ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΤΗΣ

ΘΕΜΙΔΟΣ.

ΤΟΜΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΣ.

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟΝ

ΤΗΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑΣ,

ΗΤΟΙ

ΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΗ ΚΑΙ ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΚΑΤ' ΑΛΦΑΒΗΤΟΝ
ΣΥΛΛΟΓΗ ΤΩΝ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΤΟΥ ΑΡ. ΠΑΓΟΥ,
ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΚΑΙ ΕΝ ΝΑΥΠΛ.
ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΩΝ ΤΩΝ ΕΦΕΤΩΝ.

ΥΠΟ

Ν. ΙΩΑΝΝΙΔΟΥ,

Δικηγόρου.

ΕΚΔΟΘΕΙΣΑ ΔΕ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ

ΛΕΩΝΙΔΑ Λ. ΣΓΟΥΤΑ.

ΑΡΜΟΔ.

ΑΘΗΝΗΣΙ,

1848.

ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ἐν γένει (1).

ΔΙΑΙΡΕΣΙΣ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'. Ὁρισμὸς δικαιοδοσίας καὶ ἁρμοδιότητος. § 1—9.
» Β'. Περὶ τῆς σχέσεως τῶν περὶ ἁρμοδιότητος διατάξεων πρὸς τὸ δίκαιον ἐν γένει. § 10—13.
» Γ'. Περὶ τῆς σχέσεως τῆς ἐφαρμογῆς τῶν νόμων διαφόρων τόπων ἢ ἐπικρατειῶν. § 14.
» Δ'. Φύσις καὶ ἀρχὴ τῆς ἁρμοδιότητος. § 15—18.
» Ε'. Περὶ τῶν βάσεων, αἵτινες χρησιμεύουν πρὸς προσδιορισμὸν τῆς ἁρμοδιότητος. § 19 καὶ ἑπ., ἤτοι.

Μέρος 1. Περὶ πολιτογραφήσεως καὶ ἰθαγενείας. § 22 καὶ ἑπ.
2. Περὶ τῆς τοπικῆς περιφερείας. § 29—37.
3. Περὶ τῆς φύσεως τῶν ἀγωγῶν. § 38—43.
4. Περὶ τῆς ἀξίας τοῦ ἀντικειμένου τῶν διαφορῶν. § 44 καὶ ἑπ. (2).
5. Περὶ τῶν ἀγωγῶν, εἰς ἃς ὑπάρχει συῤῥοὴ πλειόνων ἐναγόντων ἢ ἐναγομένων. § 62 καὶ ἑπ.
6. Περὶ κατασχέσεων καὶ ἄλλων καταδιώξεως μέσων. § 65 καὶ ἑπ.

Εἰς χεῖρας τρίτου
Εἰς χεῖρας τοῦ χρεώστου
Διανομὴ τοῦ ἐκπλειστηριάσματος.

» Ϛ'. Περὶ παρατάσεως ἁρμοδιότητος· παρεμπίπτοντα. § 74 καὶ ἑπ.
» Ζ'. Τὰ δικαστήρια διατάττουν ἀποδείξεις. — Διαχείρισις τῆς ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ εὐταξίας.—Κανονισταὶ διατάξεις. § 102 καὶ ἑπ.

---

(1) Εἰς τὸ ἄρθρον τοῦτο περιέχονται τὰ γενικώτερα ζητήματα. Βλέπε δὲ τὰ ἑπόμενα ἄρθρα· 1) ἁρμοδιότης ἐμπορική — 2) ἁρμοδιότης προέδρων·—3) ἁρμοδιότης εἰρηνοδικῶν·—4) ἁρμοδιότης ἐφετῶν·—5) ἁρμοδιότης διοικητική·—6) ἁρμοδιότης μικτῆς ἐπιτροπῆς·—7) ἁρμοδιότητος κανονισμός·—8) ἁρμοδιότης ποινικὴ κτλ.

(2) Ὑπὸ τὸ τέταρτον μέρος τοῦ πέμπτου κεφαλαίου εὕρηνται κυρίως τὰ ἀκόλουθα·

α) Αἱ προσωπικαὶ καὶ κινητὰ πράγματα ἀφοροῦσαι ἀγωγαί, τῶν ὁποίων τὸ ἀντικείμενον δὲν ὑπερβαίνει τὰς 500 δρ., ἀποφασίζονται ἀνεκκλήτως ὑπὸ τῶν πρωτοδικῶν· ὡς πρὸς τοῦτο δὲ λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν μόνον ἡ πρώτη αἴτησις. § 45—47.

β') Ἡ ἀξία, ἡ κανονίζουσα τὴν ἁρμοδιότητα, δὲν προσδιορίζεται πώποτε ἀπὸ τὴν διὰ τῆς ἀποφάσεως ἐπιδικαζομένην ποσότητα. § 48.

γ') Ἡ ἀξία τοῦ ἀντικειμένου τῆς διαφορᾶς προσδιορίζεται ἀπὸ τὰς τοῦ ἐνάγοντος πρώτας αἰτήσεις, ἐνίοτε δὲ καὶ ἀπὸ τὰς τοῦ ἐναγομένου. § 49. Διαίρεσις τῶν ἀγωγῶν. § 50.—Περὶ τῆς ἀπὸ μέρους τοῦ ἐνάγοντος ἑνώσεως τῶν ἀγωγῶν. §

» Η'. Περὶ ἁρμοδιότητος καὶ ὑπερβάσεως τῶν καθηκόντων —Ἀπόλυτο ς καὶ σχετικὴ ἀναρμοδιότης. 105 καὶ ἑπ.

» Θ'. Ἑλληνικὴ Νομολογία § 130 καὶ ἑπ. (βλ. τὰ ἑπ.)

Ἑλλ. Νομολογία. 1) *Διάφορα γενικὰ ζητήματα* (3).

§ 130. Τὸ δικαστήριον τῶν πρωτοδικῶν εἶναι τὸ μόνον ἁρμόδιον διὰ νὰ δεχθῇ τὴν παραίτησιν ἀπὸ τὸ εὐεργέτημα τοῦ βελλειανείου δόγματος τῆς μητρός. Ἀπόφ. 987 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν (κατωτ. § 130).

§ 131. Ἡ περὶ παραχωρήσεως τῶν κτημάτων αἴτησις καὶ αὐτῶν τῶν ἐμπόρων πρέπει νὰ γίνηται ἐνώπιον τῶν πρωτοδικῶν. Ἀπόφ. 803 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν (κατωτ. § 131).

§ 132. Οἱ κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν διαιτητικῆς τινὸς ἀποφάσεως δισταγμοὶ ὑπάγονται εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῶν συνήθων δικαστηρίων. Ἀπόφ. Ἀρ. Π. 249 τοῦ 1839 (κατωτ. § 132)· ὅρα διαίτησις.

§ 133. Ὅταν ὑπάρχῃ ἀπόφασις τελεσίδικος, κανονίζουσα τὴν ἁρμοδιότητα (4) τῶν κατωτέρων δικαστηρίων, δὲν δύναται πλέον τὶς νὰ ἐπικαλεσθῇ τὴν τελεσιδικίαν προηγουμένης ἀποφάσεως.—Οἱ ἔκτακτοι ἐπίτροποι καὶ οἱ δημογέροντες δὲν εἶχον δικαστικὴν ἐξουσίαν. Ἀπόφασις Ἀρείου Πάγου 43 τοῦ 1847 (κατωτ. § 133).

§ 134. Τὰ ἁπλᾶ δάνεια, τὰ ὁποῖα φέρουσι καὶ ὑπογραφὰς ἐμπόρων, δὲν ὑπάγονται εἰς τὸ ἐμποροδικεῖον (Νομικῆς σελ. 3658). κατωτέρω § 134 (5).

§ 135. Ὁσάκις εἰσαχθῇ εἰς τὸ ἐμποροδικεῖον ἀγωγὴ κατὰ μὴ ἐμπόρων, ὑπογραψάντων γραμμάτια εἰς διαταγὴν μὴ φέροντα οὐδενὸς ἐμπόρου ὑπογραφὴν, καὶ οἱ ἐναγόμενοι ζητήσωσι νὰ δικασθῶσιν ἀπὸ τὸ πρωτοδικεῖον, ἡ δίκη μεταβιβάζεται ἀπὸ τοῦ ἑνὸς εἰς τὸ ἄλλο

51.—Ποίαν ἐπιῤῥοὴν ἔχουν ὡς πρὸς τὸν προσδιορισμὸν τῆς ἁρμοδιότητος αἱ προτάσεις τοῦ ἐναγομένου ; § 52.

Περὶ τῆς ἐκ μέρους τοῦ ἐναγομένου μερικῆς ἀναγνωρίσεως τῆς τοῦ ἐνάγοντος ἀπαιτήσεως. § 53. - Ἐνστάσεις.

Περὶ τῶν ἐνστάσεων ἢ ἐκείνων τῆς ὑπερασπίσεως τῶν μέσων, ἅ τινα τείνουσιν εἰς το ν' ἀποῤῥιφθῇ ἡ κατὰ τοῦ ἐναγομένου ἀγωγὴ, ἀποσβέννοντα ἢ καταστρέφοντα τὴν βάσιν τῆς ἀγωγῆς. § 54.

δ') Ἡ ἀξία τοῦ ἀντικειμένου τῶν ἀγωγῶν, ὅταν πρόκηται περὶ πραγμάτων ἐκκαθαρισμένων καὶ ὡρισμένων, προσδιορίζεται ἀπὸ τὰς τῶν διαδίκων ἀπαιτήσεις· ὅταν δὲ τὸ πρᾶγμα ὡς ἐκ τῆς φύσεώς του ἦναι ἐπιδεκτικὸν αὐξομειώσεως, ποία ἀξία λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν; § 55.

ε') Ἐὰν πρόκηται περὶ πραγμάτων, ὧν ἡ ἀξία δὲν εἶναι οὔτε προσδιωρισμένη, οὔτε ἐκκαθαρισμένη, τὸ δικαστήριον δικάζει ἀνεκκλήτως ; § 56·

I. Περὶ τῆς ὑπ' ἀμφοτέρων τῶν διαδίκων ἐκ συμφώνου γινομένης ἐκτιμήσεως. § 57·

II. Περὶ τῆς δικαστικῆς ἐκτιμήσεως. § 58.

III. Ἐκλεκτικὸν δικαίωμα τοῦ ἐναγομένου. § 59.

(3) Πρὸς εὐκολίαν τοῦ ἀναγνώστου προσθέτομεν ἐνταῦθα σύντομον περίληψιν τῶν ζητημάτων, ἅ τινα ἔλυσεν ἡ ἑλληνικὴ νομολογία. Μνημονεύομεν δὲ ἐδῶ καὶ ἕτερά τινα ζητήματα, ἅ τινα μνημονευθήσονται καὶ ἀλλαχοῦ· κάμνομεν δὲ τοῦτο, διὰ νὰ εὐκολύνωμεν ἔτι πλέον τὴν ἀνεύρεσίν των.

(4) Ὅρα ἁρμοδιότητος κανονισμός.

(5) Ὅρα ἁρμοδιότης ἐμπορική.

δικαστήριον, χωρὶς νὰ γίνῃ νέα ἀγωγή. Ἀπόφασις 4392 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν (κατωτ. § 135).

§ 136. Αἱ ἀγωγαὶ τῶν ὑπαλλήλων καὶ ἐπιστατῶν ἢ ὑπηρετῶν τῶν ἐμπόρων κατ' αὐτῶν τούτων, οἵτινες τοὺς παραλαμβάνουσι χάριν τοῦ ἐμπορίου των, ὑπάγονται εἰς τὸ ἐμποροδικεῖον; Ναί. (6) (κατωτ. § 136).

§ 137. Ἡ ἀγωγὴ πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς διαθήκης καὶ ἀπόδοσιν τῆς κληροδοσίας, ἂν καὶ πρόκηται περὶ ἐμπορικοῦ πλοίου, δὲν ὑπάγεται εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῶν ἐμποροδικῶν. Ἀπόφ. τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν. (κατωτ. § 137).

§ 138. Εἰς τὴν δικαιοδοσίαν ποίου δικαστηρίου ὑπάγεται ἡ περὶ ἀποζημιώσεως αἴτησις, οὖσα παρακολούθημα τῆς κυρίας διαφορᾶς, τῆς ἐνώπιον τῶν ἐμποροδικῶν ἐκκρεμοῦς; Νομικῆς σελ. 1008 (κατωτέρω § 138).

§ 139. Συμβιβασμὸς γενόμενος μεταξὺ ἐμπόρων καθιστᾷ τὴν ὑπόθεσιν μὴ ἐμπορικήν; Ἀπόφασις 8475 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν. Ζαχαρ. c. c. f. τόμ. 2, § 389 (κατωτ. § 139) (7).

§ 140. Αἱ κατὰ ἐμπορικῶν ἀποφάσεων τῶν εἰρηνοδικῶν ἀποφάσεις ἐκκαλοῦνται εἰς τὰ πρωτοδικεῖα.
(κατωτ. § 140).

§ 141. Ὅταν ἔγγραφόν τι προσβληθῇ ὡς πλαστὸν ἢ μὴ γνήσιον ἐνώπιον τοῦ ἐμποροδικείου, ἡ δίκη ἀναβάλλεται καὶ τὸ ζήτημα παραπέμπεται εἰς τὸ πρωτοδικεῖον. (κατ. § 141).

§ 142. Δὲν εἶναι ἔργον τοῦ ἐμποροδικείου νὰ δικάσῃ ἄν τις ἐδέχθη τὴν κληρονομίαν τοῦ πατρός του. (κατωτ. § 142).

§ 142 δίς. Ἡ ἐνοικίασις ἐθνικῶν προσόδων εἶναι πρᾶξις ἐμπορική; (κατωτ. § 142 δίς).

§ 143. Ἀγωγὴ περὶ διανομῆς εἶναι ἀπορριπτέα, ὅταν ὁ ἐναγόμενος ἀμφισβητῇ τὴν κυριότητα; Τὸ περὶ ἁρμοδιότητος ζήτημα δικάζεται παρεμπιπτόντως; Ἀπόφ. 4895, 4587 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν, καὶ ἀπόφ Ἀρ. Π. .... τοῦ 1847 (κατωτ. § 143).

§ 144. Ἡ ἀναρμοδιότης (25 πολ. δικ.) δύναται νὰ προταθῇ καὶ κατ' ἔφεσιν, τὸ δὲ δικαστήριον δύναται καὶ αὐτεπαγγέλτως νὰ τὴν λάβῃ ὑπ' ὄψιν. Ἀπόφ. 2213 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν (κατωτ. § 144).

§ 145. Ἡ ἀπόφασις, δι' ἧς τὸ δικαστήριον κηρύττεται ἁρμόδιον, ὑπάγεται εἰς ἔφεσιν πρὸ τῆς ὁριστικῆς; Ναί· ἀπόφ. 4410 καὶ 4440 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν —Ὁ Ἄρειος Πάγος ἀπεφήνατο ὅτι αἱ λύουσαι τὸ περὶ ἁρμοδιότητος ζήτημα ἀποφάσεις θεωροῦνται ὁρισταί. Ἀπόφ. 326 τοῦ 1842 καὶ 314 τοῦ 1840 (Εὐρ. τόμ. Γ', σελ. 143 καὶ ἑπ. — Οἱ ἐν Ναυπλίῳ ἐφέται εἶπον, ὅτι αἱ τοιαύτης φύσεως ἀποφάσεις δὲν εἶναι ὁριστικαί. Ἀπόφ. 40 τοῦ 1845 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν (Εὐρ. αὐτ.) — Ὁ Ἄρειος Πάγος δι' ἑτέρας ποινικῆς ἀποφάσεώς του (89 τοῦ 1847) ἀπεφήνατο ὅτι αἱ ἀποφάσεις, δι' ὧν τὸ δικαστήριον κηρύττεται ἁρμόδιον, φέρουν χαρακτῆρα παρεμπιπτούσης ἀποφάσεως. (βλ. κατωτ. § 145).

§ 146. Ἀναιρεθείσης ἀποφάσεώς τινος, ἐκδοθείσης κατ' ἐρήμην, τὸ ἐκδοῦν αὐτὴν δικαστήριον δὲν δύναται πλέον νὰ ἐπιληφθῇ τῆς γενομένης τυχὸν ἀνακοπῆς. Ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου 384 τοῦ 1840 (κατωτ. § 146).

---

(6) Βλ. ἁρμοδιότης ἐμπορική.

(7) Ὁμοίως.

§ 147. Τὸ εἰρηνοδικεῖον δὲν δύναται νὰ κρίνῃ, ἂν τὰ ὅρια χωρίου τινὸς καὶ οἱ κάτοικοι αὐτοῦ ὑπόκεινται εἰς φορολογίαν, χωρὶς νὰ ὑπάρχῃ ἐναγόμενος· ἤτοι περὶ ὑποθέσεως μὴ ἀμφισβητουμένης. Ἀπόφ. Ἀρ. 235 τοῦ 1838 (κατωτ. § 147).

§ 148. Κατὰ τὸ 1 ἄρθρον τῆς πολ. δικ. μόνον ἰδιωτικαὶ ἀπαιτήσεις περὶ ἀποκτηθέντων ἤδη δικαίων ὑπάγονται εἰς τὰ πολιτ. δικαστήρια. Πᾶσα δὲ δίκη προϋποθέτει ἐνάγοντα καὶ ἐναγόμενον· ὅθεν τὸ δικαστήριον, δικάζον περὶ τῆς ἐνηλικιότητός τινος, μὴ ὑπαρχούσης δίκης, ὑπερπηδᾷ τὰ καθήκοντά του. Ἀπόφ. Ἀρ. Π. 57 τοῦ 1836 (κατωτ. § 148).

§ 149. Ἡ ἀκύρωσις συμβολαίου ἐνοικιάσεως γινομένης μεταξὺ ἰδιώτου καὶ δημοσίου δὲν ὑπάγεται εἰς τα τακτικὰ δικαστήρια· ἡ ἀνηλικία δὲ τοῦ ἰδιώτου, ἀποτελοῦσα ἀντικείμενον ἰδίας καὶ αὐθυπάρκτου ἀγωγῆς, διὰ νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ἀπὸ τὸ τακτικὸν δικαστήριον, πρέπει νὰ προταθῇ ὡς ἀνεξάρτητος αἴτησις, καὶ ὄχι ὡς ἁπλοῦν ἐπιχείρημα τῆς περὶ ἀκυρώσεως τοῦ συναλλάγματος ἐκείνου αἰτήσεως. Ἀπόφ. Ἀρ. Πάγ. 358 τοῦ 1840 (κατωτ. § 149).

§ 150. Τὸ ζήτημα, ἂν ἀποφασίζτις ἔχῃ διατάξεις κατὰ τὸ ποσὸν καὶ τὸ ποιὸν ὡρισμένας, ἀποφασίζεται παρὰ τοῦ ἐκδόντος τὴν ἀπόφασιν δικαστοῦ. Ἀπόφ. 840 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν (βλ. κατωτέρω § 150).

§ 151. Ὅταν πλημμελειοδικεῖόν τι καταδικάσῃ τινὰ εἰς ἀποζημίωσιν χωρὶς ν' ἀπαγγείλῃ προσωπικὴν κράτησιν, δύναται ἔπειτα εἴτε αὐτὸ, εἴτε τὸ πολ. δικαστήριον νὰ τὴν ἀπαγγείλῃ; Ὄχι· ἀπόφ. 2735 τοῦ 1843 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφετῶν (βλ. κατωτ. § 151).

§ 152. Ὁ Νόμ. 1 Π. (10,2) προϋποτίθησιν ὅτι ὁ ἐναγόμενος δὲν ἀναγνωρίζει τὴν ἰδιότητα ἐν γένει τοῦ κληρονόμου εἰς τὸν ἐνάγοντα, καὶ σήμερον δὲν ἰσχύει. Ἀπόφ. 1869 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν. (κατ. § 152).

§ 153. Ἐπὶ ἀκινήτων κτημάτων κειμένων εἰς τὴν ἑλληνικὴν ἐπικράτειαν, κανὲν δικαστήριον ξένου κράτους δὲν δύναται νὰ χαίρῃ δικαιοδοσίαν· ἑπομένως εἶναι ἄκυροι αἱ διαχειρίσεις πράξεων, ὅσας ἐνήργησεν ἐπίτροπος διωρισμένος παρ' ἀλλοδαποῦ δικαστηρίου (βλ. κατ. § 153).

§ 154. Ἐνόσῳ ἡ ἀπόφασις τῶν πρωτοδικῶν, ἡ διορίζουσα κηδεμόνα τινὰ, δὲν μετερρυθμίσθη, ἡ ἐνέργεια αὐτοῦ εἶναι νόμιμος καὶ ὑποχρεωτικὴ εἰς τὸ ποιν δικαστήριον. Ἀπόφ. ποιν. τοῦ Ἀρ. Π. 33 τοῦ 1847 (κατωτ. § 154).

§ 155. Ἀγωγὴ κινηθεῖσα ἐνώπιον ἀναρμοδίου δικαστοῦ δὲν ἐπιφέρει διακοπὴν τῆς παραγραφῆς. Ἀπόφ. 4411 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφετ. (κατωτ. § 155).

§ 156. Δι' ὑπέρβασιν καθηκόντων ἕνεκεν ἀναρμοδιότητος συγχωρεῖται ἀναίρεσις. Ἀπόφ. Ἀρ. Πάγ. τοῦ 1846. (κατωτ. § 156).

§ 157. Ἀρχαι, τὰς ὁποίας πρέπει ν' ἀκολουθῶμεν, ὅταν τις ἐπικαλῆται πρᾶξιν ἑκουσίας δικαιοδοσίας ἐνώπιον δικαστηρίου, ὑπαγομένου εἰς ἄλλην ἐπικράτειαν παρα τοῦ ἐκδόντος αὐτην. (βλ. κατωτερω § 157).

§ 158. Τα Γαλλικὰ δικαστηρια εἰσὶν ἁρμόδια νὰ κρίνουν περὶ ὑποχρεώσεων μεταξὺ Γάλλων καὶ ἀλλοδαπῶν, και ὅταν αὗται πηγάζωσιν εκ γεγονότων ἐπιζημίων, τῶν ὁποίων ὁ αὐτουργὸς δεν ἔχει μήτε κατοικίαν, μήτε διαμονὴν ἐν τῇ Γαλλίᾳ; (κατωτ. § 158).

§ 159. Ἡ γινομένη κατα τοῦ ὑπὸ τοῦ προέδρου κηρυχθέντος ἐκτελεστοῦ πίνακος τῆς κατατάξεως ἀνακοπὴ φέρεται εἰς τὸ πρωτοδικεῖον, καὶ δὲν ἀπαιτεῖται να γίνῃ ἄλλη πολιτικὴ δίκη ὡς πρὸς το κῦρος

τῶν προσαγομένων τίτλων. Νομικῆς σελ. 4178 (κατωτέρω § 159.)

§ 160. Αἱ μεταξὺ ἡμεδαπῶν διαφοραὶ πηγάζουσαι ἐκ τῶν πωλήσεων τῶν μεταναστευσάντων Ὀθωμανῶν δὲν παραγράφονται, ἐὰν δὲν εἰσαχθῶσιν ἐντὸς ἓξ μηνῶν εἰς τὴν μικτὴν ἐπιτροπήν(8). (κατωτ. § 160.

§ 161. Ἡ ἐκκαθάρισις τῶν ἐξόδων τῶν γινομένων ἐνώπιον τῶν κατωτέρων δικαστηρίων ἀνήκει εἰς τὴν ἁρμοδιότητα αὐτῶν τούτων τῶν δικαστηρίων. Ἀπόφ. 204 τοῦ Ἀρ. Πάγου τοῦ 1838 (9) (κατ. § 161).

§ 162. Ἐπί δωρεᾶς ἐπικαρπίας ἀκινήτων γενομένης ἐν Ἑλλάδι παρ' ἀλλοδαποῦ πρὸς ἀλλοδαπὸν, οἱ ἡμεδαποὶ νόμοι ἐφαρμόζονται; Ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου 23 τοῦ 1845, καὶ ἀπόφ. 165 Ἀρ. Πάγ. τοῦ 1847 (κατωτ. § 162).

§ 163. Τὰ τακτικὰ δικαστήρια ἔχουν τὸ δικαίωμα νὰ ἐξετάσωσιν ἂν καλῶς ἢ κακῶς αἱ παρελθοῦσαι κυβερνήσεις ἀνεγνώρισαν δικαιώματα ἰδιωτικῆς ἰδιοκτησίας; (κατωτ. § 163).

§ 164. Τὰ δικαστήρια εἶναι ἁρμόδια νὰ κρίνωσι τίνες εἶναι ἀλλοδαποί; (κατωτ. § 164).

§ 165. Τὰ δικαστήρια τί πρέπει νὰ ἐξετάζωσι, προκειμένου λόγου περὶ τῆς ἐκτελέσεως ἀποφάσεως τῶν ἀλλοδαπῶν δικαστηρίων; (κατωτ. § 165).

§ 166. Ποῖα πρόσωπα εἶναι ἁρμόδια πρὸς σύνταξιν τῆς ἀπογραφῆς; Οἱ ἀστυνόμοι κατὰ τὴν ἀρχαιοτέραν νομοθεσίαν. Ἀπόφ. 4596 τοῦ 1847 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετ. (κατωτ. § 166).

§ 167. Στάθμισις μαρτυριῶν. Ἡ διεξαγωγὴ δίκης ἀνατίθεται εἰς ἄλλα δικαστήρια; (κατωτ. § 167).

§ 168. Ὅταν ἀποῤῥίπτηται ἡ περὶ διεκδικήσεως ἀγωγὴ, ὡς ἀναρμοδίως δῆθεν εἰσαχθεῖσα, δύναται νὰ προοδεύσῃ ἡ περὶ ἀποζημιώσεως ἀγωγὴ, τὴν ὁποίαν ἀποζημίωσιν ἀπαιτεῖ ὁ ἐνάγων, ἀνακοινόνων τὴν δίκην εἰς τὸν πωλητήν; Ἀπόφ. Ἀρ. Πάγ. 30 τοῦ 1844 (κατωτ. § 168).

§ 169. Ἡ περὶ ἀποζημιώσεως ἀγωγὴ δύναται νὰ εἰσαχθῇ χωριστὰ εἰς τὸ ἁρμόδιον δικαστήριον, ὁσάκις τὸ δικάζον τὴν περὶ ἐκνικήσεως δίκην δὲν ἐδίκασε συγχρόνως καὶ τὴν περὶ ἀποζημιώσεως ἀπαίτησιν. Ἀπόφ. Ἀρ. Π. 38 τοῦ 1843 (κατωτ. § 169).

§ 170. Ὅταν ὁ νόμιμος λόγος τῆς ἀγωγῆς στηρίζηται εἰς τὴν ἐκ διαθήκης κληρονομίαν, τὰ δικαστήρια δὲν δύνανται νὰ παραδεχθῶσι τὴν ἐξ ἀδιαθέτου. Ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου 46 τοῦ 1845 (βλ. κατωτέρω § 170)· ὅρα τὴν ἐν τῷ Εὑρετηρίῳ λέξιν Π ρ ό τ α σ ι ς.

§ 171. Ὁ ἐπαγόμενος ὅρκος περὶ τοῦ ἂν δίκη τις ἀφορᾷ πρᾶξιν ἐμπορικὴν, δὲν εἶναι δεκτὸς, διότι συμβιβασμὸς δὲν συγχωρεῖται ἐπὶ πραγμάτων ἀφορώντων τὴν δημοσίαν τάξιν, οἷον εἶναι τὸ τῆς ἁρμοδιότητος. Ἀπόφασις 1303 τοῦ 1839 (βλέπε κατωτέρω § 171).

§ 172. Πᾶσα ὁμολογία μὴ γενομένη πρὸς τὸ δικάζον αὐτὴν τὴν ὑπόθεσιν

---

(8) Βλ. ἁρμοδιότης μικτῆς ἐπιτροπῆς.

(9) Δικάζει δὲ ὁ Ἄρειος Πάγος περὶ τῶν ἐνώπιον τῶν κατωτέρων δικαστηρίων γενομένων ἐξόδων; ὅρα Εὑρ. τόμ. Γ'. σελ. 227, § 12.

δικαστήριον θεωρεῖται ὡς ἐξώδικος. Ἀπόφ. Ἀρ. Π. 27 τοῦ 1843 (κατωτ. § 172).

Ἑλληνικὴ νομολογία. 2) Ἀμφισβητουμένου διοικητικοῦ ἀντικείμενα κτλ. (10).

§ 173. Αἴτησις περὶ ἀκυρώσεως ἢ ἄρσεως τῆς ἐκ μέρους τῆς διοικητικῆς ἀρχῆς ἐνεργηθείσης κατασχέσεως πρὸς ἐξόφλησιν χρέους προκύπτοντος ἀπὸ συνάλλαγμα μισθώσεως μεταξὺ ἰδιώτου καὶ τοῦ δημοσίου ὑπάγεται εἰς τὰ δικαστήρια. Ἀποφ. τῆς 23 αὐγ. 1840 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν; (κατ. § 173).

§ 174. Ἡ περὶ κατασχέσεως ἀκινήτων κτημάτων διαφορὰ, ἡ πηγάζουσα ἐξ ἁπλῆς μισθώσεως κτημάτων τοῦ δημοσίου πρὸς νομὴν ποιμνίων, ὑπάγονται εἰς τὰ τακτικὰ δικαστήρια. Ἀπόφ. 2865 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετ. (κατ. § 174).

§ 175. Αἱ μεταξὺ ἐνοικιαστῶν καὶ ὑπενοικιαστῶν συμφωνίαι, καὶ αἱ περὶ τῆς ἑρμηνείας τῶν συμφωνιῶν τούτων ἔριδες, ὑπάγονται εἰς τὰ τακτικὰ δικαστήρια. Ἀπόφ. 61 τοῦ 1835 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν. (ἐπ. § 175).

§ 176. Διαφοραὶ περὶ ἀποζημιώσεων προκυψασῶν εἰς τὸν ἐνοικιαστὴν ἐκ τῆς μὴ ἐκπληρώσεως ὑποσχέσεως τοῦ ἐκμισθωτοῦ ὑπάγονται εἰς τὰ πρωτοδικεῖα. Ἀπ. 1240 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφ. (ἐπ. § 176).

§ 177. Αἱ μεταξὺ συνενοικιαστῶν τῶν δημοσίων προσόδων ἀγωγαὶ ὑπάγονται εἰς τὰ τακτ. δικαστήρια. Ἀπ. Ἀρ. Π. 21 τοῦ 1845 (ἐπ. § 177).

§ 178. Αἱ μεταξὺ τοῦ δημοσίου καὶ τῶν ἐνοικιαστῶν τῶν δημοσίων προσόδων ἔριδες περὶ τὴν ἐκτέλεσιν ὑπάγονται εἰς τὰ τακτικὰ δικαστήρια; εἶναι ἁρμόδια τὰ τακτικὰ δικαστήρια νὰ ἐξετάσωσιν, ἂν αἱ ἀξιώσεις τοῦ δημοσίου στηρίζωνται εἰς δικαιώματα καὶ ἂν ὑπάρχῃ ὁμόλογον ὑπογεγραμμένον ὑπὸ τοῦ καταδιωκομένου. Νομικῆς σελ. 962 (ἐπ. § 178 καὶ 198).

§ 179. Ἡ πολυετὴς μίσθωσις δημοσίου κτήματος δὲν συμπεριλαμβάνεται μεταξὺ τῶν ἀντικειμένων, τὰ ὁποῖα ἐξαιρεῖ ἀπὸ τὰ τακτικὰ δικαστήρια ὁ ἀπὸ 7 μαΐου 1837 νόμος. Τὰ τακτικὰ δικαστήρια δύνανται νὰ ἐπιληφθῶσιν ἀντικειμένων ἀφορώντων κατασχέσεις ἢ κρατήσεις ἐνεργουμένας ὑπὸ οἰκονομικῶν ὑπαλλήλων; Ἀπόφ. Ἀρ. Π. 8 τοῦ 1841, καὶ 36 τοῦ 1842. Ἀπόφ. 4674 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν (ἐπ. § 179).

§ 180. Αἱ διαφοραὶ, ὅσαι γιννῶνται μεταξὺ τῶν ἐντὸς τοῦ σχεδίου τῆς πόλεως οἰκοδομούντων καὶ τῶν γειτόνων, ἔχουσαι ἀντικείμενον προσβολὴν ἰδιοκτησίας, ὑπάγονται εἰς τὰ τακτικὰ δικαστήρια. Ἀπόφ. Ἀρ. Π. 13 τοῦ 1841 (βλ. ἐπ. § 180).

§ 181. Ἡ διαγραφὴ τοῦ σχεδίου τῆς πόλεως καὶ ἡ ἐφαρμογὴ αὐτοῦ ὑπάγεται εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῶν διοικητικῶν ἀρχῶν, καὶ τὰ δικαστήρια δὲν δύνανται νὰ ἐπέμβωσι. (βλ. ἐπ. § 181).

§ 182. Ἀφαίρεσις τοῦ οἰκοπέδου γινομένη δυνάμει τῶν περὶ τοῦ σχεδίου τῆς πόλεως Ἀθηνῶν διατάξεων δίδει ἀφορμὴν εἰς τὴν περὶ διαταράξεως καὶ ἐγκαταστάσεως ἀγωγὴν, ὅταν ἐγένετο ἀπόντος τοῦ ἰδιοκτήτου καὶ ἄνευ προηγουμένης ἀποζημιώσεως· ἀπόφ. 4422 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετ. (βλ. ἐπ. § 182).

§ 183. Διαφοραὶ ἀναφυόμεναι ἐξ ἀντικειμένων ἀναφερομένων εἰς τὰ δια-

---

(10) Βλέπε ἁρμοδιότης διοικητική, ἔνθα τὸ ἀντικείμενον τοῦτο ἀκριβέστερον ὥρισται.

τάγματα τῶν περὶ τῶν ἐν Ἀθήναις οἰκοδομῶν, ὑπάγονται εἰς τὰ τακτικὰ δικαστήρια. ἀπόφασις 1533 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν. (βλ. ἐπ. § 183).

§ 184. Τὰ δικαστήρια δὲν εἶναι ἁρμόδια νὰ ἐπέμβωσιν εἰς τὴν ἑρμηνείαν συνθηκῶν, ὅταν αὗται ἀφορῶσιν ἀποκλειστικῶς δικαιώματα καὶ ὑποσχέσεις τῶν ἐπικρατειῶν· δύνανται δὲ, ὅταν αἱ συνθῆκαι κανονίζωσιν ἰδιωτικὰ δικαιώματα καὶ ὑποχρεώσεις· ἀποφασίσαντος τοῦ Ἀρ. Πάγ. τὸ ἀνωτέρω ζήτημα, δύνανται τὰ κατώτερα δικαστήρια νὰ τὸ λύσωσιν ἄλλως, ἂν δὲν πρόκηται περὶ κανονισμοῦ ἁρμοδιότητος. Ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου 152 τοῦ 1846 καὶ 76 τοῦ 1847. (βλ. ἐπ. § 184).

§ 185. Ἀγωγαὶ, πηγάζουσαι ἀπὸ ἀγοραπωλησίας κινητῶν πραγμάτων τῶν διαλελυμένων μοναστηρίων, ὑπάγονται εἰς τὰ τακτικὰ δικαστήρια. Ἀπόφ. τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετ. (βλ. ἐπ. § 185).

§ 186. Ὅταν ἡ δίκη ἀφορᾷ διαφορὰν περὶ ἰδιοκτησίας διαφιλονεικουμένης μεταξὺ ἰδιωτῶν, ἡ περίπτωσις ὅτι ἡ ἰδιοκτησία προῆλθεν ἐκ πωλήσεως τοῦ δημοσίου, ἔχει ἐπιῤῥοήν τινα ὡς πρὸς τὴν ἁρμοδιότητα; Ὄχι. Νομικ. 274. (βλ. ἐπ. § 186).

§ 187. Τὰ τακτικὰ δικαστήρια δύνανται νὰ κρίνωσιν ἂν ἀληθῶς εἶναί τις κύριος γαιῶν, τὰς ὁποίας αἱ παρελθοῦσαι κυβερνήσεις ἀνεγνώρισαν ὡς ἀνηκούσας αὐτῷ. (βλ. ἐπ. § 187).

§ 188. Εἰς τὴν ἁρμοδιότητα ποίων δικαστηρίων ὑπάγονται αἱ περὶ διαῤῥήξεως συναλλαγμάτων λόγῳ ὑπεομέτρου ζημίας ἀγωγαὶ, ὅταν πρόκηται περὶ κτημάτων ἀγορασθέντων ἀπὸ τὸ δημόσιον; Τὰ πολιτικὰ δικαστήρια εἶναι ἁρμόδια νὰ κρίνωσιν, ἂν αἱ ἐκποιήσεις ἐθνικῶν γαιῶν ἀντιβαίνωσιν εἰς τὸ πρωτόκολλον τῆς 26 ἀπριλίου 1852; (βλ. ἐπ. § 188).

§ 189. Αἱ περὶ ἀποκτηθέντων δικαίων ἰδιωτικαὶ ἀπαιτήσεις ὑπάγονται εἰς τὰ τακτικὰ δικαστήρια, καὶ ἡ περίστασις ὅτι ἡ ἰδιοκτησία μετεβιβάσθη ἀπὸ τὸ δημόσιον δὲν μεταβάλλει τὴν φύσιν τῶν τοιούτων δικῶν. Ἀπόφ. Ἀρ. Π. 100 τοῦ 1837 καὶ ἀπόφ. 238 τοῦ 1838 (βλ. ἐπ. § 189).

§ 191. Κατὰ πόσον τὰ πολιτ. δικαστήρια εἶναι ἁρμόδια νὰ ἐξετάζωσι τὸ κῦρος καὶ τὴν ἰσχὺν διοικητικῶν πράξεων; Ἀπόφ. 191 τοῦ 1841 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετ. (11) βλ. ἐπ. § 191).

§ 192. Ἐκ τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ἀπὸ 12 μαΐου 1835 διατάγματος δὲν δύναται νὰ ἐξαχθῇ ὡς συμπέρασμα καμμία τις ἀκυρότης τῶν περὶ δικαιοδοσίας διατάξεων τῆς πολ. δικ. ὡς πρὸς τὸ δημόσιον. Ἀπόφ. τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετ. 1990 (βλ. ἐπ. § 192).

§ 193. Τὰ δικαστήρια δικάζοντα περὶ ἀποζημιώσεων πηγαζουσῶν ἐκ τῆς ἀποστερήσεως ἰδιωτικῶν ἰδιοκτησιῶν διὰ δημοσίαν ἀνάγκην, εἶναι ἁρμόδια νὰ ἐκτιμήσωσι καὶ τὰς περὶ αὐτῶν διοικητικὰς πράξεις. Ἀπόφ. 3059 τοῦ 1844 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετ. (βλ. ἐπ. § 193).

§ 194. Τὰ δικαστήρια ὀφείλουν νὰ ἐξετάζωσι τὰ ἐνώπιόν των παρουσιαζόμενα ἔγγραφα. Απ. Αρ. Π. 238 τοῦ 1838 (12) (ἐπ. § 194).

§ 195 Πᾶσα περὶ ὁρίων μεταξὺ ἐνοικιαστῶν διαφορὰ ὑπάγεται εἰς τὰ διοικητικὰ δικαστήρια; Ἀπόφ. 2882 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετ.

§ 196. Ἡ ἑλλ. κυβέρνησις ἀναγνωρίσασα τὸ τῆς κυριότητος δικαίωμά τινος, ὑπερ-

(11) Βλ. καὶ ζήτ. 193.
(12) Βλ. καὶ ζήτ. 191.

κηδᾷ τὰ ὅρια τῆς ἁρμοδιότητός της σφετεριζομένη ἔργα δικαστικά, ὄχι· ἀπόφ. τῶν ἐν Αθήν. ἐφετ. 573. (βλ. ἐπ. § 196).

§ 197. Κατὰ τοῦ δημοσίου δὲν ἐπιτρέπεται χρῆσις ἀναγκαστικῶν μέσων, καὶ πᾶσα ἐπέμβασις τῶν δικαστηρίων εἰς διοικητικὰ ἀντικείμενα ἀπαγορεύεται. Απ. Αρ. Π. 352 τοῦ 1840 (ἐπ. § 197).

§ 198. Οἱ ἀναγκαστικοὶ πλειστηριασμοὶ κινητῶν πραγμάτων ὀφειλέτου τινὸς πρὸς τὸ δημόσιον διὰ διοικητικὸν χρέος εἶναι, κατὰ τὸ ἀπὸ 7 φεβρουαρίου 1835 περὶ καταδιώξεως καθυστερούντων διάταγμα, ἀντικείμενον διοικητικὸν, καθ' οὗ δὲν συγχωρεῖται ῥητῶς προσφυγὴ εἰς τὰ τακτικὰ δικαστήρια. Απόφ. 17 τοῦ 1841 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετ. (βλ. κατωτ. § 198. 179).

§ 199. Ὁ ὀφειλέτης τοῦ δημοσίου δύναται νὰ ἐκκαλέσῃ τὰς δυνάμει τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ ἀπὸ 7/19 ἰανουαρίου 1835 διατάγματος πρὸς πώλησιν τῶν ἀκινήτων κτημάτων του ἐκδιδομένας ἀποφάσεις; Απόφ. 72 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετ. (βλ. § 199 ἐπ.).

§ 200. Τὰ τακτικὰ δικαστήρια δύνανται νὰ διατάξωσι συντηρητικὴν κατάσχεσιν ἐπὶ ὑποθέσεων ὑπαγομένων εἰς τὰ διοικητικὰ δικαστήρια; Ὄχι· ἀπόφ. 1338 τῶν ἐν Αθήναις ἐφετ. (ἐπ. § 200).

§ 201. Ἡ δημοσίευσις τοῦ ἀπὸ 7 μαΐου 1837 νόμου περὶ τῶν ἀμφισβητουμένων ὑποθέσεων μετέβαλεν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του τὴν ἁρμοδιότητα τῶν τακτικῶν δικαστηρίων καὶ ἂν ἡ ἐνώπιον τούτων ἀγωγὴ ἦτον ἤδη ἐπιδεδομένη; (βλ. κατ. § 201).

§ 202. Διὰ τὴν ἐκδίκασιν τῶν κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἀποφάσεων τῶν διοικητικῶν δικαστηρίων ἀναφυομένων ἐνστάσεων τὰ πολιτικὰ δικαστήρια εἶναι ἁρμόδια; Απόφ. τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν. (κατ. § 202)

§ 203. Τὰ τακτικὰ δικαστήρια εἶναι ἀναρμόδια ἐπὶ διαφορῶν ἐχουσῶν ἀντικείμενον τὴν ἀκύρωσιν συμβολαίου ἐνοικιάσεως προσόδων, γινομένων μεταξὺ ἰδιώτου καὶ τοῦ δημοσίου· τὸ δὲ περὶ ἀνηλικιότητος ζήτημα ὑπάγεται εἰς τὰ τακτικὰ δικαστήρια, ὅταν προτείνηται ὡς κυρία καὶ ἀνεξάρτητος αἴτησις. Απόφ. Αρ. Πάγ. 358 τοῦ 1840. (βλ. ἐπ. § 203).

§ 204. Διαφοραὶ προερχόμεναι ἀπὸ πολυετεῖς μισθώσεις δὲν ὑπάγονται εἰς τὰ τακτικὰ δικαστήρια. Απόφασις Αρ. Πάγου 36 τοῦ 1842.

§ 205. Ὁ μὴ εὑρισκόμενος εἰς θέσιν ἐνοικιαστοῦ πρὸς τὴν κυβέρνησιν δὲν ὑπάγεται εἰς τὰ διοικητικὰ δικαστήρια, ζητουμένης ἀποζημιώσεως. Απόφ. Αρ. 348 τοῦ 1849 (βλ. ἐπ. § 205).

§ 206. Αἱ περὶ φορολογίας μεταξὺ δημοσίου ἢ ἐνοικιαστῶν καὶ φορολογουμένων διαφοραὶ ὑπάγονται εἰς τὰ διοικητικὰ δικαστήρια, τὰ ὁποῖα δὲν πρέπει ν' ἀποφασίζωσι περὶ τοῦ ἂν οἱ κάτοικοι ὑπόκεινται εἰς φορολογίαν, χωρὶς νὰ ὑπάρχῃ ἐναγόμενος. (βλ. ἐπ. § 206).

§ 207. Ὅλαι αἱ κατὰ τῆς φορολογίας τῶν ἐγκτητικῶν φόρων καὶ ἐπὶ τῶν ζώων φόρων προκύπτουσαι διαφοραὶ δικάζονται ἀπὸ τὰ διοικητ. δικαστήρια· ἐξαιροῦνται δὲ μόνον αἱ ὑπάρχουσαι, κατὰ τὴν ἔκδοσιν τοῦ ἀπὸ 9 ἰουλίου 1838 νόμου περὶ διοικητικῶν δικαστηρίων, αἱ ἐνώπιον τῶν τακτικῶν δικαστηρίων ὥριμαι δίκαι. Ποῖαι δὲ εἰσὶν ὥριμαι δίκαι; Απόφασις 11 τοῦ 1844 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν (βλ. ἐπ. § 207).

§ 208. Διαφοραὶ μεταξὺ τοῦ δημοσίου καὶ τῶν ἐνοικιαστῶν πηγάζουσαι ἀπὸ ἐνοικίασιν ἐμμέσων δημοσίων φόρων, καὶ ἡ περὶ διαλύσεως αὐτῶν διαφορὰ ποῦ ὑπάγονται; (βλ. ἐπ. § 208).

§ 209. Διαφορὰ ἀναφυεῖσα κατὰ τὸ 1829 περὶ ἰδιωτικοῦ συναλλάγματος, ἀφορῶντος τὴν μεταξὺ ἰδιωτῶν συστηθεῖσαν περὶ ἀγορᾶς προσ-

ὅδων ἑταιρίαν, δὲν ὑπάγεται εἰς τὰ τακτ. δικαστήρια. Ἀπόφ. Ἀρ. Π. 311 τοῦ 1839 (βλ. ἐπ. § 209).

§ 210. Πᾶσα ἐνοικιαστοῦ πρὸς τὸ δημόσιον διαφορὰ ὑπάγεται εἰς τὰ διοικ. δικαστήρια (βλ. ἐπ. § 210).

§ 211. Ἡ ἐκ μέρους τῆς κυβερνήσεως ἐκμίσθωσις τῆς ἐξαγωγῆς βδελλῶν ἐκ τοῦ κράτους, οὐχὶ δὲ καὶ τῆς ἁλιεύσεως αὐτῶν, ὑπάγεται εἰς τὰ διοικητικὰ δικαστήρια. Απ. 1113 τῶν ἐν Αθ. ἐφετῶν (ἐπ. § 211).

§ 212. Αἱ μεταξὺ ἐνοικιαστοῦ πρὸς τὸ δημόσιον ἢ πρὸς τοὺς φορολογουμένους διαφοραὶ αἱ προερχόμεναι ἀπὸ δημοσίους ἐμμέσους φόρους δὲν ὑπάγονται εἰς τὰ τακτ. δικαστήρια. Απόφ. Αρ. Π. 280 τοῦ 1839. (βλ. ἐπ. § 212).

§ 212 δίς. Ὁ ἀπὸ 7 μαΐου 1837 νόμος ἐξαιρεῖ τῆς ἁρμοδιότητος τῶν τακτ. δικαστηρίων τὰς περὶ τοῦ τρόπου τῆς ἐκκαθαρίσεως καὶ ἐξοφλήσεως τῶν παλαιῶν ἐθνικῶν χρεῶν διαφοράς; Απόφ. 147 τοῦ 1837 τοῦ Αρ. Π. (βλ. ἐπ. § 212 δίς).

§ 213. Διατάξασα ἡ κυβέρνησις δευτέραν δημοπρασίαν, καὶ μὴ παραδεχθεῖσα ἑπομένως τὴν κατὰ τὴν πρώτην γενομένην προσφορὰν τοῦ Α, δὲν δύναται νὰ θεωρήσῃ τοῦτον ὡς ὑπόχρεων ὑπερθεματιστήν, ὅταν ἡ δευτέρα δημοπρασία δὲν ἔγινε συνεπείᾳ προσφορᾶς του. Ἑπομένως ἡ κατ' αὐτοῦ περὶ ἀποζημιώσεως ἀγωγὴ δὲν ὑπάγεται εἰς τὰ διοικ. δικαστήρια. Απόφ. Αρ. Π. 348 τοῦ 1840 (βλ. ἐπ. § 213).

§ 214. Τὸ θ' ἄρθρον τοῦ 8 ψηφίσματος τῆς ἐν Ἄργει συνελεύσεως ἀνέθετε τὴν ἐκδίκασιν τῶν περὶ ἰδιοκτησίας διαφορῶν μεταξὺ τοῦ δημοσίου καὶ τῶν πολιτῶν εἰς συστηθησομένην ἐπιτροπήν· ἤδη δὲ αἱ διαφοραὶ αὗται ὑπάγονται εἰς τὰ τακτικὰ δικαστήρια κατὰ τὸ ἀπὸ 7|19 μαΐου 1837 διάταγμα. Απόφ. Αρ. Π. 195 τοῦ 1838.

§ 214 δίς. Διὰ τοῦ ἄρθρου 13 τοῦ ἀπὸ 13|25 νοεμβρ. 1836 διατάγματος ἀνετέθη εἰς μόνην τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ ὑπουργοῦ τῶν οἰκονομικῶν ἡ ἔρευνα, ἐὰν ἐτηρήθησαν αἱ γενικαὶ καὶ εἰδικαὶ περὶ ἐκποιήσεως ἐθνικῶν κτημάτων συμφωνίαι, καὶ ἡ ἔγκρισις αὐτῶν. Απόφ. Αρ. Π. 127 τοῦ 1847 (βλ. ἐπ. § 214 δίς).

§ 215. Ἡ διεύθυνσις τῆς ἐκτελέσεως τῶν διοικητικῶν ἀποφάσεων ἀνήκει εἰς τὰς διοικητικὰς ἀρχάς· ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἐμποδίζει, ἐὰν κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν προκύψῃ διαφορά τις, νὰ ὑποβληθῇ εἰς τὰ τακτικὰ δικαστήρια· τοῦτο δὲ λαμβάνει χώραν τότε μόνον, ὅταν ἡ φύσις τῆς διαφορᾶς ἦναι τοιαύτη, ὥστε δι' εἰδικοῦ νόμου δὲν ἐξῃρέθη ἀπὸ τὴν διοικητικὴν δικαιοδοσίαν· ἅπασαι δὲ αἱ περὶ φορολογίας τῶν ἐγκτητικῶν φόρων διαφοραί, καὶ αἱ προκύπτουσαι ἀπὸ συναλλάγματα μεταξὺ ἐνοικιαστῶν κτλ. ὑπάγονται εἰς τὰ τακτικὰ δικαστήρια. Απ. τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν (ἐπ. § 215).

§ 216, 217 Ὅλαι αἱ περὶ φορολογίας μεταξὺ δημοσίου ἢ ἐνοικιαστῶν καὶ φορολογουμένων διαφοραὶ δικάζονται, κατὰ τὸν ἀπὸ 9 ἰουλίου 1838 νόμον, ἀπὸ διοικητικὰ δικαστήρια. Ὅθεν εἰρηνοδικεῖόν τι δικάσαν, ἂν οἱ κάτοικοι χωρίου τινὸς ὑπόκεινται εἰς φορολογίαν ἢ ὄχι, περιέπεσεν εἰς ὑπέρβασιν καθηκόντων. Απόφ. Αρ. Πάγου 335 τοῦ 1838 (βλ. ἐπ. § 216, 217).

Ἑλλ. νομολογ. 3) Φύσις ἁρμοδιότητος· ἀναδρομικὴ δύναμις.

§ 218. Ἐὰν τὸ δικαστήριον τῶν ἐφετῶν διὰ προδικαστικῆς ἀνεκκλήτου ἀποφάσεως δικάσῃ τὸ περὶ ἁρμοδιότητος ζήτημα, δύναται μετὰ ταῦτα καὶ διὰ μεταγενεστέρας ἀποφάσεως νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὸ αὐτὸ ζήτημα καὶ ν' ἀνατρέψῃ τὴν προλαβοῦσαν ἀπόφασιν; Ναί· ἀπόφασις Αρ. Π. 147 τοῦ 1837 καὶ 264 τοῦ 1839 (ἐπ. § 218).

251. Ὅταν διὰ τῆς πρὸς παράδοσιν τοῦ πωληθέντος κτήματος ἀγωγῆς συνενάγεται καὶ ὁ τρίτος κάτοχος, ποῦ ὑπάγεται οὗτος; (βλ. κατωτ. § 251).

§ 252. Προκειμένου λόγου περὶ κύρους συντηρητικῆς κατασχέσεως ἀκινήτου κτήματος καὶ περὶ παραδόσεως αὐτοῦ εἰς τὸν κατασχόντα αὐτὸ ἀγοραστὴν, ἡ ἀγωγὴ πρέπει νὰ κινῆται ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου, εἰς τὴν περιφέρειαν τοῦ ὁποίου κεῖται. Απ. 3485 τῶν ἐν Ἀθήν. ἐφετῶν (βλ. κατ. § 252).

§ 253. Ὡς πρὸς τὴν ἔνστασιν ἀναρμοδιότητος λόγῳ τῆς θέσεως τοῦ κτήματος (ἄρθρον 20 τῆς πολ. Δικ.) ἐπιτρέπεται παράτασις ἀρμοδιότητος· ἑπομένως ἡ ἔνστασις αὕτη δὲν προτείνεται κατὰ πᾶσαν στάσιν τῆς δίκης. Απ. τῶν ἐν Ἀθήν. ἐφετῶν 1908 καὶ ἀπόφ. Αρ. Π. 132 τοῦ 1837 (βλ. κατ. § 253).

§ 253 δίς. Ὅταν ἡ ὕπαρξις τῆς ἑταιρίας ἀμφισβητῆται, δὲν ἐφαρμόζεται ὁ § 4 τοῦ ἄρθρου 17 τῆς Πολ. Δικ., καθ' ὃν αἱ ἀγωγαὶ ὑπάγονται εἰς τὸ δικαστήριον τοῦ τόπου, ἔνθα ἡ ἑταιρία εἶναι καθιδρυμένη (βλ. κατ. § 253 δίς). Βλ. καὶ τὰς τοῦ Αρ. Π. ἀποφάσεις 125 τοῦ 1837 — 38 τοῦ 1837 — 219 τοῦ 1838 — 345 τοῦ 1840, μνημονευομένας ὧδε.

§ 254. Κατὰ τὸ ἄρθρον 19 § 4 τῆς Πολ. Δικ. ἁρμόδιον δικαστήριον ἐπὶ τῶν κατὰ τὴν κατάσχεσιν ἐγερθεισῶν διαφορῶν εἶναι ἐκεῖνο, εἰς τὴν περιφέρειαν τοῦ ὁποίου εὑρίσκεται τὸ κατασχεθέν. Απ. Αρ. 38 τοῦ 1837 (κατ. § 254). Βλ. καὶ κατωτ. § 298 ἕως 302.

§ 254 δίς. Τὸ δικαστήριον, εἰς τοῦ ὁποίου τὴν περιφέρειαν ἐξετελέσθη κατάσχεσίς τις, εἶναι ἁρμόδιον ν' ἀποφασίζῃ περὶ αὐτῆς ταύτης τῆς ἀπαιτήσεως, ὅταν διετάχθη κατάσχεσις κατ' ἀλλοδαποῦ; Απόφ. Αρ. Π. 109 τοῦ 1847 (κατ. § 254 δίς).

§ 254 τρίς. Ὅταν εἰς ἐμπορικὰς ὑποθέσεις συμφωνηθῇ, ὥστε ἡ πληρωμὴ ἢ ἡ ἐκπλήρωσις τῆς παρὰ τοῦ ἑνὸς τῶν συναλλαξαμένων ὑποχρεώσεως, νὰ γίνῃ εἰς ἕνα ἐκ τῶν διαφόρων προσδιωρισθέντων τόπων, ὁ ἐνάγων ἔχει τὸ ἐκλεκτικὸν δικαίωμα νὰ κινήσῃ τὴν ἀγωγήν του εἰς τὸ δικαστήριον ἑνὸς τῶν συμπεφωνημένων τόπων (κατωτ. § 254 τρίς).

§ 254 τετρ. Ὅταν ἔμπορός τις εἰς τὸν τόπον τῆς διαμονῆς του δανεισθῇ χάριν τοῦ ἐμπορίου του χρήματα παρ' ἄλλου, ἔχοντος διάφορον κατοικίαν, χωρὶς νὰ συμφωνήσῃ καὶ τὸν τόπον τῆς πληρωμῆς, δύναται νὰ εἰσαχθῇ εἰς ἄλλο δικαστήριον παρὰ τὸ τῆς διαμονῆς του; (κατωτ. § 254 τετράκις).

Ἑλληνικὴ νομολογία. 5) *Πότε τὰ δικαστήρια δικάζουσι δικάζουσιν ἀνεκκλήτως;*

§ 255. Ἡ δικαιοδοσία τῶν πρωτοδικῶν κανονίζεται ἐκ τοῦ διὰ τῆς ἀγωγῆς προσδιοριζομένου παρὰ τῶν διαδίκων ποσοῦ· ἀγωγὴν δὲ ἐννοεῖ ὁ νόμος τὴν αἴτησιν τοῦ ἐνάγοντος, ἥτις δύναται νὰ τροπολογηθῇ ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ. Απ. 365 τοῦ Αρ. Π. τοῦ 1840 (βλ. κατωτ. § 255).

§ 256. Οἱ πρὸ τῆς ἀγωγῆς ζητούμενοι τόκοι συναποτελοῦσι μετὰ τοῦ κεφαλαίου τὴν πρώτην αἴτησιν, ἥτις κανονίζει τὸ ἐφέσιμον ἢ μή. Απόφ. 2939 τῶν ἐν Ἀθήν. ἐφετῶν (βλ. κατ. § 256).

§ 257. Τὰ ἔξοδα τῆς ἐπὶ ἐμπορικῆς ὑποθέσεως γινομένης διαμαρτυρίας δὲν συμπεριλαμβάνονται εἰς τὸ κεφάλαιον, ὅπερ κανονίζει τὴν ἁρμοδιότητα. Απόφασις 4392 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν (βλ. κατωτ. § 257.).

§ 258. Ὅταν ὁ ἐναγόμενος καὶ ἐφεσείων ἔκαμεν ἀνταγωγικῶς αἴτησιν, ὑπερβαίνουσαν τὴν ἀνέκκλητον δικαιοδοσίαν, ἡ ἀπόφασις ὑπάγεται εἰς ἔφεσιν; Ἀπόφ. 1973 τῶν ἐν Αθ. ἐφετῶν (ἐπ. § 258).

§ 259. Ὅταν τις παραιτῆται ἐπὶ ἀκροατηρίου ἀγωγῆς τινος, ὁ δὲ ἀντίδικός του δέχηται μὲν τὴν παραίτησίν του ταύτην, ἀλλ' ἀμφισβητῇ τὸ πληρωτέον ποσὸν τῶν ἐξόδων, ἡ περὶ τούτων ἐκδιδομένη ἀπόφασις δὲν ὑπόκειται εἰς ἔφεσιν, ἂν δὲν ὑπερβαίνωσι τὴν ἀνέκκλητον ἁρμοδιότητα τοῦ δικαστηρίου. Απ. τῶν ἐν Αθ. ἐφετῶν τοῦ 1847 (ἐπ. § 259).

§ 260. Ὅταν διὰ μὲν τῆς ἀγωγῆς ἀπαιτῆται ποσὸν ὑπερβαῖνον τὰς 500 δρ. ἡ δὲ ἀπόφασις περιορίζει τὴν ἀπόφασιν εἰς ποσὸν ἔλαττον τῶν 500 δρ., ἐπιτρέπεται τὸ ἔνδικον μέσον τῆς ἐφέσεως; Ἀπόφ. Αρ. Π. 129 τοῦ 1837 καὶ Νομικῆς σελ. 318. (ἐπ. § 260).

§ 261. Ὅταν τὶς ἐνάγῃ πολλοὺς διὰ τοῦ αὐτοῦ ἐγγράφου τῆς ἀγωγῆς καὶ δυνάμει τοῦ ἰδίου τίτλου, οἱ δὲ ἐναγόμενοι ἑνόνουσι μεταξύ των τὴν ὑπεράσπισιν, τὸ πρωτοδικεῖον δύναται νὰ δικάσῃ ἀνεκκλήτως, καὶ ἂν τὰ ποσὰ ἑνωμένα ὑπερβαίνωσι τὰς 500 δραχμάς; Ὄχι· ἀπ. τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν (ἐπ. § 261).

§ 262. Ὅταν διὰ τῆς ἀγωγῆς, ἥτις ἀπευθύνεται κατὰ πλειόνων κληρονόμων, ζητῆται ἡ ἀλληλέγγυος καταδίκη ἑκάστου εἰς τὸ ὅλον ζητούμενον ποσὸν, ἡ ἁρμοδιότης κανονίζεται ἐκ τοῦ ὅλου ποσοῦ. Ἀπ. 84 τοῦ Αρ. Π. τοῦ 1845 (ἐπ. § 262).

§ 263. Ὅταν ἡ ἀγωγὴ ἀφορᾷ ἀπαίτησιν κληρονομίας, τουτέστιν ὁμάδα πραγμάτων, ἡ ἁρμοδιότης κανονίζεται ἐκ τῆς ἀξίας ὅλων τῶν κληρονομικῶν πραγμάτων. Απ. 290 τοῦ 1845 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν (ἐπ. § 263).

§ 264. Ὅταν τὸ ἀντικείμενον τῆς ἀγωγῆς ἦναι ἀπροσδιόριστον, δύναται τὸ ἐφετεῖον νὰ διατάξῃ τὴν ἀπόδειξιν τῆς ἀξίας του; Ναί. ἀπόφ. 78 τοῦ 1835 (ἐπ. § 264).

§ 265. Ὅταν ἡ ἀξία τοῦ ἀντικειμένου τῆς διαφορᾶς ἦναι ἀπροσδιόριστος, τὸ δικαστήριον τῶν ἐφετῶν, διὰ νὰ κρίνῃ ἂν δύναται νὰ ἐπιληφθῇ τῆς ἐφέσεως, δύναται νὰ προσδιορίσῃ τὴν ἀξίαν τῆς διαφορᾶς; Ναί· ἀπ. 159 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν (κατ. § 265).

§ 266. Ὅταν τὸ ἀντικείμενον τῆς διαφορᾶς ἦναι ἀόριστον, ἡ ἀπόφασις ὑπόκειται εἰς ἔφεσιν; Απ. 2700 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν (βλ. κατ. § 266).

§ 267. Ἀγωγὴ περὶ δικαιώματος προτιμήσεως, ἀφορῶσα ἀντικείμενον μὴ δυνάμενον νὰ ἐκτιμηθῇ, ὑπόκειται εἰς ἔφεσιν; Απ. 43 τῶν ἐν Αθ. ἐφετῶν (κατ. § 267).

§ 268. Ἡ περὶ διαγραφῆς τῆς δίκης ἐκ τοῦ πινακίου ἀπόφασις ὑπάγεται εἰς ἔφεσιν. Απ. 1938 τῶν ἐν Αθ. ἐφετῶν. (κατ. § 268).

§ 269. Ὅταν τὸ ἀντικείμενον τῆς κυρίας δίκης περιστρέφηται εἰς ποσὸν, μὴ ὑποκείμενον εἰς ἔφεσιν, ἀνέκκλητος εἶναι καὶ ἡ περὶ ἀποδείξεως ἀπόφασις, ἥτις ἐπὶ τῆς κυρίας ταύτης δίκης ἐκδίδεται. —Τὸ δικαστήριον δύναται νὰ ἐξετάσῃ καὶ αὐτεπαγγέλτως, ἂν ὑπόθεσίς τις ὑπάγεται εἰς ἔφεσιν; Τὸ περὶ ἀνηλικιότητος ζήτημα ὑπάγεται εἰς τὸν προεκτεθέντα κανόνα κατὰ τὴν ἀπόφασιν 2993 τῶν ἐν Αθ. ἐφετῶν (ἐπ. § 269).

§ 270. Προσωπικαὶ ἀγωγαὶ, τῶν ὁποίων τὸ ἀντικείμενον δὲν ὑπερβαίνει τὰς 500 δραχμὰς, ἀποφασίζονται ἀνεκκλήτως ὑπὸ τῶν πρωτοδικῶν, αἱ δὲ παρεμπίπτουσαι ἀγωγαὶ κρίνονται ἀπὸ τὰ δικάζοντα τὴν κυρίαν ἀγωγὴν δικαστήρια. Απ. 25 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν (κατ. § 270).

§ 271. Κατὰ τὸ ἄρθρον 531, § 5 τῆς Πολ. Δικ. ἀνεκκλήτως ἀποφασίζει τὸ

δικαστήριον τῶν πρωτοδικῶν περὶ πραγματικῶν ἀγωγῶν ἐκ ἀκινήτων, ὅταν τὸ ἐτήσιον εἰσόδημα αὐτοῦ δὲν ὑπερβαίνῃ τὰς 2[illegible] δραχμάς. Ἐκ τούτου δὲ συνάγεται, ὅτι τὸ ἐτήσιον εἰσόδημα πρέπει νὰ ἦναι προσδιωρισμένον. Ἐὰν δὲ ἦναι ἀπροσδιόριστον ἢ ἀμφίβολον, τότε ἡ ὑπόθεσις ὑπάγεται εἰς ἔφεσιν. (βλέπε κατωτέρω § 271.)

§ 272. Ἡ παρὰ τοῦ ἐνάγοντος προσδιορισθεῖσα διὰ τῆς ἀγωγῆς ἀξία διεκδικουμένου τινὸς κτήματος κανονίζει τὸ ἐφέσιμον ἢ μὴ τῆς διαφορᾶς. — Ἐὰν ὁ ἐνάγων ἀπαιτήσῃ πρωτοδίκως ποσὸν ὑπερβαῖνον τὰς 500 δραχμάς, ἔπειτα δὲ διχθῇ τὴν ἀπόφασιν τοῦ πρωτοδικείου, ἥτις τῷ ἐπέβαλεν ἐκτιμητικὸν ὅρκον διὰ ποσότητα ἐλάσσονα τῶν 500 δραχμῶν, ἐκπίπτει τοῦ δικαιώματος τῆς ἐφέσεως; Ὄχι· Νομικῆς σελ. 8839 (κατ. § 272).

§ 273. Ὅταν τὸ ἐτήσιον εἰσόδημα τοῦ ἀκινήτου κτήματος ἦναι ἀπροσδιόριστον ἢ ἀμφίβολον τὸ ποσὸν αὐτοῦ, ἡ ἔφεσις εἶναι παραδεκτὴ (κατ. § 273).

§ 273 δίς. Ὁ προτείνων ὅτι ἐπίδικόν τι κτῆμα δὲν χορηγεῖ εἰσόδημα 25 δραχμ. καὶ ὅτι ἑπομένως ἡ ἔφεσις εἶναι ἀπαράδεκτος, θεωρεῖται ὡς ἐνάγων, καὶ ἑπομένως, ἐρήμην συζητουμένης τῆς δίκης, ἐπιδικάζονται αἱ προτάσεις του. Απ. τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν (κατωτ. § 273 δίς).

§ 274. Ἀνεκκλήτως ἀποφασίζουσι τὰ πρωτοδικεῖα περὶ πραγματικῶν ἀγωγῶν ἐπὶ ἀκινήτων κτημάτων, τῶν ὁποίων τὸ εἰσόδημα δὲν ὑπερβαίνει τὰς 25 δραχμάς· ἐὰν δὲ κατὰ τὴν ἀγωγὴν ὑπερβαίνῃ τὸ ποσὸν τοῦτο, τί γίνεται; Απ. 1332 τῶν ἐν Αθ. ἐφετ. (κατ. § 274).

§ 275. Ὅταν τὸ ἐτήσιον εἰσόδημα ἀκινήτου τινὸς δὲν ἀναφέρεται εἰς τὴν ἀγωγὴν, ἡ ὑπόθεσις ὑπάγεται εἰς ἔφεσιν κατὰ τὸ ἄρθρον 530 τῆς Πολ. Δικ. Ἀπόφ. 3548 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν (βλ. κατωτ. § 275).

§ 276. Τὸ δικαστήριον τῶν ἐφετῶν δύναται νὰ διατάξῃ ν'ἀποδειχθῇ ποῖον εἶναι τὸ ἐτήσιον εἰσόδημα ἀκινήτου τινὸς κτήματος, ὅταν ὁ ἐναγόμενος δὲν ἀντέτεινε πρωτοδίκως. Ἀπόφ. Αρ. Πάγ. 440 τοῦ 1840 (ἐπ. § 276).

§ 277. Ὅταν ἡ ἀγωγὴ συνίσταται εἰς διεκδίκησιν ῥητῶν κινητῶν πραγμάτων, τῶν ὁποίων ἡ τιμὴ ἀφέθη ἀπροσδιόριστος, πῶς προσδιορίζεται τὸ ἀνέκκλητον ἢ μὴ τῆς πρωτοδίκου ἀποφάσεως; Ἀπόφ. 1694 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν (κατ. § 277).

§ 278. Ἡ περὶ ἀποδόσεως τῶν καρπῶν διάταξις τῆς ἀποφάσεως εἶναι παρακολούθημα τῆς κυρίας διατάξεως, μὴ ἀποτελοῦσα ἀνεξάρτητον κεφάλαιον· ἑπομένως κατὰ τοῦ περὶ αὐτῶν κεφαλαίου δύναται νὰ γίνῃ ἀντέφεσις, ὅταν τὸ κύριον κεφάλαιον ἐξεκαλέσθη. Ἀπόφ. 2638 τῶν ἐν Αθ. ἐφετῶν (κατ. § 278).

§ 279. Αἱ περὶ διαιτητῶν εἰς ἐμπορικὰς ὑποθέσεις ἐκδιδόμεναι ἀποφάσεις δὲν ὑπόκεινται εἰς ἔφεσιν, ἂν τὸ ἀντικείμενον τῆς διαφορᾶς δὲν ὑπερβαίνῃ τὰς 800 δρ. Νομικῆς σελ. 2708 (κατ. § 279).

§ 280. Τὰ πρωτοδικεῖα δικάζουν ἀνεκκλήτως περὶ προσωπικῶν καὶ εἰς κινητὰ πράγματα ἀναγομένων ἀγωγῶν, τῶν ὁποίων τὸ ἀντικείμενον δὲν ὑπερβαίνει τὰς 500 δρ. Τὸ δὲ 123 ἄρθρον τῆς Πολ. Δικ., καθ'ὃ αἱ κατὰ συνέπειαν ἀνακοπῆς τοῦ τύπου τῆς ἐκτελέσεως ἐπὶ διαιτητικῆς ἀποφάσεως ἐκδιδόμεναι ἀποφάσεις προσβάλλονται διὰ τῶν συνήθων ἐνδίκων μέσων, δὲν καθιεροῖ ἐξαίρεσίν τινα τοῦ κανόνος τούτου, ἀλλ'ἐννοεῖ ὅτι τὰ τακτικὰ ἔνδικα μέσα λαμβάνουν χώραν ὁσάκις τὸ ἀντικείμενον ὑπερβαίνῃ τὰς 500 δραχμάς. Ἀπόφ. Πολ. Αρ. Π. 97 τοῦ 1847 (κατ. § 280).

§ 281. Κατ' ἀποφάσεως ἐμπορικῆς ἀφορώσης ποσὸν ἧττον τῶν 800 δραχμῶν συγχωρεῖται ἔφεσις, ὅταν πρόκηται περὶ ἀναρμοδιότητος. Απόφ. 3042 τῶν ἐν Αθ. ἐφετῶν (κατ. § 281).

§ 282. Ὅταν ἐπισκεύδηται ἡ ἐκτέλεσις συμβολαιογραφικοῦ τινος ἐγγράφου, τὸ ὁποῖον ἐξετέλεσεν ἤδη ἑκουσίως καὶ ἐν μέρει ὁ καθ'οὗ ἡ ἐκτέλεσις, αἱ κατὰ συνέπειαν τῆς ἐκτελέσεως ταύτης ἀναφυόμεναι ἔριδες ἐκδικάζονται ἀνεκκλήτως, ἂν τὸ ζητούμενον ποσὸν διὰ τῆς πρὸς πληρωμὴν ἐπιταγῆς δὲν ὑπερβαίνῃ τὴν ποσότητα 500 δραχμῶν· εἶναι δὲ ἀδιάφορον ἂν τὸ ὅλον τοῦ εἰς τὸν τίτλον περιεχομένου ὑπερβαίνῃ τὴν μνησθεῖσαν ποσότητα, ἐὰν ὁ καθ'οὗ ἡ ἐκτέλεσις δὲν ἐζήτησε τὴν ἀκύρωσιν τοῦ μνησθέντος τίτλου διὰ νὰ ἐπιστραφῶσιν εἰς αὐτὸν ὅσα ἑκουσίως ἐπλήρωσε. Νομικῆς σελ. 360 (ἐπ. § 282).

§ 283. Ἐπιτρέπεται ἔφεσις κατὰ τῶν ἀποφάσεων τῶν ἐκδιδομένων περὶ τὴν ἐκτέλεσιν ἀποφάσεως ἀνεκκλήτου; Ὄχι, κατὰ τὴν 34 τοῦ 1836 ἀπόφασιν τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν· ναί, κατὰ τὴν 125 τοῦ 1837 ἀπόφασιν τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν (ἐπ. § 283).

§ 284. Ὅταν πρόκηται περὶ ἀνακοπῆς κατὰ κατασχέσεως ζώων, τῶν ὁποίων τὴν ἀξίαν προσδιορίζει ὁ ἐνάγων πλέον τῶν 300, οὐχὶ δὲ καὶ τῶν 500 δραχμῶν· ἀλλὰ συγχρόνως ἀπαιτεῖ καὶ ἀποζημίωσιν, ἐπιτρέπεται ἔφεσις; Απ. 3286 τῶν ἐν Αθ. ἐφετῶν (ἐπ. § 284).

§ 285. Ἡ ἁρμοδιότης τοῦ δικαστηρίου, τὸ ὁποῖον μέλλει νὰ δικάσῃ ὡς πρὸς τὴν περὶ ἐκτελέσεως δίκην κανονίζεται ἐκ τοῦ ποσοῦ τῆς ἀπαιτήσεως ἢ τοῦ τόπου, ἐντὸς τοῦ ὁποίου ἐνεργεῖται ἡ ἐκτέλεσις. Νομικ. σελ. 4215 (βλ. ἐπ. § 285).

§ 286,287. Ἡ ἁρμοδιότης τῶν εἰρηνοδικῶν κανονίζεται ἀπὸ τὴν ἀγωγήν· ἂν δὲ τὸ ἀντικείμενον τῆς κατασχέσεως ὑπερβαίνῃ τὸ ποσὸν τῆς ἁρμοδιότητός των, πηγάζῃ δὲ ἐκ διαφόρων σχέσεων ὑπαγομένων αὐτοῖς. Απ. Πολ. Αρ. Π. 41 καὶ 24 τοῦ 1846 (ἐπ. § 286 καὶ 287).

§ 288. Ἡ ἐξαιρετικὴ δικαιοδοσία τῶν δικαστικῶν ὑπαλλήλων δὲν μεταβάλλεται ἐκ τοῦ ποσοῦ τῆς ἀπαιτήσεως, ἀλλ' ἡ ἀπόφασις ὑπάγεται εἰς ἔφεσιν. Απόφ. 65 τοῦ 1843 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν (βλ. ἐπ. § 288).

§ 288 δίς. Τὰ δικαστήρια τῶν πρωτοδικῶν κρίνουν καὶ περὶ ποσότητος ἐλάσσονος τῶν 800 δραχμῶν, ὅταν δὲν γίνῃ ἔνστασις. Απ. 2741 τῶν ἐν Αθ. ἐφετῶν (ἐπ. § 288 δίς).

§ 289. Ὅταν αἱ ἀμοιβαῖαι ἀπαιτήσεις τῶν διαδίκων, οὖσαι ἀντικείμενον μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς δίκης, καὶ προερχόμεναι ὅλαι ἐκ τῆς ἐταιρικῆς σχέσεως, πρέπει ὡς πρὸς τὸν προσδιορισμὸν τοῦ ἐκκλητοῦ ἢ μὴ τῆς ἐπ'αὐτῶν ἀποφάσεως, νὰ ἑνόνωνται καὶ λαμβάνωνται ἀθρόως τὰ ποσὰ τῆς τε ἀγωγῆς καὶ τῆς ἀνταγωγῆς. Απ. 4452 τῶν ἐν Αθ. ἐφετῶν (ἐπ. § 289).

§ 290. Αἱ ἀγωγαὶ τῶν τρίτων διεκδικητῶν τῶν ἀνακοπτόντων κατὰ τὴν διάρπασιν τοῦ πλειστηριασμοῦ (910 Πολ. Δικ.) κανονίζονται, ὡς πρὸς τὸ ἐφέσιμον ἢ μή, ἀπὸ τὴν ἀξίαν τοῦ ἀντικειμένου τῆς κυρίας ἀγωγῆς ἢ ἀπὸ τὴν ἀξίαν τοῦ διεκδικουμένου πράγματος; ἀπ. τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν (ἐπ. § 290).

Ἑλλ. νομολ. 6) Αρμοδιότης εἰς τὰ ἀφορῶντα τὴν κατάσχεσιν ἀντικείμενα.

§ 291. Εἰς ποῖον δικαστήριον ὑπάγεται ἡ περὶ κύρους συντηρητικῆς κατασχέσεως, ἐνεργηθείσης εἰς χεῖρας τρίτου, αἴτησις, ὅταν ἡ κυρία

δίκη ἦναι ἐκκρεμὴς ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν; Απ. 3148 καὶ 4416 τῶν ἐν Αθ. ἐφετῶν (ἐπ. § 291).

§ 292. Καί τοι ἐκκρεμοῦς οὔσης τῆς κυρίας δίκης ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου τῶν ἐφετῶν, εἰς τὰς κατὰ τὴν κατάσχεσιν τοῦ πράγματος ἐγερθείσας διαφορὰς ἁρμόδιον δικαστήριον εἶναι το πρωτοδικεῖον, εἰς τὴν περιφέρειαν τοῦ ὁποίου εὑρίσκεται τὸ κατασχεθὲν πρᾶγμα. Νομικῆς σελ. 2446) καὶ 3766 (ἐπ. § 292).

§ 293. Γινομένης συντηρητικῆς κατασχέσεως εἰς χεῖρας τρίτου, ἡ ἀγωγὴ ἡ περὶ τοῦ κύρους τῆς κατασχέσεως (ὅταν ἡ κυρία ἀγωγὴ ἦναι ἤδη ἀποπερατωμένη) δὲν πρέπει νὰ περιέχῃ αἰτήσεις ἀπαιτούσας ἀπόφασιν ἐν εἴδει κανονιστικῆς διατάξεως καὶ κατὰ προεισήγησιν δι' ὑποτιθεμένην ἀμφισβήτησιν, ὥστε νὰ προλαμβάνηται ἢ προδικάζηται δι' αὐτῆς ἔνστασις ἢ ἀγωγὴ, τὴν ὁποίαν ὁ ἐναγόμενος δύναται τυχὸν νὰ προτείνῃ. Απ 23 τοῦ 1845 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν καὶ 4479 τῶν ἐν Αθ ἐφετῶν (ἐπ. § 293).

§ 294. Εἶναι ἁρμόδιον τὸ ἐμποροδικεῖον νὰ δικάσῃ τὴν περὶ κύρους τῆς συντηρητικῆς κατασχέσεως αἴτησιν; ἢ τὰς περὶ τὴν ἐκτέλεσιν ἀντιδικίας; Απόφ. 171 τοῦ 1837 τῶν ἐν Αθήναις ἐφετῶν (ἐπ. § 294).

§ 296. Οἱ διαιτηταὶ δικάζουν μόνον περὶ τοῦ ἀντικειμένου, ὃ ῥητῶς τοῖς καθυπεβλήθη· ὅθεν ἂν μετὰ τὸ συνυποσχετικὸν γίνῃ κατάσχεσις, οἱ διαιτηταὶ δὲν δικάζουσι περὶ τοῦ κύρους αὐτῆς. Απ. 4540 τῶν ἐν Αθ. ἐφετῶν. (ἐπ. § 296).

§ 297. Πότε δικάζει περὶ τοῦ κύρους τῆς κατασχέσεως τὸ δικαστήριον, εἰς τοῦ ὁποίου τὴν περιφέρειαν ἐνηργήθη αὕτη· ἡ ἰδία ἀπόφασις 4540 (ἐπ § 297).

§ 298. Κατὰ τὸ ἄρθρον 19 § 8 τῆς Πολ. Δικ. τὸ δικαστήριον, εἰς τοῦ ὁποίου τὴν περιφέρειαν ἐξετελέσθη ἡ πρὸς ἐξασφάλισιν ἀπαιτήσεώς τινος γενομένη κατάσχεσις, εἶναι ἁρμόδιον νὰ ἀποφασίζῃ περὶ αὐτῆς ταύτης τῆς ἀπαιτήσεως, ὅταν διετάχθη ἡ κατάσχεσις κατ' ἀλλοδαποῦ, τοῦ ὁποίου τὰ πράγματα κατεσχέθησαν ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ, ἡ δὲ διάταξις τοῦ νόμου δὲν αναιρεῖ τὸν γενικὸν κανόνα τῶν ἄρθρων 29 § ά, 718 τῆς Πολιτ. Δικ. καὶ τοῦ 1 ἄρθρου τοῦ ἀπὸ 2 μαΐου 1835 νόμου. Ὅθεν αἱ αἰτήσεις αἱ πηγάζουσαι ἀπὸ ἑταιρίαν τινὰ καὶ ἀπὸ ἐμπορικὰς σχέσεις καὶ ἕνεκα τῶν ὁποίων διετάχθη κατάσχεσις κατ' ἀλλοδαποῦ ὑπάγονται εἰς τὸ ἐμποροδικεῖον, εἰς τὴν περιφέρειαν τοῦ ὁποίου ἐνηργήθη ἡ κατάσχεσις. Απόφασις Αρ. Πάγου 12ο τῆς 24 σεπτεμβρίου 1837 (βλ. κατ. § 298.).

§ 299. Ἐπὶ τῆς διαδικασίας τῆς ἀφορώσης κατάσχεσιν πραγμάτων, εὑρισκομένων εἰς χεῖρας τρίτου τινὸς, ἂν ἡ παρὰ τοῦ τρίτου γενομένη δήλωσις φιλονεικηθῇ, τότε ἡ περὶ τῆ. δηλώσεως ταύτης συζήτησις καὶ ἀπόφασις γίνεται, κατὰ τὸ ἄρθρον 932 τῆς Πολ Δικ., ἐνώπιον τοῦ κατὰ τὸ 19 ἄρθρον τῆς αὐτῆς δικονομίας ἁρμοδίου δικαστηρίου.—Ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ δὲ τῶν ἄρθρων 932 καὶ 19 § 5 τῆς τῆς Πολ. Δικ. ἐξάγεται, ὅτι ἡ περὶ τῆς δηλώσεως δίκη ὑπάγεται εἰ τὴν συνήθη δικαιοδοσίαν τοῦ δηλώσαντος ὡς ἐναγομένου, δηλ. εἰς τὸ τῆς κατοικίας τοῦ ἐναγομένου καὶ τῆς φύσεως τοῦ ἀντικειμένου τῆς διαφορᾶς ἁρμόδιον δικαστήριον, τὸ ὁποῖον ὁ νομοθέτης ὀνομάζει συνήθη δικαιοδοσίαν πρὸς διάκρισιν τοῦ δικαστηρίου, εἰς ὃ ὑπάγονται αἱ περὶ τῆς κατασχέσεως διαφοραί· ὅθεν ἡ μετὰ τῆς διεκδικήσεως συνεχομένη ἀνακοπὴ τοῦ Α. κατὰ κατασχέσεως, τὴν ὁποίαν εἰς χεῖρας τοῦ Β ἐνήργησεν ὁ Γ, ὑπάγεται εἰς τὸ ἐμποροδικεῖον, ὅταν ὁ κατασχὼν καὶ ὁ ἀνακόπτων εἰσὶν

ἔμποροι, τὸ δὲ κατασχεθὲν εἶναι ἐμπορεύσιμον. Απ. Αρ. 219 τῆς 29 σεπτεμ. 1838 (ἐπ. § 299, 300).

§ 301. Ὅταν δίκη τις ἀφορᾷ τὸ κῦρος συντηρητικῆς κατασχέσεως, ἐνεργηθείσης ἕνεκα δανείου ἐκ συναλλαγματικῶν, καὶ τὴν ἐξόφλησιν τοῦ δανείου τούτου, κατὰ δὲ τὸ ἄρθρον 1042 καὶ 19 § 5 τῆς Πολ. Δικ. ἡ περὶ τῆς ἀπαιτήσεως δίκη, ἕνεκα τῆς ὁποίας διετάχθη συντηρητικὴ κατάσχεσις, ὑπάγεται εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ ἐναγομένου. Προκειμένου λοιπὸν λόγου περὶ κατασχέσεως ἕνεκα ἐμπορικῆς ὑποθέσεως, ἡ περὶ τοῦ κύρους αὐτῆς διαφορὰ ὑπάγεται εἰς τὸ ἐμποροδικεῖον. Απόφασις Αρ. Π. 345 τῆς 13 ἰανουαρίου 1840 (ἐπ. § 301).

§ 302. Κατὰ τὸ ἄρθρον 873 τῆς Πολ. Δικ, ὡς πρὸς τὴν περὶ ἐκτελέσεως δίκην εἶναι ἁρμόδιον καὶ ἐπὶ ἐμπορικῶν ἀκόμη καὶ διαιτητικῶν ἀποφάσεων μόνον τὸ εἰρηνοδικεῖον, ἐὰν πρόκηται περὶ τῆς ἁρμοδιότητος εἰρηνοδίκου τινὸς, ἢ καθ' ὅλας τὰς ἄλλας δίκας, τὸ πρωτοδικεῖον· ὅθεν ἀναρμοδίως εἰσάγεται εἰς τὸ ἐμποροδικεῖον αἴτησις περὶ κύρους συντηρητικῆς κατασχέσεως διὰ νὰ μετατρέψῃ ταύτην εἰς ἀναγκαστικὸν μέτρον ἀφορῶν τὴν ἐκτέλεσιν. Απ. 981 τῆς 1 νοεμβρ. 1838 τῶν ἐν Αθ. ἐφετῶν. (κατ. § 302).

§ 302 δίς. Βλ. καὶ τοὺς ἀνωτ. παραγράφους.

§ 302 τρίς. Τὰ ἐμποροδικεῖα εἶναι ἁρμόδια νὰ δικάζωσι τὰς περὶ κύρους τῆς συντηρητικῆς κατασχέσεως ἀγωγάς; 4479 ἀπόφ. τῶν ἐν Αθ. ἐφετῶν (ἐπ. § 302 δίς).

Ἑλλ. νομολ. 7) *Ὁ δικαστὴς δὲν ἐνεργεῖ αὐτεπαγγέλτως* (1).

§ 303. Ὁ δικαστὴς δὲν ἐνεργεῖ αὐτεπαγγέλτως εἰς πολιτικὰς ὑποθέσεις· ἄλλως ἡ ἀπόφασίς του ὑπάγεται εἰς ἀναίρεσιν. Απ. Αρ. Π. 11 τοῦ 1841 (ἐπ. § 303).

§ 304. Τὰ δικαστήρια δὲν ἐπιλαμβάνονται τῶν ὑποθέσεων εἰμὴ συνεπείᾳ αἰτήσεως. Απ. τοῦ 1845 τῶν ἐν Αθ. ἐφετῶν (ἐπ. § 304).

§ 305. Ὁ δικαστὴς ὀφείλει νὰ ἐφαρμόσῃ τὸν κατάλληλον νόμον, καὶ δὲν δύναται νὰ ἀποῤῥίψῃ την ἀγωγὴν, ἂν ὁ διάδικος ἐπεκαλέσθη νόμον, μὴ ἰσχύοντα. Απ. Αρ. Π. 68 τοῦ 1846 (ἐπ. § 305).

§ 306. Τὰ δικαστήρια δὲν δύνανται νὰ ἀποφασίσωσι περὶ πραγμάτων, ἅτινα οὔτε ἐπροτάθησαν, οὔτε ἐζητήθησαν. Απ. 4285 τῶν ἐν Αθ. ἐφετ. (ἐπ § 306).

§ 307. Ὁ δικαστὴς ὀφείλει, καὶ ἂν τὰ μέρη δὲν ἐπεκαλέσθησαν τὸν νόμον, ἐφ' οὗ στηρίζουν τὰς προτάσεις των, νὰ τὸν ἀναπληρώσῃ ἐξ ἐπαγγέλματος. Απ. Αρ. 145 τοῦ 1847 (ἐπ. § 307).

§ 308. Ὁ δικαστὴς παραβιάζει τὸν νόμον μὴ λαμβάνων ὑπ' ὄψιν τὰς προτάσεις τῶν διαδίκων. Απ. Αρ. Π. 149 τοῦ 1847 (ἐπ. § 308).

Ἑλλ. νομολ. 8) *Ἁρμοδιότητος παράτασις.*

§ 309. Τὸ ἄρθρον 481 τῆς Πολιτ. Δικον., καθ' ὃ δὲν δύναται νὰ παραταθῇ ἡ δικαιοδοσία τοῦ εἰρηνοδίκου, εἰμὴ ὅταν ὅλοι οἱ διάδικοι ζητήσωσι τοῦτο ῥητῶς, καὶ συνταχθῇ ἔκθεσις περὶ τούτου, δὲν ἀφορᾷ τὴν κοινὴν εὐταξίαν, καὶ διὰ τοῦτο δὲν δύναται νὰ προταθῇ κατὰ

(1) Βλ. τὴν ἐν τῷ Εὑρ. λέξιν Πρότασις.

πρῶτον ἐνώπιον τοῦ Ἀρ. Π. Ἀπ. πολ. Ἀρ. Π. 413 τῆς 30 9μβρ. 1840. (κατ. § 309).

310. Καὶ ἂν οἱ εἰρηνοδίκαι δὲν ἦναι ἁρμόδιοι, εἰ διάδικοι δύνανται νὰ παρεκτείνωσι τὴν δικαιοδοσίαν των, ζητοῦντες τοῦτο ῥητῶς δι' ἐκθέσεως ὑπογεγραμμένης παρ' ἀμφοτέρων τῶν μερῶν. Ἡ ἔφεσις εἶναι προαιρετική. Απ. πολ. Αρ. Π. (σελ. 84 τοῦ β'. τόμου τῆς Νομολ.) (ἐπ. § 310).

§ 311. Ὡς πρὸς τὴν ἔνστασιν ἀναρμοδιότητος λόγῳ τῆς θέσεως τοῦ κτήματος (ἄρθ. 20 τῆς Πολ. δικ.) ἐπιτρέπεται παράτασις ἁρμοδιότητος· ἑπομένως ἡ ἔνστασις αὕτη δὲν προτείνεται κατὰ πᾶσαν στάσιν τῆς δίκης. Απ. τῶν ἐν Αθ. ἐφετῶν 1908 τῆς 30 ἀπριλίου 1840 (ἐπ. § 311).

§ 312. Ἡ ἁρμοδιότης τῶν δικαστηρίων δὲν παρεκτείνεται διὰ συναινέσεως μόνον, ὅταν ταῦτα δὲν ἦναι ἁρμόδια ὡς ἐκ τῆς ἰδιότητος τοῦ ἀντικειμένου τῆς δίκης, τουτέστιν ἐπὶ διοικητικῶν ἢ ἐμπορικῶν ὑποθέσεων. Ὅθεν κατὰ παρέκτασιν δικαιοδοσίας οἱ εἰρηνοδίκαι δικάζουν καὶ περὶ ἰδιοκτησίας. Απ. Αρ. Π. (σελ. 20 τῆς σειρᾶς τοῦ 1842) (ἐπ. § 312).

Ἑλλ. νομολ. 9) Ἁρμοδιότης εἰς τὰ περὶ τὴν διεξαγωγὴν ἀποδείξεως καὶ μετ' αὐτὴν ἀντικείμενα.

§ 313. Τὸ πρωτοδικεῖον δύναται νὰ δικάσῃ ἐπὶ πασῶν τῶν αἰτήσεων, ὅσαι τείνουν πρὸς πλήρη ἐκτέλεσιν τῆς διὰ πραγματογνωμόνων διεξαχθείσης διαφορᾶς, ὅταν τὸ ἐφετεῖον ἐπεκύρωσε τὴν διάταξιν τῆς πρωτοδίκου ἀποφάσεως, τὴν ἀφορῶσαν τὴν διὰ πραγματογνωμόνων ἐκτίμησιν. Απόφ. πολ. Αρ. Π. 68 τοῦ 1847 (βλ. κατωτ. § 313 (1)).

§ 314. Ὅταν πρωτόδικός τις ἀπόφασις διατάττῃ τὴν ἀπόδειξιν διαφόρων θεμάτων, καὶ μετὰ τὴν κατ' αὐτῆς ἔφεσιν ἐπικυρωθῇ αὕτη ὑπὸ τῶν ἐφετῶν, εἰς τὸ πρωτοδικεῖον ἐναπόκειται ἡ ἐκτέλεσις τῆς περὶ ἀποδείξεως διατάξεως τῆς ἀποφάσεως τοῦ ἐφετείου. Απόφ. πολ. Αρ. Π. 57 τοῦ 1847 (ἐπ. § 314) (2).

§ 315. Ὁ διάδικος, εἰς ὃν ἐπιβάλλεται ἀπόδειξίς τις, ὀφείλει ν' ἀπευθύνῃ τὴν περὶ ἀναβολῆς τῆς ἀποδείξεως ταύτης αἴτησιν εἰς τὸ δικαστήριον, καὶ οὐχὶ εἰς τὸν εἰσηγητὴν, ἐκτὸς ἐὰν ὁ ἀντίδικος ἤθελε συναινέσει. Απ. 1567 τοῦ 1840 τῶν ἐν Αθ. ἐφετῶν (ἐπ. § 315).

§ 316. Κανεὶς δικαστὴς ἄνευ ἀποφάσεως δὲν εἶναι ἁρμόδιος πρὸς ἀκρόασιν μαρτύρων. Απ. πολ. 120 τοῦ 1837 Αρ. Π. (ἐπ. § 316).

§ 317. Ὅταν τὸ πρωτοδικεῖον ἐνεργῇ κατὰ παραγγελίαν, δύναται ν' ἀντικαταστήσῃ τὸν εἰσηγητὴν, καὶ νὰ παρατείνῃ τὴν προθεσμίαν; Απόφ. 116 τοῦ 1845 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν (ἐπ. § 317).

§ 318. Κατὰ τὸ ἄρθρον 294 τῆς Πολ. Δικ. μὴ ἐμφανισθέντων ὅλων τῶν ἐμπειροτεχνῶν, ὁ εἰσηγητὴς δύναται νὰ τοὺς ἀντικαταστήσῃ. Απ. 261 τοῦ 1845 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν, καὶ ἀπόφ. τῶν ἐν Αθ. ἐφετῶν (ἐπ. § 318) (3).

§ 319. Δικαστήριον προσκαλούμενον παρ' ἄλλου νὰ ἐπιχειρήσῃ ἀπόδειξίν τινα, ποίας ἐνστάσεις ἔχει ἁρμοδιότητα νὰ κρίνῃ; Εὐρ. τόμ. Β'. σελ. 141 § 214. (ἐπ. 319).

---

(1) Βλ. τὸ κατωτέρω καταχωρισθησόμενον ἄρθρον ἁ ρ μ ο δ ι ό τ η ς ἐ φ ε τ ῶ ν.
(2) Ὁμοίως.
(3) Βλ. τὴν λέξιν Π ρ α γ μ α τ ο γ ν ώ μ ο ν ε ς.

§ 320. Ἡ περὶ ἀνατροπῆς τῆς προθεσμίας πρότασις, ὅταν ἡ πρὸς ἀπόδειξιν προθεσμία παρεχωρήθη μὲν παρὰ τοῦ ἐφετείου, παρεπέμφθη δὲ εἰς τὸ πρωτοδικεῖον, ὡς καὶ ἡ διεξαγωγὴ τῶν ἀποδείξεων εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ τελευταίου τούτου δικαστηρίου ὑπάγεται. Ἀπόφ. 95 τοῦ 1838 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν (ἐπ. § 320).

Ἑλλ. νομολ. 10) Ἐπιτήρησις ἐκ μέρους τῶν διοικητ. ἀρχῶν.

§ 321. Ἡ περιουσία τῶν ἐκκλησιαστικῶν καταστημάτων ξένης θρησκείας δὲν ὑπόκειται εἰς τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ἀρχῶν, καὶ διὰ τοῦτο δὲν ἀπαιτεῖται ἄδεια αὐτῶν πρὸς εἰσαγωγὴν δίκης τινός. Ἀπ. Ἀρ. Π. 104 τοῦ 1847 (κατ. § 321).

§ 322. Ὁ νομάρχης καὶ ὁ ἔπαρχος εἶναι ἡ ἁρμοδία ἀρχὴ περὶ τὸ ἐγκρίνειν τὴν διεξαγωγὴν δικῶν ἀφορωσῶν μονὰς καὶ τὸν διορισμὸν πληρεξουσίων, ἡ δὲ ἔγκρισις ἀπὸ τὸ ὑπουργεῖον τῶν ἐκκλησιαστικῶν δὲν ἀπαιτεῖται. Ἀπ. πολ. Ἀρ. Π. 50 τοῦ 1847 (κατ. § 322).

§ 323. Ἡ ἔγκρισις τῆς διοικητικῆς ἀρχῆς περὶ τῆς ἐνώπιον τοῦ Ἀρ. Π. εἰσαγωγῆς δίκης τινός, ἂν καὶ μεταγενεστέρα τῆς ἀναιρέσεως αἰτήσεως, δίδει κῦρος εἰς αὐτὴν τὴν αἴτησιν ἀναιρέσεως κατὰ τὴν ἀναλογίαν τῆς ἀρχῆς ratihabitio mandati comparatur. Ἀπ. Ἀρ. Π. 118 τῆς 11 αὐγ. 1847 (κατ. § 323).

Ἑλλ. νομολ. 11) Ἔκτακτοι τινὲς δικαιοδοσίαι.

§ 324. Οἱ ἀρχιερεῖς τῆς Ἑλλάδος ἠδύναντο νὰ ἐκδίδωσιν ἀποφάσεις περὶ διαστάσεως συζύγων; (κατ. § 324).

§ 325. Τὸ ὑπουργεῖον τοῦ δικαίου δὲν ἠδύνατο νὰ διορίζῃ δικαστικὰς ἐπιτροπάς. Ἀπόφ. 38 τοῦ 1835 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν (βλ. κατ. § 325).

§ 326. Ποίαν δικαιοδοσίαν εἶχε τὸ ἐν Μεσολογγίῳ ὑπάρχον ἐπὶ τῆς ἐπαναστάσεως ἔκκλητον. Εὐρ. Τ. 3, σελ. 45 (κατ. § 326).

§ 327. Ἀπόφασις, ἐκδοθεῖσα ὑπὸ τῆς ἀντιθαλασσαίου δικαστηρίου ἐπιτροπῆς, δὲν δύναται νὰ προσβληθῇ ἐνώπιον τοῦ Ἀρ. Π. καὶ ἂν ἐξεδόθη ἀναρμοδίως. Ἀπ. Ἀρ. Π. 69 τοῦ 1837 (κατ. § 327).

§ 328. Περὶ διαφορῶν ἀφορωσῶν μονύδρια ἐδίκαζε πρὸ τοῦ 1821 ὁ πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως καὶ ἡ σύνοδος. Εὐρ. Τ. 3, σελ. 42. (κατ. § 328).

§ 329. Εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ ἐλεγκτικοῦ συνεδρίου ὑπάγονται μόνον οἱ ὑπάλληλοι, οὐχὶ δὲ καὶ οἱ ἰδιῶται ὀφειλέται. Ἀπ. Ἀρ. Π. 50 τοῦ 1846 (κατ. § 329).

§ 330. Αἱ παρὰ τῶν δικαστηρίων κατὰ τὴν δημοσίαν συνεδρίασιν ἐκδιδόμεναι πειθαρχικαὶ ἀποφάσεις πρέπει ν'ἀποστέλλωνται πρὸ τῆς ἐκτελέσεώς των εἰς τὸ ἐπὶ τῆς δικαιοσύνης ὑπουργεῖον; Νομικῆς σελ. 4048 (κατ. § 330).

§ 331. Τὸ ἄρθρον 789 τῆς Πολ. Δικ. δὲν ἀφορᾷ τὰ δικαστήρια, ἅτινα διεδέχθησαν τὰ νῦν ὀργανισθέντα πρωτοδικεῖα καὶ ἐφετεῖα, ἀλλ'ἐφαρμόζεται εἰς ἐκτάκτους περιπτώσεις. Ἀπ. Ἀρ. Π. 153 τοῦ 1837 (κατ. § 331).

§ 332. Κατὰ τὸ ἄρθρον 6 τοῦ 29 τίτλου τοῦ στρατιωτικοῦ Κώδηκος τῆς Γαλλίας ὁ φρούραρχος τῆς πόλεως, ὅπου ἀποθνήσκει στρατιωτικός τις, δὲν δύναται νὰ παραδώσῃ τὰ πράγματα τοῦ ἀποθανόντος εἰς τοὺς κληρονόμους του εἰμὴ ἀφοῦ ἐξοφλήσῃ τὰ χρέη του, ὅσα ἔκαμεν ἐν

δικαστήριον θεωρεῖται ὡς ἐξώδικος. Ἀπόφ. Ἀρ. Π. 27 τοῦ 1843 (κατωτ. § 172).

Ἑλληνικὴ νομολογία. 2) Ἀμφισβητουμένου διοικητικοῦ ἀντικείμενα κτλ. (10).

§ 173. Αἴτησις περὶ ἀκυρώσεως ἢ ἄρσεως τῆς ἐκ μέρους τῆς διοικητικῆς ἀρχῆς ἐνεργηθείσης κατασχέσεως πρὸς ἐξόφλησιν χρέους προκύπτοντος ἀπὸ συνάλλαγμα μισθώσεως μεταξὺ ἰδιώτου καὶ τοῦ δημοσίου ὑπάγεται εἰς τὰ δικαστήρια. Ἀποφ. τῆς 23 αὐγ. 1840 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν; (κατ. § 173).

§ 174. Ἡ περὶ κατασχέσεως ἀκινήτων κτημάτων διαφορὰ, ἡ πηγάζουσα ἐξ ἁπλῆς μισθώσεως κτημάτων τοῦ δημοσίου πρὸς νομὴν ποιμνίων, ὑπάγονται εἰς τὰ τακτικὰ δικαστήρια. Ἀπόφ. 2865 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετ. (κατ. § 174).

§ 175. Αἱ μεταξὺ ἐνοικιαστῶν καὶ ὑπενοικιαστῶν συμφωνίαι, καὶ αἱ περὶ τῆς ἑρμηνείας τῶν συμφωνιῶν τούτων ἔριδες, ὑπάγονται εἰς τὰ τακτικὰ δικαστήρια. Ἀπόφ. 61 τοῦ 1835 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν. (ἐπ. § 175).

§ 176. Διαφοραὶ περὶ ἀποζημιώσεων προκυψασῶν εἰς τὸν ἐνοικιαστὴν ἐκ τῆς μὴ ἐκπληρώσεως ὑποσχέσεως τοῦ ἐκμισθωτοῦ ὑπάγονται εἰς τὰ πρωτοδικεῖα. Ἀπ. 1240 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφ. (ἐπ. § 176).

§ 177. Αἱ μεταξὺ συνενοικιαστῶν τῶν δημοσίων προσόδων ἀγωγαὶ ὑπάγονται εἰς τὰ τακτ. δικαστήρια. Ἀπ. Ἀρ. Π. 21 τοῦ 1845 (ἐπ. § 177).

§ 178. Αἱ μεταξὺ τοῦ δημοσίου καὶ τῶν ἐνοικιαστῶν τῶν δημοσίων προσόδων ἔριδες περὶ τὴν ἐκτέλεσιν ὑπάγονται εἰς τὰ τακτικὰ δικατήρια; εἶναι ἁρμόδια τὰ τακτικὰ δικαστήρια νὰ ἐξετάσωσιν, ἂν αἱ ἀξιώσεις τοῦ δημοσίου στηρίζωνται εἰς δικαιώματα καὶ ἂν ὑπάρχῃ ὁμόλογον ὑπογεγραμμένον ὑπὸ τοῦ καταδιωκομένου. Νομικῆς σελ. 962 ἐπ. § 178 καὶ 198).

§ 179. Ἡ πολυετὴς μίσθωσις δημοσίου κτήματος δὲν συμπεριλαμβάνεται μεταξὺ τῶν ἀντικειμένων, τὰ ὁποῖα ἐξαιρεῖ ἀπὸ τὰ τακτικὰ δικαστήρια ὁ ἀπὸ 7 μαΐου 1837 νόμος. Τὰ τακτικὰ δικαστήρια δύνανται νὰ ἐπιληφθῶσιν ἀντικειμένων ἀφορώντων κατασχέσεις ἢ κρατήσεις ἐνεργουμένας ὑπὸ οἰκονομικῶν ὑπαλλήλων; Ἀπόφ. Ἀρ. Π. 8 τοῦ 1841, καὶ 86 τοῦ 1842. Ἀπόφ. 4674 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν (ἐπ. § 179).

§ 180. Αἱ διαφοραὶ, ὅσαι γιννῶνται μεταξὺ τῶν ἐντὸς τοῦ σχεδίου τῆς πόλεως οἰκοδομούντων καὶ τῶν γειτόνων, ἔχουσαι ἀντικείμενον προσβολὴν ἰδιοκτησίας, ὑπάγονται εἰς τὰ τακτικὰ δικαστήρια. Ἀπόφ. Ἀρ. Π. 13 τοῦ 1841 (βλ. ἐπ. § 180).

§ 181. Ἡ διαγραφὴ τοῦ σχεδίου τῆς πόλεως καὶ ἡ ἐφαρμογὴ αὐτοῦ ὑπάγεται εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῶν διοικητικῶν ἀρχῶν, καὶ τὰ δικαστήρια δὲν δύνανται νὰ ἐπέμβωσι. (βλ. ἐπ. § 181).

§ 182. Ἀφαίρεσις τοῦ οἰκοπέδου γινομένη δυνάμει τῶν περὶ τοῦ σχεδίου τῆς πόλεως Ἀθηνῶν διατάξεων δίδει ἀφορμὴν εἰς τὴν περὶ διαταράξεως καὶ ἐγκαταστάσεως ἀγωγὴν, ὅταν ἐγένετο ἀπόντος τοῦ ἰδιοκτήτου καὶ ἄνευ προηγουμένης ἀποζημιώσεως· ἀπόφ. 4422 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετ. (βλ. ἐπ. § 182).

§ 183. Διαφοραὶ ἀναφυόμεναι ἐξ ἀντικειμένων ἀναφερομένων εἰς τὰ δια-

---

(10) Βλέπε ἁρμοδιότης διοικητικὴ, ἔνθα τὸ ἀντικείμενον τοῦτο ἀκριβέστερον ὥρισται.

τάγματα τῶν περὶ τῶν ἐν Ἀθήναις οἰκοδομῶν, ὑπάγονται εἰς τὰ τακτικὰ δικαστήρια. ἀπόφασις 1533 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν. (βλ. ἐπ. § 183).

§ 184. Τὰ δικαστήρια δὲν εἶναι ἁρμόδια νὰ ἐπέμβωσιν εἰς τὴν ἑρμηνείαν συνθηκῶν, ὅταν αὗται ἀφορῶσιν ἀποκλειστικῶς δικαιώματα καὶ ὑποσχέσεις τῶν ἐπικρατειῶν· δύνανται δὲ, ὅταν αἱ συνθῆκαι κανονίζωσιν ἰδιωτικὰ δικαιώματα καὶ ὑποχρεώσεις· ἀποφασίσαντος τοῦ Ἀρ. Πάγ. τὸ ἀνωτέρω ζήτημα, δύνανται τὰ κατώτερα δικαστήρια νὰ τὸ λύσωσιν ἄλλως, ἂν δὲν πρόκηται περὶ κανονισμοῦ ἁρμοδιότητος. Ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου 152 τοῦ 1846 καὶ 76 τοῦ 1847. (βλ. ἐπ. § 184).

§ 185. Ἀγωγαὶ, πηγάζουσαι ἀπὸ ἀγοραπωλησίας κινητῶν πραγμάτων τῶν διαλελυμένων μοναστηρίων, ὑπάγονται εἰς τὰ τακτικὰ δικαστήρια. Ἀπόφ. τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετ. (βλ. ἐπ. § 185).

§ 186. Ὅταν ἡ δίκη ἀφορᾷ διαφορὰν περὶ ἰδιοκτησίας διαφιλονεικουμένης μεταξὺ ἰδιωτῶν, ἡ περίπτωσις ὅτι ἡ ἰδιοκτησία προῆλθεν ἐκ πωλήσεως τοῦ δημοσίου, ἔχει ἐπιῤῥοήν τινα ὡς πρὸς τὴν ἁρμοδιότητα; Ὄχι. Νομικ. 274. (βλ. ἐπ. § 186).

§ 187. Τὰ τακτικὰ δικαστήρια δύνανται νὰ κρίνωσιν ἂν ἀληθῶς εἶναί τις κύριος γαιῶν, τὰς ὁποίας αἱ παρελθοῦσαι κυβερνήσεις ἀνεγνώρισαν ὡς ἀνηκούσας αὐτῷ. (βλ. ἐπ. § 187).

§ 188. Εἰς τὴν ἁρμοδιότητα ποίων δικαστηρίων ὑπάγονται αἱ περὶ διαῤῥήξεως συναλλαγμάτων λόγῳ ὑπερμέτρου ζημίας ἀγωγαὶ, ὅταν πρόκηται περὶ κτημάτων ἀγορασθέντων ἀπὸ τὸ δημόσιον; Τὰ πολιτικὰ δικαστήρια εἶναι ἁρμόδια νὰ κρίνωσιν, ἂν αἱ ἐκποιήσεις ἐθνικῶν γαιῶν ἀντιβαίνωσιν εἰς τὸ πρωτόκολλον τῆς 26 ἀπριλίου 1832; (βλ. ἐπ. § 188).

§ 189. Αἱ περὶ ἀποκτηθέντων δικαίων ἰδιωτικαὶ ἀπαιτήσεις ὑπάγονται εἰς τὰ τακτικὰ δικαστήρια, καὶ ἡ περίστασις ὅτι ἡ ἰδιοκτησία μετεβιβάσθη ἀπὸ τὸ δημόσιον δὲν μεταβάλλει τὴν φύσιν τῶν τοιούτων δικῶν. Ἀπόφ. Ἀρ. Π. 100 τοῦ 1837 καὶ ἀπόφ. 238 τοῦ 1838 (βλ. ἐπ. § 189).

§ 191. Κατὰ πόσον τὰ πολιτ. δικαστήρια εἶναι ἁρμόδια νὰ ἐξετάζωσι τὸ κῦρος καὶ τὴν ἰσχὺν διοικητικῶν πράξεων; Ἀπόφ. 191 τοῦ 1841 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετ. (11) βλ. ἐπ. § 191).

§ 192. Ἐκ τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ἀπὸ 12 μαΐου 1835 διατάγματος δὲν δύναται νὰ ἐξαχθῇ ὡς συμπέρασμα καμμία τις ἀκυρότης τῶν περὶ δικαιοδοσίας διατάξεων τῆς πολ. δικ. ὡς πρὸς τὸ δημόσιον. Ἀπόφ. τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετ. 1990 (βλ. ἐπ. § 192).

§ 193. Τὰ δικαστήρια δικάζοντα περὶ ἀποζημιώσεων πηγαζουσῶν ἐκ τῆς ἀποστερήσεως ἰδιωτικῶν ἰδιοκτησιῶν διὰ δημοσίαν ἀνάγκην, εἶναι ἁρμόδια νὰ ἐκτιμήσωσι καὶ τὰς περὶ αὐτῶν διοικητικὰς πράξεις. Ἀπόφ. 3059 τοῦ 1844 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετ. (βλ. ἐπ. § 193).

§ 194. Τὰ δικαστήρια ὀφείλουν νὰ ἐξετάζωσι τὰ ἐνώπιόν των παρουσιαζόμενα ἔγγραφα. Ἀπ. Ἀρ. Π. 238 τοῦ 1838 (12) (ἐπ. § 194).

§ 195 Πᾶσα περὶ ὁρίων μεταξὺ ἐνοικιαστῶν διαφορὰ ὑπάγεται εἰς τὰ διοικητικὰ δικαστήρια; Ἀπόφ. 2282 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετ.

§ 196. Ἡ Ἑλ. κυβέρνησις ἀναγνωρίσασα τὸ τῆς κυριότητος δικαίωμά τινος, ὑπερ-

---

(11) Βλ. καὶ ζήτ. 193.
(12) Βλ. καὶ ζήτ. 191.

πηδᾷ τὰ ὅρια τῆς ἁρμοδιότητός της σφετεριζομένη ἔργα δικαστικά, ὄχι· ἀπόφ. τῶν ἐν Αθήν. ἐφετ. 578. (βλ. ἐπ. § 196).

§ 197. Κατὰ τοῦ δημοσίου δὲν ἐπιτρέπεται χρῆσις ἀναγκαστικῶν μέσων, καὶ πᾶσα ἐπέμβασις τῶν δικαστηρίων εἰς διοικητικὰ ἀντικείμενα ἀπαγορεύεται. Απ. Αρ. Π. 352 τοῦ 1840 (ἐπ. § 197).

§ 198. Οἱ ἀναγκαστικοὶ πλειστηριασμοὶ κινητῶν πραγμάτων ὀφειλέτου τινὸς πρὸς τὸ δημόσιον διὰ διοικητικὸν χρέος εἶναι, κατὰ τὸ ἀπὸ 7 φεβρουαρίου 1835 περὶ καταδιώξεως καθυστερούντων διάταγμα, ἀντικείμενον διοικητικὸν, καθ'οὗ δὲν συγχωρεῖται ῥητῶς προσφυγὴ εἰς τὰ τακτικὰ δικαστήρια. Απόφ. 17 τοῦ 1841 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετ. (βλ. κατωτ. § 198. 179).

§ 199. Ὁ ὀφειλέτης τοῦ δημοσίου δύναται νὰ ἐκκαλέσῃ τὰς δυνάμει τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ ἀπὸ 7|19 ἰανουαρίου 1835 διατάγματος πρὸς πώλησιν τῶν ἀκινήτων κτημάτων του ἐκδιδομένας ἀποφάσεις; Απόφ. 72 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετ. (βλ. § 199 ἐπ.).

§ 200. Τὰ τακτικὰ δικαστήρια δύνανται νὰ διατάξωσι συντηρητικὴν κατάσχεσιν ἐπὶ ὑποθέσεων ὑπαγομένων εἰς τὰ διοικητικὰ δικαστήρια; Ὄχι· ἀπόφ. 1338 τῶν ἐν Αθήναις ἐφετ. (ἐπ. § 200).

§ 201. Ἡ δημοσίευσις τοῦ ἀπὸ 7 μαΐου 1887 νόμου περὶ τῶν ἀμφισβητουμένων ὑποθέσεων μετέβαλεν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του τὴν ἁρμοδιότητα τῶν τακτικῶν δικαστηρίων καὶ ἂν ἡ ἐνώπιον τούτων ἀγωγὴ ἦτον ἤδη ἐπιδεδομένη; (βλ. κατ. § 201).

§ 202. Διὰ τὴν ἐκδίκασιν τῶν κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἀποφάσεων τῶν διοικητικῶν δικαστηρίων ἀναφυομένων ἐνστάσεων τὰ πολιτικὰ δικαστήρια εἶναι ἁρμόδια; Απόφ. τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν. (κατ. § 202)

§ 203. Τὰ τακτικὰ δικαστήρια εἶναι ἀναρμόδια ἐπὶ διαφορῶν ἐχουσῶν ἀντικείμενον τὴν ἀκύρωσιν συμβολαίου ἐνοικιάσεως προσόδων, γενομένων μεταξὺ ἰδιώτου καὶ τοῦ δημοσίου· τὸ δὲ περὶ ἀνηλικιότητος ζήτημα ὑπάγεται εἰς τὰ τακτικὰ δικαστήρια, ὅταν προτείνηται ὡς κυρία καὶ ἀνεξάρτητος αἴτησις. Απόφ. Αρ. Πάγ. 358 τοῦ 1840. (βλ. ἐπ. § 203).

§ 204. Διαφοραὶ προερχόμεναι ἀπὸ πολυετεῖς μισθώσεις δὲν ὑπάγονται εἰς τὰ τακτικὰ δικαστήρια. Απόφασις Αρ. Πάγου 36 τοῦ 1842.

§ 205. Ὁ μὴ εὑρισκόμενος εἰς θέσιν ἐνοικιαστοῦ πρὸς τὴν κυβέρνησιν δὲν ὑπάγεται εἰς τὰ διοικητικὰ δικαστήρια, ζητουμένης ἀποζημιώσεως. Απόφ. Αρ. 348 τοῦ 1849 (βλ. ἐπ. § 205).

§ 206. Αἱ περὶ φορολογίας μεταξὺ δημοσίου ἢ ἐνοικιαστῶν καὶ φορολογουμένων διαφοραὶ ὑπάγονται εἰς τὰ διοικητικὰ δικαστήρια, τὰ ὁποῖα δὲν πρέπει ν'ἀποφασίζωσι περὶ τοῦ ἂν οἱ κάτοικοι ὑπόκεινται εἰς φορολογίαν, χωρὶς νὰ ὑπάρχῃ ἐναγόμενος. (βλ. ἐπ. § 206).

§ 207. Ὅλαι αἱ κατὰ τῆς φορολογίας τῶν ἐγκτητικῶν φόρων καὶ ἐπὶ τῶν ζώων φόρων προκύπτουσαι διαφοραὶ δικάζονται ἀπὸ τὰ διοικητ. δικαστήρια· ἐξαιροῦνται δὲ μόνον αἱ ὑπάρχουσαι, κατὰ τὴν ἔκδοσιν τοῦ ἀπὸ 9 ἰουλίου 1838 νόμου περὶ διοικητικῶν δικαστηρίων, αἱ ἐνώπιον τῶν τακτικῶν δικαστηρίων ὥριμαι δίκαι. Ποῖαι δὲ εἰσὶν ὥριμαι δίκαι; Απόφασις 11 τοῦ 1844 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν (βλ. ἐπ. § 207).

§ 208. Διαφοραὶ μεταξὺ τοῦ δημοσίου καὶ τῶν ἐνοικιαστῶν πηγάζουσαι ἀπὸ ἐνοικίασιν ἐμμέσων δημοσίων φόρων, καὶ ἡ περὶ διαλύσεως αὐτῶν διαφορὰ ποῦ ὑπάγονται; (βλ. ἐπ. § 208).

§ 209. Διαφορὰ ἀναφυεῖσα κατὰ τὸ 1829 περὶ ἰδιωτικοῦ συναλλάγματος, ἀφορῶντος τὴν μεταξὺ ἰδιωτῶν συστηθεῖσαν περὶ ἀγορᾶς προσ-

ὁδῶν ἑταιρίαν, δὲν ὑπάγεται εἰς τὰ τακτ. δικαστήρια. Ἀπόφ. Αρ. Π. 311 τοῦ 1839 (βλ. ἐπ. § 209).

§ 210. Πᾶσα ἐνοικιαστοῦ πρὸς τὸ δημόσιον διαφορὰ ὑπάγεται εἰς τὰ διοικ. δικαστήρια (βλ. ἐπ. § 210).

§ 211. Ἡ ἐκ μέρους τῆς κυβερνήσεως ἐκμίσθωσις τῆς ἐξαγωγῆς βδελλῶν ἐκ τοῦ κράτους, οὐχὶ δὲ καὶ τῆς ἁλιεύσεως αὐτῶν, ὑπάγεται εἰς τὰ διοικητικὰ δικαστήρια. Απ. 1113 τῶν ἐν Αθ. ἐφετῶν (ἐπ. § 211).

§ 212. Αἱ μεταξὺ ἐνοικιαστοῦ πρὸς τὸ δημόσιον ἢ πρὸς τοὺς φορολογουμένους διαφοραὶ αἱ προερχόμεναι ἀπὸ δημοσίους ἐμμέσους φόρους δὲν ὑπάγονται εἰς τὰ τακτ. δικαστήρια. Ἀπόφ. Αρ. Π. 280 τοῦ 1839. (βλ. ἐπ. § 212).

§ 212 δίς. Ὁ ἀπὸ 7 μαΐου 1837 νόμος ἐξαιρεῖ τῆς ἁρμοδιότητος τῶν τακτ. δικαστηρίων τὰς περὶ τοῦ τρόπου τῆς ἐκκαθαρίσεως καὶ ἐξοφλήσεως τῶν παλαιῶν ἐθνικῶν χρεῶν διαφοράς; Ἀπόφ. 147 τοῦ 1837 τοῦ Αρ. Π. (βλ. ἐπ. § 212 δίς).

§ 213. Διατάξασα ἡ κυβέρνησις δευτέραν δημοπρασίαν, καὶ μὴ παραδεχθεῖσα ἑπομένως τὴν κατὰ τὴν πρώτην γενομένην προσφορὰν τοῦ Α, δὲν δύναται νὰ θεωρήσῃ τοῦτον ὡς ὑπόχρεων ὑπερθεματιστήν, ὅταν ἡ δευτέρα δημοπρασία δὲν ἔγινε συνεπείᾳ προσφορᾶς του. Ἑπομένως ἡ κατ' αὐτοῦ περὶ ἀποζημιώσεως ἀγωγὴ δὲν ὑπάγεται εἰς τὰ διοικ. δικαστήρια. Ἀπόφ. Αρ. Π. 348 τοῦ 1840 (βλ. ἐπ. § 213).

§ 214. Τὸ θ' ἄρθρον τοῦ 8 ψηφίσματος τῆς ἐν Ἄργει συνελεύσεως ἀνέθετε τὴν ἐκδίκασιν τῶν περὶ ἰδιοκτησίας διαφορῶν μεταξὺ τοῦ δημοσίου καὶ τῶν πολιτῶν εἰς συστηθεσομένην ἐπιτροπήν· ἤδη δὲ αἱ διαφοραὶ αὗται ὑπάγονται εἰς τὰ τακτικὰ δικαστήρια κατὰ τὸ ἀπὸ 7|19 μαΐου 1837 διάταγμα. Ἀπόφ. Αρ. Π. 195 τοῦ 1838.

§ 214 δίς. Διὰ τοῦ ἄρθρου 18 τοῦ ἀπὸ 13|25 νοεμβρ. 1836 διατάγματος ἀνετέθη εἰς μόνην τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ ὑπουργοῦ τῶν οἰκονομικῶν ἡ ἔρευνα, ἐὰν ἐτηρήθησαν αἱ γενικαὶ καὶ εἰδικαὶ περὶ ἐκποιήσεως ἐθνικῶν κτημάτων συμφωνίαι, καὶ ἡ ἔγκρισις αὐτῶν. Ἀπόφ. Αρ. Π. 127 τοῦ 1847 (βλ. ἐπ. § 214 δίς).

§ 215. Ἡ διεύθυνσις τῆς ἐκτελέσεως τῶν διοικητικῶν ἀποφάσεων ἀνήκει εἰς τὰς διοικητικὰς ἀρχάς· ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἐμποδίζει, ἐὰν κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν προκύψῃ διαφορά τις, νὰ ὑποβληθῇ εἰς τὰ τακτικὰ δικαστήρια· τοῦτο δὲ λαμβάνει χώραν τότε μόνον, ὅταν ἡ φύσις τῆς διαφορᾶς ἦναι τοιαύτη, ὥστε δι' εἰδικοῦ νόμου δὲν ἐξῃρέθη ἀπὸ τὴν διοικητικὴν δικαιοδοσίαν· ἅπασαι δὲ αἱ περὶ φορολογίας τῶν ἐγκτητικῶν φόρων διαφοραί, καὶ αἱ προκύπτουσαι ἀπὸ συναλλάγματα μεταξὺ ἐνοικιαστῶν κτλ. ὑπάγονται εἰς τὰ τακτικὰ δικαστήρια. Απ. τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν (ἐπ. § 215).

§ 216, 217 Ὅλαι αἱ περὶ φορολογίας μεταξὺ δημοσίου ἢ ἐνοικιαστῶν καὶ φορολογουμένων διαφοραὶ δικάζονται, κατὰ τὸν ἀπὸ 9 ἰουλίου 1838 νόμον, ἀπὸ διοικητικὰ δικαστήρια. Ὅθεν εἰρηνοδικεῖόν τι δικάσαν, ἂν οἱ κάτοικοι χωρίου τινὸς ὑπόκεινται εἰς φορολογίαν ἢ ὄχι, περιέπεσεν εἰς ὑπέρβασιν καθηκόντων. Ἀπόφ. Αρ. Πάγου 335 τοῦ 1838 (βλ. ἐπ. § 216, 217).

Ἐλλ. τομολογ. 3) *Φύσις ἁρμοδιότητος· ἀναδρομικὴ δύναμις.*

§ 218. Ἐὰν τὸ δικαστήριον τῶν ἐφετῶν διὰ προδικαστικῆς ἀνεκκλήτου ἀποφάσεως δικάσῃ τὸ περὶ ἁρμοδιότητος ζήτημα, δύναται μετὰ ταῦτα καὶ διὰ μεταγενεστέρας ἀποφάσεως νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὸ αὐτὸ ζήτημα καὶ ν' ἀνατρέψῃ τὴν πρόλαβοῦσαν ἀπόφασιν; Ναί· ἀπόφασις Αρ. Π. 147 τοῦ 1837 καὶ 264 τοῦ 1839 (ἐπ. § 218).

§ 219. Οἱ περὶ ἁρμοδιότητος μεταγενέστεροι νόμοι ἔχουσιν ἰσχὺν ἐπὶ τῶν ἐκκρεμῶν δικῶν; Ναί· ἀπ. Αρ. Π. 264 τοῦ 1839 (ἐπ. § 219).

§ 220. Τὸ περὶ ἁρμοδιότητος τῶν διοικητικῶν ἀρχῶν διάταγμα τῆς 9 ἰουλ. 1838 δὲν ἔχει ἀναδρομικὴν δύναμιν. Απόφασις Αρείου Πάγου 360 τοῦ 1840 (βλ. ἐπ. § 220).

§ 221. Ἡ εἰς τὸ πινάκιον ἐγγραφὴ τῆς δίκης ἐπιφέρει τὸ ἀμετάβλητον τῆς δικαιοδοσίας καὶ ὡς πρὸς τὰς ὑποθέσεις, περὶ ὧν διαλαμβάνει ὁ ἀπὸ 7 μαίου 1837 νόμος. Απόφ. 824 τῶν ἐν Αθήναις ἐφετῶν (βλ. ἐπ. § 221).

§ 222. Ἡ εἰς τὸ πινάκιον ἐγγραφὴ δίκης τινὸς ἐπιφέρει μεταξὺ πολλῶν ἐπίσης ἁρμοδίων δικαστηρίων τὴν προτίμησιν (13) (ἐπ. § 222).

§ 223. Μόνον αἱ μηκέτι ἐκκρεμεῖς ἐνώπιον τῶν πολιτικῶν δικαστηρίων διαφοραὶ μεταβιβάζονται, δυνάμει τοῦ ἀπὸ 29 ἰουλίου 1838 νόμου, ἀπὸ ταῦτα εἰς τὰ διοικητικὰ δικαστήρια. Απόφ. τῆς 22 ἰουλ. 1841 τῶν ἐν Αθήναις ἐφετῶν (βλ. ἐπ. § 223).

§ 224. Αἱ περὶ ἀποζημιώσεων διαφοραὶ ἕνεκα ἀποξενώσεως ἰδιωτικῆς ἰδιοκτησίας, ὅσαι ἀνεφύησαν πρὸ τῆς 25 ἰανουαρίου 1843, ποῦ ὑπάγονται; — Τὸ σύνταγμα ἔχει ἀναδρομικὴν δύναμιν ἕως πρὸς τὰς τοιούτου εἴδους ἐκκρεμεῖς ὑποθέσεις; Απόφ. 2947 τοῦ 1844 τῶν ἐν Αθήναις ἐφετῶν (βλ. ἐπ. § 224).

§ 225. Ὁ ἀπὸ 7 μαίου 1837 περὶ διοικητικῶν δικαστηρίων νόμος δὲν ἔχει ἀναδρομικὴν δύναμιν· οἱ δὲ ἑρμηνευτικοὶ νόμοι δὲν ἰσχύουν ὡς πρὸς τὰ δεδικασμένα. Απ. Αρ. Π. 147 τοῦ 1837 (ἐπ. § 225).

§ 226. Ἡ δημοσίευσις τοῦ ἀπὸ 7 μαίου 1837 νόμου περὶ τῶν ἀμφισβητουμένων ὑποθέσεων μετέβαλεν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του τὴν ἁρμοδιότητα τῶν τακτικῶν δικαστηρίων, καὶ ἂν ἡ ἐνώπιον τούτων ἀγωγὴ ἦτον ἤδη ἐπιδεδομένη; Απόφ. 798 τοῦ 1838 τῶν ἐν Αθήναις ἐφετῶν (βλ. ἐπ. § 226).

§ 227. Οἱ περὶ ἁρμοδιότητος νόμοι εἶναι δικονομικοί; ἔχουν ἀναδρομικὴν δύναμιν; Απ. 216 τοῦ 1840 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφετ. (ἐπ. § 227).

§ 228. Ὁ περὶ ἁρμοδιότητος τῶν ἐμποροδικῶν νόμος δὲν ἔχει ἀναδρομικὴν δύναμιν· ἐπομένως τὸ τεκμήριον ὅτι ὁ ἔμπορος ἔλαβε δάνειόν τι διὰ τὰς ἐμπορικάς του ἀνάγκας, ἀλλὰ πρὸ τοῦ νόμου αὐτοῦ, χρήζει ἀποδείξεως. Απόφασις 4421 τοῦ 1847 τῶν ἐν Αθήναις ἐφετῶν (βλ. ἐπ. § 228).

Ἑλλ. νομολ. 4) Ἁρμοδιότης ὡς ἐκ τοῦ τόπου.

§ 230. Ἡ κατοικία ἀποκτᾶται ψυχῇ καὶ πράγματι· δηλ. ἀπαιτεῖται α') νὰ ἀποκατασταθῇ τις ποῦ πραγματικῶς· καὶ β') νὰ τρέφῃ σκοπὸν νὰ μένῃ αὐτόθι σταθερῶς ἑωσοῦ σπουδαῖοι λόγοι τὸν ἀπομακρύνουν ἐκεῖθεν. Απόφ. 1439 τῶν ἐν Αθήναις ἐφετῶν (βλ. ἐπ. § 230).

§ 231. Ἡ περίστασις ὅτι ἔχει τις κτήματα εἰς μέρος τι, δὲν καθίστησιν αὐτόθι τὴν κατοικίαν του. Απόφ. 1439 τῶν ἐν Αθ. ἐφετ. (ἐπ. § 231).

§ 232. Ἡ εἴς τινα τόπον στιγμιαία καὶ ἀκουσία μετάβασίς τινος δὲν καθιστᾷ ἁρμοδίους τὰς ἀρχὰς τοῦ τόπου. Απόφασις Αρείου Πάγου τοῦ 1845 (βλ. ἐπ. § 232 (14)).

§ 233. Ὅταν κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς δίκης οἱ διάδικοι ἦσαν ἡμεδαποί, κατὰ τὴν διάρκειαν δὲ αὐτῆς ἔγιναν ἀλλοδαποί, ἡ ἁρμοδιότης δὲν μεταβάλλεται. Απ. 13 τοῦ 1838 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφ. (ἐπ. § 233).

---

(13) Εὐρ. τόμ. Β', σελ. 9 § 23.
(14) Τὸ ζήτημα τοῦτο κυρίως ἀφορᾷ τὴν ποινικὴν δικαιοσύνην.

§ 234. Εἰς τὴν διαιτοδοσίαν ποίου δικαστηρίου ὑπάγονται οἱ δημόσιοι ὑπάλληλοι; (βλ. ἐπ. 234).

§ 235. Εἰς τὰς περὶ παραχωρήσεως τῆς περιουσίας δίκας ἁρμόδιον δικαστήριον εἶναι μόνον τὸ τῆς κατοικίας τοῦ ὀφειλέτου. Ἀπόφ. τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν 1266 (βλ. ἐπ. § 235).

§ 236. Τὸ ἄρθρον 22, § 2 τῆς Πολ. Δικ. δὲν κάμνει κάμμίαν διάκρισιν εἴτε ἀλληλέγγυοι ἤθελαν εἶσθαι οἱ μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς ἀπαιτήσεως πολλοὶ ὀφειλέται, εἴτε μή· ὥστε καὶ διαιρετὴ ἂν ἦναι ἡ ἀπαίτησις, εἶναι μία καὶ ἡ αὐτὴ, καὶ πολλοὶ ἂν ὦσιν οἱ ἐκ τούτου ὀφειλέται ἔχοντες διάφορον δικαιοδοσίαν, ἁρμόδιον δικαστήριον εἶναι τὸ ἐν τῷ ἰδ. ἐκείνῳ ὁριζόμενον δικαστήριον. Απ. 4386 τοῦ 1847 τῶν ἐν Αθ. ἐφετῶν (βλ. ἐπ. § 236).

§ 237. Μετὰ τὴν ἔκδοσιν τῆς ὁριστικῆς ἀποφάσεως ἐπὶ τῆς δίκης μεταξὺ τοῦ δανειστοῦ καὶ τοῦ ὀφειλέτου, ἡ κατὰ τοῦ ἐγγυητοῦ ἀγωγὴ, εἰς τὴν δικαιοδοσίαν ποίου δικαστηρίου ὑπάγεται; Απ. Αρ. Πάγου 76 τοῦ 1837 (βλ. κατ. § 237).

§ 238. Ὑπάρχοντος ἀλληλεγγύου ἐγγυητοῦ διαμένοντος ἐν Ἀθήναις ὑπὲρ πρωτοτύπου ὀφειλέτου, διαμένοντος εἰς Πάτραις, δύναται νὰ κινηθῇ κατὰ τοῦ τελευταίου ἀγωγὴ ἐνώπιον τῶν ἐν Ἀθήναις πρωτοδικῶν; Ναί· ἀπ. 1128 τῶν ἐν Αθ. ἐφ. (ὅρα ἐπ. § 238).

§ 239. Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 19 § 1 τῆς Πολ. Δικ. ἀναιρεῖται ἀπὸ τὸν § 5 τοῦ ἄρθρου 19 τοῦ αὐτοῦ δικαστηρίου; Ὄχι· ἀπ. 125 τοῦ 1837 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν. (βλ. κατ. § 239).

§ 240. Οἱ πρόξενοι δὲν ἀπολαύουν τὸ δικαίωμα τῆς ἑτεροδικίας. Απ. 195 τοῦ Αρ. Π. τοῦ 1838 (κατ. § 240).

§ 241. Ὅταν ἡ συμφωνία ἔχῃ ἀντικείμενον πώλησιν ἀσυλλέκτων εἰσοδημάτων, ὑποτίθεται ὅτι διαλαμβάνει ἐν ἑαυτῇ τὴν συνομολόγησιν τῶν διαδίκων περὶ τοῦ ὅτι τὸ συμβόλαιον μέλλει νὰ ἐκτελεσθῇ ἀναγκαίως ἐν τῷ τόπῳ, ὅπου εἰσὶ τὰ ἀκίνητα· ἑπομένως καὶ τὸ δικαστήριον, εἰς τὴν περιφέρειαν τοῦ ὁποίου ὑπάρχουν, ὑπάγονται καὶ αἱ διαφοραί. Νομικῆς σελ. 240 (κατ. § 241).

§ 242. Ἁρμοδιότης προκειμένου λόγου περὶ ἀποπείρας συμβιβασμοῦ. (κατωτ. § 242).

§ 243. Ἁρμοδιότης προκειμένου λόγου περὶ ἀπαγορεύσεως (ὅρα κατωτ. § 243).

§ 244. Ἁρμοδιότης εἰς τὰς περὶ ἀποδοκιμάσεως δίκας. Εὑρ. τόμ. 2, σελ. 176 καὶ ἐπ. καὶ ἀπόφ. 210 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν (βλέπε κατωτ. § 244).

§ 245. Ἁρμοδιότης εἰς τὰς κατ' ἀνακοπὴν δίκας. Εὑρετήριον τόμ. 1, σελ. 178 —καὶ ἐπὶ ἀνακοπῶν τρίτου. αὐτ. σελ. 208 καὶ Νομικῆς σ. 272 καὶ 3643 (ἐπ. § 245).

§ 246. Ἁρμοδιότης ἐπὶ ἀνατροπῆς δικῶν. (βλ. κατ. § 246).

§ 247. Αἱ τῶν ἰδιωτῶν κατὰ τοῦ ἐνάγοντος δημοσίου ἀνταγωγαὶ ὑπάγονται εἰς τὰ δικαστήρια, ὅπου ἡ ἀγωγὴ εἶναι ἐκκρεμὴς, καθόσον δὲν πρόκειται περὶ ἁρμοδιότητος λόγῳ τῆς ἰδιότητος τοῦ ἀντικειμένου. Ἀπόφ. τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν τῆς 18 μαρτίου 1841. Νομικῆς σελ. 2381. Βλ. καὶ Εὑρ. τόμ. πρώτῳ, λέξει Ἀνταγωγὴ § 53, 60. (ἐπ. § 247).

§ 248. Ἁρμοδιότης εἰς τὴν ἐκ συμβάσεως ἐκλογὴν κατοικίας (κατ. § 248).

§ 249. Ἡ κατὰ κατασχέσεως ἐνεργηθείσης δυνάμει ἀποφάσεως (π. χ. τῶν ἐν Αθ. Πρωτοδικῶν) ἐπὶ κτημάτων κειμένων ἐν Λαμίᾳ ἀνακοπὴ ὑπάγεται εἰς τὸ ἐν Λαμίᾳ δικαστήριον; (βλ. κατ. § 249).

§ 250. Τὰ συντηρητικὰ μέτρα δύνανται νὰ ληφθῶσι καὶ εἰς τὴν περιφέρειαν ἄλλου δικαστηρίου παρὰ τὸ τῆς συνήθους δικαιοδοσίας τοῦ ἐναγομένου. Απ. 677 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν (βλέπε κατ. § 250).

251. Όταν διὰ τῆς πρὸς παράδοσιν τοῦ πωληθέντος κτήματος ἀγωγῆς συνενάγεται καὶ ὁ τρίτος κάτοχος, ποῦ ὑπάγεται οὗτος; (βλ. κατωτ. § 251).

§ 252. Προκειμένου λόγου περὶ κύρους συντηρητικῆς κατασχέσεως ἀκινήτου κτήματος καὶ περὶ παραδόσεως αὐτοῦ εἰς τὸν κατασχόντα αὐτὸ ἀγοραστὴν, ἡ ἀγωγὴ πρέπει νὰ κινῆται ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου, εἰς τὴν περιφέρειαν τοῦ ὁποίου κεῖται. Απ. 3485 τῶν ἐν Αθήν. ἐφετῶν (βλ. κατ. § 252).

§ 253. Ὡς πρὸς τὴν ἔνστασιν ἀναρμοδιότητος λόγῳ τῆς θέσεως τοῦ κτήματος (ἄρθρον 20 τῆς πολ. Δικ.) ἐπιτρέπεται παράτασις ἁρμοδιότητος· ἑπομένως ἡ ἔνστασις αὕτη δὲν προτείνεται κατὰ πᾶσαν στάσιν τῆς δίκης. Απ. τῶν ἐν Αθήν. ἐφετῶν 1908 καὶ ἀπόφ. Αρ. Π. 132 τοῦ 1837 (βλ. κατ. § 253).

§ 253 δίς. Ὅταν ἡ ὕπαρξις τῆς ἑταιρίας ἀμφισβητῆται, δὲν ἐφαρμόζεται ὁ § 4 τοῦ ἄρθρου 17 τῆς Πολ. Δικ., καθ' ὃν αἱ ἀγωγαὶ ὑπάγονται εἰς τὸ δικαστήριον τοῦ τόπου, ἔνθα ἡ ἑταιρία εἶναι καθιδρυμένη (βλ. κατ. § 253 δίς). Βλ. καὶ τὰς τοῦ Αρ. Π. ἀποφάσεις 125 τοῦ 1837 — 38 τοῦ 1837 — 219 τοῦ 1838 — 345 τοῦ 1840, μνημονευομένας ὧδε.

§ 254. Κατὰ τὸ ἄρθρον 19 § 4 τῆς Πολ. Δικ. ἁρμόδιον δικαστήριον ἐπὶ τῶν κατὰ τὴν κατάσχεσιν ἐγερθεισῶν διαφορῶν εἶναι ἐκεῖνο, εἰς τὴν περιφέρειαν τοῦ ὁποίου εὑρίσκεται τὸ κατασχεθέν. Απ. Αρ. 38 τοῦ 1837 (κατ. § 254). Βλ. καὶ κατωτ. § 298 ἕως 302.

§ 254 δίς. Τὸ δικαστήριον, εἰς τοῦ ὁποίου τὴν περιφέρειαν ἐξετελέσθη κατάσχεσίς τις, εἶναι ἁρμόδιον ν' ἀποφασίζῃ περὶ αὐτῆς ταύτης τῆς ἀπαιτήσεως, ὅταν διετάχθη κατάσχεσις κατ' ἀλλοδαποῦ; Απόφ. Αρ. Π. 109 τοῦ 1847 (κατ. § 254 δίς).

§ 254 τρίς. Ὅταν εἰς ἐμπορικὰς ὑποθέσεις συμφωνηθῇ, ὥστε ἡ πληρωμὴ ἢ ἡ ἐκπλήρωσις τῆς παρὰ τοῦ ἑνὸς τῶν συναλλαξαμένων ὑποχρεώσεως, νὰ γίνῃ εἰς ἕνα ἐκ τῶν διαφόρων προσδιωρισθέντων τόπων, ὁ ἐνάγων ἔχει τὸ ἐκλεκτικὸν δικαίωμα νὰ κινήσῃ τὴν ἀγωγήν του εἰς τὸ δικαστήριον ἑνὸς τῶν συμπεφωνημένων τόπων (κατωτ. § 254 τρίς).

§ 254 τετρ. Ὅταν ἔμπορός τις εἰς τὸν τόπον τῆς διαμονῆς του δανεισθῇ χάριν τοῦ ἐμπορίου του χρήματα παρ' ἄλλου, ἔχοντος διάφορον κατοικίαν, χωρὶς νὰ συμφωνήσῃ καὶ τὸν τόπον τῆς πληρωμῆς, δύναται νὰ εἰσαχθῇ εἰς ἄλλο δικαστήριον παρὰ τὸ τῆς διαμονῆς του; (κατωτ. § 254 τετράκις).

Ἑλληνικὴ νομολογία. 5) Πότε τὰ δικαστήρια δικάζουσι δικάζουσιν ἀνεκκλήτως;

§ 255. Ἡ δικαιοδοσία τῶν πρωτοδικῶν κανονίζεται ἐκ τοῦ διὰ τῆς ἀγωγῆς προσδιοριζομένου παρὰ τῶν διαδίκων ποσοῦ· ἀγωγὴν δὲ ἐννοεῖ ὁ νόμος τὴν αἴτησιν τοῦ ἐνάγοντος, ἥτις δύναται νὰ τροπολογηθῇ ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ. Απ. 365 τοῦ Αρ. Π. τοῦ 1840 (βλ. κατωτ. § 255).

§ 256. Οἱ πρὸ τῆς ἀγωγῆς ζητούμενοι τόκοι συναποτελοῦσι μετὰ τοῦ κεφαλαίου τὴν πρώτην αἴτησιν, ἥτις κανονίζει τὸ ἐφέσιμον ἢ μή. Απόφ. 2939 τῶν ἐν Αθήν. ἐφετῶν (βλ. κατ. § 256).

§ 257. Τὰ ἔξοδα τῆς ἐπὶ ἐμπορικῆς ὑποθέσεως γινομένης διαμαρτυρίας δὲν συμπεριλαμβάνονται εἰς τὸ κεφάλαιον, ὅπερ κανονίζει τὴν ἁρμοδιότητα. Απόφασις 4392 τῶν ἐν Αθήναις ἐφετῶν (βλ. κατωτ. § 257.).

§ 258. Ὅταν ὁ ἐναγόμενος καὶ ἐφεσείων ἔκαμεν ἀνταγωγικῶς αἴτησιν, ὑπερβαίνουσαν τὴν ἀνέκκλητον δικαιοδοσίαν, ἡ ἀπόφασις ὑπάγεται εἰς ἔφεσιν; Απόφ. 1973 τῶν ἐν Αθ. ἐφετῶν (ἐπ. § 258).

§ 259. Ὅταν τις παραιτῆται ἐπὶ ἀκροατηρίου ἀγωγῆς τινος, ὁ δὲ ἀντίδικός του δέχηται μὲν τὴν παραίτησίν του ταύτην, ἀλλ' ἀμφισβητῇ τὸ πληρωτέον ποσὸν τῶν ἐξόδων, ἡ περὶ τούτων ἐκδιδομένη ἀπόφασις δὲν ὑπόκειται εἰς ἔφεσιν, ἂν δὲν ὑπερβαίνωσι τὴν ἀνέκκλητον ἁρμοδιότητα τοῦ δικαστηρίου. Απ. τῶν ἐν Αθ. ἐφετῶν τοῦ 1847 (ἐπ. § 259).

§ 260. Ὅταν διὰ μὲν τῆς ἀγωγῆς ἀπαιτῆται ποσὸν ὑπερβαῖνον τὰς 500 δρ. ἡ δὲ ἀπόφασις περιορίζει τὴν ἀπόφασιν εἰς ποσὸν ἔλαττον τῶν 500 δρ., ἐπιτρέπεται τὸ ἔνδικον μέσον τῆς ἐφέσεως; Απόφ. Αρ. Π. 129 τοῦ 1837 καὶ Νομικῆς σελ. 318. (ἐπ. § 260).

§ 261. Ὅταν τις ἐνάγῃ πολλοὺς διὰ τοῦ αὐτοῦ ἐγγράφου τῆς ἀγωγῆς καὶ δυνάμει τοῦ ἰδίου τίτλου, οἱ δὲ ἐναγόμενοι ἑνόνουσι μεταξύ των τὴν ὑπεράσπισιν, τὸ πρωτοδικεῖον δύναται νὰ δικάσῃ ἀνεκκλήτως, καὶ ἂν τὰ ποσὰ ἑνωμένα ὑπερβαίνωσι τὰς 500 δραχμάς; Ὄχι· ἀπ. τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν (ἐπ. § 261).

§ 262. Ὅταν διὰ τῆς ἀγωγῆς, ἥτις ἀπευθύνεται κατὰ πλειόνων κληρονόμων, ζητῆται ἡ ἀλληλέγγυος καταδίκη ἑκάστου εἰς τὸ ὅλον ζητούμενον ποσὸν, ἡ ἁρμοδιότης κανονίζεται ἐκ τοῦ ὅλου ποσοῦ. Απ. 84 τοῦ Αρ. Π. τοῦ 1845 (ἐπ. § 262).

§ 263. Ὅταν ἡ ἀγωγὴ ἀφορᾷ ἀπαίτησιν κληρονομίας, τουτέστιν ὁμάδα πραγμάτων, ἡ ἁρμοδιότης κανονίζεται ἐκ τῆς ἀξίας ὅλων τῶν κληρονομικῶν πραγμάτων. Απ. 290 τοῦ 1845 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν (ἐπ. § 263).

§ 264. Ὅταν τὸ ἀντικείμενον τῆς ἀγωγῆς ἦναι ἀπροσδιόριστον, δύναται τὸ ἐφετεῖον νὰ διατάξῃ τὴν ἀπόδειξιν τῆς ἀξίας του; Ναί. ἀπόφ. 78 τοῦ 1835 (ἐπ. § 264).

§ 265. Ὅταν ἡ ἀξία τοῦ ἀντικειμένου τῆς διαφορᾶς ἦναι ἀπροσδιόριστος, τὸ δικαστήριον τῶν ἐφετῶν, διὰ νὰ κρίνῃ ἂν δύναται νὰ ἐπιληφθῇ τῆς ἐφέσεως, δύναται νὰ προσδιορίσῃ τὴν ἀξίαν τῆς διαφορᾶς; Ναί· ἀπ. 159 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν (κατ. § 265).

§ 266. Ὅταν τὸ ἀντικείμενον τῆς διαφορᾶς ἦναι ἀόριστον, ἡ ἀπόφασις ὑπόκειται εἰς ἔφεσιν; Απ. 2700 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν (βλ. κατ. § 266).

§ 267. Ἀγωγὴ περὶ δικαιώματος προτιμήσεως, ἀφορῶσα ἀντικείμενον μὴ δυνάμενον νὰ ἐκτιμηθῇ, ὑπόκειται εἰς ἔφεσιν; Απ. 43 τῶν ἐν Αθ. ἐφετῶν (κατ. § 267).

§ 268. Ἡ περὶ διαγραφῆς τῆς δίκης ἐκ τοῦ πινακίου ἀπόφασις ὑπάγεται εἰς ἔφεσιν. Απ. 1938 τῶν ἐν Αθ. ἐφετῶν. (κατ. § 268).

§ 269. Ὅταν τὸ ἀντικείμενον τῆς κυρίας δίκης περιστρέφηται εἰς ποσὸν, μὴ ὑποκείμενον εἰς ἔφεσιν, ἀνέκκλητος εἶναι καὶ ἡ περὶ ἀποδείξεως ἀπόφασις, ἥτις ἐπὶ τῆς κυρίας ταύτης δίκης ἐκδίδεται. —Τὸ δικαστήριον δύναται νὰ ἐξετάσῃ καὶ αὐτεπαγγέλτως, ἂν ὑπόθεσίς τις ὑπάγεται εἰς ἔφεσιν; Τὸ περὶ ἀνηλικιότητος ζήτημα ὑπάγεται εἰς τὸν προεκτεθέντα κανόνα κατὰ τὴν ἀπόφασιν 2993 τῶν ἐν Αθ. ἐφετῶν (ἐπ. § 269).

§ 270. Προσωπικαὶ ἀγωγαὶ, τῶν ὁποίων τὸ ἀντικείμενον δὲν ὑπερβαίνει τὰς 500 δραχμὰς, ἀποφασίζονται ἀνεκκλήτως ὑπὸ τῶν πρωτοδικῶν, αἱ δὲ παρεμπίπτουσαι ἀγωγαὶ κρίνονται ἀπὸ τὰ δικάζοντα τὴν κυρίαν ἀγωγὴν δικαστήρια. Απ. 25 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν (κατ. § 270).

§ 271. Κατὰ τὸ ἄρθρον 531, § 5 τῆς Πολ. Δικ. ἀνεκκλήτως ἀποφασίζει τὸ

δικαστήριον τῶν πρωτοδικῶν περὶ πραγματικῶν ἀγωγῶν ἐπὶ ἀκινήτων, ὅταν τὸ ἐτήσιον εἰσόδημα αὐτοῦ δὲν ὑπερβαίνῃ τὰς 25 δραχμάς. Ἐκ τούτου δὲ συνάγεται, ὅτι τὸ ἐτήσιον εἰσόδημα πρέπει νὰ ἦναι προσδιωρισμένον. Ἐὰν δὲ ἦναι ἀπροσδιόριστον ἢ ἀμφίβολον, τότε ἡ ὑπόθεσις ὑπάγεται εἰς ἔφεσιν. (βλέπε κατωτέρω § 271.)

§ 272. Ἡ παρὰ τοῦ ἐνάγοντος προσδιορισθεῖσα διὰ τῆς ἀγωγῆς ἀξία διεκδικουμένου τινὸς κτήματος κανονίζει τὸ ἐφέσιμον ἢ μὴ τῆς διαφορᾶς. — Ἐὰν ὁ ἐνάγων ἀπαιτήσῃ πρωτοδίκως ποσὸν ὑπερβαῖνον τὰς 500 δραχμάς, ἔπειτα δὲ δεχθῇ τὴν ἀπόφασιν τοῦ πρωτοδικείου, ἥτις τῷ ἐπέβαλεν ἐκτιμητικὸν ὅρκον διὰ ποσότητα ἐλάσσονα τῶν 500 δραχμῶν, ἐκπίπτει τοῦ δικαιώματος τῆς ἐφέσεως; Ὄχι· Νομικῆς σελ. 2839 (κατ. § 272).

§ 273. Ὅταν τὸ ἐτήσιον εἰσόδημα τοῦ ἀκινήτου κτήματος ἦναι ἀπροσδιόριστον ἢ ἀμφίβολον τὸ ποσὸν αὐτοῦ, ἡ ἔφεσις εἶναι παραδεκτὴ (κατ § 273).

§ 273 δὶς. Ὁ προτείνων ὅτι ἐπίδικόν τι κτῆμα δὲν χορηγεῖ εἰσόδημα 25 δραχμ. καὶ ὅτι ἑπομένως ἡ ἔφεσις εἶναι ἀπαράδεκτος, θεωρεῖται ὡς ἐνάγων, καὶ ἐπομένως, ἐρήμην συζητουμένης τῆς δίκης, ἐπιδικάζονται αἱ προτάσεις του. Απ. τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν (κατωτ. § 273 δὶς).

§ 274. Ἀνεκκλήτως ἀποφασίζουσι τὰ πρωτοδικεῖα περὶ πραγματικῶν ἀγωγῶν ἐπὶ ἀκινήτων κτημάτων, τῶν ὁποίων τὸ εἰσόδημα δὲν ὑπερβαίνει τὰς 25 δραχμάς· ἐὰν δὲ κατὰ τὴν ἀγωγὴν ὑπερβαίνῃ τὸ ποσὸν τοῦτο, τί γίνεται; Απ. 1382 τῶν ἐν Αθ. ἐφετ. (κατ. § 274).

§ 275. Ὅταν τὸ ἐτήσιον εἰσόδημα ἀκινήτου τινὸς δὲν ἀναφέρεται εἰς τὴν ἀγωγὴν, ἡ ὑπόθεσις ὑπάγεται εἰς ἔφεσιν κατὰ τὸ ἄρθρον 530 τῆς Πολ. Δικ. Απόφ. 3548 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν (βλ. κατωτ. § 275).

§ 276. Τὸ δικαστήριον τῶν ἐφετῶν δύναται νὰ διατάξῃ νἀποδειχθῇ ποῖον εἶναι τὸ ἐτήσιον εἰσόδημα ἀκινήτου τινὸς κτήματος, ὅταν ὁ ἐναγόμενος δὲν ἀντέτεινε πρωτοδίκως. Απόφ. Αρ. Πάγ. 440 τοῦ 1840 (ἐπ. § 276).

§ 277. Ὅταν ἡ ἀγωγὴ συνίσταται εἰς διεκδίκησιν ῥητῶν κινητῶν πραγμάτων, τῶν ὁποίων ἡ τιμὴ ἀφέθη ἀπροσδιόριστος, πῶς προσδιορίζεται τὸ ἀνέκκλητον ἢ μὴ τῆς πρωτοδίκου ἀποφάσεως; Απόφ. 1694 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν (κατ. § 277).

§ 278. Ἡ περὶ ἀποδόσεως τῶν καρπῶν διάταξις τῆς ἀποφάσεως εἶναι παρακολούθημα τῆς κυρίας διατάξεως, μὴ ἀποτελοῦσα ἀνεξάρτητον κεφάλαιον· ἑπομένως κατὰ τοῦ περὶ αὐτῶν κεφαλαίου δύναται νὰ γίνῃ ἀντέφεσις, ὅταν τὸ κύριον κεφάλαιον ἐξεκαλέσθη. Απόφ. 2638 τῶν ἐν Αθ. ἐφετῶν (κατ. § 278).

§ 279. Αἱ περὶ διαιτητῶν εἰς ἐμπορικὰς ὑποθέσεις ἐκδιδόμεναι ἀποφάσεις δὲν ὑπόκεινται εἰς ἔφεσιν, ἂν τὸ ἀντικείμενον τῆς διαφορᾶς δὲν ὑπερβαίνῃ τὰς 800 δρ. Νομικῆς σελ. 2708 (κατ. § 279).

§ 280. Τὰ πρωτοδικεῖα δικάζουν ἀνεκκλήτως περὶ προσωπικῶν καὶ εἰς κινητὰ πράγματα ἀναγομένων ἀγωγῶν, τῶν ὁποίων τὸ ἀντικείμενον δὲν ὑπερβαίνει τὰς 500 δρ. Τὸ δὲ 123 ἄρθρον τῆς Πολ. Δικ., καθ᾽ ὃ αἱ κατὰ συνέπειαν ἀνακοπῆς τοῦ τύπου τῆς ἐκτελέσεως ἐπὶ διαιτητικῆς ἀποφάσεως ἐκδιδόμεναι ἀποφάσεις προσβάλλονται διὰ τῶν συνήθων ἐνδίκων μέσων, δὲν καθιεροῖ ἐξαίρεσίν τινα τοῦ κανόνος τούτου, ἀλλ᾽ ἐννοεῖ ὅτι τὰ τακτικὰ ἔνδικα μέσα λαμβάνουν χώραν ὁσάκις τὸ ἀντικείμενον ὑπερβαίνῃ τὰς 500 δραχμάς. Απόφ. Πολ. Αρ. Π. 97 τοῦ 1847 (κατ. § 280).

§ 281. Κατ' ἀποφάσεως ἐμπορικῆς ἀφορώσης ποσὸν ἧττον τῶν 800 δραχμῶν συγχωρεῖται ἔφεσις, ὅταν πρόκηται περὶ ἀναρμοδιότητος. Ἀπόφ. 3043 τῶν ἐν Αθ. ἐφετῶν (κατ. § 281).

§ 282. Ὅταν ἐπισκεύδηται ἡ ἐκτέλεσις συμβολαιογραφικοῦ τινος ἐγγράφου, τὸ ὁποῖον ἐξετέλεσεν ἤδη ἑκουσίως καὶ ἐν μέρει ὁ καθ' οὗ ἡ ἐκτέλεσις, αἱ κατὰ συνέπειαν τῆς ἐκτελέσεως ταύτης ἀναφυόμεναι ἔριδες ἐκδικάζονται ἀνεκκλήτως, ἂν τὸ ζητούμενον ποσὸν διὰ τῆς πρὸς πληρωμὴν ἐπιταγῆς δὲν ὑπερβαίνῃ τὴν ποσότητα 800 δραχμῶν· εἶναι δὲ ἀδιάφορον ἂν τὸ ὅλον τοῦ εἰς τὸν τίτλον περιεχομένου ὑπερβαίνῃ τὴν μνησθεῖσαν ποσότητα, ἐὰν ὁ καθ' οὗ ἡ ἐκτέλεσις δὲν ἐζήτησε τὴν ἀκύρωσιν τοῦ μνησθέντος τίτλου διὰ νὰ ἐπιστραφῶσιν εἰς αὐτὸν ὅσα ἑκουσίως ἐπλήρωσε. Νομικῆς σελ. 360 (ἐπ. § 282).

§ 283. Ἐπιτρέπεται ἔφεσις κατὰ τῶν ἀποφάσεων τῶν ἐκδιδομένων περὶ τὴν ἐκτέλεσιν ἀποφάσεως ἀνεκκλήτου; Ὄχι, κατὰ τὴν 34 τοῦ 1836 ἀπόφασιν τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν· ναὶ, κατὰ τὴν 125 τοῦ 1837 ἀπόφασιν τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν (ἐπ. § 283).

§ 284. Ὅταν πρόκηται περὶ ἀνακοπῆς κατὰ κατασχέσεως ζώων, τῶν ὁποίων τὴν ἀξίαν προσδιορίζει ὁ ἐνάγων πλέον τῶν 300, οὐχὶ δὲ καὶ τῶν 500 δραχμῶν· ἀλλὰ συγχρόνως ἀπαιτεῖ καὶ ἀποζημίωσιν, ἐπιτρέπεται ἔφεσις; Ἀπ. 3286 τῶν ἐν Αθ. ἐφετῶν (ἐπ. § 284).

§ 285. Ἡ ἁρμοδιότης τοῦ δικαστηρίου, τὸ ὁποῖον μέλλει νὰ δικάσῃ ὡς πρὸς τὴν περὶ ἐκτελέσεως δίκην κανονίζεται ἐκ τοῦ ποσοῦ τῆς ἀπαιτήσεως ἢ τοῦ τόπου, ἐντὸς τοῦ ὁποίου ἐνεργεῖται ἡ ἐκτέλεσις. Νομικ. σελ. 4215 (βλ. ἐπ. § 285).

§ 286,287. Ἡ ἁρμοδιότης τῶν εἰρηνοδικῶν κανονίζεται ἀπὸ τὴν ἀγωγήν· ἂν δὲ τὸ ἀντικείμενον τῆς κατασχέσεως ὑπερβαίνῃ τὸ ποσὸν τῆς ἁρμοδιότητός των, πηγάζῃ δὲ ἐκ διαφόρων σχέσεων ὑπαγομένων αὐτοῖς. Ἀπ. Πολ. Αρ. Π. 41 καὶ 24 τοῦ 1846 (ἐπ. § 286 καὶ 287).

§ 288. Ἡ ἐξαιρετικὴ δικαιοδοσία τῶν δικαστικῶν ὑπαλλήλων δὲν μεταβάλλεται ἐκ τοῦ ποσοῦ τῆς ἀπαιτήσεως, ἀλλ' ἡ ἀπόφασις ὑπάγεται εἰς ἔφεσιν. Ἀπόφ. 65 τοῦ 1848 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν (βλ. ἐπ. § 288).

§ 288 δίς. Τὰ δικαστήρια τῶν πρωτοδικῶν κρίνουν καὶ περὶ ποσότητος ἐλάσσονος τῶν 300 δραχμῶν, ὅταν δὲν γίνῃ ἔνστασις. Απ. 2741 τῶν ἐν Αθ. ἐφετῶν (ἐπ. § 288 δίς).

§ 289. Ὅταν αἱ ἀμοιβαῖαι ἀπαιτήσεις τῶν διαδίκων, οὖσαι ἀντικείμενον μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς δίκης, καὶ προερχόμεναι ὅλαι ἐκ τῆς ἑταιρικῆς σχέσεως, πρέπει ὡς πρὸς τὸν προσδιορισμὸν τοῦ ἐκκλητοῦ ἢ μὴ τῆς ἐπ' αὐτῶν ἀποφάσεως, νὰ ἑνόνωνται καὶ λαμβάνωνται ἀθρόως τὰ ποσὰ τῆς τε ἀγωγῆς καὶ τῆς ἀνταγωγῆς. Απ. 4452 τῶν ἐν Αθ. ἐφετῶν (ἐπ. § 289).

§ 290. Αἱ ἀγωγαὶ τῶν τρίτων διεκδικητῶν τῶν ἀνακοπτόντων κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ πλειστηριασμοῦ (810 Πολ. Δικ.) κανονίζονται, ὡς πρὸς τὸ ἐφέσιμον ἢ μὴ, ἀπὸ τὴν ἀξίαν τοῦ ἀντικειμένου τῆς κυρίας ἀγωγῆς ἢ ἀπὸ τὴν ἀξίαν τοῦ διεκδικουμένου πράγματος; ἀπ. τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν (ἐπ. § 290).

Ἑλλ. νομολ. 6) Ἁρμοδιότης εἰς τὰ ἀφορῶντα τὴν κατάσχεσιν ἀντικείμενα.

§ 291. Εἰς ποῖον δικαστήριον ὑπάγεται ἡ περὶ κύρους συντηρητικῆς κατασχέσεως, ἐνεργηθείσης εἰς χεῖρας τρίτου, αἴτησις, ὅταν ἡ κυρία

πρῶτον ἐνώπιον τοῦ Αρ. Π. Ἀπ. πολ. Αρ. Π. 413 τῆς 30 9μβρ. 1840. (κατ. § 309).

§ 310. Καὶ ἂν οἱ εἰρηνοδίκαι δὲν ἦναι ἁρμόδιοι, οἱ διάδικοι δύνανται νὰ παρεκτείνωσι τὴν δικαιοδοσίαν των, ζητοῦντες τοῦτο ῥητῶς δι' ἐκθέσεως ὑπογεγραμμένης παρ' ἀμφοτέρων τῶν μερῶν. Ἡ ἔφεσις εἶναι προαιρετική. Ἀπ. πολ. Αρ. Π. (σελ. 84 τοῦ β'. τόμου τῆς Νομολ.) (ἐπ. § 310).

§ 311. Ὡς πρὸς τὴν ἔνστασιν ἀναρμοδιότητος λόγῳ τῆς θέσεως τοῦ κτήματος (ἄρθ. 20 τῆς Πολ. δικ.) ἐπιτρέπεται παράτασις ἁρμοδιότητος· ἑπομένως ἡ ἔνστασις αὕτη δὲν προτείνεται κατὰ πᾶσαν στάσιν τῆς δίκης. Απ. τῶν ἐν Αθ. ἐφετῶν 1608 τῆς 30 ἀπριλίου 1840 (ἐπ. § 311).

§ 312. Ἡ ἁρμοδιότης τῶν δικαστηρίων δὲν παρεκτείνεται διὰ συναινέσεως μόνον, ὅταν ταῦτα δὲν ἦναι ἁρμόδια ὡς ἐκ τῆς ἰδιότητος τοῦ ἀντικειμένου τῆς δίκης, τουτέστιν ἐπὶ διοικητικῶν ἢ ἐμπορικῶν ὑποθέσεων. Ὅθεν κατὰ παρέκτασιν δικαιοδοσίας οἱ εἰρηνοδίκαι δικάζουν καὶ περὶ ἰδιοκτησίας. Απ. Αρ. Π. (σελ. 20 τῆς σειρᾶς τοῦ 1842) (ἐπ. § 312).

Ἑλλ. νομολ. 9) Ἁρμοδιότης εἰς τὰ περὶ τὴν διεξαγωγὴν ἀποδείξεως καὶ μετ' αὐτὴν ἀντικείμενα.

§ 313. Τὸ πρωτοδικεῖον δύναται νὰ δικάσῃ ἐπὶ πασῶν τῶν αἰτήσεων, ὅσαι τείνουν πρὸς πλήρη ἐκτέλεσιν τῆς διὰ πραγματογνωμόνων διεξακτέας διαφορᾶς, ὅταν τὸ ἐφετεῖον ἐπεκύρωσε τὴν διάταξιν τῆς πρωτοδίκου ἀποφάσεως, τὴν ἀφορῶσαν τὴν διὰ πραγματογνωμόνων ἐκτίμησιν. Ἀπόφ. πολ. Αρ. Π. 66 τοῦ 1847 (βλ. κατωτ. § 313 (1)).

§ 314. Ὅταν πρωτόδικός τις ἀπόφασις διατάττῃ τὴν ἀπόδειξιν διαφόρων θεμάτων, καὶ μετὰ τὴν κατ' αὐτῆς ἔφεσιν ἐπικυρωθῇ αὕτη ὑπὸ τῶν ἐφετῶν, εἰς τὸ πρωτοδικεῖον ἐναπόκειται ἡ ἐκτέλεσις τῆς περὶ ἀποδείξεως διατάξεως τῆς ἀποφάσεως τοῦ ἐφετείου. Ἀπόφ. πολ. Ἀρ. Π. 57 τοῦ 1847 (ἐπ. § 314) (2).

§ 315. Ὁ διάδικος, εἰς ὃν ἐπιβάλλεται ἀπόδειξίς τις, ὀφείλει ν' ἀπευθύνῃ τὴν περὶ ἀναβολῆς τῆς ἀποδείξεως ταύτης αἴτησιν εἰς τὸ δικαστήριον, καὶ οὐχὶ εἰς τὸν εἰσηγητὴν, ἐκτὸς ἐὰν ὁ ἀντίδικος ἤθελε συναινέσει. Ἀπ. 1567 τοῦ 1840 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφετῶν (ἐπ. § 315).

§ 316. Κανεὶς δικαστὴς ἄνευ ἀποφάσεως δὲν εἶναι ἁρμόδιος πρὸς ἀκρόασιν μαρτύρων. Ἀπ. πολ. 120 τοῦ 1837 Αρ. Π. (ἐπ. § 316).

§ 317. Ὅταν τὸ πρωτοδικεῖον ἐνεργῇ κατὰ παραγγελίαν, δύναται ν' ἀντικαταστήσῃ τὸν εἰσηγητὴν, καὶ νὰ παρατείνῃ τὴν προθεσμίαν; Ἀπόφ. 116 τοῦ 1845 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν (ἐπ. § 317).

§ 318. Κατὰ τὸ ἄρθρον 294 τῆς Πολ. Δικ. μὴ ἐμφανισθέντων ὅλων τῶν ἐμπειροτεχνῶν, ὁ εἰσηγητὴς δύναται νὰ τοὺς ἀντικαταστήσῃ. Ἀπ. 261 τοῦ 1845 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν, καὶ ἀπόφ. τῶν ἐν Ἀθ. ἐφετῶν (ἐπ. § 318) (3).

§ 319. Δικαστηρίου προσκαλουμένου παρ' ἄλλου νὰ ἐπιχειρήσῃ ἀπόδειξιν τινὰ, ποίας ἐνστάσεις ἔχει ἁρμοδιότητα νὰ κρίνῃ; Εὑρ. τόμ. Β'. σελ. 141 § 214. (ἐπ. 319).

---

(1) Βλ. τὸ κατωτέρω καταχωρισθησόμενον ἄρθρον ἁρμοδιότης ἐφετῶν.
(2) Ὁμοίως.
(3) Βλ. τὴν λέξιν Πραγματογνώμονες.

§ 320. Ἡ περὶ ἀνατροπῆς τῆς προθεσμίας πρότασις, ὅταν ἡ πρὸς ἀπόδειξιν προθεσμία παρεχωρήθη μὲν παρὰ τοῦ ἐφετείου, παρεπέμφθη δὲ εἰς τὸ πρωτοδικεῖον, ὡς καὶ ἡ διεξαγωγὴ τῶν ἀποδείξεων εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ τελευταίου τούτου δικαστηρίου ὑπάγεται. Ἀπόφ. 95 τοῦ 1838 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν (ἰπ. § 320).

Ἑλλ. νομολ. 10) Ἐπιτήρησις ἐκ μέρους τῶν διοικητ. ἀρχῶν.

§ 321. Ἡ περιουσία τῶν ἐκκλησιαστικῶν καταστημάτων ξένης θρησκείας δὲν ὑπόκειται εἰς τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ἀρχῶν, καὶ διὰ τοῦτο δὲν ἀπαιτεῖται ἄδεια αὐτῶν πρὸς εἰσαγωγὴν δίκης τινός. Ἀπ. Ἀρ. Π. 104 τοῦ 1847 (κατ. § 321).

§ 322. Ὁ νομάρχης καὶ ὁ ἔπαρχος εἶναι ἡ ἁρμοδία ἀρχὴ περὶ τὸ ἐγκρίνειν τὴν διεξαγωγὴν δικῶν ἀφορωσῶν μονὰς καὶ τὸν διορισμὸν πληρεξουσίων, ἡ δὲ ἔγκρισις ἀπὸ τὸ ὑπουργεῖον τῶν ἐκκλησιαστικῶν δὲν ἀπαιτεῖται. Ἀπ. πολ. Ἀρ. Π. 50 τοῦ 1847 (κατ. § 322).

§ 323. Ἡ ἔγκρισις τῆς διοικητικῆς ἀρχῆς περὶ τῆς ἐνώπιον τοῦ Ἀρ. Π. εἰσαγωγῆς δίκης τινός, ἂν καὶ μεταγενεστέρα τῆς ἀναιρέσεως αἰτήσεως, δίδει κῦρος εἰς αὐτὴν τὴν αἴτησιν ἀναιρέσεως κατὰ τὴν ἀναλογίαν τῆς ἀρχῆς ratihabitio mandati comparatur. Ἀπ. Ἀρ. Π. 118 τῆς 11 αὐγ. 1847 (κατ. § 323).

Ἑλλ. νομολ. 11) Ἔκτακτοι τινὲς δικαιοδοσίαι.

§ 324. Οἱ ἀρχιερεῖς τῆς Ἑλλάδος ἠδύναντο νὰ ἐκδίδωσιν ἀποφάσεις περὶ διαστάσεως συζύγων; (κατ. § 324).

§ 325. Τὸ ὑπουργεῖον τοῦ δικαίου δὲν ἠδύνατο νὰ διορίζῃ δικαστικὰς ἐπιτροπάς. Ἀπόφ. 38 τοῦ 1835 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν (βλ. κατ. § 325).

§ 326. Θείαν δικαιοδοσίαν εἶχε τὸ ἐν Μεσολογγίῳ ὑπάρχον ἐπὶ τῆς ἐπαναστάσεως ἔκκλητον. Εὐρ. Τ. 3, σελ. 45 (κατ. § 326).

§ 327. Ἀπόφασις, ἐκδοθεῖσα ὑπὸ τῆς ἀντιθαλασσίου δικαστηρίου ἐπιτροπῆς, δὲν δύναται νὰ προσβληθῇ ἐνώπιον τοῦ Ἀρ. Π. καὶ ἂν ἐξεδόθη ἀναρμοδίως. Ἀπ. Ἀρ. Π. 69 τοῦ 1837 (κατ. § 327).

§ 328. Περὶ διαφορῶν ἀφορωσῶν μονύδρια ἐδίκαζε πρὸ τοῦ 1821 ὁ πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως καὶ ἡ σύνοδος. Εὐρ. Τ. 3, σελ. 42. (κατ. § 328).

§ 329. Εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ ἐλεγκτικοῦ συνεδρίου ὑπάγονται μόνον οἱ ὑπάλληλοι, οὐχὶ δὲ καὶ οἱ ἰδιῶται ὀφειλέται. Ἀπ. Ἀρ. Π. 50 τοῦ 1846 (κατ. § 329).

§ 330. Αἱ παρὰ τῶν δικαστηρίων κατὰ τὴν δημοσίαν συνεδρίασιν ἐκδιδόμεναι πειθαρχικαὶ ἀποφάσεις πρέπει ν'ἀποστέλλωνται πρὸ τῆς ἐκτελέσεώς των εἰς τὸ ἐπὶ τῆς δικαιοσύνης ὑπουργεῖον; Νομικῆς σελ. 4048 (κατ. § 330).

§ 331. Τὸ ἄρθρον 789 τῆς Πολ. Δικ. δὲν ἀφορᾷ τὰ δικαστήρια, ἅτινα διεδέχθησαν τὰ νῦν ὀργανισθέντα πρωτοδικεῖα καὶ ἐφετεῖα, ἀλλ'ἐφαρμόζεται εἰς ἐκτάκτους περιπτώσεις. Ἀπ. Ἀρ. Π. 153 τοῦ 1837 (κατ. § 331).

§ 332. Κατὰ τὸ ἄρθρον 6 τοῦ 29 τίτλου τοῦ στρατιωτικοῦ Κώδηκος τῆς Γαλλίας ὁ φρούραρχος τῆς πόλεως, ὅπου ἀποθνήσκει στρατιωτικός τις, δὲν δύναται νὰ παραδώσῃ τὰ πράγματα τοῦ ἀποθανόντος εἰς τοὺς κληρονόμους του εἰμὴ ἀφοῦ ἐξοφλήσῃ τὰ χρέη του, ὅσα ἔκαμεν ἐν

τῇ ἐφεδρείᾳ, καὶ τὰ τῆς κηδείας ἔξοδα· Ἀπόφ. 1120 τῶν ἐν Αθ
ἐφετῶν (κατ. § 332).

§ 333.. Βλ τὸν ἀνωτ. § 133.

Πίναξ ἀλφαβητικός (1).

---

(1) Οἱ ἀριθμοὶ σημαίνουσι τοὺς παραγράφους, ἔνθα οἱ κατωτέρω σημειούμενοι ὅροι μνημονεύονται.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ.

Ὁρισμὸς δικαιοδοσίας καὶ ἁρμοδιότητος.

§ 1. Ἡ ἑλληνικὴ νομοθεσία μεταχειρίζεται τὴν λέξιν *δικαιοδοσία* κατὰ διπλῆν ἔννοιαν, δηλαδὴ ὡς μετάφρασιν τῆς λατινικῆς λέξεως forum, καὶ ὡς νομικὸν ὅρον ἀντιστοιχοῦντα εἰς τὴν jurisdiction τῶν Γάλλων.

Δικαιοδοσία τῶν Ῥωμαίων. Κατὰ τὰς πρώτας τῆς ῥωμαϊκῆς ἱστορίας ἐποχὰς, ὅτε ἡ δικαστικὴ ἐξουσία συνεδέετο μὲ τὰ καθήκοντα τῶν τὴν λοιπὴν ἐξουσίαν περιβεβλημένων, εἰς τὴν jurisdictio ἐμπεριείχετο οὐ μόνον τὸ δικαίωμα τοῦ ἀποφασίζειν περὶ πολιτικῶν διενέξεων καὶ ἡ ἐκτέλεσις τῶν ἀποφάσεων, ἀλλὰ καὶ αὐτὴ ἡ ποινικὴ δικαιοδοσία.

Μετὰ τὴν σύστασιν τῆς πραιτωρικῆς ἀρχῆς ἡ jurisdictio ἐξετείνετο μόνον εἰς ἰδιωτικὰς νομικὰς σχέσεις, οὐχὶ δὲ καὶ εἰς τὴν τιμωρίαν τῶν ἐγκλημάτων, καὶ ἀπὸ τὴν οὕτω περιωρισμένην ἤδη δικαιοδοσίαν διεκρίνετο ἡ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἀποφάσεων ἐκβιάζουσα ἐξουσία, ἤτοι τὸ imperium.

Πρὸς τούτοις, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν δικαιοδοσίαν εἰς στενὴν σημασίαν, πρέπει νὰ διακρίνωμεν τὴν προγενεστέραν τῶν αὐτοκρατόρων Διοκλητιανοῦ καὶ Μαξιμινιανοῦ καὶ τὴν μετὰ ταῦτα ἐποχήν.

Πρότερον ὁ πραῖτωρ δὲν ἐξεδίκαζεν ἅπασαν τὴν ὑπόθεσιν, ἀλλὰ ἡ ἐνέργειά του συνίστατο εἰς τὴν ἐν γένει ἐξέτασιν τῆς περὶ ἧς ἐπρόκειτο νομικῆς σχέσεως (cause cognitio), εἰς τὴν ἔκδοσιν ὁδηγίας (formulae), ἐνδεικνυούσης τὴν ἔνδικον σχέσιν καὶ ῥυθμιζούσης οὕτω τὴν ἐνέργειαν τοῦ δικαστοῦ, καὶ εἰς τὸν διορισμὸν δικαστοῦ πρὸς περαιτέρω ἐκδίκασιν τῆς διαφορᾶς. Ὁ πραίτωρ λοιπὸν περιωρίζετο εἰς τὸ ν' ἀποφανθῇ ὅτι ἡ ἀπαίτησις στηρίζεται εἰς τὸ δίκαιον, ὅτι ἡ ἔνστασις εἶναι δεκτὴ ἢ οὔ, καὶ νὰ δώσῃ ὁδηγίαν εἰς τὸν δικαστὴν (judex), εἰς ὃν ἀπέκειτο ἡ περαιτέρω ἐκδίκασις, οἷον ἡ

ἔρευνα τοῦ πραγματικοῦ, ἡ διεύθυνσις τῆς περὶ τὴν ἀπόδειξιν διαδικασίας, καὶ ἡ ἔκδοσις ἀποφάσεως.

Ἐπὶ τῶν ῥηθέντων αὐτοκρατόρων εἰσήχθη οὐσιώδης μεταβολή. Κατὰ τὸν νόμον 2 τοῦ Κώδικος (3, 3) συνεκεντρώθησαν ἐν τῇ αὐτῇ ἀρχῇ τὰ καθήκοντα τοῦ πραίτωρος καὶ τοῦ δικαστοῦ· ἡ διάκρισις δὲ μεταξὺ τῆς jurisdictio καὶ imperium διετηρεῖτο καὶ ἐπὶ τῆς ἐποχῆς ταύτης (1).

§ 2. Ἡ jurisdictio τῶν Γάλλων ἰσοδυναμεῖ μὲ τὴν δικαιοδοσίαν sensu stricto, ἡ δὲ ἐκτέλεσις τῆς ἀποφάσεως εἶναι ἀπόρροια τοῦ commendement (imperium) κατὰ στενωτέραν σημασίαν, τὸ ὁποῖον ἀνήκει εἰς μόνον τὸν τακτικὸν δικαστήν.

Τὸ commendement περιέχει διττὴν ἐνέργειαν τοῦ δικαστοῦ, δηλαδὴ τὴν coercition (ἤτοι τὸ δικαίωμα, τὸ ὁποῖον ἔχει ὁ δικαστὴς νὰ ἐπιβάλῃ ποινὰς εἰς τὸν κατὰ τὴν διεξαγωγὴν τῆς δίκης παρανομοῦντα) καὶ τὴν exécution, τουτέστι τὴν ἐξουσίαν καὶ ἐνέργειαν, ἥτις δι᾽ ἐξωτερικῆς ἀναγκάσεως πραγματοποιεῖ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἀποφάσεων.

Ἡ μὲν coercition θεωρεῖται ὡς ἀπόρροια τῆς δικαιοδοσίας, καὶ ἐνεργεῖται καὶ ὑπὸ τοῦ ἐκτάκτου δικαστοῦ, ἡ δὲ exécution, κατὰ τὸ γαλλ. δίκαιον, περιέχεται εἰς τὰ καθήκοντα μόνον τοῦ τακτικοῦ δικαστοῦ· ὅθεν οὗτος ἔχει, ὡς λέγουν, jurisdiction pleine.

Εἶναι ὅλως περιττὸν νὰ σημειώσωμεν ἐνταῦθα ὅτι ἡ δικαιοδοσία διαιρεῖται εἰς τακτικὴν καὶ ἔκτακτον (jurisdictio ordinaria et extraordinaria)· ὅτι τακτικὸς δικαστὴς λέγεται ἐκεῖνος, τοῦ ὁποίου ἡ δικαιοδοσία δὲν περιορίζεται εἰς ῥητῶς προσδιωρισμένα ἀντικείμενα, ἀλλ᾽ ἐκτείνεται, ἐντὸς τοπικῆς περιφερείας, ἐφ᾽ ὅλων τῶν διαφορῶν, τὰς ὁποίας ῥητὴ τοῦ νόμου διάταξις δὲν παραπέμπει εἰς ἔκτακτον δικαστήν· ὅτι ἡ δικαιοδοσία τοῦ ἐκτάκτου δικαστοῦ ἐκτείνεται ἐπὶ ῥητῶν μόνων διαφορῶν, τὰς ὁποίας ὁ νόμος ἐξαιρεῖ τῆς τακτικῆς καὶ ὑποβάλλει εἰς τὴν ἐξαιρετικὴν δικαιοδοσίαν· ὅτι ἡ τακτικὴ δικαιοδοσία ἀποτελεῖ τὸν κανόνα, καὶ μὲ τὴν δικαιοδοσίαν αὐτοῦ εἶναι συνδεδεμένη, κατὰ τὸ γαλλικὸν δίκαιον, ἡ ἐκτελεστικὴ ἐξουσία (commendement stricto jure)· διὰ τοῦτο οὔτε οἱ εἰρηνοδίκαι, οὔτε οἱ ἐμποροδίκαι ἔχουσι δικαιοδοσίαν ἐπὶ τῆς περὶ ἐκτελέσεως δίκης, πολλῷ δ᾽ ἧττον οἱ διαιτηταί· ἡ ἡμετέρα νομοθεσία συνᾴδει μὲ τὸν Γαλλικὸν Κώδηκα· ὡς πρὸς τὴν δικαιοδοσίαν τῶν ἐμποροδικῶν καὶ τῶν διαιτητῶν, ὡς πρὸς τοὺς εἰρηνο-

---

(1) Ὅρα τὰ περὶ τούτου λεπτομερέστερα εἰς τὴν πραγματείαν τοῦ Φέδερ, τόμ. ά, σελ. 96 καὶ ἑξ.

δίκας ὅμως παρεδέχθη τὴν γερμανικὴν ἀρχὴν, ὥστε μὲ τὴν δικαιοδοσίαν αὐτῶν, καθ' ἡμᾶς, συνδέεται καὶ ἡ ἐκτελεστικὴ ἐξουσία.

Ἐπίσης περιττὸν εἶναι νὰ γίνῃ λόγος ἐνταῦθα καὶ περὶ τῆς κατ' αἴτησιν ἢ κατὰ παραγγελίαν δικαιοδοσίας—ὡς καὶ περὶ τῆς ἑκουσίας δικαιοδοσίας (jurisdiction volontaire ou gracieuse), ἥτις, κατὰ τὸ σημερινὸν δίκαιον, περιλαμβάνει 1) τὴν λεγομένην jurisdictio mera, ἥτις ἔχει ἀντικείμενον τὴν ὑπὸ δημοσίαν πίστιν σύνταξιν καὶ ἐπικύρωσιν συμβολαίων· 2) τὴν jurisdictio voluntaria mixta, καθ' ἣν ἡ ἐνέργεια καὶ ἡ βεβαίωσις πράξεώς τινος, καίτοι μὴ ἀφορώσης ὑφισταμένην ἤδη ἀμφισβήτησιν, γίνεται ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τοῦ δικαστοῦ, καὶ, κατὰ τὰς περιστάσεις, προηγουμένης δικαστικῆς ἀποφάσεως ἢ ἐπικυρώσεως (2).

§ 3. Εἰς τὴν Γαλλίαν οἱ μὲν ἀποδίδουσιν εἰς τὴν λέξιν *ἁρμοδιότης* (compétence) ἔννοιαν πλατυτέραν τῆς λέξεως *δικαιοδοσία*, καὶ θεωροῦσι ταύτην ὡς ἐμπεριεχομένην εἰς ἐκείνην, διότι, id quod competit, περιλαμβάνει ὅσα συντείνουσιν εἰς τὴν διανομὴν τῆς δικαιοσύνης· ἄρα καὶ τὴν δικαιοδοσίαν.

§ 4. Ὁ Foucher ὁρίζει τὴν λέξιν *δικαιοδοσία*, ὡς τὸ δικαίωμα τοῦ κρίνειν ἐκ μέρους τῶν ἐνεργούντων τὴν δικαστικὴν ἐξουσίαν προσώπων· τὴν δὲ *ἁρμοδιότητα* ὡς δικαστικὴν ἐξουσίαν ἐπὶ τῶν ἀντικειμένων, ἐφ' ὧν αὕτη ἐνεργεῖται.

§ 5. Ὁ Carré (comp. τόμ. 1. σελ. 53, καὶ τόμ. 2 σελ. 240) ὀρθότερον ὁρίζει τὴν μὲν δικαιοδοσίαν ὡς τὸ δικαίωμα τοῦ κρίνειν ἀπολύτως θεωρούμενον, le pouvoir de juger, τὴν δὲ ἁρμοδιότητα, ὡς τὸ μέτρον τῆς ἀποδιδομένης εἰς ἕκαστον δικαστήριον δικαιοδοσίας(3).

§ 6. Ὑπὸ τὸν ὅρον ἁρμοδιότης ἐννοεῖται λοιπὸν ἡ εἰς τὸ δεῖνα δικαστήριον, κατὰ προτίμησιν παντὸς ἄλλου, ἀνατιθεμένη ἐξουσία τοῦ κρίνειν περί τινος διαφορᾶς.

§ 7. Ἐπὶ τῶν διαφορῶν, ἐφ' ὧν ὁ δικαστὴς ἔχει δικαιοδοσίαν, λέγεται ὅτι εἶναι ἁρμόδιος· αὕτη δὲ τοῦ δικαστοῦ ἡ σχέσις πρὸς τὰς εἰς τὴν δικαιοδοσίαν του ὑπαγομένας διαφορὰς λέγεται *ἁρμοδιότης*· ὥστε ἡ ἁρμοδιότης λέγεται ὀρθῶς ὡς τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ ἐπιληφθῇ ῥητῆς διαφορᾶς, καὶ ν' ἀποφασίσῃ περὶ αὐτῆς ὡρισμένον δικαστήριον.

§ 8. Οὕτω καὶ ὁ νομοθέτης τῆς Ἑλλάδος μεταχειρίζεται τὰς λέξεις *δικαιοδοσία* καὶ *ἁρμοδιότης*, τὴν μὲν ὅταν γίνηται λόγος περὶ τῆς δικαστικῆς ἐξουσίας ἐν γένει, τὴν δὲ τελευταίαν, ὅταν

(2) Ὅρα Εὑρετήριον, λέξει Ἀ ν α φ ο ρ ά.

(3) Μὲ τὴν γνώμην ταύτην τοῦ C a r r é συμφωνοῦσιν οἱ πλειότεροι Γάλλοι. B o n c. τόμ. 1 σελ. 90.—B e r r i a t, τόμ. 1, σελ. 30.

τρέπεται νὰ προσδιορισθῇ ἡ ἔκτασις τῆς δικαιοδοσίας δικαστηρίου τινὸς, κατὰ τὰς εἰς αὐτὸ ὑπαγομένας διαφοράς (4).

ΚΕΦΑΛ. Β'.

Περὶ τῆς σχέσεως τῶν περὶ ἁρμοδιότητος διατάξεων πρὸς τὸ δίκαιον ἐν γένει.

§ 9, 10. Αἱ τὸν ὀργανισμὸν τῶν δικαστηρίων ἀφορῶσαι διατάξεις, ὡς καὶ αἱ τῆς ποινικῆς δικονομίας καὶ τοῦ ποινικοῦ νόμου, ἀνάγονται εἰς τὸ δημόσιον δίκαιον· ἀμφισβήτησις δὲ ὑπάρχει περὶ τῶν διατάξεων τῆς πολιτικῆς δικονομίας, τὰς ὁποίας οἱ μὲν κατατάττουσιν εἰς τὸ ἰδιωτικὸν, οἱ δὲ εἰς τὸ δημόσιον δίκαιον (Savigny Syst. τόμ. 1, σελ, 26, 59)· ἄλλοι δὲ ἐν μέρει εἰς τὸ δημόσιον καὶ ἐν μέρει εἰς τὸ ἰδιωτικόν. Linde, Lehrbuch § 39 (5).

§ 11. Αἱ περὶ ἁρμοδιότητος διατάξεις ἀποτελοῦσιν ἀναντιρρήτως μέρος τοῦ δημοσίου δικαίου· ὅθεν ὁ Ledru (rép. comp. § 4) λέγει· Les lois de compétence font partie de cette branche de législation qui forme le droit public, c'est à dire de cet ensemble des lois qui règle les rapports du gouvernement avec les citoyens· c'est ce qui a fait dire à Bacon que le droit privé existe sous la tutelle du droit public. (3 aphor.),

§ 12. Ἡ ἁρμοδιότης παντὸς δικαστηρίου ῥυθμίζεται καὶ κρίνεται κατὰ τὸν νόμον τὸν ἰσχύοντα εἰς τὴν ἐποχὴν, καθ'ἣν ἡ ὑπόθεσις ὑποβάλλεται εἰς τὸ δικαστήριον. Παρατηρητέον προσέτι, λέγει ὁ Ledru, ὅτι ce n'est point par la loi existant à l'époque de l'acte qui donne lieu au litige que doit être réglée la compétence en premier ou en dernier ressort, mais bien par celle en vigueur au moment où l'instance a été introduite. Ledru rép. v° degrès de jurisd. n. 56 (πρβ. καὶ τόμ. Α'. τοῦ Κύρ. σελ. 95).

§ 13. Δίκαι δὲ ἐκκρεμεῖς ἐνώπιον δικαστηρίου τινὸς, τοῦ ὁποίου ἡ ἁρμοδιότης ὡς πρὸς τὸ ῥηθὲν εἶδος δικῶν καταργεῖται διὰ νεωτέρου νόμου δύνανται νὰ ἐκδικασθῶσιν ἔτι ὑπὸ τοῦ ἐπιληφθέντος αὐτῶν δικαστηρίου ;

ὁ Carré διακρίνει, ἂν τὸ ἐπιληφθὲν τῆς ὑποθέσεως δικαστήριον

---

(4) Φέδερ Τ. 1, Πολ. Δικ. σελ. 107 καὶ ἑπ.

(5) Πρβ. πραγματείαν περὶ πολ. δικ. ὑπὸ Φέδερ σελ. 9 καὶ ἑπ.

δίκας ὅμως παρεδέχθη τὴν γερμανικὴν ἀρχὴν, ὥστε μὲ τὴν δικαιοδοσίαν αὐτῶν, καθ' ἡμᾶς, συνδέεται καὶ ἡ ἐκτελεστικὴ ἐξουσία.

Ἐπίσης περιττὸν εἶναι νὰ γίνῃ λόγος ἐνταῦθα καὶ περὶ τῆς κατ' αἴτησιν ἢ κατὰ παραγγελίαν δικαιοδοσίας—ὡς καὶ περὶ τῆς ἑκουσίας δικαιοδοσίας (jurisdiction volontaire ou gracieuse), ἥτις, κατὰ τὸ σημερινὸν δίκαιον, περιλαμβάνει 1) τὴν λεγομένην jurisdictio mera, ἥτις ἔχει ἀντικείμενον τὴν ὑπὸ δημοσίαν πίστιν σύνταξιν καὶ ἐπικύρωσιν συμβολαίων· 2) τὴν jurisdictio voluntaria mixta, καθ' ἣν ἡ ἐνέργεια καὶ ἡ βεβαίωσις πράξεώς τινος, καίτοι μὴ ἀφορώσης ὑφισταμένην ἤδη ἀμφισβήτησιν, γίνεται ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τοῦ δικαστοῦ, καὶ, κατὰ τὰς περιστάσεις, προηγουμένης δικαστικῆς ἀποφάσεως ἢ ἐπικυρώσεως (2).

§ 3. Εἰς τὴν Γαλλίαν οἱ μὲν ἀποδίδουσιν εἰς τὴν λέξιν *ἁρμοδιότης* (compétence) ἔννοιαν πλατυτέραν τῆς λέξεως *δικαιοδοσία*, καὶ θεωροῦσι ταύτην ὡς ἐμπεριεχομένην εἰς ἐκείνην, διότι, id quod competit, περιλαμβάνει ὅσα συντείνουσιν εἰς τὴν διανομὴν τῆς δικαιοσύνης· ἄρα καὶ τὴν δικαιοδοσίαν.

§ 4. Ὁ Foucher ὁρίζει τὴν λέξιν *δικαιοδοσία*, ὡς τὸ δικαίωμα τοῦ κρίνειν ἐκ μέρους τῶν ἐνεργούντων τὴν δικαστικὴν ἐξουσίαν προσώπων· τὴν δὲ *ἁρμοδιότητα* ὡς δικαστικὴν ἐξουσίαν ἐπὶ τῶν ἀντικειμένων, ἐφ' ὧν αὕτη ἐνεργεῖται.

§ 5. Ὁ Carré (comp. τόμ. 1. σελ. 53, καὶ τόμ. 2 σελ. 240) ὀρθότερον ὁρίζει τὴν μὲν δικαιοδοσίαν ὡς τὸ δικαίωμα τοῦ κρίνειν ἀπολύτως θεωρούμενον, le pouvoir de juger, τὴν δὲ ἁρμοδιότητα, ὡς τὸ μέτρον τῆς ἀποδιδομένης εἰς ἕκαστον δικαστήριον δικαιοδοσίας(3).

§ 6. Ὑπὸ τὸν ὅρον ἁρμοδιότης ἐννοεῖται λοιπὸν ἡ εἰς τὸ δεῖνα δικαστήριον, κατὰ προτίμησιν παντὸς ἄλλου, ἀνατιθεμένη ἐξουσία τοῦ κρίνειν περί τινος διαφορᾶς.

§ 7. Ἐπὶ τῶν διαφορῶν, ἐφ' ὧν ὁ δικαστὴς ἔχει δικαιοδοσίαν, λέγεται ὅτι εἶναι ἁρμόδιος· αὕτη δὲ τοῦ δικαστοῦ ἡ σχέσις πρὸς τὰς εἰς τὴν δικαιοδοσίαν του ὑπαγομένας διαφορὰς λέγεται *ἁρμοδιότης*· ὥστε ἡ ἁρμοδιότης λέγεται ὀρθῶς ὡς τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ ἐπιληφθῇ ῥητῆς διαφορᾶς, καὶ ν' ἀποφασίσῃ περὶ αὐτῆς ὡρισμένον δικαστήριον.

§ 8. Οὕτω καὶ ὁ νομοθέτης τῆς Ἑλλάδος μεταχειρίζεται τὰς λέξεις *δικαιοδοσία* καὶ *ἁρμοδιότης*, τὴν μὲν ὅταν γίνηται λόγος περὶ τῆς δικαστικῆς ἐξουσίας ἐν γένει, τὴν δὲ τελευταίαν, ὅταν

(2) Ὅρα Εὑρετήριον, λέξει Ἀναφορά.

(3) Μὲ τὴν γνώμην ταύτην τοῦ Carré συμφωνοῦσιν οἱ πλειότεροι Γάλλοι. Bone. τόμ. 1 σελ. 90.—Berriat, τόμ. 1, σελ. 30.

πρόκηται νὰ προσδιορισθῇ ἡ ἔκτασις τῆς δικαιοδοσίας δικαστηρίου τινὸς, κατὰ τὰς εἰς αὐτὸ ὑπαγομένας διαφοράς (4).

ΚΕΦΑΛ. Β'.

Περὶ τῆς σχέσεως τῶν περὶ ἁρμοδιότητος διατάξεων πρὸς τὸ δίκαιον ἐν γένει.

§ 9, 10. Αἱ τὸν ὀργανισμὸν τῶν δικαστηρίων ἀφορῶσαι διατάξεις, ὡς καὶ αἱ τῆς ποινικῆς δικονομίας καὶ τοῦ ποινικοῦ νόμου, ἀνάγονται εἰς τὸ δημόσιον δίκαιον· ἀμφισβήτησις δὲ ὑπάρχει περὶ τῶν διατάξεων τῆς πολιτικῆς δικονομίας, τὰς ὁποίας οἱ μὲν κατατάττουσιν εἰς τὸ ἰδιωτικὸν, οἱ δὲ εἰς τὸ δημόσιον δίκαιον (Savigny Syst. τόμ. 1, σελ, 26, 59)· ἄλλοι δὲ ἐν μέρει εἰς τὸ δημόσιον καὶ ἐν μέρει εἰς τὸ ἰδιωτικόν. Linde, Lehrbuch § 39 (5).

§ 11. Αἱ περὶ ἁρμοδιότητος διατάξεις ἀποτελοῦσιν ἀναντιρρήτως μέρος τοῦ δημοσίου δικαίου· ὅθεν ὁ Ledru (rép. comp. § 4) λέγει· Les lois de compétence font partie de cette branche de législation qui forme le droit public, c'est à dire de cet ensemble des lois qui règle les rapports du gouvernement avec *les citoyens*· c'est ce qui a fait dire à Bacon que le droit privé existe sous la tutelle du droit public. (3 aphor.),

§ 12. Ἡ ἁρμοδιότης παντὸς δικαστηρίου ῥυθμίζεται καὶ κρίνεται κατὰ τὸν νόμον τὸν ἰσχύοντα εἰς τὴν ἐποχὴν, καθ' ἣν ἡ ὑπόθεσις ὑποβάλλεται εἰς τὸ δικαστήριον. Παρατηρητέον προσέτι, λέγει ὁ Ledru, ὅτι ce n'est point par la loi existant à l'époque de l'acte qui donne lieu au litige que doit être réglée la compétence en premier ou en dernier ressort, mais bien par celle en vigueur au moment où l'instance a été introduite. Ledru rép. v° degrès de jurisd. n. 56 (πρβ. καὶ τόμ. Α'. τοῦ Κύρ. σελ. 95).

§ 13. Δίκαι δὲ ἐκκρεμεῖς ἐνώπιον δικαστηρίου τινὸς, τοῦ ὁποίου ἡ ἁρμοδιότης ὡς πρὸς τὸ ῥηθὲν εἶδος δικῶν καταργεῖται διὰ νεωτέρου νόμου δύνανται νὰ ἐκδικασθῶσιν ἔτι ὑπὸ τοῦ ἐπιληφθέντος αὐτῶν δικαστηρίου;

ὁ Carré διακρίνει, ἂν τὸ ἐπιληφθὲν τῆς ὑποθέσεως δικαστήριον

(4) Φίδερ Τ. 1, Πολ. Δικ. σελ. 107 καὶ ἑπ.

(5) Πρβ. πραγματείαν περὶ πολ. δικ. ὑπὸ Φίδερ σελ. 9 καὶ ἑπ.

καταργῆται ἐντελῶς διὰ τοῦ νεωτέρου νόμου, ἢ ἂν μόνη ἡ δικαιοδοσία του τροπολογῆται ὡς πρός τινα ἀντικείμενα· κατὰ τὴν πρώτην περίπτωσιν, ἐπιλαμβάνεται τῆς ὑποθέσεως τὸ κατὰ τὸν νέον νόμον ἁρμόδιον δικαστήριον· κατὰ δὲ τὴν δευτέραν, ἡ ὑπόθεσις ἐκδικάζεται ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου, τὸ ὁποῖον ἐπελήφθη αὐτῆς ἁρμοδίως πρὸ τῆς ἐκδόσεως τοῦ νέου νόμου.

Carré, comp. T. 4, art. 257. — Berriat T. 1, σελ. 37, σημ. 62, 2.

Ὁ Φέδερ (εἰς τὸ περὶ πολ. δικ. σύγγρ. σελ. 50) παραδέχεται, ὅτι τὸ τῆς ὑποθέσεώς τινος ἐπιλαβόμενον δικαστήριον πρέπει νὰ ἐκδικάσῃ αὐτήν, διότι ἐκ τῆς ἐκκρεμοδικίας ἀναφύεται κεκτημένον δικαίωμα ἐπὶ τῆς ἐννόμου συνεπείας τοῦ ἀμεταβλήτου τῆς δικαιοδοσίας ὡς πρὸς τὴν ὑπόθεσιν ταύτην (ἄρθρ. 575 § 2 τῆς πολ. δικονομίας). Καταργουμένου δὲ ἐντελῶς δικαστηρίου τινός, εἶναι ἔργον τοῦ νομοθέτου νὰ προνοήσῃ περὶ τῆς ἐκδικάσεως τῶν ἐκκρεμῶν ὑποθέσεων (πρβ. κατωτ. § 331).

Τὸ δὲ ἐκ τῆς ἐκκρεμοδικίας ἐκπηγάζον δικαίωμα ἐπὶ τοῦ ἀμεταβλήτου τῆς δικαιοδοσίας δὲν ἐκτείνεται καὶ εἰς τὸν ἀνώτερον βαθμὸν τῆς δικαιοδοσίας. Δημοσιευθέντος ὅθεν τοῦ νέου νόμου, μετὰ τὴν ἔκδοσιν μὲν τῆς πρωτοδίκου ἀποφάσεως, πρὸ τῆς ἐγγραφῆς δὲ τῆς δίκης εἰς τὸ πινάκιον τῶν ἐφετῶν, πρέπει νὰ ὑποβληθῇ ἡ ὑπόθεσις εἰς τὸ κατὰ τὸν νέον νόμον ἁρμόδιον δικαστήριον δευτέρου βαθμοῦ. Πρβ. Φέδερ αὐτ.

Μερικώτερον δὲ ἐξετάζοντες τὸ ζήτημα παρατηροῦμεν, ὅτι κατὰ τὸ ἀπὸ ά μαΐου 1835 διάταγμα, συνᾷδον μὲ τὸ 1100 ἄρθρον τῆς πολ. δικ., ὁ νέος νόμος ἐφαρμόζεται ἐφ' ἁπασῶν τῶν ἐκκρεμῶν δικῶν, ἐξαιρουμένων ἐκείνων, αἵτινες ἦσαν ἤδη ὥριμοι κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην πρὸς ἔκδοσιν τῆς ἀποφάσεως, ὥστε δὲν ἀπελίπετο πλέον οὐδεμία ἄλλη διαδικαστικὴ πρᾶξις. Ἐπὶ δὲ τῶν μὴ ὡρίμων δικῶν ἔπρεπε νὰ προηγηθῇ τῆς ἐκδόσεως τῆς ἀποφάσεως ἡ συζήτησις τῆς ὑποθέσεως κατὰ τὰς διατυπώσεις τῆς νέας διαδικασίας, τὰ δὲ πρότερον ἀποκτηθέντα δικαιώματα (οἷον τὸ δικαίωμα τῆς ἐφέσεως, τῆς προτάσεως μαρτύρων κτλ.) ἔμειναν ἀπρόσβλητα. αὐτ. σελ. 51.

§ 13 δίς. *Ἑλληνικὴ νομολογία.* Τὰ ζητήματα, ὅσα ἡ νομολογία ἔλυσεν, ὅρα κατ. § 218 ἕως 228 καὶ ἑπ., καὶ τόμ. Α'. τοῦ Εὑρετηρίου σελ. 78, § 23 καὶ ἑπ., καὶ σελ. 92 καὶ ἑπ. § 7—16.

ΚΕΦΑΛ. Γ'.

Περὶ τῆς σχέσεως τῆς ἐφαρμογῆς τῶν νόμων διαφόρων τόπων ἢ ἐπικρατειῶν.

§ 14. Περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου γενήσεται λόγος εἰς τὴν ἐν τῷ Εὐρ. λέξιν *Νόμος*· περιοριζόμεθα δὲ ἤδη νὰ παραπέμψωμεν τὸν ἀναγνώστην εἰς τὸ περὶ τῆς Πολ. Δικον. σύγγραμμα τοῦ Κ. Φέδερ (σελ. 51 καὶ ἐπ.). Πρβ. καὶ Εὐρ. Τ. Α', σελ. 72, § 13. αὐτ. σελ. 276, § 28, καὶ κατωτ. § 153, 157, 162. (5α).

ΚΕΦΑΛ. Δ'.

Φύσις καὶ ἀρχὴ τῆς ἁρμοδιότητος.

§ 15. Πᾶν ὅ,τι ἀφορᾷ τὴν ἁρμοδιότητα κανονίζεται διὰ νόμου, καὶ πᾶσα διάταξις τῆς ἐκτελεστικῆς ἀρχῆς, τροπολογοῦσα τὰ περὶ ἁρμοδιότητος κανονισμένα, χαρακτηρίζεται ὡς ὑπερπήδησις καθηκόντων, ἀντιβαίνουσα εἰς τὸ σύνταγμα. Ledru rep. compétence 5.

§ 16. Παρατηροῦμεν ἐν τούτοις ὅτι τῆς ἀρχῆς ταύτης γίνεται ἐξαίρεσις εἰς τὴν Γαλλίαν ἐπὶ εἰδικῶν τινῶν περιπτώσεων, τὰς ὁποίας ἀείποτε ἐθεώρησαν ὡς ἁπλῶς κανονιστικὰς (αὐτ. § 6, 7). Παρ' ἡμῖν τὸ ἄρθρον 262 τοῦ δικαστικοῦ ὀργανισμοῦ ἐπιτρέπει εἰς τὰ πολυμελῆ δικαστήρια νὰ προνοῶσι δι' ἰδιαιτέρου κανονισμοῦ, ὑποκειμένου ὅμως καὶ αὐτοῦ εἰς τὴν ἐπικύρωσιν τοῦ ἐπὶ τῆς δικαιοσύνης ὑπουργείου, περὶ τῆς ἐσωτερικῆς ὑπηρεσίας τοῦ δικαστηρίου.

§ 17. Εἰς τὴν Γαλλίαν παραδέχονται τινὲς τὴν ἰδίαν ἀρχὴν (ἀνωτ. § 16) καὶ ὅταν πρόκηται περὶ πειθαρχικῶν ποινῶν. Εἶναι δὲ γνωστὸν ὅτι διὰ τῆς κανονιστικῆς ὁδοῦ ἐκανονίσθησαν εἰς τὴν Γαλλίαν τὰ περὶ τῆς ἁρμοδιότητος τῶν πειθαρχικῶν περιπτώσεων. Αὐτ. § 8.—Ἡ ἀρχὴ αὕτη δὲν ἐφαρμόζεται, φρονοῦμεν, παρ' ἡμῖν.

§ 18. Εἶναι ἀναντίρρητον ὅτι ἡ ἁρμοδιότης δύναται νὰ κανονισθῇ διὰ διαταγμάτων, ὅταν τὰ διατάγματα ταῦτα ἐκδίδωνται δυνάμει ῥητῆς διατάξεως τῆς νομοθετικῆς ἐξουσίας. αὐτ. § 9.

ΚΕΦΑΛ. Ε'.

Περὶ τῶν βάσεων τῶν χρησιμευουσῶν πρὸς προσδιορισμὸν τῆς ἁρμοδιότητος.

§ 19. Προκειμένου λόγου περὶ ἁρμοδιότητος, πρέπει νὰ ἐξετά-

(5α) Βλ. καὶ Θέμ. Τ. 4, σ. 53 καὶ ἐπ. καὶ Καλλιγᾶ σύστ. τοῦ Ρ. Δ. Τ. 1.

ζηται ά) ἂν τὸ ἐπιληφθὲν τῆς ὑποθέσεως δικαστήριον ἦναι ἁρμόδιον ἕνεκα τῆς φύσεως τῆς ὑποθέσεως· καὶ β') ἂν ἦναι ἁρμόδιον νὰ δικάσῃ τὴν προκειμένην εἰδικὴν περίπτωσιν.

§ 20. Ἐντεῦθεν ἕπεται ὅτι ὑπάρχουν δύο εἴδη ἁρμοδιότητος·

ά) Ἁρμοδιότης ἀπόλυτος, ἥτις ἀφορᾷ τὰς περιπτώσεις, καθ' ἃς ἡ συμφωνία τῶν διαδίκων δὲν δύναται ν' ἀπονείμῃ εἰς τὸ δικαστήριον δικαιοδοσίαν ἐπὶ ἀντικειμένων, ἅ τινα ἐξαιροῦνται ἀπολύτως τῆς δικαιοδοσίας αὐτοῦ (6)·

β') Ἀναρμοδιότης σχετικὴ προϋποθέτουσα ἤδη τὴν ἄλλην (7). αὐτ. § 21.

§ 21. Ἐκτὸς τῆς διακρίσεως ταύτης οἱ νομοδιδάσκαλοι διακρίνουν τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν ὀφείλουν νὰ δικάσωσι περί τινος ὑποθέσεως, ἀπὸ τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν ἡ ἁρμοδιότης εἶναι *δυνητική*. Ἡ τελευταία περίπτωσις παρουσιάζεται, ἐπὶ παραδείγματι, ὅταν δύο ἀλλοδαποὶ θέλουν νὰ δικασθῶσιν ἐνώπιον ἡμεδαποῦ δικαστηρίου. Εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην ὁ δικαστὴς δύναται, ἂν θέλῃ, νὰ κηρυχθῇ ἀναρμόδιος (βλ. τὰ ἐπ.).

ΚΕΦΑΛ. Ϛ'.

Γενικοὶ κανόνες ἀφορῶντες ὅλα τὰ δικαστήρια·

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ.

Περὶ τῆς πολιτογραφήσεως καὶ τῆς ἰθαγενείας (8).

§ 22. Ἀφοῦ ἀναγνωρισθῇ, ὅτι ἁρμόδιον πρὸς ἐκδίκασιν τῆς ὑποθέσεως δικαστήριον εἶναι τὸ δεῖνα πολιτικὸν δικαστήριον, πρέπει νὰ ἐξετασθῇ μετὰ ταῦτα ποῖον ἐκ τῶν πολιτικῶν δικαστηρίων εἶναι τὸ ἁρμόδιον. Πρὸς διάγνωσιν δὲ τούτου πρέπει νὰ λαμβάνωνται ὑπ' ὄψιν τὰ ἀκόλουθα· ά) ἡ ἰθαγένεια·—β') ἡ περιφέρεια·—γ') ἡ φύσις τῆς ἀγωγῆς·—δ') ἡ ἀξία ἢ ἡ φύσις τοῦ ἀντικειμένου τῆς διαφορᾶς· — ἐ) τὰ εἰδικὰ καθήκοντα, ὅσα δικαστήριόν τι ἔχει δυνάμει νόμου τινός. — Περὶ ὅλων τούτων γίνεται κατωτ. λόγος.

§ 23. Πᾶσα διαφορά, ὑπάρχουσα μεταξὺ δύο ἡμεδαπῶν, ὑπάγεται εἰς τὰ ἡμεδαπὰ δικαστήρια.

§ 24. Ἐξαιροῦνται τῆς συνήθους δικαιοδοσίας ὅλοι οἱ ἀλλοδαποί,

---

(6) Βλ. τὰ ἐκτεθησόμενα εἰς τὰς ἐν τῷ Εὐρ. λέξεις « Ἁρμοδιότης ποινική. »

(7) Αὐτόθι.

(8) Βλέπε τὰς συνθήκας εἰς τοὺς ὑπὸ Γ. Ῥάλλη ἐκδεδομένους Κώδηκας, λέξει Συνθῆκαι, καὶ ἐν τῷ Εὐρ. τὴν λέξιν αὐτήν, καὶ Εὐρ. τόμ. 1, σελ. 69 καὶ ἐπ. —Περὶ τῆς ἐννοίας τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 16—22 τῆς Πολ. Δικ. γενήσεται ἰδίως λόγος κατωτέρω § 110 καὶ ἐπ.

οἱ ὁποῖοι ἀπολαμβάνουν ἐν τῇ Ἑλλάδι τὸ εἰς τὰς πρεσβείας ἀνῆκον δικαίωμα. 26 πολ. δικ.

§ 25. Ἀλλοδαποὶ δύνανται νὰ καταδιωχθοῦν παρ' ἀλλοδαπῶν ἐνώπιον τῶν ἑλληνικῶν δικαστηρίων, μόνον εἰς τὰς περιπτώσεις, περὶ ὧν προνοεῖ τὸ ἄρθρον 27 τῆς πολ. δικ.

§ 26. Ὁ ἀλλοδαπὸς δύναται νὰ καταδιωχθῇ παρ' ἡμεδαποῦ ἐνώπιον παντὸς ἑλληνικοῦ δικαστηρίου ἕνεκα πάσης ὑποχρεώσεως.

§ 27. Ὡσαύτως δύναται ὁ ἡμεδαπὸς νὰ καταδιωχθῇ ἐνώπιον ἡμεδαπῶν δικαστηρίων ἕνεκα ὑποχρεώσεων, τὰς ὁποίας οὗτος συνωμολόγησεν ἐν τῇ ἡμεδαπῇ πρὸς ἡμεδαπὸν ἢ ἀλλοδαπόν.

§ 28. Τινὲς φρονοῦσιν, ὅτι τὰ ἡμεδαπὰ δικαστήρια δὲν εἶναι ὑποχρεωμένα νὰ δικάσωσιν ἀλλοδαποὺς καὶ ὅταν οὗτοι συναινῶσιν, εἰμὴ ἂν πρόκηται περὶ ἀκινήτων. Ledru αὐτ. 30, 31.

§ 28 δίς. *Ἑλληνικὴ νομολογία.* Διάφορα ζητήματα, ἀφορῶντα τοὺς ἀλλοδαποὺς ἐσημειώθησαν ἤδη εἰς τὴν ἐν τῷ Εὑρετηρίῳ λέξιν *Ἀλλοδαπός*, ἔνθα παραπέμπομεν, χάριν συντομίας τὸν ἀναγνώστην. βλ. καὶ κατωτ. § 233, 254, 254 δίς, 298.

ΜΕΡΟΣ Β'.

Περὶ τῆς τοπικῆς περιφερείας (9).

§ 29. Ἑκάστου δικαστηρίου ἡ περιφέρεια (territorium) διαγράφεται ἐν τῷ νόμῳ, πέραν δὲ ταύτης εἶναι ἀναρμόδιος. Judex non potest extra territorium, judicare (νόμ. 20, D de jurisd.) — Ἐντεῦθεν ἕπεται ὅτι ἀπόφασις ἐκδοθεῖσα παρά τινος δικαστοῦ ἐκτὸς τῆς τοπικῆς περιφερείας του, ἢ καὶ ἐκτὸς τῆς ἕδρας του (c'est à dire hors du lieu que la loi lui désigne pour exercer jurisdiction), εἶναι αὐτοδικαίως ἄκυρος, ἂν τὸ περιστατικὸν τοῦτο βεβαιοῦται ἐξ αὐτῆς τῆς ἀποφάσεως. Ἂν ὅμως δὲν βεβαιοῦται ἐξ αὐτῆς ἢ φιλονεικῆται, ἡ ἀκυρότης της ἐπέρχεται μετὰ τὴν ἀπόδειξιν κατὰ τὸ ἀξίωμα les voies de nullité n'ont point lieu en France. Poncet des jug. τόμ. 1, n. 121. Carré, comp. n. 187, 188 (9α).

§ 30. Ἐκ τῆς ἀρχῆς ὅμως ὅτι ὁ δικαστὴς εἶναι ἀναρμόδιος ἐκτὸς τῆς περιφερείας του (ἀρχῆς ὑποκειμένης, κατὰ τὰ ἐκτεθησόμενα, εἰς ἐξαιρέσεις τινάς), δὲν ἕπεται ὅτι αἱ ἀποφάσεις δὲν εἶναι ἐκτελεστέαι εἰμὴ μόνον ἐν τῇ περιφερείᾳ του.

---

(9) Περὶ τῆς ἐννοίας τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 16 ἕως 22 τῆς Πολ. Δικ. γεννᾶται ἰδίως λόγος κατωτέρω § 110 καὶ ἐπ.

(9α) Πρβ. Εὑρ. τόμ. 3, σελ. 110, 127.

§ 31. Ἕκαστον δικαστήριον ἁρμοδίως ἐπιληφθὲν ὑποθέσεώς τινός, δὲν δύναται νὰ μὴν ἀποφασίσῃ πέρὶ αὐτῆς, ἐκτὸς ἂν ὑπάρχουν λόγοι νὰ κηρυχθῇ ἀναρμόδιον, ἢ νὰ κηρύξῃ ἀνατετραμμένην τὴν δίκην. Carré, 1, 546.

§ 32. Ὅταν δικαστήριόν τι ἐκηρύχθη ἀναρμόδιον, παραπέμψαν τὴν ὑπόθεσιν ἐνώπιον ἄλλης δικαιοδοσίας, ὁ δὲ διάδικος ἐξετέλεσε τὴν ἀπόφασιν ταύτην, δὲν δύναται πλέον νὰ ἐκκαλέσῃ τὴν ἀπόφασιν ταύτην. Dalloz jeune. v° comp. civile n. 5.

§ 33. Ἡ δικαιοδοσία, μὴ οὖσα ἴδιον τοῦ δικαστοῦ δικαίωμα, δὲν δύναται νὰ παραχωρηθῇ ὑπ' αὐτοῦ εἰς ἄλλον, ὡς ἡ jurisdictio καὶ τὸ imperium τῶν πραιτόρων κατὰ τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον (mandare jurisdictionem)· κατ' ἐξαίρεσιν μόνον, πρὸς ἀποφυγὴν ματαιοπονιῶν, ἐπιτρέπεται εἰς τὸν δικαστὴν ν' ἀναθέσῃ εἰς ἄλλον δικαστὴν τὴν ἐνέργειαν δικαστικῆς τινὸς πράξεως.—Ἡ συναίνεσις τῶν διαδίκων δὲν χορηγεῖ εἰς τὸν δικαστὴν, τὸν τοιαύτην ἐντολὴν λαβόντα, νὰ ὑπερβῇ τὰ ὅρια τῆς ἐντολῆς του. Carré loc. cit. § 70, 71 Φέδερ Δικ.

Ἐνταῦθα ὑπομιμνήσκομεν τὰ ἄνω (§ 10 καὶ ἐπ.) ἐκτεθέντα—καὶ περιπλέον τὰ ἐν τῷ Εὑρ. (τόμ. 2, σελ. 86 (§ 80, 81, 82 καὶ 83) σελ. 87 (§ 89) καὶ σελ. 93 (§ 115) ἐκτεθέντα.

§ 34. Κατὰ τὴν Γαλλικὴν νομολογίαν ὁ σύζυγος, κατὰ τοῦ ὁποίου ἡ σύζυγος ἀπευθύνει ἀγωγὴν περὶ χωρισμοῦ ἀπὸ κοίτης καὶ τραπέζης, δὲν δύναται νὰ ζητήσῃ τὴν παραπομπήν του ἐνώπιον τοῦ δικαστοῦ τῆς νέας κατοικίας, τὴν ὁποίαν ἐξελέξατο, ἂν ἦναι βεβαιωμένον ὅτι ἡ μεταβολὴ αὕτη τῆς κατοικίας ἐγένετο δολίως. Dalloz ὡς ἄνω n. 12.—Ἐκ τούτου ὅμως δὲν ἕπεται ὅτι ἡ μεταβολὴ τῆς κατοικίας δὲν ἔχει ἐπιῤῥοὴν καὶ ὡς πρὸς τὴν διαδικασίαν, ἐπὶ παραδείγματι, ὡς πρὸς τὸν τόπον, ὅπου πρέπει νὰ γίνωνται αἱ διάφοροι κοινοποιήσεις. αὐτ. n. 13. (Πρβ. Εὑρετήριον τόμ. 1, σελ. 312 καὶ ἐπ.).

§ 35. Δικαστήριον, ἁρμοδίως ἐπιληφθὲν ὑποθέσεως τινὸς ὡς φυσικὸς δικαστὴς τοῦ ἐναγομένου, μένει ἁρμόδιον, μολονότι par une loi promulguée avant l'exploit introductif, mais qui n'est devenue obligatoire que dépuis, ἡ κατοικία τοῦ ἐναγομένου μετετέθη εἰς τὴν περιφέρειαν ἄλλου δικαστηρίου; ὅρα Carré, comp. 1, 553 (πρβ. Εὑρ. Τ. 1, σελ. 95 § 16).

§ 36 Ἡ περιφέρεια, ὁρισθεῖσα ἅπαξ, ἀποτελεῖ τὸ παρὰ τοῖς Γάλλοις καλούμενον ressort.

§ 37. Ἡ παραβίασις τῶν περὶ ἁρμοδιότητος διατάξεων τῶν ἐναγομένων εἰς τὴν τοπικὴν περιφέρειαν, δὲν ἀποτελεῖ ἀναρμοδιό-

τητα (ratione materiae). Οἱ κανόνες οὗτοι στηρίζονται ἐπὶ τῆς κατοικίας τοῦ προσώπου, ἐπὶ τῆς θέσεως τῶν κτημάτων, ἢ ἐπὶ ἄλλων σκέψεων ἰδιωτικῶν συμφερόντων· διὰ τοῦτο εἶναι ἀντικείμενα σχετικῆς ἁρμοδιότητος, ἥτις καλύπτεται διὰ τῆς à termine litis σιωπῆς τῶν διαδίκων. Dalloz αὐτ. n. 146, 147.

§ 37 δίς. *Ἑλληνικὴ νομολογία*.. Πρβ. κατωτ. § 230 ἕως 254 τετρ., 313—320, καὶ,

ΜΕΡΟΣ Γ΄.

Περὶ τῆς φύσεως τῶν ἀγωγῶν.

§ 38. *Τί ἐστιν ἀγωγή;* Οἱ Ῥωμαῖοι δίδουσι τὸν ἀκόλουθον ὁρισμόν. — Ἀγωγὴ εἶναι τὸ δικαίωμα τοῦ ἀπαιτεῖν ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου ὅ,τι χρεωστεῖται ἢ (ἵνα συμπεριληφθῶσι καὶ αἱ πραγματικαὶ ἀγωγαὶ) ὅ,τι ἀνήκει εἰς τὸν ἐνάγοντα.

§ 39. Ἡ ἀγωγὴ, κατὰ τὴν σημασίαν ταύτην, εἶναι ἀπόῤῥοια δικαιώματος ἢ ἀπαιτήσεώς τινος, διαφέρει δὲ ἀπὸ τὴν ἁπλῆν ἀπαίτησιν, διότι ἐνδέχεται νὰ ἔχω ἀπαίτησιν, χωρὶς νὰ ἔχω ἤδη δικαίωμα ἀγωγῆς. π. χ. ἐπὶ ἀπαιτήσεων ἐξαρτωμένων ἀπὸ προθεσμίας. Puchta Pand. § 81.

Τὸ δικαίωμα τοῦ ἐνάγειν ἀφ' ἑτέρου διαφέρει ἀπὸ τὴν διαδικαστικὴν πρᾶξιν, δι' ἧς ἐνεργεῖται τὸ δικαίωμα τοῦτο· Ἡ ἑλληνικὴ καὶ ῥωμαϊκὴ διάλεκτος μεταχειρίζεται τὴν αὐτὴν λέξιν, δηλαδὴ ἀγωγὴ actio, κατ' ἀμφοτέρας τῆς ἀγωγῆς τὰς σημασίας. Παρὰ τοῖς Γάλλοις ἡ λέξις actio σημαίνει κυρίως τὸ δικαίωμα τοῦ ἐνάγειν, ὁ δὲ νομικὸς ὅρος démande σημαίνει τὴν δικαστικὴν ἀγωγήν. Φέδερ Πολ. Δικ. τόμ. 1, σελ. 66.

§ 40. *Εἰς ποίαν τάξιν πραγμάτων ἢ κτημάτων τάττονται αἱ ἀγωγαί;* ἡ ἀγωγὴ, ὡς δικαίωμα τοῦ ἐνάγειν, ὑπάγεται εἰς τὸν ὅρον τῶν κτημάτων. Σημειωτέον δὲ ὅτι αἱ μὲν τὴν ἐκδίκασιν ἀκινήτου κτήματος ἀφορῶσαι ἀγωγαὶ κατάττονται εἰς τὰ ἀκίνητα· εἰς τὰ κινητὰ δὲ κτήματα κατατάττονται αἱ ἀγωγαὶ ἕνεκεν ἀπαιτήσεων καὶ ἐκδικήσεως κινητῶν πραγμάτων. Φέδερ αὐτ. 67.

Αἱ ἀκίνητα κτήματα ἀφορῶσαι ἀγωγαὶ διέπονται λοιπὸν, κατὰ τὸν ἑλλην. νόμον, ὑπὸ τῶν ἐπὶ τῶν ἀκινήτων ἐφαρμοζομένων ἀρχῶν, ἀλλ' ὑπὸ τὸν περιορισμὸν ὅτι, ἐπειδὴ ἡ ἰδιότης αὕτη ἀποδίδεται εἰς αὐτὰς δυνάμει νομικῆς ὑποθέσεως μόνον (fiction) δὲν ἀνάγονται εἰς ταῦτα τὰ καθ' ὑπόθεσιν (par fiction) ἀκίνητα κτήματα αἱ διατάξεις τοῦ νόμου, αἱ ἔχουσαι ἀντικείμενον μόνον φύσει ἀκίνητα κτήματα, οἷον τὸ 2 ἄρθρον τοῦ περὶ ὑποθηκῶν νόμου. αὐτ.

§ **41**. Ἡ ἁρμοδιότης προσδιορίζεται ἐκ τῆς φύσεως τῶν ἀγωγῶν, περὶ τῶν κυριωτέρων εἰδῶν τῶν ὁποίων θεωροῦμεν ἀναγκαῖον νὰ σημειώσωμεν ἐνταῦθα ἐν περιλήψει τὰ ἑξῆς·

α΄) Ἡ προσωπικὴ ἀγωγή. (νόμ. 25 Πανδ. (44, 7) στηρίζεται εις σχέσιν ἐνοχῆς ἢ εἰς προσωπικὴν ὑποχρέωσιν τοῦ ἐναγομένου πρὸς τὸν ἐνάγοντα, καὶ δύναται νὰ κινηθῇ μόνον κατὰ τοῦ προσώπου, ὅπερ ὑπεχρεώθη διὰ συναλλάγματος, δι' ἀδικήματος, ἢ διὰ ἄλλης τινὸς αἰτίας, οὐχὶ ὅμως κατὰ τρίτου τινός.

§ **42** β΄.) Αἱ πραγματικαὶ ἀγωγαὶ διαφέρουσιν ἀπὸ τὰς προσωπικὰς κατά τε τὴν πηγὴν καὶ τὸν σκοπόν των, ὡς καὶ κατὰ τὰ πρόσωπα, καθ' ὧν κινοῦνται. Νόμ. 25 Πανδ. (44, 7),—§ 1 Inst. n. 6. — Φέδερ Πολ. Δικον. τόμ. Α΄, σελ. 70.

Αἱ πραγματικαὶ ἀγωγαί, κατὰ στενωτέραν ἔννοιαν, εἶναι αἱ διεκδικήσεις· κατὰ ἔτι δὲ στενωτέραν ἔννοιαν λαμβανόμεναι ἀφορῶσιν ἐνσώματα κτήματα (res corporales)· ἀναγόμεναι δὲ εἰς δίκην (res incorporales) παρίστανται ὑπὸ ἔνδικόν τινα ὅρον, ὡς ἀγωγαὶ περὶ ἀναγνωρίσεως τῆς δουλείας, καὶ ὡς ἀποφατικαὶ ἀγωγαί. Μακ. § 293.

Κατὰ πλατυτέραν ἔννοιαν πραγματικαὶ ἀγωγαὶ λέγονται ἅπασαι αἱ ἀγωγαὶ ἐκτὸς τῶν προσωπικῶν, τουτέστι τῶν κατὰ προσώπου ἰδιαιτέρως ἐνεχομένου ἀπευθυνομένων ἀγωγῶν, ὡς αἱ ἀφορῶσαι τὴν προσωπικὴν κατάστασιν (10) καὶ τὰ οἰκογενειακὰ δικαιώματα, δηλ. αἱ λεγόμεναι actiones praejudiciales. Νόμ. 25 Πανδεκτῶν (44, 7).

Αἱ πραγματικαὶ ἀγωγαὶ διέπονται, κατὰ τὸν ἑλληνικὸν νόμον, ἀπὸ διαφορετικὰς δικαστικὰς ἀρχάς, καθόσον ἀφορῶσι κινητὰ ἢ ἀκίνητα πράγματα. (actions réelles, mobilières et immobilières τῶν Γάλλων). ἄρθρ. 20 καὶ 490 ἀρ. 1 Πολ. Δικ.

§ **43** γ΄.) Τρίτον εἶδος ἀγωγῶν εἶναι αἱ λεγόμεναι μικταὶ ἢ διπλαῖ ἀγωγαὶ (actiones mixtae).

Ὁ § 20 τῶν Εἰσηγ. (n. 6) φέρει, quaedam actiones mixtum causam obtinere videntur, tam in rem, quam in personam: qualis est familia herciscundae, communi dividundo et finio regundorum actio· — ὁ δὲ Οὐλπιανὸς (νόμ. 37 § 1 Πανδ. (44, 7).) λέγει· mixtae sunt actiones, in quibus uterque actor est, κατατάττων εἰς ταῦτα καὶ τὰ παραγγέλματα uti possidetis et utrubi (11).

---

(10) Περὶ αὐτῶν ἔχει ἐναντίαν, νομίζομεν, γνώμην ὁ Carré, 1, 480.

(11) Ἡ ἐξήγησις τῶν νόμων τούτων ἐγέννησε διαφόρους περὶ μικτῶν ἀγωγῶν

ΧΗΜ. Ὅρα τὰ ἐν τῷ Εὑρετηρίῳ εἰς τὴν λέξιν *Ἀγωγαὶ* ἐκτεθέντα, καὶ τὰ κατωτέρω (§ 110 καὶ ἐπ.) σημειωθησόμενα.

ΜΕΡΟΣ Δ'.

Περὶ τῆς ἀξίας τοῦ ἀντικειμένου τῶν διαφορῶν.

§ 44. Ἡ ἀξία τοῦ ἀντικειμένου τῆς διαφορᾶς ἔχει μεγάλην ἐπιῤῥοὴν εἰς τὰ περὶ ἁρμοδιότητος ζητήματα. Ὁμιλοῦντες δὲ περὶ τούτου, θέλομεν περιορισθῆ νὰ μνημονεύσωμεν ἐν συντόμῳ τοὺς κυριωτέρους κανόνας, οἵτινες διέπουσι τὴν προκειμένην ὕλην· κανόνας, οἵτινες εἰσὶ γόνιμοι πολλῶν συνεπειῶν, δι' ὧν λύονται ὄχι ὀλίγα ζητήματα, τὰ ὁποῖα καθ' ἑκάστην ἀναφύονται εἰς τὴν πρᾶξιν.

Ἵνα διευκολύνωμεν δὲ τὴν μελέτην τοῦ ἀναγνώστου, ἐθεωρήσαμεν

θεωρίας· οἱ μὲν, ἰδίως Γάλλοι, διετείνοντο, ὅτι αἱ εἰς τοὺς σημειωθέντας ῥωμαϊκοὺς νόμους διαλαμβανόμεναι ἀγωγαὶ χαρακτηρίζονται ὡς μικταὶ, διότι δι' αὐτῶν διεκδικεῖται κτῆμα, ἄρα πραγματικὸν δίκαιον, ἀπαιτοῦνται δὲ συνάμα ἀποζημιώσεις, καρποὶ κτλ· ἑπομένως προσωπικὰ δικαιώματα· ἡ γνώμη αὕτη δὲν δικαιολογεῖται. Φίδερ αὐτ.—Bioche, λέξει action n. 32. — Poncet, des act. § 116.— Savigny Syst. τόμ. V. § 209.

Ἑτέρα γνώμη αἰτιολογεῖται ὡς ἑξῆς· Χαρακτηριστικὸν στοιχεῖον τῆς πραγματικῆς ἀγωγῆς εἶναι, ὅτι ἀπευθύνεται κατὰ παντὸς κατέχοντος τὸ διεκδικούμενον πρᾶγμα, ἡ δὲ προσωπικὴ ἀγωγὴ ἔχει ὡς βάσιν ἰδιαιτέραν σχέσιν ἐνοχῆς τοῦ ἐναγομένου πρὸς τὸν ἐνάγοντα· ἑπομένως μικτὴ ἀγωγὴ εἶναι ἐκείνη, δι' ἧς ἀπαιτῶ μὲν τὸ πρᾶγμα ἀπὸ τὸν κατέχοντα αὐτὸ, στηρίζομαι δὲ καὶ ἐπὶ προσωπικῆς αὐτοῦ ὑποχρεώσεως πρὸς παράδοσιν τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος κτήματος, διότι τοιαύτη ἀγωγὴ εἶναι περιβεβλημένη τὰ προσόντα τῆς τε πραγματικῆς καὶ προσωπικῆς ἀγωγῆς.—Κατὰ τὸν ὁρισμὸν τοῦτον εἰς τὰς μικτὰς ἀγωγὰς ἀνήκουσιν αἱ μνησθεῖσαι περὶ διαιρέσεως ἀγωγαὶ (judicia duplicia), καὶ αἱ σκοπεύουσαι τὴν ἀκύρωσιν τῆς πωλήσεως κτήματός τινος ἕνεκα πλάνης ἢ ἀπάτης. Boncenne T. 1, κεφ. V.

Ὁ Φίδερ (αὐτ. σελ 74) λέγει, ὅτι αἱ γενικόν τινα ὁρισμὸν καὶ ἰδιαίτερον εἶδος μικτῶν ἀγωγῶν ἀποδεχόμεναι θεωρίαι ἀποδεικνύονται λανθασμέναι· ὅτι τὸ ἄρθρον 20 τῆς Πολ Δ. ἐφαρμόζεται μόνον εἰς τὰς ἐν τῷ σημειωθέντι § 20 τῶν Εἰσηγήσεων μνημονευομένας ἀγωγάς.

Παράβαλε Savigny, System T. V. § 209.—Puchta Pand. § 83 καὶ 85.

Εἴς τινα ἐπίκρισιν (1) τῆς ὑπὸ τοῦ L. Etienne μεταφράσεως τῶν Εἰσηγήσεων τοῦ Ἰουστινιανοῦ (ἥτις ἔτι δὲν ἔφθασεν εἰς ἡμᾶς), εὑρίσκομεν, ὅτι ὁ μεταφραστὴς οὗτος χαρακτηρίζει τὰς μικτὰς ἀγωγὰς οὕτως· Les actions mixtes sont des actions personnelles par leur intentio ; mais, au fond, quand on les intent, on veut arriver à la détermination d'un lot, ou à la fixationt d'une limite, à la quelle un adversaire ne veut point consentir· le but est d'être declaré propriètaire, au moyen de l'adjudication du juge , cette adjudication au profit du demandeur a de l'analogie avec la decision consignée dans un jussus .... Le caractère réel n'apparaît pas dans l'intentio, mais il se manifeste dans l'adjudicatio.

Revue de legisl. τόμ. 12, σελ. 249.

ἀναγκαῖον νὰ προτάξωμεν ἐνταῦθα ἀρχάς τινας, καθιερωθείσας ἀπὸ τὴν γαλλικὴν νομολογίαν· ἀντιγράφομεν δὲ ἁπλῶς τὰ περὶ τούτου ἀπὸ τὸ Εὑρετήριον τοῦ Ledru Rollin, θέλοντες νὰ ἔχωσιν ὑπ' ὄψιν οἱ ἀναγνῶσται αὐτὸ τὸ κείμενον τοῦ συγγραφέως.

Compétence en prémier et dernier ressort, à raison de la valeur de l'objet du litige.

§ 1. Loi de 16 — 24 août 1790. Voici quelques especes dans les quelles les tribunaux superieurs out eu à faire application du principe ecrit dans la loi de 16 — 24 août 1790. On ne peut appeller d'un jugement interlocutoire rendu dans une contestation, dont l'objet n'est pas au dessus de 1000 fr. Ledru v° degrés de jurisdiction. § 65.

Lorsque le demande en payement d' une somme fixe, due sans condition, tend uniquement à savoir si la condition exprimée au contrat est accomplie, sans que la validité du contrat lui même soit contestée, l'objet du litige est alors determiné, et si la somme réclamée est inférieure au taux du dernier ressort, le jugement intervenu n'est pas susceptible d'appel. Ledru αὐτ. § 77.

Le jugement qui statue sur une demande en maintien de possession d'un immeuble donné à location perpétuelle pour une rente fixée à 10 fr. par bail authentique est donc en dernier ressort. Ledru αὐτ. § 79.

Toutefois, il a été decidé que, lorsque le tribunal ordonne l'exécution d'un bail consenti pour trois, six ou neuf années moyennant 300 fr. annuellement, le jugement est en dernier ressort, surtout si le bailleur, en demandant l'exécution du bail, s'est restreint à une somme de 1000 fr. pour le défaut d'exécution. Ledru αὐτ. § 80.

Jugé, en effet, que, pour que le tribunal puisse juger en dernier ressort, il suffit qu'à l'époque de la contestation l'objet en litige ne rende pas plus de 50 fr. de revenu, déterminé en rente ou par prix de bail, bien que le revenu puisse venir à augmenter par la suite. Ledru αὐτ. 85.

§ 2. *Loi du* 11 *avril* 1838.

Aujourd'hui le jugement qui intervient sur la demande en main-levée d'une inscription moindre de 1500 fr. est en der-

nier ressort.—La demande, dans ce cas, est personnelle et mobilière, et n'a rien d'indéterminé. Ledru αὐτ. § 93.

Jurisdiction commerciale.

On jugeait donc que les arbitres forcés en matière de société commerciale, etaient juges en dernier ressort des contestations, dont l'objet n'excédait pas 1000 fr. Ledru αὐτ. 99.

Ainsi, un tribunal de commerce statue en dernier ressort et sur la demande et sur l'exception, quand la demande, ne dépassant pas le taux du premier ressort, est formée contre un individu, qu'on prétend associé de tel autre, et que cet individu conteste la qualité qu'on lui attribue. Ledru αὐτ. 105.

Avant la loi d'avril de 1832 il a été jugé avec raison que le tribunal de commerce, compétent pour juger en dernier ressort une affaire, l'est aussi pour prononcer la contrainte par corps en dernier ressort dans cette affaire. Ledru αὐτ. § 107.

Qu'un jugement arbitral est toujours susceptible d'appel, dès que l'objet de la société excéde 1000 fr. Ledru αὐτ. 135.

S'attacher aux conclusions et non aux condamnations.

Ce sont les conclusions, et non le montant des condamnations, qui déterminent la compétence du tribunal en premier ou en dernier ressort. La jurisprudence est unanime à ce point. Ledru αὐτ. § 149.

La demande en restitution d'un billet de 2,000 fr. et en paiement de 600 fr. est susceptible de deux degrés de juridiction, quoique le défendeur ait offert 876 liv. et que les juges ne l'aient condamné à payer que le montant de cette offre. Ledru. αὐτ. § 151.

— Que lorsque une demande se composait originairement de plusieurs chefs contestés, excédant ensemble la somme de 1000 fr., l'appel du jugement rendu sur cette demande est recevable, quoiqu'il ne porte que sur l'un de ces chefs en particulier, dont l'objet était inférieur à 1,000 fr. Ledru αὐτ. 158.

— Le jugement qui statue sur une demande en payement d'une somme excédant 1000 fr. (aujourd'hui 1500 fr.) est susceptible d'appel, alors même qu'il serait constant qu'à raison d'un payement partiel, antérieur à la demande, la contestation ne frappait plus que sur une somme inférieure à ce chiffre, si

d'ailleurs la demande primitive n'a pas été restreinte dans l cours de l'instance engagée devant les premiers juges. Ledr αὐτ. § 161.

La demande en garantie est soumise aux mêmes règles qu la demande principale. — En conséquence, lorsque la demand principale a pour objet une condamnation à une somme supérieure à 1500 fr., l'appel est recevable de la part du garant, bien qu'il n'y ait eu contre le défendeur principal, et par suit contre le garant, qu'une condamnation inférieure à 1,500 fr. Ledru. αὐτ. § 163.

S'Attacher aux derniers conclusions.

En effet, comme les parties ont toujours le droit de modifier leurs demandes, il arrive souvent que, dans le cours de l'instance, les conclusions soient changées ; que certaines prétentions soient abandonnées ; que la demande primitive ait été réduite. De même, il peut arriver aussi que la somme réclamée soit augmentée. Dans ces deux cas, c'est par les dernières conclusions qui fixent l'état définitif du litige que l'on doit apprécier si la cause est on non susceptible des deux degrés de jurisdiction. Ledru αὐτ. § 166, 167.

Peu importe que l'abaissement du litige au dessous du taux du dernier ressort résulte de la rédaction de sa demande primitive, ou d'un acquiescement partiel du défendeur à cette demande. Il suffit, que l'appel ne soit pas recevable, que le débat ne porte plus, au moment du jugement, que sur une valeur infirieure à 1500 fr. soit par l'acquiescement partiel du défendeur, soit par des nouvelles conclusions du demandeur. Ledru αὐτ. § 168.

Jugé, d'aprés ce principe, qu'il n'y a pas lieu à appel lorsque le demandeur, aprés avoir conclu un paiement de plus de 1000 fr. a offert de porter en déduction ce qu'il devait au défendeur, et qu'il a été reconnu par un calcul fait entre eux que l'action a été reduite au dessous de cette somme. Ledru αὐτ. § 169.

Que le jugement rendu sur une demande d'abord indeterminée, mais qui se trouve fixée par une expertise à une somme moindre de 1000 fr. est en dernier ressort. Ledru αὐτ. § 170.

Toutefois les conclusions rectificatives ne doivent être prises

en considération qu'autant qu'elles ont été signifiées au défendeur. Lorsque ce dernier fait défaut, la demande demeure irrévocablement fixée par l'exploit introductif d'instance. Ledru αὐτόθι § 176.

S'attacher à l'objet du litige.

Souvent, en effet, une demande qui contient plusieurs chefs n'est contestée que sur un seul point; souvent on passe condamnation sur une partie des conclusions pour ne résister que sur l'autre; et si, dans ce cas, l'objet du litige se trouve n'avoir qu'une valeur inférieure au dernier ressort, le jugement n'est pas susceptible d'appel, encore bien que la demande s'élevât à une somme superieure à 1500 fr. Ledru αὐτ. § 178.

C'est la demande qui lie le juge, et non les moyens que l'on invoque à l'appui. Ledru αὐτ. 181.

Ainsi, par exemple, en matière de revendication sur saisie brandon, ce n'est pas par le montant des causes de la saisie, mais bien par celui de la valeur des fruits revendiqués, que doit se décider la question de savoir si le jugement est ou non en dernier ressort. Dès-lors si les fruits revendiqués sont d'une *valeur indéterminée*, le jugement est en premier ressort, encore *bien que* les causes de la saisie soient inferieures à 1500 fr. et même que la valeur des fruits ait été estimée dans un acte de vente au dessous de cette somme. Ledru αὐτ. § 182.

Au contraire, une demande en nullité du saisie-brandon doit être jugée en dernier ressort, lorsque la somme pour la quelle cette saisie a été pratiquée par le creancier au préjudice du débiteur est inférieure à 1500 fr. Ledru αὐτ. § 183.

Jugé de même que le jugement rendu sur la demande en paiement d'une somme inférieure à 1000 fr. cédée sur une créance superieure à 1000 fr. est en dernier ressort, encore bien que le defendeur conteste la totalité de la dette, si, le cédant n'étant point en cause, il n'a été ni pu être formé contre lui aucune demande reconventionelle. Ledru αὐτόθι § 187.

Que le jugement qui intervient sur une demande au dessous de 1000 fr. est en dernier ressort, alors même que la demande a été formée pour restant de sommes plus considérables, et qu'il a été besoin, pour y faire droit, examiner des factures,

quittances ou autres pièces se référant à des fournitures exc dant 1000 fr. Ledru αὐτ. 188.

Que lorsque, pour repousser une demande inferieure à 10C fr. mais formant le reliquat du prix d'une vente que le deman deur prétend avoir été de 1000 fr. supérieur à celui que port le contrat, ne peut être jugée en première instance qu'à l charge d'appel. Ledru αὐτ. 192.

Conclusions du demandeur.—Art. 1er *demande principale.*

Lorsque les conclusions du demandeur renferment plusieur chefs principaux, faut-il les cumuler pour déterminer le tau de la compétence? —La jurisprudence et les auteurs déciden l'affirmative; néanmoins il est nécessaire de faire quelque distinctions. Ledru. αὐτ. § 243.

Si les chefs de demande précédent d'une source unique, d'un seul titre, nul doute qu'ils ne doivent être cumulés Ledru. αὐτ § 244. Carré, comp. T. 2, ἄρθρ. 281 καὶ 316.

En effet, on a constamment jugé qu'un tribunal ne peut juger en dernier ressort une demande dont les chefs s'élèvent à plus de 1000 fr. Ledru αὐτ. § 246.

Qu'il faut considérer comme susceptible de deux degrés de juridiction l'action par laquelle un individu réclame 1) la nullité, en la forme, d'un emprisonnement effectué pour obtenir paiement d'une dette supérieure à 1000 fr., 2) la validité des offres de 800 fr. faites pour payer le reliquat de sa dette, laquelle s'élevait à 1,794 fr., 3) 950 fr. à titre de dommages intéréts. Ledru. αὐτ. § 248.

Si les différens chefs de demande proviennent de plusieurs titres, la question est plus douteuse. En effet, on peut dire que chacune des demandes, étant séparée, pouvait et devait former, par sa nature, la matière d'un litige et d'un procès distinct, et que la réunion accidentelle dans un emploit commun, de deux chefs de demande parfaitement isolés, n'empêche pas que le tribunal ne statue sur chacun d'eux sans appel, si chacun d'eux ne dépose pas les limites du dernier ressort. Ledru. αὐτ. § 250.

Malgré ces considerations, il faut decider avec M. Boitard (T. 3, p. 23) que, l'interêt du litige étant supérieur à 1500 fr.

(autrefois 1000 fr.) le jugement qui intervient peut être frappé d'appel. Ledru αὐτ. 251.

Jugé en ce sens qu'une demande qui a pour objet une somme au dessus de 1000 fr. encore bien qu'elle soit fondée sur plusieurs billets, dont chacun est au dessous de cette somme, est susceptible de deux degrés de jurisdiction. Ledru αὐτ. 252.

Que, lorsqu'une saisie-arrêt a été pratiquée pour sûreté d'une créance principale de 800 fr. et d'une somme de plus de 200 fr. pour dépens adjugés par un précedent jugement, le jugement qui intervient est susceptible d'appel, bien que la distraction des dépens, dont le saisissant poursuit le recouvrement, ait été faite en faveur de l'avoué. Ledrv αὐτ. § 253.

— Faut-il cumuler les demandes pour évaluer le ressort quand il ya plusieurs demandeurs ?—Quelques distinctions sont encore necessaires. Ledru αὐτ. § 258.

Quant plusieurs demandeurs agissent ensemble contre un seul défendeur, il faut rechercher si la demande dérive d'interêts distincts ou d'interêts communs. Dans le premier cas, la communauté d'instance est purément matérielle, et ne conduit pas le procés au deuxième degrés de juridiction. — Dans le second, il faut encore distinguer. La dette est-elle solidaire ou *indivisible*, la compétence est réglée par le montant intégrale de la demande. Il est inutile d'expliquer ici pourquoi, dans le cas de dette solidaire ou indivisible, la division des demandes ne peut avoir lieu. Nous devons seulement rappeller un principe déjà expliqué : c'est que le ressort se règle d'aprés l'objet *contesté*. Et, quand la dette est solidaire ou indivisible, elle est nécessairement contestée dans son intégralité· — au contraire, la dette n'est elle ni solidaire ni indivisible, il y a autant de procés distincts qu'il y a de demandeurs, et par conséquent le taux du ressort doit se déterminer d'aprés le chiffre de chacune des demandes isolément considérées. Ledru αὐτ. § 259.

En resumé· 1) il ne faut pas cumuler la valeur des demandes, quand l'interêt des demandeurs est distinct ; 2) il ne faut pas cumuler la valeur des demandes, lorsque l'intérêt des demandeurs est commun, mais que la dette n'est ni solidaire ni indivisible· 3) il faut cumuler la valeur des demandes, lorsque l'interêt des demandeurs est commun et que la dette est solidaire ou indivisible. Ledru αὐτ. § 260.

Lorsque plusieurs parties se reunissent pour former, par le même exploit, des demandes distinctes et particuliéres à chacune d'elles, mais fondées sur des moyens communs à toutes, dont aucune n'excède 1000 fr. mais qui, reunies, s'élevent au dessus de cette somme, il y a lieu au dernier ressort. Ledru αὐτ. § 262. Carré, comp. T. 4 n. 2:5.

Lorsque, après le partage d'une succession, divers co-heritiers demandent une somme en provenant et supérieure à 1000 fr. mais dont chacun d'eux n'a, par l'effet de partage, la propriété que pour une portion d'une valeur de 988 fr. le jugement, qui repousse leur demande, n'est pas susceptible d'appel de leur part. Ledru αὐτ. 276.

Il a même été decidé que, lorsque plusieurs co-héritiers se réunissent pour former une demande supérieur à 1000 fr. qui a pour objet le reliquat d'un compte fait entre eux, le jugement qui intervient, n'est rendu qu'en premier ressort, quoique la portion, qui revient à chaque demandeur, soit inférieure à 1000 fr. Ledru αὐτ. § 277.

Et dans une autre espèce, que le jugement qui statue sur une demande formée par deux personnes, fondée sur le même titre et les mêmes faits, n'est point en dernier ressort, si cette demande excède 1000 fr. et n'a pas été divisée par elles, en sorte que chacun des demandeurs eût une part inférieure au taux du dernier ressort. Ledru αὐτ. 278.

Le jugement qui prononce sur une demande formée par les heritiers d'un créancier contre ceux d'un débiteur, pour une somme excédant 1500 fr. est en dernier ressort si, par suite de la division des créances et des dettes entre héritiers, la portion due par chacun des défendeurs à chacun des demandeurs est inférieure à ce taux. Ledru αὐτ. 279.

Faut-il cumuler les demandes pour évaluer le ressort, quand il y a en cause plusieurs défendeurs? Une distinction est indispensable· il faut rechercher· 1) s'il s'agit de dettes communes ou particuliéres· 2) si dans le cas, où la dette est commune, il y a ou n'y a pas solidarité ou indivisibilité. Ledru αὐτ. 284.

Quand les dettes reclamés sont distinctes, et que chaque défendeur agit dans un interêt qui lui est propre, il est certain que l'on doit éxaminer séparement ce que l'on demande à chacun d'eux pour évaluer le ressort. Ledru αὐτ. 285.

Lorsque, au contraire, la dette est commune aux défendeurs, il est deux cas dans les quels on devra évaluer le ressort d'après la valeur des demandes réunies. Dans les autres, le principe de la division des dettes devra prévaloir. Il faudra cumuler les demandes 1) dans le cas de solidarité, car le procès mettra toute la dette en question 2) si la dette est indivisible. Dans tous les autres cas de dette commune, la compétence du tribunal se détermine selon la part de chaque défendeur. Ledru αὐτ. § 286.

Conformément à la règle qui maintient la division de la dette commune, quand elle n'est ni solidaire, ni indivisible, on a jugé que les demandes formées par la même partie et la même exploit contre deux ou plusieurs personnes sur des titres particuliers à chacune d'elles et non communs, doivent être considérées séparément pour déterminer la compétence en premier ou en dernier ressort, lors même qu'il aurait été statué sur toutes ces demandes par un seul et même jugement; qu'en conséquence aucune de ces demandes n'est susceptible de deux degrés de juridiction, si elle n'excède pas 1,000 fr. Ledru αὐτ. § 287.

Quand à la règle posée sur les dettes solidaires et *indivisibles*, elle est consacré par un arrêt qui décide que la demande en garantie formée par un défendeur assigné en paiement d'une somme due par plusieurs, mais excédant par son indivisibilité le taux du dernier ressort, est susceptible de deux degrés de jurisdiction. Ledru § 296.

Intérêts du principal des effets à ordre échus depuis le protêt.

Cette distinction n'a pas prévalue, et la jurisprudence, sauf de rares dissidences, a toujours assimilé les intérêts courus depuis le protêt aux intérêts ordinaires; en un mot, elle considère le protêt comme le premier acte de l'instance judiciaire V. Merlin Rép. T. 3, p. 588, Carré Compét. T. 2, art. 392, n° 532. p. 644, Pardessus T. 5, p. 39. Ledru αὐτ. 339.

Jugé, en conséquence, que les frais du protêt d'un effet de commerce et les intérêts échus depuis cette époque ne doivent point concourir à fixer le taux du dernier ressort (αὐτ. 340.).

en condamnation de plus de 1500 fr. de dommages intérêts. Ledru αὐτ. § 561.

— Le jugement qui prononce sur une saisie arrêt dont la cause est bien au dessous de 1800 fr., et, par exemple, ne s'élève qu'à 100 fr., est en dernier ressort, bien que la somme saisie arrêtée excède 1500 fr. alors, d'ailleurs, qu'il n'y a aucune contestation sur la déclaration affirmative. Ledru αὐτ. § 562.

— Mais il en serait autrement si le saisissant avait demandé contre le tiers saisi, la condamnation personnelle au paiement des causes de la saisie et aux dépenses occasionés par la saisie et l'instance en validité, si ces dépens etaient indéterminés, ou bien si, accumulés avec les causes de la saisie, ils excedaient le taux du dernier ressort. Ledru αὐτ. § 563.

— De même, en matière de saisie exécution, est en dernier ressort le jugement qui statue sur la demande en nullité de la saisie, si la créance du saisissant est inférieure à 1500 fr. — Peu importe qu'à la demande principale il ait été joint une demande *en tels dommages intérêts qu'il appartiendra.* Ledru αὐτ. § 564.

— La demande en revendication de meubles saisis entre les mains d'un tiers ne peut être jugée qu'à la charge d'appel, lorsque les meubles revendiqués n'ont pas été évalués par les parties, et alors même que leur valeur paraitrait aux juges inférieure à 1000. Ledru αὐτ. § 573.

— Dans le cas de saisie-immobilière, une grande divergence s'est manifestée dans la jurisprudence. — Certains arrêts appliquent, en effet, les principes précédents; mais un plus grand nombre décident qu'une pareille poursuite constitue une action réelle qui tend à dépouiller le saisi de biens immobiliers d'une valeur la plus part du temps indéterminée, et que, dès lors, il y a lieu à deux degrés de juridiction, quelque minime que soit la créance des poursuivans. Ledru αὐτ. § 581.

Διάφορα.

Litispendence. Les jugements rendus sur exception d'incompétence pour cause de litispendence sont, comme ceux en matière d'incompétence à raison de la personne ou de la matière, nécessairement en premier ressort, quelle que soit l'importance du litige. Ledru αὐτ. 752.

Renvoi. Mais lorsque l'objet de la demande et de la condamnation n'est pas supérieur au taux du dernier ressort, on ne peut se pourvoir par appel, en se fondant sur ce que le jugement a été rendu par une autre chambre du tribunal que celle qui se trouvait originairement saisie de la contestation. Ledru αὐτ. § 753.

Garantie. Le jugement, qui statue sur une demande principale à fin de garantie, doit être réputé en premier ressort, lorsque l'exploit introductif d instance ne fixe pas le montant en principal, intérêts et frais, des condamnations dont la garantie est demandée. Il en est ainsi surtout lorsque les juges d'appel ont déclaré que des calculs, auxquels ils se sont livrés, il résulterait que les condamnations, cause de garantie, excédaient le taux du dernier ressort. Cette déclaration constitue une appréciation de fait qui ne donne pas ouverture de cassation. Ledru αὐτ. § 754.

Péremption d'instance. La demande en péremption est *indéterminée;* en conséquence le jugement qui statue sur cette est en premier ressort, quel que soit l'objet de l'instance dont elle a pour but de faire prononcer l'extinction. Ledru αὐτ. § 755.

Seconde grosse. La demande en délivrance d'une seconde grosse d'un contrat est une demande indéterminée qui, quelle que soit la somme portée au contrat, ne peut être jugée qu'en premier ressort. Ledru. αὐτ. § 762.

Γενικοὶ κανόνες περὶ τοῦ προσδιορισμοῦ τῆς ἁρμοδιότητος.

§ 45. Πρῶτος κανών. Αἱ προσωπικαὶ καὶ κινητὰ πράγματα ἀφορῶσαι ἀγωγαί, τῶν ὁποίων τὸ ἀντικείμενον δὲν ὑπερβαίνει τὰς 500 δραχ., ἀποφασίζονται ἀνεκκλήτως ὑπὸ τῶν πρωτοδικῶν.—Ὡς πρὸς τὴν ποσότητα ταύτην λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν μόνον ἡ πρώτη αἴτησις, χωρὶς τῶν ἐπιγενομένων τόκων, ἐξόδων καὶ ἄλλων παρεπομένων ἀποδόσεων. 530 Πολ. Δικ. (12).

(12) Βλ. τὸν τῆς 11 ἀπριλίου 1838 νόμον τῆς Γαλλίας. —Moniteur τῆς 29 μαρτίου 1838.—Αἱ περὶ διαῤῥήξεως συμβολαίου ἀγοραπωλησίας ἀκινήτων ἀγωγαὶ ὑπάγονται, ὡς προσωπικαί, εἰς τὸ 1 ἐδ. τοῦ 530 ἄρθρου τῆς Πολ. Δικ. Βλ. Carré περὶ ἁρμ. τόμ. 3 σελ. 286, ζήτ. 197. Τὸ ἄρθρον 530 τῆς Πολ. Δικ. ἐφαρμόζεται

§ 46. Τὸ ἀντικείμενον τῆς πρώτης αἰτήσεως κανονίζει τὴν ἁρμοδιότητα, διότι τὰ παρακολουθήματα δὲν δύνανται νὰ ἔχωσιν ὁπωςδήποτε ἐπιῤῥοὴν εἰς ταύτην. Ὅθεν οἱ μετὰ τὴν ἀγωγὴν τόκοι, οἱ ἐκκοπέντες καρποὶ, τὰ μετὰ τὴν ἀγωγὴν προκύψαντα ἔξοδα, αἱ ἀποζημιώσεις αἱ πηγάζουσαι ἀπὸ γεγονότα μεταγενέστερα τῆς προκατάρξεως τῆς δίκης, ὄντα ὅλα παρακολουθήματα τῆς ἀρχικῆς ἀπαιτήσεως, δὲν δύνανται νὰ προστεθῶσιν εἰς ταύτην, ὥστε νὰ προσδιορισθῇ, ἐπὶ τῇ βάσει αὐτῶν, τὸ ἐφέσιμον ἢ μὴ τῆς ὑποθέσεως. Κατ'ἀντίστροφον δὲ λόγον οἱ πρὸ τῆς ἀγωγῆς τόκοι, τὰ πρὸ τῆς ἀγωγῆς γενόμενα ἔξοδα, αἱ ἀποζημιώσεις, αἱ πηγάζουσαι ἀπὸ γεγονότα προγενέστερα τῆς προκατάρξεως τῆς δίκης, ἀποτελοῦν τὸ ἀντικείμενον τῆς ἀρχικῆς ἀπαιτήσεως καὶ ὑπολογίζονται πρὸς προσδιορισμὸν τῆς ἁρμοδιότητος.

§ 47. Εἰς τὴν πρώτην αἴτησιν πρέπει νὰ συμπεριλαμβάνωμεν ὄχι μόνον τὰς ὑποχρεώσεις, εἰς ἃς ὁ ἐναγόμενος ὑπόκειται ὡς ἐκ τοῦ κεφαλαίου καθ'ἑαυτὸ θεωρουμένου, ἀλλὰ, πρὸς τούτοις, καὶ ἐκείνας, εἰς τὰς ὁποίας τυχὸν ὑπόκειται εἰς τὸ μέλλον. Ἐντεῦθεν προκύπτει ἡ συνέπεια, ὅτι ἂν ἡ ὑποχρέωσις συνίσταται εἰς τὴν ἀπόδοσιν περιοδικῶν ἐκφορίων ὡρισμένου χρόνου, ἅτινα συγκεφαλαιούμενα ὑπερβαίνουσι τὰς 500 δραχμὰς, ἢ ἂν τὰ περιοδικὰ ταῦτα ἐκφόρια πρόκηται νὰ ἐξακολουθήσωσιν ἐπ'ἀόριστον χρόνον, ἡ ἀπόφασις τοῦ δικαστηρίου ὑπόκειται εἰς ἔφεσιν, ὅσον εὐτελὲς καὶ ἂν ἦναι τὸ ποσὸν τῶν περιοδικῶν παροχῶν. Ὅθεν τὸ ἐν Παρισίοις ἐφετεῖον ἀπεφάσισε τὴν 29 Ἰουνίου 1835, ὅτι ἡ ἀπόφασις, ἡ ἀποφαινομένη περὶ τοῦ κύρους τῆς συντηρητικῆς κατασχέσεως, ἥτις ἐνηργήθη ἕνεκα τῶν πρὸς διατροφὴν ἀναγκαίων, ὑπόκειται εἰς ἔφεσιν (13). Ἐὰν ὅμως τὰ πρὸς διατροφὴν ἀναγκαῖα ἦναι ἤδη ἐκκαθαρισμένα, καὶ ἡ κατάσχεσις ἐνεργῆται διὰ τὰς καθυστερούσας δόσεις, αἵτινες συγκεφαλαιούμεναι δὲν ὑπερβαίνουσι τὸ ποσὸν τῆς ἀνεκκλήτου δικαιοδοσίας, ἡ ἀπόφασις θεωρεῖται ὡς ἀνέκκλητος.

§ 47 δίς. *Ἑλληνικὴ νομολ.* Τὰ ζητήματα, ὅσα αὕτη ἔλυσε, βλ. ἀνωτ. σελ. 12—15 § 255—290 (ὅρα καὶ τὰ περὶ τῆς Γαλλικῆς νομολογίας ἀνωτέρω (σελ. 34—41 καὶ ἐπ.) σημειωθέντα.

§ 48.

Δεύτερος κανών. Ἡ ἀξία ἡ κανονίζουσα τὴν ἁρμοδιότητα δὲν προσδιορίζεται πώποτε ἀπὸ τὴν διὰ τῆς

εἰς τὰς μικτὰς ἀγωγάς; αὗται δικάζονται ἐκκλητῶς, καθότι αἱ ἐξαιρετικαὶ διατάξεις πρέπει νὰ ἑρμηνεύωνται στενῶς. Ὁ Carré εἰς τὸ περὶ ἁρμ. σύγγραμά του (τόμ. 6 σελ. 32, 417 καὶ ἐπ.) ἐκθέτει ἄλλην γνώμην.

(13) Σιρὲϊ 1835, 2—291.

ἀποφάσεως ἐπιδικαζομένην ποσότητα. Δὲν ἐξαρτᾶται λοιπὸν τὸ ἐφέσιμον ἢ μὴ ἐφέσιμον τῆς ἀποφάσεως ἀπὸ τὸν χαρακτηρισμόν, τὸν ὁποῖον ὁ πρωτοδίκης ἔδωκεν εἰς αὐτήν. (737, § 2 τῆς Πολ. Δικ.). Carré comp. art. 280.—Carré proc. προλ. σελ. 33).

Ὁ κανὼν οὗτος εἶναι τόσον σαφής, ὥστε δὲν χρήζει ἑρμηνείας τινός· ἐφαρμόζεται δὲ καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν ὁ ἐνάγων ἀφέρεται εἰς τὴν κρίσιν τοῦ δικαστοῦ, διότι οὗτος καὶ ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ δὲν ἀπαλλάττεται ἀπὸ τοῦ νὰ ἀποφασίσῃ κατὰ τὸ δίκαιον (14).

Ἄλλως ἔχει τὸ πρᾶγμα ὡς πρὸς τὰς ποινικὰς ὑποθέσεις, περὶ ὧν διαλαμβάνει τὸ ἄρθ. 353 (172 instr. crim) τῆς Ποιν. Δικ.—πρβ. τὰς κατωτέρω λέξεις *ἁρμοδιότης ποινική*.

§ 48 δίς. *Ἑλληνικὴ καὶ Γαλλικὴ νομολογία*. Τὰ ζητήματα, ὅσα ἔλυσεν ἡ πρώτη, ὅρα ἀνωτ. σ. 1 —15, § 255—290· ἰδίως δὲ § 260· τὰ δὲ ὑπὸ τῆς Γαλλικῆς, ὅρα ἀνωτ. σελ. 35, καὶ ἐπ.

§ 49.

Τρίτος κανών. Ἡ *ἀξία* τοῦ ἀντικειμένου τῆς διαφορᾶς προσδιορίζεται ἀπὸ τὰς τοῦ ἐνάγοντος πρώτας αἰτήσεις, ἐνίοτε δὲ καὶ ἀπὸ τὰς τοῦ ἐναγομένου, λαμβανομένων ἐν τούτοις ὑπ' ὄψιν τῶν τελευταίων ἀπαιτήσεων καὶ οὐχὶ τῶν πρώτων (15).

Ἂς ἐξετάσωμεν δὲ ἰδίως τὰς προτάσεις τοῦ ἐνάγοντος, καὶ ἰδίως τὰς τοῦ ἐναγομένου,

Ἄρθρον Α'. Περὶ τῶν αἰτήσεων τοῦ ἐνάγοντος (§ 50—51).

Κατὰ τὴν γαλλ. νομολογίαν (16) ἐφαρμοζομένην καὶ παρ' ἡμῖν, οἱ ἐνάγοντες δύνανται νὰ τροποποιήσωσι καὶ μεταβάλλωσι τὰς ἀπαιτήσεις των κατὰ πᾶσαν στάσιν τῆς δίκης, καὶ μέχρι τῆς γνωμοδοτήσεως τοῦ εἰσαγγελέως. Ὅθεν μέχρι τῆς τελευταίας ταύτης στιγμῆς, ἡ ἁρμοδιότης κανονίζεται κατὰ τὰς τελευταίας ἀπαιτήσεις, ὅπως αὗται ἐξεκαθαρίσθησαν κατὰ τὴν συζήτησιν

(14) Chauveau, dict. de la pr. v° ressort.

(15) Ὁ περιορισμός, ὅταν πρόκηται περὶ ἀποδείξεως, δὲν ὠφελεῖ, καθότι ἄλλοι λέγει ἐφαρμόζονται εἰς τὸ ζήτημα τοῦτο καὶ ἄλλοι εἰς τὸ ἀνωτέρω. Καθόσον ἀφορᾷ τὴν ἁρμοδιότητα, εἶναι ἀδιάφορον ἂν τὸ ἀντικείμενον ἦναι τὸ ὑπόλοιπον ἄλλης τινὸς ἀπαιτήσεως. Ὅρα Θέμ. Τ. 1, σελ. 68, § 15. Βλ. ἀνωτ. 37· § 188.

(16) Ὅρα ἀνωτέρω σελ. 35—37.

(17). Σημειωτέον ὅμως ὅτι ἂν ὁ ἐνάγων ἤθελε περιορίσῃ *ἐπὶ τοῦ παρόντος* τὴν ἀρχικήν του ἀπαίτησιν, ἡ ἁρμοδιότης τοῦ δικαστηρίου δὲν τροποποιεῖται (18). (Ὅρα τὴν ἐν τῷ Εὑρετηρίῳ λέξιν *Πρότασις*).

Οὐ μόνον δὲ ἡ ἁρμοδιότης ἀμφιταλαντεύεται, ὡς ἡ ἀξία τῶν ἐπιδίκων ἀντικειμένων, μέχρι τῆς τελευταίας καταστάσεως τῶν ἀπαιτήσεων, ἀλλὰ δύναται νὰ συμβῇ, ὥστε ἐπὶ μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως, κατὰ συνέπειαν τῶν τροπολογιῶν τῶν προτάσεων τῶν διαδίκων, νὰ ἐκδοθῶσιν ἀποφάσεις ὑποκείμεναι ἢ μὴ εἰς ἔφεσιν. Σὲ ἐνάγω, ἐπὶ παραδείγματος, ὡς διαχειριστὴν τῆς περιουσίας μου ἵνα μοὶ δώσῃς λόγον τῶν πράξεών σου, σὺ δὲ ἀρνεῖσαι ὅτι ἦσο διαχειριστὴς τῆς περιουσίας· ἐνταῦθα τὸ δικαστήριον, ἀποφαινόμενον περὶ τοῦ ἂν ἦσαι ἢ δὲν ἦσαι ὑπόλογος, δικάζει ἐκκλητῶς. Ὑποθέσατε δὲ, ὅτι τὸ δικαστήριον ἐθεώρησεν ὡς ὑπόλογον τὸν ἐναγόμενον· ὅτι οὗτος ἔδωκε λόγον, καὶ ὅτι ὁ δεξίλογος διαφιλονεικεῖ ἓν μόνον κονδύλιον, μὴ ὑπερβαῖνον τὰς 500 δραχμάς· ἡ ἀπόφασις, ἡ ἐπὶ τοῦ κονδυλίου τούτου ἐκδιδομένη, εἶναι ἀνέκκλητος· τοὐλάχιστον τοιαύτην ἀπόφασιν εὑρίσκετε εἰς τὸν Σιρέϋ 28, 2, 10.

§ 50 ά). *Περὶ διαιρέσεως τῶν ἀγωγῶν*. Ἡ ὑποχρέωσις, δυνάμει τῆς ὁποίας ἐνάγει τις ἄλλον, δύναται μὲν νὰ ἦναι μία μόνη, ἀλλ' ἡ ἐξόφλησις αὐτῆς νὰ ἦναι ἀπαιτητὴ κατὰ μέρη κεχωρισμένα. Π. χ. ἐὰν μοὶ ὑπεσχέθης δύο χιλιάδας δραχμὰς πληρωτέας εἰς πέντε ἐτησίας δόσεις, ἡ ἁρμοδιότης κανονίζεται, εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην, κατὰ λόγον τῆς ἀξίας τῶν ληξιπροθέσμων καὶ ἀπαιτουμένων δόσεων, ἐκτὸς ἂν ὁ ἐναγόμενος διαφιλονεικήσῃ τὴν ὕπαρξιν ἢ τὸ ἔγκυρον τῆς ὅλης ὑποχρεώσεως.

Ἐὰν δὲ, ἐν ᾧ ἡ ὀφειλὴ εἶναι ἀπαιτητὴ ὅλη διὰ μιᾶς, ὁ πιστωτὴς κινῇ ἀγωγὴν πρὸς ἀπότισιν μέρους αὐτῆς, κατακερματίζων οὗτος αὐτὴν διὰ τῆς ἀγωγῆς του, ἡ ἁρμοδιότης κανονίζεται provisoirement, κατὰ τὴν ἔκφρασιν τοῦ Benek (σ. 83 τῆς περὶ εἰρην. πραγμ.), ἀπὸ τὸ ζητούμενον κλασματικὸν ποσόν. Ἐπειδὴ ὅμως δὲν πρέπει νὰ ἐξήρτηται ἐκ τῆς ἰδιοτροπίας τοῦ πιστωτοῦ νὰ καταβασανίζῃ τοιουτοτρόπως τὸν ὀφειλέτην του διὰ σειρᾶς δικῶν, ὁ ἐναγόμενος δύναται ν' ἀπαιτήσῃ, ὥστε ν' ἀποφασίσῃ τὸ δικαστήριον περὶ τῆς ὅλης ποσότητος (καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην τὸ ποσὸν αὐτὸ

---

(17) Cass. 11 avril 1823.—Sir 1824, 1, 33.—11 avril 1831.—journal de Palais. T. 2, 1831, σ. 172.— ἀνωτ. σ. 87 § 176.

(18) Jousse comm. sur l'édit de 1551, σ. 150.

...ζει τὴν ἁρμοδιότητα), ἢ νὰ ὑποχρεωθῇ ὁ ἐνάγων νὰ δηλώσῃ ... παραιτεῖται τοῦ ὑπολοίπου ποσοῦ. Ἐὰν δὲ πρόκηται περὶ ... ὑπολοίπου τινὸς ποσότητος, τῆς ὁποίας ἡ ὁλικὴ ἀξία ... τὴν ἀνέκκλητον δικαιοδοσίαν (dernier ressort), ... κανονίζεται κατὰ τὴν ἀξίαν τοῦ ζητουμένου ὑπολοίπου, ἐκτὸς ... ὁ ἐναγόμενος προτείνῃ τὸ ἄκυρον τῶν ἤδη γενομένων μερικῶν ... καὶ τὴν ἀπόδοσιν τῶν ἀχρεωστήτως πληρωθέντων ..., ἅτινα ἤθελαν τυχὸν ὑπερβαίνει τὴν ἀνέκκλητον δικαιοδο-... (19). Αἱ ἀρχαὶ αὗται ἐφαρμόζονται, ὅταν πρόκηται περὶ ..., προερχομένης ἐκ τῆς αὐτῆς ἐννόμου αἰτίας (d'une même cause). Ἐὰν ὅμως προέρχηται ἡ ὀφειλὴ ἐκ διαφόρων συναλλαγ-μάτων, ἕκαστον τῶν ὁποίων παράγει διακεκριμμένην καὶ ἰδίαν ... (π. χ. ἂν προέρχηται ἡ μὲν ἐξ ἀγορᾶς, ἡ δὲ ἐκ δανείου), ... ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὑφίστανται τόσαι ἀγωγαί, ὅσα χρέη (20), ὁ ἐναγόμενος δὲν ἔχει τὰ αὐτὰ πλεονεκτήματα, καὶ ἡ διαί-... τῶν ἀγωγῶν πρέπει νὰ ἐπιτρέπηται ἢ μᾶλλον δὲν ὑπάρχει ... ἀγωγῶν (21)· ὁ δὲ ἐνάγων ὀφείλει νὰ ἔχῃ ὑπ' ὄψιν τὸ ... 302 τῆς πολ. δικ. Βλ. τὰ ἀνωτ. ἐκτεθέντα (σ. 83 καὶ ἑπ.).

§ 51 β'). *Περὶ τῆς ἀπὸ μέρους τοῦ ἐνάγοντος ἑνώσεως τῶν ἀγωγῶν.* Εἰς τὴν προηγουμένην ὑπόθεσιν ὁ ἐνάγων διαιρεῖ τὰς ... εἶχε κατὰ τοῦ ἐναγομένου ἀγωγάς, ἐπὶ δὲ τῆς προκειμένης, ... ὁ ἐνάγων, ἔχων πολλὰς ἀγωγάς, κινεῖ αὐτὰς συγ-..., ἑνόνων αὐτὰς εἰς ἓν καὶ τὸ αὐτὸ ἔγγραφον. Ποῖον λοιπὸν ... εἶναι τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἑνώσεως αὐτῆς (coacervatio) (22) ... πρὸς τὸ ἐφέσιμον, ἢ μὴ ἐφέσιμον τῆς ἀποφάσεως; Ὁ Benek (..., σελ. 85) ἐκφράζεται οὕτω πως· « Τὸ ζήτημα δὲν εἶναι ... ἡμᾶς νέον, διότι τὸ ἐξετάσαμεν εἰς τὴν *Περὶ εἰρηνοδικείων πραγματείαν μας* (23). Ἀπεδείξαμεν ἐκεῖ, ὅτι κατὰ τὸ ἀρχαῖον ... νομοδιδάσκαλοί τινες, ὡς καί τινων ἐφετείων ἀποφάσεις, ... ὥστε νὰ διακρίνῃ τις, ἂν αἱ ἀγωγαὶ ἐπήγαζον ἐκ κοινῆς ... ἢ ἐκ διαφόρων αἰτιῶν. Εἰς τὴν πρώτην περίπτωσιν ὤφειλέ τις νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν τὸ ἄθροισμα τῶν μερικῶν ποσοτήτων· εἰς τὴν δευτέραν, ἐπεκαλοῦντο δύο τεμάχια τῶν Πανδεκτῶν (24), καὶ

---

(19) Pigeau, T. 1, σ. 584. Gass. 15 mars 1813. Journal de Palais 14, 301.
(20) Οὐλπιανὸς Ν. 20 Πανδ. de verb. oblig. —Ὅρα ἀνωτ. σελ. 86.
(21) Benek, αὐτ. σελ. 84.
(22) Gaius N. 11 Π. de jurid.
(23) Page 307 et suivantes.
(24) Lois II de juridictione, et 29 de verb. obligat.

διϊσχυρίζοντο ὅτι ἡ ἁρμοδιότης πρέπει νὰ κανονίζηται κατὰ τὸ ποσὸν ἑκάστης ἀπαιτήσεως, κατ' ἰδίαν θεωρουμένης. Ἡ διάκρισις ὅμως αὕτη δὲν ὑπερίσχυσε· κατὰ τὴν τελευταίαν περίοδον τῆς νομολογίας αὐτῆς ἀνεγνώριζαν γενικῶς, ὅτι πρέπει πάντοτε ν' ἀθροίζωνται τὰ διάφορα ποσὰ τῆς ἀπαιτήσεως, διὰ νὰ κανονίζηται οὕτως ἡ τοῦ δικαστοῦ ἁρμοδιότης (25). Ἐπὶ τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου τῶν 1790 τὸ Ἀκυρωτικὸν, ἀφοῦ διαφοροτρόπως ἔλυσε πρότερον τὸ ζήτημα (26), ἠσπάσατο ἐπὶ τέλους εἰς τὰς ἀποφάσεις του τὰς τελευταίας διαδικαστικὰς πράξεις τῆς ἀρχαίας νομολογίας, ἣν παρεδέχετο καὶ ὁ Κύριος Μερλῖνος. Ἐπὶ δὲ τῶν ἡμερῶν μας εἷς ἐξόχου ἱκανότητος δικαστὴς ἐπανέλαβε τὴν ὑπὸ τοῦ ἀρχαίου δικαίου ἐγκαταλειφθεῖσαν διάκρισιν, καὶ ἡ κυβέρνησις τὴν ἀπεδέχθη εἰς τὸ περὶ εἰρηνοδικείων νομοσχέδιον. Εἰς τοῦτο εὕρηται τὸ ἄρθρον πέμπτον, φέρον· « Ὁποιαδήποτε καὶ ἂν ἦναι ἡ ἀξία, τὴν » ὁποίαν ἀπαρτίζει ἡ ἕνωσις πολλῶν ἀπαιτήσεων, *ἐκ διαφόρων* » *αἰτίων προερχομένων*, ὁ εἰρηνοδίκης θέλει ἀποφασίσει ἀνεκ- » κλήτως, ἐὰν ἑκάστη τῶν ἀπαιτήσεων δὲν ὑπερβαίνῃ τὰ ἑκατὸν » πεντήκοντα φράγκα, καὶ ἐκκλητῶς μέχρι τῶν τριακοσίων φράγ- « κων. » Ἡ δὲ τῆς βουλῆς ἐπιτροπὴ ἐπροτίμησε τὰς τοῦ ἀρχαίου δικαίου ἀρχὰς, καὶ ἡ τροπολόγησίς της ἀπετέλεσε τὸ ἄρθρον 9 τοῦ νόμου τῆς 25 μαΐου, οὕτω διαλαμβάνον· « Ὅταν διάδικός τις » ἑνόνῃ εἰς ἓν καὶ τὸ αὐτὸ ἔγγραφον ἀγωγῆς πολλὰς ἀπαιτήσεις, » ὁ εἰρηνοδίκης θέλει δικάσει ἐκκλητῶς, ἐὰν ἡ ὁλικὴ ποσότης τῶν » ἀπαιτήσεων ὑπερβαίνῃ τὰ ἑκατὸν φράγκα, *ἂν καί τινες τῶν* » *ἀπαιτήσεων αὐτῶν ἤθελον εἶσθαι μικρότεραι τῆς ποσότητος* » *ταύτης*. Εἶναι δὲ ἀναρμόδιος νὰ δικάσῃ ἐπὶ τῆς ὅλης ποσότητος, » ἐὰν αἱ ἀπαιτήσεις αὗται, ἑνούμεναι, ὑπερβαίνωσι τὰ ὅρια τῆς » ἁρμοδιότητός του. »

Ἐὰν τὸ τελευταῖον μέρος τοῦ ἄρθρου αὐτοῦ ἀφορᾷ ἰδίως τοὺς εἰρηνοδίκας, οἵτινες ἔχουσι δικαιοδοσίαν usque ad certam summam, καὶ δὲν ἐφαρμόζηται εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τῶν κατ' ἔφεσιν δικαζόντων πολιτικῶν δικαστηρίων, εἰς οἱονδήποτε ποσὸν καὶ ἂν ἤθελεν ἀναβῆ ἡ ἀπαίτησις, ὅλον τὸ ὑπόλοιπον τῆς διατάξεως πρέπει, ἀπ' ἐναντίας, νὰ ἐπεκταθῇ λογικῶς εἰς τὸν προσδιορισμὸν τῆς ἀνεκκλήτου (dernier ressort) δικαιοδοσίας τῶν αὐτῶν δικαστη-

(25) Jousse, Commentaire sur l'édit, page 401.

(26) Journal du Palais tome 1, page 417. — Tome 6, p. 340, Tome 15, page 345.

μίων, ἂν καὶ ὁ τῆς 11 ἀπριλίου νόμος δὲν ἐμπεριλαμβάνῃ ἀνάλογον διάταξιν;

Εἶναι ἀληθὲς ὅτι κατὰ τὴν ἐν τῇ βουλῇ συζήτησιν τοῦ 2 ἄρθρου τοῦ νομοσχεδίου τοῦ τελευταίου αὐτοῦ νόμου, ὁ Κ. Φογυέρες (27) περιέστησε τὸ χάσμα αὐτό, αἱ παρατηρήσεις του ὅμως δὲν ἐτελεσφόρησαν, διότι, ἀναντιῤῥήτως, ἡ τοῦ λόγου ταυτότης καθίστα περιττὴν τὴν διὰ νέας διατάξεως καθιέρωσίν των.»

Λέγομεν λοιπὸν ὅτι ὅταν ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ διαδίκου ἑνόνωνται εἰς ἓν ἀγωγῆς ἔγγραφον πολλαὶ ἀπαιτήσεις, τὸ πολιτικὸν δικαστήριον θέλει δικάσει ἐκκλητῶς, ἐὰν ἡ *ὁλικὴ* ἀξία αὐτῶν ὑπερβαίνῃ τὰς 1500 δραχ., καὶ ὅταν ἀκόμη τινὲς τῶν ἀπαιτήσεων ἤθελαν εἶσθαι κατώτεραι τῆς ποσότητος αὐτῆς, καὶ τοῦτο χωρὶς νὰ διακρίνωμεν ἂν αἱ ἀπαιτήσεις προέρχωνται ἐκ κοινῆς αἰτίας, ἢ ἐκ διαφόρων αἰτιῶν (28) καὶ χωρὶς πρὸς τούτοις νὰ διακρίνωμεν, ἂν ὁ ἐνάγων ἀπαιτῇ τὰ ποσὰ ταῦτα ἐν ἰδίῳ αὐτοῦ ὀνόματι ἢ ἐν ὀνόματι ἄλλου, π. χ. δικαιοπαρόχου τινὸς (29), ἢ ἂν αἱ ἀπαιτήσεις ἀποδεικνύωνται ἐγγράφως, ἢ ἂν ὑπάρχῃ ἔγγραφος ἀπόδειξις μόνον διά τινας αὐτῶν (30). (Βλ. ἐν τούτοις ἀνωτ. σελ. 38—41).

Ἄρθρον Β΄. *Ποίαν ἐπιῤῥοὴν ἔχουν ὡς πρὸς τὸν προσδιορισμὸν τῆς ἁρμοδιότητος αἱ προτάσεις τοῦ ἐναγομένου;*

§ 52. Τὸ πρῶτον ζήτημα, περὶ τοῦ ὁποίου ἔπρεπε νὰ γίνῃ ἐνταῦθα λόγος, εἶναι τὸ ἑξῆς· «Ποίαν ἐπιῤῥοὴν ἔχει πρὸς προσδιορισμὸν τῆς ἁρμοδιότητος ἡ ἀνταγωγικὴ ἀπαίτησις τοῦ ἐναγομένου;» Παρατρέχομεν ὅμως τοῦτο, παραπέμποντες εἰς τὰ ἐν τῷ Ερετηρίῳ (τόμῳ πρώτῳ, σελ. 291 καὶ ἐπ.) ἐκτεθέντα, καὶ εἰς τὰς ἀποφάσεις, ὧν ἐγένετο ἀνωτέρω (σελ. 13, 15, § 258 καὶ 289.) μνεία.

§ 53 α΄). *Περὶ τῆς ἀπὸ μέρους τοῦ ἐναγομένου μερικῆς ἀναγνωρίσεως τῆς τοῦ ἐνάγοντος ἀπαιτήσεως.* Ὡς ὁ ἐνάγων (31) δύναται νὰ περιορίσῃ τὴν ἀπαίτησίν του, οὕτω καὶ ὁ ἐναγόμενος δύναται ν' ἀναγνωρίσῃ μὲν ἐν μέρει τὴν κατ' αὐτοῦ ἀπαίτησιν, νὰ διαφιλονεικήσῃ

---

(27) Moniteur du 23 février. 1838, 2e supplément.
(28) Cour de Bastia, 2 mai 1837.—Dalloz, *reicuel periodique*, févrer 1837, 2—181.
(29) Cassation. 10 avril 1813.—Journal de Palais, 15—245.
(30) Ὅρα τὴν ἡμετέραν νομολογίαν ἀνωτέρω σελ. 13 (§ 261—262).
(31) Μεταφράζομεν ταῦτα ἀπὸ τὸν Benck (αὐτ.), παραλείποντες ἐν τῷ μέσῳ χωρία σπουδαῖα, τινά.

ἀγωγῆς δὲν ὑπερβαίνη τὰ τοῦ πρώτου καὶ τελευταίου βαθμοῦ τῆς δικαιοδοσίας ὅρια (42).

Πλὴν ἂν ἀφ' ἑνὸς ἡ γνώμη αὕτη ἦναι γενικῶς παραδεδεγμένη, ὀφείλομεν ἀφ' ἑτέρου νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι ἡ ἀπόφασις, ἥτις ἤθελεν ἐκδοθῆ ἀνέκκλητος ἐπὶ τῆς οὐσίας τῆς ὑποθέσεως, δὲν δύναται νὰ ὠφελήσῃ τρίτους, οἵτινες δὲν ἔλαβον μέρος εἰς τὴν δίκην ἐκείνην, ὡς πρὸς τὴν διὰ τῆς ἀποφάσεως ἀποδιδομένην θατέρῳ τῶν διαδίκων ἰδιότητα· διότι ἂν ἡ ἰδιότης ἀπεδίδετο γενικῶς ὡς πρὸς ὅλα τὰ πρόσωπα, ἅτινα δὲν ἦσαν διάδικοι, ἤθελαν ἐπιβάλλεσθαι εἰς τὸν κληρονόμον, εἰς τὸν συνεταῖρον, εἰς τὴν σύζυγον, εἰς τὸν δωροδόχον, ὑποχρεώσεις ἄπειροι. Πᾶσα ὡς πρὸς τοῦτο ἐναντία γνώμη ἤθελεν ἔχει τὴν ἐσφαλμένην ἑξῆς συνέπειαν, τουτέστι νὰ παραδεχθῶμεν, ὅτι ὁ εἰρηνοδίκης, ἐπιλαβόμενος ὑποθέσεώς τινος περὶ πληρωμῆς 40 δραχ., ἠδύνατο κυριαρχικῶς καὶ ἀμετατρέπτως ν' ἀποδώσῃ εἴς τινα τὴν τοῦ κληρονόμου ἰδιότητα ὡς πρὸς πάντας ἐν γένει τοὺς τῆς κληρονομίας πιστωτάς, καὶ οὕτω νὰ προετοιμάσῃ τὴν καταστροφὴν αὐτοῦ, ὅπερ ἀντίκειται εἰς τὰς ἤδη παραδεδεγμένας ὑγιεῖς ἀρχὰς τῆς ἐπιστήμης.

Ἐν τούτοις μέχρι τῆς σήμερον διαφιλονεικεῖται τὸ ζήτημα περὶ τοῦ τίνα δύναται νὰ ὠφελήσῃ ἡ ἀπόφασις, ἥτις ἀπέδωκεν εἴς τινα τὴν τοῦ κληρονόμου ἰδιότητα. Οἱ μέν, ὁρμώμενοι ἀπὸ τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 800 τοῦ γαλλ. Πολ. Κώδ. καὶ 174 τῆς γαλλ. Πολιτικῆς Δικονομίας, φρονοῦν ὅτι αἱ τῆς ἀποφάσεως συνέπειαι ἐπεκτείνονται οὐ μόνον εἰς τοὺς διαδίκους, ἀλλ' εἰς πάντα, καί τοι μὴ λαβόντα μέρος εἰς τὴν δίκην ἐκείνην· ἡ λύσις αὕτη, λέγουσιν οἱ οὕτω φρονοῦντες, εἶναι ἡ ἀναγκαία συνέπεια τοῦ *ἀδιαιρέτου*, ὅπερ ἐνυπάρχει εἰς τὴν τοῦ *κληρονόμου ἰδιότητα*.

Οἱ δὲ, ἀπ' ἐναντίας, ἐπικαλοῦνται τὰς γενικὰς περὶ δεδικασμένου ἀρχὰς τοῦ δικαίου, καθιερωμένας εἰς τοὺς Πανδέκτας καὶ ἀναγνωριζομένας ἀπὸ τὸν Πολ. Κώδηκα. Εἰς τοὺς νόμους τῶν Πανδεκτῶν ὁ νομοδιδάσκαλος Παῦλος ἀναφέρει· « *cum quaeritur, haec* » *exceptio (rei judicatae) noceat, nec ne? inspiciendum* » *est an idem corpus sit* » ὁ δὲ Οὐλπιανὸς προστίθησι « *quan-* » *titas eadem, idem jus.* » Πρὸς τούτοις ὁ Παῦλος ἀναφέρει· « *et an eadem causa petendi et eadem conditio persona-* » *rum, QUAE NISI OMNIA CONCURANT, ALIA*

(42) Βλ. τὰ ἐν τῷ Εὐρ. τόμῳ πρώτῳ, σελ. 295, ἐκτεθέντα ἤδη.

» *RES EST* (43). Εἶναι δὲ γνωστὴ ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 274 τῆς Πολ. Δικονομίας.

Δυνάμει τῶν κειμένων αὐτῶν οἱ τῆς δευτέρας γνώμης ὀπαδοὶ ἐπίσης κατεπολέμησαν τοὺς τῆς πρώτης γνώμης ὀπαδούς, καὶ περιώρισαν τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἀποφάσεως μόνον ὡς πρὸς τοὺς λαβόντας μέρος εἰς τὴν ἐφ' ἧς αὕτη ἐξεδόθη ὑπόθεσιν διαδίκους. Ἡ γνώμη αὕτη ἐνισχύεται ἔτι πλέον ἡμέρα τῇ ἡμέρᾳ, καὶ ἡ ϛατιστικὴ τῶν ἀποφάσεων τῶν ἐν Γαλλίᾳ ἐφετείων (44) καταδείκνυσιν ὅτι ἡ γαλλικὴ νομολογία ὁριστικῶς μέλλει νὰ παραδεχθῇ τὴν γνώμην ταύτην. Καὶ εὐλόγως, τὸ καθ' ἡμᾶς, θέλει πράξει τοῦτο. Συνδυάζοντες, λέγει ὁ Benek, τὰ κείμενα τῶν ἄρθρων 800—1351 τοῦ Πολ. Κώδηκος καὶ τοῦ 174 τῆς Πολ. Δικονομ., δὲν δυσκολευόμεθα νὰ προτιμήσωμεν τὴν σαφῆ διάταξιν τοῦ ἄρθρου 1351, ὡς *εἰδικῶς* πραγματευομένου περὶ τῆς προκειμένης ὕλης, καὶ μὴ καθιεροῦντος εἰς τὸ δίκαιον νεωτερισμόν τινα, διότι ἁπλῶς ὑποστηρίζει τὰς ἀρχὰς τοῦ ῥωμαϊκοῦ δικαίου καὶ τὰς βάσεις τῆς ἀρχαίας ἡμῶν νομολογίας. Καὶ πῶς νὰ πιστεύσωμεν ὅτι εἰς μίαν διάταξιν τῆς Πολ. Δικονομίας (ἄ.θ. 174), ἥτις ἄλλως τε ἐπαναλαμβάνει ἁπλῶς κατὰ γράμμα τὸ κείμενον τοῦ ἄρθρου 800, ὁ νομοθέτης ἤθελε νὰ καταστρέψῃ τὰς γενικὰς ἀρχάς, τὰς ὁποίας ἔθετο εἰς τὸν Πολιτικὸν Κώδηκα;

Τὸ ἄρθρον 800 τίθησιν εἰς τὴν αὐτὴν τάξιν τὴν ἰδιότητα τοῦ κληρονόμου τὴν ἀποδιδομένην αὐτῷ ὡς ἔκ τινος κληρονομικῆς πράξεως, καὶ τὴν ἰδιότητα ἐκείνην, ἥτις τῷ ἀνεγνωρίσθη ὡς κληρονόμῳ διά τινος ἀποφάσεως· καὶ τοῦτο εἶναι ὀρθόν. Δὲν ὑπάρχει ὅμως κανών, καθ' ὃν πρέπει νὰ νοῇ τις τὰς τοῦ νόμου ἐκφράσεις *secundum subjectam materiam*; καὶ δὲν πρέπει νὰ συμπεράνωμεν ἐντεῦθεν, ὅτι ὁ νομοθέτης ὁμιλῶν εἰς τὸ αὐτὸ ἄρθρον περὶ τῆς τοῦ δεδικασμένου ἰσχύος, δὲν ἐσκόπει ν'ἀπομακρυνθῇ ἀπὸ τὰς περὶ δεδικασμένου ἀντικειμένου γενικὰς ἀρχάς;

Ἀφ' ἑτέρου εἶναι σύμφωνον μὲ τὸν ὀρθὸν λόγον τὸ νὰ θεωρήσωμεν τὰς δηλούσας ῥητὴν ἢ σιωπηρὰν ἀποδοχὴν τῆς κληρονομίας πράξεις τοῦ κληρονόμου, ὡς ἐχούσας τὴν αὐτὴν νομικὴν ἰσχὺν καὶ βαρύτητα, οἵαν αἱ δικαςικαὶ ἀποφάσεις; Ὅταν ὁ ἐπίδοξος κληρονόμος, ἐλεύθερος τοῦ ν'ἀποδεχθῇ ἢ ἀποποιηθῇ τὴν κληρονομίαν, ἢ νὰ τὴν ἀποδεχθῇ μὲ τὴν ἐξ ἀπογραφῆς ὠφέλειαν, ἀναλαμβάνῃ ῥητῶς τὴν τοῦ

(43) Lois 12, 13, 14 ff. de except. rei judicatae.—Βλ. καὶ ἀνωτ. σ. 42 κ. ἐπ.

(44) Τὴν στατιστικὴν αὐτὴν εὑρίσκει τις εἰς τὴν τοῦ Σιρέϋ συλλογὴν 1838 2° note de la page 525.

ἁπλοῦ κληρονόμου ἰδιότητα διὰ συνήθους τινὸς πράξεως, ἥτις ἀναγκαίως ὑπονοεῖ τὸν τῆς ἀποδοχῆς σκοπὸν (ἄρθ. 778 Πολ. Κ.), ἐνεργεῖ ἑκουσίως· ὑποτίθεται ὅτι ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν προηγουμένως ὅλας τὰς τῆς ἀποδοχῆς συνεπείας, καὶ οὕτως ἐξετίμησε τὸ βάρος τοῦ φορτίου, ὅπερ τῷ ἐπιβάλλει ἡ ἰδιότης, μὲ ἥν τινα ἔρχεται νὰ περιβληθῇ. Δὲν εἶναι ὅμως τὸ αὐτὸ πλέον, ὅταν, ἐναντίον τῶν προτάσεών του, ἓν δικαστήριον τῷ ἐπέβαλε παρὰ τὴν θέλησίν του τὴν ἰδιότητα ταύτην, ἥν τινα ὑπεχρεώθη ν' ἀναδεχθῇ. Εἶτα δὲ, τί ἄλλο εἶναι ἡ ἰσχὺς αὐτῆς τῆς ἰδίας ἀποφάσεως παρὰ ἓν νόμιμον τεκμήριον (ἄρθρον 273 τῆς πολιτ. δικ.), συγχωρούμενον ὑπὲρ συμφέροντος καθαρῶς κοινωνικοῦ, τεκμήριον οὐσιωδῶς ἐπισφαλὲς, θεωρούμενον ὑπὸ τὴν ἔποψιν τῆς ἀνθρωπίνου φύσεως, καὶ τὸ ὁποῖον, θεωρούμενον ὑπὸ νομικὴν ἔποψιν, πρέπει νὰ περισταλῇ αὐστηρῶς εἰς τὰ στενὰ αὐτοῦ ὅρια; Μεταξὺ ἄρα τῆς ἐλευθέρας, ἑκουσίας καὶ αὐτομάτου πράξεως, ἐξ ἧς τεκμαίρεται ἡ τοῦ κληρονόμου ἰδιότης, καὶ τῆς δικαστικῆς ἀποφάσεως, ἥτις ἐπιβάλλει τὴν ἰδιότητα αὐτὴν, ὑπάρχει τοσαύτη διαφορὰ, ὅση μεταξὺ τοῦ πραγματικῶς ὑπάρχοντος καὶ τοῦ ὑποθετικῶς ὑπάρχοντος, ὅση μεταξὺ συνομολογηθείσης ὑποχρεώσεως καὶ ἐκείνης, ἥτις ἐπεβλήθη.

Ἐν συνελόντι, ἀναγνωρίζομεν ὅτι ἡ νομολογία, ἐπικυροῦσα ὁριστικῶς τὴν ἀρχὴν τῆς ἐπεκτάσεως τῆς ἐπὶ τῆς οὐσίας ἁρμοδιότητος εἰς τὴν ἁρμοδιότητα ἐπὶ τῆς παρεμπιπτόντως διαφιλονεικηθείσης ἰδιότητος τοῦ κληρονόμου, ὑπονοουμένως παρεδέχθη ὅτι ἡ ἀπόφασις θέλει ἐπιβάλει τὴν ἰδιότητα ταύτην εἰς μόνους τοὺς λαβόντας μέρος εἰς τὴν δίκην. Αἱ δύο διδασκαλίαι ἑνοῦνται διὰ στενῆς πρὸς ἀλλήλας ἀναφορᾶς, ἢ μᾶλλον ἐπερείδονται εἰς τὴν αὐτὴν βάσιν (45).

Καὶ δὲν πρέπει νὰ παραδεχθῶμεν μόνον ὅτι ἡ περὶ τῆς ἰδιό-

(45) Ὁ ἐπὶ τῆς κυρίας δίκης δικαστὴς εἶναι ἁρμόδιος καὶ εἰς τὰ παρεμπίπτοντα ζητήματα, τὰ ὁποῖα εἶναι παρακολουθήματα ἐκείνης. Ὁ δικαστὴς λοιπὸν τῆς οὐσίας κρίνει περὶ ὅλων τῶν ἐνστάσεων, ὅσαι δὲν ἐξαιροῦνται τῆς δικαιοδοσίας του ἕνεκα τοῦ ἀντικειμένου τῆς διαφορᾶς· ὑπάρχουσιν ὅμως καὶ ἄλλαι τινὲς ἐξαιρέσεις ὡς πρὸς τὰ ἔκτακτα δικαστήρια· π. χ. τὰ ἐμποροδικεῖα δὲν δικάζουσι περὶ γνησιότητος· οἱ εἰρηνοδίκαι δὲ, μολονότι δὲν δικάζουν περὶ ἀντικειμένων ἀορίστου ἀξίας, δικάζουσι περὶ παρεμπιπτόντων τοιαύτης φύσεως ζητημάτων, π. χ. περὶ τοῦ δικαιώματος τῆς παραστάσεως, περὶ προσωπικῆς καταστάσεως, περὶ ἐξαιρέσεως μαρτύρων κτλ., ὅταν τὸ κύριον ἀντικείμενον ὑπάγηται εἰς τὴν ἁρμοδιότητά των. Τὰ ζητήματα δὲ ταῦτα λύονται σχετικῶς πρὸς τὴν δικαζομένην ὑπόθεσιν, καὶ τοῦ κανόνος τούτου ἐξαιροῦνται αἱ περὶ ἁρμοδιότητος ἀποφάσεις, αἵτινες ἐκκαλοῦνται (ὅρα τὴν ἑλληνικὴν νομολογίαν ἀνωτ. σελ. 8 (§ 143) καὶ σελ. 13 (§ 270), ὡς καὶ τὴν ἐν τῷ Εὑρετ. λέξιν Α ρ μ ο δ ι ό τ η ς ε ἰ ρ η ν ο δ ι κ ῶ ν).

τητος τοῦ κληρονόμου διαλαμβάνουσα ἀπόφασις δὲν δύναται νὰ ὠφελήσῃ τρίτους, οἵτινες εἰς αὐτὴν δὲν ἀναφέρονται, ἀλλὰ πρὸς τούτοις, διὰ νὰ ἐξαντλήσωμεν ἁπάσας τῶν ὑγειῶν ἀρχῶν τὰς συνεπείας, πρέπει νὰ ἀναγνωρίσωμεν, ὅτι καὶ ὡς πρὸς τοὺς διαδίκους ἀκόμη αὐτοὺς ἡ προδικαστικὴ αὕτη ἀπόφασις δέν ἔχει τὴν τοῦ δεδικασμένου ἰσχὺν παρὰ μόνον ὡς πρὸς τὸ ἀντικείμενον τῆς ἀποφάσεως αὐτῆς.—Διὰ τί δὲ τοῦτο; Τὸν λόγον σαφῶς ἐκτεθειμένον εὑρίσκομεν εἰς μίαν διάταξιν τῶν αὐτοκρατόρων Σεβήρου καὶ Ἀντωνίνου, λέγουσαν· « *Adite praesidem provinciae, et ruptum » esse testamentum Fabii praesentis, agnatione filii docete: » nequem enim notionem ejus impedit, quod status quae» stio in cognitionem vertitur, et si, super status causa » cognoscere non possit: pertinet enim ad officium ju» dicis, qui de haereditate cognoscit, universam inciden» tem quaestionem, quae in judicium devocatur exami» nare*: **QUONIAM NON DE EA, SED DE HAEREDITATE » PRONUNCIAT** (46). » Αὗται αἱ τελευταῖαι ἐκφράσεις πρέπει νὰ σταθμισθῶσιν ἀρκούντως, ὡς καὶ ἡ ἰσχὺς τῆς διατάξεως αὐτῆς, ἔργον δύο αὐτοκρατόρων, ἐπὶ τῆς αὐτοκρατορίας τῶν ὁποίων τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον ἦτον εἰς τὴν ἀκμαίαν του κατάστασιν, καὶ τῶν ὁποίων αἱ διατάξεις δὲν ἀποδοῦσι τοῖς ἔργοις τῶν πλέον σοφῶν νομοδιδασκάλων.

Ἡ αὐτὴ ἀρχὴ καθιεροῦται ἐν πολλοῖς τῶν Πανδεκτῶν τεμαχίοις (47). Τούτων τὴν ἔννοιαν ὁ Jousse ἀναφέρει κατὰ τὸν ἑξῆς τρόπον (48)· « Ἐν γένει, ὁσάκις προδικαστικὰ ζητήματα δὲν συζητοῦνται » χωριστὰ ἀπὸ τὸ κύριον ζήτημα τὸ ἀφορῶν τὴν οὐσίαν, ὁ δικαστὴς » δύναται ν' ἀποφανθῇ καὶ περὶ τοῦ μὲν καὶ περὶ τοῦ δὲ διὰ μιᾶς » καὶ τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως, καὶ οὐδὲν κωλύει ὥστε μετὰ τὴν » ὁριστικὴν ἀπόφασιν νὰ λύσῃ τις χωριστὰ τὸ προδικαστικὸν » ζήτημα. Τῷ ὄντι, τὸ διὰ τῆς ὁριστικῆς ἀποφάσεως ἀποφασισθὲν » δὲν ἀπέβλεπε τὸ προδικαστικὸν ζήτημα.

« Οὕτως, ὅταν υἱός τις ἐνάγῃ τοὺς κληρονόμους τοῦ πατρός του » περὶ διατροφῆς, οἱ δὲ κληρονόμοι οὗτοι διϊσχυρίζονται ὅτι ὁ » ἐνάγων δὲν εἶναι υἱὸς ἐκείνου, τοῦ ὁποίου αὐτοὶ εἰσὶ κληρονόμοι, » ἐὰν ὁ δικαστής, διὰ μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως, ἀποφασίσῃ

---

(46) Const. 1 cod. de ord. judiciorum.
(47) Loi 5. § 9 et § 18, ff. de agnoscend. ut alend. liberis.—Loi pénult ff. de his qui sui vel alieni juris sunt.
(48) Commentaire sur l'edit, pag. 198, et suivantes.

» περὶ τῆς ζητουμένης διατροφῆς, καὶ καταδικάσῃ τοὺς κληρο-
» νόμους εἰς τὸ νὰ τὴν παράσχωσι τῷ ἐνάγοντι, αὕτη ἡ ἀπόφασις
» δὲν δύναται νὰ ἐπηρεάσῃ παντάπασι τὸ ζήτημα, ἄν, δηλαδή,
» ὁ ἐνάγων οὗτος ἦναι ἡ μὴ υἱὸς τοῦ ἀπυθανόντος, διότι ἡ ἀπό-
» φασις δὲν διαλαμβάνει τι ἰδίως περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου,
» ἀλλ' ἁπλῶς καταδικάζει τοὺς κληρονόμους εἰς τὸ νὰ παράσχωσι
» τὰ πρὸς διατροφὴν πρὸς τὸν υἱόν. »

Πρέπει δὲ νὰ μὴ συγχέωμεν ποτὲ τὸ *κύριον ἀντικείμενον* τῆς ἀγωγῆς ἢ τῆς ἀποφάσεως μὲ τὰς *ἀπαιτήσεις* καὶ τὰς *ἐνστάσεις*, τὰς προτεινομένας παρεμπιπτόντως εἰς τὴν ἀγωγὴν καὶ μηδόλως ἐπηρεαζούσας τὴν ἀξίαν αὐτῆς. Τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ δικαστοῦ προσδιορίζει μόνον τὸ κύριον ἀντικείμενον, τὰ δὲ τῆς ὑπερασπίσεως μέσα καὶ αἱ παρακολουθοῦσαι ἢ παρεμπιπτόντως καθυποβαλλόμεναι ἐνστάσεις, δὲν ἔχουσιν ὡς πρὸς τοῦτο οὐδεμίαν ἐπιῤῥοὴν διὰ τοὺς προεκτεθέντας ἤδη λόγους (Βλ. τὴν τοῦ Ἀρ. Π. ἀπ. 212 τοῦ 1848).

Ἐντεῦθεν ἕπεται ὅτι, ἐὰν ἀντὶ νὰ ἦναι παρεμπίπτουσαι ἢ ἐπιβοηθητικαὶ αἱ ἀντιῤῥήσεις καὶ ἐνστάσεις, περὶ ὧν ὁ λόγος, ἀποτελοῦν τὸ *κύριον καὶ ἄμεσον* ἀντικείμενον τῆς δίκης, πρέπει νὰ κανονίζωνται κατ' ἄλλας ἀρχάς, τὸ δὲ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει δικαστήριον δικάζει ἐκκλητῶς, διότι αἱ ἰδιότητες τοῦ κληρονόμου, τοῦ συνεταίρου, τῆς χήρας τῆς ὑπὸ κοινοκτημοσύνην διατελεσάσης, τοῦ δωρεοδόχου, εἶναι ὡς ἐκ τῆς φύσεώς των ἀξίας ἀπροσδιορίστου (49).

Ἡ προεκτεθεῖσα δὲ διδασκαλία δὲν ἐφαρμόζεται ἀποκλειστικῶς μόνον εἰς τὰ εἴδη αὐτὰ τῶν προδικαστικῶν ἀντιῤῥήσεων καὶ ἐνστάσεων, ἀλλ' εἶναι κοινὴ εἰς ὅλα τὰ τῆς ὑπερασπίσεως μέσα τὰ προτεινόμενα παρὰ τοῦ ἐνάγοντος ἢ τοῦ ἐναγομένου πρὸς ὑποστήριξιν τῶν ἀμοιβαίων διϊσχυρισμῶν των (50). Τὸ ἐφετεῖον τῆς Τουλούζης ἐφήρμοσεν ἀκριβέστατα τὴν ἀρχὴν ταύτην τῇ 21 μαρτίου καὶ 3 δεκεμβρίου 1829, ἀποφανθὲν, διὰ μὲν τῆς πρώτης ἀποφάσεώς του, ὅτι ἡ ἀπόφασις ἡ ἐκδοθεῖσα ἐπί τινος ἀνακοπῆς κατά τινος κατασχέσεως, ἐνεργηθείσης διὰ ποσότητα μικροτέραν τῶν 1,000 φράγκων, εἶναι ἀνέκκλητος καὶ τότε ἔτι, ὅταν πρὸς ὑποστήριξιν τῆς κατασχέσεως ἢ πρὸς ἀνατροπὴν αὐτῆς ἐπεκαλέσθη τις

---

(49) Dalloz, recueil général, *degré de jurid.* page 663.—Merlin, répertoire de jurisprudence, v° dernier ressort. 'Ο νομοδιδάσκαλος οὗτος εἰς ὑποστήριξιν τῆς γνώμης του ἀπομνημονεύει καὶ τεμαχίου τινὸς μιᾶς ἐπιστολῆς τοῦ Δαγκεσσῶ, χρονολογουμένης τῇ 26 μαΐου 1731.

(50) Cour de Cassation, 25 avril 1827.—Sirey 28, 1, 183.

πράξεις καὶ τίτλους, ὧν τινων τὸ ἀντικείμενον ἦτο μεγαλείτερον τῆς ῥηθείσης ποσότητος· διὰ δὲ τῆς δευτέρας ἀποφάσεώς του, ὅτι πρέπει νὰ θεωρήσωμεν ὡς ἀνέκκλητον τὴν ἀπόφασιν, ἥτις ἀπηγγέλθη ἐπί τινος διαφορᾶς ἀξίας κατωτέρας τῶν 1000 φρ., ἂν καὶ τὸ δικαστήριον ἐπρόκειτο νὰ ἀποφανθῇ *περὶ τῆς ἰσχύος χωρισμοῦ τινὸς κτημάτων*, προταθείσης παρεμπιπτόντως, καὶ τὸ ἀποφανθὲν ἦτον ἡ συνέπεια τῆς λύσεως αὐτοῦ τοῦ ζητήματος περὶ τοῦ χωρισμοῦ τῶν κτημάτων (51). Ἐν τούτοις τὸ ἐφετεῖον τῆς Γρενόβλης φαίνεται, ὅτι παρεγνώρισε τὴν προκειμένην γνώμην, διότι ἀπεφάνθη, τῇ 8 μαρτ. 1837, ὅτι ἡ ἰσχὺς ἑνὸς ἐνυπογράφου ἀγράφου χάρτου (d'un blanc-seing), προταθεῖσα κατὰ τοῦ ἐναγομένου, παρεμπιπτόντως, εἰς τὴν κατ' αὐτοῦ κινηθεῖσαν ἀγωγήν, εἶναι ὡς ἐκ τῆς φύσεώς της ἀντικείμενον ἀπροσδιορίστου ἀξίας, καὶ δὲν δύναται ὡς ἐκ τούτου νὰ δικασθῇ ἀνεκκλήτως, ἂν καὶ τὸ τῆς ἀγωγῆς ἀντικείμενον ἦναι ἀξίας ἐλάττονος τῆς ποσότητος τῆς ἀνεκκλήτου δικαιοδοσίας.

Ἡ ἀπόφασις αὕτη μᾶς φαίνεται ἀντιβαίνουσα εἰς τὰς ὑγιεῖς ἀρχάς·

Ἀναμφιβόλως, οἱ πρωτοδίκαι, ἐκτιμῶντες τὴν τοῦ ἐνυπογράφου ἀγράφου χάρτου ἰσχύν, ἐδίκασαν περὶ ἀντικειμένου ἀπροσδιορίστου ἀξίας. Ὡς πρὸς τοῦτο τὸ ἐφετεῖον ὀρθῶς ἐσκέφθη· θεωρῆσαν ὅμως τῆς σκέψεως ταύτης συνέπειαν τὴν τῆς ἐφέσεως παραδοχήν, παρεβίασε τὴν γενικῶς παραδεδεγμένην γνώμην. Αἱ ἐνστάσεις, αἱ προβαλλόμεναι ὡς ἐκ τοῦ περιστατικοῦ ὅτι εἶναί τις ἢ δὲν εἶναι κληρονόμος, συνεταῖρος, σύζυγος, κοινοκτήμων, εἶναι ἐπίσης ἀξίας ἀπεριορίστου, καὶ μολοντοῦτο εἴδομεν ὅτι αὗται, προτεινόμεναι παρεμπιπτόντως καὶ ἐπιβοηθητικῶς, ἐκδικάζονται ἀνεκκλήτως. Τὸ περὶ ἐγκύρου ἢ ἀκύρου χωρισμοῦ τινὸς κτημάτων ζήτημα ἐπίσης εἶναι ἀπροσδιορίστου ἀξίας, καὶ μολοντοῦτο τὸ ἐφετεῖον τῆς Τουλούζης ἀπεφάνθη, ὡς εἴδομεν ἤδη, ὅτι τὸ πρωτοδικεῖον ἀπεφάσισεν ἀνεκκλήτως, διότι τὸ ἐπίδικον ἀντικείμενον δὲν ὑπερέβαινε τοὺς ὅρους τῆς ἀνεκκλήτου δικαιοδοσίας.

Ἡ ἀπόφασις τότε μόνον ἤθελεν εἶσθαι ὀρθή, ἐὰν ἡ ἰσχὺς τοῦ ἐνυπογράφου ἀγράφου χάρτου ὡς συνυποσχετικοῦ ἀπετέλει τὸ *κύριον* ἀντικείμενον τῆς δίκης· ἐὰν ὁ ἐνάγων ἐνῆγεν ἀπ' εὐθείας τὸν ἐναγόμενον ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου διὰ νὰ δηλώσῃ ὅτι ὁ ἐνυπόγραφος

---

(51) Mémorial de jurisprudence le M. Tajan, tome 19, page 23—20, page 128.

οὗτος ἄγραφος χάρτης ἴσχυεν ὡς συνυποσχετικὸν, καὶ οἱ διαιτηταὶ ἀπεφάσιζαν κατὰ συνέπειαν τούτου· ἢ ἐπίσης, ἐὰν ὁ ἐνάγων ἐνῆγε τὸν ἀντίδικόν του διὰ νὰ δηλώσῃ ὅτι ὁ χάρτης αὐτὸς δὲν ἴσχυεν ὡς συνυποσχετικόν.

§ 56 2.) *Περὶ τῶν ἐνστάσεων ἢ ἐκείνων τῆς ὑπερασπίσεως τῶν μέσων, ἅτινα τείνουσιν εἰς τὸ ν'ἀποῤῥιφθῇ ἡ κατὰ τοῦ ἐναγομένου ἀγωγὴ, ἀποσβέννοντα ἢ καταστρέφοντα τὴν βάσιν τῆς ἀγωγῆς.*

Εἴδομεν ὅτι αἱ ἐνστάσεις ἢ τὰ τῆς ὑπερασπίσεως μέσα, ἅ τινα σκοποῦσι τὴν μὴ ἐπέμβασιν εἰς τὴν ἐξέτασιν τῆς οὐσίας, δὲν ἔχουσιν ἐπιῤῥοὴν ὡς πρὸς τὴν ἁρμοδιότητα, διότι ἀφοῦ ἀφ' ἑνὸς ἡ οὐσία τῆς ὑποθέσεως μένει ἄθικτος, καὶ ἀφ' ἑτέρου ἡ ἐκδιδομένη ἀπόφασις δὲν παράγει τὴν τοῦ δεδικασμένου ἔνστασιν μήτε ὡς πρὸς τρίτους, μήτε ὡς πρὸς τοὺς κυρίως διαδίκους (ἐκτὸς ἂν αὐτὸ τοῦτο ἀπετέλει τὸ κύριον ἀντικείμενον τῆς δίκης), ἡ ἀξία τοῦ ἐπιδίκου ἀντικειμένου δὲν δύναται, φυσικῷ τῷ λόγῳ, ν'αὐξηθῇ. Ἄλλως ὅμως ἔχει τὸ πρᾶγμα ὡς πρὸς τὰς ἐνστάσεις ἐκείνας, αἵτινες ἀφορῶσι τὴν οὐσίαν αὐτὴν τῆς ὑποθέσεως, *ὁσάκις ὡς ἐκ τῆς φύσεως αὐτῶν ἡ ἀρχικὴ ἀξία τοῦ ἐπιδίκου ἀντικειμένου εὑρίσκεται ηὐξημένη.*

Σ'ἐνάγω π. χ. αἰτῶν νὰ μοὶ πληρώσῃς ποσόν τι χρηματικὸν, ὅπερ μοὶ καθυστερεῖς ἔκ τινος προσόδου (rente), τὴν ὁποίαν συνωμολόγησάς μοι, καὶ τὸ ζητούμενον αὐτὸ ποσὸν δὲν ὑπερβαίνει τὴν ἀνέκκλητον ἁρμοδιότητα τοῦ δικαστηρίου· σὺ διατείνεσαι ὅτι ἐξώφλησας τὸ ποσὸν αὐτὸ διὰ συμψηφισμοῦ ἢ ἄλλως πως, δὲν ἀμφισβητεῖς δὲ παντάπασιν τὴν ὕπαρξιν τῆς προσόδου· ἡ ἀπόφασις, ἡ ὁποία θέλει ἐκδοθῇ ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως αὐτῆς, θέλει εἶσθαι ἀνέκκλητος, διότι ἡ ἀξία τοῦ ἐπιδίκου ἀντικειμένου περιορίζεται εἰς τὸ καθυστεροῦν ποσὸν τῆς προσόδου. — Σὺ ὅμως, καθ' ὑπόθεσιν, προβαίνεις μακρύτερα, καὶ δὲν περιορίζεσαι εἰς τὸ νὰ διαφιλονεικήσῃς μόνον τὸ ζητούμενον ποσὸν, ἀλλ' ἐνιστάμενος διϊσχυρίζεσαι ὅτι ἡ ὅλη πρόσοδος δὲν ὑφίσταται, ἢ ὅτι τὸ δικαίωμα παρεγράφη· τότε τὸ ἐπίδικον ἀντικείμενον αὐξάνει, διότι δὲν πρόκειται πλέον νὰ μάθωμεν, ἂν μοὶ ὀφείλῃς τὸ καθυστεροῦν ποσὸν τῆς προσόδου, ἀλλ' ἂν μοὶ ὀφείλῃς αὐτὴν ταύτην τὴν πρόσοδον. Ἡ ἔνστασις ἑπομένως δὲν εἶναι πλέον, ὡς ἐν τοῖς προηγουμένοις εἴδομεν, *ἐπιβοηθητικὴ ἢ παρεμπίπτουσα* ὡς πρὸς τὸ κύριον ἐπίδικον ἀντικείμενον, ἀλλ', ἀπ' ἐναντίας, στηρίζεται εἰς αὐτὸ τοῦτο τὸ ἀντικείμενον. Ὅθεν ἡ ἀπόφασις θέλει εἶσθαι τότε ἐφέσιμος *ἂν τὸ ζητούμενον καθυστεροῦν ποσὸν τῆς προσόδου ἑνούμενον μὲ τὸ*

ὁλικὸν κεφάλαιον, ὅπερ ἡ πρόσοδος προϋποτίθησιν, ἀποτελῇ ποσὸν, ὅπερ ὑπερβαίνει τὰ ὅρια τῆς τοῦ πρώτου βαθμοῦ δικαιοδοσίας (52).—Ὑπόθες π. χ. ὅτι πρόκειται περὶ καθυστεροῦντος ἐνιαυσίου χρεωλύτρου προσόδου ἐξ 75 φράγκων· ἡ ἀπόφασις ἔςαι ἐκκλήσιμος, ἂν σὺ ἀμφισβητῇς τὴν τῆς προσόδου ὕπαρξιν, διότι, ἑνουμένου τοῦ καθυςεροῦντος ἐνιαυσίου χρεωλύτρου μὲ τὸ κεφάλαιον, ὅπερ εἶναι 1500 φράγκων, τὸ ἐπίδικον ἀντικείμενον θέλει ἀναγκαίως ὑπερβῇ τὰ ὅρια τῆς ἐφεσίμου δικαιοδοσίας.

Προκειμένου περὶ τῆς τῶν προεκτεθεισῶν ἀρχῶν ἐφαρμογῆς εἰς τὰς ἐνοικιάσεις ἢ ἐκμισθώσεις κτημάτων, μεγίστη ἀνεφάνη διαφωνία μεταξὺ τῶν ἐφετείων καὶ τοῦ ἀκυρωτικοῦ.

Τῷ ὄντι· τὸ ἀκυρωτικὸν ἀπεφάσισε τὴν 15 φεβρουαρίου 1819 (53), ὅτι δὲν δύναταί τις νὰ ἐκκαλέσῃ μίαν ἀπόφασιν, ἥτις ἐξεδόθη ἐπὶ ἀγωγῆς περὶ ἀκυρώσεως ἢ διαλύσεως μισθώσεως συνομολογηθείσης ἐπὶ ἓξ ἔτη πρὸς ἑξήκοντα φράγκα κατ᾽ἔτος· τὴν δὲ 25 ἀπριλίου 1827 (54), ἀπὸ τὰς αὐτὰς πάντοτε ὁρμώμενον ἀρχὰς, ἀπεφάσισεν ὅτι ἡ ἀπόφασις, ἥτις ἐξεδόθη περὶ ὑπάρξεως μισθώσεως, συνομολογηθείσης δι᾽ ἓν μόνον ἔτος ἐπὶ μισθώματι κατωτέρῳ τῶν 1000 φρ. (500 δρ. καθ᾽ἡμᾶς), εἶναι ἐπίσης ἀνέκκλητος.

Τὰ ἐφετεῖα, ἀπ᾽ἐναντίας, ἐκ συμφώνου ἀναγνωρίζουσι, καὶ μετὰ τὴν ἔκδοσιν μάλιστα αὐτῶν τῶν ἀποφάσεων, ὅτι αἱ περὶ διαλύσεως μισθώσεως ἀγωγαὶ πρέπει νὰ ἐκδικάζωνται ἐκκλητῶς, ἂν καὶ τὰ μισθώματα συγκεφαλαιούμενα δι᾽ὅλην τὴν τῆς μισθώσεως διάρκειαν δὲν ὑπερβαίνωσι τὰ 1000 φρ. (55) (500 δρ. παρ᾽ἡμῖν).

Ἡ ἀρχὴ, τὴν ὁποίαν τὰ ἐφετεῖα καθιέρωσαν μᾶς φαίνεται καθ᾽ὅλα αἱρετωτέρα τῆς τοῦ ἀκυρωτικοῦ νομολογίας. — Φέρε ἴδωμεν ἐν πρώτοις τὸ περὶ ἀμφισβητήσεως *αὐτῆς τῆς ὑπάρξεως* τῆς μισθώσεως.

Διατί ἡ περὶ ἀϊδίων προσόδων ἀπόφασις (ὅρα ἀνωτέρω σελ. 46.) εἶναι ἀνέκκλητος, ἐὰν τὸ τῆς προσόδου κεφάλαιον, ἑνούμενον μὲ τὰ καθυστεροῦντα ἐκφόρια, δὲν ὑπερβαίνῃ τοὺς ὅρους τῆς ἀνεκκλήτου δικαιοδοσίας; Διότι ὁ τῆς προσόδου ὀφειλέτης δύναται νὰ ἀπαλλαγῇ διὰ τῆς ἀποτίσεως τοῦ κεφα-

---

(52) Chauveau, dict. de procédure, v° dernier ressort.—Merlin, répert, v° dernier ressort, page, 447.

(53) Journal des Avonés, tome 19, p. 213.

(54) Journal des Avoués, tome 33, p. 120.

(55) Bourges, 6 septembre 1830, Journal des Avoués, t. 41, page 64.—Pau, 28 juillet 1834.—Sirey, 35, 2—38.

δὲ τὸ ὑπόλοιπον αὐτῆς, καὶ ἑπομένως, περιοριζομένης οὕτω, διὰ τῆς μερικῆς ἀναγνωρίσεως, τῆς τοῦ ἐπιδίκου ἀντικειμένου ἀξίας, ἡ ἁρμοδιότης πρέπει νὰ ἀκολουθῇ τὰς τοῦ τοιούτου περιορισμοῦ συνεπείας· ἀρκεῖ ἡ ἀναγνώρισις νὰ ἐγένετο ἁπλῶς καὶ σαφῶς. Ἀλλὰ ἆρά γε προσαπαιτεῖται, ὥστε καὶ ὁ ἐνάγων ν'ἀποδεχθῇ τὴν μερικὴν ἀναγνώρισιν τοῦ χρέους, καὶ, ἂν ἐξωφλήθη τοῦτο κατὰ μέρος, ν'ἀναγνωρίσῃ καὶ ἀποδεχθῇ τὴν μερικὴν ἐξόφλησιν;

Ἡ γαλλικὴ νομολογία ὡς πρὸς τοῦτο ἦτον ἐπί τινα καιρὸν ἀμφίβολος· κατ'ἀρχὰς ἀπεφασίσθη, ὅτι καὶ καθ'ἣν περίπτωσιν ἐγένετο προσφορὰ (offres) τοῦ χρέους, πρέπει ν'ἀποδεχθῇ αὐτὴν καὶ ὁ ἐνάγων, διὰ νὰ μεταβληθῇ οὕτως ἡ τοῦ δικαστηρίου ἁρμοδιότης (32). Δὲν ἐβράδυναν ὅμως ν'ἀναγνωρίσωσιν ὅτι ἦτο μεγίστη αὐστηρότης νὰ διέπωνται τὰ περὶ ἁρμοδιότητος ζητήματα ἀπὸ ἀρχὰς, ἀναγομένας εἰς τὸ περὶ ἀφέσεως (liberation) χρέους ἀντικείμενον, καὶ ὅτι τῆς ἐπιδίκου ἀπαιτήσεως, πραγματικῶς μὴ ὑφισταμένης πλέον εἰμὴ καθ'ὅσον ποσὸν διαφιλονεικεῖται, ἡ ἁρμοδιότης ἔπρεπε νὰ προσδιορίζηται ἀπὸ τὸ ποσὸν αὐτό. Ἡ νομολογία λοιπὸν μετεβλήθη, καὶ ἡ τοιαύτη μεταβολὴ ἦτον οὐσιώδης καὶ συνεπὴς μὲ τὸν σκοπὸν τοῦ Γάλλου νομοθέτου, ὅςις ἠθέλησε ν' ἀποκλείσῃ τῆς ἐφέσεως τὰς μικρᾶς ἀξίας δίκας. Αἱ τελευταῖαι τῶν ἐφετείων ἀποφάσεις ὄχι μόνον δὲν θεωροῦν ὡς ὅρον πρὸς κανονισμὸν τῆς ἁρμοδιότητος τὴν ἀπὸ μέρους τοῦ ἐνάγοντος ἀποδοχὴν τῶν ἤδη γενομένων μερικῶν πληρωμῶν (33), ἀλλ'οὐδ'ἀπαιτοῦν ὥστε νὰ ἐγένοντο κἂν προσφοραί.

Ἀλλ'ἂν ἡ νομολογία αὕτη ἦναι εἰς ἁρμονίαν μὲ τὸ πνεῦμα τοῦ τῆς 11 ἀπριλ. γαλλ. νόμου, δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν ὅτι εἶναι εἰς ἁρμονίαν καὶ μὲ τὰς καθαρὰς ἀρχὰς τοῦ δικαίου; οὐχὶ βεβαίως, διότι, κατὰ τοὺς γενικοὺς κανόνας, ἡ ἀπόφασις τοῦ δικαστοῦ ἢ ἡ ἀμοιβαία τῶν διαδίκων συνομολόγησις ἀποκαθιστᾷ *τὸ δικαστικὸν συνάλλαγμα*. Ὅθεν οὐδεὶς τῶν ὅρων τούτων ὑπάρχει ἐπὶ τοῦ προκειμένου· διότι ἀφ'ἑνὸς ἡ ἀποδοχὴ δὲν ἀπαιτεῖται, καὶ ἀφ'ἑτέρου ὁ δικαςὴς θεωρεῖται ἐν τούτοις ὡς μὴ ἐπιληφθεὶς ποσῶς τοῦ ἐπιδίκου ἀντικειμένου, καθόσον μέρος ἀνεγνωρίσθη ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου. Αἱ παρατηρήσεις

---

(32) Cour royale de Bourges, 16 août 1831. Ὅθεν Sirey 1832, 2—39 —Ἴδε αὐτ. 30, 2—97 καὶ 14—8.

(33) Boitiers, 28 mai 1834. — Sirey, 1835, 2—266. — Montpellier, 28 novembre 1836. — Mémorial de jurisprudence de M. Tajan, tome 37, page 61 et suivantes. — Amiens 4 août 1838. — Sirey, 3 livraison de 1839, 2 —151.

αὗται εἶναι σοβαραί· ἐν τούτοις ἀμφιβάλλομεν ἂν θέλῃ τροποποιηθῆ ἡ νέα τῶν ἐφετείων νομολογία, καί τοι μὴ ἀντικειμένη εἰς τὰς ἀρχὰς τῆς παλαιᾶς νομολογίας.

§ 54 β'). *Περὶ τῶν ἐνστάσεων ἢ ἐκείνων τῆς ὑπερασπίσεως μέσων, ἅ τινα σκοποῦσι τὴν ἀπόῤῥιψιν τῆς κατὰ τοῦ ἐναγομένου ἀγωγῆς.* Ὅλοι οἱ συγγραφεῖς ὑπέδειξαν τὴν διαφορὰν, ἥτις διακρίνει τὰς κατὰ τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον ἐνστάσεις, αἵτινες, παραχθεῖσαι ἐκ τῆς τυπικῆς διαδικασίας, συνηφανίσθησαν μετ' αὐτῆς, ἀπὸ τὰς ἐν τῷ πολιτικῷ νόμῳ ἢ τῇ πολιτικῇ δικονομίᾳ ἐνδιαλαμβανομένας. Ἐπὶ τῆς τυπικῆς διαδικασίας, αἱ ἐνστάσεις αὗται ἦσαν ὁ ὑπὸ τοῦ πραίτορος ἐπιφερόμενος περιορισμὸς εἰς τὴν *condemnatio* (34), διὰ νὰ περιβληθῇ οὕτως ὁ *judex* μὲ τὴν ἐξουσίαν τοῦ νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν του γεγονότα τινὰ, συνομολογήσεις τινὰς, τῶν ὁποίων τὸ αὐστηρὸν πολιτικὸν δίκαιον δὲν ἀνεγνώριζε τὸ κῦρος καὶ τὴν ἰσχύν. Εἰσαχθεῖσαι λόγῳ ἐπιεικείας (*defendorum eorum gratiâ* cum quibus agitur (35), δὲν συνεχέοντο μ' ἐκεῖνα *τῆς ὑπερασπίσεως τὰ μέσα*, ἅ τινα, ἐπερειδόμενα εἰς τὰς τοῦ πολιτικοῦ δικαίου ἀρχὰς, ἠδύναντο νὰ προταθῶσιν ἐνώπιον τοῦ *judex*, χωρὶς ὁ τύπος νὰ διαλάβῃ τι περὶ τούτων. Ἡ τῶν *judicia extraordinaria* ἀντικατάστασις εἰς τὴν τυπικὴν διαδικασίαν κατέστρεψαν, φυσικῷ τῷ λόγῳ, τὰς διαφορὰς αὐτὰς καὶ διακρίσεις, αἵτινες οὕτως ἔμειναν ἁπλαῖ λέξεις. Ὁ δικαστὴς, ὅστις ἐπρόκειτο ν' ἀποφανθῇ ἐπὶ τῆς οὐσίας τῆς ὑποθέσεως, εἶχε τὴν ἐξουσίαν νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν, διὰ νὰ καταδικάσῃ ἢ διὰ ν' ἀπολύσῃ, τόσον τὰς εἰς τὸ πραιτωρικὸν, ὅσον καὶ τὰς εἰς τὸ πολιτικὸν δίκαιον στηριζομένας ἐνστάσεις. Ἡ ἀρχαία γαλλ. νομολογία δὲν μετέβαλέ τι ὡς πρὸς τὴν τελευταίαν ταύτην τῶν πραγμάτων κατάστασιν, καὶ ὅταν εἰς τὸν πολ. νόμον ἢ τὴν πολιτικὴν δικονομίαν ἀπαντῶμεν τὴν λέξιν αὐτὴν *ἐνστάσεις*, ὀφείλομεν νὰ τῇ ἀποδίδωμεν ἔννοιαν ἄλλην παρ' ἣν εἶχεν ἐπὶ τῆς τυπικῆς διαδικασίας. Κατὰ τὸν γαλλικὸν πολιτικὸν νόμον ἡ λέξις *ἔνστασις* εἶναι τῷ ὄντι, ὡς ἐπὶ τῆς ἰσχύος τῶν judicia extraordinaria τοῦ ῥωμαϊκοῦ δικαίου, συνώνυμος μὲ τὰ *ὑπερασπίσεως μέσα* (36) (ἄρθ. 1360, 1361, 2036 κ. ἑπ.), καὶ ἐμπεριλαμβάνει

(34) Ἡ condemnatio ἦτον ἡ ὑπὸ τοῦ πραίτωρος εἰς τὸν judex χορηγουμένη ἐξουσία τοῦ καταδικάσαι ἢ ἀπολῦσαι.—Gaius comm. 4, § 43.

(35) Gaius, instit., comm. 4, § 116. Justin. instit. lib. 4, tit. XIII, de *except*. ad præmium.

(36) Ἐνίοτε ὅμως ἔχει καὶ διάφορον σημασίαν, ὡς π. χ. εἰς τὴν περίπτωσιν τοῦ ἄρθρου 2171 τοῦ Πολ. Κώδηκος.

πᾶν μέσον, ὅπερ δύναται ὁ ἐναγόμενος νὰ ἐπικαλεσθῇ πρὸς ἀπόκρουσιν καὶ ἀπόῤῥιψιν τῆς κατ' αὐτοῦ ἀγωγῆς. Εἰς τὴν αὐτὴν δὲ σημασίαν μεταχειρίζεται τὴν λέξιν καὶ ἡ Πολιτικὴ Γαλλικὴ Δικονομία (ἄρθρ. 77 καὶ 465). Σπεύδομεν ὅμως νὰ παρατηρήσωμεν, ὅτι ὑπό τινα ἔποψιν διακρίνει σαφῶς τὰς *ἐνστάσεις* ἀπὸ τὰ *ὑπερασπίσεως μέσα*, ἐκλαμβάνουσα τὰς *ἐνστάσεις* ὡς τοιαῦτα ὑπερασπίσεως μέσα, ὥστε ὁ προτείνων αὐτὰ δὲν ἐννοεῖ πλέον ν' ἀρνηθῇ, νὰ φιλονεικήσῃ, νὰ καταστρέψῃ τὴν ἀπαίτησιν τοῦ ἐνάγοντος, ἀλλὰ ν' ἀναβάλῃ τὴν πρόοδον τοῦ δικαστικοῦ ἀγῶνος, νὰ ἐπικρίνῃ τὴν διαδικασίαν, χωρὶς νὰ ἐξετάσῃ ἢ διαφιλονεικήσῃ τὴν βάσιν τῆς ἀγωγῆς. Αἱ ἐνστάσεις αὗται ἀπαριθμοῦνται εἰς ἐξιδιασμένον τίτλον (τίτλ. 9 τοῦ ά μέρους τοῦ β' βιβλίου τοῦ κώδηκος (ἄρθρ. 166 καὶ ἑπ. (37)).

Ἐνταῦθα πρόκειται περὶ μόνων τῶν ἐνστάσεων ἐκείνων ἢ ἐκείνων τῶν ὑπερασπίσεως μέσων, τὰ ὁποῖα τείνουσι εἰς ἀπόῤῥιψιν τῆς ἀγωγῆς.

Αἱ τελευταῖαι αὗται ἐνστάσεις καθ' ἑαυτὰς αὖθις θεωρούμεναι, δύνανται νὰ ὑποδιαιρεθῶσιν εἰς δύο εἴδη, διότι αἱ μὲν εἶναι φύσεως τοιαύτης, ὥστε συνεπείᾳ αὐτῶν ἀποῤῥίπτεται ἡ ἀγωγὴ, χωρὶς ὁ δικαστὴς νὰ ἐπιληφθῇ τῆς οὐσίας τῆς ὑποθέσεως, αἱ δὲ τοιαύτης, ὥστε συνεπείᾳ αὐτῶν οὐσιαστικῶς ἡ ἀγωγὴ ἀποῤῥίπτεται ὑπὸ τοῦ δικαστοῦ· »

§ 55. 1) *Περὶ τῶν ἐνστάσεων ἐκείνων, συνεπείᾳ τῶν ὁποίων ἀποῤῥίπτεται ἡ ἀγωγὴ χωρὶς ὁ δικαστὴς νὰ ἐπιληφθῇ τῆς οὐσίας τῆς ὑποθέσεως*. Εἰς τὴν τάξιν τῶν ἐνστάσεων αὐτῶν κατατάττονται κυρίως ἡ ἔνστασις τοῦ δεδικασμένου, ἡ ἔνστασις τῆς παραγραφῆς, ἡ ἔνστασις τῆς περὶ τὴν δίκην νομιμοποιήσεως. Ὅταν ὁ ἐναγόμενος προτείνῃ προδικαστικῶς μίαν τῶν τοιούτων ἐνστάσεων, τὰς ὁποίας οἱ πρακτικοὶ δηλοῦσι συνήθως μὲ τὰς λέξεις *ἐνστάσεις ἀπαραδέκτου*, δὲν πρόκειται πλέον νὰ ἐξετάσωμεν, ἂν ἡ ἀπαίτησις ὡς πρὸς τὴν οὐσίαν ἦναι νόμιμος ἢ μὴ, ἀλλὰ κυρίως, ἂν πρόκηται περὶ δεδικασμένου ἀντικειμένου, ἂν ἡ παραγραφὴ συνεπληρώθη, ἂν ἡ πρὸς τὴν δίκην νομιμοποίησις ὑφίσταται ἢ μή· διότι ἂν μία τις τῶν ἐνστάσεων αὐτῶν φανῇ βάσιμος, ὁ ἐναγόμενος ἀπαλλάττεται, ὅσον νόμιμος καὶ ἂν ἦναι ἡ ἀπαίτησις ὡς πρὸς τὴν οὐσίαν της.

Ἤδη ὑπὸ τὴν ἔποψιν τῆς ἁρμοδιότητος ἐξεταζόμεναι ἀποκλειστικῶς

---

(37) Βλ. καὶ τὴν ἐν τῷ Εὑρ. λέξιν ἔνστασις. καὶ τὰ ἄρθρα 551 καὶ ἑπ. τῆς πολ. δικονομίας μας.

αἱ ἐνστάσεις αὗται, αἱ μὲν δύο πρῶται δὲν δύνανται ἀναντιῤῥήτως νὰ μεταβάλωσι παντάπασιν τὴν τοῦ δικαστηρίου ἁρμοδιότητα, διότι ἡ ἀξία τοῦ ἐπιδίκου ἀντικειμένου οὐδόλως αὐξάνει. Ἡ τρίτη ὅμως, ἥτις ἐπίσης, ὡς αἱ δύο πρῶται, ἀφίνει ἄθικτον τὴν οὐσίαν τῆς ὑποθέσεως (38), δύναται νὰ δώσῃ χώραν εἰς πολλὰς δυσκολίας. Τῷ ὄντι ἡ ἰδιότης, ὑπὸ τὴν ὁποίαν ὁ ἐνάγων παρίσταται, ἢ τὴν ὁποίαν ἀποδίδει εἰς τὸν ἐναγόμενον, ὡς τὴν τοῦ κληρονόμου, τὴν τοῦ συνεταίρου(39), εἶναι ἐκ τῆς φύσεώς της πρᾶγμα ἀπροσδιορίστου ἀξίας, καὶ ἐκ πρώτης ἀφετηρίας ἠδύνατό τις νὰ εἴπῃ ὅτι, ὁσάκις προτείνεται ἡ ἔνστασις αὕτη, καὶ μάλιστα παρεμπιπτόντως, τὸ δικαστήριον θέλει δικάσει ἐκκλητῶς, καίτοι τοῦ ἐπιδίκου ἀντικειμένου ὄντος τοιαύτης ἀξίας, ὥστε νὰ ὑπάγηται εἰς τὴν ἀνέκκλητον ἁρμοδιότητα. (Βλ. ἀνωτ. σελ. 43).

Ἐπὶ τῆς ἀρχαίας νομολογίας τὸ ζήτημα αὐτὸ διεῖλε τὰς τῶν νομομαθῶν γνώμας, καὶ ὁ Jousse ἐπιμαρτυρεῖ, ὅτι ἐπὶ τῶν ἡμερῶν του ἦτο γενικῶς παραδεδεγμένον, ὅτι τὸ δικαστήριον, ὅπερ ἦτον ἁρμόδιον νὰ δικάσῃ ἀνεκκλήτως ἐπὶ τῆς οὐσίας τῆς ὑποθέσεως, ἦτον ἁρμόδιον ἐπίσης νὰ δικάσῃ ἀνεκκλήτως καὶ ἐφ' ὅλων τῶν τοιούτων ἐνστάσεων τῶν παρεμπιπτόντως προτεινομένων, καὶ ἰδίως περὶ τῶν προμνημονευθεισῶν (41).

Εἶναι ἀληθὲς, ὅτι τὸ διάταγμα τοῦ αὐγούστου τοῦ 1777 διέταττε, διὰ τοῦ 10 ἄρθρου του, ὅτι τὰ πρωτοδικεῖα δὲν θέλουσι δικάζει πλέον ἀνεκκλήτως ἐπὶ ἀπαιτήσεων, κατὰ τὴν συζήτησιν τῶν ὁποίων προτείνονται τοιαῦται ἐνστάσεις. Ἡ νομολογία ὅμως, ἥτις καθιερώθη ἐπὶ τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου τοῦ 1790, ἔδωκε τὴν προτίμησιν εἰς τὸ τοῦ 1551 διάταγμα. Τὸ δὲ ἀκυρωτικὸν, ὡς καὶ αἱ τῶν ἐφετείων ἀποφάσεις, εἶναι σύμφωνοι ὡς πρὸς τοῦτο.

Νοεῖται λοιπὸν καλῶς, ὅτι ὅταν τὸ ζήτημα περὶ τοῦ ἂν διάδικός τις ἔχῃ ἢ οὔ, τὴν ἰδιότητα τοῦ κληρονόμου, τοῦ συνεταίρου, τῆς ὑπὸ κοινοκτημοσύνην ὑπάνδρου γυναικὸς, τοῦ δωρεοδόχου, δὲν ἀναφέρεται εἰμὴ *παρεμπιπτόντως* καὶ ὡς μέσον ὑπερασπίσεως κατὰ τῆς ἀγωγῆς, ἡ ἀπόφασις, ἥτις θέλει ἐκδοθῇ ἐπὶ τῆς οὐσίας τῆς ὑποθέσεως, θέλει εἶσθαι ἀνέκκλητος, ὁσάκις τὸ ἀντικείμενον τῆς

---

(38) Ἄρθρον 426 τῆς Πολ. γαλλ. Δικονομίας

(39) Τὸ αὐτὸ καὶ περὶ τῆς ἰδιότητος τῆς ὑπὸ κοινοκτημοσύνην διατελούσης ὑπάνδρου γυναικός.

(41) Comment. sur l'édit. part. 1, chap. 1, page 193 καὶ ἑπ, ὅπου ὁ συγγραφεὺς διαπραγματεύεται περὶ τοῦ προκειμένου ζητήματος μετὰ μεγίστης ἐκτάσεως καὶ ἀκριβείας.

ἀγωγῆς δὲν ὑπερβαίνῃ τὰ τοῦ πρώτου καὶ τελευταίου βαθμοῦ τῆς δικαιοδοσίας ὅρια (42).

Πλὴν ἂν ἀφ' ἑνὸς ἡ γνώμη αὕτη ἦναι γενικῶς παραδεδεγμένη, ὀφείλομεν ἀφ' ἑτέρου νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι ἡ ἀπόφασις, ἥτις ἤθελεν ἐκδοθῆ ἀνέκκλητος ἐπὶ τῆς οὐσίας τῆς ὑποθέσεως, δὲν δύναται νὰ ὠφελήσῃ τρίτους, οἵτινες δὲν ἔλαβον μέρος εἰς τὴν δίκην ἐκείνην, ὡς πρὸς τὴν διὰ τῆς ἀποφάσεως ἀποδιδομένην θατέρῳ τῶν διαδίκων ἰδιότητα· διότι ἂν ἡ ἰδιότης ἀπεδίδετο γενικῶς ὡς πρὸς ὅλα τὰ πρόσωπα, ἅτινα δὲν ἦσαν διάδικοι, ἤθελαν ἐπιβάλλεσθαι εἰς τὸν κληρονόμον, εἰς τὸν συνεταῖρον, εἰς τὴν σύζυγον, εἰς τὸν δωροδόχον, ὑποχρεώσεις ἄπειροι. Πᾶσα ὡς πρὸς τοῦτο ἐναντία γνώμη ἤθελεν ἔχει τὴν ἐσφαλμένην ἑξῆς συνέπειαν, τουτέστι νὰ παραδεχθῶμεν, ὅτι ὁ εἰρηνοδίκης, ἐπιλαβόμενος ὑποθέσεώς τινος περὶ πληρωμῆς 40 δραχ., ἠδύνατο κυριαρχικῶς καὶ ἀμετατρέπτως ν' ἀποδώσῃ εἴς τινα τὴν τοῦ κληρονόμου ἰδιότητα ὡς πρὸς πάντας ἐν γένει τοὺς τῆς κληρονομίας πιστωτὰς, καὶ οὕτω νὰ προετοιμάσῃ τὴν καταστροφὴν αὐτοῦ, ὅπερ ἀντίκειται εἰς τὰς ἤδη παραδεδεγμένας ὑγιεῖς ἀρχὰς τῆς ἐπιστήμης.

Ἐν τούτοις μέχρι τῆς σήμερον διαφιλονεικεῖται τὸ ζήτημα περὶ τοῦ τίνα δύναται νὰ ὠφελήσῃ ἡ ἀπόφασις, ἥτις ἀπέδωκεν εἴς τινα τὴν τοῦ κληρονόμου ἰδιότητα. Οἱ μὲν, ὁρμώμενοι ἀπὸ τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 800 τοῦ γαλλ. Πολ. Κώδ. καὶ 174 τῆς γαλλ. Πολιτικῆς Δικονομίας, φρονοῦν ὅτι αἱ τῆς ἀποφάσεως συνέπειαι ἐπεκτείνονται οὐ μόνον εἰς τοὺς διαδίκους, ἀλλ' εἰς πάντα, καί τοι μὴ λαβόντα μέρος εἰς τὴν δίκην ἐκείνην· ἡ λύσις αὕτη, λέγουσιν οἱ οὕτω φρονοῦντες, εἶναι ἡ ἀναγκαία συνέπεια τοῦ *ἀδιαιρέτου*, ὅπερ ἐνυπάρχει εἰς τὴν τοῦ *κληρονόμου ἰδιότητα*.

Οἱ δὲ, ἀπ' ἐναντίας, ἐπικαλοῦνται τὰς γενικὰς περὶ δεδικασμένου ἀρχὰς τοῦ δικαίου, καθιερωμένας εἰς τοὺς Πανδέκτας καὶ ἀναγνωριζομένας ἀπὸ τὸν Πολ. Κώδηκα. Εἰς τοὺς νόμους τῶν Πανδεκτῶν ὁ νομοδιδάσκαλος Παῦλος ἀναφέρει· « *cum quaeritur, haec* » *exceptio* (*rei judicatae*) *noceat, nec ne? inspiciendum* » *est an idem corpus sit* » ὁ δὲ Οὐλπιανὸς προστίθησι « *quantitas eadem, idem jus.* » Πρὸς τούτοις ὁ Παῦλος ἀναφέρει· « *et an eadem causa petendi et eadem conditio persona*- » *rum, QUAE NISI OMNIA CONCURANT, ALIA*

(42) Βλ. τὰ ἐν τῷ Κύρ. τόμῳ πρώτῳ, σελ. 295, ἐκτεθέντα ἤδη.

» *RES EST* (43). Εἶναι δὲ γνωστὴ ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 274 τῆς Πολ. Δικονομίας.

Δυνάμει τῶν κειμένων αὐτῶν οἱ τῆς δευτέρας γνώμης ὀπαδοὶ ἐντόνως κατεπολέμησαν τοὺς τῆς πρώτης γνώμης ὀπαδοὺς, καὶ περιώρισαν τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἀποφάσεως μόνον ὡς πρὸς τοὺς λαβόντας μέρος εἰς τὴν ἐφ' ἧς αὕτη ἐξεδόθη ὑπόθεσιν διαδίκους. Ἡ γνώμη αὕτη ἐνισχύεται ἔτι πλέον ἡμέρα τῇ ἡμέρᾳ, καὶ ἡ στατιστικὴ τῶν ἀποφάσεων τῶν ἐν Γαλλίᾳ ἐφετείων (44) καταδεικνυσιν ὅτι ἡ γαλλικὴ νομολογία ὁριστικῶς μέλλει νὰ παραδεχθῇ τὴν γνώμην ταύτην. Καὶ εὐλόγως, τὸ καθ' ἡμᾶς, θέλει πράξει τοῦτο. Συνδυάζοντες, λέγει ὁ Benek, τὰ κείμενα τῶν ἄρθρων 800—1351 τοῦ Πολ. Κώδηκος καὶ τοῦ 174 τῆς Πολ. Δικονομ., δὲν δυσκολευόμεθα νὰ προτιμήσωμεν τὴν σαφῆ διάταξιν τοῦ ἄρθρου 1351, ὡς *εἰδικῶς* πραγματευομένου περὶ τῆς προκειμένης ὕλης, καὶ μὴ καθιεροῦντος εἰς τὸ δίκαιον νεωτερισμόν τινα, διότι ἁπλῶς ὑποστηρίζει τὰς ἀρχὰς τοῦ ῥωμαϊκοῦ δικαίου καὶ τὰς βάσεις τῆς ἀρχαίας ἡμῶν νομολογίας. Καὶ πῶς νὰ πιστεύσωμεν ὅτι εἰς μίαν διάταξιν τῆς Πολ. Δικονομίας (ἄ.θ 174), ἥτις ἄλλως τε ἐπαναλαμβάνει ἁπλῶς κατὰ γράμμα τὸ κείμενον τοῦ ἄρθρου 800, ὁ νομοθέτης ἤθελε νὰ καταστρέψῃ τὰς γενικὰς ἀρχὰς, τὰς ὁποίας ἔθετο εἰς τὸν Πολιτικὸν Κώδηκα;

Τὸ ἄρθρον 800 τίθησιν εἰς τὴν αὐτὴν τάξιν τὴν ἰδιότητα τοῦ κληρονόμου τὴν ἀποδιδομένην αὐτῷ ὡς ἐκ τινος κληρονομικῆς πράξεως, καὶ τὴν ἰδιότητα ἐκείνην, ἥτις τῷ ἀνεγνωρίσθη ὡς κληρονόμῳ διά τινος ἀποφάσεως· καὶ τοῦτο εἶναι ὀρθόν. Δὲν ὑπάρχει ὅμως κανὼν, καθ' ὃν πρέπει νὰ νοῇ τις τὰς τοῦ νόμου ἐκφράσεις *secundum subjectam materiam*; καὶ δὲν πρέπει νὰ συμπεράνωμεν ἐντεῦθεν, ὅτι ὁ νομοθέτης ὁμιλῶν εἰς τὸ αὐτὸ ἄρθρον περὶ τῆς τοῦ δεδικασμένου ἰσχύος, δὲν ἐσκόπει ν' ἀπομακρυνθῇ ἀπὸ τὰς περὶ δεδικασμένου ἀντικειμένου γενικὰς ἀρχάς;

Ἀφ' ἑτέρου εἶναι σύμφωνον μὲ τὸν ὀρθὸν λόγον τὸ νὰ θεωρήσωμεν τὰς δηλούσας ῥητὴν ἢ σιωπηρὰν ἀποδοχὴν τῆς κληρονομίας πράξεις τοῦ κληρονόμου, ὡς ἐχούσας τὴν αὐτὴν νομικὴν ἰσχὺν καὶ βαρύτητα, οἵαν αἱ δικαστικαὶ ἀποφάσεις; ὅταν ὁ ἐπίδοξος κληρονόμος, ἐλεύθερος τοῦ ν' ἀποδεχθῇ ἢ ἀποποιηθῇ τὴν κληρονομίαν, ἢ νὰ τὴν ἀποδεχθῇ μὲ τὴν ἐξ ἀπογραφῆς ὠφέλειαν, ἀναλαμβάνῃ ῥητῶς τὴν τοῦ

(43) Lois 12, 13, 14 ff. de except. rei judicatae.—Βλ. καὶ ἀνωτ. σ. 42 κ. ἑπ.

(44) Τὴν στατιστικὴν αὐτὴν εὑρίσκει τις εἰς τὴν τοῦ Σιρέϋ συλλογὴν 1838 2° note de la page 525.

ἁπλοῦ κληρονόμου ἰδιότητα διὰ συνήθους τινὸς πράξεως, ἥτις ἀναγκαίως ὑπονοεῖ τὸν τῆς ἀποδοχῆς σκοπὸν (ἄρθ. 778 Πολ. Κ.), ἐνεργεῖ ἑκουσίως· ὑποτίθεται ὅτι ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν προηγουμένως ὅλας τὰς τῆς ἀποδοχῆς συνεπείας, καὶ οὕτως ἐξετίμησε τὸ βάρος τοῦ φορτίου, ὅπερ τῷ ἐπιβάλλει ἡ ἰδιότης, μὲ ἥν τινα ἔρχεται νὰ περιβληθῇ. Δὲν εἶναι ὅμως τὸ αὐτὸ πλέον, ὅταν, ἐναντίον τῶν προτάσεών του, ἓν δικαστήριον τῷ ἐπέβαλε παρὰ τὴν θέλησίν του τὴν ἰδιότητα ταύτην, ἥν τινα ὑπεχρεώθη ν' ἀναδεχθῇ. Εἶτα δὲ, τί ἄλλο εἶναι ἡ ἰσχὺς αὐτῆς τῆς ἰδίας ἀποφάσεως παρὰ ἓν νόμιμον τεκμήριον (ἄρθρον 273 τῆς πολιτ. δικ.), συγχωρούμενον ὑπὲρ συμφέροντος καθαρῶς κοινωνικοῦ, τεκμήριον οὐσιωδῶς ἐπισφαλὲς, θεωρούμενον ὑπὸ τὴν ἔποψιν τῆς ἀνθρωπίνου φύσεως, καὶ τὸ ὁποῖον, θεωρούμενον ὑπὸ νομικὴν ἔποψιν, πρέπει νὰ περισταλῇ αὐστηρῶς εἰς τὰ στενὰ αὐτοῦ ὅρια; Μεταξὺ ἄρα τῆς ἐλευθέρας, ἑκουσίας καὶ αὐτομάτου πράξεως, ἐξ ἧς τεκμαίρεται ἡ τοῦ κληρονόμου ἰδιότης, καὶ τῆς δικαστικῆς ἀποφάσεως, ἥτις ἐπιβάλλει τὴν ἰδιότητα αὐτὴν, ὑπάρχει τοσαύτη διαφορὰ, ὅση μεταξὺ τοῦ πραγματικῶς ὑπάρχοντος καὶ τοῦ ὑποθετικῶς ὑπάρχοντος, ὅση μεταξὺ συνομολογηθείσης ὑποχρεώσεως καὶ ἐκείνης, ἥτις ἐπεβλήθη.

Ἐν συνελόντι, ἀναγνωρίζομεν ὅτι ἡ νομολογία, ἐπικυροῦσα ὁριστικῶς τὴν ἀρχὴν τῆς ἐπεκτάσεως τῆς ἐπὶ τῆς οὐσίας ἁρμοδιότητος εἰς τὴν ἁρμοδιότητα ἐπὶ τῆς παρεμπιπτόντως διαφιλονεικηθείσης ἰδιότητος τοῦ κληρονόμου, ὑπονοουμένως παρεδέχθη ὅτι ἡ ἀπόφασις θέλει ἐπιβάλει τὴν ἰδιότητα ταύτην εἰς μόνους τοὺς λαβόντας μέρος εἰς τὴν δίκην. Αἱ δύο διδασκαλίαι ἑνοῦνται διὰ στενῆς πρὸς ἄλληλας ἀναφορᾶς, ἢ μᾶλλον ἐπερείδονται εἰς τὴν αὐτὴν βάσιν (45).

Καὶ δὲν πρέπει νὰ παραδεχθῶμεν μόνον ὅτι ἡ περὶ τῆς ἰδιό-

---

(45) Ὁ ἐπὶ τῆς κυρίας δίκης δικαστὴς εἶναι ἁρμόδιος καὶ εἰς τὰ παρεμπίπτοντα ζητήματα, τὰ ὁποῖα εἶναι παρακολουθήματα ἐκείνης. Ὁ δικαστὴς λοιπὸν τῆς οὐσίας κρίνει περὶ ὅλων τῶν ἐνστάσεων, ὅσαι δὲν ἐξαιροῦνται τῆς δικαιοδοσίας του ἕνεκα τοῦ ἀντικειμένου τῆς διαφορᾶς· ὑπάρχουσιν ὅμως καὶ ἄλλαι τινὲς ἐξαιρέσεις ὡς πρὸς τὰ ἔκτακτα δικαστήρια· π. χ. τὰ ἐμποροδικεῖα δὲν δικάζουσι περὶ γνησιότητος· οἱ εἰρηνοδίκαι δὲ, μολονότι δὲν δικάζουν περὶ ἀντικειμένων ἀορίστου ἀξίας, δικάζουσι περὶ παρεμπιπτόντων τοιαύτης φύσεως ζητημάτων, π. χ. περὶ τοῦ δικαιώματος τῆς παραστάσεως, περὶ προσωπικῆς καταστάσεως, περὶ ἐξαιρέσεως μαρτύρων κτλ., ὅταν τὸ κύριον ἀντικείμενον ὑπάγηται εἰς τὴν ἁρμοδιότητά των. Τὰ ζητήματα δὲ ταῦτα λύονται σχετικῶς πρὸς τὴν δικαζομένην ὑπόθεσιν, καὶ τοῦ κανόνος τούτου ἐξαιροῦνται αἱ περὶ ἁρμοδιότητος ἀποφάσεις, αἵτινες ἐκκαλοῦνται (ὅρα τὴν ἑλληνικὴν νομολογίαν ἀνωτ. σελ. 8 (§ 143) καὶ σελ. 13 (§ 270), ὡς καὶ τὴν ἐν τῷ Εὑρετ. λέξιν Ἁ ρ μ ο δ ι ό τ η ς ε ἰ ρ η ν ο δ ι κ ῶ ν).

τητος τοῦ κληρονόμου διαλαμβάνουσα ἀπόφασις δὲν δύναται νὰ ὠφελήσῃ τρίτους, οἵτινες εἰς αὐτὴν δὲν ἀναφέρονται, ἀλλὰ πρὸς τούτοις, διὰ νὰ ἐξαντλήσωμεν ἁπάσας τῶν ὑγιῶν ἀρχῶν τὰς συνεπείας, πρέπει νὰ ἀναγνωρίσωμεν, ὅτι καὶ ὡς πρὸς τοὺς διαδίκους ἀκόμη αὐτοὺς ἡ προδικαστικὴ αὕτη ἀπόφασις δέν ἔχει τὴν τοῦ δεδικασμένου ἰσχὺν παρὰ μόνον ὡς πρὸς τὸ ἀντικείμενον τῆς ἀποφάσεως αὐτῆς.—Διὰ τί δὲ τοῦτο; Τὸν λόγον σαφῶς ἐκτεθειμένον εὑρίσκομεν εἰς μίαν διάταξιν τῶν αὐτοκρατόρων Σεβήρου καὶ Ἀντωνίνου, λέγουσαν· « *Adite praesidem provinciae, et ruptum*
» *esse testamentum Fabii praesentis, agnatione filii docete:*
» *nequem enim notionem ejus impedit, quod status quae-*
» *stio in cognitionem vertitur, et si, super status causa*
» *cognoscere non possit: pertinet enim ad officium ju-*
» *dicis, qui de haereditate cognoscit, universam inciden-*
» *tem quaestionem, quae in judicium devocatur exami-*
» *nare*: QUONIAM NON DE EA, SED DE HAEREDITATE
» PRONUNCIAT (46). » Αὗται αἱ τελευταῖαι ἐκφράσεις πρέπει νὰ σταθμισθῶσιν ἀρκούντως, ὡς καὶ ἡ ἰσχὺς τῆς διατάξεως αὐτῆς, ἔργον δύο αὐτοκρατόρων, ἐπὶ τῆς αὐτοκρατορίας τῶν ὁποίων τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον ἦτον εἰς τὴν ἀκμαίαν του κατάστασιν, καὶ τῶν ὁποίων αἱ διατάξεις δὲν ἀπᾴδουσι τοῖς ἔργοις τῶν πλέον σοφῶν νομοδιδασκάλων.

Ἡ αὐτὴ ἀρχὴ καθιεροῦται ἐν πολλοῖς τῶν Πανδεκτῶν τεμαχίοις (47). Τούτων τὴν ἔννοιαν ὁ Jousse ἀναφέρει κατὰ τὸν ἑξῆς τρόπον (48)· « Ἐν γένει, ὁσάκις προδικαστικὰ ζητήματα δὲν συζητοῦνται
» χωριστὰ ἀπὸ τὸ κύριον ζήτημα τὸ ἀφορῶν τὴν οὐσίαν, ὁ δικαστὴς
» δύναται ν' ἀποφανθῇ καὶ περὶ τοῦ μὲν καὶ περὶ τοῦ δὲ διὰ μιᾶς
» καὶ τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως, καὶ οὐδὲν κωλύει ὥστε μετὰ τὴν
» ὁριστικὴν ἀπόφασιν νὰ λύσῃ τις χωριστὰ τὸ προδικαστικὸν
» ζήτημα. Τῷ ὄντι, τὸ διὰ τῆς ὁριστικῆς ἀποφάσεως ἀποφασισθὲν
» δὲν ἀπέβλεπε τὸ προδικαστικὸν ζήτημα.

« Οὕτως, ὅταν υἱός τις ἐνάγῃ τοὺς κληρονόμους τοῦ πατρός του
» περὶ διατροφῆς, οἱ δὲ κληρονόμοι οὗτοι διϊσχυρίζονται ὅτι ὁ
» ἐνάγων δὲν εἶναι υἱὸς ἐκείνου, τοῦ ὁποίου αὐτοὶ εἰσὶ κληρονόμοι,
» ἐὰν ὁ δικαστὴς, διὰ μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως, ἀποφασίσῃ

---

(46) Const. 1 cod. de ord. judiciorum.
(47) Loi 8. § 9 et § 18, ff. de agnoscend. ut alend. liberis.—Loi pénult ff. de his qui sui vel alieni juris sunt.
(48) Commentaire sur l'edit, pag. 198, et suivantes.

» περὶ τῆς ζητουμένης διατροφῆς, καὶ καταδικάσῃ τοὺς κληρο-
» νόμους εἰς τὸ νὰ τὴν παράσχωσι τῷ ἐνάγοντι, αὕτη ἡ ἀπόφασις
» δὲν δύναται νὰ ἐπηρεάσῃ παντάπασι τὸ ζήτημα, ἄν, δηλαδή,
» ὁ ἐνάγων οὕτος ἦναι ἢ μὴ υἱὸς τοῦ ἀποθανόντος, διότι ἡ ἀπό-
» φασις δὲν διαλαμβάνει τι ἰδίως περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου,
» ἀλλ'ἁπλῶς καταδικάζει τοὺς κληρονόμους εἰς τὸ νὰ παράσχωσι
» τὰ πρὸς διατροφὴν πρὸς τὸν υἱόν. »

Πρέπει δὲ νὰ μὴ συγχέωμεν ποτὲ τὸ *κύριον ἀντικείμενον* τῆς ἀγωγῆς ἢ τῆς ἀποφάσεως μὲ τὰς *ἀπαιτήσεις* καὶ τὰς *ἐνστάσεις*, τὰς προτεινομένας παρεμπιπτόντως εἰς τὴν ἀγωγὴν καὶ μηδόλως ἐπηρεαζούσας τὴν ἀξίαν αὐτῆς. Τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ δικαστοῦ προσδιορίζει μόνον τὸ κύριον ἀντικείμενον, τὰ δὲ τῆς ὑπερασπίσεως μέσα καὶ αἱ παρακολουθοῦσαι ἢ παρεμπιπτόντως καθυποβαλλόμεναι ἐνστάσεις, δὲν ἔχουσιν ὡς πρὸς τοῦτο οὐδεμίαν ἐπιῤῥοὴν διὰ τοὺς προεκτεθέντας ἤδη λόγους (Βλ. τὴν τοῦ Ἀρ. Π. ἀπ. 212 τοῦ 1848).

Ἐντεῦθεν ἕπεται ὅτι, ἐὰν ἀντὶ νὰ ἦναι παρεμπίπτουσαι ἢ ἐπιβοηθητικαὶ αἱ ἀντιῤῥήσεις καὶ ἐνστάσεις, περὶ ὧν ὁ λόγος, ἀποτελοῦν τὸ *κύριον καὶ ἄμεσον* ἀντικείμενον τῆς δίκης, πρέπει νὰ κανονίζωνται κατ'ἄλλας ἀρχάς, τὸ δὲ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει δικαστήριον δικάζει ἐκκλητῶς, διότι αἱ ἰδιότητες τοῦ κληρονόμου, τοῦ συνεταίρου, τῆς χήρας τῆς ὑπὸ κοινοκτημοσύνην διατελεσάσης, τοῦ δωρεοδόχου, εἶναι ὡς ἐκ τῆς φύσεώς των ἀξίας ἀπροσδιορίστου (49).

Ἡ προεκτεθεῖσα δὲ διδασκαλία δὲν ἐφαρμόζεται ἀποκλειστικῶς μόνον εἰς τὰ εἴδη αὐτὰ τῶν προδικαστικῶν ἀντιῤῥήσεων καὶ ἐνστάσεων, ἀλλ'εἶναι κοινὴ εἰς ὅλα τὰ τῆς ὑπερασπίσεως μέσα τὰ προτεινόμενα παρὰ τοῦ ἐνάγοντος ἢ τοῦ ἐναγομένου πρὸς ὑποστήριξιν τῶν ἀμοιβαίων διϊσχυρισμῶν των (50). Τὸ ἐφετεῖον τῆς Τουλούζης ἐφήρμοσεν ἀκριβέστατα τὴν ἀρχὴν ταύτην τῇ 21 μαρτίου καὶ 3 δεκεμβρίου 1829, ἀποφανθέν, διὰ μὲν τῆς πρώτης ἀποφάσεώς του, ὅτι ἡ ἀπόφασις ἡ ἐκδοθεῖσα ἐπί τινος ἀνακοπῆς κατά τινος κατασχέσεως, ἐνεργηθείσης διὰ ποσότητα μικροτέραν τῶν 1,000 φράγκων, εἶναι ἀνέκκλητος καὶ τότε ἔτι, ὅταν πρὸς ὑποστήριξιν τῆς κατασχέσεως ἢ πρὸς ἀνατροπὴν αὐτῆς ἐπεκαλέσθη τις

---

(49) Dalloz, recueil général, *degré de jurid.* page 663.—Merlin, répertoire de jurisprudence, v° dernier ressort. Ὁ νομοδιδάσκαλος οὗτος εἰς ὑποστήριξιν τῆς γνώμης του ἀπομνημονεύει καὶ τεμαχίου τινὸς μιᾶς ἐπιστολῆς τοῦ Δαγκεσῶ, χρονολογουμένης τῇ 26 μαΐου 1731.

(50) Cour de Cassation, 25 avril 1827.—Sirey 28, 1, 183.

πράξεις καὶ τίτλους, ὧν τινων τὸ ἀντικείμενον ἦτο μεγαλείτερον τῆς ῥηθείσης ποσότητος· διὰ δὲ τῆς δευτέρας ἀποφάσεώς του, ὅτι πρέπει νὰ θεωρήσωμεν ὡς ἀνέκκλητον τὴν ἀπόφασιν, ἥτις ἀπηγγέλθη ἐπί τινος διαφορᾶς ἀξίας κατωτέρας τῶν 1000 φρ., ἂν καὶ τὸ δικαστήριον ἐπρόκειτο νὰ ἀποφανθῇ *περὶ τῆς ἰσχύος χωρισμοῦ τινὸς κτημάτων*, προταθείσης παρεμπιπτόντως, καὶ τὸ ἀποφανθὲν ἦτον ἡ συνέπεια τῆς λύσεως αὐτοῦ τοῦ ζητήματος περὶ τοῦ χωρισμοῦ τῶν κτημάτων (51). Ἐν τούτοις τὸ ἐφετεῖον τῆς Γρενόβλης φαίνεται, ὅτι παρεγνώρισε τὴν προκειμένην γνώμην, διότι ἀπεφάνθη, τῇ 8 μαρτ. 1837, ὅτι ἡ ἰσχὺς ἑνὸς ἐνυπογράφου ἀγράφου χάρτου (d'un blanc-seing), προταθεῖσα κατὰ τοῦ ἐναγομένου, παρεμπιπτόντως, εἰς τὴν κατ' αὐτοῦ κινηθεῖσαν ἀγωγὴν, εἶναι ὡς ἐκ τῆς φύσεώς της ἀντικείμενον ἀπροσδιορίστου ἀξίας, καὶ δὲν δύναται ὡς ἐκ τούτου νὰ δικασθῇ ἀνεκκλήτως, ἂν καὶ τὸ τῆς ἀγωγῆς ἀντικείμενον ἦναι ἀξίας ἐλάττονος τῆς ποσότητος τῆς ἀνεκκλήτου δικαιοδοσίας.

Η ἀπόφασις αὕτη μᾶς φαίνεται ἀντιβαίνουσα εἰς τὰς ὑγιεῖς ἀρχάς·

Ἀναμφιβόλως, οἱ πρωτοδίκαι, ἐκτιμῶντες τὴν τοῦ ἐνυπογράφου ἀγράφου χάρτου ἰσχὺν, ἐδίκασαν περὶ ἀντικειμένου ἀπροσδιορίστου ἀξίας. Ὡς πρὸς τοῦτο τὸ ἐφετεῖον ὀρθῶς ἐσκέφθη· θεωρῆσαν ὅμως τῆς σκέψεως ταύτης συνέπειαν τὴν τῆς ἐφέσεως παραδοχὴν, παρεβίασε τὴν γενικῶς παραδεδεγμένην γνώμην. Αἱ ἐνστάσεις, αἱ πορίζόμεναι ὡς ἐκ τοῦ περιστατικοῦ ὅτι εἶναί τις ἢ δὲν εἶναι κληρονόμος, συνεταῖρος, σύζυγος κοινοκτήμων, εἶναι ἐπίσης ἀξίας ἀπεριορίστου, καὶ μολοντοῦτο εἴδομεν ὅτι αὗται, προτεινόμεναι παρεμπιπτόντως καὶ ἐπιβοηθητικῶς, ἐκδικάζονται ἀνεκκλήτως. Τὸ περὶ ἐγκύρου ἢ ἀκύρου χωρισμοῦ τινὸς κτημάτων ζήτημα ἐπίσης εἶναι ἀπροσδιορίστου ἀξίας, καὶ μολοντοῦτο τὸ ἐφετεῖον τῆς Τουλούζης ἀπεφάνθη, ὡς εἴδομεν ἤδη, ὅτι τὸ πρωτοδικεῖον ἀπεφάσισεν ἀνεκκλήτως, διότι τὸ ἐπίδικον ἀντικείμενον δὲν ὑπερέβαινε τοὺς ὅρους τῆς ἀνεκκλήτου δικαιοδοσίας.

Η ἀπόφασις τότε μόνον ἤθελεν εἶσθαι ὀρθὴ, ἐὰν ἡ ἰσχὺς τοῦ ἐνυπογράφου ἀγράφου χάρτου ὡς συνυποσχετικοῦ ἀπετέλει τὸ *κύριον* ἀντικείμενον τῆς δίκης· ἐὰν ὁ ἐνάγων ἐνῆγεν ἀπ' εὐθείας τὸν ἐναγόμενον ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου διὰ νὰ δηλώσῃ ὅτι ὁ ἐνυπόγραφος

(51) Mémorial de jurisprudence le M. Tajan, tome 19, page 23—20, page 128.

οὗτος ἄγραφος χάρτης ἴσχυεν ὡς συνυποσχετικὸν, καὶ οἱ διαιτηταὶ ἀπεφάσιζαν κατὰ συνέπειαν τούτου· ἢ ἐπίσης, ἐὰν ὁ ἐνάγων ἐνῆγε τὸν ἀντίδικόν του διὰ νὰ δηλώσῃ ὅτι ὁ χάρτης αὐτὸς δὲν ἴσχυεν ὡς συνυποσχετικόν.

§ 56 2.) *Περὶ τῶν ἐνστάσεων ἢ ἐκείνων τῆς ὑπερασπίσεως τῶν μέσων, ἅτινα τείνουσιν εἰς τὸ ν'ἀποῤῥιφθῇ ἡ κατὰ τοῦ ἐναγομένου ἀγωγὴ, ἀποσβέννοντα ἢ καταστρέφοντα τὴν βάσιν τῆς ἀγωγῆς.*

Εἴδομεν ὅτι αἱ ἐνστάσεις ἢ τὰ τῆς ὑπερασπίσεως μέσα, ἅ τινα σκοποῦσι τὴν μὴ ἐπέμβασιν εἰς τὴν ἐξέτασιν τῆς οὐσίας, δὲν ἔχουσιν ἐπιῤῥοὴν ὡς πρὸς τὴν ἁρμοδιότητα, διότι ἀφοῦ ἀφ' ἑνὸς ἡ οὐσία τῆς ὑποθέσεως μένει ἄθικτος, καὶ ἀφ' ἑτέρου ἡ ἐκδιδομένη ἀπόφασις δὲν παράγει τὴν τοῦ δεδικασμένου ἔνστασιν μήτε ὡς πρὸς τρίτους, μήτε ὡς πρὸς τοὺς κυρίως διαδίκους (ἐκτὸς ἂν αὐτὸ τοῦτο ἀπετέλει τὸ κύριον ἀντικείμενον τῆς δίκης), ἡ ἀξία τοῦ ἐπιδίκου ἀντικειμένου δὲν δύναται, φυσικῷ τῷ λόγῳ, ν'αὐξηθῇ. Ἄλλως ὅμως ἔχει τὸ πρᾶγμα ὡς πρὸς τὰς ἐνστάσεις ἐκείνας, αἵτινες ἀφορῶσι τὴν οὐσίαν αὐτὴν τῆς ὑποθέσεως, *ὁσάκις ὡς ἐκ τῆς φύσεως αὐτῶν ἡ ἀρχικὴ ἀξία τοῦ ἐπιδίκου ἀντικειμένου εὑρίσκεται ηὐξημένη.*

Σ' ἐνάγω π. χ. αἰτῶν νὰ μοὶ πληρώσῃς ποσόν τι χρηματικὸν, ὅπερ μοὶ καθυστερεῖς ἔκ τινος προσόδου (rente), τὴν ὁποίαν συνωμολόγησάς μοι, καὶ τὸ ζητούμενον αὐτὸ ποσὸν δὲν ὑπερβαίνει τὴν ἀνέκκλητον ἁρμοδιότητα τοῦ δικαστηρίου· σὺ διατείνεσαι ὅτι ἐξώφλησας τὸ ποσὸν αὐτὸ διὰ συμψηφισμοῦ ἢ ἄλλως πως, δὲν ἀμφισβητεῖς δὲ παντάπασιν τὴν ὕπαρξιν τῆς προσόδου· ἡ ἀπόφασις, ἡ ὁποία θέλει ἐκδοθῇ ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως αὐτῆς, θέλει εἶσθαι ἀνέκκλητος, διότι ἡ ἀξία τοῦ ἐπιδίκου ἀντικειμένου περιορίζεται εἰς τὸ καθυστεροῦν ποσὸν τῆς προσόδου. — Σὺ ὅμως, καθ' ὑπόθεσιν, προβαίνεις μακρύτερα, καὶ δὲν περιορίζεσαι εἰς τὸ νὰ διαφιλονεικήσῃς μόνον τὸ ζητούμενον ποσὸν, ἀλλ' ἐνιστάμενος διϊσχυρίζεσαι ὅτι ἡ ὅλη πρόσοδος δὲν ὑφίσταται, ἢ ὅτι τὸ δικαίωμα παρεγράφη· τότε τὸ ἐπίδικον ἀντικείμενον αὐξάνει, διότι δὲν πρόκειται πλέον νὰ μάθωμεν, ἂν μοὶ ὀφείλῃς τὸ καθυστεροῦν ποσὸν τῆς προσόδου, ἀλλ' ἂν μοὶ ὀφείλῃς αὐτὴν ταύτην τὴν πρόσοδον. Ἡ ἔνστασις ἐπομένως δὲν εἶναι πλέον, ὡς ἐν τοῖς προηγουμένοις εἴδομεν, *ἐπιβοηθητικὴ ἢ παρεμπίπτουσα* ὡς πρὸς τὸ κύριον ἐπίδικον ἀντικείμενον, ἀλλ', ἀπ' ἐναντίας, στηρίζεται εἰς αὐτὸ τοῦτο τὸ ἀντικείμενον. Ὅθεν ἡ ἀπόφασις θέλει εἶσθαι τότε ἐφέσιμος *ἂν τὸ ζητούμενον καθυστεροῦν ποσὸν τῆς προσόδου ἑνούμενον μὲ τὸ*

ὁλικὸν κεφάλαιον, ὅπερ ἡ πρόσοδος προϋποτίθησιν, ἀποτελῇ ποσὸν, ὅπερ ὑπερβαίνει τὰ ὅρια τῆς τοῦ πρώτου βαθμοῦ δικαιοδοσίας (52).—Ὑπόθες π. χ. ὅτι πρόκειται περὶ καθυστεροῦντος ἐνιαυσίου χρεωλύτρου προσόδου ἐξ 75 φράγκων· ἡ ἀπόφασις ἔςαι ἐφέσιμος, ἂν σὺ ἀμφισβητῇς τὴν τῆς προσόδου ὕπαρξιν, διότι, ἑνουμένου τοῦ καθυςεροῦντος ἐνιαυσίου χρεωλύτρου μὲ τὸ κεφάλαιον, ὅπερ εἶναι 1500 φράγκων, τὸ ἐπίδικον ἀντικείμενον θέλει ἀναγκαίως ὑπερβῇ τὰ ὅρια τῆς ἐφεσίμου δικαιοδοσίας.

Προκειμένου περὶ τῆς τῶν προεκτεθεισῶν ἀρχῶν ἐφαρμογῆς εἰς τὰς ἐνοικιάσεις ἢ ἐκμισθώσεις κτημάτων, μεγίστη ἀνεφάνη διαφωνία μεταξὺ τῶν ἐφετείων καὶ τοῦ ἀκυρωτικοῦ.

Τῷ ὄντι· τὸ ἀκυρωτικὸν ἀπεφάσισε τὴν 15 φεβρουαρίου 1819 (53), ὅτι δὲν δύναταί τις νὰ ἐκκαλέσῃ μίαν ἀπόφασιν, ἥτις ἐξεδόθη ἐπὶ ἀγωγῆς περὶ ἀκυρώσεως ἢ διαλύσεως μισθώσεως συνομολογηθείσης ἐπὶ ἓξ ἔτη πρὸς ἑξήκοντα φράγκα κατ' ἔτος· τὴν δὲ 25 ἀπριλίου 1827 (54), ἀπὸ τὰς αὐτὰς πάντοτε ὁρμώμενον ἀρχὰς, ἀπεφάσισεν ὅτι ἡ ἀπόφασις, ἥτις ἐξεδόθη περὶ ὑπάρξεως μισθώσεως, συνομολογηθείσης δι' ἓν μόνον ἔτος ἐπὶ μισθώματι κατωτέρῳ τῶν 1000 φρ. (500 δρ. καθ' ἡμᾶς), εἶναι ἐπίσης ἀνέκκλητος.

Τὰ ἐφετεῖα, ἀπ' ἐναντίας, ἐκ συμφώνου ἀναγνωρίζουσι, καὶ μετὰ τὴν ἔκδοσιν μάλιστα αὐτῶν τῶν ἀποφάσεων, ὅτι αἱ περὶ διαλύσεως μισθώσεως ἀγωγαὶ πρέπει νὰ ἐκδικάζωνται ἐκκλητῶς, ἂν καὶ τὰ μισθώματα συγκεφαλαιούμενα δι' ὅλην τὴν τῆς μισθώσεως διάρκειαν δὲν ὑπερβαίνωσι τὰ 1000 φρ. (55) (500 δρ. παρ' ἡμῖν).

Ἡ ἀρχὴ, τὴν ὁποίαν τὰ ἐφετεῖα καθιέρωσαν μᾶς φαίνεται καθ' ὅλα αἱρετωτέρα τῆς τοῦ ἀκυρωτικοῦ νομολογίας. — Φέρε ἴδωμεν ἐν πρώτοις τὸ περὶ ἀμφισβητήσεως *αὐτῆς τῆς ὑπάρξεως* τῆς μισθώσεως.

Διατί ἡ περὶ ἀϊδίων προσόδων ἀπόφασις (ὅρα ἀνωτέρω σελ. 46.) εἶναι ἀνέκκλητος, ἐὰν τὸ τῆς προσόδου κεφάλαιον, ἑνούμενον μὲ τὰ καθυστεροῦντα ἐκφόρια, δὲν ὑπερβαίνῃ τοὺς ὅρους τῆς ἀνεκκλήτου δικαιοδοσίας; Διότι ὁ τῆς προσόδου ὀφειλέτης δύναται νὰ ἀπαλλαγῇ διὰ τῆς ἀποτίσεως τοῦ κεφα-

---

(52) Chauveau, dict. de procédure, v° dernier ressort.—Merlin, répert., v° dernier ressort, page, 447.

(53) Journal des Avoués, tome 19, p. 213.

(54) Journal des Avoués, tome 33, p. 120.

(55) Bourges, 6 septembre 1830, Journal des Avoués, t. 41, page 64.—Pau, 28 juillet 1834.—Sirey, 35, 2—38.

λαίου αὐτοῦ, ἐπειδὴ τὸ καταστατικὸν τῆς προσόδου συμβόλαιον δὲν καθιεροῖ μεταξὺ τῶν μερῶν παρὰ τὰς μεταξὺ πιστωτοῦ καὶ ὀφειλέτου ὑπαρχούσας συνήθως σχέσεις καὶ ὑποχρεώσεις. Ἀλλὰ τοῦτο δὲν συντρέχει καὶ ὡς πρὸς τὰς μισθώσεις καὶ ἐνοικιάσεις, διότι αὗται ἀποτελοῦσι συμβόλαιον ἀμφοτεροβαρές, ἐξ οὗ γεννῶνται μεταξὺ τῶν συμβαλλομένων ἀμοιβαῖαι ὑποχρεώσεις, ἀπὸ τὰς ὁποίας δὲν δύνανται ν'ἀπαλλαγῶσιν εἰμὴ ἀμοιβαίᾳ αὐτῶν συγκαταθέσει. —Ἓν παράδειγμα θέλει καταστήσει εὔληπτον τὴν διάκρισιν αὐτήν· Μ'ἐνάγεις πρὸς πληρωμὴν 120 φράγκων, ὀφειλομένων σοι λόγῳ καθυστερούντων δύο ἐτῶν ἐκφορίων μιᾶς αἰδίου προσόδου 60 φρ. κατ'ἔτος· ἀμφισβητῶ τὴν ὕπαρξιν τῆς προσόδου ὡς πρὸς τὸ κεφάλαιον, καὶ διϊσχυρίζομαι ὅτι ὁ τίτλος σου εἶναι ἄκυρος ἢ παραγεγραμμένον τὸ δικαίωμά σου· τὸ δικαστήριον θέλει δικάσει ἀνεκκλήτως. Τοῦτο ἐννοῶ κάλλιστα, διότι, ἀφοῦ δύναμαι ν'ἀπαλλαγῶ προσφέρων σοι τὸ τίμημα τοῦ κεφαλαίου τῆς προσόδου, ὅπερ εἶναι ἐκ φράγκων 1200, *ὅλαι* αἱ ὑποχρεώσεις, τὰς ὁποίας τὸ δικαστήριον μοὶ ἐπιβάλλει, ἑνουμένων καὶ τῶν ζητουμένων ἐκφορίων (120 φράγκων), ἀποτελοῦσιν ὁριστικῶς ποσὸν μικρότερον τῶν ὅρων τῆς κατ'ἔφεσιν δικαιοδοσίας. Σὺ ὅμως, ἀπ'ἐναντίας, μὲ ἐνάγεις πρὸς πληρωμὴν 120 φράγκων λόγῳ ἐνοικίων ἢ μισθώματος καθυστερούντων ἔκ τινος ἐνοικιάσεως ἑνὸς κτήματός σου, συνομολογηθείσης διὰ ἓξ ἔτη πρὸς 60 φράγκα κατ'ἔτος· διϊσχυρίζομαι ὅτι δὲν εἶμαι ἐνοικιαστὴς ἢ μισθωτὴς τοῦ κτήματός σου. Τὸ δικαστήριον ἀναγνωρίζει τὴν ἐνοικιάσεως τῆς ὕπαρξιν ὑπὸ τοὺς ὅρους, οὓς ἀναφέρεις ἐν τῇ ἀγωγῇ σου. Ἑπομένως δὲν ἐννοῶ πλέον διατὶ ἡ ἀπόφασις αὕτη θέλει ἐκδοθῇ ἀνέκκλητος. Εἶναι ἀληθές, ὅτι συγκεφαλαιουμένων ἢ συμποσουμένων τῶν ἐνοικίων ἢ τοῦ μισθώματος ὡς πρὸς τὴν ὅλην διάρκειαν τῆς ἐνοικιάσεως, δὲν εἶμαι, ὡς πρὸς τὸ ὅλον κεφάλαιον, ὀφειλέτης ποσότητος μεγαλειτέρας τῶν 1500 φρ., ἀλλὰ δύναμαι, ὡς ἐν τῷ προηγουμένῳ παραδείγματι, ν'ἀπαλλαγῶ *πάσης* πρὸς σὲ ὑποχρεώσεως, προσφέρων σοι αὐτὸ τὸ κεφάλαιον; Σὺ θέλεις εὐλόγως μοὶ ἀπαντήσει, ὅτι τὸ τῆς ἐνοικιάσεως συμβόλαιον εἶναι συμβόλαιον *συναλλαγματικόν*· ὅτι αἱ νομίμως συνομολογηθεῖσαι συμβάσεις δὲν δύνανται ν'ἀνακληθῶσιν εἰμὴ ἀμοιβαίᾳ συναινέσει ἐκείνων, οἵτινες τὰς συνῆψαν (1130 Πολ. Κώδ.)· ὅτι ναὶ μὲν δὲν δύναμαι νὰ ὑποχρεωθῶ ἵνα ἐξακολουθήσω τὴν κάρπωσιν παρὰ τὴν θέλησίν μου, ἀλλ'ὅμως οὐχ ἧττον διατελῶ ὑποκείμενος εἰς ὅλας τὰς ὑποχρεώσεις, τὰς ὁποίας μοὶ ἐπιβάλλει ἡ τοῦ μισθωτοῦ ἢ ἐνοικιαστοῦ ἰδιότης· ὅτι θέλω εἶσθαι ὑπεύθυνος, ἐν περιπτώσει πυρκαϊᾶς, διὰ τὴν φθοράν, ἥντινα ἐνδέχεται νὰ

ὑποστῇ τὸ ἐπισκευασθὲν κτῆμα, ὑπεύθυνος τέλος πάντων διὰ τὰς ἐπισκευὰς, ἃς ὀφείλει νὰ κάμῃ (Πολιτικ. Γαλλ. Κώδ. 1720 — 1732—1733). Ἑπομένως αἱ ὑποχρεώσεις αὗται δὲν εἶναι ὡς ἐκ τῆς φύσεώς των *ἀπροσδιόριστοι*· Ἄρα οὐδεμία ἀναλογία ὑπάρχει μεταξὺ τῆς συστάσεως προσόδου καὶ τῆς ἐνοικιάσεως, καὶ ἑπομένως ὁσάκις ἡ ὕπαρξις τῆς ἐνοικιάσεως ἀμφισβητῆται ἀπὸ μέρους τοῦ ἐναγομένου, ἡ ἀπόφασις πρέπει νὰ ἦναι ἐπιδεκτικὴ ἐφέσεως.

Αἱ ἀγωγαὶ περὶ ἀκυρώσεως μισθώσεως, κινούμεναι ὑπὸ τοῦ ἐνοικιαστοῦ ἢ μισθωτοῦ, προσφέροντος τούτου τὸ ὅλον τῶν ἐνοικίων ἢ τοῦ μισθώματος καθ᾽ ὅλην τὴν τῆς μισθώσεως διάρκειαν, πρέπει νὰ κανονισθῶσι κατὰ τὰς αὐτὰς ἀρχάς· ἐπίσης καὶ αἱ παρὰ τοῦ ἐκμισθωτοῦ κινούμεναι εἶναι τοῦ αὐτοῦ χαρακτῆρος, διότι τότε ἡ ἀγωγὴ ἔχει σκοπὸν νὰ στερήσῃ τὸν ἐνοικιαστὴν τῶν ὠφελειῶν καὶ πλεονεκτημάτων, ἅ τινα ἡ ἐνοικίασις ἠδύνατο νὰ τῷ παράσχῃ· ὠφελειῶν καὶ πλεονεκτημάτων, ἅ τινα δὲν δύνανται ποτὲ νὰ προσδιορισθῶσιν ἀκριβῶς. Ἐν τούτοις παρατηρητέον ὅτι αἱ ἀγωγαὶ αὗται περὶ διαλύσεως μισθώσεως πρέπει νὰ κινηθῶσιν ἀπ᾽ εὐθείας ὡς κύριαι ἀγωγαὶ, διότι ἄλλως, ὅταν γίνωνται παρεμπίπτουσαι καὶ ἐπιβοηθητικαὶ αἰτήσεις περὶ διαλύσεως, πρέπει νὰ ἀκολουθήσωμεν τὰς προεκτεθείσας ἀνωτέρω ἀρχάς.

Ἐν συντόμῳ, τὸ ἐλάττωμα τῆς τοῦ ἀκυρωτικοῦ νομολογίας εἶναι, ὅτι τίθησιν εἰς τὴν αὐτὴν τάξιν τὰς σχέσεις τοῦ πιστωτοῦ πρὸς τὸν ὀφειλέτην, εἰς ἣν καὶ τὰς σχέσεις τὰς ἐκπηγαζούσας ἔκ τινος συνήθους συμβάσεως, καὶ ἑρμηνεύει μὲ τὸν αὐτὸν τρόπον τὰ *ἑτεροβαρῆ* συμβόλαια, μὲ τὸν ὁποῖον καὶ τὰ *συναλλακτικὰ* συμβόλαια (56). »

§ 57.

Τέταρτος Κανών. Ἡ ἀξία τοῦ ἀντικειμένου τῶν ἀγωγῶν, ὅταν πρόκηται περὶ πραγμάτων ἐκκαθαρισμένων καὶ ὡρισμένων, ἢ τῶν ὁποίων ἡ ἐκκαθάρισις εἶναι εὐχερὴς, προσδιορίζεται ἀπὸ τὰς τῶν διαδίκων ἀπαιτήσεις· ἐὰν δὲ τὸ πρᾶγμα ἦναι ὡς ἐκ τῆς φύσεώς του ἐπιδεκτικὸν αὐξομειώσεως, πρέπει νὰ λαμβάνωμεν ὑπ᾽ ὄψιν τὴν ἀξίαν ἐκείνην, ἣν εἶχε καθ᾽ ἣν ἐποχὴν ἐκινήθη ἡ ἀγωγή.

Ὁσάκις ὁ ἐνάγων ἀπαιτῇ τὴν ἀπότισιν χρηματικῆς τινος ποσό-

(56) Ὅλα τὰ ἀνωτέρω μετεφράσθησαν ἀπὸ τὸν Benek, αὐτ.

τατος, οὐδεμία ἀναφύεται δυσκολία εἰς τὸν κανονισμὸν τῆς ἁρμοδιότητος, καθότι ἡ ζητουμένη ποσότης προσδιορίζει τὴν ἀξίαν τοῦ ἐπιδίκου ἀντικειμένου ὡς πρὸς ἀμφοτέρους τοὺς διαδίκους·

Τὸ αὐτὸ δ᾽ὑπάρχει (κατὰ τοὺς Γάλλους τοὐλάχιστον) καὶ ὅταν ἡ ἀγωγὴ ἔχῃ ἀντικείμενον τὴν ἀπόδοσιν σιτοειδῶν καρπῶν, ὧν ἡ τιμὴ ἐκανονίσθη διὰ τῶν τροφολογίων (ἄρθρ. **1291**, § **2** τοῦ Πολ. Κ. (56α)—ἄρθρ. **127** Πολ. γαλλ. Δ.), ἢ διὰ δημοσίων κανονισμῶν (57), ἢ τέλος, ὅταν ἡ ἀγοραία τιμὴ τοῦ αὐτοῦ ἀντικειμένου, ἀνεπίδεκτος πάσης αὐξομειώσεως, ἦναι *ἐναργῶς* καὶ *προδήλως* μικροτέρα τῶν ὅρων τοῦ πρώτου καὶ τελευταίου βαθμοῦ τῆς δικαιοδοσίας.

Εἶναι ἄξιον παρατηρήσεως τὸ δεύτερον μέρος τοῦ τετάρτου αὐτοῦ κανόνος. Τῷ ὄντι δύναται νὰ συμβῇ, ὥστε τὸ ἀντικείμενον τῆς ἀγωγῆς, οὗτινος ἡ ἀξία ὡς ἐκ τῆς φύσεώς του εἶναι ἐκκαθαρισμένη καὶ προσδιωρισμένη, νὰ ἦναι ἐπιδεκτικὸν αὐξομειώσεως, ὡς λόγου χάριν, ὅταν πρόκηται περὶ νομισμάτων, ἢ δημητριακῶν καρπῶν, τῶν ὁποίων ἡ ἀξία εἶναι προσδιωρισμένη διὰ τῶν τροφολογίων. Ἐν ταύτῃ τῇ περιπτώσει, τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ δικαστοῦ κανονίζει ἡ ἀξία, τὴν ὁποίαν τὰ ἀντικείμενα ταῦτα εἶχον *καθ᾽ ἣν ἐποχὴν ἐκινήθη* ἡ ἀγωγὴ καὶ οὐχὶ *καθ᾽ ἣν ἐξεδόθη ἡ ἀπόφασις*.

Ἑλληνικὴ νομολογία. Παράβαλε τὰ ζητήματα, ὅσα ἀνωτέρω (σελ. **13**) ἐμνημονεύσαμεν.

§ 58.

Π έ μ π τ ο ς κ α ν ώ ν. Ἐὰν πρόκηται περὶ πραγμάτων, ὧν ἡ ἀξία δὲν εἶναι οὔτε ἐκκαθαρισμένη, οὔτε ὡρισμένη, ἡ ἐκτίμησις αὐτῶν δὲν δύναται νὰ γίνῃ ἄλλως παρὰ ὑπ᾽ἀμφοτέρων τῶν διαδίκων· δὲν δύναται νὰ γίνῃ οὔτε ὑπὸ τοῦ δικαστοῦ, εἴτε ἐξ ἐπαγγέλματος, εἴτε διὰ πραγματογνωμοσύνης, ἢ δι᾽ἄλλου δικονομικοῦ μέσου, οὔτε ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος ἀμέσως ἢ ἐμμέσως, οὐδ᾽ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου· οὕτω δὲ, τῆς ἀξίας τοῦ ἐπιδίκου ἀντικειμένου ἀπροσδιορίστου οὔσης, τὸ δικαστήριον δὲν δύναταί ποτε νὰ δικάσῃ ἀνεκκλήτως (58).

(56α) P o i t i e r s, 18 avril. 1834.—S i r e y, 34—2—339.

(57) B o u r g e s, 27 juin 1810—Journal des Avoués, tome 19, page 139.—Βλ. καὶ τὸν ἀπὸ 25 δεκεμβρίου 1790 νόμον sur le rachat des rentes.

(58) Ἀπὸ τὸν B e n c k (αὐτ.) μεταφράζομεν καὶ τὸ μέρος αὐτὸ (§ 56—61), καὶ ὁ ἀναγνώστης δύναται νὰ κρίνῃ κατὰ πόσον ἐφαρμόζονται παρ᾽ἡμῖν. Βλ. δὲ τὴν ἑλλ. νομολ. ἀνωτ. σελ. 12—15.

Εἴδομεν ἤδη ὅτι οὐδεμία δυσκολία ἀναφύεται, ὅταν πρόκηται περὶ χρηματικῆς τινος ποσότητος, ἢ περὶ δημητριακῶν καρπῶν, ὧν τὰ τροφολόγια ἐκανόνισαν τὴν τιμὴν, ἢ τέλος περὶ ἀντικειμένων, ὧν ἡ ἀξία εἶναι, προδήλως καὶ ἐναργῶς, μικροτέρα τῶν ὁρίων τοῦ τελευταίου βαθμοῦ τῆς δικαιοδοσίας.

Ἀλλ' ὅταν πρόκηται περὶ ἀντικειμένων, ἅτινα καθ' ἑαυτὰ εἶναι ἀπροσδιορίστου ἀξίας, πῶς δύναται νὰ προσδιορισθῇ ἡ ἀξία αὕτη ἀναφορικῶς ὡς πρὸς τὴν ἁρμοδιότητα;

Τὸ ζήτημα αὐτὸ δύναται νὰ λυθῇ μετὰ τῆς προσηκούσης σαφηνείας, λαμβανομένων ὑπ' ὄψιν τῶν ἀρχῶν, αἵτινες ἴσχυον ἐπὶ τοῦ καταστατικοῦ τῶν ἀρχαίων δικαστηρίων (sièges présidiaux) διατάγματος τοῦ μηνὸς ἰανουαρ. 1551. Ἡ ἁρμοδιότης τῆς νέας αὐτῆς δικαιοδοσίας, καθιερωθεῖσα διὰ λόγους, τοὺς ὁποίους ὅσον οὔπω θέλομεν ἐκθέσει, ἐκανονίσθη κατὰ τὸν ἑπόμενον τρόπον.

Τὰ δικαστήρια αὐτὰ ἐδίκαζαν ἀνεκκλήτως μὲν περὶ ὅλων τῶν πολιτικῶν ὑποθέσεων, ὧν τὸ ἀντικείμενον δὲν ὑπερέβαινε τὴν ἀξίαν τῶν 250 καισαροδουνιακῶν (Τορνεσίων) λιβρῶν διὰ μίαν μόνην φορὰν, ἢ τὴν τῶν 10 λιβρῶν ὡς ἐτησίου εἰσοδήματος· ἐκκλητῶς δὲ περὶ τῶν αὐτῶν ὑποθέσεων, ὧν τὸ ἀντικείμενον δὲν ὑπερέβαινε τὴν ἀξίαν τῶν 500 λιβρῶν διὰ μίαν μόνην φορὰν, ἢ τὴν τῶν 20 λιβρῶν ὡς ἐτησίου εἰσοδήματος. Προβλέπον δὲ τὰς δυσκολίας, αἵτινες ἠδύναντο ν' ἀναφυῶσι πρὸς κανονισμὸν τῆς ἁρμοδιότητος, ὁσάκις ἡ ἀξία τοῦ ἐπιδίκου ἀντικειμένου δὲν ἤθελεν εἶσθαι ἐκκαθαρισμένη καὶ ὡρισμένη, τὸ διάταγμα περιεῖχε διάταξίν τινα ἐν τῷ τρίτῳ αὐτοῦ ἄρθρῳ, ἐκ τῆς ὁποίας ἐξάγεται ὅτι ἡ ἐκτίμησις τῶν ἐπιδίκων ἀντικειμένων, ὧν ἡ ἀξία δὲν ἦτον ἐγνωσμένη, ἐγίνετο κατὰ τρεῖς τρόπους· 1) διὰ τῆς παρ' ἀμφοτέρων τῶν διαδίκων ἐκ συμφώνου γινομένης ἐκτιμήσεως· 2) ἐν ἐλλείψει τοιαύτης ὑπὸ τῶν διαδίκων ἐκτιμήσεως, δι' ἐκτιμήσεως γινομένης παρὰ τοῦ δικαστοῦ, συνεπείᾳ ἐκθέσεως πραγματογνωμόνων, ἢ διαφόρων ἄλλων σχετικῶν ἐγγράφων· 3) τέλος, διὰ τοῦ περιορισμοῦ τῆς τοῦ ἐνάγοντος ἀπαιτήσεως, τουτέστι διὰ τῆς ἐκτιμήσεως, ἥντινα οὗτος μόνος ἔκαμνε, χορηγῶν τῷ ἐναγομένῳ, ἂν οὗτος ἤθελεν ἡττηθῇ, τὸ ἐκλεκτικὸν δικαίωμα τοῦ νὰ πληρώσῃ τὸ ποσὸν τῆς ἐκτιμήσεως αὐτῆς καὶ μείνῃ ἐλεύθερος.

Οἱ τρεῖς οὗτοι τρόποι τῆς ἐκτιμήσεως τῶν ἐπιδίκων ἀντικειμένων, οὕς τινας μετεχειρίζοντο τότε πρὸς κανονισμὸν τῆς δικαιοδοσίας, δύνανται νὰ ἦναι νομίμως ἐν χρήσει ἐπὶ τῆς ἰσχύος τοῦ νέου γαλλ. νόμου;—Πρέπει νὰ ἐξετάσωμεν αὐτοὺς ἰδίως.

§ 59. I. *Περὶ τῆς παρ' ἀμφοτέρων τῶν διαδίκων ἐκ συμφώνου γινομένης ἐκτιμήσεως.*

Μᾶς φαίνεται, ἐκτὸς πάσης ἀμφιβολίας, ὅτι ἡ παρ' ἀμφοτέρων τῶν διαδίκων ἐκ συμφώνου γινομένη ἐκτίμησις, ἐὰν οὗτοι ἔχωσιν ἐλευθέραν τῶν δικαιωμάτων των ἐξάσκησιν, πρέπει νὰ χρησιμεύῃ καὶ νῦν ἔτι ὡς βάσις πρὸς κανονισμὸν τῆς δικαιοδοσίας. Τῷ ὄντι, κατὰ τοὺς διαδικαστικοὺς τύπους, ἐκεῖνοι, οἵτινες ἔχουσι τὴν ἐξουσίαν τοῦ συμβιβάζεσθαι, δύνανται νὰ συμφωνήσωσι μεταξύ των, ὥστε τὸ δικαστήριον, ὅπερ ἦτον ἁρμόδιον νὰ δικάσῃ μόνον ἐκκλητῶς ἐπὶ τῆς ὑποθέσεώς των, νὰ δικάσῃ περὶ αὐτῆς ἀνεκκλήτως. Ὅθεν καὶ ἡ ἐκτίμησις, ἡ ἐκ συμφώνου παρὰ τῶν διαδίκων γινομένη ὡς παράγουσα τὸ αὐτὸ ἀποτέλεσμα, πρέπει νὰ διέπηται ὑπὸ τῶν αὐτῶν ἀρχῶν.

Αἱ ἀρχαὶ λοιπὸν τοῦ διατάγματος ὡς πρὸς τὸν πρῶτον αὐτὸν τρόπον εἶναι εἰσέτι ἐφαρμοστέαι, μὲ μόνην ταύτην τὴν διαφορὰν, ὅτι τὸ δικαστήριον δὲν θέλει ἔχει σήμερον τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ ἐρωτήσῃ τοὺς διαδίκους περὶ τῆς παρ' αὐτῶν γενομένης προηγουμένως ἐκτιμήσεως, διότι αὕτη πρέπει πάντοτε νὰ ἦναι ἐκουσία· καὶ κατὰ μείζονα λόγον, ἐὰν ἡ ἐκτίμησις ἐκπηγάζῃ ἔκ τινος προϋπαρχούσης τοῦ δικαστικοῦ ἀγῶνος πράξεως, ὡς π. χ. ἐὰν πρόκηται περὶ διεκδικήσεως κινητῶν πραγμάτων, ὧν ἡ ἀξία, συνομολογηθεῖσα ἐν τῷ τῆς ἀγοραπωλησίας συμβολαίῳ, δὲν ἐπληρώθη εἰσέτι (ἄρθρ. 2102, ἰδ. 4 Πολ. Κώδ,), ἡ τιμὴ αὕτη ἀδιστάκτως θέλει χρησιμεύσει πρὸς κανονισμὸν τῆς τοῦ δικαστηρίου ἁρμοδιότητος.

Ἀλλ' ἄρα ἔσται τὸ αὐτὸ καὶ ὡς πρὸς τοὺς δύο ἄλλους τρόπους, τουτέστι τὸν τῆς ἐκτιμήσεως, ἥτις γίνεται παρὰ τοῦ δικαστοῦ συνεπείᾳ ἐκθέσεως πραγματογνωμόνων ἢ ἄλλου δικονομικοῦ μέσου, καὶ τὸν τῆς ἐκτιμήσεως, ἥτις γίνεται διὰ τοῦ περιορισμοῦ τῆς τοῦ ἐνάγοντος ἀπαιτήσεως;

§ 60 II. *Περὶ τῆς ὑπὸ τοῦ δικαστοῦ γινομένης ἐκτιμήσεως.*

Τὸ αὐτὸ ζήτημα ἀνεφύη καὶ ἐπὶ τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου τῶν 1790 ὡς πρὸς τοὺς εἰρηνοδίκας, καὶ ἀπεφασίσθη γενικῶς, ὅτι οἱ δικασταὶ οὗτοι δὲν ἠδύναντο, διὰ νὰ κανονίσωσι τὴν ἁρμοδιότητά των, οὔτε οἱ ἴδιοι νὰ ἐκτιμήσωσι τὸ ἐπίδικον ἀντικείμενον, οὔτε δι' ἐμπειροτεχνῶν νὰ πράξωσι τοῦτο.

Ἰδοὺ πῶς ἐκφράζεται περὶ τούτου ὁ Henrion de Pansey· « ὅταν, λέγει, τὸ ἐπίδικον ἀντικείμενον δὲν ἔχῃ ἐκκαθαρισμένην καὶ προσδιωρισμένην τιμὴν, ὁ δικαστὴς τρεῖς ἔχει τρόπους, ἢ ὁ ἴδιος νὰ ἀποφασίσῃ ὡς αἱρετὸς κριτὴς περὶ τῆς ἀξίας τοῦ πράγματος· ἢ ἂν διορίσῃ ἐπὶ τούτῳ πραγματογνώμονας· ἢ νὰ παραπέμψῃ τοὺς

διαδίκους εἰς δικαστήριον ἐπαρχιακόν. Νὰ ἀποφασίσῃ ὁ ἴδιος ὡς αἱρετὸς κριτὴς περὶ τῆς ἀξίας τοῦ πράγματος; δὲν δύναται· ὁ νόμος θέλει αὐτὸν δικαστὴν καὶ οὐχὶ αἱρετὸν κριτήν· ἐκτὸς δὲ τούτου ἤθελεν οὕτω καταστῇ ὁ αὐτὸς τῆς ἑαυτοῦ ἁρμοδιότητος κανονιστής, καὶ ἡ ἐξουσία του δὲν ἐπεκτείνεται ἕως αὐτοῦ. Νὰ διορίσῃ πραγματογνώμονας; οὐδὲ τοῦτο δύναται, διότι οὕτω θέλει συσσωρεύει δίκας ἐπι δικῶν· ἐὰν οἱ πραγματογνώμονες διαφωνήσωσι, θέλει εἶσθαι ἀνάγκη ἑνὸς τρίτου· ὁ διάδικος, οὗ τινος τὰ συμφέροντα ἤθελαν βλάπτεσθαι, ἤθελε ζητεῖ πρὸς τούτοις τροπολόγησιν τῆς τῶν πραγματογνωμόνων ἐκθέσεως. Ὁπόσα ἔξοδα! καὶ ταῦτα μόνον καὶ μόνον διὰ νὰ μάθῃ τις ἂν θέλῃ δικασθῇ ἐνώπιον ἑνὸς δικαστοῦ, οὗ τινος τὸ χρέος εἶναι ν᾽ ἀποπεράτόνῃ τὰς δίκας ἄνευ πολλῶν ἐξόδων.

« Μένει λοιπὸν ὁ τελευταῖος τῶν τριῶν τρόπων, τοῦ νὰ παραπέμψῃ, δηλαδὴ, τοὺς διαδίκους ἀνεξετάστως εἰς δικαστήριον ἐπαρχιακόν (59). » Ὁ Henrion de Pansey δὲν λαλεῖ εἰμὴ περὶ τῶν εἰρηνοδικείων· αἱ αὐταὶ ὅμως ἀρχαὶ ἐφηρμόζοντο καὶ εἰς τὰ πρωτοδικεῖα, ὅταν ταῦτα ἐδίκαζαν ἀνεκκλήτως. Οἱ νομοδιδάσκαλοι καὶ ἡ νομολογία δὲν ἐδίστασαν εἰς τὸ ν᾽ ἀναγνωρίσωσιν ὡς ὀρθὴν τὴν γνώμην ταύτην.

Ἡ κατάστασις αὕτη τῶν πραγμάτων συνεπέφερεν ἀναγκαίως δυσαρέστους συνεπείας, τουτέστι τὴν ἀναρμοδιότητα τῶν εἰρηνοδικῶν ὡς πρὸς ἀπαιτήσεις, ὧν τὸ ἀντικείμενον ἦτο πολλὰ μηδαμινόν, καὶ τὸ δικαίωμα τοῦ ἐκκαλεῖν πολιτικὰς ἀποφάσεις εἰς ὑποθέσεις μικροῦ λόγου ἀξίας.

Εἰς τὰ περὶ μεταῤῥυθμίσεως νομοσχέδιά της ἡ γαλλ. κυβέρνησις ἠθέλησε κατ᾽ ἀρχὰς νὰ θέσῃ πέρας εἰς τὰς καταχρήσεις αὐτάς, διότι εἶναι γνωστὸν ὅτι τὸ ἄρθ. 3 τοῦ γενικοῦ νομοσχεδίου της τοῦ ἔτους 1835 περιελάμβανε τὴν ἑξῆς διάταξιν· « Ἡ ἁρμοδιότης θέλει προσδιορίζεσθαι εἰ μὲν πρόκηται περὶ χρηματικῆς ποσότητος, ἀπὸ » τὰς τοῦ ἐνάγοντος ἀπαιτήσεις· εἰ δὲ περὶ κινητῶν πραγμάτων, » *ἀπὸ τὴν ἐν τῇ ἀγωγῇ ἀναφερομένην ἐκτίμησιν αὐτῶν, ἐπι-* » *φυλαττομένου τῷ ἐναγομένῳ τοῦ δικαιώματος νὰ προσβάλῃ* » *τὴν τοιαύτην ἐκτίμησιν*· κατ᾽ αὐτὴν δὲ τὴν περίπτωσιν ὁ εἰρηνο» δίκης θέλει ἀποφανθῇ περὶ τῆς ἁρμοδιότητός του διὰ μιᾶς δια» κεκριμένης διατάξεως. »

Ἐν δὲ τῷ 14 ἄρθρῳ τοῦ αὐτοῦ νομοσχεδίου διελαμβάνετο, ὅτι

(59) Compétence, chapitre 16, page 105 et suivantes.

« Τὰ πρωτοδικεῖα θέλουσι δικάζει, ἀνεκκλήτως, περὶ ἀγωγῶν .... *κατὰ τοὺς ὑπὸ τοῦ τρίτου ἄρθρου προσδιοριζομένους κανόνας.* » Αὗται ὅμως αἱ διατάξεις τοῦ νομοσχεδίου δὲν ἐγένοντο δεκταὶ διὰ τοὺς εἰς τὸ ἑπόμενον ἄρθρον λόγους. Πρὸς τὸ παρὸν ἀρκεῖ νὰ βεβαιώσωμεν, ὅτι ἐπὶ τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου τῶν 1790 ὁ δικαστὴς δὲν ἠδύνατο νὰ προσδιορίσῃ ὡς αἱρετὸς κριτὴς τὴν τοῦ ἐπιδίκου ἀντικειμένου ἀξίαν διὰ νὰ κανονίσῃ οὕτω τὴν ἑαυτοῦ ἁρμοδιότητα· καὶ ὅτι ἐπὶ τῆς ἰσχύος τοῦ νέου νόμου πρέπει νὰ ἐφαρμόζηται τ' αὐτό. — Ἡ δευτέρα αὕτη συνέπεια θέλει διασαφηνισθῆ καλλίτερα διὰ τῶν ἑπομένων ἀναπτύξεων.

§ 61 III. *Περὶ τοῦ ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος περιορισμοῦ τῆς ἀπαιτήσεως μὲ τὸ ἐκλεκτικὸν τοῦ ἐναγομένου δικαίωμα τοῦ ν' ἀπαλλαγῇ οὗτος, ἐν περιπτώσει ἥττης, πληρόνων χρηματικήν τινα ποσότητα.*

Ἐπὶ τοῦ διατάγματος, εἰς τὴν λέξιν *περιορισμὸς* (restriction) ἐδίδετο σημασία, ἥτις μετεβάλλετο κατὰ τὴν φύσιν τοῦ ἐπιδίκου ἀντικειμένου.— Ἐπρόκειτο περὶ ἀπαιτήσεων, ὧν ἡ ἀξία ἦτον ἐκκαθαρισμένη καὶ ὡρισμένη; ὁ περιορισμὸς ἦτο συνώνυμος μὲ τὴν *μείωσιν*, δηλονότι κατὰ πᾶσαν στάσιν τῆς δίκης ὁ ἐνάγων ἠδύνατο δι' αὐτῆς τῆς μειώσεως νὰ καταστήσῃ τὰ πρωτοδικεῖα ἁρμόδια εἰς τὸ νὰ δικάσωσι κατὰ πρῶτον, ἢ κατὰ δεύτερον βαθμὸν, δικαιοδοσίας. Ἐπρόκειτο δὲ περὶ ἀπαιτήσεων, αἵτινες δὲν εἶχαν πλέον τοὺς χαρακτῆρας αὐτούς; ὁ περιορισμὸς ἦτον ἡ *ἐκτίμησις* τοῦ ἐπιδίκου ἀντικειμένου ἢ δικαιώματος, τὴν ὁποίαν ὁ ἐνάγων ἔκαμνεν, ἔχοντος τοῦ ἐναγομένου τὸ ἐκλεκτικὸν δικαίωμα τοῦ νὰ ζητήσῃ νὰ ἀπαλλαγῇ, ἂν ἡττᾶτο, πληρόνων τὴν ποσότητα τὴν δι' αὐτῆς τῆς ἐκτιμήσεως προσδιοριζομένην.

Ὁ περιορισμὸς οὗτος, τὸν ὁποῖον παρεδέχθη τὸ 5 ἄρθρον τοῦ διατάγματος τοῦ μηνὸς αὐγούστου 1777, δὲν συγχωρεῖται πλέον ἐπὶ τῶν ἡμερῶν μας. Ἡ νομολογία τὸν κατήργησε καὶ ἐπὶ τῆς ἰσχύος τοῦ νόμ. τοῦ 1790, καὶ τὰ ἔργα, ἅτινα προπαρεσκεύασαν τὸν νόμον τῆς 11 ἀπριλ. 1838, ἐμφαίνουσι πνεῦμα ἐναντίον πρὸς ἐκεῖνο, ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἐζωογονήθη. Ἡ κυβέρνησις, ὡς εἴπομεν, ἀπεδέχθη κατὰ μέγα μέρος τὸ σύστημα τοῦ διατάγματος τῶν 1777. Ἀλλὰ τὰ ἐφετεῖα, καὶ κυρίως τὸ ἀκυρωτικὸν, κατέδειξαν ὅτι ἡ θεραπεία αὕτη ἦτο πλειότερον ἐπικίνδυνος παρὰ τὸ κακόν.

Τῷ ὄντι, δυοῖν θάτερον· ἢ ἤθελέ τις ἀρνηθῆ εἰς τὸν ἐναγόμενον ν' ἀμφισβητήσῃ αὐτὴν τὴν ἐκτίμησιν, ὡς τὸ ἐπρότεινάν τινες, ἢ ἤθελε τῷ χορηγήσει τὸ δικαίωμα αὐτό. Τὸ ν' ἀρνηθῇ τις τῷ ἐναγομένῳ τὸ δικαίωμα τῆς ἀμφισβητήσεως, ἦτο τὸ αὐτὸ ὡς νὰ

ὥστε τὴν ἁρμοδιότητα εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ ἐνάγοντος, καὶ ἡ ἀνισότης αὕτη ὡς πρὸς τὴν θέσιν ἀμφοτέρων τῶν διαδίκων ἦτον ἀναμφιρίστως, ἄδικος. — Τὸ νὰ ἔχῃ οὕτω τὸ πρᾶγμα, ὅταν ὁ ἐνάγων ἀπαιτῇ διὰ τῆς ἀγωγῆς του χρηματικήν τινα ποσότητα, ἢ καρποὺς δημητριακούς, ὧν ἡ τιμὴ εἶναι δι' ὅλους ἡ αὐτή, τὸ ἐννοοῦμεν καλῶς. Ἀλλὰ τὸ ν'ἀπαιτῇ ὁ ἐνάγων κινητὸν πρᾶγμα, ὅπερ ἐκτιμᾷ 1000 φράγκα, καὶ τὸ νὰ μὴν ἦναι συγχωρημένον εἰς τὸν ἐναγόμενον νὰ ἐκτιμήσῃ αὐτὸ εἰς ἀνωτέραν τιμήν, εἶναι ἐναντίον ὅλων τῶν ἀρχῶν τοῦ δικαίου. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι εἰς τὸν περιορισμὸν ὁ ἐνάγων ὑπάγει πλέον μακράν, διότι λέγει· « ἀπαιτῶ παρὰ σοῦ τὸ » δεῖνα ἀντικείμενον, ὅπερ ἐκτιμῶ 1000 φράγκα μὲ τὸ δικαίωμα » ὑπὲρ σοῦ τοῦ ἐναγομένου νὰ προτιμήσῃς ν'ἀπαλλαγῇς, ἂν ἡττηθῇς, » πληρόνων αὐτὴν τὴν χρηματικὴν ποσότητα. » Τότε, τῷ ὄντι, φαίνεται ὅτι ὅλη ἡ ἀξία τοῦ ἐπιδίκου ἀντικειμένου περιορίζεται εἰς τὴν ποσότητα, διὰ τῆς ἀποτίσεως τῆς ὁποίας ὁ ὀφειλέτης ἀπαλλάττεται. Ἀλλ'ἐξετάζοντες τὸ πρᾶγμα ἐγγύτερον, δὲν δυσκολευόμεθα νὰ ἀναγνωρίσωμεν ὅτι τὸ σύστημα αὐτὸ καταστρέφει προσέτι τὴν ἰσότητα τῶν θέσεων, ἥτις πρέπει νὰ ὑφίσταται μεταξὺ τῶν διαδίκων. Διὰ νὰ ἦναι ἀληθῶς ὁ ἐναγόμενος ὑπόχρεως νὰ πληρώσῃ τὴν ποσότητα, ἥτις ἀποτελεῖ τὸ ὅλον τῆς ἐκτιμήσεως, πρέπει νὰ ἦναι προηγουμένως γνωστὸν ὅτι ἡ ἀρχικὴ ἀπαίτησις εἶναι νόμιμος καὶ βάσιμος, καὶ ἡ ἀπαίτησις αὕτη εἶναι ἐκείνη, ἥτις τείνει εἰς τὴν παράδοσιν τοῦ ζητηθέντος ἀντικειμένου. Ὅθεν τὸ δικαστήριον δὲν ἠδύνατο νὰ δικάσῃ ἀνεκκλήτως ἐπὶ τοῦ ἀρχικοῦ αὐτοῦ κεφαλαίου (60), διότι ὑποθέτομεν ὅτι ὡς ἐκ τῆς φύσεώς της ἡ ἀξία τοῦ ἀντικειμένου ἦτον ἀπροσδιόριστος.

Ἰδού, ἐν ἀμφοτέραις ταῖς περιπτώσεσι, τὰ ἀτοπήματα τοῦ συστήματος, τὸ ὁποῖον ἤθελεν ἀρνηθῇ εἰς τὸν ἐναγόμενον τὸ δικαίωμα τοῦ ν'ἀμφισβητήσῃ τὴν ἐκτίμησιν τοῦ ἐνάγοντος, εἴτε πρόκειται περὶ ἐκτιμήσεως καθαρᾶς καὶ ἁπλῆς, εἴτε πρόκειται

(60) Οὕτω τὸ ἐφετεῖον τοῦ Κολμὰρ ἀπεφάσισε τῇ 28 ἰουλίου 1832 ὅτι ἡ αἴτησις περὶ ἐκτελέσεως συμφωνίας, καθ'ἥν τις ὑπεσχέθη νὰ δώσῃ κέρδος τι διὰ τὴν ἐπιδίκασιν ἀκινήτων τινῶν κτημάτων, ἂν ὁ ἐναγόμενος δὲν προτιμᾷ νὰ πληρώσῃ χρηματικήν τινα ποσότητα λόγῳ ἀποζημιώσεως, εἶναι ἐπιδεκτικὴ ἐφέσεως, ἂν καὶ ἡ χρηματικὴ ποσότης ἦναι μικροτέρα τῶν 1000 φράγκων (Sirey 1832, 2—515)· Καὶ ἐπειδὴ πάντοτε ἡ ἀξία τοῦ ἐπιδίκου ἀντικειμένου, καὶ οὐχὶ ἡ ποσότης, ἥτις εἶναι in facultate solutionis, κατὰ τὸν ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος γινόμενον περιορισμόν, προσδιορίζει τὴν ἁρμοδιότητα, τὸ ἐφετεῖον τῆς Βούργης ἀπεφάσισε τῇ 11 φεβρ. τοῦ αὐτοῦ ἔτους, ὅτι ἡ αἴτησις περὶ πληρωμῆς 969 φρ. καὶ 21 λ. λόγῳ ἀποζημιώσεως, ἂν ὁ ἐναγόμενος δὲν προτιμᾷ νὰ πράξῃ ἐργατινά, ὑπόκειται εἰς ἔφεσιν (Sirey αὐτ.).

περὶ ἐκτιμήσεως μὲ τὸ τὸ ἐκλεκτικὸν τοῦ ἐναγομένου δικαίωμα τοῦ ν'ἀπαλλαγῇ πληρόνων μίαν χρηματικὴν ποσότητα (61).

Τὸ νὰ ἐπιτραπῇ εἰς τὸν ἐναγόμενον τὸ δικαίωμα τοῦ ν'ἀμφισβητήσῃ τὴν ἐκτίμησιν, ὡς τὸ ἐπρότεινεν ἡ κυβέρνησις εἰς τὰ ἄρθρ. 3 καὶ 14 τοῦ γενικοῦ της νομοσχεδίου τῶν 1835, δὲν προσβάλλει μὲν τὰς ἀρχὰς τοῦ δικαίου, οὐχ ἧττον ὅμως ἐπιφέρει μεγάλα ἀτοπήματα. Θέλετε ἀφήσει ἓν προδικαστικὸν ζήτημα νὰ παρεντίθηται εἰς τὴν οὐσίαν τῆς ὑποθέσεως, καὶ ἐντεῦθεν συζητήσεις, δυσκολίαι, βραδύτητες, ἔξοδα, καὶ, κατὰ συνέπειαν, θέλοντες νὰ θεραπεύσητε ἓν κακὸν, ὑποπίπτετε εἰς ἄλλο χειρότερον.

Αὗται εἶναι αἱ σκέψεις, αἵτινες ἠνάγκασαν τὰ ἐφετεῖα καὶ τὸ ἀκυρωτικὸν (62) νὰ ζητήσωσι τὴν παράλειψιν αὐτοῦ τοῦ μέρους τοῦ *νομοσχεδίου* ὡς πρὸς τὴν ἁρμοδιότητα τῶν εἰρηνοδικείων καὶ πρωτοδικείων, καὶ ἡ παράλειψις αὕτη ἐνηργήθη μετά τινας δισταγμούς.

Βραδύτερον βουλευταί τινες, οἵτινες ἦσαν ἀφωσιωμένοι εἰς τὸ σύστημα αὐτὸ, τὸ καθυπέβαλαν εἰς τὴν ἐπιτροπὴν, ἡ ὁποία ὅμως τὸ ἀπέῤῥιψε. Τέλος, εἷς τῶν ὀπαδῶν αὐτοῦ, ἀναντιῤῥήτως ὁ πλέον ἔνθερμος ἐπειδὴ ἡ διπλῆ αὕτη ἀποτυχία δὲν τὸν ἀπεκαρδίωσεν, ἐνόμισεν, ὅτι πρέπει νὰ καθυποβάλῃ αὐτὸ καὶ εἰς αὐτὴν τὴν βουλὴν τῶν ἀντιπροσώπων, ἢ μᾶλλον νὰ ἐκφράσῃ τὴν θλίψιν του διὰ τὴν ἀποτυχίαν του· ἡ θλίψις του ὅμως δὲν εὗρε συμπάθειαν τινά. Τὰ ἔργα ταῦτα εἶναι λόγου πολλοῦ ἄξια, καὶ ἀποδεικνύουσιν ὅτι κατὰ τὸ πνεῦμα τῶν νόμων τῆς 11 ἀπριλ. καὶ τῆς 25 μαΐου 1838, μόνη ἡ ἐκτίμησις « ἡ ἐκ συμφώνου παρ'ἀμφοτέρων τῶν διαδίκων γινο-
» μένη, δύναται νὰ κανονίσῃ τὴν ἁρμοδιότητα· ἀλλ'οὔτε ἡ ἐκ-
» τίμησις τοῦ δικαστοῦ, οὔτε ἐκείνη τῶν πραγματογνωμόνων,
» οὔτε ἡ ἐκκαθαρισμένη καὶ ὡρισμένη ἐκτίμησις τοῦ ἐνάγοντος,
» οὔτε ὁ περιορισμὸς τούτου, δηλαδὴ, ἡ ἐκτίμησις, τὴν ὁποίαν
» οὗτος κάμνει, συνοδευομένη μὲ τὸ ἐκλεκτικὸν τοῦ ἐναγομένου
» δικαίωμα τοῦ ν'ἀπαλλαγῇ οὗτος, πληρόνων χρηματικήν τινα
» ποσότητα, κατωτέραν τῶν ὅρων τῆς ἀνεκκλήτου δικαιοδοσίας,

---

(61) Πρέπει νὰ τροπολογήσωμεν (λέγει ὁ **Benek**) κατ'αὐτὴν τὴν ἔννοιαν, ὅ,τι ἐγράψαμεν εἰς τὴν ἡμετέραν πραγματείαν περὶ εἰρηνοδικείων (σελ. 48 καὶ ἑπ.) ὡς ἐπηρεασμένοι ἀπὸ τὰς ἐπὶ τοῦ διατάγματος τῶν 1551 ἰσχυούσας ἀρχὰς καὶ ἀπὸ τὴν διδασκαλίαν τοῦ Κ. Henrion de Pansey ἐπὶ τοῦ νόμου τῶν 1790.

(62) **Analyse des observations des Cours royales et de la Cour de Cassation, page 6 et suiv, 86 et suiv.**

» δὲν δύνανται νὰ προσδιορίσωσι τοὺς κανόνας τῆς ἁρμοδιότητος, » καὶ ἑπομένως ἡ ἀπαίτησις, διατηροῦσα τὸν χαρακτῆρά της ὡς » ἀπαίτησις ἀπροσδιόριστος, θέλει ἐκδικασθῇ ἐκκλητῶς.»

Τὸ συμπέρασμα τῶν προεκτεθέντων εἶναι λοιπὸν τὸ ἑξῆς· *Ἐὰν τὸ ἀντικείμενον τῆς ἀγωγῆς δὲν ἦναι ἀφ' ἑαυτοῦ οὔτε ἐκκαθαρισμένον, οὔτε προσδιωρισμένον καθ' ἣν ἔννοιαν εἴδομεν ἤδη ἀνωτέρω· ἢ ἐὰν ὅτε ἐνάγων καὶ ὁ ἐναγόμενος δὲν συμφωνῶσιν εἰς τὴν ἀξίαν αὐτοῦ, δὲν ἐπιτρέπεται, πρὸς κανονισμὸν τῆς ἁρμοδιότητος, μήτε ἐκτίμησις ἀπὸ μέρους τοῦ δικαστοῦ, μήτε ἐκτίμησις διὰ πραγματογνωμόνων, μήτε ἐκτίμησις γινομένη ἀπὸ μέρους τοῦ ἐνάγοντος μετὰ ἢ ἄνευ ἐκλεκτικοῦ δικαιώματος, καί, κατὰ μείζονα λόγον, μήτε ἐκτίμησις ἀπὸ μέρους μόνου τοῦ ἐναγομένου. Κατὰ συνέπειαν δὲ πρέπει ν' ἀναγνωρισθῇ ὅτι ἡ ἀπαίτησις εἶναι ἀπροσδιορίστου ἀξίας, καὶ ἑπομένως ἡ ὑπόθεσις πρέπει νὰ διέλθῃ ἀμφοτέρους τοὺς βαθμοὺς τῆς δικαιοσίας* (63).

Ὅθεν ὁσάκις ἡ ἀξία τῆς ἀπαιτήσεως δὲν δύναται νὰ ὑπολογισθῇ μὲ ἀριθμητικοὺς χαρακτῆρας, τὸ δικαστήριον θέλει δικάσει ἐκκλητῶς, ὅσον καὶ ἂν ἦναι εὐτελὴς ἡ εἰκαζομένη ἀξία τοῦ ἐπιδίκου ἀντικειμένου. Δὲν πρέπει τῷ ὄντι ποτὲ νὰ λησμονήσωμεν, ὅτι τὸ κοινὸν δίκαιον εἶναι οἱ δύο βαθμοὶ τῆς δικαιοδοσίας· καὶ ὅτι ὁ πρῶτος καὶ τελευταῖος βαθμὸς ἀποτελεῖ ἐξαιρετικὸν δίκαιον.

Τοιουτοτρόπως, ἓν πρωτοδικεῖον δὲν δύναται νὰ δικάσῃ ἀνεκκλήτως περὶ προσωπικῆς καταστάσεως, ἥτις πάντοτε εἶναι ἀνεκτίμητος· περὶ χωρισμοῦ ἀπὸ τραπέζης καὶ κοίτης καὶ κτημάτων· περὶ ὑποχρεώσεων τοῦ νὰ πράξῃ τίς τι ἢ νὰ μὴ πράξῃ· περὶ τῆς ἀπολαυῆς δικαίων, ἅτινα ἐξασφαλίζουσι τὸ ἀστικὸν δικαίωμα ἢ οἰκογενειακόν τι δικαίωμα, καὶ γενικώτερον περὶ παντὸς ἀντικειμένου, ὅπερ ἤθελεν εἶσθαι ἀνεπίδεκτον ἐκτιμήσεως ὡρισμένης καὶ ἀκριβοῦς. Κατ' ἐφαρμογὴν τῶν ἀρχῶν αὐτῶν, ἅς τινας οὐδεὶς ἠμφισβήτησεν (64), ὀρθῶς ἀπεφασίσθη ἐν Ἀγγέρῃ τῇ 9 φεβρουαρίου 1829, ὅτι ἡ ἀπόφασις, ἥτις ἐξεδόθη ἐπὶ δίκης περὶ διορθώσεως ἑνὸς πιστοποιητικοῦ, κινηθείσης κατά τινος ὑποθηκοφύλακος, εἶναι ἐπιδεκτικὴ ἐφέσεως (65)· ἐν δὲ Βουργῷ, τῇ 10 ἰανουαρίου 1831,

(63) Σημειωτέον προσέτι, ὅτι ἡ ἐκτίμησις ἤθελεν εἶσθαι καὶ πρόωρος, διότι εἶναι ἄγνωστον, ἂν οἱ διάδικοι ἐπικαλεσθῶσι τὸ ἔνδικον τῆς ἐφέσεως μέσον.

(64) Pigeau, tome 1, page 515. — Carré, *competence*, tome 2. — Merlin, *questions de droit*, tome 3, page 198. — Chauveau, dictionnaire de procé dure. n° 96.

(65) Journal des avoués, tome 38, page 167.

ὅτι ἡ περὶ παραδόσεως ἐπισήμου ἀντιγράφου συμβολαίου τινὸς ἀπαίτησις, εἶναι ἀπαίτησις ἀπροσδιορίστου ἀξίας (66).

Καὶ παρατηρήσατε ὅτι ἅπασαι αἱ ἀγωγαί, αἵτινες ἔχουσιν ἀντικείμενον, δυνάμενον νὰ λογισθῇ εἰς χρήματα, δὲν εἶναι πάντοτε αἱ αὐταὶ ἐπιδεκτικαὶ ἐκτιμήσεως· τοῦτο δὲ συμβαίνει, ὁσάκις ὡς ἐξ αὐτῆς τῆς φύσεως τῆς τοιαύτης ἀγωγῆς καὶ τῶν μεταβολῶν, εἰς ἃς αὕτη ὑπόκειται, καὶ τῶν διηνεκῶν ἢ περιοδικῶν περιπετειῶν τῆς αὐξομειώσεως τῆς τιμῆς τῶν γραμματίων, ἐνυπαρχουσῶν εἰς τὸν χαρακτῆρα αὐτῆς, τὸ ὅλον τῆς ἀξίας της δὲν δύναται νὰ προσδιορισθῇ ἀκριβῶς κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς δίκης, ἂν καὶ ἡ ἀρχική της ἀξία ᾗ αι ἤδη ἐγνωσμένη. Ὅθεν ἡ ἀπόφασις ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὑπόκειται ἀναγκαίως εἰς ἔφεσιν. — Τὸ ἐφετεῖον τῶν Παρισίων (τὸ τρίτον τμῆμα) δικαίως ἐσεβάσθη τὴν διδασκαλίαν ταύτην, ἀποφασίσαν (τῇ 11 ἰανουαρίου 1839) ὅτι ἡ περὶ ἐπισκευῆς βιομηχανικοῦ τινος ἔργου δραχ. 500 (τιμὴ τῆς ἐργασίας) ὑπόκειται εἰς ἔφεσιν, ὡς οὖσα ἀπροσδιορίστου ἀξίας (67).

Ὁ ἀπὸ μέρους τοῦ ἐνάγοντος περιορισμός, ἤτοι ἡ ἀπὸ μέρους αὐτοῦ ἐκτίμησις τοῦ ἐπιδίκου ἀντικειμένου ὑπὸ τὸν ὅρον τοῦ νὰ ἀπαλλάττηται ὁ ἐναγόμενος πληρόνων χρηματικήν τινα ποσότητα, ἔχει τι συναφὲς μὲ τὰς ἐξ ὑπαμοιβῆς καὶ προαιρετικὰς ὑποχρεώσεις· ὀφείλομεν ὅθεν νὰ ἐκθέσωμεν τὰς ὡς πρὸς τοῦτο θεωρίας τοῦ δικαίου. (Βλ. τὴν ἑλλ. νομολ. ἀνωτέρω σελ. 12—15).

§ 62. *Ἡ ἐξ ὑπαμοιβῆς ὑποχρέωσις* (obligation alternative), ἧς τινος ὁ χαρακτὴρ καὶ αἱ συνέπειαι προσδιορίζονται ἀπὸ τὰ ἄρθρα 1189 καὶ ἑπόμενα τοῦ Πολ. Κώδηκος, εἶναι, κατὰ τὸν ὑπὸ τοῦ Ποτιέρου διδόμενον ὁρισμὸν (68), « ἐκείνη, δι' ἧς τις ὑποχρεοῦται νὰ δώσῃ ἢ νὰ πράξῃ πολλὰ πράγματα, καὶ ἐκτελῶν ἓν ἐξ αὐτῶν, ἀπαλλάττεται πλέον. » Παραδείγματος χάριν, ὑπεχρεώθην νὰ σοὶ παραδώσω ἓν ὡρισμένον πρᾶγμα ἢ νὰ σοὶ πληρώσω τὴν δεῖνα χρηματικὴν ποσότητα. Ἐνταῦθα ὑπάρχει μία ἐξ ὑπαμοιβῆς ὑποχρέωσις εἰς ἐμέ. Τότε πρᾶγμα, ὅπερ σοὶ ὑπεσχέθην, καὶ ἡ χρηματικὴ ποσότης εἰσὶν ἀμφότερα ἀντικείμενα τῆς *ὑποχρεώσεως*· ἀμφότερα ὀφείλονται, ἐν τούτοις μία μόνη ὑποχρέωσις ὑφίσταται, καὶ ὁ ὀφειλέτης θέλει ἀπαλλαχθῇ ὡς πρὸς ὅλα, παραδίδων τὸ ἕτερον ἐξ αὐτῶν (ἄρθρ. 1191). Ἄλλως ὅμως ἔχει

---

(66) Journal du Palais, tome 2, de 1831, 363.

(67) Journal de droit, du 17 janvier 1837.

(68) Traité des obligations, édition Dupin, tome 1, page 121.

τὸ πρᾶγμα ἐπὶ τῆς *προαιρετικῆς ὑποχρεώσεως*. Ἐπὶ ταύτης πραγματικῶς ἓν μόνον πρᾶγμα ὀφείλεται, καὶ ὁ ὀφειλέτης δύναται ν' ἀντικαταστήσῃ ἄλλο εἰς τὴν θέσιν τοῦ ὀφειλομένου ἀντικειμένου καὶ ν' ἀπαλλαγῇ οὕτως· ἀλλ' ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον δύναται νὰ δώσῃ πρὸς ἐξόφλησιν, δὲν ὀφείλεται, διότι προσετέθη *in facultate solutionis*.

Τίνι τρόπῳ λοιπὸν κανονίζεται ἡ ἁρμοδιότης τοῦ δικαστοῦ ὡς πρὸς τὰς ἀγωγὰς ταύτας; Δὲν πρέπει, φρονοῦμεν, νὰ ἐφαρμόσωμεν τὰς περὶ τοῦ *περιορισμοῦ* ἀρχάς, ἤτοι τὴν ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος γινομένην ἐκτίμησιν, ὑπὸ τὴν αἵρεσιν ὅτι ὁ ἐναγόμενος δύναται νὰ ἀπαλλαχθῇ, πληρόνων ὡρισμένην τινὰ ποσότητα. Καὶ τῳόντι, ὅταν πρόκηται περὶ *περιορισμοῦ*, ὁ ἐναγόμενος δὲν εἶναι ὑπόχρεως νὰ τὴν παραδεχθῇ. Ὅταν ὅμως πρόκηται περὶ ἐκτελέσεως προαιρετικῆς τινὸς ὑποχρεώσεως, ἡ ποσότης ἡ ὁριζομένη εἰς τὴν συμφωνίαν (69) in facultate solutionis, ὡρίσθη παρ' ἀμφοτέρων τῶν διαδίκων, ἢ παρὰ τῶν δικαιοπαρόχων αὐτῶν, ὡς τὸ ἀντίτιμον τῆς ἐνοχῆς, ὁ δὲ ἐναγόμενος δύναται ν' ἀπαλλαχθῇ πληρόνων τὴν ποσότητα ταύτην, οἵα ὡρίσθη· ἡ ποσότης λοιπὸν αὕτη κανονίζει τὴν ἁρμοδιότητα.

§ 62 δίς. Ὡς πρὸς τὰς ἐξ *ὑπαμοιβῆς ὑποχρεώσεις παρατηρητέον ἂν*

α') Τὸ ἓν ἐκ τῶν δύο πραγμάτων ὑπερβαίνῃ τὴν ποσότητα, μέχρι τῆς ὁποίας δικάζουσιν ἀνεκκλήτως τὰ δικαστήρια, τὸ δὲ οὐχί;

Ὅταν τὰ πράγματα, ἅτινα ἀποτελοῦσι τὸ ἀντικείμενον τῆς ἐνοχῆς, ἦναι ὡρισμένα (corps certains) καὶ διὰ τοῦτο ἐπιδεκτικὰ ἐξαφανίσεως, ἡ ἐκδιδομένη ἀπόφασις θέλει εἶσθαι ἐφέσιμος, καθότι ἀφ' ἑνὸς μὲν ἡ ἀπώλεια τῶν πραγμάτων αὐτῶν καθιστᾷ τὴν ἐνοχὴν ἁπλῆν καὶ καθαρὰν (1192), καὶ ἀφ' ἑτέρου ἐνδέχεται ν' ἀπολεσθῇ τὸ πρᾶγμα, ἡ ἀξία τοῦ ὁποίου δὲν ὑπερβαίνει τὴν ἀνέκκλητον ἁρμοδιότητα, ὁ δὲ ὀφειλέτης νὰ καταδικασθῇ νὰ ἀποδώσῃ τὸ ἕτερον πρᾶγμα, ἡ ἀξία τοῦ ὁποίου καθιστᾷ τὴν ἀπόφασιν ἐφέσιμον. Εἰς τὴν προκειμένην δὲ περίπτωσιν δὲν γίνεται διάκρισις ἂν ἡ ἐκλογὴ ἀνήκῃ εἰς τὸν ὀφειλέτην, ἢ εἰς τὸν δανειστήν, ἐπειδὴ ἐνδέχεται νὰ συμβῇ ἡ ἀπώλεια πρὸ τῆς ἐκλογῆς.

Ὅταν ὅμως πρόκηται περὶ ποσοτήτων (quantités), αἵτινες θεω-

---

(69) Βλ. τὴν ἀπὸ 28 Ἰουλίου 1832 ἀπόφασιν τοῦ ἐν Κόλμαρ ἐφετείου. Sir 1832, 2, 515.

ροῦνται ὡς μὴ ὑποκείμεναι εἰς ἀπώλειαν, τὸ δικαίωμα τῆς ἐκλογῆς κανονίζει τὴν ἁρμοδιότητα.

Ἰδοὺ πῶς ἐκφράζεται περὶ τούτου ὁ **Benek** (ἐν σελίδι 40)·

« *Une des deux choses est superieure au taux du dernier ressort et l'autre lui est inférieure.*—Il faut avoir égard à deux points importants : 1° à la nature des choses comprises dans l'obligation alternative, 2° au droit d'option, selon qu'il est déféré au créancier ou au débiteur.

1. Lorsque parmi les choses qui font partie de l'obligation, il en est qui consistent en des corps certains et qui sont par cela même susceptibles d'extinction, le jugement qui intervient est toujours en premier ressort, car la perte de l'une de ces choses rendant l'obligation pure et simple (1192), et cette perte pouvant frapper le corps d'une valeur inférieure au dernier ressort, le débiteur peut se trouver, en vertu du jugement, nécessairement obligé de delivrer la chose dont la valeur était superieure au taux du dernier ressort, et cela, soit que le choix appartint au débiteur, soit qu'il fût dévolu au créancier, puisque l'accident peut arriver avant que le choix ait été déclaré.

Mais s'il s'agit de quantités qui sont censées ne jamais périr, le droit d'option exercé selon nous une influence décisive, selon qu'il est conféré au créancier ou au débiteur (art. 1190). Est il déferé au creancier démandeur? le jugement sera en dernier ressort, par cela seul qu'il est possible (nous devons ajouter et toujours très probable) que le créancier demandera la delivrance de la chose dont la valeur sera supérieure au taux du dernier ressort.

Dans le cas contraire, s'est à dire si le choix appartient au débiteur, il peut toujours se liberer par la rémise de la chose qui est inferieure au taux du dernier ressort; la valeur du litige se reduit donc encore en definitive à une somme inférieure aux taux du dernier ressort: le jugement sera souverain. »

β') *Ἡ ἀξία τῶν δύο πραγμάτων δὲν ὑπερβαίνῃ τὴν ἀνέκκλητον ἁρμοδιότητα τοῦ δικαστηρίου;* Τὰ πράγματα ταῦτα θεωροῦνται διακεκριμένως, καθότι ὁ ὀφειλέτης δὲν χρεωστεῖ εἰμὴ μόνον τὸ ἕν· ἑπομένως ἡ ἰδιαιτέρα ἀξία ἑκάστου κανονίζει τὸ ἐφέσιμον ἢ μὴ τῆς ἀποφάσεως.

§ 62 τρίς. *Ὅταν πρόκηται περὶ ποινικῆς ῥήτρας, πῶς κανονίζεται ἡ ἁρμοδιότης;* Πρέπει νὰ διακρίνωμεν τὰς πρὸς τὸ πράττειν ἢ μὴ πράττειν ὑποχρεώσεις, (ἡ ἐκτέλεσις τῶν ὁποίων ἀνήκει προσωπικῶς εἰς τὸν ὀφειλέτην, καὶ τῶν ὁποίων ἡ μὴ ἐκπλήρωσις ἐπιφέρει πληρωμὴν ἀποζημιώσεων καὶ τόκων (ἄρθ. Γ. Κ. 1142), ἀπὸ τὰς ὑποχρεώσεις, αἱ ὁποῖαι δύνανται νὰ ἐκτελεσθῶσι παρ' ἄλλου τινὸς παρὰ τὸν ὀφειλέτην.

Ὡς πρὸς τὰς πρώτας, ἡ ποσότης ἡ ὁρισθεῖσα λόγῳ ποινικῆς ῥήτρας κανονίζει τὸ ἐφέσιμον ἢ μὴ τῆς ἀποφάσεως, καθότι δὲν δύναταί τις νὰ ἀπαιτήσῃ εἰμὴ τὴν ποσότητα, κατὰ τὸ ἀξίωμα nemo potest cogi ad factum.

Ὡς πρὸς τὰς δευτέρας, διακριτέον, ἂν ὁ πιστωτὴς ἀπαιτῇ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς κυρίας ἐνοχῆς, ἢ ἁπλῶς τὴν ὑποσχεθεῖσαν ποσότητα. Ἐν τῇ πρώτῃ περιπτώσει, τὸ ποσὸν τῆς ἐνοχῆς κανονίζει τὴν ἁρμοδιότητα (ἄρθ. 1228 Γ. Κ.)· ὅταν ὅμως ζητῇ ἁπλῶς τὴν ποινήν, τὸ ποσὸν ταύτης κανονίζει τὴν ἁρμοδιότητα. (Βλ. Benek, αὐτ. σελ. 142, μὴ στηρίζοντα τὴν γνώμην του εἰς νομολ. τινά).

ΜΕΡΟΣ Ε'.

Περὶ τῶν ἀγωγῶν, εἰς τὰς ὁποίας ὑπάρχει συῤῥοὴ πλειόνων ἐναγόντων ἢ ἐναγομένων (70).

§ 63. *Πολλοὶ ἐνάγουσιν ἕνα;*—Ἡ γαλλικὴ νομολογία καθιέρωσε τὴν ἀκόλουθον διάκρισιν· ἡ δι' ἑνὸς δικογράφου ἀγωγῆς ἀπαίτησις πλειόνων ἀφορᾷ διακεκριμένα συμφέροντα, πηγάζοντα ἐκ διαφόρων ἐννόμων σχέσεων; ἡ ἀπὸ κοινοῦ γενομένη ἀπαίτησις διαιρεῖται εἰς τόσας δίκας (procès), ὅσοι εἰσὶν οἱ ἐνάγοντες. Ἡ ἕνωσίς των δὲν μεταβάλλει τὴν ἁρμοδιότητα πρὸς ἕνα ἕκαστον αὐτῶν. Ἡ δίκη λοιπὸν διεξάγεται ὡσὰν νὰ ἐδικάζετο ἕκαστος ἰδίως (70α).

Κατὰ τὸ σύστημα δὲ τῆς ἑλληνικῆς δικονομίας, ἐν ᾗ εὑρίσκεται ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 537, τὸ ἀνωτέρω ζήτημα δὲν ἀναφύεται, διότι πρόσωπα, μὴ ἔχοντα τὸν τῆς ὁμοδικίας δεσμόν, δὲν δύνανται νὰ ἑνώσωσιν, εἰς ἓν καὶ τὸ αὐτὸ ἔγγραφον ἀγωγῆς, ἀπαιτήσεις. Ἀλλά, φρονοῦμεν, ὅτι ἑνωμέναι ἀγωγαὶ πολλῶν διαδίκων δὲν δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν ὡς ὅλως διακεκριμέναι ἀγωγαί, ὅταν

---

(70) Βλ. ἐν τούτοις ἀνωτ. σελ. σελ. 38 καὶ ἐπ·

(70α) Henrion, comp. des juges de paix σ. 91. — Merlin, rep. v° dernier ressort.

στηρίζωνται εἰς κοινὴν ἀπαίτησιν ἢ ὑποχρέωσιν. Κοινὴ δὲ ἀπαίτησις καὶ ὑποχρέωσις ὑπάρχει, ὅταν αὗται προκύπτωσιν ἐκ τῆς αὐτῆς ἐννόμου σχέσεως, ἐκ τῶν αὐτῶν περιστατικῶν, καὶ στηρίζωνται εἰς τὸν αὐτὸν νόμον, ὥστε τὸ δικαστήριον ἀποφαίνεται μὲν περὶ μιᾶς, κρίνει δὲ καὶ περὶ τῶν ἄλλων, αἵτινες στηρίζονται εἰς τὴν αὐτὴν βάσιν καὶ εἰς τὸν αὐτὸν νόμον.

Ἡ ἐσωτερικὴ αὕτη συνάφεια κάμνει, ὥστε νὰ προσδιορίζηται ἡ ἁρμοδιότης ἐκ τῆς ὁλικῆς ποσότητος, ἡ δὲ γνώμη αὕτη ἐνισχύεται ἐκ τῶν τῆς ὁμοδικίας διατάξεων, καθ' ἃς, μὴ ἐμφανισθέντων τῶν ὁμοδίκων, οἱ ἐμφανισθέντες θεωροῦνται ὡς πληρεξούσιοι αὐτῶν (602 Πολιτικῆς Δικονομ., ὅρα καὶ Εὑρετήριον, τόμῳ πρώτῳ, σελ. 173, 179, καὶ τόμ. Γ' σελ. 170). Τὸ ρ. δ. ἐνισχύει προσέτι τὴν γνώμην ταύτην, ἀναγνωρίζον σχεδὸν ὅτι ἐπὶ ὁμοδίκων λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν ἡ ὁλικὴ ποσότης, καὶ ὁ νομοθέτης ἡμῶν εἶχεν ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις του. (Βλ. κατωτ. § 261 καὶ ἑπ.).

Ἡ ἀγωγὴ, ἀπ' ἐναντίας, ἔχει ὑπ' ὄψιν συμφέροντα κοινὰ, πηγάζοντα ἐκ τῆς αὐτῆς ἐννόμου σχέσεως; Διακρίνει καὶ ἐνταῦθα ἡ γαλλ. νομολ. ἂν τὸ συμφέρον τῶν ἐναγόντων ἦναι διαιρετὸν, ἢ ἂν ἕκαστος αὐτῶν ἐνεργῇ διὰ τὸ ὅλον.—Ἂν ἕκαστος αὐτῶν ἐνεργῇ διὰ τὸ ὅλον (ἐπὶ παραδείγματος ἐπὶ ἀλληλεγγύου πιστώσεως), ἐπιφυλαττομένης τῆς μετὰ ταῦτα διανομῆς, ἡ ἁρμοδιότης κανονίζεται ἐκ τῆς ὁλικῆς ἀπαιτήσεως· una est obligatio, una et summa, ὡς λέγει ὁ Οὐλπιανὸς (νόμ. 3 Πανδ. de dub. reis). Κατὰ μείζονα λόγον ἐφαρμόζεται ἡ παρατήρησις αὕτη, ὅταν πρόκηται περὶ ἀδιαιρέτου πράγματος (1217, 1218, 1224 c. c.).—Ἂν ὅμως ἡ ἐνοχὴ δὲν ἦναι μήτε ἀλληλέγγυος, μήτε ἀδιαίρετος, ἡ ἀνήκουσα ἑκάστῳ τῶν ἐναγόντων ἀπαίτησις κανονίζει τὴν ἁρμοδιότητα.

Προκειμένου λόγου περὶ τῆς ἐφαρμογῆς τῶν κανόνων αὐτῶν εἰς τὰς ἀγωγὰς, τὰς ὁποίας οἱ συγκληρονόμοι κινοῦσι κατὰ τοῦ ὀφειλέτου τοῦ δικαιοπαρόχου των, συμφωνοῦσιν ἅπαντες, ὅτι, μετὰ τὴν διανομὴν τῆς κληρονομίας, ἡ μερὶς ἑκάστου κανονίζει τὴν ἁρμοδιότητα. Ὡς πρὸς τὰς ἀγωγὰς δὲ, αἵτινες κινοῦνται πρὸ τῆς διανομῆς, διέκριναν τινὲς (71), ἂν οἱ συγκληρονόμοι παρίστανται ἀθρόως ἀντιπροσωπεύοντες τὸ ὅλον, ἢ ἂν ἕκαστος αὐτῶν δηλόνῃ ὅτι ἀπαιτεῖ τὸ ἐπιβάλλον αὐτῷ μέρος· ἀλλ' ἡ διάκρισις αὕτη εἶναι ἀνυπόστατος. Βλέπε τὴν ἡμετέραν νομολογίαν κατωτέρω § 261—263.

---

(71) Lyon 2 mars 1833. Toulouse 2 avril 1833. jour. des avoués. tom. 45, p. 153.

§ 64. *Πολλοὶ ἐνάγονται παρ' ἑνός;* Ἡ γαλλικὴ νομολογία κάμνει τὴν διάκρισιν, ἂν τὰ χρέη ταῦτα ἦναι διακεκριμένα, ἀποφαινομένη ὅτι ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ (72) ἡ ἁρμοδιότης κανονίζεται ὡς πρὸς ἕνα ἕκαστον ἀπὸ τὸ ποσὸν, τὸ ὁποῖον τοῦ ζητεῖται. —Διακρίνει, λέγω, ἡ γαλλικὴ νομολογία τὴν περίπτωσιν ταύτην ἀπ' ἐκείνην, καθ' ἣν τὸ χρέος εἶναι κοινόν. Ἐν τῇ τελευταίᾳ ταύτῃ περιπτώσει διακριτέον αὖθις, κατ' αὐτὴν, ἂν ἕκαςος τῶν ἐναγομένων ὀφείλῃ τὸ ὅλον, ἢ μέρος αὐτοῦ. Ὀφείλει τὸ ὅλον, ἐπὶ παραδείγματος, ὅταν πράκηται περὶ ἀλληλεγγύου ἢ ἀδιαιρέτου ὀφειλῆς; αὕτη κανονίζει τὴν ἁρμοδιότητα· ὀφείλει μέρος; τὸ μέρος τοῦτο κανονίζει αὐτὴν (73)· Ἡ ἀρχὴ αὕτη ἐφαρμόζεται εἰς τὰς κατὰ τῶν συγκληρονόμων ἀπαιτήσεις, καθότι τὰ χρέη των διαιροῦνται αὐτοδικαίως. Ὅθεν ὁ αὐτοκράτωρ Γορδιανὸς λέγει· ea, quæ in nominibus sunt, non recipiunt divisionem; cum ipso jure in portiones haereditarias, ex lege duodecim divisa sint. (const. 6 cod. fam erc). Μολοντοῦτο ὁ Ἄρειος Πάγος ἀπεφάσισεν, ὅτι ἡ ἁρμοδιότης τοῦ χρέους κανονίζεται ἐκ τῆς ὁλικῆς ἀπαιτήσεως, ὅταν ζητῆται ἡ *ἀλληλέγγυος καταδίκη* τῶν κληρονόμων (ὅρα κατωτ. § 262). Τοιαύτης φύσεως σχεδὸν ἀπόφασιν ἐξέδωκε τὴν 2 δεκεμβρίου 1837 τὸ ἐν Βορδῷ ἐφετεῖον, ὡς καὶ τὸ ἐν Τουλούζῃ ἐφετεῖον δύο ἑτέρας τῆς 16 δεκεμβρίου 1835 καὶ 16 φεβρουαρίου 1839.

§ 64 δίς. *Πλείονες ἐνάγουσι πολλούς;* Εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην ἐφαρμόζονται αἱ ἄνω ἐκτεθεῖσαι ἀρχαί.

ΜΕΡΟΣ Ϛ'.

Περὶ τῶν εἰς χεῖρας τρίτου κατασχέσεων (*saisies arrêts*), *καὶ περὶ ἄλλων καταδιώξεως μέσων, ἅτινα φέρουσι μικτὸν χαρακτῆρα, καὶ δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν ὡς μέσα συντηρητικὰ ἢ ἀναγκαστικὰ* (73α).

§ 65. *Κατασχέσεις εἰς χεῖρας τρίτου.* Πᾶς δανειστὴς, λέγει τὸ ἄρθρον 919 (557 p. c.), δύναται νὰ ἐνεργήσῃ κατάσχεσιν παρὰ τρίτῳ· ἡ κατάσχεσις λοιπὸν αὕτη ὑποτίθησι τρία πρόσωπα, τὸν ἐνεργοῦντα τὴν κατάσχεσιν, τὸν ὀφειλέτην καὶ τὸν τρίτον· ἡ κατάσχεσις αὕτη παρίστησι δύο συμφέροντα διακεκριμένα, τὰ

(72) Ἡ περίπτωσις αὕτη δὲν ἀναφύεται παρ' ἡμῖν διὰ τοὺς λόγους, τοὺς περιεχομένους εἰς τὴν ἀνωτέρω § 63 ἐδ. 2.

(73) Συσταίνομεν τὴν ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου πραγματείαν τοῦ Merlin, rep. v° dernier ressort § 7 καὶ VIII.

(73α) Ἑλληνικὴ νομολογία. Βλ. αὐτὴν ἀνωτ. σ. 15, § 282—285, 290.

συμφέροντα τοῦ δανειστοῦ καὶ ὀφειλέτου, καὶ ἐκεῖνα τοῦ τρίτου ὡς πρὸς ἐκείνους· ἐνίοτε τὰ συμφέροντα ταῦτα περιπλέκονται ἐκ τῆς συνδρομῆς τρίτων ἀνακοπτόντων.

Ἡ διάκρισις αὕτη λύει τὰ ἀναφυόμενα περὶ ἁρμοδιότητος ζητήματα· πρόκειται περὶ τῶν συμφερόντων τοῦ δανειστοῦ καὶ τοῦ ὀφειλέτου; ὡς βάσις τῆς ἁρμοδιότητος τοῦ δικαστηρίου λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν ἡ ποσότης τῆς πιστώσεως, καὶ ὄχι ἡ ἀξία τῶν ἐφ' ὧν ἐνεργεῖται ἡ κατάσχεσις πραγμάτων.

Ὁ κανὼν οὗτος εἶναι ὀρθότατος· διότι ὅταν ὁ ὀφειλέτης προτείνῃ ὅτι δὲν ὀφείλει, ἢ ὅτι τὸ χρέος δὲν εἶναι ἀπαιτητὸν, τὸ ἀντικείμενον τῆς διαφορᾶς συνίσταται πάντοτε εἰς τοῦτο, ἂν ἡ πίστωσις ὑπάρχῃ, καὶ εἶναι ἀναντίῤῥητον ὅτι αὕτη ἀποτελεῖ τὸ ἀντικείμενον τῆς διαφορᾶς. Ὅταν δὲ αὖθις ὁ ὀφειλέτης προτείνῃ, ὅτι ἡ κατάσχεσις εἶναι ἄκυρος, ἡ ἀξίωσις αὕτη δὲν εἶναι μέσον ὑπερασπίσεως, καὶ τὰ μέσα τῆς ὑπερασπίσεως, ὡς ἔφθημεν ἤδη εἰπόντες, δὲν κανονίζουσι τὴν ἁρμοδιότητα. Ἄλλως ὁ ὀφειλέτης πληρόνων ἀπαλλάττεται, καὶ δὲν ὑποκύπτει εἰς ζημίαν τινά.

Πρόκειται, ἀπ' ἐναντίας, περὶ τῶν ἀπέναντι τοῦ δανειστοῦ καὶ ὀφειλέτου συμφερόντων τοῦ τρίτου; ὡς πρὸς τοῦτο πρέπει νὰ ἀκολουθῶμεν ἄλλας ἀρχάς. Ἡ ἁρμοδιότης δὲν δύναται νὰ κανονισθῇ, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸν τρίτον, ἀπὸ τὸ κύριον ἀντικείμενον τῆς ὑποθέσεως, ἥτις ἐπροκάλεσε τὴν κατάσχεσιν, καθότι τὸ ἀντικείμενον αὐτὸ εἶναι ξένον ὡς πρὸς τὸν τρίτον· ἡ γαλλικὴ νομολογία (ἀνωτ. σελ. 43 καὶ ἐπ.) κυμαίνεται κατὰ τοῦτο· ὅθεν θεωροῦμεν ἀναγκαῖον νὰ μεταφέρωμεν ἐν περιλήψει ἐνταῦθα τὰς ἀκολούθους παρατηρήσεις τοῦ Benek (αὐτ. σελ. 159).

Ὑποθέσατε ὅτι ὁ τρίτος δὲν κάμνει δήλωσίν τινα, ἢ τὴν κάμνει ἄνευ δικαιολογητικῶν ἐγγράφων. Ἐπὶ τοῦ προκειμένου δὲν δύναται τὸ δικαστήριον νὰ δικάσῃ ἀνεκκλήτως καὶ ἂν τὸ κύριον ἀντικείμενον τῆς δίκης δὲν ὑπάγηται εἰς ἔφεσιν. Ἡ κατάσχεσις ἀφορᾷ ὅλα τὰ παρὰ τῷ τρίτῳ εὑρισκόμενα χρήματα ἢ ἄλλα κινητὰ πράγματα τοῦ ὀφειλέτου (919), καὶ ἑπομένως τὸ δικαστήριον δὲν δύναται νὰ δικάσῃ ἀνεκκλήτως δυνάμει τῆς ἀρχῆς ὅτι ἡ ἁρμοδιότης κανονίζεται ἀπὸ τὸ ἀντικείμενον τῆς κυρίας ἀγωγῆς (74)· ὑποθέσατε δὲ, ὅτι ὁ τρίτος κάμνει τὴν δήλωσίν του, ἀλλὰ δὲν προσ-

(74) Τὸ ἐν Παρισίοις ἐφετεῖον ἐδίκασε τὴν 18 μαΐου 1832 (Dalloz, recueil period. 1833, 2, 195) ἄλλως· τὴν 7 δὲ μαΐου 1817 (Sirey, 17, 2, 259) ἠκολούθησε τὴν γνώμην τοῦ Benek. Τὸ ἐν Douai ἐφετεῖον καθιέρωσε τὴν αὐτὴν τοῦ Benek ἀρχὴν δι' ἀποφάσεως τοῦ ἰουλίου 1835 (Sirey 35, 2, 491).

ἔχει τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ ἔγγραφα. Θεωρεῖται ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὡς νὰ μὴ ἔκαμε δήλωσιν, καὶ ἐπομένως ἐφαρμόζονται αἱ ἀνωτέρω ἐκτεθεῖσαι ἀρχαί. — Ἂν δὲ ἔκαμε δήλωσιν, ὑποστηριζομένην μὲ τὰ ἀναγκαῖα ἀποδεικτικὰ μέσα, ἡ δὲ δήλωσίς του ἀμφισβητηθῇ, ὡς βάσις τῆς ἁρμοδιότητος δὲν λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν τὸ ἀντικείμενον τῆς κατασχέσεως, ἀλλὰ μόνον ἡ ἀμφισβητουμένη ποσότης.

Τὸ ἐν Pau ἐφετεῖον ἀποφάσεως τὴν 18 ἰανουαρίου 1838 (75) ἄλλως, εἰπὸν ὅτι ἡ ἀπόφασις θεωρεῖται ἀνέκκλητος, ἂν τὸ προκαλέσαν τὴν κατάσχεσιν ἀντικείμενον (la cause de la saisie) δὲν ὑπάγηται εἰς ἔφεσιν, μολονότι τὸ ἀντικείμενον τῆς ἀμφισβητουμένης δηλώσεως ὑπερβαίνει τὰ 1000 φράγκα. Τὸ δικαστήριον αὐτὸ στηρίζεται εἰς τὸν λόγον, ὅτι ὁ ἐνεργῶν τὴν κατάσχεσιν δὲν εἶχε συμφέρον νὰ διαμφισβητήσῃ τὴν δήλωσιν εἰμὴ μέχρι τοῦ ποσοῦ τῆς κυρίας διαφορᾶς, ἥτις συνίσταται ἐπὶ τοῦ προκειμένου εἰς 500 φράγκα.

Ἡ σκέψις αὕτη ἐφαρμόζεται εἰς δίκας συνήθεις (ordinaires), ἀλλ' ὄχι καὶ εἰς τὰς εἰς χεῖρας τρίτων κατασχέσεις, διότι αὗται ἐνδιαφέρουσιν ὅλους τοὺς δανειστὰς τοῦ ὀφειλέτου (saisi), οἵτινες δύνανται, κατὰ τὸ ἄρθρ. 575 (933 ἑλλ.) τῆς Πολ. γαλλ. δικ., νὰ κάμωσι κατασχέσεις μεχρισοῦ ἡ περὶ κύρους ἀπόφασις (jugement de validité) καταστάθῇ τελεσίδικος, καὶ ἐπομένως ὁ ἐνεργήσας τὴν κατάσχεσιν ἔχει συμφέρον ν' ἀποδειχθῇ ὅτι ὁ τρίτος ὀφείλει εἰς τὸν καταδικαζόμενον ὀφειλέτην ποσὰ ἀνώτερα τοῦ χρέους, τὸ ὁποῖον ἐπροκάλεσε τὴν κατάσχεσιν, καθότι αἱ κατασχέσεις τῶν ἄλλων δανειστῶν μειόνουσι τὴν ὁποίαν διὰ τῆς παρὰ τῷ τρίτῳ κατασχέσεως ἔσχεν ἐγγυήσεως (76). Ἀναντιῤῥήτως, ἂν ὁ τρίτος, συναινέσει τοῦ ὀφειλέτου, προσφέρῃ τῷ δανειστῇ τὸ ὀφειλόμενον αὐτῷ ποσὸν, ἡ προσφορὰ αὕτη ἀποπερατόνει τὴν διαφοράν, διότι ἀπὸ τῆς στιγμῆς τῆς ἀποδοχῆς των ὁ κατασχὼν ἀποκτᾷ ἀποκλειστικὸν δικαίωμα, ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἐφαρμόζεται, ὅταν ἡ δίκη διατρέχῃ τὸν δρόμον της, καὶ ἀπόφασις τελεσίδικος εἰσέτι δὲν ὑπάρχῃ.

Κατ' ἀναγκαίαν συνέπειαν πρέπει νὰ παραδεχθῶμεν, ὅτι ἂν, καθ' ἣν στιγμὴν τὸ δικαστήριον ἀποφαίνεται ἐπὶ τῆς κατὰ τῆς δηλώσεως ἀνακοπῆς, ἡ περὶ κύρους ἀπόφασις κατέστη τελεσί-

(75) Sirey 1838, 2, 133.
(76) Βλέπε τὴν ἀπὸ 20 φεβρουαρίου 1838 καλῶς αἰτιολογημένην ἀπόφασιν τοῦ ἐν Τουλούζῃ ἐφετείου (Tajan 87. σελ, 59).

δικος (77), τὸ δικαστήριον ἀποφαίνεται ἀνεκκλήτως, ἂν ἡ κυρίας δίκη, μὴ ὑπαρχούσης ἀνακοπῆς ἐκ μέρους τρίτων, ἀφορᾷ ποσὸν, μὴ ὑπαγόμενον εἰς ἔφεσιν, διότι τὸ συμφέρον τοῦ δανειστοῦ, ἐν τῇ προκειμένῃ περιπτώσει, δὲν δύναται νὰ ὑπερβαίνῃ τὸ ποσὸν αὐτό. Ὡς πρὸς τὸν ὀφειλέτην εἶναι πρόδηλον, ὅτι τὸ διαμφισβητούμενον ποσὸν τῆς δηλώσεως εἶναι, καθ᾽ ὅσον ἀφορᾷ αὐτὸν, ὁ μόνος κανὼν τῆς ἁρμοδιότητος.

Ἡ κατὰ τῆς κατασχέσεως ἀνακοπὴ τρίτων δύναται νὰ γίνῃ ὄχι μόνον ὑπὸ δανειστῶν τοῦ ὀφειλέτου, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ ἄλλων, οἵτινες διεκδικοῦν ὡς ἴδια αὐτῶν τὰ παρὰ τρίτῳ τινὶ κατασχεθέντα. Πῶς, ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ, κανονίζεται ἡ ἁρμοδιότης; Ἂν ὁ ἀνακόπτων διεκδικῇ τὰ κατασχεθέντα ὡς ἴδια αὐτοῦ πράγματα, ἡ ἀξία τούτων χρησιμεύει ὡς βάσις πρὸς κανονισμὸν τῆς ἁρμοδιότητος τοῦ δικαστηρίου.—Ἂν ὅμως ἡ ἀνακοπὴ γίνηται ὑπὸ δανειστοῦ τοῦ ὀφειλέτου, ὁ δανειστὴς αὐτὸς θεωρεῖται ἀπέναντι τοῦ ὀφειλέτου ὡς συγκατασχὼν, καὶ ἑπομένως ἡ περὶ κύρους τῆς κατασχέσεως, ἢ ἡ περὶ ἄρσεως αὐτῆς, αἴτησις (la demande en validité ou en main-lèvée de la saisie) δὲν δικάζεται ἀνεκκλήτως εἰμὴ καθ᾽ ἣν περίπτωσιν οὐδεμία τῶν ἀνακοπῶν εἶναι, θεωρουμένη εἰδικῶς, ἀνωτέρα τῆς ἀνεκκλήτου δικαιοδοσίας. Λέγομεν εἰδικῶς (individuellement) διότι καὶ ἂν, ἑνωμέναι, ὑπερβαίνωσι τὸ ἀνεκκλήτως δικαζόμενον ποσὸν, ἡ ἀπόφασις δὲν εἶναι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἀνέκκλητος (souverain), διότι ἡ ἕνωσις διακεκριμένων συμφερόντων δὲν ἔχει ἐπιῤῥοὴν ὡς πρὸς τὸν κανονισμὸν τῆς ἁρμοδιότητος. Ὅθεν ἂν ὑπάρχωσιν ἀνακοπαὶ, ἑκάστης τῶν ὁποίων τὸ ἀντικείμενον ὑπερβαίνει τὰς 500 δραχμὰς (1500 φρ. κατὰ τὴν γαλλικὴν νομοθεσίαν), ἡ ἔφεσις κατὰ τῆς ἀποφάσεως, τῆς ἀποφαινομένης περὶ τοῦ κύρους ἢ περὶ τῆς ἀκυρότητος, ἕνεκα τυπικῆς τινος παραβάσεως τῆς κατασχέσεως, εἶναι παραδεκτὴ, ὡς πρὸς αὐτάς, ὅπερ δὲν ἀντιβαίνει εἰς τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 610 τῆς Πολιτικῆς Γαλλικῆς Δικονομίας (78)· ὡς πρὸς τὸ ἐκκλητὸν ἢ ἀνέκκλητον τῶν ἐνδιαφερουσῶν τὸν τρίτον ἀποφάσεων, ἡ συῤῥοὴ τῶν ἀνακοπῶν παράγει ἐπίσης τὰ ἐκτεθέντα ἀποτελέσματα.

---

(77) Τὸ ἄρθρον 568 τῆς Γαλλ. Πολ. Δικ. ἐμφαίνει ὅτι ἡ περίπτωσις αὕτη ἐνδέχεται νὰ παρουσιασθῇ.

(78) Τὸ ἀκυρωτικὸν ἐν τούτοις ἀπεφάσισε τὸ ἐναντίον τὴν 30 νοεμβρίου 1826 (Sirey, 27, 1, 146).

Περὶ τῆς εἰς χεῖρας τοῦ χρεώστου κατασχέσεως (saisie exécution).

§ 66. Ἅπαντες συμφωνοῦσιν ὅτι, ὅταν ὁ ὀφειλέτης αἰτῆται τὴν ἄρσιν τῆς κατασχέσεως, εἴτε ἐπὶ λόγῳ ὅτι δὲν ὀφείλει, εἴτε ἐπὶ λόγῳ ὅτι ὑπάρχει ἀκυρότης τις κατὰ τὴν κατάσχεσιν, ἡ ποσότης τῆς κυρίας ἀπαιτήσεως, οὐχὶ δὲ ἡ ἀξία τῶν ὑπὸ κατάσχεσιν, κανονίζει τὴν ἁρμοδιότητα διὰ τοὺς εἰς τὸ προηγούμενον ἄρθρον ἐκτεθέντας λόγους. Benek, αὐτ. σελ. 164 καὶ ἐπ.

Λέγετε ὅτι ἡ ἀξία τῶν κατασχεθέντων πρέπει νὰ κανονίζῃ τὴν ἁρμοδιότητα ἐπὶ λόγῳ, ὅτι ὁ ὀφειλέτης ἔδωκεν ὤθησιν εἰς τὴν δίκην δυνάμει τῆς ἀνακοπῆς του; Ἀλλ' ἄλλο ἔνστασις καὶ ἄλλο ἐγωγή· ἐκείνη καὶ ἡ συνεπείᾳ ταύτης διαδικασία δύνανται νὰ ἀκυρωθῶσι, ν' ἀνατραπῶσιν ἢ νὰ ἐγκαταλειφθῶσι, χωρὶς ἐκ τούτου νὰ ματαιωθῇ ἡ κυρία δίκη, ἥτις, δικασθεῖσα ὁριστικῶς, ὑφίσταται πρὸ τῆς κατασχέσεως. Ὅρα καὶ τὴν ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ταύτην ἀπόφασιν τοῦ ἐν Agen ἐφετείου, μηνολογημένην τὴν 27 ἀπριλίου 1820 (Dalloz v° degrès de jurisd. σελ. 645. Sirey 1832, 2 σελ. 109).

Σημειωτέον ὅτι ἐνταῦθα δὲν πρόκειται περὶ τρίτου, ὅστις διὰ ἀνακοπῆς διεκδικεῖ τὰ κατασχεθέντα ἀκίνητα· ἡ δίκη αὕτη εἶναι κυρία, διακεκριμένη ἀπὸ τὴν δόσασαν ἀφορμὴν εἰς τὴν κατάσχεσιν, καὶ ἑπομένως ὀρθῶς ἐνταῦθα ἡ ἀξία τῶν κατασχεθέντων κανονίζει τὴν ἁρμοδιότητα. (79).

Περὶ τῆς διανομῆς τοῦ ἐκπλειστηριάσματος.

§ 67. Ποῖαι βάσεις κανονίζουσι τὴν ἁρμοδιότητα ἐπὶ διαφορῶν, αἱ ὁποῖαι ἀναφύονται ἐκ τοῦ πίνακος τῆς κατατάξεως;

Δύο συστήματα ὑπεστηρίχθησαν ἐν τῇ Γαλλίᾳ. Τινὲς μὲν εἶπον ὅτι, ἐν τῇ ἀνωτέρῳ περιπτώσει, δὲν ὑπάρχει ἐξαίρεσις εἰς τὸν κανόνα, καθ' ὃν τὸ ἀνέκκλητον ἢ μὴ κανονίζεται ἐκ τοῦ ἀντικειμένου τῆς αἰτήσεως· ὅτι δὲν πρέπει νὰ λαμβάνηται ὑπ' ὄψιν ἡ διανεμητέα ποσότης, ἀλλ' ἡ ποσότης τῆς ἐπιδίκου πιστώσεως· ὅτι ἡ διανεμητέα ποσότης εἶναι τὸ ἐχέγγυον, ἐφ' οὗ ἐνεργοῦνται τὰ δικαιώματα τῶν δανειστῶν, ἀλλὰ τὸ ἐχέγγυον τοῦτο δὲν πρέπει

(79) Ἡ νομολογία τῶν γαλλικῶν δικαστηρίων εἶναι σταθερὰ εἰς τοῦτο. Μόνον τὸ ἐν Nancy ἐφετεῖον ἀπεφήνατο τοὐναντίον. Βλέπε Sirey 26, 2 — 19, 2 — 27, 36, 2 — 259.

νὰ συγχέηται μὲ τὰ ποσὰ τῶν φιλονεικουμένων πιστώσεων, τὸ δικαίωμα μὲ τὰ μέσα τῆς ἐπιτεύξεώς του. Selon la nature, (λέγει ὁ Benek αὐτ. σελ. 170) le taux de ces prétentions, le jugement est en premier ou en dernier ressort (80).

Ἕτεροι εἶπον, ἀπ' ἐναντίας, ὅτι τὴν ἁρμοδιότητα κανονίζει ἡ διανεμητέα ποσότης· ὅτι ἑπομένως ἡ ἔφεσις ἐκ μέρους δανειστοῦ ποσότητος ἥττονος τῶν 500 δραχμῶν εἶναι παραδεκτὴ κατ' ἀποφάσεως, ἀφορώσης διανομὴν, ἂν ἡ διανεμητέα ποσότης ὑπερβαίνῃ τὸ ποσὸν τοῦτο.

Τὸ τελευταῖον τοῦτο σύστημα ὑπερίσχυσεν, ἀλλ' ὁ Benek (αὐτ. σελ. 171 καὶ ἑπ.) κάμνει τὰς ἑπομένας παρατηρήσεις καὶ διακρίσεις.

1. ΥΠΟΘΕΣΙΣ. *Διαμφισβήτησις μεταξὺ τῶν ἀναγγειλάντων ἑαυτοὺς δανειστῶν.*

§ 68. *Τὰ διανεμητέα ποσὰ ἀφορῶσι ποσότητα ἀνεκκλήτως δικαζομένην;* Καὶ ἐνταῦθα πρέπει νὰ γίνῃ ἡ διάκρισις μεταξὺ τῶν διαφορῶν, αἱ ὁποῖαι ἀφορῶσι τὴν ὕπαρξιν τῆς πιστώσεως καὶ τῶν προνομίων, ἢ τὰ προνόμια καὶ τὴν τάξιν, ἣν ταῦτα πρέπει νὰ λάβωσιν.

Ἐν τῇ πρώτῃ περιπτώσει, ἡ ἁρμοδιότης κανονίζεται ὄχι ἐκ τοῦ διανεμητέου ποσοῦ, ἀλλ' ἐκ τοῦ ποσοῦ τῆς διαμφισβητουμένης πιστώσεως. Ὑποθέσατε, ὅτι ἐκ τῶν δανειστῶν ὁ Α ζητεῖ 2,000 δραχ., ὁ Β 500, καὶ ὁ Γ. 400· — ὅτι οἱ τελευταῖοι διαμφισβητοῦσι τὴν κατάταξίν μου, λέγοντες αὐτὴν εἰκονικήν· Τὸ δικαστήριον ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου δικάζει ἐκκλητῶς. Διατί; διότι πρόκειται περὶ ὑπάρξεως χρέους, ὑπερβαίνοντος τὸ ποσὸν, μέχρι τοῦ ὁποίου δικάζει ἀνεκκλήτως. Σημειώσατε πρὸς τούτοις, ὅτι ἡ δίκη ἀφορᾷ καὶ τὸν ὀφειλέτην δυνάμενον νὰ ἐπικαλεσθῇ τὴν ἀπόφασιν, ἥτις ἤθελεν ἴσως κηρύξει τὸ χρέος εἰκονικόν.

Ἂν ὅμως οἱ δανεισταὶ ἀναγνωρίζωσιν ὅτι ὁ Α ἔχει νὰ λάβῃ τὰς 2000 δραχμὰς, ἀλλ' ἀμφισβητοῦσι τὸ προνόμιον, ἡ ἁρμοδιότης κανονίζεται ἐκ τοῦ ποσοῦ τῶν διανεμητέων ποσοτήτων. Διὰ τί; διότι τὸ τοῦ προνομίου δικαίωμα, ὅπερ καὶ μόνον διαμφισβητεῖται, δὲν δύναται νὰ ἦναι ἀνώτερον τοῦ διανεμητέου ποσοῦ. Εἶναι δὲ βέβαιον, ὑποτιθεμένου ὅτι τὸ διανεμητέον ποσὸν δὲν ὑπερβαίνει τὰς 500 δραχμὰς, ὅτι ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει δυνάμει τῆς ἐκ-

---

(80) Carré, comp. art. 281.—Dalloz (Armand) v° degrès de jurisd. n. 326 καὶ ἑπ.

διϊσταμένης ἀποφάσεως δὲν ἀποκτῶ δικαιώματα ἀνώτερα τῆς ποσότητος ταύτης, καθὼς προσέτι δὲν ὑποφέρω ἀνωτέραν τινὰ βλάβην, ἂν ἡ ἀπόφασις μοὶ ἀπαρέσκῃ.

Τὰ αὐτὰ ἐφαρμόζονται ἐπὶ τῶν ἐρίδων τῶν ἀφορωσῶν τὰς κατατάξεις (les ordres) καθ'ὅσον ἀφορῶσι τὴν ὕπαρξιν τῆς πιστώσεως, ἢ ἀπ'ἐναντίας, τὴν ὑπὸ τοῦ ὑποθηκικοῦ, ἢ προνομιούχου δανειστοῦ προτιμνομένην τάξιν (81).

Ἂν ἡ διαφιλονεικουμένη πίστωσις ἦναι ἐλάσσων τοῦ ἀνεκκλήτως δικαζομένου ποσοῦ, ἡ ἀπόφασις εἶναι ἀνέκκλητος, εἴτε τὴν ὕπαρξιν τῆς πιστώσεως, εἴτε τὴν τάξιν τοῦ προνομίου ἢ τῆς ὑποθήκης ἐφορᾷ ἡ διαμφισβήτησις.

2. ΥΠΟΘΕΣΙΣ. *Ἡ διανεμητέα ποσότης ὑπερβαίνει τὴν ἀνέκκλητον ἁρμοδιότητα τοῦ δικαστοῦ;*

§ 69. Ἂν ἡ διαμφισβητουμένη πίστωσις ὑπερβαίνῃ τὴν ἀνέκκλητον ἁρμοδιότητα τοῦ δικαστοῦ, ἡ ἀπόφασις εἶναι ἐφέσιμος, καὶ εἶναι ἀδιάφορον ἂν πρόκηται περὶ τῆς ὑπάρξεως τοῦ χρέους, ἢ περὶ τοῦ προνομίου καὶ τῆς τάξεως αὐτοῦ· διότι τὸ προνόμιον δύναται νὰ δώσῃ δικαίωμα, ἐνταῦθα, εἰς ποσότητα ἀνωτέραν τῆς ἀνεκκλήτου ἁρμοδιότητος.

Ἂν ὅμως ἡ πίστωσις ἦναι ἐλάσσων τοῦ ποσοῦ τῆς ἀνεκκλήτου ἁρμοδιότητος, ἡ ἀπόφασις εἶναι ἀνέκκλητος· ἡ γαλλικὴ νομολογία ὅμως ἀποφαίνεται τὸ ἐναντίον (82).

Τί δὲ γίνεται, ὅταν ὑπάρχωσι πλείονες διαμφισβητοῦντες καὶ πλείονες, καθ'ὧν ἡ διαμφισβήτησις; Κανονίζεται ἡ ἁρμοδιότης ἐκ τοῦ ποσοῦ τῶν ἀμφισβητουμένων πιστώσεων, θεωρουμένων ἑκάστης ἰδίως (*individuellement*) *ἢ ἀθρόως;* Καθ'ἡμᾶς, ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει, δὲν πρέπει νὰ λαμβάνηται ὡς βάσις τὸ ποσὸν τῆς πρὸς κατάταξιν αἰτήσεως, ἀλλ'ἁπλῶς αἱ *φιλονεικούμεναι ποσότητες*· καὶ τοῦτο δυνάμει τοῦ κανόνος, καθ'ὃν δὲν λαμβάνονται ὑπ'ὄψιν εἰμὴ τὰ κεφάλαια τὰ ἀμφισβητούμενα, ἐφ'ὧν καλεῖται νὰ κρίνῃ ὁ δικαστής.

Ἡ γαλλικὴ νομολογία ἀποφαίνεται ὅτι λαμβάνεται ὑπ'ὄψιν τὸ

---

(81) Τὸ ἐν Amiens ἐφετεῖον καθιέρωσε τὸ σύστημα αὐτὸ τὴν 13 φεβρουαρίου 1839, ἀποφηνάμενον, ὅτι ὅταν ὑπάρχῃ διαμφισβήτησις *sur le titre*, il faut pour fixer le ressort, considerer le chiffre du litige et non celui de la somme à distribuer. journal de droit du 10 avril. 1839.

(82) Βλ. τὴν ἀπὸ 4 δεκεμβρίου 1838 ἀπόφασιν τοῦ ἐν Montpellier ἐφετείου. Memorial de M. Tajan, livr. de janvier 1839, p. 55.

ὅλον τῶν διαμφισβητουμένων πιστώσεων, ἀθρόως ἐξεταζομένων, ἀλλὰ δὲν τὴν θεωροῦμεν ὀρθὴν, παρατηροῦντες, ὅτι δύο περιπτώσεις ἐνδέχεται νὰ παρουσιασθῶσιν, αἱ ἑξῆς·

Ἢ ἅπασαι αἱ διαμφισβητούμεναι πιστώσεις, θεωρουμένης ἑκάστης ἰδίως, ἀφορῶσι ποσὰ ἐλάσσονα τῆς ἀνεκκλήτου ἁρμοδιότητος, ἀποτελοῦσιν ὅμως, ὅταν συναφθῶσιν ἅπασαι, ποσὸν ἀνώτερον τῆς ἀνεκκλήτου ἁρμοδιότητος·—ἢ μία ἢ πλείονες ἐκ τῶν διαμφισβητουμένων πιστώσεων, ἰδίως ἑκάστης ἐξεταζομένης, ὑπερβαίνουσι τὸ ἀνεκκλήτως ἐκδικαζόμενον ποσὸν, ἐν ᾧ αἱ ἄλλαι δὲν τὸ ὑπερβαίνουσιν.

Ἐν τῇ πρώτῃ περιπτώσει ἡ ἀπόφασις εἶναι ἀνέκκλητος ὡς πρὸς ἅπαντας τοὺς πιστωτὰς, διότι ἕκαστος ἔχει ἴδιον καὶ διακεκριμένον συμφέρον (83).

Ἐν τῇ δευτέρᾳ περιπτώσει, δηλαδὴ, ὅταν τινὲς τῶν διαμφισβητουμένων πιστώσεων ὑπερβαίνωσι τὴν ἀνέκκλητον ἁρμοδιότητα, ἐν ᾧ αἱ ἄλλαι δὲν τὴν ὑπερτερῶσιν, ἡ ἔφεσις εἶναι παραδεκτὴ ὡς πρὸς ἐκείνας, ἀπαράδεκτος δὲ ὡς πρὸς ταύτας.

Ἐξανιστάμενοί τινες κατὰ τῆς διακρίσεως ταύτης, λέγουν ὅτι προσβάλλει τὰ δικαιώματα τῆς ἰσότητος. Ναὶ, ἀναντιῤῥήτως, ἤθελε τὰ προσβάλλει, ἂν ἡ ἔννοιά της ἦτο τοιαύτη, ὥστε ὁ δανειστὴς ὁ ἀναγγέλλων ἑαυτὸν διʼ 600, παραδείγματος χάριν, δραχμὰς, ἠδύνατο νὰ κάμῃ ἔφεσιν, ἐν περιπτώσει ἥττης, κατὰ τῶν διαμφισβητουμένων δανειστῶν, οἵτινες ἄλλως ἀπαιτοῦν ποσότητα ἐλάττονα τῆς ἀνεκκλήτου ἁρμοδιότητος, ἐν ᾧ οὗτοι, ἂν ἐκεῖνος ἐνίκα, δὲν ἠδύναντο νὰ ἐκκαλέσωσι τὴν ἀπόφασιν. Ἀλλὰ δὲν ἀποδίδομεν τὴν ἔννοιαν ταύτην εἰς τὴν πρότασιν αὐτὴν, εἰς τὴν ὁποίαν, ἀπʼ ἐναντίας, ἰσχύει ἡ ἀρχὴ τῆς ἀμοιβαιότητος τῆς ἐφέσεως ὡς

---

(83) Ἡ ἀπὸ 13 αὐγούστου 1831 ἀπόφασις τοῦ ἐν Agen ἐφετείου ἐκφράζεται οὕτως· « Attendu qu'il importe peu, quant à la fixation du ressort, que les appelans se soient reunis et aient presenté en masse leurs créances diverses, pour demander en commun le privilege qu'ils disent leur être dû à raison d'icelui ; que si, en effet, ils indiquent par là poursuivre un but commun, il n'en reste pas moins certain que chacun le poursuit dans un interêt tout particulier, et en vertu d'un titre tout personnel ..... qu'il resulte de tout cela qu'il y a donc, dans un même libelle, autant des demandes qu'il y a d'appelants ; par conséquent aussi, autant des jugements, et qu'aucune de ces demandes ni de ces jugemens n'a porté sur une somme excedant 1000 fr. (Sirey 1831, 2, 247). Παρατηρήσεως δὲ ἄξιον εἶναι ὅτι ἀποφαίνονται οὕτως ἐν τῇ Γαλλίᾳ, ὅπου ὑπάρχει τὸ ἄρθρον 10 τοῦ ἀπὸ 25 μαΐου 1838 νόμου, τὸ ὁποῖον παρʼ ὅλων θεωρεῖται ὡς ἀντιβαῖνον εἰς τὰς ἀρχὰς τοῦ δικαίου, καὶ ὡς ἀποτελοῦν ἐξαίρεσιν εἰς αὐτάς.

πρὸς τὴν αὐτὴν πίστωσιν, εἴτε παρεδέχθη, εἴτε ἀπεῤῥίφθη ὑπὸ τοῦ πρωτοδίκως δικάζοντος δικαστοῦ. Ὅ,τι δὲν θέλομεν εἶναι τοῦτο, ὅτι ὁ πιστωτής, τοῦ ὁποίου ἡ διαμφισβητουμένη πίστωσις δὲν ὑπερβαίνει τὰς 500 δραχμάς, δὲν δύναται νὰ κάμῃ ἔφεσιν καθόσον ἀφορᾶ τὸ ὁποῖον ζητεῖ ποσόν, καὶ ὅτι οὔτε κατ' αὐτοῦ δύναται, διὰ τοιοῦτον χρέος, νὰ γίνῃ ἔφεσις διὰ τοῦτο καὶ μόνον, ὅτι παρουσιάζεται καὶ ἕτερος δανειστής, ἀπαιτῶν ποσὸν ἀνώτερον τῶν 500 δραχμῶν.

Κάμνουν καὶ ἄλλην ἀντίῤῥησιν κατὰ τῆς ὁποίας ὑποστηρίζομεν γνώμης, καὶ ὑπὲρ τῆς ἀντιῤῥήσεως ταύτης ὑπάρχουν πολλαὶ ἀποφάσεις. Ἡ ἀντίῤῥησις αὕτη εἶναι ὅτι αἱ ἀναφυόμεναι κατὰ τοῦ πίνακος τῆς κατατάξεως ἔριδες δύνανται νὰ μεταβάλωσι τὴν τάξιν ὅλων τῶν δανειστῶν, καὶ διὰ τοῦτο πρέπει νὰ ἐκδικάζωνται ἐκκλητῶς (84).

Εἰς τὴν ἀντίῤῥησιν ταύτην ἀπαντῶμεν, ὅτι ὁ νόμος ἐπιτρέπει εἰς ἕκαστον ἀναγγέλλοντα ἑαυτὸν δανειστὴν τὸ δικαίωμα ν' ἀντιτείνῃ εἰς τὴν κατάταξιν τῶν πιστωτῶν, οἱ ὁποῖοι ζητοῦν νὰ προτιμηθῶσιν ἢ νὰ συγκατατα χθῶσιν· ἂν λοιπὸν ἔκαμε χρῆσιν τοῦ δικαιώματος τούτου, δύναται νὰ ἐκκαλέσῃ τὴν ἀπόφασιν, ἥτις παραδέχεται πίστωσιν ἀνωτέραν τῆς ἀνεκκλήτου ἁρμοδιότητος τοῦ δικαστοῦ· ἂν ὅμως δὲν ἔκαμε πρωτοδίκως ἀντίῤῥησίν τινα, δὲν ἔχει δικαίωμα νὰ παραπονεθῇ, οἱονδήποτε καὶ ἂν ἦναι τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐφέσεως τῶν ἄλλων. Benek, αὐτ. 182.

2. *Περὶ τῶν μεταξὺ τῶν ἀναγγειλάντων ἑαυτοὺς δανειστῶν καὶ τοῦ ὀφειλέτου διενέξεων*

§ 70. Αἱ διενέξεις αὗται κανονίζονται κατὰ τὰς κοινὰς διατάξεις, καὶ ἡ περὶ κατατάξεως ἢ διανομῆς διαδικασία δὲν μεταβάλλει τὸν χαρακτῆρά των. Διὰ τοῦτο ἡ διαφιλονεικουμένη ποσότης κανονίζει τὴν ἁρμοδιότητα μεταξὺ τῶν ἀνωτέρω προσώπων. Benek αὐτ. 183.

3. *Καταδιώξεις κατὰ τοῦ προσώπου τοῦ ὀφειλέτου.*

§ 71. Ἡ διὰ προσωπικῆς κρατήσεως ἐκτέλεσις εἶναι ἐπιδεκτικὴ ἀπείρων παρεμπιπτόντων ζητημάτων. Παρουσιάζει πολλάκις ἀργαλέον θέαμα ὀφειλέτου μαχομένου ὑπὲρ τῆς προσωπικῆς αὐτοῦ

(84) Θέμις, 28, σελ. 417.

ἐλευθερίας, κατὰ ἀδυσωπήτου δανειστοῦ, ὁ δὲ ἀγὼν οὗτος περιπλέκεται πολλάκις ἐκ τῆς παρεμβάσεως ἄλλων δανειστῶν. Πῶς λοιπὸν, ἐν ταῖς περιπτώσεσι ταύταις, κανονίζεται τὸ ἐφέσιμον ἢ μὴ τῶν ἀποφάσεων;

Ἡ ἀρχαία γαλλικὴ νομολογία δὲν ἔκαμνε διάκρισίν τινα, ἐφαρμόζουσα εἰς τὴν προσωπικὴν κράτησιν τοὺς κανόνας, οἵτινες διεῖπον τὰ τῆς κατασχέσεως. Jousse, comm. sur l'édit, σελ. 135, 126.

Ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ γαλλικοῦ νόμου τῶν 1790, καὶ τῆς Πολ. Γαλλικῆς Δικονομίας τὸ ζήτημα ἀνεφύη πολλάκις, καὶ, μετά τινας περιπετείας, ἡ νομολογία ἀπεφάνθη, ὅτι ἡ κατὰ τῆς ἀποφάσεως τῆς ἀφορώσης προσωπικὴν κράτησιν ἔφεσις ἦτον ἀπαράδεκτος, ἂν ἡ κυρία καταδίκη περιωρίζετο εἰς ποσὸν, μὴ ὑποκείμενον εἰς ἔφεσιν. Dict. Chauv. v° contrainte par corps n. 128, 129 (85).

Βραδύτερον ἐξεδόθη εἰς τὴν Γαλλίαν ὁ ἀπὸ 17 ἀπριλίου 1832 νόμος, καθ' ὃν (ἄρθρον 20) ἡ περὶ προσωπικῆς κρατήσεως διάταξις τῶν δικαστηρίων ὑπάγεται εἰς ἔφεσιν, καὶ ἂν κατὰ τὰ λοιπὰ ἡ ἀπόφασις εἶναι ἀνέκκλητος. Εἰς τὴν Ἑλλάδα ῥητή τις περὶ τούτου διάταξις δὲν ὑπάρχει, ἀλλ' εἶναι πιθανὸν, ὅτι τὰ ἐφετεῖα, χρείας καλούσης, θέλουν σεβασθῆ τὴν προσωπικὴν τοῦ ἀνθρώπου ἐλευθερίαν, καὶ δὲν θέλουν θεωρήσει τὴν προσωπικὴν κράτησιν ὡς ἁπλοῦν παρακολούθημα τῆς κυρίας καταδίκης.

Περὶ τῶν κατὰ τοῦ ὀφειλέτου ἐνεργουμένων παρὰ τοῦ δανειστοῦ ἀναγκαστικῶν μέσων.

§ 72. Κατὰ τὸν πολιτικὸν νόμον, ὅταν ὁ χρήστης ἀποποιῆται τὸ νὰ δεχθῇ τὴν πληρωμὴν, ὁ ὀφειλέτης δύναται νὰ κάμῃ πραγματικὰς προσφορὰς κτλ. (86)·

Ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου παρατηροῦμεν·

1) ΥΠΟΘΕΣΙΣ. — *Αἱ προσφοραὶ στρέφονται εἰς ποσὸν μὴ ὑπαγόμενον εἰς ἔφεσιν;* Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ, ἡ προσφορὰ διαμφισβητεῖται ὄχι ὡς ἀνεπαρκὴς καὶ ὄχι ὡς μὴ ἐν οἰκείῳ τόπῳ γινομένη· ἐπὶ παραδείγματος, διότι ἐγένετο ἀπὸ πρόσωπον μὴ ἱκανὸν νὰ πληρώσῃ· διότι ἐγένετο πρὶν ἡ φθάσῃ ἡ προθεσμία, ἢ διὰ παρα-

(85) Τὴν 4 ἰουλίου 1827 καθώρισε τὴν ἀρχὴν ταύτην τὸ ἐν Bordeaux ἐφετεῖον, ὅπερ ὅμως τὴν 15 νοεμβρίου 1828 ἀπεφάνθη ὅτι ἡ ἀπόφασις qui statue sur l'opposition à un commendement tendant à la contrainte par corps était soumis à l'appel, bien que la créance, cause du commendement, fût inférieure à 1000 fr.—(Sirey 29, 2. 117).

(86) Κώδ. βιβλ. 9 καὶ 4, τίτλ. 32, νόμ. 19.—καὶ νόμ. 19 usuris.

ξίασιν διατυπώσεων; Τὸ δικαστήριον δικάζει ἀνεκκλήτως, καθότι ὅλοι οὗτοι οἱ λόγοι τῆς ἀποποιήσεως εἰσὶ παρακολουθήματα τῆς κυρίας δίκης. Δὲν ἐφαρμόζεται ὅμως ἡ ἰδία ἀρχὴ, ὅταν ἡ διαμφισβήτησις ἀφορᾷ τὸν τόπον, ἔνθα πρέπει νὰ γίνωνται αἱ προσφοραὶ, ἢ τὸ ἐλλεῖπον αὐτῶν.

Ἡ ἔρις, ἥτις ἀφορᾷ τὸν τόπον, ἀφορᾷ ἀντικείμενον ἀόριστον, ὁ δὲ λόγος εἶναι προφανὴς, καὶ τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον (Sent. Paul, livr. 1, τίτλ. 10 de plus-petendo) μᾶς τὸν χορηγεῖ. Ὁ Τριβωνιανὸς ἐξηγεῖται ὡς ἀκολούθως· « quae utilitas plerumque in mercibus maxima invenitur, veluti vino, oleo, frumento, quae per singulas regiones diversa habent pretia ; sed et pecuniae numeratae, non in omnibus regionibus, sed iisdem usuris faenerantur. Εἰσ. Ἰουστ. βιβλ. 4, τίτλ. 6 de act. § 33 (87).

Ὡς πρὸς τοὺς λόγους τῆς ἀκυρότητος, τοὺς ἀφορῶντας τὸ ἀνεπαρκὲς τῶν προσφορῶν, ἡ ἁρμοδιότης κανονίζεται ἐκ τῆς διαφορᾶς, ἥτις ὑπάρχει εἰς τὸ ποσὸν τῶν προσφορῶν, συγκρινόμενον μὲ τοὺς ἰσχυρισμοὺς τοῦ δανειστοῦ. Ἐπὶ παραδείγματος, ὁ Α προσφέρει δρ. 400 εἰς τὸν Β, ὅστις ἀποποιεῖται νὰ τὰς δεχθῇ, ἰσχυριζόμενος ὅτι ἔχει νὰ λάβῃ 1500 δραχμάς. Διαφέρονται λοιπὸν διὰ δραχμὰς 1100· ἡ ἀπόφασις ὑπάγεται εἰς ἔφεσιν· ἑπομένως ἂν ὁ Β. ἀπαιτῇ μόνον 499 δραχμὰς, ἡ ἀπόφασις εἶναι ἀνέκκλητος, καθότι εἰς ἀμφοτέρας ταύτας τὰς περιπτώσεις, ἡ διαφορὰ μόνη ἀποτελεῖ τῆς δίκης τὸ ἀντικείμενον (88).

§ 73. 2) ΥΠΟΘΕΣΙΣ. — *Αἱ προσφοραὶ εἶναι ἀνώτεραι τοῦ ποσοῦ, μέχρι τοῦ ὁποίου ὁ δικαστὴς δικάζει ἀνεκκλήτως ;* — Ἐν τῇ δευτέρᾳ ταύτῃ περιπτώσει λέγομεν, ὅτι ἂν ἡ διαφορὰ περιστρέφηται εἰς ἄλλον λόγον ἢ τὸ ἀνεπαρκὲς ἐκείνων, ἡ ἀπόφασις ὑπόκειται εἰς ἔφεσιν· ἂν δὲ ἀφορᾷ τὸ ἀνεπαρκὲς αὐτῶν, ἡ ἀπόφασις ὑπόκειται ἢ μὴ εἰς ἔφεσιν, ἂν ἡ μεταξὺ τῆς προσφορᾶς καὶ τῆς ἀξιώσεως διαφορὰ ὑπερβαίνῃ τὸ ποσὸν, μέχρι τοῦ ὁποίου ἡ ὑπόθεσις δικάζεται ἀνεκκλήτως· ἄλλως, ἡ ἀπόφασις εἶναι ἀνέκκλητος.

(87) Οὕτως ἀποφάσισε καὶ τὸ ἐν Παρισίοις ἐφετεῖον. Chauv. dict. de proc. v° dernier ressort.

(88) Ἐναντίαν ἀπόφασιν ἐξέδωκε τὴν 13 αὐγούστου 1824 τὸ ἐν Bourges ἐφετεῖον. (Journal des avoués T. 17, σ. 47). Ὁ Benck (αὐτ. σελ. 103) παρατηρεῖ, ὅτι cumuler le montant des offres avec la différence de la somme réclamée par le créancier, pour déterminer la compétence du tribunal, c'est dire qu'il faut prendre en considération et ce qui est contesté et ce qui ne l'est pas, les points du procès sur les quels les parties sont d'accord, et ceux sur les quels elles sont en dissidence : c'est jouer de tous les principes

ΚΕΦΑΛ. ϛʹ.

Παράτασις ἁρμοδιότητος (89)· παρεμπίπτοντα.

§ 74. Παρατείνειν τὴν ἁρμοδιότητα εἶναι ἡ ἐξουσία, τὴν ὁποίαν δίδομεν εἰς τὸν δικαστὴν νὰ δικάσῃ πέραν τῶν ὁρίων, ἅτινα διαγράφονται ἐν τῷ νόμῳ, ὅταν ἄλλως ὁ δικαστὴς δὲν ἦναι ἁρμόδιος ratione materiae. Ὑπάρχουν δὲ δύο εἴδη, ἑκουσία καὶ ἀναγκαστικὴ (volontaire—legale ou forcée). Ledru αὐτ 69.

§ 75. Παράτασις ἑκουσία ὑπάρχει, ὅταν οἱ διάδικοι φέρωσιν ἐλευθέρως τὴν διαφοράν των ἐνώπιον δικαστοῦ, ὅστις ὡς πρὸς αὐτὴν ἔχει τὴν ἀπόλυτον (absolue) ἁρμοδιότητα, ἀλλ'ὄχι καὶ καὶ τὴν σχετικὴν (rélative). αὐτ. 70.

§ 76. Ὅθεν ὁ ἐνάγων καὶ ὁ ἐναγόμενος δύνανται νὰ συμφωνήσωσιν, ὥστε νὰ φέρωσι προσωπικήν τινα ἢ πραγματικὴν ἀγωγὴν ἐνώπιον δικαστοῦ, εἰς τοῦ ὁποίου τὴν περιφέρειαν δὲν κεῖται τὸ κτῆμα, ἢ δὲν ὑπάγεται ὁ ἐναγόμενος. Ἐπὶ παραδείγματος, ἐνώπιον τοῦ δικαστοῦ τοῦ τόπου, ἔνθα συνωμολογήθη ἡ ὑποχρέωσις (forum contractus), ἢ εἰς τὸν τόπον, ὅπου πρέπει νὰ γίνῃ ἡ πληρωμὴ (forum solutionis). αὐτ. n. 71, 72.

§ 77. Εἰς τὰς περιπτώσεις ταύτας ὁ νόμος δὲν συγχωρεῖ εἰς τὸν δικαστὴν ν'ἀρνηθῇ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν καθηκόντων του, τοὐλάχιστον ὅταν οἱ διάδικοι ἦναι ἡμεδαποί. Περὶ δὲ τῶν ἀλλοδαπῶν ὅρα ἀνωτέρω § 21, 28 καὶ κατωτέρω § 254 αὐτ. n. 73.

Ἄλλος συγγραφεὺς (ὁ Carré n. 249) λέγει· « Cette prorogation n'est par obligatoire pour le tribunal qui en est l'objet, sauf l'exception apportée à cette règle par l'art 7 c. p.—Ὁ Dalloz jeune, (v° comp. civile n. 21, 22) προσθέτει· « il n'est pas au pouvoir des parties d'obliger un tribunal, et spécialement un tribunal de commerce, compétent à raison de la matière, de juger leur différent, si ces parties, à raison du lieu de leur domicile, ne sont pas ses justiciables. Dans ce cas, le tribunal peut, d'office, se déclarer incompétent, s'il le juge convenable ».

§ 78. Ἀναγκαστικὴ παράτασις ὑπάρχει, ὅταν ὁ ἐναγόμενος δὲν ἦναι πλέον κύριος νὰ προτείνῃ τὴν ἀναρμοδιότητα τοῦ ἐπιληφθέντος τῆς ὑποθέσεως δικαστηρίου. Ἐκ τῶν παραδειγμάτων, ἅ τινα μνημο-

---

(89) Νομολογία ἑλληνική. Βλ. τὰ ἀνωτέρω (σελ. 17) σημειωθέντα ζητήματα ἐν τοῖς παραγράφοις 309 καὶ ἑπ.

νεύει ὁ Ledru (αὐτ. n. 76 καὶ ἑπ.), ἀναφέρομεν α΄) τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 14 τοῦ πολ. Γαλλ. Κώδηκος (ἄρθρον 27 τῆς ἑλλ. Πολ. Δικονομίας). — Ζήτημα δὲ δυσχυρὲς εἶναι τὸ ἑξῆς· ὁ ἡμεδαπὸς δύναται νὰ κλητεύσῃ ἐνώπιον ἡμεδαποῦ δικαστηρίου ἀλλοδαπὸν, ὅταν ἅπαξ ἐξέθεσε τὰ δίκαιά του ἐνώπιον ἀλλοδαποῦ δικαστηρίου. Περὶ τούτου ὁμιλεῖ ὁ Ledru εἰς τὴν λέξιν étranger, ἔνθα ὅρα· Πρβ. κατωτ. § 97.

β΄). Τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν αἱ δίκαι ἔχουσι πρὸς ἀλλήλας τοιαύτην συνάφειαν, ὥστε δὲν ἐμποροῦν νὰ χωρισθῶσιν ἄνευ ἐπιβλαβοῦς ἐπιῤῥοῆς (31 πολ. Δικονομ.) Ledru, comp. n. 79, 80. Πρβ. Φέδερ αὐτ. σελ. 384 καὶ ἑπ. Ὅθεν ὑπάρχει συνάφεια μεταξὺ κυρίας τινὸς ἀγωγῆς καὶ ἀνταγωγῆς, ἥτις τείνει εἰς συμψηφισμόν. αὐτ. 81. (Βλ. τὰ κατωτ. περὶ ἀνταγωγῆς ἐκτεθησόμενα).

§ 79. Ὑπάρχει καὶ τρίτον εἶδος παρατάσεως ἁρμοδιότητος, ἀνηκούσης εἰς τὸν δικαστὴν τῆς ἐκτελέσεως. Καὶ τῷ ὄντι, κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν δὲν εἶναι πάντοτε ἁρμόδιος ὁ δικαστὴς, εἰς τὴν περιφέρειαν τοῦ ὁποίου ὑπάγεται ὁ ἐναγόμενος (90).

80. Ὅταν γίνῃ ἀναγκαστική τις κατάσχεσις, αἱ περὶ τὴν ἐκτέλεσιν ἔριδες φέρονται ὄχι ἐνώπιον τοῦ δικαστοῦ τῆς κατοικίας τοῦ ἐναγομένου, ἀλλ' ἐνώπιον τοῦ δικαστοῦ, εἰς τὴν περιφέρειαν τοῦ ὁποίου ἐξετελέσθη ἡ κατάσχεσις. ἄρθρ. 19, § 4 τῆς Πολ. Δικ. (Βλ. κατωτ. § 291 καὶ ἑπ.).

§ 81. Τοῦτο δὲ γίνεται διὰ τὰς εὐκολίας, αἵτινες ὑπάρχουν ἐν τῷ τόπῳ, ἔνθα ἡ κατάσχεσις ἐξετελέσθη.

§ 82. Ἐὰν ὁ ἐναγόμενος, χωρὶς νὰ προτείνῃ πρὸ πάσης ἄλλης ἐνστάσεως τὴν ἀναρμοδιότητα, ἀπήντησεν ἐνώπιον τοῦ μὴ ἁρμοδίου δικαστηρίου, τὸ δικαστήριον τοῦτο καθίσταται ἁρμόδιον διὰ παρεκτάσεως τῆς δικαιοδοσίας, καθ' ὅσον δὲν πρόκειται ὑπόθεσις, ἀφορῶσα τὴν ἐμπορίαν ἢ τὰς συναλλαγματικάς. 24 Πολιτ. Δικον. Βλ. *ἔνστασις* ἐν τῷ Εὑρ. καὶ τὰ ἀνωτέρω σελ. 3 καὶ 12 (§ 144 καὶ 253) ἐκτεθέντα.

§ 83. Ἡ παρέκτασις τῆς δικαιοδοσίας λαμβάνει χώραν δυνάμει ἁπλῶς τοῦ νόμου εἰς τὰς ἀνταγωγὰς (ἄρθρ. 19, § 3 τῆς Πολιτ. Δικ.)·—εἰς τὰς περὶ ἀναδοχῆς (garantie, 21 Πολιτ. Δικον.) κτλ. δίκας. Carré, 1, 562.

---

(90) Σημειωτέον ὅτι ὑπάρχουν δικαστήριά τινα, ἅτινα δὲν δύνανται ν' ἀποφασίσωσι περὶ τῆς ἐκτελέσεως τῶν ἀποφάσεών των, οἷον τὰ ἐμποροδικεῖα. Παρὰ τοῖς Γάλλοις καὶ τὰ εἰρηνοδικεῖα. (Βλ. ἀνωτ. § 132, 202) Ὅταν λοιπὸν πρόκηται περὶ τῆς ἐκτελέσεως τοιούτων ἀποφάσεων, αἱ περὶ τὴν ἐκτέλεσιν ἔριδες φέρονται εἰς τὰ πολιτικὰ δικαστήρια. Βλ. τὴν ἐν τῷ Εὑρ. λέξιν ἐκτέλεσις.

Ἀνταγωγή. Βλέπε τὰ ἐκτεθέντα εἰς τὴν ἐν τῷ Εὑρετηρίῳ λέξιν ἀνταγωγή.—Dalloz jeune v° comp. civile n. 24 καὶ ἑπ.—καὶ κατωτ. § 247.

§ 84. Σημειωτέον δὲ ὅτι· La prorogation qui aurait pour objet de soumettre à un juge un differend de la nature de ceux dont la loi lui interdit la connaissance est sevérément prohibée comme detruisant la limite tracée, dans *l'interêt de l'ordre public*, entre les divers pouvoirs judiciaires. Dalloz jeune, αὐτ. n. 39.

§ 85. Ἡ ἀναρμοδιότης τοῦ εἰρηνοδίκου εἰς τὸ νὰ δικάζῃ ἀνεκκλήτως περὶ προσωπικῶν ἀγωγῶν ὑπεράνω τῶν 40 δραχμῶν, καὶ ἐκκλητῶς μέχρι τῶν 300 δρ., εἶναι τοιαύτης δημοσίας τάξεως, ὥστε οἱ διάδικοι δὲν δύνανται νὰ ματαιώσωσι τὸ ἀποτέλεσμά της διὰ τῆς παρεκτάσεως; Ὄχι· ὁ Henrion λέγει, ὅτι δικαστήριον, ἔχον δικαίωμα νὰ κρίνῃ usque ad certam summam, ἔχει τὴν ἀρχὴν τῆς ἐξουσίας, ἥτις ἀπαιτεῖται διὰ νὰ κρίνῃ περὶ τοῦ ὅλου. Merlin rep. v° hypothèque, sect. 2, § 2 art. 4. — Dalloz jeune, αὐτ. 40 καὶ ἑπ. (91).

§ 86. Οἱ διάδικοι δύνανται νὰ παρουσιασθῶσιν ἑκουσίως πρὸς συμβιβασμὸν ἐνώπιον εἰρηνοδίκου ἄλλου παρὰ τὸν τῆς κατοικίας των, καὶ ἡ συντασσομένη ἔκθεσις εἶναι ὑποχρεωτική. Dalloz jeune αὐτ. n. 46. — Εὑρ. τόμ. 2, σελ. 379 § 55.

§ 85 δίς. Ἐπὶ ὑποθέσεων, τῶν ὁποίων ἡ ἀξία ὑπερβαίνει τὴν ἀνέκκλητον ἁρμοδιότητα τοῦ κατὰ παρέκτασιν δικαιοδοσίας δικάζοντος δικαστοῦ, οὗτος δικάζει ἐκκλητῶς, ἂν δὲν γίνῃ ἐναντία συνομολόγησις. αὐτ. n. 48.

§ 86. Ἡ παρέκτασις τῆς δικαιοδοσίας τοῦ εἰρηνοδίκου ἐπιφέρει ἀναγκαίως, ἐν περιπτώσει ἐφέσεως, τὴν παρέκτασιν τῆς δικαιοδοσίας τοῦ πρωτοδικείου. Carré pr. τόμ. 1, σελ. 13. —Dalloz jeune, αὐτ. n. 50.

§ 87. Ἐπιτρέπεται ἡ παρέκτασις τῆς δικαιοδοσίας τῶν τακτικῶν δικαστηρίων εἰς ὑπόθεσιν, ὑπαγομένην εἰς ἐξαιρετικήν τινα δικαιοδοσίαν; Ἡ γαλλικὴ νομολογία ἀμφιταλαντεύεται εἰς τὸ ζήτημα αὐτό.—Ὁ Henrion, (just. de paix, κεφ. 4, ἐκδ. 7) τὸ λύει ἀποφατικῶς, ὡς καὶ ὁ Carré (92). — Ὁ δὲ Dalloz τὸ λύει καταφατικῶς. Dalloz jeune αὐτ. n. 51.

---

(91) Εἰς τὴν Γαλλίαν ἀποφαίνονται, ὅτι ἡ ἀπόφασις τοῦ εἰρηνοδίκου, ὅστις ἐδίκασε περὶ 301 δραχ. εἶναι ἐξαφανιστέα, ἂν καὶ οἱ διάδικοι σιωπήσαντες δὲν ἐπρότειναν τὴν ἀναρμοδιότητα. Dalloz jeune αὐτ. 43.

(92) Ἡ γαλλικὴ νομολογία ἐξεφράσθη πολλάκις (Dalloz jeune, αὐτ. n. 52

§ 88. Δὲν ἐπιτρέπεται νὰ φέρῃ τὶς ἐνώπιον τῶν πρωτοδικῶν ἔφεσιν ὑπαγομένην ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν· ἄλλως ἤθελεν ἀνατραπῇ ἡ ἱεραρχικὴ τάξις. αὐτ. n. 62.—Ὡσαύτως δὲν εἶναι ἐπιτετραμμένον νὰ φέρῃ τὶς κατὰ πρῶτον ὑπόθεσίν τινα ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν. Carré, org. T. IV. σελ. 96.—Φέδερ § 69.

§ 89. Δὲν ἐπιτρέπεται εἰς τὸ ποινικὸν δικαστήριον νὰ δικάσῃ περὶ πολιτικῆς ἀγωγῆς, ἥτις δὲν ἔχει ὡς βάσιν ἀδίκημά τι. Carré 1, 588 (Βλέπε τὰς ἐν τῷ Εὑρετηρίῳ λέξεις *Ἀποζημίωσις πολιτικὴ ἀγωγή*).

§ 90. Ἀγωγὴ περὶ διαζυγίου, στηριζομένη εἰς ἀδίκημα δίδον ἀφορμὴν εἰς διάλυσιν τοῦ γάμου, δύναται νὰ γίνῃ ἐνώπιον ποινικοῦ δικαστοῦ; ὄχι· ὅρα Carré n. 264.

§ 91. Ἐνώπιον τῶν τακτικῶν δικαστηρίων ἡ παρέκτασις εἰκάζεται ἐκ τῆς σιωπῆς τῶν διαδίκων, ἀλλ᾽ ὡς πρὸς τὸν εἰρηνοδίκην τὸ ἄρθρον 491 (7 Γαλλ. Δικον.) τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας προαπαιτεῖ ἔκθεσιν, ἥτις πρέπει νὰ μνημονεύῃ καὶ τὸ ἀντικείμενον. Dalloz jeune, αὐτ. n. 69 καὶ ἑπ.

§ 92. Διὰ τῆς ῥητῆς τῶν διαδίκων συναινέσεως ὁ εἰρηνοδίκης καθίσταται, κατὰ παρέκτασιν, ἁρμόδιος, ἡ δὲ μεταγενεστέρα ἔνστασις δὲν ἔχει ἐννόμους συνεπείας. αὐτ. n. 74.

§ 93. Πρὸς παρέκτασιν τῆς δικαιοδοσίας δὲν δύνανται νὰ συναινέσωσιν οἱ ἐπίτροποι, οἱ κηδεμόνες κτλ. Carré n. 261

§ 94. Ἡ παρέκτασις τῆς δικαιοδοσίας δὲν ἔχει συνεπείας κατὰ τρίτων, π. χ. κατὰ τῶν ἐγγυητῶν, τῶν συνυποχρέων κτλ. res inter alios acta tertio non nocet. Carré, 1, 586.

§ 95. Ὅταν ἡ κατὰ παρέκτασιν δικαιοδοσίας ἐκδοθεῖσα ἀπόφασις ὑπόκηται εἰς ἔφεσιν, αὕτη ὑπάγεται εἰς τὸ δικαστήριον, εἰς τὸ ὁποῖον ὑπάγεται τὸ ἐκδόσαν τὴν ἀπόφασιν. Δὲν εἶναι μάλιστα συγκεχωρημένον εἰς τοὺς διαδίκους νὰ παρεκτείνωσι τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ κατ᾽ ἔφεσιν δικάζοντος δικαστηρίου, ὥστε νὰ κρίνῃ ἐπὶ ἀποφάσεως, τὴν ὁποίαν ἐξέδωκε δικαστὴς μὴ ὑπαγόμενος εἰς αὐτόν. Carré, 1, 604. Πρβ. Φέδερ περὶ δικ. § 68 εἰς τὸ τέλος.

§ 96. Mais la convention compromissoire, par la quelle des parties stipulent que l'appel du jugement arbitral à intervenir

---

καὶ ἑπ.) ὅτι ὑπάρχει ἀπόλυτος ἀναρμοδιότης ὡς πρὸς τὸν πρωτοδίκην ἐπὶ ὑποθέσεων ὑπαγομένων εἰς τοὺς εἰρηνοδίκας. Ἴσως παρ᾽ ἡμῖν ἡ ἀρμοδιότης αὕτη δὲν εἶναι ἀπόλυτος. Καὶ εἰς τὴν Γαλλίαν αὐτὴν (αὐτ. n. 54 καὶ ἑπ.) παρεδέχθησαν καὶ τὴν ἀντίθετον τῆς πρώτης ἀρχήν. (Πρβ. τὰ ἀνωτ. σελ. 15, § 286 καὶ 288 δὶς, ἐκτεθέντα).

entre elles, devra être porté devant une cour royale autre que celle de leur ressort et de celui des arbitres, est valable. (c. c. 6, 1134). Dalloz jeune, αὐτ. n. 91.

§ 97. Εἶναι συγχωρημένον εἰς τὸν Γάλλον νὰ παραιτηθῇ ἀπὸ τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ κυριάρχου του; il ne peut, en se soumettant à une jurisdiction étrangère, perdre, quant aux biens qu'il a en France, la faculté de débattre ses droits devant ses juges nécessaires. Dalloz jeune, αὐτ. n. 94.

§ 98. Πᾶν δικαστήριον εἶναι ἁρμόδιον ν'ἀποφασίσῃ περὶ τῶν ἐνστάσεων, αἱ ὁποῖαι τυχὸν γίνονται κατὰ τῶν ὁποίων ἐπελήφθησαν ἀγωγῶν, καθὼς καὶ περὶ τῶν παρεμπιπτουσῶν καὶ συναφῶν μὲ ταύτας αἰτήσεων (demandes), εἴτε ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου δι'ἐνστάσεως γίνονται, καὶ ἀφορῶσι τὴν οὐσίαν ἢ τὴν διαδικασίαν, εἴτε ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος, εἴτε ὑπὸ τρίτου ἔχοντος δικαίωμα νὰ παρέμβῃ. Carré 1, 686.

§ 99. Bérriat prètend même, p. 46, que le juge compétent par rapport à une demande, l'est également pour prononcer même sur les quéstions incidentes qui sortiraient de sa compétence, si elles étaient proposées comme demandes principales. Mais cette opinion ne nous semble applicable, dans sa généralité, qu'aux tribunaux civils, et non aux tribunaux d'exception, tels que les tribunaux de paix et de commerce. Dalloz jeune, αὐτ. n. 96 (94), ὅστις εἰς τοὺς ἑπομένους τούτου ἀριθμοὺς ἐκθέτει περιπτώσεις ἐφαρμογῆς τῆς ἀρχῆς ταύτης.

§ 100. *Περὶ τῆς ἐκ συμβάσεως ἐκλογῆς* κατοικίας βλέπε τὸ ἡμέτερον Εὑρετήριον, τόμῳ πρώτῳ, σελ. 323.

§ 101. Ἐπὶ πραγματικῶν ἀγωγῶν ἐπιτρέπεται παράτασις ἁρμοδιότητος; La soumission de jurisdiction peut avoir lieu, tant pour les matières *réelles*, que pour celles personnelles, il suffit que le juge, au quel on convient de soumettre le différend, ne soit pas incompétent *ratione materiae.*—La même décision est applicable au cas où la soumission de jurisdiction résulte de la simple élection de domicile. Toutefois ni une soumission expresse, ni une élection de domicile, ne pourraient

---

(94) Νομολογία ἑλληνική. Ὁ Ἄρειος Πάγος προέβη μακρύτερα, ἀποφανθεὶς ὅτι, ὅταν ὁ ἐναγόμενος ἀντιτείνῃ κατὰ τῆς ἀγωγῆς, δι'ἧς ζητοῦνται καρποὶ ἐπὶ λόγῳ, ὅτι ἐσυλλέχθησαν ἀπὸ κτῆμα ἀνῆκον δῆθεν εἰς τὸν ἐνάγοντα, τὸ δικαστήριον δύναται παρεμπιπτόντως νὰ δικάσῃ τὸ περὶ κυριότητος ζήτημα. (Βλ. κατωτ. § 143)

attribuer à un autre tribunal que celui de la situation, la connaissance d'une *saisie immobilière.* Les poursuites d'expropriation intéressent les créanciers du saisi. Carré n. 270 καὶ ἑπ. Ὅρα κατωτ. § 312.

ΚΕΦΑΛ. Ζ'.

Τὰ δικαστήρια ἔχουν τὸ δικαίωμα νὰ προκαλῶσιν ἀποδείξεις. — Διαχείρισις τῆς ἐν τῇ συνεδριάσει εὐταξίας. —Κανονιστικαὶ διατάξεις.

§ 102. Τὰ δικαστήρια δύνανται αὐτεπαγγέλτως ν' ἀποφασίζωσι περὶ ἀποδείξεων, καὶ νὰ διατάττωσιν ἐν γένει πᾶν ὅ,τι δύναται νὰ συντελέσῃ πρὸς διασάφησιν τῶν προβαλλομένων πραγμάτων καὶ διευκρίνησιν τῶν ἐφαρμοστέων νομικῶν κανόνων. 172 Πολ. Δικ. —Νόμ. 2 Πανδεκτῶν (2, 1).—Carré, 1, 687. —Βλ. Εὐρ. τόμ. 1, σελ. 160 § 9.

§ 103. Τὰ ἐμποροδικεῖα δὲ καὶ τὰ εἰρηνοδικεῖα ὀφείλουν νὰ παραπέμπωσιν ἐνώπιον τῶν τακτικῶν δικαστῶν τὰ περὶ γνησιότητος καὶ πλαστογραφίας ζητήματα, ὡς καὶ ὅλα ἐκεῖνα, εἰς τὰ ὁποῖα εἰσὶν ἀναρμόδια ἕνεκα τῆς ἰδιότητητος τοῦ ἀντικειμένου· εἰς τὰς περιπτώσεις ταύτας ἡ κυρία δίκη διακόπτεται, Carré, 1, 608. Ὅρα κατωτ. § 141.

§ 104. Ὡς πρὸς τὴν διαχείρισιν τῆς ἐν τῇ συνεδριάσει εὐταξίας βλέπε Dalloz jeune αὐτ. n. 114 καὶ ἑπ.

Κανονιστικαὶ διατάξεις. Ὅρα κατ. § 148.

Φυσικὴ συνέπεια καὶ ἀπόρροια τῆς θέσεως καὶ τῶν καθηκόντων τοῦ δικαστοῦ, ὡς ἐκτελεστοῦ τοῦ νόμου διὰ τῆς ἐφαρμογῆς αὐτοῦ ἐπὶ ἀμφισβητουμένων νομικῶν σχέσεων, εἶναι ἡ ἀρχὴ ὅτι δὲν ἐπιτρέπεται εἰς τοὺς δικαστὰς νὰ ἐκδίδωσι γενικὰς καὶ κανονιστικὰς διατάξεις, ὑποχρεωτικὰς δι'ἄλλους παρὰ τοὺς δικαζομένους. Τὴν ἀρχὴν ταύτην καθιεροῖ ῥητῶς ἡ γαλλικὴ νομοθεσία (art. 5 c. c.). Ἡ ἔκδοσις γενικῶν κανονιστικῶν διατάξεων εἶναι ἔργον τοῦ νομοθέτου, καὶ οὐχὶ τοῦ δικαστοῦ, ὅστις ἔχει μὲν τὸ δικαίωμα καὶ τὴν ὑποχρέωσιν νὰ ἑρμηνεύσῃ τὸν νόμον πρὸς αἰτιολογίαν τῶν παρ' αὐτοῦ ἐκδιδομένων ἀποφάσεων, παραβαίνει δὲ τὰ καθήκοντά του ἅμα δηλώσῃ γενικῶς καὶ ἀπολύτως, ὅτι τὸ δικαστήριον θέλει ἔχει τοῦ λοιποῦ ὡς ὑπογραμμὸν τῶν ἀποφάσεών του τὴν δεῖνα ἢ τὴν δεῖνα ἑρμηνείαν.

Boncc. pr. civ. T. 1, κεφ. 17, σελ. 519 καὶ ἑπ.—Αὐτ. T. 2, κεφ. VII, σ. 423, ἐκδ. Παρ.

Τὴν ἐκ τῆς ἰδιότητος τῶν δικαστικῶν καθηκόντων προκύπτουσαν

ταύτην ἀρχὴν, ἀναγνωρίζει καὶ ἡ ἑλληνικὴ νομοθεσία. Τὸ ἄρθρον 476 τοῦ ποινικοῦ νόμου ἀπαγορεύει εἰς τοὺς δικαστὰς ν'ἀντιποιῶνται νομοθετικὴν ἐξουσίαν, ἐκδίδοντες διατάγματα περιεκτικὰ νομικῶν ὁρισμῶν. Κατ'ἐξαίρεσιν μόνον τὸ ἄρθρον 262 τοῦ δικαστικοῦ ὀργανισμοῦ ἐπιτρέπει εἰς τὰ πολυμελῆ δικαστήρια νὰ προνοῶσι δι'ἰδιαιτέρου κανονισμοῦ, ὑποκειμένου ὅμως καὶ αὐτοῦ εἰς τὴν ἐπικύρωσιν τοῦ ἐπὶ τῆς δικαιοσύνης ὑπουργείου, περὶ τῆς ἐσωτερικῆς ὑπηρεσίας τοῦ δικαστηρίου καὶ τῶν παρ'αὐτῷ διωρισμένων ὑπαλλήλων, οἷον γραμματέων καὶ κλητήρων, ἐὰν αἱ γενικαὶ τοῦ νόμου διατάξεις δὲν ἐξαρκῶσι πρὸς τοῦτο. Ἡ δὲ ἐξαίρεσις αὕτη ἰσχυροποιεῖ ὡς πρὸς τὰ λοιπὰ τὸν γενικὸν κανόνα (exceptio firmat regulam in casibus non exceptis), τὸν ὁποῖον ἄλλοτε δὲν ἀνεγνώριζον τόσον ἀπολύτως καὶ γενικῶς αἱ νομοθεσίαι. Ἐν τῇ Γαλλίᾳ μάλιστα ἐπετρέπετο εἰς τὰ ἀνώτερα δικαστήρια ἡ ἔκδοσις κανονιστικῶν διατάξεων λεγομένων arrêts de réglement, ὅτε τὰ αὐτὰ συνέδρια (les parlemens) ἐνήργουν συγχρόνως δικαστικὰ καθήκοντα καὶ μέρος τῆς νομοθετικῆς ἐξουσίας. Τὸ δικαίωμα τοῦτο ἀφῃρέθη ἀπὸ τὰ δικαστήρια μετὰ τὴν ἀπόλυτον διαίρεσιν καὶ διάκρισιν τῆς ἐκτελεστικῆς ἀπὸ τῆς νομοθετικῆς ἐξουσίας.

Δυνάμει τῆς μνησθείσης ἀρχῆς καὶ τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ πολιτικοῦ Κώδηκος τῆς Γαλλίας, τὸ ἀκυρωτικὸν ἀνῄρεσεν ἀπόφασιν τῶν ἐν Παρισίοις ἐφετῶν, διότι τὸ δικαστήριον τοῦτο, ἄνευ προηγουμένης προτάσεως τῶν διαδίκων, ἀπεφάνθη ὅτι οἱ εἰσαγγελεῖς δὲν δύνανται νὰ παρευρίσκωνται εἰς τὰς κατὰ συνέπειαν τῆς πτωχεύσεως γινομένας διαδικαστικὰς πράξεις. Τὸ αὐτὸ ἀνώτατον δικαστήριον ἀπεφήνατο ἄλλοτε, ὅτι τὸ ποινικὸν δικαστήριον ἐκδίδον ἀστυνομικὰς διατάξεις ἵνα προλάβῃ ἐγκλήματα, καὶ ἐπιτάττον ἢ ἀπαγορεῦόν τι εἰς πρόσωπα μὴ δικαζόμενα ἐνώπιον αὐτοῦ, παραβιάζει τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ πολιτικοῦ νόμου.

Carré, org. T. 1, § 8, ἄρθρ. 18, σελ. 191.—Φέδιρ δικ. T. 1, σ. 131.

ΚΕΦΑΛ. Η'.

Περὶ ἁρμοδιότητος καὶ ὑπερβάσεως καθηκόντων(95).

§ 105. Οἱ δικαςαὶ, ὡς ἐντολοδόχοι, δὲν δύνανται νὰ πράξωσιν

(95) Ὁ νόμος δὲν περιέχει ὡρισμένα τινα, καὶ διὰ τοῦτο ἀνεφύησαν πολλαὶ ἔριδες. Ὑπάρχουν ὅμως καὶ ἀντικείμενα τινὰ, ἐφ' ὧν ἅπαντες συμφωνοῦσιν· ἐπὶ παραδείγματος, κἀνεὶς δὲν λέγει, ὅτι ὁ δικαστὴς, εἰς ὃν ὑποβάλλεται ζήτημα, περὶ οὗ ὁ νόμος δὲν ἐπρενόησε, περιπίπτει, λύων τὸ ζήτημα αὐτὸ, εἰς ὑπέρβασιν καθηκόντων.

ἢ ἐνεργήσωσί τι πέραν τῆς ἐντολῆς των καὶ ἐκτὸς τοῦ κύκλου τῶν καθηκόντων των. Ἂν δὲ ὑπερβῶσι τὰ ὅρια τῆς ἐξουσίας των, τὰ ὑπὸ τοῦ νόμου διαγραφόμενα, ἡ πρᾶξίς των αὕτη καθίσταται προσβλητέα καὶ μηδενιστέα. Ἡ παραβίασις δὲ τῶν περὶ ἁρμοδιότητος κανόνων ἀποτελεῖ ἢ ἁπλῆν *ἀναρμοδιότητα* ἢ *ὑπέρβασιν καθηκόντων*.

Οἱ δύο οὗτοι ὅροι δὲν εἶναι συνώνυμοι, καὶ δὲν πρέπει νὰ τοὺς συγχέωμεν, μολονότι πολλάκις γίνεται χρῆσις τοῦ ἑνὸς ἀντὶ τοῦ ἑτέρου (96).

Διὰ νὰ κατασταθῶμεν εὐληπτότεροι, θεωροῦμεν ἀναγκαῖον νὰ ἐξετάσωμεν ἱστορικῶς τὰ ὑπὸ τῶν Γάλλων ἐκτεθέντα ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου. Μετὰ ταῦτα δὲ (§ 108) θέλομεν ἐκθέσει καὶ τῆς ἡμετέρας νομοθεσίας τὸ σύστημα.

§ 106. *Γαλλικὴ νομοθεσία*. Κατὰ τὸν Ἀνριὸν (comp. de juges de paix, ch. 9) ἡ ὑπέρβασις τῶν καθηκόντων, κατὰ τὴν

ἐνδέχεται νὰ παραδεχθῇ ὁ δικαστὴς ἐσφαλμένας ἀρχάς, ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἀποτελεῖ ὑπέρβασιν. Henrion aut. jud. chap. 33.

Ὑπάρχει ὅμως ὑπέρβασις καθηκόντων, ὅταν ὁ δικαστὴς, ἐξερχόμενος τοῦ κύκλου τῆς δικαστικῆς ἐξουσίας του, ἐπιμβαίνῃ εἰς νομοθετικὰ ἢ διοικητικὰ καθήκοντα, ἀποφασίζων, παραδείγ. χάριν, διὰ γενικῆς καὶ κανονιστικῆς διατάξεως, ἢ διατάττων νὰ δοθῇ ἀπόσπασμα τῆς ἀποφάσεώς του εἰς ἀθωωθέντα τινὰ, διὰ νὰ τῷ χρησιμεύσῃ ὡς διαβατήριον. Bull. crim. σελ. 268.

Ὁ Henrion (aut. jud. κεφ. 39.—Juges de paix κεφ. 9) κάμνει διάκρισίν τινα μεταξὺ ὑπερβάσεως τῶν καθηκόντων, ἀναρμοδιότητος καὶ abus de pouvoir (καταχρήσεως ἐξουσίας) λέγων· un juge excède ses pouvoirs lorsque, franchissant les limites de l'autorité judiciaire, il se porte dans le domaine d'un autre pouvoir. Il abuse de son pouvoir, lorsqu'il statue sur une affaire dont la connaissance appartient à un autre tribunal. Ainsi point d'excès de pouvoir dans le jugement même la plus inique, en un mot, le plus illégal toutes les fois qu'il a statué sur une question qui, par sa nature, était judiciaire. Celui là seulement commet un excès de pouvoir qui usurpe des fonctions étrangères à celles dont il est investi, et que la constitution de l'état avaient placées dans les attributions d'un autre pouvoir.

Ἡ γνώμη αὕτη ἀποκρούεται εἰς τὴν Γαλλίαν· τὴν δὲ 12 αὐγούστου 1835 ἔκαμε τὴν παρατήρησιν ταύτην ἐνώπιον τοῦ ἀκυρωτικοῦ καὶ εἰσηγητής τις.

Ἰδοὺ καί τινες περιπτώσεις, εἰς τὰς ὁποίας ἐξηγήθη ἡ γαλλικὴ νομολογία. — Ὑπάρχει ὑπέρβασις καθηκόντων, ὅταν τὸ δικαστήριον ἀποφαίνηται διὰ γενικῆς καὶ κανονιστικῆς διατάξεως (Sirey V. 32, 1, 391)· ὅταν δικαστήριόν τι, ἀκυρόνον ἀπόφασίν τινα τοῦ εἰρηνοδίκου, καταδικάζῃ τοῦτον εἰς τὰ ἔξοδα (Merlin rép. v° tribunal d'appel.)—ὅταν τὸ δικαστήριον ἀποδοκιμάζῃ τὴν διαγωγὴν (adresse des injonctions ou des censures) τῆς εἰσαγγελίας (Bull. crim. n. 45).

Τὸ δικαστήριον περιπίπτει εἰς ὑπέρβασιν καθηκόντων προσέτι, ὅταν ἀρνῆται νὰ χορηγήσῃ τὴν νόμιμον συνδρομήν του. (Cass. 23 αὐγούστου 1831.—Sir. 21, 31, 1, 328.

(96) Βλ. καὶ Εὑρ, λέξει Ἀναίρεσις § 72—81—καὶ Répert. Ledru. Rollin, v° compétence.

ἔκφρασίν του, εἶναι ἡ γενικὴ ἔκφρασις, περιλαμβάνουσα τὴν ἀναρμοδιότητα· ἀλλὰ ποῖα τὰ χαρακτηριστικά, τὰ διακρίνοντα τὸ γένος ἀπὸ τὸ εἶδος; Τὸ ζήτημα τοῦτο παρέχει δυσχερείας τινάς. Δὲν δυνάμεθα δὲ νὰ δεχθῶμεν τὴν γνώμην τοῦ Μερλίνου (rep. v° discipline), κατὰ τὴν ὁποίαν ὑπάρχει *ὑπέρβασις καθηκόντων*, ὁσάκις τὸ δικαστήριον παραβιάζει τοὺς κανόνας τῆς ἁρμοδιότητός του ἢ πλάττει ἀκυρότητας, καὶ ἑπομένως ὁσάκις, κατὰ τὴν ἔκφρασίν του, un tribunal supérieur annulerait, comme incompétemment faits, des actes qui seraient irréguliers.

Ὁ Merlin ἀνεγνώρισε βραδύτερα τὸ λάθος του· ὅθεν λέγει. qu'est ce que l'excès de pouvoir de la part d'un tribunal? rien autre chose que la transgression des limites dans les quels la loi a sirconscrit son autorité. Tout ce que le juge fait dans le cercle de ces limites peut n'être pas également bon, également juste· exposé à l'erreur, parce qu'il est homme, le juge peut se tromper sur un fait, sur le sens d'un acte, sur l'intention de la loi· il peut, en matière criminelle, condamner un innocent ou absoudre un coupable, lui infliger une peine qui ne soit pas celle dont la loi voulait qu'il le frappât· il peut, en matière civile, adjuger à une partie ce qui appartient légitimement à l'autre. .... il peut même arriver, en matière civile comme en matière criminelle, qu'il sacrifie ses devoirs à ses passions, et qu'il ne soit dans ses jugements que l'organe de la faveur ou de haine. Dans tous ces cas, il y a ou mal jugè, ou violation de la loi, ou forfaiture, mais il n'y a pas excès de pouvoir· que faut-il donc pour qu'il y ait excès de pouvoir? il faut que le juge ait franchi le cercle dans le quel la loi a renfermé le pouvoir qu'elle lui a confié. Il faut qu'il ait ou entrepris sur les fonctions du lésgislateur, soit en faisant une loi, soit en défendant qu'une loi fût exécutée ou publiée; on entrepris sur les attributions de l'autorité administrative, en prenant connaissance des faits et des actes que la loi reserve à cette autorité; on entrepris sur la compétence d'un autre tribunal, en s'arrogeant le droit de juger ses justiciables ou de prononcer sur des matières dont la loi a constitué le juge exclusif. S'il ne fait rien de tout cela .... il n'excède pas ses pouvoirs, seulement il en fait un mauvais usage. » (ὅρα rép. v° divorce, sect 4, § 9).

Τὸ νέον τοῦτο σύστημα, μολονότι δὲν εἶναι ὅσον τὸ πρῶτον γενικόν, δὲν ἐγκρίνεται ὑπὸ τοῦ Ἀνριὼν, ὅστις λέγει ὅτι ἡ ὑπέρ-

ϐασις τῶν καθηκόντων ἐφαρμόζεται εἰς τὰς πράξεις (aux actes) τοῦ δικαστοῦ, ἡ δὲ ἀναρμοδιότης εἰς τὰς ἀποφάσεις.

Μεταξὺ τῶν δύο τούτων συστημάτων, τὸ ἀκυρωτικὸν τῆς Γαλλίας δικαστήριον παρεδέχθη μέσον τινὰ ὅρον. Αὐτὸ θεωρεῖ ὡς ὑπέρϐασιν καθηκόντων τὰς ἐπεμϐάσεις τῆς δικαστικῆς ἀρχῆς εἰς διοικητικὰ καθήκοντα. Ὅρα rép. Ledru, v° cassation n° 157.

§ 107. Τοιαῦται διαφωνίαι ἀπαντῶνται εἰς τοὺς Γάλλους συγγραφεῖς περὶ τῆς ἐννοίας τῶν ὅρων αὐτῶν, ἀλλὰ ἡ κατὰ τὸ 1837 παρουσιασθεῖσα εἰς τὴν βουλὴν τῶν Πατρικίων ἔκθεσις τῆς γαλλικῆς κυϐερνήσεως (Moniteur, 5 février 1837) κατέστησεν εὐχερεστέραν τὴν κατάληψιν τῆς ἐννοίας των· ἡ ἔκθεσις αὕτη φέρει· « quant aux excès de pouvoir, en les distinguant du cas d'incompétence, ils consistent non seulement dans les actes par les quels le juge de paix aurait empiété sur les attributions d'une autre juridiction, mais encore dans ceux par les quels il aurait fait ce qui ne serait permis à aucune autre juridiction établie, comme, par exemple, s'il avait disposé par voie réglementaire, fait un statut de police, taxé des denrées, défendu l'éxécution d'une loi, d'un jugement, contrarié des mesures prises par l'administration. Dans ces circonstances l'ordre légal est troublé, l'annulation de l'acte illégal ne peut être demandée à une autorité trop. élévée .... »

Τέλος ὁ Benek (σελ. 416, just. de paix) ἐκφράζεται οὕτως· « Il y a incompétence toutes les fois que, mal à propos, le juge retient la connaissance d'un different dont il ne pouvait connaître, soit à cause du domicile du défendeur, ou de la situation de l'objet litigieux, soit enfin parce que, par leur chiffre ou par leur nature, les demandes, dont on l'a saisi, étaient en dehors de ses attributions.—Il y a excès de pouvoir toutes les fois que, par des dispositions imperatives, prohibitives ou règlementaires, le juge, fût il d'ailleurs compétent, depasse les limites de son mandat. »

§ 108. *Ἑλληνικὴ νομοθεσία.* (97). Κατ' αὐτὴν ὑπάρχει ὑπέρϐασις καθηκόντων·

α') Ὅταν τὸ δικαστήριον παρενείρῃ ἑαυτὸ εἰς ξένα, ἰδίως

---

(97) Ἐκ τοῦ ἄρθρου 808 τῆς Πολ. Δικ. προκύπτει ὅτι ὁ ὅρος ὑπέρϐασις συμπεριλαμϐάνει καὶ τὴν ἀπόλυτον ἀναρμοδιότητα· ὡδηγήθη δὲ εἰς τὴν σύνταξιν αὐτοῦ ὁ νομοθέτης μας ἀπὸ τὸν Henrion de Pansey (κεφ. 83).

νομοθετικὰ καὶ διοικητικά, ἀντικείμενα, καὶ τοῦτο κατὰ τὰ παρὰ τῆς γαλλικῆς νομολογίας παραδεχθέντα.

ϐ') Ὅταν ὁ δικαστὴς ἀποφαίνηται περὶ ἀντικειμένων, εἰς τὰ ὁποῖα εἶναι ἀπολύτως ἀναρμόδιος (25, 10—12, 4, 19, § 1 τῆς Πολ. Δικ. (98).

§ 109. Δὲν ὑπάρχει δὲ, κατ'αὐτὴν, ὑπέρϐασις καθηκόντων·

α') Ὅταν πρόκηται περὶ ἁπλῆς παραϐιάσεως νόμων ἢ διατάξεων τῆς πολιτικῆς δικονομίας. Τὰ ἀντικείμενα ταῦτα ὑπάγονται εἰς τὰ ἐδάφια 1, 2, 5 καὶ 6 τοῦ ἄρθρου 807 τῆς πολιτ. δικονομίας.

ϐ') Ὅταν πρόκηται περὶ περιπτώσεων, τὰς ὁποίας ὁ Henrion de Pansey χαρακτηρίζει ὡς abus του pouvoir.

Ἀπόλυτος καὶ σχετικὴ ἀναρμοδιότης.

§ 110. Ἀπόλυτος ἀναρμοδιότης ὑπάρχει, ὅταν, ὡς ἐκ τῆς φύσεως τοῦ ἀντικειμένου τῶν διαφορῶν, ὁ δικαστὴς δὲν ἔχῃ παντάπασι τὸ δικαίωμα τοῦ κρίνειν ἐπὶ ῥητοῦ εἴδους διαφορῶν (ratione materiae).

Ἡ ἀναρμοδιότης αὕτη στηρίζεται εἰς λόγους δημοσίας τάξεως, ἥτις ἀπαιτεῖ νὰ διατηρῆται ἡ τάξις τῶν δικαιοδοσιῶν, ὡς ὁ νόμος τὰς διέγραψεν· οἷον, τὸ πολιτικὸν δικαστήριον εἶναι ἀπολύτως ἀναρμόδιον νὰ δικάσῃ περὶ ποινικῶν ἢ διοικητικῶν ὑποθέσεων. Ὅρα *ἔνστασις*.

Χαρακτηριστικὸν αὐτῆς εἶναι ὅτι δὲν καλύπτεται, ἀλλὰ δύναται νὰ προταθῇ κατὰ πᾶσαν στάσιν τῆς δίκης, καὶ ἐξ ἐπαγγέλματος.

§ 111. Ἡ σχετικὴ ἀναρμοδιότης (ratione personae) ἀφορᾷ κυρίως ἰδιωτικὰ συμφέροντα· καὶ ἑπομένως εἶναι ἐπιτετραμμένον εἰς τὸν ἐναγόμενον νὰ μὴ τὴν ἐπικαλεσθῇ, ἐκ δὲ τῆς σιωπῆς του καλύπτεται ἡ ἔνστασις αὕτη. Ὅρα *ἔνστασις*.

Διὰ τὸν ἴδιον λόγον ὁ ἐνάγων δὲν δύναται, ἀφοῦ δικαστήριόν τι, σχετικῶς ἀναρμόδιον, ἐπελήφθη ὑποθέσεώς τινος, νὰ ζητήσῃ τὴν εἰς ἄλλο παραπομπήν της.

§ 112. Τὸ δικαστήριον, ὅπερ κατὰ παρέκτασιν τῆς ἁρμοδιότητός του ἐπελήφθη ὑποθέσεώς τινος, δὲν δύναται νὰ κηρυχθῇ αὐτεπαγγέλτως ἀναρμόδιον.

---

(98) Νομολ. ἑλληνική. α') Ἡ ἕνεκεν ὑπερϐάσεως καθηκόντων αἴτησις ἀναιρέσεως, τὴν ὁποίαν ἐπὶ ποινικῶν ὑποθέσεων προτείνει ὁ παρὰ τῷ Ἀρείῳ Πάγῳ εἰσαγγελεύς, ἔχει ἀποτελέσματα ὡς πρὸς τὰ μέρη; ὅρα Εὑρ., λέξει ἀναίρεσις ποινικὴ νομολογία § 153, 154, 192, 193.

Γάλλοι τινὲς μεταχειρίζονται τὰς λέξεις incompétence ratione personnae, incompétence ratione materiae ἀντὶ τῶν incompétence absolue, incompétence rélative· ἀλλ' εἶναι ἄτοπον νὰ παραδεχθῶμεν ὅτι ἡ παραβίασις τῶν περὶ τῶν προσωπικῶν ἀγωγῶν (matière personnelle) κανόνων ἀποτελεῖ τὴν ratione personae ἀναρμοδιότητα· ἢ ὅτι ἡ παραβίασις τῶν περὶ πραγματικῶν ἀγωγῶν κανόνων (matière réelle) ἀποτελεῖ τὴν ἀναρμοδιότητα ratione materiae· ὅθεν ὅταν ἀντιτάττωσιν εἰς τὴν ἀναρμοδιότητα ratione materiae τὴν ratione personae ἐννοοῦσι ν' ἀντιτάξωσι τὴν *ἀπόλυτον*, ἥτις ἀφορᾷ τὴν δημοσίαν τάξιν, εἰς τὴν *σχετικήν*, ἥτις ἀφορᾷ ἰδιωτικὰ συμφέροντα. Ὅρα rép. Ledru, v° compétence (mat. civ.) n. 128 καὶ ἐπ.

Δικαιοδοσία (forum) (99).

Ἐρχόμεθα ἤδη νὰ ἐκθέσωμεν ὀλίγας παρατηρήσεις περὶ τῶν ἄρθρ. 16—22 τῆς Π. δικ. περὶ ὧν κυρίως ἔπρεπε νὰ γίνῃ λόγος εἰς τὴν λέξιν *δικαιοδοσία*· ἀλλ' ἐπειδὴ τὸ ἀντικείμενον τοῦτο συνδέεται στενῶς μὲ τὰ προηγούμενα, ἐκθέτομεν ἐνταῦθα, ἐν περιλήψει, τὰ ἀκόλουθα·

Ἔννοια τῶν ἄρθρων 16—27 τῆς πολ. δικ. (1).

§ 114. Ὁ ὅρος forum (φόρος, κατὰ τὸν Ἁρμενόπουλον, βιβλ. 1, τίτλ. 2, § 1) δὲν μετεφράσθη ἀκριβῶς διὰ τῆς λέξεως *δικαιοδοσία*. Ὁ ὅρος forum ἀφορᾷ τὴν ὑποταγὴν τοῦ ἐναγομένου εἰς τό, ὡς ἐκ τῆς τοπικῆς ἑκάστου δικαστηρίου περιφερείας, οἰκεῖόν αὐτοῦ δικαστήριον. Ὑπὸ τὴν ἔποψιν ταύτην θεωρουμένη ἡ ἁρμοδιότης, λέγεται καὶ ἁρμοδιότης ὡς ἐκ τοῦ ὑποκειμένου (ratione personae).

Puchta, inst. T. 2, σελ. 17 καὶ ἐπ.—βιβλ. 3, τίτλ. 3, κώδ. de jurisd.

Ἡ ἀναρμοδιότης τοῦ δικαστηρίου, ὅπερ δὲν εἶναι τὸ forum τοῦ ἐναγομένου, λέγεται σχετικὴ ἀναρμοδιότης, ἢ ἀναρμοδιότης ratione personae. Ἀπὸ ταύτην δὲ διακρίνεται καὶ διαφέρει οὐσιωδῶς ἡ ἀναρμοδιότης τοῦ δικαστοῦ, ὅστις δὲν ἔχει παντάπασι τὸ δικαίωμα τοῦ κρίνειν ἐπὶ ῥητοῦ εἴδους διαφορῶν ὡς ἐκ τῆς φύσεως τοῦ ἀντικειμένου αὐτῶν (ratione materiae).

Βλ. Rauter § 66, 69.

---

(99) Ἡ λέξις δ ι κ α ι ο δ ο σ ί α δὲν ἐκφράζει ἀκριβῶς τὴν διάνοιαν τοῦ νομοθέτου. Ἴσως αἱ λέξεις π ρ ό σ φ ο ρ ο ν δ ι κ α σ τ ή ρ ι ο ν ἐκφράζουσιν ἀκριβέστερα αὐτήν. Βλ. Βασιλ. βιβλ. VII, τίτλ. 3, κεφ. 15. « Οὐ δοκεῖ συναινεῖν ὁ κατὰ πλάνην συνιὼν παρ' ἀπροσφόρῳ δικαστῇ. Κεφ. 18 (αὐτ.). Κᾂν συμφωνήσω συνελθεῖν παρὰ δικαστῇ ἀπροσφόρῳ, δύναμαι πρὸ τῆς εἰσόδου μεταμελεῖσθαι.

(1) Τὰ ἑπόμενα (§ 114 124) ἐρανιζόμεθα, ἐν περιλήψει, ἀπὸ τὸ περὶ πολ. δικ.

Ἀνταγωγή. Βλέπε τὰ ἐκτεθέντα εἰς τὴν ἐν τῷ Εὑρετηρίῳ λέξιν *ἀνταγωγή*.—Dalloz jeune v° comp. civile n. 24 καὶ ἐπ.—καὶ κατωτ. § 247.

§ 84. Σημειωτέον δὲ ὅτι· La prorogation qui aurait pour objet de soumettre à un juge un differend de la nature de ceux dont la loi lui interdit la connaissance est sevérément prohibée comme detruisant la limite tracée, dans *l'interêt de l'ordre public*, entre les divers pouvoirs judiciaires. Dalloz jeune, αὐτ. n. 39.

§ 85. Ἡ ἁρμοδιότης τοῦ εἰρηνοδίκου εἰς τὸ νὰ δικάζῃ ἀνεκκλήτως περὶ προσωπικῶν ἀγωγῶν ὑπεράνω τῶν 40 δραχμῶν, καὶ ἐκκλητῶς μέχρι τῶν 300 δρ., εἶναι τοιαύτης δημοσίας τάξεως, ὥστε οἱ διάδικοι δὲν δύνανται νὰ ματαιώσωσι τὸ ἀποτέλεσμά της διὰ τῆς παρεκτάσεως; Ὄχι· ὁ Henrion λέγει, ὅτι δικαστήριον, ἔχον δικαίωμα νὰ κρίνῃ usque ad certam summam, ἔχει τὴν ἀρχὴν τῆς ἐξουσίας, ἥτις ἀπαιτεῖται διὰ νὰ κρίνῃ περὶ τοῦ ὅλου. Merlin rep. v° hypothèque, sect. 2, § 2 art. 4. = Dalloz jeune, αὐτ. 40 καὶ ἐπ. (91).

§ 86. Οἱ διάδικοι δύνανται νὰ παρουσιασθῶσιν ἑκουσίως πρὸς συμβιβασμὸν ἐνώπιον εἰρηνοδίκου ἄλλου παρὰ τὸν τῆς κατοικίας των, καὶ ἡ συντασσομένη ἔκθεσις εἶναι ὑποχρεωτική. Dalloz jeune αὐτ. n. 46. — Εὑρ. τόμ. 2, σελ. 379 § 55.

§ 85 δίς. Ἐπὶ ὑποθέσεων, τῶν ὁποίων ἡ ἀξία ὑπερβαίνει τὴν ἀνέκκλητον ἁρμοδιότητα τοῦ κατὰ παρέκτασιν δικαιοδοσίας δικάζοντος δικαστοῦ, οὗτος δικάζει ἐκκλητῶς, ἂν δὲν γίνῃ ἐναντία συνομολόγησις. αὐτ. n. 48.

§ 86. Ἡ παρέκτασις τῆς δικαιοδοσίας τοῦ εἰρηνοδίκου ἐπιφέρει ἀναγκαίως, ἐν περιπτώσει ἐφέσεως, τὴν παρέκτασιν τῆς δικαιοδοσίας τοῦ πρωτοδικείου. Carré pr. τόμ. 1, σελ. 13.—Dalloz jeune, αὐτ. n. 50.

§ 87. Ἐπιτρέπεται ἡ παρέκτασις τῆς δικαιοδοσίας τῶν τακτικῶν δικαστηρίων εἰς ὑπόθεσιν, ὑπαγομένην εἰς ἐξαιρετικήν τινα δικαιοδοσίαν; Ἡ γαλλικὴ νομολογία ἀμφιταλαντεύεται εἰς τὸ ζήτημα αὐτό.—Ὁ Henrion, (just. de paix, κεφ. 4, ἐκδ. 7) τὸ λύει ἀποφατικῶς, ὡς καὶ ὁ Carré (92). — Ὁ δὲ Dalloz τὸ λύει καταφατικῶς. Dalloz jeune αὐτ. n. 51.

---

(91) Εἰς τὴν Γαλλίαν ἀποφαίνονται, ὅτι ἡ ἀπόφασις τοῦ εἰρηνοδίκου, ὅστις ἐδίκασε περὶ 301 δραχ. εἶναι ἐξαφανιστέα, ἂν καὶ οἱ διάδικοι σιωπήσαντες δὲν ἐπρότειναν τὴν ἀναρμοδιότητα. Dalloz jeune αὐτ. 43.

(92) Ἡ γαλλικὴ νομολογία ἐξεφράσθη πολλάκις (Dalloz jeune, αὐτ. n. 52

§ 88. Δὲν ἐπιτρέπεται νὰ φέρῃ τὶς ἐνώπιον τῶν πρωτοδικῶν ἔφεσιν ὑπαγομένην ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν· ἄλλως ἤθελεν ἀνατραπῆ ἡ ἱεραρχικὴ τάξις. αὐτ. n. 62.—Ὡσαύτως δὲν εἶναι ἐπιτετραμμένον νὰ φέρῃ τὶς κατὰ πρῶτον ὑπόθεσίν τινα ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν. Carré, org. T. IV. σελ. 96.—Φέδερ § 69.

§ 89. Δὲν ἐπιτρέπεται εἰς τὸ ποινικὸν δικαστήριον νὰ δικάσῃ περὶ πολιτικῆς ἀγωγῆς, ἥτις δὲν ἔχει ὡς βάσιν ἀδίκημά τι. Carré 1, 588 (Βλέπε τὰς ἐν τῷ Εὑρετηρίῳ λέξεις *Ἀποζημίωσις πολιτικὴ ἀγωγή*).

§ 90. Ἀγωγὴ περὶ διαζυγίου, στηριζομένη εἰς ἀδίκημα δίδον ἀφορμὴν εἰς διάλυσιν τοῦ γάμου, δύναται νὰ γίνῃ ἐνώπιον ποινικοῦ δικαστοῦ; ὄχι· ὅρα Carré n. 264.

§ 91. Ἐνώπιον τῶν τακτικῶν δικαστηρίων ἡ παρέκτασις εἰκάζεται ἐκ τῆς σιωπῆς τῶν διαδίκων, ἀλλ' ὡς πρὸς τὸν εἰρηνοδίκην τὸ ἄρθρον 491 (7 Γαλλ. Δικον.) τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας προαπαιτεῖ ἔκθεσιν, ἥτις πρέπει νὰ μνημονεύῃ καὶ τὸ ἀντικείμενον. Dalloz jeune, αὐτ. n. 69 καὶ ἑπ.

§ 92. Διὰ τῆς ῥητῆς τῶν διαδίκων συναινέσεως ὁ εἰρηνοδίκης καθίσταται, κατὰ παρέκτασιν, ἁρμόδιος, ἡ δὲ μεταγενεστέρα ἔνστασις δὲν ἔχει ἐννόμους συνεπείας. αὐτ. n. 74.

§ 93. Πρὸς παρέκτασιν τῆς δικαιοδοσίας δὲν δύνανται νὰ συναινέσωσιν οἱ ἐπίτροποι, οἱ κηδεμόνες κτλ. Carré n. 261

§ 94. Ἡ παρέκτασις τῆς δικαιοδοσίας δὲν ἔχει συνεπείας κατὰ τρίτων, π. χ. κατὰ τῶν ἐγγυητῶν, τῶν συνυποχρέων κτλ. res inter alios acta tertio non nocet. Carré, 1, 586.

§ 95. Ὅταν ἡ κατὰ παρέκτασιν δικαιοδοσίας ἐκδοθεῖσα ἀπόφασις ὑπόκηται εἰς ἔφεσιν, αὕτη ὑπάγεται εἰς τὸ δικαστήριον, εἰς τὸ ὁποῖον ὑπάγεται τὸ ἐκδόσαν τὴν ἀπόφασιν. Δὲν εἶναι μάλιστα συγχωρημένον εἰς τοὺς διαδίκους νὰ παρεκτείνωσι τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ κατ' ἔφεσιν δικάζοντος δικαστηρίου, ὥστε νὰ κρίνῃ ἐπὶ ἀποφάσεως, τὴν ὁποίαν ἐξέδωκε δικαστὴς μὴ ὑπαγόμενος εἰς αὐτόν. Carré, 1, 604. Πρβ. Φέδερ περὶ δικ. § 68 εἰς τὸ τέλος.

§ 96. Mais la convention compromisoire, par la quelle des parties stipulent que l'appel du jugement arbitral à intervenir

---

καὶ ἑπ.) ὅτι ὑπάρχει ἀπόλυτος ἀναρμοδιότης ὡς πρὸς τὸν πρωτοδίκην ἐπὶ ὑποθέσεων ὑπαγομένων εἰς τοὺς εἰρηνοδίκας. Ἴσως παρ' ἡμῖν ἡ ἁρμοδιότης αὕτη δὲν εἶναι ἀπόλυτος. Καὶ εἰς τὴν Γαλλίαν αὐτὴν (αὐτ. n. 54 καὶ ἑπ.) παρεδέχθησαν καὶ τὴν ἀντίθετον τῆς πρώτης ἀρχήν. (Πρβ. τὰ ἀνωτ. σελ. 15, § 256 καὶ 288 δίς, ἐκτιθέντα).

Ἑταιρεῖαι μὴ ἐμπορικαί. Αἱ ἀγωγαὶ κατὰ μὴ ἐμπορικῶν ἑταιρειῶν ὑπάγονται εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τῆς μονίμου κατοικίας τῶν συνεταίρων· καὶ ἂν τυχὸν οὗτοι δὲν κατοικῶσιν ἐν τῇ περιφερείᾳ τοῦ αὐτοῦ δικαστηρίου, ἐφαρμόζεται ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 22, ἀρ. 2 τῆς πολιτικῆς δικονομίας.

Carré, pr. art. 59.—Bonc. T. 2, σ. 134.

§ 119. *Βασιλεύς.* ὅρα τὰ ἐν τῇ λέξει ταύτῃ σημειωθησόμενα.

§ 120. *Κληρονομία· ἄρθρ.* 17, *ἀρ.* 5 *τῆς πολιτικῆς δικονομίας* (8). Ἐνόσῳ ἡ κληρονομικὴ περιουσία δὲν συγχωνευθῇ μὲ τὴν περιουσίαν τοῦ κληρονόμου, αἱ μεταξὺ τῶν κληρονόμων διαφοραὶ καὶ αἱ ἀγωγαὶ τρίτων, αἱ ἀφορῶσαι ἀπαιτήσεις κατὰ τοῦ ἀποθανόντος, δὲν ὑπάγονται εἰς τὴν γενικὴν δικαιοδοσίαν τοῦ κληρονόμου, ἀλλ' εἰς τὸ δικαστήριον, ὅπου ἠνοίχθη ἡ κληρονομία· ὡς τοιοῦτον δὲ θεωρεῖται τὸ δικαστήριον, ἐντὸς τῆς περιφερείας τοῦ ὁποίου ὁ ἀποθανὼν εἶχε τὴν μόνιμον κατοικίαν του, κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς ἀποβιώσεώς του.

Νόμ. 19 Πανδ. (5, 1). — Φέδερ αὐτ. σ. 363.

Ὅθεν τὸ δικαστήριον τῆς μονίμου κατοικίας τοῦ ἀποθανόντος εἶναι ἁρμόδιον·

α') Ἐπὶ διαφορῶν μεταξὺ κληρονόμων καὶ ἐπὶ ἀγωγῶν τρίτων, ἐχόντων ἀπαιτήσεις κατὰ τοῦ ἀποθανόντος μεχρισοῦ διανεμηθῇ ἡ κληρονομία. Μετὰ τὴν διανομὴν ταύτης, παύει ἡ δικαιοδοσία αὕτη, καὶ αἱ μνησθεῖσαι διαφοραὶ ὑποβάλλονται εἰς τὸ δικαστήριον τῆς μονίμου κατοικίας τῶν ἐναγομένων, ἢ εἰς ἄλλο λόγῳ εἰδικῆς δικαιοδοσίας ἁρμόδιον.

β') Αἱ ἀπαιτήσεις τρίτων ποῦ ὑπάγονται, ὅταν ὑπάρχῃ εἷς καὶ μόνος κληρονόμος; Κατὰ τὴν γαλλικὴν νομολογίαν, ὁ ἔχων ἀπαιτήσεις κατὰ τοῦ ἀποθανόντος, πρέπει νὰ κινήσῃ τὴν ἀγωγήν του ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου τῆς μονίμου κατοικίας τοῦ κληρονόμου.

Boit. l. c. T. 1, σ. 226,—Carré ἄρθρ. 59.

Κατὰ τὸ πνεῦμα ὅμως τοῦ ἑλληνικοῦ νόμου πρέπει νὰ διακρίνῃ τις ἂν ὁ κληρονόμος ἀπεδέχθη καὶ παρέλαβεν ἤδη τὴν κληρονομίαν, ἢ ἂν ἡ κληρονομία ἦναι ἔτι σχολάζουσα, ἢ δι' ἄλλον λόγον δὲν παρεδόθη εἰς τὸν κληρονόμον. Κατὰ μὲν τὴν τὴν πρώτην περίπτωσιν, παύει ἡ ἰδιαιτέρα δικαιοδοσία τῆς σχολαζούσης κληρο-

(8) Ἑλληνικὴ νομολογία. Βλ. ἀνωτ. σελ. 13, § 262, 263.

νομίας, διότι διὰ τῆς ἀποδοχῆς τῆς κληρονομίας συγχωνεύεται ἡ περιουσία τοῦ ἀποθανόντος μὲ τὴν τοῦ κληρονόμου· κατὰ δὲ τὴν δευτέραν καὶ τρίτην περίπτωσιν, αἱ ἀγωγαὶ τρίτων πρέπει νὰ ὑποβληθῶσιν εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ δικαστηρίου, ὅπου ἠνοίχθη ἡ κληρονομία.

γ') Τὸ 2 ἐδ. τοῦ 5 ἄρθρου ὑποβάλλει εἰς τὴν αὐτὴν δικαιοδοσίαν τὰς ἀγωγὰς περὶ κληρονομικοῦ δικαιώματος, δηλαδὴ, τὴν τῆς κληρονομίας ἀγωγὴν, τὰς ἕνεκα τῶν κληροδοσιῶν ἀγωγὰς, αἵτινες τείνουσιν εἰς τὴν ἐγκατάστασιν ἐπὶ τῆς μήπω παραδοθείσης κληρονομίας, καὶ τέλος τὰς ἀγωγὰς, τὰς ἀναγομένας εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν διαθηκῶν (9).

δ') Ἡ τῆς κληρονομίας ἀγωγὴ, ὡς καὶ ἡ περὶ διανομῆς τῆς κληρονομίας ἀγωγὴ, ὑπάγονται εἰς τὸ δικαστήριον τῆς μονίμου κατοικίας τοῦ ἀποθανόντος καὶ ἂν πρόκηται περὶ ἀκινήτων κτημάτων κειμένων ἐντὸς τῆς περιφερείας ἄλλου δικαστηρίου, διότι αἱ ἀγωγαὶ αὗται ἔχουσιν ἀντικείμενον τὴν κληρονομίαν ὡς νομικὴν ὁμάδα.

ε') Ἐπὶ δὲ τῶν ὑπὸ τρίτων κινουμένων πραγματικῶν ἀγωγῶν περὶ διεκδικήσεως (rei vindicatio), ἡ περὶ νομῆς ἀκινήτου κτήματος εἰς τὴν κληρονομικὴν ὁμάδα συμπεριλαμβανομένου, εἶναι ἁρμόδιον, καὶ πρὸ τῆς διανομῆς τῆς κληρονομίας, τὸ δικαστήριον τοῦ τόπου, ὅπου κεῖται τὸ κτῆμα.

20 πολ. δικ. —Carré, T. 1, σελ. 293, ἀριθ. 263.—Bonc. T. 2, σελ. 249. Βλ. τὸν λόγον Φίδερ αὐτ. σελ. 366.

§ 121. *Ὑπάλληλοι· ἄρθρ. 17, ἀριθ.* 1, 18 *τῆς πολιτικῆς δικονομίας* (10).—Οὗτοι ὑποβάλλονται, κατὰ τὸν γενικὸν κανόνα, εἰς τὸ δικαστήριον τῆς μονίμου κατοικίας αὐτῶν. Καθ'ὅσον ἀφορᾷ τοὺς ὑπὸ τοῦ βασιλέως διοριζομένους δικαστικοὺς ὑπαλλήλους φρονοῦμεν, ὅτι οὗτοι, δυνάμει τοῦ 280 ἄρθρου τοῦ δικαστικοῦ ὀργανισμοῦ, ἔχουσι τὴν μόνιμον κατοικίαν των ἐκεῖ, ὅπου εἶναι διωρισμένοι.

Duranton T. 1, σελ. 292.—Φίδερ αὐτ. σ. 368.

---

(9) Ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος δικαιοδοσία διαρκεῖ μεχρισοῦ διανεμηθῇ ἡ κληρονομία, ἢ παραδοθῇ εἰς τὸν ἔχοντα πρὸς τοῦτο δικαίωμα. Ὅστις λοιπὸν μετὰ ταῦτα κινεῖ τὴν τῆς κληρονομίας ἀγωγὴν, διατεινόμενος ὅτι αὐτὸς εἶναι κληρονόμος, ἢ ζητεῖ τὴν ἐξόφλησιν κληροδοσίας κτλ. ὀφείλει νὰ ἐναγάγῃ τὸν κληρονόμον ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου τῆς μονίμου κατοικίας αὐτοῦ. Καὶ ἡ περὶ ἀνατροπῆς τῆς διανομῆς τῆς κληρονομίας ἀγωγὴ ὑπάγεται εἰς τὴν γενικὴν δικαιοδοσίαν τοῦ ἐναγομένου, ἢ, ἂν ἦναι πλείονες, ἑνὸς ἐξ αὐτῶν (ἄρθ. 16 καὶ 22, ἐδ. 2 τῆς πολ. δικ.)

Πρβ. Φίδερ. αὐτ. σελ. 365.—Περὶ τῆς διαφόρου γαλλικῆς νομολογίας ὅρα Carré T. 1, ἀρ. 262 bis.

(10) Ἑλληνικὴ νομολογία. Ὅρα ἀνωτ. σελ. 11 § 234.

Ὡς πρὸς διοικητικοὺς ὑπαλλήλους φρονοῦσί τινες, ὅτι ἐξ ἀναλογίας τῶν διατάξεων τοῦ νόμου 23 Πανδεκ. (50, 1) πρέπει νὰ παραδεχθῶμεν ὅτι ἡ μόνιμος κατοικία των εἶναι ἐν τῇ ἕδρᾳ τῆς ἀρχῆς, παρ' ᾗ εἶναι διωρισμένοι.

ὅρα τοὺς ὑπὸ τοῦ Φίλιρ (αὐτ. σελ. 368, 369) μνημονευομένους συγγραφεῖς.

§ 122. *Τέκνα· σύζυγος.* Ἡ μόνιμος κατοικία τῆς συζύγου, τῆς χήρας καὶ τῶν τέκνων λέγεται παρεπομένη κατοικία (domicilium accessorium). Τὰ ὑπεξούσια ἀνήλικα τέκνα ἀκολουθοῦσιν ἀναγκαίως τὴν μόνιμον κατοικίαν τοῦ πατρός· ὡσαύτως καὶ τὰ ὑπὸ ἐπιτροπίαν διατελοῦντα δὲν δύνανται νὰ μεταβάλουν τὴν κατοικίαν των, εἰμὴ συναινοῦντος τοῦ ἐπιτρόπου ἢ κηδεμόνος. Τὰ δὲ ἐνήλικα ὑπεξούσια τέκνα ἀκολουθοῦσι μὲν ἐπίσης τὴν κατοικίαν τοῦ πατρός, δύνανται ὅμως ν' ἀποκτήσωσι καὶ ἰδιαιτέραν ἀπὸ τὴν τοῦ πατρὸς διακεκριμένην μόνιμον κατοικίαν (νόμ. 3 καὶ 4 Πανδ. ad municip.). Ὑπάρχει ὅμως ἔννομον τεκμήριον ὑπὲρ τῆς παρεπομένης ἐκείνης δικαιοδοσίας μεχρισοῦ ἀποδειχθῇ ἡ μεταβολὴ τῆς κατοικίας, νόμ. 22 Πανδ. (22, 2).

Τὰ ἔκθετα τέκνα, κατὰ τὸν περὶ δήμων νόμον (ἄρθρον 9), κατατάττονται προσωρινῶς, καὶ ἄχρι τῆς ἀνακαλύψεως τῶν γονέων των, εἰς τὸν δῆμον, ἐντὸς τῆς περιοχῆς τοῦ ὁποίου εὑρέθησαν ἢ ἀνετράφησαν· ἑπομένως ἀποκτῶσιν αὐτόθι καὶ τὴν κατοικίαν των.

Πρβ. Φίδερ αὐτ. σελ. 370.—Bayer σελ. 112.

§ 123. *Διαχείρισις ξένων ὑποθέσεων.* Προκειμένου λόγου περὶ διαχειρίσεως ξένης περιουσίας διεξαγομένης κατὰ παραγγελίαν δικαστηρίου τινός, ἡ εἰδικὴ δικαιοδοσία ἀποκλείει τὴν γενικήν, ἐν ᾧ διὰ τὴν περίπτωσιν τοῦ ἄρθρου 22 ἀριθ. 3, διατάττεται τὸ ἐναντίον.

Ὁ ἑλληνικὸς νόμος διαλαμβάνει παντὸς εἴδους διαφορὰς προερχομένας ἐκ τῆς διαχειρίσεως ξένων ὑποθέσεων· ἐντεῦθεν δὲ ἕπεται·

α') ὅτι ἡ εἰδικὴ αὕτη δικαιοδοσία λαμβάνει χώραν οὐ μόνον ἐπὶ ἀγωγῶν κατὰ τῶν διαχειριστῶν, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ ἀγωγῶν τοῦ διαχειριστοῦ ξένης περιουσίας κατ' ἐκείνου, τοῦ ὁποίου διεχειρίσθησαν αἱ ὑποθέσεις. Φέδερ αὐτ. σελ. 375·

β') ὅτι ἡ δικαιοδοσία αὕτη δὲν περιορίζεται ἐπὶ τῆς διαρκείας μόνον τῆς διαχειρίσεως, ἀλλ' ἐκτείνεται καὶ εἰς τὰς μετὰ τὴν περαίωσιν τῆς διαχειρίσεως κινουμένας ἀγωγάς· ἀρκεῖ νὰ πηγάζωσιν αὗται ἐκ τῆς διαχειρίσεως. αὐτ.

§ 124. *Ἀνταγωγαί* (11). Περὶ τῶν ἀνταγωγῶν διατάττει τὸ ἄρθρον 19 ἀριθ. 3, ὅτι ἐὰν ἦναι δεκταὶ καὶ εἰσήχθησαν κατὰ τοὺς νομίμους τύπους, ὑπάγονται εἰς τὸ δικαστήριον, ὅπου εἶναι ἐκκρεμὴς ἡ ἀγωγή, καὶ ἂν ἡ δικαιοδοσία τοῦ ἐναγομένου ἦναι ἄλλοῦ.

Ἡ εἰδικὴ δικαιοδοσία τῆς ἀνταγωγῆς διέπεται ὑπὸ τῶν ἑξῆς ἀρχῶν·

α΄) Κατὰ τὰ ἄρθρα 564, 543, 544 ἡ ἀνταγωγὴ δὲν εἶναι δεκτή, ἂν δὲν κινηθῇ ἐνώπιον τοῦ δικαστοῦ πρώτου βαθμοῦ καὶ μάλιστα κατὰ τὴν προδικασίαν, ἐπειδὴ μόνον ἐπὶ τῇ ὑποθέσει ταύτῃ δύναται νὰ διεξαχθῇ ἡ περὶ τῆς ἀνταπαιτήσεως δίκη συγχρόνως μὲ τὴν κυρίαν δίκην, καὶ ἄνευ ἀναβολῆς ταύτης·

β΄) Δὲν ἐπιτρέπεται ἡ ἀνταγωγή, ὅταν ὡμολογήθη ἐντελῶς ἡ κυρία ἀγωγή, ἢ ὅταν αὕτη ὑπάγηται εἰς διαδικασίαν ἁπλουστέραν καὶ συντομωτέραν, μὴ ἁρμόζουσαν εἰς τὴν ἀνταγωγήν. Εντεῦθεν πηγάζουσιν οἱ περιορισμοὶ τοῦ ἄρθρου 633 τῆς πολιτικῆς δικονομίας.

Κατὰ δὲ τὰς περὶ νομῆς δίκας δὲν ἐπιτρέπονται παντάπασιν αἱ ἀνταγωγαί, πρὸς ἀποφυγὴν ἐνδεχομένων προσκομμάτων·

γ΄) Ἐν γένει ἡ ἀνταγωγὴ δὲν πρέπει νὰ δίδῃ ἀφορμὴν εἰς διαδικαστικὰς περιπλοκάς, οὐδὲ νὰ χρησιμεύῃ ὡς μέσον πρὸς ἀναβολὴν τῆς κυρίας δίκης. Ἐντεῦθεν αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρων 564 καὶ 633 ἀρ. 2 τῆς πολ. δικ.

δ΄) Ἡ ἀνταγωγὴ δὲν συγχωρεῖται ἐνώπιον δικαστοῦ ἀπολύτως (ἤγουν ὡς ἐκ τοῦ ἀντικειμένου αὐτῆς) ἀναρμοδίου. ἄρθ. 564 ἀρ. 3 καὶ 25 τῆς πολ. δικ.— ἀνωτ. § 110 καὶ ἑπ.

Φυσικὴ συνέπεια τῆς ἀρχῆς ταύτης εἶναι, ὅτι ἡ σχετικὴ ἀναρμοδιότης δὲν ἀποκλείει ποτὲ τὴν ἀνταγωγήν, ἄρα αἱ ἀνταγωγαὶ περὶ πραγματικῶν δικαίων ἐπὶ ἀκινήτων κτημάτων εἶναι δεκταὶ ἐνώπιον τοῦ δικαστοῦ τῆς κυρίας ὑποθέσεως, καὶ ἂν τὰ κτήματα κεῖνται εἰς ἄλλην περιφέρειαν.

Ὡσαύτως εἶναι δεκτὴ εἰς τὸ forum rei sitae καὶ ἡ προσωπικὴν ἀπαίτησιν ἢ κινητὸν πρᾶγμα ἀφορῶσα ἀνταγωγή, καὶ ἂν τὸ δικαστήριον, ὅπου κεῖται τὸ κτῆμα, ἤθελεν εἶσθαι ἀναρμόδιον ratione personae νὰ δεχθῇ κυρίαν περὶ τῆς ἀνταπαιτήσεως ἀγωγήν. Φέδ. αὐτ. σελ. 378 ε.

---

(11) Εἰς τὰς περὶ αὐτῶν διατάξεις ὁ νομοθέτης ἠκολούθησε κατὰ μέγα μέρος τὸ βαυαρικὸν νομοσχέδιον· ὅρα τὴν ἐπὶ τοῦ ῥωμαϊκοῦ καὶ κανονικοῦ δικαίου στηριζο-

ε) Ἐνώπιον τοῦ εἰρηνοδίκου εἶναι δεκτὴ ἀνταγωγὴ περὶ ἀκινήτου κτήματος, ἡ ἀνταγωγὴ ἀφορῶσα ἀπαίτησιν, ἐπὶ τῆς ὁποίας εἶναι ἀναρμόδιος ὁ εἰρηνοδίκης ἕνεκα τοῦ ποσοῦ αὐτῆς; ὄχι. Φέδερ αὐτ. σελ. 378, ς'.

ς') Ἐπὶ προκλήσεως πρὸς ἀγωγὴν δὲν συγχωρεῖται ἀνταγωγή, ἥτις εἰς τὰς ἐνώπιον τῶν διαιτητῶν ἐκκρεμεῖς δίκας ἀποκλείεται. αὐτ. σελ. 379 ζ'.

ζ') Ὅταν ὁ δικαστὴς κηρυχθῇ ἀναρμόδιος ἐπὶ τῆς κυρίας ἀγωγῆς, ἢ ἀποῤῥίψῃ ταύτην ὡς μὴ παραδεκτὴν κατὰ τοὺς τύπους, παύει ἀναγκαίως καὶ ἡ δικαιοδοσία τῆς ἀνταγωγῆς.—Ἡ ἐκ μέρους ὅμως τοῦ ἐνάγοντος παραίτησις τῆς κυρίας ἀγωγῆς δὲν ἔχει τὸ ἀποτέλεσμα τοῦτο. ἄρθρ. 19 ἀρ. 3 τῆς πολ. δικ.

Ἡ νομοθεσία μας δὲν παρεδέχθη τὴν ἀρχὴν τοῦ ῥωμ. δικαίου (νεαρὰ 96, κεφ. 2, § 1), ὅτι ὁ ἐναγόμενος ὅστις δὲν ὑπέβαλε τὴν ἀνταπαίτησίν του εἰς τὸν δικαστὴν τῆς κυρίας δίκης, δὲν δύναται διαρκούσης ταύτης νὰ ἐναγάγῃ τὸν ἀντίδικόν του ἐνώπιον τοῦ κατὰ τὰς γενικὰς ἀρχὰς ἁρμοδίου δικαστοῦ (12).

125. *Ἄρθρον* 19. *Κατάσχεσις· προσωπικὴ κράτησις* (13). Ἡ τετάρτη διάταξις τοῦ ἄρθρου τούτου ἀνάγεται εἰς τὰς διαφορὰς καὶ τὰς ἐνστάσεις, αἵτινες ἀναφυόμεναι ἐπὶ τῆς κατασχέσεως πράγματός τινος, ἢ τῆς ἐκτελέσεως προσωπικῆς κρατήσεως (14), περιστρέφονται εἰς τὴν κατὰ τοὺς τύπους νομιμότητα τῶν πράξεων τούτων, ἢ εἰς ἄλλας αἰτήσεις ἀσχέτους μὲ τὴν ἀπαίτησιν, ἕνεκα τῆς ὁποίας ἐνεργεῖται ἡ ἀναγκαστικὴ ἐκτέλεσις ἢ τὸ προσωρινὸν μέτρον (ἄρ. 871, 910, 985, 1008, 1016, 1017, 1041, 1048). Αἱ αἰτήσεις αὗται ὑπάγονται εἰς τὸ δικαστήριον, ἐντὸς τῆς περιφερείας τοῦ ὁποίου εὑρίσκεται τὸ κατασχεθὲν πρᾶγμα, ἐξετελέσθη ἢ πρόκειται νὰ ἐκτελεσθῇ ἡ προσωπικὴ κράτησις.

Ἡ διάταξις τοῦ 5 ἀριθμοῦ ἀφορᾷ προφυλακτικὰ μόνον μέτρα πρὸς ἐξασφάλισιν δικαιωμάτων (ἄρθρ. 1025 καὶ ἐπ.). Ἐὰν ταῦτα ἐνεργηθῶσι πρὶν κινηθῇ ἡ ἕνεκα τοῦ δικαιώματος (δηλ. τῆς κυρίας ἀπαιτήσεως) ἀγωγή, κατὰ γενικὸν κανόνα ἡ ἐκτέλεσις προφυλα-

---

μένην νομολογίαν καὶ τὴν περὶ αὐτῆς θεωρίαν. Φέδερ, αὐτ, σ. 376. Βλ. καὶ Carré, org. T. 4, σ. 41 καὶ ἐπ. — Berriat T. 1, σ. 36, 37, σημ. 63, 64.

(12) Ἑλληνικὴ νομολογία. Βλ. ἀνωτέρω σελ. 11, § 247 καὶ τὴν ἐν τῷ Εὑρετηρίῳ λέξιν ἀνταγωγή.

(13) Ἑλληνικὴ νομολογία. Βλ. ἀνωτέρω σελ. 11 καὶ ἐπ., καὶ σελ. 15 § 249, 250, 252, 254, 291 καὶ ἐπ.

(14) Εἴτε ὡς μέτρου ἐκτελέσεως (ἄρθρ. 885, 954, 998), ἢ ὡς μέτρου προφυλακτικοῦ (1034, 1046).

κτικοῦ μέτρου δὲν μεταβάλλει τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ ἐναγομένου ὡς πρὸς τὴν ἀγωγὴν περὶ τῆς κατ᾽αὐτοῦ ἀπαιτήσεως. Ὅθεν ἐὰν ὁ δικαστής, ὅστις ἐπέτρεψε τὸ προφυλακτικὸν μέτρον, δὲν εἶναι ἁρμόδιος ἐπὶ τῆς ἀπαιτήσεως λόγῳ γενικῆς ἢ εἰδικῆς δικαιοδοσίας, ἡ ἕνεκα τῆς κυρίας ἀπαιτήσεως ἀγωγὴ ὑπάγεται εἰς τὴν συνήθη δικαιοδοσίαν τοῦ ἐναγομένου. Τοῦ κανόνος ὅμως τούτου ἐξαίρεσις γίνεται, ὅταν τὸ μέτρον ἐνηργήθη κατὰ φυγάδος ὀφειλέτου, μὴ ἔχοντος μόνιμον κατοικίαν, ἢ κατ᾽ἀλλοδαποῦ, ὅστις ἐφυλακίσθη ἐν τῇ ἡμεδαπῇ, ἢ τοῦ ὁποίου αὐτόθι κατεσχέθησαν τὰ πράγματα.

Παβ. Φέδη αὐτ σελ. 381.

Ἐὰν τὰ προφυλακτικὰ μέτρα ἐνεργηθῶσι διαρκούσης τῆς περὶ τῆς κυρίας ἀπαιτήσεως δίκης, ἡ ἐκτέλεσις τοῦ προσωρινοῦ μέτρου δὲν ἔχει οὐδεμίαν ἐπιῤῥοὴν εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ τῆς κυρίας ἀπαιτήσεως ἐπιληφθέντος δικαστηρίου· ἐκ τοὐναντίου, ἡ περὶ προσωρινοῦ μέτρου αἴτησις ὑποβάλλεται συνήθως εἰς τοῦτον. αὐτ.

§ 125. *Πραγματικαὶ ἀγωγαί· ἄρθρ.* 20, 22 *ἀριθ.* 5 (15). Περὶ τῆς φύσεως τῶν διαφόρων εἰδῶν τῶν ἀγωγῶν ἐγένετο ἤδη λόγος ἀνωτ. (σελ. 31, 32). Εἰς δὲ τὴν τῶν πραγματικῶν ἀγωγῶν δικαιοδοσίαν, ἥτις εἶναι τὸ forum rei sitae τῶν Ῥωμαίων, ἀνάγονται·

α΄) Αἱ πραγματικαὶ ἀγωγαὶ (actiones in rem, actions réelles immobilières)·

β΄) Αἱ ἀγωγαὶ μικταὶ ἢ διπλαῖ (actiones mixtae)·

γ΄) Αἱ κατὰ παντὸς διακατόχου ἀπευθυνόμεναι ἀγωγαὶ (actiones in rem scriptae)·

δ΄) Αἱ περὶ διακατοχῆς (νομῆς) ἀγωγαὶ (actiones possessoriae), τὰ περὶ διατηρήσεως, ἀνακτήσεως καὶ ἀποκτήσεως τῆς νομῆς παραγγέλματα· ἅπασαι δὲ αἱ ἀγωγαὶ αὗται ἐπὶ τῇ ὑποθέσει ὅτι ἀφορῶσιν ἀκίνητα κτήματα. Ὅθεν προκειμένου λόγου περὶ διεκδικήσεως (vindicatio) κινητῶν κτημάτων, εἶναι ἁρμόδιος ὁ δικαστὴς τῆς μονίμου κατοικίας τοῦ ἐναγομένου, ἐν ᾧ, κατὰ τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον, καὶ αἱ περὶ κινητῶν κτημάτων πραγματικαὶ ἀγωγαὶ ὑπάγονται εἰς τὸ forum rei sitae.

Τῆς δικαιοδοσίας ταύτης ἐξαιρεῖται μόνον ἡ πραγματικὴ τῆς κληρονομίας ἀγωγή, περὶ ἧς ἀνωτέρω § 120.

Ὁ ἐνάγων δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ κινήσῃ τὰς περὶ ὧν ὁ λόγος

---

(15) Ἑλληνικὴ νομολογία. Ὅρα ἀνωτέρω σελ. 11 καὶ ἐπ. § 235, 251, 253.

ἀγωγὰς ἐνώπιον τῆς εἰδικῆς ἢ τῆς γενικῆς δικαιοδοσίας τοῦ ἐναγομένου· ἄρα ὁ δικαστὴς τῆς μονίμου κατοικίας τοῦ ἐναγομένου δὲν καθίσταται ἁρμόδιος, εἰμὴ διὰ παρατάσεως τῆς ἁρμοδιότητος. Βλ. ἀνωτ. § 74 καὶ ἑπ.

Ὅταν ἡ αὐτὴ πραγματικὴ ἀγωγὴ ἀφορᾷ πολλὰ κτήματα κείμενα εἰς τὴν περιφέρειαν πολλῶν δικαστηρίων, αἱ ἀγωγαὶ εἶναι δεκταὶ ἐνώπιον ἑνὸς τῶν διαφόρων δικαστηρίων. Σημειωτέον ὅμως ὅτι ἡ δικαιοδοσία αὕτη λαμβάνει χώραν μόνον, ὅταν αἱ διάφοροι πραγματικαὶ ἀγωγαὶ προέρχωνται ἐκ τῆς αὐτῆς αἰτίας (βάσις τῆς ἀγωγῆς, fundamentum agendi proximum et remotum), ἤγουν ὅταν αἱ πολλαὶ ἀγωγαὶ πηγάζωσιν ἐκ τοῦ αὐτοῦ περιστατικοῦ, ἐκ τοῦ αὐτοῦ τίτλου πρὸς ἀπόκτησιν δικαιώματος. Μὴ ὑπαρχούσης τῆς ἐσωτερικῆς ταύτης συναφείας τῶν διάφορα κτήματα ἀφορωσῶν ἀγωγῶν, ἑκάστη τῶν ἀγωγῶν τούτων κινεῖται ἐνώπιον τοῦ ἁρμοδίου δικαστηρίου.

Φέδερ, αὐτ. σελ. 382—384.

ΚΕΦΑΛ. Θ'.

Ἑλληνικὴ νομολογία (16).

1) Διάφορα γενικὰ ζητήματα.

§ 130.

ΖΗΤΗΜΑ. *Τὸ δικαστήριον τῶν πρωτοδικῶν εἶναι τὸ μόνον ἁρμόδιον διὰ νὰ δεχθῇ τὴν παραίτησιν ἀπὸ τὸ εὐεργέτημα τοῦ βελλειανείου δόγματος τῆς μητρός.* Ἀπόφασις τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν 937 τῆς 18 ὀκτωβρίου 1838, φέρουσα·

« Ἐπειδὴ τὸ δικαστήριον τῶν πρωτοδικῶν ὡς ἁρμόδιον, κατὰ τὸ ἄρθρον 640 τὰς πολιτικῆς δικονομίας, ν' ἀποφασίσῃ περὶ διορισμοῦ ἐπιτρόπων, εἶναι ἐξ ἀναλογίας τὸ μόνον ἁρμόδιον διὰ νὰ δεχθῇ τὴν παραίτησιν ἀπὸ τὸ εὐεργέτημα τοῦ βελλειανείου δόγματος τῆς μητρός, θελησάσης ν'ἀναλάβῃ τὴν ἐπιτροπείαν τῶν ἰδίων τέκνων της κατὰ τὴν 94 νεαρὰν τοῦ Ἰουστινιανοῦ·

Ἐπειδή, κατὰ τὸ ἄρθρον 732 τῆς αὐτῆς δικονομίας, ἡ μόνη ἁρμοδιότης τῶν ἐφετῶν συνίσταται εἰς τὸ νὰ δικάζωσι περὶ τῶν μὴ ἀνεκκλήτως ἐκδοθεισῶν ἀποφάσεων τῶν πρωτοδικῶν, ἐμποροδικῶν καὶ τῶν τούτοις ἴσων διαιτητῶν.

---

(16) Ὁ θέλων νὰ ἴδῃ σύντομον μνείαν τῶν ζητημάτων, ὅσα ἡ νομολογία ἔλυσεν ἂς παρατηρήσῃ ἀνωτέρω σελ. 2—19.

§ 131.

ΖΗΤΗΜ. *Ἡ περὶ παραχωρήσεως τῶν κτημάτων αἴτησις καὶ αὐτῶν τῶν ἐμπόρων πρέπει νὰ γίνηται ἐνώπιον τῶν πρωτοδικῶν*. Ἕπονται αἱ δύο ἀποφάσεις περὶ τοῦ ζητήματος τούτου, ἐξ ὧν ἡ μὲν πρώτη φέρει·

« Ἐπειδὴ καὶ ἐπὶ ὑποθέσει ὅτι ὁ Π. ἦτον ἔμπορος, ὡς διϊσχυρίζεται, ὁ Σ. ἠδύνατο, κατὰ τὸ ἄρθρον 566 καὶ ἐπ. τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου, νὰ κάμῃ παραχώρησιν περιουσίας, καμμία δὲ διάταξις δὲν τὸν ὑποχρεόνει νὰ ζητήσῃ πρότερον νὰ κηρυχθῇ ἡ πτώχευσίς του· ἐπὶ ἐμπόρων δὲ ἀκόμη εἶναι ἁρμόδιον τὸ δικαστήριον τῶν πρωτοδικῶν ὡς πρὸς τὴν κτηματικὴν παραχώρησιν, καθότι μὴ ἀποδίδοντος μήτε τοῦ ἄρθρου 560 τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου, μήτε τοῦ περὶ ἁρμοδιότητος τῶν ἐμποροδικῶν διατάγματος τοιαύτην ἁρμοδιότητα εἰς τὰ ἐμπορικὰ δικαστήρια, ἕπεται ἀναγκαίως ὅτι εἶναι καὶ ἐπὶ τούτῳ ἁρμόδια τὰ πολιτικὰ δικαστήρια·

Ἐπειδὴ ὁ νόμος δὲν ἀπαιτεῖ νὰ ἤρχισεν ἡ τῶν δανειστῶν καταδίωξις διὰ νὰ συγχωρῆται ἡ παραχώρησις τῆς περιουσίας των.

Ἀπόφ. 1964 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφετῶν τῆς 4 Ἰουλίου 1841.

Ἡ δὲ δευτέρα·

« Ἐπειδὴ ἡ περὶ παραχωρήσεως τῶν κτημάτων αἴτησις καὶ αὐτῶν τῶν ἐμπόρων ὀφείλει νὰ γίνηται ἐνώπιον τῶν πρωτοδικῶν, ὡς τοῦτο ἐξάγεται ἀπὸ τὸν συνδυασμὸν τῶν ἄρθρων 569 καὶ 571 τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου· διότι α') εἰς τὸ ἄρθρον 569, διατάττων ὁ νόμος τὰ περὶ τῆς πρώτης αἰτήσεως περὶ παραχωρήσεως, λέγει ὅτι θέλει γίνεται εἰς τὸ δικαστήριον ἁπλῶς, εἰς δὲ τὸ ἄρθρον 571, διατάττων νὰ κάμῃ ἢ νὰ ἐπαναλάβῃ τὴν παραχώρησιν αὐτοπροσώπως ὁ παραχωρῶν, ἀναφέρει ῥητῶς τὸ *ἐμποροδικεῖον τῆς κατοικίας τοῦ ὀφειλέτου*, ὥστε φαίνεται ὅτι ἐκεῖ ἐννόησεν ἄλλο, καὶ ἐνταῦθα ἄλλο δικαστήριον· β') ὅτι ὁ νόμος ἐννόησε νὰ διατάξῃ τὴν ἐνώπιον δύο διαφόρων ἀρχῶν μνείαν τῆς κτηματικῆς παραχωρήσεως, γίνεται πρόδηλον ἐκ τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου 571, ὅπου μὴ ὑπάρχοντος ἐμποροδικείου ὁ νόμος διατάττει οὐχὶ νὰ γίνηται ἡ ἐμφάνισις ἐνώπιον τοῦ κατὰ νόμον ἀναπληροῦντος αὐτὸ πρωτοδικείου, ἀλλ' εἰς τὸ δημαρχεῖον. »

Ἀπόφ. τῶν ἐν Ἀθ. ἐφετῶν 803 τῆς 8 Ἰουλίου 1838.

§ 132.

Οἱ κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν διαιτητικῆς τινὸς ἀποφάσεως δισταγμοὶ ὑπάγονται εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῶν συνήθων δικαστηρίων

(17). Ἀπόφασις πολ. Ἀρ. Πάγου 249 τῆς 27 ἰανουαρίου 1839, φέρουσα·

---

(17) Ἐν παρόδῳ ὅμως σημειόνομεν ἐνταῦθα τὰ ἑξῆς, ἅτινα συμπληρωθήσονται ἐν τῇ λέξει Διαίτησις·

α') ΖΗΤΗΜΑ. Αἱ κατὰ τοῦ συνιδιοκτήτου τοῦ πλοίου περὶ ἀποζημιώσεως ἀπαιτήσεις ἕνεκα τῆς ἀπωλείας τοῦ πλοίου ὑπάγονται εἰς διαιτητὰς κατὰ τὸ ἄρθ. 51 τοῦ ἐμπ. νόμου; Ὄχι. Ἀποφ. 111 τοῦ 1837 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν (Νομικῆς σελ. 838).

β') ΖΗΤΗΜΑ. Ὅταν ἀμφισβητῆται ἡ ὕπαρξις τῆς ἑταιρείας, οἱ διαιτηταὶ δὲν εἶναι ἁρμόδιοι νὰ ἀποφασίσωσι περὶ τῆς ὑπάρξεως ἢ μὴ ταύτης (ἄρθ. 51 τοῦ ἐμπ. νόμου.). Ἀπόφ. τῶν ἐν Ἀθ. ἐφετῶν 801 τῆς 5 ἀπριλίου 1838.

γ') ΖΗΤΗΜΑ. Διαφοραὶ περὶ ἀφαιρέσεως πραγμάτων, λαβούσης χώραν κατὰ τὸ 1826, δικάζονται ἀπὸ διαιτητὰς κατὰ τὸ ὑπ' ἀρ. 12 ψήφισμα τῆς δ'. συνελεύσεως. Ὡς διαιτηταὶ δὲ ἐκλέγονται καὶ δικασταί. Ἀπόφ. πολ. Ἀρ. Πάγου 99 τῆς 23 μαρτ. 1837 (σελ. 62 τοῦ β'. τόμου τῆς νομολ.).

δ') ΖΗΤΗΜΑ. Τὸ ιβ' ψήφισμα τῆς ἐν Ἄργει συνελεύσεως κατηργήθη; Ναί. Ἀπόφασις Ἀρείου Πάγου 243 τῆς 28 δεκεμβρίου 1839, φέρουσα·

« Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ 1100 ἄρθρον τῆς πολιτικῆς δικονομίας καὶ τὸ ἄρθρον 2 τοῦ ἀπὸ 1 ἰανουαρίου 1835 Β. διατάγματος, ὅσα τῶν προνενομοθετημένων, προδιατεταγμένων ἢ προσυνηθισμένων ἀντιβαίνουσιν εἰς τοὺς ἰσχύοντας νόμους καταργοῦνται·

Ἐπειδὴ ἐπὶ πολιτικῶν ἀπαιτήσεων προερχομένων ἐκ πράξεων ἀξιοποίνων τὸ ιβ' ψήφισμα τῆς ἐν Ἄργει δ'. συνελεύσεως καθιεροῖ τὴν ἀναγκαστικὴν διαίτησιν, τὴν ὁποίαν ἡ νῦν ἰσχύουσα νομοθεσία περιορίζει εἰς μόνας τὰς ἐμπορικὰς ὑποθέσεις, ἐξαιρουμένων δὲ τούτων, πᾶσα ὑπόθεσις, καὶ αὐταὶ αἱ πολιτικαὶ ἀπαιτήσεις· αἱ ἐκ πράξεων ἀξιοποίνων πηγάζουσαι, ὑπόκεινται, κατὰ τὸ 107 ἄρθρον τῆς πολιτικῆς δικονομίας, εἰς ἐκουσίαν μὲν, ἀλλ' ὄχι εἰς ἀναγκαστικὴν διαίτησιν· ἑπομένως ἀντιβαῖνον τὸ ῥηθὲν ψήφισμα εἰς τὰς περὶ διαιτητῶν διατάξεις τῆς πολιτικῆς δικονομίας, ὑπάρχει, κατὰ τὰ προμνημονευθέντα ἄρθρα, κατηργημένον. Ἐκ τούτου δὲ ἕπεται, ὅτι πᾶσα ἀπόφασις, ἐκδιδομένη ὑπὸ εἰδικοῦ διαιτητῶν κριτηρίου, συστηθέντος δυνάμει τοῦ ῥηθέντος ψηφίσματος, εἶναι πάντη ἀνίσχυρος. καὶ πᾶς ἔχων συμφέρον διάδικος δύναται, κατὰ τὸν § 2 τοῦ 759 ἄρθρου τῆς πολιτικῆς δικονομίας, νὰ ζητήσῃ τὴν ἀκύρωσιν αὐτῆς ἐνώπιον παντὸς δικαστοῦ, εἰς τὸν ὁποῖον προσάγεται.

Ἐπειδὴ ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἡ μὲν ἀγωγὴ, τὴν ὁποίαν ὁ Κ. ἐκίνησεν ἐνώπιον τοῦ εἰδικοῦ τῶν διαιτητῶν κριτηρίου, δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ὑπάρχουσα ἐκκρεμὴς ἐνώπιον δικαστῶν ἐχόντων δικαστικὴν ἐξουσίαν, ἡ δὲ πρόκλησις εἰς ἀγωγὴν τῆς Α. διαφέρει ἀπὸ τὴν ῥηθεῖσαν ἀγωγὴν τοῦ Κ., καθόσον δὲν ἀποτελεῖ τὴν αὐτὴν δίκην· ἑπομένως δὲν ὑπάρχει χώρα οὔτε πρὸς κανονισμὸν ἁρμοδιότητος, οὔτε πρὸς παραπομπήν·

Διὰ ταῦτα ἀποῤῥίπτει τὴν περὶ ἁρμοδιότητος. »

Σελ. 41 τοῦ τετάρτου τόμου τῆς νομολογίας.

ΣΗΜ. Τὰ αὐτὰ ἀπεφάσισεν ὁ Ἄρειος Πάγος καὶ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 255 τῆς 24 φεβρουαρίου 1839 ἀποφάσεως, ὡς καὶ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 296 τῆς 25 ἰουλίου 1839 ἑτέρας ἀποφάσεώς του.—Τὰ αὐτὰ ἀπεφήνατο καὶ τὸ ἐν Ναυπλίῳ ἐφετεῖον διὰ τῆς ἀπὸ 11 μαρτίου 1841 ἀποφάσεώς του, φερούσης·

« Ἐπειδὴ τὸ ψήφισμα ιβ' τῆς ἐν Ἄργει δ' ἐθνικῆς συνελεύσεως κατηργήθη ἀπὸ τὸ 1100 ἄρθρον τῆς πολιτικῆς δικονομίας, καὶ αἱ τελεσίδικοι ἀκόμη ἀποφάσεις τῶν παυσάντων δικαστηρίων, δι' ὧν αἱ τῆς φύσεως ταύτης διαφοραὶ εἰς διαιτητὰς παρεπέμποντο, δὲν ἀνεχαιτίζουν τὴν ἐνεστῶσαν τῶν δικαιοδοσιῶν τάξιν, καὶ ἑπομένως ὅλαι αἱ τῆς φύσεως ταύτης διαφοραὶ, ἂν καὶ εἶχον εἰσαχθῇ ἐνώπιον τῶν διαιτητῶν, εἰς τὰ πολιτικὰ δικαστήρια ἀνήκουσιν. »

Νομικῆς σελ. 2878.

Οὕτως ἀπεφάσισαν καὶ οἱ ἐν Ἀθήναις ἐφέται διὰ τῆς ἀπὸ 2 αὐγούστου 1847 ὑπ' ἀρ. 4440 ἀποφάσεώς του, ἣν βλέπε κατωτ. § 145.

§ 133.

ὅρα τὸ ζήτημα τοῦ παραγράφου τούτου κατωτέρω σελ. 127.

§ 134.

ΖΗΤΗΜΑ. *Τὰ ἁπλᾶ δάνεια, τὰ ὁποῖα φέρουσι καὶ ὑπογραφὰς ἐμπόρων, ὑπάγονται εἰς τὸ ἐμποροδικεῖον;* Ἕπεται ἡ 235 τοῦ 1838 ἀπόφασις τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν, φέρουσα. « Ἐπειδὴ τὸ παρὰ τοῦ ἱερέως Φ. παρουσιαζόμενον χρεωστικὸν ὁμόλογον τοῦ Ν. καὶ Π. δὲν ἀφορᾷ πρᾶξίν τινα ἐμπορικὴν, ἀλλὰ εἶναι ἁπλοῦν δάνειον, τὸ ὁποῖον ἂν καὶ, κατὰ τὸν ἰσχυρισμὸν τοῦ ἐφεσιβλήτου, ἦναι ὑπογεγραμμένον παρ' ἐμπόρων, μολαταῦτα δὲν δύναται νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς διαταγῆς γραμμάτιον, διότι δὲν ἐξεδόθη παρὰ τῶν ὀφειλετῶν διὰ νὰ πληρωθῇ εἰς τὴν διαταγὴν τοῦ ἱερέως Φ., καὶ ἑπομένως μὴ ὑπαγόμενον εἰς τὰς ἐξαιρέσεις τοῦ περὶ ἁρμοδιότητος τῶν ἐμποροδικῶν νόμου, εἶναι ἀντικείμενον πολιτικὸν, καὶ ὁ ἐνάγων μὴ ἔμπορος χαίρει τὸ ἐκλεκτικὸν δικαίωμα νὰ ἐνάξῃ τοὺς ἐναγομένους εἴτε εἰς τὸ ἐμπορικὸν, εἴτε εἰς τὸ πολιτικὸν δικαστήριον.» ὅρα κατ. *ἁρμοδιότης ἐμπορικὴ* καὶ τὸν ἐπ. § Νομικῆς σελ. 3658.

§ 135.

ΖΗΤΗΜΑ. *Ὁσάκις εἰσαχθῇ εἰς τὸ ἐμποροδικεῖον ἀγωγὴ παρὰ μὴ ἐμπόρων, ὑπογραψάντων γραμμάτια εἰς διαταγὴν μὴ φέροντα οὐδενὸς ἐμπόρου ὑπογραφὴν, καὶ οἱ ἐναγόμενοι ζητήσωσι νὰ δικασθῶσιν ἀπὸ τὸ πρωτοδικεῖον, ἡ δίκη μεταβιβάζεται ἀπὸ τοῦ ἑνὸς εἰς τὸ ἄλλο δικαστήριον, χωρὶς νὰ γίνῃ νέα ἀγωγή.* Ἀπόφασις 4392 (τῆς 2 ἰουλίου 1847) τῶν ἐν Ἀθ. ἐφετῶν, φέρουσα·

Ἐπειδὴ, προτείνοντος τοῦ ἐφεσιβλήτου Β. τὸ ἀπαράδεκτον τῆς

Τὴν αὐτὴν ἀρχὴν καθιέρωσε τὸ ἐν Ναυπλίῳ ἐφετεῖον καὶ δι' ἑτέρων ἀποφάσεών του τοῦ 1839 (Νομικῆς σελ. 3762, 3769).

ϛ') Ἡ περὶ ἐφαρμογῆς τοῦ λγ' ψηφίσματος τοῦ Κυβερνήτου τῆς Ἑλλάδος πρότασις δύναται νὰ γίνῃ κατὰ τὴν περὶ ἐκτελέσεως δίκην· ἡ ἐκτέλεσις δὲ τῶν ἀφορώντων τοιαῦτα χρέη ἀποφάσεων δὲν δύναται νὰ ἐνεργηθῇ πρὶν κανονισθῇ ὁ τρόπος αὐτῆς ἀπὸ διαιτητικὸν δικαστήριον, ἡ σύστασις τῶν ὁποίων δύναται νὰ ζητηθῇ ἐπὶ τῆς ἐκτελέσεως.

Ἀπόφ. πολ. Ἀρ. Πάγου 14 (σελ. 141 τῆς σειρᾶς τοῦ 1841). — Τὸ ἐμποροδικεῖον δικάζει ἂν τὸ τῆς ἐπιεικείας ψήφισμα ἐφαρμόζεται; Ὅρα ἀπ. 1116 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφετῶν εἰς τὴν λέξιν ἁ ρ μ ο δ ι ό τ η ς ἐ μ π ο ρ ι κ ή.

προκειμένης ἐφέσεως τοῦ Χ. ἐπὶ λόγῳ ὅτι τὸ ἀντικείμενον τῆς κατ'αὐτῶν ἀγωγῆς του δὲν ὑπερέβαινε τὰς 500 δραχμάς, καὶ ὅτι ἑπομένως τὸ δικαστήριον τῶν πρωτοδικῶν ἐδίκασεν ἀνεκκλήτως, εἶναι, κατὰ τὰ ἄρθρα 530 καὶ 737 τῆς πολιτικῆς δικονομίας, ἀνάγκη νὰ ἐξετασθῇ ἡ κατὰ τῆς ἀγωγῆς τοῦ Β. γενομένη αἴτησις, ὥστε, λαμβανομένου ὑπ'ὄψιν τοῦ ἀντικειμένου τῆς διαφορᾶς, ὅπως τὸ ὥρισεν ἡ ἀγωγὴ κατὰ τὴν χρονολογίαν αὐτῆς, χωρὶς τῶν ἐπιγενομένων τόκων, ἐξόδων ἢ ἄλλων παρεπομένων ἀποδόσεων, νὰ ἐξακριβωθῇ, ἂν ἦτο κατώτερον ἢ ἀνώτερον τῶν πεντακοσίων δραχμῶν.

Ἐπειδὴ διὰ τῆς ἀπὸ 7 φεβρουαρίου 1847 ἀγωγῆς του ὁ Β. ἐζήτησε πτρὰ τοῦ δικαστηρίου νὰ καταδικάσῃ ἀμφοτέρους τοὺς ἐναγομένους νὰ τῷ πληρώσωσιν ἀλληλεγγύως δρ. 650 καὶ τὸν τόκον αὐτῶν, ἀνὰ 12/00 ἀπὸ τῆς διαμαρτυρίας μέχρι τῆς ἐξοφλήσεως ἐκπιπτωμένων δρ. 255, τὰς ὁποίας ἤδη ἔλαβεν·

Ἐπειδὴ ἡ μὲν διαμαρτυρία ἔγινε τὴν 4 φεβρουαρίου 1845, καθὼς ἐξάγεται ἀπὸ τὸ εἰς τὴν χρονολογίαν ταύτην ἐπὶ μὴ πληρωμῇ διαμαρτυρικὸν συντεταγμένον ὑπὸ τοῦ ἐνταῦθα συμβολαιογράφου Π. καὶ ἐπισυνημμένον εἰς τὴν δικογραφίαν, αἱ δὲ δραχμαὶ 255 ἐπληρώθησαν τὴν 5 φεβρουαρίου 1847, καθὼς προκύπτει ἀπὸ τὸ εἰς τὴν δικογραφίαν ἐπισυνημμένον ἀντίγραφον τῆς ὑπὸ τὴν εἰρημένην χρονολογίαν ἐξοφλήσεως τοῦ Β. ἐπικυρωμένον ὑπὸ τοῦ ἐνταῦθα συμβολαιογράφου Γ. ἑπομένως λογιζόμενον ἐπὶ τῇ βάσει τῶν χρονολογιῶν τούτων τὸ ποσὸν, τὸ ὁποῖον, ὡς ἀνωτέρω εἴρηται, ὁ Β. ἐζήτησε διὰ τῆς ἀγωγῆς του, εὑρίσκεται ὑπερβαῖνον τὰς 500 δραχμὰς κατὰ 50 δρ. ὡς ἔγγιστα.

Ἐπειδὴ καὶ ἂν ἤθελε λογισθῇ ὁ τόκος ὄχι ἀπὸ τῆς διαμαρτυρίας, ἤγουν τῆς 14 φεβρουαρίου 1845, ὡς ῥητῶς διαλαμβάνει ἡ αἴτησις τῆς ἀγωγῆς, ἀλλ'ἀπὸ τῆς 13 αὐγούστου 1845, ὡς ἱστορικῶς ἐν τῇ ἀγωγῇ του ἀναφέρει ὁ Β. λέγων ὅτι τοὺς μέχρι 12 αὐγούστου τόκους ἐπληρώθη ἤδη (μολονότι τὸ ὀρθὸν καὶ δίκαιον εἶναι νὰ μὴ γίνῃ τοιοῦτος ὑπολογισμὸς, καθότι καὶ αὐτὴ ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις ὡς βάσιν ἔλαβε τὴν ἐν τῇ ἀγωγῇ αἴτησιν, ἐπιδικάσασα εἰς τὸν ἐνάγοντα τόκον ἀπὸ τῆς 15 φεβρ. 1845 ὡς παρατρέξασα τὴν ὁμολογίαν αὐτοῦ, ὅτι ἐπληρώθη τὸν τόκον μέχρι τῆς 12 αὐγούστου 1845) πάλιν τὸ διὰ τῆς προκειμένης ἀγωγῆς ζητηθὲν ποσὸν εὑρίσκεται ὑπερβαῖνον τὰς 500 δραχμὰς κατὰ δέκα δραχ. περίπου·

Ἐπειδὴ, κατὰ τὰ εἰρημένα, δὲν ὑπῆρχε περίστασις ν'ἀποφασίσῃ τὸ δικαστήριον τῶν πρωτοδικῶν ὡς πρῶτον καὶ τελευταῖον βαθμὸν

δικαιοδοσίας, καὶ ἑπομένως ἡ περὶ τοῦ ἀπαραδέκτου τῆς προκειμένης ἐφέσεως ἔνστασις τοῦ Β. εἶναι χωρὶς βάσιν.

Ἐπειδὴ ὀρθῶς τὸ πρωτοδικεῖον ἀπέῤῥιψε τὴν ὑπὸ τοῦ Χ. προταθεῖσαν ἔνστασιν ἀπαραδέκτου, ἢ μᾶλλον ἀκυρότητος τῆς προδικασίας, τὴν ὁποίαν ἔνστασιν οὗτοι ἐστήριξαν εἰς τὸ ὅτι μετὰ τὴν ἔκδοσιν τῆς ἀποφάσεως τῶν πρωτοδικῶν ὡς ἐμποροδικῶν ἔπρεπε διὰ νέας ἀγωγῆς νὰ εἰσαχθῇ ἡ ὑπόθεσις εἰς τὸ πρωτοδικεῖον, διότι ἐκ τοῦ σαφοῦς γράμματος τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ ἀπὸ 2 μαΐου 1845 περὶ ἁρμοδιότητος τῶν ἐμποροδικείων νόμου ἐξάγεται ὅτι ὁσάκις εἰσαχθῇ εἰς τὸ ἐμποροδικεῖον ἀγωγὴ κατὰ μὴ ἐμπόρων, ὑπογραψάντων γραμμάτια εἰς διαταγὴν μὴ φέροντα οὐδενὸς ἐμπόρου ὑπογραφὴν, καὶ οἱ ἐναγόμενοι ζητήσωσι νὰ δικασθῶσιν ἀπὸ τὸ πολιτικὸν δικαστήριον, ὡς ταῦτα πάντα ἔλαβον ἐπὶ τοῦ προκειμένου χώραν, τὸ ἐμποροδικεῖον *παραπέμπει τὴν δίκην* εἰς τὸ πολιτικὸν δικαστήριον, ὅπερ ἐστὶν ἡ δίκη μεταβιβάζεται, ὡς ἔχει, ἀπὸ τοῦ ἑνὸς εἰς τὸ ἄλλο δικαστήριον διὰ νὰ ἐκδικασθῇ ἀπὸ ἐκεῖνο, εἰς τὸ ὁποῖον, κατ' αἴτησιν τοῦ ἐναγομένου, μεταβαίνει. Ἡ δὲ τοιαύτη κατὰ γράμμα τοῦ εἰρημένου ἄρθρου 6 σύμφωνος ἔννοια τῆς διατάξεως αὐτοῦ συνᾴδει ἐντελῶς καὶ μὲ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 157 τῆς πολιτικῆς δικονομίας, τὸ ὁποῖον ὁρίζον τὰς περιπτώσεις, καθ' ἃς αἱ ἐν τῷ ἄρθρῳ 156 ἀναφερόμεναι συνέπειαι τῆς ἐπιδόσεως τῆς ἀγωγῆς παύουν πάλιν, δὲν ἀναφέρει περίπτωσίν τινα, εἰς τὴν ὁποίαν νὰ δύναται νὰ ὑπαχθῇ ἡ, ὡς προείρηται, παραπομπὴ τῆς δίκης ὑπὸ τοῦ ἐμποροδικείου εἰς τὸ πρωτοδικεῖον· ὥστε ἂν τὸ δικαστήριον ἀπεφαίνετο ὅτι ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἀπῃτεῖτο ἀγωγὴ νέα ἐνώπιον τοῦ πρωτοδικείου, ἤθελε καθιερώσει μὴ προβλεπομένην ὑπὸ τοῦ νόμου περίπτωσιν παύσεως τῶν συνεπειῶν τῆς ἐπιδόσεως τῆς ἀγωγῆς.

Ἐπειδὴ, ὅσον ἀφορᾷ τὴν προτεινομένην παράβασιν τοῦ περὶ χαρτοσήμου νόμου, ἡ ἁπλῆ πρὸς ἐπίδοσιν τῆς ἀποφάσεως παραγγελία, γραφεῖσα συμφώνως μὲ τὸν νόμον, ἦτον ἱκανὴ διὰ τῆς πραγματικῆς ἐπελθούσης ἐπιδόσεως νὰ καταστήσῃ γνωστὸν εἰς τοὺς ἤδη ἐκκαλοῦντας ὅτι ἡ ὑπόθεσις ἔμελλε νὰ συζητηθῇ ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου τῶν ἐνταῦθα πρωτοδικῶν καὶ νὰ τοὺς ὁδηγήσῃ ἑπομένως εἰς τὸ νὰ ἦναι παρόντες εἰς τὸ ἀκροατήριον τοῦ πρωτοδικείου κατὰ τὴν ἐκφώνησιν τῶν συζητητέων ὑποθέσεων· ὅθεν, μὴ λαμβανομένης ὑπ' ὄψιν τῆς κλήσεως πρὸς ἐμφάνισιν ἐνώπιον τοῦ πρωτοδικείου ὡς περιττῆς κατὰ τὰς προκειμένας περιπτώσεις, μένει χωρὶς καμμίαν ἐπιῤῥοὴν εἰς τὴν ἀπόφασιν τοῦ δικαστηρίου ἡ τυχὸν ὑπάρχουσα παράβασις τοῦ περὶ χαρτοσήμου νόμου. »

ΣΗΜ. Ἐν οἰκείῳ τόπῳ γενήσεται λόγος περὶ τῶν ἄλλων ζητημάτων, περὶ ὧν ἡ ἀπόφασις αὕτη διαλαμβάνει.

§ 136.

ΖΗΤΗΜΑ. *Αἱ ἀγωγαὶ τῶν ὑπαλλήλων καὶ ἐπιστατῶν ἢ ὑπηρετῶν τῶν ἐμπόρων κατ᾽αὐτοῦ τούτου, ὅστις τοὺς παραλαμβάνει χάριν τοῦ ἐμπορίου του, ὑπάγονται εἰς τὸ ἐμποροδικεῖον.* Ἀπόφασις πολ. Ἀρ. Πάγου 101 τῆς 14 ἰουλίου 1847, φέρουσα·

« Ἐπειδὴ τὸ ἄρθρον 4 τοῦ ἀπὸ 2-14 μαΐου 1835 περὶ ἁρμοδιότητος τῶν ἐμποροδικείων νόμου, τὸ ὁποῖον ὑποβάλλει εἰς τὴν ἐμπορικὴν δικαιοδοσίαν τὰς ἐναντίον τῶν ἐμπορικῶν ἐπιςατῶν, ὑπαλλήλων, ἢ ὑπηρετῶν ἀγωγὰς ἕνεκα τῶν συναλλαγῶν τοῦ ἐμπόρου, ὑπὸ τὸν ὁποῖον οὗτοι διατελοῦσι, κατὰ τὴν ἀληθῆ αὐτοῦ ἔννοιαν, ἐμπεριλαμβάνει καὶ τὰς ἀγωγὰς τῶν ὑπαλλήλων καὶ ἐπιστατῶν, ἢ ὑπηρετῶν αὐτοῦ κατὰ τοῦ ἐμπόρου, ὅστις τοὺς προσλαμβάνει χάριν τοῦ ἐμπορίου του· ἄλλως ὁ νόμος ἤθελεν εἶσθαι ἀσυνεπὴς καὶ ἡ ἰσότης τοῦ νόμου ἐκλείπει·

Ἐπειδὴ, ἐκτὸς τούτου, κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ 1 ἄρθρου ἐδ. 2 τοῦ μνησθέντος νόμου, πᾶσα διαφορὰ ἀφορῶσα πρᾶξιν ἐμπορικὴν, ὑπάγεται εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ ἐμποροδικείου, ὁ δὲ ἔμπορος, ὅστις προσλαμβάνει ἐπιστάτην, ἢ ἄλλον ὑπάλληλον χάριν τῆς ἐνεργείας τοῦ ἐμπορίου του, πράττει ἐμπορικὴν πρᾶξιν, καὶ ἑπομένως ὑπάγεται διὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς ὑποχρεώσεώς του αὐτῆς πρὸς τὸν ὑπάλληλόν του εἰς τὴν ἐμπορικὴν ἁρμοδιότητα· ὅθεν τὸ ἐνταῦθα ἐφετεῖον διὰ τῆς ὑπ᾽ἀριθμὸν 4,894 ἀποφάσεώς του ψευδῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τοὺς διαληφθέντας νόμους, καὶ καθ᾽ὑπέρβασιν τῶν καθηκόντων αὐτοῦ καὶ κατὰ παραβίασιν τοῦ 718 ἄρθρου τῆς πολιτικῆς δικονομίας ἐθεώρησεν, ὅτι ἡ κατὰ τοῦ Η. ἀγωγὴ τοῦ Α. περὶ πληρωμῆς τῶν μισθῶν του διὰ τὴν εἰς τὸ ἐμπορικὸν κατάστημα προσφερθεῖσαν ὑπηρεσίαν, χρηματήσαντος ὡς γραμματέως καὶ ὑπαλλήλου, δὲν εἶναι τῆς ἁρμοδιότητος τοῦ ἐμποροδικείου, ἐπικυρῶσαν οὕτω τὴν τοῦ ἐμποροδικείου Ναυπλίας ἀπόφασιν δι᾽ ἧς θεωρεῖται ἡ διαφορὰ αὕτη ὡς μὴ ἐμπορικὴ καὶ παραπέμπεται εἰς τὸ εἰρηνοδικεῖον·

Ἐπειδὴ, ἀναιρετέας οὔσης τῆς διαληφθείσης ἀποφάσεως τοῦ ἐφετείου δι᾽ἐσφαλμένην ἐφαρμογὴν καὶ παραβίασιν τῶν περὶ ἁρμοδιότητος διατάξεων τοῦ νόμου καὶ τῆς πολ. δικονομίας, πρέπει, κατὰ τὸ 831 ἄρθρον τῆς αὐτῆς δικονομίας, νὰ ἐξαφανισθῇ καὶ ἡ

διαληφθεῖσα ὑπ'ἀριθ. 10 ἀπόφασις τοῦ ἐμπορικοῦ τμήματος τοῦ πρωτοδικείου Ναυπλίας, καὶ ν'ἀπαγγελθῇ συγχρόνως ἡ εἰς τὸ ἁρμόδιον δικαστήριον παραπομπὴ τῆς ὑποθέσεως·

Διὰ ταῦτα ἀναιρεῖ . . . . κηρύττει ἁρμόδιον διὰ τὴν προκειμένην ὑπόθεσιν τὸ αὐτὸ ἐμπορικὸν τμῆμα, εἰς ὃ παραπέμπει αὐτήν. »

Σελ. 398 τῆς σειρᾶς τοῦ 1847.

Ἡ δὲ 83 (τῆς 18 νοεμβρίου 1846) ἀπόφασις τοῦ Ἀρ. Πάγου φέρει·

« Ἐπειδὴ τὸ 4 ἄρθρον τοῦ ἀπὸ 2—14 μαΐου 1835 περὶ ἁρμοδιότητος τῶν ἐμποροδικείων νόμου, τὸ ὁποῖον ὑποβάλλει εἰς τὴν ἐμπορικὴν δικαιοδοσίαν τὰς ἐναντίον τῶν ἐμπορικῶν ἐπιστατῶν, ὑπαλλήλων, ἢ ὑπηρετῶν ἀγωγὰς ἕνεκα τῶν συναλλαγῶν τοῦ ἐμπόρου, ὑπὸ τὸν ὁποῖον διατελοῦσι, κατὰ τὴν ἀληθῆ ἔννοιαν αὐτοῦ θεωρούμενον ἐμπεριλαμβάνει καὶ τὰς ἀγωγὰς τῶν ὑπαλλήλων καὶ ἐπιστατῶν αὐτοῦ κατὰ τοῦ ἐμπόρου, ὑπὸ τὸν ὁποῖον διατελοῦσιν. ἄλλως ὁ νόμος ἤθελεν εἶσθαι ἀσυνεπής, ἐὰν ἡ ἀμοιβαιότης αὕτη δὲν ὑπῆρχε, καὶ ἀντίκεισθαι μάλιστα εἰς τὴν διάταξιν τοῦ 1 ἄρθρου ἐδ. 2 τοῦ αὐτοῦ νόμου, κατὰ τὸ ὁποῖον πᾶσα διαφορὰ ἀφορῶσα πρᾶξιν ἐμπορικὴν ὑπάγεται εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ ἐμποροδικείου, ἐν ᾧ ὁ ἔμπορος προσλαμβάνει ἐπιστάτην ἢ ἄλλον ὑπάλληλον χάριν τῆς ἐνεργείας τῶν ἐμπορικῶν του πράξεων· ὥστε τὸ ἐφετεῖον Ναυπλίας ψευδῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τὸ μνησθὲν 4 ἄρθρον, καὶ καθ'ὑπέρβασιν τῶν καθηκόντων αὐτοῦ καὶ κατὰ παραβίασιν τοῦ ἄρθρου 718 τῆς πολιτικῆς δικονομίας ἐθεώρησεν ὅτι ἡ κατὰ τοῦ Η. ἀγωγὴ τοῦ Α. περὶ πληρωμῆς τῶν μισθῶν του διὰ τὴν εἰς τὸ ἐμπορικὸν τοῦ ἀντιδίκου του κατάστημα προσφερθεῖσαν ὑπηρεσίαν του, χρηματήσαντος ὡς γραμματέως καὶ ὑπαλλήλου ἀπὸ τὸ 1830 μέχρι τοῦ 1844, δὲν εἶναι τῆς ἁρμοδιότητος τῶν ἐμποροδικείων, ἐπικυρῶσαν τὴν τοῦ ἐμπορικοῦ τμήματος τοῦ πρωτοδικείου Ναυπλίας ὑπ'ἀριθ. 10 ἀπόφασιν, δι' ἧς θεωρεῖται ἡ διαφορὰ αὕτη ὡς μὴ ἐμπορική, καὶ παραπέμπεται εἰς τὸ εἰρηνοδικεῖον. Ἡ δὲ ὑπέρβασις καθηκόντων καὶ ἡ παραβίασις τῆς οὐσιώδους διαληφθείσης διατάξεως τῆς πολιτικῆς δικονομίας διδουν χώραν εἰς ἀναίρεσιν κατὰ τὰ ἄρθρα 807, § 3 καὶ 5, καὶ 401 τῆς πολιτικῆς δικονομίας.

Διὰ ταῦτα ἀναιρεῖ. »

Σελ. 286 τῆς σειρᾶς τοῦ 1846.

Τελευταῖον ἡ 3617 (τῆς 15 φεβρουαρίου 1845) ἀπόφασις τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν φέρει οὕτως·

«Ἐπειδὴ ὁ Α., κινήσας ἀγωγὴν κατὰ τοῦ Μ. ἀντικείμενον ἔχουσαν σχέσεις ἐμπορικὰς καὶ ἀπόδοσιν μισθῶν ὑπηρετικῶν ἢ πρακτορικῶν, εἰσήγαγεν αὐτὴν ἐνώπιον τοῦ ἐν Σύρῳ ἐμποροδικείου, τὸ δὲ δικαστήριον τοῦτο διὰ τῆς ἀποφάσεώς του, ἀποῤῥίψαν αὐτὴν καθόσον ἐστηρίζετο εἰς ἑταιρικὰς σχέσεις, ἐκηρύχθη ἀφ' ἑτέρου ἀναρμόδιον τοῦ νὰ δικάσῃ ἐπ' αὐτῶν, καθόσον ἀπέβλεπε τὴν περὶ ὑπηρετικῶν μισθῶν αἴτησιν· οὗτος δὲ ὁ Α μετὰ τὴν ἀπόφασιν ταύτην πειθόμενος εἰς τὰς διατάξεις αὐτῆς ἐκλήτευσε τὸν ἀντίδικόν του Μ ἐνώπιον τοῦ ἐμποροδικείου Ἑρμουπόλεως, αἰτῶν παρ' αὐτοῦ τοὺς ὑπηρετικοὺς ἢ πρακτορικούς μισθούς του, τὸ δὲ εἰρηνοδικεῖον τοῦτο διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 141 ἀποφάσεώς του ἐκήρυξεν ἑαυτὸ ἀναρμόδιον τοῦ νὰ δικάσῃ τὴν διαφορὰν ταύτην· ἑπομένως ἀμφότεροι οἱ διάδικοι ἐξεκκάλεσαν τὴν ἀπόφασιν ταύτην ἐνώπιον τοῦ ἐν Σύρῳ πρωτοδικείου, ὅπερ διὰ τῆς ἀποφάσεώς του, ἀκυρῶσαν τὴν εἰρημένην ἀπόφασιν τοῦ εἰρηνοδικείου, ἀπεφήνατο ἑαυτὸ ἀναρμόδιον ἐπὶ τῆς διαφορᾶς ταύτης, ὁ δὲ Α. ἐζήτησε τὴν ἀναίρεσιν τῆς ἀποφάσεως ταύτης τοῦ πρωτοδικείου Σύρου ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου τοῦ Ἀρείου Πάγου, τὸ ὁποῖον διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 20 ἀποφάσεώς του σκεπτόμενον ὅτι «αἱ περὶ μισθῶν ἀγωγαὶ τῶν ὑπαλλήλων, ἐπιστατῶν καὶ ὑπηρετῶν κατὰ τῶν ἐμπόρων, ὑπὸ τοὺς ὁποίους διατελοῦσιν, ὑπάγονται εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῶν ἐμποροδικῶν,» ἀπέῤῥιψε τὴν περὶ ἀναιρέσεως αἴτησιν τοῦ Α, ὅστις κατὰ συνέπειαν τῆς ἀποφάσεως ταύτης εἰσήγαγεν αὖθις τὴν περὶ τῶν μισθῶν τούτων ἀγωγήν του ἐνώπιον τοῦ αὐτοῦ ἐμποροδικείου Σύρου· τὸ δὲ ἐμποροδικεῖον τοῦτο διὰ τῆς ἀποφάσεώς του σκεπτόμενον ὅτι «δικάσαν ἅπαξ ἐπὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως καὶ κηρυχθὲν ἀναρμόδιον, δὲν δύναται, μὴ κανονισθείσης, μηδὲ προσδιορισθείσης τῆς ἀμφισβητουμένης ἤδη ἁρμοδιότητος ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως ταύτης, ἐπανελθὸν ἐπὶ τὸ δεδικασμένον, νὰ δικάσῃ ἤδη αὐτὴν», ἀπέῤῥιψε τὴν ἀγωγὴν τοῦ Α, ὅστις κατὰ συνέπειαν τῆς ἀποφάσεως ταύτης ἐζήτησε παρὰ τοῦ δικαστηρίου τοῦ Ἀρείου Πάγου τὸν κανονισμὸν ἁρμοδιότητος· τοῦτο δὲ διὰ τῆς ἀποφάσεώς του (σκεπτόμενον ὅτι ἀποῤῥίψαν ἤδη ἄλλοτε ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἀντικειμένου τὴν περὶ ἀναιρέσεως αἴτησιν τοῦ νῦν ἀναιρεσείοντος ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι αἱ τοιαῦται διαφοραὶ ὑπάγονται εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῶν ἐμποροδικῶν· ἄρα ὥρισεν ἤδη τὸ ἁρμόδιον διὰ τὴν ὑπόθεσιν ταύτην δικαστήριον, καὶ ἑπομένως ὁ ἀναιρεσείων ὤφειλε νὰ ἐκκαλέσῃ τὴν εἰρημένην ἀπόφασιν τῶν ἐν Σύρῳ ἐμποροδικῶν) ἀπέῤῥιψε τὴν περὶ ἀδείας κλητεύσεως ἕνεκα

κανονισμοῦ ἁρμοδιότητος αἴτησιν τοῦ Α, κατὰ συνέπειαν δὲ τῆς ἀποφάσεως ταύτης τοῦ Ἀρείου Πάγου ἐξεκκάλεσεν ἐνώπιον τοῦ ἐφετείου τούτου τὴν ἀπόφασιν τῶν ἐν Σύρῳ ἐμποροδικῶν.

Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ ἄρθρον 776 τῆς πολιτ. δικονομίας, οἱ ἐφέται ἐξετάζουν ἐὰν οἱ κατωτεροι δικασταὶ ἀπεφήναντο ὀρθῶς ἢ ὄχι, καὶ πρὸς τοῦτο ἐφαρμόζουσι τοὺς καθ' ἣν ἐποχὴν ἀπαγγέλθη ἡ ἀπόφασις ἰσχύοντας νόμους· σκεπτέον ἄρα ἤδη ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἐὰν οἱ ἐν Σύρῳ ἐμποροδίκαι ἀπεφήναντο ὀρθῶς ἢ ὄχι διὰ τῆς ἀποφάσεώς των, δι' ἧς ἀπέῤῥιψαν τὴν ἀπὸ 23 μαΐου 1845 ἀγωγὴν τοῦ Α...

Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ ἄρθρον 25 τῆς πολιτικῆς δικονομίας, ἐὰν διὰ τὴν αὐτὴν ὑπόθεσιν ἡ ἁρμοδιότης διαφόρων μὴ ὑπαγομένων ἀλλήλοις δικαστηρίων, ἦναι ἀμφιβαλλομένη ἢ ἀμφισβητουμένη, ὁ Ἄρειος Πάγος, κατ' αἴτησιν τινὸς τῶν διαδίκων, κανονίζει καὶ προσδιορίζει αὐτὴν, ἤτοι κατὰ τὸ ἄρθρον 32 κανονίζεται δι' ἀποφάσεως· ἐπὶ δέ τοῦ προκειμένου ἀμφισβητουμένης τῆς ἁρμοδιότητος δύο διαφόρων μὴ ὑπαγομένων ἀλλήλοις δικαστηρίων, τοῦ τε πρωτοδικείου καὶ ἐμποροδικείου Σύρου, καὶ γενομένης παρὰ τῷ δικαστηρίῳ τοῦ Ἀρείου Πάγου περὶ κανονισμοῦ ἁρμοδιότητος αἰτήσεως, τούτου δὲ μὴ κανονίσαντος τὴν ἁρμοδιότητα δι' εἰδικῆς ἐπὶ τούτῳ ἀποφάσεώς του, μηδὲ προσδιορίσαντος αὐτὴν κατὰ συνέπειαν τῶν πρὸς αὐτὸ γενομένων αἰτήσεων, καθ' ἃ ὁ νόμος διατάττει, τὸ ἐμποροδικεῖον Σύρου μὴ ἔχον ἐνώπιόν του ἀπόφασιν, κανονίζουσαν τὴν ἀμφισβητουμένην ὑπὸ μὴ ὑπαγομένων ἀλλήλοις δικαστηρίων ἁρμοδιότητα, ἣν ὁ νόμος ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου ῥητῶς ἀπαιτεῖ, ὀρθῶς ἀπεποιήθη τὴν ἐκδίκασιν τῆς προκειμένης ὑποθέσεως, ἀποῤῥίψαν τὴν αὖθις ἐνώπιόν του ἄνευ προηγουμένου κανονισμοῦ ἁρμοδιότητος δι' ἀποφάσεως διατασσομένου εἰσαχθεῖσαν ἀγωγὴν διὰ τὴν αὐτὴν ὑπόθεσιν, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἅπαξ, κηρυχθὲν ἀναρμόδιον, ἀπεξεδύθη τῆς εἰς αὐτὸ ἀνηκούσης δικαιοδοσίας, τὴν ὁποίαν, διὰ νὰ ἐπαναλάβῃ, ὁ νόμος διατάττει νὰ προσδιορισθῇ διὰ ῥητῆς ἀποφάσεως τοῦ ἁρμοδίου εἰς τοῦτο ἀνωτάτου δικαστηρίου, καθότι τὸ δικαστήριον τοῦ Ἀρείου Πάγου εἰς οὐδετέραν τῶν δύο ἀποφάσεών του ὑπ' ἀριθμ. 20 καὶ 46 ἐκδοθεισῶν ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου κανονίζει καὶ προσδιορίζει, ὡς ὁ νόμος ἀπαιτεῖ, τὴν ἁρμοδιότητα διὰ τοῦ διατακτικοῦ αὐτοῦ, τὸ ὁποῖον καὶ μόνον εἶναι ἀπόφασις, οὐχὶ δὲ αἱ αἰτιολογίαι, εἰς τὰς ὁποίας ἀναφερόμενον ἀπέῤῥιψε τὴν περὶ ἀδείας κλητεύσεως ἕνεκα κανονισμοῦ ἁρμοδιότητος αἴτησιν διὰ τῆς δευτέρας ἀποφάσεώς του· ἑπομένως ἡ ἔφεσις τοῦ Α. εἶναι ἀπαράδεκτος. »

ἀγωγὰς ἐνώπιον τῆς εἰδικῆς ἢ τῆς γενικῆς δικαιοδοσίας τοῦ ἐναγομένου· ἄρα ὁ δικαστὴς τῆς μονίμου κατοικίας τοῦ ἐναγομένου δὲν καθίσταται ἁρμόδιος, εἰμὴ διὰ παρατάσεως τῆς ἁρμοδιότητος. Βλ. ἀνωτ. § 74 καὶ ἐπ.

Όταν ἡ αὐτὴ πραγματικὴ ἀγωγὴ ἀφορᾷ πολλὰ κτήματα κείμενα εἰς τὴν περιφέρειαν πολλῶν δικαστηρίων, αἱ ἀγωγαὶ εἶναι δεκταὶ ἐνώπιον ἑνὸς τῶν διαφόρων δικαστηρίων. Σημειωτέον ὅμως ὅτι ἡ δικαιοδοσία αὕτη λαμβάνει χώραν μόνον, ὅταν αἱ διάφοροι πραγματικαὶ ἀγωγαὶ προέρχωνται ἐκ τῆς αὐτῆς αἰτίας (βάσις τῆς ἀγωγῆς, fundamentum agendi proximum et remotum), ἤγουν ὅταν αἱ πολλαὶ ἀγωγαὶ πηγάζωσιν ἐκ τοῦ αὐτοῦ περιστατικοῦ, ἐκ τοῦ αὐτοῦ τίτλου πρὸς ἀπόκτησιν δικαιώματος. Μὴ ὑπαρχούσης τῆς ἐσωτερικῆς ταύτης συναφείας τῶν διάφορα κτήματα ἀφορωσῶν ἀγωγῶν, ἑκάστη τῶν ἀγωγῶν τούτων κινεῖται ἐνώπιον τοῦ ἁρμοδίου δικαστηρίου.

Φίδερ, αὐτ. σελ. 382—384.

ΚΕΦΑΛ. Θ'.

Ἑλληνικὴ νομολογία (16).

1) Διάφορα γενικὰ ζητήματα.

§ 130.

ΖΗΤΗΜΑ. *Τὸ δικαστήριον τῶν πρωτοδικῶν εἶναι τὸ μόνον ἁρμόδιον διὰ νὰ δεχθῇ τὴν παραίτησιν ἀπὸ τὸ εὐεργέτημα τοῦ βελλειανείου δόγματος τῆς μητρός.* Ἀπόφασις τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν 937 τῆς 18 ὀκτωβρίου 1838, φέρουσα·

« Ἐπειδὴ τὸ δικαστήριον τῶν πρωτοδικῶν ὡς ἁρμόδιον, κατὰ τὸ ἄρθρον 640 τῆς πολιτικῆς δικονομίας, ν' ἀποφασίσῃ περὶ διορισμοῦ ἐπιτρόπων, εἶναι ἐξ ἀναλογίας τὸ μόνον ἁρμόδιον διὰ νὰ δεχθῇ τὴν παραίτησιν ἀπὸ τὸ εὐεργέτημα τοῦ βελλειανείου δόγματος τῆς μητρὸς, θελησάσης ν'ἀναλάβῃ τὴν ἐπιτροπείαν τῶν ἰδίων τέκνων της κατὰ τὴν 94 νεαρὰν τοῦ Ἰουστινιανοῦ·

Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ ἄρθρον 732 τῆς αὐτῆς δικονομίας, ἡ μόνη ἁρμοδιότης τῶν ἐφετῶν συνίσταται εἰς τὸ νὰ δικάζωσι περὶ τῶν μὴ ἀνεκκλήτως ἐκδοθεισῶν ἀποφάσεων τῶν πρωτοδικῶν, ἐμποροδικῶν καὶ τῶν τούτοις ἴσων διαιτητῶν.

---

(16) Ὁ θέλων νὰ ἴδῃ σύντομον μνείαν τῶν ζητημάτων, ὅσα ἡ νομολογία ἔλυσεν ἂς παρατηρήσῃ ἀνωτέρω σελ. 2—19.

§ 131.

ΖΗΤΗΜ. *Ἡ περὶ παραχωρήσεως τῶν κτημάτων αἴτησις καὶ αὐτῶν τῶν ἐμπόρων πρέπει νὰ γίνηται ἐνώπιον τῶν πρωτοδικῶν.* Ἕπονται αἱ δύο ἀποφάσεις περὶ τοῦ ζητήματος τούτου, ἐξ ὧν ἡ μὲν πρώτη φέρει·

« Ἐπειδὴ καὶ ἐπὶ ὑποθέσει ὅτι ὁ Π. ἦτον ἔμπορος, ὡς διϊσχυρίζεται, ὁ Σ. ἠδύνατο, κατὰ τὸ ἄρθρον 566 καὶ ἐπ. τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου, νὰ κάμῃ παραχώρησιν περιουσίας, καμμία δὲ διάταξις δὲν τὸν ὑποχρεόνει νὰ ζητήσῃ πρότερον νὰ κηρυχθῇ ἡ πτώχευσίς του· ἐπὶ ἐμπόρων δὲ ἀκόμη εἶναι ἁρμόδιον τὸ δικαστήριον τῶν πρωτοδικῶν ὡς πρὸς τὴν κτηματικὴν παραχώρησιν, καθότι μὴ ἀποδίδοντος μήτε τοῦ ἄρθρου 560 τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου, μήτε τοῦ περὶ ἁρμοδιότητος τῶν ἐμποροδικῶν διατάγματος τοιαύτην ἁρμοδιότητα εἰς τὰ ἐμπορικὰ δικαστήρια, ἕπεται ἀναγκαίως ὅτι εἶναι καὶ ἐπὶ τούτῳ ἁρμόδια τὰ πολιτικὰ δικαστήρια·

Ἐπειδὴ ὁ νόμος δὲν ἀπαιτεῖ νὰ ἤρχισεν ἡ τῶν δανειστῶν καταδίωξις διὰ νὰ συγχωρῆται ἡ παραχώρησις τῆς περιουσίας των.

Ἀπόφ. 1964 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφετῶν τῆς 4 ἰουλίου 1841.

Ἡ δὲ δευτέρα·

« Ἐπειδὴ ἡ περὶ παραχωρήσεως τῶν κτημάτων αἴτησις καὶ αὐτῶν τῶν ἐμπόρων ὀφείλει νὰ γίνηται ἐνώπιον τῶν πρωτοδικῶν, ὡς τοῦτο ἐξάγεται ἀπὸ τὸν συνδυασμὸν τῶν ἄρθρων 569 καὶ 571 τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου· διότι α') εἰς τὸ ἄρθρον 569, διατάττων ὁ νόμος τὰ περὶ τῆς πρώτης αἰτήσεως περὶ παραχωρήσεως, λέγει ὅτι θέλει γίνεται εἰς τὸ δικαστήριον ἁπλῶς, εἰς δὲ τὸ ἄρθρον 571, διατάττων νὰ κάμῃ ἢ νὰ ἐπαναλάβῃ τὴν παραχώρησιν αὐτοπροσώπως ὁ παραχωρῶν, ἀναφέρει ῥητῶς τὸ *ἐμποροδικεῖον τῆς κατοικίας τοῦ ὀφειλέτου*, ὥστε φαίνεται ὅτι ἐκεῖ ἐννόησεν ἄλλο, καὶ ἐνταῦθα ἄλλο δικαστήριον· β') ὅτι ὁ νόμος ἐννόησε νὰ διατάξῃ τὴν ἐνώπιον δύο διαφόρων ἀρχῶν μνείαν τῆς κτηματικῆς παραχωρήσεως, γίνεται πρόδηλον ἐκ τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου 571, ὅπου μὴ ὑπάρχοντος ἐμποροδικείου ὁ νόμος διατάττει οὐχὶ νὰ γίνηται ἡ ἐμφάνισις ἐνώπιον τοῦ κατὰ νόμον ἀναπληροῦντος αὐτὸ πρωτοδικείου, ἀλλ' εἰς τὸ δημαρχεῖον. »

Ἀπόφ. τῶν ἐν Ἀθ. ἐφετῶν 803 τῆς 8 ἰουλίου 1838.

§ 132.

Οἱ κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν διαιτητικῆς τινὸς ἀποφάσεως δισταγμοὶ ὑπάγονται εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῶν συνήθων δικαστηρίων

(17). Ἀπόφασις πολ. Ἀρ. Πάγου 249 τῆς 27 ἰανουαρίου 1839, φέρουσα·

---

(17) Ἐν παρόδῳ ὅμως σημειόνομεν ἐνταῦθα τὰ ἑξῆς, ἅ τινα συμπληρωθήσονται ἐν τῇ λέξει Διαίτησις·

α') ΖΗΤΗΜΑ. Αἱ κατὰ τοῦ συνιδιοκτήτου τοῦ πλοίου περὶ ἀποζημιώσεως ἀπαιτήσεις ἕνεκα τῆς ἀπωλείας τοῦ πλοίου ὑπάγονται εἰς διαιτητὰς κατὰ τὸ ἄρθ. 51 τοῦ ἐμπ. νόμου; Ὄχι. Ἀποφ. 111 τοῦ 1837 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν (Νομικῆς σελ. 838).

β') ΖΗΤΗΜΑ. Ὅταν ἀμφισβητῆται ἡ ὕπαρξις τῆς ἑταιρείας, οἱ διαιτηταὶ δὲν εἶναι ἁρμόδιοι νὰ ἀποφασίσωσι περὶ τῆς ὑπάρξεως ἢ μὴ ταύτης (ἄρθ. 51 τοῦ ἐμπ. νόμου.). Ἀπόφ. τῶν ἐν Ἀθ. ἐφετῶν 801 τῆς 5 ἀπριλίου 1838.

γ') ΖΗΤΗΜΑ. Διαφοραὶ περὶ ἀφαιρέσεως πραγμάτων, λαβούσης χώραν κατὰ τὸ 1826, δικάζονται ἀπὸ διαιτητὰς κατὰ τὸ ὑπ'ἀρ. 12 ψήφισμα τῆς δ'. συνελεύσεως. Ὡς διαιτηταὶ δὲ ἐκλέγονται καὶ δικασταί. Ἀπόφ. πολ. Ἀρ. Πάγου 99 τῆς 23 μαρτ. 1837 (σελ. 62 τοῦ ϛ'. τόμου τῆς νομολ.).

δ') ΖΗΤΗΜΑ. Τὸ ιϛ' ψήφισμα τῆς ἐν Ἄργει συνελεύσεως κατηργήθη; Ναί. Ἀπόφασις Ἀρείου Πάγου 243 τῆς 28 δεκεμβρίου 1839, φέρουσα·

«Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ 1100 ἄρθρον τῆς πολιτικῆς δικονομίας καὶ τὸ ἄρθρον 2 τοῦ ἀπὸ 1 ἰανουαρίου 1835 Β. διατάγματος, ὅσα τῶν προνενομοθετημένων, προδιατεταγμένων ἢ προσειθισμένων ἀντιβαίνουσιν εἰς τοὺς ἰσχύοντας νόμους καταργοῦνται·

Ἐπειδὴ ἐπὶ πολιτικῶν ἀπαιτήσεων προερχομένων ἐκ πράξεων ἀξιοποίνων τὸ ιϛ' ψήφισμα τῆς ἐν Ἄργει δ'. συνελεύσεως καθιεροῖ τὴν ἀναγκαστικὴν διαίτησιν, τὴν ὁποίαν ἡ νῦν ἰσχύουσα νομοθεσία περιορίζει εἰς μόνας τὰς ἐμπορικὰς ὑποθέσεις, ἐξαιρουμένων δὲ τούτων, πᾶσα ὑπόθεσις, καὶ αὗται αἱ πολιτικαὶ ἀπαιτήσεις· αἱ ἐκ πράξεων ἀξιοποίνων πηγάζουσαι, ὑπόκεινται, κατὰ τὸ 107 ἄρθρον τῆς πολιτικῆς δικονομίας, εἰς ἑκουσίαν μὲν, ἀλλ'ὄχι εἰς ἀναγκαστικὴν διαίτησιν· ἑπομένως ἀντιβαῖνον τὸ ῥηθὲν ψήφισμα εἰς τὰς περὶ διαιτητῶν διατάξεις τῆς πολιτικῆς δικονομίας, ὑπάρχει, κατὰ τὰ προμνημονευθέντα ἄρθρα, κατηργημένον. Ἐκ τούτου δὲ ἕπεται, ὅτι πᾶσα ἀπόφασις, ἐκδεδομένη ὑπὸ εἰδικοῦ διαιτητῶν κριτηρίου, συσηθέντος δυνάμει τοῦ ῥηθέντος ψηφίσματος, εἶναι πάντη ἀνίσχυρος. καὶ πᾶς ἔχων συμφέρον διάδικος δύναται, κατὰ τὸν § 2 τοῦ 759 ἄρθρου τῆς πολιτικῆς δικονομίας, να ζητήσῃ τὴν ἀκύρωσιν αὐτῆς ἐνώπιον παντὸς δικαστοῦ, εἰς τὸν ὁποῖον προσάγεται.

Ἐπειδὴ ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἡ μὲν ἀγωγὴ, τὴν ὁποίαν ὁ Κ. ἐκίνησεν ἐνώπιον τοῦ εἰδικοῦ τῶν διαιτητῶν κριτηρίου, δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ὑπάρχουσα ἐκκρεμὴς ἐνώπιον δικαστῶν ἐχόντων δικαστικὴν ἐξουσίαν, ἡ δὲ πρόκλησις εἰς ἀγωγὴν τῆς Α. διαφέρει ἀπὸ τὴν ῥηθεῖσαν ἀγωγὴν τοῦ Κ., καθόσον δὲν ἀποτελεῖ τὴν αὐτὴν δίκην· ἑπομένως δὲν ὑπάρχει χώρα οὔτε πρὸς κανονισμὸν ἁρμοδιότητος, οὔτε πρὸς παραπομπήν·

Διὰ ταῦτα ἀποῤῥίπτει τὴν περὶ ἁρμοδιότητος. »

Σελ. 41 τοῦ τετάρτου τόμου τῆς νομολογίας.

ΣΗΜ. Τὰ αὐτὰ ἀπεφάσισεν ὁ Ἄρειος Πάγος καὶ διὰ τῆς ὑπ'ἀριθ. 255 τῆς 24 φεβρουαρίου 1839 ἀποφάσεως, ὡς καὶ διὰ τῆς ὑπ'ἀριθ. 296 τῆς 25 ἰουλίου 1839 ἑτέρας ἀποφάσεώς του.—Τὰ αὐτὰ ἀπεφήνατο καὶ τὸ ἐν Ναυπλίῳ ἐφετεῖον διὰ τῆς ἀπὸ 11 μαρτίου 1841 ἀποφάσεώς του, φερούσης·

«Ἐπειδὴ τὸ ψήφισμα ιϛ' τῆς ἐν Ἄργει δ' ἐθνικῆς συνελεύσεως κατηργήθη ἀπὸ τὸ 1100 ἄρθρον τῆς πολιτικῆς δικονομίας, καὶ αἱ τελεσίδικοι ἀκόμη ἀποφάσεις τῶν παυσάντων δικαστηρίων, δι'ὧν αἱ τῆς φύσεως ταύτης διαφοραὶ εἰς διαιτητὰς παρεπέμποντο, δὲν ἀνταγωνίζουν τὴν ἐνεστῶσαν τῶν δικαιοδοσιῶν τάξιν, καὶ ἑπομένως ὅλαι αἱ τῆς φύσεως ταύτης διαφοραὶ, ἂν καὶ εἶχον εἰσαχθῇ ἐνώπιον τῶν διαιτητῶν, εἰς τὰ πολιτικὰ δικαστήρια ἀνήκουσιν. »

Νομικῆς σελ. 2373.

Οὕτως ἀπεφάσισαν καὶ οἱ ἐν Ἀθήναις ἐφέται διὰ τῆς ἀπὸ 2 αὐγούστου 1847 ὑπ'ἀρ. 4440 ἀποφάσεώς του, ἣν βλέπε κατωτ. § 145.

§ 133.

ὅρα τὸ ζήτημα τοῦ παραγράφου τούτου κατωτέρω σελ. 127.

§ 134.

ΖΗΤΗΜΑ. *Τὰ ἁπλᾶ δάνεια, τὰ ὁποῖα φέρουσι καὶ ὑπογραφὰς ἐμπόρων, ὑπάγονται εἰς τὸ ἐμποροδικεῖον;* Ἕπεται ἡ 235 τοῦ 1838 ἀπόφασις τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν, φέρουσα.

« Ἐπειδὴ τὸ παρὰ τοῦ ἱερέως Φ. παρουσιαζόμενον χρεωστικὸν ὁμόλογον τοῦ Ν. καὶ Π. δὲν ἀφορᾷ πρᾶξίν τινα ἐμπορικὴν, ἀλλὰ εἶναι ἁπλοῦν δάνειον, τὸ ὁποῖον ἂν καὶ, κατὰ τὸν ἰσχυρισμὸν τοῦ ἐφεσιβλήτου, ἦναι ὑπογεγραμμένον παρ' ἐμπόρων, μολαταῦτα δὲν δύναται νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς διαταγῆς γραμμάτιον, διότι δὲν ἐξεδόθη παρὰ τῶν ὀφειλετῶν διὰ νὰ πληρωθῇ εἰς τὴν διαταγὴν τοῦ ἱερέως Φ., καὶ ἑπομένως μὴ ὑπαγόμενον εἰς τὰς ἐξαιρέσεις τοῦ περὶ ἁρμοδιότητος τῶν ἐμποροδικῶν νόμου, εἶναι ἀντικείμενον πολιτικὸν, καὶ ὁ ἐνάγων μὴ ἔμπορος χαίρει τὸ ἐκλεκτικὸν δικαίωμα νὰ ἐνάξῃ τοὺς ἐναγομένους εἴτε εἰς τὸ ἐμπορικὸν, εἴτε εἰς τὸ πολιτικὸν δικαστήριον.» ὅρα κατ. *ἁρμοδιότης ἐμπορικὴ* καὶ τὸν ἐπ. § Νομικῆς σελ. 3658.

§ 135.

ΖΗΤΗΜΑ. *Ὁσάκις εἰσαχθῇ εἰς τὸ ἐμποροδικεῖον ἀγωγὴ παρὰ μὴ ἐμπόρων, ὑπογραψάντων γραμμάτια εἰς διαταγὴν μὴ φέροντα οὐδενὸς ἐμπόρου ὑπογραφὴν, καὶ οἱ ἐναγόμενοι ζητήσωσι νὰ δικασθῶσιν ἀπὸ τὸ πρωτοδικεῖον, ἡ δίκη μεταβιβάζεται ἀπὸ τοῦ ἑνὸς εἰς τὸ ἄλλο δικαστήριον, χωρὶς νὰ γίνῃ νέα ἀγωγή.* Ἀπόφασις 4392 (τῆς 2 ἰουλίου 1847) τῶν ἐν Ἀθ. ἐφετῶν, φέρουσα·

Ἐπειδὴ, προτείνοντος τοῦ ἐφεσιβλήτου Β. τὸ ἀπαράδεκτον τῆς

Τὴν αὐτὴν ἀρχὴν καθιέρωσε τὸ ἐν Ναυπλίῳ ἐφετεῖον καὶ δι' ἑτέρων ἀποφάσεων τοῦ 1839 (Νομικῆς σελ. 3762, 3769).

ς') Ἡ περὶ ἐφαρμογῆς τοῦ λγ' ψηφίσματος τοῦ Κυβερνήτου τῆς Ἑλλάδος πρότασις δύναται νὰ γίνῃ κατὰ τὴν περὶ ἐκτελέσεως δίκην· ἡ ἐκτέλεσις δὲ τῶν ἀφορώντων τοιαῦτα χρέη ἀποφάσεων δὲν δύναται νὰ ἐνεργηθῇ πρὶν κανονισθῇ ὁ τρόπος αὐτῆς ἀπὸ διαιτητικὸν δικαστήριον, ἡ σύστασις τῶν ὁποίων δύναται νὰ ζητηθῇ ἐπὶ τῆς ἐκτελέσεως.

Ἀπόφ. πολ. Ἀρ. Πάγου 14 (σελ. 141 τῆς σειρᾶς τοῦ 1841). — Τὸ ἐμποροδικεῖον δικάζει ἂν τὸ τῆς ἐπιεικείας ψήφισμα ἐφαρμόζεται; ὅρα ἀπ. 1116 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφετῶν εἰς τὴν λέξιν ἁ ρ μ ο δ ι ό τ η ς ἐ μ π ο ρ ι κ ή.

προκειμένης ἐφέσεως τοῦ Χ. ἐπὶ λόγῳ ὅτι τὸ ἀντικείμενον τῆς κατ'αὐτῶν ἀγωγῆς του δὲν ὑπερέβαινε τὰς 500 δραχμάς, καὶ ὅτι ἑπομένως τὸ δικαστήριον τῶν πρωτοδικῶν ἐδίκασεν ἀνεκκλήτως, εἶναι, κατὰ τὰ ἄρθρα 530 καὶ 737 τῆς πολιτικῆς δικονομίας, ἀνάγκη νὰ ἐξετασθῇ ἡ κατὰ τῆς ἀγωγῆς τοῦ Β. γενομένη αἴτησις, ὥστε, λαμβανομένου ὑπ'ὄψιν τοῦ ἀντικειμένου τῆς διαφορᾶς, ὅπως τὸ ὥρισεν ἡ ἀγωγὴ κατὰ τὴν χρονολογίαν αὐτῆς, χωρὶς τῶν ἐπιγενομένων τόκων, ἐξόδων ἢ ἄλλων παρεπομένων ἀποδόσεων, νὰ ἐξακριβωθῇ, ἂν ἦτο κατώτερον ἢ ἀνώτερον τῶν πενταχοσίων δραχμῶν.

Ἐπειδὴ διὰ τῆς ἀπὸ 7 φεβρουαρίου 1847 ἀγωγῆς του ὁ Β. ἐζήτησε πτρὰ τοῦ δικαστηρίου νὰ καταδικάσῃ ἀμφοτέρους τοὺς ἐναγομένους νὰ τῷ πληρώσωσιν ἀλληλεγγύως δρ. 650 καὶ τὸν τόκον αὐτῶν, ἀνὰ 12/00 ἀπὸ τῆς διαμαρτυρίας μέχρι τῆς ἐξοφλήσεως ἐκπιπτωμένων δρ. 255, τὰς ὁποίας ἤδη ἔλαβεν·

Ἐπειδὴ ἡ μὲν διαμαρτυρία ἔγινε τὴν 4 φεβρουαρίου 1845, καθὼς ἐξάγεται ἀπὸ τὸ εἰς τὴν χρονολογίαν ταύτην ἐπὶ μὴ πληρωμῇ διαμαρτυρικὸν συντεταγμένον ὑπὸ τοῦ ἐνταῦθα συμβολαιογράφου Π. καὶ ἐπισυνημμένον εἰς τὴν δικογραφίαν, αἱ δὲ δραχμαὶ 255 ἐπληρώθησαν τὴν 5 φεβρουαρίου 1847, καθὼς προκύπτει ἀπὸ τὸ εἰς τὴν δικογραφίαν ἐπισυνημμένον ἀντίγραφον τῆς ὑπὸ τὴν εἰρημένην χρονολογίαν ἐξοφλήσεως τοῦ Β. ἐπικυρωμένον ὑπὸ τοῦ ἐνταῦθα συμβολαιογράφου Γ. ἑπομένως λογιζόμενον ἐπὶ τῇ βάσει τῶν χρονολογιῶν τούτων τὸ ποσὸν, τὸ ὁποῖον, ὡς ἀνωτέρω εἴρηται, ὁ Β. ἐζήτησε διὰ τῆς ἀγωγῆς του, εὑρίσκεται ὑπερβαῖνον τὰς 500 δραχμὰς κατὰ 50 δρ. ὡς ἔγγιστα.

Ἐπειδὴ καὶ ἂν ἤθελε λογισθῇ ὁ τόκος ὄχι ἀπὸ τῆς διαμαρτυρίας, ἤγουν τῆς 14 φεβρουαρίου 1845, ὡς ῥητῶς διαλαμβάνει ἡ αἴτησις τῆς ἀγωγῆς, ἀλλ'ἀπὸ τῆς 13 αὐγούστου 1845, ὡς ἱστορικῶς ἐν τῇ ἀγωγῇ του ἀναφέρει ὁ Β. λέγων ὅτι τοὺς μέχρι 12 αὐγούστου τόκους ἐπληρώθη ἤδη (μολονότι τὸ ὀρθὸν καὶ δίκαιον εἶναι νὰ μὴ γίνῃ τοιοῦτος ὑπολογισμὸς, καθότι καὶ αὐτὴ ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις ὡς βάσιν ἔλαβε τὴν ἐν τῇ ἀγωγῇ αἴτησιν, ἐπιδικάσασα εἰς τὸν ἐνάγοντα τόκον ἀπὸ τῆς 15 φεβρ. 1845 ὡς παρατρέξασα τὴν ὁμολογίαν αὐτοῦ, ὅτι ἐπληρώθη τὸν τόκον μέχρι τῆς 12 αὐγούστου 1845) πάλιν τὸ διὰ τῆς προκειμένης ἀγωγῆς ζητηθὲν ποσὸν εὑρίσκεται ὑπερβαῖνον τὰς 500 δραχμὰς κατὰ δέκα δραχ. περίπου·

Ἐπειδὴ, κατὰ τὰ εἰρημένα, δὲν ὑπῆρχε περίστασις ν'ἀποφασίσῃ τὸ δικαστήριον τῶν πρωτοδικῶν ὡς πρῶτον καὶ τελευταῖον βαθμὸν

δικαιοδοσίας, καὶ ἑπομένως ἡ περὶ τοῦ ἀπαραδέκτου τῆς προκειμένης ἐφέσεως ἔνστασις τοῦ Β. εἶναι χωρὶς βάσιν.

Ἐπειδὴ ὀρθῶς τὸ πρωτοδικεῖον ἀπέῤῥιψε τὴν ὑπὸ τοῦ Χ. προταθεῖσαν ἔνστασιν ἀπαραδέκτου, ἢ μᾶλλον ἀκυρότητος τῆς προδικασίας, τὴν ὁποίαν ἔνστασιν οὗτοι ἐστήριξαν εἰς τὸ ὅτι μετὰ τὴν ἔκδοσιν τῆς ἀποφάσεως τῶν πρωτοδικῶν ὡς ἐμποροδικῶν ἔπρεπε διὰ νέας ἀγωγῆς νὰ εἰσαχθῇ ἡ ὑπόθεσις εἰς τὸ πρωτοδικεῖον, διότι ἐκ τοῦ σαφοῦς γράμματος τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ ἀπὸ 2 μαΐου 1845 περὶ ἁρμοδιότητος τῶν ἐμποροδικείων νόμου ἐξάγεται ὅτι ὁσάκις εἰσαχθῇ εἰς τὸ ἐμποροδικεῖον ἀγωγὴ κατὰ μὴ ἐμπόρων, ὑπογραψάντων γραμμάτια εἰς διαταγὴν μὴ φέροντα οὐδενὸς ἐμπόρου ὑπογραφὴν, καὶ οἱ ἐναγόμενοι ζητήσωσι νὰ δικασθῶσιν ἀπὸ τὸ πολιτικὸν δικαστήριον, ὡς ταῦτα πάντα ἔλαβον ἐπὶ τοῦ προκειμένου χώραν, τὸ ἐμποροδικεῖον *παραπέμπει τὴν δίκην* εἰς τὸ πολιτικὸν δικαστήριον, ὅπερ ἐστὶν ἡ δίκη μεταβιβάζεται, ὡς ἔχει, ἀπὸ τοῦ ἑνὸς εἰς τὸ ἄλλο δικαστήριον διὰ νὰ ἐκδικασθῇ ἀπὸ ἐκεῖνο, εἰς τὸ ὁποῖον, κατ᾽αἴτησιν τοῦ ἐναγομένου, μεταβαίνει. Ἡ δὲ τοιαύτη κατὰ γράμμα τοῦ εἰρημένου ἄρθρου 6 σύμφωνος ἔννοια τῆς διατάξεως αὐτοῦ συνᾴδει ἐντελῶς καὶ μὲ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 157 τῆς πολιτικῆς δικονομίας, τὸ ὁποῖον ὁρίζον τὰς περιπτώσεις, καθ᾽ἃς αἱ ἐν τῷ ἄρθρῳ 156 ἀναφερόμεναι συνέπειαι τῆς ἐπιδόσεως τῆς ἀγωγῆς παύουν πάλιν, δὲν ἀναφέρει περίπτωσίν τινα, εἰς τὴν ὁποίαν νὰ δύναται νὰ ὑπαχθῇ ἡ, ὡς προείρηται, παραπομπὴ τῆς δίκης ὑπὸ τοῦ ἐμποροδικείου εἰς τὸ πρωτοδικεῖον· ὥστε ἂν τὸ δικαστήριον ἀπεφαίνετο ὅτι ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἀπῃτεῖτο ἀγωγὴ νέα ἐνώπιον τοῦ πρωτοδικείου, ἤθελε καθιερώσει μὴ προβλεπομένην ὑπὸ τοῦ νόμου περίπτωσιν παύσεως τῶν συνεπειῶν τῆς ἐπιδόσεως τῆς ἀγωγῆς.

Ἐπειδὴ, ὅσον ἀφορᾷ τὴν προτεινομένην παράβασιν τοῦ περὶ χαρτοσήμου νόμου, ἡ ἁπλῆ πρὸς ἐπίδοσιν τῆς ἀποφάσεως παραγγελία, γραφεῖσα συμφώνως μὲ τὸν νόμον, ἦτον ἱκανὴ διὰ τῆς πραγματικῆς ἐπελθούσης ἐπιδόσεως νὰ καταστήσῃ γνωστὸν εἰς τοὺς ἤδη ἐκκαλοῦντας ὅτι ἡ ὑπόθεσις ἔμελλε νὰ συζητηθῇ ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου τῶν ἐνταῦθα πρωτοδικῶν καὶ νὰ τοὺς ὁδηγήσῃ ἑπομένως εἰς τὸ νὰ ἦναι παρόντες εἰς τὸ ἀκροατήριον τοῦ πρωτοδικείου κατὰ τὴν ἐκφώνησιν τῶν συζητητέων ὑποθέσεων· ὅθεν, μὴ λαμβανομένης ὑπ᾽ὄψιν τῆς κλήσεως πρὸς ἐμφάνισιν ἐνώπιον τοῦ πρωτοδικείου ὡς περιττῆς κατὰ τὰς προκειμένας περιπτώσεις, μένει χωρὶς καμμίαν ἐπιῤῥοὴν εἰς τὴν ἀπόφασιν τοῦ δικαστηρίου ἡ τυχὸν ὑπάρχουσα παράβασις τοῦ περὶ χαρτοσήμου νόμου. »

ΣΗΜ. Ἐν οἰκείῳ τόπῳ γενήσεται λόγος περὶ τῶν ἄλλων ζητημάτων, περὶ ὧν ἡ ἀπόφασις αὕτη διαλαμβάνει.

§ 136.

ΖΗΤΗΜΑ. *Αἱ ἀγωγαὶ τῶν ὑπαλλήλων καὶ ἐπιστατῶν ἢ ὑπηρετῶν τῶν ἐμπόρων κατ᾽αὐτοῦ τούτου, ὅστις τοὺς παραλαμβάνει χάριν τοῦ ἐμπορίου του, ὑπάγονται εἰς τὸ ἐμποροδικεῖον.* Ἀπόφασις πολ. Ἀρ. Πάγου 101 τῆς 14 ἰουλίου 1847, φέρουσα·

« Ἐπειδὴ τὸ ἄρθρον 4 τοῦ ἀπὸ 2-14 μαΐου 1835 περὶ ἁρμοδιότητος τῶν ἐμποροδικείων νόμου, τὸ ὁποῖον ὑποβάλλει εἰς τὴν ἐμπορικὴν δικαιοδοσίαν τὰς ἐναντίον τῶν ἐμπορικῶν ἐπιςατῶν, ὑπαλλήλων, ἢ ὑπηρετῶν ἀγωγὰς ἕνεκα τῶν συναλλαγῶν τοῦ ἐμπόρου, ὑπὸ τὸν ὁποῖον οὗτοι διατελοῦσι, κατὰ τὴν ἀληθῆ αὐτοῦ ἔννοιαν, ἐμπεριλαμβάνει καὶ τὰς ἀγωγὰς τῶν ὑπαλλήλων καὶ ἐπιστατῶν, ἢ ὑπηρετῶν αὐτοῦ κατὰ τοῦ ἐμπόρου, ὅστις τοὺς προσλαμβάνει χάριν τοῦ ἐμπορίου του· ἄλλως ὁ νόμος ἤθελεν εἶσθαι ἀσυνεπὴς καὶ ἡ ἰσότης τοῦ νόμου ἐκλείπει·

Ἐπειδὴ, ἐκτὸς τούτου, κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ 1 ἄρθρου ἐδ. 2 τοῦ μνησθέντος νόμου, πᾶσα διαφορὰ ἀφορῶσα πρᾶξιν ἐμπορικὴν, ὑπάγεται εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ ἐμποροδικείου, ὁ δὲ ἔμπορος, ὅστις προσλαμβάνει ἐπιστάτην, ἢ ἄλλον ὑπάλληλον χάριν τῆς ἐνεργείας τοῦ ἐμπορίου του, πράττει ἐμπορικὴν πρᾶξιν, καὶ ἑπομένως ὑπάγεται διὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς ὑποχρεώσεώς του αὐτῆς πρὸς τὸν ὑπάλληλόν του εἰς τὴν ἐμπορικὴν ἁρμοδιότητα· ὅθεν τὸ ἐνταῦθα ἐφετεῖον διὰ τῆς ὑπ᾽ἀριθμὸν 4,894 ἀποφάσεώς του ψευδῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τοὺς διαληφθέντας νόμους, καὶ καθ᾽ὑπέρβασιν τῶν καθηκόντων αὐτοῦ καὶ κατὰ παραβίασιν τοῦ 718 ἄρθρου τῆς πολιτικῆς δικονομίας ἐθεώρησεν, ὅτι ἡ κατὰ τοῦ Η. ἀγωγὴ τοῦ Α. περὶ πληρωμῆς τῶν μισθῶν του διὰ τὴν εἰς τὸ ἐμπορικὸν κατάστημα προσφερθεῖσαν ὑπηρεσίαν, χρηματήσαντος ὡς γραμματέως καὶ ὑπαλλήλου, δὲν εἶναι τῆς ἁρμοδιότητος τοῦ ἐμποροδικείου, ἐπικυρῶσαν οὕτω τὴν τοῦ ἐμποροδικείου Ναυπλίας ἀπόφασιν δι᾽ ἧς θεωρεῖται ἡ διαφορὰ αὕτη ὡς μὴ ἐμπορικὴ καὶ παραπέμπεται εἰς τὸ εἰρηνοδικεῖον·

Ἐπειδὴ, ἀναιρετέας οὔσης τῆς διαληφθείσης ἀποφάσεως τοῦ ἐφετείου δι᾽ἐσφαλμένην ἐφαρμογὴν καὶ παραβίασιν τῶν περὶ ἁρμοδιότητος διατάξεων τοῦ νόμου καὶ τῆς πολ. δικονομίας, πρέπει, κατὰ τὸ 831 ἄρθρον τῆς αὐτῆς δικονομίας, νὰ ἐξαφανισθῇ καὶ ἡ

διαληφθεῖσα ὑπ' ἀριθ. 10 ἀπόφασις τοῦ ἐμπορικοῦ τμήματος τοῦ πρωτοδικείου Ναυπλίας, καὶ ν' ἀπαγγελθῇ συγχρόνως ἡ εἰς τὸ ἁρμόδιον δικαστήριον παραπομπὴ τῆς ὑποθέσεως·

Διὰ ταῦτα ἀναιρεῖ . . . . κηρύττει ἁρμόδιον διὰ τὴν προκειμένην ὑπόθεσιν τὸ αὐτὸ ἐμπορικὸν τμῆμα, εἰς ὃ παραπέμπει αὐτήν. »

Σελ. 398 τῆς σειρᾶς τοῦ 1847.

Ἡ δὲ 83 (τῆς 18 νοεμβρίου 1846) ἀπόφασις τοῦ Ἀρ. Πάγου φέρει·

« Ἐπειδὴ τὸ 4 ἄρθρον τοῦ ἀπὸ 2—14 μαΐου 1835 περὶ ἁρμοδιότητος τῶν ἐμποροδικείων νόμου, τὸ ὁποῖον ὑποβάλλει εἰς τὴν ἐμπορικὴν δικαιοδοσίαν τὰς ἐναντίον τῶν ἐμπορικῶν ἐπιστατῶν, ὑπαλλήλων, ἢ ὑπηρετῶν ἀγωγὰς ἕνεκα τῶν συναλλαγῶν τοῦ ἐμπόρου, ὑπὸ τὸν ὁποῖον διατελοῦσι, κατὰ τὴν ἀληθῆ ἔννοιαν αὐτοῦ θεωρούμενον ἐμπεριλαμβάνει καὶ τὰς ἀγωγὰς τῶν ὑπαλλήλων καὶ ἐπιστατῶν αὐτοῦ κατὰ τοῦ ἐμπόρου, ὑπὸ τὸν ὁποῖον διατελοῦσιν. ἄλλως ὁ νόμος ἤθελεν εἶσθαι ἀσυνεπής, ἐὰν ἡ ἀμοιβαιότης αὕτη δὲν ὑπῆρχε, καὶ ἀντίκεισθαι μάλιστα εἰς τὴν διάταξιν τοῦ 1 ἄρθρου ἐδ. 2 τοῦ αὐτοῦ νόμου, κατὰ τὸ ὁποῖον πᾶσα διαφορὰ ἀφορῶσα πρᾶξιν ἐμπορικὴν ὑπάγεται εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ ἐμποροδικείου, ἐν ᾧ ὁ ἔμπορος προσλαμβάνει ἐπιστάτην ἢ ἄλλον ὑπάλληλον χάριν τῆς ἐνεργείας τῶν ἐμπορικῶν του πράξεων· ὥστε τὸ ἐφετεῖον Ναυπλίας ψευδῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τὸ μνησθὲν 4 ἄρθρον, καὶ καθ' ὑπέρβασιν τῶν καθηκόντων αὐτοῦ καὶ κατὰ παραβίασιν τοῦ ἄρθρου 718 τῆς πολιτικῆς δικονομίας ἐθεώρησεν ὅτι ἡ κατὰ τοῦ Η. ἀγωγὴ τοῦ Α. περὶ πληρωμῆς τῶν μισθῶν του διὰ τὴν εἰς τὸ ἐμπορικὸν τοῦ ἀντιδίκου του κατάστημα προσφερθεῖσαν ὑπηρεσίαν του, χρηματήσαντος ὡς γραμματέως καὶ ὑπαλλήλου ἀπὸ τὸ 1830 μέχρι τοῦ 1844, δὲν εἶναι τῆς ἁρμοδιότητος τῶν ἐμποροδικείων, ἐπικυρῶσαν τὴν τοῦ ἐμπορικοῦ τμήματος τοῦ πρωτοδικείου Ναυπλίας ὑπ' ἀριθ. 10 ἀπόφασιν, δι' ἧς θεωρεῖται ἡ διαφορὰ αὕτη ὡς μὴ ἐμπορική, καὶ παραπέμπεται εἰς τὸ εἰρηνοδικεῖον. Ἡ δὲ ὑπέρβασις καθηκόντων καὶ ἡ παραβίασις τῆς οὐσιώδους διαληφθείσης διατάξεως τῆς πολιτικῆς δικονομίας δίδουν χώραν εἰς ἀναίρεσιν κατὰ τὰ ἄρθρα 807, § 3 καὶ 5, καὶ 401 τῆς πολιτικῆς δικονομίας.

Διὰ ταῦτα ἀναιρεῖ. »

Σελ. 286 τῆς σειρᾶς τοῦ 1846.

Τελευταῖον ἡ 3617 (τῆς 15 φεβρουαρίου 1845) ἀπόφασις τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν φέρει οὕτως·

«Ἐπειδὴ ὁ Α., κινήσας ἀγωγὴν κατὰ τοῦ Μ. ἀντικείμενον ἔχουσαν σχέσεις ἐμπορικὰς καὶ ἀπόδοσιν μισθῶν ὑπηρετικῶν ἢ πρακτορικῶν, εἰσήγαγεν αὐτὴν ἐνώπιον τοῦ ἐν Σύρῳ ἐμποροδικείου, τὸ δὲ δικαστήριον τοῦτο διὰ τῆς ἀποφάσεώς του, ἀποῤῥίψαν αὐτὴν καθόσον ἐςηρίζετο εἰς ἑταιρικὰς σχέσεις, ἐκηρύχθη ἀφ' ἑτέρου ἀναρμόδιον τοῦ νὰ δικάσῃ ἐπ' αὐτῶν, καθόσον ἀπέβλεπε τὴν περὶ ὑπηρετικῶν μισθῶν αἴτησιν· οὗτος δὲ ὁ Α μετὰ τὴν ἀπόφασιν ταύτην πειθόμενος εἰς τὰς διατάξεις αὐτῆς ἐκλήτευσε τὸν ἀντίδικόν του Μ ἐνώπιον τοῦ εἰρηνοδικείου Ἑρμουπόλεως, αἰτῶν παρ' αὐτοῦ τοὺς ὑπηρετικοὺς ἢ πρακτορικοὺς μισθούς του, τὸ δὲ εἰρηνοδικεῖον τοῦτο διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 141 ἀποφάσεώς του ἐκήρυξεν ἑαυτὸ ἀναρμόδιον τοῦ νὰ δικάσῃ τὴν διαφορὰν ταύτην· ἑπομένως ἀμφότεροι οἱ διάδικοι ἐξεκκάλεσαν τὴν ἀπόφασιν ταύτην ἐνώπιον τοῦ ἐν Σύρῳ πρωτοδικείου, ὅπερ διὰ τῆς ἀποφάσεώς του, ἀκυρῶσαν τὴν εἰρημένην ἀπόφασιν τοῦ εἰρηνοδικείου, ἀπεφήνατο ἑαυτὸ ἀναρμόδιον ἐπὶ τῆς διαφορᾶς ταύτης, ὁ δὲ Α. ἐζήτησε τὴν ἀναίρεσιν τῆς ἀποφάσεως ταύτης τοῦ πρωτοδικείου Σύρου ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου τοῦ Ἀρείου Πάγου, τὸ ὁποῖον διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 20 ἀποφάσεώς του σκεπτόμενον ὅτι «αἱ περὶ μισθῶν ἀγωγαὶ τῶν ὑπαλλήλων, ἐπιστατῶν καὶ ὑπηρετῶν κατὰ τῶν ἐμπόρων, ὑπὸ τοὺς ὁποίους διατελοῦσιν, ὑπάγονται εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῶν ἐμποροδικῶν, » ἀπέῤῥιψε τὴν περὶ ἀναιρέσεως αἴτησιν τοῦ Α, ὅστις κατὰ συνέπειαν τῆς ἀποφάσεως ταύτης εἰσήγαγεν αὖθις τὴν περὶ τῶν μισθῶν τούτων ἀγωγήν του ἐνώπιον τοῦ αὐτοῦ ἐμποροδικείου Σύρου· τὸ δὲ ἐμποροδικεῖον τοῦτο διὰ τῆς ἀποφάσεώς του σκεπτόμενον ὅτι «δικάσαν ἅπαξ ἐπὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως καὶ κηρυχθὲν ἀναρμόδιον, δὲν δύναται, μὴ κανονισθείσης, μηδὲ προσδιορισθείσης τῆς ἀμφισβητουμένης ἤδη ἁρμοδιότητος ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως ταύτης, ἐπανελθὸν ἐπὶ τὸ δεδικασμένον, νὰ δικάσῃ ἤδη αὐτήν», ἀπέῤῥιψε τὴν ἀγωγὴν τοῦ Α, ὅστις κατὰ συνέπειαν τῆς ἀποφάσεως ταύτης ἐζήτησε παρὰ τοῦ δικαστηρίου τοῦ Ἀρείου Πάγου τὸν κανονισμὸν ἁρμοδιότητος· τοῦτο δὲ διὰ τῆς ἀποφάσεώς του (σκεπτόμενον ὅτι ἀποῤῥίψαν ἤδη ἄλλοτε ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἀντικειμένου τὴν περὶ ἀναιρέσεως αἴτησιν τοῦ νῦν ἀναιρεσείοντος ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι αἱ τοιαῦται διαφοραὶ ὑπάγονται εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῶν ἐμποροδικῶν· ἄρα ὥρισεν ἤδη τὸ ἁρμόδιον διὰ τὴν ὑπόθεσιν ταύτην δικαστήριον, καὶ ἑπομένως ὁ ἀναιρεσείων ὤφειλε νὰ ἐκκαλέσῃ τὴν εἰρημένην ἀπόφασιν τῶν ἐν Σύρῳ ἐμποροδικῶν) ἀπέῤῥιψε τὴν περὶ ἀδείας κλητεύσεως ἕνεκα

κανονισμοῦ ἁρμοδιότητος αἴτησιν τοῦ Α, κατὰ συνέπειαν δὲ τῆς ἀποφάσεως ταύτης τοῦ Ἀρείου Πάγου ἐξεκκάλεσεν ἐνώπιον τοῦ ἐφετείου τούτου τὴν ἀπόφασιν τῶν ἐν Σύρῳ ἐμποροδικῶν.

Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ ἄρθρον 776 τῆς πολιτ. δικονομίας, οἱ ἐφέται ἐξετάζουν ἐὰν οἱ κατώτεροι δικασταὶ ἀπεφήναντο ὀρθῶς ἢ ὄχι, καὶ πρὸς τοῦτο ἐφαρμόζουσι τοὺς καθ᾽ ἣν ἐποχὴν ἀπαγγέλθη ἡ ἀπόφασις ἰσχύοντας νόμους· σκεπτέον ἄρα ἤδη ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἐὰν οἱ ἐν Σύρῳ ἐμποροδίκαι ἀπεφήναντο ὀρθῶς ἢ ὄχι διὰ τῆς ἀποφάσεώς των, δι᾽ ἧς ἀπέῤῥιψαν τὴν ἀπὸ 23 μαΐου 1845 ἀγωγὴν τοῦ Α...

Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ ἄρθρον 25 τῆς πολιτικῆς δικονομίας, ἐὰν διὰ τὴν αὐτὴν ὑπόθεσιν ἡ ἁρμοδιότης διαφόρων μὴ ὑπαγομένων ἀλλήλοις δικαστηρίων, ἦναι ἀμφιβαλλομένη ἢ ἀμφισβητουμένη, ὁ Ἄρειος Πάγος, κατ᾽ αἴτησιν τινὸς τῶν διαδίκων, κανονίζει καὶ προσδιορίζει αὐτὴν, ἤτοι κατὰ τὸ ἄρθρον 32 κανονίζεται δι᾽ ἀποφάσεως· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ἀμφισβητουμένης τῆς ἁρμοδιότητος δύο διαφόρων μὴ ὑπαγομένων ἀλλήλοις δικαστηρίων, τοῦ τε πρωτοδικείου καὶ ἐμποροδικείου Σύρου, καὶ γενομένης παρὰ τῷ δικαστηρίῳ τοῦ Ἀρείου Πάγου περὶ κανονισμοῦ ἁρμοδιότητος αἰτήσεως, τούτου δὲ μὴ κανονίσαντος τὴν ἁρμοδιότητα δι᾽ εἰδικῆς ἐπὶ τούτῳ ἀποφάσεώς του, μηδὲ προσδιορίσαντος αὐτὴν κατὰ συνέπειαν τῶν πρὸς αὐτὸ γενομένων αἰτήσεων, καθ᾽ ἃ ὁ νόμος διατάττει, τὸ ἐμποροδικεῖον Σύρου μὴ ἔχον ἐνώπιόν του ἀπόφασιν, κανονίζουσαν τὴν ἀμφισβητουμένην ὑπὸ μὴ ὑπαγομένων ἀλλήλοις δικαστηρίων ἁρμοδιότητα, ἣν ὁ νόμος ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου ῥητῶς ἀπαιτεῖ, ὀρθῶς ἀπεποιήθη τὴν ἐκδίκασιν τῆς προκειμένης ὑποθέσεως, ἀποῤῥίψαν τὴν αὖθις ἐνώπιόν του ἄνευ προηγουμένου κανονισμοῦ ἁρμοδιότητος δι᾽ ἀποφάσεως διατεταγμένου εἰσαχθεῖσαν ἀγωγὴν διὰ τὴν αὐτὴν ὑπόθεσιν, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἅπαξ, κηρυχθὲν ἀναρμόδιον, ἀπεξεδύθη τῆς εἰς αὐτὸ ἀνηκούσης δικαιοδοσίας, τὴν ὁποίαν, διὰ νὰ ἐπαναλάβῃ, ὁ νόμος διατάττει νὰ προσδιορισθῇ διὰ ῥητῆς ἀποφάσεως τοῦ ἁρμοδίου εἰς τοῦτο ἀνωτάτου δικαστηρίου, καθότι τὸ δικαστήριον τοῦ Ἀρείου Πάγου εἰς οὐδετέραν τῶν δύο ἀποφάσεών του ὑπ᾽ ἀριθμ. 20 καὶ 46 ἐκδοθεισῶν ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου κανονίζει καὶ προσδιορίζει, ὡς ὁ νόμος ἀπαιτεῖ, τὴν ἁρμοδιότητα διὰ τοῦ διατακτικοῦ αὐτοῦ, τὸ ὁποῖον καὶ μόνον εἶναι ἀπόφασις, οὐχὶ δὲ αἱ αἰτιολογίαι, εἰς τὰς ὁποίας ἀναφερόμενον ἀπέῤῥιψε τὴν περὶ ἀδείας κλητεύσεως ἕνεκα κανονισμοῦ ἁρμοδιότητος αἴτησιν διὰ τῆς δευτέρας ἀποφάσεώς του· ἐπομένως ἡ ἔφεσις τοῦ Α. εἶναι ἀπαράδεκτος. »

§ 137.

ΖΗΤΗΜΑ. Η ἀγωγὴ πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς διαθήκης καὶ ἀπόδοσιν τῆς κληροδοσίας, ἂν καὶ πρόκηται περὶ ἐμπορικοῦ πλοίου, δὲν ὑπάγεται εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῶν ἐμποροδικῶν. Ἀπόφασις τῆς 11 μαΐου τοῦ 1840 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν. (Νομικῆς σελ. 2055).

§ 138.

ΖΗΤΗΜΑ. Εἰς τὴν δικαιοδοσίαν ποίου δικαστηρίου ὑπάγεται ἡ περὶ ἀποζημιώσεως αἴτησις, οὖσα παρακολούθημα τῆς κυρίας διαφορᾶς, τῆς ἐνώπιον τῶν ἐμποροδικῶν ἐκκρεμοῦς; Βλ. εἰς τὴν νομικὴν ἐφημερίδα σελ. 1008.

§ 139.

ΖΗΤΗΜΑ. *Συμβιβασμὸς γενόμενος μεταξὺ ἐμπόρων καθιστᾷ τὴν ὑπόθεσιν μὴ ἐμπορικήν* (20); Ἀπόφασις 3475 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφετῶν, φέρουσα·

Ἐπειδὴ ἤ,τε ἀγωγὴ τοῦ ἐνάγοντος Α καὶ πᾶσα ἡ κατ' αὐτῆς ἀπολογία καὶ πᾶσα ἄλλη ἔνστασις τοῦ ἐναγομένου νῦν ἐκκαλοῦντος Φ. περιστρέφεται εἰς πληρωμὴν βιβλιοδετικῶν τινῶν δικαιωμάτων, ὀφειλομένων εἰς τοὺς βιβλιοδέτας Α καὶ Β παρ' ἀμφοτέρων τῶν διαδίκων κατὰ συνέπειαν βιβλιοδετήσεως ἀμφοτέρων τῶν διαδίκων κατὰ μετοχικὴν πρὸς ἀλλήλους ἑταιρείαν, μεθ' ὧν, τῶν βιβλιοδετῶν δηλαδὴ, συνεφώνησαν ἀμφότεροι οἱ διάδικοι, καὶ περὶ τῶν ὁποίων βιβλιοδετικῶν δικαιωμάτων καὶ περὶ τῆς εἰς τοὺς εἰρημένους βιβλιοδέτας πληρωμῆς αὐτῶν συνεβιβάσθησαν πρὸς ἀλλήλους διὰ τοῦ ἀπὸ 2294, (1838) συμβολαίου, δι' οὗ ἀποφασίζουσιν ἐλευθέρᾳ βουλῇ καὶ ἀπαραβιάστῳ θελήσει, ὥστε τὰ βιβλιοδετικὰ ταῦτα δικαιώματα νὰ πληρώσῃ πρὸς τοὺς αὐτοὺς βιβλιοδέτας ὁ Φ . . .

Ἐπειδὴ ὁ συμβιβασμὸς οὗτος, ὡς ἔχει, κατά τε τὸ γράμμα καὶ πνεῦμα, δὲν εἶναι ἄλλο εἰμὴ πρῶτον μὲν καθαρὸς κανονισμὸς τῆς μεταξὺ τῶν διαδίκων λαβούσης χώραν μετοχικῆς ἑταιρείας τῶν τε

(20) Βλ. Ζαχαρ. ς. Ι. Τ. 2, § 389.—Ὅταν ἐνώπιον τοῦ ἐμποροδικείου προτείλλεται λόγῳ ἀνηλικιότητος συμβόλαιόν τι, τὸ ἐμποροδικεῖον πρέπει νὰ παραπέμψῃ εἰς τὸ πρωτοδικεῖον τὴν περὶ τοῦ κύρους ἢ μὴ τοῦ συμβιβασμοῦ διαφοράν. Ἀπόφ. 207 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν τοῦ 1836 (Νομικῆς σελ. 3464).

κατ'αὐτῆς καὶ ἕνεκα αὐτῆς ἀναφυεισῶν διενέξεων καὶ ἄλλων περίστατικῶν δοσοληψίας καὶ τῶν πρὸς ἀλλήλους ἀμοιβαίων ὑποχρεώσεων καὶ δικαιωμάτων ἐχόντων ἁπάντων πηγήν, βάσιν καὶ λόγον αὐτὴν ταύτην τὴν εἰρημένην μετοχικὴν ἑταιρείαν, ἑπομένως καὶ τὸ ἐξ αὐτοῦ ἀποῤῥέον δὲν δύναται νὰ λάβῃ ἄλλον χαρακτῆρα ὑποχρεώσεως, ἢ δι'ἄλλων τύπων διεξαγωγήν, εἰμὴ ὅν περ ἔχει καὶ ἡ πηγὴ αὐτοῦ, καθότι διὰ νὰ διεξαχθῇ καὶ διευκρινισθῇ πᾶν τὸ παρεμπίπτον, ἀνάγκη ν'ἀνατρέξῃ τις εἰς τὴν πηγὴν αὐτοῦ, ἐξ ἧς πηγάζει καὶ μεθ' ἧς συναπτῶς ἑνοῦται. Ἑπομένως ἡ προκειμένη ἀγωγὴ τοῦ ἐνάγοντος, προκύπτουσα ἀμέσως ἐκ τοῦ εἰρημένου συμβιβασμοῦ, δι'οὗ οἱ διάδικοι ἐκανόνισαν τὴν μεταξύ των, ὡς εἴρηται, μετοχικὴν ἑταιρείαν, καὶ ὅστις δὲν εἶναι ἄλλο εἰμὴ τὸ ὅλον τῆς μετοχικῆς αὐτῶν ἑταιρείας κανονιζόμενον καὶ διευρυθμούμενον παρὰ τῶν ἰδίων, μένον δὲ ἀείποτε τὸ αὐτὸ ἀναλλοίωτον, καὶ εἶναι καὶ λέγεται παρακολούθημα τῆς ἑταιρείας ταύτης, παρακολουθοῦν ἀπαρεγκλίτως τὴν τύχην τοῦ κυρίου πράγματος κατά τε τὸν χαρακτῆρα τοῦ ἀντικειμένου τῆς διαφορᾶς καὶ τοὺς διαδικαστικοὺς τύπους· δεύτερον δὲ εἶναι μία πρᾶξις ἐναργοῦς ἀναγνωρίσεως ἐκ μέρους τοῦ ἐκκαλοῦντος ἑνὸς προϋπάρχοντος ἐν αὐτῷ τῷ σώματι τῆς μετοχικῆς των ἑταιρείας χρέους, τὸ ὁποῖον ὑπεχρεώθη νὰ ἐκπληρώσῃ ὁ ἐκκαλῶν οὗτος Φ.

Ἐπειδή, ἐνῷ ἀφ'ἑνὸς ὅ,τε ἐνάγων νῦν ἐφεσίβλητος Α Κ καὶ ὁ ἐναγόμενος, νῦν ἐκκαλῶν Φ, δεικνύουν διά τε ἄλλων καὶ διὰ τοῦ ἀνωτέρου εἰρημένου συμβιβασμοῦ τὴν ἀρχὴν καὶ τὴν καταγωγὴν τοῦ προϋπάρχοντος τούτου χρέους καὶ τὰς ἐμπορικὰς ὑποχρεώσεις, αἵτινες ἔλαβον χώραν μεταξὺ αὐτῶν, ἀφ'ἑτέρου δὲν ἠδυνήθησαν νὰ ἀποδείξουν ὅτι τὸ χρέος τοῦτο εἶχεν ἄλλην τινὰ αἰτίαν.

Ἐπειδή, τούτων οὕτως ἐχόντων, ὀρθῶς τὸ δικαστήριον τῶν ἐνταῦθα ἐμποροδικῶν ἐπελήφθη τῆς ὑποθέσεως καὶ ἐξεδίκασεν αὐτήν, τὸ δὲ ἐφετεῖον τοῦτο ἐπροχώρησεν εἰς τὴν κατ'ἔφεσιν διαδικασίαν τῆς ὑποθέσεως, οὐδὲ ἠδύνατο οὔτε τὸ ἐμποροδικεῖον νὰ κηρυχθῇ ἀναρμόδιον, οὔτε τὸ ἐφετεῖον νὰ κηρύξῃ αὐτὸ ὡς τοιοῦτον· ἑπομένως ἡ περὶ ἀναρμοδιότητος ἔνστασις τοῦ ἐκκαλοῦντος καθίσταται ἀνυπόστατος καὶ ἀνυποστήρικτος. Καθόσον δ' ἀφορᾷ τὴν περὶ τῆς λόγῳ προσώπου ἀναρμοδιότητος πρότασιν τοῦ αὐτοῦ ἐκκαλοῦντος, τοῦτο εἶναι ἀδιάφορον ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ἂν ἄλλως οἱ διάδικοι δὲν ἔχουν κύριον ἔργον τὴν ἐμπορίαν. »

— Ἑτέρα μὴ σύμφωνος ἀπόφασις.

« Ἐπειδὴ ἡ προκειμένη μεταξὺ τοῦ Μ καὶ τοῦ Α δίκη δὲν πηγάζει πλέον ἀπὸ διαφορὰν ἐμπορικῆς ἑταιρείας, ὡς οὗτος δια-

τείνεται, διότι αὕτη διὰ τοῦ ἀπὸ 23 σεπτεμβρίου 1835 συμβιβασμοῦ γενομένου ἐνώπιον τοῦ συμβολαιογράφου Π, διελύθη καὶ ἐκηρύχθη ἄκυρον καὶ μηδεμιᾶς ἰσχύος, ὡς καὶ τὸ συστατικὸν αὐτῆς συμφωνητικὸν ἀπὸ 22 φεβρουαρίου 1834, ἀλλὰ πηγάζει *ἐξ ὑποχρεώσεων νέων, εἰς τὰς ὁποίας ὁ Α ὑπεβλήθη διὰ τοῦ εἰρημένου συμβιβασμοῦ καὶ πρόκειται περὶ ἐκπληρώσεως αὐτῶν*. Ἑπομένως ἡ περὶ τούτου δίκη εἶναι πολιτικὴ καὶ ὑπάγεται εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῶν πολιτικῶν δικαστηρίων, ὡς ὀρθῶς καὶ τὸ ἐν Ἀθήναις δικαστήριον τῶν πρωτοδικῶν περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου ἐδίκασεν·

Ἐπειδὴ ἡ πρότασις τοῦ Α ὅτι, ὡς μὴ γνωρίζοντος τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν, τὸ διαληφθὲν δημόσιον ἔγγραφον δὲν δύναται νὰ ἐπιφέρῃ κατ᾽ αὐτοῦ καμμίαν ὑποχρέωσιν, εἶναι ἀνυπόστατος, διότι καὶ ἂν θεωρηθῇ ὡς πολλὰ πιθανὸν ὅτι δὲν γνωρίζει τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν καθ᾽ὅλην αὐτῆς τὴν τελειότητα, τοῦτο δὲν θέλει νὰ εἴπῃ ὅτι δὲν ἐννόησε καὶ τὰς ὑποχρεώσεις, εἰς τὰς ὁποίας διὰ τοῦ εἰρημένου συμβιβασμοῦ ὑπεβλήθη αὐτός τε καὶ ὁ Μ, καθόσον μάλιστα ὑπεγράφη εἰς τὸ γενόμενον συμβόλαιον τοῦ συμβιβασμοῦ, τὸ ὁποῖον τῷ ἀνεγνώσθη εὐκρινῶς, ἐξεπλήρωσε δὲ μετὰ ἓξ περίπου μῆνας καὶ τὰ εἰς τὸ ἕ κεφάλαιον τοῦ συμβιβασμοῦ τούτου περιεχόμενα·

Ἐπειδὴ, τούτων οὕτως ἐχόντων, διελύθη πᾶσα μεταξὺ αὐτῶν ὡς ἐκ τοῦ ἀντικειμένου τούτου, καθὸ προγενεστέρου τοῦ συμβιβασμοῦ, ἐνοχὴ, καὶ ἑπομένως οὔτε ὑποχρέωσις τοῦ Μ, οὔτε ἀπαίτησις ὑπὲρ τοῦ Α δύναται πλέον νὰ ὑφίσταται δι᾽αὐτὸ τοῦτο. » Ἀπόφασις 1275 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν τῆς 7 Ἰουλ. 1839.

§ 140.

ΖΙΙΤ. *Αἱ περὶ ἐμπορικῶν ὑποθέσεων ἀποφάσεις τῶν εἰρηνοδικείων ἐκκαλοῦνται εἰς τὰ πρωτοδικεῖα.* Ἀπόφ. πολ. Ἀρείου Πάγου 254 τῆς 21 φεβρ. 1839, φέρουσα.

« Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ 518 καὶ 529 ἄρθρ. τῆς πολιτικῆς δικονομίας, αἱ ἀποφάσεις τῶν εἰρηνοδικῶν ἐκκαλοῦνται πάντοτε ἐνώπιον τῶν πρωτοδικῶν, ὡς τοιούτου, ὁποιασδήποτε φύσεως καὶ ἂν ὦσιν. ὁ δὲ ἀπὸ 1 φεβρουαρίου π. ε. νόμος ἐκτείνας τῶν εἰρηνοδικείων τὴν δικαιοδοσίαν καὶ εἰς ἐμπορικὰς ὡρισμένης ποσότητος διαφορὰς δὲν μετέβαλε παντάπασι τὸ ἐφέσιμον τῶν παρὰ τούτων ἐκδιδομένων ἀποφάσεων εἰς ἄλλο ἀνώτερον δικαστήριον παρὰ τὸ ἤδη ὡρισμένον διὰ τῶν μνημονευθέντων ἄρθρων, ὥστε οἱ πρωτοδίκαι ἐξακολουθοῦν

νὰ δικάζωσιν ὡς τοιοῦτοι καὶ ἐπὶ αὐτῶν τῶν ἀποφάσεων· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου τὸ ἐν Ἀθήναις δικαστήριον τῶν πρωτοδικῶν, ἐκκληθείσης ἐνώπιον αὐτοῦ ἀποφάσεως εἰρηνοδικείου περὶ ἐμπορικῆς ὑποθέσεως, ἐδίκασεν ὡς ἐμποροδικεῖον, ἑπομένως ἐδίκασεν ἀναρμοδίως, καὶ παρεβίασε ῥητὰς διατάξεις τῆς δικονομίας·

Διὰ ταῦτα, δικάζον κατ' ἐρήμην, ἀναιρεῖ τὴν ἀπὸ 13 ἰουλίου 1838 καὶ ὑπ' ἀρ. 2045 ἀπόφασιν τῶν ἐν Ἀθήναις πρωτοδικῶν, ὡς ἐμποροδικῶν, παραπέμπει τὴν ὑπόθεσιν εἰς τὸ ἐν Χαλκίδι δικαστήριον τῶν πρωτοδικῶν. »

Σελ. 66 τοῦ δ' τόμου τῆς νομολογίας.

§ 141.

ΖΗΤΗΜΑ. *Ὅταν ἔγγραφόν τι προσβληθῇ ὡς πλαστὸν ἢ μὴ γνήσιον ἐνώπιον τοῦ ἐμποροδικείου, ἡ δίκη ἀναβάλλεται καὶ τὸ ζήτημα παραπέμπεται εἰς τὸ πρωτοδικεῖον* (21). *Τοῦτο δὲ δὲν ἐφαρμόζεται καὶ εἰς τὰς ἄλλας ἀκυρωτικὰς ἐνστάσεις* (22).

Ἀπόφασις 148 τοῦ 1838 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν, φέρουσα·

« Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ ἄρθρον 730 τῆς πολιτικῆς δικονομίας, ὅταν ἔγγραφόν τι προσβληθῇ ὡς μὴ γνήσιον ἢ ὡς πλαστογραφημένον εἰς δίκην τινὰ ἐνώπιον τῶν ἐμποροδικῶν, παραπέμπεται ἡ περὶ τῆς γνησιότητος τῆς πλαστογραφήσεως αὐτῶν δίκη εἰς τὸ ἁρμόδιον δικαστήριον τῶν πρωτοδικῶν, καὶ ἀναβάλλεται ἐν τοσούτῳ ἡ κυρία δίκη, ὅλαι δὲ αἱ λοιπαὶ ἐνστάσεις συζητοῦνται ἐνώπιον τοῦ διὰ τὴν κυρίαν δίκην ἁρμοδίου δικαστηρίου, ὡς ἐξάγεται ἐκ τῶν συνδυασμένων ἄρθρων 728 καὶ 582 τῆς πολιτικῆς δικονομίας τοσούτῳ μᾶλλον, καθόσον αὐτὸ τοῦτο εἶναι εἰς κατάστασιν νὰ γνωρίσῃ καὶ νὰ σταθμίσῃ ὅλα τὰ περιστατικὰ τὰ ἔχοντα σχέσιν μὲ τὴν κυρίαν δίκην καὶ μὲ τὰς προβληθείσας ἐνστάσεις·

Ἐπειδὴ ἐπὶ τοῦ προκειμένου ὁ ἐφεσίβλητος Γ. διὰ τῶν ἐγγράφων προτάσεών του ἐνώπιον τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐμποροδικῶν προσέβαλεν ὡς μὴ γνήσιον μόνον τὸ ἰδιωτικὸν ἔγγραφον τῆς 26 αὐγούστου 1836, ὡς μὴ ἀναγνωριζόμενον παρὰ τοῦ ἰδίου· κατὰ δὲ τῶν λοιπῶν ἐγγράφων, ἤτοι κατὰ τοῦ καταστίχου καὶ τῶν δύο συμβολαιογραφικῶν ἐγγράφων, ἐπρότεινεν ἀκυρωτικάς τινὰς ἐνστάσεις, καὶ ὡς δῆθεν δι' ἀπάτης γενομένων τῶν δύο τελευταίων τούτων ἐγγράφων.

---

(21) Βλ. Εὐρ. τόμ. 8, σελ. 112, 113.

(22) Τὸ περὶ εἰκονικότητος ζήτημα ὁπωσδήποτε καὶ ἂν προταθῇ (εἴτε δηλαδὴ διὰ παρεμπιπτούσης, εἴτε διὰ κυρίας ἀγωγῆς) εἶναι τῆς ἁρμοδιότητος τοῦ ἐμπ. δικαστηρίου. Ἀπόφ. Ἀρ. Πάγου 17 τῆς 11 μαΐου 1842.

Ἐπειδή, τούτων οὕτως ἐχόντων, τὸ δικαστήριον τῶν ἐμποροδικῶν ὤφειλε μὲν τὴν περὶ μὴ γνησιότητος τοῦ ἀπὸ 6 αὐγούστου 1836 ἰδιωτικοῦ ἐγγράφου πρότασιν τοῦ Γ. νὰ παραπέμψῃ εἰς τὸ ἁρμόδιον τῶν πρωτοδικῶν δικαστήριον, ὄχι-ὅμως καὶ ὅλας τὰς ἄλλας κατὰ τῶν λοιπῶν ἐγγράφων γενομένας ἐνστάσεις ἄλλης φύσεως· καὶ ἑπομένως, κηρυχθὲν ἀναρμόδιον ὡς πρὸς τοῦτο διὰ τῆς ἐκκληθείσης ἀποφάσεώς του, ἐσφαλμένως ἐξέτεινε τὸν νόμον, ὅστις ῥητῶς διέγραψε τὰς ἐξαιρετικὰς περιστάσεις, καθ' ἃς τὸ ἐμποροδικεῖον πρέπει ν' ἀπέχῃ, εἰς τὰς ὁποίας βεβαίως δὲν ἐνδιαλαμβάνονται αἱ περὶ ὧν ὁ λόγος παρὰ τοῦ Γ προσβληθεῖσα. »

Νομικῆς σελ. 3641.

— Ἑτέρα ἀπόφασις·

« Ἐπειδὴ τὰ ἐμποροδικεῖα, εἰς τὰ ὁποῖα ἀνήκει ἡ ἐκτίμησις τῶν μεταξὺ ἐμπόρων συμβολαίων καὶ ἐγγράφων, ὀφείλουσι, κατὰ τὸ 730 ἄρθρον τῆς πολιτικῆς δικονομίας, ὁσάκις εἰς ἐμπορικήν τινα δίκην ἔγγραφόν τι παρουσιασθὲν προσβληθῇ ὡς μὴ γνήσιον ἢ πλαστογραφημένον, νὰ παραπέμπωσιν εἰς τὸ ἁρμόδιον δικαστήριον τὴν περὶ γνησιότητος ἢ τῆς πλαστογραφήσεως δίκην, καὶ νὰ ἀναβάλωσιν ἐν τοσούτῳ τὴν κυρίαν δίκην· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ὁ Κ προσέβαλεν ὡς πλαστογραφημένους δύο λογαριασμοὺς τοῦ Γ, ἐκ τῶν ὁποίων ἐξήρτητο ἡ τύχη τῆς διαφορᾶς· ἑπομένως τὸ ἐν Ἀθήναις ἐμποροδικεῖον, παραπέμψαν τὴν περὶ τῶν λογαριασμῶν τούτων δίκην ἐνώπιον τῶν ἐν Ἀθήναις πρωτοδικῶν, καὶ τὸ ἐν Ἀθήναις δικαστήριον τῶν ἐφετῶν, ἐπικυρῶσαν τὴν ἀπόφασιν τῶν ἐμποροδικῶν, ἐδίκασε συμφώνως μὲ τὸν νόμον, οὔτε παρεβίασε κανὲν ἐκ τῶν ἀναφερομένων ἄρθρων τῆς πολιτικῆς δικονομίας, τὰ ὁποῖα δὲν ἔχουσιν ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἐφαρμογήν.

Ἐπειδὴ ὁ δεύτερος λόγος ὅτι δὲν ἐσυγχωρήθη παρὰ τοῦ δικαστηρίου τῶν ἐφετῶν εἰς τὸν ἀναιρεσείοντα ἡ ἐπὶ ἀκροατηρίου ἀνάπτυξις ὁλοκλήρου τῆς ἐφέσεως αὐτοῦ καὶ οὕτω παρεβιάσθη τὸ δικαίωμα τῆς ὑπερασπίσεως ἀποδεικνύεται ἐκ τοῦ προσαχθέντος ἀποσπάσματος τῶν πρακτικῶν τῆς συνεδριάσεως ἀνυπόστατος, καθότι δι' αὐτῶν βεβαιοῦται ὅτι ὁ ἀναιρεσείων ἀνέπτυξε καὶ τὸ δεύτερον μέρος τῆς ἐφέσεώς του, καίτοι προσκληθεὶς παρὰ τοῦ προέδρου νὰ περιορισθῇ εἰς τὴν συζήτησιν τῆς πρώτης αἰτήσεως. »

Σελ. 116 τῶν τοῦ 1842 ἀποφάσεων τοῦ Ἀρ. Πάγου.

— Ἑτέρα ἀπόφασις.

« Ἐπειδή, κατὰ τὸ ἄρθρον 730 τῆς πολιτικῆς δικονομίας, ὅταν ἔγγραφόν τι παρουσιασθὲν εἰς ἐμπορικήν τινα δίκην ἐνώπιον

τοῦ ἐμποροδικείου, προσβληθῇ ὡς μὴ γνήσιον ἢ ὡς πλαστογραφημένον, παραπέμπεται ἡ περὶ τῆς γνησιότητος ἢ τῆς πλαστογραφήσεως αὐτοῦ δίκη εἰς τὸ ἁρμόδιον δικαστήριον τῶν πρωτοδικῶν, καὶ ἀναβάλλεται ἐν τοσούτῳ ἡ κυρία δίκη· ἐπομένως κατὰ τὸ ἄρθρον τοῦτο τὰ ἐμποροδικεῖα δὲν δύνανται νὰ δικάσωσι τὴν οὐσίαν τῶν ἐνστάσεων αὐτῶν κατὰ τῶν ἐγγράφων·

Ἐπειδὴ, ἀναρμοδίου ὄντος τοῦ ἐμποροδικείου νὰ δικάσῃ ἐπὶ τῶν ἐνστάσεων τῆς μὴ ἀναγνωρίσεως τῆς γνησιότητος ἢ τῆς πλαστογραφήσεως ἑνὸς ἐγγράφου, ἡ πρότασις ἐν τῇ αὐτῇ συνεδριάσει συμφώνως μὲ τὰ ἄρθρα 396, 442, 152 καὶ 457 τῆς πολιτικῆς δικονομίας τῶν ἀποδεικτικῶν μέσων, τὰ ὁποῖα σκοπεύει νὰ μεταχειρισθῇ ὁ προσβάλλων τὸ ἔγγραφον διὰ νὰ ἀποδείξῃ τὴν ἔνστασίν του, καθίσταται περιττὴ, διότι ἡ πρότασις τῶν ἀποδεικτικῶν μέσων εἶναι ἀναγκαία ἐνώπιον τῶν πρωτοδικῶν, ἐπειδὴ καὶ πρέπει ἀμέσως νὰ ἐκδοθῇ παρεμπίπτουσα περὶ ἀποδείξεως ἀπόφασις, ἥτις πρέπει νὰ περιέχῃ αὐτὰ κατὰ τὸ ἄρθρον 442 τῆς πολ. δικ.

Ἐπειδὴ, τούτων οὕτως ἐχόντων, τὸ ἐμποροδικεῖον ὤφειλε νὰ ἀναβάλῃ τὴν συζήτησιν καὶ νὰ παραπέμψῃ τὴν περὶ πλαστογραφήσεως δίκην ἐνώπιον τοῦ ἁρμοδίου πρωτοδικείου, τὸ ὁποῖον, ὡς εἴρηται, εἶναι τὸ μόνον ἁρμόδιον νὰ σταθμίσῃ τὸ προτεινόμενον τῆς ἀποδείξεως μέσον· ἐπομένως τὸ ἐμποροδικεῖον ἐφήρμοσε καλῶς τὸν νόμον. »

Ἀπόφ. 2147 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν τῆς 21 αὐγούστου 1842.

ΖΗΤΗΜΑ. *Ὅταν εἰς ἐμπορικήν τινα δίκην προταθῇ ἡ περὶ περὶ μὴ γνησιότητος ἰδιωτικοῦ ἐγγράφου ἔνστασις καὶ τὸ δικαστήριον τῶν ἐμποροδικῶν παραπέμψῃ τὴν ἔνστασιν ταύτην εἰς τὸ πολιτικὸν δικαστήριον, τὸ τελευταῖον τοῦτο δύναται, θεωροῦν τὴν παρεμπίπτουσαν ταύτην δίκην ὡς κατεπείγουσαν, νὰ διατάξῃ τὴν ἄνευ ἐγγυήσεως προσωρινὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἀποφάσεώς του;* Ναί. Ἰδοὺ καὶ ἡ ἀπόφασις·

« Ἐπειδὴ ἡ ἐκτέλεσις δὲν ἀναστέλλεται κατὰ ῥητὸν νόμον (ἄρθ. 733 καὶ 735 τῆς πολιτικῆς δικονομίας) εἰς ὅλας τὰς ἀποφάσεις τὰς ἀφορώσας ὑποθέσεις ἐμπορικάς· ὥστε ἐκ τούτου αἱ ἐμπορικαὶ ὑποθέσεις χαρακτηρίζονται ὡς κατεπείγουσαι·

Ἐπειδὴ, ὅταν τοῦτο οὕτως ἔχῃ διὰ τὴν κυρίαν δίκην, πρέπει τόσῳ μᾶλλον νὰ ἔχῃ οὕτω δι' ὅλας τὰς κατ' αὐτὴν παρεμπιπτούσας ἐνστάσεις καὶ αἰτήσεις·

Ἐπειδὴ ἂν καὶ ἡ ἔνστασις κατὰ τῆς γνησιότητος ἐγγράφου τινὸς προσαχθέντος εἰς ἐμπορικὴν δίκην ὑπάγεται εἰς τὸ τακτικὸν

πολιτικὸν δικαστήριον, δὲν δύναται ὡς ἐκ τούτου νὰ στερηθῇ τὴν φύσιν τοῦ κατεπείγοντος, τὴν ὁποίαν φέρει μεθ' ἑαυτῆς, ὡς παραφυάδος τῆς ἐμπορικῆς ὑποθέσεως·

Ἐπειδὴ ἑπομένως τὸ δικαστήριον τῶν πρωτοδικῶν, ὀρθῶς ἐθεώρησε τὴν προκειμένην εἰς αὐτὸ παραπεμφθεῖσαν ἀπὸ τὸ ἐμποροδικεῖον ὑπόθεσιν ὡς φύσει κατεπείγουσαν, τόσῳ μᾶλλον, ὅσῳ καὶ δι' αὐτῆς ἀνεβλήθη ἡ πρόοδος τῆς ἐνώπιον τῶν ἐμποροδικῶν κυρίας δίκης, καὶ ὀρθῶς διέταξε, δυνάμει τοῦ ἄρθρου 186 τῆς πολιτικῆς δικονομίας, τὴν προσωρινὴν ἐκτέλεσιν τῆς κατ' αὐτὴν ἐκδοθείσης ἀποφάσεώς του, χωρὶς νὰ διατάξῃ ἐγγύησιν, διότι προδικαστικῆς οὔσης περὶ ἀποδείξεως τῆς ἀποφάσεώς του, ὁ ἀντίδικος δὲν ὑπεβλήθη εἰς κίνδυνόν τινα, ὑπαγορεύοντα τὴν δι' ἐγγυήσεως ἐξασφάλισίν του·

Ἐπειδὴ προσέτι αἱ περὶ γνησιότητος παρεμπίπτουσαι δίκαι χαρακτηρίζονται καὶ ἄλλως ὡς κατεπείγουσαι ἀπὸ ὅλας τὰς ἀφορώσας τὴν περὶ αὐτῶν διαδικασίαν διατάξεις τῆς πολιτικῆς δικονομίας, αἱ ὁποῖαι ἀπαιτοῦν τὴν ἐκδίκασιν αὐτῶν, εἰ δυνατὸν, παραχρῆμα καὶ ἐν τῇ αὐτῇ συνεδριάσει. 438—442—443 κτλ.»

Ἀπόφ. πολ. 104 τοῦ 1838 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν (Νομικῆς σελ. 2533).

§ 142.

ΖΗΤ. *Δὲν εἶναι ἔργον τοῦ ἐμποροδικείου νὰ δικάσῃ ἄν τις ἐδέχθη τὴν κληρονομίαν τοῦ πατρός του.* Ἀπόφ. 192 τοῦ 1845 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν, φέρουσα.

« Ἐπειδὴ ἀφοῦ, κατὰ τὸ ἄρθρον 1 τοῦ περὶ ἁρμοδιότητος τῶν ἐμποροδικείων νόμου, πᾶσα διαφορὰ, πηγάζουσα ἐξ ἐμπορικῶν πράξεων, ὑπάγεται εἰς τοὺς ἐμποροδίκας, πᾶσα δὲ πρᾶξις ἐμπορικὴ, ἥτις δὲν εἶναι φύσει πολιτικὴ, θεωρεῖται ὡς ἐμπορικὴ, ἀναγκαίως τὰ δικαστήρια τῶν ἐμποροδικῶν εἶναι ἁρμόδια νὰ δικάζωσι τὰς διαφορὰς, ὅσαι γεννῶνται ἐξ ὑποχρεώσεως ἐμπόρου, καὶ ἀδιακρίτως, ἂν περὶ αὐτῆς συνετάχθη ἢ οὔ ἔγγραφον, ὁ δὲ μεθ' οὗ συνωμολογήθη ἡ ὑποχρέωσις εἶναι ἔμπορος ἢ οὔ· ἡ ἐπὶ τῆς διακρίσεως ἄρα ταύτης ἐρειδομένη πρότασις τοῦ ἐκκαλοῦντος περὶ τῆς ἀναρμοδιότης τοῦ δικάσαντος ἐμποροδικείου, καὶ ἂν ὑποτεθῇ ὅτι ὁ ἐφεσίβλητος, ὁ καὶ ἀντεκκαλῶν Β, δὲν ἦτον ἔμπορος ἀποβαίνει ἀστήρικτος·

Ἐπειδὴ ὁ δικαστὴς τῆς ἀγωγῆς ἰσχυρῶς μὲν ἐπιλαμβάνεται καὶ τῶν κατ' αὐτῆς ἐνστάσεων τοῦ ἐναγομένου, ὁσάκις ὅμως αἱ ἐνστάσεις αὗται δὲν ἀφορῶσι ζητήματα ὅλως, ὡς ἐκ τῆς ἰδιότητός των, ἀλλότρια τῆς ἁρμοδιότητός των· ἑπομένως τὸ δικαστήριον τῶν ἐμποροδικῶν, ἰσχυρισθέντων τῶν ἐκκαλούντων, ὅτι δὲν ἀπεδέ-

χθησαν τὴν κληρονομίαν τοῦ πατρός των, μὴ δυνάμενον ν' ἀποφασίσῃ ἐπὶ τοῦ ἰσχυρισμοῦ τούτου, ἔχοντος ἀντικείμενον ζήτημα ἀπολύτως πολιτικὸν, ὑπερέβη τὰ ὅρια τῆς ἁρμοδιότητός του, ἀποδόσαν τὴν ἰδιότητα τοῦ κληρονόμου εἰς ἕνα τῶν ἐναγομένων· ἡ δὲ ἀπόφασις ἕνεκα τούτου καθίσταται ἄκυρος·

Ἐπειδὴ κατὰ τὸ ἄρθρον 778 τῆς πολιτικῆς δικονομίας τότε μόνον τὸ δικαστήριον τῶν ἐφετῶν ἐπιλαμβάνεται τῆς οὐσίας τῆς ὑποθέσεως, ὅταν ἕνεκα παρατυπίας τινὸς ἢ ἀδικίας κατὰ τὴν οὐσίαν, ἐξαφανίσῃ τὴν προσβληθεῖσαν ἀπόφασιν· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου, ἀκυρουμένης τῆς ἀποφάσεως ἕνεκα ἁρμοδιότητος τοῦ ἐκκαλοῦντος ζητήματος, ἤθελε παραβιάσει τὴν ἀρχὴν τῶν δύο βαθμῶν τῆς δικαιοδοσίας. ἄρθρον 13 πολιτικῆς δικονομίας.

Διὰ ταῦτα κτλ.»

Νομικῆς σελ. 4178.

Ἰδοὺ τὸ ὁποῖον παρελείψαμεν νὰ σημειώσωμεν ἐν τῷ παραγράφῳ 133 ζήτημα, ἔνθα γίνεται μνεία περὶ αὐτοῦ.

ΖΗΤΗΜΑ. *Ὅταν ὑπάρχῃ ἀπόφασις τελεσίδικος, κανονίζουσα τὴν ἁρμοδιότητα τῶν κατωτέρων δικαστηρίων, δὲν δύναταί τις πλέον νὰ ἐπικαλεσθῇ τὴν τελεσιδικίαν προηγουμένης ἀποφάσεως* (23).

Διὰ ν' ἀντιταχθῇ νομίμως ἡ ἔνστασις τοῦ δεδικασμένου, πρέπει νὰ ὑπάρχῃ ἀπόφασις ἐκδοθεῖσα παρὰ δικαστηρίου ἢ δικαστοῦ ἔχοντος δικαστικὴν ἐξουσίαν· οἱ δὲ ἔκτακτοι ἐπίτροποι καὶ οἱ δημογέροντες δὲν εἶχον δικαστικὴν ἐξουσίαν. Βλ. *δεδικασμένον.* Ἀπόφασις Ἀρείου Πάγου 43 τῆς ... νοεμβρ. 1847, φέρουσα·

« Ἐπὶ τοῦ πρώτου λόγου. Ἐπειδὴ ἐκ τῆς ὑπ' ἀριθ. 3725 τῆς 29 ἰανουαρίου 1846 ἀποφάσεως τοῦ δικαστηρίου τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν γίνεται φανερὸν, ὅτι ἐπὶ τῆς μεταξὺ τοῦ Δ καὶ Π διαφορᾶς ἐξεδόθη παρὰ τοῦ αὐτοῦ δικαστηρίου τῶν ἐφετῶν ἡ ὑπ' ἀριθ. 62 τοῦ 1035 ἔτους τελεσίδικος ἀπόφασις, δι' ἧς ἐκήρυξεν ἀναρμόδια τὰ ἐμπορικὰ δικαστήρια, ὅτι εἰσαχθείσης τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως ἐκ νέου παρὰ τοῦ Δ ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου τῶν ἐν Σύρῳ πρωτοδικῶν, τοῦτο ἐκηρύχθη ἀναρμόδιον, ὡς οὔσης τῆς ὑποθέσεως ἐμπορικῆς, γενομένης δὲ ἐφέσεως κατὰ τῆς ἀποφάσεως τοῦ πρωτοδικείου παρὰ τοῦ Π, ἐνώπιον τοῦ ἰδίου δικαστηρίου τῶν ἐφετῶν,

---

(23) Βλ. τὸ ἐπ. ἄρθρον « ἁρμοδιότητος κανονισμός. »

τοῦτο, δικάσαν ἐρήμην τὸν ἐκκαλοῦντα διὰ τῆς ὑπ'ἀριθ. 1013 ἀποφάσεώς του, ἐπεκύρωσε τὴν ἀπόφασιν τοῦ πρωτοδικείου, καὶ ἑπομένως ἐκήρυξεν ἁρμόδια τὰ ἐμπορικὰ δικαστήρια, ὅτι κατὰ τῆς ἀποφάσεως ταύτης τοῦ ἐφετείου ἐζήτησεν ἀναίρεσιν ὁ Π τὸ δὲ δικαστήριον τοῦ Ἀρείου Πάγου διὰ τῆς ὑπ'ἀριθ. ἀποφάσεώς του ἠρνήθη διὰ παντὸς τὴν συζήτησιν τῆς ἀναιρέσεως ταύτης διὰ τὴν μὴ καταβολὴν τοῦ προστίμου ἐκ μέρους τοῦ Π, καὶ ἑπομένως ἀπεῤῥίφθη ἡ περὶ ἀναιρέσεως αἴτησίς του·

Ἐπειδή, ἀποῤῥιφθείσης τῆς περὶ ἀναιρέσεως αἰτήσεως τοῦ Π, ἕπεται ὅτι *ἡ ὁριστικῶς κανονίζουσα τὴν ἁρμοδιότητα τῶν κατωτέρων δικαστηρίων ἀπόφασις, εἶναι ἡ τελευταία τοῦ ἐφετείου, καθότι κατ' αὐτῆς ὁ Π μετεχειρίσθη ἅπαξ τὰ ἔνδικα τῆς ἐφέσεως καὶ ἀναιρέσεως μέσα, εἰς τὰ ὁποῖα ἀποτυχὼν δὲν ἠδύνατο πλέον νὰ ἐπικαλεσθῇ τὴν τελεσιδικίαν τῆς πρώτης τοῦ ἐφετείου ἀποφάσεως, καθότι ἡ πρότασίς του αὕτη ὑπῆρξεν ἀντικείμενον τῆς τελευταίας δίκης, ἐπὶ τῆς ὁποίας, ὡς εἴρηται, ἐξεδόθη ἡ ἀπόφασις τοῦ Ἀρείου Πάγου*, καὶ ἑπομένως τὸ ἐφετεῖον, ἐπικυρῶσαν τὴν ὑπ'ἀριθ. 1331 ἀπόφασιν τοῦ πρωτοδικείου Σύρου, ἀποῤῥίψαν τὰς περὶ ἀναρμοδιότητος καὶ τελεσιδικίας ἐνστάσεις τοῦ Π, δὲν παρεβίασεν, ὡς ἐσφαλμένως διατείνεται ὁ ἀναιρεσείων διὰ τοῦ πρώτου τῆς ἀναιρέσεώς του λόγου, τοὺς περὶ τελεσιδικίας κανόνας τοῦ δικαίου, οὔτε τὸν περὶ ἁρμοδιότητος τῶν ἐμποροδικείων νόμον, ἐκτὸς δὲ τούτου, κατὰ τὸ ἄρθρον 807 § 4 τῆς πολιτικῆς δικονομίας, λόγος πρὸς ἀναίρεσιν ὑπάρχει ἂν ἐκδοθῶσι πλείονες ἀντιφάσκουσαι πρὸς ἀλλήλας ἐν τῇ αὐτῇ δίκῃ καὶ περὶ τῶν αὐτῶν διαδίκων παρὰ διαφόρων δικαστηρίων τελεσίδικοι ἀποφάσεις· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου αἱ ὑποβαλόμεναι ὡς ἀντιφάσκουσαι πρὸς ἀλλήλας ἀποφάσεις δὲν ἐξεδόθησαν παρὰ διαφόρων δικαστηρίων, ἀλλὰ παρὰ τοῦ ἰδίου δικαστηρίου τῶν ἐφετῶν, περίστασις, καθ'ἣν, κατὰ τὰ ἄρθρα 785 § 3, 791 ἀρ. 3 καὶ 802 τῆς πολιτικῆς δικονομίας, ἤθελεν ὑπάρχει λόγος πρὸς ἐπανάληψιν τῆς διαδικασίας οὐχὶ δὲ πρὸς ἀναίρεσιν·

Ἐπὶ τοῦ δευτέρου λόγου·

Ἐπειδὴ οἱ διϊσχυρισμοὶ τοῦ Π, οἱ ἐμπεριεχόμενοι εἰς τὸν δεύτερον τῆς ἀναιρέσεώς του λόγον, ὅτι ἡ προκειμένη ὑπόθεσις ἐδικάσθη κατὰ τὰ 1828 παρὰ τοῦ ἐκτάκτου ἐπιτρόπου τῶν βορείων κυκλάδων καὶ τῶν δημογερόντων, καὶ ἑπομένως ὑπάρχει τελεσιδικία, ὅτι καὶ ἐπὶ ὑποθέσει ὅτι τὰ πρόσωπα ταῦτα δὲν εἶχον δικαστικὴν ἐξουσίαν, ἡ διαφορὰ ὅμως ἐδικάσθη κατ'ἀμοιβαίαν τῶν μερῶν συναίνεσιν εἶναι ἀνυπόστατοι, διότι, ὡς ὀρθῶς τὸ ἐφετεῖον ἀπεφάνθη

διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του, διὰ ν'ἀντιταχθῇ νομίμως ἡ ἔνστασις τοῦ δεδικασμένου, πρέπει νὰ ὑπάρχῃ ἀπόφασις ἐκδοθεῖσα παρὰ δικαστηρίου ἢ δικαστοῦ ἔχοντος δικαστικὴν ἐξουσίαν (Νόμ. 1 Πανδ. de re judicatae, Ἀρμ. βιβ. 1, τίτλ. 4 § ....), τὰ δὲ εἰρημένα πρόσωπα δὲν εἶχον δικαστικὴν ἐξουσίαν, καὶ ἑπομένως ἡ ὑπὸ χρονολογίαν 23 ἰουλίου 1828 πρᾶξίς των δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς δικαστικὴ ἀπόφασις, ἐπιφέρουσα τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ δεδικασμένου (ἄρθρον 759 ἐδ. 2 πολ. δικ.), ἡ δὲ παρὰ τοῦ Π: προτεινομένη συναίνεσις τῶν μερῶν στηρίζεται εἰς πραγματικὰ περιστατικὰ, τῶν ὁποίων τὴν ὕπαρξιν δὲν ἀνεγνώρισαν τὰ κατώτερα δικαστήρια, καὶ τὰ ὁποῖα δὲν ἀπεδείχθησαν ἐνώπιον αὐτοῦ; ὡς βεβαιοῖ τὸ ἐφετεῖον διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του; καὶ διαφεύγουν διὰ τοῦτο τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ Ἀρ. Πάγου· ὅθεν καὶ ὁ δεύτερος τῆς ἀναιρέσεως λόγος δὲν εἶναι βάσιμος.

Ἐπὶ τοῦ τρίτου·

Ἐπειδὴ ὁ τρίτος τῆς ἀναιρέσεως λόγος στηρίζεται εἰς τὸ ὅτι τὸ ἐφετεῖον ἀποῤῥίψαν τὴν περὶ παραγραφῆς ἔνστασιν τοῦ Π, ἐν ᾗ ἡ ἀγωγὴ τοῦ ἀντιδίκου του εἶχεν ὡς βάσιν τὸν δόλον τοῦ Π, παρεβίασε τοὺς περὶ παραγραφῆς τῶν τοιούτων ἀγωγῶν νόμους· ἡ δὲ προκειμένη ἀγωγὴ τοῦ Δ, ὡς γίνεται φανερὸν ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, εἶναι, ὡς καὶ τὸ ἐφετεῖον ὀρθῶς παρεδέχθη, νὰ δώσῃ λόγον ὁ Π πρὸς τὸν Δ τῆς διαχειρήσεώς του ἐπὶ τῆς ἐκποιήσεως τῶν τουφεκίων, τὰ ὁποῖα ὁ τελευταῖος πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἀπέστειλε πρὸς τὸν πρῶτον, τουτέστιν ἡ ἀγωγὴ πηγάζει ἐκ τοῦ συναλλάγματος τῆς ἐντολῆς, καὶ βάσιν ἔχει αὐτὸ συμφώνως μὲ τοὺς νόμους (βιβλ. 4, τίτλ. 35 Κ. mandati vel contra, Ν. 6, § 1 βιβλ. 17, τίτλ. 1 Πανδ. mandati vel contra), ἂν δὲ κατὰ τὴν διαχείρησιν τῆς εἰρημένης ὑποθέσεως ὁ ἐντολοδόχος ἐδολιεύθη τὰ συμφέροντα τοῦ ἐντολέως του, ὡς οὗτος διατείνεται, τοῦτο δὲν μεταβάλλει τὴν φύσιν τῆς ἀγωγῆς, ἀλλ'εἶναι μέσον πρὸς ὑποστήριξιν τῶν ἀξιώσεων τοῦ ἐντολέως περὶ ἀποζημιώσεως· ὅθεν οὐδεμίαν ἐφαρμογὴν εἶχον ἐνταῦθα αἱ περὶ παραγραφῆς ἕνεκα δόλου διατάξεις τοῦ νόμου 61 καὶ 63 τοῦ Ἀρμενοπούλου βιβλ. 1, τίτλ. 3 καὶ τοῦ νόμου 8 τοῦ Κώδ. de dolo malo. Τὸ δὲ ἐφετεῖον ἀποῤῥίψαν τὴν ἔνστασιν ταύτην τοῦ Π, δὲν παρεβίασε τοὺς εἰρημένους νόμους, καὶ κατὰ συνέπειαν καὶ ὁ τρίτος τῆς ἀναιρέσεως λόγος δὲν εἶναι βάσιμος.

Ἐπὶ τοῦ τετάρτου·

Ἐπειδὴ τοῦ τετάρτου λόγου τῆς ἀναιρέσεως παρῃτήθη ἐπὶ ἀκροατηρίου ὁ πληρεξούσιος τοῦ Π·

Ἐπὶ τοῦ πέμπτου·

Ἐπειδὴ τὸ δικαστήριον τῶν ἐφετῶν διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του παραδέχεται ὅτι τὰ παρὰ τοῦ Δ κατὰ τὸ 1825 πρὸς τὸν Π πρὸς πώλησιν σταλέντα τουφέκια ἐπωλήθησαν παρὰ τοῦ τελευταίου πρὸς τὴν τότε τῆς Ἑλλάδος διοίκησιν, ὅτι ὁ Π ἔλαβεν εἰς ἀντίτιμον τῶν τουφεκίων ἓν χρεωστικὸν τοῦ ὑπουργείου τοῦ πολέμου ἔγγραφον, τὸ ὁποῖον ἂν καὶ δικαιωματικῶς ἀνῆκεν εἰς τὸν Δ, ὁ Π ὅμως οὔτε ἔδωκεν, οὔτε ἐφανέρωσε πρὸς αὐτὸν ὅτι τὸ ἔλαβεν ἀπέναντι τοῦ ἀντιτίμου τῶν τουφεκίων του, ὅτι ψευδῶς παρέστησεν εἰς τὸν ἐντολέα του ὅτι ἐπώλησε τὰ τουφέκια ἀνὰ 40 γρόσια ἕκαστον, ἐνῷ πραγματικῶς τὰ ἐπώλησε πρὸς 60, ὅτι μετὰ καιρὸν ἐν πλήρει ἀγνοίᾳ τοῦ ἐντολέως του ἐνήργησε τὴν ἀνανέωσιν τοῦ εἰρημένου χρεωστικοῦ ἐγγράφου λαβὼν συναλλαγματικὴν τοῦ ἐθνικοῦ ταμείου ἐκ λιρῶν 109, ἥτις κατέστη ἤδη ἁπλοῦν ἔγγραφον, ἡ ἐξαργύρωσις τοῦ ὁποίου δὲν εἶναι εὔκολος· ὅτι ὁ Π ἀπέκρυψε δολίως πρὸς τὸν Δ ὅλα τὰ περὶ τῆς συναλλαγματικῆς ταύτης, καὶ κατέστη ἔνοχος κακῆς πίστεως· ὁ δὲ Ἄρειος Πάγος ὀφείλει νὰ παραδεχθῇ τὰ πραγματικὰ ταῦτα περιστατικὰ ὡς τὰ ἐξέθεσε τὸ κατώτερον δικαστήριον, τὸ μόνον ἁρμόδιον νὰ δικάσῃ περὶ τῶν πραγματικῶν ἀντικειμένων καὶ περὶ τῆς ἐνάρξεως τῆς κακῆς πίστεως, πηγαζούσης ἐκ τῆς ἐκτιμήσεως αὐτῶν τῶν πραγματικῶν περιστατικῶν, ἡ στάθμισις τῶν ὁποίων ἀνήκει, ὡς εἴρηται, ἀποκλειστικῶς εἰς τὸ κατώτερον δικαστήριον·

Οὕτω δὲ ἐχούσης τῆς ὑποθέσεως τὸ δικαστήριον τῶν ἐφετῶν ὤφειλεν, ὡς ἔπραξε, νὰ θεωρήσῃ ὑπεύθυνον τὸν Π, ὡς ἐντολοδόχον, τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς κακῆς πίστεώς του, εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς ὁποίας ἀνεδέχθη ἐντολῆς, διότι κατὰ τοὺς νόμους 3, 5, 8 § 10 lib 17, τίτλ. 1 τῶν Πανδ. mandati vel contra, 11, 13, 16, lib. 4, τίτλ. 35 τοῦ Κώδ. mandati vel contra, νόμ. 23, βιβλ. 50, τίτλ. 17 τῶν Πανδ. de regulis juris, inst., νόμ. 8, βιβλ. 3, τίτλ. 27, ὁ ἐντολοδόχος εἶναι ὑπόχρεως διὰ πᾶσαν ζημίαν, ἥτις ἤθελε προξενηθῇ εἰς τὸν ἐντολέα του ἕνεκα τῆς κακῆς πίστεως, τοῦ δόλου, τῶν ἐλλείψεων καὶ τῶν ὑπερβάσεων εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐντολῆς, οἱ δὲ ἰσχυρισμοὶ τοῦ Π, ὅτι τὸ ἐφετεῖον ὤφειλε νὰ τὸν ὑποχρεώσῃ μόνον εἰς τὴν ἀπόδοσιν τῆς συναλλαγματικῆς καὶ οὐχὶ εἰς τὸ ἀντίτιμον αὐτῆς, ὅτι δὲν ὑπάρχει ἀποδεδειγμένον ὅτι ἄμεσος συνέπεια τῆς διαγωγῆς του εἶναι ἡ μὴ ἐξαργύρωσις τῆς συναλλαγματικῆς, οὔτε ὅτι ὁ ἀντίδικος πραγματικῶς ὑπέστη ζημίαν, ἢ ὅτι ἐὰν ἐλάμβανε τὴν συναλλαγματικὴν τότε ὁ Δ ἤθελε τὴν εἰσπράξει, καὶ ἀνυποστήρικτοι εἶναι καὶ τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ

Αρείου Πάγου διαφεύγουν· ἀνυποστήρικτοι μὲν καθότι τὸ ἐφετεῖον παραδέχεται διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του ὅτι ἡ συναλλαγματικὴ δὲν εἶναι τὸ ἀντάλλαγμα τῶν τουφεκίων, καὶ ἑπομένως δὲν εἶναι τὸ ἴδιον πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον ἔλαβεν ὁ ἐντολεὺς ὡς ἀντίτιμον τοῦ πωληθέντος πράγματος διὰ νὰ διαταχθῇ ν' ἀποδοθῇ αὐτούσιον, καὶ διότι τὸ ἐφετεῖον καθιεροῖ τὴν προσγενομένην ζημίαν εἰς τὸν Δ, παραδεχόμενον ὅτι ἡ συναλλαγματικὴ δὲν ἔχει πλέον πραγματικὴν ἀξίαν, οὐδὲ δύναται εὐκόλως νὰ ἐξαργυρωθῇ· εἶναι δὲ πραγματικοί, διότι ἀφορῶσι τὴν ἀπόδειξιν, τουτέστι τὴν στάθμισιν τῶν περιστατικῶν, ἥτις ἀνήκει μόνον εἰς τὰ δικαστήρια τὰ ἐπιλαμβανόμενα τῆς οὐσίας· ὅθεν εἶναι ἐπίσης μὴ βάσιμος καὶ ὁ πέμπτος τῆς ἀναιρέσεως λόγος περὶ παραβιάσεως τῶν κανόνων τοῦ δικαίου ὡς πρὸς τὰς ὑποχρεώσεις τοῦ ἐντολοδόχου.

Ἐπὶ τοῦ ἕκτου καὶ τελευταίου λόγου·

Ἐπειδὴ ἐκ τῶν ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. λγ' ψηφίσματι τοῦ Κυβερνήτου τῆς Ἑλλάδος τῆς 18 μαΐου 1828 ἀκολούθων φράσεων « αἱ ἀγωγαὶ διὰ πληρωμὴν χρεῶν συμφωνηθέντων κτλ. » καὶ παρακατιὼν « τὰ τακτικὰ δικαστήρια θέλουν κρίνει τὰς ἀγωγὰς καὶ θέλουν τὰς ἐκκαθαρίσει διὰ χρέη προερχόμενα ἀπὸ δάνεια, συμφωνηθέντα ἀπὸ ἰδιαιτέρους ἀνθρώπους κτλ. » προκύπτει ἀναμφισβητήτως ὅτι τὸ ψήφισμα δὲν ἀφορᾷ εἰμὴ δάνεια, καὶ οὐδεμίαν ἔχει ἐφαρμογὴν ἐπὶ ἄλλων περιπτώσεων καὶ συναλλαγμάτων· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ἡ διαφορὰ μεταξὺ τῶν διαδίκων τῆς παρούσης ὑποθέσεως δὲν πηγάζει ἐκ δανείου συμφωνηθέντος μεταξὺ αὐτῶν, ἀλλ' ἐκ συναλλάγματος ἐντολῆς ἀσχέτου παντὸς δανείου, καὶ κατὰ συνέπειαν τὸ ἐφετεῖον μὴ παραδεχθὲν τὴν αἴτησιν τοῦ Π τοῦ νὰ κανονισθῇ ἡ ἐκτέλεσις τῆς ἀποφάσεως κατὰ τὸ εἰρημένον ψήφισμα, δὲν παρεβίασεν, ὡς ἐσφαλμένως διατείνεται ὁ Π διὰ τοῦ ἕκτου τῆς ἀναιρέσεώς του λόγου, τὸ εἰρημένον ψήφισμα, τὸ ὁποῖον δὲν εἶναι οὐδαμῶς γενικόν, ἀλλὰ προσδιορίζει ῥητῶς τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν δύναται νὰ λάβῃ ἐφαρμογήν, καὶ ἡ ὁποία, ὡς ἐῤῥέθη, δὲν συντρέχει ἐπὶ τοῦ προκειμένου·

Καθόσον ἀφορᾷ τὴν περὶ ἀναιρέσεως αἴτησιν τοῦ Δ·

Ἐπὶ τοῦ πρώτου λόγου·

« Ἐπειδὴ ὁ Δ διατείνεται, ὅτι ἡ πρὸς αὐτὸν πραγματικὴ πληρωμὴ τοῦ τιμήματος τῶν τουφεκίων ἔπρεπε νὰ γίνῃ κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς ἐκποιήσεως, τουτέστι κατὰ τὰ 1825, καὶ ἑπομένως ἡ ἐποχὴ αὕτη ἔπρεπε νὰ θεωρηθῇ ὡς βάσις τῆς ἀξίας τοῦ γροσίου, τὸ δὲ δικαστήριον, ἐκτιμῆσαν τὸ γρόσιον πρὸς 32 λεπτὰ τῆς δραχμῆς, ἡρμήνευσε ψευδῶς τὸ ὑπ' ἀριθ. 188 καὶ ἀπὸ 5 ὀκτωβρ.

1830 ψήφισμα τοῦ Κυβερνήτου τῆς Ἑλλάδος. Ἀλλ'ἐκ τῆς ἀγωγῆς τοῦ Δ., καὶ ἐκ τῆς προσβαλλομένης τοῦ ἐφετείου ἀποφάσεως ἀποδεικνύεται, ὅτι δὲν ἐπρόκειτο περὶ ἐκκαθαρισμένου χρέους, οὔτε τὸ δικαίωμα τοῦ ν'ἀποζημιωθῇ ὁ Δ. εἰς χρηματικὴν ποσότητα πηγάζει ἀμέσως ἐκ τῆς ἐκποιήσεως τῶν τουφεκίων· καθότι τοσαῦτα δὲν ἐπληρώθησαν εἰς χρήματα διὰ ν'ἀποδώσῃ ὁ Π. τὸ γρόσιον κατὰ τὴν τότε ἀξίαν του, ἀλλ' ὤφειλε μόνον νὰ παραδώσῃ πρὸς τὸν ἐντολέα του κατὰ τὸ 1825 τὸ ὁποῖον τότε ἔλαβε χρεωστικὸν ὁμόλογον τοῦ ὑπουργείου τοῦ πολέμου, καὶ μόνον ἤδη δυνάμει τῆς δικαστικῆς τοῦ ἐφετείου ἀποφάσεως καθίσταται ὑπόχρεως ὁ Π. νὰ ἀποδώσῃ εἰς χρήματα τὸ ἀντίτιμον τῆς ἐκποιήσεως τῶν τουφεκίων, καθότι μόνον ἤδη ὑπάρχει καθαρισμένον τὸ χρέος καὶ βεβαία ἡ ὑποχρέωσις τῆς χρηματικῆς πληρωμῆς· ὅθεν τὸ ἐφετεῖον ὀρθῶς ἐφήρμωσεν ἐπὶ τοῦ προκειμένου τὸ ἀπὸ 5 ὀκτωβρίου 1830 ὑπ'ἀρ. 188 ψήφισμα τοῦ Κυβερνήτου τῆς Ἑλλάδος, καὶ τὸ ἀπὸ 30 ἰαν. 1835 Β. διάταγμα τὸ προσδιορίζον τὴν ἀξίαν τοῦ γροσίου πρὸς 32 λεπτὰ τῆς δραχμῆς.

Ἐπὶ τοῦ δευτέρου λόγου· Ἐπειδὴ ὁ Δ. στηρίζει τὸν δεύτερον τῆς ἀναιρέσεώς του λόγον εἰς τὸ ὅτι τὸ ἐφετεῖον, παραδεχθὲν ὅτι μετὰ τὸν διπλασιασμὸν τοῦ κεφαλαίου δὲν ὀφείλεται τόκος ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῆς ἐπιδόσεως τῆς ἀγωγῆς, ἀλλ'ἀπὸ ἐκεῖνον τῆς ἐκδόσεως τῆς ἀποφάσεως, ἐφήρμοσεν ἐσφαλμένως τὸ ἄρθρον πέμπτον, βιβλ. γ', τίτλ. ζ' τοῦ Ἁρμενοπούλου, τὴν διάταξιν γ' τοῦ κώδηκος de usuris rei judicatae, καὶ τὸ ἄρθρον 156 τῆς πολιτικῆς δικονομίας· κατὰ δὲ τὰς διατάξεις τοῦ κώδηκος de usuris rei judicatae ὁ ἕνεκα διπλασιασμοῦ παύσας τόκος δὲν ἄρχεται ἐκ νέου νὰ τρέχῃ ἐπὶ τοῦ καθαροῦ κεφαλαίου εἰμὴ μετὰ τὴν καταδικαστικὴν ἀπόφασιν, αἱ δὲ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 156 τῆς πολιτικῆς δικονομίας δὲν δύνανται, μόνον διὰ τὸν λόγον ὅτι εἶναι μεταγενέστεραι, νὰ θεωρηθοῦν ὡς ἀνατρέπουσαι τοὺς εἰδικοὺς τούτους ὁρισμοὺς τοῦ πολιτικοῦ νόμου, ἀφοῦ οὐδεμία ὑπάρχει ἀντίφασις μεταξὺ τῶν πρώτων καὶ τῶν τελευταίων ὡς πρὸς τὰς εἰδικὰς περὶ τόκων διατάξεις εἰς τὴν περίπτωσιν τοῦ διπλασιασμοῦ τοῦ κεφαλαίου, ἡ δὲ πολιτικὴ δικονομία, θέτουσα ὡς γενικὴν ἀρχὴν ὅτι ἀπὸ τῆς ἀγωγῆς ἄρχονται οἱ τῆς ὑπερημερίας τόκοι, προβλέπει κυρίως τὰς περιπτώσεις ἐκείνας, καθ'ἃς δὲν ἐσυμφωνήθη τόκος, ἢ δὲν τρέχουν δυνάμει τοῦ νόμου οἱ τόκοι, ἐν ᾧ ὁ εἰρημένος πολιτικὸς νόμος ἀφορᾷ εἰδικῶς τὸν προσδιορισμὸν τῆς ἐποχῆς, καθ'ἣν ἄρχονται οἱ νέοι καὶ οὐχὶ οἱ τῆς ὑπερημερίας τόκοι μετὰ τὸν διπλασιασμὸν τοῦ κεφαλαίου· ὅθεν ὁ δεύτερος τῆς ἀναιρέσεως λόγος εἶναι ἐπίσης ἀνίσχυρος·

Ἐπὶ τοῦ τρίτου·

Ἐπειδὴ διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του τὸ ἐφετεῖον παραδέχεται ὅτι τὰ παρὰ τοῦ Δ ζητούμενα ἔξοδα ἐκ δρ. 1500 δὲν ἀνάγονται εἰς τὴν παροῦσαν δίκην, ἀλλ' εἰς κατὰ πρώτην γενομένην καὶ ἀκολούθως ἀκυρωθεῖσαν διαδικασίαν, καθ' ἣν κατεδικάσθη ὁ Δ. εἰς τὴν πληρωμὴν τῶν ἐξόδων τῆς δίκης, τὰ δὲ περιστατικὰ ταῦτα, καθὸ πραγματικά, διαφεύγουν τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ Ἀρείου Πάγου· ὅθεν καὶ ὁ τρίτος τῆς ἀναιρέσεως λόγος, ὅτι κακῶς παρεδέχθη τὸ ἐφετεῖον τὴν ἔφεσιν τοῦ Π. ὡς πρὸς τὰς 1500 δραχμάς, καὶ ἐσφαλμένως ἀπέρριψε τὴν περὶ τούτου αἴτησιν τοῦ Δ., καθίσταται διὰ τὰ ἄνω ἐκτεθέντα ἀπαράδεκτος·

Διὰ ταῦτα, καὶ δυνάμει τῶν ἄρθρων 830 καὶ 211, § 2 καὶ 3 τῆς πολ. δικονομίας, ἀποῤῥίπτει ἀμφοτέρας τὰς περὶ ἀναιρέσεως αἰτήσεις. »

ΣΗΜ. Ἐπὶ τοῦ ἀνωτέρω § 136 ἐκτεθέντος ζητήματος.—Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ἐλύθη τὸ ζήτημα καὶ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμὸν 19 τῆς 15 μαρτίου 1845 ἀποφάσεως τοῦ Ἀρείου Πάγου, εἰπόντος προσέτι ἐν ταύτῃ ὅτι αἱ περὶ μισθοδοσίας ἀγωγαὶ τῶν ἐμπορικῶν ὑπαλλήλων κατὰ τῶν κυρίων των *δὲν ὑπάγονται εἰς τὸ εἰρηνοδικεῖον, ὅταν ἀφορῶσι ποσὸν ὑπερβαῖνον τὰς 300 δραχμὰς* (σελ. 94 τῆς τοῦ 1845 σειρᾶς τῶν πολιτικῶν ἀποφάσεων τοῦ Ἀρείου Πάγου).

Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 252 τοῦ 1845 ἀποφάσεως τὸ ἐν Ναυπλίῳ ἐφετεῖον (Νομικῆς σελ. 4209) ἔλυσεν ἄλλως τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος ζήτημα (§ 136), ἰδοὺ πῶς φέρει ἡ ἀπόφασις·

« Ἐπειδή, κατὰ τὸ ἄρθρον 527 τῆς πολιτικῆς δικονομίας, ἐκεῖναι τῶν ὑποθέσεων ὑπάγονται εἰς τοὺς ἐμποροδίκας, ὅσαι διὰ ῥητοῦ νόμου παρεπέμφθησαν ἐνώπιόν των·

Ἐπειδὴ αἱ μεταξὺ τῶν ἐμπόρων καὶ τῶν ὑπαλλήλων αὐτῶν διαφοραί, αἱ πηγάζουσαι ὡς ἐκ τῆς σχέσεώς των ταύτης, δὲν συμπεριλαμβάνονται εἰς τὴν ἀπαρίθμησιν τῶν ὑποθέσεων, ὅσας ὁ νόμος παρέπεμψεν εἰς τοὺς ἐμποροδίκας· ὅ,τι δὲ ὁ νόμος παραλείπει εἰς τὴν ἀπαρίθμησιν, τοῦτο θεωρεῖται κατὰ κανόνα τοῦ δικαίου ἐξῃρημένον· τὸ δὲ ἄρθρον 4 τοῦ περὶ ἁρμοδιότητος τῶν ἐμποροδικῶν νόμου, τὸ ὁποῖον ἐπικαλεῖται ὁ ἐκκαλῶν, δὲν ἀφορᾷ τὰς ἐκ τῆς μισθώσεως τῶν ὑπαλλήλων σχέσεις, ἀλλὰ τὰς διαφορὰς τὰς πρὸς τὸν ἐμπορικὸν ὑπάλληλον, πηγαζούσας ἀπὸ συναλλαγὰς τοῦ ἐμπορίου, ὑπὸ τὸν ὁποῖον διατελοῦσιν· ἑπομένως τὸ δικαστήριον τῶν ἐνταῦθα πρωτοδικῶν ὡς ἐμποροδικῶν ὀρθῶς ἀπεφήνατο ἑαυτὸ αναρ-

μόδιον νὰ ἐπιληφθῇ τῆς κατὰ τοῦ Α ἀγωγῆς τοῦ ἐκκαλοῦντος περὶ μισθοδοσίας.»

§ 142 δίς.

ΖΗΤ. *Ἡ ἐνοικίασις τῶν δημοσίων προσόδων εἶναι πρᾶξις ἐμπορική; αἱ ἀναφυόμεναι μεταξὺ τῶν συνεταίρων διαφοραὶ, ὅσαι πηγάζουσιν ἐκ τῆς ἐπιχειρήσεως ταύτης, εἰς ποίων δικαστηρίων ἁρμοδιότητα ὑπάγονται* (1) ;

Τὸ ἐν Ναυπλίῳ ἐφετεῖον ἐθεώρησε τὴν ἐνοικίασιν τῶν δημοσίων προσόδων ὡς μὴ φέρουσαν ἐμπορικὸν χαρακτῆρα. Ἰδοὺ πῶς φέρουν αἱ ἑξῆς δύο περὶ τούτου ἀποφάσεις του ὑπ' ἀριθμ. **203** τοῦ **1842** καὶ **60** τοῦ **1836**.

Ἐπειδὴ, κατὰ μὲν τὸ ἄρθρον **1** τοῦ ἀπὸ **2/14** μαΐου **1835** περὶ τῶν ἐμποροδικείων νόμου, τὰ ἐμποροδικεῖα δικάζουν πᾶσαν μεταξὺ οἱανδήποτε διαφορὰν ἀφορῶσαν πράξεις ἐμπορικάς· κατὰ δὲ τὸ ἄρθρον **2** τοῦ αὐτοῦ νόμου, πρᾶξις ἐμπορικὴ εἶναι ἡ ἀγορὰ προϊόντων γῆς γενομένη παρὰ τοῦ ἀγοραστοῦ, εἴτε ἐπὶ σκοπῷ μεταπωλήσεως τῶν ἀγορασθέντων προϊόντων, εἴτε μισθώσεως ἁπλῶς τῆς χρήσεως αὐτῶν·

Ἐπειδὴ ἡ ἐνοικίασις τῶν ἐθνικῶν προσόδων δὲν εἶναι καθαρὰ ἀγορὰ προϊόντων, ἀλλὰ μᾶλλον ἀντικατάστασις εἰς τὸ δικαίωμα τοῦ φορολογεῖν, τὸ ὁποῖον τὸ δημόσιον παραχωρεῖ πρὸς τὸν ἐνοικιστὴν, ἑπομένως μὴ συμπεριλαμβανομένη αὕτη, οὔτε ῥητῶς, οὔτε σιωπηλῶς εἰς τὴν ἀκριβῆ ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου **2** τοῦ μνησθέντος νόμου, ὅστις ὡς ἐξαιρετικὸς δὲν ἐπιδέχεται καμμίαν παρέκτασιν, ὑπάγεται ἀναγκαίως εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῶν τακτικῶν δικαστηρίων·

Ἐπειδὴ καὶ ἐπὶ ὑποθέσει ὅτι ὁ ἐκκαλῶν Α. Σκορδάκης ἔχει κύριον ἐπάγγελμα τὴν ἐνοικίασιν ἐθνικῶν προσόδων, ὡς διατείνεται ὁ ἐφεσίβλητος, ἡ ἀπόδειξις τοῦ περιστατικοῦ τούτου καθίσταται περιττὴ, καθότι, καὶ τούτου ἀποδειχθησομένου παρὰ τοῦ ἐφεσιβλήτου, δὲν δύναται ὁ ἐκκαλῶν διὰ τοὺς προεκτεθέντας λόγους, νὰ θεωρηθῇ ὡς ἔμπορος·

Ἐπειδὴ, ὡς προείρηται, ἡ ἐνοικίασις τῶν ἐθνικῶν προσόδων δὲν ἀποτελεῖ, καὶ καθόσον ἀκόμη ἀποβλέπει τὸν ἐνοικιαστὴν, πρᾶξιν ἐμπορικήν· ἕπεται ὅτι καὶ ἡ παρὰ τοῦ ἐνοικιαστοῦ γενομένη τῶν συλλεχθέντων προϊόντων πώλησις, δὲν εἶναι ὡς πρὸς αὐτὸν πρᾶξις ἐμπορική· ὅθεν ἡ περὶ ἀναρμοδιότητος ἔνστασις τοῦ ἐκκαλοῦντος καθίσταται βάσιμος, εἶναι δὲ καὶ παραδεκτὴ, καθότι ἂν καὶ ἐπρο-

(1) Βλ. καὶ κατ. § 175, 176. 178, 195, 204, 205, 206, 208, 210, 212, 216.

τάθη πρωτοδίκως, δύναται ὅμως ὡς ἀφορῶσα τὴν δημοσίαν τάξιν νὰ προταθῇ εἰς πᾶσαν στάσιν τῆς δίκης, καὶ αὐτεπαγγέλτως παρὰ τοῦ δικαστηρίου, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 24 καὶ 25 τῆς πολ. δικονομίας·

Ἐπειδὴ ἀναρμοδίου ὄντος τοῦ ἐν Καλάμαις ἐμποροδικείου εἰς τὸ νὰ δικάσῃ τὴν προκειμένην ἀγωγὴν, δὲν δύναται κατὰ νόμιμον συνέπειαν νὰ δικάσῃ τὴν κατ᾽αὐτῆς ἀντιταχθεῖσαν ἀνταγωγήν·

Διὰ ταῦτα παραδέχεται τὴν ἔφεσιν καὶ κηρύττει ἀναρμόδιον τὸ ἐμποροδικεῖον κτλ. (2). »

Νομικῆς σελ. 2965.

Ἡ δὲ δευτέρα κατ᾽ἔννοιαν φέρει· « Ἡ ἐνοικίασις τῶν ἐθνικῶν προσόδων δὲν φέρει τὸν χαρακτῆρα τῆς ἀγοραπωλησίας, ἀλλὰ τῆς ἐνοικιάσεως, διότι τὸ ἀντικείμενον τῆς ἀγοραπωλησίας εἶναι μεταβίβασις δικαιώματος κυριότητος ἀπὸ τὸν πωλητὴν εἰς τὸν ἀγοραστήν· τὸ δικαίωμα τῆς κυβερνήσεως τοῦ νὰ φορολογήσῃ τοὺς ὑπηκόους της εἶναι δικαίωμα ἀναπαλλοτρίωτον, ὥστε δὲν δύναται νὰ μεταβιβασθῇ εἰς πολίτην τινὰ εἰμὴ ἡ πρόσκαιρος χρῆσις αὐτοῦ· ἡ ἀγοραπωλησία ἀπαιτεῖ νὰ ὑπάρχῃ τὸ ἀντικείμενον τῆς συμφωνίας καθ᾽ὃν καιρὸν γίνεται αὕτη, ἢ τοὐλάχιστον νὰ κρέμαται ἡ μέλλουσα ὕπαρξίς του ἀπὸ μόνην τὴν τύχην, καὶ δὲν ζητεῖται καμμία πρᾶξις τοῦ ἀγοραστοῦ διὰ ν᾽ἀποκτήσῃ τὸ συμφωνηθὲν, ἐπειδὴ ὁ πωλητὴς πρέπει νὰ τοῦ τὸ παραδώσῃ, ἐν ᾧ εἰς τὴν ἐνοικίασιν τῶν ἐθνικῶν προσόδων οὐχὶ μόνον δὲν ὑπάρχει εἰσέτι τὸ ἀντικείμενον, τοῦ ὁποίου τὴν ἀπόκτησιν ἀποβλέπει ἡ συμφωνία (διότι οἱ καρποὶ εἶναι εἰσέτι ἀσυγκόμιστοι, καὶ ὡς τοιοῦτοι ἀνήκουσιν εἰς τὸν κύριον τοῦ ἀγροῦ), ἀλλ᾽ ἀπαιτοῦνται κόποι ἐκ μέρους τοῦ ἐνοικιαστοῦ, διὰ νὰ ἀποκτήσῃ τοὺς καρποὺς, χωρὶς νὰ ἔχῃ τὸ δικαίωμα νὰ ζητήσῃ τὴν παράδοσιν αὐτῶν ἀπὸ τὴν κυβέρνησιν, καὶ διότι τέλος πάντων ἡ ἀγοραπωλησία δίδει εἰς τὸν ἀγοράζοντα τὸ δικαίωμα νὰ ζητήσῃ ἀπὸ τὸν πωλητὴν τὴν παράδοσιν τοῦ ἀγορασθέντος πράγματος, ἐνῷ ἡ ἐνοικίασις τῶν ἐθνικῶν προσόδων δὲν δίδει τοιοῦτον δικαίωμα εἰς τὸν ἐνοικιαστὴν, ὅστις δυνάμει τῆς συμφωνίας δύναται νὰ ζητήσῃ ἀπὸ τὴν κυβέρνησιν νὰ τὸν βάλῃ εἰς κατάστασιν νὰ πραγματοποιήσῃ τὴν χρῆσιν τοῦ δικαιώματός του, ὑπερασπίζουσα αὐτὸν εἰς τὴν χρῆσιν ταύτην· ὁ περὶ ἁρμοδιότητος λοιπὸν τῶν ἐμπορο-

(2) Τὰ αὐτὰ ἀπεφάσισε καὶ διὰ τῆς ὑπ᾽ἀριθ. 2 τοῦ 1838 ἑτέρας ἀποφάσεώς του (Νομικῆς σελ. 2119).

δικείων νόμος δὲν δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ εἰς συμφωνίας περὶ ἐνοικιάσεων, ἂν καὶ αὗται γίνωνται ἐπὶ σκοπῷ τοῦ νὰ ὑπενοικιασθῶσιν ἢ νὰ πωληθῶσιν οἱ ἀπὸ τὴν ἐνοικίασιν παραγόμενοι καρποί· ἐν ἄλλαις λέξεσιν, αἱ περὶ ἐνοικιάσεως ἐθνικῶν προσόδων μεταξὺ συνεταίρων διαφοραὶ ὑπάγονται εἰς τὰ τακτικὰ δικαστήρια. »

Ἀπόφ. 60 τοῦ 1836 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν (Νομικῆς σελ. 228).

ΣΗΜ. Ὁ Ἄρειος Πάγος ἔλυσε κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον τὸ ζήτημα, εἰς δὲ τὸν Merlin (quest. λέξει commerce, καὶ εἰς τὸν Pard. droit comm. § 11 καὶ 16) εὕρηται ἡ αὐτὴ λύσις. Ἰδοὺ πῶς ἐξεφράσθη ὁ Ἄρειος Πάγος·

« Ἐπειδὴ ἐκ τῶν παρουσιασθέντων ἐγγράφων γίνεται δῆλον ὅτι ἡ διαφορὰ, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἐκηρύχθησαν ἀναρμόδια τὰ δύο τμήματα τῶν ἐν Πάτραις πρωτοδικῶν, τὸ πολιτικὸν καὶ τὸ ἐμπορικὸν, πηγάζει ἀπὸ ἐνοικίασιν δημοσίων προσόδων, καὶ ἀφορᾷ τὴν πληρωμὴν τοῦ μέρους τοῦ μισθώματος, τοῦ ἑνὸς συνενοικιαστοῦ πρὸς τὸν ἕτερον·

Ἐπειδὴ ἡ ἐνοικίασις τῶν δημοσίων προσόδων δὲν εἶναι ἐμπορικὴ πρᾶξις, διότι ἡ ἐνοικίασις ἀπὸ τὸ δημόσιον δὲν χορηγεῖ εἰς τὸν ἐνοικιαστὴν ἄλλο δικαίωμα εἰμὴ νὰ εἰσπράξῃ ποσόν τι ὡρισμένον ἀπὸ τὸν νόμον, διὰ δὲ τῆς ἐνοικιάσεως ὁ ἐνοικιαστὴς ἀντικαθίσταται προσωρινῶς εἰς τὸν τόπον τῆς κυβερνήσεως ὡς πρὸς τὴν εἴσπραξιν, ἑπομένως, ὡς ἡ κυβέρνησις διὰ τῆς εἰσπράξεως τῶν δεκατιῶν δὲν ἐνεργεῖ πρᾶξιν ἐμπορικὴν, οὕτω καὶ ὁ ἐνοικιαστὴς, ὁ ἐνεργῶν τὸ δικαίωμα τῆς κυβερνήσεως, δὲν κάμνει πρᾶξιν ἐμπορικήν·

Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ ἄρθρον 1 τοῦ περὶ ἁρμοδιότητος τῶν ἐμποροδικείων νόμου, τὰ ἐμποροδικεῖα κρίνουν α΄) πᾶσαν διαφορὰν ἀφορῶσαν τὰς μεταξὺ ἐμπόρων καὶ τραπεζιτῶν ὑποχρεώσεις καὶ συναλλαγάς· β΄) πᾶσαν μεταξὺ ὁποιουδήποτε διαφορὰν ἀφορῶσαν πράξεις ἐμπορικάς· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου, οὔτε οἱ διαφερόμενοι εἶναι ἔμποροι τὸ ἐπάγγελμα, οὔτε ἡ ἐνοικίασις τῶν προσόδων εἶναι πρᾶξις ἐμπορική· ἑπομένως μόνον ἁρμόδιον ἐπὶ τῆς προκειμένης διαφορᾶς εἶναι τὸ πολιτικὸν τμῆμα τῶν ἐν Πάτραις πρωτοδικῶν·

Διὰ ταῦτα, παραδεχόμενον τὴν περὶ κανονισμοῦ ἁρμοδιότητος αἴτησιν τοῦ Β, κατοίκου Χαλκιόνων, κηρύττει ἁρμόδιον ἐπὶ τῆς μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ Δ περὶ ἐνοικιάσεως δημοσίων προσόδων δίκης, τὸ πολιτικὸν τμῆμα τῶν ἐν Πάτραις πρωτοδικῶν. »

Ἀπόφ. 21 τῆς 19 μαρτίου 1845 (σελ. 96 τῆς σειρᾶς τῶν ἀποφάσεων τοῦ ἔτους αὐτοῦ).

Οἱ ἐν Ἀθήναις ἐφέται (ἀπόφ. 1020 τῆς 20 δεκεμβρίου 1838)

ἐθεώρησαν τὴν πρᾶξιν ὡς φέρουσαν χαρακτῆρα ἐμπορικὸν ὡς πρὸς τὸν ἐνοικιαστήν· ἰδοὺ ἡ ἀπόφασις·

« Ἐπειδὴ ἀντικείμενον τῆς κατὰ τοῦ Κ. ἀγωγῆς τοῦ Α εἶναι ἡ ἀπόδοσις 3,000 δραχμῶν, τὰς ὁποίας, ὡς διϊσχυρίζεται, ἔλαβεν ὁ αὐτὸς ἀπὸ τὴν κατ' ἐντολήν του γενομένην πώλησιν οἴνου προσερχομένου ἀπὸ τὴν ἐνοικίασιν ἐθνικῶν προσόδων, τὴν ὁποίαν ὁ Α ἔκαμε μὲν ἐν ὀνόματί του, ἀλλὰ κατ' ἐντολὴν καὶ διὰ λογαριασμὸν τοῦ Κ·

Ἐπειδὴ, ὅπως καὶ ἂν ἔχῃ ἡ ἀλήθεια τῶν παρὰ τοῦ Α προτεινομένων, ἡ προκειμένη μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ Κ διαφορὰ προκύπτει ἀπὸ ἐνοικίασιν ἐθνικῶν προσόδων, ὡς πρὸς τὸν ἐνοικιαστὴν εἶναι *ἐπιχείρησις γενομένη ἐπὶ κερδοσκοπίᾳ*, διότι ὑπὸ τὴν λέξιν ἐνοικίασιν ὁ ἐνοικιάζων ἀγοράζει πραγματικῶς τὰ προϊόντα τῆς γῆς, τὰ ὁποῖα μέλλουν ν' ἀποδοθοῦν ἀπὸ τοὺς ἰδιοκτήτας εἰς τὴν κυβέρνησιν ἕνεκα φόρου, ἐπὶ σκοπῷ νὰ τὰ μεταπωλήσῃ, κατὰ δὲ τὸ 2 ἄρθρον τοῦ περὶ ἁρμοδιότητος τῶν ἐμποροδικῶν νόμου, ὁ νόμος θεωρεῖ πράξεις ἐμπορικὰς τὰς ἀγορὰς ἐν γένει προϊόντων γῆς, τὰς ὁποίας ἤθελε κάμει τις διὰ νὰ τὰς μεταπωλήσῃ·

Ἐπειδὴ, καὶ ἂν ὑποτεθῇ ὅτι καθ' ἣν ἐποχὴν ἐνοικιάζονται οἱ πρόσοδοι, οἱ καρποὶ δὲν εἶναι εἰσέτι συγκεκομισμένοι, εἶναι ὅμως ὁμολογούμενον ὅτι ἡ βάσις τῆς ἐνοικιάσεως εἶναι τὸ νὰ συλλέξῃ ὁ ἐνοικιαστὴς τὸ ἐνοικιασθὲν δικαίωμα, ὅταν οἱ καρποὶ ἤθελον ἐκκοπῇ καὶ συγκομισθῇ· ὥστε τὸ ἐν Ἀθήναις δικαστήριον τῶν πρωτοδικῶν ὡς ἐμποροδικῶν, ἐσφαλμένως ἐξέλαβεν ὅτι ἡ ἐνοικίασις ἐθνικῶν προσόδων εἶναι ἐνοικίασις ἀκινήτων κτημάτων, καὶ ἐπομένως ὅτι δὲν εἶναι πρᾶξις ἐμπορική. »

Ἑτέρα ἀπόφασις τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν περὶ τοῦ ζητήματος τούτου.

Ἐπειδὴ τῆς ἀγοραπωλησίας σκοπὸς κυρίως εἶναι ἡ διὰ παντὸς μεταβίβασις τῆς κυριότητος τοῦ παραχωρουμένου πράγματος· ἐπὶ

ΣΗΜ. Ἐνταῦθα προσθέτομεν καὶ τὰ ἀκόλουθα.

ΖΗΤ. Ἀνακοπὴ περιέχουσα ἀγωγὴν διεκδικήσεως πραγματειῶν, τὰς ὁποίας ὁ ἀνακόπτων ἰσχυρίζεται ὅτι ἠγόρασεν ἀπὸ τὸν ἀνακοπτόμενον πρὸ τῆς πτωχεύσεώς του, ὑπάγεται εἰς τὸ εμποροδικεῖον. Ἀπόφ. 796 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν, ἣν ὅρα ἐν τῇ λέξει ἁ ρ μ ο δ ι ό τ η ς ἐ μ π ο ρ ι κ ή.

ΖΗΤ. Τὰ ἐμποροδικεῖα εἶναι τότε μόνον ἁρμόδια εἰς τὰς περὶ κυριότητος ἀγωγάς, ὅταν αὗται ἀφορῶσιν ἐμπορικὴν πρᾶξιν. Ἀπόφ· Ἀρ. Πάγου 51 τοῦ 1846 (ὅρα κατωτ. τὴν λέξιν ἁ ρ μ ο δ ι ό τ η ς ἐ μ π ο ρ ι κ ή.)

δὲ τοῦ προκειμένου, τοῦ ἰχθυοτροφείου τῆς Μουριᾶς μόνη ἡ χρῆσις καὶ ἐπὶ χρόνῳ ὡρισμένῳ παρεχωρήθη, ὅπερ συνιστᾷ συνάλλαγμα μισθώσεως καὶ οὐχὶ ἀγοραπωλησίας, ὡς ἐσφαλμένως ὁ ἐφεσίβλητος ὑπέλαβε, μίσθωσις δὲ ἀκινήτου δὲν ἀπαρτίζει πρᾶξιν ἐμπορικὴν, ἀλλὰ καὶ ἂν ὑποτεθῇ, αἱ ἐκ τούτου γεννώμεναι διαφοραὶ διαφεύγουσι τὴν ἁρμοδιότητα τῶν ἐμπορικῶν, πρὸς τοὺς ὁποίους παρεπέμφθησαν μὲν αἱ μεταξὺ ἐμπόρων ἐκ τοῦ συναλλάγματος τῆς ἀγοραπωλησίας προκύπτουσαι διαφοραὶ, ἀλλὰ μόνον αἱ ἐκ τῆς ἀγοραπωλησίας κινητῶν πραγμάτων, ὡς τοῦτο ἐξάγεται ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ περὶ ἁρμοδιότητος τῶν ἐμποροδικῶν νόμου, καὶ οὐχὶ ἀκινήτων, ὡς τὸ ἰχθυοτροφεῖον·

Ἐπειδὴ προσέτι ἡ ἁλίευσις δύναται μὲν νὰ ἔχῃ χαρακτῆρα πράξεως ἐμπορικῆς ἢ μὴ, ἀλλ᾽ ὡς ἐκ τοῦ μέρους, ὅπου, καὶ τὰ μέσα, δι᾽ ὧν γίνεται αὕτη, καὶ αἱ ἐξ αὐτῆς ἀναφυόμεναι διαφοραὶ νὰ ὑπάγωνται ἢ μὴ εἰς τοὺς ἐμποροδίκας· ὅθεν ἁλίευσις, εἰς τὴν ἐνέργειαν τῆς ὁποίας ἀπαιτοῦνται πλοῖα, εἶναι πρᾶξις φύσει ἐμπορικὴ, ἕνεκα τῆς χρήσεως τῶν πλοίων· χρῆσις, ἥτις ἀπὸ τὸν περὶ ἁρμοδιότητος τῶν ἐμποροδικῶν νόμον θεωρεῖται πρᾶξις ἐμπορικὴ, ἁλίευσις δὲ ἐντὸς ἰχθυοτροφείου ἐνεργουμένη, ὡς ἐπὶ τοῦ προκειμένου, μὴ ἀπαιτοῦσα τὴν χρῆσιν πλοίων, ὄχι μόνον δὲν θεωρεῖται ἀπὸ τὸν νόμον ἐμπορικὴ, ἀλλ᾽ ἀποκλείει προσέτι καὶ πᾶσαν ἐμπορικὴν ἰδέαν, ὑπαγομένην εἰς τὴν γεωπονικὴν βιομηχανίαν· ἑπομένως καὶ αἱ ἐξ αὐτῆς γεννώμεναι καί τοι μεταξὺ ἐμπόρων διαφοραὶ, δὲν ὑπάγονται εἰς τοὺς ἐμποροδίκας, ὁ σκοπὸς δὲ τοῦ κέρδους παντάπασι δὲν μεταβάλλει τῆς πράξεως τὸν χαρακτῆρα· ἄλλως πᾶσα ἐπιχείρησις ἤθελε θεωρεῖται ὡς πρᾶξις ἐμπορικὴ, διότι πάσης βιομηχανίας σκοπὸς κυρίως εἶναι τὸ κέρδος· τὸ δικαστήριον ἄρα τῶν Πάτραις ἐμποροδικῶν, ἐπιλαμβανόμενον τῆς προκειμένης ὑποθέσεως ὡς ἐμπορικῆς, ὑπερέβη τὰ ὅρια τῆς ἁρμοδιότητός του· αἱ ἐπ᾽ αὐτῆς ἑπομένως, καὶ χάριν αὐτῆς, ἐκδοθεῖσαι ἀποφάσεις του εἶναι ἐξαφανιστέαι. » Απ. 289 τοῦ 1845 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφετῶν (νομικῆς σελ. 4228).

§ 132 τρίς.

ΖΗΤ. *Διαφορὰ ἀναφυεῖσα κατὰ τὸ* 1829 *περὶ ἰδιωτικοῦ συναλλάγματος, ἀφορῶντος τὴν μεταξὺ ἰδιωτῶν συστηθεῖσαν περὶ ἀγορᾶς προσόδων ἑταιρείαν, δὲν ὑπήγετο εἰς τὰ διοικητικὰ δικαστήρια.* Ἀπόφασις πολ. Ἀρ. Πάγου 311 τῆς 5 ὀκτωβρίου 1839.

§ 143.

ΖΗΤ. *Η περὶ διανομῆς κοινῶν κτημάτων ἀγωγὴ προϋποθέτει ἀναμφισβήτητον τὴν ἐπὶ τῶν διανεμητέων συγκυριότητα τοῦ ἐνάγοντος· τότε δὲ μόνον ἐπιτρέπεται νὰ συναποφασισθῇ καὶ τὸ περὶ συγκυριότητος ζήτημα κατὰ τὴν περὶ διανομῆς δίκην, ὅταν καὶ αὐτὸς ὁ ἐνάγων διατελῇ ἐν νομῇ τῶν διανεμητέων* (1). Ἀπόφ. 4587 τῆς 8 φεβρουαρίου 1848 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν, φέρουσα·

« Ἐπειδὴ ἡ περὶ διανομῆς κοινῶν κτημάτων ἀγωγὴ προϋποθέτει ἀναμφισβήτητον τὴν ἐπὶ τῶν διανεμητέων κτημάτων συγκυριότητα τοῦ ἐνάγοντος, τότε δὲ μόνον ἐπιτρέπεται, γενομένης περὶ τούτου ἀμφισβητήσεως, νὰ συναναποφασισθῇ καὶ τὸ περὶ τῆς συγκυριότητος ζήτημα κατὰ τὴν περὶ διανομῆς δίκην, ὅταν καὶ αὐτὸς ὁ ἐνάγων διατελῇ ἐν νομῇ τῶν διανεμητέων κτημάτων (Πανδ. βιβ. 10, τίτλ. 3, τεμ. 6 § 11, καὶ βιβλ. 10, τίτλ. 2 τεμ. 1 § 1). Ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου οἱ ἐναγόμενοι, ἐνῷ ἀμφισβητοῦν τὴν συγκυριότητα τῶν εναγόντων ἐπὶ τῶν κτημάτων, τῶν ὁποίων ζητεῖται ἡ διανομή, εἶναι συγχρόνως αὐτοὶ μόνοι νομεῖς αὐτῶν, διότι ἡ εἰς τὸν ἰσχυρισμὸν τῶν ἐναγομένων περὶ ἀποκλειστικῆς νομῆς αὐτῶν γινομένη ἀπὸ τοὺς ἐνάγοντας ἀντίῤῥησις, ὅτι ἐπὶ κοινωνίας ὁ ἔχων τὴν νομὴν κοινωνὸς θεωρεῖται ὡς νεμόμενος ἐν ὀνόματι καὶ τῶν συγκοινωνῶν, δὲν δύναται νὰ τοὺς ὠφελήσῃ, ἀφοῦ πρὸ πάντων ἀμφισβητεῖται ἡ κοινωνία.-Ἑπομένως ὀρθῶς τὸ πρωτοδικεῖον ἔκρινεν ἀπαράδεκτον ἐπὶ τοῦ παρόντος τὴν περὶ οὗ πρόκειται ἀγωγήν, καὶ ἀπέῤῥιψεν αὐτήν· ὥστε ἡ ἔφεσις τῶν ἐναγόντων εἶναι χωρὶς βάσιν (2). »

Ὁ Ἄρειος Πάγος ἀπεφήνατο ὅτι, ὅταν ὁ ἐναγόμενος περὶ ἀποδόσεως καρπῶν ἀμφισβητῇ τὸ δικαίωμα τῆς συγκυριότητος, τὸ δικαίωμα τοῦτο ἐξετάζεται καὶ παρεμπιπτόντως. Ἰδοὺ πῶς φέρει ἡ ὑπ' ἀριθ. 102 τῆς 19 Ἰουλίου 1847 ἀπόφασίς του·

« Ἐπειδὴ ὁ τύπος τῶν ἀγωγῶν, ὡς καὶ ἐνέργεια αὐτῶν, κανονίζεται οὐχὶ ἀπὸ τὰς διατάξεις τοῦ ῥωμαϊκοῦ δικαίου, ἀλλ' ἀπὸ τὰς διατάξεις τῆς ἰσχυούσης πολιτικῆς δικονομίας, κατὰ τὰς ὁποίας, ἰδίως δὲ κατὰ τὸ 1 ἄρθρον αὐτῆς, περὶ πάσης ἀπαιτήσεως, ἐφ' ἧς ἔχει τις κεκτημένον δικαίωμα, δύναται νὰ κινήσῃ ἀγωγήν· ὅθεν καὶ οἱ ἀναιρεσίβλητοι ἀξιοῦντες δικαίωμα καρπῶν, λόγῳ τῆς συν-

(1) Βλ. ἀνωτέρω § 99—καὶ Εὐρ. τόμ. 2 σελ. 356, ὅπου γίνεται λόγος ἂν ἀπαιτῆται ἀπόπειρα συμβιβασμοῦ εἰς τὰς περὶ διανομῆς δίκας.

(2) Βλ. καὶ κατωτ. ζητ. 270.

ἰδιοκτησίας των ἐπὶ τῶν γαιῶν, τὰς ὁποίας οὗτοι καλλιεργοῦν. ἠδύναντο νὰ κινήσουν ἐπὶ δικαστηρίου τὴν περὶ ἀποδόσεως τῶν καρπῶν των ἀγωγὴν, γενομένης δὲ ἀμφισβητήσεως περὶ τοῦ δικαιώματος τῆς συγκυριότητός των, ἠδύνατο τὸ δικαίωμα αὐτὸ τῆς κυριότητος νὰ ἐξετασθῇ καὶ ἀποφασισθῇ παρεμπιπτόντως κατὰ τὰ ἄρθρα 225 καὶ 227 τῆς πολιτικῆς δικονομίας, καθότι χωρὶς ν' ἀπαιτῆται ἰδιαιτέρα ἀγωγὴ αἱ παρεμπίπτουσαι ἀγωγαὶ, κατὰ τὸ ἄρθρον 532 ἐδ. 2 τῆς αὐτῆς δικονομίας, δὲν ὑπόκεινται εἰς ἀπόπειραν συμβιβασμοῦ, ὁ δὲ νόμος 18 τοῦ βιβλ. 44, τίτλ. 1 τῶν Πανδ., καθὸ δικονομικὸς, δὲν ἰσχύει, καὶ ἂν ἐσφαλμένως ἐπικαλῆται αὐτὸν τὸ ἐφετεῖον, δὲν ὑπάρχει λόγος πρὸς ἀναίρεσιν, ἀφ'οὗ μάλιστα εἰς τὴν ὑπ'ἀριθμ. 3077 ἀπόφασίν του, δι'ἧς ἀποῤῥίπτει τὴν διαληφθεῖσαν ἔνστασιν, δὲν στηρίζεται εἰς αὐτόν.»

§ 143 δίς.

ΖΗΤ. *Ἀγωγὴ περὶ διανομῆς εἶναι ἀποῤῥιπτέα, ὅταν ὁ ἐναγόμενος ἀμφισβητῇ τὴν κυριότητα; ὄχι· ἀλλὰ τὸ περὶ ἁρμοδιότητος δικάζεται παρεμπιπτόντως·* ἕπεται ἡ 4399 τῆς 2 Ἰουλ. 1847 ἀπόφασις τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν·

«Ἐπειδὴ, ἂν καὶ ἡ προκειμένη ἀγωγὴ περὶ διανομῆς διευθύνετο κατὰ τοῦ δημοσίου ὡς συγκυρίου τοῦ ἡμίσεως τοῦ χωρίου Ἀμοῦρι καὶ κατὰ τῶν Μ καὶ Ν συγκυρίων τριῶν καὶ ἡμίσεων μεριδίων τοῦ λοιποῦ ἡμίσεως· καὶ ἂν καὶ οἱ εἰρημένοι τελευταῖοι ἐναγόμενοι, μὴ ἐμφανισθέντες πρωτοδίκως, ἐδικάσθησαν ἐρήμην, τὸ αὐτὸ δὲν δύναται νὰ γίνῃ καὶ ἐφετίμως, διότι εἰς αὐτοὺς δὲν ἀποδεικνύεται ἐκ τῆς δικογραφίας ὅτι ἐπεδόθη ἡ ἔφεσις καὶ ἡ προσδιορίζουσα τὴν δικάσιμον πρᾶξιν τοῦ προέδρου· ὅθεν ἡ συζήτησις περιορίζεται μεταξὺ τοῦ δημοσίου καὶ Α, καθόσον ἀφορᾷ τὰ μεταξὺ αὐτῶν φιλονεικούμενα δίκαια·

Ἐπειδὴ τὸ δικαστήριον τῶν πρωτοδικῶν διὰ τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως ἐσφαλμένως ἀπέῤῥιψεν ἐπὶ τοῦ παρόντος ὡς ἀπαράδεκτον τὴν περὶ διανομῆς ἀγωγὴν διὰ μόνον τὸν λόγον ὅτι τὸ δημόσιον ἠμφισβήτησεν εἰς τὸν ἐνάγοντα ὅτι αὐτὸς μετὰ τῶν λοιπῶν συνεναγομένων δὲν εἶναι συγκύριοι ὁλοσχεροῦς τοῦ ἡμίσεως τοῦ χωρίου Ἀμοῦρι, ὡς διὰ τῆς ἀγωγῆς του ἐκθέτει ὁ ἐνάγων, ἀλλὰ μόνον ὀκτὼ ζυγίων αὐτοῦ, τὸ δὲ λοιπὸν μέρος εἶναι μόνος κύριος τὸ δημόσιον, διότι κατὰ τὸν νόμον 1 § 1 Π. (10, 2) περὶ διαιρέσεως κληρονομίας, ὁ ὁποῖος κατὰ τὸν Ν. 1 § 11 Π. (10,8) ἐφαρμόζεται καὶ εἰς τὴν διαίρεσιν τῶν κοινῶν πραγμάτων, ὅταν ὁ ὁ ἐπὶ διανομῇ ἐνάγων κατέχῃ, τότε, ἂν καὶ ὁ ἐπὶ διανομῇ ἐναγό-

μενος ἀμφισβητήση εἰς αὐτὸν τὸ δικαίωμα τῆς συγκυριότητος ἐπὶ τοῦ διανεμητέου πράγματος, ἡ ἐπὶ διανομῇ ἀγωγὴ δὲν ἀποβάλλεται, ἀλλὰ παρεμπιπτόντως μόνον, ἀναβαλλομένης αὐτῆς, ἐξετάζει καὶ ὁ δικαστὴς τὴν περὶ κυριότητος ἀμφισβήτησιν, ἡ δὲ ἀρχὴ αὕτη στηριζομένη εἰς τὴν ὀρθὴν σκέψιν ὅτι ὁ κάτοχος ἐνάγων δὲν ἠδύνατο ὡς τοιοῦτος νὰ ὑποχρεωθῇ νὰ κινήσῃ δικαστικὴν ἀγωγὴν, ἥτις μόνον εἰς τὸν μὴ κάτοχον ἀνήκει, δὲν ἀποκρούεται ἀπὸ καμμίαν σαφῆ διάταξιν τῆς πολ. δικονομίας. Ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου οὐχὶ μόνον τὸ δημόσιον δὲν ἀντέταξεν ὅτι ὁ Α δὲν εἶναι κάτοχος τοῦ παρ' αὐτοῦ ἀντιποιουμένου, ἐπὶ διανομῇ, μέρους τοῦ χωρίου Ἀμοῦρι, ἀλλὰ μάλιστα ῥητῶς διαβεβαιοῖ τὸ ἐναντίον διὰ τῶν ἐγγράφων πρὸς τὸ πρωτοδικεῖον προτάσεών του, εἰς τὰς ὁποίας ῥητῶς ἤδη παραπέμπει, καθόσον εἰς αὐτὰς ἰσχυρίζεται ὅτι αὐτὸς ὁ ἐνάγων ἐνεμήθη μέχρι τοῦδε ὁλόκληρον τὸ χωρίον·

Ἐπειδὴ, καθόσον ἀφορᾷ τὴν περὶ ἀποδόσεως καρπῶν ἀνταγωγικὴν αἴτησιν τοῦ δημοσίου, αὕτη, ἂν καὶ ἀφορῶσα προσωπικὴν μεταξὺ τῶν συγκατόχων ἀπόδοσιν, συνίστησιν ἀντικείμενον λόγου ἀποδοτέου μεταξὺ αὐτῶν ἐνώπιον τοῦ συμβολαιογράφου κατὰ τὸ ἄρθρ. 1007 τῆς πολιτικῆς δικονομίας καὶ ἐν περιπτώσει μὴ συμφωνήσεως τότε παρεμπιπτέου εἰς τὸ πρωτοδικεῖον· ὅθεν ἐπὶ τοῦ παρόντος εἶναι ἀπαράδεκτος ἐνώπιον τοῦ ἐφετείου. »

§ 144.

ΖΗΤ. *Ἡ ἀναρμοδιότης* (*ἄρθρον* 25 *πολ. δικ.*) *δύναται νὰ προταθῇ καὶ κατ' ἔφεσιν, ὅταν ὁ ἐφεσείων ἐδικάσθη ἐρήμην, τὸ δὲ δικαστήριον δύναται καὶ αὐτεπαγγέλτως νὰ τὴν λάβῃ ὑπ' ὄψιν.* Ἀπόφ. 2213 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν τῆς 20 μαρτίου 1842, φέρουσα·

« Ἐπειδὴ, προκειμένης διαφορᾶς περὶ ἀκινήτων κτημάτων κειμένων ἐντὸς τῆς περιφερείας τοῦ δικαστηρίου τῶν ἐν Λαμίᾳ πρωτοδικῶν καὶ μὴ ἐμφανισθέντος τοῦ δημοσίου ἐναγομένου διὰ νὰ προτείνῃ τὸ ἀναρμόδιον τοῦ δικαστηρίου τῶν ἐνταῦθα πρωτοδικῶν, εἰς ὃ ἡ ἐνάγουσα Ε εἰσήγαγε τὴν περὶ τῶν εἰρημένων κτημάτων ἀγωγήν της, τὸ πρωτοδικεῖον ἠδύνατο νὰ κηρυχθῇ καὶ αὐτεπαγγέλτως ἀναρμόδιον, κατὰ τὸ ἄρθρον 25 τῆς πολιτικῆς δικονομίας·

Ἐπειδὴ προσέτι τὸ δημόσιον δὲν ἀπήντησε πρωτοδίκως, οὐδὲ ἐνεφανίσθη εἰς τὴν συζήτησιν τῆς ὑποθέσεως, διὰ νὰ προτείνῃ τὴν περὶ ἀναρμοδιότητος τοῦ δικαστηρίου τῶν ἐνταῦθα πρωτοδικῶν

ἔντασιν, ἐν τοιαύτῃ δὲ περιπτώσει δύναται νὰ τὴν προτείνῃ καὶ κατὰ τὴν ἐφέσιμον δίκην, ὡς ἔπραξε, διὰ τῶν ἐγγράφων προτάσεών του·

Ἐπειδὴ τὰ κτήματα, περὶ ὧν ἡ διαφορὰ, κεῖνται ἐντὸς τῆς περιφερείας τῶν ἐν Λαμίᾳ πρωτοδικῶν, καὶ ἕνεκα τούτου ἡ ὑπόθεσις ὑπάγεται εἰς τὴν δικαιοδοσίαν αὐτῶν, κατὰ τὸ ἄρθρον 20 τῆς πολ. δικ. (1).

§ 145.

ΖΗΤ. *Ἀπόφασις, ἔχουσα ἀντικείμενον τὸ νομικὸν τῆς ἁρμοδιότητος ζήτημα, θεωρεῖται ὡς ὁριστική;* Περὶ τούτου ἐσημειώσαμέν τινα εἰς τὸν τρίτον τόμον τοῦ Εὑρετηρίου (σελ. 143—145)· ἐκεῖ εἴδαμεν ὅτι ὁ Ἄρειος Πάγος ἀπεφήνατο, ὅτι αἱ λύουσαι τὸ περὶ ἁρμοδιότητος ζήτημα ἀποφάσεις θεωροῦνται ὁριστικαί· ὅτι οἱ ἐν Ναυπλίῳ ἐφέται δὲν τὰς θεωροῦν ὡς ὁριστικάς· ὅτι διὰ ποινικῆς ἀποφάσεώς του (89 τοῦ 1847) ὁ Ἄρειος Πάγος ἀπεφάσισεν ὅτι αἱ ἀποφάσεις, δι' ὧν τὸ δικαστήριον κηρύττεται ἁρμόδιον, φέρουν χαρακτῆρα παρεμπιπτούσης ἀποφάσεως· καὶ ὅτι αἱ λύουσαι τὸ περὶ ἁρμοδιότητος ζήτημα, καίτοι δικασθὲν ἀνεκκλήτως, δὲν δύναται νὰ δώσῃ ἰσχὺν δεδικασμένου εἰς τὴν ὑπόθεσιν.

Ἐνταῦθα προσθέτομεν καὶ τὴν ἑξῆς ἀπόφασιν, δι' ἧς τὸ ἐν Ἀθήναις ἐφετεῖον ἀποφαίνεται, ὅτι αἱ ἀποφασίζουσαι τὰς περὶ ἀναρμοδιότητος ἐνστάσεις ἀποφάσεις δὲν εἶναι ὁριστικαί.

« Ἐπειδὴ ἡ περὶ ἐνστάσεώς τινος, προτεινομένης παρ' ἑνὸς τῶν διαδίκων κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς κυρίας δίκης, καὶ πρὸ τῆς ὁριστικῆς περὶ τῆς οὐσίας ἀποφάσεως, ἐκδιδομένη ἀπόφασις, εἶναι παρεμπίπτουσα, καθότι ἡ ἀπόφασις δὲν ἀποφασίζει τὴν οὐσίαν τῆς ὑποθέσεως, ἀλλὰ παρεμπιπτόντως προδικαστικὸν ζήτημα (ἄρθρ. 551, 225, 227 τῆς πολ. δικ.), καὶ πολλάκις ἡ ἀνάγκη τῆς κατ' αὐτῆς ἐφέσεως ματαιοῦται ἀπὸ τὴν τελειωτικὴν ἀπόφασιν τὴν ἐκδιδομένην ἔπειτα ἐπὶ τῆς οὐσίας τῆς κυρίας δίκης· ὅτι δὲ αἱ τοιαῦται ἀποφάσεις εἶναι παρεμπίπτουσαι, ἐξάγεται προσέτι καὶ ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 583 τῆς πολ. δικονομίας, τὸ ὁποῖον, ὁρίζον ὅτι τὸ δικαστήριον πρέπει ν' ἀποφαίνηται περὶ ὅλων τῶν ἐνστάσεων διὰ μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως, ἐννοεῖ ὅτι αἱ ἐπὶ τῶν προτεινομένων κατὰ τὴν συζήτησιν τῆς κυρίας ὑποθέσεως ἐνστάσεων ἀποφάσεις, πρέπει νὰ γίνωνται προφορικῶς, ὁσάκις αὗται δὲν εἶναι

(1) Βλ. ἀνωτέρω § 110 καὶ ἑπ. καὶ κατωτ. § 309 καὶ ἑπ.

βάσιμοι, καὶ ἑπομένως πρέπει νὰ μὴ ὑπόκηνται ἀναγκαίως εἰς ἔφεσιν, εἰμὴ ἀφοῦ ἐκδοθῇ ἡ ὁριστικὴ ἀπόφασις·

Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ ἄρθρον 181 της πολ. δικ., ἡ κατὰ τῶν παρεμπιπτουσῶν καὶ προδικαστικῶν ἀποφάσεων ἔφεσις δύναται νὰ γίνῃ διὰ τοῦ αὐτοῦ ἐφετηρίου ἐγγράφου, διὰ τοῦ ὁποίου ἐκκαλεῖται ἡ ὁριστικὴ ἀπόφασις·

Ἐπειδὴ ἐπὶ τοῦ προκειμένου αἱ διαληφθεῖσαι ἀποφάσεις τοῦ ἐν Ἀθήναις δικαστηρίου τῶν πρωτοδικῶν ἐκδοθεῖσαι ἀμφότεραι κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς μεταξὺ τῶν εἰρημένων διαδίκων δίκης, καὶ ἡ μὲν πρώτη ἐπὶ τῆς ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου Τ. προταθείσης περὶ παραγραφῆς καὶ περὶ ἀμνηστείας ἐνστάσεως, ἡ δὲ δευτέρα ἐπὶ τῆς ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ ἐναγομένου Τ καὶ τοῦ συνεναγομένου Δ προταθείσης ἄλλης περὶ αναρμοδιότητος ἐνστάσεως, δὲν δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν ὡς ὁριστικαὶ, ἀλλ᾽ εἶναι παρεμπίπτουσαι διὰ τοὺς εἰς τὴν ά σκέψιν τῆς ἀποφάσεως λόγους, καὶ ὡς τοιοῦται ἠδύναντο, κατὰ τὸ μνημονευθὲν ἄρθρ. τῆς πολ. δικ., νὰ ἐκκληθῶσι συγχρόνως μὲ τὴν ὁριστικὴν ἀπόφασιν καὶ διὰ τοῦ αὐτοῦ ἐφετηρίου κατ᾽ αὐτῆς ἐγγράφου· ἑπομένως ἐκκληθεισῶν τῶν μνησθεισῶν ἀποφάσεων συγχρόνως καὶ διὰ τοῦ αὐτοῦ ἐφετηρίου ἐγγράφου, διὰ τοῦ ὁποίου ἐξεκαλέσθη ἐμπροθέσμως καὶ ἡ ὁριστικὴ ἐπὶ τῆς οὐσίας ἀπόφασις τοῦ ἐν Ἀθήναις δικαστηρίου τῶν πρωτοδικῶν, ἡ περὶ ἐκπροθέσμου τῆς κατ᾽αὐτῶν ἐφέσεως ἔνστασις τοῦ ἐφεσιβλήτου Μ. εἶναι χωρὶς βάσιν·

Ἐπειδὴ γενομένου διὰ τῆς ἐφέσεως τοῦ εἰρημένου Τ. λόγου μεταξὺ τῶν ἄλλων καὶ περὶ ἀναρμοδιότητος, τὸ δικαστήριον τοῦτο ὀφείλει νὰ δικάσῃ προηγουμένως περὶ αὐτοῦ. »

Ἀπόφ. 4440 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν τῆς 20 αὐγούστου 1847.

ΣΗΜ. Τὰ αὐτὰ ἀπεφήνατο καὶ διὰ τῆς ἀπὸ 21 Ἰουλίου 1847 ὑπ᾽ ἀριθ. 4410 ἀποφάσεώς του τὸ αὐτὸ δικαστήριον.—Βλ. καὶ τὸ ἑπόμενον ζήτημα 149.

§ 146.

ΖΗΤ. Ἀναιρεθείσης ἀποφάσεώς τινος, ἐκδοθείσης κατ᾽ ἐρήμην, τὸ ἐκδοῦν αὐτὴν δικαστήριον δὲν δύναται πλέον νὰ ἐπιληφθῇ τῆς γενομένης τυχὸν ἀνακοπῆς. Ἀπόφασις Ἀρείου Πάγου 384 τοῦ 1840.

§ 147.

ΖΗΤ. *Τὸ εἰρηνοδικεῖον δὲν δύναται νὰ κρίνῃ, ἂν τὰ ὅρια χωρίου τινὸς καὶ οἱ κάτοικοι αὐτοῦ ὑπόκεινται εἰς φορολογίαν, χωρὶς νὰ ὑπάρχῃ ἐναγόμενος· ἤτοι περὶ ὑποθέσεως μὴ ἀμφι-*

σβητουμένης. Ἀπόφασις Ἀρείου Πάγου 235 τῆς 22 νοεμβρίου 1838, φέρουσα·

« Ἐπειδὴ ὅλαι αἱ περὶ φορολογίας μεταξὺ δημοσίου ἢ ἐνοικιαστῶν καὶ φορολογουμένων διαφοραὶ δικάζονται, κατὰ τὸ 1 ἄρθρον τοῦ ἀπὸ 9 ἰουλίου 1838 νόμου, ἀπὸ διοικητικὰ δικαστήρια προσδιωρισμένα ἐπ' αὐτῷ τούτῳ, ἑπομένως εἶναι ἐκτὸς τῆς δικαιοδοσίας τῶν τακτικῶν δικαστηρίων· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου τὸ εἰρηνοδικεῖον Γυθείου, δικάσαν ἂν οἱ κάτοικοι τοῦ χωρίου Σίνας ὑπόκεινται εἰς φορολογίαν, ἢ ὄχι, τουτέστι περὶ ἀντικειμένου μὴ ὑπαγομένου, κατὰ τὸν εἰρημένον νόμον, εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῶν τακτικῶν δικαστηρίων, ἔπραξεν ὑπέρβασιν καθηκόντων.

Ἐπειδὴ προσέτι τὸ αὐτὸ εἰρηνοδικεῖον, ἀποφασίσαν περὶ τῶν ὁρίων τοῦ χωρίου Σίνας, καὶ περὶ τοῦ ἂν οἱ κάτοικοι αὐτοῦ ὑπόκεινται εἰς φορολογίαν, χωρὶς νὰ ὑπάρχῃ ἐναγόμενος, ἤτοι περὶ ὑποθέσεως μὴ ἀμφισβητουμένης ἀπὸ τὸν ἀντίδικον, παρεβίασε τὴν νομικὴν ἀρχήν, « ὅτι τὰ δικαστήρια δὲν δύνανται νὰ ἐκδίδουν ἐν εἴδει κανονιστικῆς διατάξεως ἀποφάσεις ἢ ἐπίσημα ἀποδεικτικὰ περὶ τῆς ὑπάρξεως εἰμὴ πράγματος μὴ ἀμφισβητουμένου.

Διὰ ταῦτα ἀναιρεῖ. »

Σελ. 22, 23 τοῦ 4 τόμου τῆς νομολ.

§ 148.

ΖΗΤ. *Κατὰ τὸ 1 ἄρθρον τῆς πολιτικῆς δικονομίας μόνον ἰδιωτικαὶ ἀπαιτήσεις περὶ ἀποκτηθέντων ἤδη δικαίων ὑπάγονται εἰς τὰ πολιτικὰ δικαστήρια. Πᾶσα δὲ δίκη προϋποθέτει ἐνάγοντα καὶ ἐναγόμενον· ὅθεν τὸ δικαστήριον δικάζον περὶ τῆς ἐνηλικιότητός τινος, μὴ ὑπαρχούσης δίκης, ὑπερπηδᾷ τὰ καθήκοντά του*. Ἀπόφασις Ἀρείου Πάγου 57 τῆς 23 ἰουνίου 1836, φέρουσα·

« Ἐπειδή, κατὰ τὸ 1 ἄρθρον τῆς πολιτικῆς δικονομίας, μόνον ἰδιωτικαὶ ἀπαιτήσεις περὶ ἀποκτηθέντων ἤδη δικαίων ὑπάγονται εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῶν πολιτικῶν δικαστηρίων, πᾶσα δὲ δίκη περὶ ἰδιωτικῶν ἀπαιτήσεων προϋποθέτει ἐνάγοντα καὶ ἐναγόμενον, ὥστε δὲν δύναται νὰ γίνῃ ἀπόφασις, ὑποθέτουσα ἀντίδικον μὴ ὑπάρχοντα· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου τὸ δικαστήριον τῶν ἐν Πάτραις πρωτοδικῶν ἀποφασίσαν περὶ τῆς ἐνηλικότητος τοῦ Π. Παππαδιαματοπούλου, μὴ ὑπαρχούσης διαφορᾶς πρὸς ἀντίδικον, δύναται νὰ ὑποχρεώσῃ διὰ τῆς ἀποφάσεως ταύτης πολλούς, μὴ καλεσθέντας, μηδὲ ἀκουσθέντας ὡς μέρη· ἐξ οὗ γίνεται δῆλον ὅτι παρεβίασεν ἀρχὴν κυρίαν περὶ τῆς ἐκτάσεως τῆς δικαστικῆς ἐξουσίας του, καὶ ὑπερεπήδησε τὰ ὅρια τῆς δικαιοδοσίας του, τὸ ὁποῖον φέρει ἀκύ-

ρωσιν κατὰ τὸ 808 ἄρθρον τῆς πολ. δικ.

Ἐπειδὴ τὰ μὲν 640 καὶ ἑξῆς ἄρθρα τῆς πολ. δικον. φέρουν παραδείγματα ἐξαιρέσεων ἀπὸ τὴν προεκτεθεῖσαν ἀρχὴν, ἡ δὲ προειρημένη περίπτωσις μήτε ῥητῶς ἀναφέρεται μεταξὺ τούτων, μήτε κατὰ τὴν φύσιν αὐτῆς ἀνάγεται εἰς τὰ ῥηθέντα ἄρθρα, τὰ ὁποῖα ἔχουν ἀντικείμενον προσωρινὰ μέτρα, ἢ τοιαύτας ἀποφάσεις, καθ' ἃς δὲν λαμβάνει πέρας καμμία ἀληθὴς δίκη, ἀλλὰ τακτοποιοῦνται ἔννομοι σχέσεις μεταξὺ ὡρισμένων καὶ προσκεκλημένων ἐπὶ τούτῳ διαδίκων χωρὶς νὰ ἔχῃ ἰσχὺν ἡ ἀπόφασις αὕτη διὰ τρίτους μὴ κεκλημένους, κατὰ τὸ ἄρθρον 645 τῆς πολιτικῆς δικονομίας.

Διὰ ταῦτα ἀναιρεῖ . . . ἀπαγορεύει εἰς πᾶν δικαστήριον τὴν εἰς τὴν παροῦσαν ὑπόθεσιν ἐπέμβασιν κτλ. » (1)

Σελ. 92, 93 τοῦ πρώτου τόμου τῆς νομολογίας.

§ 149.

ΖΗΤ. *Ἡ ἀκύρωσις συμβολαίου ἐνοικιάσεως, γενομένου μεταξὺ ἰδιώτου καὶ τοῦ δημοσίου, δὲν ὑπάγεται εἰς τὰ τακτικὰ δικαστήρια ἡ ἐνηλικία δὲ τοῦ ἰδιώτου, ἀποτελοῦσα ἀντικείμενον ἰδίας καὶ αὐθυπάρκτου ἀγωγῆς, διὰ νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ἀπὸ τὸ τακτικὸν δικαστήριον, πρέπει νὰ προταθῇ ὡς ἀνεξάρτητος αἴτησις, καὶ ὄχι ὡς ἁπλοῦν ἐπιχείρημα τῆς περὶ ἀκυρώσεως τοῦ συναλλάγματος ἐκείνου αἰτήσεως.* (Ὅρα καὶ κατωτέρω ζήτ. 145). — Ἀπόφασις Ἀρείου Πάγου 358 τῆς 18 ἀπριλίου 1840, φέρουσα·

« Ἐπειδὴ ἡ παρὰ τοῦ Θ. Βαλάση ἐνώπιον τοῦ πρωτοδικείου Ἀθηνῶν εἰσαχθεῖσα διαφορὰ δὲν εἶχεν ἀντικείμενον ἰδιότητα προσώπου καὶ πολιτικὴν κατάστασιν, ἀλλ' ἀπέβλεπε κυρίως τὴν ἀκύρωσιν συμβολαίου ἐνοικιάσεως, γενομένου μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ δημοσίου, τουτέστιν ἀντικείμενον, ἐπὶ τοῦ ὁποίου τὰ τακτικὰ δικαστήρια δὲν ἔχουσι δικαιοδοσίαν. Καθόσον δὲ ἀφορᾷ τὸ περὶ ἀνηλικίας τοῦ ἀναιρεσείοντος Θ. Βαλάση ζήτημα, τοῦτο, ὡς ἀποτελοῦν ἀντικείμενον ἰδίας καὶ αὐθυποστάτου ἀγωγῆς, διὰ νὰ δυνηθῇ νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν παρὰ τοῦ δικαστηρίου, ἔπρεπε νὰ προταθῇ ὡς κυρία καὶ ἀνεξάρτητος αἴτησις, καὶ ὄχι ὡς ἁπλοῦν πρὸς

---

(1) ΣΗΜ. Ὁ θέλων νὰ ἴδῃ ἐπιστημονικῶς ἐκτεθειμένα τὰ γνωρίσματα τῶν εἰς τὰ πολιτικὰ δικαστήρια ὑπαγομένων ὑποθέσεων καὶ διαφόρους περιπτώσεις κεκτημένων δικαιωμάτων, δύναται νὰ παρατηρήσῃ τὸ περὶ πολ. δικ. σύγγραμμα τοῦ Κ. Φέδερ (§ 15—18).

ὑποστήριξιν τῆς περὶ ἀκυρώσεως τοῦ συναλλάγματος αἰτήσεως ἐπιχείρημα· ἑπομένως τὸ δικαστήριον τῶν ἐν Ἀθήναις πρωτοδικῶν, κηρυχθὲν ἀναρμόδιον· νὰ δικάσῃ ἐπὶ διαφορᾶς ἐχούσης ἀντικείμενον τὴν ἀκύρωσιν συμβολαίου ἐνοικιάσεως προσόδων, γενομένου μεταξὺ ἰδιώτου καὶ τοῦ δημοσίου, δὲν παρεβίασε κανένα νόμον.

Ἐπειδὴ τῶν συμβολαίων καὶ ἐγγράφων ἡ ἐξήγησις ἀποτελεῖ λόγον ἀναιρέσεως, ὁ δὲ ἀναιρεσείων δὲν ἀπέδειξεν ὅτι τὸ δικαστήριον, ἐξηγῆσαν τὸ ἔγγραφον τῆς αἰτήσεως αὐτοῦ ὄχι ὡς ἀγωγὴν, ἀλλ᾽ ἁπλῶς ὡς ἀνακοπὴν, προσέβαλε διὰ τῆς τοιαύτης ἑρμηνείας κανόνα τινὰ τοῦ δικαίου.

—*Ἀγωγὴ περὶ ἐκκενώσεως οἰκίας δύναται νὰ λάβῃ χώραν πρὸ τῆς ἀφίξεως τῆς προθεσμίας τῆς ἐκμισθώσεως;* οἱ ἐν Ἀθήναις ἐφέται ἐξεφράσθησαν οὕτως.

Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ ἄρθ. 476 τῆς πολ. δικ., δύναται μὲν νὰ γίνῃ νόμιμος κατάργησις ἢ ἀποπεράτωσις δίκης τινος διὰ συμβιβασμοῦ, ἀλλ᾽ ὁ συμβιβασμὸς πρέπει νὰ γίνῃ, κατὰ τὸ ἄρθρ. 477 §. 2 τῆς αὐτῆς δικ., διὰ συντάξεως δικαστικῆς ἐκθέσεως φερούσης τὰ ἐν τοῖς ἄρθρ. 478 καὶ 133 τῆς πολ. δικ. διαλαμβανόμενα προσόντα, ἢ διὰ συντάξεως συμβολαιογραφικῆς πράξεως· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου οὐδὲν τούτων ἐγένετο μεταξὺ τῶν διαδίκων, αἱ δὲ ἀπὸ 21 καὶ 22 Δεκεμβρίου ε. ε. διαμαρτυρήσεις τοῦ Ι. Μ. κατὰ τοῦ Β. καὶ ἡ ἀπὸ 27 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς ἰδιωτικὴ ἀπάντησις τούτου πρὸς τὸν Ι. Μ. δὲν δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν ὡς συμβιβασμὸς ὁ ἀπαιτούμενος ἀπὸ τὸν νόμον, δυνάμει τοῦ ὁποίου δύναται νὰ γίνῃ νόμιμος κατάργησις τῆς δίκης, καθότι δὲν ἔγιναν κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ μνημονευθέντος ἄρθρ. 476 §. 4 τῆς πολ. δικ. οὔτε τὰ ἀπαιτούμενα φέρουν τοῦ συμβιβασμοῦ προσόντα, καθότι ἡ ἀνωτέρω διαμαρτύρησις δὲν ἔγινεν ἐκ μέρους τοῦ Ι. Μ. πρὸς τὸν σκοπὸν συμβιβασμοῦ, ἀλλὰ πρὸς τὸν σκοπὸν κυρίως τοῦ νὰ ἐκκενώσῃ τὴν οἰκίαν αὐτοῦ· ἑπομένως ὁ περὶ τοῦ ἀπαραδέκτου τῆς ἐφέσεως τοῦ Ι. Μ. ἔνστασις τοῦ Β. λόγῳ συμβιβασμοῦ γενομένου ὡς ἀνωτέρω εἴρηται, δὲν εἶναι βάσιμος.

Ὡς πρὸς τὴν ἔφεσιν.

Καθόσον ἀφορᾷ τὴν περὶ τοῦ ἀπαραδέκτου τῆς ἀγωγῆς τοῦ Ι. Μ. ἔνστασιν τοῦ Β. λόγῳ ὅτι ἐκινήθη πρόωρα.

Ἐπειδὴ ἂν καὶ δύναταί τις νὰ εἴπῃ ὅτι (κατὰ τὰ συνδυασμένα ἄρθρ. 1 καὶ 1026 τῆς πολ. δικ. κατὰ τὰ ὁποῖα πᾶσα ἰδιωτικὴ ἀπαίτησις γίνεται περὶ ἀποκτηθέντων ἤδη δικαίων, καὶ δὲν λαμβάνονται ἐπὶ ἁπλῶς μελλόντων καὶ ἤτοι ἔκ τινος συμφωνίας ἐξηρ-

τημένων ἢ μηκέτι ἀπειλημμένων δικαιωμάτων συντηρητικὰ μέτρα δυνάμενα νὰ θεωρηθῶσιν ὡς εἰσήγησις ἀγωγῆς), δὲν ἠδύνατο ὁ Μ. νὰ κινήσῃ κατὰ τὴν 7 Σεπτεμβρίου 1848 περὶ ἐκκενώσεως τῆς οἰκίας του ἀγωγὴν, ἤτοι πρὸ τῆς 10 Ὀκτωβρίου 1846, καθ' ἣν ἔληγεν ἡ μίσθωσις αὐτῆς, κατὰ τὸ μεταξὺ τῶν διαδίκων συμβόλαιον, λόγῳ, ὅτι ὁ ῥηθεὶς Μ. δὲν θέλει ἐξέλθει εἰς τὴν προθεσμίαν, καθότι εἰς μόνην τὴν λῆξιν τῆς ἀνωτέρω προθεσμίας ἠδύνατο ὁ Ι. Μ. νὰ θεωρηθῇ ὡς ἀποκτήσας τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ κινήσῃ ἀγωγὴν περὶ ἐκκενώσεως τῆς οἰκίας του, τὸ ὁποῖον δὲν ἦτο κατὰ τὴν 7 σεπτεμβρίου 1846, ὅτε ὁ Ι. Μ. ἐκίνησε τὴν ἀγωγήν του, εἰσέτι ἀπειλημμένον. Μ' ὅλον τοῦτο,

Ἐπειδὴ ὁ Ι. Μ. λαβὼν αἰτίαν ἐκ τῆς μὴ ἐγκαίρου πληρωμῆς τοῦ ἐνοικίου ἐκ μέρους τοῦ Β. καὶ ἐκ τῆς ἀπουσίας αὐτοῦ ἐκτὸς τοῦ κράτους, καὶ μὴ ὢν βέβαιος περὶ τῆς κατὰ τὴν λῆξιν τῆς προθεσμίας ἐκκενώσεως τῆς οἰκίας του ἐκ μέρους τοῦ Β. ἐκίνησε κατὰ τὴν 7 Σεπτεμβρίου 1846 τὴν ἀγωγήν του κατὰ τοῦ Β. ἀπαιτῶν νὰ ἐκκενώσῃ αὐτὴν ὁ ἐναγόμενος, οὐχὶ δὲ ἀπὸ τῆς ἀγωγῆς, ὡς ἐκ ταύτης ἐξάγεται, ἀλλὰ κατὰ τὴν λῆξιν τῆς προθεσμίας· ἐπομένως ἔχων ὁ Μ. ἀποκτημένον τὸ δικαίωμα τῆς περὶ ἐκκενώσεως τῆς οἰκίας του εἰς τὴν λῆξιν τῆς προθεσμίας ἀπαιτήσεως, ἠδύνατο νὰ κινήσῃ τὴν τοιαύτην ἀγωγήν. Τότε δὲ μόνον ἠδύνατο νὰ θεωρηθῇ ὡς προώρως κινηθεῖσα ἡ ἀγωγὴ αὕτη, ἂν δι' αὐτῆς ἤθελε ζητήσει ὁ ἐνάγων τὴν ἐκκένωσιν πρὶν τῆς λήξεως τῆς προθεσμίας τῆς μισθώσεως·

Ἐπειδὴ πρὸς τούτοις, κατὰ τὸ τεμάχιον 16 ἐν ἀρχῇ Π. de heredit. pet. (5, 3), πρέπει νὰ ἐξετάζηται καθ' ὃν καιρὸν ἐκδίδεται ἡ ἀπόφασις, ἂν ἔληξεν ἡ συμφωνηθεῖσα προθεσμία τῆς πληρωμῆς, ἢ τῆς παροχῆς, ἕπεται ὅτι δὲν δύναται νὰ ἦναι ἀποῤῥιπτέα ὡς πρόωρος ἡ κινουμένη πρὸ τῆς λήξεως τῆς προθεσμίας ταύτης ἀγωγὴ, ὅταν, καθ' ὃν καιρὸν ἐκδίδεται ἡ ἀπέφασις, ἡ προθεσμία τῆς πληρωμῆς ἢ τῆς παροχῆς παρῆλθεν, μάλιστα δὲ ὅταν διὰ τῆς ἀγωγῆς ζητῆται νὰ ὑποχρεωθῇ ὁ ὀφειλέτης εἰς τὴν πληρωμὴν, ἢ τὴν παροχὴν, εἰς τὴν λῆξιν τῆς προθεσμίας. Μόνον δ' ὅταν ὁ ὀφειλέτης ἐκπληρώσῃ εἰς τὴν λῆξιν τῆς προθεσμίας τὸ χρέος ἢ τὴν παροχὴν δύναται νὰ ζητήσῃ νὰ ὑποχρεωθῇ ὁ ἐνάγων εἰς τὰ ἔξοδα τῆς δίκης, ἢ εἰς ἀποζημίωσίν του, ἂν ὡς ἐκ τῆς προώρως κινηθείσης ἀγωγῆς ἐβλάφθη (ὅρα Voet de Judiciis n. 26. Merlin Rep. V° Hypotheque sect. 2 § 2 art. 5 καὶ Touillier l. 3. tit 3 n. 664). ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ἔκ τε τῆς ἀγωγῆς τοῦ ἐκκαλοῦντος Μ. καὶ τῆς ἐκκαλεσθείσης ἀποφάσεως προκύπτει, ὅτι ἡ ἀγωγὴ τοῦ ἐκκα-

λοῦντος ἐκινήθη μὲν πρὶν ἡ λῆξη ἡ προθεσμία τῆς ἐνοικιάσεως τῆς προκειμένης οἰκίας, ἀλλ' ἐζητεῖτο νὰ ὑποχρεωθῇ ὁ ἐφεσίβλητος Β. νὰ ἐκκενώσῃ τὴν οἰκίαν αὐτὴν εἰς τὴν λῆξιν τῆς προθεσμίας τῆς ἐνοικιάσεως, ἡ δὲ ὑπόθεσις ἐσυζητήθη καὶ ἐδικάσθη μετὰ τὴν ἔκπνευσιν τῆς προθεσμίας τῆς ἐνοικιάσεως, ἥτις ἔληξε τὴν 10 Ὀκτωβρίου, ὡς ἀποδεικνύεται ἐκ τοῦ συμβολαίου τῆς ἐνοικιάσεως· ἑπομένως οὐκ ὀρθῶς τὸ δικάσαν πρωτ. ἀπέῤῥιψε διὰ τῆς ἐκκληθείσης ἀποφάσεώς του τὴν ἀγωγὴν τοῦ ἐκκαλοῦντος Ι. Μ. ὡς πρόωρον· ὅθεν ἡ ἔφεσις εἶναι βάσιμος ὡς πρὸς τοῦτο καὶ μεταῤῥυθμιστέα ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις.

Ἐπειδὴ ὁ ἐκκαλῶν διὰ τῆς ἐφέσεώς του μετεβίβασεν ὁλόκληρον τὴν ὑπόθεσιν ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου τούτου ζητήσας διὰ τῆς αὐτῆς ἐφέσεως τὴν μεταῤῥύθμισιν τῆς ἐκκληθείσης ἀποφάσεως διὰ νὰ γίνουν δεκταὶ ὅλαι αἱ πρωτοδίκως γενόμεναι προτάσεις του, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἔγινε καὶ ἡ πρότασις περὶ ἀποῤῥίψεως τῆς περὶ τοῦ ἀπαραδέκτου τῆς ἀγωγῆς του ἐνστάσεως τοῦ ἀντιδίκου του, λόγῳ ὅτι ἡ ἀγωγὴ αὕτη δὲν ἐπεδόθη προσηκόντως, καὶ πᾶσα ἄλλη πρότασις ὡς πρὸς τὴν οὐσίαν, ὡς ἐξάγεται ἐκ τῶν πρακτικῶν τοῦ δικαστηρίου τῶν πρωτ. ἑπομένως καὶ ἂν τὸ δικ. τῶν πρωτ. δὲν ἀπεφάσισεν ἐφ ὅλων τῶν προτάσεων τῶν διαδίκων, δύναται τὸ δικαστήριον τοῦτο δυνάμει τοῦ ἄρθρου 745 τῆς πολιτ. δικ. νὰ δικάσῃ ἐπ' αὐτῶν, ὡρίμου οὔσης τῆς ὑποθέσεως πρὸς ἀπόφασιν. Ἀπόφασις 4185 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν τῆς 30 Δεκεμβρίου 1846.

§. 150.

ΖΙΙΤ. *Τὸ ζήτημα ἂν ἀπόφασίς τις ἔχῃ διατάξεις κατὰ τὸ ποσὸν καὶ τὸ ποιὸν ὡρισμένας, ἀποφασίζεται παρὰ τοῦ ἐκδόντος τὴν ἀπόφασιν δικαστοῦ.* Αποφ. τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν 840 τῆς 5 Αὐγ. 1838 φέρουσα.

Ἐπειδὴ κατὰ τὸ ἄρθρ. 19 ἐδ. 3 Πολ. Δικ. μόνον αἱ κατὰ τὴν κατάσχεσιν πράγματός τινος καὶ κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν προσωπικῆς κρατήσεως ἐγερθεῖσαι διαφοραὶ ἀποφασίζονται παρὰ τοῦ δικαστηρίου, εἰς τοῦ ὁποίου τὴν περιφέρειαν εὑρίσκεται τὸ κατασχετέον ἢ κατασχεθὲν πρᾶγμα, ἢ ἐξετελέσθη ἢ πρόκειται νὰ ἐκτελεσθῇ ἡ προσωπικὴ κράτησις, κατὰ πᾶσαν δὲ ἄλλην περίπτωσιν τὸ δικαστήριον, γενομένης αἰτήσεως, ἀποφαίνεται τὴν εἰς τὴν συνήθη δικαιοδοσίαν τοῦ ἐναγομένου παραπομπὴν τῆς δίκης.

Ἐπειδὴ ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἀπὸ τὸ ἱστορικὸν τῆς πρωτοδ. ἀποφ. τὸ ὁποῖον δὲν προσέβαλεν οὐδεὶς τῶν διαδίκων, ὡς καὶ

ἀπὸ ὅλα τὰ ἔγγραφα τῆς διαδικασίας, δὲν φαίνεται νὰ ἐπεχειρίσθη οὔτε κράτησις, οὔτε κατάσχεσις πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς ἀπὸ 29 Μαΐου 1837 ἀποφ. τῆς Μικτῆς ἐπιτροπῆς, ὥςτε νὰ καταςταθῇ ἁρμόδιον τὸ ἐν Χαλκίδι δικαστ. τῶν πρωτοδ. κατὰ τὸ προμνησθὲν ἄρθρ. καὶ τὸ ἄρθρ. 871 διὰ νὰ κρίνῃ τὰς ἐντεῦθεν ἐγερθείσας διαφοράς.

Ἐπειδὴ πρὸς τούτοις τὸ πρόβλημα ἂν ἀπόφασίς τις ἔχῃ διατάξεις κατὰ τὸ ποσὸν καὶ τὸ ποιὸν ὡρισμένας, καὶ ἑπομένως ἂν ἦναι ἐκτελεστέα, δὲν εἶναι διαφορὰ, εἰς τὴν ὁποίαν δίδει ἀφορμὴν ἡ κατάσχεσις καὶ ἡ κράτησις, ἀλλὰ διαφορὰ ἀνεξάρτητος ἀπὸ αὐτὴν καὶ τὴν ὁποίαν μόνος ὁ ἐκδόσας τὴν ἀπόφασιν δικαστὴς εἶναι ἁρμόδιος ν' ἀποφασίσῃ ὡς ὁ μόνος δυνάμενος νὰ ἑρμηνεύσῃ ἢ νὰ ἐκκαθαρίσῃ τὴν ἀπόφασίν του, καὶ ὡς ἐκεῖνος, εἰς τὸν ὁποῖον ἐν γένει ἀπόκειται νὰ περιάψῃ τὸν τύπον τῆς ἐκτελέσεως εἰς αὐτήν.

Ἐπειδὴ ὁ κανὼν οὗτος ἐπικυροῦται ἔτι μᾶλλον διὰ τῆς ἐξαιρέσεως τῆς περιεχομένης εἰς τὸ ἄρθρ. 120 τῆς πολ. δικον., κατὰ τὸ ὁποῖον, ἂν συμβῶσι διαταγμοὶ κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν διαιτητικῆς τινος ἀποφάσεως καὶ *περὶ αὐτῆς*, ἡ περὶ τῶν δισταγμῶν τούτων ἀπόφασις ὑπάγεται εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῶν συνήθων δικαστηρίων, ἡ ἐξαίρεσις δὲ αὕτη αἰτιολογεῖται ἀπὸ τὴν προσωρινὴν φύσιν τῶν διαιτητῶν, ἕνεκα τῆς ὁποίας, ἀπεκδυόμενοι τῆς δικαστικῆς των ἐξουσίας ἅμα ἐκδόσαντες τὴν ἀπόφασιν, δὲν δύνανται νὰ δικάσωσιν, ὡς τὰ λοιπὰ δικαστήρια, τοὺς περὶ τῆς ἰδίας αὐτῶν ἀποφάσεως δισταγμούς.

Ἐπειδὴ ἑπομένως μὴ ἐπιβληθείσης κατασχέσεως ἢ προσωπικῆς κρατήσεως καὶ μὴ προκειμένου λόγου περὶ διαφορᾶς πηγαζούσης ἐκ τοιούτων ἐκτελεστικῶν μέσων, ὤφειλε τὸ ἐν Χαλκίδι δικας. τῶν πρωτοδ. νὰ παραπέμψῃ τὴν ὑπόθεσιν εἰς τὴν Μ. ἐπιτροπήν· ἂν δὲ οἱ διάδικοι δὲν ἔκαμον τοιαύτην αἴτησιν, ὤφειλε τὸ δικαστήριον ἐξ ἀναλογίας τοῦ ἄρθρ. 25 τῆς πολιτ. δικον. νὰ κηρυχθῇ αὐτεπαγγέλτως ἐναρμόδιον ὡς ἐκ τῆς ἰδιότητος τοῦ ἀντικειμένου τῆς δίκης κατὰ τὸ καταστατικὸν τῆς Μ. ἐπιτροπῆς Β. Διάταγμα. —Ὅρα Διαίτησις καὶ Εὑρ. τόμ. γ'. σελ. 108.

§. 151.

ΖΗΤ. *Ὅταν πλημμελειοδικεῖόν τι κατεδίκασε τινὰ εἰς ἀποζημίωσιν χωρὶς νὰ ἀπαγγείλῃ προσωπικὴν κράτησιν, δύναται ἔπειτα εἴτε αὐτὸ εἴτε τὸ πολιτικὸν δικαστήριον ν' ἀπαγγείλῃ*

προσωπικὴν κράτησιν; Ὄχι. Ἀποφ. 2735 τῆς 29 Ὀκτωβρίου τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν φέρουσα.

Ἐπειδή, κατὰ τὸ ἄρθρ. 32 τοῦ ποιν. νόμου, εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν εἰς ἀπόδοσιν, ἀποζημίωσιν, ἢ εἰς τὰ δικαστικὰ ἔξοδα καταδικάσεων δύναται νὰ ὑποχρεωθῇ τις καὶ διὰ προσ. κρατήσεως.

Ἐπειδὴ ἔκ τε τοῦ ἄρθρου τούτου καὶ τοῦ ἄρθρου 1000 τῆς πολιτ. δικον. προκύπτει ὅτι ἡ ἀπαγγελία τῆς προσωπικῆς κρατήσεως πρὸς ἐκτέλεσιν καταδίκης τινὸς ἕνεκεν ἀποζημιώσεως ἐναπόκειται εἰς τὴν κρίσιν τοῦ δικαστηρίου.

Ἐπειδὴ ἐπὶ τοῦ προκειμένου τὸ ἐνταῦθα πλημμελειοδικεῖον διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 2120 ἀποφάσεώς του, διὰ τῆς ὁποίας κατεδίκασε τὸν Χρ. Ματουκᾶν εἰς ἀποζημίωσιν πρὸς τὸν Θ. Χοϊδᾶν, παρέλειψεν ἢ δὲν ἐνέκρινε νὰ ἀπαγγείλῃ τὴν διὰ προσωπικῆς κρατήσεως ἐκτέλεσιν τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως, ἂν καὶ τοῦτο ἐζητήθη ῥητῶς ἀπὸ τὸν πολιτικῶς ἐνάγοντα Θ. Χοϊδᾶν· ἑπομένως κατὰ τοὺς μνησθέντας νόμους διὰ μεταγενεστέρας ἀποφάσεως οὔτε τὸ αὐτὸ πλημμελειοδικεῖον ἐδύνατο ν' ἀναπληρώσῃ τὴν ἔλλειψιν, καὶ ν' ἀποφασίσῃ περὶ τῆς προσωπικῆς κρατήσεως, οὔτε ἄλλο πολιτ. δικαστήριον, τὸ ὁποῖον δὲν ἀπεφάσισε κἂν περὶ τῶν ἀποζημιώσεων, νὰ διατάξῃ τὴν προσωπικὴν κράτησιν πρὸς συμπλήρωσιν τῆς ποιν. ἀποφάσεως.

Ἐπειδὴ τὸ ἐνταῦθα πρωτοδικεῖον διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 7859 ἀποφάσεώς του ἐναντίον τῆς ῥητῆς διατάξεως τοῦ νόμου παρεδέχθη τὴν ἀπὸ 22 Δεκεμβρίου 1842 αἴτησιν τοῦ Θ. Χοϊδᾶ, καὶ ἀπήγγειλε τὴν προσ. κράτησιν κατὰ τοῦ Χρ. Ματουκᾶ πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς ὑπ' ἀριθ. 2120 ἀποφ. τῶν ἐνταῦθα πλημμελειοδικῶν· ἑπομένως ἡ ἀπόφασις αὕτη εἶναι ἐξαφανιστέα.

§. 152.

ΖΗΤ. *Ὁ νόμος 1 τῶν πανδεκτῶν* (10. 2) *προϋποτίθησιν ὅτι ὁ ἐναγόμενος δὲν ἀναγνωρίζει τὴν ἰδιότητα ἐκ γένει τοῦ κληρονόμου εἰς τὸν ἐνάγοντα, καὶ σήμερον δὲν ἰσχύει.* Ἀπόφασις τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν 1869 τῆς 4 Ἀπριλίου 1841 φέρουσα.

Ἐπειδὴ... ἀποδεικνύεται, ὅτι ὁ ἐναγόμενος δὲν ἠρνήθη τὴν ἰδιότητα τοῦ κληρονόμου εἰς τοὺς ἐνάγοντας, ἀλλὰ μόνον δυϊσχυρίσθη ὅτι ἡ οἰκία, περὶ ἧς γίνεται λόγος ἐν τῇ ἀγωγῇ τῶν ἐκκαλούντων, δὲν ἀποτελεῖ μέρος τῆς κληρονομικῆς περιουσίας, ὡς ἀγορασθεῖσα

παρ' αὐτοῦ· ὥςτε ἐσφαλμένως τὸ δικαστήριον τῶν ἐνταῦθα πρωτοδικῶν ἀπέῤῥιψε τὴν περὶ διαιρέσεως κληρονομίας ἀγωγὴν τῶν ἐκκαλούντων, ἐπιστηριζόμενον εἰς τὸν νόμον 1. τῶν πανδεκτ. βιβ. 10. τίτ. 2, ὅςτις προϋποθέτει, ὅτι ὁ ἐναγόμενος δὲν ἀναγνωρίζει τὴν ἰδιότητα ἐν γένει τοῦ κληρονόμου εἰς τὸν ἐνάγοντα, ὅςτις ὅμως πρὸς τούτοις δὲν ἦτον ἐφαρμοστέος ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ὄχι μόνον διότι περιέχει τὴν ἐξαίρεσιν, ὅτι ὅταν ὁ ἐνάγων κατέχῃ μέρος τῆς κληρονομίας, τότε δικάζεται ἡ ἰδιότης αὐτοῦ παρὰ τοῦ ἰδίου δικαστοῦ· ἐπὶ τοῦ προκειμένου δὲ ἀποδεικνύεται ἐκ τῆς ὑπ' ἀριθ 3212 ἀποφ· τοῦ αὐτοῦ δικαστηρίου, ὅτι οἱ ἐνάγοντες κατεῖχον τὴν κληρονομικήν των μερίδα τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος οἰκίας, ἀλλὰ καὶ διότι ὁ νόμος οὗτος ὑπεστηρίζετο εἰς τὴν διάφορον ἁρμοδιότητα τῶν δικαστηρίων, τὰ ὁποῖα ἐδίκαζον τὰς περὶ ἀπαιτήσεως κληρονομίας καὶ περὶ διαιρέσεως κληρονομιαίων πραγμάτων ἀγωγὰς, μὴ ὑπαρχούσης δὲ πλέον τῆς διαφορᾶς ταύτης, ἔπεται ὅτι καὶ ὁ ῥηθεὶς νόμος δὲν δύναται νὰ ἔχῃ καμμίαν ἐφαρμογὴν ἐπὶ τῆς διαδικασίας τῶν σήμερον κινουμένων ἀγωγῶν, ἀλλὰ μόνον ἡ ἐν ἰσχύϊ πολ. δικονομία.—ὅρα ανωτ. § 143.

§. 153.

ΖΗΤ. *Ἐπὶ ἀκινήτων κτημάτων κειμένων εἰς τὴν Ἑλλ. ἐπικράτειαν κανὲν δικαστήριον ξένου κράτους δὲν δύναται νὰ χαίρῃ δικαιοδοσίαν· ἑπομένως εἶναι ἄκυροι αἱ διαχειρήσεως πράξεις, ὅσας ἐνηργησεν ἐπίτροπος διωρισμένος παρ' ἀλλοδαποῦ δικαστηρίου.* Ἀπόφασις 689 τῆς 22 Μαρτίου 1838 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν φέρουσα.

Ἐπειδὴ ὁ Χ. Χ. δὲν εἶναι πληρεξούσιος τῶν κληρονόμων τοῦ ἀποβιώσαντος Χ. ἀλλὰ ἐδιορίσθη ἀπὸ τὸ ἐν Λαρίσσῃ Ὀθωμανικὸν δικαστήριον κηδεμὼν ἐπὶ τῆς ἐκτὸς τοῦ Ἑλληνικοῦ κράτους χηρευούσης κληρονομίας τοῦ αὐτοῦ Χ. μετὰ τὴν ἀπὸ αὐτὴν ἀποχὴν τῶν νομίμων κληρονόμων.

Ἐπειδὴ ἂν καὶ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ῥ. δ. ἰδίως δὲ κατὰ τὸν Ν. τοῦ διγ. de curatore bonis dandis, σύμφωνον μὲ τὸ ἄρθρ. 46 τοῦ 9 βιβ. τιτ. 7 τῶν βασιλικῶν, οἱ εἰς σχολάζοντα κτήματα κηδεμόνες διορίζονται ὅπου ταῦτα κεῖνται· ἐὰν δὲ ταῦτα ὑπάρχουν εἰς διαφόρους ἐπαρχίας, διορίζεται εἷς κηδεμὼν εἰς ἑκάστην, *πολὺ ὀλιγώτερον κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ δικαίου τῶν ἐθνῶν ἠδύνατο ἐπὶ τοῦ προκειμένου νὰ διορισθῇ ἀπὸ ξένον δικαστήριον κηδεμὼν ἐπὶ ἀκινήτων κτημάτων, ὑπαρχόντων ἐντὸς τῆς περιφερείας τοῦ Ἑλλ. κράτους.*

Ἐπειδὴ ἑπομένως ὁ Χ. Χ. δὲν δύναται ν' ἀναγνωρισθῇ ὡς κηδεμὼν τῆς χηρευούσης περιουσίας τοῦ Κ. ἡ δὲ ἔνστασις αὕτη ὡς ἀφορῶσα τὴν πρὸς τὴν δίκην νομιμοποίησιν δύναται, κατὰ τὸ ἄρθ. 68 τῆς πολ. δικ., νὰ προταθῇ ἐξ ἐπαγγέλματος, καὶ κατὰ πᾶσαν τῆς διαδικασίας στάσιν.

Ἐπειδὴ ἑπομένως εἶναι ἄκυροι αἱ δικαστικαὶ πράξεις, ὅσας ἐπεχείρησεν ὡς κηδεμὼν ὁ Χ. καὶ αἱ ἐπ' αὐτῶν ἐκδοθεῖσαι πρωτόδικοι ἀποφάσεις. — ὅρα καὶ τὸ ἐπ. ζήτ.

§ 154.

ΖΗΤ. *Ἐνόσῳ ἡ ἀπόφασις τῶν πρωτοδικῶν, ἡ διορίζουσα κηδεμόνα τινά, δὲν μετεῤῥυθμίσθη, ἡ ἐνέργεια αὐτοῦ εἶναι νόμιμος καὶ ὑποχρεωτικὴ εἰς τὸ ποινικὸν δικαστήριον.* Ἀπόφασις ποινικὴ τοῦ Ἀρείου Πάγου 33 τῆς 29 Μαΐου 1847 φέρουσα:

Ἐπειδὴ, διορισθείσης τῆς Παναγιωτίτσας Χ. Παναγιώτου κηδεμόνος τῆς Ἑλένης Γ. Πολυτοπούλου δι' ἀποφάσεως τοῦ δικαστηρίου τῶν πρωτοδικῶν, ἡ ἐνέργεια τῶν καθηκόντων της ἦτο νόμιμος καὶ ὑποχρεωτική ἐνόσῳ τὸ ἁρμόδιον πολιτικὸν δικαστήριον δὲν μετεῤῥύθμισε τὴν ἀπόφασιν ταύτην, ἢ διέταξε τὴν ἀναστολὴν τῆς ἐκτελέσεώς της· ἄρα ὀρθῶς τὸ δικαστήριον τῶν συνέδρων ἀπέῤῥιψε τὴν εἰς αὐτὸ προταθεῖσαν περὶ νομιμοποιήσεως καὶ μὴ παραδοχῆς τῆς κηδεμόνος ἔνστασιν.

Ἐπὶ τοῦ δευτέρου.

Ἐπειδὴ, ὡς ἐξάγεται ἰδίως ἀπὸ τὰ ἄρθρα 145, 1) καὶ 785. 4) τῆς πολιτικῆς δικονομίας, τὸ πρόσωπον τῶν ἀνηλίκων κατὰ τὰς δίκας δὲν θεωρεῖται νομικῶς τέλειον, εἰμὴ ὅταν ἐνεργῇ ἀντ' αὐτῶν ὁ προσήκων κηδεμών· ἄρα συναπαρτιζομένου ἐν τοιαύταις περιπτώσεσι τοῦ πολιτικῶς ἐνάγοντος καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν δικαστικὴν ἐνέργειαν καὶ παράστασιν ἀπό τε τὸ πρόσωπον τοῦ ἀνήλικος, καὶ ἀπ' ἐκεῖνο τοῦ ἀντιπροσώπου αὐτοῦ κηδεμόνος, ἕπεται ὅτι συνταυτίζονται, καὶ ὅτι διὰ τοῦτο ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 122. 3) τῆς ποιν. δικονομίας, ἥτις ἐπιτρέπει τὴν ἄορκον ἐξέτασιν τῶν πολιτικῶς ἐναγόντων, πρέπει, διὰ νὰ λάβῃ πλήρη ἐκτέλεσιν, νὰ ἐφαρμόζηται εἰς ἀμφότερα τὰ πρόσωπα συγχρόνως· ὅθεν ὀρθῶς ἀπεφάσισε καὶ ἐπὶ τούτου τὸ δικαστήριον τῶν συνέδρων. (1)

(1) ΣΗΜ. Ὁ κηδεμὼν, ἐνόσῳ ἔχει ὑπὲρ ἑαυτοῦ ἀπρόσβλητον ἀπόφασιν, παριστᾷ ἐπὶ δικ. τὸν ὑπὸ τὴν κηδεμονίαν του.

§. 155.

ΖΗΤ. *Ἀγωγὴ κινηθεῖσα ἐνώπιον ἀναρμοδίου δικαστοῦ δὲν ἐπιφέρει διακοπὴν τῆς παραγραφῆς.* (1) —ἕπεται ἡ 4411 τῆς 11 Ἰουλίου 1847 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

Ἐπειδὴ πρώτη πρᾶξις, τὴν ὁποίαν ὁ Δ. Π. ἐπεχείρησε κατὰ τοῦ Σ. Π. ἕνεκα τῶν προκειμένων γραμματίων, ἦτον ἡ πρὸς ἀπόπειραν συμβιβασμοῦ κλήτευσις αὐτοῦ κατὰ τὸν Νοέμβριον τοῦ 1845 καὶ ἡ κατὰ τὸν αὐτὸν μῆνα κινηθεῖσα περὶ τοῦ αὐτοῦ ἀντικειμένου τῆς παρούσης δίκης ἀγωγὴ κατὰ τοῦ Σ. Π. ἐνώπιον τῶν ἐνταῦθα πρωτοδικῶν· ἀλλὰ ἐπὶ τῆς ἀγωγῆς ἐκείνης τοῦ Νοεμβρίου 1845 τὸ εἰρημένον δικαστήριον δι' ἀποφάσεώς του ἀπεφήνατο ἑαυτὸ ἀναρμόδιον νὰ δικάσῃ.

Ἐπειδὴ τὴν ῥηθεῖσαν ἀπόφασιν τοῦ δικαστηρίου, κηρυχθέντος ἀναρμοδίου, ἀπεδέχθη σιωπηλῶς ὁ Δ. Π. ὡς τοῦτο καθαρῶς καὶ ἀκριβῶς συνάγεται ἐκ τοῦ ὅτι ἐκίνησε περὶ τοῦ αὐτοῦ ἀντικειμένου νέαν ἀγωγὴν ὑπὸ χρονολογίαν τῆς 25 Σεπτεμβρίου 1846 ἐνώπιον τῶν αὐτῶν πρωτοδικῶν· ἡ ἐμποροδικῶν, πράξεως, ἐκ τῆς ὁποίας ἀναγκαίως ἐξάγεται ὁ σκοπὸς τῆς συναινέσεως αὐτοῦ εἰς τὴν μνημονευθεῖσαν ἀπόφασιν τοῦ πρωτοδικείου (ἄρθρ. 486 τῆς πολιτ. δικονομίας.)

Ἐπειδὴ διὰ τῆς τοιαύτης συναινέσεως ἐτελείωσεν ἡ διὰ τῆς ἀγωγῆς τοῦ Νοεμβρίου 1845 εἰσαχθεῖσα ἐνώπιον τῶν ἐνταῦθα πρωτοδικῶν δίκη, ἐπὶ τῆς ὁποίας οὗτοι ἐκηρύχθησαν ἀναρμόδιοι, καὶ ἑπομένως ἔπαυσαν ὡς ἐκ τούτου αἱ μετὰ τὴν ἐπίδοσιν τῆς ἀγωγῆς ἐκείνης συνδεδεμέναι συνέπειαι, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἦτο καὶ ἡ διακοπὴ τῆς παραγραφῆς τῆς ἀγωγῆς· ἄρα οὔτε ἡ πρὸς ἀπόπειραν συμβιβασμοῦ κλῆσις, οὔτε ἡ ἀγωγὴ τοῦ Νοεμβρίου 1845 δύνανται πλέον νὰ ἔχωσιν ἐπιῤῥοήν τινα ὡς πρὸς τὴν περὶ ἧς πρόκειται παραγραφὴν κατὰ τὰ ἄρθρα 476 §. 6 157 §. 3 καὶ 527 πολ. δικ. συνδυαζόμενα πρὸς ἄλληλα.

Ἀπόφασις· Ἐπειδὴ ἡ προτεινομένη παρὰ τῶν ἀνακοπτόντων ἔνστασις νομιμοποιήσεως δὲν εἶναι βάσιμος, διότι ἐνόσῳ ὁ Α. ἔχει ὑπὲρ ἑαυτοῦ ἀπρόσβλητον δικαστικὴν ἀπόφασιν, δύναται ὡς κηδεμὼν τοῦ ἀπόντος Β. νὰ παριστᾷ αὐτὸν ἐπὶ δικαστηρίου, ἂν δὲ ὀρθῶς διώρισεν αὐτὸν κηδεμόνα ἡ διαληφθεῖσα ἀπόφασις ἢ ὄχι τοῦτο δὲν δύναται νὰ γείνῃ ἀντικείμενον συζητήσεως κατὰ τὴν προκειμένην δίκην, μὴ προσβληθείσης τῆς ἀποφάσεως ταύτης διὰ τῶν νομίμων μέσων· ἀπόφ. 4411 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν τῆς 2 Μαρτίου 1848.

(1) Ὅρα τὰς περὶ τούτου παρατηρήσεις καὶ τὸ Εὐρ. τόμ. δευτ. σελ. 388.

Ἐπειδὴ ὅτι ἡ ἐνώπιον ἀναρμοδίου δικαστοῦ εἰσαγωγὴ δίκης τινος δὲν ἐπιφέρει διακοπὴν τῆς παραγραφῆς τῆς ἀγωγῆς, τοῦτο ῥητῶς διατάττεται καὶ ὑπὸ τῶν βασιλικῶν. Ἀπορ. 4411 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν τῆς 12 Ἰουλίου τοῦ 1847.

§. 156.

ΖΗΤ.— Αἴτησις ἀναιρέσεως κατ' ἀποφάσεως ἐφετῶν, οἵτινες ἀπεφήναντο ὅτι τὸ κατώτερον δικαστήριον ἦτον ἁρμόδιον ὡς ἐκ τοῦ ἀντικειμένου τῆς διαφορᾶς, εἶναι κατὰ τύπον παραδεκτή· ἐν ἄλλαις λέξεσι, δι' ὑπέρβασιν καθηκόντων ἕνεκεν ἀναρμοδιότητος συγχωρεῖται ἀναίρεσις κατὰ τὸ ἄρθρον 812 ἐδ. 3 τῆς πολ. δικ.— ἡ ἀναρμοδιότης θεωρεῖται ὡς ὑπέρβασις καθηκόντων· Ἀπόφ. πολ. ἀρ. Π. 85 τοῦ 1846,

Βλ. ἀνωτ. σελ. 97 καὶ ἑπ.

§ 157.

Ἀρχαὶ, τὰς ὁποίας πρέπει νὰ ἀκολουθῶμεν, ὅταν τις ἐπικαλῆται πρᾶξιν ἑκουσίας δικαιοδοσίας ἐνώπιον δικαστηρίου ὑπαγομένου εἰς ἄλλην ἐπικράτειαν παρὰ τοῦ ἐκδόντος αὐτήν.

ὅρα Εὑρετ. τόμ. 1 σελ. 277 καὶ ἑπ.

§ 158.

ΖΗΤ. ΓΑΛΛ. ΝΟΜΟΛ.— Τὰ Γαλλικὰ δικαστήρια εἶσὶν ἁρμόδια νὰ κρίνουν περὶ ὑποχρεώσεων μεταξὺ Γάλλων καὶ ἀλλοδαπῶν· καὶ ὅταν αὗται πηγάζωσιν ἐκ γεγονότων ἐπιζημίων, τῶν ὁποίων ὁ αὐτουργὸς δὲν ἔχει μήτε κατοικίαν, μήτε διαμονὴν ἐν τῇ Γαλλίᾳ; (1)

« Ἐπειδὴ πᾶς Γάλλος ἔχει τὸ δικαίωμα ν' ἀπευθυνθῇ εἰς τὰ δικαστήρια τῆς πατρίδος του διὰ νὰ ζητήσῃ δικαιοσύνην, καὶ τὸ δικαίωμα τοῦτο εἶναι συνέπεια τῆς ἀπὸ τὴν δημοσίαν ἐξουσίαν πρὸς τοὺς ἡμεδαποὺς ὀφειλομένης προστασίας· ἡ ἀρχὴ δὲ αὕτη διεκηρύχθη ἀπὸ τὸ ἄρθρ. 14 τοῦ Πολ. Κώδ. (28 τῆς ἡμετ. δικ.) ὅπερ διατάσσει, ὅτι ὁ ἀλλοδαπὸς, καί τοι μὴ διαμένων ἐν Γαλλίᾳ, δύναται νὰ καλεσθῇ εἰς τὰ Γαλλικὰ δικαστήρια ἕνεκα τῶν ὑποχρεώσεων, τὰς ὁποίας ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ πρὸς Γάλλον συνέστησεν.

Ἐπειδὴ τὸ μόνον ἐπὶ τοῦ προκειμένου ζήτημα εἶναι ἐὰν αἱ ἐκφράσεις αὗται *ὑποχρεώσεις συνομολογηθεῖσαι* δύνανται νὰ ἐφαρμοσθῶσιν ἐπίσης εἰς τὰς ἔκ τινος ἀδικήματος ἢ οἱονεὶ ἀδική-

(1) Ὅρα καὶ τὴν ἐν τῷ Εὑρετ. λέξιν ἀλλοδαπὸς §. 9.

ματος προκυπτούσας ὑποχρεώσεις, ὡς καὶ εἰς τὰς ἐκ ῥητῆς συμβάσεως ἐκπηγαζούσας.

Ἐπειδὴ τὸ ἄρθρ. 14 δὲν περιορίζει τὸ ὁποῖον ἀπονέμει εἰς τὰς συμφωνίας δικαίωμα, ἀλλ' ἐκτείνει αὐτὸ εἰς ὅλας τὰς ὑποχρεώσεις χωρὶς νὰ κάμῃ διαστολὴν μεταξὺ τῶν διαφόρων μέσων, δι' ὧν δύνανται νὰ συστηθῶσιν· ἐκ δὲ τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρ. 1370 κ. ἑ. τοῦ Πολ. Κ. καὶ ἰδίως τοῦ ἄρθρ. 1382, εἰδικῶς ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἐφαρμοστέου, προκύπτει ἐναργῶς, ὅτι μία ὑποχρέωσις δύναται ἐπίσης νὰ συστηθῇ διά τινος γεγονότος, ἔχοντος ἀδικήματος ἢ οἱονεὶ ἀδικήματος χαρακτῆρα, ὡς καὶ διὰ ῥητῆς συμβάσεως, καὶ ὁ ὁρισμὸς οὗτος τῶν ὑποχρεώσεων εἶν' ἐκεῖνος, τὸν ὁποῖον ὁ Ῥωμαϊκὸς νόμος ἔδιδεν.

Ἐπειδὴ τελευταῖον οὐδεὶς λόγος ὑπάρχει ἀποχρῶν διὰ νὰ γίνῃ μεταξὺ τῶν διαφόρων ὑποχρεώσεων, εἰς ἃς δυνατὸν νὰ ὑπόκειται ἀλλοδαπὸς πρὸς Γάλλον, διαστολή, τὴν ὁποίαν ὁ Γαλλ. νόμος δὲν ἔκαμεν, καὶ ὅταν μάλιστα ἡ διαστολὴ αὕτη ἤθελεν ἔχει ἀποτέλεσμα τοῦ νὰ περιορίσῃ τὴν ὁποίαν αὐτὸς ἠθέλησεν ἐν γένει νὰ ἐγγυηθῇ εἰς τοὺς ἡμεδαποὺς κατὰ τοῦ ἀλλοδαποῦ προστασίαν, καὶ νὰ μεταφέρῃ εἰς τὰ δικαστήρια τῆς πατρίδος τούτου τοῦ ἀλλοδαποῦ μίαν δικαιοδοσίαν, τὴν ὁποίαν τὸ δικαίωμα τῆς Γαλλικῆς κυριαρχίας πρέπει νὰ διατηρήσῃ εἰς τὴν ἐθνικὴν δικαιοδοσίαν. Νομικ. σελ. 2476.

§ 159.

ΖΗΤ. *Ἡ γενομένη κατὰ τοῦ ὑπὸ τοῦ προέδρου κηρυχθέντος ἐκτελεστοῦ πίνακος τῆς κατατάξεως ἀνακοπὴ φέρεται εἰς τὸ πρωτοδικεῖον, καὶ δὲν ἀπαιτεῖται νὰ γίνῃ ἄλλη πολιτ. δίκη ὡς πρὸς τὸ κῦρος τῶν προσαγομένων τίτλων.* Ἀποφ. 181 τοῦ 1845, τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν, φέρουσα.

Ἐπειδὴ ἡ ἔνστασις αὕτη στηρίζεται εἰς τὸν λόγον ὅτι ἡ μορφωθεῖσα προδικασία εἶναι ἄκυρος, διότι ἡ κατὰ τοῦ πίνακος τῆς κατατάξεως ἀνακοπὴ τῆς ἀντιδίκου δὲν ἐγένετο συμφώνως μὲ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 949 τῆς πολ. δικον.

Ἐπειδὴ ἀνακόψασα ἡ Ἀνδριανοῦλα Χ. Ἀγγελῆ δι' ἐγγράφου της τὸν περὶ κατατάξεως πίνακα ἐνώπιον τοῦ ἐπὶ τοῦ πλειστηριασμοῦ εἰρηνοδίκου, τοῦ ἐπιτετραμμένου τὴν κατάταξιν, ὡς ἡ ἀνακοπή της ἐμφαίνει, συνεμορφώθη μὲ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 949 τῆς πολ. δικονομίας, καθότι, κατὰ τὸ ἄρθρον τοῦτο, ἡ τοιαύτη ἀνακοπὴ δύναται νὰ γίνῃ παρὰ τῷ ἐπιτετραμμένῳ τὴν κατάταξιν, ἤτοι ἐγγράφως, ἢ προφορικῶς συντασσομένης ἐκθέσεως.

ὅθεν εἴτε κατὰ τὸν ἕνα τρόπον γίνῃ, εἴτε κατὰ τὸν ἄλλον, εἶναι τακτικὴ καὶ νόμιμος· ἂν δὲ δὲν ἐπεδόθη κατὰ τὴν παραγγελίαν της παρὰ κλητῆρος ἡ ἀνακοπή της εἰς τὸν ἐπὶ τῆς κατατάξεως ὑπάλληλον, καὶ εἰς τὸν καθ' οὗ ἡ ἀνακοπὴ, τοῦτο δὲν δύναται νὰ ἐπιφέρῃ τὴν ἀκύρωσιν τῆς ἀνακοπῆς ἢ τῆς προδικασίας, ὡς μὴ διατασσομένου ὑπὸ τοῦ νόμου, καὶ διότι κατὰ τὸν 94 κανόνα τοῦ δικαίου (Βασ. βιβλ. 2 τίτλ. 3). « Τὰ περιττὰ οὐ βλάπτει τὴν « γραφήν »· ἀλλὰ τὸ μόνον ἀποτέλεσμα τοιούτων περιττῶν πράξεων, εἶναι τοῦ νὰ μὴ δύνανται νὰ καταλογίζωνται τὰ ἐπ' αὐτὰς τέλη.

Ὡς πρὸς τὴν ἀνακοπήν.

Ἐπειδὴ, ἂν δὲν ἐπεδόθη εἰς τὴν ἀνακόπτουσαν τὸ ἀναγγελτήριον τοῦ ἀντιδίκου της κατὰ τὰ ἄρθρα 909, 984 καὶ 986 τῆς πολιτ. δικονομίας, τὸ μόνον ἀποτέλεσμα τῆς τοιαύτης ἐλλείψεως ἠδύνατο νὰ ἦναι τοῦ νὰ μὴ ληφθῶσι, κατ' αἴτησίν της, ὑπ' ὄψιν παρὰ τοῦ ἐπὶ τῆς κατατάξεως ὑπαλλήλου, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρ. 938 τῆς πολιτ. δικονομίας, αἱ ἐπὶ τοῦ ἐκπλειστηριάσματος ἀξιώσεις του, οὐχὶ δὲ καὶ τὸ νὰ ἀκυρωθῇ τὸ συμβολαιογραφικὸν δάνειον αὐτοῦ, καὶ ἡ ἐγγραφεῖσα δυνάμει αὐτοῦ ὑποθήκου ἐπὶ τῶν ἐκπλειστηριασθέντων ἀκινήτων, ὡς ἡ ἀνακόπτουσα ἐζητήσατο, διὰ τῆς ἐνώπιον τοῦ ἐπὶ τῆς κατατάξεως ὑπαλλήλου ἀνακοπῆς της, καὶ διὰ τῶν ἐνώπιον τῶν δικασάντων πρωτοδικῶν ἐγγράφων προτάσεών της, καὶ τέλος διὰ τῆς ἐφέσεώς της, τὴν παραδοχὴν τῶν αἰτήσεων, τὰς ὁποίας ἤδη ζητεῖ ὁ πληρεξούσιός της δικηγόρος· ἑπομένως ὁ λόγος οὗτος τῆς ἀνακοπῆς ἀποβαίνει μάταιος.

Ἐπειδὴ κατὰ μὲν τὸ ἄρθρ. 989 τῆς πολιτ. δικονομίας ἐντὸς 8 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς προσαγωγῆς τῶν ἀποδείξεων τῶν δανειστῶν ἔχουν οἱ δανεισταὶ καὶ οἱ ὀφειλέται τὸ δικαίωμα νὰ λάβουν γνῶσιν αὐτῶν καὶ νὰ κάμουν τὰς παρατηρήσεις των, καὶ πᾶσα βραδυτέρα παρατήρησις εἶναι ἀπαράδεκτος· ὅθεν καὶ ἀποῤῥίπτεται παρὰ τοῦ εἰρηνοδίκου ἢ συμβολαιογράφου· κατὰ δὲ τὸ ἄρθρ. 993, ἀπαιτήσεις ἐξαρτώμεναι ἀπό τινας συμφωνίας ἢ τυχαῖαι, κατατάττονται ὑπὸ τὴν συμφωνίαν ταύτην ἢ τυχαίως· ὅθεν διατάσσει ὁ ἐπὶ τῆς κατατάξεως διὰ τὴν περίπτωσιν τῆς πληρωμῆς προφυλακτικὰ μέτρα, μεταξὺ δὲ ἄλλων ὅτι τὰ χρήματα πρέπει νὰ πληρωθῶσι μόνον ἐπὶ ἐγγυήσει, ἢ νὰ μένουν εἰσέτι προσωρινῶς εἰς χεῖρας του ὑπερθεματιστοῦ, καὶ ἄλλα τοιαῦτα· ἕπεται, ὅτι πᾶν εἶδος ἀντιῤῥήσεων, δύνανται νὰ γίνωσι παρὰ τῶν δανειστῶν καὶ ὀφειλετῶν, ἀμοιβαίως, ἐνώπιον τοῦ ἐπὶ τῆς κατατάξεως ὑπαλλήλου ἐναντίον τῶν προσαγομένων παρ' αὐτῶν ἀποδείξεων, ἤτοι τῶν ἐγγράφων τῶν ἀποδει-

κνυόντων τὰς ἐπὶ τοῦ ἐκπλειστηριάσματος ἀξιώσεις των, καὶ ὅτι ὁ ὑπάλληλος οὗτος χρεωστεῖ νὰ ἐκτιμήσῃ μόνον τὰς ἀναγομένας εἰς τὴν τάξιν τῶν προνομίων, καὶ τὴν διανομὴν τοῦ ἐκπλειστηριάσματος, καὶ νὰ παραδεχθῇ τὰς βασίμους, τὰς δὲ μὴ, νὰ ἀποβάλῃ, ἐκθέτων τὸ πᾶν εἰς τὸν τῆς κατατάξεως πίνακα, τὰς δὲ ἄλλας τὰς ἀναγομένας εἰς τὸ μὴ ἔγκυρον ἢ εἰκονικὸν κτλ. τῶν προσαγομένων τίτλων, δὲν χρεωστεῖ, οὔτε δύναται νὰ ἐκτιμήσῃ, ἀλλὰ χρεωστεῖ νὰ κατατάξῃ τυχαίως τὸ δάνειον εἰς τὸν οἰκεῖον τόπον, διατάσσων τὰ ἀναγκαῖα προφυλακτικὰ μέτρα· τὸ αὐτὸ δὲ χρεωστεῖ καὶ δύναται νὰ ἐνεργήσῃ καὶ ὁ πρόεδρος τῶν πρωτοδικῶν, εἰς ὃν πρέπῃ ν' ἀναπεμφθῇ ἐξ ἐπαγγέλματος παρὰ τοῦ ἐπὶ τῆς κατατάξεως ὁ πίναξ, ὁμοῦ μὲ τὰς γενομένας παρατηρήσεις καὶ ἐνστάσεις καὶ τὰ προσαχθέντα ἔγγραφα, πρὸς ἀναθεώρησιν ἢ ἐπικύρωσιν ἢ μεταῤῥύθμισιν, κατὰ τὰ ἄρθρα 994 καὶ 995 τῆς πολιτ. δικονομίας

Ἐπειδὴ κατὰ ἄρθρα 949 καὶ 950 τῆς αὐτῆς δικονομίας ὁ ἐκτελεστὸς κηρυχθεὶς ἢ μεταῤῥυθμισθεὶς παρὰ τοῦ προέδρου τῶν πρωτοδικῶν κατατάξεως πίναξ δύναται ν' ἀνακοπῇ παρὰ τῶν δανειστῶν, καὶ ἡ γενομένη ἀνακοπὴ φέρεται ἄνευ περαιτέρω ἐγγράφου προδικασίας ἀπευθείας εἰς τὸ ἀκροατήριον τῶν πρωτοδικῶν, καὶ συζητεῖται καὶ ἀποφασίζεται αὐτόθι ὡς συνοπτικὴ δίκη· ὅθεν ἕπεται ὅτι τὰ ὁρισθέντα παρὰ τοῦ προέδρου τῶν πρωτοδικῶν, ὡς πρὸς τὸν πίνακα τῆς κατατάξεως, θεωροῦνται ὡς προσωρινὰ, καὶ ὅτι εἰς τὸ πρωτοδικεῖον ὑπάγεται ν' ἀποφασίσῃ ὁριστικῶς, συνεπείᾳ τῆς γενομένης ἀνακοπῆς, ἐπὶ τῶν παρατηρήσεων, ἐνστάσεων, καὶ προτάσεων τῶν δανειστῶν κατὰ τῶν τίτλων καὶ ἀξιώσεων τῶν ἄλλων δανειστῶν οἱαιδήποτε καὶ ἂν ὦσι, καὶ ὄχι νὰ γίνηται ἄλλη πολιτικὴ δίκη ὡς πρὸς τὰς ἀφορώσας τὸ μὴ ἔγκυρον, ἢ τὸ εἰκονικὸν τῶν προσαγομένων τίτλων, ἐκτὸς ἂν δοθῇ ἀφορμὴ εἰς ποινικὴν καταδίωξιν, καθ' ἣν περίπτωσιν χρεωστεῖ νὰ ἀναβάλῃ τὴν ἐκδίκασιν τῆς ὑποθέσεως, ἂν τὸ ζήτημα ἔχῃ οὐσιώδη ἐπιῤῥοὴν εἰς τὴν ἀπόφασιν τῆς ὑποθέσεως μέχρι τέλους τῆς ποινικῆς διαδικασίας, ἅπερ συνᾴδουσι καὶ μὲ τὸ γενικὸν πνεῦμα τῆς πολιτ. δικονομίας τοῦ νὰ διεκπεραιόνωνται ταχέως αἱ περὶ κατατάξεως διαδικασίαι, καὶ νὰ μὴ πολλαπλασιάζωνται αἱ δίκαι· ὅθεν αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 872 τῆς πολ. δικονομίας δὲν εἶναι ἐφαρμοστέαι ἐπὶ τοῦ προκειμένου.

Ἐπειδὴ ἐπομένως τὸ δικάσαν πρωτοδικεῖον παρεγνώρισε τὰ καθήκοντα αὐτοῦ, ἀπέχον νὰ δικάσῃ τὴν ἔνστασιν τῆς ἀνακοπτούσης δανειστρίας περὶ τῆς εἰκονικότητος τοῦ τίτλου τοῦ, καθ' οὗ ἡ

ἀνακοπῇ, ἑτέρου δανειστοῦ, παραδεχθὲν ὅτι δι' αὐτὴν ἔπρεπε νὰ γίνῃ συνήθης διαδικασία, διὸ ἀποῤῥίψαν τὴν ἀνακοπήν της ἐπεφύλαξεν εἰς αὐτὴν τὸ δικαίωμα νὰ κινήσῃ τὴν τακτικὴν ἀγωγήν· ὅθεν ὡς πρὸς ταῦτα ἡ ἀνακοπὴ εἶναι βάσιμος.

Ἐπειδὴ, καίτοι προκύπτοντος ἐκ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 184 προσβαλλομένου δανειστικοῦ συμβολαιογραφικοῦ συμβολαίου περὶ τῶν τριῶν χιλιάδων δραχμῶν, ὅτι ἔλαβεν ὁ ὀφειλέτης Δ. Μπαρμπαγιάννης τὰς δύο χιλιάδας τὴν ἡμέραν τοῦ συμβολαίου, αἵτινες ἠριθμήθησαν ἐνώπιον τοῦ συντάξαντος αὐτὸ συμβολαιογράφου καὶ τῶν μαρτύρων, οὐδὲν ἧττον δύναται νὰ προσβληθῇ ὡς εἰκονικὸν παρὰ τῆς ἀνακοπτούσης, διότι, κατὰ τὰ συνδυασμένα ἄρθρ. 398 καὶ 400 τῆς πολιτ. δικονομίας, τὰ δημόσια ἔγγραφα ἀποτελοῦν περὶ ὅλων, ὅσα συμβάντα ἐνώπιον τοῦ ἁρμοδίου ὑπαλλήλου περιέχονται ἐν τῷ ἐγγράφῳ ἐντελῆ ἀπόδειξιν πρός τε τοὺς διαδίκους, τοὺς κληρονόμους καὶ ἄλλους ἀντιπροσώπους αὐτῶν· ὡς πρὸς δὲ τοὺς τρίτους, ἀποδεικνύουν μόνον τὸ ἀντικείμενον τοῦ ἐγγράφου, ὅ ἐστι τὸ τί ἐσυμφώνησαν οἱ συμβαλλόμενοι· ἑπομένως μόνον οὗτοι δὲν δύνανται νὰ τὰ προσβάλωσι, κατὰ τὸ ἄρθρον 403 τῆς αὐτῆς δικονομίας, εἰμὴ ὡς πλαστὰ καὶ νόθα, ἀλλ' ὄχι καὶ οἱ τρίτοι, κατὰ τῶν ὁποίων, κατὰ τὸ ἄρθρον 404, οὔτε αἱ ἀντεπιστολαὶ ἀποδεικνύουν.

Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ ἄρθρον 304 § 2 τῆς αὐτῆς δικονομίας, ἡ διὰ μαρτύρων ἀπόδειξις ἐπιτρέπεται, ὅταν συμβόλαιόν τι προσβάλληται ὡς εἰκονικόν.

Ἐπειδὴ τὰ περιστατικὰ, τὰ ὁποῖα προτείνει ἡ ἀνακόπτουσα νὰ ἀποδείξῃ, δύνανται ὡς ἐκ τῆς ἀλληλουχίας των νὰ παρέξουν τεκμήρια ἀποχρῶντα πρὸς ἀπόδειξιν τῆς προκειμένης εἰκονικότητος.

§ 160.

ΖΗΤ. *Αἱ μεταξὺ ἡμεδαπῶν διαφοραὶ πηγάζουσαι ἐκ τῶν πωλήσεων τῶν μεταναστευσάντων ὀθωμανῶν δὲν παραγράφονται, ἐὰν δὲν εἰσαχθῶσιν ἐντὸς ἓξ μηνῶν εἰς τὴν μικτὴν ἐπιτροπήν.* Ἀπ. Ἀρ. Π. 94 τῆς 16 Δεκ. 1846. — ὅρα ἐν τῷ Εὑρετ. λέξει Μικτὴ Ἐπιτροπή.

§ 161.

ΖΗΤ. *Ἡ ἐκκαθάρισις τῶν ἐξόδων τῶν γενομένων ἐνώπιον τῶν κατωτέρων δικαστηρίων ἀνήκει εἰς τὴν ἁρμοδιότητα αὐτῶν,*

τούτων τῶν δικαστηρίων. (1) Ἀποφ. Ἀρ. Πάγου 284 τοῦ 1838·

ΣΗΜ. ἡ 370 τοῦ 1845 ἀπόφασις τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν φέρει.

Ἐπειδὴ, καθ' ὅσον μὲν ἀφορᾷ τὴν ἀποζημίωσιν τὴν ἐπιδικασθεῖσαν εἰς τὸν Δ. Π. Μίχαν διὰ τοῦ Β'. κεφαλαίου τῆς ἀπὸ 2 Αὐγούστου 1837 ὑπ' ἀριθ. 1233 ἀποφάσεως τῶν ἐν Ἀθήναις πρωτοδικῶν, ἐπικυρωθείσης διὰ τῆς ἀπὸ 2 Φεβρουαρίου 1839, καὶ ὑπ' ἀριθ. 1081 ἀποφάσεως τῶν αὐτόθι ἐφετῶν, τὰ διὰ τῶν αὐτῶν ἀποφάσεων ἐπιδικασθέντα εἰς τὸν Δ. Π. Μίχαν δικαστικὰ ἔξοδα καὶ τέλη, καὶ τὰ ἐκ τῶν κοινοποιήσεων καὶ τῆς ἐπιχειρισθείσης ἐκτελέσεως αὐτῶν ἐπιγενόμενα ἔξοδα, διὰ τὴν ἐκκαθάρισίν των ἁρμόδια εἶναι τὰ εἰρημένα δικαστήρια, τὰ ἐκδόντα τὰς ἀποφάσεις ταύτας, ὡς ἐξάγεται ἀπὸ τὰ ἄρθρα 849 851 209·218·780 καὶ 781 τῆς πολιτ. δικον. ἐπομένως τό τε πρωτοδικεῖον Σπάρτης καὶ τὸ δικαστήριον τοῦτο εἶναι ἀναρμόδια νὰ δικάσουν περὶ αὐτῶν, διότι τὰ μὲν εἰσὶν ἐκκαθαρισμένα καὶ ἀποφασισμένα, καὶ δύνανται νὰ εἰσπραχθῶσιν δι' ἁπλῆς ἐκτελέσεως τῶν ἀποφάσεων, τὰ δὲ τῆς ἐκτελέσεως νὰ ἐκκαθαρισθοῦν πρέπει κατὰ τὸ ἄρθρον 877 τῆς αὐτῆς δικ. καθόσον δὲ ἀφορᾷ τὴν ἀπαίτησιν τῶν δραχμῶν 500 τοῦ χρέους τοῦ Γ. Κανέλλου, περὶ ταύτης ἦτον ἁρμόδιον νὰ δικάσῃ τὸ δικαστήριον τῶν ἐν Σπάρτῃ πρωτοδικῶν καὶ ἐπομένως καὶ τὸ δικαστήριον τοῦτο, διότι ἡ περὶ αὐτῶν ἀγωγὴ εἶναι ἁπλῶς προσωπικὴ, βασιζομένη εἰς λόγον μεταγενέστερον τῆς ἀποφάσεως τῶν ἐν Ἀθήναις πρωτοδικῶν, δι' ἧς ἐπεδικάσθη βέβαια ἀποζημίωσις ἕνεκα ζημιῶν συμβασῶν μέχρι τῆς 2 Αὐγούστου 1837, καὶ οὐχὶ μελλουσῶν καὶ ἐνδεχομένων, διὸ καὶ τὸ πρωτοδικεῖον ἐκεῖνο, διὰ τῆς ἀπὸ 30 Ἰουνίου 1842 ὑπ' ἀριθ. 6241, ἀποφάσεώς του ἐκηρύχθη ἀναρμόδιον νὰ δικάσῃ, θεωρῆσαν αὐτὴν ἄσχετον καὶ ἀνεξάρτητον τῆς προϋπαρξάσης κατασχέσεως, δῆλον δὲ ὅτι καὶ τῆς περὶ αὐτῆς ἀποφάσεως. Ὅθεν καὶ ὁ ἐνάγων παραδεχθεὶς τὴν ἀπόφασιν ἐκείνην κατὰ τὸν λόγον τοῦτον, ὑπήγαγε τὴν ἀγωγήν του ταύτην εἰς τὴν τοῦ πρωτοδικείου Σπάρτης ἁρμοδιότητα. (Νομικῆς σελ. 4257)

§ 162.

ΖΗΤ. *Ἐπὶ δωρεᾶς ἐπικαρπίας ἀκινήτων γενομένης ἐν ἑλλά-*

(1) Ὁ Ἄρειος Πάγος ἀποφασίζει περὶ τῶν ἐνώπιον τῶν κατωτέρων δικαστηρίων ἐξόδων; ὅρα Εὑρετ· τόμ. γ. σελ. 228 §. 12.

δὲ παρ' ἀλλοδαποῦ πρὸς ἡμεδαπὸν ἐφαρμόζονται οἱ ἡμεδαποὶ νόμοι. Τὴν περὶ τούτου ἀπόφασιν εὑρίσκετε εἰς τὸ εὑρ. τόμῳ πρώτῳ, σελ. 73.— ἡ ὑπ' ἀριθ. 65 τῆς 24 ὀκτ. 1847 ἀπόφασις τοῦ Ἀρ. Πάγου φέρει οὕτως (1). (σελ· 639—641 τῆς σειρᾶς τῶν πολ. ἀποφ. τοῦ 1847).

Ἐπειδὴ ἂν καὶ τὸ 181 ἄρθρ. τοῦ ὀργανισμοῦ τῶν δικαστηρίων ἀπαιτῇ νὰ ἀναφέρηται ἐν τῷ συμβολαιογραφικῷ ἐγγράφῳ ἡ κατοικία τῶν συμβαλλομένων, δὲν ἕπεται ἐκ τούτου ὅτι ἡ λέξις *κατοικία* δὲν δύναται ν' ἀναπληρωθῇ δι' ἄλλων ταυτοσημάντων λέξεων· ἐν δὲ τῷ ὑπ' ἀριθ. 4308 τῆς 28 Μαΐου 1838 δωρητηρίῳ συνταχθέντι ὑπὸ τοῦ ἐνταῦθα πρώην συμβουλαιογράφου Διονυσίου Σουρμελῆ, ἐν τῷ οἰκείῳ αὐτοῦ χωρίῳ μετὰ τὴν σημείωσιν τοῦ ὀνόματος τοῦ συμβαλλομένου Σπυρίδωνος Τρικούπη, ἀντὶ τῆς κατοικίας αὐτοῦ, ἀναφέρεται ὅτι εἶναι ἐκ Μεσολογγίου καὶ ἔκτακτος σύμβουλος τῆς ἐπικρατείας, ἡ δὲ ἔκφρασις ἐκ Μεσολογγίου (τὸ ὁποῖον εἶναι χωρίον ἢ πόλις τῆς Ἑλλάδος), καθὼς ἑρμηνεύθη ἀπό τε τὸ ἐφετεῖον καὶ τὸ πρωτοδικεῖον, τὰ ὁποῖα παρεδέχθησαν ὅτι ὁ εἰρημένος Σ. Τρικούπης καθ' ἣν ἐποχὴν συνετάχθη τὸ διαληφθὲν συμβόλαιον πραγματικῶς κατοικίαν εἶχε τὸ Μεσολόγγιον, φανερόνει τὴν κατοικίαν του αὐτήν· ἄρα δὲν ἐλλείπει ἀπὸ τὸ προσημειωθὲν δωρητήριον ἡ τοῦ συμβαλλομένου Σ. Τρικούπη σημείωσις τῆς κατοικίας του, διότι κατὰ τὴν δοθεῖσαν, ὡς ἐρρέθη, ἑρμηνείαν, ἡ λέξις κατοικία ἀντελατέστη διὰ τῆς ἐκ *Μεσολογγίου*, ἡ δὲ δοθεῖσα αὕτη ἑρμηνεία καθὸ πραγματικὴ διαφεύγει τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ Ἀρείου Πάγου.

Ἐπειδὴ ἂν καὶ ἡ Ἀγλαΐα ἦτον συμβαλλομένη ἐν τῷ εἰρημένῳ δωρητηρίῳ, ὡς ὁ πατὴρ καὶ ἡ μήτηρ αὐτῆς, ἀλλ' οὔτε ὁ πατὴρ, οὔτε ἡ μήτηρ ταύτης τῆς Ἀγλαΐας ἀποθανούσης, ἐνήχθη καὶ ὡς κληρονόμος αὐτῆς, ἀλλ' ἁπλῶς ἐνήχθησαν ὁ Τρικούπης καὶ ἡ σύζυγος αὐτοῦ ὡς συμβαλλόμενοι· ἑπομένως ἀφ' οὗ ῥητὴ πρότασις ὅτι ἐλλείπει ἐκ τοῦ εἰρημένου δωρητηρίου καὶ ἡ κατοικία τῆς διαληφθείσης Ἀγλαΐας δὲν ἐγένετο ἐνώπιον τοῦ ἐφετείου, τοῦτο δὲν

(1) Δι' αὐτῆς λύονται διάφορα ζητήματα, περὶ ὧν ἐν οἰκείῳ τόπῳ. Βλέπε δὲ τὴν περὶ συγκρούσεως νόμων διατριβὴν ἐν θέμιδι τόμ. 4 σελ. 53 καὶ ἐπ. ὡς καὶ τὴν περὶ Ῥωμαϊκοῦ δικαίου πραγματείαν ὑπὸ τοῦ Κ. Π. Καλλιγᾶ § 105—120, ὅπου περὶ αἰτίας τῆς συγκρούσεως.— Περὶ τῆς ἀνάγκης τῆς ἐφαρμογῆς ἀλλοδαπῆς νομοθεσίας·— τί ἴσχυεν εἰς τὴν Ῥώμην·— ἀξιώματα τοῦ Ῥ. Δ. — Μεσαιών· ἐξ αὐτοῦ πηγάσασαι θεωρίαι· γενικοὶ κανόνες·— πολιτικὴ κατάστασις·— ἰδιοκτησία. ἀκίνητα— κινητά·— πολιτικαὶ πράξεις· τύπος· — περιεχόμενον· ἑρμηνεία. γάμος· οἰκογένειαι· γνησιότης κλ.— κληρονομία.

ἠδύνατο οἴκοθεν νὰ διακρίνῃ καὶ αἰτιολογήσῃ τὴν ἀπόφασίν του καὶ ὡς πρὸς τὴν Ἀγλαΐαν, διότι ἡ ἀκύρωσις τοῦ δωρητηρίου, καθόσον ἐζητεῖτο, δὲν ἠδύνατο νὰ περιστρέφηται εἰμὴ ἁπλῶς ὡς πρὸς τὸν Τρικούπην καὶ τὴν σύζυγόν του, οὐχὶ δὲ καὶ καθόσον ἀπέβλεπε τὰ δικαιώματα τῆς Ἀγλαΐας.

Ἐπειδὴ ἡ ἀναιρεσείουσα ἐνώπιον τοῦ ἐφετείου ἰσχυριζομένη ὅτι ἡ ἐν τῷ διαληφθέντι δωρητηρίῳ ἔκφρασις «ἐκ Μεσολογγίου» δὲν φανερόνει τὴν κατοικίαν του, ἐπέφερε μὲν ὅτι ὁ Σ. Τρικούπης κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως καὶ μετὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῶν πραγμάτων κατεῖχε πάντοτε ἀνωτάτας πολιτικὰς θέσεις, αἱ ὁποῖαι κατὰ νόμον τὸν ἠνάγκαζον νὰ ἔχῃ κατοικίαν εἰς τὴν καθέδραν τῆς κυβερνήσεως ἢ εἰς ξένα κράτη καὶ δὲν διετήρησε πραγματικῶς τὴν ἀρχικήν του κατοικίαν, ἀλλὰ καὶ τὸ ἐφετεῖον δὲν παρέτρεξεν ἀναιτιολογήτως τὰ ἐπιχειρήματα αὐτὰ ἀναφερόμενον εἰς τὰς αἰτιολογίας τῆς πρωτοδίκου ἀποφάσεως, εἰς τὰς ὁποίας ἀναφέρεται ὅτι ὁ Τρικούπης διετήρησε τὴν ἀρχικήν του κατοικίαν, ἂν καὶ δὲν ἦτον ὑπόχρεων τὸ ἐφετεῖον νὰ ἐπιφέρῃ αἰτιολογίας εἰμὴ εἰς ῥητὰς αἰτήσεις καὶ οὐχὶ ἁπλῶς εἰς ἐπιχειρήματα.

Ὡς πρὸς τὸν λόγον τὸν ἀφορῶντα τὴν παραβίασιν τῶν ἀρχῶν τοῦ δικαίου, καθ' ἃς οἱ περὶ ἱκανότητος νόμοι τοῦ κράτους τῆς κατοικίας τῶν συμβαλλομένων ἐφαρμόζονται ὑπὲρ αὐτῶν.

Ἐπειδή, μὴ ὑπάρχοντος ἐν τῇ ἑξαβίβλῳ τοῦ Ἀρμενοπούλου καὶ ἐν τῇ τῆς Ἑλλάδος πολιτικῇ δικονομίᾳ, οὐδ' ἐν τοῖς Βασιλικοῖς, ῥητοῦ νόμου, ὁ ὁποῖος νὰ ἐμπεριέχῃ τὴν τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ γαλλικοῦ πολιτικοῦ κώδηκος ἀρχὴν ὅτι «οἱ νόμοι οἱ κανονίζοντες τὴν κατάστα-» στασιν καὶ τὴν ἱκανότητα τῶν προσώπων διέπουσι καὶ τοὺς » γάλλους τοὺς ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ διαμένοντας» καὶ ὑπάρχοντος ἐν Ἑλλάδι ῥητοῦ νόμου (ἄρθρ. 24 βιβλ. Δ. τίτλ. 9 τοῦ Ἀρμεν.), ὁ ὁποῖος, ἐναντίον εἰς τὰ ἄρθρα 217 καὶ 218 τοῦ εἰρημένου γαλλικοῦ κωδηκος, ἐπιτρέπει εἰς τὴν σύζυγον, νὰ διαθέτῃ ἄνευ τῆς ἀδείας τοῦ ἀνδρὸς καὶ τοῦ δικαστοῦ περὶ τῆς ἐξωπροίκου περιουσίας της, τὸ ἐφετεῖον ἐπικυρῶσαν τὴν πρωτόδικον ἀπόφασιν, ὡς προκειμένου λόγου περὶ ἐξωπροίκων κτημάτων τῆς ἀναιρεσειούσης ἐν αὐτῷ τῷ δωρητηρίῳ, ὀρθῶς ἐφήρμοσε τοὺς ἰσχύοντας ἐν Ἑλλάδι νόμους, ἂν δὲ δὲν ἐφήρμοσεν, ἢ παραβίασε μάλιστα τοὺς γαλλικοὺς νόμους, ἡ παραβίασις αὐτῶν, ὡς ξένων νόμων, δὲν δίδει χώραν εἰς ἀναίρεσιν, διότι τὸ ἄρθρ. 807 ἀριθ. 7 διαλαμβάνει μόνον περὶ τῶν πολιτικῶν νόμων τῆς Ἑλλάδος.

Ἐπειδή, ἂν καὶ δὲν δύναται τὸ δικαστήριον νὰ μεταβάλῃ ἢ νὰ τροποποιήσῃ οὐσιωδῶς τὸν ἐπαγόμενον ὅρκον, δύναται ὅμως

ὁσάκις ἢ ὡς ἀτελὲς πῶς προσβάλλεται τὸ τοῦ ὅρκου θέμα ἢ μὴ ἀκριβὲς εἰς τρόπον ὥστε νὰ μὴν ἀποφασίζῃ τὴν ὑπόθεσιν, ἕνεκα τῆς ὁποίας ἐπάγεται, χωρὶς νὰ μεταβάλῃ οὐσιώδη αὐτοῦ μέρη, νὰ θέσῃ τὸ θέμα καθ' ὃν τρόπον δύναται νὰ ἔχῃ ἐπιῤῥοὴν εἰς τὴν ἀπόφασιν τῆς ὑποθέσεως· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου εἰς τὸν παρὰ τῆς ἀναιρεσειούσης ἐπαχθέντα εἰς τὸν ἀντίδικόν της ἑξῆς ὅρκον « ἂν « δὲν ἐγνωστοποίησεν εἰς αὐτὸν προφορικῶς κατὰ τὴν σύνταξιν « τοῦ διαληφθέντος δωρητηρίου περὶ τῆς ἀνάγκης τῆς ἐπικυρώσεως « τῆς δωρεᾶς ὑπὸ τοῦ συζύγου της, Δουκὸς τῆς Πλακεντίας, καὶ « ὅτι διὰ τοῦτο θέλει γράψει εἰς Παρισσίους διὰ νὰ λάβῃ τὴν ἐπικύρωσιν » τὸ ἐφετεῖον προσθέσαν εἰς τὸ θέμα αὐτοῦ τοῦ ὅρκου τὰς ἑξῆς λέξεις « ἄλλως νὰ ἦναι ἀνίσχυρος ἡ δωρεὰ » δὲν μετέβαλεν, οὔτε ἐτροποποποίησεν οὐσιωδῶς τὸν ἐπαχθέντα ὅρκον, ἀλλὰ τὸ μὴ ἐκφρασθὲν εἰς ἐπαγωγὴν τοῦ ὅρκου ἀποτέλεσμα, (τουτέστι τὸν ὅρον τῆς ἀκυρώσεως τοῦ συμβολαίου τῆς δωρεᾶς, ἂν δὲν ἐδίδετο ἡ ἔγκρισις τοῦ συζύγου τῆς ἐναγούσης, ἥτις καὶ ἕνεκα τοῦ λόγου τούτου ἐζήτει ν' ἀκυρωθῇ τὸ εἰρημένον συμβόλαιον,) ἐπρόσθεσε τὸ δικαστήριον εἰς τὸ θέμα τοῦ ὅρκου διὰ νὰ καταστήσῃ αὐτὸν ἀποτελεσματικὸν, ὥστε διὰ τῆς προσθήκης ταύτης οὐχὶ ἡ ἀναιρεσείουσα, ἀλλ' ὁ Τρικούπης ἠδύνατο νὰ παραπονεθῇ, καθότι ὃν τρόπον ἐπήχθη ὁ ὅρκος ἠδύνατο καὶ ἀζημίως ν' ἀποβληθῇ.

Ἐπειδὴ τοῦ ἐφετείου διατάξαντος διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του ὅτι ἀποῤῥίπτει τὴν ἔφεσιν τῆς ἤδη ἀναιρεσειούσης μετὰ τὴν δόσιν τοῦ ἐπαχθέντος ὅρκου καὶ ὅτι ἐπιφυλάττεται ν' ἀποφασίσῃ καθ' ἣν περίπτωσιν δὲν δοθῇ ὁ ὅρκος, δὲν ἦτον ἀπολύτως ἀναγκαῖον νὰ αἰτιολογήσῃ τὴν ἀπόφασίν του, διότι εἰς μὲν τὴν πρώτην περίπτωσιν τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ γενομένου ὅρκου ὁρίζεται ἀπὸ τὸν νόμον (ἀριθ. 357 καὶ 352 τῆς πολ. δικονομίας), ἄλλως τὴν κατ' οὐσίαν ἀπόῤῥιψιν τῆς ἐφέσεως αἰτιολόγησεν ἀποχρώντως διὰ τῶν πρὸ τοῦ διατακτικοῦ τῆς ἀποφάσεώς του ἐκτεθεισῶν σκέψεων, εἰς δὲ τὴν δευτέραν περίπτωσιν, ἀφ' οὗ δὲν ἀπεφάσισε τί ὡς πρὸς τὴν ὑπόθεσιν, δὲν ὤφειλε καὶ νὰ αἰτιολογήσῃ, ἡ δὲ ἔλλειψις αἰτιολογίας διὰ τὴν ἐκ νέου συζήτησιν, τὴν ὁποίαν οἴκοθεν διέταξε τὸ δικαστήριον εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς μὴ δόσεως τοῦ ὅρκου δὲν εἶναι λόγος ἀναιρέσεως. (1)

Διὰ ταῦτα καὶ δυνάμει τῶν ἄρθρων 210 καὶ 219 τῆς πολ. δικονομίας ἀποῤῥίπτει τὴν ἀπὸ 2 Μαΐου 1847 αἴτησιν.

---

(1) Βλ. Εὑρ, λέξει Ἀπόφασις ἐν γένει, § 68.

§ 163.

ΖΗΤ. *Τὰ τακτικὰ δικαστήρια ἔχουν τὸ δικαίωμα νὰ ἐξετάσουν ἂν καλῶς ἢ κακῶς αἱ παρελθοῦσαι κυβερνήσεις ἀνεγνώρισαν δικαιώματα ἰδιωτικῆς ἰδιοκτησίας;*

ΖΗΤ. *Τὰ δικαστήρια εἶναι ἁρμόδια νὰ ἐξετάσωσιν ἂν τὰ ὡς νομοθετικαὶ πράξεις καθυποβαλλόμενα ἔγγραφα φέρωσι νομοθετικὸν χαρακτῆρα, ἀλλὰ δὲν εἶναι ἁρμόδια νὰ ἐξελέγξουν τὰς τοιαύτας πράξεις ὡς πρὸς τὸ περιεχόμενόν των.*

Βλέπε τὰ περὶ τοῦ πρώτου ζητήματος εἰς τὸ εὑρ. τόμῳ 1 σελ 31 § 93, 94 (1) — ὡς πρὸς τὸ δεύτερον ἡ 198 τοῦ 1847 ἀπόφασις τοῦ Ἀρ. Πάγου φέρει:

Ἐπειδή, κατὰ τὰ ἄρθρα 70, 27, 73 καὶ 128 τοῦ πολ. συντάγματος τῆς Ἑλλάδος τῆς ἐν Τροιζῆνι τρίτης ἐθνικῆς συνελεύσεως, αἱ ἀποφάσεις τῆς Βουλῆς, διὰ νὰ θεωρηθοῦν ὑποχρεωτικαὶ καὶ νὰ

---

(1) Σχέσιν μὲ τὰ ἀνωτέρω ἔχουσι καὶ τὰ κατωτέρω ἐντοῖς παραγράφοις 191 193 194 ἐκτεθησόμενα.

Ἰδοὺ πῶς ἐκφράζεται ἡ 573 τῆς 5 νοεμβρ. 1837 ἀπόφασις τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

Ἐπειδὴ ἡ Ἑλλην. Κυβέρνησις, ἀναγνωρίσασα κατὰ τὸ 1828 ἔτος διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1106 ἐγγράφου τοῦ βουλευτικοῦ καὶ τοῦ ἐκτελεστικοῦ σώματος τὸ δικαίωμα τῆς κυριότητος τοῦ Ι. Γ ἐπὶ τοῦ κατὰ τὴν ἐπαρχίαν Μονεμβασίας κειμένου κτήματος, δὲν ἐστερήσθη τὰ ἔργα τῆς δικαστικῆς ἀρχῆς, ὡς ἐσφαλμένως ἐξέλαβε τὸ ἐν Ἀθήναις δικαστ. τῶν πρωτ. καθότι ἕκαστος δύναται νὰ παραιτηθῇ τῶν δικαιωμάτων καὶ πολλῷ μᾶλλον τῶν ἀντιποιήσεων, τὰς ὁποίας ἀνακαλύπτει ὡς μὴ βασίμους μήτε συμφώνους μὲ τὴν δικαιοσύνην, χωρὶς διὰ τούτου νὰ ἐπεμβαίνῃ εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῆς δικαστικῆς ἀρχῆς. (ὅρα τὴν ἀπόφασιν 49 τοῦ 1848 τοῦ Ἀρ. Π. εἰς τὸ Εὑρετ. λέξει δημόσιον).

Ἐπειδὴ ἂν τὸ ἑνδέκατον ψήφισμα τῆς ἐν Ἐπιδαύρῳ ἐθνικῆς συνελεύσεως ἠκύρωσε τὰς προγενέστερον γενομένας πωλήσεις ἐθνικῶν κτημάτων, τοῦτο δὲν ἐφαρμόζεται εἰς τὴν προκειμένην περίπτωσιν, ὅπου δὲν εἶναι λόγος ποσῶς περὶ ἐκποιήσεως ἐθνικοῦ κτήματος, ἀλλὰ περὶ ἀναγνωρίσεως ξένης ἰδιοκτησίας, τὸ δὲ ῥηθὲν ψήφισμα καὶ ἔκτακτον μέτρον πρέπει νὰ περιορισθῇ εἰς τὰ παρ' αὐτοῦ ῥητῶς προβλεπόμενα ἀντικείμενα.

Ἐπειδὴ ἡ γενικὴ γραμμ. τῆς ἐπικρατείας, διατάξασα διὰ τοῦ ἀπὸ 18 Ἰουλίου 1829 ἐγγράφου του πρὸς τὸν πρόσωρινὸν διοικητὴν Μονεμβασίας ν' ἀποσπασθῇ ἀπὸ τὴν ἐξουσίαν τοῦ Γ. τὸ μνημονευθὲν κτῆμα, τὸ ὁποῖον οὗτος ἐνέμετο δυνάμει τῆς ἀναγνωρίσεως τῆς Ἑλλ. Κυβερνήσεως ἀπὸ τοῦ 1825 ἔτους, ἡ ὁποία ἀναγνώρισις γενομένη διὰ τῆς συνδρομῆς τοῦ τε βουλευτικοῦ καὶ τοῦ ἐκτελεστικοῦ σώματος ἔχει ἰσχὺν νόμου, παρεβίασε τὸν νόμον τοῦτον, ὥστε τὸ δημόσιον ἔγινεν ἔκτοτε ἐν κακῇ πίστει κάτοχος τοῦ εἰρημένου κτήματος καὶ ὀφείλει, νὰ ἀποδώσῃ πρὸς τὸν Γ. κατὰ τὸν Ἀσμεν. (Β. 6. Τ. ά § 13) ὅσους καρποὺς ἐσύναξε καὶ ἠδύνατο νὰ συνάξῃ ἐκ τοῦ κτήματος τούτου.

Ἐπειδὴ δικασθέντες κατὰ τὴν πρωτόδικον δίκην τοὺς κυρίους τῶν τίτλων τῆς ἰδιοκτησίας τοῦ Γ. ἐδικάσθη αὐτὴ ἡ οὐσία τῆς ὑποθέσεως καὶ ὄχι μία ἔνστασις, ὡς τὸ δημόσιον διϊσχυρίζεται· ὅθεν ἡ ὑπόθεσις εἶναι ἤδη ὥριμος διὰ νὰ δικασθῇ εἰς Β' βαθμὸν δικαιοδοσίας. Ἀπόφ. 573 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν τῆς 5 Νοεμβρίου 1837

ἐπέχουν τόπον νόμου, ἀπαιτεῖται νὰ ὑπάρχουν περιβεβλημέναι μὲ τὰ ἐν τοῖς εἰρημένοις ἄρθροις διαγεγραμμένα προσόντα, ἡ δὲ ὑπ' ἀριθ. 172 τῆς 4 Ἰανουαρίου 1843 ἀπόφασις τῆς βουλῆς, διὰ τῆς ὁποίας τὸ χωρίον Ῥετεντὸ ἀνεγνωρίσθη ἰδιοκτησία τοῦ Κωνσταντίνου Γιαννοπούλου, φέρει ὅλα τὰ τῶν εἰρημένων ἄρθρων προσόντα, καθότι ἐξεδόθη παρὰ τῆς βουλῆς, ὑπάρχει ὑπογεγραμμένη παρὰ τοῦ προέδρου αὐτῆς καὶ τοῦ πρώτου γραμματέως, φέρει τὴν σφραγίδα τῆς ἰδίας βουλῆς, ἐνεκρίθη καὶ ἐπεκυρώθη τὴν 9 τοῦ ἰδίου μηνὸς καὶ ἔτους παρὰ τῆς ἀντικυβερνητικῆς ἐπιτροπῆς, εἰς τὴν ὁποίαν, κατὰ τὸ ἄρθρον 5 τοῦ ἀπὸ 3 ἀπριλίου 1827 ὑπ' ἀριθ. ς'. ψηφίσματος, καὶ τὸ ὑπ' ἀριθ. θ'. τῆς 5 τοῦ ἰδίου μηνὸς καὶ ἔτους ἑτέρου ψηφίσματος, ἡ νομοτελεστικὴ ἐξουσία μέχρι τῆς ἐν Ἑλλάδι ἐλεύσεως τοῦ Κυβερνήτου ἐνεπιστεύθη παρὰ τῆς ἰδίας συνελεύσεως καὶ παρεχωρήθησαν ταὐτὰ καὶ εἰς τὸν Κυβερνήτην δικαιώματα, ἐκτὸς ἐξαιρέσεων τινῶν προβλεπομένων παρὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ· ις'. τῆς 1 Μαΐου 1827 ψηφίσματος, αἵτινες δὲν ἔχουν ἐφαρμογὴν ἐπὶ τοῦ προκειμένου· καθόσον δὲ ἀφορᾷ τὴν δημοσίευσιν τῆς προκειμένης τῆς βουλῆς ἀποφάσεως, ἥτις, ἀφορῶσα ἰδιαίτερα καὶ οὐχὶ γενικὰ συμφέροντα, δὲν εἶναι γενικὸς τοῦ κράτους νόμος, ἀλλὰ προβούλευμα προβλέπον περὶ ἰδιωτικοῦ δικαιώματος, ἡ γνωστοποίησις τῆς ἀποφάσεως ταύτης πρὸς τὸ ὁποῖον ἀφορᾷ πρόσωπον, γενομένη κατὰ διαταγὴν τῆς κυβερνήσεως παρὰ τοῦ ἁρμοδίου ὑπουργοῦ, ὡς τοῦτο ἀποδεικνύεται ἐκ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2000 τῆς 10 Ἰανουαρίου 1828 ἐγγράφου τοῦ ἐπὶ τῆς οἰκονομίας γραμματέως τῆς ἐπικρατείας, καὶ ἡ παράδοσις τοῦ κτήματος πρὸς τὸν ἰδιοκτήτην, ἐπέχει τόπον πληρεστάτης δημοσιεύσεως, ἥτις τότε ἀπαιτεῖται νὰ ἦναι γενική, ὅταν πρόκηται περὶ ἀντικειμένων ἀφορώντων τὴν ὁλομέλειαν τοῦ ἔθνους ἢ ἐπαρχίας τινος, οὐχὶ δὲ καὶ ὅταν, ὡς ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ἀφορᾷ μόνον δικαιώματα πολίτου τινος, καὶ ἡ γνωστοποίησις γίνεται, ὡς ἐγένετο, πρὸς τὸν ἴδιον τοῦτον πολίτην.

Ἐπειδὴ ἂν καί, κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ Συνταγματικοῦ δικαίου, τὰ δικαστήρια εἶναι ἁρμόδια νὰ ἐξετάσουν ἂν τὰ παρὰ τῶν διαδίκων εἰς αὐτὰ καθυποβαλλόμενα ἔγγραφα ὡς νομοθετικαὶ πράξεις φέρωσι νομοθετικὸν χαρακτῆρα, τουτέστι φέρωσι τοὺς παρὰ τοῦ συντάγματος ἀπαιτουμένους τύπους πρὸς σύστασιν νομοθετικῆς ἀποφάσεως, καθότι ἡ θέλησις τοῦ νομοθέτου πρέπει νὰ ἦναι ὁ ὁδηγὸς τῶν ἀποφάσεων τῶν δικαστηρίων, καὶ ἡ θέλησις αὕτη δὲν ἐξάγεται εἰμὴ ἐκ τῶν παρὰ τῆς νομοθετικῆς ἐξουσίας πηγαζόντων νόμων καὶ ἀποφάσεων, δὲν εἶναι ὅμως

ἁρμόδια καὶ νὰ ἐξελέγξουν τὰς τοιαύτας νομοθετικὰς ἀποφάσεις ὡς πρὸς τὸ περιεχόμενόν των, καθότι δὲν ὑποτίθεται ποτέ, ὅτι ἡ ἐξουσία ἡ παριστάνουσα τὴν τοῦ ἔθνους κυριαρχίαν παρανομεῖ, ὁ δὲ ἰσχυρισμὸς τοῦ δημοσίου, ὅτι τὰ δικαστήρια δυνάμει τοῦ ἰδίου συντάγματος ἔχουν τὸ δικαίωμα νὰ ἐξετάζουν ἂν τὸ περιεχόμενον τῶν τοιούτων ἀποφάσεων δὲν περιέχῃ ὑπέρβασιν τῆς κατὰ τὸ σύνταγμα νομοθετικῆς ἐξουσίας τοῦ νομοθετικοῦ καὶ νομοτελεστικοῦ σώματος, ὡς οὔσης ἀνατεθειμένης τῆς ἀκριβοῦς τοῦ συντάγματος τηρήσεως καὶ εἰς τὴν δικαστικὴν ἐξουσίαν, εἶναι ἐσφαλμένος, καθότι, κατὰ τὰ ἄρθρ. 39 καὶ 134 τοῦ ἰδίου συντάγματος, ὁ δικαστὴς ὀφείλει μόνον νὰ ἐφαρμόσῃ τὸν νόμον καὶ νὰ δικάσῃ ἐπὶ τῇ βάσει αὐτοῦ, ἀλλὰ δὲν δύναται νὰ τὸν ἐπικρίνῃ, καὶ νὰ τὸν ἀνατρέψῃ ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι ἡ κυριαρχικὴ τοῦ ἔθνους ἀρχὴ δὲν εἶχεν ἐξουσίαν νὰ ἐκδώσῃ τοιοῦτον νόμον ἢ τοιαύτην ἀπόφασιν· τὸ δὲ ἐναντίον σύστημα ἤθελεν ἐπιφέρει τὸ ἀτόπημα ὅτι ὁ νόμος ἤθελεν εἶσθαι ὑπὸ ἄμεσον ὑποταγὴν τῆς δικαστικῆς ἐξουσίας, ἐνῷ, ἀπεναντίας, ἡ δικαστικὴ ἐξουσία ὀφείλει νὰ ἦναι ὑπὸ τὴν ἄμεσον ὑποταγὴν τοῦ νόμου, ἐφαρμόζουσα ἀκριβῶς, καὶ οὐχὶ κρίνουσα αὐτόν. Δὲν εἶναι ὀρθὸς καὶ ὁ ἕτερος τοῦ δημοσίου ἰσχυρισμός, ὅτι κατὰ τὰς διατάξεις τῶν βυζαντινῶν νόμων αἱ βασιλικαὶ ἀποφάσεις αἱ ἐπὶ ἀτομικῶν συμφερόντων ἐκδιδόμεναι ὑπόκεινται εἰς τοῦ δικαστοῦ τὴν ἐξέλεγξιν, καθότι αἱ διατάξεις αὗται δὲν ἔχουν πλέον παρ' ἡμῖν ἐφαρμογήν, ὁρίζοντος τοῦ ἄρθρου 143 τοῦ αὐτοῦ συντάγματος, ὅτι οἱ συνταγματικοὶ νόμοι ὑπερισχύουσιν ἀπὸ ὅλους τοὺς λοιπούς, καὶ ὅτι οἱ παρὰ τῆς ἑλληνικῆς πολιτείας ἐκδιδόμενοι νόμοι ὑπερισχύουσι τῶν ἀρχαιοτέρων· ἑπομένως ἀφοῦ κατὰ τὰ ἄρθ. 37, 38, 39 καὶ 134 τοῦ συντάγματος ἡ νομοθετικὴ ἐξουσία ἐξέλιδε τὰ προβουλεύματά της καὶ ἡ νομοτελεστικὴ τὰ ἐπεκύρονεν, εἰς δὲ τὸν δικαστὴν δὲν ἐδίδετο τὸ δικαίωμα εἰμὴ νὰ τὰ ἐφαρμόσῃ καὶ οὐχὶ νὰ τὰ ἐξελέγξῃ, ἕπεται ὅτι μετὰ τὴν τοῦ συντάγματος ἰσχὺν οὐδεμία μένει τοιαύτη εἰς τὰς εἰρημένας διατάξεις τῶν Βυζαντινῶν Αὐτοκρατόρων. Τέλος δὲν εἶναι ἐπίσης βάσιμος ὁ τελευταῖος τοῦ δημοσίου ἰσχυρισμός, ὅτι, ἀφοῦ τὸ δικάσαν ἐφετεῖον εὗρεν ὅτι αἱ διαληφθεῖσαι ἀποφάσεις τῶν δύω σωμάτων ἐξεδόθησαν κατὰ πλάνην καὶ ἀπάτην, ἠδύνατο νὰ μὴν ἀποδώσῃ εἰς αὐτὰς τὴν ἰσχὺν τῆς νομιμότητος, καθότι μόνον ἡ κυριαρχικῶς ἀποφασίζουσα τοῦ ἔθνους ἀρχὴ εἶναι ἁρμοδία καὶ νὰ ἐρευνήσῃ, ἐὰν νομίμως καὶ δικαίως, ἢ κατὰ πλάνην καὶ ἀπάτην, ἐξέδωκε τὰς ἀποφάσεις της, οὐχὶ δὲ καὶ τὰ δικαστήρια· ἄλλως ἡ ἰσχὺς καὶ τὸ κῦρος τῶν νόμων καὶ τῶν νομοθετικῶν ἀποφάσεων

ἤθελεν εἶσθαι παντοτινῶς ἀμφίβολον, ὡς δυναμένων τῶν νόμων καὶ τῶν ἀποφάσεων νὰ καταγραφῶσι παρὰ τῆς δικαστικῆς ἐξουσίας.

Ἐπειδὴ ἑπομένως τὸ ἐν Ναυπλίῳ δικαστήριον τῶν ἐφετῶν, ἐπεμβὰν οὐσιαστικῶς εἰς τὸν ἔλεγχον τῆς νομιμότητος τῶν εἰρημένων ἀποφάσεων τῆς νομοθετικῆς καὶ τῆς νομοτελεστικῆς ἀρχῆς καὶ εἰς τὴν ἐκτίμησιν τῆς ἁρμοδιότητος αὐτῆς, μὴ θεωρῆσαν δὲ ὑποχρεωτικὰς τὰς ἀποφάσεις ταύτας, ὡς καθ' ὑπέρβασιν τῆς νομοθετικῆς ἐξουσίας καὶ κατὰ πλάνην καὶ ἀπάτην ἐκδεδομένας, καὶ ἀποῤῥίψαν ἐπὶ τῇ βάσει ταύτῃ τὴν ἀγωγὴν τῶν ἀναιρεσειόντων, ὑπερέβη προφανῶς τὰ καθήκοντά του, ἡ δὲ τῶν καθηκόντων ὑπέρβασις, κατὰ τὸ ἄρθρον 807 ἀριθ. 3 καὶ 808 ἀριθ. 1 τῆς πολ. δικονομίας, ἐπιφέρει ἀναίρεσιν τῆς ἀποφάσεως.

Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ ἄρθρον 832 τῆς ἰδίας δικονομίας, ἂν ἡ ἀπόφασις ἀναιρεθῇ ἕνεκεν ὑπερβάσεως καθηκόντων (ἄρθρ. 800 ἀριθ 1), ἀπαγορεύεται εἰς τὰ δικαστήρια ἡ περαιτέρω ἐπέμβασις· ἑπομένως πρέπει ὁ Ἄρειος Πάγος ἐπὶ τοῦ προκειμένου ν' ἀπαγορεύσῃ τὴν ἐξέλεγξιν τῆς κατ' οὐσίαν νομιμότητος τῶν εἰρημένων πράξεων τῆς τε βουλῆς καὶ τῆς ἀντικυβερνητικῆς ἐπιτροπῆς, καὶ τὴν ἔρευναν ἂν αὗται ἐξεδόθησαν κατὰ πλάνην καὶ ἀπάτην, νὰ παραπέμψῃ δὲ ὡς πρὸς τὰ λοιπὰ τὴν ὑπόθεσιν εἰς τὸ ἐν Ἀθήναις ἐφετεῖον πρὸς νέαν συζήτησιν.

Ἐπὶ τῆς περὶ ἀναιρέσεως αἰτήσεως τοῦ δημοσίου

Ἐπειδὴ ἀναιρεθεισῶν τῶν ἀποφάσεων τοῦ ἐν Ναυπλίῳ ἐφετείου, αἵτινες ἐξεδόθησαν ἐπὶ τῆς προκειμένης ὑποθέσεως, ἕπεται ὅτι καθίσταται περιττὴ ἡ περὶ ἀναιρέσεως τοῦ δημοσίου αἴτησις κατὰ τῶν ἰδίων ἀποφάσεων, καθόσον μάλιστα τὰ γεγονότα, ἐπὶ τῶν ὁποίων αὕτη στηρίζεται, ἀφορῶσι τὸ αὐτὸ παρὰ τῆς βουλῆς ἀποφασισθὲν δικαίωμα τῆς ἰδιοκτησίας τῶν Γιαννοπούλων, καὶ καθότι, προγενεστέρων ὄντων τῶν γεγονότων τούτων τῆς τε ἀποφάσεως τῆς βουλῆς καὶ τῆς ἀντικυβερνητικῆς ἐπιτροπῆς, ἕπεται ὅτι τὰ δικαστήρια δὲν δύνανται νὰ τὰ λάβουν ὑπ' ὄψιν διὰ τοὺς ἀνωτέρω ἐκτεθέντας λόγους.

Διὰ ταῦτα ἀναιρεῖ τὰς ὑπ' ἀριθ. 118 τοῦ ἔτους 1839, 152 τοῦ ἔτους 1842, 169 τοῦ ἔτους 1843, καὶ 7 τοῦ ἔτους 1845 ἀποφάσεις τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν, καὶ ἀπαγορεύει εἰς τὰ δικαστήρια νὰ ἐπεμβοῦν εἰς τὴν οὐσιαστικὴν ἐξέλεγξιν τῆς νομιμότητος τῆς ὑπ' ἀριθ. 172 τῆς 4 Ἰανουαρίου 1823 ἀποφάσεως τῆς βουλῆς καὶ τῆς ὑπὸ χρονολογίαν 9 τοῦ τοῦ ἰδίου μηνὸς καὶ ἔτους ἐγκρίσεως τῆς ἀντικυβερνητικῆς ἐπιτροπῆς, τουτέστιν απαγορεύε-

ται εἰς αὐτὰ ἡ ἔρευνα ἂν ἡ βουλὴ καὶ ἡ ἀντικυβερνητικὴ ἐπιτροπὴ εἶχον δυνάμει τοῦ συντάγματος τὸ δικαίωμα καὶ τὴν ἁρμοδιότητα νὰ ἀναγνωρίσουν τὸ χωρίον Ῥετεντὸ ὡς ἰδιοκτησίαν τοῦ Γιαννοπούλου, καὶ ἂν αἱ πράξεις αὗται τῆς τε βουλῆς καὶ τῆς ἀντικυβερνητικῆς ἐπιτροπῆς ἐξεδόθησαν κατὰ πλάνην καὶ ἀπάτην. Παραπέμπει κατὰ τὰ λοιπὰ τὴν προκειμένην ὑπόθεσιν ἐνώπιον τοῦ ἐν Ἀθήναις ἐφετείου πρὸς νέαν σύζήτησιν.

§ 164.

ΖΗΤ. Τὰ δικ. εἶναι ἁρμόδια νὰ κρίνωσι τίνες εἰσὶν ἀλλοδαποί; Εὑρ. τόμ. 1 σελ· 68 § 2.

Ἁρμοδιότης τῶν Ἑλλην. δικ. ἐπὶ ὑποθέσεων, εἰς ἃς ἐνέχονται ἀλλοδαποί. Εὑρ. τόμ. 1 σελ. 70.

§. 165.

Τὰ δικαστήρια τί πρέπει νὰ ἐξετάζωσι, προκειμένου λόγου περὶ τῶν ἐκτελέσεων ἀποφάσεων τῶν ἀλλοδαπῶν δικαστηρίων ; Βλέπε Εὑρετήριον τόμ. Α. σελ. 76 καὶ ἑπομ.

§. 166.

ΖΗΤ. Ποῖα πρόσωπα εἶναι ἁρμόδια πρὸς σύνταξιν τῆς ἀπογραφῆς; οἱ ἀστυνόμοι κατὰ τὴν ἐπὶ Κυβερνήτου νομοθεσίαν; ὅρα Εὑρετ.τόμ. 2 σελ. 35.

Ἡ 4596 τῆς 11 νοεμβρίου τοῦ 1847 ἀπόφασις τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν φέρει (1).

Ἐπειδὴ ὁ ἐκκαλῶν Κ. Δ., καὶ ὁ Ζ. διορισθέντες κατὰ τὴν 9 ἰουνίου 1834 διὰ τῆς ἀποφάσεως τοῦ ἐν Ναυπλίου δικαστηρίου ὁ μὲν πρῶτος κηδεμὼν τῶν ἐφεσιβλήτων ἀδελφῶν Μ. ἀνηλίκων τότε, ὁ δὲ β'. βοηθὸς καὶ συγκηδεμὼν, ἀνεφέρθησαν πρὸς τὸν νομάρχην Ἀργολίδος καὶ Κορινθίας ἐξαιτούμενοι τοῦ νὰ διαταχθῇ ὁ ἀστυνόμος Ναυπλίας νὰ συντάξῃ τὴν κατὰ νόμον ἀπογραφὴν τῆς εἰς τὴν ἐν Προνοίᾳ οἰκίαν τῶν αὐτῶν ἐφεσιβλήτων καὶ λοιπῶν ἀδελφῶν περιουσίας τῶν ἰδίων, ὅπερ καὶ ἐγένετο κατὰ τὴν 22 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς καὶ ἔτους, *ἡ δὲ ἀπογραφὴ αὕτη, ἂν καὶ ἐγένετο κατὰ διοικητικὴν καὶ οὐχὶ δικαστικὴν διαταγὴν πρὸς τὸν ἐνεργήσαντα αὐτὴν ἀστυνόμον, θεωρεῖται ὡς κατὰ νόμον γενομένη,*

---

(1) Περὶ τῶν ἄλλων ζητημάτων, περὶ ὧν αὕτη διαλαμβάνει, ἐν οἰκείῳ τόπῳ.

καθότι μὴ ὑπαρχόντων τότε ἐν τῇ Ἑλλάδι εἰμὴ μόνον τριῶν δικαστηρίων δικαζόντων, κατὰ τὸ ἀπὸ 9 (21) φεβρουαρίου 1833 Β. Διάταγμα, μόνον τὰ εἰς τὰ ἄρθρα αὐτοῦ 1—5 διαλαμβανόμενα ἐγκλήματα καὶ ἐνασχολούμενον ἐξαιρετικῶς δυνάμει τοῦ δοθέντος εἰς αὐτὰ εἰδικοῦ καὶ περιωρισμένου δικαιώματος διὰ τοῦ ἀπὸ 11 ἰουνίου 1833 Β. Διατάγματος εἰς μόνας τὰς ἀσφαλιστικὰς πράξεις τὰς διαγεγραμμένας ἐν τῷ κεφαλαίῳ ιέ. τῆς πολ. δικονομίας τοῦ ἔτους 1830, εἰς τὰς ὁποίας δὲν ἐμπεριέχεται ἡ τῆς ἀπογραφῆς πρᾶξις, *ἠδύνατο διὰ τῆς διοικητικῆς ὁδοῦ, ἀντὶ τῆς ἐλλειπούσης ἁρμοδίας δικαστικῆς ἀρχῆς, νὰ διαταχθῇ ἡ προκειμένη ἀπογραφή*, καὶ τόσον μᾶλλον πρέπει νὰ θεωρῆται ἰσχυρὰ ἡ διαληφθεῖσα ἀπογραφὴ κατὰ τὴν ἐποχὴν, καθ' ἣν ἐνηργήθη, ὅσον ἐξετελέσθη αὕτη διὰ τοῦ ἀστυνόμου, τουτέστι δι' ἐκείνου τοῦ προσώπου, τὸ ὁποῖον καὶ κατὰ *τὴν ἰδίαν πολιτικὴν διαδικασίαν* τοῦ 1830 *εἶχεν ἁρμοδιότητα νὰ συντάττῃ ἀπογραφάς*. (*ἄρθρ.* 404)

Ἐπειδὴ, πρὸς τοῖς ἄλλοις, ἀναφέρεται ἐν τῇ ἀπογραφῇ καὶ ἓν σενδουκάκι μὲ διάφορα ἔγγραφα, εἰς τὸ ὁποῖον παρεκατατέθησάν καὶ 5 κουτάλια τραπέζης ἀργυρὰ, καὶ ὅτι τοῦτο σφραγισθὲν ἐλήφθη ἀπὸ τὸν συγκηδεμόνα τοῦ ἐκκαλοῦντος Ζ.

Ἐπειδὴ ἂν καὶ μόνος ὁ Ζ. παρευρέθη καὶ ἐνήργησε τὴν ἀπογραφὴν, ὡς ὁ Λ. λέγει, δὲν δύναται οὗτος διὰ τοῦτο, συγκηδεμὼν ὢν μὲ τὸν Ζ. καὶ ὁμοῦ μὲ τοῦτον διαχειριζόμενοι τὰς ὑποθέσεις καὶ τὰ συμφέροντα τῶν ἐφεσιβλήτων, ν' ἀπαλλαγῇ τῆς εὐθύνης τοῦ ν' ἀποδώσῃ τὸ ῥηθὲν σενδουκάκι μὲ τὰ ἐν αὐτῷ, καθότι ὅλοι οἱ συγκηδεμόνες εἶναι, κατὰ τὸν Ν. 55 §. 3. de admin. tut. L. 2, de divid. tut. C., ἀλληλεγγύως ὑπεύθυνοι διὰ τὴν τοῦ ἑνὸς πρᾶξιν, καθὼς ἐπίσης εἶναι ὑπεύθυνος ὁ διαληφθεὶς Λ, καὶ ἂν ὑποτεθῇ ὅτι δὲν ἔλαβεν αὐτὸς ποτὲ τὸ σενδούκιον, ὡς ἰσχυρίζεται, καθότι ὤφειλε νὰ φροντίσῃ νὰ τὸ παραλάβῃ συνάμα μὲ τὴν ὁποίαν παρέλαβεν ἀπογραφὴν ἀπὸ τὸν Σ. δὲν εἶναι δὲ ἀληθὲς, ὡς διατείνεται ὁ αὐτὸς Λ. ὅτι ἡ εὐθύνη τοῦ κηδεμόνος ἄρχεται ἀπὸ τῆς ἀπογραφῆς, καὶ ὅτι αὐτὴ δὲν ἐκτείνεται εἰς τὰ κατὰ τὴν ἀπογραφὴν γενόμενα, καθότι κατὰ τὸν Ν. 1, § 1, Ν. 5, § 10 καὶ Ν. 17 D. de admin. et peric tut. D. ἡ εὐθύνη τοῦ κηδεμόνος ἄρχεται ἀφ' ἧς γενῇ εἰς αὐτὸν γνωστὸς ὁ διορισμός του.

Ἐπειδὴ οἱ παρὰ τῶν ἐφεσιβλήτων ἐπικαλούμενοι νόμοι (4 Κωδ. 5. 53 καὶ 7 de admin, et peric tut. D), δυνάμει τῶν ὁποίων ἐζήτησαν ἀπὸ τὸ πρωτοδικεῖον, καὶ ἀπήλαυσαν ἀπὸ τοῦτο, τὴν διάταξιν τοῦ νὰ δώσουν τὸν ἐκτιμητικὸν ὅρκον ὡς πρὸς τὰς αὐλικὰς ὁμολογίας, ἠδύναντο νὰ ἔχωσιν ὀρθὴν ἐφαρμογὴν, εἴτε πρὸς ἀπόδειξιν

τῆς ὑπάρξεως τῶν ὁμολογιῶν, ἐὰν οἱ κηδεμόνες εἶχον παραλείψει νὰ κάμωσιν ἀπογραφὴν, εἴτε πρὸς ἀπόδειξιν τοῦ ποσοῦ ϰαὶ τῆς ἀξίας τῶν ὁμολογιῶν, ἐὰν ἡ μὲν γενομένη ἀπογραφὴ διελάμβανέ τι περὶ τῆς εἰς τοὺς κηδεμόνας ἐγχειρίσεως ὁμολογιῶν, οὗτοι δὲ δὲν ἐπαρουσίαζαν ἤδη αὐτὰς, ἀλλ' ἐνταῦθα οὐδέτερον τούτων ἔχει χώραν, διότι οἱ κηδεμόνες δὲν παρέλιπον τοῦ νὰ ἐνεργήσωσι τὴν σύνταξιν ἀπογραφῆς, ἡ δὲ γενομένη ἀπογραφὴ οὐδεμίαν περιέχει νύξιν περὶ τοῦ οὐσιώδους ἀντικειμένου αὐλικῶν ὁμολογιῶν, ὅθεν ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, πρὶν τῆς προσφυγῆς εἰς τὸν ἐκτιμητικὸν ὅρκον, ἀπαιτεῖται νὰ λυθῇ κατὰ τοὺς περὶ ἀποδείξεως κανόνας τῆς πολ. δικονομίας τὸ ζήτημα τοῦ ἂν παρεδόθησαν ἢ μὴ πρὸς τοὺς κηδεμόνας καὶ αὐλικαὶ ὁμολογίαι, τὰς ὁποίας οὗτοι ἀποκρύπτουσιν· Καὶ ἐκ τοῦ περιστατικοῦ, ὅτι ἐν τῇ ἀπογραφῇ διαλαμβάνεται ἐπὶ τέλους ὅτι ἐδόθη εἰς τοὺς κηδεμόνας ἓν κιβώτιον περιέχον, ἐκτὸς τινῶν κουταλίων ἀργυρῶν, καὶ διάφορα ἔγγραφα ἄνευ τινος περιγραφῆς αὐτῶν, συνδυασμένα μὲ τὸ περιστατικὸν ὅτι ὁ ἐκκαλῶν δὲν παρουσιάζει ἓν τοιοῦτον κιβώτιον μὲ τὰ ἐν αὐτῷ ἔγγραφα, καί τοι ὑπεύθυνος δι' αὐτὸ, ὡς ἀνωτέρω ἐῤῥέθη, ἂν καὶ κατὰ τὸν ἰσχυρισμόν του δὲν τῷ παρεδόθη τοιοῦτο παρὰ τοῦ κηδεμόνος, ἠδύνατο νὰ δικαιωθῇ ἡ εἰς τοὺς ἐφεσιβλήτους ἐπιβολὴ τοῦ ἀναπληρωτικοῦ ὅρκου πρὸς ἐντελῆ ἀπόδειξιν τοῦ ὅτι ἐκ τῶν παραδοθέντων εἰς τοὺς κηδεμόνας, καὶ παρὰ τούτων μὴ ἀποδιδομένων ἐγγράφων, ὑπῆρχον καὶ αὐλικαὶ ὁμολογίαι, ἀλλὰ τοῦτο μόνον ἐν τῇ περιπτώσει, καθ' ἣν δὲν ἤθελαν ὑπάρχει οὔτε ἀποδείξεις πλήρεις καθιστῶσαι ἐντελῶς ἀνυπόστατον τὸν ἰσχυρισμὸν τοῦ ἐφεσιβλήτου, εἴτε τεκμήρια ἀρκούντως ἰσχυρὰ, ὥστε νὰ δικαιολογήσωσι μᾶλλον τὴν ἐπιβολὴν τοῦ ἀπαλλακτικοῦ ὅρκου πρὸς τὸν ἀποκρούοντα τὸν ἰσχυρισμὸν τοῦτον ἐκκαλοῦντα. Ἑπομένως πρέπει εἰς τοιαύτην περίπτωσιν νὰ ἐπιβληθῇ, κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 377 § 2 τῆς πολιτ. δικονομίας, εἰς τὸν Λ. ὁ ἀπαλλακτικὸς ὅρκος ὅτι κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ διορισμοῦ αὐτοῦ ὡς κηδεμόνος τῶν ἐφεσιβλήτων, ἤτοι τὸν ἰούνιον τοῦ 1834, δὲν ὑπῆρχον μεταξὺ τῶν ἐντὸς τοῦ εἰρημένου σενδουκίου ἐγγράφων αὐλικαὶ ὁμολογίαι. — Ὡς πρὸς τὴν ἔφεσιν τοῦ Μ.

Ἐπειδὴ τὸ κατ' ἔφεσιν δικάζον δικαστήριον ἐπιλαμβάνεται τῆς ἐφέσεως ἢ ὅταν αὕτη γίνηται κατά τινος ῥητῆς ἀποφάσεως, ἢ ὅταν, κατὰ τὴν περίπτωσιν τοῦ ἄρθρ. 745 τῆς πολιτ. δικονομίας, παρέλειψε τὸ πρωτ. δικαστήριον νὰ δικάσῃ ἐπί τινος αἰτήσεως γενομένης πρωτοδίκως· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου τὸ ἐνταῦθα πρωτοδικεῖον διὰ τῆς ῥηθείσης ἀποφάσεώς του, τὴν ὁποίαν ἐκκαλοῦν οἱ Α. Μ.

σκεφθὲν περὶ τῶν ἀφορώντων ἐν γένει τὴν λογοδοσίαν τῶν ἀντικειμένων, περὶ ὧν ἔγεινεν ἡ ῥηθεῖσα ἔφεσις, δὲν παρέλειψεν, ἀλλὰ διὰ ῥητῆς ἐκφράσεως ἀνέβαλε νὰ ἀποφασίσῃ περὶ τῆς οὐσίας ὅλων, διατάξαν προδικαστικῶς τὴν δι' ἐκτιμητικοῦ ὅρκου ἀπόδειξιν περὶ τῆς ὑπάρξεως τῶν ὁμολογιῶν· ἐπομένως ἡ ἔφεσις αὕτη δὲν δύναται νὰ γίνῃ δεκτὴ ἐπὶ τοῦ παρόντος, καὶ τοῦτο θεωρεῖται καὶ αὐτεπαγγέλτως, διότι ἀνάγεται εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ ἐφετείου, μὴ δυναμένου νὰ δικάσῃ, ἂν νομίμως δὲν ἐπιληφθῇ μιᾶς αἰτήσεως, ἀφαιροῦν αὐτὴν ἀπὸ τὸ πρωτοδικεῖον, ὅπερ εἰσέτι τὴν κρατεῖ.

Ἐπειδὴ τὸ αὐτὸ δικαστήριον, διατάξαν διὰ τῆς ἐκκληθείσης παρεμπιπτούσης ἀποφάσεώς του, τὴν διὰ τοῦ ἐκτιμητικοῦ ὅρκου ἀπόδειξιν, ἀνέβαλεν, ὡς εἴρηται, ν' ἀποφασίσῃ ἐπὶ τῆς οὐσίας τῆς ὑποθέσεως, ἕπεται ὅτι, μεταῤῥυθμιζομένης τῆς διαληφθείσης ἀποφάσεως ἁπλῶς διὰ τῆς ἀντικαταστάσεως ἄλλου ἀποδεικτικοῦ μέσου, ἤγουν διὰ τῆς ἐπιβολῆς τοῦ ἀπαλλακτικοῦ ὅρκου πρὸς τὸν Κ. Λ. ἀντὶ τοῦ πρὸς τοὺς εἰρημένους Α. Μ. ἐπιβληθέντος ἐκτιμητικοῦ, ἡ ὑπόθεσις μένει καὶ κατὰ τοῦτο ἐκκρεμὴς ἐνώπιον τοῦ διαληφθέντος πρωτοδικείου, καὶ διὰ τοῦτο πρέπει νὰ παραπεμφθῇ ἐνώπιον τοῦ αὐτοῦ πρωτοδικείου πρὸς ἐκδίκασιν ἐπὶ τῆς οὐσίας αὐτῆς.

§. 167.

ΖΗΤ. *Τὰ δικαστήρια τῆς Ἑλλάδος ἔχουν δικαίωμα νὰ ἀναθέτωσι τὴν διεξαγωγὴν ἀποδείξεώς τινος εἰς δικαστήριον ἄλλης ἐπικρατείας, ἢ εἰς πρόξενον τινά;* Βλέπε Εὑρετήριον τόμ. 2 σελ. 76 § 35.

ΖΗΤ. *ὁ Ἄρειος Πάγος δὲν λαμβάνει ὑπ' ὄψιν λόγους πραγματικούς*· βλ. εὑρ. τόμ. 3 σελ. 230 § 18 καὶ ἑπ.

§. 168.

ΖΗΤ. *Ὅταν ἀποῤῥίπτηται ἡ περὶ διεκδικήσεως ἀγωγή, ὡς ἀναρμοδίως δῆθεν εἰσαχθεῖσα, δύναται νὰ προσδιορίσῃ ἡ ἀγωγὴ ἡ περὶ ἀποζημιώσεως, ἣν ὁ ἐνάγων ἀπαιτεῖ, ἀνακοινόνων τὴν δίκην εἰς τοὺς πωλητάς;* (1) ὄχι. Αποφ. πολιτ. Αρείου Πάγου 30 τῆς 14 Δεκ. 1844 (σελ. 111 τῆς σειρᾶς τῶν ἀποφ. τοῦ 1844) (2).

(1) Βλ. τὸ ἑπόμ. ζήτημα.
(2) Ἡ ἀπόφασις λύει καὶ ἄλλα ζητήματα, περὶ ὧν ἐν οἰκείῳ τόπῳ.

Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ ἄρθρον 324 § 2 τῆς πολ. δικονομίας, μάρτυρες ἀποβαλλόμενοι κατ' αἴτησιν τῶν διαδίκων εἶναι· Ιον, ὅσοι δύνανται νὰ ἐλπίζουν βεβαίως ἐκ τῆς ἐκβάσεως τῆς δίκης ἢ ἐκ τῆς μαρτυρίας των ἄμεσον τινὰ ὠφέλειαν ἢ βλάβην. Ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ὁ ἐξαιρεθεὶς μάρτυς Καμπέρης εἶναι αὐτὸς ἐκεῖνος, ὅστις, κατὰ τὸν ἰσχυρισμὸν τῶν ἐξαιρούντων Ῥαλλοῦς Σούτζου καὶ Ἰακώβου Θὴλ, ἐπώλησε τὸ διαφιλονεικούμενον γήπεδον εἰς τὴν Ῥαλλοῦ Σούτζου, ἐπομένως ὡς ἐκ τῆς ἐκβάσεως τῆς δίκης, καὶ ἐκ τῆς μαρτυρίας του, ἠδύνατο νὰ ἐλπίσῃ ὠφέλειαν ἢ βλάβην, διότι, ἐὰν τὸ οἰκόπεδον ἐκνικηθῇ ὑπὸ τοῦ Α. Κομπατῆ, οὗτος εἶναι ὑπόχρεος πρὸς ἀποζημίωσιν. Ὅθεν τὸ ἐφετεῖον, παραδεχθὲν τὴν ἔνστασιν τῆς ἐξαιρέσεως κατὰ τοῦ μάρτυρος αὐτοῦ, δὲν παρεβίασε κἀνένα νόμον· ὁ δὲ λόγος ὅτι καὶ ἂν ὑποτεθῇ ὅτι ὁ Καμπέρης ἐπώλησε τὸ διαφιλονεικούμενον γήπεδον, πάλιν δὲν εἶναι ὑπόχρεος πρὸς ἀποζημίωσιν, ὅθεν δὲν εἶναι καὶ ἐξαιρεταῖος, διότι τὸ δικαίωμα τῆς Ῥαλλοῦς Σούτζου παρεγράφη, παρελθούσης τῆς παρὰ τοῦ νόμου τεταγμένης προθεσμίας, καθ' ἣν αἱ ἀγωγαὶ αὗται ἔπρεπε νὰ κινηθῶσιν ἐνώπιον τῆς δικαστικῆς μικτῆς ἐπιτροπῆς, δὲν εἶναι βάσιμος, διότι κατὰ τὸ 16 ἄρθρον τοῦ ἀπὸ 27 αὐγούστου 1838 περὶ τῆς μικτῆς ἐπιτροπῆς νόμου, ἐκεῖναι μόνον αἱ διαφοραὶ μεταξὺ τῶν Ἑλλήνων, καὶ τῶν ἐχόντων τὸ δικαίωμα τῆς μεταναστεύσεως Ὀθωμανῶν, ὅσαι δὲν ἐκινήθησαν ἐντὸς τῆς ἑξαμήνου προθεσμίας, καὶ αἵτινες ἀφορῶσι δικαιώματα ἀποκτημένα ἤδη πρὸ τῆς παρελεύσεως τῆς ῥηθείσης προθεσμίας, δὲν ἦσαν δεκταὶ οὔτε εἰς τὴν μικτὴν ἐπιτροπὴν, οὔτε εἰς τὰ τακτικὰ δικαστήρια, ἀλλὰ τὸ δικαίωμα τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Α. Κομπατῆ δὲν ἠδύνατο νὰ γεννηθῇ εἰμὴ μετὰ τὴν τυχὸν γενομένην ἐκνίκησιν, ἤτοι μετὰ τὴν παρέλευσιν τῆς προθεσμίας.

Ἐπειδὴ κατὰ τοῦ Ὀθωμανοῦ Κ. ὡς μὴ ἔχοντος τὸ δικαίωμα τῆς μεταναστεύσεως δὲν ἐγένετο καμμία ἔνστασις οὔτε πρωτοδίκως, οὔτε κατ' ἔφεσιν· ἐπομένως τὸ ἐφετεῖον δὲν εἶχεν αἰτίαν νὰ μὴ θεωρήσῃ αὐτὸν ὡς ἔχοντα αὐτὸ τὸ δικαίωμα, ἀφοῦ οἱ διάδικοι ἀμέσως διὰ τῶν προτάσεών των εἶχον παραδεχθῆ αὐτό· ὅθεν καὶ αὐτὸς ὁ λόγος τῆς ἀναιρέσεως εἶναι ἀπαράδεκτος.

Ὡς πρὸς τὸν λόγον, ὅτι παρεβιάσθη ὁ νόμος, διότι τὸ δικαστήριον τῶν ἐφετῶν ἐπέβαλεν εἰς τὴν Ῥ. Σ, τὸν ἀναπληρωτικὸν ὅρκον.

Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ ἄρθρον 379 τῆς πολιτ. δικονομίας, ὁ ἀναπληρωτικὸς ὅρκος ἐπιβάλλεται εἰς τὸν ἀποδεικνύοντα, ὅταν διὰ τῶν προσαχθεισῶν ἀποδείξεων καθίστανται σφόδρα πιθανὰ τὰ παρ' αὐ-

τοῦ λεγόμενα· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου τὸ δικαστήριον τῶν ἐφετῶν ἐπέβαλεν εἰς τὴν Ρ. Σ. τὸν ἀναπληρωτικὸν ὅρκον, περὶ τοῦ ἂν τὸ διαφιλονεικούμενον γήπεδον ἀποτελῇ μέρος τοῦ πρὸς αὐτὴν πωληθέντος ἀγροῦ ἀπὸ τὸν Κ., ἀφοῦ προηγουμένως ἐντὸς τῶν καθηκόντων του ἐστάθμισε τὰς προσαχθείσας περὶ τούτου ἀποδείξεις παρὰ τῆς ἀποδεικνυούσης Ρ. Σ., καὶ ἐπείσθη ὅτι τὰ παρ' αὐτῆς λεγόμενα ἦσαν σφόδρα πιθανά· ἐπομένως τὸ δικαστήριον δὲν παρεβίασε κανένα νόμον, οὔτε ἐπέβαλεν ὅρκον πρὸς ἀπόδειξιν ἐὰν τὰ τακτικὰ Δικ. ἢ ἡ μικτὴ ἐπιτροπὴ ἦσαν ἁρμόδια, ἀλλ' ἁπλῶς πρὸς βεβαίωσιν τοῦ ἂν τὸ διαφιλονεικούμενον γήπεδον ἀποτελῇ μέρος τοῦ εἰς τὴν Ρ. Σ. πωληθέντος ἀγροῦ ὑπὸ τοῦ Κ.

Ὡς πρὸς τὸν λόγον τῆς ἀναιρέσεως, καθόσον ἀφορᾷ τοὺς Ζ.

Ἐπειδὴ ὁ Α. Κ., ἀναιρεσείων, ἀνακοινώσας πρὸς τοὺς πωλητὰς αὐτοῦ τοὺς ἀδελφοὺς Ζ. τὴν ἀγωγήν, τὴν ὁποίαν ἐκίνησε κατὰ τοῦ Ι. Θ. ἐπροσκάλεσεν αὐτοὺς ὡς ὑποχρέους πρὸς ἀποζημίωσιν εἰς περίπτωσιν, καθ' ἣν ἤθελεν ἀποφασισθῆ, ὅτι τὸ διεκδικούμενον γήπεδον ἀνῆκεν εἰς τὸν Ι. Θ. ἐπομένως τὸ δικαστήριον τῶν ἐφετῶν, *κηρύξαν τὰ τακτικὰ δικαστήρια ἀναρμόδια διὰ νὰ δικάσωσιν ἐπὶ τῆς κυρίας δίκης, τῆς περὶ διεκδικήσεως, εἰς περίπτωσιν, καθ' ἣν ἡ Ρ. Σ. ἤθελε δώσει τὸν ἐπιβληθέντα εἰς αὐτὴν ἀναπληρωτικὸν ὅρκον, δὲν ἠδύνατο νὰ προοδεύσῃ ἢ νὰ ἀποφασίσῃ ἐπὶ τῆς παρεμπιπτούσης περὶ ἀποζημιώσεως ἀγωγῆς· ὅθεν ἀποφανθέν, ὅτι εἰς τὴν τοιαύτην περίπτωσιν τὰ τακτικὰ δικαστήρια εἶναι ἀναρμόδια ν' ἀποφασίσωσι περὶ τῆς παρεμπιπτούσης δίκης, δὲν παρεβίασε κανένα νόμον.*

Διὰ ταῦτα ἀποῤῥίπτει τὴν ἀναιρέσεως αἴτησιν τοῦ Α. Κ.

§. 162.

ΖΗΤ. *Ἡ περὶ ἀποζημιώσεως ἀγωγὴ δύναται νὰ εἰσαχθῇ χωριστὰ εἰς τὰ ἁρμόδια δικαστήρια, ὁσάκις τὸ δικάζον τὴν περὶ ἐκνικήσεως δίκην δὲν ἐδίκασε συγχρόνως καὶ τὴν περὶ ἀποζημιώσεως ἀπαίτησιν* (1). Ἀποφ. πολ. Ἀρ. Πάγου **38** τῆς **9** Σεπτεμβρίου **1843** (σελ. **142** τῆς σειρᾶς τῶν ἀποφάσεων τοῦ **1843**), φέρουσα

Ἐπειδὴ εἰς τὴν μεταξὺ τῶν αἰτούντων τὴν ἀναίρεσιν ἀδελφῶν Μ. καὶ τοῦ Ν. Ζ. διαφορὰν ἀφορῶσαν ἀποζημιώσεις ζητουμένας

(1) Βλ. τὸ ἀνωτέρω ζήτ.—Ὁ λόγος τῆς ἀναιρέσεως ἦτον ὅτι ἡ περὶ ἀποζημιώσεως ἀγωγὴ κακῶς εἰσήχθη εἰς τὸ πρωτ. ἐν ᾧ ἔπρεπε, κατὰ τὸν ἀναιρεσείοντα, νὰ δικασθῇ ἀπὸ τὸ δικάσαν τὴν κυρίαν δίκην δικαστ.

ἕνεκα κτήματος πωληθέντος καὶ ἐκνικηθέντος, δὲν ὑπάρχει κἀνὲν ὀθωμανικὸν συμφέρον, καθότι ὁ ἐκνικήσας τὸ κτῆμα ὀθωμανὸς Χ. Ο. λαβὼν ἤδη αὐτὸ δι᾽ ἀποφάσεως τῆς μικτῆς ἐπιτροπῆς, δὲν ἔχει πλέον κανὲν συμφέρον νὰ διεκδικήσῃ εἰς τὴν ἐκ τούτου γεννηθεῖσαν περὶ ἀποζημιώσεως διαφορὰν μεταξὺ τῶν πωλησάντων τὸ ἐκνικηθὲν πρᾶγμα ἀναιρεσειόντων καὶ τοῦ ἀγοραστοῦ ἀναιρεσιβλήτου, ἁπάντων ἑλλήνων καὶ ὑπαγομένων εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τῶν τακτικῶν ἑλληνικῶν δικαστηρίων· ἑπομένως, ὑπαγομένης τῆς ὑποθέσεως εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῶν τακτικῶν δικαστηρίων, ταῦτα ὀρθῶς ἀπεφήναντο ἑαυτὰ ἁρμόδια.

§ 170.

ΖΗΤ. Ὅταν ὁ νόμιμος λόγος τῆς ἀγωγῆς στηρίζηται εἰς τὴν ἐκ διαθήκης κληρονομίαν, τὰ δικαστήρια δὲν δύνανται νὰ παραδεχθῶσι τὴν ἀγωγὴν ὡς στηριζομένην δῆθεν εἰς τὴν ἐξ ἀδιαθέτου. (ὅρα τὴν ἐν τῷ Εὑρετ. λέξιν *Πρότασις*). Ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου 46 τῆς 12 ἰουλίου 1845 φέρουσα. (1) (σελ. 220 τῆς σειρᾶς τῶν τοῦ 1845 ἀποφ).

«Ἐπειδή, κατὰ τὸ ἄρθρ. 812 τῆς πολιτ. δικονομίας, τὸ ἔνδικον τῆς ἀναιρέσεως μέσον εἶναι δεκτὸν μόνον κατὰ τῶν τελεσιδίκων γενομένων ἢ ἀνεκκλήτως ἀπηγγελμένων, ἢ τῶν ὁριστικῶν ἀποφάσεων ἢ κατὰ τῶν περὶ ἀποδείξεως παρεμπιπτουσῶν ἀποφάσεων, ἐὰν ἔγεινεν ἔφεσις κατ᾽ αὐτῶν, κατὰ τὸ ἄρθρ. 181 τῆς πολιτ. δικονομίας· ἐκ δὲ τῶν διατάξεων τούτων, συνδυασμένων καὶ μὲ τὰς τῶν ἄρθρων 181, 515, 749 καὶ 816 τῆς αὐτῆς δικονομίας, προκύπτει ἀριδήλως, ὅτι μόνον κατὰ τῶν πρώτων ἀποφάσεων εἶναι ὑπόχρεως ὁ βλαπτόμενος ὑπ᾽ αὐτῶν διάδικος νὰ ζητήσῃ ἀναίρεσιν ἐντὸς τῆς νομίμου προθεσμίας ἀπὸ τῆς εἰς αὐτὸν κοινοποιήσεως, ἀλλὰ δὲν εἶναι ἐπίσης ὑπόχρεως νὰ ζητήσῃ ἀναίρεσιν καὶ κατὰ τῶν παρεμπιπτουσῶν ἀποφάσεων ἐντὸς τῆς νομίμου προθεσμίας ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεώς των, καὶ ἂν αὗται περιέχωσιν ἐν μέρει μὲν ὁριστικοὺς ὁρισμούς, ἐν μέρει δὲ παρεμπίπτοντας, διότι ῥητῶς ὁ νόμος ἀφῆκε τοῦτο εἰς τὴν κρίσιν τοῦ διαδίκου, ἐξ οὗ ἕπεται ἀναγκαίως, ὅτι ἂν ὁ διάδικος δὲν θέλῃ νὰ ζητήσῃ ἰδιαιτέρως ἀναίρεσιν κατὰ τῆς παρεμπιπτούσης ἀποφάσεως, ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ τὴν ζητήσῃ μετὰ τὴν ἔκδοσιν τῆς ὁριστικῆς ἀπο-

---

(1) Ὅρα κατωτ. § 302—303 περὶ τῶν ἐν τῇ ἀποφ. ἄλλων ζητ. ἐν οἰκείῳ τόπῳ.

φάσεως καὶ ἐντὸς τῆς νομίμου προθεσμίας· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ἡ αἴτησις ἀναιρέσεως κατὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 45 παρεμπιπτούσης ἀποφάσεως, ἐκδοθείσης ἐπ' ἀνακοπῇ τῆς ὑπ' ἀριθ. 374 ἐρήμην ἀποφάσεως, καὶ μὴ προσβληθείσης δι' αἰτήσεως ἀναιρέσεως ἐντὸς τῆς νομίμου προθεσμίας ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεώς της, καί τοι περιεχούσης καὶ ὁριστικοὺς ὁρισμοὺς, εἶναι παραδεκτὴ, ὡς γενομένη ἐντὸς τῆς μετὰ τὴν ἔκδοσιν τῆς ὁριστικῆς ἀποφάσεως ὑπ' ἀριθ. 164 προθεσμίας, καὶ ἑπομένως ἡ περὶ τοῦ ἀπαραδέκτου αὐτῆς ἔνστασις εἶναι ἀνίσχυρος. (1)

Ἐπὶ τοῦ πρώτου λόγου τοῦ ἀναιρετηρίου καὶ τῶν προτάσεων.

Ἐπειδὴ, κατὰ τὰ συνδυασμένα ἄρθρα 533, 580, 160 καὶ 170 τῆς πολιτικῆς δικονομίας, ἡ ἀγωγὴ πρέπει νὰ περιέχῃ τὸν νόμιμον λόγον, ἐκ τοῦ ὁποίου ὁ ἐνάγων παράγει τὰς ἀξιώσεις του, ἐπὶ ποινῇ δὲ ἀποκλείσεως ἕκαστος διάδικος παρουσιάζει κατὰ τὴν πρώτην ἐπὶ ἀκροατηρίου συνεδρίασιν ἔγγραφον πρότασιν στηριζομένην εἰς τὴν ἔγγραφον προδικασίαν καὶ περιέχουσαν ὅλας τὰς παραδεκτέας εἰσέτι νέας διωρθωμένας αἰτήσεις, ἄνευ τῶν ὁποίων μήτε ἄρχεται ἡ ἐνέργεια τοῦ δικαστοῦ, μήτε δύνανται συνήθως νὰ ἀναπληρωθῶσιν ἐξ ἐπαγγέλματος· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου, ὡς ἀποδεικνύεται ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως ὑπ' ἀριθ. 45, ὁ νόμιμος λόγος ἤτοι ἡ βάσις καὶ τῆς πρὸς συμβιβασμὸν ἀποπείρας καὶ τῆς ἀγωγῆς τῆς Π. Σ. καὶ τῶν προτάσεών της, πρόσετι ἐκ τῶν δύο συνεδριάσεων τοῦ πρωτοδικείου, καθ' ἃς ἐξεδόθησαν αἱ δύο ἀποφάσεις ὑπ' ἀριθ. 192 ἐρήμην τοῦ ἀναιρεσείοντος καὶ ἡ ὑπ' ἀριθ. 219 κατ' ἀντιμωλίαν, ἦτον ἡ ὑπὲρ αὐτῆς διαθήκη τῆς μητρός της, ἐξ ἧς παρῆγε τὰς κληρονομικὰς ἀξιώσεις ἐπὶ τῆς περιουσίας τῆς μητρός της, τὸ δὲ ἐφετεῖον μετὰ τὴν ἀκύρωσιν τῆς διαθήκης, ἐφ' ἧς ἐστηρίζετο ἡ ἀγωγὴ, παραδεχθὲν ἄλλην ὅλως βάσιν τῆς ἀγωγῆς, τὴν περὶ κληρονομίας ἐξ ἀδιαθέτου, οὖσαν ἀσυμβίβαστον μὲ τὴν ἐκ τῆς διαθήκης καὶ μήτε γενομένην κατὰ τὴν πρώτην παρὰ τῷ πρωτοδικείῳ συνεδρίασιν, ὡς ἐῤῥέθη, μήτε δι' ἐγγράφου ἄλλης προτάσεως, κατὰ τοὺς μνησθέντας ἐπιτακτικοὺς νόμους, ἀλλὰ προφορικῶς, ἐξῆλθε τῆς βάσεως τῆς ἀγωγῆς, τῆς ὁποίας εἶχεν ἐπιληφθῆ καὶ δυνάμει τῆς ὁποίας ἐνήχθη ὁ ἀναιρεσείων, καὶ οὕτω παρεβίασε τὸ δικαίωμα τῆς ὑπερασπίσεως καὶ τὰς οὐσιώδεις καὶ ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος διατεταγμένας διατάξεις τῶν μνησθέντων ἄρθρων, ἡ

(1) ὅρα ἐν τῷ Εὑρετ. τὰς λέξεις Ἀπόδειξις (§ 123—131) καὶ Ἀναίρεσις (§ 26—51).

παραβίασις τῶν ὁποίων ἐπιφέρει τὴν ἀναίρεσιν τῆς ἀποφάσεως, δυνάμει τοῦ ἄρθρου 807 § 5 τῆς πολιτικῆς δικονομίας.

Ἐπειδὴ, ἀναιρουμένης τῆς ὑπ' ἀριθ. 45 ἀποφάσεως τοῦ ἐφετείου διὰ παραβίασιν τῶν ἀνωτέρω ἄρθρων, ἀφορώντων τοὺς τύπους, συναναιροῦνται καὶ αἱ πρὸς ταύτην σχέσιν ἔχουσαι ὑπ' ἀριθ. 374 καὶ 164 ἀποφάσεις τοῦ αὐτοῦ ἐφετείου Ναυπλίας· ὅθεν ὁ Ἄρειος Πάγος δὲν δύναταί νὰ προχωρήσῃ εἰς τοὺς λοιποὺς λόγους τῆς ἀναιρέσεως, ἀλλὰ πρέπει νὰ παραπέμψῃ τὴν ὅλην ὑπόθεσιν εἰς τὸ ἐνταῦθα ἐφετεῖον πρὸς συμπλήρωσιν τῆς διαδικασίας καὶ ἐκδίκασιν τῆς ὑποθέσεως.

Διὰ ταῦτα ἀποῤῥίπτει τὴν περὶ ἀπαραδέκτου ἔνστασιν τῶν ἀναιρεσιβλήτων Π. καὶ Α. Σ. ἀναιρεῖ τὰς ἀπὸ 14 Νοεμβρίου 1843 ὑπ' ἀριθ. 374 καὶ ἀπὸ 13 Μαρτίου 1844 ὑπ' ἀριθ. 45 ἀποφάσεις τοῦ δικαστηρίου τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν καὶ τὴν κατὰ συνέπειαν αὐτῶν ἀπὸ ά Ὀκτωβρίου 1844 ὑπ' ἀριθ. 164 τὴν ἐκδοθεῖσαν ὁριστικὴν ἀπόφασιν τῶν αὐτῶν ἐφετῶν καὶ παραπέμπει τὴν προκειμένην ὑπόθεσιν. εἰς τὸ ἐν Ἀθήναις δικαστήριον τῶν ἐφετῶν πρὸς νέαν συζήτησιν.

§. 171

ΖΗΤ, *Ὁ ἐπαγόμενος ὅρκος περὶ τοῦ ἂν δίκη τις ἀφορᾷ πρᾶξιν ἐμπορικὴν, δὲν δύναται νὰ ἦναι δεκτὸς, διότι συμβιβασμὸς δὲν συγχωρεῖται ἐπὶ πραγμάτων ἀφορώντων τὴν δημοσίαν τάξιν, οἷον εἶναι τὸ τῆς ἁρμοδιότητος.* (1) Ἀποφ. τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν 1303 τῆς 1 Αὐγούστου 1839 φέρουσα.

«Ἐπειδὴ ἡ μεταξὺ τοῦ Ι. Τ. καὶ τοῦ Α. Α. ἐναγομένου, μὴ ἐμπόρου, δίκη περὶ ἀποδόσεως 40 1/2 φλωρ. ὀλλανδικῶν δι' ἔξοδα, τὰ ὁποῖα ὁ ἐν Βουκουρεστίῳ ἀδελφὸς τοῦ πρώτου Μ. ἔκαμε πρὸς σύνταξιν μιᾶς συναλλαγματικῆς ἐκ φλωρ. ὀλλανδικῶν 600 δοθείσης ἐνταῦθα παρὰ τοῦ Α. Α. πρὸς τὸν Ι. Τ. καὶ οὗτος ὑπεχρεώθη περὶ τῆς πληρωμῆς τοῦ ποσοῦ αὐτοῦ, ὅταν συναχθῇ, δὲν εἶναι ἐμπορικὴ, ὡς τὸ ἐν Ἀθήναις δικαστ. τῶν πρωτοδικῶν, ἐνώπιον τοῦ ὁποίου ὁ εἰρημένος Ι. Τ. ἐκίνησε περὶ τῶν ἐξόδων τούτων ἀγωγὴν, τὴν ἐθεώρησε, διότι ἀφορᾷ πληρωμὴν ἐξόδων γενομένην πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς ἐντολῆς τοῦ Α. Α. πρᾶξις, ἥτις καὶ ἂν ἐκ μέρους τοῦ Ι. Τ. ἤθελε θεωρηθῇ ὡς ἐμπορικὴ, δὲν ἔχει τοῦτον τὸν χαρακτῆρα ὡς πρὸς τὸν ἐναγόμενον Α. μὴ ἔμπορον.

(1) Ὅρα περὶ ὅρκου ὡς πρὸς τὴν ὕπαρξιν ἐθίμων Εὑρετ. τόμ. 3 σελ. 388 καὶ σύστημα Ρωμ. δικ. ὑπὸ Καλλ. § 87 καὶ ἀνωτ. σελ. 172.

Ἐπειδὴ ὁ παρὰ τοῦ Α. Λ. πρὸς τὸν Ι. Τ. ἐπαχθεὶς *ὅρκος περὶ τοῦ ἂν ἡ προκειμένη δίκη ἀφορᾷ πρᾶξιν ἐμπορικὴν δὲν δύναται νὰ ἦναι δεκτός*, διότι συμβιβασμὸς δὲν συγχωρεῖται ἐπὶ πραγμάτων ἀφορώντων τὴν δημοσίαν τάξιν, οἷον εἶναι τὸ τῆς ἁρμοδιότητος· ἑπομένως μήτε νὰ ἐπαχθῇ ὅρκος, ὅς τις εἶναι εἶδος συμβιβασμοῦ.

Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ ἄρθρ. 25 τῆς πολ. δικονομίας, ἐὰν ὡς ἐκ τῆς ἰδιότητος τοῦ ἀντικειμένου τῆς δίκης τὸ δικαστήριον δὲν εἶναι ἁρμόδιον, ἀποφαίνεται αὐτεπαγγέλτως τὴν ἀναρμοδιότητά του, καὶ παραπέμπει τὴν ὑπόθεσιν εἰς τὸ ἁρμόδιον δικαστήριον.

§. 172.

ΖΗΤ. *Πᾶσα ὁμολογία, μὴ γενομένη πρὸς τὸ δικάζον αὐτὴν τὴν ὑπόθεσιν δικαστήριον, θεωρεῖται ὡς ἐξώδικος ὁμολογία* (1) Ἀποφ. Ἀρ. Πάγου 27 τῆς 12 Ἰουλίου 1843 φέρουσα (σελ. 104 τῆς σειρᾶς τῶν πολιτικῶν ἀποφ. τοῦ 1843).

Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ 264 ἄρθρ. τῆς πολ. δικονομίας, ἐντελῆ ἀπόδειξιν ἀποτελοῦσι μόναι *αἱ ὁμολογίαι αἱ γενόμεναι πρὸς τὸ ἁρμόδιον δικαστήριον* διὰ τῶν διαμειβομένων ἐγγράφων, ἢ ἐγγεγραμμέναι εἰς ἔκθεσιν ἢ ἀπαγγελθεῖσαι προφορικῶς ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ, *πᾶσα δὲ μὴ πρὸς ἁρμόδιον, ὅ ἐστι τὸ δικάζον αὐτὴν τὴν ὑπόθεσιν δικαστήριον*, ἤτοι πρωτοδίκως ἢ κατ' ἔφεσιν, γενομένη ὁμολογία δὲν ἔχει ἰσχὺν δικαστικῆς ὁμολογίας, ἀλλὰ δύναται νὰ θεωρηθῇ, κατὰ τὸ 265 ἄρθρον τῆς πολιτ. δικονομίας, ὡς ἐξώδικος ὁμολογία, καθ' ἣν πρέπει νὰ ὑπάρχῃ βεβαιωμένος ὁ τοῦ λέγοντος σκοπὸς τοῦ νὰ ὁμολογήσῃ, ὡς καὶ οἱ λοιποὶ ὅροι τῶν ἄρθρων 265, 266 καὶ 267 τῆς πολιτ. δικονομίας, καὶ καθ' ἣν προσέτι ἐπιτρέπεται παρὰ τοῦ νόμου (Νόμ. 25 §. 4 βιβλ. 22 τίτλ. 3 Πανδεκ.) ἡ ἐναντία ἀπόδειξις. Ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου τὸ δικαστήριον τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν παρεδέχθη ὡς δικαστικὴν ὁμολογίαν φέρουσαν πλήρη ἀπόδειξιν εἰς τὴν ἐνώπιον αὐτοῦ δικασθεῖσαν διαφορὰν μεταξὺ Ἀ. Ζ. καὶ Κ. Τ. ἐξ ἑνὸς μέρους καὶ Χ. Χ. ἐξ ἄλλου ἰσχυρισμὸν τοῦ Α. Ζ. προταθέντα καὶ εἰς ἄλλην δίκην καὶ ἐνώπιον ἄλλου δικαστηρίου, μὴ λαβόντος μάλιστα τούτου παντάπασιν ὑπ' ὄψιν τὸν ἰσχυρισμὸν τοῦτον, ὅστις δὲν ἐδύνατο νὰ θεωρηθῇ ὡς δικαστικὴ ὁμολογία, φέρουσα πλήρη ἀπόδειξιν. Ἑπομένως τὸ δικαστήριον τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν, ἀποδόσαν ἰσχὺν

(1) Βλέπε ἐν τῷ Εὑρετηρίῳ τὴν λέξιν ὁμολογία.

ἐντελοῦς ὁμολογίας εἰς ὁμολογίαν ἐξώδικον, καὶ παραλείψαν νὰ ἐκτιμήσῃ τὴν διὰ μαρτύρων ἀπόδειξιν τοῦ ἐναντίου, προταθεῖσαν ὑπὸ τῶν ἀναιρεσειόντων, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι δὲν δύναται καὶ αὕτη νὰ ἰσχύσῃ ἐναντίον τῆς δοθείσης ὁμολογίας των, ἐνῷ, δεκτῆς οὔσης ταύτης κατὰ τὸν νόμον, ὤφειλε τὸ δικαστήριον νὰ τὴν λάβῃ ὑπ' ὄψιν, καί, συνδυάζον αὐτὴν μὲ τὰς λοιπὰς ἀποδείξεις, νὰ τὴν ἐκτιμήσῃ προσηκόντως, προσέτι δὲ μὴ βεβαιῶσαν τὴν ὕπαρξιν τῶν ὅρων τῶν 266 καὶ 267 ἄρθρων τῆς πολ. δικονομίας, τὸ ὁποῖον ὤφειλεν ἐπίσης νὰ κάμῃ, ἐὰν ἐθεώρει τὴν ὁμολογίαν τῶν ἀναιρεσειόντων ὡς ἐξώδικον, ὁποία πραγματικῶς εἶναι, παρεβίασε τὰς περὶ ἀποδείξεως τῶν ὁμολογιῶν διατάξεις, καὶ ἰδίως τὰ ἄρθρ. 264 καὶ 268 τῆς πολ. δικονομίας.

Διὰ ταῦτα ἀναιρεῖ τὴν ἀπὸ 23 Φεβρουαρίου 1843 ὑπ' ἀριθ. 2543 ἀπόφασιν τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν, παραπέμπει τὴν ὑπόθεσιν πρὸς νέαν συζήτησιν εἰς τὸ ἐν Ναυπλίῳ δικαστήριον τῶν ἐφετῶν.

Ἑλληνικὴ Νομολογία — 2) *Ἀμφισβητούμενον. Διοικητικόν.*

ΣΗΜ. Περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου εὑρίσκετε κατωτέρω ἴδιον ἄρθρον ἐπιγραφόμενον '*Αρμοδιότης Διοικητική*. ἐνταῦθα σημειοῦμεν μόνον τὰ ζητήματα, ὅσα ἡ νομολογία ἔλυσε.

§. 173.

ΖΗΤ. *Αἴτησις περὶ ἀκυρώσεως ἢ ἄρσεως τῆς ἐκ μέρους τῶν διοικητικῶν ἀρχῶν ἐνεργηθείσης κατασχέσεως, πρὸς ἐξόφλησιν χρέους προκύπτοντος ἀπὸ συνάλλαγμα μισθώσεως μεταξὺ ἰδιώτου καὶ τοῦ δημοσίου, ὑπάγεται εἰς τὰ τακτικὰ δικαστήρια.* (1) Ἀποφ. τῆς 23 Αὐγούστου 1840 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν. (Νομικ. σελ. 2181).

§. 174.

ΖΗΤ. *Ἡ διαφορά, ἡ πηγάζουσα ἐξ ἁπλῆς μισθώσεως κτημάτων τοῦ δημοσίου πρὸς νομὴν ποιμνίων, ὑπάγεται εἰς τὰ τακτικὰ δικαστήρια.* Ἀπόφασις 2865 τῆς 2 μαΐου 1844 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν· φέρουσα:

(1) Βλ. ἀνωτ. § 149 καὶ κατωτ. §. 191,

« Ἐπειδὴ ἐκ τοῦ ἀπὸ 15 Σεπτεμβρίου 1831 ἐνοικιαστηρίου ἐγγράφου τῆς ἐπὶ τῆς ἐνοικιάσεως τῶν χειμερινῶν λειβαδίων τῶν ἐπαρχιῶν Μεσολογγίου, Αἰτωλικοῦ καὶ Ζυγοῦ ἐπιτροπῆς προκύπτει ὅτι ὁ Δ. ἐμίσθωσε τὰ χειμερινὰ λειβάδια πρὸς νομὴν τῶν ποιμνίων του.

Ἐπειδὴ ἡ ἐνοικίασις αὕτη, ἐξ ἧς ἐπήγασεν ἡ προκειμένη περὶ κατασχέσεως ἀκινήτων κτημάτων διαφορά, δὲν ἀφορᾷ οὔτε ἀμέσως οὔτε ἐμμέσως δημοσίους φόρους, ἀλλ' ἁπλῆν μίσθωσιν κτημάτων τοῦ δημοσίου.

Ἐπειδὴ ἐκ τοῦ ἄρθρου 1. τοῦ ἀπὸ 7 φεβρουαρίου 1835 καὶ τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ ἀπὸ 20 ἰουλ. 1838 περὶ καταδιώξεως τῶν καθυστερούντων νόμου ἐξάγεται, ὅτι οἱ νόμοι οὗτοι ἀφορῶσι τὰς πρὸς τὸ δημόσιον κτλ. καθυστερήσεις ἐκ τῶν φορολογικῶν εἰσοδημάτων ἢ ἐκ τῆς ἐνοικιάσεως τοιούτων φόρων, καὶ οὐχὶ ἐν γένει ὅσα καθυστεροῦνται πρὸς τὸ δημόσιον ἐξ ἄλλων αἰτιῶν· ἄρα μὴ ὑπαρχούσης μισθώσεως φορολογικῶν εἰσοδημάτων, ἀλλὰ μισθώσεως κτήματος τοῦ δημοσίου, τοῦτο δὲν ἠδύνατο νὰ ἐνεργήσῃ, ὅπως ἔπραξε, τὴν κατάσχεσιν δι' ἀδείας τοῦ προέδρου, ἀλλ' ἀρνουμένων τῶν ὀφειλετῶν του ὤφειλε νὰ κινήσῃ κατ' αὐτοῦ ἀγωγήν. Ἀποφ. 2865 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν τῆς 2 μαΐου 1844.

§. 178.

ΖΗΤ. *Αἱ μεταξὺ ἐνοικιαστῶν καὶ ὑπενοικιαστοῦ συμφωνίαι καὶ αἱ περὶ τῆς ἑρμηνείας τῶν συμφωνιῶν τούτων ἔριδες ὑπάγονται εἰς τὰ τακτικὰ δικαστήρια.* Ἀποφ. 61 τοῦ 1836 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν φέρουσα: (Νομικ. σελ. 241).

« Ἐπειδὴ πᾶσα φιλονεικία περὶ ἀποκτηθέντων ἤδη δικαιωμάτων, ἐπομένως καὶ πᾶσα φιλονεικία περὶ συμφωνιῶν μεταξὺ τῶν πολιτῶν, ὑπάγεται εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῶν πολιτικῶν δικαστηρίων, καὶ μόνον δυνάμει ῥητοῦ νόμου δύναται νὰ γίνῃ ἐξαίρεσις ἀπὸ τὴν ἁρμοδιότητα αὐτῶν. (ἄρθρ. 1 τῆς πολιτ. δικονομίας).

Ἐπειδὴ ἐπομένως διὰ νὰ θεωρηθῇ ὡς διοικητικὴ πολιτικὴ ὑπόθεσις, προαπαιτεῖται ῥητὸς νόμος ἐξαιρῶν ἀπὸ τὴν ἁρμοδιότητα τῶν πολιτικῶν δικαστηρίων καὶ ἀναθέτων αὐτὴν εἰς διοικητικὸν δικαστήριον

Ἐπειδὴ ἡ συμφωνία, τὴν ὁποίαν κάμνει ὁ γενικὸς ἐνοικιαστὴς ἐθνικῶν προσόδων μὲ τὸν ἐπενοικιαστὴν, εἶναι φύσει πολιτικὴ, διότι δὲν ἀποβλέπει ἄλλο εἰμὴ δικαιώματα καὶ ὑποχρεώσεις μεταξὺ

συμφωνούντων πολιτῶν· εἰς τρόπον ὥστε, κατὰ τὸν γενικὸν κανόνα, τὰ πολιτικὰ δικαστήρια εἶναι τὰ μόνα ἁρμόδια, ὅταν πρόκηται φιλονεικία περὶ τῆς φύσεως καὶ διερμηνείας τοιαύτης συμφωνίας.

Ἐπειδὴ δὲν ὑπάρχει ῥητὸς νόμος, ἐξαιρῶν τὰς ἐκ τῶν τοιούτων συμφωνιῶν προκυπτούσας φιλονεικίας ἀπὸ τὴν ἁρμοδιότητα τῶν τακτικῶν δικαστηρίων καὶ ἀναθέτων αὐτὰς εἰς διοικητικὰ δικαστήρια.

Ἐπειδὴ ἑπομένως ἡ προκειμένη δίκη, ἀποβλέπουσα τὴν ἀμφισβητουμένην διερμηνείαν δύω συμφωνιῶν περὶ ὑπενοικιάσεως ἐθνικῶν προσόδων ὑπάγεται εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῶν πολιτικῶν δικαστηρίων. (Βλ· κατωτ. § 184).

§. 176.

ΖΗΤ. *Διαφοραὶ περὶ ἀποζημιώσεων προκυψασῶν εἰς τὸν ἐνοικιαστὴν ἐκ τῆς μὴ ἐκπληρώσεως ὑποσχέσεων τοῦ ἐκμισθωτοῦ ὑπάγονται εἰς τὰ πρωτοδικεῖα.* Ἀποφ. τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν 1240 τῆς 6 Ἰουνίου 1839 φέρουσα.

Ἐπειδὴ δὲν πρόκειται περὶ διαφορᾶς ἐπισκευῶν ἐπὶ τοῦ ἐνοικιασθέντος ἐργαστηρίου, μήτε περὶ τοῦ ἐνοικίου αὐτοῦ, ὥστε νὰ ὑπάγηται αὕτη εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ εἰρηνοδίκου δυνάμει τοῦ 9 *ἐδ.* τοῦ 490 ἄρθρ. τῆς πολιτ. δικονομίας, ὡς ὁ Κ. διϊσχυρίζεται, ἀλλὰ περὶ ἀποζημιώσεων προκυψασῶν εἰς τὸν ἐνοικιαστὴν Μ, κατὰ τὴν ἀξίωσίν του, ἐκ τῆς μὴ ἐκπληρώσεως ὑποσχέσεων τοῦ Ν. Κ, διαλαμβανομένων εἰς τὸ ἐνοικιαστήριον ἔγγραφον, ἡ ὁποία, ὡς καὶ τὸ δικάσαν πρωτοδικεῖον ὀρθῶς παρετήρησεν, ὑπάγεται εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῶν πρωτοδικῶν.

§. 177.

ΖΗΤ. *Αἱ μεταξὺ συνενοικιαστῶν τῶν δημοσίων προσόδων ἀγωγαὶ ὑπάγονται εἰς τὰ τακτικὰ δικας.* ὅρα ἀνωτέρω § 142 καὶ 175.

§. 178.

ΖΗΤ. *Αἱ μεταξὺ τοῦ δημοσίου καὶ τῶν ἐνοικιαστῶν τῶν δημοσίων προσόδων ἔριδες περὶ τὴν ἐκτέλεσιν ὑπάγονται εἰς τὰ τακτικὰ δικαστήρια; ὅταν πλειστηριάζωνται τὰ ἀκίνητα κτήματα αὐτῶν δὲν εἶναι ἁρμόδια τὰ δικαστήρια ταῦτα νὰ ἐξετάσωσιν, ἂν αἱ ἀξιώσεις τοῦ δημοσίου στηρίζωνται εἰς δικαιώματα, ἂν ὑπάρχῃ ὁμόλογον ὑπογεγραμμένον ὑπὸ τοῦ καταδιωκο-*

μένου κλπ. τότε δὲ μόνον καθίστανται ἁρμόδια τὰ πολιτικὰ δικαστήρια, ὅταν αἱ ἐνστάσεις περιστρέφωνται εἰς ἀταξίαν τῆς διαδικασίας, εἰς διεκδικήσεις τρίτου καὶ περὶ ὑποθηκῶν καὶ κατατάξεων. Ἀποφ. τοῦ 1839 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν (σελ. Νομικ. 962).

§. 179.

ΖΗΤ. *Ἡ πολυετὴς μίσθωσις δημοσίου κτήματος δὲν συμπεριλαμβάνεται μεταξὺ τῶν ἀντικειμένων, τὰ ὁποῖα ἐξαιρεῖ ἀπὸ τὰ τακτικὰ δικαστήρια ὁ ἀπὸ 7 μαΐου 1837 νόμος, — τὰ δὲ τακτικὰ δικαστήρια δὲν δύνανται νὰ ἐπιληφθῶσιν ἀντικειμένων ἀφορώντων κατασχέσεις ἐνεργουμένας ὑπὸ οἰκονομικοῦ ὑπαλλήλου.* Ἀποφ. πολ. Αρείου Πάγου 8 τῆς 16 ἀπριλίου 1841 φέρουσα: (σελ. 127 τῆς σειρᾶς τῶν ἀποφάσεων τοῦ 1841).

Ἐπειδὴ ἡ πολυετὴς μίσθωσις δημοσίου κτήματος δὲν συμπεριλαμβάνεται μὲν, ὡς ὀρθῶς ἐσκέφθη τὸ δικαστήριον τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν, μεταξὺ τῶν ἀντικειμένων, περὶ τῶν ὁποίων ὁ ἀπὸ 7 Μαΐου 1837 νόμος ἀποφαίνεται ὅτι ἐξαιροῦνται τῆς ἁρμοδιότητος τῶν τακτικῶν δικαστηρίων, ἀλλὰ κατὰ τὴν παροῦσαν δίκην δὲν πρόκειται περὶ ἐκδικάσεως τοῦ πρὸς τὸ δημόσιον χρέους τοῦ Οἰκ, προερχομένου δῆθεν ἀπὸ πολυετῆ ἐνοικίασιν σταφιδαμπέλου, ἀλλὰ περὶ ἄρσεως καὶ ἀκυρώσεως τῆς γενομένης ὑπὸ τοῦ διοικητικοῦ ταμίου Κορινθίας κατασχέσεως ἐπὶ ποσότητός τινος σταφίδος τοῦ αὐτοῦ Οἰκ. ἕνεκα τοῦ πρὸς τὸ δημόσιον καθυστερήσαντος χρέους του.

Ἐπειδὴ διὰ τοῦ ἀπὸ 7 φεβρ. 1835 περὶ καταδιώξεως τῶν καθυστερούντων νόμου, ὁ νομοθέτης ἠθέλησε νὰ ἐξασφαλισθῶσιν ὅσον ἐνδέχεται, ἀνελλειπῆ, τὰ διὰ τὰς ἀνάγκας τοῦ κράτους προσδιοριζόμενα εἰσοδήματα καὶ νὰ ἀντικρουσθῶσιν ἐντόνως αἱ βλαβεραὶ τῶν χρεῶν καθυστερήσεις, ὡς τοῦτο διαλαμβάνεται ῥητῶς εἰς τὸ προοίμιον τοῦ αὐτοῦ νόμου. Ἐκ τούτου δὲ συνάγεται ὅτι ἡ εἴσπραξις παντὸς πρὸς τὸ δημόσιον χρέους, καθὸ ἀναγομένου εἰς τὰ εἰσοδήματα τοῦ κράτους, κανονίζεται ἐν γένει ἀπὸ τὸν εἰρημένον νόμον, ὅστις χορηγῶν εἰς τοὺς διοικητικοὺς καὶ τοὺς οἰκονομικοὺς ὑπαλλήλους τὸ δικαίωμα νὰ μεταχειρισθῶσι κατὰ τῶν ὀφειλετῶν τοῦ δημοσίου ὅλα τὰ ἐν αὐτῷ διαλαμβανόμενα βίαια μέτρα, δὲν ἐπιτρέπει τὴν παρέμβασιν τῶν τακτικῶν δικαστηρίων εἰμὴ καθόσον ἀφορᾷ τὴν ἐκποίησιν τῆς ἀκινήτου τῶν ὀφειλετῶν περιουσίας· ἑπομένως τὸ δικαστήριον τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν κηρύξαν ἁρμό-

διον τὸ ἐκεῖσε πρωτοδικεῖον νὰ δικάσῃ τὴν μεταξὺ τοῦ διοικητικοῦ ταμίου Κορινθίας καὶ τοῦ Ἰ. Οἰκ. διαφορὰν, ἀφορῶσαν τὴν γενομένην ὑπὸ τοῦ δημοσίου κατάσχεσιν ἐπὶ κινητῆς περιουσίας τοῦ αὐτοῦ Οἰκ., ἡρμήνευσεν ἐσφαλμένως τὸν ἀπὸ 7 φεβρουαρίου 1835 περὶ καταδιώξεως τῶν καθυστερούντων νόμον καὶ παρεβίασε τοὺς περὶ ἁρμοδιότητος κανόνας.

Διὰ ταῦτα ἀναιρεῖ τὴν ἀπὸ 22 Αὐγ. 1840 ὑπ' ἀριθ. 158 ἀπόφασιν τοῦ δικαστηρίου τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν, κηρύττει τὰ τακτικὰ δικαστήρια ἀναρμόδια.

§. 180.

ΖΗΤ. *Αἱ διαφοραὶ, ὅσαι γεννῶνται μεταξὺ τῶν ἐντὸς τοῦ σχεδίου τῆς πόλεως οἰκοδομούντων καὶ τῶν γειτόνων, ἔχουσαι ἀντικείμενον προσβολὴν ἰδιοκτησίας, ὑπάγονται εἰς τὰ τακτικὰ δικαστήρια.* Ἀποφ. πολ. Ἀρείου Πάγου 13 τῆς 22 μαΐου 1841 φέρουσα: (σελ. 138 τῆς σειρᾶς τῶν ἀποφ. τοῦ 1841).

Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ 3 ἄρθρ. τῆς πολιτ. δικονομίας, ἀπὸ τὴν ἁρμοδιότητα τῶν πολιτικ. δικαστηρίων ἐξαιροῦνται μόνα ἐκεῖνα τὰ ἀντικείμενα, τὰ ὁποῖα ἰδιαίτεροι νόμοι προσδιώρισαν ὅτι πρέπει ν' ἀποφασίζωνται παρὰ τῶν διοικητικῶν ἀρχῶν· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου, ἂν καὶ τ' ἀφορῶντα τὸν κανονισμὸν καὶ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ σχεδίου τῆς πόλεως Λαμίας ὑπάγωνται εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τῶν διοικητικῶν ἀρχῶν, αἱ διαφοραὶ ὅμως, ὅσαι τυχὸν γεννῶνται μεταξὺ τῶν ἐντὸς τοῦ σχεδίου τῆς πόλεως ἐκείνης οἰκοδομούντων καὶ τῶν γειτόνων, ἔχουσαι ἀντικείμενον πραγματικὴν ἢ νομιζομένην προσβολὴν ἰδιοκτησίας, πρέπει νὰ δικάζωνται ἀπὸ τὰ πολιτικὰ δικαστήρια, διότι δὲν ὑπάρχει ἰδιαίτερος νόμος ὁρίζων ἄλλο τι περὶ τούτου, τὰ δὲ περὶ μεταῤῥυθμίσεως ἰδιοκτησίας καὶ περὶ τεμαχίων διατάγματα, τὰ ἀποβλέποντα τὸ σχέδιον τῶν Ἀθηνῶν, καθὸ εἰδικὰ, δὲν δύνανται νὰ ἐφαρμοσθῶσιν εἰς τὴν προκειμένην περίπτωσιν· ἑπομένως ἡ μεταξὺ τοῦ Α. Π. Ζ. καὶ Δ. Κ. διαφορὰ συνισταμένη εἰς τὸ ὅτι ὁ πρῶτος συμπεριέλαβεν εἰς τὴν ἐντὸς τοῦ σχεδίου οἰκοδομήν του τεμάχιον γῆς, ἀνῆκον εἰς τὸν ῥηθέντα Κ. ἄνευ τῆς συγκαταθέσεως τούτου, ὤφειλε νὰ δικασθῇ ἀπὸ τὰ ἁρμόδια πολιτικὰ δικαστήρια, τὸ δὲ δικαστήριον τῶν ἐν Λαμίᾳ πρωτοδικῶν, θεωρῆσαν τὴν ὑπόθεσιν ταύτην διοικητικὴν καὶ κηρύξαν ἑαυτὸ ἀναρμόδιον, παρεβίασε τὰς εἰς τὰ ἄρθρ. 1 τῆς πολιτ. δικονομίας διαλαμβανομένας περὶ ἁρμοδιότητος ἀρχάς.

Διὰ ταῦτα ἀναιρεῖ κτλ.

§. 181.

ΖΗΤ. *Ἡ διαγραφὴ τοῦ σχεδίου τῆς πόλεως καὶ ἡ ἐφαρμογὴ αὐτοῦ ὑπάγεται εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῶν διοικητικῶν ἀρχῶν, καὶ τὰ δικαστήρια δὲν δύνανται νὰ ἐπέμβωσιν.* Ἀπόφ. 216 τοῦ 1845 τῶν Ναυπλίῳ ἐφετῶν φέρουσα: (Νομικῆς σελ. 4216)

Ἐπειδὴ τὸ εἶδος τῆς ἀγωγῆς χαρακτηρίζεται ἀπό τε τὸ ἀντικείμενον αὐτῆς, ἀπὸ τὰ περιστατικὰ, ἐπὶ τῶν ὁποίων στηρίζει ὁ ἐνάγων τὰς ἀξιώσεις του καὶ ἀπὸ τὴν ἔκθεσιν τοῦ νομίμου λόγου, ἐξ οὗ παράγει ταύτας, ἡ δὲ ἐσφαλμένη ἐπιγραφὴ τοῦ ἐγγράφου τῆς ἀγωγῆς καὶ ἡ ἀκατάλληλος χρῆσις τῶν ὅρων δὲν δύνανται νὰ μεταβάλωσι τὸν χαρακτῆρα αὐτῆς· ἑπομένως, καὶ ἂν ἡ ῥηθεῖσα τοῦ ἐφεσιβλήτου ἀγωγὴ ἐπιγράφηται ἀγωγὴ περὶ διαταράξεως, δὲν εἶναι μολαταῦτα τοιαύτη ὡς ἐκ τῶν περιστατικῶν, ἐπὶ τῶν ὁποίων στηρίζεται, οὐδὲ τὸ παρὰ τοῦ διοικητοῦ καὶ τοῦ ὑπουργοῦ διαταχθὲν ἐμπόδιον, ὡς μέτρον ἀστυνομικὸν, δύναται νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς διατάραξις, ἥτις ὑποθέτει, κατὰ τὴν ἔννοιαν τῶν διατάξεων τῶν πανδεκτῶν de uti possidetis συνδυασμένων μὲ τὸν νόμον τῶν πανδεκτῶν de vi et vi armata, ἰδιωτικὴν ἐνέργειαν, καὶ τοιαύτη δὲν εἶναι πρᾶξις ἐξουσίας ἐνεργούσης ὡς τοιαύτης. (βλ. τὸ ἐπ. ζήτ.)

Ἐπειδὴ ἥτε διαγραφὴ τοῦ σχεδίου τῆς πόλεως καὶ ἡ ἐφαρμογὴ αὐτοῦ ὡς ἐκ τῆς φύσεώς του ὑπάγονται εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῶν διοικητικῶν ἀρχῶν, τὰ δὲ δικαστήρια δὲν δύνανται νὰ ἐπέμβωσιν εἰς τὴν ἔρευναν οὐδὲ τῶν λόγων τῶν διοκητικῶν ἀρχῶν, τῶν διαταττουσῶν τὴν ἐφαρμογὴν σχεδίων, οὐδὲ ἂν ταῦτα ἰσχύωσιν ἢ μὴ, καθ' ὅσον πᾶσα διάταξις τῶν δικαστηρίων ἀνατρέπουσα διαταγὰς διοικητικῆς ἀρχῆς, ἀφορώσας διοικητικὰ καθήκοντα, ἀντιβαίνει εἰς ῥητὰς ἀπαγορευτικὰς διατάξεις τοῦ νόμου ἐπὶ ποινῇ κυρουμένας μάλιστα· ἑπομένως τὸ δικαστήριον τῶν ἐνταῦθα πρωτοδικῶν, διατάξαν τὴν ἐξακολούθησιν τῆς ἐπισκευῆς τῶν ἐργαστηρίων τοῦ ἐφεσιβλήτου, ἐναντίον ῥητῆς διαταγῆς τῶν ἁρμοδίων διοικητικῶν ἀρχῶν ἐνεργουσῶν ἐντὸς τῆς ἐξουσίας των, ὑπερέβη τῆς ἁρμοδιότητός του τὰ ὅρια.

Ἐπειδὴ δια τῆς ἀπὸ 22 δεκεμβρίου 1843 ἀποφάσεως τοῦ ὑπουργείου τῶν ἐσωτερικῶν, διατάττοντος τὴν πλήρη τοῦ σχεδίου τῆς πόλεως τοῦ Ἄργους ἐφαρμογὴν, δὲν παραβιάζεται κατ' οὐδένα τρόπον, ὡς ὁ ἐφεσίβλητος ἰσχυρίσθη, ἡ ἀρχὴ τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου τοῦ ἐν ἰσχύϊ παρ' ἡμῖν (Ν. 11, 13, 14 Κωδ. de contrah. empt. (4,38) — Κώδ. de rescind. vendit (4, 44) — Κώδ. ut nemini Liceat (10 27) καὶ § τελευταῖος τῶν Εἰσηγ. de hist. qui sui vel

alieni juris καθιερωθεῖσα καὶ διὰ τοῦ § 12), καθ' ἣν τῆς διὰ τὸ δημόσιον συμφέρον θυσιαζομένης ἰδιωτικῆς ἰδιοκτησίας προηγεῖται νόμιμος ἀποζημίωσις, καθότι διὰ τῆς ἀποφάσεως ταύτης ῥητῶς τὸ ὑπουργεῖον τῶν ἐσωτερικῶν διατάττει τὴν σύγχρονον ἀποζημίωσιν τοῦ ἐφεσιβλήτου, οὐδ' ἐννόησεν ἡ ἐξουσία ν' ἀπαγορεύσῃ εἰς τὸν Δ. Π. τὴν χρῆσιν τῆς ἰδιοκτησίας του εἰμὴ ἐπὶ ἀποζημιώσει, ὡς τοῦτο ἐξάγεται καὶ ἀπὸ τὰς δύο ἑξῆς περιόδους, περιεχομένας εἰς τὸ ἔγγραφον τοῦ ὑπουργείου τῶν ἐσωτερικῶν, πρὸς τὸ τῶν οἰκονομικῶν τῆς 31 Ἰανουαρίου 1845· ὅτι. « Αἱ εἰς τὴν αὐτὴν « σχεδὸν τοῦ Κ. Π. κατηγορίαν ὑπαγόμεναι ἀνειγέρθησαν ὄχι « μόνον πρὸ πολλῶν ἐτῶν, ὡς ὁ ἴδιος ἀναφέρει, ἀλλὰ καὶ πρὸ τῆς « Βασιλείας. »

ὅτι « καὶ τούτων ὁ δῆμος δύναται νὰ ζητήσῃ τὴν κατεδάφι« σιν, πλὴν φαίνεται διὰ λόγους ἀνεχείας δὲν τὸ κάμνει »· ἑπομένως ὁ ἐφεσίβλητος δύναται νὰ ἀπαιτήσῃ τὴν σύγχρονον ἢ προηγουμένην ἀποζημίωσίν του, ἀπὸ τὸν ἐκ τῆς ἀπαγορεύσεως ὠφελούμενον.

§ 182.

ΖΗΤ. *Ἀφαίρεσις οἰκοπέδου γενομένη δυνάμει τῶν περὶ τοῦ σχεδίου τῆς πόλεως Ἀθηνῶν διατάξεων δίδει ἀφορμὴν εἰς τὴν περὶ διαταράξεως καὶ ἐγκαταστάσεως ἀγωγήν, ὅταν ἐγένετο ἄκοντος τοῦ ἰδιοκτήτου καὶ ἄνευ προηγουμένης ἀποζημιώσεως;* Απ. 4422 τῆς 24 Ἰολίου 1847 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν φέρουσα:

Μολονότι δύναταί τις νὰ εἴπῃ ὅτι τὰ περὶ ἐκτελέσεως τοῦ σχεδίου τῆς πόλεως τῶν Ἀθηνῶν διατάγματα δι' οὐδεμιᾶς διατάξεως αὐτῶν ψηφίζουσι τὴν ἀρχήν, ὅτι ἡ διὰ τοῦ σχεδίου χαραττομένη μεταῤῥύθμισις τῶν συνόρων ἰδιοκτητῶν οἰκοπέδων, πρὸς εὐθυγραμμίαν αὐτῶν, ἐπιφέρει τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἀμέσου στερήσεως τῶν κατὰ τὴν μεταῤῥύθμισιν ἐκκοπτομένων τεμαχίων ἰδιοκτησίας τινος καὶ τῆς ἀμέσου μεταβιβάσεως τῆς τε κατοχῆς καὶ κυριότητος αὐτῶν εἰς τὸν ἰδιοκτήτην τοῦ παρακειμένου οἰκοπέδου, εἰς τὸ ὁποῖον μέλλουν νὰ προστεθῶσιν. Ὅθεν τούτου οὕτως ἔχοντος, ἡ πραγματικὴ ἀφαίρεσις τῆς κατοχῆς πρὸς ἐφαρμογὴν τῆς μεταῤῥυθμίσεως, ὅταν ὑπάρχῃ ἀντίῤῥησις, ὑπάγεται ἀναγκαίως εἰς τὴν γενικὴν ἀρχὴν τῆς μὴ ἀφαιρέσεως τῆς κατοχῆς τῶν ἀκινήτων κτημάτων εἰμὴ διὰ τῆς δικαστικῆς ὁδοῦ. Ὅτι ἀφ' ἑτέρου τὸ ἄρθρ. 12 τοῦ συντάγματος ὁρίζει ὡς θεμελιώδη ἀρχὴν ὅτι οὐδεὶς στερεῖται τῆς ἰδιοκτησίας του, καὶ διὰ δημοσίαν ἔτι ἀνάγκην ἄνευ

προηγουμένης ἀποζημιώσεως, ἡ δ' ἀφαίρεσις μέρους τῆς ἰδιοκτησίας πρὸς εὐθυγραμμίαν τῶν οἰκοπέδων, γινομένη κατὰ συνέπειαν καὶ πρὸς ἐφαρμογὴν τῆς εὐθυγραμμίας τῶν δημοσίων ὁδῶν καὶ εὐρυθμίας τῆς πόλεως (ἄρθρ. 4 τοῦ ἀπὸ 9 ἀπριλίου 1836 Β. Διατάγματος), ἥτις ἐνεργεῖται πάντοτε ὡς μέτρον δημοσίας ἀνάγκης, ὑπάγεται ἀναμφιβόλως εἰς τὴν εἰρημένην θεμελιώδη ἀρχὴν τῆς προηγουμένης ἀποζημιώσεως. Ὅθεν ἡ κατοχὴ τοῦ διὰ τῆς μεταῤῥυθμίσεως ἐκκοπτομένου ἀπὸ ἓν οἰκόπεδον καὶ ἀποδιδομένου εἰς ἄλλο τεμάχιον δὲν δύναται ν' ἀφαιρεθῇ ἀπὸ τὸν κάτοχον αὐτοῦ, ἂν προηγουμένως δὲν πληρωθῇ, ἢ διὰ νομίμου παρακαταθέσεως δὲν προσενεχθῇ ἡ ἀποφασιστέα κατὰ τὰς νομίμους διατάξεις ἀποζημίωσις· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ἡ κατοχὴ τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος τεμαχίου οἰκοπέδου τῶν Α. ἀφῃρέθη ἀπ' αὐτοὺς ἄκοντας καὶ ἀνθισταμένους ἰδίᾳ χειρὶ τοῦ Μ. καὶ ἄνευ προηγουμένης ἀποζημιώσεως, τουτέστι κατὰ προφανῆ παράβασιν τῶν δύω εἰρημένων οὐσιωδῶν ἀρχῶν τῆς ἰσχυούσης νομοθεσίας καὶ τοῦ δικαίου. Ὅθεν ἡ πρᾶξις τοῦ εἰρημένου Μ. ἂν καὶ γενομένη πρὸς ἐκτέλεσιν νομίμου διοικητικοῦ τίτλου, ἕνεκεν ὅμως τοῦ τρόπου τῆς ἐνεργείας ἀποτελεῖ ἀφαίρεσιν κατοχῆς αὐτογνώμονα καὶ παράνομον, παρέχουσα νόμιμον βάσιν εἰς τὴν περὶ διαταράξεως καὶ ἐγκαταστάσεως διακατοχῆς ἀγωγήν, ὁποίαν ἐκίνησαν οἱ στερηθέντες τὴν κατοχήν. (1) Μόλα ταῦτα κατὰ πλειονοψηφίαν.

Ἐπειδὴ ἐκ τοῦ συνόλου τῶν ὁρισμῶν τοῦ ἀπὸ 9 ἀπριλίου καὶ 12 φεβρουαρίου διαταγμάτων ἐξάγεται, ὅτι εἰς τὰς αὐτόθι μνημονευομένας ἀρχὰς ἀνήκει ὁλόκληρος ἡ δικαιοδοσία ἡ ἀφορῶσα τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ σχεδίου τῆς πρωτευούσης κατὰ ἐν τοῖς εἰρημένοις διατάγμασι κανονισμένα εἴτε περὶ μεταβιβάσεως κυριότητος τεμαχίων γῆς πρόκειται, εἴτε περὶ μεταβιβάσεως νομῆς, ἀποκλειομένης πάντοτε τῆς ἁρμοδιότητος τῶν τακτικῶν δικαστηρίων, ἐκτὸς μόνης τῆς ἐν τῷ ἄρθρῳ 25 διαλαμβανομένης ἐξαιρέσεως· Ὅθεν διὰ μόνης τῆς ὑπὸ τοῦ ἁρμοδίου μηχανικοῦ τοῦ ἐπιφορτισμένου τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ σχεδίου γενομένης διαχαράξεως τῆς γραμμῆς, καὶ μεταῤῥυθμίσεως, τὴν ὁποίαν ἐνεργεῖ μεταβαίνων αὐτοπροσώπως ἢ δι' ἀντιπροσώπου του ἐπιτοπίως, ἀποφασίζεται ἡ μεταβίβασις καὶ τῆς κυριότητος καὶ τῆς νομῆς τῶν παραχωρητέων τεμαχίων γῆς. (2)

Ἐπειδὴ πρὸς τούτοις ἐκ τοῦ γράμματος τοῦ ἄρθρ. 5 καὶ τοῦ 22 τοῦ ῥηθέντος διατάγματος περὶ ἐκτελέσεως τοῦ σχεδίου τῆς

(1) Ὅρα ἐν τῷ Εὑρ. τὴν λέξιν κατοχὴ καὶ ἀνωτ. §. 181.
(2) Ὅρα αὐτ. τὰς λέξεις « ἀποζημίωσις, οἰκόπεδα Ἀθηνῶν »

πόλεως Ἀθηνῶν ἐξάγεται, ὅτι διὰ τῆς περὶ μεταῤῥυθμίσεως τῶν οἰκοπέδων ἀποφάσεως τοῦ μηχανικοῦ ἀμέσως κερδίζει τὸ παραχωρητέον τεμάχιον τῆς γῆς ὁ δικαιωθεὶς νὰ τὸ προσλάβῃ γείτων, καὶ ἀμέσως τὸ χάνει ὁ ἄλλος, ὅτι δηλαδὴ αὐτοδικαίως μεταβαίνει ἀπὸ τὸν ἕνα γείτονα εἰς τὸν ἄλλον ἥτε κυριότης καὶ ἡ κατοχὴ τοῦ περὶ οὗ ἑκάστοτε πρόκειται τεμαχίου γῆς, χωρὶς νὰ ὑπάρχῃ (ἐν περιπτώσει ἀρνήσεως πρὸς παραχώρησιν τοῦ τεμαχίου ἐκ μέρους τοῦ ὀφείλοντος νὰ τὸ παραχωρήσῃ) ἀνάγκη τῆς δικαστικῆς ὁδοῦ.

§ 188.

ΖΗΤ. *Διαφοραὶ ἀναφυόμεναι ἐξ ἀντικειμένων ἀναφερομένων εἰς τὰ διατάγματα τῆς 9 ἀπριλ. καὶ 12 νοεμβρ. 1836 περὶ οἰκοδομῶν, ὑπάγονται εἰς τὰ τακτικὰ δικαστήρια, ὡς ἀφορῶσαι δικαιώματα καὶ ὑποχρεώσεις τῶν ἐν Ἀθήναις ἰδιοκτητῶν οἰκιῶν.* Ἀποφ. τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν 1533 τῆς 19 μαρτίου 1840 φέρουσα:

Ἐπειδὴ ὁ Γ. ὄχι μόνον ἀποδέχεται ὅτι ὁ ἀντίδικός του Κ. συνήνεσεν εἰς τὴν οἰκοδομὴν τοῦ μεταξὺ τῶν οἰκιῶν των τοίχου, ἀλλ' ἐπρότεινε καὶ ν' ἀποδείξῃ μάλιστα τὴν πρὸς οἰκοδομὴν μεσοτοίχου συναίνεσίν του, ἕπεται ὅτι οὗτος πρέπει νὰ θεωρηθῇ ὡς μεσότοιχος καὶ οὐχὶ ὡς ἰδιοκτησία μόνον τοῦ Γ, ὡς τὸ ἐν Ἀθήναις δικαστήριον τῶν πρωτοδικῶν ἐσφαλμένως ἀπέβαλε καὶ ἀπέῤῥιψε τὴν περὶ κλείσεως τῶν παραθύρων ἀγωγὴν τοῦ Κ. ὡς μὴ βάσιμον, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι οὗτος ἠρνήθη δῆθεν τὴν εἰς τὴν οἰκοδομὴν τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος τοίχου συμμετοχήν του.

Ἐπειδὴ καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν ὁ Κ. ἐπλήρωσε τὸ ὅλον τῆς μεσοτοιχίας, ἢ καὶ ἀντέτεινεν εἰς τὴν πληρωμὴν αὐτῆς ὁ Γ. δὲν ἐμπορεῖ, κατὰ τὸ ἄρθρ. 8 τοῦ ἀπὸ 9 (21) Ἀπριλίου 1836 Β. Διατάγματος, νὰ κατασκευάσῃ θύραν ἢ ἄλλο τι ἄνοιγμα παρακυπτικοῦ ἢ καὶ φωταγωγοῦ παραθύρου ἐπὶ τοῦ προσημειωθέντος μεσοτοίχου, ἀλλ' εἶχε μόνον τὴν περὶ ἀποζημιώσεως ἀγωγὴν κατὰ τοῦ ἰδιοκτήτου τῆς γειτονικῆς οἰκίας Κ.

Ἐπειδὴ ἂν ἡ τήρησις τινῶν ἐκ τῶν εἰς τὸ μνημονευθὲν διάταγμα ἀναφερομένων διατάξεων ἀνατίθεται εἰς τὴν ἀστυνομίαν, δὲν ἕπεται ὅτι καὶ αἱ διαφοραί, *αἵτινες, ἀναφυόμεναι ἐξ ἀντικειμένων ἀναφερομένων εἰς τὸ διάταγμα τοῦτο, ἀφορῶσι δικαιώματα καὶ ὑποχρεώσεις τῶν εἰς τὰς Ἀθήνας ἰδιοκτητῶν οἰκιῶν, δὲν ἐξάγονται εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τῶν τακτικῶν δικαστηρίων* ἀλλ' εἰς τὴν τῶν διοικητικῶν ἀρχῶν, ὡς τὸ ἐν Ἀθήναις δικαστήριον τῶν πρωτοδικῶν ἐσφαλμένως ὑπέλαβε καὶ ἐκήρυξεν ἑαυτὸ ἀναρμό-

διον νὰ δικάσῃ περὶ τῆς μετακινήσεως τῶν ὑδάτων τῆς βροχῆς ἐκ τῆς στέγης τῆς οἰκίας τοῦ Γ.

Διὰ ταῦτα. κτλ.

§. 184.

ΖΗΤ. *Τὰ δικαστήρια δὲν εἶναι ἁρμόδια νὰ ἐπέμβωσιν εἰς τὴν ἑρμηνείαν συνθηκῶν, ὅταν αὗται ἀφορῶσιν ἀποκλειστικῶς δικαιώματα καὶ ὑποχρεώσεις τῶν ἐπικρατειῶν· δύνανται δὲ ὅταν αἱ συνθῆκαι κανονίζωσιν ἰδιωτικὰ δικαιώματα καὶ ὑποχρεώσεις.*

ΖΗΤ. *Ἀποφασίσαντος τοῦ Ἀ. Π. τὸ ἀνωτέρω ζήτημα, δύνανται τὰ κατώτερα δικαστήρια νὰ τὸ λύσωσιν ἄλλως, ἂν δὲν ἐπρόκειτο περὶ κανονισμοῦ ἁρμοδιότητος.* Ἀπόφ. πολ. Ἀρ. Πάγου 76 τῆς 26 μαΐου 1847 φέρουσα: (σελ. 308—310 τοῦ 1847). (1)

Ἐπειδὴ ἀναιρεθείσης παρὰ τοῦ Ἀρείου Πάγου τῆς ἀπὸ 5 φεβρουαρίου 1846 ὑπ' ἀρ.θ. 3729 ἀποφάσεως τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν, καὶ παραπεμφθείσης τῆς ὑποθέσεως πρὸς νέαν συζήτησιν εἰς τὸ δικαστήριον τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν, τὸ δικαστήριον τοῦτο, δικάσαν καὶ ἀποφασίσαν ἐκ νέου τὸ αὐτὸ περὶ ἀναρμοδιότητος ζήτημα, ἔπραξε συμφώνως μὲ τὸ ἄρθρον 831 τῆς πολ. δικονομίας, κατὰ τὸ ὁποῖον ἀναιρουμένης ἀποφάσεώς τινος ἡ ὑπόθεσις συζητεῖται καὶ ἀποφασίζεται ἐκ νέου παρὰ τοῦ πρὸς ὃ παραπέμπεται αὕτη ἄλλου δικαστηρίου τῶν ἐφετῶν, καὶ μὲ τὴν ἀπόφασιν ὑπ' ἀριθ. 15 τῆς 14 φεβρουαρίου 1843 τοῦ Ἀρείου Πάγου παραπέμψαντος τὴν ὑπόθεσιν, ἰδίως τὸ περὶ ἀναρμοδιότητος ζήτημα, πρὸς νέαν συζήτησιν, καθόσον ἡ ἀπόφασις τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν, ἥτις πρώτη ἀπεφάσισε περὶ τούτου, ἐματαιώθη διὰ τῆς ἀποφάσεως τοῦ Ἀρείου Πάγου, καὶ τὸ δικαστήριον τοῦτο δικάσαν τὸ πρῶτον τὴν ὑπόθεσιν δὲν ἐπελήφθη ταύτης κατ' αἴτησιν περὶ κανονισμοῦ ἁρμοδιότητος οὐδ' ἐκανόνισε τὴν ἁρμοδιότητα, ὥστε νὰ θεωρῆται ἡ ὑπόθεσις ὡς τελεσιδίκως ἀποφασισθεῖσα, ἀλλ' ἀνήρεσεν ἁπλῶς τὴν ἀπόφασιν τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν λόγῳ παραβιάσεως τύπων καὶ τῶν γενικῶν ἀρχῶν τοῦ δικαίου καὶ παρέπεμψεν, ὡς προείρηται, τὴν ὑπόθεσιν πρὸς νέαν συζήτησιν· ἄρα ὁ πρῶτος ἀναιρέσεως λόγος δὲν εἶναι βάσιμος,

Ἐπὶ τοῦ δευτέρου λόγου.

---

(1) Ὅρα τὴν μετὰ τὸν κατωτ. § 188 σημείωσιν περιέχουσαν καὶ ἑτέρας ἀποφάσεις, ἀφορώσας τὸ αὐτὸ ζήτημα.

Ἐπειδὴ τότε μόνον τὰ δικαστήρια δὲν εἶναι ἁρμόδια νὰ ἐπέμβωσιν εἰς τὴν ἐξέτασιν ἢ ἑρμηνείαν συνθηκῶν γενομένων μεταξὺ δύο ἐπικρατειῶν, ὅταν αἱ συνθῆκαι αὗται ἀφορῶσιν ἀποκλειστικῶς δικαιώματα καὶ ὑποχρεώσεις αὐτῶν τῶν ἰδίων ἐπικρατειῶν· ἐὰν ὅμως αἱ συνθῆκαι περιέχωσι καὶ κανονίζωσιν ἰδιωτικὰ δικαιώματα καὶ ὑποχρεώσεις, τὰ δικαστήρια τότε, προσκαλούμενα παρὰ τῶν ἰδιωτῶν ἢ παρὰ τῆς κυβερνήσεως αὐτῶν, νὰ ἀποφασίσωσιν ἐπὶ τῶν μεταξὺ τούτων διενέξεων, εἶναι ἁρμόδια νὰ ἑρμηνεύσωσι τὰς συνθήκας μόνον καθόσον αὗται ἀφορῶσι τὰ μεταξὺ ἰδιωτῶν καὶ τῆς κυβερνήσεως ἀμοιβαῖα δικαιώματα καὶ ὑποχρεώσεις, καθότι μόνα τὰ δικαστήρια δύνανται νὰ ἐκκαθαρίσωσι καὶ ἀποφασίσωσι τὰς μεταξὺ τῶν ἰδιωτῶν καὶ τῆς κυβερνήσεως αὐτῶν ἀπαιτήσεις τὰς πηγαζούσας ἐκ τῶν κανονισθέντων διὰ τῆς συνθήκης δικαιωμάτων, ὡς προκύπτει ἀριδήλως καὶ ἐκ τοῦ ἄρθρου 1 τῆς πολιτ. δικονομίας, καθ' ὃ ἅπασα ἰδιωτικὴ ἀπαίτησις περὶ ἀποκτηθέντων ἤδη δικαίων, γενομένη ἤδη παρά τινος ἰδιώτου κατὰ τοῦ δημοσίου ἢ τὸ ἀνάπαλιν, ὑπάγεται εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῶν πολιτικῶν δικαστηρίων, οἱ δὲ συγγραφεῖς τοῦ ἐθνικοῦ δικαίου, καὶ ἰδίως ὁ Κλύβερος, τὸν ὁποῖον ἐπικαλεῖται ὁ πληρεξούσιος τοῦ δημοσίου, ἀναθέτουσι μὲν τὴν ἑρμηνείαν τῆς ἀμφιβαλλομένης συνθήκης εἰς αὐτὰς τὰς ἰδίας συναλλαξαμένας ἐπικρατείας, ἢ εἰς τρίτον, εἰς τὴν κρίσιν τοῦ ὁποίου ἤθελαν καθυποβάλλει ταύτην ἐκ συμφώνου, ἀλλὰ μόνον ὅταν ὑπάρχῃ μεταξὺ αὐτῶν τῶν συναλλαξαμένων ἐπικρατειῶν ἀμφιβολία ἢ διένεξις καὶ διὰ τὰ ἀμοιβαῖα αὐτῶν συμφέροντα, ἄλλως τὰ δίκαια τῶν ἰδιωτῶν τὰ πηγάζοντα ἐκ συνθήκης τινὸς δὲν ἤθελαν εἶσθαι ἐξησφαλισμένα καὶ ἤθελαν ἀποφασίζεσθαι ἐκ μονομερείας. Ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ἡ ἀπὸ 18 φεβρουαρίου 1844 καὶ ἐπικυρωθεῖσα κατὰ τὴν 28 τοῦ ἰδίου μηνὸς καὶ ἔτους σύμβασις, γενομένη μεταξὺ τῆς Ἑλληνικῆς κυβερνήσεως καὶ τῆς Ὀθωμανικῆς πόρτας, ὄχι μόνον περιέχει καὶ κανονίζει δικαιώματα καὶ ὑποχρεώσεις ἰδιωτικάς, ὥσπερ καὶ τὸ ἴδιον δικαστήριον τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν ἀποφαίνεται εἰς τὴν τετάρτην σκέψιν τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του, ἀλλὰ ὥρισε καὶ ἐκανόνισεν ὡς ἁρμόδια δικαστήρια ἐπὶ τῶν μεταξὺ ὀθωμανῶν καὶ ἑλλήνων ὑποθέσεων περὶ ἀποζημιώσεως τὰ τακτικὰ δικαστήρια, ὥστε τὰ δικαστήρια ταῦτα εἶναι ἁρμόδια νὰ ἑρμηνεύσωσι τὴν εἰρημένην σύμβασιν εἰς τὴν μεταξὺ τῶν διαδίκων δίκην· ὅθεν τὸ δικαστήριον τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν, σκεφθὲν ὅτι εἶναι ἀναρμόδια τὰ τακτικὰ δικαστήρια πρὸς ἑρμηνείαν τῆς εἰρημένης συμβάσεως, ἔπλασεν ἐσφαλμένως ἀναρμοδιότητα τῶν τακτικῶν δικαστηρίων κατὰ παραβίασιν τῶν γενικῶν

ἀρχῶν τοῦ δικαίου καὶ τοῦ ἄρθρ. 14 τῆς πολ. δικονομίας, τὸ ὁποῖον ὡς οὐσιῶδες, καθόσον οὐδεὶς ἀφερεταῖος τῶν φυσικῶν αὐτοῦ δικαστῶν, δίδει χώραν εἰς ἀναίρεσιν κατὰ τὸ ἄρθρ. 807 § 5 τῆς αὐτῆς δικονομίας· ὥστε καθίσταται ἀναιρετέα ἡ ὑπ' ἀριθ. 208 ἀπόφασις τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν.

Ἐπειδὴ, ἀναιρουμένης καὶ τῆς ἀποφάσεως ταύτης τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν καὶ μὴ ὑπάρχοντος ἄλλου δικαστηρίου ἐφετῶν, εἴπετο νὰ δικάσῃ ὁ Ἄρειος Πάγος τὴν ὑπόθεσιν κατὰ τὸν ἀπὸ 8 ἰουλίου 1838 νόμον· ἀλλ' ἐπειδὴ μόνον τὸ ζήτημα τῆς ἀναρμοδιότητος ἐξεδίκασε καὶ ἀπεφάσισε τὸ εἰρημένον δικαστήριον τῶν ἐφετῶν, περὶ δὲ τῆς οὐσίας τῆς ὑποθέσεως δὲν ἀπεφάσισέ τι, τὸ δὲ δικαστήριον τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἐὰν ἤθελε κρατήσει τὴν οὐσίαν τῆς ὑποθέσεως καὶ ἀποφασίσει περὶ αὐτῆς, ἤθελε στερήσει τοὺς διαδίκους ἀπὸ τὸν δεύτερον βαθμὸν τῆς δικαιοδοσίας καὶ ἤθελεν ἀποφασίσει ἐπὶ πραγματικῶν γεγονότων, τὰ ὁποῖα διαφεύγουσι τὴν δικαιοδοσίαν του· ὅθεν, κηρύττον κατὰ τὸ ἄρθρ. 831 τῆς πολ. δικονομίας ἁρμόδια τὰ τακτικὰ δικαστήρια πρὸς ἑρμηνείαν τῆς προμνημονευθείσης συμβάσεως, δύναται νὰ παραπέμψῃ τὴν μὴ δικασθεῖσαν οὐσίαν τῆς ὑποθέσεως εἰς τὸ αὐτὸ δικαστήριον τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν, καθότι τοῦτο, ὡς προείρηται, περὶ αὐτῆς δὲν ἐδίκασε.

Διὰ ταῦτα λαβὸν ὑπ' ὄψιν καὶ τὸ ἄρθρ. 210 τῆς πολ. δικονομίας ἀναιρεῖ τὴν ἀπὸ 29 ἰουλίου 1846 ὑπ' ἀριθ. 208 ἀπόφασιν τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν, κηρύττει ἁρμόδια τὰ τακτικὰ δικαστήρια πρὸς ἑρμηνείαν τῆς ἀπὸ 18 φεβρουαρίου 1844 καὶ ἐπικυρωθείσης κατὰ τὴν 28 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς καὶ ἔτους συμβάσεως μεταξὺ τῆς ἑλληνικῆς κυβερνήσεως καὶ τῆς ὀθωμανικῆς πόρτας· καὶ παραπέμπει τὴν οὐσίαν τῆς μεταξὺ τῶν διαδίκων δίκης πρὸς ἐκδίκασιν εἰς τὸ ἐν Ναυπλίῳ δικαστήριον τῶν ἐφετῶν.

—Ὡς πρὸς τὸ πρῶτον ζήτημα οἱ ἐν Ἀθήναις ἐφέται ἐξεφράσθησαν οὕτως:

Ἐπειδὴ κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ ἐθνικοῦ δικαίου μόνον ἡ κυβέρνησις ἑκάστου ἔθνους, ἥτις ἔχει τὴν ἐξουσίαν νὰ συνομολογῇ συνθήκας μετὰ τῶν κυβερνήσεων τῶν ἄλλων ἐθνῶν, ἔχει καὶ τὸ δικαίωμα νὰ κρίνῃ περὶ τοῦ κύρους αὐτῶν τῶν συνθηκῶν, νὰ ἑρμηνεύῃ ταύτας καὶ νὰ τὰς ἐφαρμόζῃ, ὁσάκις αἱ συνθῆκαι αὗται κανονίζωσι σχέσεις μεταξὺ ἑαυτῆς καὶ ἄλλης ἐπικρατείας, τὰ δὲ δικαστήρια δὲν εἶναι ἁρμόδια νὰ ἑρμηνεύσωσιν, οὔτε νὰ ἐφαρμόσωσι συνθήκην τινα, εἰμὴ ὁσάκις πρόκειται περὶ διαφορῶν πηγαζουσῶν μὲν ἐξ αὐτῆς τῆς συνθήκης, ἀλλὰ τῶν ὁποίων τὸ ἀντικείμενον ἀφορᾷ καθαρὰ ἰδιωτικὰ

συμφέροντα καὶ δὲν ἔχει παραμικρὰν ἐπιῤῥοὴν εἰς τὰς διὰ τῆς συνθήκης συνδεομένας σχέσεις μεταξὺ τῶν συνθεμένων κυβερνήσεων, οὔτε φέρει πρόσκομμα εἰς τὴν ἐνέργειαν καὶ ἐκτέλεσιν αὐτῆς, ἄλλως συμβαίνει πολλάκις σύγκρουσις μεταξὺ αὐτῶν καὶ τῆς κυβερνήσεως, ἀποδιδόντων τῶν μὲν ταύτην, τῶν δὲ ἄλλην ἔννοιαν εἰς αὐτὴν, πρόσκομμα εἰς τὴν ἐκτέλεσιν αὐτῶν, καὶ ἐκ τούτου βλάβην εἰς τὰς διπλωματικὰς σχέσεις καὶ εἰς τὰ συμφέροντα τῆς ἐπικρατείας· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου, διὰ τῆς ἀπὸ 18 φεβρουαρίου 1844 συμβάσεως τῆς γενομένης μεταξὺ τῆς ἑλληνικῆς καὶ τῆς ὀθωμανικῆς κυβερνήσεως, ἡ μὲν ἑλληνικὴ ἐξ ἑνὸς μέρους ὑποχρεοῦται πρὸς τοῖς ἄλλοις νὰ πληρώσῃ πρὸς τὴν ὀθωμανικὴν κυβέρνησιν διὰ τῆς ἐν Ἑλλάδι ὀθωμανικῆς πρεσβείας προσδιωρισμένον ποσὸν χρημάτων διὰ νὰ διανεμηθῇ τοῦτο πρὸς τοὺς ὀθωμανοὺς ἰδιοκτήτας τῶν ἐν τῇ αὐτῇ συμβάσει διαλαμβανομένων κτημάτων, ἡ δὲ ὀθωμανικὴ ἐξ ἄλλου ὑποχρεοῦται καὶ δ' ἑαυτὴν καὶ διὰ τοὺς ὑπηκόους της ἰδιοκτήτας τῶν κατὰ τὴν φθιώτιδα κτημάτων, περι ὧν ἀναφέρει ἡ ῥηθεῖσα σύμβασις, νὰ μὴν ἔχῃ τοῦ λοιποῦ καμμίαν ἀπαίτησιν ἐναντίον τῆς ἑλληνικῆς κυβερνήσεως· ἐπομένως τῆς συμβάσεως ταύτης μὴ ἀφορώσης ἁπλῶς ἰδιωτικὰ συμφέροντα, ἀλλὰ σχέσεις ἀμοιβαίων ὑποχρεώσεων μεταξὺ της ἑλληνικῆς καὶ τῆς ὀθωμανικῆς κυβερνήσεως, ἡ ἑρμηνεία καὶ ἡ ἐφαρμογὴ αὐτῆς διαφεύγουσι τὴν ἁρμοδιότητα τῶν δικαστηρίων, καὶ ἀνήκουσιν ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν κυβέρνησιν.

Ἐπειδὴ, ἑρμηνευσάσης τῆς ἑλληνικῆς κυβερνήσεως τὴν σύμβασιν ταύτην καὶ ἀποφανθείσης διὰ τοῦ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργείου « ὅτι δὲν δύναται νὰ κρατήσῃ ἐκ τῆς ἐν τῇ ῥηθείσῃ συμβάσει ἀναφερομένης ποσότητος χρήματα εἰμὴ εἰς μόνην τὴν περίπτωσιν, τὴν ὁποίαν προβλέπει καὶ κανονίζει τὸ 5 ἄρθρ. τῆς συμβάσεως αὐτῆς » ἀποφανθείσης, δηλονότι, ὅτι κατὰ τοὺς ὅρους τῆς αὐτῆς συμβάσεως δὲν δύναται νὰ διαθέσῃ μέρος τοῦ ποσοῦ, τὸ ὁποῖον ὑπεχρεώθη νὰ πληρώσῃ εἰς τὴν ὀθωμανικὴν κυβέρνησιν, εἰμὴ εἰς μόνην τὴν περίπτωσιν τοῦ 5 ἄρθρου τῆς συμβάσεως, τὰ δικαστήρια δὲν δύνανται νὰ ἑρμηνεύσωσιν αὐτὴν τὴν σύμβασιν ἐπὶ τῆς προκειμένης ὑποθέσεως εἰμὴ καθὼς αὐτὴ ἡ ἑλληνικὴ κυβέρνησις τὴν ἡρμήνευσε.

Ἐπειδὴ τὰ ἐν ταῖς ἐγγράφοις προτάσεσι τοῦ ἐκκαλοῦντος διαλαμβανόμενα παραδείγματα δὲν ἐφαρμόζονται ἐπὶ τοῦ προκειμένου, καθότι δὲν πρόκειται περὶ διαφορᾶς δύο προσώπων εἴς τινα ἐξ αὐτῶν ἀνήκει ἡ ἐκ τῆς συμβάσεως πηγάζουσα ὠφέλεια ἢ περὶ διανομῆς μεταξὺ δύο δανειστῶν των ὀφειλομένων εἰς αὐτοὺς ποσο-

τήτων κτλ. ἀλλὰ καὶ περὶ τοῦ ἂν δύνανται νὰ κατασχεθῶσιν εἰς χεῖρας τῆς κυβερνήσεως χρήματα ἰδιώτου ὀθωμανοῦ, τὰ ὁποῖα ἡ κυβέρνησις ὑπεχρεώθη διὰ τῆς συμβάσεως νὰ πληρώσῃ οὐχὶ πρὸς μόνον τὸν ἰδιώτην, ἀλλ' ἀπ' εὐθείας πρὸς τὸν πρέσβυν τῆς ὀθωμανικῆς αὐλῆς, ἀντικείμενον τὸ ὁποῖον, ὡς εἴρηται, ἡρμήνευσεν ἀποφατικῶς ἡ ἰδία ἑλληνικὴ κυβέρνησις.

Ἐπειδὴ ἀφοῦ ἡ ἑλληνικὴ κυβέρνησις διὰ τοὺς προεκτεθέντας λόγους δὲν εἶναι ὑπόχρεως, οὐδὲ δύναται νὰ πληρώσῃ τὸ προσδιορισθὲν διὰ τῆς συμβάσεως χρηματικὸν ποσὸν εἰς κανένα ἐκ τῶν ἰδιοκτητῶν ὀθωμανῶν, ἀλλ' ὀφείλει νὰ πληρώσῃ τὸ ὅλον ἀπ' εὐθείας εἰς τὴν ὀθωμανικὴν κυβέρνησιν, ἐκτὸς τῆς ἐν τῷ 5 ἄρθρῳ τῆς συμβάσεως ἀναφερομένης περιπτώσεως, περὶ ἧς δὲν πρόκειται ἤδη, ἕπεται ὅτι οὐδ' ὁ Β. ἠδύνατο νὰ ἐνεργήσῃ κατάσχεσιν ἐπὶ τοῦ προσημειωθέντος ποσοῦ διὰ χρέος πρὸς αὐτὸν τοῦ ἰδιοκτήτου ὀθωμανοῦ Γ. εἰς χεῖρας τῆς ἑλληνικῆς κυβερνήσεως, ἥτις δυνάμει τῆς συμβάσεως δὲν ὀφείλει πλέον χρήματα εἰς τὸν Τ. οὐδὲ εἰς ἄλλον τινα τῶν ἐν τῇ συμβάσει ἀναφερομένων ὀθωμανῶν, ἀλλ' εἰς αὐτὴν τὴν ὀθωμανικὴν κυβέρνησιν· ἑπομένως τὸ ἐν Ἀθήν. δικ. τῶν πρωτ. ἀποῤῥίψαν τὴν κατὰ τῆς δηλώσεως τοῦ δημοσίου ἀνακοπήν, καὶ τὴν περὶ κύρους κατασχέσεως ἀγωγὴν τοῦ Β., ἀπεφάσισεν ὀρθῶς καὶ συμφώνως μὲ τὸν νόμον.

Ἀποφ. 3691 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν τῆς 28 δεκεμβρίου 1845
ΣΗΜ. ὅρα τὴν γαλλ. ἐφημ. Droit τοῦ 1841 n. 17.

§ 185.

ΖΗΤ. *Ἀγωγαὶ πηγάζουσαι ἀπὸ ἀγοροπωλησίας κινητῶν πραγμάτων τῶν διαλελυμένων μοναστηρίων ὑπάγονται εἰς τὰ τακτικὰ δικαστήρια.* Ἀποφ. τοῦ 1839 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν. (Νομικ. σελ, 993).

§ 186.

ΖΗΤ. *Ὅταν ἡ δίκη ἀφορᾷ διαφορὰν περὶ ἰδιοκτησίας διαφιλονεικουμένης μεταξὺ ἰδιωτῶν, ἡ περίστασις ὅτι ἡ ἰδιοκτησία προῆλθεν ἐκ πωλήσεως τοῦ δημοσίου ἔχει ἐπιῤῥοήν τινα ὡς πρὸς τὴν ἁρμοδιότητα; ὄχι· ἐν ἄλλαις λέξεσιν, αἱ περὶ ἀποκτηθέντων δικαιωμάτων διαφοραὶ ὑπάγονται εἰς τὰ τακτικὰ δικαστήρια.* Ἀποφ. Ἀρ. Πάγου 100 τῆς 5 ἀπρ. 1847. (ὅρα Εὐρ. τόμ. ά. σελ. 32 § 87.) (1).

---

(1) Ὅρα καὶ κατωτ. § 188.

§ 187.

ΖΗΤ. *Τὰ τακτικὰ δικαστήρια δύνανται νὰ κρίνωσιν ἂν ἀληθῶς ἦναί τις κύριος γαιῶν, τὰς ὁποίας αἱ παρελθοῦσαι κυβερνήσεις ἀνεγνώρισαν ὡς ἀνηκούσας αὐτῷ.*

Βλέπε Εὐρ. λέξει ἀγορὰ § 93, 94.

§ 188.

ΖΗΤ. *Εἰς τὴν ἁρμοδιότητα ποίων δικαστηρίων ὑπάγονται αἱ περὶ διαῤῥήξεως τῶν συναλλαγμάτων λόγῳ ὑπερμέτρου ζημίας ἀγωγαί, ὅταν πρόκηται περὶ κτημάτων ἀγορασθέντων παρὰ τοῦ δημοσίου; εἰς τῶν τακτικῶν δικαστηρίων τὴν ἁρμοδιότητα.* (1).

Ζήτ. Τὰ πολιτ. δικαστήρια εἶναι ἁρμόδια νὰ κρίνωσιν ἂν αἱ ἐκποιήσεις ἐθνικ. γαιῶν ἀντιβαίνωσιν εἰς τὸ πρωτόκολλον τῆς 26 *ἀπριλίου* 1832; ὄχι. (ὅρα Εὐρ. τόμ. ά. σελ. 34 § 93 94, Απόφασις τοῦ ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν 86 τοῦ 1838 φέρουσα. (Νομικ. σελ. 2501—2502.)

Ἐπειδὴ ἡ ἐπὶ λόγῳ ὑπερμέτρου ζημίας διάῤῥηξις συναλλάγματος τινὸς γενομένου μεταξὺ δημοσίου καὶ ἰδιώτου, δυνάμει τοῦ ὁποίου ἀπεκτήθησαν ἤδη δικαιώματα, εἶναι ἀντικείμενον, τὸ ὁποῖον οὔτε οἱ παρελθόντες, οὔτε οἱ σημερινοὶ νόμοι ἀφήρεσαν ἀπὸ τὴν δικαιοδοσίαν τῶν πολιτ. δικαστηρίων.

Ἐπειδὴ τὰ παρὰ τῶν ἐκκαλούντων παρουσιαζόμενα ἔγγραφα, ἐπὶ τῶν ὁποίων στηρίζουσι τὴν ἔνστασιν τοῦ ὅτι ἐδικάσθη καὶ ἀπεφασίσθη ἄκυρον, λόγῳ ὑπερμέτρου ζημίας, τὸ συνάλλαγμα τοῦ Μ. δὲν ἀναφέρουσιν ὅτι ὑπεβλήθη εἰς δίκην τινὰ τὸ συνάλλαγμα τοῦτο, οὔτε φέρουσιν ἄλλως, κατὰ τοὺς ὁρισμοὺς τῆς πολιτ. δικονομίας καὶ ἐκείνους τοῦ ἀμφισβητουμένου διοικητικοῦ, χαρακτῆρα δικαστικῆς, ἢ διοικητικῆς ἀποφάσεως, ὥστε δυνάμει τούτων νὰ θεωρηθῇ νομίμως καὶ ἁρμοδίως ἢ μή, ἀλλὰ τοὐλάχιστον πραγματικῶς, δεδικασμένον τὸ ἄκυρον τοῦ εἰρημένου συναλλάγματος, ὥσπερ ἰσχυρίζονται οἱ αὐτοὶ ἐκκαλοῦντες· ἡ δὲ πρᾶξις τῆς διοικητικῆς ἐπιτροπῆς τῆς Ἑλλάδος ἡ τεθεῖσα παρὰ πόδας τῆς ἀπὸ 29 σεπτεμβρίου 1832 ὑπ' ἀριθ. 5609 ἀναφορᾶς πρὸς αὐτὴν τοῦ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν γραμματέως, μὴ φέρουσα, ὡς εἴρηται, τοὺς χαρακτῆρας δίκης καὶ ἀποφάσεως, παρίσταται ὡς ἁπλῆ τις ἔγκρισις

(1) Ὅρα Εὐρετ. τόμ. ά. σελ. 14.

τῆς κυβερνήσεως περὶ τῶν ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου πεπραγμένων ὑπὸ τοῦ διαληφθέντος γραμματέως καὶ ὡς ἁπλῆ πραγματικὴ ἀναίρεσις ἐκ μέρους τοῦ δημοσίου τῆς εἰς τὸν Μ. προγεγονυίας παραχωρήσεως πρὸς ἀπαλλαγὴν δῆθεν ζημίας αὐτοῦ τοῦ δημοσίου.

Ὡς πρὸς τὸν ἰσχυρισμὸν ὅτι τὸ δικόγραφον τοῦ Μ. δὲν ἔχει ἰσχὺν καὶ κῦρος διὰ νὰ στηριχθῇ ἐπ' αὐτοῦ ἀγωγὴ ἐκνικήσεως, ὡς μὴ ἀνανεωθὲν εἰσέτι παρὰ τοῦ ἐλεγκτικοῦ συνεδρίου.

Ἐπειδὴ καμμία διάταξις τοῦ ἀπὸ 30 μαρτίου 1835 Β. διατάγματος δὲν οὐδετερόνει τὴν ἰσχὺν τῶν τοιούτων, ὥστε ν' ἀφαιρεθῇ εἰς τὸν κατέχοντα αὐτὸν τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ στηρίξῃ ἐπ' αὐτῶν ἀγωγὴν ἐκνικήσεως κατὰ τρίτων προσώπων.

Ὡς πρὸς τὸν ἰσχυρισμὸν τοῦ ὅτι τὸ δικόγραφον τοῦ Μ. εἶναι ἄκυρον διότι δὲν παρουσιάσθη εἰς τὸ ἐλεγκτικὸν συνέδριον πρὸς ἀνανέωσιν ἐντὸς τῆς διὰ τῶν Βασ. Διαταγμάτων ταχθείσης προθεσμίας.

Ἐπειδὴ ἡ μὴ ἐμπρόθεσμος παρουσίασις τῶν δικαιογράφων, δι' ὧν ὁπωσδήποτε ἀπεκτήθησαν ἐθνικὰ κτήματα πρὸ τοῦ 1833, δὲν καθιστᾷ αὐτὰ αὐτοδικαίως ἄκυρα κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρ. 4 τοῦ εἰρημένου ἀπὸ 30 μαρτίου 1835 Β. Διατάγματος, ἀλλ' ἐπιφέρει ἁπλῶς ὡς συνέπειαν, ὅτι τὸ ἐλεγκτικὸν συνέδριον δύναται ἀμέσως μετὰ τὴν παρέλευσιν τῆς προθεσμίας νὰ καταδικάσῃ εἰς πρόστιμον τὸν ὑπερήμερον ἰδιώτην, καὶ νὰ ἀπαιτήσῃ δικαστικῶς τὴν παρουσίασιν τοῦ δικαιογράφου πρὸς ἐξέτασιν καὶ ἀνανέωσιν ἢ ἀκύρωσιν αὐτοῦ, ὡς γίνεται ἔτι σαφέστερον καὶ ἀπὸ τοὺς ὁρισμοὺς τοῦ ἄρθρ. 8 τοῦ αὐτοῦ διατάγματος.

Ὡς πρὸς τὸν ἰσχυρισμὸν ὅτι ἡ ἀνανέωσις τοῦ δικαιογράφου τῆς δημογεροντίας Ναυπλίας ἀκυροῖ τὸ προηγούμενον δικαιόγραφον τοῦ Μ.

Ἐπειδὴ ἐκτὸς τοῦ ὅτι οἱ ἐκκαλοῦντες δὲν ἀπέδειξαν ἀποχρώντως τὴν ἀνανέωσιν τοῦ περὶ οὗ πρόκειται δικαιογράφου τῆς δημογεροντίας Ναυπλίας, μ' ὅλον τοῦτο, καὶ ἀληθὴς ἂν ὑποτεθῇ ἡ ἀνανέωσις αὕτη, ἀλλὰ δὲν διακηρύττει αὐτὴ κατὰ τοὺς ὁρισμοὺς τοῦ ἄρθρ. 5 καὶ 6 τοῦ διαληφθέντος Β. διατάγματος τῆς 30 μαρτίου 1835 εἰμὴ ὅτι τὸ δικαιόγραφον τοῦτο δὲν ἀντιβαίνει εἰς τοὺς εἰδικοὺς νόμους, τοὺς ὁποίους τὸ εἰρημένον ἄρθρον προνοεῖ ὡς ἀφορῶντας τοὺς ὅρους, ἐντὸς τῶν ὁποίων τὸ δημόσιον ἐδύνατο νὰ ἐκποιῇ κτήματα ἐθνικά, ὥστε ἐκ τοῦ ὅτι αὐτὸ δὲν ἀντιβαίνει εἰς τοὺς εἰρημένους νόμους δὲν προκύπτει ἀναγκαίως καὶ σιωπηλῶς, ὅτι εἰς τοὺς νόμους τούτους ἀντιβαίνει τὸ δικαιόγραφον τοῦ Μ. καὶ ὅτι ἑπομένως αὐτὸ εἶναι ἄκυρον.

Ὡς πρὸς τὸν ἰσχυρισμὸν τοῦ ὅτι τὸ δικαιόγραφον τοῦ Μ. εἶναι ἄκυρον, διότι ἀντιβαίνει εἰς τὴν ἀπαγόρευσιν, ἥτις ὡρίσθη ἀπὸ τὰς τρεῖς Δυνάμεις εἰς τὸ πρωτόκολλον τῆς ἐν Λονδίνῳ συνδιαλέξεως ἀπὸ 26 ἀπριλίου 1832.

Ἐπειδὴ ἡ ἐκκαθάρισις τοῦ ἐὰν αἱ πρὸ τοῦ 1833 ἐκποιήσεις ἐθνικῶν κτημάτων ἀντιβαίνωσιν εἰς τὸ εἰρημένον πρωτόκολλον, ἀνετέθη, διὰ τοῦ 5 ἄρθρου τοῦ μνημονευθέντος ἀπὸ 30 μαρτίου 1835 Β. Διατάγματος, εἰς τὴν διοικητικὴν ἁρμοδιότητα τοῦ ἐλεγκτικοῦ συνεδρίου, κατὰ δὲ τὴν ῥητὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 8 τοῦ αὐτοῦ διατάγματος, ἡ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Γραματεία δὲν δύναται νὰ καταδιώξῃ τοὺς κατέχοντας παρανόμως ἐθνικὰ κτήματα ἐπὶ δικαστ. εἰμὴ ἀφοῦ τὸ ἐλεγκτικὸν συνέδριον, ἐξετάσαν τὸ δικαιόγραφον καὶ τὰς περιστάσεις, καθ' ἃς τοῦτο ἐξεδόθη, κηρύξῃ διὰ διοικητικῆς ἀποφάσεώς του τὸ δικαιόγραφον ἄκυρον, καὶ διακοινώσῃ τὴν ἀπόφασίν του εἰς τὴν ἐπὶ τῶν ΟἰκονομικῶνΓραμματείαν· μὴ ὑπαρχθείσης δὲ ἀποδείξεως ὅτι ταῦτα ἐγένοντο εἰσέτι ἐπὶ τοῦ προκειμένου ὡς πρὸς τὸ δικαιόγραφον τοῦ Μ., τὸ δικαστήριον δὲν δύναται, κατὰ τὸ ἄρθρ. 3 τῆς πολιτ. δικονομίας, νὰ ἐπεμβῇ ἤδη εἰς τὴν σκέψιν τοιούτου ἀντικειμένου.

Ὡς πρὸς τὴν ἔνστασιν τοῦ ἀπαραδέκτου τῆς ἀγωγῆς ἐπὶ λόγῳ ὅτι δὲν συγχωρεῖται ἐκνίκησις κτήματος, τὸ ὁποῖον τρίτος τις ἠγόρασε παρὰ τοῦ δημοσίου.

Ἐπειδὴ, κατὰ τὸν § 88 τοῦ τίτλου τρίτου τοῦ τρίτου βιβλ. τῆς ἑξαβίβλου τοῦ Ἀρμενοπούλου, μόνον ὅταν τὸ δημόσιον πωλῇ ὡς δανειστὴς, δὲν ἐπιτρέπεται εἰς τὸν δεσπότην νὰ διεκδικήσῃ τὸ πωληθὲν κτῆμα· ἑπομένως ἐπιτρέπεται τοῦτο εἰς τὰς ἄλλας περιπτώσεις· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου τὸ δημόσιον δὲν ἐπώλησεν εἰς τὴν δημογεροντίαν Ναυπλίας τὸν φιλονεικούμενον τόπον ὡς δανειστὴς τοῦ Μαυροκεφάλου.

Ἐπειδὴ προσέτι ἡ διάταξις τοῦ Ζήνωνος καὶ τοῦ Ἰουστινιανοῦ, τὴν ὁποίαν ὑπὲρ αὐτῶν ἐπικαλοῦνται οἱ ἀντίδικοι τοῦ ἐφεσιβλήτου, καὶ διὰ τῆς ὁποίας ὁρίζεται ὅτι ὁπόταν τὸ δημόσιον ἐξεποίησεν ἢ ἐδωρήσατο εἰς τινα ἰδιώτην κτήματα ἀνήκοντα τυχὸν εἰς ἄλλον ἰδιώτην, ὁ τελευταῖος δὲν δύναται νὰ ἐκνικήσῃ πλέον τὸ κτῆμά του ἀπὸ τὸν λαβόντα αὐτὸ, ἀλλ' ἁπλῶς ν' ἀπαιτήσῃ παρὰ τοῦ δημοσίου ἀποζημίωσιν, κατηργήθη ἀπὸ τὰς νεωτέρας ἀρχὰς τὰς παρ' ὅλων τῶν κυβερνήσεων τῆς ἐλευθερωθείσης Ἑλλάδος παραδεχθείσας, αἵτινες ὁρίζουσιν ὅτι ἡ ἰδιοκτησία τῶν ἰδιωτῶν εἶναι ὑπὸ τὴν προστασίαν τῶν νόμων, καὶ μόνον ὅταν ἀποδειχθῇ προσηκόντως δημοσία ἀνάγκη δύναται ἡ κυβέρνησις, προηγουμένης ἀποζη-

ἡ ἐξέτασις τῶν λοιπῶν λόγων, ὅσοι ἀναφέρονται εἰς τὴν οὐσίαν, εἶναι περιττοί.

Διὰ ταῦτα ἀποῤῥίπτει ὡς ἀπαράδεκτον τὴν περὶ ἀναβολῆς ἔνστασιν τοῦ δημοσίου. Ἀναιρεῖ δὲ τὴν ἀπὸ 5 Φεβρουαρίου 1846 ὑπ' ἀριθ. 3739 ἀπόφασιν τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν, παραπέμπει κτλ.

6) Οἱ ἐν Ναυπλίῳ ἐφέται ἀπεφήναντο οὕτω διὰ τῆς ἀποφάσεως 208 τοῦ 1846.

Ὡς πρὸ τὴν ἔνστασιν τῆς ἐφεσιβλήτου περὶ τοῦ ἀπαραδέκτου τῆς περὶ ἀναρμοδιότητος ἐνστάσεως τοῦ ἐκκαλοῦντος δημοσίου.

Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ ἄρθρ. 834 τῆς πολ. δικονομίας, ἀναιρουμένης ἀποφάσεώς τινος, οἱ διάδικοι ἐπανέρχονται εἰς τὴν αὐτὴν κατάστασιν, εἰς ἣν ἦσαν πρὸ τῆς ἀναιρέσεως, καὶ ἡ ἀπόφασις φέρεται ἄνευ περαιτέρω προδικασίας εἰς τὸ ἀκροατήριον τοῦ δικαστηρίου, πρὸς ὃ παραπέμπει ἡ ἀναιροῦσα ἀπόφασις· ἐκ τῶν διατάξεων δὲ τούτων ἀποῤῥέει τὸ συμπέρασμα, ὅτι τὸ δικαστήριον, πρὸς ὃ παρεπέμφθη ἡ ὑπόθεσις, ἀντικαθίσταται ἐντελῶς, καθόσον ἀφορᾷ τὴν ἀναιρεθεῖσαν ἀπόφασιν, τὸ δικαστήριον, τοῦ ὁποίου ἡ ἀπόφασις ἀνῃρέθη, καὶ ἐπομένως δύνανται νὰ ἐπαναληφθῶσιν ὅσαι πρὸς τὸ τελευταῖον τοῦτο ἐγένοντο ἐνστάσεις, μηδεμιᾶς ἐξαιρουμένης· ἐπομένως οὐδὲ τῆς περὶ ἀναρμοδιότητος· τότε δὲ μόνον αἱ περὶ ἀναρμοδιότητος ἀποφάσεις τοῦ Ἀρείου Πάγου δεσμεύουσι τὸ πρὸς ὃ παραπέμπει τὴν ὑπόθεσιν δικαστήριον, ὅταν ἀποφαίνωνται κανονιστικῶς κατὰ τὴν περίπτωσιν τοῦ ἄρθρ. 29 τῆς πολ. δικονομίας, ἢ, ἀναιροῦσαι δι' ὑπέρβασιν, ὁρίζουσι τὸ ἁρμόδιον δικαστήριον, κατὰ τὴν περίπτωσιν τοῦ ἄρθρου 831 τῆς πολιτικῆς δικονομίας.

Ἐπειδὴ ἐπὶ τοῦ προκειμένου ὁ Ἄρειος Πάγος ἀνῄρεσε τὴν ἀπόφασιν τοῦ δικαστηρίου τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν ὄχι δι' ὑπέρβασιν καθηκόντων, οὐδ' ἀπεφήνατο, οὐδ' ὑπῆρχε περίπτωσις ν' ἀποφανθῇ, κανονιστικῶς τὴν ἁρμοδιότητα· ἐπομένως ἡ περὶ ἀπαραδέκτου ἔνστασις τοῦ πληρεξουσίου τῆς ἐφεσιβλήτου ἕνεκα δεδικασμένου, ἀποβαίνει ἀστήρικτος.

Ἐπειδὴ αἱ μεταξὺ τῶν ἀνεξαρτήτων ἐθνῶν συμβάσεις τροποποιοῦσαι τὸ φυσικὸν ἐθνικὸν δίκαιον, καὶ ῥυθμίζουσαι κατὰ τὰς ἀμοιβαίας τῶν συμβαλλομένων ἐθνῶν ὑποχρεώσεις καὶ δικαιώματα, καὶ αὐτὰ πολλάκις τῶν πολιτῶν καὶ ἰδιωτικὰ συμφέροντα, ἀναγκαίως λαμβάνουν χαρακτῆρα νόμου, τοῦ ὁποίου ἡ ἑρμηνεία καὶ ἡ ἐφαρμογὴ ὑπάγεται εἰς τὰς πρὸς τοῦτο ἁρμοδίας ἀρχάς.

Ἐπειδὴ ὁ νόμος ἀνέθετο εἰς τὰ πολιτικὰ δικαστήρια πᾶσαν ἰδιωτικὴν ἀπαίτησιν (ἄρθρ. 1 τῆς πολ. δικ.), ταῦτα εἶναι μὲν ἀναντιῤῥήτως τὰ μόνα ἁρμόδια νὰ ἑρμηνεύωσι καὶ νὰ ἐφαρμόζωσι τὰς συμβάσεις, ἀλλὰ μόνον ἐὰν, ἐπὶ τῶν ἰδιωτικῶν συμφερόντων, ἡ ὁλομέλεια τοῦ συμβαλλομένου ἔθνους καὶ ἡ ἀντιπροσωπεύουσα αὐτὸ Κυβέρνησις εἶναι πάντη ἀλλοτρία. Chauveau T. 2, Σ. 258.

Ἐπειδὴ ἡ μεταξὺ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως καὶ τῆς Ὀθωμανικῆς Πόρτας σύμβασις τῶν 28 Φεβρουαρίου 1844 ἀφορᾷ μὲν συμφέροντα ἰδιωτικὰ τῶν ὑπηκόων ἀμφοτέρων τῶν δυνάμεων, ἀλλ' ἀφ' ἑτέρου ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις δεσμεύεται ἀπὸ τὴν ὑποχρέωσιν τοῦ νὰ καταβάλῃ εἰς χεῖρας τοῦ Ὀθωμανικοῦ Πρέσβεως ποσόν τι, τὸ ὁποῖον ὀφείλει πρὸς τοὺς Ὀθωμανοὺς, καὶ τότε μόνον ἐξ αὐτοῦ τοῦ ποσοῦ δύναται νὰ κρατήσῃ

πρὸς τὸ συμφέρον πολιτῶν Ἑλλήνων, ὅταν ὑπάρχῃ ὁ ἀπὸ τὰ ἄρθρ. 5 τῆς αὐτῆς συμβάσεως προβλεπόμενος ὅρος· τὸ δὲ δικαίωμα τοῦτο τῆς κυβερνήσεως παρέχει μὲν εἰς τοὺς εὑρισκομένους εἰς τὴν περίπτωσιν τοῦ εἰρημένου ἄρθρου πολίτας Ἕλληνας τὴν ἀφορμὴν νὰ ζητήσωσιν ἀπὸ τὴν κυβέρνησιν τὴν θεραπείαν τῶν ζημιῶν των, δὲν ὑποχρεοῖ δὲ καὶ ταύτην νὰ ἐνδώσῃ ἀδιακρίτως, ἡ δὲ καταναγκασίς της παρεμβάλλει ἀδιστάκτως πρόσκομμα εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς ὑποχρεώσεώς της· ἑπομένως ἔχουσα ὡς ἐκ τούτου συμφέρον ἴδιον, ἔχει καὶ μόνη τὸ δικαίωμα νὰ κρίνῃ ἂν ὑπάρχουν, ἢ μὴ, οἱ ὅροι τῆς συμβάσεως, δυνάμει τῶν ὁποίων δύναται νὰ ἐνεργήσῃ τὸ δικαίωμα αὐτῆς, καὶ οὐχὶ τὰ τακτικὰ δικαστήρια, εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τῶν ὁποίων ὑπάγονται, ὡς εἴρηται, μόνον αἱ ἰδιωτικαὶ ἀπαιτήσεις, περὶ τῶν ὁποίων δὲν πρόκειται ἤδη· ἄλλως ἐκ τῆς ἀποφάσεως αὐτῶν ἤθελεν ἐξαρτᾶται ἡ ἐκπλήρωσις τῶν ὑποχρεώσεων τῶν συναλλαξασῶν Κυβερνήσεων, ὅπερ ἀντίκειται εἰς τὰς ἀρχὰς τοῦ ἐθνικοῦ δικαίου. Τὸ πρωτοδικεῖον ἄρα Ἀθηνῶν ἐπιληφθὲν τῆς ἑρμηνείας τῆς εἰρημένης συμβάσεως ὡς πρὸς τὰ δικαιώματα τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως, ὑπερέβη τὰ ὅρια τῆς ἐξουσίας του.

Ἐπειδὴ, κατὰ τὸν νόμον 21 Π. de legibus, τότε μόνον ζητεῖται ὁ λόγος τοῦ νόμου, ὅταν οὗτος δὲν ἦναι σαφὴς καὶ ὡρισμένος· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ἡ ἐπιβαλλομένη εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν διὰ τοῦ ἄρθρ. 10 τῆς συμβάσεως ὑποχρέωσις εἶναι καὶ σαφὴς καὶ ὡρισμένη, ἑπομένως ἡ προσαγωγὴ τῶν πρακτικῶν τοῦ συμβουλίου τοῦ κράτους εἶναι περιττή.

Ἐπειδὴ ἐξ αὐτοῦ τοῦ ἐγγράφου τῆς ἀνακοπῆς τῆς ἐφεσιβλήτου κατὰ τῆς δηλώσεως τοῦ δημοσίου ἐξάγεται, ὅτι ἡ ἐφεσίβλητος κατέσχεν εἰς χεῖρας τοῦ δημοσίου χρήματα, τὰ ὁποῖα ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ὑπεχρεώθη νὰ πληρώσῃ πρὸς τὴν Ὀθωμανικὴν Πόρταν· ὅθεν ὁποιοσδήποτε καὶ ἂν ἦναι ὁ λόγος τῶν ἀξιώσεων τῆς εἰρημένης ἐφεσιβλήτου κατὰ τοῦ Ταφίκμπεη, τὰ κατασχεθέντα χρήματα δὲ παύουν νὰ ἦναι ἐκ τῶν ὀφειλομένων εἰς τὴν Πόρταν.

Ἐπειδὴ ὑπαγομένης, ὡς εἴρηται, τῆς ἑρμηνείας τοῦ ἄρθρου 5 τῆς συνθήκης εἰς αὐτὴν τὴν Κυβέρνησιν, ἡ ἐπὶ τῆς ἑρμηνείας αὐτῆς ἐρειδομένη δήλωσις τοῦ δημοσίου ὅτι ἡ ἐφεσίβλητος δὲν εὑρίσκεται εἰς τὴν περίπτωσιν τοῦ εἰρημένου ἄρθρου, εἶναι ἰσχυρὰ, ἡ δ' ἀνακοπὴ ἀπορριπτέα. »

—Διὰ δὲ τῆς ἀποφ. 17 τοῦ 1848 οἱ ἐν Ναυπλίῳ ἐφέται ἐξεφράσθησαν οὕτως.

« Ἐπειδὴ εἶναι μὲν αἱ διατάξεις τοῦ ἄρ. 923 συνδυασμένου καὶ μὲ τὸ ἄρθρ. 924 τῆς πολιτ. δικον. οὐσιώδεις, καὶ ἕνεκα τῆς μὴ τηρήσεως αὐτῶν δύναται νὰ προταθῇ ἀκυρότης τῆς κατασχέσεως, ἀλλ' ἡ τοιαύτη ἀκυρότης δὲν εἶναι ἐξ' ἐκείνων, αἵτινες κατὰ ῥητὴν τοῦ νόμου διάταξιν δύνανται νὰ προταθοῦν κατὰ πᾶσαν στάσιν τῆς δίκης, διότι τοιοῦτόν τι δὲν ὁρίζουν τὰ εἰρημένα ἄρθρα; καὶ διότι αἱ εἰρημέναι διατάξεις δὲν ἀφορῶσι τὴν δημοσίαν τάξιν εἰμὴ τὰ συμφέροντα τῶν διαδίκων· ὅθεν πρέπει, κατὰ τὰ ἄρθρα 201, 202, 563, 582, ἰδ. τελ. καὶ 160 τῆς πολιτ. δικονομίας, νὰ προτείνηται κατὰ τὴν πρώτην ἐπὶ ἀκροατηρίου συνεδρίασιν, καὶ πρὸ τῶν ἄλλων, (ἐκτὸς τῶν ἐξαιρέσεων καὶ τῆς ἀναρμοδιότητος) ἐνστάσεων καὶ τῆς ἀπαντήσεως, ἄλλως ἀποβάλλεται ὡς ἀπαράδεκτος, ἐὰν γίνῃ βραδύτερον· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου, ἐγένετο μὲν κατάσχεσις εἰς χεῖρας τοῦ ἀντιπροσωπεύοντος τὸ δημόσιον ὑπουργοῦ, καί τοι παρὰ τὰς ὁριζομένας ἀπὸ τὰ εἰρημένα ἄρθρα

διατυπώσεις, ἀλλ' ἐγένετο διὰ κλητῆρος κατ' ἄλλους γενικοὺς περὶ τῶν κατασχέσεων τύπους, ἀποδεικνυομένη ἀπὸ τὴν ἔκθεσιν τοῦ κλητῆρος Κ. Λ. τῆς 8 μαρτίου 1845, ἐξ ἧς ἐλέγχεται ὅτι δὲν εἶναι παντάπασιν ἀνυπόστατος ἡ κατάσχεσις, ὡς διϊσχυρίζεται ὁ πληρεξούσιος τοῦ δημοσίου δικηγόρος, καὶ ὅτι ὁ ῥηθεὶς ὑπουργὸς λαβὼν πλήρη καὶ ἀκριβῆ τῆς κατασχέσεως γνῶσιν ἔκαμε τὰς ἐπανειλημμένας ὡς πρὸς αὐτὴν δηλώσεις, καὶ ἀνέπτυξεν ὅλους τοὺς διαταγμοὺς του ὡς πρὸς αὐτὴν, ὅσους καὶ ἤδη προτείνει, οὔτε διϊσχυρίσθη κἂν πώποτε ὅτι ἐκ τοῦ εἴδους τούτου τῆς κατασχέσεως ἰδίως προῆλθεν εἰς τὸ δημόσιον βλάβη τις· ἑπομένως ἐνῷ οὗτος εἶχε τὸ δικαίωμα καὶ ἠδύνατο νὰ προτείνῃ, ἀλλὰ δὲν επρότεινεν ἐγκαίρως, τὴν ῥηθεῖσαν ἀκυρότητα τῆς κατασχέσεως, οὔτε διὰ τῶν δηλώσεών του, οὔτε πρωτοδίκως ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ τῶν πρωτοδικῶν, καὶ ἀφοῦ ἐπροτέθη ἤδη παρὰ τοῦ πληρεξουσίου τῆς ἐφεσιβλήτου ἀντένστασις περὶ τοῦ ἀπαραδέκτου τῆς ῥηθείσης περὶ ἀκυρώσεως ἐνστάσεως δυνάμει τῶν εἰρημένων νόμων, δὲν δύναται αὕτη πλέον νὰ γίνῃ δεκτή· ὅθεν ἡ πρότασις τῆς ἐφεσιβλήτου περὶ ἀπαραδέκτου τῆς περὶ ἀκυρότητος τῆς κατασχέσεως ἐνστάσεως τοῦ ἐκκαλοῦντος δημοσίου εἶναι βάσιμος.

Ἐπειδὴ τὰ πολιτικὰ δικαστήρια εἶναι ἁρμόδια νὰ ἐξετάσουν καὶ νὰ ἑρμηνεύσουν τὴν ἔννοιαν τῆς περὶ ἧς πρόκειται συνθήκης, κατὰ τὰς ἄνω μνησθείσας ἀποφάσεις τοῦ Ἀρείου Πάγου, διὰ τοὺς ἐν αὐταῖς ἀναφερομένους λόγους.

Ἐπειδὴ ἐξ αὐτῆς τῆς συνθήκης μεταξὺ τῶν δύο κυβερνήσεων, τῆς Ἑλληνικῆς καὶ τῆς Ὀθωμανικῆς, ὑπογραφείσης τὴν 18 φεβρουαρίου 1844, ἐξάγεται ὅτι ἀντικείμενον αὐτῆς ἦτον ἡ διάλυσις, ἐκτὸς τῆς περὶ τῶν Βακουφίων Εὐβοίας, μεταξὺ αὐτῶν ἀμφισβητήσεως, καὶ τῆς ἐπίσης μεταξὺ αὐτῶν τῶν ἰδίων κυβερνήσεων ὑφισταμένης περὶ τῶν κατὰ τὴν Φθιώτιδα κτημάτων, τῶν διαλαμβανομένων εἰς τὸ ἄρθρ. 4 τῆς συνθήκης, τὰ ὁποῖα, ἀνήκοντα εἰς διαφόρους ὀθωμανοὺς, ἡ Ἑλληνικὴ κυβέρνησις κατεῖχε. καὶ διὰ τῆς συνθήκης ταύτης ὑπεσχέθη νὰ πληρώσῃ μὲν εἰς τὴν Ὀθωμανικὴν πρεσβείαν, λόγῳ ἀποζημιώσεως τῶν ἰδιοκτητῶν δι' ὅσον καιρὸν τὰ κατεῖχε, χρηματικόν τι ποσὸν, μετά τινας ἐκπτώσεις, ἀποτελοῦν 1,096,215 γροσίων διὰ νὰ διανεμηθῇ παρ' ἐκείνης εἰς αὐτούς. Νὰ παραχωρήσῃ δὲ τὴν κατοχὴν τῶν μὲν εἰς τοὺς ἀγοραστὰς, ἐπί τινι συμφωνίᾳ ἐκείνων δὲ, ὧν ἡ πώλησις διελύθη, εἰς τοὺς ἰδιοκτήτας Ὀθωμάνους, ὁμοίως καὶ τῶν δὶς πωληθέντων, εἰς τοὺς πρώτους ἀγοραστάς· δυναμένη ὅμως, ἐὰν πωληταί τινες δὲν ἱκανοποιήσωσι τοὺς ἀποδειχθησομένους δευτέρους ἀγοραστὰς, κατ' αἴτησιν αὐτῶν νὰ κρατήσῃ πρὸς ἱκανοποίησίν των ἀνάλογον ποσὸν ἐκ τοῦ ὅλου τῆς συμφωνηθείσης ἀποζημιώσεως· πρόνοιαν δὲ ποιουμένη καὶ ὑπὲρ τῶν κατοίκων τῶν εἰρημένων χωρίων, συνήψε καὶ ὑπὲρ αὐτῶν ἐπωφελεῖς τινὰς συμφωνίας· ἐκ δὲ τούτων συνάγεται ἀδιστάκτως, ὅτι ἡ μὲν Ὀθωμανικὴ Κυβέρνησις ἀντιπροσωπεύουσα ὅλους τοὺς ἔχοντας ἐπὶ τῶν εἰρημένων κτημάτων δίκαια Ὀθωμανοὺς καθ' ὁμάδα, καὶ ἡ Ἑλληνικὴ τοὺς ἔχοντας δικαιώματα ἐπὶ τῶν ἰδίων πολίτας Ἕλληνας, ἐπίσης καθ' ὁμάδα, κηδεμονεύουσαι ὑπὲρ αὐτῶν, ἠμφισβήτουν αὐταὶ περὶ τῶν συμφερόντων ἐκείνων ἐν γένει· ὅτι ἑπομένως αἱ περὶ αὐτῶν συμβάσεις, διακεκριμένων τῶν περὶ τῶν Βακουφίων Εὐβοίας, εἶχον ἀντικείμενον συμφέροντα ἰδιωτικά· καὶ ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ἀποζημιοῦσα δὲν ἀνεδέχθη ν' ἀναμιχθῇ εἰς λεπτομερείας, ἀλλ' ὑπεσχέθη

μὲν νὰ δώσῃ εἰς τὴν Ὀθωμανικὴν ἓν ὁλοκληρωτικὸν ποσὸν ἀποζημιώσεως, ἀθρόου δι' ὅλους τοὺς ἰδιοκτήτας, ἀνωνύμως ἄνευ διαιρέσεων, διακρίσεων καὶ ἀναλογιῶν· διετήρησε δὲ τὸ δικαίωμα νὰ κρατήσῃ ἐξ' ὅλου αὐτοῦ, ἐπίσης ἄνευ διακρίσεων, τὸ αἰτηθησόμενον τυχὸν παρὰ τῶν δευτέρων ἀγοραστῶν πρὸς ἀποζημίωσίν των· τὴν δὲ διαίρεσιν καὶ τὰς ἀναλογίας ἀνεδέχθη ἡ Ὀθωμανική· ἡ ἔννοια αὕτη συνᾴδει καὶ μὲ τὸ περιεχόμενον τῶν προσαχθέντων πρακτικῶν τοῦ συμβουλίου τῆς ἐπικρατείας τῆς 3 νοεμβρίου 1843· τῆς τοιαύτης δ' ἐννοίας ἡ ἐφαρμογὴ ἐγένετο παραχρῆμα ἐπὶ τῆς τότε ἐκκαθαρισθήσης ἀπαιτήσεως τῆς κυρίας Βαλτινοῦ διὰ ῥητοῦ ἄρθρου, τοῦ 11 τῆς ἰδίας συνθήκης· ὥστε ἡ ῥηθεῖσα Μαρία Μωραΐτου, ἐὰν ἠδύνατο ν' ἀποδείξῃ, ὅτι ὑπήγετο εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν μεταγενεστέρων ἀγοραστῶν, τῶν ἐχόντων δικαίωμα πρὸς αἴτησιν ἀποζημιώσεως, ἠδύνατο ἐπίσης καὶ ν' ἀπευθύνῃ τὴν τοιαύτην αἴτησίν της εἰς τὴν Ἑλληνικὴν κυβέρνησιν, διότι ὁ ὅρος τοῦ 5 ἄρθρου τῆς συνθήκης « τότε ἡ Ἑλληνικὴ κυβέρνησις δύναται κατ' αἴτησιν τοῦ μεταγενεστέρου ἀγοραστοῦ νὰ κρατήσῃ κλ. » ἰσοδυναμεῖ μὲ τὸ, ἔχει τὸ δικαίωμα· τὸ δὲ δικαίωμα τοῦτο ἀφ' ἑνὸς μὲν ἀπέκτησεν αὕτη ἀπέναντι τῶν ὑποχρεώσεων, εἰς τὰς ὁποίας ὑπεβλήθη, καὶ εἶναι ὑποχρεωτικὸν διὰ τὴν Ὀθωμανικὴν κυβέρνησιν, ἀφ' ἑτέρου δὲ περιεποίησεν αὐτὴ εἰς τοὺς ὑπηκόους της, ὑπὲρ τῶν ὁποίων ἐπεδαψίλευσε τὴν κηδεμονίαν της· καὶ τοῦτο γίνεται κατάδηλον ἐκ τῆς δημοσιεύσεως τῆς τε συνθήκης αὐτῆς καὶ ἀπὸ 27 Φεβρουαρίου 1844 Β. γνωστοποιητικοῦ διατάγματος, γενομένου μετ' οὐ πολυ, ἤτοι τὴν 25 ἀπριλίου 1844. Ἄλλως καὶ ἡ ἐξάσκησις τῆς κηδεμονίας της καὶ ἡ δημοσίευσις ἤθελον λογισθῇ ματαία ἐπίδειξις, πνεῦμα, τὸ ὁποῖον δὲν πρέπει νὰ ἀποδοθῇ εἰς τὰς πράξεις ταύτας· λόγος δέ τις ἄλλος ἰσχυρὸς δικαιολογῶν τὴν ἐναντίαν ἔννοιαν δὲν ἐπροτάθη· ὅθεν οἱ τοιαύτην ὑποστηρίζοντες λόγοι τοῦ πληρεξουσίου τοῦ δημοσίου δὲν εἶναι βάσιμοι.

Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ ἄρθρ. 1 τῆς πολιτ. δικονομίας, ἅπασα ἰδιωτικὴ ἀπαίτησις περὶ ἀποκτηθέντων δικαίων ὑπάγεται συνήθως εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῶν πολιτικῶν δικαστηρίων, κατὰ δὲ τὸ ἄρθρον 1025 τῆς αὐτῆς, πᾶς δανειστὴς ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ λάβῃ ἀπ' εὐθείας κατὰ τοῦ ὀφειλέτου αὐτοῦ ὅλα τὰ πρόσφορα καὶ συγχωρητὰ μέτρα πρὸς ἐξασφάλισιν καὶ διατήρησιν ὅλων τῶν δικαιωμάτων αὐτοῦ, ἢ καὶ ἐκ συμφωνίας ἐξηρτημένων καὶ μηκέτι ἀπειλημμένων, ἀλλὰ μελλόντων μόνον· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ἡ ῥηθεῖσα Μ. Μ. δικαζομένη ἐνώπιον τῆς μικτῆς ἐπιτροπῆς μετὰ τοῦ Β. Μ. ἀξιοῦντος, ὅτι εἶναι πρῶτος ἀγοραστὴς, καὶ ἐκείνη μεταγενέστερος, ἀφοῦ ὁ πωλητὴς, καθ' οὗ ἤθελεν ἀπευθύνει τὴν περ. ἀποζημιώσεως ἀγωγήν της, ἀλλοδαπὸς ὢν εἶχε διάφορον κατοικίαν, καὶ ἀφοῦ ἡ συνθήκη ὑπεγράφη, ἤρκει νὰ ἔχῃ εἰς χεῖράς της βεβαίωσιν, ὅτι αὕτη εἶναι ἀγοραστὴς, καὶ ὅτι, τῶν πρωτείων της ἀμφισβητουμένων, εὑρίσκεται κατὰ συνέπειαν μεταγενέστερος ἀγοραστὴς, διὰ νὰ ζητήσῃ δικαστικῶς, κατὰ τὰ εἰρημένα ἄρθρα καὶ τὰς ἄλλας διατάξεις τῆς πολιτ. δικονομίας, τὴν ἐξασφάλισιν τῶν δικαίων της, καὶ ἀφοῦ ὁ ἁρμόδιος πρόεδρος τῶν πρωτοδικῶν ἔδωκεν αὐτῇ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν προσαχθεισῶν αὐτῷ παρ' αὐτῆς ἀποδείξεων τὴν ἄδειαν νὰ ἐνεργήσῃ, ὀρθῶς ἐνήργησε τὴν περὶ ἧς ὁ λόγος κατάσχεσιν ἐπὶ τοῦ ὅλου μάλιστα ποσοῦ τοῦ ὀφειλομένου παρὰ τῆς Ἑλληνικῆς κυβερνήσεως εἰς τὴν Ὀθωμανικὴν, κατὰ τὰ ἀνωτέρω εἰρημένα, διότι εἶχε μὲν καὶ ἐκ τοῦ νόμου ἐν γένει τὸ δικαίωμα τῆς ἐξασφαλίσεως, ἠδύνατο δὲ ἐκ μὲν τῆς νὰ παραγάγῃ τὸ δικαίωμά της ἐπὶ τῆς τοῦ ὅλου κατασχέσεως, τὸ δὲ συν-

τηρητικὸν μέτρον νὰ ἐνεργήσῃ πάλιν κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου· διότι τὸ κῦρος τῆς ἀπαιτήσεώς της ἀνεδέχθη ν' ἀποδείξῃ ἐνώπιον τοῦ ἁρμοδίου δικαστηρίου καὶ νὰ ζητήσῃ παρ' αὐτοῦ τὸ κῦρος αὐτῆς, ὡς μετὰ ταῦτα ἐγένετο· διότι εἰς τὸν ἔχοντα νόμιμον δικαίωμα πρέπει νὰ δίδηται ἀντίληψις νόμιμος, νὰ χορηγῶνται εἰς αὐτὸν μέσα νὰ τὸ ἀπολαύσῃ, καὶ νὰ μὴν ἀφίνηται τοῦτο εἰς τὴν θέλησιν τρίτων· καὶ διότι, ἂν ὁ πωλητὴς ἤθελεν ἐνεργήσῃ τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ παρ' αὐτῆς ληφθέντος τιμήματος, ἢ ἄλλην ὁποιανδήποτε ἐξασφάλισιν, τοῦτο ἦτο λόγος πρὸς ἄρσιν τῆς ἐπιβληθείσης κατασχέσεως· ὅθεν οἱ ἐναντίοι τούτων λόγοι τοῦ πληρεξουσίου τοῦ δημοσίου δὲν εἶναι βάσιμοι.

§ 189.

ΖΗΤ. *Αἱ περὶ ἀποκτηθέντων δικαίων ἰδιωτικαὶ ἀπαιτήσεις ὑπάγονται εἰς τὰ τακτικὰ δικαστήρια· καὶ ἡ περίστασις ὅτι ἡ ἰδιοκτησία μετεβιβάσθη ἀπὸ τὸ δημόσιον δὲν μεταβάλλει τὴν φύσιν τῶν τοιούτων δικῶν.* Βλ. ἀνωτ. § 186 καὶ κατωτ. § 194.

§. 191.

ΖΗΤ. *Κατὰ πόσον τὰ πολιτικὰ δικαστήρια εἶναι ἁρμόδια νὰ ἐξετάζωσι τὸ κῦρος καὶ τὴν ἰσχὺν διοικητικῶν πράξεων;* (1) Ἀπόφ. 191 τοῦ 1841 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν φέρουσα: (Νομικ. Σελ. 3771.)

Ἐπειδή, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐκβιαζομένην παρέμβασιν τοῦ δημοσίου, τοῦτο δὲν ἐδύνατο νὰ ἐκβιασθῇ εἰς παρέμβασιν ἐφεσίμως κατὰ τὸ ἄρθρ. 744, εἰμὴ ὅταν ἤθελεν ἔχει τὸ πρὸς ἀνακοπὴν δικαίωμα, ἀλλά, μὴ δυναμένης τῆς παρούσης ἐπὶ τῆς ἐφέσεως ἐκδιδομένης ἀποφάσεως εἴτε παραδεχομένης, εἴτε ἀποῤῥιπτούσης τὴν ἔφεσιν, νὰ παραβλάψῃ ποσῶς τὰ δίκαια τοῦ δημοσίου, τοῦτο δὲν ἔχει ἐπομένως δι' ἔλλειψιν ἐνδίκου συμφέροντος, κατὰ τὸ ἄρθρ. 89 τῆς πολιτ. δικονομίας, τὸ πρὸς ἀνακοπὴν αὐτῆς δικαίωμα· ὥστε ἀποῤῥιπτέα καθίσταται ἡ ἀναγκαστικὴ ἐφεσίμως παρέμβασίς του.

Ἐπειδὴ ἡ ἀπόφασις διοικητικῶν ἀντικειμένων ὑπάγεται, κατὰ τὸ ἄρθρ. 3 τῆς πολιτ. δικονομίας, εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῶν διοικητικῶν ἀρχῶν, ὁ δὲ ἀναγκαστικὸς πλειστηριασμὸς κινητῶν πραγμάτων ὀφειλέτου τινος πρὸς τὸ δημόσιον διὰ διοικητικὸν χρέος, εἶναι κατὰ τὸ ἀπὸ 7 φεβρουαρίου 1835 περὶ καταδιώξεως καθυστερούντων Β. Διάταγμα, ἀντικείμενον διοικητικόν, καθ' οὗ συγχωρεῖται ῥητῶς προσφυγὴ εἰς τὰ τακτικὰ δικαστήρια—

Ἐπειδὴ κατὰ τὸ εἰρημένον 3 ἄρθρ. τῆς πολιτ. δικονομ. πᾶσα

---

(1) Ὅρα ἀνωτ. § 175. 184 καὶ 189 καὶ κατωτέρω § 193—194.

ἐπέμβασις τῶν δικαστηρίων εἰς διοικητικὰ ἀντικείμενα ἀπαγορεύηται· ὅθεν ἕπεται ἡ φυσικὴ καὶ νόμιμος συνέπεια, πρὸς ἀποφυγὴν ἀπηγορευμένων συγκρούσεων, καὶ ἀμέσων ἢ ἐμμέσων ἐμποδίων εἰς τὴν ἐνέργειαν τῶν διοικητικῶν μέτρων, ὅτι, προσαγομένης εἰς τὰ τακτικὰ δικαστήρια ἀποφάσεώς τινος διοικητικῆς ἀρχῆς, δι' ἧς ἐδικάσθη ὁπωσδήποτε ἀντικείμενον, ὑπαγόμενον προφανῶς εἰς τὴν διοικητικὴν δικαιοδοσίαν, τὰ τακτικὰ δικαστήρια δὲν δύνανται ἁρμοδίως ν' ἀποφασίσωσιν ἐπὶ τοῦ χαρακτῆρος, τῆς ἰσχύος καὶ τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς διοικητικῆς ταύτης ἀποφάσεως· ἂν τουτέστιν αὕτη ἐξεδόθη ὑπὸ τῆς ἐκδούσης αὐτὴν διοικητικῆς ἀρχῆς ἰσχυρῶς καὶ ἁρμοδίως ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς ἰδιαιτέρας τῆς δικαιοδοσίας· ἀλλ' ὀφείλουν νὰ θεωρήσουν τὸ ἀντικείμενον ὡς διοικητικῶς δεδικασμένον μέχρις οὗ, προσβληθεῖσα ἡ διοικητικὴ ἀπόφασις ἐνώπιον τῆς ἁρμοδίας ἀνωτέρας διοικητικῆς ἀρχῆς, μεταῤῥυθμισθῇ ἢ ἐξαφανισθῇ ὑπ' αὐτῆς. — (Βλ. Εὐρ. τόμ. 3 σελ. 110).

§. 102.

ΖΗΤ. *Ἐκ τοῦ ἄρθρου* 3 *τοῦ ἀπὸ* 22 *μαΐου* 1835 *διατάγματος δὲν δύναται νὰ ἐξαχθῇ ὡς συμπέρασμα καμμία τὶς ἀκυρότης τῶν περὶ δικαιοδοσίας διατάξεων τῆς πολιτ. δικονομίας ὡς πρὸς τὸ δημόσιον.* Ἀποφ. τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν 1991 τῆς 8 Αὐγούστου 1841, φέρουσα:

Ἐπειδὴ ἐκ τῶν ὁρισμῶν τοῦ εἰς τὸ ἄρθ. 3 τοῦ ἀπὸ 22 (24) Μαΐου 1835 Β. Διατάγματος δὲν δύναται νὰ ἐξαχθῇ ὡς συμπέρασμα καμμία τὶς ἀκυρότης τῶν περὶ δικαιοδοσίας διατάξεων τῆς πολ. δικονομίας, διότι, ἐκτὸς ὅτι τοιοῦτό τι δὲν ἀναφέρεται ῥητῶς εἰς τὸ διαληφθὲν διάταγμα, τὸ ἄρθ. 3 αὐτοῦ ἐννοεῖ, ὅτι ὁσάκις ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Γραμματεὺς, ὁ κατὰ τὸ αὐτὸ διάταγμα ἀντιπρόσωπος τοῦ δημοσίου εἰς τὴν ἐν δικαστηρίοις παράστασιν, δικάζεται ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων τῆς πρωτευούσης, δύναται νὰ διορίσῃ κλπ. ἐκ δὲ τοῦ ἀπὸ 23 δεκεμβρίου (4 ἰαννουαρίου) 1840 μάλιστα Β. Διατ. τὸ ὁποῖον διατάττει, ὅτι ἰδίως καθήκοντα τῶν οἰκονομικῶν ἐπιτρόπων εἶναι (ἀριθ. Α' § 2) ἡ διατήρησις τῆς ἀκεραιότητος τῶν ἐθνικῶν κτημάτων κλπ. ἄρθρ. Δ. ἡ ἄμεσος καὶ ἔμμεσος ἀντιπροσώπευσις τοῦ δημοσίου πρὸς ὑπεράσπισιν τῶν προσβαλλομένων αὐτοῦ δικαιωμάτων ἐνώπιον τῶν διοικητικῶν καὶ τακτικῶν δικαστηρίων κλπ. ἐξάγεται ἔτι προδηλότερον, ὅτι εἰς τὰς κατὰ τῶν δικαιωμάτων τοῦ δημοσίου γενομένας τυχὸν προσβολὰς, τὸ δημόσιον, ὡς ἔχον κατὰ τὸ μνησθὲν διάταγμα ἀντιπροσώπους ἐπ' αὐτῷ νομίμους τοὺς εἰς τὰς ἐπαρχίας τοῦ κράτους

οἰκονομ. ἐπιτρόπους, δικάζεται ἀναγκαίως ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων ἐκείνων, ὅπου κειμένων τῶν διαφιλονεικουμένων κτημάτων εἶναι οἱ πρὸς ὑπεράσπισιν τῶν ἐπ' αὐτῶν δικαιωμάτων του ἁρμόδιοι οἰκονομικοὶ ἐπίτροποι.

§ 193.

ΖΗΤ. *Τὰ δικαστήρια, δικάζοντα περὶ ἀποζημιώσεως ἐκ τῆς ἀποστερήσεως ἰδιωτικῶν ἰδιοκτησιῶν διὰ δημοσίαν ἀνάγκην, εἶναι ἁρμόδια νὰ εκτιμήσωσι καὶ τὰς περιστρεφομένας εἰς τὴν ὑπόθεσιν διοικητικὰς πράξεις.* Ἀπόφ. 3059 τῇ 10 αὐγούστου 1844 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν φέρουσα:

Ἐπειδὴ τὸ δημόσιον (ἰσχυριζόμενον, ὅτι εἰς τὴν ἁρμοδίαν ἀνωτέραν διοικητικὴν ἀρχὴν ἀνήκει νὰ ἑρμηνεύσῃ τὰς διοικητικὰς πράξεις, αἵτινες ἔλαβον χώραν εἰς τὴν προκειμένην ὑπόθεσιν καὶ ζητοῦν διὰ τοῦτο νὰ διακοπῇ ἡ παροῦσα δίκη μέχρις οὗ ἡ ἁρμοδία διοικητικὴ ἀρχὴ ἑρμηνεύσῃ τὰς πράξεις ταύτας), προσβάλλει τὴν ἁρμοδιότητα τῶν τακτικῶν δικαστηρίων ὡς πρὸς τὴν ἐκτίμησιν καὶ ἀπόφασιν περὶ τῆς ἀποδεικτικῆς δυνάμεως τῶν πράξεων αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ τὸ ἀντικείμενον τοῦτο, καθόσον δὲν ἐξῃρέθη τῆς τακτικῆς δικαιοδοσίας οὔτε ἀπὸ τὸ ἀπὸ 7 μαΐου 1837 διάταγμα περὶ τῆς ἁρμοδιότητος τῶν τακτικῶν δικαστηρίων ὡς πρὸς τὰς ἀμφισβειτουμένας ὑποθέσεις, οὔτε ἀπὸ ἄλλον εἰδικόν τινα νόμον, ὑπάγεται εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῶν τακτικῶν δικαστηρίων τοσούτῳ μᾶλλον, καθόσον ἐπὶ τοῦ προκειμένου τὸ τακτ. δικαστήριον τῶν πρωτοδικῶν, ὂν ἀναμφισβητήτως ἁρμόδιον ἐπὶ τῆς κυρίας περὶ ἀποζημιώσεως διαφορᾶς μεταξὺ τοῦ Ν. Ι. καὶ τοῦ δημοσίου ἕνεκεν ἀποστερήσεως δῆθεν τῆς ἰδιοκτησίας τοῦ πρώτου διὰ δημοσίαν ἀνάγκην, ἁρμόδιον ἦτο νὰ ἐκτιμήσῃ καὶ τὰς περιστρεφομένας εἰς τὴν ὑπόθεσιν διοικητικὰς πράξεις· ἄλλως οὔτε ἦτον ὑπόχρεων τὸ πρωτοδικεῖον, ἢ τὸ ἐφετεῖον τοῦτο νὰ παραδεχθῇ ὁποιανδήποτε ἑρμηνείαν ἡ διοικητικὴ ἀρχὴ ἤθελε δώσει εἰς τὰς πράξεις αὐτάς, ἂν δὲν τὴν εὕρισκεν ὀρθήν, ἀφοῦ οὐδεὶς νόμος, ὡς εἴρηται, εἰδικὸς ὑπάρχει ἀναθέτων τὴν ἑρμηνείαν τοιούτων διοικητικῶν πράξεων εἰς διοικητικήν τινα ἀρχήν. Βλ. ἀνωτ. § 191

§ 194.

ΖΗΤ. *Δὲν ἀφῃρέθησαν ἀπὸ τὴν δικαιοδοσίαν τῶν τακτικῶν δικαστηρίων αἱ ἀπὸ πώλησιν κτημάτων γενομένην παρὰ τῆς κυβερνήσεως πρὸς ἰδιώτας ἀναφυεῖσαι διαφοραί·*

ΖΗΓ. *Τὰ δικαστήρια ὀφείλουν νὰ ἐξετάζωσι τὰ ἐνώπιόν των παρουσιαζόμενα ἔγγραφα.* Ἀπόφασις πολ. Ἀρείου Πάγου 238 τῆς 28 Νοεμβρίου 1838 φέρουσα: (σελ. 29 τοῦ τετ. νόμου τῆς Νομολογίας)

Ἐπειδὴ τὸ δικαστήριον τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν, καθόσον ἐξάγεται ἐκ τῶν διὰ τοῦ πρώτου ἀναιρέσεως λόγου προσβαλλομένων σκέψεών του, δὲν ἐδίκασε περὶ τοῦ δικαιώματος τῆς κυβερνήσεως πρὸς διάῤῥηξιν τοῦ συναλλάγματος τοῦ γενομένου μεταξὺ αὐτῆς καὶ τοῦ Α. Μ. ἀλλὰ μόνον περὶ τῆς ἰδίας αὐτοῦ ἁρμοδιότητος ἐπὶ ἀντικειμένου, ἐπὶ τοῦ ὁποίου, κατὰ τὸ 2 ἄρθ. τοῦ ἀπὸ 7 μαΐου 1837 διατάγματος, τὰ τακτικὰ δικαστήρια εἶναι ἀνάρμοδια νὰ δικάζωσιν· ἐπομένως θεωρῆσαν, ὅτι τὰ παρουσιασθέντα παρὰ τῶν ἐκκαλούντων ἔγγραφα δὲν δύνανται νὰ χρησιμεύσωσιν ὡς βάσις τῆς περὶ δεδικασμένου πράγματος ἐνστάσεως, δὲν ἔπραξεν ὑπέρβασιν καθηκόντων, οὔτε ἐνομοθέτησεν ὑπὲρ ἑαυτοῦ.

Ἐπειδὴ τὸ ἀπὸ 30 Μαρτίου 1835, καθὼς καὶ τὸ προειρημένον ἀπὸ 7 μαΐου 1837 διάταγμα, δὲν ἀφήρεσεν ἀπὸ τὴν δικαιοδοσίαν τῶν τακτικῶν δικαστηρίων τὰς διαφορὰς, τὰς ἀναφυείσας ἀπὸ πώλησιν κτημάτων γενομένην παρὰ τῆς κυβερνήσεως πρὸς ἰδιώτας· ἐπομένως τὸ δικαστήριον τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν ἀποῤῥίψαν τὴν ἔνστασιν τοῦ δημοσίου κατὰ τῆς ἰσχύος τοῦ δικαιογράφου τοῦ Μ. ἐνήργησεν ἐντὸς τοῦ κύκλου τῶν καθηκόντων του.

Ἐπειδὴ τὰ δικαστήρια, ὁσάκις παρουσιάζονται ἐνώπιον αὐτῶν ἔγγραφα ὁποιουδήποτε εἴδους, δύνανται καὶ ὀφείλουσι νὰ ἐξετάζωσι τὰ ἔγγραφα ταῦτα, καθόσον ἀφορᾷ τὸν χαρακτῆρα καὶ τὰ παρὰ τῶν νόμων ἀπαιτούμενα προσόντα αὐτῶν· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου τὸ δικαστήριον τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν δὲν ἐθεώρησεν, οὔτε ἐκήρυξεν ἄκυρα τὰ παρουσιασθέντα διοικητικὰ ἔγγραφα, ἀλλ' ἐθεώρησεν ἁπλῶς ὅτι δὲν δύνανται νὰ χρησιμεύσουν πρὸς ὑποστήριξιν τῆς προταθείσης ἐνστάσεως, οὐδὲ προσέβαλε διὰ τῆς αἰτιολογίας ταύτης κανένα νόμον.

Ἐπειδὴ ὁ τέταρτος ἀναιρέσεως λόγος δὲν ἀφορᾷ οὔτε ῥητὴν παραβίασιν νόμου τινὸς, οὔτε παραβίασιν τύπου δικαστικοῦ, διατεταγμένου ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος· ἐπομένως καθὸ τοιοῦτος εἶναι ἀπαράδεκτος.

§ 198.

ΖΗΤ. *Πᾶσα περὶ ὁρίων μεταξὺ ἐνοικιαστῶν διαφορὰ ὑπάγεται εἰς τὰ διοικητικὰ δικαστήρια, ἐκτὸς ἂν ἐξεδικάσθη.* Ἀπόφασις 2382 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν φέρουσα:

Ἐπειδὴ τὸ α. ἄρθρ. τοῦ ἀπὸ 9 Ἰουλίου 1838 νόμου, ἀναφέρον ὅτι πᾶσα περὶ ὁρίων διαφορὰ μεταξὺ ἐνοικιαστῶν, μὴ ἐξαιρουμένων μηδὲ τῶν κατὰ τὰ παρελθόντα ἔτη, θέλει δικάζεσθαι ἀπὸ ἐπίτηδες συστηθησόμενον διοικητικὸν δικαστήριον, ἀφορᾷ προδήλως τὰς μὴ ἐπιληφθείσας ὑπὸ τῶν τακτικῶν δικαστηρίων δίκας.

Ἐπειδὴ ἡ προκειμένη περὶ ὁρίων διαφορὰ μεταξὺ τοῦ Κ. Κ. ἐνοικιαστοῦ τῶν κατὰ τὸ 1836 φόρων τοῦ χωρίου τῆς Φθιώτιδος Βαριπόμπη κλπ. καὶ τοῦ Κ. Ἰ. Ε. ἐνοικιαστοῦ τῶν κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος 1836 φόρων τοῦ χωρίου Μακρυσι, ἐδικάσθη ὁριστικῶς τὴν 27 μαΐου 1838 διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 120 ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως τῶν ἐν Λαμίᾳ πρωτοδικῶν, ἡ δὲ ἀπόφασις αὕτη ἐξεκαλέσθη τὴν 4 Ἰουνίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους, καθ' ἣν ἐποχὴν ὁ διαληφθεὶς νόμος δὲν ἦτον εἰσέτι ἐκδεδομένος· ἑπομένως οὗτος, ὡς μὴ περιέχων ἰδιαιτέραν τινὰ διάταξιν, δὲν δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ εἰς τὴν περὶ ἧς ὁ λόγος διαφορὰν ὡς ἤδη ἐπιληφθεῖσαν ἁρμοδίως ὑπὸ τῶν τακτικῶν δικαστηρίων, κατὰ τὸν νόμον 30. Τ. 1., 8, 5 τῶν Πανδεκτῶν ubi acceptum est semel judicium, ibi et finem accipere debet.

§. 196.

ΖΗΤ. *Ἡ ἑλληνικὴ κυβέρνησις, ἀναγνωρίζουσα τὸ τῆς κυριότητος δικαίωμα τινός, ὑπερβαίνει τὰ ὅρια τῆς ἁρμοδιότητός της σφετεριζομένη ἔργα δικαστικά;* Ὄχι. (ὅρα ἀνωτέρω §. 163).

§. 197

ΖΗΤ. *Κατὰ τοῦ δημοσίου δὲν ἐπιτρέπεται χρῆσις ἀναγκαστικῶν μέσων, καὶ πᾶσα ἐπέμβασις τῶν δικαστηρίων εἰς διοικητ. ἀντικείμενα ἀπαγορεύεται.* Ἀπόφ. 352 τῆς 9 φεβρουαρίου 1840 τοῦ Ἀρείου Πάγου φέρουσα: (σελ. 287 τῆς σειρᾶς τῶν ἀποφάσεων τοῦ 1840)

α Ἐπειδὴ τὰ καθήκοντα τῶν δικαστηρίων εἶναι διακεχωρισμένα ἀπὸ τὰ τῶν διοικητικῶν ἀρχῶν, καὶ πᾶσα ἐπέμβασις τῶν δικαστηρίων εἰς διοικητικὰ ἀντικείμενα ἀπαγορεύεται ῥητῶς ἀπὸ τὸν νόμον.

Ἐπειδὴ ἂν ὁ νομοθέτης διὰ τοῦ πρώτου ἄρθρ. τῆς πολιτ. δικονομίας ἐπέτρεψε νὰ ἐνάγηται καὶ τὸ δημόσιον ἐνώπιον τῶν τακτικῶν δικαστηρίων, σκοπὸν εἶχε νὰ διανέμηται ἐπίσης ἡ αὐτὴ δικαιοσύνη καὶ εἰς τὰς μεταξὺ τοῦ δημοσίου καὶ τῶν ἰδιωτῶν διαφοράς, ἀλλ' ἐκ τούτου δὲν συνάγεται καὶ ὁ σκοπὸς τοῦ νὰ

ἐξομοιώσῃ τὸ δημόσιον μὲ τοὺς ἰδιώτας καὶ ὡς πρὸς τὰ κατὰ τούτων διαταττόμενα ἀναγκαστικὰ μέσα, καθότι, ἐκτὸς τοῦ ὅτι τὸ δημόσιον δὲν δύναται ἐξ αὐτῶν τῶν συμφερόντων του νὰ ἀρνηθῇ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν παρὰ τελεσιδίκων καὶ ἐκτελεστῶν ἀποφάσεων διαταττομένων, ἡ ἐφαρμογὴ τῆς τοιαύτης ἀρχῆς ἐδύνατο νὰ φέρῃ εἰς σύγκρουσιν τὰς δικαστικὰς μὲ τὰς διοικητικὰς ἀρχάς, καὶ νὰ παρεμβάλῃ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τούτων ἀνυπέρβλητα προσκόμματα, τὸ ὁποῖον ἀπαγορεύεται ῥητῶς ἀπὸ τὸν νόμον.

Ἐπειδὴ τὸ δικαστήριον τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν, ἀποφανθὲν εἰς τὴν μεταξὺ τοῦ Α. Σκαραμαγκᾶ καὶ τοῦ δημοσίου διαφορὰν ὅτι δὲν δύναται νὰ γείνῃ χρῆσις ἀναγκαστικῶν μέσων κατὰ τοῦ δημοσίου, δὲν ἡρμήνευσε ψευδῶς τὰ ἄρθρα 1 καὶ 2 τῆς πολ. δικονομίας, ἀλλ' ἐσυμμορφώθη μὲ τὰς γενικὰς διατάξεις καὶ τὸν σκοπὸν τοῦ νόμου.

Διὰ ταῦτα ἀποῤῥίπτει.» — Βλ. τὴν ἐν τῷ Εὑρετηρίῳ λέξιν *Κατάσχεσις*

§. 198.

ΖΗΤ. *Ὁ ἀναγκαστικὸς πλειστηριασμὸς κινητῶν πραγμάτων ὀφειλέτου τινος πρὸς τὸ δημόσιον διὰ διοικητικὸν χρέος εἶναι, κατὰ τὸ ἀπὸ 7 φεβρουαρίου 1835 περὶ καταδιώξεως καθυστερούντων διάταγμα, ἀντικείμενον διοικητικόν, καθ' οὗ δὲν συγχωρεῖται ῥητῶς προσφυγὴ εἰς τὰ τακτικὰ δικαστήρια·* (ὅρα ἄνωτ. §. 174, 178 καὶ 199)

§. 199.

ΖΗΤ. *Ὁ ὀφειλέτης τοῦ δημοσίου δύναται νὰ ἐκκαλέσῃ τὰς δυνάμει τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ ἀπὸ 7 (19) Ἰανουαρίου 1835 διατάγματος πρὸς πώλησιν τῶν ἀκινήτων κτημάτων του ἐκδιδομένας ἀποφάσεις;* Ἀπόφ. 72 τοῦ 1838 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν, φέρουσα: (Νομικ. σελ. 2490)

Ἐπειδὴ τὸ ἄρθρ. 11 τοῦ ἀπὸ 7/19 Φεβρουαρίου 1835, περὶ καταδιώξεως τῶν καθυστερούντων Β. Διατάγματος, διατάσσει ὅτι δὲν δύναται νὰ κάμῃ ὁ ὀφειλέτης ἔκκλησιν εἰς τὰ δικαστήρια περὶ τῶν βιαίων μέτρων, τὰ ὁποῖα κατ' αὐτοῦ λαμβάνονται διὰ καθαρὰ δικαιώματα τοῦ δημοσίου, δὲν ἐννοεῖ τὸ νὰ μὴ δύναται, αὐτὸς νὰ ἐκκαλέσῃ τὴν ἀπόφασιν, τὴν ὁποίαν κατὰ τὸ ἄρθρον 6 τοῦ ἰδίου διατάγματος ἤθελεν ἐκδώσει τὸ ἁρμόδιον δικαστήριον περὶ τοῦ νὰ πωληθῇ ἡ ἀκίνητος περιουσία χρεώστου τινὸς τοῦ

ὑπουργεῖον ἔχῃ ἢ ὄχι ἐξουσίαν νὰ ἐγκρίνῃ ἐνοικίασιν τινά ;— Καθυστέρησις εἰσοδημάτων. Ἀποφ. πολιτ. Ἀρείου Πάγου 36 τῆς 9 Νοεμβρίου 1842 φέρουσα:

(Σελ. 145—148 τῆς σειρᾶς τῶν πολιτ. ἀποφ. τοῦ 1842.)

α Ἐπειδή, κατὰ τὸ 3 ἄρθρον τῆς πολιτ. δικονομίας, ὁποῖα ἀντικείμενα δὲν πρέπει νὰ ἀποφασίζωνται παρὰ τῶν δικαστηρίων, ἀλλὰ παρὰ τῶν διοικητικῶν ἀρχῶν, προσδιωρίσθη δι' ἰδιαιτέρων νόμων, οὐδεὶς ὅμως ἐκ τῶν νόμων τούτων ὥρισεν ὅτι αἱ διαφοραὶ αἱ προερχόμεναι ἀπὸ πολυετεῖς μισθώσεις ἐθνικῶν κτημάτων θέλουν ὑπάγεσθαι εἰς τὴν διοικητικὴν δικαιοδοσίαν, τὸ δὲ ἀπὸ 7 μαΐου 1837 διάταγμα φέρον, ὅτι πᾶσα διαφορὰ μεταξὺ ἐνοικιαστῶν καὶ τοῦ δημοσίου προερχομένη ἀπὸ ἀμέσους ἢ ἐμμέσους φόρους ὑπάγεται εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῶν διοικητικῶν ἀρχῶν, δὲν περιλαμβάνει καὶ τὰς πολυετεῖς μισθώσεις τῶν ἐθνικῶν κτημάτων, ἀλλὰ μόνον τὴν λεγομένην ἐνοικίασιν τῶν φόρων, τουτέστι τὴν πώλησιν τοῦ ἐκ τοῦ δεκάτου ἢ δικλοδεκάτου δικαιώματος τοῦ δημοσίου, ἡ δὲ πολυετὴς μίσθωσις ἀπαρτίζει ἄλλο συνάλλαγμα, διὰ τοῦ ὁποίου ὁ ἐμμισθωτὴς λαμβάνει ὡρισμένον τι κτῆμα καὶ οὐχὶ δικαίωμα ἐπὶ ἀνταλλάγματί τινι, τοῦ ὁποίου ἡ ἀξία εἶναι κατὰ τὰς περιστάσεις διάφορος, ἐνῷ ὁ φόρος εἶναι ὁ αὐτὸς δι' ὅλους· ὥστε διαφόρου οὔσης τῆς περιπτώσεως, δὲν δύναται νὰ ἐπεκτανθῇ ἐπ' αὐτῆς ἐξαναλογίας ἡ ἁρμοδιότης τῶν διοικ. ἀρχ. διὰ μόνον τὸν λόγον ὅτι τὸ διὰ τὴν ἐνιαύσιον ἐπικαρπίαν αὐτῶν τῶν ἐθνικῶν κτημάτων πληρονόμενον εἰς τὸ δημόσιον τακτὸν δόσιμον ὀνομάζεται ἐξαιρετικῶς ἀπὸ τὸν νόμον φόρος.

Ἐπειδή, τὸ 180 ἄρθρ. τῆς πολιτ. δικονομίας, προσδιορίζον τὰ οὐσιώδη μέρη ἑκάστης ἀποφάσεως, δὲν συναριθμεῖ μεταξὺ αὐτῶν καὶ τὴν ἐν τῇ ἀποφάσει σημείωσιν τῆς ἡμερομηνίας, καθ' ἣν ἐσυνεδρίασε τὸ δικαστήριον· ἑπομένως ἡ ἔλλειψις τῆς σημειώσεως ταύτης εἰς τὴν ἀπόφασιν δὲν δύναται νὰ ἀποτελέσῃ λόγον ἀναιρέσεως, ἀφοῦ μάλιστα, ὡς ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ἡ χρονολογία τῆς συνεδριάσεως βεβαιοῦται ῥητῶς διὰ τῶν πρακτικῶν (1).

Ἐπειδή, καθόσον ἀφορᾷ τὰ ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 1155 ἀποφάσει ἀναφερόμενα ἐπικυρωτικὰ ἔγγραφα τῆς ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν γραμματείας, τὸ δημόσιον διϊσχυρίσθη μὲν ὅτι ἡ γραμματεία αὕτη δὲν εἶχεν ἐξουσίαν νὰ ἐγκρίνῃ τὰς ἐνοικιάσεις, οὐδεὶς ὅμως νόμος δὲν διατάττει ῥητῶς, ὅτι τὸ τοιοῦτο ἀντικείμενον ὑπάγεται εἰς τὴν

(1) Ὅρα ἀπόφασις ἐν γένει. — Ἐν οἰκείῳ τόπῳ περὶ τῶν ἐν τῇ ἀποφάσει ἄλλων ζητημάτων.

ἁρμοδιότητα τῶν διοικητικῶν δικαστηρίων, πρὸς δὲ τούτοις οὔτε τὸ δημόσιον ἔκαμε ῥητὴν πρότασιν περὶ ἀκυρώσεως τῶν ῥηθέντων ἐγγράφων τῆς ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Γραμματείας, ὥστε πρὸς ἐκδίκασιν τῆς προτάσεως ταύτης νὰ δύναται ν' ἀποφανθῇ ἐαυτὸ ἀναρμόδιον τὸ δικαστήριον τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν, ἀλλ' ἀνέφερε μόνον ἐν ἐπιχειρήματι, τὸ ὁποῖον θεωρῆσαν τὸ δικαστήριον ὡς ἀνίσχυρον δὲν ἔπραξεν οὐδεμίαν ὑπέρβασιν τῶν καθηκόντων τοσούτῳ μᾶλλον, ὅσῳ δὲν ἀπηγόρευσε τὴν ἐκτέλεσιν τῶν παρὰ τῶν διοικητικῶν ἀρχῶν ἐκδεδομένων διαταγῶν, κατὰ τὰ ὑπὸ τοῦ ἀναιρεσείοντος ἐπικαλούμενα ἄρθρα τοῦ ποιν. νόμου, ἀλλ' ἐπεριωρίσθη εἰς τὸ ν' ἀναγνωρίσῃ ὡς ἔγκυρα ἔγγραφα ἐπίσημα τῆς ἀρχῆς·

Ἐπειδὴ ἡ προσβαλλομένη ὑπ' ἀριθ. 1155 ἀπόφασις, φέρουσα εἰς τὴν δευτέραν τῶν σκέψεών της ὅτι ἡ Γραμματεία τῶν Οἰκονομικῶν ἐνήργησε τὰς ἐξετάσεις καὶ τὰς ἐγκρίσεις τῶν περὶ ὧν ὁ λόγος ἐνοικιάσεων κατὰ συνέπειαν τοῦ ἀπὸ 13 ὀκτωβ. 1832 διατάγματος τῆς διοικητικῆς ἐπιτροπῆς, ἀπήντησεν ἀποχρώντως εἰς τὴν πρότασιν τοῦ δημοσίου ὅτι ἡ γραμματεία δὲν ἐδύνατο μόνη νὰ ἐπικυρώσῃ τὰς διαληφθείσας ἐνοικιάσεις· ἑπομένως ὁ λόγος ὅτι ἡ ἀπόφασις ἀφῆκε τὴν πρότασιν ταύτην ἀναιτιολόγητον εἶναι ἀνυπόστατος.

Ἐπειδὴ οὔτε ἀπὸ τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασιν, οὔτε ἀπὸ τὰ πρακτικὰ τῆς συνεδριάσεως προκύπτει νὰ ἔγεινεν ἐκ μέρους τοῦ δημοσίου πρότασις περὶ τοῦ ὅτι ἡ Γραμματεία τῶν Οἰκονομικῶν τοῦ 1834 δὲν εἶχεν οὐδ' αὐτὴ τὸ δικαίωμα νὰ ἐκδώσῃ τὴν πρᾶξιν, τὴν ὁποίαν τὸ δικαστήριον τῶν ἐφετῶν ἐθεώρησεν ὡς ἐπικύρωσιν τῶν ἐνοικιάσεων· ἑπομένως ὁ λόγος ὅτι τοιαύτη πρότασις ἔγεινε, καὶ τὸ δικαστήριον δὲν ἐσκέφθη περὶ αὐτῆς, δὲν εἶναι ἀληθής.

Ἐπειδὴ τὸ δικαστήριον τῶν ἐφετῶν ὡς ἐκ περισσοῦ ἐπεκαλέσθη διὰ τῆς τρίτης σκέψεώς του τὴν ἀναγνώρισιν τοῦ Ἐ. Τσ. ὡς ἐνοικιαστοῦ, τὴν γενομένην κατὰ τὸ 1834 ἐκ μέρους τῆς γραμματείας τῶν οἰκονομικῶν· ἑπομένως καὶ ἂν ὑποτεθῇ ὅτι διὰ τῆς ῥηθείσης αἰτιολογίας παρεβίασε τὸ δικαστήριον τὸ ἀπὸ 13 ἀπριλίου 1833 περὶ σχηματισμοῦ τῶν γραμματειῶν διάταγμα, τοῦτο, κατὰ τὸ 809 ἄρθρ. τῆς πολιτ. δικονομίας, δὲν δύναται νὰ φέρῃ ἀναίρεσιν τοῦ διατακτικοῦ τῆς ἀποφάσεως, τὸ ὁποῖον δὲν στηρίζεται ἐπὶ τῆς ῥηθείσης αἰτιολογίας.

Ἐπειδὴ ἐκ τοῦ ἀπὸ 13 ὀκτωβρίου 1832 διατάγματος τῆς διοικητικῆς ἐπιτροπῆς, δὲν ἐξάγεται ποσῶς ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ αὕτη ἐκεφύλαξεν εἰς ἑαυτὴν τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ ἐπικυρώσῃ τὰς ἐνοικιάσεις· ἐκ τοὐναντίου μάλιστα, τοῦ διατάγματος τούτου φέροντος ἐπὶ τέλους ὅτι ἡ ἐκτέλεσις αὐτοῦ ἀνατίθεται εἰς τὴν Γραμματεῖαν τῶν Οἰκο-

νομικῶν, ἕπεται ὅτι ἐναπέθεσεν εἰς τὴν γραμματείαν τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ θεωρήσῃ καὶ νὰ διακρίνῃ τὰς νομίμους ἀπὸ τὰς παρανόμους, καί, καθὸ ὄργανον τῆς κυβερνήσεως, νὰ ἐπικυρώσῃ τὰς τακτικάς· τὸ δὲ δικαστήριον, δόσαν τοιαύτην ἔννοιαν εἰς τὸ διάταγμα, καὶ παραδεχθὲν ὡς ἰσχυρὰς τὰς γενομένας παρὰ τῆς γραμματείας ἐπικυρώσεις τῶν περὶ ὧν ὁ λόγος ἐνοικιάσεων, δὲν ἡρμήνευσεν ἐσφαλμένως τὸ μνησθὲν διάταγμα.

Ἐπειδὴ ἐκ τῶν πρακτικῶν τῆς συνεδριάσεως δηλοῦται, ὅτι προταθέντος ἐκ μέρους τοῦ δημοσίου τοῦ ἰσχυρισμοῦ, ὅτι ἡ ἔγκρισις τῆς ἐνοικιάσεως ἔγεινεν ἀπὸ τὴν Γραμματείαν τῶν Οἰκονομικῶν ἀφοῦ αὕτη εἶχε παύσει τῶν ἐργασιῶν της, ὁ πληρεξούσιος τοῦ Ἐ. Τ. εἰς τὴν ἀπάντησίν του ἐπρότεινεν ὅσα τὸ δικαστήριον ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν εἰς τὴν τρίτην σκέψιν του πρὸς ἀντίκρουσιν τοῦ αὐτοῦ ἰσχυρισμοῦ· ἑπομένως ὁ λόγος ὅτι τὸ δικαστήριον παρεδέχθη οἴκοθεν πραγματικὰ περιστατικὰ ὡς πρὸς τὸ ὑστερόχρονον τῆς ἐγκρίσεως, εἶναι ἀνυπόστατος.

Ἐπειδὴ ἀφοῦ τὸ δικαστήριον παρεδέχθη ὅτι ἡ ἐνοικίασις τοῦ Ἐμμ. Τσούχλου ἦτον ἐξ ὑπαρχῆς ἔγκυρος, ἦτο περιττὸν νὰ ἐξετάσῃ ἂν ἡ ἀπὸ 1 Μαρτίου 1834 πρᾶξις τῆς ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Γραμματείας ἔγινε πρὸς χάριν, ἢ πρὸς ἄλλον τινὰ σκοπόν· ἑπομένως ὁ λόγος ὅτι, προτείναντος τοῦ δημοσίου ὅτι ἡ ἔγκρισις τῆς ἐνοικιάσεως ἔγινε πρὸς χάριν, τὸ δικαστήριον δὲ ἔλαβε κἂν ὑπ' ὄψιν τὴν πρότασιν ταύτην, εἶναι ἀνίσχυρος.

Ἐπειδὴ περὶ τοῦ ὅτι ἡ λύσις τοῦ συμβολαίου ἔλαβε χώραν ἐντὸς τοῦ πρώτου ἔτους τῆς μισθώσεως, καὶ ὡς ἐκ τούτου, δυνάμει τῶν παρὰ τοῦ δημοσίου αναφερθέντων ῥωμαϊκῶν νόμων, δὲν ὠφείλοντο ἀποζημιώσεις, οὐδεὶς λόγος ἔγινεν ἐνώπιον τῶν κατωτέρων δικαστηρίων, ὡς τοῦτο δηλοῦται ἐκ τῶν πρακτικῶν καὶ ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως· ἑπομένως αἱ προταθεῖσαι παραβιάσεις νόμων, ἐχόντων σχέσιν μὲ πραγματικὰ ἀντικείμενα, τὰ ὁποῖα ἀναφέρονται κατὰ πρῶτον ἐνώπιον τοῦ Ἀρείου Πάγου, δὲν δύνανται νὰ ληφθῶσιν ὑπ' ὄψιν παρ' αὐτοῦ, καὶ μάλιςα καθόσον τὸ δημόσιον δὲν ἐπεκαλέσθη ποσῶς ἐνώπιον τῶν κατωτέρων δικαστηρίων τὸ ἐκ τῶν ῥηθέντων ῥωμαϊκῶν νόμων εἰς αὐτὸ παραγόμενον δικαίωμα διαλύσεως τοῦ μετὰ τοῦ Ἐμμ. Τσούχλου συναλλάγματος.

Ἐπειδή, ὡς γίνεται δῆλον ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, τὸ δημόσιον εἰς τὴν ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν συζήτησιν διϊσχυρίσθη ὅτι τὸ ἀπὸ 4 (16) αὐγούστου 1836 διάταγμα δὲν ἐδύνατο νὰ ἐφαρμοσθῇ εἰς τὴν προκειμένην περίπτωσιν, τὸ δὲ δικαστήριον συμφώνως μὲ τὴν αἴτησιν ταύτην δὲν ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν ποσῶς τὸ

διάταγμα τοῦτο· ἑπομένως τὸ δημόσιον δὲν δύναται νὰ παραγάγῃ λόγον ἀναιρέσεως ἐκ τῆς σιωπῆς ταύτης τοῦ δικαστηρίου.

Ἐπειδὴ τὸ δημόσιον διϊσχυρισθὲν ὅτι οἱ ἐνοικιασταὶ δὲν ἐξεπλήρωσαν τὰς συμφωνίας των, ἐπεκαλέσθη τὸ ἀπὸ 18 Σεπτεμβρίου 1830 ψήφισμα τοῦ Κυβερνήτου τῆς Ἑλλάδος, καὶ ἐζήτει νὰ θεωρηθῶσι δυνάμει αὐτοῦ διαλελυμέναι αἱ περὶ ὧν ὁ λόγος ἐνοικιάσεις, τὸ δικαστήριον δὲν ἐδύνατο εἰμὴ νὰ ἐξετάσῃ ἂν οἱ ἐνοικιασταὶ εὑρίσκοντο εἰς τὴν περίπτωσιν τοῦ διαλυτικοῦ ὅρου τοῦ ῥηθέντος ψηφίσματος· ἐκτιμήσαν δὲ τὰ πράγματα καὶ εὑρὸν κατὰ τὴν πεποίθησίν του, ὅτι ἡ διϊσχυριζομένη παρὰ τοῦ δημοσίου καθυστέρησις δὲν ἀπεδεικνύετο, ἐνήργησεν ἐντὸς τῶν καθηκόντων του, ὁ δὲ λόγος ὅτι τὸ δικαστήριον ἡρμήνευσε τὸ ψήφισμα καὶ ἐπελάβετο ἀναρμοδίως διοικητικοῦ ἀντικειμένου εἶναι ἀνυπόστατος.

Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ ἀπὸ 7 φεβρουαρίου 1835 διάταγμα, τροπολογηθὲν διὰ τοῦ ἀπὸ 14 ἰουνίου 1837, ἡ κυβέρνησις, σκοπὸν ἔχουσα νὰ λάβῃ πρὸς ὄφελος τῆς ἐπικρατείας δραστικώτερα μέτρα κατὰ τῆς καθυστερήσεως τῶν εἰσοδημάτων της, ἀπεφάσισεν ὥστε ἡ καταδίωξις ἑκάστου πρὸς τὸ δημόσιον χρέους νὰ γίνηται διοικητικῶς, καὶ διέγραψεν ἐπὶ τούτου ἰδιαιτέραν ἐξαιρετικὴν διαδικασίαν· ἑπομένως ἡ αἴτησις τοῦ δημοσίου τοῦ νὰ καταδικασθῶσιν οἱ ἐνοικιασταὶ Τ. καὶ συνεταῖροι εἰς τὴν πληρωμὴν τῶν παρ' αὐτῶν δῆθεν καθυστερησάντων ἐνοικίων, ὑπήγετο ὡς ἐκ τῆς φύσεώς της εἰς τοὺς ὅρους τῶν διαληφθέντων διαταγμάτων, τὸ δὲ δικαστήριον τῶν ἐφετῶν κηρύξαν ἑαυτὸ ἀναρμόδιον νὰ ἐπιληφθῇ τῆς αἰτήσεως ταύτης τοῦ δημοσίου συνεμορφώθη μὲ τὸν νόμον.

Διὰ ταῦτα ἀποῤῥίπτει κτλ.

§. 208.

ΖΗΤ. *Ὁ μὴ εὑρισκόμενος εἰς σχέσιν ἐνοικιαστοῦ πρὸς τὴν Κυβέρνησιν δὲν ὑπάγεται εἰς τὰ διοικητικὰ δικαστήρια, ζητουμένης ἀποζημιώσεως· τίς δὲ θεωρεῖται ὡς ὑπόχρεως ὑπερθεματιστής;* Ἀπόφ. πολιτ. Ἀρείου Πάγου 348 τῆς 20 ἰανουαρίου 1840 φέρουσα: (σελ. 274 τῆς σειρᾶς τῶν ἀποφάσεων τοῦ 1840).

« Ἐπειδὴ ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως βεβαιοῦται ὅτι ἡ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν γραμματεία τῆς ἐπικρατείας διατάξασα δευτέραν δημοπρασίαν τῶν προσόδων τῶν δήμων Ἄργους καὶ Τεμενίου, δὲν ἐδέχθη οὔτε τὴν πρώτην τοῦ Ἰ. Ἰ. προσφορὰν τὴν γενομένην κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς πρώτης δημοπρασίας, οὔτε τὴν διὰ ἀπὸ τῆς 28 μαΐου 1836 ἀναφορᾶς ἀγγελθεῖσαν δευτέραν προσφορὰν τοῦ ἰδίου,

ἐκ τούτου δὲ ἕπεται ὅτι ὁ Ἰ. Ἰ. δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ὑπόχρεως ὑπερθεματιστής, διότι ἡ δευτέρα δημοπρασία δὲν ἔγεινε κατὰ συνέπειαν τῆς προσφορᾶς αὐτοῦ, μὴ λαβόντος παντάπασιν μέρος εἰς αὐτήν· ὥστε ὁ προτεινόμενος πρῶτος ἀναιρέσεως λόγος, ὅτι ἡ εἰρημένη διαφορὰ τοῦ Ἰ. εἶχεν ἀναγκαῖον ἀποτέλεσμα τὴν διαταχθεῖσαν δημοπρασίαν, εἶναι ἀνίσχυρος διόλου.

Ἐπειδὴ ὁ Ι. μὴ ὢν ὑπόχρεως ὑπερθεματιστής, καθὼς παρεδέχθη τὸ δικαστήριον τῶν ἐφετῶν, δὲν εὑρίσκεται εἰς σχέσιν ἐνοικιαστοῦ πρὸς τὴν κυβέρνησιν, καὶ ὡς τοιοῦτος δὲν ὑπάγεται εἰς τὰ διοικητικὰ δικαστήρια· ἐπομένως οὔτε ἡ προκειμένη περὶ ἀποζημιώσεως διένεξις μεταξὺ δημοσίου καὶ Ἰ. ὑπάγεται εἰς τὴν διοικητικὴν δικαιοδοσίαν· ὥστε καὶ ὁ δεύτερος ἀναιρέσεως λόγος, ὁ εἰς τὴν ἀναρμοδιότητα τῶν δικασάντων τακτικῶν δικαστηρίων στηριζόμενος εἶναι ἀνυπόστατος.

Διὰ ταῦτα ἀποῤῥίπτει

§. 206.

ΖΗΤ. *Αἱ περὶ φορολογίας μεταξὺ δημοσίου ἢ ἐνοικιαστῶν καὶ φορολογουμένων διαφοραὶ ὑπάγονται εἰς τὰ διοικητικὰ δικαστήρια, τὰ ὁποῖα δὲν πρέπει νὰ ἀποφασίζωσι περὶ τοῦ ἂν οἱ κάτοικοι τόπου τινὸς ὑπόκηνται εἰς φορολογίαν, χωρὶς νὰ ὑπάρχῃ ἐναγόμενος.* Ἀποφ. πολιτ. Ἀρείου Πάγου 235 τῆς 22 νοεβρίου 1838· (ὅρα ἀνωτ. §. 147)

§. 207

ΖΗΤ. *Ὅλαι αἱ κατὰ τῆς φορολογίας τῶν ἐγκτητικῶν καὶ ἐπὶ τῶν ζώων φόρων προκύπτουσαι διαφοραὶ δικάζονται ἀπὸ τὰ διοικητικὰ δικαστήρια· ἐξαιροῦνται δὲ μόνον αἱ ὑπάρχουσαι κατὰ τὴν ἔκδοσιν τοῦ ἀπὸ 9 ἰουλίου 1838 νόμου περὶ διοικητικῶν δικαστηρίων ὥριμοι δίκαι. Ποῖαι δὲ εἰσὶν ὥριμοι δίκαι;* Ἀποφ. 11 τοῦ 1844 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν φέρουσα (Νομικῆς σελ. 3968):

«Ἐπειδή, κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 595 τῆς πολιτ. δικονομίας, ἡ ἔφεσις ἀποβάλλεται, ὅταν δὲν ἐπιστηρίζηται εἰς τὸν νόμον· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ἡ ἔφεσις τοῦ ἐκκαλοῦντος κατὰ τῆς ἐκκληθείσης ὑπ' ἀριθ. 154 τοῦ ἐν Τριπόλει δικαστηρίου τῶν πρωτοδικῶν, δὲν ἐπιστηρίζεται εἰς τὸν νόμον, καθότι, κατὰ τὸ 1 ἄρθρ. τοῦ ἀπὸ 9 ἰουλίου 1838 νόμου περὶ συστάσεως διοικητικῶν δικαστηρίων, ὅλαι αἱ κατὰ τῆς φορολογίας τῶν ἐγκτητικῶν καὶ ἐπὶ ζώων φόρων

προκύπτουσαι διαφοραί, μὴ ἐξαιρουμένων τῶν κατὰ τὰ παρελθόντα ἔτη προκυψασῶν, μεταξὺ τοῦ δημοσίου καὶ φορολογουμένων, δικάζονται ἀπὸ τὰ διοικητικὰ δικαστήρια· ἐξαιροῦνται δὲ, κατὰ τὸ ἄρθρ. 33 τοῦ αὐτοῦ νόμου, μόνον αἱ ὑπάρχουσαι κατὰ τὴν ἔκδοσιν τοῦ ἰδίου νόμου ἐνώπιον τῶν τακτικῶν δικαστηρίων ὥριμοι δίκαι· ὥριμοι δὲ λογίζονται αἱ δίκαι ἐκεῖναι, τῶν ὁποίων ἡ περὶ τῆς οὐσίας προφορικὴ συζήτησις ἐτελείωσε, καὶ δὲν λείπεται εἰμὴ ἡ διάσκεψις καὶ ἀπόφασις· ἀλλ' ἡ προκειμένη δίκη δὲν δύναται νὰ εἰσαχθῇ εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν κατὰ τὴν ἔκδοσιν τοῦ εἰρημένου νόμου ὑπαρχουσῶν ὡρίμων δικῶν· καθότι, ἂν καὶ ἐσυζητήθη πρὸ τῆς ἐκδόσεως τοῦ αὐτοῦ νόμου, δὲν ἀπεφασίσθη ὅμως ὁριστικῶς, ὡς ἐκδοθείσης παρὰ τοῦ πρωτοδικείου προδικαστικῆς περὶ ἀποδείξεως καὶ ἄλλης ἀποφάσεως ἐπὶ ἐνστάσεων τῶν διαδίκων, ἀλλ' ἐδικάσθη καὶ ἀπεφασίσθη ὁριστικῶς πολὺ ὕστερον μετὰ τὴν ἔκδοσιν τοῦ αὐτοῦ νόμου, ἤτοι κατὰ τὸν ὀκτώβριον τοῦ 1841· ὥστε ὀρθῶς καὶ συμφώνως μὲ τὸν νόμον τὸ δικαστήριον τῶν ἐν Τριπόλει πρωτοδικῶν ἐκηρύχθη ἀναρμόδιον διὰ τῆς ἐκκληθείσης ἀποφάσεως του νὰ δικάσῃ τὴν προκειμένην ὑπόθεσιν, καὶ ἑπομένως εἶναι ἀποῤῥιπτέα ἡ κατ' αὐτῆς ἔφεσις τοῦ ἐκκαλοῦντος. (ὅρα κατωτ. § 217 τρὶς, καὶ 223).

§. 208.

ΖΗΤ. *Διαφοραὶ μεταξὺ τοῦ δημοσίου καὶ ἐνοικιαστῶν πηγάζουσαι ἀπὸ ἐνοικίασιν ἀμέσων δημοσίων φόρων, καὶ ἡ περὶ διαλύσεως αὐτῶν διαφορὰ ποῦ ὑπάγεται;* Ἀποφ, 2648 τῆς 2 ἰουλίου 1843 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν φέρουσα:

Ἐπειδὴ οἱ ἐνάγοντες καὶ νῦν ἐφεσίβλητοι Χ. καὶ Ν. οἵτινες διὰ τῆς ἀπὸ 8 αὐγούστου 1840 κατὰ τοῦ δημοσίου ἀγωγῆς των ζητοῦν ν' ἀποφασισθῇ ὅτι δὲν ἔλαβε χώραν ἐνοικίασις δημοσίων φόρων τῶν χωρίων Ἀγουλινίτζας καὶ Σιπῶν, καὶ κατὰ συνέπειαν ν' ἀποῤῥιφθῶσιν ὅλαι αἱ ἀξιώσεις αὐτοῦ, καὶ νὰ διαταχθῇ ἡ παῦσις ὅλων τῶν κατ' αὐτῶν ἀναγκαστικῶν μέτρων ὁμολογοῦν συγχρόνως δι' αὐτῆς ὅτι προσέφεραν τιμὴν διὰ τὰς προσόδους τοῦ ἔτους 1839 τῶν διαληφθέντων χωρίων, καὶ ὅτι διὰ τὸν λόγον ὅτι δὲν ἔγεινεν ἡ ἔγκρισις ἐντὸς 20 ἡμερῶν κατὰ τὸ ἄρθρ. 17 τοῦ περὶ φορολογίας νόμου ἐθεωρήθησαν ἔκτοτε καὶ θεωροῦνται ἀπηλλαγμένοι πάσης ἐνοχῆς καὶ ὑποχρεώσεως, ἀλλὰ τὸ δημόσιον ἐξακολουθεῖ νὰ τοὺς θεωρῇ ὡς ἐνοικιαστὰς κτλ.

Ἐπειδὴ ὅμως ἡ προκειμένη μεταξὺ τοῦ δημοσίου καὶ τῶν εἰρημένων Χ. καὶ Ν. διαφορὰ προέρχεται ἀπὸ ἐνοικίασιν ἀμέσων

οἰκονομ. ἐπιτρόπους, δικάζεται ἀναγκαίως ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων ἐκείνων, ὅπου κειμένων τῶν διαφιλονεικουμένων κτημάτων εἶναι οἱ πρὸς ὑπεράσπισιν τῶν ἐπ᾽ αὐτῶν δικαιωμάτων του ἁρμόδιοι οἰκονομικοὶ ἐπίτροποι.

§ 193.

ΖΗΤ. *Τὰ δικαστήρια, δικάζοντα περὶ ἀποζημιώσεων ἐκ τῆς ἀποστερήσεως ἰδιωτικῶν ἰδιοκτησιῶν διὰ δημοσίαν ἀνάγκην, εἶναι ἁρμόδια νὰ εκτιμήσωσι καὶ τὰς περιστρεφομένας εἰς τὴν ὑπόθεσιν διοικητικὰς πράξεις.* Ἀπόφ. 3059 τῇ 10 αὐγούστου 1844 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν φέρουσα:

Ἐπειδὴ τὸ δημόσιον (ἰσχυριζόμενον, ὅτι εἰς τὴν ἁρμοδίαν ἀνωτέραν διοικητικὴν ἀρχὴν ἀνήκει νὰ ἑρμηνεύσῃ τὰς διοικητικὰς πράξεις, αἵτινες ἔλαβον χώραν εἰς τὴν προκειμένην ὑπόθεσιν καὶ ζητοῦν διὰ τοῦτο νὰ διακοπῇ ἡ παροῦσα δίκη μέχρις οὗ ἡ ἁρμοδία διοικητικὴ ἀρχὴ ἑρμηνεύσῃ τὰς πράξεις ταύτας), προσβάλλει τὴν ἁρμοδιότητα τῶν τακτικῶν δικαστηρίων ὡς πρὸς τὴν ἐκτίμησιν καὶ ἀπόφασιν περὶ τῆς ἀποδεικτικῆς δυνάμεως τῶν πράξεων αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ τὸ ἀντικείμενον τοῦτο, καθόσον δὲν ἐξῃρέθη τῆς τακτικῆς δικαιοδοσίας οὔτε ἀπὸ τὸ ἀπὸ 7 μαΐου 1837 διάταγμα περὶ τῆς ἁρμοδιότητος τῶν τακτικῶν δικαστηρίων ὡς πρὸς τὰς ἀμφισβειτουμένας ὑποθέσεις, οὔτε ἀπὸ ἄλλον εἰδικόν τινα νόμον, ὑπάγεται εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῶν τακτικῶν δικαστηρίων τοσούτῳ μᾶλλον, καθόσον ἐπὶ τοῦ προκειμένου τὸ τακτ. δικαστήριον τῶν πρωτοδικῶν, ὃν ἀναμφισβητήτως ἁρμόδιον ἐπὶ τῆς κυρίας περὶ ἀποζημιώσεως διαφορᾶς μεταξὺ τοῦ Ν. Ἰ. καὶ τοῦ δημοσίου ἕνεκεν ἀποστερήσεως δῆθεν τῆς ἰδιοκτησίας τοῦ πρώτου διὰ δημοσίαν ἀνάγκην, ἁρμόδιον ἦτο νὰ ἐκτιμήσῃ καὶ τὰς περιστρεφομένας εἰς τὴν ὑπόθεσιν διοικητικὰς πράξεις· ἄλλως οὔτε ἦτον ὑπόχρεων τὸ πρωτοδικεῖον, ἢ τὸ ἐφετεῖον τοῦτο νὰ παραδεχθῇ ὁποιανδήποτε ἑρμηνείαν ἡ διοικητικὴ ἀρχὴ ἤθελε δώσει εἰς τὰς πράξεις αὐτάς, ἂν δὲν τὴν εὕρισκεν ὀρθήν, ἀφοῦ οὐδεὶς νόμος, ὡς εἴρηται, εἰδικὸς ὑπάρχει ἀναθέτων τὴν ἑρμηνείαν τοιούτων διοικητικῶν πράξεων εἰς διοικητικήν τινα ἀρχήν. Βλ. ἀνωτ. § 191

§ 194.

ΖΗΤ. *Δὲν ἀφῃρέθησαν ἀπὸ τὴν δικαιοδοσίαν τῶν τακτικῶν δικαστηρίων αἱ ἀπὸ πώλησιν κτημάτων γενομένην παρὰ τῆς κυβερνήσεως πρὸς ἰδιώτας ἀναφυεῖσαι διαφοραί·*

ΖΗΓ. *Τὰ δικαστήρια ὀφείλουν νὰ ἐξετάζωσι τὰ ἐνώπιόν των παρουσιαζόμενα ἔγγραφα.* Ἀπόφασις πολ. Ἀρείου Πάγου 238 τῆς 28 Νοεμβρίου 1838 φέρουσα: (σελ. 29 τοῦ τετ. νόμου τῆς Νομολογίας)

Ἐπειδὴ τὸ δικαστήριον τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν, καθόσον ἐξάγεται ἐκ τῶν διὰ τοῦ πρώτου ἀναιρέσεως λόγου προσβαλλομένων σκέψεών του, δὲν ἐδίκασε περὶ τοῦ δικαιώματος τῆς κυβερνήσεως πρὸς διάῤῥηξιν τοῦ συναλλάγματος τοῦ γενομένου μεταξὺ αὐτῆς καὶ τοῦ Α. Μ. ἀλλὰ μόνον περὶ τῆς ἰδίας αὐτοῦ ἁρμοδιότητος ἐπὶ ἀντικειμένου, ἐπὶ τοῦ ὁποίου, κατὰ τὸ 2 ἄρθ. τοῦ ἀπὸ 7 μαΐου 1837 διατάγματος, τὰ τακτικὰ δικαστήρια εἶναι ἁρμόδια νὰ δικάζωσιν· ἑπομένως θεωρῆσαν, ὅτι τὰ παρουσιασθέντα παρὰ τῶν ἐκκαλούντων ἔγγραφα δὲν δύνανται νὰ χρησιμεύσωσιν ὡς βάσις τῆς περὶ δεδικασμένου πράγματος ἐνστάσεως, δὲν ἔπραξεν ὑπέρβασιν καθηκόντων, οὔτε ἐνομοθέτησεν ὑπὲρ ἑαυτοῦ.

Ἐπειδὴ τὸ ἀπὸ 30 Μαρτίου 1835, καθὼς καὶ τὸ προειρημένον ἀπὸ 7 μαΐου 1837 διάταγμα, δὲν ἀφήρεσεν ἀπὸ τὴν δικαιοδοσίαν τῶν τακτικῶν δικαστηρίων τὰς διαφοράς, τὰς ἀναφυείσας ἀπὸ πώλησιν κτημάτων γινομένην παρὰ τῆς κυβερνήσεως πρὸς ἰδιώτας· ἑπομένως τὸ δικαστήριον τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν ἀποῤῥίψαν τὴν ἔνστασιν τοῦ δημοσίου κατὰ τῆς ἰσχύος τοῦ δικαιογράφου τοῦ Μ. ἐνήργησεν ἐντὸς τοῦ κύκλου τῶν καθηκόντων του.

Ἐπειδὴ τὰ δικαστήρια, ὁσάκις παρουσιάζονται ἐνώπιον αὐτῶν ἔγγραφα ὁποιουδήποτε εἴδους, δύνανται καὶ ὀφείλουσι νὰ ἐξετάζωσι τὰ ἔγγραφα ταῦτα, καθόσον ἀφορᾷ τὸν χαρακτῆρα καὶ τὰ παρὰ τῶν νόμων ἀπαιτούμενα προσόντα αὐτῶν· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου τὸ δικαστήριον τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν δὲν ἐθεώρησεν, οὔτε ἐκήρυξεν ἄκυρα τὰ παρουσιασθέντα διοικητικὰ ἔγγραφα, ἀλλ' ἐθεώρησεν ἁπλῶς ὅτι δὲν δύνανται νὰ χρησιμεύσωσιν πρὸς ὑποστήριξιν τῆς προταθείσης ἐνστάσεως, οὐδὲ προσέβαλε διὰ τῆς αἰτιολογίας ταύτης κανένα νόμον.

Ἐπειδὴ ὁ τέταρτος ἀναιρέσεως λόγος δὲν ἀφορᾷ οὔτε ῥητὴν παραβίασιν νόμου τινός, οὔτε παραβίασιν τύπου διαδικαστικοῦ, διατεταγμένου ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος· ἑπομένως καθὸ τοιοῦτος εἶναι ἀπαράδεκτος.

§ 195.

ΖΗΤ. *Πᾶσα περὶ ὁρίων μεταξὺ ἐνοικιαστῶν διαφορὰ ὑπάγεται εἰς τὰ διοικητικὰ δικαστήρια, ἐκτὸς ἂν ἐξεδικάσθη.* Ἀπόφασις 2382 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν φέρουσα:

Ἐπειδὴ τὸ α: ἄρθρ. τοῦ ἀπὸ 9 ἰουλίου 1838 νόμου, ἀναφέρον ὅτι πᾶσα περὶ ὁρίων διαφορὰ μεταξὺ ἐνοικιαστῶν, μὴ ἐξαιρουμένων μηδὲ τῶν κατὰ τὰ παρελθόντα ἔτη, θέλει δικάζεσθαι ἀπὸ ἐπίτηδες συστηθησόμενον διοικητικὸν δικαστήριον, ἀφορᾷ προδήλως τὰς μὴ ἐπιληφθείσας ὑπὸ τῶν τακτικῶν δικαστηρίων δίκας.

Ἐπειδὴ ἡ προκειμένη περὶ ὁρίων διαφορὰ μεταξὺ τοῦ Κ. Κ. ἐνοικιαστοῦ τῶν κατὰ τὸ 1836 φόρων τοῦ χωρίου τῆς Φθιώτιδος Βαριπόμπη κλπ. καὶ τοῦ Κ. Ἰ. Ε. ἐνοικιαστοῦ τῶν κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος 1836 φόρων τοῦ χωρίου Μακρυσι, ἐδικάσθη ὁριστικῶς τὴν 27 μαΐου 1838 διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 120 ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως τῶν ἐν Λαμίᾳ πρωτοδικῶν, ἡ δὲ ἀπόφασις αὕτη ἐξεκαλέσθη τὴν 4 Ἰουνίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους, καθ' ἣν ἐποχὴν ὁ διαληφθεὶς νόμος δὲν ἦτον εἰσέτι ἐκδεδομένος· ἑπομένως οὗτος, ὡς μὴ περιέχων ἰδιαιτέραν τινὰ διάταξιν, δὲν δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ εἰς τὴν περὶ ἧς ὁ λόγος διαφορὰν ὡς ἤδη ἐπιληφθεῖσαν ἁρμοδίως ὑπὸ τῶν τακτικῶν δικαστηρίων, κατὰ τὸν νόμον 30. Τ. 1., 8, 5 τῶν Πανδεκτῶν ubi acceptum est semel judicium, ibi et finem accipere debet.

§. 196.

ΖΗΤ. *Ἡ ἑλληνικὴ κυβέρνησις, ἀναγνωρίζουσα τὸ τῆς κυριότητος δικαίωμα τινὸς, ὑπερβαίνει τὰ ὅρια τῆς ἁρμοδιότητός της σφετεριζομένη ἔργα δικαστικά;* Ὄχι. (ὅρα ἀνωτέρω §. 163).

§. 197

ΖΗΤ. *Κατὰ τοῦ δημοσίου δὲν ἐπιτρέπεται χρῆσις ἀναγκαστικῶν μέσων, καὶ πᾶσα ἐπέμβασις τῶν δικαστηρίων εἰς διοικητ. ἀντικείμενα ἀπαγορεύεται.* Ἀπόφ. 352 τῆς 9 φεβρουαρίου 1840 τοῦ Ἀρείου Πάγου φέρουσα: (σελ. 287 τῆς σειρᾶς τῶν ἀποφάσεων τοῦ 1840)

α Ἐπειδὴ τὰ καθήκοντα τῶν δικαστηρίων εἶναι διαχωρισμένα ἀπὸ τὰ τῶν διοικητικῶν ἀρχῶν, καὶ πᾶσα ἐπέμβασις τῶν δικαστηρίων εἰς διοικητικὰ ἀντικείμενα ἀπαγορεύεται ῥητῶς ἀπὸ τὸν νόμον.

Ἐπειδὴ ἂν ὁ νομοθέτης διὰ τοῦ πρώτου ἄρθρ. τῆς πολιτ. δικονομίας ἐπέτρεψε νὰ ἐνάγηται καὶ τὸ δημόσιον ἐνώπιον τῶν τακτικῶν δικαστηρίων, σκοπὸν εἶχε νὰ διανέμηται ἐπίσης ἡ αὐτὴ δικαιοσύνη καὶ εἰς τὰς μεταξὺ τοῦ δημοσίου καὶ τῶν ἰδιωτῶν διαφοράς, ἀλλ' ἐκ τούτου δὲν συνάγεται καὶ ὁ σκοπὸς τοῦ νὰ

ἐξομοιώσῃ τὸ δημόσιον μὲ τοὺς ἰδιώτας καὶ ὡς πρὸς τὰ κατὰ τούτων διαταττόμενα ἀναγκαστικὰ μέσα, καθότι, ἐκτὸς τοῦ ὅτι τὸ δημόσιον δὲν δύναται ἐξ αὐτῶν τῶν συμφερόντων του νὰ ἀρνηθῇ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν παρὰ τελεσιδίκων καὶ ἐκτελεστῶν ἀποφάσεων διαταττομένων, ἡ ἐφαρμογὴ τῆς τοιαύτης ἀρχῆς ἐδύνατο νὰ φέρῃ εἰς σύγκρουσιν τὰς δικαστικὰς μὲ τὰς διοικητικὰς ἀρχὰς, καὶ νὰ παρεμβάλῃ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τούτων ἀνυπέρβλητα προσκόμματα, τὸ ὁποῖον ἀπαγορεύεται ῥητῶς ἀπὸ τὸν νόμον.

Ἐπειδὴ τὸ δικαστήριον τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν, ἀποφανθὲν εἰς τὴν μεταξὺ τοῦ Α. Σκαραμαγκᾶ καὶ τοῦ δημοσίου διαφορὰν ὅτι δὲν δύναται νὰ γείνῃ χρῆσις ἀναγκαστικῶν μέσων κατὰ τοῦ δημοσίου, δὲν ἡρμήνευσε ψευδῶς τὰ ἄρθρα 1 καὶ 2 τῆς πολ. δικονομίας, ἀλλ' ἐσυμμορφώθη μὲ τὰς γενικὰς διατάξεις καὶ τὸν σκοπὸν τοῦ νόμου.

Διὰ ταῦτα ἀποῤῥίπτει.» — Βλ. τὴν ἐν τῷ Εὑρετηρίῳ λέξιν *Κατάσχεσις*

§. 198.

ΖΗΤ. *Ὁ ἀναγκαστικὸς πλειστηριασμὸς κινητῶν πραγμάτων ὀφειλέτου τινὸς πρὸς τὸ δημόσιον διὰ διοικητικὸν χρέος εἶναι, κατὰ τὸ ἀπὸ 7 φεβρουαρίου 1835 περὶ καταδιώξεως καθυστερούντων διάταγμα, ἀντικείμενον διοικητικὸν, καθ' οὗ δὲν συγχωρεῖται ῥητῶς προσφυγὴ εἰς τὰ τακτικὰ δικαστήρια·* (ὅρα ἄνωτ, §. 174, 178 καὶ 199)

§. 199.

ΖΗΤ. *Ὁ ὀφειλέτης τοῦ δημοσίου δύναται νὰ ἐκκαλέσῃ τὰς δυνάμει τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ ἀπὸ 7 (19) ἰανουαρίου 1835 διατάγματος πρὸς πώλησιν τῶν ἀκινήτων κτημάτων του ἐκδιδομένας ἀποφάσεις;* Ἀπόφ. 72 τοῦ 1838 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν, φέρουσα: (Νομικ. σελ. 2490)

Ἐπειδὴ τὸ ἄρθρ. 11 τοῦ ἀπὸ 7/19 Φεβρουαρίου 1835, περὶ καταδιώξεως τῶν καθυστερούντων Β. Διατάγματος, διατάσσει ὅτι δὲν δύναται νὰ κάμῃ ὁ ὀφειλέτης ἔκκλησιν εἰς τὰ δικαστήρια περὶ τῶν βιαίων μέτρων, τὰ ὁποῖα κατ' αὐτοῦ λαμβάνονται διὰ καθαρὰ δικαιώματα τοῦ δημοσίου, δὲν ἐννοεῖ τὸ νὰ μὴ δύναται αὐτὸς νὰ ἐκκαλέσῃ τὴν ἀπόφασιν, τὴν ὁποίαν κατὰ τὸ ἄρθρον 6 τοῦ ἰδίου διατάγματος ἤθελεν ἐκδώσει τὸ ἁρμόδιον δικαστήριον περὶ τοῦ νὰ πωληθῇ ἡ ἀκίνητος περιουσία χρεώστου τινὸς τοῦ

Δημοσίου, ἀλλ' ὅτι νὰ μὴν ἀναφέρηται οὗτος εἰς τὰ δικαστήρια περὶ τῶν τοιούτων μέτρων, ὡς ὑπαγομένων αὐτῶν εἰς τὴν διοικητικὴν δικαιοδοσίαν· ὅθεν ἕπεται ὅτι, κατὰ τὸ εἰρημένον 6 ἄρθρον, ὑπαγομένου εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ δικαστηρίου μόνου τοῦ ἀντικειμένου περὶ τῆς πωλήσεως τῶν ἀκινήτων πραγμάτων τοῦ ὀφειλέτου τοῦ δημοσίου, ἐδύνατο ὁ ἐκκαλῶν συμφώνως μὲ τὰς διατάξεις τῆς πολιτ. δικονομίας νὰ ἐκκαλέσῃ τὴν προσβαλλομένην ὑπ' ἀριθ. 15 ἀπόφασιν τῶν ἐν Ναυπλίῳ πρωτοδικῶν.

Ἐπειδὴ τὸ ἄρθρ. 644 τῆς πολιτ. δικονομίας εἶναι ἐξαίρεσις τοῦ γενικοῦ κανόνος, καὶ κατὰ τὴν ἔννοιαν αὐτοῦ οἱ διάδικοι, ἤτοι οἱ ὀνομαστικῶς καταδικασθέντες) εἴτε προσεκλήθησαν καὶ δὲν ἐνεφανίσθησαν εἴτε μή), ἀνακοπὴν δὲν δύνανται νὰ κάμωσιν εἰμὴ μόνον ἔφεσιν κατὰ τῆς ἐκδοθείσης ἐπ' ἀναφορᾷ ἀποφάσεως· διότι τὸ νὰ προσκληθῶσιν οὗτοι ἢ οὒ ἀνετέθη εἰς τὴν ἔγκρισιν τοῦ δικαστηρίου, κατὰ τὸ ἄρθρον 641 τῆς ἰδίας δικονομίας, καὶ τὸ ἐν Ναυπλίῳ πρωτοδικεῖον ἀπεφήνατο ὀρθῶς διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 15 ἀποφάσεως τὴν ἀπόρριψιν τῆς ἀνακοπῆς τοῦ ἐκκαλοῦντος κατὰ τῆς ἐπ' ἀναφορᾷ τοῦ ταμίου Ἀργολίδος ἐκδοθείσης ὑπ' ἀριθ. 477 ἀποφάσεως. Τὸ δὲ ἄρθρ. 645 τῆς αὐτῆς δικονομίας, διαλαμβάνον ὅτι δύνανται νὰ προσβληθῶσιν αἱ ἐπ' ἀναφορᾷ ἀποφάσεις παρὰ παντὸς μὴ κεκλημένου τρίτου, ἀφορᾷ μόνον τρίτους, οἵτινες δύνανται νὰ κάμωσιν ἀνακοπὴν κατὰ τὰ ἄρθρ. 89 καὶ 238, καὶ οὐχὶ τοὺς ὀνομαστὶ καταδικασθέντας διαδίκους, ὡς ἐπὶ τοῦ προκειμένου καταδικασθεὶς ὀνομαστὶ ὁ ἐκκαλῶν διὰ τῆς προμνημονευθείσης ἀποφάσεως θεωρεῖται ὡς διάδικος, καὶ ἑπομένως δὲν ἐδύνατο εἰμὴ μόνον νὰ ἐκκαλέσῃ τὴν καταδικάζουσαν αὐτὸν ἀπόφασιν κατὰ τοὺς νομίμους προθεσμίας καὶ διατυπώσεις.» (Βλ. τὴν ἐν τῷ Εὑρετ. λέξιν *ἀναφορὰ* § 14, 16).

§. 200.

ΖΗΤ. *Τὰ ταχτικὰ δικαστήρια δύνανται νὰ διατάξωσι συντηρητικὴν κατάσχεσιν ἐπὶ ὑποθέσεων ὑπαγομένων εἰς διοικητικὰ δικαστήρια;* Ὄχι. Ἀπόφ. 1338 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν τῆς 5 σεπτεμβρίου 1339.

«Ἐπειδὴ ἡ μεταξὺ τοῦ Γ. καὶ Β. ὑφισταμένη περὶ κατασχέσεως διαφορὰ πηγάζει ἀπὸ ἐνοικίασιν τοῦ ἐπὶ τῶν κυκλοπίων ἐγκτητικοῦ φόρου, καὶ ὁ μὲν Β. εἶναι ἐνοικιαστής, ὁ δὲ Γ. ὁ ἐγγυητὴς αὐτοῦ.

Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ ἄρθρ. 1 τοῦ περὶ συστάσεως διοικητικῶν δικαστηρίων ἀπὸ 1 ἰουλίου 1838 νόμου *ὅλαι αἱ ἐκ τῆς φορολογίας*

τῶν ἐγκτητικῶν καὶ ἐπὶ τῶν ζώων φόρων προκύπτουσαι διαφοραί, μὴ ἐξαιρουμένων τῶν κατὰ τὰ παρελθόντα ἔτη προκυψασῶν μεταξὺ τοῦ δημοσίου καὶ τῶν φορολογουμένων, μεταξὺ φορολογουμένων καὶ ἐνοικιαστῶν ἢ ὑπενοικιαστῶν, μεταξὺ ἐνοικιαστῶν καὶ ὑπενοικιαστῶν καὶ ἐγγυητῶν πρὸς ἀλλήλους, θέλουν δικάζεσθαι ἀπὸ τὰ διὰ τοῦ νόμου τούτου ὁριζόμενα διοικητικὰ δικαστήρια, κατὰ δὲ τὸ ἄρθρ. 3 τῆς Πολιτ. δικονομίας ἀπαγορεύεται πᾶσα ἐπέμβασις τῶν δικαστηρίων εἰς διοικητικὰ ἀντικείμενα, καὶ κατὰ τὸ ἄρθρ. 4 τὰ δικαστήρια ὀφείλουν καὶ αὐτεπαγγέλτως νὰ κηρύττωνται ἀναρμόδια ἐπὶ τοιούτων ὑποθέσεων.

Ἐπειδὴ τὸ δικαστήριον τῶν ἐνταῦθα πρωτοδικῶν ἐπιληφθὲν τῆς προκειμένης ὑποθέσεως καὶ δικάσαν αὐτὴν παρεβίασε τὰς ἀνωτέρω διατάξεις τοῦ νόμου.

Ἐπειδὴ καὶ ἡ κατὰ συνέπειαν τῆς ἀπὸ 14 Ἰουλίου 1836 διαταγῆς τοῦ προέδρου ἐνεργηθεῖσα κατάσχεσις ἐπὶ διαφόρων ποσοτήτων κουκουλίων *εἶναι ἄκυρος ὡς γενομένη κατὰ συνέπειαν διαταγῆς τοῦ προέδρου, ὅστις δὲν ἦτον ἁρμόδιος νὰ ἐνεργήσῃ πράξεις δικαστικὰς μήτε ὡς συντηρητικὰ μέτρα ἀφορῶντα διοικητικὴν διαφορὰν, οἵα ἡ προκειμένη.*

Διὰ τοῦτο κτλ. »

§. 201.

ΖΗΤ. *Ἡ δημοσίευσις τοῦ ἀπὸ 7 μαΐου 1837 νόμου περὶ τῶν ἀμφισβητουμένων ὑποθέσεων μετέβαλεν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του τὴν ἁρμοδιότητα τῶν ταχυκῶν δικαστηρίων, καὶ ἂν ἡ ἐνώπιον τούτων ἀγωγὴ ἦτον ἤδη ἐπιδεδομένη;* ὅρα κατωτέρω § 225.

§. 202.

ΖΗΤ. *Διὰ τὴν ἐκδίκασιν τῶν κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἀποφάσεων τῶν διοικητικῶν δικαστηρίων ἀναφερομένων ἐνστάσεων τὰ πολιτ. δικαστήρια εἶναι ἁρμόδια.* Ἀπόφ. τῆς 17 Ἰανουαρίου 1841 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν (Νομικ. σελ. 2325).

§ 203 ὅρα ἀνωτέρω 149

§. 204.

ΖΗΤ. *Διαφοραὶ προερχόμεναι ἀπὸ πολυετεῖς μισθώσεις ἐθν. κτημάτων δὲν ὑπάγονται εἰς τὰ διοικητικὰ δικαστήρια.*

ΖΗΤ. *Τὰ δικας. δύνανται νὰ ἐξετάσωσιν ἂν τὸ ἐπὶ τῶν οἰκ.*

ὑπουργεῖον ἔχῃ ἢ ὄχι ἐξουσίαν νὰ ἐγκρίνῃ ἐνοικίασιν τινά ;— Καθυστέρησις εἰσοδημάτων. Ἀποφ. πολιτ. Ἀρείου Πάγου 36 τῆς 9 Νοεμβρίου 1842 φέρουσα:

(Σελ. 145—148 τῆς σειρᾶς τῶν πολιτ. ἀποφ. τοῦ 1842.)

α Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ 3. ἄρθρον τῆς πολιτ. δικονομίας, ὁποῖα ἀντικείμενα δὲν πρέπει νὰ ἀποφασίζωνται παρὰ τῶν δικαστηρίων, ἀλλὰ παρὰ τῶν διοικητικῶν ἀρχῶν, προσδιωρίσθη δι' ἰδιαιτέρων νόμων, οὐδεὶς ὅμως ἐκ τῶν νόμων τούτων ὥρισεν ὅτι αἱ διαφοραὶ αἱ προερχόμεναι ἀπὸ πολυετεῖς μισθώσεις ἐθνικῶν κτημάτων θέλουν ὑπάγεσθαι εἰς τὴν διοικητικὴν δικαιοδοσίαν, τὸ δὲ ἀπὸ 7. μαΐου 1837 διάταγμα φέρον, ὅτι πᾶσα διαφορὰ μεταξὺ ἐνοικιαστῶν καὶ τοῦ δημοσίου προερχομένη ἀπὸ ἀμέσους ἢ ἐμμέσους φόρους ὑπάγεται εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῶν διοικητικῶν ἀρχῶν, δὲν περιλαμβάνει καὶ τὰς πολυετεῖς μισθώσεις τῶν ἐθνικῶν κτημάτων, ἀλλὰ μόνον τὴν λεγομένην ἐνοικίασιν τῶν φόρων, τουτέστι τὴν πώλησιν τοῦ ἐπὶ τοῦ δεκάτου ἢ διπλοδεκάτου δικαιώματος τοῦ δημοσίου, ἡ δὲ πολυετὴς μίσθωσις ἀπαρτίζει ἄλλο συνάλλαγμα, διὰ τοῦ ὁποίου ὁ ἐκμισθωτὴς λαμβάνει ὡρισμένον τι κτῆμα καὶ οὐχὶ δικαίωμα ἐπὶ ἀνταλλάγματί τινι, τοῦ ὁποίου ἡ ἀξία εἶναι κατὰ τὰς περιστάσεις διάφορος, ἐνῷ ὁ φόρος εἶναι ὁ αὐτὸς δι' ὅλους· ὥστε διαφόρου οὔσης τῆς περιπτώσεως, δὲν δύναται νὰ ἐπεκτανθῇ ἐπ' αὐτῆς ἐξαναλογίας ἡ ἁρμοδιότης τῶν διοικ. ἀρχ. διὰ μόνον τὸν λόγον ὅτι τὸ διὰ τὴν ἐνιαύσιον ἐπικαρπίαν αὐτῶν τῶν ἐθνικῶν κτημάτων πληρονόμενον εἰς τὸ δημόσιον τακτὸν δόσιμον ὀνομάζεται ἐξαιρετικῶς ἀπὸ τὸν νόμον φόρος.

Ἐπειδὴ, τὸ 180 ἄρθρ. τῆς πολιτ. δικονομίας, προσδιορίζον τὰ οὐσιώδη μέρη ἑκάστης ἀποφάσεως, δὲν συναριθμεῖ μεταξὺ αὐτῶν καὶ τὴν ἐν τῇ ἀποφάσει σημείωσιν τῆς ἡμερομηνίας, καθ' ἣν ἐσυνεδρίασε τὸ δικαστήριον· ἑπομένως ἡ ἔλλειψις τῆς σημειώσεως ταύτης εἰς τὴν ἀπόφασιν δὲν δύναται νὰ ἀποτελέσῃ λόγον ἀναιρέσεως, ἀφοῦ μάλιστα, ὡς ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ἡ χρονολογία τῆς συνεδριάσεως βεβαιοῦται ῥητῶς διὰ τῶν πρακτικῶν (1).

Ἐπειδὴ, καθόσον ἀφορᾷ τὰ ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 1155 ἀποφάσει ἀναφερόμενα ἐπικυρωτικὰ ἔγγραφα τῆς ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν γραμματείας, τὸ δημόσιον διισχυρίσθη μὲν ὅτι ἡ γραμματεία αὕτη δὲν εἶχεν ἐξουσίαν νὰ ἐγκρίνῃ τὰς ἐνοικιάσεις, οὐδεὶς ὅμως νόμος δὲν διατάττει ῥητῶς, ὅτι τὸ τοιοῦτο ἀντικείμενον ὑπάγεται εἰς τὴν

(1) Ὅρα ἀπόφασις ἐν γένει. — Ἐν οἰκείῳ τόπῳ περὶ τῶν ἐν τῇ ἀποφάσει ἄλλων ζητημάτων.

ἁρμοδιότητα τῶν διοικητικῶν δικαστηρίων, πρὸς δὲ τούτοις οὔτε τὸ δημόσιον ἔκαμε ῥητὴν πρότασιν περὶ ἀκυρώσεως τῶν ῥηθέντων ἐγγράφων τῆς ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Γραμματείας, ὥστε πρὸς ἐκδίκασιν τῆς προτάσεως ταύτης νὰ δύναται ν' ἀποφανθῇ ἑαυτὸ ἁναρμόδιον τὸ δικαστήριον τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν, ἀλλ' ἀνέφερε μόνον ἐν ἐπιχείρημα, τὸ ὁποῖον θεωρῆσαν τὸ δικαστήριον ὡς ἀνίσχυρον δὲν ἔπραξεν οὐδεμίαν ὑπέρβασιν τῶν καθηκόντων τοσούτῳ μᾶλλον, ὅσῳ δὲν ἀπηγόρευσε τὴν ἐκτέλεσιν τῶν παρὰ τῶν διοικητικῶν ἀρχῶν ἐκδεδομένων διαταγῶν, κατὰ τὰ ὑπὸ τοῦ ἀναιρεσείοντος ἐπικαλούμενα ἄρθρα τοῦ ποιν. νόμου, ἀλλ' ἐπεριωρίσθη εἰς τὸ ν' ἀναγνωρίσῃ ὡς ἔγκυρα ἔγγραφα ἐπίσημα τῆς ἀρχῆς·

Ἐπειδὴ ἡ προσβαλλομένη ὑπ' ἀριθ. 1155 ἀπόφασις, φέρουσα εἰς τὴν δευτέραν τῶν σκέψεών της ὅτι ἡ Γραμματεία τῶν Οἰκονομικῶν ἐνήργησε τὰς ἐξετάσεις καὶ τὰς ἐγκρίσεις τῶν περὶ ὧν ὁ λόγος ἐνοικιάσεων κατὰ συνέπειαν τοῦ ἀπὸ 13 ὀκτωβ. 1832 διατάγματος τῆς διοικητικῆς ἐπιτροπῆς, ἀπήντησεν ἀποχρώντως εἰς τὴν πρότασιν τοῦ δημοσίου ὅτι ἡ γραμματεία δὲν ἐδύνατο μόνη νὰ ἐπικυρώσῃ τὰς διαληφθείσας ἐνοικιάσεις· ἑπομένως ὁ λόγος ὅτι ἡ ἀπόφασις ἀφῆκε τὴν πρότασιν ταύτην ἀναιτιολόγητον εἶναι ἀνυπόστατος.

Ἐπειδὴ οὔτε ἀπὸ τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασιν, οὔτε ἀπὸ τὰ πρακτικὰ τῆς συνεδριάσεως προκύπτει νὰ ἔγεινεν ἐκ μέρους τοῦ δημοσίου πρότασις περὶ τοῦ ὅτι ἡ Γραμματεία τῶν Οἰκονομικῶν τοῦ 1834 δὲν εἶχεν οὐδ' αὐτὴ τὸ δικαίωμα νὰ ἐκδώσῃ τὴν πρᾶξιν, τὴν ὁποίαν τὸ δικαστήριον τῶν ἐφετῶν ἐθεώρησεν ὡς ἐπικύρωσιν τῶν ἐνοικιάσεων· ἑπομένως ὁ λόγος ὅτι τοιαύτη πρότασις ἔγεινε, καὶ τὸ δικαστήριον δὲν ἐσκέφθη περὶ αὐτῆς, δὲν εἶναι ἀληθής.

Ἐπειδὴ τὸ δικαστήριον τῶν ἐφετῶν ὡς ἐκ περισσοῦ ἐπεκαλέσθη διὰ τῆς τρίτης σκέψεώς του τὴν ἀναγνώρισιν τοῦ Ε. Τσ. ὡς ἐνοικιαστοῦ, τὴν γενομένην κατὰ τὸ 1834 ἐκ μέρους τῆς γραμματείας τῶν οἰκονομικῶν· ἑπομένως καὶ ἂν ὑποτεθῇ ὅτι διὰ τῆς ῥηθείσης αἰτιολογίας παρεβίασε τὸ δικαστήριον τὸ ἀπὸ 13 ἀπριλίου 1833 περὶ σχηματισμοῦ τῶν γραμματειῶν διάταγμα, τοῦτο, κατὰ τὸ 809 ἄρθρ. τῆς πολιτ. δικονομίας, δὲν δύναται νὰ φέρῃ ἀναίρεσιν τοῦ διατακτικοῦ τῆς ἀποφάσεως, τὸ ὁποῖον δὲν στηρίζεται ἐπὶ τῆς ῥηθείσης αἰτιολογίας.

Ἐπειδὴ ἐκ τοῦ ἀπὸ 13 ὀκτωβρίου 1832 διατάγματος τῆς διοικητικῆς ἐπιτροπῆς, δὲν ἐξάγεται ποσῶς ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ αὕτη ἐκεφύλαξεν εἰς ἑαυτὴν τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ ἐπικυρώσῃ τὰς ἐνοικιάσεις· ἐκ τοὐναντίου μάλιστα, τοῦ διατάγματος τούτου φέροντος ἐπὶ τέλους ὅτι ἡ ἐκτέλεσις αὐτοῦ ἀνατίθεται εἰς τὴν Γραμματείαν τῶν Οἰκο-

νομικῶν, ἕπεται ὅτι ἐναπέθεσεν εἰς τὴν γραμματείαν τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ θεωρήσῃ καὶ νὰ διακρίνῃ τὰς νομίμους ἀπὸ τὰς παρανόμους, καὶ, καθὸ ὄργανον τῆς κυβερνήσεως, νὰ ἐπικυρώσῃ τὰς τακτικάς· τὸ δὲ δικαστήριον, δόσαν τοιαύτην ἔννοιαν εἰς τὸ διάταγμα, καὶ παραδεχθὲν ὡς ἰσχυρὰς τὰς γενομένας παρὰ τῆς γραμματείας ἐπικυρώσεις τῶν περὶ ὧν ὁ λόγος ἐνοικιάσεων, δὲν ἡρμήνευσεν ἐσφαλμένως τὸ μνησθὲν διάταγμα.

Ἐπειδὴ ἐκ τῶν πρακτικῶν τῆς συνεδριάσεως δηλοῦται, ὅτι προταθέντος ἐκ μέρους τοῦ δημοσίου τοῦ ἰσχυρισμοῦ, ὅτι ἡ ἔγκρισις τῆς ἐνοικιάσεως ἔγεινεν ἀπὸ τὴν Γραμματείαν τῶν Οἰκονομικῶν ἀφοῦ αὕτη εἶχε παύσει τῶν ἐργασιῶν της, ὁ πληρεξούσιος τοῦ Ἐ. Τ. εἰς τὴν ἀπάντησίν του ἐπρότεινεν ὅσα τὸ δικαστήριον ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν εἰς τὴν τρίτην σκέψιν του πρὸς ἀντίκρουσιν τοῦ αὐτοῦ ἰσχυρισμοῦ· ἐπομένως ὁ λόγος ὅτι τὸ δικαστήριον παρεδέχθη οἴκοθεν πραγματικὰ περιστατικὰ ὡς πρὸς τὸ ὑστερόχρονον τῆς ἐγκρίσεως, εἶναι ἀνυπόστατος.

Ἐπειδὴ ἀφοῦ τὸ δικαστήριον παρεδέχθη ὅτι ἡ ἐνοικίασις τοῦ Ἐμμ. Τσούχλου ἦτον ἐξ ὑπαρχῆς ἔγκυρος, ἦτο περιττὸν νὰ ἐξετάσῃ ἂν ἡ ἀπὸ 1 Μαρτίου 1834 πρᾶξις τῆς ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Γραμματείας ἔγινε πρὸς χάριν, ἢ πρὸς ἄλλον τινὰ σκοπόν· ἐπομένως ὁ λόγος ὅτι, προτείναντος τοῦ δημοσίου ὅτι ἡ ἔγκρισις τῆς ἐνοικιάσεως ἔγινε πρὸς χάριν, τὸ δικαστήριον δὲ ἔλαβε κἂν ὑπ' ὄψιν τὴν πρότασιν ταύτην, εἶναι ἀνίσχυρος.

Ἐπειδὴ περὶ τοῦ ὅτι ἡ λύσις τοῦ συμβολαίου ἔλαβε χώραν ἐντὸς τοῦ πρώτου ἔτους τῆς μισθώσεως, καὶ ὡς ἐκ τούτου, δυνάμει τῶν παρὰ τοῦ δημοσίου ἀναφερθέντων ῥωμαϊκῶν νόμων, δὲν ὠφείλοντο ἀποζημιώσεις, οὐδεὶς λόγος ἔγινεν ἐνώπιον τῶν κατωτέρων δικαστηρίων, ὡς τοῦτο δηλοῦται ἐκ τῶν πρακτικῶν καὶ ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως· ἐπομένως αἱ προταθεῖσαι παραβιάσεις νόμων, ἐχόντων σχέσιν μὲ πραγματικὰ ἀντικείμενα, τὰ ὁποῖα ἀναφέρονται κατὰ πρῶτον ἐνώπιον τοῦ Ἀρείου Πάγου, δὲν δύνανται νὰ ληφθῶσιν ὑπ' ὄψιν παρ' αὐτοῦ, καὶ μάλιστα καθόσον τὸ δημόσιον δὲν ἐπεκαλέσθη ποσῶς ἐνώπιον τῶν κατωτέρων δικαστηρίων τὸ ἐκ τῶν ῥηθέντων ῥωμαϊκῶν νόμων εἰς αὐτὸ παραγόμενον δικαίωμα διαλύσεως τοῦ μετὰ τοῦ Ἐμμ. Τσούχλου συναλλάγματος.

Ἐπειδὴ, ὡς γίνεται δῆλον ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, τὸ δημόσιον εἰς τὴν ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν συζήτησιν διϊσχυρίσθη ὅτι τὸ ἀπὸ 4 (16) αὐγούστου 1836 διάταγμα δὲν ἐδύνατο νὰ ἐφαρμοσθῇ εἰς τὴν προκειμένην περίπτωσιν, τὸ δὲ δικαστήριον συμφώνως μὲ τὴν αἴτησιν ταύτην δὲν ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν ποσῶς τὸ

διάταγμα τοῦτο· ἑπομένως τὸ δημόσιον δὲν δύναται νὰ παραγάγη λόγον αναιρέσεως ἐκ τῆς σιωπῆς ταύτης τοῦ δικαστηρίου.

Ἐπειδὴ τὸ δημόσιον διϊσχυρισθὲν ὅτι οἱ ἐνοικιασταὶ δὲν ἐξεπλήρωσαν τὰς συμφωνίας των, ἐπεκαλέσθη τὸ ἀπὸ 18 Σεπτεμβρίου 1830 ψήφισμα τοῦ Κυβερνήτου τῆς Ἑλλάδος, καὶ ἐζήτει νὰ θεωρηθῶσι δυνάμει αὐτοῦ διαλελυμέναι αἱ περὶ ὧν ὁ λόγος ἐνοικιάσεις, τὸ δικαστήριον δὲν ἐδύνατο εἰμὴ νὰ ἐξετάση ἂν οἱ ἐνοικιασταὶ εὑρίσκοντο εἰς τὴν περίπτωσιν τοῦ διαλυτικοῦ ὅρου τοῦ ῥηθέντος ψηφίσματος· ἐκτιμήσαν δὲ τὰ πράγματα καὶ εὑρὸν κατὰ τὴν πεποίθησίν του, ὅτι ἡ διϊσχυριζομένη παρὰ τοῦ δημοσίου καθυστέρησις δὲν ἀπεδεικνύετο, ἐνήργησεν ἐντὸς τῶν καθηκόντων του, ὁ δὲ λόγος ὅτι τὸ δικαστήριον ἡρμήνευσε τὸ ψήφισμα καὶ ἐπελάβετο ἀναρμοδίως διοικητικοῦ ἀντικειμένου εἶναι ἀνυπόστατος.

Ἐπειδή, κατὰ τὸ ἀπὸ 7 φεβρουαρίου 1835 διάταγμα, τροπολογηθὲν διὰ τοῦ ἀπὸ 14 ἰουνίου 1837, ἡ κυβέρνησις, σκοπὸν ἔχουσα νὰ λάβη πρὸς ὄφελος τῆς ἐπικρατείας δραστικώτερα μέτρα κατὰ τῆς καθυστερήσεως τῶν εἰσοδημάτων της, ἀπεφάσισεν ὥστε ἡ καταδίωξις ἑκάστου πρὸς τὸ δημόσιον χρέους νὰ γίνηται διοικητικῶς, καὶ διέγραψεν ἐπὶ τούτου ἰδιαιτέραν ἐξαιρετικὴν διαδικασίαν· ἑπομένως ἡ αἴτησις τοῦ δημοσίου τοῦ νὰ καταδικασθῶσιν οἱ ἐνοικιασταὶ Τ. καὶ συνεταῖροι εἰς τὴν πληρωμὴν τῶν παρ' αὐτῶν δῆθεν καθυστερησάντων ἐνοικίων, ὑπήγετο ὡς ἐκ τῆς φύσεώς της εἰς τοὺς ὅρους τῶν διαληφθέντων διαταγμάτων, τὸ δὲ δικαστήριον τῶν ἐφετῶν κηρύξαν ἑαυτὸ ἀναρμόδιον νὰ ἐπιληφθῇ τῆς αἰτήσεως ταύτης τοῦ δημοσίου συνεμορφώθη μὲ τὸν νόμον.

Διὰ ταῦτα ἀποῤῥίπτει κτλ.

§. 208.

ΖΗΤ. *Ὁ μὴ εὑρισκόμενος εἰς σχέσιν ἐνοικιαστοῦ πρὸς τὴν Κυβέρνησιν δὲν ὑπάγεται εἰς τὰ διοικητικὰ δικαστήρια, ζητουμένης ἀποζημιώσεως· τίς δὲ θεωρεῖται ὡς ὑπόχρεως ὑπερθεματιστής;* Ἀπόφ. πολιτ. Ἀρείου Πάγου 348 τῆς 20 ἰανουαρίου 1840 φέρουσα: (σελ. 274 τῆς σειρᾶς τῶν ἀποφάσεων τοῦ 1840).

«Ἐπειδὴ ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως βεβαιοῦται ὅτι ἡ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν γραμματεία τῆς ἐπικρατείας διατάξασα δευτέραν δημοπρασίαν τῶν προσόδων τῶν δήμων Ἄργους καὶ Τεμενίου, δὲν ἐδέχθη οὔτε τὴν πρώτην τοῦ Ι. Ι. προσφορὰν τὴν γενομένην κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς πρώτης δημοπρασίας, οὔτε τὴν διὰ ἀπὸ τῆς 28 μαΐου 1836 ἀναφορᾶς ἀγγελθεῖσαν δευτέραν προσφορὰν τοῦ ἰδίου,

ἐκ τούτου δὲ ἕπεται ὅτι ὁ Ἰ. Ἰ. δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ὑπόχρεως ὑπερθεματιστής, διότι ἡ δευτέρα δημοπρασία δὲν ἔγεινε κατὰ συνέπειαν τῆς προσφορᾶς αὐτοῦ, μὴ λαβόντος παντάπασιν μέρος εἰς αὐτήν· ὥστε ὁ προτεινόμενος πρῶτος ἀναιρέσεως λόγος, ὅτι ἡ εἰρημένη διαφορὰ τοῦ Ἰ. εἶχεν ἀναγκαῖον ἀποτέλεσμα τὴν διαταχθεῖσαν δημοπρασίαν, εἶναι ἀνίσχυρος διόλου.

Ἐπειδὴ ὁ Ι. μὴ ὢν ὑπόχρεως ὑπερθεματιστής, καθὼς παρεδέχθη τὸ δικαστήριον τῶν ἐφετῶν, δὲν εὑρίσκεται εἰς σχέσιν ἐνοικιαστοῦ πρὸς τὴν κυβέρνησιν, καὶ ὡς τοιοῦτος δὲν ὑπάγεται εἰς τὰ διοικητικὰ δικαστήρια· ἐπομένως οὔτε ἡ προκειμένη περὶ ἀποζημιώσεως διένεξις μεταξὺ δημοσίου καὶ Ἰ. ὑπάγεται εἰς τὴν διοικητικὴν δικαιοδοσίαν· ὥστε καὶ ὁ δεύτερος ἀναιρέσεως λόγος, ὁ εἰς τὴν ἀναρμοδιότητα τῶν δικασάντων τακτικῶν δικαστηρίων στηριζόμενος εἶναι ἀνυπόστατος.

Διὰ ταῦτα ἀποῤῥίπτει

§. 206.

ΖΗΤ. *Αἱ περὶ φορολογίας μεταξὺ δημοσίου ἢ ἐνοικιαστῶν καὶ φορολογουμένων διαφοραὶ ὑπάγονται εἰς τὰ διοικητικὰ δικαστήρια, τὰ ὁποῖα δὲν πρέπει νὰ ἀποφασίζωσι περὶ τοῦ ἂν οἱ κάτοικοι τόπου τινὸς ὑπόκηνται εἰς φορολογίαν, χωρὶς νὰ ὑπάρχῃ ἐναγόμενος.* Ἀποφ. πολιτ. Ἀρείου Πάγου 235 τῆς 22 νοεβρίου 1838· (ὅρα ἀνωτ. §. 147)

§. 207

ΖΗΤ. *Ὅλαι αἱ κατὰ τῆς φορολογίας τῶν ἐγκτητικῶν καὶ ἐπὶ τῶν ζώων φόρων προκύπτουσαι διαφοραὶ δικάζονται ἀπὸ τὰ διοικητικὰ δικαστήρια· ἐξαιροῦνται δὲ μόνον αἱ ὑπάρχουσαι κατὰ τὴν ἔκδοσιν τοῦ ἀπὸ 9 ἰουλίου 1838 νόμου περὶ διοικητικῶν δικαστηρίων ὥριμοι δίκαι. Ποῖαι δὲ εἰσὶν ὥριμοι δίκαι;* Ἀποφ. 11 τοῦ 1844 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν φέρουσα (Νομικῆς σελ. 3968):

«Ἐπειδή, κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 595 τῆς πολιτ. δικονομίας, ἡ ἔφεσις ἀποβάλλεται, ὅταν δὲν ἐπιστηρίζηται εἰς τὸν νόμον· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ἡ ἔφεσις τοῦ ἐκκαλοῦντος κατὰ τῆς ἐκκληθείσης ὑπ' ἀριθ. 154 τοῦ ἐν Τριπόλει δικαστηρίου τῶν πρωτοδικῶν, δὲν ἐπιστηρίζεται εἰς τὸν νόμον, καθότι, κατὰ τὸ 1 ἄρθρ. τοῦ ἀπὸ 9 ἰουλίου 1838 νόμου περὶ συστάσεως διοικητικῶν δικαστηρίων, ὅλαι αἱ κατὰ τῆς φορολογίας τῶν ἐγκτητικῶν καὶ ἐπὶ ζώων φόρων

προκύπτουσαι διαφοραὶ, μὴ ἐξαιρουμένων τῶν κατὰ τὰ παρελθόντα ἔτη προκυψασῶν, μεταξὺ τοῦ δημοσίου καὶ φορολογουμένων, δικάζονται ἀπὸ τὰ διοικητικὰ δικαστήρια· ἐξαιροῦνται δὲ, κατὰ τὸ ἄρθρ. 33 τοῦ αὐτοῦ νόμου, μόνον αἱ ὑπάρχουσαι κατὰ τὴν ἔκδοσιν τοῦ ἰδίου νόμου ἐνώπιον τῶν τακτικῶν δικαστηρίων ὥριμοι δίκαι· ὥριμοι δὲ λογίζονται αἱ δίκαι ἐκεῖναι, τῶν ὁποίων ἡ περὶ τῆς οὐσίας προφορικὴ συζήτησις ἐτελείωσε, καὶ δὲν λείπεται εἰμὴ ἡ διάσκεψις καὶ ἀπόφασις· ἀλλ᾽ ἡ προκειμένη δίκη δὲν δύναται νὰ εἰσαχθῇ εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν κατὰ τὴν ἔκδοσιν τοῦ εἰρημένου νόμου ὑπαρχουσῶν ὡρίμων δικῶν· καθότι, ἂν καὶ ἐσυζητήθη πρὸ τῆς ἐκδόσεως τοῦ αὐτοῦ νόμου, δὲν ἀπεφασίσθη ὅμως ὁριστικῶς, ὡς ἐκδοθείσης παρὰ τοῦ πρωτοδικείου προδικαστικῆς περὶ ἀποδείξεως καὶ ἄλλης ἀποφάσεως ἐπὶ ἐνστάσεων τῶν διαδίκων, ἀλλ᾽ ἐδικάσθη καὶ ἀπεφασίσθη ὁριστικῶς πολὺ ὕστερον μετὰ τὴν ἔκδοσιν τοῦ αὐτοῦ νόμου, ἤτοι κατὰ τὸν ὀκτώβριον τοῦ 1841· ὥστε ὀρθῶς καὶ συμφώνως μὲ τὸν νόμον τὸ δικαστήριον τῶν ἐν Τριπόλει πρωτοδικῶν ἐκηρύχθη ἀναρμόδιον διὰ τῆς ἐκκληθείσης ἀποφάσεως του νὰ δικάσῃ τὴν προκειμένην ὑπόθεσιν, καὶ ἑπομένως εἶναι ἀποῤῥιπτέα ἡ κατ᾽ αὐτῆς ἔφεσις τοῦ ἐκκαλοῦντος. (ὅρα κατωτ. § 217 τρὶς, καὶ 223).

§. 208.

ΖΗΤ. *Διαφοραὶ μεταξὺ τοῦ δημοσίου καὶ ἐνοικιαστῶν πηγάζουσαι ἀπὸ ἐνοικίασιν ἀμέσων δημοσίων φόρων, καὶ ἡ περὶ διαλύσεως αὐτῶν διαφορὰ ποῦ ὑπάγεται;* Ἀποφ, 2648 τῆς 2 ἰουλίου 1843 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν φέρουσα:

Ἐπειδὴ οἱ ἐνάγοντες καὶ νῦν ἐφεσίβλητοι Χ. καὶ Ν. οἵτινες διὰ τῆς ἀπὸ 8 αὐγούστου 1840 κατὰ τοῦ δημοσίου ἀγωγῆς των ζητοῦν ν᾽ ἀποφασισθῇ ὅτι δὲν ἔλαβε χώραν ἐνοικίασις δημοσίων φόρων τῶν χωρίων Ἀγουλινίτζας καὶ Σιπῶν, καὶ κατὰ συνέπειαν ν᾽ ἀποῤῥιφθῶσιν ὅλαι αἱ ἀξιώσεις αὐτοῦ, καὶ νὰ διαταχθῇ ἡ παῦσις ὅλων τῶν κατ᾽ αὐτῶν ἀναγκαστικῶν μέτρων ὁμολογοῦν συγχρόνως δι᾽ αὐτῆς ὅτι προσέφεραν τιμὴν διὰ τὰς προσόδους τοῦ ἔτους 1839 τῶν διαληφθέντων χωρίων, καὶ ὅτι διὰ τὸν λόγον ὅτι δὲν ἔγεινεν ἡ ἔγκρισις ἐντὸς 20 ἡμερῶν κατὰ τὸ ἄρθρ. 17 τοῦ περὶ φορολογίας νόμου ἐθεωρήθησαν ἔκτοτε καὶ θεωροῦνται ἀπηλλαγμένοι πάσης ἐνοχῆς καὶ ὑποχρεώσεως, ἀλλὰ τὸ δημόσιον ἐξακολουθεῖ νὰ τοὺς θεωρῇ ὡς ἐνοικιαστὰς κτλ.

Ἐπειδὴ ὅμως ἡ προκειμένη μεταξὺ τοῦ δημοσίου καὶ τῶν εἰρημένων Χ. καὶ Ν. διαφορὰ προέρχεται ἀπὸ ἐνοικίασιν ἀμέσων

δημοσίων φόρων, καὶ ἡ διάλυσις αὐτῆς κρέμαται ἀπὸ τὴν ἑρμηνείαν τοῦ διοικητικοῦ περὶ τῆς ἐνοικιάσεως ταύτης συναλλάγματος, καὶ ἄλλων διαφόρων διοικητικῶν πράξεων τῶν συναλλαξαμένων, αἵτινες κατὰ ταύτην ἔλαβον χώραν.

Ἐπειδή, κατὰ τὸ ἄρθρ. 2 §. 6 τοῦ ἀπὸ 7 μαΐου 1837 περὶ ἁρμοδιότητος τῶν τακτικῶν δικαστηρίων ὡς πρὸς τὰς ἀμφισβητουμένας ὑποθέσεις νόμου, αἱ περὶ ἑρμηνείας διοικητικῶν συναλλαγμάτων μεταξὺ τοῦ δημοσίου καὶ ἰδιωτῶν διαφοραὶ κτλ. ὑπάγονται εἰς τὰ τακτικὰ δικαστήρια, ἐξαιροῦνται ὅμως αἱ ἐν τῷ ἄρθρῳ 1 §. 1, 2 καὶ 3 τοῦ αὐτοῦ νόμου, ἤτοι αἱ περὶ δημοσίων ἀμέσων φόρων διαφοραὶ ἐνοικιαστῶν πρὸς τὸ δημόσιον· ἑπομένως ὡς τοιαύτη καὶ ἡ προκειμένη ὑπάγεται εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῶν διοικητικῶν καὶ οὐχὶ τῶν τακτικῶν δικαστηρίων, ὡς ἐσφαλμένως τὸ ἐν Ἀθήναις πρωτοδικεῖον ὑπέλαβε καὶ ἀπέρριψε τὴν περὶ ἀναρμοδιότητος τοῦ δημοσίου ἔνστασιν.

§ 209.

ΖΗΤ. *Διαφορὰ ἀναφυεῖσα κατὰ τὸ 1829 περὶ ἰδιωτικοῦ συναλλάγματος ἀφορῶντος τὴν μεταξὺ ἰδιωτῶν συστηθεῖσαν περὶ ἀγορᾶς προσόδων ἑταιρείαν, ὑπάγεται εἰς τὰ τακτικὰ δικαστήρια;* ὅρα ἀνωτ. § 142 δὶς καὶ κατωτ. §. 220.

§. 210.

ΖΗΤ. *Πᾶσα ἐνοικιαστῶν πρὸς τὸ δημόσιον διαφορὰ ὑπάγεται εἰς τὰ διοικητικὰ δικαστήρια.* Ἀποφ. πολιτ. Ἀρείου Πάγου 191 τῆς 16 ἰουν, 1838 (σελ. 104 τοῦ γ'. τόμου τῆς Νομολ) φέρουσα:

«Ἐπειδή, κατὰ τὸ 1 ἄρθρ. ἀριθ. 1. τοῦ ἀπὸ 7 Μαΐου 1837 Β. Διατάγματος, πᾶσα ἐνοικιαστῶν πρὸς τὸ δημόσιον διαφορὰ ὑπάγεται εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῶν διοικητικῶν δικαστηρίων, ὁ δὲ νόμος οὗτος ὑπάρχει εἰς ἐνέργειαν ἀπὸ τὴν 14 Μαΐου 1837, ἡμέραν καθ' ἣν ἐδημοσιεύθη· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου αἱ κατὰ τοῦ ἐνοικιαστοῦ Δ. Π. ἀπαιτήσεις τοῦ δημοσίου στηρίζονται ἐπί τινος περὶ ἐνοικιάσεως συμφωνίας καὶ διὰ τοῦτο ὑπόκεινται εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ῥηθέντος διατάγματος, ἡ δὲ φύσις τῆς ὑποθέσεως δὲν μεταβάλλεται ἐκ τοῦ ἀναφυέντος περὶ ἀλληλεγγυήσεως ζητήματος, διότι καὶ τοῦτο στηρίζεται εἰς μόνον τὸ περὶ ἐνοικιάσεως συμβόλαιον· ἑπομένως τὸ δικαστήριον τῶν ἐν Τριπόλει πρωτοδικῶν καὶ τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν δὲν ἦσαν διὰ τὴν ἰδιότητα τοῦ ἀντικειμένου ἁρμόδια νὰ δικάσωσι τὴν προκειμένην ὑπόθεσιν,

καὶ κατὰ τὰ ἄρθρα 3, 4 καὶ 25 τῆς πολ. δικονομίας ὤφειλον νὰ κηρυχθῶσι καὶ αὐτεπαγγέλτως ἀναρμόδια· ἑπομένως τὸ μὲν πρωτοδικεῖον Τριπόλεως παραδεχθὲν τὴν κατὰ τῆς κατασχέσεως τοῦ διοικητοῦ Κυνουρίας ἀνακοπὴν τοῦ Δ. Π. ἥτις, ὡς προκύπτει ἀπὸ τὴν ὑπ' ἀριθ. 190 ἀπόφασιν τοῦ δικαστηρίου ἐκείνου ἔγεινε κατὰ τὴν 28 Ἰουλίου 1837, καθ' ἣν ἐποχὴν ἴσχυε τὸ ἄνω ῥηθὲν διάταγμα, τὸ δὲ δικαστήριον τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν δικάσαν τὴν κατὰ τῆς ἀνακοπῆς τοῦ Δ. Π. ἔφεσιν τοῦ δημοσίου, ἔπραξαν ἀμφότερα τὰ δικαστήρια ταῦτα ὑπέρβασιν καθηκόντων προβλεπομένην ἀπὸ τὸν 2 ἀριθ. τοῦ 808 ἄρθρου τῆς δικονομίας.

Διὰ ταῦτα ἀναιρεῖ τὴν ἀπὸ 21 Αὐγούστου 1837 καὶ ὑπ' ἀριθ. 190 ἀπόφασιν τῶν ἐν Τριπόλει πρωτοδικῶν καὶ τὴν ἀπὸ 20 Νοεμβρίου 1837 καὶ ὑπ' ἀριθ. 254 ἀπόφασιν τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν, ἀπαγορεύει πᾶν πολιτικὸν δικαστήριον νὰ ἐπέμβῃ εἰς τὴν προκειμένην ὑπόθεσιν. »

§. 211.

ΖΗΤ. *Ἡ ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως μίσθωσις τῆς ἐξαγωγῆς βδελλῶν ἐκ τοῦ κράτους, οὐχὶ δὲ καὶ ἡ τῆς ἁλιεύσεως αὐτῶν, ὑπάγεται εἰς τὰ διοικητικὰ δικαστήρια.* (1) Ἀποφ. τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν 1183 τῆς 2 μαΐου 1839 φέρουσα:

« Ἐπειδὴ κατὰ τὸ ἀπὸ 19 φεβρουαρίου 1836 Β. διάταγμα §. 2 ἡ κυβέρνησις δὲν ἐμίσθωσεν εἰς τὸν ἐργολάβον Τ. εἰμὴ μόνον τὸ δικαίωμα τῆς ἐκ τοῦ κράτους ἐξαγωγῆς τῶν βδελλῶν, οὐδ' ἐπαρεχώρησεν εἰς αὐτὸν ἀποκλειστικὸν δικαίωμα ἐπὶ τῆς ἁλιείας αὐτῶν, ἥτις μένει ἀπολύτως ἐλευθέρα εἰς τὸν καθένα, ὅταν γίνηται δι' ἐξωτερικὴν χρῆσιν τῶν βδελλῶν κατὰ τὸν § 1 τοῦ αὐτοῦ διατάγματος.

Ἐπειδὴ ἑπομένως τὸ δικαίωμα, τὸ ὁποῖον ἐξεμίσθωσεν ἡ κυβέρνησις πρὸς τὸν Γ. περιοριζόμενον εἰς μόνην τὴν ἐξαγωγὴν τῶν βδελλῶν, οὐχὶ δὲ εἰς τὴν ἁλιείαν αὐτῆς, ὑπάγεται προφανέστατα εἰς τὰ τελωνιακὰ δικαιώματα· ἑπομένως, ἀποτελοῦν μέρος τῶν ἐμμέσων φόρων τοῦ κράτους, ὑπάγεται εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῶν διοικητικῶν δικαστηρίων, κατὰ τὸ 3 ἄρθρ. τῆς πολιτ. δικονομίας καὶ κατὰ τὸ 1 ἄρθρ. §. 1 καὶ 2 τοῦ ἀπὸ 7 μαΐου 1837 Β. διατάγματος.

---

(1) Ὅρα ἀνωτέρω § 142 δίς. καὶ τὴν ἐν τῷ εὑρετ. λέξιν Ἁλιεία.

§. 212.

ΖΗΤ. *Αἱ μεταξὺ ἐνοικιαστῶν πρὸς τὸ δημόσιον ἢ πρὸς τοὺς φορολογουμένους διαφοραὶ, προερχόμεναι ἀπὸ δημοσίους ἀμέσους φόρους (π. χ. ὅταν πρόκηται περὶ τοῦ εἰς τίνα ἀνήκει ἡ εἴς τινα ἐπιβληθεῖσα ἀπόδοσις τοῦ τριπλασίου φόρου ἕνεκα λαθραίας συγκομιδῆς καρπῶν) δὲν ὑπάγεται εἰς τὰ τακτικὰ δικαστήρια.* Ἀπόφ. πολιτ. Ἀρείου Πάγου 280 τῆς 18 μαΐου 1839 φέρουσα: (σελ. 126 τοῦ τετάρτου τόμου τῆς Νομολ.)

«Ἐπειδὴ ἡ ἁρμοδιότης τῶν τακτικῶν δικαστηρίων ὡς πρὸς τὰς ἀμφισβητουμένας ὑποθέσεις ἐκανονίσθη ἀπὸ τὸ Β. διάταγμα τῆς 7 μαΐου 1837, καὶ κατὰ τὸ 1 ἄρθρ. τοῦ αὐτοῦ διατάγματος αἱ μεταξὺ ἐνοικιαστῶν πρὸς τὸ δημόσιον, ἢ πρὸς φορολογουμένους, διαφοραὶ προερχόμεναι ἀπὸ δημοσίους ἀμέσους φόρους ἀφῃρέθησαν ἀπὸ τὴν ἁρμοδιότητα τῶν τακτικῶν δικαστηρίων, καὶ ἀποφασίζονται κατὰ τὸ 3 ἄρθρ. τῆς πολιτικῆς δικονομίας ἀπὸ τὰς διοικητικὰς ἀρχὰς κατὰ τοὺς ὅρους τῶν κειμένων καὶ ἐκδοθησομένων νόμων· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ἡ ἐνώπιον τῶν τακτικῶν δικαστηρίων εἰσαχθεῖσα διαφορὰ μεταξὺ τοῦ Μ. Β. καὶ τοῦ δημοσίου ὑφισταμένη εἰς τὸ ζήτημα περὶ τοῦ εἰς τίνα ἀνήκει ἡ διὰ τῆς ἀπὸ 16 καὶ 26 νοεμβρίου 1837 ἀποφάσεως τῆς κατὰ τὴν Ἀταλάντην ἐπιτροπῆς εἰς τοὺς Β. καὶ Δ. ἐπιβληθεῖσα ἀπόδοσις τοῦ τριπλασίου φόρου ἕνεκα λαθραίας συγκομίσεως καρπῶν, εἶναι φύσεως τοιαύτης, ὁποίαν προνοεῖ τὸ εἰρημένον ἄρθρον τοῦ μνησθέντος διατάγματος, καθότι ἔλαβε γένεσιν ἀπὸ διαφορὰν μεταξὺ ἐνοικιαστοῦ καὶ φορολογουμένων, καὶ ἀφορᾷ τὴν ἀπὸ τὸ 27 ἄρθρ. τοῦ ἀπὸ 17 ἀπριλίου 1836 νόμου προνοουμένην εἴσπραξιν φόρων, τοὺς ὁποίους ἡ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Γραμματεία ἀντιποιεῖται ὡς ἀνήκοντας εἰς αὐτήν· ἑπομένως πρόκειται περὶ ἀμφισβητουμένου δικαιώματος, πηγάζοντος ἀπὸ φόρους, περὶ τοῦ ὁποίου τὰ τακτικὰ δικαστήρια, κατὰ τὴν ῥητὴν διάταξιν τοῦ εἰρημένου διατάγματος, δὲν ἔχουν δικαιοδοσίαν. Τὸ δὲ δικαστήριον τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν κηρύξαν ἀναρμόδιον τὸ ἐν Ἀθήναις δικαστήριον τῶν πρωτοδικῶν νὰ δικάσῃ τὴν μεταξὺ τοῦ Μ. Β. καὶ τοῦ δημοσίου διαφορὰν περὶ τοῦ τριπλασίου φόρου τῶν Β. καὶ Δ. συνεμορφώθη μὲ τὸ προειρημένον διάταγμα καὶ τὸ 3 ἄρθρον τῆς πολιτ. δικονομίας.

Διὰ ταῦτα ἀποῤῥίπτει.»

§. 212 δίς.

ΖΗΤ. *Αἴτησις παλαιοῦ ἐθνικοῦ χρέους δι' ὑποχρέωσιν τοῦ*

δημοσίου, λαβοῦσαν χώραν κατὰ τὸ 1828, *δὲν ὑπάγεται εἰς τὰ τακτικὰ δικαστήρια.*

« Ὡς πρὸς τὴν περὶ ἀναρμοδιότητος ἔνστασιν τοῦ δημοσίου. Ἐπειδὴ ἂν καὶ τὸ δημόσιον ἐπρότεινε τὴν ἔνστασιν ταύτην καὶ ἐνώπιον τοῦ δικάσαντος πρωτοδικείου, τοῦτο δὲ δὲν ἀπεφάσισέ τι περὶ αὐτῆς, τὸ δὲ δημόσιον δὲν προσέβαλε δι' ἐφέσεως τὴν ἐκκαλουμένην ἀπόφασιν, ἀλλὰ προτείνει τὴν ἔνστασιν ταύτην διὰ τῶν ἐγγράφων προτάσεών του, μ' ὅλα ταῦτα τὸ ἐφετεῖον τοῦτο ὀφείλει νὰ λάβῃ αὐτὴν ὑπ'ὄψιν, καὶ ν'ἀποφασίσῃ ἐπ'αὐτῆς, καθότι οἱ ἀντίδικοι ἐκκαλοῦντες οὔτ' ἐπρότειναν κατ' αὐτῆς τὸ ἀπαράδεκτον, οὔτ' ἄλλως ἀντέτεινάν τι κατ' αὐτῆς, οὔτε διὰ τῶν ἀπὸ 4 φεβρουαρίου ε. ε. ἐνώπιον τοῦ ἐφετείου τούτου ἐγγράφων προτάσεών των, οὔτε κατὰ τὴν γενομένην ἐπὶ ἀκροατηρίου ἀνάπτυξιν αὐτῶν.

Ἐπειδή, κατὰ τὸ ἀπὸ 7 μαΐου 1837 περὶ ἁρμοδιότητος τῶν τακτικῶν δικαστηρίων ὡς πρὸς τὰς ἀμφισβητουμένας ὑποθέσεις Β. Διάταγμα, εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῶν τακτικῶν δικαστηρίων δὲν ὑπάγονται, πρὸς τοῖς ἄλλοις, καὶ πᾶσα διαφορὰ περὶ τοῦ τρόπου τῆς ἐκκαθαρίσεως καὶ ἐξασφαλίσεως τῶν παλαιῶν ἐθνικῶν χρεῶν, προερχομένων ἀπὸ τὴν ἐποχὴν τὴν πρὶν τῆς 25 ἰανουαρίου (6 φεβρουαρίου) 1833 καὶ ὀφειλόντων νὰ θεωρηθῶσι κατὰ νόμους ἰδιαιτέρους (ἄρθρ. 6 τοῦ αὐτοῦ διατάγματος).

Ἐπειδὴ τὸ προκείμενον ἐθνικὸν χρέος, τοῦ ὁποίου ἤδη ἐξαιτεῖται παρὰ τῶν ἐκκαλούντων ὁ τρόπος τῆς ἐκκαθαρίσεως, ὑπάγεται εἰς τὴν αὐτὴν κατηγορίαν, ὡς λαβὸν χώραν πρὶν τῆς 25 ἰανουαρίου 1833· ἑπομένως, μὴ ὑπαγομένου εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῶν τακτικῶν δικαστηρίων, ἡ περὶ ἀναρμοδιότητος ἔνστασις τοῦ δημοσίου καθίσταται βάσιμος, καὶ διὰ ταῦτα παραδεκτή. Ἀπόφασις 4338 τῆς 16 μαΐου 1847 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

ΣΗΜ. Μετὰ τὸν §. 833 τοῦ προκειμένου ἄρθρου εὑρίσκετε καὶ ἑτέρας ἀποφάσεις τὸ αὐτὸ ζήτημα ἀφορώσας. Βλ. καὶ τὴν ἐν τῷ Εὑρετηρίῳ λέξιν «Π α λ α ι ὰ χ ρ έ η»

§. 213.

ΖΗΤ. *Διατάξασα ἡ κυβέρνησις δευτέραν δημοπρασίαν, δὲν δύναται νὰ θεωρήσῃ ὡς ὑπόχρεων τὸν κατὰ τὴν πρώτην ὑπερθεματιστήν, ὅταν ἡ δευτέρα δημοπρασία δὲν ἔγεινε συνεπείᾳ προσφορᾶς του· ἑπομένως ἡ κατ' αὐτοῦ περὶ ἀποζημιώσεως ἀγωγὴ δὲν ὑπάγεται εἰς τὰ διοικητικὰ δικαστήρια.* Ἀποφ. Ἀρείου Πάγου 348 τῆς 20 Ἰαννουαρίου 1840 (ἀνωτ. §. 205.)

§ 214.

ΖΗΤ. *Τὸ θ' ἄρθρον τοῦ* 3 *ψηφίσματος τῆς ἐν Ἄργει συνε-*

λεύσεως, τὸ ὁποῖον ἀνέθεσε τὴν ἐκδίκασιν τῶν περὶ ἰδιοκτησίας διαφορῶν μεταξὺ τοῦ δημοσίου καὶ τῶν πολιτῶν εἰς ἐπιτροπήν τινα, ἰσχύει ἤδη; Ἀπόφασις Ἀρείου Πάγου 198 τοῦ 1838 φέρουσα:

Σελ. 114 τοῦ Γ. τόμου τῆς νομολογίας (μέρος ποιν.)

«Ἐπειδὴ τὸ θ'. ἄρθρον τοῦ 3 ψηφίσματος τῆς ἐν ἄργει Δ'. ἐθνικῆς συνελεύσεως, ἀναθέτον τὴν ἐκδίκασιν τῶν περὶ ἰδιοκτησίας διαφορῶν μεταξὺ τοῦ δημοσίου καὶ τῶν πολιτῶν εἰς ἐπιτροπὴν μέλλουσαν νὰ συστηθῇ, δὲν προσδιορίζει τὰ μέσα τῶν ἀποδείξεων καὶ τὰ δικαιόγραφα, ἐφ' ὧν αὕτη πρέπει νὰ στηρίζῃ τὰς ἀποφάσεις της, οὐδὲ θεωρεῖ τὰς ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου προγενεστέρας πράξεις τῆς Κυβερνήσεως ὡς ἀκύρους.

Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ 2 ἄρθρον τοῦ ἀπὸ 7 (19) μαΐου π. ε. Β. διατάγματος, αἱ περὶ κυριότητος μεταξὺ τοῦ δημοσίου καὶ τῶν πολιτῶν διαφοραὶ δικάζονται ἀπὸ τὰ τακτικὰ δικαστήρια· ἑπομένως τὸ ἔργον, τὸ ὁποῖον κατὰ τὸ ῥηθὲν ψήφισμα εἶχεν ἀνατεθῇ εἰς τὴν ῥηθεῖσαν ἐπιτροπὴν, μετέβη, δυνάμει τοῦ εἰρημένου διατάγματος, εἰς τὴν ἁρμοδιότητα αὐτῶν. Ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου τὸ δικαστήριον τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν, δικάσαν τὴν μεταξὺ τοῦ δημοσίου καὶ τῶν ἀδελφῶν Α. καὶ Ι. Γ. περὶ κυριότητος τοῦ κατὰ τὴν Μονεμβασίαν κειμένου κτήματος Δουκάλε διαφορὰν, καὶ θεωρῆσαν ὡς ἰσχυρὰς τὰς πράξεις τῆς προσωρινῆς κυβερνήσεως τοῦ 1825 καὶ 1826, δι' ὧν ἀναγνωρίζονται κύριοι τοῦ ῥηθέντος κτήματος οἱ ἀδελφοὶ Γ., ἐδίκασεν ὀρθῶς καὶ δὲν παρεβίασε παντάπασι τὸ μνησθὲν 9 ἄρθρον τοῦ 3 ψηφίσματος τῆς ἐν Ἄργει Δ'. ἐθνικῆς συνελεύσεως.—Ἐπειδὴ οἱ προτεινόμενοι ἀναιρέσεως λόγοι πρέπει νὰ ἦναι ὡρισμένοι, μὴ προσδιορίσαντος δὲ τοῦ ἀναιρεσείοντος ποίους κανόνας τοῦ δικαίου προσέβαλον οἱ ἐν Ἀθήναις ἐφέται, δὲν δύναται νὰ λάβῃ αὐτοὺς ὑπ' ὄψιν τὸ δικαστήριον.

Διὰ ταῦτα ἀποῤῥίπτει κτλ.»

§. 215.

ΖΗΤ. *Ἡ διεύθυνσις τῆς ἐκτελέσεως τῶν διοικητικῶν ἀποφάσεων ἀνήκει εἰς τὰς διοικητικὰς ἀρχὰς, ἀλλ' αἱ κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν αὐτῶν διαφοραὶ ὑπάγονται εἰς τὰ τακτικὰ δικαστήρια, ὅπερ ὅμως λαμβάνει χώραν τότε μόνον ὅταν ἡ φύσις τῆς διαφορᾶς ἦναι τοιαύτη, ὥστε δι' εἰδικοῦ νόμου δὲν ἐξῃρέθη ἀπὸ τὴν διοικητικὴν δικαιοδοσίαν.*

ΖΗΤ. *Ἅπασαι αἱ περὶ φορολογίας τῶν ἐγκτητικῶν φόρων*

διαφοραί, καὶ αἱ προκύπτουσαι ἀπὸ συναλλάγματα μεταξὺ ἐνοικιαστοῦ κλ, ποῦ ὑπάγονται; **Ἀπόφασις τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν.**
(Νομικῆς σελ. 225)

§ 216.

ΖΗΤ. *Ὅλαι αἱ περὶ φορολογίας διαφοραὶ μεταξὺ δημοσίου ἢ ἐνοικιαστῶν καὶ φορολογουμένων δικάζονται ἀπὸ διοικητικὰ δικαστήρια*

ΖΗΤ. *Τὰ εἰρηνοδικεῖα πράττουσιν ὑπέρβασιν καθηκόντων, ὅταν κρίνωσιν ἂν χωρίον τὶ ὑπόκηται εἰς φορολογίαν.* **Ἀπόφασις Ἀρείου Πάγου 235 τοῦ 1838.**
(Ὅρα ἀνωτέρω § 147)

§. 217.

ΖΗΓ. *Εἰς μόνην τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν ἀνετέθη ἡ ἔρευνα, ἐάν ἐτηρήθησαν αἱ γενικαὶ καὶ εἰδικαὶ περὶ ἐκποιήσεως ἐθνικῶν κτημάτων συμφωνίαι, ὡς καὶ ἡ ἔγκρισις αὐτῶν* (1). **Ἀπόφασις Ἀρείου Πάγου 127 τῆς 25 Αὐγούστου 1847 φέρουσα:**
(σελ. 501—504 τῆς σειρᾶ: τῶν ἀποφάσεων τοῦ 1847)

« Ἐπειδὴ διὰ τοῦ 13 ἄρθρ. τοῦ ἀπὸ 13/25 νοεμβρίου 1836 Β. Διατάγματος περὶ ἐκποιήσεως τῶν ἐθνικῶν κτημάτων ἀνετέθη εἰς μόνην τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν ἡ ἔρευνα ἐὰν ἐτηρήθησαν αἱ γενικαὶ καὶ εἰδικαὶ περὶ τοιούτων ἐκποιήσεων συμφωνίαι, καὶ ἡ ἔγκρισις αὐτῶν τῶν ἐκποιήσεων, διὰ δὲ τοῦ ἀπὸ 16/28 ἰουνίου 1842 ὑπ' ἀριθ 2,337 ἑτέρου διατάγματος, δὲν μετεβλήθη οὐδαμῶς ἡ ἁρμοδιότης αὕτη τοῦ εἰρημένου ὑπουργοῦ, ἀλλ' ἐτροποποιήθη ἁπλῶς τὸ εἰρημένον πρῶτον διάταγμα, καθόσον ἀφορᾷ τὰ ἐθνικὰ ἐκεῖνα κτήματα, τὰ μὴ περιεχόμενα εἰς τοὺς παρὰ τοῦ Βασιλέως ἐγκριθέντας καταλόγους, καὶ τὰ ὁποῖα ἐξετέθησαν ἐναντίον τῶν ὁρισμῶν τοῦ πρώτου διατάγματος εἰς δημοπρασίαν· ἑπομένως δὲν εἶναι βάσιμος ὁ διϊσχυρισμὸς τῶν ἀναιρεσειόντων, ὅτι τὸ δικάσαν ἐφετεῖον ὤφειλε νὰ ἐξετάσῃ ἐὰν οἱ τύποι τῆς ἐκποιήσεως τοῦ ἐπιδίκου κτήματος ἐτηρήθησαν, καὶ ἂν τὸ δημόσιον ἦτον ὑπόχρεον νὰ ἐγκρίνῃ τὴν ἐκποίησιν ταύτην, καθότι, ὡς ἐῤῥέθη, τὰ ἀντικείμενα ταῦτα ἀνετέθησαν ἀπὸ τὸν νόμον εἰς τὴν ἀποκλειστικὴν ἁρμοδιότητα τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν.

---

(1) Ὁ ἀναιρεσείων ἐπεκαλέσθη τοὺς νόμους 3 τοῦ Κώδηκος (4, 44), 2 (4 45), 5 (4, 10). — Ὅρα καὶ ἀνωτ. § 186—198.

Ἐπειδὴ, διὰ τῶν ὑπὸ χρονολογίαν 13 μαΐου 1847 ἐνώπιον τοῦ ἐφετείου ἐγγράφων προτάσεων τῶν ἀναιρεσειόντων, οὗτοι διϊσχυρίσθησαν μὲν ὅτι τὸ δικαστήριον τοῦτο ἐδύνατο νὰ ἐξετάσῃ τὸ κῦρος τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος συναλλάγματος, ἀλλὰ δὲν εἶναι ἀληθὲς, ὡς διατείνονται, ὅτι τὸ ἐφετεῖον δὲν αἰτιολόγησε τὴν ἀπόφασίν του ὡς πρὸς τὸν εἰρημένον διϊσχυρισμόν των, διότι ἀφοῦ τὸ ἐφετεῖον παραδέχεται, συμφώνως μὲ τὸν νόμον, ὅτι μόνον ὁ ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν εἶχεν ἁρμοδιότητα νὰ ἐξετάσῃ ἐὰν ἐτηρήθησαν οἱ τύποι, καὶ ὅτι μόνον οὗτος εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ ἐγκρίνῃ, ἢ μὴ, τὴν ἐκποίησιν, ἕπεται ὅτι συμπεριληπτικῶς ἀρνεῖται ὅτι αὐτὸ τοῦτο τὸ δικαστήριον ἦτον ἁρμόδιον νὰ ἐξετάσῃ ἐὰν ἐτηρήθησαν οἱ τύποι, καὶ ἂν ὁ ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ἦτον ὑπόχρεως νὰ ἐγκρίνῃ τὴν ἐκποίησιν.

Ἐπειδὴ ἐν τῇ τρίτῃ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως σκέψει βεβαιοῦται ὅτι ὁ ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν διὰ τοῦ ἀπὸ 21 σεπτεμβρίου 1843 ἐγγράφου του ἠκύρωσε τὴν περὶ ἧς ὁ λόγος δημοπρασίαν ὡς μὴ οὖσαν σύμφωνον μὲ τοὺς περὶ ἐκποιήσεως κανόνας· ἐπομένως εἶναι ἀνυποστήρικτος ὁ λόγος τῶν ἀναιρεσειόντων ὅτι ἔπρεπε νὰ προσαχθῇ ἀπόφασις τῆς ἁρμοδίας διοικητικῆς ἀρχῆς, ἤτοι τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου, ἀκυρόνουσα τὴν μνησθεῖσαν πώλησιν, καθότι ἁρμοδία ἐπὶ τούτου ἀρχὴ εἶναι ὁ ὑπουργὸς τῆς Οἰκονομίας καὶ οὐχὶ τὸ Ἐλεγκτικὸν Συνέδριον, εἰς τὸ ὁποῖον, κατὰ τὸ ἴδιον 13/25 νοεμβρίου 1836 Β. Διάταγμα, μόνον τὸ πρωτόκολλον τῆς ἐκποιήσεως πρέπει νὰ διευθυνθῇ διὰ νὰ καταχωρηθῇ εἰς τὰ ἀρχεῖα αὐτοῦ· ἂν δὲ τὸ δημόσιόν ἐν τῇ ἀγωγῇ του, καὶ μεταγενεστέρως, δὲν ἀνέφερεν εἰς τί συνίστατο ἡ ἔλλειψις τῶν τῆς δημοπρασίας τύπων, τοῦτο δὲν εἶναι λόγος ἀναιρέσεως· καθότι τὸ δημόσιον διὰ τῆς ἀγωγῆς του ἐζήτει τὴν ἀπόδοσιν τοῦ κτήματος, ὡς μὴ τελειοποιηθέντος τοῦ συναλλάγματος τῆς ἐκποιήσεως, καὶ ἐπομένως δὲν ἀπέκειτο εἰς αὐτὸ τὸ χρέος νὰ ἀποδείξῃ, ὅτι δὲν ἐνέκρινε τὴν δημοπρασίαν, ἀλλὰ εἰς τοὺς ἀναιρεσείοντας ὅτι ἐνεκρίθη, καὶ καθότι ἐν τῷ ὑπὸ χρονολογίαν 21 σεπτεμβρίου 1845 ἐγγράφῳ τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, τὸ ὁποῖον τὸ ἐφετεῖον ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν, ἀναφέρεται ῥητῶς ὁ λόγος τῆς ἀκυρώσεως τῆς δημοπρασίας, οἷον ἡ μὴ ὀρθὴ καταμέτρησις τοῦ ἐμβαδοῦ τοῦ μύλου· καθόσον δ' ἀφορᾷ τὴν ἐξέτασιν τῆς νομιμότητος τοῦ λόγου τούτου, αὕτη διὰ τὰ ἀνωτέρω ἐκτεθέντα δὲν εἶναι τῆς ἁρμοδιότητος τῶν τακτικῶν δικαστηρίων.

Ἐπειδὴ, ὡς προκύπτει ἐκ τῶν ἐνώπιον τοῦ ἐφετείου ἐγγράφων προτάσεων τῶν ἀναιρεσειόντων, οὗτοι ἐστήριξαν τὰς ἀξιώσεις των

περὶ τοῦ δικαιώματος τῆς ἰδιοκτησίας κυρίως εἰς αὐτὰ ταῦτα τὰ ἔγγραφα τοῦ δημοσίου, τὰ ὁποῖα τὸ δικάσαν ἐφετεῖον ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν, τουτέστι τὸ ἀπὸ 16 σεπτεμβρίου 1840 ἔγγραφον τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ πρὸς τὸν οἰκονομικὸν ἐπίτροπον Μεσσηνίας, καὶ τὸ ἀπὸ 24 τοῦ ἰδίου μηνὸς ἔγγραφον τοῦ οἰκονομικοῦ ἐπιτρόπου τούτου πρὸς τοὺς ἀναιρεσείοντας· ἑπομένως τὸ ἐφετεῖον ὤφειλεν, ὡς ἔπραξε, νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν τὰ ἔγγραφα ταῦτα ὡς μέσα ἀποδείξεως παρὰ τῶν ἰδίων ἐναγομένων προταθέντα καὶ κατὰ συνέπειαν δὲν ὑπάρχει παραβίασις τῶν νόμων 2 καὶ 3 τοῦ Κώδ. (4,44,) ἢ τῶν ἄρθρ. 409 καὶ 412 τῆς πολιτ. δικονομίας, ὡς ἐσφαλμένως διατείνονται οἱ ἀναιρεσείοντες.

Ἐπειδή, κατὰ τὰς γενικὰς τοῦ δικαίου ἀρχάς, διὰ νὰ ὑπάρχῃ πώλησις πρέπει νὰ ὑπάρχῃ συναίνεσις, ἐπὶ δὲ τῆς ἐκποιήσεως τῶν ἐθνικῶν κτημάτων, ἡ ἀπόδειξις τῆς συναινέσεως τοῦ δημοσίου ἐξαρτᾶται, κατὰ τοὺς ὁρισμοὺς τοῦ ἀπὸ 13/25 νοεμβρίου 1836 Β. Διατάγματος, ἐκ τῆς ἀποδείξεως τῆς ἐγκρίσεως ἐκ μέρους τοῦ ἁρμοδίου ὑπουργοῦ καὶ ἐκ τῆς ἐκδόσεως τοῦ παραχωρητηρίου, τὸ δὲ δικάσαν δικαστήριον, σταθμίσαν ἐντὸς τῶν ὅρων τῆς ἁρμοδιότητός του τὰ παρὰ τῶν ἰδίων ἐναγομένων ἐπικαλούμενα ἔγγραφα, παραδέχεται ὅτι δὲν ἐνεκρίθη ἡ προκειμένη πώλησις παρὰ τῆς ἁρμοδίου ἀρχῆς, καί, ὡς ἐκ περισσοῦ, δὲν προκύπτει ἐναντία ἀπόδειξις ἐκ τῶν ἐν τῇ δικογραφίᾳ ὑπαρχόντων ἐγγράφων· ἑπομένως ὀρθῶς τὸ ἐν Ναυπλίῳ ἐφετεῖον ἀπεφάνθη ὅτι ἡ προκειμένη ἀγοραπωλησία δὲν ἐτελειοποιήθη· καθίσταται δὲ ἀδιάφορον ἐὰν τὸ δικαστήριον ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν τὸ περὶ ἀκυρώσεως τῆς δημοπρασίας ἔγγραφον τοῦ δημοσίου, ἀφοῦ ἡ τελειοποίησις τῆς ἀγοραπωλησίας δὲν ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς ἀκυρώσεως, ἢ μή, τῆς δημοπρασίας, ἀλλ' ἐκ τῆς ἐγκρίσεως αὐτῆς, ἥτις δὲν ὑπῆρξεν ἐπὶ τοῦ προκειμένου.

Ἐπὶ τοῦ λόγου τῆς περὶ ἀναιρέσεως αἰτήσεως τῶν αὐτῶν ἀδελφῶν Τ. τοῦ ἀφορῶντος τὰ εἰσοδήματα.

Ἐπειδή, ὡς ἀποδεικνύεται ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, οἱ ἀδελφοὶ Τ. κατεδικάσθησαν νὰ ἀποδώσωσι τὰ εἰσοδήματα τοῦ ἐπιδίκου κτήματος ἀπὸ τὸ ἔτος 1837 μόνον ἐπὶ λόγῳ ὅτι δὲν ἀντεῖπον εἰς τὴν πρότασιν τοῦ δημοσίου τοῦ ν' ἀποδώσῃ τοῦτο τὰς ἐπωφελεῖς καὶ ἀναγκαίας δαπάνας τὰς γενομένας παρὰ τῶν Τ. ἐπὶ τοῦ ἐπιδίκου κτήματος, ἂν οἱ Τ. τῷ ἀποδώσουν τὰ εἰσοδήματα· διὰ δὲ τῆς τοιαύτης ἐσφαλμένης αἰτιολογίας, ἐπὶ τῆς ὁποίας καὶ μόνης τὸ δικαστήριον ἐστήριξε τὴν ἀπόφασίν του, παρεβίασε τὰς ἀρχὰς τοῦ δικαίου περὶ συναινέσεως καὶ ὁμολογίας, καὶ τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 486 καὶ 264 τῆς πολιτ. δικονομίας, κατὰ τὰς

ὁποίας τότε μόνον ὑπάρχει συναίνεσις, ὅταν αὕτη ἐξεφράσθη καθαρῶς καὶ εὐκρινῶς παρὰ τοῦ διαδίκου ἢ τοῦ νομίμου πληρεξουσίου του ῥητῶς, ἢ καὶ σιωπηλῶς, διὰ τοιούτων ἀναμφισβητήτων πράξεων, ἐκ τῶν ὁποίων ἐξάγεται ἀναγκαίως ὁ περὶ συναινέσεως σκοπὸς, ἡ δὲ ὁμολογία πρέπει νὰ ὑπάρχῃ ῥητὴ καὶ ἐκπεφρασμένη, καὶ δὲν εἰκάζεται ποτὲ ἐκ μόνης τῆς σιωπῆς τοῦ διαδίκου· ὅθεν, παραβιασθεισῶν τῶν εἰρημένων οὐσιωδῶν διατάξεων τῆς πολιτ. δικονομίας, ἡ προκειμένη ἀπόφασις εἶναι, κατὰ τὰ συνδυασμένα ἄρθρ. 201 καὶ 808 § 5 τῆς αὐτῆς δικονομίας, ἀναιρετέα ὡς πρὸς μόνον τὸ κεφάλ. τοῦτο. (1)

Ἐπὶ τῆς περὶ ἀναιρέσεως αἰτήσεως τοῦ δημοσίου.

Ἐπειδὴ τὸ ἄρθρον 3 τοῦ ἀπὸ 16/28 ἰουνίου 1842 Β. Διατάγματος ὁρίζει ῥητῶς, ὅτι οἱ λαβόντες τὰ κτήματα, περὶ ὧν γίνεται ἐν αὐτῷ τῷ διατάγματι λόγος, εἶναι ὑπόχρεοι ν' ἀποζημιώσωσι τοὺς βελτιώσαντας αὐτά· ἑπομένως ὀρθῶς τὸ δικάσαν ἐφετεῖον ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ νόμου τούτου, τὸν ὁποῖον καὶ ἐφήρμοσε, κατεδίκασε τὸ δημόσιον ν' ἀποζημιώσῃ τοὺς ἀδελφοὺς Τ. περὶ τῶν παρ' αὐτῶν γενομένων βελτιώσεων ἐπὶ τοῦ ἐπιδίκου κτήματος· ἂν δὲ προσθέτῃ καὶ τὴν εἰς τοῦτο συναίνεσιν τοῦ δημοσίου, τοῦτο οὔτε βλάπτει, οὔτε ὠφελεῖ αὐτὸ, οὐδὲ καθιστᾷ τὴν ἀπόφασιν ἀναιρετέαν, καθότι ἡ συναίνεσις τοῦ δημοσίου δὲν ἀπαιτεῖτο ἐπὶ ὑποχρεώσει, τὴν ὁποίαν ῥητὸς νόμος ἐπιβάλλει εἰς αὐτὸ, καὶ τὴν ὁποίαν ὤφειλε τὸ δικαστήριον νὰ ἐφαρμόσῃ ὡς ἐφήρμωσεν, εἴτε ἤθελεν, εἴτε δὲν ἤθελε συντρέξει ἡ συναίνεσις τοῦ δημοσίου· ὅθεν δὲν εἶναι βάσιμος ἡ τοῦ τελευταίου τούτου αἴτησις ἀναιρέσεως.

Διὰ ταῦτα καὶ δυνάμει τῶν ἄρθρων 833 καὶ 211, ἀριθμ. 3 τῆς πολιτ. δικονομίας

Ἀποῤῥίπτει τὴν περὶ ἀναιρέσεως αἴτησιν τῶν ἀδελφῶν Α. καὶ Χ. Τ., ἥτις ἐγένετο κατὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 134 τῆς 23 μαΐου 1847 ἀποφάσεως τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν, καθόσον ἀφορᾷ τὸ ἐπίδικον κτῆμα.

Παραδέχεται αὐτὴν καθόσον ἀφορᾷ τὰ εἰσοδήματα τοῦ αὐτοῦ κτήματος, εἰς τὴν ἀπόδοσιν τῶν ὁποίων κατεδικάσθησαν οἱ αὐτοὶ Τ.

Καὶ ἀναιρεῖ τὴν ἀπόφασιν ταύτην ὡς πρὸς μόνον τὸ μέρος τοῦτο.

Παραπέμπει τὴν ὑπόθεσιν ταύτην ὡς πρὸς τὸ εἰρημένον ἀντικείμενον ἐνώπιον τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν πρὸς νέαν συζήτησιν. »

ΣΗΜ. Περὶ τῶν ἐν τῇ ἀποφάσει ἄλλων ζητημάτων ἐν οἰκείῳ τόπῳ.

§. 217 δίς.

ΖΗΤ. Ἡ ἔφεσις κατ' ἀποφάσεως παρεμπιπτούσης περὶ ἀποδεί-

---

(1) ὅρα τὴν ἐν τῷ Εὑρυτ. λέξιν συναίνεσις.

ξεως, ἀναστέλλει τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ὁριστικῆς ἀποφάσεως, καταστάσης τελεσιδίκου; (1)

ΖΗΤ. : Αἱ περὶ τὴν ἐκτέλεσιν ἀποφάσεων διοικητικῶν δικαστηρίων φυόμεναι ἔριδες ποῦ ὑπάγονται;

ΖΗΤ. : Δύναται νὰ ἐκτελεσθῇ ἀπόφασις ἐξαρτωμένη ἀπὸ τὸ ἀποτέλεσμα τῆς διατασσομένης θεωρήσεως ἐκκρεμῶν λογαριασμῶν;

ΖΗΤ. : Ἡ κατάργησις τῶν διοικητικῶν δικαστηρίων καταργεῖ τὰς διατάξεις τοῦ συστατικοῦ αὐτῶν νόμου;

Ἀπόφ. 71 τοῦ 1846. τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν, φέρουσα:

«Ἐπειδὴ ἡ ὑπ' ἀριθ. 10 ἀπόφασις τοῦ διοικητικοῦ δικαστηρίου Σπάρτης, τῆς ὁποίας ἡ ἐκτέλεσις πρόκειται, ἐπεδόθη, ὡς ἀπὸ τὴν ἀπόδειξιν τοῦ κλητῆρος Γ. Μ. ὑπ' ἀριθ. 9 ἐξάγεται, πρὸς τὸν Γ. Κ. τὴν 29 νοεμβρίου 1844 καὶ κατ' αὐτῆς δὲν ἐγένετο ἐκ μέρους αὐτοῦ παράπονον εἰμὴ κατὰ τὴν 5 φεβρουαρίου 1845 διὰ τοῦ ἐγγράφου τῆς ἀνακοπῆς του προταθείσης περὶ τὴν ἐκτέλεσίν της, κατὰ δὲ τὸ ἄρθρον 70 τῆς πολιτ. δικονομίας, ἀπόφασις μὴ προσβληθεῖσα ἐντὸς τῆς νομίμου προθεσμίας δι' ἐφέσεως καθίσταται τελεσίδικος.

Ἐπειδὴ, τελεσιδίκου καταστάσης τῆς εἰρημένης ἀποφάσεως διὰ τῆς ἀποχῆς ἀπὸ τοῦ ἐνδίκου τῆς ἐφέσεως μέσου, ἐδύνατο, δυνάμει τοῦ ἄρθρου 856 τῆς πολιτ. δικονομίας, νὰ ἐκβιασθῇ ἡ ἐκτέλεσίς της μὴ λαμβανομένης ὑπ' ὄψιν τῆς τυχὸν γενομένης ἐφέσεως κατὰ παρεμπιπτούσης ἀποφάσεως περὶ ἀποδείξεως, καὶ ἐὰν ἐπ' αὐτῆς ἐστηρίχθη ἡ ὁριστική· καθόσον ἄλλως διὰ τῆς ἐφέσεως τῶν παρεμπιπτουσῶν ἀποφάσεων, τῶν ὁριστικῶν ἡ τελεσιδικία ἤθελε μένει ἐκκρεμὴς καὶ μετὰ τὴν παρέλευσιν τῆς πρὸς ἔφεσιν ταύτης προθεσμίας καίτοι ἀνατρεπτικῆς, ἐναντίον τοῦ πνεύματος καὶ τοῦ σκοποῦ τῶν ἄρθρων 749, 750, καὶ 752 τῆς πολιτ. δικονομίας.

Ἐπειδὴ, ἀποδοθεισῶν εἰς τὰ τακτικὰ δικαστήρια τῶν ὑπαγομένων ἄλλοτε εἰς τὰ διοικητικὰ δικαστήρια διαφορῶν, ἀναγκαίως πᾶσα διάταξις συνεχομένη μὲ τὸν συστατικὸν τῶν διοικητικῶν δικαστηρίων νόμον κατηργήθη· ἑπομένως καὶ αἱ κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἀποφάσεων, ἐκδοθεισῶν καὶ ἐκδιδομένων ἐπὶ τῶν διοικητικῶν διαφορῶν, ἀναφυόμεναι ἔριδες ὑπάγονται εἰς τὰ τακτικὰ δικαστήρια.

Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ ἄρθρον 854 τῆς πολιτ. δικονομίας, πρὸς ἐκτέ-

(1) Ὅρα τὰς ἐν τῷ Εὑρετ. λέξεις ἔφεσις καὶ ἀπόδειξις.

λεσιν ἀποφάσεώς τινος δὲν ἀρκεῖ μόνον ἡ τελεσιδικία αὐτῆς, ἀλλ' ἀπαιτεῖται συγχρόνως ἡ ἐκτελεστέα ἀπόδοσις νὰ ἦναι βεβαία, μὴ ἐξαρτωμένη δηλαδὴ πλέον ἐξ οὐδεμιᾶς συμφωνίας καὶ προσδιωρισμένη κατὰ τὸ ποσὸν καὶ ποιόν, διὰ δὲ τῆς ἐκτελουμένης ἀποφάσεως ὁ Γ. Κ. ὑποχρεοῦται νὰ καταβάλῃ ὡρισμένον ποσὸν γεννημάτων, ἢ τὸ τίμημα αὐτῶν κατὰ τὴν τρέχουσαν τιμήν, καὶ νὰ θεωρήσῃ τὸν λογαριασμὸν μετὰ τῆς κοινότητος, καὶ ν' ἀποδώσῃ εἰς ἓν ἕκαστον μέλος αὐτῆς τὴν ἀνάλογον τῆς συμμετοχῆς του ὠφέλειαν, ἤ, ἐν περιπτώσει ζημίας, νὰ πληρώσῃ αὐτὴν ἡ κοινότης· ὥστε ἡ ἀπόδοσις τῆς ὀφειλῆς τοῦ Γ. Κ. ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὸ ἀποτέλεσμα τῆς θεωρήσεως τῶν λογαριασμῶν, καὶ δὲν ἠδύνατο νὰ ἐπισπευθῇ ἡ ἐκτέλεσις τόσῳ μᾶλλον, καθόσον ὁ Γ. Κ. συνεβιβάσθη μετά τινων ἐκ τῶν διαδίκων, ὑπὲρ τῶν ὁποίων ἐξεδόθη ἡ προκειμένη ἀπόφασις.

Ἐπειδὴ τούτων οὕτως ἐχόντων ἡ ἀναγκαστικὴ κατάσχεσις τῆς περιουσίας τοῦ Γ. Κ. εἶναι ἄκυρος.

Διὰ ταῦτα κτλ. »

§ 217 τρίς.

ΖΗΤ. *Κατὰ τὸ ἄρθρον* 33 *τοῦ ἀπὸ* 9 *ἰουλίου* 1838 *περὶ συστάσεως διοικητικῶν δικαστηρίων νόμου, μόνον αἱ κατὰ τὴν ἔκδοσιν τοῦ εἰρημένου νόμου, μεταξὺ συνενοικιαστῶν ἢ ἐνοικιαστῶν καὶ ὑπενοικιαστῶν ἐκ τῆς φορολογίας τῶν ἐγκτητικῶν φόρων προκύπτουσαι ἐκκρεμεῖς ἐνώπιον τῶν τακτικῶν δικαστηρίων μηκέτι ὥριμοι διαφοραί, τουτέστιν ἐκεῖναι, περὶ τῶν ὁποίων ἡ περὶ τὴν οὐσίαν προφορικὴ σύζήτησις δὲν εἶχεν ἔτι τελειώσει κατὰ τὴν ἔκδοσιν τοῦ διαληφθέντος νόμου, ὑπάγονται εἰς τὰς διατάξεις τοῦ αὐτοῦ νόμου, δηλαδὴ μεταβιβάζονται εἰς τὰ διοικητικὰ δικαστήρια.* » Ἀπόφ. τῆς 22 ἰουλίου 1841 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν. (ὅρα ἀνωτ. § 207 καὶ κατωτ. § 223).

(Νεμικῆς σελ. 2518)

Σημ. Βλέπε ἑτέρας τινὰς ἀποφάσεις, τὸ ἀμφισβητούμενον διοικητικὸν ἀφορώσας, καὶ ἤδη εἰς γνῶσίν μας περιελθούσας, μετὰ τὸν § 333 τοῦ προκειμένου ἄρθρου.

Ἑλληνικὴ Νομολογία 3) φύσις ἁρμοδιότητος Ἀναδρομικὴ δυναμις (1).

§. 218.

ΖΗΤ. *Ἐὰν τὸ δικαστήριον τῶν ἐφετῶν διὰ προδικαστικῶν*

---

(1) Βλ. τὰ ἀνωτ. σελ. 25—27 ἐκτεθέντα, καὶ τὰ ἀνωτ. ζητήματα § 195. 207.

ἀνεκκλήτων ἀποφάσεων δικάσῃ τὸ περὶ ἁρμοδιότητος ζήτημα, δύναται μετὰ ταῦτα καὶ διὰ μεταγενεστέρας ἀποφάσεως νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὸ αὐτὸ ζήτημα καὶ νὰ ἀνατρέψῃ τὴν προλαβοῦσαν ἀπόφασιν; Ναί.

ΖΗΤ. *Οἱ περὶ ἁρμοδιότητος μεταγενέστεροι νόμοι ἔχουσιν ἰσχὺν ἐπὶ τῶν ἐκκρεμῶν δικῶν;* Ἀποφ. Πολιτ. Ἀρείου Πάγου 264 τῆς 20 μαρτίου 1839.

(Σελ. 90 τοῦ 4 τόμου τῆς Νομολογίας).

«Ἐπειδή, κατὰ τὸ 3 ἄρθρ. τοῦ ἀπὸ 27 αὐγούστου 1838 περὶ τῆς μικτῆς ἐπιτροπῆς νόμου, ὅσαι τῶν προσωπικῶν, πραγματικῶν, καὶ μικτῶν διαφορῶν εἶναι ἐκκρεμεῖς ἐνώπιον τῶν τακτικῶν δικαστηρίων μεταβιβάζονται εἰς τὴν μικτὴν ἐπιτροπήν, ἐξαιρουμένων τῶν ἀνεκκλήτως δεδικασμένων. Ἡ δὲ μεταξὺ τοῦ δημοσίου καὶ τοῦ Α. Τ. καὶ τῶν ὁμοδίκων αὐτοῦ διαφορὰ δὲν ἐδικάσθη ἀνεκκλήτως, ἀλλ' εἶναι εἰσέτι ἐκκρεμὴς ἐνώπιον τῶν τακτικῶν δικαστηρίων, ὡς γίνεται δῆλον ἀπὸ αὐτὴν τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασιν τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν· τοῦ δὲ περὶ ἁρμοδιότητος ζητήματος καί τοι δικασθέντος ἀνεκκλήτως διὰ τῆς ἀπὸ 10 Μαΐου 1838 ὑπ' ἀριθ. 730 ἀποφάσεως τῶν αὐτῶν ἐφετῶν, ἡ ἀπόφασις ὅμως αὕτη, ἀφορῶσα ζήτημα προδικαστικόν, δὲν δύναται νὰ δώσῃ τὴν ἰσχὺν τοῦ δεδικασμένου εἰς τὴν μεταξὺ τοῦ Χ. Ι. καὶ τοῦ Α. Τ. καὶ τοῦ Α. Τ. καὶ τῶν ὁμοδίκων του κυρίαν ὑπόθεσιν, ἥτις, ἐκκρεμὴς οὖσα εἰσέτι ἐνώπιον τῶν τακτικῶν δικαστηρίων, ὑπάγεται εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ῥηθέντος ἀπὸ 27 αὐγούστου 1838 νόμου· ἑπομένως τὸ δικαστήριον τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν, κηρύξαν ἀναρμόδιον τὸ ἐν Ἀθήναις δικαστήριον τῶν πρωτοδικῶν, δὲν παρεβίασε τὴν ἰσχὺν τοῦ δεδικασμένου.(ὅρα κατωτ. § 225.)

Ἐπειδὴ μεταξὺ τοῦ δημοσίου καὶ τοῦ Α. Τ. καὶ τῶν ὁμοδίκων του διαφορά, ἀφορῶσα ἀκίνητα κτήματα ἀνήκοντα εἰς Ὀθωμανὸν καὶ πωληθέντα παρὰ τοῦ Ὀθωμανοῦ Χ. Ἰ. ἔχει ἀντικείμενον τὸ δικαίωμα τοῦ πωλήσαντος Ὀθωμανοῦ ἐπὶ τῶν ἐπιδίκων αὐτῶν κτημάτων· ἑπομένως τὸ δικαστήριον τῶν ἐφετῶν ἀποφασίσαν, ὅτι ἡ ῥηθεῖσα μεταξὺ τοῦ δημοσίου καὶ τοῦ Α. Τ. καὶ τῶν λοιπῶν διαφορὰ ὑπάγεται εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τῆς μικτῆς ἐπιτροπῆς, ἡρμήνευσεν ὀρθῶς τὸ 2 ἄρθρον τοῦ ἀπὸ 27 αὐγούστου 1838 περὶ μικτῆς ἐπιτροπῆς νόμου (1).

Ἐπειδὴ ὁ λόγος, ὅτι τὰ διαφερόμενα μέρη παρεξέτειναν ἐπὶ τῆς

(1) ὅρα ἐν τῷ Εὑρετ. τὰς λέξεις Μικτὴ ἐπιτροπὴ καὶ Ἀναδρομικὴ Δύναμις § 18 καὶ ἑξ.

προκειμένης ὑποθέσεως τὴν δικαιοδοσίαν τῶν τακτικῶν δικαστηρίων διὰ σιωπηρᾶς συναινέσεως, εἶναι ἀνυπόστατος, καθότι, ἐκτὸς ὅτι τὸ δημόσιον ἐπρότεινε τὴν ἀναρμοδιότητος ἔνστασιν ἐνώπιον τῶν πρωτοδικῶν, ἡ ἔνστασις αὕτη, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ 3 ἄρθρου τοῦ ῥηθέντος νόμου, δύναται νὰ προταθῇ ἐνόσῳ ἡ δίκη εἶναι ἐκκρεμής.

Ἐπειδὴ ὁ λόγος ὅτι ἡ ἐπαρχία Θηβῶν, εἰς τὴν ὁποίαν κεῖνται τὰ ἐπίδικα κτήματα, δὲν εἶναι ἐξ ἐκείνων, περὶ ὧν γίνεται λόγος εἰς τὸ 2 ἄρθρ. τοῦ περὶ τῆς μικτῆς ἐπιτροπῆς νόμου, εἶναι πραγματικὸς, καὶ προσέτι ἀπαράδεκτος, κατὰ τὸν § 2 τοῦ 811 ἄρθρ. τῆς πολιτ. δικονομίας.

Διὰ ταῦτα ἀποῤῥίπτει τὴν ἀναιρέσεως αἴτησιν κλ. »

§ 219.

ΖΗΤ. *Οἱ περὶ ἁρμοδιότητος μεταγενέστεροι νόμοι ἔχουσιν ἰσχὺν ἐπὶ τῶν ἐκκρεμῶν δικῶν;* Ὅρα τὴν ἀνωτέρω ἀπόφασιν.

§. 220.

ΖΗΤ. *Τὸ περὶ ἁρμοδιότητος τῶν διοικητικῶν ἀρχῶν διάταγμα τῆς 9 ἰουλίου 1838 δὲν ἔχει ἀναδρομικὴν δύναμιν.* Ἀπόφασις πολιτ. Ἀρείου Πάγου 340 τῆς 20 ἰαννουαρίου 1840 φέρουσα:

(Σελ. 253 τῆς σειρᾶς τῶν ἀποφάσεων τοῦ 1840) (1)

« Ἐπειδὴ τὸ ἀπὸ 9 ἰουλίου 1838 Διάταγμα, τὸ ὁποῖον ὑπάγει εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῶν διοικητικῶν ἀρχῶν ὅλας τὰς μεταξὺ ἐνοικιαστῶν, συνενοικιαστῶν καὶ ὑπενοικιαστῶν προσόδων διαφορὰς, δὲν δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ εἰς ὑποθέσεις τοιαύτης φύσεως εἰσαχθείσας πρὸ τῆς ἐκδόσεώς του εἰς τὰ τακτικὰ δικαστήρια, διότι δὲν ἔχει ἀναδρομικὴν δύναμιν, καὶ, ὡς νόμος ἐξαιρετικὸς, πρέπει νὰ περιορισθῇ ἐντὸς τῶν ἐν αὐτῷ ῥητῶς διαγραφομένων ὅρων· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ὁποιοσδήποτε χαρακτὴρ καὶ ἂν δοθῇ εἰς τὸ μεταξὺ Γ. καὶ Κ. συμβόλαιον, εἴτε δηλ. θεωρηθῇ ὡς συνενοικίασις, εἴτε ὡς ἁπλῆ κοινοπραξία, ἡ ἐξ αὐτοῦ προερχομένη διαφορὰ εἰσήχθη ἐνώπιον τῶν ἐν Τριπόλει πρωτοδικῶν κατὰ τὴν ά. μαΐου 1838, ὡς τοῦτο γίνεται δῆλον ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, ὥστε τὰ τακτικὰ δικαστήρια ἐπελήφθησαν τῆς ὑπο-

(1) Ὅρα ἀνωτέρω § 209 καὶ τοὺς ἑπομ. §§. Ἰδίως τὸν § 225.

θέσεως ταύτης πρὸ τῆς ἐκδόσεως τοῦ ἄνω ῥηθέντος Διατάγματος, καὶ ὁ περὶ ἀναρμοδιότητος λόγος εἶναι ἀνίσχυρος.

Ἐπειδὴ τὸ δικαστήριον τῶν ἐφετῶν σταθμίσαν τὴν ἀποδεικτικὴν δύναμιν τῶν ἀπὸ τὸ 1831 ἐγγράφων, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἐστηρίζετο ἡ ἀγωγὴ τοῦ Α. Κ., ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν, ὡς ὤφειλε, τοὺς τότε ἰσχύοντας διαδικαστικοὺς τύπους· ἑπομένως δὲν ἔχει ἰσχὺν ὁ λόγος, ὅτι τὸ δικαστήριον παραδεχθὲν τὰ ἔγγραφα ταῦτα ὡς εὐκρινῆ καὶ φέροντα τύπον ἀποδεικτικὸν, παρεβίασε τὸ 618 ἄρθρ. τῆς ἐνεστώσης πολιτ. δικονομίας· προσέτι δὲ ὁ ἀναιρεσείων δὲν ἀπέδειξε διὰ τί τὰ περὶ ὧν ὁ λόγος ἔγγραφα δὲν δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν ἐξ ἐκείνων, τὰ ὁποῖα ἀναφέρει ὁ 2 ἀριθ. τοῦ 618 ἄρθρ. τῆς πολ. δικονομίας.

Ἐπειδὴ οὔτε κατ' ἔφεσιν ἔγεινέ ποτε λόγος περὶ τοῦ ἂν τὸ μεταξὺ Γ. καὶ Κ. συνάλλαγμα ἔπρεπε νὰ ὀνομασθῇ κοινοπραξία ἢ ἄλλως πῶς, ἀλλ' ἐπρόκειτο μόνον περὶ τοῦ ἂν τὰ πολιτικὰ δικαστήρια ἦσαν ἁρμόδια ἐπὶ ὑποθέσεως θεωρουμένης ἐμπορικῆς· ἑπομένως ἀφοῦ τὸ δικαστήριον τῶν ἐφετῶν ἀπεφάσισεν ὅτι ἡ ὑπόθεσις δεν εἶναι ἐμπορικὴ, καθίσταται ἀδιάφορον, ὅπως καὶ ἂν χαρακτηρίζεται τὸ συνάλλαγμα εἰς τὰς αἰτιολογίας τῆς ἀποφάσεως· διότι εἴτε κοινοπραξία εἶναι, εἴτε ἄλλο εἶδος πολιτικοῦ συναλλάγματος, τὸ ἀποτέλεσμα μένει τὸ αὐτὸ πάντοτε ὡς πρὸς τὴν ἁρμοδιότητα τῶν πολιτ. δικαστηρίων.

Ἐπειδὴ τὸ δικαστήριον τῶν ἐφετῶν παρεδέχθη ὡς ἀποδεδειγμένον, ὅτι εἰς τὸ συνάλλαγμα συνέτρεξεν ἡ ἀμοιβαία συναίνεσις ἀμφοτέρων τῶν μερῶν. ἑπομένως ὁ λόγος, ὅτι τὸ δικαστήριον ἀνεγνώρισε συνάλλαγμα, χωρὶς νὰ ὑπάρχῃ ἡ ἀμοιβαία συναίνεσις, δὲν εἶναι βάσιμος.

Διὰ ταῦτα ἀπορρίπτει. κλ.»

§ 221.

ΖΗΤ. *Ἡ εἰς τὸ πινάκιον ἐγγραφὴ τῆς δίκης ἐπιφέρει τὸ ἀμετάβλητον τῆς δικαιοδοσίας καὶ ὡς πρὸς τὰς ὑποθέσεις, περὶ ὧν διαλαμβάνει ὁ ἀπὸ 7 μαΐου 1837 νόμος;* Ἀπόφ. τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν 824 τῆς 22 ἰουλίου 1838 φέρουσα: (1)

---

(1) Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 81 τῆς 18 δεκεμβρίου 1844 ἀποφάσεώς του ὁ Ἀρ. Πάγος ἐξεφράσθη ὡς ἑξῆς.

« Ἐπειδὴ πᾶν δικαστήριον ἂν καὶ δὲν δύναται νὰ ἀναπληρώσῃ ἔνδικα μέσα πραγματικὰ, ὁσάκις ὅμως πρόκειται περὶ μέσων νομικῶν ὄχι μόνον

«Ἐπειδή, κατὰ τὸ ἄρθρ. 675 τῆς πολιτ. δικονομίας, ἡ εἰς τὸ πινάκιον ἐγγραφὴ τῆς δίκης ἐπιφέρει τὸ ἀμετάβλητον τῆς δικαιοδοσίας συμφώνως καὶ μὲ τὰς ἀρχὰς τοῦ Ρωμαϊκοῦ Δικαίου, κατὰ τὰς ὁποίας διὰ τῆς προκατάρξεως τῆς δίκης ἀπέκτα ὁ διάδικος τὸ δικαίωμα νὰ ἐξακολουθήσῃ αὐτὴν παρὰ τῷ ἐπιλαμβανομένῳ αὐτῆς δικαστηρίῳ (l. 30 D. de judiciis).

Ἐπειδὴ τοιοῦτον δικαίωμα ἀπέκτησεν ὁ Α. Σ. ἐγγράψας, ὡς ἀποδεικνύεται ἀπὸ τὸ πινάκιον τοῦ ἐν Ἀθήναις δικαστηρίου τῶν

δύναται, ἀλλ' ὀφείλει νὰ ἀναπληρώσῃ αὐτά, καὶ μάλιστα ὅταν διατάσσωνται ἀπὸ ῥητὸν νόμον· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου τὸ δικαστήριον τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν ἑρμηνεῦσαν ῥητὸν νόμον, δὲν παρεγνώρισε τὴν προταθεῖσαν ἀναρμοδιότητος ἔνστασιν, οὐδ' ἐμόρφωσεν οἴκοθεν πραγματικὴν πρότασιν μὴ γενομένην.

Ἐπειδὴ ἡ μεταξὺ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως καὶ τῆς Ὀθωμανικῆς Πόρτας σύμβασις διαλαμβάνει περὶ διαφορῶν δικασθησομένων· ἕπεται ὅτι ὅσαι ὑποθέσεις ἦσαν ἤδη ἐκκρεμεῖς ἐνώπιον τῶν τακτικῶν δικαστηρίων πρὶν γενῇ ἡ σύμβασις αὕτη, καθὼς ὀρθῶς ἀπεφάσισε τὸ ἐφετεῖον, δὲν ἠδύνατο, κατὰ τὸ 575 ἄρθρον ἐδ. 2 τῆς πολιτικῆς δικονομίας, νὰ μεταβάλλωσι τὴν δικαιοδοσίαν, εἰς ἣν εἶχον ὑπαχθῆ ἤδη· τοῦτο δὲ μάλιστα γίνεται σαφέστερον ἀπὸ τὸ 6 ἄρθρον τῆς συμβάσεως ταύτης, καθ' ἣν τὰ δικαστήρια δὲν δύνανται νὰ δικάσουν ἀπαιτήσεις, διὰ τὰς ὁποίας εἶναι ἁρμόδια, ἐὰν ἤδη ἦναι ἐκκρεμεῖς εἰς τὴν μικτὴν ἐπιτροπήν· καὶ ἑπομένως ὅταν ἦναι τὸ ἀνάπαλιν ὑποθέσεις ἐκκρεμεῖς ἐνώπιον τῶν τακτικῶν δικαστηρίων, ἡ ἐπιτροπὴ δὲν δύναται πλέον νὰ ἐπιληφθῇ αὐτῶν, διότι πᾶσα ὑπόθεσις πρέπει νὰ τελειώσῃ ὅπου ἤρξατο· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ἡ παρὰ τοῦ Γ. Μ. γενομένη πρόκλησις πρὸς ἀγωγὴν ἦτον ἤδη ἐκκρεμὴς ἐνώπιον τοῦ ἐν Λαμίᾳ πρωτοδικείου καθ' ἣν ἐποχὴν ἐγένετο ἡ σύμβασις, ὅθεν τὰ τακτικὰ δικαστήρια ἦσαν ἁρμόδια νὰ δικάσωσι τὴν ὑπόθεσιν ταύτην· ἑπομένως τὸ ἐν Ἀθήναις ἐφετεῖον δὲν παρεβίασε τὴν γενομένην μεταξὺ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβεβερνήσεως καὶ τῆς Ὀθωμανικῆς Πόρτας σύμβασιν.

Ἐπειδὴ κατὰ τὴν ἀπόφασιν τοῦ ἐφετείου ἡ περὶ τῆς μὴ κατοχῆς τῶν κτημάτων ὁμολογία τοῦ ἀναιρεσείοντος Α.Μ. ἐγένετο ἀπὸ τὸν πληρεξούσιόν του ἐπὶ ἀκροατηρίου, ἑπομένως τὸ δικαστήριον τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν οὐδ' ἔπλασε τὴν ὁμολογίαν, οὐδὲ τὴν ἀπόφασιν αὐτοῦ ἀναιτιολόγητον ἐγκατέλιπεν.

Ἐπειδὴ ὁ λόγος, ὅτι τὸ δικαστήριον τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν παρεβίασε τὰς περὶ προκλήσεως εἰς ἀγωγὴν διατάξεις τῆς πολιτικῆς δικονομίας δὲν εἶναι ἀληθής, διότι ἀναγνωρίζει, ὅτι ὁ ἀναιρεσίβλητος εἶχε τὴν κατοχὴν καὶ διὰ τοῦτο ἐδύνατο νὰ κάμῃ τὴν τοιαύτην πρόκλησιν.

Διὰ ταῦτα ἀποῤῥίπτει κτλ. »

« σελ. 113 114 τῶν πολιτ. ἀποφ. τοῦ 1844.

πρωτοδικῶν, κατὰ τὴν 9 μαΐου 1835 εἰς αὐτὸ τὴν προκειμένην ἀγωγήν του, πηγάζουσαν ἀπὸ παλαιὸν χρέος.

Ἐπειδὴ ἂν διὰ μεταγενεστέρου Β. Διατάγματος ἀπὸ 7/19 μαΐου 1837 ἀφῃρέθησαν αἱ τοιούτου εἴδους ἀγωγαὶ ἀπὸ τὴν δικαιοδοσίαν τῶν τακτικῶν δικαστηρίων, κατὰ τὰς γενικὰς ὅμως ἀρχὰς τοῦ δικαίου, τὸ διάταγμα τοῦτο δὲν δύναται, ἀνατρέχον εἰς τὸ παρελθὸν, νὰ προσβάλῃ τὰ ἀποκτημένα δικαιώματα, καὶ ν᾽ἀφαιρέσῃ ἀπὸ τὰ δικαστήρια τὰς ἀγωγὰς, τῶν ὁποίων ἤδη διὰ τῆς εἰς τὸ πινάκιον ἐγγραφῆς ἐπελήφθησαν.

Ἐπειδὴ τὸ δικαστήριον τῶν πρωτοδικῶν παραγνωρίσαν τὰς ἀρχὰς ταύτας ἐκηρύχθη ἀναρμόδιον νὰ δικάσῃ τὴν προκειμένην δίκην κλ. »

Ὅρα τὰς ἐν τῷ Εὑρετηρίῳ λέξεις ἀπάντησις καὶ πινάκιον· ὅρα καὶ τὸν ἑπ. §.

§. 222.

Ἡ εἰς τὸ πινάκιον ἐγγραφὴ δίκης τινος ἐπιφέρει μεταξὺ πολλῶν ἐπίσης ἁρμοδίων δικαστηρίων τὴν κατὰ τὸ ἄρθρον 23 τῆς πολιτ. δικονομίας προτίμησιν, ὡς καὶ τὸ ἀμετάβλητον τῆς δικαιοδοσίας· ἴδε Εὑρετ. τόμ. 2 σελ. 9 § 23.

Ἡ litis contestatio (παρ᾽ ἡμῖν ἡ ἀγωγή) χορηγεῖ δικαίωμα εἰς τὸν ἐναγόμενον νὰ κινήσῃ τὴν ἀνταγωγήν του εἰς ἀναρμ. δικαστήριον αὐτ. § 27. — ὅρα καὶ τὸν προηγούμενον §.

§. 223.

ΖΗΤ. *Μόνον αἱ μηκέτι ὥριμοι ἐνώπιον τῶν πολιτικῶν δικαστηρίων διαφοραὶ μεταβιβάζονται, δυνάμει τοῦ ἀπὸ 20 ἰουλίου* 1838 *νόμου, ἀπὸ ταῦτα εἰς τὰ διοικητικὰ δικαστήρια.* Ἀπόφασις τῆς 22 ἰουλίου 1841 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν·

§ 224.

ΖΗΤ. *Αἱ περὶ ἀποζημιώσεως διαφοραὶ, ἕνεκα ἀποξενώσεως ἰδιωτικῆς ἰδιοκτησίας, ὅσαι ἐγεννήθησαν πρὸ τῆς* 25 *ἰαννουαρίου* 1833, *ποῦ ὑπάγονται; Τὸ πολιτικὸν σύνταγμα ἔχει αναδρομικὴν δύναμιν ὡς πρὸς τὰς τοιούτου εἴδους ἐκκρεμεῖς ὑποθέσεις;* Ἀπόφασις 2997 τῆς 11 ἰουλίου 1844 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν φέρουσα:

«Διὰ τοὺς ἀναφερομένους λόγους εἰς τὰς σκέψεις τῆς ἐκκληθείσης ἀποφάσεως τοῦ δικ. τῶν ἐν Ἀθήναις πρωτοδικῶν, τοὺς ὁποίους παραδέχεται τὸ ἐφετεῖον τοῦτο ἔχοντας οὕτως α ὡς πρὸς τὴν

ἔνστασιν τῆς ἀναρμοδιότητος ὅτι ὁ Μ. διὰ τῆς ἀπὸ 30 νοεμβρίου 1842 κατὰ τοῦ δημοσίου ἀγωγῆς του ἐξαιτεῖται νὰ τῷ ἀποδοθῶσι τὸ τίμημα τοῦ πλοίου ὁ Ἄργος, τὸ ὁποῖον ἐναποτέθη εἰς τὴν Ἑλληνικὴν κυβέρνησιν κατὰ τὸ 1827, οἱ τόκοι καὶ αἱ ζημίαι. Ὅτι κατὰ τὸ ἀπὸ 7 μαΐου 1837 Β. διάταγμα τὰ τακτικὰ δικαστήρια εἶναι ἀναρμόδια νὰ δικάσωσι πᾶσαν διαφορὰν περὶ τοῦ τρόπου τῆς εκκαθαρίσεως καὶ ἐξοφλήσεως τῶν παλαιῶν ἐθνικῶν χρεῶν προερχομένων ἀπὸ τὴν ἐποχὴν τὴν πρὶν τῇ. 25 ἰαννουαρίου 1833· τὸ δικαστήριον ἑπομένως δὲν δύναται νὰ ἐπέμβῃ εἰς τὴν ἐκδίκασιν τοιαύτης φύσεως δικῶν » καὶ πρὸς τούτοις.

Ἐπειδὴ ἂν καὶ τὸ 4 ἐδ. τοῦ 1 ἄρθρ. τοῦ ἀπὸ 7 μαΐου 1837 διατάγματος περὶ τῆς ἁρμοδιότητος τῶν τακτικῶν-δικαστηρίων ὡς πρὸς τὰς ἀμφισβητουμένας ὑποθέσεις ὑποβάλλῃ εἰς τὰ τακτικὰ δικαστήρια τὰς περὶ ἀποζημιώσεως διαφορὰς ἕνεκεν ἀποξενώσεως ἰδιωτικῆς ἰδιοκτησίας ἐπὶ δημοσίῳ σκοπῷ, τὸ 6ʹ ὅμως αὐτοῦ ἐδάφιον πρέπει νὰ θεωρηθῇ ὅτι ἀφαιρεῖ ταύτας ἀπὸ τὰ τακτικὰ δικαστήρια, ἐὰν ἐγεννήθησαν πρὶν τῆς 25 ἰαννουαρίου 1833· καὶ τοῦτο προκύπτει καὶ ὡς ἐκ τῆς γενικότητος τῆς ἐκφράσεως αὐτοῦ τοῦ 6ʹ ἐδαφίου ἔχοντος ὡς ἑξῆς « πᾶσα διαφορὰ περὶ τοῦ τρόπου τῆς ἐκκαθαρίσεως καὶ ἐξοφλήσεως τῶν παλαιῶν ἐθνικῶν χρεῶν κτλ. » καὶ ὡς ἐκ τῆς θέσεως αὐτοῦ ὡς πρὸς τὸ προηγούμενον 4 ἐδάφιον, τὸ ὁποῖον βεβαίως ἐννοεῖ τὰς μετὰ τὴν ἔκδοσιν τοῦ διατάγματος τούτου περὶ ἀποζημιώσεως διαφορὰς ἕνεκεν ἀποξενώσεως ἰδιωτικῆς ἰδιοκτησίας ἐπὶ δημοσίῳ σκοπῷ, καὶ οὐχὶ τὰς πρὶν τῆς ἐποχῆς ταύτης, ἡ δὲ προκειμένη διαφορά, ἤτοι τὸ δικαίωμα τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ἐκκαλοῦντος, ἐγεννήθη πρὸ τῆς σημειωθείσης ἐποχῆς τῆς 25 ἰαννουαρίου 1833·

Ἐπειδὴ ἂν καὶ τὰ πολιτικὰ δικαστήρια κατεστάθησαν ἤδη ἁρμόδια διὰ τὴν προκειμένην ὑπόθεσιν δυνάμει τοῦ πολιτ. συντάγματος, μ' ὅλον τοῦτο τὸ ἐφετεῖον δὲν δύναται νὰ δικάσῃ ἐπὶ τῆς οὐσίας τῆς ὑποθέσεως α) διότι ὀφείλει, κατὰ τὸ ἄρθρ. 776 τῆς πολιτ. δικονομίας, νὰ ἐξετάσῃ ἐὰν οἱ κατώτεροι δικασταὶ ἀπεφήναντο ὀρθῶς ἢ ὄχι, καὶ νὰ ἐφαρμόσῃ τοὺς καθ' ἣν ἐποχὴν ἀπηγγέλθη ἡ ἀπόφασις ἰσχύοντας νόμους, τὸ δὲ πρωτοδικεῖον ὀρθῶς ἀπεφάνθη κατὰ τοὺς τότε ἰσχύοντας νόμους· 6) διότι καὶ ἀναδρομικὴν δύναμιν ἂν ἔχῃ τὸ πολιτικὸν σύνταγμα ὡς πρὸς τὰς τοιούτου εἴδους ἐκκρεμεῖς ὑποθέσεις, πάλιν τὸ ἐφετεῖον δὲν δύναται νὰ δικάσῃ τὴν προκειμένην ὑπόθεσιν· διότι ἄλλως ἤθελε στερήσει τὸ δημόσιον τοῦ ἑνὸς βαθμοῦ τῆς δικαιοδοσίας, ἀφοῦ τὸ πρωτοδικεῖον,

εἰς ὃ ὑπεβλήθη ἡ ὑπόθεσις, ἦτον ἀναρμόδιον καὶ ποσῶς δὲν ἐπελήφθη, οὔτε ἠδύνατο νὰ ἐπιληφθῇ τῆς ὑποθέσεως.

Ἐπειδὴ, ἐπικυρουμένης ἤδη τῆς ἐκκληθείσης ἀποφάσεως, δὲν δύναται ὡς ἐκ τούτου νὰ ἐπέλθῃ κανὲν ἐμπόδιον ὡς πρὸς τὴν εἰσαγωγὴν τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως ἐκ νέου εἰς τὸ τακτικὸν δικαστήριον, οὔτε δύναται τοῦτο νὰ θεωρήσῃ ὡς δεδικασμένον τὸ τῆς ἁρμοδιότητος ζήτημα· διότι ἂν κατὰ τὴν ἔκδοσιν τῆς πρωτοδίκου ἀποφάσεως δὲν ἦτον τῷόντι ἁρμόδιον τὸ τακτικὸν δικαστήριον, καὶ κατέστη ἀκολούθως ἁρμόδιον, δύναται ἤδη ἐννόμως νὰ ἐπιληφθῇ τῆς προκειμένης ὑποθέσεως, καὶ δὲν δύναται εὐλόγως νὰ θεωρηθῇ ὅτι τὸ ἀντικείμενον τῆς ἁρμοδιότητος εἶναι τὸ αὐτὸ μὲ τὸ δικασθὲν ἤδη, διότι τοιαύτην ἁρμοδιότητα ἡ δικαστικὴν ἐξουσίαν ἐπὶ τῶν τοιαύτης φύσεως διαφορῶν τότε μὲν τὸ πρωτοδικεῖον δὲν εἶχεν, ἀλλ' ἀκολούθως τὴν ἀπέκτησεν. »

Ὅρα τὸν ἀνωτέρω § 212 δὶς καὶ τὸν ἑπόμενον.

§ 228.

ΖΗΤ. *Ὁ ἀπὸ 7 μαΐου 1837 περὶ διοικητικῶν δικαστηρίων νόμος δὲν ἔχει ἀναδρομικὴν δύναμιν, καὶ οἱ ἑρμηνευτικοὶ ὅμως νόμοι δὲν ἰσχύουν ὡς πρὸς τὰ δεδικασμένα πράγματα.* Ἀπόφασις πολ. Ἀρ. Πάγου 147 τῆς α΄. δεκεμβρίου 1837. φέρουσα:

« Ἐπειδὴ τὸ τρίτον ἄρθρ. τῆς πολ. δικονομίας δὲν προσδιορίζει ποῖα ἀντικείμενα δὲν πρέπει νὰ ἀποφασίζωνται παρὰ τῶν δικαστηρίων ὡς ὑπαγόμενα εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῶν διοικητικῶν ἀρχῶν, ἀλλὰ παραπέμπει εἰς ἰδιαιτέρους περὶ τούτου νόμους· ἐκ δὲ τούτου συνάγεται ὅτι ὅσα ἀντικείμενα δὲν ἐξῃρέθησαν τῆς δικαιοδοσίας τῶν πολιτικῶν δικαστηρίων διὰ ἰσχυόντων τότε νόμων, ἐθεωροῦντο ὡς ὑπαγόμενα εἰς τὴν ἁρμοδιότητα αὐτῶν· ἑπομένως ὁ ἀπὸ 7 μαΐου 1837 νόμος περὶ τῆς ἁρμοδιότητος τῶν τακτικῶν δικαστηρίων, ὡς πρὸς τὰς ἀμφισβητουμένας ὑποθέσεις, (ὅστις εἰς τὸν 6 παράγραφον ἐξαιρεῖ τῆς ἁρμοδιότητος τῶν τακτικῶν δικαστηρίων τὰς περὶ τοῦ τρόπου τῆς ἐκκαθαρίσεως καὶ ἐξοφλήσεως τῶν παλαιῶν ἐθνικῶν χρεῶν διαφορὰς, ὡς πρὸς τὰς ὁποίας, πρὸ τῆς ἐκδόσεως τοῦ νόμου τούτου, ἦσαν ἀναντιῤῥήτως ἁρμόδια τὰ τακτικὰ δικαστήρια), δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς νόμος ἑρμηνευτικὸς, ἀλλὰ εἶναι νέος νόμος, δι' οὗ κατηργήθη ἡ μέχρι τοῦδε νομοθεσία, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν διαληφθεῖσαν περίπτωσιν, οὐδὲ εἶχεν ἀναδρομικὸν ἀποτέλεσμα· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου τὸ δικαστήριον τῶν ἐν Ἀθήναις πρωτοδικῶν ἐπελάβετο τῆς μεταξὺ τοῦ

Δ. Σ. καὶ τοῦ δημοσίου διαφορᾶς περὶ παλαιῶν ἐθνικῶν χρεῶν, καὶ ἐκηρύχθη ἁρμόδιον πρὶν ἐκδοθῇ ὁ μνημονευθεὶς ἀπὸ 7 μαΐου 1837 νόμος.

Ἐπειδή, καὶ ἑρμηνευτικὸς ἂν ἤθελε θεωρηθῇ ὁ νόμος οὗτος, δὲν ἐδύνατο νὰ ἔχῃ ἰσχὺν ἐπὶ δεδικασμένου πράγματος, κατὰ τὸν 17 νόμον τοῦ κώδηκος (de fide instrumentorum) (IV. 21) καὶ τὸ ῥητὸν γράμμα τοῦ προοιμίου τῆς 19 νεαρᾶς· τὸ δὲ δικαστήριον τῶν πρωτοδικῶν κηρυχθὲν ἁρμόδιον διὰ τῆς ἀπὸ 24 μαΐου 1835 καὶ διὰ τῆς ἀπὸ 2 ἰουλίου 1835 ἀποφάσεώς του, ἥτις ἐξεδόθη ἐπὶ τῆς αἰτήσεως τοῦ δικαστηρίου, ζητήσαντος τὴν ἀνάκλησιν τῆς ἀπὸ 24 μαΐου ἀποφάσεως, δὲν ὤφειλε νὰ ἐπανέλθῃ, δυνάμει μεταγενεστέρων νόμων, εἰς ζήτημα ἀποφασισθὲν ἤδη συμφώνως μὲ τοὺς κατὰ τὸν καιρὸν τῆς ἐκδόσεως τῶν ῥηθεισῶν ἀποφάσεών του ἰσχύοντας νόμους, ἀλλ' ἐδίκασεν ὀρθῶς, ἀποῤῥίψαν διὰ τῆς ἀπὸ 1 ἰουλίου ε. ε. ἀποφάσεως τὴν ἐκ νέου προταθεῖσαν ἔνστασιν ἀναρμοδιότητος τοῦ δημοσίου· τὸ δὲ δικαστήριον τῶν ἐφετῶν ἀποῤῥίψαν τὴν κατὰ τῆς τρίτης ταύτης ἀποφάσεως τοῦ πρωτοδικείου γενομένην ἔφεσιν, συνεμορφώθη μὲ τοὺς μνημονευθέντας νόμους·

Διὰ ταῦτα ἀποῤῥίπτει.» ὅρα ἀνωτ. § 218.

§. 226.

ΖΗΤ. *Ἡ δημοσίευσις τοῦ ἀπὸ 7 μαΐου 1837 νόμου περὶ τῶν ἀμφισβητουμένων ὑποθέσεων μετέβαλεν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του τὴν ἁρμοδιότητα τῶν τακτικῶν δικαστηρίων, καὶ ἂν ἡ ἐνώπιον τούτων ἀγωγὴ ἦτον ἤδη ἐπιδεδομένη.* Ἀπόφασις τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν 798 τῆς 1 ἰουλίου 1838 φέρουσα.

«Ἐπειδὴ ἡ δημοσίευσις τοῦ ἀπὸ 7/19 Μαΐου 1837 περὶ ἁρμοδιότητος τῶν τακτικῶν δικαστηρίων ὡς πρὸς τὰς ἀμφισβητουμένας ὑποθέσεις νόμου, καταχωρηθέντος εἰς τὸν ἀπὸ 14. Μαΐου τοῦ αὐτοῦ ἔτους ἀριθ. 14 τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, μετέβαλεν ἀπὸ τῆς ἡμέρας ταύτης τὴν δικαιοδοσίαν τῶν τακτικῶν δικαστηρίων ὡς πρὸς τὰ ὁποῖα ἐχαρακτήρισε διοικητικὰ δικαστήρια, καὶ κατέστησεν αὐτὰ ἀναρμόδια νὰ δικάσωσιν εἰς τὸ ἑξῆς ὑποθέσεις τοιαύτης φύσεως.—Ἐπειδὴ ἡ μεταξὺ τοῦ Ζ. Γιουρδῆ, ἐπιτρόπου τῶν ἀνηλίκων ἀδελφῶν του, καὶ πληρεξουσίου τῶν Μ. Α. Τσαμαδοῦ, Ν. Β. Βουδούρη, Ἀ. Τσαμαδοῦ, καὶ Μαρίας Χήρας Τσαμαδοῦ, ἐπιτρόπου τῶν ἀνηλίκων της ἀφ' ἑνὸς μέρους, καὶ τοῦ δημοσίου ἀφ' ἑτέρου περὶ ἐξοφλήσεως δραχ. 71691. 22 χρέους προερχομένου ἐκ τῆς κατὰ τὴν 11 ἀπριλίου 1831 γενομένης πω-

λύσεως τοῦ Βρικίου ὁ Ἄρης, δίκη καθυπεβλήθη εἰς τὸ δικαστήριον τῶν ἐνταῦθα πρωτοδικῶν τὴν 2 ἰουνίου 1837, εἰς ἐποχὴν δηλ. καθ' ἣν πᾶσα δίκη περὶ τοῦ τρόπου τῆς ἐκκαθαρίσεως καὶ ἐξοφλήσεως τῶν παλαιῶν ἐθνικῶν χρεῶν προερχομένων ἀπὸ τὴν ἐποχὴν τὴν πρὶν τῆς 25 ἰαννουαρίου (6 φεβρ) 1833 εἶχεν ἀφαιρεθῆ ἀπὸ τὴν ἁρμοδιότητά του ὡς τακτικοῦ δικαστηρίου, καὶ ἀποδοθῆ εἰς τὰ διοικητικὰ δικαστήρια.

Ἐπειδὴ ὁ λόγος, ὅτι ἡ ἀγωγὴ εἶχεν ἤδη κινηθῆ καὶ ἐπιδοθῆ εἰς τὸ δημόσιον πρὶν τῆς δημοσιεύσεως τοῦ προκειμένου νόμου, δὲν ἀρκεῖ διὰ νὰ θεωρηθῇ τὸ δικαστήριον τῶν πρωτοδικῶν ὡς ἐπιλαβόμενον ἔκτοτε τῆς διαφορᾶς, καὶ ἑπομένως ὡς κατασταθὲν αὐτὸ μόνον ἁρμόδιον νὰ τὴν δικάσῃ· διότι τὰ δικαστήρια δὲν θεωροῦνται ὅτι ἐπελήφθησαν ὑποθέσεώς τινος, εἰμὴ ἀφοῦ, καθυποβληθείσης αὐτοῖς τῆς ὑποθέσεως ἀπὸ τὰ μέρη, τεθῶσιν εἰς κατάστασιν νὰ ἐνεργήσωσιν ἐπ' αὐτῆς, ἐνῷ ἡ ἐπὶ πολιτικῶν δικῶν προδικασία γινομένη ἐκτὸς τοῦ ἀκροατηρίου καὶ χωρὶς καμμιᾶς συμπράξεως τῶν δικαστηρίων ὄχι μόνον δὲν τὰ θέτει εἰς κατάςασιν νὰ ἐνεργήσουν ἐπ' αὐτῆς, ἀλλὰ καὶ ἄγνωστος πάντῃ μένει εἰς αὐτὰ μέχρι τῆς στιγμῆς, καθ' ἣν τὰ μέρη τὴν καθυποβάλλουν εἰς τὸν δικαστὴν, θέτοντα τρόπον τινα τὴν διαφορὰν, κατὰ τὴν ἔκφρασιν τοῦ Berriat saint prix, εἰς τὰς χεῖρας τοῦ δικαστοῦ, ὡς ἄλλως καὶ ἡ ἀρχὴ αὕτη καθιεροῦται καὶ ἀπὸ τὸ ἄρθρ. 170. τῆς πολιτ. δικονομίας.» —ὅρα τοὺς προηγ. §. 218 καὶ ἑπ.

§. 227.

ΖΗΤ. *Οἱ περὶ ἁρμοδιότητος νόμοι εἶναι δικονομικοί; Ἔχουν ἀναδρομικὴν δύναμιν ;*

Ἀπόφ. 216 τοῦ 1840 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν (σιλ. Ν. μικ. 3742) (1) φέρουσα:

«Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ ἄρθρ. 22 §. ζ'. τῆς πολ. δικονομίας, εἰς δίκας, ἀφορώσας τὴν ἐμπορίαν, ὁ ἐνάγων ἔχει τὸ ἐκλεκτικὸν δικαίωμα νὰ εἰσάγῃ τὴν ἀγωγήν του εἰς τὸ ἐμπορικὸν δικαστήριον ἢ τῆς κατοικίας τοῦ ἐναγομένου, ἢ τοῦ τόπου, ἔνθα ἐγένετο τὸ συμβόλαιον, ἐκ τοῦ ὁποίου πηγάζει τὸ ἀντικείμενον τῆς δίκης· ἑπομένως ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ὅπου ἐπρόκειτο περὶ λογοδοσίας ἐξ ἐμπορικῆς ἑταιρίας προερχομένης, συμφωνηθείσης πρῶτον μὲν εἰς Ὕδραν, καὶ μετὰ ταῦτα εἰς Ναύπλιον, τὸ δικαστήριον τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐμπο-

(1) Περὶ τῶν ἐνδιαλαμβανομένων εἰς τὴν αὐτὴν ἀπόφασιν λοιπῶν ζητημάτων γενήσεται λόγος ἐν οἰκείῳ τόπῳ.

ροδικῶν, εἰς τὸ ὁποῖον οἱ ἐνάγοντες νῦν ἐφεσίβλητοι εἰσήγαγον τὴν περὶ τούτου ἀγωγήν των, ἦτον ἁρμόδιον νὰ δικάσῃ αὐτήν· διότι αἱ πόλεις αὗται, εἰς τὰς ὁποίας ἐγένετο ἡ συμφωνία, ὑπάγονται εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ εἰρημένου δικαστηρίου· εἶναι δὲ ἀδιάφορον, ἂν ὁ εἰρημένος νόμος εἶναι μεταγενέστερος τῆς τοῦ συμβολαίου ἐποχῆς· καθότι, ὡς νόμος δικονομικὸς, ἐφαρμόζεται εἰς ὅλας τὰς ὑπὸ τὸ κράτος αὐτοῦ εἰσαγομένας δίκας (1).

Ἐπειδὴ διὰ τοῦ ἀπὸ 19 φεβρουαρίου 1840 καὶ ὑπ' ἀριθ. 6315 ἐγγράφου, συνταχθέντος παρὰ τοῦ συμβολαιογράφου Τριπόλεως, παρὰ τοῦ ἐφεσιβλήτου προσαχθέντος καὶ ἐν τῇ δικογραφίᾳ τῆς προκειμένης ὑποθέσεως ὑπάρχοντος, ὁ Χ. Ι. Σ. σύζυγος τῆς Ε. Χ. Δ. Ἀ. διώρισε πληρεξουσίους τὸν Π. Κ. καὶ Ι. Ἀ. διὰ νὰ παρασταθῶσιν εἰς τὰ ἐν Ναυπλίῳ δικαστήρια, ὥστε νὰ διεκδικήσωσι τὰ προικῷά του δικαιώματα, ἐξάγεται, ὅτι τὸ ἐπὶ τῆς προκειμένης ὑποθέσεως δικαίωμα τῆς εἰρημένης Ε. ἐδόθη προῖκα εἰς τὸν εἰρημένον σύζυγόν της, καὶ ἑπομένως αὐτὸς οὗτος ἠδύνατο νομίμως νὰ παρουσιασθῇ εἰς δίκην, καὶ νὰ διεκδικήσῃ τὸ εἰς τὴν σύζυγόν του ἀνῆκον μέρος (Νόμ. Ζ'. §. γ'. Πανδ. βιβλ. ΚΓ'. τίτλ. γ'. καὶ Διάτ. Η'. τοῦ Κώδ. βιβλ. Ε'. τίτλ. ιβ'. καὶ Ἁρμεν. βιβλ. Δ'. τίτλ. θ'. ἄρθ. 9.).

Ἐπειδὴ ὁ περὶ ἀκυρώσεως τῶν πράξεων τούτων ἰσχυρισμὸς τοῦ εἰρημένου Α. εἶναι ἐπίσης ἀνυπόστατος· καθότι ἐπὶ τοῦ προκειμένου τὰ εἰρημένα παρὰ τῆς μητρὸς καὶ νομίμου ἐπιτρόπου του διορισθέντα πρόσωπα δὲν διωρίσθησαν οὔτε ὡς διαιτηταὶ, οὔτε ὡς συμβιβασταὶ, ἀλλ' ἁπλῶς διωρίσθησαν εἰδικοὶ ἐπίτροποι διὰ νὰ ἐπεξεργασθῶσιν ὑπὲρ τῶν ὀρφανῶν τὴν ἐκ τῆς ἑταιρίας προκύψασαν ληψοδοσίαν· ἑπομένως, καθὼς ἐδύνατο ἡ ἰδία ἐπίτροπος νὰ θεωρήσῃ καὶ ἐξοφλήσῃ μετὰ τοῦ Χ. τὴν ἐνυπάρχουσαν ληψοδοσίαν, οὕτως ἐδύνατο ν' ἀντικαταστήσῃ καὶ ἄλλους εἰδικοὺς ἐπιτρόπους, διὰ νὰ ἐνεργήσωσιν ἀντ' αὐτῆς (ἄρθ. Ν'. βιβλ. Ε'. τίτλ. ιά. τοῦ Ἁρμεν. καὶ Νόμ. Ν$\digamma$'. §. δ'. de furtis, καὶ Νόμ. 157 pr. de Regulis juris. Νόμ. ΚΖ'. de admin et peric. tut. τῶν Πανδεκτῶν).

Ἐπειδὴ ἡ πρᾶξις αὕτη, οὖσα ἐκ τῶν ἐντὸς τῶν καθηκόντων τῆς εἰρημένης ἐπιτρόπου τῶν ἀνηλίκων τέκνων της, δὲν εἶναι αὐτοδικαίως ἄκυρος ἀλλ' ἐδύνατο νὰ δώσῃ χώραν εἰς ἀποκατάστασιν, ἂν ὁ ἤδη ἐνηλικιωθεὶς Ι. ἤ ἤθελεν ἀποδείξει, ἢ ἤθελε κἂν προτείνει σαφῶς καὶ ὡρισμένως, καθάπερ δὲν ἔπραξεν, ὅτι ἐκ τῆς ἐπεξεργασίας ταύτης προέκυψε ζημία εἰς τὰ νόμιμα συμφέροντά του, καὶ

(1) Ὅρα τὴν ἐν τῷ Βύρετ. λέξιν ἀναδρομικὴ δύναμις.

ἐποίει. (Ἀρμενόπ. βιβλ. ά. τίτλ. ιδ'. § 42 καὶ Νόμ. ΙΑ'. § γ'. βιβλ. δ'. τίτλ. δ'. τῶν Πανδ. καὶ Νόμ. Ε'. καὶ τελευταῖος τοῦ Κώδ. D. test. in integr.)

§ 228.

ΖΗΤ. Ὁ *περὶ ἁρμοδιότητος τῶν ἐμποροδικῶν νόμος δὲν ἔχει ἀναδρομικὴν δύναμιν· ἑπομένως τὸ τεκμήριον, ὅτι ὁ ἔμπορος ἔλαβε δάνειόν τι διὰ τὰς ἐμπορικάς του ἀνάγκας, ἀλλὰ πρὸ τοῦ νόμου αὐτοῦ, χρῄζει ἀποδείξεως.* — Ἕπεται ἡ 1421 τῆς 16 ἰουλίου 1847 ἀπόφασις τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

«Ἐπειδὴ ὁ ἐκκαλῶν, προτείνων τὴν προκειμένην περὶ ἀναρμοδιότητος ἔνστασιν, ἐςήριξεν αὐτὴν διὰ τῶν ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου τούτου ἐγγρ. προτάσεών του εἰς τὸ ὅτι καὶ καθ' ὃν καιρὸν ἐξέδωκε τὸ περὶ οὗ ἡ δίκη χρεωστικὸν ὁμόλογον, καὶ καθ' ὃν καιρὸν ὑπεχρεοῦτο νὰ ἐξοφλήσῃ αὐτό, ἦτον ἔμπορος, καὶ ἑπομένως λογίζεται ὅτι τὸ δάνειον τοῦτο ἔκαμεν ἕνεκα τοῦ ἐμπορίου του, τὸν δὲ ἰσχυρισμόν του τοῦτον παράγει ὡς ἐκ τῆς ῥητῆς διατάξεως τοῦ νόμου· ἐπρόσθεσε δ' ἐπὶ ἀκροατηρίου, ὅτι τῳόντι ἐγένετο τὸ δάνειον διὰ τὰς ἐμπορικὰς ἐπιχειρήσεις του.

Ἐπειδή, καθόσον ἀφορᾷ τὸ παρὰ τοῦ νόμου ψηφιζόμενον τεκμήριον, τὸ ὁποῖον κατὰ πρῶτον λόγον ἐπικαλεῖται ὁ ἐκκαλῶν, καὶ μὲν ὅτι κατὰ τὸ ἄρθρ. 8 τοῦ ἀπὸ 2/14 μαΐου 1835 περὶ ἁρμοδιότητος τῶν ἐμποροδικείων ἰσχύοντος ἐν τῇ Ἑλλάδι νόμου, τὰ γραμμάτια, τὰ παρ' ἐμπόρων ὑπογεγραμμένα θεωροῦνται, ὡς ἕνεκα τοῦ ἐμπορίου αὐτῶν γενόμενα, καὶ ἑπομένως ὑπάγονται εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῶν ἐμποροδικείων, ἀλλ' ὁ νόμος οὗτος ὁ ψηφίζων τοιοῦτον νόμιμον τεκμήριον ὑπὲρ τοῦ ἐμπόρου, ἐκδοθεὶς μετὰ τὸ ἐπίδικον συνάλλαγμα, δὲν δύναται νὰ ἔχῃ ἀναδρομικὴν δύναμιν, τὸ δὲ σύμφωνον μὲ αὐτὸν ἄρθ. 6 τοῦ ἐμπορικοῦ Γαλλ. Κώδηκος, κατὰ τὸν ἰσχυρισμὸν τῶν ἀντιδίκων του ἐφεσιβλήτων, μὴ ἀντικρουσθέντα ποσῶς ὑπὸ τοῦ ἐκκαλοῦντος, καὶ ἑπομένως παραδεχόμενον ὡς ἀληθῆ, δὲν ἴσχυεν ὡς ὑποχρεωτικὸς νόμος ἐν Κωνσταντινουπόλει καθ' ἣν ἐποχὴν ἐξεδόθη τὸ περὶ οὗ ἡ δίκη χρεωστικὸν γραμμάτιον· ὅθεν ἡ ἔνστασις τῆς ἁρμοδιότητος στηριζομένη εἰς τὸ νόμιμον τεκμήριον καθίσταται ἀνυπόστατος. — Ἐπειδὴ ἐλλείποντος τοῦ νομίμου τεκμηρίου καὶ προτείνοντος ἄλλως τε τοῦ ἐκκαλοῦντος ὅτι πραγματικῶς διὰ τὰς ἐμπορικάς του ἐπιχειρήσεις του ἐγένετο τὸ δάνειον, ὀφείλει οὗτος, καθὸ ἐνιστάμενος, ν' ἀποδείξῃ τὸν ἀναγκαῖον πρὸς ὑποστήριξιν τῆς ἐνστάσεώς του ἰσχυρισμὸν

τοῦτον, κατὰ τὸ ἄρθ. 248. τῆς πολ. δικον. διότι ἡ μόνη περίπτωσις τοῦ ὅτι αὐτὸς ἦτον ἔμπορος καθίστησι μὲν πιθανὸν καθ' ἁπλοῦν δικαστικὸν τεκμήριον, ἀλλὰ δὲν ἀποδεικνύει θετικῶς, ὅτι τὸ δάνειον ἀληθῶς λόγῳ τοῦ ἐμπορίου συνωμολογήθη.»

Ἑλληνικὴ Νομολογία 4) ἁρμοδιότης ὡς ἐκ τοῦ τόπου (1)

§. 130.

Ζήτ. *Ἡ κατοικία ἀποκτᾶται ψυχῇ καὶ πράγματι, δηλ. ἀπαιτεῖται α) νὰ ἀποκαταςαθῇ τις πραγματικῶς· καὶ β') νὰ τρέφῃ σκοπὸν νὰ διαμένῃ αὐτόθι σταθερῶς ἕως οὗ σπουδαῖοι λόγοι τὸν ἀπομακρύνωσιν ἐκεῖθεν·* Ἀποφ. 1439 τῆς 8 δεκεμβρίου 1839 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν φέρουσα:

«Ἐπειδὴ ὁ δικαστὴς τῆς ἀγωγῆς εἶναι καὶ τῆς ἐνστάσεως, ἐπομένως τὸ δικαστήριον τοῦτο δύναται νὰ δικάσῃ περὶ τοῦ ἂν ἦναι ποινικῶς καταδιωκτέα ἡ προκειμένη πρᾶξις, καθόσον τοῦτο ἀναφέρεται ὡς ἔνστασις κατὰ τῆς προόδου τῆς πολιτικῆς δίκης.

Ἐπειδὴ, κατὰ τὸν παράγραφον καὶ τοῦ ἐγκληματικοῦ ἀπανθίσματος, ἐπὶ τῆς ἰσχύος τοῦ ὁποίου ἐπράχθη ἡ εἰς τὴν ἀγωγὴν τῆς Ζ. κατὰ τοῦ Δ. δοῦσα χώραν πρᾶξις τῆς διγαμίας, παιδεύεται μὲ χρηματικὴν ποινὴν 100 ἕως 2000 γρ. ἑπομένως κατὰ τὸ α. ἄρθρ. τοῦ ἀπὸ 13 Ὀκτωβ. 1835 Β. διατάγματος τὸ ἀδίκημα τοῦτο ὡς τιμωρούμενον μὲ χρηματικὴν ποινὴν χαρακτηρίζεται σήμερον ὡς πλημμέλημα, δικαστέον ἀπὸ τὰ πλημμελειοδικεῖα.

Ἐπειδὴ κατὰ τὰ ἄρ. 119 καὶ 120 τοῦ ποιν. νόμου, τὸ ἀξιόποινον ἐξαλείφεται διὰ τῆς παραγραφῆς, τῆς ὁποίας ἡ προθεσμία ὁρίζεται ἐπὶ τῶν πλημμελημάτων ἐπὶ 5 ἔτη, αὕτη δὲ ἡ προθεσμία πρέπει νὰ ἐφαρμοσθῇ καὶ εἰς τὰς ἐπὶ τῆς κατὰ τὸ ἔτος 1832 ἰσχυούσης νομοθεσίας γενομένας κολασίμους πράξεις· πρῶτον διότι εἶναι ἀρχὴ γενικῶς παραδεδεγμένη, ὅτι μεταξὺ δύο ποινικῶν νομοθεσιῶν πρέπει νὰ ἐφαρμόζεται εἰς τὸν κατηγορούμενον ἡ βοηθητικωτέρα: καὶ δεύτερον, διότι ἤθελεν εἶσθαι πάντῃ ἄτοπον καὶ ἐναντίον εἰς τὸν γενικὸν σκοπὸν τοῦ σημερινοῦ νομοθέτου, ἂν τὸ αὐτὸ ἀδίκημα γενόμενον σήμερον παρεγράφετο ἐντὸς πέντε ἐτῶν, γενόμενον δὲ ἐπὶ τῆς παλαιᾶς διαδικασίας ἢ πολλῷ πρότερον τοῦ δευτέρου ἐξηκο-

(1) Βλ. τὰ ἤδη ἀνωτέρω (§ 114—128) ἐκτεθέντα.

λούθει νὰ ἦναι ἀξιόποινον καὶ ἀφοῦ τὸ ἐσχάτως πραχθὲν ἀδίκημα παρεγράφη.

Ἐπειδὴ ἄλλως ἡ διάταξις τῆς δεκαετοῦς παραγραφῆς, οὖσα ἄλλοτε διάταξις τῆς ποιν. διαδικασίας, ἀκυρώθη διὰ τοῦ ἄρθρου 569 τῆς ἐνεστώσης, καθ' ἣν ὅλαι αἱ μὴ δικασθεῖσαι ὑποθέσεις θέλουν ἀνακρίνεσθαι κατὰ τὴν σημερινὴν δικονομίαν.

Ἐπειδὴ ἀπὸ τοῦ ἔτους 1832, ὅτε ἀναφέρεται ὡς πραχθεῖσα ἡ προκειμένη διγαμία, παρῆλθον πλέον τῶν 5 ἐτῶν, ὥστε, μὴ ὑπαρχούσης πλέον ἀξιοποίνου τῆς πράξεως, δὲν δύναται νὰ γίνῃ ποινικὴ διαδικασία, κατὰ τὸ ἄρθρ. 5 τῆς ποιν. δικονομίας, καὶ ἑπομένως τὸ δικαστήριον τοῦτο δὲν δύναται νὰ διατάξῃ τὴν διαδικασίαν τῆς δίκης διὰ νὰ γίνῃ ποινικὴ διαδικασία ἐπὶ τοῦ προκειμένου.

Ἐπειδὴ ἡ περίστασις ὅτι ὁ ἐκκαλῶν ἔχει τὴν μητέρα του ἐν Πάτραις δὲν κάμνει ὅτι καὶ ἡ κατοικία του εἶναι αὐτόθι· διότι ἡ κατοικία τῶν γονέων συνετάγεται καὶ τὴν τῶν τέκνων ἐνόσῳ αὐτὰ εὑρίσκονται ὑπὸ τὴν πατρικὴν ἐξουσίαν, τοιαύτην δὲ δὲν ἔχει ἡ μήτηρ.

Ἐπειδὴ οὐδ' ἡ περίστασις ὅτι ἔχει κτήματα εἰς Πάτρας, δὲν καθίστησιν αὐτόθι τὴν κατοικίαν του κατὰ τὸν N. 17 §. 13 Δ. (50, 1) sola domus possessio quae in aliena civitate comparatur domicilium non facit.

Ἐπειδὴ ἡ κατοικία ἀποκτᾶται ψυχῇ καὶ πράγματι, δηλ. ἀπαιτεῖται ά) ν' ἀποκατασταθῇ πού τις πραγματικῶς καὶ β') νὰ τρέφῃ σκοπὸν νὰ διαμείνῃ αὐτόθι σταθερῶς ἕως οὗ σπουδαῖοι λόγοι τὸν παρακινήσωσι νὰ ἀπομακρυνθῇ πάλιν ἐκεῖθεν.

Ἐπειδὴ ἐπὶ τοῦ προκειμένου καὶ ἀπεκαταστάθη πραγματικῶς εἰς Ναύπακτον, ὡς ἔχων αὐτόθι ὑπηρεσίαν δημοσίαν, τὴν ὁποίαν διὰ νὰ ἐνεργῇ πρέπει νὰ διαμένῃ ἐκεῖ, καὶ ἥτις, κατὰ τὴν ὁμολογίαν τοῦ πληρεξουσίου του ὅτι καὶ πρότερον εἶχε τοιαύτην εἰς ἄλλην πόλιν, εἶναι τὸ κύριον ἐπάγγελμά του, ἕπεται ὅτι ἀπεφάσισε σταθερῶς νὰ μείνῃ αὐτόθι, ἕως οὗ δὲν ὑπάρξουν νέοι σπουδαῖοι λόγοι ἀπομακρύνοντες αὐτὸν ἐκεῖθεν.

Ἐπειδὴ λόγῳ γενικῆς δικαιοδοσίας ὑπάγεταί τις εἰς τὸ δικαστήριον τοῦ τόπου, ὅπου ἔχει τὴν κατοικίαν του· ἑπομένως ὀρθῶς ὁ Δ. ἐνήχθη ἐνώπιον τῶν ἐν Μεσολογγίῳ πρωτοδικῶν.»

Ορα ἐν τῷ εὑρετ. τὴν λέξιν Παραγραφή.

ΣΗΜ Τὸ ζήτημα, τί ἐστὶ μόνιμος κατοικία (domicilium) λύεται ἐκ τοῦ πολιτικοῦ νόμου, ἄρα ἐκ τοῦ ἰσχύοντος Ρωμ. δικ., ὅπερ ὁρίζει τὴν μόνιμον κατοικίαν ἀφοστίχως ὡς ἑξῆς.

Μόνιμος κατοικία τινὸς ἐστὶν ubi larem rerumque ac fortunarum suarum summam constituit, unde rursus non sit discessurus, si nihil avocet, unde quum profectus est, peregrinari videtur, quo si rediit, peregrinari jam destitit· νόμ. 7 Κώδ. (10 39)

Ὁ πολίτης λογίζεται ὅθεν κατοικῶν ὅπου ἀπεκατέστη αὐτόθι εἰσαεί, ἢ τουλάχιστον ἕωσοῦ παρακινήσωσιν αὐτὸν αἱ περιστάσεις νὰ ἀποκατασταθῇ ἀλλαχοῦ.

Πρὸς τὴν μόνιμον κατοικίαν ἀντιτίθεται ἡ διαμονή, ἥτις περιορίζεται εἰς ὡρισμένον χρόνον. Ἐπειδὴ ἡ κατοικία τοῦ ἀνθρώπου εἶναι τὸ κέντρον τῆς ἰδιωτικῆς ὑπάρξεως καὶ συγκοινωνίας αὐτοῦ, δὲν ἔχει τις συνήθως, εἰμὴ μόνον μίαν κατοικίαν· μολαταῦτα δύναταί τις, κατὰ τὸ Ῥωμαϊκὸν δίκαιον, νὰ ἔχῃ τὴν μόνιμον κατοικίαν εἰς πολλοὺς τόπους, ὅταν ἀποκαθίσταται ἐπὶ σκοπῷ νὰ διαμένῃ κατ' ἀρέσκειάν του ὁτὲ μὲν εἰς τοῦτον, ὁτὲ δὲ εἰς ἐκεῖνον τὸν τόπον. νόμ. 6 § 2 Πανδ. (50. 1) παράβ· νόμ. 5 καὶ 27 § 2 αὐτ.

Τὰ δύο οὐσιώδη προσόντα τῆς νομίμου κατοικίας εἶναι ἡ πραγματικὴ κατοίκησις εἰς τόπον τινά, συνδεδεμένη μὲ τὸν σκοπὸν νὰ κατοικῇ τις αὐτόθι διὰ πάντα· ἑπομένως, ἀφ' ἑνὸς μὲν δὲν ἀπαιτεῖται νὰ ἔχῃ τις αὐτοῦ ἀκίνητα κτήματα (Νομ. 5, §2 Πανδ. (47 10), οὐδ' ἀρκεῖ ἡ ἀπόκτησις ἀκινήτων κτημάτων, ἐὰν δὲν ἐπῆλθῃ ὁ σκοπὸς τῆς εἰσαεὶ ἀποκαταστάσεως ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ· ἀφ' ἑτέρου δὲ ἡ κατοικία δὲν μεταβάλλεται διὰ τῆς ἁπλῆς προαιρέσεως τῆς εἰς ἄλλον τόπον μεταθέσεως τῆς κατοικίας, ἂν δὲν ἀποκατασταθῇ τις εἰς τοῦτον καὶ πραγματικῶς. Ν. 20. Πανδεκ. l. c.

Ἡ ἐκλογὴ τῆς μονίμου κατοικίας ἐξαρτᾶται συνήθως ἐκ τῆς θελήσεως τοῦ πολίτου· διὰ τοῦτο ἡ μόνιμος κατοικία συνήθως εἶναι ἑκουσία (domic. voluntarium), καὶ ἐξαιρετικῶς μόνον, ὡς πρὸς τὰ δικαιώματα τῆς ἐλευθέρας ἐκλογῆς μὴ ἀπολαμβάνοντα πρόσωπα, προσδιορίζει ὁ νόμος ὡρισμένην τινὰ κατοικίαν, ἥτις λέγεται ἔννομος ἢ κατ' ἀνάγκην κατοικία (domic. necessarium ἢ legale) (ἄρθρ. 17 ἀριθ. 1. ἄρθρ. 18 τῆς πολιτ. δικονομίας).

Ἡ μόνιμος κατοικία δύναται νὰ ἐκλεχθῇ, εἴτε διὰ ῥητῆς δηλώσεως τῆς προαιρέσεως τοῦ διαμένειν διὰ παντὸς εἰς τόπον τινα, εἴτε σιωπηλῶς διὰ πράξεων, αἵτινες ἐμφαίνουσι τὴν προαίρεσιν ταύτην· τοιαύτη εἶναι ἡ ἐντελὴς οἰκιακὴ ἀποκατάστασις ἔντινι τόπῳ, ἡ ἐξάσκησις βιομηχανίας ἢ τέχνης ἑνωμένη μὲ τὴν αὐτόθι συνεχῆ διαμονήν, καὶ ἐν γένει ἄλλα περιστατικά, ἐξ ὧν συμπεραίνεται εὐλόγως, ὅτι ὁ δεῖνα τόπος εἶναι ἡ κυρία ἕδρα τοῦ ἰδιωτικοῦ βίου τοῦ δεῖνος καὶ τῶν ἰδιωτικῶν αὐτοῦ σχέσεων, ἢ ὡς φέρει τὸ Ῥωμαϊκὸν δίκαιον εἰς τοὺς νόμους 27 § 1 Πανδ. (47, 10) καὶ νόμ. 203 (50. 16) καὶ διάτ. 2 τοῦ Κ. (3, 24), ἐξ ὧν ἡ τελευταία φέρει ubi majorem bonorum partem possident et assiduae versantur.— ὁ δὲ 203 φέρει: ubi quique sedes et tabulas habet suarumque rerum constitutionem fecit.— καὶ ὁ 27 φέρει οὕτω si in municipio semper agit, emit, vendit, ibi festos dies celebrat, omnibus denique municipio commodis fruitur. Ἡ περὶ ἧς πρόκειται κατοικία διαφέρει ἀπὸ τὴν κατοικίαν, ὅπου ἐξασκεῖ τις τὰ πολιτικὰ δικαιώματα, οἷον τὸ δικαίωμα τοῦ ἐκλέγειν εἰς δημοτικὰς ἐκλογάς κλ. (domicile politique), μολονότι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον αὕτη τῶν πολιτικῶν δικαιωμάτων ἡ κατοικία ἐξαρτᾶται ἐξ ἐκείνης, ὅρα ἄρθρ. 3. 13 τοῦ περὶ δήμ. νόμου. Ζαχ. περὶ πολ Γ. Δ § 141 142. ἡ μόνιμος κατοικία οὔτε ἀπόλλυται, οὔτε μεταβάλλεται διὰ τῆς προσωρινῆς ἀναχωρήσεως καὶ ἐν ἄλλῳ τόπῳ διατριβῆς, ἀλλὰ τότε μόνον, ὅταν ἀποκατασταθῇ τις ἀλλαχοῦ διὰ παντός, καὶ ἀποκτήσῃ οὕτω τὴν μόνιμον κατοικίαν.

Πρὸς τούτοις ἡ μόνιμος κατοικία τινὸς ἀποβάλλεται διὰ τοῦ θανάτου αὐτοῦ, ἡ δικαιοδοσία ὅμως τῆς μονίμου κατοικίας (forum domicilii) διατηρεῖται ἐπί τινος χρόνου, ἢ καὶ διὰ παντὸς, κατὰ τὰς περιστάσεις τοῦ ἄρθρου 17 ἀριθ. 5 καὶ τοῦ ἄρθρου 18 τῆς πολιτ. δικονομίας.

Θέδερ, πολιτ. δικ. § 75

— ΖΗΤ. *Ὅταν συμβόλαιόν τι διαλαμβάνῃ ὅτι ὁ . εἶναι κλη-*

τὴν παρὰ τῷ βασιλικῷ γραφείῳ, καὶ δὲν ὁρίζῃ ῥητῶς τὴν κατοικίαν του, τὸ συμβόλαιον εἶναι ἄκυρον δυνάμει τοῦ ἄρθρου 181 § 2 *τοῦ δικαστικοῦ ὀργανισμοῦ· διότι ἄλλο κατοικία καὶ ἄλλο διαμονή*. (1) Ἀπόφασις τοῦ Ἀρείου Πάγου 83 τῆς 17 μαΐου 1848 φέρουσα :

«Ἐπειδή, κατὰ τοὺς νόμους, ὑπάρχει μεγάλη διαφορὰ μεταξὺ τῆς κατοικίας καὶ τῆς ἁπλῆς διαμονῆς ἢ διατριβῆς (ἄρθρ. 16, 18 § 1, 140. 145 §. 6. 541 κλπ. τῆς πολιτ. δικονομίας, Ἀρμενόπ. περὶ σημασίας τῶν λέξεων ἄρθρ. 142) καὶ ἐνῷ ἡ κατοικία ἀποκτᾶται, κατὰ τὸν Ν. Ι. Δ. (50, 1) καὶ τοῦ Κώδηκος βιβ. 10 τιτλ. 39, διὰ τῆς γεννήσεως ἢ καταγωγῆς, καθὼς καὶ διὰ υἱοθεσίας, καὶ ὑποτίθεται πάντοτε διατηρημένη ἡ πρώτη μέχρι τῆς ἐναντίας ἀποδείξεως, ἡ ἁπλῆ διαμονὴ ἢ διατριβὴ εἰς ἄλλον τόπον δὲν ἀρκεῖ νὰ συνεπιφέρῃ τὴν σιωπηλὴν ἀλλαγὴν ἢ μεταβολὴν αὐτῆς τῆς νομίμου κατοικίας ἄνευ τῆς συνδρομῆς ἄλλων τινων περιστατικῶν π. χ. ἐκείνων, τὰ ὁποῖα ἀναφέρουν οἱ Ν. 7. C. (10 39) καὶ 27 §. 1 Δ. (50, 1) ἢ τοῦ προκύπτοντος ἐκ τῆς ὑπάρξεως τοῦ νόμου, ὁ ὁποῖος ὑποχρεόνει τὸν ὑπάλληλον εἰς τὸ νὰ ἔχῃ τὴν κατοικίαν του εἰς τὸν τόπον ὅπου διωρίσθη εἰς τὴν ὑπηρεσίαν, καθὼς συμβαίνει εἰς τοὺς δικαστικοὺς κλητῆρας, κατὰ τὰ ἄρθρ. 155, 157 καὶ 158 τοῦ περὶ ὀργανισμοῦ τῶν δικαστ. καὶ τοῦ περὶ συμβολαιογράφων νόμου. Ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου, ἀναγνωρίσαν τὸ ἐνταῦθα ἐφετεῖον διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως τὴν ἔλλειψιν τῆς ῥητῆς σημειώσεως τῆς κατοικίας τοῦ συμβαλλομένου Α. εἰς τὸ προικοσύμφωνον καὶ τὴν χρῆσιν τῆς σημειώσεως αὐτῆς τῆς κατοικίας πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 181 § 2 αὐτοῦ τοῦ περὶ ὀργ. νόμου, διὰ νὰ ἔχῃ κῦρος τὸ προικοσύμφωνον ὡς συμβολαιογραφικὸν ἔγγραφον, παρεδέχθη ὅτι, ἀναφερομένου εἰς αὐτὸ *ὅτι ὁ Α. εἶναι κλητὴρ παρὰ τῷ βασιλικῷ γραφείῳ, φανερόνεται ἀποχρώντως* ὅτι ἡ κατοικία αὐτοῦ ἦτον εἰς Ἀθήνας, ὅθεν δὲν ἠδύνατο ἀφοῦ εἶναι κλητὴρ παρὰ τῷ βασ. γραφείῳ νὰ κατοικῇ ἀλλοῦ παρὰ εἰς τὰς Ἀθήνας, ὅπου ὑπάρχει τὸ γραφεῖον, παρὰ τῷ ὁποίῳ διατελεῖ· ἐκ τούτου θεωρεῖται ἐκπληρωμένος ὁ σκοπὸς τοῦ νόμου, ἀλλὰ ἐν ἐλλείψει τινων ἐκ τῶν εἰρημένων περιστατικῶν ἐχόντων τὴν δύναμιν νομίμου τεκμηρίου ἀποδείξεως καὶ κυρίως τῆς ὑπάρξεως τοῦ νόμου, ὁ ὁποῖος νὰ ὑποχρεώσῃ τὸν κλητῆρα παρὰ τῷ βασ. γραφείῳ νὰ ἔχῃ εἰς Ἀθήνας τὴν κατοικίαν του,

---

(1) Βλ. καὶ κατ. § 162.— ὅρα καὶ τὴν ἐν τῷ Εὑρ. λέξιν συμβόλαιον.

ἐσφαλμένως τὸ ἐφετεῖον συνήγαγεν ἐκ τῆς μόνης θέσεως ταύτης τοῦ Α. τὴν ἀποχρῶσαν φανέρωσιν τῆς ἐνταῦθα κατοικίας του, ἐνῷ διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ὑπηρεσίας ταύτης ἀρκεῖ ἡ ἁπλῆ διαμονὴ ἢ διατριβὴ, καὶ δὲν εἶναι πώποτε ἀναγκαία ἡ ἀληθὴς ἐνταῦθα κατοικία· ὅθεν τὸ ἐφετεῖον ἔκαμε παράνομον σύγχυσιν τῆς κατοικίας μὲ τὴν διαμονὴν, καὶ ἔδωσε τὴν ἰσχὺν ἀποδείξεως ὡς πρὸς τὴν πρώτην εἰς τὴν ὕπαρξιν τῆς τελευταίας, κατὰ παραβίασιν τῶν ἄρθρ. 244. 276 τῆς πολιτ. δικονομίας καθὼς καὶ τοῦ εἰρημένου ἄρθρ. 181, τὸ ὁποῖον ἀπαιτεῖ τὴν σημείωσιν τῆς κατοικίας ταύτης εἰς τρόπον ὥστε νὰ μὴν ὑπάρχῃ ἀμφιβολία περὶ αὐτῆς, καὶ ἑπομένως εἶναι ἀναιρετέα, κατὰ τοὺς ἀριθ. 6 καὶ 7 τοῦ ἄρθρ. 807 τῆς πολ. δικονομίας αὐτὴ ἡ ἀπόφασις, τῆς ὁποίας ἡ ἀναίρεσις συνεπιφέρει τὴν ἀναίρεσιν καὶ τῆς ὑπ' ἄρθρ. 4539 ἀπὸ 13 ὀκτωβρίου 1847 προσβαλλομένης ὁριστικῆς ἀποφάσεως, ἥτις, κατὰ συνέπειαν τῆς ἀποῤῥίψεως τῆς ἐνστάσεως τῆς ἀκυρότητος αὐτοῦ τοῦ προικοσυμφώνου, στηρίζεται εἰς τὸ κῦρος αὐτοῦ.

Διὰ ταῦτα κτλ. »

§. 231.

ΖΗΤ. *Ἡ περίστασις, ὅτι ἔχει τις κτήματα εἰς μέρος τι δὲν καθίστησιν αὐτόθι τὴν κατοικίαν του.*

Βλ. τὰ εἰς τὸ προηγούμενον ζήτημα.

§. 232.

ΖΗΤ. *Ἡ εἴς τινα τόπον ἀκούσιος καὶ στιγμιαία μετάβασίς τινος δὲν καθιστᾷ ἁρμοδίας τὰς ἀνακρ. ἀρχὰς τοῦ τόπου αὐτοῦ, ἵνα ἐπιληφθῶσι τοῦ ἀδικήματος, τὸ ὁποῖον ἐκεῖνος ἔπραξεν εἰς ἄλλον τόπον· ὅθεν ἁρμόδιον δικαστήριον εἶναι ἐκεῖνο εἰς τὴν περιφέρειαν τοῦ ὁποίου ἐγένετο ἡ πρᾶξις καὶ ἐκατοίκει ὁ κατηγορούμενος, ὄχι δὲ ἐκεῖνο, εἰς τοῦ ὁποίου τὴν περιφέρειαν ἀναγκαστικῶς διέμενε.* (1) Ἀποφ. ποινικὴ Ἀρείου Πάγου 8 τῆς 12 φευρουαρίου 1845. φέρουσα:

(σελ. 22. τῆς σειρᾶς τῶν ποιν. τοῦ 1845 ἀποφ.)

«Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ ἄρθρον 29 τῆς ποινικῆς δικονομίας, ἁρμόδιοι πρὸς ἀνάκρισιν καὶ ἐκδίκασιν τῶν πλημμελημάτων καὶ κακουργημάτων εἶναι τόσον οἱ κατὰ τόπον, ὅπου ταῦτα συμβαίνουσι, καθεδρεύοντες ἀνακριτικοὶ ὑπάλληλοι καὶ δικασταὶ, ὅσον καὶ οἱ τοῦ

(1) Ὅρα κατωτέρω τὸ ἴδιον ἄρθρον ἁ ρ μ ο δ ι ό τ η ς π ο ι ν ι κ ή.

τόπου, ἔνθα κατοικεῖ ἢ διαμένει προσωρινῶς ὁ κατηγορούμενος· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ὁ Ζ. Ζ., ὡς ἀποδεικνύεται ἐκ τῆς ὑπ' ἀναίρεσιν ἀποφάσεως, τὴν κατὰ τοῦ Κ. Μ. ψευδομαρτυρίαν, δι' ἣν ἐκατηγορήθη ἐνώπιον τῶν ἐν Χαλκίδι πλημμελειοδικῶν, ἔπραξεν ἐνώπιον τοῦ ἀνακριτοῦ τῶν ἐν Λαμίᾳ πλημμελειοδικῶν, καὶ τὴν κατοικίαν καὶ διαμονήν του ἔχει εἰς χωρίον Πλατύστομον τοῦ δήμου Μακρυκώμης τῆς διοικήσεως Φθιώτιδος· ἂν δὲ ὁ εἰρημένος Ζ. Ζ. κλητευθεὶς ὡς μάρτυς εἰς τὴν ἐπὶ ἀναιρέσεως δίκην τοῦ Κ. Μ. μετέβη εἰς Χαλκίδα ἐξ ἀνάγκης, ἡ τοιαύτη ἀκούσιος αὐτόθι μετάβασίς του δὲν δύναται νὰ λογισθῇ ὡς προσωρινὴ διαμονή του, καθιστῶσα ἁρμοδίους τοὺς ἐν Χαλκίδι πλημμελειοδίκας, ἵνα δικάσωσιν αὐτὸν ἕνεκα τῆς εἰς αὐτὸν ἀποδιδομένης ψευδομαρτυρίας, ἀνακαλυφθείσης ἁπλῶς εἰς τὴν ἐξέτασίν του ἐνώπιον τῶν αὐτόθι κακουργιοδικῶν καὶ οὐχὶ πραχθείσης αὐτόθι, ὡς οὐκ ὀρθῶς ἰσχυρίζεται ὁ ἀναιρεσείων· ἑπομένως ὁ λόγος τῆς ἀναιρέσεως καθίσταται ἀνυπόστατος.

Διὰ ταῦτα ἀποῤῥίπτει τὴν ἀναιρέσεως αἴτησιν. κτλ.»

§. 233

ΖΒΤ. *Ὅταν κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς δίκης οἱ διάδικοι ἦσαν ἡμεδαποί· κατὰ δὲ τὴν διάρκειαν αὐτῆς ἔγειναν ἀλλοδαποί, δύνανται νὰ προσβάλωσι τὴν ἁρμοδιότητα τῶν ἑλληνικῶν δικαστηρίων;* Ὄχι. Ἀποφ. 13 τοῦ 1838 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν φέρουσα: (1)

(Νομικ. σελ. 2128.)

«Ἐπειδὴ καὶ ἀμφότεροι οἱ διάδικοι εἴτε ἦσαν κατ' ἀρχάς, εἴτε κατέστησαν ἔπειτα ἀλλοδαποί, ἀφοῦ ἅπαξ ἡ ἀγωγὴ καὶ ἡ ἐφέσιμος δίκη εἰσήχθησαν παρ' ἀμφοτέρων τῶν διαδίκων εἰς τὰ ἑλληνικὰ δικαστήρια, ταῦτα κατέστησαν ἁρμόδια νὰ δικάσουν μέχρι τέλους τὴν ἐνώπιόν των ἐκκρεμῆ δίκην (ἄρθρ. 27 τῆς πολιτ. δικονομίας)· ὅθεν καμμία νόμιμος αἰτία περὶ ἀπαλλαγῆς τῆς ἐγγυήσεως δὲν παρίσταται ἐπὶ τοῦ προκειμένου.

(1) ΣΗΜ. ά. Ὅρα ἀνωτ. σελ. 102 § 116 β'.

ΣΗΜ. β'. Διὰ τῆς ἀποφάσεως ταύτης λύεται καὶ τὸ ζήτημα: ἂν δύναμαι νὰ κλητεύσω πρὸς ἐπανάληψιν τῆς δίκης τοὺς διαδ. ἐγγυητάς, ὅταν ἦναι ἄγνωστοι οἱ κληρονόμοι τοῦ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς δίκης ἀποβιώσαντος ἀντιδίκου. — ὅρα ἐπανάληψις διαδικ.

Ἐπειδὴ ἐνόσῳ ἦτον ἄγνωστος ἡ ὕπαρξις κληρονόμων τοῦ ποτὲ Ν. Τ., ἡ κληρονομίας τινὸς αὐτοῦ, μὴ δυναμένου τοῦ Κ. νὰ ἐνεργήσῃ τι τακτικῶς πρὸς ἐκδίκασιν τῆς ἐκκρεμοῦς ὑποθέσεώς του, ἦτον σύμφωνον μὲ τὴν δικαιοσύνην, καὶ μὲ τὰς ἀρχάς, αἵτινες ὑπηγόρευσαν τὴν 4 Νεαρὰν τοῦ Ἰουστινιανοῦ, τὸ νὰ ἀναλάβωσι τὸν δικαστικὸν ἀγῶνα οἱ ἐγγυηταὶ ἐκεῖνοι, ἐκ τῆς ἐγγυήσεως τῶν ὁποίων προέκυψεν ἡ μὴ ἐκτέλεσις τῶν πρωτοκλήτων ἀποφάσεων· ἅμα ὅμως οἱ ἐγγυηταὶ οὗτοι δύνανται ν' ἀποδείξωσι τὴν ὕπαρξιν, τὰ ὀνόματα καὶ τὴν διαμονὴν κληρονόμων τοῦ ποτὲ Ν. Τ. ἤ, ἂν οὗτοι ἦναι ἀνήλικες, τὸ ὄνομα τοῦ ἐπιτρόπου ἢ κηδεμόνος αὐτῶν, τότε ἕπεται φυσικῶς ὅτι ὑποχρεοῦται ὁ Κ. κατὰ τοὺς ὁρισμοὺς τοῦ ἄρθρ· 741 § 2 τῆς πολιτ. δικονομίας, νὰ προσκαλέσῃ αὐτοὺς εἰς ἐπανάληψιν τῆς δίκης· οὐδὲ ἀρκεῖ ἡ μόνη ἐκ τοῦ κράτους ἀπουσία αὐτῶν, διὰ νὰ δικαιολογήσῃ ἐπὶ τοῦ προκειμένου τὴν ἐφαρμογὴν τῆς 4 Νεαρᾶς τοῦ Ἰουστινιανοῦ, διότι αὕτη ἀνάγεται κυρίως εἰς πρόσωπα ἐγγυηθέντα χρέη προηγούμενα πάσης δίκης, καὶ ἔχει ἀντικείμενον ν' ἀπαλλάξῃ αὐτὰ ἀπὸ καταδίωξιν τοῦ δανειστοῦ, πρὶν ἢ οὗτος καταδιώξῃ τοὺς πρωτοφειλέτας, ἐξαιρουμένης τῆς περιπτώσεως, καθ' ἣν οὗτοι ἤθελον εἶσθαι ἀπόντες, ἐνῷ ἐπὶ τοῦ προκειμένου δὲν πρόκειται περὶ τοιούτων ἐγγυητῶν καὶ περὶ τοιούτων περιπτώσεων, ἀλλὰ περὶ ἐγγυητῶν, οἵτινες ὑπεχρεώθησαν νὰ πληρώσωσι τὸ ποσόν, καὶ τὰ ἔξοδα, τὰ ὁποῖα αἱ πρωτόκλητοι ἀποφάσεις κατεψήφιζον κατὰ τοῦ Τ., ὁπόταν ταῦτα ἤθελαν τελεσιδίκως ἐπιδικασθῇ εἰς τὸν Κ., ὅρος, ὅς τις εἰσέτι δὲν συνεπληρώθη.»—Ὅρα ἐν τῷ Εὑρετ. τὰς λέξεις *Ἐγγύησις καὶ Κληρονομία.*

§ 234.

ΖΗΤ. *Εἰς τὴν δικαιοδοσίαν ποίου δικαστηρίου ὑπάγονται οἱ δημόσιοι ὑπάλληλοι λόγῳ προσωπικῆς δικαιοδοσίας; ἐν ἄλλαις λέξεσιν, αἱ προσωριναὶ θέσεις συνεπιφέρουν αὐτοδικαίως μετάθεσιν κατοικίας;* Ἀποφ. 18 τοῦ 1835 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν φέρουσα:

« Ἐπειδὴ ἡ μόνιμος κατοικία (domicile) τοῦ Σ. Μητροπολίτου Κορινθίας πρέπει νὰ θεωρηθῇ ἡ Κόρινθος, ὅπου, ὡς πνευματικὸς ποιμὴν τῆς ἐπαρχίας, ἔχει τὸ κέντρον τῶν ὑποθέσεών του, καὶ εἶναι ἐνταυτῷ ἡ καθέδρα τῆς ἐπισκοπῆς.

Ἐπειδὴ ἡ ἐν Ἀθήναις διαμονὴ (residence) τοῦ εἰρημένου Μητροπολίτου, ὡς προέδρου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, εἶναι προσωρινή, διότι, κατὰ τὸ 4 ἄρθρον τῆς ἀπὸ 23 ἰουλίου (4 αὐγούστου) 1833 Β.

διακηρύξεως περὶ τῆς ἀνεξαρτησίας τῆς ἐκκλησίας, ὁ πρόεδρος καὶ τὰ μέλη τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ἐκλέγονται κατ' ἔτος.

Ἐπειδή, κατὰ τοὺς γενικοὺς κανόνας, αἱ προσωριναὶ θέσεις δὲν συνεπιφέρουν αὐτοδικαίως μετάθεσιν κατοικίας.

Ἐπειδὴ λοιπόν, ὅπως καὶ ἂν θεωρηθῇ τὸ πρὸς τὸν Δ. Κ. Σ. χρέος τοῦ Σ. Μητροπολίτου Κορινθίας, τὸ ἐν Ναυπλίῳ πρωτοδικεῖον εἶναι ἁρμόδιον κατὰ τὰ ἄρθρα 16 καὶ 17 τῆς πολιτ. δικονομίας κτλ. Τὸ δικαστήριον ἀποῤῥίπτει κτλ. »

(Νομικῆς σελ. 2) — ὅρα Τουλλ. τόμ. 4 ἀριθμ. 367. — Dom. τόμ. 3 σελ. 275. — καὶ ἀνωτ. σελ. 105 § 121.

§. 235.

ΖΗΤ. *Εἰς τὰς περὶ παραχωρήσεως τῆς περιουσίας δίκας ἁρμόδιον δικαστήριον εἶναι μόνον τὸ τῆς κατοικίας τοῦ ὀφειλέτου.* (1) Ἀποφ. τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν 1266 τῆς 27 Ἰουνίου 1839 φέρουσα:

« Ἐπειδή, κατὰ τὸ ἄρθρ. 740 τῆς πολιτ. Δικονομίας, ὅσοι δὲν ἦσαν κατὰ τὴν πρωτόδικον δίκην διάδικοι, εἶχον ὅμως νόμιμον συμφέρον εἰς τὴν ἔκβασιν τῆς δίκης, δύνανται νὰ κάμουν ἔκκλησιν, τοιαύτη δὲ εἶναι ἡ θέσις τοῦ ἐκκαλοῦντος Α. Σ. (2)

Ἐπειδὴ ἡ ἀπόφασις, δι' ἧς τὸ πρωτοδικεῖον παραδέχεται τὴν αἴτησιν τοῦ Δ. Π. τοῦ ν' ἀνασταλῶσι προσωρινῶς τὰ κατ' αὐτοῦ καταδιωκτικὰ μέτρα, τὰ ὁποῖα ὁ Α. Σ. ἤρξατο νὰ ἐνεργῇ, περιέχει διάταξιν ὁριστικὴν καθ' ἑαυτὴν ἀποφασίζουσαν, ὅτι εἶναι δεκτὴ ἡ προκειμένη ἀναστολή. (3)

Ἐπειδὴ καθ' ὁριστικῶν ἀποφάσεων εἶναι δεκτὴ ἡ ἔφεσις κατὰ τὸν γενικὸν κανόνα τὸν ἐν τῷ ἄρθρῳ 187 τῆς πολιτ. δικονομίας καθιερούμενον.

Ἐπειδὴ εἰς τὰς περὶ παραχωρήσεως τῆς περιουσίας δίκας ἁρμόδιον εἶναι μόνον τὸ δικαστήριον τῆς κατοικίας τοῦ ὀφειλέτου. »

§. 236.

ΖΗΤ. *Τὸ ἄρθρον 22 § 2 τῆς πολιτ. δικονομίας δὲν κάμνει καμμίαν διάκρισιν εἴτε ἀλληλέγγυοι ἤθελαν εἶσθαι οἱ μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς ἀπαιτήσεως πολλοὶ ὀφειλέται, εἴτε μή· ὥστε καὶ διαιρετὴ ἂν ἦναι ἡ ἀπαίτησις, εἶναι μία καὶ ἡ αὐτή, καὶ πολλοὶ ἂν ὦσιν οἱ εἰς ταύτην ὀφειλέται ἔχοντες διάφορον δικαιοδο-*

---

1) Βλ. καὶ ἀνωτ. § 131. (2) Ὅρα ἐν τῷ Εὑρετ. τὴν λέξιν Ἔφεσις. (3) Ὁμ.

σίαν, ἁρμόδιον δικαστήριον εἶναι τὸ ἐν τῷ ἐδ. ἐκείνῳ ὁριζόμενον δικαστήριον. Ἀπόφ. 4386 τῆς 25 Ἰουνίου 1847 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

§. 287.

ΖΗΤ. *Μετὰ τὴν ἔκδοσιν τῆς ὁριστικῆς ἀποφάσεως ἐπὶ τῆς δίκης μεταξὺ τοῦ δανειστοῦ καὶ τοῦ ὀφειλέτου, ἡ κατὰ τοῦ ἐγγυητοῦ ἀγωγὴ εἰς τὴν δικαιοδοσίαν ποίου δικαστηρίου ὑπάγεται;* Ἀποφ. Ἀρ. Πάγου 76 τοῦ 1837 φέρουσα:

« Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ 14 ἄρθρ. τῆς πολ. δικονομίας, οὐδεὶς δύναται νὰ ἀφαιρεθῇ τοῦ φυσικοῦ αὐτοῦ δικαστοῦ, κατὰ δὲ τὰ 16,490 καὶ 529 τῆς πολιτικῆς δικονομίας αἱ προσωπικαὶ ἀγωγαὶ, τῶν ὁποίων τὸ ἀντικείμενον ὑπερβαίνει τὰς ἑκατὸν δραχμὰς, ὑπάγονται εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ δικαστηρίου τῶν πρωτοδικῶν τῆς κατοικίας τοῦ ἐναγομένου, καθόσον δὲν ὑπάρχει ῥητὴ ἐξαίρεσις τοῦ νόμου· τὸ δὲ 21 ἄρθρον τῆς πολιτ. δικονομίας φέρει μὲν τοιαύτην ἐξαίρεσιν ὡς πρὸς δίκας, αἱ ὁποῖαι ἔχουν πρὸς ἀλλήλας τοιαύτην συνάφειαν, ὥστε δὲν ἐμποροῦν νὰ χωρισθῶσι χωρὶς βλάβης τῆς διαδικασίας, ἢ τῆς ἀποφάσεως τῆς ὑποθέσεως, ὡς εἶναι ὅλαι αἱ προπαρασκευαστικαὶ καὶ αἱ ἀφορῶσαι προδικαστικὸν, παροδικὸν ἢ παρεμπίπτον ζήτημα, καὶ αἱ παρεμπίπτουσαι καὶ περὶ ἀσφαλείας ἀγωγαί· ἐκ δὲ τοῦ ἄρθρου τούτου ἐξάγεται ὅτι ἡ ἐν αὐτῷ προβλεπομένη περίπτωσις τότε ὑφίσταται διὰ τὰς περὶ ἀσφαλείας ἀγωγὰς, ὅταν ἡ κυρία ἀγωγὴ ἦναι ἔτι ἐκκρεμής· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου, ὡς ἐξάγεται ἐκ τῆς ἀποφάσεως τοῦ δικαστηρίου τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν, ἡ ἐνώπιον τοῦ εἰρηνοδικείου Αἰγίνης κατὰ τοῦ Ἰ. Φ. κινηθεῖσα κυρία ἀγωγὴ ἔλαβεν ὁριστικῶς πέρας ὑπὲρ τοῦ Ἰ. παπᾶ Ζ., καὶ ὅταν οὗτος ἐκίνησε τὴν περὶ ἐγγυήσεως ἀγωγὴν ἐνώπιον τῶν ἐν Ἀθήναις πρωτοδικῶν, ἡ κυρία δίκη δὲν ὑπῆρχε πλέον ἐκκρεμής· ὥστε τὸ δικαστήριον τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν παραπέμψαν τὴν περὶ ἐγγυήσεως δίκην εἰς τὸ εἰρηνοδικεῖον Αἰγίνης, τὸ ὁποῖον εἶναι ἀναρμόδιον, κατὰ τὰ ἀνωτέρω μνημονευθέντα ἄρθρα τοῦ νόμου, παρεβίασε τοὺς περὶ ἁρμοδιότητος κανόνας, τοὺς περιεχομένους εἰς τὰ 14, 16 καὶ 22 ἄρθρα τῆς πολιτικῆς δικονομίας.

Ἐπειδὴ ἡ παραβίασις αὕτη φέρει ἀναίρεσιν κατὰ τὰ ἄρθρα 807 ἐδαφ. 7, 810 ἐδαφ. 2· ἐπὶ δὲ τῆς δίκης ταύτης ὡς στρεφομένης περὶ ἁρμοδιότητος, διὰ τῆς ἀναιρέσεως ἀπεφασίσθη ταυτοχρόνως καὶ τὸ ἀντικείμενον τῆς δίκης, δηλ. ὅτι εἶναι ἁρμόδιον ἐπὶ τῆς προκειμένης ὑποθέσεως τὸ ἐν Ἀθήναις δικαστήριον τῶν πρωτοδικῶν,

ἐντὸς τῆς δικαιοδοσίας τοῦ ὁποίου ἔχει τὴν μόνιμον κατοικίαν του ὁ ἐναγόμενος· ὥστε δὲν ἔχει πλέον χώραν καὶ δευτέρα συζήτησις. ἀναιρεῖ . . . ἀποφαίνεται ἁρμόδ. τὸ ἐν Ἀθήναις πρωτοδικεῖον.

(Νομολ. τόμ. 1. σελ. 81)

ΣΗΜ. Βλ. ἐν τούτοις Berriat σελ. 186 σημ. 14 καὶ 2.

§. 238.

ΖΗΤ. *Ὑπάρχοντος ἀλληλεγγύου ἐγγυητοῦ, διαμένοντος ἐν Ἀθήναις, ὑπὲρ πρωτοτύπου ὀφειλέτου, διαμένοντος εἰς Πάτρας, δύναται νὰ κινηθῇ ἡ κατὰ τοῦ τελευταίου ἀγωγὴ ἐνώπιον τῶν ἐν Ἀθήναις πρωτοδικῶν*; Ναί. Ἀπόφασις 3128 τῆς 17 ὀκτωβρίου 1844 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν, φέρουσα:

« Ἐπειδὴ κατὰ τὴν συζήτησιν τῆς ὑποθέσεως προτείναντος τοῦ ἐκκαλοῦντος Α. εἰς ὑποστήριξιν τῆς περὶ ἀναρμοδιότητος ἐνστάσεώς του ὅτι ὁ Τ. δὲν ἠδύνατο ἄνευ τῆς συναινέσεώς του νὰ μένῃ ἐγγυητής· ὅτι, ἐκτὸς τούτου, ἡ ἐγγύησίς του δὲν εἶναι σύγχρονος μὲ τὸ ἀπὸ 5 αὐγούστου 1843 ἐκ δραχ. 1500 χρεωστικὸν ἔγγραφόν του, ἀλλὰ μεταγενεστέρα· ὅτι ἡ ἐγγύησις ἐγένετο πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ ὠφεληθῇ ὁ ἀντίδικός του ἀπὸ τὸ ἄρθρον 22 § 2 τῆς πολιτικῆς δικονομίας· ὅτι καὶ ἀφ᾽ οὗ ἐγένετο ἡ ἐγγύησις, ἔπρεπεν ὁ ἀντίδικός του νὰ ἐναγάγῃ πλέον τὸν ἐγγυητὴν καὶ οὐχὶ τὸν πρωτοφειλέτην, καὶ ὅτι, ἐὰν ἤθελε νὰ ἐνάξῃ μόνον τὸν πρωτοφειλέτην, ἔπρεπε νὰ κινηθῇ ἡ ἀγωγὴ ἐνώπιον τῶν ἐν Πάτραις πρωτοδικῶν, ὁ ἐφεσίβλητος Δ. ἐστηρίχθη ὅτι ὁ ὀφειλέτης τοῦ Θ. κατὰ τὴν σύνταξιν τοῦ προσημειωθέντος χρεωστικοῦ ἐγγράφου ἔδωκε προφορικῶς ἀλληλέγγυον ἐγγυητὴν τὸν Τ. ὅστις καὶ ἐδέχθη νὰ ἦναι τοιοῦτος, καὶ διὰ τοῦτο καὶ ἔδωσε κατὰ τὴν 21 μαρτίου 1844 ὁ εἰρημένος Τ. ἐγγράφως ἐν τῷ αὐτῷ χρεωστικῷ ἐγγράφῳ τῷ ὑπὸ τοῦ ἐφεσιβλήτου Δ. προσαχθέντι ἐγγύησιν τοῦ νὰ πληρώσῃ τὸ ἄνω ποσὸν, ἂν μέχρι τῆς 15 ἀπριλίου 1844 δὲν ἤθελε πληρώσει ὁ πρωτοφειλέτης Θ.

Ἐπειδὴ ὁ ἰσχυρισμὸς οὗτος τοῦ ἐφεσιβλήτου Δ. ἔχει ἐπιῤῥοὴν εἰς τὴν ἀπόφασιν τοῦ δικ. τούτου ἐπὶ τῆς περὶ ἀναρμοδιότητος ἐνστάσεως τοῦ ἐκκαλοῦντος· διότι, ἂν τοῦτο ἤθελεν ἀποδειχθῇ, καλῶς ὁ Δ. ἐνάγαγεν ἐνώπιον τῶν ἐν Ἀθήναις πρωτοδικῶν καὶ τὸν εἰρημένον Θ. *καί τοι ὑπαγόμενον, ὡς κάτοικον τοῦ Πύργου Ἠλίας, εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ ἐν Πάτραις πρωτοδικείου, διότι καταστάντος, ἕνεκα τῆς ἀλληλεγγύης, συνοφειλέτου τοῦ Γ. ὅστις, ὡς κάτοικος Ἀθηνῶν, ὑπάγεται εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ ἐν αὐταῖς πρωτοδικείου*, καὶ προκειμένου νὰ ἐναχθῶσιν ἀμφό-

τεροι οὗτοι οἱ ὀφειλέται διὰ μίαν καὶ τὴν αὐτὴν αἴτησιν, ὁ ἐνάγων Δ. εἶχεν ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, κατὰ τὸ ἄρθρ. 22 § 2 τῆς πολιτ. δικονομίας, τὸ ἐκλεκτικὸν δικαίωμα τοῦ νὰ ἐνάξῃ τοὺς εἰς διάφορον δικαιοδοσίαν δικαστηρίων ὑπαγομένους ὀφειλέτας του εἰς ἓν τῶν διαφόρων τούτων δικαστηρίων. »

§. 239.

ΖΗΤ. *Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ.* 19 § 1 *καὶ* 718 *τῆς πολιτικῆς δικονομίας ἀναιρεῖται ἀπὸ τὸν* 5 § *τοῦ ἄρθρου* 19 *τῆς αὐτῆς δικονομίας;* Ὄχι. Ἀποφ. 115 τοῦ 1837 τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἣν κατωτ. § 253 δίς.

(Νομολ. τομ. Β΄. σελ 125)

§ 240.

ΖΗΤ. *Οἱ πρόξενοι δὲν ἀπολαύουν τὸ δικαίωμα τῆς ἑτεροδικίας.* Ἀποφ. 155 τῆς 3 Ἰαννουαρίου 1838 τοῦ Ἀρείου Πάγου φέρουσα:

« Ἐπειδή, κατὰ τὸ κοινῶς παραδεδεγμένον δίκαιον τῶν ἐθνῶν, εἶναι ἀναμφισβήτητον ὅτι οἱ πρόξενοι δὲν ἀπολαύουν τὸ δικαίωμα τῆς ἑτεροδικίας, ἀλλὰ ὑπόκεινται εἰς τοὺς νόμους τοῦ Κράτους, ἐντὸς τοῦ ὁποίου ἐνεργοῦν τὰ χρέη των, ἡ δὲ ἐξαίρεσις, τὴν ὁποίαν προτείνει ὁ ἀναιρεσείων, οὔτε ὑπάρχει κοινῶς καθιερωμένη, οὔτε παριστάνεται ὡς ἀνεγνωρισμένη ἀπὸ τοὺς συγγραφεῖς αὐτούς, εἰς τοὺς ὁποίους παραπέμπει ὁ ἀναιρεσείων, ἰδίως δὲ ὁ Βάττελ (βιβ. Β΄. κεφ. Β΄, §. 34) παρατηρεῖ μόνον, ὅτι φαίνεται ὅτι τὰ χρέη τοῦ προξένου ἀπαιτοῦν νὰ μὴν ὑπόκηται εἰς ποινικὴν καταδίωξιν, ἀλλὰ δὲν θεωρεῖ οὐδὲ τοῦτο ὡς δίκαιον ἀνεγνωρισμένον μεταξὺ τῶν ἐθνῶν, καὶ συμβουλεύει τὰς Κυβερνήσεις, τὰς διοριζούσας προξένους, νὰ προβλέπουν περὶ τῆς προσωπικῆς ἐλευθερίας αὐτῶν δι᾽ ἐμπορικῶν συνθηκῶν, οὔτε διϊσχυρίζεται, ὅτι εἰς πολιτικὰς δίκας δὲν ὑπόκεινται εἰς τοὺς νόμους τοῦ κράτους, παρὰ τῷ ὁποίῳ εἶναι διωρισμένοι· ἑπομένως τὸ ἐν Πάτραις δικαστήριον τῶν ἐμποροδικῶν καταδικάσαν τὸν πρόξενον τῆς Αὐστρίας Τζούκουλην εἰς προσωπικὴν κράτησιν, δὲν παρεβίασε τὸ δίκαιον τῶν ἐθνῶν.

Ἐπειδὴ τὸ 16 ἄρθρον τῆς μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Αὐστριακῆς κυβερνήσεως συνθήκης διαλαμβάνει μόνον ὅτι οἱ πρόξενοι θέλουν ἀπολαμβάνει εἰς ἀμφοτέρους τοὺς τόπους, διά τε ἑαυτοὺς καὶ διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ὑπηρεσίας των, ἴσα δικαιώματα, ἀλλ᾽ ἐντεῦθεν δὲν ἕπεται, ὅτι οἱ πρόξενοι τῆς Ἑλλάδος ἀπολαμβάνουσιν εἰς τὴν Αὐστρίαν τὰ δικαιώματα, τὰ ὁποῖα ἀπαιτεῖ ὁ ἀναιρεσείων νὰ ἀπο-

λαύη ὁ πρόξενος τῆς Αὐστρίας εἰς τὴν Ἑλλάδα, οὔτε ἐξάγεται τοῦτο ἐκ τῶν ὁδηγιῶν τῆς Γραμματείας τῶν ἐξωτερικῶν, αἵτινες δὲν ἔχουν ἰσχὺν νόμου οὔτε ἐντὸς τοῦ κράτους, οὔτε ἐκτὸς αὐτοῦ· ἑπομένως ὁ Τζούκουλης δὲν ἐδύνατο νὰ ἀπαλλαχθῇ τῆς προσωπικῆ κρατήσεως δυνάμει τοῦ 16 ἄρθρου τῆς μνημονευθείσης συνθήκης, τὸ ὁποῖον τὸ δικαστήριον τῶν ἐμποροδικῶν δὲν παρεβίασε παντελῶς.

Διὰ ταῦτα ἀποῤῥίπτει.

(Σελ. 24 τοῦ τρίτου τόμου τῆς Νομολογίας.)

Βλ. καὶ σελ. 72 τοῦ ά. τόμου τοῦ Εὑρετ. καὶ τὸ κατωτέρω ἄρθρον Ἁρμοδιότης προξενική. καὶ μίαν ἐγκύκλιον τοῦ ὑπουργείου μετὰ τὸν ἑπόμεν. § 383.

ΣΗΜ. Περὶ τῶν τῆς ἑτεροδικίας τὸ δικαίωμα ἀπολαυόντων ἀλλοδαπῶν σημειόνομεν τὰ ἑξῆς.

Κατὰ τὸ δίκαιον τῶν ἐθνῶν οἱ ἡγεμόνες ἀνεξαρτήτων ἐπικρατειῶν, ὅταν διατρίβωσι προσωρινῶς ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ, καὶ οἱ πρέσβεις αὐτῶν, λογίζονται κατὰ κανόνα ἀνεξάρτητοι ἀπὸ τὴν ἐξουσίαν τοῦ κράτους, ὅπου καταμένουσιν· ἡ ἀνεξαρτησία αὕτη περιλαμβάνει, ἐκτὸς ἄλλων προνομίων, καὶ τὴν ἀπὸ τὴν δικαιοδοσίαν τῶν ξένων δικαστηρίων ἐξαίρεσιν τῶν εἰρημένων προσώπων καὶ τῶν ἀκολούθων αὐτῶν, ἤγουν τὸ δικαίωμα τῆς ἑτεροδικίας (jus legationum, exteritorialité) περὶ οὗ διαλαμβάνει τὸ ἄρθρον 26 τῆς πολιτ. δικονομίας, πρὸς ἑρμηνείαν τοῦ ὁποίου πρέπει νὰ συμβουλευώμεθα τὸ δίκαιον τῶν ἐθνῶν.

Τὸ ἑτεροδικίας δικαίωμα ἀνήκει οὐ μόνον εἰς τοὺς πρέσβεις πρώτης τάξεως (1), οἵτινες θεωρούμενοι ὡς καθόλου ἀντιπρόσωποι τῶν ἡγεμόνων αὐτῶν ἀπολαμβάνουσιν ὁμοίας ἢ τοὐλάχιστον παραπλησίας μὲ τούτους τιμάς, ἀλλὰ καὶ εἰς τοὺς λοιποὺς διπλωματικὸν χαρακτῆρα φέροντας ἀπεσταλμένους ξένων ἡγεμόνων (2).

Τὸ δικαίωμα τῆς ἑτεροδικίας ἐκτείνεται πρὸς τούτοις καὶ εἰς τὴν ἀκολουθίαν (3) τῶν πρέσβεων καὶ λοιπῶν προσώπων τῆς διπλωματίας· συνίσταται δὲ ἡ ἀκολουθία εἰς τοὺς ὑπαλλήλους τῆς πρεσβείας καὶ εἰς τοὺς ἐν τῇ ἰδιαιτέρᾳ ὑπηρεσίᾳ τοῦ πρέσβεως καὶ ὑπ' αὐτοῦ μισθοδοτουμένους, οἷον ἰατρούς, διδασκάλους, ὑπηρέτας κτλ.

Ἀφ' ἑτέρου οἱ πρόξενοι δὲν ἀπολαύουσιν εἰμὴ δυνάμει συνθηκῶν τὸ τῆς ἑτεροδικίας δικαίωμα. Klüb. § 204, 209, 210 καὶ § 173.

Τέλος ὁ νομοθέτης τῆς Ἑλλάδος ἠκολούθησε τὴν γνώμην ὅτι τὸ δικαίωμα τοῦτο ἀπολαμβάνουσιν ἀλλοδαποὶ μόνοι, οὐχὶ δὲ Ἕλληνες παρὰ ξένῃ τινὶ πρεσβείᾳ ὑπηρετοῦντες (ἄρθρ. 26 τῆς πολιτ. δικονομ.).

Συμβουλευόμενοι τὸ δίκαιον τῶν ἐθνῶν εὑρίσκομεν ὅτι τὸ δικαίωμα τῆς ἑτεροδικίας, καίτοι ἀποτελοῦν τὸν γενικὸν κανόνα, δὲν ἐκτείνεται εἰς ἁπάσας τὰς νομικὰς σχέσεις τῶν προσώπων τῆς διπλωματίας. Κατὰ κανόνα μὲν οἱ πρέσβεις κλ. δὲν ὑπόκεινται εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τῶν ἑλλ. δικαστ ἕνεκα προσωπικῶν ὑποχρεώσεων, τὰς ὁποίας συνδέουσι, καὶ

---

(1) Ambassadeurs, legati a latere.

(2) Envoyés, Ministres Plénipotentiaires, Ministres résidens, Chargés d'affaires. Klüber § 177 καὶ ἑπ.

(3) La suite.

ἕνεκα κινητῶν πραγμάτων, τὰ ὁποῖα κατέχουσιν ὡς τοιοῦτοι καὶ διὰ τὰς προσωπικὰς αὐτῶν ἀνάγκας.

Τοῦτο μόνον εἶναι ἀμφίβολον, ἂν ἐπιτρέπηται δικαστικὴ ἀγωγὴ καὶ κατάσχεσις, ἀφοῦ ὁ πρέσβυς λάβῃ ἤδη τὰ διαβατήριά του. Κατ' ἐξαίρεσιν ὅμως, 1) τὰ ἑλληνικὰ δικαστήρια εἶναι ἁρμόδια ἐπὶ τῶν κατὰ ξένων πρέσβεων κινουμένων ἀγωγῶν, ὅσαι ἀφορῶσιν ἀκίνητα κτήματα κείμενα ἐν τῇ Ἑλλάδι. (Εὑρετ. τόμ. ά. σελ. 72. Klüb. § 210). —2) οὐχ' ἧττον ὁ πρέσβυς, ὁ ὡς ἐνάγων ἐμφανιζόμενος ἐνώπιον τοῦ ξένου δικαστηρίου, ὑποτάσσεται εἰς αὐτὸ διὰ τὴν κατ' αὐτοῦ ἀνταγωγήν. (Klüb. §. 209 νομ. 22 Πανδ. (5. 1)—3) τὸ διαληφθὲν προνόμιον δὲν ἐκτείνεται εἰς διαφορὰς περὶ νομικῶν σχέσεων, τὰς ὁποίας πρόσωπα τῆς διπλωματίας συνδέουσιν, οὐχ' ὑπὸ ταύτην αὐτῶν τὴν ἰδιότητα, ἀλλ' ὡς ἔμποροι ἢ διαχειρισταὶ ὑποθέσεων κλ. Klüb. § 204 καὶ 210.

Κατὰ τὰς περιπτώσεις ταύτας τὰ ἑλλ. δικαστήρια εἶναι ἁρμόδια, καὶ ἔχουσι τὸ δικαίωμα νὰ διατάττωσι προσωρινὰ προφυλακτικὰ μέτρα, μολονότι τοῦτο ἀμφισβητεῖται. Klüb. § 210.

Περὶ τῆς λεγομένης ἐξουσίας δικαιοδοσίας παρατηροῦμεν, ὅτι ἀποβιώσαντος διπλωμάτου ξένου, τὰ ἑλλην. δικαστήρια δὲν ἔχουσι δικαίωμα νὰ διατάξωσιν ἐπίθεσιν σφραγίδων, ἀπογραφὴν καὶ τὰ τοιαῦτα (αὐτ. § 209). Καμμία ὅμως διάταξις δὲν ἐμποδίζει τὸν συμβολαιογράφον νὰ ἐκτελῇ ἔργα τῆς ὑπηρεσίας του κατ' αἴτησιν προσώπων τῆς διπλωματίας

Ὅρα Φέδερ περὶ πολιτ. δικονομίας § 104 105.

§ 241.

ΖΗΤ. *Ὅταν ἡ συμφωνία ἔχῃ ἀντικείμενον πώλησιν ἀσυλλέκτων εἰσοδημάτων, ὑποτίθεται ὅτι διαλαμβάνει ἐν ἑαυτῇ τὴν συνομολόγησιν τῶν διαδίκων περὶ τοῦ ὅτι τὸ συμβόλαιον μέλλει νὰ ἐκτελεσθῇ ἀναγκαίως ἐν τῷ τόπῳ, ὅπου εἰσὶ τὰ ἀκίνητα· ἐπομένως καὶ τὸ δικαστήριον, εἰς τὴν περιφέρειαν τοῦ ὁποίου ὑπάρχουν, ὑπάγονται καὶ αἱ διαφοραί.* Ἀποφ. 46, τοῦ 1836 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν φέρουσα:

(Νομικὴ σελ. 240).

« Ἐπειδὴ εἰς ὅλας τὰς ἀγωγὰς τὰς προερχομένας ἔκτινος συμβολαίου, καὶ γινομένας ἕνεκα μὴ ἐκτελέσεως, ὁ ἐνάγων ἔχει, κατὰ τὸ ἄρθρ. 24 τῆς πολιτ. δικονομίας, τὸ δικαίωμα νὰ ἐκλέγῃ ἤτοι τὴν γενικὴν δικαιοδοσίαν τοῦ ἐναγομένου, ἢ τὸ δικαστήριον τοῦ τόπου, ἔνθα κατὰ τὴν συνομολόγησιν τῶν διαδίκων ἔπρεπε νὰ ἐκτελεσθῇ τὸ συμβόλαιον.

« Ἐπειδὴ ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἡ ἰδία συμφωνία, ὡς ἔχουσα ἀντικείμενον τὴν πώλησιν ἀσυλλέκτων εἰσοδημάτων τοῦ ἐν Κορίνθῳ ἐλαιῶνος, διαλαμβάνει ἐν ἑαυτῇ τὴν συνομολόγησιν τῶν διαδίκων περὶ τοῦ ὅτι τὸ συμβόλαιον ἔμελλε νὰ ἐκτελεσθῇ ἀναγκαίως ἐν Κορίνθῳ, δηλαδὴ ἐντὸς τῆς δικαιοδοσίας τοῦ ἐν Ναυπλίῳ πρωτοδικείου. »

§. 242.

Ἁρμοδιότης προκειμένου λόγου περὶ ἀποπείρας συμβιβασμοῦ.
Εὑρετ. τόμ. 2 σελ. 334 § 3 καὶ σελ. 378 § 51 καὶ ἑπ.

§. 243.

Ἁρμοδιότης προκειμένου λόγου περὶ ἀπαγορεύσεως.
Εὑρετ. τόμ. 1 σελ. 355.

§ 244.

Ἁρμοδιότης εἰς τὰς περὶ ἀποδοκιμάσεως δίκας· ὅρα Εὑρετ. τόμ. 2, σελ. 173 (§ 40) καὶ σελ. 176 καὶ ἑπ·

ΖΗΤ. *Ὅταν ἡ ἀποδοκιμαστέα πρᾶξις ἐνηργήθη ἐνώπιον τῶν πρωτοδικῶν, ἡ δὲ ὑπόθεσις μετεβιβάσθη εἰς τὸ ἐφετεῖον, ἐνώπιον ποίου δικαστηρίου φέρεται ἡ περὶ ἀποδοκιμασίας ἀγωγή;*

Ἀποφ. **210** τοῦ **1841** τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν φέρουσα:

« Ἐπειδή, ἂν καὶ τὸ 2 ἐδάφ. τοῦ ἄρθρ. 465 τῆς πολιτ. δικονομίας λαλῇ μόνον περὶ *κυρίας ἀγωγῆς*, ἐξάγεται ἀπὸ τὰ ἑπόμενα, ὅτι ἡ λέξις *κυρία* παρεισέδυσε κατὰ λάθος, καὶ ὅτι ὁ νόμος ἐννοεῖ νὰ εἴπῃ ἁπλῶς ἡ *περὶ ἀποδοκιμάσεως ἀγωγή*, διότι ὁρίζων ὅτι αὕτη πρέπει νὰ γίνηται παρὰ τῷ δικαστηρίῳ, ὅπου ἡ κυρία ὑπόθεσις *εἶναι τυχὸν ἐκκρεμής*, ἐὰν ἔχῃ συνάφειαν μὲ ταύτην, ἀναγκαίως ὑποθέτει, ὅτι εἰς τοιαύτην περίπτωσιν ἡ ἀγωγὴ αὕτη εἰσάγεται παρεμπιπτόντως, καὶ οὐχὶ ὡς κυρία, καθὸ διακόπτουσα τὴν κυρίαν ὑπόθεσιν.

Ἐπειδὴ ἀπὸ τὴν ἁπλῆν ἀνάγνωσιν τοῦ 1 ἀριθμοῦ τοῦ διαληφθέντος ἄρθρου, ὅτι ἡ περὶ ἀποδοκιμάσεως ἀγωγὴ πρέπει κατὰ πᾶσαν περίπτωσιν νὰ γίνηται παρὰ τῷ δικαστηρίῳ, ὅπου ἡ κυρία ὑπόθεσις εἶναι ἢ ἦτον ἐκκρεμής, *καὶ μόνον τότε παρὰ τῷ δικαστηρίῳ, εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ ὁποίου ὑπάγεται ὁ ἐναγόμενος*, ὅταν ἡ ἀποδοκιμαζομένη πρᾶξις δὲν ἀναφέρηται παντάπασιν εἰς τὴν δίκην, προκύπτει ἀναντιρρήτως, ὅτι αἱ λέξεις, ὅπου *εἶναι ἢ ἦτον ἐκκρεμὴς* ἡ κυρία ὑπόθεσις, ἐτέθησαν αὐτόθι μόνον μὲ τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ διακρίνωσιν, ὅτι ἐπὶ τοιαύτης ἀγωγῆς, κατ' ἐξαίρεσιν τοῦ γενικοῦ κανόνος, προτιμᾶται ἀπὸ τὴν γενικὴν δικαιοδοσίαν τοῦ ἐναγομένου τὸ δικαστ. τὸ ὁποῖον ἐπελήφθη τῆς κυρίας ὑποθέσεως, εἰς ὃ ἀνάγεται ἡ ἀποδοκιμαστέα πρᾶξις· καὶ ἑπομένως αἱ λέξεις αὗται δὲν δύνανται ἐπὶ τοῦ προκειμένου νὰ ἔχωσι καμμίαν ἐπιρροὴν εἰς τὴν διάλυσιν τοῦ ζητήματος περὶ τοῦ ἂν δύναται ἡ περὶ ἀποδοκιμάσεως ἀγωγὴ νὰ εἰσαχθῇ παρεμπιπτόντως εἰς τὸ ἐφετεῖον, ὅταν εἰς αὐτὸ ἦναι ἐκκρεμὴς ἡ κυρία ὑπόθεσις, ἂν ἄλλως ἡ

ἀποδοκιμαστέα πρᾶξις ἔλαβε χώραν μόνον εἰς τὸ πρωτοδικεῖον.

Ἐπειδὴ ἀφοῦ ὁ νομοθέτης, ὡς ἐῤῥέθη, διὰ τῆς προμνησθείσης διατάξεως ἐκήρυξεν, ὅτι, ὡς πρὸς τὴν εἰς δίκην ταύτην ἀγωγὴν, ἔκρινεν ἀναγκαῖον νὰ ἐπιφέρῃ μεταβολὴν εἰς τὸν γενικὸν κανόνα, ὁ ὁποῖος ἀπαιτεῖ νὰ προσκαλῆται ὁ ἐναγόμενος εἰς τὸ δικαστήριον τῆς γενικῆς δικαιοδοσίας του, προτιμῶν κατ' ἐξαίρεσιν τὸ δικαστήριον, τὸ ὁποῖον ἐπελήφθη τῆς κυρίας ὑποθέσεως, καθ' ἣν συνέβη ἡ ἀποδοκιμαστέα καὶ μ' αὐτὴν συνάφειαν ἔχουσα πρᾶξις, κἄν τε ἔπαυσεν ἐκείνη τυχὸν τοῦ νὰ ἦναι πλέον ἐκκρεμή,· ἐδήλωσε δ' οὕτω πλαγίως μὲν, ἀλλὰ σαφῶς, ὅτι παρεδέχθη τὴν αὐτὴν ἀρχὴν, τὴν ὁποίαν διὰ ῥητῆς διατάξεως ἐκύρωσε καὶ τὸ ἄρθρ. 356 τῆς Γαλ. πολιτ. δικονομίας, καὶ ὅτι ἐπομένως ὡδηγήθη, ὡς πρὸς τοῦτο, ἀπὸ τοὺς αὐτοὺς λόγους, οἵτινες ὑπηγόρευσαν καὶ εἰς τὴν δικονομίαν ἐκείνην τὴν αὐτὴν διάταξιν, καὶ οἱ ὁποῖοι συνίστανται εἰς τὸ ὅτι τὸ δικαστήριον, ἐνώπιον τοῦ ὁποίου συνέβη ἡ ἀποδοκιμαζομένη πρᾶξις, εἶναι τὸ μόνον, τὸ ὁποῖον διατελεῖ εἰς θέσιν ν' ἀποφασίσῃ ἐν πλήρῃ γνώσει, ἂν πρέπῃ νὰ λάβῃ χώραν ἡ ἀποδοκίμασις, καὶ ὅτι ἄλλως εἰς αὐτὸ ἐναπόκειται νὰ ἐκτιμήσῃ μίαν πρᾶξιν, ἥτις ἐνδέχεται νὰ συνεπάγῃ τὴν καταστροφὴν τῆς παρ' αὐτοῦ κυρωθείσης διαδικασίας.

Ἐπειδὴ ἀφοῦ ἡ ἀρχὴ αὕτη διὰ τοὺς εἰρημένους λόγους παρεδέχθη καὶ ἀπὸ τὴν δικονομίαν μας, ἕπεται ὅτι κατὰ συνέπειαν αὐτῆς, συμφώνως καὶ μὲ τὴν Γαλλικὴν Νομολογίαν, τὴν εἰς τὴν αὐτὴν ἀρχὴν στηριχθεῖσαν, ἡ περὶ ἀποδοκιμάσεως ἀγωγὴ πρέπει νὰ εἰσαχθῇ εἰς τὸ πρωτοδικεῖον, καὶ οὐχὶ εἰς τὸ ἐφετεῖον, ἂν εἰς ἐκεῖνο καὶ οὐχὶ εἰς τοῦτο συνέβη ἡ πρᾶξις, καθ' ἧς γίνεται ἡ ἀποδοκίμασις.

Ἐπειδὴ τὸ μέτρον τοῦτο εἶναι τόσον μᾶλλον ὀρθότερον, ὅσον ἂν ἡ ἀποδοκιμαστέα πρᾶξις ἦτο τοιαύτη, ὥστε εἶχεν ἐπιῤῥοήν τινα εἰς τὴν ἐπὶ τῆς κυρίας ὑποθέσεως ἐκδοθεῖσαν πρωτόδικον ἀπόφασιν, ἡ δὲ πρᾶξις αὕτη ἀφανισθῇ διὰ τῆς παραδοχῆς τῆς ἀποδοκιμάσεως, συναφανίζεται κατ' ἀναγκαίαν συνέπειαν καὶ ἡ πρωτόδικος ἀπόφασις· ταύτης δὲ ἀφανιζομένης ὡς ἐκ τούτου, παύει ἀναγκαίως τοῦ νὰ ὑπάρχῃ καὶ ἡ κατ' αὐτῆς ἔφεσις, ὡς μὴ ἔχουσα πλέον ἀντικείμενον πρὸς μεταῤῥύθμισιν, καὶ ἐπομένως παύει τοῦ νὰ ὑπάρχῃ ἁρμοδιότης τοῦ δικαστηρίου τῶν ἐφετῶν, τὸ ὁποῖον ἐπομένως δὲν παύει καὶ νὰ προβῇ νὰ ἐκδικάσῃ τὴν οὐσίαν τῆς ὑποθέσεως· ἂν ὅμως παρεδέχετο τὸ ἐναντίον σύστημα, δηλ· τοῦ νὰ δέχηται τὸ δικαστ. τῶν ἐφετῶν παρεμπιπτόντως τοιαύτην ἀγωγὴν, ἤθελεν ἀποβῆ ὅτι αὐτὸ, ἐξαφανίζον τὴν ἀποδοκιμαστέαν πρᾶξιν,

ἔπρεπε μ' ὅλα ταῦτα, ἐπειδὴ τὸ πρωτοδικεῖον ἐξήντλησεν ἅπαξ τὴν δικαιοδοσίαν του ἐκδοὺν τὴν ἀπόφασίν του, νὰ προβῇ εἰς τὴν κατὰ τὴν οὐσίαν ἐκδίκασιν τῆς ὑποθέσεως, ἐν ᾧ ἔπαυσε νὰ ἦναι ἁρμόδιον δι' αὐτὴν, ἀφοῦ ἡ ἔφεσις διὰ τοὺς ἀνωτέρω λόγους ἔπαυσε τοῦ νὰ ὑπάρχῃ ἰσχυρῶς (1).

(Νομικ. σελ. 3776 3777).

§ 245.

Ἁρμοδιότης δικ. ἐπὶ ἀνακοπῶν.

Εὑρετ. τόμ. 1 σελ. 178.

—ὁμ. ἐπὶ ἀνακοπῶν τρίτου· αὐτ. σελ. 205. καὶ ἐπ. — Ὅρα καὶ τοὺς ἑπομένους δύο παραγράφους.

§ 245 δίς.

ΖΗΤ. *Η ἀνακοπὴ τρίτου ἐνώπιον ποίου δικαστηρίου πρέπει νὰ εἰσάγηται; — ἕπεται ἡ* **161** *τοῦ* **1838** *ἀπόφασις τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν, φέρουσα:* (2)

« Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ ἄρθρ. 239 τῆς πολ. δικον., ἐὰν ἡ ἀνακοπὴ τρίτου εἰσάγηται ὡς κυρία ἀγωγὴ, δηλ. ὅταν ἡ κυρία ὑπόθεσις δὲν ἦναι ἐκκρεμὴς ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου, ὡς ἐπὶ τοῦ προκειμένου, πρέπει αὕτη νὰ γίνηται παρὰ τῷ δικαστηρίῳ τῷ ἐκδόντι τὴν προσβλητέαν ἀπόφασιν.

Ἐπειδὴ ὅταν ἀνώτερόν τι δικαστήριον ἀποῤῥίπτῃ τὴν ἔφεσιν κατ' ἀποφάσεως κατωτέρου δικαστηρίου ὡς ἐκπρόθεσμον, ἡ προσβλητέα ἀπόφασις εἶναι ἐκείνη, τὴν ὁποίαν ἐξέδοτο τὸ κατώτερον δικαστήριον· διότι διὰ τῆς ἀποφάσεως τοῦ ἀνωτέρου δικαστηρίου ἡ ἔφεσις ἐμηδενίσθη, καὶ τὰ πράγματα ἐπανήχθησαν εἰς στάσιν τοιαύτην, ὡς νὰ εἶχε μείνει ἐξ ὑπαρχῆς τελεσίδικος καὶ ἀπρόσβλητος ἡ πρωτόδικος ἀπόφασις.

Ἐπειδὴ ἑπομένως ἡ προσβλητέα ἀπόφασις ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἦτο κυρίως ἡ ὑπ' ἀριθ. **44** ἀπόφασις τοῦ εἰρηνοδίκου.

Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ εἰρημένον ἄρθρ. 239, ἡ προσβολὴ κατὰ τῆς διαληφθείσης ἀποφάσεως ἔπρεπε νὰ γίνῃ ἐνώπιον τοῦ εἰρηνοδικείου, ἢ, ἐὰν τὸ εἰρηνοδικεῖον δὲν εἶχε πλέον ἐπὶ τοιούτου ἀντικειμένου ἁρμοδιότητα, ἐνώπιον τοῦ διαδεχθέντος αὐτὸ ἁρμοδίου δικαστηρίου.

(Νομικῆς σελ. 3843). — Ὅρα καὶ τὸν προηγούμενον παράγραφον, ὡς καὶ τὸν ἑπ.

---

(1) Βλ. τὴν ἐν τῷ Εὑρετ. λέξιν ἀποδοκίμασις § 29 καὶ ἑπ.

(2) Ὁμ. τὰς λέξεις ἀνακοπὴ τρίτου § 59 καὶ ἑπ.

§. 245 τρίς.

ΖΗΤ. *Ἁρμόδιον πρὸς ἐκδίκασιν τῆς τρίτου ἀνακοπῆς δικαστήριον εἶναι τὸ ἐκδοὺν τὴν ἀπόφασιν· ἀδιάφορον δὲ εἶναι ἂν δὲν δικάζωσιν οἱ αὐτοὶ δικασταί.* Ἀπόφασις 72 τοῦ 1836 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν, φέρουσα:

« Ἐπειδή, κατὰ τὸ ἄρθρ. 239 τῆς πολιτ. δικονομίας, ἁρμόδιον δικαστήριον διὰ νὰ δικάσῃ τὴν παραδοχὴν τῆς ἀνακοπῆς τρίτου τινός, ὅταν αὕτη εἰσάγηται ὡς κυρία ἀγωγή, εἶναι τὸ αὐτὸ δικαστήριον, τὸ ὁποῖον ἐξέδωκε τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασιν.

Ἐπειδὴ δὲν ὑπάρχει νόμος διατάττων, ὅτι ἡ ἀνακοπὴ δικάζεται ἀπὸ τοὺς αὐτοὺς δικαστάς, οἵτινες ἐδίκασαν εἰς τὴν προσβλητέαν ἀπόφασιν. » — Ὅρα καὶ τοὺς ἀνωτ. δύο παραγράφους.

§. 246.

Ἁρμοδιότης ἐπὶ ἀνατροπῆς δικῶν.
Εὑρετ. τόμ. 1 σελ. 254 § 38 καὶ ἐπ.

§. 247.

ΖΗΤ. *Αἱ τῶν ἰδιωτῶν κατὰ τοῦ ἐκάγοντος δημοσίου ἀνταγωγαὶ ὑπάγονται εἰς τὰ δικαστήρια, ὅπου ἡ ἀγωγὴ εἶναι ἐκκρεμής, καθόσον δὲν πρόκειται περὶ ἀναρμοδιότητος λόγῳ τῆς ἰδιότητος τοῦ ἀντικειμένου.* Ἀποφ. τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν τῆς 18 μαρτίου 1841.

(Νομικ. σελ. 2281).

Βλ. τὴν ἐν τῷ Εὑρετ. λέξιν ἀνταγωγὴ §. 6, 12 — 14, 18. 33 42, καὶ 43. — Βλ. ἀνωτ. § 124.

§. 248.

Ἁρμοδιότης εἰς τὴν ἐκ συμβάσεως ἐκλογὴν κατοικίας.
Εὑρετ. τόμ. 1 σελ. 332 § 53 καὶ 62.

§. 249.

ΖΗΤ. *Ἡ κατὰ κατασχέσεως, ἐνεργηθείσης δυνάμει ἀποφάσεως (π. χ.) τῶν ἐν Ἀθήναις πρωτοδικῶν, ἐπὶ κτημάτων κειμένων ἐν Λαμίᾳ ἀνακοπὴ τρίτου ὑπάγεται εἰς τὸ ἐν Λαμίᾳ δικαστήριον.* Ἀπόφασις τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν 1810 τῆς 24 ἰανουαρίου 1841 φέρουσα:

« Ἐπειδὴ ἡ ἀπὸ 8 νοεβρίου 1840 πρὸς τὸ ἐν Λαμίᾳ δικαστήριον τῶν πρωτοδικῶν ἀπευθυνθεῖσα παρὰ τοῦ Ε. Κ. αἴτησις ὡς παρὰ τρίτου ἀνακοπὴ κατὰ τῆς κατασχέσεως τῶν χωρίων Μα-

τζουράνη καὶ Κουκᾶς, τὴν ὁποίαν ὁ Γ. Κ. ἐνήργησε πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς ὑπὲρ αὐτοῦ καὶ κατὰ τοῦ ἀντιδίκου του Μ. Κ. ἐκδοθείσης ἀπὸ τὸ παῦσαν πρωτόκλητον Ἄργους καὶ Ναυπλίας ὑπ' ἀριθ. 145 (5479) ἀποφ. δὲν ὤφειλε νὰ γίνῃ εἰμὴ ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου τῶν ἐν Λαμίᾳ πρωτοδικῶν, εἰς τὴν περιφέρειαν τοῦ ὁποίου κεῖνται τὰ προσημειωθέντα χωρία, ὡς ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως ἐξάγεται, καὶ δι' ἀνακοπῆς κατὰ τῆς κατασχέσεως, καὶ οὐχὶ ἐνώπιον τοῦ ἐκδόντος τὴν κυρίαν ἀπόφ. δικαστηρίου, ὡς ἁρμοδίου, καὶ διὰ τακτικῆς διεκδικητικῆς ἀγωγῆς, ὡς ἐσφαλμένως τὸ μνησθὲν δικαστήριον ὑπέλαβε· διότι αὕτη ὡς ἀνακόπτουσα τὴν κατάσχεσιν, καὶ ἀναστέλλουσα τὴν ἐκτέλεσιν, δίδει χώραν εἰς νέαν δίκην, καὶ αἱ ἕνεκα τούτου προκύπτουσαι διαφοραὶ ἀποφασίζονται, κατὰ τὸ ἄρθρ. 19 § 4 τῆς πολιτ. δικονομίας, παρὰ τοῦ δικαστηρίου, εἰς τὴν περιφέρειαν τοῦ ὁποίου εὑρίσκεται τὸ κατασχετέον, ἢ κατασχεθὲν πρᾶγμα. »

§. 250.

ΖΗΤ. *Τὰ συντηρητικὰ μέτρα δύνανται νὰ ληφθῶσιν καὶ εἰς τὴν περιφέρειαν ἄλλου δικαστηρίου παρὰ τὸ τῆς συνήθους δικαιοδοσίας τοῦ ἐναγομένου* (1). Ἀπόφ. τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν 677 τῆς 8 μαρτίου 1838 φέρουσα:

« Ἐπειδὴ ὡς ἐκ τῶν παραγράφων 4 καὶ 5 τοῦ ἄρθρ. 19 τῆς πολ. δικονομίας ἐξάγεται, τὰ συντηρητικὰ μέτρα τῆς προσωπικῆς κρατήσεως καὶ τῆς κατασχέσεως δύνανται νὰ ληφθῶσι καὶ εἰς τὴν περιφέρειαν ἄλλου δικ. παρὰ τὸ τῆς συνήθους δικαιοδοσίας τοῦ ἐναγομένου· ἑπομένως καὶ ἡ κατὰ τὸ ἄρθρ. 627, παράγραφον 4, τοῦ αὐτοῦ νόμου ἀντικατάστασις τῶν μέτρων τούτων διὰ τῆς ἐγγυοδοσίας δύναται νὰ γίνῃ καὶ ἐκτὸς τῆς συνήθους δικαιοδοσίας αὐτοῦ. »

§. 251.

ΖΗΤ. *Ὅταν διὰ τῆς πρὸς παράδοσιν τοῦ πωληθέντος πράγματος ἀγωγῆς συνενάγεται καὶ ὁ πρῶτος κάτοχος, ποῦ ὑπάγεται οὗτος;* Ἀπόφασις 24 τοῦ 1835 τῶν Ναυπλίῳ ἐφετῶν φέρουσα:

«Ἐπειδὴ εἰς τὴν προκειμένην ὑπόθεσιν εἶναι δύω ἀγωγαὶ διάφοροι κατὰ τὴν φύσιν, διότι ἡ μὲν μία, ὡς ἀφορῶσα παράδοσιν

(1) Ὅρα κατωτ. § 791 καὶ ἑξ.

θεν αἱ ἀγωγαὶ ὑπάγονται εἰς τὸ δικαστήριον τοῦ τόπου ἔνθα ἡ ἑταιρία εἶναι καθιδρυμένη. (1)

Οἱ σύνδικοι τῆς πτωχεύσεως τοῦ Κ. C. ἐμπόρου εἰς Α. ἐνήγαγον ἐνώπιον τοῦ ἐμποροδικείου τῆς πόλεως ταύτης τὸν Κ. L. ἔμπορον τῆς ἰδίας πόλεως, ἐπὶ τῷ σκοπῷ τοῦ νὰ καταδικασθῇ οὗτος ἀλληλεγγύως μετὰ τοῦ Κ. C εἰς τὴν πληρωμὴν χρέους τινὸς συνομολογηθέντος κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἑταιρίας, ἥτις ὑπῆρχε μεταξὺ αὐτῶν εἰς Α. διὰ τὴν πώλησιν ἐλαίου κλ.

Ἡ ἀγωγὴ αὕτη ἐκοινοποιήθη καὶ εἰς τὸν Κ. C. ὅστις ἐκλητεύθη εἰς τὴν δίκην, διὰ νὰ παρευρεθῇ καὶ ὑποστηρίξῃ τὰ νόμιμα συμφέροντά του κλ.

Ὁ Κ. L ἠρνήθη καθ' ὁλοκληρίαν τὴν ὕπαρξιν τῆς ὁποίας ἀνέφερον οἱ σύνδικοι ἑταιρίας, καὶ ἐζήτησε τὴν παραπομπὴν τῆς δίκης εἰς τὸ δικαστήριον τῆς διαμονῆς του.

Τὸ ἐμποροδικεῖον δι' ἀποφάσεως τῶν 16 Μαρτίου 1833 διέταξε τὴν ἕνωσιν τῆς περὶ ἀναρμοδιότητος ἐνστάσεως μετὰ τῆς οὐσίας τῆς ὑποθέσεως, καὶ πρὶν ἢ ἀποφασίσῃ περὶ τῆς ἐνστάσεως, ὑπεχρέωσε τοὺς συνδίκους ν' ἀποδείξωσι καὶ διὰ μαρτύρων τοὺς εἰς τὰς προτάσεις αὐτῶν ἐμπεριεχομένους ἰσχυρισμούς, ἤγουν τὴν ὕπαρξιν τῆς ἑταιρίας.

Τῆς ἀποφάσεως ταύτης ἐκκληθείσης, τὸ ἐφετεῖον Ν. τὴν ἐξηφάνισε, κηρύξαν τὸ ἐμποροδικεῖον ἀναρμόδιον, καὶ παρέπεμψε τὴν ὑπόθεσιν εἰς τὸ δικαστήριον τῆς διαμονῆς τοῦ ἐναγομένου διὰ τοὺς λόγους ὅτι κατὰ τὸ ἄρθρ. 53 τοῦ συντάγματος: οὐδεὶς δύναται ν' ἀφαιρεθῇ τοῦ φυσικοῦ αὐτοῦ δικαστοῦ· ὅτι ἡ ἀρχὴ αὕτη ἀναφέρεται ῥητῶς εἰς τὸν §. 1 τοῦ ἄρθρ. 59 τῆς πολ. δικονομίας, κατὰ τὸ ὁποῖον ἐπὶ προσωπικῶν ἀγωγῶν ἁρμόδιον δικαστήριον εἶναι τὸ τῆς κατοικίας τοῦ ἐναγομένου· ὅτι κατὰ τὸν §. 2 τοῦ ἄρθρ. 59, ὅταν ἦναι πολλοὶ ἐναγόμενοι, ὁ ἐνάγων ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἐκλέξῃ ἓν τῶν διαφόρων ἁρμοδίων δικαστηρίων, μολαταῦτα ἐπὶ τοῦ προκειμένου ὁ μνησθεὶς παράγραφος 2 δὲν ἐφαρμόζεται, καθότι ὁ

---

(1) Περὶ τῶν ἐν τῇ παρούσῃ διατριβῇ ἄλλων ζητημάτων ἐν εὐκαίρῳ τόπῳ. — Βλ. ἀνωτέρω σελ. 103—104. — Ἐκ τοῦ § τούτου λύονται καὶ τὰ ἑξῆς ζητήματα.

ΖΗΤ. Ὁ κλητευόμενος ὑπὸ τῶν συνδίκων πρὸς παρέμβασιν πτωχεύσας, εἰς τὴν δίκην τὴν κινηθεῖσαν ὑπ' αὐτῶν κατὰ τρίτου τινὸς, διὰ νὰ κηρυχθῇ οὗτος συνέταιρος τοῦ μνησθέντος πτωχεύσαντος, δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς δεύτερος ἐναγόμενος, κατὰ τὸ πνεῦμα τοῦ § 2 τοῦ ἄρθ. 59. τῆς Γαλλ. δικ: ὁ δὲ τρίτος εἰς τοιαύτην περίπτωσιν δύναται νὰ ζητήσῃ τὴν παραπομπὴν τῆς δίκης ταύτης εἰς τὸ δικαστήριον τῆς κατοικίας του.

ΖΗΤ. Δὲν δύναται ἐπίσης, ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, νὰ ἐφαρμόσωσι τὸν § 5 τοῦ ἰδίου ἄρθρου 59, κατὰ τὸ ὁποῖον εἰς τὰς πτωχεύσεις αἱ ἀγωγαὶ ὑπάγονται εἰς τὸν δικαστὴν τῆς κατοικίας τοῦ πτωχεύσαντος.

ΖΗΤ. Τὸ ἄρθ. 425 τῆς πολ. δικονομ., κατὰ τὸ ὁποῖον τὰ ἐμποροδικεῖα δύνανται, ἀποῤῥίπτοντα τὴν ἔνστασιν τῆς ἀναρμοδιότητος, ν' ἀποφασίζωσι περὶ τῆς οὐσίας διὰ μιᾶς μὲν καὶ τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως, ἀλλὰ δι' ἰδιαιτέρων κεφαλαίων, δὲν ἐπιτρέπει νὰ ἑνώνωσι τὴν ἔνστασιν μὲ τὴν οὐσίαν καὶ νὰ διατάττωσιν ἀπόδειξιν, ἥτις νὰ ἔχῃ σχέσιν ἐνταυτῷ καὶ εἰς τὰ δύο ταῦτα ἀντικείμενα.

L. ἐνήχθη μόνος, ὡς δηλοῦται ἀπὸ τὴν κλῆσιν· ἂν δὲ μετὰ ταῦτα ἐκλητεύθη καὶ ὁ C. δὲν ἐδύνατο νὰ ἔχῃ κανὲν συμφέρον καθὸ καταδικασθεὶς ἤδη πρὸ πολλοῦ καὶ κηρυχθεὶς μόνος εἰς πτώχευσιν· ἢ ἄν, ὡς λέγουν οἱ σύνδικοι, ὁ C. εἶχε συμφέρον διὰ νὰ ὑποχρεώσῃ τὸν K. L. ἀλληλεγγύως ὡς συνεταῖρον εἰς τὴν πληρωμὴν χρέους, περὶ τοῦ ὁποίου κατεδικάσθη ἤδη ὁ πρῶτος, τότε εἶχε τὸ αὐτὸ συμφέρον μὲ τοὺς συνδίκους, καὶ ἐπομένως δὲν ἐδύνατο νὰ θεωρηθῇ ὡς δεύτερος ἐναγόμενος εἰς τὴν δίκην· ὅτι ὁ § 5 τοῦ ἄρθρ. 59 ἐφαρμόζεται τότε μόνον (καθὸ ἐξαιρετικὴ διάταξις, ὡς καὶ ἡ ἀνωτέρω), ὅταν ἡ ἑταιρία ἦναι καθιδρυμένη, βεβαία, καὶ ἐν ὅσῳ αὕτη διαρκεῖ· ὅθεν ἕπεται ὅτι, ἂν ὁ ἐναγόμενος ἀρνῆται τὴν ὕπαρξιν τῆς ἑταιρίας καὶ ὅτι αὕτη ποτὲ δὲν ὑπῆρξε, τότε ὁ ἐνάγων ὀφείλει ν' ἀποδείξῃ προηγουμένως τὴν ὕπαρξιν αὐτῆς ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου τῆς κατοικίας τοῦ ἐναγομένου· ὅτι ἐπὶ τοῦ προκειμένου ὁ L. πάντοτε ἠρνήθη τὴν ὕπαρξιν τῆς ἑταιρίας· ὅτι τοῦτο βεβαιοῦται καὶ ἀπὸ τὸν φάκελλον τῆς δικογραφίας, καθότι μόνος ὁ C ἐκηρύχθη εἰς πτώχευσιν κατὰ τὸ ἔτος 1826, ὅτε κατ' αὐτοῦ μόνου ἐξεδόθησαν ὅλαι αἱ καταδικαστικαὶ ἀποφάσεις· ὅτι ἂν ἀφ' ἑνὸς οἱ δανεισταὶ τοῦ πτωχεύσαντος, καὶ μετὰ ἓξ ἔτη ἀπὸ τῆς πτωχεύσεως, δύνανται νὰ ἐνάξουν καὶ μάλιστα ν' ἀποδείξουν διὰ μαρτύρων τὴν ὕπαρξιν ἐμπορικῆς ἑταιρίας μεταξὺ τοῦ ὀφειλέτου, αὐτῶν καὶ τοῦ L. ἀφ' ἑτέρου ὅμως πρωτοῦ νὰ ἀποκτήσουν τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ ἐνάξουν τὴν ἑταιρίαν ταύτην ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου, ἔνθα αὕτη ἦτο καθιδρυμένη, πρέπει οἱ ἐνάγοντες νὰ ἔχουν ἀπόφασιν κατὰ τοῦ προσώπου, τὸ ὁποῖον διϊσχυρίζονται ὅτι ἦτο συνεταῖρος τῆς ἑταιρίας, δι' ἧς νὰ ἀποφαίνηται ἡ εἰς τὸ δικαστήριον τῆς διαμονῆς του παραπομπὴ τῆς δίκης· ὅτι ὁ § 7 τοῦ ἄρθρου 59, κατὰ τὸν ὁποῖον συγχωρεῖται νὰ κλητεύωνται εἰς τὰς πτωχεύσεις οἱ ἐναγόμενοι εἰς τὸ δικαστήριον τῆς πτωχεύσεως, δὲν ἐννοεῖ ἄλλο εἰμή, ὅτι ἐπειδὴ οἱ σύνδικοι πρέπει νὰ κλητεύωνται ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου τῆς πτωχεύσεως, δι' αὐτὸ καὶ ἐκεῖνοι δύνανται ἐπίσης (ὡς πρὸς τὰς μεταγενεστέρας τῆς πτωχεύσεως πράξεις) νὰ ἐνάγωσιν ἐνώπιον τῶν ἰδίων δικαστηρίων· ἀλλ' ὅμως διαφέρει ὡς πρὸς τὰς προγενεστέρας τῆς πτωχεύσεως πράξεις, αἵτινες δὲν προβλέπονται οὔτε ἀπὸ τὸ γράμμα, οὔτε τὸ πνεῦμα τοῦ μνησθέντος παραγράφου· ὅτι ἐνταῦθα πρόκειται περὶ καταδίκης λαβούσης χώραν ἐπὶ ὑποθετικῶν ὑποχρεώσεων τοῦ L. συνομολογηθεισῶν ὑπὲρ τῆς πτωχεύσεως τοῦ C. ὥστε δὲν δύνανται νὰ στηριχθῶσιν εἰς τὸν μνησθέντα παράγραφον, διὰ νὰ ἀφαιρέσωσι τὸν L. ἀπὸ τὸν φυσικὸν αὐτοῦ δικαστὴν προκειμένου περὶ ἀγωγῆς προσωπικῆς, εἰς τὴν ὁποίαν εἶναι ἐναγόμενος· ἡ δὲ πρότασις τῆς ὑπάρξεως τῆς ἑταιρίας δὲν δύναται νὰ μεταβάλῃ τὴν φύσιν τῆς ἀγωγῆς ταύτης· ὅτι τέλος τὸ δικαστήριον, ἑνῶσαν τὴν ἔνστασιν τῆς ἀναρμοδιότητος μὲ τὴν οὐσίαν, παρεβίασε τὸ ἄρθρ. 172 τοῦ Πολιτ. Κώδηκος. »

Οἱ σύνδικοι προσέφυγον εἰς τὸ ἀκυρωτικὸν καὶ ἐπρότειναν ὡς λόγους ἀκυρότητος τοὺς ἑξῆς.

Τὸ δικαστήριον παρεβίασε τὸ ἄρθρ. 59 § 5 τῆς πολιτικῆς δικονομίας, ἀποφανθὲν ὅτι τοῦτο δὲν ἐφαρμόζεται ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν ὁ ἐναγόμενος ἀρνεῖται τὴν ὕπαρξιν τῆς ἑταιρίας.

Ἂν (ἔλεγον οὗτοι) ἀρκῇ ν' ἀρνηθῶσιν οἱ κατηγορούμενοι τὴν ὕπαρξιν τῆς ἑταιρίας διὰ νὰ ἐξαιρεθῶσι τῆς ἁρμοδιότητος τοῦ δικαστηρίου, ἔνθα αὕτη εἶναι καθιδρυμένη, τότε καὶ ὁσάκις δὲν ὑπάρχει ἑταιρικὸν συμβόλαιον,

ἥγουν εἰς τὴν εἰδικὴν ταύτην περίπτωσιν, τότε δηλ. ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 59 § 5 εἶναι ἀναγκαία παρ' ἄλλοτε πρὸς ἀποτροπὴν τῆς κακῆς πίστεως, θέλουσ εὐκόλως ἐξαπατᾷ τὸν νόμον.

Ἄρα δὲν εἶναι αὐτὸ τὸ πνεῦμα τοῦ νόμου· μάλιςα ἐπὶ τοῦ προκειμένου πρέπει νὰ ἐφαρμόσωμεν τὸν κανόνα: ὅτι ὁ δικαστὴς τῆς οὐσίας « εἶναι ἐπίσης δικαστὴς τῆς ἐνστάσεως » (1). Ὁ L., παρεμπιπτόντως καὶ δι' ἐνστάσεως εἰς τὴν κυρίαν ἀγωγὴν, ἠρνήθη τὴν ὕπαρξιν τῆς ἑταιρίας· ἅμα δὲ προταθῇ ἡ ἔνστασις τῆς ἀναρμοδιότητος, πρέπει νὰ ἐκδικασθῇ αὕτη ὑπὸ τοῦ ἐπιληφθέντος τῆς ὑποθέσεως δικαστηρίου, τὸ ὁποῖον πρέπει ν' ἀποφασίσῃ καὶ νὰ προσδιορίσῃ τὴν ἁρμοδιότητά του, διὰ νὰ φωτισθῇ δὲ περὶ τούτου, ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ διατάξῃ ὅλα τὰ πρὸς ἀπόδειξιν μέσα, τὰ ὁποῖα νομίζει ἀναγκαῖα, μὲ τὴν διαφύλαξιν ὅμως τοῦ δικαιώματος τοῦ νὰ κρατήσῃ ἀκολούθως τὴν ὑπόθεσιν, ἢ νὰ τὴν παραπέμψῃ εἰς τὸ ἁρμόδιον δικαστήριον.

Ὅτι τὸ δικαστήριον παρεβίασε τὸν § 2 ἄρθρ. 59 τῆς πολιτ. δικονομίας κηρύξαν ἀναρμόδιον τὸ ἐμποροδικεῖον Α, μ' ὅλον ὅτι ὁ εἷς τῶν ἐναγομένων κατῴκει εἰς τὴν περιφέρειαν τοῦ δικαστηρίου ἐκείνου.

Ὅτι παρεβίασε τὸν § 7 ἄρθρ. 59 τῆς ἰδίας δικονομίας ἀποφανθὲν ὅτι ἡ αἴτησις τῶν συνδίκων, καίτοι ἀναγομένη εἰς τὴν πτώχευσιν, δὲν ὑπάγεται μ' ὅλα ταῦτα εἰς τὸ δικαστήριον, ἔνθα ἔγεινεν ἡ πτώχευσις.

Ὅτι παρεβίασε τὰ ἄρθρα 425 καὶ 172 τῆς ἰδίας δικονομίας ἀποφασίσαν ὅτι τὸ δικαστήριον τῶν ἐμποροδικῶν δὲν ἐδύνατο νὰ ἑνώσῃ τὴν περὶ ἀναρμοδιότητος ἀπόφασιν μὲ τὴν οὐσιαστικὴν, καθότι ἐπὶ ἐμπορικῶν ἀντικειμένων, κατὰ τὸ ἄρθρ. 425, ὁ δικαστὴς δύναται, ἀποῤῥίπτων τὴν περ ἀναρμοδιότητος ἔνστασιν, ν' ἀποφασίσῃ καὶ περὶ τῆς οὐσίας διὰ μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως· ὥστε τὸ δικαστήριον, τὸ ὁποῖον ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἀποφασίζῃ διὰ μιᾶς καὶ περὶ τῆς ἐνστάσεως καὶ περὶ τῆς οὐσίας, ἔχει ἐπίσης τὸ δικαίωμα νὰ ἑνώσῃ τὴν ἔνστασιν μὲ τὴν οὐσίαν τῆς ὑποθέσεως, ὡς πρὸς τὴν διεξαγωγὴν τῶν ἀποδείξεων, καὶ τὴν διαδικασίαν.

Τὸ δὲ ἀκυρωτικὸν δι' ἀποφάσεως τῶν 10 Ἰουλίου 1837 ἀπέῤῥιψε τὴν αἴτησιν τῆς ἀναιρέσεως, καὶ ἐπεκύρωσε τὴν ἀπόφασιν τῶν ἐφετῶν διὰ τοὺς λόγους ὅτι.

Τὸ ἐμποροδικεῖον Α. δὲν ἐδύνατο νὰ κατασταθῇ ἁρμόδιον διὰ νὰ δικάσῃ τὴν κατὰ τοῦ L. ταύτην ἀγωγὴν παρ' ὅταν ἤθελεν ἀποδειχθῇ βεβαίως 1. ὅτι ὑπῆρξεν ἐμπορικὴ ἑταιρία μεταξὺ τοῦ C. καὶ L. 2. ὅτι ἡ ἑταιρία αὕτη ἦτο καθιδρυμένη εἰς Α.

Ὅτι τὰ δύο ταῦτα περιστατικὰ, ἀκόμη ἀβέβαια καὶ προτεινόμενα μόνον ὑπὸ τῶν ἐναγόντων συνδίκων, καὶ τὰ ὁποῖα ἀρνεῖται ὁ ἐνάγων, εἶναι ἡ μόνη βάσις τῆς κατὰ τοῦ ἐναγομένου κινηθείσης ἀγωγῆς, κατὰ τῆς ὁποίας ὁ ἐνάγων προτείνει ἤδη τὴν τῆς ἀναρμοδιότητος ἔνστασιν.

Ὅτι ὁ κοινὸς κανών: ὁ δικαστὴς τῆς ἀγωγῆς εἶναι καὶ δικαστὴς τῆς ἐνστάσεως (καὶ ἐπὶ τῇ ὑποθέσει ὅτι δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ καὶ εἰς τοὺς ἐξαιρετικοὺς δικαστὰς) ὑποθέτει ὅτι μεταξὺ τῆς ἀγωγῆς καὶ τῆς ἐνστάσεως ὑπάρχει τοιαύτη διαφορὰ, ὥστε ἡ ἀπόφασις τῆς μιᾶς θὰ διαφέρει καὶ θὰ εἶναι ἀνεξάρτητος ἀπὸ τὴν ἀπόφασιν τῆς

---

(1) Le juge de l'action est aussi le juge de l'exception.

ὕλης· ἑπομένως ὁ κανὼν οὗτος τότε μόνον δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ (καθότι ἄλλως καταστρέφομεν ἐκ θεμελίων τὰς βάσεις τῶν δικαιοδοσιῶν) ὅταν ἡ ἔνστασις ἔχουσα ἀντικείμενον, ὥστε ἐπὶ τοῦ προκειμένου νὰ μὴν ἐπιληφθῇ τῆς ὑποθέσεως τὸ δικαστήριον, ἐνώπιον τοῦ ὁποίου εἶναι ἐκκρεμὴς ἡ δίκη, εἴτε ἀποῤῥιφθῇ εἴτε γίνῃ δεκτή, μένει ἀκόμη τι ἀδίκαστον ἐνώπιον τοῦ αὐτοῦ δικαστηρίου· ἀλλ' ὅμως δὲν δύναται καὶ νὰ ἐφαρμοσθῇ, ὁσάκις ὡς ἐξ αὐτῆς τῆς φύσεως τῆς ἀγωγῆς ἀποφασιζομένης τῆς ἐνστάσεως συναποφασίζεται ἐνταυτῷ καὶ ἡ οὐσία τῆς ὑποθέσεως.

Ὅτι ἐπὶ τοῦ προκειμένου τοῦτο θέλει συμβῇ ἀναγκαίως· τὸ δὲ ἐμποροδικεῖον ἀναγνωρίσαν τὴν ἀλήθειαν ταύτην, ἥνωσε διὰ τῆς προδικαστικῆς του ἀποφάσεως τὴν περὶ ἀναρμοδιότητος ἔνστασιν μὲ τὴν οὐσίαν τῆς ὑποθέσεως, ἐκ τούτου δὲ προκύπτει ἀναποφεύκτως ὑπέρβασις καθηκόντων εἴτε ὡς πρὸς τὴν ἰδίαν αὐτοῦ ἁρμοδιότητα ἄλλου ἰσοβάθμου δικαστηρίου, ἂν παραπέμψῃ εἰς αὐτὸ τὴν ἐκδίκασιν τῆς οὐσίας, καθότι ἐκ τῆς ὁποίας θὰ ἐκδώσει ἐπὶ τῇ ἐνστάσει ἀποφάσεως θέλει προδικάσει τὴν οὐσίαν, καὶ ἐκ τούτου θέλει ἐπιῤῥεάσει τὸ δικαστήριον ἐκεῖνο· ὅτι ὁ μὲν § 1 τοῦ ἄρθρ. 59 εἶναι κανὼν θεμελιώδης ἐρανισθεὶς ἀπὸ τὴν εἰς ὅλας τὰς νομοθεσίας ἐμπεριεχομένην ἀρχήν: « ὅτι ὁ δικαστὴς τῆς κατοικίας τοῦ ἐναγομένου » εἶναι ὁ ἀναγκαῖος δικαστὴς τῆς ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος κινηθείσης κατ' ἀρέσκειαν δίκης, » ἐνῷ ὁ § 5 τοῦ ἰδίου ἄρθρου, κατὰ τὸν ὁποῖον ἐπὶ ἑταιρικῶν ἀντικειμένων, « ἐνόσω ἡ ἑταιρία διαρκεῖ, » αἱ ἀγωγαὶ φέρονται ἐνώπιον τοῦ δικαστοῦ, ἔνθα αὗται εἶναι καθιδρυμέναι, δὲν εἶναι καθ' ἑαυτὸν εἰμὴ ἐξαίρεσις τοῦ γενικοῦ κανόνος· ὅτι εἰ τοιαύτην σύγκρουσιν μεταξὺ τοῦ κανόνος καὶ τῆς ἐξαιρέσεως, καὶ εἰς περίπτωσιν, καθ' ἣν ἡ μὲν κατοικία τοῦ ἐναγομένου εἶναι βεβαία, ἡ δὲ προτεινομένη ὕπαρξις τῆς ἑταιρίας προβληματική, καὶ δὲν δύναται νὰ παύσῃ τοῦ νὰ ἦναι τοιαύτη εἰμὴ μετὰ τὴν ἐκδίκασιν τῆς οὐσίας, τὸ δικαστήριον δώσαν τὴν ὑπεροχὴν εἰς τὸν κανόνα ἐπὶ τῆς ἐξαιρέσεως δὲν παρεβίασε, μήτ' ἐδύνατο νὰ παραβιάσῃ κανένα νόμον.

Ὅτι καταχρᾶται τις τὴν διάταξιν τοῦ § 2 τοῦ ἄρθρου 59 τῆς πολιτ. δικονομίας, ἄν, διὰ νὰ ὑπεκφύγῃ τὴν τακτικὴν καὶ ἀρχικὴν δικαιοδοσίαν τοῦ φυσικοῦ αὐτοῦ δικαστοῦ, μεταχειρισθῇ πλαγίαν τινὰ ἀγωγήν· τὸ δὲ δικαστήριον διὰ ῥητῶν καὶ ἀμέσων σκέψεων ἐκθέτει, ὅτι ὁ C. δὲν ἦτο εἰς τὴν δίκην ταύτην δεύτερος ἐναγόμενος· πρότασις, ἥτις ἄλλως δὲν εἶναι ἀμφίβολος ἐνώπιον τοῦ ἄρθρου 494 τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου, κατὰ τὸ ὁποῖον μετὰ τὴν πτώχευσιν δὲν δύναται νὰ κινηθῇ κἀμμία ἀγωγὴ κατὰ τοῦ πτωχεύσαντος, ἀλλὰ κατὰ τῶν πρακτόρων καὶ συνδίκων, εἰς τὰ πρόσωπα τῶν ὁποίων συνεκέντρωσεν οὕτως ὅλας τὰς παθητικάς τε καὶ ἐνεργητικάς, πολιτικὰς ἀγωγὰς τοῦ πτωχεύσαντος·

Ὅτι τέλος πάντων ἂν ὑπῆρχε μεταξὺ τοῦ C. καὶ L. ἑταιρία, αὕτη ἦτον ἀναγκαίως προγενεστέρα τῆς ἐπισυμβάσης πτωχεύσεως· ἑπομένως ἡ ἀγωγή, δι' ἧς πρόκειται νὰ ἀποφασισθῇ τὸ περὶ ὑπάρξεως τῆς ἑταιρίας ἀντικείμενον (ἀγωγὴ ἥτις ἥρμοζεν εἰς τὸν G. ἂν εὑρίσκετο εἰς τὴν πλήρη ἐνέργειαν τῆς πολιτ. καὶ ἐμπορικῆς αὐτοῦ καταστάσεως) δὲν εἶναι ἡ « περὶ πτωχεύσεως ἀγωγὴ » ἡ προβλεπομένη ἀπὸ τὸν § 7 ἄρθρ. 59 τῆς πολιτ. δικονομίας κτλ. »

Παρατηρήσεις. Περὶ τοῦ πρώτου ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἀποφασισθέντων

ζητημάτων τὸ ἀκυρωτικὸν ἔχει ἄλλην ἐναντίαν προγενεστέραν ἀπόφασιν τοῦ ἔτους 1806, τὴν ὁποίαν ὑποστηρίζει καὶ ὁ Μερλῖνος (1).

Ἡ νέα ἀπόφασις τοῦ ἀκυρωτικοῦ μᾶς φαίνεται μ' ὅλα ταῦτα ὀρθοτέρα καὶ σύμφωνος μὲ τὰς ἀληθεῖς ἀρχάς. Καὶ τωόντι δὲν ἐννοοῦμεν πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ ἐπικαλεσθῶσι τὰς διατάξεις τοῦ § 5 τοῦ ἄρθρ. 59 ἐνόσῳ δὲν φέρουσι τὴν ἀπόδειξιν τῆς ὑπάρξεως τῆς ἑταιρίας

Ὡς πρὸς τὸ δεύτερον ζήτημα, ἰδοὺ ὁ Καρὲ πῶς ἐκφράζεται. «Ἡ ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 59 § 2 καθιερωθεῖσα διάταξις περὶ τῆς ἐκλογῆς τῶν δικαστηρίων τότε μόνον ἐφαρμόζεται, ὅταν αἱ ὑποχρεώσεις τῶν ἐναγομένων ἦναι ὅμοιαι καὶ ἴσαι

Ἀλλ' ὅταν ἡ ὑποχρέωσις ἦναι παρεπομένη τῆς ἄλλης, τότε ἡ κατοικία τοῦ τελευταίου προσδιορίζει τὴν ἁρμοδιότητα (2).

Ἡ καθιερωθεῖσα ἀρχὴ ὑπὸ τοῦ ἀκυρωτικοῦ ὡς πρὸς τὸ τρίτον ζήτημα συνάδει μὲ τὰς γνώμας τῶν νομοδιδασκάλων (3) ὑπάρχουσι δὲ καὶ ἄλλαι ὅμοιαι ἀποφάσεις τῶν δικαστηρίων, καὶ κυρίως ἡ τῶν 22 μαΐου 1821 τοῦ ἰδίου ἀκυρωτικοῦ.

Ὡς πρὸς τὸ τέταρτον ζήτημα δὲν γνωρίζομεν ν' ἀπεφασίσθη ἄλλοτε ἀπὸ τὰ δικαστήρια.

(Ἐκ τοῦ Mémorial du commerce).

(Νομικῆς σελ. 947 — 951).

(1) *ΣΗΜ. Αἱ ἐμπορικαὶ ἑταιρίαι ὑπάγονται εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ δικαστηρίου, ἔνθα ἑδρεύει ἡ ἑταιρία, καὶ ἂν τὸ ἐργοστάσιον τῆς ἑταιρίας εὑρίσκηται εἰς ἄλλο μέρος.* Ἀπόφασις Ἀρείου Πάγου 29 τῆς 15 ἀπριλίου 1846 φέρουσα:

« Ἐπειδή, κατὰ γενικὸν κανόνα τῆς πολιτ. δικονομίας, ἡ γενικὴ ἢ προσωπικὴ δικαιοδοσία παντὸς ἡμεδαποῦ ἀνήκει εἰς τὸ δικαστήριον τῆς μονίμου κατοικίας του, εἰς δὲ τὸν κανένα ὑπάγονται λόγῳ γενικῆς δικαιοδοσίας καὶ αἱ ἐμπορικαὶ ἑταιρίαι, αἱ ὁποῖαι καθὸ ἠθικὰ πρόσωπα ὑπάγονται εἰς τὸ δικαστήριον, εἰς τοῦ ὁποίου τὴν περιφέρειαν εἶναι αὗται καθιδρυμέναι ἢ ἔχουσι τὴν ἑταιρικὴν κατοικίαν των· τὸ ἄρθρ. 17 ἀριθ. 4 τῆς πολιτ. δικονομίας διατάττει ῥητῶς τοῦτο, συνάγεται δὲ ἀδιστάκτως καὶ ἀπὸ τὰ ἄρθρα 440 καὶ 441 τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου, τὰ ὁποῖα διαλαμβάνουσιν ὅτι ὁ πτωχεύσας ὀφείλει νὰ κοινοποιήσῃ τὴν παῦσιν τῶν πληρωμῶν του εἰς τὸ γραφεῖον τοῦ ἐμποροδικείου, καὶ ὅτι τὸ ἐμποροδικεῖον ἀποφασίζει περὶ τῆς ἐνάρξεως τῆς πτωχεύσεως κτλ. δὲν ἐννοοῦν βέβαια ἄλλο ἐμποροδικεῖον ἁρμόδιον διὰ νὰ κηρύξῃ τὴν πτώχευσιν εἰμὴ τὸ ἐμποροδικεῖον τῆς κατοικίας τοῦ πτωχεύσαντος καὶ προ-

(1) Εἰς τὸ Rep. de Juris. Trib. de Comm. n. 6.
(2) Lois de la proc. art. 59.
(3) V. Notamment Boncenne sur le § 7 art. 59.

κειμένης ἐμπορικῆς ἑταιρίας, τὸ ἐμποροδικεῖον, εἰς τοῦ ὁποίου τὴν περιφέρειαν ὑπάρχει τὸ ἑταιρικὸν αὐτῆς κατάστημα. Ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ἐξάγεται ἐκ τοῦ παρουσιασθέντος ἐνώπιον τοῦ Ἀρείου Πάγου βιβλίου τῆς ἀλληλογραφία, ἐκ τοῦ ἐνοικιαστηρίου ἐγγράφου τῆς ἐν Ἀθήναις οἰκίας τοῦ Κ. Π. Ζωγράφου, καὶ ἐκ τῶν πρακτικῶν τῆς συνεδριάσεως τῆς παρὰ τῆς Κυβερνήσεως συστηθείσης πρὸς ἐπιτήρησιν ἐπιτροπῆς, καὶ ἄλλων διαφόρων πράξεων καὶ ἐγγράφων ὑπαρχόντων ἐν τῇ δικογραφίᾳ, καὶ ἐκ τῆς συμφώνου ὁμολογίας τῶν διαφόρων διαδίκων δανειστῶν γενομένης ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου τούτου παρὰ τῶν πληρεξουσίων Κ. Ρ. καὶ συντροφία: ὅτι εἶχε τὸ ἑταιρικὸν αὐτῆς κατάστημα ἐνταῦθα εἰς Ἀθήνας, ἀφ' ὅπου διεύθυνε τὰς ὑποθέσεις της, καὶ εἰς τὸ ἐν τῷ Καινουρίῳ ἐργοστάσιον ἢ κατάστημα τῆς ζαχαροποιΐας· ὅθεν ἁρμόδιον δικαστήριον διὰ νὰ ἐπιληφθῇ τῆς πτωχεύσεως τῆς εἰρημένης ἑταιρίας εἶναι τὸ ἐν Ἀθήναις ἐμποροδικεῖον.

Διὰ ταῦτα παραδεχόμενον τὴν περὶ κανονισμοῦ ἁρμοδιότητος αἴτησιν, ἀποφαίνεται ἁρμόδιον τὸ ἐν Ἀθήναις πρωτοδικεῖον ὡς ἐμποροδικεῖον. »

(σελ. 91 τῆς σειρᾶς τῶν πολιτικῶν ἀποφάσεων τοῦ 1848).

§. 2[illegible]4.

ΖΗΤ. *Κατὰ τὸ ἄρθρον* **19 § 4** *τῆς πολιτ. δικονομίας ἁρμόδιον δικαστήριον ἐπὶ τῶν κατὰ τὴν κατάσχεσιν ἐγερθεισῶν διαφορῶν εἶναι ἐκεῖνο, εἰς τὴν περιφέρειαν τοῦ ὁποίου εὑρίσκεται τὸ κατασχεθέν* (1).

Ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου 38 τῆς 18 φεβρουαρίου 1837 (σελ. 142 τοῦ ά. τόμου τῆς Νομολογίας) φέρουσα:

« Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ 19 ἄρθρ. ἀριθ. 4 τῆς πολιτ. δικονομίας, ἁρμόδιον δικαστήριον ἐπὶ τῶν κατὰ τὴν κατάσχεσιν πράγματος τινὸς ἐγερθεισῶν διαφορῶν εἶναι ἐκεῖνο, εἰς τοῦ ὁποίου τὴν περιφέρειαν εὑρίσκεται τὸ κατασχεθὲν πρᾶγμα· ἐπὶ τοῦ προκειμένου δὲ, ἐνῷ ἡ διαφορὰ μεταξὺ τοῦ Α. Κ. καὶ Κ. Τ. ἠγέρθη ἕνεκα τῆς ὑπὸ τοῦ παύσαντος ἐγκληματικοῦ δικαστηρίου Ναυπλίου διαταχθείσης κατασχέσεως ἐπὶ τοῦ μισθοῦ τοῦ Τ. ὡς ὑπαλλήλου τῆς ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Γραμματείας, τὰ κατασχεθέντα χρήματα εὑρίσκονται εἰς Ἀθήνας. Διὰ ταῦτα προσδιορίζει τὸ ἐν Ἀθήναις πρωτοδικεῖον ἁρμόδιον κτλ. » — Ὅρα δὲ τοὺς ἑπομένους παραγράφους.

---

(1) Βλ. κατωτ. §§ 254 δὶς, 294 δὶς, 298—302· —καὶ ἀνωτ. § 136. —Βλ. καὶ τὴν ἐν τῇ ἀνωτ. § 150 ἀπόφασιν.

§. 254 δίς.

ΖΗΤ. *Ἁρμόδιον δικαστήριον πρὸς ἐκδίκασιν τῆς ἀπαιτήσεως εἶναι τὸ δικαστήριον, εἰς τοῦ ὁποίου τὴν περιφέρειαν ἐξετελέσθη ἡ πρὸς ἐξασφάλισιν ταύτης ἐπιχειρισθεῖσα κατάσχεσις πράγματος ἀλλοδαποῦ τινὸς, τὸ ὁποῖον πρᾶγμα κατεσχέθη ἐν τῇ ἡμεδαπῇ, ὁ δὲ νόμος δὲν ἀπαιτεῖ νὰ ἦναι ἐκκαθαρισμένον τὸ πρᾶγμα· ἐπομένως ἡ κατάσχεσις δύναται νὰ γίνῃ καὶ ἐπὶ πραγμάτων μὴ ἐκκαθαρισμένων, τὰ ὁποῖα δύνανται νὰ ἐκκαθαρισθῶσι μετὰ τὴν κατάσχεσιν μεταξὺ τοῦ κατασχόντος καὶ τοῦ παρ' ᾧ κατεσχέθησαν τρίτου* (1).

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ κατὰ τὰ ἄρθρ. 1025—1037, 925—928, 19, § 5 καὶ 27 τῆς πολιτ. δικον. ἅπας δανειστὴς ἔχει δικαίωμα κατὰ πάντα χρόνον, πρὸ τῆς δίκης ἢ διαρκούσης αὐτῆς, νὰ λάβῃ ἀπ' εὐθείας κατὰ τοῦ ὀφειλέτου του ὅλα τὰ συντηρητικὰ μέτρα, οἷον ἐγγυήσεις, κατασχέσεις καὶ λοιπὰ, πρὸς ἐξασφάλισιν ἢ διατήρησιν ἀπαιτήσεώς τινος, ὡς καὶ τῶν ἐξ ὅρου τινὸς ἐξηρτημένων, καὶ μηκέτι ἀπειλημμένων, ἀλλὰ μελλόντων δικαιωμάτων του· ἁρμόδιον δὲ δικαστήριον πρὸς ἐκδίκασιν τῆς ἀπαιτήσεως εἶναι τὸ δικαστήριον, εἰς τοῦ ὁποίου τὴν περιφέρειαν ἐξετελέσθη ἡ πρὸς ἐξασφάλισιν ταύτης ἐπιχειρισθεῖσα κατάσχεσις ὁποιουδήποτε πράγματος ἀλλοδαποῦ, τὸ ὁποῖον κατεσχέθη ἐν τῇ ἡμεδαπῇ, ὥσπερ ῥητῶς διατάττουσι τὰ εἰρημένα ἄρθρα 27 καὶ 19 § 5· καθότι ἕνεκα τῆς γενομένης κατασχέσεως ἐπὶ πραγμάτων ἀλλοδαποῦ εὑρισκομένων ἐν τῇ ἡμεδαπῇ παρὰ τρίτῳ ἡμεδαπῷ, ὁ νομοθέτης κατέστησεν ἁρμόδια τὰ Ἑλληνικὰ δικαστήρια καὶ διὰ τοὺς ἀλλοδαποὺς, καμμίαν δὲ ἐξαίρεσιν δὲν κάμνουν αἱ εἰρημέναι διατάξεις, ἂν δηλαδὴ τὸ κατασχετέον πρᾶγμα πρέπῃ νὰ ἦναι ἐκκαθαρισμένον· ἐπομένως ἡ κατάσχεσις δύναται νὰ γίνῃ ἐπὶ πραγμάτων μὴ ἐκκαθαρισμένων, τὰ ὁποῖα δύνανται νὰ ἐκκαθαρισθῶσι μετὰ τὴν κατάσχεσιν μεταξὺ τοῦ κατασχόντος καὶ τοῦ παρ' ᾧ κατεσχέθησαν τρίτου, καθὼς ἤθελαν ἐκκαθαρισθῇ μεταξὺ τούτου καὶ τοῦ καθ' οὗ ἐγένετο ἡ κατάσχεσις ὀφειλέτου, καὶ ὁ κατασχὼν δανειστὴς νὰ λάβῃ τὸ ἐκκαθαρισθησόμενον· δύναται δὲ ἐπίσης νὰ γίνῃ κατάσχεσις καὶ παρὰ παντὸς ἔχοντος ἀξιώσεις ἐπί τινος κληρονομίας, καθότι τὸ εἰρημένον ἄρθρον 1025 λέγον, πᾶς δανειστὴς ἔχει δικαίωμα νὰ λάβῃ ὅλα τὰ πρόσφορα καὶ συγχωρητέα μέτρα κατὰ τοῦ ὀφειλέτου του, δὲν ἐννοεῖ μόνον τοὺς δανειστὰς, ὅσοι παράγουν τὰ δικαιώματά των ἐκ δανείου ἢ ἄλλων συναλλαγμάτων, ἀλλὰ καὶ τοὺς κληρονόμους καὶ ἄλλους παράγοντας τὰ δικαιώματά των ἐξ ἄλλων νομίμων λόγων, ἢ δυναμένων νὰ ἀποδείξωσιν, ἢ καὶ μόνον νὰ βεβαιώσωσι νόμιμον συμφέρον ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐξαιτοῦνται τὴν κατάσχεσιν πράγματος, ὥσπερ καὶ τὸ ἄρθρον 1030 τῆς αὐτῆς δικονομίας ἐπιβεβαιοῖ ἔτι μᾶλλον τὴν τοιαύτην ἔννοιαν τοῦ νόμου. εἶναι δὲ ἀδιάφορον ἂν ὁ καθ' οὗ γίνηται ἡ κατάσχεσις δὲν ἀναγνωρίζῃ ἢ προσβάλλῃ τὸν τίτλον ἢ τὸ δικαίωμα τοῦ κατασχόντος, δυνάμει τοῦ ὁποίου ἐπετράπη εἰς αὐτὸν τὸ συντηρητικὸν

(1) Ὅρα τὸν προηγούμενον παράγραφον.

μένου παρὰ τοῦ προέδρου, κατὰ τὸ ἄρθρον 1028 τῆς αὐτῆς δικονομίας, καθότι ἡ προσβολὴ τοῦ τίτλου ἢ τοῦ δικαιώματος εἶναι ἀντικείμενον τῆς κυρίας δίκης, καθ' ἣν θέλει δικασθῇ ἡ ἰσχὺς αὐτοῦ, καὶ ἂν ὁ τίτλος ἢ τὸ δικαίωμα τοῦ κατασχόντος ἐξελεγχθῇ ἀνίσχυρος, τότε ἡ γενομένη κατάσχεσις αἴρεται καὶ ὁ ζητήσας ταύτην καταδικάζεται εἰς ὅλας τὰς ἀποζημιώσεις· ἂν δὲ, ἐκ τοῦ ἐναντίου, κηρυχθῇ ἰσχυρὸς, τότε ἡ βλάβη τοῦ κατασχόντος, ἂν προκαταρκτικῶς λόγῳ τὸ ὅτι εἶναι ἀνίσχυρος ἢ ὅτι προσβάλλεται ὁ τίτλος δὲν ἤθελε συγχωρηθῇ τὸ συντηρητικὸν μέτρον, εἶναι ἀνεπανόρθωτος, καθόσον ὁ ὀφειλέτης αὐτοῦ ἤθελε διαθέσει ἄλλως πως ἐν τῷ μεταξὺ τὴν περιουσίαν του ἢ τὸ κατασχετέον πρᾶγμα· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ἀξιοῦσα ἡ ἀναιρεσίβλητος ὅτι εἶναι συγκληρονόμος τοῦ Ἰ. Κ. μετὰ τῶν ἀναιρεσειόντων, εἶχε δικαίωμα, ἂν καὶ ἀλλοδαπὴ, νὰ κατάσχῃ συντηρητικῶς παρὰ τῷ δημοσίῳ ὅ,τι οἱ κληρονόμοι ἰσχυρίζονται ὅτι ἔχουν νὰ λαμβάνουν παρ' αὐτοῦ, καὶ νὰ κλητεύσῃ ἐνώπιον τοῦ ἐν Ἀθήναις πρωτοδικείου, εἰς τὴν περιφέρειαν τοῦ ὁποίου ἐγένετο ἡ κατάσχεσις, τοὺς ἀντιδίκους της συγκληρονόμους περὶ τοῦ κύρους τῆς κατασχέσεως καὶ τῆς κυρίας ἀπαιτήσεως· ἂν δὲ τὸ κατασχεθὲν ποσὸν ἦναι ἀκαθάριστον, δὲν δύναται τοῦτο νὰ ἀποκλείσῃ τὴν ἀναιρεσίβλητον τοῦ εἰρημένου δικαιώματος, τὸ ὁποῖον χορηγεῖ εἰς αὐτὴν ὁ νόμος τοῦ νὰ ἐνεργήσῃ κατάσχεσιν, καθότι καὶ αὕτη, οὖσα συγκληρονόμος, ὡς ἰσχυρίζεται, δύναται καὶ ὀφείλει μάλιστα νὰ ὑποκύψῃ εἰς τὴν αὐτὴν τύχην καὶ εἰς τὰς αὐτὰς συνεπείας, τοῦ ἀκαθαρίστου τοῦ χρέους, ὁποίας ἤθελον ὑποστῇ ἐκ τούτου καὶ οἱ ἀντίδικοί της κληρονόμοι· καὶ τόσῳ μᾶλλον, ὅσῳ, ὡς δηλοῦται ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως καὶ ὡς ὡμολόγησεν ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ τοῦ δικαστηρίου τούτου ὁ πληρεξούσιος αὐτῆς, ἀπεδέχθη ἁπλῶς καὶ καθαρῶς τὴν παρὰ τοῦ δημοσίου γενομένην δήλωσιν κατὰ τοὺς ὅρους αὐτῆς· ὁ δὲ ἰσχυρισμὸς τῶν ἀναιρεσειόντων ὅτι τὰ Ἑλληνικὰ δικαστήρια εἶναι ἀναρμόδια λόγῳ ὅτι τὸ περὶ ἐκκαθαρίσεως παλαιῶν χρεῶν ἀφῃρέθη τῆς δικαιοδοσίας τῶν τακτικῶν δικαστηρίων δυνάμει τοῦ ἀπὸ 7 μαΐου 1837 Β. διατάγματος καὶ τοῦ τετάρτου ψηφίσματος τῆς ἐθνικῆς Συνελεύσεως τῆς 3 Σεπτεμβρίου, καὶ ὅτι ἡ δίκη εἶναι μεταξὺ ἀλλοδαπῶν, εἶναι ἀνίσχυρος· καθότι δὲν πρόκειται ἤδη ποσῶς περὶ ἐκκαθαρίσεως παλαιῶν χρεῶν τοῦ ἔθνους, ἡ ὁποία τῷ ὄντι ἀφῃρέθη ἀπὸ τὴν δικαιοδοσίαν τῶν πολιτικῶν δικαστηρίων, ἀλλὰ περὶ ἀπαιτήσεως κληρονομικῶν δικαιωμάτων καὶ περὶ ἐξασφαλίσεως αὐτῶν διὰ κατασχέσεως, ἕνεκα τῆς ὁποίας γενομένης ἐν τῇ Ἑλλάδι ἐπὶ πραγμάτων εὑρισκομένων παρὰ τρίτῳ ἡμεδαπῷ, ἤτοι τῷ δημοσίῳ, καθίστανται ἁρμόδια τὰ Ἑλληνικὰ δικαστήρια, ἂν καὶ ὑφίσταται ἡ δίκη μεταξὺ ἀλλοδαπῶν, κατὰ τὰς ῥητὰς διατάξεις τῶν προμνημονευθέντων ἄρθρων· ὁ δὲ ἕτερος ἰσχυρισμὸς αὐτῶν, ὅτι ἡ ἀναιρεσίβλητος, μὴ ἔχουσα ἐκκαθαρισμένα τὰ δικαιώματά της, δὲν ἠδύνατο νὰ κάμῃ κατάσχεσιν, εἶναι ἀπαράδεκτος κατὰ τὸ ἄρθρ. 811 § 2 τῆς πολιτικῆς δικονομίας ὡς μὴ προταθεὶς ἐνώπιον τῶν κατωτέρων δικαστηρίων

Διὰ ταῦτα καὶ λαβὸν ὑπ' ὄψιν τὸ ἄρθρον 240 τῆς πολιτ. δικονομίας, ἀποῤῥίπτει τὴν αἴτησιν ἀναιρέσεως.» Ἀποφ. Ἀρ. Π. τοῦ ... ἔτους 1847.

—ΣΗΤ. *Τὸ Δικαστήριον, εἰς τὴν περιφέρειαν τοῦ ὁποίου ἐξετελέσθη κατάσχεσίς τις, εἶναι ἁρμόδιον ν' ἀποφασίζῃ καὶ περὶ αὐτῆς ταύτης τῆς ἀπαιτήσεως, ὅταν διετάχθη κατάσχεσις κατ' ἀλλοδαποῦ, τοῦ ὁποίου τὰ πράγματα κατεσχέθησαν ἐν τῇ ἀλλοτ-*

δικτῇ. Ἀπόφασις Ἀρείου Πάγου 125 τῆς 24 σεπτεμβρίου 1847 φέρουσα:

«Ἐπειδὴ ὁσάκις τὰ κατώτερα δικαστήρια, ὄντα ἀναρμόδια ἕνεκα τῆς ειδικῆς ἰδιότητος τοῦ ἀντικειμένου τῆς διαφορᾶς, κατὰ τὰ ἄρθρα 19 ἐδάφ. 4 καὶ 25 τῆς πολιτ. δικονομίας, κηρυχθῶσιν ἁρμόδια νὰ δικάσουν, κάμνουν ὑπέρβασιν τῶν καθηκόντων των, καὶ ἡ ἀπόφασίς των εἶναι ἀναιρετέα κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ 808 ἄρθρ. τῆς αὐτῆς δικονομίας· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου τὸ δικαστήριον τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν παραδεχθὲν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 457 ἀποφάσεώς του τὴν περὶ προικὸς αἴτησιν τοῦ Ι. Φ., ὑπαγομένην φύσει εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῶν πολιτικῶν δικαστηρίων, ὡς ἀνήκουσαν εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῶν ἐμπορικῶν, παρεβίασε τοὺς περὶ ἁρμοδιότητος κανόνας τῆς πολιτ. δικονομίας, καὶ τοῦτο φέρει ἀναίρεσιν.

Ἐπειδή, κατὰ τὸ ἄρθρον 19 ἀριθ. 5 τῆς πολιτ. δικονομίας, τὸ δικαστήριον, εἰς τοῦ ὁποίου τὴν περιφέρειαν ἐξετελέσθη ἡ πρὸς ἐξασφάλισιν ἀπαιτήσεώς τινος ἐπιχειρισθεῖσα κατάσχεσις πράγματός τινος, εἶναι ἁρμόδιον νὰ ἀποφασίζῃ περὶ αὐτῆς ταύτης τῆς ἀπαιτήσεως, ὅταν διετάχθη ἡ κατάσχεσις κατ' ἀλλοδαποῦ, τοῦ ὁποίου τὰ πράγματα κατεσχέθησαν ἐν τῇ ἡμεδαπῇ· ἡ δὲ διάταξις τοῦ νόμου δὲν ἀναιρεῖ τὸν γενικὸν κανόνα τῶν ἄρθρ. 19 ἀριθ. 1. 718 τῆς πολιτ. δικονομίας καὶ τοῦ 1 ἀριθ. τοῦ ἀπὸ 2 μαΐου 1835 περὶ ἁρμοδιότητος τῶν ἐμποροδικείων νόμου. Ὅθεν αἱ αἰτήσεις τοῦ ἀναιρεσσίοντος, αἱ πηγάζουσαι ἀπὸ τὴν μετὰ τοῦ Κ. Ἰ. ἑταιρίαν του καὶ ἀπὸ ἐμπορικὰς σχέσεις, ὑπάγονται εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ ἐνταῦθα ἐμποροδικείου, τὸ ὁποῖον εἶναι ἁρμόδιον καὶ κατὰ τὸ ἄρθρ. 28 τῆς πολιτ. δικονομίας· καθόσον δὲ ἀφορᾷ τὴν περὶ προικὸς αἴτησιν τοῦ Ι. Φ., πρὸς ἐκδίκασιν αὐτῆς, ὡς πολιτικῆς, εἶναι ἁρμόδιον τὸ ἐνταῦθα πρωτοδικεῖον κατὰ τὸ ἄρθρ. 19 ἀριθ. 5 καὶ ἄρθρ. 28 τῆς πολιτ. δικονομίας.

Ἀναιρεῖ . . . παραπέμπει κτλ.» Βλ. κατωτ. §. 294 καὶ ἑπ.

(σελ. 115 τοῦ 2 τόμου τῆς Νομολογίας).

ΣΗΜ. Ἐπειδὴ ὁ § αὐτὸς διαλαμβάνει περὶ ἀλλοδαπῶν, θεωροῦμεν καλὸν νὰ σημειώσωμεν ἐνταῦθα τὰ ἑξῆς:

Ἡ ἀπαγορευτικὴ διάταξις τοῦ ἄρθρου 27 δὲν ἐφαρμόζεται εἰς ἀγωγὰς κατ' ἀλλοδαπῶν, οἵτινες ἀποκατασταθέντες ἔν τινι δήμῳ τοῦ Βασιλείου παρέδωκαν τὴν περὶ πολιτογραφήσεως αἴτησιν, ἐπειδὴ, οὗτοι, ἀπολαμβάνοντες ἔκτοτε ὅλα τὰ ἀστικὰ δικαιώματα, ἐξομοιοῦνται μὲ τοὺς ἀλλοδαπούς. (Ὅρα Εὐρ. τόμ. ά. σελ. 69 καὶ ἑπ.). Προκειμένου ὅμως περὶ ἀλλοδαπῶν, δὲν εἶναι, κατὰ κανόνα, δεκτὴ ἡ ἀγωγὴ κατ' αὐτῶν ἐνώπιον τῶν ἑλληνικῶν δικ. —Ἀλλὰ κατ' ἐξαίρεσιν εἶναι δεκτή.

α) Ὅταν ἐθνικαὶ συνθῆκαι διατάττωσι τοῦτο, καὶ καθ' ὅσον αὗται τὸ ἐπιτρέπωσιν. Ὅρα τὴν ἐν τῷ Εὑρ. λέξιν συνθῆκαι.

β) Ὅταν ὁ ἐναγόμενος ὑποβάλῃ ἑαυτὸν ῥητῶς ἢ σιωπηλῶς εἰς τὰ ἑλληνικὰ δικαστήρια.

γ) Δυνάμει τοῦ ἄρθρου 19 τῆς πολ. δικονομίας τὰ ἑλλ. δικαστήρια εἶναι ἁρμόδια.

1) Ἐπὶ τῶν μεταξὺ ἀλλοδαπῶν διαφορῶν, τῶν ἀφορωσῶν τὴν ἐμπορίαν καὶ τὰς συναλλαγματικάς· (ἀρ. 1 τοῦ ἄρθρ. 19). Ἡ διάταξις αὕτη συνδυαζομένη μὲ τὸ ἄρθρον 16 ὑποθέτει μόνον ἀλλοδαπὸν κατοικοῦντα ἢ προσωρινῶς διαμένοντα ἐν τῇ Ἑλλάδι, καὶ ἐφαρμόζεται εἰς ἐμπορικὰ συναλλάγματα, γενόμενα εἴτε ἐντός, εἴτε ἐκτὸς τῆς Ἑλλάδος. Κατὰ δὲ τοῦ ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ διαμένοντος ἀλλοδαποῦ ἐμπόρου εἶναι δεκτὴ ἀγωγή, ὅταν τὸ συνάλλαγμα ἐγένετο, ἢ ἡ ἐκτέλεσις αὐτοῦ ἔπρεπε νὰ γίνῃ ἐν τῇ Ἑλλάδι. Τοιαύτη ὅμως δίκη, ἵνα ἔχῃ πρακτικὸν ἀποτέλεσμα, ἀπαιτεῖται νὰ ὑπάρχῃ ἐν τῇ Ἑλλάδι παρουσία τοῦ ἀλλοδαποῦ.

2) Ἐπὶ διαφορῶν περὶ διαχειρίσεως ξένων ὑποθέσεων κατὰ παραγγελίαν ἑλλ. δικαστηρίων.

3) Ὁ ἀλλοδαπὸς δύναται νὰ κινήσῃ ἀνταγωγὴν κατὰ τοῦ ἐνάγοντος ἀλλοδαποῦ, εἴτε διαμένει οὗτος ἐν Ἑλλάδι εἴτε οὔ.

4) Ἐπὶ τῶν μεταξὺ ἀλλοδαπῶν διαφορῶν, αἵτινες ἀφορῶσιν εἴτε τὸ κῦρος καὶ τὴν νομιμότητα τῆς κατασχέσεως καὶ προσ. κρατήσεως ὡς μέσων ἐκτελέσεως ἢ μέτρων συντηρικῶν, εἴτε καὶ αὐτὴν τὴν ἀπαίτησιν, ἕνεκα τῆς ὁποίας ἐλήφθη τὸ συντηρητικὸν μέτρον. (ἀνωτ. § 125). Κατὰ τὰς περιπτώσεις ταύτας, καὶ ἰδίως α) κατὰ τὴν περίπτωσιν τοῦ 4 ἀρ. τοῦ 19 ἄρθρου, ὁ ἀλλοδαπὸς ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ προσβάλῃ τὴν τυχὸν παρανόμως ἐνεργηθεῖσαν κατάσχεσιν ἐνώπιον τοῦ κατὰ τὸν ἀρ. 4 τοῦ 19 ἄρθρου ἁρμοδίου δικαστηρίου.—β). κατὰ τὴν περίπτωσιν τοῦ 19 ἄρθρ. ἀρ. 5 τὸ ἑλληνικὸν δικαστήριον, ἐντὸς τῆς περιφερείας τοῦ ὁποίου κατ' αἴτησιν ἀλλοδαποῦ ἐξετελέσθη ἐναντίον ἑτέρου ἀλλοδαποῦ συντηρητικόν τι μέτρον, εἶναι ἁρμόδιον νὰ ἐπιληφθῇ καὶ τῆς κυρίας ἀπαιτήσεως. Σημειωτέον ὅμως ὅτι συντηρητικὰ μέτρα, ὡς ἐκ τοῦ σκοποῦ των, δὲν πρέπει νὰ ἐκτελῶνται κατ' ἀλλοδαπῶν, ὅταν τὰ ἑλλ. δικαστήρια δὲν ἦναι ἁρμόδια ἐπὶ τῆς κυρίας μεταξὺ τῶν ἀλλοδαπῶν διαδίκων διαφορᾶς.

5) Ὁ ἀλλοδαπὸς εἶναι δεκτὸς νὰ κινήσῃ κατὰ τοῦ ἀλλοδαποῦ πραγματικήν, μικτὴν ἢ περὶ νομῆς ἀγωγὴν ἕνεκεν ἀκινήτων· (20. 22 ἀρ. 5 τῆς πολ. δικονομίας.)

—Δικαιοδοσία τῶν ἑλλ. δικ. ἐπὶ τῶν μεταξὺ ἡμεδαποῦ ἐνάγοντος καὶ ἀλλοδαποῦ ἐναγομένου διαφορῶν. παρατηροῦμεν

α) Ὅτι ἕνεκα προσωπικῶν ὑποχρεώσεων (1) ὁ ἡμεδαπὸς δύναται (ἔχει δικαίωμα) νὰ κινήσῃ ἀγωγὴν κατὰ τοῦ ἀλλοδαποῦ (καὶ τοῦ ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ διαμένοντος) ἐνώπιον παντὸς ἑλλ. δικαστηρίου. καὶ τοῦτο ἄνευ διακρίσεως ἂν ἡ ὑποχρέωσις ἔλαβεν ὕπαρξιν ἐντὸς ἢ ἐκτὸς τοῦ κράτους. Carr. org. τόμ. 3 σελ. 307.

---

(1) Ἡ ἔκφρασις αὕτη περιλαμβάνει ὄχι μόνον τὰς ἐκ συμβολαίων, ἀλλὰ καὶ τὰς ἐξ ἀθεμίτων πράξεων πηγαζούσας.

β) Ὅτι τὸ αὐτὸ δικαίωμα ἀνήκει εἰς τοὺς ἡμεδαποὺς καὶ ὡς πρὸς τὰς πραγματικὰς περὶ κινητῶν πραγμάτων ἀγωγάς.

γ) Αἱ διαληφθεῖσαι ἀγωγαὶ ὅμως δὲν εἶναι δεκταὶ ἐνώπιον δικαστηρίων ἀπολύτως ἀναρμοδίων.

δ) Ἕνεκα ἀκινήτων κτημάτων, κειμένων ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ, ὁ ἡμεδαπὸς δὲν δύναται νὰ κινήσῃ ἀγωγὴν ἐνώπιον τῶν ἑλλ. δικαστηρίων.

ε) Ὡσαύτως δὲ ἕνεκα ἀκινήτων κειμένων ἐντὸς τῆς Ἑλλάδος, ἡ ἀγωγὴ δὲν δύναται νὰ κινηθῇ ἐνώπιον ἄλλου ἢ τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρον 20 τῆς πολ. δικον. ἁρμοδίου δικαστηρίου.

Ὅρα τὸ περὶ πολ. δικον. σύγγραμμα τοῦ Κ. Φέδερ § 106. 107 καὶ τὴν ἐν τῷ Εὑρετηρίῳ λέξιν ἀ λ λ ο δ α π ό ς.

§. 254 τρίς.

ΖΗΤ. *Ὅταν εἰς ἐμπορικὰς ὑποθέσεις συμφωνηθῇ, ὥστε ἡ πληρωμὴ ἢ ἡ ἐκπλήρωσις τῆς παρὰ τοῦ ἑνὸς τῶν συναλλαξαμένων ὑποχρεώσεως νὰ γίνῃ εἰς ἕνα ἐκ τῶν διαφόρων προσδιορισθέντων τόπων, ὁ ἐνάγων ἔχει τὸ ἐκλεκτικὸν δικαίωμα νὰ κινήσῃ τὴν ἀγωγήν του εἰς τὸ δικαστήρριον ἑνὸς τῶν συμπεφωνημένων τόπων.* Ἀπόφασις 121 τοῦ 1843 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν φέρουσα:

« Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ ἄρ. 22 § 7 τῆς πολ. δικονομίας συνδυασμένον καὶ μὲ τοὺς νόμους 21 ff. de obligat. et action. (44, 7) 3 ff. de rebus auctor. judic. possid. (42, 5) ὁ ἐνάγων ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἐκλέγῃ εἰς δίκας ἀφορώσας τὴν ἐμπορίαν ἢ τὰς συναλλαγματικὰς τὸ ἐμπορικὸν δικαστήριον τῆς κατοικίας τοῦ ἐναγομένου, ἢ τοῦ τόπου τοῦ συμβολαίου, ἢ τῆς πληρωμῆς. Ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ὑποχρεωθέντος τοῦ ἐκκαλοῦντος Λ. Α. διὰ τοῦ ἄρθρ. 10 τοῦ ἀπὸ 8 ἀπριλίου 1839 συμβολαίου ν' ἀπέλθῃ μετὰ τὴν ἐκπνευσιν τῆς τριετοῦς διαρκείας τῆς εταιρίας εἰς Τεργέστην διὰ νὰ παρουσιάζῃ εἰς τοὺς συντρόφους του Κ. Σ. καὶ συντρόφους τὰ κατάστιχα καὶ λογαριασμοὺς τῆς ἐν Βόλῳ ἐμπορικῆς εταιρίας, δίδων εἰς αὐτὴν τὰς ἀναγκαίας πληροφορίας διὰ νὰ γενῇ ἡ μεταξύ των τακτικὴ ἐξόφλησις, καὶ, ἂν δὲν ἐμπορέσῃ νὰ μεταβῇ εἰς Τεργέστην, τότε νὰ ἔλθῃ εἰς Ναύπλιον, ὅπου νὰ διατρίψῃ ἕνα μῆνα διὰ νὰ ἐκπληρώσῃ τὴν αὐτὴν ὑποχρέωσίν του εἰς ὅποιον ἤθελαν διορίσωσιν ἐπίτροπόν των οἱ Κ. Σ. καὶ συντροφία, καὶ, μὴ μεταβάντος τοῦ εἰρημένου Α. μετὰ τὴν λῆξιν τῆς εἰρημένης διαρκείας τῆς εταιρίας εἰς Τεργέστην, ἐδύνατο νομίμως δυνάμει τῶν μνησθέντων νόμων, ὁ Κ. Σ. καὶ συντροφία νὰ ἐνάξῃ αὐτὸν κατ' ἐκλογὴν ἐνώπιον τοῦ ἐν Ναυπλίῳ ἐμποροδικείου, διότι ὡς τόπος πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν ὑποχρεώσεών του καὶ τῆς ἐξοφλήσεως προσδιωρίσθη διὰ τοῦ εἰρη-

μένου συμβολαίου τὸ Ναύπλιον, ὡς προείρηται, καὶ ἑπομένως ἁρμόδιον πρὸς ἐκδίκασιν πάσης διαφορᾶς, ἀφορώσης τὴν μὴ ἐκπλήρωσιν τῆς μνησθείσης ὑποχρεώσεως, κατέστη τὸ ἐν Ναυπλίῳ ἐμποροδικεῖον· ὥστε ὀρθῶς καὶ νομίμως τὸ δικαστήριον τοῦτο τῶν ἐμπορικῶν ἀπέῤῥιψε τὴν περὶ ἀναρμοδιότητος ἔνστασιν τοῦ ἐναγομένου Α. Ἀ., ἡ δὲ ἐπικαλεσθεῖσα παρ' αὐτοῦ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 19, §. 4 καὶ 5 τῆς πολιτ. δικονομίας δὲν ἐφαρμόζεται ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως ταύτης· καθότι δὲν πρόκειται οὔτε περὶ διαφορᾶς ἐγερθείσης κατὰ τὴν κατάσχεσιν τῶν βιβλίων καὶ ἄλλων ἐγγράφων τῆς ἑταιρίας, ὥστε νὰ δικάσῃ ταύτην τὸ δικαστήριον τῶν Ἀθηνῶν, εἰς τοῦ ὁποίου τὴν περιφέρειαν κατεσχέθησαν ταῦτα, ἀλλ' οὔτε κατὰ φυγάδος ὀφειλέτου, ἢ κατὰ ἀλλοδαποῦ φυλακισθέντος.

Ἐπειδὴ ἡ ἀξίωσις τοῦ αὐτοῦ ἐκκαλοῦντος περὶ τοῦ ὅτι ἔπρεπεν οὗτος νὰ ἐναχθῇ εἰς Ἀθήνας, ὡς τόπον τῆς κατοικίας του, εἶναι ἀνίσχυρος, διότι καὶ ἐπὶ ὑποθέσει τοῦ ὅτι ἀληθῶς καὶ ἀποδεδειγμένως αἱ Ἀθῆναι εἶναι ἡ μόνιμος κατοικία αὐτου, ἔχων ὅμως ὁ ἐνάγων τὸ ἐκλεκτικὸν δικαίωμα ἀπὸ τὸν νόμον, ἠδύνατο νὰ τὸν ἐνάξῃ εἰς τὸν τόπον τῆς πληρωμῆς.

Ἐπειδὴ ὡς πρὸς τὴν ἄλλην ἀξίωσιν τοῦ αὐτοῦ ἐκκαλοῦντος περὶ τοῦ ὅτι παρῃτήθη ὁ ἐνάγων τοῦ δικαιώματος τοῦ νὰ ἐνάξῃ αὐτὸν εἰς τὸ ἐν Ναυπλίῳ ἐμποροδικεῖον διὰ τῆς θεωρήσεως τῶν λογαριασμῶν εἰς Ἀθήνας, μ' ὅλον ὅτι δὲν ὑπάρχει ἀπόδειξίς τις περὶ τοῦ ὅτι ἐθεωρήθη ὁ μεταξὺ τῶν διαδίκων λογαριασμὸς τῆς ἐν Βόλῳ ἑταιρίας εἰς Ἀθήνας, ἀλλὰ, καὶ τούτου ὑποτιθέντος, ἁπλῆ τις θεώρησις τῶν λογαριασμῶν ἄνευ τῆς ἀπαιτουμένης ὁριστικῆς ἀποπερατώσεως αὐτῶν, ἐξ ἧς νὰ μὴ γεννᾶται πλέον διένεξις ἢ ἀμφισβήτησις δὲν δύναται νὰ καταργήσῃ τὸ ἀποκεκτημένον δικαίωμα τοῦ ἐνάγοντος, ἢ νὰ καταστήσῃ αὐτὸν παραιτηθέντα τοῦ νὰ ἐνάξῃ τὸν ὑποχρεωθέντα διὰ τοῦ εἰρημένου συμβολαίου Ἀ. εἰς τὸ ἐν Ναυπλίῳ ἐμποροδικεῖον περὶ τῶν προκειμένων λογαριασμῶν· ὥστε ὑφ' ὅλας τὰς ὄψεις καθίσταται ἀνυπόστατος ἡ εἰρημένη ἔφεσις τοῦ ἐκκαλοῦντος.» — Ὅρα Φέδ. πολ. δικ. § 91. »

§. 254 πετρ.

ΖΗΤ. *Ὅταν ἔμπορος τὶς εἰς τὸν τόπον τῆς διαμονῆς του δανεισθῇ χάριν τοῦ ἐμπορίου του χρήματα παρ' ἄλλου ἔχοντος διάφορον κατοικίαν, χωρὶς νὰ συμφωνήσῃ καὶ τὸν τόπον τῆς πληρωμῆς, δύναται νὰ ἐναχθῇ εἰς ἄλλο δικαστήριον παρὰ*

τὸ τῆς *διαμονῆς του ὁ ὀφειλέτης*; Ἀπόφ. 125 τοῦ 1843 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν φέρουσα:

α Ἐπειδὴ, καθόσον ἀφορᾷ τὴν περὶ ἀναρμοδιότητος τῶν ἐμποροδικῶν ἐφεσίμως προταθεῖσαν παρὰ τοῦ Κ. ἔνστασιν, ἐκ τῶν ὑπὸ χρονολογίαν 9 φεβρουαρίου, 9 καὶ 22 μαρτίου, 6 καὶ 14 ἀπριλίου, 2 αὐγούστου, 14 δεκεμβρίου 1811, 7 καὶ 21 ἰουνίου, καὶ 27 ἰουλίου 1812 ἐπιστολῶν τοῦ αὐτοῦ Α. Κ. γεγραμμένων ἐκ Πατρῶν πρὸς τὸν ἐν Κεφαλληνίᾳ Ὁ. Β. ἐξάγεται ἀποχρώντως, ὅτι καὶ πρὶν ἢ συνομολογηθῶσι τὰ περὶ ὧν ἡ ἀγωγὴ δάνεια, καὶ μετὰ τὴν συνομολογίαν αὐτὴν, τόσον ὁ εἰρημένος Κ., καθὼς καὶ ὁ θεῖος αὐτοῦ Ν. Κ. ἦτον ἔμπορος ἀποκαταστημένος εἰς Πάτρας καὶ μετήρχετο τὸ ἐμπόριον, καὶ μάλιστα χάριν καὶ δι' ἀνάγκας αὐτοῦ, ὡς ἰδίως ἐκ τῆς πρώτης τῶν εἰρημένων ἐπιστολῶν ἐξάγεται, τὰ δάνεια ταῦτα ἐχρησίμευσαν· ἑπομένως μὴ βάσιμος καθίσταται ἡ ἔνστασις τῆς ἀναρμοδιότητος καὶ ἀπαράδεκτοι οἱ πρὸς ὑποστήριξιν αὐτῆς πραγματικοὶ ἰσχυρισμοὶ (ἄρθρ. 8 §. 2, τοῦ περὶ ἁρμοδιότητος τῶν ἐμποροδικῶν νόμου).

Ἐπειδὴ, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὰς περὶ τὴν οὐσίαν προτάσεις τῶν διαδίκων, τὸ δικαστ. παρατηρεῖ ὅτι ὁπουδήποτε καὶ ἂν ἔλαβε χώραν ἡ διαπραγμάτευσις τῶν περὶ ὧν ὁ λόγος δανείων, τὰ πρὸς ἀπόδειξιν ὅμως δοθέντα ἔγγραφα, ὑπὸ χρονολογίαν 30 μαρτίου καὶ 14 ἀπριλίου 1811, ἐξεδόθησαν εἰς Πάτρας, καὶ δι' αὐτῶν διωμολογήθη, ὅτι ἡ πληρωμὴ ἔμελλε νὰ γίνῃ εἰς πᾶσαν ἀναζήτησιν τοῦ δανειστοῦ, ἢ ὁτοιουδήποτε παρουσιάζοντος τὰ ἔγγραφα ταῦτα· ὅτι, μὴ διαλαμβανόντων τῶν εἰρημένων ἐγγράφων, ἐὰν εἰς ἄλλον παρὰ τὸν τῶν Πατρῶν τόπον ἔμελλε νὰ γίνῃ ἡ πληρωμὴ, τεκμαίρεται νομικῶς, ὅτι ὁ τόπος τῆς πληρωμῆς ἦτον αἱ Πάτραι· τόπος τῆς ἐκδόσεως τῶν ἐγγράφων και διαμονῆς τῶν ὀφειλετῶν· ὅτι κατὰ τοὺς νόμους 3. βιβλ. 42, τίτλ. 5 καὶ 21 βιβλ. 4. τίτλ. 7 τῶν Πανδεκτῶν, ὅπου ἡ ἐξόφλησις τῆς ὀφειλῆς ἔμελλενὰ γίνῃ, ἐκεῖ θεωρεῖται γενόμενον καὶ τὸ συνάλλαγμα, καὶ ὅτι ἑπομένως, κατὰ τοὺς νόμους τοὺς ἰσχύοντας εἰς Πάτρας, πρέπει νὰ κανονισθοῦν καὶ τὰ προκείμενα δάνεια.

Ἐπειδὴ οἱ νόμοι τῶν χριστιανῶν ἡμῶν Αὐτοκρατόρων, τοὺς ὁποίους ἐπικαλεῖται ὁ Κοντογούρης, ἔλαβον ἰσχὺν ἐν Ἑλλάδι ἀπὸ τῆς 25 φεβρουαρίου 1822, ὅτε διὰ διαταγῆς τοῦ προέδρου τοῦ ἐκτελεστικοῦ σώματος διετάχθη ἡ δημοσίευσις τοῦ προσωρινοῦ πολιτεύματος τῆς Ἑλλάδος, δυνάμει τοῦ ὁποίου οἱ μνημονευθέντες τῶν Αὐτοκρατόρων νόμοι παρεδέχθησαν· ἑπομένως ἂν καὶ κατὰ τοὺς νόμους τούτους τῶν τόκων τὸ κεφάλαιον διπλασιαζόντων, ὁ

τόκος παύεται, (Ἁρμεν. 5, βιβλ. 3, τίτλος 7 καὶ Πανδεκτῶν νόμος 26. § 1 βιβλ. 12 τίτλ. 6) μ' ὅλα ταῦτα ἡ διάταξις αὕτη δὲν δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ εἰς τοὺς πρὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτῆς δεδουλευμένους, καὶ κατὰ πλεῖστον μέρος πεπληρωμένους ἑκουσίως ἐνιαυσίους τόκους, διότι, κατὰ τὴν γενικὴν ἀρχὴν τοῦ δικαίου, οἱ οὐσιαστικοὶ νόμοι δὲν λαμβάνουν ἀναδρομικὴν δύναμιν, ἀλλὰ κανονίζουσι τὸ μέλλον (1).

Ἐπειδὴ, τούτων οὕτως ἐχόντων, εἴτε ὁ τόκος λογισθῇ ἀνὰ 4/00 κατ' ἔτος, ὡς διατάττει ἡ ἀπὸ 16/28 δεκεμβρίου 1825 διαθήκη τοῦ ποτὲ Ο. Β. εἴτε ἀνὰ 12/00 κατὰ τὴν συμφωνίαν τῶν μερῶν καὶ τὴν κοινῶς ἐν Ἑλλάδι παραδεχθεῖσαν ὡς πρὸς τὸ ἐμπόριον ἀρχὴν, ὁ τόκος τῶν προκειμένων δανείων ἐδιπλασίασε πρὶν ἢ κινηθῇ ἡ ἀπὸ 19 μαρτίου 1841 ἀγωγή· ἐπομένως ὁ εἰρημένος Κ. ὀφείλει ν' ἀποδώσῃ ὁλόκληρον τὸ κεφάλαιον τῶν εἰρημένων δανείων συνιστάμενον εἰς φλουρία Βενετικὰ 300 καὶ ἴσην ποσότητα διὰ τοὺς καθυστερήσαντας πρὸ τῆς ἀγωγῆς τόκους· πρὸς τούτοις, δυνάμει τοῦ ἄρθρ. 156 §. 2 τῆς πολιτ. δικονομίας καὶ τοῦ ἄρθ. 4 βιβλ. 3 τίτλ. 7 καὶ τοῦ νόμου 2 βιβλ. 22, τίτλ. 1, τῶν Πανδεκτῶν, τὸν τόκον 10/00 κατ' ἔτος ἐπὶ μόνου τοῦ κεφαλαίου τῶν 300 φλουρίων ἀπὸ τὴν 19 μαρτίου 1841, ἡμέραν τῆς ἐπιδόσεως τῆς ἀγωγῆς μέχρι τῆς νομίμου πληρωμῆς.

Ἐπειδὴ τὸ ἀπὸ 18 μαΐου 1829 ΑΓ'. ψήφισμα τοῦ Κυβερνήτου τῆς Ἑλλάδος, τὸ ἀφορῶν τὸν τρόπον τῆς πληρωμῆς τῶν χρεῶν τῶν συμφωνηθέντων πρὶν καὶ μέχρι τοῦ 1837 ἔτους συμπεριλαμβανομένου καὶ αὐτοῦ, πρέπει νὰ λάβῃ ἐφαρμογὴν καὶ εἰς τὴν προκειμένην ἀγωγὴν, διότι τὸ προκείμενον χρέος τοῦ Κ. συνεφωνήθη πρὸ τῆς εἰρημένης ἐποχῆς, καὶ διὰ τοὺς προεκτεθέντας λόγους τὸ κ. αἴρεται ἀναγκαίως ὡς γενόμενον ἐν Ἑλλάδι, ὁ δὲ εἰρημένος νόμος ἐφαρμόζεται ἀδιακρίτως εἰς ὅλους τοὺς ἐν Ἑλλάδι κατοίκους τοὺς ἐκ τῶν πολιτικῶν τοῦ ἀγῶνος αὐτῆς περιστάσεων παθόντας, οἷος εἶναι καὶ ὁ Κ., ὡς ἀδιστάκτως ἀποδεικνύεται ἐκ τῶν ἐν τῇ δικογραφίᾳ ἐπισυνημμένων ἀφιλονεικήτων ἐγγράφων.

Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ ἄρθρ. 732 τῆς πολιτ. δικονομίας, ἐν πάσῃ παρὰ δικαστηρίου ἐμποροδικῶν ἐκδεδομένῃ ἀποφάσει, ἀπαγγέλλεται κατὰ τοῦ ἡττηθέντος διαδίκου προσωπικὴ κράτησις ἕνεκα τοῦ τε ἀντικειμένου τῆς διαφορᾶς καὶ τῶν δικαστικῶν ἐξόδων.»

(Νομικῆς σελ. 3369—3370).

(1) Βλ. ἐν τῷ Εὑρετ. τὰς λέξεις Τόκος· Ἀναδρομικὴ δύναμις· Ἀργυρόπουλος. § 18—20, καὶ σελ. 357 καὶ ἐπ.

§. 254 πεντ.

ΖΗΤ. Ἡ ἀπαίτησις φόρου μὴ ὀφειλομένου εἶναι εἶδος διαταράξεως τῆς κατοχῆς· ἑπομένως ἡ αἴτησις τοῦ νὰ παύσῃ ἡ ἀπαίτησις τοῦ φόρου ἀντιστοιχεῖ μὲ τὴν αἴτησιν τῆς μὴ διαταράξεως τῆς κατοχῆς, καὶ διὰ τοῦτο ὑπάγεται εἰς τὸ δικαστήριον, εἰς τὴν περιφέρειαν τοῦ ὁποίου κεῖται τὸ ἀκίνητον· (ἄρθρ. 20 τῆς πολιτ. δικονομίας)· ἀπόφ. 73 τοῦ 1846 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν (Νομικῆς σελ. 4368). — Βλ. ἀνωτ § 125.

Ἑλληνικὴ Νομολογία. 5) Πότε τὰ δικαστήρια δικάζουν ἀνεκκλήτως;

§. 255.

ΖΗΤ. *Ὁ Ἄρειος Πάγος ἀπεφάσισεν, ὅτι ἀπόφασις ἀφορῶσα ἀγωγὴν περὶ ἀκινήτου κτήματος, παράγοντος κατὰ τὴν ἀγωγὴν ἐτήσιον εἰσόδημα ὑπὲρ τὰς 25 κατ' ἔτος δραχμὰς, ὑπάγεται εἰς ἔφεσιν, τὸ δὲ ἐφετεῖον δὲν ὀφείλει νὰ παραδεχθῇ τὴν πρότασιν τοῦ ἐφεσιβλήτου, ἀξιοῦντος ὅτι τὸ κτῆμα δὲν δίδει ἐτήσιον εἰσόδημα 25 δραχμῶν.*

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ ἄρθρ. 530 τῆς πολ. δικονομίας, τὸ δικαστήριον τῶν πρωτοδικῶν ἀποφασίζει ἀνεκκλήτως, ἐπὶ μὲν προσωπικῶν καὶ εἰς κινητὰ πράγματα ἀναγομένων ἀγωγῶν ὅταν τὸ ἀντικείμενον αὐτῶν δὲν ὑπερβαίνῃ τὰς 500 δραχμὰς, ἐπὶ δὲ πραγματικῶν ἀγωγῶν περὶ ἀκινήτων πραγμάτων ὅταν τὸ ἐτήσιον αὐτῶν εἰσόδημα δὲν ὑπερβαίνῃ τὰς 25 δραχμάς· ἐκ τῶν διατάξεων δὲ τούτων γίνεται δῆλον, ὅτι ἡ δικαιοδοσία τῶν πρωτοδικῶν κανονίζεται ἐκ τοῦ διὰ τῆς ἀγωγῆς προσδιοριζομένου παρὰ τῶν διαδίκων ποσοῦ· ἀγωγὴν δ' ἐννοεῖ ὁ νόμος οὐχὶ τὸ ἔγγραφον τῆς ἀγωγῆς, ἀλλὰ τὴν αἴτησιν τοῦ ἐνάγοντος, ἥτις, κατὰ τὰ 158 καὶ 160 ἄρθρ. τῆς πολιτ. δικονομίας, δύναται νὰ διορθωθῇ καὶ νὰ τροπολογηθῇ ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου οἱ ἐνάγοντες Ν. Ζ. καὶ Α. Τ., ὡς γίνεται δῆλον ἐκ τῆς ὑπ' ἀριθ. 11 ἀποφάσεως τῶν ἐν Μεσολογγίῳ πρωτοδικῶν, ἐζήτησαν διὰ τῶν ἐγγράφων προτάσεών των ἀγρὸν φέροντα ἐτήσιον εἰσόδημα δραχ. 84, ὁ δὲ ἐναγόμενος δὲν ἀντέτεινεν εἰς τὸν προσδιορισμὸν τοῦτον τοῦ εἰσοδήματος· ἑπομένως τὸ δικαστήριον τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν, μὴ παραδεχθὲν, ὡς περιττὴν, τὴν πρότασιν τοῦ ἐναγομένου Μ. Μ. τοῦ ν' ἀποδείξῃ ὅτι ὁ διαφιλονεικούμενος ἀγρὸς δὲν δίδει ἐτήσιον εἰσόδημα 25 δραχμῶν καὶ ὅτι διὰ ταῦτα ἡ ἀπόφασις τῶν πρωτοδικῶν εἶναι ἀνέκκλητος, δὲν παρεβίασε κανένα νόμον.

Ἐπειδὴ οἱ ἀφορῶντες τὴν οὐσίαν Β'. καὶ Γ'. ἀναιρέσεως λόγοι

περιστρέφονται εἰς πραγματικὰ περιστατικὰ καὶ εἰς τὴν στάθμισιν τῶν ἀποδείξεων, καὶ ὡς τοιοῦτοι διαφεύγουσι τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ Ἀρείου Πάγου.

Διὰ ταῦτα ἀποῤῥίπτει τὴν ἀναιρέσεως αἴτησιν. »

ΣΗΜ. Ἡ ἀπὸ 1 Σεπτεμβρίου 1839 ὑπ' ἀριθ. 1332 ἀπόφασις τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν, ἣν ἀφορᾷ ἡ ἀνωτέρω, φέρει οὕτως.

« Ἐπειδὴ κατὰ τὸ ἄρθρ. 530 τῆς πολ. δικονομίας, ἀνεκκλήτως ἀποφασίζει τὸ δικαστήριον τῶν πρωτοδικῶν περὶ πραγματικῆς ἀγωγῆς ἐπὶ ἀκινήτων πραγμάτων, τῶν ὁποίων τὸ εἰσόδημα ὑπερβαίνει τὰς 25 δραχμάς.

Ἐπειδὴ ἐπὶ τοῦ προκειμένου οἱ ἐνάγοντες Δ. Τ. καὶ Ν. διὰ τῆς ἀγωγῆς των, οὐχ ἐδιωρθώθη διὰ τῶν ἐγγράφων προτάσεών των κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 31 Δεκεμβρίου 1838, ἐζητήσαντο ἀγρὸν παράγοντα ἐτήσιον εἰσόδημα δέκα κάδδων πρὸς δραχμὰς 8 40/60 δι' ἕκαστον κάδδον, ὃ φέρει δραχ. 84.

Ἐπειδὴ μόνη ἡ ἀγωγὴ προσδιορίζει τὸ ἀνέκκλητον ἢ μὴ τῆς πρωτοδίκου ἀποφάσεως· ἑπομένως καὶ ἂν ἤθελεν ἀποδείξει ὁ Μ. ὡς ἐπρότεινεν, ὅτι ὁ διαφιλονεικούμενος ἀγρὸς δὲν δίδει καθαρὸν εἰσόδημα 25 δραχ. τοῦτο δὲν ἤθελεν ἔχει καμμίαν ἐπιῤῥοὴν ἐπὶ τῆς προκειμένης ὑποθέσεως».

§ 255.

ΖΗΤ. *Οἱ πρὸ τῆς ἀγωγῆς ζητούμενοι τόκοι συναποτελοῦσι μετὰ τοῦ κεφαλαίου τὴν πρώτην αἴτησιν, ἥτις κανονίζει τὸ ἐφέσιμον ἢ μή*

Ἀπόφασις. « Ἐπειδὴ ἐκ τοῦ ἄρθρου 530 τῆς πολ. δικονομίας λέγοντος ὅτι τὸ δικαστήριον τῶν πρωτοδικῶν ἀποφασίζει κατὰ πρῶτον καὶ τελευταῖον βαθμὸν περὶ προσωπικῶν ἀγωγῶν, τῶν ὁποίων τὸ ἀντικείμενον δὲν ὑπερβαίνει τὰς 500 δραχ. καὶ ὅτι ὡς πρὸς τὴν ποσότητα ταύτην λαμβάνεται μὲν ὑπ' ὄψιν ὅλον τὸ ἀντικείμενον τῆς διαφορᾶς, ἀλλὰ μόνον ἡ πρώτη αἴτησις χωρὶς τῶν ἐπιγενομένων τόκων, ἐξόδων κτλ., προκύπτει ὅτι οἱ πρὸ τῆς ἀγωγῆς ζητούμενοι τόκοι τῶν κεφαλαίων συναποτελοῦσι μετὰ τούτου τὴν πρώτην αἴτησιν.

Ἐπειδὴ ἐκ τῆς ἀπὸ 22 φευρουαρίου 1839 ἀγωγῆς τοῦ Μ. προκύπτει ὅτι οὗτος ἐζήτησεν ἀπὸ τὸν ἀντίδικόν του δραχ. 445 μετὰ τοῦ νομίμου τόκου αὐτῶν ἀπὸ τῆς 7 ἀπριλίου 1837.

Ἐπειδὴ οἱ ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ταύτης μέχρι τῆς 4 μαρτίου 1839, ἡμέραν τῆς ἐπιδόσεως τῆς ἀγωγῆς, τόκοι μετὰ τοῦ κεφαλαίου τῶν

δραχ. 445, μεθ' οὗ συναποτελοῦσιν τὴν πρώτην αἴτησιν, ὑπερβαίνουσι τὴν ποσότητα τῶν δραχμῶν 500.

Διὰ ταῦτα ἀποῤῥίπτει »

Ἀπόφ. 2939 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν τῇ 13 ἰουνίου 1844. —Σημ. ἡ ἀπόφασις 3050 τῆς 8 αὐγούστου 1844 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν φέρει.

«Ἐπειδὴ καὶ μὲν, κατὰ τὸ 4 ἐδάφ. τοῦ 9 ἄρθρ. τοῦ ἀπὸ 2 (14) μαΐου 1836 νόμου περὶ ἁρμοδιότητος τῶν ἐμποροδικείων, ταῦτα τὰ ἐμποροδικεῖα κρίνουσιν ἀνεκκλήτως περὶ ὅλων τῶν αἰτήσεων, ὅσαι κατὰ τὸ κεφάλαιον δὲν ὑπερβαίνουν τὰς δραχ. 800, ἀλλὰ τὸ κεφάλαιον αἰτήσεώς τινος συνίσταται ὄχι μόνον ἀπὸ τὸ κεφάλαιον τοῦ συμβολαίου, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τοὺς ὀφειλομένους κατὰ τὸν αἰτοῦντα τόκους μέχρι τῆς ἡμέρας τῆς ἀγωγῆς, ὡς τοῦτο γίνεται φανερὸν καὶ ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ 1 ἐδαφ. τοῦ 530 ἄρθρ. τῆς πολιτ. δικονομ. κατὰ τὸ ὁποῖον λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν ὅλον τὸ ἀντικείμενον τῆς διαφορᾶς, ἤτοι ἡ πρώτη αἴτησις.»

ΖΗΤ. Ὅταν διὰ τῆς ἀγωγῆς του ζητῇ τὶς 20 καντάρια βαλάνης, ἢ, ἄλλως, τὸ ἀντίτιμον αὐτῶν δραχ. 320, τοὺς τόκους καὶ τὰ ἔξοδα, ἡ ὑπόθεσις θεωρεῖται ὡς ἀνέκκλητος;

Ἀπόφασις. « Ἐπειδὴ ὁ Γ. διὰ τῆς ἀγωγῆς του ἐζήτησεν ἀπὸ τοὺς ἐκκαλοῦντας ἢ τὸν ὀφειλόμενον αὐτῷ τῆς βαλάνης φόρον τοῦ 1840 συνιστάμενον εἰς 20 καντάρια, ἢ, ἄλλως, τὸ ἀντίτιμον αὐτῶν δραχ. 320. τοὺς τόκους καὶ τὰ ἔξοδα, οἱ δὲ τόκοι εἶναι ἀναμφιβόλως οἱ μετὰ τὴν ἀγωγὴν ἐπιγενόμενοι, ὡς καὶ τὰ ἔξοδα, καὶ οὐχὶ τόκοι ἀπὸ τὰ 1840, ὡς ἰσχυρίζονται οἱ ἐκκαλοῦντες, διότι ὁ ἐνάγων, ἐξαιτούμενος κατὰ πρῶτον λόγον αὐτούσιον τὴν βαλάνην, δὲν ᾐτήσατο καὶ ἀποζημίωσίν τινα διὰ τὴν καθυστέρησιν, ὥστε νὰ ὑποτεθῇ ὅτι, ζητήσας κατὰ δεύτερον λόγον τὸ ἀντίτιμον τῆς βαλάνης εἰς δρ. 320, ἐζήτησε καὶ τοὺς τόκους ὡς ἀντίτιμον ἀποζημιώσεως· διότι ἐὰν ἐννόει νὰ ζητήσῃ τοὺς τόκους ἀπὸ τὰ 1840, ἔπρεπεν ἡ τοιαύτη αἴτησίς του νὰ ἦναι ἀκριβὴς (ἄρθ. 535, 5), καὶ διότι ἡ ἀγωγὴ ποσῶς δὲν ἐκφράζει δικαίωμα ἐπὶ τοιούτων τόκων, οὐδὲ νόμιμόν τινα τοῦ τοιούτου δικαιώματος λόγον (ἄρθ. 533. 3. καὶ 4), ὡς ἄλλως ὤφειλεν.

Ἐπειδὴ οἱ μετὰ τὴν πρώτην αἴτησιν ἐπιγενόμενοι τόκοι δὲν λογίζονται εἰς τὸ ἀντικείμενον τῆς διαφορᾶς, καθόσον ἀφορᾷ τὸ ἀνέκκλητον τῶν ἀποφάσεων (ἄρθ. 530. 1)· ἐπομένως ἐπὶ τοῦ προκειμένου τὸ ἀντικείμενον τῆς ἀγωγῆς δὲν ὑπερβαίνει τὰς 500 δρ. καὶ διὰ τοῦτο ἡ ἀπόφασις τῶν πρωτοδικῶν ἐξεδόθη κατὰ τελευταῖον βαθμόν. »

Ἀπόφασις 4731 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν τῇ 13 Μαρτίου 1848.

§. 287.

ΖΗΤ. *Τὰ ἔξοδα τῆς ἐπὶ ἐμπορικῶν ὑποθέσεων γενομένης διαμαρτυρίας δὲν συμπεριλαμβάνονται εἰς τὸ κεφάλαιον, ὅπερ κανονίζει τὴν ἁρμοδιότητα· ἐν ἄλλαις λέξεσι, τὸ διαμαρτυρικὸν συγχωνεύεται εἰς τὴν αἴτησιν, καὶ οἱ ἀπ' αὐτοῦ τόκοι θεω-*

ροῦνται ὡς μεταγενέστεροι τῆς ἀγωγῆς. Ἀπόφασις 4362 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν (ἔτους 1837) φέρουσα:

«Ἐπειδή, κατὰ τὸ ἄρθρ. 2 τοῦ ἀπὸ 2 (14) μαΐου 1835 περὶ ἁρμοδιότητος τῶν ἐμποροδικείων νόμου, τὰ ἐμποροδικεῖα κρίνουν ἀνεκκλήτως περὶ ὅλων τῶν αἰτήσεων, ὅσαι κατὰ τὸ κεφάλ. δὲν ὑπερβαίνουν τὸ ποσὸν τῶν 800 δρ. Ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου τὸ κεφάλ. τῆς αἰτήσεως τοῦ Σ. Ρ. κατὰ τοῦ Π. Κ. δὲν ὑπερβαίνει τὸ ποσὸν τῶν 800 δραχ. ἂν δὲ οὗτος (ὁ Σ. Ρ.) αἰτῶν καὶ τόκους ἐπὶ τοῦ κεφαλαίου τῶν 800 δραχ. ἀπὸ τῆς ἡμέρας τοῦ διαμαρτυρικοῦ, ἰσχυρίζηται ὅτι οἱ τόκοι οὗτοι, ὡς ὄντες δῆθεν προγενέστεροι τῆς ἀγωγῆς, ἑνούμενοι μετὰ τοῦ κεφαλαίου τῶν 800 δραχμῶν ἀποκαθιστῶσιν ἐφέσιμον τὴν αἴτησίν του, ὁ λόγος οὗτος δὲν εἶναι βάσιμος, καθότι *θεωρουμένου τοῦ διαμαρτυρικοῦ ὡς ἔναρξις τῆς ἐκ τῆς συναλλαγματικῆς ἢ τοῦ εἰς διαταγὴν γραμματίου αἰτήσεως, καὶ τοῦ ἀπαιτουμένου ἐγγράφου πρὸς τὴν εἰσαγωγὴν τῆς περὶ ταύτης ἀγωγῆς, τὰ περὶ τούτου ἔξοδα, ὡς καὶ οἱ ἀπ' αὐτοῦ τόκοι, δὲν δύνανται νὰ ἔχωσι τὴν παραμικρὰν ἐπιῤῥοὴν ὡς πρὸς τὸν προσδιορισμὸν τοῦ βαθμοῦ τῆς δικαιοδοσίας* λόγῳ τοῦ ποσοῦ τῆς αἰτήσεως, διότι εἰς τὴν τοιαύτην περίπτωσιν τὸ διαμαρτυρικὸν τοῦτο συγχωνεύεται εἰς τὴν αἴτησιν καὶ οἱ ἀπ' αὐτοῦ τόκοι θεωρούμενοι ὡς μεταγενέστεροι τῆς ἀγωγῆς δὲν πρέπει νὰ λογίζωνται ὡς κεφάλαιον τοῦ ἀρχικοῦ ποσοῦ τῆς ἐκ συναλλαγματικῆς ἢ τοῦ εἰς διαταγὴν γραμματίου αἰτήσεως.»

(Παραβ. τὰ ἀνωτέρω σελ. 41, 42 ἐκτιθέντα)

§. 238.

ΖΗΤ. *Ὅταν ὁ ἐναγόμενος καὶ ἐφεσείων ἔκαμεν ἀνταγωγικῶς αἴτησιν ὑπερβαίνουσαν τὴν ἀνέκκλητον δικαιοδοσίαν, ἡ ἀπόφασις ὑπάγεται εἰς ἔφεσιν*. (1). Ἀπόφασις 1973 τῆς 18 τῆς 18 Ἰουλίου 1841 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν φέρουσα:

« Ἐπειδή, κατὰ τὸ ἄρθρ. 9 τοῦ ἀπὸ 2 (14) μαΐου 1835 περὶ ἁρμοδιότητος τῶν ἐμποροδικείων διατάγματος, τὰ ἐμποροδικεῖα κρίνουν ἀνεκκλήτως περὶ ὅλων τῶν αἰτήσεων, ὅσαι κατὰ τὸ κεφάλαιον δὲν ὑπερβαίνουν τὸ ποσὸν τῶν 800 δραχμῶν· ἐπὶ δὲ τοῦ
« προκειμένου ὁ ἐναγόμενος ἔκαμεν ἀνταγωγικῶς αἴτησιν ὑπερ-
« βαίνουσαν τὸ ποσὸν τοῦτο· ὅθεν ἡ ἀπόφασις τοῦ ἐμποροδικείου εἶναι ἐφέσιμος.

---

(1) Ὅρα ἀνωτ. § 52 καὶ κατωτ. § 278 καὶ 286,

Ἐπειδὴ ἡ διάτ. τοῦ ἄρθρ. 729 τῆς πολιτ. δικονομίας δὲν ἐφαρμόζεται παρὰ εἰς ὑποθέσεις ἀφορώσας τὰς συναλλαγματικὰς καὶ ὄχι τὰ γραμμάτια. (1).

Ἐπειδὴ ὁ ἐμπορικὸς νόμος ταυτίζει τὰς συναλλαγματικὰς μὲ τὰ γραμμάτια μόνον καθόσον ἀφορᾷ τὴν προθεσμίαν, τὴν ὀπισθογράφησιν κτλ. αἱ δὲ τοῦ ἄρθρ. 729 τῆς πολιτ. δικονομίας διατάξεις οὖσαι ἐξαιρετικαὶ δὲν δύνανται νὰ ἐκτανθοῦν κατ' ἀναλογίαν εἰς ἄλλας περιπτώσεις μὴ ῥητῶς προβλεπομένας παρὰ τοῦ ἄρθ. τούτου.

Ἐπειδὴ ἑπομένως ἐπὶ τῆς προκειμένης ὑπαρχούσης δίκης περὶ γραμματίου τὸ δικαστήριον τῶν ἐμποροδικῶν ἐσφαλμένως ἐφήρμωσε τὸ ἄρθρ. 729 καὶ παρεξήγησε τὴν διατ. τοῦ ἄρθρου 187 τοῦ ἐμπ. νόμου, ἐνδιαλαμβάνοντος ὅτι αἱ συναλλαγματικαὶ ἐξομοιοῦνται μὲ τὰ γραμμάτια ὡς πρὸς τὴν πληρωμὴν, καθότι τοῦτο ἐννοεῖ ὅτι εἰς τὰ γραμμάτια ἐφαρμόζονται ὅλαι αἱ περὶ πληρωμῆς συναλλαγματικῶν διατάξεις τοῦ § 9 τοῦ μέρους Α. τοῦ τμήματος ή. τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου, καὶ ὅτι ἑπομένως δὲν ἀφορᾷ διόλου τὴν ἐνώπιον τῶν ἐμποροδικείων διαδικασίαν. »

—Ἑτέρα ἀπόφασις τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν φέρουσα οὕτως.

« Ἐπειδὴ αἱ ἐπὶ τῆς προκειμένης διαφορᾶς αἰτήσεις τοῦ μὲν ἐνάγοντος καὶ ἤδη ἀνακόπτοντος Ι. Π. τὰς ὁποίας διὰ τῆς ἐνώπιον τοῦ ἐν Ἀθήναις δικαστ. τῶν ἐμποροδικῶν ἀγωγῆς του ἔκαμε, συνίσταντο εἰς τὴν ἀπόδοσιν ά) τοῦ ἡμίσεως τοῦ ὑλικοῦ τῆς κοινῆς μπαράκας (διὰ τὸ ὅλον τῆς ὁποίας, ὡς εἰς τὴν αὐτὴν ἀγωγήν του ῥητῶς ἀναφέρει, συγκατέβαλλον καὶ οἱ δύω διάδικοι, ὡς συνεταῖροι, δραχ. 220) ἤτοι δραχ. 110 β) τοῦ ἡμίσεως τῶν ἐπίπλων ἢ τῆς ἐκ δραχ. 325 ἀξίας αὐτῶν ἤτοι δρ. 162:50)· γ) τοῦ ἡμίσεως τῶν δραχ. 118 διὰ τὸ μέρος τοῦ ἐκ τῶν πιστώσεων κτλ. ἤτοι δραχ. 59:18 καὶ δ) δραχ. 350 πρὸς ἀποζημίωσίν του διὰ τὴν μέχρι τοῦδε αὐθαίρετον χρῆσιν τῆς μπαράκας καὶ τῶν λοιπῶν ἐπίπλων, ὅπερ ἐστὶ δραχ. 681 τὸ ὅλον· τοῦ δ' ἐναγομένου καὶ νῦν ἐκκαλοῦντος Τ. αἱ ἐνώπιον τῶν ἐμποροδ. ἀνταπαιτήσεις συνίσταντο εἰς δρ. 80 ζητηθείσας παρ' αὐτοῦ ἐνώπιον τῶν αὐτῶν ἐμπ. καὶ κατὰ τὴν αὐτὴν δίκην εἰς ἀποζημίωσίν του διὰ τὴν ἐν τῇ ἀπουσίᾳ του ἀπὸ τοῦ παραπήγματος καὶ ἕνεκα τῆς ἀποχωρήσεως τοῦ συνεταίρου ἐνάγοντος συμβᾶσαν κλοπὴν διαφόρων πραγμάτων, προσέτι δὲ καὶ εἰς δραχ. 15 κατὰ μῆνα, λογιζομένων ἀπὸ τῆς 22 Ἰουλίου 1846 μέχρι τῆς διαλύσεως τῆς μεταξύ των διαφορᾶς.

« Ἐπειδὴ καθισταμένων, κατὰ τὰ ἐκτεθέντα, τῶν ἀμοιβαίων ἀπαιτή-« σεων τῶν διαδίκων ἀντικείμενον μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς δίκης καὶ προερ-« χομένων τούτων ὅλων ἐκ τῆς συνεταιρικῆς σχέσεώς των, πρέπει, κατ' « ἀναγκαίαν συνέπειαν, καὶ ὡς πρὸς τὸν προσδιορισμὸν τοῦ ἐκκλητοῦ ἢ « μὴ τῆς περὶ τούτων ἐκδιδομένης ἀποφάσεως καὶ τὰ ποσὰ τ' ἀφορῶντα « τὴν ἀγωγὴν νὰ ἑνόνωνται καὶ νὰ λαμβάνωνται ἀθρόως. Ὅθεν ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἑνουμένων τῶν ποσῶν τῆς κυρίας ἀπαιτήσεως τοῦ Π.

(1) Ὅρα τὴν ἐν τῷ Εὑρετ. λέξιν Συναλλαγματικαὶ καὶ Γραμμάτια § 61.

συνιστάμενον, ὡς προεῤῥέθη, εἰς δραχ. 681, μὲ τὰ ποσὰ τῶν ἀπαιτήσεων τοῦ ἀντιδίκου του Σ. ὑπερβαίνει τὸ ποσὸν τῶν δραχ. 800, κατὰ δὲ τὸ ἄρθρ. 9 τοῦ ἀπὸ 2 μαΐου 1838 περὶ ἁρμοδιότητος τῶν ἐμποροδικείων νόμου, τὰ ἐμποροδικεῖα κρίνουν ἀνεκκλήτως περὶ ὅλων τῶν ἀπαιτήσεων, ὅσαι κατὰ τὸ κεφάλαιον δὲν ὑπερβαίνουσι τὸ ποσὸν τῶν 800 δραχ. ὅθεν ἡ ἔνστασις τοῦ εἰρημένου εἶναι χωρὶς βάσιν.

Ἀποφ. 4452 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν τῆς 6 αὐγούστου 1847.

ΣΗΜ. Τὸ ἐν Ἀθήναις πρωτοδικεῖον ἔχει ἀντίθετον νομολογίαν. (Ἀποφ. Βρέσυν καὶ Σκέμπερ τοῦ 1848).

§. 289.

ΖΗΤ. *Ὅταν τὶς παραιτῆται ἐπὶ ἀκροατηρίου ἀγωγῆς τινός, ὁ δὲ ἀντίδικός του δέχηται μὲν τὴν παραίτησιν ταύτην, ἀλλ' ἀμφισβητῇ τὸ πληρωτέον ποσὸν τῶν ἐξόδων, ἡ περὶ τούτων ἐκδιδομένη ἀπόφασις δὲν ὑπόκειται εἰς ἔφεσιν, ἂν τὰ ἔξοδα δὲν ὑπερβαίνωσι τὴν ἀνέκκλητον ἁρμοδιότητα τοῦ δικαστηρίου.*

Ἀπόφ. 4650 τῆς 10 ἰανουαρίου 1848 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν φέρουσα:

Ἀπόφασις. « Ἐπειδὴ ἐκτὸς ὅτι αἱ ἐκκαλούμεναι ἀποφάσεις τῶν ἐν Ἀθήναις πρωτοδικῶν, ἐκδοθεῖσαι μεταξὺ τῶν αὐτῶν διαδίκων, ἔχουσιν ἀντικείμενον τὴν ἐγγυοδοσίαν τῆς ἐφεσιβλήτου Π. ἕνεκα τῆς ὑπὸ τῆς ἀντιδίκου της Ε. ἐνεργηθείσης συντηρητικῆς κατασχέσεως, καὶ ἡ σύγχρονος συζήτησις τῶν λόγων τῆς κατὰ τούτων ἐφέσεως δὲν φέρει καμμίαν σύγχυσιν, αἱ ἀποφάσεις αὗται εἶναι παρεμπίπτουσαι εἰς τὴν κυρίαν ἀγωγὴν τῆς εἰρημένης Ε. διὰ τῆς ὁποίας ζητοῦσα δραχ. 400 ἐνήργησε συντηρητικὰς κατασχέσεις, καὶ πρὸς ἄρσιν αὐτῶν δι' ἐγγυοδοσίας ἐξεδόθησαν αἱ αὐταὶ ἀποφάσεις· ὅθεν δὲν εἶναι τρεῖς δίκαι ἀνεξάρτητοι, ἀλλ' ἀποτελοῦσιν ἔριδας παρεμπιπτούσας μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς δίκης, καὶ ἑπομένως ἠδύνατο κατὰ τῶν τριῶν τούτων ἀποφάσεων νὰ γείνῃ ἔφεσις δι' ἑνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ ἐγγράφου· ὥστε ἡ ἔνστασις αὕτη τοῦ ἐφεσιβλήτου Π. εἶναι χωρὶς βάσιν (1).

Ἐπειδὴ οἱ διαταγμοὶ καὶ αἱ ἀντιδικίαι οἱ προκύπτοντες περὶ τὴν κατάσχεσιν ἢ τὴν ἐγγυοδοσίαν συζητοῦνται καὶ δικάζονται κατὰ τὰ ἄρθρ. 871, 874, 907, καὶ 1027 τῆς πολιτ. δικονομίας (ἄρθρ. 1041 τῆς αὐτῆς)· ὅθεν κατὰ τὸ προμνησθὲν 871 ἄρθρον, ὅπερ ὁρίζει ὅτι κατὰ τῆς ἀποφάσεως συγχωρεῖται ἔφεσις, ἀλλὰ μόνον ἐντὸς 10 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως κτλ. ἡ ἔφεσις τῆς Ε. κατὰ τῶν ἀποφάσεων τοῦ πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, αἵτινες ἀφο-

(1) Ὅρα τὴν ἐν τῷ Εὑρετ. λέξιν Ἔφεσις καὶ Δικόγραφα.

ρῶσιν ἀντιδικίας προκυψάσας περὶ τὴν ἐγγυοδοσίαν, εἶναι ἀπαράδεκτοι ὡς μὴ γενόμεναι ἐντὸς τῶν δέκα ἡμερῶν ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεώς των πρὸ αὐτήν, ἀλλὰ μετὰ τριάκοντα ἡμέρας· διότι κοινοποιηθεισῶν ἀμφοτέρων τούτων τῶν ἀποφάσεων ὑπὸ τῆς Σ. πρὸς τὴν Π. τὴν 10 ἰουλίου 1847, ὡς ἐκ τῶν ὑπὸ τὴν αὐτὴν χρονολογίαν δύο ἐπιδοτηρίων ἀποδεικνύεται, ἡ κατ' αὐτῶν ἔφεσίς της ἐγένετο τὴν 9 αὐγούστου τοῦ αὐτοῦ ἔτους· ἐπομένως ἡ περὶ ἀπαραδέκτου τῆς ἐφέσεως κατὰ τῶν μνησθεισῶν δύο ἀποφάσεων ἔνστασις τῆς Ε. εἶναι βάσιμος (1).

'Επειδὴ ἀφοῦ ἡ Ε. ὡς πρὸς τὸ κύριον ἀντικείμενον τῆς μεταξὺ αὐτῆς καὶ τῆς ἀντιδίκου της περὶ ἐγγυοδοσίας τῆς εἰρημένης συντηρητικῆς κατασχέσεως δίκης, εἰς τὴν ὁποίαν ὡς ἀντειποῦσα καὶ ἡττηθεῖσα κατεδικάσθη διὰ τῆς μνησθείσης ἀποφάσεως καὶ εἰς τὴν πληρωμὴν τῶν δικαστικῶν ἐξόδων ἐκ δραχ. 22 καὶ τῶν τελῶν τῆς σημάνσεως, δὲν ἐξεκάλεσεν αὐτὴν εἰμὴ μόνον διὰ τὰ δικαστικὰ ταῦτα ἔξοδα, ἡ ἔφεσις αὐτῆς εἶναι ἀπαράδεκτος « καθόσον τὰ δικαστικὰ ἔξοδα εἶναι παρακολούθημα, καὶ ἡ εἰς « ταῦτα καταδίκη τοῦ ἡττωμένου διαδίκου εἶναι συνέπεια ἀπα« ραίτητος τῆς εἰς τὸ κύριον ἀντικείμενον τῆς καταδίκης « του, καὶ καθόσον μάλιστα εἰς τὴν συγκεκριμένην περίπτωσιν « οὐδὲ τὸ αἰτηθὲν ποσὸν αὐτῶν ὑπερβαίνει τὰς 500 δραχ. ὥστε « ἡ μὴ δι' ἄλλο ἐκκληθεῖσα πρωτόδικος ἀπόφασις νὰ ἦναι ἐκκλητὴ « μόνον διὰ τὰ ἔξοδα λόγῳ τοῦ ποσοῦ αὐτῶν (Κωδ. Β. 6, 7, « τίτλ. 64 Ν. 10)· ἐπομένως ἡ περὶ ἀπαραδέκτου τῆς ἐφέσεως « ἔνστασις εἶναι βάσιμος καὶ ὡς πρὸς τοῦτο ».

ΣΗΜ. Παράβ. ἀνωτ. σελ. 42.—καὶ κατωτ. μετὰ τὸν § 333 τὴν ἀπόφασιν 4329 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

§ 260.

ΖΗΤ. *Ἡ περίστασις ὅτι τὸ δικαστήριον διαιρέσαν τὸ ἀντικείμενον τῆς διαφορᾶς εἰς τέσσαρα ἴσα μέρη, κατεδίκασαν ἕκαστον ἐκ τῶν ἐναγομένων εἰς 400 δραχ. δὲν καθιστᾷ τὴν ἀπόφασιν ἀνέκκλητον, ὅταν ἡ ἀπαίτησις ἡ καθ' ἑκάστου τῶν ἐναγομένων ἀποτεινομένη ὑπερβαίνῃ τὰς 500 δραχ.* 'Απόφ. 129 τῆς 14 ὀκτωβρίου 1837 τοῦ 'Αρείου Πάγου φέρουσα :

---

(1) Ὅρα ἐν τῷ Εὑρετ. τὰς λέξεις Ἔφεσις καὶ Ἀνακοπὴ ἐπὶ τῆς κατασχέσεως.

Ἀπόφ. « Ἐπειδή, κατὰ τὸ ἄρθ. 530 τῆς πολ. δικον. τὰ δικαστ. τῶν πρωτοδικῶν ἀποφασίζουν ἀνεκκλήτως μόνον περὶ προσωπικῶν ἀγωγῶν, τῶν ὁποίων τὸ ἀντικείμενον δὲν ὑπερβαίνει τὰς πεντακοσίας δραχμάς· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ἐκ τῆς μεταξὺ τοῦ Δ. Μ. ἐνάγοντος καὶ τῶν παρ' αὐτοῦ ἐναγομένων Γ. Σ., Φ. Φ., Ν. Σ. καὶ Ῥ. Π. κατ' ἐρήμην ἐκδοθείσης ὑπ' ἀριθ. 853 ἀποφάσεως τοῦ δικαστηρίου τῶν ἐν Ἀθήναις πρωτοδικῶν γίνεται φανερόν, ὅτι τὸ ἀντικείμενον τῆς ἀγωγῆς ὑφίστατο εἰς δραχμὰς δύο χιλιάδας, καὶ ἐκ τῆς κατ' ἀντιμωλίαν τὴν 27 νοεμβρίου 1836 ἐκδοθείσης ἀποφάσεως τοῦ αὐτοῦ δικαστηρίου, δι' ἧς ἐπεκυρώθη ἡ παρὰ τοῦ ἀναιρεσείοντος δι' ἀνακοπῆς προσβληθεῖσα εἰρημένη κατ' ἐρήμην, δὲν ἐξάγεται ὅτι ὁ ἐνάγων ἐπεριώρισε τὴν ἀγωγήν του εἰς μικροτέραν ποσότητα· ἐκ δὲ τούτων προκύπτει σαφῶς, ὅτι ἡ προσβαλλομένη ὑπ' ἀριθ. 672 ἀπόφασις τῶν ἐν Ἀθήναις πρωτοδικῶν ἦτον ἐξ αὐτῆς τῆς ἀγωγῆς ἐφέσιμος.

Ἐπειδὴ ἡ περίστασις τοῦ ὅτι τὸ ῥηθὲν δικαστήριον εἰς τὸ διατακτικὸν τῆς ὑπ' ἀριθ. 653 ἀποφάσεως, διαιρέσαν τὸ ἀντικείμενον τῆς διαφορᾶς εἰς τέσσαρα ἴσα μέρη, κατεδίκασεν ἕκαστον ἐκ τῶν ἐναγομένων εἰς τὴν πληρωμὴν τοῦ ἀναλογοῦντος αὐτῷ, δηλ. εἰς 400 δραχ. δὲν δύναται νὰ καταστήσῃ τὴν ῥηθεῖσαν ἀπόφασιν ἀνέκκλητον, διότι, κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ 530 ἄρθρου τῆς πολιτ. δικονομίας, ἡ ἁρμοδιότης τῶν δικαστηρίων κανονίζεται ἀπὸ τὴν ἀγωγήν, ἡ ὁποία περιέχει καὶ ἐκθέτει τὸ ἀντικείμενον τῆς διαφορᾶς, ὄχι δὲ ἀπὸ τὴν θέλησιν τοῦ δικαστοῦ, ὅστις δὲν εἶναι ἐπιφορτισμένος, μηδὲ ἔχει ἐξουσίαν νὰ δικάζῃ εἰ μὴ μόνον ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τῆς διαφορᾶς· ἑπομένως τὸ δικαστήριον τῶν ἐν Ἀθήναις πρωτοδικῶν δὲν ἐδύνατο διὰ τῆς διαιρέσεως τοῦ ἀντικειμένου τῆς ἀγωγῆς νὰ μεταβάλῃ τὴν ἐφέσιμον ἀπόφασιν εις πλειοτέρας ἀποφάσεις ἀνεκκλήτους. »

(Σελ. 123 τοῦ Β'. τόμου τῆς Νομολ.).

Παράβ. τὰ ἀνωτέρω σελ. 35 καὶ 47 ἐκτεθέντα, καὶ Νομικῆς σελ. 318.

—ΖΗΤ. Ὅταν διὰ μὲν τῆς ἀγωγῆς ἀπαιτῆται ποσὸν ὑπερβαῖνον τὰς 500 δραχμάς, ἡ δὲ ἀπόφασις περιορίζει τὴν ἀπαίτησιν εἰς ποσὸν ἔλαττον τῶν 500 δραχμῶν, ἐπιτρέπεται τὸ ἔνδικον μέσον τῆς ἐφέσεως; Ἀπόφ. τοῦ 1842 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν φέρουσα:

« Ἐπειδή, κατὰ τὸ ἄρθρον 530 τῆς πολιτ. δικονομίας, ἀνεκκλήτως ἀποφασίζει τὸ δικαστήριον τῶν πρωτοδικῶν περὶ προσωπικῶν ἀγωγῶν, τῶν ὁποίων τὸ ἀντικείμενον δὲν ὑπερβαίνει τὰς 500 δραχμάς, καὶ ὡς πρὸς τὸ ποσὸν τοῦτο λαμβάνεται μόνον ὑπ' ὄψιν ἡ πρώτη αἴτησις.

Ἐπειδὴ ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἡ πρώτη αἴτησις τῶν ἐναγόντων, κατὰ τὴν ἀγωγήν των καὶ τὰς ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ προτάσεις των, ἐφ' ὧν ἐξεδόθη ἡ ἐκκληθεῖσα ἀπόφασις, ἦτο τοῦ νὰ καταδικασθῶσιν οἱ τέσσαρες ἐναγόμενοι εἰς τὴν πληρωμὴν δραχμῶν πέντε χιλιάδων ἀλληλεγγύως· ὥστε παρ' ἑκάστου αὐτῶν ἀπῄτουν τὸ ὅλον, μολονότι καὶ ἂν διῃρεῖτο, πάλιν τὸ ἀνάλογον ἑκάστου, ἤτοι τὸ ἓν τέταρτον, ἤθελεν ὑπερτερεῖ τὸ εἰρημένον ποσὸν τῶν πεντακοσίων δραχμῶν· καὶ ἑπομένως ἡ ἀπόφασις, περὶ ἧς πρόκειται, ὑπέκειτο εἰς ἔφεσιν, μὴ περιοριζομένου ἄλλως τοῦ ἐνδίκου τούτου μέσου « ἐκ τοῦ ὅτι μετέπειτα διὰ τῆς ἀποφάσεως ἡ ἀναλογία, εἰς ἣν ἕκαστος « κατεδικάσθη, περιωρίσθη εἰς ποσὸν ἔλαττον τῶν πεντακοσίων δραχ.

§. 261.

ΖΗΤ. *Ὅταν τὶς ἐνάγῃ πολλοὺς διὰ τοῦ αὐτοῦ ἐγγράφου τῆς ἀγωγῆς καὶ δυνάμει τοῦ ἰδίου τίτλου, οἱ δὲ ἐναγόμενοι ἑνόνωσι μεταξύ των τὴν ὑπεράσπισιν, τὸ πρωτοδικεῖον δύναται νὰ δικάσῃ ἀνεκκλήτως, καὶ ἂν τὰ ποσὰ ἑνωμένα ὑπερβαίνωσι τὰς* 500 *δραχμάς;*

(Νομικῆς σελ. 347).

Παράβ. ἀνωτ. σελ. 39, 40, 48, 49.

§. 261 δίς.

ΖΗΤ. *Κατ' ἀποφάσεως ἐκδοθείσης κατὰ πολλῶν ὑποχρέων ἕνεκα μιᾶς κοινῆς πράξεως, εἶναι παραδεκτὴ ἔφεσις ἐκ μέρους ἑκάστου τῶν δι' αὐτῆς καταδικασθέντων, καὶ ἂν τὸ ἀντικείμενον τῆς ὑποχρεώς του δὲν ὑπερβαίνῃ τὴν ἀνέκκλητον ἁρμοδιότητα; Ναί;* **Ἀπόφασις 81 τοῦ 1846 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν φέρουσα:**

« Ἐπειδὴ, κατὰ μὲν τὰ ἄρθ. 20 καὶ 21 τοῦ ἀπὸ 9 (21) ἰουλίου 1838 Β. διατάγματος περὶ διοικητικῶν δικαστηρίων, κατὰ τῶν ἀποφάσεων τούτων ἔφεσις ἠδύνατο νὰ γίνῃ ἐντὸς δεκαπέντε ἡμερῶν ἀπὸ τῆς εἰς ἕκαστον τῶν καταδικασθέντων ἐπιδόσεως αὐτῶν, καὶ ἐὰν τὸ ποσὸν τῆς ἀπαιτήσεως ὑπερέβαινε τὰς δρ. 200· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ἀπὸ τῆς 22 καὶ 26 αὐγ. 1844 ὅτε ἐπεδόθη κτλ.

Ἐπειδὴ καὶ ἂν ἄκυρον ἦναι τὸ ἐφετήριον, καθόσον ἀφορᾷ τοὺς ἀγραμμάτους ἐκκαλοῦντας, καὶ ἂν ὡς μὴ ἐκκαλέσαντες θεωρηθῶσι, θέλοντες ἤδη νὰ προστεθῶσι δὲν ἀποκλείονται κατὰ τὰ ἄρθρα 742, καὶ 782 τῆς πολιτ. δικονομίας· ὥστε περιττὴ καθίσταται ἡ περὶ ἀκυρότητος τοῦ ἐφετηρίου ἔνστασις καθ' ὅσον ἀφορᾷ τοὺς εἰρημένους διότι ὑπάρχουν ἄλλοι ἐκκαλοῦντες ἐγκύρως, ὁ Α.Μ. καὶ Σ. Κ. (1).

Ἐπειδὴ ἡ ἀγωγὴ ἦτο περὶ ἀποζημιώσεως ἐκ μιᾶς κοινῆς πράξεως, καθ' ἣν συνυπεχρεώθησαν πρὸς ἀλλήλους ὅλοι ὁμοῦ καὶ συγχρόνως, καὶ ἐξ ἧς προέκυψεν, ὡς διϊσχυρίσθη ὁ ἐνάγων, ζημία, ἡ δὲ ἀπόδειξις καὶ ἐκκαθάρισις ταύτης διά τε τῆς λογοδοσίας καὶ τῆς ἄλλης ἀνακρίσεως δὲν ἠδύνατο νὰ γίνῃ εἰμὴ συνδρομῇ ὅλων τῶν συμμετόχων, ἡ ἀπαίτησις θεωρεῖται ἀδιαίρετος καὶ μία καθολοκληρίαν, ἂν καὶ κατ' ἀναλογίαν τῆς μετοχῆς ἔπρεπε καὶ πρέπῃ νὰ πληρώσῃ ἕκαστος· ὅθεν δὲν ἐστερεῖτο τοῦ δικαιώματος τῆς ἐφέσεως καὶ ὁ Σ. Κ. ὡσαύτως καὶ οἱ Μ. Μ καὶ Β. ἑπομένως ἡ ἔνστασις

---

(1) Ὅρα ἐν τῷ Εὑρετ. τὰς λέξεις Ἔφεσις—Ἀνακοπὴ § 10.—Ὁμόδικοι, Πρεσβύτ. Εὑρετ. τόμ. γ' σελ. 170.

περὶ ἀπαραδέκτου τῆς ἐφέσεώς του διὰ τοῦτον τὸν λόγον δὲν εἶναι βάσιμος.

Διὰ ταῦτα κτλ. »

(σελ. 1643 τῆς Νομικῆς).

§. 262.

ΖΗΤ. *Ὅταν διὰ τῆς ἀγωγῆς, ἥτις ἀπευθύνεται κατὰ πλειόνων κληρονόμων, ζητῆται ἡ ἀλληλέγγυος καταδίκη ἑκάστου εἰς τὸ ὅλον ζητούμενον ποσὸν, ἡ ἁρμοδιότης κανονίζεται ἐκ τοῦ ὅλου ποσοῦ. Τουτέστιν, ἀγωγὴ ἀλληλεγγύως κατὰ τῶν κληρονόμων ἀποτεινομένη δὲν δύναται νὰ διαιρεθῇ καθ᾽ ὅσον ἀφορᾷ τὸν προσδιορισμὸν τῆς ἁρμοδιότητος.* Ἀπόφασις 84 τῆς 1 νοεμβρίου 1845 τοῦ Ἀρείου Πάγου φέρουσα:

« Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ ἄρθρ. 9 τοῦ ἀπὸ 2 μαΐου 1835 νόμου, τὰ ἐμποροδικεῖα κρίνουν ἀνεκκλήτως τὰς αἰτήσεις, ὅσαι δὲν ὑπερβαίνουν κατὰ τὸ κεφάλαιον τὸ ποσὸν τῶν 800 δραχμῶν· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ἡ αἴτησις τοῦ Φρ. Παπαμανόλη καὶ εἰς τὴν ἀπὸ 10 Ἰανουαρίου 1844 ἀγωγήν του καὶ εἰς τὰς ἀκολούθους ἀπὸ 10 Μαρτίου ε. ε. ἐνώπιον τοῦ ἐν Ἀθήναις Πρωτοδικείου ὡς Ἐμποροδικείου, καθὼς καὶ ἐνώπιον τοῦ ἐν Ἀθήναις Ἐφετείου προτάσεις του, εἶναι νὰ καταδικασθοῦν ὅλοι οἱ ἐναγόμενοι ὀκτὼ συγκληρονόμοι τοῦ ποτὲ Β. Βενιζέλου ἀλληλεγγύως εἰς τὴν πληρωμὴν τοῦ κεφαλαίου ά. διστήλων Ἱσπανικῶν 400· 6΄. γροσίων 1,611 καὶ τούτων ἐκτὸς τῶν τόκων τοῦ πρώτου κεφαλαίου, τουτέστι νὰ καταδικασθῇ ἕκαστος αὐτῶν εἰς τὴν ὁλόκληρον πληρωμὴν τῶν δύω τούτων κεφαλαίων καὶ τόκων, τὰ δὲ δύο κεφάλαια ταῦτα ὑπερβαίνουν τὸ ποσὸν τῶν 800 δραχμῶν· ὥστε ἐσφαλμένως τὸ ἐν Ἀθήναις Ἐφετεῖον ἐθεώρησεν ὡς μὴ παραδεκτὴν τὴν ἔφεσιν τοῦ ἀναιρεσείοντος Φρ. Παππαμανόλη, διότι ἡ αἴτησις, ἥτις κανονίζει τὸ ἐκκλητὸν ἢ μὴ τῆς ὑποθέσεως, προταθεῖσα ἀλληλεγγύως καθ᾽ ὅλων τῶν κληρονόμων, ὑπερβαίνει τὴν ποσότητα ταύτην, καὶ ἑπομένως εἶναι ἐφέσιμος κατὰ τὸ 9 ἄρθρον ἀριθ. 1 τοῦ ἀπὸ 2 Μαΐου 1835 Νόμου. »

(Σελ. 371 τῆς σειρᾶς τῶν Πολ. Ἀποφ. τοῦ 1845).

ΣΗΜ. ά. Παράβ. ἀνωτ. σελ. 49—51 καὶ τὴν ἐν τῇ ἀνωτ. 114 σελ. ἀπόφασιν.

ΣΗΜ. 6΄. Ὅταν πολλοὶ ἐνάγωνται παρ᾽ ἑνὸς, πρέπει πρὸ πάντων νὰ ἐξετάσωμεν, ἂν πρόκηται περὶ χρέους κοινοῦ ἢ περὶ ἰδιαιτέρων χρεῶν. Ἂν τὰ χρέη ταῦτα εἶσιν ἰδιαίτερα καὶ ἀφορῶσιν ἴδια ἑκάστου συμφέροντα, ἡ δικαιοδοσία κανονίζεται ὡς πρὸς ἕκαστον αὐτῶν ἐκ τοῦ ποσοῦ τῆς ἀξίας, ἥτις ζητεῖται παρ᾽ αὐτοῦ. Τὸ χρέος τῶν ἐναγομένων εἶναι κοινόν; Πρέπει καὶ ἐνταῦθα νὰ διακρίνωμεν τὴν περίπτωσιν, καθ᾽ ἣν ἕκαστος τῶν ὀφειλετῶν ὀφείλει τὸ ὅλον, καὶ ἐκείνην, καθ᾽ ἣν ὀφείλει μέρος τοῦ ὅλου· ὀφείλει λοιπὸν τὸ ὅλον, π. χ. ὅταν πρόκηται περὶ ἀλληλεγγύου ἢ ἀδιαιρέτου χρέους; ἡ ποσότης τοῦ ὅλου χρέους κανονίζει τὴν ἁρμοδιότητα· ὀφείλει μέρος τοῦ χρέους; τὸ μέρος αὐτὸ λαμβάνεται ὡς βάσις τῆς

ἁρμοδιότητος· (1) ἑπομένως ὅταν ἐνάγωνται πολλοὶ συγκληρονόμοι πρὸς πληρωμὴν κληρονομικοῦ χρέους, ἡ ἀναλογοῦσα εἰς ἕκαστον αὐτῶν μερὶς τοῦ χρέους κανονίζει τὴν ἁρμοδιότητα, ἐπειδὴ αὐτοδικαίως διαιροῦνται τὰ χρέη ταῦτα. Τὸ ἐν Βορδιγάλαις δικαστήριον τῶν ἐφετῶν παρεγνώρισε τὴν ἀρχὴν ταύτην τὴν 2 Δεκεμβρίου 1837, ἐν ᾧ καὶ εἰς τὴν Δωδεκάδελτον αὐτὴν εὑρίσκομεν τὴν γνώμην ταύτην (2)· ὁ Benek σελ. 153 πραγματευόμενος ἐμβριθῶς τὸ προκείμενον ζήτημα, τὸ λύει κατὰ τὸν προεκτεθέντα τρόπον· ὁ Rodièr (1, 193) ἐκφράζει τὴν ἐναντίαν γνώμην· ὁ Dalloz συμφωνεῖ μὲ τὴν προτέραν· ὁ αὐτὸς συγγραφεὺς εἰς τὸ γνωστὸν σύγγραμμά του (4) ἐκφράζει τὴν ἰδίαν γνώμην, προσθέτων, ὅτι, ὅταν διαφιλονεικῆται τὸ κῦρος τοῦ τίτλου, ἐπιτρέπεται ἔφεσις (5).

§ 268.

ΖΗΤ. *Ὅταν ἡ ἀγωγὴ ἀφορᾷ ἀπαίτησιν κληρονομίας, τουτέστιν ὁμάδα πραγμάτων, ἡ ἁρμοδιότης κανονίζεται ἐκ τῆς ἀξίας ὅλων τῶν κληρονομικῶν πραγμάτων.* Ἀπόφ. 290 τοῦ 1845 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν φέρουσα:

« Ἐπειδὴ ἡ ἀγωγὴ τῆς Μ. Γ. Δ. ἀφορᾷ ἀπαίτησιν κληρονομίας, τουτέστιν ὁμάδα πραγμάτων, ἡ ἁρμοδιότης ἑπομένως πρέπει νὰ κανονισθῇ ὡς ἐκ τῆς ἀξίας ὅλων τῶν κληρονομικῶν πραγμάτων, καὶ οὐχὶ ἀπὸ τὴν κατὰ μέρος ἀξίαν αὐτῶν· ὅθεν καὶ ἂν ἡ ἀξία τῶν κινητῶν πραγμάτων τῆς κληρονομίας δὲν ὑπερβαίνῃ τὰς 300 δραχμάς, ἡ ἀπαίτησις αὐτῶν ὑπάγεται εἰς τὸ πρωτοδικεῖον, καθόσον ἡ ἀξία τοῦ ὅλου τῶν ἀπαιτουμένων πραγμάτων ὑπερβαίνει τὸ ποσὸν τοῦτο.

Ἐπειδὴ ἐνώπιον τῶν πρωτοδικῶν δὲν ἐπροτάθη παντάπασιν ὡς λόγος ἀποκλείων τὴν Μ. Δ. τοῦ δικαιώματος τῆς κληρονομίας τῶν τέκνων της ἡ μὴ αἴτησις ἐκ μέρους της τοῦ διορισμοῦ ἐπιτρόπου ἐπ' αὐτῶν· τὸ δικαστήριον ἑπομένως δὲν δύναται οἴκοθεν νὰ κάμῃ χρῆσιν, ἥτις ἄλλως εἶναι ἀνίσχυρος, καθόσον, κατὰ τὸ ἄρθρον 79 Βιβ Ε. τίτλ. 8 τοῦ Ἀρμενοπούλου, ἡ μήτηρ διὰ τὴν παράλειψιν ταύτην στερεῖται τοῦ δικαιώματος τῆς κληρονομίας

(1) Βλ. Merlin repert. v° dernier ressort § 7 καὶ §. VIII.

(2) Ea, quae in nominibus sunt, non recipiunt divisionem; cum ipso jure in portiones haereditarias, ex lege duodecim Tabularum divisa sint. Const 6. cod famil. ercisc· — ὁ Benek.

(3) Ὁ Dalloz jeune (supdem εἰς τὴν λέξιν degrpqede jurisd. § 232 — 234).

(4) V° degres de jurisd. § 249, 251.

(5) Le véritable objet de la demande est la validité du titre contesté, objet indeterminé par sa nature, et qui est le même pour tous les défendeurs, quelque soit la somme qu' on leur démande. Βλ. καὶ τὸν Carré comp ao 297 art. 251.

τῶν τέκνων της, ὅταν ταῦτα ἀποβιώσωσιν ἄνηβα· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου, ἐκ τῶν δύο τέκνων τῆς Μ. Δ. τὸ τελευταῖον ἀποθανὸν, ὁ Ἰ. ὑπερέβη τῆς ἥβης τὴν ἡλικίαν, ὡς ἐξ αὐτοῦ τοῦ ἐγγράφου τῆς ἀνακοπῆς τῆς Ζ. τῆς 18 μαρτίου 1842 ἐξάγεται. (Ὅρα ἐν τῷ Εὑρετ. τὴν λέξιν *Ἀρμενόπουλος* § 85.)

Ἐπειδὴ κατὰ τὴν Νεαρὰν 22 κεφ. 22 ἡ εἰς δεύτερον γάμον ἐλθοῦσα γυνὴ διαρκοῦντος τοῦ πενθίμου ἔτους, κληρονομεῖ ἐξ ἀδιαθέτου τοὺς ἰδίους συγγενεῖς μέχρι τρίτου βαθμοῦ· ἑπομένως καὶ τὰ τέκνα αὐτῆς· ὅθεν καὶ ἂν ἡ Μ. Δ. συνήφθη εἰς γάμον δεύτερον ἐντὸς τοῦ πενθίμου ἔτους, δὲν ἀποκλείεται τῆς κληρονομίας τοῦ ἐνήλικος ἀποβιώσαντος υἱοῦ της Ι., ἐπιζήσαντος, καὶ διὰ τοῦτο κληρονομήσαντος τὴν ἀδελφήν του Γ.

(Νομικῆς σελ. 4224).

ΣΗΜ. Παράβ. ἀνωτ. σελ. 51.

§ 264.

ΖΗΤ. *Ὅταν τὸ ἀντικείμενον τῆς ἀγωγῆς ἦναι ἀπροσδιόριστον, δύναται τὸ ἐφετεῖον νὰ διατάξῃ τὴν ἀπόδειξιν τῆς ἀξίας του; Ναί.* Ἀπόφ. 78 τοῦ 1835 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν φέρουσα:

« Ἐπειδὴ διὰ ν' ἀποφασισθῇ τὸ περὶ τοῦ παραδεκτοῦ ἢ μὴ τῆς » ἐφέσεως, ἀπαιτεῖται ἡ προηγουμένη ἀπόδειξις τοῦ ποσοῦ τοῦ » ἐτησίου εἰσοδήματος, ὅπως ἐξ αὐτοῦ χαρακτηρισθῇ ἐὰν ἡ » ἐκκληθεῖσα ἀπόφασις ἦναι ἀνέκκλητος, ἢ ὄχι· καὶ ἐπειδὴ τὸ » καταλληλότερον πρὸς ἀπόδειξιν τοῦ ποσοῦ τούτου μέσον, ἐν » ἐλλείψει ἄλλων νομίμων ἀποδεικτικῶν, εἶναι ἡ διὰ πραγμα- » τογνωμόνων ἐκτίμησις. »

Σημ. ἐκδ. Δὲν συμφωνοῦμεν μὲ τὴν Νομολ. τοῦ δικας. διὰ τοὺς λόγους, ὅτι ἡ ἔφεσις εἶναι τοῦ κοινοῦ δικαίου, καὶ ὁσάκις τὸ ἀντικείμενον τῆς ἀγωγῆς εἶναι ἀπροδιόριστον καὶ ἀμφίβολον, ἡ ἔφεσις πρέπει νὰ γίνηται δεκτὴ (1).

---

(1) Rogron Proc. Civ. pag. 87. De ce que la loi n'attribue aux tribunaux de première instance la connaissance des affaires réelles en dernier ressort, qu'autant que l'objet principal est de 50 F. de revenu déterminé, il suit que si le revenu est indeterminé, ou s'il n'est pas déterminé en rente, ou par prix de bail, les tribunaux ne peuvent juger qu'à charge d'appel.

Berriat pag. 17 n. 5. La reduction des deux degrès à un seul étant une derogation au droit commun, elle doit être restreinte aux termes precis de la loi . . pag. 454 n. 14 On a vu que la règle de deux degrés n'admet d'exceptions que dans les cas exprimés par la loi. Donc la faculté d'appeller est de droit général et commun; Donc toutes les fois qu'il y a de doute, on doit soumettre un jugement à l'appel.

Ὁσάκις ὁ νόμος προσδιορίζει τὴν τιμὴν ἢ τὴν ἀξίαν τῶν ἀντικειμένων, τότε λαμβάνουσιν αὐτὴν ὡς βάσιν, ἄλλως καὶ ἂν ἡ ὤνιος ἀξία τοῦ ἀντικειμένου τῆς ἀγωγῆς ἤθελεν εἶσθαι ὀλιγωτέρα τοῦ ποσοῦ, τὸ ὁποῖον προσδιορίζει ὁ νόμος ὡς μέτρον τῆς ἁρμοδιότητος (ἀριθ. 50 τῆς πολιτ. δικονομίας), θεωρεῖται τὸ ἀντικείμενον τῆς ἀγωγῆς ὡς ἀπροσδιόριστον, καὶ κατὰ συνέπειαν, ὅτι ἡ ἀξία αὐτοῦ ὑπερβαίνει τὸ ποσὸν τὸ ὁρισθὲν παρὰ τοῦ νόμου πρὸς ἐπιμέτρησιν τῆς ἁρμοδιότητος (2). Ἔπειτα πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ διατάξῃ προδικαστικῶς τὴν ἀπόδειξιν καὶ νὰ ἐκδώσῃ ἀπόφασιν πρὸτοῦ ν' ἀποφασίσῃ περὶ τοῦ παραδεκτοῦ τῆς ἐφέσεως, καὶ ἐνῷ ἀμφισβητεῖται αὕτη (3), ἢ πῶς δύναται ἀκολούθως νὰ κηρυχθῇ ἀναρμόδιον, ἀφ' οὗ ἅπαξ ἐπιληφθῇ τῆς δίκης καὶ ἐκδώσῃ ἀπόφασιν;

(σελ. 34 τῆς Νομικῆς).

ΣΗΜ. Παράβ. τὰ ἀνωτέρω (σελ. 66 — 74 ἐκτεθέντα, καὶ τοὺς ἑπομένους παραγρ. 465, 266 266 δίς.

§. 265.

ΖΗΤ. *Ὅταν ἡ ἀξία τοῦ ἀντικειμένου τῆς διαφορᾶς ἦναι ἀπροσδιόριστος, τὸ δικαστήριον τῶν ἐφετῶν, διὰ νὰ κρίνῃ ἂν δύναται νὰ ἐπιληφθῇ τῆς ἐφέσεως δύναται νὰ προσδιορίσῃ τὴν ἀξίαν τῆς διαφορᾶς;* Ναί. Ἀπόφ. 159 τοῦ 1837 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν φέρουσα (1).

« Ἐπειδὴ, κατὰ τὰ ἄρθρ. 530 τῆς πολιτ. δικονομίας ἡ ἀπόφασις τοῦ δικαστ. τῶν, πρωτοδικῶν τότε εἶναι ἀνέκκλητος καὶ δὲν ἐπιδέχεται ἔφεσιν, ὅταν τὸ ἀντικείμενον τῶν περὶ προσωπικῶν καὶ τῶν εἰς κινητὰ πράγματα ἀναγομένων ἀγωγῶν δὲν ὑπερβαίνῃ τὰς πεντακοσίας δραχ. ἀλλ' ἐπὶ τοῦ προκειμένου τ' ἀπαιτούμενα παρὰ τῆς ἐφεσιβλήτου εἴτε ἀξία τῆς παρὰ τοῦ ἐκκαλοῦντος σφαχθείσης καὶ πωληθείσης ἀγελάδος καὶ αἱ γοναὶ αὐτῆς, τουτέστι δέκα μικρὰ καὶ μεγάλα ἀγελάδια, ὑπερτεροῦσιν ἀδιστάκτως τὰς 500 δραχμὰς, διότι καὶ ἡ ἐλαχίστη τιμὴ τῶν 50 δρ. ἂν ἤθελε τεθῇ δι' ἓν ἕκαστον ἀγελάδιον, ὅλα ὁμοῦ φέρουσι τὴν ἀξίαν τῶν 550 δραχ. συμπεριλαμβανομένης καὶ τῆς ἀξίας τῆς ἀγελάδος, καὶ ἑπομένως μὴ οὔσης ἀνεκ-

---

(2) Berriat pag. 33, Six. ed. Bien plus, lorsque la loi indique comment la valeur des objets doit être determinée, il faut prendre ce mode pour base, si non la valeur vénale des objets, quoique réellement beaucoup plus faible que celle que le législateur a prise pour mesure de la compétence, est considérée comme indéterminée, et par conséquent comme excedant la compétence. Cas. 10 juin 1808.

(3) Berriat pag. 490. n. 116 Rebbouffe cite un arrêt qui réforma un jugement du deuxième degré, où l'on avait ordonné un interrogatoire, avant de prononcer si l'appel du premier juge était recevable. N. 82. C'est l'appel qui saisit le juge superieur; il est tellement nécessaire pour attribuer une juridiction au tribunal supérieur que jadis si l'acte d'appel tombait en désertion ce tribunal ne pouvait valablement juger la cause.

(1) Περὶ τῶν ἐν τῇ ἀποφάσει λοιπῶν ζητημάτων γενήσεται λόγος ἐν οἰκείῳ τόπῳ. — Παράβ. τοὺς ἐνταῦθα παραγρ. 264, 266 266 δίς.

κλήτου τῆς ὑπ' ἀριθ. 324 ἀποφάσεως τῶν ἐν Καλάμαις πρωτοδικῶν, τὸ δικαστ. τῶν ἐφετῶν κατὰ τὸ ἄρθρ. 739 τῆς αὐτῆς δικονομίας, εἶναι ἁρμόδιον εἰς τὸ νὰ δικάσῃ τὴν κατὰ τῆς ἀποφάσεως ταύτης ἔφεσιν.

Ἐπειδὴ, κατὰ τὰ ἄρθρ. 746 καὶ 747 τῆς αὐτῆς δικονομίας, εἰς τὴν ἐφέσιμον δίκην δὲν συγχωροῦνται μόνον πραγματικαὶ ἀξιώσεις καὶ προτάσεις, ὅσαι μεταβάλλουσι τὴν βάσιν τῆς πρωτοδίκου αἰτήσεως, οὐχὶ δὲ καὶ νέα ἐπιχειρήματα ἢ νέα ἀποδεικτικὰ μέσα, τὰ ὁποῖα προτείνει ὁ διάδικος, ὡς συντείνοντα πρὸς ὑποστήριξιν τῆς αὐτῆς αἰτήσεως.

Ἐπειδὴ τὰ ἔγγραφα τοῦ ἀρχιερέως Ἁγίου Ἀνδρούσης, τοῦ Ε. Σ. Σ. καὶ τοῦ Ι. Μ. ἱερέως, τὰ ὁποῖα πρῶτον ἐν τῇ ἐφεσίμῳ δίκῃ προσήγαγεν ὁ ἐκκαλῶν, δὲν λογίζονται παρὰ τοῦ νόμου ὡς νέα πραγματικὴ πρότασις ἢ ἰσχυρισμὸς, ἀλλ' ἔχοντα μόνον καὶ κύριον ἀντικείμενον τὸ νὰ ὑποστηρίξῃ οὗτος τὴν ὁποίαν καὶ πρωτοδίκως ἐπρότεινεν ἀξίωσιν του ἐπὶ τῆς ἀγελάδος, εἶναι νέα ἀποδεικτικὰ μέσα παραδεκτὰ παρὰ τοῦ νόμου, ἂν δὲ αὐτὰ ἔχωσιν ἰσχὺν ἢ ἀποτελῶσιν ἀπόδειξιν, τοῦτο ἀπόκειται εἰς τὴν κρίσιν τοῦ δικαστ. διὰ νὰ συμμορφωθῇ μὲ τὴν περὶ αὐτῶν διάταξιν τοῦ νόμου.

Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ ἄρθρ. 746 τῆς ἰδίας δικονομίας, νέοι μάρτυρες δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ἐξετασθῶσιν ἐν τῇ ἐφεσίμῳ δίκῃ περὶ τοιούτων προτάσεων, περὶ τῶν ὁποίων ἐξετάσθησαν πρωτοδίκως μάρτυρες· ἐπὶ δὲ τῆς προκειμένης ὑποθέσεως, ἐξετασθέντων μαρτύρων πρωτοδίκως περὶ τοῦ εἰς ποῖον ἀνήκει ἡ κυριότης τῆς ἀμφισβητουμένης ἀγελάδος, δὲν συγχωρεῖται παρὰ τοῦ εἰρημένου νόμου νὰ ἐξετασθῶσιν ἐκ δευτέρου νέοι μάρτυρες περὶ τοῦ αὐτοῦ ζητήματος καὶ ἐν τῇ ἐφεσίμῳ δίκῃ.

Ἐπειδὴ κατὰ τὸν νόμον (Ἀρμ. Β. Α'. τιτλ. β'. ἀριθ. 14 καὶ 16) ἐκεῖνοι οἱ μάρτυρες πιστεύονται, οἵτινες καταθέτουσιν ἐνόρκως ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου καὶ οὐχὶ τὰ ἐκμαρτύρια· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου τὰ ἐκμαρτύρια, τὰ ὁποῖα προσήγαγεν ὁ ἐκκαλῶν, δὲν ἔχουσι καμμίαν ἰσχὺν καὶ δὲν δύνανται ν' ἀποτελέσουν καμμίαν ἀπόδειξιν. »

(Νομικῆς σελ. 3474).

§. 266.

ΖΗΤ. *Ὅταν τὸ ἀντικείμενον τῆς διαφορᾶς ἦναι ἀόριστον, λ. χ. ὅταν πρόκηται περὶ γηπέδου, χρησιμεύοντος ὡς εἴσοδος εἰς οἰκίαν τινὰ, ἡ ἀπόφασις ὑπόκειται εἰς ἔφεσιν.*

Ἀπόφασις. « Ἐπειδὴ ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως προκύπτει ὅτι ἡ ἐνάγουσα Μ. ἐν τῇ ἀγωγῇ της δὲν ὥρισε παντάπασι τὸ εἰσόδημα τοῦ διανεμητέου γηπέδου τοῦ χρησιμεύοντος ὡς εἰσόδημα εἰς τὴν οἰκίαν της, μόνον δὲ εἰς τὰς πρὸ τοῦ ἀκροατηρίου προτάσεις της ἐπρότεινεν ὅτι ἐπειδὴ τὸ διανεμητέον γήπεδον δὲν ὑπερβαίνει τὰς 25 δραχ. οὔτε δίδει εἰσόδημα, ν' ἀποφασίσῃ τὸ δικαστήριον ἀνεκκλήτως.

Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ ἄρθρ. 530 τῆς πολιτ. δικονομίας, τὸ δικαστήριον τῶν πρωτοδικῶν ἀποφασίζει ἀνεκκλήτως περὶ πραγματικῶν ἀγωγῶν ἐπὶ ἀκινήτων πραγμάτων, τῶν ὁποίων τὸ εἰσόδημα δὲν ὑπερβαίνει τὰς 25 δραχ.

Ἐπειδὴ ἐπὶ τοῦ προκειμένου διὰ τῶν προτάσεών της ἡ ἐνάγουσα ἀναφέρει, ὅτι δὲν ἔχει εἰσόδημα τὸ διανεμητέον γήπεδον, τοῦτο δὲν δύναται νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν, οὔτε εἶναι ἀληθὲς, διότι ἂν χρησιμεύῃ ὡς εἴσοδος εἰς τὴν οἰκίαν τῆς ἐναγούσης, ἡ ὠφέλεια ἢ τὸ εἰσόδημα αὐτῆς πρέπει νὰ ἐκτιμηθῇ ἀναλόγως τοῦ εἰσοδήματος τῆς οἰκίας· ἑπομένως ὁ προσδιορισμὸς τοῦ εἰσοδήματος δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ἀληθής· ὅθεν τὸ εἰσόδημα τοῦ ἀντικειμένου τῆς διαφορᾶς πρέπει νὰ θεωρηθῇ ὡς ἀόριστον καὶ ἡ ἀπόφασις ὡς ἐκκλητή. Ἀπόφ. **2700** τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν τῆς **10** σεπτεμβρίου **1843.**

ΣΗΜ. Παράβ. τοὺς ἀνωτέρω παραγράφους 264, 265 καὶ 266 δὶς καὶ τὰ ἐν τῇ σελ. 66—74 τοῦ τόμου τούτου ἐκτεθέντα.

§. 266 δίς.

ΖΗΤ. *Ὅταν ἡ ἀξία τοῦ ἀντικειμένου τῆς ἀγωγῆς δὲν προσδιορίζηται διὰ τῆς ἀπαιτήσεως, ἡ ἀπόφασις εἶναι ἐφέσιμος;* **Ἕπεται ἡ 30 τοῦ 1839 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν φέρουσα:**

Ἀπόφ. «Ἐπειδὴ κατὰ τὸ ἄρ. 530 τῆς πολ. δικονο. οἱ πρωτοδίκαι τότε μόνον ἀποφασίζουσιν ἀνεκκλήτως ἐπὶ προσωπικῶν καὶ εἰς κινητὰ πράγματα ἀναγομένων ἀγωγῶν, ὅταν τὸ ἀντικείμενον τῆς διαφορᾶς δὲν ὑπερβαίνῃ τὰς 500 δραχ. καὶ ὡς πρὸς τὴν ποσότητα ταύτην λαμβάνουσιν ὑπ' ὄψιν τὴν πρώτην αἴτησιν τῶν διαδίκων, ἀλλ' ὅταν ἡ αἴτησις, ἥτις κατὰ τὴν εἰρημένην διάταξιν κανονίζει τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ δικαστηρίου, ἀφορᾷ ἀντικείμενον μὴ προσδιωρισμένης ἀξίας, οἱ πρωτοδίκαι δὲν δύνανται ν' ἀποφασίσωσιν ἀνεκκλήτως, καὶ ἡ ἀπόφασις αὐτῶν ὑπόκειται εἰς ἔφεσιν.

(Νομικὴς σελ. 3672).

ΣΗΜ. Α. Παράβ. τοὺς ἀνωτ. παραγρ. 264—266.

ΣΗΜ. Β'. Ἐνταῦθα θεωροῦμεν ἀναγκαῖον νὰ προσθέσωμεν ὅτι τὸ ἐν Ἀθήναις ἐφετεῖον ἐθεώρησεν ὡς ἀνέκκλητον ἀπόφασίν τινα ἀφορῶσαν ἀγωγὴν, δι' ἧς ἐζητοῦντο 1000 ὀκάδες ὀρυζίου, ἢ ἡ ἀξία των ἐκ δρ. 450· ἰδοὺ ἡ ἀπόφασις.

«Ἐπειδὴ περὶ προσωπικῶν ἀγωγῶν, τῶν ὁποίων τὸ ἀντικείμενον δὲν ὑπερβαίνει τὰς 500 δραχ. τὰ δικαστήρια τῶν πρωτοδικῶν ἀποφασίζουν ἀνεκκλήτως κατὰ τὸ 530 ἄρθρ. τῆς πολιτ. δικονομίας, καὶ ὡς πρὸς τὴν ποσότητα ταύτην λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν ὅλον μὲν τὸ ἀντικείμενον τῆς διαφορᾶς, ἀλλὰ μόνον ἡ πρώτη αἴτησις, χωρὶς τῶν ἐπιγενομένων τόκων, ἐξόδων καὶ ἄλλων παρεπομένων ἀποδόσεων· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου τὸ ἀντικείμενον τῆς διαφορᾶς, τὸ ὁποῖον προσδιωρίσθη διὰ τῆς ἀγωγῆς τοῦ Σ. καὶ τὸ ὁποῖον ὤφειλε νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν τὸ ἐνταῦθα πρωτοδικεῖον κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ μνημονευθέντος ἄρθρ. 530, ὡς ἔπραξε, καὶ νὰ δικάσῃ περὶ αὐτοῦ, ὑφίσταται εἰς δραχ. 450, καὶ τόκον ἀπὸ τὸν Σεπτέμβριον τοῦ 1845 μέχρι τῆς 25 φεβρουαρίου 1846, καθ' ἣν ἡμέραν ἐκινήθη ἡ ῥηθεῖσα ἀγωγὴ, ἤτοι τὸ ὅλον δραχ. 472· ὅθεν ἡ ἐπὶ τοῦ ποσοῦ τούτου ἐκδοθεῖσα καὶ ἐκκληθεῖσα ἀπόφασις, δι' ἧς διετάχθη ἀπόδειξις περὶ τῶν ἀνωτέρω δραχ. 450, ἐξεδόθη ἀνεκκλήτως, καὶ ὡς τοιαύτη δὲν ἐδύνατο νὰ ἐκκληθῇ

καθότι οἱ ἐφέται δὲν δύνανται ν' ἀποφασίσουν (ἄρθρ. 757 τῆς πολιτ. δικονομίας), εἰ μὴ περὶ τῶν μὴ ἀνεκκλήτως ἐκδοθεισῶν ἀποφάσεων τῶν πρωτοδικῶν κτλ. ἑπομένως ἡ περὶ τοῦ ἀπαραδέκτου τῆς ἐφέσεως τοῦ ἐφεσιβλήτου ἔνστασις εἶναι βάσιμος.»

'Απόφ. 4716 τῶν ἐν 'Αθήναις ἐφετῶν τῆς 13 μαρτίου 1848.

ΣΗΜ. Γ'. *Προκειμένου λόγου περι ἀποβολῆς τοῦ μισθωτοῦ ἀπὸ τὸ ἐκμισθωθὲν αὐτῷ κτῆμα, πότε τὸ πρωτοδικεῖον ἀποφασίζει ἀνεκκλήτως;*

Ἀπόφασις. « Ἐπειδὴ ἂν καὶ ἠδύνατό τις νὰ εἴπῃ, ὅτι προσωπικῆς οὔσης τῆς προκειμένης περὶ μισθώσεως ἀγωγῆς καὶ μὴ ὑπερβαίνοντος τοῦ ἐτησίου μισθώματος, κατὰ τοὺς ἰσχυρισμοὺς ἀμφοτέρων τῶν διαδίκων, τὸ ποσὸν τῶν πενταχοσίων δραχμῶν, οἱ πρωτοδίκαι δικάζουσιν ἐπ' αὐτῶν ἀνεκκλήτως κατὰ τὸ ἄρθρ 530 § 1 τῆς πολιτ. δικονομίας, καὶ ἑπομένως ἡ περὶ τοῦ ἀπαραδέκτου τῆς προκειμένης ἐφέσεως ἔνστασις τοῦ ἐφεσιβλήτου εἶναι βάσιμος· μολοντοῦτο,

Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ ἄρθρ. 530 § 1 τῆς πολιτ. δικον., ἀνεκκλήτως ἀποφασίζει τὸ δικαστήριον τῶν πρωτοδικῶν περὶ προσωπικῶν καὶ εἰς κινητὰ πράγματα ἀναγομένων ἀγωγῶν, τῶν ὁποίων τὸ ἀντικείμενον δὲν ὑπερβαίνει τὰς πενταχοσίας δραχμὰς, ὡς πρὸς τοῦτο δὲ λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν ἡ πρώτη ἐν τῇ ἀγωγῇ αἴτησις τοῦ ἐνάγοντος κανονίζοντος δι' αὐτῆς τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ δικαστηρίου, ἡ διάταξις δὲ αὕτη ἐννοεῖ τὰς προσωπικὰς ἐκείνας ἀγωγὰς, αἵτινες ἔχουσιν ἀντικείμενον ὡρισμένης ἀξίας· ἑπομένως δὲν δύναται νὰ ἐπεκταθῇ καὶ εἰς τὰς ἀγωγὰς ἐκείνας, αἵτινες, ἂν καὶ προσωπικαὶ, δὲν καταδιώκωσιν ὅμως δικαίωμα, τοῦ ὁποίου ἡ ἀξία δὲν δύναται νὰ προσδιορισθῇ, τὴν ὁποίαν οὔτε αὐτὸς ὁ ἐνάγων διὰ τῆς κυρίας αἰτήσεώς του ὥρισεν. » 'Απόφασις τοῦ 1848 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν.

(Νομικῆς σελ. 4735).

ΣΗΜ. Δ'. *Ἑτέρα Ἀπόφασις*.

« Ἐπειδὴ ἡ αἴτησις τοῦ Α. τὴν ὁποίαν διὰ τῆς ἐνώπιον τοῦ δικ. τοῦ ἐν 'Αθ. Πρωτοδικῶν ἀπὸ 14 Νοεμβ. 1847 προκλήσεώς του πρὸς ἀγωγὴν κατὰ τοῦ ἤδη ἐκκαλοῦντος Σ. ἔκαμεν, εἶναι «ἂν οὗτος προκαλούμενος δὲν κινήσῃ τὴν ἀγωγήν του, τὸ νὰ κηρυχθῶσιν ἀνατετραμμένα ὅλα τὰ δικαιώματα, τὰ ὁποῖα καυχᾶται ὅτι ἔχει κυριότητος ἢ ἐπικαρπίας ἐπὶ τοῦ ὅλου ἢ μέρους τῶν ἐν τῇ προκλήσει ταύτῃ περιγραφομένων διαφόρων ἀγρῶν» ὥστε τῆς προκειμένης αἰτήσεως τὸ ἀντικείμενον εἶναι κυρίως ἡ διὰ ἀποφάσεως κατὰ μεταγενεστέρου ἀγωγῆς ἐξασφάλισις τῶν δικαιωμάτων τοῦ προκαλοῦντος ἐπὶ τοῦ ὅλου τῶν ἐν τῇ εἰρημένῃ προκλήσει σημειουμένων ἀγρῶν. Ἑπομένως, καὶ ἂν ὑποτεθῇ ὅτι τὸ ἐκ τριῶν στρεμμάτων μέρος τῶν εἰρημένων ἀγρῶν, ἀφοῦ διὰ τῆς προόδου τῆς δίκης περιώρισε τὴν ἀμφισβήτησιν ἡ ἀπάντησις τοῦ προκαλουμένου, δὲν φέρῃ εἰσόδημα πλέον

τῶν δραχ. 25 κατ' ἔτος, τὸ αὐτὸ δὲν ἰσχυρίζεται ὁ ἐνιστάμενος καὶ ὡς πρὸς τὸ εἰσόδημα, ὅλου τοῦ ἀντικειμένου τῆς προκλήσεως· ἐκτὸς δὲ τούτου καὶ τῶν εἰρημ. τριῶν στρεμμάτων τὸ εἰσόδημα ὡς διαφιλονεικούμενον μεταξὺ τῶν διαδίκων καθίσταται ἀπροσδιόριστον, ἀφοῦ δὲν ὑπάρχῃ πρόχειρος καμμία θετικὴ βάσις, δυναμένη νὰ χρησιμεύσῃ εἰς βεβαίαν ἐκτίμησιν· ὅθεν αἱ περὶ τῆς προκειμένης διαφορᾶς ἐκδοθεῖσαι πρωτόδ. ἀποφ. καὶ διὰ τοὺς δύο εἰρημ. λόγους ὑπόκεινται εἰς ἔφεσιν, καὶ διὰ τοῦτο πρέπει ἡ ἔφεσις νὰ παραδεχθῇ.

Ἐπειδὴ ἡ πρόκλησις πρὸς ἀγωγὴν πρέπει νὰ περιέχῃ ἀκριβῆ σημείωσιν τῆς ἐνδίκου ἀξιώσεως, περὶ τῆς ὁποίας ὁ προκαλούμενος καυχᾶται (ἄρθρ. 82 πολ. δικ.)· ἡ δὲ διάταξις τοῦ ἄρθρου τούτου ὡς ἐπιτακτικὴ εἶναι οὐσιώδης 1) διότι καὶ τὰ δικαστήρια ὀφείλουν κατὰ τὸ εἶδος τῆς ἀξιώσεως, τὴν ὁποίαν, κατὰ τὸν προκαλοῦντα, καυχᾶται ὁ προκαλούμενος ὅτι ἔχει ἐπὶ τοῦ πράγματος, νὰ ἐφαρμόσουν διαφόρους τοῦ νόμου ὅρους, καὶ 2) διότι καὶ ὁ προκαλούμενος αὐτὸς ὀφείλει νὰ γνωρίσῃ ποῖον εἶδος ἀγωγῆς τὸν προκαλεῖ ὁ ἀντίδικός του νὰ κινήσῃ ἐπὶ τῷ ἰσχυρισμῷ τῆς καυχήσεώς του· ὥστε, ἐὰν τυχόντι καυχᾶται ὅτι ἔχει ἐπὶ τοιαύτης ἀγωγῆς ἀξιώσεις, νὰ κινήσῃ αὐτὴν ἐμπροθέσμως, ἂν δὲ ἔχῃ ἀξιώσεις ἄλλου εἴδους νὰ ἐφησυχάσῃ· ὅθεν ἡ μὴ τήρησις ἐν τῇ προκλήσει τῆς ἀκριβοῦς σημειώσεως τῆς ἐνδίκου ἀξιώσεως, περὶ τῆς ὁποίας ὁ προκαλούμενος καυχᾶται, ὡς διατάξεως οὐσιώδους ἐπιφέρει, ἀκυρότητα τῆς προκλήσεως (ἄρθρ. 82 201, καὶ 202 τῆς πολ. δικονομίας).

Ἐπειδὴ ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἡ διαληφθεῖσα πρόκλησις πρὸς ἀγωγὴν τοῦ εἰρημένου Α. κατὰ τοῦ ἐκκαλοῦντος Σ. δὲν περιέχει ἀκριβῆ σημείωσιν τῆς ἐνδίκου ἀξιώσεως, περὶ τῆς ὁποίας, ὡς ὁ προκαλῶν προτείνει, καυχᾶται ὁ προκαλούμενος διότι ἐκτὸς ὅτι εἰς τὴν πρόκλησίν του ταύτην δὲν ἀναφέρει οὐδ' ἐκ ποίου δικαιώματος ἢ νομίμου λόγου καυχᾶται ὅτι παράγει ὁ προκαλούμενος τὴν ἐπὶ τῶν ἐπιδίκων γαιῶν ἀξίωσίν του, προκαλῶν αὐτὸν νὰ κινήσῃ ἀγωγὴν δι' ὅσα δικαιώματα ἀδιαστόλως ἦτε κυριότητος ἢ ἐπικαρπίας καυχᾶται ὅτι ἔχει, δὲν προσδιορίζει ἀκριβῶς καὶ εἰς τρόπον ἀναμφίβολον τὴν ἀξίωσιν τοῦ κατ' αὐτὸν καυχωμένου, ἂν δηλαδὴ καυχᾶται ἐπὶ δικαιωμάτων ἀφορώντων κυριότητα ἐπὶ τῶν ἐπιδίκων κτημάτων ἢ ἐπικαρπίαν ἐπ' αὐτῶν, ἀλλ' ἀναφέρων, χωρὶς διαστολήν, ἢ κυριότητος ἢ ἐπικαρπίας δικαιώματα, δεικνύει ἀρκούντως ὅτι δὲν γνωρίζει οὐδ' αὐτὸς ὡρισμένως τὴν κυρίαν ἀξίωσιν τοῦ καυχωμένου· ὅθεν ἐσφαλμένως τὸ δικάσαν πρωτοδικεῖον δὲν παρεδέχθη διὰ τῆς ἀποφάσεώς του τὴν περὶ ἀκυρότητος τῆς διαληφθείσης προκλήσεως τοῦ Α. ἔνστασιν τοῦ Σ.

Ἐπειδή, παρεκτὸς τούτων, καὶ ἐκ περισσοῦ ἡ πρόκλησις πρὸς ἀγωγὴν τοῦ Μ. εἶναι καὶ ἀπαράδεκτος, καθότι διὰ νὰ κινήσῃ τις τὴν τοιαύτην πρόκλησιν εἰς ἀγωγήν, πρέπει, ὡς ἐκ τῶν διατ. τοῦ ἄρθρου 84 τῆς πολ. δικονομίας προκύπτει, κατὰ τὴν στιγμὴν τοὐλάχιστον, καθ' ἣν κινεῖ αὐτήν, νὰ ἔχῃ αὐτὸς τὴν κατοχὴν τοῦ πράγματος, ἐπὶ τοῦ ὁποίου προκαλεῖ τὸν ἄλλον νὰ ἐξηγήσῃ δι' ἀγωγῆς τας καυχωμένας ἀξιώσεις· ἐπὶ τοῦ προκειμένου δὲ ὁ προκαλῶν δὲν εἶχεν οὐδὲ τὴν διακατοχὴν μέρους ἐκείνου τῶν ἀγρῶν, ἐφ' οὗ περιωρίσθη ἡ ἀμφισβήτησις καθ' ὃν καιρὸν ἐκίνησε κατὰ τοῦ Σ. τὴν πρόκλησιν πρὸς ἀγωγήν, ἀλλὰ τὴν εἶχεν ὁ προηγούμενος Σ., διότι καθὼς ἐκ τῶν καταθέσεων τῶν κατὰ τὴν πρωτόδικον δίκην ἐπιτοπίως ἐξετασθέντων μαρτύρων ἐξάγεται, αὐτὸς καὶ πέρυσι καὶ προπέρυσι κατεῖχε καὶ ἐκαλλιέργει θερίζων τοὺς καρποὺς του· ὁ δὲ Μ. ἦτον

παρὼν εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ Σ. ἐνεργηθεῖσαν ταύτην πρᾶξιν τῆς διακατοχῆς, διότι καὶ ἐφιλονείκει μὲ τὸν Σ. περὶ αὐτῆς· ὥστε οὕτως ἐχόντων τῶν πραγμάτων ὁ Μ. δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ἀποκτήσας τὴν διακατοχὴν τοῦ διαληφθέντος τμήματος ἀγρῶν, ἂν καὶ οἱ πωληταὶ αὐτοῦ πρό τινων ἡμερῶν ἐν ἀγορᾷ καὶ ἀπουσίᾳ τοῦ Σ. τῷ ἐπέδειξαν καὶ τὸ τμῆμα τοῦτο ὡς περιεχόμενον δῆθεν εἰς τὰ ὅρια τῆς πωληθείσης γῆς, καὶ ἑπομένως ἔπρεπε τὸ δικάσαν δικαστήριον ν' ἀποῤῥίψῃ διὰ τῆς ἀποφάσεώς του ὡς απαράδεκτον τὴν διαληφθεῖσαν πρόκλησιν τοῦ Μ. » — Ὅρα ἐν τῷ Εὑρετ. τὰς λέξεις Ἀ γ ω γ ὴ § 24 καὶ ἐπ. καὶ Π ρ ό κ λ η σ ι ς.

§. 267.

ΖΗΤ. *Ἀγωγὴ περὶ δικαιώματος προτιμήσεως, ἀφορῶσα ἀντικείμενον μὴ δυνάμενον νὰ ἐκτιμηθῇ, ὑπόκειται εἰς ἔφεσιν;*

Ἀπόφασις. « Ἐπειδὴ ἡ ὑπ' ἀριθ. 83 ἀπόφασις τοῦ ἐν Μεσολογγίῳ δικ. τῶν πρωτοδικῶν κακῶς ὠνομάσθη ἀνέκκλητος, διότι ἐδίκασε περὶ δικαιώματος ἀπολύτως.

Ἐπειδὴ οἱ λόγοι, διὰ τοὺς ὁποίους ἀπέῤῥιψαν τὴν κατὰ τοῦ Μ. περὶ τοῦ ἐργαστηριοπέδου ἀγωγὴν τῆς ἐκκαλούσης Κ., εἶναι νόμιμοι. »

Ἐπειδὴ ὁ πληρεξούσιος τῆς ἐκκαλούσης δὲν προσέβαλε τὸν παρὰ τοῦ ἀντιδίκου παρουσιασθέντα κατάλογον τῶν ἐξόδων, εἰς αὐτὸν ὅμως ἐμπεριέχονται καὶ τὰ εἰς τὴν πρώτην δίκην γενόμενα, περὶ τῶν ὁποίων ἀπεφάσισε τὸ πρωτοδικεῖον » Ἀπόφ. 45 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν τῇ 4 ὀκτωβρίου 1835.

§ 268.

ΖΗΤ. *Ἡ περὶ διαγραφῆς τῆς δίκης ἐκ τοῦ πινακίου ἀπόφασις ὑπάγεται εἰς ἔφεσιν.* Ἀπόφασις 1938 τῆς 13 ἰουνίου 1841 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν φέρει :

« Ἐπειδὴ ἡ ἐκκαλουμένη παρὰ τοῦ Χ. ἀπὸ 3 ἰανουαρίου 1841 ἀπόφασις τῶν ἐν Χαλκίδι πρωτοδικῶν ἀπηγγέλθη ἐκκλητῶς κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 530 τῆς πολιτ. δικονομίας, καθότι ἡ περὶ διαγραφῆς τῆς προκειμένης δίκης ἐκ τοῦ πινακίου τοῦ πρωτοδικείου αἴτησις, ἐφ' ἧς ἐδίκασε, δὲν ἀφωροῦσε χρηματικὸν ποσὸν, ἀλλ' ἀμφισβήτησιν δικαιώματος· ἂν δὲ σήμερον ἐκκαλῆται ἡ διαληφθεῖσα ἀπόφασις μόνον καθόσον ἀφορᾷ τὰ ἔξοδα, ταῦτα, ὡς παράρτημα τῆς κυρίας δίκης, ἀκολουθοῦν τὴν τύχην ἐκείνης, καὶ ἑπομένως ἡ περὶ αὐτῶν διάταξις τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως εἶναι ἐφέσιμος.

Ἐπειδὴ, ἀφοῦ διὰ τοῦ ἐγγράφου τῆς ἀνακοπῆς τοῦ ἤδη ἐκκαλοῦντος Χ., οἱ σύνδικοι τῆς πτωχεύσεως τοῦ Α. ἐκαλοῦντο νὰ

ἐμφανισθοῦν ἐνώπιον τοῦ ἐν Χαλκίδι ἐμποροδικείου, κακῶς ἐνέγραψε τὴν δίκην ταύτην εἰς τὸ πινάκιον τοῦ πρωτοδικείου· ἐπομένως ἀφοῦ τὸ πρωτοδικεῖον διέταξε νὰ διαγραφῇ ἡ ὑπόθεσις αὕτη ἀπὸ τὸ πινάκιόν του, ἂν καὶ τοῦτο ἐγένετο κατ' αἴτησιν τῶν ἰδίων συνδίκων, οἵτινες ἀντεπροσώπευσαν τὸν σημερινὸν ἐφεσίβλητον, αὐτοὺς ὤφειλε νὰ καταδικάσῃ εἰς τὰ ἔξοδα, διότι αὐτοὶ ἔκαμον τὴν παράνομον ἐγγραφήν.

§ 269.

ΖΗΤ. *Ὅταν τὸ ἀντικείμενον τῆς κυρίας δίκης περιστρέφηται εἰς ποσὸν μὴ ὑποκείμενον εἰς ἔφεσιν, ἀνέκκλητος εἶναι καὶ ἡ περὶ ἀποδείξεως ἀπόφασις, ἥτις ἐπὶ τῆς κυρίας ταύτης δίκης ἐκδίδεται. Τὸ δικαστήριον δύναται νὰ ἐξετάσῃ καὶ αὐτεπαγγέλτως, ἂν ὑπόθεσίς τις ὑπόκηται εἰς ἔφεσιν. — Τὸ περὶ ἀνηλικιότητος ζήτημα ὑπάγεται εἰς τὸν προεκτεθέντα κανόνα.* Ἀπόφασις **2993** τῆς **11** ἰουλίου **1844** τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν φέρουσα:

«Ἐπειδή, κατὰ τὸ 737 ἄρθρ. τῆς πολιτ. δικονομίας, οἱ ἐφέται ἀποφασίζουν περὶ τῶν μὴ ἀνεκκλήτως ἐκδοθεισῶν ἀποφάσεων τῶν πρωτοδικῶν, οὐχὶ δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἀνεκκλήτως ἐκδοθεισῶν, ὅπως εἶναι αἱ προκείμεναι ἀποφάσεις ἀνέκκλητοι, οὐδ' ἀπόκειται εἰς τὴν ἐκ συμφώνου τῶν μερῶν θέλησιν τοῦ νὰ δικασθοῦν καὶ εἰς δεύτερον βαθμόν, καθόσον αἱ διατάξεις τῆς πολιτ. δικονομίας αἱ προσδιορίζουσαι τὸν πρῶτον μόνον βαθμὸν τῆς δικαιοδοσίας διά τινας ὑποθέσεις καὶ τοὺς δύο βαθμοὺς δι' ἄλλας, εἶναι τῆς δημοσίας τάξεως, καὶ ὡς ἐκ τούτου καὶ αὐτεπαγγέλτως δύναται τὸ ἐφετεῖον νὰ κηρύξῃ ἀπαράδεκτον τὴν προκειμένην ἔφεσιν, ὡς γενομένην κατ' ἀποφάσεων ἀνεκκλήτως ἐκδοθεισῶν.

Ἐπειδὴ ἂν καὶ μεταξὺ τῶν διαφόρων λόγων, δι' οὓς οἱ ἐκκαλοῦντες ἐζήτησαν τὴν ἀκύρωσιν τῆς διαληφθείσης ἐκθέσεως τῶν πραγματογνωμόνων, εἶναι καὶ ὁ λόγος τῆς ἀνηλικιότητος αὐτῶν καθ' ὃν καιρὸν ἐκλητεύθησαν διὰ νὰ διορίσουν ἕνα ἐκ μέρους των πραγματογνώμονα, καὶ καθ' ὃν καιρὸν ἔτι ἐδικάζοντο, δὲν δύνανται ὡς ἐκ τούτου νὰ κατασταθοῦν ἐκκλητέαι αἱ διαληφθεῖσαι ἀποφάσεις, διότι τὸ περὶ ἀνηλικιότητος προταθὲν πρωτοδίκως ζήτημα καὶ ἀποφασισθὲν εἶναι προδικαστικὸν ὡς πρὸς τὴν κυρίαν αὐτῶν αἴτησιν, τὴν τῆς ἀκυρώσεως τῆς ἐκθέσεως· ἐπομένως ἀνεκκλήτου οὔσης τῆς ἀποφάσεως ὡς πρὸς τὴν κυρίαν αἴτησιν, ἀνέκκλητος εἶναι καὶ ὡς πρὸς τὸ προδικαστικὸν τῆς ἀνηλικιότητος ἀποφασισθὲν ζήτημα.»

ΣΗΜ. Παράβ. τὰ ἀνωτ. σελ. 34 (§ 65) καὶ σελ. 58, ὡς καὶ τὸ ἐπ. ζήτημα, καὶ τὸ ἐν τῷ ἀνωτ. § 143 ἐκτεθέν.

§. 270.

ΖΗΤ. *Προσωπικαὶ ἀγωγαί, τῶν ὁποίων τὸ ἀντικείμενον δὲν ὑπερβαίνει τὰς 500 δραχ. ἀποφασίζονται ἀνεκκλήτως ὑπὸ τῶν πρωτοδικῶν, αἱ δὲ παρεμπίπτουσαι ἀγωγαὶ κρίνονται ἀπὸ τὰ δικάζοντα τὴν κυρίαν ἀγωγὴν δικαστήρια.* Ἀπόφασις τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν φέρουσα:

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ 530 ἄρθρ. τῆς πολ. δικ. προσωπικαὶ ἀγωγαὶ, τῶν ὁποίων τὸ ἀντικείμενον δὲν ὑπερβαίνει τὰς 500 δραχμὰς, ἀποφασίζονται ἀνεκκλήτως ἀπὸ τὸ δικαστήριον τῶν πρωτοδικῶν.

Ἐπειδὴ καὶ αἱ παρεμπίπτουσαι ὑποθέσεις τοιούτων ἀγωγῶν κρίνονται ἀπὸ τὰ δικάζοντα τὴν κυρίαν ἀγωγὴν δικαστήρια.

Ἐπειδὴ ἡ κυρία ὑπόθεσις, εἰς τὴν ὁποίαν παρενέπεσε τὸ μεταξὺ τοῦ Β. Κ. Π. καὶ Ν. Γ. προδικαστικὸν ζήτημα, μὴ ὑπερβαίνουσα τὰς 500 δραχ. δὲν ὑπάγεται εἰς ἔκκλησιν, καὶ ἑπομένως οὔτε ἡ παρεμπίπτουσα αὐτῆς δίκη δύναται νὰ ἐκκαλεσθῇ. »

ΣΗΜ. Παράβ. τὸ προηγούμενον ζήτημα μετὰ τῶν ἐν αὐτῷ παραπομπῶν.

§. 271.

ΖΗΤ. *Κατὰ τὸ ἄρθρ. 530 § 2 τῆς πολιτ. δικονομίας ἀνεκκλήτως ἀποφασίζει τὸ δικαστήριον τῶν πρωτοδικῶν περὶ πραγματικῶν ἀγωγῶν ἐπὶ ἀκινήτων, ὅταν τὸ ἐτήσιον εἰσόδημα αὐτῶν δὲν ὑπερβαίνῃ τὰς 25 δραχ. ἐκ τούτου δὲ συνάγεται ὅτι τὸ ἐτήσιον εἰσόδημα πρέπει νὰ ἦναι προσδιωρισμένον· ἐὰν δὲ ἦναι ἀπροσδιόριστον ἢ ἀμφίβολον, τότε ἡ ὑπόθεσις ὑπάγεται εἰς ἔφεσιν.* Ἀπόφ. τῆς 11 Φευρουαρίου 1841 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν. (Νομικῆς σελ. 2850).

§. 272.

ΖΗΤ. *Ἡ παρὰ τοῦ ἐνάγοντος προσδιορισθεῖσα διὰ τῆς ἀγωγῆς ἀξία διεκδικουμένου τινὸς κτήματος κανονίζει τὸ ἐφέσιμον ἢ μὴ τῆς διαφορᾶς· ἐὰν ὁ ἐνάγων ἀπαιτήσῃ πρωτοδίκως ποσὸν ὑπερβαῖνον τὰς 500 δραχ., ἔπειτα δὲ δεχθῇ τὴν ἀπόφασιν τοῦ πρωτοδικείου, ἥτις τῷ ἐπέβαλεν ἐκτιμητικὸν ὅρκον διὰ ποσότητα ἐλάσσονα τῶν 500 δραχ. ἐκπίπτει τοῦ δικαιώματος*

τῆς ἐφέσεως; ὄχι. Ἀπόφ. 170 τοῦ 1843 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν, φέρουσα:

Ἀπόφ· «Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ ἄρθρ. 530 § 1 τῆς πολ. δικον, τὰ δικαστήρια τῶν πρωτοδικῶν ἀποφασίζουν ἀνεκκλήτως περὶ προσωπικῶν καὶ εἰς ἀκίνητα πράγματα ἀναγομένων ἀγωγῶν, τῶν ὁποίων τὸ ἀντικείμενον δὲν ὑπερβαίνει τὰς 500 δραχμάς· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ὁ καθ' οὗ ἡ ἀνακοπὴ Α. Δ. διὰ τῆς ἀπὸ 13 Νοεμβρίου 1835 ἀγωγῆς του κατὰ τοῦ ἀνακόπτοντος Κ. ἐξητεῖτο νὰ ὑποχρεωθῇ οὗτος εἰς τὴν ἀπόδοσιν μιᾶς πάλης (σπάθης), ἥτις τοῦ ἐδόθη πρὸς φύλαξιν, ἤ, ἐν ἐλλείψει ταύτης, εἰς τὴν πληρωμὴν τοῦ ἀντιτίμου αὐτῆς, ἀναβαίνοντος εἰς δραχμὰς 711.

Ἐπειδὴ συζητηθείσης δὶς τῆς προκειμένης ὑποθέσεως ἐνώπιον τῶν ἐνταῦθα πρωτοδικῶν (ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τῶν ὑπ' ἀριθ. 50 καὶ 2 φεβρουαρίου 1837 καὶ 423 τῆς 5 ὀκτωβρίου 1837 δύω ἀποφάσεων τῶν αὐτῶν πρωτοδικῶν) ὁ εἰρημένος Δ. δὲν περιώρισε τοὐλάχιστον διὰ τῶν ἐγγράφων προτάσεών του τὴν διὰ τῆς ἀγωγῆς του γενομένην αἴτησιν εἰς ποσὸν ἔλαττον τῶν πεντακοσίων δραχμῶν διὰ νὰ ἦναι αἱ ἐπ' αὐτῆς ἐκδοθεῖσαι ἀποφάσεις ἀνέκκλητοι· ἂν δὲ κατὰ συνέπειαν τοῦ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 423 (1837) ἀποφάσεως τῶν ἐνταῦθα πρωτοδικῶν ἐπιβληθέντος εἰς τὸν εἰρημένον Δ. ἐκτιμητικοῦ ὅρκου, τὸν ὁποῖον οὗτος ἔδωκεν, ἀπεδείχθη, ὅτι ἡ σπάθη ἤξιζε τάλληρα τεσσαράκοντα, καὶ ἐπομένως τόσον ποσὸν ἐχρεωστεῖτο κατὰ τὰς παραδεχθείσας περὶ ἐνοχῆς τοῦ Κ βάσεις τοῦ πρωτοδικείου, ἡ ἀναγκαστικὴ αὕτη ἀπόδειξις, εἰς τὴν ὁποίαν ὑπεβλήθη ὁ Δ. μὴ συνιςῶσα ἕνα ἑκούσιον περιορισμὸν τῆς προκαταρκτικῆς ἀπαιτήσεώς του, δὲν δύναται νὰ καταστήσῃ τὰς ἐπὶ τῆς ἀγωγῆς τοῦ Δ. ἐκδοθείσας ἀποφ. μὴ ἐπιδεκτικὰς ἐφέσεως κατὰ τὰς διατ. τοῦ προμνησθέντος ἄρθ. 530, καὶ κατὰ τὴν ἀρχὴν Quoties enim de quantitate ad juris nem pertinente quaesitur, semper quantum et non quantum debeatur.

ὅθεν ἀποῤῥιπτέα καθίσταται ἡ ἔνστασις αὕτη.»

§. 273.

ΖΗΤ. *Ὅταν τὸ ἐτήσιον εἰσόδημα τοῦ ἀκινήτου κτήματος ἦναι ἀπροσδιόριστον ἢ ἀμφίβολον τὸ ποσὸν αὐτοῦ, ἡ ἔφεσις εἶναι παραδεκτή.* Ἀπόφασις 22 τοῦ 1841 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν.

(Νομικῆς σελ. 3752)—Βλ. τοὺς προηγ. §§.

§ 273 δίς.

ΖΗΤ. *Ὁ προτείνων ὅτι ἐπίδικόν τι κτῆμα δὲν χορηγεῖ εἰσόδημα 25 δραχ. καὶ ἐπομένως ὅτι ἡ ἔφεσις εἶναι ἀπαράδεκτος, θεωρεῖται ὡς ἐνάγων, καὶ ἐπομένως, ἐρήμην συζητουμένης τῆς δίκης, ἐπιδικάζονται αἱ προτάσεις του.* Ἀπόφασις 1884 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν φέρουσα:

Ἀπόφ. «Ἐπειδὴ ὁ ἐμφανισθεὶς διϊσχυρίζεται ὅτι τὸ ἐπίδικον κτῆμα δὲν χορηγεῖ εἰσόδημα 25 δραχ. καὶ ἐπικαλεῖται τὸ ἀπα-

ράδεκτον τῆς ἐφέσεως τοῦ ἀντιδίκου του, ὡς πρὸς τὴν ἔνστασίν του δὲ ταύτην θεωρεῖται ὡς ἐνάγων, καὶ ἑπομένως, ἐρήμην γινομένης τῆς δίκης, πρέπει, κατὰ τὸ ἄρθρ. 595, νὰ ἐπιδικασθοῦν εἰς αὐτὸν αἱ προτάσεις του ὅταν ἐπιστηρίζωνται εἰς δικαιώματα καὶ δὲν δύναται ἐπὶ τοῦ προκειμένου νὰ προταθῇ ἔνστασις ἐξ ἐπαγγέλματος.

Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ ἄρθρ. 530 § 2, τὰ δικαστήρια τῶν πρωτοδικῶν δικάζουν ἀνεκκλήτως περὶ πραγματικῶν ἀγωγῶν ἐπὶ ἀκινήτων πραγμάτων, τῶν ὁποίων τὸ ἐτήσιον εἰσόδημα δὲν ὑπερβαίνει τὰς 25 δραχ. ἑπομένως ἡ κατὰ τῆς ἀποφάσεως τοῦ δικαστηρίου τῶν πρωτοδικῶν ἔφεσις τοῦ Π. εἶναι ἀπαράδεκτος, διότι ἐδίκασε, κατὰ τὸν ἰσχυρισμὸν τοῦ ἐμφανιζομένου διαδίκου, περὶ κτήματος μὴ χορηγοῦντος ἐτήσιον εἰσόδημα 25 δραχ.»—Ἀπόφασις 1884 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν τῇ 4 ἀπριλίου 1841.

§. 273 τρίς.

ΖΗΤ. *Ὅταν τὸ εἰσόδημα ἀκινήτου τινὸς δὲν ἀναφέρηται εἰς τὴν ἀγωγὴν, ἡ ὑπόθεσις ὑπάγεται εἰς ἔφεσιν κατὰ τὸ ἄρθρ. 530 τῆς πολιτ. δικονομίας.*

Ἀπόφ. «Ἐπειδὴ, κατὰ τὰ συνδυαζόμενα ἄρ. 140 καὶ 143 τῆς πολ. δικ. τὸ ἔγγραφον ἐπιδίδεται συνήθως εἰς τὰς χεῖρας τοῦ διαδίκου αὐτοῦ· ἐκ τούτου δ' ἐξάγεται ἀδιστάκτως ὅτι ἡ ἐπίδοσις ἔχει κῦρος καὶ ἂν γίνῃ εἰς τὸν διάδικον, διαμένοντα προσωρινῶς εἰς ἄλλον παρὰ τὸν τῆς κατοικίας του τόπον.

Κατὰ δὲ τὸ ἄρθρ. 143 § 1 τῆς αὐτῆς δικονομίας, μὴ δυναμένου τοῦ διαδίκου νὰ ὑπογράψῃ καθ' ὃ ἀγραμμάτου, τοιχοκολλᾶται τὸ ἐπιδοτέον ἔγγραφον εἰς τὴν θύραν τοῦ δωματίου, ἢ ἄλλου οἰκήματος, ἐν ᾧ κατοικεῖ, ἐπὶ παρουσίᾳ ἑνὸς ἢ δύο γειτόνων· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ἡ ἔφεσις τοῦ Δ. ἐτοιχοκολλήθη εἰς τὴν ἐν Ἑρμουπόλει οἰναποθήκην τοῦ Σ. ἐν ᾗ κατῴκει προσωρινῶς ὁ ἐφεσίβλητος Τ., ἀφ' οὗ οὗτος ὡμολόγησεν ὅτι εἶναι ἀγράμματος, ὡς προκύπτει ἐκ τοῦ τῆς 21 μαρτίου 1844 ἀποδεικτικοῦ τοῦ κλητῆρος τῶν ἐν Σύρῳ πρωτοδικῶν Α. ἑπομένως ἡ διὰ τὸν λόγον τοῦτον περὶ τοῦ ἀπαραδέκτου τῆς ἐνστάσεως τοῦ Δ. ἔνστασις τοῦ Γ. εἶναι ἀνυπόστατος (1).

Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ ἄρθρ. 530 § 2 τῆς πολιτ. δικονομίας, ἀνεκκλήτως ἀποφασίζει τὸ δικαστήριον τῶν πρωτοδικῶν περὶ πραγματικῶν ἀγωγῶν ἐπὶ ἀκινήτων κτημάτων, τῶν ὁποίων τὸ ἐτήσιον εἰσόδημα δὲν ὑπερβαίνει τὰς 25 δραχμάς· ἐκ τούτου δὲ συνάγεται προφανῶς ὅτι ἂν τὸ ἐτήσιον εἰσόδημα δὲν ἦναι προσδιωρισμένον εἰς τὸ ἀνωτέρω ποσὸν, ἡ ὑπόθεσις δύναται νὰ

(1) Βλ. τὴν ἐν τῷ Εὑρετ. λέξιν Ἐπίδοσις, ἔνθα γίνεται μνεία καὶ τῆς ἀποφάσεως ταύτης.

διέλθῃ τοὺς δύω βαθμοὺς τῆς δικαιοδοσίας· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου δὲν ἐξάγεται ποσῶς ὁποῖον εἶναι τὸ εἰσόδημα τῶν ἐπιδίκων γηπέδων, οὐδὲ δύναται νὰ ἐξαχθῇ ἐκ τῆς ἀξίας αὐτοῦ τοῦ γηπέδου, ὡς διϊσχυρίζεται ὁ Γ. ἑπομένως ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις εἶναι ἐφέσιμος· ὅθεν ἡ περὶ τοῦ ἀπαραδέκτου αὐτῆς ἔνστασις τοῦ Γ. καὶ διὰ τὸν λόγον τοῦτον δὲν εἶναι βάσιμος.» —Ἀπόφασις 3508 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν τῇ 10 αὐγούστου 1845.

Ἀπόφ. «Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ ἄρθ. 530 ἀριθ. 2 τῆς πολ. δικ., ἀνεκκλήτως ἀποφασίζει τὸ δικ. τῶν πρωτοδικῶν περὶ πραγματικῶν ἀγωγῶν ἐπὶ ἀκινήτων κτημάτων, τῶν ὁποίων τὸ ἐτήσιον εἰσόδημα δὲν ὑπερβαίνει τὰς 25 δραχ. ἐκ τούτου δὲ συνάγεται ὅτι αἱ ἐπὶ τοιούτων ἀγωγῶν ἐκδοθεῖσαι ἀποφάσεις τότε μόνον δὲν ὑπόκεινται εις ἔφεσιν, ὅταν τὸ ἐτήσιον εἰσόδημα ἦναι προσδιωρισμένον εἰς τὸ ποσὸν τῶν δραχ. 25, ἀλλ' οὐχὶ καὶ ὅταν ἦναι ἀπροσδιόριστον, ἢ δὲν ὑπάρχῃ ποσῶς· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου δὲν ἐξάγεται ἂν οἱ λόγῳ προτιμήσεως ζητούμενοι παρὰ τοῦ ἐφεσιβλήτου οἰκίσκοι δίδωσιν ἐτήσιον εἰσόδημα καὶ ὁποῖον.

Ἐπειδὴ εἰς πᾶσαν περὶ προτιμήσεως ὑπόθεσιν, τὸ δικαίωμα τῆς προτιμήσεως εἶναι κυρίως τὸ ἀντικείμενον τῆς δίκης ὁσάκις, δὲ πρόκηται περὶ δικαιώματος, ἡ ἐπὶ τούτου ἐκδοθεῖσα ἀπόφασις ὑπάγεται εἰς ἔφεσιν κατὰ τὰς γενικὰς περὶ ἐφέσεως διατάξεις τῆς πολιτ. δικονομίας· ἑπομένως διὰ τοὺς προεκτεθέντας λόγους ἡ περὶ τοῦ ἀπαραδέκτου τῆς ἐφέσεως τοῦ Ν. Π. ἔνστασις τοῦ Ν. Μ. δὲν εἶναι βάσιμος.» — Ἀπόφ. 3548 τῆς 7 σεπτεμβρίου 1845 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

ΣΗΜ. Παράβ. καὶ ἀνωτ. § 267.

§ 274—275—276.

ΣΗΠ· Περὶ τῶν ζητημάτων, ὧν ἐπρόκειτο νὰ γίνῃ μνεία ἐν τοῖς προκειμένοις παραγράφοις, γίνεται λόγος εἰς τοὺς §§ 285, 278, ἔνθα βλέπε.

§ 277.

ΖΗΤ. *Ὅταν ἡ ἀγωγὴ συνίσταται εἰς διεκδίκησιν ῥητῶν κινητῶν πραγμάτων, τῶν ὁποίων ἡ τιμὴ ἀφέθη ἀπροσδιόριςος, πῶς προσδιορίζεται τὸ ἀνέκκλητον ἢ μὴ τῆς πρωτοδίκου ἀποφάσεως; Δὲν λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν ἡ πραγματικὴ ἀξία τῶν πραγμάτων.* Ἀπόφασις 1694 τῆς 13 σεπτεμβρίου 1840 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν φέρουσα:

Ἀπόφ. «Ἐπειδὴ τὸ ἀνέκκλητον ἢ μὴ τῆς πρωτοδίκου ἀποφάσεως εἰς προσωπικὰς ἢ εἰς κινητὰ πράγματα ἀναγομένας ἀγωγὰς προσδιορίζεται ὄχι ἀπὸ τὴν πραγματικὴν ἀξίαν τοῦ ἀντικειμένου τῆς διαφορᾶς, ἀλλ' ἀπὸ τὴν αἴτησιν τοῦ ἐνάγοντος· ἑπομένως ὅταν ἡ αἴτησις αὕτη συνίσταται εἰς διεκδίκησιν ῥητῶν κινητῶν πραγμάτων, τῶν ὁποίων ἡ τιμὴ ἀφέθη ἀπροσδιόριστος, ὡς ἐπὶ τοῦ προκειμένου, δὲν δύναται νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ἡ πραγματικὴ ἀξία τῶν

πραγμάτων τούτων, ἐξακριβωθησομένη διὰ τῶν νομίμων ἀποδείξεως μέσων.

Ἐπειδὴ δὲν δύναται ἐπίσης νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ἡ γενομένη κατὰ τὴν κατάσχεσιν ἐκτίμησις τῶν διεκδικουμένων κινητῶν πραγμάτων ὑπὸ τοῦ παρὰ τοῖς ἐν Ἀθήναις πρωτοδίκαις κλητῆρος Γ. Λέοντος, καθότι ἡ κατὰ τῆς κατασχέσεως ταύτης ἀνακοπὴ τοῦ Φ. Μ. εἶναι ἡ μόνη αἴτησις, ἐφ' ἧς γίνεται ἡ παροῦσα δίκη. »

ΣΗΜ. Βλ. κατωτ. § 260 καὶ 284.

§. 278.

ΖΗΤ. *Ἡ περὶ ἀποδόσεως τῶν καρπῶν διάταξις τῆς ἀποφάσεως εἶναι παρακολούθημα τῆς κυρίας διατάξεως, μὴ ἀποτελοῦσα ἀνεξάρτητον κεφάλαιον· ἑπομένως κατὰ τοῦ περὶ αὐτῶν κεφαλαίου δύναται νὰ γίνῃ ἀντέφεσις, ὅταν τὸ κύριον κεφάλαιον ἐξεκαλέσθη.* Ἀπόφ. 2638 τῆς 18 ἰουνίου 1843 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν φέρουσα:

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ ἡ περὶ ἀποδόσεως τῶν καρπῶν τοῦ ἐπιδικασθέντος εἰς τὸν Λ. μέρους διάταξις τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως, οὖσα παρακολούθημα ἐξαρτώμενον ἐκ τῆς πρώτης διατάξεως τῆς ἀφορώσης τὴν ἐπιδίκασιν ἑνὸς μέρους τοῦ χωρίου (καθότι ἂν μεταρρυθμισθῇ αὕτη, ἀναγκαίως πρέπει ν' ἀκολουθήσῃ τὴν τύχην της καὶ ἡ περὶ ἀποδόσεως τῶν καρπῶν διάταξις αὐτοῦ), δὲν ἀποτελεῖ κεφάλαιον ἀνεξάρτητον, ὥς τε νὰ θεωρῆται καὶ ὡς χωριστὴ ἀπόφασις.

Ἐπειδὴ ἀφοῦ τὸ δημόσιον ἐξεκάλεσε τὴν ἀπόφασιν, καθόσον ἐπεδίκασεν εἰς τὸν Λ. 49/72 τοῦ χωρίου, ἀναγκαίως συμπεριλαμβάνεται εἰς τὴν ἔφεσίν του καὶ ἡ περὶ ἀποδόσεως τῶν καρπῶν διάταξις· ἑπομένως ὁ Λ. ἠδύνατο καὶ αὐτὸς νὰ ἐκκαλέσῃ τὸ μέρος τοῦτο κατὰ τὸ ἄρθρ. 758 τῆς πολιτ. δικονομίας. » — Βλ. ἀνωτέρω § 258.

§. 279.

ΖΗΤ. *Αἱ παρὰ διαιτητῶν εἰς ἐμπορικὰς ὑποθέσεις ἐκδιδόμεναι ἀποφάσεις δὲν ὑπόκεινται εἰς ἔφεσιν, ἂν τὸ ἀντικείμενον τῆς διαφορᾶς δὲν ὑπερβαίνῃ τὰς 800 δραχ.* (1). Ἀπόφασις τοῦ 1841 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν.

Οἱ κατὰ τὸ ἄρθρον 108 τῆς πολιτ. δικονομίας παρὰ τοῦ δικα-

(1) ΣΗΜ. ὅρα ἀνωτ. σελ. 35.

στηρίου τῶν ἐμποροδικῶν διοριζόμενοι διαιτηταὶ ἀντικαθίστανται ἀναγκαίως δυνάμει τοῦ νόμου εἰς τὴν θέσιν τῶν ἐμποροδικῶν ἀναπληροῦντες νομίμως αὐτούς, καὶ αἱ παρ' αὐτῶν ἐκδιδόμεναι ἀποφάσεις δὲν ὑπόκεινται εἰς ἔφεσιν ἂν τὸ ἀντικείμενον τῆς διαφορᾶς δὲν ὑπερβαίνῃ τὰς 800 δραχ.

Τὸ ἀντικείμενον τοῦτο τῆς διαφορᾶς προσδιορίζεται ἀπὸ τὸ αἰτητικὸν μέρος τοῦ ἐγγράφου τῶν προτάσεων καὶ οὐχὶ τῆς ἀγωγῆς. (Νομικῆς σελ 2708).

§. 280.

ΖΗΤ. *Τὸ Πρωτοδικεῖον δικάζει ἀνεκκλήτως περὶ προσωπικῶν καὶ εἰς κινητὰ πράγματα ἀναγομένων ἀγωγῶν, τῶν ὁποίων τὸ ἀντικείμενον δὲν ὑπερβαίνει τὰς* 500 *δραχ. Τὸ δὲ* 123 *ἄρθ. τῆς πολ· δικον. (καθ' ὃ αἱ ἀποφ. αἱ ἐκδιδόμεναι κατὰ συνέπειαν ἀνακοπῆς τοῦ τύπου τῆς ἐκτελέσεως ἐπὶ διαιτητικῆς ἀποφάσεως προσβάλλονται διὰ τῶν συνήθων ἐνδίκων μέσων,) δὲν καθιεροῖ ἐξαίρεσιν τινὰ τοῦ κανόνος τούτου, ἀλλ' ἐννοεῖ ὅτι τὰ τακτικὰ ἔνδικα μέσα λαμβάνουν χώραν ὁσάκις τὸ ἀντικείμενον ὑπερβαίνει τὰς* 500 *δρ.* (1) Ἀπόφ. πολ. Ἀρείου Πάγου 97 τῆς 14 Ἰουλίου 1847 φέρουσα:

Ἀπόφ. α Ἐπειδὴ τὸ μὲν ἄρθρ. 530 τῆς πολ. δικον. καθιεροῖ ὡς γενικὸν κανόνα ὅτι τὰ πρωτοδικεῖα δικάζουν εἰς πρῶτον καὶ τελευταῖον βαθμὸν περὶ προσωπικῶν καὶ εἰς κινητὰ πράγματα ἀναγομένων ἀγωγῶν, τῶν ὁποίων τὸ ἀντικείμενον δὲν ὑπερβαίνει τὰς 500 δραχ. τὸ δὲ 123 ἄρθρον ἐδάφ. 2, τὸ ὁποῖον ὁ ἀναιρεσίβλητος ἐπικαλεῖται, διαλαμβάνον ὅτι αἱ τῶν πρωτοδικείων ἀποφάσεις, αἱ ἐκδιδόμεναι κατὰ συνέπειαν ἀνακοπῆς τοῦ περιχφθέντος τύπου ἐκτελέσεως ἐπὶ διαιτητικῆς ἀποφάσεως, προσβάλλονται διὰ τῶν συνήθων ἐνδίκων μέσων, δὲν καθιεροῖ ἐξαίρεσίν τινα τοῦ διαληφθέντος γενικοῦ κανόνος, ἀλλ' ἐννοεῖ ὅτι τὰ τακτικὰ ἔνδικα μέσα λαμβάνουν χώραν ὁσάκις τὸ ἀντικείμενον δὲν ὑπερβαίνει τὰς 500 δραχ., ὅθεν ὄχι ὀρθῶς ἰσχυρίζεται ὁ προτείνων τὴν τοῦ ἀπαραδέκτου ἔνστασιν ὅτι ἂν καὶ τὸ ποσὸν τῆς ἀπαιτήσεως ἦναι ὀλιγώτερον τῶν 500 δραχμῶν, ἡ πρωτόδικος ἀπόφασις ὑπέκειτο εἰς ἔφεσιν καὶ οὐχὶ εἰς ἀναίρεσιν.

Ἐπὶ τῆς περὶ ἀναιρέσεως αἰτήσεως τοῦ Ν. Μ.

Ἐπειδὴ τὸ 25 ἄρθρον τοῦ ἀπὸ 12 νοεμβρίου 1836 Β. Διατάγματος, τὸ ὁποῖον ὁρίζει ὅτι οἱ πραγματογνώμονες γνωμοδοτοῦν

(1) Βλ. ἀνωτ. § 277.

ἐντὸς ὀκτὼ ἡμερῶν περὶ τῆς ἀξίας τοῦ γηπέδου, καὶ ἂν ἀμφιβάλλωσι περὶ τῆς ἀκριβείας τοῦ μέτρου, ὁ ἀρχιτέκτων τῆς πόλεως ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ τὸ ἐπικυρώνῃ, δὲν διατάσσει ὅτι οἱ πραγματογνώμονες οὗτοι, οἱ ὁποῖοι εἶναι ἐπιφορτισμένοι νὰ ἐκτιμήσουν τὴν ἀξίαν τοῦ γηπέδου, ὀφείλουν καὶ νὰ καταμετρήσουν αὐτοὶ τὸ γήπεδον, ἀρκεῖ δὲ οὗτοι ἐκ συμφώνου νὰ ὁρίσουν ἐν τῇ ἐκθέσει των τὸ μέτρον, ἢ νὰ ὁρίζηται ὑπὸ τοῦ ἀρχιτέκτονος ἐν περιπτώσει ἀμφιβολίας τούτων, ὥστε ὁ προσδιορισμὸς τοῦ μέτρου δύναται νὰ ἐκπηγάζῃ εἴτε ἀμέσως ὑπὸ τῶν πραγματογνωμόνων αὐτῶν, εἴτε ἀμέσως ὑπὸ τοῦ ἀρχιτέκτονος· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου, οἱ πραγματογνώμονες λαβόντες ὑπ' ὄψιν τὴν ὑπὸ τοῦ ἀρχιτέκτονος τῆς πόλεως γενομένην καταμέτρησιν ἐνήργησαν ἐντὸς τοῦ νόμου, διότι οὗτοι παραδέχονται αὐτὴν ἐκ συμφώνου, ἀλλὰ καὶ ἂν θεωρηθῇ ὅτι εἶχον ἀμφιβολίαν τινὰ μεταξύ των, πάλιν ὁ προσδιορισμὸς τοῦ μέτρου γενόμενος ἀπὸ τὸν ἀρχιτέκτονα τῆς πόλεως, ὁ σκοπὸς τοῦ νόμου ἐξεπληρώθη, διότι ἐγένετο ἀπὸ ἁρμόδιον πρόσωπον· ἄρα τὸ πρωτοδικεῖον θεωρῆσαν ἄκυρον τὴν ἔκθεσιν τῶν πραγματογνωμόνων, διότι οὗτοι δὲν κατεμέτρησαν τὸ προκείμενον γήπεδον, ἀλλ' ἔλαβον ὑπ' ὄψιν τὴν ὑπὸ τοῦ ἀρχιτέκτονος τῆς πόλεως γενομένην καταμέτρησιν, ψευδῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τὴν μνησθεῖσαν διάταξιν τοῦ 25 ἄρθρου τοῦ διαληφθέντος διατάγματος ἰσχὺν νόμου ἔχοντος (1).

Ἐπὶ τῆς αἰτήσεως ἀναιρέσεως τοῦ Π. Δ. Δ.

Ἐπειδὴ οὔτε εἰς τὰς διαιτητικάς, οὔτε εἰς τὰς δικαστικὰς ἀποφάσεις ὁ νόμος ἀπαιτεῖ ῥητῶς καὶ ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος, τὰ ὀνόματα τῶν διαδίκων νὰ ἦναι ὁλοκλήρως γεγραμμένα, ἂν καὶ ἦναι καλὸν πρὸς ἀποφυγὴν ἀμφιβολίας περὶ τῆς ταυτότητος νὰ γράφωνται ὁλοκλήρως, ἀλλὰ μὴ ὑπαρξάσης ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἀμφιβολίας ὅτι ὁ πατὴρ τοῦ ἀναιρεσείοντος εἶχε κτῆμα, τοῦ ὁποίου ὡς γειτονικοῦ ὁ ἰδιοκτήτης εἶναι κατὰ τὸν νόμον ὑπόχρεως πρὸς ἀποζημίωσιν, δὲν ὑπάρχει καὶ λόγος ἀκυρότητος, ὡς ὀρθῶς τὸ πρωτοδικεῖον ἐσκέφθη, ἂν ἐν τῇ ἐκθέσει τῶν πραγματογνωμόνων ἀναφέρηται Δ. Δ. καὶ οὐχὶ Δ. Δ.

Ἐπειδὴ ὁ ἀναιρεσείων δὲν ἰσχυρίσθη ἐνώπιον τοῦ πρωτοδικείου ὅτι αὐτὸς καὶ οὐχὶ ὁ πατήρ του, καθ' ἣν ἐποχὴν ἐγεννήθη τὸ τῆς ἀποζημιώσεως ἰσχυριζόμενον δικαίωμα τοῦ ἀντιδίκου του, ἦτον ἰδιοκτήτης τοῦ παρακειμένου κτήματος, ἂν δὲ ὁ πατὴρ αὐτοῦ δὲν

(1) Βλ. τὰς ἐν τῷ Εὑρετ. λέξεις· Ἀποζημίωσις (οἰκόπεδα Ἀθηνῶν).

ἔζη καθ' ἣν ἐποχὴν ἐγένετο ἡ ἔκθεσις τῶν πραγματογνωμόνων, διότι ἐν αὐτῇ ἀναφέρεται ὡς ὑπόχρεως πρὸς ἀποζημίωσιν ὁ πατήρ του, δὲν ἕπεται ἐκ τούτου ὅτι ἡ ῥηθεῖσα ἔκθεσις εἶναι ἄκυρος καὶ ὀρθῶς τὸ πρωτοδικεῖον δὲν παρεδέχθη τὸν τῆς ἀκυρότητος αὐτοῦ λόγον, καθότι ὁ μένων ἰδιοκτήτης καθ' ἣν ἐποχὴν ἀφαιρεῖται παρακείμενόν τι τεμάχιον, εἶναι, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ διαληφθέντος διατάγματος, πρὸς ἀποζημίωσιν ὑπόχρεως· ἑπομένως καλῶς ἐσημειώθη ἐν τῇ ῥηθείσῃ ἐκθέσει τὸ ὄνομα Δ. Δ. (1).

Ἐπειδὴ οἱ λοιποὶ ἐν τῇ ἀνακοπῇ λόγοι οἱ περιεχόμενοι καὶ εἰς τὴν ἀναιρεθεῖσαν πρωτόδικον ἀπόφασιν διὰ τοῦ πρώτου κεφαλαίου τοῦ διατακτικοῦ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, ἀπεῤῥίφθησαν ἄνευ τινὸς αἰτιολογίας, τὸ δὲ ἀναιολόγητον αὐτῶν δίδει χώραν πρὸς ἀναίρεσιν κατὰ τὸν § 6 τοῦ 807 ἄρθρου τῆς πολ. δικ. (2).

Ἐπειδὴ ἂν καὶ κατὰ τὸ δεύτερον κεφάλαιον τοῦ διατακτικοῦ ἡ μνησθεῖσα πρωτόδικος ἀπόφασις ἦναι ἀναιρετέα διὰ ψευδῆ ἑρμηνείαν καὶ ἐσφαλμένην ἐφαρμογὴν νόμου, μολοντοῦτο ὁλοκλήρως ἡ ὑπόθεσις πρέπει νὰ παραπεμφθῇ εἰς ἄλλο πρωτοδικεῖον, καθότι ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις ἀναιρεῖται καὶ δι' ἔλλειψιν τύπων, καὶ ὑπάρχουν εἰσέτι ἀναποφάσιστοι λόγοι ἀκυρότητος τῆς ἰδίας ἐκθέσεως τῶν πραγματογνωμόνων.

Διὰ ταῦτα καὶ ἰδὸν τὰ ἄρθρα 211 καὶ 839 τῆς πολιτ. δικονομίας. Ἀποῤῥίπτει τὴν τοῦ ἀπαραδέκτου ἔνστασιν. Ἀναιρεῖ τὸ δεύτερον καὶ τρίτον κεφάλαιον. κτλ. »

(σελ. 380 τῆς σειρᾶς τοῦ 1847).

§. 281.

ΖΗΤ. *Κατ' ἀποφάσεως ἐμπορικῆς ἀφορώσης ποσὸν ἧττον τῶν 800 δραχ. συγχωρεῖται ἔφεσις ὅταν πρόκηται περὶ ἀναρμοδιότητος* (3). Ἀπόφ. 3043 τῆς 1 αὐγούστου 1844 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν, φέρουσα:

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ ἄρθρ. 738 τῆς πολιτ. δικονομίας, συγχωρεῖται πάντοτε ἔφεσις ἕνεκεν ἀναρμοδιότητος τῶν πρωτοδικῶν καὶ ἐμποροδικῶν.

Ἐπειδὴ καὶ ἂν τὸ ποσὸν τῆς προκειμένης ἀπαιτήσεως τοῦ ἐφεσιβλήτου εἶναι ὀλιγώτερον τῶν 500 δραχμῶν, οἱ ἐκκαλοῦντες ἠδύναντο νὰ ἐκκαλέσουν τὴν ὑπ' ἀριθ. 10134 ἀπόφασιν τοῦ ἐνταῦθα πρωτοδ. ὡς ἐμπορ. προτείναντες, ὡς καὶ ἤδη προτείνουν, τὴν ἀναρμοδιότητα τοῦ ἐμποροδικείου τούτου ἐπὶ τῆς προκειμένης δίκης,

---

(1) Βλ. αὐτόθι § 10. — (2) Ὅρα ἐν τῷ Εὑρετ. τὴν λέξιν Ἀπόφασις § 43—86. — (3) Ὅρα ἀνωτ. § 145.

ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι ἡ συναλλαγματική, ἐξ ἧς πηγάζει ἡ ἀπαίτησις τῶν ἀντιδίκων των, περιέχει ὑποβολὴν τόπου, καὶ ὅτι διὰ τοῦτο δὲν ὑπόκεινται εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ ἐμποροδικείου, ὡς μὴ ὄντες ἄλλως ἔμποροι.

Ἐπειδή, κατὰ τὸ ἄρθρ. 729 τῆς ἰδίας δικονομίας, τοῦ ὁποίου τὴν ἐφαρμογὴν ὁ ἐφεσίβλητος ἐπεκαλέσθη κατὰ τῆς ὑπὸ τῶν ἐκκαλούντων προταθείσης κατὰ τῆς συναλλαγματικῆς ταύτης ἀντικαταστάσεως ὑποβολῆς τόπου, ἐκείνη μόνον ἡ ἔνστασις συγχωρεῖται κατὰ συναλλαγματικῆς, ἥτις δύναται ν' ἀποδειχθῇ ἐν τῇ αὐτῇ ἐπὶ ἀκροατηρίου συνεδριάσει, ἢ ν' ἀναπληρωθῇ ἐξ ἐπαγγέλματος.

Ἐπειδὴ ἐκ τῆς ἐν τῷ ἄρθρῳ τούτῳ ἀπαντωμένης λέξεως *μόνον* γίνεται φανερὸν ὅτι ὁ νομοθέτης ἠθέλησεν ὅτι ὁποιαδήποτε καὶ ἂν ἦναι ἡ ἔνστασις κατὰ τῆς ἐχούσης τύπον συναλλαγματικῆς, νὰ μὴ γίνηται ἀντικείμενον ἀποδείξεως, ἐὰν δὲν ἦναι δυνατὸν ν' ἀποδειχθῇ κατὰ τὴν αὐτὴν συνεδρίασιν, καὶ τοῦτο διὰ νὰ ἐκδίδηται ἀμέσως ἐπὶ τῆς οὐσίας ἀπόφασις, ἐκτὸς ἐὰν πρόκηται περὶ ἐνστάσεως δυναμένης νὰ προβληθῇ ἐξ ἐπαγγέλματος.

Ἐπειδὴ ἂν καὶ ἡ προταθεῖσα ἔνστασις τῆς ὑποβολῆς τοῦ τόπου περιστρέφηται εἰς τὴν ἁρμοδιότητα, δὲν δύναται μολοντοῦτο νὰ προταθῇ ἐξ ἐπαγγέλματος, καθότι τὸ προσβαλλόμενον ὡς ὑποβολιμαῖον ἔγγραφον φέρει ὅλους τοὺς τύπους τῆς συναλλαγματικῆς, περὶ τῆς ἐκδικάσεως τῆς ὁποίας εἶναι ἁρμόδιον τὸ ἐμποροδικεῖον.

Ἐπειδὴ οἱ ἐκκαλοῦντες καμμίαν ἐπὶ ἀκροατηρίου κατὰ τὴν συζήτησιν τῆς ὑποθέσεως ἀπόδειξιν δὲν προσήγαγον ἀποδεικνύον τὴν ἔνστασίν των. κτλ.»

ΣΗΜ. Ὅρα ἐν τῷ Εὑρετ. τὴν λέξιν Συναλλαγματικαί.

§ 282.

ΖΗΤ. *Ὅταν ἐπισπεύδηται ἡ ἐκτέλεσις συμβολαιογραφικοῦ τινὸς ἐγγράφου, τὸ ὁποῖον ἐξετέλεσεν ἤδη ἑκουσίως καὶ ἐν μέρει ὁ καθ' οὗ ἡ ἐκτέλεσις, αἱ κατὰ συνέπειαν τῆς ἐκτελέσεως ταύτης ἀναφυόμεναι ἔριδες ἐκδικάζονται ἀνεκκλήτως ἂν τὸ ζητούμενον ποσὸν διὰ τῆς πρὸς πληρωμὴν ἐπιταγῆς δὲν ὑπερβαίνῃ τὴν ποσότητα τῶν* 500. *δρ. εἶναι δὲ ἀδιάφορον, ἂν τὸ ὅλον τοῦ εἰς πλαστὸν τίτλον περιεχομένου ὑπερβαίνῃ τὴν μνησθεῖσαν ποσότητα, ἐὰν ὁ καθ' οὗ ἡ ἐκτέλεσις δὲν ἐζήτησε τὴν ἀκύρωσιν τοῦ μνησθέντος τίτλου διὰ νὰ ἐπιστραφῶσιν εἰς αὐτὸν ὅσα ἑκου-*

σίως ἐπλήρωσεν (1). Ἀπόφασις τοῦ 1839 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν (Νομικῆς σελ. 360—Ὅρα τοὺς ἑπομένους §§)·

§. 283.

ΖΗΤ. *Ὅταν ἡ οὐσιαστικὴ ἀπόφασις ἦναι ἀνέκκλητος καὶ κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν αὐτῆς συμβῶσιν ἔριδες, ἡ περὶ τῶν ἐρίδων τούτων πρωτόδικος ἀπόφασις δὲν ὑπόκειται εἰς ἔφεσιν, ἂν καὶ τὸ ἀντικείμενον αὐτῆς ὑπερβαίνει τὴν ἀνέκκλητον ἁρμοδιότητα;*

Παρατηροῦμεν ὅτι

ά) Τὸ ἐν Ναυπλίῳ ἐφετεῖον ἔχει ἀντιθέτους ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου ἀποφάσεις τὰς ἑξῆς.

(1) *Ἀπόφ.* « Ἐπειδὴ τὸ ἄρ. 871 τῆς πολ. δικονομίας, τὸ ὁποῖον ἐπιτρέπει τήν τε ἔφεσιν τῶν ἀποφάσεων τῶν ἐκδιδομένων ἐπὶ τῶν κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν συμβασῶν ἐρίδων, δὲν ἀναφέρει καμμίαν ἐπὶ τῆς ἐφέσεως διάταξιν, ἐκτὸς μόνον ὅτι συντέμνει τὴν συνήθη εἰς τὰς λοιπὰς ἐφέσεις προθεσμίαν, περιορίζον αὐτὴν εἰς δέκα ἡμέρας.

« Ἐπειδὴ προνοηθείσης ἐνταῦθα μιᾶς καὶ μόνης ἐξαιρέσεως, ἕπεται φυσικῶς, ὅτι καθ' ὅλα τ' ἄλλα ἰσχύουσιν οἱ περὶ ἐφέσεως γενικοὶ κανόνες.

Ἐπειδὴ κατὰ τοὺς κανόνας τούτους πᾶσα ἀπόφασις τῶν πρωτοδικῶν, ἥτις ἀφορᾷ προσωπικὴν ἀγωγήν, ἔχουσαν ὡς ἀντικείμενον ἀξίαν μὴ ὑπερβαίνουσαν τὰς 500 δραχμάς, εἶναι ἀνέκκλητος (ἄρθρ. 530), καὶ πᾶσα ἀνέκκλητος ἀπόφασις ἀφαιρεῖται κατὰ τὸ ἄρθρ. 737 ἀπὸ τῆς ἁρμοδιότητος τῶν ἐφετῶν.

Ἐπειδὴ ὅταν δὲν ὑπόκηται εἰς ἔκκλησιν ἡ κυρία καὶ οὐσιαστικὴ ἀπόφασις, δὲν ἐμποροῦν κατὰ φυσικὸν λόγον καὶ αἱ παρεμπίπτουσαι ὡς ἀκολουθοῦσαι αὐτήν· διότι τὰ παρακολουθήματα διατρέχουν τὴν τύχην τῶν κυρίων.

Ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ἡ οὐσιαστικὴ ὑπ' ἀριθ. 465 ἀπόφασις, κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ὁποίας προέκυψεν ἡ παρὰ τοῦ πρωτοδικείου ἀποφασισθεῖσα ἔρις, ἐδίκασεν ἀνεκκλήτως προσωπικὴν αἴτησιν μὴ ὑπερβαίνουσαν κατὰ τὴν ἀξίαν τὰς 500 δραχμάς, καὶ ἑπομένως, διὰ τοὺς προεκτεθέντας λόγους, καὶ ἡ ἐπὶ τῆς ἐκτελέσεως ὑπ' ἀριθ. 540 ἀπόφασις καθίσταται καὶ αὕτη ἀνέκκλητος. »

Ἀπόφ. 34 τοῦ 1836 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν.

---

(1) Ὅρα τοὺς προηγουμένους παραγράφους·

2) *Ἀπόφ.* «Ἐπειδὴ κατὰ τὰς προτάσεις τοῦ Α. πρὸς τὸ ἐν Ναυπλίῳ πρωτοδικεῖον οὗτος ἐζητεῖτο τὴν ἀκύρωσιν τοῦ πλειστηριασμοῦ διὰ νὰ λογισθῶσι τὰ πλειστηριασθέντα πράγματα εἰς τὸ χρέος του κατὰ τὴν γενομένην ἐκτίμησιν· ὅθεν ἐπειδὴ μεταξὺ τοῦ ποσοῦ τοῦ ἐκπλειστηριάσματος καὶ τῆς τιμῆς τῆς ἐκτιμήσεως, ἡ μόνη διαφορὰ εἶναι δραχ. 15· ἕπεται ὅτι ἐπὶ τοιαύτης ζημίας περιεστρέφετο ὅλη ἡ ἀπαίτησις αὐτοῦ.

Ὅθεν καθ' ὅλους τοὺς τρόπους τὸ ἀντικείμενον τῆς πρωτοδίκου περὶ ἐκτελέσεως δίκης (ἥτις καθίσταται νέα δίκη κατὰ τὸ ἄρθρον 864), δὲν ὑπερβαίνει τὰς 500 δραχμὰς, καὶ τούτων οὕτως ἐχόντων, ἡ ὑπ' ἀριθ. 931 ἀπόφασις τῶν πρωτοδικων εἶναι φύσει ἀνέκκλητος καὶ μὴ ὑποκειμένη εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ δικαστηρίου τούτου.»

Ἀπόφ. 125 τοῦ 1837 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν.

—Ὁ ἐκδότης τῆς νομικῆς προσθέτει τὰ ἑξῆς.

Τὸ ζήτημα τοῦτο φιλονεικεῖται καὶ εἰς τὴν Γαλλίαν.

Ὁ Βεριὰ εἰς τὰ σχόλιά του λέγει, ὅτι, τὰ μὲν ἐκ τῶν ἐφετείων τῆς Γαλλίας εἶναι γνώμης ὅτι αἱ ἀποφάσεις αὗται αἱ ἐκδιδόμεναι περὶ τὴν ἐκτέλεσιν εἶναι ἀνέκκλητοι, ἂν τὸ ποσὸν, δυνάμει τοῦ ὁποίου ἔγεινεν ἡ κατάσχεσις, δὲν ὑπερβαίνῃ τὰς πεντακοσίας δραχμὰς, τὰ δὲ ἐξ αὐτῶν, ὅτι ὑποστηρίζουσι τὴν ἐναντίαν γνώμην· Κατὰ δὲ τὸ ἀκυρωτικὸν, ἐὰν τὸ ποσὸν τοῦτο δὲν ἀμφισβητῆται, αἱ ἀποφάσεις αὗται αἱ λύουσαι τὰ περὶ τὴν ἐκτέλεσιν παρεμπίπτοντα κεφάλαια εἶναι ἐκκληταί· καθότι ἀναφέρονται εἰς ἀντικείμενα ἀπροσδιορίστου ἀξίας (1).

Τὸ σχόλιον τοῦτο εὑρίσκεται εἰς τὸν τίτλον, des incidens sur la poursuite de la saisie· ὑπάρχει καὶ δεύτερον ἕτερον σχόλιον (2) εἰς

---

(1) 201. Les jugemens qui y statuent sont en dernier ressort, lorsque la creance pour la quelle la saisie a été faite n'excède pas mille francs, suivant plusieurs cours tandis que d'autres adoptent un système opposé . . . . suivant la cour de cassation, si cette créance n'est pas contestée, ils sont en premier ressort parce qu'alors ils se rapportent à des objets d'une valeur indéterminée. V. B. c. 221 mai 1833, et m. Chauveau, avoués xliv. 887. V. suss ci-dev. p. 32, 33 N. ij. et la note 86 N. 6, (Ber. pag. 664. N:

(2) N. 86, §, 6 Mais il n'y a pas lieu à appel, ou en d'autres termes, le jugement est en dernier ressort, si la saisie a été faite pour une créance inferieure à 1001 francs, suiv. Bordeaux 1831, 1834. avoués xlix 23 V. aussi Grenoble an ix. rej civ. 16 therm. x. et Bruxelles 1806 . . . . et ci après not. 101 pag. 664 (Ber. pag. 660).

τὸ περὶ ἐκθέσεως τοῦ πλειστηριασμοῦ καὶ τῆς κατακυρώσεως κεφάλαιον. Εἰς τὴν Γαλλίαν, ἐπὶ τοῦ πλειστηριασμοῦ διορίζεται εἷς τῶν δικαστῶν, τὴν δὲ ἔκθεσιν τῆς κατακυρώσεως ὀνομάζουσιν οἱονεὶ ἀπόφασιν (quasi jugement)· καὶ μ' ὅλον ὅτι ὁ δικαστὴς ἐκπληροῖ εἰς τὴν περίστασιν ταύτην ἔργα συμβολαιογράφου, ἡ ἔκθεσις αὕτη τῆς κατακυρώσεως ἐκκαλεῖται κατὰ τὰς συνήθεις προθεσμίας· ὅθεν πολλὰ ἐφετεῖα τῆς Γαλλίας εἶναι γνώμης, ὅτι ἡ ἀπόφασις αὕτη τῆς κατακυρώσεως εἶναι ἀνέκκλητος, ἂν ἡ κατάσχεσις ἔγεινε διὰ δάνειον ὀλιγώτερον τῶν 500 δραχμῶν, ὁ δὲ Βεριὰ συνδέει τὸ σχόλιον τοῦτο μὲ τὸ ἀνωτέρω καὶ μὲ ἄλλα εὑρισκόμενα εἰς τὸ *περὶ ἁρμοδιότητος* κεφάλαιον, εἰς τὰ ὁποῖα λέγει ὅτι ἂν καὶ τὰ παρεμπίπτοντα ζητήματα ἦναι ἀπροσδιορίστου ἀξίας, δὲν ὑπόκεινται εἰς ἔφεσιν ὅταν ἡ κυρία δίκη ἦναι ἀνέκκλητος· ὥστε διὰ τῆς παραπομπῆς ταύτης εἰς τὰ τελευταῖα ταῦτα σχόλια ἐννοεῖ, ὡς φαίνεται, ὅτι καὶ αἱ περὶ τὴν ἐκτέλεσιν ἀποφάσεις θεωροῦνται ὡς παρεμπίπτουσαι τῆς κυρίας. Τῆς γνώμης ταύτης λέγει εἶναι καὶ ὁ S i r e y, μ' ὅλα ταῦτα μᾶς παραπέμπει νὰ συμβουλευθῶμεν μίαν ἀπόφασιν τοῦ ἀκυρωτικοῦ, τὴν ὁποίαν δὲν ἐδυνήθημεν νὰ εὕρωμεν (1). Τ' ἀνωτέρω σχόλια συνδέει καὶ μὲ ἕτερον εὑρισκόμενον εἰς τὴν σελ. 580, ἔνθα εὑρίσκομεν τοὺς λόγους, διὰ τοὺς ὁποίους τὰ παρεμπίπτοντα ἀκολουθοῦν τὴν τύχην τοῦ κυρίου, καὶ προσέτι ὅτι ἐξαίρεσις τοῦ κανόνος τούτου ὑπάρχει μόνον ὡς πρὸς τοὺς διεκδικοῦντας τὰ κατασχεθέντα τρίτους (2).

---

(1) Not. 64. N. 4 Si la question incidante est d'une valeur indeterminée le juge peut il y statuer en dernier ressort lorsqu'il en a le droit pour la question priucipale? L'affirmative a été jugée pour de demandes en péremption (V. tit de la saisie arrét note 17 où sont les motifs da la décision), en desaveu .... girey 22, 2 305, et 23, 2, 70 assure que cette règle est constante .... V. toutesfois arr. rej. requ. 25 jan 1818 page 200 (Ber. pag. 38).

(2) Not. 17 La peremption de cette demande est jugée en dernier ressort, lorsque le principal est au dessous de 1,000 francs parce que la loi .... détermine la compétence en dernier ressort d'apres la valeur du principal. or, la péremption d'une demande en validité d'une saisie-arrêt dont l'objet principal est, par exemple de 416 fr. n'a pricipalement que le même objet ..... D'ailleurs, quan tà la competence il en est de cette dèmande comme des dépens, exceptions, incidens et autres suites de la demande principale qui étant une dépendance de cette demande, doivent toujours en suivre le ressort, à moins d'exception expresse.

— Mais si la créance pour la quelle la saisie est faite. excéde 1,000 francs y eût-il dans cette somme pour plus de 200 f. de dépens dont la deraction a été faite en faveur de l'avoué, la demande en validité sera jugée en premier ressort. Il en sera de même s'il y a contestation sur le point de savoir à qui appartiennent les fonds saisis. (Ber: pag, 580).

Ἡ λύσις τοῦ ζητήματος τούτου ἤθελεν εἶσθαι ἁπλουστάτη, ἂν τὰ περὶ τὴν ἐκτέλεσιν παρεμπίπτοντα κεφάλαια ἐδύναντο νὰ θεωρηθῶσιν ὡς παρεμπίπτοντα ζητήματα τῆς κυρίας δίκης, καθότι τότε ἠθέλαμεν ἐφαρμόσει ἀδιστάκτως τὸν κανόνα ὅτι τὰ παρεπόμενα ἀκολουθοῦσι τὴν τύχην τοῦ κυρίου.

Ὁ Καρὲ λέγει (1) ὅτι διὰ τῆς λέξεως *παρεμπίπτον* ἐννοοῦμεν πᾶσαν ἔριδα, πᾶν ζήτημα ἢ περιστατικόν, το ὁποῖον ἀναφύεται διαρκούσης εἰσέτι τῆς κυρίας δίκης, προσκολλᾶται εἰς τὴν κυρίαν αἴτησιν (ἄρθρ. 226 § 2 τῆς πολιτ. δικονομίας), ἥτις εἶναι τὸ ἀντικείμενον τῆς δίκης ταύτης, καὶ ταυτίζεται μ'αὐτὴν, εἰς τρόπον ὥστε ἡ ἀμφισβήτησις τῆς κυρίας δίκης καὶ τῆς παρεμπιπτούσης δὲν σχηματίζουσιν εἰμὴ μίαν καὶ μόνην δίκην.

Κατὰ τὸν ὁρισμὸν τοῦτον δὲν δυνάμεθα, νομίζομεν, νὰ ἐφαρμόσωμεν τὸν ἀνωτέρω κανόνα εἰς τὰ περὶ τὴν ἐκτέλεσιν παρεμπίπτοντα κεφάλαια, καθότι δὲν ἔχουσι καμμίαν συνάφειαν μὲ τὴν κυρίαν δίκην, ἀλλὰ μὲ τὴν περὶ ἐκτελέσεως, ἥτις ἄρχεται ἀπὸ τῆς ἐπιταγῆς, σχηματιζούσης τὴν βάσιν καὶ τὴν προδικασίαν τῆς δίκης ταύτης, καὶ ὑπάγεται ἐνίοτε εἰς τὴν δικαιοδοσίαν ἄλλου δικαστηρίου, δηλ. τοῦ τόπου τῆς ἐκτελέσεως, ἐναντίον τοῦ ἄρθρ. 21 τῆς πολιτ. δικονομίας.

Ἀφοῦ ἐκδοθῇ ἡ ὁριστικὴ ἀπόφασις, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ὑπάρχουν παρεμπίπτοντα κεφάλαια, καθότι διὰ νὰ ὑπάρχῃ τοιοῦτον πρέπει νὰ ὑπάρχῃ καὶ κυρία ἐκκρεμὴς δίκη, ἐκτὸς τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ 280 τῆς πολιτ. δικονομίας περιπτώσεων.

Ὅθεν σκεπτόμενοι οὕτω πως, νομίζομεν διὰ μίαν στιγμὴν ὅτι ἐλύθη τὸ ζήτημα, πλὴν ἀπατώμεθα, καθότι ἀκολουθοῦντες θέλομεν συγχυσθῇ ἐκ νέου.

Εἴπομεν ἀνωτέρω ὅτι ἡ περὶ τὴν ἐκτέλεσιν δίκη εἶναι νέα, ἥτις ἄρχεται μὲ τὴν ἐπιταγὴν καὶ τελειοῦται μὲ τὴν ἔκθεσιν τῆς κατακυρώσεως, ὥστε αἱ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἐκτελέσεως ἐκδιδόμεναι ἀποφάσεις εἶναι παρεμπίπτουσαι τῆς περὶ τὴν ἐκτέλεσιν δίκης· ὅθεν, κατα τὸν συλλογισμὸν τοῦτον, ἂν καὶ αἱ περὶ τὴν ἐκτέλεσιν ἀποφάσεις δὲν ἦναι παρεμπίπτουσαι τῆς κυρίας δίκης, μ'ὅλα ταῦτα θέλουν ἀκολουθήσει τὴν τύχην αὐτῆς, καθότι ἂν τὸ ἀντικεί-

---

(1) Nous employons ici le mot incident . . . ce mot signifie donc toute exception, toute contestation tout événement, enfin, qui, s'elevant durant le cours d'une instance, s'identifie avec elle de manière que la contestation sur le principal et celle sur l'incident ne composent qu'une seule et même instance (Carré de la competence pag. 375 ques. 321. Tom. 4.).

μενον τῆς κυρίας ταύτης δίκης δὲν ὑπερβαίνῃ τὰς 500 δραχμὰς, καὶ τὸ τῆς ἐπιταγῆς πρὸς πληρωμὴν θέλει ἀναμφιβόλως εἶσθαι ὅμοιον, δηλαδὴ θέλει στηρίζεται εἰς τὸ ποσὸν τῆς οὐσιαστικῆς ἀποφάσεως, καὶ ἑπομένως ἔχοντες ὡς βάσιν τῆς περὶ τὴν ἐκτέλεσιν διαδικασίας τὴν ἐπιταγὴν ταύτην, ἂν καὶ ἀποφασίζωσιν ἀντικείμενα αἱ περὶ τὴν ἐκτέλεσιν παρεμπίπτουσαι ἀποφάσεις, ἀπροσδιορίστου ἀξίας, ἀκολουθοῦσι μ' ὅλα ταῦτα τὴν τύχην τῆς κυρίας δίκης· ἤ, μ' ἄλλας λέξεις, τῆς περὶ τὴν ἐκτέλεσιν ἥτις εἶναι ὁμοία μὲ τὴν κυρίαν, καὶ μάλιστα διότι αἱ ἀποφάσεις αὗται ἐξεδόθησαν μεταξὺ τῶν αὐτῶν προσώπων τῶν δικασθέντων κατὰ τὴν κυρίαν δίκην.

Ὁ Καρὲ ἀναφέρει μίαν ἀπόφασιν τοῦ ἀκυρωτικοῦ (1), διὰ τῆς ὁποίας ἀπεφασίσθη ὅτι μία ἀπόφασις δὲν δύναται νὰ ἐκδοθῇ ἀνεκκλήτως (ἐκτὸς ἂν ὡς ἐκ τῆς ὕλης αὐτῆς εἶναι τοιαύτη), μ' ὅλον ὅτι εἶναι συνέχεια καὶ συνέπεια μιᾶς ἀποφάσεως ἐκδοθείσης ἀνεκκλήτως παρὰ τοῦ ἰδίου δικαστηρίου, εἰς δὲ τὸ τέλος τῆς ἀποφάσεως ταύτης μᾶς παραπέμπει εἰς τὴν ἀκόλουθον πρότασιν, τὴν ὁποίαν ἀναφέρομεν πρὸς πληροφορίαν.

: Ἐὰν, λέγει, ἡ ἀνακοπὴ τρίτου ἔχῃ ἀντικείμενον ποσότητα ὑπερβαίνουσαν τὰς 500 δραχ. πρέπει νὰ ἐκδοθῇ ἡ ἀπόφασις ἐκκλητῶς, μ' ὅλον ὅτι ἡ ἀνακοπεῖσα ἀπόφασις εἶναι ἀνέκκλητος;

Τὴν πρότασιν ταύτην λύει καταφατικῶς διὰ τὸν λόγον, ὅτι δὲν πρέπει νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν τὸ ἀντικείμενον τῆς ἀνακοπείσης ἀποφάσεως, ἀλλ' ἐκεῖνο τῆς ἀνακοπῆς, ἤγουν πρέπει νὰ θεωρῆται τὸ ἀμφισβητούμενον ἀντικείμενον εἰς ἑκάστην δίκην, καὶ μάλιστα ὅταν ἡ δίκη δὲν ὑπάρχῃ μεταξὺ τῶν αὐτῶν προσώπων (2)

---

(1) 1° Un jugement ne peut être rendu en dernier ressort, si la matière ne le comporte, quoiqu'il soit la suite et la conséquence d'un jugement rendu en dernier ressort par le même tribunal (cassation, 6, therm. an 2, voyez ci-dessus notre question 306 pag. 324. Εἰς τὸ αὐτὸ μέρος ἀναφέρει καὶ ἄλλην ἀπόφασιν τοῦ ἀκυρωτικοῦ δι' ἧς ἀπεφασίσθη ὅτι αἱ ἀποφάσεις αἱ ἐκδιδόμεναι μεταξὺ τῶν τρίτων διεκδικούντων τὰ κατασχεθέντα, ὑπόκεινται εἰς ἔφεσιν ὅταν τὸ ἀντικείμενον αὐτῆς ὑπερβαίνει τὰς 500 δραχ. ἂν καὶ ἡ ἀπόφασις δυνάμει τῆς ὁποίας κατεσχέθησαν εἶναι ἀνέκκλητος Lorsqu'une saisie est faite en vertu d'un jugement rendu en dernier ressort. si un tiers revendique les objets saisis, le jugement rendu avec ce dernier ne peut l'être qu'en premier ressort si la valeur de ces objets n'est pas déterminée ou dessous de celle du dernier ressort, peu importe que cette valeur n'excède pas réellement ce taux. (Cass. 28 prair. an. 13).

(2) 306 Un jugement à rendre sur une tierce opposition formée pour une somme excédant les bornes du dernier ressort doitil être rendu en premier seulement, quoique le jugement contre le quel cette opposition serait dirigée n'est été rendu qu'en dernier ressort? On pourrait dire pour la ne-

Ἰδοὺ αἱ γνῶμαι τῶν νομοδιδασκάλων, οἱ δὲ ἀναγνῶσαι ἂς κρίνουν ποία εἶναι ὀρθοτέρα· ὅσον τὸ καθ' ἡμᾶς ἀμφιβάλλομεν τὰ μέγιστα καὶ ὡς πρὸς τὰς δύω, μ' ὅλον ὅτι αἱ αἰτιολογίαι τῆς τελευταίας ἀποφάσεως καὶ οἱ ὑπὲρ αὐτῆς λόγοι τοῦ Καρὲ εἶναι ἰσχυρότατοι.

Ὁ Βεριὰ δὲν ἐκφράζει ῥητὴν γνώμην· μ' ὅλα ταῦτα νομίζομεν, ὅτι δύναταί τις νὰ τὴν μαντεύσῃ, ὅταν παρατηρήσῃ, ὅτι εἰς τὸ πρῶτον σχόλιον τῆς σελ. 665 μᾶς παραπέμπει εἰς τὰς γενικὰς περὶ ἁρμοδιότητος ἀρχὰς, ἔνθα ἀναφέρει ὅτι ὅλαι αἱ παρεμπίπτουσαι ἀποφάσεις ἀκολουθοῦν τὴν τύχην τῆς κυρίας, ὥστε ἐκ τούτου συμπεραίνομεν ὅτι καὶ τὰς περὶ τὴν ἐκτέλεσιν ἐκδιδομένας ἀποφάσεις τὰς θεωρεῖ ὡς παρεμπιπτούσας τῆς κυρίας. »

(Νομικῆς σελ. 306).

6) παρατηροῦμεν προσέτι ὅτι δι' ἑτέρας ἀποφάσεώς των ὑπ' ἀρ. 40 τοῦ 1837 οἱ αὐτοὶ ἐφέται καθιέρωσαν τὴν αὐτὴν ἀρχήν. Δι' ἄλλης (ἣν βλέπετε ἑπομένην) ἀπεφήναντο ὅτι ἡ ἁρμοδιότης εἰς τὴν περὶ τὴν ἐκτέλεσιν δίκην κανονίζεται ἐκ τοῦ ποσοῦ τῆς ἀπαιτήσεως.

---

gative de cette question que les bornes du dernier ressort ne doivent pas être calculées d'apres la valeur du litige, mais que, la nature du jugemeet attaqué par tierce opposition ayant une influence nécessaire sur la nature du jugement à intervenir touchant le mérite de la tierce opposition, on doit attribuer à ce dernier jugement le caractère du premier. Le principe géneral si souvent invoqué et appliqué sur les questions précedentes, et d'après léquel la compétence doit être fixée par la valeur de la demande, repousse invinciblement cette objection. Qu'importe, en effet, que le jugement entrepris par la voie de la tierce-opposition ait été rendu en premier ou en dernier ressort, de que la demande qui donne lieu à ce pourvoi est au-Dessus ou au-dessous du dernier ressort? il ne peut résulté du caractère du jugement attaqué par un tiers, et rendu sur un demande formée par une autre partie, que ce tiers puisse être privé de l'avantage du premier ressort ou de l'avantage du dernier; avantage dout il eût incontestablement joui, si au lieu de se pourvoir par tierce opposition, il avait formé une demande pricipale et dans la forme ordinaire. Un arrêt de la cour de cassation du 29, nov, 1820 nous semble avoir formellement résolu en se sens la question ci-dessus possée. Ainsi le jugement à rendre sur une tierce-opposition sera en premier ou en dernier ressort suivant la valeur du litige à vider sur la tierce opposition. Nous croyons que cet arrêt peut être d'un solide appui pour la solution donnée sur la question précedente, puisqu'on n'y prend en considération que la valeur de la demande qui donne lieu à la tierce-opposition, abstraction faite de la valeur du litige qui fait l'objet du jugement contre lequel on se pourvoit. C'est qu'il nous semble, en effet, qu'en toute circonstence on doit s'appuyer sur la valeur de l'objet litigieux et qu'en s'attachant invariablement à ce principe on éviterait la plupart des difficultés que présente la détermination de la compétence en premier ou en dernier ressort. Carré pag. 236.

Ἡ ἁρμοδιότης τοῦ δικας. τὸ ὁποῖον μέλλει νὰ δικάσῃ ὡς πρὸς τὴν περὶ ἐκτελέσεως δίκην, κανονίζεται ἐκ τοῦ ποσοῦ τῆς ἀπαιτήσεως, καὶ τοῦ τόπου, ἐντὸς τοῦ ὁποίου ἐνεργεῖται ἡ ἐκτέλεσις. Ἀπόφ. 261 τοῦ 1845 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν, φέρουσα:

Ἀπόφ. « Ἐπειδή, κατὰ τὸ ἄρθ. 873 συνδυασμένον μὲ τὸ 19 τῆς αὐτῆς δικονομίας, ἡ ἁρμοδιότης τοῦ δικαστηρίου, τὸ ὁποῖον μέλλει νὰ δικάσῃ ὡς πρὸς τὴν περὶ ἐκτελέσεως δίκην, κανονίζεται ἐκ τοῦ ποσοῦ τῆς ἀπαιτήσεως, καὶ τοῦ τόπου, ἐντὸς τοῦ ὁποίου ἐνεργεῖται ἡ ἐκτέλεσις· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ἡ κατάσχεσις καὶ ἡ ἐκποίησις τῆς διαληφθείσης σταφιδαμπέλου τοῦ Π. Τ. ἐνηργήθη ἐντὸς τῆς περιφερείας τοῦ εἰρηνοδικείου Ἄργους, καὶ δι᾽ ἀπαίτησιν δραχ. 195, περὶ ὧν ἀποφασίζει ὁ εἰρηνοδίκης. Ἕπεται ὅτι δικαστήριον ἁρμόδιον νὰ δικάσῃ τὰς ἐνστάσεις, τὰς ὁποίας ὁ Π. Τ. προτείνει διὰ τῆς ἀπὸ 16 ἀπριλίου 1844 ἀνακοπῆς πρὸς ἀκύρωσιν τοῦ γενομένου πλειστηριασμοῦ τῆς σταφιδαμπέλου του, εἶναι τὸ εἰρηνοδικεῖον Ἄργους καὶ οὐχὶ τὸ πρωτοδικεῖον Ναυπλίας.

Ὅθεν τοῦτο ἐπιληφθὲν ὑπερέβη τὰ ὅρια τῆς ἁρμοδιότητος.

(Νομικῆς σελ. 4218) — Βλέπε δὲ τ᾽ ἀνωτέρω § 283 ἐκτεθέντα καὶ τοὺς ἑπομένους παραγράφους.

γ´) Ὅτι οἱ ἐν Ἀθήναις ἐφέται ἐξεφράσθησαν οὕτω πως ἐπὶ τοῦ ζητήματος αὐτοῦ.

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ ἀντικείμενον τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως κατὰ συνέπειαν τῆς ἀνακοπῆς τοῦ Π. δὲν ἦτο μόνον ἡ ἐκ δραχ. 351 μετὰ τῶν ἐξόδων καὶ τῶν τόκων ὀφειλή, ἡ περιεχομένη εἰς τὴν πρὸς ἐκτέλεσιν ἐπιταγὴν τοῦ ἀντιδίκου του, ἀλλὰ καὶ ἡ αἴτησις ἀκυρώσεως τῆς κατασχέσεως τοῦ ἀκινήτου κτήματός του λόγῳ μὴ ἀκριβοῦς περιγραφῆς αὐτοῦ κτλ. καὶ ἑπομένως ὡς παρανόμως καὶ μὲ ζημίαν του ἐκτιθεμένου, εἰς πλειστηριασμόν, ὅπερ ἀποτελεῖ ἀγωγὴν οὐσιωδῶς πραγματικήν, καὶ ἐπειδὴ ἐκτὸς ὅτι ἡ ἀληθὴς ἀξία τοῦ ἀκινήτου τούτου εἶναι ἀπροσδιόριστος διότι ἡ φιλονεικουμένη ὑπὸ τοῦ ἐκκαλοῦντος ἐκτίμησις τὴν ὁποίαν κατὰ τὴν κατάσχεσιν ἔκαμεν ὁ πάρεδρος διὰ νὰ ὁρίσῃ τὴν πρώτην προσφορὰν εἶναι ὑποθετική, τὸ εἰσόδημα τοῦ διαληφθέντος ἀκινήτου συνίσταται, κατὰ τὸν μὴ ἀμφισβητηθέντα ὑπὸ τοῦ ἀντιδίκου ἰσχυρισμὸν τοῦ ἐκκαλοῦντος, εἰς δραχ. 30 κατὰ μῆνα· ἡ ἀπόφασις λοιπὸν τοιοῦτον ἔχουσα ἀπροσδιόριστον ἀντικείμενον καὶ ἀφορῶσα τὴν τύχην ἀκινήτου κτήματος, τοιοῦτον ἐπιφέροντος εἰσόδημα, εἶναι φύσεως ἐκκλητῆς, καὶ διὰ ταῦτα ἀνυπόστατος ἡ περὶ ἀπαραδέκτου τῆς ἐφέσεως κατ᾽ αὐτῆς ἔνστασις ἄρθρ. 530 τῆς πολιτδικονομίας.

Ἐπειδὴ ὁ ἐκκαλῶν ἰσχυρισθεὶς πρωτοδίκως ὅτι ὁ ἀντίδικός του Δ. ἠγόρασε τὴν τοῦ Γ. κατ' αὐτοῦ ἀπαίτησιν, τὴν στηριζομένην εἰς τὴν ἀπόφασιν τῶν ἐν Ἀθήναις πλημ, οὐχὶ διὰ τὸ ποσὸν τὸ ὡρισμένον ἐν τῷ μεταξὺ τοῦ Γ. καὶ τοῦ Δ. περὶ παραχωρήσεως συμβολαίῳ, ἀλλὰ μόνον διὰ τὸ ποσὸν δραχ. 80, ἐπρότεινε μὲ τοῦτο πραγματικὸν ἰσχυρισμὸν καθαρὸν καὶ σαφῆ, καὶ δυνάμενον διὰ τοῦτο νὰ ἦναι ἀντικείμενον ἀποδείξεως κατὰ ῥητὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 249 τῆς πολιτ. δικονομίας, καὶ ἑπομένως ζητήσας ν' ἀποδείξῃ αὐτὴν διὰ μαρτύρων, ὅπερ ἐδικαιοῦτο, (ἄρθρ. 304 2 τῆς αὐτῆς δικονομίας) διότι αὐτὸς εἶναι τρίτος ὡς πρὸς τοὺς συμβαλλομένους, καὶ ἦτον ἀδύνατον εἰς αὐτὸν ν' ἀποκτήσῃ ἔγγραφον ἀπόδειξιν τῶν ἰσχυρισμῶν του, δὲν ἔπρεπε ν' ἀποκλεισθῇ παρὰ τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως, ἥτις παραδέχεται μόνον τὸν τυχαῖον ἐπακτὸν ὅρκον.

Ἀπόφ. 4800 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν τῆς 15 Μαΐου 1848.

ΣΗΜ. Ὅρα τ' ἀνωτέρω (σελ. 79 καὶ ἐπ.) ἐκτεθέντα. Τὸ ἐν Ἀθήναις πρωτοδικεῖον ἔχει ἐναντίαν νομολογίαν ὡς πρὸς τὸ ὧδε λυόμενον ζήτημα.

§ 285.

ΖΗΤ. *Ὅταν πρόκηται περὶ ἀνακοπῆς κατὰ κατασχέσεως ζώων, τῶν ὁποίων τὴν ἀξίαν προσδιορίζει ὁ ἐνάγων πλέον τῶν 300, καὶ οὐχὶ τῶν 500 δραχμῶν, ἀλλὰ συγχρόνως ἀπαιτεῖται καὶ ἀποζημίωσις, ποῦ ὑπάγεται ἡ δίκη;* (1). Ἀπόφασις 3285 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν φέρουσα :

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ ἄρθ. 529 ἐδ. 1 καὶ 530 ἐδ. 1 τῆς πολ. δικ., ἡ ἁρμοδιότης τῶν πρωτοδικῶν ἐπὶ προσωπικῶν καὶ κινητὰ πράγματα ἀφορωσῶν ἀγωγῶν προσδιορίζεται ὡς ἐκ τοῦ ποσοῦ ἢ τῆς ἀξίας τοῦ ἀντικειμένου τῆς ἀγωγῆς.

Ἐπειδὴ τὸ ἀντικείμενον τῆς ἀνακοπῆς τοῦ Π. Γ. εἶναι ἡ ἀπόδοσις δύο κατασχεθέντων βοῶν του, ἢ ἡ ἀξία αὐτῶν, τὴν ὁποίαν προσδιορίζει εἰς δρ. 360 καὶ δρ. 10 ἑκάστην ἡμέραν δι' ἀποζημίωσιν ἀφ' ἧς ἐγένετο ἡ κατάσχεσις μέχρι τῆς ἀποδόσεως τῶν βοῶν, ἢ τῆς ἀξίας των. ὥστε καὶ ἂν, κατὰ τὸν ἐκκαλοῦντα, ἡ ὑπὸ τοῦ κλητῆρος γενομένη τῶν βοῶν ἐκτίμησις εἰς δρ. 150 ἤθελεν εἶσθαι ὑποχρεωτικὴ διὰ τὸν ἀντίδικόν του, πάλιν, προστιθεμένου καὶ τοῦ ποσοῦ τῆς ζητου-

(1) Βλ. τὸν προηγούμενον παράγραφον καὶ ἀνωτ. § 277.

μένης ἀποζημιώσεως ἀφ' ἧς ἐγένετο ἡ κατάσχεσις (τῇ 16 μαρτίου 1844) μέχρι τῆς ἡμέρας τῆς ἀνακοπῆς τοῦ Γ. γενομένης τὴν 29 ἀπριλίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους, ἤτοι δι' ἡμέρας 44 ἀνὰ δραχ. 10 τὴν ἡμέραν, τὸ ποσὸν τῆς ὅλης ἀπαιτήσεως ὑπέρβαινε κατὰ πολὺ τὰς δραχ. 300· ποσὸν, διὰ τὸ ὁποῖον τὸ πρωτοδικεῖον καὶ οὐχὶ τὸ εἰρηνοδικεῖον ἦτον ἁρμόδιον.

'Επειδὴ καὶ ἂν ἡ κατάσχεσις τῶν εἰρημένων βοῶν ἐγένετο πρὸς ἐξασφάλισιν δραχ. 250 τοῦ προκαλέσαντος αὐτὴν, δὲν ἕπεται ὅτι καὶ ἡ ἀνακοπὴ τῆς κατασχέσεως ἔπρεπε νὰ γίνῃ ἐνώπιον τοῦ εἰρηνοδικείου, ἀφ' οὗ διὰ τῆς ἀνακοπῆς ταύτης δὲν ἐπρόκειτο νὰ συζητηθῇ ἡ ἀπαίτησις τῶν δραχ. 250 τοῦ κατασχόντος, ἀλλ' ἡ τοῦ καθ' οὗ ἐγένετο ἡ κατάσχεσις ἀπαίτησις, ἥτις, ὡς εἴρηται, ὑπερέβαινε κατὰ πολὺ τὸ ποσὸν τῶν δραχ. 300, διὰ τὸ ὁποῖον δὲν ἦτον ἁρμόδιον τὸ εἰρηνοδικεῖον. »

§. 286.

ΖΗΤ. *'Η ἁρμοδιότης τῶν εἰρηνοδικῶν κανονίζεται ἀπὸ τὴν ἀγωγὴν καὶ ἂν τὸ ἀντικείμενον τῆς κατασχέσεως ὑπερβαίνῃ τὸ ποσὸν τῶν* **40** *δραχμῶν.* (1)

'Αποφ. « 'Επειδὴ τὸ πρωτοδικεῖον ἀποῤῥίψαν τὴν εἰρημένην ἔφεσιν ὡς ἀπαράδεκτον, δυνάμει τοῦ ἀπὸ ά. σεπτεμβρίου 1838 νόμου ἀποφαινομένου ῥητῶς ὅτι μέχρι τεσσαράκοντα δραχμῶν δικάζουν ὁποιανδήποτε ἀμφισβητουμένην διαφορὰν οἱ εἰρηνοδίκαι ἀνεκκλήτως, ἐφήρμοσεν ὀρθῶς αὐτὸν τὸν τελευταῖον νόμον, καὶ ἑπομένως δὲν παρεβίασε τὸ εἰρημένον ἄρθρον 490 τῆς πολιτ. δικονομίας, τὸ ὁποῖον, ἐνῷ τροπολογεῖται δι' αὐτοῦ τοῦ μεταγενεστέρου νόμου, δὲν ἔχει ἄλλην ἔννοιαν εἰμὴ ὅτι οἱ εἰρηνοδίκαι, οἵτινες δὲν δύνανται μὲν κατὰ τοῦτο τὸ ἄρθρον νὰ δικάζουν τὰς προσωπικὰς ἀγωγὰς, τῶν ὁποίων τὸ ἀντικείμενον ὑπερβαίνει τὰς ἑκατὸν δραχμὰς, δύνανται ὅμως εἰς τὰς περὶ βλάβης εἰς δένδρα καὶ εἰς τὰς ἄλλας διαφορὰς, περὶ ὧν εἶναι λόγος εἰς τὸν ἀριθ. 2 αὐτοῦ τοῦ 490 ἄρθρου, νὰ τὰς δικάζουν ἄνευ διακρίσεως τῆς ἀξίας, ἂν δηλαδὴ ὑπερβαίνῃ τὰς 100 δραχμὰς, ὥστε ὁ Β'. λόγος δὲν εἶναι ὡσαύτως βάσιμος.

'Ως πρὸς τὸν τρίτον λόγον.

'Επειδὴ ἡ ἐνώπιον τοῦ εἰρηνοδικείου 'Ελευσῖνος κυρία ἀγωγὴ καὶ αἱ προτάσεις τοῦ ἐνάγοντος ἀντιδίκου Α. Θ., αἵτινες κανονίζουσι τὸ ἐφέσιμον τῆς δίκης, ἀφορῶσαι εἴτε τὴν κυρίαν ἀπαίτησιν τῶν δραχ. 31 καὶ 70/00 διὰ τὴν ἀποζημίωσιν τῆς εἰς τὰ δένδρα προξενηθείσης παρὰ τοῦ βοὸς τοῦ ἀναιρεσείοντος ζημίας, εἴτε τὸ κῦρος τῆς διὰ τὴν ἀσφάλειαν τῆς πληρωμῆς αὐτῆς γενομένης κατασχέσεως παρὰ τοῦ ἐνάγοντος μιᾶς δαμάλεως καὶ ἑνὸς μοσχαρίου, καὶ ἐπὶ τῶν ὁποίων αἰτήσεων καὶ προτάσεων ἐξεδόθησαν αἱ διαληφθεῖσαι ὑπ' ἀριθ. 62 τοῦ εἰρημένου εἰρηνοδικείου καὶ ἡ ὑπ' ἀριθ.

---

(1) ''Ορα τὸ ἑπόμενόν ἐν τῷ Εὑρετ. ἄρθρον ἁ ρ μ ο δ ι ό τ η ς ε ἰ ρ η ν ο δ ι κ ῶ ν

13,311 τοῦ ἐνταῦθα πρωτοδικείου ὡς ἐφετείου ἀποφάσεις, δὲν ὑπερβαίνουν βέβαια τὰς δραχ. 40· τὸ εἰρηνοδικεῖον μάλιστα διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 92 ἀποφάσεώς του ἐκήρυξεν ὡς κῦρος ἔχουσαν αὐτὴν τὴν κατάσχεσιν ῥητῶς καὶ μόνον πρὸς ἐξόφλησιν τῶν δραχ. 28 καὶ 70/00 ἐκτὸς τῶν ἐξόδων, ποσὸν τῆς ἐκκαθαρισθείσης ζημίας· ὥστε μὴ ὑπαρχούσης ἐκ μέρους τοῦ ἀναιρεσείοντος οὐδεμιᾶς ἀνταπαιτήσεως τῆς ἀποζημιώσεως, (1) ἕνεκα τῆς γενομένης κατασχέσεως, ὑπερβαινούσης δῆθεν τὸ ἀναγκαῖον μέτρον, κατὰ τὸ ἄρθρον 626 τῆς πολιτ. δικονομίας διὰ τοιαύτην ἐξόφλησιν ἢ δι' ἄλλας αἰτίας εἶναι φανερὸν ὅτι τὸ ἐνταῦθα πρωτοδικεῖον δὲν παρεβίασε τοὺς περὶ ἐφέσεως νόμους, ἀλλὰ τοὺς ἐφήρμοσεν ὀρθῶς δι' αὐτῆς τῆς ὑπ' ἀριθ. 13,314 ἀποφάσεως, ὥστε καὶ ὁ Γ'. λόγος εἶναι μὴ βάσιμος.

Διὰ ταῦτα ἀποῤῥίπτει.

'Απόφ. πολιτ. 'Αρείου Πάγου 24 τῆς 14 ἀπριλίου 1846 (σελ. 72 τῆς σειρᾶς τῶν πολιτ. ἀποφάσεων τοῦ 1846).

ΣΗΜ. Βλέπε τὸν προηγούμενον καὶ ἑπόμενον παράγραφον.

§. 287.

ΖΗΤ. *Τὰ εἰρηνοδικεῖα εἶναι ἁρμόδια εἰς τὰς περὶ ἐκτελέσεως δίκας καὶ ἂν τὸ ἀντικείμενον ὑπερβαίνῃ μὲν τὸ ποσὸν τῆς ἁρμοδιότητός των, πηγάζῃ δὲ ἐκ διαφόρων σχέσεων ὑπαγομένων εἰς τὸ εἰρηνοδικεῖον.* (2) 'Απόφ. 'Αρείου Πάγου 41 τῆς 7 'Ιουνίου 1846 φέρουσα:

Ἀπόφ. α' Επειδή, κατὰ τὰ ἄρθ. 871 καὶ 872 τῆς πολιτ. δικ., γίνεται δῆλον ὅτι ἀνακοπὴ συγχωρεῖται καθ' ὁποιουδήποτε ἐκτελεστοῦ ἐγγράφου, ὅταν κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν αὐτοῦ συμβῇ δίστασις ἢ ἄλλη ἔρις, διότι τὸ μὲν πρῶτον οὐδεμίαν ἐξαιρετικὴν περίστασιν ἀναφέρει ὡς πρὸς τὴν χρῆσιν τοῦ μέσου τῆς ἀνακοπῆς, τὸ δὲ δεύτερον ὁμιλεῖ ἐν γένει καὶ ῥητῶς δι' ὁποιονδήποτε ἐκτελεστὸν δικαιόγραφον· ἂν δὲ τὸ 241 ἄρθρον τοῦ ὀργανισμοῦ τῶν δικαστηρίων συγχωρεῖ νὰ ὑποχρεωθῇ ὁ χρεώστης παρευθὺς διὰ τῆς βίας εἰς τὴν πληρωμὴν τῶν κηρυχθέντων εἰσπραξίμων τελῶν καὶ δικαιωμάτων τῶν δικηγόρων κτλ. δὲν ἕπεται ἐκ τούτου ὅτι τὸ ἐκτελεστὸν αὐτὸ δὲν ὑπόκειται εἰς τὸ ἔνδικον τῆς ἀνακοπῆς μέσον, ἀλλὰ συνέπεια τῆς διατάξεως αὐτῆς εἶναι ὅτι δὲν δίδεται καμμία ἀπὸ τὸν νόμον προθεσμία διὰ τὴν πληρωμήν, ὅπως εἰς τὴν ἐκτέλεσιν ἄλλων δικαιογράφων, καθ' ἃ γίνεται προηγουμένως ἐπιταγὴ πρὸς ἐκτέλεσιν καὶ δίδεται ἀπὸ τὸν νόμον προθεσμία τις εἰς τὴν πληρωμήν.

Ἐπειδή, κατὰ τὸ 873 ἄρθρ. τῆς αὐτῆς δικονομίας, τὸ εἰρηνοδι-

(1) Ὅρα ἀνωτ. παράγραφον 283.

(2) Ὅρα τοὺς προηγουμένους παραγράφους καὶ τὴν κατωτ. § 302.

κεῖον εἶναι ἁρμόδιον εἰς τὴν περὶ ἐκτελέσεως δίκην καὶ περὶ ἐμπορικῶν καὶ διαιτητικῶν ἀποφάσεων, ἐὰν πρόκηται περὶ ἁρμοδιότητος εἰρηνοδικείου τινός· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου τὸ ὅλον τῆς ἀπαιτήσεως τοῦ Π. Τ. ὑπερβαίνει μὲν κατὰ μικρὸν τὸ ποσὸν τῶν 300 δραχμῶν, ἀλλὰ πηγάζει ἐκ διαφόρων νομίμων σχέσεων, καὶ ἑκάστη τούτων πηγάζει ἀπὸ ποσὸν πολὺ ὀλιγώτερον τῶν 300 δραχμῶν, ὡς γίνεται φανερὸν ἐκ τῶν ἑπτὰ καταλόγων δικαιωμάτων, κηρυχθέντων ἐκτελεστῶν, περὶ τῆς πληρωμῆς τῶν ὁποίων ἐγεννήθη ἡ προκειμένη δίκη· ἄρα καὶ ἂν τὸ ὅλον ποσὸν τῶν δικαιωμάτων τούτων ὑπερβαίνῃ τὰς 300 δραχμάς, πάλιν ἡ ὑπόθεσις ἦτο τῆς ἁρμοδιότητος τοῦ εἰρηνοδικείου καὶ οὐχὶ τοῦ πρωτοδικείου, διότι, κατὰ τὸ 535 ἄρθρον ἐδ. 2 τῆς ἰδίας δικονομίας, ἑκάστης τῶν διαφόρων ἀπαιτήσεων πηγαζούσης ἐξ ἑνὸς ἑκάστου τῶν καταλόγων μὴ ὑπαγομένης εἰς τὸ πρωτοδικεῖον, τοῦτο δὲν ἦτον ἁρμόδιον κατὰ τὸ μνησθὲν ἄρθρον 875 οὔτε εἰς τὴν περὶ ἐκτελέσεως δίκην· ὅθεν ὤφειλε καὶ αὐτεπαγγέλτως νὰ κηρύξῃ ἑαυτὸ ἀναρμόδιον, πολλῷ μᾶλλον ἀφοῦ ἐπροτάθη ἡ τῆς ἁρμοδιότητός του ἔνστασις.

Διὰ ταῦτα ἀναιρεῖ. »

(σελ. 141—142 τῶν πολιτ. ἀποφάσεων τοῦ 1846).

§ 288.

ΖΗΤ. *Ἡ ἐξαιρετικὴ δικαιοδοσία τῶν δικαστικῶν ὑπαλλήλων δὲν μεταβάλλεται ἐκ τοῦ ποσοῦ τῆς ἀπαιτήσεως, ἀλλ' ἡ ἀπόφασις ὑπάγεται εἰς ἔφεσιν.*

Ἀπόφ. « Ἐπειδή, κατὰ τὰ συνδυασμένα ἄρθρα 58 καὶ 59 τῆς πολιτ. δικονομίας, εἰς ἀγωγὰς κατὰ δικαστικῶν ὑπαλλήλων ὁ νόμος ὁρίζει διὰ τὰς ἀγωγὰς καὶ τὰς ἐφέσεις ἰδιάζουσαν ἁρμοδιότητα μεταβάλλουσαν τὰς ἀρχὰς τῆς συνήθους ἁρμοδιότητος τῶν τακτικῶν δικαστηρίων ὡς πρὸς τὰς μεταξὺ ἰδιωτῶν διαφοράς, καὶ ἑπομένως αἱ ἀρχαὶ αὗται δὲν δύνανται νὰ ἐφαρμοσθῶσιν εἰς τὰς κατὰ δικαστικῶν ὑπαλλήλων δίκας, τόσῳ μᾶλλον, ὅσον ἤθελαν εἶσθαι ἀσυμβίβαστοι μὲ τὴν ψηφισθεῖσαν ἰδιάζουσαν ἁρμοδιότητα, καθότι ἢ πρέπει τὸ δικαστήριον τῶν πρωτοδικῶν διὰ τὸν λόγον, ὅτι εἶναι διὰ τοὺς κατωτέρους δικαστικοὺς ὑπαλλήλους ὁ πρῶτος βαθμὸς τῆς δικαιοδοσίας, νὰ θεωρηθῇ, κατ' ἀναλογίαν, ὡς ἀντικαθιστάμενον εἰς τὸ σύνηθες εἰρηνοδικεῖον, καὶ τότε δὲν δύναται νὰ δικάσῃ ἀνεκκλήτως εἰμὴ μέχρι τεσσαράκοντα δραχμῶν, ἐκκλητῶς δὲ μόνον μέχρι τριακοσίων, τὸ ὁποῖον δεν συγχωρεῖται νὰ εἰκασθῇ ὡς σιωπηλῶς παρὰ τοῦ νόμου ὑποτιθέμενον, διότι δὲν δύναται νὰ

ὑποτεθῇ ὅτι ὁ νόμος σιωπηλῶς ἐννοεῖ νὰ καταβιβάσῃ τὴν ἀξίαν τῶν πρωτοδικείων εἰς τὴν θέσιν τῶν εἰρηνοδικείων, ἢ πρέπει τὸ δικαστήριον τῶν ἐφετῶν, καὶ ἐκεῖνο τοῦ Ἀρείου Πάγου, διὰ τὸν λόγον ὅτι ὡσαύτως ὡς πρός τινας δικαστικοὺς ὑπαλλήλους ἀπαρτίζουν τὸν πρῶτον βαθμὸν τῆς δικαιοδοσίας, νὰ θεωρηθῶσι, κατ' ἀναλογίαν, ὡς ἀντικαθιστάμενα εἰς τὸ πρωτοδικεῖον, καὶ τότε δὲν δύνανται νὰ δικάσουν ἀνεκκλήτως εἰμὴ μέχρι 500 δραχ. ὑπόθεσις ἀπαράδεκτος καὶ ἀντιβαίνουσα εἰς τὴν συνήθη ἐξουσίαν, καὶ εἰς τὴν ἀξιοπρέπειαν τῶν δικας. τούτων.

Ἐπειδὴ ἐκ τούτων προκύπτει σαφῶς ὅτι, ὁποιαδήποτε καὶ ἂν ἦναι ἡ ἀξία τοῦ ἀντικειμένου τῶν κατά τινος ὑπαλλήλου ἀγωγῶν, ἡ ἔφεσις συγχωρεῖται, καθότι ὁ νομοθέτης ἔχων ὑπ' ὄψιν του μᾶλλον τὸ δικαζόμενον πρόσωπον, παρὰ τὸ ἀντικείμενον τῆς ἀγωγῆς, ἠθέλησε νὰ χορηγήσῃ περισσότερα ἐχέγγυα εἰς τοὺς δικαστικοὺς ὑπαλλήλους, καθυποβάλλων εἰς ἔφεσιν ἐν γένει ὅλας τὰς ἐπὶ τοιούτων ἀγωγῶν ἐκδιδομένας ἀποφάσεις· ἑπομένως ἡ περὶ ἀπαραδέκτου τῆς ἐφέσεως ἔνστασις τῆς ἐφεσιβλήτου ἐπὶ τῷ λόγῳ, ὅτι τὸ ἀντικείμενον τῆς ἀγωγῆς δὲν ὑπερβαίνει τὰς 500 δραχμὰς εἶναι ἀποῤῥιπτέα. »

Ἀπόφ. 65 τοῦ 1843 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν.
(Νομικῆς σελ. 3342).

§. 288 δίς.

ΖΗΤ. *Τὰ δικαστήρια τῶν πρωτοδικῶν κρίνουν καὶ περὶ ποσότητος ἐλάσσονος τῶν 300 δραχμῶν, ὅταν πρωτοδίκως δὲν γείνῃ ἔνστασις.*

Βλέπε τὴν 2471 ἀπόφ. τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν εἰς τὸ Εὑρετ· τόμ. 2 σελ. 671 — ὅρα καὶ κατωτέρω (§ 309 καί ἐπ.) περὶ παρεκτάσεως δικαιοδοσίας τὰς παρατηρήσεις τοῦ Κ. Φέδερ.

§ 289.

Μέτιθι τὸν ἀνωτέρω § 288, ἔνθα εὕρηται ἡ ὑπ' ἀριθ: 4432 ἀπόφασις τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

§. 290.

ΖΗΤ. *Αἱ ἀγωγαὶ τῶν τρίτων διεκδικητῶν τῶν ἀνακοπτόντων κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ πληστηριασμοῦ κανονίζονται ἐκ τῆς ἀξίας τοῦ ἀντικειμένου τῆς κυρίας ἀγωγῆς, ἢ ἐκ τῆς ἀξίας τοῦ διεκδικουμένου πράγματος.* Ἡ 167 τοῦ 1837 ἀπόφ. τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν φέρει:

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ τὸ ἀντικείμενον τῆς παρούσης δίκης δὲν εἶναι ἡ ποσότης τῶν χιλίων γροσίων, τὴν ὁποίαν κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 333/1686 ἀπόφασιν τοῦ ἐν Ναυπλίῳ πρωτοδικείου ὑποχρεοῦται νὰ πληρώσῃ ὁ Α. Α. Β. εἰς τὸν Α. Δ. Τ., ἀλλ' ἡ διεκδίκησις τῆς πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς εἰρημένης ἀποφάσεως κατασχεθείσης οἰκίας ἐκ μέρους τῆς Ε. Θ., ὡς τρίτου διεκδικητοῦ.

Ἐπειδή, ὡς ἐξάγεται ἀπὸ τὴν ἀπὸ 20 νοεβρίου 1836 κοινοποίησιν πλειστηριασμοῦ τοῦ κλητῆρος Σ. Δ., ἡ εἰρημένη οἰκία ἐξετιμήθη δραχ. 3910, ὥστε ἡ περὶ αὐτῆς διατάττουσα ἀπόφασις εἶναι ἐφέσιμος κατὰ τὸ ἄρθρ. 530 τῆς πολιτ. δικονομίας· ὅθεν ἡ περὶ ἀπαραδέκτου τῆς ἐφέσεως πρότασις τοῦ ἐφεσιβλήτου ἐπὶ λόγῳ ὅτι τὸ ὑπόδικον ἀντικείμενον δὲν ὑπερβαίνει τὰς 500 δραχ. εἶναι ἀπαράδεκτος.

Ἐπειδή, κατὰ τὸ ἄρθρ. 675 τῆς πολιτ. δικονομίας, γυναῖκες ὕπανδροι τότε μόνον χρήζουν τῆς τοῦ συζύγου ἢ τοῦ δικαστηρίου ἀδείας, ὅταν δὲν δύνανται νὰ πράξωσιν αὐτοτελῶς· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου δὲν ὑπάρχει τοιαύτη περίπτωσις, καθότι ἡ ἐκκαλοῦσα παρίσταται ἐπὶ δικαστηρίου ὡς διεκδικητὴς ἐξωπροίκου κτήματος, τὸ ὁποῖον διαρκοῦντος τοῦ γάμου δύναται νὰ διαχειρίζηται αὐτοτελῶς (Νομ. 8 Κώδ. βιβλ. 5. τίτλ. 14)· καὶ ἑπομένως ἡ ἐκκαλοῦσα ἔχει τὸ δικαίωμα τοῦ παρίστασθαι ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου ὡς πρὸς τὴν προκειμένην δίκην (1).

Ἐπειδὴ ἡ ἐκκαλοῦσα, τόσον εἰς τὰς πρωτοδίκους, ὅσον καὶ εἰς τὰς ἐφεσίμους προτάσεις περιωρίσθη μόνον εἰς τὴν αἴτησιν ν' ἀποδείξῃ διὰ μαρτύρων ὅτι ἡ ὑπόδικος οἰκία κατεσκευάσθη ἐξ ἰδίων αὐτῆς χρημάτων, χωρὶς νὰ προτείνῃ τὴν κυρίαν αἴτησιν, διὰ τὴν ὁποίαν ἐξαιτεῖται τὴν διὰ μαρτύρων ἀπόδειξιν.

Ἐπειδὴ ἡ ἀπόδειξις, ἥτις γίνεται κατὰ συνέπειαν δικαστικῆς ἀποφάσεως, προϋποθέτει πάντοτε, ὡς παρεμπίπτουσα δίκη, κυρίαν διαφοράν, ἄρθρ. 227 καὶ 226 τῆς πολιτ. δικον. καὶ δὲν δύναται νὰ προηγῆται τῆς κυρίας ἀγωγῆς εἰμὴ ὅταν ἀφορᾷ συντηρητικὴν ἀπόδειξιν· διότι ἡ ἀπόδειξις ἀφορᾷ μόνον τὴν στερέωσιν τῆς πεποιθήσεως τοῦ δικαστοῦ ὡς πρὸς τὴν ἀλήθειαν ἐκείνην τῶν πραγματικῶν των ἰσχυρισμῶν, οἵτινες ἔχουσιν οὐσιώδη ἐπιῤῥοὴν εἰς τὴν ἀπόφασιν, ἄρθρ. 224 τῆς πολιτ. δικονομίας, καὶ διότι ὁ δικαστὴς δὲν δύναται νὰ προσδιορίσῃ αὐτοὺς τοὺς ἰσχυρισμοὺς εἰμὴ ἐν πλήρει ἀποδείξει τῆς ἀληθείας τῆς ὑποθέσεως, καὶ μάλιστα τῆς κυρίας ἀγωγῆς·

---

(1) Ὅρα τὴν ἐν τῷ Εὑρετ. λέξιν Γάμος καὶ Νομιμοποίησις

Ἐπειδὴ διὰ τοῦτο ἡ περὶ ἀποδείξεως αἴτησις δὲν δύναται νὰ ἦναι ἀντικείμενον τῆς κυρίας δίκης, καὶ δὲν δύναται ἑπομένως τὸ δικαστήριον νὰ δικάσῃ ἐπὶ τῆς περὶ ἀποδείξεως αἰτήσεως τῆς ἐκκαλούσης χωρὶς τῆς κυρίας αἰτήσεως, διὰ τῆς ὁποίας ζητεῖται ἡ ἀπόδειξις. »

(Νομικῆς σελ. 990).

ΣΗΜ. Ὁμιλοῦντες περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου, ὀφείλομεν νὰ προσθέσωμεν ὅτι οἱ Ναυπλίῳ ἐφέται ἀπεφήναντο, ὅτι ἐπιτρέπεται ἔφεσις κατὰ τῆς ἀποφάσεως, ἥτις ἀφορᾷ ἐγγύησιν ὑπερβαίνουσαν τὰς 500 δραχ. καὶ ἀκίνητον κτῆμα, ἐξασφαλίζον τὸ ποσὸν ἐκεῖνο τῆς ἐγγυήσεως, καὶ ἂν ἡ κυρία δίκη ἦναι ἐκκρεμὴς εἰς τὸ εἰρηνοδικεῖον, ὅταν τὸ περὶ ἄρσεως τῆς κατασχέσεως ἐπὶ ἐγγυοδοσίᾳ δι' ἀκινήτου κτήματος ζήτημα ὑπεβλήθη ὡς ἀνεξάρτητος αἴτησις ἐνώπιον τῶν πρωτοδικῶν.

Απόφ. α 'Επειδὴ καὶ ἂν δύναται νὰ ἰσχυρισθῇ τις ὅτι ἡ ἔκβασις τῶν πρὸς ἐξασφάλισιν ἀπαιτησεώς τινος λαμβανομένων συντηρητικῶν μέτρων ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν ἔκβασιν τῆς ἐπὶ τῆς κυρίας ἀπαιτήσεως, τῆς ὁποίας εἶναι παρεπόμενον (ἐπιχ. ἐκ τοῦ ἄρθρ. 627 τῆς πολιτ. δικονομίας), κατ' ἀναγκαίαν συνέπειαν τὸ ἐκκλητὸν ἢ μὴ τῆς ἀποφάσεως τῆς ἐκδιδομένης ἐπὶ τῶν κατ' ἐκτέλεσιν τῶν συντηρητικῶν μέτρων φυομένων δισταγμῶν, ἀκολουθεῖ τὸ ἐκκλητὸν ἢ μὴ τῆς ἀπαιτήσεως, καὶ ἂν τὸ ἀντικείμενον τοῦ συντηρητικοῦ μέτρου ἦναι ἀνωτέρας ἀξίας· ὅθεν ἐπειδὴ ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἡ ἀπαίτησις τοῦ ἐκκαλοῦντος δὲν ὑπερβαίνει τὰς δραχ. 500, ἡ ἔφεσίς του κατὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 117 ἀποφάσεως τῶν ἐνταῦθα πρωτοδικῶν, ἐκδοθείσης ἐπὶ δισταγμῶν προκυψάντων ἐκ τῆς ἐγγυοδοσίας τῆς διαταχθείσης πρὸς ἀντικατάστασιν τῆς ἐνεργηθείσης παρ' αὐτοῦ κατασχέσεως εἰς ἐξασφάλησιν τῆς ῥηθείσης ἀπαιτήσεως, εἶναι ἀπαράδεκτος· ἀλλ'

'Επειδὴ, ὡς ἐξάγεται ἐκ τῆς ὑπ' ἀριθ. 528, 1847 ἀποφάσεως τοῦ εἰρηνοδικείου Ἄργους, ἡ κυρία ἀπαίτησις καὶ τὸ κῦρος τῆς συντηρητικῆς δι' αὐτῆς κατασχέσεως ὑπεβλήθη εἰς τὸν διαληφθέντα εἰρηνοδίκην, καὶ ἤδη εἶναι ἐκκρεμὴς ἐνώπιον τῶν πρωτοδικῶν ὡς ἐφετῶν· ἀλλ' ἡ αἴτησις τοῦ Μ. περὶ τοῦ προφυλακτικοῦ μέτρου ἢ τῆς ἄρσεως τῆς κατασχέσεως ἐπὶ ἐγγυοδοσίᾳ δι' ἀκινήτου κτήματος ἀξία δραχμῶν 600, καθυπεβλήθη ὡς ἀρχικὴ καὶ ἀνεξάρτητος ἀγωγὴ ἐνώπιον τῶν πρωτοδικῶν ὡς πρωτοβάθμου, καὶ τὸ μὲν πρωτοδικεῖον, ὡς κατὰ παρέκτασιν, ἐδέχθη καὶ ἐδίκασεν αὐτὴν οὕτω, καὶ παραδεχθὲν τὴν αἴτησιν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 24 ἀποφά-

(1) Περὶ τοῦ ἐν τῇ τελευταίᾳ ταύτῃ σκέψει ζητήματος ὅρα ἐν τῷ Εὑρετ. τὴν λέξιν Ἀπόδειξις.

σεώς του ἀπεφάσισεν ἀρκοῦσαν τὴν δι' ἀκινήτου ἀξίας 600 δραχμῶν διδομένην ἐγγύησιν· οἱ δὲ διάδικοι παρεδέχθησαν ἀμφότεροι τὴν ἀπόφασιν ταύτην, ἥτις καταστᾶσα τελεσίδικος ἐδέσμευσεν αὐτούς.

Ἐπειδὴ τὸ πρωτοδικεῖον ἀπεφάνθη μὲν διὰ τῆς ῥηθείσης ἀποφάσεως ἀρκοῦσαν, ὡς εἴρηται, τὴν ῥηθεῖσαν ἐγγύησιν, παρέπεμψεν ὅμως τοὺς διαδίκους εἰς τὸν γραμματέα πρὸς διαμφισβήτησιν καὶ ἐξέτασιν τοῦ ἀξιοχρέου αὐτῆς καὶ ἐξαρτῆσαν τοῦτο ἀπὸ τὴν παραδοχὴν τοῦ Π., δὲν ἀπεφάσισε καὶ περὶ τῆς εἰδικῆς ἀξιοχρεότητος τοῦ ἀγροῦ, ἂν δηλ. ἀξίζῃ τῳόντι δραχ. 600 καὶ ἂν ἀνήκῃ τῳόντι εἰς τὸν Κ.· ὅθεν ὁ Π. εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ διαμφισβητήσῃ, ὡς ἠμφισβήτησε ταῦτα, ἐνώπιον τοῦ γραμματέως, κατὰ τὴν περὶ τούτου ἔκθεσιν αὐτοῦ τῆς 19 ἰανουαρίου ε. ε. διότι δὲν ὑπῆρξε καὶ ὡς πρὸς ταῦτα τελεσιδικία. ἡ δὲ περὶ τῶν ἐρίδων τούτων παρεμπίπτουσα δὲν ἠδύνατο νὰ ὑπαχθῇ εἰμὴ εἰς αὐτὸ τὸ πρωτοδικεῖον, τὸ ὁποῖον τὴν ἐγγυοδοσίαν διέταξε, καὶ τοῦ ὁποίου ἡ ἀπόφασις ἐξετελεῖτο παρὰ τῶν διαδίκων.

Ἐπειδὴ προκειμένου, ὡς εἴρηται, περὶ ἀντικειμένου ἐκ δραχ. 600 καὶ ἀξίας ἀκινήτου κτήματος, δικαζομένου ἀνεξαρτήτως τῆς κυρίας ἀπαιτήσεως, τὸ πρωτοδικεῖον οὔτε ἀπεφάσισεν, οὔτε ἠδύνατο ν' ἀποφασίσῃ ἀνεκκλήτως· ὅθεν ἠδύνατο νὰ γίνῃ ἔφεσις, καὶ ἑπομένως ἡ περὶ ἀπαραδέκτου τῆς ἐφέσεως ἔνστασις τοῦ ἐφεσιβλήτου δὲν εἶναι βάσιμος εἰμὴ καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸ μέγεθος τῆς ἐγγυήσεως, τὸ ὁποῖον προσδιωρίσθη, ὡς εἴρηται, τελεσιδίκως διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 24 ἀποφάσεως. »

Ἀπόφ. 44 τοῦ 1848 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν.

(Νομικῆς σελ. 47'0).

Ἑλλην. Νομολογία. 6) *Ἁρμοδιότης εἰς τὰ ἀφορῶντα τὴν κατάσχεσιν ἀντικείμενα* (1).

§. 291.

ΖΗΤ. *Ἐὰν κατὰ τῆς ὑπὸ τοῦ τρίτου γενομένης δηλώσεως γίνῃ ἀνακοπή, αὕτη εἰσάγεται εἰς τὸ τῆς κατοικίας τούτου δικαστήριον.*

Ἀπόφ. « Ἐπειδή, κατὰ τὸ 582 ἄρθρ. τῆς πολιτ. δικονομίας, ἡ ἔνστασις τῆς ἀναρμοδιότητος ἐπέχει τὴν δευτέραν τάξιν, καὶ μετ' ἐκείνην τῆς ἐξαιρέσεως, κατὰ τὸ ἄρθρ. 36 καὶ ἑπόμ. τῆς αὐτῆς δικονομίας, ἡ δὲ τῆς ἀκυρότητος ἔνστασις εἶναι εἰς τὴν τρίτην τάξιν. Ὅθεν μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως ἐξαιρέσεως, καὶ ὑπαρ-

χουσῶν ἐπὶ τοῦ προκειμένου δύο ἐνστάσεων τῆς τε ἀκυρότητος, τῆς προταθείσης ὑπὸ τοῦ πληρεξουσίου τοῦ Ι. Τ., καὶ τῆς ἀναρμοδιότητος τῆς προταθείσης ὑπὸ τοῦ πληρεξουσίου τοῦ Θ. Σ., καὶ τοῦ Κεντρικοῦ ταμείου, πρέπει νὰ προηγηθῇ ἡ ἐξέτασις καὶ ἀπόφασις ἐπὶ τῆς περὶ ἀναρμοδιότητος ἐνστάσεως.

Ἐπειδὴ καὶ μὲν κατὰ τὸν ά. παράγραφον τοῦ ἄρθρ. 1042 τῆς πολιτ. δικονομίας ἐὰν ἡ κυρία ἀγωγὴ ἦτον ἤδη ἐκκρεμὴς εἰς τὴν ἐποχὴν τῆς κατασχέσεως, ἐξακολουθεῖται παρὰ τῷ ἐπιλαβομένῳ ἤδη αὐτῆς δικαστηρίῳ. ἀλλ', ἐὰν κατεσχέθησαν τὰ εἰς χεῖρας τρίτου εὑρισκόμενα, ἐφαρμόζονται καὶ ἐπὶ συντηρητικῶν μέτρων τὰ ἐν τοῖς ἄρθρ. 932 τῆς αὐτῆς, ἂν ἡ γενομένη δήλωσις διαφιλονεικηθῇ, ἡ δὲ διαφιλονείκησις γίνεται ἐν εἴδει ἀνακοπῆς, καὶ διεξάγεται περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου ὡς περὶ συνοπτικῆς δίκης συζήτησις καὶ ἀπόφασις ἐνώπιον τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρ. 19 ἁρμοδίου δικαστηρίου, ὅπερ εἶναι, κατὰ τὸν 5 ἀριθ. τελευταῖον παράγραφον τοῦ ἄρθρ. 19, τὸ τῆς κατοικίας τοῦ τρίτου· ὅθεν εἰσαγομένης ὡς ἐπὶ τοῦ προκειμένου τῆς μεταξὺ τοῦ τρίτου δίκης περὶ κύρους κατασχέσεως, καὶ ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου τούτου παραβιάζεται, καὶ ὁ κανὼν τῶν δύο βαθμῶν τῆς δικαιοδοσίας καθιερωθεὶς εἰς τὸ 13 ἄρθρ. τῆς πολιτ. δικονομίας. Ἀπόφ. 3148 τῆς 31 ὀκτωβρίου 1844 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

ΣΗΜ. Ὁ Ἄρειος Πάγος (ἀπόφ. 219 τῆς 29 σεπτεμβρίου 1838 σελ. 167 τοῦ τρίτου τόμου τῆς Νομολ). ἐξεφράσθη οὕτως:

Ἀπόφ. «Ἐπειδὴ ἐπὶ τῆς διαδικασίας τῆς ἀφορώσης κατάσχεσιν πραγμάτων, εὑρισκομένων εἰς χεῖρας τρίτου τινός, ἂν ἡ παρὰ τοῦ τρίτου γενομένη δήλωσις φιλονεικηθῇ, τότε ἡ περὶ τῆς δηλώσεως ταύτης συζήτησις καὶ ἀπόφασις γίνεται, κατὰ τὴν ῥητὴν διάταξιν τοῦ 932 ἄρθρ. τῆς πολιτ. δικονομίας, ἐνώπιον τοῦ κατὰ τὸ 19 ἄρθρ. τῆς αὐτῆς δικονομίας ἁρμοδίου δικαστηρίου· κατὰ δὲ τὸν έ. ἀριθ. τοῦ ῥηθέντος 19 ἀριθ., τὸ δικαστήριον, εἰς τὴν περιφέρειαν τοῦ ὁποίου ἐξετελέσθη ἡ κατάσχεσις, εἶναι τότε μόνον ἁρμόδιον ν' ἀποφασίζῃ περὶ τῆς ἀπαιτήσεως αὐτῆς, ὅταν ἡ κατάσχεσις διετάχθη κατὰ φυγάδος ὀφειλέτου μὴ ἔχοντος μόνιμον κατοικίαν, ἢ κατ' ἀλλοδαποῦ, κατὰ πᾶσαν ἄλλην περίπτωσιν ὅμως τὸ

---

(1) ΣΗΜ. ά. Ὅρα τ' ἀνωτέρω (σελ. 108—109) ἐκτιθέντα, ὡς καὶ τοὺς προηγουμένους παραγράφους 282—287—290.

ΣΗΜ. 6'. Βλ. καὶ τὰς ἐν τῷ Εὑρετ. λέξεις ἐκτέλεσις· κατάσχεσις, ἔφεσις.

δικαστήριον ἀποφαίνεται τὴν εἰς τὴν συνήθη δικαιοδοσίαν τοῦ ἐναγομένου παραπομπὴν τῆς δίκης.

Ἐπειδὴ ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν ἄρθρ. 932 καὶ 19 ἀριθ. 5 τῆς πολιτ. δικονομίας ἐξάγεται, ὅτι ἡ περὶ τῆς δηλώσεως δίκη ὑπάγεται εἰς τὴν συνήθη δικαιοδοσίαν τοῦ δηλώσαντος ὡς ἐναγομένου, δηλ. εἰς τὸ ἐκ τῆς κατοικίας τοῦ ἐναγομένου καὶ τῆς φύσεως τοῦ ἀντικειμένου τῆς διαφορᾶς ἁρμόδιον δικαστήριον, τὸ ὁποῖον ὁ νομοθέτης ὀνομάζει συνήθη δικαιοδοσίαν, πρὸς διάκρισιν τοῦ δικαστηρίου, εἰς ὃ ὑπάγονται αἱ περὶ τῆς κατασχέσεως διαφοραί· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ἡ μεταξὺ τοῦ Τ. Γ. καὶ Β. Ν. δίκη οὖσα μεταξὺ ἐμπόρων, καὶ ἀφορῶσα ἀντικείμενα ἐμπορικά, ὑπάγεται ἐκ τῆς φύσεως τοῦ ἀντικειμένου τῆς διαφορᾶς, δυνάμει τῶν ἄνω ῥηθέντων ἄρθρων καὶ τοῦ 1 ἀριθ. τοῦ 19 ἄρθρ. τῆς πολιτ. δικονομίας, εἰς τὸ δικαστήριον τῶν ἐν Ἀθήναις ἐμποροδικῶν· ἄρα τὸ δικαστήριον τῶν ἐφετῶν κηρύξαν αὐτεπαγγέλτως ἀναρμόδιον τὸ δικαστήριον τῶν πρωτοδικῶν, δικαζόντων ὡς ἐμποροδικῶν, ἡρμήνευσεν ὀρθῶς τ' ἄνω ῥηθέντα ἄρθρα καὶ συνεμορφώθη μὲ τὴν διάταξιν τοῦ 25 ἄρθρ. τῆς πολιτ. δικονομίας.

Διὰ ταῦτα δικάζον κατ' ἐρήμην τοῦ ἀναιρεσιβλήτου Ν. Β. ἀποῤῥίπτει. κτλ. »

— Βλ. ἀνωτ. § 110 καὶ ἑπ.

§. 192.

ΖΗΤ. *Ἐὰν ἡ κατάσχεσις ἐνεργῆται ἐν ᾧ ἡ δίκη εἶναι ἐκκρεμὴς ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν, ἡ περὶ κύρους τῆς κατασχέσεως ἀγωγὴ ὑπάγεται ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν* (1).

Ἀπόφ. α Ἐπειδὴ ὁ διοικητὴς Ἀττικῆς διὰ τοῦ ἀπὸ 6 αὐγούστου 1845 ἐγγράφου του ἐνέκρινε τὴν ὑπ' ἀριθ. 685 πρᾶξιν τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου Πειραιῶς, δι' ἧς ἐχορηγήθη εἰς τὸν δήμαρχον Πειραιῶς πληρεξουσιότης διὰ νὰ παρασταθῇ ὡς ἀντιπρόσωπος τοῦ δήμου ἐνώπιον τῶν ἐνταῦθα δικαστηρίων εἰς τὴν προκειμένην μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ Ζ. διαφοράν· ἑπομένως, προηγηθείσης τῆς ἀπαιτουμένης ἀπὸ τὸν νόμον ἀποφάσεως τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου καὶ τῆς ἐγκρίσεως τῆς προϊσταμένης διοικητικῆς ἀρχῆς εἰς τὴν εἰσαγωγὴν τῆς προκειμένης κατ' ἔφεσιν δίκης, ἡ ἔνστασις τοῦ Ζ. εἶναι ἀπαράδεκτος (2).

---

(1) Βλ. τοὺς ἑπομένους παραγράφους

(2) ΣΗΜ. Ὅρα κατωτ. § 321—323 καὶ τὴν ἐν τῷ Εὑρετηρίῳ λέξιν Νομιμοποίησις.

Ὡς πρὸς τὴν ἔφεσιν τοῦ δημάρχου.

Ἐπειδὴ, ἐὰν καὶ ὁ δήμαρχος Πειραιῶς ἐξεκάλεσε τὴν ἀπόφασιν τῶν πρωτοδικῶν, δὲν παραπονεῖται κατ' αὐτῆς οὔτε διὰ τῆς ἐφέσεώς του, οὔτε διὰ τῶν ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου τούτου ἐγγράφων προτάσεών του· ἑπομένως ἡ ἔφεσίς του κατὰ τῆς ῥηθείσης ἀποφάσεως εἶναι ὅλως ἀστήρικτος.

Ἐπειδὴ ὁ λόγος τοῦ ἐκκαλοῦντος, ὅτι αἱ σκέψεις, τὰς ὁποίας ἐνησχολήθη τὸ δικάσαν πρωτοδικεῖον νὰ ἐξαγάγῃ ἐκ τῆς ἐγκρίσεως τῆς διοικητικῆς ἀρχῆς, εἶναι ἐντελῶς ξέναι, καὶ δὲν ἔχουν ἐπιῤῥοὴν οὐδεμίαν εἰς τὴν πρότασιν τοῦ συμβιβασμοῦ ἐκ μέρους τοῦ ἀντιδίκου, καὶ ἐν γένει εἰς τὴν ἔκβασιν τῆς δίκης εἶναι χωρὶς βάσιν, διότι κατὰ τὸ ἄρθρ. 119 ἐδ. ιϐ'. τοῦ περὶ δήμων νόμου, πᾶσα ἀπόφασις τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου, ἀφορῶσα συμβιβασμὸν, χρήζει τῆς ἐγκρίσεως τῆς ἁρμοδίας προϊσταμένης ἀρχῆς, καὶ πρὸ αὐτῆς τῆς ἐγκρίσεως δὲν ἔχει κῦρος· ὥστε ἀχρισοῦ δὲν ἐπικυρωθῇ πρᾶξις τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου ἔχουσα ἀντικείμενον συμβιβασμὸν, δύνανται τὰ μέρη ν' ἀνακαλέσουν πᾶσαν περὶ συμβιβασμοῦ πρότασιν, ὡς ἐπὶ τοῦ προκειμένου συνέβη (3).

Ἐπειδὴ, ὡς προκύπτει ἐκ τῶν ἀπὸ 22 φευβρουαρίου ἐνώπιον τοῦ δικάσαντος πρωτ. ἐγγράφων προτάσεων τοῦ ἐκκαλοῦντος, οὗτος ἐζήτησε τὴν ἀπόῤῥιψιν τῆς ἀγωγῆς τοῦ ἐφεσιβλήτου μόνον διὰ τὸν λόγον ὅτι ὑπάρχοντος συμβιβασμοῦ δὲν ἐδύνατο νὰ κινήσῃ τὴν ὁποίαν ἐκίνησεν ἀγωγὴν κατὰ τοῦ δήμου Πειραιῶς· ἑπομένως μὴ ἀποδεικνυομένου τοῦ λόγου τούτου διὰ τῆς ὑποβολῆς καὶ τῆς δόσεως τοῦ ὅρκου, καὶ παραδεχθέντος τοῦ ἐκκαλοῦντας σιωπηρῶς τοὺς λοιποὺς ἰσχυρισμοὺς τοῦ ἐφεσιβλήτου, ὀρθῶς τὸ δικάσαν πρωτοδικεῖον κατεδίκασε τὸν ἐκκαλοῦντα· ὅθεν ὁ λόγος αὐτοῦ ὅτι ἐσφαλμένως σκέπτεται τὸ πρωτοδικεῖον, ὅτι δὲν ἐπέφερεν ἀντιῤῥήσεις κατὰ τῶν βάσεων τῆς ἀγωγῆς τοῦ ἐφεσιβλήτου, ἐξελέγχεται μὴ ἀληθής.

Ἐπειδὴ ἀφοῦ ὁ ἐκκαλῶν πρωτοδίκως δὲν ἠμφισβήτησε τοὺς ἰσχυρισμοὺς τοῦ ἐφεσιβλήτου, παραδεχθεὶς αὐτοὺς, δὲν δύναται ἐφεσίμως νὰ προτείνῃ ἐναντίον τῶν ἅπαξ ἀποδεχθέντων ὅτι ὁ ἐφεσίβλητος δὲν ἐξετέλεσεν ὅσας ἀνέλαβεν ὑποχρεώσεις, καὶ νὰ ζητῇ νὰ τῷ ἐπιτραπῇ ἡ περὶ τούτων ἀπόδειξις (1).

Ἐπειδὴ ὁ ἐφεσίβλητος Σ· πρὸς ἀσφάλειαν τῶν εἰς τὸν αὐτὸν

(3) Ὅρα τὴν ἐν τῷ Εὑρετ. λέξιν συμβιβασμός.
(1) ΣΗΜ. Ὅρα τὴν λέξιν ἔφεσις.

ἐπιδικασθεισῶν διὰ τῆς ἐκκληθείσης ἀποφ. δραχ. 1084, τοῦ τόκου αὐτῶν καὶ τῶν ἐξόδων, ἐνήργησεν ἀδεία τοῦ προέδρου τῶν πρωτ. συντηρητικὴν κατάσχεσιν ἐκ δραχ. 1800 εἰς χεῖρας τοῦ Σ. ὀφείλοντος εἰς τὸν δῆμον Πειραιῶς, καὶ ἐγκαίρως ἐκίνησε τὴν ἀπὸ 20 ἰουλίου 1846 περὶ τοῦ κύρους τῆς κατασχέσεως ταύτης ἀγωγήν του ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου τούτου, τὴν ὁποίαν ἐγνωστοποίησεν εἰς τοὺς διαληφθέντας τρίτους, παρ' οἷς ἐγένετο ἡ συντηρητικὴ κατάσχεσις, ὡς ἐξάγεται ἐκ τῶν ἀπὸ 20 ἰουλίου 1846 ἐπιδοτηρίων τοῦ κλητῆρος τῶν ἐν Ἀθήναις πρωτοδικῶν Π. Π.

Ἐπειδὴ κατὰ τὸν νόμον (ἄρθρ 17, 919, 925 καὶ 1052 τῆς πολιτ. δικονομίας) *ἡ περὶ κύρους τῆς κατασχέσεως ἀγωγὴ εἰσάγεται εἰς τὸ δικαστήριον, ἐνώπιον τοῦ ὁποίου εἶναι ἤδη ἐκκρεμὴς ἡ κυρία ἀγωγὴ καὶ ἐκδικάζεται παρὰ τοῦ ἐπιλαβομένου αὐτῆς δικαστηρίου· ἑπομένως, ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ἐνεργηθείσης τῆς κατασχέσεως, περὶ ἧς ὁ λόγος, ἐν ᾧ ἡ προκειμένη δίκη ἦτον ἐκκρεμὴς δυνάμει τῆς ἐφέσεως τοῦ δημάρχου Πειραιῶς ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου τούτου, ἡ περὶ ἐπικυρώσεως τῆς συντηρητικῆς κατασχέσεως παρεμπίπτουσα ἀγωγὴ πρέπει νὰ ἐκδικασθῇ ἀπὸ τὸ δικαστήριον τοῦτο.*

Ἐπειδὴ, οὕτως ἔχοντος τοῦ πράγματος, ἡ ἄνω μνησθεῖσα συντηρητικὴ κατάσχεσις ἐνεργηθεῖσα κατὰ τοὺς τύπους, εἶναι ἔγκυρος καὶ πρέπει νὰ διαταχθῇ ὁ τρίτος, εἰς χεῖρας τοῦ ὁποίου κατεσχέθησαν χρήματα, ν' ἀποδώσῃ αὐτὰ εἰς τὸν Σ. (ἄρθρ. 1043 τῆς πολιτ. δικονομίας). » Ἀπόφ. 4416 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν τῆς 5 ἰουλίου 1847.

ΖΗΤ. *Ἡ περὶ τοῦ κύρους τῆς κατασχέσεως ἀγωγὴ δὲν εἰσάγεται παρεμπιπτόντως, ὅταν ἡ κυρία δίκη ἐσυζητήθη ἤδη, εἰμὴ εἰς τὸ δικαστήριον, εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ ὁποίου ὑπάγεται ὁ καθ' οὗ ἡ κατάσχεσις.* Ἀπόφ. 313 τοῦ 1845 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν, φέρουσα:

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ, ὡς ἀπὸ τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρ. 1042 καὶ ἐπ. 229 καὶ 21 τῆς πολιτ. δικονομίας ἐξάγεται, ἡ περὶ τοῦ κύρους τῆς παρὰ τρίτω γενομένης κατασχέσεως ἀγωγὴ, ἢ παρεμπιπτόντως εἰσάγεται ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου, ὅπου ὑπάρχει ἐκκρεμὴς τυχὸν ἡ κυρία ἀπαίτησις, ἢ ὡς ἡ κυρία ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου τῆς γενικῆς δικαιοδοσίας τοῦ ἐνάγοντος, ἢ κατὰ τὴν περίπτωσιν τοῦ ἄρθρ. 19 ἀριθ. 5 τῆς πολιτ. δικονομίας ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου, ὅπου ἐνηργήθη ἡ κατάσχεσις.

Ἐπειδὴ ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἡ παρὰ τοῦ Ι. Ε. γενομένη κατά-

σχεσις ἐκ μέρους τοῦ Ν. Ἰ. πρὸς ἐξασφάλισιν τῶν κατὰ τοῦ Δ. Γ. ἀπαιτήσεών του ἔλαβε χώραν κατὰ τὴν 15 καὶ ἡ περὶ τοῦ κύρους αὐτῆς ἀγωγὴ ἐκινήθη τὴν 15 Ἀπριλίου 1843, καθ' ἣν ἐποχὴν τὸ ἐν Τριπόλει διοικητικὸν δικαστήριον ὡς ἐφετεῖον διεσκέπτετο ἐπὶ τῆς κυρίας ἀπαιτήσεως τοῦ εἰρημένου Ι., ὡς ἐκ τῆς ὑπ' ἀριθ. 35 ἀποφάσεως τοῦ αὐτοῦ δικαστηρίου ἐξάγεται, καὶ ἕνεκα τούτου, ὡρίμου οὔσης κατὰ τὸ ἄρθρον 469 τῆς πολιτ. δικονομίας τῆς δίκης, ἡ περὶ τοῦ κύρους τῆς κατασχέσεως ἀγωγὴ δὲν ἠδύνατο νὰ εἰσαχθῇ πλέον παρεμπιπτόντως, καὶ ἀναγκαίως ἔπρεπεν αὕτη νὰ εἰσαχθῇ, ὡς καὶ εἰσήχθη, ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου τῶν ἐνταῦθα πρωτοδικῶν, εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ ὁποίου ὑπάγεται ὁ καθ' οὗ ἐνηργήθη τὸ ἀσφαλιστικὸν τῆς κατασχέσεως μέτρον Δ. Γ.· τὸ δικαστήριον ἑπομένως ἐσφαλμένως τὴν ἀπέῤῥιψεν ὡς ὑπαγομένην δῆθεν εἰς αὐτό. »

(Νομικῆς σελ. 4233)

ΖΗΤ. *Ἡ περὶ τοῦ κύρους τῆς κατασχέσεως ἀγωγὴ ὑπάγεται εἰς τὸ τῆς κυρίας ἀπαιτήσεως δικαστήριον.*

Ἀπόφ. α Ἐπὶ τοῦ πρώτου καὶ δευτέρου τῆς ἀναιρέσεως λόγων.

Ἀποφ. (1). Ἐπειδὴ τὸ δικαστήριον τῶν ἐν Ἀθήναις ἐρετῶν διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του βεβαιοῖ ὅτι,καθ'ἣν ἐποχὴν ὁ πλοίαρχος Ν. Π. ἔλαβεν εἰς Κωνσταντ. τὰ ἐπίδικα ναυτοδάνειαπαρὰ τοῦ Μ. Δ. ἐπὶ τοῦ ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ πλοιάρχου κυβερνωμένου ἑλληνικοῦ πλοίου, δὲν εἶχεν οὗτος παρὰ τοῦ Β. ἰδιοκτήμονος κατὰ τὰ 7/8 τοῦ πλοίου, πληρεξουσιότητα τοῦ δανείζεσθαι ναυτικῶς, οὐδὲ ἐξεπλήρωσε τοὺς ἐν τῷ ἄρθρῳ 324 τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου ὡρισμένους τύπους, διὰ νὰ βεβαιωθῇ νομίμως ὅτι τὰ δάνεια ἐγένοντο δι' ἀνάγκας τοῦ πλοίου· τέλος, ὅτι ὁ Δ. δὲν ἀπέδειξεν, οὔτε ἐζήτησε νὰ ἀποδείξῃ, ὅτι τὰ ναυτοδάνεια ταῦτα ἐχρησίμευσαν πραγματικῶς εἰς ἀνάγκας τοῦ πλοίου, καὶ ὑπῆρξαν ὠφέλιμα εἰς τὸν ἰδιοκτήμονα, ἡ δὲ τῶν πραγματικῶν τούτων περιστατικῶν, ἔρευνα, μὴ ἀναιρουμένων ἐκ τῶν ἐν τῇ δικογραφίᾳ ἐγγράφων, διαφεύγει τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ Ἀρείου Πάγου (2).

Ἐπειδή, ἡ τῶν διατυπώσεων τοῦ ἄρθρ. 234 τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου ἐκπλήρωσις πρὸς βεβαίωσιν τῆς ὑπαρχούσης τοῦ πλοίου ἀνάγκης δὲν ἀφορᾷ μόνον, ὡς ἐσφαλμένως διατείνεται ὁ ἀναιρεσείων, τὰς

(1) Ἡ ἀπόφασις λύει καὶ ἕτερα ζητήματα, περὶ ὧν ἐν οἰκείῳ τόπῳ.
(2) Ὅρα τὰς ἐν τῷ Εὑρετ. λέξεις· Ναυτοδάνειον καὶ πλοίαρχος.

τοῦ πλοιάρχου μετὰ τοῦ ἰδιοκτήτου τοῦ πλοίου σχέσεις, ἀλλ' εἶναι ὑποχρεωτικὴ καὶ διὰ τὸν δανειστήν, καθότι, διὰ νὰ ὑπάρχῃ νόμιμον τὸ δάνειον, πρέπει νὰ ὑπάρχῃ νομίμως ἀποδεδειγμένον, καὶ κατὰ συνέπειαν ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ πλοίου δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὑπόχρεως διὰ δάνειον δοθὲν καὶ ληφθὲν παρανόμως, ἢ ἡ νομιμότης τοῦ ὁποίου δὲν καταδεικνύεται· ἂν δὲ ὁ πλοίαρχος ἐν περιπτώσει ἀνάγκης τοῦ πλοίου χαίρῃ τὸ δικαίωμα καὶ ἄνευ ἰδιαιτέρας τοῦ ἰδιοκτήτου ἐντολῆς τοῦ δανείζεσθαι, τὸ δικαίωμα ὅμως τοῦτο ὑπεβλήθη ἀπὸ αὐτὸν τὸν ἴδιον νόμον εἰς τὴν ὑποχρέωσιν τῆς ἐκπληρώσεως τῶν περὶ τῆς ἀνάγκης διατυπώσεων, ἥτις εἶναι ἡ μόνη τοῦ ἰδιοκτήτου ἐγγύησις περὶ τῆς καλῆς πιστώσεως τοῦ τε δανειστοῦ καὶ τοῦ δανειζομένου· ἐπομένως μὴ ὑπάρχοντος ἀποδεδειγμένου διὰ τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ 234 τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου ἀναφερομένων ἀποδείξεων, ὅτι ἐπὶ τῶν ναυτοδανείων τούτων ἐτηρήθησαν αἱ διατυπώσεις τοῦ εἰρημένου ἄρθρου, καὶ μὴ αἰτήσαντος τοῦ ἀναιρεσείοντος ν' ἀποδείξῃ δι' ἄλλων νομίμων μέσων, ὅτι τὰ δάνεια πραγματικῶς ἐδόθησαν δι' ἀνάγκας τοῦ πλοίου, καὶ ὑπῆρξαν ὠφέλιμα διὰ τὸν ἰδιοκτήτην, ἕπεται ὅτι οὐδεμίαν δύναται νὰ ἔχῃ ἀγωγὴν ὁ δανειστὴς κατὰ τοῦ Β., καθότι τὰ δάνεια ἐδόθησαν εἰς πρόσωπον μὴ ἔχον ἐντολὴν τοῦ δανείζεσθαι, καὶ δὲν προκύπτει, ὅτι συνέτρεχεν ἡ ἐξαιρετικὴ περίπτωσις τῆς τοῦ πλοίου ἀνάγκης.

Ἐπειδὴ τὸ ἄρθρον 216 τοῦ αὐτοῦ ἐμπορικοῦ νόμου, τὸ ὁποῖον ἐπικαλεῖται ὁ ἀναιρεσείων, δὲν ἐννοεῖ δάνεια ναυτικά, ἀλλὰ πράξεις τοιαύτας τοῦ πλοιάρχου, ἐξ' ὧν ἤθελε πηγάζει ζημία εἰς τρίτους, ὡς εἰς τὰ ἄρθρα 217, 298, 403 τοῦ ἰδίου ἐμπορικοῦ νόμου· ἐπὶ δὲ ναυτικῶν δανείων, τὰ δικαιώματα τῶν δανειστῶν ἀπέναντι τοῦ ἰδιοκτήτου, καὶ αἱ ὑποχρεώσεις τούτου ἀπέναντι τῶν δανειστῶν δὲν ἐκπηγάζουν ἐκ πράξεων τοῦ πλοιάρχου, ἀλλὰ ἢ ἐκ τῆς ῥητῆς τοῦ ἰδιοκτήτου ἐντολῆς καθιστώσης τὰ δάνεια νόμιμα, ἢ ἐκ τῆς ἐξαιρετικῆς, νομίμως ἀποδεδειγμένης περιπτώσεως τοῦ ἄρθρ. 234, καθιστώσης τὸν ἰδιοκτήτην ὑπόχρεων· ὅθεν ὀρθῶς τὸ δικάσαν ἐφετεῖον ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσεν ἐπὶ τῆς προκειμένης ἀγωγῆς τὰ εἰρημένα ἄρθρα 216 καὶ 234 τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου, καὶ κατὰ συνέπειαν δὲν εἶναι βάσιμοι οἱ λόγοι πρῶτος καὶ δεύτερος τῆς ἀναιρέσεως.

Ἐπὶ τοῦ τρίτου λόγου.

Ἐπειδή, ὡς ἀποδεικνύεται ἐξ αὐτῆς τῆς τοῦ ἐφετείου ἀποφάσεως, ὁ Δ. κατέσχε συντηρητικῶς δίστηλα 62 1/2 καὶ 20 σάκκους σαπωνίων, ὡς ἀνήκοντα εἰς τὸν πλοίαρχον Π. ὁ δὲ Β. ἐζή-

τησεν ἐπὶ τῆς δίκης νὰ δοθῶσιν εἰς αὐτόν, τὰ μὲν δίστηλα, ὡς προνομιοῦχον τοῦ Δ. δανειστήν, τὸ δὲ σαπούνιον ὡς ἰδιοκτησία του· Ἑπομένως ἀποῤῥιφθείσης τῆς τοῦ Δ. ἀγωγῆς κατὰ τοῦ Β. περὶ τῶν ναυτοδανείων, καὶ παραπεμφθέντων τῶν δύο ἀνωτέρω ζητημάτων, τοῦ τε προνομίου καὶ τῆς ἰδιοκτησίας ἐπὶ τοῦ σαπωνίου, εἰς τὸ ἁρμόδιον πολιτικὸν δικαστήριον πρὸς ἐκδίκασιν, ὀρθῶς τὸ ἐφετεῖον παρέπεμψε καὶ τὸ περὶ κύρους κατασχέσεως, καθότι ἡ παραδοχή, ἢ μὴ αὐτῆς ὡς παρεπομένου τῶν δύω κυρίων αἰτήσεων, ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς παραδοχῆς, ἢ μή, τῶν οὐσιαστικῶν αἰτήσεων, περὶ τῶν ὁποίων δὲν ἀπεφάνθη τὸ ἐφετεῖον, καθ' ὃ ἀναρμοδίου τοῦ ἐμποροδικείου· ὅθεν εἶναι ἐπίσης ἀστήρικτος καὶ ὁ τρίτος τῆς ἀναιρέσεως λόγος.

Διὰ ταῦτα, καὶ δυνάμει τῶν ἄρθρ. 830 καὶ 210 τῆς πολιτικῆς δικονομίας, ἀποῤῥίπτει. »

Ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου 206 τῆς 8 δεκεμβρίου 1847.

(σελ. 804 τῆς σειρᾶς τῶν ἀποφάσεων τοῦ 1847).

§. 293.

ΖΗΤ. *Γενομένης συντηρητικῆς κατασχέσεως εἰς χεῖρας τρίτου, ἡ ἀγωγὴ ἡ περὶ τοῦ κύρους τῆς κατασχέσεως (ὅταν ἡ κυρία ἀγωγὴ δὲν ἦτον ἤδη ἐκκρεμής) δὲν πρέπει νὰ περιέχῃ αἰτήσεις ἀπαιτούσας ἀπόφασιν ἐν εἴδει κανονιστικῆς διατάξεως καὶ κατὰ προσεισήγησιν, δι' ὑποτιθεμένην ἀμφισβήτησιν, ὥστε νὰ προλαμβάνηται ἢ προδικάζηται δι' αὐτῆς ἔνστασις ἢ ἀγωγή, τὴν ὁποίαν ὁ ἐναγόμενος δύναται τυχὸν νὰ προτείνῃ.* Ἀπόφ. 239 τοῦ 1845 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν φέρουσα:

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ γενομένης κατασχέσεως συντηρητικῆς εἰς χεῖρας τρίτου, κατὰ τὰ ἄρθρα 1042 καὶ 925 ἕως 935 τῆς πολ. δικ. ἐὰν ἡ ἀγωγὴ περὶ τῆς κυρίας ἀπαιτήσεως, πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς ὁποίας ἐγένετο ἡ κατάσχεσις, δὲν ἦτον ἤδη ἐκκρεμής, ἀπαιτεῖται νὰ εἰσαχθῇ, τότε ἕπεται διὰ ν' ἀποφασισθῇ τὸ κῦρος τῆς ἀπαιτήσεως καὶ τῆς κατασχέσεως, καὶ κατὰ συνέπειαν νὰ διαταχθῇ ὁ τρίτος νὰ δώσῃ εἰς τὸν ἐνάγοντα τὰ κατασχεθέντα.

Ἐπειδὴ ἀληθῶς μὲν εἰς τὴν δίκην ταύτην ἀνάγεται καὶ ἡ ἐξέτασις παντὸς ἀμφισβητουμένου ἀντικειμένου, ἔχοντος ἐπιῤῥοὴν εἰς τὴν ἀπόφασιν περὶ τῆς ἰσχύος τῶν δικαιογράφων, τῶν ὅρων αὐτοῦ καὶ τοῦ παραδεκτοῦ ἢ μὴ τῆς ἀπαιτήσεως, καὶ ἐμποροῦν ν' ἀναφέρωνται ἅπαντες οἱ λόγοι, οἱ τείνοντες νὰ καταστήσουν αὐτὴν παραδεκτήν· ἀλλὰ δὲν πρέπει διὰ τῆς ἀγωγῆς ταύτης νὰ γίνωνται καὶ αἰτήσεις, ἀπαιτοῦσαι ἀπόφασιν ἐν εἴδει κανονιστικῆς διατάξεως

καὶ κατὰ προεισήγησιν, δι' ὑποτιθεμένην ἀμφισβήτησιν, ὥστε νὰ προλαμβάνηται ἢ προδικάζηται δι' αὐτῆς ἔνστασις ἢ ἀγωγή, τὴν ὁποίαν ὁ ἐναγόμενος ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ εἰσαγάγῃ· ὥστε ὀρθῶς ἀπεῤῥίφθη ἡ πρώτη διὰ τῆς ἀγωγῆς αἴτησις.

Ἐπειδή, ὡς ἐξάγεται ἀπὸ τὰς ἀποφάσεις ἁπάσας, ἐφ' ὅσων ὁ ἐνάγων στηρίζει τὴν προκειμένην ἀγωγήν του, ὅλαι αὗται ἔτεινον νὰ ὁρίσουν προσθήκην τινὰ γενομένην ἐγγράφως μέν, κατὰ συναίνεσιν δὲ τῶν μερῶν εἰς τὸ προϋπάρχον μεταξὺ αὐτῶν περὶ οἰκοδομῆς σύμφωνον, νὰ προσδιορίσουν τὸ μέτρον τῶν προστεθέντων δικαιωμάτων καὶ ὑποχρεώσεων, νὰ κανονίσουν τὸν τρόπον τῆς περαιτέρω ἐκτελέσεώς του, καὶ νὰ διευκολύνουν τὴν ἀποπεράτωσιν τοῦ ἔργου. Κατὰ συνέπειαν αἱ δραχμαὶ 9141 90/00 δὲν ἐπεδικάσθησαν εἰμὴ διὰ νὰ χρησιμεύσουν εἰς τὴν ἀποπεράτωσιν τοῦ ἔργου, καὶ ὡς αὔξησις εἰς τὴν οἰκοδομήν, τελειοποιημένην ὑποτεθεῖσαν.

Ἀφ' οὗ δὲ ἡ οἰκοδομὴ δὲν ἐτελειοποιήθη ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος, οὔτε πρόκειται πλέον τώρα νὰ τελειοποιηθῇ παρ' αὐτοῦ, τὸ ῥηθὲν ποσὸν δὲν χρεωστεῖται θετικῶς πρὸς αὐτόν, εἰμὴ ἐὰν μετὰ τὴν διάλυσιν τῶν μεταξὺ ὑπαρξασῶν σχέσεων, μενουσῶν ἔτι ἐκκρεμῶν, προκύψῃ ὅτι ὀφείλεται, ὥστε ἀρνουμένης τῆς ἐναγομένης τὸ χρέος καὶ ἀντεναγούσης, ὀρθῶς διετάχθη ἡ περαιτέρω ἀνάκρισις.

Ἐπειδὴ καὶ ἐπὶ τοιαύτης ἀγωγῆς ἔχει τὸ δικαίωμα ὁ ἐναγόμενος νὰ προτείνῃ καὶ ἐνστάσεις, καὶ ἀνταγωγὴν ἔτι, ἐὰν δίδῃ ἐγγύησιν διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς περὶ τῆς κυρίας δίκης ἀποφάσεως, κατὰ τὸ ἄρθρον 633 τῆς πολιτ. δικονομίας, αἱ τοιαῦται μάλιστα κατὰ τὴν ἔννοιαν αὐτοῦ τούτου συζητοῦνται συνήθως ὁμοῦ μὲ τὴν κυρίαν δίκην, ὁποιαδήποτε καὶ ἂν ἤθελεν εἶσθαι ὡς ἐκ τῆς βάσεώς των· πολὺ πλέον ἂν ἦναι καὶ συναφεῖς καὶ δὲν δύνανται ν' ἀποφασισθοῦν χωριστὰ κατὰ τὸ ἄρθρ. 21 τῆς αὐτῆς δικονομίας, ὅτε ἕνεκα τούτου καὶ ἡ ἁρμοδιότης παραβιάζεται, ἄλλως ἐκ τῆς ἐναντίας τούτου ὑποθέσεως προκύπτει τὸ ἄτοπον τοῦ νὰ χωρίζωνται πρῶτον αἱ συναφεῖς ὑποθέσεις, αἵτινες ἀναγκαίως ἔπρεπε νὰ συζητηθοῦν ὁμοῦ, καὶ πάλιν ἔπειτα ἐξ ἀνάγκης ν' ἀποφασίζεται ἡ ἕνωσίς των, νὰ ἐκλαμβάνηται ὡς κυρία δίκη ἡ ἀνταγωγή, καὶ ἡ κυρία δίκη ὡς παρεπόμενον ἢ παρεμπῖπτον ἐκείνης, καὶ ἀνατρέπεται οὕτως ἡ τάξις τῆς διαδικασίας καὶ ἡ ἁρμοδιότης· ὥστε καλῶς μὲν ἀνεβλήθη ἡ ἀπόφασις τῆς κυρίας δίκης διὰ τὴν συνάφειάν της μὲ τὴν ἀνταγωγωγήν, οὐκ ὀρθῶς ὅμως ἐχωρίσθη ἡ συζήτησις ἀφοῦ ἡ συνάφειά των ἀνεγνωρίσθη.

Ἐπειδὴ ὁ σκοπὸς τῆς ἀνταγωγῆς τείνει εἰς τὴν ἐκκαθάρισιν καὶ

διάλυσιν τῶν μεταξὺ τῶν διαδίκων λογαριασμῶν καὶ σχέσεων, πρέπει νὰ ἐξετασθῇ αὐτὴ ὁμοῦ μὲ τὴν ἀγωγήν, καὶ τότε δύναται ἴσως νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν καὶ ὁ λόγος ὅτι ὁ Ῥ. ἔγεινε παραίτιος τῆς μὴ τελειοποιήσεως τῆς οἰκοδομῆς· ἄλλως κατὰ τὴν προκειμένην ἀγωγὴν καθ' ἑαυτὴν καὶ ἀνεξαρτήτως τῆς ἀνταγωγῆς, καὶ ἐνῷ εἰς αὐτὴν τὴν ἀγωγὴν ῥητῶς ἀναφέρεται ὅτι παραλείπονται, ἐπὶ τοῦ παρόντος, ἄλλαι τινὲς ζημιώσεις, ὁ λόγος δὲν δύναται νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν κατὰ τὴν αἴτησιν τοῦ ἐκκαλοῦντος.

Ἐπειδὴ ἡ μὲν ἀγωγὴ δὲν ἐσυζητήθη πρωτοδίκως, ὁ δὲ ἐκκαλῶν διὰ τῆς τελευταίας αἰτιολογίας τῆς ἐφέσεώς του παραπονεῖται διὰ τὴν ἐσφαλμένην ἑρμηνείαν τοῦ ἄρθρ. 633 τῆς πολιτ. δικονομίας καὶ τῆς κατὰ συνέπειαν τούτου διατάξεως τῆς ἀποφάσεως, τὸ δικαστήριον τοῦτο δύναται νὰ ἀναρρυθμίσῃ ταύτην καὶ διευκολύνει οὕτω τὴν ἀποπεράτωσιν τῆς δίκης. »

(Νομικῆς σελ. 1068—9).

§. 294.

ΖΗΤ. *Εἶναι ἁρμόδιον τὸ ἐμποροδικεῖον νὰ δικάζῃ τὰς περὶ κύρους τῶν συντηρητικῶν κατασχέσεων αἰτήσεις;*

Τὸ ζήτημα αὐτὸ ἔδωκεν ἀφορμὴν εἰς πολυειδεῖς σκέψεις, καὶ πρὸς εὐκολίαν τοῦ ἀναγνώστου δημοσιεύω ἐνταῦθα διαφόρους περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου ἀποφάσεις, τὰς ἑξῆς.

α') ΖΗΤ. *Εἶναι ἁρμόδιον τὸ ἐμποροδικεῖον νὰ δικάσῃ τὴν περὶ τοῦ κύρους τῆς συντηρητικῆς κατασχέσεως αἴτησιν;* Ἕπεται ἡ 171 τοῦ 1837 ἀπόφασις τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν

« Ἐπειδὴ ἡ συντηρητικῶς ἐνεργουμένη κατάσχεσις εἶναι ἀρχὴ ἐκτελέσεως τῆς κυρίας ἀποφάσεως, ἥτις μέλλει νὰ ἐκδοθῇ ἐπὶ τῆς κυρίας αἰτήσεως, πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς ὁποίας αὕτη διετάχθη· διότι ὄχι μόνον ἀκολουθεῖ, κατὰ τὸ ἄρθρ. 1037 τῆς πολιτ. δικονομίας, τοὺς τύπους τοὺς ὡς πρὸς τὴν ἐκτέλεσιν διαγραφομένους, ἀλλά, κατὰ τὸ ἄρ. 1043 τῆς ἰδίας δικονομίας, μετὰ τὴν ἔκδοσιν τῆς περὶ τῆς κυρίας δίκης ἀποφάσεως δὲν διατάττεται πρὸς ἐκτέλεσιν αὐτῆς νέα κατάσχεσις, ἀλλὰ ἡ συντηρητικῶς ἐνεργηθεῖσα ἐπέχει τὸν τόπον αὐτῆς, καὶ ἀρχίζει ὁ πλειστηριασμὸς τῶν κατασχεθέντων.

Ἐπειδή, κατὰ τὸ ἄρθρον 873 τῆς πολιτ. δικονομίας, ὡς πρὸς

τὴν περὶ ἐκτελέσεως δίκην τῶν ἐμπορικῶν ἀποφάσεων, εἶναι ἁρμόδιον τὸ δικαστήριον τῶν πρωτοδικῶν· ἑπομένως τὸ τῶν πρωτοδικῶν εἶναι ἁρμόδιον νὰ δικάσῃ περὶ τοῦ κύρους τῆς γενομένης κατασχέσεως τοσούτῳ μᾶλλον, καθ' ὅσον πρέπει, κατὰ τὸ ἄρθρον 935 ἀριθ. 1, νὰ διατάξῃ συγχρόνως τὴν διὰ πλειστηριασμοῦ ἀπαλλοτρίωσιν αὐτῶν· διάταξις, ἥτις ἀνάγεται καθ' ὅλους τοὺς λόγους εἰς τὴν ἐκτέλεσιν, καὶ ἕνεκα τούτου ἤθελεν ἐπέμβῃ εἰς ἀλλότρια καθήκοντα, τὰ ὁποῖα ὁ νόμος ἀποκλειστικῶς ἐναπέθεσεν εἰς τὸ πολιτικὸν δικαστήριον.

Ἐπειδὴ ὅμως, ἂν καὶ τὸ δικαστήριον τῶν πρωτοδικῶν ἦναι ἁρμόδιον νὰ δικάσῃ περὶ τῆς γενομένης κατασχέσεως, δὲν ἕπεται ὅτι αὐτὸ τοῦτο πρέπει νὰ δικάσῃ καὶ τὴν κυρίαν ἀπαίτησιν, μ' ὅλον ὅτι δὲν ἀνάγεται διά τε τὴν ἐμπορικὴν φύσιν της εἰς τὴν ἁρμοδιότητά του, διότι, κατὰ τὰ ἄρ. 24 καὶ 25 τῆς πολ. δικονομίας, ἐπὶ ὑποθέσεων ἀφορωσῶν τὴν ἐμπορίαν καὶ τὰς συναλλαγματικάς, τὸ πολιτικὸν δικαστήριον πρέπει καὶ ἐξ ἐπαγγέλματος να ἀποφανθῇ περὶ τῆς ἀναρμοδιότητός του, καὶ νὰ παραπέμψῃ τὴν ὑπόθεσιν εἰς τὸ ἁρμόδιον δικαστήριον. »

(Νομικῆς σελ. 8028).

ϛ') ΖΗΤ. *Τὰ ἐμποροδικεῖα εἶναι ἁρμόδια νὰ δικάσωσι τὴν περὶ κύρους τῆς συντηρητικῆς κατασχέσεως αἴτησιν καὶ τῆς ἐνώπιον τοῦ ἐμποροδικείου ἐκκρεμοῦς δίκης, ἥτις ἔδωκεν ἀφορμὴν εἰς τὴν κατάσχεσιν;*

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ ἡ συντηρητικῶς ἐνεργουμένη κατάσχεσις εἶναι ἀρχὴ ἐκτελέσεως τῆς κυρίας ἀποφάσεως, ἥτις μέλλει νὰ ἐκδοθῇ ἐπὶ τῆς κυρίας αἰτήσεως, πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς ὁποίας ἐκρίνετο διετάχθη, διότι οὐχὶ μόνον δυνάμει τοῦ ἄρθρ. 1037 τῆς πολιτ. δικονομίας ἐνεργεῖται κατὰ τοὺς τύπους, τοὺς ὡς πρὸς τὴν ἐκτέλεσιν διαγραφομένους, ἀλλ', ὡς προκύπτει σαφῶς ἀπὸ τὸ ἄρθρ. 1043 τῆς πολιτ. δικονομίας, μετὰ τὴν ἔκδοσιν τῆς περὶ τῆς κυρίας δίκης ἀποφάσεως δὲν διατάττεται πρὸς ἐκτέλεσιν αὐτῆς νέα κατάσχεσις, ἀλλ' ἡ συντηρητικῶς ἐνεργηθεῖσα ἐπέχει τὸν τόπον τῆς κατ' ἐκτέλεσιν, καὶ ἄρχεται ἀμέσως ὁ διὰ τῆς ἀποφάσεως διατασσόμενος πλειστηριασμὸς τῶν κατασχεθέντων κτλ·

Ἐπειδὴ κατὰ τὸ ἄρθρον 848 τῆς πολιτ. δικονομίας, ὡς πρὸς τὴν περὶ ἐκτελέσεως δίκην τῶν ἐμπορικῶν ἀποφάσεων ὁρίζεται

ὡς ἁρμόδιον τὸ δικαστήριον τῶν πρωτοδικῶν· ἑπομένως τὸ τῶν ἐμπορικῶν δὲν εἶναι ἁρμόδιον νὰ δικάσῃ περὶ τοῦ κύρους τῆς γενομένης κατασχέσεως καθ' ὅσον, κατὰ τὸ ἄρθρ. 945 ἀριθ. 2, ἔπρεπεν ἄλλως νὰ διατάξῃ τοῦτο συγχρόνως καὶ τὴν διὰ πλειστηριασμοῦ ἀπαλλοτρίωσιν τῶν κατασχεθέντων τυχὸν κινητῶν· διάταξις, ἥτις ἀνάγεται καθ' ὅλους τοὺς λόγους εἰς τὴν ἐκτέλεσιν, καὶ ἕνεκα τούτου ἤθελεν ἐπεμβαίνει εἰς ἀλλότρια καθήκοντα, τὰ ὁποῖα ὁ νόμος ἀποκλειστικῶς ἀνέθετο εἰς τὸ πολιτικὸν δικαστήριον.

Ἐπειδὴ καί, κατὰ τὰς ῥητὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 1041 συνδυασμένου μὲ τὰ ἄρθρ. 871, 874, ὅλαι αἱ ὡς πρὸς τὴν συντηρητικὴν κατάσχεσιν ἀντιδικίαι ἐκδικάζονται μόνον ἀπὸ τὰ δικαστήρια τῶν πρωτοδικῶν, καθὼς ὡσαύτως ἀπ' αὐτὰ ἐκδικάζονται καὶ ὅλαι αἱ ἀφορῶσαι τὴν δήλωσιν τρίτου, παρ' ᾧ κατεσχέθησαν συντηρητικῶς χρήματα ἢ πράγματα, διαφιλονεικήσεις, ὥσπερ ῥητῶς ἐκφράζεται τὸ ἄρθρ. 925, εἰς τὸ ὁποῖον παραπέμπει τὸ 1042. Ἐπειδὴ ἐξ ὅλων τούτων καὶ ἐκ τῶν λοιπῶν εἰδικῶν καὶ σχετικῶν ἄρθρων τῆς πολιτ. δικονομίας προκύπτει ὅτι ὁσάκις πρόκειται περὶ ἐμπορικῆς διαφορᾶς, καὶ περὶ συντηρητικῆς κατασχέσεως, γενομένης ἕνεκεν αὐτῆς παρά τινι τρίτῳ, ὀφείλει ὁ δανειστὴς μετὰ τὴν κατάσχεσιν καὶ μετὰ τὴν κοινοποίησιν αὐτῆς εἰς τὸν ὀφειλέτην διὰ νὰ διατηρήσῃ μὲν τὴν ἰσχὺν τῆς κατασχέσεως, καὶ νὰ ὑποχρεώσῃ τὸν τρίτον εἰς τὴν φύλαξιν τῶν κατασχεθέντων, νὰ κινήσῃ ἐνώπιον τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρ. 19 τῆς πολιτ. δικονομίας ἁρμοδίου ἐμπορικοῦ δικαστηρίου τὴν περὶ τῆς κυρίας ἀπαιτήσεως ἀγωγήν του κατὰ τοῦ ὀφειλέτου ἐντὸς ὀκτὼ ἡμερῶν, καὶ προσέτι ἐντὸς τῆς αὐτῆς προθεσμίας νὰ γνωστοποιήσῃ ἁπλῶς καὶ εἰς τὸν τρίτον τὴν εἰσαγωγὴν τῆς εἰρημένης κυρίας ἀγωγῆς, ὥσπερ διατάττουν ἐκπεφρασμένως τὰ συνδυασμένα ἄρθρ. 925 καὶ 927· διὰ νὰ ἐπιτύχῃ δὲ τῆς πρὸς αὐτὸν πληρωμῆς τῶν παρὰ τῷ τρίτῳ κατασχημένων, ὀφείλει α. νὰ κλητεύσῃ τὸν ὀφειλέτην μετὰ τὴν ἔκδοσιν τῆς ἐμπορικῆς ἀποφάσεως, ἥτις ἐπεδίκασεν αὐτῷ τὴν κυρίαν ἀπαίτησίν του ἐνώπιον τοῦ ἁρμοδίου κατὰ τὸ ἄρθρ. 19 πρωτοδικείου, ὅπως παρ' αὐτοῦ κηρυχθῇ, συμφώνως μὲ τὸ ἄρθρ. 935, κῦρος ἔχουσα ἡ γενομένη κατάσχεσις, καὶ διαταχθῇ ἢ ὅτι ὁ τρίτος πρέπει ν' ἀποδώσῃ τὰ κατασχεθέντα χρήματα κατὰ τὴν ἐν τῇ ἐμπορικῇ ἀποφάσει προσδιορισθεῖσαν ποσότητα εἰς τὸν πρωτοδανειστὴν αὐτόν, ἢ ὅτι, ἂν τυχὸν ἄλλα κινητὰ κατεσχέθησαν, πρέπει ταῦτα νὰ πλειστηριασθῶσι, καὶ τὸ ἐκπλειστηρίασμα αὐτῶν νὰ πληρωθῇ εἰς τὸν αἰτήσαντα τὴν κατάσχεσιν δανειστήν· β'. νὰ κοινοποιήσῃ τὴν τελευταίαν ταύτην ἀπόφασιν τοῦ πρωτοδικείου εἰς τὸν τρίτον κατὰ

τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρ. 934, καὶ κυρίως τοῦ ἄρθρ. 860, ὅπως συμμορφωθῇ μὲ αὐτήν.» Ἀπόφ. τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν

Παρατηρήσεις. Τὸ δικαστήριον τῶν ἐφετῶν δι' ἀποφάσεώς του, ἐκδοθείσης τὸν μῆνα δεκέμβριον τοῦ 1844, καθιέρωσε τὴν ἐναντίαν ἀρχήν, σύμφωνα μὲ τὴν Νομολογίαν τοῦ Ἀρείου Πάγου. Παρατηροῦμεν ὅμως, ὅτι τὰ πρόσωπα τῶν δικαστῶν δὲν ὑπῆρχον τὰ αὐτά.

(Νομικῆς σελ. 2705—6).

γ) ΖΗΤ. *Τὸ ἐμποροδικεῖον ἀποφαίνεται τὸ κῦρος τῆς συντηρητικῆς κατασχέσεως, ὅταν ἐπιδικάζῃ τὴν κυρίαν ἀπαίτησιν.*

Ἀπόφ. «Ἐπειδὴ ἡ ἀπὸ 5 δεκεμβρίου 1842 ἔφεσις τῆς Μ. διευθύνεται κατὰ τοῦ Π. ὡς διευθυντοῦ τῆς ἐν Σύρῳ ἐμπορικῆς ἑταιρίας ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν Π. καὶ συντ., καὶ ἐπεδόθη αὐτῷ ὑπὸ τὴν αὐτὴν ἰδιότητα, ὡς βεβαιοῦται ἐκ τοῦ ἀπὸ 15 ἰουλίου 1843 ἐπιδοτηρίου τοῦ κλητῆρος Ε. ἂν δὲ εἰς τὴν ὑπὸ τὸ ἐφετήριον παραγγελίαν σημειοῦται ἁπλῶς ὁ Π., τοῦτο δὲν δύναται νὰ ἐπιφέρῃ τὴν ἀκύρωσιν τῆς ἄλλως προσηκόντως ἐπιδοθείσης ἐφέσεως, ὡς ἰσχυρίζονται οἱ Π. καὶ συντ. διότι ἡ παραγγελία γενομένη ὑπὸ τὸ ἐφετήριον ἀναφέρεται ἀναγκαίως εἰς τὴν ἐν τῷ αὐτῷ διιλαμβανομένην ἰδιότητα, καθ' ἣν ἐνήργει ὁ Π. ἑπομένως ἡ περὶ ἀπαραδέκτου ἔνστασις αὐτῶν εἶναι ἀπαράδεκτος (1).

Ὡς πρὸς τὰς ἀνταγωγικὰς αἰτήσεις τῶν ἐκκαλούντων.

Ἐπειδὴ αἱ ἐνώπιον τῶν πρωτοδικῶν γενόμεναι ἀνταγωγικαὶ αἰτήσεις δὲν ἔτεινον εἰς ἄλλο εἰμὴ εἰς ἀνατροπὴν τῆς αγωγῆς τῶν ἐφεσιβλήτων· οὗτοι δὲ δὲν τὰς ἐδέχθησαν, ἀλλ', ἐξ ἐναντίας, ἐπιμείναντες εἰς τὴν παραδοχὴν τῆς ἀγωγῆς των ἐζήτουν διὰ τούτου τὴν ἀπόρριψίν των· ὥστε ὀρθῶς τὸ δικαστήριον τῶν ἐμποροδικῶν ἐδίκασε περὶ αὐτῶν καὶ τὰς ἀπέρριψεν ὡς μὴ στηριζομένας εἰς τὸν νόμον, καθότι δὲν ἐπρόκειτο περὶ ἀγωγῆς ἀφορώσης ἀπαίτησιν τιμήματος δι' ἀγοραπωλησίαν, ἀλλὰ περὶ πληρωμῆς γραμματίων εἰς διαταγήν· ἐκτὸς δὲ τούτων καὶ ἂν ὑποτεθῶσιν ὅτι τὰ περὶ ὧν ὁ λόγος γραμμάτια ἐξεδόθησαν διὰ τίμημα

---

(1) Ὅρα ἐν τῷ Εὑρετ. τὰς λέξεις Διαγραφα καὶ Επίδοσις.

ἀγοραπωλησίας, ἡ πρὸ τῆς προθεσμίας ἀπαίτησις τοῦ τιμήματος δὲν δύναται νὰ δώσῃ δικαίωμα εἰς τὸν ἀγοραστὴν νὰ ζητήσῃ τὴν διάλυσιν τῆς ἀγοραπωλησίας, ἀλλὰ τὴν ἀπόῤῥιψιν μόνον τῆς ἀγωγῆς των ὡς προώρου, καὶ ἀποζημίωσιν διὰ τὰς ζημίας, τὰς ὁποίας τυχὸν τοῖς ἐπροξένησεν ἡ πρόωρος ἐνέργεια τῆς ἀγωγῆς (1).

Ἐπειδὴ ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου τῶν ἐμποροδικῶν δὲν ἐπρόκειτο περὶ ἀταξιῶν γενομένων εἰς τὴν ἐνεργηθεῖσαν συντηρητικὴν κατάσχεσιν, ὥστε νὰ ἦναι ἁρμόδιον μόνον τὸ δικαστήριον τῶν πρωτοδικῶν, ἀλλὰ περὶ κυρίας ἀπαιτήσεως καὶ περὶ κύρους συντηρητικῆς κατασχέσεως διαταχθείσης δι' ἀποφάσεως τοῦ δικαστηρίου τῶν πρωτοδικῶν, καὶ περὶ διατάξεως τῆς ἀπαλλοτριώσεως τῶν κατασχεθέντων.

Ἐπειδὴ ἐκ τῶν ἄρθρ. 1042, 1043 § 3, 925, 935, καὶ 19 τῆς πολιτ. δικονομίας *προκύπτει, ὅτι τὸ δικαστήριον, τὸ ὁποῖον ἀποφασίζει περὶ τῆς κυρίας ἀπαιτήσεως, εἶναι ἁρμόδιον τ' ἀποφασίζῃ καὶ περὶ τοῦ ἂν ἡ συντηρητικὴ κατάσχεσις, τῆς ὁποίας τὸ νόμιμον ἢ μὴ ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν κυρίαν ἀπαίτησιν, ἔχῃ κῦρος, καθόσον ὡς κυρία ἀπαίτησις ἤθελεν εἶσθαι βάσιμος ἢ μὴ, καὶ περὶ ἀπαλλοτριώσεως τῶν κατασχεθέντων.* Ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ὑπαγομένης τῆς κυρίας ἀπαιτήσεως εἰς τὸ ἁρμόδ. δικαστήριον τῶν ἐμποροδικῶν, ὡς ἀφορώσης γραμμάτια ἐκδοθέντα εἰς ἐμπορικὴν πρᾶξιν καὶ φέροντα ὑπογραφὰς ἐμπόρων, *ὀρθῶς τὸ δικαστήριον τοῦτο ἐπιδικάζον τὴν κυρίαν ἀπαίτησιν ἀπεφήνατο καὶ ὡς κῦρος ἔχουσαν τὴν συντηρητικὴν κατάσχεσιν, καὶ διέταξε τὴν ἀπαλλοτρίωσιν τῶν κατασχεθέντων.* » Ἀπόφ. τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν 2571 τῆς 23 μαρτίου 1843.

ΖΗΤ· δ) *Τὰ ἐμποροδικεῖα ὄντα ἁρμόδια εἰς τὴν ἐκδίκασιν τῆς κυρίας διαφορᾶς ἔχουν τὸ δικαίωμα νὰ κρίνωσι καὶ περὶ τοῦ κύρους τῆς συντηρητικῆς κατασχέσεως.* Ἀπόφ. 3494 τῆς 28 ἰουλίου 1845 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν φέρουσα:

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρ. 1042 καὶ 1043 τῆς πολιτ. δικονομίας προκύπτει ὅτι τὸ ἁρμόδιον πρὸς ἐκδίκασιν τῆς κυρίας ἀπαιτήσεως δικαστήριον εἶναι ἁρμόδιον ὡσαύτως πρὸς ἐκδίκασιν καὶ τῆς περὶ κύρους τῆς συντηρητικῆς

---

(1) Ὅρα ἐν τῷ Εὑρετ. τὴν λέξιν ἀγοραπωλησία.

κατασχέσεως, ὁσάκις αὕτη ἐνεργῆται συντηρητικῶς πρὸ τῆς ἀγωγῆς τῆς κυρίας ἀπαιτήσεως· τὸ δὲ ἄρθρ. 718 τῆς αὐτῆς δικονομίας, ὅπερ ἀφαιρεῖ ἀπὸ τὴν ἁρμοδιότητα τῶν ἐμπορικῶν δικαστηρίων τὴν ἐκδίκασιν ὅλων τῶν περὶ ἐκτελέσεως ἐμπορικῶν ἀποφάσεων διαφορῶν, ἀφορᾷ τὰς διαφορὰς τὰς μετὰ τὴν ἔκδοσιν τῆς ἐμπορικῆς καὶ περὶ τὴν ἐκτέλεσιν ταύτης ἀναφερομένας ὅσας δήποτε διαφοράς· ὅθεν ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἐνεργηθείσης ὑπὸ τοῦ πλοιάρχου Π· δι' ἀδείας τοῦ προέδρου τῶν ἐν Σύρῳ πρωτοδικῶν συντηρητικῆς κατασχέσεως ἐπὶ τοῦ εἰς τὸ πλοῖον τοῦ φορτίου ἐκ ξυλίας, καὶ κινηθείσης ἐγκαίρως ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου τῶν ἐν Σύρῳ ἐμποροδικῶν ἀγωγῆς περὶ τῆς κυρίας ἀπαιτήσεως, *τὸ ἐμποροδικεῖον τοῦτο, ὅπερ ἦτον ἁρμόδιον πρὸς ἐκδίκασιν τῆς οὐσίας, ἦτον ἁρμόδιον πρὸς ἐκδίκασιν καὶ τῆς περὶ κύρους τῆς συντηρητικῆς κατασχέσεως αὐτῶν· ἑπομένως ἡ περὶ ἀναρμοδιότητος ἔνστασις τῶν ἐκκαλούντων εἶναι ἀπορριπτέα.*

Ἐπειδὴ ἀφοῦ κατὰ τὴν ἐν τῷ ναυλωτικῷ γενομένῳ ἐνώπιον τοῦ συμβολαιογράφου Σκιάθου πρόσθετον ῥητὴν ἰδιωτικὴν τοῦ τε φορτωτοῦ καὶ τοῦ πλοιάρχου συμφωνίαν, ὁ τελευταῖος οὗτος εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ πληρωθῇ τοὺς δύο συμφωνηθέντας ναύλους πρὸ τῆς ἐκφορτώσεως τοῦ φορτίου τῆς ξυλίας ἀπὸ τὸ πλοῖόν του, οὔτε αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθ. 306 τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου δύνανται νὰ ἔχουν ἐφαρμογήν τινα εἰς τὴν συγκεκριμένην περίπτωσιν, ὑπαρχούσης μεταξὺ τῶν συναλλαξαμένων συμφωνίας μὴ ἀντιβαινούσης εἰς κανένα νόμον, ἀλλ' οὔτε πρόωρος δύναται νὰ θεωρηθῇ ἡ ἀγωγὴ τοῦ εἰρημένου πλοιάρχου, διότι, ἔχον τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ πληρωθῇ τοὺς ναύλους του πρὸ τῆς ἐκφορτώσεως τοῦ φορτίου ἀπὸ τὸ πλοῖόν του, ἠδύνατο καλῶς, ἀφοῦ δὲν ἐπληρώθη αὐτός, καὶ διεμαρτυρήθη μάλιστα περὶ τούτου κατὰ τοῦ φορτωτοῦ, νὰ κινήσῃ τὴν περὶ ἀπαιτήσεως καὶ τούτων καὶ ἄλλων ἀγωγήν του, πρὶν ἢ ἐκφορτώσῃ τὰ ὅπως ἔφερεν εἰς τὸ πλοῖόν του καὶ τὴν ἀπαρτίζουσαν αὐτὸ ξυλίαν.

Ἐπειδὴ ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρ. 1034 τῆς πολιτικῆς δικονομίας, ὅπερ ὁρίζει ὅτι ὡς προσωρινὸν καὶ συντηρητικὸν μέτρον συγχωρεῖται ὁ παρά τε τῷ ὀφειλέτῃ καὶ τρίτῳ τινὶ κατάσχεσις κινητῶν, ἀκινήτων κτλ. δὲν ἐξάγεται ὅτι ὁ κατασχὼν δὲν δύναται νὰ ἦναι καὶ μεσεγγυοῦχος τῶν κατασχεθέντων, ἀπεναντίας ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 1030 τῆς αὐτῆς δικονομίας, ὅπερ διατάσσει ὅτι τὰ κατασχεθέντα πράγματα μένουν εἰς χεῖρας ἐκείνου, ὅστις τὰ διακατεῖχεν εἰς τὴν ἐποχὴν τῆς κατασχέσεως; προκύπτει ὅτι ὁ κατὰ νόμον κατασχὼν δύναται νὰ ἦναι καὶ φύλαξ καὶ δικαστικὸς

μεσεγγυοῦχος τῶν κατασχεθέντων εἰς περίπτωσιν, καθ' ἣν ἤθελεν εὑρεθῇ κάτοχος τῶν κατασχεθέντων πραγμάτων, ἐκτὸς ἐάν, κατ' αἴτησιν τῶν διαδίκων ἢ καὶ ἐξ ἐπαγγέλματος, τὸ δικαστήριον ἤθελε διατάξει ἄλλο τι· περίπτωσις, ἥτις ἐπὶ τοῦ προκειμένου δὲν ὑπάρχει, καθότι ὁ κατασχὼν πλοίαρχος, κάτοχος τοῦ φορτίου εἰς τὸ πλοῖόν του, ἐζήτησε τὴν παρ' αὐτῷ κατάσχεσιν τοῦ φορτίου μέχρι τῆς ἐκπληρώσεως τῶν ὑποχρεώσεων τοῦ φορτωτοῦ, εἰς τὸν ὁποῖον τοῦτο ἀνήκει. » Ἀπόφ. 3494 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν τῇ 28 Ἰουλίου 1845.

ε) ΖΗΤ. *Τὸ κῦρος συντηρητικῆς κατασχέσεως, ἐνεργηθείσης ἕνεκα δανείου ἐκ συναλλαγματικῶν, καὶ ἡ ἐξόφλησις τοῦ δανείου τούτου ὑπάγονται εἰς τὸ ἐμποροδικεῖον.*

Ἀπόφ. πολιτ. Ἀρείου Πάγου 345 τῆς 11 Ἰαννουαρίου 1840 φέρουσα:

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ ἡ μεταξὺ τῶν Ζ. Δ. Ι. Χ. Θ. καὶ Π. Δ. ἐπιτρόπων τῶν ὀρφανῶν τοῦ Β. Τ., δίκη δὲν περιστρέφεται εἰς τὴν ἐκτέλεσιν, ὅπως προτείνει ὁ αἰτῶν τὸν κονονισμόν, ἀλλ' ἀφορᾷ τὸ κῦρος συντηρητικῆς κατασχέσεως, ἐνεργηθείσης παρὰ τοῦ Ζ. Δ. ἕνεκα δανείου ἐκ συναλλαγματικῶν, καὶ τὴν ἐξόφλησιν τοῦ δανείου τούτου, κατὰ δὲ τὰ ἄρθρ. 1042 καὶ 19 ἀριθ. 2 τῆς πολιτ. δικονομίας ἡ περὶ τῆς ἀπαιτήσεως δίκη, ἕνεκα τῆς ὁποίας διετάχθη συντηρητικὴ κατάσχεσις, ὑπάγεται εἰς τὴν συνήθη δικαιοδοσίαν τοῦ ἐναγομένου· ἑπομένως, προκειμένου περὶ χρέους ἐμπορικοῦ, καθίσταται ἁρμόδιον τὸ δικαστήριον τῶν ἐν Σύρῳ ἐμποροδικῶν, ἐντὸς τῆς περιφερείας τοῦ ὁποίου ἔχουν τὴν μόνιμον κατοικίαν οἱ ἐναγόμενοι.

Διὰ ταῦτα ἀποφαίνεται ἁρμόδιον τὸ ἐν Σύρῳ ἐμποροδικεῖον. »

(Σελ. 207 τῆς σειρᾶς τῶν ἀποφάσεων τοῦ 1840).

ς') ΖΗΤ. *Τὸ ἐμποροδικεῖον δὲν εἶναι ἁρμόδιον, ν' ἀποφασίζῃ περὶ τῶν ἀντιδικιῶν τῶν ἀφορωσῶν τὴν κατάσχεσιν καὶ τὸ κῦρος αὐτῆς· ἑπομένως εἶναι ἀναρμόδιον νὰ κρίνῃ 1 ἐπὶ τῶν δισταγμῶν τῶν κατὰ τῆς προσωπικῆς κρατήσεως ἀναφυομένων, καὶ 2) ἐὰν ἡ κατάσχεσις ἔπρεπε νὰ ἐνεργηθῇ κατὰ τοὺς τύπους τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου ἢ τῆς πολιτ. δικονομίας.*

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ τὸ ἄρθρ. 1042 καὶ τὸ ἄρθρ. 19 ἀρ. 5, εἰς τὸ ὁποῖον παραπέμπει, ἀποβλέπουσι μόνον τὴν ὡς πρὸς τὴν κυρίαν

ἀπαίτησιν ἁρμοδιότητα, καὶ ἑπομένως δὲν ἐφαρμόζονται αἱ διατάξεις αὐτῶν ἐπὶ τῶν κατὰ τὴν κατάσχεσιν ἐρίδων, περὶ ὧν προνοεῖ, ὡς ἐῤῥέθη, τὸ προηγούμενον ἄρθρ. 1041. Ἐὰν δὲ καὶ θεωρηθῇ ὅτι κατ᾿ ἐφαρμογὴν τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 1043, τὸ ὁποῖον διαλαμβάνει ὅτι ἐν τῇ περὶ τῆς κυρίας ὑποθέσεως ἀποφάσει τὸ δικαστήριον ἀποφαίνεται ἐπὶ κινητῶν κατασχεθέντων εἰς χεῖρας τοῦ ὀφειλέτου ἕνεκα τῆς κυρίας ἀπαιτήσεως τὴν δικαστικὴν ἀπαλλοτρίωσιν αὐτῶν, τὸ ἐμποροδικεῖον δύναται ἐν τῇ περὶ τῆς κυρίας ὑποθέσεως ἀποφάσει του νὰ διατάξῃ τὴν ἀπαλλοτρίωσιν τοιούτων κατασχεθέντων ἀντικειμένων, πάλιν δὲν προκύπτει οὐδ' ἐκ τούτου ὅτι δύναται ν᾿ ἀποφασίσῃ καὶ ἐπὶ τῶν ἀφορωσῶν τὴν κατάσχεσιν καὶ τὸ κῦρος αὐτῶν ἀντιδικιῶν, διότι καὶ τὴν προσωπικὴν κράτησιν διατάττει τὸ ἐμποροδικεῖον ἐν ταῖς ἀποφάσεσιν αὐτοῦ, ἀλλὰ δὲν εἶναι ἁρμόδιον ν᾿ ἀποφασίσῃ ἐπὶ τῶν κατ' αὐτῶν προκυπτόντων δισταγμῶν, διότι τοῦτο ἀντιβαίνει εἰς τοὺς ὁρισμοὺς τοῦ ἄρθρ. 1041, διότι κατ' ἄλλο σύστημα τὸ ἐμποροδικεῖον ἤθελεν ἀποφασίζει καὶ ἐπὶ ἐρίδων κατὰ τὴν κατάσχεσιν ἀκινήτων πρὸς ἐξασφάλισιν ἐμπορικοῦ χρέους, καὶ διότι τοῦτο ἤθελεν ἀνατρέψει τὰς θεμελιώδεις ἀρχὰς τοῦ ἄρθρ. 21, 4 καὶ 19, 1 αἵτινες ἀδιστάκτως φέρουσιν ἐξαίρεσιν εἰς τὸν κανόνα τοῦ ἄρθρ. 21 περὶ συναφείας τῶν παρεμπιπτουσῶν μετὰ τῶν κυρίων ὑποθέσεων.

Ἐπειδὴ ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἐνώπιον τῶν ἐν Ἀθήναις πρωτοδικῶν ὡς ἐμποροδικῶν ἐπροτάθησαν δύο ἐνστάσεις κατὰ τοῦ κύρους τῆς παρὰ τῶν Α. καὶ Δ. ἐνεργηθείσης συντηρητικῆς κατασχέσεως τοῦ πλοίου ὁ Σ. τουτέστιν ὅτι δὲν ἐδύνατο ἐπὶ τοῦ προκειμένου νὰ ἐπιτραπῇ συντηρητικὴ κατάσχεσις, καὶ ὅτι αὕτη ἔπρεπε νὰ ἐνεργηθῇ κατὰ τοὺς τύπους τοῦ ἐμπ. νόμου, καὶ οὐχὶ τῆς πολιτ. δικονομίας. Τὸ δὲ εἰρημένον δικαστήριον του ἐμποροδικείου διεσκέφθη καὶ ἀπεφάσισεν ἐπ' αὐτῶν, ἀποῤῥίψαν ἐμπεριληπτικῶς ἀμφοτέρας, καὶ ἀποφανθὲν ἔγκυρον τὴν περὶ ἧ ὁ λόγος κατάσχεσιν· ἄρα ἀπεφάσισε κατὰ τοῦτο ἀναρμοδίως ἐναντίον τῶν εἰρημένων διατάξεων τοῦ νόμου συνδ. μὲ τὸ ἄρθρ. 25 τῆς πολιτ. δικονομίας, ἐνῷ ὤφειλε ν᾿ ἀπέχῃ τῆς τοιαύτης ἀποφάσεως καὶ νὰ παραπέμψῃ τὰς ἀντιδικίας ταύτας εἰς τὸ πρωτοδικεῖον, καὶ διὰ τοῦτο ἡ περὶ ἧς πρόκειται διάταξις τῆς ἐκκληθείσης ἀποφάσεως εἶναι μεταῤῥυθμιστέα.

Ἐπειδὴ μεχρις οὗ ἀποφασισθῇ ἡ τύχη τῆς εἰρημένης κατασχέσεως παρὰ τοῦ ἁρμοδίου πρωτοδικείου δικάσοντες τὰς ἀνωτέρω

κατ' αὐτῆς, ἔνστασις ἡ κατάσχεσις ὑφίσταται καὶ διὰ τοῦτό ἡ περὶ ἀποζημιώσεως αἴτησις τοῦ ἐκκαλοῦντος δὲν δύναται ἐπὶ τοῦ παρόντος νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν.

Διὰ ταῦτα παραδεχόμενον τὴν ἔφεσιν μεταῤῥυθμίζει τὴν διάταξιν τῆς ἐκκληθείσης ἀποφάσεως, ἥτις ἀπεφήνατο ἔγκυρον τὴν γενομένην κατάσχεσιν τοῦ πλοίου, καὶ ἀποφαινόμενον μὴ ἁρμόδιον τὸ δικαστ. τῶν ἐν Ἀθήναις ἐμποροδικῶν διὰ νὰ δικάσῃ τὰς κατὰ τοῦ κύρους τῆς εἰρημένης κατασχέσεως ἀντιδικίας, παραπέμπει αὐτὰς εἰς τὸ ἐν Ἀθήναις πρωτοδικεῖον. »

Ἀπόφασις 4479 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν τῇ 27 αὐγούστου τοῦ 1847.

ΣΗΜ. α'. Εἰς τὴν ἐν τῷ Εὑρ. λέξιν Κ α τ ά σ χ ε σ ι ς εὕρηται ἡ ὑπ' ἀριθ. 7 ἀπόφασις τοῦ Ἀρείου Πάγου, (τοῦ ἔτους 1847) ἡ ἀποφαινομένη ὅτι ἐπὶ κατασχέσεως πλοίων ἐφαρμόζονται αἱ διατάξεις τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου, καὶ ὄχι αἱ τῆς πολιτ. δικονομίας

ΣΗΜ. β'. Βλέπε καὶ τὰ ἑπόμενα ἐδάφια.

ζ) ΖΗΤ. *Ἐπὶ τῶν κατὰ τὴν κατάσχεσιν πράγματός τινος ἐγερθεισῶν διαφορῶν, ποῖον δικαστήριον εἶναι ἁρμόδιον;* Ἀπόφ. πολιτ. Ἀρείου Πάγου 38 τῆς 18 φεβρουαρίου 1837 φέρουσα:

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ κατὰ τὸ 19 ἄρθρ. ἀριθ. 4 τῆς πολιτ. δικ., ἁρμόδιον δικαστήριον τῶν κατὰ τὴν κατάσχεσιν πράγματος τινὸς ἐγερθεισῶν διαφορῶν εἶναι ἐκεῖνο, εἰς τοῦ ὁποίου τὴν περιφέρειαν εὑρίσκεται τὸ κατασχεθὲν πρᾶγμα· ἐπὶ τοῦ προκειμένου δὲ ἐν ᾧ ἡ διαφορὰ μεταξὺ Α. Κ. καὶ Κ. Τ. ἠγέρθη ἕνεκα τῆς ὑπὸ τοῦ παύσαντος ἐγκληματικοῦ δικαστηρίου Ναυπλίας διαταχθείσης κατασχέσεως ἐπὶ τοῦ μισθοῦ τοῦ Τ. ὡς ὑπαλλήλου τῆς ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν γραμματείας, τὰ κατασχεθέντα χρήματα εὑρίσκονται εἰς Ἀθήνας. Διὰ ταῦτα προσδιορίζει τὸ ἐν Ἀθήναις πρωτοδικεῖον ἁρμόδιον κτλ. »

(Σελ. 142 τοῦ 1 τόμου τῆς Νομολογίας)—Ὅρα τὸν προηγ. §.

η) ΖΗΤ. *Αἱ μεταξὺ ἐμπόρων δίκαι ἀφορῶσαι ἐμπορικὰ ἀντικείμενα, ὑπάγονται εἰς τὰ ἐμποροδικεῖα· ἑπομένως καὶ αἱ περὶ τὴν κατάσχεσιν ἀναφυόμεναι δυσχέρειαι, ὅταν περιστρέφωνται εἰς ἐμπορικὰ ἀντικείμενα, ὑπάγονται εἰς τὰ ἐμποροδικεῖα* (1).

---

(1) Βλ. ἀνωτ. § 201 τὴν ἀπόφασιν.

θ) ΖΗΤ. *Καί τοι ἐκκρεμοῦς οὔσης τῆς κυρίας δίκης ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου τῶν ἐφετῶν, εἰς τὰς κατὰ τὴν κατάσχεσιν τοῦ πράγματος ἐγερθείσας διαφορὰς ἁρμόδιον δικαστήριον εἶναι τὸ πρωτοδικεῖον. εἰς τοῦ ὁποίου τὴν περιφέρειαν εὑρίσκεται τὸ κατασχεθὲν πρᾶγμα* (ἀριθ. 19 § 4, 871, 874, 911, 1037; 1039 1041, πολιτ. δικονομίας. Ἀπόφ. 124 τοῦ 1841 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν.

(Νομικῆς σελ. 2446 καὶ 3766.

ι) ΖΗΤ. *Τὸ δικαστήριον, ἐνώπιον τοῦ ὁποίου εἶναι ἐκκρεμὴς ἡ κυρία ἀπαίτησις. ἀποφαίνεται καὶ περὶ τοῦ κύρους τῆς τυχὸν ἐνεργηθείσης συντηρητικῆς κατασχέσεως, ἀλλ' αἱ κατὰ τὴν κατάσχεσιν ἀναφερόμεναι ἀντιδικίαι, αἱ παρὰ τοῦ ἑτέρου τῶν διαδίκων εἰσαγόμεναι, ὑπάγονται εἰς τὸ ἁρμόδιον πρωτοδικεῖον, καὶ ἂν ἡ κυρία ἀπαίτησις ἦναι ἐκκρεμὴς ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν*. Ἀπόφασις 172 τοῦ 1846 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν φέρουσα: (1).

Ἀπόφ. α' Ἐπειδὴ ἡ ἐν ἀρχῇ τοῦ ἐφετηρίου ἐγγράφου ἀτελὴς κατὰ τὸ φαινόμενον ἕνεκα τῆς τυχηρᾶς μελανώσεως τῆς τελευταίας συλλαβῆς λέξις *κατοικία*, εἶναι ἀδιστάκτως γενικὴ πληθυντική, ἤτοι κατοίκων, καταφανοῦς ὄντος τοῦ ἄκρου τοῦ στοιχείου ν, ἡ δὲ φράσις *κατοίκων*, μετὰ τὸν λόγον ἔφεσις Θ. Α. Κ. κατὰ τοῦ Δ. Σ. κατοίκων Σπετσῶν· ἀποδίδεται εἰς ἀμφοτέρους τοὺς διαδίκους, ὥστε ὁ λόγος τῆς ἀκυρότητος τοῦ ἐφετηρίου διὰ τὴν παράληψιν τῆς μνείας τῆς κατοικίας τοῦ ἐκκαλοῦντος εἶναι ἀνυπόστατος (2).

Ἐπειδή, κατὰ τὰ ἄρθ. 1042 καὶ 1043 τῆς πολ. δικονομίας, τὸ δικαστήριον, ἐνώπιον τοῦ ὁποίου εἶναι ἐκκρεμὴς ἡ κυρία ἀπαίτησις, ἀποφαίνεται καὶ περὶ τοῦ κύρους τῆς ἐνεργηθείσης τυχὸν συντηρητικῆς κατασχέσεως, ἀλλ' ἐντεῦθεν δὲν ἕπεται, ὅτι εἰς τὸ αὐτὸ δικαστήριον ὑπάγεται καὶ πᾶσα κατὰ τὴν κατάσχεσιν ἀναφερομένη ἔρις· ἀπεναντίας, κατὰ μὲν τὸ ἄρθρ. 19 ἀριθ. 4 τῆς πολιτ. δικονομίας ἁρμόδιον πρὸς διάλυσιν αὐτῶν εἶναι τὸ δικαστήριον, εἰς τὴν περιφέρειαν τοῦ ὁποίου ἐνεργεῖται ἡ κατάσχεσις, κατὰ δὲ τὸ ἄρθρ. 628 τῆς πολιτ. δικονομίας, ἡ περὶ καταργήσεως

(1) Περὶ τῶν ἐν τῇ ἀποφάσει ἄλλων ζητημάτων ἐν οἰκείῳ τόπῳ.
(2) Βλ. τὰς ἐν τῷ Εὑρετ. λέξεις Δικόγραφον Ἔφεσις.

τῶν ἀσφαλιστικῶν μέτρων συζητεῖται κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον, καθ' ὃν καὶ ἡ περὶ διατάξεως αὐτῶν, καὶ κατὰ τὸ ἄρ. 761 ὁ κατώτερος δικαστὴς, καὶ τοι προσβληθείσης τῆς ἀποφάσεώς του ἐπὶ τῆς κυρίας ἀπαιτήσεως, δύναται νὰ διατάξῃ προσωρινὰ μέτρα, κατὰ λογικὴν δὲ συνέπειαν καὶ νὰ λύῃ τὰς κατὰ τὴν ἐνέργειάν των γενομένας ἀμφισβητήσεις· ὥστε καὶ μολονότι τὸ δικαστήριον, παρ' ᾧ ἡ κυρία δίκη εἶναι ἐκκρεμὴς, ἀποφαίνεται καὶ περὶ τῆς παρεμπιπτούσης τῆς περὶ τοῦ κύρους τῆς κατασχέσεως ἀγωγῆς, ἤτοι περὶ τῆς ἀπαλλοτριώσεως τοῦ κατασχεθέντος πράγματος πρὸς ἐξόφλησιν τῆς ἀπαιτήσεως, τὸ ἁρμόδιον μολοντοῦτο πρωτοδικεῖον ἐπιλαμβάνεται τῶν κατὰ τὴν ἐνέργειαν συντηρητικῶν μέτρων ἐγειρομένων ἀντιδικιῶν καὶ εἰσαγομένων παρὰ τοῦ ἑτέρου τῶν διαδίκων ὡς αἴτησις κυρία· ἑπομένως τὸ πρωτοδικεῖον ἐσφαλμένως ἀπεφήνατο ἀπαράδεκτον τὴν περὶ τοῦ ἀκύρου τῆς κατασχέσεως καὶ ἐγγυήσεως αἴτησιν τοῦ ἐκκαλοῦντος.

Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ ἄρθρ. 215 τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου, τὸ πλοῖον εἶναι ἀνεπίδεκτον κατασχέσεως, ὅταν ὁ πλοίαρχος ἔχῃ ἤδη ἀναχεῖρας τὰ πρὸς τὸν ἀπόπλουν ἀναγκαῖα ἔγγραφα, καὶ τὸ χρέος, διὰ τὸ ὁποῖον καταδιώκεται, δὲν συνεφωνήθη χάριν τοῦ μελετωμένου διάπλου· κατὰ λογικὴν δὲ συνέπειαν τὸ πλοῖον εἶναι τοιοῦτον μέχρι τοῦ εἰς τὸν προωρισμένον τόπον κατάπλου του, παρεκτὸς ἐὰν τὸ δάνειον συνεφωνήθη εἰς τὸν τόπον τῆς προσορμίσεως· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου, (ὡς ἀπὸ τὴν πιστοποίησιν τοῦ ὑγειονομολιμενάρχου Σπετσῶν τῆς 27 μαΐου ε. ε. ἀποτελοῦσαν πλήρη ἀπόδειξιν ὡς ἀφορῶσαν γεγονὸς περὶ τὴν ὑπηρεσίαν του), ἐξάγεται ὅτι τὸ μὲν κατασχεθὲν πλοῖον διευθύνετο ἀπὸ Ζακύνθου εἰς Σμύρνην μὲ φορτίον κεράμων, καὶ φέρον τέσσαρας ἐπιβάτας, κατὰ δὲ τὴν τῆς προσορμίσεώς του ἡμέραν ὁ πλοίαρχος ᾐτήσατο τὰ ἀποδημητήρια ἔγγραφα, τὸ δὲ χρέος, διὰ τὸ ὁποῖον ἡ κατάσχεσις ἐνεργήθη, ἐγένετο ἐν Σπέτσαις χάριν τοῦ προκειμένου διάπλου. »

(Νομικὴ σελ 4684).—Ὅρα τὴν λέξιν πλοῖον.

§. 295.

ΖΗΤ. *Ἡ περὶ διεκδικήσεως κατασχεθέντων ἐμπορικῶν ἀντικειμένων ἀγωγὴ εἶναι τῆς ἁρμοδιότητος τῶν ἐμποροδικείων;*

Ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου 33 τοῦ 1846 φέρουσα:

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ ἄρθρ. 1042 τῆς πολιτ. δικονομίας, ἐπὶ διεκδικήσεως συντηρητικῶς κατασχεθέντων πραγμάτων ἐφαρ-

μόζονται τὰ ἐν τῷ ἄρθρ. 19 ἀριθ. 5 ὡρισμένα· κατὰ δὲ τὸ ἄρθρον τοῦτο, τὸ δικαστήριον, εἰς τὴν περιφέρειαν τοῦ ὁποίου ἐξετελέσθη ἡ κατάσχεσις, τότε μόνον δύναται ν' ἀποφασίσῃ περὶ τῆς κυρίας ἀπαιτήσεως, ὅταν ἡ κατάσχεσις διετάχθη κατὰ φυγόντος ὀφειλέτου μὴ ἔχοντος νόμιμον κατοικίαν, ἢ κατ' ἀλλοδαποῦ· εἰς πᾶσαν δ' ἄλλην περίπτωσιν τὸ δικαστήριον ἀποφαίνεται τὴν εἰς τὴν συνήθη δικαιοδοσίαν τοῦ ἐναγομένου παραπομπὴν τῆς δίκης, δικαιοδοσία δὲ τοῦ ἐναγομένου εἰς δίκας ἀφορώσας τὴν ἐμπορείαν καὶ τὰς συναλλαγματικὰς εἶναι, κατὰ τὸ ἄρθρ. 19 ἀριθ 2 τῆς αὐτῆς δικονομίας, τὰ ἐμποροδικεῖα· ἑπομένως, προκειμένου λόγου περὶ διεκδικήσεως κατασχεθέντων ἐμπορικῶν ἀντικειμένων καὶ περὶ ἐμπόρων, ἡ διεκδικητικὴ ἀγωγή, κατὰ τὰς εἰρημένας διατάξεις τῆς πολιτικῆς δικονομίας καὶ τὸ ἄρθρ. 1 καὶ 2 τοῦ ἀπὸ 2 μαΐου 1835 νόμου περὶ ἁρμοδιότητος τῶν ἐμποροδικείων, εἶναι ἀποκλειστικῶς τῆς ἁρμοδιότητος τῶν ἐμποροδικείων· τοῦτο δὲ γίνεται ἔτι σαφέστερον ἐκ τῶν ὁρισμῶν τοῦ ἄρθ. 925 τῆς αὐτῆς δικονομ., εἰς ὃ παραπέμπει τὸ ἄρθρ. 1042, κατὰ τὸ ὁποῖον (925) ἡ ἀγωγὴ περὶ τῆς κυρίας ἀπαιτήσεως εἰσάγεται ἐνώπιον τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρ. 19 ἁρμοδίου δικαστηρίου, τουτέστιν ἐνώπιον τοῦ ἐμποροδικείου, ἐὰν ἦναι ἐμπορική, καὶ ἐκ τῶν ὁρισμῶν τοῦ ἄρθρ. 932, κατὰ τὸ ὁποῖον ἂν ἡ παρὰ τοῦ τρίτου γενομένη δήλωσις φιλονεικηθῇ, τότε ἡ περὶ τῆς δηλώσεως συζήτησις γίνεται ἐνώπιον τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρ. 19 ἁρμοδίου δικαστηρίου, ἑπομένως ἐνώπιον τοῦ ἐμποροδικείου, ἂν ἡ ὑπόθεσις ἦναι φύσει ἐμπορική, καθότι μόνον τὰ ἐμποροδικεῖα εἶναι ἁρμόδια ἐπὶ τῶν ἐμπορικῶν ὑποθέσεων.

Ἐπειδή, ἂν καὶ κατὰ τὸ ἄρθρ. 873 τῆς αὐτῆς δικονομίας ὡς πρὸς τὴν περὶ ἐκτελέσεως δίκην ἦναι ἁρμόδια τὰ πολιτικὰ δικαστήρια καὶ ἐπὶ ἐμπορικῶν ἀποφάσεων, αἱ διατάξεις ὅμως αὗται δὲν ἀφορῶσι τὴν κυρίαν ἀπαίτησιν, ἀλλὰ μόνον τοὺς περὶ τὴν ἐκτέλεσιν δισταγμοὺς καὶ ἔριδας, ἡ ἐκδίκασις τῶν ὁποίων ἀνετέθη ὑπὸ τοῦ νόμου εἰς τὰ πολιτ. δικαστήρια, ὡς ἀναγομένους εἰς τὴν διαδικασίαν τῆς ἐκτελέσεως, ἐπὶ τῆς ὁποίας τὰ ἐμποροδικεῖα δὲν ἔχουν δικαιοδοσίαν· ὅτι δὲ τοιαύτη εἶναι ἡ ἔννοια τοῦ εἰρημένου ἄρθρου προκύπτει ἔτι μᾶλλον 1) ἐκ τοῦ 3 κεφαλαίου τῆς περὶ ἐκτελέσεως διαδικασίας, εἰς ἣν συμπεριλαμβάνεται τὸ εἰρημένον ἄρθρον 873 φέροντος *δισταγμοὶ καὶ ἐνστάσεις εἰς τὴν περὶ ἐκτελέσεως δίκην*· 2) ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ ἰδίου ἄρθ. 873 ὁριζουσῶν, ὅτι τὰ πολιτ. δικαστήρια εἶναι ἁρμόδια καὶ ἐπὶ ἐμπορικῶν ἀποφάσεων, ἡ δὲ λέξις *ἀπόφασις* ἐννοεῖ ἐνταῦθα δίκην ἀπoπερατωμένην, καὶ οὐχὶ ἐκρεμῆ ἢ εἰσαχθησομένην, 3) ἐκ τῶν ἄρθρ.

871, 872 καὶ 874, εἰς ἃ δὲν ἀναφέρεται εἰμὴ δίκη περὶ τὴν ἐκτέλεσιν, ἐξεναντίας δὲ ὁσάκις ὁ νόμος ἀναφέρει περὶ τῆς κυρίας ἀπαιτήσεως, διατάττει συγχρόνως ὅτι αὕτη πρέπει νὰ εἰσαχθῇ οὐχὶ ἐνώπιον τοῦ πρωτοδικείου, ἀλλ' ἐνώπιον τοῦ ἁρμοδίου δικαστηρίου, εἰς ὃ αὕτη ὑπάγεται· ἀριθ. 925, 932, 934, 1042, καὶ 19, § 5.

Ἐπειδὴ ἡ προκειμένη διαφορὰ, ὡς ἀποδεικνύεται ἐκ τῶν ἐγγράφων τῆς δικογραφίας, εἶναι μεταξὺ ἐμπόρων καὶ ἀφορᾷ ἀπόδοσιν τοῦ ἐν τῷ καταστήματι τοῦ Δ. Τ. εὑρισκομένου καὶ παρὰ τοῦ Β. κατεσχεμένου σίτου, λόγῳ ὅτι ἐξεπληρώθη ὁ ὅρος τῆς ἀγοροπωλησίας αὐτοῦ τοῦ σίτου, ὁ ὁποῖος, καθὼς ὁ Β διϊσχυρίζεται, ἐπωλήθη παρὰ τοῦ Λ. πρὸς τὸν Τ., καὶ εἶναι ἰδιοκτησία αὐτου, ὁ δὲ Λ. ὅτι τῷ ἐπώλησε μὲν, ἀλλ' ὑπὸ ὅρον· ὅθεν εἶναι ὑπόθεσις ἐμπορικὴ, καθὸ δὲ τοιαύτη ὑπάγεται, κατὰ τ' ἀνωτέρω ἐκτεθέντα, εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῶν ἐμποροδικῶν, καὶ ἑπομένως τὸ δικαστήριον τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν ὤφειλε καὶ αὐτεπαγγέλτως, δυνάμει τοῦ ἄρθρ. 25 τῆς αὐτῆς δικονομίας, νὰ κηρύξῃ ἀναρμόδιον τὸ ἐπὶ τῆς δίκης ταύτης δικάσαν πολιτικὸν δικαστήριον, καὶ νὰ παραπέμψῃ τὴν ὑπόθεσιν εἰς τὸ ἁρμόδιον ἐμποροδικεῖον· πράξαν δὲ τὸ ἐναντίον παρεβίασε τὰς περὶ ἁρμοδιότητος εἰρημένας διατάξεις τοῦ νόμου, καὶ κατὰ συνέπειαν ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασίς του καθίσταται ἀναιρετέα δυνάμει τῶν ἄρθρων 807 ἀριθ. 3 καὶ 808 ἀριθ. 2 τῆς αὐτῆς δικονομίας, οἱ δὲ ἰσχυρισμοὶ τοῦ ἀναιρεσειβλήτου, ὅτι ἡ ἀνακοπή του ὡς περιστρεφομένη περὶ τὴν ἐκτέλεσιν καὶ περὶ ἀμφισβητουμένης κυριότητος ἦτο της ἁρμοδιότητος τοῦ πρωτοδικείου, καὶ ὅτι δὲν ἐγένετο ἔνστασις ἀναρμοδιότητος ἐνώπιον τῶν κατωτέρων δικαστηρίων, εἶναι ἀνυποστήρικτος, καθότι, ὡς ἀνωτέρω ἐξετέθη, ἡ παρὰ τοῦ Β. ἐνεργηθεῖσα κατάσχεσις ἐνηργήθη ὡς προφυλακτικὸν μέτρον, ἡ δὲ ἀνακοπὴ τοῦ Λ. κύριον σκοπὸν εἶχε τὴν ἀπόδοσιν τοῦ σίτου, ἢ τὴν ὑποχρέωσιν τιμήματος τῆς ἀγοροπωλησίας, τουτέστιν ἐπρόκειτο περὶ ἀγωγῆς φύσει καθαρῶς ἐμπορικῆς· τέλος ἡ περὶ πραγματικῆς ἁρμοδιότητος ἔνστασις ὡς ἀφορώσης τὴν δημοσίαν τάξιν ἔπρεπεν αὐτεπαγγέλτως ν' ἀναπληρωθῇ παρὰ τοῦ δικαστηρίου δυνάμει τοῦ εἰρημένου ἄρθρ. 25 τῆς πολιτ. δικονομίας, καὶ ἂν δὲν ἐπροτάθη ὑπὸ τῶν διαδίκων. Διὰ ταῦτα καὶ δυνάμει τῶν ἄρθρ. 831 καὶ 210 τῆς πολιτ. δικονομίας.

Ἀναιρεῖ τὴν ὑπ' ἀριθ. 99 καὶ ἀπὸ 1 ἀπριλίου 1846 ἀπόφασιν τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν καὶ παραπέμπει. »

(Σελ. 142 τῆς σειρᾶς τῶν ἀποφάσεων τοῦ 1846

ΣΗΜ. Τὰ ἐμποροδικεῖα τότε μόνον εἶναι ἁρμόδια εἰς τὰς περὶ κυριότητος δίκας, ὅταν αὗται ἀφορῶσιν ἐμπορικὴν πρᾶξιν.

Ἰδοὺ πῶς ἐκφράζεται καὶ ἡ ἀπόφασις τοῦ Ἀρείου Πάγου 51 τοῦ 1846 (1).

Ἀπόφ. α Ἐπειδή, κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ ἐμπορικοῦ δικαίου, τότε μόνον τὰ ἐμποροδικεῖα εἶναι ἁρμόδια εἰς τὰς περὶ κυριότητος ἀγωγάς, ὅταν αὗται ἀφορῶσιν ἐμπορικήν τινα πρᾶξιν· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου τὰ δικαιώματα τοῦ ἀνακόπτοντος, νῦν δὲ ἀναιρεσιβλήτου, δὲν πηγάζουν ἐξ ἐμπορικῆς πράξεως, οὐδὲ προϋπῆρξε μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τῶν ἐντολέων του ἐμπορικόν τι συνάλλαγμα περὶ τῶν ἀντικειμένων τῆς κατασχέσεως, καὶ ἑπομένως ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος διαφορὰ ἦτο τῆς ἁρμοδιότητος τοῦ πρωτοδικείου καὶ οὐχὶ τοῦ ἐμποροδικείου, ὡς ἐσφαλμένως διατείνονται οἱ ἀναιρεσείοντες.

Ἐπειδὴ ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν ἄρθρων 1037 καὶ 908—911 τῆς πολιτ. δικονομίας προκύπτει ἀδιστάκτως, ὅτι τὸ μέσον τῆς ἀνακοπῆς δὲν περιορίζεται ἀποκλειστικῶς εἰς μόνην τὴν περίπτωσιν τῆς ἀναγκαστικῆς ἐκτελέσεως, ἀλλ' ἐκτείνεται καὶ εἰς ἐκείνην τῆς συντηρητικῆς κατασχέσεως, καθότι τὸ ἄρθ. 1037, τὸ ὁποῖον ἀφορᾷ μόνον προφυλακτικὰ μέτρα, ὁρίζει ῥητῶς μεταξὺ ἄλλων ὅτι ἡ περαιτέρω διαδικασία τῆς κατασχέσεως γίνεται κατὰ τὸ ἄρθρ. 908 καὶ ἑπ. τουτέστι κατὰ τὰ ἄρθρα, τὰ ὁποῖα ἀφορῶσι μόνον τὰς ἀνακοπάς, μεταξὺ τῶν ὁποίων συμπεριλαμβάνεται καὶ ἡ τῶν τρίτων διεκδικητῶν, οὐδὲ ἠδύνατο ὁ νομοθέτης; ἐνῷ ἐσυγχώρησε τὸ τῆς ἀνακοπῆς μέσον εἰς τὸν ὀφειλέτην (ἄρθ. 1041), εἰς τὸν τρίτον νὰ τὸ ἀρνηθῇ, τοῦ ὁποίου παρανόμως ἐμποδίζεται ἡ ἐλευθέρα διάθεσις τῶν πραγμάτων του, καὶ παραβιάζονται τὰ τῆς ἰδιοκτησίας του δικαιώματα διὰ χρέος τρίτου· ὅθεν δὲν εἶναι βάσιμος ὁ λόγος τῶν ἀναιρεσειόντων ὅτι δὲν συγχωρεῖται ἀνακοπὴ τρίτου ἐπὶ συντηρητικῆς κατασχέσεως.

Ἐπειδή, κατὰ τὰς εἰδικὰς διατυπώσεις τῆς πολιτ. δικονομίας ἄρθρ. 1037, 910, 911 καὶ 871, ἡ διαδικασία ἐπὶ ἀνακοπῆς τρίτου εἶναι συνοπτική, ἐπὶ δὲ συνοπτικῶν ὑποθέσεων, κατὰ τὸ ἄρθρ. 532 § 3 τῆς ἰδίας δικονομίας, δὲν ἀπαιτεῖται ἀπόπειρα συμβιβασμοῦ, καὶ ἑπομένως εἶναι ἀνίσχυρος καὶ ὁ λόγος τῆς ἀναιρέσεως ὅτι ἔπρεπε νὰ προηγηθῇ ἀπόπειρα συμβιβασμοῦ.

Ἐπειδὴ ἡ προκειμένη ἀνακοπὴ ἐγένετο κατὰ μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς

(1) Δι' αὐτῆς λύονται καὶ ἕτερα ζητήματα, περὶ ὧν ἐν οἰκείῳ τόπῳ. Ταῦτα δ' εἰσὶν
α') ὅτι ἐπὶ συντηρ. κατασχέσεως συγχωρεῖται ἀνακοπὴ τρίτου·
β') ὅτι ἡ ἀρχὴ ὅτι διεκδικ. ἀγωγὴ δὲν κινεῖται εἰμὴ κατὰ τοῦ κατέχοντος, δὲν ἐφαρμόζεται εἰς τὴν τρίτου ἀνακοπήν.

κατασχέσεως καὶ πρὸς ὅλα τὰ διεκδικούμενα πράγματα, καὶ ἑπομένως δὲν ὑπάρχουν πολλαὶ ἀγωγαὶ ὑπαγόμεναι εἰς διάφορα δικαστήρια· ὥστε ἐσφαλμένως τὸ ἰσχυρίζονται οἱ ἀναιρεσείοντες, εἶναι δὲ ἀδιάφορον ἐὰν τὰ πράγματα ταῦτα διαφέρουν πρὸς ἄλληλα ὡς πρὸς τὸ εἶδος καὶ τὴν ἀξίαν, καθότι τοῦτο δὲν μεταβάλλει ποσῶς οὔτε τὸ τῆς ἰδιοκτησίας δικαίωμα τοῦ ἀνακόπτοντος, οὔτε διαιρεῖ τὴν ἀγωγήν· ὅθεν καὶ ὁ τέταρτος λόγος, καθὸ μὴ βάσιμος, εἶναι ἀπαράδεκτος. . . . . »

(Σελ. 170 τῶν ἀποφάσεων τοῦ 1836).

—*ἑτέρα περὶ τοῦ αὐτοῦ ζητήματος ἀπόφασις.*

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ ἡ ἀπὸ 21 φεβρουαρίου 1835 ἀνακοπὴ τοῦ Α. περιέχει ἀγωγὴν διεκδικήσεως πραγμάτων, τὰ ὁποῖα ὁ ἀνακόπτων διϊσχυρίζεται ὅτι ἠγόρασεν ἀπὸ τὸν πτωχεύσαντα Ν. πρὸ τῆς πτωχεύσεώς του, *τοιαύτη δὲ ἀγωγὴ ὡς ἀφορῶσα τὸ κῦρος πράξεως ἐμπορικῆς*, τῆς ἀγορᾶς πραγματειῶν πρὸς μεταπώλησιν, ὑπάγεται κατὰ τὰ ἄρθρα 1 καὶ 2 τοῦ ἀπὸ 2 (14) μαΐου 1835 περὶ ἁρμοδιότητος τῶν ἐμποροδικῶν νόμου *εἰς τὴν ἐμπορικὴν δικαιοδοσίαν.*

Ἐπειδή, κατὰ τὸ ἄρθρ. 776 τῆς πολ. δικονομίας, δύναται τὸ δικαστήριον τοῦτο ν᾽ ἀποῤῥίψῃ τὴν ἔφεσιν καὶ νὰ προσθέσῃ μ᾽ ὅλον τοῦτο ἄλλας αἰτιολογίας ὑπὲρ τοῦ διατακτικοῦ τῆς ἐκκληθείσης ἀποφάσεως. » Ἀπόφ. 796 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν τῇ 8 ἰουνίου 1838.

—*ἑτέρα περὶ τοῦ ἰδίου ἀντικειμένου ἀπόφασις.*

« Ἐπειδὴ ἡ προκειμένη μεταξὺ τῶν διαδίκων Β. καὶ Γ. διαφορά, ὡς ἐκ τῶν ἐγγράφων τῆς δικογραφίας ἐξάγεται, εἶναι μεταξὺ ἐμπόρων καὶ ἀφορᾷ πρᾶξιν ἐμπορικήν, καθότι ἔχει ἀντικείμενον ἀπόδοσιν σίτου πωληθέντος ἀπὸ τὸν Α. πρὸς τὸν Γ. ὅστις κατασχεθεὶς συντηρητικῶς ἀπὸ τὸν Β. ἐν τῷ καταστήματι τοῦ Γ. διεκδικεῖται ἤδη παρὰ τοῦ Α. λόγῳ ὅτι δὲν ἐξεπληρώθησαν οἱ περὶ τῆς ἀγοροπωλησίας τοῦ σίτου τούτου ὅροι.

Ἐπειδή, κατὰ τὸ ἄρθρ. 1042 τῆς πολ. δικονομίας, ὅπερ παραπέμπει εἰς τὰ ἄρθρ. 19 § 5 619, καὶ 925 τῆς αὐτῆς, καὶ ἐπὶ τῆς διεκδικήσεως αὐτῆς πραγμάτων συντηρητικῶς κατασχεθέντων, τὸ δικαστήριον, εἰς τοῦ ὁποίου τὴν περιφέρειαν ἐτελέσθη ἡ κατάσχεσις, τότε μόνον δύναται ν᾽ ἀποφασίσῃ περὶ τῆς κυρίας ἀπαιτήσεως, ὅταν πρόκηται περίπτωσίς τις ἀπὸ τὰς ἐν τῷ ἄρθρῳ 19 § 5 προβαλλομένας· ἄλλως ἀποφαίνεται τὴν εἰς τὴν συνήθη δικαιοδοσίαν τοῦ ἐναγομένου παραπομπὴν τῆς δίκης.

Ἐπειδὴ ἐπὶ τοῦ προκειμένου διεκδικουμένων ὑπὸ τοῦ Α. ἀντικειμένων ἐμπορικῶν συντηρητικῶς παρὰ τοῦ ἀντιδίκου του Β. κατασχεθέντων καὶ μὴ ὑπαρχούσης καμμιᾶς τῶν ἐν τῷ προσημειωθέντι ἄρθρ. 19 § 5 περιπτώσεων, τὸ ἐν Ναυπλίῳ δικαστήριον τῶν πρωτοδικῶν, ἐνώπιον τοῦ ὁποίου εἰσήχθη ἡ κυρία ὑπόθεσις διὰ τῆς ἀπὸ 4 ἰαννουαρίου 1846 ἀνακοπῆς μετὰ διεκδικήσεως τοῦ πωληθέντος σίτου, *ὤφειλε, καὶ ἂν δὲν εἶχε προταθῇ ὑπὸ τῶν διαδίκων τὸ ἀναρμόδιον αὐτοῦ, νὰ παραπέμψῃ καὶ ἐξ ἐπαγγέλματος τὴν ἐκδίκασιν αὐτῆς εἰς τὸ ἁρμόδιον δικαστήριον τῶν ἐμποροδικῶν τῆς δικαιοδοσίας τοῦ ἐναγομένου Β. καθότι πρόκειται, ὡς ἐῤῥέθη, διαφορὰ μεταξὺ ἐμπόρων ἀντικείμενον ἀφορῶσα* (*ἄρθ.* 19 § 1 24 *καὶ* 25 *τῆς πολιτ. δικονομίας*) *ἐμπορικόν· ἑπομένως ἡ περὶ ἀναρμοδιότητος ἔνστασις τοῦ ἐκκαλοῦντος Β. εἶναι βάσιμος.*

Ἐπειδὴ αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθ. 873 τῆς αὐτῆς δικονομίας, ὅπερ ὁρίζει ὅτι ὡς πρὸς τὴν περὶ διεκδικήσεως δίκην εἶναι ἁρμόδια καὶ ἐπὶ ἐμπορικῶν ἀκόμη καὶ διαιτητικῶν ἀποφάσεων κτλ. ἢ καθ' ὅλας τὰς ἄλλας δίκας τὸ δικαστήριον τῶν πρωτοδικῶν, δὲν ἐφαρμόζονται εἰμὴ εἰς δίκας ἀναφυομένας ἐπὶ τῆς ἐκτελέσεως ἐμπορικῶν ἀποφάσεων· ἐπὶ τοῦ προκειμένου ὅμως δὲν πρόκειται δίκη περὶ ἐκτελέσεως ἐμπορικῆς ἀποφάσεως, ἀλλὰ δίκη ἀφορῶσα τὴν κυρίαν ἀπαίτησιν εἰσαχθεῖσα ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου δι' ἀνακοπῆς μετὰ διεκδικήσεως τοῦ κυρίου ἐμπορικοῦ ἀντικειμένου· ἑπομένως ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου τούτων λόγος τοῦ Α. εἶναι χωρὶς βάσιν.

Ἐπειδὴ, οὕτως ἐχούσης τῆς ὑποθέσεως, πρέπει νὰ κηρυχθῶσιν ἄκυροι ἅπασαι αἱ πράξεις ἐπὶ τῆς ἀνακοπῆς τοῦ εἰρημένου Α. τῆς 4 ἰουνίου 1846, καὶ ὅλη ἡ ἐπ' αὐτῆς διαδικασία, γενομένη ἐνώπιον τοῦ ἐν Ναυπλίῳ πρωτ. μετὰ τῆς ἀποφάσεως αὐτοῦ.

Ἐπειδὴ, ἀκυρουμένης ἁπάσης τῆς ἐπὶ τῆς προκειμένης ὑποθέσεως λαβούσης χώραν ἐνώπιον τοῦ διαληφθέντος πρωτοδικείου διαδικασίας, τὸ δικαστήριον τοῦτο, ὅπερ δικάζει κατ' ἔφεσιν εἰς δεύτερον βαθμὸν, δὲν δύναται νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν καὶ νὰ δικάσῃ ἐπὶ τῶν προτάσεων καὶ αἰτήσεων τῶν διαδίκων, διότι καμμία ἐκ τούτων δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὅτι ἐδικάσθη πρωτοδίκως εἰς τὸν ά. βαθμὸν μὴ ἀποφασίσαντος περὶ τούτου τοῦ ἁρμοδίου ἐμποροδικείου· ἑπομένως εἶναι ἀποῤῥιπτέαι.» Ἀπόφ. 4764 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν τῇ 22 ἀπριλίου 1848.

Ἑτέρα ἀπόφ. «Ἐπειδὴ ὁ κομιστὴς ναυτικοῦ δανείου μὴ ἐκτελεσοῦ δύναται νὰ ἐνάξῃ πρὸς πληρωμὴν αὐτοῦ, ἐνόσῳ δὲν πρόκειται περὶ

ἐκτελεστῶν μέτρων, ἀδιαφόρως εἴτε τὸν ἰδιοκτήτην τοῦ πλοίου, ὅστις εἶναι ὁ ἄμεσος αὐτοῦ ὀφειλέτης, εἴτε τὸν πλοίαρχον, ὅστις τὸν ἀντιπροσωπεύει κατὰ τὸν ἐμπορικὸν νόμον ὡς πρὸς τὰς εἰς τὸν πλοῦν ἀναφερομένας ἀγωγάς, κατὰ τὴν σύμφωνον ἄλλως περὶ τούτου γνώμην τῶν νομοδιδασκάλων (Πρβ. Fremery études du dr. comm. ch. XXVII. σελ. 197 και Pardessus dr. comm. T. 2. ch. 3 sect. 1 n° 659 ἐδ. 3) (1).

Ἐπειδὴ ὁ Γ. (κομιστὴς τοῦ ἐπὶ τοῦ εἰρημένου πλοίου ὁ Μ. συνομολογηθέντος τὴν 29 ἰουλίου 1835 ἐν Κωνσταντινουπόλει δανείου ἐκ γρ. 40 χιλ.) ἠδύνατο νομίμως νὰ κινήσῃ κατὰ τοῦ πλοιάρχου Β. τὴν περὶ τῆς κυρίας ἀπαιτήσεως ἀγωγὴν ἐνώπιον τῶν ἐν Σύρῳ ἐμποροδικῶν· ἑπομένως τὸ δικαστήριον τοῦτο παρεγνώρισε τὴν ἀρχὴν ταύτην διατάξαν νὰ κλητεύσῃ· καὶ ὡς πρὸς τὴν κυρίαν ταύτην ἀγωγήν, τὸν ἰδιοκτήτην αὐτόν, καὶ περιωρίσθη οὕτως εἰς ἔνστασιν ἐξ ἐπαγγέλματος ἀναπληρωθεῖσαν.

Ἐπειδή, κατὰ τὸ ἄρθ. 873 τῆς πολιτ. δικονομίας, ὡς πρὸς τὴν περὶ ἐκτελέσεως δίκην εἶναι ἁρμόδιον καὶ ἐπὶ ἐμπορικῶν ἀκόμη καὶ διαιτητικῶν ἀποφάσεων μόνον τὸ εἰρηνοδικεῖον, ἐὰν πρόκηται περὶ ἁρμοδιότητος εἰρηνοδικείου τινός, ἤ, καθ' ὅλας τὰς ἄλλας δίκας, τὸ δικαστήριον τῶν πρωτοδικῶν· ἑπομένως ὁ Ρ εἰσαγαγὼν τὴν περὶ κύρους τῆς συντηρητικῆς κατασχέσεως αἴτησίν του ἐνώπιον τοῦ ἐμποροδικείου ἐζήτησεν ἀναρμοδίως ἀπ' αὐτὸ τὴν μετατροπὴν τῆς συντηρητικῆς κατασχέσεως εἰς ἀναγκαστικήν, δηλαδὴ μέτρον ἀφορῶν ἐκτέλεσιν, καὶ ἀναρμοδίως τὸ ἐμποροδικεῖον ἀπεφάσισε περὶ τοῦ ἀποτελέσματος τῆς ἀγωγῆς ταύτης.

Ἐπειδή, μὴ δικασθείσης οὕτω τῆς δίκης εἰς πρῶτον βαθμόν, τὸ δικαστήριον τοῦτο δὲν δύναται νὰ δικάσῃ περὶ τῆς οὐσίας χωρὶς οὕτω νὰ παραβιάσῃ τὴν ἀρχὴν ὅτι ὑπάρχουν δύο βαθμοὶ δικαιοδοσίας. »

Ἀπόφ. 951 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν τῇ 1 νοεμβρίου 1838.

—*Ἀπόφ.* « Ἐπειδὴ ἡ ὑπ' ἀριθ. 92 ἀπόφασις ἀποφαίνεται ἁρμόδιον τὸ ἐκδόσαν αὐτὴν ἐμπορικὸν τμῆμα τῶν ἐνταῦθα πρωτοδικῶν, ἀποφάσεις δὲ ἐπὶ τῶν περὶ ἀναρμοδιότητος ἐνστάσεων ἐκδιδόμεναι ὑπόκεινται εἰς ἔφεσιν· καί,

Ἐπειδὴ ὁ νόμος, προτιθέμενος νὰ προλάβῃ τὴν ματαίαν χρόνου καὶ χρημάτων ἀνάλωσιν, δὲν ἐπιτρέπει τὴν κατὰ τῶν προπαρα-

(1) Ὅρα τὰς ἐν τῷ Εὑρετ. λέξεις Ναυτοδάνειον καὶ Πλοῖον.

σκευαστικῶν ἀποφάσεων ἔφεσιν εἰμὴ μετὰ τῆς ὁριστικῆς, ἀποφαίνεται δηλαδὴ τὰ κατὰ τῶν προπαρασκευαστικῶν μέτρων τοῦ δικαστηρίου παράπονα τῶν διαδίκων ἀπαράδεκτα αὐτοτελῶς γενόμενα· ἐντεῦθεν δ' ἕπεται συμπέρασμα ἐκ τῆς ταυτότητος τοῦ λόγου ἐπαναγάζον, ὅτι ἂν καὶ αἱ ἀποφάσεις, δι' ὧν ὁ δικαστὴς ἀποῤῥίπτει τὴν περὶ ἀναρμοδιότητος ἔνστασιν, μὴ ἐξαντλοῦσαι τὴν δικαιοδοσίαν του, δὲν εἶναι ὁρισικαὶ, δεκτικαὶ δ' ἐφέσεως οὖσαι καὶ ἐκκαλούμεναι καθιστῶσι παραδεκτὴν καὶ ἔγκυρον καὶ τὴν ἔφεσιν κατὰ τῶν προεκδοθεισῶν τυχὸν προπαρασκευαστικῶν ἀποφάσεων· ὅθεν, κατὰ τὰ εἰρημένα, ἀφοῦ ἡ ὑπ' ἀριθ. 92 ἀπόφασις εἶναι δεκτικὴ ἐφέσεως, ἡ ἔνστασις περὶ τοῦ ἀπαραδέκτου τῆς ἐφέσεως κατ' αὐτῆς καὶ ἐπομένως κατὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 9 προπαρασκευαστικῆς ἀποβαίνει ἀστήρικτος (1).

Ἐπειδὴ ἡ ἀγωγὴ τοῦ Ι. Β. ὡς ἐντολοδόχου τῆς ἐν Σμύρνῃ κινδυνασφαλιστικῆς ἑταιρίας Ἠοῦς, ὡς πρὸς μὲν τὸν πλοίαρχον Κ. ἀφορῶσα ὑποχρεώσεις ἐκ θαλασσίου ἀποστολῆς πηγαζούσας, ὑπάγεται εἰς τοὺς ἐμποροδίκας, καὶ καμμία ὡς πρὸς τοῦτο ἀμφισβήτησις δὲν ἐγένετο, καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ τὸν Β. Β., ἀφορῶσα ὑποχρέωσιν προκύπτουσαν ἐκ τοῦ ὅτι οὗτος ἐν γνώσει παρέλαβεν ὑπὸ τὴν κυριότητά του ξένην ἰδιοκτησίαν, καὶ διέθεσεν αὐτὴν κατὰ τὸ δοκοῦν, ἀπὸ πρᾶξιν δηλαδὴ μὴ ἔχουσαν, κατὰ τὸν ἰσχυρισμὸν τοῦ ἐφεσιβλήτου, χαρακτῆρα οὐδ' ἐντολῆς οὐδὲ διαχειρίσεως ξένης περιουσίας, καθόσον ἡ ἰδιοποίησις ξένης ἰδιοκτησίας ἀποκλείουσα τὴν ἰδέαν ἀμφοτέρων, οὐδὲ προνοουμένην ὁπωσδήποτε ἀπὸ τὸν περὶ ἁρμοδιότητος τῶν ἐμποροδικῶν νόμον, ὑπάγεται ἀδιστάκτως εἰς τὰ πολιτικὰ δικαστήρια· ἐπομένως τὸ ἐμπορικὸν τμῆμα τοῦ πρωτοδικείου ἐσφαλμένως ἀπεφήνατο ἑαυτὸ ἁρμόδιον καὶ ὡς πρὸς τὸν Β. Β. »

Ἐκρίθη καὶ ἀπεφασίσθη ἐν Ναυπλίῳ τὴν 23 ἰαννουαρίου 1847 ἔτους.

(Νόμικῆς σελ. 4776). Ἀπόφ. τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν 16 τοῦ 1847.

§§ 296—297 298, 299, 301.

ΣΗΜ. Οἱ παράγραφοι οὗτοι ἀφορῶσι ζητήματα, περὶ ὧν ἐγένετο ἀνωτέρω λόγος, καὶ, συντομίας χάριν, δὲν ἐπαναλαμβάνονται καὶ ἐνταῦθα· ὅθεν —Βλέπε τὴν τοῦ Ἀρείου Πάγου ἀπόφασιν 125 τοῦ 1837 ἀνωτέρω § 253 δίς.

(1) Βλ. ἀνωτ. § 45 καὶ 281 καὶ τὰς ἐν τῷ Εὑρ. λέξεις Ἀπόδειξις (§ 952 καὶ ἐπ.) καὶ Ἔφεσις.

—Βλέπε τὴν τοῦ Ἀρείου Πάγου ἀπόφασιν 219 τοῦ 1838 ἀνωτέρω § 291.
—Βλέπε τὴν τοῦ Ἀρείου Πάγου ἀπόφασιν 345 ἀνωτέρω § 294.
—Βλέπε τὴν τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν ἀπόφασιν 4479 ἀνωτέρω § 294.

§. 302.

ΖΗΤ. *Ὡς πρὸς τὴν περὶ ἐκτελέσεως δίκην εἶναι ἁρμόδιον καὶ ἐπὶ ἐμπορικῶν ἀκόμη ὑποθέσεων τὸ εἰρηνοδικεῖον, ἐὰν πρόκηται περὶ τῆς ἁρμοδιότητος εἰρηνοδικείου τινὸς, ἢ τὸ πρωτοδικεῖον· ἑπομένως αἴτησις περὶ μετατροπῆς συντηρητικῆς κατασχέσεως εἰς ἀναγκαστικὴν δὲν ὑπάγεται εἰς τὸ ἐμποροδικεῖον* (1).

§ 302 δίς.

ΖΗΤ. *Δύνανται τὰ Ἑλληνικὰ δικαστήρια, νὰ ἄρωσι κατάσχεσιν ἐνεργηθεῖσαν ἐν ἀλλοδαπῇ παρ' ἀλλοδαποῦ δικαστηρίου;* Ἀπόφασις 6 τοῦ 1848 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν φέρουσα:

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ ἄρθρ. 430 ἀριθ. 1 τῆς πολιτ. δικονομίας, τότε μόνον εἶναι ὑπόχρεως πρὸς ἐπίδειξιν ὁ εἷς τῶν διαδίκων πρὸς τὸν ἕτερον τῶν ἐγγράφων, ὅταν τὰ μετεχειρίσθη· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ὁ Δ. Π. εἰς τὴν περὶ δανείου δίκην οὐδὲ μετεχειρίσθη, οὐδ' ἀπεφάνθη ὅτι θέλει μεταχειρισθῆ τὰ ἐν Τεργέστῃ παρακαταθεμένα ἔγγραφα· ἑπομένως ἐὰν μὲν ταῦτα ἀνήκωσι εἰς αὐτὸν μόνον, τὸ δικαστήριον δὲν δύναται οὐδὲ νὰ τὸν ἐκβιάσῃ πρὸς ἐπίδειξίν των χωρὶς παραβίασιν τῆς εἰρημένης διατάξεως τοῦ νόμου; οὐδὲ ν' ἀποφανθῇ τὴν ἄρσιν κατασχέσεως ἐπιβληθείσης παρὰ δικαστηρίου ἀλλοδαποῦ, χωρὶς νὰ ὑπερβῇ τὸν κύκλον τῆς δικαιοδοσίας του, καὶ νὰ προσβάλῃ οὕτω τὰ κυριαρχικὰ δικαιώματα τοῦ κράτους, εἰς τὸ ὁποῖον ὑπάγεται τὸ διατάξαν τὴν κατάσχεσιν δικαστήριον· ἐὰν δὲ, ὡς οἱ αἰτοῦντες ἰσχυρίζωνται, τὰ ἔγγραφα ἦναι κοινὰ εἰς τοὺς διαδίκους, δύνανται, ἐὰν ἄλλως ἦναι ἀνέφικτος ἡ ἀπόδειξις τῆς ἐξοφλήσεως τῆς ἀπαιτήσεως τοῦ ἀντιδίκου των, περὶ ἧς διαλαμβάνει ἡ ὑπ' ἀριθ. 162 ἀπόφασις τοῦ δικαστηρίου τούτου, νὰ ἐπιταχύνωσι τὸ πέρας τῆς περὶ κυριότητος τῶν αὐτῶν ἐγγράφων ἐκκρεμοῦς δίκης ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου τούτου, οὐχὶ δὲ καὶ νὰ ὑπαγορεύσωσιν εἰς τὸν ἀντίδικόν των τοῦ νὰ μετέλθῃ σὺν

(1) Ὅρα ἀνωτ. § 287 καὶ 295.

τηρητικὸν μέτρον πρὸς ἐξασφάλισιν τῶν νομιζομένων δικαιωμάτων του. »

(Νομικῆς σελ. 4661). —ὅρα τὴν λέξιν Ἀλλοδαποί.

Ἑλληνικὴ Νομολογία.—7) ὁ δικαστὴς δὲν ἐνεργεῖ αὐτεπαγγέλτως (1).

§ 303.

ΖΗΤ. *Ὁ δικαστὴς δὲν ἐνεργεῖ αὐτεπαγγέλτως εἰς πολιτικὰς ὑποθέσεις· ἄλλως ἡ ἀπόφασίς του ὑπόκειται εἰς ἀναίρεσιν* (2).

Ἀπόφ. « Ἐπειδή, κατὰ τὰ ἄρθρα 155 καὶ 170 τῆς πολιτικῆς δικονομίας, ὁ δικαστὴς δὲν ἐνεργεῖ αὐτεπαγγέλτως εἰς πολιτικὰς ὑποθέσεις, ἀλλὰ μόνον κατ' αἴτησιν καὶ πρότασιν τῶν διαδίκων, καὶ ἰδίως δὲν δύναται νὰ ἀναπληρώσῃ πράγματα μὴ προταθέντα παρὰ τῶν διαδίκων· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ἡ ἀπαίτησις τῶν ἐναγόντων δὲν στηρίζεται εἰς τὸ πραγματικὸν περιστατικόν, ὅτι τὸ ναυάγιον, ἐκ τοῦ ὁποίου πηγάζει ἡ ἀπαίτησίς των, συνέβη ἐκ δόλου ἢ σφάλματος τοῦ ἐναγομένου πλοιάρχου, τὸ δὲ δικαστήριον ἀνεπλήρωσεν αὐτεπαγγέλτως τοῦτο τὸ περιστατικόν, καί τοι μὴ προταθὲν ὑπὸ τῶν ἐναγόντων, καὶ ἐξέδωκεν ἐπὶ τῇ βάσει ταύτῃ τὴν ἀπόφασίν του, καὶ παρεβίασεν οὕτω τὰς μνημονευθείσας οὐσιώδεις διατάξεις τῆς πολιτ. δικονομίας.

Διὰ ταῦτα καὶ λαβὸν ὑπ' ὄψιν τὸν ἀπὸ 6 δεκεμβρίου 1837 νόμον περὶ αὐξήσεως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν παρὰ τοῖς ἐμποροδίκαις δικαστῶν· ἀποῤῥίπτει τὴν περὶ ἀπαραδέκτου ἔνστασιν τοῦ πληρεξουσίου τῶν ἀναιρεσιβλήτων Σ. καὶ Ι. Κ.· ἀναιρεῖ. . . » Ἀπόφ. πολιτ. Ἀρείου Πάγου τῆς 14 μαΐου 1841.

(Σελ. 133 τῆς σειρᾶς τῶν ἀποφάσεων τοῦ 1841).

§. 304.

ΖΗΤ. *Τὰ δικαστήρια δὲν ἐπιλαμβάνονται τῶν ὑποθέσεων ἄνευ συνέπεια αἰτήσεως· τοῦτο δ' ἐφαρμόζεται καὶ εἰς τὰ διοικητ. δικαστήρια* (3).

---

(1) ΣΗΜ. Περὶ τοῦ δικαιώματος, τὸ ὁποῖον ἔχουν τὰ δικαστήρια νὰ διατάττωσιν ἀποδείξεις. — Περὶ τῆς ἐν τῇ συνεδριάσει διαχειρίσεως τῆς εὐταξίας, — καὶ περὶ κανονιστικῶν διατάξεων, ὅρα ἀνωτέρω σελ. 95 — Ὅρα καὶ τὴν τοῦ κώδηκος διάταξιν 3 (3, 3κ).—

(2) Βλ. τὴν ἐν τῷ Εὑρετ. λέξιν Νόμος.

(3) ὅρα τὴν ἐν τῷ Εὑρετ. λέξιν Πρότασις.

Ἀπόφ. 6 Ἐπειδὴ τὸ δικαστήριον τὸ ἁρμόδιον νὰ δικάσῃ τὰς ὑποθέσεις, ὅσας ὁ νόμος καθυπέβαλεν εἰς τὴν δικαιοδοσίαν του, εἶναι ἁρμόδιον νὰ δικάσῃ καὶ τὰ ζητήματα τ' ἀναγόμενα εἰς αὐτὰς, καὶ περὶ τοῦ προσδιορισμοῦ ἢ τῆς ἐκκαθαρίσεως τῆς ἀπαιτήσεως· ἡ δὲ διαδοχὴ δὲν μεταβάλλει τὴν ἰδιότητα τῶν ὑποθέσεων, οὐδὲ τὴν ἐκ ταύτης ἁρμοδιότητα τοῦ δικαστηρίου· ὅθεν ἐπὶ τοῦ προκειμένου δὲν ἦτον ἁρμόδιον τὸ δικάσαν δικαστήριον οὔτε ὡς πρὸς τὴν περὶ ἀναστολῆς αἴτησιν, οὔτε ὡς πρὸς τὰς ἀναφορικὰς εἰς τοιαύτην αἴτησιν τοῦ Δ. Σ.

Ἐπειδὴ ὅμως τὰ δικαστήρια δὲν ἐπιλαμβάνονται τῶν ὑποθέσεων εἰμὴ δι' αἰτήσεως, καὶ ἐπιλαμβανόμενα δὲν δικάζουν εἰμὴ τὴν προκειμένην· διότι πρέπει ἡ ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ διαδικασία νὰ στηρίζηται εἰς τὴν ἔγγραφον προδικασίαν, καὶ ἡ θέσις τοῦ ἐνάγοντος καὶ τοῦ ἐναγομένου νὰ μὴ συγχύζηται (ἄρθρ. 77 154, 155 καὶ 158 τῆς πολιτ. δικονομίας), αἱ δὲ γενικαὶ αὗται ἀρχαὶ τοῦ νόμου ἐφαρμόζονται καὶ εἰς τὰ διοικητικὰ δικαστήρια, διότι, μολονότι ἐπετρέπετο εἰς αὐτὰ νὰ δικάζουν μὲ ὀλιγωτέρας διατυπώσεις διὰ τὴν συντομίαν, δὲν τοῖς ἐπετρέπετο καὶ νὰ παρεγκλίνουν ἀπὸ τοὺς γενικοὺς περὶ δικῶν κανόνας καὶ νόμους τοῦ κράτους, τοὺς ὁποίους ὤφειλον νὰ ἐφαρμόζουν εἰς ὅσα οἱ περὶ διοικητικῶν δικαστηρίων ἐσιώπων· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου, ἐνῷ ἐπρόκειτο μόνον δίκη κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν, ἤτοι αἴτησις τῶν ἐκκαλούντων περὶ ἀναστολῆς τῶν ἐναντίον των ἐπιχειρισθέντων καταδιωκτικῶν μέτρων, δι' ἀπαιτήσεις ἀορίστους καὶ ἀκαθαρίστους τοῦ ἐφεσιβλήτου, χωρὶς νὰ προηγηθῇ ἀγωγὴ τούτου καὶ αἴτησις αἰτιολογημένη ἐκ μέρους των ἐμπεριέχουσα τὰς ἀξιώσεις των καὶ τοὺς πραγματικοὺς ἰσχυρισμοὺς συμφώνως καὶ μὲ τὸν περὶ διοικητικῶν δικαστηρίων νόμον, ὥστε νὰ δυνηθοῦν οἱ ἤδη ἐκκαλοῦντες, ὡς ἐναγόμενοι, νὰ σχηματίσουν τὴν ἀπολογίαν ἢ ὑπεράσπισίν των, καὶ τοιουτοτρόπως νὰ διοδεύσῃ κατὰ τὸν νόμιμον τῶν δικῶν τρόπον, ἡ πρώτη αἴτησις παρεωράθη καὶ ἀπεπλανήθη ἐν γένει ἡ δίκη, καὶ ἐπεδικάσθη ἡ παρεντεθεῖσα ἀγωγὴ, καὶ οὕτω παρεβιάσθησαν τὸ δικαίωμα τῆς ὑπερασπίσεως τῶν καταδικασθέντων καὶ οἱ μνησθέντες νόμοι· διὰ δὲ τὴν ἀταξίαν ταύτην ἡ προσελκυσθεῖσα ἀπόφασις εἶναι παράνομος καὶ ἐξαφανιστέα.

Ἐπειδὴ ἡ αἴτησις τῶν φορολογουμένων ἐκκαλούντων περὶ ἀναστολῆς τῶν ἐπιχειρισθέντων ἐναντίον των καταδιωκτικῶν μέτρων ἕνεκα ἀξιουμένου χρέους ἀκαθαρίστου καὶ ἀορίστου, εἶναι δικαία, διότι ἡ ἐκτελεστέα ἀπόδοσις πρέπει νὰ ἦναι βεβαία καὶ προσδιωρισμένη κατὰ τὸ ποσὸν καὶ ποιὸν (ἄρθρον 854 τῆς πολιτ.

δικονομίας). Ἀπόφασις. 323 τοῦ 1845 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν. (Νομικῆς σελ. 4235)

§ 305.

ΖΙΙΙ. *Ὁ δικαστὴς ὀφείλει νὰ ἐφαρμόζῃ τὸν κατάλληλον νόμον, καὶ δὲν δύναται νὰ ἀποῤῥίψῃ τὴν ἀγωγὴν, ἂν ὁ διάδικος ἐπεκαλέσθη νόμον μὴ ἰσχύοντα* (1).

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ τὸ ἐνταῦθα ἐφετεῖον ἀπέῤῥιψε διὰ τῆς προσβαλλομένης ὑπ' ἀριθ. 3831 ἀποφάσεώς του ὡς ἀπαράδεκτον τὴν ἀπὸ 20 ἀπριλίου 1845 ἀγωγὴν τοῦ ἀναιρεσείοντος μόνον διότι ἐσφαλμένως αὐτὸς ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἀπὸ 20 ὀκτωβρίου 1836 διατάγματος, ὡς καταργηθέντος διὰ τοῦ ἀπὸ 3 ἰαννουαρίου 1836 ἑτέρου διατάγματος, ἐζήτησε παρὰ τοῦ δημοσίου χρηματικὴν ἀποζημίωσιν δραχ. 134,400 διὰ τὸ ὁποῖον ἐστερήθη γήπεδον εἰς Πειραιᾶ ἀπὸ τὸ δημόσιον, ὅπερ ἀπεφήνατο ὅτι ἔπρεπε νὰ ζητήσῃ δι' ἀγωγῆς ἁπλῶς τὴν ἀπόδοσιν κατὰ τὸ τελευταῖον εἰρημένον διάταγμα, ἐνῷ ἀποδεικνύεται ἀπὸ τὰς ἐνώπιον αὐτοῦ τοῦ ἐφετείου τῆς 3 ἰαννουαρίου κ. τ. λ. προτάσεις, ὅτι ἐπεκαλέσθη ὁ ἀναιρεσείων καὶ τὸ ἄρθρ. 12 τοῦ πολιτ. συντάγματος καὶ τοὺς γενικοὺς νόμους περὶ τῆς ὀφειλομένης ἀποζημιώσεως εἰς ἐκεῖνον, ὅστις ἐστερήθη τὴν ἰδιοκτησίαν του λόγῳ δημοσίας ἀνάγκης, ὅπερ ἠδύνατο νὰ πράξῃ ὁ ἀναιρεσείων κατὰ τὸν ἀριθ. 1 τοῦ 158 ἄρθρ. τῆς πολ. δικ. καὶ τοιοῦτοι περὶ ἀποζημιώσεως νόμοι ἔπρεπε νὰ ληφθῶσιν ὑπ' ὄψιν ἀπὸ τὸ δικαστήριον τῶν ἐφετῶν ἰδίως ὡς πρὸς τοὺς προταθέντας ἰσχυρισμοὺς περὶ τοῦ ἂν καὶ ἡ ἀνταλλαγὴ δὲν ἐπραγματοποιήθη, μολατοῦτα μέρος τοῦ γηπέδου αὐτοῦ δὲν εἶναι πλέον δυνατὸν ν' ἀποδοθῇ εἰς αὐτὸν αὐτούσιον, καθόσον τὸ μετεχειρίσθη ἤδη πραγματικῶς τὸ δημόσιον, καὶ προσέτι ὡς πρὸς τὴν αἴτησιν, τὴν ὁποίαν ἐμπεριέχει ἡ αὐτὴ ἀγωγὴ, αἴτησιν ἀφορῶσαν τὴν ἀποζημίωσιν διὰ τοὺς λίθους, τοὺς ὁποίους μετεχειρίσθη τὸ δημόσιον εἰς τὴν κατασκευὴν τοῦ εἰς τὸν λιμένα τοῦ Πειραιῶς μώλου· ὅθεν τὸ ἐφετεῖον ἀποῤῥίψαν τὴν ἀγωγὴν καὶ ἑπομένως τὰς αἰτήσεις τοῦ ἐνάγοντος λόγῳ ὅτι τὸ ἐπικαλεσθὲν παρ' αὐτοῦ διὰ τῆς ἀγωγῆς του διάταγμα ἦτον καταργημένον, παρεβίασε τὴν οὐσιώδη διάταξιν τοῦ 183 ἄρθρου τῆς πολιτ. δικονομίας, ἥτις εἶναι σύμφωνος μὲ τὴν ἀρχὴν τοῦ ἄρθρ. 16 βιβλ. α' τίτλ. γ'. τοῦ Ἀρμενοπούλου, κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ δικαστὴς ὀφείλει νὰ ἐφαρμόζῃ τὸν κατάλληλον νόμον, καὶ ἂν ὁ διάδι-

(1) Ὅρα τὰς ἐν τῇ Εὑρ. λέξεις Ἀποζημίωσις (Οἰκόπεδα).

κος δὲν ἐπεκαλέσθη αὐτόν· ὥστε καὶ ἂν ὁ ἐνάγων ἐπεκαλέσθη ἐπὶ τοῦ προκειμένου διάταγμα μὴ ἰσχύον, τὸ ἐφετεῖον ὤφειλε, προκειμένου νὰ κηρύξῃ ἀπαράδεκτον τὴν ἀγωγὴν, νὰ φέρῃ τοὺς νόμους οἵτινες καθίστων ἀπαραδέκτους τὰς αἰτήσεις τοῦ ἐνάγοντος· ὅθεν ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις εἶναι ἀναιρετέα ἕνεκα παραβιάσεως τύπου οὐσιώδους, κατὰ τὰ ἄρθρ. 807 § 5 καὶ 201 τῆς πολ. δικονομίας.

Διὰ ταῦτα ἀναιρεῖ τὴν ἀπὸ 21 ἀπριλίου ε. ε. ὑπ' ἀριθ. 3831 ἀπόφασιν τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν, παραπέμπει τὴν ὑπόθεσιν πρὸς νέαν συζήτησιν ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν. »

Ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου 68 τῆς 21 ὀκτωβ. 1846 (σελ. 224—225 τῆς σειρᾶς τῶν πολιτ. ἀποφάσεων τοῦ 1846).—Βλ. καὶ ἀνωτέρω, σελ. 227 τὴν ὑποσημείωσιν, καθ' ἣν τὰ δικαστήρια ἀναπληρόνουσι τὰ νομικὰ μέσα.

§. 306.

ΖΗΤ. *Τὰ δικαστήρια δὲν δύνανται ν' ἀποφασίσωσι περὶ πραγμάτων, ἅτινα οὔτε ἐπροτάθησαν οὔτε ἐζητήθησαν.*

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ, ἂν καὶ αἱ ἤδη ἐκκαλοῦσαι ἀδελφαὶ Μ. καὶ Η. ἐζήτησαν διὰ τῆς ἐνώπιον τῶν ἐν Μεσολογγίῳ πρωτοδικῶν ἀνακοπῆς των κατὰ τῶν ἀποφάσεων τῶν αὐτῶν πρωτοδικῶν τὴν ἐξαφάνισιν αὐτῶν, καθόσον ἀφορᾷ τὰ δύο πέμπτα τῶν ἐν αὐταῖς περιγραφομένων κτημάτων, καὶ τὴν ἀπόῤῥιψιν τῆς περὶ διανομῆς τούτων ἀγωγῆς τῶν ἤδη ἐφεσιβλήτων Β. μ' ὅλα ταῦτα ἀφοῦ κατὰ τὴν συζήτησιν τῆς ὑποθέσεως αὗται ὡμολόγησαν διὰ τοῦ πληρεξουσίου των, ὡς βεβαιοῦται ἐκ τῆς μνησθείσης ἀποφάσεως, (ἥτις φέρει πλήρη πίστιν, καὶ ἀποτελεῖ ἐντελῆ ἀπόδειξιν, ἐνόσῳ δὲν προσβάλλεται ἐπὶ πλαστογραφίᾳ ἢ νοθεύσει), ὅτι ὡς θυγατέρες τοῦ ἀποβιώσαντος Π. Γ. ἐκληρονόμησαν αὐτὸν μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ των Α. καὶ ὅτι καθ' ὃ τοιαῦται ἔχουσι τὴν κυριότητα τῶν δύο πέμπτων τοῦ ἡμίσεως τῶν αὐτῶν κτημάτων, ὅπερ ἀνῆκεν εἰς τὸν ἀποβιώσαντα πατέρα των, δὲν εἶχον πλέον συμφέρον εἰς τὸ νὰ ζητήσωσι τὴν ἐξαφάνισιν τῶν μνησθεισῶν ἀποφάσεων καὶ τὴν ἀπόῤῥιψιν τῆς περὶ δικαστικῆς διανομῆς ἀγωγῆς τῶν ἐφεσιβλήτων Β. καθότι οὗτοι δὲν ἐζήτησαν διὰ τῆς περὶ διανομῆς ἀγωγῆς των εἰμὴ τὸ ἥμισυ τῶν αὐτῶν κτημάτων ὡς εἰς αὐτὰς ἀνῆκον ἐκ παραχωρήσεως αὐτοῦ γενομένης ὑπὸ τοῦ πατρὸς τῶν ἐκκαλουσῶν Π. Γ. πρὸς τοὺς ἤδη ἐφεσιβλήτους, ὡς ἐκ τῆς ἀποφάσεως ὑπ' ἀριθ. 44 βεβαιοῦται, τὸ δὲ ὑπόλοιπον ἥμισυ τὸ εἰς τὸν πατέρα των ἀνῆκον κατὰ τὴν διαληφθεῖσαν ὁμολογίαν των, τὴν κυριότητα τῶν δύο πέμπτων τοῦ ὁποίου ἔχουσιν ὡς εἰς αὐτὰς λόγῳ πατρικῆς κληρονομίας ἀνηκόντων,

δὲν διαφιλονεικοῦσιν οἱ εἰρημένοι Β. ὥστε νὰ γεννᾶται εἰς αὐτὰς συμφέρον τι πρὸς ἀνακοπὴν τῶν μνησθεισῶν ἀποφάσεων, καθ᾽ὅσον ἀφορᾷ τὸ ἐπὶ τοῦ ἡμίσεως δικαίωμα τῶν ἀντιδίκων Β. ἑπομένως ὀρθῶς τὸ ἐν Μεσολογγίῳ δικαστήριον τῶν πρωτοδικῶν ἀπέῤῥιψεν ὡς ἀπαράδεκτον τὴν προμνησθεῖσαν ἀνακοπὴν τῶν ἀδελφῶν Μ. καὶ Β., καθόσον ἀφορᾷ τὴν περὶ ἀποῤῥίψεως τῆς περὶ δικαστικῆς διανομῆς ἀγωγῆς τῶν κληρονόμων Β. αἴτησιν.

Ἐπειδὴ ὅμως, ἀφοῦ οὔτε διὰ τῆς ἀνακοπῆς των, οὔτε ἄλλως αἱ ἤδη ἐκκαλοῦσαι ἐζήτησαν νὰ διαταχθῇ δικαστικὴ διανομὴ τῶν εἰς αὐτὰς ἀνηκόντων δύο πέμπτων ἐκ τοῦ ἡμίσεως τῶν εἰς τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασιν περιγραφομένων κτημάτων, *τὸ διαληφθὲν πρωτοδικεῖον δὲν ἠδύνατο, κατὰ τὰ ἄρθρ.* 155 *καὶ* 170 *τῆς πολιτ. δικονομίας, μεταβάλλον τὰς μνησθείσας ἀποφάσεις ὡς πρὸς τὴν διαταχθεῖσαν ἤδη δι᾽ αὐτῶν διανομὴν, νὰ διατάξῃ τὴν ἐκ νέου διανομὴν τοῦ ἡμίσεως τῶν κτημάτων τούτων εἰς πέντε μερίδια, διὰ νὰ λάβωσι τὰ μὲν δύο αἱ δύο ἐκκαλοῦσαι, τὰ δὲ τρία ὁ Α. καὶ ἡ Γ. ἀποφασίσαν οὕτω ἐπὶ πραγμάτων, τὰ ὁποῖα ἀπὸ τὰς εἰρημένας ἐκκαλούσας οὔτε ἐπροτάθησαν, οὔτε ἐζητήθησαν· καὶ ἑπομένως ἡ διαληφθεῖσα πρωτόδικος ἀπόφασις εἶναι μεταῤῥισθμητέα ὡς πρὸς τοῦτο* (1). » Ἀπόφ. 4285 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν τῆς 28 μαρτίου 1847.

§. 307.

ΖΗΤ. *Ὁ δικαστὴς ὀφείλει, καὶ ἂν τὰ μέρη δὲν ἐπεκαλέσθησαν τὸν νόμον, ἐφ᾽ οὗ στηρίζουν τὰς προτάσεις των, νὰ τὸν ἀναπληρώσῃ ἐξ ἐπαγγέλματος* (2).

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ, κατὰ τὴν μοναδικὴν διάταξιν τοῦ κώδηκος (βιβλ. 2 τίτλ. 11) τὴν διαλαμβανομένην ἐν μέρει εἰς τὸν ἀριθ. 46 τοῦ βιβλ. Η. τίτλ. Δ. τῆς ἐξαβίβλου τοῦ Ἁρμενοπούλου, ὁ δικαστὴς ὀφείλει, καὶ ἂν τὰ μέρη δὲν ἐπεκαλέσθησαν τὸν νόμον, ἐφ᾽ οὗ στηρίζουν τὰς προτάσεις των, ν᾽ ἀναπληρώσῃ αὐτὸν καὶ ἐξ ἐπαγγέλματος· ἡ ἀρχὴ δὲ αὕτη καθιερώθη εἰς τὸ ἄρθρ. 183 τῆς πολιτ. δικονομίας, καθ᾽ ὃ ὁ δικαστὴς πρέπει εἰς τὴν ἀπόφασίν του ν᾽ ἀναφέρῃ πρὸς τοῖς ἄλλοις τὸν νομικὸν κανόνα ἢ τὸν νόμον, τὸν ὁποῖον ἐφαρμόζει, ἐν ᾧ τὰ μέρη δὲν ὑποχρεοῦνται ν᾽ ἀναφέρουν αὐτόν· ὡσαύτως δὲ προκύπτει καὶ ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 470 τῆς αὐτῆς δικονομίας, καθ᾽ ἣν ὁ δικαστὴς δὲν δύναται ν᾽ ἀναπληρώσῃ ἐξ ἐπαγγέλματος πράγματα μὴ προταθέντα· ἄρα τὸν νόμον, ἐφ᾽ οὗ στηρίζει

---

(1) Βλ. τὴν ἐν τῷ Εὑρετ. λέξιν Πρότασις.

(2) Ὅρα τὰς ἐν τῷ Εὑρετ. λέξεις Νόμος, δημοσίευσις, ἀποζημίωσις (οἰκόπεδα).

τὴν ἀπόφασίν του, δύναται καὶ ὀφείλει ν' ἀναφέρῃ, ὥστε δυναμένου τοῦ δικαστηρίου ν' ἀναπληρώσῃ ἐξεπαγγέλματος τὸν νόμον, ἕπεται ὅτι ἡ παραβίασις αὕτη τοῦ καθήκοντος τοῦ δικαστοῦ δύναται νὰ προταθῇ κατὰ πᾶσαν τῆς δίκης στάσιν, ὅταν ἐν καιρῷ ἐπροτάθησαν τὰ γεγονότα, ἐφ' ὧν τὸ δικαστήριον ὤφειλε νὰ ἐφαρμόσῃ τὸν νόμον· ὅθεν, ἂν καὶ ὁ δήμαρχος τῶν Ἀθηναίων δὲν ἐπρότεινεν ἐνώπιον τοῦ ἐφετείου ὅτι τὸ σχέδιον τῆς πόλεως τῶν Ἀθηνῶν καὶ τὸ ἐπικυροῦν αὐτὸ Β. διάταγμα δὲν ἐδημοσιεύθη, ἕνεκα τῆς μὴ δημοσιεύσεως τῶν ὁποίων θεωρεῖ μὴ ὑπόχρεων τὸν· δῆμον τῶν Ἀθηναίων πρὸς ἀποζημίωσιν διὰ τὸ γήπεδον τοῦ ἀντιδίκου του, τὸ ὁποῖον προσελήφθη εἰς τὴν τοῦ Ὄθωνος πλατεῖαν τῆς πόλεως ταύτης, δύναται, κατὰ τὰ ἐκτεθέντα, νὰ προτείνῃ τοῦτο καὶ ἐνώπιον τοῦ Ἀρείου Πάγου, τὸ δὲ ἄρθρ. 811 ἐδ. 1 τῆς πολιτ. δικονομίας, τὸ ὁποῖον ὁρίζει ὅτι δὲν δύναται νὰ εἰσαχθῇ νέος λόγος εἰς τὸν Ἄρειον Πάγον μὴ προταθεὶς εἰς τὸ ἀνεκκλήτως δικάσαν δικαστήριον, ἐννοεῖ νέα μέσα ἀφορῶντα πραγματικὰ γεγονότα· περίπτωσις, ἥτις ἐπὶ τοῦ προκειμένου δὲν ὑπάρχει (1).

Ἐπὶ τῆς αἰτήσεως ἀναιρέσεως.

Ἐπειδὴ τὸ σχέδιον τῆς πόλεως Ἀθηνῶν, μὴ ἔχον ἀφ' ἑαυτοῦ χαρακτῆρα νόμου, διατάγματος, διατάξεως ἢ διακηρύξεως, δὲν ἀπαιτεῖτο, καθὼς ταῦτα, νὰ δημοσιευθῇ κατὰ τὸ ἀπὸ 1 φεβρουαρίου 1833 Βασ. διάταγμα.

Ἐπειδὴ ἂν καὶ τὸ ἐπικυροῦν τὸ σχέδιον τοῦτο Β. διάταγμα δὲν ἦναι δημοσιευμένον, κατὰ τὸν ἰσχυρισμὸν τοῦ ἀναιρεσείοντος, τὰ ἀπὸ 9 ἀπριλ. καὶ 12 νοεμβρίου 1836 Β. διατάγματα, δημοσιευθέντα προσηκόντως καὶ διατάττοντα τὰ περὶ ἐκτελέσεως τοῦ σχεδίου αὐτοῦ, δίδουν κῦρος εἰς αὐτό. ὅθεν ἡ δημοσίευσις τοῦ κατὰ πρῶτον κυρώσαντος τὸ σχέδιον Βασ. διατάγματος δὲν ἦτον ἀναγκαία διὰ τὸν ἐκτελοῦντα τοῦτο δῆμον τῶν Ἀθηναίων, καθότι αἱ ὑποχρεώσεις τοῦ δήμου κανονίζονται ἀπὸ τὸ διαληφθὲν διάταγμα τῆς 12 νοεμβρίου 1836, τὸ ὁποῖον ἐδημοσιεύθη προσηκόντως.

Ἐπειδὴ ὁ λόγος ὅτι ὁ Α. Π. δὲν ἐστερήθη τὸ ἰδιόκτητόν του γήπεδον, ἀλλὰ κατέχει καὶ νέμεται αὐτὸ, εἶναι πραγματικὸς καὶ διαφεύγει τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ Ἀρείου Πάγου τοσούτῳ μᾶλλον, ὅσον τὸ ἐφετεῖον διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του παραδέχεται, κρίνον ἐντὸς τῆς ἐξουσίας του, ὅτι τὸ γήπεδον τοῦ διαληφθέντος Π. ἀφῃρέθη ἀπὸ τὴν πλατεῖαν τοῦ Ὄθωνος διὰ ῥυμοτομίας. »

Ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου 145 τῆς 6 ὀκτωβ. 1847 (σελ. 565 τῆς σειρᾶς τῶν ἀποφ. τοῦ ἔτους αὐτοῦ).

§. 308.

ΖΙΙΓ'. *Ὁ δικαστὴς παραβιάζει τὸν νόμον, μὴ λαμβάνων ὑπ' ὄψιν τὰς προτάσεις τῶν διαδίκων* (2).

Ἀπόφ. «Ἐπειδὴ ὁ ἀναιρεσ. Α. Γ. διὰ τῶν ἀπὸ 5 ἰουλ. ε. ε. πρὸς τὸ ἐν

(1) Ὅρα Ἀποζημίωσις, (οἰκόπεδα Ἀθηνῶν) § 5.
(2) Ὅρα τὰς ἐν τῷ Εὑρ. λέξεις ἀπόδειξις § 37 καὶ ἐπ. καὶ πρότασις.

Ἀθήναις πρωτοδικεῖον ἐγγράφων προτάσεών του, οὐ μόνον ἰσχυρίσατο τὴν διὰ συμψηφισμοῦ ἐξόφλησιν τοῦ παρὰ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου Σ. Λ. ζητουμένου χρέους, περὶ τοῦ ὁποίου οὗτος ἐπέσπευδε τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ὑπ' ἀριθ. 7,709 ἀποφάσεως τῶν ἐν Ἀθήναις πρωτοδικῶν κατὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 4,286 ἀποφάσεως τῶν αὐτόθι ἐφετῶν, ἀλλ' ἠμφισβήτησε ῥητῶς καὶ καθαρῶς καὶ τὰς ἐποχὰς τῆς ἐνάρξεως τῶν τόκων, μὴ ἀναγνωρίσας πάντάπασι τὰς παρὰ τοῦ ἀντιδίκου του ἐν τῷ λογαριασμῷ του ὁρισθείσας; ὡς ἀποδεικνύεται ἐκ τῶν εἰρημένων προτάσεων καὶ ἐκ τῆς πρώτης σκέψεως τῆς προσβαλλομένης ἤδη ὑπ' ἀριθ. 4,496 ἀποφάσεως, τὸ δὲ πρωτοδικεῖον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς τελευταίας ταύτης προτάσεως, ὅτι αἱ ἐποχαὶ τῆς ἐνάρξεως τῶν τόκων δὲν εἶναι προσδιωρισμέναι ἀπὸ τὰς προμνησθείσας ἀποφάσεις, ὥστε ἡ περὶ τοῦ τόκου ἀπαίτησις νὰ ἦναι κατὰ τὸ ποσὸν ἐκκαθαρισμένη, ἠκύρωσε τὴν γενομένην κατάσχεσιν· ἀλλὰ τὸ δικαστήριον τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν ἐσκέφθη τὸ ἐναντίον, δηλαδὴ ὅτι πρότασις περὶ ἀκαθαρίστου τῶν τόκων δὲν ἐγένετο παρὰ τοῦ ἀναιρεσείοντος, ἀλλ' ὅτι αὐτεπαγγέλτως ἐπρόσθεσε ταύτην τὸ πρωτοδικεῖον, καὶ ἐπομένως ἀπέῤῥιψε τὴν κατὰ τῆς ἐκτελέσεως τῶν ἀνωτέρω ἀποφάσεων ἀνακοπὴν τοῦ ἀναιρεσείοντος διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του ὑπ' ἀριθ. 4,496, ἐνῷ ἡ εἰρημένη πρότασις, ἢ ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ ἀναιρεσείοντος, ἀπέβλεπεν ἰδίως τὸ ἀκαθάριστον τῶν τόκων καὶ οὐχὶ τὴν ἐξόφλησιν, ὡς ἀνέφερε τὸ ἐφετεῖον εἰς τὴν σκέψιν του, διότι περὶ ταύτης ὑπῆρχεν ἐπιβοηθητικὴ ἄλλη χωριστὴ πρότασις· ὥστε παρεβίασε τὸ ἄρθρον 170 τῆς πολιτ. δικονομίας, εἰπὸν ὅτι δὲν ἐγένετο πρότασις περὶ τούτου, καὶ ἀποφυγὸν τοιουτοτρόπως νὰ δικάσῃ ταύτην, ὅπερ ὡς οὐσιῶδες δίδει χώραν εἰς ἀναίρεσιν, κατὰ τὰ ἄρθ. 201 καὶ 807 § 5 τῆς αὐτῆς δικονομίας, καὶ ἐπομένως καθίσταται ἀναιρετέα ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις. »

Ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου 149 τῆς 6 ὀκτωβρίου 1847 (σελ. 377 τῆς σειρᾶς τῶν ἀποφάσεων τοῦ 1847).

§ 308 δίς

ΖΗΤ. *Ὅταν ἡ δήλωσις τοῦ τρίτου ἦναι προφανῶς ἄκυρος, ἀλλὰ δὲν διαφιλονεικῆται, τὸ δικαστήριον δύναται νὰ κρίνῃ ἐξ ἐπαγγέλματος τὸ περὶ τῆς ἀκυρότητος;* (1)

ΖΗΤ. *Ὀφείλει ὁ δικαστὴς νὰ προκαλῇ τὴν συμπλήρωσιν τῶν ἀτελῶν προτάσεων τοῦ διαδίκου;*

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ εἶναι μὲν ἀληθὲς, ὅτι ἡ μὴ σύμφωνος μὲ τὰ ἐν τοῖς ἄρθρ. 928—930 τῆς πολιτ. δικονομίας διατεταγμένα δήλωσις τοῦ τρίτου, παρ' ᾧ ἐνηργήθη κατάσχεσις, συνεπάγει τὴν ὑποχρέωσιν τοῦ τρίτου τούτου εἰς τὴν πληρωμὴν τοῦ κατασχεθέντος, ἀλλ' ἀφ' ἑτέρου τὸ δικαστήριον ὀφεῖλον, κατὰ τὰ ἄρθρ. 155 τῆς πολιτ. δικονομίας, νὰ ἐνεργῇ εἰς πολιτ. ὑποθέσεις κατ' αἴτησιν τῶν διαδίκων, ἐξ ἐπαγγέλματος δὲ εἰς μόνας τὰς ἀπὸ τὸν νόμον ῥητῶς προνοουμένας περιστάσεις, δὲν δύναται, ὅσον προφανὴς καὶ ἂν ὑποτεθῇ ἡ ἀταξία τῆς γενομένης δηλώσεως, νὰ κρίνῃ περὶ αὐτῆς,

(1) Ὅρα τὰς ἐν τῷ Εὐρετ, λέξεις Δήλωσις καὶ Κατάσχεσις.

ἐὰν διαφιλονεικηθῇ· τοῦτο ἐξάγεται μάλιστα ἐκ τῆς φράσεως τοῦ ἄρθρου 932 τῆς πολιτ. δικονομίας « ἐὰν ἡ γενομένη δήλωσις δὲν διαφιλονεικηθῇ, ἔχει καλῶς τὸ πρᾶγμα. »

Ἐπειδὴ ὁ μὲν Μ. Ι. ἀνέκοψε παρεμπιπτόντως δι' ἐγγράφου τῆς 9 ὀκτωβρίου 1844, ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου τούτου τὴν ἐπὶ τῆς ἐκθέσεως τοῦ κλητῆρος δήλωσιν δι' ἐγγράφου τῆς 17 ὀκτωβρίου 1844 ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου τούτου.

Ἐπειδὴ ὁ πληρεξούσιος τοῦ Ι. Ε. ἐπρότεινε μὲν τὸ ἀπαράδεκτον τῆς εἰρημένης ἀνακοπῆς τοῦ Μ. Ι. ἀλλ' εἰς ὑποστήριξιν τῆς ἐνστάσεώς του δὲν ἐπέφερεν εἰς τὰς ἐγγράφους προτάσεις του, ἢ προφορικῶς ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ, λόγον τινά, καὶ, μολονότι ἐδύνατό τις νὰ ἰσχορισθῇ ὅτι εἰς τοιαύτην τοῦ ἐνισταμένου σιωπὴν, τὸ δικαστήριον ὀφείλει πρὶν προβῇ εἰς τὴν ἀπόφασίν του, νὰ ζητήσῃ διασαφήσεις, ἐπειδὴ ὅμως, ὡς ἀπὸ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθ. 552 ἀριθ. 4 τῆς πολιτ. δικονομίας ἐξάγεται, ἑκάστη ἔνστασις ἀπαιτεῖ, ὡς καὶ ἡ ἀγωγὴ, νόμιμον λόγον, ἱστορικὴν αἰτίαν καὶ αἴτησιν, τοὺς τρεῖς δηλ. τοῦ συλλογισμοῦ ὅρους, τοὺς ὁποίους ὁ νόμος ἐννοεῖ ἑκάστοτε διὰ τῆς φράσεως π ρ ό τ α σ ι ς, ἤτοι αἴτησις ἐρειδομένη εἰς τὸν νόμον καὶ τὴν ἱστορικὴν αἰτίαν, πρέπει, κατὰ τὰ ἄρθ. 173 καὶ 560 τῆς πολ. δικονομίας, νὰ γίνηται ἐγγράφως καὶ ν' ἀναπτύσσηται ἐπὶ ἀκροατηρίου παρ' αὐτῶν τῶν διαδίκων αὐθορμήτως καὶ οὐχὶ κατὰ προτροπὴν τοῦ δικαστηρίου, εἰς τὸ ὁποῖον καμμία διάταξις δὲν ἐπιβάλλει τὴν ὑποχρέωσιν ν' ἀπαιτῇ τὴν συμπλήρωσιν τῶν ἀτελειῶν τῶν δικογράφων, ἢ λόγον, μετὰ τὴν κατ' ἀντιμωλίαν μάλιστα συζήτησιν, τῶν ἀναιτιολογήτων αἰτήσειών των, ἡ παρὰ τοὺς εἰρημένους κανόνας γενομένη ἔνστασις τοῦ Ι. Ε. δὲν δύναται νὰ γίνῃ δεκτή.

Ἐπειδὴ τὸ ἄρθρ. 932 τῆς πολιτ. δικονομίας, καθιεροῦν τὴν δι' ἀνακοπῆς διαφιλονείκησιν τῆς γενομένης δηλώσεως, δὲν ἐννόησε ν' ἀποκλείσῃ τὴν δι' ἐνστάσεως εἰσαγωγὴν τῆς διαφιλονεικήσεως κατὰ τὴν περὶ τοῦ κύρους τῆς κατασχέσεως ἐκκρεμῆ δίκην, καὶ μάλιστα ἂν αὕτη, κατὰ συνέπειαν ἐφέσεως, μετεβιβάσθη ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν, καὶ ὁ δηλώσας (ὡς ἐπὶ τοῦ προκειμένου) ὡς τρίτος ἔχων δικαίωμα ἀνακοπῆς συμπεριελήφθη ἐν τῇ ἐφέσει· περίπτωσις, καθ' ἣν τὸ ἄρθρ. 747 ἀριθ. 3 ῥητῶς ἐπιτρέπει νέους πραγματικοὺς ἰσχυρισμοὺς καὶ προτάσεις.

Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ ἄρθρ. 728 τῆς πολ. δικονομίας, ἐντὸς ὀκτὼ ἡμερῶν ἀπὸ τῆς γνωστοποιήσεως εἰς τὸν τρίτον, παρ' ᾧ ἐνηργήθη ἡ κατάσχεσις, τῆς περὶ κύρους αὐτῆς ἀγωγῆς, ὀφείλει οὗτος νὰ δώσῃ τὴν δήλωσίν του περὶ τῶν πραγμάτων, τὰ ὁποῖα ἔχει εἰς χεῖρας ἤτοι προφορικῶς, συντάσσοντος ἔκθεσιν τοῦ γραμματέως τῶν πρωτοδικῶν, ἢ ἐγγράφως κατὰ τὰ ἐν τοῖς ἄρθρ. 136 καὶ ἑπ. διατεταγμένα, ἡ δὲ δήλωσις αὕτη πρέπει, κατὰ τὸ ἄρθ. 929 τῆς πολιτ. δικονομίας, νὰ περιέχῃ ἀκριβῆ περιγραφὴν τῶν εἰς χεῖράς του εὑρισκομένων εἰσέτι χρημάτων, κεφαλαίων, εἰσοδημάτων καὶ ἄλλων κινητῶν τοῦ πρωτοφειλέτου, τὴν δήλωσιν τῶν πρότερον ἤδη ἐπὶ τῶν χρημάτων τούτων γενομένων κατασχέσεων κτλ. καὶ θεωρεῖται, κατὰ τὸ ἄρθρ. 931 τῆς αὐτῆς δικονομίας, ὁ τρίτος ὡς ὀφειλέτης τῆς ὅλης ποσότητος, δι' ἣν ἐγένετο παρ' αὐτῷ κατάσχεσις, ἐὰν δὲν κάμῃ κατὰ τοὺς προεκτεθέντας κανόνας.

Ἐπειδὴ ἐπὶ τοῦ προκειμένου ὁ Ι. Ε. παρ' ᾧ ἐνηργήθη κατάσχεσις τῶν προκειμένων 12 ἱστοκεραίων τοῦ Δ· Π. περιωρίσθη μόνον νὰ σημειώσῃ

πα;ὰ τὴν ὑπογραφήν του ἐν τῇ περὶ τῆς κατασχέσεως ἐκθέσει τοῦ κλητῆρος Κ. Ι. τῆς 28 ἀπριλίου 1843 ὅτι δέχεται μὲν τὴν κατάσχεσιν, ἀλλ' ἐφ' ὅσον ἤθελεν ἀποδειχθῆ συμμέτοχος ἐπὶ τῆς κατασχεθείσης ξυλίας ὁ ὀφειλέτης Δ. Π.· ὅθεν, μὴ συμμορφωθεὶς μὲ τὰς προεκτεθείσας ῥητὰς τοῦ νόμου διατάξεις, θεωρεῖται ὀφειλέτης, ἀδιαφόρως ἂν πραγματικῶς ἦναι τοιοῦτος ἢ μή.

Ἐπειδὴ ἡ ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου τούτου γενομένη δήλωσις τοῦ Ι. Ε., ὡς ἐκπρόθεσμος δὲν ἔχει, κατὰ τὰ προεκτεθέντα, καμμίαν ἐπωφελῆ συνέπειαν, καθόσον μεταγενέστεραι μὲν νόμιμοι κατὰ τύπον πράξεις, ἐκπρόθεσμοι δὲ δὲν δύνανται νὰ ἐνισχύσωσι τὰς ἐμπροθέσμους μέν, ἀλλὰ παρὰ το νόμιμον τύπον γενομένας πράξεις. »

Ἀπόφ. 2 τοῦ 1848 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν.

(Νεμικῆς σελ. 4653)

ΣΗΜ. 1. Τὸ δικαστήριον δὲν δύναται νὰ ἀναπληρώσῃ αὐτεπαγγέλτως πράγματα μὴ προταθέντα· ἄλλως περιπίπτει εἰς ὑπέρβασιν καθηκόντων. —Τοῦτο πράττει π. χ. ὅταν κηρύττῃ ὅτι δὲν ἐγένετο κατάσχεσίς τις, ἐνῷ τοιαύτη πρότασις δὲν ἐγένετο καὶ ἐκ τῶν ἐγγράφων βεβαιοῦται ὅτι ἐγένετο.

Ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου 31 τοῦ 1847.

ΣΗΜ. 2. Ὅταν ὁ νόμιμος λόγος τῆς ἀγωγῆς στηρίζηται εἰς τὴν ἐκ διαθήκης κληρονομίαν, τὰ δικαστήρια δὲν δύνανται νὰ παραδεχθῶσι τὴν ἀγωγὴν ὡς στηριζομένην δῆθεν εἰς τὴν ἐξ ἀδιαθέτου (ἀνωτ. § 170).

ΣΗΜ. 3. Ἡ ἔνστασις περὶ ἀκυρότητος τῆς κλήσεως ἕνεκα τῆς ἐν αὐτῇ ἐλλείψεως τῆς περιγραφῆς καὶ τῆς στάσεως τοῦ κτήματος δὲν εἶναι ἐξ ἐκείνων, αἵτινες δύνανται νὰ προταθῶσιν αὐτεπαγγέλτως· ἐξ ἐναντίας καλύπτεται, ὅταν ὁ ἔχων συμφέρον δὲν τὴν προτείνῃ κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς συζητήσεως. — Διὰ τοῦτο δὲν δύναται αὐτεπαγγέλτως ν' ἀναπληρόνῃ τὴν ἔνστασιν ταύτην· ἄλλως παραβιάζει τὰ ἄρθρα 155 καὶ 170 τῆς πολ. δικ.

Ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου 3 καὶ 18 τοῦ 1848.

ΣΗΜ. 4. Τὸ δικαστήριον δύναται αὐτεπαγγέλτως ν' ἀποῤῥίψῃ ἀγωγὴν κατὰ τοῦ δημοσίου, ἐὰν δὲν προηγήθη αἴτησις περὶ θεραπείας; Ναί, ἀπεφάνθη τὸ ἐν Ἀθήναις πρωτοδικεῖον κατὰ τὸ 1848 (Δημόσιον καὶ . . . .)

ΣΗΜ. 5. Εἰς δίκας ἀνηλίκων δὲν λαμβάνονται ὑπ' ὄψιν ἐξ ἐπαγγέλματος πράγματα τὰ ὁποῖα δὲν εἶναι δημοσίας τάξεως, οἷον ἐλλείψεις εἰς ἐκθέσεις πραγματογνωμόνων· ἀπόφ 4774 τῆς 8 μαΐου 1848 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

Ἑλληνικὴ Νομολογία 8) Ἁρμοδιότητος παράτασις (1).

§. 309.

ΖΗΤ. *Τὸ ἄρθρ.* 431 *τῆς πολιτ. δικονομίας, καθ' ὃ δὲν δύναται νὰ παραταθῇ ἡ δικαιοδοσία τοῦ εἰρηνοδίκου εἰμὴ ὅταν ὅλοι οἱ διάδικοι ζητήσωσι τοῦτο ῥητῶς καὶ συνταχθῇ ἔκθεσις περὶ τούτου, δὲν ἀφορᾷ τὴν κοινὴν εὐταξίαν, καὶ διὰ τοῦτο δὲν*

(1) Ὅρα ἀνωτ. § 74—101.

δύναται νὰ προταθῇ κατὰ πρῶτον ἐνώπιον τοῦ Ἀρείου Πάγου.

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ ὁ λόγος ὅτι ἡ μεταξὺ Ι. Π. καὶ Π. Π. καὶ τῶν λοιπῶν ὑπόθεσις ἐδικάσθη μὴ γενομένης ἀγωγῆς καὶ κλήσεως, ἀποδεικνύεται ἀνυπόστατος ἐξ αὐτῶν τῶν προσβαλλομένων διὰ τῆς αναιρέσεως ἀποφάσεων, καθότι ἐξ αὐτῶν τούτων τῶν ἀποφάσεων γίνεται δῆλον ὅτι ὁ Ι. Π. ἐκίνησεν ἀγωγὴν κατὰ τοῦ Π. Π. καὶ λοιπῶν ζητῶν παρ' αὐτῶν ποσότητά τινα προϊόντων ἐκ τῶν χωραφίων του, καὶ ἐκλήτευσεν αὐτοὺς νὰ ἐμφανισθῶσιν ἐνώπιον τοῦ εἰρηνοδίκου Ἄργους.

Ἐπειδή, κατὰ τὸ 2 ἐδάφ. τοῦ ἄρθρ. 811 τῆς πολ. δικονομίας, δὲν δύναται νὰ εἰσαχθῇ νέος λόγος εἰς τὸν Ἄρειον Πάγον, ὅστις δὲν εἰσήχθη ἤδη εἰς τὰ κατώτερα δικαστήρια, ἐκτὸς ἂν ὁ λόγος οὗτος ἀνάγεται εἰς τὴν κοινὴν εὐταξίαν· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ὁ αἰτῶν τὴν ἀναίρεσιν ἕνεκεν ἀναρμοδιότητος τοῦ εἰρηνοδικείου ὄχι μόνον ἐκίνησε τὴν ἀγωγήν του ἐνώπιον τοῦ εἰρηνοδίκου, ἀλλὰ πρὸς τούτοις δὲν προσέβαλλε τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ εἰρηνοδίκου ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου δευτέρου βαθμοῦ, ἡ δὲ διάταξις τοῦ 491 ἄρθρ. τῆς πολ. δικονομίας, κατὰ τὴν ὁποίαν δὲν δύναται νὰ παραταθῇ ἡ δικαιοδοσία τοῦ εἰρηνοδίκου εἰμὴ ὅταν ὅλοι οἱ διάδικοι ζητήσωσι τοῦτο ῥητῶς καὶ συνταχθῇ ἔκθεσις περὶ τούτου, δὲν ἀφορᾷ τὴν κοινὴν εὐταξίαν, ἀλλὰ τὸ συμφέρον μόνον τῶν διαδίκων, οἵτινες, ἂν ἐπετρέπετο ἡ σιωπηλὴ παράτασις, ἠδύναντο ἀπὸ ἄγνοιαν νὰ ὑποβληθοῦν εἰς τὴν ἐξαιρετικὴν ταύτην δικαιοδοσίαν· ἑπομένως ὁ λόγος ὅτι δὲν ὑπῆρξε ῥητὴ δι' ἐκθέσεως γενομένη παράτασις τῆς δικαιοδοσίας τοῦ εἰρηνοδίκου δὲν εἶναι δεκτὸς ὡς προταθεὶς κατὰ πρώτην φορὰν ἐνώπιον τοῦ Ἀρείου Πάγου.

Ἐπειδὴ ὁ λόγος ὅτι ὑπάρχει ἔλλειψις αἰτιολογικοῦ καὶ διατακτικοῦ εἰς τὰς προσβαλλομένας ἀποφάσεις ἀποδεικνύεται ἀνυπόστατος ἐξ αὐτῶν τούτων τῶν ἀποφάσεων.

Ἐπειδὴ ὁ λόγος ὅτι δὲν ἔλαβε χώραν ἀπόπειρα συμβιβασμοῦ ἐνώπιον τοῦ εἰρηνοδίκου Ἄργους εἶναι ἀπαράδεκτος κατὰ τὸν 2 § τοῦ 519 ἄρθ. τῆς πολιτ. δικονομίας, ὡς μὴ προταθεὶς ἐνώπιον τῶν ἐν Ναυπλίῳ πρωτοδικῶν.

Διὰ ταῦτα, ἀποῤῥίπτει τὴν ἀναιρέσεως αἴτησιν. »

Ἀπόφ. πολιτ. Ἀρείου Πάγου 413 τῆς 30 νοεμβρίου 1841 (σελ. 83 τῆς σειρᾶς τῶν ἀποφάσεων τοῦ 1841).

§ 310.

ΖΗΤ. *Καὶ ἂν ὁ εἰρηνοδίκης δὲν ἦναι ἁρμόδιος, οἱ διάδικοι δύνανται νὰ παρεκτείνωσι τὴν δικαιοδοσίαν του, ζητοῦντες*

τοῦτο ῥητῶς δι' ἐκθέσεως ὑπογεγραμμένης παρ' ἀμφοτέρων τῶν μερῶν· ἡ ἔφεσις εἶναι δικαίωμα προαιρετικὸν, καὶ οἱ διάδικοι δύνανται νὰ παραιτηθῶσιν αὐτοῦ καὶ ἐν ἀρχῇ τῆς δίκης καὶ κατὰ τὴν διάρκειαν αὐτῆς καὶ μετὰ τὴν πρωτόδικον ἀπόφασιν.—Ὅρα ἔφεσις.

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ ἄρθρ. 491 τῆς πολιτ. δικονομίας, καὶ ἂν ὁ εἰρηνοδίκης κατὰ τὰ ἐν τῷ 490 ἄρθρ. τῆς πολιτ. δικονομίας ὡρισμένα δὲν ἦναι ἁρμόδιος, δύνανται οἱ διάδικοι νὰ παρεκτείνωσι τὴν δικαιοδοσίαν του, ζητοῦντες τοῦτο ῥητῶς δι' ἐκθέσεως ἐγγράφου ὑπογεγραμμένης παρ' ἀμφοτέρων.. Κατὰ δὲ τοὺς περὶ δικαιοδοσίας γενικοὺς κανόνας τοῦ δικαίου, τὸ δικαίωμα τῆς ἐφέσεως εἶναι προαιρετικὸν (facultatif) καὶ δύνανται οἱ διάδικοι νὰ παραιτηθῶσιν αὐτοῦ καὶ ἐν ἀρχῇ τῆς δίκης καὶ κατὰ τὴν διάρκειαν αὐτῆς, καθὼς καὶ μετὰ τὴν πρωτόδικον ἀπόφασιν. Ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου οἱ διάδικοι Α. Α. καὶ Θ. Ι. τέκτων, διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 183 ἐκθέσεώς των, γενομένης ἐνώπιον τοῦ εἰρηνοδίκου Αἰγιαλείας, ἐζήτησαν ῥητῶς νὰ δικασθῶσι παρ' αὐτοῦ ἀνεκκλήτως ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τῆς διαφορᾶς των κατὰ παράτασιν δικαιοδοσίας· ἐπομένως τὸ δικαστήριον τῶν ἐν Πάτραις πρωτοδικῶν παραδεχθὲν τὴν ἔφεσιν τοῦ Α. διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 305 ἀποφάσεώς του, παρεβίασε τὸ εἰρημένον 491 ἄρθρ. τῆς πολιτικῆς δικονομίας καὶ τοὺς περὶ τῆς δικαιοδοσίας γενικοὺς κανόνας τοῦ δικαίου, ἐναντίον τῆς ῥητῆς συμφωνίας τῶν διαδίκων. »

Ἀπόφ. πολιτ. Ἀρείου Πάγου 109 τῆς 15 ἰουνίου 1837 (σελ. 84 τοῦ Β.' τόμου τῆς Νομολογίας).

§. 311.

ΖΗΤ. *Ὡς πρὸς τὴν ἔνστασιν ἀναρμοδιότητος λόγῳ τῆς θέσεως τοῦ κτήματος (ἄρθρ. 20 τῆς πολιτ. δικονομίας) ἐπιτρέπεται παράτασις· ἐπομένως ἡ ἔνστασις αὕτη δὲν προτείνεται κατὰ πᾶσαν στάσιν τῆς δίκης.*

Ἀπόφ. τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν 1908 τῆς 30 ἀπριλίου 1841.—Ὅρα ἀνωτ. § 144 καὶ 258.

§. 312.

ΖΗΤ. *Ἡ ἁρμοδιότης τῶν δικαστηρίων δὲν παρεκτείνεται διὰ συναινέσεως μόνον, ὅταν ταῦτα δὲν ἦναι ἁρμόδια καὶ ὡς ἐκ τῆς ἰδιότητος τοῦ ἀντικειμένου τῆς δίκης· τουτέστιν ἐπὶ διοικη-*

τικῶν καὶ ἐμπορικῶν ὑποθέσεων. Ὅθεν κατὰ παρέκτασιν δικαιοδοσίας οἱ εἰρηνοδίκαι δικάζουν καὶ περὶ ἰδιοκτησίας.

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ, κατὰ τὰ συνδυασμένα ἄρθρ. 24 καὶ 25 τῆς πολιτ. δικονομίας, ἡ ἁρμοδιότης τῶν δικαστηρίων δὲν δύναται νὰ παρεκταθῇ διὰ συναινέσεως τῶν διαδίκων μόνον, ὅταν ταῦτα δὲν ἦναι ἁρμόδια ὡς ἐκ τῆς ἰδιότητος τοῦ ἀντικειμένου τῆς δίκης κατὰ τὰ ἄρθρ. 4 καὶ 19 ἀριθ. 1, τουτέστιν ἐπὶ διοικητικῶν καὶ ἐμπορικῶν ὑποθέσεων· ἐκ τούτου δὲ γίνεται φανερὸν ὅτι, ἐκτὸς τῶν δύο τούτων περιπτώσεων, οἱ διάδικοι δύνανται νὰ ὑποβάλουν ἑαυτοὺς εἰς μὴ ἁρμόδιον δικαστήριον.

Ἐπειδὴ αἱ περὶ παρεκτάσεως δικαιοδοσίας τῶν εἰρηνοδικῶν εἰδικαὶ διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 491, ἀντὶ νὰ τροποποιήσουν τοὺς γενικοὺς τούτους κανόνας τῆς πολιτ. δικονομίας, ἐπικυρόνουν μάλιστα αὐτὰς, ἐπαναλαμβάνουσαι τὴν ἀρχὴν ὅτι καὶ ὅταν ὁ εἰρηνοδίκης δὲν ἦναι ἁρμόδιος, δύνανται οἱ διάδικοι νὰ παρεκτείνωσι τὴν δικαιοδοσίαν, καὶ διὰ τοῦτο παρεμπίπτουν εἰς τὸ διαληφθὲν 24 ἄρθρον.

Ἐπειδὴ επομένως τὸ δικαστήριον τῶν ἐν Λαμίᾳ πρωτοδικῶν ἀποφασίσαν ὅτι δὲν ἠδύναντο οἱ διάδικοι νὰ παρεκτείνουν τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ ἐν Λαμίᾳ εἰρηνοδίκου, ὥστε νὰ δικάσῃ οὗτος τὴν περὶ ἰδιοκτησίας ἀμπέλου τινὸς διαφοράν των, ἡρμήνευσεν ἐσφαλμένως τὰς οὐσιαστικὰς διατάξεις τῶν ἄρθρ. 24 καὶ 25 τῆς πολιτ. δικονομίας.

Διὰ ταῦτα παραδεχόμενον τὴν ἀπὸ 10 ἰουνίου 1841 ἀναιρέσεως αἴτησιν τῆς Μ. Ἰ. Δ.. ἀναιρεῖ τὴν ἀπὸ 2 σεπτεμβρίου 1840 ὑπ' ἀριθ. 156 ἀπόφασιν τοῦ ἐν Λαμίᾳ δικαστηρίου τῶν πρωτοδικῶν, ἐκτὸς τοῦ μὴ προσβληθέντος δευτέρου κεφαλαίου αὐτῆς, δι' οὗ ἀπεῤῥίφθησαν αἱ περὶ πληρεξουσιότητος καὶ νομιμοποιήσεως πρὸς τὴν δίκην ἐνστάσεις, παραμπέμπει τὴν ὑπόθεσιν πρὸς νέαν συζήτησιν. »

*Ἀποφ. πολιτ. Ἀρείου Πάγου 8 τῆς 9 μαρτίου 1842 (σελ. 26 τῆς σειρᾶς τῶν πολιτ. ἀποφ. τοῦ 1842.

ΣΗΜ Ὅρα ἀνωτ. §.101.

§ 312 δίς.

ΖΗΤ. *Ἡ ἔφεσις κατ' ἀποφάσεως εἰρηνοδίκου, ἐκδοθείσης κατὰ παράτασιν δικαιοδοσίας, πρέπει νὰ γίνηται ἐνώπιον τῶν πρωτοδικῶν.*

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ ὁ ἐκκαλῶν Ν. καίτοι κληθεὶς προσηκόντως, ὡς λέγεται ἐκ τοῦ ἐπιδοτηρίου, δὲν ἐνεφανίσθη μήτε αὐτοπροσώπως μήτε διὰ πληρεξου

σίου, ἐν τοιαύτῃ δὲ περιπτώσει αὐτὸς μὲν δικάζεται ἐρήμην, εἰς δὲ τὸν ἐμφανισθέντα ἐναγόμενον, κατ' αἴτησιν τοῦ ὁποίου ἐσυζητήθη ἡ ὑπόθεσις, ἐπιδικάζονται αἱ προτάσεις του.

Ἐπειδὴ ἐκ τῶν ἄρθρ. 737, 518, 519 καὶ 529 τῆς πολιτ. δικονομίας ἐξάγεται ὅτι τὰ μὲν δικαστήρια τῶν ἐφετῶν ἀποφασίζουν κατ' ἔφεσιν περὶ πασῶν τῶν μὴ ἀνεκκλήτως ἐκδοθεισῶν ἀποφάσεων τῶν πρωτοδικῶν, ἐμποροδικῶν ἢ τῶν τούτοις ἴσων διαιτητῶν, τὰ δὲ δικαστήρια τῶν πρωτοδικῶν περὶ ἐφέσεως ἀποφάσεων τῶν εἰρηνοδικῶν, καὶ ὁπόταν οὗτοι ἀποφασίζουν κατὰ παρέκτασιν δικαιοδοσίας κατὰ τὸ ἄρθρ. 491 τῆς αὐτῆς δικονομίας· καθότι οὐδεὶς τῶν προμνημονευθέντων νόμων ὁρίζει ἐξαίρεσίν τινα περὶ τούτου, καὶ διότι ἡ δικαστικὴ τάξις καὶ ἱεραρχία, ὡς οὖσα δημοσίας τάξεως, δὲν δύναται νὰ ὑπόκηται εἰς ἰδιωτικὰς συμφωνίας.

Ἐπειδὴ ἡ παρὰ τοῦ Ν. ἐκδοθεῖσα ἀπόφασις ἐξεδόθη κατὰ παρέκτασιν δικαιοδοσίας παρὰ τοῦ εἰρηνοδίκου Ἄνδρου· ἑπομένως ἡ κατ' αὐτῆς ἔφεσις ἔπρεπε νὰ διευθυνθῇ πρὸς τὸ ἁρμόδιον δικαστήριον τῶν πρωτοδικῶν.

Ἐπειδὴ πᾶν ὅ,τι ἀφορᾷ τὴν τάξιν τῶν δικαστηρίων εἶναι, κατὰ τ' ἀνωτέρω εἰρημένα, δημοσίας τάξεως, καὶ δύναται ν' ἀναπληρωθῇ καὶ ἐξ ἐπαγγέλματος.

Ἀπόφ. 2438 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν τῇ 30 ὀκτωβρίου 1842.

Ὅρα carré comp. τόμ. 3 ζήτ. 271.

ΣΗΜ. ἐκδ. ἐκ τοῦ ἀξιολόγου περὶ πολιτ. δικονομίας συγγράμματος τοῦ Κ. Φέδερ ἐρανιζόμεθα ἐν περιλήψει τὰ ἑξῆς.

« § 94. Τί ἐστὶ παρέκτασις δικαιοδοσίας; (prugatio fori, prorogation de juridiction) Βλ Φέδερ περὶ πολιτ δικ. § 94.

§ 95 Οὐσιῶδες προσὸν τῆς παρεκτάσεως τῆς δικαιοδοσίας εἶναι ἡ συναίνεσις τῶν διαδίκων· εἶναι δὲ ῥητή, ὅταν ἀμφότεροι οἱ διάδικοι συμφωνῶσιν ἐξωδίκως καὶ πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς δίκης, ἢ δηλῶσιν ἐπὶ δικαστηρίου, ὅτι θέλουν νὰ παρεκτείνωσι τὴν δικαιοδοσίαν του (ἄρθ. 491 πολιτ. δικονομίας), σιωπηλὴ δ' ὅταν ὁ ἐναγόμενος ἐμφανισθεὶς ἐπὶ δικαστηρίου δὲν προτείνῃ πρὸ πάσης ἄλλης ἐνστάσεως τὴν τῆς ἀναρμοδιότητος· (ἄρθ. 24 πολ. δικ. —Berriat τόμ. 1 σελ. 35, 36.—Henrion, just. de paix, chap. VI, VII).

Ὡς πρὸς τὸ κῦρος τῆς συναινέσεως ἀπαντᾶται ἐν τῷ Ῥωμ. δικ. ἡ ἀρχὴ ὅτι ἡ παρέκτασις τῆς δικαιοδοσίας εἶναι ἄκυρος, ὅταν ἐκ πλάνης ἐπιβάλῃ τις ἑαυτὸν εἰς ἀναρμόδιον δικαστήν (νόμ. πανδ. 15 (2, 1), νόμ 2 (5, 1) πανδ). Κατὰ τὸν ἑλληνικὸν ὅμως νόμον (24, 202 582) ἀκυροῦται μὲν ἕνεκα πλάνης ἢ ἄλλης ἐλλείψεως τῆς θελήσεως ἡ ἐξωδίκως γενομένη περὶ παρεκτάσεως δικαιοδοσίας συμφωνία, ἂν ἡ ἀκυρότης προταθῇ ἐν καιρῷ, ἤγουν ἐνόσῳ εἶναι δεκτὴ ἡ τῆς ἀναρμοδιότητος ἔνστασις, δὲν δύναται ὅμως μετὰ ταῦτα νὰ προσβληθῇ ἕνεκα πλάνης ἡ ἀναρμοδιότητος τοῦ δικαστοῦ, τοῦ κατὰ ῥητὴν ἢ σιωπηλὴν παρέκτασιν δικαιοδοσίας ἐπιληφθέντος τῆς διαφορᾶς.

Σημειωτέον δὲ, ὅτι ἡ σιωπηλὴ παρέκτασις λαμβάνει χώραν τότε μόνον ὅταν ὁ ἐναγόμενος προχωρῇ εἰς τὴν συζήτησιν ἄλλων ἐνστάσεων, ἢ εἰς τὴν συζήτησιν τῆς οὐσίας τῆς ὑποθέσεως, χωρὶς νὰ προτείνῃ τὴν ἔνστασιν τῆς ἀναρμοδιότητος· ἡ μὴ ἐμφάνισις ὅμως αὐτοῦ δὲν δύναται νὰ ἐκληφθῇ ὡς παραίτησις τῆς ἐνστάσεως, καὶ ὡς σιωπηλὴ συναίνεσις εἰς τὴν παρέκτασιν τῆς δικαιοδοσίας Mühlemb. pand. § 119.

§ 96 « Εἰς ποίας περιπτώσεις συγχωρεῖται παρέκτασις δικαιοδοσίας; » Τὸ ζήτημα τοῦτο εἶναι σπουδαῖον καὶ πρὸς λύσιν αὐτοῦ ἀνεφύησαν δυσχέ-

ρεται καὶ ἐν τῇ Γερμανίᾳ καὶ ἐν τῇ Γαλλίᾳ, ἡ δὲ δικονομία μας δὲν προβλέπει ὅλας τὰς περιπτώσεις, ἀλλὰ δυνάμεθα, ἐγκύπτοντες εἰς τὸ πνεῦμα τοῦ νόμου, νὰ παραδεχθῶμεν τὰ ἑξῆς.

97. α) Αἱ περὶ δικαιοδοσίας διατάξεις τῶν ἄρθ. 16—22 τῆς πολ. δικ. (ἐξαιρουμένου τοῦ 1 ἀριθμοῦ τοῦ 19 ἄρθρου) ἐτέθησαν ἁπλῶς πρὸς εὐκολίαν τῶν διαδίκων· ἄρα συγχωρεῖται ἡ παρέκτασις τῆς δικαιοδοσίας τοῦ κατ' αὐτὰς ἀναρμοδίου δικαστοῦ.

Ἡ ἀναρμοδιότης αὕτη εἶναι σχετική, ἤτοι ἀναρμοδιότης ratione personae, οὐ μόνον ὅταν ἡ προσωπικὴ ἀγωγὴ ὑποβληθῇ εἰς ἄλλο παρὰ τὸ δικαστήριον τῆς μονίμου κατοικίας τοῦ ἐναγομένου, ἀλλὰ καὶ ὅταν ἐναντίον τοῦ 20 ἄρθρου ἡ πραγματικὴ περὶ ἀκινήτου ἀγωγὴ εἰσαχθῇ εἰς δικαστήριον, ἐντὸς τῆς περιφερείας τοῦ ὁποίου δὲν κεῖται τὸ κτῆμα· Berriat τόμ. 1 σελ. 35 —Boitard τόμ. 2 σελ 18 καὶ ἑξ.—Carré. org. τόμ. 3 σελ. 246 σημ. 1.

Ὡσαύτως εἶναι σχετικῶς μόνον ἀναρμόδια τὰ ἑλλην. δικαστήρια ἐπὶ ἀγωγῶν κατὰ ξένων πρέσβεων, ἢ ἄλλων τὸ δικαίωμα τῆς ἑτεροδικίας ἀπολαυόντων προσώπων. Klüb. σελ. 240.

Ὁ λόγῳ προσώπου ἀναρμόδιος δικαστὴς δύναται μόνον, ἢ εἶναι καὶ ὑπόχρεως νὰ ἐπιληφθῇ τῆς ὑποθέσεως, ἥτις συναινέσει τῶν διαδίκων ὑποβάλλεται εἰς αὐτόν; οἱ μὲν θεωροῦσιν, ὀρθὸν τὸ τελευταῖον στηριζόμενοι εἰς τὸν νόμον 2 § 1 πανδ. (5, 1), οἱ δὲ παραδέχονται καὶ ὑποστηρίζουσι τὴν ἐναντίαν γνώμην (1). Κατὰ τὸν Κ. Φέδερ ἡ πρώτη γνώμη συνᾴδει μὲ τὴν διάταξιν τοῦ 3 ἐδαφ. τοῦ ἄρθρου 24 τῆς πολιτικῆς δικονομίας, καθ' ὃ ὁ δικαστής, γινόμενος ἁρμόδιος διὰ τῆς σιωπῆς τοῦ ἐναγομένου, εἶναι καὶ ὑπόχρεως νὰ δικάσῃ τὴν ὑπόθεσιν ὡς ὁ κατὰ νόμον ἁρμόδιος δικαστής.

98. β) Τί δὲ διατάττει ὁ νόμος περὶ τῆς ἀναρμοδιότητος ὡς ἐκ τοῦ ἀντικειμένου τῆς δίκης; Συγχωρεῖται ἡ παρέκτασις τῆς δικαιοδοσίας τῶν μὲν πρωτοδικῶν εἰς ἐμπορικάς, τῶν δὲ ἐμποροδικῶν εἰς πολιτικὰς διαφοράς, καὶ ἡ παρέκτασις τῆς δικαιοδοσίας τῶν πρωτοδικῶν εἰς ὑποθέσεις, τὰς ὁποίας ὁ νόμος ὑποβάλλει εἰς τοὺς εἰρηνοδίκας, καὶ ἀντιστρόφως; ἢ ὀφείλει τὸ δικαστήριον ν' ἀποφαίνηται αὐτεπαγγέλτως περὶ τῆς ἀναρμοδιότητός του, ὁσάκις ὑποβάλλεται εἰς αὐτὸ ὑπόθεσις, μὴ ὑπαγομένη παντάπασιν εἰς τὴν δικαιοδοσίαν (juridiction) αὐτοῦ; ἀπαντῶμεν διακρίνοντες.

α) Αἱ τὴν σχέσιν τῶν δικαστηρίων πρὸς τὰς διοικητικὰς ἀρχάς, ὡσαύτως αἱ τὴν διαίρεσιν τῶν δικαστηρίων εἰς πολιτ. καὶ ποινικὰ ἀποβλέπουσαι διατάξεις, ἀνάγονται εἰς τὴν κοινὴν τάξιν· τὰ πολιτικὰ δικαστήρια εἶναι διὰ τοῦτο ἀπολύτως ἀναρμόδια ἐπὶ διοικητικῶν καὶ ποινικῶν ὑποθέσεων, καὶ ὀφείλουσι ν' ἀποφαίνωνται περὶ τῆς ἀναρμοδιότητός των αὐτεπαγγέλτως καὶ κατὰ πᾶσαν στάσιν τῆς δίκης (25, 202, 807 ἀριθ. 3, 808, 811 ἀριθ. 2 815 πολιτ. δικονομίας καὶ 29 ποιν. δίκης).

Διὰ τοὺς αὐτοὺς λόγους δὲν συγχωρεῖται ἡ παρέκτασις τῆς δικαιοδοσίας τῶν ἐφετῶν εἰς ὑποθέσεις, αἵτινες δὲν ἐδικάσθησαν ἔτι πρωτοδίκως, ἢ αἵτινες ἐδικάσθησαν πρωτοδίκως ὑπὸ δικαστηρίου πρωτοδικῶν, ὑπαγομένου εἰς ἄλλο ἐφετεῖον.

---

(1) Boitard τόμος 2 σελ. 22.— Carré ὑπὸ τὸ ἄρθρον 169 τῆς πολιτικῆς δικονομίας.

§ 99 Ὁ νόμος διατάσσει, α) ὅτι αἱ δίκαι, αἱ ἀφορῶσαι τὴν ἐμπορίαν καὶ τὰς συναλλαγματικὰς ὑπάγονται εἰς τοὺς ἐμποροδίκας (ἄρθρ. 19 ἀριθ. 1)· ὅτι δὲν συγχωρεῖται παρέντασις τῆς δικαιοδοσίας (φυσικῷ τῷ λόγῳ τῶν πρωτοδικείων καὶ εἰρηνοδικείων) εἰς τὰς τοιαύτας ὑποθέσεις (24 ἄρθρ. 3)· ὅτι τὰ δικαστήρια ταῦτα πρέπει ν' ἀποφαίνωνται αὐτεπαγγέλτως περὶ τῆς ἀναρμοδιότητός των, προκειμένου λόγου περὶ ἐμπορικῆς διαφορᾶς, ἡ δὲ παράβασις τῶν διατάξεων τούτων φέρει ἀναίρεσιν.

Τὴν ἀρχὴν ταύτην δὲν ἀνατρέπει, ἀλλ' ἐκ τοὐναντίου ὑποστηρίζει ὁ ἀπὸ 6 δεκεμβρίου 1837 περὶ αὐξήσεως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν παρὰ τοῖς ἐμποροδίκαις δικαστῶν νόμος (ἐφημ. τῆς Κυβερνήσεως ἀριθ. 44), ἐπιτρέπων κατ' ἐξαίρεσιν μόνον τὴν ἀπὸ ἐμποροδικείων εἰς πρωτοδικεῖα παραπομπήν. Καὶ τέλος ἡ ἐκ τῆς γενικῆς ἐκφράσεως τῆς διατάξεως τοῦ 3 ἀριθ. τοῦ 529 ἄρθρου τῆς πολιτ. δικονομίας προκύπτουσα ἀμφιβολία λύεται ἐκ τῆς σκέψεως, ὅτι ἡ ἐν τῷ ἄρθρ. 529 παραπομπὴ εἰς τὸ ἄρθρ. 24 τῆς πολιτικῆς δικονομίας δὲν ἀφορᾷ βεβαίως τροπολογίαν τῆς θεμελιώδους διατάξεως τοῦ ἄρθρου τούτου καὶ τοῦ ἀμέσως ἑπομένου 25, καὶ ὅτι ἡ φαινομένη μεταξὺ τοῦ ἄρθρου 529 καὶ τῶν ἄρθρ. 24, 25 καὶ 808 ἀριθ. 2 ἀντινομία ἐκλείπει ἅμα, ἐγκύπτοντες εἰς τὸ πνεῦμα τοῦ νομοθέτου, δώσωμεν ὀρθὴν καὶ μόνην προσήκουσαν ἑρμηνείαν εἰς τὸ ἄρθρον 529, ὅτι δηλαδὴ δὲν ἀποβλέπει εἰμὴ τὴν παρέκτασιν τῆς δικαιοδοσίας τῶν πρωτοδικῶν ἐπὶ ὑποθέσεων ὑπαγομένων εἰς τὸν εἰρηνοδίκην.

Ὅτι δὲ αὕτη εἶναι ἡ ἔννοια τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 529 ἐξάγεται ἀριδήλως καὶ ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ αὐτῆς μὲ τοὺς περὶ ἁρμοδιότητος τοῦ εἰρηνοδίκου ὁρισμοὺς τοῦ 490 ἄρθρου. Αἱ λέξεις τοῦ 529 ἄρθρου « ἄνευ « διακρίσεως τῆς ποσότητος καὶ τῆς ἁρμοδιότητος » ἀντιστοιχοῦσι προφανῶς εἰς τὴν πρώτην καὶ δευτέραν διάταξιν τοῦ 490 ἄρθρου, καὶ δὲν ἔχουν ἄλλην ἔννοιαν εἰμὴ ὅτι ὁ πρωτοδίκης καθίσταται ἁρμόδιος διὰ παρεκτάσεως τῆς δικαιοδοσίας ἐφ' ἁπασῶν τῶν διαφορῶν, τὰς ὁποίας τὸ 490 ἄρθρον ὑποβάλλει εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ εἰρηνοδίκου εἴτε ἕνεκα τῆς μικρᾶς τοῦ ἀντικειμένου ἀξίας (ἀριθ. 1 τοῦ 490 ἄρθρου), εἴτε ἕνεκα τῆς ἰδιότητος τοῦ ἀντικειμένου τῆς διαφορᾶς (ἀριθ. 2 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου).

Συνεπὴς δὲ μὲ τοὺς περὶ τούτου προεκτεθέντας λόγους, ὁ συντάκτης τῆς πολιτ. δικονομίας ἔταξεν εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῶν ἐμποροδικείων ἁπάσας τὰς ἐμπορικὰς ὑποθέσεις, μὴ ἐξαιρουμένων μηδὲ τῶν διαφορῶν περὶ ἀντικειμένων ἐλαχίστης ἀξίας· ἐὰν δὲ ὁ ἀπὸ 1 φεβρουαρίου 1838 νόμος περὶ τροπολογήσεως τοῦ 490 ἄρθρου τῆς πολιτ. δικ. ἐτροπολόγησε κατὰ τοῦτο τὴν πολιτ. δικονομίαν, ἀναθέτων εἰς τὸν εἰρηνοδίκην καὶ τὴν ἐκδίκασιν μικρᾶς ἀξίας ἐμπορικῶν ὑποθέσεων δὲν ἕπεται ἐντεῦθεν ὅτι μετεβλήθη καὶ ἡ γενικὴ περὶ παρεκτάσεως τῆς δικαιοδοσίας ἀρχὴ (ἄρθρ. 25 πολιτ. δικονομίας). Ὁ σημειωθεὶς ἐξαιρετικὸς νόμος αἰτιολογεῖται ἐκ τῶν προσκαίρων ἀνωμάλων περιστάσεων, καὶ πρέπει νὰ ἑρμηνευθῇ στενῶς ὡς ἐξ αὐτῆς τῆς φύσεως αὐτοῦ, διότι ἄλλως ἤθελε συμβῇ τὸ ἄτοπον, ὅτι ἡ ἐξαιρετικὴ δικαιοδοσία τοῦ εἰρηνοδίκου δύναται νὰ ἐπεκταθῇ εἰς παντὸς εἴδους καὶ πάσης ἀξίας ἐμπορικὰς ὑποθέσεις, ἐν ᾧ ἡ εἰς αὐτὰς παρέκτασις τῆς δικαιοδοσίας τοῦ πρωτοδικείου ἀπαγορεύεται.

Παραβάλλοντες μὲ τὰ ἄρτι ἐκτεθέντα τὴν Γαλλικὴν νομολογίαν πληροφορούμεθα, ὅτι καὶ αὕτη συμφωνεῖ μὲ τὰς περὶ παρεκτάσεως ἀρχὰς τῆς πολιτ. δικονομίας, καθόσον ἀφορᾷ τὴν παρέκτασιν τῆς δικαιοδοσίας τοῦ

εἰρ[illegible] ἐπὶ ἐμπορικῶν ὑποθέσεων; καὶ ὅτι περὶ παρεκτάσεως τῆς δικαιοδοσίας τῶν πρωτοδικῶν, ὑπάρχουσι δύο ἀντίθετοι γνῶμαι.

Κατὰ τὴν μὲν, ὁ πρωτοδίκης δὲν λογίζεται ἀπολύτως ἀναρμόδιος ἐπὶ ἐμπορικῶν ὑποθέσεων, καθότι οὐ μόνον κατὰ κανόνα εἶναι ἁρμόδιος ἐφ' ὅλων τῶν ἰδιωτικῶν ἀπαιτήσεων ἀφορωσῶν δικῶν, ἢ, ὅπως λέγουσι οἱ Γάλλοι, les tribunaux civils ont la plenitude de la juridiction· ἀλλὰ δικάζει καὶ τὰς ἐμπορικὰς ὑποθέσεις δυνάμει τοῦ νόμου, ὅπου δὲν εἶναι συστημένα ἰδιαίτερα δικαστήρια ἐμποροδικῶν.

Carré, pr. ἄρθρ. 170. Berriat T. 1 σελ. 252 σημ. 2. — Carré, org. τόμ. VI. σελ. 398 καὶ ἐπ. — Schlink § 139.

Κατὰ τὴν δὲ, ἡ παρέκτασις τῆς δικαιοδοσίας τοῦ πρωτοδικείου ἐπὶ ὑποθέσεων ἐμπορικῶν θεωρεῖται ὡς ἀσυμβίβαστος μὲ τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 24 αὐγ. 1790 νόμου.

Ὅρα Boncenne n. 1 σελ. 327 καὶ ἐπ. — Boitard τόμ. 2 σελ. 23—28.

Τὴν δευτέραν ταύτην γνώμην παρεδέχθη καὶ ὁ νομοθέτης τῆς Ἑλλάδος, ὡς δηλοῦσιν αἱ ῥηταὶ καὶ πολὺ σαφέστεραι τοῦ Γαλλικοῦ νόμου διατάξεις τῶν ἄνω μνησθέντων ἄρθρων τῆς πολιτ. δικονομίας.

Ἐκ τῶν εἰρημένων ἕπεται ἀναγκαίως ὅτι καὶ ὁ ἐμποροδίκης εἶναι ἀναρμόδιος ἐπὶ ὑποθέσεων ὑπαγομένων εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ πρωτοδίκου καὶ εἰρηνοδίκου.

Αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρων 24 καὶ 25 τῆς πολ. δικονομίας, μολονότι δὲν διαλαμβάνουσι ῥητῶς τὴν περίπτωσιν ταύτην, ἐφαρμόζονται ὅμως κατὰ τὸ πνεῦμα αὐτῶν, καὶ μάλιστα, κατὰ μείζονα λόγον, εἰς τὴν ἔκτακτον καὶ ἐπὶ ῥητὰ ἀντικείμενα περιωρισμένην δικαιοδοσίαν τῶν ἐμποροδικείων. Ἡ ἀρχὴ αὕτη εἶναι ἀναμφισβήτητος καὶ ἐν τῇ Γαλλικῇ νομολογίᾳ.

Ὅρα τοὺς συγγραφεῖς, οὓς ὁ Κ. Φέδερ μνημονεύει [illegible]

100. Ἀρχαὶ ὅμως ὅλως διάφοροι διέπουσι τὴν σχέσιν τῶν πρωτοδικείων πρὸς τὰ εἰρηνοδικεῖα· τὰ ἄρθ. 491 καὶ 529 συγχωροῦσι ῥητῶς τὴν παρέκτασιν τῆς δικαιοδοσίας τῶν πρωτοδικῶν ἐπὶ ὑποθέσεων ὑπαγομένων κατὰ νόμον εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ εἰρηνοδίκου, καὶ ἀντιστρόφως τὴν παρέκτασιν τῆς δικαιοδοσίας τοῦ εἰρηνοδίκου ἐπὶ ὑποθέσεων, τὰς ὁποίας ὁ νόμος τάσσει εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῶν πρωτοδικῶν. Αἱ διατάξεις αὗται δὲν στηρίζονται εἰς λόγους τῆς κοινῆς τάξεως, ἀλλ' εἰς τὴν σκέψιν, ὅτι ἡ τῶν δικαστηρίων πρώτου βαθμοῦ διαίρεσις εἰς πρωτοδικεῖα καὶ εἰρηνοδικεῖα ἀποβλέπει κυρίως τὸ συμφέρον καὶ τὴν εὐκολίαν τῶν διαδίκων, καὶ ὅτι διὰ τοῦτο εἰς ἀμφοτέρας τὰς περιπτώσεις ὑπάρχει, τοὐλάχιστον κατὰ κανόνα, σχετικὴ μόνον ἀναρμοδιότης.

Ἰδίως οἱ πρωτοδίκαι δὲν λογίζονται οὐδέποτε ἀπολύτως ἀναρμόδιοι ἐπὶ τῶν εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ εἰρηνοδίκου ὑπαγομένων ὑποθέσεων· διὰ τοῦτο καὶ ἡ σαφὴς διάταξις τοῦ ἄρθρ. 529 τῆς πολιτ. δικονομίας συγχωρεῖ ἀπεριορίστως καὶ ἀνεξαιρέτως τὴν ῥητὴν καὶ σιωπηλὴν παρέκτασιν τῆς δικαιοδοσίας τῶν πρωτοδικῶν ἐφ' ὅλας τὰς εἰς τὸν εἰρηνοδίκην ὑπαγομένας διαφοράς.

Ὡσαύτως ἐπιτρέπεται, κατὰ κανόνα, ἡ παρέκτασις τῆς δικαιοδοσίας τοῦ εἰρηνοδίκου, ὡς προκύπτει [illegible] τῆς διατάξεως τοῦ 491 ἄρθρ. Ἡ διάταξις αὕτη δὲν περιορίζει, ὡς ἡ Γαλλικὴ νομοθεσία, τὸ δικαίωμα τοῦ παρεκτείνειν τὴν δικαιοδοσίαν εἰς τὰς διαφορὰς [illegible] [illegible] τοῦ εἰρηνοδίκου, [illegible]

αὐτῶν (relativement aux quelles le juge de paix a au moins le germe de la compétence), ἀλλὰ χορηγεῖ αὐτὸ καὶ προκειμένου περὶ διαφορῶν, ἐφ' ὧν ὁ εἰρηνοδίκης εἶναι ἀναρμόδιος ἕνεκα τῆς φύσεως αὐτῆς τῆς ἀπαιτήσεως (qui sont placées par la loi en dehors de sa juridiction). Κατὰ τὴν γενικὴν ἄρα τοῦ 491 ἄρθρου διάταξιν, δὲν εἶναι ἀμφίβολον ὅτι συγχωρεῖται παρέκτασις τῆς δικαιοδοσίας τοῦ εἰρηνοδίκου καὶ ἐπὶ τῶν πραγματικῶν περὶ ἀκινήτων κτημάτων ἀγωγῶν, καὶ ἐπὶ διαφορῶν περὶ κατοχῆς· (ἄρθρ. 490 συνδυαζόμενον μὲ τὸ 529 ἄρθρ. ἀριθ. 1).

Ὅρα περὶ τῆς ἐναντίας Γαλλικῆς νομολογίας carré pr. ἄρθρ. 7.

Ἡ περὶ ἧς ὅμως ὁ λόγος παρέκτασις οὐδὲ κατὰ τὸν Ἑλληνικὸν συγχωρεῖται ἀνεξαιρέτως. Κατὰ τὸ πνεῦμα τοῦ νόμου καὶ κατὰ τὴν φύσιν τῶν πραγμάτων, ἡ παρέκτασις τῆς δικαιοδοσίας τοῦ εἰρηνοδίκου δὲν λαμβάνει χώραν ἐπὶ ὑποθέσεων, διὰ τὰς ὁποίας, ἕνεκα τῆς ἰδιαιτέρας φύσεως αὐτῶν καὶ διὰ λόγους τῆς κοινῆς τάξεως, διαγράφονται ἰδιαίτεραι διατυπώσεις, μὴ ἐμφανιζόμεναι εἰς τὴν διαδικασίαν ἐνώπιον τοῦ εἰρηνοδίκου, καὶ περιορίζεται ἡ ἐλευθέρα διάθεσις τῶν διαδίκων ὡς πρὸς αὐτὴν τὴν ἔνδικον σχέσιν· τοιαύτης φύσεως εἶναι αἱ περὶ διορισμοῦ ἐπιτρόπου ἢ κηδεμόνος, περὶ ἀπαγορεύσεως, περὶ διορθώσεως ληξιαρχικῆς πράξεως, περὶ χωρισμοῦ τῶν κτημάτων, περὶ χωρισμοῦ ἀπὸ τραπέζης καὶ κοίτης καὶ περὶ διαζεύξεως, καὶ περὶ παραχωρήσεως κτημάτων δίκαι (ἄρθρ. 646 657 658 καὶ ἐπ. 673, 676 καὶ ἐπ. 682 καὶ ἐπ. 686, 687 καὶ ἐπ. τῆς πολ. δικονομίας). Καὶ ταῦτα περὶ τοῦ δικαιώματος τοῦ παρεκτείνειν τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ εἰρηνοδίκου.

§. 101.

Ἀπολείπεται ἤδη τὸ ζήτημα, ἂν συγχωρῆται ῥητὴ μόνον ἢ καὶ σιωπηλὴ παρέκτασις.

Ἐξετάζοντες τὸ ζήτημα τοῦτο, πρέπει νὰ διακρίνωμεν τὴν ἀναρμοδιότητα τοῦ εἰρηνοδίκου ratione personæ κατὰ στενὴν σημασίαν, (ἤγουν τὴν ἀναρμοδιότητα λόγῳ τῆς μονίμου κατοικίας τοῦ ἐναγομένου ἢ τοῦ τόπου, ὅπου κεῖται τὸ φιλονεικούμενον κτῆμα κλ. κατὰ τὰ ἐν τοῖς ἄρθ. 16—22 τῆς πολιτ. δικονομίας λεπτομερέστερον διατεταγμένα), καὶ τὴν ἀναρμοδιότητα αὐτοῦ ὡς ἐκ τοῦ ἀντικειμένου τῆς δίκης ratione materiæ. (ἄρθρ 490 παράδ. καὶ τὸ ἄρθρ. 529 τῆς πολιτ. δικονομίας).

Τὴν πρώτην περίπτωσιν προβλέπει μόνον τὸ ἄρθρ. 24, οὐχὶ δὲ καὶ τὸ 491 ἄρθρ. τῆς πολιτ. δικονομίας, ἀναγόμενον εἰς μόνην τὴν παρέκτασιν τῆς δικαιοδοσίας τοῦ ὡς ἐκ τοῦ ἀντικειμένου τῆς δίκης ἀναρμοδίου εἰρηνοδίκου· ἐπομένως κατὰ τὸν ἑλληνικὸν νόμον δὲν εἶναι ἀμφίβολον ὅτι εἰς τὴν διαληφθεῖσαν περίπτωσιν συγχωρεῖται καὶ σιωπηλὴ παρέκτασις.

Περὶ τῆς δευτέρας περιπτώσεως τὸ 491 ἄρθρ. τῆς πολιτ. δικονομίας διατάσσει, ὅτι οἱ διάδικοι δύνανται μὲν νὰ παρεκτείνωσι τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ εἰρηνοδίκου, ἀλλὰ μόνον ὅταν ὅλοι οἱ διάδικοι τὸ ζητήσωσι ῥητῶς, συνταττομένης ἐκθέσεως περὶ τῆς αἰτήσεως ταύτης.

Ἡ διάταξις αὕτη, τὴν ὁποίαν ἠρύσθη προφανῶς ὁ νομοθέτης ἐκ τοῦ ἄρθ. 7 τῆς Γαλλικῆς δικονομίας, ἀπαιτεῖ, προκειμένου λόγου περὶ ἀναρμοδιότητος ratione materiæ, ῥητὴν δήλωσιν· ἐντεῦθεν δὲ προκύπτουσιν αἱ αὐταὶ δυσκολίαι καὶ ἀμφιβολίαι, αἱ ὁποῖαι προκύπτουσι καὶ ἐκ τοῦ ἄρθρου 7 τῆς Γαλλικῆς δικονομίας. (Ὅρα περὶ τῆς Γαλλικῆς νομολογίας τοὺς

ὑπὸ τοῦ Κ. Φέδερ μνημονευομένους συγγραφεῖς)· οὐδὲ λύονται ἐκ τῆς ἑτέρας πηγῆς τῶν περὶ παρεκτάσεως διατάξεων τῆς Ἑλληνικῆς δικονομίας, ἤγουν ἐκ τοῦ Βαυαρικοῦ νομοσχεδίου τοῦ 1843 καὶ τὴν αἰτιολογίαν αὐτοῦ.

(Ὅρα § 37 τοῦ νομοσχεδίου τούτου, καθ᾽ ὃ ὁ εἰρηνοδίκης περιβάλλεται ἐξουσίαν διαιτητοῦ, ὅταν ὁ ἐναγόμενος ὑποταχθῇ σιωπηλῶς εἰς αὐτόν, συνδυαζόμενον μὲ τὸν § 43, ὅστις, σύμφωνος μὲ τὸ ἄρθρ. 24 τῆς πολιτ. δικονομίας, συγχωρεῖ τὴν σιωπηλὴν παρέκτασιν ἐν περιπτώσει σχετικῆς ἀναρμοδιότητος).

Αἱ δυσκολίαι, εἰς τὰς ὁποίας δίδει χώραν ἡ διαληφθεῖσα διάταξις, συνίστανται εἰς τὸ ὅτι, θεωρουμένης ἀκύρου τῆς σιωπηλῆς παρεκτάσεως, ἡ ἔνστασις τῆς ἀναρμοδιότητος δύναται νὰ προσβληθῇ καὶ ἀφοῦ ὁ εἰρηνοδίκης ἐπελήφθη ἤδη τῆς ὑποθέσεως· ὅθεν συμπεραίνεται ὅτι ἡ ἔνστασις αὕτη εἶναι δεκτὴ κατὰ πᾶσαν τῆς δίκης στάσιν· ἄρα παρίσταται ὡς ἔνστασις ἀναγομένη εἰς τὴν κοινὴν τάξιν, ἐνῷ ἡ ἀναρμοδιότης τοῦ εἰρηνοδίκου ἐπὶ ὑποθέσεων ὑπαγομένων εἰς τὸν πρωτοδίκην εἶναι σχετικὴ μόνον, οὐχὶ δὲ ἀπολύτως ἀναρμοδιότης, διότι ἄλλως δὲν ἐδύνατο παντάπασι νὰ λάβῃ χώραν παρέκτασις τῆς δικαιοδοσίας.

Κατὰ τὰ εἰρημένα, ἡ κατὰ γράμμα ἐφαρμογὴ τοῦ 491 ἄρθρ. δὲν συμβιβάζεται μὲ τὰς περὶ ἁρμοδιότητος γενικὰς ἀρχάς, καὶ ἔχει ἀποτελέσματα, τὰ ὁποῖα εἶναι πιθανὸν ὅτι εἶχε κατὰ νοῦν ὁ νομοθέτης· τὴν ἐναντίαν δὲ ἑρμηνείαν, ὅτι συγχωρεῖται καὶ σιωπηλὴ παρέκτασις (δυνάμει τοῦ 24 ἄρθ.), ἀποκρούει τὸ γράμμα τοῦ 491.

Παραδεχόμενοι ἄρα ταύτην ἢ ἐκείνην τὴν ἑρμηνείαν τοῦ νόμου ἀπαντῶμεν ἀτοπήματα, τὰ ὁποῖα δυνάμεθα ἴσως νὰ ἀποφύγωμεν ἐγκύπτοντες εἰς τοὺς λόγους, οἵτινες ὑπηγόρευσαν τὴν ἐξαιρετικὴν διάταξιν τοῦ 7 ἄρθρου τῆς Γαλλικῆς δικονομίας καὶ τοῦ 491 ἄρθρου τῆς Ἑλληνικῆς· ἐπὶ τούτῳ δὲ παρατηροῦμεν τὰ ἑξῆς.

Συγχωρουμένης τῆς σιωπηλῆς παρεκτάσεως δύναται νὰ συμβῇ πολλάκις, ὅτι διάδικοι, ἄνευ δικηγόρου ἐνώπιον τοῦ εἰρηνοδίκου ἐμφανιζόμενοι, ὑποτάσσονται εἰς αὐτὸν ἐξ ἀπειρίας μόνον τῶν τῆς ἁρμοδιότητος κανόνων. Διὰ τοῦτο ὁ νομοθέτης ἔκρινεν εὔλογον νὰ λάβῃ πρόνοιαν κατὰ τῆς τοιαύτης τῶν διαδίκων πλάνης, δι᾽ ἧς δύνανται νὰ στερηθῶσι τῶν ἐγγυήσεων, τὰς ὁποίας παρέχουσι τὰ πολυμελῆ δικαστήρια, καὶ διέταξεν ὥστε ἡ δικαιοδοσία τοῦ εἰρηνοδίκου νὰ μὴ παρεκτείνηται, εἰμὴ δυνάμει ῥητῆς δηλωθείσης θελήσεως τῶν διαφερομένων.

Ὁ σκοπὸς ἄρα τοῦ νόμου εἶναι νὰ ἄρῃ πᾶσαν ἀμφιβολίαν, ὅτι οἱ διάδικοι ἐν ἀγνοίᾳ ὑποβάλλουσι τὴν διαφορὰν των εἰς εἰρηνοδίκην ὄντα κατὰ νόμον ἀναρμόδιον, καὶ ἐπὶ τῷ σκοπῷ τούτῳ ἀπαιτεῖ ἵνα ἡ δήλωσις τῆς θελήσεως ἦναι ῥητή.

Ἐντεῦθεν δ᾽ ἕπεται ὅτι ἄν, ὑποβληθείσης διαφορᾶς τινος εἰς τὸν εἰρηνοδίκην παρὰ τὰς διατάξεις τοῦ 490 ἄρθρου, δὲν προτείνῃ ὁ ἐναγόμενος τὴν ἔνστασιν τῆς ἀναρμοδιότητος, ὁ εἰρηνοδίκης ὀφείλει νὰ γνωστοποιήσῃ εἰς τοὺς διαδίκους ὅτι δὲν εἶναι ἁρμόδιος, καὶ νὰ δώσῃ οὕτως ἀφορμὴν νὰ γίνῃ ῥητὴ δήλωσις, συμφώνως μὲ τὸ 491 ἄρθρον, ἢ νὰ προταθῇ ἡ τῆς ἀναρμοδιότητος ἔνστασις.

Τὸ αὐτὸ δὲ δύναται καὶ ὀφείλει νὰ πράξῃ ὁ εἰρηνοδίκης καὶ ἀρξαμένης

ήδη τῆς συζητήσεως τῆς οὐσίας τῆς ὑποθέσεως, ἂν τότε μόλις, καὶ πρὶν ἐκδώσῃ τὴν ἀπόφασίν του ἐννοήσῃ, ὅτι δὲν εἶναι ἁρμόδιος· ἅμα ὅμως ἐκδοθῇ ἡ περὶ τῆς οὐσίας ἀπόφασις, καλύπτεται, φρονῶ, ἡ εἰς τὸ ἄρθρ. 491 ἀντιβαίνουσα παρατυπία, διότι ἡ διατύπωσις τῆς ῥητῆς δηλώσεως δὲν ἀφορᾷ τὴν κοινὴν τάξιν, ἀλλὰ μόνον τὸ συμφέρον τῶν διαδίκων· ἄρα ἡ παράβασις αὕτη δὲν δύναται ἐνώπιον τοῦ δικαστοῦ β'. βαθμοῦ νὰ προταθῇ ὡς λόγος ἀκυρότητος τῆς διαδικασίας καὶ τῆς ἀποφάσεως τοῦ εἰρηνοδίκου (ἄρθρ. 201, 202 τῆς πολιτ. δικονομίας).

Κατὰ μείζονα λόγον ἡ ἔνστασις αὕτη εἶναι ἀπαράδεκτος δυνάμει τῶν ἄρθρ. 202 καὶ 811 ἀριθ. 2 προβαλλομένη κατὰ πρῶτον ἐνώπιον τοῦ Ἀρείου Πάγου.

Διὰ τῆς ἑρμηνείας ταύτης ἀφ' ἑνὸς μὲν ἀποφεύγομεν τὰ ἄτοπήματα, τὰ ὁποῖα γεννῶνται ἀναγκαίως ἐκ τῆς γνώμης, ὅτι ἡ ἔνστασις τῆς ἀκυρότητος τῆς σιωπηλῆς παρεκτάσεως εἶναι δεκτὴ κατὰ πᾶσαν τῆς δίκης στάσιν, ἀφ' ἑτέρου δὲ δὲν ἀντιφάσκομεν μὲ τὴν θετικὴν διάταξιν τοῦ 491 ἄρθρου, ὅπως ἤθελε συμβῇ, ἂν ἐθεωροῦμεν παραδεκτὴν τὴν σιωπηλὴν παρέκτασιν κατὰ τὸ ἄρθρ. 24 τῆς πολιτ. δικονομίας· ἐν τούτοις δὲν πρέπει ν' ἀποσιωπήσωμεν ὅτι, θεωροῦντες τὸ ἀντικείμενον τοῦτο ὑπὸ τὴν νομοθετικὴν ἔποψιν, δὲν δυνάμεθα νὰ ἐγκρίνωμεν τὴν ὁποίαν καθιέρωσεν ὅ,τε Γαλλικὸς καὶ Ἑλληνικὸς νόμος διάκρισιν καὶ τὸν ἐξ αὐτῆς πηγάζοντα περιορισμὸν τῆς σιωπηλῆς παρεκτάσεως κτλ.

Ἑλληνικὴ Νομολογία. 9) *Ἁρμοδιότης εἰς τὰ περὶ τὴν διεξαγωγὴν ἀποδείξεως καὶ μετ' αὐτὴν ἀντικείμενα.*

§. 313.

ΤΙΓ'. Τὸ πρωτοδικεῖον δύναται νὰ δικάσῃ ἐπὶ πασῶν τῶν ἐνώπιον του γενομένων αἰτήσεων τῶν διαδίκων, ὅσαι τείνουν πρὸς πλήρη ἐκτέλεσιν τῆς διὰ πραγματογνωμόνων διεξαχθείας διαφορᾶς, ὅταν τὸ ἐφετεῖον ἐπεκύρωσε τὴν διάταξιν τῆς πρωτοδίκου ἀποφάσεως τὴν ἀφορῶσαν τὴν διὰ πραγματογνωμόνων ἐκτίμησιν (1).

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ ἀφοῦ τὸ δικαστήριον τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν μετερρύθμισε μὲν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 211 τοῦ 1843 ἔτους προηγουμένης ἀποφάσεώς του τὴν ὑπ' ἀριθ. 123 τοῦ 1842 ἔτους πρωτόδικον ἀπόφασιν ὡς πρὸς διαφόρους αὐτῆς διατάξεις, ἐπεκύρωσε δὲ αὐτὴν ταύτην ὡς πρὸς ἄλλας, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἦτο καὶ ἡ ἀφορῶσα τὸν διὰ πραγματογνωμόνων προσδιορισμὸν τοῦ ποσοῦ

(1) Ὅρα τὸ κατωτέρω ἴδιον ἄρθρον Ἁρμοδιότης ἐφετῶν καὶ τὴν λέξιν Ἀπόφασις § 84 δὶς καὶ ἑξ.

ὅλων τῶν ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους τῆς διαχειρίσεως τοῦ Α. Α., νῦν ἀναιρεσιβλήτου, προελθόντων εἰσοδημάτων ἐκ τῶν ἀκινήτων τῶν ἀναιρεσειόντων Κ. καὶ Ι. Ἀ., τὸ πρωτοδικεῖον Τριπόλεως, ὅπερ ἐπελήφθη τῆς διεξαγωγῆς τοῦ προκειμένου μέρους τῆς διαφορᾶς δυνάμει τῆς εἰρημένης τοῦ ἐφετείου ἐπικυρωτικῆς ἀποφάσεως, *ἐδύνατο πολὺ ὀρθῶς καὶ συμφώνως μὲ τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων* 15 *καὶ* 781 *τῆς πολιτ. δικονομίας νὰ δικάσῃ, ὡς καὶ ἐδίκασεν, ἐπὶ πασῶν τῶν ἐνώπιόν του γενομένων αἰτήσεων τῶν διαδίκων, ὅσαι ἔτεινον πρὸς πλήρη ἐκτέλεσιν τῆς διὰ πραγματογνωμόνων διεξακτέας διαφορᾶς·* ὅθεν τὸ δικαστήριον τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν ἀποφανθὲν ἄλλως ἐπὶ τούτου εἰς τὴν προσβαλλομένην ὑπ' ἀριθ. 116 τοῦ 1845 ἀπόφασίν του, ἐπομένως ἀφανίσαν κατὰ τὰ περὶ οὗ ὁ λόγος κεφάλαια τὴν ἐκκληθεῖσαν ἀπόφασιν τοῦ πρωτοδικείου ὡς δῆθεν ἀναρμοδίως δικάσαντος, παρεβίασε τὰς εἰρημένας τῆς πολιτ. δικονομίας διατάξεις, καὶ τὰς περὶ τελεσιδικίας ἀρχὰς τοῦ δικαίου.

Ἐπειδή, κατὰ τὰ συνδυασμένα ἄρθρα 138, 143 καὶ 152 τῆς πολιτ. δικονομίας, ὅλαι αἱ εἰς τὸν ἀντίκλητον ἢ πληρεξούσιον γενόμεναι ἐπιδόσεις ἔχουσι (1) τὸ αὐτὸ κῦρος, ὡς ἂν ἐγένοντο εἰς τὸν διάδικον αὐτόν· κατὰ δὲ τὸ 48 ἄρθρον τῆς αὐτῆς δικονομίας διαρκούσης τῆς δίκης, αἱ κοινοποιήσεις καὶ ἄλλαι ἐπιδόσεις πρέπει νὰ γίνωνται πρὸς τὸν πληρεξούσιον τὸν κατοικοῦντα ἐν τῇ ἕδρᾳ τοῦ δικαστηρίου, ὅπου ἡ δίκη ὑπάρχει ἐκκρεμής. Ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ἡ περὶ παραδοχῆς τοῦ ὅρκου δήλωσις τοῦ ἀναιρεσιβλήτου ἐπεδόθη εἰς τὸν κατὰ τὴν ἔφεσιμον δίκην τῶν ἀδελφῶν Α. πληρεξούσιον δικηγόρον Κ. Α., ἄρα ἡ ἐπίδοσις ἐγένετο ἐγκύρως, οὐδὲ καθίσταται, κατὰ τὴν ἀξίωσιν τῶν ἀναιρεσειόντων, ἄκυρος διὰ τὸν λόγον ὅτι ὁ εἰρημένος δικηγόρος ἦτο μόνον παρ' ἐφέταις ἀντίκλητος ἐκείνων, καὶ δὲν ἠδύνατο νὰ παρασταθῇ ἐνώπιον τῶν ἐν Τριπόλει πρωτοδικῶν, ὅπου ἔμελλε νὰ δοθῇ ὁ ὅρκος, καθόσον ὁ νόμος, ἐξομοιῶν ὡς πρὸς τὸ κῦρος τῶν ἐπιδόσεων τὸν ἀντίκλητον ἢ πληρεξούσιον μὲ τὸν διάδικον αὐτόν, δὲν κάμνει οὐδεμίαν τοιαύτην διάκρισιν, ὁποίαν οἱ ἀναιρεσείοντες προτείνουσιν.

Διὰ ταῦτα παραδεχόμενον τὴν ἀναιρέσεως αἴτησιν τῶν ἀδελφῶν Κ. καὶ Ι. Α. ἀναιρεῖ. ᴅ.

Ἀπόφ. πολ. Ἀρείου Πάγου 66 τῆς 10 Μαΐου 1847.

~~(σελ. 275 τοῦ 1847)~~

---

(1) Ὅρα τὰς ἐν τῷ Εὑρετ. λέξεις Ἐπίδοσις, Ἀντίκλητος, Πληρεξούσιος.

§. 314.

ΖΗΤ. *Ὅταν πρωτόδικός τις ἀπόφασις διατάττῃ τὴν ἀπόδειξιν διαφόρων θεμάτων, καί, μετὰ τὴν κατ' αὐτῆς ἔφεσιν, ἐπικυρωθῇ αὕτη ὑπὸ τῶν ἐφετῶν, εἰς τὸ πρωτοδικεῖον ἐναπόκειται ἡ ἐκτέλεσις τῆς περὶ ἀποδείξεως διατάξεως τῆς ἀποφάσεως τοῦ ἐφετείου* (1).

Ἀπόφ. α' Ἐπειδὴ οὐδεμία διάταξις τοῦ ὀργανισμοῦ τῶν δικαστηρίων ἢ τῆς πολιτ. δικονομίας κηρύττει ἀκύρους τὰς πράξεις, τὰς ὁποίας δικηγόρος τις ἐνεργεῖ διὰ διάδικον τινὰ δυνάμει πληρεξουσιότητος (2) διὰ νὰ χρησιμεύσουν εἰς ἄλλο δικαστήριον παρ' ἐκεῖνο, εἰς τὸ ὁποῖον ὁ ἐνεργήσας δικηγόρος εἶναι διωρισμένος, οὔτε ἠθέλησεν ὁ νομοθέτης τοῦτο, διότι ἄλλως ἤθελεν ἐκφρασθῇ ῥητῶς, ὅπως τὸ διέταξεν εἰς τ' ἄρθ. 159 καὶ 171 τοῦ αὐτοῦ ὀργανισμοῦ ὡς πρὸς τοὺς κλητῆρας καὶ συμβολαιογράφους, οἵτινες δὲν δύνανται ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος νὰ ἐνεργήσουν πρᾶξίν τινα ἐκτὸς τῆς περιφερείας, ἥτις προσδιωρίσθη δι' αὐτούς, τὰ δὲ ἄρθρ. 131 καὶ 138 τοῦ ἰδίου ὀργανισμοῦ καὶ τὸ ἄρθρ. 91 τῆς πολιτ. δικονομίας προσδιορίζουν μὲν τὰ πρόσωπα τὰ δυνάμενα νὰ ἐνεργῶσι διὰ τὸν διάδικον ὡς πληρεξούσιοι καὶ νὰ τὸν ὑπερασπίζωσιν ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων, ἀλλὰ δὲν κηρύττουν αὐτὰ καὶ νομικῶς ἀνίκανα νὰ ἐνεργήσωσι πρᾶξίν τινα δι' ἄλλο δικαστήριον ὁσάκις ἔχουν τὴν πρὸς τοῦτο πληρεξουσιότητα, οὔτε προκύπτει τοῦτο ἐκ τοῦ ἄρθ. 95 τῆς αὐτῆς πολιτ. δικονομίας, διότι τὸ ἄρθρον αὐτό, ἐπιτρέπον εἰς τὸν δικηγόρον πληρεξούσιον τῆς πρωτοδίκου δίκης νὰ κάμῃ καὶ τὴν ἔφεσιν, δὲν ἐννοεῖ, ὡς ὁ ἀναιρεσίβλητος ἰσχυρίζεται, ὅτι κατ' ἐξαίρεσιν συγχωρεῖται εἰς τὸν παρὰ πρωτοδικείῳ δικηγόρον νὰ κάμῃ ἔγγραφα καὶ μόνον τὸ ἐφετήριον δι' ἄλλο δικαστήριον παρὰ εἰς τὸ ὁποῖον εἶναι διωρισμένος, ἀλλ' ἐννοεῖ ὅτι, διὰ νὰ κάμῃ τὴν ἔφεσιν, δὲν ἀπαιτεῖται ἄλλη νέα πληρεξουσιότης, ἀλλ' ἀρκεῖ ἡ ἅπαξ δοθεῖσα πρὸς διεξαγωγὴν τῆς δίκης πρωτοδίκως· κατὰ δὲ τὸ μνησθὲν ἄρθρ. 91 τῆς πολ. δικονομίας καὶ τὸ 97 ἄρθ. τῆς αὐτῆς, ὁ δικηγόρος, ὢν ἐκ τῶν προσώπων τῶν δυναμένων νὰ ἐκλεχθῇ πληρεξούσιος, δύναται, ἐφοῦ ἔχει εἰδικὴν πληρεξουσιότητα, νὰ ἐνεργήσῃ τὸ ἔκτακτον τῆς ἀναιρέσεως μέσον· ὥστε καλῶς ὁ παρὰ τῷ ἐν Πάτραις πρωτοδικείῳ δικηγόρος Ζ. ἔχων εἰδικὴν πληρεξουσιότητα

---

(1) Περὶ τῶν ἄλλων ζητημάτων, τὰ ὁποῖα λύει ἡ ἀπόφασις αὕτη, γίνεται λόγος ἐν οἰκείῳ τόπῳ.

(2) Ὅρα τὴν ἐν τῷ Εὑρετ. λέξιν Πληρεξουσιότης.

τοῦ διαδίκου Κ. Χ. Σ. ἔκαμε καὶ ὑπέγραψεν ὡς τοιοῦτος τὸ προκείμενον ἀναιρετήριον ἔγγραφον (1).

Ἐπὶ τῶν λόγων τοῦ ἀναιρετηρίου.

Ἐπὶ τοῦ 1 καὶ 2.—Ἐπειδὴ οἱ λόγοι οὗτοι καὶ ἀόριστοι εἶναι, διότι αἱ ἐφεσιβληθεῖσαι ἀποφάσεις, ἐφ' ὧν ἐξεδόθη ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις τοῦ ἐφετείου, εἶναι πολλαί, καὶ ὁ ἀναιρεσείων δὲν ἀναφέρει ποία ἐξ' αὐτῶν εἶναι ἡ ὑποκειμένη εἰς ἔφεσιν πρωτόδικος ἀπόφασις, οὔτε κατὰ ποίων ἐξ αὐτῶν ἡ ἔφεσίς του δὲν ἐδικάσθη, καὶ μὴ ἀληθεῖς, διότι ἐξ αὐτῆς τῆς ἀποφάσεως τοῦ ἐφετείου ὑπ' ἀριθ. 125 ἀποδεικνύεται ὅτι τὸ ἐφετεῖον ἐδίκασε καὶ κατ' οὐσίαν τὴν ἔφεσιν καθ' ὅλων τῶν κατὰ πρῶτον ἐκκληθεισῶν ὑπ' ἀριθ. 158, 127, 191 καὶ 258 ἀποφάσεων τοῦ πρωτοδικείου, ἂν καὶ εἰς τὴν πρώτην καὶ δευτέραν σκέψιν τῆς μνησθείσης ὑπ' ἀριθ. 125 ἀποφάσεώς του ἀναφέρει ὅτι ἡ ἔφεσις τῆς πρώτης διατάξεως τῆς διαληφθείσης ὑπ' ἀριθ. 158 ἀποφάσεως ἦτον ἀπαράδεκτος.

Ἐπὶ τοῦ τρίτου. Ἐπειδὴ ἐπίσης ἀόριστος εἶναι καὶ ὁ λόγος οὗτος καὶ ὡς τοιοῦτος ἀπαράδεκτος, διότι λέγων ὁ ἀναιρεσείων ὅτι κακῶς τὸ ἐφετεῖον ὑπελογίσατο τὴν προθεσμίαν δὲν προτείνει πῶς, ἢ ἂν παρεξηγήθη διάταξίς τις τῆς πολιτ. δικονομίας ἢ τοῦ πολιτικοῦ νόμου ὡς πρὸς τὴν ἔναρξιν καὶ τὴν λῆξιν τῆς προθεσμίας.

Ἐπὶ τοῦ τετάρτου. Ἐπειδὴ ἡ παράτασις τῆς προθεσμίας ἐζητήθη ὑπὸ τοῦ ἀναιρεσείοντος διὰ νὰ ἐξετάσῃ μάρτυράς του εἰς Ναύπλιον καὶ εἰς Ἀθήνας, τὸ δὲ ἐφετεῖον θεωρῆσαν ὅτι ἡ αἴτησις αὕτη ἐγένετο παρακαίρως καὶ ὅτι δὲν ὑπῆρχεν ἰσχυρά τις αἰτία διὰ τὴν παρέκτασίν της, αἰτιολόγησεν ἀποχρώντως ὡς πρὸς τοῦτο τὴν ἀπόφασίν του.

Ἐπὶ τοῦ πέμπτου. Ἐπειδὴ ἡ ὑπ' ἀριθ. 55 ἀπόφασις τοῦ πρωτοδικείου Πατρῶν, δι' ἧς ἐπεβλήθησαν διάφορα θέματα ἀποδείξεως εἰς ἀμφοτέρους τοὺς διαδίκους, δὲν ἐξηφανίσθη διὰ τῆς ἀπὸ 16 μαΐου 1843 ὑπ' ἀριθ. 142 ἀποφάσεως τοῦ ἐφετείου, ἀλλ' ὑπεβλήθη δι' αὐτῆς εἰς τὸν ἐνάγοντα ἡ ἀπόδειξις προσέτι περιστατικῶν τινῶν, καὶ ἐπεκυρώθη ἡ πρωτόδικος ἀπόφασις κατὰ τὰς περὶ ἀποδείξεως λοιπὰς διατάξεις της, ἐπανελθούσης ἑπομένως τῆς ὑποθέσεως εἰς τὸ πρωτοδικεῖον, εἰς τοῦτο ἐναπέκειτο, κατὰ τὸ 781 ἀριθ. τῆς πολιτ. δικονομίας καὶ ἡ ἐκτέλεσις τῆς περὶ ἀποδείξεως διατά-

(1) Ὅρα Εὑρετ. λέξει Ἀναίρεσις §. 126 καὶ ἑπ.

ξεως τῆς ἀποφάσεως τοῦ ἐφετείου· ἄρα ὀρθῶς διεξήχθη ἡ ἀπόδειξις ὑπὸ τοῦ παρὰ τοῦ πρωτοδικείου διορισθέντος εἰσηγητοῦ, ὁ δὲ ἰσχυρισμὸς τοῦ ἀναιρεσείοντος ὅτι ἡ ἀπόδειξις αὕτη δὲν ἐγένετο μετὰ τὴν παρέλευσιν τῆς προθεσμίας, καθὸ ἀόριστος, εἶναι καὶ ἀπαράδεκτος, καθόσον δὲν ἀνέπτυξεν αὐτὸν καὶ καθόσον μετὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 55 ἀπόφασιν τοῦ πρωτοδικείου ἐπῆλθε κατ' ἔφεσιν ἡ ὑπ' ἀριθ. 142 ἀπόφασις τοῦ ἐφετείου ἐρήμην τοῦ ἐνάγοντος ἐκδοθεῖσα, καὶ μετ' αὐτὴν ἡ κατ' ἀντιμωλίαν ὑπ' ἀριθ. 3, καὶ ἐπομένως ἡ ταχθεῖσα ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 55 ἀποφάσεως προθεσμία ἔπρεπε ν' ἀρχίσῃ, ἢ νὰ ἐξακολουθήσῃ, ἂν ἤρχισε καὶ διεκόπη μετὰ τὴν κατ' αὐτῆς ἔφεσιν, ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τῶν ἀποφάσεων τοῦ ἐφετείου· ὥστε, ἰσχυριζομένου τοῦ ἀναιρεσείοντος ἁπλῶς ὅτι οἱ μάρτυρες ἐξετάσθησαν ἐκπροθέσμως καὶ μὴ προτείναντος οὔτε παρουσιάσαντος ἀπόδειξιν περὶ τῆς κοινοποιήσεως τῶν ἀνωτέρω ἀποφάσεων, ὁ Ἄρειος Πάγος δὲν δύναται νὰ ἐξετάσῃ ἐὰν ὀρθῶς ἢ μὴ περὶ τούτου ἀπεφάσισε τὸ ἐφετεῖον, καθότι καὶ ἐνώπιον αὐτοῦ οὕτω πως ἀορίστως ἐπροτάθη ἡ ἔνστασις αὕτη.

Ἐπὶ τῶν λόγων τῶν προτάσεων τοῦ ἀναιρεσείοντος.

Ἐπὶ τοῦ ά. Ἐπειδή, κατὰ τ' ἄρθ. 487 καὶ 488 τῆς πολιτ. δικονομίας, παραιτηθείσης ἀγωγῆς τινος οἱ διάδικοι ἐπανέρχονται εἰς τὴν αὐτὴν στάσιν, εἰς ἣν ἦσαν πρὸ τῆς ὅλης δίκης· ὡς δίκην δὲ ὁ νόμος θεωρεῖ, ὡς γίνεται δῆλον ἐκ τῶν ἄρθ. 21, 23 καὶ 553 ἐδ. 2 τῆς αὐτῆς δικονομίας, τὴν κατὰ συνέπειαν τῆς ἀγωγῆς γεννηθεῖσαν, ἡ δὲ ἀπόπειρα τοῦ συμβιβασμοῦ, μὴ οὖσα παρεπομένη τῆς ἀγωγῆς ἀλλὰ προϋπάρχουσα ταύτης, μένει ἰσχύουσα· ἄλλως ἤθελεν εἶσθαι ἄνευ ἀποτελέσματος νὰ ἐπιβάλλεται νέα πρὸς συμβιβασμὸν ἀπόπειρα, ἀφ' οὗ ἤδη τὰ μέρη ἐξεφράσθησαν ὅτι δὲν συγκατατίθενται εἰς αὐτόν· ὅθεν, καὶ ἂν παρῃτήθη ὁ ἐνάγων τῆς πρώτης αὐτοῦ ἀγωγῆς καὶ ἐκοινοποίησε μετὰ ταῦτα νέαν περὶ τοῦ αὐτοῦ ἀντικειμένου καὶ κατὰ τοῦ ἰδίου διαδίκου, δὲν ἀπαιτεῖτο νέα πρὸς συμβιβασμὸν ἀπόπειρα, ἀφ' οὗ κατὰ πρῶτον αὕτη ἐγένετο (1).

Ἐπὶ τοῦ 2. Ἐπειδή, κατὰ τὸ 811 ἄρθ. ἐδ. 2 τῆς πολ. δικ. λόγος ὁ ὁποῖος δὲν ἐπροτάθη εἰς τὸ ἀνεκκλήτως δικάσαν δικαστήριον καὶ μὴ ἀφορῶν τὴν κοινὴν εὐταξίαν, δὲν δύναται νὰ προταθῇ ἐνώπιον τοῦ Ἀρείου Πάγου, αἱ δὲ πρὸς ἐξουσίαν λογοδοσίαν διατάξεις τῆς

(1) Ὅρα τὴν ἐν τῷ Εὑρετ. λέξιν Ἀπόπειρα συμβιβ.

πολιτ. δικονομίας οὔτε ἐπιτακτικαὶ, οὔτε ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος διατάττονται· ὥστε δὲν ἀφοροῦν τὴν κοινὴν εὐταξίαν, ἀλλὰ τὸ συμφέρον αὐτῶν τῶν διαδίκων· μὴ προτείνας δὲ ὁ ἐναγόμενος καὶ νῦν αναιρεσείων ἐνώπιον τῶν πρωτοδικῶν, οὔτε ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν, ὅτι προσεφέρετο εἰς ἑκουσίαν λογοδοσίαν, καὶ ὅτι δὲν προσεκλήθη πρὸς τοῦτο, δὲν δύναται ἤδη νὰ προτείνῃ λόγον ἀναιρέσεως, διότι δὲν προσεκλήθη εἰς ἑκουσίαν, ἀλλ' εἰς βιαίαν λογοδοσίαν.

Ἐπὶ τοῦ 3, 4 καὶ 5.

Ἐπειδὴ τὸ μὲν πρωτοδικεῖον ἀπέῤῥιψε διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 158 ἀποφάσεώς του τὴν περὶ παρατάσεως προθεσμίας αἴτησιν τοῦ ἤδη ἀναιρεσείοντος ὄχι μόνον διότι ὁ ἀντίδικός του δὲν συνήνεσεν, ἀλλὰ καὶ διότι, ὡς ἐξήγαγε τὸ δικαστήριον, ἐκ τοῦ χρόνου, καθ' ὃν ἐγένετο ἡ αἴτησις αὕτη, τουτέστιν ὅτε ἦτον ἐγγὺς ἡ λῆξις τῆς δοθείσης προθεσμίας, ὁ αἰτῶν δὲν εἶχε τὴν προθεσμίαν νὰ ἐξετάσῃ τοὺς ἐκτὸς τῆς ἕδρας τοῦ πρωτοδικείου μάρτυρας, τὸ δὲ ἐφετεῖον διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του ἐπεκύρωσεν ὡς πρὸς τοῦτο τὴν πρωτόδικον ἀπόφασιν, διότι ἡ περὶ παρατάσεως αἴτησις καὶ ἡ κοινοποίησις τῶν ὀνομάτων τῶν μαρτύρων, δι' οὗ ἐζητεῖτο ἡ παράτασις αὕτη, ἐγένετο τὴν τελευταίαν ἡμέραν τῆς λήξεως τῆς δοθείσης ἅπαξ προθεσμίας πρὸς διεξαγωγὴν τῆς ἀποδείξεως, καὶ προσέτι διότι δὲν ἦτον ἰσχυρά τις αἰτία πρὸς παράτασιν αὐτῆς· ἄρα καὶ τὸ ἐφετεῖον ἔκρινεν ἐντὸς τῆς ἁρμοδιότητός του τοὺς λόγους, οἵτινες διαφεύγουν τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ Ἀρείου Πάγου, καὶ οἱ ὁποῖοι δὲν ὑπηγόρευσαν τὴν ζητηθεῖσαν παράτασιν· ὥστε δὲν παρεβίασε τὸ 197 ἄρθρ. τῆς πολιτ. δικονομίας, ἀλλ' οὔτε τὸ ἄρθρ. 779 τῆς αὐτῆς, διότι δὲν ἐξέδωκεν ἐπιβλαβεστέραν διὰ τὸν ἐκκαλοῦντα ἀπόφασιν, οὔτε ἐπιβάρυνεν ἄλλως τὴν θέσιν του, ἀλλ' ἀπέῤῥιψε τὴν ἔφεσιν αὐτοῦ κατὰ τῆς μνησθείσης ὑπ' ἀρ.θ. 158 ἀποφάσεως τοῦ πρωτοδικείου δι' ἄλλων αἰτιολογιῶν, τὰς ὁποίας ἠδύνατο νὰ κάμῃ κατὰ τὸ 776 ἄρθρ. τῆς ἰδίας δικονομίας.

Ἐπὶ τοῦ 6. Ἐπειδὴ οὔτε ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, οὔτε ἄλλοθεν ἀποδεικνύεται ὅτι ὁ ἀναιρεσείων ἐπρότεινεν ἐνώπιον τοῦ ἐφετείου ἔνστασίν τινα δεδικασμένου, λόγῳ ὅτι διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 3 ἀποφάσεως τοῦ ἐφετείου ἀνετράπη ἡ τῆς ὑπ' ἀριθ. 142 ἀποφάσεως τοῦ αὐτοῦ ἐφετείου διάταξις ἄρα κατὰ πρῶτον περὶ αποδείξεως, ἐνώπιον τοῦ Ἀρείου Πάγου δὲν δύναται, κατὰ τὸ διαληφθὲν 811 ἄρθρ, ἐδ. 2 τῆς πολ. δικονομίας, νὰ προτείνῃ ὡς λόγον ἀναιρέσεως τὴν παραβίασιν δεδικασμένου.

Ἐπὶ τοῦ ἑβδόμου καὶ τελευταίου λόγου.

Ἐπειδὴ τὸ διατακτικὸν τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, δι' οὗ ἀποῤῥίπτονται αἱ ἐφέσεις τοῦ ἤδη ἀναιρεσείοντος καὶ ὅλαι αἱ ἄλλαι προτάσεις καὶ αἰτήσεις αὐτοῦ ἐκτὸς κλ., δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ἐν τέλει ἀόριστον, καθόσον αἱ προτάσεις καὶ αἰτήσεις τοῦ ἐκκαλοῦντος εἶναι ἐκτεθειμέναι ἐν τῇ αὐτῇ ἀποφάσει, ἀόριστος δὲ εἶναι ὁ προτεινόμενος λόγος ἀναιρέσεως, διότι ὁ ἀναιρεσείων δὲν ἐξέθεσεν, οὔτε ἀπέδειξεν ὁποία αἴτησις ἢ πρότασις αὐτοῦ ἀπεῤῥίφθη ἀναιτιολόγητος, ἐνῷ, ἐξ ἐναντίας, ἐκ τῆς ἀποφάσεως αὐτῆς φαίνεται ὅτι αἰτιολογήθησαν αἱ ἐν αὐτῇ διαλαμβανόμεναι προτάσεις τοῦ ἀναιρεσείοντος· ὥστε ὁ λόγος οὗτος ἀναιρέσεως καὶ διὰ τὴν ἀοριστίαν εἶναι ἀπαράδεκτος καὶ κατ' οὐσίαν ἀστήρικτος ὡς μὴ ἀληθής.

Διὰ ταῦτα. Ἀποῤῥίπτει τὴν τοῦ ἀπαραδέκτου ἔνστασιν τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, καὶ τὴν ἀναιρέσεως αἴτησιν. »

Ἀπόφ. πολιτ. Ἀρείου Πάγου 57 τῆς 5 μαΐου 1847

(Σελ. 241 —7 τῆς σειρᾶς τῶν ἀποφάσεων τοῦ 1847).

§. 315.

ΖΗΤ. *Ὁ διάδικος, εἰς ὃν ἐπιβάλλεται τὸ βάρος ἀποδείξεως θέματος τινὸς, ὀφείλει ν' ἀπευθύνῃ τὴν περὶ ἀναβολῆς τῆς ἀποδείξεως ταύτης αἴτησιν εἰς τὸ διατάξαν ταύτην δικαστήριον καὶ οὐχὶ εἰς τὸν εἰσηγητὴν, ἐκτὸς μόνον ἂν ὁ ἀντίδικος ἤθελε συνεναίσει εἰς τοῦτο* (1).

Ἀπόφ. τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν 1567 τῆς 19 ἀπριλίου 1840. ἣν ὅρα εἰς τὸ Εὑρετ. λέξει Ἀπόδειξις § 197 δίς.

§. 316.

ΖΗΤ. *Κανεὶς δικαστὴς ἄνευ ἀποφάσεως δὲν εἶναι ἁρμόδιος πρὸς ἀκρόασιν μαρτύρων* (2).

Ἀπόφ. πολιτ. Ἀρείου Πάγου 120 τῆς 10 αὐγούστου 1847.

§. 317.

ΖΗΤ. *Ὅταν τὸ πρωτοδικεῖον ἐνεργῇ κατὰ παραγγελίαν, δύναται ν' ἀντικαταστήσῃ τὸν εἰσηγητὴν καὶ νὰ παρατείνῃ τὴν προθεσμίαν;*

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ τὸ ἐν Τριπόλει πρωτοδικεῖον, ἐπιληφθὲν τῆς

---

(1) Ὅρα τὴν ἐν τῷ Εὑρετηρίῳ λέξιν Ἀπόδειξις (72—98) καὶ Προθεσμία.

(2) Ὁμοίως.

διεξαγωγῆς τῆς δοκιμασίας δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 211 ἀποφ. τοῦ δικαστηρίου τούτου, ἐνήργει κατὰ παραγγελίαν τούτου, ὥστε δὲν ἠδύνατο ν' ἀντικαταστήσῃ τὸν εἰς τὴν ὑπ' ἀριθ. 123 ἀπόφασίν του ἀναφερόμενον εἰσηγητὴν δικαστὴν δι' ἄλλου, νὰ παρατείνῃ τὴν διὰ τῆς αὐτῆς ἀποφάσεώς του ταχθεῖσαν δίμηνον προθεσμίαν πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς δοκιμασίας, νὰ δικάσῃ τὰς παρὰ τῶν διαδίκων προταθείσας ἀκυρωτικὰς ἐνστάσεις, καὶ, ἐπὶ τέλους, δυνάμει τῆς γνωμοδοτήσεως τῶν πραγματογνωμόνων, νὰ καταδικάσῃ τὸν Α. Α. νὰ πληρώσῃ πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς Α. τὸ παρὰ τῶν πραγματογνωμόνων προσδιορισθὲν ποσὸν τῶν εἰσοδημάτων τῶν ἀκινήτων κτημάτων των, καθότι τὸ δικαστήριον τοῦτο, μὴ παραπέμψαν τὴν ὑπόθεσιν εἰς τὸ ῥηθὲν πρωτοδικεῖον, ἐννοεῖται ὅτι τὴν ἐκράτησε καὶ ὡς πρὸς τὰ ἀντικείμενα τὰ διαλαμβανόμενα εἰς τὰς ἐπικυρωθείσας διατάξεις τῆς ὑπ' ἀριθ. 123 ἀποφάσεως, ὡς εἶναι αἱ ἀφορῶσαι τοὺς ὅρκους καὶ τὴν διὰ πραγματογνωμόνων δοκιμασίαν, ἄλλως ἤθελεν εἶσθαι ἐκκρεμὴς μία καὶ ἡ αὐτὴ ὑπόθεσις ἐνώπιον δύο δικαστηρίων. Ὅθεν τὸ πρωτοδικεῖον ἐδίκασεν ἀναρμοδίως, θεωρῆσαν ἐσφαλμένως ὅτι, ἐπικυρωθείσης τῆς ὑπ' ἀριθμὸν 123 ἀποφάσεώς του ὡς πρὸς τὰ ἄνω μνησθέντα ἀντικείμενα, ἡ ἐκδίκασις αὐτῶν παρεπέμφθη εἰς αὐτό· ἐπομένως ἡ ἐκκληθεῖσα ὑπ' ἀριθ. 7 ἀπόφασίς του καθίσταται ἀφανιστέα. » Ἀπόφ. 116 τοῦ 1845 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν.

(Νομικῆς σελ. 4150 καὶ 4151.

§ 318.

ΖΗΤ. *Κατὰ τὸ ἄρθρον 294 τῆς πολιτ. δικονομίας μὴ ἐμφανισθέντων ὅλων τῶν ἐμπειροτεχνῶν, ὁ εἰσηγητὴς δύναται νὰ τοὺς ἀντικαταστήσῃ.*

Ἀπόφ. 261 τοῦ 1845 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν.

(Νομικῆς σελ. 4215)

§ 319.

ΖΗΤ. *Δικαστήριον προσκαλούμενον παρ' ἄλλου νὰ ἐπιχειρίσῃ ἀπόδειξιν τινά, ἐπὶ ποίων ἐνστάσεων ἔχει ἁρμοδιότητα νὰ κρίνῃ;*

Βλ. Εὑρετ. τόμῳ Β. σελ. 141 § 214.

§. 320.

ΖΗΤ. *Ἡ περὶ ἀνατροπῆς τῆς προθεσμίας πρότασις, ὅταν ἡ*

πρὸς ἀπόδειξιν προθεσμία παρεχωρήθη μὲν παρὰ τοῦ ἐφετείου, παρεπέμφθη δὲ εἰς τὸ πρωτοδικεῖον ἡ διεξαγωγὴ τῶν ἀποδείξεων, εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ τελευταίου τούτου δικαστηρίου ὑπάγεται (1).

Ἀπόφ. 95 τοῦ 1838 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν.
(Νομικῆς σελ. 2512).

Ἑλλην. Νομολογία. 10) *ἐπιτήρησις ἐκ μέρους τῶν διοικητικῶν ἀρχῶν.*

ΣΗΜ. Βλέπε τὸ κατωτέρω ἴδιον ἄρθ. *Ἁρμοδιότης διοικητική.* —Βλέπε προσέτι τὰς ἐν τῷ Εὑρ. λέξεις *Ἐκκλησία, Νομάρχης, Ἄδεια διοικητική, Πληρεξούσιος, Νομιμοποίησις.*

§. 321.

ΖΗΤ. *Ἡ περιουσία τῶν ἐκκλησιαστικῶν καταστημάτων ξένης θρησκείας δὲν ὑπόκειται εἰς τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ἀρχῶν, καὶ διὰ τοῦτο δὲν ἀπαιτεῖται ἄδεια αὐτῶν πρὸς εἰσαγωγὴν δίκης τινός.*

Ἀπόφ. (2) « Ἐπειδὴ ἐκ τοῦ ἀπὸ 12 Ἰουλίου 1847 ἐγγράφου τοῦ ἐπισκόπου τῶν ἐν Σύρῳ Δυτικῶν, βεβαιοῦται, ὅτι ὁ Β. Α. εἶναι ἡγούμενος καὶ διευθυντὴς τῆς ἐκεῖσε εταιρίας τῶν I., τὸ δὲ ἔγγραφον τοῦτο, ὡς ἐκδεδομένον παρὰ τῆς ἀνωτέρω ἐκκλησιαστικῆς ἀρχῆς τῶν ἐν Σύρῳ Δυτικῶν, πρέπει νὰ θεωρηθῇ ἐπίσημον, καὶ ἁρμόδιος ὁ ἐκδόσας αὐτὸ ἐπίσκοπος, καθὸ ἀνεγνωρισμένος ὑπὸ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως, νὰ πιστοποιήσῃ περὶ τοῦ βαθμοῦ καὶ τῆς θέσεως τῶν εἰς αὐτῶν ὑπαγομένων ἱερέων· ὅθεν ἡ κατὰ τοῦ τίτλου τοῦ ἀναιρεσείοντος ἔνστασις τοῦ ἀναιρεσιβλήτου δὲν εἶναι βάσιμος.

Ἐπὶ τῆς δευτέρας ἐνστάσεως τοῦ ἰδίου ἀναιρεσιβλήτου.

Ἐπειδὴ ἐκ τῶν ἄρθρ. 15, *ἐδ. γ'. καὶ* 20 *ἐδ. β'. τοῦ ἀπὸ* 27 *δεκεμβρίου* 1833 *περὶ συστάσεως τῶν δήμων νόμου, προκύπτει, ὅτι ἡ περιουσία τῶν ἐκκλησιαστικῶν καταστημάτων ξένης θρησκείας δὲν ὑπόκειται εἰς τὴν ἐπιτήρησιν τῶν διοικητικῶν ἀρχῶν· ἑπομένως τὰ καταστήματα ταῦτα δὲν χρήζουσιν ἀδείας*

---

(1) Ὅρα κατωτέρω τὸ ἄρθρ. Ἁρμοδιότης ἐφετῶν.

(2) Περὶ τῶν ἄλλων ζητημάτων, τὰ ὁποῖα λύει ἡ ἀπόφ. αὕτη, γίνεται λόγος ἐν οἰκείῳ τόπῳ.

τῆς διοικητικῆς ἀρχῆς πρὸς εἰσαγωγὴν τῶν δικαιωμάτων τῶν ἀγρωστῶν τὴν περιουσίαν των· ὅθεν δὲν εἶναι ἐπίσης βάσιμος καὶ ἡ δευτέρα τοῦ ἀναιρεσιβλήτου ἔνστασις.

Ἐπὶ τῆς περὶ ἀναιρέσεως αἰτήσεως.

Ἐπειδὴ ἡ ἔνστασις τῆς τελεσιδικίας (1) δὲν δίδει ἀφορμὴν εἰς ἐκτίμησιν πραγματικῶν γεγονότων, ἀλλ' ἁπλῶς εἰς παρατήρησιν, ἂν τὰ προσόντα τὰ ὑπὸ τοῦ νόμου ὡρισμένα πρὸς ὕπαρξιν τῆς τελεσιδικίας, συντρέχουν ἐπὶ τῆς ἐκκρεμοῦς δίκης, καὶ εἶναι τὰ αὐτά, ὅσα συνέτρεχον ἐπὶ τῆς προηγουμένης δίκης· ὅθεν ἡ παρατήρησις αὕτη εἶναι τῆς ἁρμοδιότητος τοῦ Ἀρείου Πάγου, καὶ κατὰ συνέπειαν ὁ διϊσχυρισμὸς τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, ὅτι ἀφοῦ τὸ τῆς οὐσίας δικαστήριον βεβαιοῖ, ὅτι ἀμφότεραι αἱ δίκαι ἀφορῶσιν ἓν καὶ τὸ αὐτὸ ἀντικείμενον, ὁ Ἄρειος Πάγος δὲν δύναται οὐδαμῶς νὰ ἐξετάσῃ τοῦτο, καθὸ πραγματικόν, εἶναι ἀνυποστήρικτος.

Ἐπειδή, κατὰ τὸ ἄρθρ. 274 τῆς πολιτ. δικονομίας, τελεσιδικία ὑπάρχει, ὅταν περὶ τοῦ αὐτοῦ ἀντικειμένου, ὡς ἐκ τοῦ αὐτοῦ πράγματος, μεταξὺ τῶν αὐτῶν διαδίκων, κατὰ τὴν αὐτὴν ἰδιότητα, πρόκειται νὰ ζητηθῇ τὸ αὐτὸ δίκαιον εἰς νέαν δίκην· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ὁ ἀναιρεσείων διὰ τῆς πρώτης ἐνώπιον τοῦ εἰρηνοδίκου Σύρου κλήσεώς του ἐζήτησεν ὡς προσωρινὸν μέτρον καὶ χωρὶς νὰ προβῇ ὁ δικαστὴς εἰς τὴν ἐκδίκασιν τῆς οὐσίας, νὰ ἐμποδισθῇ ὁ ἀντίδικός του νὰ ἐξακολουθήσῃ τὴν ἐπιχειρισθεῖσαν ἀνασκαφὴν μὲ κίνδυνον ν' ἀπολεσθῶσι τὰ ὕδατα τοῦ κτήματος τοῦ ἀναιρεσείοντος, ὁ δὲ εἰρηνοδίκης διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 19 ἀποφάσεώς του, χωρὶς νὰ ἐπέμβῃ οὐδαμῶς εἰς τὴν ἐξέτασιν τῶν ἀξιώσεων τῶν διαδίκων, διέταξε τὸν ἐναγόμενον νὰ παύσῃ τὴν παρ' αὐτοῦ ἐπιχειρισθεῖσαν ἀνασκαφὴν μέχρις ἐκδικάσεως τῆς οὐσίας ἐνώπιον τοῦ ἁρμοδίου δικαστηρίου, διὰ δὲ τῆς δευτέρας κλήσεώς του ὁ ἀναιρεσείων ἐζήτει νὰ δικάσῃ οὐσιαστικῶς ὁ εἰρηνοδίκης, καὶ νὰ ὑποχρεωθῇ ὁ ἀναιρεσίβλητος ν' ἄρῃ τὸ κώλυμα τῆς ῥοῆς τοῦ ὕδατος τοῦ κήπου τοῦ ἀναιρεσείοντος, ἐμποδισθείσης παρὰ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου διὰ τῆς παρ' αὐτοῦ ἀποπερατωθείσης μεταβολῆς τοῦ ὀχετοῦ, καὶ ἑπομένως διὰ τῆς δευτέρας δίκης δὲν ἐζήτει τὸ αὐτό, ὡς καὶ εἰς τὴν προτέραν, δίκαιον, ὅθεν δὲν ὑπῆρχε τελεσιδικία· ἐκτὸς δὲ τούτου ἡ πρώτη ἀπόφασις τοῦ εἰρηνοδίκου ἀφορῶσα ἁπλοῦν προσωρινὸν μέτρον δὲν ἐδύνατο νὰ θεωρηθῇ ὡς ἐπιφέρουσα ἐπὶ τῆς οὐσίας τὸ ἀποτέλεσμα τῆς τελεσιδικίας, ὡς ῥητῶς προκύπτει ἐκ τῆς ἰδίας

(1) Ὅρα τὴν ἐν τῷ Εὑρετ. λέξιν Τελεσιδικίας

διατάξεως τοῦ ἄρθ. 490 § ς'. τῆς πολιτ. δικονομίας, κατὰ τὴν ὁποίαν τὰ τοιαῦτα προσωρινὰ μέτρα δὲν ἐπηρεάζουν κατ' οὐδένα τρόπον τὴν ἐπὶ τῆς οὐσίας διεξαγωγὴν τῆς δίκης· ἑπομένως τὸ ἐν Σύρῳ πρωτοδικεῖον θεωρῆσαν, ὅτι αἱ δύο τοιαῦται διαφοραὶ ἔχουσι τὰ αὐτὰ πρόσωπα καὶ ἀφορῶσιν ἓν καὶ τὸ αὐτὸ πρᾶγμα, παραδεχθὲν δὲ ἐπὶ τοιαύτῃ λανθασμένῃ βάσει, ὅτι ὁ εἰρηνοδίκης Σύρου ἀναρμοδίως ἐπελήφθη τῆς δευτέρας αἰτήσεως τοῦ ἀναιρεσείοντος παρεβίασε τὰς περὶ τελεσιδικίας διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 274 τῆς πολιτ. δικονομίας καὶ τὰς τοῦ ἄρθ. 490, § ἐ. τῆς αὐτῆς δικονομίας, κατὰ τὰς ὁποίας ὁ εἰρηνοδίκης ἦτον ἁρμόδιος νὰ δικάσῃ περὶ τῆς κωλύσεως τῆς χρήσεως τοῦ ῥέοντος ὕδατος κατὰ τὴν δευτέραν κλῆσιν τοῦ ἀναιρεσείοντος, ἡ δὲ παραβίασις τῶν εἰρημένων οὐσιωδῶν διατάξεων τῆς πολιτ. δικονομίας ἐπιφέρει, κατὰ τὰ ἄρθρα 201 καὶ 807 παράγραφον 5 τῆς αὐτῆς δικονομίας, ἀναίρεσιν τῆς ἀποφάσεως (1).

Διὰ ταῦτα ἀποῤῥίπτον τὰς κατὰ τοῦ τίτλου τοῦ ἀναιρεσείοντος καὶ περὶ ἀδείας τῆς διοικητικῆς ἀρχῆς ἐνστάσεις τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, καὶ παραδεχόμενον τὴν περὶ ἀναιρέσεως αἴτησιν τοῦ Β. Α. Ἀναιρεῖ τὴν ἀπὸ 14 αὐγούστου 1846 ὑπ' ἀριθ. 372 ἀπόφασιν τῶν ἐν Σύρῳ πρωτοδικῶν, καὶ παραπέμπει τὴν ὑπόθεσιν. »

Ἀπόφ. πολιτ. Ἀρείου Πάγου 104 τῆς 19 ἰουλίου 1847.

(σελ. 411—412 τοῦ 1847).

§ 322.

ΖΗΤ. *Ὁ Νομάρχης καὶ ὁ ἔπαρχος εἶναι ἡ ἁρμοδία ἀρχὴ περὶ τοῦ ἐγκρίνειν τὴν διεξαγωγὴν δικῶν ἀφορωσῶν μονάς, καὶ τὸν διορισμὸν πληρεξουσίων, ἡ δὲ ἔγκρισις ἀπὸ τὸ ὑπουργεῖον τῶν ἐκκλησιαστικῶν δὲν ἀπαιτεῖται*

Ἀπόφ. πολιτ. Ἀρείου Πάγου 50 τῆς 7 ἀπριλίου 1847 φέρουσα:

Ἀπόφ. « Ἐπειδή, κατὰ τὸ 1 ἄρθρ. τοῦ ἀπὸ 16 δεκεμβρίου 1845 διατάγματος, οἱ ἔπαρχοι ἐκπληροῦν ἐντὸς τῆς εἰς αὐτοὺς ἐμπιστευθείσης ἐπαρχίας τὰ καθήκοντα, ἅτινα καὶ οἱ νομάρχαι ἐκπληροῦσιν ἐντὸς τοῦ νομοῦ αὐτῶν, οἵτινες, κατὰ τὴν § 17 τοῦ ἄρθρ. 14 τοῦ ἀπὸ 5 δεκεμβρίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους διατάγματος, ἐπιτηροῦν εἰς τὴν διοίκησιν καὶ χρῆσιν τῆς ἐκκλησιαστικῆς περιουσίας· ὥστε ἐκ τούτων ἐξάγεται ὅτι ὁ ἔπαρχος καὶ νομάρχης εἶναι

(1) Ὅρα τὰ λέξεις Ἁρμοδιότης εἰρηνοδίκου.—Ἄρειος Πάγος § 22—25, 26 Ἀναίρεσις § 6 καὶ ἑξ.

ἡ ἁρμοδία ἀνωτέρα ἀρχή, κατὰ τὸ ἄρθρ. 4 τοῦ ἀπὸ 12—24 μαΐου 1845 διατάγματος, περὶ τὸ ἐγκρίνειν τὴν διεξαγωγὴν τοιούτων δικῶν καὶ τὸν διορισμὸν πληρεξουσίων· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου, ἐγκριθείσης ὑπὸ τοῦ ἐπάρχου Εὐρυτανίας τῆς δοθείσης πληρεξουσιότητος παρὰ τοῦ ἡγουμένου τῆς Μονῆς Προυσσοῦ πρὸς τοὺς δικηγόρους Ν. Β. καὶ Χ. Κ. ἕπεται ὅτι ἡ ἔγκρισις ἐγένετο παρὰ τῆς ἁρμοδίας ἀρχῆς, καὶ ἕνεκα τούτου ἡ προταθεῖσα παρὰ τοῦ πληρεξουσίου αὐτοῦ ἔνστασις δὲν εἶναι βάσιμος. »

(σελ. 217 τῶν πολιτ. ἀποφ. τοῦ 1847).

Ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου ἐξεδόθη καὶ ἑτέρα ἀπόφασις τοῦ Α. Π ὑπ' ἀριθ. 54 τῆς 21 ἀπριλίου 1847 φέρουσα:

Ἀπόφ. « Ἐπειδή, κατὰ τὰ ἄρθρ. 92 καὶ 95 τῆς πολιτικῆς δικονομίας, ὅλαι αἱ ἐκτὸς τοῦ ἀκροατηρίου παρά τινος δικηγόρου ἢ ἄλλου πληρεξουσίου (1) κατὰ προφορικὴν ἐντολὴν γενόμεναι προπαρασκευαστικαὶ πράξεις, ἐν αἷς καὶ ἡ τῆς ἐφέσεως, ὑποτίθενται ὡς νομίμως διεξαχθεῖσαι, ἐὰν ἐπικυρωθῶσιν ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ ὑπὸ τοῦ ἐντολέως εἴτε προφορικῶς εἴτε διὰ συμβολαιογραφικῆς πράξεως, καὶ θεωροῦνται μάλιστα, κατὰ τὸ 463 τῆς αὐτῆς δικονομίας ἄρθρον, ὡς κεκυρωμέναι μὴ προβληθείσης μετὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἀποδοκιμάσεως αὐτῶν. Ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου μολονότι ὁ δικηγόρος Ζ. Β. δὲν εἶχεν, ὅτε ὑπέγραψε τὴν ἀπὸ 26 ὀκτωβρίου 1839 ἔφεσιν κατὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 315 ἀποφάσεως τῶν ἐν Μεσολογγίῳ πρωτοδικῶν, ἔγγραφον πληρεξουσιότητα, διὰ τοῦ μετέπειτα ὅμως ἐπὶ ἀκροατηρίου τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν παρουσιασθέντος πληρεξουσίου ἐγγράφου τοῦ συμβουλίου τῆς μονῆς Προυσσοῦ ἀνεγνωρίσθη τὸ ἔγκυρον τῆς πράξεώς του ἐκείνης ὡς γενομένης κατὰ προφορικὴν ἐντολήν· ὁ δὲ δισχυρισμὸς τοῦ ἀναιρεσείοντος, ὅτι ὁ εἰρημένος δικηγόρος, διατελῶν παρὰ μόνῳ τῷ πρωτοδικείῳ Μεσολογγίου, καὶ μὴ διεξαγαγὼν αὐτὸς οὗτος πρωτοδίκως τὴν προκειμένην δίκην, κακῶς ὑπέγραψε τὴν ἔφεσιν, δὲν εἶναι βάσιμος, καθόσον τὸ 91 ἄρθρον τῆς πολιτ. δικονομίας καὶ μετ' αὐτὸ τὸ 95 ἀναφέροντα, ἐκτὸς ἄλλων τινῶν προσώπων, καὶ τοὺς δικηγόρους ὡς δυναμένους νὰ διορισθῶσι πληρεξούσιοι καὶ ὡς τοιοῦτοι νὰ ἐνεργήσωσι δικαστικὰς πράξεις ἐν ὀνόματι τῶν διαδίκων, ὑποθέτουσι βεβαίως, μηδεμιᾶς διακρίσεως γενομένης, ὅτι, πλὴν τῶν διεξαγαγόντων πρωτοδίκως τὴν δίκην, εἰς τοὺς ὁποίους ἄλλως ἐπιτρέπεται ῥητῶς ἡ σύνταξις ἐφέσεων, δύνανται καὶ οἱ μὴ διεξαγαγόντες αὐτήν, μηδ'

(1) Ὅρα τὰς ἐν τῷ εὑρ. λέξεις ἀντίκλητος, πληρεξούσιος.

ὄντες παρ' ἐφέταις δικηγόροι, ἀνήκοντες δὲ ὅμως εἰς τὸ αὐτό, ἔνθα ἡ ὑπόθεσις ἐδικάσθη δικαστήριον, νὰ ἐνεργῶσι τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος ἔνδικον μέσον, ὅταν ἔχωσι τὴν πρὸς τοῦτο ἐντολήν, ἥτις, ὡς εἴρηται, προϋποτίθεται πάντοτε μέχρι τῆς ἐπὶ ἀκροατηρίου ῥητῆς ἐπικυρώσεως αὐτῆς.

Ἐπειδὴ ὁ λόγος ὅτι ἡ παρὰ τοῦ ἡγουμένου τῆς Μονῆς δοθεῖσα πληρεξουσιότης πρὸς τὸν δικηγόρον Β. τοῦ νὰ συντάξῃ καὶ ὑπογράψῃ τὸ ἐφετήριον ἔγγραφον δὲν ἰσχύει ὡς ἐγκριθεῖσα μετέπειτα παρὰ τῆς ἀνωτέρω ἀρχῆς, δὲν εἶναι ὡσαύτως βάσιμος, καθόσον ἡ ἔγκρισις, καί τοι γενομένη ὑστέρως, ἀνατρέχει, κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ πολιτικοῦ δικαίου (L. 12 § 4 καὶ 46 3 Π. de ratificatione), μέχρι τῆς στιγμῆς, ὅτε ἡ πρᾶξις ἔλαβε χώραν· ὅτι δὲ ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος ἔγκρισις, ἤτοι ἡ περὶ ἐφέσεως ἄδεια, ἐδύνατο νὰ δοθῇ, ὡς καὶ ἐδόθη, παρὰ τοῦ διοικητοῦ αὐτοῦ, ἀπεναντίας τῆς ἀξιώσεως τοῦ ἀναιρεσείοντος, τοῦτο προκύπτει ἀριδήλως ἐκ τῶν σαφῶν ὁρισμῶν τῶν διαταγμάτων τῆς 12 μαΐου 1836 καὶ τῆς 6—7 δεκεμβρίου 1845, τῶν ὁποίων ἐγένετο ἤδη μνεία ἐν τῇ προεκδοθείσῃ ἀποφάσει ἐπὶ τῆς κατὰ τὴν αὐτὴν δίκην γενομένης ἐνστάσεως περὶ τοῦ ἀκύρου τῆς περὶ ἀναιρέσεως ἀδείας.

Ἐπειδὴ, μηδεμιᾶς γενομένης ῥητῆς αἰτήσεως ἐνώπιον τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν, ὡς ἐκ τῶν προσβαλλομένων ἀποφάσεων δηλοῦται, τοῦ ν' ἀποφανθῇ περὶ τῆς περὶ ἀκυρότητος τῆς ἐφέσεως ἐνστάσεως τοῦ ἀναιρεσείοντος διὰ τὸν λόγον ὅτι ἡ γραμματεία μόνη τῶν ἐκκλησιαστικῶν, οὐχὶ δὲ ὁ διοικητὴς, ἦτον ἡ ἁρμοδία ἀνωτέρα ἀρχή, ἥτις ἔπρεπε νὰ ἐγκρίνῃ τὴν πρὸς τὸν δικηγόρον παρὰ τοῦ ἡγουμένου τῆς Μονῆς δοθεῖσαν πληρεξουσιότητα, τὸ δικαστήριον τοῦτο δὲν ἦτο παντάπασιν ὑπόχρεων νὰ κάμῃ περὶ τούτου ἰδίαν αἰτιολογίαν· ὅθεν ὁ προτεινόμενος περὶ ἀναιτιολογήτου λόγος εἶναι ἀποῤῥιπτέος ὡς ἀνυπόστατος.

Διὰ ταῦτα ἀποῤῥίπτει τὴν ἀναιρέσεως αἴτησιν. »

(Σελ. 288 τῶν ἀποφάσεων τοῦ 1847).

§. 328.

ΖΗΤ. *Ἡ ἔγκρισις τῆς διοικητικῆς ἀρχῆς περὶ τῆς ἐνώπιον τοῦ Ἀρείου Πάγου εἰσαγωγῆς δίκης τινός, ἂν καὶ μεταγενεστέρα τῆς ἀναιρέσεως αἰτήσεως, δίδει κῦρος εἰς αὐτὴν τὴν αἴτησιν ἀναιρέσεως, ἐξ ἀναλογίας τῆς ἀρχῆς ratihabitio mandati comparatur.*

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ, κατὰ τὰ συνδυασμένα ἄρθ. 383 καὶ 384

τῆς πολιτ. δικονομίας, ἡ ἀπόφασις, δι' ἧς ἐπιβάλλεται ἀναπληρωτικὸς ὅρκος, εἶναι παρεμπίπτουσα, ὡς ῥητῶς ὁρίζει τὸ τελευταῖον ἄρθρ. 384· ἄρα καὶ ἡ ἀπὸ 18 ὀκτωβρίου 1845 ὑπ' ἀριθ. 308 ἀπόφασις τοῦ ἐν Ναυπλίῳ ἐφετείου, ἐπιβάλλουσα ἀναπληρωτικὸν ὅρκον εἰς τὴν νῦν ἀναιρεσίβλητον, εἶναι παρεμπίπτουσα, καὶ ὡς τοιαύτην οἱ καθ' ὧν αὕτη ἐξεδόθη οὔτε ὑπεχρεοῦντο, οὔτε ἠδύναντο μάλιστα, κατὰ τὸ 812 ἄρθρ. τῆς αὐτῆς δικονομίας, νὰ τὴν προσβάλωσιν διὰ τοῦ ἐνδίκου τῆς ἀναιρέσεως μέσου πρὸ τῆς ὁριστικῆς, διότι εἰς καμμίαν τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ τούτῳ ἀναφερομένων κατηγοριῶν δὲν δύναται νὰ ὑπαχθῇ ἡ διαληφθεῖσα ὑπ' ἀριθ. 308 ἀπόφ., ὥστε ἡ κατ' αὐτῆς αἴτησις ἀναιρέσεως, γενομένη συγχρόνως μετὰ τῆς ὁριστικῆς, δὲν εἶναι ἀπαράδεκτος, ἀφοῦ ἡ κατὰ τῆς ὁριστικῆς ἀποφάσεως αἴτησις ἀναιρέσεως ἐγένετο ἐμπροθέσμως (1).

Ἐπειδὴ τοῦ πληρεξουσίου τοῦ δημάρχου Πατρέων, ὡς προϊσταμένου τοῦ ναοῦ τοῦ Παντοκράτορος, παραιτηθέντος τῆς κατὰ τὴν 8 ἰανουαρίου 1847 ἐπιδοθείσης αἰτήσεως ἀναιρέσεως τῶν μελῶν τοῦ συμβουλίου τοῦ αὐτοῦ ναοῦ, τὸ ὁποῖον παριστᾷ ὁ εἰρημένος δήμαρχος, καθίσταται περιττὴ ἡ ἀπόφασις ἐπὶ τῆς τοῦ ἀπαραδέκτου καὶ ἀκυρότητος κατὰ τοῦ ἰδίου ἀναιρετηρίου ἐνστάσεως τοῦ ἀναιρεσιβλήτου.

Ἐπειδὴ ἡ ὑπὸ τοῦ νομάρχου Ἀχαΐας καὶ Ἤλιδος δοθεῖσα διὰ τοῦ ἀπὸ 4 ἰανουαρίου 1847 ὑπ' ἀριθ. 68 ἐγγράφου του ἔγκρισις περὶ τῆς ἐνώπιον τοῦ Ἀρείου Πάγου εἰσαγωγῆς τῆς προκειμένης δίκης, ἂν καὶ μεταγενεστέρα τῆς ὑπὸ τοῦ εἰρημένου δημάρχου, ὡς προϊσταμένου, γενομένης αἰτήσεως, δίδει κῦρος εἰς αὐτὴν τὴν αἴτησιν ἀναιρέσεως κατὰ τὴν ἀναλογίαν τῆς νομικῆς ἀρχῆς ratihabitio mandati comparatur.

Ἐπειδή, ἀποφασισθέντος διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 167 ἀποφάσεως τοῦ ἐν Πάτραις πρωτοδικείου ὅτι ἡ προκειμένη ὑπόθεσις δὲν ἦτο συνοπτικὴ κατὰ τὸ 4 ἐδ. τοῦ 618 ἄρθρου τῆς πολιτ. δικονομίας, δὲν συναπεφασίσθη ἐκ τούτου καὶ ἡ περὶ ἀναρμοδιότητος ἔνστασις· διότι, ἐνῷ αὕτη εἶναι διάφορος ἀπὸ τὴν ἤδη γενομένην, δὲν προτάθη κἂν ἐνώπιον τοῦ πρωτοδικείου· ἐκτὸς δὲ τούτου τὸ 4 ἐδ. τοῦ μνησθέντος ἄρθρου χαρακτηρίζει ὡς συνοπτικὰς ὑποθέσεις τὰς περὶ συμβολαίων ἐνοικιάσεως καὶ μισθώσεως διαφορὰς, τὰς μὴ ὑπαγομένας εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῶν εἰρηνοδικῶν· ὥστε εἶναι καὶ

---

(1) [illegible] τὰς λέξεις ὅρκος, ἀναίρεσις § 32 καὶ ἐπ. ἀπόφασις [illegible] § [illegible] [illegible]

ἐκ τούτου πρόδηλον ὅτι τὸ πρωτοδικεῖον ἐξέτασε καὶ ἀπεφάσισε σχετικῶς ὡς πρὸς τὸν χαρακτηρισμὸν τῆς συνοπτικότητος τῆς ὑποθέσεως, καὶ οὐχὶ ἂν ἦναι τῆς ἁρμοδιότητος τοῦ πρωτοδικείου ἢ τοῦ εἰρηνοδικείου, ὡς προτείνεται ἤδη ἡ ἔνστασις αὕτη.

Ἐπὶ τῆς αἰτήσεως ἀναιρέσεως.

Ἐπειδή, ὡς γίνεται δῆλον ἐκ τῆς δικογραφίας, ἰδίως δὲ ἐκ τῆς ἐφέσεως τοῦ δημάρχου Πατρέων, ὡς προϊσταμένου τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ συμβουλίου τοῦ εἰρημένου ναοῦ τοῦ Παντοκράτορος, οὗτος ὁ δήμαρχος, ὡς τοιοῦτος, προσκληθεὶς εἰς τὴν δίκην παρὰ τῶν ἐναγομένων ἠμφισβήτησε, πρὸς τοῖς ἄλλοις, καὶ τὴν ἰδιοκτησίαν τοῦ κλιβάνου, τοῦ ὁποίου τὸ ἐνοίκιον ἐζήτει ἡ ἐνάγουσα ὡς ἀνήκοντος εἰς τὰ τέκνα της· ὥστε δὲν ἐπρόκειτο ἁπλῶς δίκη περὶ ἐνοικίων, ἀλλὰ καὶ περὶ τῆς ἰδιοκτησίας αὐτοῦ τοῦ ἀκινήτου, περὶ τῆς ὁποίας δὲν ἦτον ἁρμόδιος ὁ εἰρηνοδίκης ν' ἀποφασίσῃ· ἑπομένως οὔτε ἐπὶ τῆς κυρίας αἰτήσεως τῆς ἐναγομένης ἦτον ἁρμόδιος, διότι τὸ δικαίωμα τῆς ἀπαιτήσεως αὐτῆς, συνεδέετο καὶ ἐξήρτητο ἐκ τῆς περὶ τῆς ἰδιοκτησιας ἀποφάσεως·

Ἐπειδὴ τὸ ἐφετεῖον διὰ τῆς ἀπὸ 2 Ἀπριλίου 1845 ὑπ' ἀριθ. 111 ἀποφάσεώς του ἐπέτρεψεν εἰς τὴν ἀνάγουσαν ν' ἀποδείξῃ, ἀλλ' ὄχι διὰ μαρτύρων, ὅτι κατὰ τὴν 29 ἀπριλίου 1837 ὁ σύζυγός της ἔλαβεν εἰς τὴν ἐξουσίαν του τὸν ῥηθέντα κλίβανον, καὶ ὅτι μετὰ ταῦτα ἐμίσθωσεν αὐτὸν εἰς τοὺς ἐναγομένους, εἰς τούτους δὲ ἐπέτρεψε ν' ἀποδείξουν καὶ διὰ μαρτύρων, ὅτι ἀπὸ τὴν 1 μαΐου 1837 ἔχουν τὸν αὐτὸν κλίβανον ὑπὸ μίσθωσιν συμφωνηθεῖσαν μετὰ τῶν ἐπιτρόπων τοῦ ἐν Πάτραις ἱεροῦ ναοῦ τοῦ Παντοκράτορος, πρὸς οὓς ἐπλήρωσε καὶ τὸ συμφωνηθὲν ἐνοίκιον, μετὰ δὲ τὴν ἐξέτασιν τῶν μαρτύρων τῶν ἐναγομένων ἐπὶ τοῦ ἐπιβληθέντος αὐτοῖς θέματος ἀποδείξεως καὶ τῶν ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ θέματος μαρτύρων ἀνταποδείξεως τῆς ἐναγούσης τὸ ἐφετεῖον, διὰ τῆς ἀπὸ 18 ὀκτωβρίου 1845 ὑπ' ἀριθ. 308 ἀποφάσεώς του, σταθμίσαν τὰς μαρτυρίας ταύτας ἐξήγαγεν ἐξ αὐτῶν μόνον σφόδρα πιθανὰ τὰ παρὰ τῆς ἐναγούσης λεχθέντα, καὶ τῇ ἐπέβαλε τὸν ἀναπληρωτικὸν ὅρκον διὰ τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως· ἐκ τούτου δὲ γίνεται δῆλον, ὅτι τὸ ἐφετεῖον, ἐνῷ δὲν ἐπέτρεψεν εἰς τὴν ἐνάγουσαν τὴν διὰ μαρτύρων ἀπόδειξιν διὰ τὰ εἰς αὐτὴν ἐπιβληθέντα θέματα ἀποδείξεως, ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν ὑπὲρ αὐτῆς τὴν διὰ μαρτύρων ἀνταπόδειξιν, τὴν προσαχθεῖσαν ἐπὶ ἄλλου θέματος, τοῦ ἐπιβληθέντος εἰς τοὺς ἐναγομένους, καὶ ἐκ τῶν προκυψάντων ἐκ ταύτης τεκμηρίων ἐθεώρησεν ὡς σφόδρα πιθανὰ τὰ παρὰ τῆς ἐναγούσης λεχθέντα· τοιουτοτρόπως δὲ

πράξαν παρεβίασε τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 276 τῆς πολιτ. δικονομίας, κατὰ τὸ ὁποῖον τὰ δικαστικὰ τεκμήρια δὲν εἶναι παραδεκτὰ ἐνόσῳ ἡ διὰ μαρτύρων ἀπόδειξις δὲν εἶναι παραδεκτὴ, καὶ ὡς ἀπαράδεκτον ἐπὶ τῶν θεμάτων τῆς ἐναγούσης τὸ ἐφετεῖον αὐτὸ διὰ τῆς μνησθείσης ὑπ' ἀριθ. 111 ἀποφάσεώς του τὴν ἐκήρυξε· πρὸς τούτοις δὲ ἐστέρησε καὶ τοὺς ἐναγομένους τῶν μέσων τῆς ὑπερασπίσεως καὶ παρεβίασεν ἐνταυτῷ τὴν διάταξιν τοῦ 306 ἄρθ. τῆς πολιτ. δικονομίας, κατὰ τὸ ὁποῖον ἔπρεπε νὰ ὑπάρχῃ ἀπόφασις συγχωροῦσα εἰς τὴν ἐνάγουσαν τὴν διὰ μαρτύρων ἀπόδειξιν, ὥστε νὰ δύνανται καὶ οἱ ἀντίδικοι αὐτῆς νὰ φέρουν τὴν ἀνταπόδειξιν, ἡ δὲ παραβίασις τῶν ἀνωτέρω διατάξεων, καθὸ οὐσιωδῶν ὡς τεινουσῶν εἰς τὴν ἀπόλαυσιν τοῦ δικαίου, δίδει χώραν εἰς ἀναίρεσιν κατὰ τὰ ἄρθρ. 807 ἐδ. 5 καὶ 202 τῆς πολιτ. δικονομίας· ἀναιρετέας δὲ οὔσης τῆς ὑπ' ἀριθ. 308 ἀποφάσεως διὰ τὴν παραβίασιν αὐτὴν, πρέπει νὰ συναναιρεθῇ καὶ ἡ μετὰ ταῦτα ἐκδοθεῖσα ὑπ' ἀριθ. 255 τῆς 7 ὀκτωβ. 1846, διότι αὕτη στηρίζεται εἰς τὰς παρὰ τὸν νόμον δεκτὰς γενομένας, ὡς εἴρηται, ἀποδείξεις, (1) ὁ δὲ ἰσχυρισμὸς τῆς ἐναγούσης ὅτι ἡ ὑπ' ἀριθ. 111 ἀπόφασις τοῦ ἐφετείου, ἡ μὴ συγχωροῦσα εἰς ταύτην τὴν διὰ μαρτύρων ἀπόδειξιν, πρέπει νὰ θεωρηθῇ ὡς ἀνακληθεῖσα σιωπηλῶς, δὲν εἶναι ὀρθὸς, διότι καὶ ἂν ὑποτεθῇ ὅτι ἡ ἐνάγουσα ἠδύνατο διὰ μαρτύρων ν' ἀποδείξῃ τὰ ἐπιβληθέντα αὐτῇ θέματα ἀποδείξεως, πάλιν ἔπρεπε νὰ ὑπάρχῃ περὶ τούτου ἀπόφασις, καὶ οὐχὶ ἐξ ἀποδείξεως καὶ ἀνταποδείξεως ἄλλου θέματος νὰ παραχθῇ ἡ ἀπόδειξις τῶν ἰδιαιτέρων θεμάτων ἀποδείξεως, τὴν ὁποίαν αὐτὴ ὡς ἀποδεικνύουσα ὤφειλε νὰ δώσῃ.

Διὰ ταῦτα καὶ ἰδὸν τ' ἄρθρ. 833, 838 καὶ 839 τῆς πολιτικῆς δικονομίας, ἀποῤῥίπτει τὰς ὑπὸ τοῦ πληρεξουσίου τῆς Π. χήρας Δ. Σ. ὡς ἐπιτρόπου τῶν τέκνων τῆς Ι., Α., Θ. καὶ Β. γενομένας ἐνστάσεις. Ἀναιρεῖ τὰς ἀπὸ 2 ἀπριλίου καὶ 18 ὀκτωβρίου 1845 ὑπ' ἀριθ. 308 καὶ 255 ἀποφάσεις τοῦ ἐν Ναυπλίῳ ἐφετείου, καὶ παραπέμπει.»

Ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου 118 τῆς 11 Αὐγούστου 1847.
(σελ. 467—468 τῶν ἀποφ. τοῦ 1847).

Ἑλληνικὴ Νομολογία· 11) ἔκτακτοί τινες δικαιοδοσίαι.

§. 324.

ΖΗΤ. *Οἱ ἀρχιερεῖς τῆς Ἑλλάδος ἠδύναντο νὰ ἐκδίδωσιν*

---

(1) Ὅρα ἱερ. λέξιν Ἀπόδειξις § 28.

σθῇ ἡ ἁρμοδία ἀρχὴ διὰ τὴν κατὰ τῶν τοιούτων ἀποφάσεων προσφυγὴν, ὁσάκις ἤθελον τὰ δικαστήρια ὑπερβῇ, ἢ κακῶς ἑρμηνεύσει τὰ τοιαῦτα τῆς πειθαρχικῆς ἐξουσίας των ὅρια.

Ἐπειδὴ, ἂν καὶ δὲν γίνεται λόγος ἐν τῷ ἄρθρῳ 307 περὶ τοῦ ἄρθ. 299, δὲν ἐξάγεται ἐκ τούτου ὅτι ὁ νομοθέτης ἀπέκλεισε τῆς εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῆς δικαιοσύνης ἀποστολῆς τῶν κατὰ τὴν δημοσίαν συνεδρίασιν ἐκδιδομένων πειθαρχικῶν ἀποφάσεων, καθόσον τὸ ἄρθρον ἐκεῖνο ἀφορᾷ μόνην τὴν παρὰ τοῦ ὑπουργείου διαταττομένην νέαν ἀνάκρισιν, ἥτις βεβαίως δὲν δύναται νὰ διαταχθῇ διὰ τὰ κατὰ τὴν συνεδρίασιν παραδεχθέντα πειθαρχικὰ παραπτώματα· διότι οὐδεμία ἀνάκρισις προηγουμένως περὶ αὐτῶν γίνεται, ἀλλὰ κρίνονται αὐτόθι ἄνευ ἀναβολῆς.

Διὰ ταῦτα.

Γνωμοδοτοῦμεν ὅτι ὁ νομοθέτης ἀνέθεσεν εἰς τὸ ἐπὶ τῆς δικαιοσύνης ὑπουργεῖον, τὸ τὴν ἀνωτάτην τῶν δικαστικῶν ὑπαλλήλων ἐξουσίαν ἔχον, τὴν ἐπικύρωσιν ἢ μεταῤῥύθμισιν τῶν τε κατὰ τὴν δημοσίαν συνεδρίασιν, καὶ τῶν ἐν τῷ δικαστικῷ συμβουλίῳ ἐκδιδομένων πειθαρχικῶν ἀποφάσεων. »

—ΣΗΜ. ἐκδότου ά.— Ἐπειδὴ συνέπεσε λόγος περὶ πειθαρχικῶν ποινῶν δὲν κρίνομεν ἄπω σκοποῦ νὰ δημοσιεύσωμεν ἐνταῦθα τὸ ἑπόμενον ὑπ' ἀριθ. 12348 τῆς 30 ἰανουαρίου 1842 ἔγγραφον τοῦ παρὰ τοῖς ἐν Ἀθήναις ἐφέταις εισαγγελέως (1).

« Η ἐπὶ τῆς δικαιοσύνης Β. γραμματεία παραδεχθεῖσα τὴν γνώμην ὅτι τὰ κατὰ τὴν δημοσίαν συνεδρίασιν πραχθέντα ἢ ἀνακαλυφθέντα πειθαρχικὰ παραπτώματατα κρίνονται μόνον ἐν δημοσίᾳ συνεδριάσει, καὶ μὴ κριθέντα αὐτόθι διαφεύγουσι πᾶσαν καταδίωξιν, ἐπεκύρωσε τὸ 1483 καὶ ἀπὸ 8 ὀκτωβρίου 1841 βούλευμα τοῦ συμβουλίου τοῦ παρ' ᾧ διατελεῖται δικαστηρίου τῶν πρωτοδικῶν, δι' οὗ ἐκηρύχθη ἀναρμόδιον νὰ δικάσῃ τὴν εἰσαχθεῖσαν ἐνώπιόν του πειθαρχικὴν κατὰ τοῦ δικηγόρου Π. Τ κατηγορίαν, ἕνεκα πράξεως γενομένης ἐπὶ ἀκροατηρίου, διὰ τοὺς ἑξῆς λόγους.

ά. Τὸ κείμενον τῆς νομοθεσίας δὲν περιορίζεται ἐν τῷ ἐδαφίῳ πρώτῳ τοῦ ἄρθρου 297 τοῦ δικαστικοῦ ὀργανισμοῦ νὰ ἐπιτρέψῃ εἰς τὸ δικαστήριον, ἐν τῇ συνεδριάσει τοῦ ὁποίου ἀνεκαλύφθη ἢ ἐπράχθη πειθαρχικόν τι παράπτωμα, τὴν ἐκδίκασίν του, ἀλλὰ ἐν τῷ δευτέρῳ τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου παραγράφῳ, κανονίζον τὴν δικαιοδοσίαν τῶν δικαστικῶν συμβουλίων καὶ διαλαμβάνον ῥητῶς (ἴδε γερμανικὸν κείμενον) ὅτι εἰς τὰ δικαστικὰ ταῦτα συμβούλια ὑπάγονται « ὅλα τὰ λοιπὰ » παρὰ τῶν διαδίκων ἢ εἰσαγγελέων εἰσαχθέντα πειθαρχικὰ παραπτώματα, προδήλως ἀποδίδει ἀποκλειστικὴν δικαιοδοσίαν εἰς τὰ δικαστήρια ἐπὶ τῶν κατὰ τὴν συνεδρίασίν των πειθαρχικῶν παραπτωμάτων, καὶ μὴ ὑπάγον εἰς τὰ δικαστικὰ συμβούλια εἰμὴ « ὅλα τὰ λοιπὰ, » ἀπαγορεύει εἰς αὐτὰ νὰ ἐπέμβωσιν εἰς τὰ πρῶτα.

б'. Ἐνισχύει τὴν γνώμην ταύτην ἡ περὶ τούτου Γαλλικὴ νομολ. ἀπαράλλακτος οὖσα μὲ τὰς ἰδικάς μας διατάξεις· τὸ ἄρ. 103 τοῦ ἀπὸ 30 μαρτίου 1838 νόμου ἔχει ὡς ἑξῆς. Dans les cours et dans les tribunaux de première instance chaque chambre connaîtra des fautes et disciplines qui auraient été commises, ou découvertes, à audience.

---

(1) Ὅρα τὰς ἐν τῷ Εὑρετ. λέξεις πειθαρχικαὶ ποιναί.

Les mesures de discipline à prendre sur les plaintes des particuliéres ou sur les réquisitoires du ministère public pour cause de faits qui ne se seraient point passés, ou qu'ils n'auraient pas été découverts à l'audience, seront arrêtées en assemblée générale, à la chambre du conseil, après avoir appelé l'individu inculpé.

Τὸ ἄρθρον τοῦτο δὲν διαφέρει ἀπὸ τὸ ἡμέτερον 299 εἰμὴ καθόσον ἀναλύει καὶ ἐξηγεῖ τὸν ὅρον « λοιπὰ » τοῦ τελευταίου τούτου, καὶ ἐν τούτοις δυνάμει τῆς διατάξεως ταύτης δι' ἀποφάσεώς των τῆς 8 σεπτεμβρίου 1821 τὸ δικαστήριον τῶν ἐφετῶν τοῦ Aix ἀπεφήνατο ῥητῶς ὅτι μόνοι οἱ δικασταὶ, ἐνώπιον τῶν ὁποίων ἐπράχθη πειθαρχικόν τι παράπτωμα, εἶναι ἁρμόδιοι νὰ δικάσωσι.—Τὴν γνώμην ταύτην ἐκθέτουσιν ὡς ἀναμφισβητήτως ἐπικρατοῦσαν καὶ οἱ ΚΚ. Bioche κλ. ἐν σελ. 180 τοῦ δευτέρου τόμου τοῦ Δικονομικοῦ αὐτῶν λεξικοῦ, ὁ Κ. Chassan εἰς τὸ περὶ παραπτωμάτων τοῦ λόγου κλπ. σύγγραμμά του, τόμος τρίτος σελ, 97, καὶ ὁ Σχολιαστὴς τοῦ Δεγραβεράν, ἔκδοσις τοῦ Βελγίου, τόμος 3 σελὶς 47.

Οἱ λόγοι, ἐπὶ τῶν ὁποίων στηρίζεται ἡ νομολογ. αὕτη, εἶναι οὐσιωδέστατοι, καὶ δὲν δύνανται νὰ παραγνωρισθῶσιν, ἐνῷ μάλιστα ὑποστηρίζονται ἀπό τε τὸ πνεῦμα καὶ τὸ γράμμα τοῦ νόμου μας. Καὶ εἶναι μὲν ἀληθὲς ὅτι οἱ λόγοι οὗτοι, τῶν ὁποίων τινες ἀναφέρονται ἐν τῷ δόσαντι ἀφορμὴν εἰς τὸ προκείμενον ζήτημα βουλεύματι τῶν ἐν Ἀθήναις πρωτοδικῶν, δὲν ἐφαρμόζονται εἰς τὰ ἐνίοτε « ἀνακαλυπτόμενα » ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ παραπτώματα, ἀλλ' ὅμως ἀφ' ἑνὸς παρατηροῦμεν ὅτι τὰ ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ κατὰ πρῶτον ἀνακαλυπτόμενα πειθαρχικὰ παραπτώματα θέλουν εἶσθαι σπάνια καὶ μικροῦ λόγου ἄξια· ὁσάκι, τὰ παραπτώματα ταῦτα ἐνυπάρχουσιν ἐν ἐγγράφῳ, καὶ τοῦτο συμβαίνει συνήθως, θέλουν, οὐσιώδη ὄντα, ἀνακαλύπτεσθαι καὶ πρὸ τῆς συνεδριάσεως, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἡ μικρὰ ζημία αὕτη, ἥτις θέλει συμβῆ ὡς ἐκ τυχαίας παραλείψεως περὶ τὴν τιμώρησιν τῶν ἐν τῇ συνεδριάσει αὐτῇ ἀνακαλυφθέντων παραπτωμάτων, δὲν δύναται νὰ ἀντισταθμισθῇ μὲ τὴν παραβίασιν ῥητοῦ νόμου στηριζομένου εἰς λόγους ἐμβριθεστάτους, καθόσον ἀφορᾶ τὰς ἐν τῇ συνεδριάσει πραττομένας πειθαρχικὰς παραβάσεις, αἵτινες ἀποτελοῦσιν ὁμολογουμένως τὸ οὐσιωδέστερον μέρος τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 299.

Ἀλλ' ἂν τὰ δικαστικὰ συμβούλια ἦναι ἁρμόδια νὰ ἐπιληφθῶσι τοιούτων πειθαρχικῶν παραπτωμάτων, ἔχει ἄραγε ἡ ἐπὶ τῆς δικαιοσύνης γραμματεία τὸ δικαίωμα νὰ τιμωρῇ αὐτὴ ἐξ ἐπαγγέλματος τὰς τοιαύτας παραβάσεις, ὅπως ἠδύνατό τις νὰ διϊσχυρισθῇ ὅτι ἡ γραμματεία ἔχει τὸ δικαίωμα τοῦτο ἀπὸ τὴν τελευταίαν ῥῆσιν τοῦ ἄρθρ. 312 τοῦ δικαστικοῦ ὀργανισμοῦ; ἀλλὰ πρῶτον τὸ κεφάλαιον, τὸ ὁποῖον ἄρχεται διὰ τοῦ ἄρθρου τούτου, πραγματεύεται προδήλως μόνον περὶ τῶν διὰ τὰ συμβούλια διαγραφομένων πειθαρχικῶν παραπτωμάτων· τοῦτο ἀποδεικνύεται ἱκανὰ ἀπὸ τὰ ἄρθ. 305 καὶ 306 δι' ὧν τὸ δεύτερον ὁρίζει « ὅτι ὅλαι αἱ πειθαρχικαὶ ἀποφάσεις: » περὶ ὧν γίνεται αὐτόθι λόγος, εἶναι αἱ ὑπὸ τῶν συμβουλίων ἐκδιδόμεναι· δεύτερον τὸ ἄρθρ. 307, τὸ ὁποῖον κανονίζει λεπτομερῶς πότε ἡ γραμματεία ἐπεμβαίνει, ἀναφέρει αὐτὰ εἰς ὅλα τὰ προλαβόντα ἄρθρα τὰ περὶ πειθαρχικῶν παραπτωμάτων πραγματευόμενα, δηλαδὴ τὸ 298 καὶ 300 (ἤτοι τὸ 305 καὶ 306) τὸ 301 τὸ 302, καὶ παραλείπει μόνον τὸ 299· ἀπὸ τὴν παράλειψιν ταύτην γίνεται δῆλον ὅτι ὄχι μόνον αἱ πειθαρχικαὶ ἀποφάσεις αἱ ἐν δημοσίᾳ συνεδριάσει ἐκδιδόμεναι δὲν ὑποβάλλονται εἰς τὴν γραμματείαν, ἀλλ' ὅτι αὐτὴ οὐδὲ οἴκοθεν δύναται νὰ ἐπιληφθῇ αὐτῶν·

ἀποθνήσκει στρατιωτικός τις, δὲν δύναται νὰ παραδώσῃ τὰ πράγματα τοῦ ἀποθνήσκοντος εἰς τοὺς κληρονόμους, εἰμὴ ἀφοῦ ἐξοφλήσῃ τὰ χρέη του, ὅσα κατὰ τὸ προηγούμενον 5 ἄρθρον ἔκαμεν ἐν τῇ ἐφεδρείᾳ (dans la garnison), καὶ τὰ τῆς κηδείας ἔξοδα.

Ἐπειδὴ τ' ἀναφερόμενα ἀπὸ τὸν ἀνώτερον φρούραρχον Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς πολλὰ χρέη τοῦ τελευτήσαντος στρατιωτιωτικοῦ Π., καὶ πρὸς πολλοὺς, δὲν διακρίνονται ποσῶς ἂν ἔγεινον εἰς τὴν ἐφεδρείαν καὶ δι' ἔξοδα κηδείας.

Ἐπειδὴ ἡ διασάφησις τῶν ἀντικειμένων τούτων εἶναι ἀναγκαία πρὸς τὴν ἀπόφασιν τῆς ὑποθέσεως. »

Ἀπόφασις τῆς 17 μαρτίου 1839 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

§. 323.

ΖΗΤ. *Οἱ ἀρχιερεῖς ἠδύναντο κατὰ τὸ ἔτος 1826 νὰ συντάτωσι διαθήκας, αἱ δὲ παρ' αὐτῶν συνταττόμεναι ἐθεωροῦντο ὡς δημόσιαι;* (1)

Ἀπόφ. α Ἐπειδὴ, ἂν καὶ κατὰ τὸ ἔτος 1826, καθ' ὃ συνετάχθη ἡ διαληφθεῖσα διαθήκη, ἠδύναντο νὰ συνταχθῶσι διαθῆκαι ἐνώπιον τῶν ἀρχιερέων, αἱ διαθῆκαι αὗται δὲν δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν ὡς δημόσιαι διαθῆκαι, καθότι οἱ ἀρχιερεῖς δὲν εἶχον ἁρμοδιότητα δημοσίου ὑπαλλήλου πρὸς τὸ συντάττειν διαθήκας, ὡς χωρισθείσης ἐντελῶς, διὰ τῶν πρὸ τοῦ 1826 συνταγμάτων, τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἀπὸ τὴν πολιτικὴν ἀρχὴν, καθὰ δὲν εἶχαν δικαίωμα οἱ ἀρχιερεῖς ν' ἀναμιγνύωνται εἰς τὰ πολιτικά· ἑπομένως μὴ δυναμένου τοῦ παρὰ τοῦ ἐκκαλοῦντος προσαχθέντος ἀντιγράφου νὰ θεωρηθῇ ὡς πρωτότυπον λόγῳ ὅτι συνετάχθη καὶ ἐπεκυρώθη παρὰ τοῦ ἀρχιερέως Ταλαντίου τοποτηρητοῦ Ἀθηνῶν, ὡς δημοσίου ὑπαλλήλου, ὀρθῶς τὸ ἐν Ἀθήναις πρωτοδικεῖον διέταξε τὴν διὰ μαρτύρων ἀπόδειξιν τῆς ὑπάρξεως μόνον καὶ ἀπωλείας, τὰς ὁποίας δὲν εἶναι ἀληθὲς ὅτι ἀνεγνώρισαν οἱ ἐφεσίβλητοι, τοῦ πρωτοτύπου τῆς διαθήκης, μόνον δὲ τὸ περὶ τῆς ἀποδείξεως ταύτης θέμα πρέπει νὰ προσδιορισθῇ ἄλλως, ἤτοι προστιθεμένου, ὅτι τὸ ἀπολεσθὲν πρωτότυπον ἦτον ὅμοιον τῷ προσαχθέντι ἀντιγράφῳ, καθὼς καὶ τοῦ χρόνου, τοῦ τόπου καὶ τοῦ τρόπου, καθ' ὃν ἀπωλέσθη τὸ ῥηθὲν πρωτότυπον, καὶ, ἐλλείποντος τοῦ ν' ἀποδειχθῇ ὅτι τὸ περιεχόμενον τοῦ ἀπολεσθέντος πρωτοτύπου εἶναι ὅμοιον τοῦ ἐν ἀντιγράφῳ ὑπάρχοντος, ὡς δυσκόλου, ἢ ἀδυνάτου μᾶλλον ὄντος τοῦ νὰ ἐνθυμῆταί τις λεπτο-

(1) Βλ. τὴν ἐν τῷ Ευρετ. λέξιν Διαθῆκαι.

μερῶς μετὰ τόσα ἔτη μὴ ἔχων μάλιστα συμφέρον, τὸ περιεχόμενον τῆς διαθήκης. Ὅθεν ἡ διαληφθεῖσα ἀπόφασις εἶναι μεταρρυθμιστέα, καθόσον μόνον ἀφορᾷ τὸν ὡς ἀνωτέρω προσδιορισμὸν τοῦ θέματος.

Ἀπόφ. 1122 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν τῇ 4 νοεμβρίου 1846.

Προσθῆκαί τινες εἰς τὸ προηγούμενον ἄρθρον.

Μετὰ τὴν δημοσίευσιν τῶν προηγουμένων ἀποφάσεων, θεωροῦμεν ἀναγκαῖον νὰ προσθέσωμεν καὶ τὰς ἑπομένας, τῶν ὁποίων ἐλάβομεν γνῶσιν βραδύτερα.

§. 334.

ΣΗΜ. Εἰς τὸν ἀνωτέρω § 155 πρόσθες τὰ ἑξῆς.

ΖΗΤ.—*Ἡ ἐνώπιον ἀναρμοδίου δικαστοῦ εἰσαγωγὴ δίκης τινὸς δὲν ἐπιφέρει διακοπὴν τῆς παραγραφῆς τῆς ἀγωγῆς.*

Ἀπόφ. α΄ Ἐπειδὴ ὅτι ἡ ἐνώπιον ἀναρμοδίου δικαστοῦ εἰσαγωγὴ δίκης τινὸς δὲν ἐπιφέρει διακοπὴν τῆς παραγραφῆς τῆς ἀγωγῆς, τοῦτο ῥητῶς διατάττεται καὶ ὑπὸ τῶν Βασιλικῶν (48, 21, τεμ. ια΄.)

Ἐπειδὴ ὅμως ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἡ κατὰ τὴν Ἑλλάδα διαρκοῦντος τοῦ ἀγῶνος ἀργία τῶν δικαστικῶν ἀρχῶν δὲν καθίστα νομικῶς ἀδύνατον τὴν κατὰ τοῦ Στ. Π. ἐνέργειαν τῶν εἰς τὰ προκείμενα γραμμάτια στηριζομένων δικαιωμάτων τοῦ Δ. Π., διότι νομικῶς ἠδύνατο οὗτος κατὰ τὰς γενικῶς παραδεδεγμένας περὶ ἁρμοδιότητος ἀρχὰς (πανδ. 5. 1 τεμ. 19 § 4 Κώδ. 3 13 διατ. 2 πανδ. 42. 5 τεμ. 1—3) νὰ ἐνάξῃ τὸν Σ. Π. ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων τῆς Βιέννης, ὡς τόπον τῆς συμφωνηθείσης ἐκτιμήσεως τῶν διὰ τῶν προκειμένων γραμματίων συναφθεισῶν συμβάσεων, (καθότι ὁ Σ. Π. ἐξέδωκε τὰ γραμμάτια ταῦτα πρὸς τὸν ἴδιον ἑαυτόν του εἰς Βιέννην), συμπίπτοντα μάλιστα μὲ τὸν τόπον τῆς εἰς τὰς ἐποχὰς τῶν γραμματίων κατοικίας τοῦ Σ. Π. καθότι εἶναι ἀναμφισβήτητον, ὅτι κατὰ τὰς ἐποχὰς τῶν χρονολογιῶν τῶν προκειμένων γραμματίων ἦτον οὗτος τῆς Βιέννης κάτοικος.

Ἐπειδὴ οὐ μόνον ἠδύνατο νομικῶς νὰ ἐνεργήσῃ ὁ Δ Π. καθ᾽ ὃν εἴρηται τρόπον, ἀλλὰ καὶ ὤφειλε νὰ πράξῃ καθὰ εἴρηται, διότι καὶ δικαστήρια εἰς πλήρη ἐνέργειαν ἐὰν ὑπῆρχον ἐν Ἑλλάδι κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ πολέμου, δὲν ἐδύνατο νὰ εἰσάξῃ ἁρμοδίως εἰς αὐτὰ τὴν προκειμένην ἀγωγήν του, καθότι τὰ Ἑλληνικὰ δικαστήρια δὲν ἠδύναντο νὰ καταστασῶσιν ἁρμόδια εἰμὴ ὡς ἐκ τῆς ἐν Ἑλλάδι

κατοικίας τοῦ ἐναγομένου, ἀλλὰ μέχρι μὲν τοῦ 1825 οὗτος (ὡς συμφωνοῦν κατὰ τοῦτο τὰ μέρη) δεν εἶχεν ἔλθει εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἦλθε δὲ μόνον κατὰ τὸ 1825, ἀγνοουμένου καὶ πάλιν ἐὰν ἦλθε, τότε μὲ ὡρισμένον σκοπὸν τοῦ νὰ μεταφέρῃ ἔκτοτε, ἐνῷ ἦσαν ἔτι ἀνώμαλα τὰ πράγματα, εἰς τὴν Ἑλλάδα, τὴν κατοικίαν του, ὅπερ δὲν φαίνεται πιθανὸν, ἀλλὰ καὶ τούτου τεθέντος, ὅτι δηλ. ἔκτοτε μετέφερεν ὁ Σ. Π. τὴν κατοικίαν του εἰς τὴν Ἑλλάδα, πάλιν νομικὴ ἀδυναμία πρὸς ἐνέργειαν τῶν κατ' αὐτῶν δικαιωμάτων τοῦ Δ. Π. δὲν ὑπῆρχε, διότι ἔμεινε πάντοτε εἰς αὐτὸν κατὰ τὰς ἀνωτέρω μνησθείσας γενικὰς περὶ ἁρμοδιότητος ἀρχὰς τὸ ἐκλεκτικὸν δικαίωμα τοῦ νὰ κινήσῃ τὴν προκειμένην ἀγωγὴν ἤτοι εἰς τὰ Ἑλληνικὰ δικαστήρια ἢ εἰς τὰ δικαστήρια τῆς Βιέννης, ὡς τόπου τῆς ἐκτελέσεως καὶ τῆς κατοικίας τοῦ Σ. Π. κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς συνάψεως (πρβ. τοὺς εἰς τὴν προηγηθεῖσαν σκέψιν παραταθέντας νόμους).

Ἀπόφ. 411 τοῦ 1847 τοῦ ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

ΣΗΜ. Αἱ πρῶται σκέψεις τῆς προκειμένης ἀποφάσεως εὕρηνται ἀνωτέρω § 155.—ὅρα τὴν ἐν τῷ Εὑρ. λέξιν ἀπόπειρα συμβ. σελ. 385.

§ 335.

ΣΗΜ. Μεταξὺ τῶν ἀνωτ. § 230—254 πεντ. πρόσθες τὸ ἑξῆς.

ΖΗΓ. *Οἱ διορισθέντες σύμβουλοι τῆς ἐπικρατείας θεωροῦνται ὡς ἐν Ἀθήναις τὴν κατοικίαν των ἔχοντες.*

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ ὁ Χ. ὅστις παρενέβη διὰ τῆς ἀπὸ 1 μαΐου 1839 ἀγωγῆς τοῦ εἰς τὴν μεταξὺ τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ Γ. καὶ τοῦ Π. ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου τούτου κατ' ἀνακοπὴν δίκην, δὲν ἀπέδειξε παντάπασι τι εἰς τὴν ἀγωγήν του ταύτην ἀναφερόμενον συμφέρον ἐκ τῆς κοινοκτημοσύνης μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ Γ. ὅστις εἶναι ὁ ἐναγόμενος εἰς τὴν προκειμένην ὑπόθεσιν, οὐδὲ ἐνεφανίσθη κἂν νὰ ὑποστηρίξῃ τὸ ὁποῖον προτείνει ὅτι ἔχει ἔννομον συμφέρον εἰς ταύτην διὰ νὰ ἦναι δεκτὸς εἰς τὴν παρέμβασίν του.

Ἐπειδὴ ἡ περίστασις τοῦ νὰ ἦναί τις ἐγγεγραμμένος εἴς τινα δῆμον τοῦ βασιλείου δὲν συνεπιφέρει καὶ τὴν κατοικίαν του εἰς αὐτόν.

Ἐπειδὴ ἡ κατοικία ἀποκτᾶται ψυχῇ καὶ πράγματι, δηλαδὴ ἀπαιτεῖται α) ν' ἀποκατασταθῇ ποῦ τις πραγματικῶς καὶ β) νὰ τρέφῃ σκοπὸν νὰ διαμένῃ αὐτόθι σταθερῶς ἑωσοῦ σπουδαῖοι λόγοι τὸν παρακινήσωσι ν' απομακρυνθῇ πάλιν ἐντεῦθεν.

Ἐπειδὴ ἐπὶ τοῦ προκειμένου ὁ Γ. ἀποκατασταθεὶς εἰς Ἀθήνας διὰ νὰ ἐνεργῇ τὴν ὑπηρεσίαν του ὡς σύμβουλος τῆς ἐπικρατείας

ἀπαιτεῖται νὰ διαμένῃ ἐκεῖ, καὶ ἑπομένως ἡ κατοικία του εἶναι αὐτόθι.

'Απόφ. 1760 τῶν ἐν 'Αθήναις ἐφετῶν τῇ 22 νοεμβρίου 1840.

§. 336.

Εἰς τὸ ζήτημα 258 πρόσθες τὰ ἑξῆς.

ΖΗΤ. *Τὸ διὰ τῆς ἀνταγωγῆς ζητούμενον ποσὸν λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν πρὸς προσδιορισμὸν τοῦ ἐφεσίμου ἢ μὴ τῆς δίκης; ναί.* (1)

Απόφ. « 'Επειδὴ, ἂν καὶ τὸ ἀντικείμενον τῆς ἐνώπιον τῶν πρωτοδικῶν ἀπὸ 25 σεπ εμβρίου 1845 κυρίας ἀποφάσεως τοῦ Π. κατὰ τοῦ Β. δὲν ὑπερβαίνῃ τὰς 500 δραχ. καθότι δι' αὐτῆς ὁ ἐνάγων οὗτος δὲν ζητεῖ εἰμὴ δραχ. 350 δι' ἀντίτιμον ἑνὸς ἵππου καὶ μιᾶς ἁμάξης, λόγῳ, ὅτι κατακρατοῦνται αὐθαιρέτως ἀπὸ τοὺς ἀντιδίκους του τούτους, καὶ προσέτι δραχ. 129 διὰ καρποὺς αὐτῶν, τὰ δὲ ποσὰ ταῦτα ἀμφότερα ἑνούμενα δὲν φέρουν εἰμὴ δραχ. 419, μολαταῦτα γενομένης καὶ ὑπὸ τῶν ἐναγομένων τούτων εἰς τὴν αὐτὴν δίκην ἀνταγωγικῶς ἐκ δραχ. 175 αἰτήσεως λόγῳ, ὅτι ὁ ἐνάγων τοῖς ὑπολείπεται χρεώστης τοῦ ποσοῦ τούτου ἐκ δανείου προγενεστέρου, καὶ πρὸς ἐξόφλησιν τούτων κρατῶν τὸν ἵππον καὶ τὴν ἅμαξαν, τὰ ἐκ τῆς προσημειωθείσης ἀγωγῆς καὶ ἀνταγωγῆς ποσὰ ὁμοῦ λαμβανόμενα καὶ φέροντα τὸ ποσὸν δρ. 554 ὑπερβαίνουσι τὰς 500 δραχ.

'Επειδὴ τῆς προκειμένης μεταξὺ τῶν διαδίκων διαφορᾶς ἀντικείμενον ἐχούσης τὰς ὡς ἐκ τῆς ἀγωγῆς καὶ τῆς ἀνταγωγῆς ἑκατέρων τούτων αἰτήσεις, καθὸ συνδικαζομένης ἤδη, ἕπεται ὅτι ἀντικείμενον αὐτῆς εἶναι καὶ ἡ ἀγωγὴ καὶ ἡ ἀνταγωγὴ, καὶ ἀκολούθως καὶ τὰ ἐκ τούτων ποσά· εἰς τοιαύτην δὲ περίπτωσιν καὶ τὸ ἐκ τῆς μιᾶς ποσὸν, καθὼς καὶ τὸ ἐκ τῆς ἄλλης, πρέπει νὰ συγκεφαλαιοῦνται, καὶ ἀθρόα νὰ λαμβάνωνται ὑπ' ὄψιν ὡς πρὸς τὴν ἐκτίμησιν τοῦ ἐκκλητοῦ τῆς ἐπὶ τῆς τοιαύτης διαφορᾶς ἐκδιδομένης πρωτοδίκου ἀποφάσεως, διότι, κατὰ τὸ ἄρθ. 530 τῆς πολιτ. δικ. τὸ ὁρίζον περὶ τοῦ ὡς ἐκ τοῦ ποσοῦ ἀνεκκλήτου τῶν ἀποφάσεων τῶν πρωτοδικῶν ὡς πρὸς τὴν ποσότητα λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν ὅλον τὸ ἀντικείμενον τῆς διαφορᾶς· ὅθεν ἡ ἔνστασις τοῦ ἐφεσιβλήτου εἶναι χωρὶς βάσιν καὶ ἀποῤῥιπτέα.

'Απόφ. 3840 τῶν ἐν 'Αθήναις ἐφετῶν τῇ 30 ἀπριλίου 1846.

---

(1) Ὅρα ἀνωτ. § 258.

§. 337.

ΣΗΜ. Μετὰ τὸν ἀνωτ. § 259 πρόσθες τὰ ἑξῆς.

ΖΗΤ. *Όταν ἡ ἔφεσις περιστρέφηται ἁπλῶς εἰς τὰ ἔξοδα ἀποφάσεώς τινος, (τὴν ὁποίαν κατὰ τὰ λοιπὰ παρεδέχθη ὁ ἐφεσείων) εἶναι ἀπαράδεκτος; Ναὶ, ὅταν τὰ ἔξοδα δὲν ὑπερβαίνωσι τὸ ποσὸν, μέχρι τοῦ ὁποίου τὸ δικ. τοῦ ὁποίου ἡ ἀπόφασις προσβάλλεται, δικάζει ἀνεκκλήτως.*

Ἀπόφ. «Ἐπειδὴ ὁ ἐκκαλῶν, παραδεχθεὶς τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασιν καθόσον ἀφορᾷ τὸ περὶ παρεκτάσεως ἀντικείμενον, ἐξεκάλεσεν αὐτὴν μόνον ὡς πρὸς τὰ ἔξοδα τὰ γενόμενα ἐκ τῆς παρεκτάσεως ταύτης, ζητῶν τὴν μεταῤῥύθμισιν τῆς εἰρημένης ἀποφάσεως ὡς πρὸς τὰ ἔξοδα ταῦτα.

Ἐπειδὴ τὸ ποσὸν τοῦτο τῆς παρ' αὐτοῦ γενομένης ἀπαιτήσεως λόγῳ ἐξόδων συνίσταται εἰς δραχ. 70, 50/00, τὰ δὲ ἔξοδα ταῦτα δὲν εἶναι συνέπεια ἄλλης ὁριστικῆς τινος ἀποφάσεως, ἀλλ' εἶναι ἀντικείμενον αὐτοτελὲς πηγάζον ἐκ τῆς παραδοχῆς τῆς παρεκτάσεως τῆς ἀγωγῆς· ἐπομένως ἡ προσβαλλομένη ἀπόφ. εἶναι ἀνέκκλητος κατὰ τοῦτο, καθότι, κατὰ τὸ ἄρθρ. 530 τῆς πολιτ. δικον. τὰ πρωτοδικεῖα δικάζουν ἀνεκκλήτως περὶ προσωπικῶν καὶ εἰς κινητὰ πράγματα ἀναγομένων ἀγωγῶν, τῶν ὁποίων τὸ ἀντικείμενον δὲν ὑπερβαίνει τὰς 500 δραχ. λαμβανομένης ὑπ' ὄψιν μόνης τῆς πρώτης αἰτήσεως, καὶ διὰ ταῦτα ἡ ἔφεσις εἶναι ἀπαράδεκτος.

Ἀπόφ. 1329 τοῦ 1847 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

Ὅρα ἀνωτ. § 259

§. 338.

ΣΗΜ Μετὰ τὸν § 219 τρὶς πρόσθες τὰ ἑξῆς.

α') ΖΗΤ. *Όταν τὸ ἐλεγκτικὸν συνέδριον ἀποφανθῇ ὅτι ὁ . . . ὀφείλει εἰς τὸ δημόσιον ποσόν τι προερχόμενον ἐξ ἀγορᾶς ἐθνικοῦ κτήματος, τὸ δικαστήριον δύναται νὰ ἔμβῃ εἰς τὴν ἐξέτασιν τοῦ ζητήματος τούτου; ὄχι.*

Ἀπόφ. «Ἐπειδὴ, κατὰ τοὺς νόμους ἐὰν ἐκ μέρους τοῦ ὀφειλέτου δὲν ὑπάρχῃ ῥητὴ ἀντίῤῥησις, ὁ ἐν ὀνόματι αὐτοῦ καταβάλλων ἔχει τὴν περὶ διαχειρίσεως ἀλλοτρίου πράγματος πρωτότυπον ἀγωγὴν, πρὸς ἀπαίτησιν τοῦ τε καταβληθέντος καὶ τοῦ τόκου αὐτοῦ· κατὰ μείζονα δὲ λόγον, ὅταν καὶ ἄλλοι λόγοι ἠνάγκασαν τὸν καταβαλόντα εἰς ἐξόφλησιν· ὅθεν ὁ ἐκκαλῶν, ἐξοφλήσας τὸ πρὸς τὸ δημόσιον χρέος

τοῦ δικαιοπαρόχου αὐτοῦ, μὴ ἀντιτείναντος, δύναται ν' ἀπαιτήσῃ τὴν ἀπότισίν του μετὰ τοῦ τόκου, ἐξασκῶν δικαίωμα χορηγούμενον εἰς αὐτὸν ἐκ τῆς διαχειρίσεως ἀλλοτρίου πράγματος, καὶ οὐχὶ ἐκ τῆς ἀγοραπωλησίας, ὁποῖον ὁ ἀντίδικός του ἐσφαλμένως ἐνόμισεν ὅτι ἐξασκεῖ· ἐπομένως τὸ πρωτοδικεῖον, ὑποχρεῶσαν τὸν ἐκκαλοῦντα εἰς τὴν πληρωμὴν τοῦ ἐν ὀνόματι αὐτοῦ καταβληθέντος, ἀπεφάσισεν ὀρθῶς (1).

Ἐπειδὴ τὸ ἄρθρ. 27 τοῦ ἀπὸ 27 σεπτεμβρίου 1833 διατάγματος ἀνέθεσεν ἀποκλειστικῶς εἰς τὸ ἐλεγκτικὸν συνέδριον τὴν ἐξέλεγξιν τῶν πρὸς τὸ δημόσιον χρεῶν τῶν προερχομένων ἐκ τῆς ἀγορᾶς ἐθνικῶν κτημάτων· ἀποφηναμένου δὲ τούτου τὸν ἐκκαλοῦντα ὀφειλέτην, τὸ δικαστήριον δὲν δύναται νὰ ἐπιμείνῃ εἰς τὴν ἐξέλεγξιν, χωρὶς ὑπέρβασιν τῶν καθηκόντων του καὶ παραβίασιν τοῦ δεδικασμένου· ἐπομένως ἡ πρότασις τοῦ ἐκκαλοῦντος τοῦ ν' ἀποδείξῃ τὴν πληρωμὴν, δὲν δύναται νὰ γενῇ δεκτὴ, ἀλλ' ἐντεῦθεν δὲν ἀποκλείεται εἰς αὐτὸν τὸ δικαίωμα τῆς ἁρμοδίας καθ' οὗ τινος ἀνήκει ἀγωγῆς, ἂν τυχὸν κατέβαλε τὸ τίμημα πραγματικῶς.

Ἐκρίθη καὶ ἀπεφασίσθη ἐν Ναυπλίῳ τὴν 21 Ἰανουαρίου 1847 ἔτους.

(Νομικῆς σελ. 4773—6).

§ 339.

6') ΖΗΤ. *Ἡ φύσις τοῦ συναλλάγματος ὡς πρὸς τὴν ἁρμοδιότητα δὲν μεταβάλλεται διὰ τὸν λόγον ὅτι τὸ συμβόλαιον συνετάχθη ἐνώπιον συμβολαιογράφου· ἐπομένως αἱ περὶ ἐγκτητικῶν φόρων διαφοραὶ μεταξὺ ἐνοικιαστῶν καὶ ὑπενοικιαστῶν ὑπάγονται εἰς τὰ διοικητικὰ δικαστήρια, καὶ ἂν τὸ συμβόλαιον ἐγένετο ἐνώπιον συμβολαιογράφου.*

Ἀπόφ. ε Ἐπειδὴ τὰ ἔγγραφα εἶναι ἀποδεικτικὰ τῶν συμβολαίων μέσα, ἂν δὲ τὰ περὶ ἐμπορικῶν ἢ διοικητικῶν ὑποθέσεων συμβόλαια γίνουν ἐνώπιον συμβολαιογράφου, τοῦτο δὲν μεταβάλλει τὴν ἰδιότητα τῶν ὑποθέσεων· ἐπομένως τῆς ὑποθέσεως οὔσης ἐπὶ τοῦ προκειμένου διαφορᾶς μεταξὺ ἐνοικιαστῶν καὶ ὑπενοικιαστῶν φόρων ἐγκτητικῶν, κατὰ τὸ ἄρθρ. 1 τοῦ αὐτοῦ νόμου ὑπάγεται εἰς τὰ διοικητικὰ δικαστήρια, καὶ μόνη ἡ περίπτωσις ὅτι τὸ συμβόλαιον συνετάχθη ἐνώπιον συμβολαιογράφου δὲν τὰ ἀφήρεσεν ἀπὸ τὴν

---

(1) Περὶ τοῦ ἐν τῇ σκέψει ταύτῃ λυομένου ζητήματος βλέπε ἐν τῷ Εὑρετ. τὴν λέξιν Ἀγορά.

δικαιοδοσίαν των· ἑπομένως εἶναι ἀνυπόστατος ὁ περὶ ἀναρμοδιότητος λόγος τῆς ἐφέσεως· ἄλλως τε αὐτὸς ὁ ἐκκαλῶν, καίτοι ἔχων τὸ ῥηθὲν συμβολαιογραφικὸν ἔγγραφον, καταδιώξας μολοντοῦτο διοικητικῶς, καὶ φυλακίσας τὸν ἐνάγοντα, ἀνεγνώρισε τὴν ἁρμοδιότητα ταύτην τῶν διοικητικῶν δικαστηρίων.

Ἐπειδὴ, ἂν καὶ, κατὰ τὰ ἄρθρ 12 καὶ 455 τῆς πολιτ. δικονομίας, δὲν δύναται τὸ πολιτ. δικαστήριον νὰ ἐπιχειρήσῃ ἀνάκρισιν τοῦ αὐτοῦ ζητήματος τοῦ ἀπὸ τὸ ποινικὸν δικαστήριον ἀποφασισθέντος, μολοντοῦτο, κατὰ τὸ ἄρθρ. 12 τῆς ποιν. δικονομίας, ἡ ἀθωωτικὴ ἀπόφασις δὲν ἐμποδίζει τὴν ἐνώπιον τοῦ πολ. δικαστηρίου δίκην περὶ τῶν ἰδιωτικῶν ἀπαιτήσεων· ἐκ δὲ τούτων ἕπεται, ὅτι ἂν καὶ ὁ Ι. Κ. κατηγορηθεὶς ἐξ ἐπαγγέλματος ἕνεκα πλαστογραφίας τοῦ μνησθέντος ἀποδεικτικοῦ τῆς 6 ἰανουαρίου 1840 ἀθωώθη, οὐχ' ἧττον τὰ πολιτικὰ δικαστήρια, εἰς ἃ εἰσήχθη ἡ πολ. δίκη, πρέπει ν' ἀποφασίσουν κατὰ συνέπειαν τῆς τε ποινικῆς ἀποφάσεως καὶ τῶν ἄλλων ὁρισμῶν τοῦ νόμου περὶ τῆς ἀποδεικτικῆς δυνάμεως τῶν ἐγγράφων· ἑπομένως διὰ νὰ ἴδῃ τὸ δικαστήριον τί ἀπεφασίσθη ἀπὸ τὸ ποινικὸν δικαστήριον εἶναι ἀναγκαῖον νὰ προσαχθοῦν τό τε βούλευμα τοῦ συμβουλίου τῶν πλημμελειοδικῶν, δυνάμει τοῦ ὁποίου ἐκατηγορήθη, καὶ ἡ ἀπόφασις τῶν κακουργιοδικῶν, δι' ἧς ἠθωώθη.

Διὰ ταῦτα κτλ.

Ἀπόφ. 417 τοῦ 1846 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν (1).

(Θεμιδ[illegible] σελ. 1665)

γ') ΖΗΤ. *Κατὰ τὸ ἄρ. 4 τοῦ ἀπὸ 7 μαΐου* **1837** *διατάγματος περὶ ἁρμοδιότητος τῶν τακτικῶν δικαστηρίων, αἱ περὶ ἀποζημιώσεως διαφοραὶ ἕνεκεν ἀποξενώσεως ἰδιωτικῆς ἰδιοκτησίας διὰ δημόσιον σκοπὸν ὑπάγονται εἰς τὰ τακτικὰ δικαστήρια.*

Ἀπόφ. 51 τῆς 15 μαρτίου 1848 τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἐν ᾗ πρόκειται περὶ ἀποζημιώσεως ἕνεκεν ἐκκοπῆς οἰκίας, γενομένης πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ σχεδίου τῆς Τριπόλεως.

δ') ΖΗΤ. *Ἡ περὶ διορισμοῦ δικαστοῦ ἔρευνα τῶν ἀπαιτουμένων προσόντων ἀνετέθη εἰς τὴν κυβέρνησιν, καὶ διαφεύγει τὴν ἁρμοδιότητα τῶν τακτικῶν δικαστηρίων· τοῦτο ἐφαρμόζεται καὶ εἰς τοὺς παρέδρους.— Ὅρα σύνθεσις*

Ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου 57 τῆς 22 ἀπριλίου 1848.

(1) Ἡ ἀπόφασις αὕτη ἀφορᾷ καὶ ἄλλα ζητήματα, περὶ ὧν ἐν οἰκείῳ τόπῳ—Βλ. Εὑρετ. λέξει Ἀποζημίωσις (πολιτικὴ ἀγωγή) § 143—160.

β) ΖΗΤ. Τὸ *πολιτ. δικαστήριον ἀποφανθὲν ἑαυτὸ ἅπαξ ἀναρμόδιον νὰ ἐπιληφθῇ ὑποθέσεώς τινος ὡς ὑπαγομένης εἰς τὰ διοικητικὰ δικαστήρια, δύναται νὰ ἐπιληφθῇ αὐτῆς μετὰ τὴν κατάργησιν τῶν διοικητικῶν δικαστηρίων;*

Ἀπόφ. α Ἐπειδὴ, ἂν καὶ ἠδύνατό τις νὰ εἴπῃ ὅτι (προκύπτοντος ἐκ τῆς ὑπ' ἀριθ. **226** τῆς **24** ἰουνίου **1842** ἀποφάσεως τοῦ δικάσαντος ἐν Πάτραις πρωτοδικείου, ὅτι ὁ ἐφεσίβλητος Χ. Π. διὰ τῆς ἀπὸ **19** μαρτίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους ἀγωγῆς του ἐνήγαγεν ἐνώπιον τοῦ αὐτοῦ πρωτοδικείου τοὺς ἐκκαλοῦντας διὰ νὰ ὑποχρεωθῶσι νὰ τῷ πληρώσωσι δραχ. **852**, καὶ τοὺς τόκους αὐτῶν, ἐπὶ τοῖς λόγοις, ὅτι τῷ ἔμειναν χρεῶσται τῶν δραχ. τούτων ὑποσχεθέντες ἀλληλεγγύως νὰ πληρώσωσιν αὐτὰς διὰ τῶν ἀπὸ **9** σεπτεμβρίου **1841** δύο γραμματίων των, τοῦ μὲν ἐκ δραχ. **462** πληρωτέων μεθ' ἡμέρας **68**, τοῦ δὲ ἐξ ὁμοίων **462**, πληρωτέων μεθ' ἡμέρας **83**, καὶ κηρυχθέντος τοῦ πρωτοδικείου αὐτοῦ, ἐπὶ τῇ ἐνστάσει τῶν ἐφεσιβλήτων, ἀναρμοδίου διὰ νὰ δικάσῃ τὴν διαληφθεῖσαν ἀγωγήν), ὑπάρχει τελεσιδικία ὡς μὴ ἐκκληθείσης τῆς ἀποφάσεώς του ταύτης περὶ τῆς ἁρμοδιότητός του, κατὰ τὸ ἄρθρ. **264** τῆς πολ. δικονομίας, τοῦ νὰ δικάσῃ τὴν προκειμένην ἀπὸ **5** νοεμβρίου **1846** ἀγωγὴν τοῦ αὐτοῦ ἐφεσιβλήτου κατὰ τῶν αὐτῶν ἐκκαλούντων περὶ πληρωμῆς δραχ. **852** μετὰ τοῦ τόκου αὐτῶν ὡς ὀφειλομένων εἰς αὐτὸν ὑπὸ τῶν ἐκκαλούντων δυνάμει τῶν προμνημονευθέντων δύο γραμματίων των, ὡς ἐκ τῆς ἀγωγῆς του αὐτῆς καὶ τῶν προσαχθέντων ὑπ' αὐτοῦ δύο γραμματίων προκύπτει, διότι περὶ τοῦ αὐτοῦ ἀντικειμένου, ὡς ἐκ τοῦ αὐτοῦ πράγματος, μεταξὺ τῶν αὐτῶν διαδίκων καὶ κατὰ τὴν αὐτὴν ἰδιότητα πρόκειται νὰ ζητηθῇ τὸ αὐτὸ δίκαιον εἰς τὴν νέαν ταύτην δίκην· ὁ δὲ λόγος ὅτι, προκύπτοντος ἐκ τῶν σκέψεων τῆς προαναφερθείσης ἀποφάσεως τῶν δικασάντων πρωτοδικῶν ὅτι ἐκηρύχθη ἀναρμόδιον νὰ δικάσῃ τὴν ἀπὸ **19** μαρτίου **1842** ἀγωγὴν τοῦ ἐφεσιβλήτου ὡς ὑπαγομένης τῆς διαφορᾶς εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῶν διοικητικῶν δικαστηρίων, καὶ ἐπελθόντος τοῦ νέου νόμου, ἤτοι τοῦ ε. ψηφίσματος τῆς ἐν Ἀθήναις Ἐθνικῆς συνελεύσεως τῆς γ'. σεπτεμβρίου, καθ' ὃ αἱ τοιαύτης φύσεως ὑποθέσεις ἀπεδόθησαν εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τῶν τακτικῶν δικαστηρίων, ὅθεν κατέστη ἁρμόδιον διὰ τοῦ νέου νόμου τὸ πρωτοδικεῖον Πατρῶν νὰ δικάσῃ τὴν αὐτὴν ἀγωγὴν, τὴν ὁποίαν πρὶν αὐτοῦ δὲν ἠδύνατο νὰ δικάσῃ ὡς κηρυχθὲν διὰ τῆς ἀποφάσεώς του ἀναρμόδιον, εἶναι ἀνίσχυρος, διότι, ὡς προκύπτει ἐκ τῆς εἰς τὴν δικογραφίαν ἐπισυναφθείσης ὑπὸ τῶν ἐκκαλούντων ὑπ' ἀριθ. **19** ἀποφάσεως τοῦ ἐν Πάτραις διοικητικοῦ δικαστηρίου τῆς **7** ὀκτω-

βρίου 1842, τὸ δικαστήριον αὐτὸ ἐκηρύχθη ἐπίσης ἀναρμόδιον νὰ δικάσῃ τὴν αὐτὴν ἀγωγὴν τοῦ ἐφεσιβλήτου κατὰ τῶν αὐτῶν ἐκκαλούντων περὶ τοῦ αὐτοῦ ἀντικειμένου, ὡς ἐκ τοῦ αὐτοῦ πράγματος καὶ κατὰ τὴν αὐτὴν ἰδιότητα· ὅθεν, μὴ ἐκκληθείσης τῆς ἀποφάσεως ταύτης, καὶ διαδεχθέντος τοῦ πρωτοδικείου Πατρῶν τὸ ἐν Πάτραις διοικητικὸν δικαστήριον, ὑπῆρχεν ἐπίσης τελεσιδικία κατὰ τὸ ἄρθρ. 274 τῆς πολιτ. δικονομίας περὶ τῆς ἀναρμοδιότητός του, καθὸ διοικητικοῦ δικαστηρίου, καί, ἐκτὸς τούτου, ἡ προκειμένη νέα ἀγωγὴ τοῦ ἐφεσιβλήτου τῆς 5 νοεμβρίου 1846 δὲν βασίζεται οὐδόλως εἰς διοικητικὴν ὑπόθεσιν, ἀλλὰ εἰς τὰ ἀπὸ 19 σεπτεμβρίου 1846 δύο γραμμάτια εἰς διαταγὴν τῶν ἐφεσιβλήτων, εἰς δὲ τοιαύτην περίπτωσιν ἠδύνατο μόνον νὰ ζητηθῇ ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος ὁ κανονισμὸς τῆς ἁρμοδιότητος κατὰ τὸ ἄρθρ. 29 τῆς πολιτ. δικονομίας· ἐπομένως ἐσφαλμένως τὸ δικάσαν πρωτοδικεῖον Πατρῶν δὲν ἐκηρύχθη διὰ τῆς ἐκκληθείσης ἀποφάσεως ἀναρμόδιον νὰ δικάσῃ τὴν προκειμένην ἀγωγὴν τοῦ ἐφεσιβλήτου, ἀφ' οὗ οἱ ἐκκαλοῦντες ἐναγόμενοι ἐπρότειναν τὴν ἀναρμοδιότητά του ὡς ἐκ τῆς ὑπαρχούσης τελεσιδικίας ὡς πρὸς αὐτήν· ἄρα ἡ ἔφεσις αὐτῶν εἶναι βάσιμος ὡς πρὸς τοῦτο.

Μ' ὅλα ταῦτα. Ἐπειδὴ ἐνόσῳ ὑπῆρχον διοικητικὰ δικαστήρια καὶ διακεκριμέναι ὑποθέσεις εἰς αὐτὰ ὑπαγόμεναι, τότε ἐγεννᾶτο καὶ ἀμφισβήτησις περὶ τῆς ἰδιότητος τοῦ ἀντικειμένου ὑποθέσεώς τινος, καὶ ἀνάγκη ἐξετάσεως καὶ διακρίσεως ἂν ἦναι διοικητικὴ ἢ ἁπλῶς πολιτική, καὶ οὕτε ἠδύνατο ν' ἀμφισβητηθῇ ἡ ἁρμοδιότης τῶν πολιτικῶν καὶ διοικητικῶν δικαστηρίων, καὶ κατὰ τὰς περιπτώσεις νὰ ζητηθῇ κανονισμὸς τῆς ἁρμοδιότητος αὐτῶν, ἀφοῦ δὲ τὰ διοικητικὰ δικαστήρια κατηργήθησαν, καί, συγχωνευθεισῶν αὖθις τῶν ὑποθέσεων, ἤρθη ἡ αἰτία τῆς διακρίσεως καὶ κατέστη ἁρμόδιον δι' αὐτὰς ἓν καὶ τὸ αὐτὸ δικαστήριον, τὸ πολιτικόν, δὲν ὑφίσταται πλέον ἀνάγκη τοιούτου τινος, διότι ὁποιαςδήποτε ἐκ τῶν εἰρημένων ἰδιοτήτων καὶ ἂν ἦναι ἡ ὑπόθεσις, ἀναγκαίως ὑπάγεται εἰς αὐτό.

Ἐπειδὴ ἂν καὶ τὴν προκειμένην ὑπόθεσιν τὸ μὲν πρωτοδικεῖον Πατρῶν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 226 ἔτους 1842 ἀποφάσεώς του ἐθεώρησεν ὡς διοικητικὴν καὶ μὴ ὑπαγομένην εἰς αὐτό, τὸ δὲ διοικητικὸν δικαστήριον διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 19 ἔτους 1842 ἀποφάσεώς του ἐθεώρησεν ἐξ ἐναντίας ὡς πολιτικὴν καὶ μὴ ὑπαγομένην εἰς αὐτό· ἂν καὶ αἱ ἀποφάσεις αὗται κατέστησαν τελεσίδικοι, πάλιν δὲν εἶναι περίπτωσις νὰ ζητηθῇ κανονισμὸς ἁρμοδιότητος, κατὰ τὸ ἄρθρ. 29 καὶ ἐπόμενα τῆς πολιτ. δικονομίας, διότι δὲν ὑφί-

σταντκι πλέον δύο ἰσόβαθμα δικαστήρια διαμφισβητοῦντα, ἡ ἀμφισβήτησις ἤρθη, καὶ ἡ ἁρμοδιότης ἐκανονίσθη διὰ τοῦ 5 ψηφίσματος τῆς ἐθνικῆς Συνελεύσεως τῆς 3 Σεπτεμβρίου, καὶ ἡ ἐξέτασις τῆς ἰδιότητος, ἣν τότε εἶχεν, εἶναι πλέον ματαία καὶ ἄσκοπος· ἡ δὲ τελεσιδικία τῶν εἰρημένων ἀποφάσεων ὄχι μόνον δὲν ἀντίκειται κατά τι δικαζομένης ἤδη τῆς ὑποθέσεως παρὰ τοῦ πολιτικοῦ δικαστηρίου, ἀλλ' ἐκβιάζεται μάλιστα, διότι συγχωνευόμεναι ἀμφότεραι αἱ ῥηθεῖσαι ἀποφάσεις, ὡς συνεχωνεύθησαν αἱ ἰδιότητες, καὶ τῆς εἰς τὸ διατακτικὸν αὐτῆς ὑπονοουμένης παραπομπῆς εἰς τὸ ἁρμόδιον δικαστήριον λαμβανομένης ὑπ' ὄψιν, εἰς αὐτὸ τοῦτο τὸ ἤδη ἁρμόδιον παραπέμπουσι τὴν ὑπόθεσιν· ὅθεν ἡ ἔφεσις ὡς πρὸς τοῦτο δὲν εἶναι βάσιμος.

Ἐκρίθη καὶ ἀπεφασίσθη ἐν Ναυπλίῳ τὴν 11 μαρτίου 1848.

Ἀπόφ. 87 τοῦ 1848 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν.

(Νομικῆς σελ. 4727)

ς') ΖΗΤ. *Αἱ μεταξὺ συνεταίρων ἐπὶ τῆς ἐνοικιάσεως ἐγκτητικῶν φόρων διαφοραὶ εἶναι διοικητικαί;*

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ οἱ ἐκ τῆς φορολογίας τῶν ἐγκτητικῶν καὶ ἐπὶ τῶν ζώων φόρων καὶ ἐκ τῆς ἐνοικιάσεως τῶν δημοτικῶν φόρων προκύπτουσαι διαφοραὶ ὑπάγονται μὲν κατὰ τοὺς ἀπὸ 9 ἰουλίου 1838 καὶ ἀπὸ 3 Αὐγούστου 1843 νόμους εἰς τὰ διοικητικὰ δικαστήρια, ἀλλὰ μόνον ὅταν αἱ διαφοραὶ αὗται ἀναφυῶσι μετὰ του δημοσίου ἢ τῶν δημοτικῶν ἀρχῶν καὶ τῶν φορολογουμένων, μεταξὺ τούτων καὶ τῶν ἐνοικιαστῶν καὶ ἐγγυητῶν πρὸς ἀλλήλους· κατὰ δὲ τὸ ἄρθρ. 529 τῆς πολιτ. δικονομίας τὰ πολιτικὰ δικαστήρια εἶναι ἁρμόδια ἐφ' ὅλων τῶν πολ. διαφορῶν, ὅσαι δὲν ἐξῃρέθησαν τῆς ἁρμοδιότητός των· ἐπὶ δὲ τῶν ἐξαιρέσεων δὲν χωρεῖ καμμία δι' ἑρμηνείας ἐπέκτασις.

Ἐπειδὴ ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἡ ἀγωγὴ τοῦ Ν. Ι. καί τοι αἰτίαν ἔχουσα τὴν ἐνοικίασιν φόρων ἐγκτητικῶν, ἀπευθύνεται μ' ὅλα ταῦτα κατὰ συμμετόχων τῆς ἐνοικιάσεως ταύτης, οἵτινες, μὴ ἔχοντες τοῦ ἐγγυητοῦ ἢ συνενοικιαστοῦ τὸν χαρακτῆρα, δὲν ἠδύναντο νὰ καταναγκασθῶσιν εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ἐκ τῆς συνενοχῆς των γεννηθεισῶν ἐνοχῶν αὐτῶν δι' ἀγωγῆς ἐνώπιον δικαστηρίου οὐδεμίαν ἁρμοδιότητα ἔχοντος ἐπὶ προσώπων μὴ φερόντων τινὰ ἐκ τῶν παρὰ τοῦ νόμου προνοουμένων ἰδιοτήτων.

Ἐκρίθη καὶ ἀπεφασίσθη ἐν Ναυπλίῳ τὴν 5 μαρτίου 1848.

Ἀπόφ. 80 τοῦ 1848 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν.

(Νομικῆς σελ. 4720).

ζ) ΖΗΤ. *Τὸ δημόσιον δύναται νὰ προβῇ εἰς τὴν κατάσχεσιν τῶν ἀκινήτων κτημάτων τῶν μισθωτῶν δημοσίων κτημάτων ἕνεκα τῆς καθυστερήσεως τοῦ χρέους των, χωρὶς νὰ προκαλέσῃ ἀπόφασιν; Ναί.*

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν περὶ καταδιώξεως τῶν καθυστερούντων νόμων τῆς 7 φεβρουαρίου 1832, τῆς 14 ἰουνίου 1837 καὶ τῆς 23 ἰουνίου 1838, ἰδίως δὲ ἐκ τοῦ προοιμίου καὶ τῶν ἄρθρων 13 καὶ 14 τοῦ πρώτου καὶ τοῦ προοιμίου καὶ τῶν ἄρθρων 11 καὶ 12 τοῦ δευτέρου, ἐξάγεται προφανέστατα ὅτι καὶ οἱ μισθωταὶ δημοσίων κτημάτων ὑπάγονται εἰς τὴν αὐτὴν κατηγορίαν, εἰς τὴν ὁποίαν εὑρίσκονται καὶ οἱ λοιποὶ πρὸς τὸ δημόσιον ὀφειλέται ἐξ ἐνοικιάσεως ἐθνικῶν προσόδων καὶ τῶν φόρων εἴτε ἀμέσων εἴτε ἐμμέσων, καὶ καταδιώκονται κατὰ τὰς διατάξεις τῶν εἰρημένων νόμων· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ἰσχυριζομένου τοῦ δημοσίου, ὅτι ὁ Δ. Μ. ὀφείλει πρὸς αὐτὸ φοίνικας 3413 ἀπὸ τὴν κατὰ τὸ 1831 γενομένην παρ' αὐτοῦ μίσθωσιν ἐθνικῶν λειβαδίων Λαινά, Κούρταλη καὶ Ἁγίου Γεωργίου τῆς ἐπαρχίας Ζυγοῦ, ἠδύνατο νὰ καταδιωχθῇ οὗτος παρὰ τοῦ δημοσίου δυνάμει καὶ συμφώνως μὲ τὰς διατάξεις τῶν εἰρημένων νόμων· ἐπομένως ἐσφαλμένως ἡρμήνευσε τὸ δικαστήριον τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν τοὺς μνησθέντας περὶ καταδιώξεως τῶν καθυστερούντων νόμους, ἀποφανθὲν τοὐναντίον· ὥστε ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις καθίσταται ἀναιρετέα.

Ἐπειδὴ ἡ ἀναιρεσίβλητος ἐπρότεινε καὶ ἄλλους λόγους εἰς τὰ κατώτερα δικαστήρια, πρὸς ἀπόδειξιν ὅτι δὲν εἶναι καθαρὸν τὸ χρέος, καὶ ὅτι δὲν ἐπιστηρίζεται εἰς δημόσιον ἔγγραφον, καὶ περὶ τούτων δὲν ἀπεφάσισαν τὰ κατώτερα δικαστήρια, ὁ δὲ Ἄρειος Πάγος δὲν δύναται νὰ δικάσῃ αὐτοὺς ὡς εἰς πρῶτον βαθμόν.

Διὰ ταῦτα καὶ λαβὸν ὑπ' ὄψιν τὸ ἄρθρ. 210 τῆς πολιτ. δικονομίας. Ἀναιρεῖ τὴν ἀπὸ 2 Μαΐου 1844 ὑπ' ἀριθ. 2865 ἀπόφασιν τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν καὶ παραπέμπει. »

Ἀπόφ. πολιτ. Ἀρείου Πάγου 22 τῆς 29 ἰανουαρίου 1848.

(Θέμ. 77 τοῦ 1848.)

η) ΖΗΤ. *Οἱ διοικητικοὶ καὶ οἰκονομικοὶ ὑπάλληλοι ἔχουν τὸ δικαίωμα νὰ διατάττωσι κράτησιν διὰ τὰ πρὸς τὸ δημόσιον χρέη, καὶ τὰ τακτικὰ δικαστήρια δὲν δύνανται νὰ ἐπεμβαίνωσιν; ἐπεμβαίνουσι δὲ ὅταν πρόκηται περὶ κατασχέσεως ἀκινήτου.*

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ ἡ προσωπικὴ κράτησις τοῦ ἤδη ἐκκαλοῦντος, ἐκ τῆς ὁποίας οὗτος ἐζήτησεν τὴν ἀπόλυσίν του διὰ τῆς ἐνώπιον τῶν ἐν Λαμίᾳ δικ. τῶν πρωτοδικῶν ἀπὸ 18 νοεμβρίου 1847 ἀνακοπῆς του, διετάχθη ἀπὸ τὴν νομαρχίαν Φθιώτιδος καὶ Φωκίδος διὰ τοῦ ἀπὸ 14 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς καὶ ἔτους ἐγγράφου της ὡς μέτρον βίαιον κατ' αὐτοῦ, ἕνεκα τοῦ πρὸς τὸ δημόσιον χρέους του προερχομένου ἀπὸ τὰς ὁποίας ὁ ἐκκαλῶν ἔκαμε δημοσίων φόρων εἰσπράξεις καὶ πρὸς ἐξόφλησιν τοῦ δημοσίου ἀπὸ τὴν ἐπαπειλοῦσαν αὐτὸ ζημίαν·

Ἐπειδή, κατὰ τὸν περὶ καταδιώξεως τῶν καθυστερούντων ἀπὸ 7 φεβρ·

1833 νόμου, ὁρίζοντα εἰς τὸ 11 ἄρθρ. αὐτοῦ ὅτι ὁ πρὸς τὸ δημόσιον ὀφειλέτης δὲν δύναται νὰ κάμῃ ἔκκλησιν εἰς τὰ τακτικὰ δικαστ. διὰ τὰ βίαια μέτρα, τὰ ὁποῖα λαμβάνονται (ἀπὸ τοὺς ἁρμοδίους διοικητικοὺς καὶ οἰκονομικοὺς ὑπαλλήλους) κατ' αὐτοῦ, ἡ δὲ παρέμβασις τῶν τακτικῶν δικαστ. εἰς τὰς τοιαύτης φύσεως ὑποθέσεις, ἐκτὸς μόνον ὁσάκις πρόκειται περὶ ἐκποιήσεως ἀκινήτου κτήματός του, δὲν ἐπιτρέπεται, διότι τὰ περὶ εἰσπράξεως παντὸς πρὸς τὸ δημόσιον χρέους, ὡς ἀναγόμενα εἰς τὰ δημόσια τοῦ κράτους, κανονίζονται ἀπὸ τὸν προσημειωθέντα νόμον, ὅστις χορηγεῖ εἰς τοὺς ἁρμοδίους δικαστικοὺς καὶ οἰκονομικοὺς ὑπαλλήλους τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ μεταχειρίζωνται κατὰ τῶν ὀφειλετῶν τοῦ δημοσίου ὅλα τὰ ἐν αὐτῷ διαλαμβανόμενα μέτρα, οἷον εἶναι ἡ ρητῶς καὶ τὸ τῆς προσωπικῆς κρατήσεως· ἑπομένως ὀρθῶς τὸ ἐν Λαμίᾳ δικαστ. τῶν πρωτοδικῶν ἐκηρύχθη ἀναρμόδιον νὰ δικάσῃ ἐπὶ τῆς διαληφθείσης ἀνακοπῆς τοῦ εἰρημένου Δ.

Ἀπόφ. τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν 4674 τῇ 7 Ἰανουαρίου 1848.

ζ') ΖΗΤ. *Οἱ δήμαρχοι δὲν ἔχουν καθῆκον νὰ ἐκτιμήσωσι τὴν περιουσίαν τῶν πολιτῶν, καὶ ἡ περὶ τῆς ἀξίας τῆς περιουσίας τούτων πιστοποιησίς των δὲν ἔχουν νόμιμόν τινα συνέπειαν.*

Ἀπόφ. « Ἐπειδή, ὡς γίνεται δῆλον ἐξ αὐτοῦ τοῦ γράμματος τοῦ νόμου, τὰ ἄρθρ. 879 καὶ 220 τῆς πολιτ. δικονομίας, τὰ ὁποῖα λαβὸν ὑπ' ὄψιν τὸ πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν παρεδέχθη ὡς ἀξιόχρεων εἰς ἐγγύησιν, τὸ παρὰ τοῦ ἐφεσιβλήτου προσφερόμενον μαγαζεῖον μετὰ τῆς οἰκίας δὲν περιβάλλουσι τοὺς δημάρχους μὲ καθήκοντα τῆς ἐκτιμήσεως τῆς περιουσίας τῶν πολιτῶν, οὐδ' ἄλλης αὐθεντικῆς πιστοποιήσεως, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν κατ' ἐπιστήμην ἀληθῆ καὶ πραγματικὴν ἀξίαν τῆς περιουσίας ταύτης, εἰμὴ μόνον μὲ καθήκοντα ἁπλῆς πιστοποιήσεως, ὅτι ὁ δεῖνα συνδημότης των εἶχε τὸ δεῖνα κτῆμα, καὶ ὅτι ἡ κατάστασις αὐτοῦ καὶ ἡ πρόσοδός του ἐν γένει δὲν ἀρκοῦσιν εἰς πλήρωμὴν τῶν δικαστικῶν ἐξόδων· ἡ δ' ἐκτίμησις τῆς πραγματικῆς ἀξίας ἑκάστου κτήματος, ἀπαιτοῦσα γνώσεις ἱκανότητος καὶ ἐμπειρίας ἰδιαζούσης εἴτε ἐξ ἐπιστήμης εἴτε ἐκ τῆς πολυχρονίου περὶ τὰ τοιαῦτα πείρας προσγινομένης, δὲν δύναται νὰ ἦναι ἔργον οὔτε καθῆκον αὐτῶν (τῶν δημάρχων), οὗπερ ἕνεκα καὶ πραγματογνώμονας καὶ ἐμπειροτέχνας διορίζει ὁ νόμος ὅπου τοιαῦται ἰδιαίτεραι γνώσεις ἱκανότητος καὶ ἐμπειρίας ἀπαιτοῦνται (ἄρθρ. 278 τῆς πολιτ. δικονομίας)· ἑπομένως ἐσφαλμένως τὸ εἰρημένον πρωτοδικεῖον ἐσκέφθη καὶ κακῶς ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἀπεφάσισε. »

Ἀπόφ. 3168 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν τῇ 17 Ἰουλίου 1845.

ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΣ ΕΙΡΗΝΟΔΙΚΩΝ (1).

Εἰς τὸ προκείμενον ἄρθρον εὑρίσκετε κυρίως μόνα τὰ ζητήματα, ὅσα ἡ νομολογία ἡμῶν ἔλυσεν. εἰς δὲ τὴν ἐν τῷ Εὑρετ. λέξιν Εἰρηνοδίκαι

(1) Βλ. τὰς ἐν τῷ Εὑρετ. λέξεις Εἰρηνοδίκαι σύνθεσις, ἁρμοδιότης ἀπὸ παράδοσιν § 9, 51–60· ἀπογραφή § 21· ἀντιπροσωπεία §§ ...

καταχωρισθήσεται καὶ διατριβή τις περὶ τῆς τῶν εἰρηνοδικῶν ἁρμοδιότητος.

Περίληψις τῶν ὧδε περιεχομένων.

§ 1. Ἡ ἁρμοδιότης κανονίζεται ἀπὸ τὸ διὰ τῆς ἀγωγῆς ἀπαιτούμενον ποσόν. Κατάσχεσις.—

§ 1 δίς. Ἀόριστος ἀπαίτησις.

§ 2. Τὰ εἰρηνοδικεῖα εἶναι ἁρμόδια περὶ τὴν ἐκτέλεσιν; Ποσὰ πηγάζοντα ἐκ διαφόρων σχέσεων.

§ 3. Τὰ εἰρηνοδικεῖα δὲν δικάζουν περὶ μὴ ἀμφισβητουμένων ἐπικῶν· ὅρια χωρίων, φορολογία.

§ 4. Αἱ περὶ ἀποδόσεως τιμήματος δένδρων ἀγωγαὶ ὑπάγονται εἰς τοὺς εἰρηνοδίκας;

§ 5. Βλάβαι εἰς δένδρα.

§ 6. Ὕδατα.

§ 7. Διακατοχή.

§ 8. Μισθοί.

§ 9. Ἐνοίκια.

§ 10. Εἰρηνοδίκης ὡς εἰσηγητής.

§ 11. Προσβάλλονται ἐνώπιον τῶν εἰρην. τὰ ἔγγραφα ὡς μὴ γνήσια.

§ 12. Ἔφεσις κατ' αποφ. εἰρην. ἐκδιδομένων ἐπὶ ἐμπορ. δικῶν.

§ 13. Τὰ πρωτοδικεῖα δικάζουν κατὰ πρῶτον ὑποθέσεις ὑπαγομένας εἰς τοὺς εἰρηνοδίκας;

§ 14. Ὅταν τὸ πρωτοδικεῖον δικάσῃ ἀναρμοδίως περὶ ὑποθέσεων ὑπαγομένων εἰς τὸν εἰρηνοδίκην;

§ 15. Παράτασις ἁρμοδιότητος.

Ποινικὰ ἀντικείμενα.

§ 16. Σύνθεσις δικαστηρίων.

§ 17. Βλάβαι εἰς δενδροφυτείας.

§ 18. Ἐξύβρισις εἰρηνοδικῶν κατὰ τὴν συνεδρίασιν.

§ 1.

ΖΗΤ. *Ἡ ἁρμοδιότης τῶν εἰρηνοδικῶν κανονίζεται ἀπὸ τὴν ἀγωγήν, καὶ ἂν τὸ ἀντικείμενον τῆς κατασχέσεως ὑπερβαίνῃ τὸ ποσὸν ἐκεῖνο, μέχρι τοῦ ὁποίου δικάζουσιν ἀνεκκλήτως.*

Ἀπόφ. Ἀρ. Πάγου 24 τοῦ 1846, ἣν ὅρα ἀνωτ. σελ. 306 § 286.— Βλ. καὶ τὰ ἐν τοῖς §§ 255—290 ἀνωτέρω ἐκτεθέντα.

§. 1 δίς.

ΖΗΤ. *Τὸ εἰρηνοδικεῖον εἶναι ἀναρμόδιον, ὅταν τὶς ζητῇ 1) ἄρσιν κατασχέσεως πράγματος, τιμηθέντος διὰ 115 δραχ. καὶ 2) ἀποζημίωσιν, ὁρισθησομένην ὑπὸ πραγματογνωμόνων;*

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ ὁ Σ. Μ. διὰ τῆς ἐνώπιον τοῦ εἰρηνοδικείου ἀναφορᾶς του ζητήσας τὴν ἄρσιν τῆς κατασχέσεως τοῦ εἰς αὐτὸν ἀνήκοντος δῆθεν κάρου καὶ τὴν ὡς ἐκ τῆς κατασχέσεως ἀποζημίωσίν του κατ' ἐκτίμησιν

πραγματογνωμόνων, ὥρισεν ὅσον εἶδε τε ἀκριβῶς τὰς αἰτήσεις του, καθὼς τὸ ἄρθρον 494 τῆς πολιτικῆς δικονομίας ἀπαιτεῖ· ἂν δὲ ἀφῆκε τὸ ποσὸν τῆς ἀποζημιώσεως νὰ ὁρισθῇ ὑπὸ πραγματογνωμόνων τεκμαίρεται ὅτι οὗτος ἐθεώρει ὅτι ἡ ἀποζημίωσις αὕτη μετὰ τῆς ἀξίας τοῦ κάρου, ἥτις ὡρίζετο εἰς δραχ. 115, ὡς φαίνεται ἐκ τῆς ὑπ' ἀριθ. 47 ἀποφάσεως τοῦ εἰρηνοδικείου, δὲν ἔπρεπε νὰ ὑπερβῇ τὸ ποσὸν τῶν δραχ. 300· ἄλλως δὲν ἤθελεν αὐτὸς εἰσάξει τὴν ἀνακοπήν του ἐνώπιον τοῦ εἰρηνοδικείου· ὥστε δὲν ὑπῆρχε περίστασις οὔτε τὸ εἰρηνοδικεῖον οἴκοθεν νὰ κηρυχθῇ ἀναρμόδιον, οὔτε τὸ πρωτοδικεῖον δικάζον ὡς ἐφετεῖον νὰ κηρύξῃ αὐτὸ ἀναρμόδιον, μάλιστα δὲ ἀφοῦ εὗρεν ὅτι τὸ ποσὸν τῆς ἀπαιτήσεως ἦτον ὀλιγώτερον τῶν τριακοσίων δραχμῶν.

'Επειδὴ ναὶ μὲν τὸ πρωτοδικεῖον σκεπτόμενον ἐπὶ τῆς περὶ ἀναρμοδιότητος ἐνστάσεως καθόσον ἀφορᾷ τὸ ποσὸν τῶν ἀποζημιώσεων δὲν κάμνει λόγον καὶ περὶ τῆς ἀξίας τοῦ κάρου, ἡ ἄρσις τῆς κατασχέσεως τοῦ ὁποίου ἐζητεῖτο, ἀλλ' ἡ ἀξία αὐτοῦ ἦτον ὡρισμένη εἰς δραχ. 115, ὡς γίνεται δῆλον ἐκ τοῦ διατακτικοῦ τῆς διαληφθείσης ὑπ' ἀριθ. 47 ἀποφάσεως τοῦ εἰρηνοδίκου· ὥστε ἀφοῦ πραγματικῶς τὰ δύο ποσὰ τῆς ἀποζημιώσεως, ὁρισθείσης εἰς δραχ. 140 καὶ τῆς ἀξίας τοῦ κάρου εἰς δραχ. 115, δὲν ἀποτελοῦν τὸ ποσὸν τῶν δραχ. 300, δὲν ἦτον ἀναγκαῖον αἰτιολογημένως, συνάπτον τὰ δύο ταῦτα ποσά, νὰ ἐξάξῃ ὅτι δὲν ὑπερέβαινε τὸν ὅρον τῆς ἁρμοδιότητος τοῦ εἰρηνοδικείου.

'Επειδὴ ἀπὸ μὲν τὴν ἔφεσιν τοῦ Ν. Π. προκύπτει ὅτι οὗτος ἐπρότεινεν ὅτι καθ' ἣν περίπτωσιν ἤθελε θεωρηθῇ ὑπόχρεως πρὸς ἀποζημίωσιν διὰ τὴν κατάσχεσιν τοῦ κάρου, ἡ ἀποζημίωσις αὕτη ἔπρεπε νὰ περιορισθῇ ἐπὶ δέκα ἡμέρας, διότι ὁ ἀντίδικος ἠμέλησεν εἰς τὴν ἐκδίκασιν τῆς ὑποθέσεως, ἀπὸ δὲ τὰς ἐκκληθείσας ἐνώπιον τοῦ πρωτοδικείου ὑπ' ἀριθ. 47 καὶ 263 ἀποφάσεις τοῦ εἰρηνοδικείου ἀποδεικνύεται ὅτι ἡ μὲν κατάσχεσις τοῦ κάρου ἐνηργήθη τὴν 15 Ἰουλίου 1838, ἡ δὲ ἀνακοπὴ τοῦ Σ. Μ. τὴν 28 αὐγούστου 1845, ἤτοι μετὰ 7 ἔτη, γενομένης δὲ τῆς κατασχέσεως ταύτης εἰς χεῖρας τῆς ὀφειλέτιδος, ὡς ἰσχυρίζεται ὁ ἀναιρεσείων, καὶ τὸ ἐναντίον δὲν ἀποδεικνύεται οὔτε ἐκ τῆς δικογραφίας, οὔτε ἰσχυρίσθη ὁ ἀνακόπτων, ὁ κατασχὼν εὐλόγως ἐθεώρει, ὅτι τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος κάρον ἀνῆκεν εἰς τὴν ὀφειλέτριαν αὐτοῦ καὶ ὡς περιουσία της ὑποκείμενον εἰς τὴν πληρωμὴν τοῦ πρὸς αὐτὸν χρέους της· ὅθεν, προτείνοντος τοῦ Ν. Π. ὅτι ἐνήργησεν ἐν καλῇ πίστει, καὶ ὅτι ἠμέλησεν ὁ ἀντίδικός του νὰ ἐνεργήσῃ τὰ δικαιώματά του, τὸ πρωτοδικεῖον ὤφειλε νὰ αἰτιολογήσῃ ὡς πρὸς τὴν πρότασιν ταύτην τὴν ἀπόφασίν του, ἀφοῦ ἐθεώρησε τὸν ἤδη ἀναιρεσείοντα ὑπόχρεων εἰς ἀποζημίωσιν ἀφ' ἧς ἐποχῆς ἐνηργήθη ἡ κατάσχεσις· ἄρα δι' ἔλλειψιν αἰτιολογίας ἡ ὑπ' ἀριθ. 15629 ἀπόφασις τοῦ πρωτοδικείου εἶναι ἀναιρετέα κατὰ τὸν § 6 τοῦ ἄρθρου 807 τῆς πολιτικῆς δικονομίας.

Διὰ ταῦτα ἀναιρεῖ.»

'Απόφ. 'Αρείου Πάγου 35 τῆς 13 μαρτ. τοῦ 1847.
(σελ. 151 τοῦ 1847).

§. 2.

ΖΗΤ. Τὸ εἰρηνοδικ. εἶναι ἁρμόδιον εἰς τὴν περὶ ἐκτελέσεως

δίκην καὶ περὶ ἐμπορικῶν καὶ διαιτητικῶν ἀποφάσεων· ἐὰν πρόκηται περὶ ἁρμοδιότητος εἰρηνοδικείου τινός· εἶναι δὲ ἀδιάφορον, ἂν τὸ ἀντικείμενον υπερβαίνῃ τὰς 300 δραχμάς, ὅταν ἄλλως τὸ ποσὸν αὐτὸ ἀποτελῆται ἐκ διαφόρων σχέσεων ὑπαγομένων εἰς τὸ εἰρηνοδικεῖον.

Ἀπόφ. πολ. Ἀρείου Πάγου 41 τοῦ 1846 ἣν ὅρα ἐν τῇ ἀνωτ. σελ. 307 § 287.

§. 3.

ΖΠΓ. Τὸ εἰρηνοδικεῖον δὲν δύναται νὰ κρίνῃ περὶ τῶν ὁρίων χωρίου τινος καὶ περὶ τοῦ ἂν οἱ κάτοικοι αὐτοῦ ὑπόκεινται εἰς φορολογίαν, χωρὶς νὰ ὑπάρχῃ ἐναγόμενος· ἤτοι περὶ ὑποθέσεως μὴ ἀμφισβητουμένης.

Ἀπόφασις Ἀρείου Πάγου 235 τοῦ 1838, ἣν ὅρα ἀνωτέρω σελ. 444 § 147.

§. 4.

ΖΗΓ. *Δίκη ἀφορῶσα τὴν ἀπόδοσιν τοῦ τιμήματος δένδρων, τὰ ὁποῖα ὁ ἐνάγων ἠγόρασε κατ' ἐντολὴν τοῦ ἐναγομένου (ἐξ' ἐντολῆς ἀγωγή), εἶναι προσωπική, καὶ ἑπομένως ὑπάγεται εἰς τὸν εἰρηνοδίκην.*

Ἀπόφ. α' Ἐπὶ τοῦ λόγου περὶ κακῆς συνθέσεως τοῦ δικαστηρίου..

Ἐπειδὴ, κατὰ τὰ ἄρθ. α 122 καὶ 124 τοῦ δικαστικοῦ ὀργανισμοῦ, ὁ γραμματεὺς ὑποχρεοῦται νὰ συμπεριλάβῃ δύο τ' ὐλάχιστον ὑπογραμματεῖς, τὸν μὲν διὰ τὰς πολιτικὰς ὑποθέσεις, τὸν δὲ διὰ τὰς ποινικὰς καὶ εἰς τὰς συνεδριάσεις τῶν πλημμελειοδικῶν ἢ κακουργιοδικῶν παρευρισκόμενον, καὶ διανέμει μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τούτων τὰς ὑποθέσεις καὶ τὴν λοιπὴν ἐργασίαν, χάριν τῆς ταχείας καὶ ἀκριβοῦς ἐκτελέσεως τῆς ὑπηρεσίας· ὅθεν ἐκ τούτων συνάγεται καθαρῶς, ὅτι ὁ ὑπογραμματεὺς ἐν περιπτώσει κωλύματος ἢ ἀπουσίας τοῦ γραμματέως, δύναται νὰ ἀναπληρώσῃ αὐτὸν ἀκωλύτως, καὶ χωρὶς νὰ γείνῃ μνεία ἐν τῇ ἀποφάσει περὶ τοῦ λόγου τοῦ κωλύματός του· ὥστε ὁ εἰρημένος αναιρέσεως λόγος εἶναι ἀνίσχυρος (1).

Ἐπὶ τοῦ λόγου περὶ ὑπερβάσεως καθηκόντων καὶ κακῆς ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου.

Ἐπειδὴ ὁ Ι.Μ. ἐκίνησεν ἐνώπιον τοῦ εἰρηνοδικείου Κύμης τὴν ἐξ ἐντολῆς ἀγωγὴν κατὰ τοῦ ἀναιρεσείοντος Α. ἐξαιτούμενος νὰ ὑποχρεωθῇ οὗτος εἰς τὴν πληρωμὴν δραχμῶν εἴκοσι καὶ λεπ. 35 τιμήματος δῆθεν τῶν δένδρων, τὰ ὁποῖα, ὡς διέλαβεν ἡ ἀπόφασις τοῦ εἰρηνοδικείου Κύμης, κατ' ἐντολὴν αὐτῶν τῶν συγχωρίων του καὶ τῶν κατοίκων τοῦ χωρίου Πυρνάρη, ἠγόρασεν ἐπ' ὀνόματι αὐτῶν, ἡ δὲ ἀγωγὴ αὕτη εἶναι καθαρῶς προσωπικὴ ὡς ἀφορῶσα τὴν ὑποχρέωσιν τοῦ ἐναγομένου πρὸς πληρωμὴν ποσοῦ ἐλάσσονος τῶν τεσσαράκοντα δραχμῶν, περὶ οὗ δικάζει ὁ εἰρηνοδίκης ἀνεκκλήτως, οὐδ' ἔχει ποσῶς ἀντικείμενον ἀκίνητον κτῆμα, ὡς ἰσχυρίζεται ὁ ἀναιρεσείων, μὴ ὑπαγόμενον εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ εἰρηνοδίκου· ὅθεν τὸ δικαστήριον τῶν ἐν Χαλκίδι πρωτοδικῶν διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του οὐδ' ὑπερέβη τὰ καθήκοντά του, ἀποφηνάμενον τὴν ἀγωγὴν προσω-

(1) Ὅρα τὴν ἐν τῇ Εὑρ. τὴν λέξιν Σύνθεσις.

πικὴν, οὐδ' ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τὸν νόμον, ἀποῤῥίψαν ὡς ἀπαράδεκτον τὴν ἔφεσιν, καθότι, μὴ ὑπερβαίνοντος τοῦ ἀντικειμένου τῆς δίκης τὸ ποσὸν τῶν τεσσαράκοντα δραχμῶν, ἡ ἀπόφασις τοῦ εἰρηνοδικείου Κύμης ἦτον ἀνέκκλητος, καὶ δὲν ἠδύνατο τὸ πρωτοδικεῖον νὰ δικάσῃ τὴν οὐσίαν τῆς ὑποθέσεως, ἀλλ' ὤφειλε μόνον να περιορισθῆ, ὡς ἔπραξεν ἀποφασίσαν ἐμπεριληπτικῶς, εἰς τὸ περὶ ἁρμοδιότητος ζήτημα, περὶ τοῦ ὁποίου, ὡς ἀφορῶντος τὴν δημοσίαν τάξιν, δύναται νὰ γίνῃ ἔφεσις κατὰ τὸ ἄρθρον 515 § 1 τῆς πολιτ. δικονομίας, ἂν καὶ ἡ ἀπόφασις ἦναι ἀνέκκλητος· ἑπομένως καὶ οἱ εἰρημένοι λόγοι καθίστανται ἀνυπόστατοι, καὶ ἀποῤῥιπτέα ἡ αἴτησις ἀναιρέσεως κατὰ τῆς ἀποφάσεως τοῦ πρωτοδικείου.

Ἐπὶ τῆς αἰτήσεων ἀναιρέσεως κατὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 145, ἔτους 1844, ἀποφάσεως τοῦ εἰρην. Κύμης.

Ἐπειδὴ οὔσης τῆς ἀγωγῆς καθαρῶς προσωπικῆς, ὡς προεῤῥέθη εἰς τὴν προεκτεθεῖσαν σκέψιν, τῆς ὁποίας τὸ ἀντικείμενον ἦτον ἔλαττον τῶν 40 δραχ., ἠδύνατο ὁ εἰρηνοδίκης καὶ ὤφειλε μάλιστα νὰ δικάσῃ ταύτην καὶ ν' ἀποφασίσῃ ἀνεκκλήτως, ὡς ὀρθῶς καὶ νομίμως ἔπραξε, χωρὶς νὰ ὑπερβῆ τὰ καθήκοντά του· ὥστε καὶ ὁ λόγος οὗτος εἶναι ἀνίσχυρος.

Ἐπειδὴ ὁ ἀναιρεσείων δὲν ἀντέταξεν εἰς τὴν ἀγωγὴν τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, ὡς δηλοῦται ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, εἰμὴ μόνον ὅτι δὲν ἔδωκε πληρεξουσιότητα εἰς αὐτὸν ν' ἀγοράσῃ τὰ δένδρα, οὐδ' ἀναγνωρίζει διὰ τοῦτο τὴν ἀγορὰν, τὸ δὲ εἰρηνοδικεῖον σκεφθὲν ὅτι ἦτο πληρεξούσιος ὁ ἀναιρεσίβλητος· ὅτι ἠγόρασε τὰ δένδρα ὡς ἐντολοδόχος, καὶ ὅτι παρεδέχθησαν μετὰ ταῦτα οἱ ἐντολεῖς (1) γενομένην ἐπ' ὀνόματί των τὴν ἀγορὰν, κατεδίκασε διὰ τῆς εἰρημένης ἀποφάσεως τὸν ἀναιρεσείοντα εἰς τὰς 20 δραχμάς· καταδικάσαν λοιπὸν αὐτὸν ἐπὶ τῇ βάσει ταύτῃ τῆς παραδοχῆς τῆς ἀγορᾶς δὲν παρεβίασε κανένα νόμον, ἡ δὲ ἐξέτασις τῶν πρακτικῶν γεγονότων, ἐφ' ὧν ἐστήριξε τὸ εἰρηνοδικεῖον τὴν πεποίθησιν καὶ τὴν ἀπόφασίν του, διαφεύγει τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ Ἀρείου Πάγου. Ἄλλους δὲ λόγους δὲν ἀντέταξεν ὁ ἀναιρεσείων ἐνώπιον τοῦ εἰρηνοδικείου, ὥστε ὁ περὶ εἰκονικότητος τοῦ πωλητηρίου εἶναι ἀπαράδεκτος, ὡς κατὰ πρῶτον ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου τούτου προτεινόμενος· ὁ δὲ λόγος τοῦ ὅτι δὲν αἰτιολόγησε παντελῶς τὸ εἰρηνοδικεῖον τὴν ἔνστασιν τοῦ ἀναιρεσείοντος περὶ τοῦ ἀδιαιρέτου τῆς ἀπαιτήσεως, δὲν εἶναι βάσιμος, καθότι, ἀφοῦ δὲν ἔκαμεν οὗτος τοιαύτην ἔνστασιν ἐνώπιον τοῦ εἰρηνοδικείου, δὲν ἠδύνατο τοῦτο νὰ κάμῃ καμμίαν αἰτιολογίαν· ὥστε καὶ ἡ αἴτησις ἀναιρέσεως κατὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 145 ἀποφάσεως τοῦ εἰρηνοδικείου Κύμης καθίσταται ἀνυπόστατος.

Διὰ ταῦτα λαβὼν ὑπ' ὄψιν καὶ τὸ ἄρθρον 210 τῆς πολιτ. δικονομίας, ἀποῤῥίπτει τὴν ἀναιρέσεως αἴτησιν »

Ἀπόφ. πολιτ. Ἀρ. Π. 94 τῆς 6 ἰουλίου 1847.

(σελ. 338 τοῦ 1847).

§ 5.

ΖΗΤ. *Προκειμένου περὶ βλάβης εἰς δενδρόμπελα, τὰ εἰρη-*

---

(1) Ὅρα τὴν ἐν τῷ Εὐρ. νέῳ ἀνωτέρω ἀπ...

*νοδικεῖα δικάζουν ἀνεκκλήτως, ὅταν τὸ ποσὸν τῆς **βλάβης** δὲν ὑπερβαίνῃ τὰς **40** δραχμάς* (1).

Ὅρα ἀνωτ. σελ. 306 § 286.

— Ἕτερον ΖΗΤ. *Ἡ περὶ ἀποζημιώσεως ἕνεκα φθορᾶς εἰς ἀμπέλους ἀγωγὴ πρέπει νὰ κινῆται ἐνώπιον τοῦ εἰρηνοδικείου τῆς περιφερείας, ὅπου ἡ ἄμπελος εὑρίσκεται.*

Ἀπόφ. « Ἐπε δὴ ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ γ'. ἄρθρ. τοῦ περὶ τῶν γενομένων εἰς τὰ δένδρα καὶ ἄλλας φυτείας φθορῶν ἀπὸ ά. Ἰουλίου 1838 νόμου, αἵτινες φέρουσιν ὅτι δέκα ἡμέρας μετὰ τὴν γενομένην πρᾶξιν ὁ ζημιωθεὶς, ἢ πᾶς ἄλλος ἔχων δικαίωμα, δύναται νὰ κινήσῃ περὶ ἀποζημιώσεως ἀγωγὴν κατὰ τοῦ δήμου, ἐντὸς τῆς περιφερείας τοῦ ὁποίου ἐπράχθη ἡ φθορὰ κατὰ τοὺς ἐν γένει περὶ βλάβης δένδρων καὶ κτημάτων ὁρισμοὺς τῆς πολιτ. δικονομίας » καὶ ἐκ τοῦ ἄρθρου 490 τῆς αὐτῆς πολιτ. δικονομίας, ὅπερ ὁρίζει ὅτι ὁ εἰρηνοδίκης ἀποφασίζει (§ 2 ἐδάφ. ά) περὶ βλάβης εἰς δένδρα, κλήματα, εἰς καρποὺς ἀγρῶν καὶ κήπων, προκύπτει ὅτι ἡ περὶ ἀποζημιώσεως ἕνεκα φθορᾶς καὶ εἰς ἀμπέλους ἀγωγὴ πρέπει νὰ κινῆται ἐνώπιον τοῦ εἰρηνοδικείου, εἰς τὴν περιφέρειαν τοῦ ὁποίου κεῖται ἡ ἐφ' ἧς ἐπράχθη φθορὰ ἄμπελος, ὡς τοῦ ἁρμοδίου κατὰ τοὺς μνησθέντας νόμους δικαστηρίου πρὸς ἐκδίκασιν τῶν ἐκ τοιούτων περιστάσεων ἀναφυομένων δικῶν.

Ἐπειδὴ ἑπομένως ἡ ἀπὸ 6 Ἀπριλίου 1840 ἀγωγὴ τῆς ἐπὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν γραμ. τῆς ἐπικρατείας κατὰ τοῦ δήμου Σουλίου, ἀντικείμενον ἔχουσα τὴν ἀποζημίωσιν τοῦ ἔχοντος δικαίωμα δημοσίου ἕνεκα τῆς ἐκ τῆς περιστάσεως τοῦ ἐμπορίου γενομένης φθορᾶς εἰς τὴν ἄμπελον τῆς διαλελυμένης Μονῆς Ζαμπατίνας ἐκ στρεμμάτων 50, ἔπρεπε νὰ κινηθῇ ἐνώπιον τοῦ εἰρηνοδικείου, εἰς τὴν περιφέρειαν τοῦ ὁποίου κεῖται ἡ ἄμπελος, καὶ οὐχὶ ἐνώπιον τοῦ ἐν Μισολογγίῳ πρωτοδικείου, τοῦτο δὲ ὤφειλεν οὐχ' ἧττον ὡς ἐκ τῆς ἰδιότητος τοῦ ἀντικειμένου τῆς δίκης ταύτης καὶ τοι εἰσαχθείσης ἐνώπιόν του, ν' ἀποφασίσῃ αὐτεπαγγέλτως περὶ τῆς ἀναρμοδιότητός του καὶ νὰ παραπέμψῃ τὴν ὑπόθεσιν εἰς τὸ ἁρμόδιον εἰρηνοδικεῖον.

Ἀπόφ. 2272 τῆς 22 Μαΐου 1841.

ΣΗΜ. Ὅρα τὰ ἀνωτέρω (σελ 29—31, 230—270) περὶ τῆς ὡς ἐκ τοῦ τόπου ἁρμοδιότητος ἐκτεθέντα.

§ θ.

ΖΗΤ. *Τὰ εἰρηνοδικεῖα εἰσὶν ἁρμόδια, ὅταν πρόκηται περὶ χρήσεως ὕδατος. καὶ εἶναι ἀδιάφορον ἂν ἡ δίκη ἀφορᾷ διατάραξιν ἢ ἀποβολὴν ἀπὸ τῆς νομῆς.*

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ ἄρθρ. 490 § 2 στοιχ. ε. τῆς πολιτ. δικονομίας, τὸ εἰρηνοδικεῖον δικάζει ἐκκλητῶς ἄνευ διακρίσεως τῆς ἀξίας περὶ διαφορῶν ἀναγομένων εἰς τὴν χρῆσιν τοῦ ῥέοντος ὕδατος, τὴν κώλυσιν ἢ μεταβολὴν ὑδραγωγείων, ποτιστικῶν ὀχε-

(1) Ὅρα τὰς ἐν τῷ Εὑρετ. λέξεις « βλάβαι ἰδιοκτησίας »

τῶν, ἐκροῶν κλπ: ἐκ τῆς διατάξεως δὲ ταύτης προκύπτει ὅτι ὁσάκις δὲν πρόκειται περὶ τοῦ δικαιώματος ἐπὶ τοῦ ὕδατος, τουτέστι περὶ δουλείας, ἀλλὰ τῆς χρήσεως αὐτοῦ τοῦ ὕδατος, ἤτοι περὶ ἁπλῆς νομῆς, ἀδιαστόλως ἂν ἡ ἀγωγὴ ἀφορᾷ διατάραξιν ἢ ἀποβολὴν ἀπὸ τῆς νομῆς, τὸ εἰρηνοδικεῖον μόνον εἶναι ἁρμόδιον νὰ δικάσῃ· ὅτι δὲ ἡ ἔννοια τοῦ νόμου εἶναι τοιαύτη εἶναι πρόδηλον καὶ ἐκ τῆς ἀπὸ στ'. διατάξεως τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου συνδυαζομένης μὲ τὸ 528 § 1 τῆς αὐτῆς δικονομίας, καθ'ἣν ὡς πρὸς μόνον τὰς ἄλλας περὶ νομῆς διαφορὰς περιορίζεται ἡ ἁρμοδιότης τοῦ εἰρηνοδικείου εἰς προσωρινὰς διατάξεις.»—(ὅρα τὴν σημ. ἐν τέλ.)

'Απόφ. 10638 τοῦ 1844 τῶν ἐν 'Αθήναις πρωτοδικῶν.

§. 7.

Διακατοχή. Βλ. τὰ ἐπ. ἐδάφια.

ΖΗΤ. *Εἰς τὰς περὶ διακατοχῆς διαφορὰς οἱ εἰρηνοδίκαι εἶναι ἀναρμόδιοι· δύνανται δὲ μόνον νὰ λάβωσι προσωρινὰ μέτρα.*

Ἀπόφ. « 'Επειδὴ ὁ Β. ζητεῖ τὴν ἀποκατάστασιν εἰς τὴν κατοχὴν τοῦ κατὰ τὴν θέσιν Ἅγιος Σάββας κειμένου ἀγροῦ περιλαμβάνοντος ὀκτὼ ἐλαιόδενδρα, ἥτις κατὰ τὴν ὁμολογίαν του τῷ ἀφῃρέθη· ἑπομένως δὲν ἐπικαλεῖται ἁπλῶς προσωρινὰ περὶ διακατοχῆς μέτρα, τὰ ὁποῖα μόνα εἶναι τῆς δικαιοδοσίας τοῦ εἰρηνοδίκου κατὰ τὸ ἄρθρ. 629 § 2 τῆς πολιτ. δικονομίας, τὸ ὁποῖον ἑρμηνεύει τὸ ἐδάφ. 5 τοῦ ἄρθρ. 490 τῆς αὐτῆς δικονομίας.

'Επειδὴ τὸ δικαστήριον τῶν ἐνταῦθα πρωτοδικῶν κηρυχθὲν ἀναρμόδιον νὰ δικάσῃ τὴν ἀγωγὴν ταύτην παρεγνώρισε τὴν φύσιν τῆς ὑποθέσεως καὶ παρεβίασε τὰς μνησθείσας διατάξεις τοῦ νόμου.»

'Απόφ. 1233 τῶν ἐν 'Αθήναις ἐφετῶν τῇ 2 Ἰουνίου 1839.

ΣΗΜ. Εἰς τὸ ἄρθρον 490 § 2, 5 ὁ νομοθέτης ἐννοεῖ μέτρα περιλαμβάνοντα ἢ ἀποτρέποντα βαιοπραγίας· ἐὰν λοιπὸν εἰσχωρῇ τις εἰς κτῆμα ἄλλου, ὁ εἰρηνοδίκης δύναται, καθ' ἣν στιγμὴν τοῦτο γίνεται, νὰ τὸ ἀπαγορεύσῃ, μετὰ τὴν ἀποβολὴν ὅμως δὲν δύναται πλέον, διότι τότε πρόκειται περὶ νομῆς· ἐπίσης ἐάν τις ἐνοχλῇ διαταράττων, ὁ εἰρηνοδίκης δὲν δύναται νὰ μεταβάλῃ τὴν κατάστασιν τῶν κατεχόντων, διότι τότε ἤθελεν ἀποφασίσει περὶ νομῆς. Διαφέρει ἂν ὁ πράττων ταῦτα ὁμολογῇ ὅτι δὲν εἶναι νομεύς, ἀλλὰ θέλει αὐθαιρέτως νὰ διαταράττῃ· τότε καὶ ὁ εἰρηνοδίκης δύναται νὰ ἀπαγορεύσῃ περαιτέρω διατάραξιν.

Κυρίως ἡ δικαιοδοσία τοῦ εἰρηνοδίκου εἶναι χρήσιμος κατὰ τὴν ἐπιχείρησιν νέων ἔργων, τὰ ὁποῖα δύναται οὗτος νὰ παύσῃ· ὁποιαδήποτε δὲ καὶ ἂν ἦναι ἡ ἀπόφασίς του, εἶναι πάντοτε προσωρινή, καὶ ἂν ἔδωκεν εἰς αὐτὴν ὁριστικὸν χαρακτῆρα, διότι δὲν δύναται νὰ ὑπερπηδήσῃ τὰ καθήκοντά του. —Καλλιγᾶ σύστημα περὶ Ῥωμ. Δικ. σελ. 92 § 89.

ΖΗΤ. *Όταν ἡ νομὴ ἀμφισβητῆται, οἱ εἰρηνοδίκαι δύνανται νὰ δικάσουν ἐπὶ ἀγωγῶν περὶ ἀποζημιώσεως;*

Ἀπόφ. α. Ἐπειδὴ ὁ Π. Π, διὰ τῆς ἐνώπιον τοῦ εἰρηνοδίκου Ἐλευσῖνος ἀγωγῆς ἐξητήσατο νὰ ὑποχρεωθῇ ὁ . . . . . . νὰ τοῦ ἀποδώσῃ ἑκατὸν ἑξήκοντα ὀκάδας ἐλαίας, τὰς ὁποίας συνέλεξε κατὰ τὸ παρελθὸν ἤδη ἔτος ἀπὸ τὰ κατὰ τὴν θέσιν Καμάρι ἐλαιόδενδρά του, διϊσχυρισθεὶς ὅτι ἔχει τὴν νομὴν τῶν ἐλαιοδένδρων τούτων, ὁ δὲ L. A. Z. ἰσχυρίσθη ἀπεναντίας ὅτι τὴν νομὴν τῶν ἐλαιοδένδρων τούτων ἔχει ὁ πατήρ του, κατ' ἐντολὴν τοῦ ὁποίου συνέλεξε τὰς ἐλαίας.

Ἐπειδὴ περὶ τῆς ἀγωγῆς τῆς ἀφορώσης τὴν ἀπόδοσιν τῶν ἐλαιῶν ἦτο τὸ εἰρηνοδικεῖον ἁρμόδιον νὰ δικάσῃ κατὰ τὸ ἄρθ. 490 § 11 τῆς πολιτ. δικονομίας, ἀλλὰ διὰ ν' ἀποφασίσῃ ἐπὶ τῆς ἀγωγῆς ταύτης πρέπει προηγουμένως νὰ δικασθῇ τὸ περὶ νομῆς τῶν ἐλαιοδένδρων ἀμφισβητούμενον ζήτημα, τὸ ὁποῖον δὲν εἶναι ἁρμόδιον ν' ἀποφασίσῃ, καθότι αἱ περὶ νομῆς ἀγωγαί, παρεπόμενον τῆς ὁποίας εἶναι ἡ ἀπαίτησις περὶ ἀποζημιώσεως, ὑπάγονται, κατὰ τὰ ἄρθρ. 618, ἐδ. 5 καὶ 629 § 2 τῆς πολ. δικονομίας, εἰς τὸ πρωτοδικεῖον.

Ἐπειδὴ ἀφοῦ ὁ . . . ἀντὶ νὰ κινήσῃ τὴν περὶ νομῆς ἀγωγήν, καὶ συνάμα νὰ ζητήσῃ τὴν ἐπανόρθωσιν τῆς προσγενομένης αὐτῷ ζημίας ἐκ τῆς παραβιάσεως τοῦ τῆς νομῆς δικαιώματος, ἐπροτίμησε νὰ κινήσῃ χωριστὰ τὴν περὶ ἀποζημιώσεως· ἀμφισβητηθείσης δὲ τῆς νομῆς, ὤφειλε τὸ εἰρηνοδικεῖον ν' ἀναβάλῃ τὴν ἀπόφασίν του μέχρις οὗ τὸ ἁρμόδιον δικαστήριον ἀποφασίσῃ εἰς τίνα τῶν διαδίκων ἀνῆκεν ἡ νομὴ τῶν ἐλαιοδένδρων· μὴ πράξαν δὲ τοῦτο, ἀλλὰ διατάξαν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 87 ἀποφάσεώς του ν' ἀποδείξῃ ὁ Π. Π. ὅτι εἶχε τὴν νομὴν τῶν ἐλαιοδένδρων, ὑπερέβη τὰ ὅρια τῆς δικαιοδοσίας του, καὶ ἐδίκασεν ἀναρμοδίως· ἑπομένως ἡ ἔφεσις εἶναι βάσιμος καὶ ἡ ῥηθεῖσα ἀπόφασις, ὡς καὶ ἡ κατὰ συνέπειαν αὐτῆς ἐκδοθεῖσα ὁριστικὴ ὑπ' ἀριθ. 89, εἶναι μεταρρυθμιστέαι.

Ἀπόφ. 14664 τοῦ 1844 τῶν ἐν Ἀθήναις πρωτοδικῶν.

ΣΗΜ. ἐνώπιον τοῦ πρωτοδικείου Ἀθηνῶν ἐπροτάθη, ὅτι τὸ εἰρηνοδικεῖον εἶναι ἀναρμόδιον νὰ κρίνῃ, ἂν ὁ φορολογούμενος ὀφείλῃ νὰ πληρώσῃ τὸν καρπὸν κτήματός τινος, ἐκποιουμένου ἀπὸ τὸ δημόσιον· ἡ ἔνστασις ἀπερρίφθη. . . . . .

§ 8. *Μισθοὶ* (1) βλ. τὰ ἐπ. ἰδ.

ά) ΖΗΤ. *Οἱ εἰρηνοδίκαι δικάζουσι περὶ τῆς περὶ μισθῶν διαφορᾶς μεταξὺ κυρίων καὶ ὑπηρετῶν ἄνευ διακρίσεως ἀξίας.*

Ἀπόφ. ε' Ἐπειδή, κατὰ τὸ ἄρθρ. 490 τῆς πολιτ. δικονομίας, οἱ εἰρηνοδίκαι εἶναι ἁρμόδιοι νὰ δικάζωσιν, ἄνευ διακρίσεως τῆς ἀξίας, περὶ διαφορῶν μεταξὺ κυρίων καὶ ὑπηρετῶν, καὶ προσέτι δὲν ζητεῖται ἀναίρεσις τῆς ἀποφάσεως τοῦ εἰρηνοδικείου Μεσολογγίου, ἥτις δὲν προσεβλήθη ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου τῶν πρωτοδικῶν.

Ἐπειδή, κατὰ τὸν τίτλον ἔννατον ἀριθ. 3 τοῦ Α'. βιβλ. τῆς ἑξαβίβλου τοῦ Ἀρμεν. καὶ τὸν δεύτερον νόμον τῶν πανδ. de Pactis, συμφωνεῖ τις καὶ σιωπηλῶς, κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν τίτλον, ἀριθ. 5 τοῦ Ἀρμεν. δὲν συγχωρεῖται συμφωνία, ὥστε ἀπὸ τὰ δύο συμφωνοῦντα μέρη, τὸ μὲν ἐν νὰ ἔχῃ τὰ κέρδος μόνον, τὸ δὲ ἄλλο τὴν ζημίαν μόνην· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ὑπάρχει ἀποδεδειγμένη προσφορὰ καὶ ἀποδοχὴ ὑπηρεσίας, ἐκ τῆς ὁποίας ἐξάγεται ἡ συγκατάθεσις καὶ ὑποχρέωσις εἰς ἀντιμισθίαν, τὴν ὁποίαν ἀποδεχθὲν τὸ ἐν Μεσσολογγίῳ δικαστήριον τῶν πρωτοδικῶν ἐδίκασεν ὀρθῶς.

Ἐπειδὴ ὁ νόμος, κατὰ τὸ ἄρθρ. 807 τῆς πολιτ. δικονομίας, παραδέχεται ὡς λόγον ἀναιρέσεως μόνον τὴν ῥητήν, ἀπ' εὐθείας, ἢ ἐκ πλαγίου παράβασιν νόμου ἢ ἀρχαίου ἰσχύοντος ἔτι ἐθίμου· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου μήτε ὕπαρξις τῆς ὡς ἐθίμου προβαλλομένης συνηθείας ἀπεδείχθη, μήτε οἱ παρὰ τοῦ νόμου ἀπαιτούμενοι χαρακτῆρες ἐθίμου, ὥστε νὰ θεωρηθῇ ἰσχύον· Ἀποῤῥίπτει κτλ.

Ἀπόφ. πολ. 21 τῆς 30 ὀκτωβρίου 1835.

(σελ. 280 τοῦ Α. τόμου τῆς νομολογίας.

β') ΖΗΤ. *Εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῶν εἰρηνοδικῶν ὑπάγονται αἱ περὶ ἀπαιτήσεως ὑπηρετικῶν μισθῶν ἀγωγαί, εἴτε ἀμφισβητεῖται ἡ ὕπαρξις τοῦ συμβολαίου, εἴτε οὔ;*

Ἀπόφ. ε' Ἐπειδή, κατὰ τὸν § ή. τοῦ ἄρθρ. 490 τῆς πολιτικῆς δικονομίας, εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ εἰρηνοδίκου ὑπάγονται αἱ μεταξὺ κυρίων καὶ ὑπηρετῶν, ὡς ἐκ τοῦ μεταξύ των ὑπάρχοντος περὶ ὑπηρεσίας συναλλάγματος διαφοραί. Ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ἀντικείμενον τῆς κατὰ τοῦ Α. Γ. κινηθείσης ἐνώπιον τοῦ εἰρηνοδίκου ἀγωγῆς ἦτον ἡ ἀπότισις τῶν ὀφειλομένων δῆθεν πρὸς τὸν ἐνάγοντα Δ. Α. μισθῶν ὡς ὑπηρέτην τοῦ Α. Γ., ὥστε ὁ εἰρηνοδίκης

(1) Τί δὲ περὶ μισθοδοσίας τῶν ὑπαλλήλων ἴδε κατωτέρω.

ἦτον ἁρμόδιος νὰ δικάσῃ ἐπὶ τῆς προκειμένης ἀγωγῆς, τὸ δὲ δικαστήριον τῶν ἐν Ναυπλίῳ πρωτοδικῶν, κακῶς ἑρμηνεῦσαν τὰς διατάξεις τοῦ μνησθέντος ἐδαφίου τοῦ ἄρθρ. 490 τῆς πολιτ. δικονομίας διὰ τῆς ἀπὸ 22 Ἰαννουαρίου 1842 ὑπ' ἀριθ. 11 ἀποφάσεώς του, ἐκήρυξεν ἀναρμόδιον τὸν εἰρηνοδίκην· ὅθεν ἡ ἀπόφασίς του αὕτη εἶναι ἀναιρετέα.

Διὰ ταῦτα ἀναιρεῖ.

'Απόφ. πολιτ. 'Αρείου Πάγου 120 τῆς 16 αὐγούστου 1845. (σελ. 232—233 τῶν ἀποφ. τοῦ 1845).

γ') ΖΗΤ. *ὁμολογήσαντος τοῦ ἐναγομένου τὴν ἀρχικὴν περὶ μισθώσεως ὑπηρεσίας συμφωνίαν, καὶ ἀντιτείναντος μόνον ὡς πρὸς τὸ ποσὸν τοῦ μισθοῦ, οἱ εἰρηνοδίκαι εἶναι ἁρμόδιοι εἰς τὴν ἐκδίκασιν;*

Ἀπόφ. 'Επειδή, κατὰ τὴν εἰς τὸ 490 ἄρθρ. τῆς πολ. δικονομίας ἐκτεθειμένην ἐξαιρετικὴν τῶν εἰρηνοδικείων δικαιοδοσίαν, ἐπὶ ἀμφισβητουμένων ὑποθέσεων δύνανται ταῦτα νὰ δικάζωσι πρὸς ταῖς ἄλλαις καὶ τὰς μεταξὺ κυρίων καὶ ὑπηρετῶν διαφορὰς (§ 8) τὰς προερχομένας ἐκ τοῦ περὶ ὑπηρεσίας συμβολαίου ἄνευ διακρίσεως τῆς ἀξίας αὐτῶν· διὰ δὲ τοῦ *συμβολαίου* ὁ νομοθέτης δὲν ἐννοεῖ τὸ ἐνώπιον μόνον δημοσίας ἀρχῆς γενόμενον συμβόλαιον, ἤτοι δημόσιον ἔγγραφον, ἀλλὰ πᾶσαν συμφωνίαν, ἔγγραφον ἢ προφορικὴν γενομένην μεταξὺ διαδίκων καὶ ὁμολογουμένην παρ' αὐτῶν· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ὁμολογήσαντος τοῦ ἐναγομένου καὶ νῦν ἀναιρεσείοντος ἐνώπιον τοῦ εἰρηνοδικείου τῆς νοτείου πλευρᾶς 'Αθηνῶν, ὅτι ὑπῆρξε τοιαύτη τις συμφωνία μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ ἀντιδίκου του, ἀντιτείναντος δὲ μόνον ὡς πρὸς τὸ ἀντίτιμον τῆς συμφωνηθείσης ὑπηρεσίας, ὀρθῶς τὸ εἰρηνοδικεῖον ἀπεφάνθη ἑαυτὸ ἁρμόδιον νὰ δικάσῃ περὶ τῆς ἐντεῦθεν προκυψάσης διαφορᾶς των· ὅθεν ὁ λόγος ὅτι τὸ δικαστήριον τῶν ἐνταῦθα πρωτοδικῶν, ἐνώπιον τοῦ ὁποίου ἐξεκαλέσθη ἡ τοῦ εἰρηνοδίκου ἀπόφασις, παρεβίασε τὸν νόμον ἀποῤῥίψαν τὴν περὶ ἀναρμοδιότητος ἔνστασιν, εἶναι ἀνυπόστατος

'Επειδὴ ἀφοῦ ὁ ἀναιρεσείων ὡμολόγησε μὲν τὴν *ἀρχικὴν* περὶ μισθώσεως συμφωνίαν μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ ἀντιδίκου του, ἐκτὸς μικρᾶς τινος διαφορᾶς ἀφορώσης τὸ ποσὸν τοῦ μισθοῦ, διϊσχυρίσθη δὲ μόνον ὅτι ἐπῆλθε κατὰ τὸ δεύτερον ἔτος *νέα* τις συμφωνία, τροπολογοῦσα τὴν τοῦ πρώτου, ἥτις κατὰ νόμον εἰκάζεται ὅτι ἐξακολουθεῖ ἡ αὐτὴ μέχρις οὗ ἀποδειχθῇ τὸ ἐναντίον, ἤτοι ἡ νέα συμφωνία, τὸ δικαστήριον δὲν παρεβίασεν οὐδεμίαν τοῦ νόμου διάταξιν, ὡς ὁ εἰρημένος διισχυρίζεται, ἐπιβαλὸν εἰς αὐτὸν τὸ

χρέος τοῦ ν' ἀποδείξῃ τοὺς ἰδίους ἑαυτοῦ ἰσχυρισμοὺς, τουτέστι τὰ περιστατικὰ ἐκεῖνα, κατὰ τὰ ὁποῖα διατείνεται ὅτι διέφερεν ἡ τοῦ δευτέρου ἔτους συμφωνία ἀπὸ τὴν τοῦ πρώτου· οὐδ' εἶναι ἀληθὲς ὅτι τὸ ἐπιβληθὲν εἰς αὐτὸν θέμα ἀποδείξεως τείνει εἰς ἀπόδειξιν τῆς βάσεως τῆς ἀγωγῆς τοῦ ἀντιδίκου, ἐξ ἐναντίας εἰς τοῦτο ὑπεχρεώθη ἰδίως ὁ ἐνάγων, νῦν ἀναιρεσίβληπος, καὶ ἔπρεπε νὰ ὑποχρεωθῇ, καθόσον αὐτὸς ἦτον ὁ προτείνας, καὶ εἰς αὐτὸν ὑπέκειτο τὸ βάρος τῆς ἀποδείξεως τῶν ὅσων ἐπρότεινεν· ἄλλως τε τὸ δικαστήριον ἐδύνατο κατ' ἀκρίβειαν ν' ἀρκεσθῇ εἰς μόνην ταύτην τοῦ ἐνάγοντος τὴν ἀπόδειξιν, ἀφίνον εἰς τὸν ἐναγόμενον τὴν ἀνταπόδειξιν· ὑποβαλὸν δὲ καὶ τοῦτον εἰς ἀπόδειξιν ἔπραξε περιττόν τι, ἀλλ' ὄχι καὶ παράνομον. (Ὅρα ἀπόδειξις § 1—27).

Ἐπειδὴ καὶ ὁ τελευταῖος λόγος, ἡ παράβασις δῆθεν τοῦ κανόνος τοῦ ἀδιαιρέτου τῆς ὁμολογίας, εἶναι παντάπασιν ἀνυπόστατος· καθότι τὸ δικαστήριον ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ὁμολογηθείσης τῆς ἀρχικῆς συμφωνίας ἀδιαιρέτως, ὑπέβαλεν εἰς τὸν ἐνάγοντα τὴν ἀπόδειξιν ὅλων τῶν ἰσχυρισμῶν του, τῶν ἀποτελούντων τὴν βάσιν τῆς ἀγωγῆς του, καὶ, διϊσχυρισθέντος τοῦ ἐναγομένου τροπολογίαν τῆς συμφωνίας, ὑπεχρέωσεν αὐτὸν ὡσαύτως ν' ἀποδείξῃ ὁλόκληρον τὴν τροπολογίαν ταύτην.

Διὰ ταῦτα ἀποῤῥίπτει τὴν ἀναιρέσεως αἴτησιν.

Ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου 28 τῆς 20 φεβρουαρίου 1847.

(σελ. 116 τῆς σειρᾶς τῶν πολιτ. ἀποφάσεων τοῦ 1847).

δ') ΖΗΤ. *Αἱ περὶ μισθοδοσίας μεταξὺ ἐμπόρων καὶ ὑπαλλήλων ἢ ὑπηρετῶν αὐτῶν διαφοραὶ ὑπάγονται εἰς τὸ ἐμποροδικεῖον· ὑπάγονται δὲ εἰς τὸ εἰρηνοδικεῖον, ὅταν τὸ ζητούμενον ποσὸν δὲν ὑπερβαίνῃ τὰς 300 δραχ.*

Βλ. τὰ περὶ τούτου σημειωθέντα ἀνωτέρω σελ. 116—119, 133 134.

ε') ΖΗΤ. *Εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῶν εἰρηνοδικῶν ὑπάγονται αἱ μεταξὺ κυρίων καὶ ὑπηρετῶν διαφοραὶ ὁποιασδήποτε ἀξίας, ἀλλ' ἐκεῖναι μόνον, ὅσαι προέρχονται ἐκ τοῦ περὶ ὑπηρεσίας συναλλάγματος, τουτέστιν ἐκ τῆς εἴτε ἐγγράφως εἴτε καὶ προφορικῶς μεταξὺ τῶν διαδίκων γενομένης ῥητῆς ἢ σιωπηλῆς συμφωνίας· ἑπομένως τὸ εἰρηνοδικεῖον εἶναι ἀναρμόδιον, ὅταν ἡ ὕπαρξις τοῦ συμβολαίου φιλονεικῆται.*

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ, κατὰ τὴν εἰς τὸ 490 ἄρθρ. τῆς πολιτ. δικονομίας καθιερουμένην ἐξαιρετικὴν τῶν εἰρηνοδικείων δικαιοδοσίαν, ἐπὶ ἀμφισβητουμένων ὑποθέσεων, δύνανται ταῦτα νὰ δικάζωσι,

πρὸς ταῖς ἄλλαις, καὶ τὰς μεταξὺ κυρίων καὶ ὑπηρετῶν διαφορὰς (§ 8) ὁποιαςδήποτε ἀξίας, ἀλλ' ἐκείνας μόνον, ὅσαι προέρχονται ἐκ τοῦ περὶ ὑπηρεσίας συναλλάγματος, τουτέςιν ἐκ τῆς εἴτε ἐγγράφως εἴτε καὶ προφορικῶς μεταξὺ τῶν διαδίκων γενομένης ῥητῆς ἢ σιωπηλῆς συμφωνίας. Ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου, ὡς ἐξ ὅλης τῆς δικογραφίας προκύπτει ἀριδήλως, μηδενὸς τῶν διαδίκων ὁμολογήσαντος ὅτι ὑπῆρξε μεταξὺ των τοιαύτη τις συμφωνία μισθώσεως, ῥητῶς τοῦ ἀναιρεσείοντος τὸ ἐναντίον διϊσχυρισθέντος, μηδ' ἐναντιωθείσης εἰς τοῦτο τῆς ἀντιδίκου του, καὶ ῥητῶς ἐπίσης τοῦ πρωτοδικείου ἀποφανθέντος εἰς τὴν τελευταίαν ὑπ' ἀριθ. 15 912 ἀπόφασίν του, ὅτι ἡ περὶ πληρωμῆς δραχ. 4730 ἀπαίτησις τῆς ἀναιρεσιβλήτου δὲν στηρίζεται εἰς συνάλλαγμα μισθώσεως, αναρμοδίως τὸ εἰρηνοδικεῖον Πειραιῶς ἐπελήφθη τῆς δίκης, καὶ ἐπομένως οὐκ ὀρθῶς τὸ δικαστήριον τῶν ἐνταῦθα πρωτοδικῶν ἐθεώρησεν ὡς κῦρος ἔχουσαν τὴν ἐκκληθεῖσαν ἐκείνην ἀπόφασιν, διὰ τὸν λόγον δῆθεν ὅτι ἡ ἁπλῆ παροχὴ ὑπηρεσιῶν καὶ ἄνευ προηγουμένου περὶ μισθώσεως συναλλάγματος παράγει ὑποχρέωσιν πρὸς ἀντιμισθίαν.

Ἐπειδὴ ὁ περὶ ἁρμοδιότητος οὗτος λόγος, ἂν καὶ κατὰ πρῶτον ἤδη προτείνεται παρὰ τοῦ ἀναιρεσείοντος, εἰς λόγον ὕλης στηριζόμενος, καὶ ἐπομένως τὴν δημοσίαν ἀφορῶν τάξιν, εἶναι, ἀπεναντίας τῆς διϊσχυρίσεως τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, παραδεκτός.»

Ἀπόφ. 56 τῆς 30 μαρτίου τοῦ 1848 Ἀρείου Πάγου.

(σελ. 207 τῆς σειρᾶς τῶν ἀποφ. τοῦ 1848).

ς') ΖΗΤ. *Διαφοραὶ μεταξὺ ὑπαλλήλων καὶ τοῦ δημοσίου περὶ μισθοδοσίας ὑπάγονται εἰς τὰ τακτικὰ δικαστήρια.*

Ἀπόφ. **Ἐπειδὴ τὸ τῆς ἀπὸ 3/15 σεπτεμβρίου 1843 ἐθνικῆς συνελεύσεως ς'. ψήφισμα ἀναφέρει εἰς τὸ β'. ἄρθρ. ἐκείνας τὰς διαφοράς, αἵτινες, οὖσαι προηγουμένως τῆς ἁρμοδιότητος τῶν διοικητικῶν ἀρχῶν, δύνανται, κατ' ἐξαίρεσιν, εἰσέτι καὶ μετὰ τὸ 101 ἄρθρον τοῦ συντάγματος νὰ δικασθοῦν παρ' αὐτῶν, ἀλλὰ μεταξὺ τοιούτων διαφορῶν δὲν ἀναφέρονται αἱ περὶ μισθοδοσίας μεταξὺ τῶν ὑπαλλήλων καὶ τοῦ δημοσίου διαφοραί, αἵτινες ἦσαν, κατὰ τὸν ἀριθ. 5 τοῦ α'. ἄρθρου τοῦ ἀπὸ α'. μαΐου 1837 διατάγμ. τῆς ἁρμοδιότητος τῶν διοικητικῶν ἀρχῶν, οὔτε δύνανται αἱ διαφοραὶ αὗται νὰ θεωρηθοῦν ὡς ἐκ τῆς αὐτῆς φύσεως τῶν ἀναφερομένων εἰς τὸ ῥηθὲν 2 ἄρθρον· ὥστε τὸ ἐνταῦθα πρωτοδικεῖον, ἐπικυρῶσαν διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως τὴν τοῦ εἰρηνοδικείου ἀπόφασιν, δι' ἧς ἐκηρύχθη ἀναρμόδιον νὰ δικάσῃ τὴν ἐνεστῶσαν διαφοράν,**

ὀρθῶς ἀπεφάσισε καὶ ἔκαμεν ὀρθὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ψηφίσματος· ὥστε ὁ λόγος οὗτος δὲν εἶναι βάσιμος.

Ἐπειδὴ αἱ διαληφθεῖσαι δύω ἀποφάσεις συνάγουσι τὴν ἀπόδειξιν τῆς βάσεως τῆς ἀγωγῆς τοῦ ἀναιρεσειβλήτου ἐκ γεγονότων, τῶν ὁποίων, ὡς μέσον ἀποδείξεως, ἡ στάθμισις διαφεύγει τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ Ἀρείου Πάγου.»

Ἀπόφ. 166 τοῦ Ἀρείου Πάγου τῇ 16 σεπτεμβρίου 1848.

ΣΗΜ. Τὴν αὐτὴν νομολογίαν καθιέρωσαν καὶ οἱ ἐφέται κατὰ τὸν ὀκτώβριον 1848 (ἀπόφ. 5030)· ἐνταῦθα δὲ προσθέτομεν καὶ τὴν ἑπομένην ἀπόφασιν τῶν αὐτῶν ἐφετῶν (1).

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ τὸ ἐκκαλοῦν δημόσιον ἐναχθὲν ἐνώπιον τῶν ἐν Ἀθήναις πρωτοδικῶν ἀπὸ τὸν Α. περὶ ἀποδόσεως δραχ. 2640 ὡς ὀφειλομένων αὐτῷ δι' ὑπηρετικοὺς μισθούς του, ὡς εἰσπράκτορος δημοσίων φόρων τῆς Ἀττικῆς παρὰ τῷ κεντρικῷ ταμίᾳ, ἐπρότεινε τὴν ἀναρμοδιότητα τοῦ δικαστ. ἐπὶ λόγῳ ὅτι ἡ ὑπόθεσις εἶναι διοικητικὴ καὶ δὲν ὑπάγεται εἰς τὰ τακτικὰ δικαστήρια.

Ἐπειδὴ ἡ προκειμένη διαφορὰ (καὶ ἂν θεωρηθῇ ὡς διοικητική, κατὰ τὸν ἰσχυρισμὸν τοῦ δημοσίου, δυνάμει τοῦ ἄρθρ. 3 ἐδαφ. ς', τοῦ ἀπὸ 7 μαΐου 1837 νόμου, ὡς ὑφισταμένη μεταξὺ ὑπαλλήλων καὶ τοῦ δημοσίου περὶ μισθοδοσίας), ὑπάγεται εἰς τὰ τακτικὰ δικαστήρια δυνάμει τοῦ ἄρθρου 6'. τοῦ ς'. ψηφίσματος τῆς ἐν Ἀθήναις ἐθνικῆς συνελεύσεως τῆς τρίτης σεπτεμβρίου, δι' οὗ ἅπασαι αἱ μὴ ἀναφερόμεναι εἰς τὸ ἄρθ. ά. διαφοραὶ τοῦ ἀμφισβητουμένου διοικητικοῦ, αἵτινες, κατὰ τὸν μνημονευθέντα νόμον, ἐξῃροῦντο τῆς δικαιοδοσίας τῶν δικαστ., παρεπέμφθησαν εἰς αὐτά· ἑπομένως ὀρθῶς ἀπερρίφθη ὑπὸ τοῦ πρωτοδικείου ἡ τῆς ἁρμοδιότητος ἔνστασις, ἂν καὶ αἱ αἰτιολογίαι τῆς ἐκκληθείσης ἀποφάσεως ὡς πρὸς τὴν ἔνστασιν ταύτην εἶναι ἐσφαλμέναι.»

Ἀπόφ. 5044 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν τῇ 28 ὀκτωβρίου 1848.

§ 9 *Ἐνοίκια.*

***Βλ.** τὰ ἀκόλουθα ἀξάφια. ά — καὶ ἐπ.*

ά) Ὅταν πρόκηται περὶ ἀποζημιώσεως προκυψάσης εἰς τὸν ἐνοικιαστὴν ἐκ τῆς μὴ ἐκπληρώσεως ὑποχρεώσεώς τινος τοῦ ἐκμισθωτοῦ, ἡ δίκη ὑπάγεται εἰς τὸ πρωτοδικεῖον.

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ δὲν πρόκειται περὶ διαφορᾶς ἐπὶ ἐκκαύσει ἐκμισθωθέντος ἐνοικιασθέντος κτήματος, μήτε περὶ τοῦ ἐνοικίου αὐτοῦ, ὥστε νὰ ὑπάγηται αὕτη εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ εἰρηνοδικείου δυνάμει τοῦ 9

(1) Ἐπρόκειτο περὶ ἀγωγῆς διαδεσίμου ναυτικοῦ κατὰ τοῦ δημοσίου περὶ τῶν καθυστερούντων μισθῶν του. — Ὅρα Ἁρμοδιότης δ' ι ο ι κ.

ἀριθμοῦ τοῦ 490 ἄρθρου τῆς πολ. δικονομίας, ἀλλὰ περὶ ἀποζημιώσεων προκυψασῶν εἰς τὸν ἐνοικιαστὴν ἐκ τῆς μὴ ἐκπληρώσεως ὑποσχέσεων τοῦ ἐκμισθωτοῦ, ἡ ὁποία ὑπάγεται εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῶν πρωτοδικῶν.

Ἀπόφ. 1240 τῆς 6 Ἰουνίου 1839 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

Σημειωτέον ὅτι ἐπρόκειτο περὶ ἀντικειμένου, ὑπερβαίνοντος τὰς δρ.300.

ϛ') *Ὅταν διαφιλονεικῆται ἡ ὕπαρξις τοῦ ἐνοικιαστηρίου ἢ τῆς πρὸς ἀποζημίωσιν ὑποχρεώσεως, οἱ εἰρηνοδίκαι δὲν δικάζουν περὶ τῶν μεταξὺ ἐνοικιαζόντων καὶ ἐνοικιας. διαφορῶν* (1).

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ ἡ κατὰ τοῦ Ρ. Τ. περὶ ἐνοικίων ἀγωγὴ τοῦ Ε. Α. ἐκινήθη ἐνώπιον τοῦ εἰρηνοδικείου Ναυπλίου κατὰ τὴν 3 νοεμβρίου 1834, ἐδικάσθη δὲ κατὰ τὴν 8 φεβρουαρίου 1835, τουτέστι καθ' ἣν ἐποχὴν ὑπῆρχεν ἤδη εἰς ἐνέργειαν ἡ νῦν ἰσχύουσα πολιτ. δικονομία.

Ἐπειδὴ ἡ ἁρμοδιότης τῶν εἰρηνοδικῶν εἰς διαφορὰς μεταξὺ ἐνοικιαζόντων καὶ ἐνοικιαστῶν ἀπεδόθη εἰς αὐτοὺς διὰ τοῦ 9 ἀριθ. τοῦ 490 ἄρθρ. τῆς πολιτ. δικονομίας κατ' ἐξαίρεσιν τοῦ γενικοῦ κανόνος. Αἱ δὲ δικαιοδοσίαι, καθόσον μάλιστα ἀφορῶσι τὴν ἁρμοδιότητα, οὖσαι τοῦ δημοσίου δικαίου, πρέπει νὰ περιορίζωνται εἰς τὰ ὅρια, τὰ ὁποῖα δι' αὐτὰς ἔθεσεν ὁ νομοθέτης.

Ἐπειδὴ, ὡς προκύπτει ἐξ ἀναλογίας καὶ ἐκ τοῦ 8 ἀριθ. τοῦ αὐτοῦ 490 ἄρθρου, ἡ μεταξὺ ἐνοικιαζόντων καὶ ἐνοικιαστῶν διαφορὰ ὑπάγεται εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ εἰρηνοδίκου τότε μόνον, ὅταν περιστρέφεται εἰς τὸ ποσὸν τοῦ ἐνοικίου, ἢ τῆς δι' ἐπισκευὰς ὀφειλομένης ἀποζημιώσεως, οὐχὶ δὲ καὶ ὅταν διαφιλονεικῆται αὐτὴ ἡ ὕπαρξις τοῦ ἐνοικιαστηρίου ἢ τῆς πρὸς ἀποζημίωσιν ὑποχρεώσεως· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου, μὴ διαφιλονεικοῦντος ἁπλῶς τοῦ Ρ. Τ. τὸ ποσὸν τοῦ ὀφειλομένου παρ' αὐτοῦ ἐνοικίου, ἀλλὰ διϊσχυριζομένου ὅτι δὲν ὑπῆρξε μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ ἀντιδίκου του περὶ ἐνιαυσίου ἐνοικιάσεως συμφωνία, ἐπρόκειτο ν' ἀποφασισθῇ ζήτημα ἀναφερόμενον εἰς ἑρμηνείαν συμβολαίου, ἥτις κεῖται ἐκτὸς τῆς δικαιοδοσίας τοῦ εἰρηνοδίκου. Τὸ δὲ δὲ δικαστήριον τῶν ἐν Ναυπλίῳ πρωτοδικῶν ἐναντίον τῶν προμνησθεισῶν ἀναντιρρήτων ἀρχῶν, καὶ καθ' ὑπέρβασιν τῶν καθηκόντων του, ἐξέτεινε διὰ τῶν ἀπὸ 4 ἰουνίου 1836 καὶ ά Αὐγούστου 1838 ἀποφάσεών του τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ εἰρηνοδίκου Ναυπλίου καὶ ἐπὶ τῆς μεταξὺ τοῦ Ε. Α. καὶ Ρ. Τ. διαφορᾶς, ἐνῷ αὐτὴ περιστρέφεται εἰς τὸ καθαρῶς νομικὸν

(1) Ὅρα διατριβήν τινα κατὰ τῆς ἀποφάσεως κατωτ. σελ. 400.

ζήτημα ἂν μεταξὺ τῶν εἰρημένων διαδίκων συνεφωνήθη ἐνιαύσιος μηνιαία ἐνοικίασις.

Διὰ ταῦτα ἀναιρεῖ.ν—ὅρα τὸ ἐπ. ἐδ. γ' δ'.

Ἀπόφ. πολιτ. Ἀρείου Πάγου τῆς 21 μαρτίου 1839.

(σελ. 94 τοῦ τετάρτου τόμου τῆς Νομ.λ.)

γ') Τὰ εἰρηνοδικεῖα δύνανται νὰ δικάσωσι διαφορὰν περὶ ἐνοικίων, ὅταν διαφιλονεικῆται τὸ κῦρος τοῦ περὶ ἐνοικιάσεως συμβολαίου;

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ ὁ ἐκκαλῶν διὰ τῆς ἀπὸ 27 μαρτίου ε. ε. κλήσεώς του ἐνώπιον τοῦ εἰρηνοδικείου Ἑρμουπόλεως ἐξητήσατο νὰ ὑποχρεωθῇ ὁ τότε ἐναγόμενος, νῦν δὲ ἐφεσίβλητος, εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῆς μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ ἐκκαλοῦντος γενομένης συμβάσεως μισθώσεως τῆς ἐνταῦθα κειμένης οἰκίας τοῦ ἐκκαλοῦντος, καὶ νὰ καταδικασθῇ ὁ αὐτὸς ἐφεσίβλητος νὰ τῷ πληρώσῃ δίστηλα 150, τὸ τρίτον τοῦ ἐτησίου ἐνοικίου τῆς εἰρημένης οἰκίας, καὶ τὰ δικαστικὰ ἔξοδα· ὁ δὲ νῦν ἐφεσίβλητος, προσβαλὼν ἐνώπιον τοῦ εἰρηνοδίκου τὸ κῦρος τῆς εἰρημένης συμβάσεως μισθώσεως, καὶ ἑπομένως τὴν ὕπαρξιν ἐγκύρου τοιαύτης συμβάσεως, ἐπρότεινε τὴν ἔνστασιν τῆς ἀναρμοδιότητος τοῦ εἰρηνοδίκου ἐπὶ τῆς μετὰ τοῦ ἐκκαλοῦντος διαφορᾶς του ταύτης.

Ἐπειδὴ ἡ ἁρμοδιότης τῶν εἰρηνοδικῶν εἰς διαφορὰς μεταξὺ τῶν ἐνοικιαζόντων καὶ ἐνοικιαστῶν ἀπεδόθη εἰς αὐτοὺς διὰ τοῦ 9 ἀριθ. τοῦ 490 ἄρθρ. τῆς πολιτ. δικονομίας κατ' ἐξαίρεσιν τοῦ γενικοῦ κανόνος· αἱ δὲ δικαιοδοσίαι, καθόσον μάλιστα ἀφορῶσι τὴν ἁρμοδιότητα, οὖσαι τοῦ δημοσίου δικαίου, πρέπει νὰ περιορίζωνται εἰς τὰ ὅρια, τὰ ὁποῖα δι' αὐτὰς ἔθεσεν ὁ νομοθέτης.

Ἐπειδὴ, ὡς προκύπτει ἐξ ἀναλογίας καὶ ἐκ τοῦ 8 ἀριθμοῦ τοῦ αὐτοῦ 490 ἄρθρου, αἱ μεταξὺ ἐνοικιαζόντων καὶ ἐνοικιαστῶν διαφοραὶ ὑπάγονται εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ εἰρηνοδίκου τότε μόνον, ὅταν περιστρέφωνται εἰς τὸ ποσὸν τοῦ ἐνοικίου, ἢ τῆς δι' ἐπισκευὰς ὀφειλομένης ἀποζημιώσεως, οὐχὶ δὲ ὅταν διαφιλονεικῆται καὶ τὸ κῦρος τῆς περὶ ἐνοικιάσεως συμβιβάσεως, ἢ ἡ ὕπαρξις τῆς πρὸς ἀποζημίωσιν ὑποχρεώσεως.

Ἐπειδὴ ἑπομένως ὑποιουσδήποτε λόγους ἀκυρότητος τῆς προκειμένης ἐκμισθώσεως καὶ ἂν ἐπρότεινεν ὁ ἐφεσίβλητος ἐνώπιον τοῦ εἰρηνοδίκου διὰ τῶν προτάσεών του τούτων, ἡ δίκη κατέστη δίκη περὶ κύρους συμβιβάσεως ἐκμισθώσεως, ἐφ' ἧς ὁ εἰρηνοδίκης δὲν εἶναι, κατὰ τὰ εἰρημένα, ἁρμόδιος νὰ δικάσῃ· ὥστε ὁ εἰρηνοδίκης Ἑρμουπόλεως ὀρθῶς καὶ νομίμως ἐκήρυξεν ἑαυτὸν ἀναρμόδιον ἐπὶ

τῆς προκειμένης διαφορᾶς χωρὶς οὐδόλως νὰ ἐπέμβῃ εἰς τὴν βάσανον τοῦ βασίμου ἢ μὴ τῶν παρὰ τοῦ ἐφεσιβλήτου προταθέντων λόγων ἀκυρότητος τῆς περὶ μισθώσεως τῆς οἰκίας τοῦ ἐκκαλοῦντος μεταξὺ τῶν διαδίκων λαβούσης χώραν συμβάσεως.

Διὰ ταῦτα ἀποῤῥίπτει κτλ. »

Ἀπόφ. 298 τοῦ 1843 τῶν ἐν Σύρῳ πρωτ.

Παρατηρήσεις τοῦ ἐκδότου τῆς Νομικῆς. Ἡ εἰς τὸ φύλ. 247 καταχωρηθεῖσα διατριβὴ τοῦ Κ. Ν. ἔδωκεν ἀφορμὴν εἰς τὴν δημοσίευσιν τῆς ἀποφάσεως ταύτης, ἐκ τοῦ ἱστορικοῦ τῆς ὁποίας φαίνεται, ὅτι τὰ εἰς τὸν εἰρηνοδίκην ὑποβληθέντα πρὸς διάλυσιν ζητήματα περιεστρέφοντο εἰς τὴν ἐκτέλεσιν καὶ ἑρμηνείαν τοῦ συμβολαίου τῆς μισθώσεως, πρὸς δὲ εἶχον ἀντικείμενον τὸ κῦρος τοῦ συμβολαίου· διότι ὁ μὲν ἐνάγων διετείνετο, ὅτι καὶ ἡ παράδοσις τοῦ πράγματος ἐγένετο, καὶ δὲν παρεχωρεῖτο διὰ τοῦ συμβολαίου εἰς τὸν ἐναγόμενον τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ ὑπενοικιάσῃ τὴν οἰκίαν εἰς δημόσια καταστήματα, ὁ δὲ ἐναγόμενος διϊσχυρίζετο, ὅτι καὶ τὸ δικαίωμα αὐτὸ εἶχε καὶ τὴν διάλυσιν τοῦ συμφωνητικοῦ ἐζήτει διὰ τὴν μὴ ἐκπλήρωσιν ὅρων τινῶν ἐκ μέρους τοῦ ἐνάγοντος· ὥστε ὀρθῶς τὸ δικαστήριον τῶν πρωτοδικῶν ἐπεκύρωσε τὴν ἀπόφασιν τοῦ εἰρηνοδίκου, καὶ ἐπὶ τῶν ἁπλῶν μόνον ἀντιῤῥήσεων τοῦ ἐναγομένου δὲν στηρίζεται ἡ ἀπόφασις αὕτη, ἀλλὰ παρεδέχθη ἀρχὰς ὑγιεῖς διδασκομένας παρὰ τῶν ἐπικρατεστέρων Νομοδιδασκάλων, καὶ καθιερωθείσας ὑπὸ τοῦ ἀνωτάτου δικαστηρίου τῆς Ἑλλάδος. *Henrion de pansey de la Compétence des jug. de Paix p. 299.*

(σελ. 3176 τῆς Νομικῆς).

δ') Δίκη περὶ πληρωμῆς ἐνοικίου μὴ ὑπάρχοντος ἐνοικιοσυμφώνου καὶ ἀμφιλογουμένης τῆς ἐνοικιάσεως, ὑπάγεται εἰς τὸ εἰρηνοδικεῖον, ἐὰν δὲν ὑπερβαίνῃ τὰς 300 δραχμάς.

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ 490 ἄρθρον τῆς πολιτ. δικονομίας τροπολογημένον διὰ τοῦ ἀπὸ 1 φεβρουαρίου 1838 νόμου, οἱ εἰρηνοδῖκαι δύνανται νὰ δικάζωσιν ἐκκλήτως πάσας τὰς προσωπικὰς διαφοράς, τῶν ὁποίων τὸ ἀντικείμενον δὲν ὑπερβαίνει τὰς 300 δραχ. ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ἡ διαφορὰ στρεφομένη εἰς ἀπαίτησιν ἐνοικίου ἦτο προσωπικὴ, οὐδὲ ὑπερέβαινε τὸ ὑπὸ τοῦ νόμου ὡρισμένον ποσόν· ἑπομένως τὸ εἰρηνοδικεῖον Ναυπλίου δὲν ἐδίκασεν ἀναρμοδίως, ὡς διατείνεται ὁ ἀναιρεσείων. (ὅρα τὸ ἄνωτ. ἐδ. ε').

Ἐπειδὴ ὁ ἀναιρεσίβλητος Θ. Ι. ἦτον, ὡς ἐκ τῆς προσβαλλομέ-

νης ἀποφάσεως βεβαιοῦται, διαχειριστὴς τῶν ὑποθέσεων τοῦ Ι. Κ. καὶ ὡς τοιοῦτος ἐδύνατο, ἐναντίον τῆς διϊσχυρίσεως τοῦ ἀναιρεσείοντος, νὰ κινήσῃ καὶ ἄνευ ἰδιαιτέρου πληρεξουσίου ἐγγράφου τὴν ἀγωγὴν, ἥτις ἀπέβλεπε τὴν διαχείρισιν τῶν ἐργαστηρίων αὐτοῦ· ὁ δὲ ἴδιος ἀναιρεσείων, πληρώσας πρὸς αὐτὸν δραχ. 60 εἰς λογαριασμὸν τοῦ ἐνοικίου, τὸν ἀνεγνώρισεν ἤδη ὡς τοιοῦτον, κατά τε τὴν ἀγωγὴν καὶ τὴν ἔφεσιν.

Ἐπειδὴ ὁ ἀναιρεσείων καὶ εἰς τὸ ἀπὸ 22 μαΐου 1840 ἐφετήριον ἔγγραφόν του, καὶ εἰς τὰς ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν ἐγγράφους προτάσεις του ἐπεκαλέσθη κυρίως τὴν κατὰ συναίνεσιν τοῦ ἀντιδίκου του ἀνανέωσιν τῆς μισθώσεως, καὶ περὶ τῆς ὑπάρξεως τῆς ἀνανεώσεως ταύτης ἐπήγαγε τὸν ὅρκον εἰς τὸν ἀντίδικόν του· ἑπομένως τὸ δικαστήριον στηριχθὲν εἰς τὸν ἐπέχοντα τόπον συμβιβασμοῦ ὅρκον δὲν παρεβίασε διόλου, ὡς ὁ ἀναιρεσείων διϊσχυρίζεται, τοὺς περὶ ἐνοικιάσεως καὶ μισθώσεως νόμους 13 καὶ 14 τοῦ Β. τίτλου 1 βιβλίου τῶν πονδεκτῶν.

Διὰ ταῦτα ἀποῤῥίπτει. »

Ἀπόφ. πολιτ. Ἀρείου Πάγου 45 τῆς 26 Ἀπριλίου 1843.

(σελ. 164 τῆς σειρᾶς τῶν ἀποφάσεων τοῦ 1843).

ι). ΖΗΤ. *Οἱ εἰρηνοδίκαι δικάζουσι περὶ μισθωμάτων, ὅταν δὲν ἀμφισβητῆται ἡ ὕπαρξις τοῦ περὶ μισθώσεως συμβολαίου.*

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ ἄρθρ. 553 § 2 τῆς πολιτ. δικονομίας, ἐκκρεμοδικία ὑπάρχει, ὅταν ἡ αὐτὴ, ἢ τοὐλάχιστον ἡ κυρία δίκη, εἶναι ἤδη εἰσηγμένη εἰς ἄλλο δικαστήριον· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου, ὡς βεβαιοῦται ἐκ τῆς προσβαλλομένης ὑπ' ἀριθ. 16192 ἀποφάσεως τῶν ἐν Ἀθήναις πρωτοδικῶν, καὶ ὡς προκύπτει ἐκ τῆς συμπαραβολῆς τῶν ἀγωγῶν τοῦ τε Β. Φ. καὶ Ν. Σ., ἡ μὲν ἀγωγὴ τοῦ πρώτου ἀντικείμενον εἶχε τὴν πληρωμὴν τοῦ μισθώματος τοῦ παρ' αὐτοῦ πρὸς τὸν Σ. ἐκμισθωθέντος χωρίου, αἱ δὲ τοῦ δευτέρου τὴν παράδοσιν ζευγαρίων τινῶν γῆς τοῦ αὐτοῦ χωρίου· ἑπομένως διαφέρουν πρὸς ἀλλήλας, καθότι δὲν ἀφορῶσι τὸ αὐτὸ ἀντικείμενον, οὐδὲ ἐκ τῆς ἐκβάσεως τῆς μιᾶς ἐξαρτᾶται ἡ ἔκβασις τῶν ἄλλων, καὶ καθότι ἡ πραγματικὴ ὕπαρξις τῆς ἀξιώσεως τοῦ ἐναγομένου ἐδύνατο μὲν νὰ ἐπιφέρῃ περιορισμὸν εἰς τὸ ποσὸν τῆς ἀπαιτήσεως τοῦ Φ., ἀλλ' οὐχὶ καὶ ἀνατροπὴν τῆς ἀγωγῆς του· ἑπομένως ὀρθῶς τὸ δικάσαν δικαστήριον ἀπέῤῥιψε τὴν περὶ ἐκκρεμοδικίας ἔνστασιν τοῦ ἀναιρεσιβλήτου.

Ἐπειδὴ, ὡς ἀποδεικνύεται ἐκ τῆς ἰδίας ἀποφάσεως καὶ ἐκ τῶν ὑπὸ χρονολογίαν 12 ἀπριλίου καὶ 28 μαΐου ε. ε.

προτάσεων τοῦ Ν. Σ. ἐνώπιον τῶν αὐτῶν πρωτοδικῶν, οὗτος δὲν ἠμφισβήτησε τὴν ὕπαρξιν τοῦ μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ Γ. Φ. περὶ μισθώσεως συμβολαίου, οὐδὲ τὴν ὁλοσχερῆ μὴ πραγματοποίησιν τῆς συμφωνίας, ἀλλὰ διϊσχυρίσθη ὅτι δὲν τοῦ παρεδόθη ὁλόκληρον τὸ χωρίον, καὶ ὅτι ὁ ἀντιδικός του αὐθαιρέτως τὸν ἐμπόδισεν ἀπὸ τὴν καλλιέργειαν καὶ κάρπωσιν διαφόρων γαιῶν, τουτέστιν ἀντέταξεν ἔνστασιν κατὰ τῆς ἀγωγῆς περὶ τοῦ ὅτι δὲν ἦτον ὑπόχρεως εἰς τὴν πληρωμὴν τοῦ παρὰ τοῦ ἀντιδίκου του ζητουμένου ποσοῦ τῆς μισθώσεως, καὶ ἐζήτησε νὰ ἐκπεσθῇ ἐκ τοῦ ὁλικοῦ ἐνοικίου τὸ ἀνάλογον ποσὸν διὰ τὴν παρεμπόδισιν ταύτην· ἑπομένως κατὰ τὴν ἀρχὴν, ὅτι ὁ δικαστὴς τῆς ἀγωγῆς εἶναι ἁρμόδιος καὶ ὡς πρὸς ὅλας τὰς κατὰ τῆς ἀγωγῆς προτεινομένας ἐνστάσεις, ὁ εἰρηνοδίκης ὢν ἁρμόδιος κατὰ τὸ ἄρθρ. 490 § θ΄. τῆς πολιτ. δικονομίας νὰ δικάσῃ ἐπὶ τῆς ἀγωγῆς τοῦ Γ. Φ., τῆς ἀφορώσης τὸ μίσθωμα τοῦ μισθωθέντος κτήματος, ἦτον ἁρμόδιος νὰ δικάσῃ καὶ περὶ τῶν ἀντιρρήσεων τοῦ ἐναγομένου, περιστρεφομένων κυρίως εἰς τὸ ὅτι ὁ ἀντίδικός του δὲν εἶχε δικαίωμα νὰ λάβῃ τὸ ὁποῖον ἐζήτει ποσόν· ὁ δὲ διϊσχυρισμὸς τοῦ ἀναιρεσείοντος, ὅτι οἱ εἰρηνοδίκαι εἶναι ἁρμόδιοι ἐπὶ ἐνοικιάσεων ἀστυκῶν καὶ οὐχὶ ἀγροτικῶν κτημάτων, δὲν εἶναι βάσιμος, καθότι, τοιαύτης διακρίσεως μὴ ὑπαρχούσης εἰς τὸν νόμον, δὲν δύναται νὰ τὴν παραδεχθῇ οὔτε ὁ δικαστής· ὅθεν ὀρθῶς τὸ αὐτὸ πρωτοδικεῖον ἐθεώρησεν ἁρμόδιον ἐπὶ τῆς προκειμένης διαφορᾶς τὸ δικάσαν εἰρηνοδικεῖον.

Ἐπὶ τοῦ τρίτου λόγου, τοῦ ἀφορῶντος κυρίως τὴν ὑπ' ἀριθμ. 16.410 ἀπόφασιν.

Ἐπειδὴ, ὡς ἀνωτέρω ἐξετέθη, ὁ ἀναιρεσείων διὰ τῶν ἐγγράφων προτάσεών του ἐνώπιον τοῦ κατωτέρου δικαστηρίου διϊσχυρίσθη, ὅτι ὁ ἀντίδικός του αὐθαιρέτως τὸν ἐμπόδισεν ἀπὸ τὴν καλλιέργειαν μεγάλου μέρους ἐκ τοῦ ὁποίου τοῦ εἶχεν ἐκμισθώσει χωρίου, καὶ ἐζήτησε ῥητῶς νὰ τῷ συγχωρηθῇ νὰ τὸ ἀποδείξῃ, διὰ νὰ ἐκπεσθῇ τὸ ἀνάλογον ἐκ τοῦ μισθώματος, τὸ δὲ περιστατικὸν τοῦτο, ὡς ἔχον οὐσιώδη ἐπιῤῥοὴν εἰς τὴν ἔκβασιν τῆς ὑποθέσεως, καθότι ἐκ τῆς ἀποδείξεως αὐτοῦ ἐξήρτητο ὁ περιορισμὸς τῆς ἀγωγῆς τοῦ ἐνάγοντος, ἔπρεπε συμφώνως μὲ τὸ ἄρθρ. 244 τῆς πολ. δικονομίας νὰ ὑπάρξῃ ἀντικείμενον ἀποδείξεως, καὶ δὲν ἤρκει ὡς πρὸς τὴν πρότασιν ταύτην τοῦ ἐναγομένου ἡ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 192 ἀποφάσεως ὀρθῶς ὡς πρὸς τ' ἄλλα διαταχθεῖσα ἀπόδειξις περὶ παραδόσεως τοῦ κτήματος, καθότι τὸ παρὰ τοῦ ἐναγομένου προτεινόμενον περιστατικὸν, ὅτι ὁ ἀντίδικός του αὐθαιρέτως τὸν ἐμπόδισεν ἀπὸ τὴν καλλιέργειαν μέρους τοῦ κτήματος, ὑποθέτει παράδοσιν, καὶ

δικεται αὐτῆς, ὁ δὲ ἐναγόμενος ἦτον ὑπόχρεως κατὰ τὸ τεθὲν θέμα ν' ἀποδείξῃ ὅτι τοῦ ἀφηρέθη μέρος τοῦ κτήματος, καθότι, διαταχθείσης ἀποδείξεως περὶ τοῦ ὅτι ὁ Φ. παρέδωσεν, ὁ ἀντίδικός του ὤφειλε, κατὰ τὸ ἄρθ. 251 τῆς πολιτ. δικονομίας, ν' ἀνταποδείξῃ ὅτι ἡ παράδοσις δὲν ἔλαβε χώραν, οὐχὶ δὲ καὶ ὅτι μετὰ τὴν παράδοσιν τοῦ ἀφῃρέθη, καὶ μάλιστα ἀφοῦ, ὡς προκύπτει ἐκ τῶν ἐγγράφων προτάσεων τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, οὗτος ἐνώπιον τοῦ κατωτέρου δικαστηρίου διϊσχυρίσθη, ὅτι ἄλλο ἦτο τὸ παραδοθὲν καὶ ἄλλο τὸ ἀφαιρεθὲν μέρος τοῦ κτήματος· ἑπομένως τὸ ἐνταῦθα πρωτοδικεῖον δικάσαν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 16,410 ἀποφάσεώς του τὴν οὐσίαν, χωρὶς νὰ προηγηθῇ ἀπόδειξις περὶ τῆς προτάσεως ταύτης τοῦ ἐναγομένου, ἐπεριώρισεν ὡς πρὸς τοῦτο τὸ δικαίωμα τῆς ὑπερασπίσεως, καὶ παρεβίασε τὰς περὶ ἀποδείξεως διατάξεις τοῦ νόμου (ἄρθ. 444 καὶ 250 τῆς αὐτῆς δικονομίας)· παραβίασις, ἥτις, κατὰ τὰ συνδυασμένα ἄρθρ. 201 καὶ 207 § 5 τῆς πολιτ. δικονομίας, ἐπιφέρει ἀναίρεσιν τῆς ἀποφάσεως.

Ἐπειδὴ, ὡς ἀνωτέρω, ὀρθῶς τὸ ἐν Ἀθήναις πρωτοδικεῖον διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 16,192 ἀποφάσεώς του ἀπέρριψε τὰς περὶ αναρμοδιότητος καὶ ἐκκρεμοδικίας ἐνστάσεις τοῦ ἐναγομένου, καὶ ὀρθῶς ἐπίσης διέταξε τὴν ἀπόδειξιν τῆς παραδόσεως, καθότι ὁ ἐναγόμενος διϊσχυρίσθη μεταξὺ ἄλλων, καὶ ὅτι δὲν τοῦ παρεδόθη μέρος τοῦ κτήματος· ἑπομένως ὡς πρὸς τὴν ἀπόφασιν ταύτην δὲν ὑπάρχει λόγος ἀναιρέσεως.

Διὰ ταῦτα ἀποῤῥίπτει μὲν τὴν ἀναιρέσεως αἴτησιν. κτλ.»

Ἀπόφασις Ἀρείου Πάγου 112 τῆς 7 αὐγούστου 1847.

(σελ. 442 τῆς σειρᾶς τῶν πολιτ. ἀποφάσεων).

ΣΗΜ. ά. Μετὰ τὰς ἀποφ. ταύτας (τὰς περὶ τῶν ἐνοικίων) θεωροῦμεν ἀναγκαῖον νὰ δημοσιεύσωμεν ἐνταῦθα καὶ τὴν ἀκόλουθον διατριβὴν, ἥτις ἀποδίδεται παρὰ πολλῶν εἰς τὸν Κ. Πάλμαν:

Ἰδιοκτήτης φέρων δημόσιον ἀναμφισβήτητον συμβόλαιον μισθώσεως ἐζήτησε παρὰ τῷ εἰρηνοδίκῃ ἑρμουπόλεως τὴν πληρωμὴν τῶν ἐνοικίων· ὁ ἐνοικιαστὴς ἀντέτεινεν, ὅτι δὲν ἔγινεν ἡ παράδοσις, καὶ ὁ εἰρηνοδίκης, χωρὶς νὰ βεβαιωθῇ ἂν πραγματικῶς ἔγινεν ἢ ὄχι ἡ παράδοσις, ἀποπέμπει τὴν ὑπόθεσιν ἕνεκεν ἀναρμοδιότητος, καταδικάζει τὸν ἐνάγοντα εἰς τὰ ἔξοδα τῆς δίκης· ἔφεσις τῆς ἀποφάσεως ταύτης γίνεται ἐνώπιον τοῦ ἐν Σύρῳ πρωτοδικείου ὡς ἐφετείου, τὸ ὁποῖον δι' ἀποφάσεώς του ὑπ' ἀριθ. 298 ἀπέῤῥιψε τὴν ἔφεσιν παραδεχόμενον ὡς ἀρχὴν, ὅτι ὁ εἰρηνοδίκης τότε μόνον δύναται νὰ δικάσῃ περὶ ἐνοικίων, ὅταν ὁ ἀντίδικος φιλονεικῇ τὸ

φασιν· ὅταν ὅμως προτείνῃ ἄλλην ὁποιανδήποτε ἔνστασιν κατὰ τοῦ συμβολαίου, καὶ χωρὶς ν' ἀποδείξῃ, ὁ εἰρηνοδίκης καθίσταται ἀναρμόδιος.

Ἡ ἑρμηνεία αὕτη τοῦ ἄρθρ. 490 § θ'. πολιτ. δικον. εἶναι ἐναντία τοῦ γράμματος καὶ τοῦ πνεύματος τοῦ νόμου· εἶναι προσέτι ἐναντία τῶν ἀρχῶν τοῦ δικαίου καὶ τῆς γνώμης τῆς παραδεδεγμένης παρ' ὅλων τῶν συγγραφέων τῶν ἐνασχοληθέντων εἰς τὸ ἀντικείμενον τοῦτο. Καθότι ὁ νομοθέτης διὰ τοῦ ἄρθρου 490 § θ'. τῆς πολιτ. δικονομίας τάττει εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τῶν εἰρηνοδικῶν τὰς περὶ ἐνοικίων διαφοράς, καὶ ἑπομένως ὅλαι αἱ οὕτως εἰσαγόμεναι εἰς τὸν εἰρηνοδίκην εἶναι τῆς ἁρμοδιότητός του, καὶ δὲν δύναται ὁ ἀντίδικος προτείνων ἐνστάσεις ἀναποδείκτους ν' ἀλλάξῃ τὴν φύσιν τῆς κυρίας αἰτήσεως. Διότι μόνον ὅπου ὁ νόμος ῥητῶς τὸ διατάττει, ὁ δικαστὴς παραπέμπει τὴν ὑπόθεσιν, προτεινομένης ἐνστάσεως, καὶ πρὶν εἰσέτι ἀποδειχθῇ, καθὼς π. χ. ὅταν προσβάλλεται ἔγγραφόν τι ὡς πλαστόν· ἄλλως ἤθελεν εἶσθαι ἡ μεγαλητέρα ἀτοπία ν' ἀποβάλλῃ ὁ δικαστὴς τὸν ἐνάγοντα, διότι ὁ εναγόμενος προτείνει πράγματα μὴ ὄντα τῆς ἁρμοδιότητός του· καὶ καθὼς δὲν ἀρκεῖ εἰς τὸν ἐναγόμενον εἰς ἐμποροδικεῖον διὰ πρᾶξιν ἐμπορικὴν, νὰ προτείνῃ ἔνστασιν ὅτι ἡ πρᾶξις δὲν εἶναι ἐμπορικὴ, καὶ χωρὶς νὰ τὸ ἀποδείξῃ νὰ καταστήσῃ τὸ δικαστήριον ἀναρμόδιον, οὕτω καὶ εἰς τὸ εἰρηνοδικεῖον ὁ ἐναγόμενος δὲν δύναται δι' ἁπλῆς προτάσεως νὰ χανονίσῃ τὴν διαδικασίαν τοῦ δικαστοῦ.

Ὁ νομοθέτης βεβαίως δὲν ἠδύνατο νὰ θέσῃ ἄρθ. ἴδιον διαλαμβάνον, ὅτι ὁ εἰρηνοδίκης δὲν πρέπει νὰ δέχηται τυφλοῖς ὄμμασι τὰς παρὰ τῶν ἀντιδίκων προτεινομένας ἐνστάσεις· καθότι, ἂν καὶ μὴ συνήθης δικαστὴς καθόσον ἀφορᾷ τὴν ἔκτασιν τῆς δικαιοδοσίας, διευθύνεται ὅμως ἐκ τῆς αὐτῆς δικονομίας τῶν ἐπιλοίπων δικαστηρίων ὡς πρὸς τὴν ἀγωγὴν, τὴν συζήτησιν, τὰ μέσα τῶν ἀποδείξεων, καὶ ἡ ἀρχὴ τοῦ ὅτι ὁ δικαστὴς τῆς ἀγωγῆς εἶναι καὶ τῶν ἐνστάσεων, ἐφαρμόζεται ἀναντιῤῥήτως εἰς τὸν εἰρηνοδίκην, καθὼς καὶ εἰς τοὺς δικαστὰς τῶν συνήθων δικαστηρίων· τὸ ἐναντίον μάλιστα, ἐχρειάζετο νόμος διὰ νὰ δικαιολογήσῃ τὴν ἐξαίρεσιν ταύτην ἐκ τοῦ γενικοῦ κανόνος, τὴν ὁποίαν παραδέχεται ἡ νομολογία τῶν ἐν Σύρῳ πρωτοδικῶν.

Ἐπὶ τοῦ προκειμένου ὅμως βλέπομεν καὶ ἄλλην δυσκολίαν ἀξίαν λόγου, καθότι ὁ ἰδιοκτήτης κατὰ τὴν εἰρημένην νομολογίαν εὑρίσκεται εἰς ἀμηχανίαν διὰ τὴν ἐκλογὴν τοῦ δικαστηρίου πρὸς ἀπαίτησιν τῶν ἐνοικίων· καθότι, ἂν κάμῃ τὴν ἀγωγήν του εἰς τὸ πρωτοδικεῖον, ὁ ἐνοικιαστὴς προτείνει ἔνστασιν ἀναρμοδιότητος

δυνάμει τοῦ ἄρθρου 490 § θ'. τῆς πολιτ. δικονομίας· ἂν εἰς τὸ εἰρηνοδικεῖον, ἔχει πρόχειρον τὴν ἔνστασιν, τὴν ὁποίαν τὸν χορηγεῖ ἡ νομολογία, καὶ ἐκ τῆς συγχύσεως ταύτης ἀναμφιβόλως προκύπτει ζημία εἰς τὸν ἰδιοκτήτην, καθότι, πρὸς τοῖς ἄλλοις, καταδικάζεται καὶ εἰς τὰ ἔξοδα, τουτέστι τιμωρεῖται, διότι δὲν ἐμάντευσε τὴν στρεψοδικίαν τοῦ ἀντιδίκου.

Ἡ Γαλλικὴ νομοθεσία ἐκτὸς τῆς διαφορᾶς, ὅτι ἡ τιμὴ τοῦ ἐτησίου ἐνοικίου κανονίζει τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ εἰρηνοδίκου [1], ἀντιστοιχεῖ μὲ τὴν ἰδικήν μας καθ' ὅλα τὰ ζητήματα, τὰ ὁποῖα δύνανται νὰ γεννηθῶσιν ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου· παρατηροῦντες ὅθεν τοὺς συγγραφεῖς τοὺς μετ' ἐπιστασίας γράψαντας, ὁποῖος ὁ Καῤῥού, ὁ Βιόσχ. ὁ Ῥογρόν, ὁ Βεῤῥιὰ κτλ. βλέπομεν, ὅτι ὑποστηρίζουν καὶ παραδέχονται τὴν ὁποίαν ἐξεθέσαμεν ἀρχήν, ὅτι *Le juge des actions est le juge des exceptions*· καί τινες τούτων, ἰδίως πραγματευόμενοι τὸ ἀντικείμενον τοῦτο, λέγουν, ὅτι ὅταν ὁ ἰδιοκτήτης ζητῇ τὰ ἐνοίκια ἀπὸ τὸν ἐνοικιαστήν, ὁ εἰρηνοδίκης εἶναι ἁρμόδιος νὰ δικάσῃ τὴν τυχὸν προβαλλομένην ἔνστασιν παρὰ τοῦ ἐνοικιαστοῦ, καὶ ὅταν ἡ ἔνστασις δὲν ἦναι τῆς ἁρμοδιότητός του φερομένη ὡς ἀγωγή· ἂν δὲ πρέπῃ ν' ἀναφέρωμεν καί τι περιστατικώτερον περὶ τῆς προκειμένης ἀποφάσεως, θέλομεν εἰπεῖν, ὅτι ὁ ἀντίδικος ἐπρότεινεν ὡς ἔνστασιν, ὅτι δὲν τοῦ ἔγινεν ἡ παράδοσις, πρᾶγμα μὲν ἁπλούστατον, τὸ ὁποῖον ὁ εἰρηνοδίκης δύναται νὰ πληροφορηθῇ διὰ μαρτύρων ἢ δι' αὐτοψίας· ἔνστασις δὲ προχειροτάτη εἰς πάντα ἐνοικιαστήν, καὶ ἱκανὴ νὰ φέρῃ εἰς ἀπελπισίαν τὸν ἰδιοκτήτην μικρᾶς οἰκίας, συλλογιζόμενον τὰ ἐπακόλουθα μακρᾶς διαδικασίας.

Ὑπὲρ τῆς ἐπικρινομένης νομολογίας προτείνουν ὅτι ὁ νομοθέτης εἰς τὸ ἄρθρ. 618 § 4 τῆς πολιτ. δικονομίας τάττει ὡς συνοπτικὰς ὑποθέσεις τὰς περὶ ἐνοικιάσεως καὶ μισθώσεων διαφοράς, αἱ ὁποῖαι ἑπομένως πρέπει νὰ δικάζωνται εἰς τὸ πρωτοδικεῖον· ἀλλ' ἀπαντῶμεν, ὅτι τὸ ῥηθὲν ἄρθρον ἐξαιρεῖ τὴν περίστασιν τοῦ ἄρθρ. 490 § θ'. καθόσον δὲν ὑπάγονται εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῶν εἰρηνοδικῶν, καὶ τὸ ἄρθρ. 490 τάττει εἰς τὴν ἁρμοδιότητά των τὰς περὶ ἐνοικίων διαφοράς, καὶ ὅταν ὁ ἰδιοκτήτης ζητῇ παρὰ τῷ εἰρηνοδίκῃ τὰ ἐνοίκια, ὅ,τι καὶ ἂν προτείνῃ ὁ ἐναγόμενος, ἡ ἀγωγὴ εἶναι περὶ ἐνοικίων, καὶ ἑπομένως ὁ εἰρηνοδίκης εἶναι ἁρμόδιος.

---

(1) Τὸ ὁποῖον εὐχῆς ἔργον νὰ γίνῃ καὶ παρ' ἡμῖν διότι παρασύρονται κάποτε ἀπὸ τὴν σημαντικότητα τῶν ἐνοικίων.

Καὶ ὁ Γαλλικὸς νόμος, ὡς καὶ ὁ ἰδικός μας, τάττει ὡς συνοπτικὰς ὑποθέσεις τὰς περὶ ἐνοικιάσεως καὶ μισθώσεων διαφορὰς (ἴδε *procedure civile, matiéres sommaires*), τὰ εἰρηνοδικεῖα μόλον τοῦτο δὲν ἀποβάλλουν τὸν ἐνάγοντα διὰ προτεινομένην ἔνστασιν ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου, ἥτις δὲν ὑπόκειται εἰς τὴν δικαιοδοσίαν του, ἀλλὰ συμφώνως μὲ τὴν γνώμην τῶν νομοδιδασκάλων ἐπιβάλλουν εἰς ὅντινα ἀνήκῃ τὴν ἀπόδειξιν τῆς ἐνστάσεως, καὶ αὕτη εἶναι ἡ ἀληθὴς ἑρμηνεία τοῦ νόμου· ὅταν ὁ ἰδιοκτήτης ζητῇ ἐνοίκια, ὑπάρχει μεγάλη πιθανότης ὅτι τοῦ χρεωστοῦνται· ἐκ τοῦ ἐναντίου, ὅταν ὁ ἐνοικιαστὴς προτείνῃ ἐνστάσεις πληρωμῆς, εἶναι πολὺ πιθανὸν ὅτι στρεψοδικεῖ, καὶ ἀναβάλλει τὴν πληρωμὴν· ὅσον διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρ. 618 § 4 ὑπάρχουν πολλαὶ περιστάσεις διὰ νὰ ἐνασχολήσωσι τοὺς πρωτοδίκας, αἱ ὁποῖαι εἶναι ἡ αἴτησις τῆς ἀκυρώσεως τοῦ συμβολαίου, ἡ ἑρμηνεία αὐτοῦ, ἡ αἴτησις τῆς ἀποζημιώσεως διὰ τὴν μὴ παράδοσιν, ἡ ἐκβίασις τῆς παραδόσεως κτλ. πλέον παρὰ ἱκαναὶ νὰ αἰτιολογήσωσι τὴν ὕπαρξίν του.

Ὡς δεύτερον λόγον ἀντιτάττουν, ὅτι, ἐὰν ὁ ἀντίδικος προτείνῃ ἔνστασιν περὶ τῆς μὴ ὑπάρξεως τοῦ συμβολαίου, ὁ εἰρηνοδίκης θέλει καταφύγει εἰς ἀποδεικτικὰ μέσα, τὰ ὁποῖα διὰ τὴν ἁπλότητα τῆς διαδικασίας, εἶναι ἐπικίνδυνα. Ἀλλὰ τὰ μέσα τῆς ἀποδείξεως καὶ εἰς τὴν περίστασιν τῆς ἀρνήσεως μόνον καὶ μόνον τοῦ ποσοῦ τῶν ἐνοικίων θέλουν ἐμβῆν εἰς πρᾶξιν, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, ἀπὸ τὸν εἰρηνοδίκην· ἐκτὸς ἂν ὑποτεθῇ, ὅτι τὰ μέρη δὲν ζητοῦν ἀπ' αὐτὸν, εἰμὴ πρᾶξιν ἀριθμητικήν· διότι ὁ φιλονεικῶν τὸ ποσὸν, ἢ θέλει βοηθεῖσθαι ἔκ τινος ὅρου τοῦ συμβολαίου, καὶ ὁ εἰρηνοδίκης θέλει ἐμβῆν εἰς τὴν ἑρμηνείαν τοῦ αὐτοῦ νόμου, ἢ θέλει προτείνει τὴν πληρωμὴν μέρους ἢ τὸν συμψηφισμὸν ἢ ἄλλο, καὶ τότε πάλιν ὁ εἰρηνοδίκης θέλει διατάξει μέσον τι ἀποδείξεως, ἐπιτρεπόμενον παρὰ τῆς δικονομίας· ὁ προτεινόμενος ὅθεν λόγος εἶναι ὅλως διόλου ἀνίσχυρος· καθότι τὰ μέσα τῆς ἀποδείξεως δὲν εἶναι ὀλιγώτερον εὔχρηστα εἰς τὸν εἰρηνοδίκην παρὰ καὶ εἰς αὐτὸ τὸ πρωτοδικεῖον· καὶ ἰδοὺ τί λέγει περὶ τούτου ὁ Καῤῥού: *Ὁ εἰρηνοδ. πραγματικῶς εἶναι δικαστὴς συνήθης· ἡ δικαιοδοσία του εἶναι μὲν περιωρισμένη, ἀλλ' ὑπόκειται εἰς τὸ αὐτὸ δίκαιον καὶ εἰς τοὺς κανονισμοὺς τῶν πρωτοδικείων, καὶ ἑπομένως χρεωστεῖ, καθὼς αὐτὰ, ν' ἀποφασίζῃ περὶ τῶν ἐνστάσεων ἢ τῶν προτεινομένων λόγων κατὰ τῆς ἀγωγῆς, ἐκτὸς ἂν αἱ ἐνστάσεις ἐκβαίνουν τῆς δικαιοδοσίας του διάτινος ῥητῆς διατάξεως τοῦ νόμου, καθὼς ἐὰν π. χ. ἐγένετο ἀγωγὴ ἀποζημιώσεων διὰ τὴν μὴ*

χρῆσιν κτλ. (*Carrou* § 194) καὶ κατὰ τοῦτο εἶναι σύμφωνοι ὅλοι οἱ συγγραφεῖς καὶ αὐτὸς ὁ ὀρθὸς λόγος.

Εἰς τὴν νομολογίαν τοῦ Ἀρείου Πάγου (ἀνωτέρῳ σελίδα 404) ὑπάρχει ἀπόφασις σύμφωνος μὲ τὴν τοῦ ἐνταῦθα δικαστηρίου, ἀλλ' ἐκτὸς τοῦ ὅτι αὕτη δὲν δύναται νὰ βιάσῃ τὴν κρίσιν τῶν δικαστῶν, εἶναι καὶ πολλὰ ὀλίγον αἰτιολογημένη· καθότι ὁ μόνος λόγος, τὸν ὁποῖον ἀπαντῶμεν, συνίσταται εἰς τὸ ὅτι ἡ ἁρμοδιότης εἶναι τοῦ δημοσίου δικαίου, καὶ πρέπει νὰ περιορίζηται εἰς ὅσα ὁ νόμος διατάττει. Ἀλλὰ τοῦτο δὲν αἰτιολογεῖ τὸ πῶς ὁ δικαστὴς τῆς ἀγωγῆς νὰ μὴν ἦναι καὶ τῶν ἐνστάσεων, τὸ πῶς ὁ νομοθέτης ἠθέλησε νὰ καταδικάζῃ εἰς τὰ ἔξοδα τὸν ἐνάγοντα διὰ πληρωμὴν ἐνοικίων, διότι ἁπλῶς ὁ ἀντίδικος προτείνει, ὅτι δὲν τοῦ ἔγινεν ἡ παράδοσις, καὶ μολονότι κατοικεῖ εἰς τὴν οἰκίαν ἢ δύναται νὰ κατοικήσῃ· τὸ πῶς ἂν ὁ ἐνάγων τὸν ἐκάλει εἰς τὸ πρωτοδικεῖον διὰ πληρωμὴν ἐνοικίων, ὁ ἐναγόμενος ἠδύνατο νὰ ἐκκλίνῃ ἀμέσως τὴν δίκην διὰ τοῦ ἄρθρου 490 § θ'. καὶ πῶς πάλιν ὁ αὐτὸς, ἐναγόμενος εἰς τὸ εἰρηνοδικεῖον, δύναται πάλιν νὰ τὴν ἐκκλίνῃ ἀναποδείκτως· δὲν ἐδικαιολόγησε, λέγω, ὁ Ἄρειος Πάγος τὴν σύγχυσιν ταύτην· δὲν ἔδειξε τὴν βούλησιν τοῦ νομοθέτου, καὶ τὸν τρόπον τῆς θεραπείας· καὶ τέλος, ἀπεφάσισεν οὕτω· μέχρι τῆς ὥρας ἴσως ἀπεφάσισεν ἀλλέως. »

(Νομικῆς σελ. 3143—3146).

ΣΗΜ. 6'. Διαφοραὶ περὶ ἐξώσεως ποῦ ὑπάγονται; Δημοσιεύομεν δύο ἔγγραφα, τὸ μὲν τῆς εἰσαγγελίας τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν, τὸ δὲ τῆς ἐπὶ τῆς δικαιοσ. γραμμ. ἀφορῶντα καὶ λύοντα διαφόρως τὸ ζήτημα αὐτό· ἡ διὰ τοῦ τελευταίου ἐκθετομένη γνώμη εἶναι ἴσως ὀρθοτέρα. — Ἰδοὺ τὰ ἔγγραφα.

α Τὸ ἄρθ. 490 τῆς πολιτ. δικονομίας ὑπάγει εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῶν εἰρηνοδικῶν τὰς μεταξὺ ἐνοικιαζόντων καὶ ἐνοικιαστῶν διαφορὰς τὰς προερχομένας ἐκ τοῦ ἐνοικιαστηρίου καὶ ἀναφερομένας εἰς ἐπισκευὰς ἐπὶ τοῦ ἐνοικιασθέντος πράγματος, καθὼς καὶ εἰς τὸ ἐνοίκιον, ὄχι ὅμως καὶ τὰς διαφορὰς, αἵτινες ἀφορῶσι τὸ συμβόλαιον τῆς μισθώσεως. Ὅθεν ἡ ἐκκένωσις μισθωμένης τινὸς οἰκίας ἀφορᾷ τὸ συμβόλαιον, καθότι εἰς ταύτην πρόκειται περὶ διαλύσεως, ἢ ἐξακολουθήσεως τῆς μισθώσεως. Ἐκ τούτου ἕπεται ὅτι αἱ τοιαύτης φύσεως διαφοραὶ δὲν εἶναι τῆς ἁρμοδιότητος τοῦ εἰρηνοδίκου εἰμὴ καθόσον ἡ τιμὴ τῆς μισθώσεως δὲν ὑπερβαίνει τὰς 300 δραχμάς.

Τοῦτο ὅμως χρήζει ἐξήγησιν τινά. Ἂν ἡ μίσθωσις εἶναι κατὰ

μῆνα, καὶ ἡ τιμὴ δὲν ὑπερβαίνῃ τὰς 300 δραχ., ὁ εἰρηνοδίκης δύναται νὰ δικάσῃ. Ἂν δὲ ἡ μίσθωσις εἶναι κατὰ τριμηνίαν ἢ ἑξαμηνίαν ἢ κατ' ἔτος, καὶ ἡ τιμὴ ὅλου τοῦ χρόνου τῆς μισθώσεως ὑπερβαίνῃ τὰς 300 δραχμὰς, τότε οἱ εἰρηνοδίκαι καθίστανται ἀναρμόδιοι εἰς τὸ νὰ δικάσουν, καθότι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει δὲν πρέπει νὰ λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν ἂν ἡ κατὰ μῆνα τιμὴ τῆς μισθώσεως ὑπερβαίνῃ εἰ μὴ τὰς 300 δραχμὰς, ἀλλ' ἡ τιμὴ ὅλου τοῦ συμφωνηθέντος χρόνου. (ἔγγρ. τῆς εἰσ.). »

«Αἱ περὶ ἐξώσεως διαφοραὶ ὑπάγονται εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῶν πρωτοδικῶν, καθότι εἰς ταύτας δὲν πρόκειται περὶ προσωρινῶν διατάξεων, δι' ὧν δίδεται ἡ διακατοχὴ, οὐδὲ περὶ ἐπισκευῶν ἢ ἐνοικίου, τὸ ὁποῖον εἶναι ἓν ἐκ τῶν συστατικῶν τῆς μισθώσεως, καὶ ὄχι αὐτοτελὴς ἡ μίσθωσις, ἀλλὰ περὶ τῆς ἑρμηνείας ὅρων τινων τοῦ συμβολαίου, ἤγουν ἂν κατὰ τοῦτο πρέπῃ νὰ παύσῃ ἡ συμφωνία τῶν μισθώσεων διὰ νὰ διαλυθῇ ἢ νὰ ἐξακολουθήσῃ· ἐξαιρεῖται ἡ περίπτωσις, καθ' ἣν τὰ μέρη ἐπιτρέψωσι τὴν δίκην (491 πολιτ. δικονομίας).

(Γραμμ. δικ. ἔγγραφον 8895 τῆς 22 ἀπριλίου 1836).

ΣΗΜ. γ'. Περὶ τῆς ἐννοίας τοῦ ἄρθρου 490 (§ 2) τῆς πολιτ. δικονομίας ὁ Κ. Καλλιγᾶς (Σύστ. περὶ Ῥωμ. Δικαίου) λέγει τὰ ἑξῆς (1).

«Διὰ τοὺς αὐτοὺς λόγους, διὰ τοὺς ὁποίους ἐθεωρήσαμεν σήμερον ἀσυμβίβαστον τὴν παραγγελίαν μὲ τῆς πολιτ. δικονομίας τὰς διατάξεις, πρέπει νὰ θεωρήσωμεν ἀσυμβίβαστον καὶ τὴν ἀπαγόρευσιν. Πῶς δύναται ὁ δικαστὴς νὰ ἦναι ἁπλοῦς ἐκτελεστὴς ἰδιωτικῆς ἐπιταγῆς, ἰσχυούσης νὰ καταστήσῃ παράνομον τὸ ἐναντίον αὐτῆς πραχθέν; ὥστε ὁ δικαστὴς ὀφείλει, πρὶν διανείμῃ δικαιοσύνην, ν' ἀποκαταστήσῃ τὰ πράγματα, ὅπως ἦσαν πρὸ τῆς ἰδιωτικῆς ἐπιταγῆς.

«Κατὰ τὴν πολιτ. δικονομίαν ὁ δικαστὴς ἐπιλαμβάνεται δι' ἀγωγῆς καὶ ὁ εἰρηνοδίκης δι' ἀμέσου κλήσεως. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 490 § 2. ὁ εἰρηνοδίκης εἶναι ἁρμόδιος νὰ δικάσῃ α'. *περὶ βλάβης εἰς δένδρα, κλήματα, εἰς καρποὺς ἀγρῶν καὶ κήπων· β'. περὶ καταστροφῆς ἢ βλάβης αἱμασιῶν, τάφρων καὶ ἄλλων περιβόλων· γ'. περὶ βλάβης ἢ μετακινήσεως τῶν ὁρίων γινομένης διὰ τῆς ἐν τῷ γεωργεῖν καὶ ἁμαξηλατεῖν παρεκβάσεως, διὰ χλοονομίας, ἀμητοῦ, βοσκῆς θρεμμάτων, θερίσεως, τρυγητοῦ κτλ.*

---

(1) Ὅρα ἀνωτ. § 7, ὅπου δὲν ἐτέθη ἡ σημείωσις γ', διότι ἐδημοσιεύθη τὸ μέρος αὐτὸ βραδύτερα.

Ἐκτὸς τούτου κατὰ τὸ ἐδάφιον στ΄. ἀποφασίζει περὶ προσωρινῶν μέτρων ἀναγομένων εἰς τὴν διακατοχὴν κτλ. Ἀντὶ τῆς ἀπαγορεύσεως σήμερον λοιπὸν ἀπαιτεῖται διαταγὴ τοῦ εἰρηνοδίκου, προσωρινῶς κωλύουσα τὴν ἐξακολούθησιν τοῦ ἔργου, ἕως ὅτου νὰ ἐκδικασθῇ τὸ δικαίωμα. Ἂν τὸ δικαίωμα θέλει δικασθῆ ἀπ' αὐτὸν ἢ ἀπὸ τοὺς πρωτοδίκας, ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὸ εἶδος αὐτοῦ; διότι ἂν ἀνάγεται εἰς τὰ ἐδάφια ά. γ΄. δ΄. εἶναι τῆς ἁρμοδιότητός του· ἂν ὅμως πρόκειται περὶ διαταράξεως, θέλουν δικάσει οἱ πρωτοδίκαι,

Ἐξαιροῦμεν ὅμως τὸ περὶ τοῦ λάθρα παράγγελμα, διότι τοῦτο ἀφορᾷ προειδοποίησιν ἐπὶ καινοτομίας, δυναμένης νὰ φέρῃ βλάβην εἰς τὸν γείτονα. Ὅταν, καθ' ὑπόθεσιν, θέλῃ τις νὰ κατεδαφίσῃ τὴν οἰκίαν του, ἥτις ἔχει μεσότοιχον κοινὸν μὲ τὴν παρακειμένην, εἶναι ἀνάγκη νὰ εἰδοποιήσῃ τὸν γείτονά του, ὥστε νὰ λάβῃ τ' ἀναγκαῖα μέτρα. Ἡ παράλειψις τῆς εἰδοποιήσεως καθιστᾷ ὑπεύθυνον τὸν καινοτομοῦντα διὰ πᾶσαν ἐκ τῆς πράξεώς του προελθοῦσαν βλάβην

Θέλομεν μόνον προσθέσει, ὅτι σήμερον ἡ εἰδοποίησις πρέπει νὰ γίνῃ διὰ κλητῆρος (πολιτ. δικονομίας ἄρθρ. 140 καὶ ἐπ.) διότι ἡ διὰ μαρτύρων ἀπόδειξις δὲν ἐπιτρέπεται περὶ τῆς γνωστοποιήσεως, ἅμα τὸ ἀντικείμενον ὑπερβαίνει τὰς 50 δραχμάς. »

§. 10.

ΖΗΤ. *Ὁ εἰρηνοδίκης ὡς εἰσηγητὴς δικαστὴς ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἐξετάσῃ ἂν μάρτυς ἀσθενῇ βαρέως, καὶ ἐπομένως νὰ ἐπιχειρίσῃ τὴν ἐξέτασιν τοῦ νοσοῦντος μάρτυρος ἀμέσως καὶ ἄνευ τῆς κλητεύσεως τοῦ ἀντιδίκου, ἀφοῦ διὰ πράξεώς του ἀπεφάσισῃ τὸ περὶ τῆς ἐξετάσεως.*

Ἀπόφασις 3415 τῆς ά. μαΐου 1845 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

§ 11.

ΖΗΤ. *Ἐνώπιον εἰρηνοδικῶν δύναται τις νὰ προσβάλῃ τὰ ἔγγραφα ὡς μὴ γνήσια; ὁ εἰρηνοδίκης δύναται νὰ διατάξῃ τὰ περὶ ἀποδείξεως τῆς γνησιότητος κτλ;* Ναί.

Ἀπόφ.. Ἐπειδὴ οἱ δύο ἐν τῇ αἰτήσει τοῦ ἀναιρεσείοντος λόγοι εἰσὶν ἀνυπόστατοι, ὁ μὲν πρῶτος διότι οὐδένα ὡρισμένον νόμον ἀναφέρει ὁ ἀναιρεσείων ὡς παραβιασθέντα ἐκ τοῦ ὅτι δὲν ἐσυγχώρησε πρὸς αὐτὸν τὸ ἐνταῦθα πρωτοδικεῖον, ὡς ἐφετεῖον, τὴν περὶ ἀποδείξεως τοῦ ἄλλοθι αὐτοῦ πρότασίν του, ὁ δὲ δεύτερος, διότι

τῆς προκειμένης διαφορᾶς χωρὶς οὐδόλως νὰ ἐπέμβῃ εἰς τὴν βάσανον τοῦ βασίμου ἢ μὴ τῶν παρὰ τοῦ ἐφεσιβλήτου προταθέντων λόγων ἀκυρότητος τῆς περὶ μισθώσεως τῆς οἰκίας τοῦ ἐκκαλοῦντος μεταξὺ τῶν διαδίκων λαβούσης χώραν συμβάσεως.

Διὰ ταῦτα ἀπορρίπτει κτλ. »

'Απόφ. 298 τοῦ 1843 τῶν ἐν Σύρῳ πρωτ.

Παρατηρήσεις τοῦ ἐκδότου τῆς Νομικῆς. Ἡ εἰς τὸ φύλ. 247 καταχωρηθεῖσα διατριβὴ τοῦ Κ. Ν. ἔδωκεν ἀφορμὴν εἰς τὴν δημοσίευσιν τῆς ἀποφάσεως ταύτης, ἐκ τοῦ ἱστορικοῦ τῆς ὁποίας φαίνεται, ὅτι τὰ εἰς τὸν εἰρηνοδίκην ὑποβληθέντα πρὸς διάλυσιν ζητήματα περιεστρέφοντο εἰς τὴν ἐκτέλεσιν καὶ ἑρμηνείαν τοῦ συμβολαίου τῆς μισθώσεως, πρὸς δὲ εἶχον ἀντικείμενον τὸ κῦρος τοῦ συμβολαίου· διότι ὁ μὲν ἐνάγων διετείνετο, ὅτι καὶ ἡ παράδοσις τοῦ πράγματος ἐγένετο, καὶ δὲν παρεχωρεῖτο διὰ τοῦ συμβολαίου εἰς τὸν ἐναγόμενον τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ ὑπενοικιάσῃ τὴν οἰκίαν εἰς δημόσια καταστήματα, ὁ δὲ ἐναγόμενος διϊσχυρίζετο, ὅτι καὶ τὸ δικαίωμα αὐτὸ εἶχε καὶ τὴν διάλυσιν τοῦ συμφωνητικοῦ ἐζήτει διὰ τὴν μὴ ἐκπλήρωσιν ὅρων τινῶν ἐκ μέρους τοῦ ἐνάγοντος· ὥστε ὀρθῶς τὸ δικαστήριον τῶν πρωτοδικῶν ἐπεκύρωσε τὴν ἀπόφασιν τοῦ εἰρηνοδίκου, καὶ ἐπὶ τῶν ἁπλῶν μόνον ἀντιῤῥήσεων τοῦ ἐναγομένου δὲν στηρίζεται ἡ ἀπόφασις αὕτη, ἀλλὰ παρεδέχθη ἀρχὰς ὑγιεῖς διδασκομένας παρὰ τῶν ἐπικρατεστέρων Νομοδιδασκάλων, καὶ καθιερωθείσας ὑπὸ τοῦ ἀνωτάτου δικαστηρίου τῆς Ἑλλάδος. *Henrion de pansey de la Compétence des jug. de Paix p. 299.*

(σελ. 3176 τῆς Νομικῆς).

δ') *Δίκη περὶ πληρωμῆς ἐνοικίου μὴ ὑπάρχοντος ἐνοικιαστηρίου καὶ ἀμφισβητουμένης τῆς ἐνοικιάσεως, ὑπάγεται εἰς τὸ εἰρηνοδικεῖον, ἐὰν δὲν ὑπερβαίνῃ τὰς 300 δραχμάς.*

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ 490 ἄρθρον τῆς πολιτ. δικονομίας τροποποιημένον διὰ τοῦ ἀπὸ 1 φεβρουαρίου 1838 νόμου, οἱ εἰρηνοδίκαι δύνανται νὰ δικάζωσιν ἐκκλήτως πάσας τὰς προσωπικὰς διαφορὰς, τῶν ὁποίων τὸ ἀντικείμενον δὲν ὑπερβαίνει τὰς 300 δραχ. ἐπεὶ δὲ τοῦ προκειμένου ἡ διαφορὰ στρεφομένη εἰς ἀπαίτησιν ἐνοικίου ἦτο προσωπικὴ, οὐδὲ ὑπερέβαινε τὸ ὑπὸ τοῦ νόμου ὡρισμένον ποσὸν ἑπομένως τὸ εἰρηνοδικεῖον Ναυπλίου δὲν ἐδίκασεν ἀναρμοδίως, ὡς διατείνεται ὁ ἀναιρεσείων. (ὅρα τὸ ἀνωτ. ἐδ. ε').

Ἐπειδὴ ὁ ἀναιρεσίβλητος Θ. Ι. ἦτον, ὡς ἐκ τῆς προσβαλλομέ-

νης ἀποφάσεως βεβαιοῦται, διαχειριστὴς τῶν ὑποθέσεων τοῦ Ι. Κ. καὶ ὡς τοιοῦτος ἐδύνατο, ἐναντίον τῆς διϊσχυρίσεως τοῦ ἀναιρεσείοντος, νὰ κινήσῃ καὶ ἄνευ ἰδιαιτέρου πληρεξουσίου ἐγγράφου τὴν ἀγωγὴν, ἥτις ἀπέβλεπε τὴν διαχείρισιν τῶν ἐργαστηρίων αὐτοῦ· ὁ δὲ ἴδιος ἀναιρεσείων, πληρώσας πρὸς αὐτὸν δραχ. 60 εἰς λογαριασμὸν τοῦ ἐνοικίου, τὸν ἀνεγνώρισεν ἤδη ὡς τοιοῦτον, κατά τε τὴν ἀγωγὴν καὶ τὴν ἔφεσιν.

Ἐπειδὴ ὁ ἀναιρεσείων καὶ εἰς τὸ ἀπὸ 22 μαΐου 1840 ἐφετήριον ἔγγραφόν του, καὶ εἰς τὰς ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν ἐγγράφους προτάσεις του ἐπεκαλέσθη κυρίως τὴν κατὰ συναίνεσιν τοῦ ἀντιδίκου του ἀνανέωσιν τῆς μισθώσεως, καὶ περὶ τῆς ὑπάρξεως τῆς ἀνανεώσεως ταύτης ἐπήγαγε τὸν ὅρκον εἰς τὸν ἀντίδικόν του· ἐπομένως τὸ δικαστήριον στηριχθὲν εἰς τὸν ἐπέχοντα τόπον συμβιβασμοῦ ὅρκον δὲν παρεβίασε διόλου, ὡς ὁ ἀναιρεσείων διϊσχυρίζεται, τοὺς περὶ ἐνοικιάσεως καὶ μισθώσεως νόμους 13 καὶ 14 τοῦ Β. τίτλου 1 βιβλίου τῶν πονδεκτῶν.

Διὰ ταῦτα ἀποῤῥίπτει. »

Ἀπόφ. πολιτ. Ἀρείου Πάγου 45 τῆς 26 Ἀπριλίου 1843.
(σελ. 164 τῆς σειρᾶς τῶν ἀποφάσεων τοῦ 1843).

ί). ΖΗΤ. *Οἱ εἰρηνοδίκαι δικάζουσι περὶ μισθωμάτων, ὅταν δὲν ἀμφισβητῆται ἡ ὕπαρξις τοῦ περὶ μισθώσεως συμβολαίου.*

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ ἄρθρ. 553 § 2 τῆς πολιτ. δικονομίας, ἐκκρεμοδικία ὑπάρχει, ὅταν ἡ αὐτὴ, ἢ τοὐλάχιστον ἡ κυρία δίκη, εἶναι ἤδη εἰσηγμένη εἰς ἄλλο δικαστήριον· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου, ὡς βεβαιοῦται ἐκ τῆς προσβαλλομένης ὑπ' ἀριθ. 16192 ἀποφάσεως τῶν ἐν Ἀθήναις πρωτοδικῶν, καὶ ὡς προκύπτει ἐκ τῆς συμπαραβολῆς τῶν ἀγωγῶν τοῦ τε Β. Φ. καὶ Ν. Σ., ἡ μὲν ἀγωγὴ τοῦ πρώτου ἀντικείμενον εἶχε τὴν πληρωμὴν τοῦ μισθώματος τοῦ παρ' αὐτοῦ πρὸς τὸν Σ. ἐκμισθωθέντος χωρίου, αἱ δὲ τοῦ δευτέρου τὴν παράδοσιν ζευγαρίων τινῶν γῆς τοῦ αὐτοῦ χωρίου· ἐπομένως διαφέρουν πρὸς ἀλλήλας, καθότι δὲν ἀφορῶσι τὸ αὐτὸ ἀντικείμενον, οὐδὲ ἐκ τῆς ἐκβάσεως τῆς μιᾶς ἐξαρτᾶται ἡ ἔκβασις τῶν ἄλλων, καὶ καθότι ἡ πραγματικὴ ὕπαρξις τῆς ἀξιώσεως τοῦ ἐναγομένου ἐδύνατο μὲν νὰ ἐπιφέρῃ περιορισμὸν εἰς τὸ ποσὸν τῆς ἀπαιτήσεως τοῦ Φ., ἀλλ' οὐχὶ καὶ ἀνατροπὴν τῆς ἀγωγῆς του· ἐπομένως ὀρθῶς τὸ δικάσαν δικαστήριον ἀπέῤῥιψε τὴν περὶ ἐκκρεμοδικίας ἔνστασιν τοῦ ἀναιρεσιβλήτου.

Ἐπειδὴ, ὡς ἀποδεικνύεται ἐκ τῆς ἰδίας ἀποφάσεως καὶ ἐκ τῶν ὑπὸ χρονολογίαν 12 ἀπριλίου καὶ 28 μαΐου ε. ε.

προτάσεων τοῦ Ν. Σ. ἐνώπιον τῶν αὐτῶν πρωτοδικῶν, οὗτος δὲν ἠμφισβήτησε τὴν ὕπαρξιν τοῦ μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ Γ. Φ. περὶ μισθώσεως συμβολαίου, οὐδὲ τὴν ὁλοσχερῆ μὴ πραγματοποίησιν τῆς συμφωνίας, ἀλλὰ διϊσχυρίσθη ὅτι δὲν τοῦ παρεδόθη ὁλόκληρον τὸ χωρίον, καὶ ὅτι ὁ ἀντιδικός του αὐθαιρέτως τὸν ἐμπόδισεν ἀπὸ τὴν καλλιέργειαν καὶ κάρπωσιν διαφόρων γαιῶν, τουτέστιν ἀντέταξεν ἔνστασιν κατὰ τῆς ἀγωγῆς περὶ τοῦ ὅτι δὲν ἦτον ὑπόχρεως εἰς τὴν πληρωμὴν τοῦ παρὰ τοῦ ἀντιδίκου του ζητουμένου ποσοῦ τῆς μισθώσεως, καὶ ἐζήτησε νὰ ἐκπεσθῇ ἐκ τοῦ ὁλικοῦ ἐνοικίου τὸ ἀνάλογον ποσὸν διὰ τὴν παρεμπόδισιν ταύτην ἑπομένως κατὰ τὴν ἀρχὴν, ὅτι ὁ δικαστὴς τῆς ἀγωγῆς εἶναι ἁρμόδιος καὶ ὡς πρὸς ὅλας τὰς κατὰ τῆς ἀγωγῆς προτεινομένας ἐνστάσεις, ὁ εἰρηνοδίκης ὢν ἁρμόδιος κατὰ τὸ ἄρθρ. 490 § θ'. τῆς πολιτ. δικονομίας νὰ δικάσῃ ἐπὶ τῆς ἀγωγῆς τοῦ Γ. Φ., τῆς ἀφορώσης τὸ μίσθωμα τοῦ μισθωθέντος κτήματος, ἦτον ἁρμόδιος νὰ δικάσῃ καὶ περὶ τῶν ἀντιῤῥήσεων τοῦ ἐναγομένου, περιστρεφομένων κυρίως εἰς τὸ ὅτι ὁ ἀντίδικός του δὲν εἶχε δικαίωμα νὰ λάβῃ τὸ ὁποῖον ἐζήτει ποσόν· ὁ δὲ διϊσχυρισμὸς τοῦ ἀναιρεσείοντος, ὅτι οἱ εἰρηνοδίκαι εἶναι ἁρμόδιοι ἐπὶ ἐνοικιάσεων ἀστυκῶν καὶ οὐχὶ ἀγροτικῶν κτημάτων, δὲν εἶναι βάσιμος, καθότι, τοιαύτης διακρίσεως μὴ ὑπαρχούσης εἰς τὸν νόμον, δὲν δύναται νὰ τὴν παραδεχθῇ οὔτε ὁ δικαστής· ὅθεν ὀρθῶς τὸ αὐτὸ πρωτοδικεῖον ἐθεώρησεν ἁρμόδιον ἐπὶ τῆς προκειμένης διαφορᾶς τὸ δικάσαν εἰρηνοδικεῖον.

Ἐπὶ τοῦ τρίτου λόγου, τοῦ ἀφορῶντος κυρίως τὴν ὑπ' ἀριθμ. 16.410 ἀπόφασιν.

Ἐπειδὴ, ὡς ἀνωτέρω ἐξετέθη, ὁ ἀναιρεσείων διὰ τῶν ἐγγράφων προτάσεών του ἐνώπιον τοῦ κατωτέρου δικαστηρίου διϊσχυρίσθη, ὅτι ὁ ἀντίδικός του αὐθαιρέτως τὸν ἐμπόδισεν ἀπὸ τὴν καλλιέργειαν μεγάλου μέρους ἐκ τοῦ ὁποίου τοῦ εἶχεν ἐκμισθώσει χωρίου, καὶ ἐζήτησε ῥητῶς νὰ τῷ συγχωρηθῇ νὰ τὸ ἀποδείξῃ, διὰ νὰ ἐκπεσθῇ τὸ ἀνάλογον ἐκ τοῦ μισθώματος, τὸ δὲ περιστατικὸν τοῦτο, ὡς ἔχον οὐσιώδη ἐπιῤῥοὴν εἰς τὴν ἔκβασιν τῆς ὑποθέσεως, καθότι ἐκ τῆς ἀποδείξεως αὐτοῦ ἐξήρτητο ὁ περιορισμὸς τῆς ἀγωγῆς τοῦ ἐνάγοντος, ἔπρεπε συμφώνως μὲ τὸ ἄρθρ. 244 τῆς πολ. δικονομίας νὰ ὑπάρξῃ ἀντικείμενον ἀποδείξεως, καὶ δὲν ἤρκει ὡς πρὸς τὴν πρότασιν ταύτην τοῦ ἐναγομένου ἡ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 192 ἀποφάσεως ὀρθῶς ὡς πρὸς τ' ἄλλα διαταχθεῖσα ἀπόδειξις περὶ παραδόσεως τοῦ κτήματος, καθότι τὸ παρὰ τοῦ ἐναγομένου προτεινόμενον περιστατικὸν, ὅτι ὁ ἀντίδικός του αὐθαιρέτως τὸν ἐμπόδισεν ἀπὸ τὴν καλλιέργειαν μέρους τοῦ κτήματος, ὑποθέτει παράδοσιν, καὶ

ἕπεται αὐτῆς, ὁ δὲ ἐναγόμενος ἦτον ὑπόχρεως κατὰ τὸ τεθὲν θέμα ν' ἀποδείξῃ ὅτι τοῦ ἀφῃρέθη μέρος τοῦ κτήματος, καθότι, διαταχθείσης ἀποδείξεως περὶ τοῦ ὅτι ὁ Φ. παρέδωσεν, ὁ ἀντίδικός του ὤφειλε, κατὰ τὸ ἄρθ. 251 τῆς πολιτ. δικονομίας, ν' ἀνταποδείξῃ ὅτι ἡ παράδοσις δὲν ἔλαβε χώραν, οὐχὶ δὲ καὶ ὅτι μετὰ τὴν παράδοσιν τοῦ ἀφῃρέθη, καὶ μάλιστα ἀφοῦ, ὡς προκύπτει ἐκ τῶν ἐγγράφων προτάσεων τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, οὗτος ἐνώπιον τοῦ κατωτέρου δικαστηρίου διϊσχυρίσθη, ὅτι ἄλλο ἦτο τὸ παραδοθὲν καὶ ἄλλο τὸ ἀφαιρεθὲν μέρος τοῦ κτήματος· ἑπομένως τὸ ἐνταῦθα πρωτοδικεῖον δικάσαν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 16,410 ἀποφάσεώς του τὴν οὐσίαν, χωρὶς νὰ προηγηθῇ ἀπόδειξις περὶ τῆς προτάσεως ταύτης τοῦ ἐναγομένου, ἐπεριώρισεν ὡς πρὸς τοῦτο τὸ δικαίωμα τῆς ὑπερασπίσεως, καὶ παρεβίασε τὰς περὶ ἀποδείξεως διατάξεις τοῦ νόμου (ἄρθ. 444 καὶ 250 τῆς αὐτῆς δικονομίας)· παραβίασις, ἥτις, κατὰ τὰ συνδυασμένα ἄρθρ. 201 καὶ 207 § 5 τῆς πολιτ. δικονομίας, ἐπιφέρει ἀναίρεσιν τῆς ἀποφάσεως.

Ἐπειδή, ὡς ἀνωτέρω, ὀρθῶς τὸ ἐν Ἀθήναις πρωτοδικεῖον διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 16,192 ἀποφάσεώς του ἀπέῤῥιψε τὰς περὶ ἀναρμοδιότητος καὶ ἐκκρεμοδικίας ἐνστάσεις τοῦ ἐναγομένου, καὶ ὀρθῶς ἐπίσης διέταξε τὴν ἀπόδειξιν τῆς παραδόσεως, καθότι ὁ ἐναγόμενος διϊσχυρίσθη μεταξὺ ἄλλων, καὶ ὅτι δὲν τοῦ παρεδόθη μέρος τοῦ κτήματος· ἑπομένως ὡς πρὸς τὴν ἀπόφασιν ταύτην δὲν ὑπάρχει λόγος ἀναιρέσεως.

Διὰ ταῦτα ἀποῤῥίπτει μὲν τὴν ἀναιρέσεως αἴτησιν. κτλ.»

Ἀπόφασις Ἀρείου Πάγου 112 τῆς 7 αὐγούστου 1847.

(σελ. 442 τῆς σειρᾶς τῶν πολιτ. ἀποφάσεων).

ΣΗΜ. ά. Μετὰ τὰς ἀποφ. ταύτας (τὰς περὶ τῶν ἐνοικίων) θεωροῦμεν ἀναγκαῖον νὰ δημοσιεύσωμεν ἐνταῦθα καὶ τὴν ἀκόλουθον διατριβήν, ἥτις ἀποδίδεται παρὰ πολλῶν εἰς τὸν Κ. Πάλμαν.

Ἰδιοκτήτης φέρων δημόσιον ἀναμφισβήτητον συμβόλαιον μισθώσεως ἐζήτησε παρὰ τῷ εἰρηνοδίκῃ Ἑρμουπόλεως τὴν πληρωμὴν τῶν ἐνοικίων· ὁ ἐνοικιαστὴς ἀντέτεινεν, ὅτι δὲν ἔγινεν ἡ παράδοσις, καὶ ὁ εἰρηνοδίκης, χωρὶς νὰ βεβαιωθῇ ἂν πραγματικῶς ἔγινεν ἢ ὄχι ἡ παράδοσις, ἀποπέμπει τὴν ὑπόθεσιν ἕνεκεν ἀναρμοδιότητος, καταδικάζει τὸν ἐνάγοντα εἰς τὰ ἔξοδα τῆς δίκης· ἔφεσις τῆς ἀποφάσεως ταύτης γίνεται ἐνώπιον τοῦ ἐν Σύρῳ πρωτοδικείου ὡς ἐφετείου, τὸ ὁποῖον δι' ἀποφάσεώς του ὑπ' ἀριθ. 298 ἀπέῤῥιψε τὴν ἔφεσιν παραδεχόμενον ὡς ἀρχήν, ὅτι ὁ εἰρηνοδίκης τότε μόνον δύναται νὰ δικάσῃ περὶ ἐνοικίων, ὅταν ὁ ἀντίδικος φιλονεικῇ τὸ

φορὴν· ὅταν ὅμως προτείνῃ ἄλλην ὁποιανδήποτε ἔνστασιν κατὰ τοῦ συμβολαίου, καὶ χωρὶς ν' ἀποδείξῃ, ὁ εἰρηνοδίκης καθίσταται ἀναρμόδιος.

Ἡ ἑρμηνεία αὕτη τοῦ ἄρθρ. 490 § θ'. πολιτ. δικον. εἶναι ἐναντία τοῦ γράμματος καὶ τοῦ πνεύματος τοῦ νόμου· εἶναι προσέτι ἐναντία τῶν ἀρχῶν τοῦ δικαίου καὶ τῆς γνώμης τῆς παραδεδεγμένης παρ' ὅλων τῶν συγγραφέων τῶν ἐνασχοληθέντων εἰς τὸ ἀντικείμενον τοῦτο. Καθόσι ὁ νομοθέτης διὰ τοῦ ἄρθρου 490 § θ'. τῆς πολιτ. δικονομίας τάττει εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τῶν εἰρηνοδικῶν τὰς περὶ ἐνοικίων διαφοράς, καὶ ἐπομένως ὅλαι αἱ οὕτως εἰσαγόμεναι εἰς τὸν εἰρηνοδίκην εἶναι τῆς ἁρμοδιότητός του· καὶ δὲν δύναται ὁ ἀντίδικος προτείνων ἐνστάσεις ἀναποδείκτους ν' ἀλλάξῃ τὴν φύσιν τῆς κυρίας αἰτήσεως. Διότι μόνον ὅπου ὁ νόμος ῥητῶς τὸ διατάττει, ὁ δικαστὴς παραπέμπει τὴν ὑπόθεσιν, προτεινομένης ἐνστάσεως, καὶ πρὶν εἰσέτι ἀποδειχθῇ, καθὼς π. χ. ὅταν προσβάλλεται ἔγγραφόν τι ὡς πλαστόν· ἄλλως ἤθελεν εἶσθαι ἡ μεγαλητέρα ἀτοπία ν' ἀποβάλλῃ ὁ δικαστὴς τὸν ἐνάγοντα, διότι ὁ ἐναγόμενος προτείνει πράγματα μὴ ὄντα τῆς ἁρμοδιότητός του· καὶ καθὼς δὲν ἀρκεῖ εἰς τὸν ἐναγόμενον εἰς ἐμποροδικεῖον διὰ πρᾶξιν ἐμπορικήν, νὰ προτείνῃ ἔνστασιν ὅτι ἡ πρᾶξις δὲν εἶναι ἐμπορική, καὶ χωρὶς νὰ τὸ ἀποδείξῃ νὰ καταστήσῃ τὸ δικαστήριον ἀναρμόδιον, οὕτω καὶ εἰς τὸ εἰρηνοδικεῖον ὁ ἐναγόμενος δὲν δύναται δι' ἁπλῆς προτάσεως νὰ καινοτομήσῃ τὴν διαδικασίαν τοῦ δικαστοῦ.

Ὁ νομοθέτης βεβαίως δὲν ἠδύνατο νὰ θέσῃ ἄρθ. ἴδιον διαλαμβάνον, ὅτι ὁ εἰρηνοδίκης δὲν πρέπει νὰ δέχηται τυφλοῖς ὄμμασι τὰς παρὰ τῶν ἀντιδίκων προτεινομένας ἐνστάσεις· καθότι, ἂν καὶ μὴ συνήθης δικαστὴς καθόσον ἀφορᾷ τὴν ἔκτασιν τῆς δικαιοδοσίας, διευθύνεται ὅμως ἐκ τῆς αὐτῆς δικονομίας τῶν ἐπιλοίπων δικαστηρίων ὡς πρὸς τὴν ἀγωγήν, τὴν συζήτησιν, τὰ μέσα τῶν ἀποδείξεων, καὶ ἡ ἀρχὴ τοῦ ὅτι ὁ δικαστὴς τῆς ἀγωγῆς εἶναι καὶ τῶν ἐνστάσεων, ἐφαρμόζεται ἀναντιῤῥήτως εἰς τὸν εἰρηνοδίκην, καθὼς καὶ εἰς τοὺς δικαστὰς τῶν συνήθων δικαστηρίων· τὸ ἐναντίον μάλιστα, ἐχρειάζετο νόμος διὰ νὰ δικαιολογήσῃ τὴν ἐξαίρεσιν ταύτην ἐκ τοῦ γενικοῦ κανόνος, τὴν ὁποίαν παραδέχεται ἡ νομολογία τῶν ἐν Σύρῳ πρωτοδικῶν.

Ἐπὶ τοῦ προκειμένου ὅμως βλέπομεν καὶ ἄλλην δυσκολίαν ἀξίαν λόγου, καθότι ὁ ἰδιοκτήτης κατὰ τὴν εἰρημένην νομολογίαν εὑρίσκεται εἰς ἀμηχανίαν διὰ τὴν ἐκλογὴν τοῦ δικαστηρίου πρὸς ἀπαίτησιν τῶν ἐνοικίων· καθότι, ἂν κάμῃ τὴν ἀγωγήν του εἰς τὸ πρωτοδικεῖον, ὁ ἐνοικιαστὴς προτείνει ἔνστασιν ἀναρμοδιότητος

δυνάμει τοῦ ἄρθρου 490 § θ'. τῆς πολιτ. δικονομίας· ἂν εἰς τὸ εἰρηνοδικεῖον, εχει πρόχειρον τὴν ἔνςασιν, τὴν ὁποίαν τὸν χορηγεῖ ἡ νομολογία, καὶ ἐκ τῆς συγχύσεως ταύτης ἀναμφιβόλως προκύπτει ζημία εἰς τὸν ἰδιοκτήτην, καθότι, πρὸς τοῖς ἄλλοις, καταδικάζεται καὶ εἰς τὰ ἔξοδα, τουτέστι τιμωρεῖται, διότι δὲν ἐμάντευσε τὴν στρεψοδικίαν τοῦ ἀντιδίκου.

Ἡ Γαλλικὴ νομοθεσία ἐκτὸς τῆς διαφορᾶς, ὅτι ἡ τιμὴ τοῦ ἐτησίου ἐνοικίου κανονίζει τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ εἰρηνοδίκου [1], ἀντιστοιχεῖ μὲ τὴν ἰδικήν μας καθ' ὅλα τὰ ζητήματα, τὰ ὁποῖα δύνανται νὰ γεννηθῶσιν ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου· παρατηροῦντες ὅθεν τοὺς συγγραφεῖς τοὺς μετ' ἐπιστασίας γράψαντας, ὁποῖος ὁ Καῤῥού, ὁ Βιόσχ. ὁ Ρογρόν, ὁ Βεῤῥιὰ κτλ. βλέπομεν, ὅτι ὑποςηρίζουν καὶ παραδέχονται τὴν ὁποίαν ἐξεθέσαμεν ἀρχήν, ὅτι *Le juge des actions est le juge des exceptions*· καί τινες τούτων, ἰδίως πραγματευόμενοι τὸ ἀντικείμενον τοῦτο, λέγουν, ὅτι ὅταν ὁ ἰδιοκτήτης ζητῇ τὰ ἐνοίκια ἀπὸ τὸν ἐνοικιαστήν, ὁ εἰρηνοδίκης εἶναι ἁρμόδιος νὰ δικάσῃ τὴν τυχὸν προβαλλομένην ἔνστασιν παρὰ τοῦ ἐνοικιαστοῦ, καὶ ὅταν ἡ ἔνστασις δὲν ἦναι τῆς ἁρμοδιότητός του φερομένη ὡς ἀγωγή· ἂν δὲ πρέπῃ ν' ἀναφέρωμεν καί τι περιστατικώτερον περὶ τῆς προκειμένης ἀποφάσεως, θέλομεν εἰπεῖν, ὅτι ὁ ἀντίδικος ἐπρότεινεν ὡς ἔνστασιν, ὅτι δὲν τοῦ ἔγινεν ἡ παράδοσις, πρᾶγμα μὲν ἁπλούστατον, τὸ ὁποῖον ὁ εἰρηνοδίκης δύναται νὰ πληροφορηθῇ διὰ μαρτύρων ἢ δι' αὐτοψίας· ἔνστασις δὲ προχειροτάτη εἰς πάντα ἐνοικιαστήν, καὶ ἱκανὴ νὰ φέρῃ εἰς ἀπελπισίαν τὸν ἰδιοκτήτην μικρᾶς οἰκίας, συλλογιζόμενον τὰ ἐπακόλουθα μακρᾶς διαδικασίας.

Ὑπὲρ τῆς ἐπικρινομένης νομολογίας προτείνουν ὅτι ὁ νομοθέτης εἰς τὸ ἄρθρ. 618 § 4 τῆς πολιτ. δικονομίας τάττει ὡς συνακτικὰς ὑποθέσεις τὰς περὶ ἐνοικιάσεως καὶ μισθώσεων διαφοράς, αἱ ὁποῖαι ἑπομένως πρέπει νὰ δικάζωνται εἰς τὸ πρωτοδικεῖον· ἀλλ' ἀπαντῶμεν, ὅτι τὸ ῥηθὲν ἄρθρον ἐξαιρεῖ τὴν περίστασιν τοῦ ἄρθρ. 490 § θ'. καθόσον δὲν ὑπάγονται εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῶν εἰρηνοδικῶν, καὶ τὸ ἄρθρ. 490 τάττει εἰς τὴν ἁρμοδιότητά των τὰς περὶ ἐνοικίων διαφοράς, καὶ ὅταν ὁ ἰδιοκτήτης ζητῇ παρὰ τῷ εἰρηνοδίκῃ τὰ ἐνοίκια, ὅ,τι καὶ ἂν προτείνῃ ὁ ἐναγόμενος, ἡ ἀγωγὴ εἶναι περὶ ἐνοικίων, καὶ ἑπομένως ὁ εἰρηνοδίκης εἶναι ἁρμόδιος.

---

(1) Τὸ ὁποῖον εὐχῆς ἔργον νὰ γίνῃ καὶ παρ' ἡμῖν, διότι παραγίγνονται κάποτε ἀπὸ τὴν σημαντικότητα τῶν ἐνοικίων.

Καὶ ὁ Γαλλικὸς νόμος, ὡς καὶ ὁ ἰδικός μας, τάττει ὡς συνοπτικὰς ὑποθέσεις τὰς περὶ ἐνοικιάσεως καὶ μισθώσεων διαφορὰς (ἴδε *procedure civile, matières sommaires*), τὰ εἰρηνοδικεῖα μόλον τοῦτο δὲν ἀποβάλλουν τὸν ἐνάγοντα διὰ προτεινομένην ἔνστασιν ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου, ἥτις δὲν ὑπόκειται εἰς τὴν δικαιοδοσίαν του, ἀλλὰ συμφώνως μὲ τὴν γνώμην τῶν νομοδιδασκάλων ἐπιβάλλουν εἰς ὅντινα ἀνήκῃ τὴν ἀπόδειξιν τῆς ἐνστάσεως, καὶ αὕτη εἶναι ἡ ἀληθὴς ἑρμηνεία τοῦ νόμου· ὅταν ὁ ἰδιοκτήτης ζητῇ ἐνοίκια, ὑπάρχει μεγάλη πιθανότης ὅτι τοῦ χρεωστοῦνται· ἐκ τοῦ ἐναντίου, ὅταν ὁ ἐνοικιαστὴς προτείνῃ ἐνστάσεις πληρωμῆς, εἶναι πολὺ πιθανὸν ὅτι στρεψοδικεῖ, καὶ ἀναβάλλει τὴν πληρωμὴν· ὅσον διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρ. 618 § 4 ὑπάρχουν πολλαὶ περιστάσεις διὰ νὰ ἐνασχολήσωσι τοὺς πρωτοδίκας, αἱ ὁποῖαι εἶναι ἡ αἴτησις τῆς ἀκυρώσεως τοῦ συμβολαίου, ἡ ἑρμηνεία αὐτοῦ, ἡ αἴτησις τῆς ἀποζημιώσεως διὰ τὴν μὴ παράδοσιν, ἢ ἐκβίασις τῆς παραδόσεως κτλ. πλέον παρὰ ἱκαναὶ νὰ αἰτιολογήσωσι τὴν ὕπαρξίν του.

Ὡς δεύτερον λόγον ἀντιτάττουν, ὅτι, ἐὰν ὁ ἀντίδικος προτείνῃ ἔνστασιν περὶ τῆς μὴ ὑπάρξεως τοῦ συμβολαίου, ὁ εἰρηνοδίκης θέλει καταφύγει εἰς ἀποδεικτικὰ μέσα, τὰ ὁποῖα διὰ τὴν ἁπλότητα τῆς διαδικασίας, εἶναι ἐπικίνδυνα. Ἀλλὰ τὰ μέσα τῆς ἀποδείξεως καὶ εἰς τὴν περίστασιν τῆς ἀρνήσεως μόνον καὶ μόνον τοῦ ποσοῦ τῶν ἐνοικίων θέλουν ἐμβῆν εἰς πρᾶξιν, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, ἀπὸ τὸν εἰρηνοδίκην· ἐκτὸς ἂν ὑποτεθῇ, ὅτι τὰ μέρη δὲν ζητοῦν ἀπ' αὐτὸν, εἰμὴ πρᾶξιν ἀριθμητικήν· διότι ὁ φιλονεικῶν τὸ ποσὸν, ἢ θέλει βοηθεῖσθαι ἔκ τινος ὅρου τοῦ συμβολαίου, καὶ ὁ εἰρηνοδίκης θέλει ἐμβῆν εἰς τὴν ἑρμηνείαν τοῦ αὐτοῦ νόμου, ἢ θέλει προτείνει τὴν πληρωμὴν μέρους ἢ τὸν συμψηφισμὸν ἢ ἄλλα, καὶ τότε πάλιν ὁ εἰρηνοδίκης θέλει διατάξει μέσον τι ἀποδείξεως, ἐπιτρεπόμενον παρὰ τῆς δικονομίας· ὁ προτεινόμενος ἄθεν λόγος εἶναι ὅλως διόλου ἀνίσχυρος· καθότι τὰ μέσα τῆς ἀποδείξεως δὲν εἶναι ὀλιγώτερον εὔχρηστα εἰς τὸν εἰρηνοδίκην παρὰ καὶ εἰς αὐτὸ τὸ πρωτοδικεῖον· καὶ ἰδοὺ τί λέγει περὶ τούτου ὁ Καρρού: *Ὁ εἰρηνοδ. πραγματικῶς εἶναι δικαστὴς συνήθης· ἡ δικαιοδοσία του εἶναι μὲν περιωρισμένη, ἀλλ' ὑπόκειται εἰς τὸ αὐτὸ δίκαιον καὶ εἰς τοὺς κανονισμοὺς τῶν πρωτοδικείων, καὶ ἑπομένως χρεωστεῖ, καθὼς αὐτὰ, ν' ἀποφασίζῃ περὶ τῶν ἐνστάσεων ἢ τῶν προτεινομένων λόγων κατὰ τῆς ἀγωγῆς, ἐκτὸς ἂν αἱ ἐνστάσεις ἐκβαίνουν τῆς δικαιοδοσίας του διά τινος ῥητῆς διατάξεως τοῦ νόμου, καθὼς ἐὰν π. χ. ἐγένετο ἀγωγὴ ἀποζημιώσεων διὰ τὴν μὴ*

χρῆσιν κτλ. (*Carrou* § 194) καὶ κατὰ τοῦτο εἶναι σύμφωνοι ὅλοι οἱ συγγραφεῖς καὶ αὐτὸς ὁ ὀρθὸς λόγος.

Εἰς τὴν νομολογίαν τοῦ Ἀρείου Πάγου (ἀνωτέρῳ σελίδα 404) ὑπάρχει ἀπόφασις σύμφωνος μὲ τὴν τοῦ ἐνταῦθα δικαστηρίου, ἀλλ' ἐκτὸς τοῦ ὅτι αὕτη δὲν δύναται νὰ βιάσῃ τὴν κρίσιν τῶν δικαστῶν, εἶναι καὶ πολλὰ ὀλίγον αἰτιολογημένη· καθότι ὁ μόνος λόγος, τὸν ὁποῖον ἀπαντῶμεν, συνίσταται εἰς τὸ ὅτι ἡ ἁρμοδιότης εἶναι τοῦ δημοσίου δικαίου, καὶ πρέπει νὰ περιορίζηται εἰς ὅσα ὁ νόμος διατάττει. Ἀλλὰ τοῦτο δὲν αἰτιολογεῖ τὸ πῶς ὁ δικαστὴς τῆς ἀγωγῆς νὰ μὴν ἦναι καὶ τῶν ἐνστάσεων, τὸ πῶς ὁ νομοθέτης ἠθέλησε νὰ καταδικάζῃ εἰς τὰ ἔξοδα τὸν ἐνάγοντα διὰ πληρωμὴν ἐνοικίων, διότι ἁπλῶς ὁ ἀντίδικος προτείνει, ὅτι δὲν τοῦ ἔγινεν ἡ παράδοσις, καὶ μολονότι κατοικεῖ εἰς τὴν οἰκίαν ἢ δύναται νὰ κατοικήσῃ· τὸ πῶς ἂν ὁ ἐνάγων τὸν ἐκάλει εἰς τὸ πρωτοδικεῖον διὰ πληρωμὴν ἐνοικίων, ὁ ἐναγόμενος ἠδύνατο νὰ ἐκκλίνῃ ἀμέσως τὴν δίκην διὰ τοῦ ἄρθρου 490 § θ'. καὶ πῶς πάλιν ὁ αὐτός, ἐναγόμενος εἰς τὸ εἰρηνοδικεῖον, δύναται πάλιν νὰ τὴν ἐκκλίνῃ ἀναποδείκτως· δὲν ἐδικαιολόγησε, λέγω, ὁ Ἄρειος Πάγος τὴν σύγχυσιν ταύτην· δὲν ἔδειξε τὴν βούλησιν τοῦ νομοθέτου, καὶ τὸν τρόπον τῆς θεραπείας· καὶ τέλος, ἀπεφάσισεν οὕτω· μέχρι τῆς ὥρας ἴσως ἀπεφάσισεν ἄλλέως. »

(Νομικῆς σελ. 3143—3148).

ΣΗΜ. 6'. Διαφοραὶ περὶ ἐξώσεως ποῦ ὑπάγονται; Δημοσιεύομεν δύο ἔγγραφα, τὸ μὲν τῆς εἰσαγγελίας τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν, τὸ δὲ τῆς ἐπὶ τῆς δικαιοσ. γραμμ. ἀφορῶντα καὶ λύοντα διαφόρως τὸ ζήτημα αὐτό· ἡ διὰ τοῦ τελευταίου ἐκθετομένη γνώμη εἶναι ἴσως ὀρθωτέρα. — Ἰδοὺ τὰ ἔγγραφα.

« Τὸ ἄρθ. 490 τῆς πολιτ. δικονομίας ὑπάγει εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῶν εἰρηνοδικῶν τὰς μεταξὺ ἐνοικιαζόντων καὶ ἐνοικιαστῶν διαφορὰς τὰς προερχομένας ἐκ τοῦ ἐνοικιαστηρίου καὶ ἀναφομένας εἰς ἐπισκευὰς ἐπὶ τοῦ ἐνοικιασθέντος πράγματος, καθὼς καὶ εἰς τὸ ἐνοίκιον, ὄχι ὅμως καὶ τὰς διαφοράς, αἵτινες ἀφοροῦσι τὸ συμβόλαιον τῆς μισθώσεως. Ὅθεν ἡ ἐκκένωσις μισθωμένης τινὸς οἰκίας ἀφορᾷ τὸ συμβόλαιον, καθότι εἰς ταύτην πρόκειται περὶ διαλύσεως, ἢ ἐξακολουθήσεως τῆς μισθώσεως. Ἐκ τούτου ἕπεται ὅτι αἱ τοιαύτης φύσεως διαφοραὶ δὲν εἶναι τῆς ἁρμοδιότητος τοῦ εἰρηνοδίκου εἰμὴ καθόσον ἡ τιμὴ τῆς μισθώσεως δὲν ὑπερβαίνει τὰς 300 δραχμάς.

Τοῦτο ὅμως χρήζει ἐξήγησίν τινά. Ἂν ἡ μίσθωσις εἶναι κατὰ

μῆνα, καὶ ἡ τιμὴ δὲν ὑπερβαίνῃ τὰς 300 δραχ., ὁ εἰρηνοδίκης δύναται νὰ δικάσῃ. Ἂν δὲ ἡ μίσθωσις εἶναι κατὰ τριμηνίαν ἢ ἑξαμηνίαν ἢ κατ' ἔτος, καὶ ἡ τιμὴ ὅλου τοῦ χρόνου τῆς μισθώσεως ὑπερβαίνῃ τὰς 300 δραχμὰς, τότε οἱ εἰρηνοδίκαι καθίστανται ἀναρμόδιοι εἰς τὸ νὰ δικάσουν, καθότι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει δὲν πρέπει νὰ λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν ἂν ἡ κατὰ μῆνα τιμὴ τῆς μισθώσεως ὑπερβαίνῃ εἰ μὴ τὰς 300 δραχμὰς, ἀλλ' ἡ τιμὴ ὅλου τοῦ συμφωνηθέντος χρόνου. (ἔγγρ. τῆς εἰσ.). »

«Αἱ περὶ ἐξώσεως διαφοραὶ ὑπάγονται εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῶν πρωτοδικῶν, καθότι εἰς ταύτας δὲν πρόκειται περὶ προσωρινῶν διατάξεων, δι' ὧν ζητεῖται ἡ διακατοχὴ, οὐδὲ περὶ ἐπισκευῶν ἢ ἐνοικίου, τὸ ὁποῖον εἶναι ἓν ἐκ τῶν συστατικῶν τῆς μισθώσεως, καὶ ὄχι αὐτοτελὴς ἡ μίσθωσις, ἀλλὰ περὶ τῆς ἑρμηνείας ὅρων τινῶν τοῦ συμβολαίου, ἤγουν ἂν κατὰ τοῦτο πρέπῃ νὰ παύσῃ ἡ συμφωνία τῶν μισθώσεων διὰ νὰ διαλυθῇ ἢ νὰ ἐξακολουθήσῃ· ἐξαιρεῖται ἡ περίπτωσις, καθ' ἣν τὰ μέρη ἐπιτρέψωσι τὴν δίκην (491 πολιτ. δικονομίας).

(Γραμμ. δικ. ἔγγραφον 8895 τῆς 22 ἀπριλίου 1836).

ΣΗΜ. γ'. Περὶ τῆς ἐννοίας τοῦ ἄρθρου 490 (§ 2) τῆς πολιτ. δικονομίας ὁ Κ. Καλλιγᾶς (Σύστ. περὶ Ῥωμ. Δικαίου) λέγει τὰ ἑξῆς (1).

«Διὰ τοὺς αὐτοὺς λόγους, διὰ τοὺς ὁποίους ἐθεωρήσαμεν σήμερον ἀσυμβίβαστον τὴν παραγγελίαν μὲ τῆς πολιτ. δικονομίας τὰς διατάξεις, πρέπει νὰ θεωρήσωμεν ἀσυμβίβαστον καὶ τὴν ἀπαγόρευσιν. Πῶς δύναται ὁ δικαστὴς νὰ ἦναι ἁπλοῦς ἐκτελεστὴς ἰδιωτικῆς ἐπιταγῆς, ἰσχυούσης νὰ καταστήσῃ παράνομον τὸ ἐναντίον αὐτῆς πραχθέν; ὥστε ὁ δικαστὴς ὀφείλει, πρὶν διανείμῃ δικαιοσύνην, ν' ἀποκαταστήσῃ τὰ πράγματα, ὅπως ἦσαν πρὸ τῆς ἰδιωτικῆς ἐπιταγῆς.

«Κατὰ τὴν πολιτ. δικονομίαν ὁ δικαστὴς ἐπιλαμβάνεται δι' ἀγωγῆς καὶ ὁ εἰρηνοδίκης δι' ἀμέσου κλήσεως. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 490 § 2. ὁ εἰρηνοδίκης εἶναι ἁρμόδιος νὰ δικάσῃ α'. *περὶ βλάβης εἰς δένδρα, κλήματα, εἰς καρποὺς ἀγρῶν καὶ κήπων· β'. περὶ καταστροφῆς ἢ βλάβης αἱμασιῶν, τάφρων καὶ ἄλλων περιβόλων· γ'. περὶ βλάβης ἢ μετακινήσεως τῶν ὁρίων γενομένης διὰ τῆς ἐν τῷ γεωργεῖν καὶ ἁμαξηλατεῖν παρεκβάσεως, διὰ ξυλοκομίας, ἀμητοῦ, βοσκῆς θρεμμάτων, θερίσεως, τρυγητοῦ κτλ.*

(1) Ὅρα ἄνωτ. § 7, ὅπου δὲν ἐτέθη ἡ σημείωσις γ', διότι ἐδημοσιεύθη τὸ μέρος αὐτὸ βραδύτερα.

Ἐκτὸς τούτου κατὰ τὸ ἐδάφιον στ'. ἀποφασίζει περὶ προσωρινῶν μέτρων ἀναγομένων εἰς τὴν διακατοχὴν κτλ. Ἀντὶ τῆς ἀπαγορεύσεως σήμερον λοιπὸν ἀπαιτεῖται διαταγὴ τοῦ εἰρηνοδίκου, προσωρινῶς κωλύουσα τὴν ἐξακολούθησιν τοῦ ἔργου, ἕως ὅτου νὰ ἐκδικασθῇ τὸ δικαίωμα. Ἂν τὸ δικαίωμα θέλει δικασθῆ ἀπ' αὐτὸν ἢ ἀπὸ τοὺς πρωτοδίκας, ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὸ εἶδος αὐτοῦ· διότι ἂν ἀνάγεται εἰς τὰ ἐδάφια ά. γ'. δ'. εἶναι τῆς ἁρμοδιότητός του· ἂν ὅμως πρόκειται περὶ διαταράξεως, θέλουν δικάσει οἱ πρωτοδίκαι,

Ἐξαιροῦμεν ὅμως τὸ περὶ τοῦ λάθρα παράγγελμα, διότι τοῦτο ἀφορᾷ προειδοποίησιν ἐπὶ καινοτομίας, δυναμένης νὰ φέρῃ βλάβην εἰς τὸν γείτονα. Ὅταν, καθ' ὑπόθεσιν, θέλῃ τις νὰ κατεδαφίσῃ τὴν οἰκίαν του, ἥτις ἔχει μεσότοιχον κοινὸν μὲ τὴν παρακειμένην, εἶναι ἀνάγκη νὰ εἰδοποιήσῃ τὸν γείτονά του, ὥστε νὰ λάβῃ τ' ἀναγκαῖα μέτρα. Ἡ παράλειψις τῆς εἰδοποιήσεως καθιστᾷ ὑπεύθυνον τὸν καινοτομοῦντα διὰ πᾶσαν ἐκ τῆς πράξεώς του προελθοῦσαν βλάβην

Θέλομεν μόνον προσθέσει, ὅτι σήμερον ἡ εἰδοποίησις πρέπει νὰ γίνῃ διὰ κλητῆρος (πολιτ. δικονομίας ἄρθρ. 140 καὶ ἐπ.) διότι ἡ διὰ μαρτύρων ἀπόδειξις δὲν ἐπιτρέπεται περὶ τῆς γνωστοποιήσεως, ἅμα τὸ ἀντικείμενον ὑπερβαίνει τὰς 50 δραχμάς. »

§ 10.

ΖΗΤ. *Ὁ εἰρηνοδίκης ὡς εἰσηγητὴς δικαστὴς ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἐξετάσῃ ἂν μάρτυς ἀσθενῇ βαρέως, καὶ ἑπομένως νὰ ἐπιχειρίσῃ τὴν ἐξέτασιν τοῦ νοσοῦντος μάρτυρος ἀμέσως καὶ ἄνευ τῆς κλητεύσεως τοῦ ἀντιδίκου, ἀφοῦ διὰ πράξεώς του ἀποφασίσῃ τὸ περὶ τῆς ἐξετάσεως.*

Ἀπόφασις 3415 τῆς ά. μαΐου 1845 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

§ 11.

ΖΗΤ. *Ἐνώπιον εἰρηνοδικῶν δύναταί τις νὰ προσβάλῃ τὰ ἔγγραφα ὡς μὴ γνήσια; ὁ εἰρηνοδίκης δύναται νὰ διατάξῃ τὰ περὶ ἀποδείξεως τῆς γνησιότητος κτλ;* Ναί.

Ἀπόφ.. Ἐπειδὴ οἱ δύο ἐν τῇ αἰτήσει τοῦ ἀναιρεσείοντος λόγοι εἰσὶν ἀνυπόστατοι, ὁ μὲν πρῶτος διότι οὐδένα ὡρισμένον νόμον ἀναφέρει ὁ ἀναιρεσείων ὡς παραβιασθέντα ἐκ τοῦ ὅτι δὲν ἐσυγχώρησε πρὸς αὐτὸν τὸ ἐνταῦθα πρωτοδικεῖον, ὡς ἐφετεῖον, τὴν περὶ ἀποδείξεως τοῦ ἄλλοθι αὐτοῦ πρότασίν του, ὁ δὲ δεύτερος, διότι

δὲν ὑπάρχει λόγος πρὸς ἀναίρεσιν ἐπὶ ἐσφαλμένης αἰτιολογίας· πρὸς δὲ τούτοις οὔτε ὁρίζει κἂν ὁ ἀναιρεσείων κατά τι εἶναι ἐσφαλμένη ἡ αἰτιολογία τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως ὡς πρὸς τὸ ἄλλοθι· ἐπίσης οἱ ἕτεροι δύω οἱ ἐν ταῖς προτάσεσι τοῦ ἀναιρεσείοντος λόγοι, δὲν εἶναι βάσιμοι, ὁ μὲν πρῶτος, διότι φερούσης τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, ὅτι ὁ β΄. πάρεδρος ἀνεπλήρωσε τὸν κωλυόμενον εἰσαγγελέα καὶ ἀντεισαγγελέα., τεκμαίρεται νομίμως, μὴ προσαχθείσης ἐναντίας ἀποδείξεως, ὅτι οἱ πρὸ αὐτοῦ πρὸς τοιαύτην ἀναπλήρωσιν ὑπὸ τοῦ νόμου καλούμενοι δικασταὶ καὶ πάρεδροι ἐκωλύοντο, ἢ δὲν ἦσαν παρόντες, ὁ δὲ δεύτερος, διότι ὁ εἰρηνοδίκης, ὡς ἐκ τῶν ἄρθρων 490 καὶ 499 τῆς πολιτ δικονομίας ἐξάγεται πρόδηλως, δύναται, διὰ νὰ φθάσῃ εἰς τὴν ὁριστικὴν ἀπόφασίν του ἐπὶ ὑποθέσεων τῆς ἁρμοδιότητός του, νὰ διεξαγάγῃ ὅλας τὰς πρὸς τοῦτο ἀποδείξεις, καὶ ἂν ἀκόμη πρόκειται περὶ γνησιότητος ἐγγράφου ἢ τῆς ἐν αὐτῷ ὑπογραφῆς, καθότι, ὡς ἐῤῥέθη, ὁ νομοθέτης, ὅπως γενικῶς ἐκφράζεται εἰς τὸ μνησθὲν ἄρθρον 490 τῆς πολιτ. δικονομίας, δὲν ἀφήρεσεν ἀπὸ τὸν εἰρηνοδίκην τὴν τοιαύτην διεξαγωγήν, ἐνῷ ἀφήρεσεν αὐτὴν ῥητῶς ἀπὸ τοὺς ἐμποροδίκας, διὰ τῶν ἄρθρων 729 καὶ 730 τῆς αὐτῆς δικονομίας· ἂν δὲ τὸ ἄρθρ. 588 § 10 ἀπαιτῇ τὴν ἀγόρευσιν τοῦ εἰσαγγελέως, ἐπὶ διαδικασίας περὶ ἐγγράφων προσβαλλομένων ὡς μὴ γνησίων ἢ πλαστῶν, ἡ διάταξις αὕτη πρέπει νὰ περιορισθῇ ὡς πρός τινας τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ διαλαμβανομένων ὑποθέσεων, ὅταν αὗται ἦναι τῆς δικαιοδοσίας τῶν πρωτοδικείων, καὶ οὐχὶ ὅταν ἦναι τῆς μικρᾶς δικαιοδοσίας τῶν εἰρηνοδικῶν, διότι ἐπὶ τῶν τοιούτων ὁ εἰσαγγελεὺς ἀγορεύει ἐκκαλουμένων αὐτῶν.

Διὰ ταῦτα ἀποῤῥίπτει.

Ἀπόφ. πολιτ. Ἀρείου Πάγου 99 τῆς 28 νοεμβρίου 1845.

(σελ. 421 422 τῆς σειρᾶς τῶν πολιτ ἀποφ. τοῦ 1846)—Παρὰ τοῖς Γάλλοις ἰσχύει ἡ ἰδία ἀρχή; ὅρα carré 1, 608.

Βλ. καὶ ἀνωτ. σελ. 123—125—καὶ τὴν ἐν τῷ Εὑρετ. λέξιν Ἀπόδειξις § 173.

§ 12.

ΖΗΤ. *Αἱ ἐπὶ ἐμπορικῶν δικῶν ἐκδιδόμεναι ὑπὸ τῶν εἰρηνοδικῶν ἀποφάσεις ἐκκαλοῦνται εἰς τὰ πρωτοδικεῖα.*

Ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου 254 τῆς 21 φεβρουαρίου 1839, ἣν βλέπε ἀνωτέρω σελ. 122 § 140.

§. 13.

ΖΗΤ. *Τὰ δικαστήρια τῶν πρωτοδικῶν κρίνουν καὶ περὶ*

ποσοῦ ἥττονος ἐλάσσονος τῶν 300 *δραχ. ὅταν πρωτοδίκως δὲν γίνῃ ἔνστασις.*

Ὅρα ἀνωτ. σελ. 309 § 288 δίς.

§. 14.

ΖΗΤ. *Ὅταν εἰσαχθῇ ἐνώπιον τῶν πρωτοδικῶν διαφορὰ ἀναγομένη εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῶν εἰρηνοδικῶν, τὸ δικαστήριον τῶν ἐφετῶν δύναται, κατὰ τὴν ἐφέσιμον δίκην, νὰ ἐξαφανίσῃ ἐξ ἐπαγγέλματος τὴν ἀπόφασιν, καὶ νὰ παραπέμψῃ τὴν ὑπόθεσιν εἰς τὸν εἰρηνοδίκην.*

Ἀπόφ. τῆς 14 σεπτεμβρίου 1839 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν. (Νομ. σελ. 968). —Ὅρα δ' ἀνωτ. σελ. 309.

§. 15.

Περὶ παρεκτάσεως ἁρμοδιότητος εἶναι περιττὸν νὰ γίνῃ λόγος ἐνταῦθα, καθότι ἐσημειώθησαν τὰ εἰκότα ἀνωτέρω, (σελ. 90—95. 348—358) ὅπου παραπέμπομεν τὸν ἀναγνώστην.

Ποιν. δικαιοσύνη· ὅρα ποιν. ἁρμοδιότης.

§ 16.

ΖΗΤ. *Κατὰ τὸ ἄρθρον* 278 *τοῦ δικ. ὀργαν. τὰ δικαστήρια ἔχουν τὸ δικαίωμα νὰ προσλαμβάνουν τοὺς εἰρηνοδίκ. καὶ δικηγόρους εἰς τὴν συνεδρίασιν πρὸς ἀναπλήρωσιν δικαστοῦ τινὸς ἢ εἰσαγγελέως, ὁσάκις δὲν ὑπάρχει κανεὶς πάρεδρος, ἢ δὲν εἶναι παρὼν εἰς τὴν καθέδραν τοῦ δικαστηρίου.*

Ἀπόφ. ποιν. Ἀρείου Πάγου 137 τοῦ 1846.

Βλ. δὲ τὰ περὶ τούτου ἐν ἀκριβείᾳ εἰς τὴν ἐν τῷ Εὑρετ. λέξιν Σύνθεσις.

§ 17.

ΖΗΤ. *Κατὰ τὸ ἄρθρον* 14 *τοῦ ἀπὸ* 31 *δεκεμβρίου* 1836 *νόμου περὶ προφυλάξεως δενδροφυτειῶν κτλ. εἰς τοὺς εἰρηνοδίκας ἀνετέθη ἡ ἐκδίκασις καὶ τῶν πλημμελημάτων διὰ τὰς τῶν δενδροφυτειῶν βλάβας, τὰς ἐξ ἄλλων αἰτιῶν προερχομένας παρὰ τὰς ἐκ τῶν ζώων, οἷον παρ' ἀνθρώπων.*

Ἀπόφ. ποιν. Ἀρείου Πάγου 3 τοῦ 1846, ἣν ὅρα ἐν τῇ λέξει *βλάβαι ἰδιοκτησίας*, ἔνθα ἐν ἐκτάσει εὕρηνται τὰ περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου.

§ 18.

ΖΗΤ. *Ὅταν ἡ ἐξύβρισις τοῦ εἰρηνοδίκου ἔγεινεν ἐν δημοσίᾳ συνεδριάσει κατὰ συνέπειαν θορύβου ἢ ἀντιστάσεως, ὁ εἰρηνοδίκης βεβαιόνει καὶ ἐκδικάζει τὴν πρᾶξιν· ἄλλως, δικάζει τὸ πλημμελειοδικεῖον.*

Ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου 26 τοῦ 1843.

Βλ. τὰς ἐν τῷ Εὑρετ. λέξεις, Ἀταξία, Θόρυβος, Ἀντίστασις, Ἁρμοδιότης Ποινική.

ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΣ ΠΡΟΞΕΝΩΝ.

Ὅρα Εὑρετ. λέξ. πρόξενοι· ἀλλοδαπός· ἀπαγόρευσις· ἀναφορά· κράτησις.

Περίληψις.

§ 1.

α) ΖΗΤ. *Δηλοποίησις προξένου τινος, κηρύττουσά τινα εἰς κατάστασιν πτωχεύσεως, καὶ γενομένη πρὸ τῆς* **13** *ἰουνίου* **1841**, *δὲν ἔχει ἔννομα ἀποτελέσματα, διότι αἱ περὶ προξένων ὁδηγίαι δὲν εἶχον τότε κῦρος νόμου, ὡς μὴ ὄντων δημοσιευμένων τῶν ἀφορώντων αὐτὰς διαταγμάτων* (1).

Ἀπόφ. « Ἐπειδή, κατὰ τὸν § 3 τοῦ ἄρθρ. 22 τῶν ἀπὸ 14 νοεμβρίου 1834 πρὸς τοὺς προξένους τοῦ βασιλείου τῆς Ἑλλάδος ὁδηγιῶν, οἱ ἐν Τουρκίᾳ πρόξενοι τῆς Ἑλλάδος ἔχουν ἀμφισβητουμένην δικαιοδοσίαν, καθόσον ἀφορᾷ τὰς μεταξὺ Ἑλλήνων καὶ ξένων ἀναφυομένας εἰς Τουρκίαν διαφοράς· αἱ ὁδηγίαι ὅμως αὗται ἐν γένει τότε μόνον ἠδύναντο ν' ἀποκτήσωσι, κατὰ τὸ τῆς 1 φεβρ. 1833 διάταγμ. ὑποχρεωτικὴν νόμου ἰσχὺν καὶ ἐκτὸς τοῦ βασιλείου τῆς Ἑλλάδος, ὅταν ἤθελαν δημοσιευθῇ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως ὁλόκληρα τὰ βασιλικὰ διατάγματα, διὰ τῶν ὁποίων, κατὰ τὴν ἀπὸ 30 αὐγούστου 1835 δηλοποίησιν τῆς ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν γραμματείας τῆς ἐπικρατείας, ἰσχύουν αἱ ῥηθεῖσαι ὁδηγίαι, τὸ ὁποῖον ὅμως δὲν ἔγεινε μέχρι τοῦδε.

Ἐπειδὴ οὐδεὶς ἄλλος νόμος δὲν ἀπέδωσεν εἰς τοὺς προξένους τοῦ Ἑλληνικοῦ βασιλείου δικαιοδοσίαν ἀμφισβητουμένην εἴτε ὡς πρὸς

(1) Ὅρα τὴν ἀμέσως ἑπομένην ἀπόφ. 4877.

τὰς μεταξὺ Ἑλλήνων καὶ ξένων ἐν Τουρκίᾳ ἀναφυομένας διαφοράς· ἑπομένως ἡ ἀπὸ 22 νοεμβρίου 1840 δηλοποίησις τοῦ ἐν Μακεδονίᾳ Ἑλληνικοῦ προξενείου, ἡ καταχωρισθεῖσα εἰς τὸ παράρτημα τοῦ ἀριθ. 51 τοῦ Ἑλληνικοῦ ταχυδρόμου, δι' ἧς κηρύττεται ὡς πτωχεύσας ὁ Ῥ. καὶ προσδιορίζεται ἡ ἔναρξις τῆς πτωχεύσεως τοῦ ἀπὸ τὴν 15 σεπτεμβρίου 1840, εἶναι αὐτοδικαίως ἄκυρος καὶ μὴ ἰσχυρά, ὡς ἐκπηγάζουσα ἀπὸ μὴ ἔχοντα κατὰ νόμον δικαστικὴν δύναμιν· κατὰ δὲ τοιούτων ἀποφάσεων, κατὰ τὸ ἄρθρ. 759 § 2 τῆς δικ. εἶναι περιττὴ ἡ ἔφεσις, καὶ φθάνει μόνον νὰ γίνῃ αἴτησις περὶ ἀκυρώσεως τῆς ἀποφάσεως ἐνώπιον παντὸς δικαστοῦ, εἰς τὸν ὁποῖον προσάγεται (1).

Ἐπειδὴ μὴ ὄντος κατὰ νόμον εἰς κατάστασιν πτωχεύσεως τοῦ Ῥ. καλῶς ἐκινήθη κατ' αὐτοῦ προσωπικῶς ἡ ἀγωγὴ περὶ αὐτῆς κατασχέσεως. »

Ἀπόφ. 1937 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν τῆς 13 ἰουνίου 1841.

ς) ΖΗΤ. *Αἱ πρὸς τοὺς προξένους ὁδηγίαι κατέστησαν ὑποχρεωτικαὶ ἅμα δημοσιευθεῖσαι διὰ τῆς ἐφημερίδος. Κατ' αὐτὰς δὲ οἱ πρόξενοι ἔχουν τὸ δικαίωμα, γενομένης αἰτήσεως, νὰ ἐκλέγωσι διαιτητικὰ δικαστήρια, τὰ ὁποῖα ἀντικαθιστῶσι τὰ ἐν τῷ Ἑλληνικῷ κράτει τακτικὰ δικαστήρια.*

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ αἱ πρὸς τοὺς προξένους ὁδηγίαι ἐτέθησαν εἰς ἐνέργειαν καὶ ἰσχὺν διὰ βασιλ. διαταγμάτων, κατέστησαν δὲ ὑποχρεωτικαί, δυνάμει τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ ἀπὸ 5 φεβρουαρίου 1835 διατάγματος, ἅμα ἐδημοσιεύθησαν διὰ τῆς βασ. ἐφημερίδος μὲ τὴν σύγχρονον διακήρυξιν μάλιστα τῆς ἁρμοδίας γραμματείας περὶ τῆς ὑπάρξεως τῶν διατασσόντων τὴν ἰσχὺν τῶν βασ. διαταγμάτων, χαρακτηριζομένων διὰ τοῦ ἀριθμοῦ αὐτῶν.

Ἐπειδὴ ἀποδεικνύεται ἐκ τῶν ἀναφορῶν τοῦ Π., ὅτι οὗτος, ὡς ἐντολοδόχος πληρεξούσιος τοῦ ἀδελφοῦ του, ἀπήτησε παρὰ τοῦ ἐν Ἡρακλείᾳ ὑποπροξένου, ὡς ἐνάγων, τὴν ὑποχρέωσιν τοῦ ἀντιδίκου εἰς τὴν ἀπότισιν τῆς πρὸς τὸν ἀδελφόν του χρεωστικῆς ὁμολογίας· ἄλλως δὲ ἐζητήσατο παρὰ τοῦ ὑποπροξένου νὰ ἐνεργηθῶσι τὰ παρὰ τοῦ νόμου ὁριζόμενα διὰ τὰ τέλη τῶν δικαίων καὶ τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἐντολέως του· ὅθεν μὲ τοῦτο ἐπροκάλεσε τὴν, κατὰ τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ ὑποπροξένου, ἐκτέλεσιν τῶν καθηκόντων του.

(1) Ὅρα καὶ Ἴσω ἀφορῶς τὸ ζήτημα αὐτό, τὰς ἐν τῷ Κόρπ. λέξεις ἄκυρ αὐτ ς ἐν γένει § 188, Ἀρμοδιότης πολ. ἐν γένει αὐ. 127 — Coτέ τόμ. Γ. 1282.

Ἐπειδὴ, κατὰ τὰς ἀνωτ. ὁδηγίας, οἱ πρόξενοι ἔχουν τὸ δικαίωμα καὶ τὸ καθῆκον, ὅταν προκαλεσθῇ ἡ δικαστικὴ ἐξουσία των, νὰ ἐκλέγωσι διαιτητικὰ δικαστήρια, τὰ ὁποῖα ἐντὸς τῆς δικαιοδοσίας των ἐν τῷ τουρκικῷ κράτει καθίσανται τότε μεταξὺ τῶν ὁμοεθνῶν τὰ φυσικὰ δικαστήρια τούτων, καὶ ἑπομένως δὲν δύνανται ταῦτα νὰ θεωρηθῶσιν, ὡς πρὸς τοὺς προκαλέσαντας αὐτὰ, δικαστήρια ἔκτακτα κατὰ παράβασιν δῆθεν τοῦ ἄρθρ. 14 τῆς πολιτ. δικονομίας, καὶ τοῦ ἄρθρ. 89 τοῦ συντάγματος.

Ἐπειδὴ τοιαῦτα δικαστήρια δὲν εἶναι ἡ προαιρετικὴ διαιτησία, τὴν ὁποίαν προνοοῦν τ' ἄρθρ. 105 καὶ ἐπ. τῆς πολιτ. δικονομίας, ὥστε νὰ ὑπάγεται ἡ σύστασίς των εἰς τὰς διατάξεις καὶ τοὺς περιορισμοὺς τῶν ἄρθρων τούτων, ἀλλ' ἀντικαθιστῶσι τὰ ἐν τῷ Ἑλληνικῷ κράτει περὶ ὅλων τῶν πολιτικῶν διαφορῶν τακτικὰ δικαστήρια, καὶ ἐκλέγονται, κατὰ τὸ ἄρθρ. 22 τῶν ὁδηγιῶν, ἀπ' εὐθείας ἀπὸ τοὺς προξένους.»

Ἀπόφ. 4377 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν τῆς 19 ἰουνίου 1847.

§ 2.

Αἱ κατὰ τῶν ἀποφάσεων τῶν ἐν τῇ ὀθωμανικῇ πρεσβείᾳ προξένων ἐφέσεις θέλουν ἀπευθύνεσθαι πρὸς τὴν ἐν Κωνσταντινουπόλει πρεσβείαν. (Δηλοποίησις τῆς 7 αὐγούστου 1836· συλλογῆς νόμων ὑπὸ Πετσάλη, σελ. 501).

§ 3.

ΖΗΤ. *Οἱ ὑποπρόξενοι ἔχουν δικαίωμα νὰ περιάπτωσιν εἰς τὰ συμβόλαια τὸν τύπον τῆς ἐκτελέσεως; Ναί.*

Ἀπόφ. «Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ ἄρθρ. 3 ἐδάφ. δ'. καὶ 52 τῶν ἐν τῷ φύλλῳ 46 τοῦ 1836 τῆς ἐφημερίδος τῆς κυβερνήσεως ὁδηγιῶν πρὸς τοὺς προξένους τοῦ βασιλείου τῆς Ἑλλάδος, τὰ προξενικὰ γραφεῖα θεωροῦνται ὡς συμβολαιογραφεῖα· ὅθεν ὅσα ἐνδιαλαμβάνουν αἱ ἐν τῷ αὐτῷ φύλλῳ πρόσθετοι ὁδηγίαι περὶ τῶν συμβολαιογραφικῶν ἔργων τῶν γραμματέων τῶν προξένων, οἵτινες, ὅπου ὑπάρχουν διωρισμένοι, εἶναι ἰδίως αὐτοὶ ἐπιφορτισμένοι τὰ συμβολαιογραφικὰ καθήκοντα, ἰσχύουν, κατὰ φυσικὸν λόγον, ἀπαραλλάκτως καὶ ὡς πρὸς τοὺς προξένους ἢ ὑποπροξένους, οἵτινες, ὅπου δὲν ὑπάρχουν γραμματεῖς προξενείων, θεωροῦνται, δυνάμει τῶν προειρημένων γενικῶν ἄρθρων, ὡς συμβολαιογράφοι ἐξίσου ἀναγκαῖοι ὄντες διὰ τὰς ἐν τῇ χώρᾳ, ὅπου ἑδρεύουν, συναλλαγὰς τῶν ἡμεδαπῶν,

οἵτινες, ἄλλως, ἤθελον, ἄνευ οὐδενὸς λόγου καὶ ἐναντίον τοῦ σκοποῦ τῆς ἐκδούσης τὰς ὁδηγίας κυβερνήσεως, διατελεῖ εἰς χειροτέραν θέσιν παρὰ τοὺς ἡμεδαποὺς, τοὺς διαμένοντας ὅπου ὑπάρχουν διωρισμένοι γραμματεῖς προξενείων. Ὅθεν εἶναι ἐσφαλμένος ὁ εἰς τὴν προεκτεθεῖσαν ἀβάσιμον διάκρισιν μεταξὺ προξένων καὶ γραμματέων τοῦ προξενείου στηριζόμενος δεύτερος τῆς ἐφέσεως λόγος περὶ τοῦ ὅτι δὲν εἶχε δικαίωμα ὁ ἐν Κυδωνίαις ὑποπρόξενος νὰ περιάψῃ εἰς τὸ περὶ οὗ πρόκειται συμβόλαιον τὸν τύπον τῆς ἐκτελέσεως, ἐνῷ μάλιστα καὶ αὐτὰ τὰ ὑπὸ τῶν γραμματέων τῶν προξενείων ἐκδιδόμενα κατὰ τὸ ἄρθ. 23 τῶν προσθέτων ὁδηγιῶν ἐκτελεστὰ ἀπόγραφα ἔχουν, κατὰ τὸ 21 ἄρθρ. ἀνάγκην ἐπιθεωρήσεως ἐκ μέρους τῶν προξένων.

Ἐπειδὴ ἡ περὶ ἀκυρώσεως τοῦ προκειμένου δανειστικοῦ συμβολαίου πρότασις τοῦ ἐκκαλοῦντος ἐπὶ λόγῳ ὅτι ὁ δανειστὴς Μ. εἶναι ἀλλοδαπὸς, ὀρθῶς ἐθεωρήθη παρὰ τοῦ πρωτοδικείου ἀβάσιμος, διότι, κατὰ τὸ ἄρθρ. 3 ἐδάφ. 4 τῶν προκειμένων ὁδηγιῶν, οἱ πρόξενοι παραδέχονται ὅλα τὰ δημόσια συμβόλαια, ὅσα οἱ ὁμοεθνεῖς ὀφείλουν ἢ θέλουν νὰ κάμωσιν· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ὁ Σ. ὅστις εἶναι ὁ ζητήτας τὴν μονομερῆ σύνταξιν τοῦ προκειμένου συμβολαίου, καὶ ὁ μόνος ὑπογραφόμενος εἰς αὐτὸ, εἶναι ὁμολογουμένως ὁμοεθνής.

Ἐπειδὴ ἀβασίμου οὔσης τῆς προκειμένης ἐφέσεως καθ' ὁλοκληρίαν, ἀποβαίνει περιττὸν νὰ ληφθῶσιν ὑπ' ὄψιν αἱ περὶ ἀποζημιώσεως προτάσεις τοῦ ἐκκαλοῦντος ὡς προϋποθέτουσαι τὴν παραδοχὴν τῆς ἐφέσεως. »—Βλ. τὸν ἑπ. §.

Ἀπόφ. τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν 4652 τῇ 3 Ἰουλίου 1848.

§ 4.

α) ΖΗΤ. *Οἱ πρόξενοι ἔχουν ἁρμοδιότητα νὰ ἐκπληρῶσι συμβολαιογραφικὰ καθήκοντα συντάσσοντες ἔγγραφα;* Ὅρα τὸν προηγ. §

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ οἱ πρόξενοι ἔχουσιν ἁρμοδιότητα νὰ ἐκπληρῶσι συμβολαιογραφικὰ καθήκοντα πρὸς σύνταξιν ἐγγράφων, διότι αἱ ἀποδίδουσαι εἰς αὐτοὺς τὴν ἁρμοδιότητα ταύτην ὁδηγίαι, δημοσιευθεῖσαι διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 46 ἐφημερίδος τῆς κυβερνήσεως, ἐκυρώθησαν διὰ Β. διατάγματος, κατὰ τὴν ἐν τῇ αὐτῇ ἐφημερίδι δημοσιευθεῖσαν συγχρόνως διακήρυξιν τῶν διαταττόντων τὴν ἰσχύν των Β. διαταγμάτων, χαρακτηριζομένων διὰ τοῦ ἀριθμοῦ αὐτῶν. Ὅθεν καὶ ἡ ἐπὶ τῆς ἐλλείψεως τοιαύτης ἁρμοδιότητος κατ' ἔρεσιν προταθεῖσα ἀκυρωτικὴ ἔνστασις εἶναι ἀνυπόστατος.

Ἐπειδὴ, τούτων οὕτως ἐχόντων, ὅλαι αἱ λοιπαὶ ἐνστάσεις κατὰ τοῦ

κύρους τοῦ εἰρημένου παραχωρητηρίου, ὡς δῆθεν ἀπλῶς ἰδιωτικοῦ, δὲν δύνανται καὶ λαμβάνωνται ὑπ' ὄψιν ὡς μὴ ἐφαρμοζόμεναι ἐνταῦθα.

'Απόφ. 4563 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν τῇ 31 ὀκτωβρ. 1847.

ϛ') ΖΗΤ. *Οἱ πρόξενοι δὲ εἶναι ἁρμόδιοι νὰ συντάττουν τὰ μεταξὺ ἀλλοδαπῶν συμβόλαια καὶ πληρεξούσια ἔγγραφα.*

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ, κατὰ τὸν § 4 τοῦ 3 ἄρθρου τῶν ἀπὸ 1 ἰανουαρίου 1834 ὁδηγιῶν πρὸς τοὺς προξένους τοῦ Βασιλείου τῆς Ἑλλάδος, αἵτινες ἰσχύουν καὶ εἶναι εἰς ἐνέργειαν κατὰ συνέπειαν τῶν ὑπ' ἀριθ. 4339, 558, 18,854 καὶ 12,987 διαταγμάτων, τὰ προξενικὰ γραφεῖα παραδέχονται τὰ συμβόλαια, ὅσα οἱ ὁμοεθνεῖς ὁμολογοῦσιν ἢ θέλουν νὰ κάμουν· ἐκ τούτου δὲ γίνεται δῆλον ὅτι οἱ πρόξενοι τοῦ Βασιλείου τῆς Ἑλλάδος δὲν εἶναι ἁρμόδιοι, διὰ νὰ συνθέτωσι συμβόλαια ἀλλοδαπῶν, τὰ δὲ παρ' ἀναρμοδίων ὑπαλλήλων συντασσόμενα ἔγγραφα εἶναι, κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ δικαίου, ἄκυρα· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ὁ Ι. Τ. εἶναι ὁμολογουμένως ἀλλοδαπός, ἑπομένως ἀναρμοδίως ἐγένετο ἐνώπιον τοῦ γραφείου τοῦ Ἑλληνικοῦ προξενείου ἡ ὑπὸ τοῦ εἰρημένου Τ. πληρεξουσιότης διὰ τὴν προκειμένην ὑπόθεσιν, καὶ κατὰ συνέπειαν εἶναι ἄκυρος.

Ἐπειδὴ, ἂν καὶ ἡ πληρεξουσιότης αὕτη ἀκυροῦται, δὲν ὑπάρχει μολοντοῦτο ἡ περίπτωσις τοῦ 92 ἄρθρου τῆς πολιτ. δικονομίας, καθ' ἣν δὲν ἐμφανίζεται παντάπασι πληρεξουσιότης, διὰ νὰ δύνανται νὰ λάβουν ἐφαρμογὴν αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου τούτου, ὡς πρὸς τὴν ἀκύρωσιν τῶν προπαρασκευαστικῶν πράξεων, διότι ὑπάρχει, ὡς εἴρηται, πληρεξουσιότης, ἀλλ' ἀναρμοδίως γενομένη.

Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ ῥηθὲν 92 ἄρθρον, τὸ περὶ νομιμοποιήσεως κανονίζεται καὶ ἐξ ἐπαγγέλματος.

Διὰ ταῦτα κηρύττει ἄκυρον κτλ.

'Απόφασις τῆς 10 ὀκτωβρίου 1846.

(σελ. 217 τῶν πολιτ. ἀποφ. τοῦ 1846)

ΣΗΜ. Πληρεξουσιότης, δοθεῖσα κατὰ τοὺς τύπους τοὺς ἰσχύοντας ἐν τῷ τόπῳ, ἔνθα ἐγένετο τὸ συμβόλαιον, ἰσχύει ἐνώπιον τῶν Ἑλληνικῶν δικαστηρίων, κατὰ τὴν ἀπὸ 4 μαρτίου 1846 ὑπ' ἀριθ. 13 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου φέρουσαν:

Ἀπόφ. «Ἐπειδὴ, κατὰ τὸν γενικὸν κανόνα *Locus regit actum* ἐμπεριεχόμενον εἰς τὴν ἡμετέραν πολιτ. δικονομίαν (ἄρθρ. 385), ὁ τύπος τοῦ ἐγγράφου κανονίζεται κατὰ τοὺς νόμους τοὺς ἰσχύοντας, καθ' ὃν τόπον καὶ χρόνον ἐξεδόθη τὸ ἔγγραφον· ὥστε πᾶν ἔγγραφον, ἐκδοθὲν ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ, δύναται νὰ ἰσχύῃ καὶ ἐν τῇ Ἑλλάδι, ἐὰν συνετάχθη κατὰ τοὺς ἐκεῖ ἰσχύοντας τύπους· ἐξαίρεσις δὲ τοῦ

κανόνος τούτου ὑπάρχει μόνον εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἀποφάσεων τῶν ἀλλοδαπῶν δικαστηρίων καὶ ἄλλων ἐκτελεστῶν ἐγγράφων, περὶ ὧν διαλαμβάνουσι τ' ἄρθρα 858 καὶ 861 τῆς πολιτ. δικονομίας, καὶ εἰς ἄλλας τινὰς περιπτώσεις, ἀφορώσας τὴν πολιτικὴν κατάστασιν καὶ τὴν ἱκανότητα τοῦ Ἕλληνος, καὶ τ' ἀκίνητα κτήματα, ἐὰν κεῖνται ἐν τῇ Ἑλλάδι, καθ' ἃς οἱ πολιτ. νόμοι διατάττουσι ῥητῶς τὸ ἐναντίον. (1) Τὸ δὲ ἄρθ. 93 τῆς πολ. δικονομίας, διαλαμβάνον ὅτι ἡ πληρεξουσιότης δύναται νὰ δοθῇ μόνον ἤτοι ἐγγράφως διὰ πράξεως συμβολαιογραφικῆς, ἢ προφορικῶς ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ γενομένης περὶ τούτου ἐκθέσεως, ἐννοεῖ μόνον τοὺς ἐν τῇ Ἑλλάδι ὑπάρχοντας εἴτε Ἕλληνας εἴτε ἀλλοεθνεῖς, καὶ εἰς μόνον αὐτοὺς ἐφαρμόζεται, οὐχὶ δὲ καὶ εἰς τοὺς ἐν ἀλλοδαπῇ εὑρισκομένους, οἵτινες πρέπει νὰ συμμορφόνωνται εἰς τὰς πράξεις των μὲ τὰς διατυπώσεις τοῦ τόπου, ἐνῷ διαμένουσι· καθότι ἤθελεν εἶσθαι ἄτοπον καὶ ἐναντίον τοῦ ὀρθοῦ λόγου νὰ ὑποχρεώνῃ ὁ ἡμέτερος νομοθέτης τοὺς εἰς ξένον κράτος εὑρισκομένους νὰ διορίζουν πληρεξούσιον διὰ συμβολαιογραφικῆς πράξεως, ἢ νὰ ἔρχωνται εἰς τὴν Ἑλλάδα προσωπικῶς διὰ νὰ διορίζωσι τοιοῦτον προφορικῶς ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ, κ' ἐὰν ἦναι ἀνέφικτος, ἢ διὰ νόσον ἢ δι' ἄλλα αἴτια, ἡ ἔλευσίς των. Ἄλλως τε, κατὰ τὰς παραδεδεγμένας ἀρχὰς τοῦ ἐθνικοῦ δικαίου, ἡ ἰσχὺς τῶν νόμων ἑκάστης πολιτείας δὲν δύναται νὰ ἐπεκτείνεται πέραν τῶν ὁρίων αὐτῆς· καὶ ἐπομένως δὲν δύνανται οὗτοι νὰ διέπωσι κατοίκους ἄλλης πολιτείας, οἵτινες δὲν ὀφείλουσιν οὔτε νὰ γνωρίζωσιν, οὔτε νὰ τοὺς ἀκολουθῶσιν, ὡς ὑποκείμενοι εἰς μόνους τοὺς νόμους τῆς πατρίδος των· ὅθεν ἡ ἀναιρεσείουσα Σ. Τ. κατοικοῦσα εἰς Δακίαν, καὶ διορίσασα ἐκεῖ πληρεξούσιόν της τὸν δικηγόρον Γ. Β. διὰ νὰ τὴν παριστᾷ ἐνώπιον τῶν Ἑλληνικῶν δικαστηρίων εἰς τὴν μετὰ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου δίκην της, δὲν ἦτον ὑπόχρεως εἰμὴ νὰ διορίσῃ πληρεξούσιον κατὰ τοὺς τύπους τοὺς ἰσχύοντας ἐν τῇ Δακίᾳ. Ὁ δὲ ἰσχυρισμὸς τοῦ ἀναιρεσιβλήτου περὶ τοῦ ὅτι ὁ ἀντίδικος ἠδύνατο μόνον νὰ διορίσῃ *procuratorem ad negotia* κατὰ τοὺς περὶ ἐντολῆς νόμους, καὶ οὗτος ἔπειτα νὰ διορίσῃ *procuratorem ad lites*, εἶναι ἀνυπόστατος, καθότον ἀφοῦ αὕτη εἶχε δικαίωμα νὰ διορίσῃ πληρεξούσιον *ad negotia*, περὶ αὐτῆς τῆς δίκης, εἶχεν ἐπίσης τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ διορίσῃ ἀπ' εὐθείας πληρεξούσιον *ad lites*, κατὰ τὸν κανόνα *εἰς ὅντινα συγχωρεῖται τὸ πλέον συγχωρεῖται καὶ τὸ ἧττον*· χωρὶς νὰ προσφύγῃ εἰς αὐτὸ τὸ ἔμμεσον μέσον ἤρκει μόνον νὰ ἐδιώριζεν ἐκ τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ 91 τῆς πολιτ. δικαιονομίας διαλαμβανομένων προσώπων, ὡς καὶ ἔπραξε,

(1) Ὅρα Εὑρετ. λέξ. Ἁρμοδιότης πολιτ. § 162.

καθότι παρὰ τὰ πρόσωπα ταῦτα δὲν δύνανται νὰ ἐμφανισθῶσιν ἄλλα πρὸς ὑπεράσπισιν δίκης τινος ἐνώπιον τῶν Ἑλληνικῶν δικαστηρίων; κατὰ τὴν ῥητὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου τούτου· ἑπομένως τὸ ἐν Ἀθήναις δικαστήριον τῶν ἐφετῶν, παραδεχθὲν διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του τὴν ἔνστασιν τοῦ ἀναιρεσιβλήτου περὶ τῆς μὴ παραδοχῆς τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος πληρεξουσίου, παρεβίασε τὸν γενικὸν κανόνα *locus regit actum* καὶ ψευδῶς ἡρμήνευσε τὸ ἄρθρ. 93 τῆς πολιτ. δικονομίας, τοῦ ὁποίου ἡ διάταξις εἶναι οὐσιώδης, ὡς ἀφορῶσα τὴν δημοσίαν τάξιν, ἡ δὲ παραβίασις αὕτη δίδει χώραν εἰς ἀναίρεσιν, κατὰ παράβασιν τοῦ ἄρθ. 807 § 1 τῆς Π. Δ.

Διὰ ταῦτα ἀναιρεῖ τὴν ἀπὸ 26 Ἰουνίου 1845 ὑπ' ἀριθ. 3449 ἀπόφασιν τοῦ ἐν Ἀθήναις δικαστηρίου τῶν ἐφετῶν· παραπέμπει τὴν προκειμένην ὑπόθεσιν εἰς τὸ ἐν Ναυπλίῳ δικαστήριον τῶν ἐφετῶν πρὸς νέαν συζήτησιν. »

γ') ΖΗΤ. *Οἱ γραμματεῖς τῶν Ἑλληνικῶν προξενείων ἔχουν νόμιμον ἐξουσίαν τοῦ συντάττειν συμβολαιογραφικὰ ἔγγραφα;* (1). Ὄχι· ὁ τόπος κανονίζει τὸν τύπον τῶν ἐγγράφων.

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ α. καὶ β'. ἄρθ. τοῦ ἀπὸ 1/13 φεβρ. 1833 Β. Διατ. οἱ νόμοι καὶ τὰ διατάγματα δὲν ἔχουν δύναμιν ὑποχρεωτικὴν εἰμὴ ἀφοῦ δημοσιευθῶσι διὰ τῆς ἐφημ. τῆς Κυβερν.

Ἐπειδὴ αἱ ἀπὸ α. ἰανουαρίου 1834 πρὸς τοὺς προξένους τοῦ Βασιλείου τῆς Ἑλλάδος εἰς ξένας ἐπικρατείας ὁδηγίαι δὲν ἐδημοσιεύθησαν κατὰ τὸν ἀνωτέρω τρόπον εἰμὴ τὴν 10 τοῦ σεπτεμβρίου 1036, τὰ δὲ Β. διατάγματα, τὰ ὁποῖα ἀναφέρει ἡ ἀπὸ 30 αὐγ. 1836 δηλοποίησις τῆς ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν γραμματείας, ὡς δίδοντα ὑποχρεωτικὴν δύναμιν εἰς τὰς μνημονευθείσας ὁδηγίας, δὲν ἐδημοσιεύθησαν ποτὲ, καθότι ἡ μόνη μνεία τῶν ἀριθμῶν των δὲν ἀρκεῖ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ νομοθέτου, ὅστις εἶναι νὰ γνωστοποιῶνται εἰς ὅλον τὸ κράτος αἱ διατάξεις τῶν ὑποχρεούντων τοὺς πολίτας νόμων.

Ἐπειδὴ τὰ μὲν δημοσιευθέντα ταῦτα διατάγματα δὲν δύνανται νὰ ἔχουν ἰσχὺν ὑποχρεωτικὴν, καὶ ἑπομένως οὐδ' αἱ ὁδηγίαι, αἱ ὁποῖαι ἀπὸ αὐτὰ ἤθελον πορισθῇ τὴν ὑποχρεωτικήν των δύναμιν· ὥστε δὲν δύνανται νὰ ἐνδύσουν. ὡς τὸ 4 κεφάλαιον αὐτῶν ἐνδιαλαμβάνει, τοὺς γραμματεῖς τῶν Ἑλληνικῶν προξένων μὲ τὴν ἐξουσίαν τοῦ συντάττειν συμβολαιογραφικὰ ἔγγραφα.

Ἐπειδὴ ἑπομένως ὁ Κ. δὲν ἦτον ὑπόχρεως νὰ συμμορφωθῇ μὲ τὰς διατάξεις τῶν εἰρημένων ὁδηγιῶν, καὶ μάλιστα τὸ β'. ἀπὸ 21 τοῦ παρελθόντος ἀπριλίου πληρεξούσιον ἔγγραφον αὐτοῦ πρὸς τὸν

---

(1) Ναυτικὰ συμβόλαια συντάττουν οἱ πρόξενοι; Ὅρα Ἐφ· Τ. Ι σελ. 84 (§ 40).

δικηγόρου Κ. Π. ὡς συνταχθὲν παρὰ τοῦ ἐκπληροῦντος χρέη γραμματέως τοῦ Ἑλληνικοῦ ἐν Σμύρνῃ προξενείου, δὲν ἔχει ἀποδεικτικὴν ἰσχὺν, κατὰ τὸ ἄρθρ. 402 τῆς πολιτ. δικονομίας, ὡς μὴ συνταχθὲν παρ' ἁρμοδίου ὑπαλλήλου ἐντὸς τῶν ὁρίων τῶν καθηκόντων του· ὡς φέρον ὅμως τὴν ὑπογραφὴν τοῦ Β. Κ. δύναται, κατὰ τὸ αὐτὸ ἄρθρ., νὰ ἰσχύσῃ ὡς ἰδιωτικὸν ἔγγραφον.

Ἐπειδὴ λοιπὸν μὴ ὑπαρχούσης εἰς Σμύρνην Ἑλληνικῆς ἀρχῆς ἐχούσης συμβολαιογραφικὴν ἁρμοδιότητα, ὁ Κ. δὲν ἠδύνατο νὰ διορίσῃ ἐπὶ συμβολαιογράφου πληρεξούσιόν του τὸν δικηγόρον Κ. Π. διορίσας δὲ αὐτὸν, διὰ τοῦ ἀπὸ 9/21 τοῦ παρελθόντος ἰανουαρίου ἰδιωτικοῦ ἐγγράφου, δὲν παρεβίασε κανένα νόμον, καθότι τὸ ἄρθρ. 93 τῆς πολιτ. δικονομίας, ἐνδιαλαμβάνον ὅτι πληρεξουσιότης δύναται νὰ δοθῇ μόνον ἤτοι ἐγγράφως διὰ συμβολαιογραφικῆς πράξεως, ἢ προφορικῶς ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ, δὲν δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ εἰς τὰ ἐκτὸς τῆς ἐπικρατείας συντασσόμενα πληρεξουσιότητος ἔγγραφα, κατὰ τὴν ἀρχὴν ὅτι ὁ τόπος κανονίζει τὸν τύπον τοῦ ἐγγράφου.»—Ὅρα τὸ προηγ. ἐδάφ.

Ἀπόφ. 560 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν τῆς 22 ὀκτωβρίου 1837.

§. 5.

ΖΗΤ. *Οἱ πρόξενοι δύνανται νὰ ἐπιχειρῶσι δικαστικὰς πράξεις κατὰ παραγγελίαν;* Ναί.

(Νομικῆς σελ. 468).

ΣΗΜ. Ἡ τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν ἀπόφασις 4414 τοῦ 1847 διαλαμβάνει τὴν αὐτὴν ἀρχήν.

Τὴν αὐτὴν ἀρχὴν ἀνεπτύξαμεν εἰς τὸν § 35 τῆς ἐν τῷ Εὑρετ. λέξεως Ἀπόδειξις·— ἡ τοῦ 1848 ἀπόφ. 72 τοῦ Ἀρείου Πάγου φέρει ὡς πρὸς τὸ ζήτημα αὐτὸ οὕτως:

Ἀπόρ. «Ἐπειδὴ οἱ πρόξενοι, κατὰ τὰς εἰς αὐτοὺς ὁδηγίας, αἵτινες εἶναι δημοσιευμέναι καὶ ἰσχύουν δυνάμει τῶν ἐπὶ τούτων γενομένων διαταγμάτων (ἐφημ. τῆς Κυβερνήσεως τοῦ 1836 ὑπ' ἀριθ. 46), εἶναι ἐπιφορτισμένοι καὶ δικαστικὰ καθήκοντα· ὅθεν, κατὰ τὰ ἄρθρ. 309 καὶ 15 τῆς πολιτ. δικονομίας, ἠδύναντο νὰ παραγγελθοῦν ἀπὸ τὸ ἐφετεῖον καὶ νὰ διεξάξουν τὴν διεξαχθεῖσαν ἀπόδειξιν, καθὼς καὶ τὸ προξενικὸν γραφεῖον τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἑλληνικῆς πρεσβείας, καθότι τὸ γραφεῖον τοῦτο ἐκτελεῖ τὰ ἔργα τοῦ προξένου, μὴ ὄντος ἄλλου τοιούτου ἐκεῖ ἰδίως διωρισμένου.»

§ 6.

ΖΗΤ. *Οἱ πρόξενοι δὲν ἀντιπροσωπεύουσιν ἐνώπιον τῶν*

δικαστηρίων τὴν σχολάζουσαν περιουσίαν τῶν ὑπηκόων τοῦ κράτους, ὃ ἀντιπροσωπεύουσιν.

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ ἄρθρον 471 § 2 τῆς πολ. δικονομίας, πρὸς ἐπανάληψιν μὴ ὡρίμου εἰσέτι δίκης, δύναται ὁ εἷς τῶν διαδίκων νὰ βιάσῃ τὸν ἕτερον ἐν τῇ περιπτώσει τοῦ ἄρθρ. 463 § 3 τῆς αὐτῆς δικονομίας, τουτέστιν ἐπὶ τοῦ θανάτου ἑνὸς τῶν διαδίκων, προσκαλῶν τὸν κληρονόμον ἢ τὸν αὐτεξούσιον καταστάντα διάδικον, εἰς ἐπανάληψιν καὶ ἐξακολούθησιν τῆς συζητήσεως· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου, ἂν καὶ ὁ Ἰ. Τ. ὡς γενικὸς Αὐστριακὸς πρόξενος, ὤφειλε, κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ ἐθνικοῦ δικαίου, νὰ φροντίσῃ περὶ τῆς διατηρήσεως τῆς ἐγκαταλειφθείσης περιουσίας τοῦ ἀποβιώσαντος Ν. Τ. ὄντος ὑπηκόου τῆς Αὐστρίας, δὲν δύναται ὅμως ν' αναδεχθῇ τὴν κηδεμονίαν τῆς σχολαζούσης περιουσίας, καὶ ν' ἀντιπροσωπεύσῃ ἐνώπιον τῶν Ἑλληνικῶν δικαστηρίων τὸν ἀποβιώσαντα Ν. Κ., καθότι, κατὰ τὰς γενικὰς ἀρχὰς, δὲν ὑποχρεοῦνται εἰς τοῦτο, καθόσον μάλιστα ἤθελεν εἶσθαι ἄτοπον οἱ πρόξενοι νὰ ἐνάγωνται συνεχῶς εἰς τὰ δικαστήρια εἴτε ὡς ἐπίτροποι ἀνηλίκων ὑπηκόων των, εἴτε ὡς κηδεμόνες σχολαζούσης περιουσίας.

Ἑπομένως, τούτων οὕτως ἐχόντων, καὶ ἐὰν ὑποτεθῇ ὅτι ὁ εἰρημένος Τ., ὡς πρόξενος, ἔλαβε μέτρα συντηρητικὰ τῆς περιουσίας τοῦ Ν. Τ., μὴ ὀρθῶς ἀπευθύνθη κατὰ τοῦ Ἰ. Τ., γενικοῦ Αὐστριακοῦ προξένου, ἡ πρὸς ἐπανάληψιν τῆς δίκης κλῆσις τοῦ Δ. Π.»

Ἀπόφ. 67 τοῦ 1844 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν.

§ 7.

ΖΗΤ. *Οἱ πρόξενοι ἔχουν ἁρμοδιότητα νὰ διορίζωσι κηδεμόνας τῶν ἀνηλίκων τοῦ ἀποβιώσαντος ἀλλοδαποῦ ὑπηκόου τοῦ κράτους, τὸ ὁποῖον ἀντιπροσωπεύουσι;* (1).

Ἀπόφ. «Ἐπειδὴ, κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ κοινοῦ δικαίου, οἱ ἀλλοδαποὶ, ἐκτὸς ὀλίγων περιπτώσεων, διέπονται κατὰ τοὺς πολιτικοὺς νόμους τῆς πολιτείας, εἰς ἣν οὗτοι ἀνήκουσι, καὶ μάλιστα καθόσον ἀφορᾷ τὴν προσωπικὴν κατάστασιν. Ὅθεν ἐκ τούτων ἕπεται ὅτι οἱ πολιτικοὶ νόμοι τῆς Ἑλλάδος οἱ ὑποβάλλοντες εἰς ἐπιτροπείαν τὸν ἄνηβον, ἢ εἰς κηδεμονίαν τοὺς ἀνήλικας, ἐφαρμόζονται ἐπὶ μόνων τῶν Ἑλλήνων, περὶ τῆ. ἀνατροφῆς καὶ τῶν

---

(1) Τί δὲ περὶ σχολαζούσης περιουσίας κτλ, ὅρα Εὑρετ. λέξει ἀκαγόρευσις § 10.

συμφερόντων τῶν ὁποίων ἐπρονόησαν, ἀλλ' ὄχι ἐπὶ τῶν ἀλλοδαπῶν, ἐπὶ τῶν ὁποίων οὗτοι δὲν ἰσχύουν ἐν γένει, ὡς διοικουμένων κατὰ τοὺς πολιτικοὺς νόμους τοῦ κράτους, εἰς ὃ ἀνήκουν· διότι οἱ πολιτικοὶ νόμοι αὐτῶν πιθανὸν νὰ μὴ συμφωνῶσι κατὰ τοῦτο μὲ τοὺς Ἑλληνικοὺς, καὶ διότι καμμία ἐπικράτεια δὲν ἔχει δικαίωμα νὰ κανονίσῃ τὴν ἀνατροφὴν, καὶ τὰ συμφέροντα τῶν αλλοδαπῶν· οὔτε οἱ πολῖται, μὴ ὄντες ὑπόχρεοι νὰ προσφέρωσι προσωπικὰς ὑπηρεσίας εἰς ξένην ἐπικράτειαν, δύνανται νὰ ὑποχρεωθῶσι νομίμως εἰς τὸ νὰ λάβωσι τὴν ἐπιτροπείαν ἀλλοδαπῶν, παρεκτὸς ἐὰν συνθῆκαι τὸ ὑπαγορεύωσιν.

Ἐπειδὴ, ὄντων τῶν ἀφηλίκων τέκνων τοῦ ποτὲ Α. Σ., Δ. Σ., Ι. καὶ Μ., καθ' ἃ ἰσχυρίσατο ὁ ὡς ἐπίτροπος αὐτῶν παριστάμενος Κ. Χ. καὶ καθ' ἃ ἐξάγεται ἐκ τοῦ ἀπὸ 12/24 δεκεμβρίου 1833 ἐπισήμου ἐγγράφου τοῦ Αὐστριακοῦ προξένου, ὑπηκόων τῆς Αὐστρίας, ὁ παρὰ τῇ Ἑλληνικῇ κεβερνήσει πρόξενος τῆς Αὐστρίας ἐδύνατο, καὶ ὤφειλε μάλιστα, νὰ φροντίσῃ περὶ τῆς ἐπιτροπῆς καὶ ἄλλης, διατασσομένης παρὰ τῶν νόμων τῆς κυβερνήσεώς του, προστασίας τῶν ἀφηλίκων τούτων ὑπηκόων αὐτῆς· τότε δὲ μόνον ἐδύναντο νὰ ἔχουν χρέος αἱ Ἑλληνικαὶ Ἀρχαὶ, κατὰ τὸ Ἐθνικὸν δίκαιον, νὰ προστατεύσωσι τοὺς ἀλλοδαποὺς ὀρφανοὺς ἀφήλικας, ἐὰν δὲν ὑπῆρχον ἐν Ἑλλάδι πρόξενοι τῆς κυβερνήσεώς των· ὥστε ὁ παρὰ τοῦ εἰρημένου προξένου διορισθεὶς, διὰ τοῦ ἀπὸ 12/24 δεκεμβρίου 1833 ἐπισήμου ἐγγράφου αὐτοῦ, Κ. Χ., ὡς προσωρινὸς ἐπίτροπος τῶν ἀφηλίκων τέκνων τοῦ ποτὲ Α. Σ., εἶναι τακτικὸς, καὶ ἑπομένως παραδεκτὸς πρὸς διεκδίκησιν τῶν δικαίων τῶν ὑπ' αὐτοῦ ἐπιτροπευομένων τούτων ὀρφανῶν ἐνώπιον τῶν Ἑλληνικῶν δικαστηρίων· καθ' ὅσον διὰ τοῦ εἰρημένου ἐγγράφου ἔλαβεν αὐτὸς τὴν ἐξουσίαν, ὡς δηλοῦται ὑπὸ τοῦ ἰδίου ἐγγράφου, καὶ νὰ πράττῃ καὶ νὰ ἐνεργῇ χωρὶς ἐξαίρεσιν ὅ,τι ὁ ἴδιος, ἐὰν ἔζη καὶ διεχειρίζετο τὰς ὑποθέσεις του, ἤθελεν ἐνεργῇ.

Ἐπειδὴ ὅμως τὸ ἐν Ναυπλίῳ πρωτοδικεῖον διὰ τῆς ἐκκληθείσης ἀποφάσεώς του ὑποχρεοῖ τὸν Π. Γ. ν' ἀποδείξῃ, ὅτι οἱ Αὐστριακοὶ πρόξενοι δὲν ἔχουν δικαίωμα νὰ διορίζουν προσωρινῶς ἐπιτρόπους ἐπὶ ἀφηλίκων τέκνων Αὐστριακῶν ὑπηκόων, ἐν Ἑλλάδι διαμενόντων· τῆς δὲ ἀποφάσεως ταύτης ὁ ἐκκαλῶν ᾐτήσατο τὴν ἐξαφάνισιν ἐπὶ λόγῳ, ὅτι ὁ πρόξενος κύριος Γ. δὲν εἶχε δικαίωμα νὰ διορίσῃ ἐπιτρόπους ἐπὶ ἀφηλίκων, καὶ ὅτι τὸ χρέος τῆς ἀποδείξεως ἐπίκειται εἰς τὸν ἐνάγοντα. Ὁ δὲ ἐφεσίβλητος ᾐτήσατο τὴν ἐπικύρωσιν τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως· ἑπομένως τὸ δικαστήριον τοῦτο δὲν δύναται, κατὰ τὸν νόμον,

αὐτεπαγγέλτως νὰ χειροτερεύσῃ τὴν θέσιν τοῦ ἐκκαλοῦντος, ἀφοῦ ὁ ἐφεσίβλητος ἐζητήσατο τὴν ἐπικύρωσιν αὐτῆς τῆς ἀποφάσεως, ὡς προείρηται, χωρὶς ν' ἀντεκκαλέσῃ ταύτην· ὅθεν, διὰ τὸν λόγον τοῦτον, καθίσταται ἐπικυρωτέα ἡ αὐτὴ ἀπόφασις, τόσον δὲ μᾶλλον, καθόσον, κατὰ τὴν προηγουμένην σκέψιν, δὲν ἀπῃτεῖτο περὶ τούτου ἀπόδειξις, καὶ δὲν ἦτον ὑπόχρεως ὁ διορισθεὶς ἐπίτροπος νὰ προσαγάγῃ ἄλλας πλέον ἀποχρώσας ἀποδείξεις.»

Ἀπόφ. 56 τοῦ 1844 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν.

(Νομικῆς σελ. 3978—3979)(1).

§ 8.

ΖΗΤ. *Ἡ ὑπὸ Ἕλληνος πλοιάρχου γινομένη δήλωσις τοῦ ναυαγίου δὲν ἀπαιτεῖται νὰ γίνηται ἐνώπιον τοῦ προξένου, ἀλλ' ἐνώπιον τῆς ἐπιτοπίου ἀρχῆς.*

Ἀπόφ. «Ἐπειδὴ ὁ Ἰ. Ῥ. ἐδήλωσεν ἐντὸς τῆς διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1,081 ἀποφάσεως τῶν ἐν Σύρῳ ἐμποροδικῶν ταχθείσης ὀκταημέρου προθεσμίας, ὅτι δέχεται τὸν ἐπαχθέντα αὐτῷ ὅρκον, τὸν ὁποῖον καὶ ἐνεφανίσθη νὰ δώσῃ κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 5 νοεμβρίου 1841, κατὰ τὴν ὁποίαν ὅμως δὲν ἠδύνηθη νὰ σχηματισθῇ τὸ δικαστήριον διὰ τὴν μετάθεσιν τοῦ προέδρου καὶ τὴν ἐξαίρεσιν ἑνὸς τῶν δικαστῶν, δι' ὃ καὶ ἀνεβλήθη καὶ ἐδόθη ἡ ὁρκοδοσία τὴν ά. συνεδρίασιν, κατὰ τὴν ὁποίαν ὑπῆρξε δικαστήριον, δυνάμενον νὰ δεχθῇ αὐτήν· ἐκ δὲ τούτων ἕπεται, ὅτι ὁ Ι. Ρ. διὰ τῆς ἐμπροθέσμου δηλώσεως αὐτοῦ περὶ τῆς παραδοχῆς τοῦ ὅρκου, ἐφρόντισε νὰ διατηρήσῃ τὰ δικαιώματά του, καὶ διὰ τοῦτο δὲν εἶναι καταλογιστέα εἰς αὐτὸν ἡ περίστασις, ὅτι δὲν ἐδυνήθη νὰ δώσῃ τὸν ὅρκον κατὰ τὴν πρώτην συνεδρίασιν, μὴ ὄντος τότε πλήρους τοῦ ἐν Σύρῳ ἐμποροδικείου, διὰ τὴν ἐκεῖθεν μετάθεσιν τοῦ προέδρου· ἑπομένως τὸ ἐφετεῖον, ἐπικυρῶσαν τὴν ὑπ' ἀριθ. 1,095 ἀπόφασιν τοῦ ἐν Σύρῳ ἐμποροδικείου, τὴν ἀπορρίψασαν τὴν περὶ

(1) Βλ. καὶ Εὔρετ. τόμ. ά. σελ. 281, ὅπου λύεται τὸ ζήτημα, ἂν ὁ νόμος τοῦ ἔθνους, εἰς ὃ ἀνήκει ἄτομόν τι, διέπει πᾶν ὅ,τι ἀφορᾷ τὴν ἐπιτροπείαν ἢ κηδεμονίαν του ὅπου δήποτε καὶ ἂν εὑρίσκεται· ὡς πρὸς τοῦτο τὸ ζήτημα ἔλ. καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 5049 ἀπόφ. τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν τοῦ ἔτους 1848, ὅπου, προκειμένου λόγου ν' ἀποφασισθῇ, ἂν ἡ πώλησις ἀκινήτου, τὴν ὁποίαν ἡ μήτηρ, ὡς ἐπίτροπος τῶν τέκνων της, ἐνήργησεν ἐν Χαλκίδι πρὸ τοῦ 1830, τὸ δικαστήριον ἀπεφάσισεν ὅτι τὸ ζήτημα πρέπει νὰ λυθῇ κατὰ τοὺς προσωπικοὺς τῶν συναλλαττομένων νόμους, καὶ ὄχι κατὰ τοὺς νόμους τοῦ τόπου, ἔνθα κεῖται τὸ ἀκίνητον· (ὅρα ἐντούτοις Εὔρετ. λέξει ἀλλοδαπὸς § 13, καὶ λέξεσιν ἁρμοδιότης ἐν γένει § 162. καὶ τὴν λέξιν Ἐπίτροπος.

ἐμπροθέσμου τῆς ὁρκοδοσίας ἔνστασιν τῶν κατηγορουμένων, συνεμορφώθη μὲ τὰς νομικὰς ἀρχὰς, καθ' ἃς πᾶσα ἔκπτωσις δικαιώματος, καὶ πᾶσα παραγραφὴ ἐπιβαλλομένη ὡς ποινὴ τῆς ἀμελείας παύει, ὅταν ὁ διάδικος ἐκπληρώσῃ τὰ τοῦ νόμου πρὸς διατήρησιν τῶν δικαιωμάτων του, ὡς ἔπραξεν ἐπὶ τοῦ προκειμένου ὁ Ι. Ρ., οὐδὲ παρεβίασε τὰ ἄρθρα 197, 199, 352, 355, 453 καὶ 471 τῆς πολιτ. δικονομίας, τὰ ὁποῖα δὲν ἐμπεριέχουσι καμμίαν ἐξαίρεσιν τοῦ γενικοῦ τούτου κανόνος.—(Βλ. Ὅρκος).

Ὡς πρὸς τὸν δεύτερον λόγον τῶν προτάσεων.

Ἐπειδὴ τὸ ἄρθ. 246 τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου, τὸ κυρίως περὶ ναυαγίου πραγματευόμενον, ἐνῷ τ' ἄρθ. 242—245 πραγματεύονται περὶ ἀφίξεως ἢ προσορμήσεως ἐξ ἄλλης αἰτίας ἢ ναυαγίου, δὲν διατάττει τὴν εἰς ξένους λιμένας ἐνώπιον τῆς προξενικῆς ἀρχῆς ἔκθεσιν δυστυχήματα ἀποδείξεως, ὡς ἰσχυρίζονται οἱ ἀναιρεσείοντες· ἐκτὸς δὲ τούτου, προκειμένου λόγου περὶ δηλώσεως γενομένης ὑπὸ πλοιάρχου Αὐστριακοῦ, δὲν δύνανται νὰ ἐφαρμοσθῶσιν εἰς τὴν σύνταξιν αὐτῆς αἱ περὶ τῶν καθηκόντων τῶν ἡμεδαπῶν πλοιάρχων διατάξεις τῶν ἄρθρων 242 καὶ ἑπομ. τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου, αἱ ὁποῖαι συνδέονται στενῶς μὲ τὴν ἐθνικότητα τοῦ πλοίου· μὴ προσβαλόντων ἑπομένως τῶν ἀναιρεσειόντων δι' ἄλλον τινὰ λόγον τὸ κῦρος τῆς ἐκθέσεως, τῆς γενομένης παρὰ τοῦ πλοιάρχου ἐνώπιον τῆς δικαστικῆς τῶν Κυθήρων ἀρχῆς, τὸ δικαστήριον ὤφειλε νὰ παραδεχθῇ, καθὼς καὶ παρεδέχθη, αὐτὴν ὡς ἔγκυρον· ὅθεν ὁ περὶ ψευδοῦς ἑρμηνείας τοῦ ἄρθ. 246 τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου καὶ περὶ παραβιάσεως τῶν ἄρθρων 244 καὶ 245 τοῦ αὐτοῦ νόμου λόγος ἀναιρέσεως εἶναι ἀνυπόστατος.—(Βλ. Ναυάγιον).

Ἐπειδὴ ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, ἐξάγουσα τὴν ὕπαρξιν τοῦ ναυαγίου ἀπὸ μόνην τὴν ἀνωτέρω ἔκθεσιν τοῦ πλοιάρχου, ὡς ἐκ περισσοῦ ἀναφέρει καὶ τὴν ὁμολογίαν των ἀναιρεσειόντων περὶ τοῦ ναυαγίου· ἂν δὲ οἱ ἀναιρεσείοντες ἀνέμιξαν εἰς τὴν ὁμολογίαν των, ὅτι τὸ ναυάγιον ἐγένετο δολίως, τὸ ἐφετεῖον ἀπήντησε καὶ εἰς τοῦτον τὸν ἰσχυρισμόν των, ὅτι οὐδεμίαν ἄλλην περὶ τοῦ τοιούτου δόλου προσήγαγεν ἀπόδειξιν παρὰ τὴν κατ' ἀντίφασιν τῆς ἐκθέσεώς του ὁμολογίαν τοῦ πλοιάρχου, τὴν ὁποίαν ἐκτιμᾷ τὸ ἐφετεῖον ἐπίσης ἀνίσχυρον· ἑπομένως τὸ ἐφετεῖον δὲν διῄρεσε τὴν ὁμολογίαν τῶν ἀναιρεσειόντων, ἀλλ' ἔκαμε χρῆσιν αὐτῆς ὁλοσχερῶς καὶ ἀδιαιρέτως.—(Βλ. Ὁμολογία).

Ὡς πρὸς τὸν δεύτερον τοῦ ἀναιρετηρίου καὶ τρίτον τῶν ἐγγράφων προτάσεων λόγον.

Ἐπειδὴ αἱ περὶ φορτωτικῶν διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 282 τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου δὲν εἶναι διαγεγραμμέναι ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος, τὸ δὲ περὶ τῆς ἀποδεικτικῆς ἰσχύος αὐτῶν ἐν γένει καὶ τὸ περὶ ἀποδείξεως τῆς φορτώσεως ζήτημα ἀνατίθενται εἰς τὴν κρίσιν τῶν δικαστηρίων, ὡς ἐξάγεται καὶ ἀπὸ τὸ ἄρθ. 292 τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου, τὸ ὁποῖον παραδέχεται τὴν σύστασιν τοῦ συναλλάγματος τῆς ναυλώσεως καὶ εἰς περιστάσεις, κατὰ τὰς ὁποίας ἐφορτώθησαν πραγματεῖαι ἐπὶ τοῦ πλοίου, χωρὶς νὰ προηγηθῇ ἡ σύνταξις φορτωτικοῦ ἐγγράφου. Ἐκ δὲ τούτων ἕπεται, ὅτι τὸ δικαστήριον τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν, ἐκτιμῆσαν ἐντὸς τῶν καθηκόντων του τὴν ἀποδεικτικὴν ἰσχὺν τῶν φορτωτικῶν καὶ τῶν ὑποβληθεισῶν αὐτῷ λοιπῶν περὶ τῆς φορτώσεως τῶν πραγματειῶν ἀποδείξεων, δὲν παρεβίασε κανένα νόμον.

Ὡς πρὸς τὸν τρίτον τοῦ ἀναιρετηρίου λόγον καὶ τοὺς λόγους τέταρτον, πέμπτον καὶ ἕκτον τῶν προτάσεων.

Ἐπειδὴ τὸ ἐφετεῖον, διὰ νὰ θεωρήσῃ ὡς ἀποδεδειγμένην τὴν φόρτωσιν τῶν ἀσφαλισθεισῶν πραγματειῶν, ἐστηρίχθη ἐπὶ ὅλων τῶν ὑποβληθεισῶν αὐτῷ ἀποδείξεων, ἑκάστη τῶν ὁποίων ἐπαρουσιάζετο εἰς αὐτὸ ὡς ἰσχυρὰ καὶ ἱκανὴ πρὸς βεβαίωσιν τῆς φορτώσεως, καὶ ἰδίως τὸ ἀποδεικτικὸν τοῦ τελωνείου Κωνσταντινουπόλεως (ὡς πρὸς τὸ κῦρος τοῦ ὁποίου καμμίαν ἀντίρρησιν δὲν ἐπέφερον οἱ ἀναιρεσείοντες) καὶ ἡ ὁμολογία τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐμπόρου Π. Μ., τοῦ κατὰ τὸ φαινόμενον ἰδιοκτήτου τῶν ἀσφαλισθεισῶν πραγματειῶν, εἰς τὴν ὁποίαν ὀρθῶς τὸ ἐφετεῖον ἀπένειμε χαρακτῆρα ἀποδεικτικοῦ ἐγγράφου καὶ οὐχὶ ἐκμαρτυρίου, ὡς ἀναιροῦσαν πᾶν δικαίωμα, τὸ ὁποῖον ὁ Μ. ἠδύνατο νὰ παράξῃ ὡς ἐκ τῆς ἐπ' ὀνόματί του γενομένης τελωνίσεως τῶν πραγματειῶν, τὸ ὁποῖον ἐξηγεῖται περὶ τῶν ἰδίων αὐτοῦ δικαιωμάτων· ἐπομένως οἱ μνημονευθέντες ἀναιρέσεως λόγοι εἶναι ἀνίσχυροι πρὸς ἀναίρεσιν τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως.

Ὡς πρὸς τὸν ἕβδομον λόγον τῶν ἐγγράφων προτάσεων.

Ἐπειδὴ τὸ ἐφετεῖον δὲν ἐπικαλεῖται τὴν ὑπ' ἀριθ. 1,891 ἀπόφασίν του ὡς τελεσίδικον, ἀλλ' ἐξάγει ἐξ αὐτῆς καὶ ἀναφέρει κατὰ γράμμα εἰς τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασίν του τοὺς λόγους, δυνάμει τῶν ὁποίων ἀπέκρουσε τοὺς ἰσχυρισμοὺς τῶν ἀναιρεσειόντων περὶ τῆς μὴ δηλώσεως τοῦ ἰδιοκτήτου τῶν ἀσφαλισθεισῶν πραγματειῶν καὶ περὶ τῆς μὴ φορτώσεως αὐτῶν· ἐπομένως οὔτε παρεβίασεν, οὔτε ψευδῶς ἐφήρμοσε τοὺς περὶ τελεσιδικίας κανόνας τοῦ δικαίου. (Ὅρα *Δεδικασμένον*)

Ὡς πρὸς τὸν ὄγδοον λόγον τῶν προτάσεων.

Ἐπειδὴ αἱ προτάσεις τῶν ἀσφαλιστικῶν καταστημάτων, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἰσχυρίζονται ταῦτα ὅτι παρέλειψεν ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις τῶν ἐφετῶν ν' ἀπαντήσῃ, ὄχι μόνον προβλέπονται διὰ τῶν αἰτιολογιῶν τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως καὶ ἐκείνης τοῦ ἐμποροδικείου, τὰς ὁποίας ἡ πρώτη παραδέχεται, ἀλλὰ καὶ δὲν ἀπέβλεπον παρὰ εἰς τὴν προσβολὴν τῆς ἀποδεικτικῆς ἰσχύος τινῶν ἀποδείξεων, ἡ ἔλλειψις τῶν ὁποίων δὲν ἠδύνατο νὰ ἐξαφανίσῃ τὸ περιστατικὸν τῆς φορτώσεως τῶν πραγματειῶν, ὡς πρὸς τῆς ὁποίας τὴν ὕπαρξιν τὸ ἐφετεῖον ἐσχημάτισεν, ὡς ἐῤῥέθη, τὴν πεποίθησίν του διὰ τῆς ἐκτιμήσεως πολλῶν ἄλλων ἀποδείξεων αὐτάρκων καὶ ἀνεξαρτήτων ἀπὸ τὰς ἀμφισβητηθείσας ὥστε, μὴ ἀνατρεπομένου τοῦ διατακτικοῦ τῆς ἀποφάσεως διὰ τῶν ἐνώπιον τοῦ ἐφετείου ἰσχυρισμῶν τῶν ἀναιρεσειόντων, καὶ ἂν οὗτοι ὑποτεθῶσιν ὀρθοὶ καὶ ἀληθεῖς, τὸ ἐφετεῖον δὲν ὤφειλε ν' ἀπαντήσῃ εἰς αὐτούς· ὅθεν ὁ λόγος οὗτος τῆς ἀναιρέσεως ὁ στηριζόμενος εἰς ἔλλειψιν αἰτιολογιῶν εἶναι καὶ ψευδὴς καὶ ἀνίσχυρος (1).

Ὡς πρὸς τὸν τέταρτον τοῦ ἀναιρετηρίου καὶ ἔννατον τῶν ἐγγράφων προτάσεων λόγον.

Ἐπειδὴ τὸ ἐφετεῖον, ἑρμηνεῦσαν τὸ ἀσφαλιστικὸν συμβόλαιον καὶ παραδεχθὲν ὅτι τὸ δεύτερον αὐτοῦ ἄρθρον προσδιορίζει εἰς βάρος τῶν ἀσφαλιστῶν ὅλα τὰ συμβεβηκότα, τὰ ὁποῖα ἀκολουθοῦσιν εἰς τὸ ἀσφαλιζόμενον πρᾶγμα, ἐκτὸς τῶν περιστάσεων τῆς ἀνωτέρας δυνάμεως, ἀπὸ ἔλλειψιν, ἀπερισκεψίαν, πλημμέλημα ἢ κακούργημα, εἴτε τοῦ πλοιάρχου εἴτε τῶν ναυτῶν τοῦ πληρώματος, τουτέστιν ἕνεκα ναυταπάτης, καὶ ὅτι εἰς μάτην ἐπικαλοῦνται ὑπὲρ ἑαυτῶν οἱ ἀναιρεσείοντες τὸν δόλον τοῦ πλοιάρχου καὶ ὅτι συνέβη ὑπεξαίρεσις τῶν ἐμπορευμάτων, ἀφοῦ δὲν ἀρνοῦνται, ὅτι πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς ὑπεξαιρέσεως ἐγένετο τὸ δόλιον ναυάγιον, ὄχι μόνον περιεγράφη ἐντὸς τοῦ κύκλου τῶν καθηκόντων αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ ἐφήρμοσεν ὀρθότατα εἰς τὴν προκειμένην ὑπόθεσιν τὴν νομικὴν τῆς ναυταπάτης (*baratterie de patron*) ἰδέαν, τὴν ὁποίαν ἐπάγεται πᾶσα ζημία προελθοῦσα εἰς τὸ ἀσφαλισθὲν ἀντικείμενον ἐξ ἐλλείψεως τοῦ πλοιάρχου ἢ τοῦ πληρώματος, συνδεδεμένης μετὰ θαλασσίου ἀτυχήματος ἑπομένως οὐδὲ ὁ νόμος τοῦ συμβολαίου, οὐδὲ ἄλλοι κανόνες τοῦ δικαίου παρεβιάσθησαν, καὶ ὁ περὶ τούτου λόγος τῶν ἀναιρεσειόντων εἶναι ἀνυπόστατος. (2)

Ὡς πρὸς τὸν δέκατον λόγον τῶν προτάσεων.

Ἐπειδὴ ὁ λόγος οὗτος στηρίζεται εἰς τὸν ἰσχυρισμὸν περὶ τοῦ

(1) Ὅρα Αἰτιολογία — (2) Ὅρα τυχηρά.

ἀνυπάρκτου τοῦ προσώπου τοῦ Ν. Δ., τὸν ὁποῖον ἐπρότεινον οἱ ἀναιρεσείοντες διὰ νὰ ὑποστηρίξωσι τὴν περὶ τῆς συνεννοήσεως τοῦ φορτωτοῦ εἰς τὸ χαρακτηριζόμενον παρ' αὐτῶν ὡς δόλιον ναυάγιον προτασείντων, πρότασιν, τὴν ὁποίαν τὸ ἐφετεῖον ἀπέῤῥιψεν, ὡς μὴ προσαχθείσης ὑπὸ τῶν ἀναιρεσειόντων τινὸς νομίμου μέσου ἀποδείξεως περὶ αὐτῆς, ἐνῷ, κατὰ τὸν νόμον, ὁ δόλος καὶ ἡ ἀπάτη δὲν τεκμαίρονται, ἀλλ' ἡ ἀπόδειξις αὐτοῦ ἀνήκει εἰς τοὺς προτείνοντας τὸν δόλον τοῦ ἀντιδίκου πρὸς ἀπαλλαγὴν τῆς ἐπικειμένης ἄλλως εἰς αὐτοὺς ὑποχρεώσεως· ἑπομένως τὸ ἐφετεῖον ἐν ἐλλείψει πάσης ἰσχυρᾶς ἀποδείξεως ἐκ μέρους τῶν ἀναιρεσειόντων περὶ τοῦ πλαστοῦ τοῦ προσώπου τοῦ Ν. Δ. συνεμορφώθη πληρέστατα μὲ τὸν νόμον, παραδεχθὲν ὡς ἀποδεδειγμένην τὴν ὕπαρξιν αὐτοῦ ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ περὶ ταυτότητος τοῦ Ν. Δ. πιστοποιητικοῦ τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει προξένου, καὶ οἱ ἀναιρεσείοντες δὲν δύνανται νὰ παράξωσιν, ἐκ τῶν ἰδίων αὐτῶν ἐλλείψεων, λόγον ἀναιρέσεως.

Ἐπειδὴ, ἀπαντήσασα ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, ὡς ἐκ περισσοῦ, εἰς τὰς ἐνστάσεις τῶν ἀναιρεσειόντων κατὰ τοῦ κύρους τοῦ πιστοποιητικοῦ τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἑλληνικοῦ προξενείου, καὶ ἂν ἀληθῶς τὸ πιστοποιητικὸν τοῦτο ἤθελεν εἶσθαι ἄκυρον, δὲν εἶναι, ἕνεκα τῶν προεκτεθέντων λόγων, ἀναιρετέα, ἀλλὰ καὶ, ἐκτὸς τούτου, ἡ αἰτιολογία αὐτῆς δὲν παραβιάζει οὔτε νόμον τινα, οὔτε τὰς προξενικὰς ὁδηγίας, καθόσον ἡ βεβαίωσις περὶ τῆς ταυτότητος τῶν προσώπων καὶ περὶ τῆς γνησιότητος τῶν ὑπογραφῶν αὐτῶν ὑπάγεται, κατὰ τὸ ἄρθρον 3 § 4 τῶν ἀπὸ ά. ἰαννουαρίου 1834 ὁδηγιῶν τῶν προξένων, εἰς τὰ καθήκοντα τῶν προξένων καὶ οὐχὶ εἰς τὰ καθήκοντα τῶν γραμματέων αὐτῶν, εἰς τοὺς ὁποίους ἀνετέθησαν ἰδίως τὰ συμβολαιογραφικὰ ἔργα.

Ὡς πρὸς τὸν πέμπτον τοῦ ἀναιρετηρίου καὶ ἐνδέκατον τῶν ἐγγράφων προτάσεων λόγον, περὶ ἀποῤῥίψεως τῆς περὶ προσαγωγῆς κρειττόνων ἀποδείξεων προτάσεις τῶν ἀναιρεσειόντων· καὶ πρῶτον ὡς πρὸς τὴν περὶ ἀποδείξεως τῆς συνενοχῆς τοῦ Σ. Σ. εἰς τὸ δόλιον ναυάγιον πρότασιν αὐτῶν.

Ἐπειδὴ ἐκ τῶν ἐν τῇ δικογραφίᾳ ἐγγράφων δὲν ἐξάγεται, ὅτι ἐπρότεινον οἱ ἀναιρεσείοντες, κατὰ τὴν ἐνώπιον τοῦ ἐφετείου συζήτησιν τῆς ὑποθέσεως, ἄλλα πραγματικὰ περιστατικὰ, ἐκτὸς ἐκείνων, τὰ ὁποῖα τὸ ἐφετεῖον ἐκτιμῆσαν, ὡς ἐξετέθη ἀνωτέρω, ἐντὸς τῆς ἁρμοδιότητός του, ἐθεώρησεν ὡς ἀπαράδεκτα καὶ ἀνίσχυρα πρὸς ἀπόδειξιν τοῦ δολίου ναυαγίου καὶ τῆς εἰς αὐτὸ συνενοχῆς τοῦ Σ. Ρ., ὥστε νὰ δυνηθῇ τὸ δικαστήριον νὰ ἐκτιμήσῃ ἐὰν εἶχον οὐσιώδη

ἐπιρροὴν εἰς τὴν ἔκβασιν τῆς ὑποθέσεως καὶ νὰ ἐπιτρέψῃ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει τὴν ἀπόδειξιν αὐτῶν ὡς ἀόριστον, συνεμορφώθη ἀκριβῶς μὲ τὸν νόμον.

Δεύτερον ὡς πρὸς τὴν ποιότητα καὶ ἀξίαν τῆς ἀσφαλισθείσης Γράννης.

Ἐπειδὴ ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν παραδεχομένη τὰς αἰτιολογίας τῆς ὑπ' ἀριθ. 1032 ἀποφάσεως τοῦ ἐν Σύρῳ ἐμποροδικείου, τὸ ὁποῖον εὗρεν εἰς τὰς προσαχθείσας ἀποδείξεις ἀποχρῶντα στοιχεῖα διὰ νὰ σχηματίσῃ τὴν πεποίθησίν του, ὅτι ἡ γράννη ἦτον περσινὴ καὶ ὅτι δὲν προσδιωρίσθη ὑπερόγκως ἡ ἀξία αὐτῆς ἐν τῷ ἀσφαλιστικῷ κεφαλαίῳ, εἶναι ἀποχρώντως αἰτιολογημένη· τούτων δὲ οὕτως ἐχόντων, τὸ ἐφετεῖον δὲν ἦτο πλέον ὑπόχρεων νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν τὴν περὶ κρειττόνων ἀποδείξεων καὶ ὡς πρὸς τὴν ἀξίαν τῆς γράννης πρότασιν τῶν καταστημάτων· ἑπομένως ἡ αναιρεσιβαλλομένη ἀπόφασις οὔτε ἔλλειψιν αἰτιολογικοῦ, οὔτε παραβίασιν τοῦ δικαιώματος τῆς ὑπερασπίσεως περιέχει, ὡς διατείνονται οἱ ἀναιρεσείοντες.

Διὰ τοὺς λόγους τούτους καὶ λαβὼν ὑπ' ὄψιν τοὺς μνησθέντας νόμους καὶ τὰ ἄρθρ. 805, 809, 826, 829, 830, 210 καὶ 212 τῆς πολιτ. δικονομίας·

Ἀποῤῥίπτει τὴν περὶ ἀναιρέσεως αἴτησιν κτλ. »

Ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου 45 τῆς 21 Ἰουνίου 1845.

(σελ. 207 καὶ ἑπ. τῆς σειρᾶς των πολιτ. ἀποφάσεων τοῦ 1845) (1).

§ 9.

α) ΖΗΤ. *Οἱ πρόξενοι δὲν ἔχουσι τὸ δικαίωμα τῆς ἑτεροδικίας.*

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ ἡ περὶ τῆς αναρμοδιότητος διὰ λόγον τοῦ δικαζομένου προσώπου ἔνστασις εἶναι ἀπαράδεκτος, ὡς προτεινομένη σήμερον, καὶ οὐχὶ πρὸ πάσης ἀπολογίας, κατὰ τὸ δεύτερον ἄρθρον τῆς διαδικασίας τῶν 1830, ἥτις ἴσχυε καθ' ὃν καιρὸν ἐδικάσθη ἡ μεταξὺ τῶν μερῶν δίκη.

Ἐπειδὴ καὶ τότε ἐὰν ἐπροτείνετο, τὸ δικαστήριον ἐκεῖνο δὲν ἐδύνατο νὰ ἐξαιρεθῇ, διότι οἱ πρόξενοι δὲν ἔχουσι τὸ δικαίωμα τῆς ἑτεροδικίας.

Ἐπειδὴ πρὸς ἀναίρεσιν, ἀπαιτεῖται ῥητοῦ νόμου παράβασις,

---

(1) ΣΗΜ. Περὶ τῶν ἐν τῇ ἀποφάσει ταύτῃ ἄλλων ζητημάτων γεννήσεται λόγος ἐν οἰκείῳ τόπῳ.

καὶ ὄχι λάθος τοῦ δικαστηρίου ἐπὶ τῆς ἐννοίας τῶν συναλλαγμάτων.

Ἐπειδὴ ἡ βία, ἡ ὑπερημερία. καὶ ἡ ἀπώλεια τῶν ὁμολογιῶν εἶναι ἀντικείμενα πραγματικά, καὶ ἡ περὶ αὐτῶν ἐξήγησις τοῦ δικαστηρίου, καὶ ἐσφαλμένη ἂν ὑποτεθῇ, δὲν ἰσχύει ὡς λόγος πρὸς ἀναίρεσιν· Ἀποῤῥίπτει κτλ. »

Ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου 1 τῆς 30 ἀπριλίου 1835

(σελ. 267 τοῦ ά. τόμου τῆς Νομολ.)

6) ΖΗΤ. *Οἱ πρόξενοι (καὶ οἱ τῆς Αὐστρίας), δὲν ἔχουν ἐν Ἑλλάδι δικαίωμα ἑτεροδικίας, ὑποκείμενοι εἰς τοὺς πολιτικοὺς νόμους τοῦ Κράτους, ὅπου διατελοῦσιν.*

Ἀπόφ. πολ. Ἀρείου Πάγου 155 τῆς 3 ἰαννουαρίου 1838, ἥτις εὑρίσκεται εἰς τὸ Εὑρετ. ἐν τῇ λέξει *Ἁρμοδιότης πολιτ. ἐν γένει* § 240.

ΣΗΜ. 1. Ὑπομιμνήσκομεν ἐνταῦθα, ὅτι ἡ ἐπὶ τῆς δικαιοσ. γραμματεία (ἔγγρ. 3428 τῆς 24 φεβρουαρίου 1839 τοῦ παρ' ἐφέταις εἰσαγγελέως) διέταξεν, ὅτι πρὸ τῆς προσωπικῆς κρατήσεως τῶν προξένων καὶ πρακτόρων πρέπει νὰ εἰδοποιῆται αὕτη, καὶ ν' ἀναμένηται ἡ ἀπάντησίς της.

ΣΗΜ. 2. Εἰς τὸ Εὑρετήριον (§ 17 τῆς λέξεως Ἀλλοδαπός) εὕρηνται ἀποφάσεις, ἀφορῶσαι τὸ ζήτημα ἂν οἱ πρόξενοι ὑπόκηνται εἰς προσ. κράτησιν.

§ 19.

ΖΗΤ. *Ὁ κατ' ἐντολὴν τοῦ προξένου ἐνεργήσας ὑπάλληλος, θεωρεῖται ὡς νόμιμος ἀναπληρωτὴς αὐτοῦ·—ἡ δικαιοδοσία τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει προξενείου, ἐκτείνεται ἐφ' ὅλων τῶν κατὰ τὴν τουρκίαν προξενείων.*

Ἀπόφ. « Ἐπειδή, ὡς ἐξάγεται ἐκ τοῦ ἐγγράφου τῆς δικογραφίας, ὁ Θ. Φ., ἀπεστάλη ἐπίτηδες ὡς ὑπάλληλος τοῦ προξενικοῦ γραφείου τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἑλληνικῆς πρεσβείας, διὰ νὰ ἐνεργήσῃ εἰς Πέραμα τοῦ Κυζικοῦ τὰς εἰς τὴν ὑπόθεσιν τοῦ Α. Μ., ἀναφερομένας ἀνακριτικὰς πράξεις· ἐπομένως ὁ εἰρημένος Θ. Φ., ἐνεργήσας κατὰ ῥητὴν ἐντολὴν τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει προξένου, δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ εἰμὴ ὡς νόμιμος καὶ τακτικὸς ἀναπληρωτὴς τοῦ προξενείου, καὶ εἶχε τὸν ἀπαιτούμενον χαρακτῆρα, πρὸς ἐπιχείρησιν ἀνακριτικῶν πράξεων.

Ἐπειδὴ ἡ ἁρμοδιότης τοῦ γενικοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει προ

ξενείου ἐκτείνεται ἐπὶ ὅλων τῶν κατὰ τὴν Τουρκίαν προξένων καὶ ὑποπροξένων.

'Επειδὴ ἐκ τῶν ἐγγράφων τῆς δικογραφίας βεβαιοῦται, ὅτι οἱ μάρτυρες, πρὶν ἐξετασθῶσιν, ὡρκίσθησαν, ἂν δὲ δὲν φαίνεται ὅτι, δίδοντες τὸν ὅρκον, ἐπρόφεραν τὰς λέξεις *ἀφόβως καὶ ἀπαθῶς*, τοῦτο δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς λόγος ἀναιρέσεως, καθότι ὁ νόμος ἀπαιτεῖ μὲν τὴν ὅρκισιν τῶν μαρτύρων, ἀλλὰ δὲν διατάσσει ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος τὴν ῥητὴν μνείαν τῶν εἰρημένων λέξεων.

'Επειδὴ ἐκ τῶν ἐγγράφων τῆς δικογραφίας βεβαιοῦται, ὅτι εἰς τὸν προσυπογεγραμμένον εἰς τὴν ἐξέτασιν τοῦ μάρτυρος Μ. Χ. Γ. ὡς μάρτυρα Βαδίτζιτζ, μὴ γνωρίζοντα τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν, ἑρμηνεύθη πρὸς αὐτὸν ἰταλιστὶ τὸ περιεχόμενον τῆς ἐξομολογήσεως.

'Επειδὴ ἐκ τῶν διαφόρων ἐκθέσεων τῶν ἐξετάσεων τῶν μαρτύρων ἀποδεικνύεται ἀποχρώντως, ὅτι ὁ προσυπογεγραμμένος ὡς μάρτυς Γ. Π. τῆς Περάμου εἶναι ὁ αὐτὸς μὲ τὸν Γ. Δ. Σ.

'Επειδὴ οἱ λόγοι δ. καὶ ε., οὔτε ἐπροτάθησαν ἐνώπιον τῶν συνέδρων, οὔτε ἄλλως ἀπεδείχθησαν. Διὰ ταῦτα ἀποῤῥίπτει τὴν ἀναιρέσεως αἴτησιν (1).

'Απόφ. ποιν. 'Αρείου Πάγου 3 τῆς 10 δεκεμ. 1844.
(σελ. 8—9 τῆς σειρᾶς τῶν ποιν. ἀποφ. τοῦ 1844).

§ 11.

ΖΗΤ. *Οἱ πρόξενοι ἐντὸς τῆς ἕδρας των ὄντες δεν δύνανται νὰ ἀναθέσουν τὰ ἀνακριτικὰ καθήκοντα εἰς τὸν διερμηνέα.*

Ἀπόφ. « 'Επειδὴ, κατὰ τὸ 1 καὶ 7 ἄρθρον τοῦ ἀπὸ 12—24 δεκεμβρίου 1841 νόμου περὶ ἀνακριτικῶν καθηκόντων τῶν ἐν τῷ Ὀθωμανικῷ κράτει Ἑλληνικῶν προξένων, ἐν περιπτώσει κωλύματος τούτων, οἱ τακτικοὶ ἀναπληρωταὶ αὐτῶν εἶναι ἐν τῇ περιφερείᾳ των ἀνακριτικοὶ ὑπάλληλοι, ὡς πρὸς τὰ ὑφ' Ἑλλήνων πραττόμενα κακουργήματα καὶ πλημμελήματα, οἱ δὲ ἀναπληροῦντες ἀνακριτικὰ καθήκοντα προξενικοὶ ὑπάλληλοι ἀναθέτουν εἰδικῶς εἰς ἄλλους ὑπαλλήλους τοῦ γραφείου των, δόντας τὸν ὅρκον τῆς ὑπηρεσίας, τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ἀνακριτικῶν ἔργων, καθόσον πρόκειται νὰ ἐνεργηθῶσιν ἐν τῇ περιφερείᾳ των μὲν, ἀλλὰ μακρὰν τῆς ἕδρας αὐτῶν· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου, ἐνῷ ὁ ἐν Ἰασίῳ γενικὸς

(1) Περὶ τῶν ἐν τῇ ἀποφάσει ταύτῃ ἄλλων ζητ. ὅρα ἐν τῷ Εὑρετ. τὰς λέξεις « μάρτυρες· ἑρμηνεία· 'Απόφασις ἐν γένει § 57. »

Ἑλληνικὸς πρόξενος Β. Γ. Β., καὶ ὁ ὑποπρόξενος Κ. Α. Τ., δὲν ἠδύναντο, καθ' ὃ ἐξαιρούμενοι, νὰ ἐνεργήσουν αὐτοὶ τὴν ἀνάκρισιν τῆς κατὰ τοῦ Χ. Σ. κατηγορίας ἐπὶ ἐξυβρίσει τῶν προξένων τούτων, καὶ ἔπρεπεν ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὁ τακτικὸς ἀναπληρωτὴς αὐτῶν, οἴκοθεν ἢ κατὰ παραγγελίαν τοῦ ἁρμοδίου εἰσαγγελέως, νὰ ἐπιχειρήσῃ τὴν ἀνάκρισιν, ὁ γενικὸς πρόξενος ἐπεφόρτισε τὸν παρ' αὐτῷ διερμηνέα Κ. Μ. Π., καὶ ἐνήργησεν ἐν τῇ ἕδρᾳ τοῦ προξένου τούτου τὴν ἀνάκρισιν, καθὼς βεβαιοῦται ἀπὸ τὰς παρὰ τοῦ διερμηνέως τούτου ληφθείσας μαρτυρίας, ἐγῷ, κατὰ τὸ μνησθὲν 7 ἄρθρ., δὲν ἐπιτρέπεται ν' ἀνατεθῇ εἰδικῶς ἡ ἀνάκρισις εἰς ἄλλον ὑπάλληλον, παρ' ὅταν πρόκηται νὰ ἐνεργηθῇ αὕτη μακρὰν τῆς ἕδρας τοῦ προξένου· ὅθεν αἱ ὑπὸ τοῦ ῥηθέντος διερμηνέως ληφθεῖσαι παρὰ τὸν νόμον ἔνορκοι μαρτυρίαι εἶναι ἄκυροι, καὶ ἡ ὑπ' ἀριθ. 3,403 ἀπόφασις τῶν ἐν Ἀθήναις πλημμελειοδικῶν, ὡς στηρίξασα τὴν ἐνοχὴν τοῦ εἰρημένου Σ. ἐπὶ τῶν ἀκύρων αὐτῶν μαρτυριῶν, ἀναιρετέα.

Διὰ ταῦτα ἀναιρεῖ τὴν ἀπὸ 19 ὀκτωβρίου ε. ε. ὑπ' ἀριθ. 3,403 ἀπόφασιν τοῦ δικαστηρίου τῶν ἐν Ἀθήναις πλημμελειοδικῶν, καὶ παραπέμπει. κτλ. »

Ἀπόφ. ποιν. Ἀρείου Πάγου 85 τῆς 17 νοεμβρίου 1845.

(σελ. 213 τῆς σειρᾶς τῶν ποιν. ἀποφ. τοῦ 1345).

ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΤΕΤΑΡΤΟΥ ΤΟΜΟΥ.

Εἰς τὸν γ'. τόμον σελ. 263 ἐν τ. κατὰ παραδρομὴν ἐλέχθη ὅτι τὸ πρόχειρον τῶν νόμων εἶναι ἀνέκδοτον. ἐν ᾧ ἐξεδόθη εἰς τὰ 1837 ὑπὸ τοῦ Ζαχαρίου.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΤΗΣ

ΘΕΜΙΔΟΣ.

ΤΟΜΟΣ ΠΕΜΠΤΟΣ.

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟΝ

ΤΗΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑΣ,

ΗΤΟΙ

ΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΗ ΚΑΙ ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΚΑΤ ΑΛΦΑΒΗΤΟΝ
ΣΥΛΛΟΓΗ ΤΩΝ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΤΟΥ ΑΡ. ΠΑΓΟΥ,
ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΚΑΙ ΕΝ ΝΑΥΠΛ.
ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΩΝ ΤΩΝ ΕΦΕΤΩΝ.

ΥΠΟ

Ν. ΙΩΑΝΝΙΔΟΥ,

Εφέτου.

ΕΚΔΟΘΕΙΣΑ ΔΕ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ

ΛΕΩΝΙΔΑ Λ. ΣΓΟΥΤΑ.

ΑΡΜΟΔ.---ΔΙΑΔΙΚ.

Α Θ Η Ν Η Σ Ι,

1849.

ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΣ ΕΜΠΟΡΙΚΗ (1).

Περίληψις τῶν ζητημάτων, ὅσα ἡ Νομολογία τῶν 'Ελλ. Δικαστηρίων ἔλυσ.

---

§ 1. Προκειμένου περὶ ἐμπ. ὑποθέσεων, τὸ ἀναρμόδιον ἐξετάζεται καὶ αὐτεπαγγέλτως, προτεινόμενον κατὰ πᾶσαν τῆς δίκης στάσιν.
§ 2. Ἡ συγκατάθεσις τῶν διαδίκων δὲν ἔχει ἐπιῤῥοήν τινα εἰς τὸ ζήτημα αὐτό.
§ 3. Εἰς τὴν ἀπὸ τὸ ἐμπ. μεταβίβασιν τῆς δίκης εἰς τὸ πρωτ. δὲν ἀπαιτεῖται νέα ἀγωγή.
§ 4. Ἔφεσις ἕνεκεν ἀναρμοδιότητος.
§ 5. Ἔφεσις κατ' ἀποφ. εἰρην. δικαζόντων ἐμπορικῶς.
§ 6. Ζητήματα προδικαστικά.
§ 7. Προσ. κράτησις.
§ 8. Ἑρμηνεία ἐγγράφων.
§ 9. Προσβολὴ κατὰ τῶν ἐγγράφων.—Εἰκονικότης.

§ 10 *'Αρμοδιότης ὡς ἐκ τοῦ τόπου. Παραπομπή.*

§ 11 ά. Ἑταιρεῖαι.
§ 12. β'. Ἀμφισβήτησις περὶ τῆς ὑπάρξεως τῆς ἑταιρείας.
§ 13. γ'. Ἐκλεκτ. δικαίωμα τοῦ ἐνάγοντος.
§ 14. δ'. Ὅταν δὲν συνεφωνήθη ὁ τόπος τῆς πληρωμῆς;
§ 15. έ. Ποῦ ἐνάγεται ὁ ἐν ἀλλοδαπῇ συστήσας κατάστημα;
§ 16. ς'. Ὁ δὲ ἐν Πειραιεῖ ἐμπορευόμενος;
ζ'. 'Ο ἐκβιάζων τὴν σύστασιν διαιτητῶν;

§ 17. *'Αρμοδιότης ὡς ἐκ τῆς ἀξίας. Παραπομπή.*

ά. Διαμαρτυρία.
β'. Ἡ ἐν τῇ ἀγωγῇ ἀπαίτησις, καὶ ὄχι τὰ μέσα τῆς ὑπερασπίσεως, κανονίζουσι τὴν ἁρμοδιότητα.
γ'. Ἀνταγωγικαὶ αἰτήσεις.
δ'. Ἔφεσις διαιτ. ἀποφ.

---

(1) 'Ο ἐμπ. νόμος τῆς Γαλλίας πότε ἐμβῆκεν εἰς ἐνέργειαν ἐν Ἑλλάδι; Διὰ τοῦ ἀπὸ 1 ἰανουαρίου 1822 προσωρινοῦ πολιτεύματος ἐκηρύχθη ὡς ἰσχύων ἐν Ἑλλάδι. ἀπόφ. Ἀρείου Π. 306 τῆς 13 σεπτεμβρίου 1839.

§ 18. *Οἱ Διαιτηταὶ δικάζουν*

α) Ὅταν ἀμφισβητῆται ἡ ὕπαρξις τῆς ἑταιρείας;
β) Περὶ ἀντικειμένων, ἐφ' ὧν σιωπᾷ τὸ συνυποσχετικόν; Κατάσχεσις.
γ) Ποῖαι διαφοραὶ ὑπάγονται εἰς διαιτητάς;
δ) Ἀγωγαὶ περὶ ἀποζημιώσεως κατὰ τοῦ συνιδιοκτήτου τοῦ πλοίου.
ε) Ἀντικατάστασις τοῦ διευθύνοντος τὰ κατάστιχα τῆς ἑταιρείας.

Ἀντικείμενα ὑπαγόμενα εἰς τὰ ἐμποροδικεῖα.

§ 19. Δικάζει τὸ ἐμπορ. ἂν τὸ ψήφισμα τῆς ἐπιεικείας ἐφαρμόζηται;
§ 20. Συμβιβασμὸς γενόμενος μεταξὺ ἐμπόρων καθιστᾷ τὴν ὑπόθεσιν μὴ ἐμπορικήν;
§ 21. Ἐνηλικιότης. Κῦρος συμβιβασμοῦ.
§ 22. Δόλιον Ναυάγιον.
§ 23. Ἀγορὰ προϊόντων τῆς ἀγωγῆς.
§ 24. Ἀγορὰ προϊόντων γῆς ἀσυγκομίστων.
§ 25. Ἀγορὰ ἁμάξης πρὸς ἐκμίσθωσιν τῆς χρήσεώς της.
§ 26. Ἀγορὰ ἐπίπλων ὑπὸ ξενοδόχου.
§ 27. Ἀγορὰ ἀδαμαντίνων πετρῶν.
§ 28. Ἀγορὰ διὰ λογαρ. ἄλλου.
§ 29. Ἀγορὰ ἢ ἐνοικίασις προσόδων

α) Ἰχθυοτροφεῖα·
β) Ἀγωγαὶ κατὰ συνεταίρων ἐξ ἐνοικίων ἰχθυοτροφείων πηγάζουσαι.
γ) Συντροφικὴ ἀγορὰ τοῦ δημ. φόρου ἐπὶ ἐδωδίμων.
δ) Ἐνοικίασις ἁλικῶν.
ε) Ποιμν. φόρος.

§ 30. Κατασκευὴ οἰκιῶν
§ 31. Παραγγελία μεταξὺ ἐμπόρων
§ 31. δίς. Ἔμποροι πωλοῦντες ἐν ὀνόματί των κατὰ διαταγὴν ἄλλων.
§ 32. Συντηρητικὰ μέτρα.
§ 33. Μίσθωσις προσωπική.—Θέατρα.
§ 34. Ἑταιρεία συνισταμένη ἐπὶ σκοπῷ δανείου.
§ 35. Θαλασσοδάνεια· θαλάσσιαι ἀποστολαί.
§ 36. Δάνεια πρὸς ἐμπόρους, ὄχι διὰ λόγον ἐμπορίου.
§ 37. Ἀγορὰ καὶ πώλησις πλοίων.
§ 38. Ἀγορὰ ξυλείας πρὸς κατασκευὴν πλοίων.
§ 39. Ἀπαλλοτρίωσις πλοίων.
§ 40. Συμμετοχὴ εἰς πλοῖα.
§ 41. Ἔκπτωσις ἐκ τῆς πλοιαρχίας. Λογοδοσία.
§ 42. Λογοδοσία μετὰ τὴν διάλυσιν τῆς ἑταιρείας.
§ 43. Ἀνταλλαγαὶ νομισμάτων.
§ 44. Μισθοὶ τῶν παρ' ἐμπόροις ἐργαζομένων.
§ 45. Τὰ ἐμποροδικ. κρίνουσιν ἂν ἦναί τις ἔμπορος.—Τὰ μεταξὺ ἐμπόρων συναλλάγματα θεωροῦνται ὡς ἐμπορικά; Ἀποκλείεται ἡ ἐναντία ἀπόδειξις;—Ποίας ἐποχῆς ἡ ἐμπ. ἰδιότης ἐξετάζεται;
§ 46. Ἀγωγὴ περὶ ἀποζημιώσεως κατὰ τοῦ πλοιάρχου, διακόψαντος τὸν πλοῦν.
§ 47. Παρακατάθεσις προϊόντος ἐπὶ σκοπῷ πωλήσεως.
§ 48. Ἀγωγιάτης ἐργολάβος.

ΠΙΝΑΞ ΛΕΚΤΙΚΟΣ.

(1) Ὅρα περίληψιν ἀκριβῆ κατωτέρω § 59.

§ 1.

ΖΗΤ. *Προκειμένου περὶ ἐμπορικῶν ὑποθέσεων καὶ περὶ συναλλαγματικῶν, τὸ ἀναρμόδιον τοῦ δικαστηρίου κηρύττεται αὐτεπαγγέλτως, καὶ ἐπομένως δύναται νὰ προταθῇ κατὰ πᾶσαν στάσιν τῆς δίκης.* (ἄρθρ. 24 τῆς πολιτ. δικ.).

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ, κατὰ τοὺς ὁρισμοὺς τοῦ 751 ἄρθρ. τῆς πολ. δικονομίας, τελεσιδικία δὲν ὑπάρχει αὐτοδικαίως, ἐκτὸς τῆς ἐν τῷ 755 ἄρθρῳ ἀναφερομένης περιπτώσεως· ὅθεν, ἐὰν αὕτη δὲν ἐπροβλήθη, δὲν δύναται οὔτε νὰ αἰτηθῇ, οὔτε ν' ἀπαγγελθῇ ἀκυρότης ἀποφάσεως ἐκδοθείσης ἐπὶ τῇ ἐφέσει τελεσιδίκου ἀποφάσεως. Ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ὁ ἀναιρεσείων δὲν ἐπρότεινεν ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν τὴν τελεσιδικίαν, ἥτις, κατὰ τὸν ἰσχυρισμόν του, προέκυψεν ἐκ τῆς ἀπροσβλήτου μεινάσης ὑπ' ἀριθ. 429 περὶ ὅρκου ἀποφάσεως τῶν ἐν Πάτραις πρωτοδικῶν, οὐδὲ ἠδύνατο τὸ δικαστήριον τῶν ἐφετῶν, ἐνώπιον τοῦ ὁποίου προσεβλήθησαν δι' ἀναρμοδιότητα αἱ πρὸ τῆς προμνημονευθείσης ἀποφάσεως, καὶ μετ' αὐτὴν ἐκδοθεῖσαι ἀποφάσεις, ν' ἀπαγγείλῃ τὴν τελεσιδικίαν αὐτεπαγγέλτως (1)· ἀπεναντίας δὲ, παραδεχθὲν τὴν περὶ ἀναρμοδιότητος ἔνστασιν καὶ ἀποφανθὲν ἑαυτὸ ἀναρμόδιον, συνεμορφώθη μὲ τὴν διάταξιν τοῦ 24 ἄρθρ. τῆς πολιτ. δικονομίας, καθ' ἣν, προκειμένου περὶ ἐμπορικῶν ὑποθέσεων, ἢ περὶ συναλλαγματικῶν, τὸ ἀναρμόδιον τῶν δικαστηρίων κηρύττεται αὐτεπαγγέλτως, καὶ ἐπομένως δύναται νὰ προταθῇ κατὰ πᾶσαν στάσιν τῆς δίκης.

Ἐπειδὴ τὸ δικαστήριον τῶν ἐφετῶν δὲν ὤφειλε νὰ αἰτιολογήσῃ τὴν κατὰ τὸν ἀναιρεσείοντα ἀνατροπὴν τοῦ δεδικασμένου, καθότι, ὡς ἀνωτέρω ἐῤῥέθη, δὲν ἐπροτάθη τοιοῦτόν τι ἐνώπιόν του· περὶ δὲ τῆς ἀναρμοδιότητος τῶν ἐν Πάτραις πρωτοδικῶν, ἡ ἀπόφασις αὐτοῦ φέρει ἀποχρώσας αἰτιολογίας.

Ἐπειδὴ ἀφοῦ τὸ δικαστήριον τῶν ἐφετῶν ἐκήρυξεν ἀναρμόδια τὰ πολιτικὰ δικαστήρια νὰ δικάσωσι τὴν ἀγωγὴν τοῦ ἀναιρεσει-

(1) Ὅρα τὴν ἐν τῷ Εὑρετ. λέξιν τελεσιδικία·

6λήτου, καθὸ ἀφορῶσὰν ἀντικείμενον ἐμπορικὸν, ὤφειλε ν' ἀκυρώσῃ αὐτὴν ὡς εἰς ἀναρμόδιον δικαστήριον εἰσαχθεῖσαν, τοῦτο δὲ πράξαν ἐνήργησεν ἐντὸς τῶν καθηκόντων του.

Ἐπειδὴ τὸ δικαστήριον τῶν ἐφετῶν, ἐξετάσαν τὸ ἀντικείμενον τῆς ἀγωγῆς, ἀπεφάνθη ὅτι αὕτη ὑπάγεται εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῶν ἐμποροδικῶν, ὡς κινηθεῖσα κατὰ τοῦ ἀναιρεσείοντος, ὅστις ἦτον ἔμπορος, καὶ ὡς ἔχουσα ἀντικείμενον περιστρεφόμενον εἰς τὴν ἐκ συναλλαγματικῶν πηγάσασαν συμφωνίαν τῶν μερῶν· ἐπομένως δὲν παρέπεμψε τὴν ὑπόθεσιν εἰς τὸ ἐν Πάτραις ἐμποροδικεῖον ἕνεκα τῆς προταθείσης ἀναργυρίας, ἀλλὰ διότι ἐπρόκειτο περὶ ἐμπορικῆς ὑποθέσεως.

Διὰ ταῦτα ἀποῤῥίπτει τὴν ἀναιρέσεως αἴτησιν (1).

Ἀπόφ. πολιτ. Ἀρείου Πάγου 38 τῆς 19 νοεμβρίου 1842.

(σελ. 187 τῆς σειρᾶς τῶν πολιτ. ἀποφάσεων τοῦ 1842).

§ 2.

ΖΗΤ. *Ἡ διὰ τὴν ἰδιότητα τῆς ὑποθέσεως ἀναρμοδιότης τοῦ δικαστηρίου δύναται νὰ προταθῇ κατὰ πᾶσαν στάσιν τῆς δίκης, καὶ δὲν εἶναι συγχωρημένον νὰ δικάζωσι τὰ λόγῳ ὕλης ἀναρμόδια δικαστήρια διὰ τοῦτο καὶ μόνον ὅτι συγκατατίθενται οἱ διάδικοι.—Μὴ ἔμποροι λοιπὸν δὲν δύνανται νὰ δικασθῶσιν ἀπὸ ἐμπορικὸν δικαστήριον.*

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ ἂν καὶ ἐκ τῆς ἀπὸ 24 αὐγούστου 1825 ἐπιστολαὶ τοῦ Ι. Π. ἐξάγεται, ὅτι οὗτος ἔκαμε κερδοσκοπίαν, καὶ δύναταί τις νὰ συμπεράνῃ ὅτι ἡ κερδοσκοπία αὕτη ἀνάγεται εἰς ἀγορασίαν προσόδων, ὡς ἀξιόνει ὁ κύριος Α. Δ., δὲν ἐξάγεται ὡσαύτως, ὅτι ἡ κερδοσκοπία αὕτη (τὴν ὁποίαν ὁ Κ. Α. Διάγγελης θέλει νὰ παραστήσῃ ὡς ἐμπορικὴν πρᾶξιν διὰ νὰ ὑποβληθῇ ὁ Κ. Πάγκαλος εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ ἐμπορικοῦ δικαστηρίου) ἔγεινε πρὶν ὁ Κ. Πάγκαλος, κατὰ τὴν διαταγὴν τοῦ Κ. Διάγγελη, πωλήσῃ τὰ τουφέκια τούτου, ἢ καθ' ὃν καιρὸν τὰ ἐπώλησε, διὰ νὰ ὑποπτεύσῃ κἄν τις, ὅτι ὁ κύριος Πάγκαλος ἐνδέχετο νὰ ἦτον ἔμπορος, ὅταν ἔκαμε τὴν πώλησιν τῶν ῥηθέντων τουφεκίων.

Ἐπειδὴ καὶ ἂν ἀπεδεικνύετο, ὅτι ἡ ἐποχὴ τῆς κερδοσκοπίας

---

(1) Τί δὲ περὶ τῆς ἕνεκα τῆς θέσεως τοῦ ἀκινήτου ἀναρμοδιότητος; (ἄρθρ. 20 τῆς πολιτ. δικονομίας) Ὅρα § 144 καὶ 253 τοῦ ἀνωτέρω ἄρθρου ἀ ρ μ. ο δ. π ο λ. ἐ ν γ έ ν ε ι.—Τί περὶ παραστάσεως ἀρμ; ὅρα αὐτ. § 809 καὶ ἐπ. ὅρα καὶ τὸ ἐπ. ζήτημα.

ταύτης συνέπιπτε μὲ τὴν ἐποχὴν τῆς ἐκ μέρους τοῦ Παγκάλου πωλήσεως τῶν τουφεκίων τοῦ Διάγγελη, ἢ προηγεῖτο αὐτῆς, πάλιν δὲν δύναται ὁ κύριος Πάγκαλος νὰ θεωρηθῇ ὡς ἔμπορος, καὶ ἐπομένως νὰ ὑποβληθῇ εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ ἐμπορικοῦ δικαστηρίου· διότι δὲν ἀπεδείχθη, ὅτι ἡ ἐμπορία ἦτο τὸ κύριον ἐπάγγελμά του, ὅπως ἀπαιτεῖ τὸ ά. ἄρθρον τοῦ ἐμπορικοῦ κώδικος.

Ἐπειδὴ καὶ ἂν τὸ 91 ἄρθρον τοῦ ἐμπορικοῦ κώδηκος, συνδυασμένον μὲ τὰ 631 καὶ 632 ἄρθρ. αὐτοῦ, περιέχῃ ὡς πρὸς τὴν ἐντολὴν ἐξαίρεσιν τοῦ μὴ λαβόντος ποτὲ ἰσχὺν νόμου εἰς τὴν Ἑλλάδα Γαλλικοῦ πολιτικοῦ κώδικος, ὁ ὁποῖος, διὰ τοῦ 1984 ἄρθρου του, διατάσσει νὰ ἐνεργῆται ἡ πολιτικὴ ἐντολὴ εἰς ὄνομα τοῦ ἐντολέως, δὲν περιέχει ὡσαύτως ἐξαίρεσιν καὶ ὡς πρὸς τὴν ἐν ἐ εργείᾳ, καθ' ὃν καιρὸν ἔγεινε τὸ συνάλλαγμα τοῦτο, ἑλλην. πολιτικὴν νομοθεσίαν, κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ πολιτικὴ ἐντολὴ δὲν ἦτον ἀνάγκη νὰ ἐνεργῆται ἀπὸ τὸν ἐντολοδόχον εἰς ὄνομα τοῦ ἐντολέως (βασιλικῶν βιβλίων Ν, τίτλος Β. Νόμος Α.)· καὶ ἐπομένως τὰ μνημονευθέντα ἄρθρα τοῦ ἐμπορικοῦ κώδικος δὲν ἐφαρμόζονται εἰς τοὺς ἐνεργοῦντας ἐντολὴν ἄλλου εἰς ἰδικόν των ὄνομα εἰμὴ ἂν ἔχουν ἐπάγγελμα ἐμπόρου.

Ἐπειδὴ, μὴ ὑπαρχούσης ὡς πρὸς τὴν ἐντολὴν ἐξαιρέσεως εἰς τὸ πολιτικὸν δίκαιον, τοῦτο ἐφαρμόζεται εἰς τὸν Β. Ι Πάγκαλον, ὅστις, μὴ ὢν ἔμπορος, ἐπώλησεν εἰς ἰδικόν του ὄνομα, κατὰ διαταγὴν τοῦ Κ. Α. Διάγγελη, τὰ τουφέκια τούτου.

Ἐπειδὴ, τοῦ πολιτικοῦ δικαίου ἐφαρμοζομένου εἰς τὴν δίκην ταύτην, πολιτικὸν δικαστήριον ἦτον ἁρμόδιον νὰ τὴν δικάσῃ, καὶ τὸ παῦσαν πρωτόκλητον δικαστήριον Ἄνδρου καὶ Κέας, δικάζον ὡς ἐμπορικὸν, ἦτον ἀναρμόδιον.

Ἐπειδὴ ἡ διὰ τὴν ἰδιότητα τῆς ὑποθέσεως (*rationae materiae*) ἁρμοδιότης τοῦ δικαστηρίου δύναται νὰ προταθῇ εἰς πᾶσαν στάσιν τῆς δίκης, ἐνώπιον καὶ αὐτῶν τῶν ἀνωτέρων δικαστηρίων.

Ἐπειδὴ ἡ ἁρμοδιότης τῶν δικαστ. διαφέρει εἰς τὴν κοινὴν εὐταξίαν.

Ἐπειδὴ καὶ ἂν ὁ κύριος Πάγκαλος, διὰ τῆς ἀπὸ 23 μαΐου 1830 ἀπολογίας του, παρεχώρησε τὰ δίκαιά του νὰ δικασθῇ ἀπὸ πολιτ. δικαστήριον, καὶ ἔστερξε νὰ δικασθῇ ἀπὸ ἐμπορικὸν, ἡ παραχώρησις αὕτη εἶναι ἀνίσχυρος, διότι ἂν οἱ πολῖται ἔχουν τὸ δικαίωμα νὰ παραιτοῦν ὅσα εἰσαχθέντα ἀπὸ τὸν νόμον πρὸς ὄφελός των δὲν διαφέρουν εἰμὴ εἰς αὐτοὺς, δὲν ἔχουν ὡσαύτως τὸ δικαίωμα νὰ ἐνεργήσουν, διὰ τῆς ἰδιωτικῆς των θελήσεως, τὶ ἀντιβαῖνον εἰς τοὺς νόμους, οἵτινες διαφέρουν εἰς τὴν κοινὴν εὐταξίαν. (Ἀρμενόπουλος βιβλίον Α. τίτλος Θ. ἄρθρ. 11).

Ἐπειδὴ καὶ τὸ παῦσαν κατὰ τὸ Αἰγαῖον Πέλαγος ἔκκλητον δικαστήριον, ἐπικυρῶσαν διὰ τῆς ἀπὸ 4 αὐγούστου 1832 ὑπ᾽ἀριθ. 99 ἀποφάσεώς του, τὴν ὑπ᾽ ἀριθ. 37 ἀπόφασιν τοῦ ἀναρμοδίου διὰ τὴν ἰδιότητα τῆς ὑποθέσεως δικαστηρίου Ἄνδρου καὶ Κέας, καὶ δικάσαν ὡς ἐμπορικὴν τὴν μὴ ἐμπορικὴν διαφορὰν τοῦ κυρίου Ι. Παγκάλου ἦτον ἐπίσης ἀναρμόδιον.

Δι᾽ αὐτοὺς τοὺς λόγους κτλ. »

Ἀπόφ. 62 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν τῆς 12 νοεμβίου 1835.

Ὅρα καὶ τὸ προηγούμενον ζήτημα—Πρόσεπ δὲ Pard. § 1370.

§ 3.

ΖΗΤ. Ὁσάκις εἰσαχθῇ εἰς τὸ ἐμποροδικεῖον ἀγωγὴ κατὰ μὴ ἐμπόρων ὑπογραψάντων γραμμάτια εἰς διαταγὴν μὴ φέροντα οὐδενὸς ἐμπόρου ὑπογραφὴν, καὶ οἱ ἐναγόμενοι ζητήσωσι νὰ δικασθῶσιν ἀπὸ τὸ πρωτοδικεῖον, ἡ δίκη μεταβιβάζεται ἀπὸ τοῦ ἑνὸς εἰς τὸ ἄλλο δικαστήριον, χωρὶς νὰ γίνῃ νέα ἀγωγή.

Ἀπόφ. 4392 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν, ἣν βλέπε ἐν τῷ § 135 τῆς λέξεως Ἀρμοδιοτης ἐν γένει.

§ 4.

ΖΗΤ. Κατ᾽ ἀποφάσεως ἐμπορικῆς, ἀφορώσης ποσὸν ἧττον τῶν 800 δραχμῶν, συγχωρεῖται ἔφεσις, ὅταν πρόκηται περὶ ἀναρμοδιότητος.

Ἀπόφ. 3043 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν ὅρα αὐτὴν λέξ. ἀρμοδ. πολιτ. ἐν γέν σελ. 296—ὅρα καὶ τὸν ἑπ. §.

§ 5.

ΖΗΤ. Αἱ περὶ ἐμπορικῶν ὑποθέσεων ἀποφάσεις τῶν εἰρηνοδικῶν ἐκκαλοῦνται εἰς τὰ πρωτοδικεῖα.

Ὅρα Εὑρετ. τόμ. 4 σελ 122 § 140.

§ 6.

ΖΗΤ. *Τὸ ἐμποροδικεῖον, προκειμένου λόγου περὶ προδικαστικοῦ ζητήματος, ἐκ τῆς λύσεως τοῦ ὁποίου ἐξαρτᾶται τὸ ἀξιόποινον ἢ μὴ τῆς πράξεως, ἐξ ἧς ὁ ἐνάγων παράγει τὰ δικαιώματά του, πρέπει νὰ ἀναστείλῃ τὴν ἀπόφασίν του.*

Ἀπόφ. «Ἐπειδὴ πρὸ τῆς ὁριστικῆς, τῆς ἀποφασιζούσης τὴν κυρίαν δίκην, ἀποφάσεως (ἄρθρ. 185 τῆς πολιτ. δικονομίας) δύνανται νὰ ἐκκληθῶσι μόνον ἡ περὶ ἀποδείξεως παρεμπίπτουσα (181), ἡ περὶ τῆς ἐνστάσεως τῆς ἀκυρότητος, (203), καὶ ὁσάκις, παραδεχομένης ἄλλης τινος ἀνατρεπτικῆς ἐνστάσεως, ἀποῤῥίπτεται ἡ ἀγωγὴ,

(563 καὶ 583 τῆς αὐτῆς) καὶ ἡ ἕνεκα ἀναρμοδιότητος) (ἄρθ. 738 τῆς ἰδίας)· ὥστε δὲν ἠδύνατο νὰ ἐκκληθῇ ἡ προκειμένη ἀπόφασις μὴ οὖσα ἐξ αὐτῶν, ἀλλ' ἁπλῶς προπαρασκευαστική, διότι δι' αὐτῆς τὸ δικαστήριον τὴν μὲν οὐσίαν δὲν ἐφάπτει, ἀλλ' ἐδήλωσε μόνον ὅτι περιμένει νὰ φωτισθῇ ἐκ τῆς περὶ ποινικῆς ὑποθέσεως ἀποφάσεως, σχέσιν ἐχούσης μὲ αὐτήν· ὅθεν ἡ ἔφεσις εἶναι διὰ τοῦτο ἀπαράδεκτος (1).

Ἐπειδὴ ἡ ἐκ τοῦ λόγου τούτου ἔνστασις, ἀφορῶσα τὴν τοῦ δικαστηρίου ἁρμοδιότητα καὶ τὴν δημοσίαν τάξιν, προτείνεται καὶ ἐξ ἐπαγγέλματος.

Ἐπειδὴ, ἐκτὸς τούτου καὶ ἐκ περισσοῦ, κατὰ τοὺς ῥητοὺς ὁρισμοὺς τοῦ ἄρθρ. 8 τῆς ποιν. δικονομίας, καὶ τοῦ ἄρθρου 10 καὶ 11 τῆς πολιτικῆς, ἐὰν, πρὸ τοῦ ἀρχίσῃ, ἢ ἐνῷ γίνεται ποινικὴ δίκη, εἰσαχθῇ εἰς τὸ πολιτικὸν δικαστήριον δίκη πολιτικὴ περὶ ἀποζημιώσεως ἢ ἱκανοποιήσεως καὶ ἐξόδων, ἕνεκα αξιοποίνου πράξεως, αὕτη ἀναβάλλεται μέχρι τῆς ὁριστικῆς ποινικῆς ἀποφάσεως, ἥτις, καὶ ἀθωωτικὴ ἐὰν ἦναι, δὲν ἐμποδίζει ἔπειτα τὴν πρόοδον τῆς πολιτικῆς, ἐκτὸς μόνον ἐὰν ζήτημά τι πολιτικὴν σχέσιν ἔχον μὲ ποινικὴν ὑπόθεσιν, προέχῃ καὶ πρέπῃ ν' ἀποφασισθῇ προηγουμένως ἀπὸ τὸ πολιτικὸν δικαστήριον· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου καὶ ἂν ἤθελε φανῇ ἀναγκαῖον ν' ἀποφασισθῇ προηγουμένως ἀπὸ τὸ πολιτ. δικαστήριον ἡ παρακαταθήκη ἢ ἡ κυριότης, πάλιν ταῦτα θέλουν δικασθῇ ἀπὸ τὰ τακτικὰ πολιτικὰ δικαστήρια, καὶ ὄχι ἀπὸ τὸ ἐμποροδικεῖον· ὅθεν τῆς προκειμένης ἐμπορικῆς ἀγωγῆς ἐχούσης σχέσιν μὲ τὴν ποινικὴν δίκην, διότι βάσις αὐτῆς δὲν εἶναι μόνον ἐνοχὴ ἐκ συναλλάγματος ἐμπορικοῦ, ἀλλὰ καὶ ἐκ πράξεως ἀξιοποίνου, τὴν ὁποίαν αὐτὸς ὁ ἐνάγων κατεμήνυσεν, ὀρθῶς τὸ πρωτοδικεῖον δυνάμει τῶν εἰρημένων νόμων ἀνέβαλε τὴν συζήτησίν της μέχρι τῆς ὁριστικῆς ποινικῆς ἀποφάσεως, ἥτις ἀναντιῤῥήτως ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τῆς κυριότητος θέλει στηριχθῇ ἐπὶ ἀποφάσεων τοῦ ἁρμοδίου πολιτικοῦ δικαστηρίου

Διὰ ταῦτα κτλ.

Ἀπόφ. 115 τοῦ 1846 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν.

(Νομικῆς σελ. 4665).

Παράβ. τὰ ἐκτιθέμενα ἐν τῇ ἐν τῷ Εὑρετ. λέξει ζητήματα προδικαστικά.

(1) Ὅρα τὰς ἐν τῷ Εὑρετ. λέξεις ἔφεσις.—Ἀπόδειξις § 99 ἐτ. ἀπόφ. 39 ἐπ.

σημειόνομεν ὧδε ἐκεῖνα μόνον τὰ ζητήματα, ὅσα ἰδίως ἀφορῶσι τὰ ἐμποροδικεῖα, καὶ ταῦτα εἶναι τὰ εἰς τὰ ἑπόμενα ά—ζ ἐδάφια.

§ 11. ά) ΖΗΤ. Αἱ ἐμπορικαὶ ἑταιρεῖαι ὑπάγονται εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ δικαστηρίου, ἔνθα ἑδρεύει ἡ ἑταιρεία, καὶ ἂν τὸ ἐργοστάσιον αὐτῆς εὑρίσκηται εἰς ἄλλο μέρος.

Ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου 29 τοῦ 1846, ἣν εἰς τὸ ἀνωτ. ἄρθρ. Ἁρμοδ. πολιτ. ἐν γένει. σελ. 260)

§ 12. β) ΖΗΤ. ὅταν ἡ ὕπαρξις τῆς ἑταιρείας ἀμφισβητῆται, δὲν ἐφαρμόζεται ὁ § 4 τοῦ ἄρθρου 17 τῆς πολιτ. δικονομίας, καθ' ὃ αἱ ἀγωγαὶ ὑπάγονται εἰς τὸ δικαστήριον τοῦ τόπου, ἔνθα ἡ ἑταιρεία εἶναι καθιδρυμένη.

Ὅρα ἀνωτ. λέξ. ἁρμοδιότης πολιτικὴ ἐν γένει, σελ. 256.

§ 13. γ) ΖΗΤ. *Ὅταν εἰς ἐμπορικὰς ὑποθέσεις συμφωνηθῇ, ὥστε ἡ πλήρωμὴ ἢ ἡ ἐκπλήρωσις τῆς παρὰ τοῦ ἑνὸς τῶν συναλλαξαμένων ὑποχρεώσεως, νὰ γίνῃ εἰς ἕνα ἐκ τῶν διαφόρων προσδιορισθέντων τόπων, ὁ ἐνάγων ἔχει τὸ ἐκλεκτικὸν δικαίωμα νὰ κινήσῃ τὴν ἀγωγήν του εἰς ἓν τῶν διαφόρων συμπεφωνημένων τόπων δικαστήριον.*

Ἀπόφ. 121 τοῦ 1843 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν, ἣν εὑρίσκετε εἰς τὴν λέξιν Ἁρμοδιότης πολιτικὴ ἐν γένει σελ. 296.

§ 14. δ) ΖΗΤ. ὅταν ἔμπορός τις εἰς τὸν τόπον τῆς διαμονῆς του δανεισθῇ χάριν τοῦ ἐμπορίου του χρήματα παρ' ἄλλου ἔχοντος διάφορον κατοικίαν, χωρὶς νὰ συμφωνήσῃ καὶ τὸν τόπον τῆς πληρωμῆς, δύναται νὰ ἐναχθῇ εἰς ἄλλο δικαστήριον παρὰ τὸ τῆς διαμονῆς του ὁ ὀφειλέτης;

Ἀπόφ. 125 τοῦ 1843 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν, ἣν ὅρα εἰς τὸ ἀνωτέρω ἄρθρον ἁρμοδ. πολ. ἐν γένει § 254 τετρ.

§ 15. ε) ΖΗΤ. *Ὁ ἐν ἀλλοδαπῇ συστήσας τὸ ἐμπορικόν του κατάστημα καὶ ἐκεῖ μὲ πρόθεσιν παλινοστίας κατοικῶν, εἰς ποῖον δικαστήριον ὑπάγεται;*

Ἀπόφ. α Ἐπειδὴ ὁ ἐκκαλῶν ἰσχυρισθείς, ὅτι δὲν εἶναι ξένος ἀλλὰ πολίτης Ἕλλην, προσαγωγὼν εἰς ἀπόδειξιν τὸ ἀπὸ 9 ὀκτωβρίου 1847 πιστοποιητικὸν τοῦ δημάρχου Πειραιῶς, ἀλλ' ἐκ τοῦ πιστοποιητικοῦ τούτου δὲν ἀποδεικνύεται εἰμή, ὅτι ὁ ἐκκαλῶν

σις.—251. Ἀγωγὴ περὶ παραδόσεως τοῦ πωληθέντος.—252. Κατάσχεσις ἀκινήτου. Παράδοσις αὐτοῦ εἰς τὸν ἀγοραστήν.—§ 251. Κατάσχεσις. Ἀλλοδαποί.—§ 254. παντ. ἀπαίτησις φόρου.

ἐνεγράφη δημότης Πειραιῶς, ἐνῷ, διὰ νὰ ἀποκτήσῃ τις δικαιώματα ἰθαγενείας, ἀπαιτεῖται πρὸς τῷ ἔντινι τῆς Ἑλλάδος δήμῳ ἐγγραφῆ ναι καὶ ἡ ἐπὶ τριετίαν μετὰ τῆς οἰκογενείας ἐγκατοίκησις αὐτοῦ ἐν τῇ Ἑλλάδι καὶ διατριβὴ (ἄρθρ. 5, 9, τοῦ περὶ Ἑλληνικῆς ἰθαγενείας διατάγματος)· ὅπερ ἐπὶ τοῦ προκειμένου δὲν ἰσχυρίσθη ὁ ἐκκαλῶν ὅτι ἐγένετο, οὔτε ἀποδεικνύεται ἐκ τοῦ προσαχθέντος πιστοποιητικοῦ· ὅθεν ὡς ξένος ἠδύνατο νὰ ἐναχθῇ ἁρμοδίως ἐνώπιον παντὸς ἑλλην. δικαστηρίου (ἄρθρ. 28 πολ. δικονομίας) παρὰ τοῦ ἀντιδίκου του ἡμεδαποῦ.

Ἐπειδὴ καὶ πολίτης Ἕλλην ἂν θεωρηθῇ ὁ ἐκκαλῶν Κωνσταντῖνος . . . ἁρμοδίως ἐνήχθη ἐνώπιον τοῦ αὐτόθι ἐμποροδικείου κατὰ τὰς προκειμένας περιπτώσεις· διότι συστήσας ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ τὸ ἐμπορικόν του κατάστημα καὶ κατοικῶν ἐκεῖ μὲ πρόθεσιν παλινοστίας, δὲν δύναται, ἀφοῦ ἐνεγράφηδημότης Πειραιῶς,νὰ θεωρηθῇ ὡς ἔχων ἐν Ἑλλάδι ἄλλην νομικὴν κατοικίαν ἢ δικαιοδοσίαν παρὰ τὴν ἐν Περαιεῖ, ὅπου ἐξελέξατο νὰ ἦναι δημότης. (ἄρθρ. 16 πολιτ. δικονομίας Ν. 7 Κ. 10, 39).

Ἐπειδὴ ὁ πληρεξούσιος δικηγόρος τοῦ ἐκκαλοῦντος παρεδέχθη ἐπὶ ἀκροατηρίου, ὅτι ὁ ἐντολεύς του Κωνστ. Τοσίτζας εἰκονικῶς ἀναφέρει ἐν τῷ περὶ διορισμοῦ τοῦ πατρὸς τῆς ἀντιδίκου του ὡς πλοιάρχου εἰς τὸ πλοῖον νέα Μακεδονία συμβολαίῳ, ὅτι διορίζει αὐτὸν πλοίαρχον ὡς ἐπίτροπος τοῦ Ρ. Ἀναςασίου Ἀβέροφ· ἑπομένως καὶ ἂν θεωρηθῇ ἔγκυρον καὶ γνήσιον τὸ προσαγόμενον περὶ τούτου ἔγγραφον τοῦ διορισμοῦ, πάλιν, ἀφαιρουμένου ἐκ μέσου τοῦ ὀνόματος τοῦ Ἀβέροφ, δὲν ἀποδεικνύεται ἄλλο ἐκ.τῆς ὁμολογίας τοῦ πληρεξουσίου τοῦ ἐκκαλοῦντος εἰ μὴ μόνον ὅτι ὁ Τ δὲν ἔκαμε τὸν εἰρημένον διορισμὸν τοῦ πλοιάρχου ὡς ἐπίτροπος τοῦ Α. Μένει λοιπὸν ἀμφισβητούμενον, ὅτι ὑπὸ ποίαν ἰδιότητα διώρισε τὸν πλοίαρχον, ὥστε, ἰσχυρισθέντος τοῦ Τ. καὶ πρωτοδίκως καὶ ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου τούτου, ὅτι ἐνήργησεν ὡς πληρεξούσιος τῆς ἑταιρίας Τ. καὶ Σ. εἰς ἣν ἀνήκει καὶ τὸ πλοῖον ὡς ἰδιοκτησία, πρέπει νὰ τῷ ἐπιβληθῇ ἡ ἀπόδειξις τοῦ περιστατικοῦ τούτου, καθόσον μετὰ τὴν ἐκ τοῦ συμβολαίου ἀφαίρεσιν τοῦ ὀνόματος τοῦ Α. ἡ πρόληψις εἶναι ὅτι ἰδίῳ ὀνόματι ἐνήργησε τὸν εἰρημένον διορισμόν.

Διὰ ταῦτα κτλ.

Ἀπόφ. 4890 τῆς 10 Ἰουλίου 1848 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

§ 16. ς) ΖΗΤ. *Ἔμπορος κατοικῶν ἐν Πειραιεῖ καὶ ἐκ...τὰς ἐμπο-*

ρικάς του ἐπιχειρήσεις ἀναλαβὼν ὑπάγεται εἰς τὸ ἐν Ἀθήναις ἐμποροδικεῖον.

Ἀπόφ. α Ἐπειδὴ ὁ ἐκκαλῶν εἶναι ὁμολογουμένως εἷς ἐκ τῶν υἱῶν τοῦ Θ. Μ, διευθύνων δὲ τὸ ἐν Πειραιεῖ ἐμπορικὸν κατάστημα ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν Θ. Μ. υἱὸς καὶ συντροφία, καὶ ὑπογράφων τὰ συναλλάγματάτου ὑπὸ τὴν διαληφθεῖσαν ἐπωνυμίαν, χωρὶς νὰ προσθέτῃ, ὅτιἔπραττε δῆθεν τοῦτο ὡς πληρεξούσιος ἁπλοῦς, ἀνεδέχθη διὰ μόνης τῆς πράξεως ταύτης, (εἴτε ἦτο συνεταῖρος εἴτε μὴ) πρὸς τοὺς τρίτους τὴν εὐθύνην τῆς ἀτομικῆς πληρωμῆς τῶν συναλλαγμάτων τῶν φερόντων τὴν τοιαύτην ὑπογραφήν.

Ἐπειδὴ ἔμπορος ὢν τὸ ἐπάγγελμα, ὡς δὲν ἠμφισβήτησέ ποτε καὶ ὁμολογεῖ καὶ διὰ τῆς ἐν τῇ δικογραφίᾳ ὑπαρχούσης ἀναφορᾶς του τῆς26 Ἰουλίου 1847 πρὸς τὸν πρόεδρον τοῦ δικαστηρίου τούτου, καὶ μὴ δυνηθεὶς ἐξ ἰδίων του νὰ πληρώσῃ τὰ συναλλάγματα, τὰ ὁποῖα οὐδὲ τὸ κατάστημά του ἐξώφλησε, καὶ παύσας οὕτω τὰς πληρωμάς του, ὑπὸ τὴν ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 6889 ἀποφάσει προθεσμίαν ὀρθῶς καὶ νομίμως ἐκηρύχθη ἔκτοτε αὐτὸς ἀτομικῶς ἐν καταςάσει πτωχεύσεως (ἄρθρ. 437 ἐμπ. νόμου).

Ἐπειδὴ αὐτὸς ἦτον, ὡς ἐκ τῶν ἰδίων ἑαυτοῦ ἐν τῇ δικογραφίᾳ ἐγγράφων βεβαιοῦται, κάτοικος Πειραιῶς, καὶ ἐκεῖ ἀνέλαβε καὶ τὰς ἐμπορικάς του ὑποχρεώσεις· ὅθεν ἁρμοδίως τὸ ἐν Ἀθήναις ἐμποροδικεῖον ἐκύρηξε τὴν πτώχευσίν του.

Ἐπειδὴ, ἂν καὶ ἰσχυρίζεται ἐν τῇ ἐφέσει του, ὅτι τινὲς ἐγνώριζαν δῆθεν ὅτι εἶχεν ἐντολὴν ἀπὸ τὸν πατέρα του νὰ διευθύνῃ τὸ ἐν Πειραιεῖ κατάστημα, τοῦτο καθίσταται ἀδιάφορον, καὶ βέβαιον ἐὰν θεωρηθῇ· πρῶτον μὲν, διότι μὲ τοῦτο δὲν ἐξήλειφε τὴν ἰδέαν ὅτι υἱὸς ὢν τοῦ Θ. Μ., καὶ ὑπογράφων μὲ ἐπωνυμίαν, ἥτις περιέκλειεν ὅλους τοὺς υἱοὺς τούτου ὡς συνεταίρους, ἦτον ἑπομένως καὶ αὐτὸς τοιοῦτος· καὶ δεύτερον διότι δὲν ἰσχυρίζεται, ὅτι τὴν ἰδιότητα τοῦ ἁπλοῦ καὶ καθαροῦ ἐντολοδόχου ἐδήλωσεν εἰς ἐκείνους, τῶν ὁποίων τὰ συναλλάγματα, μὴ πληρωθέντα, ἐπήνεγκον πρῶτον τὴν παῦσιν τῶν πληρωμῶν του, καὶ ἑπομένως τὴν πτώχευσιν.

Διὰ ταῦτα κτλ.

Ἀπόφ. 4717 τῆς 31 Ἰουλίου 1848 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

ζ) ΖΗΤ. *Ὁ ἐκβιάζων τὴν σύστασιν διαιτητικοῦ δικαστηρίου δύναται νὰ ὑπεκφύγῃ τὰ ἐκ τοῦ τόπου ἢ τοῦ προσώπου ἁρμόδια δικαστήρια;*

Ἀπόφ. α 'Επειδὴ ὁ Σ. Γ., εἰς ὃν ἐκεινὸποιήθη ἡ ἔφεσις, δὲν ἐνεφανίσθη· ὅθεν δικάζεται ἐρήμην.

'Επειδὴ, κατὰ τὸ ἄρθρ. 28 τῆς πολιτ. δικονομίας, δύναται ὁ ἡμεδαπὸς νὰ καταδιώξῃ τὸν ἀλλοδαπὸν ἐνώπιον παντὸς Ἑλληνικοῦ δικαστηρίου, ἕνεκα πάσης ὑποχρεώσεως συνομολογηθείσης ἐκτὸς τῆς Ἑλλάδος, καὶ τ' ἀνάπαλιν (1).

'Επειδὴ, κατὰ τὸ ἄρθρ. 19 ἀριθ. 5 § 6 τῆς ἰδίας, ἐὰν κατεσχέθησαν πράγματα τοῦ ἀλλοδαποῦ ἐν τῇ ἡμεδαπῇ, πρὸς ἐξασφάλισιν ἀπαιτήσεώς τινος, ἡ περὶ αὐτῆς δίκη ὑπάγεται εἰς τὸ δικαστήριον, εἰςτοῦ ὁποίου τὴν περιφέρειαν ἐξετελέσθη ἡ κατάσχεσις, τὸ ἁρμόδιον νὰ τὴν δικάσῃ ὡς ἐκ τῆς ἰδιότητός του· αἱ δὲ κατὰ τὴν κατάσχεσιν καὶ τὴν ἐγγυοδοσίαν ἀναφυεῖσαι ἔριδες, δισταγμοὶ, ἢ ἄλλαι παρεμπίπτουσαι ἀντιδικίαι, κατὰ τὰ ἄρθρ. 1027 καὶ 1041 συνδυασμένα μὲ τὰ ἄρθρ. 871, 634 καὶ 619 καὶ ἑπόμενα τῆς αὐτῆς δικονομίας, δικάζεται ἢ ἀπὸ τὰ ῥηθέντα ἁρμόδια δικαστήρια, ἢ ἀπὸ τὸν αὐτόθι πρόεδρον τῶν πρωτοδικῶν, κατὰ τὴν διαφορὰν τῶν περιπτώσεων.

'Επειδὴ κατὰ μὲν τὸ ἄρθρ. 108 τῆς ἰδίας δύναται νὰ ἐκβιασθῇ ἡ σύστασις διαιτητικοῦ δικαστηρίου εἰς τὰς ἀφορώσας τὸ ἐμπόριον ὑποθέσεις, καὶ μόνον ἐὰν ὁ ἐνάγων ἐγχειρίζων τὴν ἀγωγήν του τὸ ζητήσῃ. 'Εκ δὲ τούτου ἕπεται, ὅτι τὸ δικαίωμα τοῦτο, τὸ ὁποῖον ἐκ τοῦ νόμου χορηγεῖται εἰς τὸν ἐνάγοντα, δύναται νὰ συνομολογηθῇ διὰ συμφώνου καὶ ὑπὲρ τοῦ ἐναγομένου· πολὺ δὲ πλέον ἐμπορεῖ νὰ συνομολογηθῇ παρὰ συνεταίρων ὑπὲρ ἑκάστου συνεταίρου περὶ πάσης διαφορᾶς πηγαζούσης ἐκ τῆς ἑταιρείας, καὶ μάλιστα εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν, ὅπου δύνανται νὰ ἔχουν ὡς ὁδηγὸν τ' ἄρθρα 51 καὶ ἑπόμενα τοῦ ἐμπορικοῦ Γαλλικοῦ κώδηκος· εἰς δὲ τοιαύτην περίστασιν ὡς τὸ ῥηθὲν ἄρθρ. 108 ἐπέχει τόπον συνυποσχετικοῦ εἰς μίαν περίπτωσιν (ἄρθρ. 111 τῆς αὐτῆς), οὕτως εἰς τὰς ἄλλας ἐπέχει τόπον αὐτοῦ τὸ σύμφωνον.

'Επειδὴ τὸ ῥηθὲν ἄρθρον 19 § 5 κύριον σκοπὸν ἔχει νὰ κανονίσῃ τ' ἁρμόδια ἐκ τοῦ προσώπου ἢ τοῦ τόπου δικαστήρια, καὶ ὄχι ἐκ τῆς ἰδιότητος τῆς διαφορᾶς· ἐξ οὗ ἕπεται ὅτι ὁ ἔχων τὸ δικαίωμα νὰ ἐκβιάσῃ τὴν σύστασιν διαιτητικοῦ δικαστηρίου δὲν ἐμπορεῖ νὰ ὑπεκφύγῃ τὰ ἐκ τοῦ προσώπου ἢ τοῦ τόπου ἁρμόδια δικαστήρια, ἀλλ' εἰς αὐτὰ πρέπει νὰ παρουσιάσῃ τὴν περὶ τούτου αἴτησίν του,

(1) Ὅρα τὰς ἐν τῷ Εὑρετ. λέξεις ἀλλοδαπός.— καὶ ἁρμοδιότης ἐν-γένει

ἐκ δὲ τούτων παρέπεται, ὅτι εἰς τὸν αὐτὸν τόπον πρέπει καὶ τὸ διαιτητικὸν δικαστήριον νὰ συστηθῇ, ἐκτὸς ἐὰν οἱ διάδικοι διὰ συνυποσχετικοῦ ἑκουσίως συμφωνήσωσιν ἄλλως πως.

Ἐπειδὴ ἐπὶ τοῦ προκειμένου οἱ ἐνάγοντες κατέσχον ἐν Πάτραις χρήματα τοῦ Ι. Τ., ἡ τῆς ἄνω μνησθείσης ἑταιρίας τῆς ὑπ' αὐτοῦ καὶ τοῦ Σ. Γ. ὡς ἐκκαθαριστῶν ἀντιπροσωπευομένης πρὸς ἐξόφλησιν τῶν κατ' αὐτῆς ἀπαιτήσεών των, ἂν καὶ οὗτοι ἦναι ἀλλοδαποὶ καὶ ἡ ὑποχρέωσις πηγάζῃ ἐκ συνομολογήσεως γενομένης ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ, τὰ ἐν Πάτραις Ἑλληνικὰ δικαστήρια κατέστησαν ἐκ τούτου ἁρμόδια διὰ νὰ δικάσουν περὶ τοῦ κύρους τῆς ἀπαιτήσεως ταύτης καὶ καλῶς εἰσήχθη εἰς τὸ ἐκεῖ ἐμποροδικεῖον ἡ περὶ αὐτῆς ἀγωγή, ὡς ἐμπορικῆς ἐκ τῆς ἰδιότητός της· ἂν δὲ οἱ εναγόμενοι ἐκκαθαρισταί, ὡς τοιοῦτοι ἢ ὡς συνεταῖροι, ἔχουν τὸ δικαίωμα νὰ ἐκβιάσουν τὴν σύστασιν διαιτητικοῦ δικαστηρίου διὰ νὰ δικάσῃ αὐτὴν ἐνώπιον τοῦ αὐτοῦ δικαστηρίου, ὀφείλουν νὰ κάμουν τὴν περὶ τούτου πρότασίν των.

Ἐπειδή, ἐκτὸς τούτου, ἡ προκειμένη δίκη εἶναι μεταξὺ τῆς ἑταιρείας αὐτῆς (συμπεριλαμβανούσης τὰ ὀνόματα ὅλων τῶν συνεταίρων ἀντιπροσωπευομένης ὁλοκλήρως ἀπὸ τοὺς ἐναγομένους ἐκκαθαριστάς), καὶ τῶν ἐναγόντων ὡς τρίτων προτεινόντων ἀξιώσεις κατ' αὐτῆς, δὲν δύναται διὰ τοῦτο κατὰ τὰς προκειμένας περιπτώσεις νὰ θεωρηθῇ ὡς περὶ διαφορᾶς μεταξὺ συνεταίρων πηγαζούσης ἑταιρίας καὶ ὑπαγομένης εἰς τὰς συμφωνίας τοῦ καταστατικοῦ αὐτῆς, οὐδὲ δύνανται οἱ ἐναγόμενοι ἀφ' ἑνὸς μὲν νὰ προτείνουν ὅτι δὲν γνωρίζουν τοὺς ἐνάγοντας ὡς συνεταίρους, ἀφ' ἑτέρου δὲ νὰ ζητοῦν νὰ τοὺς καθυποβάλλουν εἰς διαιτητικὸν δικαστήριον δυνάμει τοῦ καταστατικοῦ, διότι τοῦτο εἶναι ἄτοπον. Ἀλλ' ἀφοῦ ἢ τοὺς ἀναγνωρίσωσι θετικῶς ὡς τοιούτους, ἢ τὸ δικαστήριον ἀποφασίσει περὶ τοῦ καταρκτικοῦ τούτου, τότε ἔπειτα δύνανται νὰ προτείνουν τὴν ἐκ συμφώνου ἔνστασιν καὶ νὰ ζητήσουν τὴν σύστασιν διαιτητικοῦ δικαστηρίου πρὸς ἐκδίκασιν τῶν ἑταιρικῶν διαφορῶν κατ' οὐσίαν (1).

Ἀπόφ. 42 τοῦ 1846. τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν.

§ 17.

Ἁρμοδιότης ὡς ἐκ τῆς ἀξίας.

ΣΗΜ. Περὶ τῆς ἁρμοδιότητος τῶν δικαστηρίων ὡς ἐκ τῆς ἀξίας τοῦ ἀντικειμένου τῶν διαφορῶν ἐλαλήσαμεν ἤδη εἰς τὸ προηγού-

(1) Ὅρα Εὑρετ. λέξ. Διαίτησις καὶ κατωτ. § 18.

μενον ἄρθρον, τὸ ἐπιγραφόμενον *ἁρμοδιότης πολιτικὴ ἐν γένει* §§ 44 καὶ ἐπ. 255—290. Αὐτόθι λοιπὸν παραπέμποντες τὸν ἀναγνώστην, σημειόνομεν ἐνταῦθα τὰ ἐν τοῖς ἑπομ. α—δ. ἐδαφίοις, ἅτινα ἀφορῶσιν ἰδίως τὰ ἐμποροδικεῖα.

α) ΖΗΓ. Τὰ ἔξοδα τῆς ἐπὶ ἐμπορικῶν ὑποθέσεων γενομένης διαμαρτυρίας δὲν συμπεριλαμβάνονται εἰς τὸ κεφάλαιον, ὅπερ κανονίζει τὴν ἁρμοδιότητα· ἐν ἄλλαις λέξεσι, τὸ διαμαρτυρικὸν συγχωνεύεται εἰς τὴν αἴτησιν, καὶ οἱ ἀπ' αὐτοῦ τόκοι θεωροῦνται ὡς μεταγενέστεροι τῆς ἀγωγῆς.

Ἀπόφ. 4862 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν, ἣν ὅρα ἐν τῇ λέξει «ἁρμοδιότης πολιτ. ἐν γένει § 257.»

β) ΖΗΓ. *Ἡ ἁρμοδιότης τῶν δικαστηρίων κανονίζεται ἀπὸ τὴν ἀπαίτησιν τὴν διαλαμβανομένην εἰς τὴν ἀγωγήν, ὄχι δὲ ἐκ τῶν ἄλλων μέσων, τὰ ὁποῖα ἐπιφέρει ὁ ἐνάγων διαρκούσης τῆς δίκης· ὅθεν δίκαι περὶ ἐξοφλήσεως συναλλαγματικῶν ὑπάγονται εἰς τὸ ἐμποροδικεῖον, ἀνεξαρτήτως τῶν μέσων τῆς ὑπερασπίσεως.*

Ἀπόφ. «Ἐπειδή, προκειμένου λόγου περὶ ἀπαιτήσεως ἀφορώσης συναλλαγματικήν, ἡ δίκη ἦτον ἐμπορική, καὶ ἐπὶ τοιούτων δικῶν, ἡ διὰ μαρτύρων ἀπόδειξις εἶναι συγχωρητὴ κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ δικαστηρίου, ὁποιαδήποτε καὶ ἂν ἦναι ἡ ἀξία τοῦ ἀντικειμένου κατὰ τὴν ἐξαίρεσιν τοῦ ἄρθ. 304 τοῦ ἀριθ. 1 τῆς πολιτ. δικονομίας· ὅπως δὲ ἡ ἀπόδειξις αὕτη διετάχθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 16048 ἀποφάσεως αὐτεπαγγέλτως, ἐπὶ τῇ βάσει μάλιστα τοῦ ἐδαφ. 8 τοῦ ἄρθρ. 160 τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου, εἰς τὸ ὁποῖον ῥητῶς ἀναφέρεται ἡ τελευταία σκέψις τῆς ἀποφάσεως, δὲν στερεῖται αὕτη τῆς ἀποχρώσης αἰτιολογίας· ὥστε ὁ πρῶτος τῆς ἀναιρέσεως λόγος δὲν εἶναι βάσιμος. (1)

Ἐπειδὴ ἡ δι' αὐτῆς τῆς ἀποφάσεως πρὸς τὸν ἀναιρεσίβλητον ἐπιβληθεῖσα ἀπόδειξις ἀναφέρεται εἰς τὸ ὅτι «κατὰ τὴν 14 Ἰανουαρίου 1847 τῷ ἔδωκεν ὁ ἀναιρεσείων ἔγγραφον, διὰ τοῦ ὁποίου τῷ ὑπεσχέθη τὴν ἐξόφλησιν τῆς συναλλαγματικῆς ταύτης· καὶ τὸ ἔγγραφον τοῦτο τοῦ ἀφήρεσε μετὰ ταῦτα αὐθαιρέτως ὁ ἀναιρεσείων»· ὥςτε εἶναι ἀναντίῤῥητον ὅτι τὸ θέμα τοῦτο τῆς ἀποδείξεως ἐνδιαλαμβάνει ὅλας τὰς περιστάσεις, τὰς ὁποίας προτείνει ὁ ἀναιρεσείων ὡς ἀναγκαίας, καὶ ὁ δεύτερος τῆς ἀναιρέσεως λόγος εἶναι ἀνυπόστατος.

Ἐπειδὴ οὔτε ἀπὸ τὰς προτάσεις τὰς ἀναφερομένας εἰς τὰς 16048 καὶ 16800 προσβαλλομένας ἀποφάσεις, οὔτε ἄλλως πῶς

(1) Ὅρα Εὑρ. λέξ. Μάρτυρες.

ἀποδεικνύεται, ὅτι ὁ ἀναιρεσείων ἐπήγαγεν, ὡς διϊσχυρίζεται εἰς τὸν 3 λόγον ἀναιρέσεως, τὸν ὅρκον εἰς τὸν ἀναιρεσίβλητον περὶ τῆς περιστάσεως ὅτι ἐπρότεινε πρωτοδίκως τὴν ἔνστασιν τῆς ἀκυρότητος τοῦ τῆς ἀπὸ 28 ἰουνίου 1847 συναλλαγματικῆς ἐγγράφου, εἰς τρόπον ὥστε νὰ ὤφειλε τὸ δικαστήριον νὰ διασκεφθῇ καὶ αἰτιολογήσῃ τι περὶ αὐτοῦ εἰς τὴν διαληφθεῖσαν 16,800 ἀπόφασιν· ὅθεν καὶ ὁ τρίτος λόγος εἶναι ἀνυπόστατος.

Ἐπειδὴ ἡ ἁρμοδιότης τῶν δικαστηρίων κανονίζεται ἀπὸ τὴν ἀπαίτησιν τὴν ἐνδιαλαμβανομένην εἰς τὴν ἀγωγὴν, ὄχι δὲ ἐκ τῶν ἄλλων μέσων, τὰ ὁποῖα ἐπιφέρει ὁ ἐνάγων, διαρκούσης τῆς δίκης, κατὰ τὴν ὑπεράσπισιν τῆς προκαταρκτικῆς ταύτης αἰτήσεως· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ἡ αἴτησις καὶ ἀγωγὴ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου ἀφορᾷ τὴν ἐξόφλησιν τῆς συναλλαγματικῆς καὶ τὸ παρ' αὐτοῦ ἐπικαλεσθὲν ἔγγραφον, διὰ τοῦ ὁποίου ὑπεσχέθη μετέπειτα αὐτὴν τὴν ἐξόφλησιν, καὶ τὸ ὁποῖον τοῦ ἀφήρεσε παρανόμως ὁ ἀναιρεσείων, ὑπάρχει μόνον μέσον τῆς ὑπερασπίσεως αὐτῆς τῆς ἀγωγῆς· ὥστε δὲν ἠδύνατο νὰ μεταβάλῃ τὴν φύσιν τῆς δίκης καὶ τὴν ἀναρμοδιότητα τοῦ δικάζοντος δικαστηρίου ὡς ἐμποροδικείου, καὶ ἑπομένως ἀνυπόστατος εἶναι ὁ τελευταῖος οὗτος λόγος τῆς ἀναιρέσεως.

Διὰ ταῦτα ἀποῤῥίπτει.

Ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου 211 τῆς 20 δεκεμβρίου 1847.

γ) ΖΗΤ. Κατὰ τὸ ἄρθρον 9 τοῦ ἀπὸ 2/14 μαΐου 1835 νόμου περὶ ἁρμοδιότητος τῶν ἐμποροδικείων, τὰ ἐμποροδικεῖα κρίνουν ἀνεκκλήτως περὶ ὅλων τῶν αἰτήσεων, ὅσαι κατὰ τὸ κεφάλαιον δὲν ὑπερβαίνουν τὸ ποσὸν τῶν 800 δραχ. Ὅταν δὲ ὁ ἐναγόμενος καὶ ἐφεσείων ἔκαμεν ἀνταγωγικῶς αἴτησιν ὑπερβαίνουσαν τὸ ποσὸν τοῦτο, ἡ ἀπόφασις εἶναι ἐφέσιμος.

Ἀπόφασις 1973 τῆς 18 ἰουλίου 1841 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν, ἣν ὅρα εἰς τὸ ἀνωτ. ἄρθρ. *Ἁρμοδιότης πολιτ ἐν γένει* § 258 καὶ 336.

δ) ΖΗΤ. Αἱ παρὰ Διαιτητῶν εἰς ἐμπορικὰς ὑποθέσεις ἐκδιδόμεναι ἀποφάσεις δὲν ὑπόκεινται εἰς ἔφεσιν, ἂν τὸ ἀντικείμενον τῆς διαφορᾶς δὲν ὑπερβαίνῃ τὰς 800 δραχ.

Ὅρα ἀνωτ. σελ. 35 καὶ 293 § 279.

§ 18.

Διαιτηταί (1).

Σημειόνομεν ἐνταῦθα ὀλίγα ζητήματα ἀφορῶντα τὰς ὑποθέσεις, ὅσα

(1) Τὸ ἄρθρ. 51 τοῦ ἐμπ. νόμου κατηργήθη· ὅρα Διαιτησις.

ὑπάγονται εἰς τοὺς διαιτητάς, καθότι συνδέονται μὲ τὸ προκείμενον θέμα. ἐν δὲ τῇ λέξει Διαίτησις θέλομεν συμπληρώσει τὰ περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου.

α) ΖΗΤ. *Οἱ διαιτηταὶ εἶναι ἁρμόδιοι νὰ κρίνωσι τὰς ἐκ τῆς ἑταιρείας πηγαζούσας διαφοράς, ὄχι ὅμως (ὅταν ἀμφισβητῆται ἡ ὕπαρξις τῆς ἑταιρείας), καὶ ἂν αὕτη ὑπῆρξεν ἢ ὄχι.*

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ εἴτε δυνάμει τοῦ 51 ἄρθρου τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου, εἴτε δυνάμει τοῦ ἄρθρ. 108 τῆς πολιτ. δικονομίας διωρίσθησαν οἱ διαιτηταὶ ἀπὸ τὸ ἐν Σύρῳ ἐμποροδικεῖον κατὰ τὴν αγωγὴν τῆς Α. Κ. πάντοτε τὸ ζήτημα, ἂν ὁ *Α. Φ.* ἦτον ἢ ὄχι *ἀλληλεγγύως συνεταῖρος τοῦ Π. Φ.* εἰς τὴν ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν *Σ. Κ. καὶ Π. Φ.* ἑταιρείαν, ἔπρεπε νὰ δικασθῇ ἀπὸ τὸ ἐν Σύρῳ ἐμποροδικεῖον, καὶ οὐχί, ὡς ἔγινε, νὰ παραπεμφθῇ εἰς τοὺς διαιτητάς· καθότι εἰς μὲν τὴν πρώτην περίπτωσιν, κατὰ τὴν ὁποίαν παρέχουν οἱ ἀξιολογώτεροι τῆς Γαλλίας νομοδιδάσκαλοι ἑρμηνείαν τοῦ ἄρθρ. 51, οἱ διαιτηταὶ εἶναι ἁρμόδιοι μόνον νὰ κρίνουν τὰς ἐκ τῆς ἑταιρείας πηγαζούσας διαφοράς, καὶ ὄχι, ὅταν ἀμφισβητῆται ἡ ὕπαρξις τῆς ἑταιρείας, ν᾽ ἀποφασίσωσιν ἂν αὕτη ὑπῆρξεν ἢ ὄχι· εἰς δὲ τὴν δευτέραν περίπτωσιν, ἀφοῦ ἡ ἐνάγουσα Α. Κ. ἐζήτησε νὰ δικασθῇ τὸ εἰρημένον ζήτημα ἀπὸ τὸ δικαστήριον καὶ δὲν ἔκαμε χρῆσιν ὡς πρὸς τοῦτο τῆς ὠφελείας, τὴν ὁποίαν παρέχει εἰς ὑποθέσεις ἐμπορικὰς τὸ ἄρθρ. 108 εἰς τὸν ἐνάγοντα, δὲν ἠδύνατο, ὡς ἔπραξε τὸ ἐμποροδικεῖον, ν᾽ ἀναπληρώσῃ αἴτησιν μὴ προταθεῖσαν, καὶ νὰ παραπέμψῃ ἄκοντα τὸν ἐνάγοντα εἰς τὸ διαιτητικὸν δικαστήριον.

Ἐπειδὴ καὶ ἂν τὸ ζήτημα τοῦτο δὲν ἀπεφασίσθη εἰς τὸν πρῶτον βαθμὸν τῆς δικαιοδοσίας, ἀφοῦ ἅπαξ ἔγινε περὶ τούτου πρωτοδίκως αἴτησις, ὀφείλει ν᾽ ἀποφασίσῃ περὶ τούτου τὸ δικαστήριον τῶν ἐφετῶν, κατὰ τὸ ἄρθρ. 735 τῆς πολιτ. δικονομίας. »

Ἀπόφ. 801 τῆς 5 ἰουλίου 1838 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

β) ΖΗΤ. *Οἱ διαιτηταὶ πρέπει νὰ δικάζωσι μόνον ἐπὶ τῶν ἀντικειμένων, τὰ ὁποῖα ὁρίζονται ἐν τῷ συνυποσχετικῷ· ἑπομένως δὲν δικάζουσι περὶ τοῦ κύρους τῆς πωλήσεως, ὅταν αὕτη δὲν ἀποτελῇ ἀντικείμενον τοῦ συνυποσχετικοῦ.*

Ἀπόφ. « Ἐπειδή, κατὰ γενικὴν ἀρχὴν καὶ κατὰ τ᾽ ἄρθρ. 105, 111, καὶ 122 τῆς πολιτ. δικονομίας, οἱ διαιτηταὶ μὴ λαβόντες δικαστικὴν ἐξουσίαν εἰμὴ ἐφ᾽ ὅσον οἱ διάδικοι χορηγοῦσιν αὐτοῖς τοιαύτην διὰ τοῦ συνυποσχετικοῦ, δὲν ἔχουσι τὸ δικαίωμα ν᾽ ἀπο-

φασίζωσι περὶ ζητημάτων, ὅσα ἐν τῷ συνυποσχετικῷ δὲν ὡρίσθησαν ῥητῶς ὡς ἀντικείμενα τῆς διαιτησίας των, ἢ ἀναγκαίως δὲν περιλαμβάνονται εἰς αὐτά, ὡς ἐκ τῆς φύσεώς των. Ἐπειδὴ ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἡ ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος καὶ ἤδη ἐκκαλοῦντος Α. ἐνεργηθεῖσα ἐπὶ τῶν κινητῶν καὶ ἀκινήτων πραγμάτων τοῦ ἐφεσιβλήτου Π. συντηρητικὴ κατάσχεσις, πρὸς ἐξόφλησιν τῶν ἐκ δραχ. 33 χιλ. ἀπαιτήσεών του, ἐγένετο ἀφ' οὗ ἡ κυρία περὶ τούτου διαφορὰ ἦτον ἤδη καθυποβεβλημένη εἰς δικαστ. διαιτητῶν, καθὼς καὶ διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως ἀνεγνωρίσθη ὡς ὁμολογούμενον μεταξὺ τῶν διαδίκων τοῦτο καὶ ἤδη δὲν διεφιλονεικήθη παντάπασιν· ὅθεν ἡ περὶ κύρους τῆς συντηρητικῆς ταύτης κατασχέσεως ἀγωγὴ, μεταγενεστέρως τοῦ συνυποσχετικοῦ ἀναφυεῖσα καὶ μὴ ἀποτελοῦσα ἀντικείμενον ῥητὸν τοῦ συνυποσχετικοῦ (ὡς τοῦτο παραδέχεται καὶ ὁ ἐφεσίβλητος), δὲν ἠδύνατο νὰ θεωρηθῇ σιωπηρῶς καθυποβαλλομένη δι' αὐτοῦ τοῦ συνυποσχετικοῦ εἰς τοὺς διαιτητὰς, ὥστε νὰ ἔχουν οὗτοι τὸ δικαίωμα καὶ τὴν ἁρμοδιότητα νὰ τὴν δικάσωσιν· ἑπομένως οὔτε ὀρθῶς τὸ ἐν Σύρῳ δικαστ. τῶν πρωτοδικῶν, ἐπὶ λόγῳ ὅτι ἦτον ἁρμόδιον ν' ἀποφασίσῃ ἐπὶ τῆς περὶ κύρους τῆς συντηρητικῆς κατασχέσεως ἀγωγῆς τοῦ Α. τὸ δικαστήριον τῶν διαιτητῶν, ἐνώπιον τοῦ ὁποίου ἦτον ἐκκρεμὴς ἡ μετὰ τοῦ ἀντιδίκου του Π. διαφοραί των, ἐκήρυξεν ἑαυτὸ ἀναρμόδιον.

Ὡς πρὸς τὴν περὶ ἁρμοδιότητος πρότασιν τοῦ αὐτοῦ ἐφεσιβλήτου Π. ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι, ἐνεργηθείσης τῆς περὶ ἧς πρόκειται συντηρητικῆς κατασχέσεως ἐντὸς τῆς περιφερείας τοῦ ἐν Μεσολογγίῳ δικαστηρίου τῶν πρωτοδικῶν, ἁρμόδιον ν' ἀποφασίσῃ περὶ τοῦ κύρους αὐτῆς ἦτο τοῦτο καὶ οὐχὶ τὸ ἐν Σύρῳ δικαστήριον τῶν πρωτοδικῶν, ὡς μὴ οὔσης ἐνώπιον αὐτοῦ ἐκκρεμοῦς τῆς κυρίας ἀπαιτήσεως κτλ.

Ἐπειδὴ τότε μόνον, κατὰ τὸ ἄρθρον 19 ἐδ. 4 καὶ 5 τῆς πολιτ. δικονομίας, τὸ δικαστήριον τῶν ἐν Μεσολογγίῳ πρωτοδικῶν, εἰς τὴν περιφέρειαν τῶν ὁποίων κατεσχέθησαν τὰ πράγματα, ἤθελεν εἶσθαι ἁρμόδιον ν' ἀποφασίσῃ ἐπὶ τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος περὶ κύρους κατασχέσεως ἀγωγῆς, ἂν ἐπρόκειτο περὶ διαφορᾶς ἐγερθείσης κατὰ τὴν κατάσχεσιν, ἢ περὶ κατασχέσεως κατὰ φυγάδος μὴ ἔχοντος μόνιμον κατοικίαν, ἢ κατ' ἀλλοδαποῦ, ὅστις ἐφυλακίσθη, ἢ τοῦ ὁποίου τὰ πράγματα κατεσχέθησαν ἐν τῇ ἡμεδαπῇ· ἄλλως, κατὰ πᾶσαν ἄλλην περίπτωσιν, ἡ ὑπόθεσις ἦτο τακτικῶς εἰσακτέα εἰς τὴν συνήθη δικαιοδοσίαν τοῦ ἐναγομένου, τουτέστι, κατὰ τὸ ἄρθρον 16, εἰς τὸ δικαστήριον τῆς κατοικίας αὐτοῦ. Ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμ

μόνου, ἐνῷ ἐξ ἑνὸς μέρους καμμία τῶν εἰρημένων περιστάσεων δὲν ὑπάρχει, ἐξ ἄλλου ὁ ἐφεσίβλητος, τοῦ ὁποίου τὰ πράγματα κατεσχέθησαν, ἔχει ἐν Σύρῳ τὴν νόμιμον κατοικίαν του· ὅθεν ἁρμόδιον ἦτο τὸ δικαστήριον τῶν ἐν Σύρῳ πρωτοδικῶν, δικαστήριον, ὅπου ὁ ἐνάγων τωόντι εἰσήγαγε τὴν προκειμένην ἀγωγήν του (1).

Ἀπόφ. 4540 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν τῆς 17 ὀκτωβρίου 1847.

γ) ΖΗΤ. *Εἰς ποίας περιπτώσεις αἱ ἐμπορικαὶ διαφοραὶ ὑπάγονται εἰς διαιτητάς;*

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ, κατ' ἀρχὴν τοῦ κοινοῦ δικαίου μὴ παρενοχλουμένην ἀπὸ καμμίαν ἐξαίρεσιν, ὁ δικαστὴς ὀφείλει, πρὶν ὁπωσδήποτε ἐπιληφθῇ τῆς δίκης, νὰ ἐξετάζῃ ἂν αὕτη ὑπάγηται εἰς αὐτόν· τὴν ἀρχὴν ταύτην καθιέρωσε καὶ ἡ ἡμετέρα νομοθεσία διὰ τῶν ἄρθρων 582 καὶ 24 τῆς πολιτ. δικονομίας, διατάττουσα ἐπὶ ποινῇ ἀποκλείσεως, (προκειμένου περὶ προσωπικῆς δικαιοδοσίας) τὴν πρὸ πάσης ἄλλης ἐνστάσεως πρότασιν τῆς ἀναρμοδιότητος· ἑπομένως τὸ δικαστήριον τῶν ἐν Πάτραις ἐμποροδικῶν, λαβὸν ὑπ' ὄψιν τὴν περὶ τῆς ἀναρμοδιότητος ἔνστασιν τοῦ ἐφεσιβλήτου πρὸ τῆς ἀναβλητικῆς τοῦ ἐκκαλοῦντος, ἕνεκα βιαίας διακοπῆς, συνεμορφώθη ἐντελῶς μὲ τὸν νόμον.

Ἐπειδὴ εἶναι μὲν ἀληθὲς, ὅτι ἡ βιαία διακοπὴ ἀναστέλλει, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 467 τῆς πολιτ. δικονομίας, πᾶσαν περαιτέρω ἐνέργειαν τοῦ δικαστοῦ μέχρι τῆς ἐπαναλήψεως ἀναντιῤῥήτως, ὅταν ἡ διακοπὴ αὕτη δὲν ἀμφισβητῆται, ὡς τὴν ἠμφισβήτησεν ἐνώπιον τῶν ἐν Πάτραις ἐμποροδικῶν ὁ ἐφεσίβλητος· ἀμφισβητουμένης δὲ, ὁ δικαστὴς τότε μόνον δύναται νὰ παρεμβῇ, ὅταν δὲν ἀμφισβητῆται ἡ περὶ τούτου ἐξουσία του, καθ' ἣν περίπτωσιν ὀφείλει πρῶτον ν' ἀποφανθῇ περὶ αὐτῆς.

Ἐπειδὴ, καὶ ἐπὶ τῇ ὑποθέσει τοῦ ἐναντίου, ἡ μεταβολὴ ἑνὸς τῶν συνεναγομένων, τοῦ Γ. δὲν ἠδύνατο νὰ ἐπιφέρῃ τὴν διακοπὴν καὶ ὡς πρὸς τὸν ἕτερον τῶν ἐφεσιβλήτων.

Ἐπειδὴ ἀπὸ τὸ συμβόλαιον τῆς 31 ἰουνίου 1834, γενομένου ἐν Τεργέστῃ μεταξὺ τῶν διαδίκων, ἐξάγεται ὅτι οὗτοι συνέστησαν ἑταιρείαν ὁμόῤῥυθμον ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν Γ. Τ. καὶ συντροφία, προσδιώρισαν διάρκειαν αὐτῆς τρία ἔτη ἀρχόμενα ἀπὸ τοῦ μηνὸς μαρτίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους, καὶ, παραιτηθέντες τῆς δικαιοδοσίας τῶν δικαστηρίων ἐν περιπτώσει οἱασδήποτε διαφορᾶς των, ἥτις ἤθελε τυχὸν ἀναφανῇ μεταξὺ αὐτῶν ἕνεκα τοῦ συναλλάγματός των, συνυπεσχέθησαν νὰ ὑποβάλωσι ταύτας εἰς διαιτητὰς, ἀπὸ δὲ τὸ συμβόλαιον τῆς 30 αὐγούστου 1838 γενόμενον καὶ τοῦτο ἐν Τεργέστῃ,

(1) Ὅρα ἀνωτ. λέξ. ἁρμοδ. πελ. ἐν γένει σελ. 108—109 —313—339.

Απόφ. α'Επειδὴ ὁ Π. Κ. δὲν ἐκοινοποίησεν εἰς αὐτὸν τὰς προεκδοθείσας ἀποφάσεις τοῦ δικαστηρίου τούτου εἰς τὴν δίκην ταύτην· ὅθεν, ἀγνοῶν οὗτος εἰσέτι ἂν ἐξεδόθησαν ἢ μὴ, δὲν ἠδύνατο νὰ ἐμφανισθῇ διὰ τὴν συζήτησιν τῆς οὐσίας τῆς ὑποθέσεως. ἑπομένως τὸ δικαστήριον δὲν δύναται, ὡς πρὸς αὐτὸν, νὰ ἐπιτρέψῃ τὴν κατ'ἐρήμην συζήτησιν.

'Επειδὴ, διὰ νὰ θεωρηθῇ ἀδιαίρετος ἡ ὁμολογία, πρέπει ν'ἀφορᾷ ἀντικείμενα συνεχόμενα μεταξύ των· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ὁ ἰσολογισμὸς τῶν ἀδελφῶν Β· περιέχει πολλὰ κονδύλια ἀναφερόμενα εἰς ἐποχὰς πάντη διαφόρους καὶ εἰς ἀντικείμενα ὅλως ἀσύνδετα· ὥστε ἡ ὁμολογία τινῶν ἐξ αὐτῶν, τὴν ὁποίαν παραδέχεται ὁ Π. Κ. εἰς ὄφελός του, δύναται κάλλιςα νὰ χωρισθῇ ἀπὸ τὴν ὁμολογίαν ἄλλων, τὰ ὁποῖα οὗτος δὲν παραδέχεται εἰς βάρος του.

'Επειδὴ ἡ ἐκ μέρους τοῦ Π. Κ. λῆψις τῶν γροσίων **641, 65**, ὅσα τοῦ ἔστειλαν οἱ ἀδελφοὶ Β. πρὸς ἐξίσωσιν τοῦ ἰσολογισμοῦ τούτου, δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς σιωπηλὴ ἀναγνώρισις καὶ ἀποδοχὴ αὐτοῦ ὡς ὁ πληρεξούσιος τοῦ Ν. Β. διατείνεται, καθότι, κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ πολιτικοῦ δικαίου, σιωπηλὴ παραδοχὴ εἶναι ἡ γενομένη διὰ τοιούτων πράξεων, αἵτινες, κατὰ τὸν ὀρθὸν λόγον, δὲν ἐπιδέχονται ἄλλην ἐξήγησιν παρ' ὅτι ὁ πράξας οὕτως ἤθελε νὰ κάμῃ τὴν παραδοχήν. Ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ἐκ τῆς ἐκ μέρους τοῦ Π. Κ. λήψεως τῶν παρὰ τοῦ Β. χρεωστουμένων χρημάτων, δὲν ἕπεται ἀναγκαίως, ὅτι οὗτος παρῃτήθη τῶν περισσοτέρων, τὰ ὁποῖα ἐθεώρει ὡς παρ' αὐτῶν ὀφειλόμενα.

'Επειδὴ ἐκ τῶν πέντε κονδυλίων, μὲ τὰ ὁποῖα οἱ Β. ἐχρέωσαν εἰς τὸν εἰρημένον ἰσολογισμόν των τὸν Α. Κ., οὗτος ἀμφισβητεῖ τὰ πρῶτα τέσσαρα, ἤγουν ά. τὴν πληρωμὴν γροσίων **6199, 55** εἰς τὸν Φ., πρὸς ὃν, ὡς ὁμολογεῖ ὁ αὐτὸς Π. Κ. διὰ τῆς ἀπὸ **26** Ἰουνίου **1835** ἐπιστολῆς του εἶχον ἐγγυηθῆ ὑπὲρ αὐτοῦ οἱ Β. β'. τὰ ἔξοδα πραγματειῶν τινῶν γρόσια **421** γ'. πρόστιμον (τζερεμὲ) πληρωθὲν παρὰ τοῦ Β. Μ. ἐντολοδόχου τῶν Β. διὰ τὰ βαμβάκια τοῦ Π. Κ. εἰς τὸν διοικητὴν τῆς Σμύρνης γρόσια **2062** δ'. δι'ὅσα ἔστειλεν ὁ αὐτὸς Β. εἰς Χῖον εἰς τὸν Π. Κ. γρόσια **1353—62**.

'Επειδὴ περὶ τοῦ α. γ. καὶ δ. ἐζήτησεν ὁ Ν. Β. νὰ τῷ ἐπιτραπῇ ἡ διὰ μαρτύρων ἀπόδειξις, ἥτις τῷ ἐπετράπη διὰ τῶν ὑπ' ἀριθ. **865** καὶ **953** ἀποφάσεων τοῦ δικαστηρίου τούτου.

'Επειδὴ, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸ κῦρος τῶν κατὰ συνέπειαν τῶν ἀποφάσεων τούτων ληφθεισῶν μαρτυριῶν, τὸ ὁποῖον προσβάλλει ὁ Π. Κ. διὰ τῆς μαρτυρίας τοῦ Β. Μ. καὶ ἄλλων τινῶν ἰουδαίων,

ελήφθησαν μὲ ὅλους τοὺς νομίμους τύπους ἀπὸ τὸν γραμματέα τοῦ ἐν Σμύρνῃ Ἑλληνικοῦ γενικοῦ προξένου· ἂν δὲ ὁ γραμματεὺς οὗτος εἰς τὴν περὶ ὁρκοδοσίας αὐτῶν ἔκθεσιν βεβαιόνῃ, ὅτι ὡρκίσθησαν κατὰ τὸ ἄρθρ. 373 τῆς πολιτ. δικονομίας, δὲν ἐξάγεται ἐκ τούτου, ὡς ὁ πληρεξούσιος τοῦ Κ. ἐσφαλμένως διϊσχυρίζεται, ὅτι ἔδωκαν τὸν ὅρκον τῶν χριστιανῶν, καὶ ὅτι ἐπομένως αἱ καταθέσεις των δὲν ἔχουν οὐδεμίαν ἰσχύν· τοὐναντίον μάλιστα ἀφοῦ τὸ ἄρθρον τοῦτο λέγῃ ῥητῶς, ὅτι κατὰ τὴν ὁρκοδοσίαν πρέπει νὰ λαμβάνηται ὑπ' ὄψιν ἡ θρησκεία τῶν ὀμνυόντων, καὶ ἀφοῦ ὁ γραμματεὺς βεβαιόνει, ὅτι ἔδωκαν τὸν ὅρκον ἐνώπιον τοῦ ῥαβίνου, ἐξάγεται ἀδιστάκτως, ὅτι ἔδωκαν τὸν κατὰ τὴν θρησκείαν των ἰσχυρὸν ὅρκον.

Ἐπειδὴ ἡ μαρτυρία τοῦ Θ. Β. δοθεῖσα ἐνώπιον τοῦ γραφείου τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει Αὐστριακῆς πρεσβείας, ἐδόθη χωρὶς νὰ προηγηθῇ αὐτῆς ὁ ἀπαιτούμενος ὅρκος, ἡ δὲ ἔλλειψις αὕτη ἐπιφέρει, κατὰ τὸ ἄρθρ. 334 τῆς πολιτ. δικονομίας, τὴν ἀκυρότητα τῆς μαρτυρίας· ἀκυρότης, ἥτις, ὡς διατασσομένη ῥητῶς ἀπὸ τὸν νόμον, δύναται, κατὰ τὰ συνδυασμένα ἄρθρα 202 καὶ 807 § 5, νὰ προβληθῇ κατὰ πᾶσαν στάσιν τῆς δίκης.

Ἐπειδὴ ἐκ τῶν συμφώνων μαρτυριῶν τοῦ Β. Μ. βεβαιοῦντος, ὅτι ἐπλήρωσεν εἰς τὸν Φ. γρόσια 8999—55 πρὸς ἐξόφλησιν καὶ πληρωμὴν τοῦ πρὸς αὐτὸν χρέους τῶν ἀδελφῶν Κ., καὶ ἐπομένως ἔλαβεν αὐτὰ ἀπὸ τοὺς Β., καὶ τοῦ Α. Π. λέγοντος, ὅτι ἐνθυμεῖται βέβαια, ὅτι ἡ χρεωστικὴ ὁμολογία τοῦ Π. Κ. πρὸς τὸν Φ. ἐστάλη ἢ παρ' αὐτοῦ ἢ παρὰ τοῦ Θ. Β. εἰς τοὺς ἐν Τεργέστῃ Β., ὄχι μόνον ἀποδεικνύεται ἐντελῶς τὸ πρῶτον κονδύλιον τοῦ ἰσολογισμοῦ τῶν Β., ἀλλὰ περιπλέον ὅτι ἐπληρώθησαν εἰς τὸν Φ. παρ' αὐτῶν καὶ τὰ γρόσια 2800, τὰ ὁποῖα οὗτοι εἶχον κρατήσει διὰ τοῦ ἰσολογισμοῦ τούτου δια τὴν ἐνδεχομένην περίστασιν, καθ' ἣν οὗτος ἤθελε τὰ ζητήσει· καθότι, ἐκτὸς τοῦ ὅτι ἐξάγεται καὶ ἀπὸ τὴν ῥητὴν κατάθεσιν τοῦ Β. ὁ Φ. δὲν ἤθελε βέβαια παραιτήσει εἰς χεῖρας τῶν Β. τὴν εἰρημένην χρεωστικὴν ὁμολογίαν, ἂν δὲν ἤθελεν αὕτη πληρωθῆ ὁλοσχερῶς.

Ἐπειδὴ αἱ κατὰ τῆς πληρωμῆς ταύτης ἐνστάσεις τοῦ Π. Κ. εἶναι πάντῃ ἀνίσχυροι, καθότι, κατὰ τὴν γενικὴν συνήθειαν τῶν ἐμπόρων, αἱ ἐμπορικαὶ ἐγγυήσεις θεωροῦνται ὅλως ὡς ἀλληλέγγυοι· ἐπομένως οἱ Β. δὲν ἠδύναντο ν' ἀπαιτήσουν ἀπὸ τὸν Φ. νὰ ἐνάξῃ πρότερον τὸν πρωτοφειλέτην τοῦ Κ. Κ.· εἶναι δὲ ἀνυπόστατον ὅτι ἐδημεύθη ὅλη ἡ περιουσία τοῦ Τ., ἀφοῦ διεσώθησαν τὰ βαμβάκια, περὶ ἃ στρέφεται ἡ παροῦσα δίκη.

ἐκ δὲ τούτων παρέπεται, ὅτι εἰς τὸν αὐτὸν τόπον πρέπει καὶ τὸ διαιτητικὸν δικαστήριον νὰ συστηθῇ, ἐκτὸς ἐὰν οἱ διάδικοι διὰ συνυποσχετικοῦ ἑκουσίως συμφωνήσωσιν ἄλλως πως.

Ἐπειδὴ ἐπὶ τοῦ προκειμένου οἱ ἐνάγοντες κατέσχον ἐν Πάτραις χρήματα τοῦ Ι. Τ., ἡ τῆς ἄνω μνησθείσης ἑταιρίας τῆς ὑπ' αὐτοῦ καὶ τοῦ Σ. Γ. ὡς ἐκκαθαριστῶν ἀντιπροσωπευομένης πρὸς ἐξόφλησιν τῶν κατ' αὐτῆς ἀπαιτήσεών των, ἂν καὶ οὗτοι ἦναι ἀλλοδαποὶ καὶ ἡ ὑποχρέωσις πηγάζῃ ἐκ συνομολογήσεως γενομένης ἐν τῇ τλλοδαπῇ, τὰ ἐν Πάτραις Ἑλληνικὰ δικαστήρια κατέστησαν ἐκ τούτου ἁρμόδια διὰ νὰ δικάσουν περὶ τοῦ κύρους τῆς ἀπαιτήσεως ταύτης καὶ καλῶς εἰσήχθη εἰς τὸ ἐκεῖ ἐμποροδικεῖον ἡ περὶ αὐτῆς ἀγωγή, ὡς ἐμπορικῆς ἐκ τῆς ἰδιότητός της· ἂν δὲ οἱ ἐναγόμενοι ἐκκαθαρισταί, ὡς τοιοῦτοι ἢ ὡς συνεταῖροι, ἔχουν τὸ δικαίωμα νὰ ἐκβιάσουν τὴν σύστασιν διαιτητικοῦ δικαστηρίου διὰ νὰ δικάσῃ αὐτὴν ἐνώπιον τοῦ αὐτοῦ δικαστηρίου, ὀφείλουν νὰ κάμουν τὴν περὶ τούτου πρότασίν των.

Ἐπειδή, ἐκτὸς τούτου, ἡ προκειμένη δίκη εἶναι μεταξὺ τῆς ἑταιρείας αὐτῆς (συμπεριλαμβανούσης τὰ ὀνόματα ὅλων τῶν συνεταίρων ἀντιπροσωπευομένης ὁλοκλήρως ἀπὸ τοὺς ἐναγομένους ἐκκαθαριστάς), καὶ τῶν ἐναγόντων ὡς τρίτων προτεινόντων ἀξιώσεις κατ' αὐτῆς, δὲν δύναται διὰ τοῦτο κατὰ τὰς προκειμένας περιπτώσεις νὰ θεωρηθῇ ὡς περὶ διαφορᾶς μεταξὺ συνεταίρων πηγαζούσης ἑταιρίας καὶ ὑπαγομένης εἰς τὰς συμφωνίας τοῦ καταστατικοῦ αὐτῆς, οὐδὲ δύνανται οἱ ἐναγόμενοι ἀφ' ἑνὸς μὲν νὰ προτείνουν ὅτι δὲν γνωρίζουν τοὺς ἐνάγοντας ὡς συνεταίρους, ἀφ' ἑτέρου δὲ νὰ ζητοῦν νὰ τοὺς καθυποβάλλουν εἰς διαιτητικὸν δικαστήριον δυνάμει τοῦ καταστατικοῦ, διότι τοῦτο εἶναι ἄτοπον. Ἀλλ' ἀφοῦ ἢ τοὺς ἀναγνωρίσωσι θετικῶς ὡς τοιούτους, ἢ τὸ δικαστήριον ἀποφασίσει περὶ τοῦ καταρκτικοῦ τούτου, τότε ἔπειτα δύνανται νὰ προτείνουν τὴν ἐκ συμφώνου ἔνστασιν καὶ νὰ ζητήσουν τὴν σύστασιν διαιτητικοῦ δικαστηρίου πρὸς ἐκδίκασιν τῶν ἑταιρικῶν διαφορῶν κατ' οὐσίαν (1).

Απόφ. 42 τοῦ 1846. τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν.

§ 17.

Ἁρμοδιότης ὡς ἐκ τῆς ἀξίας.

ΣΗΜ. Περὶ τῆς ἁρμοδιότητος τῶν δικαστηρίων ὡς ἐκ τῆς ἀξίας τοῦ ἀντικειμένου τῶν διαφορῶν ἐλαλήσαμεν ἤδη εἰς τὸ προηγού-

(1) Ὅρα Εὑρετ. λέξ. Διαίτησις καὶ κατωτ. § 18.

μενον ἄρθρον, τὸ ἐπιγραφόμενον *ἁρμοδιότης πολιτικὴ ἐν γένει* §§ 44 καὶ ἐπ. 255—290. Αὐτόθι λοιπὸν παραπέμποντες τὸν ἀναγνώστην, σημειόνομεν ἐνταῦθα τὰ ἐν τοῖς ἑπομ. α—δ. ἐδαφίοις, ἅτινα ἀφορῶσιν ἰδίως τὰ ἐμποροδικεῖα.

α) ΖΗΤ. Τὰ ἔξοδα τῆς ἐπὶ ἐμπορικῶν ὑποθέσεων γενομένης διαμαρτυρίας δὲν συμπεριλαμβάνονται εἰς τὸ κεφάλαιον, ὅπερ κανονίζει τὴν ἁρμοδιότητα· ἐν ἄλλαις λέξεσι, τὸ διαμαρτυρικὸν συγχωνεύεται εἰς τὴν αἴτησιν, καὶ οἱ ἀπ᾽ αὐτοῦ τόκοι θεωροῦνται ὡς μεταγενέστεροι τῆς ἀγωγῆς.

Ἀπόφ. 4262 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν, ἣν ὅρα ἐν τῇ λέξει « ἁρμοδιότης πολιτ. ἐν γέν.ι § 257. »

β) ΖΗΤ. *Ἡ ἁρμοδιότης τῶν δικαστηρίων κανονίζεται ἀπὸ τὴν ἀπαίτησιν τὴν διαλαμβανομένην εἰς τὴν ἀγωγήν, ὄχι δὲ ἐκ τῶν ἄλλων μέσων, τὰ ὁποῖα ἐπιφέρει ὁ ἐνάγων διαρκούσης τῆς δίκης· ὅθεν δίκαι περὶ ἐξοφλήσεως συναλλαγματικῶν ὑπάγονται εἰς τὸ ἐμποροδικεῖον, ἀνεξαρτήτως τῶν μέσων τῆς ὑπερασπίσεως.*

Ἀπόφ. « Ἐπειδή, προκειμένου λόγου περὶ ἀπαιτήσεως ἀφορώσης συναλλαγματικὴν, ἡ δίκη ἦτον ἐμπορικὴ, καὶ ἐπὶ τοιούτων δικῶν, ἡ διὰ μαρτύρων ἀπόδειξις εἶναι συγχωρητὴ κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ δικαστηρίου, ὁποιαδήποτε καὶ ἂν ἦναι ἡ ἀξία τοῦ ἀντικειμένου κατὰ τὴν ἐξαίρεσιν τοῦ ἄρθ. 304 τοῦ ἀριθ. 1 τῆς πολιτ. δικονομίας· ὅπως δὲ ἡ ἀπόδειξις αὕτη διετάχθη διὰ τῆς ὑπ᾽ ἀριθ. 16048 ἀποφάσεως αὐτεπαγγέλτως, ἐπὶ τῇ βάσει μάλιστα τοῦ ἐδαφ. 8 τοῦ ἄρθρ. 160 τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου, εἰς τὸ ὁποῖον ῥητῶς ἀναφέρεται ἡ τελευταία σκέψις τῆς ἀποφάσεως, δὲν στερεῖται αὕτη τῆς ἀποχρώσης αἰτιολογίας· ὥστε ὁ πρῶτος τῆς ἀναιρέσεως λόγος δὲν εἶναι βάσιμος. (1)

Ἐπειδὴ ἡ δι᾽ αὐτῆς τῆς ἀποφάσεως πρὸς τὸν ἀναιρεσίβλητον ἐπιβληθεῖσα ἀπόδειξις ἀναφέρεται εἰς τὸ ὅτι «κατὰ τὴν 14 Ἰανουαρίου 1847 τῷ ἔδωκεν ὁ ἀναιρεσείων ἔγγραφον, διὰ τοῦ ὁποίου τῷ ὑπεσχέθη τὴν ἐξόφλησιν τῆς συναλλαγματικῆς ταύτης· καὶ τὸ ἔγγραφον τοῦτο τοῦ ἀφήρεσε μετὰ ταῦτα αὐθαιρέτως ὁ ἀναιρεσείων» ὥστε εἶναι ἀναντίῤῥητον ὅτι τὸ θέμα τοῦτο τῆς ἀποδείξεως ἐνδιαλαμβάνει ὅλας τὰς περιστάσεις, τὰς ὁποίας προτείνει ὁ ἀναιρεσείων ὡς ἀναγκαίας, καὶ ὁ δεύτερος τῆς ἀναιρέσεως λόγος εἶναι ἀνυπόστατος.

Ἐπειδὴ οὔτε ἀπὸ τὰς προτάσεις τὰς ἀναφερομένας εἰς τὰς 16048 καὶ 16800 προσβαλλομένας ἀποφάσεις, οὔτε ἄλλως πῶς

(1) Ὅρα Εὑρ. λέξ. Μάρτυρες.

ἀποδεικνύεται, ὅτι ὁ ἀναιρεσείων ἐπήγαγεν, ὡς διϊσχυρίζεται εἰς τὸν 3 λόγον ἀναιρέσεως, τὸν ὅρκον εἰς τὸν ἀναιρεσίβλητον περὶ τῆς περιστάσεως ὅτι ἐπρότεινε πρωτοδίκως τὴν ἔνστασιν τῆς ἀκυρότητος τοῦ τῆς ἀπὸ 28 ἰουνίου 1847 συναλλαγματικῆς ἐγγράφου, εἰς τρόπον ὥστε νὰ ὤφειλε τὸ δικαστήριον νὰ διασκεφθῇ καὶ αἰτιολογήσῃ τι περὶ αὐτοῦ εἰς τὴν διαληφθεῖσαν 16,800 ἀπόφασιν· ὅθεν καὶ ὁ τρίτος λόγος εἶναι ἀνυπόστατος.

Ἐπειδὴ ἡ ἁρμοδιότης τῶν δικαστηρίων κανονίζεται ἀπὸ τὴν αἴτησιν τὴν ἐνδιαλαμβανομένην εἰς τὴν ἀγωγὴν, ὄχι δὲ ἐκ τῶν ἄλλων μέσων, τὰ ὁποῖα ἐπιφέρει ὁ ἐνάγων, διαρκούσης τῆς δίκης, κατὰ τὴν ὑπεράσπισιν τῆς προκαταρκτικῆς ταύτης αἰτήσεως· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ἡ αἴτησις καὶ ἀγωγὴ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου ἀφορᾷ τὴν ἐξόφλησιν τῆς συναλλαγματικῆς καὶ τὸ παρ' αὐτοῦ ἐπικαλεσθὲν ἔγγραφον, διὰ τοῦ ὁποίου ὑπεσχέθη μετέπειτα αὐτὴν τὴν ἐξόφλησιν, καὶ τὸ ὁποῖον τοῦ ἀφήρεσε παρανόμως ὁ ἀναιρεσείων, ὑπάρχει μόνον μέσον τῆς ὑπερασπίσεως αὐτῆς τῆς ἀγωγῆς· ὥστε δὲν ἐδύνατο νὰ μεταβάλῃ τὴν φύσιν τῆς δίκης καὶ τὴν ἀναρμοδιότητα τοῦ δικάζοντος δικαστηρίου ὡς ἐμποροδικείου, καὶ ἑπομένως ἀνυπόστατος εἶναι ὁ τελευταῖος οὗτος λόγος τῆς ἀναιρέσεως.

Διὰ ταῦτα ἀποῤῥίπτει.

Ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου 211 τῆς 20 δεκεμβρίου 1847.

γ) ΖΗΤ. Κατὰ τὸ ἄρθρον 9 τοῦ ἀπὸ 2/14 μαΐου 1835 νόμου περὶ ἁρμοδιότητος τῶν ἐμποροδικείων, τὰ ἐμποροδικεῖα κρίνουν ἀνεκκλήτως περὶ ὅλων τῶν αἰτήσεων, ὅσαι κατὰ τὸ κεφάλαιον δὲν ὑπερβαίνουν τὸ ποσὸν τῶν 800 δραχ. Ὅταν δὲ ὁ ἐναγόμενος καὶ ἐφεσείων ἔκαμεν ἀνταγωγικῶς αἴτησιν ὑπερβαίνουσαν τὸ ποσὸν τοῦτο, ἡ ἀπόφασις εἶναι ἐφέσιμος.

Ἀπόφασις 1973 τῆς 18 ἰουλίου 1841 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν, ἣν ὅρα εἰς τὸ ἀνωτ. ἄρθρ. *Ἁρμοδιότης πολιτ ἐν γένει* § 258 καὶ 336.

δ) ΖΗΤ. Αἱ παρὰ Διαιτητῶν εἰς ἐμπορικὰς ὑποθέσεις ἐκδιδόμεναι ἀποφάσεις δὲν ὑπόκεινται εἰς ἔφεσιν, ἂν τὸ ἀντικείμενον τῆς διαφορᾶς δὲν ὑπερβαίνῃ τὰς 800 δραχ.

Ὅρα ἀνωτ. σελ. 25 καὶ 293 § 279.

§ 18.

Διαιτηταί (1).

Σημειώνομεν ἐνταῦθα ὀλίγα ζητήματα ἀφορῶντα τὰς ὑποθέσεις, ὅσαι

(1) Τὸ ἄρθρ. 51 τοῦ ἐμπ. νόμου κατηργήθη; ὅρα *Διαιτησία*.

ὑπάγονται εἰς τοὺς Διαιτητάς, καθότι συνδέονται μὲ τὸ προκείμενον θέμα. ἐν δὲ τῇ λέξει Διαίτησις θέλομεν συμπληρώσει τὰ περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου:

α) ΖΗΤ. *Οἱ διαιτηταὶ εἶναι ἁρμόδιοι νὰ κρίνωσι τὰς ἐκ τῆς ἑταιρείας πηγαζούσας διαφοράς, ὄχι ὅμως (ὅταν ἀμφισβητῆται ἡ ὕπαρξις τῆς ἑταιρείας), καὶ ἂν αὕτη ὑπῆρξεν ἢ ὄχι.*

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ εἴτε δυνάμει τοῦ 51 ἄρθρου τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου, εἴτε δυνάμει τοῦ ἄρθρ. 108 τῆς πολιτ. δικονομίας διωρίσθησαν οἱ διαιτηταὶ ἀπὸ τὸ ἐν Σύρῳ ἐμποροδικεῖον κατὰ τὴν ἀγωγὴν τῆς Α. Κ. πάντοτε τὸ ζήτημα, ἂν ὁ *Α. Φ.* ἦτον ἢ ὄχι *ἀλληλεγγύως συνεταῖρος τοῦ Π. Φ. εἰς τὴν ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν Σ. Κ. καὶ Π. Φ. ἑταιρείαν*, ἔπρεπε νὰ δικασθῇ ἀπὸ τὸ ἐν Σύρῳ ἐμποροδικεῖον, καὶ οὐχί, ὡς ἔγινε, νὰ παραπεμφθῇ εἰς τοὺς διαιτητάς· καθότι εἰς μὲν τὴν πρώτην περίπτωσιν, κατὰ τὴν ὁποίαν παρέχουν οἱ ἀξιολογώτεροι τῆς Γαλλίας νομοδιδάσκαλοι ἑρμηνείαν τοῦ ἄρθρ. 51, οἱ διαιτηταὶ εἶναι ἁρμόδιοι μόνον νὰ κρίνουν τὰς ἐκ τῆς ἑταιρείας πηγαζούσας διαφοράς, καὶ ὄχι, ὅταν ἀμφισβητῆται ἡ ὕπαρξις τῆς ἑταιρείας, ν' ἀποφασίσωσιν ἂν αὕτη ὑπῆρξεν ἢ ὄχι· εἰς δὲ τὴν δευτέραν περίπτωσιν, ἀφοῦ ἡ ἐνάγουσα Α. Κ. ἐζήτησε νὰ δικασθῇ τὸ εἰρημένον ζήτημα ἀπὸ τὸ δικαστήριον καὶ δὲν ἔκαμε χρῆσιν ὡς πρὸς τοῦτο τῆς ὠφελείας, τὴν ὁποίαν παρέχει εἰς ὑποθέσεις ἐμπορικὰς τὸ ἄρθρ. 108 εἰς τὸν ἐνάγοντα, δὲν ἠδύνατο, ὡς ἔπραξε τὸ ἐμποροδικεῖον, ν' ἀναπληρώσῃ αἴτησιν μὴ προταθεῖσαν, καὶ νὰ παραπέμψῃ ἄκοντα τὸν ἐνάγοντα εἰς τὸ διαιτητικὸν δικαστήριον.

Ἐπειδὴ καὶ ἂν τὸ ζήτημα τοῦτο δὲν ἀπεφασίσθη εἰς τὸν πρῶτον βαθμὸν τῆς δικαιοδοσίας, ἀφοῦ ἅπαξ ἔγινε περὶ τούτου πρωτοδίκως αἴτησις, ὀφείλει ν' ἀποφασίσῃ περὶ τούτου τὸ δικαστήριον τῶν ἐφετῶν, κατὰ τὸ ἄρθρ. 735 τῆς πολιτ. δικονομίας. »

Ἀπόφ. 801 τῆς 5 ἰουλίου 1838 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

β) ΖΗΤ. *Οἱ διαιτηταὶ πρέπει νὰ δικάζωσι μόνον ἐπὶ τῶν ἀντικειμένων, τὰ ὁποῖα ὁρίζονται ἐν τῷ συνυποσχετικῷ· ἑπομένως δὲν δικάζουσι περὶ τοῦ κύρους τῆς πανωχέσεως, ὅταν αὕτη δὲν ἀποτελῇ ἀντικείμενον τοῦ συνυποσχετικοῦ.*

Ἀπόφ. « Ἐπειδή, κατὰ γενικὴν ἀρχὴν καὶ κατὰ τ' ἄρθρ. 105, 111, καὶ 122 τῆς πολιτ. δικονομίας, οἱ διαιτηταὶ μὴ λαβόντες δικαστικὴν ἐξουσίαν εἰμὴ ἐφ' ὅσον οἱ διάδικοι χορηγοῦσιν αὐτοῖς τοιαύτην διὰ τοῦ συνυποσχετικοῦ, δὲν ἔχουσι τὸ δικαίωμα ν' ἀπο-

φανίζουσι περὶ ζητημάτων, ὅσα ἐν τῷ συνυποσχετικῷ δὲν ὡρίσθησαν ῥητῶς ὡς ἀντικείμενα τῆς διαιτησίας των, ἢ ἀναγκαίως δὲν περιλαμβάνονται εἰς αὐτά, ὡς ἐκ τῆς φύσεώς των. Ἐπειδὴ ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἡ ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος καὶ ἤδη ἐκκαλοῦντος Α. ἐνεργηθεῖσα ἐπὶ τῶν κινητῶν καὶ ἀκινήτων πραγμάτων τοῦ ἐφεσιβλήτου Π. συντηρητικὴ κατάσχεσις, πρὸς ἐξόφλησιν τῶν ἐκ δραχ. 33 χιλ. ἀπαιτήσεών του, ἐγένετο ἀφ' οὗ ἡ κυρία περὶ τούτου διαφορὰ ἦτον ἤδη καθυποβεβλημένη εἰς δικαστ. διαιτητῶν, καθὼς καὶ διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως ἀνεγνωρίσθη ὡς ὁμολογούμενον μεταξὺ τῶν διαδίκων τοῦτο καὶ ἤδη δὲν διεφιλονεικήθη παντάπασιν· ὅθεν ἡ περὶ κύρους τῆς συντηρητικῆς ταύτης κατασχέσεως ἀγωγὴ, μεταγενεστέρως τοῦ συνυποσχετικοῦ ἀναφυεῖσα καὶ μὴ ἀποτελοῦσα ἀντικείμενον ῥητὸν τοῦ συνυποσχετικοῦ (ὡς τοῦτο παραδέχεται καὶ ὁ ἐφεσίβλητος), δὲν ἠδύνατο νὰ θεωρηθῇ σιωπηρῶς καθυποβαλλομένη δι' αὐτοῦ τοῦ συνυποσχετικοῦ εἰς τοὺς διαιτητὰς, ὥστε νὰ ἔχουν οὗτοι τὸ δικαίωμα καὶ τὴν ἁρμοδιότητα νὰ τὴν δικάσωσιν· ἑπομένως οὔτε ὀρθῶς τὸ ἐν Σύρῳ δικαστ. τῶν πρωτοδικῶν, ἐπὶ λόγῳ ὅτι ἦτον ἁρμόδιον ν' ἀποφασίσῃ ἐπὶ τῆς περὶ κύρους τῆς συντηρητικῆς κατασχέσεως ἀγωγῆς τοῦ Α. τὸ δικαστήριον τῶν διαιτητῶν, ἐνώπιον τοῦ ὁποίου ἦτον ἐκκρεμὴς ἡ μετὰ τοῦ ἀντιδίκου του Π. διαφοραί των, ἐκήρυξεν ἑαυτὸ ἀναρμόδιον.

Ὡς πρὸς τὴν περὶ ἁρμοδιότητος πρότασιν τοῦ αὐτοῦ ἐφεσιβλήτου Π. ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι, ἐνεργηθείσης τῆς περὶ ἧς πρόκειται συντηρητικῆς κατασχέσεως ἐντὸς τῆς περιφερείας τοῦ ἐν Μεσολογγίῳ δικαστηρίου τῶν πρωτοδικῶν, ἁρμόδιον ν' ἀποφασίσῃ περὶ τοῦ κύρους αὐτῆς ἦτο τοῦτο καὶ οὐχὶ τὸ ἐν Σύρῳ δικαστήριον τῶν πρωτοδικῶν, ὡς μὴ οὔσης ἐνώπιον αὐτοῦ ἐκκρεμοῦς τῆς κυρίας ἀπαιτήσεως κτλ.

Ἐπειδὴ τότε μόνον, κατὰ τὸ ἄρθρον 19 ἐδ. 4 καὶ 5 τῆς πολιτ. δικονομίας, τὸ δικαστήριον τῶν ἐν Μεσολογγίῳ πρωτοδικῶν, εἰς τὴν περιφέρειαν τῶν ὁποίων κατεσχέθησαν τὰ πράγματα, ἤθελεν εἶσθαι ἁρμόδιον ν' ἀποφασίσῃ ἐπὶ τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος περὶ κύρους κατασχέσεως ἀγωγῆς, ἂν ἐπρόκειτο περὶ διαφορᾶς ἐγερθείσης κατὰ τὴν κατάσχεσιν, ἢ περὶ κατασχέσεως κατὰ φυγάδος μὴ ἔχοντος μόνιμον κατοικίαν, ἢ κατ' ἀλλοδαποῦ, ὅστις ἐφυλακίσθη, ἢ τοῦ ὁποίου τὰ πράγματα κατεσχέθησαν ἐν τῇ ἡμεδαπῇ· ἄλλως, κατὰ πᾶσαν ἄλλην περίπτωσιν, ἡ ὑπόθεσις ἦτο τακτικῶς εἰσακτέα εἰς τὴν συνήθη δικαιοδοσίαν τοῦ ἐναγομένου, τουτέστι, κατὰ τὸ ἄρθρον 16, εἰς τὸ δικαστήριον τῆς κατοικίας αὐτοῦ. Ἐπὶ δὲ τοῦ προκει-

μένου, ἐνῷ ἐξ ἑνὸς μέρους καμμία τῶν εἰρημένων περιστάσεων δὲν ὑπάρχει, ἐξ ἄλλου ὁ ἐφεσίβλητος, τοῦ ὁποίου τὰ πράγματα κατεσχέθησαν, ἔχει ἐν Σύρῳ τὴν νόμιμον κατοικίαν του· ὅθεν ἁρμόδιον ἦτο τὸ δικαστήριον τῶν ἐν Σύρῳ πρωτοδικῶν, δικαστήριον, ὅπου ὁ ἐνάγων τωόντι εἰσήγαγε τὴν προκειμένην ἀγωγήν του. (1).

Ἀπόφ. 4540 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν τῆς 17 ὀκτωβρίου 1847.

γ) ΖΗΤ. *Εἰς ποίας περιπτώσεις αἱ ἐμπορικαὶ διαφοραὶ ὑπάγονται εἰς διαιτητάς;*

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ, κατ' ἀρχὴν τοῦ κοινοῦ δικαίου μὴ παρενοχλουμένην ἀπὸ καμμίαν ἐξαίρεσιν, ὁ δικαστὴς ὀφείλει, πρὶν ὁπωσδήποτε ἐπιληφθῇ τῆς δίκης, νὰ ἐξετάζῃ ἂν αὕτη ὑπάγηται εἰς αὐτόν· τὴν ἀρχὴν ταύτην καθιέρωσε καὶ ἡ ἡμετέρα νομοθεσία διὰ τῶν ἄρθρων 582 καὶ 24 τῆς πολιτ. δικονομίας, διατάττουσα ἐπὶ ποινῇ ἀποκλείσεως, (προκειμένου περὶ προσωπικῆς δικαιοδοσίας) τὴν πρὸ πάσης ἄλλης ἐνστάσεως πρότασιν τῆς ἀναρμοδιότητος· ἑπομένως τὸ δικαστήριον τῶν ἐν Πάτραις ἐμποροδικῶν, λαβὸν ὑπ' ὄψιν τὴν περὶ τῆς ἀναρμοδιότητος ἔνστασιν τοῦ ἐφεσιβλήτου πρὸ τῆς ἀναβλητικῆς τοῦ ἐκκαλοῦντος, ἕνεκα βιαίας διακοπῆς, συνεμορφώθη ἐντελῶς μὲ τὸν νόμον.

Ἐπειδὴ εἶναι μὲν ἀληθὲς, ὅτι ἡ βιαία διακοπὴ ἀναστέλλει, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 467 τῆς πολιτ. δικονομίας, πᾶσαν περαιτέρω ἐνέργειαν τοῦ δικαστοῦ μέχρι τῆς ἐπαναλήψεως ἀναντιῤῥήτως, ὅταν ἡ διακοπὴ αὕτη δὲν ἀμφισβητῆται, ὡς τὴν ἠμφισβήτησεν ἐνώπιον τῶν ἐν Πάτραις ἐμποροδικῶν ὁ ἐφεσίβλητος· ἀμφισβητουμένης δὲ, ὁ δικαστὴς τότε μόνον δύναται νὰ παρεμβῇ, ὅταν δὲν ἀμφισβητῆται ἡ περὶ τούτου ἐξουσία του, καθ' ἣν περίπτωσιν ὀφείλει πρῶτον ν' ἀποφανθῇ περὶ αὐτῆς.

Ἐπειδὴ, καὶ ἐπὶ τῇ ὑποθέσει τοῦ ἐναντίου, ἡ μεταβολὴ ἑνὸς τῶν συνεναγομένων, τοῦ Γ. δὲν ἠδύνατο νὰ ἐπιφέρῃ τὴν διακοπὴν καὶ ὡς πρὸς τὸν ἕτερον τῶν ἐφεσιβλήτων.

Ἐπειδὴ ἀπὸ τὸ συμβόλαιον τῆς 31 Ἰουνίου 1834, γενομένου ἐν Τεργέστῃ μεταξὺ τῶν διαδίκων, ἐξάγεται ὅτι οὗτοι συνέστησαν ἑταιρείαν ὁμόῤῥυθμον ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν Γ. Τ. καὶ συντροφία, προσδιώρισαν διάρκειαν αὐτῆς τρία ἔτη ἀρχόμενα ἀπὸ τοῦ μηνὸς μαρτίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους, καὶ, παραιτηθέντες τῆς δικαιοδοσίας τῶν δικαστηρίων ἐν περιπτώσει οἱασδήποτε διαφορᾶς των, ἥτις ἤθελε τυχὸν ἀναφανῇ μεταξὺ αὐτῶν ἕνεκα τοῦ συναλλάγματός των, συνυπεσχέθησαν νὰ ὑποβάλωσι ταύτας εἰς διαιτητὰς, ἀπὸ δὲ τὸ συμβόλαιον τῆς 30 αὐγούστου 1838 γενόμενον καὶ τοῦτο ἐν Τεργέστῃ,

(1) Ὅρα ἀνωτ. λέξ. ἁρμοδ. πολ. ἐν γένει σελ. 108—109 —313—338.

Απόφ. «Ἐπειδὴ ὁ Π. Κ. δὲν ἐκοινοποίησεν εἰς αὐτὸν τὰς προεκδοθείσας ἀποφάσεις τοῦ δικαστηρίου τούτου εἰς τὴν δίκην ταύτην· ὅθεν, ἀγνοῶν οὗτος εἰσέτι ἂν ἐξεδόθησαν ἢ μὴ, δὲν ἠδύνατο νὰ ἐμφανισθῇ διὰ τὴν συζήτησιν τῆς οὐσίας τῆς ὑποθέσεως. ἑπομένως τὸ δικαστήριον δὲν δύναται, ὡς πρὸς αὐτὸν, νὰ ἐπιτρέψῃ τὴν κατ' ἐρήμην συζήτησιν.

Ἐπειδὴ, διὰ νὰ θεωρηθῇ ἀδιαίρετος ἡ ὁμολογία, πρέπει ν' ἀφορᾷ ἀντικείμενα συνεχόμενα μεταξύτων· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ὁ ἰσολογισμὸς τῶν ἀδελφῶν Β· περιέχει πολλὰ κονδύλια ἀναφερόμενα εἰς ἐποχὰς πάντη διαφόρους καὶ εἰς ἀντικείμενα ὅλως ἀσύνδετα· ὥστε ἡ ὁμολογία τινῶν ἐξ αὐτῶν, τὴν ὁποίαν παραδέχεται ὁ Π. Κ. εἰς ὄφελός του, δύναται κάλλιςα νὰ χωρισθῇ ἀπὸ τὴν ὁμολογίαν ἄλλων, τὰ ὁποῖα οὗτος δὲν παραδέχεται εἰς βάρος του.

Ἐπειδὴ ἡ ἐκ μέρους τοῦ Π. Κ. λῆψις τῶν γροσίων 641, 65, ὅσα τοῦ ἔστειλαν οἱ ἀδελφοὶ Β. πρὸς ἐξίσωσιν τοῦ ἰσολογισμοῦ τούτου, δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς σιωπηλὴ ἀναγνώρισις καὶ ἀποδοχὴ αὐτοῦ ὡς ὁ πληρεξούσιος τοῦ Ν. Β. διατείνεται, καθότι, κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ πολιτικοῦ δικαίου, σιωπηλὴ παραδοχὴ εἶναι ἡ γενομένη διὰ τοιούτων πράξεων, αἵτινες, κατὰ τὸν ὀρθὸν λόγον, δὲν ἐπιδέχονται ἄλλην ἐξήγησιν παρ' ὅτι ὁ πράξας οὕτως ἤθελε νὰ κάμῃ τὴν παραδοχήν. Ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ἐκ τῆς ἐκ μέρους τοῦ Π. Κ. λήψεως τῶν παρὰ τοῦ Β. χρεωστουμένων χρημάτων, δὲν ἕπεται ἀναγκαίως, ὅτι οὗτος παρητήθη τῶν περισσοτέρων, τὰ ὁποῖα ἐθεώρει ὡς παρ' αὐτῶν ὀφειλόμενα.

Ἐπειδὴ ἐκ τῶν πέντε κονδυλίων, μὲ τὰ ὁποῖα οἱ Β. ἐχρέωσαν εἰς τὸν εἰρημένον ἰσολογισμόν των τὸν Δ. Κ., οὗτος ἀμφισβητεῖ τὰ πρῶτα τέσσαρα, ἤγουν α. τὴν πληρωμὴν γροσίων 6199, 55 εἰς τὸν Φ., πρὸς ὃν, ὡς ὁμολογεῖ ὁ αὐτὸς Π. Κ. διὰ τῆς ἀπὸ 26 ἰουνίου 1835 ἐπιστολῆς του εἶχον ἐγγυηθῆ ὑπὲρ αὐτοῦ οἱ Β. β'. τὰ ἔξοδα πραγματειῶν τινῶν γρόσια 421 γ'. πρόστιμον (τζερεμὲ) πληρωθὲν παρὰ τοῦ Β. Μ. ἐντολοδόχου τῶν Β. διὰ τὰ βαμβάκια τοῦ Π. Κ. εἰς τὸν διοικητὴν τῆς Σμύρνης γρόσια 2062 δ'. δι' ὅσα ἔστειλεν ὁ αὐτὸς Β. εἰς Χῖον εἰς τὸν Π. Κ. γρόσια 1353—62.

Ἐπειδὴ περὶ τοῦ α. γ. καὶ δ. ἐζήτησεν ὁ Ν. Β. νὰ τῷ ἐπιτραπῇ ἡ διὰ μαρτύρων ἀπόδειξις, ἥτις τῷ ἐπετράπη διὰ τῶν ὑπ' ἀριθ. 865 καὶ 953 ἀποφάσεων τοῦ δικαστηρίου τούτου.

Ἐπειδὴ, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸ κῦρος τῶν κατὰ συνέπειαν τῶν ἀποφάσεων τούτων ληφθεισῶν μαρτυριῶν, τὸ ὁποῖον προσβάλλει ὁ Π. Κ. διὰ τῆς μαρτυρίας τοῦ Β. Μ. καὶ ἄλλων τινῶν ἰουδαίων,

ἐλήφθησαν μὲ ὅλους τοὺς νομίμους τύπους ἀπὸ τὸν γραμματέα τοῦ ἐν Σμύρνῃ Ἑλληνικοῦ γενικοῦ προξένου· ἂν δὲ ὁ γραμματεὺς οὗτος εἰς τὴν περὶ ὁρκοδοσίας αὐτῶν ἔκθεσιν βεβαιόνῃ, ὅτι ὡρκίσθησαν κατὰ τὸ ἄρθρ. 373 τῆς πολιτ. δικονομίας, δὲν ἐξάγεται ἐκ τούτου, ὡς ὁ πληρεξούσιος τοῦ Κ. ἐσφαλμένως διϊσχυρίζεται, ὅτι ἔδωκαν τὸν ὅρκον τῶν χριστιανῶν, καὶ ὅτι ἐπομένως αἱ καταθέσεις των δὲν ἔχουν οὐδεμίαν ἰσχύν· τοὐναντίον μάλιστα ἀφοῦ τὸ ἄρθρον τοῦτο λέγῃ ῥητῶς, ὅτι κατὰ τὴν ὁρκοδοσίαν πρέπει νὰ λαμβάνηται ὑπ' ὄψιν ἡ θρησκεία τῶν ὀμνυόντων, καὶ ἀφοῦ ὁ γραμματεὺς βεβαιόνει, ὅτι ἔδωκαν τὸν ὅρκον ἐνώπιον τοῦ ῥαβίνου, ἐξάγεται ἀδιστάκτως, ὅτι ἔδωκαν τὸν κατὰ τὴν θρησκείαν των ἰσχυρὸν ὅρκον.

Ἐπειδὴ ἡ μαρτυρία τοῦ Θ. Β. δοθεῖσα ἐνώπιον τοῦ γραφείου τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει Αὐστριακῆς πρεσβείας, ἐδόθη χωρὶς νὰ προηγηθῇ αὐτῆς ὁ ἀπαιτούμενος ὅρκος, ἡ δὲ ἔλλειψις αὕτη ἐπιφέρει, κατὰ τὸ ἄρθρ. 334 τῆς πολιτ. δικονομίας, τὴν ἀκυρότητα τῆς μαρτυρίας· ἀκυρότης, ἥτις, ὡς διατασσομένη ῥητῶς ἀπὸ τὸν νόμον, δύναται, κατὰ τὰ συνδυασμένα ἄρθρα 202 καὶ 807 § 5, νὰ προβληθῇ κατὰ πᾶσαν στάσιν τῆς δίκης.

Ἐπειδὴ ἐκ τῶν συμφώνων μαρτυριῶν τοῦ Β. Μ. βεβαιοῦντος, ὅτι ἐπλήρωσεν εἰς τὸν Φ. γρόσια 8999—55 πρὸς ἐξόφλησιν καὶ πληρωμὴν τοῦ πρὸς αὐτὸν χρέους τῶν ἀδελφῶν Κ., καὶ ἐπομένως ἔλαβεν αὐτὰ ἀπὸ τοὺς Β., καὶ τοῦ Α. Π. λέγοντος, ὅτι ἐνθυμεῖται βέβαια, ὅτι ἡ χρεωστικὴ ὁμολογία τοῦ Π. Κ. πρὸς τὸν Φ. ἐστάλη ἢ παρ' αὐτοῦ ἢ παρὰ τοῦ Θ. Β. εἰς τοὺς ἐν Τεργέστῃ Β., ὄχι μόνον ἀποδεικνύεται ἐντελῶς τὸ πρῶτον κονδύλιον τοῦ ἰσολογισμοῦ τῶν Β., ἀλλὰ περιπλέον ὅτι ἐπληρώθησαν εἰς τὸν Φ. παρ' αὐτῶν καὶ τὰ γρόσια 2800, τὰ ὁποῖα οὗτοι εἶχον κρατήσει διὰ τοῦ ἰσολογισμοῦ τούτου δια τὴν ἐνδεχομένην περίστασιν, καθ' ἣν οὗτος ἤθελε τὰ ζητήσει· καθότι, ἐκτὸς τοῦ ὅτι ἐξάγεται καὶ ἀπὸ τὴν ῥητὴν κατάθεσιν τοῦ Β. ὁ Φ. δὲν ἤθελε βέβαια παραιτήσει εἰς χεῖρας τῶν Β. τὴν εἰρημένην χρεωστικὴν ὁμολογίαν, ἂν δὲν ἤθελεν αὕτη πληρωθῇ ὁλοσχερῶς.

Ἐπειδὴ αἱ κατὰ τῆς πληρωμῆς ταύτης ἐνστάσεις τοῦ Π. Κ. εἶναι πάντῃ ἀνίσχυροι, καθότι, κατὰ τὴν γενικὴν συνήθειαν τῶν ἐμπόρων, αἱ ἐμπορικαὶ ἐγγυήσεις θεωροῦνται ὅλως ὡς ἀλληλέγγυοι· ἐπομένως οἱ Β. δὲν ἠδύναντο ν' ἀπαιτήσουν ἀπὸ τὸν Φ. νὰ ἐνάξῃ πρότερον τὸν πρωτοφειλέτην τοῦ Κ. Κ.· εἶναι δὲ ἀνυπόστατον ὅτι ἐδημεύθη ὅλη ἡ περιουσία τοῦ Τ., ἀφοῦ διεσώθησαν τὰ βαρβάκια, περὶ ἃ στρέφεται ἡ παροῦσα δίκη.

πληρώση τὰς χρονοτριβάς του πρὸς 5 δραχ. τὴν ἡμέραν, δὲν εἶναι σύμφωνος μὲ τὰ ἄρθρα 215 καὶ 216 τῆς πολιτ. δικονομίας, κατὰ τὰ ὁποῖα δύναται μόνον νὰ ζητήση τὰ ὁδοιπορικὰ ἔξοδά του, τὰ ὁποῖα ὅμως δὲν ἐκκαθάρισεν ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου τούτου.

Διὰ τούτους τοὺς λόγους . . . .

Ἀπόφ. 1116 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

Ἡ ἀπόφ. αὕτη λύει καὶ ἄλλα ζητήματα, περὶ ὧν ἐν οἰκείῳ τόπῳ.

§ 20.

ΖΗΤ. *Συμβιβασμὸς μεταξὺ ἐμπόρων καθιστᾷ τὴν ὑπόθεσιν μὴ ἐμπορικήν;*

Ὄχι, κατὰ τὴν ἀνωτέρω (λέξ. *ἁρμοδιότης πολιτ. ἐν γένει* § 139) δημοσιευθεῖσαν ἀπόφασιν τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν, οἵτινες ἔχουν καὶ ἀντίθετον νομολογίαν (αὐτ.).

Οἱ ἐν Ναυπλίῳ ἐφέται παρεδέχθησαν, ἀλλὰ κατὰ πλειονοψηφίαν, τὴν τελευταίαν γνώμην· ἰδοὺ ἡ ἀπόφ.

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ μολονότι ἠδύνατό τις νὰ εἴπη ὅτι τὸ ὑπ' ἀριθ. 8880 καὶ ἀπὸ 22 νοεμβρίου 1838 συμβολαιογραφικὸν ἔγγραφον, καταργῆσαν τὰς ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων ἐκκρεμεῖς δίκας τῶν συνεταίρων Ι. Φ. καὶ Α. Κ , διέλυσε συγχρόνως καὶ τὴν μεταξὺ αὐτῶν ἐμπορικὴν εταιρείαν, κανονίσαν ἀμοιβαίας ὑποχρεώσεις τῶν μερῶν· ἑπομένως ἐνάγων ὁ Κ. τὸν Φ. πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς διὰ τοῦ ἀνωτέρω διαλύσεως ἐγγράφου ἀνατεθείσης εἰς τοῦτον πληρωμῆς τῶν βιβλιοδετικῶν, ὀρθῶς εἰσῆξε τὴν τοιαύτην ἀγωγήν του ἐνώπιον τοῦ ἐμποροδικείου, καθότι τὸ ἀντικείμεοον τῆς ἀγωγῆς δὲν μετέβαλε, μετὰ τὴν διάλυσιν τῆς ἑταιρείας, τὴν ἐμπορικὴν ἰδιότητά του.

Ἐπειδή, καὶ ἐν περιπτώσει ἐναντίᾳ, ἀναγκαία καθίσταται ἡ ἀπόδειξις τῆς προσωπικῆς ἰδιότητος τοῦ ἐναγομένου Ι. Φ. (ἂν καὶ διὰ μόνων τῶν προσαγομένων ἐγγράφων δὲν ἀποδεικνύηται ἀρκούντως), τὴν ὁποίαν ἐζήτησεν ὁ ἐνάγων ἰσχυρισθεὶς ῥητῶς καὶ σαφῶς ὅτι ὁ ἐναγόμενος ἔχει σύνηθες καὶ κύριον αὐτοῦ ἐπάγγελμα τὸ ἐμπόριον, καθότι, καθ' ἣν περίπτωσιν ἤθελεν ἀποδειχθῆ τοῦτο, εἰκάζεται ὅτι καὶ τὴν ἀνωτέρω ὑποχρέωσιν ἀνέλαβεν ὑπὸ τὴν ἐμπορικὴν ταύτην ἰδιότητά του μέχρις οὗ ἤθελεν ἀποδειχθῆ τὸ ἐναντίον, καὶ ἑπομένως ἡ προκειμένη ἀγωγή του ὑπάγεται εἰς τοὺς ἐμποροδίκας.

Μόλα ταῦτα.

Ἐπειδὴ ἡ μεταξὺ τοῦ Κ. καὶ τοῦ Φ. ὑπάρξασα ἑταιρεία, αἱ σχέσεις αὐτῶν, καὶ αἱ ἐξ αὐτῆς ἐγερθεῖσαι ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων

διαφοραί, διελύθησαν έντελῶς τὴν 22 νοεμβρίου 1838, διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 8881, συμβολαίου διαλύσεως ἢ συμβιβασμοῦ, καὶ ἐξεκαθαρίσθησαν καὶ ὡρίσθησαν δι' αὐτοῦ αἱ ἀμοιβαῖαι ἀποδόσεις· ἐν δὲ τούτοις ὁ Φ. ἀνεδέχθη καὶ ὑπεσχέθη νὰ πληρώσῃ αὐτὸς ὅ,τι ἡ ἑταιρεία ὤφειλεν εἰς τοὺς βιβλιοδέτας, τουτέστιν ὅτι ὁ συμβιβασμὸς περιεῖχε καὶ ὑπόσχεσιν τοῦ Φ. ν' ἀπαλλάξῃ τὸν Κ. ἀπὸ τὸ πρὸς τοὺς βιβλιοδέτας χρέος αὐτοῦ. Καὶ

Ἐπειδὴ οὗτοι μὴ πληρωθέντες ἐνήγαγον ἀμφοτέρους, καὶ ὁ Κ. κατεδικάσθη νὰ πληρώσῃ τὸ ἥμισυ, ὁ δὲ Φ. δὲν ἐπλήρωσε τοῦτο εἰς αὐτοὺς οὐδὲ μετὰ τὴν ἀπόφασιν, καὶ ἐναχθεὶς διὰ τὸ ἕτερον, ἥμισυ διά τε τοῦτο καὶ τὰς ἄλλας μετ' αὐτῶν διαφορὰς διελύσατο πρὸς τούτους· ὁ δὲ Κ. ἐκβιαζόμενος δικαστικῶς νὰ πληρώσῃ τὸ ῥηθὲν ἥμισυ ἐνάγει τὸν Φ. δυνάμει τοῦ εἰρημένου συμφώνου, ὡς ὑποχρεωθέντα νὰ πληρώσῃ τοὺς δανειστάς του, καὶ ν' ἀπαλλάξῃ αὐτὸν τοῦ χρέους, καί, μὴ πληρώσαντα, νὰ ὑποχρεωθῇ πρὸς τοῦτο δικαστικῶς.

Ἐπειδὴ ἡ διάλυσις ἰσοδυναμεῖ μὲ ἀπόφασιν ἤτοι μὲ τὸ κεκριμμένον (37, Β, 11, 2 ἢ 20 Κ. 2, 4)· πρόκειται δὲ ἤδη περὶ ἐνοχῶν καὶ ἐνστάσεων, ἤτοι ἀπαιτήσεως ἀπορρεούσης ἐξ αὐτῆς τῆς διαλύσεως τῆς γενομένης ἀντὶ τῆς ἀποφάσεως, ἥτις ἤθελε τελειώσει τὴν δίκην καὶ ἀποφασίσει περὶ τῶν διαφορῶν, διότι ἐπὶ ταύτης στηρίζεται ἡ ἀγωγή, περὶ ἧς πρόκειται, καὶ οὐχὶ ἐπὶ τῆς ἀρχικῆς ἑταιρικῆς σχέσεως, ἥτις διελύθη καὶ ἠφανίσθη, διότι ἐκ τῆς ἑταιρικῆς σχέσεως οὔτε ὡς συνέπειαν ἠδύνατο ποτὲ νὰ ἔχῃ ὁ Κ. τοιαύτην ἀγωγὴν κατὰ τοῦ Φ., οὔτε τώρα δύναται νὰ ἔχῃ ἡ ἀγωγή του ὑπόστασιν, ἐὰν δὲν στηριχθῇ εἰς τὸ σύμφωνον (4, Β. αὐτόθι ἢ 4 Π. 2, 15).

Ἐπειδὴ καὶ ἡ ἔνστασις τοῦ Φ., ὅτι εἰς τὴν διάλυσιν, γενομένην μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τῶν βιβλιοδετῶν τὴν 16 ὀκτωβρίου 1843, κατὰ τὸ ὑπ' ἀριθ. 20274· συμβόλαιον, συμπεριέλαβε καὶ τὴν ῥηθεῖσαν ἀπαίτησιν καὶ ἐξόφλησιν αὐτήν, ἀνάγεται ἐπίσης εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ εἰρημένου συμφώνου, ἡ δὲ ἐκ τοιαύτης σχέσεως ἐνοχὴ δὲν δύναται κατ' οὐδένα λόγον νὰ θεωρηθῇ ὡς οὖσα ἐμπορικὴ ὡς ἐκ τῆς ἰδιότητός της, ἀλλὰ καθαρῶς πολιτικὴ ἐκ συμφώνου· ὅθεν ὡς τοιαύτη διαφεύγει τὴν ἁρμοδιότητα τῶν ἐμποροδικῶν.

Ἐπειδή, κατὰ τὸ ἀπὸ 3 αὐγούστου 1844 δικόγραφον τῆς προκειμένης ἀγωγῆς, ὁ Κ. ἐνήγαγε τὸν Φ. ἐνώπιον τῶν ἐμποροδικῶν ὄχι ὡς ἐκ τῆς ἰδιότητος αὐτοῦ ἢ ἐκείνου ὡς ἐμπόρου, διότι εἰς τὴν

ρηθὲν ἔγγραφον δὲν ἀναφέρεται τοιοῦτό τι, ἀλλ' ὡς ἐκ τῆς ὑποθέσεως.

Ἐπειδὴ καὶ ἂν ἔμπορος τὸ ἐπάγγελμα ὑποτεθῇ ὁ Φ., ὡς ὁ ἐνάγων ἤδη ἰσχυρίζεται, πάλιν τῆς ὑποθέσεως καθ' ἑαυτὴν μὴ οὔσης ἐκ τῆς ἰδιότητος ἐμπορικῆς κατὰ ῥητήν τινα διάταξιν (ἄρθρ. 2 καὶ ἑπόμενα τοῦ περὶ ἁρμοδιότητος τῶν ἐμποροδικείων νόμου), μηδὲ ἀφορώσης πρᾶξίν τινα τοιαύτην, ἀλλὰ τὴν ἐκτέλεσιν διαλυτικοῦ συμφώνου, ὡς εἴρηται, κατ' ἀπόδοσιν μισθώματος βιβλιοδετῶν, πληρωθέντος ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος, ὀφειλομένου ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου κατὰ τὸ σύμφωνον, τουτέστιν διαφορὰν νέαν καὶ ἄσχετον πλέον μὲ τὸ ἐμπόριον, καὶ ἑπομένως ὑπαγομένην εἰς τὰ τακτικὰ πολιτ. δικαστήρια, δῆλον ὅτι πάλιν δὲν ἔπρεπε νὰ εἰσαχθῇ εἰς τὸ πρωτοδικεῖον.

Ἐπειδὴ ὁ Κ. δὲν ἠρνήθη ὅτι ὁ Φ. κυρίως εἶναι δημοσιογράφος, ἢ ἐφημεριδογράφος, ὡς καὶ ἐν κεφαλίδι τῆς ἐφέσεώς του ἐσημείωσε, καὶ ὅτι πρὸς τοῦτο τὸ σύνηθες ἐπάγγελμά του ἔχει καὶ τυπογραφίαν, ἀλλ' ἁπλῶς ἰσχυρίσθη ὅτι εἰς τὴν τυπογραφίαν του ταύτην ἐκτυπόνει ἐνίοτε καὶ ἄλλα συγγράμματα, καὶ δὲν εἶναι ἀληθὲς ὅτι ἰσχυρίσθη ῥητῶς, καὶ σαφῶς, κατὰ τὴν μειονοψηφίαν, ὅτι ὁ Φ. ἔχει σύνηθες καὶ κύριον ἔργον τὸ ἐμπόριον, ὡς ἐκ τῶν προτάσεών του ἐξάγεται.

Ἐπειδὴ ἡ ἀπόδειξις τοῦ ῥηθέντος ἰσχυρισμοῦ δὲν ὠφελεῖ, καθότι διὰ νὰ χαρακτηρισθῇ ἔμπορος ὁ Φ. ἀπαιτεῖται νὰ ὑπάρχῃ ἀποδεδειγμένον, ὅτι ἔχει ἄλλο σύνηθες ἐπάγγελμα, καὶ ὅτι ὄχι ἐνίοτε, ἀλλὰ συνήθως, ἐκτυπόνει συγγράμματα εἰς τὸ τυπογραφεῖόν του.

Ἐπειδὴ ἡ ἔνστασις τοῦ ἐκκαλοῦντος περὶ ἀναρμοδιότητος κατὰ τὰς αἰτιολογίας τῶν προτάσεών του εἶναι βάσιμος, ὡς δὲ ἐκ τῆς ἰδιότητος τοῦ ἀντικειμένου τῆς δίκης οὖσα, δύναται νὰ προταθῇ κατὰ πᾶσαν αὐτῆς στάσιν (ἄρθ. 25, 807 § 3 καὶ 808 § 2 τῆς πολιτ. δικονομίας) καὶ δὲν ἐδύνατο νὰ καλυφθῇ ἐκ τοῦ ὅτι δὲν ἐπροτάθη πρωτοδίκως, ἢ διὰ σιωπηρᾶς ἀποδοχῆς ἢ παρεκτάσεως δικαιοδοσίας, δυναμένη καὶ ἐξ ἐπαγγέλματος νὰ προταθῇ· ὅθεν ἡ ἔφεσις εἶναι κατὰ τοῦτο βάσιμος.

Ἀπόφ. 257 τοῦ 1848 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν.

§. 21.

ΚΗΤ. *Αἱ περὶ ἀνηλικιότητος καὶ κύρους συμβιβασμοῦ διαφοραὶ δὲν ὑπάγονται εἰς τὰ ἐμποροδικεῖα;*

Ἀπόφ. « Ἐπειδή, κατὰ τὸ ἄρθρ. 718 τῆς πολ. δικονομίας, ἡ ἁρμοδιότης τῶν ἐμποροδικῶν κανονίζεται κατὰ τὰ ἐν τῷ ἐμπορικῷ νόμῳ ὡρισμένα· ὅλαι δὲ αἱ διαφοραὶ τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου, αἱ μὴ ῥητῶς εἰς τὰ ἐμπορικὰ δικαστ. παραπεμφθεῖσαι, ὑπάγονται εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῶν τακτικῶν πολιτικῶν δικαστηρίων· κατὰ δὲ τὸ ἄρθρον 25, ἐὰν τὸ δικαστήριον ὡς ἐκ τῆς ἰδιότητος τοῦ ἀντικειμένου δὲν ἦναι ἁρμόδιον, ἀποφασίζει αὐτεπαγγέλτως τὴν ἀναρμοδιότητά του καὶ παραπέμπει τὴν ὑπόθεσιν εἰς τὸ ἁρμόδιον δικαστήριον, καὶ ὅταν ὁ νόμος ἐπιβάλῃ τὸ χρέος τοῦτο εἰς τὰ πρωτοδικεῖα, τὰ ὁποῖα εἶναι δικαστήρια τακτικά, τόσῳ μᾶλλον τὸ αὐτὸ χρέος ἐπίκειται εἰς τὰ ἐμποροδικεῖα ὄντα δικαστ. μόνον ἐξαιρετικὰ καὶ ῥητὴν καὶ περιωρισμένην ἔχοντα ἁρμοδιότητα.

Ἐπειδὴ τὸ ἀπὸ 2/14 μαΐου 1835 Β. διάταγμα τὸ ὁποῖον ὁρίζει τὰς εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῶν ἐμποροδικῶν παραπεμφθείσας διαφοράς, δὲν περιλαμβάνει ῥητῶς μεταξὺ τούτων καὶ τὰς διαφορὰς περὶ ἀνηλικιότητος καὶ περὶ κύρους συμβιβασμῶν.

Ἐπειδὴ λοιπόν, τούτων οὕτως ἐχόντων ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ἅμα ἐπαρουσιάσθη εἰς τὸ ἐν Πάτραις ἐμποροδικεῖον κατὰ τῆς ἀγωγῆς τῆς Μ. Α ἡ ἀφορῶσα τὸν συμβιβασμὸν ἔνστασις τοῦ Π. καὶ ἡ κατὰ τοῦ διαληφθέντος συμβιβασμοῦ προσβολὴ τῆς Μ. λόγῳ ἀνηλικιότητος, ὤφειλε τὸ ἐμποροδικεῖον νὰ παύσῃ τὴν ἐνώπιόν του περαιτέρω συζήτησιν, καί, κατὰ τὰς διατάξεις τῶν μνημονευθέντων ἄρθ. 718 καὶ 25 τῆς πολιτ. δικονομίας, νὰ παραπέμψῃ αὐτεπαγγέλτως εἰς τὸ ἁρμόδιον πρωτοδικεῖον τὴν περὶ κύρους ἢ μὴ τοῦ συμβιβασμοῦ διαφοράν, διὰ νὰ δικασθῇ αὕτη προηγουμένως ἀπὸ τὸ ἁρμόδιον δικαστ. ἐπεμβὰν δὲ ἐκ τοὐναντίου εἰς τὸ ν' ἀποφασίσῃ τὴν ἀξίαν τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος συμβιβασμοῦ, καί, κατὰ συνέπειαν, εἰς τὸ ν' ἀποφασίσῃ τὴν ὑπόθεσιν, δὲν ἐδίκασεν ὀρθῶς.

Ἀπόφ. 207 τοῦ 1836 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν.

Ὅρα καὶ φύλλ. 23 καὶ 29 τῆς Νομικῆς ἐφημερίδος.

§ 22.

Τὰ ἐμποροδικεῖα εἶναι ἁρμόδια νὰ δικάζωσι παρεμπιπτόντως τὸ περὶ δολίου ναυαγίου ζήτημα. Εἰς δὲ τὴν ἐμπορίαν, κατ' ἐξαίρεσιν τοῦ περὶ ἐντολῆς νόμου, ὁ παραγγελιοδόχος ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἐπιδιώκῃ τὴν ἅπαξ γενομένην συμφωνίαν, εἴτε γνωστοποιήσας πρὸς τὸν συναλλάξαντα τὸ ὄνομα τοῦ παραγγελέως εἴτε μή, διότι ἡ ἐναντία ἀρχὴ ἤθελε παρεμβάλλει προσκόμματα εἰς τὴν ἀπαιτουμένην ταχύτητα καὶ μυστικότητα τῶν ἐμπορικῶν πράξεων διὰ

τὴν προηγουμένην ἀπόδειξιν καὶ ἐξέτασιν τῶν πρὸς τοὺς παραγγελιοδόχους δοθεισῶν ἐντολῶν. Ἀπόφ. τοῦ 1839 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν (1).

Ὅρα Pardess § 1345, 1349, 1350.

§ 23.

ΖΗΤ. *Ἀγορὰ προϊόντων τῆς γῆς γινομένη ἐπὶ σκοπῷ μεταπωλήσεως εἶναι πρᾶξις ἐμπορικὴ, καὶ ἂν τὰ προϊόντα δὲν ἐτέθησαν εἰς κυκλοφορίαν· ἐπομένως εἰς τὸ ἐμποροδικεῖον ὑπάγονται καὶ αἱ περὶ πληρωμῆς τοῦ τιμήματος αὐτῶν ἀγωγαί* (2).

Ἀπόφ. α Ἐπειδὴ ἐνοικίασις δημοσίων προσόδων ὑπάρχει, ὁσάκις ἐπὶ ὡρισμένῳ τιμήματι παραχωρεῖται ἐκ μέρους τοῦ δημοσίου πρὸς τὸν ἐνοικιαστὴν τὸ δικαίωμα τῆς εἰσπράξεως φόρου τινὸς ἀορίστου ποσοῦ· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου κατὰ τὸν μὲν ἀποκρουσθέντα ἰσχυρισμὸν τοῦ ἐφεσιβλήτου, τὸ δημόσιον παρεχώρησεν, ἐπὶ ὡρισμένῳ τιμήματι, οὐχὶ τὸ δικαίωμα τῆς εἰσπράξεως τοῦ ἐπὶ τῶν σύκων φόρου, ἀλλ' ὡρισμένον ποσὸν σύκων· ὥστε ἡ πρᾶξις τῶν διαδίκων δὲν ἔχει χαρακτῆρα ἐνοικιάσεως προσόδων, ὡς τὴν θεωρεῖ ὁ ἐκκαλῶν, ἀλλ' ἀγορᾶς προϊόντων συνειλεγμένων ἤδη, εἶναι δὲ ἀδιάφορον, ἂν ταῦτα περιῆλθον εἰς τὸ δημόσιον λόγῳ φόρου ἢ ἐξ ἄλλης αἰτίας.

Ἐπειδὴ, κατὰ τὴν ἀγωγὴν τοῦ ἐφεσιβλήτου, αἱ κατὰ τοῦ ἐκκαλοῦντος ἀξιώσεις του πηγάζουν ἐξ αὐτῆς τῆς ἀγορᾶς τῶν σύκων ἕνεκα τῆς ἀρνήσεως τοῦ ἐφεσιβλήτου τοῦ νὰ καταβάλῃ τὸ ἐπιβάλλον τίμημα, ἀγορὰ δὲ προϊόντων γενομένη ἐπὶ σκοπῷ μεταπωλήσεως, (καὶ ὁ σκοπὸς οὗτος μὴ ἀμφισβητηθεὶς τεκμαίρεται ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἐκ τῆς ἀγορᾶς τοσούτου ποσοῦ σύκων) εἶναι, κατὰ τὸ ἄρθρ. 2 τοῦ περὶ ἁρμοδιότητος τῶν ἐμποροδικῶν νόμου, πρᾶξις ἐμπορικὴ, ὡς τοιαύτη δὲ ὑπάγεται, ὡς ὀρθῶς τὸ πρωτοδικεῖον ἀπεφήνατο, εἰς τοὺς ἐμποροδίκας.

Ἐπειδὴ τὸ ἄρθρον 2 τοῦ αὐτοῦ νόμου θεωρεῖ πρᾶξιν ἐμπορικὴν τὴν πρὸς μεταπώλησιν ἀγορὰν προϊόντων γῆς, ἀδιακρίτως ἂν ταῦτα ἦσαν, ἢ δὲν ἦσαν εἰς κυκλοφορίαν.

Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ ἄρθρ. 25 τῆς πολιτ. δικονομίας, ἡ ἔνστασις τῆς ἀναρμοδιότητος ὡς ἐκ τῆς ἰδιότητος τοῦ ἀντικειμένου προτεί-

---

(1) Ὅρα τὰς ἐν τῷ Εὑρετ. λέξεις « ἐντολὴ καὶ παραγγελία »

(2) Ὅρα τὰ ἑπόμενα ζητήματα.

νεται κατὰ πᾶσαν στάσιν τῆς δίκης, καὶ ἐξ ἐπαγγέλματος· ὅθεν ὁ λόγος, ὅτι τὸ πρωτοδικεῖον δὲν ἠδύνατο νὰ κηρύξῃ ἑαυτὸ ἀναρμόδιον ἀφοῦ ἐπελήχθη τῆς ὑποθέσεως, εἶναι ἀνίσχυρος.

᾿Απόφ. τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν 65 τοῦ 1846.

§ 24.

ΖΗΤ. *Ἡ ἀγορὰ προϊόντων γῆς ἀσυγκομίστων μὲν, ἑτοίμων δὲ πρὸς συλλογὴν, ἐπὶ σκοπῷ μεταπωλήσεως, ὅταν ὁ ἀγοραστὴς ἀναδέχηται μόνην τὴν συγκομιδήν των, οὐχὶ δὲ καὶ τὴν καλλιέργειαν τοῦ παράγοντος αὐτὰ κτήματος, θεωρεῖται ὡς συνάλλαγμα ἀγωραπωλησίας ὑπαγόμενον εἰς τὸ ἐμποροδικεῖον* (1).

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ, κατὰ μὲν τὸ 1 ἄρθρ. καὶ 2 ἐδάφιον τοῦ περὶ ἁρμοδιότητος τῶν ἐμποροδικείων νόμου, τὰ ἐμποροδικεῖα κρίνουν πᾶσαν μεταξὺ ὁποιωνδήποτε διαφορὰν, ἀφορῶσαν πράξεις ἐμπορικάς· κατὰ δὲ τὸ 2 ἄρθρ. τοῦ αὐτοῦ νόμου, ὁ νόμος θεωρεῖ πράξεις ἐμπορικὰς τὰς ἀγορὰς προϊόντων γῆς ἢ τέχνης, τὰς ὁποίας ἤθελε κάμει τις εἴτε διὰ νὰ μεταπωλήσῃ ταῦτα ἀκατέργαστα, ὡς τὰ ἠγόρασεν, ἢ κατειργασμένα κτλ. Ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ἀποδεικνύεται ἐκ μὲν τοῦ ἀπὸ 9 ὀκτωβρίου 1836 δηλοποιητικοῦ τοῦ διοικητοῦ Κυνουρίας, ὅτι δὲν ἐμισθώθη πρὸς καλλιέργειαν, καὶ ἑπομένως πρὸς συλλογὴν, ὁ ἐλαιὼν τῆς διαλυμένης Μονῆς, ὥστε νὰ ὑπάρχῃ συνάλλαγμα ἐκμισθώσεως, ἀλλὰ πραγματικῶς ἠγοράσθη ὁ ἕτοιμος νὰ συλλεγῇ καρπὸς τῶν ἐλαιοδένδρων τῆς αὐτῆς Μονῆς· ἐκ δὲ τοῦ ἀνωτέρω κατάχωρηθέντος ἑτέρου συμφώνου τῶν διαδίκων τῆς 9 νοεμ. 1836 προκύπτει ὅτι ἡ ἀγορὰ αὕτη, τὴν ὁποίαν ἔκαμεν ὁ Σ. Μ. τὴν 9 ὀκτωβρίου 1836, καὶ εἰς τὴν ὁποίαν ἔλαβε συμμετοχὴν ὅ,τε Π. Ψ. καὶ Ε. Ν. κατὰ τὸ ῥηθὲν ἑταιροσύμφωνον, ἐγένετο ἐπὶ σκοπῷ μεταπωλήσεως τῶν ἐλαιῶν ἢ τοῦ ἐλαίου, καὶ ἑπομένως εἶναι πρᾶξις ἐμπορική.

Ἐπειδὴ ἐμπορικῆς οὔσης, ὡς εἴρηται, τῆς πράξεως, δι' ἣν συνέστη ἡ ἑταιρία, ἡ ἐξ αὐτῆς προκύψασα διαφορὰ μεταξὺ τῶν συνεταίρων ὑπάγεται εἰς τὸ ἐμποροδικεῖον.

Ἐπειδὴ προσέτι τὰ διοικητικὰ δικαστήρια δὲν εἶναι ἁρμόδια εἰς τὴν προκειμένην δίκην, ὡς ἐσφαλμένως παρατηρεῖ τὸ ἐμποροδικεῖον εἰς τὰς σκέψεις τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του· καθότι δὲν πρόκειται ἐνταῦθα διαφορὰ περὶ ἐνοικίων ἐγκτητικῶν ἢ ἐπὶ τῶν

(1) Ὅρα τὸ προηγ. ζήτ. καὶ τὴν ἑπομένην ἀπόφασιν καὶ κατωτ. § 29.

νόμων φόρων, διὰ νὰ ἐφαρμοσθῇ ἐξαιρετικῶς τὸ 1 ἄρθρον τοῦ περὶ συστάσεως διοικητικῶν δικαστηρίων νόμου, ἀλλὰ διαφορὰ μεταξὺ συνεταίρων, προκύπτουσα ἀπὸ ἀγορὰν προϊόντων κτήματος ἐπὶ σκοπῷ μεταπωλήσεως, ἥτις ἐπομένως δὲν ὑπάγεται οὔτε εἰς τὰ διοικητικὰ, οὔτε εἰς τὰ τακτικὰ πολιτικὰ δικαστήρια.

Ἐπειδὴ, διὰ τοὺς προεκτεθέντας λόγους, τὸ ἐν Ναυπλίῳ ἐμποροδικεῖον μὴ ὀρθῶς ἀπεφήνατο ἑαυτὸ ἀναρμόδιον εἰς τὴν προκειμένην δίκην διὰ τῆς προσβαλλομένης ὑπ' ἀριθ. 29 ε. ε. ἀποφάσεώς του, καὶ ἐπομένως ἡ ἀπόφασίς του αὕτη καθίσταται μεταρρυθμιστέα.

Ἐπειδὴ, συζητηθείσης τῆς οὐσίας τῆς ὑποθέσεως ἐνώπιον τοῦ ἐμποροδικείου, ὡς ἐξάγεται ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως του, ἂν καὶ δὲν ἐξεδόθη παρ' αὐτοῦ ὁριστικὴ ἀπόφασις, τὸ δικαστήριον τοῦτο δύναται, κατὰ τὰ ἄρθρ. 745 καὶ 748 τῆς πολιτ. δικ. νὰ δικάσῃ, ἀφοῦ μεταρρυθμίσῃ τὴν περὶ ἀναρμοδιότητος ἀπόφασιν τοῦ ἐμποροδικείου.

Ἀπόφ. 225 τοῦ 1843 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν.

ΖΗΤ. *Ἡ ἀγορὰ καρπῶν ἀσυγκομίστων ὁσάκις γίνεται ἐπὶ σκοπῷ κέρδους, ὑπάγεται εἰς τὸ ἐμποροδικεῖον;*

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ ἡ ἀγοραπωλησία καρπῶν ἀσυγκομίστων δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ἐκ μέρους τοῦ ἀγοραστοῦ πάντοτε πρᾶξις πολιτικὴ, διότι ὁσάκις τις ἀγοράζει αὐτοὺς διὰ νὰ τοὺς μεταπωλήσῃ ἐπὶ σκοπῷ κέρδους, πράττει πρᾶξιν ἐμπορικὴν κατὰ τὸ 2 ἄρθρον τοῦ περὶ ἁρμοδιότητος τῶν ἐμποροδικείων νόμου, τὸ ὁποῖον χαρακτηρίζει πρᾶξιν ἐμπορικὴν τὴν ἀγορὰν προϊόντων γῆς ἐπὶ σκοπῷ μεταπωλήσεως· ἂν δὲ οἱ ἠρτημένοι εἰσέτι καρποὶ θεωρῶνται ὡς παρακολουθήματα τοῦ ἀκινήτου, ὁ προορισμός των ὅμως ὅταν γίνωνται εἶναι διὰ νὰ ἐκκοπῶσι καὶ συλλεγῶσι· καὶ κατὰ τὴν προκειμένην ἀγοραπωλησίαν τοῦ ἀσυγκομίστου καρποῦ τῶν ἐλαιῶν, ὁ σκοπὸς τοῦ τε πωλητοῦ καὶ ἀγοραστοῦ αὐτοῦ ἦτο διὰ νὰ συλλεγῇ· ἄρα ὡς συνειλλεγμένος καὶ ἐπομένως ὡς κινητὸν πρᾶγμα ἐπωλήθη καὶ ἠγοράσθη ὁ καρπὸς οὗτος· διὸ καὶ ὁ ἀγοραστὴς δὲν κατέστη ἁπλῶς, ὡς διατείνεται ὁ ἀναιρεσείων, εἰς τὰ δικαιώματα τοῦ ἰδιοκτήτου διὰ τὴν συλλογὴν τῶν καρπῶν, καὶ ἐπομένως ὡς ὁ ἰδιοκτήτης οὕτω καὶ ὁ ἀγοραστὴς δὲν ἔπραξε πρᾶξιν ἐμπορικὴν, διότι ὁ ἀγοραστὴς δὲν ἐπρόκειτο νὰ καλλιεργήσῃ τὸ κτῆμα, τὸ ὁποῖον παρήγαγε τὸν καρπὸν τῶν ἐλαιῶν, οὔτε ἄλλως ἐπρόκειτο περὶ φόρων διὰ νὰ θεωρηθῇ ὅτι κατέστη εἰς τὰ δικαιώματα τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ταμείου διὰ νὰ εἰσπράξῃ τὸ νενομισμένον, ἀλλ' ἡ·

γόρασε τὸν καρπὸν ἕτοιμον ὄντα νὰ συλλεγῇ, ὡς βεβαιοῖ τὸ ἐφετεῖον εἰς τὴν προσβαλλομένην ὑπ' ἀριθ. 325 ἀπόφασίν του· γενομένης δὲ τῆς ἀγορᾶς ταύτης τοῦ καρποῦ τῶν ἐλαιῶν πρὸς μεταπώλησιν, ὡς παραδέχεται τὸ ἐφετεῖον ἐντὸς τῆς ἁρμοδιότητός του κρίνον, ὀρθῶς ἐχαρακτήρισε τὴν ἀγορὰν ταύτην ὡς ἐμπορικήν, καὶ τὴν ὡς πρὸς τὸ ἀντικείμενον τῆς ἀγορᾶς ταύτης συστηθεῖσαν ἑταιρείαν ἐπίσης ὡς ἐμπορικήν· καθότι καὶ ἡ ἑταιρεία αὕτη δὲν συνεστήθη εἰμὴ διὰ μόνην τὴν αὐτὴν ἀγορὰν καὶ πώλησιν τοῦ καρποῦ τῶν ἐλαιῶν, καὶ ἑπομένως ὀρθῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε τὸν περὶ ἁρμοδιότητος τῶν ἐμποροδικῶν νόμον.

Ἐπειδὴ ὁ λόγος ὅτι τὸ ἐφετεῖον ἐστηρίχθη εἰς ἔγγραφον ἀφ' ἑαυτοῦ ἄκυρον καὶ ἀνίσχυρον, εἶναι ἀπαράδεκτος, καθὸ ἀόριστος· διότι οὔτε τὸ ἔγγραφον ὀνομάζει ὁ ἀναιρεσείων, ἐνῷ τὸ ἐφετεῖον δὲν ἐστηρίχθη εἰς ἓν μόνον ἔγγραφον, ἀλλ' οὔτε ποία ἀκυρότης ὑπάρχει,

Ἐπειδὴ εἰς τὰς ὑπ' ἀριθ. 325, 219 καὶ 190 ἀποφάσεις τοῦ ἐφετείου, εἰς τὰς ὁποίας ἔλαβον μέρος καὶ πάρεδροι τοῦ δικαστηρίου τούτου, σημειοῦται τὸ κώλυμα καὶ ἡ ἀπουσία τῶν τακτικῶν δικαστῶν, πρὸς ἀναπλήρωσιν τῶν ὁποίων προσελήφθησαν οἱ πάρεδροι· πρὸς δὲ τούτοις εἰς τὴν μνησθεῖσαν ὑπ' ἀριθ. 190 ἀπόφασιν, εἰς τὴν ὁποίαν ἔλαβε μέρος ὁ β'. πάρεδρος Α. Δ. σημειοῦται ὅτι ὁ πρῶτος πάρεδρος Α. Γ. ἐκωλύετο· ὥστε καὶ μὴ ἀληθὴς εἶναι ὁ λόγος ὅτι δὲν ἐσημειώθη τὸ κώλυμα τῶν τακτικῶν δικαστῶν καὶ τῶν ἀρχαιοτέρων παρέδρων, καὶ ἀόριστος ὡς πρὸς τοὺς τελευταίους, διότι ὁ ἀναιρεσείων δὲν ἀναφέρει τὶς ἀρχαιότερος πάρεδρος δὲν προσελήφθη εἰς τὴν συγκρότησιν τοῦ δικαστηρίου τῶν ἐφετῶν (1).

Διὰ ταῦτα ἀπορρίπτει κτλ.

Ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου 136 τῆς 15 σεπτεμβρίου 1847.

§ 28.

ΖΗΤ. *Ἀγορὰ ἁμάξης ἐπὶ σκοπῷ ἐκμισθώσεως τῆς χρήσεως αὐτῆς φέρει χαρακτῆρα ἐμπορικόν;*

Ἀπόφ. α' Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ ἄρθ. 112 τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου, πᾶσα συναλλαγματικὴ περιέχουσα ὑποβολὴν τόπου λογίζεται ὡς ὑπόσχεσις·

Ἐπειδὴ ἡ ἀπὸ 12 ἰουλίου 1840 συναλλαγματικὴ ἐκ δραχμῶν

(1) Ὅρα τὴν ἐν τῇ Ἑρμηνεί. λέξ. σύνθεσις.

875 ἐκδοθεῖσα ἀπὸ τὸν Γ. Α. εἰς διαταγὴν τοῦ Χ. Ι. Π. καὶ εἰς βάρος τοῦ Β. Τ. κατοίκου Ἀθηνῶν, καὶ πληρωτέα εἰς Ἀθήνας παρὰ τοῦ τελευταίου τούτου, ὅστις τὴν ἀπεδέχθη, δὲν ἐξεδόθη πραγματικῶς ἐν Πειραιεῖ, ὡς φέρει ἡ συναλλαγματικὴ αὕτη, ἀλλ' ἐν Ἀθήναις, καθὼς ὡμολόγησε κατὰ τὴν ἐπὶ ἀκροατηρίου συζήτησιν τῆς ὑποθέσεως ὁ πληρεξούσιος τοῦ ἐφεσιβλήτου· ἑπομένως ὡς περιέχουσα ὑποβολὴν τόπου λογίζεται ἁπλῆ ὑπόσχεσις.

Ἐπειδὴ καὶ ἂν ὑποτεθῇ, ὡς ἰσχυρίζεται ὁ ἐφεσίβλητος, ὅτι μεταξὺ τοῦ ἀποδέκτου καὶ τοῦ κομιστοῦ ἐγένετο μετὰ τὴν ἀποδοχὴν συμφωνία περὶ τῆς ἐν Πειραιεῖ πληρωμῆς τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος συναλλαγματικῆς, καὶ ἐκ τούτου ἐξεπληρώθη ἡ διάταξις τοῦ ἄρθ. 110 τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου, ὡς ὑπαρξάσης μεταφορᾶς ἀφ' ἑνὸς εἰς ἄλλον τόπον, ἡ περίστασις αὕτη τότε μόνον ἠδύνατο νὰ συντελέσῃ εἰς τὴν προκειμένην περίπτωσιν, ἂν ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος συναλλαγματικὴ ἐγίνετο κατὰ τὴν ἔκδοσίν της καθ' ὅλους τοὺς κανόνας τοὺς παρὰ τοῦ νόμου ἀπαιτουμένους, καὶ προσέτι ἂν ἡ ἰσχυριζομένη συμφωνία περὶ τῆς μεταφορᾶς τῶν χρημάτων ἐξ Ἀθηνῶν εἰς Πειραιᾶ ἐλάμβανε χώραν κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀποδοχῆς, καὶ ἐσημειοῦτο ἐν τῇ ἀποδοχῇ αὐτῇ.

Ἐπειδή, μολαταῦτα, ἡ ἀτελὴς συναλλαγματική, ὡς ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος ἀμφισβήτησις, ὁπόταν γίνηται μεταξὺ ἐμπόρων ἢ διὰ πράξεις θεωρουμένας ἀπὸ τὸν νόμον ἐμπορικάς, εἶναι ἐμπορικὴ πρᾶξις, καὶ ὡς τοιαύτη ὑπαγομένη εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῶν ἐμποροδικῶν. (*Pardessus* N. 464).

Ἐπειδή, ὡς βεβαιοῦται ῥητῶς ἐκ τοῦ ἀπὸ 13 Ἰουλίου 1840 συμβολαίου γενομένου ἐνώπιον τοῦ συμβολαιογράφου Ἀθηνῶν Κ. Δ. ἡ ἀνωτέρω σημειωθεῖσα συναλλαγματικὴ προῆλθεν ἐξ ἀγορᾶς μιᾶς ἁμάξης, τὴν ὁποίαν ἐπώλησεν ὁ Π. πρὸς τὸν Β. Τ., ὅστις, κατὰ τὴν ὁμολογίαν αὐτοῦ, δίδοντος εἰς ἑαυτὸν τὸ ἐπάγγελμα τοῦ ἁμαξηλάτου, καὶ ὡς ἐξάγεται ἐκ τοῦ ἀπὸ 4 σεπτεμβρίου 1841 μαρτυρικοῦ τῆς ἀστυνομίας, δὲν τὴν ἠγόρασε πρὸς ἰδίαν αὐτοῦ χρῆσιν, ἀλλὰ διὰ νὰ μισθώσῃ τὴν χρῆσιν αὐτῆς μεταφέρων ἀνθρώπους ἐν τῇ πόλει τῶν Ἀθηνῶν καὶ εἰς τὰ περίχωρα· ἂν δὲ ἡ συναλλαγματικὴ αὕτη φέρῃ ὅτι τὸ ἀντίτιμον ἐδόθη εἰς μετρητά, καὶ οὐχὶ εἰς ἀγορὰν τῆς ἁμάξης, ἡ ὑποβολὴ αὕτη κατὰ τὸ ἀντίτιμον δὲν δύναται νὰ ἀνατρέψῃ τὴν ἄλλως ἀποδεδειγμένην δόσιν τοῦ ἀντιτίμου διὰ τὴν πώλησιν τῆς ἁμάξης (*Pardessus* N. 458).

Ἐπειδή, κατὰ τὸ ἄρθ. 2 τοῦ τῆς 2/14 μαΐου 1835 περὶ ἁρμοδιότητος τῶν ἐμποροδικείων νόμου, πᾶσα ἀγορὰ προϊόντων τέχνης

γενομένη ἐπὶ σκοπῷ ἁπλῆς μισθώσεως τῆς χρήσεως αὐτῶν θεωρεῖται ἐμπορικὴ πρᾶξις, καὶ ὡς τοιαύτη ὑπαγομένη εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῶν ἐμποροδικῶν.

Ἐπειδὴ ὁ ἐκκαλῶν Β. Τ. δὲν ἔκαμεν οὔτε πρωτοδίκως, οὔτε κατὰ τὴν ἔφεσιν, καμμίαν ἄλλην ἀντίρρησιν ὡς πρὸς τὴν ὕπαρξιν τοῦ πρὸς τὸν Χ. Π. χρέους του.

Ἀπόφασις τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν 2058 τῆς 10 ὀκτωβρίου 1841.

§ 26.

ΖΗΤ. *Ἡ παρὰ ξενοδόχου ἀγορὰ ἐπίπλων ἐπὶ σκοπῷ μισθώσεως τῆς χρήσεως αὐτῶν εἰς τοὺς ἐν τῷ ξενοδοχείῳ καταλύοντας εἶναι ἐμπορική.—Ἡ περὶ συντηρητικῆς ἀποδείξεως αἴτησις φέρεται ἐνώπιον τοῦ ὡς πρὸς τὴν δίκην ἁρμοδίου δικαστηρίου.*

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ ἐκ τῶν συνδυασμένων ἄρθρων 258 καὶ 259 τῆς πολιτ. δικονομίας ἐξάγεται, ὅτι ἡ περὶ συντηρητικης ἀποδείξεως αἴτησις ὀφείλει, κατὰ γενικὸν κανόνα, νὰ φέρηται ἐνώπιον τοῦ ὡς πρὸς τὴν δίκην ἁρμοδίου δικαστηρίου· ἐξαίρεσις δὲ τοῦ κανόνος τούτου γίνεται μόνον, ὅταν ἐκ τῆς εἰς τὸ ἁρμόδιον δικαστήριον προσαγωγῆς τῆς αἰτήσεως ἤθελε προκύψει βλάβη ὡς πρὸς τὴν λῆψιν τῆς ἀποδείξεως.

Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ ἄρθρ. 2 τοῦ ἀπὸ 2/14 μαΐου 1835 περὶ ἁρμοδιότητος τῶν ἐμποροδικείων νόμου, ὁ νόμος θεωρεῖ πράξεις ἐμπορικὰς τὰς ἀγορὰς προϊόντων γῆς ἢ τέχνης, τὰς ὁποίας ἤθελε κάμει τις ἐπὶ σκοπῷ νὰ μισθώσῃ ἁπλῶς τὴν χρῆσιν αὐτῶν.

Ἐπειδὴ ἡ παρὰ τοῦ Φ. Κ. ξενοδόχου γενομένη ἀγορὰ ἐπίπλων ἀπὸ τὸν Φ. Ρ. δι' ὧν ὁ πρῶτος ἐστόλισε τὸ ξενοδοχεῖόν του, ἐνηργήθη, ὡς ἐκ τῆς δικογραφίας ἐξάγεται, ἐπὶ σκοπῷ νὰ μισθοῦται ἡ χρῆσίς των εἰς τοὺς εἰς τὸ ξενοδοχεῖον τοῦτο καταλύοντας ξένους· ἐπομένως εἶναι πρᾶξις ἐμπορική.

Ἐπειδὴ τὸ δικαστήριον τῶν ἐνταῦθα πρωτοδικῶν, δικάζον ὡς τοιοῦτον, ἀπέρριψεν ἀναρμοδίως τὴν αἴτησιν τοῦ Φ. Κ., ἐνῷ, ἀφοῦ δὲν ἐθεώρει τὴν ἀπόδειξιν ἀναγκαίαν, δὲν ὑπῆρχε, κατ' αὐτὸ, ὁ κίνδυνος, δι' ὃν τὸ ἄρθρον 258 ἐπιτρέπει καὶ εἰς μὴ ἁρμόδιον δικαστήριον νὰ διατάξῃ, κατ' ἐξαίρεσιν, τὴν συντηρητικὴν ἀπόδειξιν· καὶ ἐπομένως ὤφειλε νὰ παραπέμψῃ εἰς αὐτὸ τὸ ἴδιον δικάζον ὡς ἐμποροδικεῖον.

Ἐπειδὴ ὁ πολλὰ σύντομος χρόνος, ἐντὸς τοῦ ὁποίου δύναται ὁ

ἐκκαλῶν διὰ κλήσεως βραχυπροθέσμου νὰ εἰσάξῃ τὴν ὑπόθεσιν εἰς τὸ ἐνταῦθα πρωτοδικεῖον ὡς ἐμποροδικεῖον, δὲν δύναται νὰ ἐπιφέρῃ βλάβην εἰς τὴν λῆψιν τῆς ἀποδείξεως, ἂν νομισθῇ ἀναγκαία· διότι εἰς τὴν παροῦσαν ὥραν τοῦ χρόνου τὸ ψύχος δὲν εἶναι τοσοῦτον, ὥστε νὰ ἐπιφέρῃ τὴν παῦσιν τῆς προτεινομένης σήψεως τῶν ἐν τοῖς ἐπίπλοις περιεχομένων ὑλῶν, συῤῥαμμένων πρῶτον, ὡς ἐκ τῆς δικογραφίας ἐξάγεται, ἐντὸς τῶν ἐπίπλων, καὶ τῶν ἐπίπλων αὐτῶν θαμμένων ὄντων ἐντὸς οἰκήματος τοῦ ξενοδοχείου, καὶ οὐχὶ ἐν ὑπαίθρῳ.

Ἐπειδὴ ὁ Φ. Κ. εἰσαγαγὼν τὴν δίκην εἰς ἀναρμόδιον δικαστήριον, ἔγεινεν αἴτιος τῶν ἐξόδων τῆς πρωτοδίκου δίκης.

Ἀπόφ. 913 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν τῆς 27 σεπτ. 1838.

§ 27.

ΖΗΤ. *Ἡ περὶ ἀγορᾶς ἀδαμαντίνων πετρῶν διαφορὰ ὑπάγεται εἰς τὸ ἐμποροδικεῖον, ὅταν ἡ ἀγορὰ ἐγένετο ἐπὶ σκοπῷ μεταπωλήσεως.* (Νομῆς σελ. 3281).

§ 28.

ΖΗΤ. *Ἀγορὰ γενομένη διὰ λογαριασμόν τινος θεωρεῖται ὡς παραγγελία· μία δὲ μόνη πρᾶξις παραγγελίας δὲν εἶναι πρᾶξις ἐμπορική, καὶ διὰ τοῦτο δὲν ὑπάγεται εἰς τὸ ἐμποροδικεῖον.*

Ἀπόφ. α Ἐπειδὴ ἐκ τοῦ ἀπὸ 5 ἰαννουαρίου 1837 συμβολαίου γενομένου μεταξὺ τοῦ Α. Δ. Τ. ἀφ' ἑνὸς καὶ τοῦ Γ. Κ. Δ. Τ. καὶ Ι. Χ. ἀφ' ἑτέρου ἐξάγεται, ὅτι οἱ τελευταῖοι οὗτοι ἀνεδέχθησαν ν' ἀγοράσωσι διὰ λογαριασμὸν τοῦ πρώτου τέσσαρας χιλιάδας ὀκάδας μαλλίου εἰς τιμὴν, τὴν ὁποίαν ἔμελλε νὰ προσδιορίσῃ ὁ Α. Ο. Τ. καὶ νὰ τὸ μεταφέρωσι, μὲ τὰ ζῶά των εἰς τὴν ἀποθήκην τοῦ Διστόμου λαμβάνοντες πέντε λεπτὰ δι' ἑκάστην ὀκάν.

Ἐπειδὴ ἡ πρᾶξις αὕτη φέρει χαρακτῆρα παραγγελίας κατὰ τὸ ἄρθρον 91 τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου, διότι, ὡς ἐξάγεται ἐκ τοῦ διαληφθέντος συμβολαίου, ἡ ἀγορὰ τοῦ μαλλίου ἔπρεπε νὰ γείνῃ ἐπ' ὀνόματι τῶν διαληφθέντων Γ. Κ., Δ. Ζ. καὶ Ι. Χ. καὶ διὰ λογαριασμὸν τοῦ Α. Ο. Τ., ἀλλ' ἐκ τῆς ἐκφράσεως τοῦ ἄρθ. 2 ἐδαφίου 2 τοῦ ἀπὸ 2/14 μαΐου 1835 περὶ ἁρμοδιότητος τῶν ἐμποροδικείων νόμου, θεωροῦντος ἐμπορικὴν πρᾶξιν τὴν ἐπιχείρησιν παραγγελίας, προκύπτει, ὅτι μία μόνη πρᾶξις παραγγελίας δὲν εἶναι ἐμπορικὴ πρᾶξις, ἀλλ' ἀπαιτεῖται ἐπιχείρησις παραγγελίας· ἐπιχείρησις δὲ ὑπάρχει ὅταν τις ἐνεργῇ συνεχῶς καὶ συνήθως τοιαύτας πράξεις·

Carré Comp. et organ. ἀριθ. 385 § 2. *Bravard* σελ. 915) ἔκδοσις Παρισίων).

Ἐπειδὴ ὁ Α. Ο. Τ. δὲν ἀπέδειξεν, οὔτε ἐζήτησε κἂν νὰ ἀποδείξῃ ὅτι οἱ ἀντίδικοί του ἐνήργουν συνεχεῖς πράξεις παραγγελίας, μηδ' ὅτι εἶναι ἔμποροι, ὥστε νὰ ὑπαχθῶσι διὰ τὴν προκειμένην διαφορὰν εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῶν ἐμπορικῶν δικαστηρίων κατὰ τὸ πρῶτον ἄρθρον τοῦ μνημονευθέντος νόμου.

Ἐπειδὴ μὴ οὔσης, κατὰ τὰ προεκτεθειμένα, ἐμπορικῆς τῆς ἀνωτέρω σημειουμένης πράξεως τῶν ἐναγομένων καὶ τῶν ἐκκαλούντων Γ. Κ. καὶ Δ. Ζ. τὸ δικαστήριον τῶν ἐν Ἀθήναις πρωτοδικῶν ὡς ἐμποροδικῶν δὲν ὤφειλε νὰ κηρυχθῇ ἀναρμόδιον, κατὰ τὸ ἄρθ. 25 τῆς πολ. δικονομίας.

Ἀπόφ. 2287 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν τῆς 5 ἰουνίου 1842.

§ 29.

ΖΗΤ. *Ἡ ἐνοικίασις τῶν δημοσίων προσόδων εἶναι πρᾶξις ἐμπορική;* (ὅρα ἀνωτ. § 23, 24).

Εἰς τὸ ἀνωτέρω ἄρθρον *ἁρμοδιότης πολιτικὴ ἐν γένει* (§ 142 δίς) παρετηρήσαμεν:

Ὅτι τὸ ἐν Ναυπλίῳ ἐφετεῖον ἐθεώρησε τὴν ἐνοικίασιν τῶν δημοσίων προσόδων ὡς μὴ φέρουσαν ἐμπορικὸν χαρακτῆρα.

Ὅτι ὁ Ἄρειος Πάγος ἔλυσε κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον τὸ ζήτημα αὐτό.

Ὅτι οἱ ἐν Ἀθήναις ἐφέται ἀπεφάνθησαν, ὅτι ἀγωγὴ περὶ ἀποδόσεως χρηματικοῦ ποσοῦ, τὸ ὁποῖον ὁ ἐναγόμενος ἔλαβεν ἀπὸ τὴν κατ' ἐντολήν του γενομένην πώλησιν οἴνου, προερχομένου ἀπὸ τὴν ἐνοικίασιν ἐθνικῶν προσόδων, φέρει, ὡς πρὸς τὸν ἐνοικιαστήν, χαρακτῆρα ἐμπορικόν.

Ἐνταῦθα προσθέτομεν καὶ τ' ἀκόλουθα (ἐδ. ά—έ) ἅτινα συνδέονται μὲ τὸ ἀνωτρω κύριον ζήτημα.

α) ΖΗΤ. *Ἀγωγαὶ περὶ ἀποδόσεως κέρδους πηγάζοντος ἐκ τῆς ἐνοικιάσεως τῶν προϊόντων ἰχθυοτροφείου τινὸς ὑπάγονται εἰς τὸ ἐμποροδικεῖον*·—ἕπεται ἡ ὑπ' ἀριθ. 11 τῆς 23 ἰανουαρίου 1847 ἀπόφασις τοῦ Ἀρείου Πάγου.

Ἀπόφ. α. Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ ἄρθρ. 1 § 6'. καὶ τὸ ἄρθρ. 2' τοῦ περὶ ἁρμοδιότητος τῶν ἐμποροδικῶν νόμου, τὰ ἐμποροδικεῖα δικάζουσι πᾶσαν μεταξὺ ὁποιωνδήποτε διαφορὰν ἀφορῶσαν πράξεις ἐμπορικάς, ὁ δὲ νόμος θεωρεῖ τοιαύτας τὰς ἀγορὰς προϊόντων γῆς

πρὸς μεταπώλησιν, ὑπάγεται κατὰ διπλοῦν λόγον δυνάμει τοῦ ἄρθρ. 1 ἐδαφ. 1 καὶ τοῦ ἄρθρ. 2 ἐδαφ. 1 τοῦ ἀπὸ 2/14 μαΐου 1835 περὶ ἁρμοδιότητος τῶν ἐμποροδικείων Β. Διατάγματος εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῶν ἐμποροδικῶν.

Ἐπειδὴ ἂν ὁ Γ.Μ. δὲν ἐνοικίασε μόνος μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ του τὰς ἁλικὰς ταύτας, τοῦτο δὲν ἐμπορεῖ νὰ τοῦ ἐμποδίσῃ τὴν ἀνταγωγὴν καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν εἰς τὴν ἐνοικίασιν μετοχήν του.

Ἀπόφ. ὑπ' ἀριθ. 975 τῆς 18 νοεμβρίου 1838 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

ΣΗΜ. Εἰς τὴν Νομικὴν (σελ. 4859) εὕρηται καὶ ἡ ἑπομένη ἀπόφασις.

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ ἡ ἁρμοδιότης τῶν δικαστηρίων κανονίζεται ἀπὸ τοὺς ἰσχύοντας νόμους καθ' ἣν ἐποχὴν κινεῖται ἡ ἀγωγή, καὶ οὐχὶ ἀπὸ τοὺς ὑπάρχοντας νόμους καθ' ὃν χρόνον ἔλαβε χώραν τὸ συνάλλαγμα· ἑπομένως, ἐπὶ ὑποθέσει ὅτι κατὰ τὸ ἔτος 1804, (ὅτε ἐγένετο μεταξὺ τοῦ ποτὲ Π, Ο. Π. τοῦ ἐκκαλοῦντος, καὶ τοῦ ποτὲ Π. Μ. πατρὸς τῶν ἐφεσιβλήτων, ἡ περὶ ἧς πρόκειται συνενοικίασις τῶν δημοσίων προσόδων τῆς ἐπαρχίας Ναυαρίνων, νῦν Πυλίας), ἡ πρᾶξις αὕτη τῆς συνενοικιάσεως ἐθεωρεῖτο κατὰ τοὺς τότε ἰσχύοντας ἐν τῇ Ἑλλάδι Ὀθωμανικοὺς νόμους, ὡς ἐμπορική, δὲν δύνανται οἱ νόμοι οὗτοι καταργηθέντες ἤδη νὰ ἐφαρμοσθῶσιν εἰς τὴν προκειμένην ὑπόθεσιν, ὡς ἰσχυρίσθη ὁ ἐκκαλῶν, ἀλλ' οἱ ἰσχύοντες περὶ ἁρμοδιότητος τῶν δικαστηρίων νόμοι κατὰ τὸ ἔτος 1839, ὅτε ἐκινήθη κατ' αὐτοῦ τοῦ ἐκκαλοῦντος ἡ προκειμένη ἀγωγή· ἑπομένως περιττὴ καὶ ἀλυσιτελὴς καθίσταται ἡ ἀπόδειξις τοῦ ἰσχυρισμοῦ τοῦ ἐκκαλοῦντος περὶ τοῦ ὅτι ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος διαφορὰ κατὰ τὸ Τουρκικὸν δίκαιον ἐθεωρεῖτο ὡς ἐμπορική. (1).

Ἐπειδὴ ἡ ἐνοικίασις τῶν δημοσίων προσόδων δὲν δύναται νὰ ἐκληφθῇ ὡς πρᾶξις ἐμπορική, διὰ νὰ θεωρηθῇ ἑπομένως ἡ τῆς συνενοικιάσεως συμφωνία ὡς ἐμπορικὴ ἐπιχείρησις, διότι ἡ ἁπλῆ ἐνοικίασις τῶν δημοσίων προσόδων δὲν ἀφορᾷ καθαρὰν ἀγοραπωλησίαν κινητῶν προϊόντων τῆς γῆς, ἀλλ' εἶναι ἀντικατάστασις τοῦ ἐνοικιαστοῦ εἰς τὸ δικαίωμα τοῦ φορολογεῖν μέλλοντας καρπούς, τοῦ ὁποίου τὴν χρῆσιν μεταβιβάζει τὸ δημόσιον εἰς αὐτόν, ἑπομένως ἡ ἐπιχείρησις αὕτη τῆς ἐνοικιάσεως, ἢ τῆς συνενοικιάσεως τῶν δημοσίων προσόδων, μὴ συμπεριλαμβανομένη οὔτε ῥητῶς οὔτε σιωπηλῶς εἰς τὸν ἀπὸ 2/14 μαΐου 1835 περὶ ἁρμοδιότητος τῶν

---

(1) Ὅρα περὶ τοῦ ζητ. ἂν οἱ περὶ ἁρμοδιότητος νόμοι ἔχωσιν ἀναδρομικὴν δύναμιν τὴν ἐν τῷ Εὑρετ. λέξιν ἁρμοδιότης ἐν γένει § 218—228.

ἐμποροδικείων νόμου, ὑπάγεται εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν πολιτικῶν συμφωνιῶν, καὶ κατὰ συνέπειαν εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῶν πολιτικῶν δικαστηρίων· ὥστε ἡ περὶ ἀναρμοδιότητος ἔνστασις τοῦ ἐκκαλοῦντος δὲν εἶναι βάσιμος.

Ἐκρίθη καὶ ἀπεφασίσθη ἐν Ναυπλίῳ τὴν 13 σεπτεμβρίου 1847.

ε) *Ἑταιρεία περὶ ἀγορᾶς παρὰ τοῦ δημοσίου καὶ εἰσπράξεως τοῦ κατὰ τὸ 1837 ποιμνιακοῦ φόρου θεωρεῖται ὡς πρᾶξις ἐμπορική;*

Ἀπόφ. α Ἐπειδὴ ἡ μεταξὺ Σ. Γ., Κ. Κ. καὶ ἄλλων, τοὺς ὁποίους οὗτοι προσέλαβον ὡς συνεταίρους, συστηθεῖσα ἑταιρεία περὶ ἀγορᾶς παρὰ τοῦ δημοσίου καὶ εἰσπράξεως τοῦ κατὰ τὸ 1837 ποιμνιακοῦ φόρου τῆς Ἀττικῆς, δὲν εἶχεν ἀντικείμενον ἐμπορικὴν πρᾶξιν, διότι ὁ ποιμνιακὸς φόρος δίδεται κατὰ νόμον εἰς χρήματα καὶ οὐχὶ εἰς εἴδη, ὥστε νὰ ἦναι δυνατὸν νὰ θεωρηθῇ ὡς ἀγορὰ προϊόντων πρὸς μεταπώλησιν, καὶ διότι ἐκ τῆς ὑπ' ἀριθ. 3077 ἀποφάσεως τοῦ δικαστ. τούτου ποσῶς δὲν προκύπτει, ὡς ὁ Κ. λέγει, ὅτι οἱ προκείμενοι διάδικοι ἐλάμβανον ἀπὸ τοὺς φορολογουμένους καὶ μαλλία καὶ τυρὶ, ἀλλ', ἀπεναντίας, ἐξάγεται ὅτι ὁ Γ. εἶχε κατὰ τὴν δίκην ἐκείνην προτείνει μαλλίων μὲν ἀγορὰν ὡς γενομένην διὰ χρημάτων κοινῶν.

Ἐπειδὴ διὰ νὰ προκύψῃ ἂν ὁ Π. κατέβαλεν ἐξ ἰδίων του, ὡς λέγει, εἰς τὸ ταμεῖον τοῦ κράτους χρήματα περισσότερα ὅσων ὤφειλεν ἀναλόγως τῆς μετοχῆς του νὰ καταβάλῃ, ἀπαιτεῖται νὰ προηγηθῇ ἡ ἐξακρίβωσις ἐὰν εἰς τὰς γενομένας καταβολὰς συνεισέφερε καὶ ὁ Γ., ὡς οὗτος λέγει, καὶ πόσα, καὶ ἐὰν, καθὼς ὁ Γ. ἰσχυρίζεται, ὑπῆρξεν ὁ Κ. διαχειριστὴς τῆς ἑταιρείας καὶ εἰσέπραξε ποσὰ χρηματικὰ χρησιμεύσαντα εἰς τὰς γενομένας πρὸς τὸ ταμεῖον καταβολὰς, καὶ πόσα· ἀπαιτεῖται, δηλονότι, νὰ προηγηθῇ λογοδοσία τῆς διαχειρίσεως τῆς προκειμένης ἑταιρείας, ἐκ τῆς ὁποίας λογοδοσίας μέλλει νὰ προκύψῃ ἂν ἔχῃ πραγματικῶς νὰ λάβῃ ὁ Κ. τὸ ὁποῖον ἀπαιτεῖ ποσὸν, ὁπωσδήποτε ἂν τὸ ἔχῃ καταβεβλημένον, εἴτε ὡς συνεταῖρος, εἴτε ὡς δανειστὴς τῆς ἑταιρείας. Καὶ ἂν δὲ ὁ Γ. ἀπέσπασε τυχὸν μέρος τῆς προκειμένης διαχειρίσεως εἰσαγαγὼν περὶ τούτου αὐτοτελῆ ἀπαίτησιν περὶ μαλλίου καὶ τυροῦ, τοῦτο δὲν δύναται ν' ἀνατρέψῃ τὴν προταθεῖσαν ἀνάγκην, μολονότι, καθὼς προκύπτει ἀπὸ τὴν ῥηθεῖσαν ὑπ' ἀριθ. 3077 ἀπόφασιν, τὸ περὶ μαλλίου καὶ τυροῦ ἀντικείμενον ἀφορᾷ ἐπιχειρήσεις αὐτοτελεῖς.

Ἐπειδὴ οὔσης, ὡς εἴρηται, ἀναγκαίας λογοδοσίας περὶ τῆς δια-

ἐὰν περὶ τῆς οὐσίας τῆς ὑποθέσεως ἔγινεν αἴτησις ἐνώπιον τῶν πρωτοδικῶν, νὰ ἐπιληφθῶσι τῆς οὐσίας τῆς ὑποθέσεως, καθὸ ἐξαντλουμένου τοῦ πρώτου τῆς δικαιοδοσίας βαθμοῦ· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου τὸ δικαστήριον τῶν ἐν Ἀθήναις πρωτοδικῶν ἀπεφήνατο μὲν ἑαυτὸ ἀναρμόδιον νὰ δικάσῃ ἐπὶ τῆς μεταξὺ Κ. Δ. καὶ Φ. Σ. διαφορᾶς, ἀλλ' ἐκ τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως βεβαιοῦται ὅτι ἐνώπιον τῶν πρωτοδικῶν ἔγινε συζήτησις περὶ τῆς οὐσίας, καὶ ἐξηντλήθη ὁ πρῶτος τῆς δικαιοδοσίας βαθμός. Ἑπομένως τὸ δικαστήριον τῶν ἐφετῶν, ἐπιληφθὲν τῆς ὑποθέσεως, δὲν παρεβίασε τὸ 745 ἄρθρον τῆς πολιτ. δικ. οὐδὲ ὑπερεπήδησε τὸν πρῶτον τῆς δικαιοδοσίας βαθμόν.

Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ 250 ἄρθρ. τῆς πολιτ. δικονομίας, ἡ ἐκτίμησις τῶν ἀποδείξεων ἀνατίθεται εἰς τὴν κρίσιν τῶν δικαστηρίων· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου τὸ δικαστήριον τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν, παραδεχθὲν ὡς ἀπόδειξιν ἀποχρῶσαν τοῦ ἰσχυρισμοῦ τοῦ Κ. Δ. τὴν ἰδιόχειρον ἐπιστολὴν τοῦ Φ. Σ. δὲν ἐδέχθη, ὡς διϊσχυρίζεται ὁ αἰτῶν τὴν ἀναίρεσιν, ἄνευ ἀποδείξεως οὐδεμιᾶς τὰς αἰτήσεις τοῦ Δ. οὐδὲ παρεβίασε τὰ σημειούμενα ἄρθρα 244, 249, 252 καὶ 264 τῆς πολιτ. δικονομίας, ἀλλ' ἐξετίμησε μέσα ἀποδείξεως προταθέντα ἐνώπιόν του, τῶν δὲ ἀποδείξεων ἡ ἐκτίμησις διαφεύγει τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ Ἀρείου Πάγου.

Ἐπειδὴ ἡ ὑπ' ἀριθ 1318 ἀπόφασις τῶν ἐν Ἀθήναις πρωτοδικῶν εἶναι προδικαστικὴ, αἱ δὲ τοιαῦται ἀποφάσεις, καθὸ δυνάμεναι ν' ἀνακληθῶσι παρὰ τοῦ ἀπαγγείλαντος αὐτὰς δικαστοῦ, δὲν δεσμεύουσι τὸν δικαστὴν, καὶ κατὰ συνέπειαν δύναται καὶ ὁ ἀνώτερος δικαστὴς νὰ ἀπομακρυνθῇ ἀπ' αὐτῶν· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου βεβαιοῦται μάλιστα, ὅτι τὸ δικαστήριον τῶν ἐφετῶν ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν ὅλα τῆς δικογραφίας τὰ ἔγγραφα, καὶ ἐξετίμησεν ἐντὸς τῶν καθηκόντων του καὶ τὰς κατὰ συνέπειαν τῆς ἀποφάσεως ἐνεργηθείσας ἀποδείξεις· ἑπομένως δὲν ἔλαβε χώραν οὐδεμία παραβίασις τοῦ δεδικασμένου.

Ἐπειδὴ βάσις τῆς ἀγωγῆς τοῦ Κ. Δ. κατὰ τοῦ Φ. Σ. ἦτον ἡ μεταξὺ αὐτῶν γενομένη συμφωνία περὶ οἰκοδομῆς οἰκίας, τὴν ὁποίαν ὁ Φ. Σ. δὲν ἐξεπλήρωσε, πρὸς ἀπόδειξιν δὲ τῆς μὴ ἐκπληρώσεως ὁ Κ. Δ. ἐπαρουσίασεν ἰδιόχειρον τοῦ Σ ἐπιστολὴν, τὴν ὁποίαν τὸ δικαστήριον τῶν ἐφετῶν ἐκτιμῆσαν ἐντὸς τῶν καθηκόντων αὐτοῦ δὲν παρεβίασε κανένα νόμον, οὐδὲ διῄρεσε τὴν ὁμολογίαν τοῦ Φ. Σ. ἀλλ' ἡρμήνευσεν αὐτὴν, ἡ δὲ ἑρμηνεία ἐγγράφου, καὶ ἐσφαλμένη ἂν ἤθελεν ὑποτεθῇ, δὲν δίδει χώραν εἰς ἀναίρεσιν.

Ἐπειδὴ περὶ μέρους κατασχέσεως ἐξεδόθη ἀπόφασις παρὰ τῶν πρωτοδικῶν, καὶ περὶ ταύτης ἀπεφάσισεν ὡσαύτως καὶ τὸ ἐφετεῖον, ὁ δὲ αἰτῶν τὴν ἀναίρεσιν δὲν προέτεινεν ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν οὐδεμίαν ἔνστασίν περὶ τούτου· ἐπομένως δὲν δύναται ἤδη νὰ προτείνῃ ἐνώπιον τοῦ Ἀρείου Πάγου λόγον, μὴ προταθέντα εἰς τὰ κατώτερα δικαστήρια.

Ἐπειδὴ τὸ δικαστήριον τῶν ἐφετῶν, μὴ λαβὸν ὑπ' ὄψιν ὡς ἄκυρον τὴν γενομένην ἔκθεσιν τῶν πραγματογνωμόνων, ἐπιφέρει ὅτι ἐπειδὴ εἰς τὴν σημερινὴν κατάστασιν τῶν πραγμάτων πᾶσα νέα αὐτοψία καὶ ἔκθεσις πραγματογνωμόνων καθίσταται δύσκολος, διότι ἤθελεν εἶσθαι ἀδύνατον νὰ ὁρισθῇ τί ἐγένετο, καθόσον δὲν ὑπῆρχε περιγραφὴ τῆς καταστάσεως τῶν πραγμάτων, ὅταν ὁ Κ. Δ. ἀνέλαβε τὴν οἰκοδομήν· ἐπομένως ὁ διορισμὸς νέων πραγματογνωμόνων εἶναι περιττὸς, καὶ περὶ ταύτης τὸ δικαστήριον εὑρίσκεται εἰς κατάστασιν νὰ ἀποφασίσῃ ἄνευ τούτου· ἐπομένως ἡ ἀπόφασις δὲν εἶναι ὡς πρὸς τοῦτο ἀναιτιολόγητος, ὡς διϊσχυρίζεται ὁ αἰτῶν τὴν ἀναίρεσιν.

Ἐπειδὴ περὶ μὴ ζητήσεως ἀδείας τῆς ἀρχῆς παρὰ τοῦ Δ. πρὸς ἐξακολούθησιν τῆς οἰκοδομῆς δὲν ἔγεινεν οὐδεὶς λόγος ἐκ μέρους τοῦ ἀναιρεσείοντος ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου τῶν ἐφετῶν.

Ἐπειδὴ προσέτι ὁ λόγος, δι' ὃν οἱ νόμοι ἀπαιτοῦσιν ἄδειαν τῆς ἀρχῆς πρὸς ἐξακολούθησιν τῆς οἰκοδομῆς, διακοπείσης ἕνεκα μὴ ἐκπληρώσεως συμβολαίου, εἶναι ἀναμφιβόλως καὶ ἡ ἐξακρίβωσις τῶν ὀφειλομένων ἀποζημιώσεων· ἀλλ' ὅμως ὁσάκις ἐκ μέρους τοῦ παραβάντος τὴν συμφωνίαν ὑπάρχῃ ἀπόδειξις περὶ τοῦ πρὸς τελείωσιν τοῦ οἰκοδομήματος ἀπαιτουμένου χρηματικοῦ ποσοῦ, τὸ δικαστήριον δύναται, ἐκτιμῶν τὴν προσαχθεῖσαν ἀπόδειξιν, νὰ ἐπιδικάσῃ τοιαύτας ἀποζημιώσεις· ἐπομένως τὸ δικαστήριον τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν, στηριχθὲν εἰς τὴν ὁμολογίαν τοῦ Φ. Σ. καὶ ἐπιδικάσαν εἰς τὸν Κ. Δ. ὅσας ὁ ἴδιος Σ. ὡμολόγησεν ἀναγκαίας εἰς τελείωσιν τῆς οἰκοδομῆς ἀποζημιώσεις, δὲν παρεβίασε κανένα νόμον

Ἐπειδὴ ἐκ τῆς ἐγγράφου ὁμολογίας τοῦ Φ. Σ. προκύπτει ὅτι οὗτος ἀπῄτει πρὸς ἀποτέλεσιν τοῦ ἔργου περιπλέον τῶν συμφωνηθεισῶν δραχ. 34,000 ἔτι δραχ. 6,000· ἐπομένως τὸ δικαστήριον τῶν ἐφετῶν ἐπιδικάσαν τὸ ποσὸν τοῦτο εἰς τὸν Κ. Δ., ἐδίκασεν ὀρθῶς, καὶ δὲν παρεβίασε τὰς περὶ συμψηφισμοῦ διατάξεις, καθότι ὁ Φ.Σ., κατὰ τὴν ὁμολογίαν αὐτοῦ, δὲν ἀπῄτει τὰς 6,000 δρ. περιπλέον τῶν καταβληθεισῶν εἰς αὐτὸν παρὰ τοῦ Δ. δρ. 31,000 καὶ

ἐπέκεινα, ἀλλὰ περιπλέον τῶν συμφωνηθεισῶν 34,000 δραχμῶν. ἡ δὲ ἀπόφασις ὡς πρὸς τοῦτο εἶναι ἀποχρώντως αἰτιολογημένη.

Ἐπειδὴ περὶ τῆς γνησιότητος τῆς πρὸς τὸν Δ. ἐπιστολῆς τοῦ Φ. Σ., καὶ τῆς ἀκριβείας τῆς μεταφράσεως αὐτῆς δὲν ἔγεινεν ἐνώπιον τῶν κατωτέρων δικαστηρίων οὐδεὶς λόγος.

Διὰ ταῦτα ἀποῤῥίπτει.

Ἀπόφ. Ἀρείου 3 Πάγου τῆς 13 μαρτίου 1844.

ΣΗΜ. ἡ ἀπόφασις αὕτη λύει καὶ ἄλλα ζητήματα περὶ ὧν ἐν οἰκείῳ τόπῳ:

Παρατηρῶ προσέτι 6) ὅτι ὁ Ἄρειος Πάγος διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 16 τοῦ 1847 ἀποφάσεως του ἀπεφάσισεν ὅτι ὅταν τις ἐπιχειρῇ νὰ οἰκοδομήσῃ οἰκίαν κατ' ἐργολαβίαν, χορηγῶν τὸ ἀναγκαῖον εἰς τὴν οἰκοδομὴν ὑλικὸν χάριν κερδοσκοπίας, ὑπάγεται εἰς τὸ ἐμποροδικεῖον, ὡς φερούσης χαρακτῆρα ἐμπορικὸν τῆς πράξεώς του.

γ) Ὅτι οἱ ἐν Ναυπλίῳ ἐφέται, διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 75 τοῦ 1845 ἀποφάσεώς των, ἀπεφάσισαν ὅτι ἡ οἰκοδομὴ φέρει χαρακτῆρα ἐμπορικῆς πράξεως, ὅταν βεβαιοῦται ὅτι δὲν ἀνεδέχθη τις τὴν ἐπισκευὴν ἁπλῶς οἰκοδομῆς τινός, ἀλλὰ καὶ τὴν πρὸς τοῦτο μίσθωσιν ἐργατῶν, τὴν προμήθειαν τῆς ὕλης καὶ πᾶσαν ἄλλην δαπάνην· ἰδοὺ πῶς φέρει ἡ ἀπόφασις 77 τοῦ 1847 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν

Ἀπόφ. α Ἐπειδὴ ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν ἄρθρων 180, 181, 203, 215 καὶ 738 τῆς πολιτ. δικονομίας προκύπτει ὅτι ὁ νόμος θεωρεῖ ὡς ὁριστικὰς ἀποφάσεις ἐκείνας, διὰ τῶν ὁποίων ὁ δικαστὴς ἀπεκδύεται ἐντελῶς τῆς ὑποβαλλομένης εἰς αὐτὸν διαφορᾶς, ἀποφασίζων ἐπὶ τῆς κυρίας ἀγωγῆς, ἢ παραδεχόμενος τὰς ἀντιταττομένας ἀνατρεπτικὰς ἐνστάσεις· ἡ διάνοια δ' αὕτη τοῦ νομοθέτου ἐξάγεται προσέτι καὶ ἀπὸ τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρ. 582 καὶ 583 τῆς πολιτ. δικονομίας, διὰ τῶν ὁποίων ἀποτρέπεται ἡ ἔκδοσις ἀποφάσεως ἐπὶ μὴ βασίμων ἐνστάσεων· ὅθεν ὁ δικαστής, δυνάμει τοῦ ἄρθρου 180 τῆς πολιτ. δικονομίας, μέχρις οὗ ἐξαντλήσῃ τὴν δικαιοδοσίαν του, ἔχει τὸ δικαίωμα τῆς ἀνακλήσεως τῶν ἀποφάσεων, ὅσας διαρκούσης αὐτῆς κατ' ἀνάγκην ἐξέδοτο, ὁ δὲ διάδικος τὸ δικαίωμα νὰ ἐκκαλέσῃ ταύτας μετὰ τῆς ἀποφάσεως, διὰ τῆς ὁποίας ἐξαντλεῖται ἡ δικαιοδοσία τοῦ δικαστοῦ. (1).

Ἐπειδὴ τοῦ γενικοῦ κανόνος, ὅτι αἱ παρεμπίπτουσαι καὶ προδικαστικαὶ ἀποφάσεις δὲν δύνανται νὰ ἐκκληθῶσι πρὸ τῆς ὁριστικῆς, γίνεται ἐξαίρεσις τῶν περὶ ἀποδείξεων, ἀκυροτήτων καὶ ἀναρμοδιότητος παρεμπιπτουσῶν, αἵτινες ὅμως, δυνάμεναι νὰ ἐκκληθῶσι μετὰ τῶν ὁριστικῶν, δὲν καθίστανται τελεσίδικοι, μὴ ἐκκαλούμεναι πρὸ αὐτῆς, ἐντὸς τῆς πρὸς ἔφεσιν τῶν ὁριστικῶν ἀποφάσεων νομίμου προθεσμίας (2).

---

(1) Ὅρα Εὑρετ. λέξ. Ἀποφάσεις ὁριστικαὶ κτλ.

(2) Ὅρα Εὑρετ. λέξ. Ἀπόδειξις § 99 ἐπ.

Ἐπειδὴ, τούτων οὕτως ἐχόντων, ἡ ἔνστασις τῶν ἐφεσιβλήτων περὶ τοῦ ἀπαραδέκτου τῆς ἐφέσεως κατὰ τῶν ὑπ' ἀριθ. 12 καὶ 49 ἀποφάσεων τοῦ δικαστηρίου τῶν ἐνταῦθα ἐμποροδικῶν ὡς ἐκπροθέσμου, ἀποβαίνει ἀστήρικτος.

Ἐπειδὴ ἀπό τε τὸ ἰδιωτικὸν συμβόλαιον τῆς 6 ἀπριλίου 1842, δι' οὗ οἱ διάδικοι συνέστησαν τὴν ἑταιρείαν των, ἀπὸ τὸ ἔγγραφον τῆς ἀγωγῆς τῶν Β. καὶ Σ. καὶ ἐξ ὅλων τῶν περιστατικῶν, ὅσα ἐκ τῆς δικογραφίας ἐξάγονται, προκύπτει ὅτι οἱ διάδικοι δὲν ἀνεδέχθησαν τὴν ἐπισκευὴν ἁπλῶς τοῦ στρατῶνος καὶ ἄλλων οἰκοδομημάτων, ἀλλὰ καὶ τὴν πρὸς τοῦτο μίσθωσιν τεχνητῶν καὶ ἐργατῶν, τὴν προμήθειαν τῆς ἀναγκαιούσης εἰς τὸ ἔργον ὕλης, καὶ πᾶσαν ἄλλην δαπάνην· ἐπιχείρησις δὲ, ἀπαιτοῦσα δαπάνας διὰ τὴν προμήθειαν τῆς ὕλης, ἀνωτέρας ἀσυγκρίτῳ λόγῳ τοῦ κέρδους, τὸ ὁποῖον οἱ ἐργολάβοι ἐδύναντο νὰ προσδοκῶσιν ἀπὸ τὴν προσωπικὴν ἐργασίαν των, ἔχει χαρακτῆρα μᾶλλον ἐπιχειρήσεως προμηθείας, προνοουμένης ἀπὸ τὸ ἄρθρ. 2 ἐδάφ. 2 τοῦ περὶ ἁρμοδιότητος τῶν ἐμποροδικῶν νόμου, παρ' ἄλλον διαφεύγοντα τὴν ἁρμοδιότητα τῶν ἐμποροδικῶν (*Despr.* ἄρθρ. 376. *Pard.* ἀρ. 36 ἐδ. γ')· ὀρθῶς ἑπομένως τὸ δικαστήριον τῶν ἐνταῦθα ἐμποροδικῶν ἐπελάβετο τῶν μεταξὺ τῶν διαδίκων διαφορῶν τῶν προκυψασῶν ἐκ τῆς ἑταιρείας ταύτης (ὅρα κατωτ. § 73, 78, 62).

Ἐπειδὴ αἱ περὶ λογοδοσίας διατάξεις τῆς πολιτ. δικονομίας εἶναι γενικαὶ, καὶ δύνανται νὰ ἐφαρμοσθῶσι κατὰ παντὸς, ὅστις, διαχειριζόμενος τ' ἀλλότρια καὶ κοινὰ, ἀρνεῖται τὸν λόγον τῆς διαχειρίσεώς του, καὶ αὕτη ἤθελεν ἀφορᾷ ἀπαίτησιν ἐμπορικήν· ἑπομένως ἐσφαλμένως ὁ ἐκκαλῶν διϊσχυρίζεται τὸ ἐναντίον· αἱ περὶ συμβιβαστῶν δὲ διατάξεις τῆς πολιτ. δικονομίας δὲν ἀποκλείουσι τὰς περὶ λογοδοσίας, καθόσον αἱ μὲν ὑποθέτουσι διαφορὰς ἐπὶ τῶν κεφαλαίων τοῦ παραδιδομένου λογαριασμοῦ, αἱ δὲ παντελῆ τούτου ἄρνησιν. (Ὅρα Εὑρετ. λέξ. *Λογοδοσία*).

Ἐπειδὴ δὲ ὁ ἐκκαλῶν ὄχι μόνον δὲν ἠρνήθη λόγον τῆς διαχειρίσεώς του, ἀλλὰ καὶ εὐθὺς μετὰ τὴν ἀγωγὴν κατέθεσεν αὐτὸν μετὰ τῶν προτάσεών του· ἄρα τὸ μέτρον τῆς βιαίας λογοδοσίας δὲν ἔπρεπε νὰ λάβῃ ἐφαρμογήν· ἑπομένως αἱ διατάξασαι τὴν βιαίαν λογοδοσίαν χωρὶς ἀνάγκην ἀποφάσεις τῶν ἐμποροδικῶν ὑπ' ἀριθ. 12 καὶ 49, ὡς ἄδικοι, εἶναι μεταρρυθμιστέαι.

Ἐπειδὴ, κατὰ τὰς ῥητὰς τοῦ νόμου διατάξεις (Ν. 52 ἄρθρ. 10, 15, 22, καὶ 38 § 12 *pro socio* καὶ Ν. 17 *C. de neg. Gest.* καὶ Ν. 28 π. *Comm. Divid.*), ὁ διευθύνων τὴν ἑταιρείαν ἢ κοινὰ

πράγματα, ἰσχυρῶς ἀπαιτεῖ τὰς δαπάνας, ὅσας πρὸς τὸ συμφέρον τῆς ἑταιρίας ὁμολογουμένως ἔκαμεν· ἐξαίρεσις δὲ τούτου μόνον γίνεται, ὅταν οἱ συνεταῖροι ἢ συγκοινωνοὶ ῥητῶς ἀπαγορεύωσι τὴν δαπάνην· ὅθεν ἕπεται ὅτι ὁ Σ, ὡς διευθυντὴς τῆς ἑταιρίας τῶν ἐμπόρων, δὲν δύναται νὰ στερηθῇ τὰς δαπάνας, ὅσας ὑπὲρ τῆς ἑταιρίας, καὶ ἐν γνώσει τῶν μὴ ἀντιτεινόντων συνεταίρων του, κατέβαλεν· ἑπομένως τὸ δικαστήριον τῶν ἐμποροδικῶν, θεωρῆσαν τὰς δαπάνας ταύτας μὴ ἀποδοτέας, ὡς γενομένας ἄνευ ἀξίας τῶν Β. καὶ Σ. παρεβίασε τοὺς προεκτεθέντας νόμους.

Διὰ ταῦτα κτλ.

Ἀπόφ. 77 τοῦ 1845 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐρετῶν

ΣΗΜ. Ἡ ἀπόφ. λύει καὶ ἕτερα ζητήματα, περὶ ὧν ἐν οἰκείῳ τόπῳ.

§ 31.

ΖΗΤ. *Παραγγελία ἀφορῶσα ἐμπορικὴν ὑπόθεσιν μεταξὺ ἐμπόρων ὑπάγεται εἰς τὸ ἐμποροδικεῖον.*

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ δὲ ἀντικείμενον τῆς προκειμένης δίκης εἶναι, ὡς ἐξάγεται ἀπὸ τὸ ἔγγραφον τῆς ἀγωγῆς καὶ ἀπὸ τὰ λοιπὰ τῆς δικογραφίας ἔγγραφα, τὸ νὰ ὑποχρεωθῇ ὁ Ι. Κ. ν' ἀποδώσῃ εἰς τοὺς ἐνάγοντας καὶ νῦν ἐκκαλοῦντας Δ. καὶ Κ. Ν. α. τὴν ἀξίαν 400 εἰκοσαρίων χρυσῶν, τὰ ὁποῖα ἔστειλεν οὗτος ἀπὸ Σάμον πρὸς τὸν αὐτὸν Κ. διὰ νὰ τ' ἀνταλλάξῃ μὲ ἄλλα νομίσματα, καὶ 125 δίστηλα, τὰ ὁποῖα ὁ αὐτὸς Κ. ἔλαβεν ἀπὸ τον πλοίαρχον Κ. Π. Δ. διὰ λογαριασμὸν τῶν ἐκκαλούντων, τὰ ὁποῖα, ἀντὶ νὰ ἐμβάσῃ πρὸς τὸν ἐν Σύρῳ Σ. Β. κατὰ τὴν ῥητὴν περὶ τούτου παραγγελίαν των, οὗτος τὰ κατεκράτησε καὶ κατηνάλωσεν εἰς ἰδίας χρείας· β', τοὺς τόκους τῶν αὐτῶν χρημάτων μετὰ τῶν ζημιῶν καὶ ἐξόδων· καὶ τρίτον τὴν ἐπικύρωσιν τῆς συντηρητικῆς κατασχέσεως καὶ τὴν ἀπαλλοτρίωσιν τῶν κατασχεθέντων διὰ νὰ πληρωθῶσι διὰ τούτου αἱ ῥηθεῖσαι ἀπαιτήσεις των.

Ἐπειδὴ ἡ πρᾶξις, ἐξ ἧς προκύπτει ἡ ὑποχρέωσις τοῦ Ν. Κ. πρὸς τοὺς Δ. καὶ Κ. Ν, καὶ ἡ ὁποία ἀποτελεῖ, κατὰ τὰ προεκτεθέντα, τὸ ἀντικείμενον τῆς προκειμένης ἀγωγῆς, εἶναι παραγγελία ἀφορῶσα ἐμπορικὴν ὑπόθεσιν μεταξὺ δύω ἐμπόρων καὶ ὑπάγεται εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῶν ἐμποροδικῶν κατὰ τὸ ἄρθ. 1 ἐδ. α. τοῦ ἄρθ. 2 ἐδαφ. β. τοῦ περὶ ἁρμοδιότητος τῶν ἐμποροδικείων νόμου τῆς 2/14 μαΐου 1835.

Ἐπειδὴ δὲ τὸ ἁρμόδιον διὰ νὰ δικάσῃ τὴν κυρίαν ἀπαίτησιν

δικαστήριον καθίσταται επίσης αρμόδιον να δικάση και περί του κύρους της πρός εξασφάλισιν αυτής ενεργηθείσης συντηρητικής κατασχέσεως.

Επειδή άν ή σύζυγος του Ι. Κ. έχη προικώας ή οποιασδήποτε άλλας απαιτήσεις επί των συντηρητικώς κατασχεθέντων κτημάτων εκ μέρους των δανειστών του συζύγου της Δ. και Κ. Ν., αύται δεν δύνανται να ήναι αντικείμενον της παρούσης δίκης· διότι κατ' αυτήν, άν επιδικασθώσιν εις τους ενάγοντας αι απαιτήσεις των, δεν θέλει αποφασισθή άλλο τι ως πρός τα συντηρητικώς κατασχεθέντα χρήματα εί μή ή αναγκαστική απαλλοτρίωσις αυτών, ήτις δίδει αρχήν εις την περί εκτελέσεως δίκην, ήτις υπάγεται αποκλειστικώς εις την αρμοδιότητα των πρωτοδικών, και κατ' αυτήν δύνανται να εκδικασθώσιν αι τοιαύται αξιώσεις.

Επειδή, κατά τα προεκτεθέντα, εσφαλμένως εκηρύχθη αναρμόδιον τό έν Χαλκίδι δικαστήριον των πρωτοδικών ως εμποροδικών να δικάση την προκειμένην υπόθεσιν (όρα τόν έπ. §).

Επειδή δεν εσυζητήθη πρωτοδίκως ή ουσία της υποθέσεως, ώστε να δύναται να επιληφθή αυτής τό δικαστήριον τούτο των εφετών, και να δικάση επί της περί αυτής αιτήσεως του εκκαλούντος, ως ούτος διϊσχυρίζεται.

Δι' αυτούς τους λόγους. . . .

Απόφ, υπ' αριθ. 2677 της 10 αυγ. 1843 των έν Αθήναις εφετών.

§ 31. δίς.

ΖΗΤ. *Ο μή έμπορος ό πωλήσας εις ιδικόν του όνομα, κατά διαταγήν άλλου εμπόρου, εις ποίου δικαστηρίου δικαιοδοσίαν υπάγεται;* Είς τα τακτικά δικαστήρια.

Απόφ. των έν Αθήναις εφετών 62 της 12 νοεμβρίου 1835, ήν όρα άνωτ. § 2.

§ 32.

ΖΗΤ. *Είναι αρμόδιον τό εμποροδικείον να δικάζη τάς περί κύρους των συντηρητικών κατασχέσεων αιτήσεις;* (Βλ. και τόν προσηγ. § και κατωτ. § 60 εδ. ζ.)

Τό ζήτημα τούτο έδωκεν αφορμήν εις πολυειδείς συζητήσεις. Ανωτέρω (λέξει αρμοδιότης έν γένει § 294) κατεχωρίσαμεν διαφόρους αποφάσεις, τό προκείμενον ζήτημα αοριστώς· όθεν ένταύθα σημειόνομεν μόνον τα ακόλουθα.

α) ότι τό έν Ναυπλίω δικ. των εφετών απεφάνθη ότι ή συντηρητικώς ενεργουμένη κατάσχεσις είναι αρχή εκτελέσεως της κυρίας αποφάσεως· επομένως τό κύρος της κατασχέσεως υπάγεται εις τό εμποροδικείον (1).

(1) Όρα την λέξιν Αρμοδιότης πολιτική έν γένει σελ. 321, 322.

β) Ὅτι τὸ ἐν Ἀθήναις δικαστήριον τῶν ἐφετῶν ἀπεφήνατο, ὅτι τὸ δικαστήριον, τὸ ὁποῖον ἀποφασίζει περὶ τῆς κυρίας ἀπαιτήσεως, εἶναι ἁρμόδιον ν' ἀποφασίζῃ καὶ περὶ τοῦ ἂν ἡ συντηρητικὴ κατάσχεσις ἔχῃ κῦρος, καθόσον ἡ κυρία ἀπαίτησις ἤθελεν εἶσθαι βάσιμος ἢ μὴ, ὡς καὶ περὶ τῆς ἀπαλλοτριώσεως τῶν κατασχεθέντων· τοῦτο δὲ ἐφαρμόζεται, ὅταν ἡ κατάσχεσις ἐνεργῆται συντηρητικῶς πρὸ τῆς περὶ τῆς κυρίας ἀγωγῆς ἀπαιτήσεως· τὸ δὲ ἄρθρον 718 τῆς πολιτ. δικονομίας ἀφορᾷ τὰς διαφορὰς τὰς μετὰ τὴν ἔκδοσιν τῆς ἐμπορικῆς ἀποφάσεως καὶ περὶ τὴν ἐκτέλεσιν ταύτης ἀναφερομένας (1).

γ) Ὅτι ὁ Ἄρειος Πάγος ἀπεφάσισεν, ὅτι τὸ κῦρος συντηρητικῆς κατασχέσεως, ἐνεργηθείσης διὰ χρέος ἐκ συναλλαγματικῆς, (ἤτοι δι' ἐμπορικῆς φύσεως ἀντικείμενον), ὑπάγεται εἰς τὸ ἐμποροδικεῖον (2).

δ) ὅτι τὸ ἐν Ἀθήναις ἐφετεῖον ἀπεφάσισεν, ὅτι τὸ ἐμποροδικεῖον δὲν εἶναι ἁρμόδιον ν' ἀποφασίζῃ περὶ τῶν ἀντιδικιῶν τῶν ἀφορωσῶν τὴν κατάσχεσιν καὶ τὸ κῦρος αὐτῆς· ἑπομένως εἶναι ἁρμόδιον νὰ κρίνῃ 1) ἐπὶ τῶν δισταγμῶν τῶν κατὰ τῆς προσωπικῆς κρατήσεως ἀναφυομένων· καὶ 2) ἐὰν ἡ κατάσχεσις ἔπρεπε νὰ ἐνεργηθῇ κατὰ τοὺς τύπους τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου ἢ τῆς πολιτ. δικονομίας (3).

§ 33.

ΖΗΤ. *Τὰ ἐμποροδικεῖα δύνανται εἴς τινας περιπτώσεις, ἐκτὸς τῶν ὑπὸ τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου προνοουμένων, νὰ διατάσσωσι συντηρητικὰ μέτρα;* Ναί.

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ εἶναι μὲν ἀληθὲς, ὅτι ἡ περὶ ἧς πρόκειται ἐγγύησις, ἡ διαταχθεῖσα διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1440 ἀποφάσεως τῶν ἐν Σύρῳ ἐμποροδικῶν, ἀφορᾷ συντηρητικὸν μέτρον, δὲν εἶναι ὅμως ὀρθὸς ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ ἐκκαλοῦντος, ὅτι τὰ ἐμποροδικεῖα δὲν δύνανται εἰς περιστάσεις τινὰς, ἐκτὸς τῶν ὑπὸ τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου προβλεπομένων, νὰ διατάσσουν τοιαῦτα συντηρητικὰ μέτρα, ἀφοῦ καὶ ὁ πρόεδρος τῶν ἐμποροδικῶν δύναται, κατὰ τὸ ἄρθρ. 743 τῆς πολιτ. δικονομίας, νὰ διατάσσῃ ἐγγυοδοσίαν καὶ τὴν κατάσχεσιν ἀκόμη τῆς περιουσίας τοῦ ὀφειλέτου ὡς μέτρον συντηρητικόν· ἂν δὲν ὑπῆρχε νόμιμος περίστασις νὰ διατάξῃ τὸ ἐμποροδικεῖον τὴν προκειμένην ἐγγυοδοσίαν ἢ μὴ, τοῦτο δὲν δύναται νὰ ἐξετάσῃ ἤδη τὸ ἐφετεῖον, διότι δὲν πρόκειται περὶ τῆς διαταξάσης αὐτὴν ἀποφάσεως, μεινάσης τελεσιδίκου· πρόκειται δὲ μόνον νὰ ἐξετάσῃ ποῖον δικαστήριον εἶναι ἁρμόδιον νὰ δικάσῃ τὰς κατὰ τὴν δόσιν αὐτῆς τῆς ἐγγυήσεως ἀναφυομένας διαφοράς.

---

(1) Ὅρα τὴν ἐν τῷ Εὑρετ. λέξιν ἁρμοδιότης πολιτικὴ ἐν γένει σελ. 324—327.

(2) Ὅρα ὁμ. ἀνωτ. σελ. 313, 327.

(3) Ὅρα ὁμ. ἀνωτ. σελ. 327—329.

Ἐπειδὴ καὶ μέν, κατὰ τὸ ἄρθρ. 718 § 3 τῆς πολ. δικονομίας, ὅλαι αἱ περὶ ἐκτελέσεως ἐμπορικῆς ἀποφάσεως διαφοραὶ ὑπάγονται εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῶν τακτικῶν δικαστηρίων κατὰ τὰ ἐν τῷ ἄρθρῳ 873 τῆς αὐτῆς δικονομίας ὡρισμένα, ἀλλ' ὡς προκύπτει ἐκ τῆς εἰς τὸ ἄρθρ. 873 παραπομπῆς, τὸ ὁποῖον εἶναι εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τὴν ἀναγκαστικήν, τὰ ἐμποροδικεῖα δὲν εἶναι ἁρμόδια εἰς τὰς διαφορὰς τὰς προκυπτούσας κατὰ τὴν ἀναγκαστικὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἀποφάσεών των, καὶ οὐχὶ ὅταν τὸ ἀντικείμενον, τὸ ὁποῖον πρόκειται νὰ ἐκτελεσθῇ, εἶναι ἀπαραιτήτως ἀναγκαῖον εἰς τὴν διεξαγωγὴν τῆς κυρίας ἐμπορικῆς δίκης, ἢ εἶναι συμπλήρωμα αὐτῆς, καθὼς τοῦτο γίγνεται σαφέστερον ἔκτε τῆς ἐπιγραφῆς τοῦ βιβλίου τετάρτου τῆς πολιτ. δικονομίας, τὸ ὁποῖον δὲν ἀφορᾷ τὴν ἀναγκαστικὴν ἐκτέλεσιν, ἀλλὰ κάμνει λόγον περὶ ἐκτελέσεως ἀποφάσεων τινῶν, καὶ οὐχὶ ἐν γένει, καὶ ἐκ τοῦ ἐν τῷ αὐτῷ βιβλίῳ, δευτέρῳ κεφαλαίῳ, κατὰ τὸ ὁποῖον οὐδεὶς δύναται εὐλόγως νὰ ἰσχυρισθῇ, ὅτι τὰ ἐμποροδικεῖα, ὁσάκις ἁρμοδίως ἐπιδικάζουν ἀποζημιώσεις, δὲν εἶναι ἁρμόδια εἰς τὰς κατὰ τὴν ἐκκαθάρισιν αὐτῶν διενέξεις, καὶ ὅμως καὶ τὸ κεφάλαιον τοῦτο καὶ τὸ ἑπόμενον περὶ ἀποδόσεως καρπῶν εἶναι εἰς τὸ περὶ ἐκτελέσεως ἀποφάσεων βιβλίον, καὶ ἐν τούτοις δὲν ὑπάγεται εἰς τὴν ἀναγκαστικὴν δικαιοδοσίαν· διὰ τοῦτο ἀναγκαίως πρέπει νὰ γίνῃ ἡ διαίρεσις αὕτη, ὅτι τὰ ἐμποροδικεῖα εἶναι ἁρμόδια διὰ τὰς κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοιούτων ἀποφάσεων ἀναφυομένας διαφοράς· ἑπομένως, ὁριστικῆς οὔσης καὶ τελεσιδίκου τῆς διαληφθείσης ὑπ' ἀριθ. 1440 περὶ ἐγγυοδοσίας ἀποφάσεως τοῦ ἐμποροδικείου Σύρου, τοῦτο εἶναι ἁρμόδιον νὰ δικάσῃ καὶ περὶ τῶν ἀναφυομένων διαφορῶν περὶ τοῦ ἀξιοχρέου αὐτῆς (1).

Ἐπειδὴ ἂν καὶ τὸ ἐμποροδ. Σύρου, διὰ τῆς διαληφθείσης ὑπ' ἀρ. 1440 ἀποφάσεώς του, δὲν προσδιώρισεν, ὅπως ἔπρεπε κατὰ τὸ ἄρ. 841 § 1 τῆς Π. Δ., τὸ μέγεθος τῆς ἐγγυήσεως, ἐδύνατο ὅμως νὰ προσδιορίσῃ αὐτὸ καὶ ἑπομένως, κατὰ τὸ τελευταῖον ἐδ. τοῦ αὐτοῦ ἄρθρ.

Ἐπειδή, ἂν καὶ τὸ τελευταῖον ἐδάφιον τοῦ ἄρθρου τούτου προσδιορίζῃ ὀκταήμερον προθεσμίαν ἀπὸ τῆς κατ' ἀντιμωλίαν ἀποφάσεως διὰ τὸν προσδιορισμὸν τοῦ μεγέθους τῆς ἐγγυήσεως καθ' ἣν περίπτωσιν δὲν προσδιωρίσθη διὰ τῆς πρώτης ἀποφάσεως, δὲν ἕπεται ὅμως ἐκ τούτου ὅτι τὸ δικαστήριον δὲν δύναται καὶ μετὰ τὴν προθεσμίαν ταύτην νὰ τὸ προσδιορίσῃ ἀφοῦ ὁ νόμος δὲν διατάσσῃ τοῦτο ἐπὶ ποινῇ τοῦ ὅτι δὲν δύναται νὰ προσδιορισθῇ καὶ μετὰ ταῦτα· τοῦτο δ' ἐξάγεται καὶ ἐκ τοῦ ἑπομένου ἄρθρ. 850 τῆς πολ. δικον. τὸ ὁποῖον, ἂν καὶ προσδιορίζῃ ὀκταήμερον προθεσμίαν ἀπὸ

(1) Ὅρα Εὑρετ. λέξ. ἁρμοδ. πολιτ. ἐν γένει καὶ κατ. § 60 ἐδ. ζ.

διατάξεως, καθ' ἣν ὅλαι αἱ ἀνατρεπτικαὶ ἐνστάσεις προτείνονται καὶ μετέπειτα, ἂν δὲν επροτάθησαν κατὰ τὴν πρωτόδικον δίκην.

Ἐπειδὴ ὅμως τῆς ἐνστάσεως ταύτης προτεινομένης εἰς ἐμπορικὴν δίκην, οὔτε τὸ ἐμποροδικεῖον, οὔτε ἑπομένως τὸ ἐφετεῖον, δύνανται νὰ ἐξετάσωσι καὶ ἀποφασίσωσι ταύτην ὡς ἀφορῶσαν πολιτικὸν ζήτημα, ἤτοι ἰδιοκτησίαν ἀκινήτου, τὸ ὁποῖον δὲν ὑπάγεται εἰς τὴν ἐμπορικὴν διαδικασίαν· ἑπομένως ἡ ἀρμοδιότης αὕτη, οὖσα λόγῳ ὕλης, προτείνεται καὶ ἐξ ἐπαγγέλματος.

Ἐπειδὴ, ἄλλως, καὶ ἡ γενομένη ἐκτίμησις τῆς διαληφθείσης οἰκίας δὲν ἐγένετο, ὡς ἔπρεπεν, ὑπὸ πραγματογνώμονος διωρισμένου ὑπὸ τῶν μερῶν, ἢ ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου, ἐν περιπτώσει διαφωνίας αὐτῶν, καθόσον ὁ δήμαρχος δὲν εἶναι ἁρμόδιος διὰ τὴν τοιαύτην ἐκτίμησιν, ἥτις, διὰ τοῦτο, δὲν δύναται νὰ ἦναι διὰ τὰ μέρη ὑποχρεωτικὴ, ἀφοῦ ὁ νόμος δὲν διατάσσει ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει νὰ γίνηται ἐκτίμησις ὅπως ἐγένετο.

Διὰ ταῦτα . . .

Ἀπόφ. ὑπ' ἀριθ. 3146 τῆς 26 ὀκτωβρίου 1844 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν. Ὅρα *Pardess.* § 1345—1351.

§ 33.

ΖΗΤ. *Προσωπικὴ μίσθωσις, ἤτοι ἁπλῆ ὑπηρεσία τὴν ὁποίαν παρέσχε τὶς εἰς τὸν διευθυντὴν τοῦ θεάτρου, δὲν ὑπάγεται εἰς τὸ ἐμποροδικεῖον.*

Ἀπόφ. α Ἐπειδὴ τὸ ἄρθρ. 1 τοῦ περὶ ἁρμοδιότητος τῶν ἐμποροδικείων νόμου ἀναφέρει μὲν ὡς ἐμπορικὰς πράξεις καὶ τὰς ἐπιχειρήσεις δημοσίων θεαμάτων, δὲν συμπεριλαμβάνει ὅμως μεταξὺ αὐτῶν καὶ τὴν ἁπλῆν ὑπηρεσίαν, τὴν ὁποίαν παρέχει εἰς τὸν ἀναλαμβάνοντα τοιαύτας ἐπιχειρήσεις.

Ἐπειδὴ τὸ 4 ἄρθρον τοῦ αὐτοῦ νόμου δὲν ἀποδίδει εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῶν ἐμποροδικείων εἰμὴ τὰς κατὰ τῶν ἐμπορικῶν ἐπιστατῶν, ὑπαλλήλων ἢ ὑπηρετῶν ἀγωγὰς, τὰς γενομένας ἕνεκα τῶν συναλλαγῶν τοῦ ἐμπόρου, ὑπὸ τὸν ὁποῖον διατελοῦν· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ἡ ἀγωγὴ τοῦ ἀναιρεσείοντος ὡς ἀφορῶσα προσωπικὴν μίσθωσιν, ἤτοι ἁπλῆν ὑπηρεσίαν, τὴν ὁποίαν παρέσχεν εἰς τὸν διευθυντὴν τοῦ ἐν Ἀθήναις θεάτρου Γ. Μ., δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ οὔτε ὡς στηριζομένη εἰς πρᾶξιν ἐμπορικὴν, οὔτε ὡς οὖσα ἐξ ἐκείνων τῶν ἀγωγῶν, τὰς ὁποίας ῥητὴ διάταξις τοῦ νόμου ἀποδίδει εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῶν ἐμποροδικείων.

Διὰ ταῦτα δικάζον κατ' ἐρήμην ἀπορρίπτει.

Ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου 223 τῆς 18 ὀκτωβρίου 1838.

§ 34.

ΖΗΤ. *Εταιρεία συνισταμένη ἐπὶ σκοπῷ δανείου δὲν εἶναι ἐμπορική, καὶ αἱ ἐξ αὐτῆς προκύπτουσαι διαφοραὶ δὲν ὑπάγονται εἰς τὸ ἐμποροδικεῖον* (1).

Ἀπόφ. « Ἐπειδή, κατὰ τὸ ἄρθρον 160 τῆς πολιτ. δικονομίας, ἐκεῖναι μόναι αἱ ἐνστάσεις ἀποκλείονται μὴ προτεινόμεναι κατὰ τὴν πρώτην ἐπὶ ἀκροατηρίου συνεδρίασιν, ὅσαι δὲν δύνανται νὰ γίνωσιν ἐξ ἐπαγγέλματος, ἢ κατὰ πᾶσαν στάσιν τῆς δίκης· κατὰ δὲ τὸ ἄρθρ. 24 τῆς αὐτῆς, ἡ περὶ ἀναρμοδιότητος ὡς ἐκ τῆς ἰδιότητος τοῦ ἀντικειμένου ἔνστασις γίνεται καὶ ἐξ ἐπαγγέλματος· ὅθεν ἡ ἔνστασις τοῦ πληρεξουσίου τοῦ Α. Δ. τοῦ ὅτι ὁ ἀντίδικός του ἀπεκλείσθη τοῦ δικαιώματος τῆς χρήσεως τῆς ἐνστάσεως ταύτης, μὴ προταθείσης πρωτοδίκως, ἀποβαίνει ἀστήρικτος (2).

Ἐπειδὴ τὸ ἔγγραφον τοῦ Γ. Τ. γεγραμμένον ἐν Κωνσταντινουπόλει τὴν 19 αὐγούστου 1818, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ὁ Α. Δ. στηρίζει τὰς κατ' αὐτοῦ ἀξιώσεις του, ἔχει οὕτως:

« Ἀπὸ τὰ μετρητὰ τῆς ὁμολογίας τῆς χρεωστικῆς τῶν ἀρχόν-
« των πρώην Βεκίλιδων τοῦ Μωρέως κυρίων ἁγίου οἰκονόμου
« Π. κὺρ Α., καὶ Α. κὺρ Α. Ζ., καὶ κὺρ Δ. Π. Γ., καὶ κὺρ Μ. Μ.
« παρισταμένης εἰς σοῦμαν ἀπὸ γρόσια 141,386, ἤτοι γρόσια
« ἑκατὸν σαράντα μίαν χιλιάδα, καὶ τριακόσια ὀγδοήκοντα ἕξ,
« ἀπὸ τὸ ἔτος 1846, μαρτ. 5, γεγραμμένην καὶ δανεισμένην ἀπὸ
« ἐμὲ τὸν ὑπογεγραμμένον τὴν αὐτὴν σοῦμαν, ὡς ἡ αὐτὴ ὁμολο-
« γία ἀποφαίνεται, τὰ ἥμισυ τῆς αὐτῆς ποσότητος εἶναι δοσμένα
« εἰς τοὺς ἄρχοντας ἀπὸ μετρητὰ τοῦ Α. Π., διὰ θελήσεώς του
« καὶ ῥίσκιόν του, καὶ τ' ἄλλα ἥμισυ εἶναι μετρημένα παρ' ἐμοῦ
« εἰς τοὺς ἄνω χρεώστας τῆς ὁμολογίας, εἰς ὅποιον καιρὸν συνα-
« χθοῦν καὶ μοῦ ἔμβουν εἰς χεῖράς μου, τόσον τὸ κεφάλαιον καθὼς
« καὶ τὸ διάφορον, νὰ ἐπιστρέφω τὸ ἥμισυ εἰς τὴν ὀρδινίαν καὶ
« διαταγὴν τοῦ Α. Π., καὶ εἰς ἔνδειξιν ὅτι τοῦ ἀκαρτεροῦν τὰ
« ἥμισυ, ὡς εἴρηται, ὡς ἐξ ἰδίων του πληρωμένα, τοῦ ἐξεδόθη ἡ
« παροῦσά μου ἀπόδειξις κατὰ ζήτησίν του. »

Ἐπειδὴ ἀπὸ τὰ ἐν τῷ ἐγγράφῳ τούτῳ διαλαμβανόμενα ἐξάγεται, ὅτι πρὸς τοὺς ἐπιτρόπους τῆς Πελοποννήσου ἐγένετο κατὰ τὸ 1816 ἔτος δάνειον· ὅτι τοῦτο ἐγένετο ἀπὸ τὸν Γ. Τ. ἐξ ὀνό-

(1) Ἡ ἀπόφ. αὕτη λύει καὶ ἄλλα ζητήματα, περὶ ὧν ἐν οἰκείῳ τόπῳ.

(2) Ὅρα τὴν ἐν τῷ Εὑρετ. λέξιν « ἁρμοδιότης πολιτικὴ ἐν γένει § 144. § 11.

ματος αὐτοῦ· ὅτι τὸ ἥμισυ τοῦ κεφαλαίου τοῦ δανείου τούτου ἐδόθη, κατὰ θέλησιν τοῦ Α. Δ. (τότε Π.) ἐκ χρημάτων αὐτοῦ· ἐντεῦθεν δ' ἕπεται ἀναγκαίως, ὅτι μεταξὺ τοῦ Γ. Τ. καὶ Α. Δ. προϋπῆρξε συμφωνία τοῦ νὰ δανείσωσι πρὸς κοινὸν αὐτῶν ὄφελος· ὥστε τὸ συναρθὲν μεταξὺ τούτων συνάλλαγμα οὐδὲ χαρακτῆρα κοινοπραξίας ἔχει, ὡς τὸ πρωτοδικεῖον Ναυπλίας ἐξέλαβε, καθότι τῆς κοινοπραξίας δὲν προηγεῖται, κατὰ τὴν ἔννοιαν τῶν νόμων 31 34 τῶν πανδεκτῶν *pro socio* καὶ § 3 τῶν εἰσηγήσεων *de oblig. quasi ex contract.* κατὰ συναίνεσιν τῶν μερῶν, οὐδὲ τῆς ἐντολῆς, κατὰ τὸν ἰσχυρισμὸν τῶν ἀνακοπτόντων, ἀλλὰ τῆς μερικῆς ἑταιρείας, καθόσον συντρέχουσι τ' ἀπαρτίζοντα κατὰ τὸν νόμον 57, 52, § 8 τῶν πανδεκτῶν *pro socio* τὰ συστατικὰ ἑταιρείας, ἡ ἐκ συνθήκης ἕνωσις δύω προσώπων πρὸς ἐπιτυχίαν κοινοῦ σκοποῦ καὶ ἡ καταβολὴ τῆς συμφωνηθείσης παροχῆς· ἡ δὲ φράσις ἐν τῷ διαληφθέντι ἐγγράφῳ, ὅτι ὁ κίνδυνος τοῦ ἡμίσεως κεφαλαίου εἶναι εἰς τὸν Α. Π. δὲν ἀποκρούει τὰς ἰδέας τῆς ἑταιρείας, καθότι, μὴ προσδιορισθέντος τινος, ἡ μερὶς ἔπρεπε νὰ ἐξοφληθῇ κατὰ προτίμησιν· κατὰ λογικὴν συνέπειαν, ἡ ἐκ τῆς ἀπωλείας μέρους ἢ ὅλου τοῦ δανείου ζημία, ἤθελεν ἐπιβαρύνει ἀμφοτέρους· ὁ δὲ ὅρος τοῦ κινδύνου δὲν ἐτέθη ἐν τῷ εἰρημένῳ ἐγγράφῳ εἰμὴ πρὸς ἐξασφάλισιν τοῦ Γ. Τ. ἀπὸ τὰς ἐνδεχομένας ἀπαιτήσεις τοῦ Α. Δ., εἰς περίπτωσιν ἀπωλείας ὅλου ἢ μέρους τοῦ δανεισθέντος κεφαλαίου (1).

Ἐπειδὴ τὸ συνάλλαγμα τῆς ἑταιρείας εἶναι ἐξ ἐκείνων, τὰ ὁποῖα συνιστῶνται δι' ἁπλῆς τῆς συναινέσεως τῶν συμβαλλομένων, ἕπεται ὅτι κατὰ τὸν νόμον 4 τῶν πανδεκτῶν καὶ τὸν νόμον 2 τοῦ κώδικος *pro socio*, δὲν ἀπαιτεῖται ἀναγκαίως ἡ σύνταξις συμβολαίου· ἡ ἔλλειψις ἄρα ἐπὶ τοῦ προκειμένου κεφαλαίου δὲν παραλλάσσει, κατὰ τὸν ἐσφαλμένον ἰσχυρισμὸν τοῦ πληρεξουσίου τῶν ἀνακοπτόντων, τὸν χαρακτῆρα τοῦ μεταξὺ τῶν Α. Δ. καὶ Γ. Τ. συναλλάγματος.

Ἐπειδὴ ὁ εἷς τῶν συναλλαξάντων, ὁ Α. Δ., δὲν ἦτον ἔμπορος κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ συναλλάγματος, ἡ δὲ ἑταιρεία ἡ συνεσταμένη ἐπὶ σκοπῷ δανείου, ὁποία ἡ προκειμένη, δὲν εἶναι πρᾶξις ἐμπορική· αἱ ἐξ αὐτῆς ἄρα προκύπτουσαι διαφοραὶ δὲν ὑπάγονται κατ' οὐδένα λόγον εἰς τοὺς ἐμποροδίκας· ἑπομένως οἱ ἀνακόπτοντες ἐσφαλμένως ἰσχυρίζονται, ὅτι τὸ πρωτοδικεῖον ἀναρμοδίως ἐπελήφθη τῆς ὑποθέσεως.

(1) Ὅρα Εὑρετ. λέξ. Ἑταιρεία.

Ἐπειδὴ ὁ Α. Δ. διὰ τοῦ ἐγγράφου τῆς ἀγωγῆς του δὲν ἐχαρακτήρισεν ὡρισμένως τὸ εἶδος τῆς ἀγωγῆς του, ἀλλ' ἁπλῶς ἐξέθετο ἐν αὐτῷ τὰ περιστατικὰ καὶ τοὺς λόγους, ἐπὶ τῶν ὁποίων στηρίζει τὰς ἀξιώσεις του συμφώνως μὲ τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 136 καὶ 533 τῆς πολιτ. δικονομίας, ἡ δὲ φράσις ἀγωγὴ *περὶ χρέους*, τεθεῖσα ἐπὶ τῆς κεφαλίδος τοῦ εἰρημένου ἐγγράφου, δὲν χαρακτηρίζει τὴν ἀγωγὴν ἐκ δανείου, ὡς ἐσφαλμένως οἱ ἀνακόπτοντες ἐξέλαβον, καθότι ὁ νόμος 51 βιβλ. γ'. τίτλ. ἑ τῆς ἑξαβίβλου διὰ τῆς λέξεως *χρέος* ἐννοεῖ πᾶν χρέος ἐξ οἱασδήποτε αἰτίας πηγάζον· ὅθεν ἐδύνατο κατὰ τὴν ἐπὶ ἀκροατηρίου συνεδρίασιν ὁ Α. Δ. νὰ δώσῃ εἰς τὴν ἀγωγήν του ὡρισμένον χαρακτῆρα, τὸν ἐξ εταιρείας, χωρὶς νὰ μεταβληθῇ ἐντεῦθεν ἡ βάσις τῆς ἀγωγῆς του· παρεκτὸς δὲ τούτου, ὁ ἐσφαλμένος χαρακτηρισμὸς τῆς ἀγωγῆς δὲν μεταβάλλει τὸν ἀληθῆ αὐτῆς χαρακτῆρα προκύπτοντα ἀπὸ τὰ περιστατικὰ καὶ τοὺς λόγους, ἐφ' ὧν αὕτη στηρίζεται· ὀρθῶς ἄρα τὸ δικαστήριον τῶν πρωτοδικῶν ἀπέῤῥιψε τὴν ἔνστασιν τοῦ ἀπαραδέκτου τοῦ ἀποβιώσαντος Γ. Τ., ἐρειδομένην εἰς τὴν μεταβολὴν δῆθεν τῆς βάσεως τῆς ἀγωγῆς. (Ὅρα Εὑρ. λέξ. *Βάσις ἀγωγῆς καὶ πρότασις*).

Ἐπειδὴ, παρεκτὸς τοῦ ὅτι ἡ ἑταιρεία διαλύεται κατ' αἴτησιν ἑνὸς τῶν συνεταίρων ἐὰν ἐντεῦθεν δὲν προσγίνηται εἰς τοὺς λοιποὺς βλάβη τις, καὶ ἐπομένως ὁ Α. Δ. ἐδύνατο ν' ἀπαιτήσῃ ἀπὸ τὸν ἀντίδικόν του ὅσα εἰς χεῖρας τούτου παρέμενον τυχὸν χρήματα τῆς μερίδος του χωρὶς νὰ προκύψῃ ἐκ τούτου βλάβη τις εἰς αὐτὸν, ἐδύνατο προσέτι νὰ κινήσῃ τὴν προκειμένην ἀγωγὴν δυνάμει αὐτοῦ τοῦ ἐγγράφου τῆς 19 ἀπριλίου 1818, δι' οὗ ὁ Γ. Τ. ὑπεσχέθη τὴν πρὸς τὸν Α. Δ. ἀπόδοσιν τοῦ ἡμίσεως δανεισμένου κεφαλαίου καὶ τόκου εἰς ὅποιον καιρὸν τοῦ ἔμβουν εἰς χεῖράς του, καθότι διὰ τῆς φράσεως ταύτης οἱ συναλλαξάμενοι δὲν ἐννόησαν ὅρον τῆς ἀποδόσεως τοῦ ἡμίσεως κεφαλαίου καὶ τόκου μόνην τὴν ἐξόφλησιν τοῦ δανείου, ὡς ὁ πληρεξούσιος τῶν ἀνακοπτόντων ἰσχυρίζεται, ἀλλὰ καὶ πᾶσαν οἱανδήποτε ἀπέναντι τοῦ αὐτοῦ δανείου καταβολήν· ἡ διάνοια δὲ αὕτη τῶν συμβαλλομένων ἐξάγεται ἀπὸ πρᾶξιν αὐτοῦ τοῦ Γ. Τ. συνισταμένην εἰς τοῦτο, ὅτι ὁ λαβὼν κατὰ τὸν ὀκτώβριον τοῦ 1816 ἀπέναντι τοῦ δανείου γρόσια 8000, ὡς τοῦτο δηλοῦται ἀπὸ τὸ ἰδιόχειρον ἔγγραφόν του τοῦ ἀπριλίου 1818 ἀποτεινόμενον πρὸς τὸν ὀφειλέτην του, ἔδωσε παραχρῆμα τὸ ἥμισυ τούτων πρὸς τὸν Α. Δ. κατὰ τὸν μὴ ἀποκρουσθέντα ἰσχυρισμὸν τούτου, καὶ ὡς προσέτι ἐξάγεται καὶ ἀπὸ τὸν λογαριασμὸν τοῦ Γ. Τ. τῆς 5 μαρτίου 1840, εἰς τὸν ὁποῖον πιστοῦται οὗτος μὲ γρόσια 66693 1/2, τὸ ἥμισυ τοῦ δανείου, ἐνῷ, συμποσουμένου τοῦ

ὅλου εἰς γρόσια 141,386, τὸ ἥμισυ συνίσταται ἀναγκαίως εἰς γρόσια 70,693 κατὰ τέσσαρας δηλαδὴ χιλιάδας περισσότερον· ὥςε ἀφοῦ κατὰ ταύτας μόνον ἐλαττώθη τὸ ἀνάλογον εἰς αὐτὸν ἥμισυ τοῦ δανείου, κατ' ἀνάγκην αἱ λοιπαὶ τέσσαρες χιλιάδες ἐκ τῶν ὀκτὼ, τὰς ὁποίας, ὡς εἴρηται, ἔλαβεν, ἐπληρώθησαν παρ' αὐτοῦ πρὸς τὸν Α. Δ.· ἀστήρικτος ἄρα ἀποβαίνει καὶ οὗτος ὁ λόγος τοῦ ἀπαραδέκτου τῆς ἀγωγῆς.

Ὡς πρὸς τὸν λόγον τῆς αἰτηθείσης προσαγωγῆς τῆς ἐπιστολῆς τοῦ Τ. πρὸς τὸν Α. Δ. τῆς ά. ἀπριλίου 1830.

Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ ἄρθρ. 530 τῆς πολιτ. δικονομίας, δύναται νὰ ἐκβιασθῇ ἡ ἐπίδειξις τῶν ἐγγράφων, ὅσα οἱ διάδικοι μετεχειρίσθησαν κατὰ τὴν διαδικασίαν, ἢ ἀπεφήναντο ὅτι θέλουσι μεταχειρισθῇ ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ὁ Α. Δ. μετεχειρίσθη τὴν ἐξ Ὀδησσοῦ ἐπιστολὴν τοῦ Γ. Τ. τῆς ά. ἀπριλίου κατὰ τὴν παροῦσαν δίκην, καταχωρίζων περίληψιν αὐτῆς εἰς τὴν πρὸς τοὺς διαιτητὰς ἀναφοράν του πρὸς ἀπόδειξιν τοῦ ἰσχυρισμοῦ του περὶ τοῦ ποσοῦ, τὸ ὁποῖον ὁ ἀντίδικός του εἰσέπραξεν ἀπέναντι τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος δανείου· ἐπομένως τὸ δικάσαν πρωτοδικεῖον ἐσφαλμένως ἀπέῤῥιψε τὴν αἴτησιν τοῦ εἰρημένου Τ. περὶ τῆς ἐπιδείξεως τῆς εἰρημένης ἐπιστολῆς.

Ὡς πρὸς τὴν ἀντέφεσιν τοῦ Α. Δ.

Ἐπειδὴ ὁ Γ. Τ. διὰ τοῦ ἐφετηρίου του τῆς 8 ἀπριλίου 1842 ἐξεκάλεσεν ὁλόκληρον τὴν ὑπ' ἀριθ. 45 ἀπόφασιν τοῦ πρωτοδικείου· ὅθεν τὰ κατὰ ταύτης παράπονα τοῦ Α. Δ. γενόμενα δι' ἐφετηρίου ἐγγράφου μεταγενεστέρου ἀπαρτίζοντα ἀντέφεσιν, ἠδύναντο, κατὰ τὸ ἄρθρ. 778 τῆς πολιτ. δικονομίας, νὰ προταθῶσι καὶ μετὰ τὴν παρέλευσιν τῆς τριακονθημέρου πρὸς ἔφεσιν προθεσμίας· ἡ τοῦ ἀπαραδέκτου ἄρα τῆς ἐφέσεως τοῦ Α. Δ. κατὰ τῆς εἰρημένης ἀποφάσεως ἔνστασις τῶν ἀνακοπτόντων ἀποβαίνει ἀστήρικτος.

Ὡς πρὸς τὸν λόγον τοῦ ἀπαραδέκτου τῆς ἀνταγωγῆς τοῦ Γ. Τ.

Ἐπειδὴ ἡ ἔνστασις τοῦ ἀπαραδέκτου τῆς ἀνταγωγῆς ταύτης στηρίζεται εἰς τὸν λόγον ὅτι ἐγένετο ἐκπροθέσμως, τουτέστι μετὰ παρέλευσιν τῶν δεκαπέντε ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἐπιδόσεως τῆς ἀγωγῆς· ὁ δὲ λόγος οὗτος δὲν στηρίζεται εἰς καμμίαν τοῦ νόμου διάταξιν, καθ' ὅσον ἀληθῶς μὲν ὁ νόμος (ἄρθρ. 564 ἀριθ. 1 τῆς πολιτ. δικονομίας) ἀπαιτεῖ ὥστε αἱ ἀνταγωγικαὶ ἀπαιτήσεις νὰ προτείνωνται διὰ τοῦ ἀπολογητηρίου ἐγγράφου προσφερομένου εἰς 15 ἡμέρας ἀπὸ τῆς ἀγωγῆς, δὲν ἀποκλείει ὅμως τὴν χρῆσιν αὐτοῦ καὶ μετὰ τὴν παρέλευσιν τῶν 15 ἡμερῶν, διαρκούσης τῆς ἐκ τῆς ἀγωγῆς προελθούσης διαδικασίας (ὅρα Εὑρετ. λέξει *ἀνταγωγαί*).

Ὡς πρὸς τὸν ἐπαχθέντα παρὰ τοῦ Α. Δ. ὅρκον,

Ἐπειδὴ οἱ ἀνακόπτοντες παραδέχονται διὰ τῶν ἐγγράφων προτάσεων τοῦ πληρεξουσίου των ὅτι ὁ ἀποθανὼν Γ. Τ. εἰσέπραξεν, ἀπέναντι τοῦ δανείου τῶν γροσίων 141,386, γρόσια 109,000, τοῦτο δὲ ἐξάγεται προσέτι καὶ ἀπὸ τὸν λογαριασμὸν τοῦ Γ. Τ. τῆς 5 μαρτίου 1840, καθ' ὃν τὰ παρ' αὐτοῦ εἰσπραχθέντα, πλὴν τῶν γροσίων 8000 περὶ ὧν ἀνωτέρω εἴρηται, συμποσοῦνται εἰς γρόσια 109,897· ἀρνοῦνται ὅμως ὅτι εἰσεπράχθη τι περισσότερον.

Ἐπειδὴ ὁ Α. Δ. ἐπήγαγεν εἰς τὸν Γ. Τ. τὸν ὅρκον ὅτι δὲν εἰσέπραξε, πλὴν τῶν γροσίων 109,000 καὶ γροσίων 5,000 προσέτι, τὸ δὲ πρωτοδικεῖον διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 81 ἀποφάσεώς του παρέλιπε νὰ τάξῃ προθεσμίαν διὰ νὰ δηλώσῃ ἐντὸς αὐτῆς ὁ Γ. Τ. ἂν δέχηται τὸν ὅρκον τοῦτον.

Ἐπειδὴ ὁ Α. Δ. ἐπάγει ἐπανειλημμένως τὸν εἰρημένον ὅρκον πρὸς τοὺς ἀνακόπτοντας, τὸ δικαστήριον ὀφείλει νὰ προσδιορίσῃ αὐτὸ τὴν πρὸς δήλωσιν προθεσμίαν.

Ὡς πρὸς τὸν ἐπιβληθέντα εἰς τὸν Α. Δ. ἀπαλλακτικὸν ὅρκον τῶν γροσίων 44 χιλιάδων.

Ἐπειδὴ ἀπὸ τὰς ἐκθέσεις τῶν μαρτύρων ἐξετασθέντων συνεπείᾳ τῆς ὑπ' ἀριθ. 344 ἀποφάσεως τοῦ πρωτοδικείου Ναυπλίας, καὶ ἀπὸ τὰς διατυπώσεις ἐράνου ἐπιβληθέντος εἰς τοὺς κατοίκους τῆς Πελοποννήσου κατὰ τὸ 1820, ἔτος καὶ λοιπὰ ἔγγραφα δὲν ἀποδεικνύεται μὲν ὁ ἰσχυρισμὸς τῶν ἀνακοπτόντων ὅτι ὁ Α. Δ. ἐκράτησεν ἀπὸ τὸν διαληφθέντα ἔρανον, ἀπέναντι τοῦ δανείου τῶν γροσίων 151 χιλιάδων· διὰ τοῦ ἀδελφοῦ του γρόσια 4,130,911 διὰ δὲ τοῦ Σ. Κ. γρόσια 12,133, προκύπτει μολαταῦτα, κατὰ τὴν παρατήρησιν τοῦ πρωτοδικείου, ἀσθενὲς ὑπὲρ τοῦ ἰσχυρισμοῦ τούτου τεκμήριον· ἑπομένως ὀρθῶς τὸ πρωτοδικεῖον, καὶ συμφώνως μὲ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 379 τῆς πολιτ. δικονομίας, ἐπέβαλεν εἰς τὸν Α. Δ. τὸν ἀπαλλακτικὸν ὅρκον.

Ὡς πρὸς τὸν ἀντίγραφον τοῦ ὁμολόγου.

Ἐπειδὴ ἔκ τε τῶν ἐπιστολῶν καὶ τῶν ἐνόρκων μαρτύρων τοῦ Β. Χ. καὶ τοῦ ἀποβιώσαντος ἐπισκόπου Ἀργολίδος ἐξάγεται ὅτι τὸ ἀντίγραφον τοῦ ἀπὸ 5 μαρτίου 1816 ὁμολόγου, τοῦ ὁποίου τὴν κατάθεσιν ἐξῃτήσατο ὁ Γ. Τ. καὶ ἤδη οἱ κληρονόμοι αὐτοῦ ἐξαιτοῦνται, εἶναι αὐτὸ ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ὁ Α. Δ. ἀποφαίνεται ὅτι κατέχει καὶ προσφέρει, ἐὰν ἀσφαλισθῶσι τὰ ἐξ αὐτοῦ παραγόμενα δικαιώματά του· ἂν δὲ οἱ ἀνακόπτοντες ἐξαιτοῦνται ἀντίγραφον ἐπικυρωμένον ὑπὸ δύω ὑπογραφῶν προκρίτων τῆς Πελοποννήσου, ὁ δὲ Α. Δ. προσφέρει ἀντίγραφον φέρον τέσσαρας ὑπογραφὰς ἐπικυρωτικὰς τοῦ ἀκριβοῦς τῆς ἀντιγραφῆς, ἡ διαφορὰ αὕτη

προῆλθεν ἐκ τῆς συγκεχυμένης περὶ αὐτοῦ γνώσεως τῶν προσώπων, παρὰ τῶν ὁποίων ὁ Γ. Τ. ἔμαθε τὴν ὕπαρξιν τοῦ ἀντιγράφου.

Ὅθεν ὁ περὶ τῆς ὑπάρξεως τοῦ διὰ δύω ὑπογραφῶν ἐπικυρωμένου ἀντιγράφου ἐπαγόμενος ὅρκος πρὸς τὸν Α. Δ. ἀποβαίνει περιττὸς, καὶ, πρὸ πάντων, διότι ὑπάρχοντος ἀντιγράφου ἐπικυρωμένου παρὰ τεσσάρων προσώπων, τὸ ὑποτιθέμενον ἕτερον ἀντίγραφον, τὸ φέρον δύω ἐπικυρωτικὰς ὑπογραφὰς, ἀποβαίνει ὅλως ἀνωφελὲς, καὶ ὁ ὅρκος, ὡς μέσον ἀποδείξεως, τότε μόνον δύναται νὰ ἐπαχθῇ, καὶ δεκτὸς μὴ γενόμενος νὰ ἔχῃ ἐπιβλαβεῖς πρὸς τὸν μὴ ἀποδεχθέντα αὐτὸν συνεπείας, ὅταν, κατὰ τὸ ἄρθρ. 244 τῆς πολιτ. δικονομίας, τὸ δι᾽ αὐτοῦ ἀποδειχθησόμενον περιστατικὸν ἔχει ἐπιῤῥοὴν εἰς τὴν ὑπόθεσιν, ἢ προσδοκᾶται ἐξ αὐτοῦ ὠφέλειά τις.

Ὡς πρὸς τὰ ὁμόλογα τοῦ Ζ. καὶ Α.

Ἐπειδὴ, ὡς πρὸς τὸν ἰσχυρισμὸν τοῦ Γ. Τ. καὶ τῶν ἀνακοπτόντων κληρονόμων του περὶ τῶν γροσίων 16000 προελθόντων εἰς χεῖρας τοῦ Ζ. καὶ Α., τὸ δικαστήριον δὲν δύναται ν᾽ ἀποφασίσῃ πρὶν ἢ λάβῃ ὑπ᾽ ὄψιν τὴν ἐπιστολὴν τοῦ Τ. πρὸς τὸν Δ. τῆς ά. ἀπριλίου 1830 ἔτους, καθ᾽ ἃ οἱ ἀνακόπτοντες ἀξιοῦσιν, ἔχει ἐπιῤῥοήν.

Ἐπειδὴ ἐξ ὅσων εἴρηται προκύπτει, ὅτι ἐκ τῶν προσβληθεισῶν ἀποφάσεων τοῦ πρωτοδικείου Ναυπλίας, ἡ μὲν ὑπ᾽ ἀριθ. 344 ἐξεδόθη συμφώνως μὲ τὸν νόμον ἐξαιρουμένης τῆς διατάξεως δι᾽ ἧς ἀπέῤῥιψε τὴν αἴτησιν τοῦ Γ. Τ. πρὸς ἐπίδειξιν τῆς ἐπιστολῆς τῆς ά ἀπριλίου 1830, ἡ δὲ ὑπ᾽ ἀριθ. 81 ἡ ἀντικαταστήσασα τὴν ὑπ᾽ ἀριθ. 491 ἐρήμην μὲν τοῦ Γ. Τ. ἐκδοθεῖσα μεταῤῥυθμιστέα ἐπὶ τοῦ παρόντος μόνον καθόσον ἀφορᾷ τὴν διάταξιν αὐτῆς περὶ τῶν ὁμολογιῶν τοῦ Ζ. καὶ Α., καὶ τὸν ὅρκον περὶ τοῦ ἀντιγράφου τοῦ ὁμολόγου καὶ καθόσον δὲν ἐπέβαλεν εἰς τὸν Γ.Τ. τὸν ἐπαχθέντα αὐτῷ ὅρκον περὶ τῆς εἰσπράξεως γροσίων 5 χιλιάδων πλέον τῶν γροσίων 109,000

Ἐπειδὴ, οἱ ὀμώσσοντες διατρίβουσιν εἰς Ἀθήνας, δύναται ν᾽ ἀνατεθῇ ἡ ὁρκοληψία ἐνώπιον τοῦ αὐτόθι ἐφετείου.

Ἐπειδὴ πρὸ τῶν ὅρκων τούτων, τὸ δικαστήριον δὲν δύναται νὰ ἀποφασίσῃ ὁριστικῶς ἐπὶ τῶν λοιπῶν προτάσεων τῶν διαδίκων.

Ἐπειδὴ τέλος ὁ πληρεξούσιος τῶν ἀνακοπτόντων ᾐτήσατο τὴν παράτασιν προθεσμίας, εἰς τὴν περίστασιν, καθ᾽ ἣν δὲν ἤθελε γενῇ δεκτὴ ἡ ἔνστασις τοῦ ἀντιδίκου του περὶ τοῦ ἀπαραδέκτου τῆς ἀνταγωγῆς τοῦ Γ. Τ.· ὅθεν, ἀποῤῥιπτομένη ταύτης, παύει ἡ ἀνάγκη τῆς παρατάσεως, ἥτις ἄλλως ἦτο καὶ ἀπαράδεκτος, ὡς ἀόριστος, καὶ ἀποῤῥιπτέα μὴ στηριζομένη εἰς νόμιμόν τινα λόγον.

Ἀπόφ. 382 τοῦ 1845 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν.

§ 35.

ΖΗΤ. *Ὡς ἐμπορικαὶ πράξεις θεωροῦνται ὄχι μόνον τὰ θαλασσοδάνεια, ἀλλὰ καὶ αἱ θαλάσσιαι ἀποστολαί.*

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ ἐκ τῆς ἀπὸ α΄ δεκεμβρίου τοῦ ἔτους 1813 ἰδιωτικῆς ὁμολογίας τοῦ Ι. Π. πατρὸς τοῦ νῦν ἐκκαλοῦντος Ἀ. Ι. Π. προκύπτει, ὅτι ὁ Ι. Π. ἐδανείσθη ἀπὸ τὸν Φ. Φ. πλοίαρχον ἐν Μυκώνῳ τάλληρα δύστηλα 282 καὶ λίτας, καὶ ὑπεσχέθη ν' ἀποδώσῃ αὐτὰ μετὰ ἓν ἔτος· εἰς περίπτωσιν δὲ ἐλλείψεως νὰ πληρώσῃ τό, τε κεφάλαιον καὶ τοὺς τόκους μέχρι τῆς ἀποπληρωμῆς.

Ἐπειδὴ, ἂν καὶ ἐν τῷ μνησθέντι χρεωστικῷ ὁμολόγῳ ὁ ὀφειλέτης Ι. Μ. ἀναφέρει, ὅτι ἔλαβε τὰ χρήματα ταῦτα διὰ χρείαν του, καὶ ὑπέσχετο τὴν ταχεῖαν πληρωμὴν αὐτῶν σίγουρα τῆς γῆς, ὅμως ὡς ἐκ τῆς ἰδιότητος τοῦ δανεισθέντος, ὑπάρχοντος πλοιάρχου καὶ ἰδιοκτήτου τοῦ πλοίου, ὀνομαζομένου ἡ « Παναγία ἡ Τουρκικὴ, » καὶ ἐκ τῆς περὶ συντηρητικῆς κατασχέσεως ἀναφορᾶς πρὸς τὸν πρόεδρον τοῦ ἐν Βενετίᾳ ἐμποροδικείου τοῦ δανειστοῦ Φ. Φ. ἐνάγοντος πρωτοδίκως, νῦν δὲ ἐφεσιβλήτου, εἰς τὴν ὁποίαν οὗτος ἀναφέρει ὅτι τὸ δάνειον ἐχρησίμευσε διὰ τὴν μνησθεῖσαν πολλάκα, συνάγεται ὅτι τὸ μνησθὲν δάνειον ἐγίνετο καὶ ἐχρησίμευσεν εἰς τὴν ἐπισκευὴν καὶ ἀποστολὴν τῆς πολλάκας τοῦ Ι. Π. διὰ δὲ τῆς φράσεως ὅτι τὰ τάλληρα εἶναι σίγουρα τῆς γῆς, τὰ μέρη ἀριδήλως δὲν ἐννοοῦσαν εἰμὴ ὅτι τὰ χρήματα, ἂν καὶ δανειζόμενα εἰς πλοίαρχον ἰδιοκτήτην πλοίου, δὲν ἐδίδοντο εἰς θαλασσοδάνειον, ἀλλ' ἁπλῶς ὡς κοινὸν δάνειον μὴ ἐπικείμενον εἰς κίνδυνον.

Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ ἄρθρον 3 τοῦ περὶ ἁρμοδιότητος τῶν ἐμποροδικῶν νόμου, ὡς ἐμπορικαὶ πράξεις θεωροῦνται ὄχι μόνον τὰ θαλασσοδάνεια, ἀλλὰ καὶ αἱ θαλάσσιαι ἀποστολαί· ἑπομένως, ἀφοῦ κατὰ τὴν ὁμολογίαν τοῦ δανειστοῦ, τοῦ καὶ ἐφεσιβλήτου, καὶ τοῦ ὀφειλέτου, τὸ γενόμενον δάνειον ἐχρησίμευσε διὰ τὴν Πολλάκαν, θεωρεῖται ἐμπορικὴ πρᾶξις, ὑπαγομένη μόνον εἰς τὰ ἐμποροδικεῖα.

Ἐπειδὴ, τούτων οὕτως ἐχόντων, τὸ δικαστήριον τῶν ἐν Σύρῳ πρωτοδικῶν κακῶς ἐχαρακτήρισε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος δάνειον, καὶ, κατὰ συνέπειαν, κακῶς ἐκήρυξεν ἑαυτὸ ἁρμόδιον νὰ δικάσῃ ἐπὶ τῆς αὐτῆς δίκης.

Ἐπειδὴ τὰ εἰς τὸν ὑποβληθέντα εἰς τὸ δικαστήριον κατάλογον ἔξοδα τῆς ἐκ Βενετίας προσαγωγῆς καὶ μεταφράσεως τῶν ἐγγράφων δὲν δικαιολογοῦνται ἀποχρώντως, ὥστε νὰ δυνηθῇ τὸ δικαστήριον νὰ τὰ ἐκκαθαρίσῃ ἐπὶ τοῦ παρόντος ὁριστικῶς.

Διὰ ταῦτα κτλ. . . . .

Ἀπόφ. ὑπ' ἀριθ. 2028 τῆς 16 σεπτεμβρίου 1844 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

§ 36.

ΖΗΤ. *Ἁπλᾶ δάνεια, γενόμενα ἀπὸ μὴ ἐμπόρους πρὸς ἐμπόρους ὄχι διὰ λόγον ἐμπορίου, δὲν θεωροῦνται ὡς πράξεις ἐμπορικαί.*

Ἀπόφ. « Καθόσον ἀφορᾷ τὴν ἀναιρέσεως αἴτησιν τοῦ Χ. Π.

Ἐπειδὴ, κατὰ τὰς γενικὰς ἀρχὰς τῆς πολ. δικονομίας, τὰ δικαστήρια δὲν ὀφείλουν νὰ ἀποφασίζωσιν εἰ μὴ ἐπὶ τῶν ἀπαιτήσεων τῶν διαδίκων, ἐκ δὲ τῶν πρακτικῶν καὶ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως γίνεται δῆλον, ὅτι τοιαῦται αἰτήσεις, ὁποίας ὁ αἰτῶν τὴν ἀναίρεσιν ἀναφέρει εἰς τὸν πρῶτον ἀναιρέσεως λόγον, δὲν ἔγειναν ἐνώπιον τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν· ἑπομένως, μὴ ὀφεῖλον τὸ δικαστήριον ν' ἀποφασίσῃ ἐπὶ τοιούτων αἰτήσεων, δὲν ὤφειλεν οὔτε νὰ αἰτιολογήσῃ (1).

---

(1) Ὅρα Εὑρετ. λέξ. ἁρμοδ. πολ. ἐν γένει σελ. 108

'Επειδὴ τὸ 718 ἄρθρ. § 2 τῆς πολιτ. δικονομίας φέρει, ὅτι ὅλαι αἱ διαφοραὶ τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου, αἱ μὴ ῥητῶς εἰς τὰ ἐμπορικὰ δικαστήρια παραπεμφθεῖσαι, ὑπάγονται εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῶν τακτικῶν δικαστηρίων, κατὰ δὲ τὸ ἄρ. τοῦ ἀπὸ 2 μαΐου 1835 περὶ ἁρμοδιότητος τῶν ἐμπορικῶν δικαστηρίων νόμου, τὰ ἁπλᾶ δάνεια, τὰ γινόμενα ἀπὸ μὴ ἐμπόρου πρὸς ἐμπόρους, ὄχι διὰ λόγον ἐμπορίου, δὲν θεωροῦνται ὡς πράξεις ἐμπορικαί· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου τὸ δικαστήριον τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν, εἰς τὸ ὁποῖον ἀνῆκεν ἡ ἑρμηνεία τοῦ δανειστικοῦ συμβολαίου; ἀποφηνάμενον ὅτι τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος δάνειον, καί τοι γενόμενον πρὸς ἐμπόρους εἶναι ἁπλοῦν δάνειον, ὡς μὴ ἀφορῶν πρᾶξιν ἐμπορικὴν, καὶ ὅτι ὁ μὴ ἔμπορος ἐνάγων εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ ἐνάξῃ τοὺς ἀντιδίκους του εἰς τὰ πολιτικὰ δικαστήρια, δὲν παρεβίασε τὰς περὶ ἁρμοδιότητος τῶν δικαστηρίων διατάξεις.

'Επειδὴ τὸ δικαστήριον τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν παραδεχθὲν, ὅτι ἡ ἐγγύησις ἐδόθη διὰ τ' ἀποτελέσματα τῆς δίκης, καὶ οὐχὶ διὰ τὴν ἄρσιν τῆς κατασχέσεως, καὶ ἑπομένως θεωρῆται αὐτὴν ὡς ἰσχυρὰν, ἀπεφάσισε σύμφωνα μὲ τὸν νόμον· ἑπομένως ὁ τρίτος ἀναιρέσεως λόγος φέρων, ὅτι ἡ πτώχευσις, μηδενίζουσα τὴν κατάσχεσιν, συνεπέφερε τὴν ἐξαφάνισιν τῆς ἐγγυήσεως, εἶναι ἀνίσχυρος.

'Επειδὴ ὁ τέταρτος ἀναιρέσεως λόγος εἶναι ἀνυπόστατος, καὶ ἐνταυτῷ ἀπαράδεκτος δυνάμει τοῦ 811 ἄρθρου § 2 τῆς πολιτ. δικονομίας, ὡς προταθεὶς κατὰ πρῶτον ἐνώπιον τοῦ 'Αρείου Πάγου, καὶ μὴ ἀναγόμενος εἰς τὴν κοινὴν εὐταξίαν.

'Επειδὴ ἡ γενομένη ἔκθεσις περὶ τῆς ἐγγυήσεως τοῦ Χ. Ι. Τ. φέρει ὅλας τὰς ἐν τῷ 133 ἄρθρ. τῆς πολιτ. δικονομίας διαγραφομένας διατυπώσεις· ἑπομένως ὁ λόγος ὅτι παρεβιάσθησαν αἱ περὶ ἐκθέσεων διατάξεις τοῦ νόμου, εἶναι ἀνυπόστατος.

Καθ' ὅσον δὲ ἀφορᾷ τὴν ἀναιρέσεως αἴτησιν τοῦ Χ. Ι. Τ.

'Επειδὴ ὁ Χ. Ι. Τ. δὲν παρακατέθεσε, πρὸ τῆς ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ συζητήσεως, τὴν νόμιμον χρηματικὴν ποινὴν κατὰ τὸ 823 ἄρθρον τῆς πολιτ. δικονομίας.

Διὰ ταῦτα, δικάζον κατ' ἐρήμην, ἀπορρίπτει.

Ἀπόφ. 285 τῆς 29 μαΐου 1839 'Αρείου Πάγου.

§ 37.

ΖΗΤ. *Ὁ νόμος δὲν κηρύττει πρᾶξιν ἐμπορικὴν πᾶσαν ἁπλῶς ἀγορὰν καὶ πώλησιν πλοίων, ἀλλὰ τὴν τῶν πρὸς τὴν ἐντὸς ἢ ἐκτὸς τοῦ κράτους ναυτιλίαν χρησίμων, ὅπερ δὲν περιλαμβάνει καὶ τὰς διὰ τὸ συμφέρον τοῦ κράτους ἀποστολὰς πολεμικῶν πλοίων.*

Ἀπόφ. «'Επειδὴ ὁ ἀπὸ 2/14 μαΐου 1835 περὶ ἁρμοδιότητος τῶν ἐμπορoδικείων νόμος, δὲν κηρύττει πρᾶξιν ἐμπορικὴν πᾶσαν ἁπλῶς ἀγορὰν καὶ πώλησιν πλοίων, ἀλλὰ τὴν τῶν πρὸς τὴν ἐντὸς ἢ ἐκτὸς τοῦ κράτους ναυτιλίαν χρησίμων, διὰ δὲ τῶν τελευταίων ἐκφράσεων ἠθέλησε νὰ χαρακτηρίσῃ τὰ ἐμπορικὰ πλοῖα, καθότι ἐπ' αὐτῶν κυρίως γίνεται ἡ διάκρισις μεταξὺ ναυτιλίας ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τοῦ κράτους, καὶ διότι ἐκ τῶν λοιπῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ αὐτοῦ νόμου ἐξάγεται ἀναμφισβητήτως, ὅτι πρόκειται αὐτόθι περὶ τῆς ἐμπορικῆς ναυτιλίας, ὡς εἰς τὸ ἐδ. 4 κυρύττει πρᾶξιν ἐμπορικὴν ὅλας τὰς θαλασσίους ἀποστολὰς, καὶ ἀναμφιβόλως δὲν ἐννόησε νὰ περιλάβῃ ὑπὸ ταύτην τὴν ἔκφρασιν καὶ τὰς διὰ τὸ συμφέρον τοῦ κράτους ἐν καιρῷ πολέμου ἢ εἰρήνης γενομένας ἀποστολὰς πολεμικῶν πλοίων.

'Επειδὴ ἡ περὶ ἁρμοδιότητος λόγῳ τῆς ὕλης ἔνστασις δύναται νὰ προταθῇ κατὰ πᾶσαν τῆς δίκης στάσιν·

'Επειδὴ τὸ δικαστήριον τῶν ἐνταῦθα πρωτοδικῶν, δικάσαν ὡς ἐμποροδικεῖον, παρεγνώρισε τὸν χαρακτῆρα τῆς ὑποθέσεως,

Ἐπειδὴ μὴ δικασθείσης τῆς διαφορᾶς ἁρμοδίως εἰς πρῶτον βαθμὸν, τὸ δικαστήριον τοῦτο δὲν δύναται, ὑπερπηδοῦν αὐτὸν, νὰ δικάσῃ κατ' ἔφεσιν.

Δι' αὐτοὺς τοὺς λόγους. . . .

Ἀπόφ. τῆς 14 ἰουλίου 1838 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

§ 38.

ΖΗΤ. *Διαφοραὶ ἀναγόμεναι εἰς ἀγορὰν ξυλείας πρὸς κατασκευὴν πλοίου ὑπάγονται εἰς τὰ ἐμποροδικεῖα.*

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως βεβαιοῦται, ὅτι ὁ ἀναιρεσείων ἠγόρασεν ἀπὸ τὸν ἀναιρεσίβλητον ναυπηγήσιμον ξυλείαν διὰ νὰ κατασκευάσῃ πλοῖον, ὡς καὶ κατεσκεύασεν ἐξ αὐτῆς δύο πλοῖα· ἑπομένως ἀμφοτέρων τῶν πράξεων τούτων οὐσῶν ἐμπορικῶν, καὶ, κατὰ τὸ ἄρθρ. 2 καὶ § 1 τοῦ περὶ ἁρμοδιότητος τῶν ἐμποροδικείων νόμου, ἡ πρότασις τοῦ ἀναιρεσείοντος ὅτι ἡ ὑπόθεσις δὲν ἦτον ἐμπορικὴ καὶ ὅτι ἀναρμοδίως ἐδικάσθη ὡς τοιαύτη, εἶναι ἀνυπόστατος.—Ὅρα ἀνωτ. § 30.

Ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου 88 τῆς 12 νοεμβρίου 1845·

§ 39.

ΖΗΤ. *Ἡ παρ' ἑνὸς τῶν συμμετόχων πλοίου τινος αἴτησις πρὸς ἀπαλλοτρίωσιν τοῦ πλοίου αὐτοῦ, εἰς ποῖον δικαστήριον ὑπάγεται;*

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ ὁ ἐφεσίβλητος Ν. Β. διὰ τῆς πρὸς τὸ πρωτοδικεῖον Ναυπλίας ἀναφορᾶς του ἐξητήσατο τὴν ἀπαλλοτρίωσιν ὁλοκλήρου τοῦ πλοίου ἡ *Εὐαγγελίστρα*, ἐρειδόμενος εἴς τε τὸν λόγον καὶ τὸ δικαίωμα, τὸ ὁποῖον τὸ ἄρθρον 220 τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου παρέχει εἰς τοὺς κατὰ τὸ ἥμισυ ἰδιοκτήτας τοῦ κοινοῦ πλοίου τῆς ἀπολλοτριώσεως ὁλοκλήρου, καὶ ἂν οἱ λοιποὶ τῶν συμμετόχων ἀνθίςανται· ἐξαιτεῖται, δηλαδὴ, τὴν διάλυσιν τῆς μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τῶν λοιπῶν συνιδιοκτητῶν τοῦ αὐτοῦ πλοίου ὑφισταμένης ἑταιρείας, καὶ οὐχὶ τὴν δικαστικὴν αὐτοῦ διανομὴν, οὐδὲ τὴν ἀναγκαστικὴν αὐτοῦ ἀπαλλοτρίωσιν ὡς μέσον ἐκτελέσεως.

Ἐπειδὴ πᾶσα διαφορὰ μεταξὺ συνεταίρων ἀφορῶσα τὴν ἑταιρείαν, ὁποιουδήποτε εἴδους καὶ ἂν ἦναι αὕτη, ἀρκεῖ ὅτι τὸ ἀντικείμενον αὐτῆς εἶναι ἐμπορικὸν, ὑπάγεται, κατὰ τὸ ἄρθρον 1 τοῦ περὶ ἁρμοδιότητος των ἐμποροδικῶν νόμου, εἰς τοὺς ἐμποροδίκας· ὅθεν τὸ πρωτοδικεῖον, ἐπιληφθὲν τῆς προκειμένης αἰτήσεως, παρενέβη εἰς τὴν ἁρμοδιότητα ἄλλου δικαστηρίου.

Ἐπειδὴ τὸ ἄρθρον 13 τῆς πολιτ. δικονομίας ἀπαγορεύει εἰς τὸ ἐφετεῖον νὰ ἐπιλαμβάνηται ὑποθέσεως μὴ εἰσαχθείσης πρῶτον

ἐνώπιον τοῦ ἁρμοδίου δικαστηρίου· ὅθεν ἕπεται ὅτι, ἀφανιζομένης τῆς πρωτοδίκου ἀποφάσεως ἕνεκεν ἀναρμοδιότητος, τὸ ἐφετεῖον ὤφειλε νὰ παραπέμψῃ τὴν ὑπόθεσιν ἐνώπιον τοῦ ἁρμοδίου δικαστηρίου, ἀπέχον νὰ ἐπιληφθῇ αὐτῆς ἀμέσως.

Ἐπειδὴ τὰ περὶ τοῦ εἴδους τῆς διαδικασίας καὶ τοῦ κύρους τῆς κατασχέσεως τοῦ εἰρημένου πλοίου ζητήματα συνεχόμενα μετὰ τῆς κυρίας ἀπαιτήσεως ὑπάγονται, κατὰ τὰ ἄρθρα 31, 184, 1042, 1043 τῆς πολιτ. δικονομίας, εἰς τὸ ἁρμόδιον ἐπὶ τῆς αἰτήσεως ταύτης δικαστήριον· εἰς τὸ ἐμποροδικεῖον ἄρα, εἰς τὸ ὁποῖον ὑπάγεται ἡ περὶ τῆς πωλήσεως τοῦ πλοίου αἴτησις, ἀπόκειται ν' ἀποφανθῇ καὶ περὶ τῶν μετ' αὐτῆς συνεχομένων ζητημάτων, τῶν ὁποίων τὸ δικαστήριον τοῦτο δὲν δύναται νὰ ἐπιληφθῇ ἀμέσως, χωρὶς ν' ἀποστερήσῃ τοὺς διαδίκους τοῦ πρώτου βαθμοῦ τῆς δικαιοδοσίας. » —(Ὅρα Εὑρετ. *Ἁρμοδ. πολιτ. ἐν γένει* § 291—302).

Διὰ ταῦτα κτλ.

Ἀπόφ. 128 τοῦ 1846 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν (1).

§ 40.

ΖΗΤ. *Τὸ περὶ τοῦ μεγέθους τῆς μετοχῆς εἰς πλοῖόν τι ζήτημα ὑπάγεται εἰς τοὺς ἐμποροδίκας;*

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ κατὰ μὲν τ' ἄρθρα 218 καὶ 219 τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου, μόνος ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ πλείστου μέρους τοῦ πλοίου δύναται νὰ ἀποβάλῃ τὸν πλοίαρχον, καὶ ἐὰν οὗτος ἦναι συνιδιοκτήτης· ἑπομένως τὸ παραδεκτὸν τῆς αἰτήσεως τοῦ Δ. Σ. περὶ τῆς ἀποβολῆς τοῦ ἀντιδίκου του ἀπὸ τὴν κυβέρνησιν τοῦ ἐπιδίκου πλοίου ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὸ μέγεθος τῆς ἐπὶ τοῦ ῥηθέντος πλοίου μετοχῆς του.

Ἐπειδὴ ἡ μετοχὴ τούτου ἀμφισβητεῖται, καὶ πρέπει νὰ διευκρινισθῇ.

Ἐπειδὴ καὶ ἂν τὸ περὶ διευκρινήσεως τῆς μετοχῆς ἑκάστου τῶν διαδίκων ζήτημα ἀφορᾷ τὴν κυριότητα τοῦ πλοίου, καὶ

---

(1) Ἡ ἀπόφ. λύει καὶ ἕτερα ζητήματα, περὶ ὧν ἐν οἰκείῳ τόπῳ· ταῦτα δὲ εἰσὶ τὰ ἑξῆς·

α') τὸ ἐφετεῖον ἀνατρέπον τὴν πρωτόδικον ἀπόφασιν λόγῳ ἀναρμοδιότητος ἐπιλαμβάνεται τῆς οὐσίας;

β') εἰς τὰ περὶ ναυτοδανείου συμβόλαια ἀπαιτεῖται ἡ ὑπογραφὴ τοῦ δανειστοῦ;

γ') δύναται νὰ ἀκυρωθῇ τὸ περὶ ναυτοδανείου συμβόλαιον, ὅταν ἡ πληρωμὴ ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὸν ὅρον κατάπλου, καὶ οὗτος δὲν ἦναι γεγραμμένος.

διαφεῦγον διὰ τοῦτο τὴν ἁρμοδιότητα τῶν ἐμποροδικῶν, πρέπει νὰ παραπεμφθῇ ἐνώπιον τοῦ ἁρμοδίου πολιτικοῦ δικαστηρίου, καθόσον εἰσαχθὲν καὶ συζητηθὲν ἐνώπιον δικαστηρίου ἀναρμοδίου, καί τοι μὴ ἐκδοθείσης περὶ αὐτοῦ ἀποφάσεως, δὲν δύναται μολαταῦτα νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν χωρὶς παραβίασιν τῆς ἀρχῆς τῶν δύω βαθμῶν τῆς δικαιοδοσίας. Μολαταῦτα.

Ἐπειδὴ ἡ συγκυριότης τῶν διαδίκων ἐπὶ τοῦ πλοίου ὁμολογεῖται, καὶ δὲν πρόκειται ἤδη εἰμὴ περὶ τοῦ μεγέθους τῆς συμμετοχῆς των, οἱ ἐμποροδίκαι ἠδύναντο νὰ ἐπιληφθῶσι τοῦ περὶ αὐτῆς ζητήματος· ἀλλὰ, καὶ ἐπὶ τῇ ὑποθέσει τοῦ ἐναντίου, τὸ δικαστήριον τοῦτο ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ αἱρεσιδικήσῃ διὰ τοὺς ἑξῆς λόγους α) διότι, κατὰ τὸ ἄρθρον 745 τῆς πολιτ. δικονομίας, πᾶσα αἴτησις γενομένη πρωτοδίκως, καὶ ἂν δὲν ἐξεδόθη περὶ αὐτῆς ἀπόφασις, δύναται νὰ ἦναι ἀντικείμενον ἐφέσεως· κατὰ δὲ τὰ ἄρθρα 778 καὶ 780 τῆς αὐτῆς, ἐξαφανιζομένης τῆς πρωτοδίκου ἀποφάσεως, τὸ ἐφετεῖον δύναται, ἐπιλαμβανόμενον τῆς ὑποθέσεως ὁλοκλήρου, ὁποιοσδήποτε καὶ ἂν ἦναι ὁ λόγος τῆς ἐξαφανίσεως, ν' ἀποφασίσῃ περὶ πάσης αἰτήσεως εἰσαχθείσης εἰς τὸ πρωτοδικεῖον καὶ συζητηθείσης αὐτόθι, καὶ ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου τῶν ἐφετῶν καὶ β') διότι οἱ διάδικοι ὄχι μόνον δὲν ἐπέφερον ἔνστασιν τινὰ ὡς πρὸς τὸ ἁρμόδιον ἢ μὴ τῶν ἐμποροδικῶν, ἀλλ' ἐξητήσαντο τὴν ἐπὶ ὅλων τῶν προτάσεών των ἀπόφασιν τοῦ δικαστηρίου τούτου, παραιτούμενοι οὕτω τοῦ πρώτου βαθμοῦ τῆς δικαιοδοσίας· ὥστε, καὶ ἂν ὑποτεθῇ ὅτι τὸ ἐφετεῖον δὲν ἐπιλαμβάνεται ζητημάτων εἰσαχθέντων πρωτοδίκως ἐνώπιον ἁρμοδίου δικαστηρίου, δύναται μολαταῦτα ἐπὶ τοῦ προκειμένου νὰ ἐπιληφθῇ νομίμως, ἀφοῦ οἱ διάδικοι παρῃτήθησαν τοῦ ὑπὲρ αὐτῶν διαγραφομένου δικαιώματος τοῦ πρώτου βαθμοῦ τῆς δικαιοδοσίας.

Ἐπειδὴ ἡ ἐξακρίβωσις τοῦ μεγέθους τῆς ἐπὶ τοῦ πλοίου κυριότητος τῶν διαδίκων δὲν πρέπει, οὐδὲ δύναται ν' ἀποβάλλῃ τὴν λογοδοσίαν τοῦ Κ., καθόσον αὕτη, ἀφορῶσα τὴν διαχείρησιν οὐχὶ τοῦ μέρους, ἀλλὰ τοῦ ὅλου πλοίου, εἶναι, ὡς καὶ αὐτὸ τὸ ἀντικείμενον τῆς διαχειρήσεως, ἀδιαίρετον.

Ἐπειδὴ ὁμολογουμένως ὁ Κ. παρὰ τὴν κυβέρνησιν τοῦ πλοίου εἶχε καὶ τὴν διαχείρησιν αὐτοῦ· οὗτος ἑπομένως ὀφείλει λόγον τῶν ὠφελειῶν καὶ ἐξόδων, ὡς καὶ τῶν πρώτων τριῶν διάπλων τοῦ πλοίου· ἂν δὲ ὁ Σ. ὡς γραμματεὺς τοῦ πλοίου κατεῖχε τὰ κατάστιχα τούτου, δύναται νὰ ἐκβιασθῇ κατὰ τὴν λογοδοσίαν ἐνώπιον τοῦ διαιτητικοῦ δικαστηρίου εἰς παράδοσίν των, ἐὰν δὲν ἀποδείξῃ [illegible], ὡς ἐκ τῷ ἐγγράφῳ τῆς ἐγωγῆς του [illegible], [illegible] [illegible] τὰ

ήρπασε· δὲν καθίσταται δὲ καὶ ὑπόχρεως εἰς λογοδοσίαν τῆς διαχειρήσεως τοῦ πλοίου, ἀνατεθεῖσαν ἀνέκαθεν εἰς τὸν Κ. ὡς πλοίαρχον διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 329 δημοσίου συμβολαίου.

Ἀπόφ. 206 τοῦ 1846 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν.

ΣΗΜ. Ἡ ἀπόφασις αὕτη λύει καὶ ἄλλα ζητήματα, περὶ ὧν ἐν οἰκείῳ τόπῳ

§ 41.

ΖΗΤ. *Ὅταν τις ἔχῃ ἀξιώσεις κατά τινος περὶ ἐκπτώσεως ἐκ τῆς πλοιαρχίας, καὶ περὶ τῆς ἕνεκα τῆς πλοιαρχίας ταύτης λογοδοσίας, ἡ ἀγωγὴ αὕτη ὑπάγεται εἰς τὸ ἐμπορικὸν, ἂν καὶ ὁ ἐνάγων ἰσχυρίζηται ὅτι ὁ ἐναγόμενος ἥρπασε τὸ πλοῖον.*

Ἀπόφ. τῆς 30 ἀπριλίου τοῦ 1840 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν (Νομικῆς σελ. 2054).

§ 42.

ΖΗΤ. *Διαλυθείσης τῆς ἐμπορικῆς ἑταιρείας, ἐνώπιον ποίου δικαστηρίου ὑπάγεται ἡ περὶ λογοδοσίας ἀγωγὴ κατὰ τοῦ διοικητοῦ αὐτῆς;*

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ, ὁρίζοντος τοῦ ἄρθρου 17 ἀριθ. 4 τῆς πολιτ. δικονομίας ὅτι αἱ ἐμπορικαὶ ἑταιρεῖαι ὑπάγονται λόγῳ γενικῆς δικαιοδοσίας εἰς τὸ δικαστήριον τοῦ τόπου, ἔνθα εἶναι καθιδρυμέναι, ἕπεται ὅτι μετὰ τὴν διάλυσιν καὶ ἐκκαθάρισιν μιᾶς ἐμπορικῆς ἑταιρείας, αἱ κατὰ τῶν συνεταίρων καὶ μεταξὺ αὐτῶν ἀγωγαὶ δὲν ἀπευθύνονται πλέον ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου τῆς τακτικῆς δικαιοδοσίας τοῦ ἐναγομένου (ὅρα *Bioche Dictionn. V. Tribunal de comm.* 134 καὶ ἐπ. καὶ αὐτόθι *V. Tribunal de prem^{re} inst. n°* 67)· ὅθεν τὸ ἄρθρ. 22 ἀριθ. 5 τῆς πολιτικῆς δικονομίας, καθ' ὃ εἰς δίκας ἀφορώσας τὴν ἐμπορίαν καὶ τὰς συναλλαγματικὰς ὁ ἐνάγων ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἐκλέγῃ τὸ ἐμπορικὸν δικαστήριον ἤτοι τῆς κατοικίας τοῦ ἐναγομένου, ἢ τοῦ τόπου τοῦ συμβολαίου ἢ τῆς πληρωμῆς, δὲν δύναται νὰ ἦναι ἐφαρμοστέον ἐπὶ τοῦ προκειμένου, καθότι αὐτὸ ἀνάγεται εἰς ἄλλας περιπτώσεις, καὶ ὄχι εἰς τὴν προκειμένην, καθ' ἣν ἐνάγεται συνεταῖρος τῆς διαλυθείσης ἐμπορικῆς ἑταιρείας ὡς διαχειριστὴς αὐτῆς, διὰ νὰ δώσῃ λόγον τῆς διαχειρήσεώς του.

Ἀπόφ. 171 τοῦ 1848 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν.—ὅρα ἄνω. § 11.

§ 43.

ΖΗΤ. *Ἀγωγὴ τείνουσα εἰς τὸ νὰ ὑποχρεωθῇ ὁ Α. νὰ δώσῃ*

εἰς τὸν ἐνάγοντα ποσότητα χρημάτων σταλεῖσαν πρὸς τὸν ἐναγόμενον διὰ νὰ τὰ ἀνταλλάξῃ μὲ ἄλλα νομίσματα, ὑπάγεται εἰς τὸ ἐμποροδικεῖον, καθότι ἀφορᾷ ἐμπορικὴν ὑπόθεσιν.

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ ἀντικείμενον τῆς προκειμένης δίκης εἶναι, ὡς ἐξάγεται ἀπὸ τὸ ἔγγραφον τῆς ἀγωγῆς καὶ ἀπὸ τὰ λοιπὰ τῆς δικογραφίας ἔγγραφα, τὸ νὰ ὑποχρεωθῇ ὁ Ι Κ ν' ἀποδώσῃ εἰς τοὺς ἐνάγοντας καὶ ἤδη ἐκκαλοῦντας Δ. καὶ Κ. Ν. ά. τὴν ἀξίαν 400 εἰκοσαρίων χρυσῶν, τὰ ὁποῖα ἔστειλαν οὗτοι ἀπὸ Σάμον πρὸς τὸν αὐτὸν Κ διὰ νὰ τὰ ἀνταλλάξῃ μὲ ἄλλα νομίσματα, καὶ 125 δίστηλα, τὰ ὁποῖα ὁ αὐτὸς Κ. ἔλαβεν ἀπὸ τὸν πλοίαρχον Κ. Π. Α. διὰ λογαριασμὸν τῶν ἐκκαλούντων, τὰ ὁποῖα ἀντὶ νὰ ἐμβάσῃ πρὸς τὸν ἐν Σύρῳ Σ. Β. κατὰ τὴν ῥητὴν περὶ τούτου παραγγελίαν των, οὗτος τὰ κατεκράτησε καὶ κατηνάλωσεν εἰς ἰδίας χρείας· β'. τοὺς τόκους τῶν αὐτῶν χρημάτων μετὰ τῶν ζημιῶν καὶ ἐξόδων· καὶ γ'. τὴν ἐπικύρωσιν τῆς ἐνεργηθείσης ἤδη συντηρητικῆς κατασχέσεως καὶ τὴν ἀπαλλοτρίωσιν τῶν κατασχεθέντων διὰ νὰ πληρωθῶσιν αἱ ῥηθεῖσαι ἀπαιτήσεις των.

Ἐπειδὴ ἡ πρᾶξις, ἐξ ἧς προκύπτει ἡ ὑποχρέωσις τοῦ Ι. Κ. πρὸς τὸν Δ. καὶ Κ Ν, καὶ ἡ ὁποία ἀποτελεῖ, κατὰ τὰ προεκτεθέντα, τὸ ἀντικείμενον τῆς προκειμένης ἀγωγῆς, εἶναι παραγγελία ἀφορῶσα ἐμπορικὴν ὑπόθεσιν μεταξὺ δύω ἐμπόρων καὶ ὑπάγεται εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῶν ἐμποροδικῶν κατὰ τὸν περὶ ἁρμοδιότητος τῶν ἐμποροδικείων νόμον τῆς 2/14 μαΐου 1835.

Ἐπειδὴ τὸ ἁρμόδιον διὰ νὰ δικάσῃ τὴν κυρίαν ἀπαίτησιν δικαστήριον καθίσταται ἐπίσης ἁρμόδιον νὰ δικάσῃ καὶ περὶ τοῦ κύρους τῆς πρὸς ἐξασφάλισιν αὐτῆς ἐνεργηθείσης συντηρητικῆς κατασχέσεως.

Ἐπειδὴ ἂν ἡ σύζυγος τοῦ Ι. Κ. ἔχῃ προικῴας ἢ ὁποιασδήποτε ἄλλας ἀπαιτήσεις ἐπὶ τῶν συντηρητικῶς κατασχεθέντων κτημάτων ἐκ μέρους τῶν δανειστῶν τοῦ συζύγου της, αὗται δὲν δύνανται νὰ ἦναι ἀντικείμενον τῆς παρούσης δίκης, διότι κατ' αὐτὴν, ἂν ἐπιδικασθῶσιν εἰς τοὺς ἐνάγοντας αἱ ἀπαιτήσεις των, δὲν θέλει ἀποφασισθῆ ἄλλο τι ὡς πρὸς τὰ συντηρητικῶς κατασχεθέντα κτήματα εἰ μὴ ἡ ἀναγκαστικὴ ἀπαλλοτρίωσις αὐτῶν, ἥτις δίδει ἀρχὴν εἰς τὴν περὶ ἐκτελέσεως δίκην, ἥτις ὑπάγεται ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῶν πρωτοδικῶν, καὶ κατ' αὐτὴν δύνανται νὰ δικασθῶσιν αἱ τοιαῦται ἀξιώσεις.

Ἐπειδὴ, κατὰ τὰ προεκτεθέντα, ἐσφαλμένως ἐκηρύχθη ἀναρμό-

διον τὸ ἐν Χαλκίδι δικαστήριον τῶν πρωτοδικῶν ὡς ἐμποροδικῶν νὰ δικάσῃ τὴν προκειμένην ὑπόθεσιν.

Ἐπειδὴ δὲν ἐσυζητήθη πρωτοδίκως ἡ οὐσία τῆς ὑποθέσεως, ὥστε νὰ δύναται νὰ ἐπιληφθῇ αὐτῆς τὸ δικαστήριον τοῦτο τῶν ἐφετῶν, καὶ νὰ δικάσῃ ἐπὶ τῆς περὶ αὐτῆς αἰτήσεως τοῦ ἐκκαλοῦντος, ὡς οὗτος διϊσχυρίζεται.

Δι' αὐτοὺς τοὺς λόγους.—(Ὅρα ἀνωτ. § 39, 40).

Ἀπόφ. 2677 τῆς 10 αὐγούστου 1843 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

§ 44.

ΖΗΤ. *Προκειμένου λόγου περὶ μισθῶν ὑπηρετικῶν ἢ πρακτοριακῶν ἀνθρώπων ἐργαζομένων παρ' ἐμπόροις, εἰς ποῖον δικαστήριον ὑπάγεται ἡ διαφορά;*

Περὶ τοῦ ζητήματος τούτου ἐλαλήσαμεν εἰς τὸ ἀνωτέρω ἄρθρον ἁ ρ μ ο δ. π ο λ. γ έ ν ε ι. σελ. 149 καὶ 138—ὅρα δὲ Pardessus n. 1346 καὶ Νομικῆς σελ. 4856, ὅπου δι' ἀποφ. τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν 201 τοῦ 1847 ἀποφαίνεται τὸ δικαστήριον, ὅτι αἱ διαφοραὶ αὗται ὑπάγονται εἰς τὰ ἐμποροδικεῖα.

Ἐνταῦθα δημοσιεύομεν καὶ τὴν ἑπομένην ἀπόφασιν, ἔχουσαν ἐν μέρει σχέσιν μὲ τὸ προκείμενον ζήτημα.

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ οἱ μετὰ τῶν ἐργατῶν καὶ ἐμπορομίσθων συγκαταλεγόμενοι ἐν τῷ ἄρθρῳ 940 § 4 τῆς πολιτ. δικονομίας ὑπηρέται ὡς ἔχοντες προνόμιον πρὸς ἀπόληψιν τοῦ καθυστερήσαντος μισθοῦ των δὲν δύνανται νὰ ἐννοηθῶσιν εἰμὴ ὡς οἱ ἐκπληροῦντες κοινὰς καὶ ὑλικὰς ἐργασίας χρησίμους εἰς τοὺς κυρίους, ὑπὸ τοὺς ὁποίους διατελοῦν, συμφώνως μὲ τὴν κοινῶς ἐν χρήσει σημασίαν τῆς λέξεως *ὑπηρέται* καὶ μὲ τὴν συνήθως συνδεομένην μὲ αὐτὴν τὴν λέξιν *ἔννοιαν*· ἐπομένως ὁ γραμματεὺς ἐμπόρου, ἔχων ἐνασχόλησιν μᾶλλον διανοητικὴν καὶ ὄχι ὑλικὴν κατὰ τὴν προεκτεθεῖσαν σημασίαν, δὲν δύναται νὰ ὑπαχθῇ εἰς τὴν εἰρημένην τοῦ νόμου ἔκφρασιν, καὶ μάλιστα ἐν ᾧ ἡ ἔκφρασις ὑπηρέται δὲν ἐπιδέχεται κἂν ἐκτενεστέραν ἑρμηνείαν, ὡς ἐὰν ὁ νόμος ἤθελεν ἀναφέρει ἀντὶ ὑπηρετῶν τοὺς παρά τινι ὑπηρεσίᾳ διατελοῦντας, ὅτε καὶ μόνον ἠδύνατο ἡ τοιαύτη γενικωτέρα ἔκφρασις νὰ θεωρηθῇ ὡς περιλαμβάνουσα καὶ τοὺς εὑρισκομένους ἐν γραφικῇ ὑπηρεσίᾳ.

Ἀπόφ. 12,579 τῆς 14 ἰουνίου 1845 τῶν ἐν Ἀθήναις πρωτοδικῶν.—(Ὅρα Εὑρετ. λέξ. *προνόμιον*)

ΣΗΜ. Ἴσως τ' ἀνωτ. ἀκόλουθα μὲ τὰς παρατηρήσεις τοῦ Pard. § 1195, 534, 518), τοῦ Massé § 35 ἐν τῇ λέξει commis. Βλ. καὶ νόμ. 3. 103 πανδ. (46, 2)

§ 46.

ΖΗΤ. *Τὰ ἐμποροδικεῖα ἔχουν δικαίωμα νὰ κρίνωσιν, ἂν τὰ δικαζόμενα πρόσωπα ἔχουν χαρακτῆρα ἐμπόρου;*

Τὰ μεταξὺ ἐμπόρων συναλλάγματα θεωροῦνται ὡς ἐμπορικαὶ πράξεις;—Ἀποκλείεται πᾶσα ἐναντία ἀπόδειξις;—Ποίας ἐποχῆς ἡ ἐμπορικὴ ἰδιότης ἐξετάζεται;

Τῶν ζητημάτων αὐτῶν τὴν λύσιν εὑρίσκετε εἰς τὰς ἑπομένας ἀποφάσεις. —Ὅρα τὴν ἐν τέλει ὑποσημ. σελ. 75—76.

α') *Ἀπόφ.* Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ 1 ἄρθρον τοῦ περὶ ἁρμοδιότητος τῶν ἐμποροδικείων νόμου, τὰ ἐμποροδικεῖα κρίνοντα τὰς μεταξὺ ἐμπόρων καὶ τραπεζιτῶν ὑποχρεώσεις καὶ συναλλαγὰς, ἔχουν καὶ τὸ δικαίωμα τοῦ ἀποφασίζειν ἂν τὸ πρόσωπον, τὸ ὁποῖον δικάζεται ἐνώπιον αὐτῶν, φέρῃ ἢ ὄχι ἐμπορικὸν χαρακτῆρα· ἑπομένως τὸ ζήτημα τοῦτο ὡς οὐσιῶδες ἐμπορικὸν ὑπάγεται εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῶν ἐμποροδ. Ἀπόφ. Ἀρ. Π. 93 τῆς 4 μαρτίου 1837.

β') *Ἀπόφ.* Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ ἄρ. 588 ἄρ. 10 τῆς πολ. δικονομίας, ὁ εἰσαγγελεὺς ὀφείλει ν' ἀγορεύῃ εἰς τὰς διαδικασίας περὶ ἐγγράφων προσβαλλομένων ὡς μὴ γνησίων ἢ πλαστῶν· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ὁ Β. Σ. διὰ τῆς ἐνώπιον τῶν ἐν Ἀθήναις πρωτοδικῶν ὡς ἐμποροδικῶν ἀγωγῆς του ἐζήτησε τὴν ἀκύρωσιν τῶν ὑπ' ἀριθ. 51 καὶ 384 συμβολαίων, ὡς εἰκονικῶς γενομένων, δὲν προσέβαλεν ὅμως ποσῶς τὰ ἔγγραφα ταῦτα ὡς μὴ γνήσια ἢ ὡς πλαστογραφημένα· ἑπομένως δὲν ὑπῆρχεν ἡ περίπτωσις, τὴν ὁποίαν προνοεῖ τὸ διαληφθὲν ἄρθρον, ὁ δὲ λόγος ὅτι, ὀφείλοντος τοῦ εἰσαγγελέως ν' ἀγορεύσῃ, ἡ ὑπόθεσις δὲν ὑπήγετο εἰς τὸ ἐμποροδικεῖον, εἶναι ἀνυπόστατος.—(Ὅρα καὶ ἀνωτ. § 9).

Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ ἄρθρ. 2 § 6 τοῦ ἀπὸ 2 μαΐου 1835 περὶ ἁρμοδιότητος τῶν ἐμποροδικείων διατάγματος, θεωροῦνται πράξεις ἐμπορικαὶ ὅλαι αἱ μεταξὺ ἐμπόρων ὑποχρεώσεις· ἑπομένως, παραδεχθέντος τοῦ δικαστηρίου ὅτι τὰ ἐπὶ τοῦ προκειμένου συναλλαττόμενα πρόσωπα ἦσαν ἔμποροι, αἱ μεταξὺ αὐτῶν συναλλαγαὶ δὲν ἐδύναντο νὰ θεωρηθῶσιν ἄλλως εἰμὴ ὡς ἐμπορικαὶ πράξεις, μὴ ἀποδεικνυομένου μάλιστα τοῦ ἐναντίου, δόσαν δὲ εἰς αὐτὰς τὸ δικαστήριον τοιοῦτον χαρακτῆρα ἐσυμμορφώθη μὲ τὸν νόμον.

Ἐπειδὴ ὑπάρχοντος ἀποδεδειγμένου ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ὅτι τὰ συμβόλαια, τῶν ὁποίων ἐζητήθη ἡ ἀκύρωσις ὡς εἰκονικῶν, ἦσαν ἐμπορικὰ, ἕπεται ὅτι καὶ τὸ περὶ εἰκονικότητος ζήτημα ὁπωσδήποτε καὶ ἂν ἐπροτάθη, εἴτε δηλαδὴ διὰ παρεμπιπτούσης, εἴτε διὰ

κυρίας ἀγωγῆς, ἦτο τῆς ἁρμοδιότητος τοῦ ἐμπορικοῦ δικαστηρίου· ἑπομένως ὁ λόγος ὅτι τὸ δικαστήριον τῶν ἐφετῶν κηρύξαν ἁρμόδιον τὸ ἐμποροδικεῖον νὰ δικάσῃ τὸ διὰ κυρίας ἀγωγῆς προταθὲν περὶ εἰκονικότητος ζήτημα, ἐφήρμοσε κακῶς τὰς περὶ ἁρμοδιότητος τῶν ἐμποροδικῶν διατάξεις, εἶναι ἀνυπόστατος.

Ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου 17 τῆς 11 μαΐου 1842.—Ὅρα καὶ ἀνωτ. § 9.

γ') *Ἀπόφ.* Ἐπειδὴ ὁ Ι. Μ. ἐνήχθη ἐνώπιον τοῦ ἐν Πάτραις ἐμπορικοῦ τμήματος ὑπὸ τὴν ἰδιότητα τοῦ ἐμπόρου, ὡς ἀποδεικνύεται ἐκ τῆς ἀπὸ 27 ἀπριλίου 1844 ἀγωγῆς τοῦ Ν. Ι. Χ, καὶ τὴν ἰδιότητά του αὐτὴν ποσῶς δὲν ἠμφισβήτησεν· ὄντος δὲ ἀναμφισβητήτου ὅτι ὁ Ι. Μ. ἐπαγγέλλεται τὸν ἔμπορον, ἕπεται, κατὰ νομικὴν πρόληψιν, ὅτι καὶ ἡ ἀγορά, τὴν ὁποίαν οὗτος ἔκαμε, τοῦ σταφιδοκαρποῦ τοῦ Ν. Ι. Χ., ἐξ ἧς ἐγεννήθη ἡ ἀπαίτησις τοῦ τελευταίου καὶ ἐπὶ τῆς ὁποίας ἡ προκειμένη δίκη, εἶναι διὰ τὸν Ι. Μ. πρᾶξις ἐμπορική, ἐν ὅσῳ δὲν ἀπεδείχθη τὸ ἐναντίον· ὅθεν καλῶς ἐνήχθη εἰς τὸ ἐμποροδικεῖον (ἀριθ. 2 τοῦ περὶ ἁρμοδιότητος τῶν ἐμποροδικείων νόμου).

Ἐπειδὴ ἐκ τῆς ἐννοίας τοῦ ἄρθρ. 148 καὶ ἐπ. τῆς πολιτ. δικονομίας γίνεται δῆλον, ὅτι ὁ διορισμὸς ἀντικλήτων ὡρίσθη διὰ τὴν οἰκονομίαν τοῦ καιροῦ καὶ τῶν ἐξόδων, διότι, καθ' ἣν περίπτωσιν οἱ διάδικοι κατοικοῦν ἢ διαμένουν μακρὰν τῆς ἕδρας τοῦ δικαστηρίου, ἡ ἀποπεράτωσις τῶν δικῶν ἤθελε βραδύνει καὶ τὰ ἔξοδα πολλαπλασιάζεσθαι, ἐὰν ὁ διάδικος ἦτον ὑπόχρεως νὰ κοινοποιῇ τὰ ἔγγραφά του εἰς τὸν ἕτερον διάδικον μακρὰν τῆς ἕδρας τοῦ δικαστηρίου κατοικοῦντα ἢ διαμένοντα, ἀλλ' αἱ διατάξεις αὗται περὶ ἀντικλήτων δὲν ἀπαγορεύουν νὰ κοινοποιῶνται τὰ δικόγραφα καὶ εἰς τὸν διάδικον αὐτόν, μάλιστα ὅταν ὁ ἀντίκλητος αὐτὸς ἦναι καὶ πληρεξούσιος, ὡς ἐπὶ τοῦ προκειμένου· τοῦτο δὲ γίνεται ἔτι φανερὸν ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ 143 ἄρθρου τῆς ἰδίας δικονομίας, καθ' ὃ, ἂν καὶ ὁ διάδικος ἔχῃ πληρεξούσιον, ὁ ὁποῖος ὡς ἐκ τοῦ νόμου ἔχει καὶ τὴν ἰδιότητα τοῦ ἀντικλήτου, ἐπιτρέπεται ῥητῶς ἡ εἰς τὸν πληρεξούσιον, ἢ τὸν διάδικον αὐτὸν κοινοποίησις τῶν ἐγγράφων· ἄρα τὸ ἐμποροδικεῖον Πατρῶν ἐναντίον τῶν περὶ ἐπιδόσεως οὐσιωδῶν διατάξεων τῆς πολιτ. δικονομίας, ἐθεώρησεν ἄκυρον τὴν γενομένην εἰς τὸν ἴδιον διάδικον Ι. Μ. ἐπίδοσιν τῆς ὑπ' ἀριθ. 169 ἀποφάσεώς του, καὶ τὴν δήλωσιν τοῦ Ν. Ι. Χ. ὅτι δέχεται τὸν ἐπιβληθέντα αὐτῷ ὅρκον, καὶ ἑπομένως ὄχι ὀρθῶς ἠκύρωσε τὴν ὁρκοδοσίαν του, ἡ δὲ παραβίασις τῶν εἰρημένων διατάξεων τῆς πολιτ. δικονομίας εἶναι λόγος πρὸς ἀναίρεσιν κατὰ τὸ 807 ἄρθρον § 3 τῆς πολιτ. δικονομίας, καὶ περίπτωσις παρα-

πομπῆς τῆς δίκης εἰς ἄλλο δικαστήριον πρὸς νέαν συζήτησιν (ἄρθρ. 533 τῆς αὐτῆς δικονομίας) (1).

Διὰ ταῦτα ἀποῤῥίπτει τὴν περὶ ἀναρμοδιότητος ἔνστασιν τοῦ παρὰ τῷ δικαστηρίῳ τούτῳ ἀντεισαγγελέως, ἀναιρεῖ.

Ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου 42 τοῦ 1846.

δ') « *Ἀπόφ.* Ἐπειδὴ ἀληθῶς μὲν ἡ ἰδιότης μόνου τοῦ ἐμπόρου παράγει τὸ τεκμήριον τοῦ ὅτι αἱ μεταξὺ αὐτῶν πράξεις εἰσὶν ἐμπορ. καὶ ἑπομένως πᾶσα διαφορά, ἀφορῶσα τὰς τοιαύτας μεταξὺ αὐτῶν πράξεις, ὑπάγεται εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῶν ἐμποροδικῶν κατὰ τὸ ἄρθρον 1 τοῦ περὶ ἁρμοδιότητος τῶν ἐμποροδικείων νόμου· ἀλλ' ὁ κανὼν οὗτος ἐπιδέχεται ἐξαίρεσιν, ἂν ἄλλως ἤθελεν ἀποδειχθῇ ὅτι αἱ ὑποχρεώσεις αὗται καὶ συναλλαγαὶ δὲν ἔχουσι ποσῶς χαρακτῆρα ἐμπορικόν· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου, ἂν καὶ ὑποτεθῇ ὅτι ὁ ἐφεσίβλητος Μ. Σ ἦτον ἔμπορος κατὰ τὴν 1 Μαΐου 1831, ὅτε ἐξέδωκε τὸ ἀπὸ τῆς αὐτῆς χρονολογίας ἔγγραφον ὁμόλογον διὰ γρόσια 2000, ὡμολόγησεν ἐνώπιον τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐμποροδικῶν ὁ δικηγόρος Π.Φ. πληρεξούσιος τοῦ ἐκκαλοῦντος εἰς τὴν πρωτόδικον δίκην, ὅτι τὰ εἰρημένα γρόσια 2000 ἔλαβε δάνεια ὁ ἐφεσίβλητος παρὰ τοῦ ἐκκαλοῦντος διὰ προῖκα τῆς ἀδελφῆς του, ὡς γίνεται δῆλον ἐκ τῶν πρακτικῶν τῆς ἀπὸ 3 Σεπτεμβρίου 1837 συνεδριάσεως τῶν αὐτῶν ἐμποροδικῶν, ἡ δὲ ὁμολογία αὕτη, κατὰ τὸ ἄρθρ. 264 τῆς πολ. δικονομίας, ἀποτελεῖ ἀπόδειξιν· ὥστε τὸ εἰρημένον χρέος δὲν ἔχει παντάπασι χαρακτῆρα ἐμπορικόν, καὶ ἑπομένως ὀρθῶς καὶ νομίμως τὸ ἐμποροδικεῖον τοῦτο ἐκηρύχθη ἀναρμόδιον, καὶ παρέπεμψε τὴν παρ' αὐτοῦ τοῦ χρέους μεταξὺ τῶν διαδίκων διαφορὰν εἰς τὰ πολιτικὰ δικαστήρια.

Ἐπειδή, κατὰ τὸ ἄρθρ. 269 τῆς πολιτ. δικονομίας, ἡ εἰρημένη δικαστικὴ ὁμολογία τότε μόνον δύναται ν' ἀνακληθῇ, ἂν ἤθελεν ἀποδειχθῇ ὅτι προῆλθεν ἐκ πραγματικῆς ἀπάτης, ἢ ὅτι ἐγένετο παρὰ τοῦ διαληφθέντος δικηγόρου πληρεξουσίου ἐναντίον τῶν εἰς αὐτὸν ἕνεκα τῆς διεξαγωγῆς τῆς δίκης δοθεισῶν διασαφήσεων καὶ ἐνδειγμάτων, ὁ δὲ ἐκκαλῶν οὐδέτερον τῶν περιστατικῶν τούτων ἀπέδειξεν· ὥστε καθίσταται ἀνυπόστατος ὁ διισχυρισμὸς αὐτοῦ περὶ τοῦ ὅτι ἡ μνησθεῖσα ὁμολογία προῆλθεν ἐκ τῆς πραγματικῆς ἀπάτης.

Ἐπειδή, κατὰ τὸν Νόμον 29 τοῦ κώδηκος *de transactio n.*

(1) Ὅρα Βύρετ λέξ· ἀντίκλητος· πληρεξούσιος· ἐπίδοσις.

§. 46.

ΖΗΤ. *Αἴτησις περὶ ἀποζημιώσεως κατὰ τοῦ πλοιάρχου ὡς διακόψαντος τὸν πλοῦν ὑπάγεται εἰς τὸ ἐμποροδικεῖον;* Ναί.

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ δὲν πρόκειται νὰ δικάσῃ ἤδη τὸ δικαστήριον εἰμὴ ἐπὶ τῶν ἀντικειμένων, περὶ ὧν ἀπεφάσισε τὸ ἐνταῦθα πρωτοδικεῖον ὡς ἐμποροδικεῖον διὰ τῶν ἐκκληθεισῶν ἀποφάσεών του, καὶ περὶ ὧν παραπονούμενοι διὰ τῶν προκειμένων ἐφέσεων καὶ τῶν προτάσεών των οἱ ἐκκαλοῦντες ἀναφέρονται ὡς πρὸς ταῦτα καὶ εἰς τὰς πρωτοδίκους προτάσεις.

Ὡς πρὸς τὴν κατὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 288 ἔφεσιν.

Ἐπειδὴ ἡ περὶ ἀποζημιώσεως δραχμ. 1000 ἀνταγωγικὴ ἀπαίτησις τῶν ἐκκαλούντων στηρίζεται εἰς τὴν διακοπὴν τοῦ πλοῦ, τὴν παρὰ τοῦ πλοιάρχου παρὰ τὴν συμφωνίαν γενομένην εἰς Πειραιᾶ, ἐν ᾧ ὤφειλε νὰ ἐξακολουθήσῃ καὶ περατώσῃ τὸν πλοῦν του, ἡ δὲ πρᾶξις αὕτη τοῦ πλοιάρχου θεωρουμένη

γ) ΖΗΤ. *Πᾶσα ἀγορὰ γενομένη ἀπὸ ἔμπορον εἰκάζεται ὡς ἐμπορικὴ μέχρις ἀποδείξεως τοῦ ἐναντίου.*

Ἀπόφ. πολιτ. Ἀρείου Πάγου 42 τοῦ 1846.

δ) ΖΗΤ. *Τὸ τεκμήριον, τὸ ὁποῖον παράγεται ἐκ μόνης τῆς ἰδιότητος τοῦ ἐμπόρου ὅτι αἱ πράξεις του εἶναι ἐμπορικαί, ἀποκλείει πᾶσαν ἐναντίαν ἀπόδειξιν;*

Ἀπόφ. 6 τοῦ 1840 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν.

ε) ΖΗΤ. *Διὰ νὰ χαρακτηρισθῇ πρᾶξίς τις ὡς ἐμπορικὴ ἕνεκα τῆς ἐμπορικῆς ἰδιότητος τοῦ ἐπιχειρήσαντος αὐτὴν προσώπου, ἀπαιτεῖται ὥστε ἡ ἰδιότης αὕτη νὰ ὑπάρχῃ ἰδίως κατὰ τὴν ἐποχὴν αὐτὴν τῆς πράξεως.*

Ἀπόφ. 4368 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

ς) Ἀληθῶς μὲν ἡ ἰδιότης τοῦ ἐμπόρου παράγει τὸ τεκμήριον τοῦ ὅτι αἱ μεταξὺ ἐμπόρων ὑποχρεώσεις καὶ συναλλαγαὶ εἶναι πράξεις ἐμπορικαί, ἑπομένως πᾶσα διαφορὰ ἀφορῶσα τὰς τοιαύτας μεταξὺ αὐτῶν πράξεις ὑπάγεται εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῶν ἐμποροδ. ἀλλ' ὁ κανὼν οὗτος ἐπιδέχεται ἐξαίρεσιν, ἐὰν ἄλλως ἤθελεν ἀποδειχθῇ, ὅτι αἱ ὑποχρεώσεις αὗται δὲν ἔχουν ποσῶς χαρακτῆρα ἐμπορικόν.

Ἀπόφ. τῆς 5 ἰαννουρίου 1840 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν.

ζ) ΖΗΤ. *Ὁ περὶ ἁρμοδιότητος τῶν ἐμποροδικῶν νόμος δὲν ἔχει ἀναδρομικὴν δύναμιν· ἑπομένως τὸ τεκμήριον ὅτι ὁ ἔμπορος ἔλαβε δάνειόν τι διὰ τὰς ἐμπορικάς του ἀνάγκας, ἀλλὰ πρὸ τοῦ νόμου αὐτοῦ, χρήζει ἀποδείξεως.*

Ὅρα ἀνωτέρω τὸ ἄρθρον ἁρμοδιότης πολ. ἐν γένει § 118 224.

ὡς ὑπέρβασις τῶν καθηκόντων αὐτοῦ, ὡς τοιούτου, εἶναι ἐμπορική· ὅθεν ἔπρεπεν τὸ ἐνταῦθα ἐμποροδικεῖον νὰ δικάσῃ τὴν προκειμένην ἀνταγωγικὴν ἀπαίτησιν, καὶ οὐχὶ νὰ κηρυχθῇ ἀναρμόδιον, ὡς ἔπραξε διὰ τῆς μνησθείσης ὑπ' ἀριθ. 288 ἀποφάσεώς του.

Ὡς πρὸς τὴν κατὰ τῶν ὑπ' ἀριθ. 331 καὶ 388 ἀποφάσεων ἔφεσιν.

Ἐπειδὴ ὁ πλοίαρχος, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὰ περὶ διατροφῆς τοῦ πληρώματος, ἐξόδων τοῦ πλοίου, καὶ λοιπῶν ἐκτάκτων καὶ ἀπροβλέπτων ἐξόδων, σημαντικώτερα κονδύλια τοῦ παρουσιασθέντος βιβλίου του, προσήγαγεν ὅσας ἦτο δυνατὸν νὰ λάβῃ εἰς ξένον κράτος, καὶ μάλιστα τὸ Τουρκικόν, ἀποδείξεις παρὰ τῶν ἰδίων, πρὸς οὓς ἐπλήρωσε τὰς εἰς τὸ διαληφθὲν βιβλίον του σημειωμένας ποσότητας, ἀλλ' οἱ ἐκκαλοῦντες δὲν τὰς ἀνεγνώρισαν καθὸ ἰδιωτικάς· μὴ οὔσης δὲ ἐφικτῆς τῆς ἀποδείξεως ὅλων τῶν ἐν τῷ ῥηθέντι βιβλίῳ κονδυλίων διὰ μαρτύρων, τὸ καταλληλότερον πρὸς ἀπόδειξιν μέσον εἰς τοιαύτην περίπτωσιν δὲν ἠδύνατο νὰ ἦναι εἰμὴ ὁ ὑπὸ πραγματογνωμόνων, ἐχόντων ἰδίαν πεῖραν καὶ γνώσεις περὶ τῶν εἰρημένων ἐξόδων, προσδιορισμὸς τῶν ἐξόδων τούτων, συμφώνως μὲ τὸ ἄρθρ. 291 τῆς πολιτ. δικονομίας, ὡς ὀρθῶς ἐσκέφθη καὶ τὸ ἐνταῦθα δικαστήριον τῶν πρωτοδικῶν· ἑπομένως ὀρθῶς ἐπίσης διώρισε τοὺς τοιούτους πραγματογνώμονας διὰ τῶν εἰρημένων ὑπ' ἀριθ. 331 καὶ 488 ἀποφάσεών του, διὰ νὰ γνωστοποιήσωσι καὶ προσδιορίσωσι τὰς ῥηθείσας δαπάνας καθ' ὅλον τὸ διάστημα τοῦ πλοῦ τοῦ εἰρημένου πλοίου, ὡς εἰς τὸ ὑπ' ὄψιν αὐτῶν ληφθησόμενον διαληφθὲν βιβλίον ἐν ἐκτάσει καταφαίνεται, ἀφοῦ λάβουν ὑπ' ὄψιν καὶ τὸν ἀριθμὸν τοῦ πληρώματος τοῦ πλοίου,

Ὡς πρὸς τὴν ὑπ' ἀριθ. 551 ἀπόφασιν.

Καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν περὶ ἀκυρότητος τῆς ἐκθέσεως τῶν πραγματογνωμόνων ἔνστασιν τῶν ἐκκαλούντων (1).

Παραδεχόμενον τοὺς εἰς τὴν πρώτην καὶ δευτέραν αἰτιολογίαν τῆς ὑπ' ἀριθ. 551 ἀποφάσεως διαλαμβανομένους λόγους ὡς ὀρθοὺς καὶ νομίμους· καὶ

Ἐπειδὴ παραιτηθέντος τοῦ πραγματογνώμονος, καὶ αἰτήσαντος τοῦ ἐφεσιβλήτου παρὰ τοῦ εἰσηγητοῦ δικαστοῦ τὴν ἀντικατάστασιν τοῦ ῥηθέντος πραγματογνώμονος, ὡς ἐκ τῆς ἀπὸ 9 ἀπριλίου 1847 ἐκθέσεως τοῦ αὐτοῦ εἰσηγητοῦ προκύπτει, ἡ ὁποία αἴτησις τοῦ

(1) Ὅρα Εὑρετ. λέξ. πραγματογνώμονες, ὅπου τὸ προκείμενον ζήτημα ἑρμηνευθήσεται,

ἐφεσιβλήτου ἀποδεικνύει καὶ τὴν μὴ θέλησιν τοῦ ἀντιδίκου του περὶ διορίσμοῦ ἄλλου πραγματογνώμονος, ὁ διαληφθεὶς εἰσηγητὴς ἠδύνατο, κατὰ τὸ ἄρθ. 234, νὰ διορίσῃ ἄλλον πραγματογνώμονα, ἤγουν, τὸν ... ἀντὶ τοῦ . . . καὶ νὰ ὁρκίσῃ αὐτόν· ἂν δὲ ταῦτα ἐγένοντο χωρὶς νὰ προσκληθῶσιν εἰς τὰς πράξεις αὐτὰς τοῦ εἰσηγητοῦ οἱ ἐκκαλοῦντες, ἡ παραβίασις αὕτη, μὴ διατατομένη ῥητῶς ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος, δὲν δύναται νὰ φέρῃ τοιοῦτον ἀποτέλεσμα ἐπὶ τοῦ προκειμένου· διότι ἐκ τῶν πράξεων αὐτῶν τῶν ἐκκαλούντων προκύπτει ὅτι δὲν ἦτον οὐσιώδης, τουτέστιν ὅτι δὲν ἐθεωρήθη ὑπ' αὐτῶν τῶν ἰδίων ὡς ἐπιβλαβής, οὔτε, καὶ ἂν ὑποτεθῇ ὡς ἀληθής, ὅτι ἡ ἀντικατάστασις καὶ ἡ ὁρκοδοσία ἐγένετο, ὡς οἱ αὐτοὶ ἐκκαλοῦντες διατείνονται, ἀφοῦ οἱ κατὰ πρῶτον διορισθέντες πραγματογνώμονες συνῆλθον καὶ ἠκροάσθησαν τοὺς διαδίκους, καθ' ὅσον, ἐὰν τῳόντι αἱ πράξεις αὗται τοῦ εἰσηγητοῦ, εἰς τὰς ὁποίας δὲν συνήργησαν, οὔτε ἐκκλητεύθησαν οἱ ἐκκαλοῦντες, ἔφερον βλάβην εἰς αὐτούς, ἢ κίνδυνον εἰς τὰ συμφέροντά των, ἤθελαν οὗτοι ἀμέσως, κατὰ τὸ ἄρθρ. 285 τῆς πολ. δικον., κάμει ἀνακοπὴν κατ' αὐτῶν, ἀφοῦ τοὺς ἐκοινοποιήθησαν αὗται, μὲ τὴν δηλοποίησιν προσέτι τῆς ἡμέρας καὶ τοῦ τόπου, καθ' ἣν καὶ ὅπου ἔμελλον οἱ τελευταῖοι πραγματογνώμονες νὰ ἐνεργήσουν τὰ καθήκοντά των, καὶ μὲ τὴν κλήτευσιν ταὐτοχρόνως τοῦ νὰ παρευρεθῶσιν εἰς αὐτὰς οἱ ἐκκαλοῦντες, ὡς ἐκ τοῦ ὑπ' ἀρθ. 1040 ἐπιδοτηρίου τοῦ κλητῆρος . . . προκύπτει, καὶ τοιουτοτρόπως ἤθελε προλάβει τὴν πρόοδον τοῦ πραγματογνώμονος, ἐνῷ, σιωπήσαντες διὰ τὴν μὴ προηγουμένην κλήτευσιν, οὐδὲ προτείναντες ἐξαίρεσίν τινα κατὰ τοῦ ἀντικατασταθέντος, ἀπέδειξαν ἀρκούντως, ὅτι δὲν ἐξετίμησαν δι' αὐτοὺς οὐσιώδη τὴν προκειμένην τῆς κλητεύσεώς των παράβλεψιν.

Ἐπειδὴ αἱ ῥηθεῖσαι ἐκθέσεις τῶν πραγματογνωμόνων εἶναι προσέτι αἰτιολογημέναι, καθότι οἱ πραγματογνώμονες ἐκθέτουν διὰ τῆς αὐτῆς ἐκθέσεως διακεκριμμένως, ὅτι ἔλαβον ὑπ' ὄψιν ὅλα τὰ ἀπαιτούμενα περιςατικὰ πρὸς σχηματισμὸν τῆς πεποιθήσεώς των· ὅθεν ὀρθῶς ἀπεῤῥίφθη διὰ τῆς μνησθείσης ὑπ' ἀριθ. 551 ἀποφάσεως ἡ περὶ ἀκυρώσεως τῆς ἐκθέσεως αὐτῆς ἔνστασις τῶν ἐκκαλούντων. Κατὰ δὲ τοιαύτης γνωμοδοτήσεως δὲν δύναται νὰ ἰσχύσῃ, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸν Λέμπον, ἡ ἐπικαλουμένη παρὰ τῶν ἐκκαλούντων ἰδιωτικὴ ἀπόδειξις τοῦ Ι. Σ. ὡς ἁπλοῦν ἐκμαρτύριον, οὔτε ἐφαρμόζεται ἐπὶ τοῦ προκειμένου τὸ ἐπικαλούμενον ἐπίσης ὑπὸ τῶν ἐκκαλούντων ἄρθρ. 234 τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου, καθότι τοῦτο προβλέπει τὴν εἰδικὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν πρόκειται νὰ δανεισθῇ ὁ πλοίαρχος ἐπὶ τοῦ σκάφους τοῦ πλοίου (ὅρα Εὑρετ. λέξ. πλοῖον).

Ὡς πρὸς τὴν πληρωμὴν τῆς ἀσφαλείας τῶν γροσίων 5741.

Διὰ τοὺς εἰς τὴν τρίτην καὶ τετάρτην σκέψιν τῆς ὑπ' ἀριθ. 551 ἀποφάσεως διαλαμβανομένους λόγους, τοὺς ὁποίους παραδέχεται καὶ τὸ δικαστήριον τοῦτο ὡς ὀρθοὺς καὶ νομίμους, ὀρθῶς ἐπεβλήθη διὰ τῆς ἀποφάσεως αὐτῆς εἰς τὸν ἐφεσίβλητον ὁ ἀναπληρωτικὸς ὅρκος.

Ὡς πρὸς τοὺς τῶν δανείων τόκους ἐκ δραχ. 1191.

Διὰ τοὺς εἰς τὰς σκέψεις 5—9 τῆς 551 ἀποφάσεως διαλαμβανομένους λόγους, τοὺς ὁποίους παραδέχεται τὸ δικαστήριον τοῦτο ὡς ὀρθοὺς καὶ νομίμους,

Ἐπειδὴ ὁ λόγος τῶν ἐκκαλούντων, ὅτι, ἐὰν τὰ δάνεια ἐγίνοντο διὰ λογαριασμὸν τοῦ πλοίου, ἔπρεπεν ὁ πλοίαρχος νὰ χρεώσῃ αὐτοὺς καὶ μὲ τὸ κεφάλαιον καὶ ὄχι μόνον μὲ τὸν τόκον, εἶναι ἀνυπόστατος· καθότι, δαπανήσας ὁ ἐφεσίβλητος τὰ κεφάλαια αὐτὰ εἰς τὰ ἔξοδα τοῦ πλοίου, δὲν ἠδύνατο εἰμὴ νὰ χρεώσῃ τοὺς ἐφεσιβλήτους μόνον μὲ τὰ εἰρημένα ἔξοδα· ἄλλως ἤθελε τοὺς χρεώσει δὶς μὲ τὸ αὐτὸ ποσόν· ἑπομένως ὀρθῶς ἐπεβλήθη, διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 551 ἀποφάσεως εἰς τὸν ἐφεσίβλητον, καὶ ὁ περὶ τοῦ ἀνωτέρω ποσοῦ τῶν τόκων ἀναπληρωτικὸς ὅρκος.

Ὡς πρὸς τοὺς μισθοὺς τῶν ναυτῶν ἐκ γροσίων 16752—87.

Διὰ τοὺς εἰς τὰς σκέψεις 10—14 τῆς ὑπ' ἀριθ. 551 ἀποφάσεως διαλαμβανομένους λόγους, τοὺς ὁποίους παραδέχεται καὶ τὸ δικαστήριον τοῦτο ὡς ὀρθοὺς καὶ νομίμους. καὶ (1).

Ἐπειδὴ ἡμέρα τῆς ἐνάρξεως τῶν μισθῶν δὲν πρέπει νὰ θεωρηθῇ ἡ τῆς παρὰ τῆς λιμενικῆς ἀρχῆς ἐπιθεωρήσεως τῶν ναυτολογίων, ὡς ἰσχυρίζονται οἱ ἐκκαλοῦντες, καθότι ἡ ἐπιθεώρησις αὕτη γίνεται τὴν ἡμέραν τοῦ ἀπόπλου τοῦ πλοίου, ἐνῷ τὸ πλήρωμα ναυτολογεῖται πρὸ ἡμερῶν τῆς ἑτοιμάσεως τοῦ πλοίου. Ἐὰν δὲ τὸ παρὰ τοῦ ἐφεσιβλήτου προσαχθὲν βιβλίον δὲν ἦναι ἀριθμημένον καὶ μονογραφημένον, ὡς ἀπαιτεῖ τὸ ἄρθ. 224 τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου, τοῦτο δὲν ἀποκλείει τοῦ δικαιώματος τὸν ἐφεσίβλητον, μὴ δυνάμενον ν' ἀποδείξῃ τὴν πληρωμὴν τῶν μισθῶν τῶν ναυτῶν διὰ τοῦ ῥηθέντος βιβλίου των, τοῦ νὰ ἀποδείξῃ αὐτὴν καὶ δι' ἄλλων νομίμων μέσων, ὁποῖα εἶναι ἐπὶ τοῦ προκειμένου τὸ παρ' αὐτοῦ προσαχθὲν Ναυλόγιον, ἐν ᾧ καταγράφονται οἱ μισθοὶ τῶν ναυτῶν, καὶ ὁ εἰς αὐτὸν ἐπιβληθεὶς παρὰ τοῦ δικαστηρίου τῶν πρωτοδικῶν ὅρκος· ὅθεν ὀρθῶς ἐπεβλήθη οὗτος διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 551 ἀποφάσεως (2).

(1) Ὅρα Εὑρ. λέξ. Μισθοί, ἔνθα καὶ περὶ τούτου.—(2) Ὅρα Εὑρ. λέξ. Βιβλίας

Ὡς πρὸς τὰ δεκατρία πεντόφραγκα.

Ἐπειδὴ, συμφωνούντων ἤδη ἀμφοτέρων τῶν μερῶν ὅτι κατὰ λάθος ἐπεβλήθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 551 ἀποφάσεως ὁ περὶ τῶν ἀνωτέρω ταλλήρων ὅρκος εἰς τὸν Ε. Ο, καὶ αἰτούντων νὰ ἐπιβληθῇ ὁ ὅρκος οὗτος εἰς τοὺς ἐκκαλοῦντας, πρέπει νὰ ἐπιβληθῇ εἰς αὐτοὺς, μεταῤῥυθμιζομένης τῆς ἀποφάσεως κατὰ τὴν περὶ ἐπιβολῆς τοῦ ὅρκου τούτου διάταξίν της.

Ὡς πρὸς τὴν αἴτησιν τῶν ἐκκαλούντων τοῦ νὰ πιστωθῶσι μὲ σκοῦδα 532 ὡς ἐμβασθέντα εἰς τὸν ἐφεσίβλητον, καὶ μὴ συμφωνηθέντα παρ' αὐτοῦ εἰς τὸ συμβόλαιον.

Διὰ τοὺς εἰς τὴν 21 σκέψιν τῆς ὑπ' ἀριθ. 551 ἀποφάσεως διαλαμβανομένους λόγους, τοὺς ὁποίους παραδέχεται καὶ τὸ δικαστήριον τοῦτο ὡς ὀρθοὺς καὶ νομίμους, ὀρθῶς ἐπεβλήθη διὰ τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως εἰς τὸν ἐφεσίβλητον τὸ χρέος τῆς διὰ μαρτύρων ἀποδείξεως περὶ τῶν ἀνωτέρω σκούδων ὡς πρὸς τὰς ἀνταγωγικὰς ἀπαιτήσεις τῶν ἐκκαλούντων.

Ἐπειδὴ (καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὰ γρόσια 3000 3005, ἐξ ὧν τὰ μὲν ἐδάνεισε πρὸς τὸν ἐφεσίβλητον ὁ Π. Ι. τὰ δὲ ὀφειλόμενα παρὰ τοῦ ἐφεσιβλήτου πρὸς τὸν Θ. Χαδούλην ἐπλήρωσεν ὁ ῥηθεὶς Ι, τὰ δὲ ἐπλήρωσεν ὁ ἴδιος μετρητὰ εἰς τὴν οἰκογένειαν τοῦ ἐφεσιβλήτου, καὶ δι' ἔλαιον τῆς οἰκογενείας, κατὰ τὰ παρουσιασθέντα παρὰ τῶν ἐκκαλούντων ἔγγραφα, ἤτοι τὸ ὁμόλογον τοῦ ἐφεσιβλήτου τῆς 6 αὐγ. 1845 καὶ τὸν λογαριασμὸν τῆς 26 ἰουνίου 1846) παραδέχεται τὸ δικαστήριον τοῦτο ὡς ὀρθοὺς καὶ νομίμους τοὺς εἰς τὴν 29 σκέψιν τῆς ὑπ' ἀριθ. 551 ἀποφάσεως λόγους, διὰ τοὺς ὁποίους ὀρθῶς ἐκηρύχθη ἀναρμόδιον τὸ ἐνταῦθα δικαστήριον τῶν πρωτοδικῶν ὡς ἐμποροδικῶν.

Ἐπειδὴ, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὰ ἐν τῷ ἑτέρῳ παρουσιασθέντι παρὰ τῶν ἐκκαλούντων λογαριασμῷ τὴν 26 ἰουνίου 1846 διαλαμβανόμενα κονδύλια, τ' ἀφορῶντα τὰς δαπάνας τοῦ ἐφεσιβλήτου καὶ τῆς οἰκογενείας του, παραδέχεται ὡσαύτως τὸ δικαστήριον τοὺς εἰς τὰς 30 καὶ 29 σκέψεις τῆς ὑπ' ἀριθ. 551 διαλαμβανομένους λόγους, διὰ τοὺς ὁποίους ὀρθῶς ἐκηρύχθη ἀναρμόδιον τὸ δικαστήριον τῶν πρωτοδικῶν ὡς ἐμποροδικῶν.

Ἐπειδὴ, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὰ ἐν τῷ αὐτῷ λογαριασμῷ κονδύλια ἐκ γροσίων 2001 καὶ 1050, παραδέχεται ὁμοίως τὸ δικαστήριον τοῦτο ὡς ὀρθοὺς καὶ νομίμους τοὺς εἰς τὴν 31 σκέψιν τῆς ὑπ' ἀρ. 551 ἀποφάσεως διαλαμβανομένους λόγους, διὰ τοὺς ὁποίους τὸ μνησθὲν πρωτοδικεῖον ἀπέῤῥιψε τὴν περὶ τῶν εἰρημένων ποσῶν ἀπαίτησιν τῶν ἐκκαλούντων.

Ἀπόφ. 4887 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν τῆς 27 Ἰουνίου 1848.

§. 47.

ΖΗΤ. *Εἶναι ἐμπορικὴ πρᾶξις ἡ ἐπὶ σκοπῷ πωλήσεως παρακατάθεσις προϊόντος τινός; — Τὰ πρωτοδικεῖα δύνανται νὰ δικάσωσι περὶ ὑπηρετικῶν μισθῶν, ὅταν δὲν ἐγένετο ἔνστασις;* (1).

Ἀπόφ. 63 τοῦ 1844 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν, φέρουσα.

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ, κατὰ τὴν ῥητὴν διάταξιν τοῦ 1042 ἄρθρου τῆς πολιτ. δικονομίας, ἐὰν προηγηθῇ, ὡς ἐνταῦθα, συντηρητικὴ κατάσχεσις, ἐφαρμόζεται ὡς πρὸς τὴν ἐντὸς ὀκτὼ ἡμερῶν ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως τῆς συντηρητικῆς ταύτης κατασχέσεως κινηθεῖσαν ἀγωγὴν, ἀντικείμενον ἔχουσαν, τὴν κυρίαν ἀπαίτησιν, τὸ 619 ἄρθρ. τῆς πολιτ. δικονομίας· κατὰ δὲ τοῦτο ὁ ἐνάγων, πρὶν κινήσῃ τὴν τοιαύτην ἀγωγὴν, δὲν ὑποχρεοῦται οὔτε νὰ ἀποπειραθῇ πρὸς συμβιβασμὸν ἀπόπειραν, (ἥτις ἐνταῦθα, ὡς διατελοῦντος τοῦ ἐναγομένου ὑπὸ κηδεμονίαν ὡς δικαστικῶς ἀπηγορευμένου, δὲν ἐδύνατο οὔτε κἂν νὰ λάβῃ χώραν), οὔτε νὰ προσδιορίσῃ ἐν τῇ ἀγωγῇ ταύτῃ προθεσμίαν πρὸς ἀπάντησιν τοῦ ἐναγομένου, ἀλλὰ μόνον πρὸς τὴν ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ ἐμφάνισιν αὐτοῦ· ὅθεν ἡ περὶ τοῦ ἐναντίου προταθεῖσα ἐνώπιον τῶν δικασάντων πρωτοδίκων ἔνστασις, τὴν ὁποίαν οὗτοι ὀρθῶς δικάζοντες ἀπέῤῥιψαν, εἶναι ἀνίσχυρος (2).

Ἐπειδὴ, ὡς πρὸς τὴν ἔνστασιν τοῦ ὅτι ἐνώθησαν εἰς ἓν ἔγγραφον ἀγωγῆς πολλαὶ ἀγωγαὶ ἀφορῶσαι δύω διαφόρους διαδίκους, αἱ σκέψεις τῆς πρωτοδίκου ἀποφάσεως εἶναι ὀρθαὶ καὶ νόμιμοι· καθ' ὅσον ἀμφότεροι ὑπὸ τοῦ Π. Π, ὡς προκύπτει ἐκ τῶν ἐπιστολῶν αὐτοῦ πρὸς τὸν ἕνα τούτων, ὡς ἐν κοινοκτημοσύνῃ ζῶντες ἀπ' ἀρχῆς ἀνεγνωρίσθησαν, καθότι ὡς συγκοινωνοὶ τῶν πρὸς τὸν ἕνα τοῦτον εἰς τὰς τούτων μετ' αὐτοῦ σχέσεις ὑποχρεώσεων αὐτῶν ἐθεωροῦντο.

Ἐπειδὴ δὲν προκύπτει, ὅτι τὸ πρῶτον ἐκ τῶν κτημάτων αὐτῶν ἀπὸ σταφίδας, τῶν ὁποίων τὴν ἀξίαν ἀπαιτοῦν, ἠγοράσθη ὑπὸ τοῦ Π. Π διὰ νὰ μεταπωληθῇ, ὥστε νὰ θεωρηθῇ, ὡς πρὸς τὸν τελευταῖον τοῦτον, ἡ περὶ τῆς ἀξίας τοῦ αὐτοῦ προϊόντος ἀπαίτησις ὡς συνιστῶσα ἀντικείμενον τοῦ ἐμπορικοῦ δικαίου, καθ' ὅσον ἐκ τῶν ἐπιστολῶν τούτου, ἰδίως δὲ ἐκ τῆς ὑπὸ χρονολογίαν 25 ὀκτωβρίου 1841, προκύπτει τὸ ἐναντίον, καθότι κατὰ τὸ περιεχόμενον

---

(1) Βλ. ἀνωτ. § 44.

(2) Ὅρα Εὑρετ. λέξ. ἀπόπειρα πρὸς συμβιβασμόν, Εὑρετ. Τ. Ε'.

αὐτῶν γίνεται φανερὸν, ὅτι οἱ ἐνάγοντες παρακατέθεσαν τὸ εἰρημένον προϊὸν εἰς τὴν ἀποθήκην τοῦ αὐτοῦ Π, ἐπὶ τῷ σκοπῷ τοῦ νὰ πωληθῇ ὡς ἤθελε πωληθῇ καὶ τὸ εἰς τὴν ἀποθήκην τούτου ἐκ ςαφίδος προϊὸν αὐτοῦ· μὴ ἰσχυρισθείσης δὲ τῆς ἐκκαλούσης, ὅτι ὁ Π. Π. ἦτον ἔμπορος, καὶ μὴ ἀναλαβόντος τούτου ἐπὶ προμηθείᾳ τὴν πώλησιν τοῦ παρακατατεθέντος προϊόντος, δὲν δύναται οὗτος οὔτε ὡς παραγγελιοδόχος νὰ θεωρηθῇ, διὰ νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς ἐμπορικὴ πρᾶξις ἡ εἰς τὴν ἀποθήκην, ἐπὶ τῷ προειρημένῳ σκοπῷ, τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος προϊόντος παρακατάθεσις· ὅθεν καὶ ἡ περὶ ἀναρμοδιότητος ἔνστασις ὀρθῶς δικασθεῖσα ὑπὸ τῶν δικασάντων πρωτοδικῶν ἀπεῤῥίφθη.

Ἐπειδὴ, μ' ὅλον ὅτι δύναται νὰ εἴπῃ τις κατὰ τὸ ἄρθρ. 22 τῆς πολιτ. δικονομίας, ἐὰν ὁ ἐναγόμενος, χωρὶς νὰ προτείνῃ πρὸ πάσης ἄλλης ἐνστάσεως τὴν ἀναρμοδιότητα, ἀπήντησεν ἐνώπιον μὴ ἁρμοδίου δικαστηρίου, τὸ δικαστήριον τοῦτο καθίσταται ἁρμόδιον διὰ παρεκτάσεως τῆς δικαιοδοσίας· κατὰ δὲ τὸ ἄρθρ. 25 μόνον ἐὰν, ὡς ἐκ τῆς ἰδιότητος τοῦ ἀντικειμένου τῆς δίκης, δὲν ἦναι ἁρμόδιον κατὰ τὰ ἄρθρ. 4 καὶ 19, 9, τούτεστιν ἐπὶ μόνων ἐμπορικῶν καὶ διοικητικῶν ὑποθέσεων, ἀποφαίνεται καὶ αὐτεπαγγέλτως τὸ δικαστήριον τὴν ἁρμοδιότητά του· ἐκ δὲ τῶν εἰρημένων διατάξεων γίνεται φανερὸν, ὅτι ὁ νομοθέτης ἐξῄρεσε μόνον τὰς διοικητικὰς καὶ ἐμπορικὰς ὑποθέσεις· ὥστε ὅταν αἱ τοιαῦται ὑποθέσεις ὑποβάλλωνται εἰς ἀναρμόδιον δικαστήριον, οὐχὶ μόνον δὲν δύναται νὰ παρεκταθῇ ἡ δικαιοδοσία αὐτῶν, ἀλλ' ἡ ἔνστασις τῆς ἀναρμοδιότητος δύναται νὰ προταθῇ εἰς πᾶσαν στάσιν τῆς δίκης, ὡς ἀφορῶσα τὴν δημοσίαν τάξιν, καὶ ὀφείλει ἀκόμη τὸ δικαστήριον ν' ἀποφαίνηται αὐτεπαγγέλτως ἑαυτὸ ἀναρμόδιον (1).

Ὅθεν, μὴ προκειμένου περὶ διοικητικῆς ἢ ἐμπορικῆς ὑποθέσεως, ἀλλὰ περὶ μισθῶν ὑπηρετικῶν ὑπαγομένων εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ εἰρηνοδικείου κατὰ τὸ ἄρθρ. 490 ἐδαφ. 2 § 4, καὶ μὴ προταθείσης παρὰ τῆς ἐναγομένης ἐνώπιον τοῦ ἐν Ναυπλίῳ πρωτοδικείου τῆς περὶ ἀναρμοδιότητος ἐνστάσεως, τὸ πρωτοδικεῖον τοῦτο κατέστη ἁρμόδιον διὰ παρεκτάσεως, καὶ ἐδύνατο νὰ δικάσῃ ἁρμοδίως τοσοῦτον μᾶλλον, καθ' ὅσον ἡ ἀξία ὑπερέβαινε τὸ ποσὸν, ἐφ' ὧν δικάζει τὸ εἰρηνοδικεῖον ἀνεκκλήτως, ἡ δὲ ἔνστασις τῆς ἀναρμοδιότητος δὲν δύναται πλέον νὰ προταθῇ ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου

(1) Ὅρα Εὑρετ. λέξ. Ἁρμοδ. πολιτ. ἐν γένει σελ. 90—95, 348—358 (ἔνθα περὶ παρεκτάσεως ἁρμοδιότητος) καὶ φυσ. § 1, 2,

τούτου τῶν ἐφετῶν ὡς καλυφθεῖσα, ἀφοῦ πρωτοδίκως δὲν ἐγένετο· οὔτε δύναται νὰ ὑποτεθῇ ὅτι παρελείφθη ὁ πρῶτος βαθμὸς τῆς δικαιοδοσίας, καθότι, καταςάντος ἁρμοδίου τοῦ πρωτοδικείου, δὲν ἀφαιρεῖται ἐκ τούτου ὁ πρῶτος βαθμὸς, ἀλλὰ δικάζει τοῦτο ὡς εἰς πρῶτον βαθμὸν, ἡ δὲ ἀπόφασις αὐτοῦ ὑπόκειται εἰς ἔφεσιν, καθ' ὅσον τὸ ἀντικείμενον ὑπερβαίνει τὸ ποσὸν τῶν δραχμ. 500, μολονότι ἔνστασίς τις περὶ ἀπαραδέκτου ἐφέσεως δὲν ἐγένετο, ὥστε δὲν στερεῖται ἡ ἐνισταμένη οὐδενὸς βαθμοῦ δικαιοδοσίας καὶ ὠφελεῖται μάλιστα, καθ' ὅσον, δικαζομένη ἐνώπιον τοῦ πρωτοδικείου καὶ ἐφετείου, ἔχει πλειοτέρας ἐγγυήσεις καὶ μακρὰς προθεσμίας, ὁ δὲ ἐνάγων βλάπτεται, καθ' ὅσον, ἐὰν ἤθελεν ἐνάξει τὴν ἐκκαλοῦσαν ἐνώπιον τοῦ εἰρηνοδικείου, δὲν ἤθελεν ὑποστῇ τῆς πολυδαπάνου καὶ μακροχρονίου διαδικασίας τὰ ἀποτελέσματα, τὰ ὁποῖα ἄλλως, ὡς προείρηται, ἤθελεν ὑπεκφύγει· ἑπομένως ἡ περὶ ἀρμοδιότητος ἔνστασις λόγῳ τοῦ ὅτι δὲν ἐκινήθη ἡ ἀγωγὴ περὶ τῶν μισθῶν ἐκ δραχ. 1700 ἐνώπιον τοῦ ἁρμοδίου εἰρηνοδίκου, μὴ προταθεῖσα πρωτοδίκως, καθίσταται ἤδη ἀπαράδεκτος.

Μ' ὅλα ταῦτα. Ἐπειδὴ ἡ ἔνστασις τῆς ἐκκαλούσης περὶ ἀναρμοδιότητος τῶν πρωτοδικῶν, ὡς πρὸς τὴν ἀγωγὴν τοῦ ἐφεσιβλήτου διὰ τοὺς μισθοὺς τῆς λόγῳ ἐπιστασίας καταβληθείσης ὑπηρεσίας του, εἶναι βάσιμος καὶ παραδεκτή· βάσιμος μὲν, διότι, κατὰ τὸ ἄρθρ. 490 § 8 τῆς πολιτ. δικονομίας, τοιαύτης φύσεως διαφοραὶ ὑπάγονται ἄνευ διακρίσεως τῆς ἀξίας εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῶν εἰρηνοδικῶν· παραδεκτὴ δὲ, διότι, κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρ. 529 § 1 καὶ 2 τῆς αὐτῆς δικονομίας, οἱ πρωτοδίκαι κρίνουν εἰς πρῶτον βαθμὸν περὶ ὅλων τῶν διαφορῶν, αἱ ὁποῖαι δὲν παρεπέμφθησαν εἰς τοὺς ἐμποροδίκας ἢ εἰρηνοδίκας, καὶ μόνον εἰς δεύτερον βαθμὸν ἀποφασίζουν περὶ ἐφέσεων κατ' ἀποφάσεων τῶν εἰρηνοδικῶν· ὥστε ἐκ τούτου συνάγεται ὅτι δὲν ἐδύνατο νὰ εἰσαχθῇ κατὰ πρῶτον εἰς τοὺς πρωτοδίκας ἀγωγὴ τῆς ἁρμοδιότητος τῶν εἰρηνοδικῶν, καθότι δὲν ἤθελεν ὑπάρχει δεύτερος δικαιοδοσίας βαθμὸς κατὰ παράβασιν τοῦ ἄρθ. 13 τῆς αὐτῆς δικονομίας (1).

Ἐπειδὴ αἱ διατάξεις αὗται, καθ' ὃ κανονίζουσαι τὴν δικαστικὴν τάξιν, εἶναι ἐκ τῆς δημοσίου τάξεως, καὶ ἑπομένως καὶ ἐξ ἐπαγγέλματος δύνανται νὰ προταθῶσιν· ὅθεν οὔτε παρέκτασις τῆς δικαιοδοσίας δύναται ἐνταῦθα νὰ λάβῃ χώραν, τὸ δὲ ἄρθρ. 24 τῆς

(1) Ὅρα 1) Ἁρμοδιότης Εἰρηνοδικῶν § 8.— 2) Ἁρμοδ. πολιτ. ἐν γένει σελ. 355.

αὐτῆς δικονομίας δὲν ἐφαρμόζεται παντάπασιν ἐπὶ τοῦ προκειμένου, διότι αὐτὸ προνοεῖ περὶ τῶν περιπτώσεων, καθ' ἃς, ἐναντίον τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρ. 16—23 τῆς αὐτῆς δικονομίας, ἤθελεν ἐναχθῆ τις εἰς δικαστήριον ἀναρμόδιον λόγῳ προσώπου ἢ τόπου, καὶ οὐχί, ὡς ἐνταῦθα, λόγῳ ἀντικειμένου ἀφαιρεθέντος ῥητῶς ἀπὸ τὴν ἁρμοδιότητα τῶν πρωτοδικῶν, ἔνθα πρόκειται οὐχὶ μόνον νὰ ἐναχθῇ τις εἰς ἀναρμόδιον δικαστήριον, ἀλλὰ καὶ νὰ στερηθῇ τοῦ δευτέρου βαθμοῦ τῆς δικαιοδοσίας.

Ἐπειδή, κατὰ τὸ ἄρθ. 430 § 1 τῆς πολιτ. δικονομίας, πρὸς ἐπίδειξιν εἶναι ὑπόχρεως ὁ εἷς τῶν διαδίκων πρὸς τὸν ἕτερον, ἀλλὰ μόνον ὡς πρὸς τὰ ἔγγραφα, τὰ ὁποῖα μετεχειρισθῇ ἐν τῇ διαδικασίᾳ ταύτῃ ἢ ἀπεφήνατο ὅτι θέλει μεταχειρισθῇ. Ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου οὐδὲν τούτων ἔλαβε χώραν, ἐκ δὲ τοῦ ὅτι ὁ ἐναγόμενος ἐνώπιον τῶν δικασάντων πρωτοδικῶν ἰσχυρίσθη, ὡς ἐν τῇ πρωτοδίκῳ ἀποφάσει ἀναφέρεται, ὅτι σημειοῦνται ὀλιγώτερα εἰς τὸ κατάστιχον τοῦ Π Π. ἐκείνων, τὰ ὁποῖα οἱ ἐνάγοντες ἀπαιτοῦν, δὲν δύναται νὰ συστηθῇ οὔτε ἡ μία, οὔτε ἡ ἄλλη περίπτωσις, τουτέστιν οὔτε ὅτι ἔκαμε χρῆσιν τοῦ καταστίχου, οὔτε ὅτι ἀπεφήνατο ὅτι θέλει μεταχειρισθῇ τοῦτο· ὅθεν τὸ πρωτόδικον δικαστήριον, ὑποβαλὸν εἰς τὸν ἐναγόμενον τὴν προσαγωγὴν τοῦ τοιούτου καταστίχου, δὲν ἐδίκασεν ὀρθῶς (1).

§ 48.

ΖΗΤ. *Ὁ ἀγωγιάτης καὶ ὁ ἐργολάβος ἐνάγονται εἰς τὸ ἐμποροδικεῖον διὰ τὴν ἀποζημίωσιν τῶν ἀπολεσθεισῶν πραγματειῶν;*

Ἀπόφ. « Ἐπειδή, κατὰ μὲν τὸ ἄρθρ. 2 ἐδ. 2 τοῦ ἀπὸ 2—14 μαΐου 1835 νόμου περὶ ἁρμοδιότητος τῶν ἐμποροδικείων, πᾶσα ἐπιχείρησις μετακομίσεως διὰ γῆς, εἶναι πρᾶξις ἐμπορική· κατὰ δὲ τὸ ἄρθρ. 103 τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου, ὁ ἀγωγιάτης, ὡς ἔμπορος, κηρύττεται ὑπεύθυνος διὰ τὴν ἀπώλειαν τῶν μετακομιστέων πραγμάτων· ἄρα ὁ Σ. Κ. ὡς ἀγωγιάτης καὶ ὁ Χ. Τ. ὡς ἐργολάβος, καθὼς ἐχαρακτηρίσθη, ὀρθῶς ἐνήχθησαν εἰς τὸ ἐμποροδικεῖον πρὸς ἀποζημίωσιν διὰ τὴν κατὰ τὴν μετακόμισιν τῶν πραγματειῶν τοῦ ἐνάγοντος συμβᾶσαν ἀπώλειαν, καθόσον ὁ Χ. Τ. δὲν ἰσχυρίσθη ποσῶς ὅτι δὲν εἶναι ἔμπορος.

(1) Ὅρα Εὑρετ. λέξ. ἔγγραφα.

Ἐπειδὴ τὸ ἐν Πάτραις ἐμπορικὸν τμῆμα τοῦ πρωτοδικείου, ἐξετάσαν τὴν ἀγωγὴν τοῦ ἐνάγοντος, εὗρεν ὅτι τὸ ἀντικείμενον τῆς δίκης περιγράφεται ἐν αὐτῇ ἀρκούντως, καί, ἐκτὸς τούτου, συμπληροῦται ὡς πρὸς τοῦτο ἡ ἀγωγὴ ἀπὸ τὴν ἔκθεσιν τῶν δοκιμαστῶν, τῆς ὁποίας ἔλαβε γνῶσιν ὁ ἀντίδικος, καὶ εἰς τὴν ὁποίαν ἀναφέρονται αἱ ἀπωλεσθεῖσαι πραγματεῖαι, αἵτινες εἶναι τὸ ἀντικείμενον τῆς δίκης, ἡ δὲ ἐξέτασις αὕτη τῆς ἀγωγῆς ὡς πρὸς τὴν ἀκριβῆ περιγραφὴν τοῦ ἀντικειμένου τῆς δίκης περιστρεφομένη εἰς πραγματικὰ περιστατικά, διαφεύγει τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ Ἀρείου Πάγου (ὅρα Εὑρετ. λέξ. 1) *Δικογραφία* 2) *Ἄρειος Πάγος*.

Ἐπειδὴ ἐκ τῶν ἀπὸ 4 αὐγούστου 1847 προτάσεων τοῦ Χ. Τ. ἐνώπιον τοῦ εἰρημένου δικαστηρίου, ἐκ τῶν πρακτικῶν τοῦ αὐτοῦ δικαστηρίου τῆς 6 σεπτεμβρίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους, καὶ ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως ἀποδεικνύεται ὅτι ὁ Χ. Τ. ἐπρότεινεν ὅτι εἶχε δώσει εἰς τὸν ἀγωγιάτην Σ. Κ. τοὺς ἵππους καὶ τὴν ἅμαξάν του ὑπομίσθιον, καὶ ὅτι ἡ κατὰ τὴν μετακόμισιν διὰ τῆς αὐτῆς ἁμάξης ἀπώλεια τῶν πραγματειῶν συνέβη ἐκ τυχαίου συμβάματος, καὶ ἐζήτησεν ἐνταυτῷ ν' ἀποδείξῃ τὰς προτάσεις του αὐτάς, τὸ δὲ δικαστήριον, ἐναντίον τῶν ῥητῶν προτάσεων καὶ αἰτήσεων τοῦ Τ, σκέπτεται ὅτι οὗτος δὲν ἔφερεν ἀπόδειξιν τινὰ περὶ τῆς, ὡς εἴρηται, μισθώσεως, χωρίς, ὡς ὤφειλε, νὰ τῷ ἐπιτρέψῃ τὴν ἀπόδειξιν ταύτην, ὡς καὶ τὴν τοῦ τυχαίου συμβάντος, τουτέστιν ἂν συνέβη ἐξ ἀκαταμαχήτου δυνάμεως ἡ ἀπώλεια· ὥστε τὸ δικαστήριον παρεβίασε τὴν οὐσιώδη διάταξιν τοῦ 170 ἄρθρου τῆς πολιτ. δικονομίας καὶ ἐκείνην τοῦ ἄρθρου 248 τῆς αὐτῆς, ἡ δὲ παραβίασις αὕτη δίδει χώραν εἰς ἀναίρεσιν κατὰ τ' ἄρθρ. 201 καὶ 887, § 5 τῆς πολιτ. δικονομίας.

Ἐπειδή, κατὰ τὸ ἄρθρ. 834 τῆς ἰδίας δικονομίας, ἀναιρουμένης ἀποφάσεώς τινος οἱ διάδικοι ἐπανέρχονται εἰς τὴν αὐτὴν κατάστασιν, εἰς ἣν ἦσαν πρὸ τῆς ἀναιρεθείσης ἀποφάσεως· ἐκ τούτου δὲ ἕπεται ἀναγκαίως, ὅτι θεωροῦνται καὶ εἶναι ἄκυροι ὅλαι αἱ πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς ἀναιρεθείσης ἀποφάσεως ἐνεργηθεῖσαι πράξεις καὶ εἶναι ἀποδοτέα τὰ πρὸς τοιαύτην ἐκτέλεσιν ληφθέντα· ὅθεν ἡ αἴτησις τοῦ ἀναιρεσείοντος τοῦ νὰ διαταχθῇ ἡ ἐπιστροφὴ τῶν ὅσων ἐληφθῆσαν πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς ἀναιρουμένης ἀποφάσεως εἶναι νόμιμος (1).

---

(1) Ὅρα τὴν ἐν τῷ Εὑρετ. λέξ. ἀναίρεσις.

Ἐπειδὴ ἡ ἐκ συμφώνου γενομένη αἴτησις τῶν μερῶν, ὥςε ἀναιρουμένης τῆς ἀποφάσεως, νὰ παραπεμφθῇ ἡ ὑπόθεσις εἰς τὸ ἐμπορικὸν τμῆμα τοῦ ἐνταῦθα ἐμποροδικείου πρὸς ἐκδίκασιν, δὲν ἀντίκειται εἰς διάταξίν τινα δημοσίας τάξεως, ἐξ ἐναντίας δὲ εἶναι σύμφωνος μὲ τὸ ἄρθρον 25 τῆς πολιτ. δικονομίας, προκειμένου περὶ προσωπικῆς δικαιοδοσίας.

Διὰ ταῦτα καὶ ἰδὸν τ' ἄρθρ. 833, 839 καὶ 210 τῆς πολιτ. δικονομίας.

Ἀναιρεῖ τὴν ἀπὸ 10 σεπτεμβρίου 1847 ὑπ' ἀριθ. 145 ἀπόφασιν τοῦ ἐμπορικοῦ τμήματος τοῦ ἐν πάτραις πρωτοδικείου, καὶ παραπέμπει τὴν ὑπόθεσιν εἰς τὸ ἐμπορικὸν τμῆμα τοῦ ἐν Ἀθήναις πρωτοδικείου πρὸς νέαν συζήτησιν.

Ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου 162 τῆς 27 ὀκτωβρίου 1847.

§ 49.

ΖΗΤ. *Ὁ καφφεπώλης θεωρεῖται ὡς ἔμπορος;* (1).

Α'πόφ. « Ἐπειδὴ ὁ καφφεπώλης, μεταπωλῶν καὶ μεταποιῶν τὰ ὁποῖα ἀγοράζει ἐμπορεύματα ἐπὶ σκοπῷ κέρδους, θεωρεῖται ἔμπορος κατὰ τὸ ἄρθρ. 1 τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου, συνδ. μὲ τὸ ἄρθρ. 2 τοῦ περὶ ἁρμοδιότητος τῶν ἐμποροδικείων νόμου. Κατὰ δὲ τὸ ἄρθρ. τοῦτο καὶ τὸ ἄρθρ. 8 τοῦ αὐτοῦ νόμου, πᾶσα πρᾶξις ἐμπόρου λογίζεται ἐμπορικὴ, ἂν αὕτη, ὡς ἐκ τῆς φύσεώς της, δὲν ἀποκλείῃ πάντα ἐμπορικὸν χαρακτῆρα· ἰδίως δὲ πᾶν δάνειον, τὸ ὁποῖον ὁ ἔμπορος λαμβάνει, θεωρεῖται ὡς ἕνεκα τοῦ ἐμπορίου γενόμενον, ἐὰν εἰς τὸ συμβόλαιον δὲν ἦναι ἐκπεφρασμένη ἄλλη αἰτία· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ὁ ἐκκαλῶν, κατὰ τὴν 17 ἰουνίου τοῦ 1832, ὢν καφφεπώλης, ἐδανείσθη παρὰ τοῦ ἐφεσιβλήτου τάλληρα γαλλικὰ 100· εἰς δὲ τὸ παρ' αὐτοῦ ὑπογραφὲν ὁμόλογον ἀναφέρει, ὅτι τὸ δάνειον τοῦτο ἔλαβε δι' ἀνάγκην του· ὥστε τεκμαίρεται ὅτι δι' ἀνάγκην τοῦ ἐμπορίου του ἔλαβε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος δάνειον.

Ἀπόφ. 144 τοῦ 1845 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν.

§ 50.

ΖΗΤ. *Συμφωνία μεταξὺ τυπογράφου καὶ ἐκδότου περὶ τοῦ νὰ τυπόνῃ ὁ πρῶτος τὴν ἐφημερίδα τοῦτου, καὶ αὐτὸς νὰ τὸν πληρόνῃ διὰ τὸ τύπωμα, εἶναι πρᾶξις ἐμπορική;*

Ὅρα ἀπόφ. τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν ἐν τῇ Νομικῇ σελ. 298.

§ 52.

ΖΗΤ. *Ὁ μὴ ἔμπορος, ὅστις κατέστη ἐγγυητὴς διὰ τὴν πληρωμὴν ἐμπορικοῦ χρέους, ὑπάγεται εἰς τὸ ἐμποροδικεῖον;*

Ἰδίως· ἐὰν ἡ ἐγγύησις ἀμφισβητῆται, δύναται τὰ ἐμποροδι-

(1) Ὅρα κατωτ. § 60 ά καὶ Ledr. v° comp. comm. n. 227.

δικεῖα νὰ ἐκτιμήσωσι τὴν ἔκτασιν, ἢ ν' ἀποφανθῶσι τὴν μὴ ὕπαρξιν αὐτῆς, ἢ ὀφείλουν νὰ παραπέμψουν τὰ μέρη ἐνώπιον τοῦ πρωτοδικείου.

Απόφ. Γαλλ. δικ. « Σκεπτόμενον ὅτι ὁ Μ. ἀξιοῖ, ὅτι ἔχει νὰ λαμβάνῃ φρ. 1388 παρὰ τοῦ Λ., ὑπεργολάβου τῶν διορθώσεων, τῶν γενομένων ὑπὸ τὴν ὁδὸν τὴν ἄγουσαν ἀπὸ Νιεύην εἰς τὸ ἅγιον Ἀμάνδον, διὰ προμηθευθέντα ἄρτον· ἐνάγει δὲ τὸν κύριον Β. Ε, ἕνα τῶν κυρίων ἐργολάβων τῶν διορθώσεων τούτων, διὰ νὰ πληρώσῃ εἰς αὐτὸν τὴν εἰρημένην ποσότητα, ὡς ὑποσχεθέντα τὴν πληρωμὴν ταύτην ἐν τῇ περιστάσει, καθ' ἣν ὁ Δ. δὲν ἤθελε πληρώσῃ.

Σκεπτόμενον ὅτι ὁ Β. Ε. ἀρνεῖται ἀπολύτως τὴν τοιαύτην ἐγγύησιν του.

Σκεπτόμενον ὅτι, ὡς πρὸς τὸ νόμιμον, ἡ ἐγγύησις εἶναι συνάλλαγμα καθαρῶς πολιτικόν, οὐδὲ ἀπεκδύεται τοῦ χαρακτῆρος τούτου, ὅταν γίγηται ἐπὶ ἐμπορικοῦ χρέους· ὅτι τωόντι ἐὰν ἡ ἐγγύησις ὑπάρχῃ ἀνεγνωρισμένη, ὁ δὲ πρωτοφειλέτης ἐνήχθη ἐνώπιον ἐμποροδικείου, δύναται καὶ ὁ ἐγγυητὴς νὰ ἐναχθῇ ἐκεῖ, διὰ τὸν λόγον ὅτι ἡ ὑποχρέωσις τοῦ ἐγγυητοῦ εὑρίσκεται, ὡς πρὸς τὸν δανειστήν, συνδεδεμένη μὲ τὴν τοῦ πρωτοφειλέτου· δὲν δύναται ὅμως ταῦτο νὰ λάβῃ χώραν, ὅταν κατὰ τῆς ἀγωγῆς, τῆς ἀπευθείας κινηθείσης κατὰ τοῦ ἐγγυητοῦ ἐμπορικοῦ τινος χρέους, ὁ ἐγγυητὴς οὗτος προτείνῃ τὸ ἄκυρον, ἢ καὶ τὴν μὴ ὕπαρξιν τῆς ἐγγυήσεως· ὅτι πρόκειται τότε ἔνστασις, ἐπὶ τῆς ὁποίας τὰ ἐμποροδικεῖα δὲν εἶναι ἁρμόδια νὰ κρίνουν· διότι, τῆς ἐγγυήσεως μὴ οὔσης ἐμπορικῆς πράξεως, εἰς μόνα τὰ τακτικὰ δικαστήρια ἁρμόζει ν' ἀποφανθῶσι περὶ τῆς ὑπάρξεως καὶ τοῦ κύρους αὐτῆς· ὅτι δὲ ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἡ ἀναρμοδιότης, ἡ προταθεῖσα παρὰ τοῦ Β. Ε. εἶναι κατὰ τοσοῦτον βασιμωτέρα, καθ' ὅσον ἡ ὑποχρέωσις τοῦ Α. πρὸς τὸν Μ. δὲν ἦτο ἐμπορική· διότι ἡ ἀγορασία ἄρτου παρὰ τοῦ ἀρτοποιοῦ, καὶ τοι ὑπὸ ἐμπόρου γενομένη, δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς πρᾶξις ἐμπορική, ὑποβάλλουσα τὸν ἀγοραστὴν εἰς τὰ ἐμποροδικεῖα.

Διὰ τοὺς λόγους τούτους κηρύττει ἑαυτὸ ἀναρμόδιον διὰ νὰ δικάσῃ ἐπὶ τῆς προκειμένης αἰτήσεως τοῦ Μ. κατὰ τοῦ Β. Ε., καὶ ἀπολύει τὸν τελευταῖον τοῦτον ἀπὸ τὴν ἀναρμοδίως κινηθεῖσαν κατ' αὐτοῦ ἀγωγήν. »

Ἐφέσεως δὲ γενομένης παρὰ τοῦ κυρίου Μ., διϊσχυρίζετο οὗτος ὅτι τὸ ἐμποροδικεῖον ἦτον ἁρμόδιον, διότι ἡ ἐγγύησις, ἐπὶ προσθήκῃ οὖσα τῆς κυρίας ὑποχρεώσεως, ἀκολουθεῖ ταύτης τὴν τύχην· ἐπεκαλεῖτο δὲ τὰς ἀρχάς, τὰς περὶ ἐγγυήσεως ὡρισμένας εἰς τὸ ἄρθρ. 181 τῆς πολιτ. δικονομίας· ἀλλὰ τὸ ἐν Βούργῃ ἐφετεῖον, κατὰ τὴν 10 ἰαννουαρίου 1840, ἐξέδωκε τὴν ἑξῆς ἀπόφασιν.

« Σκεπτόμενον ὅτι ὁ ἐκκαλῶν δὲν συνῆψε συνάλλαγμά τι μετὰ τοῦ ἐφεσιβλήτου, μόνον δὲ διϊσχυρίζετο ὅτι ὁ τελευταῖος οὗτος παρενέβη ἐγγυώμενος τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ὑποσχέσεως τοῦ ὑπεργολάβου· ὅτι τὸ περιστατικὸν τοῦτο ἀρνεῖται θετικῶς ὁ ἐφεσίβλητος· ὅτι ἡ ἐγγύησις εἶναι συνάλλαγμα διακεκριμένον καὶ μὴ ἀναγκαίως συνδεόμενον μὲ τὰς συμφωνίας, τὰς ὁποίας εἰς τὸ μεταξύ των ἔκαμαν ὁ ἐκκαλῶν καὶ ὁ ὑπεργολάβος· ὅτι δύνανται μὲν νὰ ἐκτιμηθῶσιν ἀπὸ ἐμποροδίκας τὰ ἀποτελέσματα τῆς εἰς ἐμπορικὰς ὑποθέσεις λαβούσης χώραν ἐγγυήσεως, ὅταν αὕτη ὑπάρχῃ ἢ ὁμολογῆται· ὅτι ὅμως τὸ αὐτὸ δὲν συμβαίνει ὅταν περὶ τῆς ἐγγυήσεως, ἐγείρηται ἀμφισβήτησις καὶ πρόκηται τὸ δικαστήριον ν' ἀποφανθῇ, ἐὰν ἡ ἀμφισβητουμένη

ἐγγύησις ὑπάρχῃ, διότι εἰς τοιαύτην περίστασιν ἡ αἴτησις πρέπει νὰ εἰσαχθῇ ἐνώπιον τῶν τακτικῶν δικαστηρίων. Διὰ τοὺς λόγους τούτους τὸ ἐφετεῖον κηρύττει ὅτι ὀρθῶς ἐδικάσθη πρωτοδίκως ἡ προκειμένη ὑπόθεσις κτλ. »

Journal de Procedure Civile et Commerciale.

§ 58.

Τὸ δικαστήριον τῶν ἐμποροδικῶν εἶναι ἁρμόδιον νὰ κρίνῃ τὰς ἐπί τινος πτωχεύσεως ἀναφυομένας διαφορὰς περὶ τῆς ἰσχύος δανείων πηγαζόντων ἀπὸ πολιτικὰς ὑποχρεώσεις, ὡς περὶ τοῦ προνομίου τοῦ ἰδιοκτήτου, τοῦ ἰατροῦ διὰ δαπάνας τῆς τελευταίας ἀσθενείας κτλ;

Τὸ ζήτημα τοῦτο, τὸ ὁποῖον δὲν ἠμφισβητεῖτο πλέον ὅτε ἴσχυεν ὁ ἐμπορικὸς κώδηξ τοῦ 1808, ἀνεφύη ἐκ νέου μετὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ νόμου τῆς 8 ἰουνίου 1838 περὶ πτωχεύσεων· τοῦ νεαροῦ τούτου νόμου ἡ τύχη ὑπῆρξε παράδοξος· προωρισμένος ν' ἄρῃ ἐκ μέσου δυσχερείας μέχρις ἐκείνης τῆς ἐποχῆς ἀδιαλύτους, ν' ἀποφασίσῃ ζητήματα ἐπὶ πολὺν χρόνον μεταξὺ νομοδιδασκάλων καὶ τῶν ποικίλων νομολογιῶν ἀμφισβητούμενα, δὲν ἐπήνεγκεν, ὡς πρὸς τὸ θεωρητικὸν τοὐλάχιστον μέρος, εἰμὴ σύγχυσιν ἴσως μεγαλητέραν εἰς τὰς ἀρχὰς καὶ εἰς τὰς ἰδέας· τοῦτο προέκυψεν ἐν μέρει μὲν ἐκ τῆς πλημμελοῦς συντάξεως αὐτοῦ τοῦ νόμου, κατὰ πολὺ δὲ ἐκ τῆς προκαταλήψεως τῶν ἐπεξεργασθέντων αὐτόν· ἀναγγελθεὶς πρὸ πολλοῦ, ἐδημοσιεύθη τέλος πάντων, καὶ αὐτὴ ἡ μακρὰ προπαρασκευὴ διέθεσε τὰ πνεύματα νὰ πιστεύσουν ἐντελῆ τοῦ ἐπὶ τῶν πτωχεύσεων νόμου ἀναμόρφωσιν, πραγματικῶς μολοντοῦτο, πλὴν μικροτάτων τινῶν τῆς ἀναρμοδιότητος ἐνστάσεων, δὲν μετεβλήθη τίποτε ὡς πρὸς τὰς ἀρχάς, αἱ δὲ ἀνανεώσεις δὲν ἀπέβλεπον εἰμὴ τὸν ὁλικὸν ὀργανισμὸν τῶν ἐργασιῶν τῆς πτωχεύσεως, ἐνῷ ἐπροσδόκα τις καινότερον τι· ἡ ἐνώπιον τῶν νομοθετικῶν βουλῶν συζήτησις ηὔξησε τὴν σύγχυσιν τόσον, ὥστε νὰ μὴ δύναταί τις νὰ μαντεύσῃ ὅ,τι ἐβούλετο νὰ καταστρέψῃ, ὅ,τι ἐβούλετο νὰ οἰκοδομήσῃ ὁ νόμος τοῦ 1838, ὁ ἀντικαταστήσας ἐκεῖνον τοῦ 1808, καὶ τοῦτο ὑπῆρξε δεινόν, καθότι ἡ ἑρμηνευτική, στερουμένη ἐρείσματος πρὸς ἐξήγησιν τοῦ νόμου, κατήντησε νὰ ἐγείρῃ ζητήματα περὶ πραγμάτων, περὶ τῶν ὁποίων ἐπὶ τοῦ παλαιοῦ νόμου δὲν ἐσυγχωρεῖτο σπουδαία συζήτησις.

Τὰ ἄνω ἐκτεθέντα ἀπαρτίζουν τὴν ἱστορίαν καὶ τὴν κρίσιν συνάμα τοῦ προκειμένου ζητήματος, τὸ ὁποῖον συντόμως προσδιορίζομεν.

Πρόκειται νὰ μάθωμεν, ἐὰν ἡ κατάστασις τῆς πτωχεύσεως τοῦ

ὀφειλέτου καταστρέφῃ τὴν συνήθη τῶν δικαιοδοσιῶν τάξιν, καὶ ἐὰν περιβάλῃ εἰς τὸ ἐμποροδικεῖον ἁρμοδιότητα, ἥτις εἰς πᾶσαν ἄλλην περίστασιν δὲν τῷ ἀνήκει· εἶναι λοιπὸν ζήτημα περὶ ἁρμοδιότητος, τὸ ὁποῖον, καθ' ἡμᾶς, πρέπει νὰ λυθῇ ἀποφατικῶς.

Εἴπομεν ὅτι ἡ λύσις αὕτη δὲν ἦτον ἀμφίβολος ἐπὶ τοῦ κώδ. τοῦ 1808, καὶ θέλομεν τὸ ἀποδείξει εὐκόλως.

Προσθέτομεν δὲ, ὅτι πρέπει νὰ διατηρηθῇ καὶ ὑπὸ τὴν ἰσχὺν τοῦ νόμου τοῦ 1838, καθότι μήτε τὸ κείμενον, μήτε τὸ πνεῦμα, μήτε αἱ ἀνάγκαι τοῦ νέου νόμου δὲν συγχωροῦν νὰ ὑπολάβωμεν ἀκύρωσίν τινα τῶν παλαιῶν ἀρχῶν περὶ τῆς ἀμοιβαίας ἁρμοδιότητος τῶν πολιτικῶν καὶ ἐμπορικῶν δικαστηρίων ἐπὶ τῆς πτωχεύσεως.

Λείπεται νὰ διευκρινίσωμεν πῶς καὶ εἰς τίνας περιστάσεις ἡ δυσκολία δύναται νὰ παρουσιασθῇ.

Τοῦτο θέλει συμβῇ ἐπὶ πᾶσιν εἰς τὴν ἐξέτασιν (*verification*) τῶν δανείων· γινώσκομεν ὅτι ἡ ἐξέτασις αὕτη ἐφαρμόζεται εἰς παντὸς εἴδους δάνεια, εἰς τὰ ἐξ ἐμπορικῶν συμβάσεων πηγάζοντα, ὡς καὶ εἰς τὰ ἔχοντα δι' αἰτίαν ὑποχρεώσεις ἀκραιφνῶς πολιτικάς· τὸ δικαίωμα τοῦ παρίστασθαι εἰς τὴν ἐξέτασιν καὶ τοῦ ἐπικρίνειν (*controler*) τὰ προσαγόμενα δικαιόγραφα ἀνήκει εἰς ὅλους τοὺς δανειστὰς τοῦ πτωχεύσαντος, ἂν δὲ τὰ δικαιώματα τοῦ ἑνὸς τῶν προσαγόντων ἀμφισβητῶνται, ὁ εἰσηγητὴς κάμνει τὴν ἔκθεσίν του, καὶ τὴν παραπέμπει ἐνώπιον τοῦ ἐμπορικοῦ δικαστηρίου· τότε δὲ ἀναφύεται τὸ ζήτημα τῆς ἁρμοδιότητος· ἐὰν τὸ προκείμενον νὰ ἐξακριβωθῇ δάνειον ἦναι ἐμπορικῆς. φύσεως, οἱ ἐμποροδίκαι εἶναι κατὰ διττὸν λόγον ἁρμόδιοι· ἀλλ' ἂν, ἀπεναντίας, ἦναι φύσεως πολιτικῆς (καὶ ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἔχει ἀναμφιλέκτως τοιοῦτον χαρακτῆρα), δύνανται οἱ αὐτοὶ δικασταὶ νὰ ἐπιληφθοῦν τῆς δίκης, ἀντὶ νὰ παραπέμψουν τὴν ἐκδίκασιν εἰς τὰ πολιτικὰ δικαστήρια; ἰδοὺ τὸ ζήτημα, τὸ ὁποῖον πρέπει ν' ἀποφασισθῇ.

Ἐπὶ τοῦ νόμου 1808, ἡ νομολογία καὶ ἡ δογματικὴ ἦσαν σύμφωνοι, ἀποφαινόμεναι τὸ ἀναρμόδιον τῶν ἐμπορικῶν δικαστηρίων ὡς πρὸς τὴν ἐξέτασιν πολιτικοῦ δανείου·—Μία μόνη ἀπόφασις ἀναφέρεται ὡς ἐναντία εἰς αὐτὴν τὴν γνώμην, καὶ αὐτὴ μάλιστα ἀλλοδαποῦ δικαστηρίου (1). Κατὰ τὸ σύστημα αὐτῆς τῆς ἀποφάσεως, ἡ ἀπόφασις διαφορᾶς περὶ πολιτικοῦ δανείου ἀπόκειται εἰς τὸ ἐμποροδικεῖον, διότι ὁ νόμος δὲν διαστέλλει, καὶ διότι προκύπτει ἐκ τῶν ἄρθρ. 501 καὶ ἐπ. τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου, ὅτι ὁ

(1) Bruxelles 11 Frefrier 1820, D. p. 1 790.

νομοθέτης ἐννοεῖ νὰ ἐκτείνῃ τὴν ἁρμοδιότητα εἰς ὅλα τὰ δάνεια, ὁποίου καὶ ἂν ὦσιν εἴδους· ἀλλ᾽ ἡ ἀπόφασις αὕτη, μεμονωμένη, καθίσταται ἀνίσχυρος ἀπέναντι τῶν συζητήσεων τοῦ συμβουλίου τῆς ἐπικρατείας καὶ τοῦ συνόλου τῶν ἐναντίων ἀποφάσεων. Ἐπὶ τῆς συντάξεως τοῦ ἐμπορικοῦ κώδηκος ὁ Κ. *Treilard*, λαλῶν περὶ τοῦ ἄρθρ. 635, ἔλεγε « Μόνη ἐξέτασις, ἥτις συμφέρει νὰ ἐπιτραπῇ εἰς τὰ ἐμποροδικεῖα, εἶν᾽ ἡ ὑλικὴ ἐξέτασις, καὶ οὐχὶ ἐκείνη, ἥτις γίνεται ἐν γνώσει τῆς ὑποθέσεως (2). » ἡ συζήτησις τοῦ ἄρθ. 458 ἐπροκάλεσε παρατηρήσεις, αἵτινες ὅλαι βεβαιοῦσιν ὅτι αἱ ἐκ τῆς πτωχεύσεως ἀναφυόμεναι διαφοραὶ δὲν πρέπει νὰ φέρωνται εἰς τὸ ἐμπ. δικαστ. εἰμὴ ὅταν ἔχωσι δι᾽ ἀντικείμενον ἐμπορικὰς ὑποθέσεις (3)· σύμφωνα μὲ τὰς ἀρχὰς ταύτας τὰ δικαστήρια, καὶ οἱ ὑπομνηματισταὶ (4) ἀπεφήναντο ὅτι τὸ ἄρθρ. 635 τοῦ ἐμπ. κώδ. ἔχει σκοπὸν κυρίως τὴν ἐξέτασιν τῶν δανείων, ἐξαιρουμένων τῶν διαφορῶν ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ δανείου, τὰς ὁποίας ἡ ἐξέτασις δύναται νὰ παράξῃ· διαφορῶν, τῶν ὁποίων ἡ ἀπόφασις ἐπιφυλλάσσεται εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τὴν ἁρμοδίαν νὰ δικάσῃ κατὰ τὴν φύσιν ἑκάστου αὐτῶν· μ᾽ ἄλλας λέξεις ἔδιδον εἰς τὴν πτώχευσιν τὴν δύναμιν τοῦ νὰ φέρῃ ἐνώπιον τοῦ ἐμπ. δικαστηρίου πολιτικὰ δάνεια, ἀλλὰ δὲν παρεχώρουν εἰς αὐτὸ τὸ δικαστήριον εἰμὴ τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ ἐξετάσῃ τοὺς τίτλους καὶ νὰ τοὺς ἀπονείμῃ ἓν εἶδος ἐκτελεστοῦ (*exequatur*) ὑπαρχούσης περιπτώσεως· καθ᾽ ὅσον δ᾽ ἀφορᾷ τὴν οὐσίαν, ἐξηκολούθει ν᾽ ἀνήκῃ εἰς τὸ πολιτικὸν δικαστήριον, τὸ μόνον ἁρμόδιον νὰ δικάσῃ ἐὰν τυχὸν ἠμφισβητοῦντο.

Ἡ δογματικὴ αὕτη, πρέπει νὰ τὸ ὁμολογήσωμεν, ἦτο σύμφωνος τόσον μὲ τὸ γράμμα, ὅσον καὶ μὲ τὸ πνεῦμα τοῦ νόμου· τ᾽ ἄρθρα 508 καὶ 635, εἰς τὰ ὁποῖα στηρίζεται τὸ ζήτημα, μὴ περιέχοντα οὐδεμίαν τροποποίησιν ῥητὴν τῆς θεμελιώδους ἀρχῆς τοῦ χωρισμοῦ τῶν δικαιοδοσιῶν, δὲν ἐπέτρεπον διαφορετικὴν ἑρμηνείαν, καὶ συνάμα αἱ χρεῖαι τῆς ταχύτητος καὶ οἰκονομίας, ἕνεκα τῶν ὁποίων ὁ ἐπὶ τῶν πτωχεύσεων νόμος ἐδημιουργήθη, ἱκανοποιοῦντο κατ᾽ ἔκτασιν.

Τοιαύτη ἦτον τῶν πραγμάτων ἡ κατάστασις ὅτε ἐπῆλθεν ὁ νόμος ἐπὶ τῶν πτωχεύσεων τοῦ 1838.

Ἀπέναντι τῆς νέας νομοθεσίας, ἐρωτᾶται, εἰσήχθησαν καινοτομίαι εἰς τὸ περὶ ἁρμοδιότητος ἐν γένει ἀρχαῖον δίκαιον, καὶ κυρίως

(2) Locré t. n. 402.
(3) Locré t. 5, p. 463.
(4) Dalloz t. 8 116, 237. Pardessus n. 1186—Boulai 283—Carré n. 921.

ὑπάρχουσι διατάξεις σχετικαὶ μὲ τὴν ὁποίαν μᾶς ἐπασχολεῖ δυσκολίαν; ἰδοὺ τὸ κύριον ζήτημα, τοῦ ὁποίου ἁπτόμεθα.

Ἐν πρώτοις, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἁρμοδιότητα ἐν γένει, δὲν διστάζομεν νὰ ἐκφρασθῶμεν καὶ αὖθις ἀποφατικῶς, οὐδεμία ῥιζικὴ μεταβολὴ εἰσήχθη· ἡ τάξις τῶν δικαιοδοσιῶν, ὡς ὠργανίσθη ἀπὸ τὸν κώδ. τοῦ 1808, ἐξακολουθεῖ ὑφισταμένη· κατ' ἀξίωμα, αἱ πολιτικαὶ ὑποχρεώσεις ὑπάγονται πάντοτε εἰς τὰ πολιτικὰ δικαστήρια, αἱ δ' ἐμπορικαὶ εἰς τὰ ἐμπορικά· διὰ νὰ δικαιολογηθῇ ἐναντία ἀρχὴ, ἐχρειάζοντο δύω τινὰ, χρεία προφανὴς καὶ πρὸ πολλοῦ βεβαιωμένη αὐτῆς τῆς τροποποιήσεως, καὶ κείμενα ῥητὰ καθιεροῦντα αὐτήν· ἐκ τούτων δὲ οὐδὲν ὑπάρχει· ἡ ἀνάγκη δὲν ὑπῆρξε πραγματικὴ, καθότι οὐδεὶς ἐδήλωσεν αὐτήν· τῷόντι εἰς τί ἀπέβλεπον αἱ ἀπαιτήσεις, ατίνες ἐπροκάλεσαν τὴν σύνταξιν τοῦ νέου νόμου; Εἰς τροπολογίαν τῶν κανόνων τῆς ἁρμοδιότητος; οὐδαμῶς· κεφάλαιά τινα ὡς πρὸς τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ὑφισταμένου δ... ...υ ἠμφισβητοῦντο πολὺ, καὶ ἡ λύσις των ἐζητεῖτο, ἀλλὰ τοῦτο ... ἀπέβλεπε τὴν οὐσίαν τοῦ δικαίου· ὅ,τι ἐζητεῖτο, ἦτο περισσοτέρα ταχύτης καὶ οἰκονομία εἰς τὴν πορείαν τῶν ἐργασιῶν τῆς πτωχεύσεως, καὶ ἐπὶ μόνῳ τούτῳ τῷ σκοπῷ συνετάχθη ὁ νόμος τοῦ 1838. Ἕνεκα τούτου, ἡ εἰδικὴ διαδικασία, τὴν ὁποίαν διωργάνισεν, ἀνάγει ὅλας τὰς ἐργασίας πρὸς ἓν κοινὸν κέντρον· ἕνεκα τούτου προσέτι ἐδόθη προσωρινῶς εἰς τὸ ἐμποροδικεῖον δικαίωμα ἐξετάσεως, καὶ προσωρινὴ δικαιοδοσία ἐφ' ὅλων τῶν δανείων, διακινδυνευόντων ἐξ αἰτίας τῆς καταστάσεως τῆς πτωχεύσεως· ὁποίους δὲ λόγους ἤθελαν προτείνει διὰ νὰ ἐμποδίσουν πολιτικόν τινα δανειστὴν, τοῦ ὁποίου τὰ δικαιώματα ἠμφισβητοῦντο κατ' οὐσίαν, νὰ προσφύγῃ ἐνώπιον τῶν πολιτικῶν δικαστηρίων; βεβαίως ὄχι τὴν ταχεῖαν διεκπεραίωσιν, καθότι τὸ ἐμποροδικεῖον δύναται νὰ διατάξῃ τὴν ἐξακολούθησιν τῶν ἐργασιῶν, χωρὶς νὰ περιμείνῃ τῆς δίκης τὴν ἔκβασιν (500 ἐμπ. κώδ.)· οὐδεὶς βλάπτεται, ὁ δανειστὴς ἴσως, ὅστις θέλει νὰ κριθῇ εἰς τὸ πολιτ. δικαστήριον· λείπεται ἄρα τὸ ζήτημα τῆς οἰκονομίας, καὶ ἐκτὸς τοῦ ὅτι ἡ οἰκονομία αὕτη δὲν εἶναι πρόδηλος, εἶναι δύσκολον νὰ ὑπολάβωμεν, ὅτι τοῦτο ἦτο λόγος τοσοῦτον ἰσχυρὸς, ὥστε νὰ ἐπιφέρῃ μεταβολὴν εἰς θεμελιώδη τοῦ δικαίου ἀρχήν· ἐπομένως (πρέπει νὰ τὸ εἴπωμεν πρὸς ἀποφυγὴν πάσης ἀντιῤῥήσεως) αἱ ἀπαιτηθεῖσαι μεταῤῥυθμίσεις δὲν ἐξεπληρώθησαν, χωρὶς ἡ ἔκτασις τῆς πολιτικῆς δικαιοδοσίας νὰ ἐλαττωθῇ ὀλίγον διὰ τῆς ἀπονομῆς εἰς τοὺς ἐμποροδίκας μέτρων τινῶν ἐκτελέσεως, ἀλλ' ὁσάκις ἐγένετο ἐπέμβασις εἰς τὸ κοινὸν δίκαιον, ὁ νομοθέτης ἐπρονόησε νὰ τὴν ἐπιτρέψῃ διὰ

ῥητῆς διατάξεως, καὶ ἡ βεβαίωσις αὕτη μιᾶς τυχαίας τροποποιήσεως ἀρχῆς τινος ἀποδεικνύει ἀρκετά, ὅτι ἡ ἀρχὴ αὕτη ἐξηκολούθει ὑπάρχουσα.

Ἀπομακρυνθείσης τῆς ἀνάγκης, εὑρίσκεται εἰς τὰ κείμενα διάταξίς τις γενική, δυναμένη νὰ συγχωρήσῃ τὴν ἀμφιβολίαν; εὑρισκόμενος ὁ νομοθέτης ἀπέναντι τῆς κοινῆς γνώμης καὶ τῆς συμφώνου νομολογίας τῶν δικαστηρίων, ἅτινα ἕως τότε ἀπεσόβησαν τὴν ἐμπορικὴν ἁρμοδιότητα, ὤφειλεν, ἐὰν ἤθελε νὰ καινοτομήσῃ, νὰ δηλώσῃ τὸν σκοπόν του διὰ ῥητῆς ἀποφάσεως· κείμενον ἀμφινοούμενον, καὶ ὅταν μάλιστα ἤθελεν ἐπιτρέπει νὰ διορᾶται στοχασμὸς μεταῤῥυθμίσεως, δὲν ἤθελεν εἶσθαι ἀρκετὸν νὰ κάμῃ τὴν τροποποίησιν, καθότι, παρατηρητέον ὅτι δὲν πρόκειται περὶ κανονισμοῦ ἁρμοδιότητος συνήθους ἐπὶ διαφορῶν, τῶν ὁποίων ὁ νόμος δὲν ὥρισε φανερῶς τὴν φύσιν, καὶ πρέπει ν' ἀπονείμωμεν αὐτὴν ἐξ ἀναλογίας εἰς τὸ δεῖνα ἢ δεῖνα δικαστήριον· ἐνταῦθα ἡ ἰδιότης τοῦ δανείου εἶναι βεβαία, ἡ ἁρμοδία δικαιοδοσία ἐγνωσμένη, καὶ προσδιωρισμένη. Διὰ ν' ἀποφασίσωμεν κατὰ νέαν ἔννοιαν, πρέπει νὰ καταστρέψωμεν τὴν ὑπάρχουσαν, πρέπει νὰ παραβιάσωμεν ἀρχὴν ἐν τῷ νόμῳ γεγραμμένην, καὶ ἕως τότε ἐφαρμοζομένην· κείμενον ἅμα ῥητὸν καὶ ἀκριβὲς ἐδύνατο μόνον νὰ παραγάγῃ παραπλήσια ἀποτελέσματα· ὅθεν ῥαδίως πείθεταί τις, ὅτι, ἂν ὁ νέος νόμος δὲν ἐτήρησε τὴν ἀρχαίαν σύνταξιν, δὲν περιέχει οὐδ' αὐτὴν τὴν δήλωσιν τὴν ἀναγκαίαν διὰ τοσαῦτον θεμελιώδη τροπολογίαν.

Ὅθεν καὶ διὰ τὸν δεύτερον τοῦτον λόγον οὐδεμία μεταβολὴ εἰς τὰς περὶ ἁρμοδιότητος ἀρχὰς ἐγένετο.

Διϊσχυρίζονται μολαταῦτα τινές, ὅτι ἡ σύνταξις τοῦ ἄρθρ. 635 τοῦ νόμου 1838 ἐνδείκνυσι τὸν σκοπὸν τοῦ νομοθέτου τοῦ ν' ἀναιρέσῃ ἐπ' αὐτῶν τῶν ὑποθέσεων τοὺς συνήθεις τῆς ἁρμοδιότητος κανόνας· τοῦτο εἶναι πλάνη, τὴν ὁποίαν, νομίζομεν, ἀρκούντως ἀνεσκευάσαμεν εἰς ἓν προηγούμενον ἄρθρον, τοῦ ὁποίου τὰ συμπεράσματα ἐπεκυρώθησαν ἤδη ἀπὸ μίαν ἀπόφασιν τοῦ ἐφετείου *Rouen* τῆς 6 φεβρουαρίου 1840· ἀλλά, καὶ ἂν παραδεχθῶμεν ὅτι ἡ σύνταξις αὐτοῦ τοῦ ἄρθρου ἐδύνατο νὰ φέρῃ σκότος περὶ τῆς ἀληθοῦς του ἐννοίας, πολυάριθμα κείμενα, καὶ τὸ σύνολον τῶν διατάξεων τοῦ κώδηκο-, ἤθελον τὸ διασκεδάσει ἀρκούντως· οὕτω τ' ἄρθρα 631, 632, 633, διατηροῦσι τὸν ἀρχαῖον ὁρισμὸν τῆς ἐμπορικῆς πράξεως, ἥτις μόνη προσδιορίζει τὴν ἁρμοδιότητα, καὶ ὁλόκληρος ὁ τίτλος περὶ ἐξετάσεων τῶν δανείων διαβεβαιοῖ, ὅτι τὸ πολιτ. δάνειον διαφυλάττει τὸν χαρακτῆρά του καὶ ἐν περιπτώσει πτωχεύσεως· προσέτι ἐὰν ἡ ἀρχὴ τῆς πολιτ. ἁρμοδιότητος ἔπαυσε νὰ

ὑπάρχῃ ἐπὶ πτωχεύσεως, ἐὰν τοῦτο διεδηλοῦτο καὶ ἀπεφασίζετο ἀπὸ τὸν νόμον, ἡ ἐμπορικὴ ἁρμοδιότης ἤθελεν ἴσως εἶσθαι κοινὸς κανὼν καὶ οὐχὶ πλέον ἐξαίρεσις, καὶ δι' αὐτὰ τὰ πολιτικὰ δάνεια· καὶ ἂν ἐπαρουσιάζετο περίπτωσις, καθ' ἣν ὑπῆρχεν ἀφορμὴ πρὸς ἀνατροπὴν τοῦ κανόνος τούτου, ὁ νόμος ἤθελε προνοήσει ν' ἀποδείξῃ ὅτι εἰς τὰς δεῖνα ἢ δεῖνα περιστάσεις ἓν πολιτικὸν δάνειον, τοῦ ὁποίου ἡ ἐξέτασις ἀνήκει κατ' ἀρχὴν εἰς τοὺς ἐμποροδίκας, ἐδύνατο νὰ εἰσαχθῇ ἐνώπιον τῶν πολιτικῶν δικαστῶν· οὕτως ἔπρεπε νὰ γίνῃ, καθότι ἡ γενικὴ ἀρχὴ, ἡ προεδρεύσασα εἰς τὴν δημιούργησιν τοῦ νόμου, ἡ κυκλοφοροῦσα εἰς τὸ κείμενόν του, δὲν ἤθελεν εἶσθαι πλέον ἀνάγκη νὰ ὀνομασθῇ· ἀλλὰ μόνη ἡ ἐξαίρεσις ἔπρεπε νὰ ἦναι ῥητή· ἀντὶ τούτου δὲ τί εὑρίσκομεν; ἐνδείξεις σαφεῖς προσδιορίζούσας τὰς σπανίας περιπτώσεις, καθ' ἃς οἱ ἐμποροδίκαι δύνανται νὰ δικάσουν περί τινος πολιτικοῦ δανείου! ὅθεν καταστρέφεται οἴκοθεν ἡ ἀντίῤῥησις, ἡ ἐκ τοῦ ἄρθρου 635 ἀρυομένη· ἂς ἔχωμεν λοιπὸν ὡς βέβαιον, ὅτι οὔτε εἰς τὸ πνεῦμα, οὔτε εἰς τὸ κείμενον τοῦ νέου νόμου δὲν ὑφίσταται οὐδεμία ἀναίρεσις τῶν ἀρχῶν, αἵτινες διαχωρίζουν τὰ καθήκοντα τῶν ἐμποροδικῶν ἀπ' ἐκεῖνα τῶν πολιτικῶν δικαστῶν, καὶ ὅτι ἤδη, ὡς καὶ πρὸ τοῦ 1838, τὰ ἐμποροδικεῖα εἶναι ἁρμόδια καὶ εἰς αὐτὰς τὰς πτωχεύσεις νὰ κρίνωσι περὶ πολιτικοῦ δανείου· ἐὰν παρὰ τῇ γνώμῃ ταύτῃ, ἥτις εἶναι ἀληθὴς, θέσῃς τὴν γενομένην ἤδη ἀνωτέρω παρατήρησιν, ὅτι ἡ ἀρχὴ τῆς πολιτικῆς ἁρμοδιότητος, διατηρηθεῖσα εἰς τὸ κέντρον της, ὑπέστη μολοντοῦτο μεταβολάς τινας εἰς τὰ πλέον μεμακρυσμένα ὅριά της χάριν τῆς ἀνάγκης τῆς γοργότητος τῆς πτωχεύσεως· ἐὰν παρατηρήσῃς ὅτι αὗται αἱ μεταβολαὶ συγχωροῦνται πάντοτε ἀπὸ ῥητὰς διατάξεις, ὅτι ἐκτὸς τοῦ ἄρθρ. 512 ἀφορῶντος τὰς κατὰ τοῦ συμβιβασμοῦ ἀνακοπὰς, αὐτὰ τὰ εἰδικὰ ἄρθρα δὲν ἀπονέμουσιν εἰς τοὺς ἐμποροδίκας ἐπὶ τῶν πολιτ. δανείων ἐξουσίαν ἐκτεινομένην πέραν τῆς δυνάμεως τῆς δεδομένης εἰς τὸν ἐπ' ἀναφορᾷ δικαστὴν (501, 519, 521, 551 κτλ.), θέλεις ἔχει ἐντελῆ γνῶσιν τοῦ συστήματος τοῦ ἐπὶ τῶν πτωχεύσεων νόμου περὶ τῆς ἁρμοδιότητος.

Μένει νὰ ἐπιχειρήσωμεν τὸ δεύτερον μέρος τῆς ἐρεύνης, τὴν ὁποίαν προεθέμεθα νὰ κάμωμεν, καὶ νὰ ἐξετάσωμεν ἐὰν ὑπάρχωσιν εἰδικαὶ διατάξεις, ἀναιροῦσαι τὰς γενικὰς ἀρχὰς, ὡς πρὸς τὰ ὁποῖα μᾶς ὑπεβλήθησαν θέματα, ἀλλ' ἐνταῦθα ὑπάρχει τοῦ γεγονότος ἀμφισβήτησις καὶ ὑλικὴ ἔρευνα καταλαμβάνει τὴν θέσιν τοῦ συλλογισμοῦ. Τὰ προταθέντα θέματα δὲν εἶν' ἀρκετὰ σαφῆ διὰ νὰ λύσωμεν ἕκαστον αὐτῶν· λέγομεν μόνον, ὅτι διὰ τὸν ἰδιοκτήτην

ΣΗΜ. Εἰς τίνα κοινοποιεῖται ἡ μετὰ διεκδικήσεως συνεχομένη ἀνακοπή; ὅρα Εὑρετ. τόμ. 1 σελ. 192 καὶ ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου 138 τοῦ 1838.
Τί δὲ περὶ κυριότητος ἀκινήτου; ὅρα κατωτ. § 60 γ.

§ 58.

ΖΗΤ. *Αἱ ἀνταγωγαὶ αἱ προτεινόμεναι εἰς ὑποθέσεις ἀφορώσας τὰς συναλλαγματικὰς, εἰς τὴν δικαιοδοσίαν ποίου δικαστηρίου ὑπάγονται, καὶ πῶς ἐκδικάζονται;*

Ἀπόφ. 227 τοῦ 1837 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν, εὑρισκομένη εἰς τὴν ἐν τῷ Εὑρετ. λέξιν Ἀγωγὴ § 51.

Περὶ ἀνταγωγῶν βλέπε ὅσα ἤδη ἐσημειώσαμεν. ἐν τῇ λέξ. Ἀνταγωγή.

§ 59 (1).

α) Πράξεις ἐμπορικαὶ θεωροῦνται αἱ συναλλαγματικαὶ καὶ αἱ ἀπὸ τόπου εἰς τόπον ἀποστολαὶ χρημάτων, ὁποιοιδήποτε καὶ ἂν ἦναι οἱ συναλλαττόμενοι· ἀγωγὴ λοιπὸν περὶ πληρωμῆς ποσοῦ πηγάζοντος ἐκ συναλλαγματικῆς ἐκδοθείσης ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου εἰς βάρος τοῦ ἐνάγοντος, διὰ τὸ ποσὸν τῆς ὁποίας ἐγένετο πρόβλεψις, κατὰ τὴν περὶ τούτου γνωστοποιητικὴν ἐπιστολὴν, ὑπάγεται εἰς τὸ ἐμποροδικεῖον, καθότι ἡ ἐπιστολὴ δὲν ἀντικαθιστᾷ τὴν ἐνοχὴν, τὴν ὁποίαν διὰ τῆς ἐκδόσεως τῆς συναλλαγματικῆς ἀναλαμβάνει ὁ ἐκδότης νὰ ἱκανοποιήσῃ τὸν ἐκδώσαντα αὐτήν.

Ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου 13 τῆς 13 αὐγούστου 1844.
(Νομικ. σελ. 4255).

β) Οὔσης τακτικῆς τῆς συναλλαγματικῆς, οἱαιδήποτε καὶ ἂν ὦσιν αἱ ἐλλείψεις τῶν ὀπισθογραφήσεων αὐτῆς, οἷον ἂν δὲν ἀναφέρηται ἡ δοθεῖσα ἀξία ἢ ἦναι ἀχρονολόγητος, καὶ εἴτε παρ' ἐμπόρου ἐκδοθεῖσαι ἢ δι' ἐμπορίαν εἴτε μὴ, ἡ περὶ πληρωμῆς αὐτῶν ἀγωγὴ ὑπάγεται εἰς τὸ ἐμποροδικεῖον. Αἱ ἀταξίαι τῶν ὀπισθογραφήσεων δὲν ἔχουν ὡς ἀποτέλεσμα εἰμὴ ὅτι δὲν μεταφέρουσιν εἰς τοὺς κομιστὰς τὴν κυριότητα τῆς συναλλαγματικῆς, ἀλλὰ παρέχουν ἁπλῶς εἰς τὸν κάτοχον ὅλα τὰ δικαιώματα τοῦ ἐντολοδόχου· ὥστε, τούτων οὕτως ἐχόντων, ὁ μὲν χρεώστης ἐκ τῶν ἐλλείψεων αὐτῶν δὲν ἔχει δικαίωμα ν' ἀρνηθῇ τὴν πληρωμὴν εἰς τὸν κομιστὴν, ἀλλὰ μόνον νὰ προτείνῃ κατὰ τοῦ ἐντολοδόχου ὅσους ἤθελεν ἔχει νομίμους λόγους κατὰ τοῦ ἐντολέως.

Ἀπόφ. τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν 188 τοῦ 1838.
(Νομικῆς σελ. 3649),

γ) Ἡ ἔλλειψις τῆς μνείας ὅτι τὸ γραμμάτιον εἶναι εἰς διαταγὴν, δὲν μεταβιβάζει τὴν κυριότητα αὐτοῦ.

Ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου 86 τοῦ 1847.

---

(1) ΣΗΜ. Τῶν ἀποφάσεων, περὶ ὧν γίνεται λόγος εἰς τὴν προκείμενον παράγραφον, σημειοῦται ἐνταῦθα ἁπλῆ περίληψις· αἱ δὲ ἀποφάσεις θέλουν δημοσιευθῆ ἐν τῇ τοῦ Εὑρετ. λέξει Συναλλαγματικαί.

δ) Ἡ κυριότης τῆς συναλλαγματικῆς δύναται νὰ μεταβιβασθῇ δι' ὀπισθογραφήσεως γενομένης μετὰ τὴν προθεσμίαν τῆς πληρωμῆς, καὶ νὰ φυλάττῃ μολοντοῦτο ἅπαντα τὰ προνόμια, τὰ ὁποῖα ὁ νόμος δίδει εἰς αὐτήν· τὸ ἄρθρ. 136 τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου δὲν κάμνει διαστολὴν ὡς πρὸς τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν ἡ ὀπισθογράφησις ἤθελεν εἶσθαι προγενεστέρα ἢ μεταγενεστέρα τῆς πρὸς πληρωμὴν προθεσμίας.

Ὁ διὰ τακτικῆς ὀπισθογραφήσεως κύριος τῆς συναλλαγματικῆς γενόμενος, καθίσταται ἀμέσως δανειστὴς τοῦ ἀποδέκτου αὐτῆς, καὶ ὑπόκειται εἰς μόνας τὰς ἐνστάσεις, αἵτινες τῷ εἶναι προσωπικαί· ἡ ἀρχὴ δὲ αὕτη δὲν εἶναι δεκτικὴ ἐξαιρέσεως ὡς πρὸς τὸν διὰ μεταγενεστέρας τῆς προθεσμίας ὀπισθογραφήσεως κομιστήν, ἐκτὸς τῆς περιπτώσεως τοῦ δόλου.— Εἰς τὸν διὰ τακτικῆς ὀπισθογραφήσεως κύριον τῆς συναλλαγματικῆς καταστάντα δὲν δύναται ὁ ἀποδέκτης νὰ προτείνῃ συμψηφισμὸν ποσοῦ ὀφειλομένου πρὸς αὐτὸν ὑπὸ τοῦ ὀπισθογράφου.

Ἀπόφ. 1523 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

Νομικῆς σελ. 3290. Ledru, λέξει compensation a. 178.

ε) Ἡ ἄτακτος ὀπισθογράφησις ἰσχύει ὡς ἐντολή.

Ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου 122 τῆς 20 αὐγούστου 1842.

ϛ) Τὸ ἄτακτον τῆς ὀπισθογραφήσεως προτείνεται καὶ ἐξ ἐπαγγέλματος.

Ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου 186 τοῦ 1848.

ζ) Αἱ περιέχουσαι ὑποβολὴν τόπου συναλλαγματικαὶ δὲν χάνουν τὴν ἀποδεικτικὴν δύναμίν των.

Ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου 197 τοῦ 1847.

η) Ἡ ἀποδοχὴ τῆς συναλλαγματικῆς ἀποδεικνύει μὲν τὴν πρόβλεψιν ἀλλὰ μόνον ὡς πρὸς τοὺς ὀπισθογράφους, ὄχι δὲ καὶ ὡς πρὸς τοὺς ἐκδότας.

Ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου 199 τοῦ 1847

θ) Ἡ συναλλαγματικὴ θεωρεῖται ὡς ἐμπορικὴ πρᾶξις, καὶ πᾶς ὁ ὑπογράφων αὐτὴν ὑπόκειται εἰς προσωπικὴν κράτησιν.—Ὁ ἀποδοχεὺς τῆς συναλλαγματικῆς δὲν δύναται νὰ προτείνῃ κατὰ τοῦ τρίτου κομιστοῦ αὐτῆς, τοῦ ἐν καλῇ πίστει ἐνεργήσαντος, τὴν ἔνστασιν τῆς ὑποβολῆς τοῦ τόπου.— Αἱ κατὰ τῶν συναλλαγματικῶν ἐνστάσεις πρέπει ν' ἀποδεικνύωνται ἐν τῇ αὐτῇ ἐπὶ ἀκροατηρίου συνεδριάσει (βλ. ἄνωτ § 56).

Ἀπόφ Ἀρείου Πάγου 50 τῆς 4 νοεμβρίου 1843 (σελ. 175 τῶν ἀποφάσεων τοῦ 1843).

ι) Ποῖον εἶναι τὸ ἁρμόδιον δικαστήριον, εἰς τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ παραπέμπεται τὸ περὶ ὑποβολῆς τοῦ τόπου ἀντικείμενον; τὸ ἐμποροδικεῖον.

Ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου 126 τοῦ 1848. (σελ. 473 τῶν ἀποφάσεων τοῦ 1848).

ια) Πᾶσα συναλλαγματικὴ περιέχουσα ὑποβολὴν τόπου λογίζεται ἁπλῆ ὑπόσχεσις· ἡ περίπτωσις δὲ ἐτι ἐγένετο συμφωνία μετὰ τὴν ἀποδοχὴν περὶ τῆς ἐν ἄλλῳ τόπῳ πληρωμῆς δὲν ὠφελεῖ. Αἱ ἀτελεῖς συναλλαγματικαὶ, ὅταν γίνωνται μεταξὺ ἐμπόρων ἢ διὰ πράξεις ἐμπορικάς, ὑπάγονται εἰς τὸ ἐμποροδικεῖον.

Ἀπόφ. τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν 2058,

Θεμιστ. Ε'.

ιβ) Δύναται ὁ ἐκδότης γραμματίου εἰς διαταγὴν ν' ἀντιτάξῃ εἰς τὸν δυνάμει τακτικῆς ὀπισθογραφήσεως κομιστὴν τοῦ γραμματίου τὴν ἔνστασιν ὅτι τὸ γραμμάτιον εἶναι εἰκονικὸν, καὶ νὰ προτείνῃ ἐπομένως τὴν ἀναρμοδιότητα τῶν ἐμποροδικῶν, χωρὶς προηγουμένως ν' ἀποδείξῃ τὸν κομιστὴν αὐτῶν κάτοχον κακῆς πίστεως; ὄχι.—Ἐκ τῆς ἀποδείξεως τοῦ ὅτι ὁ δυνάμει ὀπισθογραφήσεως κομιστὴς γραμματίου δὲν ἐμέτρησε πραγματικῶς τὸ ἀντίτιμον τοῦ γραμματίου, τεκμαίρεται ἡ κακὴ πίστις του ἢ ὄχι.

Ἀπόφ. τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν 203 τοῦ 1842 (Νομικῆς σελ. 3290).

ιγ) Ἐὰν αἱ ὡς ἁπλᾶ ὑποσχετικὰ λογιζόμεναι συναλλαγματικαὶ φέρουν ἐν ἑαυτῷ ὑπογραφὰς ἐμπόρων κρίνει περὶ αὐτῶν τὸ ἐμποροδικεῖον, καὶ ὁ νόμος δὲν κάμνει οὐδεμίαν διάκρισιν, ἂν οἱ μὴ ἔμποροι συνενάγωνται μετ' ἐμπόρων.

Ἀπόφ. Ἀρ. Πάγου 353 τοῦ 1840 (σελ. 289 τῶν ἀποφ. τοῦ 1840). (Νομικῆς σελ. 4799).

ιδ) Ἀγωγὴ στηριζομένη εἰς ἁπλοῦν ὁμόλογον, τὸ ὁποῖον φέρει καὶ ὑπογραφὰς ἐμπόρων, ἀλλὰ μὴ δυνάμενον νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς διαταγῆς γραμμάτιον, εἶναι ἀντικείμενον πολιτικὸν, καὶ ὁ ἐνάγων μὴ ἔμπορος ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἐνάξῃ τοὺς ἐναγομένους εἰς τὸ πολιτικὸν ἢ εἰς τὸ ἐμπορικὸν δικαστήριον.

Ὅρα τὴν περὶ τούτου ἀπόφασιν εἰς τὸν § 134 τοῦ ἄρθρου ἁρμοδ. πολ. ἐν γένει.

ιε) ὅταν πρόκηται περὶ γραμματίων εἰς διαταγὴν, τὰ ὁποῖα φέρουν ὑπογραφὰς ἐμπόρων, δὲν δύναται νὰ διαταχθῇ ἡ φυλάκισις τῶν μὴ ἐμπόρων, εἰμὴ ὁσάκις οὗτοι ἤθελον εἶσθαι μέτοχοι πράξεων ἐμπορικῶν, τραπεζητικῶν κλπ.

Ἀπόφ. 1648 καὶ 4368 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

ις) Πότε τὰ ἐμποροδικεῖα ἐπιλαμβάνονται διαφορῶν περὶ ἀτελῶν συναλλαγματικῶν; Οἱ ὑπογράψαντες ἀτελῆ συναλλαγματικὴν εἶναι ἀλληλεγγύως ὑπόχρεοι;

Ἀπόφ. 36 τοῦ 1848 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν (Νομικῆς σελ. 4705—4707).

ιζ) Ἡ ἔκδοσις συναλλαγματικῆς εἶναι πρᾶξις ἐμπορικὴ ἀνεξαρτήτως τῆς ἰδιότητος τοῦ ἐκδότου, ὅστις ἐνάγεται εἰς τὸ ἐμποροδικεῖον, πρὸς ἐξόφλησιν αὐτῆς, ὑπὸ τοῦ πληρώσαντος αὐτὴν χωρὶς νὰ ὑπάρχῃ παρ' αὐτῷ πρόβλεψις· εἰς τὸ περὶ ἁρμοδιότητος δὲ ζήτημα δὲν ἐπιφέρει μεταβολήν τινα ὅτι ὁ ἐνάγων ἐπλήρωσε συναλλαγματικὴν συνεπείᾳ ἐπιστολῆς τοῦ ἐκδότου.

Ἀπόφ. 3034 τῆς 28 Ἰουλίου 1844 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

ιη) Ὅταν ἡ πληρωμὴ ἐγγράφου τινος πρόκηται νὰ γίνῃ ἐν τῇ αὐτῇ τῆς ἐκδόσεως πόλει, δὲν εἶναι συναλλαγματικὴ, ἀλλὰ γραμμάτιον. Μὴ ζητήσαντος δὲ τοῦ ἐναγομένου κατὰ τὴν πρώτην δίκην νὰ παραπεμφθῇ εἰς τὸ πολιτικὸν δικαστήριον ἡ δίκη, ὡς ὑπαγομένου εἰς τὰς περιπτώσεις τοῦ

5 ἄρθρ. τοῦ περὶ ἀρμοδιότητος τῶν ἐμποροδικείων νόμου, τὸ ἐφετεῖον δὲν δύναται εἰμὴ νὰ δικάσῃ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου.

'Απόφ. 904 τῶν ἐν 'Αθήναις ἐφετῶν.

'Απόφ. 3827 τῶν ἐν 'Αθήναις ἐφετῶν.

ιθ) Πᾶσα διαφορὰ ἀφορῶσα τὰς μεταξὺ ἐμπόρων ὑποχρεώσεις καὶ συναλλαγὰς ὑπάγεται εἰς τοὺ ἐμποροδίκας, ἐὰν αἱ ὑποχρεώσεις αὗται δὲν πηγάζωσιν ἀπὸ πράξεις ἀποκλειούσας ἐντελῶς τὴν ἰδέαν τοῦ ἐμπορικοῦ χαρακτῆρος· ὑποχρέωσις δὲ πηγάζουσα ἐκ τῆς πράξεως τοῦ ἀντιτίμου τῆς συναλλαγματικῆς, μέρος τοῦ ὁποίου ἀνήκει εἰς τὸν ἐνάγοντα, ὑπάγεται εἰς τὸ ἐμποροδικεῖον.

'Απόφ. τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν 362 τοῦ 1845. (σελ. 4255 τῆς Νομικῆς).

κ) "Οταν ἐκ τῶν ὑπογραψάντων γραμμάτιον εἰς διαταγὴν ὁ μὲν ἦναι ἔμπορος, ὁ δὲ μὴ ἔμπορος, καὶ ὁ πρῶτος ἐναχθεὶς ἐνώπιον τοῦ ἐμποροδικείου ἐπέτυχεν ἀπόφασιν κηρύττουσαν ἑαυτὸ ἀναρμόδιον, δύναται ἔπειτα ὁ μὴ ἔμπορος ἐναγόμενος ἐνώπιον τοῦ πολιτ. δικαστηρίου νὰ προτείνῃ τὴν ἔνστασιν ὅτι ἡ ὑπόθεσις ὑπάγεται εἰς ἐμποροδικεῖον; ὄχι.

'Απόφ. 210 τοῦ 1848 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν (Νομικῆς σελ. 4709).

κα) ΖΗΤ. *Τὰ ἐμποροδικεῖα δὲν εἶναι λόγῳ ὕλης ἀναρμόδια νὰ δικάζωσι διαφορὰς πηγαζούσας ἀπὸ γραμμάτια εἰς διαταγὴν, καὶ ὅταν ταῦτα δὲν φέρωσιν οὐδενὸς ἐμπόρου ὑπογραφὴν, οὐδ' ἀφορῶσιν ἐργασίας ἐμπορικὰς, κολλυβιστικὰς, τραπεζικὰς, ἢ μεσιτικὰς, ἢ ὅταν ὅλοι οἱ ὑπογράψαντες δὲν ἦναι ἔμποροι· εἰς τὴν περίπτωσιν ὅμως ταύτην οἱ ἐναγόμενοι ἔχουν μόνον τὸ δικαίωμα νὰ ζητῶσι τὴν εἰς τὸ πολιτ. δικαστήριον παράπομπὴν, ὅπερ ἀποκαθιστᾷ ἀναρμοδιότητα λόγῳ μόνον προσώπου, ἥτις (ἄρθ. 24 καὶ 25 τῆς πολιτ. δικ.) πρέπει νὰ προτείνεται in limine litis.*

Ἀπόφ. 133 τοῦ 1841 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν,

§ 60. α.

ΖΗΤ. *Ἡ μίσθωσις ἀκινήτου κτήματος δὲν εἶναι πρᾶξις ἐμπορικὴ, καὶ ἂν ὁ μισθωτὴς ἤθελεν εἶσθαι ἔμπορος* (1).

Ἀπόφ α 'Επειδὴ οἱ νόμοι (νεαρὰ 120 κεφ. 8 καὶ πανδ.

---

(1) Le negotiant qui a souscrit un billet à ordre causé reçue comptant, est admissible à prouver . . que ce billet n'a pour cause véritable qu'une reconnaissance de loyer, et à demander son renvoi devant la jurisd. civile. Ledru v° comp. comm. n. 275.

Le trib. de comm. n'est par compétent pour prononcer sur une demande en resolution de louage . . . ni pour connaitre entre negotiants d'une demande en payement de loyers. αὐτ. n. 388.

επίσης νὰ θεωρηθῇ ὡς πρᾶξις ἐμπορική· καθότι τὸ β' καὶ γ' ἐδάφ. τοῦ 2 ἄρθρου τοῦ αὐτοῦ νόμου μόνον τὰς ἐπιχειρήσεις χειροτεχνιῶν, παραγγελίας, μετακομίσεως διὰ γῆς ἢ δι' ὕδατος, προμηθείας, πρακτορίας, πλειστηριάσεως καὶ δημοσίων θεαμάτων ἐκήρυξε πράξεις ἐμπορικάς· ἡ δὲ δικαιοδοσία τῶν ἐμποροδικῶν, οὖσα ἐξαιρετική, δὲν δύναται νὰ ἐκταθῇ κατ' ἀναλογίαν εἰς περιπτώσεις μὴ διαταχθείσας ῥητῶς παρὰ τοῦ νόμου.

Ἐπειδὴ τὸ ἐνταῦθα πρωτοδικεῖον, κηρυχθὲν μολαταῦτα ἁρμόδιον διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1138 ἀποφάσεως νὰ δικάσῃ τὴν προκειμένην διαφορὰν ὡς ἐμποροδικεῖον, παρεγνώρισε τὰς ἀνωτέρω ἀρχάς.

Ἐπειδὴ διὰ τῶν ὑπ' ἀριθ. 1196 καὶ 1265 ἀποφάσεων τοῦ αὐτοῦ δικαστηρίου παρεγνωρίσθησαν αἱ αὐταὶ ἀρχαί.

Ἐπειδὴ, μὴ δικασθείσης πρωτοδίκως τῆς οὐσίας τῆς ὑποθέσεως ἀπὸ ἁρμόδιον δικαστήριον, δὲν δύναται τὸ δικαστήριον τῶν ἐφετῶν νὰ δικάσῃ αὐτὴν, χωρὶς νὰ ὑπερπηδήσῃ τὸν πρῶτον βαθμὸν τῆς δικαιοδοσίας.

Δι' αὐτοὺς τοὺς λόγους . . . .

Ἀπόφ. 679 τῆς 11 μαρτίου 1839 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν. Βλ. τὸν ἐπ. §.

§ 60 γ'.

ΖΗΤ. *Τὸ περὶ ἰδιοκτησίας* (1) *ἀκινήτου ζήτημα δὲν ὑπάγεται εἰς τὴν ἐμπορικὴν δικαιοδοσίαν.*

Βλ. τὴν ὑπ' ἀριθ. 3146 ἀπόφ. τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν ἀνωτ. (§ 32) δημοσιευθεῖσαν—Ὅρα δὲ καὶ τὸν προηγ. § 57.

§ 60 δ'.

ΖΗΤ. *Ἀγωγὴ περὶ ἀποδόσεως κληροδοσίας, ἢ τοῦ ἀντιτίμου της δὲν ὑπάγεται εἰς τὸ ἐμποροδικεῖον, ἂν καὶ αὕτη ἀφορᾷ ἐμπορικὸν πλοῖον..*

Ἀπόφ. τῆς 11 μαΐου τοῦ 1840 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν.

Ὅρα τὸ ἀνωτ. ἄρθρ. Ἀρμοδ. πολ. ἐν γένει σελ. 120 (§ 137).

§ 60 ε'.

ΖΗΤ. *Τὰ μεταξὺ τῆς ἐπὶ τοῦ ἱματισμοῦ στρατιωτικῆς ἐπι-*

(1) Les tribunaux de commerce ne sont pas compétents pour connaître entre commerçans d'une question de propriété, quant bien même l'immeuble qui en serait l'objet serait destiné à un établissement de commerce. Douai, 8 ἰουνίου 1812.

τροπῆς καὶ τῶν ἐμπόρων συναλλάγματα πρὸς ἀγορὰν πραγματειῶν εἶναι φύσεως ἐμπορικῆς; Ὄχι.

Ἀπόφ. α' Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ ἄρθ. 1 τοῦ ἀπὸ 2/14 μαΐου 1835 νόμου, τὰ ἐμποροδικεῖα κρίνουν πᾶσαν διαφορὰν ἀφορῶσαν τὰς μεταξὺ ἐμπόρων καὶ τραπεζιτῶν ὑποχρεώσεις καὶ πᾶσαν μεταξὺ ὁποιωνδήποτε ἀφορῶσαν πράξεις ἐμπορικάς.

Ἐπειδὴ ἡ παρὰ τῆς κυβερνήσεως διορισθεῖσα ἐπὶ τοῦ ἱματισμοῦ στρατιωτικὴ ἐπιτροπὴ δὲν ἔχει χαρακτῆρα ἐμπόρων, ἀλλ' οὔτε ἡ παρ' αὐτῆς γενομένη ἀγορὰ τῶν ἀναγκαιούντων εἰς τὸν βασιλικὸν ςρατὸν εἰδῶν δύναται νὰ λογισθῇ πρᾶξις ἐμπορικὴ, διότι τὰ παρ' αὐτῆς ἀγορασθέντα πράγματα δὲν ἠγοράσθησαν ἐπὶ σκοπῷ μεταπωλήσεως, ἀλλὰ πρὸς ἰδίαν της χρῆσιν.

Ἐπειδὴ ἂν καὶ ὑποτεθῇ ὅτι ἡ ἐκ μέρους τοῦ Α. προμήθεια τῶν εἰρημένων εἰδῶν ἤθελεν εἶσθαι πρᾶξις ἐμπορικὴ, μ' ὅλον τοῦτο ἐπειδὴ ἡ ἐνάγουσα αὐτὸν ἐπιτροπὴ δὲν ὑπάγεται εἰς τὰ ἐμπορικὰ δικαστήρια, ἀλλ' εἰς τὰ πολιτικὰ, ἔχει αὐτὴ τὸ δικαίωμα νὰ ἐκλέξῃ τὸ ἀνῆκον δικαστήριον.

Ἀπόφ. 82 τοῦ 183 : τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν.

§ 60 ς'.

Δὲν εἶναι ἔργον τοῦ ἐμποροδικείου νὰ δικάσῃ ἄν τις ἐδέχθη τὴν κληρονομίαν τοῦ πατρός του (1).

Ὅρα ἀνωτ. ἁρμοδ. πολιτ. σελ. 126.

§ 60 ζ'.

ΖΗΤ. *Ὡς πρὸς τὴν περὶ ἐκτελέσεως δίκην εἶναι ἁρμόδιον καὶ ἐπὶ ἐμπορικῶν καὶ διαιτητικῶν ἀποφάσεων μόνον τὸ εἰρηνοδικεῖον, ἐὰν πρόκηται περὶ τῆς ἁρμοδιότητος εἰρηνοδίκου τινὸς, ἤ, καθ' ὅλας τὰς ἄλλας δίκας, τὸ πρωτοδικεῖον. Ἡ μετατροπὴ λοιπὸν τῆς συντηρητικῆς κατασχέσεως εἰς ἀναγκαστικὴν δὲν ὑπάγεται εἰς τὸ ἐμποροδικεῖον.* (2)

Ἀπόφ. 951 τοῦ τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν, ἣν εὑρίσκετε εἰς τὸ Εὑρετ. λέξ. *Ἁρμοδ. πολιτ. ἐν γένει* σελ. 337.

---

(1) Ἡ κατὰ τῶν κληρονόμων ἀγωγὴ πρὸς ἐξόφλησιν συναλλαγματικῆς ὑπάγεται εἰς τὸ ἐμποροδικεῖον; Ναί. Ledru, v° comp. comm. n. 197, 235, 396, 418.

Les trib. de comm sont incompetents pour statuer sur la qualité d'héritier d'une partie. αὐτ. n. 646—ὅρα δὲ καὶ τὸν ἀριθ. 650.

(2) Ὅρα ἀνωτ. § 82 περὶ συντηρ. μέτρων.

§ 68 ί.

- ΖΗΤ. *Αἱ ἐκ τῶν πιστωτικῶν ἐπιστολῶν ἁπλῶς πηγάζουσαι ὑποχρεώσεις δὲν κατατάττονται μεταξὺ τῶν ἐμπορικῶν πράξεων* (1).

Ἀπόφ. αῶς πρὸς τὴν ἔφεσιν τῆς Α. Α

Ἐπειδὴ ἡ προκειμένη δίκη δὲν εἶναι ἐμπορικὴ οὔτε ὡς ἐκ τῆς φύσεώς της· διότι αἱ ἐκ πιστωτικῶν ἐπιστολῶν ἁπλῶς πηγάζουσαι ὑποχρεώσεις δὲν κατατάττονται ὑπὸ τοῦ νόμου μεταξὺ τῶν ἐμπορικῶν πράξεων· οὔτε ὡς ἐκ τῆς ἰδιότητος τῶν συναλλαξαμένων, διότι ὁ Δ. Α, τὸν ὁποῖον παριστᾷ ἡ κατὰ τὴν δίκην ταύτην ἐναγομένη, δὲν μετήρχετο τὸ ἐμπορικὸν ἐπάγγελμα, ἀλλὰ τὸ τοῦ ἰατροῦ, ὡς ὁ ἐφεσίβλητος ἀναφέρει, χωρὶς ν' ἀναιρέσῃ τὴν πρότασίν του ταύτην ἡ ἐκκαλοῦσα· ὀρθῶς ἐπομένως ἐπελήφθη τῆς δίκης τὸ πρωτοδικεῖον.

Ἐπειδὴ ἡ ἐκκαλοῦσα δὲν προσβάλλει τὸν τύπον τῆς ἀπὸ 12 σεπτεμβρίου 1829 πράξεως τοῦ ἐν Τεργέστῃ ἐμπορικοῦ δικαστηρίου, ὥστε νὰ ἦναι ὑπόχρεως ὁ ἐφεσίβλητος, κατὰ τὸ ἄρθρον 386, ν' ἀποδείξῃ ὅτι εἶναι συντεταγμένον κατὰ τὸν νόμιμον τύπον· ἐπομένως τὸ ἔγγραφον τοῦτο θεωρούμενον συντεταγμένον κατὰ τοὺς αὐτόθι ἰσχύοντας νομίμους τύπους, δύναται νὰ προσαχθῇ, καὶ ἐνώπιον τῶν ἑλληνικῶν δικαστηρίων· διότι ἡ μὲν ἐξαίρεσις τῶν ἑλληνικῶν νόμων ὡς πρὸς τὰ ἐν ἀλλοδαπῇ ἔγγραφα εἶναι ἡ ἐν τῷ ἄρθρ. 858 τῆς πολιτ. δικονομίας διαλαμβανομένη ὡς πρὸς τὴν ἐκτέλεσίν των, ἀλλ', ὡς ἐκ τοῦ ἄρθρου τούτου ἐξάγεται, διατηροῦν τὸν δημόσιον χαρακτῆρα (2).

Ἐπειδὴ ἡ ἐφεσείουσα, διαφιλονεικοῦσα τὸ τελεσίδικον τῆς προκειμένης δικαστικῆς πράξεως, δὲν ἐπρότεινεν ὅτι ὑπάρχει νόμος τοῦ τόπου, ὅπου αὕτη συνετάχθη, χορηγῶν ἔνδικα μέσα κατὰ πράξεων τοιούτου εἴδους, ὁπότε μάλιστα ἐκ τῆς φύσεως αὐτῆς τοῦ ἐγγράφου, τὸ ὁποῖον δὲν εἶναι ἀπόφασις ἐπὶ ἀμφισβητουμένης ὑποθέσεως, τεκμαίρεται τὸ ἐναντίον.

Ἐπειδὴ ὁ διϊσχυρισμὸς τῆς ἐφεσειούσης, ὅτι ἡ ἀνωτέρω δικαστικὴ πρᾶξις, ὡς γενομένη μεταξὺ ἄλλων δὲν δύναται νὰ προταθῇ παρὰ τοῦ ἀντιδίκου της, εἶναι χωρὶς βάσιν, καθότι ἡ πρᾶξις ἐκείνη δὲν ἐνήργησεν ὡς πρὸς τὰς ὑποχρεώσεις της καμμίαν ἀλλοίωσιν.

Ἐπειδὴ ὁ Π. Ζ. ἀπέδειξεν ἀποχρώντως, διὰ τῆς ἀπὸ 12 σεπ-

(1) Ἡ ἀπόφασις αὕτη λύει καὶ ἕτερα ζητήματα, περὶ ὧν ἐν οἰκείῳ τόπῳ

(2) Ὅρα Εὑρετ. λέξ. 1) ἔγγραφα 2) ἀλλοδαποί.

πράξεως τοῦ ἐν Τεργέστῃ ἐμπορικοῦ δικαστηρίου καὶ τοῦ ἀπὸ 21 μαΐου 1836 ἐν Ἀθήναις γενομένου συμβολαίου, ὅτι κατὰ τὴν παροῦσαν δίκην ὑπερασπίζεται ἴδιον ἄμεσον συμφέρον, ὡς κληρονόμος τοῦ ἀποθανόντος δανειστοῦ Ν. Ζ, καὶ ὡς πρόσωπον, εἰς τὸ ὁποῖον παρεχωρήθη ὑπὸ τῶν κληρονόμων.

Ἐπειδὴ ὁ ἰσχυρισμὸς τῆς ἐφεσειούσης, ὅτι ἡ ἔλλειψις τῆς πιστωτικῆς ἐπιστολῆς, ἐπὶ τῆς ὁποίας ὁ ἀντίδικός της στηρίζει τὰς ἀξιώσεις του, δὲν δύναται ν' ἀναπληρωθῇ ἀπὸ ἰδιαιτέρας τοῦ πατρός της ἐπιστολὰς, ἀποδεικνύεται ἐπίσης ἀνυποστήρικτος· καθότι τὸ ἄρθρ. 390 τῆς πολιτικῆς δικονομίας ἐπιτρέπει ὅταν χαθῇ ἔγγραφόν τι, ὡς εἰς τὴν προκειμένην περίπτωσιν, ν' ἀποδείξῃ ὁ διεξαγαγὼν τὴν ἀπόδειξιν, ὅτι ὑπῆρχεν ἰσχυρὸν ἔγγραφον, ἢ τὸ ἐμπεριεχόμενον αὐτοῦ, ἢ συγχρόνως ἀμφότερα κατὰ τὴν χρείαν, καὶ ταῦτα διὰ παντὸς πρὸς ἀπόδειξιν μέσου· τὸ δὲ 391 ἄρθρον τῆς πολιτ. δικονομίας, τὸ ὁποῖον αὐτὴ ἐπικαλεῖται, διαλαμβάνει περὶ ἄλλης περιπτώσεως, καθ' ἣν τὸ ἔγγραφον ὑπάρχει μὲν, ἀλλὰ δὲν παρουσιάζεται ὁλοκλήρως (1).

Ἐπειδὴ, καίτοι μὴ ὑπαρχούσης τῆς πιστωτικῆς ἐπιστολῆς τοῦ Δ. Α, κατὰ συνέπειαν τῆς ὁποίας ὁ Ν. Ζ παρέδωκεν εἰς τὸν Δ. Μ φιορίνια 2927 καὶ καρ. 58, ἀποδεικνύεται μολαταῦτα ἀπὸ τὰς ἐπιστολὰς τοῦ Δ. Α τῆς 16 αὐγούστου 1820, τῆς 8 ἰουνίου 1821, τῆς 26 ἰουλίου 1821, καὶ τῆς 10 φεβρουαρίου 1822, τῆς 23 μαρτ. 1822 καὶ τῆς 3 ὀκτωβρίου 1822, καὶ, τέλος, τῆς 24 δεκεμβρίου 1824, ὅτι πιστωτικὴ ἐπιστολὴ ἔλαβε χώραν καὶ ὅτι τὸ ποσὸν τῶν φιορινίων 2927 καὶ 58 καραντάνια, τὸ ὁποῖον κατὰ συνέπειαν αὐτῆς ἔλαβεν ὁ Δ. Μ. ἀπὸ τὸν Ν. Ζ. ἀνεδέχθη ὁ Δ. Α. εἰς βάρος του.

Ἐπειδὴ ἡ Α. Α. ἐξέφρασεν, ὅτι δὲν ἀναγνωρίζει τὴν ὑπογραφὴν τοῦ πατρός της Δ. Α. εἰς τὰς προεκτεθείσας ἐπιστολὰς, εἰς τοιαύτην δὲ περίπτωσιν αἱ ἐπιστολαὶ αὗται δὲν ἀποτελοῦν ἀπόδειξιν ὡς πρὸς τρίτους μὴ ὑπαρχούσης βεβαίας χρονολογίας, ἀποτελοῦν μολαταῦτα πλήρη ἀπόδειξιν, κατὰ τὸ ἄρθ. 412 τῆς πολιτ· δικονομίας, κατ' αὐτῆς ὡς κληρονόμου τοῦ ὑποχρεωθέντος διὰ τῶν ῥηθεισῶν ἐπιστολῶν Δ. Α.

Ἐπειδὴ παραιτηθεῖσα ἡ ἐφεσείουσα τῆς ἀπὸ 9 ἰουνίου 1821 ἐκ Τεργέστης ἐπιστολῆς τοῦ Ν. Ζ. πρὸς τὸν Δ. Α. προσβληθείσης παρὰ τοῦ ἀντιδίκου ὡς νοθευμένης δὲν δύναται πλέον νὰ κάμῃ καμμίαν χρῆσιν ταύτης.

---

(1) Ἴδρα Εὐρετ. λέξ. ἔ γ γ ρ α φ α.

διατάττον τὴν κατ' ἀνάγκην διαίτησιν μόνον ὡς πρὸς ἓν εἶδος ἐμπορικῶν ὑποθέσεων, καὶ ἀκόντων τῶν διαδίκων, ἀντιβαίνει φανερῶς εἰς τὸ ἄρθ. 108 τῆς πολ. δικονομ., τὸ ὁποῖον τὴν ἐξέτεινε μὲν εἰς ὅλας τὰς ἐκ τῆς ἐμπορίας πηγαζούσας δίκας, ἀλλ' ὑποχρεοῖ τὸν ἐναγόμενον εἰς τὸ νὰ δεχθῇ διαιτητὰς μόνον κατ' αἴτησιν τοῦ ἐνάγοντος· οὐδὲ δύνανται νὰ ἰσχύουν αἱ ἑπόμεναι περὶ διαδικασίας διατάξεις τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου, ὡς ἀσυμβίβαστοι μὲ τὰ εἰς τὸ αὐτὸ ἀντικείμενον ἀναφερόμενα ἄρθρα τῆς πολιτ. δικονομίας· ἰδίως δὲ τὸ ἄρθρ. 51 τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου κατηργήθη διὰ τοῦ ἄρθρ. 118 συνδυασμένου μὲ τὸ ἄρθρ. 110 ἐδαφ. 2 τῆς πολιτ. δικονομίας, δυνάμει τῶν ὁποίων μόνον εἰς τὸν πρόεδρον τοῦ δικαστηρίου τῶν πρωτοδικῶν ἀνήκει νὰ περιάψῃ τὸν τύπον τῆς ἐκτελέσεως εἰς ἀποφάσεις διαιτητῶν ὁποιουδήποτε εἴδους· ἑπομένως τὸ δικαστήριον τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν ἐφήρμοσε κακῶς τὰ ἄρθρ. 51 καὶ 61 τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου, καὶ ἡρμήνευσε ἐσφαλμένως τὰ ἄρθρ 108, 110, καὶ 118 τῆς πολ. δικονομίας, τὸ ὁποῖον, κατὰ τὸ ἄρθρ. 807 ἀριθ. 7 τῆς πολιτ. δικονομίας, φέρει ἀναίρεσιν.

Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ ἄρθρ. 29 τῆς πολιτ. δικονομίας, ὁσάκις ἡ ἁρμοδιότης διαφόρων μὴ ὑπαγομένων ἀλλήλοις δικαστηρίων ἀμφιβάλλεται ἢ ἀμφισβητεῖται, ἑπομένως ὁσάκις ἡ πρόοδος δίκης τινὸς, τῆς ὁποίας ἐπελήφθησαν διάφοροι ἰσόβαθμοι δικασταὶ, ἐμποδίζεται ἐξ αἰτίας ἀμφιβολίας περὶ τοῦ μέλλοντος νὰ δικάσῃ δικαστοῦ, ὁ ἄρειος πάγος κανονίζει τὴν ἁρμοδιότητα καὶ προσδιορίζει τὸν ἁρμόδιον δικαστήν· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου περιαφθέντος παρὰ νόμον τοῦ τύπου τῆς ἐκτελέσεως εἰς τὴν περὶ ἧς ὁ λόγος διαιτητικὴν ἀπόφασιν παρὰ τοῦ προέδρου τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐμποροδικῶν, ἀποποιηθέντος δὲ τοῦ ὡς πρὸς τὴν ἐκτέλεσιν διαιτητικῶν ἀποφάσεων ἁρμοδίου πρωτοδικείου νὰ δικάσῃ τὴν κατὰ τῆς πράξεως τοῦ προέδρου τῶν ἐμποροδικῶν γενομένην ἀνακοπὴν, διὰ τοὺς λόγους ὅτι δὲν εἶναι ἁρμόδιον νὰ δεχθῇ τοιαύτην αἴτησιν, ἀμφότερα τὰ δικαζόμενα μέρη κωλύονται ἐπίσης, τὸ μὲν νὰ ἐνεργήσῃ τὴν ἐκτέλεσιν, καθότι ἡ ἀπόφασις στερεῖται τὸ νόμιμον ἐκτελεστὸν, τὸ δὲ νὰ προτείνῃ ἐνώπιον τοῦ ἁρμοδίου δικαστοῦ τὰς ἐνστάσεις τοῦ ἐναντίου τῆς ἐκτελεστέας διαιτητικῆς ἀποφάσεως· ἑπομένως ὑπάρχει ἡ περίπτωσις τοῦ ἄρθρ. 27 τῆς πολιτ. δικονομίας (1).

Ἐπειδὴ δὲ, κατὰ τὰ ἄρθρ. 110 καὶ 518 τῆς πολιτ. δικονομίας, ὁ πρόεδρος τοῦ ἐν Ναυπλίῳ πρωτοδικείου εἶναι ἁρμόδιος νὰ περιάψῃ τὸν τύπον τῆς ἐκτελέσεως εἰς τὴν περὶ ἧς ὁ λόγος διαιτητικὴν ἀπό-

(1) Ὅρα Εὑρετ. λέξ. Κανονισμὸς ἁρμοδιότης.

φασιν. Ἀναιρεῖ . . . . . ἀκυροῖ τὴν πρᾶξιν τῆς περιάψεως τοῦ τύπου . . . . . . ἀποφαίνεται ἁρμόδιον τὸν πρόεδρον τοῦ πρωτοδικείου.

Ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου 97 τῆς 10 μαρτίου 1837.

ΣΗΜ. Ἴδε τὰ εἰς τὸ φυλ. 21 παρατηρήσεις τῆς Νομικῆς ἐφημερίδος.—καὶ Εὐρ. λέξ. βαθμοὶ δικαιοδοσίας

§ 60 ί.

ΖΗΤ. *Ἀγωγὴ περὶ ἀποζημιώσεως κατὰ συμβολαιογράφων ἕνεκα τῆς παρὰ τὸν νόμον συντάξεως διαμαρτυρικοῦ τινος ὑπάγεται εἰς τὸ ἐμποροδικεῖον;*

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ ἐκ τοῦ περιεχομένου τοῦ ὑπ' ἀριθ. 467 διαμαρτυρικοῦ εξάγεται ὅτι ἐπεδείχθη εἰς τὸν Π. Λ. τὸ πληρωτέον καὶ τὴν ὑπογραφὴν *Π. Λαζαρῆς* καὶ συντρ. φέρον γραμμάτιον, καὶ ἐζητήθη ἡ πληρωμή του ἀπὸ αὐτόν· ἄρα ἡ περὶ πληρωμῆς κλῆσις ἐγένετο προδήλως πρὸς τὸν Δ., καθὸ προϊστάμενον τῆς ὑπὸ τὴν ῥηθεῖσαν ἐπωνυμίαν ἑταιρείας, ὡς ἐπίσης καὶ ἡ διαμαρτυρία κατ' αὐτοῦ ὡς τοιούτου.

Ἐπειδὴ τὸ ἄρθρ. 173 τοῦ ἐμπ. νόμου ὡς τόπον κατοικίας δὲν ἐννοεῖ τὸ οἴκημα, ἀλλὰ τὴν χώραν· ἐκτὸς ὅμως τούτου τὸ προκείμενον διαμαρτυρικὸν ἐγένετο εὑρεθέντος αὐτοπροσώπως τοῦ Δ. ἐν τῇ οἰκίᾳ καὶ ἀπαντήσαντος, ὅτι ἔπαυσε *τὸ ἐμπόριόν του*, οὐχὶ δὲ ὅτι ἔχει τυχὸν ἐν τῷ καταστήματι τῆς ἑταιρείας τὰ μέσα τοῦ νὰ πληρώσῃ, καὶ ὅτι κακῶς δῆθεν ἐζητήθη ἐν τῇ οἰκίᾳ του.

Ἐπειδὴ ἑπομένως ὀρθῶς τὸ ἐμποροδικεῖον ἀπέῤῥιψε τὴν περὶ ἀκυρώσεως τοῦ διαμαρτυρικοῦ πρότασιν τοῦ ἤδη ἐκκαλοῦντος, καθόσον ἀπέβλεπε τοὺς προταθέντας λόγους (1).

Ἐπειδὴ τὰ δημόσια ἔγγραφα παρέχουν πλήρη πίστιν περὶ τοῦ περιεχομένου αὐτῶν, καθόσον τὸ περιεχόμενον τοῦτο ἀποβλέπει γεγονότα συμβάντα ἐνώπιον τοῦ ἁρμοδίου ὑπαλλήλου, καὶ τὰ ὁποῖα οὗτος ἀντελήφθη ἰδίαις αἰσθήσεσιν· ἀλλ' ἡ ἐν τῷ προκειμένῳ διαμαρτυρικῷ περιεχομένη μνεία ὅτι οἱ προσληφθέντες μάρτυρες εἶναι πολῖται ἕλληνες δὲν εἶναι τοιοῦτοι, καὶ ἑπομένως, προκυπτούσης ἀμφισβητήσεως περὶ ἑνὸς τῶν μαρτύρων, ἂν πραγματικῶς ἦναι πολίτης ἕλλην, ἐσφαλμένως τὸ ἐμποροδικεῖον ἐθεώρησε τὸ διαμαρτυρικὸν ὡς ἀποτελοῦν ἐντελῆ περὶ τούτου ἀπόδειξιν, ἐνόσῳ δὲν προσβάλλεται ὡς πλαστογραφημένον, ἐνῷ ὤφειλε, καὶ ἄνευ προσβολῆς τοῦ διαμαρτυρικοῦ ἐπὶ πλαστογραφίᾳ, νὰ θεωρήσῃ περιττὴν

(1) Ὅρα Εὐρετ. λέξ. 1) διαμαρτυρία 2) Συναλλαγματικαί· —ὅρα καὶ ἀπόφ. 184 Ἀρείου Πάγου τοῦ 1848

τὴν περὶ τῆς εἰρημένης ἀμφισβητήσεως ἀπόδειξιν, καὶ ἐπειδὴ ἦτον ἀναρμόδιον ν' ἀποφασίσῃ περὶ τῆς ἀμφισβητήσεως ταύτης, καθ' ἣν πρόκειται περὶ πολιτικῆς καταστάσεως, ἐνῷ τῆς ἁρμοδιότητος τῶν ἐμποροδικῶν τὰ ἀντικείμενα ὑπάρχουν ῥητῶς ὑπὸ τοῦ νόμου προσδιωρισμένα (ἄρθ. 718 πολ. δικονομίας καὶ νόμος περὶ ἀρμ. 2/14 μαΐου 1835), χωρὶς νὰ ἐμπεριλαμβάνουν καὶ τὸ περὶ οὗ πρόκειται ζήτημα, ὤφειλε νὰ παραπέμψῃ τὴν ἐκδίκασιν τῆς περὶ τούτου ἀμφισβητήσεως εἰς τὸ ἁρμόδιον δικαστήριον τῶν πρωτοδικῶν. Μὴ πράξαντος δὲ οὕτω τοῦ ἐμποροδικείου, ἀλλ' ἀποῤῥίψαντος ἀμέσως τὴν ἐπὶ τοῦ προκειμένου στηριχθεῖσαν πρότασιν περὶ ἀκυρώσεως τοῦ διαμαρτυρικοῦ, πρέπει νὰ μεταῤῥυθμισθῇ παρὰ τοῦ δικαστηρίου τούτου ἡ εἰρημένη τῆς ἀποφάσεως τοῦ ἐμποροδικείου διάταξις, καὶ νὰ διαταχθῇ ἡ ῥηθεῖσα παραπομπὴ, τὴν ὁποίαν ὤφειλε ν' ἀποφανθῇ τὸ ἐμποροδικεῖον. Δὲν δύναται δὲ τὸ δικαστήριον τοῦτο νὰ ἐκδικάσῃ ἤδη τὴν ἐκτεθεῖσαν ἀμφισβήτησιν, καθὸ μὴ διελθοῦσαν τὸν πρῶτον τῆς δικαιοδοσίας βαθμὸν, ἕνεκα τῆς ὡς εἴρηται ἀναρμοδιότητος τοῦ ἐμποροδικείου (1).

Ἐπειδὴ κοινοποιήσασα τακτικῶς διὰ κλητῆρος ἡ τράπεζα πρὸς τὸν συμβολαιογράφον μετὰ τῆς ἐγγράφου της πρὸς αὐτὸν ἀνακοινώσεως τῆς δίκης ἀντίγραφον τῆς προκειμένης ἐφέσεως τοῦ Δ, δὲν ἦτον ὑπόχρεως διὰ τοῦ αὐτοῦ μέσου νὰ κοινοποιήσῃ καὶτ' ἄλλα τῆς δίκης ἔγγραφα, ὅσων ὁ συμβολαιογράφος εἶχε δικαίωμα καὶ συμφέρον νὰ λάβῃ γνῶσιν, ἀλλ' ἠδύνατο, κατὰ τὸ ἄρθ. 538 τῆς πολ. δικ. νὰ τὰ κοινοποιήσῃ μετέπειτα διά τινος τῶν ἐν τῷ ἄρθρ 555 τῆς πολιτ. δικονομίας ὡρισμένων τρόπων, ἢ καὶ εἰς αὐτὴν ἀκόμη τὴν ἐπὶ ἀκροατηρίου συνεδρίασιν, ὑποκύπτουσα μόνον εἰς τὰ ἐντεῦθεν ἐνδεχόμενα ἔξοδα.

Ἐπειδὴ, κατὰ τὰ ἄρθρ. 89, 232 καὶ 744 τῆς πολιτ. δικονομίας, δύναται καὶ εἰς τὴν ἀνέκκλητον δίκην νὰ ὑποχρεωθῇ τις εἰς παρέμβασιν, ἐὰν ἔχῃ δικαίωμα πρὸς ἀνακοπήν· ἔχει δὲ προφανῶς ἐπὶ τοῦ προκειμένου τοιοῦτον δικαίωμα ὁ συμβολαιογράφος, καθὸ ἔχων συμφέρον νὰ μὴν ἀκυρωθῇ τὸ παρ' αὐτοῦ συντεταγμένον διαμαρτυρικὸν, περὶ οὗ ἡ δίκη (2).

Ἐπειδὴ ἐπὶ ἀγωγῆς ἕνεκα κακοδικείου πρὸς ἀποζημίωσιν ἁρμόδιον δικαστήριον εἶναι κατὰ τὸ ἄρθρ. 58 τῆς πολιτ. δικονομίας, τὰ δικαστήρια τῶν πρωτοδικῶν, τῶν ἐφετῶν καὶ τοῦ ἀρείου πάγου, ἐκτὸς δὲ τούτου εἰς τὴν κατὰ τοῦ ἁμαρτήσαντος συμβολαιογράφου ἀναγωγὴν δὲν πρόκειται περὶ πληρωμῆς συναλλαγματικῶν, ἀλλ' ἁπλῶς δυνάμει τῶν κανόνων τῆς ἐντολῆς καὶ τῶν διατάξεων πολ.

(1) Ὅρα Εὑρετ. λέξ. 1) ἔγγραφα· 2) ἐπιδοτήριον· 3) συμβόλαια.
(2) Ὅρα Εὑρετ. λέξ. ἀποζημίωσις σελ. 282 § 23.

νόμων, περὶ ἀπαιτήσεως ἀποζημιώσεως λόγῳ κακῆς διαχειρήσεως πραγμάτων, περὶ τῆς ὁποίας ἁρμόδια εἶναι τὰ τακτικὰ δικαστήρια, οὐδέποτε δὲ τὰ ἐμποροδικεῖα, τῶν ὁποίων ἡ ἐξαιρετικὴ ἁρμοδιότης εἶναι ῥητῶς ὑπὸ τοῦ νόμου προσδιωρισμένη (ἄρθρ. 778 τῆς πολιτ. δικονομίας· νόμος ἀρμ. 2/14 μαΐου 1835)· ἑπομένως, καθόσον ἀφορᾷ τὴν ἀποζημίωσιν τῆς τραπέζης, ἀναρμοδίως εἰσήχθη ἡ περὶ τούτου αἴτησις ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου τούτου προκειμένης ἐφέσεως ἐναντίον ἀποφάσεως ἐμποροδικῶν· καθόσον ὅμως ἀφορᾷ τὴν κατὰ τοῦ συμβολαιογράφου αἴτησιν τοῦ νὰ ὑπερασπισθῇ, ἐὰν θέλῃ οὗτος, ἁπλῶς τὴν τράπεζαν κατὰ τῆς ἐφέσεως τοῦ Δ, δὲν ἐπιδέχεται ὡς πρὸς τὴν αἴτησιν ταύτην ἐφαρμογὴν ἡ εἰρημένη ἀρχὴ τῆς ἁρμοδιότητος, λαμβάνουσα μόνον χώραν ἐπὶ ἀναγωγῆς ἀποζημιώσεως.

Ἐπειδή, κατὰ τὸ ἄρθρ. 211 ἐδαφ. 3 τῆς πολιτ. δικονομίας, ὁ συμβολαιογράφος δὲν δύναται νὰ ζητήσῃ ἐπὶ τοῦ προκειμένου δικαστικὰ ἔξοδα.

Διὰ ταῦτα κτλ.

Ἀπόφ. 4888 τῆς 14 ἰουλίου 1848 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.
Βλ. Pard. n. 1348

§ 60 ιά.

ΖΗΤ. Ἡ περὶ παραχωρήσεως τῶν κτημάτων αἴτησις καὶ αὐτῶν τῶν ἐμπόρων πρέπει να γίνηται ἐνωπιον τῶν πρωτοδικῶν.

Ἀπόφ. 808 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν ἀνωτ. λέξ. ἁρμοδ. πολ. § 131.

§ 60 ιβ'.

ΖΗΤ. *Ἁπλῆ ἐντολὴ νὰ εἰσπράξῃ τις χρήματα τοῦ Α καὶ νὰ τὰ ἐμβάσῃ εἰς αὐτόν, ἀνάγεται εἰς τὸ πολιτ. δίκαιον, καὶ δὲν ὑπάγεται εἰς τὰ ἐμπορικὰ δικαστήρια.*

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ ὁ ἀναιρεσείων Ι. Τ. οὐδ' ὡς ἔμπορος ἐνήχθη ἐνώπιον τῶν κατωτέρων δικαστηρίων, οὐδ' ἀπόδειξίν τινα προσήνεγκεν ὅτι ἦτον ἔμπορος κατὰ τὸ 1820, ὅτε ἔλαβε τὴν ἀρχήν της καὶ ἡ προκειμένη ὑπόθεσις· ἐκτὸς δὲ τούτου, καὶ ἂν ὑποτεθῇ ὅτι οὗτος ἦτον ἔμπορος τότε, πάλιν ἡ ὑπόθεσις αὕτη περὶ τοῦ ὅτι ὁ ἀναιρεσίβλητος Ζ Π ἔδωκεν εἰς αὐτὸν πέντε χρεωστικὰ ὁμόλογα, διὰ νὰ φροντίσῃ νὰ εἰσπράξῃ τὰ ἐν αὐτοῖς διαλαμβανόμενα ποσὰ ἐκ γροσίων 6,300 ἀπὸ τοὺς διαφόρους ὀφειλέτας του, καὶ μετὰ τὴν εἴσπραξιν νὰ τοῦ δώσῃ τὰ χρήματα, ἀλλὰ δὲν τοῦ τὰ ἔδωκε, χαρακτηριζομένη ὡς *ἁπλῆ ἐντολή, ἥτις ἀνάγεται εἰς τὸ πολιτ.*

δίκαιον καὶ μηδεμίαν ἔχουσα σχέσιν μέ τινα πρᾶξιν ἐμπορικὴν, διαφεύγει τὴν ἁρμοδιότητα τῶν ἐμποροδικείων· ὥστε ἀρμοδίως ἐδικάσθη ἡ ὑπόθεσις ἀπὸ τὰ πολιτ. δικαστήρια καὶ ἑπομένως καθίσταται ἀνυπόστατος ὁ πρῶτος ἀναιρέσεως λόγος τοῦ Ι. Τ. (1).

Ἐπειδὴ ὁ δεύτερος εἶναι καὶ ἀπαράδεκτος, καθότι δὲν ὁρίζει εἰς τὶ εἶναι ἀναιτιολόγητος ἡ ὑπ' ἀριθ. 3452 ἀπόφασις τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν καὶ ὁποίας παραλείψεις ἔχει εἴτε τὸ αἰτιολογικὸν, εἴτε τὸ διατακτικὸν αὐτῆς, καὶ ψευδὴς, καθότι ἡ ἀπόφασις αὕτη εἶναι αἰτιολογημένη καὶ στηρίζεται εἰς νόμους· ἔχει σαφὲς καὶ ὡρισμένον διατακτικὸν καὶ ἀποφασίζει περὶ τῆς ἐφέσεως καὶ ἀνταγωγῆς, τὸ δὲ μὴ τῆς αἰτιολογίας ἀποχρῶν δὲν καθιστᾷ λόγον ἀναιρέσεως, ἀλλὰ μόνον ἡ παντελὴς ἔλλειψις, καὶ τοιαύτη δὲν ὑπάρχει, ὡς προείρηται.

Ἐπειδὴ ἡ ὑπ' ἀριθ. 9479 ἀπόφασις τῶν ἐν Ἀθήναις πρωτοδικῶν διατάξασα τόκον ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἐπιδόσεως τῆς ἀγωγῆς, μετεῤῥυθμίσθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 3452 ἀποφάσεως τῶν αὐτόθι ἐφετῶν ὑπὲρ τοῦ ἀναιρεσείοντος, προσδιορισθέντος τοῦ τόκου παρ' αὐτῆς ἐπὶ μόνου τοῦ κεφαλαίου ἀπὸ τῆς ἡμέρας, καθ' ἣν ἤθελε κατασταθῆ τελεσίδικος ἡ πρωτόδικος ἀπόφασις· ὅθεν ὁ ἀναιρεσείων δὲν εἶχε δικαίωμα νὰ προσβάλῃ κατὰ τοῦτο εἰμὴ μόνον τὴν ἀπόφασιν τῶν ἐφετῶν, ἐὰν τὸν ἔβλαπτεν· ἀλλ' ἡ ἀπόφασις αὕτη δὲν βλάπτει αὐτὸν, καθότι δὲν ἐπικυροῖ τὴν περὶ τούτου διάταξιν τῆς πρωτοδίκου ἀποφάσεως, ἀλλ', ἐξ ἐναντίας, μετετεῤῥύθμισεν αὐτὴν κατὰ τὴν αἴτησιν αὐτοῦ· ὥστε καὶ ὁ λόγος οὗτος καθίσταται ἀπαράδεκτος (2).

Ἐπειδὴ τὰ δικαστήρια ἔχουσι τὸ δικαίωμα κατὰ τὸ ἄρθρ. 278 τοῦ δικαστικοῦ ὀργανισμοῦ νὰ προσλαμβάνουν τοὺς εἰρηνοδίκας καὶ τοὺς δικηγόρους κατ' ἐπικουρίαν πρὸς ἀναπλήρωσιν δικαστοῦ τινος ἢ τοῦ εἰσαγγελέως, ἀπόντων αὐτῶν, ἢ κωλυομένων· καμμία δὲ διάκρισις δὲν ὑπάρχει εἰς τὸν νόμον ποῖοι πρῶτοι νὰ προσλαμβάνωνται· ἑπομένως, παραλειφθέντος τοῦ εἰρηνοδίκου καὶ προσληφθέντων τῶν δικηγόρων πρὸς ἀναπλήρωσιν τῶν κωλυομένων τοῦ τε δικαστοῦ, τῶν παρέδρων καὶ τοῦ εἰσαγγελέως, συνετέθη νομίμως τὸ δικαστήριον· ὥστε καὶ ὁ περὶ κακῆς συνθέσεως αὐτοῦ λόγος εἶναι ἀνυπόστατος (3).

Ἐπειδὴ περὶ τοῦ τελευταίου λόγου τοῦ ἀφορῶντος τὴν ὑπ' ἀριθ.

---

(1) Ὅρα Εὑρετ. λέξ. ἐντολή.
(2) Ὅρα Εὑρετ. λέξ. τόκος.—(3) Ὅρα Εὑρετ. λέξ. σύνθεσις.

3593 ἀπόφασιν τῶν αὐτῶν ἐφετῶν, τὸ δικαστήριον τοῦτο νομίμως ἀπέῤῥιψε τὴν αἴτησιν τοῦ Τ περὶ τῆς ἀκυρώσεως τῆς ὁρκοδοσίας τοῦ Π, καθότι προσδιορίσαντος τοῦ δικαστηρίου διὰ τῆς ἀποφάσεώς του τὴν προθεσμίαν τῆς περὶ ὅρκου δηλώσεως καὶ τῆς ὁρκοδοσίας, συμφώνως μὲ τὸ ἄρθρ. 273 τῆς πολιτ. δικονομίας, ὁ ἀναιρεσίβλητος Π. μετὰ προηγουμένην ἐκ μέρους του κοινοποίησιν τῆς ἀποφάσεως καὶ κλήτευσιν πρὸς τὸν ἀναιρεσείοντα διὰ νὰ παρευρεθῇ εἰς τὴν ὁρκοδοσίαν, καὶ χωρὶς νὰ περιμείνῃ νὰ τῷ γίνῃ παρ' αὐτοῦ τοῦ ἀναιρεσείοντος τοιαύτη κοινοποίησις ἢ κλήτευσις, διότι εἶχεν οὗτος συμφέρον νὰ μὴν ἐνεργήσῃ ταῦτα πώποτε, ὡς κατ' αὐτοῦ οὔσης τῆς ἀποφάσεως, ἐδήλωσεν ὅτι δέχεται τὸν ὅρκον καὶ ἔδωκεν αὐτὸν ἐντὸς τῆς ταχθείσης παρὰ τοῦ δικαστηρίου προθεσμίας, χωρὶς νὰ παρατείνῃ ποσῶς ταύτην ἢ νὰ παραλείψῃ τὴν πρὸς τὸν ἀντίδικόν του κλήτευσιν· ἀλλ' ἂν δὲν ἔδωκε τὸν ὅρκον ὁ ἀναιρεσίβλητος τὴν τετάρτην, ἀλλ' ἔδωκεν αὐτὸν τὸ σάββατον, εἶναι ἀδιάφορον, καθόσον δὲν προξενεῖται ἐκ τούτου βλάβη τις εἰς τὰ συμφέροντα τοῦ ἀναιρεσείοντος, ὅπερ ἐδύνατο νὰ καταστήσῃ πλημμελῆ τὴν ὁρκοδοσίαν· ἀρκεῖ δὲ μόνον ὅτι ὤμοσεν ὁ ἀναιρεσίβλητος ἐντὸς τῆς ταχθείσης προθεσμίας, καὶ ἀφοῦ ἐγνωστοποίησε περὶ τούτου τὸν ἀντίδικόν του συμφώνως μὲ τὸ ἄρθρ. 352 τῆς πολιτ. δικονομίας, τὰ δὲ ἄρθρ. 197 καὶ 199 τῆς αὐτῆς δικονομίας δὲν παρεβιάσθησαν, ὡς διατείνεται ὁ ἀναιρεσείων, καθότι δὲν ἔλαβε χώραν, ὡς προείρηται, οὐδεμία ἐπέκτασις τῆς προθεσμίας· ὥστε καὶ ὁ λόγος οὗτος ἐξελέγχεται ἀνυπόστατος (1).

Διὰ ταῦτα ἀποῤῥίπτει τὰς αἰτήσεις ἀναιρέσεως.

'Απόφ. πολιτ. 'Αρείου Πάγου 65 τῆς 6 ὀκτωβρίου 1846.

ΣΗΜ. Κατὰ τὸ 873 ἄρθρ. τῆς πολιτ. δικονομίας εἶναι μὲν ἀναρμόδια τὰ ἐμποροδικεῖα ὡς πρὸς τὰς περὶ ἐκτελέσεως δίκας, ἀλλ' ἡ ἀναρμοδιότης αὕτη ἀναφέρεται εἰς ἐκείνας μόνον τὰς διαφορὰς, αἵτινες ἀναφύονται κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς οὐσιαστικῆς ἀποφάσεως, ἥτις ὑποθέτει ἀποπερατωμένην τὴν κυρίαν δίκην, καὶ ὄχι ἐκκρεμῆ ἔχουσαν ἀντικείμενα καὶ ζητήματα τοῦ πολιτ. δικαίου (2) ὁποῖαι αἱ κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς οὐσιαστικῆς ἀποφάσεως ἀναφυόμεναι ἔριδες καὶ δισταγμοὶ, ἀφορῶντες τὰς δυσχερείας τῆς διαδικασίας τῆς ἐκτελέσεως· ἡ ἀναρμοδιότης λοιπὸν αὕτη δὲν ἀναφέρεται καὶ εἰς τὰς διαφορὰς, τὰς ὁποίας ἐπιφέρει ἡ πρὸς ἔκδοσιν τῆς οὐσιαστικῆς ἀποφάσεως γινομένη ἐκτέλεσις ἐμπορικῆς τινὸς

(1) Ὅρα Εὑρετ. λέξ. ὅρκος

(2) Ὅρα ἀνωτ. § 60 Ι.

περὶ ἀποδείξεως ἀποφάσεως, ὅτε, προκειμένου ν' ἀποφασισθῇ ἡ κυρίας ἀποθήκης, ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος ἀναρμοδιότης ἐκλείπει.—Ἐκ τούτου ἕπεται ὅτι καὶ αἱ περὶ τὴν διεξαγωγὴν τῆς ἀποδείξεως ἀναφυεῖσαι ἐνστάσεις δὲν ὑπεκφεύγουσι τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ ἐμποροδικείου, μολονότι ἡ ἀπόφασις περιέχει καὶ ὁριστικὰς μετὰ τὴν ὀρθοδοξίαν διατάξεις, διότι αὗται θεωροῦνται τυχαῖαι.

Ἀπόφ. 5315 τοῦ 1849 τῶν ἐν Ἀθήναις Ἐφετῶν.

Παρατηρήσεις ἐξαχθεῖσαι, ἐν περιλήψει, ἀπὸ τὸ περὶ ἐμπορικοῦ δικαίου σύγγραμμα τοῦ Κ. Ῥάλλη.

Ἐμπορικαὶ πράξεις.

α) *Ἀγοραπωλησία· μίσθωσις πραγμάτων·*

§ 61. Τρία εἶναι τὰ κυριώτερα εἴδη τῆς ἐπὶ κινητῶν πραγμάτων κερδοσκοπίας:

α) Ἀγορὰ (1) κινητῶν πρὸς μεταπώλησιν ἐπὶ κέρδει· ὁ μὲ πρόθεσιν μεταπωλήσεως ἀγοράζων μεσολαβεῖ μεταξὺ τοῦ παραγωγέως καὶ τοῦ καταναλωτοῦ καὶ εὐκολύνει εἰς ἐκεῖνον μὲν τὴν ἐκποίησιν τῶν προϊόντων τους εἰς τοῦτον δὲ τὴν ἀπόκτησιν τῶν ἀναγκαίων.

β) Ἀγορὰ κινητῶν, τὰ ὁποῖα μεταπωλοῦνται κατειργασμένα, ἀφ' οὗ, δηλονότι, κατασταθῶσι διὰ τῆς τέχνης ἐπιτηδειότερα εἰς θεραπείαν τῶν ἀναγκῶν μας.

γ) Ἀγορὰ κινητῶν πρὸς ἁπλῆν ἐκμίσθωσιν τῆς χρήσεως αὐτῶν. εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην τὸ κέρδος προκύπτει ἐκ τῆς ἀγορᾶς καὶ τῆς ἐκμισθώσεως.

§ 62. Μόνον τῶν προϊόντων τῆς φύσεως ἢ τῆς τέχνης, τῶν κινητῶν ἑπομένως ἡ ἀγορά, εἶναι πρᾶξις ἐμπορική· ὅθεν ἡ ἀγορὰ ἀκινήτων, ἂν καὶ γενομένη μὲ πρόθεσιν μεταπωλήσεως ἢ ἐκμισθώσεως πρὸς κερδοσκοπίαν, δὲν ἔχει τι ἐμπορικόν. (2)

§ 63. Διὰ νὰ λάβῃ ἡ ἀγορὰ χαρακτῆρα πράξεως ἐμπορικῆς, ἀπαιτεῖται

(1) Ἡ ἐν τῷ ἄρθ. 2 τοῦ περὶ ἁρμ. ἐμποροδ. νόμου λέξις ἀ γ ο ρ ὰ σημαίνει ὅλους τοὺς τῆς ἀμφοτεροβαροῦς ἀποκτήσεως τρόπους· οὕτως ἡ ἐπὶ σκοπῷ ἐμπ. κέρδους ἀπόκτησίς τινὸς πράγματος, ἀνθ' οὗ δίδεται ἄλλο τι, ἂν καὶ ὀνομάζεται κυρίως ἀνταλλαγή, ἀποτελεῖ ὅμως πρᾶξιν ἐμπορικήν. Molinier T. 1 ἄρθρ. 12—Γλῶσσα 1 καὶ 2—καὶ νομ. 2 παρ δ. 19 δε:

(2) Pard. T. 1 ἄρθ. 8—Bravard σελ. 902. Orillard § 281 καὶ 285.—Merlin, quest λέξ. acte de commerce § 1, 4, 6.—Carré comp. T. 7 σελ. 149.—Despr. § 342 ἡ ἀγορὰ μολαταῦτα ἀκινήτου πρὸς κατεδάφισιν καὶ πώλησιν τῆς ὕλης κατατάσσεται μεταξὺ τῶν ἐμπ. πράξεων (Παρδ. ἄρθρ. 8). ὁ Orillard, ἀριθ. 288, θεωρεῖ ὡσαύτως ἐμπ. πρᾶξιν τὴν ἀγορὰν οἰκοδομῆς μὲ πρόθεσιν καταδαφίσεως καὶ μεταπωλήσεως τῆς ὕλης, ἂν δὲν συναγορασθῇ καὶ τὸ ἔδαφος.

νὰ προτίθεται ὁ ἀγοράζων νὰ κερδοσκοπήσῃ διὰ τῆς μεταπωλήσεως ἢ διὰ τῆς ἐκμισθώσεως τοῦ ἀγοραζομένου πράγματος; (1).

§ 64. Ἡ ἰδιότης τοῦ ἀγοράζοντος δὲν ἰσχύει νὰ δώσῃ εἰς τὴν ἀγορὰν πράξεως ἐμπορικῆς χαρακτῆρα, τὸν ὁποῖον αὐτὴ λαμβάνει μόνον ἐκ τοῦ προορισμοῦ τοῦ ἀγοραζομένου πράγματος· οὕτως οὐδ' ὁ ἔμπορος αὐτὸς ἐνεργεῖ πρᾶξιν ἐμπορικὴν, ὅταν ἀγοράζῃ καρποὺς καὶ ἐμπορεύματα πρὸς ἰδίαν αὐτοῦ χρῆσιν. Ὁ δὲ μὴ ἔμπορος, ὅστις, ἂν καὶ ἅπαξ μόνον κερδοσκοπῶν ἀγοράζῃ προϊόντα μὲ πρόθεσιν μεταπωλήσεως, ἐνεργεῖ πρᾶξιν ἐμπορικήν.

§ 65. Ἡ ἀγορὰ ἐμπορευμάτων πρὸς μεταπώλησιν εἶναι πρᾶξις ἐμπορικὴ καὶ ἂν δὲν μεταπωληθῶσιν.

§ 66. Τ' ἀσώματα κτήματα, οἷα εἶναι αἱ χρηματικαὶ πιστώσεις, δὲν δύνανται ἐν γένει νὰ θεωρηθῶσιν ὡς ἐμπορεύματα εἰμὴ ὅταν ὁ τύπος, καθ' ὃν μεταβιβάζονται, ὑπάγεται εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν τραπεζητικῶν ἢ συναλλαγματικῶν ἐπιχειρήσεων. Ἀλλὰ τὰ τιμολόγια ἐξομοιοῦνται μὲ τὰ ἐμπορεύματα.

(Pard. ἀριθ. 10—Εὑρετ. Ledr. Rolin, acte de commerce ἀριθ. 3. 7.

§ 67. Ἡ ἀγορὰ ἐμπορικοῦ καθιδρύματος μετὰ τῶν ἐμπορευμάτων εἶναι πρᾶξις ἐμπορική; ἡ ἀγορὰ αὕτη περιλαμβάνει τὴν ἐμπορικὴν πελατίαν (achalandage, clientelle) καὶ τὰ ἐμπορεύματα· ἡ ἀγορὰ τοιαύτης ἐμπορικῆς πελατίας, συνισταμένη ἁπλῶς εἰς τὴν παραχώρησιν ἀσωμάτου βιομηχανικοῦ κεφαλαίου μὴ προωρισμένου εἰς κερδοσκόπον μεταπώλησιν, δὲν δύναται καθ' ἑαυτὴν νὰ χαρακτηρισθῇ πρᾶξις ἐμπορική. Τοὐναντίον δὲ εἶναι ἡ ἀγορὰ τῶν ἐμπορευμάτων· ὅθεν ἡ λύσις τοῦ ζητήματος προϋποθέτει τὴν λύσιν τοῦ ἑτέρου ζητήματος, ἂν ἡ πελατεία ἦναι τὸ κύριον ἢ τὸ παρεπόμενον τῆς ἀγορᾶς ἀντικείμενον, καθόσον τὸ παρεπόμενον ἀκολουθεῖ πάντοτε τὴν τύχην τοῦ κυρίου (2).

§ 68. Ἡ πρὸς ἐκμίσθωσιν ἀγορὰ εἶναι πρᾶξις ἐμπορική· τοιαύτη εἶναι ἡ πρᾶξις τοῦ ἀγοράζοντος ἵππους, ἁμάξας πρὸς ἐκμίσθωσιν, καὶ ἡ τοῦ ξενοδόχου, ὅστις ἀγοράζει ἔπιπλα πρὸς χρῆσιν τοῦ ξενοδοχείου του.

§ 69. Ὁ γεωργὸς, ὅστις ἀγοράζει ζῶα διὰ νὰ τὰ θρέψῃ καὶ νὰ τὰ μετα-

(1) Ὅταν τις ἀγοράζῃ τὸ δικαίωμα τῆς ἐκμεταλλεύσεως δάσους ἐπὶ σκοπῷ νὰ πωλήσῃ τὰ ἐκκοπησόμενα δένδρα, ἐνεργεῖ πρᾶξιν ἐμπορικὴν (Orill ἀριθ. 287— νόμ. περὶ διαχρ. κτημ. τῆς 21 ἰουνίου 1847)· δὲν ἐφαρμόζεται δὲ ἡ ἀρχὴ αὕτη ὅταν ἰδιώτης ἀγοράζῃ τὴν ἐπικαρπίαν δάσους ἐπὶ σκοπῷ νὰ προμηθεύηται τὴν εἰς τὰς οἰκιακάς του χρείας ἀναγκαίαν καύσιμον ὕλην· οὔτε λαμβάνει χαρακτῆρα ἐμπορικὸν ἡ πρᾶξις τοιούτου ἐμπόρου διὰ μεταγενεστέρας τυχὸν ἐκποιήσεως τοῦ ὑπερβάλλοντος τὰς ἀνάγκας του μέρους τῆς ξυλείας, ἂν, καθ' ἣν στιγμὴν συνέβαλλετο, ἐσκόπευε μόνον τὴν οἰκιακήν του προμήθειαν.

Προσέτι ἂν ἀγοράσῃ τις ὑφάσματα μὲ πρόθεσιν νὰ τὰ μεταχειρισθῇ ὁ ἴδιος καὶ μετὰ ταῦτα νὰ τὰ μεταπωλήσῃ, ἂν καὶ μὲ κέρδος, δὲν ἐνεργεῖ ἐμπ. πρᾶξιν.

Ὅταν ὁ κτηματίας ἀγοράζῃ πίθους διὰ νὰ θέσῃ τὸν οἶνόν του δὲν ἐνεργεῖ πρᾶξιν ἐμπορικὴν, ἂν καὶ ὁμοῦ μὲ τὸν οἶνον μέλλῃ νὰ τοὺς μεταπωλήσῃ καὶ αὐτούς· ἡ ἐκ μέρους τῶν κτηματιῶν πώλησις τῶν προϊόντων τῶν κτημάτων των δὲν εἶναι πρᾶξις ἐμπορική. Pard. ἀριθ. 19.—Orill ἀριθ. 259.—Carré τόμ. 2 σελ. 847.

(2) Molinier ἀριθ. 21—Orillard ἀριθ. 261.

πωλήσῃ, ἐνεργεῖ κερδοσκοπίαν γεωργικήν· ἄλλως δ' ἔχει τὸ πρᾶγμα ὡς πρὸς τὸν κτηνέμπορον, διότι ἐκείνου μὲν ἡ ἀγορὰ καὶ ἡ μεταπώλησις τῶν ζώων του εἶναι τρόπος τῆς καλλιεργείας τῶν κτημάτων του, τὰ ὁποῖα γωνιμοποιοῦνται διὰ τῆς κόπρου των καὶ καθαρίζονται τῶν περιττῶν προϊόντων, ἐν' ᾧ δι' αὐτῶν θρέφονται τὰ ζῶα του· τοῦ δὲ κτηνεμπόρου οἱ ἀγροὶ του εἶναι παρεπόμενον ἀναγκαῖον τῆς ἐμπορείας του (1).

§ 70. Ὁ διομήχανος, ὁ χειροτέχνης κερδοσκοποῦσιν ἀγοράζοντες τὴν πρώτην ὕλην, διὰ νὰ τὴν μεταπωλήσωσι κατηργασμένην, ὡς κερδοσκοποῦσι καὶ ἐπὶ τῆς ἐργασίας αὐτῶν τε καὶ τῶν ἐργατῶν των. Ἀγοράζοντες τὴν πρώτην ὕλην καὶ ὅλα τὰ πρὸς ἐξάσκησιν τῆς βιομηχανίας των ἀναγκαῖα (οἷον ἄνθρακας, ξυλείαν κτλ.) ἐνεργοῦσι πρᾶξιν ἐμπορικήν

Ὁ ἀγοράζων τὰ χρώματα καὶ τὴν ὀθόνην ζωγράφος δὲν ἐνεργεῖ πρᾶξιν ἐμπορικήν, ὡς καὶ ὁ συγγραφεύς, ὅστις ἀγοράζει τὸν διὰ τὴν ἔκδοσιν τοῦ συγγράμματός του ἀναγκαῖον χάρτην, καὶ ὅστις πωλῶν τὸ σύγγραμμά του ἐξασκεῖ νόμιμον ἰδιοκτήτου δικαίωμα. ἐπὶ τοῦ προϊόντος τῆς διανοητικῆς ἐργασίας του.

Pard. ἀριθ. 17—Orill. 265 (2).

§ 71. Ὁ μισθόνων κινητὰ πρὸς ὑπεκμίσθωσιν (οἷον ὁ μισθόνων ἔπιπλα ξενοδόχος διὰ νὰ τὰ μεταχειρισθῇ εἰς τὰ δωμάτια, τὰ ὁποῖα ὑπεκμισθόνει) ἐνεργεῖ πρᾶξιν ἐμπορικήν (3).

§ 72 Ἡ πώλησις ἐκ μέρους τῶν ἐμπόρων καὶ τοῦ πρὸς μεταπώλησιν ἀγοράσαντος εἶναι πρᾶξις ἐμπορική· Οὕτως ὁ μὴ ἔμπορος, ὅστις ἀγοράζει διὰ νὰ μεταπωλήσῃ, ἐνεργεῖ πρᾶξιν ἐμπορικὴν καὶ ὡς πρὸς ἐκεῖνον, παρ' οὗ ἀγοράζει, καὶ ὡς πρὸς οὓς πωλεῖ τὰ πράγματα (4).

§ 73. Πᾶσα ἐπιχείρησις προμηθείας εἶναι πρᾶξις ἐμπορικὴ ἐκ μέρους τοῦ προμηθευτοῦ (5). Καθ' ὅσον ὅμως ἀφορᾷ τὸν πρὸς ὃν αὕτη χορηγεῖται, ἂν μὲν διὰ τῆς προμηθείας ταύτης προτίθεται κερδοσκόπου τινὰ ἐπιχείρησιν, τὸ συνάλλαγμα εἶναι πρᾶξις ἐμπορικὴ καὶ ἐκ μέρους του· ὅταν δὲ ἡ προμήθεια ἀφορᾷ τὴν οἰκιακὴν αὐτοῦ χρῆσιν, δὲν φέρει χαρακτῆρα ἐμπορικόν· ἡ ἐπιχείρησις ὅμως προμηθείας δὲν εἶναι πρᾶξις ἐμπορική, ὅταν ὁ προμηθευτὴς διαθέτῃ ἐπὶ τούτῳ τὰ δι' ἄλλης ἢ τῆς ἐμπορικῆς ὁδοῦ (οἷον ὁ γεωργός, ὅστις πωλεῖ τὰ προϊόντα τῆς γεωργίας του) προερχόμενα εἰς χεῖράς του ἀντικείμενα (6).

§ 74. Αἱ πράξεις τῶν ἐμπ. ὑπαλλήλων ἢ πρακτόρων προμηθευόντων κατὰ διαταγὴν τοῦ προϊσταμένου των ἐμπόρου ἐμπορεύματα, δὲν δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν ὡς ἐπιχείρησις προμηθείας, καθότι οἱ προϊστάμενοι ἀγοράζουσι διὰ μέσου αὐτῶν.

---

(1) Pard. ἀριθ. 14—Molin ἀριθ. 22 Despr. ἀριθ. 354. 355.

(2) Ὁ ζωγράφος, ὅστις ἀγοράζει χρώματα πρὸς χρωματισμὸν ὀροφῶν, θυρῶν κτλ. ἐνεργεῖ πρᾶξιν ἐμπορικήν· Orill 265.

(3) Pard. T. 1 ἀρ θ. 22—Merlin, acte de commerce § 6.

(4) Pard. T. 1 ἀριθ. 22.—Ἐναντίος ὁ Carré τόμ. 7 σελ. 104.

(5) Τί ἐστιν ἐπιχείρησις προμηθείας; Nouguir T. 1 σελ. 416 —Pard. ἀριθ. 21.

(6) Despr. ἀριθ. 388, 389. Pard. ἀριθ. 21—'Ο Carré περὶ ἀρμ. τόμ. 7 σελ. 306 εἶναι ἐναντίος.

Ποῖον χαρακτῆρα φέρουν αἱ ἐνοχαί τῶν διὰ λογαριασμὸν τοῦ δημοσίου ἐνεργούντων ἀγορᾶς καὶ προμηθείας; ἂν οἱ ἀγορασταὶ οὗτοι διωρίσθησαν ἐπὶ τούτῳ παρὰ τοῦ δημοσίου, ἢ παρά τινος διοικήσεως παρ' αὐτοῦ ὠργανισμένης, αἱ ἀγοραί των δὲν εἶναι πράξεις ἐμπορικαί· ἂν ὅμως οἱ ἀγορασταὶ οὗτοι ὑποχρεωθῶσι πρὸς τὸ δημόσιον νὰ ἐνεργήσωσι προμηθείας ἐπὶ ὡρισμένῳ τιμήματι, καθίστανται πραγματικῶς προμηθευταί, καὶ τὰ συναλλάγματά των διέπονται ἀπὸ τοὺς ἐμπορικοὺς νόμους (1).

б) *Μίσθωσις ἐργασίας καὶ βιομηχανίας.*

§ 75. Ἡ μίσθωσις ἐργασίας καὶ βιομηχανίας εἶναι ἐν γένει συνάλλαγμα τοῦ πολιτ. δικαίου· ὅταν ὅμως συνοδεύεται μὲ πρόθεσιν ἐμπορικῆς κερδοσκοπίας, λαμβάνει χαρακτῆρα πράξεως ἐμπορικῆς. Βλ. ἄρθρ. 2 τοῦ περὶ ἁρμοδ. τῶν ἐμποροδ. νόμου.

§ 76. Ἡ ἐπιχείρησις χειροτεχνίας καθίστησι πρᾶξιν ἐμπορικήν, εἴτε ὁ ἐργολάβος χορηγεῖ τὴν ὕλην, εἴτε τὴν ἐργασίαν μόνην, οἷον τὴν ὑπηρεσίαν τῶν μηχανῶν καὶ τῶν ὑπηρετῶν του (2).

§ 77. Ἡ ἀγορὰ τῶν εἰς τὸ χειροτεχνεῖον ἀναγκαίων ἐργαλείων καὶ μηχανῶν, τὰ ὁποῖα κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς πωλήσεως εἶναι ἀληθῆ ἐμπορεύματα, εἶναι πρᾶξις ἐμπορικὴ ἐκ μέρους τοῦ χειροτέχνου, ὅστις πληρόνεται τὴν χρῆσιν αὐτῶν ἀπὸ τοὺς ἀγοραστὰς τῶν προϊόντων του (3)

Ἂν ὅμως ἡ ἀγορὰ τοῦ χειροτεχνείου περιλαμβάνῃ κεφαλαιωδῶς ἀκίνητα κτήματα, μηχανάς, ἐργαλεῖα, πιστώσεις καὶ ἄλλα τοιαῦτα τοῦ καθιδρύματος παρακολουθήματα, ὁ ἀγοραστὴς συνάπτει σύμβασιν, τῆς ὁποίας ἀντικείμενον εἶναι ἡ ἐπιχείρησις χειροτεχνίας· ὅθεν ἂν τὰ ἀκίνητα ἐθεωρήθησαν ὡς παρεπόμενον τοῦ βιομηχανικοῦ καθιδρύματος, ἡ ἀγορὰ πρέπει νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς πρᾶξις ἐμπορικὴ ὡς πρὸς τὸ σύνολον (4).

Ἐπιχείρησις χειροτεχνίας ὀνομάζεται μόνη ἡ ἐπὶ τῶν κινητῶν ἐργασία. Δύναταί τις μολαταῦτα νὰ κερδοσκοπήσῃ καὶ ἐπὶ τῶν ἀκινήτων. Οὕτως ὁ ἐπιχειρῶν τὴν οἰκοδομήν τινος κτιρίου ἢ λιμένος ὑποχρεοῦται νὰ μισθώσῃ πολυαρίθμους ἐργάτας, τῶν ὁποίων ἐκμισθόνει τὴν ἐργασίαν ἐπὶ σκοπῷ κέρδους. Ὅθεν πρέπει νὰ ἐξετάσωμεν ἂν τοιαῦται ἐπιχειρήσεις ἀποτελῶσι πράξεις ἐμπορικάς.

Τὸ ζήτημα τοῦτο ἐπιδέχεται διάφορον λύσιν κατὰ τὴν διαφορὰν τῶν τριῶν ἑξῆς ὑποθέσεων.

Α'. Ἂν ἡ ἐπιχείρησις ἐκτελῆται παρὰ τοῦ ἐργάτου αὐτοῦ, παρέχοντος μόνην τὴν ἐργασίαν του, καὶ μισθουμένου καθ' ἡμέραν, κατὰ μῆνα ἢ κατ' ἔτος, τὸ συνάλλαγμα θέλει εἶσθαι ἁπλῶς μίσθωσις ἐργασίας καὶ διέπεται ὑπὸ τοῦ πολιτ. νόμου.

Τὸν αὐτὸν χαρακτῆρα θέλει φέρει τὸ συνάλλαγμα καὶ ἂν οἱ ἐργάται

---

(1) Pard. ἄρθρ. 21. Molinier ἄρθρ. 33—Orillard 336. 337.

(2) Pard. ἄρθ. 35—Orill. ἄρθρ. 304.—Ἡ ἀγορὰ τοῦ κτιρίου, ἐντὸς τοῦ ὁποίου ἐξασκεῖ τὴν χειροτεχνίαν, εἶναι πρᾶξις ἐμπορική· ὅρα ἀνωτ. § 67.

(3) Orill. ἄρθρ. 259—Molin ἄρθρ. 37.

(4) Molinier ἄρθρ. 35—Despr. ἄρθρ. 336.

ἐργολάβους ἢ θεαθρώνας. Ὁ ὡραίας ὅμως τινος τέχνης κάτοχος, ὅστις, μὴ συμπράττοντος ἐργολάβου ἢ διευθυντοῦ τινὸς, προσφέρει εἰς τὸ κοινὸν τὴν ἐκ τῆς τέχνης του ψυχαγωγίαν, δὲν ἐνεργεῖ πρᾶξιν ἐμπορικήν (1).

Ὁ ἀπέναντι τοῦ διευθυντοῦ θεάτρου τινὸς ὑποχρεούμενος ὑποκριτὴς ἐνεργεῖ πρᾶξιν ἐμπορικήν (2).

§ 85. Αἱ μεσιτικαὶ ἐργασίαι ἀποτελοῦσι πράξεις ἐμπορικὰς, εἴτε οἱ ἐνεργοῦντες αὐτὰς μεσῖται διωρίσθησαν ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως, εἴτε ἐνεργοῦσιν, ὅπου τοῦτο ἐπιτρέπεται, ἄνευ διορισμοῦ (3).

Ἡ μεσιτικὴ ἐργασία εἶναι πρᾶξις ἐμπορικὴ καὶ ὅταν ἀφορᾷ συνάλλαγμα, τὸ ὁποῖον δὲν εἶναι ἐμπορικὸν ἀπέναντι οὐδενὸς τῶν συμβαλλομένων. Molin. ἀριθ. 54.

γ) *Κολλυβιστικαὶ καὶ τραπεζιτικαὶ ἐργασίαι.*

§ 86. Περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου δὲν δυνάμεθα νὰ λαλήσωμεν ἐνταῦθα, παραπέμποντες τὸν ἀναγνώστην εἰς τὸ περὶ ἐμπορικοῦ δικαίου σύγγραμμα τοῦ Κ. Γ. Α. Ῥάλλη, σελ. 33—50, ἔνθα γίνεται λόγος περὶ τῆς ἐμπορίας τῶν χρημάτων—περὶ κολλυβιστικῶν ἐργασιῶν—περὶ τραπεζιτικῶν ἐργασιῶν· περὶ πιστωτικῆς ἐπιστολῆς—περὶ τῶν σχέσεων μεταξὺ πιστοδότου, τοῦ ἀνταποκριτοῦ του καὶ τοῦ πιστούχου—περὶ γύρου—περὶ προεξοφλήσεως—περὶ δημοσίων τραπεζῶν· περὶ τραπεζῶν γύρου ἢ παρακαταθέσεως—περὶ τραπεζῶν κυκλοφορίας καὶ προεξοφλητικῶν· καὶ περὶ τῆς ἐν Ἑλλάδι ἐθνικῆς τραπέζης.

δ) *Ναυτικὴ ἐμπορία.*

§ 87. Ὅλαι αἱ ἐργασίαι καὶ τὰ συναλλάγματα, ὅσα ἔχουσι σχέσιν μὲ τὴν διὰ θαλάσσης μετακόμισιν τῶν προϊόντων τῆς γῆς ἢ τέχνης θεωροῦνται κερδοσκοπίαι ἐμπορικαί· ὅθεν τὸ 3 ἄρθρ. τοῦ περὶ ἀρμ. τῶν ἐμποροδικείων νόμου κηρύττει πράξεις ἐμπορικάς.

α) Πᾶσαν ἐπιχείρησιν κατασκευῆς πλοίων, εἴτε ὁ ἐργολάβος χορηγεῖ καὶ τὴν ἐργασίαν καὶ τὴν ὕλην, εἴτε χορηγεῖ μόνην τὴν ἐργασίαν. Τὸν αὐτὸν χαρακτῆρα φέρει καὶ πᾶσα μεταξὺ τοῦ ἐργολάβου καὶ τῶν ὑπεργολάβων, περὶ μέρους τινὸς τῶν ναυπηγικῶν ἐργασιῶν ἢ προμηθειῶν, σύμβασις.

β) Ἡ συμφωνία τοῦ ἁπλοῦ ἐργάτου, προσφέροντος ὑφ᾽ὁποιανδήποτε αἵρεσιν τὴν κατὰ τὰ ναυπηγεῖα προσωπικήν του ἐργασίαν, διέπεται ὑπὸ τοῦ πολιτ. νόμου (4).

γ) Ὡσαύτως καὶ ἡ ἑκουσία πώλησις καὶ μεταπώλησις τῶν πλοίων

---

(1) Molin. ἀριθ. 48—Pard. ἀριθ. 46—ὅρα Brav. σελ. 912,

(2) Συνέπεια τῆς ἀρχῆς ταύτης εἶναι ὅτι καὶ ἡ παρὰ τοῦ ὑποκριτοῦ ἀγορὰ τῆς εἰς τὴν παράστασιν του ἀναγκαίας ἐνδυμασίας εἶναι ἐμπορική. Molinier ἀρ. 49,—Orill. ἄρθρ. 350—ἐναντίας γνώμης εἶναι ὁ Pard. ἀρ. 46.

(3) Pard, ἀρ. 41.—Orill· ἀρ. 355 καὶ ἑπ,

(4) Orill. ἄρθρ. 462.

εἶναι πρᾶξις ἐμπορική· ἡ περὶ ταύτης διένεξις ὑπάγεται εἰς τὸ πολιτ. δικαστήριον.

Πᾶσα θαλασσία ἀποστολή, ἐνεργουμένη πρὸς μεταβίβασιν ἀνθρώπων, μεταφορὰν πραγμάτων, ἁλιείαν, καταδρομὴν ἢ ἄλλην τοιαύτην κερδοσκοπίαν, εἶναι πρᾶξις ἐμπορικὴ ὡς πρὸς τὸν ἐφοπλιστήν, τὸν πλοίαρχον, τοὺς ἐκ τοῦ πληρώματος καὶ πάντα ἄλλον, ὅστις λαμβάνει μέρος εἰς αὐτὴν χάριν τῆς προσδοκωμένης ὠφελείας· ὁ ἁπλοῦς ὅμως ἐπιβάτης, ὅστις συμφωνεῖ μόνον νὰ μεταβιβασθῇ εἰς τὸν πρὸς ὃν διευθύνεται τόπον, δὲν ὑποβάλλεται εἰς τὴν ἐμπ. δικαιοδοσίαν (1).

§ 88. Ἡ ἀγορὰ καὶ ἡ πώλησις ὅλων τῶν πρὸς ἐφοπλισμὸν τῶν πλοίων ἀναγκαίων (ἁρμένων, ἐξαρτίων, ζωοτροφιῶν) εἶναι πράξεις ἐμπορικαί· ἡ παρὰ τοῦ ἰδιοκτήμονος ὅμως ἐνεργουμένη πώλησις τῶν προϊόντων τῶν κτημάτων του πρὸς προμήθειαν τῶν εἰς τὰ πλοῖα ἀναγκαίων ζωοτροφιῶν διέπεται ὑπὸ τοῦ πολ. νόμου.

§ 89. Ἡ περὶ τῆς ὑπηρεσίας τοῦ πλοιάρχου μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ ἐφοπλιστοῦ τοῦ πλοίου συναπτομένη σύμβασις εἶναι ἑκατέρωθεν πρᾶξις ἐμπορική (2)

§ 90. Ἡ μίσθωσις τῆς χρήσεως τοῦ πλοίου (ναύλωσις) εἶναι ἐμπορικὴ πρᾶξις ὡς πρὸς ἑκάτερον τῶν συμβαλλομένων.

§ 91 Τὰ ναυτικὰ δάνεια καὶ τὸ συνάλλαγμα τῆς θαλασσίου ἀσφαλείας εἶναι ὡσαύτως πράξεις ἐμπορικαί.

Τίνες λέγονται ἔμποροι;

§ 92. Δὲν πρέπει νὰ συγχέωμεν μὲ τὸν ἔμπορον τὸν ἁπλοῦν πολίτην, ὅστις περιορίζεται εἰς τὸ νὰ κατασκευάζῃ μόνος του, ἢ μὲ τὴν σύμπραξιν ἑνὸς συντρόφου ἢ μαθητοῦ, ἔργα, τὰ ὁποῖα παραδίδει ἀμέσως εἰς τοὺς παραγγείλαντας αὐτά (3)· Ὁ τεχνίτης ἐξασκῶν οὕτω τὴν τέχνην του διὰ τῶν χειρῶν του, ἢ διὰ μηχανῶν καὶ ἐργαλείων, ἐκμισθόνει ἁπλῶς τὴν ἐργασίαν του· οὕτως ὁ μυλωθρὸς δὲν δύναται νὰ λάβῃ τὴν ἰδιότητα τοῦ ἐμπόρου, ἐκτὸς μόνον ἂν συνήθως ἤθελε κερδοσκοπῇ, πωλῶν ἄλευρα, κατασκευαζόμενα μὲ σῖτον παρ' αὐτοῦ ἀγοραζόμενον· ἡ βιομηχανία τοῦ σκυτοτόμου δὲν φέρει χαρακτῆρα ἐμπορικὸν παρὰ εἰς τὴν ἐπὶ τῆς ἀγορᾶς τῆς πρώτης ὕλης πρὸς μεταπώλησιν αὐτῆς κερδοσκοπίαν.

Ἐνεργεῖ δὲ πρᾶξιν ἐμπορικὴν ὁ σκυτοτόμος, ὅστις ἀγοράζει τὰ δέρματα, τὰ ὁποῖα σκοπεύει νὰ μεταπωλήσῃ κατειργασμένα εἰς ὑποδήματα. Ἐπειδὴ ὅμως αἱ τοιαῦται ἀγοραὶ δὲν ἀποτελοῦσι τὸ σύνηθες ἐπάγγελμά του δὲν ἀρκοῦσι νὰ τῷ δώσωσι τὴν ἰδιότητα τοῦ ἐμπόρου, ἂν καὶ ἕνεκα αὐτοῦ ὑποβάλλεται εἰς τὴν ἐμπ. δικαιοδοσίαν, διότι δύναταί τις νὰ ἐνεργῇ πράξεις ἐμπορικὰς καὶ χωρὶς νὰ ἦναι ἔμπορος (4).

---

(1) Molinier ἀριθ. 82.—Orillard ἀριθ. 462 καὶ 464—Pard. ἀριθ. 47.—Carré ἀριθ. 519.

(2) Orill. ἀριθ. 469— Pard. ἀριθ. 47.

(3) Pard. ἀριθ. 81—Molin. ἀριθ. 112—ὅρα καὶ τοὺς νόμους 2 καὶ 22 § 1 πανδ. loc. cond. 19, 2· καὶ τὸν § 4 τῶν εἰσ. (3, 25).

(4) Molin. ἀριθ. 116—Pard. ἀριθ. 77 καὶ 81

«Ο σκυτοτόμος, ὁ ῥάπτης, οἵτινες ἐκθέτουσι πρὸς πώλησιν ὑποδήματα ἢ ἐνδύματα ἄνευ παραγγελίας, λαμβάνουσι χαρακτῆρα ἐμπόρων.»

§ 93. Πρὸς ἀπόκτησιν τῆς ἰδιότητος τοῦ ἐμπόρου ἀπαιτεῖται νὰ ἐνεργῇ τὶς πράξεις ἐμπορικὰς καὶ σύνηθες ἐπάγγελμα νὰ ἔχῃ τὴν ἐμπορίαν. Μία μόνη ἐμπορικὴ πρᾶξις, ἢ καὶ πολλαὶ τοιαῦται, ἀλλὰ κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον ἀπ' ἀλλήλων μεμακρυσμέναι, παραχθεῖσαι δὲ ἐκ περιστάσεων διαφόρων, δὲν ἀρκοῦν νὰ δώσωσι τὴν ἰδιότητα τοῦ ἐμπόρου (1) μολονότι τὸν ὑποβάλλουσιν εἰς τὴν ἐμπορικὴν δικαιοδοσίαν.

Σημειωτέον προσέτι, ὅτι ὁ νόμος ἀπαιτεῖ ἀπὸ τὸν χαρακτηρισθησόμενον ὡς ἔμπορον νὰ ἔχῃ σύνηθες ἐπάγγελμά του τὴν ἐμπορίαν.

Οἱ τρεῖς οὗτοι ὅροι δὲν ἀπαιτοῦνται εἰμὴ ὡς τεκμήρια, δι' ὧν δύναται νὰ ἀναγνωρισθῇ τὸ πνεῦμα, καθ' ὃ ἐνήργησέ τις· ὥστε ἂν ἡ πρόθεσις αὕτη καθίσταται ἄλλοθεν πρόδηλος, τοῦτο ἀρκεῖ διὰ ν' ἀναγνωρισθῇ εἰς τὸν ἐνεργοῦντα ἡ ἰδιότης τοῦ ἐμπόρου (2). Ἐν γένει δὲ μόνη ἡ περίπτωσις τῆς λήψεως τοιαύτης ἀδείας ἐπὶ πληρωμῇ φόρου ἐπιτηδεύματος δὲν ἀρκεῖ πρὸς ἀπόδειξιν τοῦ ὅτι ὁ μὲ αὐτὴν ἐφοδιασθεὶς εἶναι ἔμπορος (3).»

§ 94. Τὰ ἐμποροδικεῖα δικάζουν

Περὶ ἐνστάσεων ἀφορωσῶν ἀκυρότητας ἀγωγῶν; Pard. § 1350· περὶ ἀρνήσεων ὑπογραφῶν; αὐτ.—περὶ παραγραφῶν, συμψηφισμῶν; αὐτ. περὶ ἀγωγῶν κατὰ κληρονόμων ἐμπόρου τινός; αὐτ. περὶ ἐκτελέσεως τῶν ἀποφ. αὐτῶν; αὐτ. § 1351 1352.—

Ὁ Ledru Rollin εἰς τὸ Εὑρετήριόν του, λέξει compétence commerciale, ἐξετάζει ἰδίως τ' ἀκόλουθα· περὶ ἁρμοδιότητος ὡς ἐκ τῆς ἰδιότητος ἀριθμ. 6. Περὶ τῶν μεταξὺ ἐμπόρων ὑποχρεώσεων, ἀριθ. 6. Περὶ ὑποχρεώσεων τῶν ἐμπόρων πρὸς μὴ ἐμπόρους ἀριθ. 37. Περὶ ἀγωγῶν κατὰ τῶν πρακτόρων, ἐμπορικῶν ὑπαλλήλων ἢ ὑπηρετῶν ἀριθ. 63. Περὶ ἀγωγῶν πηγαζουσῶν ἐκ πράξεων ἐμπορικῶν ἀριθ. 106. Περὶ ἁρμοδιότητος εἰς συναλλαγματικὰς καὶ γραμμάτια εἰς διαταγήν. 136--224. Περὶ γραμμ. ὑπογεγραμμένων ἀπὸ ἐμπόρους ἀριθ. 225--281. Περὶ γραμμ. φερόντων ὑπογραφὰς ἐμπόρων καὶ μή. ἀριθ. 282. Περὶ γραμμ. ἀφορώντων πολιτ. ἐνοχὴν καὶ φερόντων ὑπογραφὰς μὴ ἐμπόρων ἀριθ. 314. Περὶ ἁρμοδ. ἐπὶ πτωχεύσεων ἀριθ. 341. Περὶ ἁρμοδ. κατὰ χηρῶν καὶ κληρονόμων ἐμπόρων ἀριθ. 396. Περὶ τοπικῆς ἐμπορικῆς ἁρμοδ. ἀριθ. 414—516 καὶ ἐπ. Περὶ ἐμπ. ἁρμοδ. ἐπὶ μὴ ἀμφισβητουμένων ὑποθέσεων· ἀριθ. 592. Περὶ ἀναρμοδ. ἐπὶ ἐμπ. ὑποθέσεων· ἀριθ 626. Περὶ ἰδιοκτησίας· ἀριθ. 637. Περὶ πολ. καταστάσεως· ἀριθ. 645. Περὶ ἀναρμοδ. εἰς τὰς μεταξὺ συνεταίρων διαφοράς· ἀριθ. 657. Περὶ ἀναρμοδ. ὡς πρὸς τὰς ἐλλείψεις τῶν ἐγγράφων. Βία· δόλος· ἀριθ. 670. Περὶ ἀναρμοδ. ὡς πρὸς τὰς ἐνστάσεις· ἀριθ. 678· Περὶ ἀναρμοδ. ὡς πρὸς τὰς ἀνταγωγάς· ἀριθ. 706. Ὡς πρὸς τὰς κατασχέσεις καὶ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἀποφάσεων· ἀριθ. 716 καὶ ἐπ. Περὶ πληρωμῆς ἐξόδων καὶ ἀντιμισθιῶν· ἀριθ. 710.

---

(1) Pard. ἀριθ. 77 καὶ 81.

(2) Bray. σελ. 16.

(3) Ῥάλλη § 86.

ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΩΝ.

ὅρα 1) Τὸ διάταγμα τῆς 3/15 ἀπριλίου 1833 (α).—
— 2) Τὸ διάταγμα τῆς 11/23 μαρτίου 1837 (β).—
— 3) τὸ ἀπὸ 27 ἀπριλίου 1843 διάταγμα περὶ μεταβιβάσεως τῶν ἐκκλησιαστικῶν εἰσοδημάτων εἰς τὸ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργεῖον (γ).—
— 4) Τὸν ἀπὸ 23 ἰουνίου 1846 νόμον (δ).

Ἁρμοδιότης συμβουλίου τῆς ἐπὶ τῶν οἰκον. Γραματείας. — ὅρα τὸ διάταγμα τῆς 16/28 ὀκτωβρ. 1839 (ε)— Κατάργησις αὐτοῦ· σελ. 164 τῆς τοῦ 1842 ἐφημερ. τῆς Κυβερνήσεως.

Ἁρμοδ. ἀρχιγραμματέως —ὅρα *ἀρχιγραμματεὺς*

Ἁρμοδ. στρ. δίκης.—ὅρα τὸ διάταγμα τῆς 2/14 ἰουν. 1833 (ϛ).

Ἁρμοδ, ἐκτ. στρ. δίκης. —ὅρα
1) τὸ διάτ. τῆς 7/19 σεπτ. 1833 (ζ).
2) τὰ ἄρθρ. 511 ἑπ. τῆς ποιν. δικονομίας.
3) τὸ ἄρθρ. τοῦ συντάγματος.

ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ.

Τὸ περὶ τῆς ὕλης ταύτης ἄρθρον προπαρασκευάζεται ἤδη, καὶ θέλει δημοσιευθῇ κατωτ. ἐν τῇ λέξει *Διοικητικὴ ἁρμοδιότης.*

Ἐντούτοις βλέπε τὰ σημειωθέντα εἰς τὰς λέξεις 1) *ἁρμοδ. πολιτ. ἐν γένει* σελ. 177—224, 384—391.(1) —2) *ἁρμοδ. νομαρχῶν* .—Βλ. καὶ τὴν περὶ πολ. δικ. πραγματείαν τοῦ Κ. Φέδερ σ. 274 καὶ ἑπ.

---

(1) εἰς τοὺς παραγράφους αὐτοὺς παρέλιπον τὰ ζητήματα, ἅτινα ἐνπεριλήψει σημειόνω ἐνταῦθα ὑπὸ τὸ ἄρθρον τοῦτο.

α) συλλ. Πετσ. σ. 30 ἑπ —β') αὐτ. σελ· 757.
γ) σ. 64 τῆς τοῦ 1843 ἐφημ. τῆς Κυβερνήσεως.—
δ) σ. 53 τῆς τοῦ 1846 ἐφημ. τῆς Κυβερνήσεως.
Περὶ τοῦ ζητήματος: ἂν ἡ ἐκτέλεσις τοῦ περὶ στρατολογίας νόμου ἀνήκῃ εἰς τὸ ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν ἢ ἐπὶ τῶν στρατιωτ. ὑπουργεῖον βλ. τὰς ἀξιολόγους παρατηρ. τοῦ Κ. Δοσίου περὶ τοῦ περὶ στρατολογίας νομοσχεδίου σελ. 53 ἑπ.
ε) συλλ. Πετ. σ. 991. ἑπ.
ϛ) συλλ. Πετσ. σ. 81,—Βλ. Εὑρετ. λέξ. ποιν. ἁρμοδιότης.
ζ) συλλ. Πετσ. σ. 1058

1) Τὰ τακτικὰ δικαςήρια, προκειμένου λόγου νὰ δικάσωσι περὶ διαταράξεως κατοχῆς, ἔχουν ἁρμοδιότητα νὰ ἐξετάσωσι καὶ τὴν νομικὴν σημασίαν τῶν προσαχθέντων τίτλων (ἔστω καὶ ἐγγράφων τῶν διοικητικῶν ἀρχῶν), ἤγουν ἂν στηρίζωνται ἐπὶ ὑπαρχόντων νόμων καὶ διαταγμάτων· ἡ δὲ ἐξέτασις αὕτη δὲν ἐμφαίνει ὅτι τὸ δικαστήριον παρένειρεν ἑαυτὸ εἰς διοικητικὰ καθήκοντα. Ἀπόφ. 5140 τῆς 20 νοεμβ. 1848 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν—ὅρα *Ledru*, *v° comp. admin. n.* 242 καὶ ἐπ.

2) Αἱ παρὰ τῶν διοικητικῶν δικαστηρίων ἐκδιδόμεναι ἀποφάσεις, καί τοι ἀναρμοδίως, ὑπάγονται εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ Ἀρείου Πάγου; μὲ ἄλλας λέξεις, ἂν τὰ διοικητικὰ δικαστήρια δικάσωσιν ἀναρμοδίως, πολιτικὴν διαφορὰν, δύναται ὁ Ἄρειος Πάγος ν' ἀκυρώσῃ τὴν ἀπόφασιν τῶν δικαστηρίων τούτων; —ὄχι. (Νομικῆς σελ. 226).

3) Αἱ μεταξὺ ἐνοικιαστῶν ἐγκτητικῶν φόρων καὶ τῶν μετὰ ταῦτα προσληφθέντων κοινωνῶν του διαφοραὶ εἶναι φύσει διοικητικαί; ὄχι. —ἀπ. 341 τοῦ 1848 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν (Νομικ. σελ. 4833).

4) Οἱ ὀφειλέται τοῦ δημοσίου καταδιωκόμενοι διὰ προσ. κρατήσεως δύνανται νὰ προσφύγωσιν ἐνώπιον τῶν τακτικῶν δικ; Ναί, ἐκτὸς τῶν ὀφειλόντων καθαρὰ δικαιώματα. (Ἀπόφ. 324 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν. Νομικῆς σελ. 4895—4896).

5) Ἡ μεταξὺ τοῦ δημοσίου καὶ δημοσίων ὑπαλλήλων ἢ ὑπηρετῶν περὶ μισθοδοσίας διαφορὰ ὑπάγεται εἰς τὰ τακτικὰ δικαστήρια δυνάμει τοῦ ἄρθρ. 6. τοῦ ς' ψηφίσματος τῆς ἐν Ἀθήναις ἐθνικῆς συνελεύσεως τῆς τρίτης σεπτεμβρίου 1843.—
5044 τῆς 20 ὀκτωβρίου 1848 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

6) Ἡ αἴτησις τοῦ δημοσίου τοῦ νὰ καταδικασθῶσί τινες εἰς τὴν πληρωμὴν καθυστερούντων ἐνοικίων δὲν ὑπάγεται εἰς τὰ τακτικὰ δικαστήρια· ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου 36 τοῦ 1842 (1).

7) Ἡ διαγραφὴ τοῦ σχεδίου τῆς πόλεως καὶ ἡ ἐφαρμογὴ αὐτοῦ ὑπάγεται εἰς τὰς διοικητικὰς ἀρχὰς, καὶ τὰ δικαστήρια δὲν δύνανται νὰ ἐπέμβωσι. Νομικῆς σελ. 4216 (2) Βλ. καὶ τὴν ἀπόφ. 4422 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν (ἀνωτ. §).

---

(1) Μνημονεύεται καὶ ἀνωτ. ἁρμοδ. πολ. ἐν γένει § 294.
(2) Ὁμοίως σελ . . . § . .

ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΣ ΝΟΜΑΡΧΩΝ (1) ὅρα Εὑρετ. λέξ. 1) *Νομάρχαι.* 2) *Ἀνάκρισις Διοικητική* 3) *ἀρχή.*

Βλ. 1 τὸ ἀπὸ 26 ἀπριλίου 1833 διάταγμα (α).—2) τὸ ἀπὸ 26 ἰουνίου (8 ἰουλίου) 1836 διάταγμα περὶ διοικητῶν (β).—3) τὸν ἀπὸ 5 δεκεμβρίου 1845 νόμον περὶ νομαρχῶν· 4) τὸν περὶ διαιρέσεως τῶν νομαρχῶν καὶ ἐπαρχ. ἀρχῶν νόμον τῆς 5 δεκεμβρίου 1845 (γ).

Ἁρμοδιότης διοικητῶν καὶ ὑποδιοικητῶν. ὅρα *ἁρμοδιότης Νομαρχῶν.*

Ἁρμοδιότης προέδρων. ὅρα τὰς ἐν τῷ Εὑρετ. λέξ. 1) *πρόεδροι·* 2) *ζητήματα·* 3) *ἀναφορά·* καὶ 4) *ἀπόπειρα πρὸς συμβιβασμὸν* § 27

Ἁρμοδιότητος κανονισμός. ὅρα τὰς ἐν τῷ Εὑρετ. λέξεις *Κανονισμὸς ἁρμοδιότητος.*

Ἁρμοδιότης μικτῆς ἐπιτροπῆς. ὅρα τὰς ἐν τῷ Εὑρετ. λέξεις *Μικτὴ ἐπιτροπή.*

Ἁρμοδιότης ἐνόρκων } ὅρα τὰς ἐν τῷ Εὑρετ. λέξεις *ζητήματα, πρόεδρος, ἔνορκοι, σύνεδροι.*
Ἁρμοδιότης συνέδρων }

ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΣ ΠΟΙΝΙΚΗ. Ὅρα τὰς ἐν τῷ Εὑρετ. λέξ. *Ποιν. ἁρμοδιότης. Ναῦται. Στρατιῶται. Χωροφύλακες. Φαλαγγῖται. Περατεία.*

Ἐνταῦθα σημειόνω, ἐν περιλήψει, ὀλίγα ἐκ τῶν ζητημάτων, ὅσα ἀφορῶσι τὴν ποινικὴν ἁρμοδιότητα, ἀλλὰ θέλω τὰ συμπληρώσει ἐν ταῖς λέξ. ἃς ἀνωτέρω βλέπετε.

---

(1) Σημ. Ἡ περιουσία τῶν ἐκκλ. εἰσοδημάτων ξένης θρησκείας δὲν ὑπόκειται εἰς τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ἀρχῶν, καὶ διὰ τοῦτο δὲν ἀπαιτεῖται ἄδεια πρὸς εἰσαγωγὴν δίκης τινός, ἀφορώσης τὴν περιουσίαν ἐκείνων· (ὅρα τὰς ἀποφάσ. εἰς τὸ Εὑρετ. λέξ. ἁ ρ μ ο δ. π ο λ ι τ. ἐ ν γ έ ν ε ι § 321).

Σημ. 2. Ὁ νομάρχης καὶ ὁ ἔπαρχος εἶναι ἡ ἁρμοδία ἀρχὴ περὶ τοῦ ἐγκρίνειν τὴν διεξαγωγὴν δικῶν ἀφορωσῶν μονάς, καὶ τὸν διορισμὸν πληρεξουσίων, ἡ δὲ ἔγκρισις ἀπὸ τὸ ἐπὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν ὑπουργεῖον δὲν ἀπαιτεῖται (ἀνωτ. § 322).

Σημ. 3 Ἡ ἔγκρισις τῆς διοικητικῆς ἀρχῆς περὶ τῆς ἐνώπιον τοῦ Ἀρ. Πάγου εἰσαγωγῆς δίκης τινός, ἂν καὶ μεταγενεστέρα τῆς αἰτήσεως ἀναι-

(α) Συλλ. Πετσ. σελ. 44 ἐπ. — (β) αὐτ. σελ. 449 ἐπ.— (γ) συλλ. Ῥάλλη β'. ἔκδοσις σελ. 963).

§ 1. Τὸ ποιν. δικαστήριον δὲν εἶναι ἁρμόδιον νὰ δικάζῃ περὶ ἀποζημιώσεων· ὅταν ἀπεδείχθη μὲν ἡ πρᾶξις, ἀλλὰ δὲν εἶναι κολάσιμος. (ἀπόφ. ποιν. Ἀρείου Πάγου 47 τοῦ 1844) (1).

§ 2. Ἁρμόδιον δικας. εἶναι ἐκεῖνο, εἰς τὴν περιφέρειαν τοῦ ὁποίου ἐγένετο ἡ πρᾶξις καὶ κατῴκει ὁ κατηγορούμενος· ὄχι δὲ ἐκ.νο, εἰς τοῦ ὁποίου τὴν κατοικίαν προσωρινῶς διέμενεν· (ἀπόφ. ποιν Ἀρείου Πάγου 8 τοῦ 1845).

§ 3. Ἀναιρεθείσης ἀποφάσεώς τινος ἕνεκεν ἀναρμοδιότητος, ἡ ὑπόθεσις παραπέμπεται εἰς τὸ ἴδιον δικ. (ἀπόφ. ποιν. Ἀρείου Πάγου 13 τοῦ 1845).

§ 4. Τὰ δικαστήρια δὲν καθίστανται ἁρμόδια δυνάμει τοῦ περὶ παραπομπῆς βουλεύματος εἰς ὑποθέσεις μὴ οὔσας τῆς ἁρμοδιότητός των. (ἀπόφ. ποιν. Ἀρείου Πάγου 88 τοῦ 1845).

§ 5. Ὁ εἰσαγγ. τῶν ἐφετῶν ἔχει τὸ δικαίωμα, καίτοι μὴ ἀνακόψας τὸ βούλευμα, νὰ εἰσαγάγῃ τὴν δίκην εἰς τὸ ἁρμόδιον δικ. (ἀπόφ. ποιν. Ἀρείου Πάγου 30 τοῦ 1846).

§ 6. Ἡ ἐκτίμησις ἂν τὸ κατηγορούμενον ἄρθρον ἐφημερίδος τινὸς ὑπάγεται εἰς τοὺς ἐνόρκους, ὑπεκφεύγει τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ Ἀρ. Πάγου (ἀπόφ. ποιν. Ἀρείου Πάγου 77, 189 τοῦ 1846).

§ 7. Ἡ ὡς πρὸς τὸν συνεργὸν ἁρμοδιότης δὲν ἐπεκτείνεται καὶ εἰς τοὺς πρωταιτίους (ἀπόφ. ποινικὴ Ἀρείου Πάγου 147 τοῦ 1846). (3).

§ 8. Ἡ ἀναρμοδιότης δύναται νὰ προταθῇ καὶ κατὰ τὴν κατ' ἀνακοπὴν δίκην (ἀπόφ. ποιν. Ἀρείου Πάγου 11 τοῦ 1847).

§ 9. Ὁ στρατ. συγκατηγορούμενος μὲ πολίτας, οἵτινες ἠθωώθησαν προηγουμένως, δύναται κατ' ἀνακοπὴν νὰ προτείνῃ τὸ ἀναρμόδιον τοῦ δικ. (ἀπόφ. ποιν. Ἀρείου Πάγου 11 τοῦ 1847).

Τὸ ποιν δικ. εἶναι ἁρμόδιον νὰ ἐξετάσῃ, ἂν τὸ πολιτ. ζήτημα ἔχῃ ἐπιῤῥοὴν εἰς τὴν ὑπόθεσιν· ἂν προτείνηται σπουδαίως, καὶ ἂν

ρέστως, δίδει κῦρος εἰς τὴν αἴτησιν ταύτην, ἐξ ἀναλογίας τῆς ἀρχῆς rehabilitio mandati comparatur (αὐτ. § 323).

Σημ. 4. περὶ τῆς διοικητικῆς ἀνακρίσεως (ἄρθρ. 22, 322 καὶ ἐπ. τῆς ποιν. δικονομίας) ὅρα Εὑρετ. λέξ. Ἀνάκρισις διοικητικὴ σελ. 214—224.

Σημ. 5. Ἐκτέλεσις διοικητικῶν ἀποφάσεων· ὅρα Εὑρετ. λέξ. ἁρμοδ. πολιτ. ἐν γένει § 215.

Σημ. 6. Ἀγωγαὶ κατὰ διοικητικῶν ὑπαλλ. ὅρα Εὑρετ. λέξ. ἀρχή.

(1) Ὅρα Εὑρετ. λέξ. Ἀποζημίωσις σελ. 231 ἐπ.

(2) Ὅρα Εὑρετ. λέξ. Βούλευμα.

(3) Ὅρα Εὑρετ. λέξ. Αὐτουργός.

δὲν ἀνατρέπηται ἐκ τῶν ὑπαρχουσῶν ἀποδείξεων (ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. πάγου 49 τοῦ 1847). (1).

ΑΡΝΗΣΙΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ. [2] ὅρα ὑπηρεσία. Καταπίεσις.

§ 1 ὅταν ἐνορκός τις ἠρνήθη τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν καθηκόντων του, ὅπερ ἰσοδυναμεῖ μὲ τὴν ἄνευ ἀδείας ἀναχώρησίν του, ὁ κατηγορούμενος δὲν δύναται νὰ παράξῃ ἐκ τούτου λόγον ἀναιρέσεως Ἀπόφ. ποιν. Ἀρείου Πάγου 10 τοῦ 1843.

§ 2.

ΖΗΤ. *Οἱ κλητῆρες δύνανται νὰ ἀποποιηθῶσι τὴν ὑπηρεσίαν των ἕνεκα τῆς μὴ καταβολῆς τῶν τελῶν, ἡ δὲ ἄρνησις δὲν φέρει ἀξιόποινον χαρακτῆρα.*

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ ἐκ τῶν πρακτικῶν βεβαιοῦται, ὅτι ὁ κατηγορούμενος ἐπρότεινεν εἰς τὸ πλημμελειοδικεῖον, ἀπολογούμενος, ὅτι δὲν ἐξετέλεσε τὴν δοθεῖσαν αὐτῷ περὶ ἐπιδόσεως παραγγελίαν, διότι ὁ παραγγείλας διάδικος δὲν προκατέβαλεν αὐτῷ τὰ τέλη τοῦ χαρτοσήμου, ἡ δὲ ἀπόφασις αὕτη δὲν προσεπιβεβαιοῖ ὅτι καὶ ὁ εἰσαγγελεὺς προτείνας τὸ αὐτὸ δικαιολόγημα ὑπὲρ τοῦ κατηγορουμένου ἀπέσχε τῆς κατ' αὐτοῦ κατηγορίας ἐπὶ ἀρνήσει ὑπηρεσίας, ἀλλὰ τὸ δικαστήριον εἰς τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασιν δὲν ἐπιφέρει κανένα λόγον τῆς πεποιθήσεώς του περὶ τοῦ ὅτι ἡ πρότασις αὕτη εἶναι δῆθεν ἀναπόδεκτος καὶ ἁπλῆ πρόφασις, ἐνῷ αὕτη ἐστηρίζετο εἰς γεγονός, τὸ ὁποῖον, ἐὰν ἀληθεύῃ, ἀπέκλειε τὸ ἀξιόποινον δυνάμει τοῦ ἄρθρ. 33 τοῦ περὶ χαρτοσήμου νόμου, τὸ ὁποῖον ἐπιτρέπει εἰς τοὺς δικαστικοὺς ὑπαλλήλους ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει τῆς μὴ προκαταβολῆς τῶν τελῶν τοῦ χαρτοσήμου νὰ μὴ ἐνδίδωσιν εἰς τὰς τῶν διαδίκων αἰτήσεις, καὶ δυνάμει τοῦ αὐτοῦ ἀπὸ τὸ δικαστήριον ἐφαρμοσθέντος ἄρθρου 480 τοῦ ποιν. νόμου, τὸ ὁποῖον ἀποκρούει μόνον τὰς προφάσεις, οὐχὶ δὲ καὶ τὰ νόμιμα δικαιολογήματα τοῦ ἀρνηθέντος τὴν ὑπηρεσίαν, καὶ ἐνῷ τὰ ἄρθρα 81, 92 καὶ 397 τῆς πολιτ. δικονομίας διατάττουσιν ἐπιτακτικῶς, ὅτι οἱ ἀντίδικοι ὀφείλουν νὰ ἐκθέτωσιν εἰς τὴν ἀπόφασιν τοὺς λόγους,

---

(1) Ὅρα Εὑρ. λέξ. 1) Αὐτοδικία. 2) Ζητήματα Προδικαστικά.

(2) Ἄρνησις ὑπηρ. ὁργ. 279.—Πολ. δικ. 56,—Ποιν. νόμ. 480 ἐπ.—μαρτυρίας πολ. 314 ἐπ. ποιν. δικ. 381.—Ἀρν. ὅρκου. πολ. δικ. 353. 360. 372.—βλάπτει τοὺς ἐμοδίκους; 368.

Ἀρν. πρὸς παρουσίασιν ἐγγρ. πολ. δικ. 429 ἐπ.—ὑπογραφῆς αὐτ. 437 ἐπ.—ὡς ἄρνησις πότε θεωρεῖται ἡ ἄγνοια; πολ. δικ. 457.—ἄρνησις ἀπαντήσεως· πολ. δικ. 585.—ὅρα καὶ τὰ ἄρθρ. τῆς πολ. δικ. 146. 575. 772. 860. 880. 990.

ἕνεκα τῶν ὁποίων θεωροῦν τὴν πρᾶξιν ἀξιόποινον, καὶ τὸν πράξαντα ἔνοχον.

Ἐπειδὴ πᾶσα πρᾶξις τοῦ δικαστοῦ ἐνεργουμένη ἐναντίον ῥητῆς καὶ οὐσιώδους διατάξεως τοῦ νόμου, ἡ ὁποία διὰ τοῦτο χαρακτηρίζει αὐτὸν ἐνεργοῦντα οὐχὶ ὡς ὄργανον τοῦ νόμου ἀλλ' αὐθαιρέτως, καὶ μάλιστα ὅταν πρόκηται περὶ ἀντικαταστάσεως ἐνοχῆς ὅπου προτείνεται ἡ ὕπαρξις τῆς ἀθωότητος, πρέπει ἀναγκαίως νὰ θεωρῆται ὡς παραβιάζουσα τὸν τύπον ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος διατεταγμένον· ἡ δὲ τοιαύτη παραβίασις δίδει χώραν εἰς ἀναίρεσιν κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 407 § 9 τῆς ποιν. δικονομίας.

Ἐπειδὴ εἰς τοιαύτην περίπτωσιν, καὶ μὴ βεβαιωθείσης ὡς βασίμου τῆς ἐνστάσεως τοῦ κατηγορουμένου, δὲν δύναται νὰ διαταχθῇ παρὰ τοῦ Ἀρείου Πάγου ἡ ἀπόλυσις αὐτοῦ, ὡς οὗτος ἀπαιτεῖ, ἀλλά, κατὰ τὸ ἄρθρ. 468, ἡ δίκη εἶναι παρεμπιπτέα εἰς ἄλλο ἰσόβαθμον δικαστήριον.

Διὰ ταῦτα ἀναιρεῖ κτλ.

Ἀπόφ. Ἀρείου πάγου 17 τῆς 13 μαρτίου 1847.

§ 8.

ΖΗΤ. *Τὸ ἄρθρ. 480 τοῦ ποιν. νόμου ἀπαιτεῖ καὶ τὴν προτροπὴν ἢ παραγγελίαν παρὰ τοῦ ἀνωτέρου, καὶ τὴν ἐπιμονὴν εἰς τὴν ἄρνησιν;*

Ἀπόφ. «Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ ἄρθ. 480, προκειμένου λόγου περὶ ἀρνήσεως ὑπηρεσίας ἀπαιτεῖται πρὸς ἀπαρτισμὸν αὐτῆς ὄχι μόνον ὅτι, ἀφ' οὗ ὁ ὑπάλληλος προσκληθῇ προσηκόντως, ν' ἀρνηθῇ τὰ ἔργα του, ἀλλὰ καὶ ὅτι προτραπεὶς, ἢ παραγγελθεὶς παρὰ τοῦ ἀνωτέρου του, νὰ ἐπιμείνῃ οὐδὲν ἧττον εἰς τὴν ἄρνησίν του· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ἐξάγεται μὲν ἐκ τῆς ἀναιρέσεως ὅτι ἰδίως τὴν 24 ἀπριλίου, ὅτε ἕνεκα τῆς κατὰ τὴν προτέραν συμβάσης συγκρούσεως ἀνεβλήθη ἡ ἐκλογὴ, ὁ ἀνακόπτων δημοτικὸς σύμβουλος, μέλος ὢν τῆς δημαιρεσιακῆς ἐπιτροπῆς, καὶ εἰδοποιηθεὶς προσηκόντως ἠρνήθη τὴν ὑπηρεσίαν του μὴ παρευρεθεὶς εἰς τὸν διὰ τὴν ἐκλογὴν προσδιωρισμένον τόπον, ἀλλὰ δὲν ἀποδεικνύεται ποσῶς, ὅτι καὶ παραγγελθεὶς πρὸς τοῦτο ἐπέμεινεν ἀρνούμενος, διότι ἂν καὶ κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Α. ἐξάγεται ὅτι ὁ διοικητὴς Γορτυνίας ἰδὼν, ὅτι δὲν ἐμφανίζετο ὁ αὐτὸς Β. ἔστειλε πρὸς ἀναζήτησιν αὐτοῦ, παραγγείλας νὰ ἐμφανισθῇ οὗτος, καὶ ἐπὶ τούτῳ ἐγένετο ἔρευνα εἰς διαφόρους οἰκίας καὶ τόπους, ἐξάγεται συνάμα ὅτι αὐτὸς δὲν εὑρέθη

ποσῶς· ὥστε μηδεμία παραγγελία ἢ προτροπὴ ἐγένετο εἰς αὐτόν, καὶ ὡς ἐκ τούτου δὲν ἔλαβε χώραν ἐπιμονὴ εἰς τὴν ἄρνησιν.

Βούλ. 106 τοῦ 1841 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν.

ΑΡΠΑΓΗ (1) ὅρα Εὑρετ. λέξ. *Ἀπαγωγή· Παραγραφή· Βία.*

§ 1. Κατὰ τὸν νόμον τὰ ἐξ ἁρπαγῆς ἀκίνητα εἶναι ἀνεπίδεκτα παραγραφῆς καὶ παρὰ τοῖς καλῇ πίστει νομεῦσιν, εἰς τοὺς ὁποίους μετεβιβάσθησαν ἐν ἀγνοίᾳ τοῦ προκαταρκτικοῦ αὐτῶν πλημμελήματος, ἐνόσῳ τὸ ἐλάττωμα αὐτὸ δὲν ἤθελε δι' ἄλλου νομίμου τρόπου ἐξαλειφθῆ.

'Απόφ. 4500 καὶ 5200 τῶν ἐν 'Αθήναις ἐφετῶν. Βλέπε ἐν τῷ Εὑρετ. λέξει *Παραγραφή*.—[2].

Πρβ. Καλλ. βιβλ. 2 § 154.

§ 2.

ΖΗΤ. *Κατὰ τὸ 'Οθωμανικὸν δίκαιον παραγράφεται ἡ περὶ ἀποζημιώσεως ἕνεκεν ἁρπαγῆς ἀγωγή;—ἡ περὶ ἀποζημιώσεως ἕνεκεν ἁρπαγῆς ἀγωγὴ ἁρμόζει κατὰ τῶν κληρονόμων τοῦ ἅρπαγος;*

Ἀπόφ. α 'Επειδὴ οἱ ἀνακόπτοντες δὲν ἀπέδειξαν τὸ εἰς αὐτοὺς ἐπιβληθὲν θέμα ἀποδείξεως διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 78 τοῦ 1844 ἀποφάσεως τοῦ δικαστηρίου τούτου, ὅτι, κατὰ τὸ τουρκικὸν δίκαιον, ἡ ἕνεκα βιαίας ἀφαιρέσεως ἢ ἁρπαγῆς πραγμάτων πρὸς ἀποζημίωσιν ἀγωγὴ παραγράφεται, καὶ ἐντὸς πόσου χρόνου λαμβάνει χώραν ἡ παραγραφή· ἑπομένως ἀποβαίνει ἀνυπόστατος ἡ ἔνστασις αὐτῶν τοῦ ὅτι κατὰ τὸ τουρκικὸν δίκαιον παρεγράφη ἡ τοῦ ἀντιδίκου των προκειμένη ἀγωγή.

'Επειδὴ ἂν καὶ κατὰ τὸν νόμον δεύτερον, παράγραφον ἕβδομον πανδεκτ. *de vi bon. rapt.* δὲν δύναται νὰ κινηθῇ ὑπὸ τοῦ παθόντος ἡ περὶ τῶν βιαίως ἁρπαγέντων πραγμάτων ἀγωγὴ κατὰ τῶν

---

(1) Ἁ ρ π α γ ή· ποιν. νόμ. 321 ἐπ.—Ἁρπάζοντες ἀπὸ καταστροφήν, ναυάγιον, πυρκαϊὰν εἴς τινα ἐνέχονται; Ἁρμεν. στ'. ζ'. 6,— ἡ ἁρπαγεῖσα κληρονομεῖ τὸν ἅρπαγα; αὐτ. στ. 1.— ὑπανδρεύεται τὸν ἅρπαγα, ἤ τινα στερεῖται; αὐτ. Ϟ. στ. 87. Ἁ ρ π α γ ή Μαχιλδ. § 449, 450.

(2) Διὰ τῆς 5200 τὸ δικ. εἶπεν, ὅτι τὸ δημ. δὲν προσεκτήσατο διὰ τῆς χρησιδεσποτείας μύλον τινά, τὸν ὁποῖον ἐπὶ τῆς ἐπαναστάσεως κατέλαβεν ὡς παρ' ὀθωμανῶν κατεχόμενον, καθότι ἐβεβαιώθη ὅτι τὸν ἐπίδικον μύλον κατεῖχον μέχρι τῆς ἐπαναστάσεως διάφοροι ὀθωμανοί, ἀλληλοδιαδόχως, ἐξ ὧν ὁ πρῶτος τὸν ἀφήρεσε βιαίως καὶ αὐθαιρέτως ἀπὸ Ἕλληνα, καὶ τὸ εἶδος τοῦτο τῆς καταλήψεως ἀποκρούει τὸ τῆς χρησιδεσποτείας δικαίωμα τοῦ κατόχου καὶ καλῆς πίστεως ἂν ᾖ (εἰσηγ. βιβλ. 2 τίτλ. 6—πανδ. τιμ. 24 de usur.— κώδ. Δ'άτ. 7 pro empt.

κληρονόμων τοῦ ἅρπαγος, καθὸ ποινική, δύναται ὅμως, κατὰ τὸν αὐτὸν παράγραφον, νὰ κινηθῇ κατὰ τῶν κληρονόμων τούτων ἡ περὶ ἀποδόσεως τοῦ κλαπέντος ἀγωγὴ (*condictio furtiva*), διὰ τῆς ὁποίας δύναται ν' ἀπαιτηθῇ ὁλόκληρον τὸ ἀφαιρεθὲν ἀπὸ τοὺς κληρονόμους, μολονότι δὲν περιῆλθε τίποτε εἰς αὐτοὺς ἀπὸ αὐτό, ὁμοῦ μὲ ὅλους τοὺς συλλεχθέντας καὶ συλλεκτέους καρποὺς πρὶν καὶ μετὰ τὴν ἀγωγήν, καὶ πᾶν διαφέρον, (καὶ ἂν τὸ πρᾶγμα δὲν ὑπάρχῃ πλέον, καὶ ταὶ ἐκ τυχαίου ἀκαταμαχήτου περιστατικοῦ) ἤ τὴν ἀπόδοσιν τῆς ἀξίας αὐτοῦ, ὅσον πλέον ἐτιμᾶτο καθ' ὃν χρόνον ἀφῃρέθη, κατὰ τὸν παράγραφον τελευταῖον τῶν εἰσηγήσεων *de obligationibus quae ex delicto* συνδυασμένον μὲ τοὺς νόμους ἕβδομον, παράγραφον ἕβδομον, καὶ ἔννατον καὶ ὄγδοον, παράγραφον δεύτερον καὶ τρίτον καὶ τελευταῖον πανδέκ. *de Condict. furtiva*· ὅθεν τὸ προταθὲν ὑπὸ τῶν ἀνακοπτόντων ἀπαράδεκτον τῆς προκειμένης ἀγωγῆς λόγῳ ὅτι δὲν ἔχουν τὰ ἁρπαγέντα πράγματα, οὔτε τὰ ἔλαβον, οὔτε πλουσιώτεροι ἐγένοντο, δὲν στηρίζεται εἰς τὸν νόμον, καθ' ὅσον ὁ μὲν νόμος δεύτερος, παράγραφος 22 καὶ 23 πανδεκ. *de vi bon rapt.* τριακοστὸς ὄγδοος πανδεκ. *de usuris*, ἑκατοστὸς τριακοστὸς ἕβδομος πανδεκ. *de reg. jur.* καὶ ὁ παράγραφος τελευταῖος εἰσηγήσεων *de vi bon. rapt.* τοὺς ὁποίους ἐπικαλοῦνται διὰ τῶν ἐγγράφων προτάσεών των, δὲν πραγματεύονται παντάπασι περὶ τοῦ ἐὰν δύναται νὰ κινηθῇ κατὰ τῶν κληρονόμων τοῦ ἅρπαγος ἡ τῶν βιαίως ἁρπαγέντων πραγμάτων ἀγωγή, καὶ κατὰ πόσον δύναται νὰ κινηθῇ, διὰ τὸ ὅλον δηλ. ἢ διὰ τὸ περιελθὸν εἰς αὐτούς· ὁ δὲ νόμος τριακοστὸς ὄγδοος πανδεκ. *de reg jur.* τὸν ὁποῖον ἐπικαλοῦνται ἐπίσης, ὁρίζων ἐν γένει ὅτι ἐπὶ τῶν ἁμαρτημάτων τοῦ τελευτήσαντος οὐκ εἰς τὴν ποινήν, ἀλλ' εἰς τὸ περιελθὸν εἰς αὐτόν, ὁ κληρονόμος ἐνέχεται, δὲν δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ ἐπὶ τοῦ προκειμένου καθὸ γενικός, ἀλλ' εἶναι ἐφαρμοστέοι οἱ ἄνω προμνημονευθέντες εἰδικοὶ νόμοι, καθ' οὓς οἱ κληρονόμοι τοῦ ἅρπαγος ἐνέχονται εἰς τὸ ὁλόκληρον ὁμοῦ μὲ τοὺς καρποὺς καὶ πᾶν διαφέρον· καθότι κατὰ τὸν νόμον ὀγδοηκοστὸν πανδ. *de reg. jur.* τὰ εἰδικὰ εἶναι ἐπικρατέστερα τῶν γενικῶν, οὐδ' ἀντίκειται ἡ διάταξις τοῦ κώδηκος βιβλ. 4 τιτλ. 17, καθ' ἣν οἱ κληρονόμοι τοῦ πράξαντος ἐνέχονται μόνον εἰς τὸ περιελθὸν εἰς αὐτούς· καθότι δὲν ἐννοεῖ ὁ νόμος ἐνταῦθα τὴν βίαν, τὴν ὁποίαν μεταχειρίζεταί τις πρὸς ἁρπαγὴν πραγμάτων (*vi bonorum raptorum*), ἀλλ' ἄλλην. (ὅρα πανδεκ. Πετσάλου, σχόλιον ἕκτον εἰς τὸν νόμον δεύτερον § 27 βιβλ. 47, τιτλ. 8).

Ἐπειδὴ οἱ ἀνακόπτοντες προτείνουν εἰσέτι ν' ἀποδείξουν ὅτι

ὑπῆρχεν ἔθιμον (1) εἰς Μάνην ἐπὶ Τουρκοκρατείας, καθ' ὃ ἐπετρέπετο ἡ αὐτοδικία ἕνεκα ὕβρεως καὶ ζημίας, καὶ τοῦτ' αὐτὰ ἐπρότειναν εἰς τὴν πρώτην ἐπὶ ἀκρατηρίου συζήτησιν τῆς ὑποθέσεως, καὶ πρωτοδίκως ἀκόμη, ὡς προκύπτει ἀπὸ τὴν ὑπ' ἀριθ. 78 ἀπόφασιν τοῦ δικαστηρίου τούτου, καὶ ἀπὸ τὰς κατ' ἔφεσιν· καὶ πρωτοδίκους ἐγγράφους των προτάσεις, ὅθεν δὲν δύνανται νὰ θεωρηθοῦν ἀποκλεισμένοι νὰ προτείνουν τοιοῦτον ἔθιμον λόγῳ ὅτι τὸ ἐπρότειναν βραδέως, ἀλλ' ὅμως δὲν πρέπει νὰ ἐπιτραπῇ ἡ ἀπόδειξις τοιούτου ἐθίμου, διότι οἱ ἀνακόπτοντες δὲν διατείνονται ὅτι ἐπειδὴ ὁ ἐκάγων ἐξύβρισεν ἢ ἐζημίωσε τὸν πατέρα αὐτῶν, διὰ τοῦτο οὗτος τοῦ ἥρπασε βιαίως τὰ ἐν τῇ ἀγωγῇ ἀναφερόμενα χρήματα καὶ πράγματα· ἐπομένως δὲν δύναται νὰ ἔχῃ ἐπιῤῥοὴν εἰς τὴν ἀπόφασιν τῆς ὑποθέσεως ἡ ἀπόδειξις τοῦ εἰρημένου ἐθίμου.

Απόφ. τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν 21 τοῦ 1848.

Σημ. Ὁ Ἄρειος Πάγος (ἀπόφ. 156 τῆς 20 ὀκτωβρίου 1847) ἐξεφράσθη ὡς πρὸς τὸ δεύτερον ζήτημα οὕτως.

Ἀπόφ. α Ἐπειδὴ τὸ δικάσαν τὴν οὐσίαν ἐφετεῖον παραδέχεται ὅτι κατὰ διαταγὴν καὶ ἐν γνώσει τοῦ Τ. οἱ ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν τοῦ στρατιῶται διήρπασαν ὅλα τὰ ζῶα τοῦ Π. Γ., τουτέστι θεωρεῖ τὸν Τ ὡς αὐτουργὸν τῆς πράξεως συμφώνως μὲ τὰς τοῦ δικαίου ἀρχάς «ὅτι ὁ παραγγέλλων τὴν ἐκτέλεσιν πράξεώς τινος θεωρεῖται ὅτι αὐτὸς οὗτος ἐκτελεῖ ταύτην, » καὶ ὅτι « ἐκεῖνος ζημιοῖ, ὅστις διατάττει τὴν πραγματοποίησιν τῆς ζημίας. Πανδ. βιβ. 50 τιτλ. 19 § 152 καὶ 169 *de regulis juris*)· ἡ δὲ ἔρευνα τῆς ὑπάρξεως τῶν πραγματικῶν τούτων περιστατικῶν διαφεύγει τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ Ἀρείου Πάγου. Ὅθεν τὸ τῶν ἐφετῶν δικαστήριον θεωρῆσαν τὸν Τ ὑπόχρεων εἰς ἀποζημίωσιν, καὶ τὴν τοῦ Γ περὶ ἀποζημιώσεως ἀγωγὴν ἁρμόζουσαν κατὰ τῶν κληρονόμων τοῦ Τ, συνεμορφώθη ἐντελῶς μὲ τοὺς εἰρημένους κανόνας τοῦ δικαίου καὶ μὲ τὸν νόμον 2 § 27 βιβ. 47 τίτ. 8 τῶν πανδ. τὸν ὁποῖον καὶ ἐφήρμοσεν. ἐπομένως δὲν εἶναι βάσιμοι οἱ τῶν ἀναιρεσειόντων λόγοι περὶ παραβιάσεως νόμων καὶ περὶ τοῦ ὅτι ὁ Τ κατεδικάσθη ὡς λαβὼν ἁπλῶς γνῶσιν τῆς ἁρπαγῆς, καθότι, ὡς ἐῤῥέθη, τὸ ἐφετεῖον παραδέχεται, ὅτι ἡ ἁρπαγὴ ἔγεινε κατὰ διαταγὴν καὶ ἐν γνώσει τοῦ Τ.

Ἐπὶ τοῦ τελευταίου τῶν ἐγγράφων προτάσεων λόγου.

Ἐπειδὴ τὸ ἐν Ναυπλίῳ δικαστήριον τῶν ἐφετῶν διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του παραδεχόμενον ὅτι δὲν εἶχεν ἐξακριβωθῇ ἡ ποσότης καὶ τὸ μέγεθος τῆς ἀπαιτήσεως τοῦ Γ, σκέπτεται ὅτι ἡ περίπτωσις αὕτη προνοεῖται ἀπὸ τὸ ἄρθρ. 383 τῆς πολιτ.

(1) Ὅρα καὶ ἐν τῷ Εὑρετ. λέξ. Ἀρμενόπουλος καὶ ἔθιμον.

δικονομίας· τουτέστι παραδέχεται συμπεριληπτικῶς, ὅτι ἦτον ἀδύνατον νὰ ἐξακριβωθοῦν τὰ εἰρημένα περιστατικὰ δι' ἄλλων ἀποδεικτικῶν μέσων, καθότι τοιαύτην καὶ μόνην περίπτωσιν προνοεῖ τὸ εἰρημένον ἄρθρον καὶ κατὰ συνέπειαν αἰτιολογεῖ συμπεριληπτικῶς τὸ περὶ ἀπαραδέκτου τῆς προτάσεως τῶν ἀναιρεσειόντων περὶ προσδιορισμοῦ τῆς ζημίας διὰ πραγματογνωμόνων (1).

ΑΡΡΑΒΩΝ *ἕνεκα ἀγοραπωλησίας* ὅρα Εὑρ. λέξ. *ἀγοραπωλησία*

§ 1. Ὅταν τὸ κατώτερον δικ. ἀποφανθῇ, ἑρμηνεῦον ἔγγραφόν τι, ὅτι πρόκειται περὶ ἀρραβῶνος, ὁ Ἄρειος Πάγος δὲν ἐπεμβαίνει.

Ἀπόφ. α' Ἐπειδὴ ὁ ε. ἀναιρέσεως λόγος (ἡ μὴ γενομένη δῆθεν πρὸς τοὺς ἀναιρεσείοντας ἐπίδοσις τῆς διαμαρτυρήσεως τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, δι' ἧς οὗτος ἐδήλου πρὸς αὐτοὺς ὅτι θεωρεῖ ὡς διαλελυμένην τὴν προσυμφωνηθεῖσαν ἀγοραπωλησίαν ἕνεκα τῆς μὴ ἐμπροθέσμου πληρωμῆς τοῦ τιμήματος) ἐξελέγχεται ψευδὴς ἐκ τῆς ἐν τῇ προσβαλλομένῃ ἀποφάσει ἀναφερομένης ἀντιδιαμαρτυρήσεως τοῦ παρὰ τοῖς ἐν Χαλκίδι πρωτοδίκαις δικηγόρου καὶ πληρεξουσίου τῶν εἰρημένων· ἄλλως οὔτε δύνανται οἱ ἀναιρεσείοντες, ὑπαρχούσης ἐγγράφου ἀποδείξεως τοῦ ἐναντίου καὶ ταύτης παρ' αὐτῶν τῶν ἰδίων προερχομένης, νὰ ἐπικαλῶνται τὰς διατάξεις τοῦ 140 ἄρθρ. τῆς πολιτ. δικονομίας.

Ἐπειδὴ οἱ προσεχεῖς λόγοι ϛ' καὶ ζ' ἀμφότεροι περὶ τὸ αὐτὸ ἀντικείμενον στρεφόμενοι εἶναι οὐχ' ἧττον ἀνίσχυροι, διότι γενομένου τοῦ συναλλάγματος μεταξὺ τοῦ Χ Μ, ὡς πωλητοῦ, καὶ τῶν ἀναιρεσειόντων κατοίκων τοῦ Ἀποκρύμνου, ὡς ἀγοραστῶν, ὑφ' ὅρον διαλυτικὸν, ὁ πρῶτος εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ ἐκλέξῃ μεταξὺ τοῦ τιμήματος καὶ τῆς διαλύσεως τοῦ συμβολαίου, καὶ ἀληθῶς ὡς ἐκ τῶν διαμαρτυρήσεών του καὶ ῥητῶς μάλιστα ἐκ τῆς μεταγενεστέρας τῆς ἀπὸ 10 ἰουνίου 1841 γίνεται φανερὸν, ἐξελέξατο τὸ δεύτερον ἀφοῦ οἱ ἀγορασταὶ δὲν ἐπλήρωσαν τὸ τίμημα αὐτὸ κατὰ τὰς ἐν τῷ συμβολαίῳ ταχθείσας προθεσμίας, τὴν δὲ δήλωσιν τῆς ἐκλογῆς του ταύτης ἐδύνατο νομίμως νὰ κάμῃ, ὡς καὶ ἔκαμε διὰ συμβολαιογραφικῆς πράξεως· ἂν δὲ μετὰ ταῦτα ὁ Χ Μ ἐκήρυξεν ἐκτελεστὸν τὸ συμβόλαιον ζητήσας τὸ τίμημα δι' ἐπιταγῆς

(1) Ὅρα τὴν λέξ. πραγματογνώμονες.

Κατὰ τὸ Τουρκικὸν δίκαιον ἡ βία διακόπτει τὴν παραγραφήν;

Κατὰ τὸν ὀθωμανικὸν νόμον τὸν περιεχόμενον εἰς τὸν κώδ. τοῦ Βετφάδων, ἂν τις ἐκ τῶν δυνατῶν ἐξουσιάσῃ ἀδίκως τὴν ἰδιοκτησίαν τινός, καὶ οὗτος, φοβούμενος ἐκεῖνον, δὲν ἤθελε κάμει τὴν ἀπαίτησίν του, τότε καὶ 15 καὶ 20 καὶ 30 ἔτη ἂν παρέλθωσιν, ἡ ἀπαίτησίς του πάλιν εἰσακούεται. Ἀπόφ. 235 τοῦ 1840 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν (Νομικ. σελ. 3744).

πρὸς πληρωμὴν καὶ ἐνεργήσας κατάσχεσιν ἐπὶ διαφόρων κτημάτων τῶν ἀναιρεσειόντων, μολοντοῦτο, ἀφοῦ οὐδέποτε οἱ ἀγορασταὶ ἐδείχθησαν πρόθυμοι νὰ καταβάλωσι τὸ τίμημα, καὶ ἀφοῦ, θεωρηθέντος μὴ ἐκτελεστοῦ τοῦ συμβολαίου, ἠκυρώθη τελεσιδίκως ἡ γενομένη κατάσχεσις, ἑπομένως συνηκυρώθη καὶ ἡ ἐπιταγὴ πρὸς πληρωμήν, δὲν ἐμποδίζετο ὁ εἰρημένος πωλητὴς νὰ ἐπικαλεσθῇ τὴν διάλυσιν τοῦ εἰς ἀπαλλακτικὸν σύμφωνον στηριζομένου συμβολαίου, καθόσον ἡ μὴ ἐκπλήρωσις θατέρου ἐκ τῶν ὅρων τοῦ συμβολαίου τουτέστι τῆς καταβολῆς τοῦ τιμήματος, συνεπέφερεν ἐξ ἀνάγκης τὴν ἰσχὺν καὶ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ἄλλου, ἤτοι τοῦ διαλυτικοῦ τῆς συμφωνίας ὅρου· ἄλλως τε τὰ ἐπὶ τῆς προκειμένης ὑποθέσεως δικάσαντα δικαστήρια (τό τε πρωτοδικεῖον τῆς Χαλκίδος καὶ τὸ ἐνταῦθα ἐφετεῖον, ὅπερ κατὰ μέγα μέρος παρεδέχθη εἰς τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασίν του τὰς σκέψεις ἐκείνου) σταθμίζοντα ἐντὸς τῶν καθηκόντων των ἐξ ἑνὸς μὲν τὴν ἐνώπιον τοῦ συμβολαιογράφου δήλωσιν τῶν ἀναιρεσιβλήτων, ἐξ ἄλλου δὲ τὴν ἐπιταγὴν πρὸς πληρωμήν, ἐθεώρησαν τὴν πρώτην ὡς πρᾶξιν τῆς ἐκλογῆς τοῦ πωλητοῦ, ἐπικρατεστέραν, τῆς δευτέρας καταστάσης ἀκύρου, ἀφοῦ ἡ κατὰ συνέπειαν αὐτῆς γενομένη ἀναγκαστικὴ κατάσχεσις ἐκηρύχθη τοιαύτη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 184 ἀποφάσεως τῶν ἐν Χαλκίδι πρωτοδικῶν· ἀλλ' ἐκτὸς τούτου ὁποιαιδήποτε καὶ ἂν ἦσαν αἱ ἐξωδίκως γενόμεναι πράξεις τοῦ Χ, εἴτε πρὸς διατήρησιν εἴτε πρὸς διάλυσιν τοῦ συμβολαίου, ἅμα οὗτος διὰ τῆς ἐνώπιον τῶν ἐν Χαλκίδι πρωτοδικῶν ἀγωγῆς του ἐζήτησατο τὸ δεύτερον, ἤτοι τὴν διάλυσιν τοῦ συμβολαίου, ἡ αἴτησίς του αὕτη εἶναι μόνον ἰσχυρὰ καὶ κυρία.

Ἐπειδὴ ὁ η'. λόγος, ὁ τὴν ἀπόδοσιν τῶν καρπῶν ἀφορῶν, εἶναι ἐπίσης ἀνίσχυρος, διότι, ὡς ὀρθῶς τὸ δικαστήριον τῶν ἐφετῶν ἀποφαίνεται, ὁ Χ αἰτήσας διὰ τῆς ἀγωγῆς του ἀποζημίωσιν διὰ τοὺς συλλεχθέντας παρὰ τῶν ἀγοραστῶν καρποὺς κατὰ τὸ 1841 καὶ 1842, ἠδύνατο διὰ τῶν ἐγγράφων προτάσεών του νὰ ζητήσῃ ἀποζημίωσιν καὶ διὰ τοὺς καρποὺς τῶν ἑπομένων δύω ἐτῶν οὐ μόνον ἐνώπιον τῶν πρωτοδικῶν, ἀλλὰ καὶ ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν, δυνάμει τοῦ 747 ἄρθρ. τῆς πολιτ. δικονομίας, καθόσον ἡ τῶν καρπῶν ἀπαίτησις εἶναι παρακολούθημα τῆς περὶ ἀποδόσεως τῶν κτημάτων ἀπαιτήσεως, ἀποτελούσης τὴν βάσιν τῆς ἀγωγῆς τοῦ Χ (1).

Ἐπειδὴ καὶ ὁ τὴν προκαταβολὴν τῶν 3000 δραχ. ἀποβλέπων θ'. λόγος εἶναι ὡσαύτως ἀνίσχυρος, διότι τὸ *δικαστήριον, χαρακτηρίζον τὴν εἰρημένην προκαταβολὴν ὡς ἀῤῥαβῶνα, δὲν*

---

(1) Ὅρα τὴν λέξιν βάσις ἀγωγῆς.

ἔκαμεν εἰμὴ νὰ ἑρμηνεύσῃ τὸ περιεχόμενον τοῦ συμβολαίου καὶ τοιαύτη ἑρμηνεία δὲν δίδει χώραν εἰς ἀναίρεσιν (1) *εἶναι δὲ ἄλλως ἀληθὴς ἀῤῥαβὼν ἡ δοθεῖσα εἰς τὸν πωλητὴν* προπληρωμὴ μέρους μικροῦ τοῦ τιμήματος, καὶ φέρει ὅλους τοὺς χαρακτῆρας αὐτοῦ, καθόσον οἱ μὲν ἀγορασταὶ ὑποχρεοῦνται διὰ τοῦ συμβολαίου νὰ χάνωσι τὸ εἰρημένον ποσὸν, ἐὰν ἐν τῇ ταχθείσῃ προθεσμίᾳ δὲν πληρώσωσι τὸ ὅλον τίμημα, ὁ δὲ πωλητὴς νὰ ἐπιστρέφῃ αὐτὸ διπλάσιον, ἐὰν, μετανοῶν ἢ δυστροπῶν, δὲν ἤθελεν ἐκπληρώσει τὰς συμφωνίας.

Ἐπειδὴ καὶ ὁ τελευταῖος λόγος, ἡ χειροτέρευσις δῆθεν τῆς τύχης τῶν ἀναιρεσειόντων, οὐ μόνον, ὡς καὶ οἱ προηγούμενοι, στερεῖται πάσης ἰσχύος, ἀλλὰ καὶ ἀληθείας δὲν ἔχεται, διότι, ὡς τὸ δικαστήριον τῶν ἐφετῶν ὀρθῶς ἐν τῇ προσβαλλομένῃ ἀποφάσει λέγει, ὁ Χ. ἀπαιτήσας παρὰ τῶν ἀγοραστῶν τὴν εἰς αὐτὸν ἀπόδοσιν τοῦ χωρίου Ἀποκρύμνου μεθ' ὅλων τῶν προσηρτημένων αὐτῷ καὶ τῶν ἐκτὸς τοῦ περιβολίου του κειμένων γαιῶν, ὅσας πραγματικῶς ἐπώλησε καὶ παρέδωκεν εἰς ἐκείνους κατὰ τὸ ὑπ' ἀριθ. 11267 πωλητήριον ἔγγραφον, δὲν ἀπήτησε πλέον τι διὰ τῆς ἀνακοπῆς του· ὥστε νὰ χειροτερεύσῃ δι' αὐτῆς ἡ κατάστασις τῶν ἀντιδίκων του, ἄλλως δὲ ἂν, ὡς προσέτι διατείνονται οἱ ἀναιρεσείοντες, τὸ δικαστήριον ἐδίκασεν ἐπὶ τοῦ προκειμένου ὑπὲρ καὶ παρὰ τὰ αἰτηθέντα, τοῦτο, κατὰ τὸν 1 § 785 ἄρθρου τῆς πολιτ. δικονομίας, ἀποτελεῖ ἐπαναλήψεως, ἀλλ' ὄχι ἀναιρέσεως, λόγον.

Διὰ ταῦτα ἀποῤῥίπτει.

Ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου **12** τῆς **4** φεβρ. **1846.**

§ 2.

ΖΗΤ. *Κατὰ τὸν νόμον εἴτε ἐγγράφως ἐγένετο ἡ πρᾶσις, εἴτε ἐδόθη τι ὡς ἀῤῥαβὼν, ἕκαστον τῶν μερῶν δύναται ν' ἀποχωρήσῃ, χάνον τὸν ἀῤῥαβῶνα.*

Ἀπόφ. α' Ἐπειδὴ οἱ ἐφεσίβλητοι Α, ὡς συνάγεται ἐκ τῶν παρουσιασθέντων ἐγγράφων, δὲν ἐνήργησαν τὴν παράδοσιν τοῦ οἰκοπέδου, οὔτε τὴν σύνταξιν τῶν δημοσίων πωλητηρίων ἐγγράφων· Ἐπειδὴ, κατὰ τὸν ἐν ἰσχύει νόμον Ἁρμεν. Β. 3 τίτ. 3 § 3 ἐντ. (σύμφωνον κατὰ πάντα καὶ μὲ τὴν διάταξιν τῶν ἰνστιτούτων βιβ. 3 τίτ. 23 πρ. ἐντ.) εἴτε ἀγράφως ἐγένετο ἡ πρᾶσις (ἐὰν δηλ. εἶναι ἐντελὴς ἡ πρᾶσις), εἴτε ἐγγράφως (ἐὰν εἰσέτι ἦναι ἀτελὴς μεχρισοῦ συνταχθῶσι τὰ ἔγγραφα), ἅμα ἐδόθη τι ὡς ἀῤῥαβὼν, ἕκαστον τῶν μερῶν δύναται νὰ ἀποχωρήσῃ τοῦ συναλλάγματος χάνον τὸν ἀῤῥαβῶνα.

(1) Ὅρα τὴν λέξιν ἀναίρεσις σελ. 119—125.

Ἐπειδὴ, τούτων οὕτως ἐχόντων, τὸ δικαστήριον ἀφελῶς νὰ παραδεχθῇ τὰς αἰτήσεις τοῦ ἐνάγοντος, διότι ἡ πώλησις ἐπρόκειτο νὰ γείνῃ ἐγγράφως· μεχρισοῦ δθεν νὰ γίνῃ τὸ συμβολαιογραφικὸν πωλητήριον, τὸ ὁποῖον καὶ κατὰ τὸ ἄρθρ. 42 τοῦ περὶ χαρτοσήμου νόμου εἶναι ἐκ τῶν οὐσιωδῶς ἀναγκαίων εἰς πᾶσαν πώλησιν ἀκινήτων, εἶναι ἀτελής· ἑπομένως τὸ δικαστ. ἀποῤῥίψαν τὴν αἴτησιν τοῦ νὰ καταδικασθῶσιν οἱ ἐναγόμενοι εἰς τὸ διπλοῦν τοῦ ἀῤῥαβῶνος, ἀπεφάσισε κακῶς (ὅρα κατωτ. σελ. 143).

Ἐπειδὴ οἱ τόκοι κατὰ τὸν ἐν ἰσχύει νόμον δὲν χωροῦσιν εἰμὴ ἀπὸ τῆς ἡμέρας, καθ' ἣν ἐγένετο αἴτησις δικαστική· ἑπομένως ὁ τόκος ἐπὶ τοῦ διπλοῦ ἀῤῥαβῶνος δὲν δύναται νὰ λογισθῇ εἰμὴ ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἐπιδόσεως τῆς ἀγωγῆς (1).

Ἀπόφ. 2377 τῆς 4 σεπτεμβρίου 1842 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

§ 3.

ΖΙΙΤ. *Ὁ λαβὼν ἀῤῥαβῶνα (εἴτε ἔγγραφος, εἴτε ἄγραφος εἶναι ἡ συμφωνία τῆς πωλήσεως) ὑποχρεοῦται νὰ δώσῃ τὸ διπλάσιον ἐν περιπτώσει ἀρνήσεως.*

Ἀπόφ. «Ἐπειδὴ ἡ παροῦσα δικον. ἐπιτρέπει, κατὰ τὸ ἄρθρ. 68, τὴν περὶ ἀποδείξεως τοῦ τίτλου ἀπαίτησιν εἰς πᾶσαν στάσιν τῆς δίκης ἑπομένως δὲ καὶ ἐν τῇ ἐφέσει, ἀκόμη καὶ ἐπὶ ἀκροατηρίου, δυνάμει τοῦ ἄρθ. 158 § 2 τῆς αὐτῆς δικον., ὥστε ἡ περὶ τίτλου ἔνστασις τῶν ἐκκαλούντων κατὰ τοῦ ἐφεσιβλήτου εἶναι ἤδη παραδεκτέα δυνάμει τοῦ ἐν ἰσχύϊ νόμου, καί τοι μὴ προτεθεῖσα εἰς τὴν πρωτόκλητον δίκην κατὰ τὸ ἄρθρ. 72 τῆς διαδικασίας τοῦ 1830· ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ Δ Π, ὡς εἷς τῶν συγκληρονόμων τοῦ ποτὲ Χ. Π. ἔχει ἄμεσον ἴδιον συμφέρον νὰ παρασταθῇ ἐπὶ δικαστηρίου καὶ νὰ κινήσῃ ἀγωγὴν περὶ τῶν κληρονομικῶν δικαιωμάτων, καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ τοὺς ἐξ ἀδιαιρέτου συγκληρονόμους του, ἐπειδὴ οὗτοι εἶναι φύσει ὁμόδικοί του, καὶ ἐπειδὴ, κατὰ τὰ ἄρθρ. 89 καὶ 234 § 2 τῆς πολ. δικονομίας, οἱ ὁμόδικοι δύνανται κατὰ πᾶσαν στάσιν τῆς δίκης νὰ προστεθῶσιν εἰς τὴν αἴτησιν τοῦ ὁμοδίκου των, ἕπεται ὅ τι τὸ παρ' αὐτῶν δοθὲν εἰς τὸν Δ. Π. ἐπιτροπικὸν δυνάμει τοῦ ὁποίου ἐπικυροῦσι τὰς ἀφορώσας καὶ αὐτοὺς κοινὰς αἰτήσεις

(1) Ὅρα Εὑρετ. λέξ. τόκοι.

του κατὰ τῶν ἐκκαλούντων, ὁποιανδήποτε καὶ ἂν φέρῃ χρονολογίαν μεταγενεστέραν τῆς ἀγωγῆς, εἶναι ὅμως πάντοτε παραδεκτὸν κατὰ νόμον διὰ τοὺς ῥηθέντας λόγους, καὶ ἀσφαλίζει τοὺς ἐκκαλοῦντας ἐναντίον πάσης ἀταξίας τῆς δίκης καὶ πάσης ἀνακοπῆς ἐκ μέρους αὐτῶν.

Ἐπειδὴ (ὡς πρὸς τὴν παραγραφὴν τῆς ἀγωγῆς τοῦ Δ Π καὶ ὡς πρὸς τὸ ἄκυρον τοῦ πωλητηρίου) οἱ ἰσχυρισμοὶ οὗτοι τῶν ἐκκαλούντων δὲν εἶναι ἁπλῶς νομικὰ ἐπιχειρήματα κατὰ τὸ ἄρθρ. 746· ὥστε, καί τοι προταθέντες ὡς νέοι εἰς τὸ ἀκροατήριον τῶν ἐφετῶν, νὰ γίνωσι κατὰ νόμον δεκτοί, ἀλλ' εἶναι, κατὰ τὸ ἄρθ. 563, ἀνατρεπτικαὶ ἐνστάσεις περὶ τὴν οὐσίαν (*excep. peremp. du fond*)· ὅλαι δὲ αἱ ἐνστάσεις εἶναι, κατὰ τὸν ὁρισμὸν τοῦ ἄρθ. 551, νέαι πραγματικαὶ προτάσεις· δὲν συγχωροῦνται δὲ εἰς τὴν ἔκκλητον δίκην εἰμὴ κατὰ τὰς ἐν αὐτῷ προνοουμένας ἐξαιρέσεις· ὅθεν ἕπεται ὅτι δὲν εἶναι δεκτοὶ οἱ προμνησθέντες ἰσχυρισμοὶ τῶν ἐκκαλούντων, ὡς μήποτε παρουσιασθέντες εἰς τὴν πρωτόκλητον δίκην, καὶ ὡς μὴ ὑπαγόμενοι εἰς τὰς ἐξαιρέσεις τοῦ μνησθέντος ἄρθ. 747· ἀλλὰ κἂν τε ἤθελαν εἶσθαι δεκτοί, δὲν ἤθελαν ἰσχύει εἰς τὴν προκειμένην περίπτωσιν, διότι, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸν πρῶτον ἰσχυρισμόν, τὸ ἄρθ. 189 τοῦ ἐμπ. νόμου ἀφορᾷ τὴν παραγραφὴν μόνον τῶν ἀναφερομένων εἰς τὰς συναλλαγματικὰς ἀγωγῶν, οὐχὶ δὲ καὶ τῶν ἀναφερομένων εἰς τὰς ἀγορὰς καὶ πωλήσεις (1). Καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ τὸν δεύτερον, εἰς τὰ πωλητήρια, κατ' ἐξαίρεσιν τοῦ γενικοῦ κανόνος, ἡ Ἑξάβιβλος τοῦ Ἁρμενοπούλου ἀπαιτεῖ μόνον τοῦ πωλητοῦ τὴν ὑπογραφὴν (Βιβλ. Γ'. Τ. 2)· πρὸς δὲ τούτοις, ἐν ᾧ ὁ ἀγοραστὴς ἔλαβε πρὸς ἀπόδειξιν τῆς συμφωνίας τὸ πωλητήριον, οἱ πωληταὶ ἔλαβον τὸν ἀρραβῶνα, ὁ ὁποῖος κατὰ τὸν νόμον εἶναι ἀπόδειξις τῆς ἀγοραπωλησίας (*argumentum emptionis et venditionis*. εἰσηγ. Ἰουστ. βιβλ. Γ'. τίτ. 24)· ἡ δὲ ἀπόδειξις τῆς ἀληθείας τῆς γενομένης ἀγορᾶς, καὶ ὅλων τῶν συνοδευουσῶν αὐτὴν συμφωνιῶν, δὲν παράγεται ὑπὸ τῶν μερῶν κατὰ τὴν προκειμένην δίκην ἐκ τοῦ ἐγγράφου πωλητηρίου, ἀλλὰ στηρίζεται εἰς τὴν ὁμόφωνον ἀμφοτέρωθεν ὁμολόγησιν καὶ ἀναγνώρησιν τῆς ἀγοραπωλησίας, καὶ τελευταῖον οἱ ἐκκαλοῦντες μετὰ τὴν ἔκδοσιν τοῦ πωλητηρίου ἐξεπλήρωσαν ἐν μέρει τὸ αὐτὸ διὰ τῆς ἀποδοχῆς τοῦ ἀρραβῶνος. (Ὅρα κατωτ. § 141).

Ἐπειδὴ ἀποδεικνύεται μὲν, ὅτι ὁ ἀγοραστὴς κατέστη ὑπερήμερος εἰς τὴν παραλαβὴν τῆς πωληθείσης σταφίδος· α) διότι τὸ ναυλωθὲν διὰ τὴν φόρτωσιν πλοῖον ἡ Παναγία ἀπὸ τὰ Κύθηρα ὄχι μόνον δὲν εὑρέθη ἐντὸς τῆς ὡρισμένης προθεσμίας εἰς τὸ τελωνεῖον τῆς Ἀκράτας, δηλ. κατὰ τὴν 19 σεπτεμβρίου, ἀλλ' ἐκ τοῦ

(1) Ὅρα τὴν λέξιν συναλλαγματικοί.

ναυλοσυμφωνητικοῦ μάλιστα δηλοῦται ὅτι ἐναυλώθη πολλὰς ἡμέρας μετὰ τὴν προθεσμίαν ἐν Ζακύνθῳ δηλ. κατὰ τὴν 15 ὀκτωβρίου· β.' διότι ὁ Π Π ἐκ μέρους τοῦ ἀγοραστοῦ ἐπαρουσιάσθη μὲ τὰ χρήματα τοῦ τιμήματος πρὸς παραλαβὴν τῆς σταφίδος μόνον περὶ τὴν 25 ὀκτωβρίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους, ὥσπερ τοῦτο τεκμαίρεται ἀπὸ τὸ τῆς 26 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς γράμμα πρὸς τὸν Π. Γ. γ'. διότι δὲν ἀποδεικνύεται, ὡς ἰσχυρίζεται ὁ ἐφεσίβλητος, ὅτι οἱ μεσῖταί του ἐζήτησαν τὴν σταφίδα ἐντὸς τῶν 12 ἡμερῶν· καθότι αἱ πρὸς ἀπόδειξιν τούτου παρουσιασθεῖσαι ἔνορκοι μαρτυρίαι δὲν προσδιορίζουσι τὴν ἐποχήν, καθ' ἣν ἐγένετο, ὡς λέγουσι, τοιαύτη ζήτησις παρὰ τοῦ Π. Π.· τὸ δὲ πλέον πρόσφατον εἰς τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἐκμαρτύριον τῶν ἰδίων ἀτόμων τῆς 18 ὀκτωβρίου 1824 ἐκθέτει, ὅτι τοῦτο συνέβη μόνον κατὰ τὴν 7 ὀκτωβρίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους· ἀλλ' ἐξάγεται πρὸς τούτοις, ὅτι οἱ εἰρημένοι μεσῖται δὲν εἶχον οὔτε τὰ χρήματα τοῦ τιμήματος, διότι ταῦτα ἔφερε μόνον κατὰ τὴν 26 ὀκτωβρίου ὁ Π. Π., ὡς προεῤῥέθη, οὐδ' εἶχον ἐντολὴν τοῦ ἀγοραστοῦ διὰ νὰ παραλάβουν τὴν σταφίδα καὶ ν' ἀναγνωρισθοῦν παρὰ τῶν πωλητῶν ὡς ἐπίτροποι τοῦ Χ Π., ὡς τοῦτο βεβαιοῦται ἀπὸ τὴν τῆς 28 ἰανουαρίου 1830 ἀγωγὴν τοῦ Δ Π πρὸς τὸ κατὰ τὴν 'Αγαΐαν πρωτόκλητον δικαστήριον, ὅπου ἐκθέτει ὅτι ἐσκόπευε νὰ μεταβῇ αὐτοπροσώπως ὁ ποτὲ Χ. Π. ἀδελφός του πρὸς παραλαβὴν τῆς σταφίδος, ἀλλ', ἀσθενήσας ἔπειτα, διώρισε καὶ ἀπέστειλε τὸν Π. Πασχαλινόπουλον· καὶ ἐπειδὴ ἡ πρὸς παραλαβὴν τῆς σταφίδος δωδεκαήμερος προθεσμία δὲν προσετέθη εἰς τὴν συμφωνίαν τῆς ἀγορᾶς ῥητῶς ὡς ὅρος διαλυτικὸς τῆς πωλήσεως, καὶ ἐπομένως ἡ μόνη ὀλιγοήμερος ὑπερημερία τοῦ ἀγοραστοῦ, δὲν ἴσχυε διὰ νὰ ἀποτελέσῃ αὐτοδικαίως τὴν διάλυσιν αὐτῆς κατὰ τοὺς ὅρους τῶν ἑλλην. νόμων ('Αρμεν. Γ. Τ. 7), οἵτινες θεωροῦν τὴν πώλησιν τελείαν καὶ ἀδιάλυτον ἅμα τὰ δύω μέρη συμφωνήσωσι περὶ τοῦ πωλουμένου εἴτε κινητοῦ εἴτε ἀκινήτου πράγματος, καὶ περὶ τοῦ τιμήματος, κἂν τε τὸ τίμημα δὲν κατεβλήθη καὶ τὸ πρᾶγμα αὐτὸ δὲν παρεδόθη, ἀλλ' ἡ εἰρημένη ὑπερημερία τοῦ ἀγοραστοῦ εἰς τὴν παραλαβὴν τοῦ πράγματος ἄλλο νόμιμον ἀποτέλεσμα δὲν ἤθελεν ἐπιφέρει παρὰ μόνον ὅτι ἡ σταφίς, ἥτις, ὡς μὴ ζυγιασθεῖσα, ἦτο μέχρι τῆς σταθμίσεως εἰς κίνδυνον τοῦ πωλητοῦ (νόμ. 35 § 5 πανδ. νόμ. 2 κώδ. περὶ κινδ. καὶ προσφ. πωλ. πράγ.), μετέβαινε μετὰ τὴν ὑπερημερίαν αὐτοδικαίως εἰς κίνδυνον τοῦ ἀγοραστοῦ καὶ ἀποκαθίστατε ζημίας ἢ ἔξοδα ἤθελον τυχὸν ὑποφέρει οἱ πωληταὶ διὰ τὴν διαφύλαξιν αὐτῆς, ἐὰν ἐπιμ-

§. 1.

1. ΖΗΤ. *Ὁ ἀποποιούμενος νὰ ἐκτελέσῃ τὸν ὑποσχεθέντα γάμον, χάνει τὸν ὑποσχεθέντα ἀρραβῶνα καὶ ὑπόκειται εἰς τὴν πληρωμὴν τοῦ προστίμου* (1).

Ἀπόφ. α΄ Ἐπειδὴ τὰ ἀμφοτεροβαρῆ συναλλάγματα, τὰ ὁποῖα ἐπιβάλλουν ἀμοιβαίας ὑποχρεώσεις, πρέπει νὰ ὑπογράφωνται παρ' ὅλων τῶν συμβαλλομένων μερῶν, κατὰ τὰ ἄρθ. 409 καὶ 410 τῆς πολιτ. δικονομίας, καὶ νὰ νὰ γίνωνται τόσα πρωτότυπα τοῦ συμβολαίου, ὅσοι ὑπάρχουν οἱ συμβαλλόμενοι, εἰς δὲ τὰ ἑτεροβαρῆ δὲν ἀπαιτεῖται εἰμὴ μόνον ἡ ὑπογραφὴ ἐκείνου, ὅστις δι' αὐτοῦ ὑποχρεοῦται. Ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου (ὄντος ἑτεροβαροῦς τοῦ ἀπὸ 14 ἀπριλίου 1838 ἰδιωτικοῦ ἐγγράφου, τὸ ὁποῖον ἐξέδοτο ὁ ἀναιρεσείων πρὸς τὴν ἀναιρεσίβλητον, ὥσπερ ὀρθῶς ἐχαρακτήρισεν αὐτὸ τὸ ἐν Σύρῳ πρωτοδικεῖον καὶ τὸ ἐν Ἀθήναις δικαστήριον τῶν ἐφετῶν παραδεχθὲν τὰς σκέψεις αὐτοῦ ὁλοσχερῶς, καθότι ἐμπεριέχει τὴν ὑποχρέωσιν μόνον τοῦ ἀναιρεσείοντος εἰς τὸ νὰ πληρώσῃ πρὸς τὴν ἀναιρεσίβλητον δραχ. 3,000 ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν μεταμεληθεὶς οὗτος δὲν ἤθελεν ἐκτελέσει μετ' αὐτῆς τὸν γάμον, περὶ οὗ συνῆψε μνηστείαν) δὲν ἀπαιτεῖτο εἰμὴ μόνον ἡ ὑπογραφὴ τοῦ ἀναιρεσείοντος, καθότι αὐτὸς μόνον ὑπεχρεώθη δι' αὐτοῦ· ἡ δὲ ὑπογραφὴ τῆς ἀναιρεσιβλήτου δὲν ἦτον ἀναγκαία, ὡς μὴ ἐπιβάλλοντος τοῦ ἐγγράφου τούτου εἰς αὐτὴν καμμίαν ὑποχρέωσιν· καθίστατο δὲ μόνον ἀναγκαία ἡ συναίνεσις ταύτης εἰς τὴν σύμβασιν τῆς μνηστείας ὡς τελειοποιουμένης ταύτης διὰ τῆς ἀμοιβαίας συναινέσεως, ἀλλ' ἡ συναίνεσις αὐτῆς ἐδόθη δεόντως, καθότι, ὡς γίνεται φανερὸν ἀπὸ τὴν προσβληθεῖσαν ἀπόφασιν, ἡ σύμβασις τῆς μνηστείας περὶ τοῦ μέλλοντος γάμου αὐτῶν ἐγένετο κατ' ἀμοιβαίαν συναίνεσιν ἀμφοτέρων, προφορικῶς καὶ διὰ πράξεων, ἤτοι δι' ἐγχειρίσεως εἰς τὴν ἀναιρεσίβλητον παρὰ τοῦ ἀναιρεσείοντος διαφόρων πραγμάτων λόγῳ ἀρραβῶνος· ὥστε δὲν ἀπαιτεῖτο πλέον ἄλλη συναίνεσις τῆς ἀναιρεσιβλήτου πρὸς τὸ αὐτὸ ἀντικείμενον, οὐδὲ ἡ ὑπογραφὴ αὐτῆς ἐν τῷ εἰρημένῳ ἐγγράφῳ, τὸ ὁποῖον ὑπεχρέονε μόνον τὸν ἀναιρεσείοντα καὶ τὸ ὁποῖον ἦτον ἀπόρροια τῆς περὶ μνηστείας συμβάσεως, ἀλλ' οὔτε τὸ νὰ γίνῃ τοῦτο διπλοῦν· αἱ δὲ ἐν αὐτῷ εἰσαχθεῖσαι τυχαίως ἐκφράσεις, ἡ μὲν ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ ἐγγράφου ἔκφρασις ὅτι σήμερον ἔλαβεν εἰς ἀρραβῶνα διὰ τοῦ παρόντος ὑποσχετικοῦ ἐγγράφου τὴν Κ Π Τ κτλ. ἡ δὲ ἐν τέλει ὅτι ὑποχρεοῦται αὐτὴ νὰ φυλάττῃ ἐμπιστοσύνην κτλ. δὲν δύνανται

(1) Ὅρα τὴν λέξιν Γάμος.

νὰ ἀλλοιώσουν τὸν χαρακτῆρα τοῦ μνησθέντος ὑποσχετικοῦ, καθότι οὔσης προτετελεσμένης, ὡς προείρηται, τῆς συμβάσεως τῆς μνηστείας, δὲν ἦτον ἀνάγκη πλέον ἄλλης συναινέσεως πρὸς τοῦτο τῆς ἀναιρεσιβλήτου, καὶ, ἔχοντος τοῦ ἀναιρεσείοντος τὸ δικαίωμα παρὰ τοῦ νόμου νὰ διαλύσῃ τὴν μνηστείαν ἐν περιπτώσει μὴ καλῆς διαγωγῆς τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, δὲν ἦτον ἐπίσης ἀνάγκη νὰ ὑποβληθῇ εἰς αὐτὴν τοιαύτη ὑποχρέωσις· ἄλλως τε τὸ δικαστήριον τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν ἡρμήνευσε τὸ εἰρημένον ἔγγραφον κατὰ τὸν σκοπὸν τοῦ ἀναιρεσείοντος, ἐννοοῦντος, ὅταν συνέταξεν αὐτὸ, νὰ ὑποσχεθῇ δι' αὐτοῦ γαμικὸν πρόστιμον πληρωτέον ἐν περιπτώσει ἀδίκου ἐκ μέρους του διαλύσεως τῆς μνηστείας, ὡς διαλαμβάνει ἡ προσβληθεῖσα ἀπόφασις· ὥστε διὰ τῆς ἑρμηνείας του ταύτης δὲν προσέβαλεν οὐδένα κανόνα τοῦ δικαίου, ἀλλ', ἀπεναντίας, συνεμορφώθη μὲ τοὺς νόμους 219 βιβλ. 50 τίτ. 16, 34 καὶ 96 βιβλ. 50 τίτλ. 17 καὶ 69 *de legati* τῶν πανδεκτῶν· οἱ δὲ νόμοι, περὶ ὧν ἰσχυρίσατο ὁ ἀναιρεσείων ὅτι παρεβιάσθησαν καὶ ἰδίως ὁ νόμος 25 § 1 *de legati* τῶν πανδεκτῶν, δὲν ἐφαρμόζονται ἐπὶ τοῦ προκειμένου ὡς ἀφορῶντες ὁ μὲν τὰ διμερῆ συναλλάγματα, ὁ δὲ τελευταῖος τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι δὲν πρέπει ὁ δικαστὴς νὰ προσφεύγῃ εἰς ἑρμηνείαν ἐγγράφου· ἀλλ' ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ὡς δηλοῦται ἐκ τῆς ἀποφάσεως, ὑπῆρχεν ἀμφιβολία, καὶ ἐπομένως τὸ δικαστήριον ὤφειλε νὰ ἑρμηνεύσῃ αὐτὸ συμφώνως μὲ τὸν σκοπὸν τοῦ συμβαλλομένου κατὰ τοὺς προμνησθέντας νόμους, ὡς ἔπραξεν· ὅθεν οἱ εἰρημένοι τρεῖς λόγοι καθίστανται ἀνυπόστατοι.

Ἐπὶ τοῦ τρίτου λόγου.

Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ ἄρθ. 42 τοῦ περὶ χαρτοσήμου νόμου, τὰ προικοσύμφωνα καὶ ὅσα συμβόλαια ἀφορῶσι μεταβολήν τινα εἰς τὴν κατοχὴν πραγμάτων ἀκινήτων πρέπει νὰ γίνωνται ἐπισήμως ἐνώπιον συμβολαιογράφου, τὸ δὲ προκείμενον ἔγγραφον δὲν δύναται νὰ καταταχθῇ εἰς τὴν τάξιν αὐτῶν ὂν ἁπλοῦν ὑποσχετικὸν καὶ περὶ γαμικοῦ χρηματικοῦ προστίμου διαλαμβάνον· ὥστε καὶ ὁ λόγος οὗτος εἶναι ἀνίσχυρος.

Ἐπὶ τοῦ τετάρτου λόγου.

Ἐπειδὴ μὴ ἐκφράσαντος, ὡς διαλαμβάνει ἡ ἀπόφασις, τοῦ ἀναιρεσείοντος καθαρῶς καὶ σαφῶς τοὺς πραγματικοὺς ἰσχυρισμούς του, ὡς ὤφειλε κατὰ τὸ ἄρθρ. 249 τῆς πολιτ. δικονομίας, ὥστε νὰ δυνηθῇ τὸ δικαστήριον νὰ ἐκτιμήσῃ αὐτοὺς ἂν ἔχουν ἐπιρροὴν εἰς τὴν ἀπόφασιν τῆς ὑποθέσεως, καὶ ἐπομένως νὰ διατάξῃ τὴν προταθεῖσαν ἀπόδειξιν, τὸ δικαστήριον τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφ. συνεμορφώθη

(1) Ὅρα ἀνωτ. σελ. 136 (2) Ὅρα κατωτ. σελ.

§ 4.

ΖΗΓ. Οἱ γονεῖς δεχθέντες ἀῤῥαβῶνα ἐν ὀνόματι τῆς θυγατρός των, ἀνηλίκου οὔσης, ὑποχρεοῦνται εἰς τὴν ἀπόδοσιν τοῦ διπλασίου, ὅταν ἄνευ νομίμου λόγου λυθῇ ἡ μνηστεία.

Ἀπόφ. 55 τοῦ 1846 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν.

ΑΡΡΕΝ. Ὅρα Εὑρετ. λέξ. *τέκνα.*

Σημαίνει καὶ θῆλεα; Ἀρμεν. παράρτ. Γ. 5. 61, 11.

ΑΡΡΩΣΤΙΑΙ. Ὅρα *ὑγιεινή.*

ΑΡΣΙΣ τῆς δοθείσης ἐγγυήσεως· πολ. δικ. 844· ὅρα *ἐγγύησις.*

ΑΡΣΙΣ συντ. κατασχέσεως· πολ. 1041· ὅρα *κατάσχεσις.*

ΑΡΣΙΣ *συγκρούσεως* (*conflit d attribution*) (1). Ὅρα Εὑρετ. λέξ. 1) *Κανονισμὸς ἁρμοδιότητος* 2) *Διοικητικὴ ἁρμοδιότης* 3) *ἀρχή* 4) *ἀνάκρισις διοικητική.*

Περίληψις.

§ 1. Τί εἶναι ἄρσις συγκρούσεως;
§ 2. Δὲν ἀνήκει εἰς τὸν εἰσαγγελέα καὶ εἰς τοὺς διαδίκους.
§ 3. Διαφέρει ἀπὸ τὴν ἀναρμοδιότητος ἔνστασιν.
§ 4. Ἐπιτρέπεται εἰς ὑποθέσεις εἰρηνοδ. ἢ ἐμποροδικῶν;
§ 5. Πῶς λαμβάνει γνῶσιν ὁ νομάρχης;
§ 6. Τίνι Νομάρχῃ ἀνήκει τὸ δικαίωμα αὐτό;
§ 7. Μέχρι τίνος χρόνου εἶναι δεκτὴ ἡ ἄρσις τῆς συγκρούσεως;
§ 8. Ἀπό τινος χρόνου εἶναι δεκτή;
§ 9. Ἀποτελέσματα αὐτῆς. Ἂν ἡ γνωστοποίησις ἐγένετο παρατύπως;
§ 10. Κανονίζει ὁ Ἄρειος Πάγος;
§ 11. Ἀποφατικὴ σύγκρουσις.
§ 12. Σύγκρουσις εἰς ποινικὰς ὑποθέσεις.
§ 13. Νομολογία.—ὁ Ἄρειος Πάγος αἴρει αὐτήν.—
§ 14. Ἐνστάσεις ἀφορῶσαι τὴν οὐσίαν.
§ 15. Ἡ ἄρσις γίνεται καὶ ὅταν ἦναι ἐκκρεμὴς ἡ δίκη ἐνώπιον τῶν ἀνωτέρων δικαστηρίων.

§ 1. Ἄρσις συγκρούσεως τῆς δικαιοδοσίας εἶναι ἡ πρᾶξις, δι' ἧς ἡ διοικητικὴ ἀρχή, μὴ ἀναγνωρίζουσα τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ δικαστηρίου ἐπὶ τῆς ὑποβληθείσης αὐτῷ ὑποθέσεως, ζητεῖ ν' ἀποστῇ τὸ δικαστήριον τῆς ὑποθέσεως ταύτης, καθὸ ὑπαγομένη εἰς τὰ καθήκοντα τῆς διοικητικῆς ἀρχῆς.

Λαμβάνει λοιπὸν χώραν μόνον ἐν περιπτώσει καταφατικῆς συγκρούσεως, καὶ τὰ δικαστήρια δὲν ἔχουν τὸ δικαίωμα αὐτό, ὅταν διοικητική τις ἀρχὴ ἐπιλαμβάνεται ὑποθέσεως δικαστικῆς.

§ 2. Δὲν ἀνήκει τὸ δικαίωμα αὐτὸ εἰμὴ εἰς τὴν διοικητικὴν ἀρχήν· ὄχι δὲ εἰς τὸν εἰσαγγελέα καὶ εἰς τὸν διάδικον, δυνάμενον

(1) « Ὁδηγὸν εἰς τὴν σύνταξιν τοῦ ἀρθρίδίου τούτου ἔλαβον τὸ περὶ πολιτ. δικ. σύγγραμμα τοῦ κυρ. Φίδερ. »

νὰ προσβάλῃ τὴν ἀπόφασιν διὰ τῶν ἐνδίκων μέσων, ἢ ν' ἀποταθῇ εἰς τὴν διοικητικὴν ἀρχήν.

§ 3. Τί διαφέρει ἀπὸ τὴν ἁπλῆν ἔνστασιν τῆς ἀναρμοδιότητος; φέδερ, πολ. δικ. § 30.

§ 4. Ἐπιτρέπεται ἄρσις συγκρούσεως ἐπὶ ὑποθέσεων ἐκκρεμῶν ἐνώπιον εἰρηνοδικείου ἢ ἐμποροδικείου;

Ὁ *Carré*, *org*. (τόμ. 5 σελ. 203) ἀπαντᾷ ἀποφατικῶς, προσθέτων ὅτι ἐπιτρέπεται ἡ ἄρσις, ὅταν δι' ἐφέσεως μεταβιβασθῶσιν εἰς τὸ ἀνώτερον δικαστήριον· ὁ *Duvergier*, ὁ *Foucart* (τόμ. 3 § 1812 β'. ἐκδ. § 339) καὶ ὁ Φέδερ ἀνασκευάζουσι τὴν γνώμην.

§ 5 Πῶς λαμβάνει ὁ νομάρχης γνῶσιν τῆς δίκης καὶ ἀποφάσεως, ἥτις δίδει ἀφορμὴν πρὸς ἐνέργειαν τοῦ δικαιώματος τούτου; Ἡ γνωστοποίησις δύναται νὰ γίνῃ ἐπιμελείᾳ τῶν διαδίκων καὶ τοῦ εἰσαγγελέως, ὅστις μάλιστα εἶναι ὑπόχρεως νὰ κάμῃ τὴν γνωστοποίησιν ταύτην (ἄρθρ. 25 πολ. δικ).

§ 6. Εἰς ποῖον νομάρχην ἀνήκει τὸ δικαίωμα αὐτό; εἰς τὸν ἑδρεύοντα ἐντὸς τῆς περιφερείας τοῦ πρώτου βαθμοῦ δικαστηρίου, ὃ ἐπελήφθη τῆς ὑποθέσεως. φέδ. § 32.

§ 7 Μέχρι τίνος χρόνου εἶναι δεκτὴ ἡ ἄρσις τῆς συγκρούσεως; Κατὰ τὴν ἀρχαίαν Γαλλ. νομολογίαν ἐσυγχωρεῖτο αὕτη καὶ κατὰ τελεσιδίκων ἀποφάσεων, τὸ διάταγμα ὅμως τῆς 1 ἰουνίου 1828 καθιέρωσε τὴν ἀρχήν, ὅτι ἡ ἄρσις δὲν συγχωρεῖται ἐνόσῳ εἶναι ἐκκρεμὴς ἡ δίκη· ὅρα εἰδικωτέρας παρατ. εἰς τὸ σύγγραμμα τοῦ Κ. Φέδ. § 34.

§ 8. Ἀπό τινος χρόνου εἶναι δεκτὴ ἡ ἄρσις τῆς συγκρούσεως; Αὕτη δὲν εἶναι δεκτὴ εἰμὴ ἀφοῦ τὸ δικαστήριον, λαβὸν ὑπ' ὄψιν τὸ περὶ ἁρμοδιότητος αὐτοῦ ζήτημα, κηρυχθῇ ἁρμόδιον.

Ὅρα λεπτομερεστέραν ἀνάπτυξιν φέδ. § 35.

§ 9. Ἀποτέλεσμα. Ἀποτέλεσμα τῆς γνωστοποιηθείσης ἄρσεως τῆς συγκρούσεως εἶναι, ὅτι τὸ δικαστήριον, ἐνώπιον τοῦ ὁποίου εἶναι ἐκκρεμὴς ἡ δίκη, ὀφείλει ν' ἀναστείλῃ τὴν ἐκδίκασιν τῆς διαφορᾶς, μεχρισοῦ κανονισθῇ ἡ ἀμφισβητουμένη ἁρμοδιότης δι' ἀποφάσεως τοῦ Ἀρείου Πάγου. Ὡσαύτως ἀπαγορεύει ὁ νόμος καὶ πᾶσαν τὸ ἀντικείμενον τῆς διαφορᾶς ἀποβλέπουσαν ἐνέργειαν τῆς διοικητ. ἀρχῆς (πρβ. *Heffter syst*. § 100 σημ. 12—ἄρθρ. 56, 203, 204, 808 ἄρθρ. 3,832 πολ. δικ. 292, 296 δικ. ὀργ.)

Αἱ ἐναντίον τῆς διατάξεως τοῦ 8 ἄρθρ. τῆς πολιτ. δικ. ἐπιχειρισθεῖσαι πράξεις εἶναι ἄκυροι.

Carr. proc ζήτ. 1331.—ὅρα δὲ *Foucart* τόμ. 3 § 1822.

Ἡ ἀναστολὴ τῆς δίκης λαμβάνει χώραν, καὶ ἂν ὁ δικαστὴς νομίζῃ ἀνυπόστατον τὴν ἄρσιν τῆς συγκρούσεως· δὲν ὀφείλει ὅμως ν᾽ ἀναστείλῃ τὴν δίκην καὶ ἕνεκα ἄρσεως συγκρούσεως μὴ γενομένης κατὰ τὰς νομικὰς διατυπώσεις.

Foucart. τόμ. 3 § 1823 πρβ. *Carré org.* τόμ. 5 σελ. 193. 194.

§ 10. Ἡ ἀπόφασις τοῦ Ἀρείου Πάγου προσδιορίζει τελεσιδίκως τὴν ἁρμοδιότητα ὡρισμένης τινὸς δικαστικῆς ἢ διοικητικῆς ἀρχῆς, ἢ ἔχει μόνον τὸ ἀποτέλεσμα τοῦτο ὡς πρὸς τὸ γενικώτερον ζήτημα, ἂν τὰ δικαστήρια ἢ αἱ διοικητικαὶ ἀρχαὶ ἦναι ἁρμόδιαι ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως;

Ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου δὲν διστάζω νὰ παραδεχθῶ (λέγει ὁ Κ. Φέδερ § 38) ὅτι μόνον τὸ τελευταῖον τοῦτο ἀποτέλεσμα ἔχει ἡ ἀπόφασις.

Carré, org. τόμ. 5 σελ. 140.

§ 11 *Ἀποφατικὴ σύγκρουσις.* Τοιαύτη ὑπάρχει ὁσάκις κηρύττονται ἀναρμόδια τά τε δικαστήρια καὶ αἱ διοικητ. ἀρχαί. Δὲν ἔχει δὲ ἄλλο τὶ κοινὸν μὲ τὴν καταφατικήν, ἢ ὅτι καὶ ἐκείνη ἀπαιτεῖ κανονισμὸν τῆς ἁρμοδιότητος, κατὰ δὲ τὰ λοιπὰ διαφέρει οὐσιωδῶς.

Ὅρα λεπτομερείας εἰς τὸ περὶ πολιτ. δικ. σύγγραμμα τοῦ Κ. Φέδερ, § 39.

Σύγκρουσις δικαιοδοσίας τῶν ποινικῶν δικαστηρίων καὶ τῶν διοικητικῶν ἀρχῶν.

§ 12. Ἐπὶ ποινικῶν ὑποθέσεων ἀποκλείεται ἀπολύτως ἡ ἄρσις τῆς συγκρούσεως ἐκ μέρους τῆς διοικητικῆς ἀρχῆς, ὁ δὲ νόμος ἐνεπιστεύθη εἰς μόνα τὰ φῶτα καὶ τὴν σύνεσιν τοῦ Ἀρείου Πάγου τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ποινικῶν δικαστηρίων καὶ τὴν περιστολὴν πάσης ὑπερβάσεως καθηκόντων.

Πρβ. Φέδερ αὐτ. § 40.—ἄρθρ. 8 τοῦ ἀπὸ 1 ἰουνίου 1828 Γαλλ. διατ.—
Ligne de séparation des autor. adm et jud. Chauv. cod. p. τόμ. 8 σελ. 147 ἑπ.

Περὶ τῆς ἄρσεως συγκρούσεως
Ὅρα 1) Foucart τόμ. 3 § 1807 (ἐκδ. 6. § 384).—2) Carré org. τόμ. 5 σελ. 177, 178, 234.—3) τὸν περὶ νομαρχῶν νόμον, ὅστις ἐτροπολόγησε τὸ ἀπὸ 26 ἰουνίου 1836 (ἐφημ. κυβερνήσεως ἄρθρ. 33) διάταγμα, τροπολογῆσαν καὶ τοῦτο τὸ ἀπὸ 26 ἀπριλίου 1838 (ἐφημ. Κυβερνήσεως ἄρθρ. 17) περὶ νομαρχῶν.—4) τὸ ἀπὸ 18 σεπτεμβρίου 1835 διάταγμα περὶ τοῦ συμβ. τῆς Ἐπικρατείας, ἰδίως τὸ ἄρθρ. 48 αὐτοῦ.—πολιτ. δικ. ἄρθρ. 4. 6, ἑπ.—6) ἄρθρ. 102 τοῦ συντάγματος.—7) Φέδερ πολιτ. δικ· σελ. 92. 282 καὶ ἑπ.

Νομολογία (1).

§ ιδ.

Ἡ μεταξὺ δικαστηρίων καὶ διοικητῶν σύγκρουσις δικαιοδοσίας δικάζεται ἀπὸ τὸν Ἄρειον Πάγον.

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ ἐκ τῶν εἰς τὴν δικογραφίαν συνημμένων ἐγγράφων προκύπτει ὅτι (εἰσαχθείσης εἰς τὸ ἐν Τριπόλει πρωτοδικεῖον τῆς ἀπὸ 3 ἀπριλίου 1843 ἀγωγῆς τῶν ἀναφερομένων ἀδελφῶν Δ. Σ. καὶ Κ. Α. κατὰ τοῦ δήμου Τριπόλεως περὶ ἀποζημιώσεως ἕνεκα τῆς ἐκκοπῆς τῆς ἐν Τριπόλει οἰκίας των διὰ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ νέου σχεδίου τῆς πόλεως καὶ ἀποῤῥίψαντος τοῦ εἰρημένου πρωτοδικείου τὴν ὑπὸ τοῦ ὁριζομένου νόμου προταθεῖσαν ἀναρμοδιότητος ἔνστασιν τὴν στηριχθεῖσαν ἐπὶ τοῦ λόγου ὅτι ἡ ὑπόθεσις αὕτη ὑπάγεται εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῶν διοικητικῶν ἀρχῶν), ὁ τότε διοικητὴς Μαντινείας, διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 4512 καὶ ἀπὸ 12 Αὐγούστου 1843 ἐγγράφου του, ἐκθέτων ὅτι ἡ ὑπόθεσις αὕτη θέλει ν' ἀποφασισθῇ παρὰ τῶν διοικητικῶν ἀρχῶν ἦρε τὴν σύγκρουσιν τῆς δικαιοδοσίας, κοινοποιήσας τὴν ἄρσιν τῆς συγκρούσεως εἰς τὸ εἰρημένον δικαστήριον διὰ τοῦ παρ' αὐτῷ εἰσαγγελέως, διὸ καὶ τὸ ἐν Ναυπλίῳ ἐφετεῖον, εἰς ὃ μετεβιβάσθη δι' ἐφέσεως κατὰ τῆς μνημονευθείσης πρωτοδίκου ἀποφάσεως ἡ ὑπόθεσις, ἀπέσχε πάσης ἀποφάσεως ἐπ' αὐτοῦ μέχρις ὅτου διευκρινισθῇ τὸ περὶ τούτου ζήτημα·

Ἐπειδή, κατὰ τὸ ἄρθρ. 101 τοῦ Συντάγματος, ἡ ἄρσις τῆς συγκρούσεως δικάζεται παρὰ τοῦ Ἀρείου Πάγου.

Ἐπειδή, προκειμένης τῆς ἀμφισβητήσεως περὶ ἁρμοδιότητος μεταξὺ τῶν τακτικῶν δικαστηρίων καὶ τῶν διοικητικῶν ἀρχῶν, πρέπει πρὸς κανονισμὸν αὐτῆς νὰ ἐφαρμοσθῶσιν αἱ ἐπὶ ὁμοίας περιπτώσεως ἰσχύουσαι διατάξεις τῶν ἄρθρ. 3—33 τῆς πολιτ. δικονομίας κτλ. »

Διὰ ταῦτα ἐπιτρέπει εἰς τοὺς ἀδελφοὺς Κ. Δ. καὶ Σ. Α. νὰ κλητεύσωσι.

Ἀπόφ. 202 τῆς 13 δεκεμβρ. 1847 τοῦ Ἀρείου Πάγου.

§ ιε.

Εἰς τὴν ἐκδίκασιν τῶν ἄρσεων συγκρούσεως δικαιοδοσίας

---

(1) Περὶ τῶν ζητημάτων, τὰ ὁποῖα ἀναφύονται κατὰ τὴν διοικητικὴν ἀνάκρισιν, ὅρα Εὑρ. λέξ. Ἀνάκρισις διοικητική.

δύνανται νὰ προταθῶσιν ἐνώπιον τοῦ Ἀρείου Πάγου ἐνστάσεις, ἀφορῶσαι τὴν κυρίαν δίκην; ὄχι.

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ εἰς τὴν ἐκδίκασιν τῶν ἄρσεων συγκρούσεως δικαιοδοσίας, αἵτινες εἶναι εἶδος κανονισμοῦ ἁρμοδιότητος μεταξὺ διοικητικῶν καὶ δικαστικῶν ἀρχῶν, δὲν δύνανται νὰ προταθῶσιν ἐνστάσεις ἀφορῶσαι τὴν κυρίαν δίκην, διότι αὗται ἀναγκαίως πρέπει νὰ προταθῶσιν ἐνώπιον τῆς ἁρμοδίας πρὸς ἐκδίκασιν αὐτῆς κηρυχθησομένης ἀρχῆς, καὶ οὐχὶ ἐνώπιον τῆς ἁπλῶς ἐπειλημμένης τοῦ νὰ κανονίσῃ καὶ κηρύξῃ αὐτὴν τὴν ἁρμοδίαν ἀρχὴν πρὸς ἐκδίκασιν τῆς κυρίας δίκης· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ὁ Ἄρειος Πάγος κατασταθεὶς ἁρμόδιος, δυνάμει τοῦ ἄρθρ. 101 τοῦ Συντάγματος, νὰ δικάζῃ καὶ τὰς ἄρσεις συγκρούσεως δικαιοδοσίας, δύναται νὰ δικάσῃ μόνον τὴν ἄρσιν συγκρούσεως τοῦ δημοσίου, τῆς ὁποίας εἶναι ἐπειλημμένος, οὐχὶ δὲ καὶ τὴν ἔνστασιν αὐτοῦ περὶ καταργήσεως τῆς κυρίας δίκης ἕνεκα συμβιβασμοῦ μετὰ τοῦ ἀντιδίκου του, διότι αὕτη ἡ ἔνστασις ὡς ἀφορῶσα τὴν κυρίαν δίκην, τῆς ὁποίας, μὴ οὔσης μάλιστα διοικητικῆς, οὔτε ἐπειλημμένος εἶναι ὁ Ἄρειος Πάγος, πρέπει νὰ γίνῃ παρὰ τῇ ἁρμοδίᾳ πρὸς ἐκδίκασιν αὐτῆς κηρυχθησομένῃ ἀρχῇ.

Ὡς πρὸς τὴν ἔνστασιν τῆς Εἰσαγγελίας.

Ἐπειδὴ ἡ ἄρσις συγκρούσεως δὲν γίνεται μόνον ἐνόσῳ εἶναι ἐκκρεμὴς ἡ ὑπόθεσις παρὰ τῷ πρωτοδικείῳ, ὡς ἰσχυρίσθη ὁ εἰσαγγελεὺς στηριχθεὶς εἰς τὴν φράσιν τοῦ 7 ἄρθρ. τῆς πολ. δικονομίας « ὅτι ἡ ἄρσις κοινοποιεῖται εἰς τὸν εἰσαγγελέα τῶν πρωτοδικῶν, » ἀλλὰ δύναται νὰ γείνῃ ἡ ἄρσις καὶ ὅταν ἡ δίκη ἦναι ἐκκρεμὴς ἐνώπιον ἀνωτέρων δικαστηρίων, ὡς συνάγεται ἐκ τοῦ ὀγδόου ἄρθρ. τῆς πολιτ. δικονομίας· ἑπομένως, κατὰ τὰ συνδυασμένα ταῦτα ἄρθρα, ἡ παρὰ τοῦ δημοσίου ἀρθεῖσα σύγκρουσις, νομίμως ἐγένετο καὶ μετὰ τὴν ἐκδίκασιν τῆς περὶ ἧς ἡ προκειμένη ἄρσις ὑποθέσεως παρὰ τῶν ἐνταῦθα ἐφετῶν, ἀφοῦ μάλιστα τὸ δημόσιον ἐπρότεινε τὸ ἐπ' αὐτῆς ἀναρμόδιον καὶ πρωτοδίκως καὶ ἐφεσίμως.

Ὡς πρὸς τὴν οὐσίαν.

Ἐπειδή, κατὰ τὰ ἄρθρ. 101 τοῦ Συντάγματος καὶ τὸ ἕκτον ψήφισμα τῆς ἐθνοσυνελεύσεως, ὅλαι αἱ διοικητικαὶ διαφοραὶ ὑπήχθησαν εἰς τὰ τακτικὰ δικαστήρια, ἐκτὸς τῶν ἐν τῷ μνησθέντι ἕκτῳ ψηφίσματι ῥητῶς ἀναφερομένων διαφορῶν καὶ τῶν ἐν αὐταῖς ὁμοίων αἵτινες δικάζονται διοικητικῶς, ἐν ταύταις δὲ δὲν ἐμπεριέχεται καὶ ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος προκειμένη ἄρσις τοῦ δημοσίου διαφορά, ἀντικείμενον ἔχουσα τὴν ἀποζημίωσιν ἰδιωτικῆς περιουσίας, ἀπο-

ξενωθείσης ἐπὶ δημοσίῳ σκοπῷ, καὶ ὑπαγομένη ῥητῶς καὶ πρὸ τοῦ συντάγματος εἰς τὰ τακτικὰ δικαστήριά, δυνάμει τοῦ ἄρθρ. 4 τοῦ ἀπὸ 7 μαΐου 1837 διατάγματος (1).

Ἐπειδὴ ἐκ τῶν ὑπὸ τοῦ Π. Κ. ζητουμένων ἐξόδων, αἱ μὲν 10 ἑπόμεναι συμβουλαὶ ἦσαν περιτταὶ ὡς πρὸς τὸ ἀντικείμενον, τινὰ δὲ τῶν λοιπῶν ἐξόδων εἶναι παράνομα.

Διὰ ταῦτα ἀποῤῥίπτει τὴν μὲν ἔνστασιν τοῦ δημοσίου ὡς ἀπαράδεκτον, τὴν δὲ τοῦ εἰσαγγελέως ὡς μὴ βάσιμον, ἄκυρον τὴν ὑπὸ τοῦ διοικητοῦ Ἀττικῆς ἀρθεῖσαν σύγκρουσιν δικαιοδοσίας ἐφ' ἧς ἐξέδωκεν ὑποθέσεως τὸ ἐνταῦθα ἐφετεῖον διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 2,391 καὶ ἀπὸ 22 σεπτεμβρίου 1842 ἀποφάσεώς του· κηρύττει ἐπ' αὐτῆς ἁρμόδια τὰ τακτικὰ δικαστήρια· ἐπιφυλάττει εἰς τὸ δημόσιον τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ προτείνῃ παρ' αὐτοῖς τὴν τοῦ συμβιβασμοῦ ἔνστασίν του.

'Απόφ. πολιτ. 'Αρείου Πάγου 4 τῆς 18 ἰανουαρίου 1845.

§ 15.

Ἄρσις συγκρούσεως δύναται νὰ γίνῃ καὶ ὅταν ἡ δίκη ἦναι ἐκκρεμὴς ἐνώπιον τῶν ἀνωτέρων δικαστηρίων.

ἡ αὐτὴ ἀπόφασις.

ΑΡΤΟΠΟΙΟΙ.

ὅρα Εὑρετ. λέξ. 1) *Ἀστυνομικαὶ διατάξεις.* 2) *Σιτοδεία.*

ὅρα τὸ ἀπὸ 6 ἀπριλίου 1835 περὶ ἀγορονομίας διάταγμα (2).

Εἰς τίνα ἀπόστασιν τῶν πέριξ οἰκημάτων κατασκευάζεται τὸ ἀρτοποιεῖον; Ἁρμεν. βιβ. 6. τίτ. δ. § 14.—Τὸ δὲ ἀσβεστουργεῖον; αὐτ. § 17.

'Αρτοποιείου καῦσις τίνα ἀφορᾷ; Ἁρμεν. βιβλ. 6. τίτ. ε § 8.

Κατάταξις ἀρτοποιῶν μετὰ τὸν πλειστηριασμόν. 941 πολιτ. δικονομίας.

ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΕΣ.

ὅρα Εὑρετ. λέξεσι 1) *Σχέδιον πόλεων·* 2) *Θησαυρός.*

Λαλοῦντες περὶ ἀρχαιοτήτων δὲν εἴχομεν νὰ σημειώσωμεν εἰμὴ ὀλίγα τινὰ ζητήματα, ἀνεφύησαν δὲ περὶ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν διαταγ. καὶ νόμων οἵτινες ἀφορῶσι τὸ σχέδιον τῆς πόλεως 'Αθηνῶν. Διὰ νὰ μὴ κατακερματίσωμεν

---

(1) σελ. 957 ἐκδ. ἀ Κώδ. ὑπὸ Ῥάλλη καὶ Ποτλῆ.

(2) Ὅρα τὴν λέξ. ἀ ρ μ ο δ. π ο λ. § 180. 181.

§ 1.

Ἀπαιτεῖται ἄδεια τῆς Κυβερνήσεως, διὰ νὰ κινηθῇ πολιτική τις ἀγωγὴ κατὰ διοικητικοῦ ὑπαλλήλου πρὸς ἀποζημίωσιν, πηγάζουσαν ἐκ κολασίμου πράξεως; Ὄχι (1).

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ ἔκ τε τοῦ τρόπου, καθ'ὃν ἐκφράζεται τὸ ἄρ. 28 τῆςποιν. δικον., ἀναφέρον εἰσαγωγὴν δίκης ἕνεκα *πλημμελήματος* ἢ *κακουργήματος*, καὶ ἐκ τῶν ἐπιγραφῶν τοῦ τε κεφαλαίου καὶ τοῦ βιβλίου, ὑπὸ τὰ ὁποῖα ὑπάρχει κατατεταγμένον, φερουσῶν τῆς μὲν *κατηγορούμενοι* κτλ., τῆς δὲ περὶ τῶν κατὰ τὴν *ποινικὴν* διαδικασίαν κτλ., ἐξάγεται ὅτι προηγουμένην τῆς Κυβερνήσεως ἄδειαν ἀπαιτεῖ ὁ νόμος πρὸς εἰσαγωγὴν ποινικῆς μόνον κατηγορίας κατὰ διοικητικοῦ ὑπαλλήλου ἐπὶ πλημμελήματι ἢ κακουργήματι περὶ τὴν ὑπηρεσίαν, ὄχι δὲ καὶ πρὸς εἰσαγωγὴν πολιτικῆς ἁπλῶς ἀγωγῆς περὶ ἀποζημιώσεως ἕνεκα τοιαύτης τινὸς ἀξιοποίνου πράξεως. Ὅτι δὲ τοιαύτη εἶναι τοῦ νόμου ἡ ἔννοια προκύπτει καὶ ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 12 τῆς ποιν. δικονομίας, κατὰ τὴν ὁποίαν δὲν ἰσχύει οὐδ' ἀπόφασις ἀθωωτικὴ νὰ ἐμποδίσῃ τὴν ἐνώπιον τοῦ πολιτικοῦ δικαστηρίου ἐπιδίωξιν τῶν ἰδιωτικῶν ἀπαιτήσεων τοῦ παθόντος. Δὲν ἀνατρέπονται δὲ τὰ εἰρημένα ὡς ἐκ τῆς διατάξεως δῆθεν τοῦ ἄρθρ. 589 τῆς πολιτ. δικονομίας, διότι τοῦτο δὲν ὁρίζει ὅτι τὸ πολιτικὸν δικαστήριον ὀφείλει, ὁσάκις πρόκειται λόγος περὶ πράξεως κολασίμου, ν' ἀναβάλλῃ πάντοτε τὴν πολιτικὴν διαδικασίαν, ἀλλὰ διατάσσει μόνον ὅτι ὁ εἰσαγγελεὺς ὀφείλει, *χρείας καλούσης, νὰ ζητήσῃ* τὴν τοιαύτην ἀναβολὴν, ἀποκειμένου δηλονότι εἰς τὸ δικαστήριον νὰ κρίνῃ ἂν ἡ χρεία τὸ καλῇ νὰ παραδεχθῇ τὴν τοιαύτην αἴτησιν. Ἑπομένως ἡ πρωτόδικος ἀπόφασις, ἐσφαλμένως θεωρήσασα ὡς ἀναγκαίαν ἐπὶ τοῦ προκειμένου προηγουμένην τῆς Κυβερνήσεως ἄδειαν, ἀπαιτεῖται νὰ μεταῤῥυθμισθῇ συμφώνως μὲ τὴν ἔφεσιν. Ὅσον δ' ἀφορᾷ τὴν ἐπιβοηθητικὴν αἴτησιν τοῦ ἐφεσιβλήτου περὶ ἀποῤῥίψεως τῆς προκειμένης ἀγωγῆς ἐπὶ λόγῳ ὅτι αὐτὸς τίποτε ἄλλο δὲν ἔπραξεν εἰμὴ νὰ διατάξῃ μόνον νὰ καταλάβωσιν οἱ ἄνθρωποι τῆς ἐξουσίας τὴν οἰκίαν τοῦ ἐκκαλοῦντος, δὲν δύναται τὸ δικαστήριον νὰ λάβῃ αὐτὴν ἤδη ὑπ' ὄψιν, διότι μόνην

τὸν ἄνδρα διὰ τὰς πράξεις τῆς γυναικός του, αἱ δὲ περιπτώσεις, καθ' ἃς γεννᾶται ἐξαίρεσις ἀπὸ τοὺς γενικοὺς κανόνας ἐξ αἰτίας τῆς διὰ τοῦ γάμου ἑνώσεως εἶναι ῥηταί· ὥστε διὰ τὰ λοιπὰ ἰσχύουν οἱ γενικοὶ περὶ ὑποχρεώσεων κανόνες. Ἀναιρεῖ . . . καλεῖ νὰ ἐμφανισθῶσιν ἐνώπιόν του κτλ.
Ἀπόφ. 58 τοῦ 1836 τοῦ Ἀρείου Πάγου.

(1) Διάφορον λύσιν εὑρίσκετε εἰς τὴν Γαλλ. νομολογίαν (Ὅρα Mangin ἀρ. 269),

τὴν ἐκδίκασιν τοῦ ζητήματος ἂν ἀπῃτεῖτο ἢ μὴ ἄδεια τῆς Κυβερνήσεως πρὸς εἰσαγωγὴν τῆς προκειμένης ἀγωγῆς μετεδίδαοε διὰ τῆς ἐφέσεώς του ὁ ἐκκαλῶν εἰς τὸ δικαστήριον τοῦτο.

Ἐπειδὴ τοῦ ἐνάγοντος ἐνεργήσαντος αὐτοπροσώπως τὴν πρωτόδικον διεξαγωγὴν τῆς δίκης, καθὼς προκύπτει ἀπὸ τὴν ἀγωγὴν καὶ ἀπὸ τὴν ἀπόφασιν τῶν πρωτοδικῶν, δὲν πρέπει διὰ τὸν πρῶτον τῆς δικαιοδοσίας βαθμὸν νὰ ἐπιδικασθῶσιν αὐτῷ δικαιώματα, ἀλλὰ μόναι αἱ διὰ τὰ δικόγραφά του γενόμεναι δαπάναι τοῦ χαρτοσήμου.

Διὰ ταῦτα κτλ. »

Ἀπόφ. 5358 τῆς 5 φεβρουαρίου 1849 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

§. 4.

Ὑπόκειται τὸ δημόσιον εἰς ἀποζημίωσιν ἕνεκα τῆς βλάβης, τὴν ὁποίαν ἐπέφερεν ὁ στρατὸς ἐπὶ ἰδιωτικῶν ἰδιοκτησιῶν, θέλων νὰ ὀχυρωθῇ κατὰ τοῦ καθ' οὗ διευθύνεται; (1).

Ὡς πρὸς τὴν ἔφεσιν τοῦ δημοσίου.

Ἐπειδὴ, ὡς προκύπτει ἔκ τε τῆς ἐκκληθείσης ἀποφάσεως, ἐκ τῆς ἐφέσεως καὶ ἐκ τῶν προτάσεων τοῦ δημοσίου, τοῦτο ἀμφισβητεῖ ἀπολύτως τὸ περὶ ἀποζημιώσεως δίκαιον τοῦ ἀντιδίκου του Χ Σ, διατεινόμενον ὅτι, κατὰ τὸν νόμον, δὲν εἶναι ὑπόχρεων πρὸς τοιαύτην ἐνοχὴν, διότι τὴν κατάληψιν τοῦ προκειμένου ἰδιωτικοῦ κτήματος τὰ τῆς Κυβερνήσεως στρατεύματα ἐνήργησαν ἐξ ἀνωτέρας ἀνάγκης, καὶ ἐντὸς τῶν δικαιωμάτων, τὰ ὁποῖα ἡ ἐξουσία ἔχει πρὸς ἐκπλήρωσιν τῆς ἐντολῆς αὐτῆς, ἤτοι πρὸς ἐπάνοδον τῆς τάξεως, ἥτις εἶχε διαταραχθῇ ὡς ἐκ τῶν ἀποστατῶν, τοὺς ὁποίους ἠναγκάσθησαν νὰ καταδιώξουν τοποθετηθέντα πρὸς τοῦτο εἰς τὸ εἰρημένον κτῆμα, καὶ συμπεραῖνον ὅτι ἡ προκύψασα τυχὸν αὐτόθι ζημία τὸν κύριον τοῦ κτήματος ἀφορᾷ.

Ἐπειδὴ ἂν καὶ, κατὰ τὰς γενικὰς ἀρχὰς τοῦ δικαίου, ἰδίως δὲ τὰς περὶ ἀποζημιώσεως, ὁ ἐνεργῶν τὸ δικαίωμά του, δὲν ὑποτίθεται ὅτι ζημιοῖ τὸν ἕτερον ἐὰν ἤθελε γίνῃ ζημία τὶς, καὶ μόνον ὁ ἐξ ἰδίου αὐτοῦ ἁμαρτήματος καὶ ἐξ ἀμελείας γενόμενος αἴτιος ζημίας εὐθύνεται· γεγονότα, τὰ ὁποῖα δὲν ἀποδίδονται ἐπὶ τῆς προκειμένης δίκης εἰς τὸ δημόσιον. Μόλον τοῦτο ἀφ' οὗ τὸ δημόσιον, κατὰ τὸν ἡμέτερον θεμελιώδη νόμον, ἔχει μὲν τὸ δικαίωμα ν' ἀφαιρῇ τὴν ἰδιοκτησίαν τοῦ πολίτου ἕνεκα δημοσίας ἀνάγκης, περὶ

(1) Ὅρα τὸ ἐπ. ζήτημα.

πτωσις ἥτις ἀποκρούει πᾶσαν ἰδέαν περὶ ζημίας ἐξ ἁμαρτήματος, ἐξ ἀμελείας κτλ. προερχομένης, ἕπεται ὅτι καὶ ὁσάκις ἕνεκα τοιαύτης δημοσίας ἀνάγκης εὑρίσκεται εἰς νόμιμον θέσιν ἡ ἐξουσία νὰ καταλάβῃ προσκαίρως τὴν ἰδιωτικὴν ἰδιοκτησίαν καὶ ἐνεργεῖ καινοτομίας, ἐξ ὧν ἐλαττοῦται ἡ ἀξία αὐτῆς, ἢ ἄλλως ὑποφέρει ἐκ τούτων ζημίαν ὁ ἰδιοκτήτης, εἶναι ὑπεύθυνον τὸ δημόσιον πρὸς ἀποζημίωσιν, διότι καὶ κατ' αὐτὴν τὴν περίπτωσιν ὑπάρχει ὁ αὐτὸς λόγος, ἐξ οὗ καθιερώθη ἡ ἀρχὴ τῆς ἀποζημιώσεως διὰ τὴν στέρησιν, ἕνεκα δημοσίας ἀνάγκης, τῆς ἰδιοκτησίας, καθότι καὶ ἡ ἐλάττωσις τῆς ἀξίας τῆς ἰδιοκτησίας εἶναι στέρησις ἐν μέρει αὐτῆς τῆς ἰδιοκτησίας.

Ἐπειδὴ καὶ κατὰ τὸ δημόσιον δίκαιον τὸ τῆς τοιαύτης ἀποζημιώσεως δικαίωμα προστατεύεται ὑπὲρ τοῦ ἰδιώτου, ζημιουμένου ὡς ἐκ τῆς καταλήψεως ἐκ μέρους τῆς ἐξουσίας καὶ ἐν καιρῷ πολέμου τῆς ἰδιοκτησίας του, καὶ ὡς ἐκ τῶν κατὰ τὴν κατάληψιν ταύτην γενομένων αὐτόθι ὀχυρωμάτων κτλ. ἐργασιῶν, αἵτινες καταστρέφουσαι ἐν μέρει τὸ κτῆμα, ἢ μεταβάλλουσαι ἐν μέρει τὴν κατάστασιν αὐτοῦ, ἠλάττωσαν τὴν ἀξίαν του· ὑπάρχει δὲ διαφορὰ μόνη, ὅτι ἡ ἀποζημίωσις, ἥτις εἰς ἄλλας περιπτώσεις δίδεται προηγουμένως, ἤτοι πρὸ τῆς ἀποστερήσεως ἢ τοῦ περιορισμοῦ τῆς ἰδιοκτησίας, κατ' αὐτὴν πραγματοποιεῖται μετὰ ταῦτα, διότι τὸ κατεπεῖγον τῆς περιστάσεως δὲν ἐπιτρέπει τὴν ἀναβολὴν προκαλουμένην ἀναγκαίως ὡς ἐκ τῶν διενέξεων, αἵτινες δύνανται νὰ γεννηθῶσι μεταξὺ τοῦ ἰδιοκτήτου καὶ τοῦ δημοσίου πρὸς τὸ ποσὸν τῆς ἀποζημιώσεως. Μόνον δὲ καθ' ἣν περίπτωσιν διὰ τὰς ὡς ἐκ τῶν ὀχυρωμάτων εἰς ἰδιωτικὰ κτήματα ἐκ μέρους τῆς ἐξουσίας καὶ ἐν καιρῷ πολιορκίας γινομένας ζημίας, τὸ δημόσιον ἴσως δὲν ἤθελεν εὐθύνεσθαι (*Foucart de Droit public Tom. I. art.* 575. 577, καὶ 223 *Tom,* 1. *art.* 51 καὶ 52. *Delalleau de l'expropriation pour cause d'utilité publique pag.* 5 § 10 *pag.* 29, § 41, *pag.* 498 § 801 *pag.* 517 § 843).

Ἐπειδὴ μὴ ὑπαρχούσης ἀντιῤῥήσεως, ὅτι τὴν πρόσκαιρον κατάληψιν τοῦ προκειμένου κτήματος ἐνήργησεν ἡ στρατιωτικὴ τῆς Κυβερνήσεως δύναμις, πρὸς τοποθέτησιν αὐτόθι ἑαυτῆς καθ' ἣν ἐποχὴν ἀνταρσία ὑπὸ τοῦ Κριεζώτου ἐξεῤῥάγη εἰς τὴν νῆσον Εὔβοιαν, καὶ πέριξ τῆς πόλεως Χαλκίδος, εἰς τὸ κτῆμα αὐτὸ τοῦ Σίνα, ἕπεται, κατὰ τὰς εἰρημένας ἀρχὰς τοῦ δικαίου, ὅτι τὸ δημόσιον ὀφείλει ἀποζημίωσιν, ἐὰν πραγματικῶς κατὰ τὴν κατάληψιν ταύτην προέκυψαν ζημίαι εἰς τὴν ἰδιοκτησίαν ὡς ἐκ τῶν περὶ τὴν ὀχύρωσιν αὐτόθι τῶν στρατευμάτων στρατιωτικῶν

ἐργασιῶν· ὅθεν ἡ ἐκκληθεῖσα ἀπόφασις τῶν ἐν Ἀθήναις πρωτοδικῶν, ἡ παραδεχθεῖσα τὴν ἀρχὴν ταύτην τῆς ἀποζημιώσεως, εἶναι ὀρθὴ καὶ ἐπικυρωτέα, ἀποῤῥιπτομένης ὡς πρὸς τοῦτο τῆς ἐφέσεως τοῦ δημοσίου.

Ἐπειδὴ μεταξὺ τῶν διαδίκων ἠμφισβητήθη τὸ γεγονὸς ἐὰν ὡς ἐκ τῆς καταλήψεως ἐκ μέρους τῶν στρατευμάτων τῆς Κυβερνήσεως, ἢ ἐξ ἄλλης τινος περιστάσεως προέκυψαν αἱ ἰσχυριζόμεναι ζημίαι· ὅθεν ὤφειλεν ὡς πρωτίστην ἀπόδειξιν τὸ πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν νὰ ἐπιβάλῃ τὸ τῶν μαρτύρων μέσον, διότι τοιοῦτοι μάρτυρες εἶναι ἐφικτὸν ἀντιληφθέντες νὰ βεβαιώσουν τὴν προηγουμένην κατάστασιν τῆς οἰκίας καὶ τοῦ κτήματος, ἐὰν ταῦτα κατελήφθησαν καὶ πότε ὑπὸ τῶν στρατευμάτων, καὶ ἐὰν κατὰ τὴν κατάληψιν καὶ μετ' αὐτὴν ὑπὸ τῶν στρατευμάτων αὐτῶν ἐγένοντο αἱ καινοτομίαι αὐτόθι, ἐξ ὧν προέκυψε τῷ ἰδιοκτήτῃ ζημία, καὶ τοιαύτη μαρτυρικὴ ἀπόδειξις ἐπιτρέπεται ὑπὸ τοῦ νόμου, διότι δι' ἐγγράφου ἡ ὕπαρξις ὡς πρὸς τὰ εἰρημένα γεγονότα ἦτον ἀνέφικτος εἰς τὸν Σ. τὸ δὲ διαταχθὲν διὰ τῆς ἐκκληθείσης ἀποφάσεως μέσον τῶν πραγματογνωμόνων εἶναι μὲν συντελεστικὸν πρὸς ἐφεύρεσιν τοῦ ποσοῦ τῆς ζημίας, ἢ ἄλλως τῆς ἀπαιτουμένης ποσότητος διὰ τὴν ἐπάνοδον τοῦ κτήματος εἰς ἣν ἦτο πρὸ τῆς καταλήψεως κατάστασιν, δὲν δύναται ὅμως μόνη αὐτὴ ν' ἀποδείξῃ τὴν εὐθύνην τοῦ δημοσίου· ὅθεν κατὰ τοῦτο εἶναι βάσιμος ἡ ἔφεσις τοῦ δημοσίου διὰ τὸ τέλος τοῦ νὰ προστεθῇ καὶ τὸ μέσον τῶν μαρτύρων πρὸς ἀπόδειξιν τοῦ ὁρισθέντος διὰ τῆς ἐκκληθείσης ἀποφάσεως θέματος.

Ὡς πρὸς τὴν ἔφεσιν τοῦ Χ Σ.

Ἐπειδή, ὡς ἐκ τῆς ἀγωγῆς τοῦ Σ ἐξάγεται, οὗτος ἰσχυρίσθη ὅτι τὰ στρατεύματα τῆς Κυβερνήσεως ὄχι μόνον ἐντὸς τῆς προκειμένης ἀγροτικῆς οἰκίας του, ἀλλὰ καὶ ἐντὸς τοῦ ὅλου κτήματος ὠχυρώθησαν, καὶ πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς ὀχυρώσεως ταύτης κατηνάλωσαν τοὺς καρποὺς τοῦ κτήματος, τούς τε ἀσυγκομίστους καὶ τοὺς συγκεκομισμένους, καὶ εἰς οἰκίαν ἐναποταμιευμένους· ὅτι ἐκ τῆς αὐτῆς (τῆς ὀχυρώσεως) ἀνάγκης κατέστρεψαν τὰ φυτὰ καὶ τὴν καλλιέργειαν τοῦ κτήματος· ὅθεν ἡ ἀντίῤῥησις τοῦ δημοσίου, ὅτι τοιοῦτον περὶ φθορᾶς κτλ. ἰσχυρισμὸν ὁ Σ ἔκαμε κατὰ πρῶτον ἐν τῇ ἐφεσίμῳ δίκῃ εἶναι ἀβάσιμος.

Ἐπειδὴ διὰ τῆς ἐκκληθείσης ἀποφάσεως τὸ πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν δὲν ἐννόησε ν' ἀποκλείσῃ τοῦ δικαιώματος τῆς ἀποδείξεως τὸν Σ καὶ ὡς πρὸς τὰς φθορὰς τὰς γενομένας ἐν τῷ κτήματι αὐτοῦ· ἀπ' ἐναντίας μάλιστα, καὶ ὡς ἐκ τῶν σκέψεων καὶ ὡς ἐκ τῆς διατάξεως αὐτῆς τῆς ἀποφάσεως ἐξάγεται, τὸ πρωτοδικεῖον ἐζήτησε

νὰ πληροφορηθῇ διὰ τῆς διαταχθείσης παρ' αὐτοῦ ἀποδείξεως, ἂν προέκυψε καὶ ποία ζημία οὐχὶ μόνον εἰς τὴν οἰκίαν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ κτῆμα ὁλόκληρον, ἐντὸς τοῦ ὁποίου αὕτη κεῖται, ὡς ἐκ τῆς καταλήψεως καὶ ὡς ἐκ τῶν γενομένων ἐργασιῶν πρὸς ὀχύρωσιν τῆς θέσεως· ὅθεν ἡ ἔφεσις τοῦ Σ καθόσον περιστρέφεται εἰς τὸν λόγον ὅτι ἀπεκλείσθη οὗτος τοῦ δικαιώματος τῆς ἀποδείξεως ὡς πρὸς τὰς γενομένας φθορὰς ἐν τῷ κτήματι εἶναι περιττή.

Ἐπειδὴ εἰς μὲν τὰ ὀχυρωθέντα ἐν τῷ προκειμένῳ κτήματι καὶ εἰς τὴν ἐν αὐτῷ οἰκίαν ςρατεύματα δὲν ἐπρομηθεύοντο ὑπὸ τῆς ἐξουσίας, καθόσον αὐτόθι διέμενον, τροφοδοσιῶν, ἕνεκα τῶν δεινῶν περιστάσεων, καὶ ταῦτα πρὸς συντήρησιν αὐτοῦ ἐκ τῆς φυσικῆς ἀνάγκης ὁρμηθέντα ἔκαμαν χρῆσιν τοῦ ἐν τῇ οἰκίᾳ ἐναποταμιευμένου σίτου, τότε ὡς ἀναγκαία συνέπεια τῆς ὀχυρώσεώς των καὶ ἡ ζημία αὕτη τοῦ σίτου τὸ δημόσιον εὐθύνει· ὅθεν τὸ ἐν Ἀθήναις πρωτοδικεῖον διὰ τῆς ἐκκληθείσης ἀποφάσεώς του μὴ ὀρθῶς δὲν ἐπέτρεψε καὶ τὴν ἀπόδειξιν ταύτην εἰς τὸν ἰσχυρισθέντα τὴν ὕπαρξιν τῶν γεγονότων τούτων ἐνάγοντα.

Ἐπειδὴ ὡς πρὸς τὴν ἀποζημίωσιν τοῦ Σ, ὡς πρὸς τὸν καταληθέντα ὑπὸ τῶν ὀχυρωθέντων ἐν τῷ ὑποστατικῷ αὐτοῦ στρατευμάτων οἶνον, τότε εὐθύνεται τὸ δημόσιον, ὅταν ἦτο μὲν ὑπόχρεως ἡ Κυβέρνησις νὰ χορηγῇ καὶ οἶνον εἰς τὰ στρατεύματα αὐτῆς, καὶ μὴ δυνηθείσης κατὰ τὴν προκειμένην δεινὴν περίστασιν νὰ χορηγήσῃ, τὰ τοποθετηθέντα αὐτὰ στρατεύματα εὑρέθησαν εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ κάμουν χρῆσιν τοῦ ἐναποταμιευμένου αὐτόθι οἴνου, διότι ἄλλως διὰ τὰς ὑπερβάσεις τῆς ἐντολῆς τῶν στρατευμάτων τῆς Κυβερνήσεως, ἤτοι διὰ τὰς καταχρήσεις τούτων, δὲν εἶναι ὑπόχρεων τὸ δημόσιον· ὅθεν τὸ αὐτὸ πρωτοδικεῖον ὤφειλε νὰ ἐπιτρέψῃ καὶ τῶν εἰρημένων γεγονότων τὴν ἀπόδειξιν.

Ἐπειδὴ δι' ἀμφότερα ταῦτα τὸ μέσον τῶν μαρτύρων εἶναι συντελεστικόν, καὶ τοῦτο ἐπιτρέπεται ὑπὸ τοῦ νόμου, διότι ἐγγράφου ἀποδείξεως ἡ ὕπαρξις δὲν ἦτον ἐφικτή.

Ἐπειδὴ τὰ κατὰ τὴν ἐφέσιμον δίκην ἔξοδα πρέπει νὰ συμψηφισθῶσι διὰ νὰ ὑποστῇ ἕκαστος τῶν διαδίκων ὅσα ἐδαπάνησε, διότι ἑκάτερος τούτων ἐνίκησε καὶ ἡττήθη· τὰ δὲ τέλη τῆς σημάνσεως δὲν εἶναι καταλογιστέα κατὰ τὸν νόμον προκειμένου λόγου περὶ δίκης ἀφορώσης τὸ δημόσιον καὶ τὸν ἀντίδικον αὐτοῦ ἀπολαύοντα δικαιώματα πένητος. »

Διὰ ταῦτα κτλ.

Ἀπόφ. 5,514 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν τοῦ 1848.

Σημ. Εἰς τὸν Glück (τόμ. 10 σελ. 331) εὕρηνται τὰ ἑξῆς.

« Ὁ ἐντὸς τῶν ὁρίων τῶν καθηκόντων του ἐνεργῶν ὑπάλληλος, ἐὰν τοῦτο οὕτως ἔχῃ, δὲν εἶναι ὑπεύθυνος διὰ τὰς συνεπείας τῶν πράξεών του. Ὅθεν ὁ κατὰ τοῦ ἀνθισταμένου ἀναγκασθεὶς νὰ προσενεχθῇ σκληρῶς ὑπάλληλος δὲν ὀφείλει ἀνόρθωσιν τῆς ζημίας, ἣν κατὰ τὴν περιστασιν ταύτην ἐπροξένησεν.

Si quid Magistratus adversus resistentem vivolentiis fecerit non tenebitur Aquilia. Nam et quum pignori servum cepisset, et ille se suspenderit, nulla datur actio (Νομ. 29 § 7 Πανδ. ad leg. aquil).—Ὁ Ἀκουΐλιος ἄδικον ἐπιζητεῖ ζημιαν· εἰ δέ τις, ἐμπρησμοῦ γενομένου, διὰ νὰ σώσῃ τὸν ἴδιον καταστρέψῃ τὰ τοῦ γείτονος, ἀργεῖ ὁ Ἀκουΐλιος, εἴτε τὸ πῦρ ἔφθασεν, εἴτε προεσβέσθη (Βασιλ. τόμ. 11 βιβλ. LV τιτ. 3 σελ. 62).

§ 4 δίς.

Ἡ βλάβη, τὴν ὁποίαν προξενεῖ τις εἰς ἰδιώτας, ὡς δημόσιος ἀξιωματικός, πρὸς τὸ συμφέρον τῆς πατρίδος, βαρύνει αὐτὸν ἢ ὄχι;

Ἀπόφ. α Ἐπειδὴ οἱ ἀνακόπτοντες, κατὰ τὴν πρώτην ἐπὶ ἀκροατηρίου τοῦ δικαστηρίου τούτου συνεδρίασιν, προτείναντες τὴν μεταῤῥύθμισιν τῆς πρωτοδίκου ἀποφάσεως ἐζητήσαντο ἐνταυτῷ, ὡς ἀπὸ τὴν ἀπόφασιν τοῦ δικαστηρίου τούτου ὑπ' ἀριθ. 187 ἐξάγεται, καὶ τὴν ἀπόῤῥιψιν τῆς ἀγωγῆς τοῦ ἀντιδίκου ὄχι μόνον ὡς ἀπαραδέκτου, ἀλλὰ καὶ ὡς ἀστηρίκτου, ἀντικρούοντες πᾶσαν ἐπὶ τῆς οὐσίας τοῦ ἀντιδίκου των πρότασιν· ἑπομένως καὶ ἂν ἡ ἀπαγγελθεῖσα διὰ τῆς εἰρημένης ἀποφάσεως τοῦ δικαστηρίου τούτου μεταῤῥύθμισις τοῦ πρώτου κεφαλαίου τῆς πρωτοδίκου ἀποφάσεως δὲν κατέστησεν αὐτὸ δυνάμει τοῦ ἄρθρ. 780 τῆς πολιτ. δικονομίας ἁρμόδιον ὡς πρὸς τὰ περαιτέρω, διὰ τῆς ἐπὶ τῆς οὐσίας μολαταῦτα συζητήσεως τὸ δικαστήριον κατέστη ἁρμόδιον κατὰ παράτασιν (*Tall.* 362 §7), καὶ διὰ τοῦτο διὰ ῥητῆς διατάξεώς του, τὰ ἔξοδα τῆς δίκης ἀφορώσης, διετήρησεν εἰς ἑαυτὸ τὸ δικαίωμα τῆς ἀποφάσεως ἐπὶ τῆς οὐσίας (1),

Ἐπειδὴ, παρεκτὸς τούτου, οἱ ἀνακόπτοντες διὰ τοῦ ἐγγράφου τῆς ἀνακοπῆς των κατὰ τῆς ἐρήμην ἀποφάσεως τοῦ δικαστηρίου τούτου ὑπ' ἀριθ. 31 ὄχι μόνον δὲν προτείνουσιν ὡς λόγον τὴν ἔνστασιν τῆς ἀναρμοδιότητος, ἀλλ' ἐπαναλαμβάνουσιν ἀπαντῶντες ὡς πρὸς τὴν οὐσίαν καὶ ἀποκρούοντες τὰς ἀξιώσεις τοῦ ἀντιδίκου των ὡς ἀπαραδέκτους· κατὰ δὲ τὴν ἀπὸ τ' ἄρθρ. 24, 545 καὶ 582 τῆς πολιτ. δικονομίας καθιερωμένην ἀρχὴν, ἡ ἀπάντησις καλύπτει τὴν περὶ ἀναρμοδιότητος ἔνστασιν (*Carré, just.* 712)· ὅθεν καὶ ἂν ὑποτεθῇ ὅτι ἡ κατὰ τὴν πρώτην ἐπὶ ἀκροατηρίου συνεδρίασιν ἀπάντησίς των ἦτο τυχαία, ἡ τελευταία αὕτη ἀπάντη-

(1) Ὅρα Ἐφετῶν ἁρμοδιότης.

σις παρέτεινε τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ ἐφετείου, ἑπομένως ἡ αἴτησις τῶν ἀνακοπτόντων περὶ τῆς παραπομπῆς τῆς ὑποθέσεως ἐνώπιον τῶν ἐν Μεσολογγίῳ πρωτοδικῶν ἀποβαίνει ἀστήρικτος.

Ὡς πρὸς τὴν τῆς ἀκυρώσεως ἔνστασιν.

Ἐπειδὴ κατὰ τῆς ἐνστάσεως ταύτης ὁ Κ Π Γ ἀντέταξε α΄. τὴν ἔνστασιν τοῦ ἀπαραδέκτου ἐπὶ λόγῳ, ὅτι ἐπροτάθη διὰ τοῦ ἐγγράφου τῆς ἀνακοπῆς, καὶ β΄. τὸ ἀνυποστήρικτον αὐτῆς ἐπὶ λόγῳ ὅτι αἱ ἐπιδόσεις τῶν ἀποφάσεων τοῦ δικαστηρίου τῶν πρωτοδικῶν καὶ τοῦ τῶν ἐφετῶν εἶν' ἄκυροι· ἑπομένως πρὸ τῆς ἐξετάσεως τῆς ἀκυρωτικῆς τῶν ἀνακοπτόντων ἐνστάσεως πρέπει νὰ προηγηθῇ ἀπόφασις ἐπὶ τῶν ἀντιταττομένων κατ' αὐτῆς λόγων· ὅθεν

Ὡς πρὸς τὸν πρῶτον λόγον.

Ἐπειδὴ διὰ τοῦ ἐγγράφου τῆς ἀνακοπῆς των οἱ Β Γ Κ καὶ Δ Τ εἶναι μὲν ἀληθὲς ὅτι δὲν προτείνουσι ῥητῶς τὴν ἀκυρότητα τῶν εἰρημένων μαρτυριῶν, ἀλλ' εἰς τὴν αἰτιολογίαν αὐτῆς, « διότι δὲν » ἀπεδείχθη ὅτι ὁ ἀρχηγὸς Γ Τ ἐπροξένησε ζημίας εἰς τὸν Γ, » περιέχεται ἐκ πλαγίου ἡ τῆς ἀκυρότητος ἔνστασις, τὴν ὁποίαν διὰ τῶν ἐγγράφων προτάσεών του καὶ πρὸ πάσης ἄλλης ἐνστάσεως, πλὴν τῆς ἀναρμοδιότητος, ἐπρότεινεν· εἴρηται ἐκ πλαγίου, καθ' ὅσον ἡ φράσις δὲν *ἀπέδειξε* δὲν ἐννοεῖ μόνον τὴν παντελῆ τῶν ἀποδείξεων ἔλλειψιν, ἢ τὸ ἀνίκανον αὐτῶν νὰ πείσωσιν, ἀλλὰ καὶ τὸ ἄκυρον· κατὰ δὲ τὴν ῥητὴν τοῦ ἄρθρ. 158 διάταξιν τῆς πολιτικῆς δικονομίας εἰς τὸ ἀκροατήριον δύνανται νὰ προταθῶσι νέαι ἐνστάσεις, ἐὰν αὗται ἐκ πλαγίου περιέχωνται εἰς τὴν προδικασίαν· ἄρα ὁ λόγος οὗτος τοῦ Κ. Π Γ δὲν ἔχει βάσιν (1).

Ὡς πρὸς τὸν δεύτερον λόγον.

Ἐπειδὴ ἀπὸ τὰ ἀντίγραφα τῆς ὑπ' ἀριθ. 297 ἀποφάσεως τοῦ πρωτοδικείου καὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 187 τοῦ ἐφετείου τούτου, ἐπενεχθέντα ὑπὸ τοῦ Κ. Κ Γ, καὶ τὴν ἀπόδειξιν τοῦ κλητῆρος Κ Ι τῆς 18 σεπτεμβρίου π. ε. ἐξάγεται, ὅτι ὁ κλητὴρ οὗτος καί τοι λαβὼν παραγγελίαν νὰ ἐπιδώσῃ τὰς εἰρημένας ἀποφάσεις πρὸς τὸν δικηγόρον Κ. Π, πληρεξούσιον δῆθεν τοῦ Κ. Π Γ, ἐπέδωκε μολαταῦτα αὐτὰς πρὸς τὸν πληρεξούσιόν του δικηγόρον Κ. Α.

Ἐπειδὴ ἀπὸ τὴν διαληφθεῖσαν ἀπόδειξιν τοῦ κλητῆρος Κ Ι ἐξάγεται ὅτι ἡ μὲν ἐπίδοσις τῶν ἀποφάσεων πρὸς τὸν πληρεξούσιον τοῦ Κ. Π Γ ἐγένετο κατὰ τὴν 18 σεπτεμβρίου π. ε. ἀπὸ δὲ τὰ πρακτικὰ τῆς συνεδριάσεως τῶν ἐν Μεσολογγίῳ πρωτοδικῶν τῆς 24 τοῦ αὐτοῦ μηνός, ὅτι ἡ ἐξέτασις τῶν μαρτύρων ἔλαβε χώραν

---

(1) Ὅρα Βάσις ἀγωγῆς

τὸν 24 σεπτεμβρίου, ἐντὸς δηλ. τῆς εἰκοσαημέρου προθεσμίας, τὴν ὁποίαν τὸ πρωτοδικεῖον διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 297 ἀποφάσεώς του διέταξεν· ἑπομένως ἡ ἔνστασις τοῦ ἐκπροθέσμου δὲν εἶναι βάσιμος, ὁ δὲ λόγος ὅτι ἡ προθεσμία ἄρχεται ἀφ' ἧς ὁ Γ ἐκοινοποίησε πρὸς τοὺς ἀντιδίκους του τὰς ἀποφάσεις, ἀντίκειται εἰς ἀρχὴν καθιερωμένην ἀπὸ τὸ ἄρθρ. 193 τῆς πολιτ. δικονομίας, καθ' ἣν ἡ προθεσμία ποτὲ δὲν ἄρχεται κατὰ τοῦ κοινοποιοῦντος εἰμὴ, κατ' ἐξαίρεσιν, εἰς μίαν καὶ μόνην περίπτωσιν, τὴν τοῦ ἄρθρ. 338 τῆς αὐτῆς δικονομίας, ὅταν δηλ. ὁ κοινοποιῶν τὴν ἀπόφασιν πρόκηται νὰ φέρῃ τὰς ἐναντίας ἀποδείξεις, διότι ἀφοῦ ὁ νόμος ἀπαιτεῖ τὴν κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν ἐξέτασιν τῶν μαρτύρων τῆς τε ἀποδείξεως καὶ ἀνταποδείξεως, ἀναντιῤῥήτως ὁ ἀνταποδεικνύων, ἐπισπεύδων ὑπὲρ ἑαυτοῦ τὴν ἔναρξιν τῆς προθεσμίας, ὑποβάλλει καὶ αὐτὸς ἑαυτὸν εἰς τὴν ὑποχρέωσιν τῆς ἐμπροθέσμου προσαγωγῆς τῶν μαρτύρων του· ἤθελε δὲ παραβιασθῆ προφανῶς ἡ προεκτεθεῖσα ἀρχὴ τοῦ ἄρθρ. 193 τῆς πολιτ. δικονομίας ἐὰν ἡ παρὰ τοῦ πρὸς ἀπόδειξιν ὑποχρέου, οἷος ἐπὶ τοῦ προκειμένου εἶναι καὶ ὁ Η Γ, γενομένη κοινοποίησις ἤθελεν ἔχει συνέπειαν τὴν ἔναρξιν τῆς προθεσμίας κατ' αὐτοῦ· ἑπομένως ἡ ἔνστασις τῶν ἀνακοπτόντων περὶ τοῦ ἐκπροθέσμου δὲν εἶναι βάσιμος (1).

Ἐπειδὴ ἀπὸ τὰς ἐκθέσεις καὶ αὐτῶν τῶν μαρτύρων τῆς ἀποδείξεως ἐξάγεται προσέτι, ὅτι ὁ Μ μικρὸν πρὸ τοῦ ἀποκλεισμοῦ τοῦ Γ ἐμήνυσε πρὸς τοῦτον ν' ἀπομακρυνθῇ, διότι ὁ Τ θέλει τὸν ἀποκλείσει ἐπὶ κεφαλῆς χιλίων ἐνόπλων, καὶ ὅτι καὶ αὐτὸς προσεκλήθη νὰ τὸν συνδράμῃ, πρὸς δὲ καὶ ὅτι ὁ ἀποκλεισμὸς τοῦ Γ ἐγένετο ὑπὸ τὰς ὄψεις τοῦ Μ Μ ἐπὶ κεφαλῆς τότε, ὡς εἴρηται, τῶν ὅπλων τῆς Δυτικῆς Ἑλλάδος, εὑρεθέντος εἰς τὸ Νεοχώρι ἓν περίπου τέταρτον τῆς ὥρας ἀπέχον τῆς Κατοχῆς.

Ἐπειδὴ ἐξ ὅλων τῶν περιστάσεων τούτων καὶ ἐκ τῶν διαταγῶν τοῦ Μ Μ τῆς 27 μαρτίου 1823, δι' ὧν διέταξε τοὺς κατοίκους τοῦ Ξηρομέρου ν' ἀκολουθήσωσι τὰς διαταγὰς τοῦ χιλιάρχου Τ, ὅσοι δὲ ἀκολουθήσωσι τὸν Θ Γ, *ἂς τὸ στοχασθοῦν καλά*, τὸ δικαστήριον πείθεται ὅτι ἡ ἐπίῤῥητος τοῦ Γ διαγωγὴ, προπάντων δὲ ἡ μετὰ τοῦ ὡς προδότου θεωρουμένου Β συνεννόησίς του εἰς ἐποχὴν ὅτε ἡ πατρὶς ἐκινδύνευεν ἕνεκα τῆς ἀνίσου κατὰ τῶν ἐχθρῶν της πάλης, θεωρηθεῖσα ὄχι μόνον παρὰ τοῦ ὁπλαρχηγοῦ τοῦ Ξηρομέρου Τ, ἀλλὰ καὶ παρὰ τῶν λοιπῶν ὁπλαρχηγῶν τῆς Δυτικῆς Ἑλλάδος, καὶ παρ'

---

(1) Ὅρα τὴν λέξιν Μάρτυρες.

αὐτοῦ τοῦ στρατηγοῦ Μ, ὡς τείνουσα πρὸς βλάβην τῆς πατρίδος, ἔδωκεν ἀφορμὴν εὔλογον τῆς καταδιώξεώς του, ἥτις ἕνεκα τῶν προεκτεθεισῶν αἰτιῶν δὲν δύναται νὰ καταλογισθῇ εἰς τὸν Τ, ἐνεργοῦντα οὐχὶ πρὸς ἐκδίκησιν ἀτομικῶν παθῶν, ἀλλὰ πρὸς συντήρησιν τῆς πατρίδος καὶ ὑπὸ τὴν ἰδιότητα τοῦ ὁπλαρχηγοῦ τοῦ Ξηρομέρου.

Ἐπειδὴ ἡ κατ' ἀνάγκην προξενουμένη βλάβη παρὰ προσώπου ἐνεργοῦντος ὑπὸ τὴν δημοσίαν αὐτοῦ ἰδιότητα καὶ πρὸς τὸ συμφέρον τῆς πατρίδος, δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ, ὡς ἐπὶ δολίῳ σκοπῷ ἢ ἐξ ἀμελείας γινομένη· ἑπομένως οὐδὲ παράγει κατ' αὐτοῦ ἀγωγὴν περὶ ἀποζημιώσεως. (Ὅρα τὸ προηγ. ζήτ.)

Ἀπόφ. 50 τοῦ 1847 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν.

§ 3.

Ἂν ὁ Β ἐνεργήσῃ διὰ χρέος ὑπομοιράρχου τινὸς κατάσχεσιν παρὰ τῷ ἀρχηγείῳ τῆς χωροφυλακῆς, καὶ οὗτος δὲν κρατήσῃ τὸ κατασχεθὲν ποσὸν, οὔτε δήλωσιν κάμῃ, ὀφείλει τί τὸ δημόσιον; Δύναται τοὐλάχιστον ὁ κατασχὼν νὰ ζητήσῃ παρὰ τοῦ δημοσίου ἀνάλογον ποσὸν ἐκ τῶν χρημάτων, ἅτινα ἐμβάζει εἰς τὸ ἀρχηγεῖον τῆς χωροφυλακῆς; ὄχι.

Ἀπόφ. 5348 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

ΣΗΜ. Οἱ δημόσιοι ὑπάλληλοι εἶναι προσωπικῶς ὑπεύθυνοι, ὅταν δὲν δηλώσωσιν ὅτι κατάσχεσίς τις δὲν δύναται νὰ ἔχῃ ἔννομα ἀποτελέσματα, ὡς μὴ ὑπάρχοντος τοῦ κατασχεθέντος, ἀντικειμένου (ὅρα τὴν νομολογίαν εἰς τὸ Εὑρετ. λέξ. ἀποζημίωσις σελ. 285 (§ 26, 27).

ΑΡΧΗ ΕΓΓΡΑΦΟΥ ΑΠΟΔΕΙΞΕΩΣ (1).

Ὅρα Εὑρετ. λεξ. *Μάρτυρες· Ἔγγραφα.*

§ 1.

Ὡς ἀρχὴ ἐγγράφου ἀποδείξεως δύναται νὰ θεωρηθῇ καὶ ἡ ἐνώπιον ἀνακρ. τινὸς ὑπαλλήλου γενομένη ἐν τάξει ἐξέτασις. (304 § 3 πολιτ. δικονομίας).

Ἀπόφ. α Ἐπειδὴ ὁ πρῶτος λόγος τῆς ἐκκαλούσης ἠδύνατο μὲν νὰ θεωρηθῇ νόμιμος πρὸς παραδοχὴν τῆς ἐφέσεώς της, ὡς ἀπαγορευομένης τῆς διὰ μαρτύρων ἀποδείξεως ἐναντίον τοῦ περιεχομένου

(1) Ὅρα ρep. Ledru, λέξ. commencement de preuve par écrit. καὶ πολιτ. δικ. ἄρθρ. 304, 305, 403, 409, Εὑρετ. λέξ. ἀναργυρια § 14.

εγγράφου τινός (άρθρ. 304 πολιτ. δικονομίας), αλλά τὸ εἰρημένον πρωτοδικεῖον, στηριχθὲν προσέτι καὶ εἰς τὸ ὅτι ἡ ἀντίδικός της ἔχει εἰς χεῖράς της ἀρχὴν ἐγγράφου ἀποδείξεως, ἐπέτρεψε, χάριν τούτου, εἰς αὐτὴν τὴν διὰ μαρτύρων ἀπόδειξιν, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 304 τῆς πολιτικῆς δικονομίας, κατὰ τὰς ὁποίας συγχωρεῖται καὶ ἡ διὰ μαρτύρων ἀπόδειξις ὅταν ὁ ζητῶν νὰ τῷ συγχωρηθῇ ἡ ἀπόδειξις αὕτη ἔχῃ εἰς χεῖράς του ἀρχὴν ἐγγράφου ἀποδείξεως· ὅθεν κατὰ τοῦτο ἐδίκασεν ὀρθῶς· Καθόσον δ' ἀφορᾷ τὸν δεύτερον λόγον ὅτι κακῶς τὸ δικάσαν πρωτοδικεῖον ἐστηρίχθη εἰς τὴν εἰρημένην μαρτυρικὴν ἐξέτασιν, ὡς εἰς ἀρχὴν ἐγγράφου ἀποδείξεως μὴ δυναμένην δῆθεν νὰ ἔχῃ ἰσχὺν καὶ εἰς αὐτὴν τὴν δίκην διὰ τὴν ὁποίαν ἐλήφθη, ὀλιγώτερον δὲ εἰς ἄλλην δίκην, ὡς ταύτην, πολιτικήν, ὁ λόγος οὗτος δὲν εἶναι βάσιμος, καθότι ὁ νόμος θεωρεῖ ὡς ἀρχὴν ἐγγράφου ἀποδείξεως, ὅταν τὸ ἔγγραφον τὸ προσαγόμενον ὡς τοιοῦτον, συντεταγμένον κατ' ἀποδεικτικὸν τύπον, ἀποκαθιστᾷ πιθανόν, ἂν καὶ δὲν ἀποδεικνύῃ ἐντελῶς, τὸ προτεινόμενον (ἄρθρ. 305 πολιτ. δικονομίας). *Επομένως (καθόσον ἀφορᾷ τὴν κατ' ἀποδεικτικὸν τύπον συντεταγμένην καὶ συνταχθεῖσαν ὑπ' ἁρμοδίου ἀνακριτικοῦ ὑπαλλήλου ἐντὸς τῶν ὁρίων τῶν καθηκόντων του ἔκθεσιν φέρουσαν ὅλα τὰ προσόντα τῶν τοιούτων μαρτυρικῶν ἐκθέσεων*, ἤτοι τὴν χρονολογίαν, τήν τε ὑπογραφὴν τοῦ ἀνακριτοῦ, τῶν δύω παρευρεθέντων μαρτύρων)· καθόσον ἀφορᾷ τὴν πιθανότητα ἀποκαθιστᾷ ἀρκούντως πιθανὸν τὸ προτεινόμενον ἡ κατάθεσις αὕτη, οὐδὲ δύναται νὰ ὑποτεθῇ ὡς ὕποπτος διὰ τὸν λόγον ὅτι κατέθεσε τοιουτοτρόπως ὁ Α θέλων αὐτὸς μὲν ν' ἀποφύγῃ τὴν ἐπὶ πλαστογραφίᾳ κατηγορίαν, ν' ἀπαλλάξῃ δὲ τὸν κατηγορούμενον συμβολαιογράφον, καθότι, προκειμένης κατηγορίας ἐπὶ πλαστογραφίᾳ κατὰ τοῦ συντάξαντος τὸ ὑπ' ἀριθ. 7390 συμβόλαιον συμβολαιογράφου, ὅτι δηλ. οὗτος ὑπέγραψεν εἰς τὸ συμβολαιογραφεῖον, καὶ μὴ ὑπαρχούσης ἄλλης οὐδεμιᾶς προσβολῆς κατὰ τοῦ δανείου, ὁ Α ἐξεταζόμενος ὡς μάρτυς περὶ τοῦ ἂν ὁ Π παρευρέθη εἰς τὸ συμβολαιογραφεῖον ὅτε ὁ εἰρημένος κατηγορούμενος συμβολαιογράφος συνέταξε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος συμβόλαιον, οὐδεμίαν ὠφέλειαν ἠδύνατο νὰ περιποιήσῃ εἰς αὐτὸν ἢ τὸν κατηγορούμενον συμβολαιογράφον σχετικῶς ὡς πρὸς τὴν κατ' αὐτοῦ κατηγορίαν διὰ τῆς προσθήκης ὅτι συνέταξεν ἐκ μέρους του δανειστικὸν συμβόλαιον πρὸς τὸν Α, καὶ ὅτι ἐδανείσθη αὐτὸς παρ' αὐτῆς δραχ. 2500 καὶ ὅτι ὁ Π ὑπεθήκευσε τὰς οἰκίας του διὰ τὸ δάνειον τοῦτο παρακληθεὶς παρ' αὐτοῦ, ἀντικείμενον ὅλως διόλου μεμακρυσμένον τῆς κατηγορίας καὶ

μηδεμίαν ἔχον σχέσιν μετ' αὐτῆς. Ἑπομένως ὀρθῶς τὸ δικάσαν πρωτοδ. ἐθεώρησε τὴν εἰρημένην ἐξέτασιν ὡς ἀρχὴν ἐγγράφου ἀποδείξεως, καὶ νομίμως ἐπὶ τῇ βάσει αὐτῆς ἐπέτρεψεν εἰς τὸν Ε τὴν διὰ μαρτύρων ἀπόδειξιν ἐπὶ τοῦ ἀνωτέρου ἰσχυρισμοῦ των. Ὅθεν ἡ κατὰ τοῦτο ἔφεσις δὲν εἶναι βάσιμος.

Ἀπόφ. 4370 τῆς 17 Ἰουνίου 1847 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν (1)

§ 2.

Αἱ ἐπιστολαὶ ἀποτελοῦν ἀρχὴν ἐγγράφου ἀποδείξεως; ἡ προφορικὴ διαθήκη;

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ εἰς τὸ ἐφετήριον ἔγγραφον ἀναφέρεται τὸ ὄνομα τῆς ἐκκαλούσης Α. Σ., καὶ προσέτι ἡ ἰδιότης αὐτῆς ὡς ἐπιτρόπου τοῦ μοναδικοῦ ἀνήλικος τέκνου της, ὑπὸ τὴν ὁποίαν παρίσταται, εἶναι ἀδιάφορον ἂν παρέλειψε νὰ σημειώσῃ τὸ ὄνομα τοῦ τέκνου της, καθ' ὅσον αὕτη ἐν ὀνόματι αὐτοῦ, καὶ οὐχὶ τοῦτο, εἶναι κυρίως ἡ ἐκκαλοῦσα· ἑπομένως ὁ σκοπὸς τοῦ νόμου τοῦ νὰ ἀφαιρῆται ἐκ μέσου πᾶσα περὶ τῆς ταυτότητος τοῦ ἐκκαλοῦντος ἀμφιβολία ἐντελῶς πληροῦται.

Ἐπειδὴ ἡ ἔφεσις, κατὰ τὸ ἄρθρ. 760 τῆς πολιτ. δικονομίας, εἶναι ἀνασταλτική· ὅθεν πᾶσα πρᾶξις γενομένη εἰς ἐκτέλεσιν τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως δὲν δύναται νὰ ἔχῃ νόμιμον κῦρος· αἱ μαρτυρίαι ἄρα αἱ ληφθεῖσαι δυνάμει τῆς ἐκκληθείσης ἀποφάσεως μετὰ τὴν ἔφεσιν θεωροῦνται ὡς μὴ γεγονυῖαι.

Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ ἄρθρ. 305 τῆς πολιτ. δικονομίας, ἀρχὴ ἐγγράφου ἀποδείξεως ὑπάρχει τότε, ὅταν τὸ ἔγγραφον, ὃν συντεταγμένον κατ' ἀποδεικτικὸν τύπον, καθιστᾷ πιθανὸν, ἂν καὶ δὲν ἀποδεικνύῃ ἐντελῶς, τὸ προκείμενον· ἡ ἐπιστολὴ δὲ τοῦ Μ, κηδεμόνος τοῦ ἐν γαστρὶ εἰσέτι ἀνήλικος τῆς ἐκκαλούσης, ὑποστηρίζουσα τῶν ἐφεσιβλήτων τὰς ἀξιώσεις, οὖσα ὁμολογία, μὴ περιέχουσα κατὰ τὸν νόμον 6 § 4 τῶν πανδεκτῶν (*de confessis* 42, 2) καμμίαν ἀποδεικτικὴν δύναμιν, καὶ ἑπομένως θεωρουμένη ὡς ἐκμαρτυρία, δὲν δύναται ν' ἀποτελέσῃ ἀρχὴν ἐγγράφου ἀποδείξεως, χωρὶς παντελοῦς ἀνατροπῆς τοῦ σκοποῦ τῆς ἀπαγορευτικῆς τῆς χρήσεως τῶν μαρτύρων διατάξεως τοῦ νόμου· ἄλλως ἕκαστος ἠδύνατο κατ' ἀρέσκειαν νὰ πλάσῃ τοιαύτην ἀρχὴν ἐγγράφου ἀποδείξεως. Δὲν δύναται ἐπίσης νὰ θεωρηθῇ ὡς ἀρχὴ ἐγγράφου ἀποδείξεως ἡ παρα-

(1) Ἡ εἰς ποινικὴν ὑπόθεσιν γενομένη παρά τινος μάρτυρος κατάθεσις δὲν ἀποτελεῖ ἀρχὴν ἐγγράφου ἀποδ. κατ' αὐτοῦ εἰς πολιτικὴν δικην. (Ἀκυρ. 18 μαΐου 184[illegible]) πρβ. Εὔρετ λέξ. ἀπόδειξις § 28.—Τὸ δικ. δὲν δύναται νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν περιστατικὰ διεξαχθέντα ἐπὶ ἄλλου θέματος. Ἀπόφ. Ἀρ. Πάγου 118 τοῦ 1848.

λειψις τοῦ ἐπιδίκου πράγματος ἐν τῇ συντασσομένῃ ἀπογραφῇ, καθότι ἡ παράλειψις αὕτη δὲν πιθανολογεῖ καὶ τὴν ἐπ' αὐτοῦ κυριότητα τρίτου τινός· δὲν ἀποτελεῖ τέλος ἀρχὴν ἐγγράφου ἀποδείξεως ἡ ἀκυρωθεῖσα προφορικὴ διαθήκη τοῦ ἀποθανόντος Κ. Χ. Π., ἥτις μὴ φέρουσα τὴν ὑπογραφὴν τοῦ διαθέτου, δὲν δύναται νὰ ἐκληφθῇ ὡς ὁμολογία του, ἀλλ' ἁπλῶς ἐκμαρτύριον τῶν ὑπογραψάντων αὐτὴν μαρτύρων, ἀφοῦ ἀφ' ἑτέρου τὸ ἄρθρ. 409 τῆς πολιτ. δικ. ἀποφαίνεται τὰ ἰδιωτικὰ ἔγγραφα, τὰ μὴ φέροντα ὁλόκληρον τὴν ὑπογραφὴν τοῦ ὁμολογοῦντος μὲ ἀλφαβητικὰ στοιχεῖα, ἀνίσχυρα ν' ἀποτελέσουν ἀρχὴν ἐγγράφου ἀποδείξεως. (Ὅρα καὶ κατ. § 11).

Ἐπειδὴ ἡ συνδρομὴ πολλῶν ἐγγράφων μὴ ἐχόντων ἰσχὺν ἀρχῆς ἐγγράφου ἀποδείξεως, δὲν δύναται νὰ παρέξῃ εἰς τὸν ἀποδεικνύοντα τὸ δικαίωμα τῆς χρήσεως τῶν μαρτύρων· ἑπομένως κακῶς τὸ πρωτοδικεῖον ἐπέτρεψεν εἰς τοὺς ἐφεσιβλήτους τὴν χρῆσιν αὐτῶν, καὶ κακῶς ἐξετάσθησαν ἤδη, γενομένης μάλιστα ἐφέσεως, μάρτυρες.

Ἀπόφ. 204 τοῦ 1846 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν, διαλαμβάνουσα καὶ περὶ ἄλλων ζητ. περὶ ὧν ἐν οἰκείῳ τόπῳ.

§ ι.

Ἡ πρὸς πληρωμὴν ἐπιταγὴ θεωρεῖται ὡς ἀρχὴ ἐγγράφου ἀποδείξεως, ὅταν ἦναι συντεταγμένη κατ' ἀποδεικτὸν τύπον, καὶ φέρῃ τὴν ὑπογραφὴν τοῦ δανειστοῦ.

Ἀπόφ. Ἐπὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 3580 ἀποφάσεως τοῦ ἐφετείου.

Ἐπειδὴ τὸ ἐφετεῖον, πεισθὲν ὅτι ἡ ὑπὸ τοῦ ΤΚ γενομένη ἐπιταγὴ πρὸς πληρωμὴν πρὸς τὴν Κ Χ Σ Γ ὡς ἐπίτροπον τῶν τέκνων της ἔχουσα ὡς ἑξῆς. «Σᾶς ἐπιτάττω νὰ μοὶ πληρώσητε ἐντὸς τῆς νομίμου προθεσμίας τὸ ἐν τῷ παρόντι συμβολαίῳ διαλαμβανόμενον χρέος ἐκ δρ. 2200 κεφάλαιον, τὸν νόμιμον αὐτῶν τόκον ἀπὸ τῆς 12 φεβρουαρίου 1847, καθ' ἣν ἐποχὴν ἐκοινοποιήθη ἀντίγραφον ἀπαράλλακτον τοῦ παρόντος χρεωστικοῦ συμβολαίου μετ' ἐπιταγῆς πρὸς πληρωμὴν εἰς τὸν ζῶντα τότε ὀφειλέτην Χ Σ Γ, ὡς τὸ ἀνὰ χεῖράς μου ἐπιδοτήριον, *ἐκπιπτομένων ἐξ αὐτῶν ὅσας δραχμὰς κατὰ καιροὺς μὲ ἐμέτρησε κατὰ τὰ ἀνὰ χεῖράς σας παρ' ἐμοῦ δοθέντα ἀποδεικτικὰ κλ.»* ἀποτελεῖ ἀρχὴν ἐγγράφου ἀποδείξεως τοῦ ἰσχυρισμοῦ τῆς εἰρημένης Κ, ὅτι εἰς λογαριασμὸν τοῦ ἀνωτέρω χρέους ἐπληρώθησαν δραχ. 1450, καὶ, διατάξαν ν' ἀποδείξῃ αὕτη διὰ μαρτύρων τὴν πληρωμὴν ταύτην, οὔτε τὰ καθήκοντά του ὑπερέβη, ἐπιληφθὲν δῆθεν ζητήματος μὴ μεταβιβασθέντος ἐνώπιόν του, οὔτε τὸ δικαίωμα τῆς ὑπερασπίσεως τοῦ Τ Κ προσέβαλε, διότι

ἐκκαλεσάσης τῆς Κ τὴν ὑπ' ἀριθ. 11554 ἀπόφασιν τοῦ πρωτοδικείου καὶ ζητούσης νὰ ἐπιβληθῇ εἰς ταύτην ὁ ἀναπληρωτικὸς ὅρκος περὶ τῆς πληρωμῆς τῶν 1450 δραχ., τὸ ἐφετεῖον, ὡς δικαστήριον τῆς οὐσίας, ἠδύνατο, ἀφοῦ ὑπεβλήθη εἰς αὐτὸ ἡ περὶ τῆς πληρωμῆς τῶν 1450 δραχ. κυρία πρότασις τῆς Κ, νὰ ἐξετάσῃ καὶ ἀποφασίσῃ ἐὰν αὕτη ἡ πληρωμὴ ἐγένετο, ἢ μή, καὶ ἑπομένως νὰ διατάξῃ καὶ ἐξ ἐπαγγέλματος, κατὰ τὸ 172 ἄρθρ. τῆς πολιτ. δικον. πᾶσαν νόμιμον περὶ τῆς πληρωμῆς ταύτης ἀπόδειξιν καὶ διὰ μαρτύρων, ἀφοῦ ἐθεώρησεν ὅτι, ὡς εἴρηται, ὑπάρχει, ἀρχὴ ἐγγράφου ἀποδείξεως· δυναμένου δὲ νὰ πράξῃ τοῦτο ἐξ ἐπαγγέλματος δὲν ἦτον ἀπαραιτήτως ἀναγκαῖον νὰ προηγηθῇ συζήτησις ἂν ἦτον, ἢ μὴ δεκτὴ ἡ διὰ μαρτύρων ἀπόδειξις, καθὼς καὶ περὶ τῆς ἀρχῆς, ἐγγράφου ἀποδείξεως· ἀνυπόστατοι δὲ εἶναι καὶ οἱ δύω ἕτεροι λόγοι τοῦ ἀναιρεσείοντος, ὅτι τὸ ἐφετεῖον διατάξαν τὴν μαρτυρικὴν ἀπόδειξιν παρεβίασε τὸ δεδικασμένον καὶ προσέτι τὸ 779 ἄρθρ. τῆς πολιτ. δικονομίας, ἐκδόσαν ἐπιβλαβεστέραν δι' αὐτὸν ἀπόφασιν, διότι, ὡς ἀποδεικνύεται ἐκ τῆς μνησθείσης ὑπ' ἀριθ. 11554 ἀποφάσεως τοῦ πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, εἰς ἣν ἀναφέρεται καὶ τὸ διατακτικὸν τῆς προεκδοθείσης ὑπ' ἀριθ. 11186 ἀποφάσεώς του, τὸ πρωτοδικεῖον οὐδὲν ἀπεφάσισεν περὶ τῆς διὰ μαρτύρων ἀποδείξεως, τὴν ὁποίαν τὸ ἐφετεῖον διέταξε ἂν καὶ ἡ Κ πρωτοδίκως ἐζήτησε νὰ τῇ ἐπιτραπῇ· ὥστε καὶ ἂν αὕτη δὲν ἐξεκάλεσε ῥητῶς ὡς πρὸς τοῦτο τὴν πρωτόδικον ἀπόφασιν, τὴν ἐξεκάλεσεν ὅμως καθόσον ἀπέβλεπε τὴν κυρίαν πρότασίν της περὶ τῆς πληρωμῆς τῶν δραχ. 1450, ἑπομένως περὶ αὐτῆς δικάζον τὸ ἐφετεῖον ἠδύνατο, δυνάμει τοῦ μνησθέντος ἄρθρ. 172 τῆς πολιτ. δικονομίας καὶ συμφώνως μὲ τὸ διαληφθὲν ἄρθρ. 779 τῆς αὐτῆς, ἐκκαλούσης οὔσης τῆς Κ, νὰ διατάξῃ τὴν διὰ μαρτύρων ἀπόδειξιν.

Ἐπειδὴ ὁ Τ Κ ἀναφέρων εἰς τὴν διαληφθεῖσαν ἔγγραφον ἐπιταγὴν νὰ ἐκπεσθῇ ἐκ τοῦ ζητουμένου χρέους τὸ ποσόν, τὸ ὁποῖον τῷ ἐπληρώθη, κατὰ τὰς ὁποίας ἔδωκεν ἀποδείξεις, δὲν ἐξέφρασεν ὁμολογίαν τινὰ ἐντελῆ, διότι δὲν ὥρισε τὸ εἰς αὐτὰς διαλαμβανόμενον ποσόν· ἄρα δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὅτι τὸ ἐφετεῖον διῄρεσε τὴν ὁμολογίαν του, ἐκτιμῆσαν ἐντὸς τῶν καθηκόντων του τὰς ἀνωτέρω ἐγγράφους ἐκφράσεις του, ὡς ἀποτελούσας ἀρχὴν ἐγγράφου ἀποδείξεως (1).

Ἐπειδὴ τὸ ἐπιβληθὲν εἰς τὴν ἀναιρεσείβλητον θέμα ἀποδείξεως

(1) Ὅρα Εὐρετ. λεξ. ὁ μ ο λ ο γ ί α.

δὲν εἶναι ἀλλότριον τοῦ ἰσχυρισμοῦ αὐτῆς περὶ τῆς ὡς εἴρηται πληρωμῆς· ἂν δὲ δὲν ἦναι καὶ ἀκριβὲς κατὰ τὸν ἀναιρεσείοντα, δὲν εἶναι λόγος ἀναιρέσεως τοσούτῳ μᾶλλον, καθόσον ὁ ἀναιρεσείων ἠδύνατο νὰ ζητήσῃ ἀπὸ τὸ ἐφετεῖον νὰ ὁρισθῇ ἀκριβέστερον πρὶν ἢ ἀρχίσῃ ἡ ἀπόδειξις αὐτοῦ.

Ἐπειδὴ, μὴ ὑπάρχοντος νομίμου τινὸς λόγου πρὸς ἀναίρεσιν τῆς μνησθείσης ὑπ' ἀριθ. 3880 παρεμπιπτούσης περὶ ἀποδείξεως ἀποφάσεως τοῦ ἐφετείου, ἕπεται ὅτι δὲν ὑφίσταταί τις καὶ κατὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 3960 ἀποφάσεως τοῦ ἐφετείου, καθόσον οὐδεὶς ἄλλος λόγος κατ' αὐτῆς ἐπροτάθη.

Διὰ ταῦτα καὶ ἰδὸν τ' ἄρθρ. 830 καὶ 210 τῆς πολ. δικονομίας ἀποῤῥίπτει κτλ. »

Ἀπόφ. Ἀρ. Πάγ. τοῦ 1847

§ 4.

Ἡ νομικὴ πρόληψις (οἷον ὅτι ἡ ἐπὶ τοῦ οἰκοπέδου μου οἰκοδομὴ μοὶ ἀνήκει) ἰσοδυναμεῖ μὲ ἀρχὴν ἐγγράφου ἀποδείξεως; Ναί.

Ἀπόφ. 2139 τοῦ 1842 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν (Νομικῆς σελ. 2724).

§ 5.

Ἐπιστολαὶ τρίτων δύνανται νὰ χρησιμεύσωσιν ὡς ἀρχὴ ἐγγράφου ἀποδείξεως; Ὄχι.

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ τὸ δικαστήριον τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 96/3675 ἀποφάσεώς του συνήγαγε κατὰ τοῦ ἀναιρεσείοντος καὶ ὑπὲρ τῶν ἰσχυρισμῶν τοῦ ἀναιρεσιβλήτου ἀρχὴν ἐγγράφου ἀποδείξεως ἐκ τῶν τῆς 2/14 καὶ 9/21 σεπτεμβρίου 1843 ἐπιστολῶν φερουσῶν τὴν ὑπογραφὴν οὐχὶ τοῦ ἀναιρεσείοντος, ἀλλὰ τοῦ τελευταίου τούτου, ὅστις θεωρεῖται τρίτος ὡς πρὸς τὸν καθ' οὗ προσήγετο ἡ ἀπόδειξις, καὶ οὕτω παρεδέχθη ὡς ἰσχύοντα ὑπὲρ τοῦ Α Γ ἔγγραφα συντεταγμένα καὶ ὑπογεγραμμένα παρ' αὐτοῦ, χωρὶς νὰ βεβαιοῦται ἐν τῇ αὐτῇ ἀποφάσει ὅτι ὑπάρχει τις τῶν ἐν τῷ ἄρθρ. 415 § 1 τῆς πολιτ. δικονομίας περιλαμβανομένων περιπτώσεων· ὅθεν παρεβίασε τὰς περὶ τοῦ κύρους καὶ τῆς ἀποδεικτικῆς ἰσχύος τῶν ἰδιωτικῶν ἐγγράφων οὐσιώδεις διατάξεις τῶν ἄρθρ. 305, 409, 410 καὶ 412 τῆς πολιτ. δικονομίας, ὅπερ, κατὰ τὸ ἄρθ. 807 § 5 τῆς πολ. δικονομίας, φέρει ἀναίρεσιν.

Ἐπειδὴ ἀναιρουμένης τῆς ὑπ' ἀριθ. 96,3675 ἀποφάσεως συναναιρετέαι καθίστανται καὶ αἱ ἐπ' αὐτῆς στηριζόμεναι ὑπ' ἀριθ. 255

τοῦ ἔτους 1847 καὶ 103 τοῦ ἔτους 1848 ἀποφάσεις τοῦ αὐτοῦ δικαστηρίου.

'Απόφ. 'Αρείου Πάγου 121 τοῦ 1848.

ΣΗΜ. Ἐπὶ τῆς ἰδίας δίκης δικάζον τὸ ἐν Ἀθήναις δικ. τῶν ἐφετῶν κατὰ παραπομπὴν τοῦ Ἀρείου Πάγου ἐξεφράσθη οὕτω πως·

«Ἐπειδὴ ἡ ὑπ' ἀριθ. 96 ἀπόφασις τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν, ἡ ἀναγνωρίζουσα ἐν τῷ διασκεπτικῷ αὐτῆς μέρει ὅτι ὁ Α Π διεπραγματεύθη τὸ προκείμενον δάνειον ὡς ἐντολοδόχος τοῦ ἐναγομένου πατρός του, ἀνῃρέθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 121 ἀποφάσεως τοῦ Ἀρείου Πάγου· ἂν ὁ Ἄρειος Πάγος ἀνῄρεσε τὴν ἀπόφασιν ἐκείνην διὰ τὸν λόγον, ὅτι δὲν ἔπρεπε νὰ θεωρηθῶσιν αἱ τοῦ Α Π ἐπιστολαὶ ὡς ἀρχὴν ἐγγράφου ἀποδείξεως κατὰ τοῦ Π Π ἀποτελοῦσαι, δὲν ἕπεται ἐκ τούτου, ὡς ὁ ἐνάγων ἰσχυρίζεται, ὅτι ἔμεινεν ἔγκυρον τὸ μέρος ἐκεῖνο τῆς ἀποφάσεως τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν, ἐν ᾧ γίνεται λόγος περὶ τῆς ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου πρὸς τὸν Α Π δοθείσης τυχὸν ἐντολῆς, καθότι τὸ περὶ ταύτης συμπέρασμα τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν στηρίζεται εἰς τὰς μαρτυρίας, αἱ ὁποῖαι, κατὰ τὴν ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου, δυνάμει ἐσφαλμένης ἀρχῆς ἐπετράπησαν· ὅθεν ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ ἐνάγοντος, ὅτι τὸ περὶ τῆς ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου πρὸς τὸν υἱόν του Α δοθείσης τυχὸν ἐντολῆς ζήτημα εἶναι δεδικασμένον, δὲν εἶναι ὀρθός, καὶ ἑπομένως αἱ ἐπιστολαὶ τοῦ Α Π δὲν δύνανται ἐπὶ μόνῃ τῇ βάσει τοῦ ἰσχυρισμοῦ αὐτοῦ, νὰ ληφθῶσιν ἐπὶ τοῦ παρόντος ὑπ' ὄψιν κατὰ τοῦ Π Π, ἢ νὰ χρησιμεύσωσιν, ὡς ὁ ἐνάγων ἰσχυρίζεται, ὡς ἀρχὴ ἐγγράφου ἀποδείξεως, ἢ πρὸς ἐπαγωγὴν ἀναπληρωτικοῦ ὅρκου· ἀλλὰ περὶ τῶν ἐπιστολῶν τούτων τὸ δικαστήριον τοῦτο ἐπιφυλάσσεται νὰ δικάσῃ ὁριστικῶς ἐν τῇ ὁριστικῇ αὐτοῦ ἀποφάσει, ἂν ἡ ἀνάγκη τὸ καλέσῃ.

Ἐπειδὴ ὁ ἐνάγων ἰσχυρίζεται ὅτι ὁ Α Π δυνάμει ἐντολῆς τοῦ πατρός του Π Π διεπραγματεύθη τὸ προκείμενον δάνειον, καὶ συνωμολόγησεν, ὡς τοιοῦτος, 1) νὰ χορηγηθῇ ὑπὸ τοῦ Π Π ὑποθήκη ἐπὶ κτημάτων ἀξίας ἐξασφαλιζούσης τὸ προκείμενον δάνειον· 2) νὰ πληρόνῃ ὁ ἐναγόμενος τόκον δώδεκα τοῖς ἑκατὸν κατ' ἔτος· 3) νὰ ἐξοφλήσῃ οὗτος τὸ δάνειον ἐντὸς τετραετίας, ἀλλ' ἐναντίον τῶν συμφωνιῶν αὐτῶν, συνετάχθη, μετὰ τὴν χορήγησιν τοῦ δανείου, μονομερῶς τὸ ὑπ' ἀριθ. 5158 συμβόλαιον γενόμενον τὴν 29 αὐγ. 1843 ἐνώπιον τοῦ ἐν Πάτραις συμβολαιογράφου Α Π, δι' οὗ ὁ Π Π διομολογεῖ μὲν ὅτι ἐδανείσθη ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος εἰκοσιπέντε χιλιάδας δραχμῶν, ἀλλὰ τὰ κτήματα, ἐφ' ὧν ἐχορήγησε δικαίωμα ὑποθήκης, δὲν ἐξασφαλίζουσι τὸ δάνειον· καί, ἐκτὸς τούτου, ὁ ἐνα-

γόμενος ἀνεβίβασεν εἰς δέκα ἔτη τὴν ἐποχὴν τῆς ἐξοφλήσεως τοῦ δανείου, καὶ κατεβίβασε τὸν τόκον εἰς δραχ. δέκα τοῖς ἑκατὸν κατ' ἔτος.

Ἐπειδὴ οἱ ἰσχυρισμοὶ αὐτοὶ τοῦ ἐνάγοντος ἔχουσιν ἐπιῤῥοὴν εἰς τὴν ἀπόφασιν τῆς ὑποθέσεως, διότι, ἐὰν τὸ εἰρημένον ὑπ' ἀριθ. 5158 μονομερὲς συμβόλαιον συνετάχθη παρὰ τὰς συμφωνίας, εἶναι πλημμελὲς καὶ ἀτελές. Τούτων δ' οὕτως ἐχόντων, ὁ ἐνάγων ὀφείλει ν' ἀποδείξῃ τοὺς ἰσχυρισμούς του, ὡς ἀμφισβητουμένους ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου· τοὺς ἰσχυρισμούς του δ' αὐτοὺς ὁ ἐνάγων δύναται νὰ τοὺς ἀποδείξῃ διὰ παντὸς νομίμου μέσου καὶ διὰ μαρτύρων (1) διότι 1) εἰς μὲν τὸ ὑπ' ἀριθ. 5158 ἔγγραφον ὁ ἐναγόμενος Π Π ὁμολογεῖ ὅτι ἔλαβεν εἰς δάνειον ἀπὸ τὸν Α Γ εἰκοσιπέντε χιλιάδας δραχμῶν· τὸ ἔγγραφον δὲ αὐτό, ὡς συντεταγμένον κατ' ἀποδεικτικὸν τύπον, καθιστᾷ πιθανοὺς τοὺς ἰσχυρισμοὺς τοῦ ἐνάγοντος καὶ ἀποτελεῖ ἀρχὴν ἐγγράφου ἀποδείξεως, διότι φαίνεται ἀπίθανον ὅτι οὗτος ἐδάνεισε τὸ σημαντικὸν τοῦτο ποσὸν ἐπὶ ὑποθήκῃ κτημάτων ἀξίας τριῶν ἢ τεσσάρων χιλιάδων δραχ., κατὰ τὸν ἰσχυρισμόν του, καὶ ὑπὸ τοὺς ἐν τῷ μονομερῶς συνταχθέντι ἐκείνῳ ἐγγράφῳ περιεχομένους λοιποὺς ὅρους· αἱ πιθανότητες δ' αὗται τῶν ἰσχυρισμῶν τοῦ ἐνάγοντος προκύπτουσιν ἐκ τοῦ συνδέσμου καὶ τῆς συναφείας, ἥτις ὑπάρχει μεταξὺ αὐτῶν καὶ τοῦ ἐγγράφου ἐκείνου, μὲ τὸ περιεχόμενον τοῦ ὁποίου δὲν εἶναι εἰς ἀντίθεσιν οἱ ἰσχυρισμοὶ αὐτοί, διότι ὁ ἐνάγων δὲν συνέπραξεν εἰς τὴν σύνταξιν τοῦ ὁμολόγου, οὔτε ἀπεδέχθη τοὺς ἐν αὐτῷ ὅρους (πλὴν τῆς χορηγήσεως τοῦ δανείου)· ὡς ἐκ περισσοῦ δὲ εἰς τὰς ἀπὸ 16 νοεμβρίου 1848 ἐγγράφους ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου τούτου προτάσεις του ὁ ἐναγόμενος σημειόνει τὰ ἑξῆς: « ἐγὼ δὲ μετὰ » τὴν διαπραγμάτευσιν τοῦ δανείου τούτου ἀνεδέχθην μὲν κατὰ » παράκλησιν τοῦ υἱοῦ μου νὰ ἐπιβαρύνω τὴν μικράν μου περιου» σίαν μὲ ὑποθήκην » ἐκ τούτου δὲ προκύπτει οὐχ' ἧττον ἀρχὴ ἐγγράφου ἀποδείξεως, καθιστῶσα πιθανὸν τὸν ἰσχυρισμὸν τοῦ ἐνάγοντος ὅτι τὸ δάνειον ἐδόθη ὑπὸ τὸν ὅρον νὰ χορηγήσῃ ὁ ἐναγόμενος ὑποθήκην ἀποχρῶσαν ἐπὶ τῆς περιουσίας του, ἂν ἀποδειχθῇ ὅτι εἶχε καὶ ἄλλην· ἡ πιθανότης δὲ αὕτη, προκύπτουσα ἐξ ἐγγράφου τοῦ ἐναγομένου, καθιστᾷ παραδεκτὸν τὸ μέσον τῆς διὰ μαρτύρων ἀποδείξεως.

Ἐπειδὴ δὲν εἶναι ὀρθὸς ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ ἐναγομένου ὅτι, διὰ νὰ

---

(1) ΣΗΜ. Ἡ ἀπόφασις περιέχει καὶ γνώμην μειοψηφίας.

ὑπάρξῃ ἐντολὴ, ἀπαιτεῖται δημόσιον ἔγγραφον, ἐμφαῖνον τὴν ἐντολὴν, καθότι καμμία διάταξις τοῦ νόμου δὲν διατάσσει ὅτι ἡ ἐξώδικος ἐντολὴ (καὶ περὶ τοιαύτης ἤδη πρόκειται) ἔχει κῦρος τότε μόνον ὅταν ὑπάρχῃ δημόσιον ἔγγραφον, οὐδ' ἀποκλείεται ἡ δι' ἄλλων νομίμων μέσων ἀπόδειξις τῆς ὑπάρξεώς της, ὁσάκις ὑπάρχει περίπτωσις, ὡς ἐπὶ τοῦ προκειμένου· ἑπομένως ὁ ἐνάγων δύναται ν' ἀποδείξῃ καὶ τὸν περὶ ἐντολῆς ἰσχυρισμόν του διὰ παντὸς νομίμου μέσου καὶ διὰ μαρτύρων ἕνεκα τῶν ἀνωτέρω ἐκτεθέντων δύο λόγων, ἰδίᾳ ἑκάστου αὐτῶν λαμβανομένου.

Ἐπειδὴ διὰ τῶν ἀνωτέρω σκέψεων δὲν παραβιάζεται, ὡς ὁ ἐναγόμενος ἀξιοῖ, τὸ ἄρθρ. 264 τῆς πολιτ. δικονομίας, καθότι 1) εἰς τὸ διαληφθὲν ὑπ' ἀριθ. 5142 συμβολαιογραφικὸν ἔγγραφον δεν ἔλαβε μέρος ὁ ἐνάγων, ἀλλὰ μόνον ὁ ἐναγόμενος· τὸ δὲ ἔγγραφον αὐτὸ δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ εἰμὴ ὡς ἐξώδικος ὁμολογία, ἥτις δύναται νὰ διαιρεθῇ ἀπὸ τὸν δικαστήν· 2) ὁ ἐναγόμενος, ὅστις μονομερῶς συνέταξε τὸ εἰρημένον συμβόλαιον, δὲν δύναται νὰ ἐπικαλεσθῇ τὸ ἀδιαίρετον τῶν ὅρων, τοὺς ὁποίους κατεχώρισεν ἐν αὐτῷ, ἐνῷ ὁ ἐνάγων δὲν ἀπεδέχθη, κατὰ τὰ προεκτεθέντα, εἰμὴ τὸν ἕνα (*Touill* τόμ. 10 *n*. 341)· ὡς ἐκ περισσοῦ δὲ 3) οἱ ἀμφισβητούμενοι ὅροι τῆς ὁμολογίας καθίστανται, ὡς ἀνωτέρω εἴρηται, ἀπίθανοι ὡς πρὸς τὴν ὑποθήκην τουλάχιστον· ἡ δὲ περίπτωσις αὕτη καθιστᾷ διαιρετὴν καὶ αὐτὴν τὴν δικαστικὴν ὁμολογίαν (*Merlin quest, v° confession*, § 2).

§ 6.

Τὸ εἰς τὰς ἐγγράφους προτάσεις περιεχόμενον ἀποτελεῖ ἀρχὴν ἐγγράφου ἀποδείξεως; τὰ ἐν ἐπισήμῳ ἐγγράφῳ περιεχόμενα ἀποτελοῦν, διαιρούμενα, ἀρχὴν ἐγγράφου ἀποδείξεως; Ὅρα Εὑρετ. λέξ. *ὁμολογία*. καὶ

Τὴν ἀνωτ. ἀπόφ. τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

§ 7.

Τὰ τεκμήρια, ἐὰν καθιστῶσι πιθανὸν τὸ προτεινόμενον, ἀποτελοῦν ἀρχὴν ἐγγράφου ἀποδείξεως, ἅμα σημειωθῶσιν εἰς ἐπίσημον ἔγγραφον.

Ἀπόφ. α' Ἐπειδὴ ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν ἄρθρ. 75 καὶ 139 τῆς πολιτ. δικονομίας γίνεται δῆλον ὅτι ὁ διάδικος δύναται νὰ ζητήσῃ τὴν εἰς τὸ δικαστήριον αὐτοπρόσωπον ἐμφάνισιν τοῦ ἀντιδίκου του, ὅταν ἦναι οὐσιωδῶς ἀναγκαία πρὸς ἐξέτασιν αὐτοῦ· καὶ

τὸ δικαστήριον ὀφείλει, ὅταν ζητῆται, καὶ δύναται αὐτεπαγγέλτως νὰ τὴν διατάξῃ ὅταν κρίνῃ ὅτι πρόκειται νὰ ἐρωτηθῇ ἐπὶ γεγονότων οὐσιωδῶν, καθιστώντων πιθανὸν τὸ ἐπὶ τοῦ ἐπιδίκου ἀντικειμένου προτεινόμενον, διότι, ἐὰν ὁμολογηθῶσι ταῦτα, ἢ θεωρηθῶσιν ὡς ὁμολογούμενα κατὰ τὸ 585 ἄρθρ. τῆς αὐτῆς δικονομίας, τότε ὑπάρχει ἀρχὴ ἐγγράφου ἀποδείξεως, καθὼς τὸ ἄρθρ. 305 τῆς ἰδίας ἀπαιτεῖ, καθότι ἡ ὁμολογία τοῦ διαδίκου, ἢ ἡ ἄρνησις τῆς ἀπαντήσεως αὐτοῦ, ἤθελε βεβαιωθῇ ἐπισήμως καὶ ἐγγράφως· καὶ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἤθελε, κατ' ἐξαίρεσιν, συγχωρηθῇ ἡ διὰ μαρτύρων ἀπόδειξις κατὰ τὸ 304 ἄρθρ. τῆς μνησθείσης δικονομίας καὶ εἰς ὑπόθεσιν, εἰς τὴν ὁποίαν ἐν γένει δὲν εἶναι συγχωρητή· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ὁ Γ Φ ἐκλήτευσεν (ὡς ἀποδεικνύεται ἐκ τῆς ἀπὸ 30 αὐγούστου 1846 κλήσεώς του ἐπιδοθείσης τὴν 2 σεπτεμβρίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους κατὰ τὸ ἀποδεικτικὸν τοῦ παρὰ τῷ ἐν Ναυπλίῳ πρωτοδικείῳ κλητῆρος Κ Π Δ) ἐνώπιον τοῦ ἐν Ἀθήναις ἐφετείου τὸν ἀντίδικόν του Β Π νὰ ἐμφανισθῇ αὐτοπροσώπως εἰς τὸ δικαστήριον διὰ ν' ἀποτείνῃ πρὸς αὐτὸν τὰς ἐν τῇ κλήσει ταύτης διαλαμβανομένας ἐρωτήσεις, καὶ ἀπὸ τὸ δικαστήριον αὐτὸ ἐζήτησε νὰ διατάξῃ ἕνεκα τούτου τὴν αὐτοπρόσωπον ἐμφάνισίν του, ὡς ἀποδεικνύεται ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, τὸ δὲ ἐφετεῖον ἐθεώρησε περιττὴν τὴν ἐμφάνισιν τοῦ Π λόγῳ ὅτι ἐπρόκειτο νὰ ἐρωτηθῇ περὶ τεκμηρίων, τὰ ὁποῖα δὲν ἠδύναντο νὰ ληφθοῦν ὑπ' ὄψιν κατὰ τὸ 276 ἄρθ. τῆς πολιτ. δικονομίας, μὴ ἐπιτρεπομένης τῆς διὰ μαρτύρων ἀποδείξεως εἰς τὴν προκειμένην ὑπόθεσιν· ἀλλὰ τὰ τεκμήρια ταῦτα, ἐὰν καθίστων πιθανὸν τὸ προτεινόμενον, ἀπετέλουν, ὡς εἴρηται, ἅμα ἤθελον σημειωθῇ εἰς δικαστικὸν ἔγγραφον ἀρχὴν ἐγγράφου ἀποδείξεως, διότι καὶ τὸ προκύπτον ἐκ τοῦ ἐγγράφου τοῦ ἀποτελοῦντος ἀρχὴν ἐγγράφου ἀποδείξεως εἶναι τεκμήριον, καὶ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει συγχωρεῖται ἡ διὰ μαρτύρων ἀπόδειξις, τὴν ὁποίαν ὁ Φ ἐζήτει νὰ τῷ ἐπιτραπῇ νὰ προσαγάγῃ· ὥστε τὸ ἐφετεῖον χωρὶς νὰ κρίνῃ ἐὰν τὰ τεκμήρια ταῦτα, τὰ ὁποῖα ὁ Φ ἐζήτει νὰ ἐξάξῃ ἐκ τῶν ἀπαντήσεων τοῦ ἀντιδίκου του, καθίστων, ἢ μή, πιθανὴν τὴν ὑπὸ τοῦ πρώτου προτεινομένην συμφωνίαν, τὴν ἀφορῶσαν τὴν περὶ ἧς πρόκειται οἰκίαν, ἀποῤῥίψαν τὴν αἴτησιν αὐτοῦ περὶ τῆς αὐτοπροσώπου ἐμφανίσεως τοῦ ἀντιδίκου του διὰ τὸ ὡς εἴρηται τέλος, παρεβίασε τὰς μνησθείσας οὐσιώδεις διατάξεις τῆς πολιτ. δικονομίας, καὶ ἡ ἀπόφασίς του εἶναι ἀναιρετέα κατὰ τὸ ἄρθ. 201 καὶ 807 § 5 τῆς ἰδίας δικονομίας.

Ἐπειδὴ ἂν καὶ ἡ ἀπόφασις τοῦ ἐφετείου εἶναι ἀναιρετέα ἕνεκα παραβιάσεως οὐσιωδῶν τύπων, ἡ οὐσία τῆς ὑποθέσεως πρέπει νὰ

δικασθῇ παρὰ τοῦ Ἀρείου Πάγου, κατὰ τὸ 1 ἄρθρ. τοῦ ἀπὸ 8 ἰουλίου 1838 νόμου, καθότι ἀμφότερα τὰ ἐφετεῖα ἐδίκασαν τὴν προκειμένην ὑπόθεσιν.

Διὰ ταῦτα ἀναιρεῖ. »

Ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου 74 τῆς 22 μαΐου 1847 (1).

§ 8.

Ἐξ ἐπιστολῶν, μὴ ἀφορωσῶν ἀπ' εὐθείας τὸ περὶ οὗ ἡ δίκη ἀντικείμενον, δύναται τὸ δικ. νὰ ἐξάξῃ ἀρχὴν ἐγγράφου ἀποδείξεως; Ναί (2).

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ ἐκ τῆς ἀπὸ . . ἐπιστολῆς τοῦ Γ ἐξάγεται, ὅτι οὗτος ἐζήτησεν ἀπὸ τὸν Κ νὰ τῷ πέμψῃ χιλ. δραχ. καὶ ἐκ

---

(1) Δὲν δύνανται ὅμως νὰ ληφθῶσιν ὑπ' ὄψιν τεκμήρια, ὅταν ἡ διὰ μαρτύρων ἀπόδειξις δὲν ἐπιτρέπεται (ὅρα μάρτυρες)· ἀπόφ. Ἀρ. Πάγου 118 τοῦ 1847· ἡ 92 τοῦ 1847 ἀπόφ. τοῦ Ἀρείου Πάγου φέρει:

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ ὁ Γ Φ ἐξῃτήσατο διὰ τῶν ἐγγράφων προτάσεών του ἐνώπιον καὶ τοῦ δικαστηρίου τούτου καὶ τοῦ κατωτέρου νὰ ἐμφανισθῇ ὁ ἀντίδικός του Β Π αὐτοπροσώπως διὰ νὰ ἐρωτηθῇ α. ἐὰν ἀμέσως μετὰ τὴν κατακύρωσιν τῆς διεκδικουμένης οἰκίας ἔλαβε παρὰ τοῦ Φ χρεωστικὸν ἰδιωτικὸν ἔγγραφον τῶν δραχ. 3750· β' διὰ ποῖον τέλος τὸ ἔλαβε· γ' ἂν μετὰ τὴν κατακύρωσιν τοῦ ἔδωκεν ὁ Φ δραχ. 1540 σημειωθείσας ὄπισθεν τοῦ ἰδιωτικοῦ ὁμολόγου καὶ δ' ἂν ἐν γνώσει τοῦ Β ἐπλήρωσεν ὁ Φ τὸν ἐπιτόπιον φόρον τῆς οἰκίας, καὶ ἂν ἐπισκεύασεν αὐτὴν μετὰ τὴν κατακύρωσιν ὁ Φ δι' ἰδίων του ἐξόδων.

Ἐπειδὴ τὰ προεκτεθέντα γεγονότα ἔχουσιν οὐσιώδη ἐπιῤῥοὴν εἰς τὴν ἀπόφασιν τῆς προκειμένης ὑποθέσεως, καθόσον, ἐὰν ἤθελεν ὁμολογηθῇ παρὰ τοῦ Β Π, ἡ ὁμολογία αὐτοῦ θέλει ἀπαρτίσει ἀρχὴν ἐγγράφου ἀποδείξεως διὰ νὰ ἐπιτραπῇ ἡ διὰ μαρτύρων ἀπόδειξις πρὸς ἀπόδειξιν τῆς εἰκονικότητος τῆς ἐπὶ ὀνόματι τοῦ Β Κ κατακυρώσεως τῆς διεκδικουμένης οἰκίας (ὅρα τὴν λέξιν ὁμολογία).

Ἐπειδὴ τ' ἄρθρ. 76 καὶ 139 τῆς πολιτ δικονομίας διατάττουσι ῥητῶς τὴν αὐτοπροσώπως ἐμφάνισιν τοῦ διαδίκου πρὸς ἐξέτασιν, ὅταν αὕτη ἦναι οὐσιωδῶς ἀναγκαία, ὡς ἐπὶ τοῦ προκειμένου· τὸ δὲ ἄρθ. 15 τῆς αὐτῆς δικονομίας δίδει τὸ δικαίωμα εἰς τὸ δικαστήριον τοῦτο νὰ ἀναθέσῃ διὰ παραγγελίας εἰς ὑποδεέστερα τὴν ἐξέτασιν τοῦ εἰρημένου διαδίκου περὶ τῶν προσημειωθέντων γεγονότων, πολλῷ μᾶλλον ὅταν ὁ ἐξετασθησόμενος δὲν δύναται νὰ μεταβῇ ἀπὸ τὸν τόπον τῆς κατοικίας του εἰς τὴν ἕδραν τοῦ δικαστηρίου τούτου ἕνεκα χρονικῆς ἀσθενείας, ὡς δηλοῦται ἐκ τοῦ ἀπὸ 7 ὀκτωβρίου 1846 πιστοποιητικοῦ τῶν ἰατρῶν Ν Μ καὶ Ι Β (ὅρα τὴν λέξιν αὐτοπρόσωπος ἐμφάνισις).

Διὰ ταῦτα,

Διατάττει προδικαστικῶς νὰ ἐξετασθῇ ὁ Β Π περὶ τῶν ἐν τῇ πρώτῃ σκέψει τῆς παρούσης ἀποφάσεως ἐκτεθέντων περιστατικῶν.

(2) Τὸ δικ. ἐξέτεινεν ἴσως πολὺ τὰ ὅρια τοῦ νόμου.

τῆς ἀπὸ . . ἐπιστολῆς τοῦ αὐτοῦ Τ ὅτι τῷ ἔστειλεν ὁ Κ τὰς δραχ. ταύτας· ἐπομένως, ζητήσαντος καὶ αὖθις τοῦ Τ τὰς χιλ. δρ. διὰ τῆς ἀπὸ . . ἐπιστολῆς του καὶ προτρέψαντος τὸν Κ νὰ ςείλῃ αὐτὰς διὰ τοῦ ταχυδρομείου, καθίσταται πιθανὸς ὁ ἰσχυρισμὸς τούτου, ὅτι ἦλθεν ὁ ἴδιος εἰς Ἀθήνας καὶ ἔδωκεν εἰς τὴν σύζυγον τοῦ Τ 950 δραχ. ἐπομένως πρέπει, κατὰ τ' ἄρθρ. 304 § 3 καὶ 305 τῆς πολιτ. δικονομίας, νὰ συγχωρηθῇ ἡ μαρτυρικὴ ἀπόδειξις περὶ τοῦ περιστατικοῦ τούτου. »

Ἀπόφ. 5185 τῆς 4 δεκεμ. 1848 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

§ 9.

Ὑπαρχούσης ἀρχῆς ἐγγράφου ἀποδείξεως, τὸ δικαστήριον καὶ αὐτεπαγγέλτως ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ διατάξῃ τὴν διὰ μαρτύρων ἀπόδειξιν.

Ἀπόφ. 193 τοῦ 1847. ἣν ὅρα ἀνωτ.

§ 10.

Συγχωρεῖται ἡ διὰ μαρτύρων ἀπόδειξις τῆς εἰκονικότητος συμβολαίου μεταξὺ τῶν συμβαλλομένων, ὅταν ὑπάρχῃ ἀρχὴ ἐγγράφου ἀποδείξεως.

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ ἐκ τῶν ἐνώπιον τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν ἐγγράφων προτάσεων τῶν ἀναιρεσειόντων Σ ἀποδεικνύεται ὅτι οὗτοι ἐξητήσαντο δι' αὐτῶν τῶν προτάσεων ῥητῶς 1) νὰ θεωρηθῇ ὡς ἀποδεδειγμένον διὰ τῶν ἐξετασθέντων μαρτύρων ὅτι, πρὸ τῆς συντάξεως τοῦ ὑπ' ἀριθ. 116 τῆς 20 Ἰανουαρίου 1842 συμβολαίου, ἐγένετο ἀντέγγραφον μεταξὺ τῶν διαδίκων ἐμφαῖνον ὅτι πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς ὑπὸ τοῦ Β δοθείσης ὑπὲρ τοῦ Σ ἐγγυήσεως ἔμελλε νὰ κηρυχθῇ ἡ ὕπαρξις χρέους ἐκ δραχ. 5305 τοῦ Σ, τὸ ὁποῖον πραγματικῶς δὲν ὑπῆρχεν· ὅτι τὸ ἀντέγγραφον τοῦτο παραδοθὲν πρὸς τὸν Σ πρὸς φύλαξιν ἐλήφθη παρὰ τοῦ Β· 2) ὅτι, ἀποδειχθείσης τῆς ὑπάρξεως καὶ τῆς ἀπωλείας τοῦ ἀντεγγράφου, νὰ ληφθῶσιν ὑπ' ὄψιν παρὰ τοῦ δικαστηρίου τῶν ἐφετῶν τὰ προταθέντα παρὰ τῶν ἀναιρεσειόντων καὶ σημειωθέντα ἐν ταῖς προτάσεσιν αὐτῶν σπουδαῖα, σύμφωνα καὶ ὡρισμένα τεκμήρια περὶ τῆς εἰκονικότητος τοῦ προμνημονευθέντος συμβολαίου καὶ 3) ὅτι τὰ τεκμήρια ταῦτα νὰ γίνουν δεκτὰ καὶ δι' ἄλλον λόγον παρὰ τὴν ὕπαρξιν τοῦ ἀντεγγράφου, τουτέστι διότι ὑπάρχει ἀρχὴ ἐγγράφου ἀποδείξεως γενομένης προσθήκης, δι' ἧς ὁ Α Σ καὶ Α Β ὁμολογοῦν δέκα ἡμέρας μετὰ τὴν σύνταξιν τοῦ συμβολαίου, ὅτι τὸ χρέος εἶναι τοῦ Σ, ἐνῷ διὰ τοῦ συμβολαίου ἐκήρυξαν ὅτι εἶναι χρέος τῆς Α.

Ἐπειδὴ περὶ τῆς τελευταίας τρίτης αἰτήσεως τῶν ἀναιρεσειόντων, ἥτις δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ἐπιχείρημα, ὡς διατείνεται ὁ ἀναιρεσίβλητος, ἀλλ' εἶναι νόμιμον μέσον ἀποδείξεως, ἔχον οὐσιώδη ἐπιῤῥοὴν εἰς τὴν ἀπόφασιν τῆς ὑποθέσεως, καθόσον, ἀποτυχούσης τῆς ἀποδείξεως τῆς ὑπάρξεως τοῦ ἀντεγγράφου, ἡ ὑπὸ τὸ προμνημονευθὲν συμβόλαιον ὑπ' ἀριθ. 116 γενομένη προσθήκη, ἐὰν ἤθελε θεωρηθῆ ὡς ἀρχὴ ἐγγράφου ἀποδείξεως, ἤθελε καταστήσει παραδεκτὴν τὴν διὰ μαρτύρων ἀπόδειξιν περὶ τῆς εἰκονικότητος, καί, ἀποδειχθησομένης ταύτης, ἤθελε γείνει παραδεκτὴ ἡ ἀγωγὴ τῶν ἀναιρεσειόντων, δὲν ἔκαμε κανένα λόγον τὸ δικαστήριον τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν εἰς τὰς σκέψεις τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, ἀλλ' ἀφῆκε ταύτην ἀναιτιολόγητον· ὅπερ δίδει χώραν εἰς ἀναίρεσιν κατὰ τὸ ἄρθρ. 807, 6, τῆς πολιτ. δικονομίας· ὥστε καθίσταται ἀναιρετέα ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις.

Διὰ ταῦτα ἀναιρεῖ. »

Ἀπόφ. 208 τοῦ 1847 Ἀρείου Πάγου.

§ 11.

Ἄκυρος διαθήκη, φέρουσα τὴν ὑπογραφὴν τοῦ διαθέτου, ἀποτελεῖ ἀρχὴν ἐγγράφου ἀποδείξεως περὶ τῆς ἐν αὐτῇ περιεχομένης ὁμολογίας χρέους, καθότι θεωρεῖται ὡς ἔγγραφον προελθὸν ἐξ αὐτοῦ, καὶ καθιστᾷ πιθανὴν τὴν ὁμολογίαν, ἥτις δύναται νὰ συμπληρωθῇ διὰ τῶν λοιπῶν νομίμων μέσων. (Ὅρα ἄνωτ. § 2).

ΣΗΜ. Οἱ ἐν Ναυπλίῳ ἐφέται παρεδέχθησαν τὴν ἀρχήν, αὐτὴν ἀλλὰ κατὰ πλειονοψηφίαν. Ἰδοὺ ἡ ἀπόφασις:

« Μολονότι δύναταί τις νὰ εἴπῃ, ὅτι μία ἀκυρωθεῖσα διαθήκη οὐχὶ μόνον ὡς πλήρης ἀπόδειξις, ἀλλ' οὔτε ὡς ἀρχὴ ἐγγράφου ἀποδείξεως τινὸς ἀξιώσεως δὲν δύναται νὰ χρησιμεύσῃ, ὡς ἐκ τῶν περιεχομένων ἐν αὐτῇ ὁποιωνδήποτε διαδηλώσεων ἢ ὁμολογιῶν τοῦ διαθέτου· κἄν τε φέρῃ αὕτη τὴν ἰδιόχειρον ὑπογραφὴν αὐτοῦ τοῦ διαθέτου δὲν δύναται νὰ καταστήσῃ αὐτὴν ἰσχυρὰν ὡς ἰδιωτικὴν διαθήκην, ἐὰν ἠκυρώθη αὕτη ὡς συμβολαιογραφική, καθὼς ἀπεναντίας συμβαίνει εἰς ἄλλης φύσεως δημόσια ἔγγραφα ἀκυρωθέντα μὲν ὡς τοιαῦτα, φέροντα δὲ τὴν ὑπογραφὴν τῶν δι' αὐτῶν ὑποχρεωθέντων κατὰ τ' ἄρθρ. 402 τῆς πολιτ. δικονομίας καὶ 190 τοῦ δικαστικοῦ ὀργανισμοῦ· ἑπομένως διαθήκη συμβολαιογραφικὴ ἀκυρωθεῖσα (οἵα εἶναι ἐκείνη, τὴν ὁποίαν προσάγει ἡ Ε Τ) δὲν εἶναι ἔγγραφον συντεταγμένον κατ' ἀποδεικτικὸν τύπον καὶ ὑπαρκτὸν ὡς τοιοῦτον, ἀλλ' ἔγγραφον μὴ ὄν, καὶ πάντῃ ἀνύπαρκτον

ὡς μὴ συντεταγμένον κατὰ τύπον ἀποδεικτικὸν, καὶ τοῦτο μὴ δυνάμενον νὰ χρησιμεύσῃ ὡς ἀρχὴ ἐγγράφου ἀποδείξεως, διότι τὸ ἄρθρ. 305 τῆς πολιτ. δικονομίας περιέχον ἄλλους ὅρους, καὶ ἄλλην ἀρχὴν παρὰ τὴν τοῦ ἄρθ. 1347 τοῦ Γαλλ. πολιτ. κώδικος, δὲν παραδέχεται ὡς ἀρχὴν ἐγγράφου ἀποδείξεως εἰμὴ ἔγγραφα μὴ ἀποδεικνύοντα μὲν ἐντελῶς τὸ προτεινόμενον, καθιστῶντα δὲ τοῦτο πιθανὸν, ἀλλὰ πάντοτε ἔγγραφα ἔχοντα ἄλλως νόμιμον ὕπαρξιν καὶ συντεταγμένα κατ' ἀποδεικτικὸν τύπον. Μολοντοῦτο, κατὰ πλειονοψηφίαν, ἐπειδὴ ὁσάκις ἄκυρος διαθήκη φέρει τὴν ὑπογραφὴν τοῦ διαθέτου ἀποτελεῖ ἀρχὴν ἐγγράφου ἀποδείξεως περὶ τῆς ἐν αὐτῇ περιεχομένης ὁμολογίας χρέους, καθότι, μὴ ἀνακληθείσης τῆς ὑπογραφῆς ζῶντος τοῦ διαθέτου, θεωρεῖται ὡς ἔγγραφον προελθὸν ἐξ αὐτοῦ καὶ καθιστᾷ τὴν ὁμολογίαν πιθανήν.

Ἐπειδὴ ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἡ ἀπὸ 31 μαΐου 1838 συμβολαιογραφικὴ ἀκυρωθεῖσα διαθήκη τοῦ ποτὲ Ε Τ φέρει τὴν ἰδιόχειρον ὑπογραφὴν τούτου, δι' αὐτῆς δὲ ὁμολογεῖ οὗτος ὅτι ἔλαβε προῖκα διὰ τὴν σύζυγόν του Ε γρόσια 20,000, ἰσοτιμώμενα μὲ δραχ. ὀκτὼ χιλιάδας.

Ἐπειδὴ, καθισταμένης ὡς ἐκ τούτου κατὰ τὴν πεποίθησιν τοῦ δικαστηρίου σφόδρα πιθανῆς τῆς περὶ τῆς διαληφθείσης χρηματικῆς προικὸς ἀξιώσεως τῆς Ε Τ, ἡ ἀπόδειξις δύναται ν' ἀναπληρωθῇ δι' ἀναπληρωτικοῦ εἰς αὐτὴν ἐπιβλητέου ὅρκου κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 379 τῆς πολιτ. δικονομίας.

Ἐπειδὴ, ὡς ἐκ περισσοῦ, προστίθεται εἰς τὴν ἤδη σχηματισθεῖσαν πεποίθησιν τοῦ δικαστηρίου καὶ ἡ παρατήρησις τοῦ ὅτι τοιοῦτον χρηματικὸν ποσὸν διαλαμβάνει ὡς δοτέον διὰ προῖκα εἰς τὴν Ε ἐν τῷ προικοσυμφώνῳ τοῦ 1832, τοῦ ὁποίου, ἂν καὶ τὸ κῦρος προσεβλήθη ὡς πρὸς τοὺς τύπους τῆς Βλαχίας, δὲν ἠμφησβητήθη ὅμως ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου τούτου ὡς μὴ γνησία ἡ ὑπογραφὴ τοῦ ὑποσχεθέντος τὴν προῖκα θείου τῆς Ε καὶ ὡς πρὸς τὸ ὁποῖον, ἂν καὶ ἐδόθη ἀπὸ τὸ ἐν Ἀθήναις ἐφετεῖον τὸ δικαίωμα εἰς τοὺς ἐκκαλοῦντας ν' ἀποδείξωσιν ἐντὸς ὡρισμένης προθεσμίας τὴν προταθεῖσαν ἀκυρότητα σχετικῶς ὡς πρὸς τ' ἀμφισβητηθέντα λοιπὰ κινητὰ τῆς προικὸς, οἱ ἐκκαλοῦντες ὅμως δὲν προσήγαγον ἐμπροθέσμως τοιαύτην ἀπόδειξιν, ὥστε τὸ εἰρημένον προικοσύμφωνον δι' ἀποφάσεως ἐθεωρήθη κατὰ δικαστικὸν τεκμήριον μὴ ἄκυρον, κηρυχθέντων τῶν ἐκκαλούντων ἐκπτώτων τοῦ δικαιώματος τοῦ νὰ ἀποδείξουν τοὺς ἰσχυρισμούς των.

Ἐπειδὴ ὁ νόμος 6 τοῦ κώδηκος *de pactis*, τὸν ὁποῖον ἀναφέρουν οἱ ἀνακόπτοντες, δὲν ἔχει καμμίαν ἰσχὺν ἐνταῦθα διὰ ν' ἀπο-

δείξῃ ἄκυρον τὴν προικοδοσίαν, διότι ὁ νόμος οὗτος δὲν ἀφορᾷ τοὺς τύπους, ἀλλὰ τὴν οὐσίαν καὶ τὸ ἀντικείμενον τῶν ἐναντίων τῶν ἀπαγορευτικῶν νόμων γενομένων συμφωνιῶν· ἐν ἑνὶ λόγῳ τ' ἀθέμιτα συναλλάγματα.

Ἐπειδὴ ὡσαύτως ὁ νόμος 33, τιτ. 13 βιβλ. Ι. τοῦ Ἀρμενοπ. τὸν ὁποῖον εἰς τὰς ἐγγράφους αἰτιολογίας των ὑπομιμνήσκουν οἱ ἀνακόπτοντες ἰσχυριζόμενοι ὅτι κατ' αὐτὸν ἡ Ε. ἔγινεν ἔκπτωτος τοῦ δικαιώματος τοῦ ν' ἀπαιτῇ τὴν προῖκά της, διότι δῆθεν δὲν ἔκαμεν ἀπογραφὴν τῶν πραγμάτων τοῦ ἀνδρός της, δὲν ἔχει καμμίαν ἐφαρμογὴν ἐνταῦθα, διότι αὐτὸς ἰσχύει μόνον ὅταν ὁ ἀποθανὼν ἐγκατέλιπεν ἀνήλικα τέκνα (1).

Ἀπόφ. 91 τοῦ 1843 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν. »

Ἀπόφ. 14 τοῦ 1842 Ἀρείου Πάγου.—Πρβ. Τουλλ. Τ. 5 4. 63. Ledru 6 rep. v° comm. de preuv. §§ 77, 127, 153 ἑπ.—Ὅταν ἔγγραφόν τι προσβάλλεται ὡς δυνάμενον νὰ δώσῃ ἀφορμὴν εἰς τὸ νὰ θεωρηθῇ ὡς ἀρχὴ ἐγγράφου ἀποδείξεως, καὶ οὕτω νὰ ἐπιτραπῇ ἡ ἀπόδειξις, τὸ δικ. ὀφείλει νὰ αἰτιολογῇ τὴν πρότασιν ταύτην.

Ἀπόφ. Ἀρ. Πάγου 60 τοῦ 1846.

§ 12.

Ὁ ἔχων ἐνοικιαστήριον ἔγγραφον, γενόμενον μετὰ τὴν πώλησιν τοῦ ἐνοικιασθέντος κτήματος, δύναται ν' ἀποδείξῃ διὰ μαρτύρων τὴν εἰκονικότητα τῆς πωλήσεως, καθότι τὸ ἔγγραφον ἐκεῖνο ἀποτελεῖ ἀρχὴν ἐγγράφου ἀποδείξεως.

Ἀπόφ. « Ἐπειδή, κατ' ἐξαίρεσιν τοῦ γενικοῦ κανόνος, ἡ διὰ μαρτύρων ἀπόδειξις, ὡς διατάσσει ῥητῶς τὸ ἄρθρ. 204 § 3 τῆς πολιτ. δικονομίας, εἶναι παραδεκτὴ καὶ κατὰ τοῦ περιεχομένου ἐγγράφου τινὸς ἄνευ διακρίσεως, ἐὰν ὁ ζητῶν νὰ τῷ συγχωρηθῇ ἡ τοιαύτη διὰ μαρτύρων ἀπόδειξις ἔχῃ εἰς χεῖράς του ἀρχὴν ἐγγράφου ἀποδείξεως.

Ἐπειδὴ τὸ ἀπὸ 4 ἰουλίου 1838 συμβόλαιον γενόμενον ἐνώπιον τοῦ συμβολαιογράφου Ναυπλίας Χ Π, δι' οὗ ἀμφότεροι οἱ διάδικοι Α καὶ Σ Π ὁμολογοῦν ὅτι χρεωστοῦν εἰς τὸν Ι Κ δραχ. 651, καὶ ὑποθηκεύουν πρὸς αὐτὸν τὴν ἐν Ναυπλίῳ οἰκίαν των, καὶ τὰ ἀπὸ 5 ἰουλίου 1837, καὶ 18 ἰουλίου 1838, καὶ 22 ἰουλίου 1840 ἰδιωτικὰ ἐνοικιαστήρια, δι' ὧν ἀμφότεροι ὡσαύτως οἱ διάδικοι ἐνοικίασαν πρὸς τὸν Π Α, καὶ Ι Μ, τὸ ὑπὸ τὴν ἐν Ναυπλίῳ οἰκίαν των

(1) Ὅρα Εὑρετ. λέξ. ἀπογραφή.

ἐργαστήριόν των, ἀποτελοῦν τὴν παρὰ τοῦ νόμου ἀπαιτουμένην ἀρχὴν ἐγγράφου ἀποδείξεως· διότι διὰ τῶν εἰρημένων ἐγγράφων, ἐκδοθέντων παρὰ τῶν διαδίκων μετὰ τὴν γενομένην δῆθεν εἰς τὸν Α παρὰ τοῦ Α πώλησιν τοῦ μεριδίου του ἐκ τῆς οἰκίας, χαρακτηρίζεται καὶ ὁ Σ Π ὡς συνιδιοκτήτης τῆς αὐτῆς οἰκίας, τὴν ὁποίαν ἠγόρασαν κοινῶς ἐξ ἡμισείας οἱ δύω ἀδελφοὶ κατὰ τὸ ἔτος 1826· ὥστε ὁ προσβάλλων τὸ δημόσιον ἔγγραφον τῆς πωλήσεως ὡς εἰκονικὸν ἐνάγων, ἔχων εἰς χεῖράς του τοιαύτην ἀρχὴν ἐγγράφου ἀποδείξεως, δύναται ὄχι μόνον διὰ τῶν ἄλλων νομίμων μέσων τῆς ἀποδείξεως, ἀλλὰ καὶ διὰ τῶν μαρτύρων ἔτι ν' ἀποδείξῃ τὸ προτεινόμενον παρ' αὐτοῦ εἰκονικὸν τοῦ εἰρημένου δημοσίου ἐγγράφου.

Ἐπειδὴ τὸ εἰκονικὸν τοῦ αὐτοῦ ἐγγράφου δὲν δύναται νὰ σχηματισθῇ εἰμὴ ἀπὸ τὴν πλήρη ἀπόδειξιν ὅλων τῶν πραγματικῶν γεγονότων, τὰ ὁποῖα ἐπρότεινεν ὁ ἐνάγων· ἑπομένως ὀφείλει ὁ αὐτὸς ἐνάγων ἐκτὸς τῆς προσαχθείσης παρ' αὐτοῦ ἐγγράφως γενομένης ἐν μέρει προαποδείξεως, νὰ προσαποδείξῃ τὰ γεγονότα ταῦτα, ὁ δὲ ἐναγόμενος δύναται δυνάμει τοῦ νόμου κατ' ἀνταπόδειξιν ν' ἀποδείξῃ τοὺς ἀντιθέτους ἰσχυρισμούς του, ὅτι δηλ. τὸ διαληφθὲν συμβόλαιον τοῦ Κ, ἐπὶ σκοπῷ τοῦ νὰ θεωρηθῇ παρὰ τοῦ Κ οὗτος ὡς φερέγγυος, καὶ τὸν δανείσῃ ἑπομένως αὐτὸς τὰ ὁποῖα τῷ ἐζήτει χρήματα, ὅτι ὡσαύτως τὰ ἐνοικιαστήρια ἐξεδόθησαν παρ' ἀμφοτέρων διὰ νὰ τὸν θεωροῦν οἱ ἄνθρωποι ὡς κτηματίαν καὶ νὰ τὸν ὑπολήπτωνται, καὶ ὅτι μετὰ τὴν ποίησιν τοῦ πωλητηρίου καὶ ἀναδοχὴν αὐτοῦ τῶν χρεῶν ἐπλήρωσεν ὅλα τὰ κοινὰ χρέη μόνος αὐτὸς, χωρὶς νὰ πληρώσῃ ὁ Σ τίποτε κλπ. ἐπειδὴ, ἑπομένως ὀρθῶς καὶ νομίμως τὸ ἐν Ναυπλίῳ πρωτοδικεῖον ἀπεφάσισε διὰ τῆς ἐκκληθείσης ὑπ' ἀριθ. 358 ἀποφάσεώς του.

Διὰ ταῦτα κτλ.»

Ἀπόφ. 218 τοῦ 1843 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν.

§ 13.

Τὸ περιστατικὸν ἂν ὑπάρχῃ ἀρχὴ ἐγγράφου ἀποδείξεως διαφεύγει τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ Ἀρείου Πάγου.

Ὅρα Εὑρετ. λέξ. Ἄρειος Πάγος § 22, 23.

§ 14.

Τὸ δικαστήριον τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν εὑρῆκεν ἀφορμὴν ἐγγράφου ἀποδείξεως καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν, περὶ ἧς διαλαμβάνει ἡ ἑπομένη ἀπόφασις 5453 τῆς 19 φεβρουαρίου 1849.

Ἀπόφ. «Ἐπειδὴ ὁσάκις αἰσχρά τις αἰτία, ἥτις ἐχρησίμευσεν

ὡς βάσις συναλλάγματος τινὸς, ἀναφέρεται εἰς ἀμφοτέρους τοὺς συναλλαξαμένους, δὲν δύναται ὁ διὰ τοιούτου συναλλάγματος ὑποχρεωθεὶς νὰ ὑποχρεωθῇ εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς ὀφειλῆς του (νόμ. 5 κώδ. 4, 7)· ἑπομένως καὶ ἐπὶ τοῦ προκειμένου οἱ ἐκκαλοῦντες, ἂν ἀποδειχθῇ ἀληθὴς ἡ αἰσχρὰ αἰτία, ἡ ἀποδιδομένη εἰς τὸ ὑπ' ἀρ. 1450 συνάλλαγμα, δικαιοῦνται νὰ προσβάλλωσι τὸ κῦρος αὐτοῦ καὶ νὰ μὴν ὑποχρεωθῶσιν εἰς τὴν ἐκπλήρωσίν του.

Ἐπειδὴ ὁ ἰσχυρισμὸς τῶν ἐκκαλούντων ὅτι ἀληθὴς αἰτία τοῦ προσβαλλομένου συναλλάγματος δὲν εἶναι ἡ ἐν αὐτῷ ἐμφαινομένη τῆς διατροφῆς, ἀλλ' ἵνα συγκαταθέσῃ ἡ ἐφεσίβλητος καὶ συμπράξῃ τὸ καθ' ἑαυτὴν εἰς τὴν διάλυσιν τοῦ μεταξὺ αὐτῆς καὶ τοῦ Κ Γ ὑπάρχοντος γάμου, παραδεχθεῖσα τὸν πλασθέντα λόγον τῆς διαζεύξεως, καὶ ὑποχρεωθεῖσα ν' ἀπέχῃ πάσης ἀντιῤῥήσεως, καθίσταται, κατὰ τὴν πεποίθησιν τοῦ δικαστηρίου, πιθανὸς ἐκ τῶν ἑξῆς περιστατικῶν 1) ὅτι κατὰ τὴν ἀπὸ 11 φεβρουαρίου 1841 ἔκθεσιν κατασχέσεως τοῦ κλητῆρος Α Α, ἐνεργηθεῖσαν κατὰ παραγγελίαν τοῦ (ἀναμφισβητήτου) πληρεξουσίου τῆς ἐφεσιβλήτου, καὶ διὰ τοῦτο ὑποχρεωτικὴν οὖσαν δι' αὐτὴν, ὁ Κ Β ἐχρεώστει εἰς αὐτὴν λόγῳ διατροφῆς μόνον δραχ. 1027, αἵτινες δὲν ἦτον δυνατὸν μέχρι τοῦ νοεμβρίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους ν' αὐξήσωσιν εἰς δραχ. 3900 καὶ τὰς ὁποίας, ὡς δὲν ἀμφισβητήθη, εἶχαν ἐξοφλήσει 2) ὅτι, ἐν ᾧ ἀπὸ τὸ 1837 μέχρι τοῦ ἰανουαρίου τοῦ 1841 ἔτους ἀντέτεινεν ἀνενδότως, (ὡς ἐξάγεται ἐκ τῶν ἀπὸ 4 σεπτεμβρίου 1835 πρακτικῶν τοῦ πρωτοδικείου Μεσολογγίου, ἐκ τῆς ὑπ' ἀριθ. 426 καὶ ἀπὸ 27 σεπτεμβρίου 1836 ἀποφάσεως τοῦ αὐτοῦ δικαστηρίου, ἐκ τῆς ἀπὸ 26 σεπτεμβρίου 1840 ἀπαιτήσεώς της, καὶ ἐκ τῆς ἀπὸ 30 ἰανουαρίου 1841 ἀνακοπῆς της), δηλαδὴ μέχρι ὀλίγων μηνῶν πρὸ τῆς συντάξεως τοῦ προσβαλλομένου συναλλάγματος, αἴφνης παρουσιάζεται μεταβάλλουσα διαγωγὴν καὶ παραιτεῖται πρῶτον μὲν τῆς ἀνακοπῆς της κατὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 15 ἀποφάσεως τοῦ ἐν Μεσολογγίῳ πρωτοδικείου, ἥτις διέταξεν ἀπόδειξιν τοῦ λόγου τῆς διατάξεως (ὡς ἀποδεικνύει τὸ ἀπὸ 26 νοεμβρίου 1841 ἔγγραφον παραιτήσεως ὑπογεγραμμένον παρ' αὐτῆς, ἔπειτα δὲ τῆς τε ἀνακοπῆς, τὴν ὁποίαν ἔκαμε κατὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 493 ἀποφάσεως τοῦ αὐτοῦ δικαστηρίου, καὶ παντὸς ἐνδίκου μέσου κατὰ τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως (ἴδε τὴν ἀπὸ 27 ἰαν. 1842 παραίτησίν της)· ἑπομένως πρέπει νὰ συγχωρηθῇ εἰς τοὺς ἐκκαλοῦντας δυνάμει τοῦ ἄρθ. 305 τῆς πολιτ. δικονομίας ν' ἀποδείξωσι καὶ διὰ μαρτύρων τὴν ἄνω μνησθεῖσαν ἀθέμιτον αἰτίαν θεωρουμένων ὡς ἀρχὴ ἐγγράφου ἀποδείξεως τῶν ἐκ τῶν προσημειωθέντων ἐγγράφων προκυπτόντων περιστατικῶν.

Ἐπειδὴ προσβαλλομένου τοῦ κύρους τοῦ συμβολαίου 1450, τὸ πρωτοδικεῖον δὲν ἔπρεπε νὰ ἐπιτρέψῃ τὴν προσωρινὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως· ἑπομένως πρέπει ν' ἀνασταλῇ ἡ ἐκτέλεσις αὕτη μέχρι τοῦ τὸ δικαστήριον τοῦτο ἀποφασίσῃ ὁριστικῶς ἐπὶ τῆς ἐφέσεως (ἄρθρ. 185 § 2· 765 πολ. δικ.).

Διὰ ταῦτα, ἰδὸν καὶ τὸ ἄρθ. 306 τῆς πολ. δικ. ἀναβάλλον νὰ δικάσῃ ὁριστικῶς ἐπὶ τῆς προκειμένης ἐφέσεως ἐπιτρέπει εἰς τοὺς ἐκκαλοῦντας ν' ἀποδείξωσι διὰ παντὸς νομίμου μέσου καὶ διὰ μαρτύρων κτλ. »

§ 15.

Ἡ πιθανότης, τὴν ὁποίαν ἀπαιτεῖ ὁ νόμος ἵνα θεωρηθῇ τὸ ἔγγραφον ὡς ἀρχὴ ἐγγράφου ἀποδείξεως, πρέπει νὰ προκύπτῃ ἐκ μόνων τῶν φράσεων τοῦ ἐγγράφου; Τὸ 305 ἄρθρ. τῆς πολ. δικ. δὲν ἐννοεῖ τὴν ἐκ μόνων τῶν φράσεων τοῦ ἐγγράφου προκύπτουσαν πιθανότητα, ἀλλὰ καὶ τὰς ἐξ αὐτοῦ ἀποδεικνυομένας σχέσεις καὶ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν μετ' αὐτοῦ συνεχομένων περιστατικῶν. (Ἀπόφ. 78 τῆς 7 φεβρ. 1849 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν).

§ 16.

Ὅταν ὁ Α συνέταξε κατάλογόν τινα, εἰς ὃν ἐσημείωσεν ὡς ὀφειλέτην του τὸν Β, οὗτος δὲ ἐκδώσῃ μετὰ ταῦτα ἀντίγραφον τοῦ καταλόγου αὐτοῦ, φέρον « ὅτι ἀκριβὴς ἡ ἀντιγραφὴ » ὑπάρχει ἀπόδειξις, ὅτι ὁ Β ὀφείλει τῷ ὄντι εἰς τὸν Α; ὄχι, διότι τὸν κατάλογον συνέταξεν ἄλλο πρόσωπον, καὶ ὁ Β ἐσημείωσε διὰ τῆς ὑπογραφῆς του μόνον τὴν μετὰ τοῦ πρωτοτύπου ταυτότητα τοῦ ἐγγράφου.

Ἀπόφ. 5374 τῆς 23 ἰανουαρ. 1849 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

ΑΡΧΗΓΟΙ ΣΥΣΤΑΣΕΩΣ, (1) ὅρα Εὑρετ. λέξ. Αὐτουργοί· Στάσις.

ΑΡΧΙΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ· ὅρα συλλ. Πετσάλη σελ. 330. 1070. 748.

ΑΡΧΙΔΙΑΚΟΝΟΙ ΚΑΙ ΠΡΩΤΟΣΥΓΓΕΛΟΙ· ὅρα διάτ. τῆς 8/20 ἰαν. 1834 (2).

---

(1) Ποιν. ν. 60, 67.—Συναθροίσεως κατὰ τῆς ἀρχῆς ποιν. ν. 167—167.— Στάσεως· ποιν. ν. 173, 174, 177.

(2) Συλλ. Πετσ. σελ. 50.

Εὑρετ. Τ. Β'.

ΑΡΧΙΕΡΕΙΣ (1).

Περίληψις.

§ 1. Περὶ διαφορῶν ἀφορωσῶν μονίδρια ἐδίκαζαν πρὸ τοῦ 1821 ὁ πατριάρχης καὶ ἡ σύνοδος; (2)

---

(1) Ὅρα Εὑρετ. λέξεσιν ἱερεῖς—μοναχοί·—ἐκκλησία.—Ναοί·—Ἁρμοδ. πολιτ. ἐν γένει σελ. 321 ἐπ.

(2) Ἡ 162 τῆς 10 σεπτεμβρίου 1848 ἀπόφ. τοῦ Ἀρείου Πάγου περιέχει, ὡς πρὸς τὴν πρὸ τοῦ 1821 δικ. ἐξουσίαν τῶν ἀρχιερέων, τὰ ἑξῆς.

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ τὸ δικαστήριον δὲν δύναται νὰ παραδεχθῇ τὴν ὕπαρξιν ἐθίμου εἰμὴ ὁσάκις ὑπάρχει ἀποδεδειγμένον ὅτι τὰ ἀπαιτούμενα πρὸς ὕπαρξιν παντὸς ἐθίμου νόμιμα προσόντα συντρέχουν, ἡ δὲ ἀπόδειξις αὕτη δὲν δύναται νὰ ἐξαχθῇ οὔτε ἐκ τῆς τῶν μαρτύρων πεποιθήσεως, οὔτε νὰ τὴν παραδεχθοῦν τὰ δικαστήρια γενικῶς, ἀλλὰ στηριζόμενα ἐπὶ τῶν πραγματικῶν περιστατικῶν καὶ παραδειγμάτων, ὅσα ἐνώπιόν των παρὰ τῶν μαρτύρων κατετέθησαν, ἢ ἐξ ἄλλου νομίμου μέσου προέκυψαν· ἄρα διὰ νὰ βεβαιωθῇ τὸ ἀνώτερον δικαστήριον, ἂν οἱ νομικοὶ οὗτοι κανόνες ἐτηρήθησαν παρὰ τοῦ κατωτέρου, ἢ ἂν τοῦτο αὐθαιρέτως παρεδέχθη τὴν ὕπαρξιν ἐθίμου, ἀπαιτεῖται ἀναγκαίως νὰ τεθοῦν ὑπ᾽ ὄψιν του τὰ πραγματικὰ περιστατικὰ καὶ τὰ παραδείγματα ἐκεῖνα, ἐπὶ τῶν ὁποίων βασιζόμενον τὸ κατώτερον δικαστήριον παραδέχεται τὴν ὕπαρξιν τοῦ ἐθίμου· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου τὸ δικάσαν ἐφετεῖον διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του παραδέχεται μὲν τὴν ἐν τῇ πόλει Νησίῳ καὶ πέριξ αὐτῆς ὕπαρξιν περὶ τριμοιρίας ἐθίμου, ἀλλὰ δὲν ἐκθέτει ποσῶς ἐπὶ ποίου εἴδους παραδειγμάτων καὶ περιστατικῶν στηρίζει τὴν ἀπόφασίν του, ἐπαρκούμενον μόνον εἰς τὴν γενικὴν σκέψιν, ὅτι ἐκ τῶν καταθέσεων τῶν μαρτύρων ἀποδεικνύεται ἡ ὕπαρξις τοῦ ἐθίμου τούτου, καὶ ἀναφέρον μόνον ὀνόματα ἀντὶ παραδειγ-

Ὅρα Εὑρετ. λέξει Ἀ π ό φ α σ ι ς σελ. 32 § 6.
Ὅρα Εὑρετ. λέξ. Ἀ ρ μ ε ν ό π ο υ λ ο ς σελ. 291 σημ. 43.

§ 2. Οἱ ἀρχιερεῖς τῆς Ἑλλάδος ἠδύναντο νὰ ἐκδίδωσιν ἀποφάσεις, περὶ διαστάσεως συζύγων;

Αὐτ. § 8.

§ 3. Ὑπάρχει ἔθιμον ἐν Ἑλλάδι, καθ' ὃ καὶ λαϊκοὶ καὶ κληρικοὶ δύνανται δανείζοντες νὰ λαμβάνωσι τόκους.

μάτων καὶ περιστατικῶν· τὰ δὲ περὶ ἀρχιερέων ἐν τῇ ἀποφάσει σημειωθέντα, ὅτι καὶ οὗτοι ἐπὶ τουρκοκρατίας ἔχοντες δικαστικὴν ἐξουσίαν παρεδέχοντο διὰ τῶν ἀποφάσεών των τὴν ὕπαρξιν τοιούτου ἐθίμου, εἶναι ἐπίσης γενικὰ καὶ δὲν στηρίζονται εἰμὴ εἰς αὐτὴν ταύτην τὴν γνώμην τῶν μαρτύρων, καθότι δὲν ἀναφέρεται οὐδαμῶς ἐν τῇ ἀποφάσει εἰς ποίας περιπτώσεις, μεταξὺ ποίων προσώπων, ἐπὶ ποίων διαφορῶν οἱ ἀρχιερεῖς ἐδίκαζαν οὕτω πως· ἐκτὸς τούτου καταστρέφεται ἡ τοιαύτη βεβαίωσις ἐξ αὐτῶν τῶν ἰδίων ἐν τῇ ἀποφάσει ἀναφερομένων, διότι ἐξ αὐτῆς προκύπτει ὅτι εἰς περιστάσεις τοιαύτης φύσεως ἐγίνοντο συμβιβασμοὶ, εἰς ἄλλας δὲν παραδέχονται οἱ πολῖται τὰς τῶν ἀρχιερέων ἀποφάσεις, καὶ εἰς ἄλλας ἀνέτρεχον εἰς τὴν τουρκικὴν ἐξουσίαν· ἄρα τὸ ἔθιμον δὲν ἦτο γενικῶς παραδεδεγμένον παρὰ τῶν κατοίκων· καθόσον δ' ἀφορᾷ τὸ πιστοποιητικὸν τοῦ ἀρχιερέως Μεσσήνης, τοῦτο ἀφ' ἑνὸς ὡς ἐκμαρτύριον δὲν ἐδύνατο νὰ χρησιμεύσῃ ὡς νόμιμος ἀπόδειξις, ἀφ' ἑτέρου δὲν ἀναφέρει ἐπίσης οὐδὲν παράδειγμα, ἀλλ' ἐκφράζει τὴν ἁπλῆν τοῦ ἀρχιερέως γνώμην· τὰ δὲ περὶ τῆς νεαρᾶς τοῦ Α ἀναφερόμενα ἐν τῇ ἀποφάσει ἀφορῶσι νόμον καὶ οὐχὶ ἔθιμον, τουτέστι εἶναι ἐκτὸς τῆς βάσεως τῆς ἀγωγῆς καὶ τῆς περὶ ἐθίμου διαταχθείσης ἀποδείξεως· ἐπομένως τὸ ἐφετεῖον στηρίζον τὴν ἀπόφασίν του εἰς μόνην τὴν βεβαίωσιν τῆς ὑπάρξεως τοῦ ἐθίμου καὶ παραλεῖπον νὰ ἐκθέσῃ, ὡς ὤφειλε, τὰ πραγματικὰ περιστατικὰ καὶ τὰ παραδείγματα ἐκεῖνα, ἐκ τῶν ὁποίων προέκυψεν εἰς αὐτὸ ἡ βεβαίωσις αὕτη, παρεβίασε τὸ ἄρθρ. 183 τῆς πολιτ. δικονομίας, κατὰ τὸ ὁποῖον ἀπαιτεῖται ἡ ἀπόφασις νὰ περιέχῃ τὰ περιστατικὰ, ὅσα ὁ δικαστὴς ἔλαβεν ὡς βάσιν τῆς ἀποφάσεώς του καὶ τὰς περὶ ἀποδείξεως τοῦ δικαίου ἀρχὰς (ἄρθρ. 244, 245 καὶ 248 τῆς πολ. δικονομίας), ἡ δὲ παραβίασις αὕτη ἐπιφέρει, κατὰ τὰ ἄρθρ. 201 καὶ 807 § 5 καὶ 6 τῆς πολιτ. δικονομίας, ἀναίρεσιν τῆς ἀποφάσεως. Ἐπειδὴ ἡ αἴτησις τοῦ ἀναιρεσείοντος νὰ διατάξῃ τὸ δικαστήριον τὴν ἀποκατάστασιν τῶν πραγμάτων ἂν μέχρι τῆς συζητήσεως ἐκτελεσθῇ ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, εἶναι ἀμφίβολος καὶ δὲν ἐμπεριέχῃ τι ὡρισμένως· ἄρα δὲν δύναται νὰ ἐπιφέρῃ θετικὴν ἐκ μέρους τοῦ δικαστηρίου διάταξιν, ὡς ἀπαιτεῖται εἰς πᾶσαν δικαστικὴν ἀπόφασιν (1).

Διὰ ταῦτα καὶ δυνάμει τῶν ἄρθρ. 833, 834 § 1 καὶ 839 καὶ 210 τῆς πολ. δικονομίας. Ἀναιρεῖ

---

(1) Ὅρα Εὑρετ. λέξ 1) ἔ θ ι μ ο ν· 2) Ἀ ρ μ ε ν ό π ο υ λ ο ς.

Εὑρετ. λέξει 'Αρμεν. σελ. 436 § 78. "Ορα καὶ τὴν λέξιν Βυζαντινὸν δίκαιον.

§ 4. Οἱ ἐκκλησιαστικοὶ κανόνες ὁσάκις ῥυθμίζουν ἰδιωτικὰς σχέσεις (π. χ. κληρονομικὰ δικαιώματα) δὲν ὑπερισχύουσι τοῦ πολιτ. νόμου.—

Εὑρετ. λέξει 'Αρμεν. σελ. 427 § 62.

§ 5. Ὑπάρχει ἔθιμον, καθ' ὃ ἡ περιουσία τῶν ἀρχιερέων καὶ ἐπισκόπων περιέρχεται εἰς τοὺς πλησιεστέρους συγγενεῖς των; (αὐτ.)

§ 6. Ὑπάρχει ἔθιμον εἰς τὰς νήσους, καθ' ὃ ἡ διαθήκη τῶν ἀρχιερέων ἰσχύει. Μὴ ὑπαρχούσης δὲ διαθήκης, κληρονομοῦνται ὑπὸ τῶν συγγενῶν των. (αὐτ. σελ. 430 § 63).

§ 7. Ἡ μετὰ τὴν διάλυσιν τῶν μοναστηρίων ἀποκτηθεῖσα περιουσία τοῦ μοναχοῦ ἀνήκει εἰς τὴν περιουσίαν του.

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ τὸ δικαστήριον τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν, θεωρῆσαν διὰ τῆς προσβαλλομένης ὑπ' ἀριθ. 4068 π. ε. ἀποφάσεώς του ὡς ὁμολογούμενον καὶ ἀναμφισβήτητον, ὅτι ὁ ποτὲ Γ Α ἡγούμενος τῆς διαλυθείσης Μονῆς τοῦ Α Βρανᾶ ἀπέκτησε τὴν κατὰ τὴν θέσιν Καμήνια τῶν Ἀθηνῶν ἄμπελον, καὶ τὴν ἐν τῇ πόλει ταύτῃ κατὰ τὴν πλατεῖαν τοῦ θεάτρου οἰκίαν, πολὺν χρόνον ὕστερον, ἤτοι τέσσαρα περίπου ἔτη μετὰ τὴν διάλυσιν τῆς εἰρημένης Μονῆς, καὶ ὅτι ὁ διαληφθεὶς ἡγούμενος Γ ἔλαβε τὸ δάνειον παρὰ τῆς ἀναιρεσιβλήτου Σ Δ, ἐπὶ ὑποθήκῃ τῶν ἀνωτέρω κτημάτων, ἐπίσης μετὰ τὴν διάλυσιν αὐτῆς τῆς Μονῆς, καὶ ἀφοῦ, ὡς προείρηται, ἀπέκτησε τὰ κτήματα ταῦτα, ἐσκέφθη ὅτι τὸ ἀπὸ 4 δεκεμβ. 1834 περὶ τῆς ἰδιοκτησίας τῶν ἐν τοῖς διαλυθεῖσι μοναστηρίοις μοναχῶν Β. Διάταγμα ἐπρόβλεψε καὶ ἐκανόνισε μόνον περὶ τῶν κτημάτων ἐκείνων, τὰ ὁποῖα εἶχαν οἱ μοναχοὶ πρὸ τῆς εἰσόδου των εἰς μοναστήριον, ἢ ἀπέκτησαν καθ' ὃν χρόνον ἐμόναζαν ἐν αὐτῷ, οὐχὶ δὲ καὶ περὶ τῶν ὅσων ἤθελαν ἀποκτήσει οὗτοι μετὰ τὴν ἀναχώρησίν των ἀπὸ τὴν διαλυθεῖσαν Μονὴν καὶ τὴν μὴ ἐγκαταβίωσίν των εἰς ἄλλην διατηρουμένην, καὶ ὅτι ἑπομένως, μὴ ὑποκειμένων τῶν κτημάτων τούτων εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν πρώτων δηλ. τῶν πρὸ τῆς εἰσόδου τῶν Μοναχῶν εἰς τὴν Μονὴν καὶ τῶν ἀποκτηθέντων παρ' αὐτῶν κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἐν αὐτῇ διαμονῆς των, τὰ περὶ ὧν ὁ λόγος κτήματα ὡς ἀποκτηθέντα παρὰ τοῦ εἰρημένου Γ. μετὰ ταῦτα, ὡς προεῤῥέθη, ὑπῆρχον ὑπὸ τὴν ἐλευθέραν διαχείρησιν καὶ διάθεσιν τοῦ αὐτοῦ ἡγουμένου Γ. ὥςε τὸ δημόσιον δὲν ἠδύνατο νὰ τὰ διεκδικήσῃ δυνάμει τοῦ εἰρημένου διατάγματος, ἢ τῆς νεαρᾶς πέμπτης τοῦ Λέοντος.

Ἐπειδὴ ἀληθῶς τὸ διαληφθὲν διάταγμα δὲν διατάττει τὶ ῥητῶς περὶ τῶν ὅσων κτημάτων ἤθελεν ἀποκτήσει ὁ Μοναχὸς ἀπὸ τὸν καιρὸν τῆς ἀναχωρήσεώς του ἐκ τῆς διαλυθείσης Μονῆς, ἐν ᾗ πρότερον μονάζει, καὶ τῆς μὴ ἐγκαταβιώσεώς του εἰς ἄλλην διατηρουμένην· ἐν ὑποθέσει δὲ ὅτι ἠδύνατο τὸ ἐφετεῖον, ὡς ὁ ἀναιρεσείων ἰσχυρίζεται, κατὰ τὸ πνεῦμα καὶ τὸ σύνολον τοῦ μνησθέντος διατάγματος νὰ ὑπαγάγῃ καὶ τὰ κτήματα ταῦτα, τὰ ὁποῖα ἀπέκτησεν ὁ μοναχὸς ὕστερον, ὡς προείρηται, εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν πρώτων, τοῦτο δὲν ἀποτελεῖ λόγον ἀναιρέσεως, καθ' ὅσον δὲν ὑπάρχει ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἐσφαλμένη ἐφαρμογὴ καὶ ψευδὴς ἑρμηνεία τοῦ διατάγματος, ἀλλ' ἔλλειψις ἐκτάσεως αὐτοῦ κατ' ἀναλογίαν, τὸ ὁποῖον, κατὰ τὸ ἄρθ. 810 § 1 τῆς πολ. δικονομίας, δὲν δίδει χώραν πρὸς ἀναίρεσιν· ὥστε καθίσταται ἀνυπόστατος ἡ αἴτησις ἀναιρέσεως τοῦ δημοσίου.

Διὰ ταῦτα ἀποῤῥίπτει τὴν ἀναιρέσεως αἴτησιν. »

Ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου 69 τῆς 19 μαΐου 1847.

ΣΗΜ. Τὸ δικ. τῶν ἐφετῶν (ἀπόφ. 4068 τοῦ 1846) ἐξεφράσθη οὕτω πως ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου αὐτοῦ.

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ τόσον ἡ νεαρὰ πέμπτη τοῦ αὐτοκρ. Λέοντος, ἡ ἐμπεριεχομένη ἐν περιλήψει εἰς τὸ τεμ. 3 τοῦ Ἀρμεν. βιβλ. ε, τίτ. Δ', ὅστις ὡς νόμος, μεταγενέστερος, ὑπερισχύει τῶν πρὸ αὐτοῦ κατὰ τὸ τεμ. 5 τῶν βασ. βιβ. β. τίτ. ς', ὅσον καὶ τὸ ἀπὸ 4 δεκεμβρίου 1834 διάταγμα πραγματεύεται περὶ τῶν κτημάτων τῶν μοναχῶν τῶν μοναζόντων εἰς διατηρουμένην Μονὴν, ἀποκτηθέντων ὑπ' αὐτῶν εἴτε πρὸ, εἴτε μετὰ τὴν εἰς τὴν μονὴν μετάνοιάν των (1).

Ἐπειδὴ ἐπὶ τοῦ προκειμένου ὑπάρχει ὁμολογούμενον μεταξὺ τῶν διαδίκων, ὅτι ἡ μονὴ τοῦ Ἁγίου Γεωργίου Βρανᾶ, τῆς ὁποίας ὀνομάζεται ἡγούμενος ὁ ἀποξιώσας Β, ὀφειλέτης τῆς ἐφεσιβλήτου Σ, δὲν εἶναι ἐκ τῶν διατηρουμένων μονῶν, ὡς διαλυθεῖσα πολὺν καιρὸν πρὶν ἢ δανεισθῇ ὁ Τ οὗτος ἀπὸ τὴν ἐφεσίβλητον τὸ προκείμενον δάνειον, καὶ ὑποθηκεύσῃ πρὸς ἀσφάλειαν αὐτοῦ τὸ διεκδικούμενον ὑπὸ τοῦ δημοσίου, καθ' ὃ κληρονόμου ἐξ ἀπογραφῆς τῆς διαλελυμένης μονῆς τοῦ Ἁγίου Γεωργίου Βαρνᾶ, κτῆμα, τὸ ἀγορασθὲν παρ' αὐτοῦ ἐξ ἰδίων του χρημάτων πολὺν χρόνον ἐπίσης μετὰ τὴν διάλυσιν τῆς διαληφθείσης μονῆς, ὡς προκύπτει ἐκ τοῦ δανειστικοῦ συμβολαίου τῆς 14 μαρτίου 1849 καὶ ἐκ τοῦ συμβολαιογραφικοῦ πωλητηρίου ἐγγράφου τῆς 14 ἰανουαρίου 1838.

---

(1) Ὅρα τὴν λέξιν Βυζαντινὸν Δίκαιον.

Ἐπειδή, τούτου ἕνεκα, τὸ ἐκκαλοῦν δημόσιον δὲν ἔχει δικαίωμα νὰ διεκδικήσῃ, καθὸ διαχειριστὴς τῆς περιουσίας τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ταμείου, τὸ ἐπίδικον κτῆμα τοῦ διαληφθέντος Γ τὸ ὁποῖον οὗτος ὑπεθήκευσεν, ὡς προείρηται, εἰς τὸν ἐφεσίβλητον πρὸς ἀσφάλειαν τοῦ ὁποίου ἔλαβε παρ' αὐτῆς δανείου, καὶ αὕτη κατασχοῦσα αὐτὸ ἀναγκαστικῶς τὸ ἐξέθεσεν εἰς πλειστηριασμόν, καθότι οὔτε ἡ νεαρά, τὴν ὁποίαν ἐπικαλεῖται τὸ δημόσιον, οὔτε τὸ ἀπὸ 4 νοεμβρίου 1834 Β. Διάταγμα δύνανται νὰ ἐφαρμοσθῶσιν εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην, προκειμένου περὶ κτήματος μοναχοῦ μὴ μονάζοντος εἰς διατηρουμένην μονήν, καθότι δι' οὐδενὸς ἄλλου νόμου ἰσχύοντος ὁρίζεται ὅτι τὸ δημόσιον ἢ τὸ ἐκκλησιαστικὸν ταμεῖον εἶναι κύριοι τῶν κτημάτων τῶν μοναχῶν τῶν μὴ μοναζόντων εἰς διατηρουμένην μονήν.

Ὡς πρὸς τὴν ἐπιβοηθητικὴν ἔνστασιν τοῦ ἐκκαλοῦντος περὶ νομιμοποιήσεως συνισταμένην εἰς τὸ ὅτι δυναμένου τοῦ μοναχοῦ, κατὰ τὸ σύστημα τῆς ἐκκληθείσης ἀποφάσεως, νὰ διαθέσῃ τὰ μετὰ τὴν εἰς τὴν μονὴν εἴσοδον κτήματα αὐτοῦ, ἕπεται, ὅτι κληρονόμοι αὐτοῦ εἶναι οἱ ἐκ διαθήκης ἢ οἱ φυσικοὶ διάδοχοί του, καὶ ὅτι, τούτου ἕνεκα, κακῶς ἡ ἀντίδικος ἀπεύθυνε τὰς ἀναγκαστικὰς πράξεις της κατὰ τοῦ δημοσίου, τὸ ὁποῖον δὲν εἶναι κατὰ τὴν ἀπόφασιν ὁ γενικὸς διάδοχος ὅλων τῶν κτημάτων τοῦ μοναχοῦ, ἀλλὰ διάδοχος τῆς μονῆς, εἰς ἣν ἀνήκουν κατὰ νόμον τὰ πρὸ τοῦ μοναστικοῦ βίου κτήματα τοῦ μοναστηρίου.

Ἐπειδὴ ἀφοῦ τὸ δημόσιον, ὡς ἀντιπρόσωπος τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ταμείου, ἐκηρύχθη κληρονόμος ἐξ ἀπογραφῆς τῆς διαλελυμένης μονῆς καὶ ἔλαβεν εἰς τὴν κατοχήν του καὶ τὸ διεκδικούμενον κτῆμα, θεωροῦν αὐτὸ ὡς ἀνῆκον εἰς τὴν μονὴν αὐτήν, τὸ δὲ κτῆμα τοῦτο ὑπῆρχεν ὑποθηκευμένον, ὡς προελέχθη, εἰς τὴν ἐφεσίβλητον, ὀρθῶς αὕτη ἀπεύθυνε τὰς ἀναγκαστικὰς πράξεις της κατὰ τοῦ δημοσίου ὡς ἀντιποιηθέντος τὸ αὐτὸ κτῆμα· ἑπομένως ἡ διαληφθεῖσα ἔνστασις τοῦ δημοσίου εἶναι ἀστήρικτος. »

§ 8. Οἱ ἀρχιερεῖς ἠδύναντο κατὰ τὸ ἔτος 1826 νὰ συντάττωσι διαθήκας, αἱ δὲ παρ' αὐτῶν συνταττόμεναι ἐθεωροῦντο ὡς δημόσιαι;

Εὑρετ. λέξει ἁρμοδ. πολιτικὴ σελ. 380 § 333.

§ 9. Ὁρκίζονται καὶ ποῖον ὅρκον ἐπὶ δικαστηρίου; (ὅρα Εὑρετ. λέξ. ὅρκος).

§. 10.

Τὰ ἐν Κωνσταντινουπόλει ὑπὸ τοῦ πατριάρχου ἐκδιδόμενα ἔγ-

γραφα εἶναι ἐπίσημα, καὶ πρέπει νὰ θεωρῶνται ὡς τοιαῦτα ὑπὸ τῶν Ἑλληνικῶν δικαστηρίων;

Ἀπόφ. α Ἐπειδὴ, κατὰ τὰς κοινὰς ἀρχὰς συμφώνως μὲ τὸ ἄρθρ. 345 τῆς πολιτ. δικονομίας, ἐπὶ δημοσίων ἐγγράφων εἰκάζεται ἡ γνησιότης αὐτῶν· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου τὸ προμνησθὲν Πατριαρχικὸν ἔγγραφον, καθὸ δημόσιον εἰκάζεται, ὅτι εἶναι γνήσιον, καὶ ἑπομένως δὲν εἶναι δίκαιον ν'ἀποδείξῃ πλέον τὴν γνησιότητα αὐτοῦ ὁ ἐφεσίβλητος.»

Ἐπειδὴ τ' ἄρθρ. 426 καὶ 428 τῆς πολιτ. δικονομίας καθὸ ἀφορῶντα τύπους διὰ δικαστικοὺς, ἰσχύοντας μόνον ἐν τῇ Ἑλλάδι, δὲν δύνανται νὰ ἔχουν ἐφαρμογὴν εἰς ἔγγραφα συντεταγμένα ἐν Κωνσταντινουπόλει, ἀλλ' οὔτε ἴσχυον κατὰ τὸ 1819, καθ' ἣν ἐποχὴν ἐξεδόθη τὸ προμνησθὲν ἔγγραφον παρὰ τοῦ τότε Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως· ἑπομένως τὸ ἔγγραφον τοῦτο δὲν ἐδύνατο νὰ συνταχθῇ κατὰ τοὺς εἰρημένους τύπους, καὶ νὰ φέρῃ τὰ προσόντα τῶν μνησθέντων ἄρθρων τῆς πολιτ. δικονομίας, ὡς ἰσχυρίσατο ἡ ἐκκαλοῦσα.

Ἐπειδὴ, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν πρότασιν τῆς ἐκκαλούσης περὶ τοῦ νὰ πληρωθῇ αὕτη παρὰ τοῦ ἐφεσιβλήτου ὅσα ἔδωκεν εἰς τὴν ὑπανδρευθεῖσαν παρ' αὐτῆς κόρην της, ἀληθῶς μὲν ὁ νόμος ὑποχρεόνει τὸν πατέρα νὰ ὑπανδρεύῃ τὴν κόρην του, καὶ ἀπαλλάττει τὴν μητέρα τοιαύτης ὑποχρεώσεως (*L.* 14 *C. de jure dot.* ἀλλ' ἀφ' ἑτέρου ἂν ἡ μήτηρ δώσῃ τι οἴκοθεν ὡς προῖκα εἰς τὴν κόρην της ἐκ τῆς ἰδίας περιουσίας της, ἢ ἄλλως δωρήσῃ εἰς αὐτὴν, δὲν δίδει δικαίωμα εἰς τὴν μητέρα διὰ ν' ἀπαιτῇ τὸ δοθὲν ἔπειτα παρὰ τοῦ ἀνδρός· ὥστε ἐπὶ τοῦ προκειμένου δὲν εἶναι ὑπόχρεως ὁ ἐφεσίβλητος νὰ πληρώσῃ εἰς τὴν ἐκκαλοῦσαν ὅσα οἴκοθεν αὕτη ἔδωκεν ὡς προῖκα εἰς τὴν κόρην της, ἢ ἄλλως ἐδωρήσατο εἰς αὐτὴν, καὶ τόσῳ μᾶλλον, καθ' ὅσον καὶ οὗτος ἐπροίκισε τὴν αὐτὴν κόρην, δοὺς εἰς αὐτὴν τὸ κατὰ τὴν δύναμιν καὶ κατάστασίν του, καὶ διὰ τοῦτο εἶναι ἀνυπόστατος ἡ εἰρημένη πρότασις τῆς ἐκκαλούσης.

Ἀπόφ. 45 τοῦ 1840 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν.

§ 11.

Οἱ κληρικοὶ ὑπάγονται εἰς τὰ τακτικὰ δικαστήρια; Ναί.

Ἡ ἀπόφασις 5028 τῆς 15 ὀκτωβρίου τοῦ 1848 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν ἔλυσε καταφατικῶς (ὀρθότατα) τὸ ζήτημα αὐτὸ, διότι τὸ

(1) Ὅρα προῖξ.

ἄρθρ. 1 τοῦ δικ. ὀργανισμοῦ ὑποβάλλει εἰς τὰ τακτικὰ δικαστήρια ὅλους τοὺς ὑπηκόους τοῦ κράτους· ἡ διάταξις δὲ αὕτη δὲν κατηργήθη ἀπὸ ἄλλην, οὔτε ἀντιβαίνει εἰς τὸν κανόνα 14, καθ' ὅσον δὲν ἀπαγορεύει εἰς τὸ πολιτ. δικαστήριον νὰ ἐπιληφθῇ τῆς κατὰ τῶν κληρικῶν πολιτ. ἀγωγῆς καὶ δικάσῃ αὐτὴν, ἀλλ' ἐπιβάλλει μόνον εἰς αὐτὸν ὡς καταφρονήσαντα τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ κριτηρίου (τὸ ὁποῖον ὑποθέτει ὑπάρχον), καὶ ἑκουσίως προσελθόντα εἰς τὸ πολιτ. δικαστήριον, τὴν ὑποχρέωσιν τοῦ ν' ἀπολέσῃ ὅ,τι ἐκέρδισεν ἐκ τῆς δίκης, ἐὰν θελήσῃ νὰ καθέξῃ τὴν θέσιν του· ὅτι δὲ οἱ κληρικοὶ ὑπόκεινται εἰς τὰ πολιτ. δικαστήρια ὡς πρὸς τὰς ἰδιωτικὰς ὑποχρεώσεις των, γίνεται δῆλον καὶ ἐκ τῶν ἄρθρ. 17 καὶ 18 τοῦ ἀπὸ 23 ἰουλίου 1833 περὶ ἱερᾶς συνόδου διατάγματος.

'Απόφ. 5028 τῆς 15 ὀκτωβρίου 1848 τῶν ἐν 'Αθήναις ἐφετῶν.

§ 12. *'Επίσκοπος τῶν δυτικῶν δύναται νὰ πιστοποιήσῃ περὶ τῶν βαθμῶν τῶν ἱερέων του;*

'Απόφ. 'Αρείου Πάγου 104 τοῦ 1847, ἣν βλέπε εἰς τὸ Εὑρετ. λέξ. 'Αρμοδιότης σελ. 366.

§ 13. Τὰ ἐκλησιαστικὰ καταστήματα τῶν δυτικῶν δὲν χρήζουν ἀδείας τῆς ἀρχῆς πρὸς εἰσαγωγὴν δίκης (1).

'Η ἀνωτ. ἀπόφασις.

§ 14.

Τὸ δημόσιον δὲν εἶναι κληρονόμος τῶν ἱερῶν ναῶν, ἀλλ' ἁπλοῦς ἀντιπρόσωπος καὶ διαχειριστὴς τῆς περιουσίας των· ἑπομένως τὰ χρέη των πρέπει νὰ πληρόνωνται ἐκ τῆς εἰδικῆς περιουσίας των.

'Απόφ. α 'Επειδὴ, καθόσον ἀφορᾷ τὴν ἔνστασιν τὴν στηριζομένην εἰς τὴν διάταξιν τῆς νεαρᾶς ρια κεφ. 5 § 3 καθ' ἣν ὁ δανειστὴς ὑποχρεοῦται ν' ἀποδείξῃ ὅτι τὰ δανεισθέντα χρήματα πραγματικῶς εἰς αἰτίας τῷ εὐαγεῖ οἴκῳ προσηκούσας προεχώρησαν, αὕτη δὲν εἶναι βάσιμος, καθόσον εἶναι πασίδηλον ὅτι τὴν 18 μαρτίου 1821, χρονολογίαν τοῦ δανειστικοῦ ὁμολόγου, ἡ διαληφθεῖσα νεαρὰ δὲν εἶχεν ἰσχὺν ὑποχρεωτικὴν νόμου ἐν 'Αθήναις ὑπὸ τὸ τουρκικὸν κράτος, ὡς νόμος αὐτοκρατορικὸς εἰσαχθεὶς εἰς τὴν Ἑλλάδα μόνον μετὰ τὴν ἀνεξαρτησίαν της, καὶ ὡς μὴ ἔχων ἀναδρομικὴν δύναμιν, καθὸ ἀφορῶν τὸ οὐσιαστικὸν δίκαιον· ἑπομένως διὰ τὸν λόγον τοῦτον ὀρθῶς ἀπερρίφθη καὶ ἡ ἔνστασις αὕτη.

(1) Ορα τὴν λέξιν 1) ἀ ρ χ ὴ 2) ἁρμοδ. πολιτ. σελ. 366.

Ἐπειδὴ ὅμως ἡ αἴτησις τοῦ ἐκκαλοῦντος τοῦ νὰ μὴ πληρωθῇ τὸ προκείμενον χρέος παρὰ ἀπὸ τὴν εἰδικὴν περιουσίαν τῆς μονῆς τοῦ Βρανᾶ καὶ οὐχὶ ἀπὸ τὸ δημόσιον ταμεῖον ἢ τὴν ἐν γένει ἐκκλησιαστικὴν περιουσίαν, εἶναι βάσιμος καὶ νόμιμος, διότι τὸ χρέος ἦτον ἴδιον τῆς εἰρημένης μονῆς, καὶ ὁ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργός, ἀντιπρόσωπος τοῦ δημοσίου, δὲν εἶναι κληρονόμος τῆς εἰρημένης μονῆς, ὥστε νὰ ὑπόκηται προσωπικῶς καὶ ἀπολύτως εἰς τὴν ἀπότισιν τῶν χρεῶν της, ἀλλ' εἶναι ἁπλοῦς ἀντιπρόσωπος καὶ διαχειριστὴς τῆς περιουσίας τῆς εἰρημένης ὀφειλέτιδος μονῆς, τοῦτο δ' εἶναι ἀντικείμενον ἑρμηνευτέον κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν,

'Απόφ. **5251** τοῦ **1849** τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

Διὰ τῆς ἀποφ. ταύτης λύεται καὶ τὸ ζήτημα, ὅτι ὑπὸ τὸ Τουρκικὸν κράτος δὲν ἴσχυαν αἱ νεαραί·—ὅρα τὰς λέξεις Ἁ ρ μ ε ν ό π ο υ λ ο ς· Β υ ζ α ν τ ι ν ὸ ν δ ί κ α ι ο ν.

ΑΣΑΦΕΙΑ (1) ὅρα Εὑρετ. λέξ. Ἑ ρ μ η ν ε ί α· Ν ό μ ο ς· καὶ Θ έ μ ι ν Τ. 4 σελ 456..

ΑΣΒΕΣΤΟΥΡΓΕΙΘΝ· ὅρα Εὑρετ. λέξ. Ἀ ρ τ ο π ο ι ο ί.

ΑΣΕΛΓΕΙΑ (2)· ὅρα Εὑρετ. λέξ. Ἀ π α γ ω γ ή· Α ὐ τ ο υ ρ γ ο ί· Μ ή ν υ σ ι ς.

Περίληψις.

§ 1 Ἀσέλγεια κατὰ 12ετοῦς κορασίου τιμωρεῖται ὡς ὁ βιασμός.
§ 2. Τιμωρεῖται μὲ εἱρκτὴν πότε;
§ 3. Ἡ ἡλικία εἶναι στοιχεῖον τῆς πράξεως.
§ 4. Ἀπόπειρα.
§ 5. Θέσις ζητημάτων.
§ 6. Ἔννοια τοῦ ἄρθρ. 273 τοῦ ποιν. νόμου.
§ 7. Ὡσαύτως.
§ 8. Ἔγκλησις ἀπαιτεῖται;
§ 9. Παρὰ φύσιν ἀσέλγεια εἰς πρόσωπον, μὴ συμπληρῶσαν τὸ 12 ἔτος.

ΣΗΜ. Παραλείπω τὴν ὑπ' ἀριθ. 56 τοῦ 1842 ποιν. ἀπόφ. τοῦ Ἀρείου Πάγου, ὡς μὴ λύουσαν σπουδαῖόν τι ζήτημα, ἀλλὰ διαλαμβάνουσαν ἁπλῶς ὅτι τὸ ἄρθρ. 374 τοῦ ποιν. νόμου τιμωρεῖ τὴν ἀσέλγειαν, ἥτις ἐνεργεῖται κατὰ θυγατρίου μὴ συμπληρώσαντος τὸ 12 ἔτος τῆς ἡλικίας του.

§ 1.

Ὅταν τὶς ἐκατηγορήθη, ὅτι διὰ σωματικῆς βίας ἠνάγκασεν

---

(1) Πῶς καὶ ὑπέρ τινος ἑρμηνεύται ἡ ἀσάφεια; Ἀρμ. βιβλ. ά. τιτ. ιέ. § 2—14.—Πρβ. Καλλ. πραγμ. περὶ Ῥωμ. Δικαιου βιβλ. ά. κεφ. β' § 27—47.

(2) Ἀσέλγεια παρὰ φύσιν· ποιν. νόμου. 282.—Ἀποπλάνησις εἰς ἀσέλγειαν· ποινικοῦ νόμου 274 ἐπ. 280.

εἰς ἀσέλγειαν κόρην, νεωτέραν τῶν 12 ἐτῶν, ἀλλὰ κατεδικάσθη ὅτι ἔπραξεν ἀσέλγειαν χωρὶς νὰ μεταχειρισθῇ σωματικὴν βίαν, δὲν ὑπάρχει μεταβολὴ εἰς τὸ ἀντικείμενον τῆς κατηγορίας (1)· *καθότι ὁσάκις ἡ ἀσέλγεια πράττεται κατὰ προσώπου νεωτέρου τῶν 12 ἐτῶν μὴ δυναμένου διὰ νεότητα νὰ ἐννοήσῃ τὰ ἐπακόλουθα τῆς πράξεως, ὑπάρχει πρόληψις ὅτι ἔλαβε χώραν ἀπάτη καὶ ἀποπλάνησις, ἥτις εἰς τοιαύτην περίπτωσιν τιμωρεῖται ἐπίσης μὲ βιασμόν.*

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ ὁ Σ Α κατηγορηθεὶς ὅτι διὰ σωματικῆς βίας ἠνάγκασεν εἰς ἀσέλγειαν τὴν Μ Σ, οὖσαν τὴν ἡλικίαν νεωτέραν τῶν 12 ἐτῶν, ἐκηρύχθη διὰ τῆς ἐτυμηγορίας τῶν ἐνόρκων ἔνοχος, ὅτι ἔπραξεν ἀσέλγειαν κατὰ προσώπου νεωτέρου τῶν 12 ἐτῶν, χωρὶς νὰ μεταχειρισθῇ σωματικὴν βίαν.

Ἐπειδὴ ὁσάκις ἡ ἀσέλγεια πράττεται κατὰ προσώπου νεωτέρου τῶν 12 ἐτῶν μὴ δυναμένου διὰ νεότητα νὰ ἐννοήσῃ καὶ διακρίνῃ ἀκριβῶς μήτε τὴν φύσιν, μήτε τὰ ἐπακόλουθα τῆς ἀσελγοῦς πράξεως, εἰς τὴν ὁποίαν τὸν καταγρῶνται, ὑπάρχει νομικὴ πρόληψις, ὅτι ἔλαβε χώραν ἀπάτη καὶ ἀποπλάνησις, ἥτις εἰς τοιαύτην περίπτωσιν ἰσοδυναμεῖ μὲ τὴν βίαν, καὶ τιμωρεῖται ἐπίσης μὲ βιασμόν.

Ἐπειδὴ ἡ βάσις τῆς κατὰ τοῦ Σ Α κατηγορίας ἦτον, ὅτι ἠσέλγησε κατὰ προσώπου νεωτέρου τῶν 12 ἐτῶν, καὶ σύμφωνα πρὸς αὐτὴν ἐτέθησαν τὰ πρὸς τοὺς ἐνόρκους ζητήματα παρὰ τοῦ προέδρου τῶν συνέδρων, ὅστις, ὁσάκις ἐκ τῶν συζητήσεων προκύψωσι περιστατικὰ ἐπιβαρυντικὰ ἢ ἐλαφρυντικά, ὀφείλει, κατὰ τὸ 430 ἄρθρ. τῆς ποιν. δικονομίας, νὰ θέσῃ περὶ τούτου ἰδιαίτερα ζητήματα, διὰ νὰ εὐκολύνῃ εἰς τοὺς ἐνόρκους τὰ μέσα τοῦ νὰ ἐκφράζωσι τὴν πλήρη αὐτῶν πεποίθησιν.

Ἐπειδὴ ἐπὶ τοῦ προκειμένου τὸ δεύτερον ζήτημα ἐτέθη διὰ μόνην τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν περιστάσεις ἐπιβαρυντικαὶ δὲν ἤθελαν θεωρηθῇ παρὰ τῶν ἐνόρκων ὡς ἀποδεδειγμέναι, ἡ δὲ βάσις τῆς κατηγορίας διὰ τὴν εἰς τὸ δεύτερον ζήτημα παράλειψιν τῆς περιστάσεως τῆς σωματικῆς βίας δὲν ἔλαβε καμμίαν ἀλλοίωσιν, διότι ὁ Σ Α ἐδικάσθη ἕνεκα τοῦ αὐτοῦ ἐγκλήματος, ἕνεκα τοῦ ὁποίου καὶ ἐκατηγορήθη· ἑπομένως δὲν παρεβιάσθη οὔτε νόμος, οὔτε κανὼν δικαίου. Ἀποῤῥίπτει κτλ.

'Απόφ. ποιν. 'Αρείου Πάγου νθ'. τοῦ 1836.

(1) Ὅρα Εὑρετ. λέξ. 1) Α ἰ κ ί α ι σελ. 61 ἐπ.—2) Κ α τ η γ ο ρ ί α.—3) ἀ π ό φ. ποινικὴ σελ. 204 ἐδ. ζ.

§ 2.

Ὁ ἀσελγαίνων κατά τινος προσώπου, μὴ συμπληρώσαντος τὸ 12 ἔτος τῆς ἡλικίας του, τιμωρεῖται μόνον μὲ εἱρκτὴν (2).

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ κηρυχθέντος διὰ τῆς ἐτυμηγορίας ἐνόχου τοῦ Σ Ι Μ, ὅτι ἠσέλγησε κατὰ τοῦ Γ Ι Γ μὴ συμπληρώσαντος εἰσέτι τὸ δωδέκατον ἔτος τῆς ἡλικίας του, ἄνευ τινὸς ἄλλης ἐπιβαρυντικῆς περιστάσεως, ὀρθῶς μὲν ἐφηρμόσθη παρὰ τῶν ἐν Ναυπλίῳ συνέδρων τὸ ἄρθρ. 274 τοῦ ποιν. νόμου, ἀλλ' ἐνῷ τοῦτο παρα-

---

(2) Ἡ ἀπόφ. 48 τῆς 26 Ἰουνίου 1847 φέ.ει:

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ κηρυχθέντος διὰ τῆς ἐτυμηγορίας τῶν ἐνόρκων ἐνόχου τοῦ Θ Γ, ὅτι ἠσέλγησε κατὰ τοῦ Β Κ μὴ συμπληρώσαντος εἰσέτι τὸ δωδέκατον ἔτος τῆς ἡλικίας του, ὀρθῶς μὲν ἐφηρμόσθη παρὰ τῶν ἐν Ἀθήναις συνέδρων τὸ ἄρθρ. 274 τοῦ ποινικοῦ νόμου, ἀλλ', ἐνῷ τοῦτο παραπέμπει ὡς πρὸς τὸν ὁρισμὸν τῆς ποινῆς εἰς τὴν διαστολὴν τῶν εἰς τὸ προηγούμενον ἄρθρ. 273 ἀναφερομένων περιπτώσεων, ἐσφαλμένως ἐφηρμόσθη ὁ ἀριθ. 2 τοῦ ἄρθρ. τούτου, δυνάμει τοῦ ὁποίου ὁ κηρυχθεὶς ἔνοχος κατεδικάσθη εἰς πρόσκαιρα δεσμά, διότι ἐὰν διὰ τὸν βιαστὴν κατὰ τὸ ἄρθρ. 273 § 2 ἡ μικροτέρα τῶν 12 ἐτῶν ἡλικία τοῦ παθόντος εἶναι ἰδιαιτέρα ἐπιβαρυντικὴ περίπτωσις ἐπιτείνουσα τὴν ποινήν του, ἐνταῦθα ἡ περίστασις τῆς μικροτέρας ταύτης ἡλικίας εἶναι ἀπεναντίας στοιχεῖον συστατικὸν τῆς ἀξιοποίνου πράξεως τῆς προνοουμένης ἀπὸ τὸ ἄρθρ. 274 καὶ χαρακτηριζομένης ὡς ἀποπλανήσεως εἰς ἀσέλγειαν, στοιχεῖον ἀντικαθιστῶν τοὺς κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρ. συστατικοὺς ὅρους τοῦ βιασμοῦ, τοὐτέστι τὴν βίαν, τὰς δεινῶς ἐπικινδύνους ἀπειλὰς καὶ τὴν δολίαν ἀπονάρκωσιν· ἄρα ὅταν πρόκηται περὶ τῆς προβλεπομένης ἀπὸ τὸ ἄρθρ. 274 ἀξιοποίνου πράξεως, δὲν δύναται νὰ προστεθῇ ὡς ἐπιβαρυντικὴ τῆς ποινῆς αἰτία ἡ αὐτὴ περίπτωσις, ἥτις περιλαμβάνεται εἰς τὸν ὁρισμὸν τοῦ ἄρθρου τούτου ὡς στοιχεῖον συστατικὸν τῆς πράξεως ταύτης, ἐνῷ ἀπεναντίας ὀρθῶς ἠδύνατο ὡς τοιαύτη νὰ περιληφθῇ εἰς τὸ περὶ βιασμοῦ ἄρθρ. 273, διότι εἰς τοῦτο ἡ νεαρὰ τοῦ βιασθέντος ἡλικία προσθέτει νέον ἐπιβαρυντικὸν περιστατικὸν εἰς τὰ κατὰ τὸν ὁρισμὸν τῆς πράξεως ὑπάρχοντα ἤδη ἕτερα, τουτέστι τῆς βίας ἢ τῶν ἀπειλῶν, ἢ τῆς δολίας ἀποναρκώσεως· ἄλλως ἤθελον ἐξομοιωθῇ ὡς πρὸς τὸν βαθμὸν τῆς τιμωρίας δύω πράξεις οὐσιωδῶς διαφέρουσαι λόγῳ τοῦ ἀπαρτιστικοῦ τῶν στοιχείων, ὁ δὲ ἕνεκα ἀποπλανήσεως εἰς ἀσέλγειαν καταταδικαζόμενος ποτὲ δὲν ἤθελεν εὑρεθῇ εἰς θέσιν νὰ τιμωρηθῇ μὲ μόνην εἱρκτὴν κατὰ τὸν § 3 τοῦ ἄρθρ. 273, ἐνῷ τὴν ὠφέλειαν ταύτην ἔχει ὁ βιαστὴς κατὰ τὸ εἰρημένον ἄρθρον· Ἐπειδὴ μὴ βεβαιωθείσης διὰ τῆς ἐτυμηγορίας τῆς ὑπάρξεως καμμιᾶς ἐκ τῶν εἰς τὸ ἄρθρ. 273 ἀναφερομένων περιπτώσεων παρεκτὸς ἐκείνης τῆς ἡλικίας, ἥτις, ὡ προείρηται, συνιστᾷ τὸ ἀξιόποινον τῆς πράξεως, ἔπρεπε νὰ ἐφαρμοσθῇ ὁ ἀριθ. 3 τοῦ ἄρθρ. 273 ἀντὶ τοῦ ἀριθ. 2 καὶ νὰ καταδικασθῇ ὁ κηρυχθεὶς ἔνοχος δυνάμει αὐτοῦ εἰς τὸν ἐλάχιστον ὅρον τῆς εἱρκτῆς ἀντὶ τοῦ κατὰ τοὺς συνέδρους ἐλαχίστου ὅρου τῶν προσκαίρων δεσμῶν κτλ. »

πέμπει, ὡς πρὸς τὸν ὁρισμὸν τῆς ποινῆς, εἰς τὴν διαστολὴν τῶν εἰς τὸ προηγούμενον ἄρθρ. 272 ἀναφερομένων περιπτώσεων, ἐσφαλμένως ἐφηρμόσθη ὁ ἀριθ. 2 τοῦ ἄρθρ. τούτου, δυνάμει τοῦ ὁποίου ὁ κηρυχθεὶς ἔνοχος κατεδικάσθη εἰς πρόσκαιρα δεσμά, διότι ἐὰν διὰ τὸν βιαστὴν κατὰ τὸ ἄρθρ. 273 § 2 ἡ νεωτέρα τῶν δώδεκα ἐτῶν ἡλικία τοῦ παθόντος χαρακτηρίζεται ὡς ἰδιαιτέρα ἐπιβαρυντικὴ περίπτωσις ἐπιτείνουσα τὴν ποινήν του, ἐνταῦθα ἡ περίστασις τῆς νεωτέρας ταύτης ἡλικίας εἶναι ἀπεναντίας στοιχεῖον συστατικὸν τῆς ἀξιοποίνου πράξεως τῆς προνοουμένης ἀπὸ τὸ ἄρθρ. 274 καὶ χαρακτηριζομένης *ἀποπλάνησις* εἰς *ἀσέλγειαν*, στοιχεῖον ἀντικαθιστῶν τοὺς κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον συστατικοὺς ὅρους τοῦ βιασμοῦ, τουτέστι τὴν βίαν, τὰς δεινῶς ἐπικινδύνους ἀπειλὰς καὶ τὴν δολίαν ἀπονάρκωσιν· ἄρα ὅταν πρόκηται περὶ τῆς προβλεπομένης ἀπὸ τὸ ἄρθρ. 274 ἀξιοποίνου πράξεως, δὲν δύναται νὰ προστεθῇ ὡς ἐπιβαρυντικὴ τῆς ποινῆς αἰτία ἡ αὐτὴ περίπτωσις, ἥτις περιλαμβάνεται εἰς τὸν ὁρισμὸν τοῦ ἄρθρου τούτου ὡς ἀπαρτίζουσα τῆς πράξεως ταύτης τὸ ἀξιόποινον, ἐνῷ, ἀπεναντίας, ὀρθῶς ἐδύνατο ὡς τοιαύτη νὰ περιληφθῇ εἰς τὸ περὶ βιασμοῦ ἄρθρ. 273, διότι εἰς τοῦτο ἡ νεαρὰ τοῦ βιασθέντος ἡλικία προσθέτει νέον τι δεινὸν εἰς τὰ κατὰ τὸν ὁρισμὸν τῆς πράξεως ὑπάρχοντα ἤδη ἕτερα δεινὰ τῆς βίας, ἢ τῶν ἀπειλῶν ἢ τῆς δολίας ἀποναρκώσεως, δεινὰ ποσῶς μὴ ὑπάρχοντα εἰς τὸ ἄρθρ. 274. ἄλλως, κατὰ τὸ ἐναντίον σύστημα, ἤθελον ἐξομοιωθῇ ὡς πρὸς τὸν βαθμὸν τῆς τιμωρίας δύο πράξεις οὐσιωδῶς διαφέρουσαι λόγῳ τῶν ἀπαρτιστικῶν των στοιχείων ὡς πρὸς τὸν βαθμὸν τοῦ ἀξιοποίνου αὐτῶν, ὁ δὲ ἕνεκα ἀποπλανήσεως εἰς ἀσέλγειαν καταδικαζόμενος ποτὲ δὲν ἤθελεν εὑρεθῇ εἰς θέσιν νὰ τιμωρηθῇ μὲ μόνην εἱρκτὴν κατὰ τὸν ἀριθμὸν 3 τοῦ ἄρθ. 273, ἐνῷ τὴν ὠφέλειαν ταύτην ἤθελεν ἔχει ὁ βιαστὴς κατὰ τὸ εἰρημένον ἄρθρον.

Ἐπειδὴ διὰ ταῦτα μὴ βεβαιωθείσης διὰ τῆς ἐτυμηγορίας τῆς ὑπάρξεως καμμιᾶς ἐκ τῶν εἰς τὸ ἄρθ. 273 ἀναφερομένων περιπτώσεων, παρ' ἐκτὸς ἐκείνης τῆς ἡλικίας, ἥτις, ὡς εἴρηται, συνίστησιν ἐνταῦθα τὸ ἀξιόποινον τῆς πράξεως, ἔπρεπε νὰ ἐφαρμοσθῇ ὁ ἀριθ. 3 τοῦ ἄρθρ. 273 ἀντὶ τοῦ ἀριθ. 2, καὶ νὰ καταδικασθῇ ὁ κηρυχθεὶς ἔνοχος δυνάμει αὐτοῦ εἰς τὸν ἐλάχιστον ὅρον τῆς εἱρκτῆς, ἀντὶ τοῦ κατὰ τοὺς συνέδρους ἐλαχίστου ὅρου τῶν προσκαίρων δεσμῶν.

Ἀποῤῥίπτει τοὺς λοιποὺς ἀναιρέσεως λόγους ἐκτὸς τοῦ τῆς ἐσφαλμένης ἐφαρμογῆς τοῦ ποιν. νόμου, καὶ παραδεχόμενον ὡς πρὸς τοῦτο τὴν αἴτησιν ἀναιρέσεως τοῦ Σ Ι Μ, ἥτις ἐγεινε κατὰ τῆς ἀπὸ 7 αὐγούστου 1846 ὑπ' ἀριθ. 78 ἀποφάσεως τῶν ἐν Ναυ-

πλίῳ συνέδρων ἀναιρεῖ, καθόσον ἀφορᾷ τὴν ποινὴν, τὴν εἰρημένην ἀπόφασιν.»

Ἀπόφ. ποιν Ἀρείου Πάγου 128 τοῦ 1846.

§ 3.

Ἡ ἡλικία δὲν ἀπαρτίζει ἐπιβαρυντικὴν περίστασιν τῆς εἰς ἀσέλγειαν ἀποπλανήσεως, ὡς εἰς τὸν βιασμὸν, ἀλλ' εἶναι συστατικὸν κύριον τοῦ κακουργήματος, ὥστε ἡ ἀπουσία τῆς περιστάσεως ταύτης μεταβάλλει τὴν πρᾶξιν εἰς ἁπλοῦν πλημμέλημα.

Ἀπόφ. «Ἐπειδὴ, δυνάμει τοῦ ἄρθ. 274 τοῦ εἰρημένου ποιν. νόμου, ὁσάκις ἡ ἀσέλγεια ἐκτελεῖται ἄνευ τῶν μέσων, τὰ ὁποῖα προνοεῖ τὸ ἄρθρ. 273 ἐπὶ προσώπου μὴ συμπληρώσαντος εἰσέτι τὸ δωδέκατον ἔτος τῆς ἡλικίας του, ὁ ἔνοχος αὐτῆς τιμωρεῖται, κατὰ τὴν διαστολὴν τῶν ἀναφερομένων εἰς τὸ διαληφθὲν ἄρθ. 273 περιπτώσεων, ἐπίσης μὲ βιαστήν.

Ἐπειδὴ μεταξὺ τῶν περιπτώσεων, τῶν ὁποίων τὴν διαστολὴν προνοεῖ τὸ ἄρθρ. 274, δὲν δύναται νὰ συμπεριληφθῇ καὶ ἡ περίπτωσις τῆς ἡλικίας τοῦ παθόντος· διότι, κατὰ τὸ εἰρημένον ἄρθρον, ἡ ἡλικία δὲν ἀπαρτίζει ἐπιβαρυντικὴν περίστασιν τῆς εἰς ἀσέλγειαν ἀποπλανήσεως, ὡς ἐκ τοὐναντίου συμβαίνει εἰς τὸ ἔγκλημα τοῦ βιασμοῦ, ἀλλ' ἀπαρτίζει συστατικὸν κύριον τοῦ κακουργήματος· εἰς τρόπον ὥστε ἡ ἀπουσία τῆς περιστάσεως ταύτης ἤθελε μεταβάλλει τὴν πρᾶξιν εἰς ἁπλοῦν πλημμέλημα κατὰ τὸ ἄρθρ. 282 τοῦ ποιν. νόμου, καὶ ἑπομένως αἱ περιπτώσεις, τῶν ὁποίων τὴν διαστολὴν προβλέπει τὸ εἰρημένον ἄρθρ. 274, ἀναφερόμενον εἰς τὸ 273, ὡς περιστάσεις ἐπιβαρυντικαὶ, εἶναι μόνον ἡ στέρησις τῆς ζωῆς ἢ ἡ βλάβη τῆς ὑγείας τοῦ παθόντος· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου, ἐνῷ ἀφ' ἑνὸς δὲν ἀποδεικνύεται ἀπὸ τὴν ἀνάκρισιν ὅτι ἐξετελέσθη ἡ ἀσέλγεια μὲ τὰ παρὰ τοῦ ἄρθρου 273 προνοούμενα μέσα, προκύπτει ἀφ' ἑτέρου ὅτι καμμία ἀπὸ τὰς δύω ταύτας ἐπιβαρυντικὰς περιπτώσεις δὲν ἔλαβε χώραν· ὥστε ἡ πρᾶξις ὑπάγεται κυρίως εἰς τὸν 3 ἀριθ. τοῦ ἄρθρ. 273.»

Σημ. Οὕτω παρεδέχθη τὴν πρότασιν τοῦ εἰσαγγελέως, μετερρύθμισε τὸ βούλευμα τοῦ συμβουλίου τῶν ἐν Τριπόλει πλημμελειοδικῶν, καὶ παρέπεμψε τὸν Α εἰς τὸ κατὰ τὴν περιφέρειαν τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν κακουργοδικεῖον, ὡς ὑπαίτιον ἀποπλανήσεως εἰς ἀσέλγειαν ἄρρενος μὴ συμπληρώσαντος ἔτι τὸ δωδέκατον ἔτος τῆς ἡλικίας του κατὰ τὰ ἄρθ· 274 καὶ 273 § 3 τοῦ ποιν. νόμου.

Βούλευμα 30 τοῦ 1837 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν.

§ 4

Ὁ ἐπιλαβόμενος κορασίου πρὸς ἀπαγωγὴν καὶ ὑπὸ ἀνωτέρας δυνάμεως ἐμποδισθεὶς εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τιμωρεῖται ἕνεκεν ἀποπείρας. (1).

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ τὸ ἀναφερόμενον ἐν τῇ προσβαλλομένῃ ἀποφάσει περιστατικὸν τῆς διακορεύσεως οὔτε ὡς συστατικὸν τῆς πράξεως τῆς ἀπαγωγῆς ἐθεώρησε τὸ δικαστήριον διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του, οὔτε ἄλλως ἐπ' αὐτοῦ στηρίζει τὴν ἐνοχὴν καὶ τὴν καταδίκην τοῦ Α Κ. ἄρα ὁ πρῶτος λόγος τῆς ἀναιρέσεως ὅτι περὶ τοῦ διαληφθέντος περιστατικοῦ δὲν ὑπάρχει ἀποχρῶσα αἰτιολογία, καθὼς καὶ ὁ δεύτερος, ὅτι κακῶς δυνάμει τοῦ περιστατικοῦ τούτου ἐχαρακτηρίσθη ἡ πρᾶξις τῆς βιαίας ἀπαγωγῆς εἶναι ἀνίσχυροι.

Ἐπὶ τοῦ τρίτου λόγου.

Ἐπειδὴ δι' αὐτῆς τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως ὑπ' ἀριθ. 351 τὸ ἐν Καλάμαις πλημμελειοδικεῖον κυρύττει ἔνοχον τὸν Α Κ, ὅτι τὴν νύκτα τὴν 30 ἰουλίου καὶ τὴν νύκτα τὴν 31 ἰουλίου 1846 εἰσελθὼν εἰς τὴν ἐν Μιστρᾷ οἰκίαν τῆς Χ Δ Κ ἐπελάβετο διὰ τῆς βίας αὐτῆς, ἀκούσης, ἐπὶ σκοπῷ νὰ ἀπαγάγῃ αὐτὴν μεθ' ἑαυτοῦ καὶ νὰ τὴν ἀναγκάσῃ εἰς γάμον, ἀλλ' ἀπέτυχε τοῦ σκοποῦ του· ἐκ δὲ τοῦ διατακτικοῦ τούτου φαίνεται, ὅτι ὁ εἰρημένος Α Κ ἀπεπειράθη νὰ ἀπαγάγῃ διὰ τῆς βίας τὴν διαληφθεῖσαν Χ, δὲν τὴν ἀπήγαγε δὲ, διότι, ὡς φαίνεται ἐκ τοῦ σκεπτικοῦ τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως, οἱ συγγενεῖς ταύτης προειδοποιημένοι ὄντες καὶ παραφυλάττοντες τὸν συνέλαβον κατὰ μὲν τὴν πρώτην σκέψιν τῆς ἀποφάσεως, ἅμα εἰσελθόντα εἰς τὴν καλύβην καὶ ζητοῦντα νὰ τὴν ἀπαγάγῃ μὲ βίαν· κατὰ δὲ τὴν δευτέραν σκέψιν, ἐξερχόμενον τῆς οἰκίας ἀφοῦ πρῶτον ἐπελάβετο τῆς αὐτῆς Χ διὰ τῆς βίας· ὥστε ἀφ' οὗ ἕνεκα τῆς συλλήψεώς του ὁ Κ δὲν ἀπήγαγε τὴν εἰρημένην Χ δὲν ἔπρεπε νὰ καταδικασθῇ εἰς τὴν πλήρη ποινὴν τὴν ἀπὸ τὸ ἄρθρ. 331 ἐδ. 1 τοῦ ποιν. νόμου διαλαμβανομένην, ἀλλ' εἰς τὴν ποινὴν τῆς ἀποπείρας, διότι ἡ πρᾶξις καθ' ὃν τρόπον ἐκηρύχθη οὗτος ἔνοχος, εἶναι ἀπόπειρα βιαίας ἀπαγωγῆς, καὶ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει δὲν ἐλήφθησαν ὑπ' ὄψιν οἱ ὅροι τῆς ἀποπείρας οἱ ἐμπεριεχόμενοι εἰς τ' ἄρθρ. 47 καὶ 50 τοῦ ποιν. νόμου.

Ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου 80 τοῦ 1847.

---

(1) Ορα Εὐρετ. λέξ. 1) ἀπόπειρα ποιν. 2) ἀπαγωγή.

§ 5.

Τὸ κύριον ζήτημα πρέπει νὰ ἐπιστηρίζηται εἰς τὴν ἐν τῷ ἐπιλόγῳ τοῦ ἐγκλητηρίου ἐγγράφου πρότασιν· ὅθεν ὅταν ἐκεῖνο φέρῃ, ὅτι ὁ . . . ἠνάγκασεν εἰς ἀσέλγειαν τὴν . . . μεταχειρισθεὶς σωματικὴν βίαν, ὁ πρόεδρος τῶν συνέδρων δὲν δύναται νὰ θέσῃ ζήτημα περὶ τῆς μὴ ἀποδειχθείσης βίας ἢ περὶ τῆς συναινέσεως τῆς γυναικός.

Ἀπόφ. «Ἐπειδή, κατὰ τὸ 429 ἄρθρ. τῆς ποιν. δικονομίας, τὸ κύριον ζήτημα πρέπει νὰ ἐπιστηρίζεται εἰς τὴν ἐν τῷ ἐπιλόγῳ τοῦ ἐγκλητηρίου ἐγγράφου πρότασιν. Ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ἡ κατὰ τοῦ Α Μ ἢ Μ κατηγορία φέρει, ὅτι οὗτος ἠνάγκασεν εἰς ἀσέλγειαν τὴν Σ Α Ν μεταχειρισθεὶς κατ' αὐτῆς σωματικὴν βίαν, ἑπομένως ὁ πρόεδρος τῶν ἐν Τριπόλει συνέδρων συμμορφούμενος μὲ τὸν νόμον ὤφειλεν, ὡς ἔπραξε, νὰ ὑποβάλῃ εἰς τοὺς ἐνόρκους τὸ ζήτημα ἂν ὁ Α Μ ἦναι ἔνοχος τῆς προσαπτομένης εἰς αὐτὸν πράξεως ὑπὸ τὸν εἰς τὴν κατηγορίαν ἀναφερόμενον ὅρον τῆς βίας, καὶ δὲν ἐδύνατο, ἐνδίδων εἰς τὴν πρότασιν τοῦ συνηγόρου τοῦ ἐγκαλουμένου, νὰ θέσῃ ζήτημα περὶ τῆς μὴ ἀποδειχθείσης βίας, ἢ περὶ τῆς συναινέσεως τῆς Χ εἰς τὴν πρᾶξιν τοῦ Μ, διότι τοῦτο ἤθελεν εἶσθαι ἀντιφατικὸν μὲ τὸ πρῶτον ζήτημα, καὶ ἤθελε μεταβάλλει τὴν φύσιν τοῦ κυρίου ἐγκλήματος, περὶ τοῦ ὁποίου ὁ Μ ἐκατηγορεῖτο.

Ἐπειδὴ οἱ ἀντεισαγγελεῖς ἔχουσι τὰ αὐτὰ μὲ τοὺς εἰσαγγελεῖς δικαιώματα, ὁσάκις τοὺς ἀναπληροῦσι νομίμως· ἑπομένως ὁ ἀντεισαγγελεὺς τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν ἐδύνατο νὰ ὑποκαταστήσῃ τὸν εἰσαγγελέα τῶν ἐν Τριπόλει πλημμελειοδικῶν διὰ νὰ ἐκπληρώσῃ χρέη δημοσίου κατηγόρου παρὰ τῷ δικαστηρίῳ τῶν συνέδρων, καὶ ἐκ τούτου δὲν προέκυψε κακὴ σύνθεσις τοῦ δικαστηρίου ἐκείνου.

Διὰ ταῦτα ἀποῤῥίπτει.»

'Απόφ. ποιν. 'Αρείου Πάγου ρξά. τῆς 12 νοεμβρ. 1837.

ΣΗΜ. Ορα Εὑρετ. λέξ. Ζήτημα. Σύνεδροι· Σύνθεσις·—Ἡ ἀπόφασις 49 τοῦ 1844 φέρει:

Ἀπόφ. «Ἐπειδή, κατὰ τὰ ἄρθρ. 429 καὶ 430 τῆς ποιν. δικ., εἰς τὰς ἐπὶ κακουργήμασι δίκας τὸ κύριον ζήτημα, περὶ οὗ πρόκειται νὰ ἐτυμηγορήσωσιν οἱ ἔνορκοι, στηρίζεται εἰς τὴν ἐν τῷ ἐπιλόγῳ τοῦ ἐγκλητηρίου ἐγγράφου πρότασιν, καὶ ἂν ἐπὶ τῆς συζητήσεως ἀναφανῶσι κατὰ τοῦ κατηγορουμένου ἐπιβαρύνουσαι περιστάσεις, ἢ ἐὰν ὁ ἐγκαλούμενος ἀναφέρῃ περὶ ἑαυτοῦ πράγματα, δυνάμενα νὰ ἔχωσιν ἐπιῤῥοὴν εἰς τὸν καταλογισμὸν καὶ εἰς τὴν ἐπιμέτρησιν

τῆς ποινῆς, τίθενται καὶ περὶ τούτου ἰδιαίτερα ζητήματα· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου, ὡς ἐκ τῶν πρακτικῶν καὶ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως δηλοῦται, τὸ δικαστήριον τῶν συνέδρων, ἀφοῦ ἔθεσεν εἰς τοὺς ἐνόρκους ὡς κύριον ζήτημα τὴν πρᾶξιν, δι' ἣν ὁ κατηγορούμενος, νῦν ἀναιρεσείων, Δ Κ προσεκλήθη νὰ δικασθῇ, ἤτοι ἂν ἠνάγκασεν εἰς ἀσέλγειαν διὰ σωματικῆς βίας τὴν Α Ν Α, ἔχουσαν ἡλικίαν κατωτέραν τῶν δώδεκα ἐτῶν, ἐπρόσθεσε καὶ δεύτερον ἄλλο ζήτημα, ἔχον ἐπιῤῥοὴν εἰς τὸν καταλογισμὸν τῆς ποινῆς, ἤτοι ἂν ὁ εἰρημένος ἁπλῶς ἠσέλγησεν ἄνευ σωματικῆς βίας· οἱ δὲ ἔνορκοι ἀπήντησαν εἰς μὲν τὸ πρῶτον ἀποφατικῶς, προσδιορίσαντες συνάμα καὶ τὴν ἡλικίαν τῆς παθούσης εἰς δεκαετῆ· ἐπομένως ὁ λόγος τοῦ ἀναιρεσείοντος, ὅτι ὁ πρόεδρος τῶν συνέδρων δὲν ἔθεσε τὸ παρ' αὐτοῦ προταθὲν ἰδιαίτερον ζήτημα, ἂν δηλ. ἔπραξεν ἄλλας πράξεις, προσβαλλούσας τὴν αἰδῶ, εἶναι παντάπασιν ἀνίσχυρος, καθόσον, ἐκτὸς ὅτι τὸ προταθὲν ζήτημα δὲν προέκυψεν ἐκ τῆς συζητήσεως, ἀλλ' οὐδὲ εἶχεν οὐδεμίαν ἐπιῤῥοὴν εἰς τὸ ἀντικείμενον τῆς κατηγορίας, ἔτεινε δὲ μόνον, ὅπως ἐτέθη, εἰς τὸ νὰ φέρῃ τὴν τελείαν ἀπόλυσιν τοῦ κατηγορουμένου, καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦτο, ἂν οἱ ἔνορκοι ἤθελαν πεισθεῖ περὶ αὐτοῦ, ἠδύνατο ἐπίσης νὰ προκύψῃ ἐκ τῆς ἀποφατικῆς ἀπαντήσεώς των καὶ εἰς τὸ δεύτερον ζήτημα. Οὕτως ἄρα δὲν ἔλαβον χώραν, ὡς ὁ ἀναιρεσείων διϊσχυρίζεται, οὐδὲ ἡ παραβίασις τῶν ἄρθρ. 420 καὶ 365 τῆς ποιν. δικονομίας, οὐδὲ ἡ κακὴ ἑρμηνεία καὶ ἐφαρμογὴ τῶν ἄρθρ. 272 καὶ 274 τοῦ ποιν. νόμου.

Ἐπειδὴ ὁ ἐπὶ ἀκροατηρίου προταθείς, λόγος, ὅτι τὸ περὶ τῆς ἡλικίας τῆς παθούσης ζήτημα ἐτέθη δεύτερον καὶ ὄχι τρίτον κατὰ τὴν τάξιν, εἶναι ἐπίσης ἀνίσχυρος, διότι ὁ τρόπος τῆς τάξεως τῶν ζητημάτων δὲν προσδιορίζεται παρ' οὐδενὸς νόμου, καὶ ἐπομένως ἀνήκει ὅλως εἰς τὴν κρίσιν τῶν συνέδρων.

Διὰ ταῦτα ἀποῤῥίπτει.»

§ 6.

Τὸ ἄρθρ. 273 τοῦ ποιν. νόμου περιέχει δύω χωριστὰς περιπτώσεις, ἑκάστη τῶν ὁποίων ἀφορᾷ πρᾶξιν τετελεσμένην.

Ἀπόφ. α' Ἐπειδή, κατὰ τὸ 273 ἄρθρ. τοῦ ποιν. νόμου, τιμωρεῖται ὡς ἔνοχος βιασμοῦ α') ὅστις ἀναγκάζει εἰς ἀσέλγειαν θῆλυ ἢ ἄῤῥεν, μεταχειριζόμενος σωματικὴν βίαν ἢ ἀπειλάς, ἡνωμένας μὲ δεινὸν κίνδυνον σώματος ἢ τῆς ζωῆς, καὶ β'. ὅστις καθιστᾷ τινὰ ἀνίκανον ἀμύνης φέρων δολίως εἰς ἀπονάρκωσιν τὰς αἰσθήσεις του, καὶ, οὕτως ἔχοντος, καταχρᾶται αὐτοῦ πρὸς ἀσέλγειαν· ἐπομέ-

νως ἡ διάταξις αὕτη περιέχει δύω χωριστὰς περιπτώσεις, ἑκατέρα τῶν ὁποίων ἀφορᾷ πρᾶξιν τετελεσμένην· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ἡ πρᾶξις, τῆς ὁποίας ἐκηρύχθη ἔνοχος ὁ ἀναιρεσείων· τουτέστιν ὅτι ἠνάγκασεν εἰς ἀσέλγειαν τὴν Γ Φ, μεταχειρισθεὶς σωματικὴν βίαν, ἀνάγεται εἰς τὴν πρώτην τῶν εἰρημένων δύω περιπτώσεων· ἄρα τὸ δικαστήριον τῶν συνέδρων, ἐφαρμόσαν εἰς αὐτὴν τὴν ποινὴν τῆς τετελεσμένης πράξεως τοῦ βιασμοῦ, ἡρμήνευσεν ὀρθῶς τὸν νόμον.

Διὰ ταῦτα ἀποῤῥίπτει κτλ.

Ἀπόφ. ποιν. Ἀρείου Πάγου τμζ τῆς 26 Ἰουνίου 1839.

§ 7

Ἡ σωματικὴ βία, ἡ γενομένη πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς ἀσελγείας, ἀρκεῖ μόνη ν' ἀποτελέσῃ τὸν βιασμόν· ὁ κίνδυνος τοῦ σώματος ἢ τῆς ζωῆς ἀπαιτεῖται, ὅταν ἀναγκάζεταί τις εἰς ἀσέλγειαν δι' ἀπειλῶν μόνον.

Ἀπόφ. α Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ γράμμα καὶ τὸ πνεῦμα τοῦ 273 ἄρθρ. τοῦ ποιν. νόμου, ἡ συνδρομὴ ἐπικειμένου κινδύνου σώματος ἢ ζωῆς ἀπαιτεῖται καθ' ἣν περίπτωσιν ἀναγκάζεταί τις εἰς ἀσέλγειαν δι' ἀπειλῶν μόνον, οὐχὶ δὲ καὶ διὰ σωματικῆς βίας, ἥτις, γενομένη πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς ἀσελγείας, ἀρκεῖ μόνη ν' ἀποτελέσῃ τὸ κακούργημα τοῦ βιασμοῦ. Ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ἡ ἐτυμηγορία τῶν ἐνόρκων φέρει ὅτι ὁ νῦν ἀναιρεσείων Α. Ι ἠνάγκασεν εἰς ἀσέλγειαν τὸν Χ Ν Τ, νεώτερον ὄντα τῶν δώδεκα ἐτῶν, μεταχειριζόμενος σωματικὴν βίαν, καὶ ὅτι ἡ ὑγεία τοῦ βιασθέντος ἐβλάφθη ἐκ τῆς πράξεως ταύτης. Ἂν δὲ ἐν τῇ αὐτῇ ἐτυμηγορίᾳ ἀναφέρεται, ὅτι ὁ ἀναιρεσείων μετεχειρίσθη καὶ ἀπειλὰς, ἡ ἀτελὴς αὕτη ἀπόφασις τῶν ἐνόρκων δὲν καθιστᾷ πλημμελῆ τὴν ἐτυμηγορίαν καὶ ὡς πρὸς τὸ αὐθύπαρκτον εἶδος τοῦ διὰ τῆς σωματικῆς βίας γενομένου βιασμοῦ· ἑπομένως τὸ δικαστήριον τῶν ἐν Ἀθήναις συνέδρων, ἐφαρμόσαν ἐπὶ τῆς τοιαύτης πράξεως τὸν δεύτερον ἀριθμὸν τοῦ 273 ἄρθρ. τοῦ ποιν. νόμου, ἔπραξε σύμφωνα μὲ τὸν νόμον.

Διὰ ταῦτα ἀποῤῥίπτει κτλ.

Ἀπόφ. ποιν. Ἀρείου Πάγου ΥΚΑ τῆς 4 Ἰανουαρίου 1840.

ΣΗΜ. Εἰς ἰσίαν ἀπόφ. (ργ'.— Ὅρα σελ. 87 τοῦ 1 τόμου τῆς νομολ.) ὁ Ἄρειος Πάγος ἐξεφράσθη οὕτως:

Ἀπόφ. α Ἐπειδὴ εἰς τὸ 273 ἄρθρ. τοῦ ποιν. νόμου διαλαμβάνον . . . συμπεριέλαβεν ὁ νομοθέτης τὰ διάφορα περιστατικὰ, τῶν ὁποίων ὅλων ἡ συνδρομὴ δὲν εἶναι ἀναγκαία εἰς τὰ διάφορα εἴδη τοῦ βιασμοῦ, διότι καὶ κατὰ τὸ γράμμα καὶ κατὰ τὸ πνεῦμα τοῦ

νόμου ἡ σωματικὴ βία μόνη ἀρκεῖ νὰ ἀπαρτίσῃ τὴν πρᾶξιν τοῦ ἐγκλήματος τούτου, ἡ δὲ σύνδρομὴ τοῦ δεινοῦ κινδύνου τοῦ σώματος ἢ τῆς ζωῆς ἀπαιτεῖται εἰς μόνας τὰς ἀπειλάς, αἱ ὁποῖαι ἄνευ τούτου δὲν ἀπαρτίζουν πλήρη βίαν, μηδὲ δύνανται νὰ κινήσωσι τὴν ἄμυναν τοῦ βιαζομένου προσώπου, καὶ ἐκ τούτου γίνεται φανερὸν ὅτι ἐπὶ τοῦ προκειμένου, φερούσης τῆς κατηγορίας ὅτι τὸ ἔγκλημα ἐπράχθη μὲ βίαν σωματικήν, δὲν παρελείφθη οὔτε εἰς τὸ κατηγορητήριον οὔτε εἰς τὸ πρὸς τοὺς ἐνόρκους δοθὲν ζήτημα, οὔτε εἰς τὴν ἐτυμηγορίαν αὐτῶν, κανὲν ἐκ τῶν ἀπαιτουμένων περιστατικῶν. Ἀποῤῥίπτει κτλ.

§ 8.

Πότε τὸ 280 ἄρθρ. τοῦ ποιν. νόμου δὲν ἀπαιτεῖ ἔγκλησιν;

Ἀπόφ. α Ἐπειδή, κατὰ τὸ 280 ἄρθ. τοῦ ποιν. νόμου, καταδίωξις αὐτεπαγγέλτως γίνεται καὶ ἄνευ μηνύσεως καὶ ἐγκλήσεως τοῦ παθόντος, ὅταν αἱ τοιαῦται πράξεις γίνωνται ὑπὸ τῶν ἐν τῷ ἄρθρ. 276 ἀναφερομένων προσώπων. Ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ὁ Α ἦτον ἐπιστάτης τῆς ἐν Μεσολογγ. ἐξετ. φυλακῆς.—Ἐπειδὴ ἡ στάθμισις τῆς βαρύτητος τῶν μαρτυριῶν εἶναι ἔργον τῶν κατιωτ. δικαστηρίων, νόμιμος δὲ αἰτία ἐξαιρέσεως τῶν ἐπὶ τῆς προκειμένης ὑποθέσεως ἀκουσθέντων μαρτύρων δὲν ἀπεδείχθη, διότι, καὶ ἂν ὑποτεθῇ ὅτι αὐτοὶ κατεμήνυσαν τὸν Δ, ὁ νόμος δὲν ἐξαιρεῖ αὐτοὺς διὰ τοῦτο.—Ἐπειδὴ ὁ Α. ὡς ἐπιστάτης δημοσίου καταστήματος κατέστη ἔνοχος ἀποπλανήσεως πρὸς ἀσέλγειαν πράξεως τιμωρουμένης ὑπὸ τοῦ ἄρθ. 276 τοῦ ποιν. νόμου διαλαμβάνοντος . . ., τὸ ὁποῖον ἐφήρμοσεν ὀρθῶς τὸ ἐν Μεσ. δικ. δὲν παρέθεσε δὲ αὐτό.—Ἐπειδή, κατὰ τὸ ἄρθρ. 263 §3 τῆς ποιν. δικονομίας, ἡ μὴ παράθεσις τοῦ ἀνήκοντος ἄρθρ. τοῦ ποιν. νόμου εἶναι λόγος ἀναιρέσεως. Ἀποῤῥίπτει, ἀναιρεῖ ὑπὲρ τοῦ νόμου . . τὰ ἔξοδα νὰ πληρωθῶσι παρὰ τοῦ δημοσίου κλ.»

Ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου κν'. τοῦ 1835. (1)

§ 9.

Ὅταν ἡ ἀσέλγεια πράττεται κατὰ προσώπου, μὴ συμπληρώσαντος τὰ 12 ἔτος τῆς ἡλικίας, δὲν γίνεται διάκρισις ἂν ἐτελέσθη παρὰ φύσιν ἢ μή.

Ἀπόφ. α Ἐπειδὴ καὶ τὸ ἐγκλητήριον ἔγγραφον καὶ τὸ βού-

(1) Ὅρα Εὔρ. λέξ. 1) Μήνυσις. 2) Ἀποζημίωσις σ. 134 ἐπ. ἰδίως δὲ τοὺς αὐτῇ §§ 19. 33. 62. 117.

λευμα τῆς παραπομπῆς ἀποφαινόνται, ὅτι ὁ ἀναιρεσείων ἠσέλγησεν ἀπλῶς κατὰ τῆς Α. τετραετοῦς τὴν ἡλικίαν, θυγατρὸς τοῦ Α. Κ. καὶ ὅτι ἐκ τῆς πράξεως ταύτης δὲν ἔπαθεν οὐδεμίαν βλάβην ἡ ὑγεία τῆς εἰρημένης, τὸ δὲ πρὸς τοὺς ἐνόρκους τεθὲν ζήτημα δὲν περιέχει εἰμὴ τὴν πρᾶξιν, τὴν ὁποίαν τὴν ἐχαρακτήρησαν τὸ ἐγκλητήριον καὶ τὸ βούλευμα, ἑπομένως δὲν μετεβλήθη παντάπασιν ἡ κατηγορία, κατὰ τὴν διϊσχύρισιν τοῦ ἀναιρεσείοντος, ὥστε νὰ παραβιασθῇ ἐντεῦθεν τὸ δικαίωμα τῆς ὑπερασπίσεως· ἄλλως οὐδ' ἦτον ἀνάγκη νὰ τεθῇ, ὡς αὐτὸς οὗτος ἀξιοῖ, καὶ τὸ ζήτημα, ἐὰν ἡ ἀσέλγεια ἐπράχθη παρὰ φύσιν, διότι, κατὰ τὸ 274 ἄρθ. τοῦ ποιν. νόμου, προκειμένου λόγου περὶ ἀσελγήσεως κατὰ προσώπου μὴ συμπληρώσαντος τὸ δωδέκατον ἔτος τῆς ἡλικίας, δὲν γίνεται οὐδεμία διαστολὴ ἂν ἡ πρᾶξις ἐκτελέσθη παρὰ φύσιν ἢ μή.

Ἐπειδὴ ὁ κατὰ τὴν ἀρχὴν τῆς δίκης διορισθεὶς διερμηνεὺς ὡρκίσθη κατὰ νόμον, ὡς ἐκ τῶν πρακτικῶν βεβαιοῦται, ὁ δὲ ὅρκος εἶναι γενικὸς καὶ ἰσχύει διὰ πᾶσαν τὴν δίκην· ὥστε ὁ λόγος ὅτι ὁ διερμηνεὺς δὲν ὡρκίσθη ἰδίως καθόσον ἀπέβλεπε τὰς καταθέσεις τῶν μαρτύρων, εἶναι ἀνίσχυρος.

Ἐπειδὴ τοιοῦτος ἐπίσης εἶναι καὶ ὁ τελευταῖος λόγος, ὅτι αἱ καταθέσεις τινῶν μαρτύρων δὲν ἐκοινοποιήθησαν ἀλβανιστὶ εἰς τὸν κατηγορούμενον, διότι εἰκάζεται ὅτι ὁ διερμηνεὺς κληθεὶς ἅπαξ ἡρμήνευσεν ὅλας τὰς μαρτυρίας. (Ὅρα Ἑρμηνεύς).

Διὰ ταῦτα ἀποῤῥίπτει.

Ἀπόφ. ποιν. Ἀρείου Πάγου 111 τῆς 30 νοεμβ. 1852.

ΑΣΙΑΤΙΚΑΙ ΓΛΩΣΣΑΙ. — Περὶ τῆς σπουδῆς των ὅρα διατ. 8/20 Δεκεμβ. 1837 (συλλ. νόμων ὑπὸ Πεύζη σελ. 882)

ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ.

§ 1. *Ἡ κακὴ ἐφαρμογὴ ἀστυνομικῆς διατάξεως ἐπιφέρει ἀναίρεσιν· ἤτοι, ὁ Ἄρειος Πάγος ἀναιρεῖ ὅταν τὸ ποιν. δικαστήριον καταδικάζῃ ἕνεκα πράξεως, τὴν ὁποίαν δὲν προνοεῖ ἡ ἀστυνομικὴ διάταξις, ἐφ' ἧς ἡ καταδίκη στηρίζεται.*

Ἀπόφ. «Ἐπειδὴ διὰ τῆς ἀπὸ 4 σεπτεμβρίου 1846 ὑπ' ἀριθ. 231 ἀστυνομικῆς διατάξεως τοῦ δημαστυνόμου Ἱστιαίων ἀπαγορεύεται, ἐπὶ τῇ ὡρισμένῃ παρὰ τοῦ ἄρθρ. 697 τοῦ ποιν. νόμου ποινῇ, ἡ καταστροφὴ ἢ ἡ οἰκειοποίησις τῶν δημοσίων ὁδῶν, τὸ δὲ πταισματοδικεῖον Ξηροχωρίου, ὡς γίνεται φανερὸν ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του, ἐκήρυξεν ἔνοχον τὸν ἀναιρεσείοντα ὅτι

κατὰ τὴν 5—7 νοεμβρίου 1846 μετεκίνησε τὴν πρὸς τὴν θέσιν Ἀμμιδίαν τῆς πόλεως Ξηροχωρίου ἐνοριακὴν ὁδὸν ἀτραποῦ ἀνορύξας ἐπ' αὐτῆς τάφρον, χωρὶς νὰ καθαρίσῃ καλῶς τὴν ἀφεθεῖσαν πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ὁδὸν, κατεδίκασεν αὐτὸν εἰς τριῶν δραχ. πρόστιμον καὶ εἰς τὰ ἔξοδα, καὶ διέταξε νὰ καθαρισθῇ ἡ ὁδὸς αὕτη δι' ἐξόδων του, ἐὰν οὗτος δὲν προτιμήσῃ νὰ τὴν καθαρίσῃ μόνος του, ὥστε νὰ μὴ φαίνωνται αἱ ἀποκοπαὶ τῶν δένδρων καὶ χαμοκλάδων, τουτέστι κατεδίκασεν αὐτὸν διὰ πρᾶξιν, ἥτις ἠδύνατο μὲν νὰ γίνῃ ἀντικείμενον πολιτικῆς δίκης, ἂν, ὡς διαλαμβάνει τὸ σκεπτικὸν τῆς ἀποφάσεως, εἶχον ἀποκτήσει οἱ ἐνορῖται ἢ γείτονες εἰς τὴν ἐπὶ τοῦ ἀγροῦ τοῦ Μ ὑπάρχουσαν ἀτραπὸν, τὴν ὁποίαν οὗτος διέφραξε, δικαίωμα δουλείας· δὲν ἐπροβλέπετο δὲ ἀπὸ τὴν μνησθεῖσαν ἀστυνομικὴν διάταξιν, καθότι αὕτη ἀπηγόρευε μόνον τὴν καταστροφὴν ἢ τὴν οἰκειοποίησιν δημοσίας ὁδοῦ, ὅθεν ἠδύναντο νὰ διαβαίνωσιν ὅλοι οἱ κάτοικοι τῆς πόλεως Ξηροχωρίου καὶ τῶν γειτονικῶν χωρίων, καὶ δὲν ἐπεκτείνεται εἰς τὴν ἀπὸ γῆν ἰδιόκτητον εἰς ἄλλον τόπον μεταφορὰν ἀτραποῦ, ὅθεν διέβαινον μόνον οἱ ἐνορῖται ἢ οἱ γείτονες τῶν παρακειμένων ἀγρῶν· ὅθεν τὸ εἰρημένον πταισματοδικεῖον καταδικάσαν τὸν ἀναιρεσείοντα δυνάμει τοῦ ἄρθρ. 697 τοῦ ποιν. νόμου ἐπὶ παραβάσει τῆς προμνημονευθείσης ἀστυνομικῆς διατάξεως, ἐν ᾧ ὤφειλε ν' ἀπολύσῃ αὐτὸν, καθότι ἡ πρᾶξις δι' ἣν κατεδικάσθη, μὴ προβλεπομένη παρὰ τῆς ἀστυνομικῆς διατάξεως, δὲν ἦτον ἀξιόποινος, ἐφήρμοσεν ἐσφαλμένως τὸν νόμον, καὶ παρεβίασε τὴν γενικὴν ἀρχὴν τοῦ δικαίου καθιερουμένην καὶ παρὰ τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ ποιν. νόμου, καθ' ἣν δὲν καταγινώσκεται ποινὴ πλὴν εἰς ἐκείνας μόνον τὰς πράξεις καὶ ἐλλείψεις, κατὰ τῶν ὁποίων νόμος τις ὥρισε προηγουμένως ῥητὴν ποινὴν, ἡ δὲ τοιαύτη παραβίασις καὶ ἐσφαλμένη ἐφαρμογὴ τοῦ νόμου δίδει χώραν εἰς ἀναίρεσιν κατὰ τὸ ἄρθρ. 260 § 6 τῆς ποιν. δικονομίας.

Διὰ ταῦτα ἀναιρεῖ·

Ἀπόφ. ποιν. Ἀρείου Πάγου 3 τῆς 13 ἰουνίου 1847.

§ 2.

Διάταξις, ἀντικείμενον ἔχουσα τὸν διαχωρισμὸν τῶν ὁρίων τῆς κοινότητος καὶ τὴν ἀπαγόρευσιν τοῦ νὰ βόσκωσι ποίμνια ὑπὸ τὰ κάρπιμα δένδρα, ἀφορᾷ τὴν ἀγροτικὴν ἀστυνομίαν, τὴν ὁποίαν ὁ νόμος ἀνέθεσεν εἰς τὰς δημοτικὰς ἀρχάς. Ὥστε ἡ διάταξις αὕτη, φέρουσα καὶ τὴν ἔγκρισιν τῆς διοικήσεως, περιέχει ὅλα τὰ παρὰ τοῦ ἄρθ. 697 τοῦ ποιν. νόμου ἀπαιτούμενα προσόντα πρὸς ἐφαρμογήν.

Ἀπόφ. ποιν. Ἀρείου Πάγου 39 τοῦ 1843.

§ 8.

ΖΗΤ. Τὸ ἄρθρ. 584 τοῦ ποιν. νόμου προνοεῖ τὰς γινομένας εἰς περιπτώσεις ἐκτάκτους, οἷα ἡ σιτοδεία, παραβιάσεις τῶν διατάξεων τῆς ἀστυνομικῆς ἀρχῆς, ἐν ᾧ, ὅταν αἱ ὁμοίας φύσεως παραβάσεις γίνωνται εἰς συνήθεις περιστάσεις, ἐφαρμόζεται τὸ ἄρθρ. 671.

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ ἄρθρ. 584 τοῦ ποιν. νόμου, μὲ πρόστιμον τοὐλάχιστον δέκα δραχμῶν τιμωρεῖται ὅστις παραβαίνει τὰς περὶ τῆς ἐμπορίας σίτου ἢ ἄλλων τροφίμων διατάξεις, τὰς ὁποίας ἡ ἀστυνομικὴ ἀρχὴ ἐκδίδει *καθ' ἑκάστην περίπτωσιν*, ὅπου *ἡ χρεία τὸ καλέσει*, καὶ ἐξ αὐτῆς τῆς ἐπιγραφῆς τοῦ κεφαλαίου διαλαμβανούσης *πταίσματα ἀφορῶντα τὴν σιτοδείαν καὶ τὴν ἀνατίμησιν τῶν τροφίμων*, γίνεται φανερὸν ὅτι τὸ ἄρθρον τοῦτο τοῦ ποιν. νόμου προνοεῖ τὰς γινομένας εἰς περιπτώσεις ἐκτάκτους, οἷα ἡ σιτοδεία, παραβάσεις τῶν διατάξεων τῆς ἀστυνομικῆς ἀρχῆς, ἐν ᾧ, ὅταν αἱ ὁμοίας φύσεως παραβάσεις γίνωνται εἰς συνήθεις περιστάσεις, τιμωροῦνται εἰδικώτερον παρὰ τοῦ 671 ἄρθ. τοῦ ποινικοῦ νόμου ἔχοντος οὕτως « εἰς πρόστιμον τριάκοντα μέχρι τριακοσίων δραχ. καταδικάζεται, ὅστις παραβαίνει τὸν κανονισμὸν τῆς καθεστώσης τυχὸν διατιμήσεως, δίδων ἐλλειπῆ κατὰ τὸ βάρος ἢ κατὰ τὸ μέτρον πράγματα, ἢ πωλῶν ὤνια εὐτελοῦς ποιότητος, ἢ ζητῶν ὑπερβολικὴν τιμὴν ἢ μισθὸν ». Ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ὁ Β. Β κηρυχθεὶς ἔνοχος, ὅτι ἐν καιρῷ συνήθει ἐπώλησεν ἰχθῦν ὑπὲρ τὴν διατίμησιν τῆς δημαρχίας, ἔπρεπε νὰ καταδικασθῇ εἰς τὴν ὡρισμένην ὑπὸ τοῦ μνησθέντος 671 ἄρθρ. ποινήν· ὁ δὲ πταισματοδίκης Ἑρμουπόλεως, ἐφαρμόσας κατ' αὐτοῦ τὸ 584 ἄρθρ. τοῦ ποιν. νόμου, ἔπραξε κακὴν ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου.

Ἐπειδὴ, κατὰ τὸν 1 ἀριθ. τοῦ 108 ἄρθρ. τοῦ ποιν. νόμου, « πᾶσα ποινὴ, τῆς ὁποίας προσδιώρισεν ὁ νόμος τὸ μέγιστον καὶ ἐλάχιστον μέτρον, πρέπει νὰ ἐπιβάλλεται ἐντὸς τῶν ὅρων τούτων, ἀφοῦ λογισθῶσιν ὅλαι αἱ περιστάσεις. » Κατὰ δὲ τὸν ἀριθ. 3 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρ. δὲν συγχωρεῖται εἰς τὸν δικαστὴν νὰ καταβιβάσῃ τὸ μέτρον τῆς ποινῆς ὑπὸ τὸν ἐλάχιστον ὅρον αὐτοῦ, ὁ δὲ πταισματοδίκης Ἑρμουπόλεως καταδικάσας τὸν Β. Β εἰς 5 μόνον δραχ. πρόστιμον, δυνάμει τοῦ 584 ἄρθρ. τοῦ ποιν. νόμου, ἐν ᾧ κατὰ τὸ ἄρθρ. τοῦτο ὁ ἐλάχιστος ὅρος τοῦ προστίμου εἶναι δέκα δραχμαὶ, παρεβίασε προφανῶς τὸν 5 καὶ τὸν 3 ἀριθ. τοῦ 108 ἄρθρ. τοῦ ποιν. νόμου.

Διὰ ταῦτα, ἀναιρεῖ ὑπὲρ τοῦ νόμου.

'Απόφ. ποιν. 'Αρείου Πάγου τκς' τῆς 20 'Απριλίου 1839.

ΣΗΜ. Περὶ τοῦ ἰδίου ἀντικειμένου διαλαμβάνει καὶ ἡ ὑπ' ἀριθ. πη' τῆς 27 ἰουλίου 1836 ἀπόφ. τοῦ Ἀρείου Πάγου.
(Νομολ. τόμ. 1 σελ. 39).

§ 4.

Πρὸς ἐφαρμογὴν ἀστυνομικῆς τινος διατάξεως ἀπαιτεῖται νὰ ἦναι αὕτη ἐπικυρωμένη κατὰ τὴν νόμιμον διατύπωσιν· ἔγγραφον δὲ ἐπάρχου τινος, δι' οὗ προσκαλεῖ τὸν ἀστυνόμον νὰ διατάξῃ αὐτὸς τὴν κατάπαυσιν τῶν ἀλωνίων, δὲν δύναται νὰ ἔχῃ ἰσχὺν νομίμου διατάξεως πρὸς ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρ. 578 τοῦ ποιν νόμου·
Απόφ. ποιν. Ἀρείου Πάγου ρά τῆς 9 ὀκτωβρ. τοῦ 1836 (σελ. 41 τοῦ 1 τόμου τῆς νομολ).—Πρβ. Berriat N. 89 σημ. 5 καὶ ἐπ. καὶ ἀπόφ. τοῦ ἀκυρ. τῆς 3 αὐγ. 1810.

§ 5.

Τὰ δημευόμενα συγγράμματα (347 ποιν. νόμου) πρέπει νὰ στέλλωνται εἰς τὴν ἀστυνομίαν, δυναμένην, κατὰ τὰς περιστάσεις, νὰ τὰ ἐξαφανίζῃ, ἢ νὰ τὰ διατηρῇ.
Ἐγκύκλ. τοῦ εἰσαγγ. τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

§ 6.

Τὰ δημευόμενα ὅπλα πρέπει νὰ παραδίδωνται εἰς τὴν στρατιωτικὴν ἀρχὴν τῆς ἕδρας τοῦ δικαστηρίου, τὸ ὁποῖον διατάττει τὴν δήμευσιν, ἢ νὰ στέλλωνται εἰς τὸ ἐν Ναυπλίῳ ὁπλοστάσιον. Πρέπει δὲ νὰ σημαδεύωνται, ἀποστελλόμενα, ἀκριβῶς.
Ἔγγρ τῆς εἰσαγγελ. τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

§ 7.

Τὰ ψευδῆ μέτρα καὶ σταθμὰ δημευόμενα (400, 670 ποιν. ν.) πρέπει νὰ διευθύνωνται εἰς τὸ ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν ὑπουργεῖον· διάτ. τῆς 28 νοεμβρίου (10 ὀκτωβρ. 1836). ἐφημ. Κυβερνήσεως σελ. 288.
Ἔγγρ. 5905 τῆς 19 δεκεμβρ. 1839 τῆς εἰσ. τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ ΤΟΥ ΤΥΠΟΥ. ὅρα διάταγμα τῆς 11/23 σεπτεμβρ. 1838 (συλλ. νόμων ὑπὸ Πετσ. σελ. 95).

ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗ. ὅρα τὸ διάταγμα τῆς 3 δεκεμβρίου 1836.—Ἀστυνομία διοικητική, δικαστική· αὐτόθι (1).

(1) ὅρα Κώδ. ὑπὸ τοῦ Κ. Κ. Ράλλη καὶ Πστλῆ σελ 970. ἐπ.

ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ. Ὅρα τὸ διάταγμα τῆς 15/27 δεκεμβρ. 1836 πρόσθετον (1).

ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ.

Βλ. τὸν ἐσχάτως δημοσιευθέντα νόμον τῆς 12 μαρτίου 1849 (ἐφημ. τῆς Κυβερνήσεως φύλλ. 11).

ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΤΗΡΗΣΙΣ (2)

§ 1.

Καθ' ἃς περιπτώσεις ἐπιβάλλεται εἰς τοὺς ἡμεδαποὺς ἡ ἀστυνομικὴ ἐπιτήρησις, εἰς τοὺς ἀλλοδαποὺς ἐπιβάλλεται ἡ ἐκ τῆς χώρας ἀπέλασις.

Ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου τξδ' τῆς 3 ἰουλίου 1839, ἴδ. ἐν τῇ λέξει *ἀλλοδαποὶ* (3).

§ 2.

Τὰ δικαστήρια ἔχουν τὸ δικαίωμα νὰ διατάττωσι τὴν πέραν τῶν ὁρίων ἀπέλασιν τῶν ἀλλοδαπῶν, οἵτινες εἶναι ἐπικίνδυνοι.

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ ὁ Γ Φ δὲν ἐκηρύχθη ἔνοχος, ὅτι ὑφήρεσε μετὰ τῆς Ζ Ν πράγματα ἀνήκοντα εἰς τὸν σύζυγον αὐτῆς, καθ' ἣν περίπτωσιν ἡ πρᾶξις αὐτοῦ μὴ ὄντος συγγενοῦς μετ' ἐκείνου, τοῦ ὁποίου ἐκλάπησαν τὰ πράγματα, ἔπρεπε νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς κλοπή, ἀλλ', ὡς βεβαιοῖ ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, ἡ πρᾶξις τῆς ὑφαιρέσεως τῶν πραγμάτων τοῦ Γ Μ ἐνηργήθη ὑπὸ τῆς ῥηθείσης συζύγου αὐτοῦ Ζ Ν, ὁ δὲ Γ Χ ἐκηρύχθη ἔνοχος μόνον, ὅτι ἐχορήγησεν εἰς τὴν Ζ Ν βοήθειαν ν' ἀποκρύψῃ τ' ἀφαιρεθέντα πράγματα, ὡς συνεννοηθεὶς μετ' αὐτῆς ν' ἀπέλθωσιν εἰς ἀλλοδαπήν· ἐπομένως τὸ δικαστήριον τῶν ἐν Πάτραις πλημμελειοδικῶν ὀρθῶς ἐχαρακτήρισε τὴν πρᾶξιν τοῦ εἰρημένου Γ Φ ὡς συνέργειαν πρὸς ὑφαίρεσιν γενομένην ὑπ' ἄλλου (4).

Ἐπειδὴ ὁ β'. ἀναιρέσεως λόγος εἶναι ψευδής, καθότι τὰ ἄρθρ.

---

(1) Συλλ. νόμων ὑπὸ Πυτσ. σελ. 640 662.

(2) Νομοθεσία· κοιν. δικ. 513—Ποιν. νόμου 33 ἰσ. 91, 115—παράβασις αὐτῆς ποιν. νόμου 188.—Εἰς τὴν νομικὴν (σελ. 762) εὕρηται διατριβή τις περὶ ἀστυνομικῆς ἐπιτηρήσεως, τὴν ὁποίαν παραλείπομεν ὡς μὴ ἔχουσαν πρακτικόν τι διάφορον.

(3) Ἴσως ὄχι ὀρθῶς ἀπεφάσισεν ὁ Ἀρ. Πάγος, ὅτι τὰ δικαστήρια ἔχουν δικαίωμα νὰ διατάξωσι τὴν πέραν τῶν ὁρίων ἀπέλασιν, ἐνῷ τοῦτο εἶναι ἔργον διοικητικόν. Ἀπόφ. ἀκυρ. 15 ἰουνίου 1837.

(4) Ὅρα Εὑρετ. λέξ. κλοπή.

33 καὶ 37, καθ'ὅσον ἐφηρμόσθησαν ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ὑπάρχουν παρατεθειμένα εἰς τὴν ἀπόφασιν.

'Επειδὴ, καθόσον ἀφορᾷ τὸν 3 ἀναιρέσεως λόγον, κατὰ τὸ 34 ἄρθρ. τοῦ ποιν. νόμου, εἰς τὰ δικαστήρια ἐναπόκειται ν' ἀποφασίζωσι περὶ τοῦ ἂν οἱ κηρυχθέντες ἔνοχοι ἦναι κατὰ τὸν τρόπον τοῦ ζῆν, τὸν χαρακτῆρα καὶ τὴν διαγωγὴν κατ' ἐξοχὴν ἐπικίνδυνοι εἰς τὴν κοινὴν ἀσφάλειαν καὶ τὰ ἤθη, καθ' ἣν περίπτωσιν, προκειμένου περὶ ἀλλοδαποῦ, διατάττεται, κατὰ τὸ 37 ἄρθ. τοῦ αὐτοῦ νόμου, ἡ πέραν τῶν ὁρίων ἀπέλασις αὐτοῦ· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου, τὸ δικαστήριον τῶν ἐν Πάτραις πλημμελειοδικῶν διατάξαν τὴν πέραν τῶν ὁρίων ἀπέλασιν τοῦ ἀλλοδαποῦ Γ Φ, φέρει περὶ τῆς κακῆς αὐτοῦ διαγωγῆς αἰτιολογίας, στηριζομένας εἰς παρατηρήσεις ἐξαχθείσας ἐξ αὐτῆς τῆς πράξεως, τῆς ὁποίας ἐκηρύχθη ἔνοχος, καὶ πληροφορίας δοθείσας ἁρμοδίως ὑπὸ τῆς ἀστυνομικῆς ἀρχῆς, καὶ ἐκτιμηθείσας ὑπ' αὐτοῦ τοῦ δικαστηρίου.

Διὰ ταῦτα ἀποῤῥίπτει·

'Απόφ. ποιν. 'Αρείου Πάγου 59 τοῦ 1842.—(Παρ. Εὑρ. λεξ. *ἀλλοδαποὶ* § 2 καὶ 41).

ΑΣΤΥΝΟΜΟΙ.

'Εξετάζονται ὡς μάρτυρες; ὅρα τὴν λέξιν ταύτην εἰς τὸ Εὑρετήριον.— Συντάττουν ἀπογραφάς; "Ορα ἐν τῷ Εὑρετ. τὴν λέξιν ἁ ρ μ ο δ ι ό τ η ς π ο λ ι τ. ἐ ν γ έ ν ε ι § 166. 'Ο "Αρειος Πάγος ἀπέφυγε νὰ ἐξηγηθῇ ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 30 τοῦ 1840 ἀποφάσει αὐτοῦ περὶ τούτου.

ΑΣΤΥΝΟΜΟΙ ὡς δημόσιοι κατήγοροι. (1)

§ 1. Τὸ 488 ἄρθ. τῆς ποιν. δικονομ. ὁρίζει ῥητῶς τὰ πρόσωπα, ὑπὸ τῶν ὁποίων δύναται νὰ ζητηθῇ ἀναίρεσις κατ' ἀθωωτικῆς ἀποφάσεως· μεταξὺ δὲ τῶν προσώπων αὐτῶν δὲν ἀναφέρονται οἱ δημόσιοι κατήγοροι, οἵτινες οὐδὲ ὑπὲρ τοῦ νόμου ἔχουν τὸ δικαίωμα νὰ ζητήσουν ἀναίρεσιν.—Ὅρα τὴν περὶ τούτου νομολ. εἰς τὴν ἐν τῷ Εὑρετ. λέξ. 'Αναίρεσις σελ. 140.

§ 2. 'Ενταῦθα δημοσιεύομεν καὶ τὸ ἀπὸ 2 μαρτ. 1842 ἑπόμενον 20592 ἔγγρ. τοῦ ἐπὶ τῆς δικαιοσύνης ὑπουργείου φέρον :

Κατόπιν ὅσων διὰ τοῦ ἀπὸ 28 δεκεμβρίου ἐγγράφου μας σᾶς ἐπεστείλαμεν ὡς πρὸς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν εἰς χρηματικὰς ποινὰς ἢ πρόστιμον καταγινωσκουσῶν ἀποφάσεων, σᾶς προσθέτομεν τὰς ἑξῆς παρατηρήσεις.

---

(1) 'Οργ. 31 ποιν. δικ. 20 καὶ ἐπ. 24. 25, 330 ἐπ. 401· 449. — Ἔξοδα καταδιώξεως· ὅρα τὸ διάταγμα τῆς 11 (23) μαρτίου 1835.

Η προσωπικὴ κράτησις, ἥτις λαμβάνει χώραν εἰς τὰς ποινικὰς ὑποθέσεις, διαφέρει οὐσιωδῶς ἐκείνης, τὴν ὁποίαν ἐπιτρέπουν οἱ πολιτικοὶ νόμοι, καὶ ἑπομένως δὲν δυνάμεθα νὰ ἐφαρμόσωμεν κατ' ἀναλογίαν εἰς τὴν πρώτην τοὺς κανόνας, οἱ ὁποῖοι διετάχθησαν μόνον διὰ τὴν ἄλλην· ὅθεν, ἐὰν διὰ τῶν ἄρθρ. 104 τοῦ ὀργανισμοῦ τῶν δικαστηρίων, 86 τῆς ποιν. διατιμήσεως καὶ 23 τοῦ περὶ ἐκκαθαρίσεως κλ. διατάγματος ἀνατίθεται ἰδίως ἡ εἴσπραξις τῶν καταγινωσκομένων χρηματικῶν ποινῶν, προστίμων, ἢ ποινικῶν ἐξόδων εἰς τὰ ἁρμόδια δημόσια ἢ δημοτικὰ ταμεῖα, εἰς ἃ ἐπιτρέπεται ἕνεκα τούτου ἡ χρῆσις τῶν νομίμων πρὸς ἐκτέλεσιν μέσων, δὲν ἀποκλείεται ἐνταῦθα ἀπὸ τὴν ἐνέργειαν τῶν μέτρων τούτων ἡ σύμπραξις τῶν ἐπὶ τῆς εἰσαγγελίας ὑπαλλήλων, εἰς τοὺς ὁποίους ἐπιβάλλεται ἐν γένει ἀπὸ τὸν νόμον ἡ φροντὶς περὶ τῆς τῶν ποινικῶν ἀποφάσεων ἐκτελέσεως (ποινικῆς δικονομίας 351. 405 κτλ.).

Φρονοῦμεν ἑπομένως ὅτι οἱ ἐπὶ τῆς εἰσαγγελίας, ἂν καὶ δὲν δύνανται αὐτοὶ κατ' εὐθεῖαν νὰ ἐνεργήσωσιν ἀναγκαστικὰ μέτρα κατὰ τῶν καταδικασθέντων εἰς πρόστιμον, χρηματικὴν ποινήν, ἢ εἰς ποινικὰ ἔξοδα, δύνανται ὅμως νὰ διατάξωσι τὴν φυλάκισιν τῶν τοιούτων δυστροπούντων ὀφειλετῶν, ὁσάκις κάμωσι περὶ τούτου αἴτησιν πρὸς αὐτοὺς οἱ ἐπὶ τῆς εἰσπράξεως ὑπάλληλοι, ἀλλά, διὰ νὰ δικαιολογῆται εἰς τὴν προκειμένην περίπτωσιν ἡ ἐπέμβασις τῶν ἐπὶ τῆς εἰσαγγελίας, ἀνάγκη πᾶσα ν' ἀποδεικνύεται προηγουμένως ὅτι ἡ ἀπόφασις δὲν ἠδυνήθη ἄλλως νὰ ἐκτελεσθῇ, καὶ ὅτι οἱ ἐπιτετραμμένοι τὴν εἴσπραξιν ἐκοινοποίησαν εἰς τὸν κατάδικον τὴν ἀπόφασιν καὶ τὴν πρὸς πληρωμὴν διαταγήν, βεβαιουμένων τούτων ἁπάντων δι' ἐγγράφου τῶν ἐπὶ τῆς εἰσπράξεως πρὸς τοὺς ἐπὶ τῆς εἰσαγγελίας, συνωδευμένου μ' αἴτησιν νὰ ἐκτελεσθῇ ἤδη ὁ νόμος διὰ τῆς προσωπικῆς κρατήσεως· ἐπὶ τοιαύτῃ αἰτήσει οἱ ἐπὶ τῆς εἰσαγγελίας ὀφείλουν νὰ ἐκδώσουν τὰς ἀναγκαίας πρὸς τὴν ἔνοπλον δύναμιν ἢ ἄλλους ἐπιτετραμμένους τὴν ἐκτέλεσιν δικαστικῶν ἐνταλμάτων προσκλήσεις (ὅρα *Massabiau* τόμ. 3 σελ. 1 κ. ἑπ. *Legraverend traité* κτλ, ἐκδ. Βελ. τόμ. 2. σελ. 297 καὶ τόμ. 3 σελ. 352).

ΑΣΤΥΚΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ.

Ὅρα Εὑρετ. λέξ. *Δικαιώματα*· ἡ περὶ ἀστικῶν δικαιωμάτων διάταξις τοῦ ἄρθρου 191 τοῦ ποιν. νόμου ἐτροπολογήθη ἀπὸ τὸ διάταγμα τῆς 20 μαΐου

1830; ὄχι· τὸ 22 ἄρθρ. τοῦ κοιν. νόμου ἐτροπολογήθη δι' αὐτοῦ.

'Απόφ. 'Αρείου Πάγου 9 τοῦ 1842.

ΑΣΦΑΛΕΙΑ (1)· ὅρα Εὑρετ. λέξ. *πλοῖον Ναυάγιον*.

§ 1 ἡ ἑξάμηνος προθεσμία πρὸς ἐγκατάλειψιν τοῦ ἀσφαλισθέντος πράγματος ἄρχεται ἀπὸ τὴν ἡμέραν, καθ' ἣν ἔλαβε γνῶσιν τοῦ ναυαγίου ὁ ἀσφαλίσας παραγγελιοδόχος καὶ ὄχι ὁ παραγγελεύς· (ἀπόφ. πολ. 'Αρείου Πάγου 90 τοῦ 1846).

§ 2. Διὰ νὰ λάβῃ χώραν ἐγκατάλειψις εἰς τὴν περίστασιν τοῦ μετὰ διαῤῥήξεως καθίσματος, δὲν ἀπαιτεῖται ὁλοσχερὲς μετὰ διαῤῥήξεως κάθισμα, ἐπιφέρον τὴν ἐντελῆ ἀπώλειαν τοῦ πλοίου.

Νομολ. Γαλλ. ἐν τῇ νομικ. σελ. 3291.

§ 3. Ἡ ἁπλῆ ἀποσιώπησις ἢ μὴ δήλωσις συμβεβηκότος τινὸς ἀναγομένου εἰς τοὺς κινδύνους, ἀκυροῖ τὴν συμφωνίαν τῆς ἀσφαλείας; Ναί.

'Απόφ. 10 τοῦ 1839 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν.

§ 4. Ἡ περὶ ἐγκαταλείψεως πρᾶξις (ὅταν πρόκηται περὶ ἀσφαλείας) δὲν εἶναι ἄκυρος, διότι ὁ ἀσφαλισθεὶς παρέλειψε νὰ ἀναφέρῃ εἰς αὐτὴν τὰ ὁποῖα ἔλαβε ναυτικὰ δάνεια, ἡ δὲ παρέλειψις αὕτη δὲν ἔχει ἄλλο ἀποτέλεσμα εἰμὴ νὰ παρατείνῃ τὴν προθεσμίαν τῶν ἀσφαλισθεισῶν ποσοτήτων μέχρις οὗ τακτοποιηθῇ ἡ ἐγκατάλειψις διὰ τῆς κοινοποιήσεως τῆς νομίμου δηλώσεως (ἄρθρ. 379 τοῦ ἐμπ. κώδηκος).

(Ἀπόφ. τοῦ ἐφ. *de Bordeaux* τῆς 30 δεκεμβρίου 1836).

ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΑΓΩΓΑΙ. ὅρα Εὑρετ. λέξ 1) *ἐγγύησις* 2) *'Αρμ. πολ.* σελ. 243 ἐπ.

'Ασφαλιστικὰ μέτρα· ὅρα Εὑρετ. λέξ. 1) *Κατάσχεσις*· 2) *'Εκτέλεσις*· 3) *'Αρμοδιότης πολ.* σελ. 312 ἐπ.

'Ασφαλιστικὰ συναλλάγματα· Μακελδ. § 435.

'Ασφαλιστικαὶ ἑταιρεῖαι· ὅρα Εὑρετ. λέξ. *ἑταιρεῖαι*.

Ἄσωτοι (2)· ὅρα Εὑρετ. λέξ. 1) *'Απαγόρευσις*· 2) *'Αναφορά*· 3) *'Αρμοδ. προξένων*.

Ἄτακτος ὀπισθογράφησις· ὅρα Εὑρετ. λέξ. 1) *'Αρμοδ. ἐμπ.*

---

(1) Ἐμπ. ν. 332.

(2) Ἀκούεται ἡ εἰσαγγ. 888 πολ. διχ.— διορισμὸς καὶ παῦσις κηδεμόνος· 671 πολιτ. δικονομίας.

Μακελδ. §§ 696, 635.—Ἀρμ. βιβλ. ά τίτλ. γ § 51.

§ 39—2) *όπισθογράφησις.*—3) *Γραμμάτια* Βλ. Νομικ. σελ. 1066. 2365.

ΑΤΑΞΙΑΙ ΕΙΣ ΤΟ ΑΚΡΟΑΤΗΡΙΟΝ. (1)· ὅρα *Ledru v° delit d' audience.*

§ 1 Περὶ τῆς διαχειρίσεως τῆς ἐν τῇ συνεδριάσει εὐταξίας, ὡς καὶ περὶ τῶν κανονιστικῶν διατάξεων, ἔφθημεν ἤδη λαλήσαντες εἰς τὴν λέξιν *ἁρμοδιότης πολιτικὴ* (§ 102—104, 203 ἐπ.), ὅπου παραπέμπομεν τὸν ἀναγνώστην· ἐνταῦθα θέλομεν ἐκθέσει ὀλίγα τινά, ἀφορῶντα τὰ ἀτοπήματα, ἅτινα συμβαίνουσι κατὰ τὴν συνεδρίασιν· εἶναι δὲ ταῦτα.

§ 2. ΖΗΤ. Μόνον καθ' ἣν περίπτωσιν συμβῇ ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ ἀταξία, φέρουσα χαρακτῆρα πταίσματος ἢ πλημμελήματος, ὀφείλει τὸ δικαστήριον νὰ δικάσῃ· ἄλλως δὲν εἶναι ὑπόχρεων ν' ἀποφασίσῃ ἀνυπερθέτως.

'Απόφ. « Μόνον καθ' ἣν περίπτωσιν συμβῇ εἰς τὸ ἀκροατήριον ἀταξία, φέρουσα χαρακτῆρα πταίσματος ἢ πλημμελήματος, ὀφείλει τὸ δικ. κατὰ τὸ 367 ἄρθρ. τῆς ποιν. δικ. νὰ τὸ ἐπιδικάσῃ ἀμέσως· ἄλλως ὅμως δὲν εἶναι ὑπόχρεων νὰ ἀποφασίσῃ ἀνυπερθέτως.

'Απόφ. ποιν. 'Αρείου Πάγου νζ' τοῦ 1836.

Ἑτέρα ἀπόφ. τοῦ Ἀρείου Πάγου (26 τῆς 15 ἀπριλίου 1843) φέρει:

'*Απόφ.* « Ἐπειδὴ ἀφοῦ τὸ δικαστήριον τῶν ἐν Καλάμαις πλημμελειοδικῶν, τῆς ἁρμοδιότητος τοῦ ὁποίου ἦτο νὰ ἐκτιμήσῃ τὰς περὶ ὧν πρόκειται λέξεις, παρεδέχθη ὅτι δι' αὐτῶν ὁ κατηγορούμενος προσέβαλε τὴν τιμὴν τοῦ εἰρηνοδίκου 'Εράνης διὰ τὰ ἔργα τῆς ὑπηρεσίας, καὶ ἐνῷ ἐνήργει ταῦτα κατὰ τὴν δημοσίαν συνεδρίασιν, δὲν εἶναι ἐκ τῶν καθηκόντων τοῦ 'Αρείου Πάγου νὰ ἐξετάσῃ ἐὰν αἱ ἀπαγγελθεῖσαι λέξεις ἦσαν τῷ ὄντι ὑβριστικαί, καὶ ἐὰν ἠδύναντο νὰ ἐξηγηθῶσιν ὑπὲρ τοῦ καταδικασθέντος· ἐπομένως οἱ ἀναιρέσεως λόγοι πρῶτος καὶ δεύτερος εἶναι ἀνυπόστατοι.

Ἐπειδὴ ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις φέρει ῥητῶς ὅτι ὁ κατηγορούμενος ἐξύβρισε τὸν εἰρηνοδίκην ἀποδόσας εἰς αὐτὸν χαρακτῆρα μεροληπτικὸν καὶ πλαγίους σκοπούς, ὥστε τὸ δικαστήριον ἐπείσθη περὶ τῆς ὑπάρξεως τοῦ δολίου σκοποῦ, διὸ καὶ ἐκήρυξε τὸν κατηγορούμενον ἔνοχον· ἐπομένως ὁ λόγος ὅτι ἐκ τῆς ἀποφάσεως δὲν ἐξάγεται ὁ δόλιος σκοπός, εἶναι ἀνυπόστατος.

Ἐπειδὴ ἡ περὶ τῆς ἰσχύος τῶν ἀποδείξεων κρίσις ἀνήκει εἰς τὰ

---

(1) Περὶ τῶν πειθ. ποινῶν βλ. Εὑρετ. λεξ. Ἁρμοδ. πολ. σελ. 375,

κατώτερα δικαστήρια· ἑπομένως ὁ Ἄρειος Πάγος δὲν δύναται νὰ ἐξετάσῃ ἂν τὸ ἐν Καλάμαις δικαστήριον τῶν πλημμελειοδικῶν ἐστάθμισεν ἀκριβῶς τὰ ἀποδεικτικὰ μέσα.

Ἐπειδὴ ὁ ἀναιρέσεως λόγος ὁ ἀφορῶν τὴν κακὴν ἑρμηνείαν καὶ ἐσφαλμένην ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου εἶναι ἀόριστος.

Ἐπειδὴ ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως δὲν προκύπτει ὅτι ἔγεινεν ἡ ἐξύβρισις τοῦ εἰρηνοδίκου *κατὰ συνέπειαν θορύβου ἢ ἀντιστάσεως, μόνη περίπτωσις, καθ' ἣν ὁ εἰρηνοδίκης ὀφείλει νὰ βεβαιώσῃ καὶ νὰ ἐκδικάσῃ αὐτὸς τὴν πρᾶξιν*· ἑπομένως ὁ λόγος ὅτι τὸ πλημμελειοδικεῖον ἐπελήφθη ἀναρμοδίως τοῦ περὶ οὗ πρόκειται πλημμελήματος, καὶ παρεβίασεν οὕτω τὸ 166 ἄρθρ. τῆς πολιτ. δικον. εἶναι ἀνυπόστατος.

Ἐπειδὴ, ἂν καὶ τὸ δικαστήριον δὲν ἀνέφερε ῥητῶς τὴν λέξιν *ὀνειδιστικὴν*, αὕτη ἐμπεριέχεται εἰς τὴν ἀπόφασιν τοῦ δικαστηρίου κηρύξαντος τὸν κατηγορούμενον ἔνοχον ἐξυβρίσεως διὰ λόγων· ἑπομένως ὁ περὶ κακῆς ἐφαρμογῆς τοῦ 21 ἄρθρου τοῦ περὶ ἐξυβρίσεως νόμου λόγος εἶναι ἀνυπόστατος.

Διὰ ταῦτα ἀποῤῥίπτει.»

§ 3. ΖΗΤ. Τὰ ἐπὶ συνεδριάσεως πραττόμενα πταίσματα ἢ πλημμελήματα διὰ θορύβου παραγράφονται μὴ τιμωρούμενα κατὰ τὴν ἰδίαν συνεδρίασιν;

Ἀπόφ. α' Ἐπειδὴ, κατὰ τὰ ἄρθρ. 485 καὶ 486 τῆς ποινικῆς δικονομίας, ἡ περὶ ἀναιρέσεως αἴτησις εἶναι τότε μόνον δεκτὴ, ὅταν ὁ καταδικασθεὶς παρακαταθέσῃ συγχρόνως μὲ αὐτὴν καὶ νόμιμον πρόστιμον, ἢ προσάξῃ ἀπόδειξιν πενίας συμφώνως μὲ τὸ ἄρθρ. 2 τοῦ αὐτοῦ ἄρθ. 486 καὶ ἐνταυτῷ ἐπισυνάψῃ μαρτυρικὸν τοῦ δεσμοφύλακος, ὅτι εὑρίσκεται ἤδη εἰς φυλακήν. ἡ δὲ Σ Ξ, ἥτις, ὡς ἀποδεικνύεται ἐκ τῆς ὑπ' ἀριθ· 45 ἀποφάσεως τῶν ἐν Χαλκίδι πλημμελειοδικῶν, κατεδικάσθη ἕνεκεν ἐξυβρίσεως αὐτῶν εἰς δύω ἐτῶν φυλάκισιν, ζητήσασα τὴν ἀναίρεσιν τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως οὔτε κατέβαλε τὸ πρόστιμον, οὔτε ἀποδεικτικὸν πενίας ἐπεσύναψεν, οὔτε τέλος ἀπόδειξιν ὅτι ὑπάρχει φυλακισμένη, καὶ ἑπομένως ἡ περὶ ἀναιρέσεως αἴτησις εἶναι ἀπαράδεκτος. (Ὅρα τὴν λέξιν. Ἀναίρεσις σ. 147 ἐπ).

Ἐπὶ τῆς αἰτήσεως ὑπὲρ τοῦ νόμου ἀναιρέσεως τοῦ παρὰ τῷ Ἀρείῳ Πάγῳ ἀντεισαγγελέως.

Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ ἄρθρ. 367 τῆς ποινικῆς δικονομίας, τὰ ἐν δημοσίᾳ συνεδριάσει διὰ θορύβου ἢ ἀντιστάσεως πραττόμενα πταίσματα ἢ πλημμελήματα ὀφείλει τὸ δικαστήριον νὰ δικάσῃ ἀμέσως,

ὁ δὲ νόμος οὗτος, προσδιορίζων κατ' ἐξαίρεσιν τῆς γενικῆς ἁρμοδιότητος διὰ τῶν ἐπιτακτικῶν τούτων διατάξεων τὸ δικαστήριον τὸ ὁποῖον ἐκτάκτως, ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον πρέπει νὰ δικάσῃ, καὶ τὸν χρόνον, κατὰ τὸν ὁποῖον πρέπει νὰ δικασθῶσιν αἱ τοιαῦται πράξεις· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου, ὡς ἀποδεικνύεται ἐκ τῶν πρακτικῶν τῶν συνεδριάσεων τοῦ δικαστηρίου τῶν ἐν Χαλκίδι πλημμελειοδικῶν τῆς 10 καὶ 17 φεβρουαρίου τ. ε. καὶ ἐκ τῆς ὑπ' ἀριθ. 45 ἀποφάσεως τοῦ ἰδίου δικαστηρίου, ἡ Σ Ξ κατηγορήθη τὴν 10 φεβρουαρίου ε. ε. ἐνώπιον τοῦ αὐτοῦ πλημμελειοδικείου ἐπὶ ὑφαιρέσει, καὶ κηρυχθεῖσα ἔνοχος καθύβρισεν ἐπὶ δημοσίᾳ συνεδριάσει ἐπανειλημμένως, ἀνθισταμένη εἰς τὴν ἀπόφασιν τοῦ δικαστηρίου καὶ εἰς τὰς προτροπὰς τοῦ προέδρου, τὸ αὐτὸ δικαστήριον· τὴν δὲ 17 φεβρουαρίου, τουτέστιν 7 ἡμέρας μετὰ τὴν πρᾶξιν, εἰσήχθη εἰς δίκην ἕνεκα τῆς ἐξυβρίσεως ταύτης ἐνώπιον τοῦ αὐτοῦ δικαστηρίου καὶ κατεδικάσθη εἰς δύω ἐτῶν φυλάκισιν, ἂν καὶ ἐπρότεινεν ὅτι δὲν ἦτο πλέον ἁρμόδιον τὸ δικαστήριον νὰ τὴν δικάσῃ· ὅθεν τοῦτο δικάσαν εἰς μεταγενεστέραν συνεδρίασιν πρᾶξιν ἐπὶ ἀκροατηρίου εἰς ἄλλην συνεδρίασιν γενομένην καὶ ἐπὶ τῆς ὁποίας δὲν εἶχε πλέον ἁρμοδιότητα, παρεβίασε προφανῶς διὰ τῆς εἰρημένης ἀποφάσεώς του τὸ ἄρθρ. 367 τῆς ποιν. δικονομίας· παραβίασις, ἥτις, ὡς ἀφορῶσα τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ δικαστηρίου, ἐπιφέρει, κατὰ τὸ ἄρθρ. 407 ἀριθ. 1 τῆς ποιν. δικονομίας, ἀναίρεσιν τῆς ἀποφάσεως.

Διὰ ταῦτα ἀποῤῥίπτει κτλ.

'Απόφ. ποιν. 'Αρείου Πάγου 45 τῆς 6 μαρτίου 1847.

ΣΗΠ. Ἑτέρα ἀπόφασις τοῦ Ἀρείου Πάγου τῆς 28 ἰανουαρίου 1843 φέρει:

Ὡς πρὸς τὴν ἀναιρέσεως αἴτησιν.

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ αἱ διατάξεις τοῦ 367 ἄρθρ. τῆς ποιν. δικονομίας ὡς ἀφορῶσαι τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ ποιν. δικαστηρίου, εἰς τοῦ ὁποίου τὸ ἀκροατήριον ἤθελε πραχθῇ πλημμέλημά τι, καὶ τὸν χρόνον, καθ' ὃν πρέπει νὰ ἐκδικασθῇ τοῦτο, εἶναι διατάξεις συμπληρωτικαὶ τοῦ ποιν. νόμου· ἑπομένως ἡ παραβίασις τοῦ 367 ἄρθρ. τῆς ποιν. δικονομίας δύναται καὶ κατὰ βουλευμάτων νὰ προταθῇ.

Ἐπειδὴ τὸ μὲν 120 ἄρθρ. τοῦ ποιν. νόμου περιέχει γενικὰς περὶ παραγραφῶν τῶν ἀξιοποίνων πράξεων διατάξεις, τὸ δὲ 367 ἄρθρ. τῆς ποιν. δικονομίας, τοῦ ὁποίου αἱ διατάξεις εἶναι ἐπιτακτικαὶ καὶ οὐχὶ δυνητικαί, προβλέπει τὴν εἰδικὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν πλημμέλημά τι ἢ πταῖσμα πράττεται μετὰ θορύβου εἰς τὸ ἀκροατήριον τῶν πλημμελειοδικῶν· ἑπομένως εἰς τοιαύτην εἰδικὴν

περίπτωσιν δὲν δύνανται νὰ ἐφαρμοσθῶσιν αἱ γενικαὶ διατάξεις τοῦ 120 ἄρθρ. τοῦ ποιν. νόμου, ἀλλ' αἱ εἰδικαὶ τοῦ 367 ἄρθρου τῆς ποιν. δικονομίας, τὸ ὁποῖον προσδιορίζει ῥητῶς καὶ τὸ δικαστήριον, τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ δικάσῃ, καὶ τὸν χρόνον, ἐντὸς τοῦ ὁποίου πρέπει νὰ δικασθῶσι τα τοιαῦτα πλημμελήματα ἢ πταίσματα· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου τὸ συμβούλιον τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν παραδεχθὲν, ὅτι ἡ κατὰ τοῦ παρὰ τοῖς ἐν Ναυπλίῳ πλημμελειοδίκαις εἰσαγγελέως ὕβρις ἐπράχθη εἰς τὸ ἀκροατήριον τῶν αὐτῶν πλημμελειοδικῶν ἐν δημοσίᾳ συνεδριάσει καὶ διὰ θορύβου καὶ ἐγένετο γνωστὴ εἰς τὸ δικαστήριον, καὶ ἐπομένως ἀποφανθὲν ὅτι δὲν δύναται νὰ γίνῃ πλέον κατηγορία κατὰ τοῦ δικηγόρου ΚΠ ἐφήρμοσεν ὀρθῶς τὰς διατάξεις τοῦ 367 ἄρθρ. τῆς ποιν. δικονομίας, οὐδὲ παρεβίασε τὸ 120 ἄρθρ. τοῦ ποιν. νόμου.

Διὰ ταῦτα ἀποῤῥίπτει. »

§ 4. Ἀποφάσεις καταγινώσκουσαι ποινὰς δυνάμει τοῦ ἄρθρ. 169 τῆς πολιτ. δικον. ὑπόκεινται εἰς ἔφεσιν;

Ναί, ἀπεφάσισε τὸ πρωτοδικεῖον **Ἀθηνῶν** διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. **19,204 ἀποφάσεώς** του τῆς 30 ὀκτωβρίου **1848, διότι αἱ περὶ πειθαρχικῶν ποινῶν** (1) διατάξεις **δὲν ἐφαρμόζονται ἐπὶ τοῦ προκειμένου**, ἡ **δὲ ἔφεσις ἐπιτρέπεται, κατὰ** γενικὸν **κανόνα, ὁσάκις δὲν ἀποκλείεται.**

§ 5. Εἰς τὴν Νομικὴν (σελ. 2863) εὕρηται ἡ ἑξῆς διατριβὴ τοῦ Κ. Γ. Π. Τριανταφύλλη.

Τὰ ἄρθρ. 130—131 καὶ 165 ἕως 169 τῆς πολιτ. δικονομίας, ἐνδιαλαμβάνοντα γενικοὺς εἰς ὅλα τὰ εἴδη τῶν δικαστηρίων ἐφαρμοζομένους ὁρισμοὺς περὶ διαχειρίσεως τῆς δικαστικῆς εὐταξίας καὶ διατηρήσεως αὐτῆς ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ, ἐὰν τὰ παραβάλωμεν μὲ τὰ ἀντίστοιχα αὐτοῖς 181—182—350—360 ἕως 370—417 καὶ 494 τῆς ποινικῆς, καὶ ἐξετάσωμεν τὴν ἔννοιάν των μετ' ἐπιστασίας καὶ χωρὶς τὴν βοήθειαν τῆς ξένης νομολογίας, δυναμένης νὰ ληφθῇ μόνον ὑπ' ὄψιν ἐξ ἀναλογίας καὶ κατὰ παραβολὴν τῆς συμφωνίας ἢ ἀσυμφωνίας ἰδίως ἑκάστοτε μὲ τὰς διατάξεις τῆς νομοθεσίας μας (2), θέλομεν ἀδιστάκτως κατανοήσει, ὅτι ὁ Νομοθέτης, θέλων νὰ διεξάγωνται αἱ δίκαι ἐν εὐταξίᾳ καὶ ἡσυχίᾳ καὶ μετ' εὐπρεπείας πρὸς τὴν ἀρχὴν, περιέβαλεν ἀνεξαιρέτως ὅλα

---

(1) Ὅρα τὴν λέξιν πειθαρχικαὶ ποιναί.

(2) Legraverend Traité de la Legislation Criminelle T. 1 Chap. XVI ἐν γένει, καὶ ἰδίως Sect. 1 § 111.

Chassan. Traité des délits et contraventions de la parole, de l'écriture et de la presse, T. 2 Livre 1 ἐν γένει καὶ ἰδίως Sect. 111.

τὰ δικαστήρια μέ τινα δύναμιν ἔκτακτον, ἀναφορικὴν ὡς πρὸς τοῦτο καὶ ἀναγκαίαν εἰς τὸ νὰ προλαμβάνωσι καὶ καταπαύωσι παραχρῆμα πάντα θόρυβον καὶ πᾶσαν βιαίαν προσπάθειαν πρὸς καταναγκασμόν τινα τῆς ἀρχῆς, καὶ πρὸς διατάραξιν τῆς εὐταξίας καὶ ἡσυχίας, διὰ ν' ἀποκαθιστῶσιν αὐτὴν πάραυτα. Ἐπ' αὐτῷ δὴ τούτῳ, ἐὰν ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ ἐπράχθη ἤδη ἀπὸ τὸν τολμήσαντα τὸν θόρυβον ἢ τὴν ἀντίστασιν καί τι χαρακτῆρα ἔχον πταίσματος ἢ πλημμελήματος, νὰ τὸ ἐκδικάζωσι πάραυτα, ὥστε τὴν τοιαύτην τόλμην νὰ διαδέχεται εὐθὺς καὶ ἡ τιμωρία· ἐὰν δὲ ἔχῃ χαρακτῆρα κακουργήματος, νὰ συλλαμβάνωσι τὸν τοιοῦτον καὶ παραδίδωσιν εἰς τὸν εἰσαγγελέα διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἀπὸ τὴν συμφωνίαν τῶν εἰρημένων διατάξεων γίνεται δῆλον, ὅτι τῶν πράξεων, αἵτινες δύνανται νὰ ἐκδικασθῶσι τοιουτοτρόπως, στοιχεῖον ἀναγκαῖον πρέπει νὰ ἦναι τὸ νὰ συμβῶσιν ἐπὶ τοῦ θορύβου παρὰ τοῦ διαταράττοντος τὴν ἡσυχίαν καὶ εὐταξίαν τοῦ ἀκροατηρίου, ἢ ἐπὶ τῆς ἀντιστάσεως παρὰ τοῦ ἀνθισταμένου, καὶ νὰ ἦναι αὐταὶ ἐκεῖναι αἱ πράξεις, δι' ὧν ὁ θόρυβος ἢ ἡ ἀντίστασις γίνεται· ἄλλως, ἐὰν τυχὸν συμβῶσιν ἀξιόποινοι πράξεις ἄλλαι, χωρὶς νὰ γίνῃ οὔτε θόρυβος, οὔτε ἀντίστασις, αὗται εἶναι μὲν τιμωρηταί, ἀλλὰ τότε βεβαιοῦνται μόνον, καὶ ὄχι πάραυτα, ἀλλὰ κατὰ τὴν συνήθη διαδικασίαν καὶ ἀπὸ τὸ ἐν γένει ἁρμόδιον δικαστήριον.

Ἀλλ' ὑπάρχει διάκρισίς τις ἢ ἐξαίρεσις ὡς πρὸς ταῦτα, καθόσον ἀφορᾷ τὰ πολιτικὰ καὶ τὰ ποινικὰ δικαστήρια; ἂς ἐξετάσωμεν καὶ τοῦτο, διαιροῦν ὡς φαίνεται, τὰς γνώμας ἕνεκα τῆς κατ' ἔννοιαν καὶ φράσιν διαφορᾶς τοῦ ἄρθρ. 168 τῆς πολιτ. δικονομίας καὶ 368 τῆς ποινικῆς.

Παρατηροῦμεν ὅτι, προκειμένου περὶ θορύβου ἢ ἀντιστάσεως, μηκέτι λαβόντων χαρακτῆρα ἀξιοποίνου πράξεως, αὐτοτελῶς προβλεπομένης ἀπὸ τὸν ποιν. νόμον, καὶ περὶ τοιαύτης τινὸς πραχθείσης ἐπὶ τοῦ θορύβου ἢ τῆς ἀντιστάσεως, καὶ προσέτι περὶ κακουργήματος, ἀναντιῤῥήτως τὰ εἰς τὰς περιστάσεις ταύτας πρακτέα ὁρίζονται συμφωνότατα καὶ διὰ τὰ πολιτικὰ καὶ διὰ τὰ ποινικὰ δικαστήρια κατὰ τὰ μνημονευθέντα ἄρθρα τῆς πολιτικῆς καὶ τῆς ποινικῆς δικονομίας. Ἀλλά, προκειμένου περὶ πταισμάτων καὶ πλημμελημάτων συνήθων ἄνευ θορύβου καὶ ἀντιστάσεως πραττομένων ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ, περὶ τούτων ἰδίως καὶ ῥητῶς ἐπρονόησεν ὁ νομοθέτης κατὰ τὴν πολιτικὴν διαδικασίαν διὰ γενικοῦ ὁρισμοῦ ἐφαρμοζομένου εἰς ὅλα τὰ εἴδη τῶν δικαστηρίων (πολιτ. δικ. βιβ. Γ'. τμῆμα 1 κεφ. 2 ἄρθρ. 168). τὸν αὐτὸν ὅμως ὁρισμὸν δὲν ἐπανέλαβεν οὐδ' ἐμνημόνευσε καὶ ἐν τῇ ποιν. διαδικασίᾳ, καθόσον

τὸ ἄρθρ. 368 τῆς ποιν. δικονομίας καὶ κατ' ἔννοιαν καὶ κατὰ φράσιν συνέπεται καὶ προσαρτᾶται εἰς τὸ 367 τὸ περὶ τῶν ἐν θορύβῳ καὶ ἀντιστάσει πραττομένων πταισμάτων καὶ πλημμελημάτων διαβαμβάνον· καὶ οὕτω π. χ. ἐὰν πραχθῇ ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ ὑφαίρεσις ἄλλου τινὸς πράγματος καὶ ὄχι δικογράφου ἢ δικαιογράφου ἢ ἄλλου ἐπισήμου ἐγγράφου ὑποβεβλημένου εἰς τὴν συζήτησιν, ληφθέντος ἡσύχως μὲν, λόγῳ δὲ κλοπῆς ἢ αὐτοδικίας, καὶ ἀνακαλυφθῇ πάραυτα· ἢ ἐὰν ἐμφανισθῇ τις ἀντὶ ἄλλου ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου, καὶ ἀνακαλυφθῇ ὅτι δὲν εἶχε τὸ δικαίωμα· ἢ ἐὰν ἐξυβρισθῇ τις μάρτυς δεινῶς· ἢ ἐὰν ἐξυβρισθῇ ἄλλος τις ἐν δημοσίᾳ συνεδριάσει ἢ ἄλλο τι τοιοῦτο πραχθῇ, φέρον μὲν πλημμελήματος χαρακτῆρα, ἄνευ ὅμως θορύβου ἢ ἀντιστάσεως, ; πρέπει νὰ ἐκδικασθῇ παραχρῆμα; δῆλον, ὅτι εἰς τὰ πολιτικὰ δικαστήρια ὄχι, διὰ τὴν ῥητὴν τοῦ ἄρθρ. 168 τῆς πολιτ. δικονομίας ἔκφρασιν· « Ἐὰν » ἡ ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ γενομένη πρᾶξις φέρῃ χαρακτῆρα πλημμε» λήματος ἢ κακουργήματος ἄλλου παρὰ τὰ ἐν τῷ ἄρθρ. 166 » ἀναφερόμενα, βεβαιοῦται αὕτη κτλ. » ἀπὸ δὲ τὰ ποινικά; ἡμεῖς λέγομεν ἐπίσης, ὄχι, διότι ἐνῷ ὁ νόμος ἐν τῇ ποινικῇ δικονομίᾳ ἐπέτρεψε ῥητῶς νὰ δικάζωνται παραχρῆμα μόνον τὰ ἐν θορύβῳ ἢ ἀντιστάσει, ἕπεται ὅτι ταῦτα καὶ μόνα πρέπει νὰ δικάζωνται παραχρῆμα, οὐχὶ δὲ καὶ τὰ μὴ ἐν θορύβῳ καὶ ἀντιστάσει, κατὰ τοὺς κανόνας. *Qui de uno dicit, negat de altero, et inclusio unius est exclusio alterius*, διότι μάλιστα ἐν τῇ πολιτ. δικονομίᾳ καὶ ἀπηγόρευσε ῥητῶς τοῦτο διὰ γενικῆς διατάξεως, καὶ διότι τὰ ἄρθρα 230 καὶ 292 τοῦ ποιν. νόμου, 387 τῆς ποιν. δικονομίας καὶ τὸ 21 τοῦ περὶ ἐξυβρίσεως νόμου, τὰ ὁποῖα ἀνεφέραμεν ἀνωτέρω ἐν παραδείγμασιν, ἐπισφραγίζουν ἔτι πλέον τὴν γνώμην μας. Ἂν δὲ τὸ ἄρθρ. 368 τῆς ποιν. δικονομίας ὁρίζῃ « Ἐὰν τὸ ἐν τῷ » ἀκροατηρίῳ πραχθὲν φέρῃ σημεῖα κακουργήματος, βεβαιοῦται » μὲν αὐτὸ κτλ. » ἡ φράσις αὕτη δηλ. ἡ ἔλλειψις τῆς λέξεως *πλημμελήματος* πρὸς τὴν τοῦ κακουργήματος, οὔτε προσθέτει τι, οὔτε ἀλλοιοῖ τὴν πραγματικὴν ἔννοιάν του· διότι ἀφοῦ ἡ ἔκτακτος ἐκείνη διαδικασία διὰ τοῦ ἄρθρ. 367 περιωρίσθη εἰς μόνα τὰ ἐπὶ τοῦ θορύβου ἢ τῆς ἀντιστάσεως συμβαίνοντα πταίσματα καὶ πλημμελήματα, εἰς τὸ ἀκόλουθον δῆλον ὅτι ἐγένετο πρόνοια καὶ περὶ τῶν εἰς τοιαύτην μόνον περίστασιν συμβαινόντων κακουργημάτων· καὶ λόγος τις δὲν φαίνεται ἰσχυρὸς καὶ πείθων, ὅτι διὰ μόνης τῆς τῶν ἐν θορύβῳ καὶ ἀντιστάσει κακουργημάτων ἐξαιρέσεως ὁ νομοθέτης ἐννόησε νὰ ἐπεκτείνῃ γενικῶς τὴν τοιαύτην ἔκτακτον διαδικασίαν καὶ ἁρμοδιότητα τῶν ποινικῶν δικαστηρίων καὶ

ἐπὶ παντὸς εἴδους πταίσματος ἢ πλημμελήματος μὴ σχετικοῦ μὲ θόρυβον ἢ ἀντίστασιν.

Συνάγεται λοιπὸν ὅτι μόνα τὰ σχετικὰ μὲ θόρυβον ἢ ἀντίστασιν πταίσματα, ἢ πλημμελήματα, δύνανται νὰ ἐκδικασθῶσι παραχρῆμα ἀπότε τὰ πολιτικὰ ἐπίσης καὶ τὰ ποινικὰ δικαστήρια, οὐχὶ δὲ ποτὲ καὶ τὰ ἄσχετα θορύβου ἢ ἀντιστάσεως.

ΑΤΕΚΝΟΣ Τὶς δὲν λογίζεται; Ἁρμεν. παράρτ 6ιβλ. 6. 9, Γ. 1.

ΑΤΕΛΕΙΑ· ὅρα Εὑρετ. λέξ. 1) Φόροι 2) Δημόσιον. 3) Βλάβαι ἐξ ἐνοικιάσεως.

α) Ἀτέλεια τῶν εἰς φύτείαν χρησίμων δένδρων· Διάταγμα τῆς 14/26 ἰανουαρ. 1834 (σελ. 150 συλλ. Πετσ.)— 6)Τῶν ἀπὸ ξένας ἐπικρατείας μεταβαινόντων· Διάταγ. τῆς 4/16 ἀπριλίου 1834 (αὐτ. σελ. 182).— γ) ἐξαγωγίμου τέλους διὰ τὰ πολεμικὰ πλοῖα. Διάταξ. τῆς 16 αὐγ. 1834 (αὐτ. σελ. 258).—δ) Τῶν ἐντοπίων προϊόντων. Διάτ. τῆς 1/13 μαΐου 1835 (αὐτ. σελ. 301).—ε) Τῶν ξυλίνων ἀγγείων· Διάτ. τῆς 18/30 μαΐου 1835 (αὐτ. σελ. 326) —ς)Ὑπὲρ τῶν πενήτων.—Βλ. πένητες.

Ὑπομιμνήσκομεν εἰς τοὺς ἀναγνώστας τὸ ἐν Κορίνθῳ ἐκδοθὲν ψήφισμα τῆς 9 μαρτίου 1822, τὸ ὁποῖον διαλαμβάνει, πρὸς τοῖς ἄλλοις, τὰ ἑξῆς.

Les citoyens d'épidaure seront exempts du payemens des dimes, mais seulement sur les propriétés qu'ils possedaient dans le mois de mars 1822 (1).

Ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ψηφίσματος αὐτοῦ ἐξεδόθησαν αἱ ἑπόμεναι ἀποφάσεις τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

α') *Ἀπόφ.* « Ἐπειδὴ τὸ δημόσιον, ὡς ἀποδεικνύεται ἐκ τοῦ ἀπὸ 20 ἰουνίου 1835 ἐνοικιαστηρίου, ἐνοικιάσαν εἰς τὸν ἐκκαλοῦντα τὰς ἐθνικὰς προσόδους τοῦ δήμου Ἐπιδαύρου, διὰ τὸ ἔτος ἐκεῖνο, προσδιώρισεν ὀνομαστὶ διὰ τοῦ αὐτοῦ ἐνοικιαστηρίου καὶ τὰ χωρία καὶ θέσεις, ἐν οἷς κεῖνται τὰ φορολογητέα κτήματα τοῦ εἰς αὐτὸν ἐνοικιασθέντος δήμου Ἐπιδαύρου, ἤτοι νέαν καὶ παλαιὰν Ἐπίδαυρον, Λίμηνον καὶ Μύλον παλαιᾶς Ἐπιδαύρου.

Ἐπειδὴ ἐπομένως διὰ τοῦ ἐνοικιαστηρίου τούτου τὸ δημόσιον

(1) Ἐλάβομεν τὸ μέρος αὐτὸ τοῦ ψηφίσματος ἐκ τῆς κατὰ τὸ 1835 ἐκδοθείσης Γαλλ. μεταφρ. μὴ δυνηθεὶς νὰ εὕρω τὸ Ἑλλ. κείμενον.

δηλοῖ ῥητῶς ὅτι ἐνοικιάζει εἰς τὸν ἐκκαλοῦντα καὶ τὰ ἐν τῇ νέᾳ Ἐπιδαύρῳ κείμενα κτήματα.

Ἐπειδὴ τὰ ἐντὸς τοῦ χωρίου τῆς νέας Ἐπιδαύρου κείμενα ἰδιόκτητα κτήματα τὰ ἀποκεκτημένα ὑπὸ τῶν Ἐπιδαυρίων μέχρι μαρτίου 1822, διὰ παντὸς δὲν ὑπόκεινται εἰς ἀποδεκάτωσιν δυνάμει τοῦ ὑπ' ἀριθ. 15 τοῦ κώδηκος τοῦ νόμου θεσπίσματος τοῦ ἐκτελεστικοῦ τῆς θ' μαρτίου αωκβ'. καθὸ δὲ τοιαῦτα οὐδὲ νὰ ἐνοικιασθῶσιν ὑπὸ τοῦ δημοσίου δύνανται, ὡς ἀπεκδυθέντος ἔκτοτε παντὸς τοιούτου δικαιώματος φορολογίας· κτήματα δὲ ἄλλα παρὰ ταῦτα τὰ ὑπὸ ἀτέλειαν διατελοῦντα δὲν ἰσχυρίζεται ὁ ἐκκαλῶν ἐν τῇ νέᾳ Ἐπιδαύρῳ μὴ χαίροντα τὸ τῆς ἀτελείας προνόμιον, οὔτ' ἄλλως ἀπέδειξε τὸ δημόσιον ὅτι ὑπάρχουσι τοιαῦτα τινά.

Ἐπειδὴ, τούτων οὕτως ἐχόντων, τὸ δημόσιον ἐνοικίασε πρᾶγμα μὴ ὑπάρχον, ἡ δὲ ἐνοικίασις ἐνταῦθα δὲν εἶναι εἰμὴ πώλησις τῶν ἀνηκόντων εἰς τὸ δημόσιον φόρων καὶ ἐπικαρπίας δικαιωμάτων.

Ἐπειδὴ, κατὰ τὰς περὶ ἀγοραπωλησίας ἀρχὰς τοῦ δικαίου καὶ ἰδίως κατὰ τοὺς νόμους 8, 15 καὶ 57 πανδ. (18, 1) ἀγοραπωλησία δὲν ὑφίσταται μὴ ὑπάρχοντος ὁλοσχερῶς τοῦ πωλουμένου πράγματος, καὶ τοῦτο εἴτε μόνος ὁ ἕτερος τῶν συμβαλλομένων, εἴτε ἀμφότεροι ἐγνώριζαν τὸ καθ' ὁλοκληρίαν ἀνύπαρκτον τοῦ πράγματος, ἀλλ' εἶναι ἡ πώλησις αὕτη ἄκυρος καὶ μὴ οὖσα. Ἐπομένως ἡ προκειμένη παρὰ τοῦ δημοσίου πρὸς τὸν ἐκκαλοῦντα ἐνοικίασις, ἢ πώλησις τῶν προσόδων τῆς νέας Ἐπιδαύρου, μὴ ὑπαρχόντων ὁλοσχερῶς κατὰ τὴν νέαν Ἐπίδαυρον πραγμάτων πρὸς φορολογίαν, εἶναι ἄκυρος· ἐν δὲ τοιαύτῃ περιπτώσει, ὁ μὲν ἐκκαλῶν μισθωτὴς δικαιοῦται ν' ἀναζητήσῃ τὸ διὰ τοὺς φόρους τῆς ἀφορολογήτου νέας Ἐπιδαύρου πληρωθὲν τίμημα (ἄνωτ. Ν. 57) καὶ οὐχὶ τὸ διαφέρον, τὸ δὲ δημόσιον, ὡς ἐκμισθωτὴς, ὑποχρεοῦται νὰ ἐπιστρέψῃ αὐτό.

Ἀπόφ. 4546 τοῦ 1847 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

6) *Ἀπόφ.* α Διὰ ταῦτα, ἀναβάλλον τὴν ἀπόφασίν του ἐπὶ τῆς ἀνακοπῆς τοῦ δημοσίου, ἐπιβάλλει εἰς τὸν 1 τὴν διὰ μαρτύρων ἀπόδειξιν ὅτι ἅπαντα τὰ ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς νέας Ἐπιδαύρου κείμενα κτήματα, ὅσα κατὰ τὸ 1835 ἔτος ἔπρεπε κατὰ κανόνα νὰ ὑπόκηνται εἰς ἔγγειον φόρον, ἦσαν κτήματα κατεχόμενα ἀπὸ πολίτας Ἐπιδαυρίους καὶ τὰ ὁποῖα οὗτοι εὑρέθησαν ἔχοντες κατὰ τὸν μάρτιον τοῦ 1821 ἔτους, ἤγουν κτήματα ὑπαγόμενα εἰς τὴν ἐξαίρεσιν τοῦ διὰ θεσπίσματος τῆς 9 μαΐου 1822 νενομοθετημένου προνομίου τῆς ἀτελείας. Παραγγέλλει τοὺς εἰρηνοδίκας τῆς διαμονῆς τῶν μαρτύρων νὰ ἐξετάσουν αὐτοὺς ἀκριβῶς, καὶ νὰ πέμψω-

σιν ἕκαστος τὴν συντακτέαν ἔκθεσιν πρὸς τὸν γραμματέα τοῦ δικαστηρίου τούτου.

'Απόφ. 4644 τῶν ἐν 'Αθήναις ἐφετῶν τῆς 9 ἰανουαρίου 1846.

Ἀτέλεια μεταβαίνει εἰς ἀπογόνους;

Ἀρμεν. β.βλ. ϐ' τίτλ. ί § 10.

ΑΤΤΙΚΗ· ὅρα Εὑρετ. λέξ. 1) 'Αρμενόπ. σελ. 358 ἐπ. 2) Αποζημ. σελ. 293 ἐπ.—3) Σχέδια πόλεων.—4) Ἐθιμα.

AUDITORIUM PRINCIPIS. Μακελ. § 39 καὶ 59.

ΑΥΘΕΝΤΙΑ ΕΠΙΤΡΟΠΟΥ Μακελδ. § 584.—ὅρα Εὑρετ. ἐπίτροπος.

ΑΥΘΕΝΤΙΚΑΙ ΤΟΥ ΚΩΔΗΚΟΣ Μακελδ. 81 — τῶν εἰσηγ. 83.

ΑΥΘΕΝΤΙΚΗ *siqua mulier* Μακελδ. § 441.

ΑΥΛΑΚΕΙΟΥ ΔΟΥΛΕΙΑ. 'Αρμεν. βιβλ. ϐ' τίτλ. ϛ'. 115. Καλλιγ. περὶ δουλειῶν.

ΑΥΛΙΚΑ ΧΡΕΗ Εὑρετ. λέξ 1) Δάνειον 2) ΧΡΕΗ.

ΑΥΣΤΡΙΑ· ὅρα Εὑρετ. λέξ. Ταχυδρομεῖα. Ταχύπλοα. Συνθῆκαι. Παραγραφή.

§ 1.

Νομοθεσία. ά) Συνθῆκαι μεταξὺ 'Ελλάδος καὶ Αὐστρίας· ὅρα τὸ ἀπὸ 22 φεβρ. (6 μαρτ.) 1835 διάταγμα, δι' οὗ ἐγκρίνεται ἡ συνθήκη· (συλλ. Πετσ. σελ. 375—377—ϐ) Προσθήκη εἰς τὴν συνθήκην ἐκείνην· Δηλοπ. τοῦ ἐπὶ τῶν ἔξωτ. ὑπουργ. τῆς 7/19 ἀπριλίου 1836 (αὐτ. σελ. 397).—γ) 'Ερμηνεία τοῦ ι' ἄρθρου τῆς συνθήκης. Δηλοποίησις τοῦ αὐτοῦ ὑπουργείου, μηνολογημένη τὴν 16 δεκ. 1838 (αὐτ. σελ. 951)

§ 2.

Νομολ. Γραμμάτια ἐκδοθέντα ἐν Αὐστρίᾳ καὶ φέροντα ἐν τῇ ὀπισθογραφήσει τὰς λέξεις *διὰ τὴν τιμὴν ἐννοήθημεν*, θεωροῦντα ὡς καλῶς ὀπισθογεγραμμένα;

~~'Απόφ. 4444 τῶν 'Εν 'Αθήναις ἐφετῶν, ἣν ὅρα ἐν τῷ Εὑρετ.~~ λέξει συναλλαγματικαί.

§ 3.

Νομολ. Κατὰ τὸ Αὐστρ. δίκαιον ἐντὸς πόσων χρόνων παραγράφονται ἀπαιτήσεις στηριζόμεναι εἰς γραμμάτια συναλλαγματικά;

Ἡ αὐτὴ ἀπόφ.

§ 4.

Νομολ. Οἱ πρόξενοι (καὶ οἱ τῆς Αὐστρίας) δὲν ἔχουν ἐν Ἑλλάδι δικαίωμα ἑτεροδικίας, ὑποκείμενοι καὶ εἰς τὰς περὶ προσωπικῆς κρατήσεως διατάξεις τοῦ κράτους, ὅπου διατελοῦσιν ἐνεργοῦντες τὸ ἔργον των.

Ὅρα Εὑρετ. ἁρμοδ. προξένων § 9 καὶ ἀλλοδαποί. § 47, 48.

ΑΥΤΕΞΟΥΣΙΟΙ (1) Ὅρα Εὑρετ. λέξ. 1) Ἐπίτροποι 2) τέκνα.

Ἔχουν τὸ δικαίωμα τοῦ παρίστασθαι ἐπὶ δικαστηρίου· ἀπόφ. 3620 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

ΑΥΤΕΠΑΓΓΕΛΤΩΣ ὅρα Εὑρετ. λέξ. ἔνστασις· βάσις ἀγωγῆς· πρότασις.

Νομοθετ. διατάξ. πολ. δικ. Αὐτεπαγγέλτως πότε κηρύττονται ἀναρμόδια τὰ δικ. 3, 4, 25.—Νομιμοποίησις 68. Αὐτεπαγγέλτως δὲν ἐνεργεῖ ὁ δικαστὴς (2) εἰς τὰς πολιτικὰς δίκας· 154, 155.—ἡ ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ διαδικασία δὲν γίνεται ἐξ ἐπαγγέλματος· 170—172—ἀπόδειξις (3) ἀπαγόρευσις συζητήσεως 172.—Διορισμὸς κλητήρων διὰ τοὺς πένητας· 221 ἐμπειροτέχναι 291.—ποῖοι μάρτυρες ἀποβάλλονται αὐτεπαγγέλτως 323—ὅρκος 381 ἐπ. γνησιότης ἐγγράφων 440 ἐπ.—ὁ πλαστογράφος κατηγορεῖται αὐτεπαγγέλτως· 454.—ἐπίδοσις κλήσεων· 503, 592 ἐπ.—συμβιβασμός· 531.—χώρισις ἀγωγῶν 535.—Ἐπιτρόπων διορισμός· 646—Μὴ κατάθεσις προστίμου ἐπὶ ἐφέσεων 772.—Αὐτεπαγγέλτως ἐνεργοῦν τὰ δικ. εἰς τὰς περιπτώσεις τῶν ἄρθρ. 1039, 1064, 1066, 1073, 1084.

§ 1. *Νομολογία.* Τὸ δικαστήριον δὲν δύναται αὐτεπαγγέλτως νὰ ἀναπληροῖ πράγματα μὴ προταθέντα· ἄλλως ὑπάρχει ὑπέρβασις καθηκόντων.

Ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου 31 τοῦ 1847

§ 2. *Νομολογία.* Ἀποφασίσαν τὸ δικαστήριον, ὅτι ὁ διάδικος ἀπώλεσε τὸ δικαίωμα νὰ ἀποδείξῃ θέμα τι, τοῦ ὁποίου ἡ ἀπόδειξις τῷ ἐπεβλήθη, δύναται αὐτεπαγγέλτως νὰ ἐπιτρέψῃ, δυνάμει τοῦ

---

(1) Πῶς γίνονται; Ἁρμ. βιβλ. α τιτλ. ιζ 5—8 Διαθέτουσι, αὐτ. α. ιζ. 7. Αὐτεξούσιοι καὶ ὑπεξούσιοι· Μακελδ. § 120— Καλλ. περὶ Ῥωμ. δικαίου. § 140. 153, 154.

(2) Πρβ. Savigny περὶ Ρ. Δ. τόμ. 2 σελ. 91 92.—Καλλ. βιβλ. § 178.—τόμ. 22 π. de usuris καὶ τὴν περὶ τούτου Γαλλ. νομ. εἰς τὸ φύλλ. 28 τῆς ἐφημ. ἡ Νέα Ἑλλάς.—Εὑρετ. τόμ. 3 σελ. 347 σημ.

(3) Ὅρα Εὑρετ. λέξ. ἐμμέσ. § 1 κ. § 102 ἐπ.

ἄρθρ. 172 τῆς πολιτικῆς δικονομίας, τὴν ἀπόδειξιν τοῦ ἰδίου θέματος; (1).

Ὁ Ἄρειος Πάγος ἔλυσε τὸ ζήτημα καταφατικῶς διὰ τῆς ἀπὸ 18 φεβρ. 1843 ἀποφάσεώς του· (Εὑρετ. λέξει ἀνάκλησις § 9).— ὅρα δὲ Carré par chauv. quest 977 bis.—Bioche τόμ. 2 σελ. 493 § 328 ἐπ. ἐκδ. Παρ. τοῦ 1842· ὅρα δὲ Εὑρετ. λέξ. Μάρτυρες.

§ 3.

Τὸ περὶ τελεσιδικίας ζήτημα ἐξετάζεται αὐτεπαγγέλτως; Ὄχι· ἐκτὸς τοῦ ἐκπροθέσμου ἐνδίκου τινὸς μέσου.

Ἀπόφ. « Ἐπειδή, κατὰ τὰ συνδυασμένα ἄρθρ 751 καὶ 755 τῆς πολιτ. δικονομίας, δὲν δύναται νὰ προβληθῇ αὐτεπαγγέλτως τελεσιδικία, ἐκτὸς τῆς ἕνεκα ἐκπροθέσμου τῆς ἐφέσεως. Ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ἐκ τῆς ἐφεσιβληθείσης ἀποφάσεως προκύπτει ὅτι τὸ δικάσαν πρωτοδικεῖον ἐπρότεινε καὶ παρεδέχθη αὐτεπαγγέλτως τελεσιδικίαν ὡς πρὸς τὸ ζήτημα, ὅτι ἡ ἐκκαλοῦσα δὲν εἶναι ἐγγυήτρια, ἀλλ᾽ ὀφειλέτις ἑπομένως ἡ ἔφεσις αὐτοῦ εἶναι βάσιμος κατὰ τοῦτο (2).

Ἐπειδὴ οὔτε ἐφεσίμως ἐπροτάθη ἡ διαληφθεῖσα τελεσιδικία ἐκ μέρους τοῦ ἐφεσιβλήτου ὡς ζητήσαντος διὰ τῶν ἐγγράφων προτάσεών του τὴν ἀπόρριψιν τῆς ἐφέσεως τῆς ἀντιδίκου του διὰ τοὺς ἐνδιαλαμβανομένους εἰς τὴν ἐκκληθεῖσαν ἀπόφασιν λόγους, ὅπερ δηλοῖ δυνάμει τῆς αὐτεπαγγέλτως δικασθείσης τελεσιδικίας.

Ἐπειδὴ ἐκ τοῦ συμβ. ἐγγράφου, εἰς ὃ στηρίζεται ἡ ἀγωγὴ τοῦ ἐφεσιβλήτου, προκύπτει ὅτι ἡ συναλλαγματικὴ ἐκ δραχ. 1200 ἐκδοθεῖσα τὴν 5 ἰουνίου 1840 παρὰ τοῦ συζύγου τῆς ἐκκαλούσης Α. πρὸς τὸν ἐφεσίβλητον Σ ἀποδέκτην εἰς τὴν διαταγὴν τοῦ Α καὶ πληρωτέα τὴν 1 δεκεμβρίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους, ἔλαβε χώραν δι᾽ ἰδίας ἀνάγκας τῆς ἐκκαλούσης καὶ πρὸς βελτίωσιν τῶν κτημάτων της, διὰ τοῦτο πρὸς ἀσφάλειαν τοῦ Γ ἀποδέκτου τῆς συναλλαγματικῆς αὐτῆς τῷ ὑποθήκευσεν ἡ ἐκκαλοῦσα τὰ ἐν τῷ συμβολαίῳ αὐτῷ ἐνδιαλαμβανόμενα κτήματά της· ὅθεν δὲν δύναται ἡ ἐκκαλοῦσα νὰ θεωρηθῇ ἐγγυήτρια τοῦ συζύγου της, ἀλλ᾽ ὀφειλέτις τῆς ποσότητος τῆς συναλλαγματικῆς ταύτης, ἀφ᾽ οὗ ὡμολόγησεν ὅτι ἡ συναλλαγματικὴ αὕτη ἔλαβε χώραν δι᾽ ἰδίας ἀνάγκας της καὶ πρὸς βελτίωσιν τῶν κτημάτων της, ἅτινα καὶ ὑπεθήκευσε πρὸς ἀσφα-

(1) Ὡς πρὸς τὰς ποινικὰς διαφορὰς ὅρα Εὑρετ. τόμ. 2 σελ 167 καὶ τὴν ποιν. ἀπόφ. τοῦ 1846 (Ἀρείου Πάγου)

(2) Ὅρα τὴν λέξιν τελεσιδικία

(4) Ὅρα τὴν εἰς τὸ ἄρθρ. τοῦτο νομολ.

λειαν τοῦ ἀποδέκτου τῆς συναλλαγματικῆς ἐφεσιβλήτου· ἂν δὲ ὁ ἐφεσίβλητος οὗτος ἐνήγαγε τὴν ἐκκαλοῦσαν ὡς ἐγγυήτριαν τῆς ῥηθείσης συναλλαγματικῆς διὰ τῆς δικασθείσης διὰ τῆς ἀποφάσεως τοῦ ἐφετείου τούτου ἀγωγῆς του, δὲν δύναται νὰ προκύψῃ ὁμολογία αὐτοῦ ὡς πρὸς τοῦτο, ὡς ἡ ἐκκαλοῦσα διατείνεται. Επομένως ἀστήρικτος ἀποβαίνει ἡ ἔφεσις αὐτῆς καθόσον ἀνάγεται εἰς τὸ ὅτι εἶναι ἐγγυήτρια, καὶ οὐχὶ ὀφειλέτις τῆς διαληφθείσης συναλλαγματικῆς.

Ἐπειδὴ ὅμως, μὴ ζητήσαντος τοῦ ἐφεσιβλήτου διὰ τῆς ἀγωγῆς τὸν νὰ καταδικασθῇ ἡ ἐκκαλοῦσα εἰς τὴν πληρωμὴν τοῦ ποσοῦ τῆς συναλλαγματικῆς, τὴν ὁποίαν ἀπεδέχθη αὕτη ὡς ἴδιόν της χρέος, ἀλλὰ νὰ καταδικασθῇ εἰς τὴν πληρωμὴν τοῦ ποσοῦ τῆς ὁποίας προσάγει συναλλαγματικῆς ἐκ δραχ. 200 πληρωτέας εἰς τὰς 3 ἰουνίου 1641, ἐκδοθείσης ὑπὸ τοῦ συζύγου τῆς ἐκκαλούσης εἰς τὴν διαταγὴν τοῦ Σ καὶ εἰς βάρος τοῦ ἐφεσιβλήτου, ὅστις τὴν ἀπεδέχθη λόγῳ ὅτι εἰς τὴν πτῶσιν τῆς συναλλαγματικῆς, τὴν ὁποίαν ἡ ἐκκαλοῦσα διὰ τοῦ συμβολαιογραφικοῦ ἐγγράφου παρεδέχθη καὶ ὑπεσχέθη νὰ πληρώσῃ ὡς ἴδιόν της χρέος, ἐλήφθη τὸ ποσὸν παρὰ τοῦ Σ, καὶ ἐπληρώθη ὁ Α παρ' αὐτοῦ τοῦ ἐφεσιβλήτου ὡς ἀποδέκτου, καὶ ἐξεδόθη ἕτερον συνάλλαγμα τὴν 3 δεκεμ. 1840 πρὸς τὸν Β. φέρον ὡς ἐκδότην τὸν Α, αὐτὸν δὲ τὸν ἐφεσίβλητον ὡς ἀποδέκτην, τὸ ὁποῖον, μὴ πληρώσαντος τοῦ Μ ἐντὸς τῆς προθεσμίας, ἠναγκάσθη νὰ πληρώσῃ ὁ ἴδιος ἐφεσίβλητος εἰς τὸν κομιστήν, ἡ ἀγωγή του δὲν στηρίζεται εἰς τὸν νόμον, καθόσον ἀνάγεται εἰς τὴν ἐκκαλοῦσαν, καθότι οὐδεμίαν ἀπόδειξιν προσήγαγεν ὁ ἐφεσίβλητος ἐνάγων τοῦ ὅτι ἡ ἐκκαλοῦσα παρεδέχθη ὡς ἴδιόν της χρέος καὶ ὑπεσχέθη πρὸς αὐτὸν τὴν πληρωμὴν τῆς συναλλαγματκῆς ταύτης (τῆς 3 δεκεμβρίου 1840) τοῦ συζύγου της πληρωτέας εἰς τὴν τρίτην ἰουνίου 1841· ἂν δὲ ἡ συναλλαγματικὴ αὕτη ἀντεκατεστάθη, ὡς ἰσχυρίζεται ὁ ἐφεσίβλητος, εἰς τὸν τόπον τῆς εἰς τὸ συμβολαιογραφικὸν ἔγγραφον ἀναφερομένης, τὴν ὁποίαν παρεδέχθη ἡ ἐκκαλοῦσα ὡς ἴδιόν της χρέος, συνέβη ἀνανέωσις (1), διὰ δὲ τῆς ἀνανεώσεως ἐξαλείφεται ἡ προτέρα ἐνοχὴ (Β. βιβ. 26 τίτ. 4 τεμ. 18, 27 καὶ 29. Π. 6. 44 τιτ. 2 τεμ. 18, 27 καὶ 29)· ὅθεν ὁ ἰσχυρισμὸς τῆς ἐκκαλούσης τοῦ ὅτι δὲν χρεωστεῖ νὰ πληρώσῃ τὴν συναλλαγματικὴν ταύτην ὡς συμβάσης ἀνανεώσεως εἶναι βάσιμος

Ἀπόφ. 4143 τῆς 27 νοεμβρ. 1848 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

---

(1) Ὅρα τὰς λέξεις Ἀνανέωσις Βελλιάνειον Δόγμα.

§ 4.

ΖΗΤ. *Ἂν ἡ ἀπόφασις, ἥτις ἐξεδόθη ἐπὶ τῆς περὶ ἀκυρότητος ἕνεκα ἐλλείψεως τῆς πρὸς συμβιβασμὸν ἀποπείρας ἐνστάσεως, δὲν ἐξεκαλέσθη, τὸ δικαστήριον τῶν ἐφετῶν δύναται οἴκοθεν νὰ ἐπιληφθῇ τῆς ἐνστάσεως αὐτῆς;* (1) Ναί.

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ ἀπὸ τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρ. 807 ἀριθ. 3 καὶ 7 τῆς πολιτ. δικονομίας συνάγεται, ὅτι ἡ ὁριστικὴ ἀπόφασις ἐκδοθεῖσα συνεπείᾳ ἀποφάσεως παρεμπιπτούσης ἀντικείμενον ἐχούσης ἔνστασίν τινα, τῆς ὁποίας ὁ δικαστὴς ἐξ ἐπαγγέλματος ὀφείλει νὰ κάμῃ χρῆσιν, φέρει ἐν ἑαυτῇ τὰ πάθη ἐκείνης, ἕπεται ὅτι καὶ ἂν κατ' αὐτῆς δὲν ἐγένετο ἔφεσις, τὸ δικαστήριον τῶν ἐφετῶν, ἐπιλαμβανόμενον τῆς ὑποθέσεως δυνάμει ἐφέσεως κατὰ τῆς ὁριστικῆς ἀποφάσεως, ὀφείλει οἴκοθεν νὰ ἐξετάσῃ πᾶν ὅ,τι δύναται νὰ καταστήσῃ τὴν ἀπόφασίν του μὴ ἐμπαθῆ, καὶ ἐπομένως νὰ ἐπανέλθῃ ἐπὶ τῶν ἐξ ἐπαγγέλματος προτεινομένων ἐνστάσεων, ἀδιακρίτως ἂν αἱ περὶ αὐτῶν ἐκδοθεῖσαι τυχὸν ἀποφάσεις ἐξεκαλέσθησαν ἢ μή· δὲν ἐγχωρεῖ ἄρα ἐπὶ τοιούτων ἐνστάσεων (πρὸ τῆς τελεσιδίκως ἀποπερατώσεως τῆς δίκης) τελεσιδικία· ἄλλως ἐκ τῆς συγκαταθέσεως τῶν διαδίκων ἤθελον ἀναιρεῖσθαι ἐκ πλαγίου τὰ παρὰ τοῦ νόμου εἰς τὸν δικαστὴν ἐπιβαλλόμενα καθήκοντα, ὅπερ ἀντίκειται εἰς τοὺς κανόνας κζ' 6 βλ. 2 τίτλ. 3. Τούτων τεθέντων καὶ ἂν ἡ ὑπ' ἀριθ. 808 ἀπόφασις τοῦ πρωτοδικείου Τριπόλεως, ἡ ἐπὶ τῆς ἐνστάσεως τοῦ ἐκκαλοῦντος περὶ ἀκυρότητος ἕνεκα ἐλλείψεως ἀποπείρας πρὸς συμβιβασμὸν ἐκδοθεῖσα, δὲν ἐξεκαλέσθη, τὸ δικαστήριον ὀφείλει, ἐπιληφθὲν ἅπαξ τῆς δίκης, οἴκοθεν νὰ κάμῃ χρῆσιν αὐτῆς.

Ἀπόφ. 76 τοῦ 1849 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν.

ΑΥΤΟΔΙΚΑΙΩΣ.

Αἱ λέξεις *ipso jure* (αὐτοδικαίως, *de plein droit*) δὲν ἔχουσιν αὐταὶ καθ' ἑαυτὰς ὡρισμένην σημασίαν· ἡ σημασία των προσδιορίζεται ἀπὸ τὴν φράσιν, ὅπου κεῖνται, καὶ ἔτι πλέον ἐκ τῶν ἐργασιῶν, εἰς τὰς ὁποίας ἀντιτάσσονται. Σημαίνουσιν ἐνίοτε τὴν

(1) Ὁ ἐκδότης τῆς νομικῆς θέμιδος τὸ ζήτημα, περὶ οὗ ἡ ἀπόφασις αὕτη διαλαμβάνει οὕτω: Δύναται τὸ ἐφετεῖον νὰ κάμῃ χρῆσιν ἐνστάσεώς τινος, τὴν ὁποίαν ὀφείλει αὐτεπαγγέλτως νὰ προτείνῃ, ὅταν ἡ αὐτὴ ἔνστασις ἀπερρίφθη διὰ παρεμπιπτούσης τοῦ πρωτοδικείου ἀποφάσεως, καὶ αὕτη δὲν ἐξεκαλέσθη; — ὅρα τὴν λέξιν τελεσιδικία.

ἰσχὺν τοῦ νόμου καὶ ἐφαρμόζονται εἰς πᾶν ὅ,τι γίνεται διὰ μόνης τῆς δυνάμεως τοῦ νομοθέτου ἄνευ συμπράξεώς τινος τοῦ ἀνθρώπου· « *verba ipso jure*, λέγει ὁ *Spigelius, intelvliguntur sine facto hominis.* » « *ipso jure consistere dicitur*, λέγει ὁ *Prategus, quod ex solâ legum potestate et auctoritate, sine magistatus operâ, consistit* »

Τὴν σημασίαν ταύτην ἔχουσι προφανῶς εἰς τὸν § 3 *de haered. quae ab instest. inst.*, ὅπου φαίνεται ὅτι οἱ οἰκεῖοι καὶ ἀναγκαῖοι κληρονόμοι καθίστανται τοιοῦτοι *ipso jure*· ὡσαύτως τὰ κληροδοτήματα, ἅτινα ὑπερβαίνουσι τὰ τρία τέταρτα τῆς κληρονομίας, νόμ. 73 § 5 *ad leg. falc.*—νόμ. 1 § 5 *quod leg.*

Εἰς ἄλλας περιπτώσεις, αἱ λέξεις αὗται δὲν ἔχουν τοιαύτην ἐνεργητικὴν σημασίαν· σημαίνουσι μόνον ὅτι δὲν εἶναι ἀναγκαῖον νὰ καταφύγῃ τὶς εἰς ἐνστάσεις, διὰ νὰ προκαλέσῃ ἀποτέλεσμα τί. Σημαίνουσι μόνον ἄνευ τῆς συνδρομῆς τῶν ἐνστάσεων. « *Nam alias* (λέγει ὁ *Doneau comm. de la const.* 4 *au code, n.* 9) *ipso jure opponitur ei quod per exceptionem fit; cum agitur de aliquo liberando, ibi liberari ipso jure et liberari per exceptionem opponuntur, et cum simpliciter dicimus aliquem liberare ipso iu re, hoc intelligimus eum ita liberari per exceptionem, hoc intelligitur non liberari eum ipso jure, sed tantam per exceptionem· hic ista inter se opponuntur eum de liberatione debiti agitur; eaque istorum verborum significatio est, ut patet ex l.* 27 *si unus* § 2, *de pactis, et l.* 34 *qui servum*, § 1 *de oblig et act. id ipsum est igitur quod significatur hoc loco compensatio ipso jure, pro soluto habetur, id est ita debitorem vice solutionis liberat, ut liberetur ipso jure sine ope exceptionis*·—ὅρα συμψηφισμός· καὶ σελ. 752 τῆς *revue de droit français*, τόμ. γʹ.

ΑΥΤΟΔΙΚΙΑ (1).

(*voie de fait*).—Βλ. Εὑρετ· λέξ 1) *Ζητήματα προδικαστικά* — 2, *Βλάβαι ἰδιοκτησίας*·—3) *Ἐμπρησμός*·—4) *Ὕβρις*,

Περίληψις (1).

§ 1 Ὁ λαμβάνων τὶ μὲ συγκατάθεσιν τοῦ ἄλλου δὲν αὐτοδικεῖ.

(1) Ἡ αὐτοδικία πρέπει νὰ διακρίνηται ἀπὸ τὴν ἁπλῆν ἄμυναν κατὰ παρανόμου

Ὁ ὅρος αὐτοδικία ὑποθέτει προσβολήν, δι' ἧς ἐνεργεῖται ἡ πραγματοποίησις δικαιώματος· ὁ αὐτοδικῶν δὲν ἀποκρούει ἁπλῶς, ἀλλ' ἐπιτίθεται διὰ τῆς βίας, ἵνα λάβῃ τὰ δικαιά του. Κατὰ τὸ Ρ. Δ. βία λογίζεται, ὅταν λάβῃ τὶς τὰ δίκαιά του δι' ἰδίας δυνάμεως. (Ν. 176 Π (50, 17)—νόμ. 7 Π. 48, 7).

Ἡ αὐτοδικία λοιπὸν εἶναι ἀθέμιτος, ἐνόσῳ εἰδικὸς νόμος δὲν ἐπιτρέπει αὐτὴν κατ' ἐξαίρεσιν. Τοιοῦτος ἐξαιρετικὸς νόμος εἶναι ὁ Ν. 10 § 16 Π (42, 8), κατὰ τὸν ὁποῖον ὁ δανειστὴς ἔχει τὸ δικαίωμα ν' ἀφαιρέσῃ ἀπὸ τὸν φυγάδα χρεώστην του ὅσα οὗτος τῷ χρεωστεῖ.

Ὡς θεμιτὴ αὐτοδικία δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ἡ κατάληψις ἀδεσπότου κτήματος καὶ ἡ ἐπίσχεσις (*retentio*), διότι αἱ πράξεις αὗται δὲν ἔχουσι τὰ γνωρίσματα, ἤγουν τὰ στοιχεῖα τῆς αὐτοδικίας.

Ἐξ ἀναλογίας τοῦ μνησθέντος νόμου, δύναται νὰ λογισθῇ συγκεχωρημένη ἡ αὐτοδικία, ὁσάκις ἡ βοήθεια τῆς ἀρχῆς πρὸς ἀποφυγὴν ἀθεραπεύτου ζημίας εἶναι ἀδύνατος, ὡς λ. χ. ἐπὶ ἐπ' αὐτοφώρῳ συλλήψεως τοῦ κλέπτου.

Φέϑ. σελ. 227 ἐπ. Thomine pr. civ. τόμ. 1 regl. genér. n. 2—Puchta, ἰδίως περὶ ἐπισχέσεως § 94 σημ. 6—Μακελδ. § 236, 451.

βίας αὕτη, συνισταμένη εἰς τὴν δι' οἰκείας δυνάμεως ἀπόκρουσιν παρανόμου βίας κατὰ προσώπου ἢ κατ' ἰδιοκτησίας, εἶναι θεμιτὴ ἐνόσῳ δὲν γίνεται χρῆσις μεγαλητέρας βίας ἀφ' ὅσην ἀπαιτεῖται, ἵνα ἀποκρουσθῇ ἡ προσβολή (moderamen inculpatae tutelae).

N. 1 § 27 Π. (43, 16) vim vi repellere licere, Cassius scribit, idque jus natura comperatur. Βίᾳ γὰρ τὴν βίαν ἐκδικεῖν ὁ νόμος ἐπιτρέπει (Βασιλ. νόμ. 45 Βιβ. 60 τιτ. 3)—N. 3 § 9 l. c. eum igitur. qui cum armis venit, possumus armis repellere, sed hoc confestim non exintervallo. Dum modo sciamus non solum risistere permissum ne déjiciatur, sed e-si dejectus quis fuerit. eumdem dejicere non ex intervallo sed in contit nenti· ἔρα τεμ. 5 Π (8. 2) καὶ διάτ. 1 Κωδ. (18. 4).

§ 1.

ΖΗΤ. *Όταν τὶς δὲν ἔλαβε κινητόν τι, τὸ ὁποῖον ἀντεποιεῖτο δι' ἐνεργείας ἢ ἔργου αὐτογνώμονος, ἀλλὰ μὲ τὴν σύγκατάθεσιν τοῦ κατέχοντός αὐτὸ, ἔπραξεν αὐτοδικίαν; Ὄχι.*

Αποφ. ποιν. Αρ. Πάγου 9 τοῦ 1835. (Νομολ. τόμ. Α σελ. 48).

§ 2.

ΖΗΤ. *Όταν τις καταδικασθῇ εἰς παράλειψιν πράξεως τινὸς, οἷον νὰ παύσῃ οἰκοδομήν τινα, αὐτοδικεῖ ἂν οἰκοδομήσῃ; Ὄχι*

Ἀπόφ. «Ἐπειδὴ ὁ νόμος λέγων, ὅστις ἐκτὸς τῶν παρα τοῦ νόμου ἐξῃρημένων περιπτώσεων ἐνεργεῖ αὐτογνωμόνως ἀξίωσιν περὶ δικαιώματος, ἐννοεῖ ὅτι, παραλείπων τις τὴν δικαστικὴν ὁδὸν ἐνεργεῖ μόνος του ἀξίωσίν τινα ἐπὶ πράγματος διαφιλονεικουμένου, τὸ ὁποῖον δὲν ἔχει εἰς τὴν ἐξουσίαν του ἀλλὰ λαμβάνει αὐτοδυνάμως, ἤγουν μὲ ἐλαφρὰν τοὐλάχιστον βίαν, ἐναντίον τῆς θελήσεως τοῦ κατέχοντος. Εἰς δὲ τὴν προκειμένην ὑπόθεσιν ὁ κατηγορούμενος οἰκοδομῶν ἐπὶ τοῦ ἰδίου αὐτοῦ ἐδάφους, δὲν ἐπέβαλε χεῖρα εἰς πρᾶγμα εὑρισκόμενον εἰς τὴν ἐξουσίαν τοῦ ἀντιδίκου του. Ἐπειδὴ μάλιστα, ὅταν τὶς καταδικασθῇ εἰς παράλειψιν πράξεως, τὸ 823 ἄρθρον τῆς πολιτ. δικονομίας δὲν ἐπιβάλλει εἰς αὐτὸν, ἂν ἐξακολουθήσῃ τὴν παραλειπτέαν πρᾶξιν, εἰμὴ χρηματικὴν ποινὴν, καὶ, ἂν τύχῃ ὑποτροπὴ, καὶ ἐγγυοδοσίαν, καὶ ἐκ τούτου γίνεται φανερὸν, ὅτι ὁ νόμος δὲν συγχωρεῖ εἰμὴ πολιτικὴν ἀγωγήν· ἐπὶ δὲ τῆς προκειμένης ὑποθέσεως δὲν εἶναι λόγος εἰμὴ περὶ παραλείψεως πράξεως.

Διὰ ταῦτα ἀναιρεῖ.»

Ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου 14 τοῦ 1835.

§ 3.

ΖΗΤ. *Μόνον δύω εἰδῶν πράξεις φέρουσι χαρακτῆρα αὐτοδικίας, πραττομένης κατὰ ὕβρεων, δηλ. ἡ δι' ἀσυγχωρήτων μέσων ἀνάγκασις τοῦ ὑβρίσαντος πρὸς ἱκανοποίησιν, ἢ ἡ προσβολὴ τοῦ ὑβρίσαντος δι' ὁποιασδήποτε ἀθεμίτου πράξεως.*

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ αὐτοδικία ὑπάρχει, ὁσάκις λαμβάνει τὶς μόνος τὰ δίκαιά του κατὰ νομιζομένης ἢ ἀληθοῦς ὕβρεως ἢ ἐνεργεῖ αὐτογνωμόνως ἀξίωσίν τινα περὶ δικαιώματος· εἰς ἑκατέραν δὲ τῶν περιπτώσεων ὑποτίθεται παράλειψις αὐτοθέλητος τῶν νομίμων τῆς ἱκανοποιήσεως μέσων, καὶ εἰς αὐτὴν μάλιστα τὴν προμελετημένην

καὶ ἐπικίνδυνον εἰς τὴν κοινὴν ἡσυχίαν καὶ εὐταξίαν καταφρόνησιν τῶν νόμων συνίσταται τὸ ἀξιόποινον τῶν πράξεων τῶν ὑπαγομένων εἰς τὸ ἄρθρ. 205 τοῦ ποιν. νόμου.—Ἐπειδὴ μόνον δύω εἰδῶν πράξεις φέρουν χαρακτῆρα αὐτοδικίας, πραττομένης κατὰ ὕβρεων, δηλ. ἡ δι' ἀσυγχωρήτων μέσων ἀνάγκασις τοῦ ὑβρίσαντος πρὸς ἱκανοποίησιν, ἢ ἡ προσβολὴ τοῦ ὑβρίσαντος δι' ὁποιασδήποτε ἀθεμίτου πράξεως, παραβλεπομένης ἐν γνώσει καὶ ἐκ προαιρέσεως τῆς δικαστικης ὁδοῦ.

Ἐπειδὴ ἡ πρᾶξις τοῦ ὑβρίζοντος ἢ αἰκίζοντος εἰς βρασμὸν ψυχικῆς ὁρμῆς δὲν ἐμπεριέχει, ὡς ἐκ τῆς φύσεως αὐτῆς, τοὺς ἀνωτέρω χαρακτῆρας, οὐδὲ ὑπάγεται εἰς τὸ ἄρθρ. 205 τοῦ ποιν. νόμου, διότι ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς αὐτοῦ εἰς τοιαύτας πράξεις ἤθελεν ἀκολουθήσει τὸ ἄτοπον, ὥστε ὕβρις ἢ βιαιοπραγία, ἥτις πραχθεῖσα αὐθορμήτως τιμωρεῖται ὡς πταῖσμα, ἤθελε μεταβάλλεσθαι εἰς πλημμέλημα διὰ μόνον τὸν λόγον, ὅτι εἶναι τὸ ἀποτέλεσμα προηγηθέντος ἐρεθισμοῦ, ἤγουν συνοδεύεται ἀπὸ περίστασιν θεωρουμένην ἐλαφρυντικὴν κατὰ τὰς γενικὰς ἀρχάς, καὶ μάλιστα ὡς πρὸς τὰς ὕβρεις, τῶν ὁποίων ἡ ἀνταπόδοσις ἢ μένει παντελῶς ἀτιμώρητος, κατὰ τὸ ἄρθρ. 691 τοῦ ποιν. νόμου, ἢ τιμωρεῖται τοὐλάχιστον μὲ μετριωτέρας ποινὰς κατὰ τὸ ἄρθρ. 312 τοῦ ποιν. νόμου. Ἐπειδὴ ὁ Θ Β κατηγορεῖται, ὅτι ὑβρισθεὶς παρὰ τοῦ ἐκκαλοῦντος Α Ι ἀνταπέδωκε παρευθὺς καὶ εἰς βρασμὸν ψυχικης ὁρμῆς τὴν εἰς αὐτὸν γενομένην ἐξύβρισιν διὰ παρομοίων ὕβρεων καὶ ῥαπισμάτων· ἡ δὲ πρᾶξις αὕτη, μὴ φέρουσα τὰ χαρακτηριστικὰ τῆς αὐτοδικίας, δὲν ὑπάγεται εἰς τὸ ἄρθρ. 205 τοῦ ποιν. νόμου, τὸ ὁποῖον ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἐφηρμόσθη ἐσφαλμένως, καὶ ἡρμηνεύθη κακῶς.—Ἐπειδὴ ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος βιαιοπραγία, ἥτις δὲν ἐπροξένησεν οὔτε νόσον, οὔτε πρὸς ἐργασίαν ἀνικανότητα τοῦ ἀδικηθέντος, καθὼς καὶ αἱ συνοδεύουσαι αὐτὴν ὑβριστικαὶ λέξεις δὲν ἀποτελοῦν οὔτε κακούργημα, οὔτε πλημμέλημα· ὅθεν τὸ πλημμ. ἦτον ἀναρμόδιον νὰ δικάσῃ.

Ἐπειδὴ ἡ διὰ τῶν ἴσων ἀνταπόδοσις ὕβρεων ὑπάγεται εἰς τὸ ἄρθρ. 691 τοῦ ποιν. νόμου, αἱ δὲ βιαιοπραγίαι κατὰ προσώπων, αἵτινες δὲν προβλέπονται ἀπὸ τ' ἄρθρ. 307—310 τοῦ ποιν. νόμου, τιμωροῦνται ὡς πταίσματα κατὰ τὸ ἄρθρ. 688 τοῦ ποιν. νόμου τὸ ὁποῖον, ἂν καὶ ἀσαφὲς κατὰ τὸ λεκτικόν, δὲν δύναται νὰ ἐννοηθῇ εἰμὴ περὶ βιαιοπραγιῶν, αἵτινες δὲν ἐπιφέρουσι νόσον ἢ ἀνικανότητα πρὸς ἐργασίαν διαρκοῦσαν ὑπὲρ τὰς 3 ἡμέρας, ἢ δὲν φέρουσι παντελῶς τοιαύτην βλάβην, ἀλλ' ὡς ἄδικοι πράξεις δὲν δύνανται νὰ μένουν ἀτιμώρητοι· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ὁ κατηγορούμενος παρ-

μεταξὺ δικαιωμάτων· ὥστε εἴτε προσωπικὸν, εἴτε πραγματικὸν εἶναι τὸ δικαίωμα, τὸ ὁποῖον αὐτογνωμόνως ἐνεργεῖται παρά τινος, συμπεριλαμβάνεται εἰς τὴν διάταξιν ταύτην.

Ἀπόφ. α' Ἐπειδὴ αὐτοδικία ὑπάρχει ὁσάκις τις λαμβάνει μόνος του τὰ δικαιά του κατὰ νομιζομένης ἢ ἀληθοῦς ὕβρεως, ἢ ἐνεργεῖ αὐτογνωμόνως ἀξίωσίν περὶ δικαιώματος, τὸ ὁποῖον ἔχει τῷ ὄντι ἢ ἄλλως ἀντιποιεῖται, ὁ δὲ νόμος δὲν κάμνει διάκρισιν μεταξὺ δικαιωμάτων· ὥςε εἴτε προσωπικὸν, εἴτε πραγματικὸν εἶναι τὸ δικαίωμα, τὸ ὁποῖον αὐτογνωμόνως καὶ αὐτοδυνάμως ἐνεργεῖται παρά τινος, συμπεριλαμβάνεται εἰς τὴν γενικὴν ἀπαγόρευσιν τοῦ 205 ἄρθρου τοῦ ποιν. νόμου. Ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ὁ Κ Β παραλείψας τὰ τῆς δικαστικῆς ὁδοῦ νόμιμα μέσα, τῶν ὁποίων μάλιστα προηγουμένως ἐπεκαλέσθη τὴν ἐνέργειαν, διὰ νὰ παραλάβῃ εἰς τὴν ἐξουσίαν του τὸ τέκνον του, τὸ ἔλαβεν αὐτογνωμόνως καὶ ἐναντίον τῆς θελήσεως τῆς Ε Τ, παρὰ τῇ ὁποίᾳ διέμενε λόγῳ εἰσποιήσεως, μεταχειρισθεὶς μάλιστα βίαν κατὰ τῶν συνοδευόντων αὐτό· ὥστε τὸ συμβούλιον τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν ἐφήρμοσε καλῶς τὸ 205 ἄρθ. τοῦ ποιν. νόμου.

Διὰ ταῦτα ἀποῤῥίπτει κτλ.

Ἀπόφ. ποιν. Ἀρείου Πάγου ρλθ' τῆς 16 μαρτίου 1837.

§ 6.

ΖΠΤ. *Αἱ ποινικαὶ ἀποφάσεις ἀποτελοῦσιν ἀπόδειξιν περὶ τῆς πράξεως, τῆς ὁποίας ἐκηρύχθη ἔνοχος ὁ κατηγορούμενος; —Ἰδίως· ἡ διὰ θερισμοῦ αὐτοδικία ἐμφαίνει, ὅτι ὁ καθ' οὗ αὕτη ἀπετάθη ἦτο νομεύς;*

Ἀπόφ. α Ἐπειδὴ ἀπὸ τὴν ἀπόφασιν τῶν ἐν Σπάρτῃ πλημμελειοδικῶν τῆς 2 μαΐου π. ε. ὑπ' ἀριθ. 131 ἐξάγεται ὅτι ὁ Θ Ζ ἐκηρύχθη ἔνοχος ὅτι τὴν 26 ὀκτωβρίου 1845 αὐτοδίκησε διὰ τοῦ θερισμοῦ τῶν καρπῶν τοῦ ἐπιδίκου ἀγροῦ, σπαρθέντος ἀπὸ τοὺς ἀντιδίκους του, ἐκ δὲ τῆς πράξεώς του ταύτης συνάγεται ὅτι οἱ ἐφεσίβλητοι κατεῖχον πρὸ τῆς εἰρημένης ἐποχῆς τὸν εἰρημένον ἀγρόν.

Ἐπειδὴ τὸ γεγονὸς τοῦτο ὡς περιεκτικὸν πράξεως ἀξιοποίνου, προκύπτον ἐξ ἀποφάσεως τοῦ ἁρμοδίου δικαστηρίου, ἀποτελεῖ ἀπόδειξιν ἀναντίῤῥητον.

Ἀπόφ. 47 τοῦ 1847 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν.—Παράβ. ὅσα ἐξεθέσαμεν εἰς τὸ Εὑρετήριόν τῆς Ἀ π ο ζ η μ ι ώ σ ε ω ς σελ. 234 ἐπ. (§§ 147 151, 158, 159).

§ 7.

ΖΗΤ. *Δὲν πράττει αὐτοδικίαν ὁ κληροδόχος, ὅστις λαμβάνει μόνος του τὸ κληροδότημα, ἂν ἔτυχε νὰ ἦναι εἰς ἄμεσον ἐπαφὴν αὐτοῦ ζῶντος τοῦ διαθέτου καὶ μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ.*

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ ὁ κληροδόχος, κατὰ τοὺς εἰς τὴν 3ην σκέψιν τῆς ἐκκληθείσης ἀποφάσεως παρατεθέντας νόμους, εἶναι μὲν ὑπόχρεως νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὸν κληρονόμον τὰ κληροδοτήματα, τὰ ὁποῖα τυχὸν ἔχει εἰς χεῖράς του, ἀλλὰ πρέπει ταῦτα νὰ κατέλαβεν αὐτογνωμόνως παρὰ τὴν θέλησιν τοῦ κληρονόμου· ἐπὶ τοῦ προκειμένου ὅμως ἡ κατάληψις τῶν κληροδοτημάτων ἐκ μέρους τῆς ἐφεσιβλήτου δὲν ἐγένετο αὐτογνωμόνως, διότι αὕτη ἦτον εἰς ἄμεσον ἐπαφὴν αὐτῶν ζῶντος τοῦ συζύγου της, καὶ μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ ἐξηκολούθει νὰ εὑρίσκεται εἰς τὴν αὐτὴν τῶν πραγμάτων ἐπαφήν, ἕνεκα τῆς ὁποίας δὲν φαίνεται νὰ ἐνήργησεν αὐτογνώμονά τινα πρᾶξιν παρὰ τὴν θέλησιν τοῦ κληρονόμου.

Ἐπειδὴ ἡ ἐφεσίβλητος ἀντιτείνουσα εἰς τὴν ἀπόδοσιν τῶν ζητουμένων κληροδοτημάτων στηρίζει τὴν πρότασίν της εἰς νόμιμον λόγον, ὅτι τούτων, καθὸ ὡρισμένων πραγμάτων, κατέστη κυρία διὰ τῆς ἐκ μέρους τοῦ ἀντιδίκου της παραδοχῆς τῆς κληρονομίας, ὅπως καὶ πραγματικῶς κατέστη τοιαύτη κατὰ τὸν νόμον 80 βιβ. 31 τιτ. 1 τῶν πανδεκτῶν· ὥστε ἡ ἐκ μέρους τῆς ἐφεσιβλήτου προτεινομένη ἤδη ἀντίκρουσις τῆς ἀγωγῆς δὲν ἐμφαίνει, καθὼς ἡ ἐκκαλοῦσα ἰσχυρίζεται, αὐτογνώμονα κατάληψιν τῶν κληροδοτηθέντων, διὰ νὰ ἐφαρμοσθοῦν οἱ ἐν τῇ ἐκκληθείσῃ ἀποφάσει παρατεθέντες, ὡς εἴρηται, νόμοι.

Ἐπειδὴ βεβαίως ἐὰν ἡ κληρονόμος, νῦν ἐνάγουσα, δὲν ἐπρότεινεν ὅτι, βεβαρυμένης οὔσης τῆς κληρονομίας ἀπὸ χρέη, δὲν ἀρκεῖ ἡ κληρονομία νὰ λάβῃ ἀπ' αὐτὴν τὸ φαλκίδιόν της, ἤτοι τὸ τεταρτημόριον, ἄλλον λόγον δὲν εἶχε νὰ ζητῇ νὰ παραλάβῃ τὰ κληροδοτηθέντα εἰς τὴν ἀντίδικόν της· ἄλλως ἡ ἀπόδοσις τούτων ἐκ μέρους τῆς ἐφεσιβλήτου πρὸς τὴν ἀντίδικόν της, καὶ πάλιν ἡ ἐκ μέρους ταύτης πρὸς τὴν ἐφεσίβλητον ἐπιστροφὴ τῶν κληροδοτηθέντων, ἤθελαν εἶσθαι πράξεις μάταιαι καὶ ἐπιζήμιοι διὰ τὰ μέρη.

Ἐπειδὴ ἡ κατὰ πρῶτον ἤδη εἰς τὸ ἐφετεῖον γενομένη σημείωσις τῶν χρεῶν τοῦ ὑπὸ τῆς ἐκκαλούσης κληρονομουμένου δὲν καθιστᾷ τὴν ἀγωγὴν ἔγκυρον ὡς πρὸς τὴν ἀπόδοσιν τῶν κληροδοτημάτων ἕνεκα τοῦ φαλκιδίου της, διότι ἡ βάσις αὐτῆς ἦτον κυρίως ἡ ὡς ἐκ τῶν χρεῶν τούτων μείωσις τοῦ κλήρου της, τὰ ὁποῖα

ὤφειλε νὰ σημειώσῃ ἐν τῇ ἀγωγῇ της, ἤ, τοὐλάχιστον, πρωτοδίκως, νὰ ἐκθέσῃ ταῦτα, ποῖα καὶ πόσα εἶναι κτλ.

Ἐπειδὴ ὅμως, ἂν καὶ ἀγωγὴ ἦναι ὡς ἐκ τούτου ἄκυρος, δὲν ἕπεται ὅτι καὶ ἀπώλεσε τὸ δικαίωμα ἡ ἐκκαλοῦσα νὰ τὴν ἀνανεώσῃ τακτικῶς· ἑπομένως εἶναι ἐπὶ τοῦ παρόντος ἡ παροῦσα ἀγωγὴ ἀποῤῥιπτέα.

Ἀπόφ. τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν 3385 τῇ 3 Ἀπριλίου 1845.

§ 8.

ΖΗΤ. *Πράττει αὐτοδικίαν ὅστις εἰσάγει ζῶα εἰς κτῆμα, τὸ ὁποῖον ἔμαθεν ὅτι ἀπόφασις δικαστικὴ ἀπέδωκεν εἰς ἄλλον;*

Ναί.

ΖΗΤ. *Ὅταν τις διατάττῃ καταστροφὴν ἀγρῶν ἐσπαρμένων, διὰ νὰ ἀποκτήσῃ τὸν παρ' αὐτοῦ ὡς ἴδιον θεωρούμενον ἀγρὸν πράττει αὐτοδικίαν, ἢ βλάβην ἰδιοκτησίας* (1);

Ὡς πρὸς τὴν ἀναιρέσεως αἴτησιν τοῦ Ν Κ.

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ τὸ ὑπ' ἀριθ. 674 βούλευμα τοῦ συμβουλίου τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν φέρει ῥητῶς εἰς μὲν τὸ ἱστορικὸν αὐτοῦ ὅτι οἱ καταμηνυθέντες Τριαδῖται (καὶ ἀφοῦ ἔμαθεν ὁ ἀναιρεσείων ἀπὸ τὸν Ι Κ ὅτι τὰ ὑπὸ τοῦ κλητῆρος τεθέντα ὅρια τῶν χωρίων *Φυγιαῖς* καὶ *Τριάδος* ὡρίσθησαν διὰ δικαστικῆς ἀποφάσεως, καὶ ἑπομένως ὅτι οἱ ἀγροί, οἵτινες ἐμπεριέχονται εἰς αὐτά, εἶναι ἰδιοκτησία του) ἐξηκολούθουν νὰ βόσκωσι τὰ ζῶά των ἐντὸς τῶν ἀγρῶν τούτων, καὶ ἰδιαιτέρως τὴν 28 καὶ 29 ἰανουαρίου κατὰ διαταγὴν τοῦ Ν Κ κατέστρεψαν τὰ ὑπὸ τοῦ Κ ἐσπαρμένα κτλ.» εἰς δὲ τὸ αἰτιολογικὸν ὅτι « ὁ ὑποστράτηγος Κ, ἂν καὶ μαθὼν κατὰ τὸν δεκέμβριον τοῦ 1841 παρὰ τοῦ Ι Κ ὅτι οἱ ὅροι τοῦ χωρίου Φυγιαῖς καὶ Τριάδος ὡρίσθησαν δι' ἀποφάσεως τῆς μικτῆς ἐπιτροπῆς, μολοντοῦτο διέταξε τινὰς τῶν χωρικῶν του νὰ βόσκωσι τὰ ζῶά των ἐντὸς τῶν ὁρίων τοῦ χωρίου Φυγιαῖς εἰς ἀγροὺς κατεχομένους παρὰ τῆς χήρας Α Κ κτλ. ἑπομένως ὅτι τὸ ῥηθὲν βούλευμα δὲν βεβαιοῖ ὅτι ὁ Κ ἐν γνώσει τῶν δικαιωμάτων τῆς χήρας Α Κ ἐνήργησε τὸ παρ' αὐτοῦ ἀντιποιούμενον δικαίωμα, δὲν εἶναι ἀληθής· ἂν δὲ ἡ κατὰ τὴν 12 δεκεμβ. 1841 πρὸς τοὺς χωρικοὺς παρὰ τοῦ Κ δοθεῖσα πρώτη διαταγὴ νὰ λάβωσιν εἰς τὴν κατοχήν των τὰ παρ' αὐτοῦ νομιζόμενα ὅρια τοῦ χωρίου Τριάδος ἦτο προγενεστέρα

(1) Ορα Κύριτ. λέξ. Βλάβη ἰδιοκτησίας.

τῆς ὑπὸ τοῦ Ι Α Κ γενομένης εἰς αὐτὸν γνωστοποίησις τῶν δικαιωμάτων τῆς χήρας Α Κ, τοῦτο δὲν καθιστᾷ ἀθώας τὰς μετὰ τὴν γνωστοποίησιν ταύτην ὑπὸ τοῦ Κ δοθείσας εἰς τοὺς χωρικοὺς διαταγάς, ἐπὶ μόνων τῶν ὁποίων στηρίζεται, ὡς ἐκ τῶν ἀνωτέρω γίνεται δῆλον, τὸ προσβαλλόμενον βούλευμα.

Ἐπειδὴ ὁ Ν Κ δὲν δύναται νὰ ἐπικαλεσθῇ τὴν ὑπ' ἀριθ. 195 καὶ ἀπὸ 4 μαρτίου 1839 ἐπὶ τῆς μεταξὺ τοῦ Α Ι Κ καὶ τοῦ Χ Ι Μ δίκης ἀπόφασιν τῆς Μικτῆς ἐπιτροπῆς, δι' ἧς διετάχθη ὁ Χ. Ι Μ ν' ἀπέχῃ τοῦ νὰ ἐνεργῇ ἐπὶ τῶν ἐντὸς τῶν παρὰ τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως ὁρισθέντων ὁρίων ἀγρῶν τοῦ χωρίου Φυγιαῖς πᾶσαν ὁποιανδήποτε πρᾶξιν ἐμφαίνουσαν δικαίωμα κυριότητος ἢ κατοχῆς ἐπὶ ποινῇ 500 δραχ. πληρωτέων εἰς τὸν ἀντίδικον αὐτοῦ ἐν περιπτώσει ἀπειθείας, διότι δὲν ἦτον εἰς αὐτὴν διάδικος· ἑπομένως καὶ ὁ δεύτερος ἀναιρέσεως λόγος εἶναι ἀνυπόστατος.

Ὡς πρὸς τὴν ἀναιρέσεως αἴτησιν τῶν κατοίκων τοῦ χωρίου Τριάδος.

Ἐπειδὴ ἡ ἀναιρέσεως αἴτησις τῶν ῥηθέντων δὲν στηρίζεται εἰμὴ εἰς τοὺς ἀνωτέρω ἀναιρέσεως λόγους τοῦ Ν Κ.

Ὡς πρὸς τὴν ἀναιρέσεως αἴτησιν τῆς Ε χήρας Α Κ.

Ἐπειδὴ τὸ προσβαλλόμενον βούλευμα παραδέχεται ὅτι ὁ Ν Κ, θεωρῶν ἑαυτὸν ἰδιοκτήμονα τῶν ἀγρῶν τῶν ἐντὸς τοῦ χωρίου Φυγιῶν, καὶ ἐνεργήσας αὐτογνωμόνως τὴν ἀξίωσίν του ταύτην, ἔπραξεν αὐτοδικίαν, τοῦτο δέ, καθὸ πραγματικόν, διαφεύγει τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ Ἀρείου Πάγου· ἑπομένως δὲν εἶναι ἀληθές, ὡς διϊσχυρίζεται ἡ ἀναιρεσείουσα, ὅτι ὁ Ν Κ ἐνήργησε μὲ πρόθεσιν νὰ βλάψῃ ξένην ἰδιοκτησίαν, ἀλλὰ διὰ νὰ ἀποκτήσῃ μόνον τὴν ἰδικήν του, ἥτις περιελάμβανε καὶ αὐτὰ τὰ παρὰ τῆς Ε χήρας Α Κ ἐπὶ τῶν ῥηθέντων ἀγρῶν ἐσπαρμένα, τῶν ὁποίων, ὡς ἀνηκόντων εἰς αὐτόν, διέταξε τὴν καταστροφὴν ὁ Ν Κ, καθότι ἡ κυριότης τοῦ ἐδάφους ἐπεκτείνεται (κατὰ τοὺς νόμους 31 καὶ 32 τῶν εἰσηγήσεων, βιβλ. 2 τιτ. 1· καὶ τοῦ νόμου 7 ἐδαφ. 13, καθὼς καὶ τὸν νόμον 9 τῶν πανδεκτῶν (βιβλ. 41 τίτλ. 10) καὶ εἰς αὐτὴν τὴν σποράν, ἂν καὶ ὁ σπόρος ἀνῆκεν εἰς τρίτον τινά· ἑπομένως ὁ ἀναιρέσεως λόγος, ὅτι ἐσφαλμένως ἑρμηνεύθησαν τὰ 421, 422, 423 καὶ 205 ἄρθρ. τοῦ ποιν. νόμου, εἶναι ἀνυπόστατος (1).

Ἐπειδὴ ὁ αὐτὸς ἀναιρέσεως λόγος εἶναι ἐπίσης ἀνυπόστατος, καὶ καθόσον ἀφορᾷ τοὺς κατοίκους τοῦ χωρίου Τριάδος, διότι οὗτοι

---

(1) Ὅρα Καλλ. ἐν τῷ περὶ νομῆς σελ 86.

ἐξετέλεσαν τὴν διαταγὴν τοῦ Κ., τουτέστιν ἐν γνώσει ὅτι συνεργοῦν εἰς πρᾶξιν αὐτοδικίας, καὶ ὄχι μὲ πρόθεσιν αὐθύπαρκτον νὰ καταστρέψωσι τὴν ξένην ἰδιοκτησίαν.

Διὰ ταῦτα ἀποῤῥίπτει τὰς ἀναιρέσεως αἰτήσεις. »

Ἀπόφ. 100 τῆς 29 ὀκτ. 1842 τοῦ Ἀρείου Πάγου.

ΣΗΜ. Δι' ἑτέρας ἀποφάσεώς του (109 τοῦ 1842) ὁ Ἄρειος Πάγος ἀπεφήνατο, ὅτι δὲν ὑπάρχει παραβίασις τοῦ ἄρθρ. 205 τοῦ ποιν. νόμου, ὅταν τὸ βούλευμα βεβαιοῖ ὅτι ὁ.. κατεδάφισεν οἰκίσκους, οἱ ὁποῖοι, ὡς ἐγίνωσκεν, ἐκτίσθησαν καὶ κατείχοντο παρ' ἄλλου.

§ 9.

ΖΗΤ. *Ἐπὶ τῆς αὐτοδικίας, τὸ ποιν. δικαστήριον εἶναι ἁρμόδιον νὰ ἐξετάσῃ τὸ ζήτημα, ἂν ὁ αὐτοδικήσας ἦτο κύριος τοῦ πράγματος;*—*ἡ ἔνστασις τοῦ ἐπὶ αὐτοδικίᾳ κατηγορουμένου ὅτι αὐτὸς εἶναι κάτοχος τοῦ κτήματος, ὑπάγεται εἰς τὸ πλημμελειοδικεῖον.*

Περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου θέλει γείνει κυρίως λόγος ἐν τῷ Εὑρετηρίῳ, λέξει *ζήτημα προδικαστικὸν* (1)· ἐνταῦθα δὲ ἐν

---

(1) Ὅρα Εὑρετ. λέξ. Γάμος· Μοιχεία· Ἀποζημίωσις σελ. 231—242—Ποιν. ἁρμοδιότης.

Παρατηρητέον ἐν παρόδῳ ὅτι 1) τὸ ποινικὸν δικαστήριον εἶναι ἁρμόδιον νὰ ἐξετάσῃ ἂν τὸ πολιτ. ζήτημα ἔχῃ ἐπιῤῥοὴν εἰς τὴν ὑπόθεσιν· ἂν προτείνηται σπουδαίως, καὶ ἂν δὲν ἀνατρέπηται ἐκ τῶν ὑπαρχουσῶν ἀποδείξεων (ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Πάγου 49 του 1847)—ὅτι 2) ὑπαρχούσης ἀγωγῆς περὶ ἀκυρώσεως τοῦ γάμου, δὲν δύναται νὰ προχωρήσῃ ἡ ποιν. καταδίωξις πρὶν ἐπαφασισθῇ ἡ πολιτ. ἀγωγὴ ἀπὸ τὸ πολιτ. δικαστήριον (ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Πάγου 7 τοῦ 1847).—ὅτι 3) εἰς τὴν σελ. 95 τοῦ 4 τόμου τῆς νομολ. καὶ εἰς τὴν σελ. 53 τῆς σειρᾶς τῶν τοῦ 1840 ἀποφάσεων τοῦ Ἀρείου Πάγου γίνεται λόγος περὶ αὐτοῦ τούτου τοῦ ζητήματος.

Μολονότι δὲ εἰς τὴν λέξιν Ζητήματα προδικαστικὰ θέλομεν ἐν ἐκτάσει λαλήσει περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου, θεωροῦμεν ὅμως καλὸν νὰ περιλάβωμεν ἐνταῦθα τὰ ἀκόλουθα ἔγγραφα.

α) Βούλευμά τι ὑπ' ἀριθ. 621 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν φέρει:

« Μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ εἰσαγγελέως ὡς πρὸς τὸ παραδεκτὸν τῆς ἀνακοπῆς.

Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ ἄρθρ. 260 τῆς ποινικῆς δικονομίας, ἡ παρὰ τοῦ εἰσαγγελέως γενομένη ἀνακοπὴ εἶναι δεκτὴ, ὁσάκις γίνῃ ἐντὸς τῆς νομίμου προθεσμίας καὶ κατὰ τοὺς νομίμους τύπους· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ἡ παρὰ τοῦ εἰσαγγελέως τῶν ἐνταῦθα πλημμελειοδικῶν γενομένη ἀνακοπὴ κατὰ τοῦ διαληφθέντος βουλεύματος ἐγένετο κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου. Ἂν δὲ τὸ ἀνακοπὲν βούλευμα ἐξεδόθη σύμφωνως μὲ τὰς προτάσεις τοῦ ἀνακόπτοντος εἰσαγγελέως, ἡ περίστασις αὕτη δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς

παρόδῳ παρατηροῦμεν, ὅτι ὁ Ἄρειος Πάγος ἐξέδωκε διαφόρους ἐπὶ τοῦ ἀνωτέρω ζητήματος ἀποφάσεις, ἤτοι τὰς ὑπ' ἀριθ. 135 τοῦ

λόγος ἀπαραδέκτου τῆς ἀνακοπῆς, καθότι ἡ ἀγωγὴ, ἥτις ἐνηργήθη κατὰ τῶν ἐν τῷ βουλεύματι διαλαμβανομένων, καθὸ ποινικὴ, ἀφορᾷ τὴν δημοσίαν τάξιν, ὁ δὲ εἰσαγγελεὺς διεκδικῶν, κατὰ τὸ ἄρθρ. 95 τοῦ δικαστικοῦ ὀργανισμοῦ, τὸν νόμον καὶ τὴν δημοσίαν τάξιν, ὀφείλει νὰ ἐκτελέσῃ πᾶν ὅ,τι συντείνει πρὸς ἀκριβῆ τοῦ νόμου ἐφαρμογὴν, καὶ πρὸς διατήρησιν τῆς δημοσίας τάξεως· ἐπομένως ἂν παρατηρήσῃ ὅτι εἰς τὸ Βούλευμα ἢ εἰς τὴν ἀπόφασιν, ἥτις ἐξεδόθη κατὰ τὰς προτάσεις του, περιέχεται παράβασίς τις τοῦ νόμου, ὀφείλει νὰ ζητήσῃ διὰ τῶν ἐνδίκων μέσων τὴν ἐπανόρθωσιν τῆς παραβάσεως, καθότι ἐκ τῆς πλάνης του δὲν πρέπει νὰ βλάπτωνται τὰ συμφέροντα τῆς κοινωνίας, περὶ ὧν δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ διαθέτῃ.

Ὡς πρὸς τὴν οὐσίαν.

Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ ἄρθ. 11 τῆς πολ. δικονομίας, τὰ πολιτικὰ δικαστήρια ἀποφαίνονται, κατ' ἐξαίρεσιν, πρῶτον περὶ τῆς πολιτικῆς ἀγωγῆς τότε μόνον, ὅταν εἰς πολιτ. δίκην περιέχεται προδικαστικὸν ζήτημα ἀφορῶν τὴν ποινικὴν διαδικασίαν, ἡ δὲ διάταξις αὕτη οὖσα ἐξαίρεσις τοῦ γενικοῦ κανόνος ὅτι ὁ ἐπὶ τῆς οὐσίας διαφορᾶς τινος ἁρμόδιος δικαστὴς καθίσταται ἁρμόδιος ν' ἀποφασίσῃ καὶ περὶ ὅλων τῶν παρεμπιπτόντων ζητημάτων, πρέπει νὰ περιορίζηται εἰς ἐκείνας μόνον τὰς περιπτώσεις, καθ' ἃς ὁ κατηγορούμενος προτείνει ὡς μέσον ὑπερασπίσεως δικαίωμα στηριζόμενον εἰς τὸ πολιτ. δίκαιον, τὸ ὁποῖον 1) ν' ἀφαιρῇ ἀπὸ τὴν πρᾶξιν πάντα χαρακτῆρα ἐγκληματικότητος· 2) νὰ ἦναι προσωπικὸν εἰς τὸν κατηγορούμενον ὥστε οὗτος νὰ δύναται νὰ κινήσῃ πολιτικὴν ἀγωγήν· 3) ὁ κατηγορούμενος νὰ ἔχῃ τοὐλάχιστον ἀρχὴν ἀποδείξεως, ὥστε ἐκ τούτου νὰ φαίνεται ὅτι ἔνστασίς του δὲν γίνεται ἐπὶ σκοπῷ ἀναβολῆς τῆς ποινικῆς ἀνακρίσεως, 4) ἡ ἀξιόποινος πρᾶξις νὰ ἦναι ἀναπόσπαστος ἀπὸ τὸ πολιτικὸν ζήτημα, ὡς εἰς τὰς περιπτώσεις τῶν ἄρθρων 593 καὶ 597 τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου 94 τῆς ποιν. δικονομίας κτλ.

Ἐπειδὴ ὁσάκις τὰ συμβούλια ἢ τὰ ποινικὰ δικαστήρια πρέπει νὰ διατάξωσι τοιαύτην ἀναβολὴν, ὀφείλουν νὰ χορηγῶσι συγχρόνως καὶ ἀνάλογον προθεσμίαν εἰς τὸν κατηγορούμενον διὰ νὰ φροντίσῃ περὶ τῆς ἐκδικάσεως τοῦ πολιτ. ζητήματος, οὐχὶ ὅμως, ὡς ἔπραξε τὸ συμβούλιον τῶν πλημμελειοδικῶν, ν' ἀπέχωσιν ἀορίστως τοῦ νὰ δικάσωσι περὶ τῆς δημοσίας ἀγωγῆς, ἧς ὁποίας ἄλλως ἡ ἐκδίκασις ἤθελε τεθῇ εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ κατηγορουμένου (1).

Ἐπειδὴ ἐπὶ τοῦ προκειμένου οἱ κατηγορούμενοι εἰπόντες πρὸς ὑπεράσπισιν των ὅτι ἦσαν ἐπίμορτοι γεωργοὶ τοῦ Δ Κ. κατὰ διαταγὴν ταύτου ἐνήργησαν τὸν ἐμπρησμὸν τῶν δένδρων, τὰ ὁποῖα ἦσαν φυτευμένα εἰς ἀγροὺς ἀνήκοντα εἰς τὸν διαληφθέντα Κ, επρότειναν ἔνστασιν περὶ δικαιώματος τρίτου, περὶ οὗ αὐτοὶ δὲν ἠδύναντο νὰ κινήσωσι πολιτ. ἀγωγὴν (Mangin

---

(1) Mangin de l'action publique N° 220.

1846 έτους, 2, 14, 222 και 23 του έτους 1847, δι' ών έλυσε καταφατικώς τό ζήτημα· έκ τών άποφάσεων αύτών περιλαμβάνομεν ένταϋθα μόνον τάς τρεϊς πρώτας, ώς κάλλιον αίτιολογημένας.

Ν. 207). Έπομένως τό συμβούλιον δέν ήδύνατο νά παραπέμψη τό ζήτημα τοϋτο εις τά πολιτικά δικαστήρια.

Έπειδή, ώς λέγουν οί κατηγορούμενοι, ό Κ διέταξε τόν έμπρησμόν τών δένδρων καί ότι παρών έδειξεν αύτοίς τά όρια του κτήματός του, ούτος θεωρείται τώ όντι ώς συναυτουργός τής πράξεως κατά τό άρθρ. 56 του ποιν. νόμου· έπομένως ό είσαγγελεύς, ώς έχων παρά του νόμου την πλήρη καί άνεξάρτητον ένέργειαν τής δημοσίας άγωγής, δύναται νά τόν συμπεριλάβη είς τήν καταδίωξιν καί τοι μή συμπεριληφθέντα είς τήν έγκλησιν του παθόντος (Mangin § 139)· άλλά τό συμβούλιον τοϋτο δέν δύναται νά διατάξη τι περί τής καταδιώξεώς του, καθότι ήθελεν έπεμβή είς τά καθήκοντα του είσαγγελέως (Mangin Nº 22 καί έπόμενα), όπερ μόνον τό δικαστήριον τών έφετών έν συμβουλίω συνεδριάζον έχει τό δικαίωμα νά πράξη είς τήν έξαιρετικήν περίπτωσιν του άρθρ. 14 τής ποινικής δικονομίας.

Διά ταϋτα, καί ίδόν τούς προσημειουμένους νόμους, δέχεται τήν άπό 22 ίανουαρίου 1842 άνακοπήν του παρά τοίς έν Άθήναις πρωτοδίκαις είσαγγελέως κατά του άπό 24 ίανουαρίου του αύτου έτους ύπ' άριθ. 3414 βουλεύματος του συμβουλίου τών έν Άθήναις πλημμελειοδικών καί άφανίζον τό βούλευμα τοϋτο.

Διατάττει τήν έξακολούθησιν τής άνακρίσεως πρός τόν σκοπόν του νά έξετασθή ό παθών, καί νά έξακριβωθώσιν όλα τά περιστατικά τής πράξεως καί μετά ταϋτα νά ύποβληθή είς τό συμβούλιον τών πλημμελειοδικών διά νά άποφασίση ό,τι νόμιμον. »

6) Τό άπό 8 Άπριλίου 1842 ύπ' άριθ. 12942 έγγραφον του είσαγγελέως (Κ. Φέδερ) τών έν Άθήναις έφετών φέρει:

Ή άπάντησις είς τό ζήτημα, περί ού άναφέρετε είς έμέ διά του ύπ' άριθ. 12,158 ήμετέρου έγγράφου, έμπεριέχεται κατά μέγα μέρος έν τώ ύπ' άριθ. 621 βουλεύματι του συμβουλίου τών ένταϋθα έφετών, τό όποίον διεβίβασα καί είς ύμάς διά του ύπ' άριθ. 12,914 έγγράφου μου· όθεν προσθέτω μόνον παρατηρήσεις τινάς άναγομένας είς περί βλάβης ξένης ίδιοκτησίας γινομένην προανάκρισιν.

Φρονώ, ότι πολλάκις ή άπόφασις περί του παραδεκτου ή μή τής ένστάσεως sed jure feci, τουτέστι περί του άν ύπάρχη προδικαστικόν πολιτικόν ζήτημα, τό όποίον πρέπει νά παραπεμφθή είς τόν πολιτικόν δικαστήν, καταντά δύσκολος, διότι ούτε ή έ γ κ λ η σ ι ς δέν συνοδεύεται μέ τάς άπαιτουμένας άποδείξεις περί του δικαιώματος του καταμηνύοντος έπί του κτήματος, έπί βλάβη ή φθορά του όποίου πρόκειται νά κατηγορηθή τίς.

Τό δέ άτοπον τοϋτο θέλει έκλείψει, όταν ό άνακριτής ζητήση παρά του έγκαλοϋντος τάς άπαιτουμένας άποδείξεις καί διασαφήσεις, διότι τότε, μή δυναμένου τούτου νά χορηγήση ταύτας, ό είσαγγελεύς έν πληρεστέρα γνώσει τών πραγμάτων, δύναται ν' άποδάλη τήν έγκλησιν, ύπαρχούσης δέ

α') Ἀπόφ. 135 τοῦ 1846 φέρουσα:

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ, κατὰ γενικὸν κανόνα, ὁ δικαστὴς τοῦ ἐγκλήματος εἶναι ὁ δικαστὴς τῶν ἐνστάσεων τῶν προτεινομένων πρὸς

τῆς βάσεως ταύτης τῆς ἐγκλήσεως, εἶναι εὐκολώτερον διὰ τὸ συμβούλιον νὰ πεισθῇ ὅτι ἡ ἔνστασις τοῦ κατηγορουμένου, ἡ στηριζομένη εἰς τὸ δικαίωμά του ἐπὶ τοῦ πράγματος, εἶναι μέσον στρεψοδικίας μόνον πρὸς ἀποφυγὴν τῆς ποινικῆς καταδιώξεως.

Τοιουτοτρόπως νομίζω, ὅτι ἀποφεύγει τις τὰ δύω ἐπιζήμια καὶ ἐπισφαλῆ ἄκρα, ἤγουν τὴν μὲν ἀποφυγὴν τῆς ποινικῆς δίκης ἕνεκα πάσης στρεψοδίκου καὶ ἀνυποστηρίκτου προτάσεως περὶ πολιτ. ἀπαιτήσεως, καὶ τὴν ποινικὴν καταδίωξιν ἀνθρώπων ἐνεργούντων ἐπὶ καλῇ πίστει πράξεις τινὰς ἐπὶ κτήματος, τὸ ὁποῖον ἐθεώρησαν ὡς ἰδιοκτησίαν των. »

γ) Ἕτερον ἔγγραφον τοῦ εἰσαγγελέως τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν (Κ. Φέδερ) φέρει:

« Ἐπειδὴ ἡ ποινικὴ δικαιοδοσία ἀποβλέπει τὴν κοινὴν εὐταξίαν, ὁ δὲ εἰσαγγελεὺς ἐνεργεῖ ἐν ὀνόματι τῆς κοινωνίας, τῆς ὁποίας τὰ συμφέροντα, περὶ ὧν δὲν δύναται νὰ διαθέσῃ ὁ εἰσαγγελεὺς, δὲν πρέπει νὰ βλαφθῶσιν διὰ τῆς ἐνώπιον τοῦ κατωτέρου δικαστηρίου ἐκτεθείσης γνώμης του· ἐπομένως ὁ εἰσαγγελεὺς δύναται νὰ προσβάλλῃ δι' ἐνδίκων μέσων καὶ τὰ συμφώνως μὲ τὰς προτάσεις του ὑπὸ τῶν ποινικῶν δικαστηρίων ἐκδοθέντα βουλεύματα, καὶ τὰς οὕτως ἐκδοθείσας ἀποφάσεις.

Ὡς πρὸς τὴν οὐσίαν.

Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ ἄρθρ. 11 τῆς πολιτ. δικονομίας, ἀποφαίνονται μὲν πρῶτον τὰ πολιτ. δικαστήρια περὶ τῆς πολιτ. ἀγωγῆς, ὅταν ἡ πολιτικὴ δίκη ἀποτελῇ ζήτημα προδικαστικὸν τῆς ποινικῆς, τὸ δὲ ἄρθρον τοῦτο, τὸ ὁποῖον ἐμπεριέχει ἐξαίρεσιν τοῦ γενικοῦ κανόνος ὅτι ὁ δικαστὴς τῆς οὐσίας εἶναι ἁρμόδιος καὶ ἐφ' ὅλων τῶν ἐνστάσεων καὶ παρεμπιπτόντων ζητημάτων, ὑποθέτει προφανῶς δικαίωμά τι ἰδιωτικὸν, τὸ ὁποῖον δύναται νὰ δώσῃ ἀφορμὴν εἰς πολιτ. δίκην, καὶ ἕνεκα τοῦ ὁποίου ὁ κατηγορούμενος δύναται νὰ κινήσῃ πολιτικὴν ἀγωγήν· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου οἱ κατηγορούμενοι δὲν ἐπρότειναν ἔνστασιν περὶ ἰδίου αὐτῶν δικαιώματος, ἀλλὰ περὶ δικαιώματος τρίτου· ἐπομένως, μὴ δυναμένων αὐτῶν νὰ κινήσουν πολιτ. ἀγωγὴν περὶ τούτου, ὁ ποινικὸς δικαστὴς δὲν δύναται νὰ παραπέμψῃ τὴν ἔνστασιν ταύτην εἰς τὰ πολιτ. δικαστήρια (Mangin ἀριθ. 214—217). Ἐπειδὴ ὅμως ἐκ τῆς μέχρι τοῦδε ἀνακρίσεως ἐξάγεται ὅτι οἱ κατηγορούμενοι ἐνήργησαν τὴν πρᾶξιν, ἕνεκα τῆς ὁποίας κατεμηνύθησαν, μὲ τὴν ἄδειαν τοῦ Δ Κ, ὅστις ἦτο παρὼν καὶ ἔδειξεν εἰς αὐτοὺς τὰ σύνορα τοῦ κτήματός του· ἐπομένως ἕνεκα τοῦ περιστατικοῦ τούτου ὁ Δ Κ πρέπει νὰ θεωρηθῇ ὡς αὐτουργὸς τοῦ ἐμπρησμοῦ.

Ἐπειδὴ ἡ παράλειψις τοῦ ὀνόματος τοῦ Κ. εἰς τὴν καταμήνυσιν δὲν ἐμποδίζει τὴν ποινικὴν καταδίωξιν αὐτοῦ, διότι ἀφ' ἑνὸς μέρους ἐπὶ ἐμπρησμοῦ δὲν ἀπαιτεῖται μήνυσις, ἀφ' ἑτέρου δὲ καὶ ἂν ἠδύνατο νὰ ἐφαρμοσθῇ τὸ ἄρθρ. 426 τοῦ ποιν. νόμου εἰς ἄλλας παρὰ τὰς ἐν τῷ κεφαλαίῳ ΚΣΤ'. τοῦ ποιν. νόμου προβλεπομένας φθορὰς καὶ βλάβας ξένης ἰδιοκτησίας

ἀνατροπὴν τῆς καταδιώξεως, ἐκτὸς ἐὰν ἡ ἐκδίκασις αὐτῶν ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς ἐρεύνης ἀντικειμένων τῆς ἀποκλειστικῆς ἁρμοδιότητος τῶν πολιτικῶν δικαστηρίων· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ὁ ἐπὶ αὐτοδικίᾳ κατηγορούμενος Π. Η, ὡς ἀποδεικνύεται ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, δὲν ἐπεκαλέσθη πρὸς ἀνατροπὴν τῆς κατηγορίας δικαιώματα κυριότητος ἐπὶ τῆς θέσεως ἐκείνης, ἐφ' ἧς ὁ Δ. Κ. ἐπεχείρησε τὴν καταστραφεῖσαν οἰκοδομήν, ἀλλ' ἁπλῶς διϊσχυρίσθη ὅτι ἦτον κάτοχος τῆς θέσεως ἐκείνης, καὶ ἑπομένως ἡ ἔνστασις αὕτη ἦτον τῆς ἁρμοδιότητος τοῦ ποινικοῦ δικαστηρίου· καθότι τότε μόνον ἡ περὶ κατοχῆς ἔνστασις δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς παρεμπίπτον ζήτημα ἀνῆκον εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῶν πολιτικῶν δικαστηρίων, ὅταν ἡ κατοχὴ προτείνηται ὡς παρακολούθημα τοῦ περὶ κυριότητος, οὐχὶ δὲ ὅταν προτείνηται, ὡς ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ὡς διϊσχυρισμὸς πρὸς ἀντίκρουσιν τῆς κατηγορίας, καὶ καθότι ἡ κατοχὴ ἐπὶ τῆς ἐγκληματικῆς πράξεως τῆς αὐτοδικίας δὲν ἀποτελεῖ ἰδιαίτερον ζήτημα ἄσχετον πρὸς τὴν πρᾶξιν, ἀλλ' εἶναι οὐσιῶδες μέρος τῆς κατηγορίας καὶ πρέπει ν' ἀποδειχθῇ ἐνώπιον τοῦ δικαστοῦ τῆς ἀγωγῆς, διότι κατὰ νόμον τότε ὑπάρχει αὐτοδικία, ὅταν ἐνεργῇ τις αὐτογνωμόνως ἀξίωσιν ἐπὶ κτήματος κατεχομένου παρ' ἄλλου, καὶ ἑπομένως ἡ ἀπόδειξις τῆς κατοχῆς τοῦ παθόντος εἶναι ἡ πρώτη βάσις, ἐφ' ἧς στηρίζεται ἡ ἐπὶ αὐτοδικίᾳ κατηγορία· τὸ δὲ ἐν Ἀθήναις πλημμελειοδικεῖον, ἀποφεῦγον ν' ἀποφασίσῃ ἐπὶ τῆς περὶ κατοχῆς ἐνστάσεως τοῦ Ηπίτου, καὶ παραπέμπον τὴν ἐκδίκασιν αὐτῆς ἐνώπιον τῶν πολιτ. δικαστηρίων, ὑπερέβη τὰ καθήκοντά του, παραγνωρίσαν τὴν ἁρμοδιότητά του, ἡ δὲ ὑπέρβασις τῶν καθηκόντων ἐπιφέρει, κατὰ τὸ ἄρθρ. 477 τῆς πολιτ. δικονομίας, ἀναίρεσιν τῆς ἀποφάσεως.

Ὡς πρὸς τοὺς λόγους τοὺς προτεινομένους παρὰ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου Π. Η.

Ἐπειδὴ ἐκτὸς τοῦ ὅτι ὁ ἀναιρεσίβλητος δὲν ἔκαμεν, οὔτε ἠδύνατο νὰ κάμῃ, αἴτησιν ἀναιρέσεως κατὰ τῆς εἰρημένης ἀποφάσεως, ὡς ἐκδοθείσης ὑπὲρ τῆς προτάσεώς του, οἱ λόγοι τῶν προτάσεών του ἀφορῶσι τὴν οὐσίαν καὶ τὰ χαρακτηριστικὰ

γινομένης μηνύσεως τῆς π ρ ά ξ ε ω ς, δύναται καὶ πρέπει νὰ καταδιωχθῶσιν ὅλοι οἱ συναίτιοι καὶ συνεργήσαντες εἰς τὴν καταμηνυθεῖσαν πρᾶξιν Mangin N°. 139.

ὅρα γ) Repert. Ledru, λέξ. comp. crimin. §366.—Merlin, rep. v°quést prejudicielle.—Legr. τόμ. 1 σελ. 54—56 καὶ τόμ. 2 σελ. 38, 40. Mangin n° 167, 207, 214. Rauter no 48 sur l'art. 1 inst crim.

Φίδ. πολ. δικ. τόμ. 1 σελ. 314 ἐπ.

τῆς εἰς αὐτὸν ἀποδιδομένης ἐγκληματικῆς πράξεως, ἀντικείμενα, περὶ τῶν ὁποίων δὲν ἀπεφάνθη εἰσέτι τὸ κατώτερον δικαστήριον, καὶ ἑπομένως δὲν δύναται ὁ Ἄρειος Πάγος νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν τοὺς λόγους τοὺς ἐνδιαλαμβανομένους εἰς τὰς ἐγγράφους προτάσεις τοῦ ἀναιρεσιβλήτου.

Διὰ ταῦτα παραδέχεται τὴν ἀναιρέσεως αἴτησιν. »

ϛ) Ἀπόφ. 2 τῆς 9 Ἰανουαρίου 1847 φέρουσα:

Ἀπόφ. « Ἐπειδή, κατὰ τὸ ἄρθ. 94 τῆς ποινικῆς δικονομίας καὶ τότε ἀκόμη ὅταν ἡ βάσις τῆς δικαζομένης ἀξιοποίνου πράξεως ἦναι ἰδιωτικὴ ὑποχρέωσις, τὸ ποινικὸν δικαστήριον εἶναι ἁρμόδιον νὰ ἐκτιμήσῃ τὴν ἀπόδειξιν τῆς ὑπάρξεως αὐτῆς· πολὺ μᾶλλον ἄρα πρέπει νὰ θεωρῆται ὡς τοιοῦτον, ὅταν πρόκηται μόνον περὶ τῆς ἀποδείξεως ἑνὸς ἁπλῶς πραγματικοῦ γεγονότος, ὁποῖον εἶναι τὸ ἂν ἡ κατοχὴ τοῦ κτήματος ἔκειτο πραγματικῶς παρὰ τῷ κατηγορουμένῳ ἢ οὐχί, καθ' ἣν ἐποχὴν αὐτὸς κατηγορεῖται ὅτι αὐθαιρέτως δῆθεν ἐνήργησεν ἐπὶ τοῦ εἰρημένου κτήματος τὰ ὁποῖα ἐνόμιζεν ὅτι εἶχε δίκαια.

Ἐπειδὴ ἂν ὁ κατηγορούμενος ἐπρότεινεν εἰς τὸ πλημμελειοδικεῖον ὅτι ἦτο καὶ κύριος τοῦ διαληφθέντος κτήματος, δὲν προκύπτει ἐκ τούτου, ὡς ὁ ἀναιρεσίβλητος ἰσχυρίσθη, ὅτι τῆς προταθείσης κυριότητος τὸ ζήτημα ὡς προδικαστικὸν ἔπρεπε νὰ παραπεμφθῇ εἰς τὸ πολιτικὸν δικαστήριον, διότι ἡ λύσις τοῦ ζητήματος τῆς κυριότητος οὐδὲν συμβάλλει εἰς τὴν ἀπόφασιν τῆς αὐτοδικίας, καθόσον, συνισταμένης ταύτης εἰς τὴν δι' ἰδίας αὐτογνώμονος πράξεως, οὐχὶ δὲ διὰ τῆς δικαστικῆς ὁδοῦ ἐνέργειαν ἀξιώσεως περὶ δικαιώματος, τὸ ὁποῖον ἢ ἔχει τις τῷ ὄντι, ἢ ἄλλως ἀντιποιεῖται (ἄρθρ. (205 τοῦ ποινικοῦ νόμου), πάντη ἀδιάφορον καθίσταται διὰ τὸ ποινικὸν δικαστήριον, ἐὰν ὁ κατηγορούμενος εἶχε τῷ ὄντι, ἢ ἄλλως ἀντεποιεῖτο τὴν προταθεῖσαν κυριότητα.

Ἐπειδή, ἀποφυγὸν τὸ ἐν Χαλκίδι δικαστήριον τῶν πλημμελειοδικῶν ν' ἀποφασίσῃ οὐσιαστικῶς ἐπὶ τῆς προταθείσης παρὰ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου ἐνστάσεως, καὶ παραπέμψαν τὴν ἐκδίκασιν αὐτῆς ἐνώπιον τῶν πολιτικῶν δικαστηρίων, παρεγνώρισε τὴν ἁρμοδιότητά του καὶ παρεβίασε τὸ ἄρθρ. 373 καὶ τὴν παρὰ τοῦ ἄρθρ. 94 τῆς ποιν. δικ. καθιερουμένην ἀρχήν, αἱ δὲ παραβιάσεις αὗται ἐπιφέρουσιν ἀναίρεσιν τῆς ἀποφάσεως, κατὰ τὸ ἄρθρ. 307 § 1 καὶ 9 τῆς ποιν. δικονομίας.

Διὰ ταῦτα παραδέχεται τὴν ἀναιρέσεως αἴτησιν »

γ) Ἀπόφ. 14 τῆς 27 φεβρουαρίου 1847 φέρουσα:

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ ἐκ τοῦ ἀπὸ 7 φεβρουαρίου ε. ε. ἀποδεικτικοῦ τοῦ παρὰ τῷ πρωτοδικείῳ Χαλκίδος κλητῆρος Δ Κ ἀποδεικνύεται ὅτι κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν ἐπέδωκεν οὗτος εἰς τοὺς ἀναιρεσιβλήτους τὴν ὑπ' ἀριθ. 1214 τῆς 24 ἰανουαρίου 1847 κλῆσιν τοῦ παρὰ τῷ Ἀρείῳ Πάγῳ ἀντεισαγγελέως καὶ τὴν προκειμένην αἴτησιν ἀναιρέσεως· παρελθούσης δὲ τῆς διὰ τῆς εἰρημένης κλήσεως δοθείσης προθεσμίας, λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν καὶ τοῦ ἀποστήματος τῆς κατοικίας τῶν ἀναιρεσιβλήτων ἐκ τῆς ἕδρας τοῦ Ἀρείου Πάγου, καὶ μὴ ἐμφανισθέντων, δικάζονται οὗτοι, κατὰ τὸ ἄρθρ. 492 τῆς ποιν. δικονομίας, ὡσανεὶ ἐνεφανίσθησαν.

Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ 400 ἄρθρ. τῆς ποιν. δικονομίας, τὸ ὁποῖον καθιεροῖ τὸν γενικὸν κανόνα ὅτι ὁ δικαστὴς τοῦ κυρίου ζητήματος εἶναι καὶ τοῦ παρεμπίπτοντος, τὸ πλημμελειοδικεῖον ὀφείλει νὰ ἀποφασίζῃ πᾶσαν παρεμπίπτουσαν πρότασιν, ἔχουσαν συνάφειαν καὶ σύνδεσμον μὲ τὴν κυρίαν πρᾶξιν, ὁσάκις ἡ παρεμπίπτουσα αὕτη πρότασις δὲν περιέχῃ ἀντικείμενον ὑπαγόμενον ὡς ἐκ τῆς φύσεώς του ἀποκλειστικῶς εἰς τὸ πολιτικὸν δίκαιον· ὅθεν, ὑπαρχούσης ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἐπὶ αὐτοδικίᾳ κατηγορίας, τὸ πλημμελειοδικεῖον Χαλκίδος ὤφειλε, διεγερθείσης ἀμφισβητήσεως παρὰ τῶν ἀναιρεσιβλήτων περὶ τῆς κατοχῆς τοῦ κτήματος, ν' ἀποφασίσῃ αὐτὸ τὸ ζήτημα (καθὸ περιέχον ἁπλοῦν γεγονὸς καὶ εἶναι ἡ βάσις τῆς ἐπὶ αὐτοδικίᾳ κατηγορίας ὅτι ὁ νῦν ἀναιρεσίβλητος αὐτογνωμόνως ἐνήργησεν, ἕνεκεν ἀξιώσεως δικαιώματος κατοχῆς, τὰς ἀποδιδομένας εἰς αὐτὸν πράξεις βιαιοπραγιῶν κτλ.), παραπέμψαν δὲ τὴν ἐκδίκασιν τοῦ εἰρημένου παρεμπίπτοντος προταθέντος ζητήματος εἰς τὸ πολιτ. δικαστήριον, παρεβίασε τὸ μνησθὲν ἄρθ. 400 τῆς ποιν. δικονομίας, τὸ ὁποῖον περιέχει οὐσιώδεις διατάξεις, καὶ τὸ 373 τῆς αὐτῆς, ἡ δὲ παραβίασις αὕτη δίδει χώραν πρὸς ἀναίρεσιν κατὰ τὸ 407 ἄρθρ. ἐδ. 1 καὶ 9 τῆς ποιν. δικονομίας, ὁ δὲ ἰσχυρισμὸς τῶν ἀναιρεσιβλήτων, ἕνεκα τοῦ ὁποίου ἐζήτησαν τὴν ἀναβολὴν τῆς δίκης ἐνώπιον τῶν πλημμελειοδικῶν λόγῳ ὅτι δικάζονται εἰς τὸ πρωτοδικεῖον, δὲν εἶναι τὸ περὶ κατοχῆς ζήτημα, ἀλλὰ τὸ περὶ κυριότητος, τὸ ὁποῖον εἶναι ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἄσχετον μὲ τὸ περὶ κατοχῆς, καὶ πάντῃ ἀδιάφορον ὡς πρὸς τὴν αὐτοδικίαν.

« Διὰ ταῦτα ἀναιρεῖ τὴν ἀπὸ 16 ἰανουαρίου ε. ε. ὑπ' ἀριθ. 20 ἀπόφασιν τοῦ δικαστηρίου τῶν ἐν Χαλκίδι πλημμελειοδικῶν, καὶ παραπέμπει. κτλ. »

§ 10.

ΖΗΤ. *Ὁ ἐνεργήσας μόνος τὰ νόμιμα δικαιώματά του δὲν πράττει αὐτοδικίαν.*

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ ἐκ τῶν πρακτικῶν τῆς συνεδριάσεως τοῦ πταισματοδικείου Ναυπλίας τῆς 15 Ἰουνίου ε. ε. ἐξάγεται, ὅτι ὁ δημόσιος κατήγορος ἀνέπτυξε πρῶτον τὴν κατηγορίαν, καὶ μετέπειτα ἐπρότεινε τὴν ἔνστασιν τῆς ἀναρμοδιότητος· ὥστε τὸ πταισματοδικεῖον ἀπεφάσισε νομίμως περὶ ἀμφοτέρων τῶν αἰτήσεων διὰ μιᾶς ἀποφάσεως, συμφώνως μὲ τὸ ἄρθρ. 344 τῆς ποιν. δικονομίας· ἑπομένως ὁ πρῶτος λόγος εἶναι ἀνίσχυρος.

Ἐπειδὴ ὁ Κ Η αὐθορμήτως καὶ χωρὶς τὴν ἄδειαν τοῦ γείτονός του Χ Β ἐφύτευσεν εἰς τόπον, ὡς λέγει, διαφιλονεικούμενον, καὶ πλησίον τοῦ τοίχου τῆς οἰκίας τοῦ τελευταίου, κατὰ τὸ πρωῒ τῆς 4 μαρτίου, κλήματά τινα, ὁ δὲ Χ Β ἀμέσως καὶ κατὰ τὴν μεσημβρίαν αὐτῆς τῆς ἡμέρας, ἔκοψε καὶ ἐξερρίζωσεν αὐτὰ τὰ κλήματα, μὴ θέλων αὐτὰ πλησίον τοῦ τοίχου του.

Ἐπειδὴ οἱ νόμοι δὲν συγχωροῦν εἰς τὸν γείτονα νὰ ἐπιβάλῃ οὐδεμίαν δουλείαν εἰς τὸν τοῖχον τοῦ γείτονός του, οὐδὲ νὰ ἐνεργήσῃ τίποτε εἰς τὸν κοινὸν τοῖχον καὶ τόπον, χωρὶς τὴν συναίνεσιν τοῦ γείτονος, εἰς τὸν ὁποῖον ἐπιτρέπεται τὸ δικαίωμα τῆς ἀπαγορεύσεως (*jus prohibendi*). Ἁρμεν. ἄρθρ. 58 καὶ 87, βιβ. β'. τιτ. δ'. νόμος 28 βιβ. 10 τίτ. 3 τῶν πανδεκτῶν.

Ἐπειδὴ ὅταν ὁ γείτων, παραβιάζων αὐτὰς τὰς ἀρχὰς, φυτεύσῃ κλήματα ἢ ἄλλα δένδρα εἰς αὐτοὺς τοὺς τόπους καὶ πλησίον αὐτῶν τῶν τοίχων, οἱ νόμοι συγχωροῦν εἰς τὸν ἕτερον γείτονα νὰ τὰ ἐκκόψῃ καὶ ἐκβάλῃ, χωρὶς ν' ἀναφερθῇ εἰς τὰ δικαστήρια (*iure suo intercidere aut rem predere*, ὡς λέγουν οἱ νόμοι 29 βιβ. 9 τιλ. β'. καὶ 27 βιβ. 8 τιτ. 2 τῶν πανδεκτῶν. Ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ὁ Χ Β ἐνήργησε μόνος τὰ δικαιώματά του, τὰ ὁποῖα τοῦ ἐπιτρέπουν αὐτοὶ οἱ νόμοι διὰ τὴν συντήρησιν τοῦ ἐπὶ τοῦ εἰρημένου τοίχου δικαιώματός του, ὅταν ἔκοψε καὶ ἠφάνισεν ἀμέσως αὐτὰ τὰ κλήματα, καὶ ὅστις ἐνεργεῖ ὅ,τι συγχωρεῖ ὁ νόμος, δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ἔνοχος αὐτοδικίας.

Διὰ ταῦτα ἀπορρίπτει τὴν ἀναιρέσεως αἴτησιν. »

Ἀπόφ. ποιν. Ἀρείου Πάγου 64 τῆς 23 αὐγούστου 1845.

ΣΗΜ. Τὸ ὑπ' ἀριθ. 775 βούλευμα τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν φέρει ὡς πρὸς τὸ ζήτημα αὐτὸ οὕτως :

Ἀπόφ. « Ἀκοῦσαν τὸν εἰσαγγελέα ὅτι δὲν ὑπάρχει ἀφορμ

κατηγορίας κατὰ τοῦ Ι. Πρωτοδίκου καὶ κατοίκου Χαλκίδος ὡς ὑπαιτίου αὐτοδικίας, φθορᾶς ξένης ἰδιοκτησίας, καὶ αἰκιῶν ἐκτελεσθεισῶν κατὰ τοῦ Σ. καὶ ὅτι δὲν εἶναι ἁρμόδιον, τὸ συμβούλιον τοῦτο νὰ ἐπιληφθῇ τῆς κατηγορίας κατὰ τῶν ἕνεκα τῶν αὐτῶν πράξεων κατηγορουμένων διὰ τοὺς ἑξῆς λόγους. ὅτι ἐκ τῆς ἀνακρίσεως βεβαιοῦται ὅτι ὁ Ι ἐκαλλιέργει ἐν ὀνόματί του τὸν περὶ οὗ ὁ λόγος ἀγρὸν κατὰ τὰ ἔτη 1839—1842· ἐπομένως εἶχε τὴν νομικὴν νομὴν αὐτῶν. ὅτι ἡ κατάστασις αὕτη δὲν μετεβλήθη οὔτε διὰ τῆς μεταξὺ τοῦ Δ καὶ τῆς κυβερνήσεως γενομένης συμβάσεως, οὔτε διὰ τῆς ἐκδοθείσης ἀποφάσεως τοῦ εἰρηνοδικείου Χαλκίδος, διότι αἱ πράξεις αὗται δὲν εἶναι ὑποχρεωτικαὶ διὰ τὸν Ι ὡς γενόμεναι μεταξὺ τρίτων προσώπων καὶ μὴ κοινοποιηθεῖσαι εἰς αὐτόν, καὶ προσέτι ἡ ἀπόφασις τοῦ εἰρηνοδίκου ἐξεδόθη τὴν 15 ὀκτωβρίου, ἡ δὲ εἰς τὸν Ι. ἀποδιδομένη πρᾶξις συνέβη τὴν 12 ὀκτωβρίου· ὅτι, τούτων οὕτως ἐχόντων, ὁ Ι ἀποβαλὼν ἐκ τοῦ παρ' αὐτοῦ κατεχομένου ἀγροῦ τὸν παρανόμως καλλιεργοῦντα αὐτὸν καὶ διαταράττοντα οὕτω τὴν κατοχήν του, παρεβίασε τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 205 τοῦ ποιν. νόμου· ἐπομένως, καὶ ἂν ὑποτεθῇ ἀληθὴς ἡ ὁμολογία τοῦ Σ ὅτι ὁ Ι διέταξεν αὐτὸν ν' ἀποδιώξῃ ἀπὸ τὸν ἀγρόν του τὸν Σ καὶ ἂν ἀντισταθῇ αὐτὸς νὰ μεταχειρισθῇ κατ' αὐτοῦ βίαν, ἡ πρᾶξις αὕτη δὲν εἶναι ἀξιόποινος· ὅτι ἐκ τῆς ἀνακρίσεως προκύπτει ὅτι ὁ Γ ἄνευ νομίμου λόγου, τουτέστι χωρὶς νὰ ἦτο ἀναγκαία ἡ πρᾶξις πρὸς ὑπεράσπισιν κατὰ τῆς διαταράξεως τῆς κατοχῆς, ἐσύντριψε τὸ ἄροτρον τοῦ Σ καὶ ᾔκισεν αὐτόν, δὲν ἐξάγεται ὅμως ὅτι ἔπραξε τοῦτο κατὰ διαταγὴν τοῦ Ι, διότι, καθόσον ἀφορᾷ τὰς αἰκίας, δὲν ὑπάρχει οὐδεμία ἀπόδειξις τῆς συναιτιότητος τοῦ Ι· ὡς πρὸς τὴν σύντριψιν τοῦ ἀρότρου ὅμως μόνη ἡ ὁμολογία τοῦ Σ ἐνοχοποιεῖ τὸν Ι, ἥτις εἶναι τοσοῦτον ἧττον ἀξιόπιστος, καθόσον εἰς μὲν τὴν πρώτην ἐξέτασίν του ὁ Σ εἶπεν ἁπλῶς ὅτι ὁ Ι διέταξεν αὐτὸν νὰ ἐπιδείξῃ τὸν καλλιεργοῦντα τὸν ἀγρόν του· τὴν δὲ προσθήκην ὅτι ὁ Τ διέταξε νὰ συντρίψῃ τὸ ἄροτρον, δὲν ἔκαμεν εἰμὴ εἰς τὴν νεωτέραν ἐξέτασιν· ὥςε καθίσταται πιθανόν, ὅτι προσέθεσε τοῦτο, συλλογισθεὶς ὅτι ὁ ἰσχυρισμὸς οὗτος δύναται νὰ συντελέσῃ τὰ μέγιστα πρὸς ὑπεράσπισίν του· ὅτι μὴ ὑπαρχούσης ἀφορμῆς ποινικῆς καταδιώξεως κατὰ τοῦ Ι ἕνεκα τῶν προσημειωθεισῶν πράξεων, τὸ συμβούλιον τῶν ἐφετῶν δὲν εἶναι ἁρμόδιον νὰ ἐπιληφθῇ τῆς κατηγορίας κατὰ τῶν λοιπῶν κατηγορουμένων, οἵτινες δὲν ἀπολαμβάνουσιν ἰδιάζουσαν δικαιοδοσίαν.

Διὰ τοὺς ἀνωτέρους λόγους τοῦ εἰσαγγελέως, τοὺς ὁποίους παραδέχεται τὸ συμβούλιον, ἀποφαίνεται ὅτι δὲν ὑπάρχει ἀφορμὴ κατη-

γορίας κατὰ τοῦ Ι ἕνεκα αὐτοδικίας, φθορᾶς τινος ἰδιοκτησίας καὶ αἰκιῶν ἐκτελεσθεισῶν κατὰ τοῦ Σ· ἀποφαίνεται ἑαυτὸ ἀναρμόδιον νὰ ἐπιληφθῇ τῆς κατὰ τοῦ Σ καὶ λοιπῶν κατηγορίας ἕνεκα τῶν αὐτῶν πράξεων.

§ 11.

ΖΗΤ. *Ὁ γείτων ἔχει τὸ δικαίωμα, χωρὶς ν' ἀναφερθῇ εἰς τὸ δικαστήριον, νὰ ἐκκόψῃ τὰ παρὰ τοῦ γείτονός του πλησίον τοῦ τοίχου του φυτευθέντα δένδρα* (αὐτόθι).

§ 12.

ΖΗΤ. *Αὐθαίρετος κατάσχεσις, τὴν ὁποίαν ἐνεργεῖ τὶς ἕνεκεν ἀξιώσεων, ἀποτελεῖ αὐτοδικίαν.*

Ἀπόφ. α Ἐπειδὴ ἐκ τῆς γενομένης ἀναχρίσεως ἐξάγονται ἀποχρῶσαι ἐνδείξεις, ὅτι ὁ Δ. κατεκράτησεν, ἀπόντος τοῦ ἰδιοκτήτου, τὴν ἀπολεσθεῖσαν ἵππον μὲ τὸν πῶλόν της τοῦ Θ, διὰ νὰ δικασθῇ μετ' αὐτοῦ δι' ἕνα βοῦν, τὸν ὁποῖον, κατὰ τὸν ἰσχυρισμόν του, οὗτος κατακρατεῖ.

Ἐπειδὴ ὁ κατηγορούμενος διὰ τῆς τοιαύτης αὐτογνώμονος κατακρατήσεως τῶν ζώων τοῦ Θ ἐνήργησεν αὐθαίρετον κατάσχεσιν κατὰ τοῦ νομιζομένου αὐτοῦ ἀντιδίκου χωρὶς νὰ προστρέξῃ εἰς τὴν ἁρμοδίαν δικαστικὴν ἀρχήν, καί, ἕνεκα τούτου, κατέστη ὑπαίτιος τοῦ πλημμελήματος τῆς αὐτοδικίας, προνοουμένου παρὰ τοῦ ἄρθρ. 205 τοῦ ποιν. νόμου.

Ἐπειδή, ἂν καὶ δὲν μετεχειρίσθη βίαν τινὰ πρὸς ἀφαίρεσιν τῶν ζώων, μολοντοῦτο ἡ αὐτογνώμων ἐπιμονὴ αὐτοῦ ἄνευ τῆς συγκαταθέσεως τοῦ κυρίου, ἀποτελεῖ τὸν παρὰ τοῦ νόμου ἀπαιτούμενον ὅρον πρὸς ἀπαρτισμὸν τῆς αὐτοδικίας.

Διὰ ταῦτα κτλ.

Βούλευμα 39 τοῦ 1838 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν· πρβ. ἐπίσχεσις καὶ Καλλιγᾶ Βιβλ. 6. §§ 179, 185, 354, 412.

§ 13.

ΖΗΤ. *Ἡ ἐξαφάνισις ὁροσήμου, περὶ οὗ δὲν προϋπῆρχεν ἀμφισβήτησίς τις, ἀποτελεῖ αὐτοδικίαν* (1).

---

(1) Ὑπάρχει μετακίνησις ὁροσήμων πρὶν ἡ διευκρινισθῇ ἡ ἐπὶ τῶν ὁρίων ἀξίωσις τοῦ κατηγορουμένου; ὄχι.

Ἡ διευκρίνισις ὑπάγεται εἰς τὰ ποινικὰ δικαστήρια; ὄχι. Βούλ. 23 τοῦ 1846 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν.

Ἀπόφ. α Ἐπειδὴ τότε πρᾶξίς τις δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς αὐτοδικία, ὅταν ὁ αὐτοδικῶν ἐνεργῇ ἐπί τινος διαφιλονεικουμένου πράγματος, τὸ ὁποῖον ἔχει, ἢ νομίζει ὅτι ἔχει, δικαίωμα αὐτογνωμόνως· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου, ὡς ἀνωτέρω ἐρρέθη, ἡ πρᾶξις τοῦ Ι Ε δὲν ἔχει εἰμὴ τὸν σκοπὸν τῆς ἐξαφανίσεως τοῦ χάνδακος, χρησιμεύοντος ὡς ὁροσήμου ἐπὶ τῶν μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τῶν μηνυτῶν κτημάτων, οὐδ' ἐξήχθη ἐκ τῆς προανακρίσεως ὅτι ὑπῆρχεν ἀμφισβήτησις μεταξὺ τῶν εἰρημένων περὶ τῆς κατοχῆς ἢ κυριότητος τοῦ χάνδακος· ἐπομένως τὸ συμβούλιον τῶν πλημμελειοδικῶν ἐσφαλμένως ἐχαρακτήρισε τὴν προκειμένην πρᾶξιν ὡς αὐτοδικίαν.

Βούλευμα 205 τοῦ 1845 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν.

ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΕΣ ΡΩΜΑΙΟΙ· ὅρα Εὑρετ. λέξ. 1) Ἁρμενόπουλος σελ. 298 ἐπ.—2) Βυζαντινὸν δίκαιον· ὅρα καὶ Μακελδ. § 92.

ΑΥΤΟΥΡΓΟΙ· ὅρα ἐν τῷ Εὑρετ. τὰς λέξεις 1) Ποινικὴ ἁρμοδιότης. 2) Συναίτιοι. 3) Συνεργοί.

Εἰς τὰς ἀνωτέρω λέξεις θέλομεν σημειώσει ἐν ἐκτάσει τὰ περὶ αὐτουργῶν.

ΑΥΤΟΜΟΛΗΣΙΣ ΕΙΣ ΤΟΝ ΕΧΘΡΟΝ· 123. 6. ποιν. νόμου.

ΑΥΤΟΠΡΟΣΩΠΟΣ ΕΜΦΑΝΙΣΙΣ· ὅρα τὰς ἐν τῷ Εὑρετ. λέξ. 1) ἀπόγραφον § 32, 33 —2) Αὐτεξούσιοι —3) ἀρχὴ ἐγγράφου ἀποδείξεως § 8 —4) Ἐρήμην δίκη.

ΑΥΤΟΧΕΙΡΙΑ (*suicide*)

Τιμωρεῖται εἰς τὴν Γαλλίαν; *Chauv. dr. pén* τόμ. 5 σελ. 222 ἐπ.—Διατάξεις τοῦ Ρωμ. Δικαίου περὶ τοῦ ἀντικειμένου αὐτοῦ· σελ. 223.—τοῦ Κανονικοῦ δικαίου· αὐτ. σελ. 224—Συνένοχοι αὐτ. σελ. 227.

Ὅρα καὶ τὰ γραφέντα ἐν τῇ ἐφημερίδι τῆς Ἀθηνᾶς κατὰ τὴν ἀποβίωσιν τοῦ ἀειμνήστου Ἀνδρ. Λόντου.

ΑΥΤΟΨΙΑ (1)· ὅρα τὰς λέξεις Πραγματογνώμονες Ἀπόδειξις.

---

(1) Πολιτ. δικ. ἄρθρ. 252 277 283 ἐπ.—Διὰ μνημείων 428. ἐξ ἐπαγγέλματος 172. Συντηρ. 282· ἀποδεικτικὴ ἰσχὺς 289.—ποιν. δικονομία 93, 96, 175 ἐπ.

§ 1. Ἡ τῆς αὐτοψίας ἔκθεσις περιέχει πλήρη ἀπόδειξιν μόνον τῶν ἐν αὐτῇ πραγματικῶν περιστατικῶν, ὄχι ὅμως καὶ τῶν νομικῶν κρίσεων τῶν εἰς αὐτῶν περιεχομένων· (ἀπόφ. Αρείου Πάγου 33 τοῦ 1844).

ΣΗΜ. Προκειμένου λόγου περὶ αὐτοψίας θεωροῦμεν καλὸν νὰ σημειώσωμεν, ἐν περιλήψει τὰ ἑξῆς ζητήματα, ἅτινα θέλομεν συμπληρώσει εἰς τὴν λέξιν π ρ α γ μ α τ ο γ ν ώ μ ο ν ε ς.

§ 1. Ἡ ἄκυρος ἔκθεσις τῶν πραγματογνωμόνων λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν ὡς ἁπλῆ γνωμοδότησις· (ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου 49 τοῦ 1846).

§ 2. Ἡ ἔκθεσις τῶν πραγματογνωμόνων δὲν εἶναι ἄκυρος, ἐὰν δὲν ὑπογραφῇ παρὰ τῶν μὴ γινωσκόντων γράμματα πραγματογνωμόνων· (ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου 72 τοῦ 1846).

§ 3. Ἡ ἔκθεσις τῶν πραγματογνωμόνων δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ ἀναφέρῃ τὸν τόπον καὶ τὸν χρόνον τῆς ἡμέρας καθ' ἣν ἐγένετο ἡ πρᾶξις, ἀλλὰ τὴν ἡμέραν, καθ' ἣν συνετάχθη αὕτη· (ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου 161 τοῦ 1847).

§ 4. Ἡ κατὰ τύπους γενομένη ἔκθεσις τῶν πραγματογνωμόνων εἶναι δημόσιον ἔγγραφον, καὶ ὁ προσβάλλων αὐτὴν ὀφείλει ν' ἀναφέρῃ συγχρόνως τὰ τῆς ἀποδείξεως μέσα· (ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου 161 τοῦ 1847) πρβ. κατωτ. § 10.

§ 5. Ἡ ἔκθεσις τῶν πραγματογνωμόνων πρέπει νὰ παραδίδεται εἰς τὸν εἰσηγητὴν, ἂν οὗτος δὲν ἦτο παρὼν εἰς τὴν σύνταξίν της· (ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου 89 τοῦ 1848)

§ 7. Τὸν προσδιορισμὸν τοῦ χρόνου πρὸς ἐνέργειαν τῆς δοκιμασίας ἀνέθετο ὁ νόμος εἰς μόνον τὸ διατάξαν τὴν διὰ πραγματογνωμόνων ἀπόδειξιν δικαστήριον, ἐκτὸς ὅταν ἤθελε λάβει ἐντολὴν παρὰ τούτου ὁ εἰσηγητής (ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου 38 τοῦ 1848).

§ 7. Παραιτηθέντος ἑνὸς τῶν πραγματογνωμόνων, ὁ εἰσηγητὴς δὲν δύναται ἄνευ προσκλήσεως τῶν διαφερομένων μερῶν νὰ διορίσῃ ἕτερον πραγματογνώμονα· (ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου 179 τοῦ 1848).

§ 8. Ἡ ἔκθεσις τῶν πραγματογνωμόνων δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ ἦναι αἰτιολογημένη· (ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου 23 τοῦ 1844).

§ 9. Οἱ πραγματογνώμονες ἔχουν δικαίωμα νὰ λαμβάνωσιν ἔξωθεν πληροφορίας; Ὄχι· τὴν βάσιν τῆς ἀποφάσεώς των πρέπει ν' ἀποτελῇ ἡ ἰδία αὐτῶν ἀτομικὴ ἐμπειρία ἢ γνῶσις ἰδιαιτέρας τέχνης ἢ ἐπιστήμης, ἀλλὰ δὲν συγχωρεῖται νὰ λαμβάνωσιν ἀπὸ ἄλλους ἐξωδίκους πληροφορίας· (ἀπόφ. 5589 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν).

§ 2.

Ὁ προσηκόντως κλητευθεὶς καὶ μὴ ἐμφανισθεὶς εἰς τὴν αὐτοψίαν δύναται νὰ προτείνῃ ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ τὴν ἀκύρωσιν τῶν πεπραγμένων διὰ παραβίασιν οὐσιωδῶν τύπων; Ναί· ἀπόφ. 832 τοῦ 1837 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν φέρουσα:—

Ἀπόφ. α' Ἐπειδὴ τ' ἄρθρ. 280 καὶ 261 τῆς πολιτ. δικονομίας, τὰ ὁποῖα ἐπεκαλέσθη ὁ πληρεξούσιος τοῦ Β διὰ νὰ ὑποστηρίξῃ τὸ ἀπαράδεκτον τῶν ἀκυρωτικῶν προτάσεων τῶν ἀντιδίκων του, ἐπὶ λόγῳ ὅτι καί τοι προσκληθέντες δὲν ἐνεφανίσθησαν οὗτοι εἰς τὴν αὐτοψίαν, δὲν ἐφαρμόζονται ὀρθῶς ἐπὶ τοῦ προκειμένου, διότι τὸ μὲν 280 ἐφορᾷ τρίτα πρόσωπα, τὸ δὲ 261 διότι στερεῖ τὸν μὴ

---

§ 10. Ὅταν ἡ ἔκθεσις τῶν πραγματογνωμόνων δὲν προσβάλλεται ὡς πλαστή, ἀλλ' ὡς ἄκυρος, εἶναι ἀπαράδεκτος ἡ προτεινομένη ἀπόδειξις τῆς προτάσεώς του ὅτι οἱ πραγματογνώμονες δὲν μετέβησαν εἰς παρατήρησιν τῶν ἐκτιμηθέντων ἀντικειμένων, διότι ἡ ἔκθεσις φέρει πίστιν μεχρισοῦ ἀποδειχθῇ ὡς πλαστή· (298, 403 πολιτ. δικ.) (ἀπόφ. 5242 τοῦ 1840 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.— παράβ. ἀνωτ. § 4.

§ 11. Ἡ γνωμοδότησις τῶν πραγματογνωμόνων, ἡ καθ' ὑπέρβασιν τῶν καθηκόντων των ἐκδοθεῖσα, δὲν λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν. (ἀπόφ. 5592 τῆς 25 ἀπριλίου 1849 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν).

§ 12. Τὰ δικαστήρια δύνανται, ὅταν ἐγκρίνωσι, πρὸς ἐξακρίβωσιν τῆς ἀληθείας καὶ ὀρθὴν ἐφαρμογὴν τῶν νομικῶν κανόνων, νὰ διατάξωσι νέαν κατ' ἐπανάληψιν γνωμοδότησιν ἐμπειροτεχνῶν.

Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει δὲν διορίζονται νέοι, ἀλλ' οἱ αὐτοὶ πραγματογνώμονες ὀφείλουν νὰ συμπληρώσωσι τὴν ἀτέλειαν, ὅταν μάλιστα ἐγνωμοδότησαν ἀτελῶς οὐχὶ ἐκ δολίας καί τινος κακῆς προθέσεως, ἀλλὰ παρανοήσαντες τὴν ἀπόφασιν (ἀπόφ. 3250 τοῦ 1849 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν),

§ 13. Ἡ πρᾶξις τοῦ εἰσηγητοῦ, δι' ἧς προσδιορίζηται ἡ ἡμέρα τῆς ὁρκωμοσίας τῶν πραγματογνωμόνων, πρέπει νὰ μνημονεύῃ καὶ τὴν ὥραν τῆς ὁρκωμοσίας· (ἀπόφ. 5466 τῆς 3 μαρτίου 1849 τῶν ἐν Ἀθήναιςἐφετῶν).

§ 14. Κατὰ τὰ ἄρθρ. 1091, 286, 298, 133, 135 τῆς πολ. δικ. ἡ γνωμοδότησις τῶν πραγματογνωμόνων πρέπει νὰ ὑπογράφηται παρ' ὅλων αὐτῶν· ἄλλως εἶναι ἄκυρος· (ἀπόφ. 5599 τῆς 29 ἀπριλίου 1849 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν).

ἐμφανισθέντα διάδικον τοῦ δικαιώματος τοῦ νὰ πράξῃ ὅ,τι παρὼν ἠδύνατο νὰ πράξῃ, οὐχὶ δ' ὅμως καὶ τοῦ δικαιώματος νὰ ζητήσῃ τὴν ἀκύρωσιν τῶν πεπραγμένων διὰ παράβασιν οὐσιωδῶν τύπων, διότι, καίτοι ἀπόντος αὐτοῦ, ἡ διεξαγωγὴ τῆς ἀποδείξεως πρέπει ὅμως νὰ ἐνεργηθῇ πάντοτε συμφώνως μὲ τοὺς νομίμους τύπους.

ΣΗΜ. Οἱ ἐν Ἀθήναις ἐφέται (ἀπόφ. 3608 τοῦ 1849) ἐξεφράσθησαν οὕτως:

Ἀπόφ. α' Ἐπειδὴ, κατὰ τὰ ἄρθρ. 129, 138, 261, 285 ἕως 288 καὶ 291 ἕως 299 τῆς πολιτ. δικονομίας, εἰς πᾶσαν ἐντὸς ἢ ἐκτὸς τοῦ ἀκροατηρίου διαδικασίαν ἀπαιτεῖται ἀναγκαίως ἡ κλήτευσις τῶν διαδίκων διὰ νὰ ἦναι παρόντες εἰς τὰς δικαστικὰς πράξεις, καὶ οὕτω νὰ δύνανται νὰ προτείνωσι πᾶν ὅ,τι θεωροῦσι συντεῖνον πρὸς ὑπεράσπισίν των, καὶ μόνον μετὰ προηγουμένην κλήτευσιν αὐτῶν καὶ μὴ ἐμφάνισίν τινος ἐξ αὐτῶν, δύναται νὰ γίνῃ καὶ ἄνευ τούτου ἡ δικαστικὴ πρᾶξις· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου δὲν ἀμφισβητεῖται μεταξὺ τῶν μερῶν ὅτι εἰς τὴν ὁρκωμοσίαν τῶν ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου διορισθέντων πραγματογνωμόνων προσεκλήθη ἐν τάξει ὁ ἐναγόμενος, ἀλλ' εἰς τὴν ἀντικατάστασιν τῶν ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου διορισθέντων πραγματογνωμόνων καὶ εἰς τὴν ὁρκωμοσίαν αὐτῶν δὲν ἐκλητεύθη ὁ ἐναγόμενος, διὰ νὰ γίνῃ καὶ ἐπὶ παρουσίᾳ αὐτοῦ, κατὰ τὰς ῥητὰς καὶ οὐσιώδεις ἀνωτέρω διατάξεις, καὶ ἰδίως τῶν συνδυασμένων ἄρθρ. 297 καὶ 288 τῆς πολιτ. δικονομίας· ἄρα ἡ γνωμοδότησις τῶν ὑπὸ τοῦ εἰσηγητοῦ οὕτω πως ἀντικατασταθέντων πραγματογνωμόνων δὲν δύναται νὰ χρησιμεύσῃ ὡς βάσις δικαστικῆς ἀποφάσεως ὡς ἄκυρος.

Ἐπειδὴ ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 251 τῆς πολιτ. δικονομίας, τὸ ὁποῖον ὁ Γρὰφ ἐπικαλεῖται, ἀναφέρεται εἰς τὰς ἐνστάσεις καὶ περιπτώσεις ἐκείνας, αἱ ὁποῖαι συνδέονται μὲ τὸ ἀντικείμενον τῆς παρεμπιπτούσης ἀποφάσεως, καὶ δὲν περιλαμβάνει ἐν ἑαυτῇ τὴν ἀναφυομένην μετ' αὐτὴν περίπτωσιν τῆς ἀντικαταστάσεως τῶν πραγματογνωμόνων, περὶ τῆς ὁποίας, ὡς εἴρηται, ἀπαιτεῖται ἡ κλήτευσις τῶν διαδίκων.

Ἐπειδὴ τὸ δικαστήριον διατάξαν αὐτεπαγγέλτως τὴν ἐκτίμησιν τῶν ἐν τῇ προλαβούσῃ ἀποφάσει ἀναφερομένων κτημάτων, ὀφείλει νὰ διατάξῃ καὶ αὖθις τὴν ἐκτίμησιν ταύτην, μὴ δυνάμενον ἄνευ ταύτης νὰ προβῇ εἰς τὴν ὁριστικὴν αὐτοῦ ἀπόφασιν.

Ὡς πρὸς τὴν μαρτυρίαν τοῦ Σ (1)

(1) Περὶ τοῦ ζητήματος τούτου ὅρα τὴν λέξιν **Μάρτυρες**.

Ἐπειδὴ τὸ ἄρθρον 338 τῆς πολιτ. δικονομίας ἀπαγορεύει τὴν πρότασιν νέων μαρτύρων μετὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἐξετάσεως τῶν προσαχθέντων· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ὁ Γ εἰδοποίησε τὸν ἀντίδικόν του εἰς τὰς 21 φεβρουαρίου 1849, ὅτι ἐκλήτευσεν ὡς μάρτυρα τὸν Κ Σ, ἐνῷ τὴν 11 φεβρουαρίου 1849 εἶχεν ἤδη ἐξετάσει ἐν Πάτραις ἄλλους μάρτυρας ὁ Γ· ἐπομένως κατὰ τὰ ἐκτεθέντα ἡ κατάθεσις τοῦ Σ δὲν δύναται νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν καὶ ἂν ἄλλως ἐξετάσθη, ὡς δὲν ἠμφισβητήθη μεταξὺ τῶν μερῶν, ἐντὸς τῆς ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου ταχθείσης προθεσμίας.

Ἐπειδὴ δὲν εἶναι ἀληθές, ὡς ἰσχυρίσθη ὁ Γ, ὅτι τὸ ὄνομα τοῦ μάρτυρος Σ μνημονεύεται εἰς τὴν παρεμπίπτουσαν ἀπόφασιν τοῦ δικαστηρίου τούτου, καθότι τοιοῦτόν τι δὲν περιέχεται ἐν αὐτῇ· ἡ δὲ εἰς τὴν ἀναιρεθεῖσαν ἀπόφασιν τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν μνεία αὐτοῦ δὲν ἔχει ἐπιῤῥοήν τινα, καθότι ἡ ἀπόφασις αὕτη ἀκυρώθη ὡς κακῶς παραδεχθεῖσα τὴν μαρτυρικὴν ἀπόδειξιν. Ἄρα ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος ἔκθεσις τῆς ἐξετάσεως τοῦ Σ εἶναι ἄκυρος, καὶ ὡς τοιαύτη δὲν δύναται νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν.

§ 3. Προκειμένου λόγου περὶ ἀποδείξεως δόλου καὶ υπερμέτρου ζημίας ἀπαγορεύεται ἡ διὰ πραγματογνωμόνων αὐτοψία τοῦ πράγματος; Ὄχι.

'Απόφ. 113 τοῦ 1836 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν (Νομικ. σελ. 354)—Πρβ. Εὑρετ. λέξ. ἀποζημίωσις σελ. 248 ἑπ.

Ποινικά.

§ 4. Πρὸς ἀπόδειξιν τῆς πρὸς τὸ ἐργάζεσθαι ἀνικανότητος δύνανται νὰ χρησιμεύσωσι καὶ ἄλλα μέσα ἐκτὸς τῆς αὐτοψίας; Ναί. (ἀπόφ. 'Αρείου Πάγου 206 τοῦ 1839).

§ 5. Δὲν ὑπάρχει παραβίασις τοῦ ἄρθρ. 98 τῆς ποιν. δικονομίας, ὅταν οἱ ἐπὶ τῆς ἀνακρίσεως ὑπάλληλοι ἐβεβαίωσαν ἄνευ συμπαραλαβῆς πραγματογνωμόνων, ἂν κλείς τις προσηρμόζετο εἰς θύραν τινά, καθότι δὲν ἀπαιτεῖται πρὸς τοῦτο ἰδιαιτέρα τις γνῶσις. Ἐκτὸς δὲ τούτου, ἡ ἔνστασις αὕτη πρέπει νὰ προτείνηται εἰς τὰ κατώτερα δικαστήρια· (458 ποιν. δικον.) (ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου 24 τοῦ 1842.

ΑΦΑΙΡΕΣΙΣ ΔΙΚΟΓΡΑΦΩΝ· ὅρα ἐν τῷ Εὑρετ. τὰς λέξεις 1) Κλοπή· 2) Ἔγγραφα.

§ 1. *Δικηγόρος ἀφαιρῶν ἔγγραφα παρεκτικὰ δικαιώματος τιμωρεῖται;* **Ναί.**

Ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου τῆς 13 νοεμβρίου 1839, ἣν ἐν τῇ λέξει *κλοπή*.

ΑΦΑΝΤΟΣ (1)· ὅρα ἐν τῷ Εὑρετ. τὰς λέξεις 1) Ἐπίτροπος. 2) Ἀναφορά.

§ 1. *Πόσα ἔτη ἀπαιτοῦνται διὰ νὰ θεωρηθῇ ἄφαντός τις ὡς τεθνεώς;*

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ κατὰ νόμον (Ἐξάβιβλ. βιβλ. Ἀρμεν. Ε'. τίτ. 4) ἐάν τις τελευτήσῃ ἀδιάθετος, καὶ ἄνευ κατιόντων ἢ ἀνιόντων διαδόχων, κληρονομοῦσιν αὐτὸν ἐξ ἀδιαθέτου οἱ πλάγιοι συγγενεῖς, καὶ πρὸ πάντων οἱ ἀμφιθαλεῖς ἀδελφοί, καὶ τὰ τέκνα τῶν προαποθανόντων ἀμφιθαλῶν ἀδελφῶν, ἐὰν ὑπάρχωσιν· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου, τελευτήσαντος ἀδιαθέτου, ἀκλήρου καὶ ἄνευ ἀνιόντων κληρονόμων τοῦ Σ Μ πρὸ τοῦ ἔτους 1810 (ὡς ἐξάγεται ἀπὸ τὸ ἰδιωτικὸν ἔγγραφον ὑπὸ χρονολογίαν 1 ἰανουαρίου 1810, τὸ ὁποῖον ἐγένετο μεταξὺ τοῦ Γ Μ καὶ Τ Μ, θείων ἐκ πατρὸς τοῦ αὐτοῦ Σ, ὅταν οὗτοι διένειμον τὴν περιουσίαν τοῦ τελευτήσαντος καὶ τοῦ ἀπόντος Τ Μ, τοῦ ὁποίου τὴν γνησιότητα ὄχι μόνον δὲν ἠμφισβήτησαν ποσῶς οἱ διάδικοι, ἀλλὰ μᾶλλον ὑπεστήριξαν ὡς παραγαγόντες ἐξ αὐτοῦ ἀμφότεροι τὰς ἀξιώσεις των) δὲν εἶχε δικαίωμα νὰ κληρονομήσῃ αὐτὸν ἄλλος, εἰμὴ ὁ ἐπιζῶν, καὶ μόνος ἀμφιθαλὴς ἀδελφός του Τ Μ, ὅςις, ὅταν ἀπεβίωσεν ὁ Σ, εὑρίσκετο ἀπὼν ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ, καθὰ διαλαμβάνει τὸ αὐτὸ ἔγγραφον· ἐπομένως ἡ περὶ κληρονομίας τοῦ Σ Μ ἀγωγὴ τῶν ἐκκαλουσῶν, παρισταμένων ὡς πρωτεξαδέλφων τοῦ ἀποθανόντος Σ, καθίσταται ἀνυπόστατος.

Καθόσον ἀφορᾷ τὴν κληρονομίαν τοῦ Τ.

« Ἐπειδή, κατὰ τὰς γενικὰς ἀρχὰς τοῦ δικαίου, ἡ κληρονομία ἄρχεται ἀπὸ τοῦ φυσικοῦ θανάτου τοῦ κληρονομουμένου, καὶ ἀπὸ τότε ὑπεισέρχονται οἱ διάδοχοι αὐτοῦ εἰς τὴν θέσιν καὶ εἰς τὰ δικαιώματα τοῦ ἀποθανόντος· ὅθεν αἱ ἐκκαλοῦσαι μὴ ἀποδείξασαι τὸν ἰσχυρισμόν των περὶ τοῦ ὅτι ἀπεβίωσεν ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ εὑρισκόμενος ὁ Τ Μ ἐνόσῳ ἐπέζων αἱ σχετικαὶ μητέρες αὐτῶν (αἱ ἔχουσαι ἴσον βαθμὸν συγγενείας, καὶ πρὸς τὸν Τ μὲ τοὺς πατέρας τῶν ἐναγομένων), ἢ μετὰ τὸν θάνατον συνάμα τῶν τε μαρτύρων αὐτῶν καὶ τῶν πατέρων τῶν ἐναγομένων· διότι κανεὶς μάρτυς ἐκ

(1) Ποιν. Δικ. 467—Μαχιλδ. § 141.

τῶν προταθέντων καὶ ἐξετασθέντων πρωτοδίκως δὲν κατέθεσαν ὅτι οὗτος ἐτελεύτησεν, ἀλλὰ μόνον ὅτι ἀποδημεῖ πρὸ ἱκανῶν ἐτῶν· ρυθ' ἄλλως ἰσχυρισθεῖσα περὶ τοῦ ὅτι ἀπὸ τῆς γεννήσεως τοῦ μνησθέντος Τ μέχρι τῆς ἐποχῆς, καθ' ἣν ἐκινήθη ἡ ἀγωγὴ, ἕως τὴν σήμερον παρῆλθον τὰ ἑκατὸν ἔτη, ὅσα ἀπαιτοῦνται, ὡς ἐξάγεται, ἐξ ἀναλογίας, καὶ ἀπὸ τοὺς νόμους *de usufruct.* 23 *Cod. ff. ect.*) διὰ νὰ ἐκληφθῇ ἀποδημῶν τις ὡς ἀποθαμμένος, δὲν δύναται ἐπὶ τοῦ παρόντος νὰ ἐγκατασταθῇ ὁριστικῶς τίτλῳ κληρονόμου, ὡς ἐξητήσαντο διὰ τῆς ἀγωγῆς μετὰ τῶν ἄλλων πλησιεστέρων συγγενῶν αὐτοῦ· διότι τεκμαίρεται νομικῶς ἡ ὕπαρξις αὐτοῦ, ὡς προείρηται· ὥστε καθίσταται ἀπαράδεκτος καὶ ἡ περὶ τῆς κληρονομίας τοῦ Τ ἀγωγὴ τῶν αὐτῶν ἐκκαλούντων.

Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ ἄρθρ. 745 τῆς πολ. δικονομίας, πᾶσα αἴτησις γενομένη πρωτοδίκως δύναται κατὰ τὴν ἔκκλητον δίκην νὰ περιορισθῇ καὶ τροπολογηθῇ· ἀλλὰ τότε μόνον, ἐὰν διὰ τούτου δὲν μεταβάλλεται ἡ βάσις τῆς ἀγωγῆς· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ἡ ἤδη προτεινομένη αἴτησις τῶν ἐκκαλούντων περὶ τοῦ νὰ θεωρηθῇ ὁ Τ Μ ὡς ἄφαντος, καὶ νὰ ἐγκατασταθῶσιν αὗται εἰς τὴν προσωρινὴν διακατοχὴν τῆς περιουσίας τούτου, μεταβάλλει τὴν βάσιν τῆς ἀγωγῆς τῶν ἐκκαλουσῶν· διότι διὰ τῆς ἀγωγῆς των ἠτήσαντο τὴν κληρονομίαν τοῦ εἰρημένου Τ τίτλῳ κληρονόμου, θεωροῦσαι αὐτὸν τεθνηκότα, ἤδη δὲ ἐφεσίμως ἐξαιτοῦνται νέα πράγματα, τουτέστι νὰ θεωρηθῇ ὁ αὐτὸς Τ ἄφαντος, καὶ νὰ ἐγκατασταθῶσιν αἱ ἐκκαλοῦσαι εἰς τὴν προσωρινὴν διακατοχὴν τῆς περιουσίας τοῦ διαληφθέντος Τ· ὥστε καθίσταται ἀπαράδεκτος κατὰ τὴν προκειμένην δίκην ἡ τοιαύτη αἴτησις τόσῳ μᾶλλον, ὅσον πρέπει νὰ γίνῃ αὕτη ἐνώπιον τοῦ ἁρμοδίου πρωτοδικείου διὰ τῆς ἐπ' ἀναφορᾷ εἰδικῆς διαδικασίας, τὴν ὁποίαν ὁρίζει τὸ ἄρθρ. 640 τῆς πολιτ. δικονομίας, ἐὰν δὲν προϋπάρχῃ ἀμφισβήτησις.

Ἀπόφ. τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν. Πρβ. Savigny κεφ LXIII σελ. 17.

ΑΦΕΡΕΓΓΥΟΝ· ὅρα Εὑρετ. λέξ. 1) Δάνειον. 2) Χρέος. 3) Πτώχευσις.

§ 1. Ἡ κατάστασις τῆς παύσεως τῶν πληρωμῶν δὲν δύναται νὰ προκύψῃ ἀπὸ τὴν ἀνακαλυφθεῖσαν ἀφερεγγυότητα διὰ τῆς γενομένης μετὰ τὴν τελευτὴν ἀπογραφῆς.

Τὰ διαμαρτυρικὰ ὡς πρὸς τὰ γραμμάτια, ἐφ' ὧν ὁ ἀποθανὼν δὲν παρίστατο εἰμὴ ὡς ὀπισθογράφος, καὶ τὰ ὁποῖα δὲν ἐγνωστο-

ποιήθησαν, δὲν ἀρκοῦν νὰ αἰτιολογήσουν τὴν κήρυξιν τῆς πτωχεύσεως.

Ἐμποροδικεῖον *Marseille*· 14 φεβρ. 1839.

§ 2. *Απόφ.* « Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ ἄρθ. 873 τῆς πολ. δικονομίας, αἱ ἐπὶ τῶν ἐμπορικῶν ὑποθέσεων ἀπαγγελλόμεναι ἀποφάσεις ἐκτελοῦνται χωρὶς νὰ λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν ἡ τυχὸν γενομένη κατ' αὐτῶν ἀνακοπὴ ἢ ἔφεσις· ἑπομένως τὸ πρωτόδικον δικαστήριον, (θεωρῆσαν διὰ τῶν κατὰ τὴν ἐκκληθεῖσαν ἀπόφασιν αἰτιολογιῶν του ὅτι δὲν δύναται νὰ ἐκτελεσθῇ κατὰ τῆς αὐτῆς χήρας Π, ὡς ἐπιτρόπου τῶν τέκνων της ἡ ἐκτελουμένη ἀπόφασις, διότι ἐκ μέρους αὐτῆς, δικασθείσης ἐρήμην, ἐγένετο κατὰ τῆς ἀποφάσεως ταύτης ἀνακοπὴ, δὲν ἐσκέφθη ὀρθῶς, ἀφοῦ ἐπὶ ἐμπορικῆς διαφορᾶς ἡ ἐκτελουμένη ἀπόφασις ἀπηγγέλθη.

Ἐπειδὴ ὅταν τὰ ἐπιχειρισθέντα κατά τινος ὀφειλέτου δικαστικὰ ἀναγκαστικὰ μέσα ἀποβῶσι διὰ τὴν ἔλλειψιν περιουσίας ἀνωφελῆ, ὁ μὲν ἐπισπεύδων τὴν ἐκτέλεσιν ἐνήργησε τὰ καθ' ἑαυτὸν, ὁ δὲ τοιοῦτος ὀφειλέτης θεωρεῖται εὐλόγως ἀφερέγγυος· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου τόσον ὁ Π Π, καθὼς καὶ οἱ κληρονόμοι τοῦ Κ Π, ὡς προκύπτει ἀπὸ τὰ ἐν τῇ δικογραφίᾳ πιστοποιητικὰ τῶν δημάρχων καὶ τὰς ἐκθέσεις τῶν δικαστικῶν κλητήρων καταδιωχθέντες ἀναγκαστικῶς πρὸς ἐκτέλεσιν, ὡς μὴ ἔχοντες περιουσίαν τινά· καθότι ἐκτὸς τῶν πιστοποιήσεων τῶν δημάρχων, αἵτινες διαλαμβάνουν ὅτι δὲν ἔχουν οἱ εἰρημένοι ἀκίνητα κτήματα, οὐδέν τι πρᾶγμα τοιούτων κινητῶν εὑρέθη ὑπὸ τῶν κλητήρων διὰ νὰ κατασχεθῇ· ἑπομένως μὴ ὀρθῶς τὸ δικάσαν δικαστήριον ἐθεώρησεν ὡς μὴ ἀποδεδειγμένον τὸ ἀφερέγγυον αὐτῶν, καὶ μάλιστα ἐνῷ οἱ ἐφεσίβλητοι, ἀφοῦ διὰ τῶν ἐπιχειρισθέντων καταναγκαστικῶν μέσων περιουσία τις τούτων τῶν εἰρημένων ὀφειλετῶν δὲν εὑρέθη, δὲν ἀπέδειξαν ταύτην, ἐνῷ ὤφειλον νὰ πράξωσι τοῦτο, ἐὰν ἰσχυρίζωνται ὅτι τοιαύτη ὑπάρχει.

Ἐπειδὴ ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις μόνον εἰς περίπτωσιν ἀποδεδειγμένης τυχὸν ἀφερεγγυότητός τινος τῶν συνεταίρων χορηγεῖ εἰς τὸν ἐκκαλοῦντα τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ πληρωθῇ κατ' ἴσας μερίδας ἀπὸ τοὺς λοιποὺς συνεταίρους, προεξαιρουμένης τῆς εἰς βάρος αὐτοῦ τούτου ἀναλογούσης μερίδος· ἐκ δὲ τῆς διατάξεως ταύτης τῆς ἀποφάσεως, καὶ ἐκ τοῦ σχεδίου αἰτιολογικοῦ αὐτῆς μέρους γίνεται καταφανὲς, ὅτι οἱ ἀξιόχρεοι συνεταῖροι οὔτε ὡς ἐγγυηταὶ τῶν μὴ ἀξιοχρέων, οὔτε ὡς ἀλληλέγγυοι αὐτῶν ὀφειλέται ἐθεωρήθησαν· ἑπομένως, καθόσον ἀφορᾷ τὸν ἕτερον κατὰ τὴν ἐκτελουμένην ἀπόφασιν συνέταιρον ὀφειλέτην Ν Μ Χ Η διὰ νὰ πέσῃ ἡ ὀφειλὴ τούτου εἰς βάρος τῶν μὴ ἐμφανισθέντων ἐφεσιβλήτων, πρέπει

μόνον νὰ ἐξετασθῇ ἐὰν οὗτος ἦναι ἀφερέγγυος, τὸ δι' ἄλλους λόγους ἐφικτὸν ἢ μὴ τῆς ἐκτελέσεως τῆς ἐκτελουμένης ἀποφάσεως, δὲν δύναται κατὰ τὴν προκειμένην δίκην νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν, διότι, ὡς εἴρηται, ἐνταῦθα δὲν πρόκειται οὔτε περὶ ἀλληλεγγύης, οὔτε περὶ ἐγγυητοῦ, διὰ νὰ ἐφαρμοσθῶσι κατὰ τὴν τελευταίαν ταύτην περίπτωσιν κατὰ τῶν ἐφεσιβλήτων, ὡς πρὸς τὸν εἰρημένον Ν Μ Χ Π, κατ' ἀναλογίαν αἱ διατάξεις τῆς 99 νεαρᾶς τοῦ Ἰουστινιανοῦ, καθόσον ὁ ἐκκαλῶν δικαζόμενος κατοικῶν ἐκτὸς τῆς ἐπικρατείας καὶ ἀλλοδαπὸς ὢν οὐδεμίαν κατὰ τὴν κυρίαν δίκην, ἐφ' ἧς ἀπηγγέλθη καὶ ἡ ἐκτελουμένη ἀπόφασις, περὶ τῆς ἐκ τοῦ μὴ ἐφικτοῦ τῆς ἐκτελέσεως τῆς τυχὸν κατ' αὐτοῦ ἐκδοθησομένης ἀποφ. δυναμένης νὰ προκύψῃ εἰς αὐτὸν ὡς πιστωτὴν τῆς ἑταιρείας ζημίας ἔκαμε πρότασιν.

Ἀπόφ. 246 τοῦ 1843 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν.

ΑΦΟΡΜΗ δημοσίων δυστυχημάτων.

§ 1. Ποιν. νόμος· δ' ὕδατος· 588.—Διὰ πυρὸς 592.—Δι' ἐπιχειρήσεων οἰκοδομικῶν 598.—Δι' ἱππασίας, ἁμαξηλασίας καὶ ζώων 610.—Δι' ὅπλων καὶ πυρίτιδος 618 ἐπ.—Διὰ μέσων καθιστώντων ἐπικίνδυνον τὴν εἴσοδον καὶ ἔξοδον· 626 ἐπ.—Διὰ παραφρόνων, ὑδροφόβων καὶ μεθυσμένων· 631· ἐπ.—Διὰ βλάβης κοινῶς ἐπικινδύνου 633· διὰ πτώσεως καὶ βολῆς 623.

§ 2. Δὲν εἶναι τιμωρητέος ἐκεῖνος, τοῦ ὁποίου τὸ ζῶον, μὴ ἔχον μὲν κακοήθη ἰδιώματα, ἔβλαψε δὲ τινά.

Ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου 47 τῆς 2 ὀκτωβρίου 1844, ἢν ὅρα εἰς τὸ Εὑρετ λέξ. ἀπόλυσις § 12.

ΑΦΟΡΙΑ —ὅρα Εὑρετ. λέξ. 1) Ἀτέλεια 2) Δημόσιον. 3) Φόροι. 4) Βλάβαι εἰς ἐνοικιάσεις.

ΑΦΡΩΝ· ὅρα Εὑρετ. λέξ. 1) Ἀναφορά. 2) ἀπαγόρευσις. Δὲν δωρεῖ Ἁρμ. Γ. Β. 2.

ΑΧΑΡΙΣΤΙΑ· ὅρα Εὑρετ. λέξ. Δωρεά.

ΑΧΡΕΩΣΤΗΤΟΝ (1) ὅρα Εὑρετ. λέξ. 1) Δάνειον. 2) Χρέος. 3) Ἀναργυρία.

Περίληψις τῶν ὧδε περιεχομένων.

§ 1. Ἐπιστροφὴ τῶν δὶς πληρωθέντων.
§ 2 Ὅρκος περὶ ἀχρεωστήτου ἀπαράδεκτος.
§ 3. Ἀνάληψις τιμήματος πλειστηριασθέντος δημοσίως κτήματος.
§ 4. Χρέη πληρωθέντα ἀπό τινα θεωροῦντα ἑαυτὸν κληρονόμον τοῦ δῆθεν ὀφειλέτου.

(1) Μακελδ. § 648.—Καλλ. § 142.—Τουλλ. τόμ. 6 Ν. 75 124, 380 386, 526.—Θέμ. τόμ. 3 σελ. 239.

§ 5. Τίς κινεῖ τὴν περὶ ἀχρεωστήτου ἀγωγήν;
§ 6. Πότε ἀντιτάσσεται ἡ τοῦ ἀχρεωστήτου ἔνστασις;
§ 7. Ἡ τοῦ ἀχρεωστήτου ἀγωγὴ ὑπάγεται εἰς τὸ ἐμποροδικεῖον;
§ 8. Δύναταί τις νὰ κινήσῃ ἀγωγὴν, στηριζομένην ἐπὶ γεγονότων, τὰ ὁποῖα ὤφειλε νὰ προτείνῃ εἰς τὴν προηγουμένην δίκην;

§. 1. *Δύναταί τις νὰ κινήσῃ τὴν περὶ ἐπιστροφῆς χρημάτων, τὰ ὁποῖα δὶς ὁ δανειστὴς ἔλαβεν, ἀγωγήν*; Ναί (1).

Ἀπόφ. «Ἐπειδὴ, ὡς δηλοῦται ἐκ τῆς προσβληθείσης ἀποφάσεως, ὁ Κ δὲν ἐζήτησε νὰ δικασθῇ ἐκ νέου περὶ ὅσων ἐδικάσθη διὰ τῆς ὑπ᾽ ἀριθ. 831 ἀποφάσεως τοῦ ἐν Σύρῳ ἐμποροδικείου νὰ πληρώσῃ πρὸς τὸν Δ Π, οὔτε προσέβαλε ποτὲ τὴν ἀπόφασιν ταύτην ὡς ἄδικον, ἀλλὰ μόνον μετὰ τὴν ἐκτέλεσιν αὐτῆς τῆς ἀποφάσεως ἐκίνησε κατ᾽ αὐτοῦ τὴν ἀγωγὴν τοῦ ἀχρεωστήτου, διὰ νὰ τῷ ἀποδωθῶσιν ὅσα ἀχρεωστήτως ἐπλήρωσεν εἰς Δ Π. ἑπομένως τὸ ἐν Ἀθήναις δικαστήριον τῶν ἐφετῶν δὲν παρεβίασε τὰς περὶ τοῦ δεδικασμένου ἀρχὰς ὡς ἰσχυρίσθη ὁ Δ Π, ἀλλὰ ἐσυμμορφώθη μὲ τὰς περὶ ἀχρεωστήτου ἀρχὰς, διατάξαν τὴν πληρωμὴν τῶν ὅσων ἀχρεωστήτως δὶς ἔλαβεν οὗτος παρὰ τοῦ Κ, καθότι ἡ καλὴ πίστις δὲν ἐπιτρέπει εἰς τὸν δανειστὴν νὰ λάβῃ δὶς τὸ ὀφειλόμενον, ἢ νὰ κρατῇ ὅτι τοῦ ἐπληρώθη καὶ πρότερον ἄλλην μίαν φορὰν, οἱ δὲ νόμοι, τοὺς ὁποίους ἐπεκαλέσθη ὁ Δ Π, δὲν ἐφαρμόζονται ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ἀλλ᾽ εἰς τὴν περίπτωσιν, καθ᾽ ἣν ζητεῖ ὁ διάδικος νὰ δικασθῇ αὖθις τὸ αὐτὸ ἀντικείμενον, τὸ ὁποῖον ἅπαξ ἐδικάσθη τελεσιδίκως.

Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ ἄρθρ. 313 τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου, πᾶν ναυτικὸν συμβόλαιον δύναται νὰ πραγματευθῇ δι᾽ ὀπισθογραφήσεως, ἂν ἦναι εἰς διαταγὴν, εἰς ταύτην δὲ τὴν περίπτωσιν ἡ διαπραγμάτευσις τοῦ ἐγγράφου τούτου ἔχει τὰ αὐτὰ ἀποτελέσματα, καὶ παράγει τὰς αὐτὰς περὶ ἐγγυήσεως ἀγωγὰς, ὡς καὶ ὅλαι αἱ τῶν ἐμπορικῶν

---

(1) Τὸ ἱστορικὸν τῆς ὑποθέσεως ἔχει οὕτως: Ὁ Α μετεβίβασε δι᾽ ὀπισθογραφήσεως εἰς τὸν Β ἓν συμβολαιογραφικὸν ἔγγραφον τοῦ Κ, ὅστις ἐπλήρωσεν εἰς τὸν Β· ἐντούτοις ἀργότερα ὁ Α ἐκίνησεν ἀγωγὴν περὶ πληρωμῆς τοῦ αὐτοῦ ποσοῦ, ἐπιτυχὼν δὲ ἀπόφασιν ἐπλειστηρίασε κτῆμα τοῦ Γ, καὶ ἔλαβεν ἐκ νέου δὶς τὸ αὐτὸ ποσόν· ὅθεν ἐκινήθη παρὰ τοῦ Κ ἡ περὶ ἀχρεωστήτου ἀγωγὴ, καὶ ἀπεῤῥίφθησαν αἱ παρατηρήσεις τοῦ Α αἱ στηριζόμεναι εἰς τὸν ἀριθ. 39 [βιβ. Ι τίτλ. η] τοῦ Ἀρμεν.—νόμ. 4 κώδ. [7, 52].—νόμ. 29 § 5 πανδ. [4, 5].

Ἡ ἀνωτέρω ἀπόφασις λύει καὶ τὸ ζήτημα « ὅτι ἡ ὀπισθογράφησις καὶ ἐξόφλησις γραμματίου δύναται νὰ γίνῃ καὶ εἰς τὸ ἀντίγραφον αὐτοῦ (ὅρα ὀπισθογράφησις).

γραμματίων διαπραγματεύσεις· κατὰ δὲ τ' ἄρθρ. 136 καὶ 138 τοῦ αὐτοῦ νόμου, ἡ κυριότης τῆς συναλλαγματικῆς μεταβαίνει ἀπὸ ἕνα εἰς ἄλλον διὰ τῆς ὀπισθογραφήσεως, ἡ δὲ ἄτακτος ὀπισθογράφησις ἔχει ἰσχὺν ἐντολῆς· ὅθεν τὸ ἐν Ἀθήναις δικαστήριον τῶν ἐφετῶν ἀποφάσισε συμφώνως μὲ τὰς εἰρημένας διατάξεις, ἀναγνωρίσαν ὡς νόμιμον κάτοχον τοῦ συμβολαίου καὶ ἁρμόδιον νὰ λάβῃ τὴν πληρωμὴν αὐτοῦ τὸν Ν Γ Α, καθότι, ὀπισθογραφήσαντος τοῦ Δ Π τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος εἰς διαταγὴν συμβόλαιον ναυτοδανείου τοῦ Κ. εἰς τὴν διαταγὴν τοῦ Ι Β, καὶ οὗτος εἰς διαταγὴν τοῦ Α, δὲν ἐδύνατο παρὰ νὰ γείνῃ πρὸς αὐτὸν ἡ πληρωμή· καθόσον δὲν ἠρνήθη ὁ Δ Π τὴν γενομένην παρ' αὐτοῦ ὀπισθογράφησιν, καὶ τὴν δοθεῖσαν πρὸς τὸν Β ἐντολὴν, ἕνεκα τῆς ἀτάκτου ὀπισθογραφήσεως, διὰ νὰ εἰσπράξῃ τὰ τοῦ διαληφθέντος συμβολαίου, ὡς δηλοῦται ἐκ τῆς ἀποφάσεως· ἂν δὲ ἐγένετο ἡ ὀπισθογράφησις καὶ ἐξόφλησις ἐν ἀντιγράφῳ ἄλλῳ παρὰ τοῦ Δ Π εἶναι ἀδιάφορον, καθόσον ὁ νόμος δὲν ἀπαγορεύει τὰς τοιαύτας περιπτώσεις, ἀρκεῖ μόνον ν' ἀναγνωρίζῃ ὁ ἐντολεὺς τὴν πρᾶξιν τοῦ ἐντολοδόχου του, ὡς ἀνεγνώρισεν ὁ Δ τὴν πρᾶξιν τοῦ Β, μὴ ἀρνηθεὶς τὴν ἐν ἀντιγράφῳ ὑπογραφὴν τοῦ Β, ὡς ἀποδεικνύεται τοῦτο ἐκ τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως· ἑπομένως ἡ αἴτησις ἀναιρέσεως τοῦ Π καθίσταται ἀνυπόστατος.

Ὡς πρὸς τὴν αἴτησιν ἀναιρέσεως τοῦ Κ.

Ἐπειδὴ ἡ ἐξέτασις τῶν πραγματικῶν περιστατικῶν διαφεύγει τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ Ἀρείου Πάγου· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου, σχηματίσαντος τοῦ δικαστηρίου τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν τὴν πεποίθησίν του ἐξ ὅσων ἐπαρουσιάσθησαν εἰς αὐτὸ γεγονότων, ὅτι ὁ Δ Π ἐκίνησε τὴν κατὰ τοῦ Κ ἀγωγὴν περὶ δευτέρας πληρωμῆς τοῦ ναυτοδανείου καλῇ τῇ πίστει καὶ ἄνευ δόλου, καὶ αἰτιολογήσαντος εἰς τὴν ἀπόφασίν του τοὺς λόγους τῆς πεποιθήσεώς του ἀρκούντως, ὁ Ἄρειος Πάγος δὲν δύναται νὰ ἐκτιμήσῃ πλέον τὰ πραγματικὰ ταῦτα γεγονότα, τὰ ὁποῖα, ὡς ἀπεφήνατο τὸ εἰρημένον δικαστήριον, παρεῖχον εἰς τὸν Δ Π τὸ δικαίωμα νὰ κινήσῃ ἀγωγὴν, καὶ ἄλλως νὰ ἐνεργήσῃ, ὡς ἐνήργησε, πρᾶξιν θεμιτὴν, διὰ τὴν ὁποίαν κατὰ τὸν νόμον δὲν ὑπέκειτο εἰς ἀποζημίωσιν.

Ἐπειδὴ τὸ αὐτὸ δικαστήριον δὲν ἔκαμε περιορισμόν τινα εἰς τὴν περὶ τοῦ ποσοῦ τῆς ἀποζημιώσεως αἴτησιν· ὥστε οἱ λοιποὶ λόγοι τοῦ Κ δὲν εἶναι ἀληθεῖς· ἑπομένως ἡ αἴτησις ἀναιρέσεως τούτου καθίσταται ἀνυπόστατος.

Διὰ ταῦτα ἀποῤῥίπτει.

Ἀπόφ. 91 τῆς 14 σεπτεμβρ. 1845 τοῦ Ἀρείου Πάγου.

§ 2. *Πρότασις περὶ ὅρκου ἀφορῶσα τὴν ἀπόδειξιν τοῦ ἀχρεωστήτου δὲν εἶναι δεκτὴ ὡς προσβάλλουσα τὸ κῦρος τοῦ ἐγγράφου, δυνάμει τοῦ ὁποίου ἀπαιτεῖται χρέος τι* (1).

Ἀπόφ. 3997 τῆς 6 ἀπριλίου 1845 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

§ 3. *Δυνάμει τῶν περὶ ἀχρεωστήτου ἀρχῶν δύναταί τις νὰ ζητήσῃ τὸ τίμημα κτήματος, τὸ ὁποῖον, μὴ ὂν ἐμπορεύσιμον, κατεκυρώθη τυχὸν εἰς αὐτὸν δημοπρατούμενον;*

Ἀπόφ. α Ἐπειδὴ ὁ κατ' ἐκτέλεσιν ἐνεργούμενος πλειστηριασμὸς δὲν εἶναι εἰμὴ πώλησις τοῦ ἐκπλειστηριαζομένου πράγματος ἀναγκαστικῶς γινομένη.

Ἐπειδὴ ἡ πώλησις μὴ ἐμπορευσίμου πράγματος, ὁποῖον εἶναι τὸ εἰς δημοσίαν χρῆσιν διὰ νόμου προσδιωρισμένον, ἐφ' ὅσον ὑπάγεται εἰς τὴν κατηγορίαν ταύτην εἶναι ἄκυρος· (§ 5 *inst*. 3, 25. νόμ. 6 πανδ. 18, 1)· καὶ ἐπομένως ἄκυρος εἶναι καὶ ὁ πλειστηριασμὸς τοιούτων πραγμάτων, ὁ κατ' ἐκτέλεσιν γενόμενος.

Ἐπειδὴ ἡ ἀγωγὴ τοῦ . . (στηριζομένη εἰς τὸ ὅτι παρὰ τῆς . . ἐπλειστηριάσθη ὡς οἰκόπεδον ἰδιωτικὸν τῶν ὀφειλετῶν της γήπεδον, ὂν κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς εἰς πλειστηριασμὸν ἐκθέσεως αὐτοῦ μὴ ἐμπορεύσιμον, ἀλλὰ ἀποτελοῦν μέρος πλατείας προσδιωρισμένης ὡς τοιαύτης εἰς χρῆσιν δημοσίαν τοῦ κοινοῦ) ἔχει κυρίως ὡς ἀντικείμενον τὴν ἀκύρωσιν τοῦ πλειστηριασμοῦ τούτου, ἐκ τούτου δ' ἕπεται ὅτι ἐπειδὴ ὁ ἔχων συμφέρον εἰς τὴν ἀκύρωσιν τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος πλειστηριασμοῦ εἶναι οὐχὶ οἱ ὀφειλέται τῆς ἐκκαλούσης, οἵτινες δὲν ἐνήργησαν ἑκουσίως αὐτὸν, ἀλλὰ κυρίως ἡ ἐκβιάσασα τὸν πλειστηριασμὸν δανείστρια, ἵνα ἐκ τοῦ ἐκπλειστηριάσματος πληρωθῇ τὸ δάνειόν της, ἕπεται ὅτι προκειμένου λόγου περὶ τοιαύτης ἀγωγῆς, ἥτις τείνει, ὡς εἴρηται, εἰς τὸ νὰ ματαιώσῃ τὴν ὑπὲρ τῶν συμφερόντων αὐτῆς ἐνέργειαν τοῦ δανειστοῦ, ἠδύνατο αὕτη νὰ κινηθῇ, ὡς ἐκινήθη, κατὰ τῆς ἐπισπευσάσης τὸν προκείμενον πλειστηριασμὸν δανειστοῦ, ἤγουν τῆς ἐκκαλούσης.

Ἐπειδὴ αὕτη δὲν ἔλαβεν εἰσέτι εἰς χεῖράς της τὸ ἐκπλειστηρίασμα, καὶ δὲν ἐξώφλησε δι' αὐτοῦ τὸ κατὰ τοῦ ὀφειλέτου της δάνειον αὐτῆς, ἀλλὰ τὸ ἐκπλειστηρίασμα κεῖται ἀκόμη παρὰ τῷ ἐπὶ τοῦ πλειστηριασμοῦ ὑπαλλήλῳ, καὶ ἐνόσῳ τὸ ἐκπλειστηρίασμα ὑπάρχει παρὰ τῷ ὑπαλλήλῳ, εἶναι ἀβέβαιον ἐν γένει εἴς τινα πραγματικῶς θέλει καταβληθῇ κατὰ τὰ συνδυασμένα ἄρθρ 981, 905,

---

(1) Ὅρα Εὑρετ. λέξ. ὅρκος.

936 κτλ. δθεν δὲν ἔλαβεν ἔτι ὕπαρξιν ὁ νομικὸς δεσμός, δυνάμει τοῦ ὁποίου ὁ εἰρημένος δανειστὴς ἐπετρέπετο ν' ἀντιτάξῃ εἰς τὴν κατ' αὐτῆς κινηθεῖσαν τοιαύτην ἀγωγὴν τὴν ἔνστασιν, ὅτι «*repetitio nulla est ab eo qui suum recepit. Tametsi ab alio quam vero debitore solutum est* (νόμ. 44 πανδ. 12. 6), ἤγουν ὅτι οἱ πληρώσαντες εἰς αὐτὴν διὰ λογαριασμὸν τῶν ἀληθῶν ὀφειλετῶν της τὸ τίμημα καὶ τοι τυχὸν ἀχρεώστητον, δὲν δύνανται παρ' αὐτῆς νὰ τὸ ἀναζητήσωσιν, ἀλλὰ πρέπει νὰ διευθυνθῶσι κατὰ τῶν ὀφειλετῶν, διότι πραγματικῶς τίποτε εἰς αὐτὴν εἰσέτι δὲν ἐπληρώθη.

Ἐπειδὴ οὔτε οἱ νόμοι 1 καὶ 2 κώδ. (8, 46) ἔχουσιν ἐνταῦθα ἐφαρμογὴν, διότι ἡ παρ' αὐτῶν προνοουμένη περίπτωσις εἶναι ἡ παρὰ τρίτου ἐκνίκησις κτήματός τινος, τὸ ὁποῖον, ἐνυπόθηκον ὄν, ἐγκύρως ἐπώλησεν ὁ ὑποθηκικὸς πιστωτής, ἐνῷ ἐδῶ πρόκειται ἁπλῶς περὶ προκαταρκτικοῦ ἀκύρου πλειστηριασμοῦ ἐνεργηθέντος ἐπιμελείᾳ μὴ ὑποθηκικοῦ δανειστοῦ.

Ἀπόσπασμα τῆς ὑπ' ἀριθ. 5000 τῆς 10 σεπτεμβρ. 1848 ἀπόφ. τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν. Πρβ. Carré pr. ζήτ. 2408.

ΣΗΜ. 1. Ἡ ἀπόφασις αὕτη ἀφορᾷ πολλὰ ζητήματα, ἀλλ' ἐνταῦθα ἀντεγράφη μόνον ἡ λύουσα τὸ ζήτημα αὐτὸ αἰτιολογία.

ΣΗΜ. 2. Εἰς τὴν περὶ ἧς ὁ λόγος δίκην ἐπρόκειτο ἰδίως περὶ τοῦ ζητήματος, ἂν πρὸς ἀνάληψιν τοῦ διὰ τὸ κακῶς ἐκποιηθὲν κτῆμα πληρωθέντος τιμήματος ἦναι ἐναγώγιμος ὁ δανειστὴς, ὅστις ἐξεποίησε τὸ κτῆμα ἢ ὁ ὀφειλέτης, εἰς ὃν τὸ κτῆμα ἀνῆκεν· ὡς πρὸς τὸ τελευταῖον τοῦτο ζήτημα ὅρα τὴν ἀπόφασιν 4700 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν, δι' ἧς ἀπεφάνθησαν ὅτι ὁ ἐνυπόθηκος δανειστὴς, ὁ ἐκποιήσας κτῆμα, τὸ ὁποῖον ἐθεώρει καλῇ τῇ πίστει ὡς ἀνῆκον τῷ ὀφειλέτῃ, δὲν εἶναι ἐναγώγιμος. Πρβ. Θέμ. τόμ. 1 σελ· 342 ἐπ. ὅρα δὲ τὰς ἐν τῷ Εὑρετ. λέξ. 1) δανειστής· 2) ἐκτέλεσις (1).

§ 5. Οἱ κληρονόμοι χρεωστοῦν νὰ πληρώσωσι τὰ χρέη τοῦ κληρονομουμένου, ὅσα τρίτος τις, θεωρῶν ἑαυτὸν κληρονόμον του, ἐπλήρωσε, χωρὶς νὰ ἐξετάσωσιν ἂν πραγματικῶς ὠφείλοντο τὰ ἐξοφληθέντα δάνεια ἢ κατὰ λάθος ἐπληρώθη τι ἐξ αὐτῶν, διότι ὁ πληρώσας αὐτὰ ἐνήργησεν ὡς κληρονόμος ἐν καλῇ πίστει, οἱ δὲ διάδοχοι ἔχουν τὴν ἀγωγὴν τοῦ ἀχρεωστήτου κατὰ τοῦ λαβόντος τὰ χρήματα.

Ἀπόφ. 5,346 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν τοῦ 1849. Πρβ. Μαζεράτ § 806·

§ 5. Ἐκεῖνος μόνον δύναται νὰ παρασταθῇ ἐπὶ δικαστηρίου,

(1) Πρβ. τὴν ὑπ' ἀριθ. 31 τοῦ 1842 ἀπόφ. τοῦ Ἀρείου Πάγου (Εὑρετ. λέξει Ἀγωγαί § 8).

δστις προτείνει ἢ ὑπερασπίζεται ἄμεσον ἰδιωτικὸν συμφέρον, τουτέστιν δστις ἔχει ἀπαίτησιν περὶ ἀποκτηθέντων ἤδη δικαίων· ἔχει δὲ τοιοῦτον συμφέρον ὁ Α, δστις ὡς ἐντολοδόχος τοῦ Β ἐπλήρωσεν εἰς τὸν Γ χρηματικόν τι ποσὸν εἰς λογαριασμὸν τοῦ ἐντολέως του Β, διὰ χρέος αὐτοῦ πηγάζον ἐκ γραμματίου τινὸς εἰς διαταγὴν, διὰ ν' ἀπαιτήσῃ τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ ποσοῦ αὐτοῦ ἀπὸ τὸν Γ; ὄχι, διότι διὰ τῆς κατ' ἐντολὴν ταύτης πληρωμῆς καὶ διὰ λογαριασμὸν τοῦ ἐντολέως του γενομένην δὲν συνῆψε κανὲν συνάλλαγμα μετὰ τοῦ Γ, διὰ νὰ παράξῃ ἐνοχήν τινα κατ' αὐτοῦ, διότι ὁ Α δὲν ἐνήργησε τὴν πληρωμὴν ταύτην ἐν ἰδίῳ αὐτοῦ ὀνόματι, ἀλλ' ἐν ὀνόματι τοῦ ἐντολέως τοῦ· ὥστε καὶ ἂν ὁ Β ὑπεχρεώθη δικαστικῶς καὶ ἐπλήρωσε τὸ αὐτὸ ποσὸν εἰς τὸν κομιστὴν τοῦ γραμματίου, ὁ Α δὲν ἀπέκτησεν ἐκ τούτου κανὲν δικαίωμα ἀπαιτήσεως κατὰ τοῦ Γ· μόνος δὲ ὁ πληρώσας δὶς ἠδύνατο νὰ ἔχῃ τὴν τοῦ ἀχρεωστήτου ἀγωγήν.

Καὶ ἡ κατ' ἔφεσιν παρέμβασις τοῦ ἐντολέως δὲν νομιμοποιεῖ τὴν ἀγωγὴν τοῦ Α, καθότι, ἀφοῦ ἐξ ἀρχῆς δὲν ἐστηρίζετο εἰς ἔννομόν τι συμφέρον, δὲν ἠδύνατο κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς διαδικασίας νὰ νομιμοποιηθῇ, τοσούτῳ μᾶλλον, καθ' δσον ἡ παρέμβασις αὕτη δὲν ἐχορήγει κανὲν δικαίωμα εἰς τὸν Α.

'Απόφ. 180 τοῦ 1848 τοῦ 'Αρείου Πάγου.

§ 6. *Εἰς τὴν περὶ ἐξοφλήσεως χρεωστικοῦ τινὸς ἐγγράφου ἀγωγὴν δύναται ν' ἀντιταχθῇ ἡ τοῦ ἀχρεωστήτου ἔνστασις, δταν ὁ ὀφειλέτης ἀναγνωρίζῃ δτι τὸ εἰς τὸ ἔγγραφον τοῦτο ἐνδιαλαμβανόμενον χρέος ἀνεδέχθη καθ' ὑποχρέωσιν δυνάμει συμφωνίας τινὸς περὶ ἀντιμισθίας;* Ὄχι.

Ἀπόφ. α 'Επειδὴ καθὼς ὁ ἐκδοχεὺς δύναται νὰ κινήσῃ πᾶσαν ὠφέλιμον ἀγωγὴν κατὰ τοῦ ὀφειλέτου παραχωρητοῦ διὰ τὸ ἀντικείμενον τῆς παραχωρήσεως, καὶ νὰ ἐξασκήσῃ δλα τὰ πρὸς αὐτὸν παραχωρηθέντα δικαιώματα, παρομοίως καὶ ὁ ὀφειλέτης ἔχει τὸ δικαίωμα ν' ἀντιτάξῃ κατὰ τοῦ ἐκδοχέως δλας τὰς ἐνστάσεις, δσαι, ἔχουσαι ἐπιῤῥοὴν εἰς τὸ δικαίωμα τῆς ἀπαιτήσεως αὐτοῦ, ἠδύναντο ν' ἀντιταχθῶσιν εἰς τὸν παραχωρητὴν (*L.* 2 *princ. ff de haered. vel act. vend. L.* 4 *L.* 5 *ff de Compensat L.* 4 § 27 *Lib.* 44 *tit.* 4 *ff*)· δθεν ὁ ἐκκαλῶν Μ καθὸ ὀφειλέτης ἔχει τὸ δικαίωμα ν' ἀντιτάξῃ κατὰ τοῦ ἐκδοχέως Κ, πρὸς δν παρεχωρήθη παρὰ τοῦ Θ τὸ ἀπὸ 23 νοεμβρίου 1840 γραμμάτιον αὐτοῦ ἐκ δραχ. ἓξ χιλιάδων, δλας τὰς ἐνστάσεις, ἐμπεριλαμβανομένων τῆς τε περὶ ἀναργυρίας καὶ τῆς περὶ ἀχρεωστήτου, ὡς ἐχουσῶν ἐπιῤ-

ροὴν εἰς τὸ δικαίωμα τῆς ἀπαιτήσεως τοῦ ἐκδοχέως Κ καθόσον δι' αὐτῶν, ἐὰν ἤθελον εἶσθαι βάσιμοι, ἠδύνατο ν' ἀνατραπῇ τὸ αὐτὸ δικαίωμα τῆς ἀπαιτήσεως τοῦ ἐκδοχέως, ἤτοι ἡ κατ' αὐτοῦ ἀγωγὴ τούτου· ὥστε καθίσταται ἀνυπόστατος ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ Κ περὶ τοῦ ἀπαραδέκτου τῶν ἐνστάσεων τοῦ Μ (1).

Ἐπειδή, ὡς πρὸς τὴν προταθεῖσαν παρὰ τοῦ ἐκκαλοῦντος Μ ἔνστασιν τῆς ἀναργυρίας, ἡ ἔνστασις αὕτη ἠδύνατο κατὰ τὸν νόμον νὰ λάβῃ χώραν, ἐὰν ἐπρόκειτο περὶ δανείου· ἤτοι, ἐὰν ὁ αὐτὸς Μ, ὅστις ἐνήχθη πρὸς πληρωμὴν τῶν ἓξ χιλιάδων δραχ. ἤθελεν ἀναγνωρίσει διὰ τοῦ ἀπὸ 23 σεπτεμβρίου 1840 προμνημονευθέντος γραμματίου ἐπὶ λόγῳ τοῦ ὅτι χρεωστεῖ ἐκ δανείου, ὥστε νὰ ζητῇ ἤδη τὴν ἐπιστροφὴν αὐτοῦ τοῦ γραμματίου ἐπὶ λόγῳ τοῦ ὅτι δὲν ἔλαβε χρήματα, ἀλλὰ διατείνεται, ὅτι ἐξέδωκε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος γραμμάτιον πρὸς τὸν Θ ἐπὶ συμφωνίᾳ καὶ ὑποσχέσει τοῦ νὰ δώσῃ εἰς αὐτὸν ὁ Θ ἁπάσας τὰς πληροφορίας περὶ τῶν κτημάτων, τὰ ὁποῖα ἔμελλε ν' ἀγοράσῃ ὁ Μ ἀπὸ τὸν Μεχμέτμπεην, τόσον ὡς πρὸς τὴν ἀξίαν των, καθὼς καὶ ὡς πρὸς τὸ ἀδιαφιλονείκητον τῶν τίτλων τοῦ Μεχμέτμπεη, τουτέστιν, ὡς ἀντιμισθίαν τῶν ὁποίων ὑπεσχέθη ὁ Θ νὰ τοῦ δώσῃ πληροφοριῶν περὶ τοῦ εἰρημένου ἀντικειμένου· ὥστε καθίσταται ἀνυπόστατος ἡ διαληφθεῖσα ἔνστασις (2).

Ἐπειδὴ ἐπίσης εἶναι ἀνυπόστατος καὶ ἡ ἑτέρα ἔνστασις τοῦ ἐκκαλοῦντος περὶ ἀχρεωστήτου, ὡς μὴ δυναμένη καὶ αὕτη νὰ λάβῃ χώραν ἐπὶ τοῦ προκειμένου· καθόσον ὁ αὐτὸς ἐκκαλῶν Μ δὲν ἀνεδέχθη τὸ εἰρημένον χρέος τοῦ γραμματίου ἀχρεωστήτως, ὥστε νὰ δύναται ἤδη νὰ ζητῇ τὴν μηδένισιν αὐτοῦ καὶ τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ γραμματίου του, ἀλλὰ καθ' ὑποχρέωσιν δυνάμει τῆς μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ Θ συμφωνίας τοῦ νὰ τῷ δώσῃ τὰς προεκτεθείσας πληροφορίας.

Ἐπειδή, καθόσον ἀφορᾷ τὴν ἔνστασιν τοῦ ἰδίου ἐκκαλοῦντος περὶ τοῦ ἀκύρου τοῦ προκειμένου γραμματίου ἐπὶ λόγῳ τοῦ ὅτι δὲν ἐμπεριέχει τὴν αἰτίαν (*la cause*), ἀληθῶς μὲν εἰς τὸ αὐτὸ γραμμάτιον δὲν εἶναι ἐκπεφρασμένη ἡ αἰτία, δι' ἣν ἐξεδόθη τοῦτο, ἀλλ', ὡς προκύπτει ἀπὸ τὸν νόμον 4 *ff. de fid. instrum*· συμφωνία μὴ ἔχουσα ἐκπεφρασμένην τὴν αἰτίαν, εἶναι ἐπίσης ἰσχυρά, καθόσον ὑποτίθεται πάντοτε, ὅτι πᾶσα συμφωνία ἢ συνάλλαγμα

---

(1) Ὅρα Εὑρετ. λέξ. Ἀπόφ. ἐν γένει § 56.
(2) Ὅρα Εὑρετ. λέξ. Ἀναργυρία.

ἐμπεριέχει τὴν αἰτίαν ἢ τὸν λόγον, δι' ὃν ἐγένετο, καὶ ὅτι ἡ αἰτία αὕτη εἶναι θεμιτή· ὅθεν τὸ αὐτὸ γραμμάτιον θεωρεῖται ὡς κῦρος ἔχον πρὶν ἢ ἀποδειξῃ τὸ ἐναντίον ὁ ἐκκαλῶν ἐκδότης αὐτοῦ, εἰς τὸν ὁποῖον, τεκμαιρομένης, ὡς προελέχθη, τῆς αἰτίας, ἐπίκειται τὸ βάρος τῆς ἀποδείξεως περὶ τοῦ, ὅτι τὸ εἰρημένον γραμμάτιον δὲν περιέχει αἰτίαν, ἢ ἡ αἰτία εἶναι ἀθέμιτος.

Ἐπειδὴ ὁ ἐκκαλῶν ἰσχυρίσατο ὡς αἰτίαν τὴν συμφωνίαν αὐτοῦ μετὰ τοῦ Θ ἢ τὴν ὑπόσχεσιν τούτου περὶ τοῦ νὰ δώσῃ εἰς τὸν Μ τὰς προεκτεθείσας πληροφορίας περὶ τῶν κτημάτων, τὰ ὁποῖα ἔμελλε ν' ἀγοράσῃ ἀπὸ τὸν Μεχμέτμπεην τόσον ὡς πρὸς τὴν ἀξίαν των, καθὼς καὶ ὡς πρὸς τὸ ἀδιαφειλονείκητον τῶν τίτλων τοῦ Μεχμέτμπεη, καὶ ἐξητήσατο νὰ τῷ συγχωρηθῇ ν' ἀποδείξῃ, ὅτι δὲν ἐξεπλήρωσε ταῦτα, καὶ προσέτι τὸν δόλον τοῦ Θ περὶ τοῦ ὅτι ἂν καὶ ἐγνώριζεν, ὅτι τὰ ἴδια ταῦτα κτήματα εἶχον πωληθῇ εἰς τὸν Μ εἶπεν ἄλλ' ἀντ' ἄλλων· δύναται δὲ νὰ προσαγάγῃ τὴν ἀπόδειξιν τῶν αὐτῶν ἰσχυρισμῶν ὡς ἀναγκαίαν καὶ συντελοῦσαν εἰς τὴν ἀπόφασιν τῆς ὑποθέσεως.

Ἐπειδὴ ἡ ἀπόδειξις τῶν εἰρημένων γεγονότων δύναται νὰ γίνῃ δι' ὅλων τῶν νομίμων μέσων, καὶ διὰ μαρτύρων ἔτι, καθόσον τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος γραμμάτιον, τὸ ὁποῖον θεωρεῖται ὡς κοινὸν μέσον ἀποδείξεως, ἀποτελεῖ ἀρχὴν ἐγγράφου ἀποδείξεως, ὡς πιθανολογοῦντος τοῦ γραμματίου τὴν ἰσχυριζομένην παρὰ τοῦ ἐκκαλοῦντος συμφωνίαν αὐτοῦ μετὰ τοῦ Θ δι' ἣν τοῦτο ἐξεδόθη, καὶ συγχρόνως πρόκειται περὶ ἀπάτης, ἥτις συγκαταριθμεῖται εἰς τὰς ἀναφερομένας εἰς τὸ ἄρθρ. 304 τῆς πολιτ. δικονομίας ἐξαιρέσεις τοῦ ἀπαγορεύοντος τὴν διὰ μαρτύρων ἀπόδειξιν γενικοῦ κανόνος· ὥστε ὀρθῶς καὶ νομίμως ἀπεφάσισε τὸ ἐν Ἀθήναις δικασ. τῶν πρωτοδ.

Ἐπειδὴ τὸ ἄρθρ. 438 τῆς πολιτ. δικονομίας, τὸ ὁποῖον ἐπικαλεῖται ὁ ἐφεσίβλητος καὶ ἀντεκκαλῶν Κ καὶ διὰ τοῦ ὁποίου οὗτος ἐξαιτεῖται τὴν ὑποχρέωσιν τοῦ Μ εἰς τὴν πληρωμὴν τῶν δραχ. 6 χιλιάδων τοῦ γραμματίου, ὡς ἀναγνωρίσαντος αὐτοῦ τὴν ἐν αὐτῷ ὑπογραφήν του, δὲν δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ ἐπὶ τοῦ προκειμένου· καθότι ἡ διάταξις αὕτη ἀφορᾷ συμβόλαιον τέλειον, καὶ μὴ προσβαλλόμενον κατ' οὐσίαν, καθόσον δὲν ἐξεπληρώθη ἐκ μέρους τοῦ παραχωρητοῦ ἡ δι' ἣν ἐξεδόθη ὑποχρέωσις τούτου, καὶ ὅτι ἔλαβε χώραν κατὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς αὐτῆς ὑποχρεώσεως ἀπάτη, καθὰ ὁ ἐκκαλῶν ἰσχυρίσατο ὡς ἀνωτέρω.

Ἐπειδή, ὡς πρὸς τὴν ἔνστασιν τοῦ ἐφεσιβλήτου περὶ τοῦ ὅτι ὁ ἐκκαλῶν δὲν δύναται νὰ διαρρήξῃ τὸ συνάλλαγμα, ἀλλ' ἔχει δικαίωμα ἀγωγῆς περὶ ἀποζημιώσεως, ἡ ἔνστασις αὕτη δὲν δύνα-

ται ν' ἀποφασισθῇ, εἰμὴ μετὰ τὴν διεξαγωγὴν τῆς εἰρημένης ἀποδείξεως, καθόσον ἀπὸ αὐτὴν ἐξήρτηται ἡ ἀπόφασις τῆς ἐνστάσεως ταύτης· ὥστε εἶναι ἐπὶ τοῦ παρόντος ἀπαράδεκτος.

Ἀπόφ. 355 τοῦ 1848 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν.

Ἡ ἀπόφασις αὕτη λύει καὶ ἕτερα ζητήματα, περὶ ὧν ἐν οἰκείῳ τόπῳ

§ 7. Ἡ περὶ ἀποδόσεως τοῦ ἀχρεωστήτου ἢ ἀναιτίως ληφθέντος ἀγωγὴ (c. 19 § 4 καὶ 20 πανδ. 12, 6 καὶ 1· 4 πανδ. 12, 7) ὑπάγεται εἰς τὸ ἐμποροδικεῖον; Ὄχι· διότι ἡ τῶν ἐμποροδικείων ἁρμοδιότης δὲν πρέπει νὰ ἐκτείνηται πέραν τῶν διατάξεων τοῦ νόμου. Ἀπόφ. 133 τοῦ 1846 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν.

§ 8. *Δύναταί τις, ἀφοῦ ὁ ἐναγόμενος κατεδικάσθη, νὰ κινήσῃ περὶ τοῦ αὐτοῦ ἀντικειμένου ἀγωγὴν περὶ ἀχρεωστήτου στηριζομένην ἐπὶ γεγονότων, τὰ ὁποῖα ἐδύνατο ν' ἀντιτάξῃ κατὰ τὴν προλαβοῦσαν δίκην;*

Ἀπόφ· « Ἐπειδὴ ἐκ τῶν ἐπισυνημμένων ἐν τῇ δικογραφίᾳ ἐγγράφων ἐξάγεται, ὅτι τὰς δραχμὰς ταύτας ὁ μὲν Α Κ ἐζήτησε δικ τῆς ἀπὸ 25 ὀκτωβρίου 1840 στηριζόμενος εἰς τὴν ὑπὸ χρονολογίαν 22 ἰανουαρίου 1834 ὁμολογίαν τοῦ Γ Φ, οὗτος δὲ κατεδικάσθη νὰ πληρώσῃ διὰ τῆς ὑπὸ χρονολογίαν 8 ἰουλίου 1841 ὑπ' ἀριθ. 176 ἀποφάσεως τοῦ δικαστηρίου τούτου· ὥστε διὰ τῆς προκειμένης ἀγωγῆς του ὁ Γ Φ (ἰσχυριζόμενος ὅτι ὁ ἀντίδικός του Κ ὀφείλει νὰ τῷ ἐπιστρέψῃ τὰς αὐτὰς δραχμὰς διὰ τὸν λόγον ὅτι ἔπαυσεν ἡ αἰτία, δι' ἣν ὑπεσχέθη τὴν πληρωμήν των διὰ τῆς ῥηθείσης ὁμολογίας καὶ δι' ἣν κατεδικάσθη νὰ πληρώσῃ κατὰ τὴν προμνημονευθεῖσαν ἀπόφασιν), οὐδὲν ἄλλο ζητεῖ εἰμὴ τὴν ἀνατροπὴν τῆς ἀποφάσεως ταύτης ἐκδοθείσης μεταξὺ τῶν αὐτῶν διαδίκων, κατὰ τὴν αὐτὴν ἰδιότητα, περὶ τοῦ αὐτοῦ ἀντικειμένου καὶ διὰ τὸν αὐτὸν λόγον· ὅσα δὲ ἀναφέρει πρὸς ὑποστήριξιν τῆς ἀγωγῆς του δὲν εἶναι εἰμὴ ἰσχυρισμὸς, ὁ ὁποῖος κατ' ἔνστασιν ἠδύνατο ν' ἀντιταχθῇ κατ' ἐκείνης τοῦ Α Κ, διότι εἶχε γνῶσιν ὅλων αὐτῶν πρὶν ἢ κινηθῇ ἡ κατ' αὐτοῦ ἀγωγὴ, ὡς βεβαιοῦται ἐκ τῶν αὐτῶν ἐγγράφων καὶ ἰδίως ἐκ τῆς ὑπὸ χρονολογίαν 30 ἰουλίου 1840 ὑπ' ἀριθ. 141 ἀποφάσεως τοῦ δικαστηρίου τούτου· ἄρα παραλείψας τότε νὰ τὰ ἀντιτάξῃ κατ' ἔνστασιν, δὲν δύναται ἤδη δι' ἀγωγῆς νὰ προτείνῃ ταῦτα ὡς τείνοντα πρὸς ἀνατροπὴν τοῦ δεδικασμένου, καὶ ἡ ἐκ τούτου τοῦ λόγου γενομένη περὶ τελεσιδικίας ἔνστασις τοῦ ἐφεσιβλήτου καθίσταται βάσιμος, καὶ ἀνυπόστατος ἡ ἔφεσις.»

Ἀπόφ. 225 τοῦ 1848 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν.

ΑΧΡΗΣΤΑ ΕΓΓΡΑΦΑ. ὅρα Εὑρετ. λέξ. ἔγγραφα.

B.

ΒΑΘΜΟΣ ΔΙΚΑΙΟΔΟΣΙΑΣ. (*degrés de jurisdiction*)

Περὶ τῶν τῆς δικαιοδοσίας βαθμῶν ἐξεθέσαμεν ἤδη διάφορα ζητήματα ἀνωτέρω (1), ὅπου παραπέμπομεν τὸν ἀναγνώστην, περιοριζόμενοι νὰ σημειώσωμεν ἐνταῦθα νεώτερά τινα ζητήματα, τὰ ἑξῆς, περὶ τῶν ὁποίων δὲν ἐγένετο ἐκεῖ λόγος.

Περίληψις.

§ 1. Τὸ δικ. τῶν ἐφετῶν δικάζει, ὅταν ἀναρμοδίως ἐδίκασε τὸ κατώτερον δικαστήριον;

§ 2. Εἶναι ἐφέσιμος ἡ ἀφορῶσα ἀκίνητα ἀπόφασις;

§ 3. Ἡ ἁρμοδιότης δὲν κανονίζεται ἀπὸ τὸ ἐπιδικαζόμενον ποσόν.

§ 4. Ἡ ἀόριστον ποσὸν ἀφορῶσα ἀπόφασις ὑπόκειται εἰς ἔφεσιν.

§ 5. Ἀποφάσεις ἐκδιδόμεναι κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν ὑπόκεινται εἰς ἔφεσιν;

§ 6. Αἱ ἀφορῶσαι προσωπικὴν κράτησιν;

§ 7. Ὑπόκεινται εἰς ἔφεσιν αἱ ἐπὶ τῇ ἀνακοπῇ κατὰ τοῦ περὶ ἐκτελέσεως τοῦ ἐντάλματος τοῦ προέδρου ἐκδιδόμεναι ἀποφάσεις;

§ 8. Αἱ περὶ διαζυγίου ἀποφάσεις ἐκκαλοῦνται;

§ 9. Αἱ περὶ μηνιαίων συντάξεων;

§ 1. Τὸ δικαστήριον τῶν ἐφετῶν, ἐξαφανίζον τὴν πρωτόδικον ἀπόφασιν, ὡς ἀναρμοδίως ἐκδοθεῖσαν ὑπὸ τοῦ κατωτέρου τούτου δικαστηρίου, δύναται ν' ἀποφασίσῃ συνάμα καὶ περὶ τῆς οὐσίας, χωρὶς νὰ παραπέμψῃ τὴν ὑπόθεσιν εἰς τὸ ἁρμόδιον δικαστήριον; Ὄχι (ἄρθρ. 13, 778 πολιτ. δικ.)· διότι ἡ ὑπὸ τοῦ ἀναρμοδίου δικαστηρίου ἐκδοθεῖσα ἀπόφασις δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς διελθοῦσα τὸν πρῶτον βαθμὸν τῆς δικαιοδοσίας (2).

Ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου 25 τοῦ 1841.—*Talland* σελ. 426.

(1) Λέξει ἁρμοδ. πολιτ. ἐν γένει σελ. 83—89· 270—312·—ὅρα καὶ τὴν λέξιν *ἔφεσις*.

(2) Ὅρα τὴν λέξιν *ἐφέται*.

§ 2. Ἀπόφασις ἔχουσα ἀντικείμενον ἀκίνητον, τοῦ ὁποίου ἀγνοεῖται τὸ ἐτήσιον εἰσόδημα, εἶναι ἐφέσιμος; Κατὰ τὴν μειονοψηφίαν πρέπει νὰ διαταχθῇ ἡ ἀπόδειξις περὶ τοῦ εἰσοδήματος αὐτοῦ, ὅταν ἀμφισβητῆται· κατὰ τὴν πλειονοψηφίαν ἡ ἀπόφασις ὑπάγεται εἰς ἔφεσιν, ὁσάκις δὲν προσδιορίζεται τὸ ἐτήσιον εἰσόδημα ἐν τῇ ἀγωγῇ, ἢ εἶναι τοῦτο ἀόριστον ἢ ἀμφίβολον (1).

Ἀπόφ. 44 τοῦ 1849 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν (Νομικῆς σελ. 1968).

§ 3. Κατὰ γενικὸν κανόνα ἡ ἁρμοδιότης τοῦ δικαστηρίου τῶν πρωτοδικῶν κανονίζεται ἀπὸ τὸ ποσὸν, τὸ ὁποῖον ὁ ἐνάγων διὰ τῆς ἀγωγῆς του ἀπαιτεῖ, καὶ οὐχὶ ἀπὸ τὸ ἐπιδικαζόμενον ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου (2).

Ἀπόφ. τῆς 29 σεπτεμβρίου 1848 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

§ 4. Ὅταν διὰ τῆς ἀγωγῆς του ἐζήτησεν ὁ ἐνάγων δραχ. 33 50/00 μὲ τοὺς τόκους των (3), χωρὶς νὰ περιορίσῃ τὴν αἴτησιν τῶν τόκων εἰς μόνον τοὺς ἐπιγενομένους καὶ τοὺς τῆς ὑπερημερίας, εἶναι ἐφέσιμος ἡ ἀπόφασις; Ναί. (ἄρθρ. 530 πολιτ. δικον.—νόμ. 29 § 1 πανδ. 6. α.)—Ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου 186 τοῦ 1848.

§ 5. Ὁ Α κατέσχεν ἀναγκαστικῶς κτῆμα τοῦ Β διὰ χρέος 600 δραχ. τὸ κτῆμα κατεκυρώθη εἰς τὸν Γ, ὅστις κατέβαλε διὰ τὸ τίμημα δραχ. 400, εἰδοποιήσας τὸν πωλητὴν Α ὅτι κατακρατεῖ τὸ ὑπόλοιπον τοῦ τιμήματος διὰ τὸ πρὸς πρὸς αὐτὸν χρέος τοῦ πωλητοῦ.—Ὁ πωλητὴς ἐκθέτει τὸ κτῆμα εἰς ἀναπλειστηριασμὸν, διὰ νὰ λάβῃ τὸ ὑπόλοιπον τοῦ πλειστηριάσματος, καὶ ἀναφύεται δίκη περὶ τοῦ ἂν ὁ πωλητὴς ἔχῃ νὰ λάβῃ τὸ παρ' αὐτοῦ ζητούμενον ὑπόλοιπον ἐκ δραχ. 200· ἡ ἐπὶ τῆς ἔριδος λοιπὸν ταύτης ἐκδιδομένη ἀπόφασις τῶν πρωτοδικῶν ὑπάγεται εἰς ἔφεσιν; Ὄχι. (3) Ἀπόφ. 5456 τῆς 28 φεβρουαρίου τοῦ 1849 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν (4).

§ 6. Τὰ ἐκ τῆς προσωπικῆς κρατήσεως (συντηρητικῶς ἢ ἀναγκαστικῶς διαταχθείσης) ἀναφυόμενα ζητήματα ὡς παρεπόμενα

---

(1) Ὅρα ἀνωτ. τὴν λέξιν ἁρμοδ. πολιτ. ἐν γένει §§ 255. 264, 268, ἐπ.

(2) Ὅρα ἀνωτ. ἁρμοδ. πολιτ. ἐν γένει §§ 48 260 ἐπ. 272.

(3) Ὅρα ἀνωτ. ἁρμοδ. πολιτικὴ §§ 46, 47, 256, 266 δίς.

(4) Ὅρα ἁρμοδ. πολιτ. ἐν γένει § 66.—Εἶναι ἐφέσιμοι αἱ ἀποφάσεις αἱ ἀπαγγελλόμεναι ἐπὶ ἐρίδων κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν ὅταν ἡ ἐκτελεστέα ἀπόδειξις δὲν ὑπερβαίνῃ τὰς δραχ. 800; Ὄχι, διότι τὸ ἄρθρ. 530 τῆς πολ. δικ. δὲν κάμει ἐξαίρεσιν τινὰ ὡς πρὸς τὴν περὶ ἐκτελέσεως δίκην, προσωπικὴν οὖσαν, τὸ δὲ ἄρθρ. 871 τῆς πολ. δικ. ἀφορᾷ μόνον τὴν πρὸς ἔφεσιν προθεσμίαν· ἄλλως ἤθελε προκύπτει τὸ ἄτοπον, ἡ μὲν αἰτία νὰ δικάζηται ἀνεκκλήτως, ἡ δὲ συνέπεια αὐτῆς ἐκκλητῶς; (ἀπόφ. 274 τῆς 11 μαρτίου 1849 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν).

τῆς κυρίας ἀπαιτήσεως πρέπει ν' ἀκολουθῶσιν, ὡς πρὸς τὸ ἐφέσιμον, ἢ μὴ, τῶν διατασσουσῶν αὐτὴν ἀποφάσεων τὴν τύχην τῆς ἐπὶ τῆς κυρίας ἀπαιτήσεως ἀποφάσεως (1).

Όταν λοιπὸν τὸ ἀντικείμενον τῆς κυρίας ἀπαιτήσεως δὲν ὑπερβαίνῃ μὲν τὰς 500 δραχ., ἀλλ' ἐξεκαθαρίσθη διὰ διαιτητικῆς ἀποφάσεως, καὶ ἐπὶ τῆς κατὰ τοῦ ἐντάλματος τῆς ἐκτελέσεώς τῆς ἀνακοπῆς ἐξεδόθη ἀπόφασις, ἥτις ὑπόκειται εἰς ἔφεσιν (123 πολ. δικονομίας), ἀναγκαίως καὶ τὸ παρεπόμενον ζήτημα (τὸ περὶ τῆς κρατήσεως) ὑπάγεται εἰς ἔφεσιν.—(ὅρα τὸν ἐπ. §).

Ἀπόφ. 434 τοῦ 1846 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν (Νομικῆς σελ. 4927).

§ 7. Όταν ἡ διαιτητικὴ ἀπόφασις ἀφορᾷ ποσὸν ἧττον τῶν 500 δραχ., συγχωρεῖται ἔφεσις κατὰ τῆς πρωτοδίκου ἀποφάσεως, ἥτις ἐκδίδεται ἐπὶ τῇ ἀνακοπῇ κατὰ τοῦ περὶ ἐκτελέσεως ἐντάλματος τοῦ προέδρου;

Ἡ μειονοψηφία φρονεῖ ὅτι τὰ ἄρθρ. 529 καὶ 530 τῆς πολιτ. δικονομίας ἐφαρμόζονται καὶ ἐπὶ τοῦ προκειμένου· ὅτι μίαν μόνην ἐξαίρεσιν περιέχει τὸ 738 ἄρθρ. τῆς πολιτ. δικονομίας, καὶ ὅτι ἡ ἔννοια αὕτη προσεπιβεβαιοῦται καὶ ἐκ τῶν ἄρθρ. 806 καὶ 812 τῆς πολιτ. δικονομίας·—Ἡ πλειονοψηφία φρονεῖ, ὅτι ἡ ἔφεσις ἐπιτρέπεται ἂν δὲν συνεφωνήθη τὸ ἐναντίον τόσῳ μᾶλλον, καθ' ὅσον ἡ ἀνακοπὴ τοῦ ἐντάλματος φέρεται πάντοτε εἰς τὸ πρωτοδικεῖον, ὁσονδήποτε καὶ ἂν ἦναι τὸ ἀντικείμενον τῆς δίκης· ὥστε ὁ νόμος ἔχει ὑπ' ὄψιν ἀντικείμενα μὴ ὑποκείμενα εἰς ἐκτίμησιν (2).

Ἀπόφ. 501 τοῦ 1848 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν. (Νομικῆς σελ. 4937).

§ 8. Ἡ περὶ διαζεύξεως ἀγωγὴ, ἀναφερομένη εἰς ἀντικείμενον μὴ προσδιωρισμένον κατὰ τὸ ποσὸν, ὑπάγεται εἰς ἔφεσιν (682, 643 τῆς πολιτ. δικονομίας.) (Ἀπόφ. 2014 τῆς 5 σεπτεμβρίου 1841 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν).

§ 9. Ἀπόφασις χορηγήσασα εἰς τὴν σύζυγον μηνιαίαν σύνταξιν 35 δραχ. ὑπόκειται εἰς ἔφεσιν, καθότι δὲν ὑποπίπτει εἰς προσδιορισμὸν χρόνου ἡ διάρκεια τῆς δίκης, ὥστε νὰ ὑποτεθῇ ὅτι ἡ ἐτησία ποσότης τῶν δραχ. 35 κατὰ μῆνα συμπληρωθησομένη δὲν θέλει ὑπερβῇ τὰς 500 δραχ. (Ἀπόφ. 2914 τῆς 5 σεπτμβρ. 1841 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν).

(1) Ὅρα ἀνωτ. τὴν λέξιν ἁρμοδ. πολιτ. ἐν γένει § 65 ἐπ. 493 ἐπ.

(2) Ὅρα τὴν λέξιν Διαίτησις.

ΒΑΘΜΟΙ ΣΥΓΓΕΝΕΙΑΣ. Βλ. τὰς ἐν τῷ Εὑρετ. λέξεις Μάρτυρες. Γάμος (1).

ΒΑΘΜΟΣ ΤΩΝ ΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ. ὀργ. 222 ἐπ.—δικαιοδοσία πολιτ· δικ. 13.—Βλ. Εὑρετ. λέξει 1) Ἁρμοδ. πολιτ. ἐνγένει § 288 καὶ 2) Κακοδικείου ἀγωγή.

ΒΑΘΜΟΣ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΟΣ. (2).

Δύναται νὰ ἐνεργηθῇ διοικητικῶς ἡ καθαίρεσις τοῦ στρατιωτικοῦ βαθμοῦ, καὶ ν' ἀποπεμφθῇ ὁ ἀξιωματικὸς τοῦ στρατοῦ ἄνευ δικαστικῆς ἀποφάσεως;

Βασιλ. διάταγμα τῆς 31 αὐγούστου 1842 ἔλυσε τὸ ζήτημα καταφατικῶς, ἀλλ' εἰς τὴν νομικὴν ἐφημερίδα (σελ. 2880) εὑρίσκεται ἐπίκρισις ἔχουσα οὕτω: (3)

Τὸ ἄρθρ. 15 τοῦ νόμου τῶν 1833, ἐφ' οὗ ἐστηρίχθη ἡ ὑπουργικὴ πρότασις, κακῶς ἐφηρμόσθη, καὶ ἀδικοῦμεν τὸν σοφὸν νομοθέτην, ἀποδίδοντες εἰς αὐτὸν τοιαύτην ὀλέθριον καὶ ἀντεθνικὴν πρόθεσιν. Ὁ συντάκτης τοῦ διατάγματος ἐκείνου ἐσέβετο ἀναμφισβητήτως τὴν ἰδιοκτησίαν τοῦ πολίτου, καὶ δὲν ἦτο βεβαίως εἰς τὸν νοῦν αὐτοῦ καὶ εἰς τὴν θέλησίν του ἡ καταστρεπτικὴ καὶ μαύρη ἰδέα τοῦ ν' ἀφήσῃ ἐκτεθειμένην τὴν ὕπαρξιν τοῦ ἀξιωματικοῦ, τοῦ καταβαλόντος καὶ κόπους ἀτρύτους καὶ θυσιάσαντος τὰς γλυκυτέρας καὶ τρυφερωτέρας τῆς νεότητός του ἡμέρας καὶ τὴν κατάστασίν του αὐτὴν πρὸς ἀπόκτησιν τοῦ βαθμοῦ του, εἰς τὴν καλὴν ἢ κακὴν θέλησιν τοῦ ὑπουργοῦ, ἐνῷ διὰ τοῦ αὐτοῦ διατάγματος (ἄρθρ. 20, 21) ἀνεγνώρισε τὴν ἰσχὺν καὶ τὸ κράτος τῆς κατὰ τὸ 1828 ἐν τῇ Ἑλλάδι τεθείσης εἰς ἐνέργειαν Γαλλικῆς στρατιωτικῆς νομοθεσίας, κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ βαθμὸς (καὶ μέχρι τινὸς, καὶ αὐτὴ ἡ ἐνέργεια τῆς ὑπηρεσίας καὶ τοῦ βαθμοῦ, *l'emploi*) θεωρεῖται ἰδιοκτησία ἀναφαίρετος, καὶ μόνον εἰς τὰ τακτικὰ δικαστήρια ἀναγνωρίζει τὸ δικαίωμα τῆς καθαιρέσεως, ὡς θέλομεν ἄλλοτε φέρει τὴν περὶ τούτου ἀπόδειξιν. Ὁ δὲ περὶ τὰ 1834 ἐπελθὼν Γαλλ. νόμος (καὶ ἐπὶ τῇ ὑποθέσει ὅτι εἰς τὴν Ἑλλάδα

---

(1) Πῶς ἀριθμοῦνται; Ἀρμεν. βιβ. Δ' τίτ. ς. ἀριθ. 2—6.
(2) Ὅρα τὴν λέξιν Στρατιῶται.
(3) Εἰς τὰ φύλλα τῆς Ἀθηνᾶς (ἔτ. 1842) εὕρηται ἀναλυτικωτέρα τίς, ἀλλ' ἐπὶ τὸ πολιτικώτερον, διατριβὴ περὶ τούτου.

οὗτος ἰσχύει) δὲν ἔδωκε περισσότερα δικαιώματα τῶν πρὸ αὐτοῦ, ἀλλὰ μόνον ἐξέτεινε τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ θέτῃ τοὺς ἀξιωματικοὺς εἰς ἀργίαν, ἤτοι νὰ τοὺς παύῃ τῆς ὑπηρεσίας (*en reforme*), καὶ οἱ εἰς τοιαύτην θέσιν εὑρισκόμενοι ἀξιωματικοὶ ἐστεροῦντο μὲν τῆς ἐνεργείας τοῦ βαθμοῦ, εἶχον ὅμως μικρόν τινα μισθόν, ἠλπίζετο ἡ εἰς τὸν στρατὸν ἀνάκλησις αὐτῶν, δὲν ἠδύναντο νὰ συναφθῶσιν εἰς γάμον ἄνευ ἀδείας τῆς στρατιωτικῆς ἀρχῆς, καὶ ἐνίοτε συνεπλήρουν οὗτοι τὰς κενὰς θέσεις τῶν μελῶν τῶν στρατοδικείων· διὰ τοῦ μεταγενεστέρου νόμου ἀφῃρέθη ἡ ἐλπὶς τῆς μετακλήσεως, οὔτε ἄδεια ἀπαιτεῖται διὰ νὰ συναφθῶσιν οὗτοι εἰς γάμον, οὔτε μέλη τοῦ διαρκοῦς στρατοδικείου δύνανται νὰ ὀνομασθῶσιν, ἔχουν ὅμως τὸν βαθμόν των καὶ χαίρουν ὅλας τὰς τιμὰς τοῦ βαθμοῦ, ἔχοντες τὴν ἐξουσίαν νὰ φέρωσι καὶ τὴν στολήν των, καί, πρὸς τοῖς ἄλλοις, ἔχουν καὶ δικαίωμα εἰς σύνταξιν καὶ εἰς ἄλλας στρατιωτικὰς ἀποδοχάς· ὥστε κακῶς διϊσχυρίζονταί τινες (ἰδὲ φύλλ. ταχυδρόμ. 27), ὅτι ἡ διὰ δικαστικῆς ἀποφάσεως καθαίρεσις τοῦ βαθμοῦ κατὰ τοῦτο μόνον διαφέρει ἀπὸ τὴν διοικητικῶς ἐνεργουμένην (δυνάμει τοῦ Γαλλικοῦ νόμου τῶν 1834), καθόσον ἡ μὲν πρώτη συνεπιφέρει τὴν ἀτίμωσιν, ἐνεργουμένης καθαιρέσεως τοῦ βαθμοῦ ἐνώπιον τοῦ στρατοῦ, ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ, ἐπειδὴ ἐνεργεῖται σιωπηρῶς καὶ ἐν γωνίᾳ καὶ ἐν παραβύστῳ, δὲν ὑποφέρει τὸ ἠθικὸν τοῦ καθαιρεθέντος. Εἰς δὲ τὸ μέγα τοῦτο λάθος ὑπέπεσαν, διότι δὲν παρετηρήθη, ὡς εἴπομεν, ὅτι ἡ παρὰ τοῦ μνησθέντος ὅρου καθιερωθεῖσα ἀρχὴ τῆς ἀμετακλήτου θέσεως τοῦ ἀξιωματικοῦ (*reforme*) ἀφορᾷ μόνον τὴν θέσιν (*l'emploi*), ἤτοι τὴν ἐνέργειαν τοῦ βαθμοῦ καὶ ὄχι τὸν βαθμὸν αὐτόν, ὡς εἶναι τοιοῦτον καὶ τὸ γράμμα καὶ πνεῦμα (καὶ ταῦτα χάριν τῶν ὑποστηριζόντων τὴν ἐναντίαν γνώμην) τοῦ ἐφαρμοσθέντος ἄρθρ. τοῦ νόμου τῶν 1833. Ταῦτα ἐπὶ τοῦ παρόντος καθόσον ἀφορᾷ τὴν Γαλλικὴν νομοθεσίαν, τὴν ὁποίαν ἐπεκαλέσθησαν πρὸς ὑποστήριξιν τῆς καταφατικῆς γνώμης· θέλομεν δὲ ἐν καιρῷ ἀποδείξει ὅτι καὶ οἱ ὀργανικοὶ νόμοι τῆς Ἑλλάδος ῥητῶς καθιέρωσαν τὴν σωτήριον ἀρχὴν « ὅτι ὁ βαθμὸς τοῦ ἀξιωματικοῦ εἶναι ἰδιοκτησία του ἀναφαίρετος » καὶ αὐτὰ τὰ ἐφαρμοσθέντα καὶ ἐνυπάρχοντα βασιλικὰ διατάγματα ἀνεγνώρισαν τὴν λαοσσόον ταύτην ἀρχήν, καὶ ὅτι τὸ ἐφαρμοσθὲν ἄρθ. δὲν δίδει ἄλλο δικαίωμα εἰς τὸ ὑπουργεῖον εἰμὴ τὸ νὰ προτείνῃ ἐκ τῆς ἐνεργείας καὶ τῆς θέσεως παῦσιν τοῦ ἀξιωματικοῦ, καὶ τοῦτο μόνον εἰς σοβαρὰς καὶ κρισίμους περιστάσεις. »

—§ 2. Οἱ στρατιωτικοὶ ἔχουν θετικὰ δικαιώματα εἰς ἀπόκτησιν καὶ ἀπαίτησιν ὡρισμένων συντάξεων καθ' ὡρισμένας περιπτώσεις; ὄχ·

καθότι αἱ συντάξεις ἀποῤῥέουσι, πρὸ τοῦ συντάγματος, οὐχὶ ἐκ τοῦ νόμου, ἀλλ' ἐκ τῆς διακριτικῆς ἐξουσίας τοῦ Βασιλέως, καὶ δὲν παρέχουσι διὰ τοῦτο θετικὰ καὶ ἀναφαίρετα κεκτημένα δικαιώματα, αἱ δὲ περὶ αὐτῶν αἰτήσεις ἀποτελοῦσιν ἀντικείμενον τῆς διακριτικῆς διοικητικῆς δικαιοδοσίας, οὐχὶ δὲ καὶ δικαστικῆς ἁρμοδιότητος· ὅθεν, ἂν τὸ ὑπουργεῖον ἀφῄρεσε σύνταξιν χορηγηθεῖσαν εἴς τινα στρατιώτην κατὰ τὸν ἰούνιον τοῦ 1843, τὰ δικαστήρια δὲν δύνανται νὰ ἐπιληφθῶσι τῆς ὑποθέσεως ταύτης (1).

Ἀπόφ. 5484 τῆς 8 μαρτίου 1849 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν. *Ledru Rollin v° competence administrative*

ΒΑΚΑΡΙΟΣ. Μακέλδ. § 86.

ΒΑΛΑΝΙΔΙΑ. ΒΑΛΑΝΟΚΟΚΙΔΙΑ· ὅρα τὰς λέξεις 1) Βλάβαι ἐξ ἐνοικιάσεων 2) Φόροι 3) Ἁρμοδιότης ἐμπορικὴ § 29· καὶ 4) τὴν ἀπόφασιν 631 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν ἐν τῇ λέξει τοῦ Εὑρετ. Ἀγοραπωλησία § 55· ἑ.

ΒΑΛΑΝΟΚΟΚΙΔΙΑ· ὅρα φόροι.

ΒΑΛΤΩΔΕΙΣ ΓΑΙΑΙ· ὅρα ἐνοικίασις.

ΒΑΣΙΛΕΥΣ· ὅρα τὰς λέξεις α) ὅρκος· β) χάρις· γ) θανατικαὶ ἀποφάσεις· δ) ὕβρις (2).

§ 1. Εἶναι γνωστὸν ὅτι ἀπὸ τὸ δημόσιον (ὅρα τὴν λέξιν ταύτην) διακρίνεται τὸ ἰδιαίτερον ταμεῖον καὶ ἡ ἰδιαιτέρα περιουσία τοῦ Βασιλέως· Γεννᾶται λοιπὸν τὸ ζήτημα, *ἂν ἕνεκεν ἰδιωτικῶν ἀπαιτήσεων τοῦ Βασιλέως, ἢ ἄλλων κατ' αὐτοῦ, ἦναι δεκτὴ δικαστικὴ ἀγωγή.*

Τὸ ζήτημα τοῦτο δὲν λύεται διὰ ῥητῆς διατάξεως τῆς πολιτ. δικονομίας· παρατηροῦντες δὲ τὰς νομοθεσίας ἄλλων ἐθνῶν πλη-

---

(1) Ὅρα τὴν λέξιν Σύνταξις.

(2) Ἀπουσία τῆς Α. Μ. κατὰ τὸ 1836· ὅρα τὸ ἀπὸ 28 ἀπριλίου (5 μαΐου) διάταγμα ἐν τῇ συλλογῇ τῶν νόμων ὑπὸ Πετσάλη σελ. 403.

Οἰκόπεδα χρησιμεύοντα διὰ τοὺς κήπους τῶν ἀνακτόρων καὶ διὰ ταῦτα· ὅρα τὴν ἐνώπιον τῆς βουλῆς συζήτησιν σελ. 313 τῶν πρακτικῶν τῆς Β. περιόδου τῆς Α συνόδου· ἐλογίσθησαν εἰς βάρος τοῦ δημοσίου...— Παραγραφή. Καλλ. βιβλ. Ε' § 185.

ροφορούμεθα, ὅτι εἰς τὰς ἐπικρατείας, ὅπου ἐπικρατεῖ ἔτι τὸ ἱστορικὸν στοιχεῖον, καὶ ἰδίως ἡ ἀρχὴ ὅτι οἱ κυβερνῶντες εἶναι καὶ κύριοι τοῦ τόπου, ἐντὸς τοῦ ὁποίου ἐνεργοῦσι τὴν ὑπερτάτην ἐξουσίαν, ὁ ἡγεμὼν δὲν δύναται νὰ ἐναχθῇ ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων. Ἐν τῇ Ἀγγλίᾳ ὁ βασιλεὺς λογίζεται κύριος ὅλων τῶν γαιῶν τοῦ βασιλείου, οὐδὲ δύναται νὰ ἀναγκασθῇ ὑπὸ τῶν δικαστηρίων πρὸς ἐκτέλεσιν συμβολαίου ἢ ἀπότισιν οἱουδήποτε χρέους· ἡ ἐκπλήρωσις τῶν ὑποχρεώσεών του θεωρεῖται ὡς χάρις (1).

Ἡ Γαλλικὴ νομοθεσία ὑποβάλλει τὸν ἀρχηγὸν τοῦ ἔθνους διὰ τὰς ἰδιωτικὰς αὐτοῦ ἀπαιτήσεις καὶ ὑποχρεώσεις εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τῶν πολιτικῶν δικαστηρίων, πραγματοποιοῦσα οὕτω τὴν ὑγιεστέραν ἀρχήν, δι' ἧς αὐξάνει ἡ ὑπόληψις τῶν δικαστηρίων καὶ ἡ πρὸς ταῦτα ἐμπιστοσύνη τῶν πολιτῶν, προλαμβάνει δὲ συγχρόνως τὸ ἄτοπον καὶ ἀπρεπὲς τῆς προσωπικῆς τοῦ Βασιλέως κλητεύσεως διὰ τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρ. 69 ἀριθ. 4 τῆς πολιτ. δικ. καὶ διὰ τοῦ ἀπὸ 2 μαρτίου 1832 νόμου (2).

Ἐν τῷ πρώτῳ ἄρθρῳ τῆς πολιτ. δικονομίας τῆς Ἑλλάδος δὲν γίνεται μνεία τοῦ Βασιλέως, ἢ τοῦ ἰδιαιτέρου ταμείου του, οὔτε εἶχε κατὰ νοῦν ὁ νομοθέτης τῆς Ἑλλάδος νὰ συμπεριλάβῃ αὐτὸ ὑπὸ τὴν ἔκφρασιν δημόσιον (*fiscus*)· πολλῷ δ' ἧττον ἐσκόπει νὰ ἐξομοιώσῃ τὸ πρόσωπον τοῦ Βασιλέως μὲ τοὺς ἰδιώτας, περὶ ὧν γίνεται λόγος εἰς τὸ ἄρθρ. 1 τῆς δικονομίας, νὰ ἐπιτρέψῃ τὴν εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ Βασιλέως ἐπίδοσιν ἀγωγῶν καὶ κλήσεων, καὶ νὰ ὑποβάλῃ τὸν Βασιλέα εἰς τὰς ὑποχρεώσεις τῶν ἐναγομένων π. χ. εἰς προσωπικὴν ἐμφάνισιν, εἰς ἐπαγωγὴν ὅρκου κλπ.

Τούτων δ' οὕτως ἐχόντων, ἢ πρέπει νὰ παραδεχθῶμεν, ὅτι ὁ νόμος τῆς Ἑλλάδος ἀποκλείει πᾶσαν κατὰ τοῦ βασιλέως πολιτικὴν ἀγωγήν, συμφωνῶν κατὰ τοῦτο μὲ τὸ νομοσχέδιον, ἢ ὅτι ἐφαρμόζονται ἐξ ἀναλογίας αἱ περὶ διαχειρίσεως καὶ διαχειριστῶν ξένης περιουσίας διατάξεις τῶν ἄρθρ. 22 ἀριθ. 3 καὶ 145 ἀριθ. 2 καὶ 4 τῆς πολιτ. δικονομίας, ὥστε ν' ἀπευθύνωνται αἱ περὶ ὧν ὁ λόγος ἀγωγαὶ κατὰ τοῦ βασιλικοῦ ταμίου (*caissier, intendant de la liste civile*), ὡς διαχειριστοῦ τῆς ἰδιαιτέρας περιουσίας τοῦ Βασιλέως.

ΣΗΜ. Ταῦτα ἠρανίσθην ἀπὸ τὴν περὶ πολιτ. δικ. πραγματείαν τοῦ Κ Φέδερ § 9. —Σημειωτέον ὅμως ὅτι ἀγωγαί τινες δικασθεῖσαι ἐνώπιον τῶν ἐν Ἀθήναις πρωτοδικῶν ὑπεδόθησαν εἰς τὸν αὐλάρχην τῆς Α. Μ.

---

(1) Jos Rey, des inst. judic. de l'Agl. τόμ. 1 σελ. 14.
(2) Carré ὑπὸ τὸ ἄρθρ. 69.—Bonc. τόμ. 2 σελ. 232.

§ 2. Μὴ δυνάμενοι νὰ πραγματευθῶμεν ἐνταῦθα περὶ τῶν ἐπομένων ἀντικειμένων, περιοριζόμεθα νὰ παραπέμψωμεν τὸν ἀναγνώστην εἰς τὸ ἀξιόλογον περὶ τῶν διὰ τοῦ τύπου καὶ τοῦ λόγου ἀδικημάτων σύγγραμμα τοῦ *Chassan*.

Ὁ Βασιλεὺς ἐνεργεῖ πάντοτε ὡς δημόσιον πρόσωπον· τόμ. 1 σελ. 55.

Δὲν εἶναι ὑπεύθυνος διὰ τοὺς λόγους του, μήτε διὰ τὰ συγγράμματά του κλ. αὐτ. σελ. 55, 198, 199.

Ἀποτελεῖ μέρος τῆς νομοθετικῆς ἐξουσίας. 178.

Εἶναι δύναμις συνταγματικὴ ὑπὸ τὸ ὄνομα τῆς βασιλικῆς ἢ ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας· σελ. 178—181.

Δικαίωμα τοῦ βασιλεύειν καὶ κυβερνᾶν· σελ. 197, 198.

Ἐπίκρισις τῶν ἐν ταῖς βουλαῖς λόγων του σελ. 198, 199

Βασιλικὴ καὶ συνταγματικὴ ἐξουσία σελ. 199, 200—δὲν εἶναι συνώνυμος μὲ τὴν κυβέρνησιν· σελ. 200.

Προσβολαὶ ἐν γένει κατὰ τοῦ βασιλέως· σελ. 181, 182, 183, 184, 185, 186, 191, 192, 193—197, 200—204.

ΒΑΣΙΛΙΚΑ(1).

§ 1. Τὰ βασιλικὰ εἶναι ἐπικρατέστερα τοῦ Κώδηκος. Ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου 75, 80 τοῦ 1846.

§ 2. Οἱ νόμοι τῶν Βυζαντ. αὐτοκρατόρων δὲν ἴσχυον ἐπὶ τουρκοκρατίας· ἀπόφ. Ἀρ. Π. 11 τοῦ 1845.

ΒΑΣΙΛΟΠΑΙΔΕΣ.

Πῶς μαρτυροῦν· πολ. δικονομ. 319·— ποιν. δικ. 116, 117 ἐξύβρυσις· ὅρα τὴν λέξιν ταύτην.

ΒΑΣΙΣ ΑΓΩΓΗΣ (2).

Περίληψις.

§ 1. Περιορισμὸς κατ' ἔφεσιν αἰτήσεώς τινός.
§ 2. Καρποί.

(1) Ὅρα τὰς λέξεις α) Ἀρμεν. β) Νόμος γ) Βυζαντινὸν δίκαιον. δ) Μακελδ. § 75.
(2) Ὅρα τὰς λέξεις πρότασις· ἔνστασις· ἀπόδειξις· ἔφεσις· Ἀφερέγγυον § 2 ἐν τέλει.—ὅρα δὲ καὶ τὸ ΕὐρετLedru, λέξ. demande nouvelle, ἔνθα ἐκθέτει ἰδίως τὰ ἑξῆς.

§ 3. Προσθήκη προτάσεως δόλου ἢ λάθους κατ' ἔφεσιν περὶ διαλύσεως συμβολαίου, ἐνῷ πρωτοδίκως ἐπρόκειτο περὶ παραδόσεως τοῦ πωληθέντος πράγματος.
§ 4. Παράλειψις προτάσεως ἐνστάσεως κατὰ τὴν πρωτόδικον δίκην.
§ 5. Διαθήκη ὁλοσχερής, μερικὴ ἀκύρωσις αὐτῆς.
§ 6. Πρότασις ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν περὶ ἀστόργου δωρεᾶς.
§ 7. Ἡ περὶ ἀκυρώσεως πλειστ. αἴτησις περιλαμβάνει καὶ τὴν περὶ κατασχέσεως;
§ 8. Ἀντικείμενα μὴ περιεχόμενα ἐν τῇ ἀγωγῇ.
§ 9. Κλήρ. δικαίωμα· πώλησις προικῴου.

§ 1. Ὁ δικαστὴς ὀφείλει, κατὰ τὰ ἄρθρ. 270 καὶ 172 τῆς πολιτ. δικονομίας, ν' ἀποφαίνεται ἐπὶ τῶν ὑποβαλλομένων αὐτῷ γεγονότων καὶ αἰτήσεων ὅπως τῷ ὑποβάλλονται, καὶ δὲν δύναται νὰ μεταβάλῃ αὐτὰ κατὰ τὸ δοκοῦν· ὅθεν ὁ κατασχὼν ποσόν τι καὶ ζητήσας πρωτοδίκως τὴν ὁλοσχερῆ κύρωσιν αὐτοῦ, δύναται ἐφεσίμως νὰ τὸ περιορίσῃ εἰς ὀλιγώτερον ποσόν, χωρὶς ἐκ τούτου νὰ μεταβάλλεται ἡ βάσις τῆς ἀγωγῆς. (Ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου 14 τοῦ 1849).—Ὅρα ἀνωτ. τὴν λέξιν *Ἁρμοδιότης πολιτ. ἐν γένει* σελ 330—348 (1).

§ 2. Ὅταν τὶς ἐζήτησε διὰ τῆς ἀγωγῆς του καρποὺς, τοὺς ὁποίους ἐσύλλεξεν ὁ ἐναγόμενος κατὰ τὰ ἔτη 1841 καὶ 1842, δύναται διὰ τῶν προτάσεων νὰ ζητήσῃ ἀποζημίωσιν διὰ τοὺς καρποὺς, τοὺς ὁποίους ἐσύλλεξε καὶ κατὰ τὰ ἑπόμενα ἔτη; Ναί. (Ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου 12 τῆς 14 φεβρουαρίου 1846, ἣν ἀνωτέρω σελ. 133).

Regles génerales.—demandes nouv. distinctes de l'action originaire.—démandes nouv. pouvant se rattacher aux conclusions prises en première instance.—Demandes accessoires.—demandes qui ont pour but de modifier l'action originaire.—demandes continues virtuellement dans les conclusions primitives.—moyens nouveaux.—demandes nouvelles formant defenses à l' action principales.—defenses proprement dites.— compensation.— matières criminelles.—

(1) Αὐτόθι ἐξετάζονται ἰδίως τὰ ἑξῆς

α) ὁ δικαστὴς ἐνεργεῖ αὐτεπαγγέλτως εἰς πολιτικὰς ὑποθέσεις; (ὅρα τὴν λέξιν Αὐτεπαγγέλτως).

β) ὁ δικαστὴς ἐφαρμόζει τὸν κατάλληλον νόμον, καί τοι μὴ ἐπικαλεσθέντα.

γ) ὁ δικαστὴς παραβιάζει τὸν νόμον, μὴ λαμβάνων ὑπ' ὄψιν τὰς προτάσεις τῶν διαδίκων.

δ) ὁ δικ. προσκαλεῖ τὴν συμπλήρωσιν τῶν ἀτελῶν προτάσεων;

ε) ὅταν ἡ ἀγωγὴ στηρίζεται εἰς τὴν ἐκ διαθήκης κληρονομίαν, τὰ δικαστήρια δύνανται νὰ τὴν παραδεχθῶσιν ὡς στηριζομένην εἰς τὴν ἐξ ἀδιαθέτου;

ϛ) Ποῖα ἀποδεικτικὰ μέσα δύνανται νὰ προταθῶσι κατ' ἔφεσιν;

Βλ. τὴν λέξ. ἀπόδειξις σελ. 81—84 καὶ τὴν λέξ. ἔφεσις.

§ 3. Μεταβάλλεται ἡ βάσις τῆς ἀγωγῆς, ὅταν προστεθῇ ἐφεσίμως καὶ ἡ πρότασις περὶ διαλύσεως τοῦ συμβολαίου ἕνεκα δόλου ἢ πραγματικοῦ λάθους, ἐνῷ κυρίως εἶχεν αὕτη ἀντικείμενον τὴν παράδοσιν τοῦ πωληθέντος πράγματος; Ναί. (ἀπόφ. πολ. Ἀρ. Π. 411 τοῦ 1841, ἣν κατωτέρω § 10).

§ 4. Ἐκ τῶν ἄρθ. 162 καὶ 747 τῆς πολιτ. δικονομίας προκύπτει ὅτι ἐνώπιον τοῦ αὐτοῦ δικαστηρίου δὲν δύναται πλέον νὰ ὑποβάλῃ ὁ ἐναγόμενος ὅσας ἐνστάσεις παρέλιπε νὰ ἐκθέσῃ κατὰ τὴν πρώτην ἐπὶ ἀκροατηρίου συνεδρίασιν· ὅσας ὅμως παρέλιπεν ἐνώπιον τῶν πρωτοδικῶν, δὲν ἀποκλείεται τοῦ δικαιώματος νὰ τὰς ὑποβάλῃ εἰς τοῦ δευτέρου δικαιοδοσίας βαθμοῦ δικαστήριον κατὰ τὴν πρώτην συνεδρίασιν.

Ἀπόφασις 5542 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν, ἣν κατωτέρω παράγρ. 11.

§ 5. Ὁ ἐκκαλῶν καὶ ἐναγόμενος δύναται νὰ προτείνῃ ἐφεσίμως (1) ὅτι ἡ διαθήκη πρέπει ν' ἀκυρωθῇ ἐν μέρει, ἐνῷ πρωτοδίκως ἐζήτησε ν' ἀποῤῥιφθῇ ὁλοσχερῶς ἡ περὶ τούτου ἀγωγή. (ἀπόφ. 5476 τῆς 8 μαρτίου 1849 τῶν Ἀθήναις ἐφετῶν).

§ 6. Ἡ περὶ ἀστόργου δωρεᾶς πρότασις, ἐφεσίμως κατὰ πρῶτον γινομένη, εἶναι ἀπαράδεκτος, ὅταν ἡ βάσις τῆς ἀγωγῆς ἦναι ἡ κληρονομία, διότι διὰ τῆς προτάσεως ἐκείνης μεταβάλλεται ἡ βάσις τῆς ἀγωγῆς (ἀπόφ. 5538 τῆς 9 μαρτίου 1849 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν).

§ 7. Ὁ διὰ τῆς ἀνακοπῆς του ἐξαιτούμενος τὴν ἀκύρωσιν τῆς κατακυρώσεως, δύναται ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ νὰ ζητήσῃ καὶ τὴν ἀκύρωσιν τῆς κατασχέσεως; ὄχι, καθότι ἡ περὶ ἀκυρότητος τοῦ πλειστηριασμοῦ αἴτησις εἶναι εἰδικωτέρα. καὶ ἡ ἀποδοχὴ ἢ μὴ αὐτῆς δὲν δύναται ν' ἀναδράμῃ μέχρι τῆς ἐκθέσεως τῆς κατασχέσεως, καὶ νὰ ἔχῃ καὶ κατὰ ταύτης νόμιμον ἀποτέλεσμα: (ἀπόφ. 75 τῆς 5 φεβρουαρίου 1849 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν). Νομικῆς σελ. 4983.

§ 8. Ὅταν τὶς ἀπαιτῇ μόνον τὴν εἰς μετρητὰ καὶ λοιπὰ κινητὰ πράγματα συνισταμένην προῖκα καὶ τὴν προγαμιαίαν δωρεὰν κατὰ τὸν ἐν τῇ ἀγωγῇ κατάλογον, ἡ περὶ ἄλλων δώρων ἀπαίτησις δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς παρεπομένη τῆς κυρίας αἰτήσεως, οὔτε συν-

(1) Ὅρα τὰς λέξ. ἀπόδειξις σελ. 71 καὶ ἔφεσις.

τελοῦσα πρὸς ἀπολογίαν κατὰ τῆς ἐφέσεως· (ἄρθρ. 745 πολ. δικ.) ἀπόφ. 3322 τῆς 9 φεβρ. 1845 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

§ 9. ὅταν ἡ βάσις τῆς ἀγωγῆς στηρίζεται εἰς τὴν δυνάμει τοῦ κληρονομικοῦ δικαιώματος διεκδίκησιν ἀγροῦ [ὡς ἀνήκοντος μὲν εἰς τὴν μητέρα τοῦ ἐνάγοντος, κατεχομένου δὲ ἄνευ δικαιώματος ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου, καὶ ἐπὶ τῇ ὑποθέσει ὅτι τὸν ἠγόρασεν ἀπὸ τὸν πατέρατου), δὲν μεταβάλλεται ἡ βάσις τῆς ἀγωγῆς ὅταν ὁ ἐναγόμενος παρουσιάζῃ πωλητήριον ἐκ μέρους τῆς μητρὸς τοῦ ἐνάγοντος, οὗτος δὲ προσβάλῃ τὸ πωλητήριον αὐτὸ ὡς ἀφορῶν πώλησιν προικώου κτήματος τῆς μητρός του· πώλησιν δηλ. μὴ ἐπιτρεπομένην ἀπὸ τὸν νόμον· τὸν λόγον δὲ τοῦτον, περιεχόμενον συνεπτυγμένως εἰς τὴν ἀγωγὴν, δύναται τὸ τέκνον τῆς πωλησάσης νὰ προτείνῃ ὡς ἔχον τὴν αὐτὴν τῇ μητρὶ βοήθειαν (βασ. βιβ. 29 τίτλ, 6).

Ἀπόφ 4756 τῆς 3 ἀπριλίου 1848 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

Ἀποφάσεις μνημονευόμεναι ἀνωτέρω σελ. 262.

§. 10.

Ἀπόφασις, μνημονευομένη ἀνωτέρω § 3.

« Ἐπειδὴ τὸ δικαστήριον τῶν ἐφετῶν, σταθμίσαν ἐντὸς τῶν καθηκόντων του τὰ πραγματικὰ περιςατικὰ, παρεδέχθη ὅτι ὁ Ρ Π κινήσας ἀγωγὴν ἕνεκα τῆς ἐκτελέσεως τοῦ κατὰ τὸ ἔτος 1833 μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ Φ Κ γενομένου συμβολαίου ἐζήτει τὴν εἰς αὐτὸν παράδοσιν τοῦ πωληθέντος εἰς αὐτὸν κτήματος τοῦ Μ Ε τοῦ Χ Τ, ἢ τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ τιμήματος τῆς ἀγορᾶς μετὰ τῶν τόκων καὶ τῶν ἀποζημιώσεων, ὅτι δὲ ἐκ τῆς περὶ τὴν ἀπόδειξιν διαδικασίας προέκυψεν ὅτι τὸ κτῆμα, τὸ ὁποῖον ζητεῖ ὁ Ρ Π διὰ τῆς ἀγωγῆς του, δὲν εἶναι ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἐπώλησεν εἰς αὐτὸν ὁ Φ Κ διὰ τοῦ ῥηθέντος συμβολαίου· ἐπομένως τὸ δικαστήριον τῶν ἐφετῶν ἀποῤῥίψαν τὴν ἀγωγὴν ταύτην δὲν παρεβίασε κανένα νόμον, διότι, ἀποδειχθείσης ἐσφαλμένης τῆς βάσεως τῆς ἀγωγῆς, ὤφειλε ν' ἀποῤῥιφθῇ αὐτη, οὐδὲ ἐδύνατο νὰ ἐπιδικάσῃ τὸ ἐφετεῖον τὴν περὶ ἐπιστροφῆς τοῦ τιμήματος καὶ περὶ ἀποζημιώσεων αἴτησιν, ἥτις στηρίζεται ἐπίσης εἰς τὸν μὴ ἀποδειχθέντα διϊσχυρισμὸν τοῦ Ρ Π, ὅτι ὁ Φ Κ ἀρνεῖται τὴν παράδοσιν τοῦ εἰς τὸν ἐνάγοντα πωληθέντος οἰκοπέδου.

Ἐπειδὴ ἡ ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν γενομένη πρότασις ἡ ἀφορῶσα τὴν διάλυσιν τοῦ συμβολαίου, ἕνεκα δόλου ἢ πραγματικοῦ λάθους, ἀποτελεῖ τὴν βάσιν νέας ἀγωγῆς, καὶ μεταβάλλει ὅλως διόλου τὴν βάσιν τῆς ὑπὸ τοῦ Ρ Π κινηθείσης ἀγωγῆς· ἐπομένως τὸ δικαστή

ριον τῶν ἐφετῶν μὴ ἐπιτρέψαν τὴν ἀπόδειξιν τῆς προτάσεως ταύτης συνεμορφώθη μὲ τὸ 475 ἄρθρ. τῆς πολιτ. δικονομίας.

'Απόφ. 'Αρείου Πάγου 414 τοῦ 1841.

§ 11.

Ἀπόφασις μνημονευομένη ἀνωτέρω § 4.

Ἐπειδὴ ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν ἄρθρ. 160 καὶ 747 § 2 τῆς πολιτ δικονομίας προκύπτει ὅτι ἐνώπιον τοῦ αὐτοῦ δικαστηρίου δὲν δύναται πλέον νὰ ὑποβάλῃ ὁ ἐναγόμενος ὅσας ἐνστάσεις παρέλιπε νὰ ἐκθέσῃ κατὰ τὴν πρώτην ἐπὶ ἀκροατηρίου συνεδρίασιν· ὅσας ὅμως παρέλιπεν ἐνώπιον τῶν πρωτοδικῶν δὲν ἀποκλείεται τοῦ δικαιώματος νὰ τὰς ὑποβάλῃ εἰς τὸ δευτέρου δικαιοδοσίας βαθμοῦ δικαστήριον κατὰ τὴν πρώτην πάλιν συνεδρίασιν· ὅθεν ἐπὶ τοῦ προκειμένου δὲν εἶναι μὲν ἐσφαλμένη ἡ ἀπόφασις τοῦ πρωτοδικείου, καθόσον ἐθεώρησεν ἀπαράδεκτον τὴν εἰς δευτέραν συνεδρίασιν προταθεῖσαν ἐνώπιόν του ἔνστασιν τοῦ Δ Π περὶ ἀνατροπῆς τῆς πρὸς τὴν Β δωρεᾶς τοῦ Α, εἶναι ὅμως ἡ ἔνστασις αὕτη δεκτὴ ἐνώπιον τοῦ ἐφετείου, καθότι τὸ ὑπὸ τῆς Β προτεινόμενον ἀπαράδεκτον αὐτῆς στηρίζεται εἰς τὸ ὅτι ἡ ἔνστασις δὲν ἐπροτάθη κατὰ τὴν πρώτην ἐπὶ ἀκροατηρίου συνεδρίασιν τῶν πρωτοδικῶν, ὅπερ, κατὰ τὰ προειρημένα, δὲν ἀποκλείει τὴν ἐν τῇ ἐκκλήτῳ δίκῃ πρότασιν αὐτῆς, καὶ οὐχὶ εἰς τὸ ὅτι δευτέρα εἶναι καὶ ἡ τοῦ δικαστηρίου τούτου ὡς πρὸς τὴν προκειμένην δίκην συνεδρίασις, ὅπερ ὡς πραγματικὸν γεγονὸς δὲν δύναται νὰ ἀναπληρωθῇ αὐτεπαγγέλτως.

Ἐπειδὴ ἡ περὶ δεδικασμένου ἔνστασις τῆς Β εἶναι χωρὶς βάσιν, διότι τὰ περὶ ὧν καὶ ἤδη πρόκειται ποσά, τὰ ὁποῖα ὁ Δ Α λέγει ὀφειλόμενα αὐτῷ ὑπὸ τοῦ Α ἐθεωρήθησαν ἐν τῇ ἐννάτῃ σκέψει τῆς ὑπ' ἀριθ. 4563 ἀποφάσεως τοῦ δικαστηρίου τούτου ὡς ἀπαράδεκτα πρὸς ὃν τότε ἐπροτείνοντο σκοπὸν τοῦ συμψηφισμοῦ ἀπέναντι τῆς ἀπαιτήσεως ἥτις ἀποτελεῖ τὸ ἀντικείμενον τῆς προκειμενης δωρεᾶς τοῦ Α, ἐνῷ ἤδη προτείνονται εἰς ὑποστήριξιν ἐνστάσεως ἀφορώσης τὴν ἀνατροπὴν τῆς δωρεᾶς αὐτῆς καθ' ἑαυτήν· ὑπάρχει δηλονότι διαφορὰ καὶ ὡς πρὸς τὴν ἱστορικὴν βάσιν καὶ ὡς πρὸς τὴν αἴτησιν.

Ἐπειδὴ ἀβάσιμος εἶναι καὶ ἡ περὶ παραγραφῆς ἔνστασις τῆς Β, καθὸ στηριζομένη εἰς τὸ ὅτι ἐνιαύσιος εἶναι ἐπὶ τοῦ προκειμένου ὁ τῆς παραγραφῆς χρόνος, ἐνῷ κατὰ τὸν νόμον (βασιλ. 10, 34, Ϛ. κώδ. 2, 53 διάταξ. 7) εἶναι τετραετής.

Ἐπειδὴ δὲν ἔχουν βάσιν οὐδ' αἱ λοιπαὶ ὡς πρὸς τὴν προκειμένην

περὶ ἀνατροπῆς τῆς δωρεᾶς ἔνστασιν τοῦ Δ Π ἀντιφρήσεις τῆς Β' ἡ μὲν διότι ὁ Α δὲν ἀπέβαλε τὰ ἐπὶ τῆς περιουσίας τῶν γονέων του κληρονομικὰ δικαιώματά του, ἀλλ', ἀπεναντίας, παραχωρήσας αὐτὰ λόγῳ δωρεᾶς προφανῶς τὰ ἀπεδέχθη, ἡ δὲ διότι ὅταν, τις ἔχων χρέη, ἀπαλλοτριώσῃ ἅπασαν τὴν περιουσίαν του, τεκμαίρεται ἡ πρὸς περιγραφὴν τῶν δανειστῶν πρόθεσίς του (Βασιλ. 9, 8 ιζ'.).

Ἐπειδὴ ἑπομένως ἔχει οὐσιώδη ἐπιῤῥοὴν εἰς τὴν ἀπόφασιν τῆς ὑποθέσεως καὶ ἀπαιτεῖται νὰ προσαχθῇ ἀπὸ τὸν Δ Π ἡ ἀπόδειξις α) ὅτι εἶχε τὴν 9 Ἰανουαρίου 1845 νὰ λάβῃ παρὰ τοῦ ἀδελφοῦ του Α δραχ. 46993 καὶ β) ὅτι ὅλη τοῦ Α ἡ κατὰ τὴν εἰρημένην ἐποχὴν περιουσία συνίστατο εἰς τὴν περὶ ἧς πρόκειταί ἀπαίτησίν του, τὴν ὁποίαν ἐδώρησεν εἰς τὴν Β· πρέπει δὲ νὰ συγχωρηθῇ τῶν μαρτύρων τὸ μέσον, ὡς πρὸς μὲν τὸ πρῶτον, διότι ἀνάγεται εἰς ἐποχὰς καὶ εἰς τόπους, ἐφ' ὧν δὲν ἐπιδέχεται ἐφαρμογὴν ἡ ἐν ἰσχύϊ πολιτ. δικονομία, ὡς πρὸς δὲ τὸ δεύτερον, διότι οὐδὲ ἠδύνατο νὰ ἔχῃ περὶ τούτου ὁ Δ ἔγγραφον ἀπόδειξιν.

Ἐπειδὴ ἡ αὐτὴ ῥηθεῖσα ἀπόδειξις ἔχει ἐπιῤῥοὴν καὶ ὡς πρὸς τὴν προκειμένην ὑπὸ τοῦ Δ εἰκονικότητα τῆς προκειμένης δωρεᾶς.

Διὰ ταῦτα ἀποῤῥίπτει.

Ἀπόφ. 5542 τοῦ 1843 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

ΒΑΥΑΡΙΑ· ὅρα Συνθήκη. Στρατιῶται.

ΒΑΦΕΩΝ καὶ θερμοβρόχων ἐργαστήρια εἰς τίνα ἀπόστασιν τῶν πέριξ οἰκημάτων κατασκευάζονται; Ἀρμεν. βιβ. β, τίτλ. δ' ἄρθρ. 18.

ΒΕΒΑΙΑ ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ. πολιτ. δικ. 413, 414—ὅρα τὴν λέξιν ἔγγαφα.

ΒΕΒΑΙΩΣΙΣ (1) ὅρα τὰς λέξεις 1) Ἄρειος Πάγος 2) ἐξαίρεσις.

ΒΕΛΛΙΑΝΕΙΟΝ ΔΟΓΜΑ (2) ὅρα τὰς λέξεις 1) Γυνή. 2) Προίξ. 3) Γάμος.

Περιλήψεις.

§ 1. Ἐὰν ἡ γυνὴ δανεισθῇ ὁμοῦ μὲ ἄλλον ἀλληλεγγύως, καθίσταται ὀφειλέτρια μόνον κατὰ τὸ ἥμισυ.

(1) Πολιτ. δικ. 255.— (2) Ὅρα τὴν ἐν Θέμιδι (τόμ. 2 σελ. 46, διατριβὴν· ἐγγραφὴ καὶ διαγραφὴ ὑποθήκης. Καλλ. § 478 ἐν τῷ περὶ ὑποθηκῶν.

§ 2. Χρεωστικὴ ὁμολογία γυναικὸς μετ' ἀνδρὸς, φέρουσα ὅτι θέλει ἀποδόσει τὸ χρέος ὁ εἷς ὑπὲρ τοῦ ἄλλου, ὑποχρεοῖ τὴν γυναῖκα κατὰ τὸ ἥμισυ.—ἡ προὶξ εἶναι ἀναπαλλοτρίωτος, καὶ ἀπατῶσα δὲ ἡ γυνὴ βοηθεῖται.

§ 3. Ἡ τῆς γυναικὸς συναίνεσις πρὸς παραίτησιν τῶν δικαίων της ἰσχύει;

§ 4. Γυνὴ δανειζομένη μετὰ τοῦ συζύγου της ὑποχρεοῦται εἰς τὸ ἥμισυ.

§ 5. Ὁμολογία τῆς συζύγου, ἀντιβαίνουσα εἰς τὸ δόγμα αὐτὸ, δὲν ἰσχύει.

§ 6. Καταβάλλουσα δὲ τὸ χρέος, κυροῖ τὴν δοθεῖσαν ἐγγύησιν;

§ 7. Ὑποχρέωσις τῆς γυναικὸς κατὰ τὴν χηρείαν της.

§ 8. Κατηργήθη τὸ Βελλ. Δόγμα.—Ἐθνικὴ τράπεζα.

§ 9. Ἡ γυνὴ διεκδικεῖ μετὰ τὴν διάλυσιν τοῦ γάμου προικῷον, ἐκποιηθὲν συναινέσει αὐτῆς συνεστῶτος τοῦ γάμου;

§ 1. *Ἐὰν γυνή τις δανεισθῇ ὁμοῦ μὲ ἄλλον ἀλληλεγγύως καθίσταται αὕτη πρωτότυπος ὀφειλέτρια μόνον κατὰ τὸ ἥμισυ τοῦ δανείου· κατὰ δὲ τὸ ἄλλο ἥμισυ θεωρεῖται ἁπλῆ ἐγγυήτρια, καὶ ἐπομένως βοηθεῖται κατὰ τοῦτο ἀπὸ τὸ Βελλ. Δόγμα.* (νόμ. 17 § 2 πανδ. 16, 1) Ἀπόφ. Ἀρείου Π. 65 τῆς 29 ἀπριλ. τοῦ 1848, ἣν ὅρα κατωτέρῳ § 11,

§ 2. *Χρεωστικὴ ὁμολογία, ἥτις δὲν ἐκφράζει ῥητῶς ὅτι ἑκάτεροι τῶν δανεισαμένων συζύγων ἐνέχονται εἰς ὁλόκληρον, ἀλλὰ διαλαμβάνουσα ὅτι ἀμφότεροι ἐδανείσθησαν τὸ ἐν αὐτῇ ἀναφερόμενον ποσὸν καὶ ὅτι θέλουν τὸ ἀποδώσει ὁ εἷς ὑπὲρ τοῦ ἄλλου, ὑποχρεοῖ τὴν γυναῖκα κατὰ τὸ ἥμισυ·* ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου 70 τοῦ 1847, ἣν ὅρα κατωτ § 12.

ΣΗΜ. α) Ἡ προὶξ εἶναι ἀναπαλλοτρίωτος, καὶ ἂν προσέτι ἀποδειχθῇ ὅτι ἀμφότεροι οἱ σύζυγοι ἠπάτησαν τὸν δανειστὴν, παραστήσαντες τὸ κτῆμα ὡς μὴ προικῷον.—Αἱ γυναῖκες ὡς πρὸς τὰ προικῷα, εἴτε ἀπατῶσαι, εἴτε ἀπατώμεναι, βοηθοῦνται—ὅρα εἰς τὸ Εὑρ. λέξ. προίξ. (ἀπόφ. Ἀρ. Πάγου 30 τοῦ 1847, ἣν ὅρα κατωτ. § 13.

ΣΗΜ. β) Ἡ γυνὴ καθορῶσα τὸν ἄνδρα της μεταχειριζόμενον ἀνίσχυρον προικοσύμφωνον πρὸς ἐξαπάτησιν τῶν δανειστῶν του καὶ σιωπῶσα ἐπίτηδες γίνεται παραίτιος δόλου;

Ὅταν ὁ ἀντίδικος τῆς συζύγου ἰσχυρίζεται, ὅτι τὸ πρῶτον προικοσύμφωνον ἐφυλάττετο μυστικὸν, καὶ οἱ σύζυγοι ἐπεδείκνυον τὸ δεύτερον (1), διὰ νὰ λάβωσι δάνειον, ὑποθηκεύοντες τὸ προικῷον κτῆμα, τὸ δικα-

(1) Διὰ τοῦ δευτέρου προικοσυμφώνου διετιμήθη ἐπὶ σκοπῷ πωλήσεως ἡ πρότερον ἀδιατίμητος δοθεῖσα προὶξ ἄνευ τῆς συμπράξεως τῆς συζύγου, ὄντος ἄλλως ἀφερεγγύου τοῦ συζύγου;

Τὸ δικαστήριον (διὰ τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως) ἀπεφάσισε προσέτι ὅτι, συνεστῶτος

στήριον ὀφείλει νὰ διατάξῃ τὴν ἀπόδειξιν τοῦ διϊσχυρισμοῦ αὐτοῦ, διότι ἐξομοιούμενον μὲ τὴν ἐν τῇ διατάξει 5 τοῦ κώδ. (4, 29) καὶ ξθ' βασιλ. 26· 7 διαλαμβανομένην περίπτωσιν, ἐμφαίνει δόλον.

Ἀπόφ. 536 τοῦ 1848 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν νομικ. σελ. 4953.

§ 3. *Ἡ τῆς γυναικὸς συναίνεσις πρὸς παραίτησιν τῶν δικαίων της εἰς πᾶσαν ἄλλην περίπτωσιν, ἐκτὸς τῆς ἀφορώσης προικῷον ἀκίνητον καὶ τὴν ὑπὲρ τοῦ ἀνδρὸς ἀντιφώνησιν, ἐνοχοποιεῖ αὐτήν·* (ἀπόφ· Ἀρείου Πάγου 82 τοῦ 1846, ἣν ὅρα κατωτ, § 14)

§ 4. *Γυνὴ δανειζομένη μετὰ τοῦ ἀνδρός της ὑποχρεοῦται;*

Ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου παρατηρῶ α) ὅτι ἡ περὶ τούτου νομολογία τοῦ δικαστηρίου τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν δὲν πρέπει νὰ θεωρῆται ὡς στερεωθεῖσα, τὸ δὲ λυπηρότερον εἶναι, ὅτι ὁ Ἄρ. Πάγος ἀπέφυγε νὰ λύσῃ τὸ ζήτημα αὐτὸ ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως, περὶ ἧς διαλαμβάνει ἡ κατωτέρω ὑπ' ἀριθ. 5381 ἀπόφασις τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν (1)· β) ὅτι τὸ δικαστήριον τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν ἀπεφήνατο, ὅτι δάνειον γενόμενον δι' ἰδίας ἀνάγκας τῆς γυναικὸς καὶ πρὸς βελτίωσιν τῶν κτημάτων της ὑποχρεοῖ αὐτὴν μὴ θεωρουμένην ἐνταῦθα ὡς ἐγγυήτριαν τοῦ συζύγου της, ἀφ' οὗ ὡμολόγησεν ὅτι τὸ δάνειον ἔλαβε χώραν δι' ἰδίας της ἀνάγκας καὶ πρὸς βελτίωσιν τῶν κτημάτων της (2)—ἀπόφ. 4143 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν, ἣν ὅρα κατωτ. § 15.

Τὸ αὐτὸ δικαστήριον ἀπεφήνατο ὅτι, καθόσον ἀφορᾷ καὶ τὸ ἕτερον ἥμισυ δανείου τινὸς διαλαμβανομένου εἰς ὁμόλογον ὑπογεγραμμένον παρ' ἀμφοτέρων τῶν συζύγων, δὲν πρέπει νὰ ἐπιβαρύνηται ἡ σύζυγος, ὀφείλοντος τοῦ δανειστοῦ ν' ἀποδείξῃ ὅτι τὸ ἕτερον τοῦτο ἥμισυ τοῦ δανείου ἐλήφθη δι' ἰδίας ἀνάγκας τῆς γυναικός· καθότι ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει δὲν ἰσχύει κατὰ τῆς

τοῦ γάμου, δύναται μὲν ἡ ἀδιατίμητος προὶξ νὰ διατιμηθῇ, καὶ ἑπομένως ἡ κυριότης αὐτῆς (ἐὰν ἡ διατίμησις ἐγένετο ἐπὶ σκοπῷ πωλήσεως) νὰ μεταβῇ εἰς τὸν ἄνδρα, ἀλλ' ἐκ τῆς διατάξεως 30 τοῦ Κώδ. de jure dotium γίνεται δῆλον ὅτι τοῦτο λαμβάνει χώραν ὅταν ἡ γυνή, εἰς τὴν ὁποίαν, διαλυομένου τοῦ γάμου, ἐπανέρχεται κατὰ τὸ τεμ. μοναδ. § 11 βιβ. 15 τίτλ. 13 de rei uxor) συναινέσῃ εἰς τὴν ἐκτίμησιν, ὁ δὲ σύζυγος εἶναι ἀξιόχρεος.

(1) Βλέπε τὴν ἐπ' αὐτῆς ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου ἐκδοθεῖσαν τὴν 9 μαΐου 1849

(2) Διὰ τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως ἀποφαίνεται προσέτι τὸ δικαστήριον ὅτι 1) ἂν ὁ ἐνάγων ἐνήγαγε τὴν γυναῖκα ὡς ἐγγυήτριαν, δὲν ἕπεται ἐκ τούτου ὅτι ἡ ὁμολογία αὕτη δύναται νὰ τὴν καταστήσῃ ἐγγυήτριαν ἀντὶ ὀφειλέτιδος.—2) ὅτι ἂν ἡ συναλλαγματικὴ (ἡ διαλαμβάνουσα περὶ τοῦ χρέους τῆς γυναικὸς) ἀντεκαταστάθη, ἐπῆλθεν ἀνανέωσις καὶ διὰ τῆς ἀνανεώσεως ἐξαλείφεται ἡ προτέρα ἐνοχή. βασιλ. βιβ. 26 τιτ. 4 τεμ. 18. 27 καὶ 29—Πανδ. βιβ. 44 τίτλ. 2 τεμ. 18, 27 καὶ 29.

γυναικὸς τὸ τοιοῦτον χρέος, ἀλλὰ θεωρεῖται κατὰ τὸν νόμον (Ἀρμ. βιβ. Α τιτλ. 3 ἄρθρ. 14) ὡς μηδόλως γεγραμμένον· ἄρα οὔτε οἱ κληρονόμοι τῆς συζύγου ὑποχρεοῦνται (ἀπόφ. 4560 τῆς 28 ὀκτωβρ. 1847 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν).

Κατὰ τὸ αὐτὸ δικαστήριον, γυνὴ δανεισθεῖσα μετὰ τοῦ συζύγου της ἀλληλεγγύως εἶναι κατὰ τὸ ἥμισυ πρωτότυπος ὀφειλέτις αὐτοῦ· ἑπομένως κατὰ τοῦτο δὲν βοηθεῖται ὑπὸ τοῦ Βελλιανείου δόγματος, ἀλλὰ μόνον ὡς πρὸς τὸ ἕτερον ἥμισυ, διὰ τὸ ὁποῖον ἐγγυᾶται ὑπὲρ τοῦ ἀνδρός. Ἂν ὅμως ὁ δανειστὴς ἰσχυρίζεται ὅτι καὶ τὸ ἕτερον ἥμισυ ἐστράφη εἰς ὄφελος αὐτῆς, καὶ ἐδαπανήθη εἰς ἰδίας της ἀνάγκας, καὶ ἰδίως πρὸς διατροφὴν ἑαυτῆς καὶ τῶν τέκνων της, τὸ δικαστήριον ὀφείλει νὰ ἐπιτρέψῃ τὴν ἀπόδειξιν διὰ παντὸς νομίμου μέσου καὶ διὰ μαρτύρων. (ἀπόφ. 4734 καὶ 5102 τοῦ 1848 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν].

Δι' ἄλλης ἀποφάσεώς του μνημονευομένης κατωτέρω [ἀπόφασις 5381] ἀπεφάσισε τὸ δικαστήριον τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν ὅτι γυνή, δανειζομένη μετὰ τοῦ συζύγου της, ὑποχρεοῦται τότε μόνον, ὅταν ἀποδειχθῇ ὅτι τὰ χρήματα ἐχρησίμευσαν εἰς ἀνάγκας της· περιλαμβάνομεν δὲ ἐνταῦθα τὴν ἀπόφασιν ταύτην διὰ τὴν εἰδικὴν ἀνάπτυξιν τῶν λόγων τῆς μειονοψηφίας.

Τὸ δικαστήριον τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν ἀπεφήνατο ὅτι ἡ γυνὴ βοηθεῖται ἀπὸ τὸ Βελλιάνειον δόγμα τότε μόνον, ὅταν, χωρὶς νὰ λάβῃ αὕτη δάνειον πρωτοτύπως, ἀντιφωνήσῃ χρέος ἀλλότριον ἢ παρεμβάλῃ ἑαυτὴν εἰς ἀλλοτρίαν ἐνοχήν, ἢ ἀποδέχεται τοιαύτην, εἰδότων ταῦτα τῶν συναλλαττομένων [διάταξ. 1, 4, καὶ 9 κώδ. 4 29— καὶ τεμ. 65, 68, 73 Βασιλ. 26, 7]—Ὅταν ὅμως ἡ γυνὴ μετὰ τοῦ συζύγου της ἀνεδέχθη τὴν πληρωμὴν χρέους εἰς ἴδιον αὐτῆς πρᾶγμα δαπανηθέντος [τεμ. 13 πανδ. Β. 16 τίτ. 1 τεμ. 44. Β. βιβ. 26 τιτλ. 7—§ 14 βιβ. 1 τιτ. 13 Ἀρμεν. Νεαρὰ 134 κεφ. θ'] ἐνέχεται· ἡ ὑποχρέωσίς της λοιπὸν αὕτη ἰσχύει ἀδιαφόρως ἂν τὸ πρᾶγμ. ἦναι προικῷον ἢ ἐξώπροικον. [ἀπόφ. 227 τοῦ 1848 τῶν Ναυπλίῳ ἐφετῶν).

§ 5. Ἡ ὁμολογία τῆς συζύγου, ἀντιβαίνουσα εἰς τὸ Βελλιάνειον δόγμα, δὲν ἰσχύει. [ἀπόφ. 218 τοῦ 1848 τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἣν ὅρα κατωτέρω § 16]

§ 6. *Ἡ γυνὴ κυροῖ τὴν παρ' αὐτοῖς δοθεῖσαν ἐγγύησιν, καταβάλλουσα τὸ χρέος ἐν ἀγνοίᾳ τοῦ Βελλιανείου Δόγματος; ὄχι.*

Ὡς πρὸς τὴν τοῦ Βελλιανείου δόγματος ἀγωγήν, ἡ πληρωμὴ ἡ

γινομένη ὑπὸ γυναικὸς, ὑπάνδρου, μάλιστα λόγῳ ἀντιφωνήσεως διὰ χρέος τοῦ ἀνδρὸς, δὲν ἀποτελεῖ ἀναγνώρισιν ἢ κύρωσιν τῆς ἀντιφωνήσεως [νόμ. 73 Β, 26 τίτ. 7 καὶ κεφ. 8 νεαρ 134]· ἡ δὲ γυνὴ τότε μόνον δὲν βοηθεῖται, ὅταν, χωρὶς νὰ ἦναι ἐγγυητὴς, πληρώσῃ πρωτοτύπως χρέος ἀλλότριον, διότι ὑποτίθεται ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὡς δωρουμένη. [ἀπόφ. 504 τοῦ 1848 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν].

§ 7. Αἱ ὑποχρεώσεις, τὰς ὁποίας γυνή τις ἀναδέχεται ὑπὸ τὴν ἰδιότητα τῆς ὁμολογουμένης χηρείας της, εἶναι ἔγκυροι [Ν. 3, *de, off. pract.* καὶ Ν. 3 *de SC. Maced.*]· ἑπομένως δὲν ἐφαρμόζεται ἐνταῦθα ὁ κανὼν, καθ' ὃν ὅσα ἀποκτᾷ ἡ γυνὴ, συνεστῶτος τοῦ γάμου, λογίζονται τοῦ ἀνδρός. [ἀπόφ. 2018 τῆς 12 σεπτεμβρίου 1841 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν, ἀποφανθέντων προσέτι, ὅτι ὁ δανειστὴς ἔχει καὶ τὴν ἐξ ὠφελείας ἀγωγὴν, ὅταν τὸ εἰς τὴν σύζυγον δοθὲν δάνειον ἐχρησίμευσε πρὸς τελειοποίησιν τῆς διεκδικουμένης οἰκίας]. Ὅρα *προίξ*.

§ 8. *Ἐν Ἀθήναις ὑπάρχει ἔθιμον καταργοῦν τὸ Βελλιάνειον Δόγμα;*

Τὸ καταφατικὸν τῆς τραπέζης κατήργησε τὸ Βελλειάνειον Δόγμα;

Ἡ γυνὴ δὲν δύναται νὰ ἐπικαλεσθῇ τὸ εὐεργέτημα τοῦ Βελλιανείου δόγματος, ὅταν ἐνοχοποιηθῇ πρωτοτύπως ἐπὶ ἰδίῳ πράγματι, ἢ ὅταν ἐπιτρέψῃ τῷ ἐπιτρόπῳ αὐτῆς συναλλάξαι, ἢ ὅταν ὁμοῦ μὲ ἄλλον δανεισθῇ διὰ νὰ μὴ ζημιωθῇ, ἢ ὅταν τὸ δανεισθὲν εἰς τὰ ἑαυτῆς καὶ πρὸς ὠφέλειαν της δαπανηθῇ· ὡσαύτως καὶ ὅταν διαθέσῃ τὸ προικῷόν της, ὅπερ ἔλαβε συνεστῶτος τοῦ γάμου δι' εὔλογον τινὰ αἰτίαν ἀπὸ τὸν σύζυγον [τεμ. 69, 80, 99 βασ. βιβ. 29 τιτλ. 1], διότι ὁ νόμος δὲν ἐμποδίζει ὅ,τι δύναται νὰ γείνῃ πρὸς ὠφέλειάν της, εἰμὴ μόνον ὅ,τι δύναται νὰ τὴν βλάψῃ.

Τὸ καταφατικὸν τῆς τραπέζης δὲν κατήργησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος δόγμα. (ἀπόφ. 43 τοῦ 1848 των ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν· Νομ. σελ. 4707].

ΣΗΜ. Ἡ περὶ τοῦ ἀνωτέρω ἐθίμου πρότασις δὲν ἐγένετο δεκτὴ ὡς ἀόριστος.

§ 9. Ἡ γυνὴ δύναται νὰ διεκδικήσῃ προικῷον πωληθὲν συνεστῶτος τοῦ γάμου συναινέσει αὐτῆς μετὰ τὸν θάνατον τοῦ συζύγου [1];

---

(1) Ὅρα τὰ ἐν ταῖς λέξεσιν Γυνὴ καὶ Γάμος σημειωθησόμενα περὶ τούτου.

Ἡ τῆς γυναικὸς συναίνεσις πρὸς παραίτησιν τῶν δικαίων της εἰς πᾶσαν ἄλλην περίπτωσιν, ἐκτὸς τῆς ἀφορώσης προικῶον ἀκίνητον καὶ τὴν ὑπὲρ τοῦ ἀνδρὸς ἀντιφώνησιν, ἐνοχοποιεῖ αὐτήν. Ὅθεν γυνὴ πωλήσασα προικῶον κτῆμα συνεστῶτος τοῦ γάμου, διὰ νὰ πληρώσῃ χρέος τοῦ συζύγου, δύναται νὰ τὸ διεκδικήσῃ καὶ μετὰ τὴν τοῦ γάμου διάλυσιν, τὴν ἐπερχομένην διὰ τοῦ θανάτου τοῦ συζύγου· τὸ δὲ τεμ. 1 Π. [21, 3] καθὼς καὶ ἡ διάταξις 35 [4. 8] τῆς ἐξαβίβλ. [ἀφορῶσα τὴν μετὰ τὴν τελευτὴν τοῦ συζύγου διεκδίκησιν παρὰ τῆς γυναικὸς τοῦ διαρκοῦντος τοῦ γάμου πωληθέντος προικῴου ἀκινήτου] κατ᾽ ἀναλογίαν μόνον ἠδύναντο νὰ ἐφαρμοσθῶσιν, ἀλλὰ δὲν ὑπάρχει λόγος πρὸς ἀναίρεσιν, ὅταν τὸ δικαστ. δὲν ἐξέτεινε κατ᾽ ἀναλογίαν νόμον τινὰ [810, πολ. δικονομίας].— Ἐκτὸς τούτου εἰς τὴν προκειμένην περίπτωσιν ὑπάρχει νόμιμον τεκμήριον τοῦ ὅτι ἡ συναίνεσις τῆς συζύγου δὲν ἦτον ἐλευθέρα, καὶ διὰ τοῦτο ἡ πώλησις θεωρεῖται ριζικῶς ἄκυρος πρὸς τὴν γυναῖκα. [ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου 82 τῆς 13 νοεμβρ. 1846, ἣν ὅρα κατωτέρω παράγραφον 17).

§ 10. Ὅταν ἐκ τῆς συναλλαγματικῆς, τῆς ὁποίας ζητεῖται ἡ ἐξόφλησις, προκύπτει ὅτι ἡ σύζυγος ἔλαβε χρήματα πρὸς βελτίωσιν τῶν κτημάτων της, καὶ ἕνεκα τούτου ὑπεθήκευσε κτήματά της, δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ἐγγυήτρια, ἀλλ᾽ ὡς ὀφειλέτις τοῦ δανείου.—Ἂν ὅμως συμβῇ ἀνανέωσις, ἡ ἀνανέωσις αὕτη ἐξαλείφει τὴν προτέραν ἐνοχὴν [Βασ, βιβ. 26 τιτ. 4 τεμ. 18, 27, καὶ 29. —πανδ. βιβ. 44 τιτ. 2 τεμ. 18, 27 κα' 29].

Ἀπόφ. 4143 τοῦ 1848 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν, ἣν βλέπε ἀνωτέρω σελ. 214.

Ἀποφάσεις μνημονευόμεναι ἀνωτέρω σελ. **266—270.**

§ 11.

Ἀπόφασις, ἧς γίνεται μνεία ἀνωτέρω § 1.

α' Ἐπειδὴ ἀπὸ τὸν νόμον 17 § 2 τοῦ βιβ. 16 τίτ. 1 τῶν πανδ. ἐξ οὗ εἶναι ἠρανισμένη καὶ ἡ σύντομος διάταξις δεκάτη τοῦ βιβλ. 3 κεφ. ς'. τῆς ἐξαβιβ. τοῦ Ἀρμενοπούλου, γίνεται πρόδηλον, ὅτι ἐὰν γυνή τις δανεισθῇ ὁμοῦ μὲ ἄλλον ἀλληλεγγύως, καθίσταται αὕτη πρωτότυπος ὀφειλέτρια μόνον κατὰ τὸ ἥμισυ τοῦ δανείου, κατὰ δὲ τὸ ἄλλο ἥμισυ θεωρεῖται ἁπλῆ ἐγγυήτρια, καὶ ἐπομένως βοηθεῖται κατὰ τοῦτο ἀπὸ τὸ Βελλιάνειον δόγμα· καθότι, κατὰ τὴν ἰδίαν ἔκφρασιν τοῦ εἰρημένου νόμου, ἂν καὶ ἡ γυνὴ ὑπεχρεώθη καὶ διὰ τὸ ἄλλο ἥμισυ, δὲν δύναται ὅμως νὰ εἴπῃ τις ἀπολύτως, ὅτι ὑπεχρεώθη διὰ τὸν ἄλλον ἀλληλέγγυον ὀφειλέτην, ἀλλ᾽ ὑποτί-

θεται ὅτι ὑπεχρεώθη ἐν μέρει δι' ἑαυτὴν ἤτοι διὰ ἰδίας της ἀνάγκας καὶ ἐν μέρει διὰ τὸν ἄλλον, διὰ τὸ μέρος τοῦ ὁποίου μόνον δύναται ν' ἀντιτάξῃ τὴν ἔνστασιν τοῦ διαληφθέντος Βελλιανείου δόγματος· ὅθεν ὀρθῶς τὸ ἐν Ἀθήναις δικαστήριον τῶν πρωτ. διὰ τῆς προσβαλλομένης ὑπ' ἀριθ. 16,135 ἀποφάσεώς του ἑρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε τὸν προμνημονευθέντα νόμον, ὑποχρεῶσαν δι' αὐτῆς τῆς ἀποφάσεως τὴν ἀναιρεσείουσαν εἰς τὴν πληρωμὴν τῆς ἡμισείας ποσότητος τοῦ δανείου ἐκ δραχ. 600, τὸ ὁποῖον ἔλαβεν αὕτη ὁμοῦ μὲ τὸν υἱόν της ἀλληλεγγύως παρὰ τοῦ ποτὲ Θ Ρ, καὶ τὸ ὁποῖον παρεχωρήθη παρ' αὐτοῦ ἔπειτα εἰς τὸν ἀναιρεσίβλητον· ὥστε καθίσταται ἀνυπόστατος ἡ αἴτησις ἀναιρέσεως τῆς Ε Τ.

Ἀπόφ. πολιτ. Ἀρείου Πάγου 65 τὴν 29 ἀπριλίου 1848.

§. 12.

Ἀπόφασις, ἧς γίνεται μνεία ἀνωτέρω § 2.

Καθόσον ἀφορᾷ τὴν ὁριστικὴν διάταξιν τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως περὶ τοῦ ἡμίσεως τοῦ ἀπαιτουμένου χρέους.

Ἐπειδὴ τὸ δικαστήριον τῶν ἐφετῶν ἀποφανθὲν ὅτι ἡ χρεωστικὴ ὁμολογία τῆς 12 μαΐου 1831 [ἡ ὁποία δὲν ἐκφράζει ῥητῶς ὅτι ἑκάτεροι τῶν δανεισαμένων συζύγων ἐνέχονται εἰς ὁλόκληρον, ἀλλά, διαλαμβάνουσα ὅτι ἀμφότεροι ἐδανείσθησαν τὸ ἐν αὐτῇ σημειωμένον ποσόν, προσθέτει μόνον, ὅτι θέλουν τὸ ἀποδόσει ὁ εἷς ὑπὲρ τοῦ ἄλλου] δὲν ὑποχρεοῖ τὴν γυναῖκα εἰς ὁλόκληρον ὡς πρωτότυπον ὀφειλέτην, ἀλλὰ χαρακτηρίζει ἑκάτερον τῶν συζύγων ὀφειλέτην μὲν τοῦ ἡμίσεως, τοῦ δὲ ἄλλου ἡμίσεως ἐγγυητὴν καὶ ὅτι ἡ γυνὴ δὲν εἶναι κατὰ τὸν νόμον ὑπόχρεως εἰς ἀπότισιν τοῦ ἡμίσεως, τὸ ὁποῖον ὑπὲρ τοῦ ἀνδρός της ἐγγυήθη, ἔδωκεν εἰς τὸ περιεχόμενον τῆς εἰρημένης ὁμολογίας, καὶ ἑπομένως εἰς τὴν θέλησιν τῶν συμβαλλομένων, τὴν ἑρμηνείαν καὶ τ' ἀποτελέσματα, τὰ ὁποῖα ῥητῶς ὁρίζουσιν ἥτε νεαρὰ 99 καὶ τὸ Βελλιάνειον δόγμα μετὰ τῆς νεαρᾶς 134 κεφ. 8, τῶν ὁποίων αἱ ἀρχαὶ περιέχονται εἰς τὸν τίτλον ς'. τοῦ γ'. βιβλ. τοῦ Ἀρμενοπούλου καὶ ἰδίως εἰς τοὺς §§ 5, 6, 10 καὶ 17 αὐτοῦ· ἡ δὲ τοιαύτη ἀπόφασις ἐγένετο οὐχὶ ἄνευ αἰτήσεως, ἀλλὰ συμφώνως μὲ τὰς προτάσεις τοῦ ἐκκαλοῦντος, διότι οὗτος ἐζήτει δι' αὐτῶν τὴν ἀπαλλαγὴν καθ' ὁλόκληρον τὸ χρέος, καὶ ὑπέβαλεν εἰς τὴν κρίσιν τοῦ δικαστηρίου τὴν ἔννομον διερμήνευσιν καὶ ἐκτίμησιν τοῦ χρεωστικοῦ ἐγγράφου. Καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ τὸ προταθέν, ὡς ἀντιβαῖνον εἰς τὸν νόμον, ἔθιμον, τὸ δικαστήριον ἐκτιμῆσαν ἐντὸς τῶν καθηκόντων του τὰς προσαχθείσας πρὸς ἀπόδειξιν·

αὐτοῦ μαρτυρίας, σαφῶς ἐκθέτει ὅτι αὗται δὲν βεβαιοῦν τὴν ὕπαρξιν τοιούτου ἐθίμου, αἱ δὲ ἀναφερόμεναι ὑπό τινων τῶν μαρτύρων περιπτώσεις ἀποδεικνύουν τὴν κατὰ πεποίθησίν του μόνον τὴν ἑκουσίαν διάθεσιν τινῶν ἰδιαιτέρων γυναικῶν, ἀλλ' οὐχὶ καὶ συνήθειαν περιέχουσαν τοὺς ὅρους ὑποχρεωτικοῦ ἐθίμου, ἡ δὲ ἐκτίμησις τῶν πραγματικῶν τούτων γεγονότων ὑπάγεται ἀποκλειστικῶς εἰς τὰ κατώτερα δικαστ. Ὅθεν, τούτων οὕτως εχόντων, οἱ λόγοι, πρῶτος, τέταρτος, πέμπτος, ἕκτος καὶ ἕβδομος οἱ προσβάλλοντες ἐπ' ἀναιρέσει τὴν ὁριστικὴν διάταξιν τῆς ἀποφάσεως τῶν ἐφετῶν εἰσὶν ὅλοι ἀνυπόστατοι, καὶ ἐπομένως ἀνυπόστατος εἶναι ἡ περὶ αὐτῆς ἀναιρέσεως αἴτησις. »

'Απόφ. πολιτ. Αρείου Πάγου 70 τοῦ 1847.

§ 13.

Απόφασις, ἧς γίνεται μνεία ἀνωτέρω § 2 σημ.

Ἐπὶ τῆς αἰτήσεως ἀναιρέσεως τῆς ἐθνικῆς τραπέζης κατὰ τοῦ δευτέρου κεφαλαίου τῆς ὑπ' ἀριθ, 3779 ἀποφάσεως τῶν ἐν 'Αθήναις ἐφετῶν.

Ἐπειδὴ ἡ Ε χήρα Β Τ διὰ τῶν πρὸς τὸ ἐν 'Αθήναις ἐφετεῖον ἐγγράφων προτάσεών της ἐστήριξε τὴν ἔφεσιν καὶ τὰς αἰτήσεις αὐτῆς εἰς τοὺς ἐν τῇ ἀγωγῇ της περιεχομένους λόγους, εἰς δὲ τὴν ἀγωγήν της οὐχὶ μόνον δὲν περιέχει ὡς λόγον πρὸς ἀπαλλαγὴν τῆς ὑπὲρ τοῦ χρέους τοῦ συζύγου της ἀλληλεγγύου ἐνοχῆς της τὸν πραγματικὸν ἰσχυρισμὸν τῆς ἐλλείψεως πάσης πληρεξουσιότητος, δοθείσης ὑπ' αὐτῆς πρὸς αὐτόν, τοῦ νὰ τὴν ὑποβάλῃ εἰς τοιαύτην ἀλληλέγγυον ἐνοχήν, ἀλλ' ἀπεναντίας φαίνεται ὡς παραδεχομένη τὴν περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου πρᾶξιν τοῦ συζύγου της, καί τοι παρὰ τὴν πληρεξουσιότητά της ἐκτελεσθεῖσαν ὡς ἰδίαν της πρᾶξιν, καὶ ὡς ἀναδεχομένη τὴν συνομολογηθεῖσαν παρὰ τοῦ συζύγου της, ἐν ὀνόματί της, ἀλληλεγγύην ταύτην ὡς ἰδίαν της ἀληθῶς ἀναδοχὴν καὶ ὑποχρέωσιν, προσβάλλουσα μόνον ὡς ἀκύρους δι' αὐτὴν τὰς συνεπείας τοιαύτης ἀναδοχῆς, δυνάμει τοῦ νόμου τοῦ ἀκυροῦντος τὰς ἀντιφωνήσεις τῶν γυναικῶν ὑπὲρ τῶν συζύγων των, διότι ἡ εἰρημένη Ε, ἂν καὶ εἰς τὴν διαληφθεῖσαν ἀγωγὴν διηγηματικῶς ἐκθέτει ὅτι ὁ σύζυγός της εἶχε παρ' αὐτῆς πληρεξουσιότητα νὰ δανείζεται χρήματα ἐπ' ὀνόματί της, χωρὶς ὅμως νὰ στηρίξῃ ποσῶς τὴν ἀξίωσίν της εἰς τὸ περιστατικὸν τῆς ὑπερβάσεως τῆς πληρεξουσιότητος, καθόσον ἀφορᾷ τὴν ἀλληλεγγύην (ὡς ῥητῶς τὴν ὑπεχρέονε τὸ ἄρθρ. 533, § 3 τῆς πολιτ. δικονομίας, ἐὰν αὕτη ἤθελε κάμῃ χρῆσιν αὐτοῦ), προσθέτει

μάλιστα, αὐτι ὁ σύζυγός μου ἐνεργῶν δι' ἑαυτὸν, καὶ ὡς ἐμοῦ πληρεξούσιος δυνάμει τῆς αὐτῆς προειρημένης πληρεξουσιότητος, συνωμολόγησε μετὰ τῆς ἐθνικῆς τραπέζης διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1290 συμβολαίου ἀλληλέγγυον ὑποχρέωσιν αὐτοῦ τε καὶ ἐμοῦ πρὸς ἀπόδοσιν τοῦ ἐν τῷ εἰρημένῳ συμβολαίῳ ἀναφερομένου δανείου, ἀλλ' ὁ νόμος κηρύττει ἄκυρον τὴν ὑπὸ *γυναικὸς ἀναδοχὴν ἀλλοτρίου* χρέους καὶ ῥητῶς τὴν ἐκ μέρους τῆς *συζύγου*, ὡς *ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ἀντιφώνησιν χρέους τοῦ ἀνδρός της*, καὶ ἑπομένως δύναμαι νὰ ζητήσω τὴν *ἀπαλλαγὴν μου* ἀπὸ τῆς κατὰ τὸ εἰρημένον συμβόλαιον ἀλληλεγγύου *ὑποχρεώσεώς μου* καὶ τὸν περιορισμὸν τῆς ἐνοχῆς μου κτλ. »

Ἐπειδὴ ὡς ἐκ τούτων τὸ ἐν Ἀθήναις ἐφετεῖον ἀπαλλάξαν, διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 3779 ἀποφάσεώς του, τὴν ἐνάγουσαν ἐκ τῆς ἐνοχῆς τῆς ἀλληλεγγύης μόνον διὰ τὸν λόγον, ὅτι τὸ πληρεξούσιον αὐτῆς ἔγγραφον δὲν ἔδιδεν εἰς τὸν σύζυγόν της ἐξουσίαν νὰ τὴν ὑποβάλῃ εἰς τοιαύτην ἐγγύησιν, ἀφ' ἑνὸς ἀνεπλήρωσεν αὐτεπαγγέλτως πραγματικὸν ἰσχυρισμὸν, τὸν ὁποῖον ἡ ἐνάγουσα ὑπὲρ αὐτῆς δὲν ἠθέλησε νὰ ἐπικαλεσθῇ, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἐστέρησεν ἐκ τούτου τὴν ἐναγομένην τράπεζαν τοῦ δικαιώματος τῆς ὑπερασπίσεως, τὴν ὁποίαν αὕτη ἠδύνατο ἀπαντῶσα ν' ἀντιτάξῃ, ἐὰν ἡ ἐνάγουσα ἐπεκαλεῖτο πραγματικῶς τὸν διαληφθέντα ἰσχυρισμὸν, καὶ τὴν ὁποίαν ἤδη ἠναγκάσθη ὡς λόγον ἀναιρέσεως νὰ προτείνῃ· ὑπερασπίσεως στηριζομένης εἰς τὴν παρὰ τῆς ἐναγούσης ἀναγνώρισιν τῶν πράξεων τοῦ πληρεξουσίου της ὡς ἰδικῶν της, καί τοι καθ' ὑπέρβασιν γενομένων, δυνάμει τῶν νόμων 60 πανδ. [50, 17], 16, § 1 π. [201], —12, § 4, π. [46, 3,]—12 § 1—5 π. [46, 8], περὶ ἧς ὤφειλε τὸ δικαστήριον αἰτιολογημένως ν' ἀποφασίσῃ· ὅθεν τὸ ἐφετεῖον ἐπὶ τῆς μνημονευθείσης ἀποφάσεώς του ὑπερέβη κατὰ τοῦτο τὰ καθήκοντά του, καὶ παρεβίασε καὶ τὰς ῥητὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 170 τῆς πολ. δικονομίας, συνδυασμένου μὲ τὸ ἄρθ. 533 § 3 καὶ 4. 581 καὶ 585 αὐτῆς· περιπτώσεις, αἵτινες δίδουν χώραν εἰς ἀναίρεσιν κατὰ τὸ ἄρθρ. 807 §—5 τῆς αὐτῆς δικον.

Ἐπὶ τῆς αἰτήσεως ἀναιρέσεως τοῦ Α Φ καὶ τῆς Ε ποτὲ Β Τ, νῦν Α Φ κατὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 3931 ἀποφ. τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

Ἐπειδὴ ὁ πρῶτος λόγος τῆς αἰτήσεως τοῦ Φ, ὅστις εἶναι καὶ ὁ μόνος τῆς αἰτήσεως τῆς Ε ποτὲ Β Τ, εἶναι ἀνυπόστατος, καθόσον ὀρθῶς καὶ νομίμως ἐτέθη ἡ διαληφθεῖσα Ε ἐκτὸς τῆς δίκης ἐπὶ τῆς συζητήσεως, καθ' ἣν ἐξεδόθη ἡ διαληφθεῖσα ὑπ' ἀριθ. 3931 ἀπόφασις, ἀφοῦ ἐπὶ μὲν τοῦ ζητήματος τοῦ ἀφορῶντος τὴν ὑποθήκην τῆς προικώας οἰκίας, τοῦ μόνου εἰσέτι ἐκκρεμοῦς τότε πρὸς συζή-

τησιν, ἁρμόδιον πρόσωπον διὰ τὴν ὑπεράσπισιν αὐτοῦ εἶχεν ἤδη κατασταθῇ ὁ Α Φ, πρὸς ὃν, διαρκούσης τῆς δίκης, ἡ Ε συζευχθεῖσα μετ' αὐτοῦ παρεχώρησε τὴν εἰρημένην οἰκίαν λόγῳ προγαμιαίας δωρεᾶς καὶ προικός· ἐπὶ δὲ τοῦ ζητήματος τοῦ ἀφορῶντος τὸ τρίτον κεφάλαιον τῆς ἀγωγῆς, ἤγουν τὸν καταλογισμὸν τὸν παρὰ τῆς Ε πρὸς τὴν ἐθνικὴν τράπεζαν γενομένων καταβολῶν εἰς τὸ ἰδιαίτερόν της χρέος, δὲν ἀπελείπετο ἤδη εἰμὴ ἁπλῶς ἡ ἀπόφασις τοῦ δικαστηρίου ὡς συζητηθέντος ἤδη κατ' ἀντιμωλίαν μεταξὺ τῆς ἐθνικῆς τραπέζης καὶ τῆς αὐτῆς Ε Β Τ ἐπὶ τῆς πρώτης συζητήσεως· ἑπομένως ὁ λόγος ὅτι ἐπὶ τοῦ προκειμένου παρεβιάσθησαν αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρ. 74 καὶ 463 ἐδάφιον 3 τῆς πολιτ. δικονομίας δὲν ἔχει βάσιν, ἀσχέτων ὄντων τῶν ἄρθρων τούτων μὲ τὴν ἀπόφασιν τοῦ ἐφετείου, ἥτις κυρίως ἐδίκασε περὶ νομιμοποιήσεως κατὰ τὸ ἄρθρ. 68 τῆς αὐτῆς δικονομίας.

Ἐπὶ τοῦ δευτέρου λόγου τῆς αἰτήσεως τοῦ Α Φ.

Ἐπειδὴ τὸ ἐφετεῖον, ἐκλαμβάνον ὡς προικῴαν τὴν περὶ ἧς πρόκειται οἰκίαν ὅταν αὕτη παρὰ τοῦ ποτὲ Β Τ δι' ἑαυτὸν καὶ ὡς πληρεξουσίου τῆς συζύγου του ἐνυποθηκεύθη εἰς τὴν ἐθνικὴν τράπεζαν, ἀπέρριψε τὴν περὶ ἐξαλείψεως τῆς ὑποθήκης ἀγωγὴν ἕνεκα ἀπάτης.

Ἐπειδὴ, κατὰ τὴν 61 νεαρὰν τοῦ Ἰουστινιανοῦ, τῆς ὁποίας τὴν περίληψιν περιέχει καὶ ὁ Ἀρμενόπουλος [§ 62 Γ'. καὶ § 19, Δ. Θ) κατὰ τοὺς προγενεστέρους περὶ προικὸς νόμους, τοὺς ὁποίους ἡ ῥηθεῖσα νεαρὰ ῥητῶς καθιεροῖ [*int.* 2, 8, *l. un. cod.* 5, 13] καὶ κατὰ τὸ ἄρθρ. 7 τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου, ἀπαγορεύεται εἰς τοὺς συζύγους νὰ ἐκποιῶσι καὶ νὰ ὑποθηκεύωσι τὰ προικῷα ἀκίνητα κτήματα, ὁ δὲ στερούμενος ἀπὸ τὸν νόμον τοῦ δικαιώματος τοῦ ὑποχρεόνειν κτῆμά τι, οὐδένα γεννᾷ δεσμὸν [*l.* 8 *pr. c.* 8, 16 *Nexum non facit praediorum nisi persona quae jure potuit obligare*], καὶ ὡσαύτως ὅλα τὰ ἐναντίον ἀπαγορευτικοῦ νόμου πραττόμενα εἶναι αὐτοδικαίως ἄκυρα καὶ μὴ ὄντα, καὶ οὐδεμίαν ἐπιφέροντα νόμιμον συνέπειαν [Ἀρμεν. § 18, Α. Α. *l. c.* 14]· ὅθεν καὶ ῥητῶς ἡ μνησθεῖσα νεαρὰ 61 χαρακτηρίζει ὡς μὴ γραφεῖσαν, οὐδὲ λεχθεῖσαν, οὐδὲ παράγουσαν καμμίαν ὠφέλειαν εἰς τὸν δανειστὴν πᾶσαν περὶ ὑποθηκεύσεως προικιμαίου κτήματος συμφωνίαν τῶν συζύγων· τὰς διατάξεις δὲ αὐτὰς ἰδίως καθιεροῖ καὶ ὁ περὶ ὑποθηκῶν νόμος κατὰ τὰ ἄρθ. 2 καὶ 15 αὐτοῦ, κηρύττων ὡς ἀνεπίδεκτα ὑποθήκης τὰ μὴ ὑποκείμενα εἰς ἐκποίησιν ἀκίνητα, ὡς εἶναι τὰ προικιμαῖα, καὶ ὡς ἀνίσχυρον πρὸς ὑποθήκην τὸν τίτλον τῆς συμφωνίας, ὅταν ὁ διομολογῶν ταύτην δὲν ἔχῃ τὸ δικαίωμα καὶ τὴν ἱκανότητα νὰ ἐκποιῇ τὸ κτῆμα, ἐπὶ τοῦ ὁποίου δίδει τὴν ὑποθήκην· ὅθεν ἐκ

τούτων ὅλων προκύπτει ἀναγκαίως ὅτι κατὰ βουλὴν τοῦ νόμου ἡ ὑποθήκευσις προικώου κτήματος, ὁπωσδήποτε διαπραχθεῖσα, εἶναι ῥιζικῶς ἄκυρος, καὶ ὡς μήποτε γενομένη, καὶ οὐδεμίαν παρέχουσα ὠφέλειαν εἰς τὸν δανειστήν· ἐὰν δὲ καὶ ὑποτεθῇ νομίμως ἀποδεδειγμένον, ὡς τὸ ἐφετεῖον παρεδέχθη, ὅτι ἡ σύζυγος μετὰ τοῦ συζύγου δολίως ἐδήλωσαν δι' ἰδιαιτέρου ἐγγράφου καὶ διὰ τοῦ δανειστικοῦ συμβολαίου, ὅτι ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος ὑποθηκευθεῖσα οἰκία δὲν εἶναι προικώα, καὶ οὕτως ἠπάτησαν τὸν δανειστήν, δὲν δύναται νομίμως εἰς τοιαύτην περίπτωσιν ν' ἀποῤῥιφθῇ ἡ ἀγωγὴ τῆς γυναικὸς περὶ ἐξαλείψεως τῆς ὑποθήκης ὡς ἀκύρου, διὰ τὸν λόγον ὅτι « αἱ ἀπατώμεναι γυναῖκες, οὐ μὴν αἱ ἀπατῶσαι, βοηθοῦνται ἐν ἑκάστῃ ἐνοχῇ » καὶ ὅτι οὐδεὶς δύναται νὰ παράξῃ ἀγωγὴν ἐκ τοῦ ἰδίου δόλου, ὡς ἀπεφάσισε τὸ ἐφετεῖον, διότι ἐνταῦθα ἡ γυνὴ παράγει τὴν ἀγωγὴν της ἐκ τῆς ῥιζικῆς ἀκυρότητος, τὴν ὁποίαν ὁ νόμος ἀναφέρει, καὶ διότι ὁ διαληφθεὶς περὶ ἀπάτης κανὼν ἀναφέρεται παρὰ τοῦ νόμου εἰς τὰς περιπτώσεις, καθ' ἃς ἐψηφίσθη παρὰ τῶν γυναικῶν τὸ Βελλιάνειον δόγμα καὶ καθ' ἃς ἀναδέχονται αὗται ἐνοχὰς ἐπὶ ἐλευθέρας αὐτῶν διαχειρήσεως καὶ διαθέσεως· οὐδὲ δύναται ἄλλως κατ' ἀναλογίαν νὰ ἐφαρμοσθῇ ἐπὶ διαθέσεως προικώων ἀκινήτων ὁ εἰρημένος κανὼν, καὶ ἡ διάταξις δευτέρα τοῦ κώδ. *si minor se majorem dixerit*, διότι εἰς τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν ἀπατῶσιν ἥ,τε γυνὴ ἐπὶ ἐλευθέρας διαχειρήσεώς της καὶ ὁ ἀνῆλιξ, πρῶτον μὲν πρόκειται περὶ ἰδιωτικοῦ αὐτῶν συμφέροντος, δεύτερον δὲ ὁ λόγος, ἕνεκα τοῦ ὁποίου ὁ νόμος βοηθεῖ τὰς γυναῖκας διὰ τοῦ Βελλιανείου δόγματος, καὶ τοὺς ἀνήλικας διὰ τῆς ἀποκαταστάσεως, εἶναι τὸ ἀσθενὲς τῆς προσωπικῆς κρίσεώς των· τῆς μὲν γυναικὸς ὡς ἐκ τοῦ φύλλου (*propter sexius imbecillitatem l.* 2 § 1 πανδ. 16, 1), τοῦ δὲ ἀνήλικος ὡς ἐκ τῆς ἡλικίας (*aetatis beneficio l.* 6 Δ 4, 1). καὶ ἑπομένως ἐὰν τὰ πρόσωπα ταῦτα διὰ τῶν πράξεών των δεικνύουν ὡριμότητα κρίσεως, ὥσπερ ὅταν μηχανεύωντα τὴν ἀπάτην (*cum malitia supleat aetatem l.* 3 *C.* 2, 43), ὀρθῶς ὁ νόμος ἀρνεῖται εἰς αὐτὰ τὰς εἰρημένας βοηθείας, θεωρῶν τὰς πράξεις των ὡς πράξεις ἀνδρὸς τελείου· ἀλλ' ἐπὶ τῆς τῶν προικῴων πραγμάτων περιπτώσεως παρίστανται δύω ἕτερα νέα στοιχεῖα, τὰ ὁποῖα, ἐπιφέροντα τὴν ἀνομοιότητα τῶν περιπτώσεων, ἀποκρούουσιν ἀναγκαίως καὶ τὴν ἀναλογίαν· τουτέστιν, τὸ πρῶτον ὅτι αἱ ὑπὲρ τῆς διατηρήσεως τῆς προικὸς ἐψηφισμέναι παρὰ τῶν νόμων ἀσφάλειαι δὲν ἔχουσιν ὡς τελικὸν σκοπὸν κυρίως τὴν μόνην ἰδιωτικὴν τῶν γυναικῶν ὠφέλειαν, ἀλλὰ ταύτην μὲν ὡς μέσον, τελικὸν δὲ σκοπὸν ἔχουν τὸ δημόσιον

συμφέρον (*rei publicae interest... Cum dolatas esse feminas ad sobolem procreandam replendamque liberis civitatem maxime sit necessarium* (*l.* 1 *d.* 24 3), πρὸς αὔξησιν δηλαδὴ τοῦ πληθυσμοῦ τῆς ἐπικρατείας, τὸ δεύτερον δὲ ὅτι ἡ ὕπανδρος γυνὴ, ὡς πρὸς τὴν προῖκα, ἥτις, διαρκοῦντος τοῦ γάμου, μεταβαίνει εἰς τὴν περιουσίαν τοῦ ἀνδρὸς, θεωρεῖται ὑπείκουσα οὐχὶ μόνον εἰς τῆς ἰδίας κρίσεως τὴν ἀσθένειαν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν ἐξωτερικὴν τοῦ ἀνδρὸς ἐπήρειαν, καὶ ὡς ἡ ἰδία αὐτὴ ἀπατωμένη οὐχὶ ἀπατῶσα· *mariti seductionibus facile decepta* (νεαρὰ 61) *quod et corpore et substantia et omni vita sua maritus fungitur* (*l.*12, *c.* 8, 18)· ἐπήρειαν, τῆς ὁποίας τὴν ὕπαρξιν προσεπιβεβαιοῦν καὶ ἡ ὁλοσχερῶς ἀκυροῦσα τὰς ὑπὲρ τοῦ ἀνδρὸς ἀναδοχὰς τῶν γυναικῶν· νεαρὰ 134. Κ. 8. Διὸ ἡ σύνεσις τῆς γυναικὸς κηρύττεται ὡς μὴ οὖσα, καὶ ἡ συνδρομὴ της κατὰ συνέπειαν εἰς τὴν ἄμεσον ἢ πλαγίαν ὁπωσδήποτε ἐκποίησιν τῶν προικώων θεωρεῖται ὡς συνδρομὴ παθητικοῦ ὀργάνου, τὸ ὁποῖον μεταχειρίζεται κατ' ἰδίαν θέλησιν ὁ ἐνεργὸς καὶ ὑπεύθυνος σύζυγος· καὶ ὁ δόλος ἐπομένως, ἂν καὶ ὁ κοινὸς κατ' ἐπιφάνειαν, παρὰ τοῦ ἀνδρογύνου πραττόμενος δὲν δύναται, χάριν τοῦ εἰρημένου νομίμου τεκμηρίου, παρὰ νὰ θεωρῆται ὡς ἀποτέλεσμα τῆς ἐνεργείας τοῦ συζύγου, μὴ ἐνοχοποιοῦν τὰ ἐπὶ τῆς προικὸς δυνάμει τοῦ νόμου ἀπαραβίαστα δίκαια τῆς συζύγου, ἡ δὲ παραδοχὴ ἐναντίου συστήματος, ἐκτὸς τοῦ ὅτι ἀντίκειται προφανῶς εἰς ἀπαγορευτικὰς διατάξεις τοῦ νόμου, ἤθελε δώσει καὶ ἀφορμὴν εἰς πλαγίαν καταδολίευσιν τῶν ἀσφαλιζουσῶν τὰς προῖκας νομίμων διατάξεων, διὰ τῆς ἐπιρροῆς καὶ μηχανουργίας τῶν ἀνδρῶν.

Ἐπειδὴ δὲ ἃ ταῦτα τὸ ἐφετεῖον διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 3931 ἀποφάσεώς του ἀποῤῥίψαν τὴν ἀγωγὴν τῆς Ε Β Τ κατὰ τὸ πρῶτον κεφάλαιον αὐτῆς λόγῳ τοῦ ὅτι δολίως ἐχαρακτήρισεν αὕτη μετὰ τοῦ συζύγου ὡς μὴ προικώαν τὴν περὶ ἧς πρόκειται οἰκίαν, παρεβίασε τοὺς εἰρημένους νόμους· ἐκτὸς δὲ τούτου καὶ ὁ ἕτερος λόγος τοῦ ἀναιρεσείοντος ὁ ἀφορῶν τὸ παράνομον τῆς ἀποδείξεως, ἐφ' ἧς τὸ ἐφετεῖον ἐστήριξε τὴν περὶ τῆς ἀπάτης τῆς γυναικὸς πεποίθησίν του, ἤθελεν ὡσαύτως ἐπιφέρει ἀναίρεσιν, διότι τὸ ἐφετεῖον ἐστήριξε τὴν περὶ τῆς ἀπάτης τῆς γυναικὸς πεποίθησίν του, παραδεχόμενον, ὡς ἰσχυρὸν καὶ νομίμως παρὰ τοῦ δημάρχου κατὰ τὴν ὑπογραφὴν ἐπικυρωμένον τὸ μὴ φέρον τὴν ὑπογραφὴν τῆς ἀναιρεσειούσης, ἀλλὰ τρίτου προσώπου δι' αὐτὴν, ἰδιωτικὸν ἔγγραφον τῆς 10 μαρτίου 1842, παρεβίασε τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρ. 385 παραγρ. § 2 καὶ

409 τῆς πολιτ. δικονομίας καὶ τοὺς περὶ τῶν καθηκόντων τῶν δημάρχων καὶ τῶν συμβολαιογράφων νόμους.

Ἐπὶ τοῦ λόγου τοῦ ἀφορῶντος τὸ τρίτον κεφάλαιον τῆς ἀγωγῆς.

Ἐπειδὴ ὁ λόγος οὗτος εἶναι ἀνυπόστατος, διότι, προκειμένου λόγου περὶ ἀντικειμένων ὑπερβαινόντων τὰς πεντήκοντα δραχμάς, αἱ ἀποδείξεις ἔπρεπε νὰ ἦναι ἔγγραφοι, τὰς δὲ ἐγγράφους ἀποδείξεις ὀφείλει ὁ διάδικος νὰ προσάγῃ ἄνευ προδικαστικῆς ἀποφάσεως· ἄρθρ. 250 τῆς πολιτ. δικονομίας.

Ἐπειδὴ ἀναιρουμένης τῆς ὑπ' ἀριθ. 3779 ἀποφάσεως διὰ παράβασιν τύπων, τὸ δι' αὐτῆς ἀποφανθὲν ζήτημα τῆς ἀλληλεγγύης πρέπει νὰ παραπεμφθῇ κατὰ τὸ ἄρθρ. 833 πρὸς νέαν συζήτησιν εἰς τὸ ἐν Ναυπλίῳ ἐφετεῖον, ἀναιρουμένης δὲ τῆς ὑπ' ἀριθ. 3931 καθόσον ἀφορᾷ τὴν ὑποθήκην, δι' ἐσφαλμένην ἑρμηνείαν καὶ ἐφαρμογὴν τῶν νόμων, ἔπρεπε μὲν κατὰ τὸ ἄρθρ. 836 νὰ ἐφαρμόσῃ ἐπὶ τούτῳ ὀρθῶς τὸν νόμον ὁ Ἄρειος Πάγος αὐτός, ἐὰν τὸ ἐφετεῖον εἶχεν ὁριστικῶς παραδεχθῇ τὴν προικῴαν ἰδιότητα τῆς ὑποθηκευθείσης οἰκίας, ἀλλὰ διατάξαν μὲν περὶ τούτου ἀπόδειξιν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 3779 ἀποφάσεώς του, οὐδὲν ἐδίκασεν ἑπομένως διὰ τῆς ὁριστικῆς ὑπ' ἀριθ. 3931, καθόσον διὰ ταύτης ἐπὶ ἁπλῇ μόνον ὑποθέσει ὅτι ἡ εἰρημένη οἰκία ἦτο προικῴα, ἀπέῤῥιψε τὴν ἀγωγὴν ἕνεκα ἀπάτης· ὅθεν καὶ τὸ ἀντικείμενον τοῦτο ὑπάγεται προηγουμένως εἰς τὴν τοῦ ἐφετείου ἐκδίκασιν πρὸς ἀπόφασιν τοῦ πραγματικοῦ μέρους.

Ἀπόφ. πολιτ. Ἀρείου Πάγου 30 τοῦ 1847· πρβ. Καλλιγᾶ β.βλ. 6 σελ. 170

§ 14.

Ἀπόφασις, ἧς γίνεται μνεία ἀνωτέρω § 3.

Ἐπειδὴ τόσον ὁ προτεινόμενος νόμος Ι'. Π. 21. 3, (κ. α. β. 19, 12), ὅσον καὶ ἡ προτεινομένη διάταξις 35 Δ. ή. τῆς ἑξαβίβλ. τοῦ Ἁρμεν., καθὸ ἀφορῶντες ἄλλας περιπτώσεις παρὰ τὴν προκειμένην, τουτέστι τὴν μετὰ τὴν τελευτὴν τοῦ συζύγου της διεκδίκησιν παρὰ τῆς γυναικὸς τοῦ, διαρκοῦντος τοῦ γάμου, πωληθέντος προικῴου ἀκινήτου, ἐὰν ἠδύναντο ὀρθῶς νὰ ἐφαρμοσθῶσιν εἰς τὴν προκειμένην περίπτωσιν δὲν ἤθελον ἐφαρμοσθῇ εἰ μὴ διὰ κατ' ἀναλογίαν ἐπεκτάσεως αὐτῶν, ἀλλά, κατὰ τὸ ἄρθ. 810. 1) τῆς πολ. δικονομίας, δὲν ὑπάρχει λόγος πρὸς ἀναίρεσιν, ὅταν τὸ δικαστήριον δὲν ἐξέτεινε κατ' ἀναλογίαν νόμον τινά.

Ἐπειδὴ προσέτι ἡ ἐξ ἀναλογίας ἐφαρμογὴ τῶν προκειμένων διατάξεων ἤθελεν εἶσθαι ἐσφαλμένη ἕνεκα ῥιζικῆς διαφορᾶς ὑπαρ-

χούσης μεταξὺ τῶν περιπτώσεων, τὰς ὁποίας αὗται προνοοῦσι, καὶ τῆς προκειμένης· διότι εἰς μὲν τὴν προκειμένην ὑπάρχει ἐψηφισμένον διὰ τῆς μοναδικῆς διατάξεως § 15 τοῦ κώδικος 5, 13 (Ἰους. 2, 8, καὶ ἁρμ. § 19, Δ. θ'.), καθὼς καὶ διὰ τῆς νεαρᾶς 61 (ἢ 62) τοῦ Ἰουστινιανοῦ, αἵτινες ἀπαγορεύουν ὑπὲρ τῶν συμφερόντων τῆς συζύγου τὴν ἀπαλλοτρίωσιν τοῦ προικώου ἀκινήτου, νόμιμον τεκμήριον τοῦ ὅτι ἡ δοθεῖσα εἰς τὴν πώλησιν συναίνεσις τῆς αὐτῆς συζύγου δὲν εἶναι ἐλευθέρα, καὶ ἑπομένως μηδεμιᾶς πωλήσεως συνισταμένης ἄνευ ἐλευθέρας συναινέσεως, ἡ πώλησις θεωρεῖται ῥιζικῶς ἄκυρος ὡς πρὸς τὴν γυναῖκα· καὶ διὰ τοῦτο εἰς αὐτὴν δίδουσι μετὰ τὴν ἀποβίωσιν τοῦ ἀνδρὸς καὶ αἱ ῥηθεῖσαι διατάξεις καὶ οἱ νόμοι 30 Κ. 12 καὶ 13 § 1, 3 Π. [23, 5] ἀνεξαιρέτως τὸ δικαίωμα νὰ διεκδικήσῃ τὰ πωληθέντα προικῷα ἀκίνητα εἰς οὗτινος καὶ ἂν κεῖνται χεῖρας· ἀλλὰ τὸ ἐλάττωμα τοῦτο δὲν ἀπαντᾶται οὔτε εἰς τὴν περίπτωσιν τοῦ Ν. 1, Π. 21, 3, ἐπὶ τῆς πωλήσεως ἀλλοτρίου πράγματος, οὔτε εἰς ἐκείνην τοῦ Ν. 42 Π. [41, 3], περὶ τῆς παρὰ τοῦ ἀνδρὸς μὴ ἀπαιτήσεως τοῦ ὑπ' αὐτοῦ πωληθέντος ἀκινήτου προικώου, οὔτε εἰς ἐκείνην τῆς προταθείσης διατάξεως 35, [Δ. η,] τῆς ἑξαβίβλου, ὅπου ὁ Ἀρμενόπουλος προσθέτει οἴκοθεν εἰς τὸν αὐτοκρατορικὸν νόμον τὸν ὅρον τοῦ ὅτι « ἐὰν μέν τοι ἡ γυνὴ ἀκίνητον ἐκποιήσῃ, . . . μετὰ τὴν ἀποβίωσιν τοῦ ἀνδρὸς οὐκ ἀνατρέπεται ἡ πρᾶσις τῆς γυναικός » διότι εἰς τὴν τελευταίαν ταύτην περίπτωσιν, ὡς ἐξάγεται ἐκ τῆς προηγουμένης διατάξεως 34, μεθ' ἧς συνδέεται αὕτη (35), πρόκειται περὶ πράσεως ἀκινήτου οὐχὶ προικώου, ἀλλ' ἀνήκοντος εἰς τὴν οὐσίαν τοῦ ἀνδρός, τὴν ὁποίαν ἡ γυνή, ἕνεκα τῆς τούτου ἀπορίας, διεκράτησε διαρκοῦντος τοῦ γάμου τῆς προικὸς καὶ προγαμιαίας δωρεᾶς, καὶ τοῦ ὁποίου ἀπαγορεύεται μὲν ἡ παρὰ τῆς γυναικὸς πρᾶσις, οὐχὶ ὅμως κυρίως ὑπὲρ τῶν συμφερόντων αὐτῆς, ἀλλ' ἢ τοῦ ἀνδρὸς ἢ τῶν κληρονόμων αὐτοῦ (καὶ § 27 ἁρμ. Δ. ή)· ὅταν δὲ ὁ λόγος ἦναι περὶ κτήματος τοῦ ἀνδρός, ἂν καὶ ἡ γυνὴ εἶχεν ὑπὲρ αὐτοῦ αὐτοδικαίως, κατὰ τοὺς αὐτοὺς νόμους, δικαίωμα ὑποθήκης πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς προικός της, (§ 31 ἁρμ. Δ. ή) ἠδύνατο ὅμως νὰ παραιτῆται τοῦ δικαιώματος τούτου, καὶ ἑπομένως ἡ περὶ τῆς πράσεως αὐτοῦ συναίνεσίς της τὴν ὑπεχρέονεν ἀπέναντι τοῦ ἀγοραστοῦ, ὅταν μετὰ τὴν ἀποβίωσιν τοῦ ἀνδρὸς ἤθελε τυχὸν ν' ἀπαιτήσῃ τὸ πωληθέν, ὡς ὑπεχρέονε καὶ τὸν σύζυγον ἡ ἐξ αὐτοῦ πρᾶσις τοῦ προικώου ἀκινήτου, ὅταν ἐζήτει τὴν ἀνατροπήν της πρὸς μόνον ἰδιόντου ὄφελος· αἱ ἀρχαὶ δ' αὗται περιέχονται ἐκπεφρασμέναι εἰς τὴν εἰρημένην μοναδικὴν διάταξιν § 15 τοῦ κώδ. [5, 13] ἥτις ῥητῶς διακρίνει

μεταξὺ τῆς ἐπὶ τῆς πράσεως τοῦ πραγματικῶς προικώου ἀκινήτου συναινέσεως τῆς γυναικὸς, τὴν ὁποίαν ἐξαιρετικῶς καὶ ἀποκλειστικῶς χάριν τῆς ἰδικῆς περὶ τὴν προῖκα προστασίας (Ι. Δ. 24, 3) κηρύττει ἀνίσχυρον ὡς κατὰ νόμιμον πρόληψιν ἐπηρεασμένην, καὶ τῆς συναινέσεως ὡς πρὸς τὴν πώλησιν τῆς οὐσίας τοῦ συζύγου, τὴν ὁποίαν ἐκπεφρασμένως δὲν ὑπάγει εἰς τὴν αὐτὴν κατηγορίαν, διότι γενικῶς εἰς πᾶσαν ἄλλην περίπτωσιν παρὰ τὴν ἀφορῶσαν τὸ ἀληθῶς προικῶον ἀκίνητον, καὶ τὴν ὑπὲρ τοῦ ἀνδρὸς ἀντιφώνησιν, ἡ τῆς γυναικὸς, καί τοι ὑπάνδρου, συναίνεσις εἰς παραίτησιν τῶν δικαίων της καὶ εἰς πώλησιν τῶν πραγμάτων της ἐνοχοποιεῖ αὐτὴν (καὶ § 63 ἀρμεν. Γ. γ. καὶ § 21 καὶ 14 ἀρμεν. ά ιγ').

Ἐπειδὴ προσέτι ἐνταῦθα πρόκειται ἰδίως περὶ ἀπαλλοτριώσεως προικώου κτήματος ἐνεργηθείσης παρὰ τῆς γυναικὸς πρὸς ἀπότισιν ἐνοχῆς τοῦ ἰδίου ἀνδρὸς ὀφείλοντος ἀποζημίωσιν ἕνεκα ἐκνικήσεως τοῦ παρὰ τοῦ ἰδίου αὐτοῦ πωληθέντος εἰς τρίτον πρόσωπον ἀλλοτρίου κτήματος, ἤγουν περὶ ἀναδοχῆς παντάπασιν ἀκύρου κατὰ τὴν ρλδ'. νεαρὰν κ. 8 τοῦ Ἰουστινιανοῦ (καὶ *l.* 32 § 2 *π. ad senat c set* § 17 γ. 2.

Διὰ ταῦτα ἀποῤῥίπτει. »

Ἀπόφ, Ἀρείου Πάγου 82 τοῦ 1846.

§ 15.

Ἀπόφασις ἧς γίνεται μνεία ἀνωτέρω § 4.

Ἀπόφ. α Ἐπειδὴ, κατὰ τὰ συνδυασμένα ἄρθρ. 751 καὶ 755 τῆς πολιτ. δικ., δὲν δύναται νὰ προβληθῇ αὐτεπαγγέλτως τελεσιδικία ἐκτὸς τῆς ἔ εκα ἐκπροθέσμου τῆς ἐφέσεως. Ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ἐκ τῆς ἐφεσιβληθείσης ἀποφάσεως προκύπτει, ὅτι τὸ δικάσαν πρωτοδικεῖον ἐπρότεινε καὶ παρεδέχθη αὐτεπαγγέλτως τελεσιδικίαν ὡς πρὸς τὸ ζήτημα, ὅτι ἡ ἐκκαλοῦσα δὲν εἶναι ἐγγυήτρια· ἐπομένως ἡ ἔφεσις εἶναι βάσιμος [1].

Ἐπειδὴ ἐκ τοῦ συμβολαιογραφικοῦ ἐγγράφου, εἰς ὃ στηρίζεται ἡ ἀγωγὴ τοῦ ἐφεσιβλήτου, προκύπτει ὅτι ἡ συναλλαγματικὴ ἐκ δραχ. 1200 (ἐκδοθεῖσα τὴν 5 Ἰουνίου 1840 παρὰ τοῦ συζύγου τῆς ἐκκαλούσης πρὸς τὸν ἐφεσίβλητον ἀποδέκτην εἰς τὴν διαταγὴν τοῦ Α καὶ πληρωτέα τὴν πρώτην δεκεμβρίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους) ἔλαβε χώραν δι' ἰδίας ἀνάγκας τῆς ἐκκαλούσης καὶ πρὸς βελτίωσιν τῶν κτημάτων της· διὰ ταῦτα πρὸς ἀσφάλειαν τοῦ ἀποδέκτου τῆς συναλλαγματικῆς αὐτῆς τῷ ὑποθήκευσεν ἡ ἐκκαλοῦσα τὰ ἐν τῷ

---

(1) Ὅρα τὰς λέξεις 1) Βάσις ἀγωγῆς. 2) Τελεσιδικία.

συμβολαίῳ αὐτῷ ἐνδιαλαμβανόμενα κτήματά της· ὅθεν δὲν δύναται ἡ ἐκκαλοῦσα νὰ θεωρηθῇ ἐγγυήτρια τοῦ συζύγου της, ἀλλ'ὀφειλέτις τῆς συναλλαγματικῆς ταύτης, ἀφ'οὗ ὡμολόγησεν ὅτι ἡ συναλλαγματικὴ αὕτη ἔλαβε χώραν δι' ἰδίας της ἀνάγκας καὶ πρὸς βελτίωσιν τῶν κτημάτων της, ἅτινα καὶ ὑπεθήκευσε πρὸς ἀσφάλειαν τοῦ ἀποδέκτου τῆς συναλλαγματικῆ, ἐφεσιβλήτου· ἂν δὲ ὁ ἐφεσίβλητος ἐνήγαγε τὴν ἐκκαλοῦσαν ὡς ἐγγυήτριαν τῆς ῥηθείσης συναλλαγματικῆς διὰ τῆς δικασθείσης ὑπὸ τοῦ ἐφετείου τούτου ἀγωγῆς του, δὲν δύναται νὰ προκύψῃ ὁμολογία αὐτοῦ ὡς πρὸς τοῦτο, ὡς ἡ ἐκκαλοῦσα διατείνεται· ἑπομένως ἀστήρικτος ἀποβαίνει ἡ ἔφεσις αὐτῆς καθόσον ἀνάγεται εἰς τὸ ὅ,τι εἶναι ἐγγυήτρια καὶ οὐχὶ ὀφειλέτις τῆς διαληφθείσης συναλλαγματικῆς.

Ἐπειδὴ ὅμως [μὴ ζητήσαντος τοῦ ἐφεσιβλήτου διὰ τῆς ἀγωγῆς του νὰ καταδικασθῇ ἡ ἐκκαλοῦσα εἰς τὴν πληρωμὴν τοῦ ποσοῦ τῆς εἰς τὸ μνημονευθὲν συμβολαιογραφικὸν ἔγγραφον ἀναφερομένης συναλλαγματικῆς, τὴν ὁποίαν ἀπεδέχθη αὕτη ὡς ἴδιόν της χρέος, ἀλλὰ νὰ καταδικασθῇ εἰς τὴν πληρωμὴν τοῦ ποσοῦ τῆς ὁποίας προσάγει συναλλαγματικῆς τῆς τρίτης δεκεμβρίου 1840 ἐκ δραχ. 1200 πληρ. εἰς τὰς 3 ἰουν. 1841 καὶ ἐκδοθείσης ὑπὸ τοῦ συζύγου τῆς ἐκκαλούσης εἰς τὴν διαταγὴν τοῦ Β καὶ εἰς βάρος τοῦ ἐφεσιβλήτου, ὅστις τὴν ἀπεδέχθη λόγῳ ὅτι εἰς τὴν πτῶσιν τῆς συναλλαγματικῆς, τὴν ὁποίαν ἡ ἐκκαλοῦσα διὰ τοῦ ἄνω συμβ. ἐγγράφου παρεδέχθη καὶ ὑπεσχέθη νὰ πληρώσῃ ὡς ἴδιόν της χρέος] ἠμείφθη τὸ ποσὸν παρὰ τοῦ Β καὶ ἐπληρώθη ὁ Α παρ' αὐτοῦ τοῦ ἐφεσιβλήτου ὡς ἀποδέκτου, καὶ ἐξεδόθη ἕτερον συνάλλαγμα, τὴν 3 δεκεμβρίου 1840, πρὸς τὸν Β φέρον ὡς ἐκδότην τὸν Α, αὐτὸν δὲ τὸν ἐφεσίβλητον ὡς ἀποδέκτην, τὸ ὁποῖον, μὴ πληρώσαντος τοῦ Α ἐντὸς τῆς προθεσμίας, ἠναγκάσθη νὰ πληρώσῃ ὁ ἴδιος ἐφεσίβλητος εἰς τὸν κομιστήν, ἡ ἀγωγὴ δὲν στηρίζεται εἰς τὸν νόμον, καθόσον, ἀνάγεται εἰς τὴν ἐκκαλοῦσαν, καθότι οὐδεμίαν ἀπόδειξιν προσήγαγεν ὁ ἐφεσίβλητος ἐνάγων τοῦ ὅτι ἡ ἐκκαλοῦσα παρεδέχθη ὡς ἴδιόν της χρέος καὶ ὑπεσχέθη πρὸς αὐτὸν τὴν πληρωμὴν τῆς συναλλαγματικῆς ταύτης τῆς 3 δεκεμβρίου 1840 τοῦ συζύγου της πληρωτέας τὴν 3 ἰουνίου 1841· ἂν δὲ ἡ συναλλαγματικὴ αὕτη ἀντεκατεστάθη, ὡς ἰσχυρίζεται ὁ ἐφεσίβλητος, εἰς τὸν τόπον τῆς εἰς τὸ συμβ. ἔγγραφον ἀναφερομένης, τὴν ὁποίαν παρεδέχθη ἡ ἐκκαλοῦσα ὡς ἴδιόν της χρέος, συνέβη ἀνανέωσις, διὰ δὲ τῆς ἀνανεώσεως ἐξαλείφεται ἡ προτέρα ἐνοχὴ (Βασιλ. βιβ. 26 τιτλ. 4 τεμ. 18, 27 καὶ 29. πανδ. Β. 44 τιτ. 2 1)· ὅθεν ὁ ἰσχυρισμὸς τῆς ἐκκαλούσης, ὅτι δὲν χρεωστεῖ νὰ πληρώσῃ

τὴν συναλλαγματικὴν ταύτην, ὡς συμβάσης ἀνανανεώσεως, εἶναι βάσιμος [1].

Ἐπειδὴ, κατὰ τὰ προεκτεθέντα, ἡ ἐκκαλοῦσα δὲν χρεωστεῖ νὰ πληρώσῃ τὴν προτεινομένην συναλλαγματικὴν τῆς 3 δεκεμ. 1840, καὶ εἶναι ἀδιάφορον ὡς πρὸς αὐτὴν ἂν ἐπλήρωσεν ἢ οὔ ὁ ἐφεσίβλητο; τὴν συναλλαγματικὴν ταύτην εἰς τὸν κομιστήν· ἑπομένως ἡ διὰ τῆς ἐκκληθείσης ἀποφάσεως ἀπόδειξις ὡς πρὸς τὴν πληρωμὴν ταύτην ἀποβαίνει ματαία.

Ἀπόφ. 4143 τῶν ἐν Ἀθήνας ἐφετῶν τῆς 26 νοεμβρίου 1846.

§ 16.

Ἀπόφασις, ἧς γίνεται μνεία ἀνωτέρω § 4.

Ὡς πρὸς τὸ περιεχόμενον τοῦ συμβολαίου αὐτοῦ.

Ἐπειδὴ τὸ εἰρημένον συμβόλαιον διαλαμβάνει, ὅτι ὁ . . μετὰ τῆς συζύγου του ὡμολόγησεν ὅτι ἐδανείσθη ἀπὸ τὸν . . . δραχ. 3300 καὶ ὅτι πρὸς ἀσφάλειαν αὐτοῦ ὑποθηκεύουσι κτῆμά τι, ῥητῶς περιγραφόμενον ἐν τῷ συμβολαίῳ αὐτῷ· ἐκ τοῦ περιεχομένου δὲ αὐτοῦ προκύπτει ἀδιστάκτως, ὅτι τὸ ἥμισυ τῶν χρημάτων αὐτῶν ἔλαβεν ὁ σύζυγος αὐτῆς, καθότι ἡ περὶ τοῦ χρέους αὐτοῦ διομολογία των εἶναι ῥητὴ, καὶ εἶναι ἄτοπον νὰ παραδεχθῇ τὶς ὅτι τὸ ὅλον τοῦ δανείου ἔλαβεν ὁ εἷς τῶν συναλλαξαμένων, καθότι ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ἡ σύμπραξις ἀμφοτέρων ἤθελεν εἶσθαι ἄσκοπος, ὅπερ δὲν πρέπει νὰ ὑποτεθῇ, μὴ προταθείσης εὐλόγου τινὸς πρὸς τοῦτο ἀφορμῆς.

Ἐπειδὴ ἐναντίον τοῦ γεγονότος τούτου, τὸ ὁποῖον ἐξ ἐπισήμου συμβολαίου προκύπτει, ἡ ἐφεσείουσα δὲν προσήγαγεν ἀνταπόδειξίν τινα, οὔτε ἰσχυρίσθη νὰ προσάξῃ.

Ἐπειδὴ μολονότι, τούτων οὕτως ἐχόντων, περιττὸν καθίσταται νὰ λάβῃ τὸ δικαστήριον ὑπ' ὄψιν τὰς δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 4771 ἀποφάσεώς του ληφθείσας μαρτυρίας, διότι ἡ εἰρημένη σύζυγος ὀφείλει νὰ πληρώσῃ τὸ ἥμισυ τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος χρέους, εἴτε ἐχρησίμευσαν τὰ ὁποῖα ἐδανείσθη χρήματα εἰς ἰδίας αὐτῆς χρείας εἴτε ὄχι· τὴν ἀπόδειξιν δὲ τοῦ περιστατικοῦ τούτου δὲν ἀπαιτεῖ ἡ διάταξις 14 (βιβλ. α τιτλ. ιγ) τῆς ἑξαβίβλου τοῦ Ἁρμενοπούλου, καθότι ἡ διάταξις αὕτη, ὀρθῶς ἐννοουμένη, προνοεῖ μόνον τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν ἡ σύζυγος συναινεῖ δανειζομένῳ τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς· τοῦτο δὲ γίνεται δῆλον,

1) ἐκ τῆς διατάξεως (Ἁρμεν. βιβλ. ά. τίτλ. ιγ'. § 11.

(1) Ὅρα τὴν λέξιν ἀνανέωσις.

ΒΕΛΤΙΩΣΕΙΣ (1) Ὅρα α) Δαπάναι. β) Ἔξοδα. γ) Βελλιάνειον Δόγμα. δ) Προίξ. ε) Γάμος.

ΒΗΜΑ· ὅρα τὴν λέξιν Μέτρον.

Τὸ παλαιὸν Βῆμα ἀντιστοιχεῖ πρὸς 88 1/2 ἑκατοστὰ τοῦ Γαλλομέτρου ἢ Βασιλ. μέτρου. (ἀπόφ. 5219 τοῦ 1848 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν).

ΒΙΑ παράνομος;· ὅρα Ἀπειλαὶ καὶ ποιν. νομ. 330, 333.

ΒΙΑ κατὰ τὴν ἐκ τῶν φυλακῶν δραπέτευσιν· ὅρα ἀπόδρασις.

ΒΙΑ, τὴν ὁποίαν ἐνεργεῖ ἀνακριτικὸς ὑπάλληλος κατά τινος κατηγορουμένου· ὅρα Εὑρετ. λέξ. Αἰκίαι § 11 ἑπ.

ΒΙΑ εἰς τὰ συναλλάγματα Βλ. Εὑρετ. λέξεις 1) Γάμος. 2) Συνάλλαγμα. 3) Ἀνανέωσις. 4) Παραγραφή. 5) Ἔνστασις. 6) Βιασμὸς (2) 7) Ἁρπαγή.

Περίληψις.

§ 1. Ὁ προτείνων τὴν βίαν ὀφείλει νὰ ἐκθέτῃ ἂν ἦναι φυσικὴ ἢ ἠθική.
§ 2. Ἡ ὑπὸ τρίτων ἐπενεχθεῖσα βία ποίαν ἐπιῤῥοὴν ἔχει; Τυχηρά.
§ 3. Εἶναι ἰσχυρὸν τὸ ὁμόλογον, ὅπερ ὑπέγραψε τὶς συνεπείᾳ ἀπειλῶν, καὶ δυνάμει τοῦ ὁποίου ἐχορήγησεν ἔμπορός τις τροφὰς εἰς τὸν στρατόν;
§ 4. Ἡ βία πρέπει νὰ ἦναι τοιαύτη, ὥστε νὰ ἐμπνέῃ τρόμον.
§ 5. Ὅταν, παρελθούσης τῆς βίας, ὁ βιασθεὶς δώσῃ τὴν συναίνεσίν του, τὸ συνάλλαγμα καθίσταται ἔγκυρον. Παραγραφή.
§ 6 Ὡσαύτως.
§ 7. Βία διὰ νὰ ἐπανέλθῃ ἡ σύζυγος εἰς τὸ γαμ. οἶκον.
§ 8. Μετὰ τὴν τοῦ γάμου τελετὴν προτείνεται δι' ἐνστάσεως ἡ βία;
§ 9. Τὸ ποιν. δικ. δύναται νὰ ἐξετάσῃ ἂν τὸ πολιτικὸν ζήτημα, οἷον ἡ βία πρὸς γάμον, ἔχῃ ἐπιῤῥοὴν εἰς τὴν ὑπόθεσιν.
§ 10. Βλάβαι γενόμεναι διὰ βίας εἰς τὸ ἐκμισθωθὲν κτῆμα. Ἀποζημίωσις.
11. Βία ἐπενεχθεῖσα ἐνώπιον ἀρχῆς δὲν ὑποτίθεται.

---

(1) Βελτιώσεως τίμημα πῶς ἀποδίδεται; Ἀρμεν. βιβλ. β. τίτλ. α ἀριθ. 9.

(2) Ὅρα προσέτι Τουλ. τόμ. 6 σελ. 51 Μαχελδ. § 167.—ἐπὶ συναλλαγμάτων Μαχελδ. § 387. Βία πῶς ἀντικρούεται· Ἀρμ. βιβ. α τιτ. ια ἀριθ. 15. ἐπὶ μισθώσεως εἴς τινος βάρος πίπτει αὐτ. γ. η. 5.—Βία καὶ φόβος εἰς τὶ ἀντιβαίνουν· αὐτ. παράρτ. β. 15—τὸ ἀπὸ φόβον καὶ βίαν γινόμενον δὲν ἰσχύει αὐτ. α, ια, 8—Πῶς ἀνατρέπεται αὐτ. α. ιβ. ι.—Τίνα ἐνεχυράσει; καὶ πῶς ἀποκαταστάινεται αὐτ. α. ια, 7—α. ιβ. 35. ἡ περὶ βίας ἀγωγὴ πότε κινεῖται, καὶ τί ἀπαιτεῖ; αὐτ. α, γ, 33—35—α, ια 8—14.

§ 1. Ὁ προτείνων ὅτι ὑπὸ τὴν ἐπίῤῥοιαν τῆς βίας ἔπραξέ τι, δὲν ἀρκεῖ νὰ ἰσχυρισθῇ ἁπλῶς ὅτι ἐβιάσθη, ἀλλ' ἀπαιτεῖται νὰ ἐκθέτῃ ἐνταυτῷ, ἂν ἡ βία ἦναι φυσικὴ ἢ ἠθικὴ, καὶ ὅλα τὰ πρὸς ἐκβίασιν μέσα, διὰ νὰ κρίνῃ τὸ δικαστήριον ἂν πραγματικῶς τὸ γενόμενον ἦναι προϊὸν βίας· (ἀπόφ. 231 τοῦ 1848 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν).

§ 2. Ἡ ὑπὸ τρίτων ἐπενεχθεῖσα βία, συνεπείᾳ τῆς ὁποίας οἱ ὑλοτόμοι ἔπαυσαν νὰ ὑλοτομῶσι, δὲν δύναται νὰ ἐπιβαρύνῃ τοὺς μετὰ τούτων συναλλαξαμένους, οἵτινες δὲν συνήργησαν εἰς τὴν βίαν καὶ ζητοῦν τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ὁποίων εἶχον μετὰ τῶν ὑλοτόμων συμφωνιῶν (5322 τοῦ 1849 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν).

ΣΗΜ. Τὰ πραγματικὰ γεγονότα, ἐφ' ὧν στηρίζεται ἡ ἀπόφασις αὕτη, εἶναι ὅτι οἱ μὲν ἐνάγοντες ἐζήτουν ἀποζημίωσιν, λέγοντες ὅτι ὅτι εἶναι ὑπόχρεοι εἰς τοῦτο οἱ ἐναγόμενοι ὑλοτόμοι· οἵτινες δὲν ἐχορήγησαν τὴν μετακομιστέαν δι' ἁμαξῶν (κατὰ τὴν συμφωνίαν των), ὕλην· οἱ δὲ ὑλοτόμοι ἰσχυρίζοντο, ὅτι δὲν ἔπρεπε νὰ πληρώσωσί τι διὰ τὴν μὴ μετακομισθεῖσαν ξυλείαν, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι δὲν παρεσκεύασαν ταύτην ἐμποδισθέντες ὑπὸ τρίτων προσώπων νὰ ὑλοτομήσωσι (1).

Τὸ ἀντικείμενον τοῦτο συνδέεται μὲ τὸ ζήτημα « τίς ἐπιγινώσκει τὰ τυχηρὰ », περὶ οὗ ὅρα τὰ ἐκτεθησόμενα εἰς τὰς λέξεις 1) βλάβη εἰς ἐνοικιάσεις καὶ 2) τυχηρά.—πρβ. κατωτ. § 10.

§ 3. *Εἶναι ἰσχυρὸν τὸ ὁμόλογον, ὅπερ ὑπέγραψαν τινὲς συνεπείᾳ ἀπειλῶν, καὶ δυνάμει τοῦ ὁποίου ἐχορήγησεν ἔμπορός τις (μὴ λαβὼν μέρος εἰς τὰς ἀπειλὰς) τροφὰς εἰς τὸν στρατόν;* Ναί.

Εἰς τὴν προκειμένην περίπτωσιν πρόσωπά τινα, κατὰ συνέπειαν δεινῶν περὶ λεηλασίας ἀπειλῶν ἀτάκτων στρατιωτῶν ὁπλαρχηγοῦ

(1) Ὅταν τὶς κινδυνεύων καὶ βιαζόμενος ἀναδεχθῇ κατ' ἀνανέωσιν νὰ πληρώσῃ τὸ π δς τρίτον χρέος τοῦ βιάζοντος αὐτὸν, χωρὶς ὁ τρίτος νὰ ἦναι συνένοχος τῆς βίας, θεωρεῖται ὡς ἐκ νομίμου αἰτίας ἀναδειχθεὶς, καὶ εἶναι ὑπόχρεως νὰπληρώσῃ ὁ βιασθείς; ὄχι.

Κατὰ τὸν § 7 (βι 1 τίτ· 11) τῆς ἑξαβ. τοῦ Ἀρμ. καὶ ἂν ἄλλος ἐπέφερε τὴν βίαν, ὁ κατακρατῶν τὸ ἀφαιρεθὲν βιαίως, τὸ ἀποκαταστάινει· ὁ νόμος δ' αὐτὸς τῶν Βασιλικῶν, συνδυασμένος μὲ τὸν § 28 (βι. 10 τί. 2) δ' ἀφορᾷ πᾶν συνάλλαγμα διὰ βίας γενόμενον, καὶ ὄχι τὴν διὰ βία κατάληψιν τῆς κατοχῆς, ὡς ἀπεφάνθη τὸ δικαστήριον τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 3676 ἀποφάσεώς του στηριζόμενον εἰς τὴν διάταξιν 5 τοῦ Κώδ. (βιβ. 2 τίτ. 20)· ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου 78 τοῦ 1846· ἴιν Ελ. ἐν τῇ λέξει Ἄρειος Πάγος σελ. 241.

τινός, ζητούντων ἀπὸ τὸ κοινὸν τῆς πόλεως τροφάς, ὑπέγραψαν γραμμάτιον εἰς διαταγὴν, διὰ νὰ προμηθεύσῃ ὁ ἔμπορος Β' (ὅστις ἄλλως δὲν ἔλαβε μέρος εἰς τὰς ἀπειλάς) ποσότητά τινὰ σίτου, τὴν ὁποίαν καὶ ἐχορήγησε, διασώσας οὕτω τούς τε ὑπογράψαντας καὶ τὴν πόλιν ἀπὸ τὸν ἐπικείμενον κίνδυνον· οἱ ὑπογράψαντες δὲ τὸ γραμμάτιον ἰσχυρίσθησαν ὅτι δὲν ἐνέχονται ἕνεκα τῶν λαβουσῶν χώραν ἀπειλῶν· ἀλλὰ τὸ ἐν Ναυπλίῳ δικαστήριον ἐθεώρησεν ἔγκυρον τὸ συνάλλαγμα δυνάμει τοῦ τεμαχίου 9 § 1 τῶν πανδ. (Β. 4 τίτ. 2).—Διὰ τῆς ἰδίας ἀποφάσεως ἀπεφήνατο τὸ αὐτὸ δικαστήριον ὅτι ὀφείλονται καὶ τόκοι ἀπὸ τῆς διαμαρτυρίας, ἥτις κατέστησεν ὑπερημέρους τοὺς ὀφειλέτας (τεμ. 24 πανδ. 16, 3)· ἀπόφ. 303 τοῦ 1841 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν Νομικ. σ. 3786.

§ 4. Ἡ βία, πρὸς ἀκύρωσιν τοῦ συναλλάγματος, πρέπει νὰ ἦναι τοιαύτη, ὥστε νὰ ἐμπνεύσῃ τρόμον εἰς τὸν συναλλαττόμενον, καὶ νὰ ἐκθέσῃ αὐτὸν, τοὺς γονεῖς του κτλ. εἰς μέγα ἐπικείμενον κακόν· (νόμ. 5, 6, 8, § 3 καὶ 9 πανδ. *quod metus causa.*)—ὀφείλει δὲ νὰ τὴν ἀποδείξῃ ὁ προτείνων αὐτήν. (ἀπόφ. 64 τοῦ 1836 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν).

—Διὰ νὰ ἦναι ἄκυρον τὸ συνεπείᾳ βίας γενόμενον συνάλλαγμα, ἀπαιτεῖται νὰ ἦναι τοιαύτη ἡ ἐπενεχθεῖσα βία, ὥστε νὰ ἐκθέσῃ τὸν βιαζόμενον εἰς μέγαν καὶ ἐπικείμενον κίνδυνον· Τοιοῦτον δὲ χαρακτῆρα δὲν φέρουσιν αἱ ἁπλαὶ ἀπειλαὶ καὶ τὰ ῥαπίσματα, ὅταν μάλιστα τὸ συμβόλαιον ἐγένετο ἐνώπιον συμβολαιογράφου. (ἀπόφ. 189 τοῦ 1848 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν· Νομικ. 4781).

§ 5. Τὰ διὰ βίας γενόμενα κυροῦνται;

Ὁ Α ἐναγόμενος ὑπὸ τοῦ Β ἐπρότεινεν ὅτι ἡ ὁμολογία, τὴν ἐξόφλησιν τῆς ὁποίας ἐζήτει ὁ Β, ἐγένετο διὰ τῆς βίας, ἀλλὰ τὸ δικαστήριον, παρατηρῆσαν ὅτι ἡ ὁμολογία ἐξεδόθη τῷ 1825, καὶ ὅτι ὁ ἐναγόμενος ἐξηκολούθησε μέχρι τοῦ 1833 πληρόνων διάφορα ποσὰ ἀπέναντι τοῦ χρέους του, καὶ ὅτι αὐτὸς οὗτος ὁ Α ἐζήτει συγκατάβασιν τοῦ χρέους του, ἀπεφήνατο ὅτι ἡ βία ἐκείνη εἶναι καὶ ἀπαράδεκτος, καθότι ὁ ἐναγόμενος ἀνεγνώρισε τὸ χρέος του μετὰ τὴν παρέλευσιν τῆς ὁποίας ἐπρότεινε βίας· (Διατ. 2 καὶ 4 τοῦ κώδ. Β. 2 τιλ. 20 καὶ Διατ. 5 κώδ. Β, 7 τλ. 52)· ἀπόφ. 4825 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.—Πρβ. δὲ καὶ τὸ ἑπόμενον ζήτημα.

Ἀποφ. ἀπόσπασμα. Ἐπειδὴ, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸν ἰσχυρισμὸν ὅτι ὑπεγράφη ἡ ὁμολογία αὕτη διὰ βίας ἐνεργηθείσης ὑπὸ τοῦ ποτὲ Α, ἡ ἔνστασις αὕτη καθίσταται, ὡς ὀρθῶς καὶ τὸ πρωτοδικεῖον ἐσκέφθη, ἀπαράδεκτος καὶ ἀνυπόστατος, ἀφοῦ ἡ μὲν ὁμολογία ἐξεδόθη τῷ 1825, ὁ δὲ ὀφειλέτης Δ, ὡς βεβαιοῦν αἱ ἐπισθόγραφοι καὶ

ἀναμφισβήτητοι ἐπισημειώσεις, ἐξηκολούθησε μέχρι τοῦ 1833 πληρόνων, κατὰ διαφόρους ἐποχάς, διάφορα ποσὰ εἰς λογ. τοῦ ἐντόκου χρέους τῆς ῥηθείσης ὁμολογίας, καὶ ἀφοῦ διὰ τῆς ὀρθῶς ἑρμηνευθείσης ἐπιστολῆς αὐτοῦ πρὸς τὸν Λ. ἐζήτησεν οὗτος ἁπλῶς συγκατάβασιν, διότι ὡς ἐκ τούτου ἀνεγνώρισε τὸ χρέος του μετὰ τὴν παρέλευσιν τῆς προτεινομένης δῆθεν κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς παραγραφῆς βίαν (*L*. 2. καὶ 4. *C*. (2, 20) *L*. 5 *Cod*. (7. 52)

Ἀπόφ. 4825 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν τῆς 1 Ἰουνίου 1848.

ΣΗΜ. Διὰ τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως ἀποφαίνεται τὸ δικ. ὅτι ἂν καὶ ἡ χρεωστικὴ ὁμολογία προέρχεται ἐκ λογαριασμοῦ ληψοδοσίας, καὶ ὄχι ἀπὸ ἄμεσον ὀφειλήν, εἶναι ἀνυπόστατος ὁ λόγος ὅτι ἡ ὁμολογία δὲν ὑποχρεοῖ τὸν ἐναγόμενον ὡς μὴ ἐκφράζουσα τὴν ἀληθῆ αἰτίαν, ὑπαρχούσης ἄλλης αἰτίας ἀληθοῦς (ἤγουν τοῦ χρέους τοῦ κληρονομηθέντο), τὸ ὁποῖον ἀνεδέχθη διὰ τῆς ἐκδόσεως τῆς ἰδιογράφου ταύτης ὁμολογίας, δι' ἧς ἀναλαμβάνει τὴν ὑποθήκην τῆς ἐξοφλήσεως, ἂν καὶ ὑπὸ τὴν ψευδῆ αἰτίαν πραγματικοῦ δανείου· καθότι ἡ ψευδὴς αἰτία δὲν βλάπτει, ὅταν τὸ χρέος ἔχῃ ἀληθῆ αἰτίαν θεμιτήν.

Ὥστε διὰ τῆς ἀποφάσεως αὐτῆς καθιέρωσε τὸ δικαστήριον τὴν ἀρχὴν ὅτι ἡ ψευδὴς αἰτία ὁμολόγου τινὸς δὲν βλάπτει, ὅταν τὸ χρέος ἔχῃ ἀληθῆ καὶ θεμιτὴν αἰτίαν.

§ 6. Ἐκ τῶν νόμων 2 καὶ 4 τοῦ κώδηκος (2, 21) ὁ μὲν πρῶτος ὁμιλεῖ περὶ δανείου, ὁ δὲ δεύτερος, ἂν καὶ διαλαμβάνῃ περὶ πωλήσεως, ἐφαρμόζεται καὶ εἰς ὅλα τὰ διὰ βίας γενόμενα, καὶ μετὰ τὴν παῦσιν τῆς βίας διὰ τῆς ἐλευθέρας συναινέσεως τοῦ βιασθέντος ἐπικυρωθέντα συναλλάγματα, καθότι ὁ νόμος αὐτὸς, περιεχόμενος εἰς τίτλον, πραγματευόμενον ἰδίως περὶ βίας καὶ φόβου, εἶναι ἐφαρμοστέος ὁσάκις πρόκειται περὶ συναλλάγματος διὰ βίας γενομένου, ἀδιαφόρως ἂν τὸ τοιοῦτον συνάλλαγμα ἀφορᾷ πώλησιν ἢ ἄλλο τί.

Τὸ διὰ βίας γενόμενον συνάλλαγμα εἶναι ἄκυρον μόνον διὰ τὴν ἔλλειψιν τῆς ἐλευθέρας συναινέσεως τοῦ βιασθέντος συναλλαττομένου· ὥστε ὅταν, ἅμα παρελθούσης τῆς βίας, ὁ βιασθεὶς δώσῃ τὴν συναίνεσίν του, τὸ συνάλλαγμα καθίσταται ἔγκυρον, ἐνῷ ἐπὶ ἄλλων συναλλαγμάτων, ἀκύρων ἀπ' ἀρχῆς δι' ἄλλους λόγους παρὰ τὴν βίαν ἢ τὸν φόβον, ἡ μετὰ ταῦτα ἐπικύρωσις ἢ ἀναγνώρισις αὐτοῦ δὲν καθιστᾷ αὐτὰ ἔγκυρα.

Ἀπόφ, 4382 τῆς 14 Ἰουνίου 1847 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν· πρβ. καὶ τὸν προηγ. §.

§ 7. Ἡ σύζυγος ἀναγκάζεται νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὸν οἶκον τοῦ συζύγου; Ὅρα Εὑρετ. λεξ. *Γάμος*.

§ 8. Μετὰ τοῦ γάμου τὴν τελετὴν δύναται νὰ προταθῇ δι' ἐνστάσεως ἡ βία πρὸς ἀκύρωσιν τοῦ ά γάμου;=ὅρα γάμος, ἔνθα ἡ περὶ τούτου ἀπόφασις 38 τοῦ 1840 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν (Νομικῆς σελ. 3753).

§ 9. Τὸ ποιν. δικαστ. εἶναι ἁρμόδιον νὰ ἐξετάζῃ ἂν τὸ πολιτ. ζήτημα (οἷον ἡ ἐπενεχθεῖσα τυχὸν πρὸς γάμον βία) ἔχῃ ἐπιρροὴν εἰς τὴν ὑπόθεσιν, ἂν προτείνηται σπουδαίως, καὶ ἂν δὲν ἀνατρέπηται ἐκ τῶν ὑπαρχουσῶν ἀποδείξεων; Ναί. (ἀπόφ. ποιν. Ἀρείου Πάγου 49 τοῦ 1847)· πρβ. τὰ ἐν ταῖς λέξεσι 1) *αὐτοδικία*. 2) *Γάμος*. 3) *ζήτημα προδικαστικόν*.

§ 10. Ὁ μισθωτὴς δὲν ἔχει δικαίωμα νὰ ζητήσῃ ἀποζημίωσιν διὰ τὰς βλάβας τὰς ἐκ βίας τινὸς ἐπιγενομένας εἰς τὸ κτῆμα, ἀλλὰ μόνον μείωσιν τοῦ μισθώματος ἢ τὴν ἀπόδοσιν τοῦ καταβληθέντος ἐνοικίου, καθότι πᾶσαν βίαν, καθ' ἣν εἶναι ἀδύνατος ἡ ἀντίστασις, ἐπιγινώσκει ὁ δεσπότης· (ἀπόφ. πολιτ. Ἀρείου Πάγου 23 τοῦ 1847 ἣν ὅρα ἐν τῇ λέξει *Μίσθωσις*.— Πρβ. ἀνωτ. § 2 καὶ τὰς λέξεις *ά) τυχηρά· β') βλάβαι εἰς ἐνοικιάσεις*.

§ 11. Ἡ παρ' ἐπάρχου τινὸς γενομένη ἀπειλὴ πρός τινα τοῦ νὰ ἐκτελέσῃ ἀπόφασίν τινα καταδικάζουσαν τὸν πατέρα του, δὲν φέρει χαρακτῆρα βίας, διότι ὁ ἀπειλούμενος ἠδύνατο νὰ προσφύγῃ εἰς τὰ δικαστήρια· δὲν ἀκυροῦται λοιπὸν τὸ συνάλλαγμα, ὅπερ συνωμολόγησέ τις συνεπείᾳ τοιαύτης τοῦ ἐπάρχου προτροπῆς.

Ἀπόφ. 172 τοῦ 1836 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

§ 12. Ἡ περίστασις ὅτι δημόσιός τις ὑπάλληλος (οἷον πρόξενος) ἐκλήτευσέ τινα εἰς τὸ κατάστημά του καὶ κλείσας αὐτὸν εἴς τι δωμάτιον ἀπήτησε τὴν κατάθεσιν χρημάτων, διὰ νὰ τὸν ἀπολύσῃ, καὶ τὸν ἠπείλησεν, ἐὰν δὲν καταθέσῃ τὰ ζητούμενα χρήματα, νὰ τὸν ἐξορίσῃ εἰς τὰ λατομεῖα, ἀποτελεῖ τὴν ἐκ τῆς διατάξεως 9 τοῦ κώδ. (2, 20) προνοουμένην περίπτωσιν, τουτέστιν εἶναι περιστατικὰ δεινά

Ἡ αὐτὴ ἀπόφασις λύει καὶ τὰ ἑξῆς ζητήματα.

ά) Ὁ Α ἐβιάσθη ὑπὸ τοῦ Β νὰ παρακαταθέσῃ χρηματικόν τι ποσόν· παρεκατέθεσε δὲ αὐτὸ ὁ Α, κατ' αἴτησίν του, εἰς τὸν Γ, καὶ οὗτος ἀπέστειλε τὰ χρήματα εἰς τὸν Δ. Ζητεῖται ἤδη ἂν ὁ Δ ἦναι ὑπόχρεως ἀπέναντι τοῦ Α. Τὸ δικαστήριον τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν ἀπεφήνατο, ὅτι ἂν ὁ Δ καθ' ἣν ἐποχὴν περιῆλθον αὐτῷ τὰ χρήματα ἐγίνωσκε τὴν διὰ βίας κατάθεσιν

τῶν χρημάτων, ἐνέχεται· ἐὰν δὲ τοιαύτη ἀπόδειξις δὲν προσαχθῇ, ὁ Α ὀφείλει ν' ἀποδείξῃ τὴν ἐπὶ τῶν χρημάτων κυριότητά του, καθότι ὁ Δ δὲν διατελεῖ ἀπέναντι τοῦ ἐνάγοντος εἰς σχέσιν θεματοφύλακος πρὸς παρακαταθέτην. Παράβ. τὰ ἐν τῇ λέξει ἀ γ ω γ α ί παράγραφον 451 ἐκτεθέντα.

β) Θεωρεῖται ὡς θεματοφύλαξ ἐκεῖνος, ὅστις ἠνάγκασε τινὰ νὰ παρακαταθέσῃ χρήματα, ἅτινα ὅμως κατετέθησαν εἰς χεῖρας τρίτου κατ' αἴτησιν τοῦ τυχὸν βιασθέντος; ὄχι· εἶναι ὅμως ὑπεύθυνος ἕνεκα τῆς τυχὸν ἐπενεχθείσης βίας.

Ἀπόφ. 5228 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν, ἣν ὅρα κατωτ. § 15.

§ 13.

§ 13. *Ἐντὸς πόσου χρόνου παραγράφεται ἡ περὶ βίας ἀγωγή;* Ὁ Α ἐζήτησε παρὰ τοῦ Β χρηματικόν τι ποσόν, ἰσχυριζόμενος ὅτι οὗτος διὰ τῆς βίας τοῦ τὸ ἐπῆρεν· ἀναφυέντος δὲ ζητήματος περὶ παραγραφῆς, τὸ δικαστήριον ἀπεφήνατο ὅτι ἡ περὶ βίας ἀγωγή, ὁσάκις δι' αὐτῆς ζητεῖται ἡ ἀπόδοσις ἁπλοῦ τοῦ ληφθέντος, καὶ δὲν ὑπάρχει ἑτέρα ἀγωγὴ τοῦ βιασθέντος, κινεῖται καὶ μετ' ἐνιαυτὸν (τεμ. 14 βιβ. 10 τιτ. 10 τῶν βασιλ. καὶ τεμ. 12 β. 1 τίτ. 12 τοῦ Ἀρμεν.), διότι οὐδενὶ χρόνῳ κυροῦται τὸ βίαιον (τεμ. 21 Βασ. αὐτόθι), καὶ ὁ βιασθεὶς δύναται νὰ κινήσῃ τὴν ἀγωγὴν μέχρι τριακονταετίας, ἀφοῦ ἡ βία ἔπαυσεν.

Ἀπόφ. 2674 τοῦ 1843 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

Σημ. ά. Πληροῦται παραγραφὴ διαρκούσης τῆς βίας ;

Τὰ βίᾳ ἀφαιρεθέντα δὲν δύνανται νὰ παραγραφῶσιν ἀπὸ τὸν ἅρπαγα δι' ὅσον καιρὸν τὰ κατέχει, οὐδὲ ἀπὸ τὸν διάδοχον αὐτοῦ καί τοι καλῆς πίστεως ὄντα (§ 2 τῶν εἰσηγ. de usucapionibus et long. temp prescript. συνδυασμένον μὲ τὰ τεμ. 33, 37 καὶ 38 πανδ. de usucapionibus κλπ).

Ἀπόφ. 289 τοῦ 1847 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν. Νομικ. σελ. 4881.

Βλέπε τὰ ἐν ταῖς λέξ. ά. ἁ ρ π α γ ή. β'. π α ρ α γ ρ α φ ή.

Σημ. 2. Ἡ πρότασις τῆς βίας εἶναι δεκτὴ μετὰ παρέλευσιν τετραετίας; ὅρα ἐν τῷ Εὑρετ. λέξ. Γάμος τὴν τοῦ Ἀρείου Πάγου ἀπόφασιν 17 τοῦ 1843.

§ 14. Πότε δύναταί τις νὰ ἀποκρούσῃ διὰ τῆς βίας τὸν βίᾳ διαταράττοντα; ὅρα τὰς λέξ. 1) *αὐτοδικία.* § 10.—2) *Κατοχή*· 3) Νομικ. σελ. 4831.

Ἀποφάσεις μνημονευόμεναι ἀνωτέρω σελ. 287.

§ 15. «*Ἀπόφ.* Ἐπειδὴ ὁ ἐκκαλῶν ἐξέθεσε κατὰ τὴν ἐνώπιον τοῦ δικαστηρ. γενομένην συζήτησιν, ὅτι ὁ ἐναγόμενος τὸν ἐκλήτευσεν εἰς τὸ προξενεῖον καὶ κλείσας αὐτὸν εἴς τι δωμάτιον ἀπῄτει τὴν κατάθεσιν

τῶν περὶ ὧν πρόκειται φλωρίων διὰ ν'ἀπολύσῃ αὐτὸν, διατελοῦντα τοιουτοτρόπως ἐστερημένον τῆς προσωπικῆς του ἐλευθερίας· ὅτι καὶ τὸν ἠπείλησεν, ἐὰν δὲν καταθέσῃ τὰ ζητούμενα φλωρία, νὰ τὸν ἐξορίσῃ εἰς τὰ λατομεῖα, καὶ ὅτι εὑρισκόμενος αὐτὸς ὑπὸ τὸ κράτος τῆς βίας καὶ τῆς ἀπειλῆς ταύτης τοῦ δημοσίου ὑπαλλήλου, ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ ὁποίου, ὡς Ἑλληνικοῦ προξένου, διῆγεν ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ, ἠναγκάσθη νὰ ἐνδώσῃ εἰς τὴν κατάθεσιν τῶν φλωρίων, ἀπαιτήσας μόνον νὰ γίνῃ αὐτῶν ἡ παρακατάθεσις ὄχι εἰς τοῦ ἐναγομένου, ἀλλ' εἰς τρίτου τινὸς τὰς χεῖρας, ὅπερ καὶ ἔγινεν.

Ἐπειδὴ εἰς τὰ περιστατικὰ ταῦτα, τὰ παρ' αὐτοῦ τοῦ ἐνάγοντος προτεινόμενα, ἁρμόζει τὸ ἐπίθετον *δεινά*, τὸ ὁποῖον ἐνδιαλαμβάνεται εἰς τὸ περὶ ἀποδείξεως θέμα τῆς πρωτοδίκου ἀποφάσεως, καὶ τὸ ὁποῖον αὐτὸς ὁ νόμος ἀπαιτεῖ πρὸς χαρακτηρισμὸν τῆς πράξεως (κώδ. 2, 20 διάτ. 9)· ἑπομένως δὲν ἔχει λόγον νὰ παραπονῆται κατὰ τοῦ τοιούτου θέματος ὁ ἐνάγων· ἀρκεῖ μόνον ν' ἀποδείξῃ ὅσα ὁ ἴδιος ἐπρότεινεν.

Ἐπειδὴ μὴ λαβόντος, ὡς προείρηται, αὐτοῦ τοῦ ἐναγομένου τὰ φλωρία ὡς παρακαταθήκην παρ'ἑαυτῷ, ἀλλὰ κατατεθέντων αὐτῶν, κατ' αἴτησιν τοῦ ἰδίου ἐνάγοντος εἰς τοῦ τρίτου τὰς χεῖρας, δὲν δύναται ὁ ἐναγόμενος νὰ θεωρηθῇ ὡς θεματοφύλαξ ἀπέναντι τοῦ ἐνάγοντος καὶ ὡς ὑπόχρεως διὰ τοῦτο ν' ἀποδώσῃ τὴν παρακαταθήκην εἰς τὸν παρακαταθέτην ζητοῦντα ἤδη αὐτὴν, ἀλλ' ὑπεύθυνος εἶναι μόνον, ἐὰν ἤθελον ἀποδειχθῇ τὰ μόνα ὡς πρὸς αὐτὸν ἐπιῤῥοὴν εἰς τὴν ἔκβασιν τῆς δίκης ἔχοντα περιστατικὰ, ὅσα ἀνωτέρω ἐξετέθησαν.

Ἐπειδὴ ἀφοῦ ὁ ἐνάγων ἐπιμένει εἰς τὴν πρότασιν τῶν περιστατικῶν τούτων, ἡ ἀντέφεσις τοῦ ἐναγομένου στηριζομένη εἰς ἐναντίαν δῆθεν ὁμολογίαν ἐκείνου περιεχομένην εἰς τῆς πρωτοδίκου συζητήσεως τὰ πρακτικὰ, καὶ μὴ ἀποδεικνυομένη διὰ προσαγωγῆς ἀντιγράφου τῶν πρακτικῶν τούτων, ὡς ὤφειλε, κατὰ τὸ ἄρθ. 250 τῆς πολιτ. δικονομίας, ὁ ἀντεκκαλῶν νὰ ἔχῃ προσηγμένον τὸ τοιοῦτον ἀντίγραφον, εἶναι ἀβάσιμος.

Ἐπειδὴ ὡς πρὸς τοὺς . . . ἡ ἔφεσις τοῦ ἐνάγοντος δὲν στηρίζεται εἰς τὸν νόμον, διότι ἂν μὲν, καθ' ἣν ἐποχὴν περιῆλθον εἰς χεῖρας αὐτῶν τὰ περὶ ὧν πρόκειται χρήματα, ἦσαν ἤδη οὗτοι ἐν γνώσει τῶν ἀνωτέρω ἐκτεθέντων περιστατικῶν, ἡ ἀπόδειξις αὕτη καὶ μόνη ἐνδιαλαμβανομένη εἰς τὸ θέμα τῆς πρωτοδίκου ἀποφάσεως, ἔχει ἐπιῤῥοὴν εἰς τὴν ἔκβασιν τῆς δίκης ὡς πρὸς αὐτούς· ἐὰν δὲ τοιαύτη ἀπόδειξις δὲν προσαχθῇ, ἀπαιτεῖται τότε ἡ, ἐπίσης

περιεχομένη ἐν τῷ θέματι τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, ἀπόδειξις τῆς ἐπὶ τῶν ζητουμένων φλωρίων κυριότητος τοῦ ἐνάγοντος, καθότι οἱ .... δὲν διατελοῦν ἀπέναντι τοῦ ἐνάγοντος εἰς σχέσιν θεματοφύλακος πρὸς παρακαταθέτην, ὥστε, ἅμα ζητηθέντος τοῦ παρ' αὐτοῖς ἀντικειμένου ἀπὸ τὸν παρακαταθέσαντα δῆθεν αὐτὸ, νὰ ἦναι, ἄνευ ἀντιλογίας τινὸς, ὑπόχρεοι πρὸς ἀπόδοσιν· ἀλλὰ θεματοφύλαξ ἀπέναντι τοῦ ἐνάγοντος ὡς παρακαταθέτου εἶναι μόνος ὁ τρίτος, αὐτοὶ δὲ εἶναι τρίτοι, ἀπέναντι τῶν ὁποίων, ἀρνουμένων τὴν κυριότητα τοῦ ἐνάγοντος, ὀφείλει οὗτος, διὰ νὰ ἔχῃ δικαίωμα ἀπαιτήσεως, ν' ἀποδείξῃ τὴν κυριότητά του.

Ἐπειδὴ τότε μόνον ἠδύνατο ὁ ἐνάγων νὰ θεωρηθῇ ὡς ἔχων ὠφέλιμον ἐκ παρακαταθήκης ἀγωγὴν κατὰ τῶν δύο τούτων ἐναγομένων, ἐὰν τὰ εἰς χεῖρας τοῦ τρίτου παρακατατεθέντα εἶχον ἐκ μέρους αὐτοῦ ἐπίσης παρακατατεθῇ εἰς χεῖρας τῶν ἐναγομένων τούτων (*Pauli sent. rec.* **2, 12, § 8**), ἀλλ' ὁ ἐνάγων δὲν στηρίζει τὴν ἀγωγήν του εἰς τοιαύτην θέσιν, θεωρεῖ δὲ ἁπλῶς ὡς σταλὲν τὸ ἀντικείμενον τῆς παρὰ τῷ τρίτῳ παρακαταθήκης εἰς τοὺς δύο ἐναγομένους, καὶ ὡς εὑρισκόμενον ἤδη παρ' αὐτοῖς χωρὶς νὰ λέγῃ ὅτι ἐστάλη πρὸς αὐτοὺς λόγῳ παρακαταθήκης, ἐπίσης δὲ καὶ διὰ τῆς ἐφέσεως καὶ τῶν ἐγγράφων προτάσεών του θεωρεῖ αὐτοὺς ὡς διαδόχους τοῦ τρίτου, καθὸ κατόχους τοῦ παρὰ τούτῳ κατατεθέντος ἀντικειμένου, χωρὶς νὰ προτείνῃ ὡρισμένως τὸν πραγματικὸν ἰσχυρισμὸν, ὅτι κατέχουν αὐτὸ ὡς θεματοφύλακες ἀπέναντι τοῦ τρίτου· ἑπομένως θεωρουμένων αὐτῶν ὡς τρίτων, ἀπαιτεῖται ἡ τῆς κυριότητος τοῦ ἐνάγοντος ἀπόδειξις, καθὼς ἐῤῥέθη ἐν τῇ προηγουμένῃ αἰτιολογίᾳ.

Ἐπειδὴ ἐπὶ τῆς πουβλικιανῆς [1] ἀγωγῆς ἀπαιτεῖται νὰ εἶχεν ὁ ἤδη ἐνάγων ἀποκτήσει τὴν κατοχὴν τοῦ ζητουμένου πράγματος διὰ νομίμου τίτλου διανοίᾳ κυρίου, ἤγουν τίτλου εἰς χρησιδεσποτείαν ἱκανοῦ [εἰσαγ. **4, 6, § 4**], τοιοῦτον δέ τινα τίτλον δὲν προτείνει ὁ ἐνάγων διατεινόμενος διὰ τῶν προτάσεών του ἁπλῶς ὅτι ἔχει δικαίωμα ν' ἀπαιτήσῃ, ἄνευ περαιτέρω ἀποδείξεώς τινος, τὰ φλωρία ἁπλῶς μόνον διότι αὐτὸς τὰ κατεῖχε πρότερον, εἰς δὲ τὰς χεῖρας τῶν δύο τούτων ἐναγομένων περιῆλθον ἀφοῦ ἐξῆλθον ἀπὸ αὐτοῦ τὰς χεῖρας, χωρὶς ποσῶς ν' ἀναφέρῃ διὰ ποίου τίτλου νομίμου πρὸς χρησιδεσποτείαν εἶχον περιέλθει εἰς τὰς χεῖρας αὐτοῦ.

---

(1) Ὅρα Πουβλικιανὴ ἀγωγή.

Ἐπειδὴ ἡ πρότασις τοῦ ἐνάγοντος, ὅτι καὶ ἂν τὰ ζητούμενα φλωρία ἤθελον θεωρηθῇ ὡς προερχόμενα ἐκ συνεισφορῶν, πάλιν αὐτός, ὡς ἐντολοδόχος ἐκείνων οἵτινες τὰ συνεισέφερον, ἔχει ἄνευ περαιτέρω ἀποδείξεως δικαίωμα νὰ τὰ λάβῃ πρὸς διεκπεραίωσιν τῆς δοθείσης αὐτῷ ἐντολῆς, ἐνόσῳ δὲν ὑπάρχει ἀπόδειξις ὅτι οἱ κατέχοντες αὐτὰ σήμερον τὰ κατέχουν κατὰ θέλησιν ἐκείνων οἵτινες τὰ εἶχον συνεισφέρει, ὥστε δηλαδὴ νὰ θεωρηθῇ ὅτι ἀφῃρέθη πλέον ἀπὸ τὸν ἐνάγοντα ἡ δοθεῖσα αὐτῷ ἐντολή, εἶναι ἀπαράδεκτος δυνάμει τῶν ἄρθρ. 745 καὶ 746 τῆς πολιτ. δικονομίας, καθὸ μεταβάλλουσα τὴν βάσιν τῆς ἀγωγῆς, ἥτις δὲν παραδέχεται, ἀλλὰ μάλιστα ἀποκρούει τὴν ἐκ συνεισφορῶν παραγωγὴν τῶν προκειμένων χρημάτων, καὶ ἥτις στηρίζεται εἰς τὴν ἐπ' αὐτῶν κυριότητα τοῦ ἐνάγοντος καὶ τὴν παράνομον αὐτῶν ἀπὸ τὰς χεῖράς του ἀφαίρεσιν. »

'Απόφ. 5228 τῶν ἐν 'Αθήναις ἐφετῶν.

ΒΙΑΙΑ ΔΙΑΚΟΠΗ· ὅρα διακοπή.

ΒΙΑΙΟΠΡΑΓΙΑ ΕΠΙ ΑΚΡΟΑΤΗΡΙΟΥ· ὅρα 'Αταξίαι εἰς τὸ ἀκροατήριον καὶ ποιν. Δικ. 182

ΒΙΑΣΜΟΣ· ὅρα ἀσέλγεια (1).

§ 1. Ἡ περίστασις ὅτι ὁ Α ἐπρότεινεν εἰς τὴν Β νὰ συγκατατεθῇ εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ἐπιθυμιῶν του, καὶ ὅτι μετὰ ταῦτα ἔθεσεν ἐπ' αὐτῆς χεῖρα ἀναιδῆ, ἀποτελεῖ ἀπόπειραν βιασμοῦ; ὄχι διότι ἀπόπειρα ἤθελεν ὑπάρχει ἂν ἐμεσολάβει ἐξωτερική τις πρᾶξις περιέχουσα ἀρχὴν ἐκτελέσεως, καὶ τῆς ὁποίας συνέπεια ἤθελεν εἶσθαι ἡ διὰ βίας, φυσικῆς ἢ ἠθικῆς ἢ διὰ τῆς ἀποναρκώσεως τῶν αἰσθήσεων τοῦ προσώπου, ἐκβίασις [2].

Βούλευμα 10 τοῦ 1845 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν.

§ 2. *Βιασμὸς ὑπάρχει ἢ διὰ μόνης σωματικῆς βίας, ἢ δι' ἀπειλῶν ἡνωμένων μὲ ἐπικείμενον κίνδυνον σώματος ἢ ζωῆς.*

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ ἐκ τοῦ ἄρθρ. 273 τοῦ ποιν. νόμου ἔχοντος οὕτως, ὅστις ἀναγκάζει εἰς ἀσέλγειαν θῆλυ ἢ ἄρρεν μεταχειριζόμενος σωματικὴν βίαν ἢ ἀπειλάς, ἡνωμένας μὲ ἐπικείμενον κίνδυ-

---

(1) Ἐν τῇ λέξει ταύτῃ ἐσημειώθησαν διάφορα ζητήματα, ἀφορῶντα τὸν βιασμὸν, ἃ ἐξέτασαν τὰ δικαστήρια.

(2) Ὅρα ἀπόπειρα ποινική.

νον σώματος ἢ ζωῆς, τιμωρεῖται ἕνεκα βιασμοῦ, προκύπτει ὅτι βιασμὸς ὑπάρχει, ὅταν πραγματικῶς ἐγένετο κατάχρησις εἰς ἀσέλγειαν προσώπου τινὸς ἄῤῥενος ἢ θήλεος, καὶ ὅταν τὸ βιασθὲν πρόσωπον ἠναγκάσθη πρὸς τοῦτο διὰ σωματικῆς βίας· ἐξ αὐτῆς δὲ τῆς συντάξεως τοῦ ἄρθρου συνάγεται ὅτι ἡ φράσις *ἠνωμένας μὲ ἐπικείμενον κίνδυνον σώματος ἢ ζωῆς* δὲν ἀναφέρεται εἰς τὴν σωματικὴν βίαν, ἀλλὰ μόνον εἰς τὰς ἀπειλὰς, διότι, συμφώνως καὶ μὲ τὰς ἀρχὰς τοῦ πολ. δικαίου, βία εἶναι ἀνωτέρα φυσικὴ δύναμις, τὴν ὁποίαν δὲν δύναται ν' ἀπωθήσῃ τις, καὶ ἥτις τὸν ἀναγκάζει νὰ ἐπιφέρῃ τι ἐναντίον τῆς θελήσεώς του· καταναγκασμὸς ἄρα δύναται νὰ ὑπάρξῃ διὰ μόνης τῆς σωματικῆς βίας, χωρὶς αὕτη νὰ ἦναι ἠνωμένη μὲ ἐπικείμενον κίνδυνον σώματος ἢ ζωῆς, ἀλλ' αἱ ἀπειλαὶ μόναι δὲν θεωροῦνται ὡς ἱκαναὶ νὰ προξενήσωσι} καταναγκασμὸν, ἐὰν δὲν ἦναι ἠνωμέναι μὲ ἐπικείμενον κίνδυνον σώματος ἢ ζωῆς. [Πανδ. νομ. 9 βιβλ. 4 τιτλ. 2 καὶ κώδηξ νομ. 13 βιβλ. 2 τιτλ. 4]. Ἑπομένως ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ἀποφανθέντος τοῦ δικαστηρίου τῶν ἐνόρκων, διὰ τῆς ἐτυμηγορίας των, ὅτι ὁ κατηγορούμενος Κ Α, μεταχειρισθεὶς πρὸς τοῦτο σωματικὴν βίαν, τὸ δικαστήριον τῶν συνέδρων ἐφηρμόσθη καλῶς εἰς τὴν τοιαύτην πρᾶξιν τὸ ἄρθρ. 273 τοῦ ποιν. νόμου, καὶ ἡρμηνεύθη τὸ αὐτὸ ἄρθρον ὀρθῶς.

Ὡς πρὸς τὸν λόγον ἀναιρέσεως, ὅτι ὁ πρόεδρος τῶν συνέδρων κακῶς ἔθεσε τὸ πρῶτον μέρος τοῦ ζητήματος.

Ἐπειδὴ, ὡς προεῤῥέθη, βιασμὸς ὑπάρχει ὅταν πρόσωπόν τι θῆλυ ἢ ἄῤῥεν ἠναγκάσθη εἰς ἀσέλγειαν, εἴτε διὰ σωματικῆς βίας, εἴτε δι' ἀπειλῶν ἠνωμένων μὲ ἐπικείμενον κίνδυνον σώματος ἢ ζωῆς· ἑπομένως ὁ πρόεδρος τῶν συνέδρων, ἀντὶ νὰ θέσῃ ἓν ζήτημα εἰς τοὺς ἐνόρκους κατὰ τὸν ἐπίλογον τοῦ ἐγκλητηρίου, ἤτοι ἐὰν ὁ Κ Γ ἠνάγκασεν εἰς ἀσέλγειαν τὴν Α, μεταχειρισθεὶς σωματικὴν βίαν καὶ ἀπειλὰς, ἠνωμένας μὲ ἐπικείμενον κίνδυνον σώματος ἢ ζωῆς, ἔθεσε τὸ ζήτημα διῃρημένως ὡς πρὸς τὰ μέσα, ἅτινα μετεχειρίσθη οὗτος πρὸς καταναγκασμὸν, ἤτοι ἐὰν μετεχειρίσθη πρὸς τοῦτο σωματικὴν βίαν, ἢ ἀπειλὰς ἠνωμένας μὲ ἐπικείμενον κίνδυνον σώματος ἢ ζωῆς, δὲν παρεβίασε κανένα νόμον.

Διὰ ταῦτα ἀποῤῥίπτει κτλ. »

'Απόφ. ποιν. 'Αρείου Πάγου 41 τοῦ 1844.

§ 3. Ὁ ἐπὶ ἀποπείρᾳ βιασμοῦ κατηγορούμενος πρέπει νὰ παραπέμπηται εἰς τὸ κακουργειοδικεῖον· ἀπόφ. ποιν. 'Αρείου Πάγου 17 τοῦ 1835, ἣν βλέπε ἐν τῷ Εὑρετ. λέξ. *Ἀπόπειρα* § 17

§ 4. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 280 τοῦ ποιν. νόμου ἀνάκρισις γίνεται καὶ καταγινώσκεται ποινὴ καὶ ἄνευ καταμηνύσεως, ὁσάκις ὁ βιασμὸς συνοδεύεται ἀπὸ περιστάσεις διαγειρούσας τὴν κοινὴν περιέργειαν, καὶ προξενούσας σκάνδαλον, οἷον ὅταν γίνεται δῆλον ὅτι ἡ ἀπόπειρα τοῦ βιασμοῦ ἔχει σχέσιν μὲ τὴν παρακολουθήσασαν ἀνθρωποκτονίαν· ἀπόφ. ποιν. Ἀρείου Πάγου σϛ'. τῆς 4 νοεμβρίου 1838.

§ 5. Βιασμὸς ὑπάρχει ἢ διὰ μόνης σωματικῆς βίας, ἢ δι' ἀπειλῶν ἡνωμένων μὲ ἐπικείμενον κίνδυνον σώματος ἢ ζωῆς [ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου 41 τοῦ 1844).

ΒΙΒΛΕΜΠΟΡΙΑ (1)· δικαίωμα τοῦ μετέρχεσθαι τὸν τυπογράφον, λιθογράφον καὶ βιβλέμπορον (ὅρα τὰ δύο διατάγματα τῆς 11/23 σεπτεμβρίου 1833 ἐν τῇ συλλογῇ τῶν νόμων ὑπὸ Πετσ. σελ. 94).—Κατάχρησις· ἄρθρ. 47 ἐπ. τοῦ περὶ ἐξυβρ. νόμου.

ΒΙΒΛΙΑ ποιότητος· ὅρα τὸ ἀπὸ 27 ὀκτ. 1833 διάταγμα (συλλ. νόμων ὑπὸ Πετσ. σελ. 115, 116)

ΒΙΒΛΙΑ ΛΗΞΙΑΡΧΙΚΑ· ὅρα τὸν ἀπὸ 20 ὀκτωβρίου (1 νοεμβρίου) 1836 νόμον.

ΒΙΒΛΙΑ ἐφέσεων· Ἀνακοπῶν κτλ. (2).

Ἡ εἰς τὸ βιβλίον τῶν ἐφέσεων [3] γενομένη ἐγγραφὴ δὲν ἀποτελεῖ τὴν ὕπαρξιν τῆς ἐφέσεως, ἀλλ' ἀφορᾷ ἁπλῶς τὴν ἀσφάλειαν τῶν τρίτων, καθ' ὧν, μὴ λαβόντων μέρος εἰς τὴν δίκην, μέλλει νὰ ἐκτελεσθῇ ἡ ἀπόφασις. [Νομικῆς σελ. 2117].

ΒΙΒΛΙΑ (4) **Β ι β λ ί α ἐ μ π ο ρ ι κ ά.**

Π ε ρ ί λ η ψ ι ς.

§ 1. Τὰ ἄρθρ. 15 καὶ 14 τοῦ ἐμπορ. νόμου ἐφαρμόζονται εἰς πολιτικὰς δίκας; ὄχι.

---

(1) Ὅρα κατωτ. τὰς λέξ. Β ι β λ ι ο π ω λ ε ῖ ο ν· Β ι β λ ι ο θ ή κ η.

(2) Ὅρα Εὑρετ. λέξ. ἔ φ ε σ ι ς.

(3) Βιβλία ἀνακοπῆς· πολιτ· δικ. 599 869· ἐφέσεως πολιτ. δικ. 601 869.— Περὶ καταδίκων ποιν. δικ. 516—δεσμοφυλάκων ποιν. Δικ. 553.—ὑποθηκῶν· ὅρα τὴν λέξιν ταύτην,

(4) Βιβλ. ἐμπορικά· πολιτ. δικ. 408, 416 ἐπ.—ἐμπορ. νόμου 8 ἐπ—ἀποδεικτικὴ

§ 1. *Τὰ ἄρθρ. 14 καὶ 15 τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου ἐφαρμόζονται εἰς πολιτ. δίκας; ὄχι.*

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ αἱ διατάξεις τῶν ἄρθ. 14 καὶ 15 τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου ὡς εἰδικαὶ καὶ λαμβάνουσαι χώραν μόνον εἰς ἐμπορικὰς δίκας, καὶ μεταξὺ ἐμπόρων, δὲν δύνανται νὰ ἐφαρμοσθῶσιν εἰς δίκας πολιτικάς, ὁποία εἶναι καὶ ἡ προκειμένη· κατὰ δὲ τὸ ἄρθρ. 430 τῆς πολιτ. δικονομίας, ὁ εἷς τῶν διαδίκων εἶναι ὑπόχρεως νὰ ἐπιδείξῃ πρὸς τὸν ἕτερον μόνον ἐκεῖνα τὰ ἔγγραφα, τὰ ὁποῖα μετεχειρίσθησαν ἐν τῇ διαδικασίᾳ, ἢ ἀπεφήναντο ὅτι θέλουν μεταχειρισθῇ· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου παρὰ τοὺς μνησθέντας νόμους ἐζήτησεν ὁ Α Β εἰς τὴν μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ ἀντιδίκου του πολ. δίκην τὴν ἐπίδειξιν τῶν ἐμπορικῶν βιβλίων τοῦ ἀντιδίκου του, τὰ ὁποῖα οὗτος μήτε μετεχειρίσθη εἰς τὴν προκειμένην δίκην, μήτε ἀπεφήνατο ὅτι θέλει μεταχειρισθῇ· ὅθεν τὸ ἐν Ναυπλίῳ ἐφετεῖον ἀποῤῥίψαν τὴν πρότασιν ταύτην τοῦ Α Β, ἐφήρμοσεν ὀρθῶς τοὺς μνησθέντας νόμους, καὶ ἐπομένως ἡ αἴτησις τούτου εἶναι ἀποῤῥιπτέα καὶ μὴ βάσιμος.

Ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου 96 τοῦ 1845.

§ 2. Κατὰ τὰ ἄρθρ. 12 καὶ 15 τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου δύναται νὰ διαταχθῇ καὶ ἡ τῶν ἐμπορικῶν βιβλίων ἐμφάνισις πρὸς ἀπόδειξιν ζητήματος τινός· ἀπόφ. 361 τοῦ 1835 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν.

§ 3. *Τὰ ἐμπορικὰ βιβλία σφραγίζονται συντηρητικῶς,— Δύνανται νὰ σφραγισθῶσι πρὸς ἐξασφάλισιν τῶν κληρονομικῶν πραγμάτων, ἐὰν δὲν ὑπάρχῃ τοὐλάχιστον ἔνδειξις ὅτι ταῦτα ἦσαν βιβλία τοῦ ἀποθανόντος; τὶς ἀποδεικνύει, ὅτι ἀνῆκον εἰς τὸν ἀποθανόντα;*

ἰσχὺς· πολιτ δικ.. 417 418.—φαρμακοπωλῶν, ἰατρῶν, μαιῶν καὶ ξενοδόχων πολ. δικ. 408.—ὅρα τὴν λέξ. ἁρμοδ. ἐμπορικὴ σελ. 23.

Απόφ. « Επειδή, κατά τά ἄρθρ. 1049 1050 τῆς πολ. δικονομίας, πᾶς ὅστις ἔχει συμφέρον ἔννομον δύναται ἕνεκα κινδύνου ὑφαιρέσεως, ἐπὶ τὸ χεῖρον μεταβολῆς, ἐξαλείψεως ἢ ἄλλης ἀπολείας τῶν πραγμάτων, νὰ ζητήσῃ τὸ συντηρητικὸν τῆς ἐπισφραγίσεως μέτρον· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ἡ Φ ὁμολογουμένως θυγάτηρ καὶ κληρονόμος οὖσα τοῦ ἀποβιώσαντος πατρὸς αὐτῆς Μ ἔχει συμφέρον νόμιμον νὰ αἰτήσῃ τὴν ἐπὶ τῆς περιουσίας του ἐπίθεσιν τῶν σφραγίδων, εἴτε πρὸς ἐξασφάλισίν της εἴτε χάριν ἀπογραφῆς, ὁ δὲ νόμος, συγκαταλέγων μεταξὺ τῶν συντηρητικῶν μέτρων τὴν ἐπισφράγισιν, δὲν ἐξαιρεῖ αὐτῆς τὰ βιβλία· ἑπομένως ὁ λόγος ὅτι ἡ ἐφεσίβλητος δὲν ἠδύνατο νὰ ἐνεργήσῃ τὴν ἐπισφράγισιν, καὶ ὅτι τὰ ἐμπορικὰ βιβλία δὲν ὑπόκεινται εἰς τὸ μέτρον τοῦτο, εἶναι ἐπίσης χωρὶς βάσιν.

Ἐπειδὴ δὲ ὁ νόμος, ἐπιτρέπων τὴν ἐπισφράγισιν κληρονομικῶν πραγμάτων, ὡς ἐπὶ τοῦ προκειμένου, δὲν ἐννοεῖ ὅτι ὁ ἐπὶ τῆς κληρονομίας ἔχων ἀξιώσεις δύναται νὰ ζητῇ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ μέτρου τῆς σφραγίσεως ἐπὶ πραγμάτων ἀνηκόντων εἰς ἄλλον παρὰ τὴν κληρονομίαν· ἑπομένως τὰ σφραγιστέα πράγματα ἢ ὁμολογουμένως πρέπει νὰ ἦναι κληρονομικά, ἤ, τοὐλάχιστον, εὐλόγως ὡς τοιαῦτα νὰ θεωρῶνται, εἴτε ἕνεκα τοῦ τόπου, ὅπου ταῦτα κεῖνται, εἴτε ἕνεκα ἄλλων ἀποχρώντων περιστατικῶν, καὶ τότε ὁ πραγματικῶς αὐτῶν κύριος δύναται πρὸς διεκδίκησιν αὐτῶν νὰ μετέλθῃ τὰ ἀπὸ τὸ ἄρθρ. 1061 τῆς πολιτ. δικονομίας ὁριζόμενα, φέρων τὰς ἐναντίον τοῦ ὑπάρχοντος τεκμηρίου ἀποδείξεις· εἰς πᾶσαν δ' ἄλλην περίπτωσιν, ὁποία ἡ προκειμένη, λαμβάνει χώραν ἡ ἀπὸ τὸ ἄρθρ. 1060 τῆς πολιτ. δικονομίας διαγραφομένη διαδικασία, μὴ λαμβανομένης ὑπ' ὄψιν τῆς ἐσφαλμένης τυχὸν ἐπωνυμίας τοῦ ἐγγράφου, δι' οὗ ἡ ἔρις εἰσάγεται εἰς τὸ δικαστήριον.

Ἐπειδὴ ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἀπὸ τὴν ἔκθεσιν τῆς ἐπισφραγίσεως τῶν 11 μαΐου π. ε ἐξάγεται ὅτι τὰ σφραγισθέντα βιβλία εὑρίσκοντο εἰς τὴν ἀποθήκην τὴν ὑπὸ τοῦ ἐκκαλοῦντος κατεχομένην, ἡ δὲ Ε, ὡς ἐξ αὐτῆς τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως τῶν πρωτοδικῶν ἐξάγεται, δὲν ἔφερε καμμίαν ἔνδειξιν ὅτι ἡ εἰρημένη ἀποθήκη ἀνήκει εἰς τὴν κληρονομίαν τοῦ πατρός της ὡς παράρτημα τοῦ ἐν Νησίῳ ἐμπορικοῦ καταστήματος, ἐσφαλμένως δ' ἐπεβλήθη εἰς τὸν Γ Μ ἀρνούμενον τὸ περιστατικὸν τοῦτο ἡ ἀπόδειξις περὶ τῆς κυριότητος τῶν ἐν τῇ ῥηθείσῃ ἀποθήκῃ ἀποταμιευμένων βιβλίων, καθόσον ἡ ἐφεσίβλητος ὤφειλε καὶ ὀφείλει ν' ἀποδείξῃ ὅτι ἡ ἀποθήκη αὕτη τοὐλάχιστον ἐθεωρεῖτο, ζῶντος τοῦ πατρὸς αὐτῆς, ὡς εἰς αὐτὸν ἀνήκουσα. [Ἀπόφ. 84 τοῦ 1847 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν].

§ 4. Ἀπόφασις ἐπιδιαιτητοῦ, ἀφορῶσα παρεμπίπτον ζήτημα [ἤτοι τὴν περὶ προσαγωγῆς βιβλίων τῆς ἑταιρείας αἴτησιν τοῦ Σ καὶ τὴν περὶ ἀπαραδέκτου τῆς ἀγωγῆς αἴτησιν τοῦ Μ] δὲν εἶναι ὁριστικὴ [ἄρθρ. 225 πολιτ. δικονομίας], ἀλλὰ παρεμπίπτουσα τῆς κυρίας δίκης, καὶ δὲν ὑπόκειται εἰς ἔφεσιν πρὸ τῆς ὁριστικῆς, διότι ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν ἄρθρ. 180, 181, 515, 749 καὶ 203 τῆς πολιτ. δικονομίας ἐξάγεται ὅτι μόνον αἱ περὶ ἀκυρότητος καὶ ἀποδείξεως παρεμπίπτουσαι ἀποφάσεις δύνανται νὰ ἐκκληθῶσι πρὸ τῆς ὁριστικῆς. (Ὅρα τὴν λέξ. *Ἀποφάσεις* σελ. 139 ἐπ.)

Ἀπόφ. 2379 τῆς 4 σεπτεμβρίου 1842 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

Ἀπόφ. 2467 τῆς 1 δεκεμβρίου 1842 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

§ 5. Προκειμένης διαφορᾶς πηγασάσης ἐξ ἐμπορικῆς ἑταιρείας, ὁ συνεταῖρος ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ζητήσῃ τὴν προσαγωγὴν τῶν βιβλίων τῆς ἑταιρείας ὡς ἀφορώντων δικαιώματα καὶ ὑποθέσεις αὐτοῦ [ἄρθρ. 430 § 2 τῆς πολιτ. δικ. [1] [ἀπόφ. 2467 τῆς 1 δεκ. 1842 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν].

§ 6. Ἰσχυριζομένου ὀφειλέτου τινός, ὅτι ἐκ τῶν βιβλίων τοῦ ἀντιδίκου του, ἐμπόρου ὄντος, βεβαιοῦται ὅτι τὸ κεφάλαιον ἐσχηματίσθη βαθμηδὸν ἐκ παρανόμων τόκων, τὸ δικαστήριον πρέπει νὰ διατάξῃ [ἄρθρ. 15 καὶ 17 τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου] τὴν ἐμφάνισιν τῶν βιβλίων αὐτῶν.

Ἀπόφ. 3126 τῆς 17 δεκεμβρίου 1844 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

§ 7. Ὅταν ὁ ἔμπορος δὲν παρουσιάσῃ, ὡς ὑπεχρεώθη, τὰ βιβλία του, δίδεται ὅρκος εἰς τὸν ἀντίδικόν του πρὸς ἀπόδειξιν τοῦ θέματος, περὶ οὗ ἐπρόκειτο;

Ἀπόφ. « Ἐπειδή, ὡς βεβαιοῦται ἐκ τῆς ἀπὸ 18 νοεμβρίου 1844 ἐνώπιον τοῦ ἐφετείου τούτου γενομένης κλήσεως τοῦ πληρεξουσίου τοῦ Π πρὸς τὸν Α, ὁ πληρεξούσιος αὐτὸς ἐπρότεινεν ὅτι τὴν ἀπόδειξιν τοῦ θέματος τῆς ἀποφάσεως τοῦ ἐφετείου τούτου δύναται νὰ δώσῃ καὶ διὰ τῶν ἐμπορικῶν βιβλίων τοῦ ἀντιδίκου του Α καὶ διὰ τοῦτο ἐζήτησε νὰ ὑποχρεωθῇ οὗτος νὰ ἐμφανίσῃ τὸ καθημερινὸν τῶν βιβλίων διὰ νὰ ἐξαχθῇ ἐξ αὐτοῦ τὸ ἀφορῶν τὴν προκειμένην ὑπόθεσιν χωρίον καὶ κατὰ συνέπειαν τῆς αἰτήσεως

---

(1) Τὸ δικαστήριον δύναται καὶ αὐτεπαγγέλτως νὰ διατάξῃ τὴν ἐμφάνισιν τῶν βιβλίων· ἀπόφ. 2000 τῆς 7 μαΐου 1848 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

ταύτης, τὸ δικαστήριον τοῦτο ὑπεχρέωσε τὸν Α νὰ ἐμφανίσῃ εἰς τὸ ἐμποροδικεῖον Σύρου τὸ εἰρημένον βιβλίον νὰ ἐξετασθῇ κατὰ τὸ μέρος ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἀφορᾷ τὴν παροῦσαν ὑπόθεσιν.

Ἐπειδὴ ὁ Α προσκληθεὶς νὰ παρουσιάσῃ τὸ διαληφθὲν βιβλίον του εἰς τὸ ἐμποροδικεῖον Σύρου διὰ τὸν σκοπὸν, δι' ὃν ἐζητήθη ἡ ἐμφάνισίς του, δὲν τὸ ἐπαρουσίασεν, ὡς βεβαιοῦται ὡς ἐκ τοῦ ἀπὸ 14 νοεμβρίου 1844 πρακτικοῦ τοῦ ἐν Σύρῳ ἐμποροδικείου, προτείνα διὰ τοῦ ἐκεῖ πληρεξουσίου του ὅτι τὰ γραμμάτια [τῶν ὁποίων ἡ ὀπισθογράφησις προσβάλλεται ὡς εἰκονική] ἔλαβε παρὰ τοῦ Κ. εἰς λογ. χρέους τοῦ τελευταίου καὶ ἐπεφυλάχθη νὰ τὸν πιστώσῃ μετὰ τὴν εἴσπραξίν των· ὅθεν τοῦ βιβλίου τοῦ Α ἐπικαλεσθέντος παρὰ τοῦ ἀντιδίκου του εἰς ἀπόδειξιν τῶν ὅσων ὤφειλε κατὰ τὴν ῥηθεῖσαν ἀπόφασιν τοῦ δικαστηρίου τούτου ν' ἀποδείξῃ, καὶ μὴ προσαγαγόντος αὐτὸ τοῦ Κ, ὡς διετάχθη, τὸ δικαστήριον δύναται κατὰ τὸ ἄρθρ. 17 τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου νὰ ἐπάξῃ εἰς τὸν Π ὅρκον περὶ τῆς ὑπὸ τοῦ τελευταίου τούτου προταθείσης εἰκονικότητος τῆς ὀπισθογραφήσεως τῶν προκειμένων γραμματίων, δυνάμει τῆς ὁποίας ὁ Α παρίσταται ὡς κύριος τῶν γραμματίων αὐτῶν, καθόσον ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου τούτου καὶ τῶν προηγουμένων δὲν εἶναι κατηργημένη ἐκ τῶν διατάξεων τῆς πολιτ. δικονομίας, ὡς ἐξετέθη εἰς τὰς σκέψεις τῆς προηγουμένης ὑπ' ἀριθ. 3214 ἀποφάσεως.

Ἐπειδὴ καὶ ἂν ἐκτὸς, τοῦ ἐπικαλεσθέντος ὡς ἀπόδειξιν βιβλίου τοῦ Α, ὁ Π ἤθελε νὰ μεταχειρισθῇ καὶ ἄλλα ἀποδείξεως μέσα κατὰ τὴν μνησθεῖσαν ἀπόφασιν, ἐκ τούτου δὲν ἕπεται ὅτι δὲν δύναται ἤδη ὁ Π νὰ ἐπικαλεσθῇ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ 17 ἄρθρ. τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου· δύναται δὲ νὰ τὴν ἐπικαλεσθῇ διότι διὰ τοῦ βιβλίου αὐτοῦ τοῦ ἀντιδίκου του ἤθελε ν' ἀποδείξῃ ὅ,τι διετάχθη διὰ τῆς ἀνωτέρω ἀποφάσεως καὶ διὰ τοῦτο ἐζήτησε τὴν ἐμφάνισίν του· ὅπερ δεικνύει τὴν πίστιν, τὴν ὁποίαν ὁ Π παρεῖχεν εἰς τὰ βιβλία τοῦ ἀντιδίκου του· ἄλλως τε ἐὰν ταῦτα δὲν ἦναι κατὰ τοὺς νομίμους τύπους, ἢ καὶ ἂν ἦσαν, δὲν ἐμποδίζετο ἐκ τοῦ 17 ἄρθρ. τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου νὰ φέρῃ καὶ ἄλλας ἀποδείξεις, ἢ καὶ ἐναντίον τῆς ἐκ τῶν βιβλίων προκυπτούσης.

Ἐπειδὴ ἐκ τῶν ἐν τῷ μνησθέντι ἄρθρ. 17 τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου ἐμπεριεχομένων λέξεων προκύπτει βεβαίως ὅτι ὁ δικαστὴς δύναται καὶ νὰ μὴ ἐπάξῃ τὸν ὅρκον, ἐὰν ὡς ἐξ ἄλλων περιστατικῶν καθίστανται ἀληθῆ τὰ ὑπὸ τοῦ ἀρνηθέντος τὴν ἐμφάνισιν τοῦ βιβλίου του προτεινόμενα.

Ἐπειδὴ καὶ ἂν θεωρηθῇ ὡς ἀληθὲς ὅ,τι ὁ Α λέγει, ὅτι οὐδεμίαν ἔχει σημείωσιν εἰς τὸ βιβλίον του τῶν περὶ οὗ πρόκειται δύο γραμ-

ματίων, ὁ προτεινόμενος οὗτος λόγος δὲν δικαιολογεῖ ποσῶς τὴν παράλειψιν τῆς σημειώσεως, καθόσον ἀφ' ἑνὸς ῥητῶς τὸ ἄρθρ. 8 τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου ἐπιβάλλει τὴν ὑποχρέωσιν εἰς τὸν ἔμπορον νὰ σημειοῖ εἰς τὸ καθημερινόν του, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, καὶ τὰς ὀπισθογραφήσεις, καὶ ἐν γένει πᾶν ὅ,τι λαμβάνει ἢ πληρόνει ἐφ' οἱῳδήποτε λόγῳ, καὶ καθόσον ἀφ' ἑτέρου ἐὰν πραγματικῶς ἔλαβε τὴν κυριότητα τῶν γραμματ., ὡς λέγει, εἰς λογ. χρέους τοῦ Ι ἦτον ἑπόμενον καὶ ἀναγκαῖον μάλιστα νὰ σημειώσῃ τὴν λῆψιν αὐτῶν, ἡ δὲ σημείωσις, τὴν ὁποίαν ἐξομολογεῖται ὁ Δ, δεικνύει ὅτι δὲν ἀπέκτησε τὴν κυριότητα αὐτῶν τοσούτῳ μᾶλλον, καθόσον καὶ τὸ μνησθὲν γραμμάτιον, τὸ ὁποῖον ὁ Δ προσάγει διὰ ν' ἀποδείξῃ ὅτι εἰς λογαριασμὸν χρέους τοῦ Ι ἔλαβε παρ' αὐτοῦ τὰ δύω εἰρημένα γραμμάτια, εἶναι ἐξωφλημένα, ὡς φαίνεται ἐκ τῶν ὄπισθεν αὐτοῦ σημειώσεων· ἐκ τούτου δὲ ἐξελέγχεται μὴ ἀληθὴς ὁ διϊσχυρισμὸς τοῦ Δ ὅτι ἔλαβε τὰ γραμμάτια αὐτὰ διὰ λογαρισμὸν χρέους τοῦ Ι πρὸς αὐτόν, τοσούτω μᾶλλον, καθόσον οὔτε ἀπέδειξεν ἂν ἄλλο χρέος ὁ Ι ἔχῃ πρὸς αὐτόν.

'Απόφ, 3300 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν τῆς 3 ἰανουαρίου 1845.

ΣΗΜ. Ὅταν διάδικός τις, ἔμπορος ὤν, ἀρνῆται νὰ ἐμφανίσῃ τὰ βιβλία του, ἐπιβάλλεται πάντοτε εἰς τὸν ἀντίδικόν του ὅρκος;

Τοῦτο ἀνατίθεται εἰς τὴν κρίσιν τοῦ δικαστηρίου, τὸ ὁποῖον ὀφείλει, πρὶν ἢ δώσῃ τὸν ὅρκον αὐτόν, νὰ ἐξαντλήσῃ τὰ λοιπὰ τῆς ἀποδείξεως μέσα.

'Απόφ. 105 τοῦ 1848 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν.

§ 8. Ὁ ἀπαιτῶν τὴν προσαγωγὴν τῶν βιβλίων ὀφείλει νὰ χαρτοσημάνῃ αὐτά, καθότι αὐτὸς θέλει νὰ παράξῃ δικαιώματα ἐξ αὐτῶν ['Απόφ. 3591 τῆς 5 ὀκτωβρίου 1845 των ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν].

§ 9. Ἂν καὶ ἦναι βέβαιον, ὅτι τὰ μὴ τακτικὰ βιβλία τῶν ἐμπόρων δὲν χορηγοῦν ἐντελῆ ἀπόδειξιν, τοῦτο δὲν ἐμποδίζει τὸ νὰ δύνανται αὐτά, κατὰ τὰς περιστάσεις καὶ κατὰ το δοκοῦν τῷ δικαστηρίῳ, νὰ χορηγήσουν τεκμήρια, πρόληψιν καὶ πεποίθησιν εἰς τοὺς δικαστὰς διὰ νὰ ἐφαρμόσωσι τὸν ὅρκον, περὶ οὗ γίνεται λόγος εἰς τὸ ἄρθρ. 378 τῆς πολιτ. δικονομίας κατὰ συνέπειαν τῆς ἀρχῆς τοῦ 276 ἄρθρ. τῆς αὐτῆς [*Pardes.* ἄρθ. 259 καὶ 265]· ἀπόφασις 2152 τῆς 20 ἰανουαρίου 1842 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

§ 10. Οἱ διαιτηταὶ δύνανται, κατὰ τὸ ἄρθρ. 172 τῆς πολιτ. δικονομίας, νὰ ἐπιβάλωσι τὸ χρέος τῆς ἀποδείξεως περιστατικῶν, συντελούντων πρὸς διασάφισιν τῆς ὑποθέσεως. Προκειμένης

διαφορᾶς συνεταίρων περὶ διαφορῶν προκυψασῶν ἐκ τῆς ἑταιρείας, οἱ διαιτηταὶ δύνανται ὄχι μόνον τὴν παρουσίασιν λεπτομερῶν λογαριασμῶν νὰ διατάξωσιν, ἀλλὰ καὶ αὐτὰ τὰ βιβλία τῆς ἑταιρείας νὰ ζητήσωσι. Τοῦτο δὲ εἶναι σύμφωνον καὶ μὲ τὸ ἄρθρ. 430 § 2 τῆς πολιτ. δικονομίας καὶ μὲ τὸ τεμ. 4 § 1 τῶν πανδ. [2, 13]—καὶ τὴν διάτ, 7 κώδ. *de edend.*—καὶ τὸ τεμ. 7 πανδ. *de edend* (ἀπόφ. 414 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν).

ΒΙΒΛΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ.

Περὶ συστάσεως βιβλιοθήκης εἰς ἕκαστον σχολεῖον· διάταγμα τῆς 11 [22] μαΐου 1834.

Ὑποχρέωσις ἑκάστου συγγραφέως νὰ δίδῃ εἰς αὐτὴν ἓν ἀντίτυπον. [Δηλοποίησις τοῦ ἐπὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν ὑπουργοῦ τῆς 30 μαΐου 1837].

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ τῆς κυβερνήσεως (1)· ὅρα τὸ ἀπὸ 1 (13) ἀπριλίου 1836 διάταγμα ἐν τῇ τῶν νόμων συλλογῇ ὑπὸ Πετσ. σελ. 396.

ΒΙΩΣΙΜΟΝ ΤΕΚΝΟΝ (2).

§ 1. *Πρὸς ὕπαρξιν τῆς προσωπικότητος νεογνοῦ τέκνου ἀπαιτεῖται μόνον νὰ γεννηθῇ ζῶν ὅλως τέλειον, ἤτοι νὰ ζῇ μετὰ τὸν ἐντελῆ ἀποχωρισμόν του ἀπὸ τῆς κοιλίας τῆς μητρός του, χωρὶς νὰ ἦναι ἀνάγκη παρατάσεως τῆς ζωῆς του.*

Ἀπόφ. α Ὡς πρὸς ἐν τῷ ἀναιρετηρίῳ ἐγγράφῳ περιεχομένους λόγους ἀναιρέσεως.

Ἐπειδή, κατὰ τοὺς σαφεῖς ὁρισμοὺς τοῦ βιβ. 6 τίτ. 29 διατάξεως 3 τοῦ κώδ. καὶ τοῦ Β. 1 τίτ. 5 τεμ. 14 τῶν πανδ. συνδυαζομένους μὲ τῶν βασιλικῶν τὸ Β. 35 τίτλ. 8 ἐδάφ. 34 καὶ τῆς ἑξαβίβλου τοῦ Ἀρμενοπούλου βιβλ. 5 τίτλ. 5 ἐδάφ. 7 καὶ 8, πρὸς ὕπαρξιν τῆς προσωπικότητος νεογνοῦ τέκνου, ἤτοι πρὸς ὕπαρξιν τῆς ἱκανότητος αὐτοῦ τοῦ ἀποκτᾷν δικαιώματα, ἀπαιτεῖται μόνον νὰ γεννηθῇ ζῶν ὅλως τέλειον, ἤτοι νὰ ζῇ μετὰ τὸν ἐντελῆ ἀποχωρισμόν του ἀπὸ τῆς κοιλίας τῆς μητρός του, χωρὶς νὰ ἦναι ἀνάγκη οὔτε ἐπὶ ὡρισμένον τινὰ χρόνον νὰ παραταθῇ ἡ ζωή του, οὔτε τὴν ἱκανότητα νὰ ἔχῃ πρὸς παράτασιν αὐτῆς· ὅθεν τὸ δικαστήριον τῶν

---

(1) Ὅρα ἀνωτ. τὴν λέξιν Βιβλιεμπορία.

(2) Ὅρα Savigny κεφ. LXI καὶ ἐπ.—Καλλ. βιβλ· 6 § 137.

ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν, ἀποφηνάμενον διὰ τῆς προσβαλλομένης ὑπ' ἀριθ. 62149 τοῦ ἔτους 1848 ἀποφάσεώς του, ὅτι ἡ ἀπόδειξις τοῦ ἰσχυρισμοῦ τῶν ἀναιρεσειόντων περὶ τοῦ μὴ βιωσίμου τοῦ ζῶντος γεννηθέντος τέκνου τῆς συζύγου τοῦ ἀναιρεσιβλήτου καμμίαν ἐπιῤῥοὴν δὲν δύναται νὰ ἔχῃ εἰς τὴν ἔκβασιν τῆς περὶ τῆς ἱκανότητος τοῦ εἰρημένου τέκνου πρὸς απόκτησιν δικαιωμάτων δίκης, ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσεν ὀρθῶς τοὺς παρατεθέντας νόμους, οἱ δὲ λοιποὶ ἐν τῷ ἀναιρετηρίῳ ἀναφερόμενοι ὡς δῆθεν κακῶς ἐφαρμοσθέντες νόμοι τῶν βασιλικῶν οὐδεμίαν σχέσιν ἔχουσι μὲ τὸ προκείμενον ζήτημα.

Ἐπὶ τῶν ἐν ταῖς ἐγγράφοις προτάσεσι λόγων ἀναιρέσεως.

Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ ἄρθρ. 821, συνδυασμένον μὲ τὸ ἄρθρ. 517 τῆς πολιτ. δικονομίας, νέοι λόγοι ἀναιρέσεως δύνανται ν' ἀναπτυχθῶσι διὰ μεταγενεστέρου ἐγγράφου; ἐκ τούτων δὲ καὶ ἐκ τοῦ ἄρθρ. 158 τῆς πολιτ. δικονομίας προκύπτει, ὅτι καὶ ἐπὶ ἀκροατηρίου δύνανται ν' ἀναπτυχθῶσι νέοι λόγοι, ἐκτιθέμενοι ἀμέσως ἐν ταῖς ἐγγράφοις προτάσεσι πρὸ τοῦ τέλους τῆς ἐπὶ ἀκροατηρίου συζητήσεως, ὁ δὲ ἀντίδικος τοῦ ἀναιρεσείοντος δύναται ἕνεκα τῶν οὕτω προτεινομένων λόγων νὰ ζητήσῃ μόνον τὴν ἀναβολὴν τῆς συζητήσεως, ἐὰν δὲν ἦναι ἕτοιμος πρὸς ἀπόκρουσιν αὐτῶν, καὶ τὴν εἰς βάρος τοῦ αἰτίου τῆς ἀναβολῆς καταψήφισιν τῶν ἐξόδων αὐτῆς, οὐχὶ ὅμως καὶ τὸ ἀπαράδεκτον τῶν τοιούτων προτάσεων.—Ὅρα τὴν λέξιν *ἀναίρεσις* σελ. 113. ἐπ.

Ἐπειδὴ ἐκ τῶν ἐνώπιον τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν ὑποβληθεισῶν προτάσεων τῶν νῦν ἀναιρεσειόντων προκύπτει, ὅτι οὗτοι ἐζητήσαντο νὰ τεθῇ ὡς πρῶτον καὶ κύριον θέμα ἀποδείξεως· « ὅτι τὸ » ὑπὸ τῆς Ε, συζύγου τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, τεχθὲν τέκνον δὲν ἦτο » βιώσιμον πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ διότι κατὰ τὴν ὀλιγόωρον » ἐκτὸς τῆς γαστρὸς τῆς μητρός του ὕπαρξίν του οὔτε φωνὴν ἀπε» φῆκεν, οὔτε οὔρησεν ὁλοτελῶς » ὡς δευτερεῦον δὲ θέμα, ὅτι προαπεβίωσε τῆς μητρός του· τὸ δὲ δικαστήριον τῶν ἐφετῶν παραδεχθὲν δυνάμει τῶν ἐν τῇ πρώτῃ σκέψει τῆς παρούσης ἐκτεθέντων νόμων, ὅτι τὸ ζήτημα περὶ τοῦ βιωσίμου ἢ μὴ τοῦ εἰρημένου τέκνου δὲν ἔχει καμμίαν ἐπιῤῥοὴν εἰς τὴν ἀπόφασιν περὶ τῆς προσωπικότητος αὐτοῦ, καὶ ἀποῤῥίψαν ἑπομένως τὴν περὶ ἀποδείξεως τοῦ πρώτου θέματος αἴτησιν τῶν ἀναιρεσειόντων, οὔτε τοὺς ἐν ταῖς ἐγγράφοις προτάσεσι αὐτῶν παρατεθειμένους νόμους ἐσφαλμένως ἡρμήνευσεν, οὔτε τὰς περὶ ἀποδείξεων διατάξεις παρεβίασεν, οὔτε ἀπεφάσισε περὶ γεγονότων μὴ ὑποβληθέντων εἰς τὴν κρίσιν καὶ ἀπόφασίν του. ['Αποφ. 'Αρ. Π. 93 τῆς 7 ἰουνίου 1848].

ψασα, δίδει δικαίωμα πρὸς ἀποκατάστασιν· [Ἁρμεν. § 42 βιβ. 3, τίτ. 13].—Ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου 20 τῆς 26 ἰανουαρίου 1848.— ὅρα τὴν λέξιν *Ἀποκατάστασις*.

§ 2. Διὰ νὰ ὑπάρξῃ δόλος, ἀπαιτεῖται ἡ βεβαίωσις ὅτι ὁ καθ᾽ οὗ ἐγένετο ὁ δόλος ἐβλάφθη·—ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου 36 τοῦ 1846.

ΒΛΑΒΗ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ· ὅρα τὴν λέξιν **Β ο σ κ α ί.**

§ 1. Εἰς τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 421 § 2 τοῦ ποιν. νόμου ὑπάγεται ἡ περίπτωσις, καθ᾽ ἣν τρεῖς ἄνθρωποι ἑνωμένοι ἐπίτηδες καὶ ἔνοπλοι ἐπυροβόλησαν καὶ ἐκρίμνισαν πύργον τινα, τοῦ ὁποίου ἡ ἀξία ὑπερβαίνει τὰς 20 οὐχὶ δὲ καὶ τὰς 400 δραχμάς·—ἀπόφ. ποιν. Ἀρείου Πάγου 12 τῆς 17 νοεμβρ. 1847.

§. 2. Ἡ διὰ τῆς ἀφαιρέσεως τοῦ φορτίου καὶ τῆς βυθίσεως τοῦ πλοίου εἰς τρίτους προξενηθεῖσα ζημία ἀποτελεῖ αὐτὴ καὶ μόνη κολάσιμον τὴν πρᾶξιν τῆς ἀπάτης καὶ τῆς καταστροφῆς ξένης ἰδιοκτησίας, κατὰ τὰ ἄρθρ. 196 καὶ 423 τοῦ ποιν. νόμου·—ὅρα τὴν ἀπόφασιν 15 τοῦ Ἀρείου Πάγου ἐν τῷ παραγράφῳ 25 τῆς λέξ. *Ἀπάτη*.

§ 3. Δὲν ὑπάρχει βλάβη ξένης ἰδιοκτησίας, ὅταν τὶς δὲν ἐνεργῇ μὲ πρόθεσιν νὰ βλάψῃ ξένην ἰδιοκτησίαν, ἀλλὰ μόνον ν᾽ ἀποκτήσῃ ἰδικήν του. [ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου 100, ἣν ἐν τῇ λέξει *Αὐτοδικία*].

§ 4. Ὁ ἔχων ἀγρὸν καὶ ἐν αὐτῷ φρέαρ ὑποκείμενον εἰς δουλείαν, πράττει, προσχόνων αὐτό, ἀξιόποινον πρᾶξιν; Ὄχι.

Βούλευμα 129 τοῦ 1843 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν. Νομικ. σελ. 3213

§ 5. Οἱ ἐνοικιασταὶ ἔχουν δικαίωμα νὰ καταμηνύωσι βλάβην ἐπενεχθεῖσαν εἰς κτῆμα, τοῦ ὁποίου εἶναι ἐνοικιασταί; τί δὲ περὶ τῶν κατόχων ὡς ἐνοικιαστῶν ἐθνικῶν κτημάτων; Βλ. τὰ περὶ τούτου ἐκτεθεισόμενα ἐν τῇ λέξ. *βοσκαί*.

ΒΛΑΒΑΙ ΕΙΣ ΤΑΣ ΜΙΣΘΩΣΕΙΣ.

§. 1. Ποίαν ἐπιῤῥοὴν ἔχει ὡς πρὸς τὴν ὑποχρέωσιν τῆς πληρωμῆς καὶ ἀντιμισθίας ἡ περίπτωσις, καθ᾽ ἣν ὁ ὑπηρετῶν ὑποφέρει ἐπὶ τῆς ἐργολαβίας βλάβην, φέρουσαν ἐν μέρει ἢ ἐν γένει τὴν ἀπώλειαν τῆς ἐργασίας; ὅρα Θέμ. τόμ. 4 σελ. 428 ἐπ.

§ 2. *Τὰ τυχηρά, ἅτινα ἐξαφανίζουσι μέρος ἢ τὸ ὅλον τῶν παρὰ τοῦ δημοσίου ἐνοικιαζομένων φόρων, τίς ἐπιγενώσκει;*

Τὸ ζήτημα τοῦτο εἶναι λίαν σπουδαῖον. Ἐπὶ τοῦ παρόντος παραπέμπω τὸν ἀναγνώστην α) εἰς τὸ περὶ ἀγοραπωλησίας σύγγραμμα τοῦ *Troplong* § 4 καὶ 5· β) εἰς τὴν ὑπ' ἀριθ. 5171 ἀπόφασιν τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν· γ) εἰς τὴν ὑπ' ἀριθ· 250 τοῦ 1837 ἀπόφασιν τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν· δ) εἰς τὸ περὶ μισθώσεως σύγγραμμα τοῦ *Troplong* § 236 ἐπ.) Ἐν δὲ τῇ λέξει τοῦ Εὑρετ. *Τυχηρὰ* θέλω ἐκθέσει τὰ περὶ τούτου ἐν ἐκτάσει.

ΒΛΑΒΗ ΥΠΕΡΟΓΚΟΣ (1)—Βλάβη ὑπὲρ τὸ ἥμισυ· ὅρα Εὑρ. λέξ. α) Ἀγορά. β) Δημόσιον. καὶ γ) Θέμιν Τ. 2 σ. 45.

Περίληψις.

§ 1. Αἱ ἀγωγαὶ ἕνεκα ὑπερόγκου βλάβης λαμβάνουσι χώραν εἰς τὰς ἀναγκαστικὰς ἐκποιήσεις;
§ 2. Ἡ ὑπέρμετρος βλάβη πρέπει νὰ προτείνεται πρωτοδίκως; Προτείνεται δι' ἐνστάσεως· χαρακτηρισμός.
§ 3. Λαμβάνει χώραν ἡ ἀγωγὴ αὕτη, ὅταν ὁ πωλητὴς ἐννόησε νὰ δωρήσῃ;
§ 4. Ἐπὶ ἀγορᾶς κληρονομίας λαμβάνει χώραν διάῤῥηξις συναλλάγματος λόγῳ ὑπερμέτρου ζημίας;
§ 5. Ὁ ἀγοραστὴς ἔχει δικαίωμα ἀγωγῆς ἕνεκα ὑπερμέτρου βλάβης
§ 6. Ἡ ἀγωγὴ ἀποῤῥίπτεται ὅταν βλάβη δὲν ἀποδεικνύεται.
§ 7. Ἡ μεταξὺ δημοσίου καὶ ἰδιώτου περὶ διαῤῥήξεως συναλλ. ἀγωγὴ ὑπάγεται εἰς τὰ τακτικὰ δικαστήρια.
§ 8. Ἐντὸς πόσου χρόνου πρέπει νὰ προτείνεται ἡ ἀγωγὴ αὕτη; Ἐνστάσεις.
§ 9. Διάλυσις ἢ διάῤῥηξις ἀγοροπωλησίας ταὐτίζονται.
§ 10. Βλάβη προκύπτουσα εἰς τοὺς δανειστὰς ἐκ τῆς ἀντικαταστάσεως προικώων κτημάτων.

§ 1. Εἰς τὰς ἀναγκαστικὰς ἐκποιήσεις δὲν λαμβάνει χώραν ἡ περὶ ἀνατροπῆς καὶ διαλύσεως τῆς πράσεως ἀγωγή, ἕνεκα τῆς ὑπὲρ τὸ ἥμισυ τῆς ἀξίας τοῦ πράγματος ζημίας [2].

---

(1) Μακελδ. § 378.—Γαλλ. νομολ. ὁ Troplong (vente) συζητεῖ τὰ ἑξῆς: Περὶ τῆς λόγῳ βλάβης ὑπερόγκου ἀκυρώσεως § 780 ἐπ.—περὶ τοῦ ποσοῦ τῆς βλάβης § 794.—Τίς προκαλεῖ τὴν ἀκύρωσιν; § 790 ἐπ.—Κατὰ τίνος; 801 ἐπ.—χαρακτὴρ αὐτῆς 803, 808· ἁρμοδιότης δικ. 805· τρόπος ἐκτιμήσεως· 810 ἐπ.—838 ἐπ. 832 ἐπ. Διάρκεια τῆς ἀγωγῆς. Ἀπαράδεκτον· 818 ἐπ.—Δικαίωμα πρὸς ἀναπλήρωσιν τοῦ τιμήματος· 837.—Λαμβάνει χώραν ὑπὲρ τοῦ ἀγοραστοῦ; 853 ἐπ.—ποῖαι πωλήσεις ἀκυρόνονται; 856 ἐπ. 982

Βλάβαι ἐπὶ συμβιβασμῶν· ὅρα Taglioni ὑπὸ τὸ ἄρθρον 2,052 τοῦ Γ Κ.

Βλάβαι ὑπέρμετροι εἰς ἐκμισθώσεις· Θέμ. τόμ. τέταρτος φυλ. 410.

[2] ΣΗΜ. 1. Τὸ δικαστήριον τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν [ἀπόφ. 380 τοῦ

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ 2 ἄρθρ. τοῦ ἀπὸ 21 σεπτεμβρίου 1836 διατάγματος περὶ κατασχέσεως καὶ πλειστηριάσεως τῶν κινητῶν καὶ ἀκινήτων πραγμάτων, τὸ τροπολογοῦν τὸ 900 ἄρθρ. τῆς πολιτ. δικονομίας, ἥ,τε παρὰ τοῦ διώκοντος πιστωτοῦ γενομένη προσφορὰ, καὶ ἡ κατακύρωσις τοῦ πλειστηριαζομένου εἶναι ἀνεξάρτητοι ἀπὸ τὴν δι᾽ἐκτιμήσεως ἀξίαν· ὃ ἐςὶν ὁ διώκων πιςωτὴς δύναται νὰ προσφέρῃ οἱανδήποτε θέλει τιμὴν εἰς τὸ πλειστηριαζόμενον πρᾶγμα μὴ λαμβανομένης ὑπ᾽ ὄψιν τῆς ἀξίας τούτου, καὶ ἐὰν κατὰ τὴν δημοπρασίαν ἄλλος τις δὲν προσθέσῃ ἀνωτέραν τιμὴν ἀπὸ τὴν προσφερθεῖσαν τοῦ διώκοντος πιστωτοῦ, κατακυροῦται εἰς τοῦτον τὸ πλειστηριαζόμενον πρᾶγμα, ἡ δὲ κατακύρωσις αὕτη καθιστᾷ τελείαν καὶ ἀμετάκλητον τὴν πώλησιν, ἐὰν διετηρήθησαν αἱ λοιπαὶ περὶ ἀναγκαστικῆς ἐκποιήσεως οὐσιώδεις διατάξεις τῆς πολιτ. δικονομίας· ὅταν δὲ, κατα τὸ διαληφθὲν 2 ἄρθρ. τοῦ διατάγματος, κατὰ τὰς ἀναγκαστικὰς ἐκποιήσεις δὲν λαμβάνεται ὑπ᾽ὄψιν ἡ τιμὴ τοῦ πλειςηριαζομένου πράγματος ὡς πρὸς τὴν γενομένην προσφορὰν καὶ τὴν κατακύρωσιν, ἕπεται ὅτι ἡ προσφορὰ αὕτη δύναται νὰ ἦναι καὶ κατωτέρα, ἢ καὶ κατὰτὸ πλεῖςον ἀνωτέρα τοῦ ἡμίσεως τῆς ἀξίας τοῦ πράγματος, ὅπερ συμβιβάζεται μὲ τὰς περὶ τῆς ἐλευθερίας τοῦ συναγωνισμοῦ διατάξεις τῆς πολιτ. δικονομίας, καθ᾽ ἃς ἕπεται ὅτι ἕκαστος, ἐκτιμῶν τὸ συμφέρον του εἰς

1845] ςηριζόμενον εἰς τὴν διάτ. 84 τοῦ βιβ. 3 τίτ. 3 τῆς ἑξαβίβλου ἀπεφήνατο ὅτι ἐπὶ πλειστηριασμῶν δὲν δύναται νὰ λάβῃ χώραν περιγραφὴ ἕνεκα τοῦ δημοσίου συναγωνισμοῦ, καὶ διὰ τοῦτο δὲν ἐγχωρεῖ ἕνεκα ὑπερμέτρου βλάβης διάλυσις τῆς πωλήσεως· ἄλλως τε δὲ ἡ ἀληθὴς ἀξία τοῦ πράγματος κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ πλειστηριασμοῦ εἶναι ἐκείνη, ὑπεράνω τῆς ὁποίας οὐδεὶς προσέφερεν.—Ἐὰν ὅμως ἀποδειχθῇ, ὅτι πρὸ τοῦ πλειστηριασμοῦ συνεφωνήθη μεταξὺ τοῦ ἐνάγοντος καὶ τοῦ ἐναγομένου νὰ ἐνεργηθῇ ἡ απομάκρυνσις τῶν πλειοδοτούντων ἐπὶ τῷ σκοπῷ τοῦ νὰ κατακυρωθῇ τὸ κτῆμα εἰς τὸν ἐναγόμενον, ὑποσχεθέντα πρὸς τὸν ἐκκαλοῦντα τὸ δικαίωμα τῆς ἐξωνήσεως, ἡ περίστασις αὕτη ἀποβάλλει τὸν χαρακτῆρα τοῦ πλειστηριασμοῦ καὶ ἔχει ἐπιῤῥοὴν εἰς τὴν δίκην.

ΣΗΜ. 2. Τὴν αὐτὴν ἀρχὴν καθιεροῖ τὸ ἐν Ναυπλίῳ δικαστήριον τῶν ἐφετῶν καὶ εἰς τὴν ὑπ᾽ ἀριθ. 32 τοῦ 1847 ἀπόφασίν του.

ΣΗΜ. 3. Εἰς ἑτέραν ἀπόφασιν του [156 τοῦ 1843] τὸ δικαστ. τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν παραδέχεται τὴν αὐτὴν ἀρχὴν, ὅταν ὅμως ἀληθῶς ἐγένετο κατακύρωσις μετὰ προηγούμενον πλειονοδοσίας συναγωνισμὸν μεταξὺ ὑπερθεματιστῶν. Ὅταν ὅμως τὸ κτῆμα κατεκυρώθη εἰς τὸν δανειστὴν δι᾽ ἔλλειψιν ἄλλων πλειοδοτῶν, διαῤῥήγνυται ἡ πώλησις, ἐὰν ἀποδειχθῇ ὑπερμετρος βλάβη.

ΣΗΜ. 4. Παράβαλε τὰ ἐκτεθέντα ἐν τῇ λέξει Ἀ γ ο ρ α π ω λ η σ ί α παράγρ. 40. [ἴδρα καὶ τὴν ἀπόφ. 4646 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

τὴν ἀπόκτησιν τοῦ πλειστηριαζομένου πράγματος, δύναται νὰ προσφέρῃ οἵαν δήποτε θέλει τιμὴν, καὶ ὁ νόμος παραδέχεται αὐτὴν, καὶ μάλιστα ὑποχρεοῖ τὸν ὑπερθεματιστὴν εἰς τὴν καταβολὴν τοῦ τιμήματος ἀδιαφόρως ἂν ἡ προσφερθεῖσα τιμὴ ἦναι κατωτέρα ἢ ἀνωτέρα τοῦ ἡμίσεως τῆς ἀξίας τοῦ πράγματος, ὡς τοῦτο γίνεται δῆλον ἐκ τοῦ ἄρθρ. 983 συνδυασμένου μὲ τ' ἄρθρ. 903 καὶ 904 τῆς πολιτ. δικονομίας, κατὰ τὰ ὁποῖα, ἐὰν ὁ ὑπερθεματιστὴς δὲν πληρώσῃ τὴν τιμὴν τῆς κατακυρώσεως, ἀναπλειστηριάζεται τὸ πρᾶγμα, καὶ ἐὰν προσενεχθῇ ὀλιγώτερον, τὸ ἐλλεῖπον εἰσπράττεται ἀπὸ τὸν πρῶτον ὑπερθεματιστὴν, καὶ μάλιστα ἀναγκαστικῶς κατὰ τὸ ἄρθ. 878 ἐδ. 1 καὶ 3 καὶ διὰ προσωπικῆς κρατήσεως· ἐκ τῶν ἐκτεθέντων δὲ γίνεται δῆλον ὅτι εἰς τὰς ἀναγκαστικὰς ἐκποιήσεις δὲν λαμβάνει χώραν ἡ περὶ ἀνατροπῆς καὶ διαλύσεως τῆς πράσεως ἀγωγὴ, ἕνεκα τῆς ὑπὲρ τὸ ἥμισυ τῆς ἀξίας τοῦ πράγματος ζημίας, καθότι εἰς τὴν περὶ τούτου διάταξιν τοῦ πολ. νόμου ῥητῶς ἀντίκειται ἡ διαληφθεῖσα μεταγενεστέρα διάταξις τοῦ 2 ἄρθρ. τοῦ μνησθέντος διατάγματος, ἥτις ὁρίζουσα τὰ τῆς προσφορᾶς, τουτέστι περὶ τοῦ τιμήματος διὰ τὴν ἀπόκτησιν τοῦ πράγματος, εἶναι προφανῶς τοῦ οὐσιαστικοῦ δικαίου καὶ οὐχὶ ἁπλῆ διατύπωσις· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου τὸ ἀκίνητον κτῆμα τοῦ ἀναιρεσιβλήτου ἐπωλήθη ἀναγκαστικῶς εἰς δημόσιον πλειστηριασμὸν παρὰ τοῦ δημοσίου, εἰς ὃ καὶ κατεκυρώθη εἰς τὴν προσφερθεῖσαν παρ' αὐτοῦ τιμὴν πολλῶν χιλιάδων κατωτέραν ἀπὸ τὴν γενομένην ἐκτίμησιν· ὅθεν τὸ ἐφετεῖον διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του ἀποῤῥίψαν τὴν ἔφεσιν τοῦ δημοσίου καὶ ἐπικυρῶσαν τὴν πρωτόδικον ἀπόφασιν, δι' ἧς ἀποῤῥίπτεται ὡς ἀπαράδεκτος ἡ ἀγωγὴ τοῦ δημοσίου περὶ ἀνατροπῆς καὶ διαλύσεως τῆς διαληφθείσης ἀναγκαστικῆς πράσεως, τὴν ὁποίαν ἐστήριξεν εἰς ὑπέρμετρον δῆθεν ζημίαν αὐτοῦ, ὡς προσενεγκόντος τιμὴν ἀνωτέραν τοῦ ἡμίσεως τῆς ἀξίας τοῦ πράγματος, δὲν παρεβίασε νόμον τινὰ, ἀλλ' ἐξ ἐναντίας ἐσυμμορφώθη μὲ τοὺς μνησθέντας νόμους.

Διὰ ταῦτα ἀποῤῥίπτει κτλ. »

'Απόφ. 'Αρείου Πάγου 95 τοῦ 1848.

§ 2. *Ἡ περὶ ὑπερμέτρου βλάβης πρότασις μὴ προταθεῖσα πρωτοδίκως καλύπτεται.*

Απόφ. 24 τοῦ 1844 'Αρείου Πάγου (1).

---

(1) ΣΗΜ. 1. Ἡ περὶ ἀνατροπῆς πωλήσεως ἕνεκα μεγίστης βλάβης πρότασις μὴ προταθεῖσα πρωτοδίκως, ἀλλ' οὔτε εἰς τὴν πρώτην ἐπὶ ἀκροα-

§ 3. *Δύναται ν' ἀνατραπῇ ἡ πώλησις ἕνεκα ὑπερμέτρου βλάβης, ὅταν ἀποδεδειγμένως ὁ πωλητὴς ἐννόησε νὰ δωρήσῃ μὴ λαβὼν εἰμὴ εὐτελὲς τίμημα;*

Ἐὰν ὑπάρχωσι περιστάσεις, ἐξ ὧν προκύπτει ὅτι ὁ πωλητὴς ἐγίνωσκε μὲν τὴν ἀληθῆ ἀξίαν τοῦ πωληθέντος κτήματος, ἀλλὰ κινούμενος ἀπὸ ἄλλους λόγους τὸ ἐπώλησεν εἰς τιμὴν ἐλάττονα, ὑποτίθεται ὅτι ἠθέλησε νὰ δωρήσῃ τὸ περιπλέον [Ἀρμεν. γ. γ. § 29 καὶ 30].

Ἀπόφ. 261 τοῦ 1848 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν.

§ 4. *Ἐπὶ ἀγορᾶς κληρονομίας λαμβάνει χώραν διάῤῥηξις συναλλάγματος λόγῳ ὑπερμέτρου ζημίας;* Ὄχι· διότι ὁ ἀγοράζων ἐνδέχεται νὰ μὴ γνωρίζῃ ὅλα τὰ χρέη τῆς κληρονομίας, τὰ ὁποῖα μετὰ ταῦτα δύνανται ν'ἀναφανῶσι, καὶ τὰ ὁποῖα μ'ὅλον τοῦτο λογίζονται εἰς βάρος του. Ἡ ἀρχὴ ὅμως αὕτη δὲν ἐφαρμόζεται, ὅταν ὁ μὲν ἀγοράζων ἦτον ἐν πλήρει γνώσει τῆς βεβαίας ἤδη ἐνεργητικῆς καὶ παθητικῆς καταστάσεως τῆς κληρονομίας, ὁ δὲ πωλητὴς δὲν ἔχει τοιαύτην γνῶσιν· διότι τότε ἡ εἰς τὸν τελευταῖον προξενηθεῖσα ὑπὲρ τὸ διπλάσιον ζημία δὲν δύναται νὰ χαρακτηρισθῇ εἰμὴ ὡς συνέπεια κακῆς πίστεως καὶ δόλου [1].

Ἀπόφ. 47 τοῦ 1840 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν.

§ 5. *Ὁ ἀγοραστὴς ἔχει δικαίωμα ἀγωγῆς περὶ διαῤῥήξεως τοῦ συναλλάγματος τῆς ἀγοραπωλησίας ἕνεκα ὑπερμέτρου βλάβης, ὡς τὸ ἔχει καὶ ὁ πωλητής;* Ναί· διότι ὁ νόμος δὲν κάμνει ἐξαίρεσιν, καὶ τὴν διάτ. δευτέραν τοῦ κώδ. *de rescind. emt.* ὑπηγόρευσεν ἡ ἐπιείκεια ὑπὲρ τοῦ ἀγοραστοῦ ὡς ἔχοντος εἰς τὰ τῆς

τηρίου συνεδρίασ ν τῶν ἐφετῶν, εἶναι ἀπαράδεκτος κατὰ τὸ ἄρθρ. 160 τῆς πολιτ. δικονομίας.

Ἀπόφ. τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν 1866 τῆς 14 Ἰανουαρίου 1841.

ΣΗΜ. 2. Ἡ ὑπέρογκος βλάβη, περιέχουσα ἐν ἑαυτῇ δυνάμει τοῦ νόμου τὴν περαιτέρω ἐξήγησιν ὅτι εἶναι βλάβη πέραν τοῦ ἡμίσεως τῆς ἀληθοῦς ἀξίας τοῦ πράγματος, (διατ. 2 κώδ. 4, 44) δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ ὁρίζεται περισσότερον· δυναμένη δὲ νὰ προταθῇ ἐν εἴδει ἀγωγῆς, δύναται κατὰ μείζονα λόγον νὰ προταθῇ καὶ ἐν εἴδει ἐνστάσεως [τεμ. 156 § 1 π. de reg. jur]. ἀπόφ. 5693 τῆς 11 μαΐου 1849 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

[1] Δι' ἑτέρας ἀποφ. [Εὑρετ. ἀγοροπωλησία § 26] τὸ αὐτ. δικ. ἀπεφήνατο ὅτι ἐπὶ ἀγορᾶς κληρονομίας λαμβάνει χώραν ἡ ἕνεκα ὑπερμέτρου ζημίας περὶ διαῤῥήξεως τοῦ συναλλάγματος ἀγωγή, καὶ μάλιστα ὅταν ὁ μὲν ἀγοράζων ἦτον ἐν πλήρει γνώσει τῆς βεβαίας ἤδη ἐνεργητικῆς καὶ παθητικῆς καταστάσεως τῆς κληρονομίας, ὁ δὲ πωλητὴς ἐκ τοῦ ἐναντίου δὲν εἶχε τοιαύτην γνῶσιν.

καλῆς πίστεως συναλλάγματα [ἐν οἷς καὶ τὸ τῆς ἀγοραπωλησίας] ἴσα δικαιώματα μὲ τὸν πωλητήν. Τὸ ἀμφοτεροβαρὲς τῆς ἀγοραπωλησίας συνάλλαγμα εἶναι ἀνταλλακτικόν, τουτέστιν ἐξ ἐκείνων τῶν συναλλαγμάτων, εἰς τὰ ὁποῖα ἕκαστος τῶν συναλλαττομένων παρέχει τι εἰς τὸν ἕτερον μὲ τὴν πρόθεσιν τοῦ νὰ λάβῃ τὸ ἀντάξιον ἢ ἀντίτιμον τοῦ διδομένου· ἑπομένως ἐὰν ὁ εἷς τῶν συναλλαττομένων ὑποστῇ βλάβην ἐπέκεινα τοῦ ἡμίσεως, τὸ συνάλλαγμα εἶναι διαῤῥηκτέον καὶ κατὰ τὸν § 79 τοῦ Β. γ΄ τιτ. γ΄. τῆς ἐξαβ. ὅπου δὲν γίνεται διάκρισις μεταξὺ πωλητοῦ καὶ ἀγοραστοῦ [1].

Ἀπόφ. 156 τοῦ 1843 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν· Νομικ. σελ. 3384.—

§ 6. Τὸ δικ. τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν ἀπεφήνατο [ἀπόφ. 4 τοῦ 1841] ὅτι δὲν ὑπάρχει ὑπέρμετρος βλάβη, ὅταν ἀποδεικνύηται ὅτι ὁ Α ἠγόρασε κτῆμά τι διὰ γρ. 1105 καὶ μετά τινας ἑβδομάδας τὸ ἐπώλησε διὰ γρ· 1070.

§ 7. Ἡ ἐπὶ λόγῳ ὑπερμέτρου ζημίας ἀγωγὴ περὶ διαῤῥήξεως συναλλάγματός τινος μεταξὺ δημοσίου καὶ ἰδιώτου, ὑπάγεται εἰς τὰ τακτικὰ δικαστήρια; Ναί.

(ὅρα Εὑρετ. λέξ. ἁρμοδ. πολιτ. ἐν γένει § 188).

§ 8. Κατὰ τὴν ἑξάβιβλον τοῦ Ἁρμεν. (§ 69 βιβλ. 2 τιτλ. 3) ἄν τις πωλήσῃ τὸ ἴδιόν του πρᾶγμα δι' ἐλάχιστον τίμημα, δύναται, ἀποδίδων τὸ τίμημα, ν' ἀναλάβῃ τὸ πρᾶγμα· ἀλλ' ἡ περὶ τούτου ἀγωγὴ κινεῖται ἐντὸς τεσσάρων ἐτῶν (ἀπόφ. 4 τοῦ 1841 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν· Νομικ. σελ. 3750).

ΣΗΜ. Ὑπομιμνήσκομεν ἐνταῦθα ὅτι τὴν ἰδίαν ἀρχὴν καθιέρωσε καὶ ὁ Ἄρειος Πάγος [Βλ. τὴν λέξιν *ἀγοροπωλησία* καὶ τὴν λέξιν *Ἁρμενόπουλος* § 14· β) ὅτι κατὰ τῆς ἀποφάσεώς του εὕρηται ἐν τῇ λέξει Ἁρμεν. (αὐτ.) ἐπίκρισίς τις σπουδαία (ὅρα αὐτ. καὶ σελ. 462 τὴν ὑποσημείωσιν)· καὶ γ) ὅτι τὸ δικαστήριον τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν ἀπεφήνατο (ἀπόφ. 5017 τοῦ 1848) ὅτι

α) Αἱ περὶ ἀνατροπῆς συναλλάγματος καὶ ἐπιστροφῆς τοῦ λόγῳ τοῦ τιμήματος δοθέντος πράγματος ἕνεκεν ὑπερμέτρου βλάβης

---

[1] ΣΗΜ. 1. Οὕτως ἀπεφήνατο καὶ τὸ ἐν Ἀθήναις δικ. τῶν ἐφετῶν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 5017 τοῦ 1848 ἀποφάσεώς του.

ΣΗΜ. 2. Ἡ διάταξις 2 τοῦ κώδ. [4, 44], ἡ ἀφορῶσα τὴν ἀκύρωσιν πωλήσεως δι' ἐλάχιστον τίμημα· ἀφορᾷ μόνον τ' ἀκίνητα; ἰσχύει μόνον ὑπὲρ τοῦ πωλητοῦ, ὅρα Εὑρετ. λέξει ἀγοραπωλησία § 28.

ἀγωγαὶ πρέπει νὰ κινῶνται ἐντὸς τετραετίας, ὡς ἐξάγεται ἐκ τοῦ § 76 τοῦ 6ιϐ. γ. καὶ τιτ. γ. τῆς ἐξαϐ. τῆς ὁποίας ἡ πηγὴ εὕρηται ἐν τῇ διατάξει ζ′ τοῦ κώδηκος [2, 53] καὶ ἐνισχύεται ἀπὸ τὸ κεφ. υζ′. παρ. 6 τῶν Ῥοπῶν (ὅρα Θέμ. Τ. 3 σελ. 256. ἐπ).

ϐ) ὅτι ἡ τετραετὴς αὕτη παραγραφὴ χωρεῖ καὶ κατὰ τοῦ δημοσίου, ὡς πρὸς τὸ ὁποῖον δὲν ὑπάρχει κανεὶς ὡς πρὸς τὸ προκείμενον περιορισμὸς, μὴ δυνάμενος ἄλλως νὰ συμϐιϐασθῇ μὲ τὸν σκοπὸν τοῦ νόμου, ὅστις εἶναι τοῦ νὰ μὴ καθίσταται ἀδύνατος ἡ ἐκτίμησις τοῦ πράγματος ἕνεκα τῆς παρελεύσεως πολλῶν ἐτῶν· καὶ διὰ τοῦτο αἱ περὶ ἀποκαταςάσεως διατάξεις δὲν ἀνατρέπουσι τὴν διάταξιν ἐκείνην.

γ) Ὅτι ἡ περὶ τῆς τετραετοῦς ταύτης παραγραφῆς ἔνστασις τείνουσα εἰς τὴν κατ' οὐσίαν ἀνατροπὴν τῆς δίκης, δύναται καὶ κατ' ἔφεσιν ν' ἀντιταχθῇ, κατὰ τὴν διάταξιν 8 τοῦ κώδ. *de except. s. praescr.* (ὅρα *Troplong. prescr.* ἀριθ. 95 καὶ ἐπ.— καὶ *Tallandier* σελ. 395).

δ) Ὅτι ὡς πρὸς τὰς παρεμπιπτούσας ἀγωγὰς ἐφαρμόζονται αἱ περὶ παραγραφῆς διατάξεις τοῦ πολιτ. νόμου καὶ ὄχι τὸ νομικὸν ἀξίωμα *quae perpetua sunt ad agendum, sunt ad exhibiendum perpetua*, ὅπερ ἀφορᾷ τὰς ἐνστάσεις. Ἐνστάσεως δὲ χαρακτῆρα δὲν φέρει ἡ αἴτησις, τὴν ὁποίαν ὁ ἐναγόμενος κάμνει περὶ τῆς καθ' ὁλοκληρίαν ἀκυρώσεως τοῦ συναλλάγματος τῆς ἀγοραπωλησίας, διότι δὲν τείνει εἰς τὴν ἀπόρριψιν τῆς ἀγωγῆς, δι' ἧς ζητεῖται ἡ ἐκ μέρους τοῦ ἐναγομένου ἐκτέλεσις τῆς ὑποχρεώσεως καὶ εἰς τὴν διατήρησιν τῆς μέχρι τοῦδε καταςάσεως τῶν πραγμάτων· ἀλλ' ἡ αἴτησις ἐκείνη ὑπάγεται εἰς τὸ εἶδος τῶν παρεμπιπτουσῶν ἀγωγῶν.

§ 9. Ὅταν τὶς ζητῇ ἕνεκα ὑπερμέτρου ϐλάϐης ἀκύρωσιν ἀγοροπωλησίας καὶ ὄχι διάλυσιν αὐτῆς, ὑπάρχει λόγος πρὸς ἀπόρριψιν τῆς ἀγωγῆς; ὄχι· διότι παρ' ἡμῖν ἡ σημασία τῶν δύο τούτων λέξεων δύναται κατὰ τὰς περιστάσεις τὴν αὐτὴν νὰ συγχωρήσῃ χρῆσιν· ἔπειτα δὲ ἐν τῷ Λατινικῷ κειμένῳ (6ιϐ. 4 τιτ. 44 κώδ.) γίνεται χρῆσις τῆς λέξεως *rescindere*, ἥτις προσεγγίζει μᾶλλον πρὸς τὴν διάρρηξιν καὶ ἀκύρωσιν, ἢ εἰς τὴν διάλυσιν, καὶ ὑπὸ τῶν ϐασιλικῶν διὰ τῶν λέξεων *ἀνατρέπεσθαι*, *λύεσθαι*, ἀναλύεσθαι μεταφράζεται [Βασ. 19, 10 τεμ. 66, 67]—ἀπόφ. 5693 τῆς 11 μαΐου 1849 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

§ 10. Δύναται ὁ δανειςὴς τοῦ συζύγου νὰ προσϐάλῃ τὴν γενομένην ἀντικατάςασιν κτημάτων εἰς κτήματα προικῷα, ὅταν ἡ ἀξία ἐκείνων ὑπερϐαίνῃ τὴν ἀξίαν τῶν προικῴων; Ναί, ὡς πρὸς τὸ περιπλέον τῆς ἀξίας

6λ. τὴν ὑπ' ἀριθ. 5642 ἀπόφ. τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν τὴν μεταξὺ Β. καὶ Ο Π Πρβ. *Ledru Rollin voc. Dot.* § 248, 300, 476.

ΒΛΑΚΕΣ (1)· ὅρα α') Ἀπαγόρευσις β') Ἀναφορά.

§ 1. *Ὁ πρόεδρος τῶν συνέδρων τίθησι ζήτημα περὶ βλακείας, ὡς ἠθικῆς αἰτίας, ἐκ τῆς ὁποίας προέρχεται ἡ ἐλάττωσις τοῦ λογικοῦ· ἀόριστα δὲ ζητήματα δὲν πρέπει νὰ τίθενται.*

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ, καθόσον ἀφορᾷ τὸ πρῶτον ζήτημα τὸ παρὰ τοῦ συνηγόρου τοῦ κατηγορουμένου προταθὲν ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου τῶν συνέδρων περὶ τοῦ ἂν ὁ κατηγορούμενος ἐξετέλεσε τὴν πρᾶξιν τοῦ φόνου ἔχων μὴ ἐντελῶς μὲν ἀποκλεισμένην καὶ ἠλαττωμένην τὴν ἐνέργειαν τοῦ λογικοῦ του, εἰς τοιοῦτον ὅμως βαθμὸν οὐσιωδῶς τεταραγμένην καὶ ἠλαττωμένην, ὥςε δὲν ἠδύνατο νὰ κρίνῃ ὀρθῶς τὰς συνεπείας τῆς πράξεως αὐτοῦ, καὶ νὰ κατανοήσῃ τὸ ἀξιόποινον αὐτῆς, τὸ δικαςήριον τῶν συνέδρων δὲν ἠδύνατο νὰ θέσῃ τὸ ζήτημα τοῦτο ἀόριςον ὅπως ἐπροτάθη, ἀλλ' ὤφειλε νὰ ὁρίσῃ τὴν ἠθικὴν αἰτίαν, ἐκ τῆς ὁποίας προήρχετο ἡ ἐλάττωσις τοῦ λογικοῦ, τοιαύτη δὲ ἠθικὴ αἰτία προταθεῖσα ὑπὲρ τοῦ κατηγορουμένου ἦτον ἡ βλακεία, ὡς ἐξήγαγε τὸ δικαστήριον τῶν συνέδρων ἐκ τῆς ἐνώπιον του γενομένης συζητήσεως, καὶ ὡς φαίνεται εἰς τὰ πρακτικὰ, καὶ κατὰ τοῦ οὕτω τεθέντος θέματος δὲν ἐγένετο οὐδεμία παρατήρησις ἐπὶ τῆς ἀναγνώσεως αὐτοῦ.

Ἀπόφ. ποιν. Ἀρείου Πάγου 15 τῆς 26 μαρτίου 1845.

§ 2. Ὁ Γαλλικὸς ποινικὸς νόμος διατάττει, διὰ τοῦ ἄρθρ. 64, ὅτι δὲν ὑπάρχει οὔτε κακούργημα, οὔτε πλημμέλημα, ὅταν ὁ ἐγκαλούμενος ἦτο παράφρων κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς πράξεως. Ἀλλ' ἡ ἐγκληματικὴ νομοθεσία δὲν προνοεῖ παντελῶς τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν ἡ παραφροσύνη συμβῇ μετὰ τὴν πρᾶξιν. Ἡ νομολογία τῆς Γαλλίας καθιέρωσε τὴν ἀρχὴν, ὅτι ὁ παράφρων δὲν δύναται νὰ δικασθῇ.

Ἡ αὐτὴ σιωπὴ ἐπικρατεῖ καὶ εἰς τὴν ἡμετέραν νομοθεσίαν.

Τὸ προεκτεθὲν λοιπὸν ζήτημα εἶναι ὅλως διόλου νέον εἰς τὰ δικαστικὰ χρονικά· μόνον ὁ Κ. *Legraverand* νομίζει, ὅτι τὸ δικαςικὸν συμβούλιον εἶναι ἁρμόδιον ν' ἀπαγγείλῃ τὴν ἀναβολὴν τῆς

---

(1) Βλάκες δὲν τιμωροῦνται ποιν. ν. 86—Λαμβάνουν κηδεμόνα 91 ποιν. διατ. ὅρα τὴν λέξιν Βούλευμα καὶ τὴν ποιν. τοῦ Ἀρείου Πάγου ἀπόφασιν 57 τοῦ 1846.

καταδιώξεως, ἐνῷ κατὰ τὸν Κ. *Rauter* τὸ μέτρον τοῦτο δὲν δύναται νὰ ληφθῇ, εἰμὴ κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς ὁριστικῆς ἐξετάσεως. Τὸ δικαστικὸν συμβούλιον τοῦ πλημμελειοδικείου τῆς *Lille* ἀπεφήνατο διὰ βουλεύματος τῆς 10 Ὀκτωβρίου 1838, ὅτι ἀναβάλλεται ἡ ἀπόφασις περὶ τῆς εἰς δίκην παραπομπῆς ἕνεκα παραφροσύνης τοῦ ἐγκαλουμένου, ἐπισυμβάσης μετὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ἀδικήματος.

Οἱ λόγοι, ἐπὶ τῶν ὁποίων τὸ βούλευμα στηρίζεται, εἶναι οἱ ἑξῆς.

1. Ἐὰν ὁ νόμος σιωπᾷ ὡς πρὸς τὸ προκείμενον ζήτημα, αἱ γενικαὶ ὅμως ἀρχαὶ τοῦ δικαίου, αἱ ὁποῖαι ἐκηρύχθησαν ἀπὸ τοὺς συγγραφεῖς καὶ καθιερώθησαν ἀπὸ τὴν νομολογίαν, δὲν ἐπιτρέπουν νὰ προβαίνωμεν εἰς τὴν δίκην τῶν παραφρόνων.

2. Ὅτι, τούτων οὕτως ἐχόντων, ὁ παράφρων δὲν πρέπει οὔτε νὰ *εἰσαχθῇ εἰς δίκην*, διότι δὲν ἠδυνήθη νὰ ὑπερασπισθῇ εἰς τὴν ἐξέτασιν ἥτις τοῦ ἔγεινεν ἀπὸ τὸν ἀνακριτὴν, καὶ στερεῖται ἐξ αἰτίας τῆς παραφροσύνης του ἀπὸ τὸ δικαίωμα, τὸ ὁποῖον ὁ νόμος χορηγεῖ εἰς αὐτὸν νὰ προτείνῃ τὰ ὑπὲρ αὐτοῦ δικαιολογήματα.

3. Ὅτι μολαταῦτα ἡ ἐπισυμβᾶσα μετὰ τὴν προσαπτομένην εἰς αὐτὸν πρᾶξιν παραφροσύνη δὲν ἐξαλείφει ἀπὸ τὴν πρᾶξιν ταύτην τὸν ἐγκληματικὸν χαρακτῆρα, καὶ φέρει μόνον προσωρινὸν κώλυμα εἰς τὴν καταδίωξιν, ἐπιφυλαττομένης τῆς ἐπαναλήψεως τῆς διαδικασίας, ἂν τυχὸν ἀναλάβῃ τὰς φρένας του.

4. Ὅτι ἑπομένως ἡ ἐπισυμβᾶσα παραφροσύνη δὲν ἐμπορεῖ νὰ δώσῃ χώραν, εἰμὴ εἰς ἀναβολὴν τῆς ἐκδόσεως τοῦ βουλεύματος.

Ἐπειδὴ οἱ αὐτοὶ λόγοι νομίζομεν ἐφαρμόζονται καὶ εἰς τὴν ἰδικήν μας νομοθεσίαν, ἐκρίναμεν ὠφέλιμον νὰ κοινοποιήσωμεν τὴν μετάφρασιν αὐτῶν.

(Νομικ. σελ. 686).

ΒΟΕΣ ἐργατικοὶ εἰς τίνα κληροδοσίαν παρακολουθοῦν; Ἁρμεν. βιβλ. Ε. τιτλ. 1 ἀριθ. 40.—Βλ. Κατάσχεσις.

ΒΟΗΘΕΙΑ· ὅρα Ἀποκατάστασις. Βελλιάνειον Δόγμα.

Τὶς βοηθεῖται ἀπατηθεὶς; Ἁρμεν. βιβλ. α. τιτ. ιϐ, ἀριθ. 56 ὁ δὲ ἐνήλικος εἰς τί; αὐτ. ἀριθ. 61.

ΒΟΣΚΗ· ὅρα Φόροι. Δάση. Βλάβαι ἰδιοκτη-

σίας· κοιναὶ διὰ τὴν παράνομον βόσκησιν· διάταγμα τῆς 13 (25) μαΐου 1835.

Περίληψις.

§ 1. Τὸ διάταγμα τῆς 13 μαΐου 1835 ἀφορᾷ ξένας γαίας.
§ 2. Αἱ περὶ βλάβης ἐκ ζώων ἀποφάσεις εἶναι ἀνάγκη νὰ μνημονεύωσιν ὅτι οἱ καταμηνηταὶ εἶναι ἰδιοκτῆται τῶν ἀγρῶν;
§ 3. Τὸ ἀπὸ 13 μαΐου 1835 διάταγμα δὲν κάμνει διάκρισιν μεταξὺ ἰδιωτικῶν καὶ δημοσίων γαιῶν.
§ 4. Ἐκθέσεις ἀγροφυλάκων.
§ 5. Παράδοσις τῶν ἐκθέσεων αὐτῶν.
§ 6. Τὸ ἀπὸ 31 νοεμβρίου 1836 διάταγμα ἀπένειμε τὴν ἐκδίκασιν τῶν εἰς σπαρτὰ καὶ δενδροφυτείας ζημιῶν εἰς τοὺς πταισματοδίκας.
§ 7. Ὡσαύτως.
§ 8. Τίς καταμηνύει τὰς πράξεις αὐτάς;
§ 9. Ὁμοίως.
§ 10. Οἱ εἰρηνοδίκαι ὡς πολιτ. δικαστήρ. δικάζουσι τὰς περὶ βλάβης διαφοράς.—Ἁρμοδ. τοπική.
§ 11. Αἱ ἀποφάσεις τῶν πταισματοδικῶν ὑπόκεινται εἰς ἔφεσιν;
§ 12 Ὅταν δὲν ὑπάρχῃ ἀπαίτησις πρὸς ἀποζημίωσιν, ποία ποινὴ ἐφαρμόζεται;
§ 13. Ὅταν δὲ ἡ ζημία δὲν ἐξηυρέθη;
§ 14. Τὸ πρόστιμον ἐὰν δύναται νὰ ἦναι ἔλαττον τῆς προξενηθείσης ζημίας.

§ 1. Τὸ διάταγμα τῆς 13 μαΐου 1836 προϋποθέτει ὅτι ἡ βλάβη ἐγένετο εἰς *ξένας* γαίας· καθότι ἄλλως ὁ νόμος ἤθελε περιέχει περιορισμὸν τοῦ δικαιώματος τῆς ἰδιοκτησίας.

Ἀπόφ. ποιν. Ἀρείου Πάγου 41 τοῦ 1841.

§ 2. Αἱ ἀποφάσεις αἱ ἀφορῶσαι βλάβας προξενουμένας ἐκ τῆς βοσκῆς ζώων δὲν ἀπαιτεῖται νὰ μνημονεύωσιν ὅτι οἱ καταμηνυταὶ εἰσὶ καὶ οἱ ἰδιοκτῆται τῶν ἀγρῶν.

Ἀπόφ. ποιν. Ἀρείου Πάγου 10 τῆς 13 φεβρουαρίου 1847 φέρουσα:

Ἀπόφ. α Ἐπειδὴ τὸ πταισματοδικεῖον θεωρῆσαν μὴ νόμιμον τὴν περὶ ἀναρμοδιότητος αὐτοῦ προταθεῖσαν ἔνστασιν σκέπτεται, ὅτι ἡ πρᾶξις, περὶ ἧς ἐπρόκειτο νὰ δικάσῃ, ἐπράχθη εἰς τὴν δικαιοδοσίαν αὐτοῦ, ὡς ἀπεδείχθη ἐκ τῆς συζητήσεως, τὰ δὲ ἐκ ταύτης προκύψαντα ἐκθέτει εἰς τὴν πρώτην καὶ δευτέραν σκέψιν τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, καὶ ἐκ τῶν ἐκτεθέντων ἐν αὐταῖς ἐξήγαγε καὶ ἐπείσθη ὅτι ἡ πρᾶξις ἐγένετο ἐντὸς λειβαδίου Νευρουπόλεως· ἄρα ἐκθέτει ἀρκούντως τὸν τῆς πεποιθήσεως αὐτοῦ λόγον ὡς πρὸς

τὴν ἑαυτοῦ ἁρμοδιότητα, μάλιστα δὲ, ὡς φαίνεται εἰς τὴν πρώτην σκέψιν τῆς ἀποφάσεώς του, θεωρεῖ ὅτι οἱ ἐνώπιον του κατηγορηθέντες ἐβόσκησαν τὰ αἰγιδοπρόβατά των καὶ ἐκτὸς τῶν θέσεων ἐκείνων, τὰς ὁποίας οὗτοι διεφιλονείκουν ὡς μὴ ὑπαγομένας εἰς τὴν ἁρμοδιότητά του, καὶ ἐκ τούτου παρεδέχθη ὅτι ἡ πρᾶξις ἔλαβε χώραν εἰς τόπον ἀναμφισβητήτως ὑπαγόμενον εἰς τὴν δικαιοδοσίαν αὐτοῦ.

Ἐπειδὴ ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ 4 ἄρθ. τοῦ ἀπὸ 13 μαΐου 1835 βασιλικοῦ διατάγματος, καθ' ἣν πᾶς τις δύναται νὰ καταμηνύσῃ τὰς εἰς τοὺς ἀγροὺς ἐκ τῆς βοσκῆς τῶν ζώων προξενουμένας βλάβας, γίνεται δῆλον ὅτι δὲν εἶναι ἀναγκαῖον νὰ ὁρισθῇ εἰς τίνα ἀνήκει ὁ ἀγρὸς, εἰς ὃν ἐπροξενήθη ἡ βλάβη, ὁσάκις δὲν πρόκειται νὰ ἐπιδικασθῇ ἀποζημίωσίς τις, ἀλλ' ἁπλῶς περὶ τῆς ἐπιβολῆς τοῦ προστίμου εἰς τὸν προξενήσαντα τὴν βλάβην, πρὸς τοῦτο δὲ ἀρκεῖ ὁ κατηγορούμενος νὰ μὴ εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ βοσκήσῃ εἰς τὸν ξένον ἀγρὸν τὰ ζῶά του· ὅθεν καὶ ἂν ἡ ἀπόφασις τοῦ πταισματοδικείου Λαμίας δὲν δίδῃ κανένα λόγον εἰς τὸ σκεπτικόν της, ὅτι οἱ καταμηνυταὶ ἦσαν καὶ οἱ ἰδιοκτῆται τῶν ἀγρῶν, ἐφ' ὧν ἐγένετο ἡ βλάβη, ἀφοῦ οἱ ἀγροὶ οὗτοι δὲν ἦσαν τῶν κατηγορηθέντων ὡς αἰτίων τῆς βλάβης, οὔτε ἰσχυρίσθησαν οὗτοι ποσῶς ὅτι εἶχον δικαίωμα νὰ βοσκήσουν εἰς τοὺς ἀγροὺς αὐτοὺς τὰ ζῶά των, ἕπεται ὅτι δὲν ἦτον ἀναγκαία αἰτιολογία τις, ὅτι οἱ βλαφθέντες ἀγροὶ ἦσαν τῆς ἰδιοκτησίας τῶν καταμηνυτῶν, ἐνῷ οὐδεμία ἀποζημίωσις ἐπεδικάσθη εἰς τούτους διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως.

Ἐπειδὴ τὸ 3 ἄρθ. τοῦ μνησθέντος διατάγματος, τὸ ὁποῖον ὁρίζῃ τὸ ποσὸν τοῦ παρὰ τοῦ εἰρηνοδίκου καταγινωσκομένου προστίμου κλπ. διὰ τὰς εἰς τοὺς ἀγροὺς προξενουμένας βλάβας, δὲν ἐννοεῖ διὰ τῆς λέξεως *εἰρηνοδίκου* νὰ μεταβάλῃ τὴν ἰδιότητα τοῦ πταισματοδίκου, οὔτε τὴν ἁρμοδιότητα αὐτοῦ εἰς τοιαύτης φύσεως ὑποθέσεις, ὡς οἱ ἀναιρεσείοντες ἰσχυρίζονται, διότι ὁ σκοπὸς τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου τούτου δὲν εἶναι ὁ τῆς ἁρμοδιότητος, ἀλλ' ὁ τοῦ προσδιορισμοῦ τοῦ ποσοῦ τοῦ προστίμου κλπ. ἡ δὲ λέξις εἰρηνοδίκου ἀναφέρεται ἐνταῦθα ὡς ταυτοσήμαντος μὲ τὴν τοῦ πταισματοδίκου, διότι ὁ εἰρηνοδίκης εἶναι καὶ ὁ πταισματοδίκης, κατὰ τὸ ἄρθρ. 31 τοῦ ὀργανισμοῦ τῶν δικαστηρίων· ὥστε, προκειμένου περὶ ἀστυνομικῆς παραβάσεως, ὀρθῶς ὁ πταισματοδίκης ἐπελήφθη καὶ ἐδίκασεν αὐτήν.

Ἐπειδὴ τὸ αὐτὸ 3 ἄρθρ. τοῦ διαληφθέντος διατάγματος, τὸ ὁποῖον ἐφηρμόσθη κατὰ τῶν νῦν ἀναιρεσειόντων, καὶ δυνάμει τοῦ

ὁποίου κατεδικάσθησαν ἕκαστος εἰς πέντε δραχμῶν πρόστιμον, καὶ τὸ ὁποῖον εἶναι παρατεθειμένον ἐν τῇ προσβαλλομένῃ ἀποφάσει, προβλέπει μὲν τὴν ποινὴν τῆς πράξεως, τῆς ὁποίας ἐκηρύχθησαν ἔνοχοι, οὐχὶ ὅμως καὶ ὅλα τὰ στοιχεῖα αὐτῆς, καὶ διὰ τοῦτο καθίστατο ἀναγκαῖον νὰ παρατεθῇ καὶ τὸ ά. ἄρθρ. τοῦ αὐτοῦ διατάγματος, τὸ περιέχον καὶ τὸν ὁρισμὸν τῆς πράξεως τῆς εἰς τοὺς ἀγροὺς προξενουμένης βλάβης.

Ἐπειδὴ τὸ πταισματοδικεῖον ἠτιολόγησε τὴν ἀπόφασίν του ὡς πρὸς τὴν πρᾶξιν, δι' ἣν ἐκήρυξε τοὺς κατηγορηθέντας ἐνόχους, καὶ ὡς πρὸς τὴν ἀκυρότητα τῆς ἐκθέσεως τῶν πραγματογνωμόνων, σκεπτόμενον ὅτι ἐκ τῶν ἐκτεθέντων παρὰ τῶν μαρτύρων ἐπείσθη ὅτι ἔλαβε χώραν ἡ πρᾶξις, καὶ ὅτι ἡ ἔκθεσις τῶν πραγματογνωμόνων δὲν εἶναι συντεταγμένη κατὰ τὸν νόμον καὶ προσηκόντως δικαιολογημένη.

Διὰ ταῦτα ἀναιρεῖ τὴν ἀπὸ 27 σεπτεμβρίου 1846 ὑπ' ἀριθ. 122 ἀπόφασιν τοῦ πταισματοδίκου Λαμίας, καθόσον μόνον δὲν παρετέθη ἐν αὐτῇ κατὰ τὸ ἄρθρ. 1 τοῦ ἀπὸ 13 μαΐου 1835 Βασ. διατάγματος ἔχοντος ὡς ἑξῆς «ἐκεῖνος, ὅστις βόσκει τὰ ζῶά του μόνος ἢ δι' ἄλλου ἐπὶ ξένων γαιῶν, χωρὶς νὰ ἔχῃ ἐπὶ τούτῳ δικαίωμα, θέλει πληρόνει πρόστιμον ἰσότιμον μὲ τὴν ἀποζημίωσιν, τὴν ὁποίαν ὁ ζημιωθεὶς ἔχει δικαίωμα ν' ἀπαιτήσῃ.»

§ 3. Τὸ ἀπὸ 13 μαΐου 1835 διάταγμα δὲν κάμνει διάκρισιν μεταξὺ ἰδιωτικῶν καὶ δημοσίων γαιῶν· ἑπομένως οἱ βόσκοντες τὰ ζῶά των εἰς ἐθνικὰς γαίας τιμωροῦνται δυνάμει τοῦ νόμου αὐτοῦ.

Ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Πάγου 77 τῆς 13 αὐγ. 1842.

§ 4. Αἱ τῶν ἀγροφυλάκων ἐκθέσεις, αἱ μὴ φέρουσαι τὸν χρόνον, καθ' ὃν ἐπράχθη ζημία τις εἰς λειβάδια, δὲν εἶναι ἄκυροι διὰ τοῦτο, καθότι ὁ χρόνος καὶ τὰ λοιπὰ περιστατικὰ δύνανται ν' ἀποδειχθῶσι διὰ τῶν λοιπῶν τῆς ἀποδείξεως μέσων.

Ἀπόφ. ποιν. Ἀρείου Πάγου 77 τοῦ 1842.

§ 5. Τὸ 10 ἄρθρ. τοῦ περὶ δενδροφυτειῶν διατάγματος τῆς 13 μαΐου 1835 δὲν ἀπαιτεῖ νὰ γίνεται ἡ παράδοσις τῆς ἐκθέσεως τῶν πραγματογνωμόνων εἰς τὸν ἀνακριτικὸν ὑπάλληλον κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ 109 ἄρθρ. τῆς ποιν. δικονομίας.

Ἀπόφ. ποιν. Ἀρείου Πάγου 77 τῆς 13 αὐγ. 1842.

§ 6. Τὸ διάταγμα τῆς 31 δεκεμβρίου 1836, διαλαβὸν ἐν γένει

περὶ τῶν εἰς τὰ σπαρτὰ καὶ τὰς δενδροφυτείας ζημιῶν τῶν προξενουμένων εἴτε ἀπὸ ζῶα, εἴτε ἀπὸ ἄλλας αἰτίας, ἀπένειμε τὴν ἐκδίκασιν αὐτῶν εἰς τοὺς πταισματοδίκας, καὶ ἐξῄρεσε μόνον τὰ κακουργήματα· κατηγορεῖται λοιπόν τις ἕνεκα πράξεως, προβλεπομένης ἀπὸ τὸν νόμον αὐτὸν (οἷον ἐπὶ φθορᾷ ξένης ἰδιοκτησίας) εἰς βαθμὸν πλημμελήματος; ὁ ὑπεύθυνος ὑπάγεται εἰς τὸ πταισματοδικεῖον [1].

Ἀπόφ. ποιν. Ἀρείου Πάγου 88 τῆς 22 νοεμβρ. 1845.

§ 7. Τὸ ἄρθρ. 425 τοῦ ποιν. νόμου ἠκυρώθη ἀπὸ τὸ περὶ προφυλάξεως τῶν φυτειῶν διάταγμα τῆς 31 δεκεμβρ. 1836; Ναί· ἑπομένως βλάβαι δι' ἐκκοπῆς καὶ ἐκριζώσεως κλημάτων εἰς ἀμπελῶνας ὑπάγονται εἰς τὸ πταισματοδικεῖον, διότι ὁ νεώτερος ἐκεῖνος νόμος περιλαμβάνει καὶ ἀμπελοφυτείας καὶ πᾶσαν φυτείαν ἐν γένει.

Βούλευμα 68 τοῦ 1841 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν. Νομικῆς σελ. 2649.—καὶ ἀπόφ. ποιν. Ἀρείου Πάγου 2 τοῦ 1846.

§ 8. Προκειμένου λόγου περὶ βλάβης ξένης ἰδιοκτησίας, ἰδίως δὲ περὶ ἐκκοπῆς ἐλαιοδένδρων τοῦ δημοσίου πολυετῶς ἐνοικιασθέντων, δύναται νὰ καταμηνύσῃ τὴν πρᾶξιν, ὄχι μόνον ὁ πολυετὴς ἐνοικιαστὴς, ἀλλὰ καὶ τὸ δημόσιον, τὸ ὁποῖον εἶναι κύριος αὐτῶν [2].

Ἀπόφ. ποιν. Ἀρείου Πάγου 45 τοῦ 1846, ἣν βλ. εἰς τὴν λέξιν ἀπόφασις ποιν. § 16.

§ 9. Οἱ κάτοχοι τῶν ἐθνικῶν γαιῶν ὡς ἐνοικιασταὶ αὐτῶν δύνανται νομίμως νὰ καταδιώκωσι τοὺς προξενοῦντας εἰς αὐτοὺς βλάβας καὶ δὲν εἶναι ὑπόχρεοι ν' ἀποδείξωσι κανὲν ἄλλο ἐπὶ τῶν γαιῶν αὐτῶν δικαίωμα· (διάταξ. τεταρτ. κώδ. *loc. cond.*). Ἀπόφ. ποιν. Ἀρείου Πάγου 84 τῆς 7 φεβρ. 1845.

§ 10. Οἱ εἰρηνοδίκαι δικάζουν ἀνεκκλήτως πᾶσαν διαφορὰν μὴ

---

(1) Ἄλλοτε ἐκατηγορήθησαν τινὲς ἐνώπιον πλημμελειοδικείου ἐπὶ φθορᾷ γενομένῃ ἐν καιρῷ νυκτὸς εἰς ξένον ἀμπελῶνα δι' ἐκριζώσεως καὶ θλάσεως κλημάτων· ὁ δὲ Ἀρ. Πάγος ἀνήρεσε τὴν ἀπόφασιν ὡς ὑπαγομένην εἰς τὸ πταισματοδικεῖον, καὶ ὡς ἀναρμοδίως δικασθεῖσαν ὑπὸ τῶν πλημμελειοδικῶν.

Ἀπόφ. ποιν. Ἀρείου Πάγου 105 τῆς 5 νοεμβρίου 1842.

(2) Ἐπὶ μόνῃ τῇ ἐγκλήσει τοῦ ἐνοικιαστοῦ ξένης ἰδιοκτησίας ἐπιλαμβάνεται νομίμως τὸ ποινικὸν δικαστήριον πρὸς καταδίωξιν τοῦ βλάψαντος τὴν ἰδιοκτησίαν ταύτην; Ναί. Βούλευμα 68 τοῦ 1841 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν, στηριζόμενον εἰς τὸ ἄρθρ. 426 τοῦ ποιν. νόμου διαλαμβάνον ὅτι ἡ καταμήνυσις γίνεται παρὰ τοῦ βλαφθέντος, ὁ δὲ ἐνοικιαστὴς βλάπτεται ἐκ τῆς εἰς τὸ κτῆμα ἐπιγινομένης βλάβης.

ὑπερβαίνουσαν τὰς 400 δραχ., δὲν δύνανται δὲ κατὰ τὸ ἄρθ. 490 νὰ δικάσωσι προσωπικὰς ἀγωγὰς, τῶν ὁποίων τὸ ἀντικείμενον ὑπερβαίνει τὰς 100 δραχ. δύνανται ὅμως εἰς τὰς περὶ βλάβης εἰς δένδρα καὶ τὰς ἄλλας διαφορὰς, περὶ ὧν εἶναι λόγος εἰς τὸν ἀριθ. 2 τοῦ 490 ἄρθρ. τῆς πολιτ. δικονομίας, νὰ τὰς δικάζωσιν ἄνευ διακρίσεως τῆς ἀξίας, ἂν δηλ. ὑπερβαίνωσι τὰς 100 δραχ. [1]

Ἀπόφ. πολιτ. Ἀρείου Πάγου 24 τῆς 14 ἀπριλίου τοῦ 1846 ἦνβλέπε εἰς τὴν σελ. 306 τῆς λέξεως ἁρμοδ. πολιτ.

Ἡ περὶ ἀποζημιώσεως ἕνεκα φθορᾶς εἰς ἀμπέλους ἀγωγὴ πρέπει νὰ κινῆται ἐνώπιον τοῦ εἰρηνοδίκου τῆς περιφερείας, ὅπου ἡ ἄμπελος εὑρίσκεται.

Ἀπόφ. 2272 τῆς 22 μαΐου 1844 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν, ἣν βλέπε εἰς τὴν σελ. 396 τῆς λέξεως ἁρμοδ. εἰρηνοδικῶν.

§ 11. Αἱ ἀποφάσεις τῶν εἰρηνοδικῶν, ὅσαι καταγινώσκουσι κράτησιν ἢ πρόστιμον 10 δραχ. καὶ ἐπέκεινα ἕνεκα βλάβης ξένης ἰδιοκτησίας προξενηθείσης διὰ βοσκήσεως ζώων εἰς ξένα λειβάδια, ὑπόκεινται εἰς ἔφεσιν; Ναί.

Ἀπόφ. ποιν. Ἀρείου Πάγου υκγ'. τῆς 9 ἰανουαρίου 1841.

Ἡ τοῦ Ἀρείου Πάγου ποινικὴ ἀπόφασις. 28 τῆς 24 ἰουλίου 1841 φέρει: Ἐπειδὴ τὸ ἀπὸ 31 δεκεμβρίου 1836 περὶ προφυλάξεως τῶν δενδροφυτειῶν διάταγμα ὑποβάλλει μὲν εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῶν εἰρηνοδικῶν τὰ πλημμελήματα, ὅσα ἀφορῶσι βλάβην εἰς δενδροφυτείας καὶ ἄλλα φυτουργήματα, δὲν ὁρίζει ὅμως ὅτι κατὰ τὴν περίπτωσιν ταύτην ὁ εἰρηνοδίκης θέλει κρίνει ἀνεκκλήτως· ἐκ τοῦ ἐναντίου δὲ τὸ διάταγμα τοῦτο φέρον ῥητῶς ὅτι ὁ εἰρηνοδίκης θέλει δικάζει τὰ πλημμελήματα ταῦτα κατὰ τοὺς ὁρισμοὺς τοὺς περὶ πταισμάτων, ἕπεται ἀναγκαίως ὅτι αἱ ὑπ' αὐτοῦ ἐκδοθεῖσαι ἐπὶ τοιούτων πλημμελημάτων ἀποφάσεις εἶναι ἐφέσιμοι, καθότι ἂν κατὰ τὰς περὶ πταισματοδικῶν διατάξεις τῆς ποιν. δικονομίας ἡ ἔφεσις συγχωρεῖται ἐν γένει ἅμα κατεγνώσθη ποινὴ κρατήσεως ἢ πρόστιμον 10 δραχ. πολὺ μᾶλλον πρέπει νὰ ἦναι αὐτὴ δεκτὴ προκειμένου λόγου περὶ πλημμελημάτων, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἐπιβάλλεται ἡ ποινὴ τῆς φυλακίσεως· ἑπομένως ἡ προκειμένη ἀπόφασις τοῦ πταισματοδίκου Τρικάλων ἀφορῶσα πλημμελήματα προνοούμενα ἀπὸ τὸ ἄρθρ. 422 § 5 καὶ 425 § 1 τοῦ ποιν. νόμου εἶναι ἐφέσιμος.

---

[1] Τῆς ἀποφάσεως ταύτης ἐγένετο ἐσφαλμένη περίληψις εἰς τὸν § 5 τῆς λέξεως ἁρμοδ. εἰρηνοδικῶν.

Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ 359 ἄρθρ. τῆς ποιν. δικονομίας, ἡ ἀναιρέσεως αἴτησις δύναται νὰ γίνῃ μόνον κατ' ἀποφάσεως ἐκδοθείσης σης ἐπὶ πταίσματι ἀνεκκλήτως· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ἡ ἀπόφασις του πταισματοδίκου Τρικάλων ἐφέσιμος οὖσα προσβάλλεται κατὰ πρῶτον διὰ τοῦ ἐνδίκου τῆς ἀναιρέσεως μέσου, ὥςτε ἡ κατ' αὐτῆς γενομένη ἀναιρέσεως αἴτησις εἶναι κατὰ τὸν νόμον ἀπαράδεκτος.

ΣΗΜ. 1 Ἡ εἰς τὴν ἀπόφασιν ἐμπεριεχομένη διάταξις, ὅτι αὕτη εἶναι ἀνέκκλητος, δὲν ἐμποδίζει τὸ ἀνώτερον δικ. τοῦ νὰ ἐπιληφθῇ τῆς ἐφέσεως ἂνπραγματικῶς ἡ ἀπόφασις ἦναι ἐφέσιμος [ἀπόφ. Ἀρ. Πάγου σιστ, ἣν βλέπε ἐν τῇ λέξει ἀπόφασις σελ. 125].

ΣΗΜ. 2 Αἱ προδικαστικαὶ ἀποφάσεις δὲν ὑπάγονται εἰς ἔφεσιν, ἂν ἡ ὁριστικὴ ἦναι ἀνέκκλητος· κατὰ τοιαύτης πρέπει νὰ γίνηται χρῆσις τοῦ ἐνδίκου μέσου τῆς ἀναιρέσεως. [ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Π. 25 τοῦ 1844 καὶ 56 τοῦ 1846, ἃς ὅρα ἐν τῇ λέξει ἀπόφασις σελ. 126].

ΣΗΜ. 3. Ὅταν γίνῃ ἔφεσις κατά τινος παρεμπιπτούσης [π. γ. περὶ ἁρμοδιότητος ἀποφάσεως τοῦ πταισματοδίκου] πρὶν ἢ ἐκδοθῇ ἡ ὁριστική, ἀναστέλλεται προσωρινῶς ἡ ἐκδίκασις, διὰ νὰ φανῇ ἂν ἐπιτρέπηται ἔφεσις· [ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Πάγου ριθ, ἣν ὅρα ἐν τῇ λέξει ἀ π ό φ α σ ι ς σελ. 126].

ΣΗΜ. 4 Ἡ λέξις ε ἰ ρ η ν ο δ ί κ α ι, τῆς ὁποίας γίνεται χρῆσις εἰς τὸ γ'. ἄρθρ. τοῦ ἀπὸ 13 μαρτίου 1845 νόμου, εἶναι ταυτοσήμαντος μὲ τὴν λέξιν π τ α ι σ μ α τ ο δ ί κ η ς.

Ἀπόφ. ποιν. Ἀρείου Πάγου 10 τοῦ 1847 ἣν, βλ. ἀνωτ. § 2.

ΣΗΜ. 5. Ἀνεκκλήτως δικάζουν οἱ πταισματοδίκαι μόνον ὁσάκις πρόκηται ἰδίως περὶ βλάβης εἰς σπαρτὰ καὶ δενδροφυτείαν· ἄρα ὑπόκεινται εἰς ἔφεσιν αἱ ἀποφάσεις, αἵτινες ἀφορῶσι βλάβην ἰδιοκτ. διὰ βοσκῆς εἰς λειβάδια· [ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Πάγου τῆς 1 φεβρ. 1840].

§ 12. Κατὰ τὸ γ'. ἄρθρ. τοῦ ἀπὸ 13 μαΐου 1835 νόμου ὅταν δὲν γίνῃ ἀπαίτησις πρὸς ἀποζημίωσιν ἐκ μέρους τοῦ ἔχοντος δικαίωμα, τότε δὲν καταδικάζεται ὁ παραβάτης τῶν διατάξεων τοῦ νόμου αὐτοῦ εἰμὴ εἰς πρόστιμον τριῶν μέχρι 20 δραχ. ἄλλως ὑπάρχει ψευδὴς ἑρμηνεία καὶ ἐσφαλμένη ἐφαρμογή.

Ἀπόφ. ποιν. Ἀρείου Πάγου 86 τῆς 17 νοεμβρίου 1845.

§ 13. Ὅταν ἡ ἐπιγενομένη ἐκ τῆς βοσκῆς ζώων βλάβη δὲν ἐξευρέθη, ἐφαρμόζεται τὸ τρίτον ἄρθρ. τοῦ ἀπὸ 13 μαΐου 1835 νόμου.

Ἀπόφ. ποιν. Ἀρείου Πάγου 84 τῆς 7 νοεμβρ. 1845.

—Τὸ γ'. ἄρθ. τοῦ ἀπὸ 13 μαΐου 1835 διατάγματος δὲν ἐφαρμόζεται ὅταν ἡ προξενηθεῖσα βλάβη ἐκ τῆς βοσκῆς τοῦ χόρτου δημοτικοῦ τινος λειμῶνος ἐπεγένετο καὶ ἐκ ποιμνίων ἄλλων προσώπων παρὰ τὸν κατηγορούμενον, καὶ ἐπομένως τὸ ποσὸν τῆς βλάβης δὲν ἐβεβαιώθη· ζήτημα πραγματικὸν διαφεῦγον τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ Ἀρείου Πάγου.

Ἀπόφ. ποιν. Ἀρείου Πάγου 11 τῆς 17 ἀπριλίου 1844.

§ 14. Τὸ πρόστιμον τῆς προξενουμένης εἰς δένδρα βλάβης δὲν δύναται νὰ ἦναι ἔλαττον τῆς προξενηθείσης ζημίας.

Ἀπόφ. ποιν. Ἀρείου Πάγου 155 τῆς 31 ὀκτωβρίου 1846.

ΒΟΥΛΕΥΜΑΤΑ (1)· ὅρα α) συμβούλ. δικας. β) κατηγορία.

Περίληψις.

Α) Ἐν γένει.

§ 1. Ἀπαγγελία βουλευμ.
§ 2. Ἀνάκλησις κατηγορίας.

---

(1) ΣΗΜ. Ἰδοὺ κατὰ χρονολογικὴν σειρὰν περίληψις τῶν ἀπὸ τὸ ἔτος 1844—1848 ἐκδοθεισῶν ὑπὸ τοῦ Ἀρείου Πάγου ἀποφάσεων περὶ τῶν ἀφορωσῶν βουλεύματα διατάξεων τοῦ νόμου.

Ἀποφάσεις Ἀρείου Πάγου τοῦ 1844.

Αἱ κατὰ τῶν Βουλευμάτων παρατηρήσεις μὴ προταθεῖσαι ἐνώπιον τῶν συνέδρων καλύπτονται (5).

Ἀποφάσεις Ἀρείου Πάγου τοῦ 1845.

Τὸ βούλευμα τῶν ἐφετῶν, ἂν δὲν μεταῤῥυθμίζῃ τὸ τῶν πλημμελειοδικῶν, δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐπιδίδεται (32).

Αἴτησις ἀναιρέσεως κατὰ προπαρασκευαστικῶν βουλευμάτων εἶναι ἀπαράδεκτος (21).

Τὰ περὶ παραπομπῆς βουλεύματα μὴ δικάζοντα ὁριστικῶς δὲν ἀποτελοῦσι τελεσιδικίαν δεδικασμένου (73).

Ἡ ἀνάγνωσις τοῦ βουλεύματος ἂν δὲν γίνῃ ἐνώπιον τῶν μαρτύρων δὲν φέρει ἀκυρότητα (62).

Ἀποφάσεις Ἀρείου Πάγου τοῦ 1846.

Τὸ ἀποῤῥίπτον τὴν ἀνακοπὴν Βούλευμα τῶν ἐφετῶν δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐπιδίδεται εἰς τὸν κατηγορούμενον. 14, 17, 30, 130.

Τὸ περὶ παραπομπῆς βούλευμα δὲν δύναται νὰ προσβληθῇ κατὰ τὴν περὶ ἀναιρέσεως αἴτησιν τῆς καταδικαστικῆς ἀποφάσεως. 55, 152.

Ἀποφάσεις Ἀρείου Πάγου τοῦ 1847.

Παρεμπίπτον βούλευμα δὲν δύναται νὰ προσβληθῇ δι' ἀναιρέσεως. 20.

Ἐπὶ βουλευμάτων διαταττόντων προφυλάκισιν ἕνεκα κακουργήματος, ἀπαιτεῖται ἀπόδειξις τῆς φυλακίσεως, διὰ νὰ ἦναι παραδεκτὴ ἀναίρεσις 30, 57.

§ 3. Ἐπανάληψις ἀνακρίσεως.
§ 4. Ἀκυρότητες βουλευμάτων πότε προτείνονται;
§ 5. Ὁ κατηγορούμενος λαμβάνει μέρος εἰς τὸ συμβ;

Τὸ μεταῤῥυθμισθὲν βούλευμα τῶν πλημμελειοδικῶν μὴ ἐπιδοθὲν εἰς τοὺς κατηγορουμένους δὲν ἐπιφέρει ἀναίρεσιν. 60.

Τὸ ἀποῤῥίψαν τὴν περὶ ἀποφυλακίσεως αἴτησιν τοῦ κατηγορουμένου βούλευμα ὡς προδικαστικὸν δὲν ὑπόκειται εἰς ἀναίρεσιν 85.

Ἡ κοινοποίησις τοῦ βουλεύματος τῶν ἐφετῶν καί τοι μεταῤῥυθμίζοντος τὸ τῶν πλημμελειοδικῶν ὡς πρός τινας συγκατηγορουμένους, δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ κοινοποιῆται εἰς ἐκεῖνον τὸν κατηγορούμενον, διὰ τὸν ὁποῖον ἐπεκυρώθη αὐτό. 86.

Δι' ὑπέρβασιν καθηκόντων δύναται νὰ ζητηθῇ ἀναίρεσις βουλεύματος παρὰ τοῦ παραπεμφθέντος 97.

Διαρκούσης τῆς πρὸς ἀνακοπὴν προθεσμίας δὲν δύναται νὰ ζητηθῇ ἀναίρεσις βουλεύματος. 100.

Ἀποφάσεις Ἀρείου Πάγου τοῦ 1848.

Κατὰ βουλεύματος μὴ ὁριστικοῦ δὲν δύναται νὰ ζητηθῇ ἀναίρεσις. 16.

Ἐντὸς 24 ὡρῶν ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τοῦ βουλεύματος ὁ πολιτ. ἐνάγων ὀφείλει νὰ κοινοποιήσῃ τὴν ἀναιρέσεως αἴτησιν εἰς τοὺς ἀντιδίκους του συμφώνως μὲ τὰς διατάξεις τῆς πολιτ. δικονομίας. 17.

Ἐπιτρέπεται αἴτησις ἀναιρέσεως κατὰ βουλεύματος ἀθωωτικοῦ· (αὐτόθι).

Ὁ πολιτικῶς ἐνάγων ὀφείλει ν' ἀνακόπτῃ τὰ βουλεύματα ἐντὸς 24 ὡρῶν ἀπὸ τῆς ἐκδόσεώς των. 40.

Δύναται νὰ ζητηθῇ ἀναίρεσις κατὰ βουλεύματος παρὰ τοῦ κατηγορουμένου καὶ δι' ὑπέρβασιν καθηκόντων (αὐτόθι).

Ὁ κατηγορούμενος δύναται νὰ δικασθῇ δι' ἀπ' εὐθείας κλήσεως, ὅταν τὸ κατ' αὐτοῦ ἐκδοθὲν βούλευμα ἐπυρπολήθη; 45.

Τὸ Βούλευμα τῶν ἐφετῶν τὸ ἐπικυροῦν τὸ τῶν πλημμελειοδικῶν δὲν ἀπαιτεῖται νὰ κοινοποιῆται εἰς τοὺς κατηγορουμένους. 55.

ΓΑΛΛΙΚΗ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ· περιπτώσεις τινὲς, κανονισθεῖσαι ὑπὸ ταύτης.

ά) Τὰ συμβούλια δὲν ἔχουν νὰ ἐξετάσουν ἂν ὑπάρχωσιν ἀποδείξεις ἐνοχῆς, ἀλλ' ἁπλῶς ἂν ὑπάρχωσιν ἀποχρῶσαι πρὸς κατη-

§ 6. Ἀνάκλησις ἀνακοπῶν.
§ 7. Ἀπαγορεύεται ἡ κατάδίωξις ἄλλης ἀξιοποίνου πράξεως παρὰ τὴν ἐν τῷ βουλεύματι.
§ 8. Ὡσαύτως.
§ 9. Τὸ βούλευμα ἀποκλείει τὴν περὶ ἀναρμοδιότητος ἔνστασιν;
§ 10. Ὡσαύτως. Δικάζεταί τις δι' ἀπευθείας κλήσεως, ὅταν τὸ βούλευμα ἐπυρπολήθη;

Β) Ἁρμοδιότης δικαστ. συμβουλίων.

§ 11. Ἀναβολαὶ δικῶν.
§ 12. Διατάττουν κατασχέσεις;
§ 13. Ἀναβολὴ ἐκδόσεως τοῦ βουλεύματος· παραφροσύνη κλ.
§ 14. Χειροτερεύουσι τὴν κατάστασιν τῶν κατηγορουμένων;
§ 15. Ὡσαύτως.
§ 16. Ἀποφασίζουσιν ἄνευ προτάσεως τοῦ εἰσαγγ;
§ 17. Ἐπεμβαίνουν μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τῆς ἀνακρίσεως;
§ 18. Ὡσαύτως.
§ 19. Ὡσαύτως. Ἀνακριτικοὶ ὑπάλληλοι.
§ 20. Ὡσαύτως· Παραπομπὴ εἰς τὸ ἀκροατήριον.

γορίαν ἐνδείξεις. (*Dall.* 1825 I. 135· ὅρα δὲ *Ledru*, *v° chambre de conseil*, *n.* 109 ἑπ.

β') Δὲν ἔχουν νὰ βεβαιώσωσι τὰ γεγονότα, περιοριζόμενα ν' ἀποφασίσωσιν ἐπὶ τῆς κατηγορίας καὶ νὰ παραπέμψωσιν εἰς τὸ ἁρμόδιον δικαστήριον (αὐτ. 182*a*, I, 488).

γ') Δὲν ἔχουν δικαίωμα ν' ἀποφασίσωσι περὶ τῆς ταυτότητος συλληφθέντος τινὸς δραπέτου (αὐτ. 1827 I. 362).

δ) Κηρυττόμενα ἀναρμόδια δὲν παραπέμπουν εἰς δικαστήριον τι (αὐτ. 1827. 1 451).

ε') Τὰ Βουλεύματα εἶναι ἁπλῶς ἐνδεικτικὰ τῆς δικαιοδοσίας· ὥστε τὰ δικαστήρια δύνανται νὰ κηρυχθῶσιν, ἐναντίον τῶν Βουλευμάτων, ἀναρμόδια (αὐτ. *v° compet.* 111 416 καὶ 419).

ς) Λαμβάνουν ὑπ' ὄψιν ἐνστάσεις παραγραφῆς, παραφροσύνης, ἀμύνης, περιστατικὰ ἐξαλείφοντα τὸ ἀδίκημα· (*Mass.* περὶ εἰσαγ. § 2035 *Ledru*, αὐτ. 118 ἑπ.)—Περὶ τῶν ἀποτελουσῶν τὴν ἀπόπειραν περιστάσεων (αὐτ.).—Δὲν λαμβάνουσι δ' ὑπ' ὄψιν τὰ περιστατικὰ τῆς συγγνώμης (*faits d'excuse*), αὐτ. *Ledr.* *v° chambre de conseil n.* 111 ἑπ.

ζ) Ἀνακοπή· 1) Διάδικοι· 2) προθεσμία. 3) Διατυπώσεις. *Mass.* § 2069—2077 4) Ἀποτελέσματα αὐτῆς. *Mass.* αὐτ. § 2078—2082.

η) Νέαι ἐνδείξεις· αὐτ. § 2083—2088.

§ 21. Ἐπιλαμβάνονται ὑποθέσεων συνεπείᾳ ἀνακοπῆς.
§ 22. Ἐκτιμῶσι τὰς περὶ ἀκυρότητος τοῦ α. γάμου ἐνστάσεις.
§ 23. Τί δὲ περὶ ἀκυροτήτων ἐγγράφου τινός;

Γ) Περιεχόμενον τῶν βουλευμάτων· Παράθεσις.

§ 24. Τὰ κλαπέντα πρέπει νὰ ὁρίζωνται ὀνομαστί;
§ 25. Ἐποχὴ πράξεως.
§ 26. Ὡσαύτως.
§ 27. Ὡσαύτως· λόγος ἀναιρέσεως δὲν εἶναι.
§ 28. Παράθεσις τοῦ ἄρθρ. 47 τοῦ ποιν. νόμου ἐπὶ ἀποπείρᾳ.
§ 29. Παράθεσις νόμων.
§ 30. Ὡσαύτως.

Δ) Ἐπίδοσις τῶν βουλευμάτων· ἐνστάσεις.

§ 31 Ἰδιαίτερον βούλευμα ἐπιδίδεται εἰς ἕκαστον κατηγορούμενον.
§ 32 Ἡ ἔνστασις τῆς κοινοποιήσεως καλύπτετεται; πλημμέλημα.
§ 33. Ἡ περὶ ἐπιδόσεως ἔκθεσις ἀποδεικνύει· πλαστογραφία.
§ 34. Ἡ κοινοποίησις τοῦ βουλεύματος κτλ. ἐπὶ κακουργ. εἶναι οὐσιώδης.
§ 35. Ἐπιδίδονται πρὸ 8 ἡμερῶν· κακουργήματα.
§ 36. Τὰ βουλεύματα τῶν ἐφετῶν πρέπει νὰ ἐπιδίδωνται τοῖς κατηγορουμένοις ;
§ 37. Ὡσαύτως.
§ 38. Ὡσαύτως.
§ 39. Τὰ βουλεύματα παραδίδονται τοῖς ἐνόρκοις.
§ 40. Αἱ κατὰ βουλευμ. παρατηρήσεις μὴ προτεινόμεναι ἐνώπιον τῶν συνέδρων.
§ 41. Μὴ ἀναγινωσκόμενα.

Ε) Προθεσμία πρὸς ἀνακοπὴν βουλευμάτων.

§ 42. Λογίζεται ἀπὸ ὥρας εἰς ὥραν;
§ 43. Ἄρχεται ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως. Ἀπόστασις.
§ 44. Ἄρχεται διὰ τοὺς κατηγορουμένους κτλ. ἀπὸ τῆς ἐπιδόσεως· Πρέπει νὰ γίνηται ἐντὸς 24 ὡρῶν ἡ ἀνακοπή.
§ 45. Ἄρχεται διὰ τοὺς εἰσαγγελεῖς ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως.
§ 46. Ὡσαύτως.
§ 47. Αἱ ὧραι τῆς νυκτὸς δὲν λογίζονται.
§ 48. Τὸ ἄρθρ. 193 τῆς πολιτ. δικονομίας ἐφαρμόζεται εἰς τὰ βουλεύματα ;

ΣΗΜ. Ὅρα τὰ περὶ τῶν πολιτ. ἐναγόντων (§§85,—94) καὶ περὶ τῆς πρὸς ἀναίρεσιν προθεσμίας (§§ 51 ἐπ).

Ϛ) Ἀνακοπαὶ διὰ πληρεξουσίων.

§ 49. Φυγόδικοι.
§ 50. Φυλακισμένοι.

Ζ) Προθεσμία, καθ' ἣν πρέπει νὰ ζητῆται ἀναίρεσις κατὰ βουλευμάτων.

§ 51. Διαρκούσης τῆς πρὸς ἀνακοπὴν προθεσμίας δὲν ζητεῖται.
§ 52. Δὲν ἄρχεται εἰμὴ ἀφοῦ οἱ διάδικοι λάβωσι γνῶσιν.
§ 53. Ὡσαύτως.
§ 54. Διαρκεῖ 24 ὥρας ἀπὸ τῆς παρελεύσεως τῆς πρὸς ἀνακοπὴν προθεσμίας.
§ 55. Ὁ παρὰ τῷ Ἀρείῳ Πάγῳ εἰσαγγ. δύναται νὰ ζητήσῃ ἀναίρεσιν καὶ μετὰ τὴν τεταγμένην προθεσμίαν.
§ 56. Ἀπόστασις.

Η) Λόγοι πρὸς ἀναίρεσιν βουλευμάτων.

§ 57. Τρεῖς εἶναι οἱ λόγοι οὗτοι.
§ 58. Ἀκρόασις εἰσαγγελέως.
§ 59. Σύνθεσις.
§ 60. Ὡσαύτως.
§ 61. Ὡσαύτως.
§ 62. Ψευδὴς ἑρμηνεία διαδικαστικῶν διατάξεων.
§ 63. Ὡσαύτως.
§ 64. Ὡσαύτως.
§ 65. Κακὴ ἐκδίκασις.
§ 66. Ὑπέρβασις καθηκόντων.
§ 67. Ὡσαύτως.

Θ) Διαδικασία ἐπὶ τῆς αἰτήσεως ἀναιρέσεως κατὰ βουλ— Ἐνώπιον ποίου γίνεται ἡ αἴτησις; Φυλάκισις. Κοινοποίησις. Παράβολον

§ 68. Ἡ ἀναιρέσεως αἴτησις γίνεται ἐνώπιον τοῦ γραμμ.
§ 69. Ὡσαύτως
§ 70 Εἶναι δεκτὴ, ἂν δὲν προσάγεται ἀπόδειξις περὶ φυλακίσεως;
§ 71. Πρέπει νὰ κοινοποιῆται;
§ 72. Ὡσαύτως.
§ 73. Κατάθεσις παραβόλου.

Ι) Διαδικασία ἐνώπιον τοῦ Ἀρείου Πάγου.

§ 74. Ἀγορεύουσιν οἱ διάδικοι προκειμένου λόγου περὶ βουλ;
§ 75. Ἐὰν ὦσιν ἐν φυλακῇ, δὲν παρίστανται ἐνώπιον τοῦ Ἀρείου Πάγου.
§ 76. Ὡσαύτως.

ΙΑ) Κατὰ ποίων βουλευμάτων συγχωρεῖται ἀνακοπή;

§ 76. Δίς· Βουλεύματα ἀφορῶντα ἄτομα ὑπαγόμενα εἰς ἰδιάζουσαν δικαιοδοσίαν.
§ 76. τρὶς· Παραιτέρω ἀνάκρισις.
§ 76. τετρ. Ἀπόλυσις δι' ἐγγυήσεως.

ΙΒ) Κατὰ ποίων βουλευμάτων εἶναι δεκτὴ αἴτησις ἀναιρέσεως.

§ 77. Παρεμπίπτοντα βουλεύματα.
§ 78. Προπαρασκευαστικὰ βουλεύματα.
§ 79. Διατάττοντα περαιτέρω ἀνάκρισιν.
§ 80. Μὴ ὁριστικά.
§ 81. Διατάττοντα ἀπόλυσιν δι' ἐγγυήσεως.
§ 82. Ἀθωωτικὰ βουλεύματα.
§ 83. Αὐθύπαρκτος αἴτησις ἀναιρέσεως κατὰ τοῦ βουλ. τοῦ συμβ. τῶν πλημμ. ὑπάρχοντος βουλεύματος τῶν ἐφετῶν.
§ 84. Μὴ ὑποκείμενα εἰς ἀνακοπήν.

ΙΓ) Πολιτικῶς ἐνάγοντες.

§ 85. Χάνουν τὸ πρὸς ἀνακοπὴν δικαίωμα μετὰ παρέλευσιν 24 ὡρῶν ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τοῦ βουλ;
§ 86. Ὡσαύτως.
§ 87. Ὡσαύτως.

ΙΔ) Ποῖοι ἐμφανίζονται ὡς πολιτικῶς ἐνάγοντες;

§ 88. Ἀγωγή.
§ 89. Ἄνευ ἀγωγῆς δὲν δύναται ὁ παθὼν ν' ἀνακόπτῃ βουλεύματα.
§ 90. Ὡσαύτως.
§ 91. Ὡσαύτως. Ἰδιώτης κατήγορος.
§ 92. Ἐναντία νομολογία περὶ τοῦ ἰδίου ἀντικειμένου.
§ 93. Ἐγκαλοῦντες.
§ 94. Μηνυταί.

ΙΕ) Ζητήματα προδικαστικά.

§ 95. Ποίαν ἐπιῤῥοὴν ἔχουν αἱ περὶ προδικαστικῶν ζητ. ἀποφάσεις;
§ ά. Πλαστογραφία.
§ β'. Ὡσαύτως· προσωρινὴ παῦσις ἀνακρίσεως.
§ γ'. Προσωρινὴ παῦσις ἀνακρίσεως.
§ δ'. Ἐπανάληψις ἀνακρίσεως.
§ ε'. Ἀναρμοδιότης πταισματοδίκου.
§ ϛ'. Ἀθώωσις.

ΙϚ) ἔγγραφά τινα οὐσιώδη τῆς εἰσαγγελίας τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

Περὶ χρονολογήσεως τῶν βουλευμάτων.
Περὶ προφυλακίσεων. Ἀνακοπή. Ἀναίρεσις.
Περὶ κοινοποιήσεως τῶν βουλευμάτων.

Α) *Ἐν γένει.*

§ 1. Διάταξις περὶ ἀπαγγελίας τῶν βουλευμάτων δὲν ὑπάρχει.
Ἀπόφ. ποιν. Ἀρείου Πάγου 15 τῆς 4 Ἰουνίου 1842.

§ 2. Εκδοθέντος βουλεύματος παραπέμποντός τινα εἰς τὸ ἀκροατήριον, τὰ δικαστήρια δὲν πρέπει νὰ παραδέχωνται τὴν ἀνάκλησιν τῆς κατηγορίας, προτεινομένην παρὰ τῶν εἰσαγγελέων.

Απόφ. « Ἐπειδή, κατὰ τὸν νόμον, ἀφοῦ παραπεμφθῇ τις διὰ δικαστικοῦ βουλεύματος εἰς τὸ ἀκροατήριον τῶν πλημμελειοδικῶν ἢ τῶν κακουργιοδικῶν, οἱ εἰσαγγελεῖς δὲν δύνανται νὰ ἐμποδίσωσι τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ εἰρημένου βουλεύματος εἰ μὴ διὰ τῶν ἐνδίκων τῆς ἀνακοπῆς καὶ τῆς ἀναιρέσεως μέσων, οὐχὶ δὲ καὶ διὰ τῆς ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ γινομένης ἀνακλήσεως, ἥτις, μὴ διατατtομένη παρ' οὐδενὸς νόμου ὡς μέσον καταργήσεως τῶν βουλευμάτων, δὲν δύναται ν' ἀποσπάσῃ ἀπὸ τὰ δικαστήρια τὴν κατηγορίαν, τῆς ὁποίας ἐπελήφθησαν ἤδη κατὰ συνέπειαν βουλεύματος· ἑπομένως τὸ δικαστήριον τῶν ἐν Πάτραις πλημμελειοδικῶν, ἐπιληφθὲν διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 540 (1836) βουλεύματός του τῆς κατὰ τῶν Π Σ, Χ Σ, Δ Σ, καὶ Κ Κ κατηγορίας ὤφειλε νὰ δικάσῃ αὐτήν, καὶ μὴ ἐνδόσαν εἰς τὴν ἀνακλήσεως αἴτησιν τοῦ εἰσαγγελέως, ἔπραξε σύμφωνα μὲ τὰ καθήκοντά του.

Ἐπειδὴ ἡ πρᾶξις τῶν κατηγορουμένων, ὁποίαν τὴν ἐβεβαίωσε τὸ δικαστήριον τῶν ἐν Πάτραις πλημμελειοδικῶν κατὰ τὰς ἐνώπιον αὐτοῦ προσαχθείσας ἀποδείξεις, φέρει ὅλα τὰ χαρακτηριστικὰ τῆς κλοπῆς· ἑπομένως δὲν ἑρμηνεύθησαν ψευδῶς τ' ἄρθρ. 371 καὶ 373 τοῦ ποιν. νόμου· ἂν δὲ τὸ εἰρημένον δικαστήριον κακῶς ἐστάθμισε τὰς ἀποδείξεις, ἡ ἔρευνα τούτου διαφεύγει τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ Ἀρείου Πάγου.

Διὰ ταῦτα ἀποῤῥίπτει τὴν ἀναιρέσεως αἴτησιν. »

Ἀπόφ. ποιν. Ἀρείου Πάγου τλδ' τῆς 12 μαΐου 1839.

§ 3. Ἐπανάληψις ἀνακρίσεως δὲν ἐπιτρέπεται, ὅταν τὸ συμβούλιον ἀπεφήνατο ὅτι δὲν ὑπάρχει ἀφορμὴ κατηγορίας.

Ἀπόφ. ποιν. Ἀρείου πάγου υνδ'. τῆς 24 ἰουνίου 1840 φέρουσα:

Ἐπειδή, κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ 253 ἄρθρου τῆς ποινικῆς δικονομίας, ὁ κατηγορούμενος τότε μόνον δύναται νὰ καταδιωχθῇ ἐκ νέου ἕνεκα τῆς αὐτῆς πράξεως, ὅταν ἡ κατ' αὐτοῦ ὑπάρξασα, ἀλλὰ μὴ ἱκανὴ κριθεῖσα, ὑποψία ἐνισχυθῇ διὰ νέων ἀποδείξεων, μὴ προϋποβεβλημένων εἰς τὸ δικαστήριον. Ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ἡ περίπτωσις αὕτη δὲν ὑπάρχει, καθότι ὁ κατηγορούμενος ἀπελύθη τῆς κατ' αὐτοῦ κατηγορίας παρὰ τοῦ συμβουλίου τῶν ἐν Ἀθήναις πλημμελειοδικῶν, ἀποφανθέντος, διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1434 βουλεύματος, ὅτι δὲν ὑπάρχει ἀφορμὴ πρὸς κατηγορίαν κατὰ τοῦ Ι Σ,

ὡς μὴ προκυπτούσης καμμιᾶς κατ' αὐτοῦ ὑποψίας ἐκ τῆς γενομένης ἀνακρίσεως· ἑπομένως τὸ ἐν Ἀθήναις συμβούλιον τῶν πλημμελειοδικῶν, μὴ παραδεχθὲν τὴν πρότασιν τοῦ εἰσαγγελέως τοῦ νὰ ἐπιτρέψῃ νὰ καταδεχθῇ ἐκ νέου ὁ ῥηθεὶς Ι Σ, δὲν ἡρμήνευσεν ἐσφαλμένως τὸ 253 ἄρθρον τῆς ποιν. δικονομίας.

Διὰ ταῦτα ἀποῤῥίπτει τὴν ἀναιρέσεως αἴτησιν »

§ 4. Πᾶσα περὶ ἀκυρότητος βουλεύματος πρότασις εἶναι ἀπαράδεκτος, ὅταν δὲν προσβληθῇ ἐγκαίρως· πολὺ δὲ ὀλιγώτερον μετὰ τὴν ἔκδοσιν τῆς ἀποφάσεως.

Ἀπόφ. ποιν. Ἀρείου Πάγου τνδ' τῆς 12 ὀκτωβρ. 1839.

§ 5. Ὁ κατηγορούμενος δὲν ἔχει δικαίωμα νὰ παρευρίσκεται εἰς τὸ συμβούλιον. Βούλευμα 19 τοῦ 1837 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν. Πρβ. καὶ τὰ κατωτέρω (§§ 59 ἑπ.) περὶ συνθέσεως ἐκτεθέντα.

§ 6. Οἱ ἰδιῶται κατήγοροι δύνανται νὰ ἀνακαλῶσι τὰς κατὰ βουλευμάτων ἀνακοπάς.

Ἀπόφ. ποιν. Ἀρείου Πάγου ρυδ'. τῆς 11 μαρτίου 1838 (σελ. 64 τοῦ 3 τόμου τῆς νομολογίας).

§ 7. Ἀπαγορεύεται ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου ἡ καταδίωξις ἄλλης ἀξιοποίνου πράξεως παρὰ τὴν διαλαμβανομένην εἰς τὸ περὶ ἀναπομπῆς βούλευμα, ἀλλὰ τὴν πρᾶξιν ταύτην δὲν κατασταίνουσιν ἀλλοίαν οὔτε ὁ διάφορος χαρακτηρισμὸς αὐτῆς, οὔτε ἡ ἐφαρμογὴ ἄλλου παρὰ τὸν εἰς τὸ βούλευμα ἀναφερόμενον νόμον, ὅταν μάλιστα ἦναι μὲν ὁ αὐτός, ἀλλ' εἶναι διάφορος εἰς δύο ἐκδόσεις (π. χ. το ἄρθ. 288 τοῦ ποιν. νόμου) [1].

Ἀπόφ. ποιν. Ἀρείου 96 (σελ. 55 τόμ. 1 τῆς Νομολ.)

§ 8. Ὁσάκις τὰ συμβούλια ἀναπέμπουν δίκην τινὰ εἰς τὸ ἀκροατήριον δικάζουσι μόνον ἂν ἡ πρᾶξις τοῦ κατηγορουμένου ὑπάγεται εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ δικαστηρίου, εἰς ὃ ἀναπέμπεται· ἡ δὲ ἐπιμέτρησις τῆς ποινῆς, τούτεστιν ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ νόμου, ἀνήκει εἰς τὸ δικαστήριον (2).

---

(1) Ὅρα τὰς λέξεις α) Αἰκίαι § 6 ἑπ. β) Κατηγορία.

(2) Ἄν τις παρεπέμφθη εἰς τὸ κακουργιοδ. διὰ πλημμέλημά τι καὶ διὰ κακούργημα, δικασθεὶς δὲ κατεδικάσθη διὰ πλημμέλημα μὴ συνεχόμενον μὲ τὸ κακούργημα, δύναται νὰ ζητήσῃ ἀναίρεσιν κατὰ

Ἀποφ. ποιν. Ἀρείου Πάγου να'. μϐ'. (σελ. 52, 53 τόμου ά. τῆς νομολ.)

§ 9. Τὸ περὶ παραπομπῆς βούλευμα ἔχει μὲν τὴν ἰσχὺν τοῦ νὰ φέρῃ τὸν ὑπαίτιον εἰς τὸ ἀκροατήριον τοῦ δι' αὐτοῦ προσδιορισθέντος δικαστηρίου, ἀλλ' ἐκ ταύτης τῆς ἰσχύος δὲν ἀποκλείεται ἡ περὶ ἀναρμοδιότητος ἔνστασις.

Ἀπόφ. «Ἐπειδὴ ἡ ἀνακοπὴ τῶν ἐρήμην δικασθέντων ὑπὸ τοῦ πλημ-

τῆς ἀποφάσεως ἐπὶ λόγῳ ὅτι κακῶς κατεδικάσθη ἀπὸ τὸ κακουργιοδικεῖον;

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ τὰ δικαστήρια τῶν κακουργιοδικῶν ἐπιλαμβάνονται νομίμως ὅλων τῶν ποιν. δικῶν, ὅσαι διὰ βουλεύματος παραπεμφθῶσιν εἰς αὐτά, τὸ δὲ βούλευμα τοῦτο δὲν δύναται ν' ἀκυρωθῇ εἰμὴ μόνον παρὰ τοῦ Ἀρείου Πάγου ἐντὸς τῆς παρὰ τοῦ νόμου ὡρισμένης προθεσμίας, κατ' αἴτησιν ἤτοι τοῦ κατηγορουμένου ἢ τοῦ εἰσαγγελέως, καὶ πρέπει νὰ λαμβάνῃ τὴν πλήρη αὐτοῦ ἐκτέλεσιν ὁσάκις, ἢ δι' ἔλλειψιν αἰτήσεως τῆς ἀναιρέσεως, ἢ δι' ἀπόῤῥιψιν τῆς αἰτήσεως, ἔλαβε τὴν ἰσχὺν τοῦ δεδικασμένου πράγματος καὶ προσδιωρίσθη δι' αὐτῆς ἀμετακλήτως ἡ ἁρμοδιότης τοῦ δικαστηρίου τῶν κακουργιοδικῶν, τὸ ὁποῖον δὲν δύναται ν' ἀρνηθῇ τὴν ἐνέργειαν τῆς δικαιοδοσίας του χωρὶς νὰ παραβιάσῃ τὴν ἰσχὺν τοῦ δεδικασμένου πράγματος καὶ τοὺς κανόνας τῆς ἰδίας αὐτοῦ ἁρμοδιότητος· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ὁ ἀναιρεσείων παρεπέμφθη διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 427 βουλεύματος τοῦ συμβουλίου τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν ἐνώπιον τῶν ἐν Ἀθήναις κακουργιοδικῶν ὡς ὑπαίτιος τεσσάρων κακουργημάτων καὶ δύο πλημμελημάτων, ἐκηρύχθη δ' ἔνοχος ἑνὸς τῶν ῥηθέντων πλημμελημάτων· ἑπομένως μὴ προσβληθέντος ἐντὸς τῆς νομίμου προθεσμίας τοῦ εἰρημένου βουλεύματος, καὶ καταστάντος διὰ τοῦτο τελεσιδίκου, τὸ δικαστήριον τῶν κακουργιοδικῶν ἐδίκασεν ἁρμοδίως.

Ἐπειδὴ ὁ Γ Κ ἐκηρύχθη ἔνοχος διὰ τῆς ἐτυμηγορίας τῶν ἐνόρκων, ὅτι δημόσιος ὑπάλληλος ὢν καὶ χρεωστῶν νὰ φροντίζῃ περὶ ἀγορᾶς χάρτου καὶ νὰ πληρόνῃ τοὺς ἐμπόρους, ἔλαβεν ἐκ τούτου κρυφίως χρηματικὸν ὄφελος· τὸ δὲ 464 ἄρθρ. τοῦ ποιν. νόμου τιμωρεῖ ῥητῶς τὴν τοιαύτην πρᾶξιν, τῆς φράσεως *ἄλλας ἐργολαβίας* σημαινούσης *ὁποιασδήποτε ἐπιχειρήσεις*· ἑπομένως ἐφηρμόσθη ὀρθῶς ὁ νόμος.

Ἀπόφ. ποιν. Ἀρείου Πάγου υηδ'. τοῦ 1840.

τὴν ἑαυτοῦ ἁρμοδιότητα, μάλιστα δὲ, ὡς φαίνεται εἰς τὴν πρώτην σκέψιν τῆς ἀποφάσεώς του, θεωρεῖ ὅτι οἱ ἐνώπιον του κατηγορηθέντες ἐβόσκησαν τὰ αἰγιδοπρόβατά των καὶ ἐκτὸς τῶν θέσεων ἐκείνων, τὰς ὁποίας οὗτοι διεφιλονείκουν ὡς μὴ ὑπαγομένας εἰς τὴν ἁρμοδιότητά του, καὶ ἐκ τούτου παρεδέχθη ὅτι ἡ πρᾶξις ἔλαβε χώραν εἰς τόπον ἀναμφισβητήτως ὑπαγόμενον εἰς τὴν δικαιοδοσίαν αὐτοῦ.

Ἐπειδὴ ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ 4 ἄρθ. τοῦ ἀπὸ 13 μαΐου 1835 βασιλικοῦ διατάγματος, καθ' ἣν πᾶς τις δύναται νὰ καταμηνύσῃ τὰς εἰς τοὺς ἀγροὺς ἐκ τῆς βοσκῆς τῶν ζώων προξενουμένας βλάβας, γίνεται δῆλον ὅτι δὲν εἶναι ἀναγκαῖον νὰ ὁρισθῇ εἰς τίνα ἀνήκει ὁ ἀγρὸς, εἰς ὃν ἐπροξενήθη ἡ βλάβη, ὁσάκις δὲν πρόκειται νὰ ἐπιδικασθῇ ἀποζημίωσίς τις, ἀλλ' ἁπλῶς περὶ τῆς ἐπιβολῆς τοῦ προστίμου εἰς τὸν προξενήσαντα τὴν βλάβην, πρὸς τοῦτο δὲ ἀρκεῖ ὁ κατηγορούμενος νὰ μὴ εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ βοσκήσῃ εἰς τὸν ξένον ἀγρὸν τὰ ζῶά του· ὅθεν καὶ ἂν ἡ ἀπόφασις τοῦ πταισματοδικείου Λαμίας δὲν δίδῃ κανένα λόγον εἰς τὸ σκεπτικόν της, ὅτι οἱ καταμηνυταὶ ἦσαν καὶ οἱ ἰδιοκτῆται τῶν ἀγρῶν, ἐφ' ὧν ἐγένετο ἡ βλάβη, ἀφοῦ οἱ ἀγροὶ οὗτοι δὲν ἦσαν τῶν κατηγορηθέντων ὡς αἰτίων τῆς βλάβης, οὔτε ἰσχυρίσθησαν οὗτοι πόσως ὅτι εἶχον δικαίωμα νὰ βοσκήσουν εἰς τοὺς ἀγροὺς αὐτοὺς τὰ ζῶά των, ἕπεται ὅτι δὲν ἦτον ἀναγκαία αἰτιολογία τις, ὅτι οἱ βλαφθέντες ἀγροὶ ἦσαν τῆς ἰδιοκτησίας τῶν καταμηνυτῶν, ἐνῷ οὐδεμία ἀποζημίωσις ἐπεδικάσθη εἰς τούτους διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως.

Ἐπειδὴ τὸ 3 ἄρθ. τοῦ μνησθέντος διατάγματος, τὸ ὁποῖον ὁρίζῃ τὸ ποσὸν τοῦ παρὰ τοῦ εἰρηνοδίκου καταγινωσκομένου προστίμου κλπ. διὰ τὰς εἰς τοὺς ἀγροὺς προξενουμένας βλάβας, δὲν ἐννοεῖ διὰ τῆς λέξεως *εἰρηνοδίκου* νὰ μεταβάλῃ τὴν ἰδιότητα τοῦ πταισματοδίκου, οὔτε τὴν ἁρμοδιότητα αὐτοῦ εἰς τοιαύτης φύσεως ὑποθέσεις, ὡς οἱ ἀναιρεσείοντες ἰσχυρίζονται, διότι ὁ σκοπὸς τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου τούτου δὲν εἶναι ὁ τῆς ἁρμοδιότητος, ἀλλ' ὁ τοῦ προσδιορισμοῦ τοῦ ποσοῦ τοῦ προςίμου κλπ. ἡ δὲ λέξις εἰρηνοδίκου ἀναφέρεται ἐνταῦθα ὡς ταυτοσήμαντος μὲ τὴν τοῦ πταισματοδίκου, διότι ὁ εἰρηνοδίκης εἶναι καὶ ὁ πταισματοδίκης, κατὰ τὸ ἄρθρ. 31 τοῦ ὀργανισμοῦ τῶν δικαστηρίων· ὥστε, προκειμένου περὶ ἀστυνομικῆς παραβάσεως, ὀρθῶς ὁ πταισματοδίκης ἐπελήφθη καὶ ἐδίκασεν αὐτήν.

Ἐπειδὴ τὸ αὐτὸ 3 ἄρθρ. τοῦ διαληφθέντος διατάγματος, τὸ ὁποῖον ἐφηρμόσθη κατὰ τῶν νῦν ἀναιρεσειόντων, καὶ δυνάμει τοῦ

ὁποίου κατεδικάσθησαν ἕκαστος εἰς πέντε δραχμῶν πρόστιμον, καὶ τὸ ὁποῖον εἶναι παρατεθειμένον ἐν τῇ προσβαλλομένῃ ἀποφάσει, προβλέπει μὲν τὴν ποινὴν τῆς πράξεως, τῆς ὁποίας ἐκηρύχθησαν ἔνοχοι, οὐχὶ ὅμως καὶ ὅλα τὰ στοιχεῖα αὐτῆς, καὶ διὰ τοῦτο καθίστατο ἀναγκαῖον νὰ παρατεθῇ καὶ τὸ ά. ἄρθρ. τοῦ αὐτοῦ διατάγματος, τὸ περιέχον καὶ τὸν ὁρισμὸν τῆς πράξεως τῆς εἰς τοὺς ἀγροὺς προξενουμένης βλάβης.

Ἐπειδὴ τὸ πταισματοδικεῖον ῃτιολόγησε τὴν ἀπόφασίν του ὡς πρὸς τὴν πρᾶξιν, δι' ἣν ἐκήρυξε τοὺς κατηγορηθέντας ἐνόχους, καὶ ὡς πρὸς τὴν ἀκυρότητα τῆς ἐκθέσεως τῶν πραγματογνωμόνων, σκεπτόμενον ὅτι ἐκ τῶν ἐκτεθέντων παρὰ τῶν μαρτύρων ἐπείσθη ὅτι ἔλαβε χώραν ἡ πρᾶξις, καὶ ὅτι ἡ ἔκθεσις τῶν πραγματογνωμόνων δὲν εἶναι συντεταγμένη κατὰ τὸν νόμον καὶ προσηκόντως δικαιολογημένη.

Διὰ ταῦτα ἀναιρεῖ τὴν ἀπὸ 27 σεπτεμβρίου 1846 ὑπ' ἀριθ. 122 ἀπόφασιν τοῦ πταισματοδίκου Λαμίας, καθόσον μόνον δὲν παρετέθη ἐν αὐτῇ κατὰ τὸ ἄρθρ. 1 τοῦ ἀπὸ 13 μαΐου 1835 Βασ. διατάγματος ἔχοντος ὡς ἑξῆς « ἐκεῖνος, ὅστις βόσκει τὰ ζῶά του μόνος ἢ δι' ἄλλου ἐπὶ ξένων γαιῶν, χωρὶς νὰ ἔχῃ ἐπὶ τούτῳ δικαίωμα, θέλει πληρόνει πρόστιμον ἰσότιμον μὲ τὴν ἀποζημίωσιν, τὴν ὁποίαν ὁ ζημιωθεὶς ἔχει δικαίωμα ν' ἀπαιτήσῃ. »

§ 3. Τὸ ἀπὸ 13 μαΐου 1835 διάταγμα δὲν κάμνει διάκρισιν μεταξὺ ἰδιωτικῶν καὶ δημοσίων γαιῶν· ἑπομένως οἱ βόσκοντες τὰ ζῶά των εἰς ἐθνικὰς γαίας τιμωροῦνται δυνάμει τοῦ νόμου αὐτοῦ.

Ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Πάγου 77 τῆς 13 αὐγ. 1842.

§ 4. Αἱ τῶν ἀγροφυλάκων ἐκθέσεις, αἱ μὴ φέρουσαι τὸν χρόνον, καθ' ὃν ἐπράχθη ζημία τις εἰς λειβάδια, δὲν εἶναι ἄκυροι διὰ τοῦτο, καθότι ὁ χρόνος καὶ τὰ λοιπὰ περιστατικὰ δύνανται ν' ἀποδειχθῶσι διὰ τῶν λοιπῶν τῆς ἀποδείξεως μέσων.

Ἀπόφ. ποιν. Ἀρείου Πάγου 77 τοῦ 1842.

§ 5. Τὸ 10 ἄρθρ. τοῦ περὶ δενδροφυτειῶν διατάγματος τῆς 13 μαΐου 1835 δὲν ἀπαιτεῖ νὰ γίνεται ἡ παράδοσις τῆς ἐκθέσεως τῶν πραγματογνωμόνων εἰς τὸν ἀνακριτικὸν ὑπάλληλον κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ 109 ἄρθρ. τῆς ποιν. δικονομίας.

Ἀπόφ. ποιν. Ἀρείου Πάγου 77 τῆς 13 αὐγ. 1842.

§ 6. Τὸ διάταγμα τῆς 31 δεκεμβρίου 1836, διαλαβὸν ἐν γένει

περὶ τῶν εἰς τὰ σπαρτὰ καὶ τὰς δενδροφυτείας ζημιῶν τῶν προξενουμένων εἴτε ἀπὸ ζῶα, εἴτε ἀπὸ ἄλλας αἰτίας, ἀπένειμε τὴν ἐκδίκασιν αὐτῶν εἰς τοὺς πταισματοδίκας, καὶ ἐξῄρεσε μόνον τὰ κακουργήματα· κατηγορεῖται λοιπόν τις ἕνεκα πράξεως, προβλεπομένης ἀπὸ τὸν νόμον αὐτὸν (οἷον ἐπὶ φθορᾷ ξένης ἰδιοκτησίας) εἰς βαθμὸν πλημμελήματος; ὁ ὑπεύθυνος ὑπάγεται εἰς τὸ πταισματοδικεῖον [1].

'Απόφ. ποιν. 'Αρείου Πάγου 88 τῆς 22 νοεμβρ. 1845.

§ 7. Τὸ ἄρθρ. 425 τοῦ ποιν. νόμου ἠκυρώθη ἀπὸ τὸ περὶ προφυλάξεως τῶν φυτειῶν διάταγμα τῆς 31 δεκεμβρ. 1836; Ναί· ἑπομένως βλάβαι δι'ἐκκοπῆς καὶ ἐκριζώσεως κλημάτων εἰς ἀμπελῶνας ὑπάγονται εἰς τὸ πταισματοδικεῖον, διότι ὁ νεώτερος ἐκεῖνος νόμος περιλαμβάνει καὶ ἀμπελοφυτείας καὶ πᾶσαν φυτείαν ἐν γένει.

Βούλευμα 68 τοῦ 1841 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν. Νομικῆς σελ. 2649.—καὶ ἀπόφ. ποιν. 'Αρείου Πάγου 2 τοῦ 1846.

§ 8. Προκειμένου λόγου περὶ βλάβης ξένης ἰδιοκτησίας, ἰδίως δὲ περὶ ἐκκοπῆς ἐλαιοδένδρων τοῦ δημοσίου πολυετῶς ἐνοικιασθέντων, δύναται νὰ καταμηνύσῃ τὴν πρᾶξιν, ὄχι μόνον ὁ πολυετὴς ἐνοικιαστὴς, ἀλλὰ καὶ τὸ δημόσιον, τὸ ὁποῖον εἶναι κύριος αὐτῶν [2].

'Απόφ. ποιν. 'Αρείου Πάγου 45 τοῦ 1846, ἣν βλ. εἰς τὴν λέξιν ἀπόφασις ποιν. § 16.

§ 9. Οἱ κάτοχοι τῶν ἐθνικῶν γαιῶν ὡς ἐνοικιασταὶ αὐτῶν δύνανται νομίμως νὰ καταδιώκωσι τοὺς προξενοῦντας εἰς αὐτοὺς βλάβας καὶ δὲν εἶναι ὑπόχρεοι ν' ἀποδείξωσι κανὲν ἄλλο ἐπὶ τῶν γαιῶν αὐτῶν δικαίωμα· (διάταξ. τεταρτ. κώδ. *loc. cond.*). Ἀπόφ. ποιν. 'Αρείου Πάγου 84 τῆς 7 φεβρ. 1845.

§ 10. Οἱ εἰρηνοδίκαι δικάζουν ἀνεκκλήτως πᾶσαν διαφορὰν μὴ

---

(1) Ἄλλοτε ἐκατηγορήθησαν τινὲς ἐνώπιον πλημμελειοδικείου ἐπὶ φθορᾷ γενομένῃ ἐν καιρῷ νυκτὸς εἰς ξένον ἀμπελῶνα δι' ἐκριζώσεως καὶ θλάσεως κλημάτων· ὁ δὲ Αρ. Πάγος ἀνῄρεσε τὴν ἀπόφασιν ὡς ὑπαγομένην εἰς τὸ πταισματοδικεῖον, καὶ ὡς ἀναρμοδίως δικασθεῖσαν ὑπὸ τῶν πλημμελειοδικῶν.

'Απόφ. ποιν. 'Αρείου Πάγου 105 τῆς 5 νοεμβρίου 1842.

(2) Ἐπὶ μόνῃ τῇ ἐγκλήσει τοῦ ἐνοικιαστοῦ ξένης ἰδιοκτησίας ἐπιλαμβάνεται νομίμως τὸ ποινικὸν δικαστήριον πρὸς καταδίωξιν τοῦ βλάψαντος τὴν ἰδιοκτησίαν ταύτην; Ναί. Βούλευμα 68 τοῦ 1841 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν, στηριζόμενον εἰς τὸ ἄρθρ. 426 τοῦ ποιν. νόμου διαλαμβάνον ὅτι ἡ καταμήνυσις γίνεται παρὰ τοῦ βλαφθέντος, ὁ δὲ ἐνοικιαστὴς βλάπτεται ἐκ τῆς εἰς τὸ κτῆμα ἐπιγινομένης βλάβης.

ὑπερβαίνουσαν τὰς 400 δραχ., δὲν δύνανται δὲ κατὰ τὸ ἄρθ. 490 νὰ δικάσωσι προσωπικὰς ἀγωγὰς, τῶν ὁποίων τὸ ἀντικείμενον ὑπερβαίνει τὰς 100 δραχ. δύνανται ὅμως εἰς τὰς περὶ βλάβης εἰς δένδρα καὶ τὰς ἄλλας διαφορὰς, περὶ ὧν εἶναι λόγος εἰς τὸν ἀριθ. 2 τοῦ 490 ἄρθρ. τῆς πολιτ. δικονομίας, νὰ τὰς δικάζωσιν ἄνευ διακρίσεως τῆς ἀξίας, ἂν δηλ. ὑπερβαίνωσι τὰς 100 δραχ. [1]

Ἀπόφ. πολιτ. Ἀρείου Πάγου 24 τῆς 14 ἀπριλίου τοῦ 1846 ἣν βλέπε εἰς τὴν σελ. 306 τῆς λέξεως ἁρμοδ. πολιτ.

Ἡ περὶ ἀποζημιώσεως ἕνεκα φθορᾶς εἰς ἀμπέλους ἀγωγὴ πρέπει νὰ κινῆται ἐνώπιον τοῦ εἰρηνοδίκου τῆς περιφερείας, ὅπου ἡ ἄμπελος εὑρίσκεται.

Ἀπόφ. 2272 τῆς 22 μαΐου 1844 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν, ἣν βλέπε εἰς τὴν σελ. 396 τῆς λέξεως ἁρμοδ. εἰρηνοδικῶν.

§ 11. Αἱ ἀποφάσεις τῶν εἰρηνοδικῶν, ὅσαι καταγινώσκουσι κράτησιν ἢ πρόστιμον 10 δραχ καὶ ἐπέκεινα ἕνεκα βλάβης ξένης ἰδιοκτησίας προξενηθείσης διὰ βοσκήσεως ζώων εἰς ξένα λειβάδια, ὑπόκεινται εἰς ἔφεσιν; Ναί.

Ἀπόφ. ποιν. Ἀρείου Πάγου υκγ'. τῆς 9 ἰανουαρίου 1841.

Ἡ τοῦ Ἀρείου Πάγου ποινικὴ ἀπόφασις. 28 τῆς 24 ἰουλίου 1841 φέρει: Ἐπειδὴ τὸ ἀπὸ 31 δεκεμβρίου 1836 περὶ προφυλάξεως τῶν δενδροφυτειῶν διάταγμα ὑποβάλλει μὲν εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῶν εἰρηνοδικῶν τὰ πλημμελήματα, ὅσα ἀφορῶσι βλάβην εἰς δενδροφυτείας καὶ ἄλλα φυτουργήματα, δὲν ὁρίζει ὅμως ὅτι κατὰ τὴν περίπτωσιν ταύτην ὁ εἰρηνοδίκης θέλει κρίνει ἀνεκκλήτως· ἐκ τοῦ ἐναντίου δὲ τὸ διάταγμα τοῦτο φέρον ῥητῶς ὅτι ὁ εἰρηνοδίκης θέλει δικάζει τὰ πλημμελήματα ταῦτα κατὰ τοὺς ὁρισμοὺς τοὺς περὶ πταισμάτων, ἕπεται ἀναγκαίως ὅτι αἱ ὑπ' αὐτοῦ ἐκδοθεῖσαι ἐπὶ τοιούτων πλημμελημάτων ἀποφάσεις εἶναι ἐφέσιμοι, καθότι ἂν κατὰ τὰς περὶ πταισματοδικῶν διατάξεις τῆς ποιν. δικονομίας ἡ ἔφεσις συγχωρεῖται ἐν γένει ἅμα κατεγνώσθη ποινὴ κρατήσεως ἢ πρόστιμον 10 δραχ. πολὺ μᾶλλον πρέπει νὰ ἦναι αὐτὴ δεκτὴ προκειμένου λόγου περὶ πλημμελημάτων, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἐπιβάλλεται ἡ ποινὴ τῆς φυλακίσεως· ἑπομένως ἡ προκειμένη ἀπόφασις τοῦ πταισματοδίκου Τρικάλων ἀφορῶσα πλημμελήματα προνοούμενα ἀπὸ τὸ ἄρθρ. 422 § 5 καὶ 425 § 1 τοῦ ποιν. νόμου εἶναι ἐφέσιμος.

---

[1] Τῆς ἀποφάσεως ταύτης ἐγένετο ἐσφαλμένη περίληψις εἰς τὸν § 5 τῆς λέξεως ἁρμοδ. εἰρηνοδικῶν.

Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ 359 ἄρθρ. τῆς ποιν. δικονομίας, ἡ ἀναιρέσεως αἴτησις δύναται νὰ γίνῃ μόνον κατ' ἀποφάσεως ἐκδοθείσης σης ἐπὶ πταίσματι ἀνεκκλήτως· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ἡ ἀπόφασις του πταισματοδίκου Τρικάλων ἐφέσιμος οὖσα προσβάλλεται κατὰ πρῶτον διὰ τοῦ ἐνδίκου τῆς ἀναιρέσεως μέσου, ὥςε ἡ κατ' αὐτῆς γενομένη ἀναιρέσεως αἴτησις εἶναι κατὰ τὸν νόμον ἀπαράδεκτος.

ΣΗΜ. 1 Ἡ εἰς τὴν ἀπόφασιν ἐμπεριεχομένη διάταξις, ὅτι αὕτη εἶναι ἀνέκκλητος, δὲν ἐμποδίζει τὸ ἀνώτερον δικ. τοῦ νὰ ἐπιληφθῇ τῆς ἐφέσεως ἂν πραγματικῶς ἡ ἀπόφασις ἦναι ἐφέσιμος [ἀπόφ. Ἀρ. Πάγου σιστ, ἣν βλέπε ἐν τῇ λέξει ἀπόφασις σελ. 125].

ΣΗΜ. 2 Αἱ προδικαστικαὶ ἀποφάσεις δὲν ὑπάγονται εἰς ἔφεσιν, ἂν ἡ ὁριστικὴ ἦναι ἀνέκκλητος· κατὰ τοιαύτης πρέπει νὰ γίνηται χρῆσις τοῦ ἐνδίκου μέσου τῆς ἀναιρέσεως. [ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Π. 25 τοῦ 1844 καὶ 56 τοῦ 1846, ἅς ὅρα ἐν τῇ λέξει ἀπόφασις σελ. 126].

ΣΗΜ. 3. Ὅταν γίνῃ ἔφεσις κατά τινος παρεμπιπτούσης [π. χ. περὶ ἁρμοδιότητος ἀποφάσεως τοῦ πταισματοδίκου] πρὶν ἢ ἐκδοθῇ ἡ ὁριστικὴ, ἀναστέλλεται προσωρινῶς ἡ ἐκδίκασις, διὰ νὰ φανῇ ἂν ἐπιτρέπηται ἔφεσις· [ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Πάγου ριθ, ἣν ὅρα ἐν τῇ λέξει ἀ π ό φ α σ ι ς σελ. 126].

ΣΗΜ. 4 Ἡ λέξις ε ἰ ρ η ν ο δ ί κ α ι, τῆς ὁποίας γίνεται χρῆσις εἰς τὸ γ'. ἄρθρ. τοῦ ἀπὸ 13 μαρτίου 1845 νόμου, εἶναι ταυτοσήμαντος μὲ τὴν λέξιν π τ α ι σ μ α τ ο δ ί κ η ς.

Ἀπόφ. ποιν. Ἀρείου Πάγου 10 τοῦ 1847 ἣν, Βλ. ἀνωτ. § 2.

ΣΗΜ. 5. Ἀνεκκλήτως δικάζουν οἱ πταισματοδίκαι μόνον ὁσάκις πρόκηται ἰδίως περὶ βλάβης εἰς σπαρτὰ καὶ δενδροφυτείαν· ἄρα ὑπόκεινται εἰς ἔφεσιν αἱ ἀποφάσεις, αἵτινες ἀφορῶσι βλάβην ἰδιοκτ. διὰ βοσκῆς εἰς λειβάδια· [ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Πάγου τῆς 1 φεβρ. 1840].

§ 12. Κατὰ τὸ γ'. ἄρθρ. τοῦ ἀπὸ 13 μαΐου 1835 νόμου ὅταν δὲν γίνῃ ἀπαίτησις πρὸς ἀποζημίωσιν ἐκ μέρους τοῦ ἔχοντος δικαίωμα, τότε δὲν καταδικάζεται ὁ παραβάτης τῶν διατάξεων τοῦ νόμου αὐτοῦ εἰμὴ εἰς πρόστιμον τριῶν μέχρι 20 δραχ. ἄλλως ὑπάρχει ψευδὴς ἑρμηνεία καὶ ἐσφαλμένη ἐφαρμογή.

Ἀπόφ. ποιν. Ἀρείου Πάγου 86 τῆς 17 νοεμβρίου 1845.

§ 13. Ὅταν ἡ ἐπιγενομένη ἐκ τῆς βοσκῆς ζώων βλάβη δὲν ἐξευρέθη, ἐφαρμόζεται τὸ τρίτον ἄρθρ. τοῦ ἀπὸ 13 μαΐου 1835 νόμου.

Ἀπόφ. ποιν. Ἀρείου Πάγου 84 τῆς 7 νοεμβρ. 1845.

—Τὸ γ'. ἄρθ. τοῦ ἀπὸ 13 μαΐου 1835 διατάγματος δὲν ἐφαρμόζεται ὅταν ἡ προξενηθεῖσα βλάβη ἐκ τῆς βοσκῆς τοῦ χόρτου δημοτικοῦ τινος λειμῶνος ἐπεγένετο καὶ ἐκ ποιμνίων ἄλλων προσώπων παρὰ τὸν κατηγορούμενον, καὶ ἑπομένως τὸ ποσὸν τῆς βλάβης δὲν ἐβεβαιώθη· ζήτημα πραγματικὸν διαφεῦγον τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ Ἀρείου Πάγου.

Ἀπόφ. ποιν. Ἀρείου Πάγου 11 τῆς 17 ἀπριλίου 1844.

§ 14. Τὸ πρόστιμον τῆς προξενουμένης εἰς δένδρα ἐλάβης δὲν δύναται νὰ ἦναι ἔλαττον τῆς προξενηθείσης ζημίας.

Ἀπόφ. ποιν. Ἀρείου Πάγου 155 τῆς 31 ὀκτωβρίου 1846.

ΒΟΥΛΕΥΜΑΤΑ (1)· ὅρα ά) συμβούλ. δικας. β) κατηγορία.

Περίληψις.

Α) Ἐν γένει.

---

(1) ΣΗΜ. Ἰδοὺ κατὰ χρονολογικὴν σειρὰν περίληψις τῶν ἀπὸ τὸ ἔτος 1844—1848 ἐκδοθεισῶν ὑπὸ τοῦ Ἀρείου Πάγου ἀποφάσεων περὶ τῶν ἀφορωσῶν βουλεύματα διατάξεων τοῦ νόμου.

Ἀποφάσεις Ἀρείου Πάγου τοῦ 1844.

Αἱ κατὰ τῶν Βουλευμάτων παρατηρήσεις μὴ προταθεῖσαι ἐνώπιον τῶν συνέδρων καλύπτονται (5).

Ἀποφάσεις Ἀρείου Πάγου τοῦ 1845.

Τὸ βούλευμα τῶν ἐφετῶν, ἂν δὲν μεταῤῥυθμίζῃ τὸ τῶν πλημμελειοδικῶν, δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐπιδίδεται (32).

Αἴτησις ἀναιρέσεως κατὰ προπαρασκευαστικῶν βουλευμάτων εἶναι ἀπαράδεκτος (21).

Τὰ περὶ παραπομπῆς βουλεύματα μὴ δικάζοντα ὁριστικῶς δὲν ἀποτελοῦσι τελεσιδικίαν δεδικασμένου (73).

Ἡ ἀνάγνωσις τοῦ βουλεύματος ἂν δὲν γίνῃ ἐνώπιον τῶν μαρτύρων δὲν φέρει ἀκυρότητα (62).

Ἀποφάσεις Ἀρείου Πάγου τοῦ 1846.

Τὸ ἀποῤῥίπτον τὴν ἀνακοπὴν Βούλευμα τῶν ἐφετῶν δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐπιδίδεται εἰς τὸν κατηγορούμενον. 14, 17, 30, 130.

Τὸ περὶ παραπομπῆς βούλευμα δὲν δύναται νὰ προσβληθῇ κατὰ τὴν περὶ ἀναιρέσεως αἴτησιν τῆς καταδικαστικῆς ἀποφάσεως. 55, 152.

Ἀποφάσεις Ἀρείου Πάγου τοῦ 1847.

Παρεμπίπτον βούλευμα δὲν δύναται νὰ προσβληθῇ δι' ἀναιρέσεως. 20.

Ἐπὶ βουλευμάτων διαταττόντων προφυλάκισιν ἕνεκα κακουργήματος, ἀπαιτεῖται ἀπόδειξις τῆς φυλακίσεως, διὰ νὰ ἦναι παραδεκτὴ ἀναίρεσις 30, 57.

§ 3. Ἐπανάληψις ἀνακρίσεως.
§ 4. Ἀκυρότητες βουλευμάτων πότε προτείνονται;
§ 5. Ὁ κατηγορούμενος λαμβάνει μέρος εἰς τὸ συμβ;

Τὸ μεταῤῥυθμισθὲν βούλευμα τῶν πλημμελειοδικῶν μὴ ἐπιδοθὲν εἰς τοὺς κατηγορουμένους δὲν ἐπιφέρει ἀναίρεσιν. 60.

Τὸ ἀποῤῥίψαν τὴν περὶ ἀποφυλακίσεως αἴτησιν τοῦ κατηγορουμένου βούλευμα ὡς προδικαστικὸν δὲν ὑπόκειται εἰς ἀναίρεσιν 85.

Ἡ κοινοποίησις τοῦ βουλεύματος τῶν ἐφετῶν καί τοι μεταῤῥυθμίζοντος τὸ τῶν πλημμελειοδικῶν ὡς πρός τινας συγκατηγορουμένους, δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ κοινοποιῆται εἰς ἐκεῖνον τὸν κατηγορούμενον, διὰ τὸν ὁποῖον ἐπεκυρώθη αὐτό. 86.

Δι' ὑπέρβασιν καθηκόντων δύναται νὰ ζητηθῇ ἀναίρεσις βουλεύματος παρὰ τοῦ παραπεμφθέντος 97.

Διαρκούσης τῆς πρὸς ἀνακοπὴν προθεσμίας δὲν δύναται νὰ ζητηθῇ ἀναίρεσις βουλεύματος. 100.

Ἀποφάσεις Ἀρείου Πάγου τοῦ 1848.

Κατὰ βουλεύματος μὴ ὁριστικοῦ δὲν δύναται νὰ ζητηθῇ ἀναίρεσις. 16.

Ἐντὸς 24 ὡρῶν ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τοῦ βουλεύματος ὁ πολιτ. ἐνάγων ὀφείλει νὰ κοινοποιήσῃ τὴν ἀναιρέσεως αἴτησιν εἰς τοὺς ἀντιδίκους του συμφώνως μὲ τὰς διατάξεις τῆς πολιτ. δικονομίας. 17.

Ἐπιτρέπεται αἴτησις ἀναιρέσεως κατὰ βουλεύματος ἀθωωτικοῦ· (αὐτόθι).

Ὁ πολιτικῶς ἐνάγων ὀφείλει ν' ἀνακόπτῃ τὰ βουλεύματα ἐντὸς 24 ὡρῶν ἀπὸ τῆς ἐκδόσεώς των. 40.

Δύναται νὰ ζητηθῇ ἀναίρεσις κατὰ βουλεύματος παρὰ τοῦ κατηγορουμένου καὶ δι' ὑπέρβασιν καθηκόντων (αὐτόθι).

Ὁ κατηγορούμενος δύναται νὰ δικασθῇ δι' ἀπ' εὐθείας κλήσεως, ὅταν τὸ κατ' αὐτοῦ ἐκδοθὲν βούλευμα ἐπυρπολήθη; 45.

Τὸ Βούλευμα τῶν ἐφετῶν τὸ ἐπικυροῦν τὸ τῶν πλημμελειοδικῶν δὲν ἀπαιτεῖται νὰ κοινοποιῆται εἰς τοὺς κατηγορουμένους. 55.

ΓΑΛΛΙΚΗ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ· περιπτώσεις τινὲς, καθιερωθεῖσαι ὑπὸ ταύτης.

ά) Τὰ συμβούλια δὲν ἔχουν νὰ ἐξετάσουν ἂν ὑπάρχωσιν ἀποδείξεις ἐνοχῆς, ἀλλ' ἁπλῶς ἂν ὑπάρχωσιν ἀποχρῶσαι πρὸς κατη-

§ 6. Ἀνάκλησις ἀνακοπῶν.
§ 7. Ἀπαγορεύεται ἡ καταδίωξις ἄλλης ἀξιοποίνου πράξεως παρὰ τὴν ἐν τῷ βουλεύματι.
§ 8. Ὡσαύτως.
§ 9. Τὸ βούλευμα ἀποκλείει τὴν περὶ ἀναρμοδιότητος ἔνστασιν;
§ 10. Ὡσαύτως. Δικάζεταί τις δι'ἀπευθείας κλήσεως, ὅταν τὰ βούλευμα ἐπυρπολήθη;

B) Ἁρμοδιότης δικαστ. συμβουλίων.

§ 11. Ἀναβολαὶ δικῶν.
§ 12. Διατάττουν κατασχέσεις;
§ 13. Ἀναβολὴ ἐκδόσεως τοῦ βουλεύματος· παραφροσύνη κλ.
§ 14. Χειροτερεύουσι τὴν κατάστασιν τῶν κατηγορουμένων;
§ 15. Ὡσαύτως.
§ 16. Ἀποφασίζουσιν ἄνευ προτάσεως τοῦ εἰσαγγ;
§ 17. Ἐπεμβαίνουν μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τῆς ἀνακρίσεως;
§ 18. Ὡσαύτως.
§ 19. Ὡσαύτως. Ἀνακριτικοὶ ὑπάλληλοι.
§ 20. Ὡσαύτως· Παραπομπὴ εἰς τὸ ἀκροατήριον.

γορίαν ἐνδείξεις. (*Dall.* 1825 I. 135· ὅρα δὲ *Ledru*, *v° chambre de conseil*, *n.* 109 ἑπ.

β') Δὲν ἔχουν νὰ βεβαιώσωσι τὰ γεγονότα, περιοριζόμενα ν' ἀποφασίσωσιν ἐπὶ τῆς κατηγορίας καὶ νὰ παραπέμψωσιν εἰς τὸ ἁρμόδιον δικαστήριον (αὐτ. 182*a*, I, 488).

γ') Δὲν ἔχουν δικαίωμα ν' ἀποφασίσωσι περὶ τῆς ταυτότητος συλληφθέντος τινὸς δραπέτου (αὐτ. 1827 I. 362).

δ) Κηρυττόμενα ἀναρμόδια δὲν παραπέμπουν εἰς δικαστήριον τι (αὐτ. 1827. 1 451).

ε') Τὰ Βουλεύματα εἶναι ἁπλῶς ἐνδεικτικὰ τῆς δικαιοδοσίας· ὥςε τὰ δικαστήρια δύνανται νὰ κηρυχθῶσιν, ἐναντίον τῶν Βουλευμάτων, ἀναρμόδια (αὐτ. *v° compet.* 111 416 καὶ 419).

ς) Λαμβάνουν ὑπ' ὄψιν ἐνςάσεις παραγραφῆς, παραφροσύνης, ἀμύνης, περιστατικὰ ἐξαλείφοντα τὸ ἀδίκημα· (*Mass.* περὶ εἰσαγ. § 2035 *Ledru*, αὐτ. 118 ἑπ.)—Περὶ τῶν ἀποτελουσῶν τὴν ἀπόπειραν περιστάσεων (αὐτ.).—Δὲν λαμβάνουσι δ' ὑπ' ὄψιν τὰ περιστατικὰ τῆς συγγνώμης (*faits d'excuse*), αὐτ. *Ledr.* *v° chambre de conseil n.* 111 ἑπ.

ζ) Ἀνακοπή· 1) Διάδικοι· 2) προθεσμία. 3) Διατυπώσεις. *Mass.* § 2069—2077 4) Ἀποτελέσματα αὐτῆς. *Mass.* αὐτ. § 2078—2082.

η) Νέαι ἐνδείξεις· αὐτ. § 2083—2088.

§ 21. Ἐπιλαμβάνονται ὑποθέσεων συνεπείᾳ ἀνακοπῆς.
§ 22. Ἐκτιμῶσι τὰς περὶ ἀκυρότητος τοῦ ά. γάμου ἐνστάσεις.
§ 23. Τί δὲ περὶ ἀκυροτήτων ἐγγράφου τινός;

Γ) Περιεχόμενον τῶν βουλευμάτων· Παράθεσις.

§ 24. Τὰ κλαπέντα πρέπει νὰ ὁρίζωνται ὀνομαστί;
§ 25. Ἐποχὴ πράξεως.
§ 26. Ὡσαύτως.
§ 27. Ὡσαύτως· λόγος ἀναιρέσεως δὲν εἶναι.
§ 28. Παράθεσις τοῦ ἄρθρ. 47 τοῦ ποιν. νόμου ἐπὶ ἀποπείρᾳ.
§ 29. Παράθεσις νόμων.
§ 30. Ὡσαύτως.

Δ) Ἐπίδοσις τῶν βουλευμάτων· ἐνστάσεις.

§ 31 Ἰδιαίτερον βούλευμα ἐπιδίδεται εἰς ἕκαστον κατηγορούμενον.
§ 32 Ἡ ἔνστασις τῆς κοινοποιήσεως καλύπτεται; πλημμέλημα.
§ 33. Ἡ περὶ ἐπιδόσεως ἔκθεσις ἀποδεικνύει· πλαστογραφία.
§ 34. Ἡ κοινοποίησις τοῦ βουλεύματος κτλ. ἐπὶ κακουργ. εἶναι οὐσιώδης.
§ 35. Ἐπιδίδονται πρὸ 8 ἡμερῶν· κακουργήματα.
§ 36. Τὰ βουλεύματα τῶν ἐφετῶν πρέπει νὰ ἐπιδίδωνται τοῖς κατηγορουμένοις;
§ 37. Ὡσαύτως.
§ 38. Ὡσαύτως.
§ 39. Τὰ βουλεύματα παραδίδονται τοῖς ἐνόρκοις.
§ 40. Αἱ κατὰ βουλευμ. παρατηρήσεις μὴ προτεινόμεναι ἐνώπιον τῶν συνέδρων.
§ 41. Μὴ ἀναγινωσκόμενα.

Ε) Προθεσμία πρὸς ἀνακοπὴν βουλευμάτων.

§ 42. Λογίζεται ἀπὸ ὥρας εἰς ὥραν;
§ 43. Ἄρχεται ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως. Ἀπόστασις.
§ 44. Ἄρχεται διὰ τοὺς κατηγορουμένους κτλ. ἀπὸ τῆς ἐπιδόσεως· Πρέπει νὰ γίνηται ἐντὸς 24 ὡρῶν ἡ ἀνακοπή.
§ 45. Ἄρχεται διὰ τοὺς εἰσαγγελεῖς ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως.
§ 46. Ὡσαύτως.
§ 47. Αἱ ὧραι τῆς νυκτὸς δὲν λογίζονται.
§ 48. Τὸ ἄρθρ. 193 τῆς πολιτ. δικονομίας ἐφαρμόζεται εἰς τὰ βουλεύματα;

ΣΗΜ. Ὅρα τὰ περὶ τῶν πολιτ. ἐναγόντων (§§85,—94) καὶ περὶ τῆς πρὸς ἀναίρεσιν προθεσμίας (§§ 51 ἑπ).

Ϛ) Ἀνακοπαὶ διὰ πληρεξουσίων.

§ 49. Φυγόδικοι.
§ 50. Φυλακισμένοι.

Ζ) Προθεσμία, καθ' ἣν πρέπει νὰ ζητῆται ἀναίρεσις κατὰ βουλευμάτων.

§ 51. Διαρκούσης τῆς πρὸς ἀνακοπὴν προθεσμίας δὲν ζητεῖται.
§ 52. Δὲν ἄρχεται εἰμὴ ἀφοῦ οἱ διάδικοι λάβωσι γνῶσιν.
§ 53. Ὡσαύτως.
§ 54. Διαρκεῖ 24 ὥρας ἀπὸ τῆς παρελεύσεως τῆς πρὸς ἀνακοπὴν προθεσμίας.
§ 55. Ὁ παρὰ τῷ Ἀρείῳ Πάγῳ εἰσαγγ. δύναται νὰ ζητήσῃ ἀναίρεσιν καὶ μετὰ τὴν τεταγμένην προθεσμίαν.
§ 56. Ἀπόστασις.

Η) Λόγοι πρὸς ἀναίρεσιν βουλευμάτων.

§ 57. Τρεῖς εἶναι οἱ λόγοι οὗτοι.
§ 58. Ἀκρόασις εἰσαγγελέως.
§ 59. Σύνθεσις.
§ 60. Ὡσαύτως.
§ 61. Ὡσαύτως.
§ 62. Ψευδὴς ἑρμηνεία διαδικαστικῶν διατάξεων.
§ 63. Ὡσαύτως.
§ 64. Ὡσαύτως.
§ 65. Κακὴ ἐκδίκασις.
§ 66. Ὑπέρβασις καθηκόντων.
§ 67. Ὡσαύτως.

Θ) Διαδικασία ἐπὶ τῆς αἰτήσεως ἀναιρέσεως κατὰ βουλ — Ἐνώπιον ποίου γίνεται ἡ αἴτησις; Φυλάκισις. Κοινοποίησις. Παράβολον

§ 68. Ἡ ἀναιρέσεως αἴτησις γίνεται ἐνώπιον τοῦ γραμμ.
§ 69. Ὡσαύτως
§ 70 Εἶναι δεκτὴ, ἂν δὲν προσάγεται ἀπόδειξις περὶ φυλακίσεως;
§ 71. Πρέπει νὰ κοινοποιῆται;
§ 72. Ὡσαύτως.
§ 73. Κατάθεσις παραβόλου.

Ι) Διαδικασία ἐνώπιον τοῦ Ἀρείου Πάγου.

§ 74. Ἀγορεύουσιν οἱ διάδικοι προκειμένου λόγου περὶ βουλ;
§ 75. Ἐὰν ὦσιν ἐν φυλακῇ, δὲν παρίστανται ἐνώπιον τοῦ Ἀρείου Πάγου.
§ 76. Ὡσαύτως.

ΙΑ) Κατὰ ποίων βουλευμάτων συγχωρεῖται ἀνακοπή;

§ 76. Δίς· Βουλεύματα ἀφορῶντα ἄτομα ὑπαγόμενα εἰς ἰδιάζουσαν δικαιοδοσίαν.
§ 76. τρὶς· Περαιτέρω ἀνάκρισις.
§ 76. τετρ. Ἀπόλυσις δι' ἐγγυήσεως. 21*

ΙΒ) Κατὰ ποίων βουλευμάτων εἶναι δεκτὴ αἴτησις ἀναιρέσεως.

§ 77. Παρεμπίπτοντα βουλεύματα.
§ 78. Προπαρασκευαστικὰ βουλεύματα.
§ 79. Διατάττοντα περαιτέρω ἀνάκρισιν.
§ 80. Μὴ οριστικά.
§ 81. Διατάττοντα ἀπόλυσιν δι' ἐγγυήσεως.
§ 82. Ἀθωωτικὰ βουλεύματα.
§ 83. Αὐθύπαρκτος αἴτησις ἀναιρέσεως κατὰ τοῦ βουλ. τοῦ συμβ. τῶν πλημμ. ὑπάρχοντος βουλεύματος τῶν ἐφετῶν.
§ 84. Μὴ ὑποκείμενα εἰς ἀνακοπήν.

ΙΓ) Πολιτικῶς ἐνάγοντες.

§ 85. Χάνουν τὸ πρὸς ἀνακοπὴν δικαίωμα μετὰ παρέλευσιν 24 ὡρῶν ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τοῦ βουλ;
§ 86. Ὡσαύτως.
§ 87. Ὡσαύτως.

ΙΔ) Ποῖοι ἐμφανίζονται ὡς πολιτικῶς ἐνάγοντες;

§ 88. Ἀγωγή.
§ 89. Ἄνευ ἀγωγῆς δὲν δύναται ὁ παθὼν ν' ἀνακόπτῃ βουλεύματα.
§ 90. Ὡσαύτως.
§ 91. Ὡσαύτως. Ἰδιώτης κατήγορος.
§ 92. Ἐναντία νομολογία περὶ τοῦ ἰδίου ἀντικειμένου.
§ 93. Ἐγκαλοῦντες.
§ 94. Μηνυταί.

ΙΕ) Ζητήματα προδικαστικά.

§ 95. Ποίαν ἐπιῤῥοὴν ἔχουν αἱ περὶ προδικαστικῶν ζητ. ἀποφάσεις;
§ ά. Πλαστογραφία.
§ β'. Ὡσαύτως· προσωρινὴ παῦσις ἀνακρίσεως.
§ γ'. Προσωρινὴ παῦσις ἀνακρίσεως.
§ δ'. Ἐπανάληψις ἀνακρίσεως.
§ ε'. Ἀναρμοδιότης πταισματοδίκου.
§ ς'. Ἀθώωσις.

ΙΣΤ) ἔγγραφά τινα οὐσιώδη τῆς εἰσαγγελίας τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.
Περὶ χρονολογήσεως τῶν βουλευμάτων.
Περὶ προφυλακίσεων. Ἀνακοπή. Ἀναίρεσις.
Περὶ κοινοποιήσεως τῶν βουλευμάτων.

Α) Ἐν γένει.

§ 1. Διάταξις περὶ ἀπαγγελίας τῶν βουλευμάτων δὲν ὑπάρχει. Ἀπόφ. ποιν. Ἀρείου Πάγου 45 τῆς 4 Ἰουνίου 1842.

§ 2. Εκδοθέντος βουλεύματος παραπέμποντός τινα εἰς τὸ ἀκροατήριον, τὰ δικαστήρια δὲν πρέπει νὰ παραδέχωνται τὴν ἀνάκλησιν τῆς κατηγορίας, προτεινομένην παρὰ τῶν εἰσαγγελέων.

Απόφ. « Ἐπειδὴ, κατὰ τὸν νόμον, ἀφοῦ παραπεμφθῇ τις διὰ δικαστικοῦ βουλεύματος εἰς τὸ ἀκροατήριον τῶν πλημμελειοδικῶν ἢ τῶν κακουργιοδικῶν, οἱ εἰσαγγελεῖς δὲν δύνανται νὰ ἐμποδίσωσι τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ εἰρημένου βουλεύματος εἰ μὴ διὰ τῶν ἐνδίκων τῆς ἀνακοπῆς καὶ τῆς ἀναιρέσεως μέσων, οὐχὶ δὲ καὶ διὰ τῆς ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ γινομένης ἀνακλήσεως, ἥτις, μὴ διατασσομένη παρ' οὐδενὸς νόμου ὡς μέσον καταργήσεως τῶν βουλευμάτων, δὲν δύναται ν' ἀποσπάσῃ ἀπὸ τὰ δικαστήρια τὴν κατηγορίαν, τῆς ὁποίας ἐπελήφθησαν ἤδη κατὰ συνέπειαν βουλεύματος· ἑπομένως τὸ δικαστήριον τῶν ἐν Πάτραις πλημμελειοδικῶν, ἐπιληφθὲν διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 540 (1836) βουλεύματός του τῆς κατὰ τῶν Π Σ, Χ Σ, Δ Σ, καὶ Κ Κ κατηγορίας ὤφειλε νὰ δικάσῃ αὐτὴν, καὶ μὴ ἐνδόσαν εἰς τὴν ἀνακλήσεως αἴτησιν τοῦ εἰσαγγελέως, ἔπραξε σύμφωνα μὲ τὰ καθήκοντά του.

Ἐπειδὴ ἡ πρᾶξις τῶν κατηγορουμένων, ὁποίαν τὴν ἐβεβαίωσε τὸ δικαστήριον τῶν ἐν Πάτραις πλημμελειοδικῶν κατὰ τὰς ἐνώπιον αὐτοῦ προσαχθείσας ἀποδείξεις, φέρει ὅλα τὰ χαρακτηριστικὰ τῆς κλοπῆς· ἑπομένως δὲν ἑρμηνεύθησαν ψευδῶς τ' ἄρθρ. 371 καὶ 373 τοῦ ποιν. νόμου· ἂν δὲ τὸ εἰρημένον δικαστήριον κακῶς ἐστάθμισε τὰς ἀποδείξεις, ἡ ἔρευνα τούτου διαφεύγει τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ Ἀρείου Πάγου.

Διὰ ταῦτα ἀποῤῥίπτει τὴν ἀναιρέσεως αἴτησιν. »

Ἀπόφ. ποιν. Ἀρείου Πάγου τλδ' τῆς 12 μαΐου 1839.

§ 3. Ἐπανάληψις ἀνακρίσεως δὲν ἐπιτρέπεται, ὅταν τὸ συμβούλιον ἀπεφήνατο ὅτι δὲν ὑπάρχει ἀφορμὴ κατηγορίας.

Ἀπόφ. ποιν. Ἀρείου πάγου υνδ'. τῆς 24 ἰουνίου 1840 φέρουσα:

Ἐπειδὴ, κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ 253 ἄρθρου τῆς ποινικῆς δικονομίας, ὁ κατηγορούμενος τότε μόνον δύναται νὰ καταδιωχθῇ ἐκ νέου ἕνεκα τῆς αὐτῆς πράξεως, ὅταν ἡ κατ' αὐτοῦ ὑπάρξασα, ἀλλὰ μὴ ἱκανὴ κριθεῖσα, ὑποψία ἐνισχυθῇ διὰ νέων ἀποδείξεων, μὴ προϋποβεβλημένων εἰς τὸ δικαστήριον. Ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ἡ περίπτωσις αὕτη δὲν ὑπάρχει, καθότι ὁ κατηγορούμενος ἀπελύθη τῆς κατ' αὐτοῦ κατηγορίας παρὰ τοῦ συμβουλίου τῶν ἐν Ἀθήναις πλημμελειοδικῶν, ἀποφανθέντος, διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1434 βουλεύματος, ὅτι δὲν ὑπάρχει ἀφορμὴ πρὸς κατηγορίαν κατὰ τοῦ Ι Φ Σ,

ὡς μὴ προκυπτούσης καμμιᾶς κατ' αὐτοῦ ὑποψίας ἐκ τῆς γενομένης ἀνακρίσεως· ἐπομένως τὸ ἐν Ἀθήναις συμβούλιον τῶν πλημμελειοδικῶν, μὴ παραδεχθὲν τὴν πρότασιν τοῦ εἰσαγγελέως τοῦ νὰ ἐπιτρέψῃ νὰ καταδεχθῇ ἐκ νέου ὁ ῥηθεὶς Ι Σ, δὲν ἡρμήνευσεν ἐσφαλμένως τὸ 253 ἄρθρον τῆς ποιν. δικονομίας.

Διὰ ταῦτα ἀποῤῥίπτει τὴν ἀναιρέσεως αἴτησιν »

§ 4. Πᾶσα περὶ ἀκυρότητος βουλεύματος πρότασις εἶναι ἀπαράδεκτος, ὅταν δὲν προσβληθῇ ἐγκαίρως· πολὺ δὲ ὀλιγώτερον μετὰ τὴν ἔκδοσιν τῆς ἀποφάσεως.

Ἀπόφ. ποιν. Ἀρείου Πάγου τνδ' τῆς 12 ὀκτωβρ. 1839.

§ 5. Ὁ κατηγορούμενος δὲν ἔχει δικαίωμα νὰ παρευρίσκεται εἰς τὸ συμβούλιον. Βούλευμα 19 τοῦ 1837 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν. Πρβ. καὶ τὰ κατωτέρω (§§ 59 ἐπ.) περὶ συνθέσεως ἐκτεθέντα.

§ 6. Οἱ ἰδιῶται κατήγοροι δύνανται νὰ ἀνακαλῶσι τὰς κατὰ βουλευμάτων ἀνακοπάς.

Ἀπόφ. ποιν. Ἀρείου Πάγου ρυδ'. τῆς 11 μαρτίου 1838 (σελ. 64 τοῦ 3 τόμου τῆς νομολογίας).

§ 7. Ἀπαγορεύεται ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου ἡ καταδίωξις ἄλλης ἀξιοποίνου πράξεως παρὰ τὴν διαλαμβανομένην εἰς τὸ περὶ ἀναπομπῆς βούλευμα, ἀλλὰ τὴν πρᾶξιν ταύτην δὲν καταστaίνουσιν ἀλλοίαν οὔτε ὁ διάφορος χαρακτηρισμὸς αὐτῆς, οὔτε ἡ ἐφαρμογὴ ἄλλου παρὰ τὸν εἰς τὸ βούλευμα ἀναφερόμενον νόμον, ὅταν μάλιστα ἦναι μὲν ὁ αὐτός, ἀλλ' εἶναι διάφορος εἰς δύο ἐκδόσεις (π. χ. το ἄρθ. 288 τοῦ ποιν. νόμου) [1].

Ἀπόφ. ποιν. Ἀρείου 96 (σελ. 55 τόμ. 1 τῆς Νομολ.)

§ 8. Ὁσάκις τὰ συμβούλια ἀναπέμπουν δίκην τινὰ εἰς τὸ ἀκροατήριον δικάζουσι μόνον ἂν ἡ πρᾶξις τοῦ κατηγορουμένου ὑπάγεται εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ δικαστηρίου, εἰς ὃ ἀναπέμπεται· ἡ δὲ ἐπιμέτρησις τῆς ποινῆς, τουτέστιν ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ νόμου, ἀνήκει εἰς τὸ δικαστήριον (2).

---

(1) Ὅρα τὰς λέξεις α) Αἰτίαι § 6 ἐπ. 6) Κατηγορία.

(2) Ἂν τις παρεπέμφθη εἰς τὸ κακουργιοδ. διὰ πλημμέλημά τι καὶ διὰ κακούργημα, δικασθεὶς δὲ κατεδικάσθη διὰ πλημμέλημα μὴ συνεχόμενον μὲ τὸ κακούργημα, δύναται νὰ ζητήσῃ ἀναίρεσιν κατὰ

Ἀποφ. ποιν. Ἀρείου Πάγου να΄. μϐ΄. (σελ. 52, 53 τόμου ά. τῆς νομολ.)

§ 9. Τὸ περὶ παραπομπῆς βούλευμα ἔχει μὲν τὴν ἰσχὺν τοῦ νὰ φέρῃ τὸν ὑπαίτιον εἰς τὸ ἀκροατήριον τοῦ δι᾽ αὐτοῦ προσδιορισθέντος δικαστηρίου, ἀλλ᾽ ἐκ ταύτης τῆς ἰσχύος δὲν ἀποκλείεται ἡ περὶ ἀναρμοδιότητος ἔνστασις.

Ἀπόφ. «Ἐπειδὴ ἡ ἀνακοπὴ τῶν ἐρήμην δικασθέντων ὑπὸ τοῦ πλημ-

τῆς ἀποφάσεως ἐπὶ λόγῳ ὅτι κακῶς κατεδικάσθη ἀπὸ τὸ κακουργιοδικεῖον;

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ τὰ δικαστήρια τῶν κακουργιοδικῶν ἐπιλαμβάνονται νομίμως ὅλων τῶν ποιν. δικῶν, ὅσαι διὰ βουλεύματος παραπεμφθῶσιν εἰς αὐτά, τὸ δὲ βούλευμα τοῦτο δὲν δύναται ν᾽ ἀκυρωθῇ εἰμὴ μόνον παρὰ τοῦ Ἀρείου Πάγου ἐντὸς τῆς παρὰ τοῦ νόμου ὡρισμένης προθεσμίας, κατ᾽αἴτησιν ἤτοι τοῦ κατηγορουμένου ἢ τοῦ εἰσαγγελέως, καὶ πρέπει νὰ λαμβάνῃ τὴν πλήρη αὐτοῦ ἐκτέλεσιν ὁσάκις, ἢ δι᾽ ἔλλειψιν αἰτήσεως τῆς ἀναιρέσεως, ἢ δι᾽ ἀπόῤῥιψιν τῆς αἰτήσεως, ἔλαβε τὴν ἰσχὺν τοῦ δεδικασμένου πράγματος καὶ προσδιωρίσθη δι᾽ αὐτῆς ἀμετακλήτως ἡ ἁρμοδιότης τοῦ δικαστηρίου τῶν κακουργιοδικῶν, τὸ ὁποῖον δὲν δύναται ν᾽ ἀρνηθῇ τὴν ἐνέργειαν τῆς δικαιοδοσίας του χωρὶς νὰ παραβιάσῃ τὴν ἰσχὺν τοῦ δεδικασμένου πράγματος καὶ τοὺς κανόνας τῆς ἰδίας αὐτοῦ ἁρμοδιότητος· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ὁ ἀναιρεσείων παρεπέμφθη διὰ τοῦ ὑπ᾽ἀριθ. 427 βουλεύματος τοῦ συμβουλίου τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν ἐνώπιον τῶν ἐν Ἀθήναις κακουργιοδικῶν ὡς ὑπαίτιος τεσσάρων κακουργημάτων καὶ δύο πλημμελημάτων, ἐκηρύχθη δ᾽ἔνοχος ἑνὸς τῶν ῥηθέντων πλημμελημάτων· ἑπομένως μὴ προσβληθέντος ἐντὸς τῆς νομίμου προθεσμίας τοῦ εἰρημένου βουλεύματος, καὶ καταστάντος διὰ τοῦτο τελεσιδίκου, τὸ δικαστήριον τῶν κακουργιοδικῶν ἐδίκασεν ἁρμοδίως.

Ἐπειδὴ ὁ Γ Κ ἐκηρύχθη ἔνοχος διὰ τῆς ετυμηγορίας τῶν ἐνόρκων, ὅτι δημόσιος ὑπάλληλος ὢν καὶ χρεωστῶν νὰ φροντίζῃ περὶ ἀγορᾶς χάρτου καὶ νὰ πληρόνῃ τοὺς ἐμπόρους, ἔλαβεν ἐκ τούτου κρυφίως χρηματικὸν ὄφελος· τὸ δὲ 464 ἄρθρ. τοῦ ποιν. νόμου τιμωρεῖ ῥητῶς τὴν τοιαύτην πρᾶξιν, τῆς φράσεως *ἄλλας ἐργολαβίας* σημαινούσης *ὁποιασδήποτε ἐπιχειρήσεις*· ἑπομένως ἐφηρμόσθη ὀρθῶς ὁ νόμος.

Ἀπόφ. ποιν. Ἀρείου Πάγου ψηδ΄. τοῦ 1840.

μελειοδικείου δὲν ἔχει μόνον ἀναστέλλουσαν δύναμιν, ὡς ἡ κατὰ τῶν βουλευμάτων, περὶ ἧς γίνεται λόγος εἰς τὸ ἄρθ. 262 τῆς ποιν. δικ. ἀλλ᾽ ἔχει, κατὰ τὰ ἄρθ. 337 καὶ 403 τῆς αὐτῆς, τὴν δύναμιν τοῦ νὰ καθισταίνῃ ὁλοτελῶς ἀκύρους τὰς κατ᾽ ἐρήμην ἀποφάσεις, ὥστε νὰ θεωρῶνται αὗται ὡς μὴ ὑπάρχουσαι; ἐκτὸς τῆς περὶ τῶν ἐξόδων διατάξεως, καὶ ἑπομένως νὰ θεωρῆται ὁ ἀνακόπτων, ὅταν ἐμφανίζηται ἐπὶ ἀκροατηρίου, ὡς μηδέποτε δεδικασμένος, ἀλλ᾽ ὡς τότε κατὰ πρώτην φορὰν δικαζόμενος περὶ τῆς ἀξιοποίνου πράξεως, ἕνεκα τῆς ὁποίας παρεπέμφθη εἰς δίκην, τὸ δὲ τῆς παραπομπῆς βούλευμα ἔχει μὲν τὴν ἰσχὺν τοῦ νὰ φέρῃ τὸν παραπεμφθέντα ὑπαίτιον εἰς τὸ ἀκροατήριον τοῦ δι᾽ αὐτοῦ προσδιορισθέντος δικαστηρίου, ἀλλ᾽ ἐκ ταύτης τῆς ἰσχύος δὲν προκύπτει καὶ ἡ τελεσιδικία περὶ τῆς ἁρμοδιότητος τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος δικαστηρίου εἰς τρόπον ὥστε, δηλαδή, ν᾽ ἀποκλείεται πᾶσα ἔνστασις τοῦ ἀνακόπτοντος καὶ πᾶσα ἐξ ἐπαγγέλματος ἀπόφασις αὐτοῦ τοῦ δικαστηρίου περὶ τῆς ἀναρμοδιότητός του,. ὅταν μάλιστα εἴτε ἐκ τῆς νέας συζητήσεως, εἴτε ἐξ ἑτέρων ἐπελθουσῶν περιστάσεων, αἵτινες ἐπέφερον ἀλλοίωσιν εἰς τὴν κατάστασιν τῶν πραγμάτων, ἐφ᾽ ὧν ἐξεδόθη τὸ παραπέμψαν βούλευμα, προκύπτῃ ἡ ἀπόδειξις τῆς ἀναρμοδιότητος αὐτοῦ καθ᾽ ὅσον τοῦτο εἶναι συνέπεια τόσον τῆς ἀρχῆς τοῦ ὅτι ἡ ἀναρμοδιότης εἶναι τῆς δημοσίας τάξεως καὶ ὑποβάλλει τὸ δικάζον δικαστήριον εἰς ὑπέρβασιν τῶν καθηκόντων του, ὅσον καὶ τῶν ῥητῶν διατάξεων τοῦ ἄρθ. 35 καὶ τῶν συνδυασμένων ἄρθ. 347 καὶ 360· 1, 407 467 καὶ 479 ἀριθ. 1 τῆς ποιν. δικονομίας· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ὁ Κ Ζ καταδικασθεὶς κατ᾽ ἐρήμην διὰ τῆς ὑπ᾽ ἀριθ. 266 ἀπὸ 10 ὀκτωβρίου 1846 ἀποφάσεως τοῦ ἐν Χαλκίδι πλημμελειοδικείου, ἥτις ἠθώωσε τοὺς ἑτέρους δύο μετ᾽ αὐτοῦ συγκατηγορηθέντας ἁπλοῦς πολίτας, ἔκαμεν ἀνακοπὴν κατὰ τῆς διαληφθείσης ἀποφάσεως. Μέλλοντος δὲ αὐτοῦ κατὰ συνέπειαν τῆς ἀνακοπῆς του νὰ δικασθῇ τότε ὡς κατὰ πρώτην φοράν, καὶ μὴ ὑπαρχόντων πλέον, χάριν τῆς προηγουμένης ἀθωώσεώς του, ἄλλων πολιτῶν συγκατηγορουμένων μετ᾽ αὐτοῦ, ὡς ὑπῆρχον κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ περὶ παραπομπῆς βουλεύματος, ἕνεκα τῶν ὁποίων αὐτός, καί τοι θεωρηθεὶς ὡς στρατιωτικός, παρεπέμφθη εἰς τὰ τακτικὰ δικαστήρια, ἠδύνατο νομίμως τὸ πλημμελειοδικεῖον, κατὰ τὴν προταθεῖσαν ὑπ᾽ αὐτοῦ ἔνστασιν, ν᾽ ἀποφασίσῃ τὴν ἀρμοδιότητά του, ἐὰν τῷόντι ὁ ἀνακόπτων ἦτο στρατιωτικός, διότι δὲν ὑπῆρχε πλέον ὁ λόγος τοῦ ἀδιαιρέτου τῆς δίκης, τὸ ὁποῖον μόνον ὑπαγορεύει τὴν ἐξαιρετικὴν τοῦ στρατιωτικοῦ ἀφαίρεσιν ἀπὸ τῆς ἰδιαζούσης δικαιοδοσίας του. (ὅρα τὰς λέξεις *ποιν. ἁρμοδιότης*).

Ἐπειδὴ, καθόσον ἀφορᾷ τὸ ζήτημα τοῦ ἂν τὸ εἰρημένον πλημμελειοδικεῖον ὀρθῶς ἐθεώρησε τὸν ἀνακύπτοντα Κ Ζ ὡς ἐν ἐνεργείᾳ στρατιωτικὸν, καθ' ὃν καιρὸν ἐνήργησε τὴν ἀποδιδομένην εἰς αὐτὸν ἀξιόποινον ταύτην πρᾶξιν, ἀφοῦ ἀφ' ἑνὸς τὸ πλημμελειοδικεῖον τοῦτο ἀνεγνώρισεν ἐντὸς τῶν ὁρίων τῶν καθηκόντων του, ὅτι ἤρχισε μὲν ὁ Κ Ζ τὴν περὶ ἧς ὁ λόγος ἀξιόποινον πρᾶξιν τῶν ἀπειλῶν ἐν μηνὶ αὐγούστῳ, τὰς ἐξηκολούθησε δὲ καὶ τὸν ὀκτώβ. καθ' ὃν καιρὸν αὗται ἐλάμβανον βαρύτερον χαρακτῆρα ἐπὶ τῆς ἐνεργητικῆς θέσεως τοῦ στρατιωτικοῦ, καὶ ἀφ' ἑτέρου οὐδεὶς προσδιορισμὸς, οὐδὲ ἀπόδειξις; ὑπάρχει τῆς ἡμέρας τοῦ ὀκτωβρίου, κατὰ τὴν ὁποίαν ἐπράχθησαν αἱ τελευταῖαι αὗται ἀπειλαὶ, ἕπεται ὅτι τοῦ ἐπισήμου πιστοποιητικοῦ τῆς 20 νοεμβρίου 1846 βεβαιοῦντος τὸν διορισμὸν τοῦ Κ Ζ εἰς τακτικὴν ὑπηρεσίαν, ὡς γενόμενον κατὰ τὴν 27, καὶ ἑπομένως ἐντὸς τοῦ μηνὸς ὀκτωβρίου, ἠδύνατο τὸ πλημμελειοδικεῖον, ὥσπερ ἔπραξε, νὰ θεωρήσῃ πραγματικῶς ὡς στρατιωτικὸν ἐν ἐνεργείᾳ τὸν εἰρημένον Ζ, ὅταν ἐνήργησε τὰς ἀποδιδομένας εἰς αὐτὸν ἐντὸς τοῦ μηνὸς ὀκτωβρίου βαρυτέρας καὶ μεγαλητέρας ἀπειλὰς, καὶ ἑπομένως ὀρθῶς ἀπεφάνθη ἀναρμόδιον, καὶ ἀντὶ νὰ παραβιάσῃ τὰς περὶ τῆς ἰδιαζούσης δικαιοδοσίας ἀρχὰς καὶ τὸ ἄρθρ. 109 τοῦ ποιν. νόμου ἔκαμεν ὀρθὴν ἐφαρμογὴν αὐτῶν, καθὼς καὶ τοῦ ἄρθρ. 33 τῆς ποιν. δικονομίας

Ἀπόφ. ποιν. Ἀρείου Πάγου 11 τῆς 13 φεβρ. 1847.

§ 10. Ὅταν τὸ πλημμελειοδικεῖον, εἰς ὃ τὸ συμβούλιον παρέπεμψε πλημμέλημά τι, ἀποφαίνεται ὅτι ἡ πρᾶξις ὑπάγεται εἰς τὸ κακουργιοδικεῖον, δὲν ὑπάρχει ἀφορμὴ πρὸς κανονισμὸν ἁρμοδιότητος [1].

Ἀπόφ. 104 τῆς 2 νοεμβρίου 1842 τοῦ Ἀρείου Πάγου.

§ 10. δίς. Ὁ κατηγορούμενος δὲν δύναται νὰ δικασθῇ δι' ἀπευθείας κλήσεως, ὅταν τὸ κατ' αὐτοῦ ἐκδοθὲν βούλευμα ἐπυρπολήθη, ἡ δὲ κλῆσις στηρίζεται εἰς αὐτό· ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὁ εἰσαγγελεὺς ὀφείλει ἢ νὰ ἐκδώσῃ ἀπ' εὐθείας κλῆσιν, ἢ νὰ ἐνεργήσῃ νέαν ἀνάκρισιν.

Ἀπόφ. ποιν. Ἀρείου Πάγου 45 τοῦ 1848.

Β) Ἁρμοδιότης δικαστ. συμβουλίων.

§ 11. *Ἀπόκειται εἰς τὴν κρίσιν τοῦ ἀποφασίζοντος*

---

(1) Ὅρα κανονισμὸς Ἁρμοδ.

συμβουλίου νὰ παραδεχθῇ ἢ μὴ τὴν προτεινομένην ἀναβολὴν ὑποθέσεώς τινος, διὰ νὰ προσαχθῶσι μάρτυρες ὑπερασπίσεως. 'Απόφ. ποιν. 'Αρείου Πάγου 31 τῆς 15 ἀπριλίου 1847.

§ 12. *Εἰς ποίας περιπτώσεις τὰ δικαστικὰ συμβούλια ἔχουν τὸ δικαίωμα νὰ διαττάτωσι κατασχέσεις;*—Ἕπονται 2 βουλεύματα.

α) 'Επειδὴ ἀληθῶς μὲν, καθ' ἃ διϊσχυρίζεται ὁ εἰσαγγελεὺς τῶν πλημμελειοδικῶν, τὰ δικαστικὰ συμβούλια ἔχουσι τὸ δικαίωμα νὰ διατάττωσι κατασχέσεις, ἢ ἄλλα μέτρα συντείνοντα πρὸς ἀνακάλυψιν τῶν ἀξιοποίνων πράξεων, οὐχὶ μόνον ὅταν μεταξὺ τῶν ἀνακριτικῶν ὑπαλλήλων προϋπῆρξεν ἀμφισβήτησις περὶ τούτου, ἀλλὰ καὶ τότε ἀκόμη ὅταν δὲν προηγήθῃ τοιαύτη, καὶ ἑπομένως κατὰ τοῦτο μόνον ἤθελεν εἶσθαι ἐσφαλμένον τὸ ἀνακοπὲν βούλευμα τῶν πλημμελειοδικῶν, πλὴν, λαμβανομένης ὑπ' ὄψιν κατ' οὐσίαν τῆς προτάσεως ταύτης, τὸ συμβούλιον παρατηρεῖ, ὅτι ἐπὶ τοῦ προκειμένου, καθ' ὅσον δηλαδὴ ἀφορᾷ τὴν ποινικὴν πρᾶξιν, δὲν ἦτον ἀναγκαῖον νὰ διαταχθῇ ἡ κατάσχεσις τοῦ πλοίου 1) διότι ὁ κατηγορούμενος αὐτὸς εἰς τὴν ἐξέτασίν του ὡμολόγησε, καὶ εἰς τὴν ἀνακοπήν του δὲν ἠμφισβήτησεν, ὅτι ἡ κατασχεθεῖσα ξυλεία παρεδόθη εἰς τὸν Ν καὶ ἐχρησίμευσε πρὸς κατασκευὴν πλοίου, ὥστε περὶ τῆς ταυτότητος αὐτῆς δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία· 2) διότι ἂν διὰ τῆς κατασχέσεως, πολιτικῶς ἐνεργηθείσης, κατέστη ἀναπαλλοτρίωτος ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος ξυλεία, τοῦτο εἶναι ζήτημα τῆς πολιτ. ἁρμοδιότητος, περὶ ἧς ἤδη δὲν πρόκειται. καθὼς ὁμοίως εἰς τὴν αὐτὴν ἁρμοδιότητα ὑπάγεται καὶ τὸ ἕτερον ζήτημα περὶ τοῦ ἐὰν τὸ ἐκ τῆς ὑφαιρεθείσης ξυλείας κατασκευασθὲν πλοῖον δύναται ἢ οὒ νὰ διεκδικηθῇ ἀπὸ τὸν δανειστὴν, ἢ ἐὰν οὗτος ἔχῃ τὸ δικαίωμα ν' ἀπαιτήσῃ τὸ ἀντίτιμον αὐτῆς; (Βούλ. τῶν ἐνΝαυπλ. ἐφ. 1841).

β) Τὸ 8 βούλευμα τοῦ 1837 των ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν φέρει: 'Επειδὴ τὸ εἰρημένον ἄρθρ. 255 ὁρίζον ὅτι, ἐὰν διετάχθη κατάσχεσίς τις, τὸ συμβούλιον ἀποφασίζει περὶ τῆς διατηρήσεώς της, δὲν ἐννοεῖ περὶ κατασχετηρίων ὑπόπτων ἀτόμων, ἀλλὰ περὶ κατασχέσεως πραγμάτων, καὶ τοιαύτη κατάσχεσις δὲν ἐξάγεται ποσῶς ἀπὸ τὴν δικογραφίαν ὅτι διετάχθη.

§ 13. Τὰ δικαστικὰ συμβούλια δύνανται ν' ἀναβάλωσι τὴν ἔκδοσιν τοῦ βουλεύματος περὶ τῆς εἰς δίκην παραπομπῆς τοῦ ἐγκαλουμένου, ὅταν μετὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ἀδικήματος περιέπεσεν εἰς βλακείαν κτλ; ὅρα τὴν λέξιν *Βλάκες*.

§ 14. Τὰ συμβούλια τῶν ἐφετῶν δύνανται νὰ χειροτερεύωσι τὴν κατάστασιν τῶν ἀνακοπτόντων κατηγορουμένων;

Τὸ συμβούλιον τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν (βούλευμα 102 τοῦ 1840) ἔλυσε καταφατικῶς τὸ ζήτημα, ἀποφανθὲν ὅτι ἐκ τῶν ἄρθρ. 260 καὶ 251 τῆς ποιν. δικονομίας δὲν προκύπτει ἀπαγόρευσίς τις ὡς πρὸς τὸ δικαίωμα τοῦτο, ἀφοῦ μάλιστα διὰ τοῦ βουλεύματος δὲν καταδικάζονται ὁριστικῶς οἱ ἐγκαλούμενοι, καὶ τὸ δικάσον δικαστήριον δύναται ν' ἀποφανθῇ τὸ ἐναντίον.

Δι' ἑτέρου βουλεύματος οἱ αὐτοὶ ἐφέται ἀπεφάνθησαν ὅτι τὸ συμβούλιον τῶν ἐφετῶν δύναται νὰ δώσῃ εἰς πρᾶξιν τινα ἄλλον χαρακτηρισμὸν παρὰ τὸν γενόμενον ὑπὸ τοῦ συμβουλίου τῶν πλημμελειοδικῶν, καὶ νὰ χειροτερεύσῃ τὴν τύχην τοῦ ἐγκαλουμένου, [1] διότι ά) τὸ συμβούλιον τῶν ἐφετῶν δὲν περιορίζεται ἀπὸ

---

[1] Ἐπειδὴ ἐκ τῆς γενομένης ἀναχρίσεως, τῆς ἐκθέσεως τοῦ ἰατροῦ κλπ. καὶ καθ' ὅσον δὲν ὑπάρχει λόγος ὥστε νὰ ὑποτεθῇ, ὅτι ὁ χωροφύλαξ Χ ἠδύνατο ψευδῶς πῶς ν' ἀποδώσῃ εἰς τοὺς ἀνακόπτοντας Β καὶ Π ἐγκαλουμένους τὰς κατ' αὐτοῦ πράξεις, ἐξάγονται ἀποχρῶσαι ἐνδείξεις πρὸς ὑποστήριξιν κατηγορίας κατ' αὐτῶν ὡς ὑπαιτίων τοῦ ὅτι οὗτοι θέλοντες βιαίως νὰ λάβωσι παρὰ τοῦ εἰρημένου χωροφύλακος τὸ ξιφίδιον, τὸ ὁποῖον οὗτος ὡς δημόσιος ὑπηρέτης προς ἐκτέλεσιν τῶν ἔργων τῆς ὑπηρεσίας του ἀφήρεσεν ἀπὸ τὸν Γ, ἤκισεν αὐτὸν εἴς τε τὸ πρόσωπον καὶ τὴν χεῖρα, ἡ δὲ πρᾶξις αὕτη προνοεῖται καὶ τιμωρεῖται ὡς πλημμέλημα παρὰ τοῦ ἄρθρ. 24, συνδυασμένου μὲ τὸ ἄρθρ. 23 τοῦ ἀπὸ 23 νοεμβρ. 1837 περὶ ἐξυβρίσεων ἐν γένει κλπ. νόμου.

Ἐπειδὴ, τούτων οὕτως ἐχόντων, μεταρρυθμιστέον καθίσταται τὸ ἀνακοπὲν βούλευμα, καθ' ὅσον ἂν καὶ ἀφ' ἑνὸς συμφώνως μὲ τ' ἀνωτέρω ἐκ τῆς ἀνακρίσεως προκύπτοντα περιστατικὰ, τὸ συμβούλιον τῶν πλημμελειοδικῶν ἀναφέρῃ ὅτι οἱ κατηγορούμενοι ἤκισαν εἰς διάφορα μέρη τοῦ σώματός του τὸν χωροφύλακα Χ, ἐσφαλμένως μ' ὅλον τοῦτο ἐφήρμοσεν ἀφ' ἑτέρου τὸ ἄρθρ. 22 τοῦ εἰρημένου νόμου, τὸ ὁποῖον προνοεῖ μόνον τὰς ἐναντίον δημοσίων ὑπηρετῶν ἐξυβρίσεις.

Ἐπειδὴ ἂν καὶ τὸ ἤδη ἐφαρμοζόμενον ἄρθρ. 24 περιέχῃ ποινὴν βαρυτέραν ἐκείνης, τὴν ὁποίαν ὁρίζει τὸ παρὰ τοῦ συμβουλίου τῶν πλημμελειοδικῶν ἐφαρμοσθὲν ὑπ' ἀριθ. 22, τὸ δὲ βούλευμα τῶν πλημμελειοδικῶν ἀνεκόπη μόνον παρὰ τῶν κατηγορουμένων καὶ οὐχὶ παρὰ τοῦ εἰσαγγελέως, ἡ σκέψις αὕτη δὲν δύναται νὰ ἐμποδίσῃ τὸ συμβούλιον τοῦτο τῶν ἐφετῶν τοῦ νὰ μεταρρυθμίσῃ τὸ διαληφθὲν βούλευμα, ἐφαρμόζον τὴν ἀνήκουσαν ποινικὴν διάταξιν, διότι τὸ συμβούλιον κρίνει ὅτι ἡ ἀρχὴ περὶ τοῦ ὅτι δῆθεν ἐὰν ὁ εἰσαγγελεὺς δὲν ἀνέκοψε τὸ βούλευμα, τὸ ὁποῖον ἀνέκοψεν ὁ κατηγορούμενος, ὑπάρχει ὡς πρὸς τὸ πρῶτον τελεσιδικία, καὶ ἐπομένως διὰ τῆς μόνης ἀνακοπῆς τοῦ κατηγορουμένου δὲν δύναται τὸ συμβούλιον τῶν ἐφετῶν νὰ χειροτερεύσῃ δῆθεν τὴν τύχην τούτου, δὲν παρεδέχθη ἀπὸ τὴν ποινικὴν δικονομίαν, ὡς πρὸς τὰς ἀνακοπὰς τῶν βουλευμάτων,

νόμον τινὰ εἰς τὸ νὰ χαρακτηρίζῃ τὴν πρᾶξιν ἄλλως παρ' ὅπως τὴν ἐχαρακτήρισε τὸ συμβούλιον τῶν πλημμελειοδικῶν· 6) ἡ τοῦ ἄρθρ. 779 τῆς πολιτ. δικονομίας διάταξις δὲν ὑπάρχει εἰς τὴν ποινικὴν

καὶ τὸν χαρακτηρισμὸν τῶν κατηγοριῶν (ἂν καὶ ὑποτεθῇ ἄλλως, ὅτι ἔπρεπεν αὕτη νὰ γίνῃ ἴσως παραδεκτὴ, ὅταν ἤθελεν πρόκεισθαι περὶ ὁριστικῆς καταδικαστικῆς ἀποφάσεως, καὶ περὶ ἐφέσεως αὐτῆς γενομένης ἀπὸ μόνον τὸν κατηγορούμενον) κυρίως διὰ τοὺς ἑξῆς λόγους.

ά. Ὅτι τὸ συμβούλιον τῶν ἐφετῶν δὲν περιορίζεται ἀπὸ κανένα νόμον εἰς τὸ νὰ χαρακτηρίζῃ διαφόρως τὴν πρᾶξιν παρ' ὅ,τι τὴν ἐχαρακτήρισε τὸ συμβούλιον τῶν πλημμελειοδικῶν, καὶ νὰ ἐφαρμόζῃ τὸν ἀνήκοντα νόμον.

6. Ὅτι ἡ ἐνεστῶσα ποινικὴ δικονομία δὲν διαγράφει μόνον ἁπλῶς διατυπώσεις, ἀλλ' εἶναι πρόδηλον ὅτι διὰ θετικῶν διατάξεων κανονίζει καὶ τὰς κυριωτέρας περὶ δικαιωμάτων τῶν διαδίκων καὶ τῶν εἰσαγγελέων ἀρχὰς τοῦ δικαίου, ὅσας ὁ νομοθέτης ἐνέκρινε πρέπον νὰ κυρώσῃ. Παρατηρεῖται δὲ ὅτι εἰς μὲν τὴν πολιτικὴν δικονομίαν ἐπρονόησε νὰ παραδεχθῇ ῥητῶς διὰ τοῦ ἄρθρ. 779 τὴν ἀρχὴν τῆς μὴ χειροτερεύσεως τῆς τύχης τοῦ ἐκκαλοῦντος, εἰς δὲ τὴν ποινικὴν ἐσιώπησε περὶ αὐτῆς ὡς πρὸς τὸν ἀνακόπτοντα.

γ΄. Ὅτι ὄχι μόνον δὲν ἐκήρυξε ῥητῶς τὴν ἀρχὴν ταύτην εἰς τὴν ποιν. δικονομίαν ὡς πρὸς τὰς ἀνακοπὰς τῶν βουλευμάτων, ἀλλὰ διὰ ῥητῆς μάλιστα διατάξεως τὴν ἀπέτρεψεν, ὡς ἐξάγεται ἀπὸ τὰ ἄρθρα 267—272, διότι κατὰ τὰ ἄρθρα ταῦτα, καί τοι μὴ γενομένης παντάπασιν ἀνακοπῆς, ἢ καὶ γενομένης ἀνακοπῆς παρὰ τοῦ κατηγορουμένου, τὸ δικαστήριον τῶν ἐφετῶν, εἰσαγομένης εἰς αὐτὸ τῆς ὑποθέσεως παρὰ τοῦ παρ' αὐτοῖς εἰσαγγελέως, δύναται νὰ χαρακτηρίσῃ ἄλλως τὸ κακούργημα παρ' ὅ,τι τὸ ἐχαρακτήρισε τὸ βούλευμα τῶν πλημμελειοδικῶν, καὶ νὰ ἐφαρμόσῃ εἰς τὴν ἀξιόποινον πρᾶξιν βαρύτερον ἄρθρον ποινικόν. Ὅθεν ἐὰν ὁ νόμος αὐτὸς ῥητῶς ἐπιτρέπῃ νὰ χειροτερεύσῃ τὸ συμβούλιον τῶν ἐφετῶν τὴν τύχην τοῦ κατηγορουμένου καὶ τότε ἀκόμη, ὅταν οὗτος κεῖται ὑπὸ κατηγορίαν κακουργήματος, συνάγεται ὅτι τόσῳ μᾶλλον ἐπιτρέπει αὐτὸ σιωπηλῶς, ὅταν ὁ κατηγορούμενος διατελῇ εἰς καλητέραν θέσιν, δηλ. ὅταν ἀναπεμφθῇ μόνον ἐπὶ πλημμελήματι ἢ πταίσματι.

δ΄. Ὅτι ὡς πρὸς τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἀνήκοντος ἄρθρου τοῦ ποιν. νόμου εἰς τὴν ἐκ τῆς ἀνακρίσεως προκύπτουσαν ἀξιόποινον πρᾶξιν, δηλαδὴ ὡς πρὸς τὴν παραπομπὴν εἰς δίκην, ὁ νομοθέτης δὲν ἠθέλησε νὰ δώσῃ εἰς τὰ βουλεύματα τὴν πλήρη ἰσχὺν τῆς τελεσιδικίας, καθόσον πρόκειται πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ περὶ ὁρισμοῦ τῆς ἁρμοδιότητος τοῦ δικάσαντος δικαστηρίου, δηλαδὴ ἀντικειμένου, περὶ τοῦ ὁποίου τὰ δικαστήρια ἀποφαίνονται αὐτεπαγγέλτως· τοῦτο δὲ ἐξάγεται ἀπὸ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 373 τῆς ποινικῆς δικονομίας, διότι, κατ' αὐτὴν, ἐὰν πρᾶξίς τις εἰσαχθεῖσα εἰς τὸ ἀκροατήριον τῶν πλημμελειοδικῶν, καὶ ἐκ παραπομπῆς ἔτι, ὡς πλημμέλημα, φέρῃ σημεῖα κακουργήματος, τὸ δικαστήριον ἐξ ἐπαγγέλματος ὀφείλει νὰ τὴν ἀναπέμψῃ εἰς τὸ κακουργιοδικεῖον, δηλαδὴ ἐξ ἐπαγγέλματος ἀνατρέπει τὴν ὑποτιθεμένην τελεσιδικίαν καὶ χειροτερεύει τὴν θέσιν τοῦ

δικονομίαν· γ) διὰ τῶν ἄρθρ. 267—272 τῆς ποινικῆς δικονομίας ὁ νομοθέτης ἀνέτρεψε μάλιστα τὴν τοῦ 779 διάταξιν· δ) ὡς πρὸς τὴν εἰς δίκην παραπομπὴν ὁ νόμος δὲν ἔδωκεν εἰς τὰ βουλεύματα

κατηγορουμένου· τοῦτο δὲ δὲν ἤθελεν ἐπιτραπῆ βεβαίως, ἐὰν τὸ βούλευμα, ὡς ἐκ τῆς γενομένης ἐμπροθέσμου ἀνακοπῆς τοῦ εἰσαγγελέως, ἤθελε παρέχει εἰς τὸν κατηγορούμενον τοιαύτην τελεσιδικίαν, ὥστε δυνάμει αὐτῆς νὰ μὴ συγχωρῆται ἡ διὰ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου ὀρθὴ κατηγορία αὐτοῦ.

ε΄. Ὅτι, κατὰ τὸ ἄρθρ. 262 τῆς ποινικῆς-δικονομίας, ὅταν εἰσαχθῇ εἰς τὸ συμβούλιον τῶν ἐφετῶν δι' αἰτήσεως ὁποιουδήποτε ἐκ τῶν κατὰ τὸ ἄρθρ. 260 προσώπων ἀνακοπὴ κατὰ βουλεύματος, τὸ συμβούλιον ἔχει τὴν αὐτὴν ἐξουσίαν ἢ τὰ αὐτὰ καθήκοντα, τὰ ὁποῖα δίδει εἰς αὐτὸ τὸ ἄρθρον 268, ὅτε δηλαδὴ ἡ ὑπόθεσις εἰσάγεται ἐνώπιόν του διὰ τοῦ εἰσαγγελέως τῶν ἐφετῶν ἄνευ ἀνακοπῆς· τουτέστιν ἔχει, κατὰ τὰ ἄρθρα 248 – 259, τὴν αὐτὴν ἐξουσίαν, τὴν ὁποίαν ἔχει τὸ συμβούλιον τῶν πλημμελειοδικῶν δυνάμει τοῦ ἄρθρ. 251· εἶναι δὲ ἀναμφισβήτητον, ὅτι τὸ συμβούλιον τῶν πλημμελειοδικῶν δὲν ὑποχρεοῦται καὶ δὲν περιορίζεται ποσῶς ἀπὸ τὴν πρότασιν τοῦ εἰσαγγελέως τῶν πλημμελειοδικῶν, ὡς πρὸς τὸν χαρακτηρισμὸν τῆς πράξεως, τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου καὶ τὴν εἰς τὸ ἁρμόδιον δικαστήριον παραπομπήν, ἀλλ' ἐπιλαμβανόμενον τῆς ὑποθέσεως ἁπλῶς ἐκ τῆς εἰς αὐτὸ γενομένης εἰσαγωγῆς της, σταθμίζει ἀπὸ τὰ ἔγγραφα τῆς ἀνακρίσεως τὴν πρᾶξιν, τὰ περιστατικά, καὶ τὰς ἐνδείξεις, καί, κατ' ἰδίαν πεποίθησιν, ἀποφαίνεται ἀνεξαρτήτως ἀπὸ τὴν πρότασιν τοῦ εἰσαγγελέως, καὶ τοιουτοτρόπως ἔπρεπε νὰ πράττῃ κἂν τε εἶχε πρότασιν καὶ παρὰ τοῦ κατηγορουμένου, διότι σκοπὸς τῆς ἀνακρίσεως εἶναι ἡ ἔρευνα τῆς ἀληθείας, καὶ τὰ βουλεύματα εἶναι τῆς ἀνακρίσεως ἡ ἀποπεράτωσις καὶ τὸ συμπέρασμα· ἐὰν δὲ τοιαύτην ἐξουσίαν ἔχῃ τὸ συμβούλιον τῶν πλημμελειοδικῶν, πῶς δύναται ἐναντίον τῶν εἰρημένων ἄρθρων νὰ στερῆται αὐτὰ τὸ συμβούλιον τῶν ἐφετῶν, τὸ ὁποῖον μάλιστα, κατὰ τὸ ἄρθρ. 13 τῆς ποιν. δικονομίας, ἔχει περιπλέον τὴν ἐξουσιαν ν' ἀναθέτῃ αὐτεπαγγέλτως προανακρίσεις εἰς τὸν εἰσαγγελέα, καὶ νὰ ζητῇ λόγον περὶ αὐτῶν.

ϛ΄. Ὅτι τὰ εἰρημένα πράττει τὸ συμβούλιον τῶν πλημμελειοδικῶν ἔχον ἐνώπιόν του διάδικον μόνον τὸν εἰσαγγελέα, οὐχὶ δὲ καὶ τὸν κατηγορούμενον, τουτέστιν ἐνεργεῖ ἄνευ τῆς ἀκροάσεως καὶ τῆς ὑπερασπίσεως τούτου, καὶ μάλιστα ἐν ἀγνοίᾳ αὐτοῦ· ὅθεν ὅταν ὁ νόμος ὡς πρὸς τὴν διαδικασίαν τῶν συμβ. ἀφορῶσαν τὴν στάθμισιν τῶν ἐνδείξεων περὶ παραπομπῆς ἢ μὴ εἰς δίκην, ἐστέρησε ῥητῶς τὸν κατηγορούμενον τοῦ κυριωτέρου καὶ προτέρου τῶν φυσικῶν δικαιωμάτων, δηλαδὴ τῆς ὑπερασπίσεως, δὲν δύναταί τις εὐλόγως νὰ συμπεράνῃ ὅτι, ἐναντίον μάλιστα τῶν προλεχθεισῶν παρατηρήσεων, τῷ ἐπεφύλαξε σιωπηλῶς τὸ μικρότερον ἐκεῖνο τῆς μὴ χειροτερεύσεως δῆθεν τῆς τύχης του, ὅταν συνάμα μὲ αὐτὸν δὲν ἔφθασε ν' ἀνακόψῃ καὶ ὁ εἰσαγγελεύς.

ζ΄. Ὅτι ἐὰν ἐπὶ ἀκροατηρίου μὴ ἀποδεικνυομένου μὲν τοῦ ἐγκλήματος περὶ οὗ ἐγένετο ἡ κατηγορία, ἀποδεικνυομένης ὅμως ἄλλης ἀξιοποίνου πράξεως, δὲν ἐπιτρέπεται νὰ καταδικασθῇ ὁ κατηγορηθεὶς διὰ τὴν τελευ-

τὴν πλήρη ἰσχὺν τῆς τελεσιδικίας καθ' ὅσον πρόκειται, πρὸς τοῖς ἄλλοις, καὶ περὶ ὁρισμοῦ τῆς ἁρμοδιότητος τοῦ δικάσοντος δικαστηρίου, ἤτοι περὶ ἀντικειμένου, περὶ οὗ τὰ δικαστήρια ἀποφαίνον-

---

ταίαν ταύτην πρᾶξιν, τοῦτο προέρχεται ἐκ τῆς ἀρχῆς ὅτι, γενομένης τῆς ἐπὶ ἀκροατηρίου συζητήσεως διὰ ν' ἀναπτύξῃ ὁ κατηγορούμενος τὴν ὑπεράσπισίν του, περιορισθείσης δὲ τῆς ὑπερασπίσεώς του κατὰ τῆς κατηγορίας μόνης, ἤθελε καταδικασθῇ διὰ τὴν ἄλλην πρᾶξιν ἄνευ ὑπερασπίσεως· ὡς πρὸς τὰ βουλεύματα ὅμως τὸ ἄτοπον τοῦτο δὲν ἔχει χώραν·

η΄. Ὅτι, ὡς ὀρθῶς ἀπεφήνατο καὶ ὁ Ἄρειος Πάγος διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. ΣΙ΄. ἀποφάσεώς του, ὁ παρὰ τοῦ συμβουλίου τῶν ἐφετῶν ὀρθὸς χαρακτηρισμὸς τῆς πράξεως, καὶ ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ ἀνήκοντος νόμου εἰς τὰ περὶ παραπομπῆς εἰς δίκην βουλεύματα, δὲν δύναται νὰ λογισθῇ ὡς χειροτέρευσις τῆς τύχης τοῦ ἐγκαλουμένου, διότι διὰ τῶν βουλευμάτων δὲν καταδικάζονται ὁριστικῶς οἱ ἐγκαλούμενοι, καὶ δύναται τὸ δικαστήριον, εἰς τὸ ὁποῖον παραπέμπονται διὰ ν' ἀναπτύξουν ἐκεῖσε μ' ὅλας τὰς δυνατὰς ἐγγυήσεις τὴν ὑπεράσπισίν των, νὰ ἐπιβάλῃ εἰς αὐτοὺς ἐλαφροτέραν ποινήν, ἢ καὶ νὰ τοὺς ἀθωώσῃ παντελῶς.

θ΄. Ὅτι εἰς τὴν ἐπὶ ἀκροατηρίου ἐκδίκασιν τῶν πλημμελημάτων, ὁ νόμος ἀπαιτεῖ τὴν παρουσίαν πέντε δικαστῶν, ἢ τὴν δημοσίαν καὶ προφορικὴν συζήτησιν καὶ ὑπεράσπισιν, καὶ τὴν ἔνορκον ἐξέτασιν τῶν μαρτύρων κτλ. εἰς δὲ τὴν διαδικασίαν περὶ παραπομπῆς, ἀρκεῖται μὲ τὴν σύμπραξιν μόνον τριῶν δικαστῶν, καὶ ἀπαγορεύει ὅλας ἐκείνας τὰς οὐσιώδεις ὑπὲρ τῶν κατηγορουμένων διατυπώσεις. Ἐκ τούτων δ' ἐξάγεται, ὅτι δὲν ἐννόησε ποτὲ νὰ δώσῃ εἰς τὰ βουλεύματα τὴν ἰσχὺν καὶ τ' ἀποτελέσματα τῶν ὁριστικῶν ἀποφάσεων, ἀλλ' ἐπρονόησεν ἁπλῶς νὰ γίνῃ μία προκαταρκτικὴ ἔρευνα μόνον διὰ ν' ἀποφύγῃ τ' ἄτοπα τοῦ νὰ εἰσάγωνται ἔκτοτε εἰς δίκην ἄνθρωποι μὲ ἀπερισκεψίαν, ἀναιτίως, ἢ ἄλλως ἀναρμοδίως.

ι΄. Ὅτι μεγίστη διαφορὰ ὑπάρχει ὡς πρὸς τ' ἀποτελέσματα μεταξὺ τῶν πολιτικῶν καὶ τῶν ποινικῶν δικῶν, διότι εἰς τὰ πολιτικὰ προκειμένου λόγου οὐσιωδῶς περὶ χρηματικῶν ἢ κτηματικῶν ἀποδόσεων, ὅταν ὁ εἷς τῶν διαδίκων εὐχαριστῆται εἰς τὴν πρωτόδικον ἀπόφασιν καί τοι ἐπιδικάσασαν εἰς αὐτὸν ὀλιγώτερον τῶν ἀπαιτήσεών του, ἡ κοινωνία ποσῶς δὲν βλάπτεται ἐκ τοῦ ὅτι τὸ ἐφετεῖον δὲν ἐπιδικάζει εἰς αὐτόν, κατὰ συνέπειαν τῆς ἐφέσεως τοῦ ἀντιδίκου, τὶ περιπλέον ὅσα κατὰ νόμον ἴσως μὲν ἀνῆκον εἰς ἐκεῖνον, ἀλλ' ὁ ἴδιος αὐτὸς παρέβλεψεν· ἀλλ' ὅταν πρόκηται περὶ ἐγκλημάτων, ἐάν, ὡς πρὸς τὴν εἰσαγωγὴν αὐτῶν εἰς δίκην, παραδεχθῶσιν ἀρχήν, ἐξ ἧς εὐκόλως ἤθελεν ἐπιπολάσει ἡ ἀτιμωρησία (καὶ τοιαύτη βέβαια ἤθελεν ἐπιπολάσει ὅσον περισσότερον συνεχωρεῖτο ἡ εἰς τὰ ἀκροατήρια τοῦ δικαστηρίου εἰσαγωγὴ κακῶς χαρακτηρισμένων κατηγοριῶν, διότι τὰ δικαστήρια εἰς τοιαύτας περιπτώσεις ἀναγκάζονται πολλάκις ν' ἀπολύωσι τὸν κατηγορούμενον, μολονότι ὑπάρχει ἄλλως ἀποδεδειγμένη πρᾶξις ἀξιόποινος, διαφόρως ὅμως χαρακτηριστέα) ἤθελον βλάπτεσθαι καιρίως αἱ κοινωνίαι, τῶν ὁποίων μέλη εἶναι καὶ οἱ κατηγορούμενοι αὐτοί, οἱ ἔχοντες κατ' ἄλλας περιστάσεις ἀνάγκην καὶ ὑπὲρ αὐτῶν τῆς ἰσχύος τῶν νόμων

ται αὐτεπαγγέλτως, ὡς ἐξάγεται ἐκ τοῦ ἄρθρ. 373 τῆς ποιν. δικ. ε) ὅτι, κατὰ τὸ ἄρθρ. 262 τῆς ποιν. δικονομίας, ὅταν εἰσαχθῇ εἰς τὸ συμβούλιον τῶν ἐφετῶν δι' αἰτήσεως οἱαδήποτε ἀνακοπὴ κατὰ βουλεύματος, τὸ συμβούλιον ἔχει τὴν ἐξουσίαν ἢ τὰ καθήκοντα, ὅσα διαλαμβάνει τὸ 268 ἄρθ. ὅτε δηλαδὴ ἡ ὑπόθεσις εἰσάγεται διὰ τοῦ εἰσαγγελέως ἄνευ ἀνακοπῆς· ὅταν δὲ τὸ συμβ. τῶν πλημμελειοδικῶν δύναται νὰ χαρακτηρίσῃ τὴν πρᾶξιν κατὰ τὴν κρίσιν του, πῶς δύναταί τις νὰ μὴν ἀποδώσῃ τοιοῦτον δικαίωμα εἰς τὸ συμβ. τῶν ἐφετῶν; ς) εἰς τὰ βουλεύματα δὲν ἐφαρμόζεται ἡ ἀρχὴ ὅτι κανεὶς δὲν δύναται νὰ καταδικασθῇ διὰ πρᾶξιν, δι' ἣν δὲν ὑπερασπίσθη· ζ) ὁ νόμος δὲν ἔδωκεν εἰς τὰ βουλεύματα τὴν ἰσχὺν τῶν ὁριστικῶν ἀποφάσεων· η) τὸ συμφέρον τῆς κοινωνίας ἀπαιτεῖ νὰ γίνηται αὐστηρὰ ἐξέτασις τῶν κολασίμων πράξεων, καὶ δὲν δύναταί τις νὰ ἐξομοιώσῃ τὰς ποινικὰς ὑποθέσεις μὲ τὰς πολιτικάς, ὅπου ἰδίως πρόκειται περὶ χρηματικῶν συμφερόντων· ἀρχὴν καθιερωθεῖσαν καὶ παρὰ τῶν ἄρθρ. 477, 479 καὶ 480 τῆς ποινικῆς δικονομίας).

Βούλευμα 87 τοῦ 1841 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν. (Νομικ. σελ. 2656)· Περὶ τοῦ ζητήματος τούτου διαλαμβάνει ἡ ἀπόφασις τοῦ Ἀρείου Πάγου ρμή τῆς δεκάτης τετάρτης αὐγούστου 1837 φέρουσα: Ἐπειδὴ εἰς τὸ διηγηματικὸν τοῦ προσβαλλομένου βουλεύματος τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν βεβαιοῦται, ὅτι οἱ κατηγορούμενοι κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς ἐκτελέσεως τοῦ ἐγκλήματος ἦσαν ἐφωδιασμένοι μὲ ὅπλα καὶ τὰ μετεχειρίσθησαν μὲ ἀπειλὴν σώματος, ἢ ζωῆς τοῦ ὑπηρέτου τῶν ληστευθέντων προσώπων, τοῦ μόνου

δηλ. τῆς ἀποφυγῆς τῶν ἐκ τῆς ἀκολασίας ἀτοπημάτων· ὅτι τὰς ἀρχὰς ταύτας ὑποστηρίζουσι καὶ αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρ. 477, 479 καὶ 480 τῆς ποινικῆς δικονομίας (καθ' ἃς δὲν συγχωρεῖται μὲν ἀναίρεσις κατ' ἀθωωτικῶν ἀποφάσεων, ἐπιτρέπεται δ' ἐκ τοὐναντίου κατ' ἀθωωτικῶν βουλευμάτων (ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου ΡΛΔ'.), καὶ διὰ τοὺς λόγους τούτους νομίζεται, ὅτι ἡ ποινικὴ νομοθεσία δὲν παρεδέχθη τὴν εἰρημένην ἀρχήν, τοὐλάχιστον ἐν ὅσῳ πρόκειται ἁπλῶς περὶ χαρακτηρισμοῦ τῆς κατηγορίας, ὡς ἐμφαίνουσι κυρίως τὰ προῤῥηθέντα ἄρθρ. 268 καὶ 373. Δι' ὅλα ταῦτα μεταῤῥυθμίζει τὸ βούλευμα τῶν πλημμελειοδικῶν, καὶ παραπέμπει εἰς δίκην τοὺς ἀνακόπτοντας οὐχὶ ἐπὶ παραβιάσει τοῦ ἄρθρ. 22 τοῦ περὶ ἐξυβρίσεων νόμου, ὡς ἀπεφάνθη τὸ συμβούλιον τοῦτο, ἀλλ' ἐπὶ παραβιάσει τοῦ ἄρθρ. 24 συνδυασμένου μὲ τὸ ἄρθρ. 23 τοῦ αὐτοῦ νόμου.

Βούλευμα τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν 87 τοῦ 1841.

εἰς τὴν οἰκίαν εὑρισκομένου, περιστάσεις προβλεπόμεναι ῥητῶς ἀπὸ τὸν 2 § τοῦ 363 ἄρθρ. τοῦ ποιν. νόμου· ἑπομένως δὲν ὑπάρχει ψευδὴς ἑρμηνεία τοῦ ῥηθέντος ἄρθρου.

Ἐπειδὴ ἂν καὶ ἡ ἑλληνικὴ ἐνδυμασία, τὴν ὁποίαν ἦσαν ἐνδεδυμένοι οἱ κατηγορούμενοι κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς ἀποδιδομένης εἰς αὐτοὺς πράξεως τῆς λῃστείας, ὡς ἀναφέρεται εἰς μίαν αἰτιολογίαν τοῦ προσβαλλομένου βουλεύματος, δὲν ἦναι ἡ ψευδὴς στολή, τὴν ὁποίαν ἐννοεῖ ὁ 2 § τοῦ 366 ἄρθρ. τοῦ ποιν. νόμου, καὶ κατὰ τοῦτο ὑπάρχει μὲν κακὴ ἑρμηνεία τοῦ αὐτοῦ παραγράφου· ἐπειδὴ ὅμως τὸ διατακτικὸν τοῦ βουλεύματος στηρίζεται καὶ εἰς ἄλλας αἰτιολογίας ἰσχυράς, δὲν δύναται ν' ἀναιρεθῇ διὰ μίαν ἐσφαλμένην.

Ἐπειδὴ ὁσάκις διὰ τῆς ἀνακοπῆς τὰ δικαστικὰ συμβούλια τῶν ἐφετῶν ἐπιλαμβάνονται δίκης τινός, δύνανται ταῦτα κατὰ νόμον νὰ ἐπικυρώσουν ἢ ν' ἀφανίσουν τὸ βούλευμα τοῦ συμβουλίου τῶν πλημμελειοδικῶν, ἢ καὶ νὰ χαρακτηρίσουν ἄλλως τὴν πρᾶξιν· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου, ἀνακοψάντων τῶν κατηγορουμένων τὸ βούλευμα τῶν ἐν Ἀθήναις πλημμελειοδικῶν ἐνώπιον τοῦ συμβουλίου τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν, καὶ τούτου χαρακτηρίσαντος ὡς λῃστείαν τὴν ἀποδιδομένην εἰς τοὺς κατηγορουμένους πρᾶξιν, τὴν ὁποίαν τὸ βούλευμα τῶν πλημμελειοδικῶν εἶχε χαρακτηρίσει ὡς κλοπήν, ἠφανίσθη σιωπηλῶς τὸ πρῶτον βούλευμα, καὶ οἱ ἀναιρεσείοντες παρεπέμφθησαν εἰς τὸ ἁρμόδιον κακουργιοδικεῖον διὰ λῃστείαν.

Ἐπειδὴ τὸ προσβαλλόμενον βούλευμα φέρον, ὅτι ἡ πρᾶξις ἔγινε κατὰ τὸν *παρελθόντα μάϊον*, προσδιορίζει ἀκριβῶς τὴν ἐποχὴν αὐτῆς, διότι ἐννοεῖ προφανῶς τὸν μάϊον τοῦ ἐνεστῶτος ἔτους· ὥςε ὁ λόγος οὗτος τῆς ἀναιρέσεως εἶναι ἀνυπόστατος. »

— Ὁ Ἄρειος Πάγος (ἀπόφασις υπθ'. τῆς 17 δεκεμβρίου 1840) ἀπεφάσισεν ὅτι τὸ συμβούλιον τῶν ἐφετῶν δὲν δύναται νὰ χειροτερεύσῃ τὴν τύχην τοῦ κατηγορουμένου. Ἰδοὺ δὲ ἡ ἀπόφασίς του·

Ἐπειδὴ ἡ εἰς τὸ 260 ἄρθρον χορηγουμένη ἀνακοπὴ ἐμπεριέχει ἐν ἑαυτῇ τὰ οὐσιώδη προσόντα τῆς ἐφέσεως, καὶ χαρακτηρίζεται ῥητῶς ἀπὸ τὸν νόμον ὡς δικαίωμα τῶν προμνημονευθέντων προσώπων, ἀπὸ τὸ ὁποῖον αὐτὰ δύνανται νὰ παραιτηθοῦν καὶ θεωροῦνται ὡς παραιτηθέντα, ὅταν δὲν προτείνουν ἐγκαίρως τὴν ἀνακοπήν· ἐντεῦθεν δὲ ἕπεται ὅτι ἂν μόνος ὁ κατηγορούμενος ἕνεκα πλημμελήματός τινος προτείνῃ τὴν ἀνακοπήν, οὗτος μεταχειρίζεται τὸ ἔνδικον τοῦτο μέσον πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ καλη-

τερεύσῃ τὴν τύχην του, καὶ ὅτι διὰ τοῦτο τὸ συμβούλιον τῶν ἐφετῶν ἔχει μὲν δικαίωμα ν' ἀποῤῥίψῃ τὴν ἀνακοπὴν, οὐχὶ ὅμως νὰ τροπολογήσῃ τὸ βούλευμα τῶν πλημμελειοδικῶν πρὸς βλάβην τοῦ ἀνακόπτοντος, διότι ὁ εἰσαγγελεὺς, μὴ ἀνακόψας τὸ βούλευμα, συγκατετέθη εἰς αὐτό. Πρὸς τούτοις δὲ εἶναι γενικὴ ἐκ τῆς φύσεως τῶν ἐνδίκων μέσων πηγάζουσα ἀρχὴ ὅτι ὁ διάδικος, προτείνων ἔνδικόν τι μέσον, τὸ ὁποῖον ὁ νόμος χορηγεῖ εἰς αὐτὸν πρὸς ὄφελός του, δὲν δύναται νὰ χειροτερεύσῃ τὴν τύχην του· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου γενομένης ἀνακοπῆς ἀπὸ μέρους μόνον τῶν κατηγορουμένων κατὰ τοῦ ἀπὸ 14 αὐγούστου 1840 ὑπ' ἀριθ. 2028 βουλεύματος τοῦ συμβουλίου τῶν ἐν Ἀθήναις πλημμελειοδικῶν, τὸ ὁποῖον παρέπεμψεν αὐτοὺς εἰς τὸ ἀκροατήριον τῶν ἐν Ἀθήναις πλημμελειοδικῶν διὰ νὰ δικασθῶσιν ὅτι καθύβρισαν ἔργῳ τὸν Ι Γ διὰ ῥαπισμάτων καὶ ῥαβδισμοῦ, τὸ δικαστήριον τῶν ἐφετῶν, χαρακτηρίσαν τὴν πρᾶξιν τοῦ Φ Φ καὶ Φ Θ Φ ὡς ἄδικον ἐπίθεσιν διὰ βιαιοπραγίας κατὰ τοῦ προσώπου τοῦ Ι Γκηλιόνη, μετεῤῥύθμισε τὸ βούλευμα τῶν πλημμελειοδικῶν πρὸς βλάβην τοῦ ἀνακόπτοντος. καὶ δικάσαν οὕτω περὶ ἀντικειμένου, τὸ ὁποῖον δὲν ὑπεβλήθη εἰς αὐτὸ οὔτε ἀπὸ τοὺς κατηγορουμένους, οὔτε ἀπὸ τὸν εἰσαγγελέα ἢ ἄλλο τι τῶν εἰς τὸ 260 ἄρθρ. μνημονευομένων προσώπων, παρεγνώρισε τὰ ὅρια τῆς ἁρμοδιότητός του.

Διὰ ταῦτα ἀναιρεῖ τὸ ἀπὸ 12 σεπτεμβρίου ε. ε. ὑπ' ἀριθ. 426 βούλευμα τοῦ συμβουλίου τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν. »

§ 15. **Ἡ ἐξάλειψις λέξεών τινων ἀπὸ τὸ ἔγγραφον τῆς ἀνακοπῆς δὲν εἶναι χειροτέρευσις τῆς καταστάσεως τοῦ ἀνακόπτοντος.**

Ἀπόφ. ποιν. Ἀρείου Πάγου 27 τῆς 26 ἰουνίου 1844.

§ 16. Τὰ δικαστικὰ συμβούλια δὲν δύνανται νὰ παραπέμψωσι τινὰ εἰς τὸ ἀκροατήριον ἄνευ αἰτήσεως τοῦ εἰσαγγελέως.

Βούλευμα 57 τοῦ 1841 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν.—Ὁ Ἄρειος Πάγος (ἀπόφ. ποιν. 7 τῆς 19 ὀκτωβρίου 1839) ἐξεφράσθη ὡς ἕπεται.

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ μόνα τὰ συμβούλια τῶν ἐφετῶν ἔχουν, κατὰ τὰ ἄρθρ. 13 καὶ 14 τῆς ποιν. δικονομίας, τὸ δικαίωμα νὰ διατάττουν αὐτεπαγγέλτως ἀνακρίσεις· τὰ δὲ συμβούλια τῶν πλημμελειοδικῶν δὲν δύνανται οὐδέποτε νὰ ἐνεργῶσιν αὐτεπαγγέλτως, ἀλλὰ κατὰ πρότασιν τοῦ εἰσαγγελέως, τοῦ ἰδιώτου κατηγόρου, τοῦ ἐγκαλουμένου, τοῦ πολιτικῶς ἐνάγοντος, ἢ τοῦ ἀνακριτοῦ. Ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου τὸ συμβούλιον τῶν ἐν Σπάρτῃ πλημμελειοδικῶν,

διατάξαν αὐτεπαγγέλτως περαιτέρω ἀνάκρισιν περὶ τοῦ ἂν ὁ Β Μ ἐγνώριζε τὴν ἐν Γυθείῳ γενομένην στάσιν, καὶ ἂν ἔστειλεν εἰς αὐτὴν τὸν φυγόδικον Π Σ, ἔπραξεν ὑπέρβασιν τῶν καθηκόντων του, καὶ ἐνήργησεν ἀναρμοδίως· καθότι, μὴ γενομένης παρὰ τῶν πρὸς τοῦτο ἁρμοδίων προσώπων οὐδεμιᾶς περὶ τῆς πράξεως ταύτης ἀνακρίσεως ἢ προτάσεως, τὸ εἰρημένον συμβούλιον διὰ μόνης τῆς καταμηνύσεως τοῦ δημοτικοῦ παρέδρου Μ Γ Ε, τοῦ μὴ ἐμφανισθέντος μήτε ὡς ἰδιώτου κατηγόρου, μήτε ὡς πολιτικῶς ἐνάγοντος, δὲν ἐδύνατο νὰ ἐπιληφθῇ ἁρμοδίως τῆς εἰρημένης πράξεως, οὐδὲ νὰ διατάξῃ περαιτέρω ἀνάκρισιν αὐτῆς, μὴ προϋπαρχούσης οὐδεμιᾶς ἀνακρίσεως.

Διὰ ταῦτα ἀναιρεῖ κτλ. »

§ 17. Ἡ περὶ προσωρινῆς ἀπολύσεως ἐκ τῆς φυλακῆς αἴτησις μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τῆς ἀνακρίσεως δὲν ὑπάγεται εἰς τὸ δικας. συμβούλιον.

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ τὰ συμβούλια τῶν πλημμελειοδικῶν εἶναι μόνον ἁρμόδια μέχρι τῆς ἀποπερατώσεως τῆς ἀνακρίσεως καὶ τῆς εἰς τὸ ἀκροατήριον παραπομπῆς τῆς δίκης. Ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ἡ περὶ προσωρινῆς ἀπολύσεως ἐκ τῆς φυλακῆς αἴτησις τοῦ Δ Γ ἐγένετο ἀφοῦ εἶχεν ἤδη ἀποπερατωθῆ ἡ ἀνάκρισις, καὶ ἐκδικασθῆ ἡ κατὰ τοῦ ῥηθέντος Α Γ κατηγορία ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ τῶν πλημμελειοδικῶν· ἑπομένως τὸ συμβούλιον τῶν ἐν Σπάρτῃ πλημμελειοδικῶν, ἐπιληφθὲν τῆς αἰτήσεως ταύτης, ἐδίκασεν ἀναρμοδίως καὶ καθ' ὑπέρβασιν τῶν καθηκόντων του, καθότι διὰ τῆς εἰς τὸ ἀκροατήριον παραπομπῆς τῆς δίκης, μεταβιβασθείσης ταύτης εἰς ὁλόκληρον τὸ δικαστήριον τῶν πλημμελειοδικῶν, ἡ ἁρμοδιότης τοῦ συμβουλίου εὑρίσκετο ἐξηντλημένη.

Διὰ ταῦτα ἀποῤῥίπτει κτλ. »—Ὅρα τὸν ἑπ. §.

Ἀπόφ. ποινικ. Ἀρείου Πάγου υλδ'. τῆς 12 μαρτίου 1840.

§ 18. Τὰ συμβούλια δὲν ἐπιλαμβάνονται τῶν ὑποθέσεων, τὰς ὁποίας παρέπεμψαν εἰς τὸ ἀκροατήριον (Ὅρα καὶ τὸν προηγ. §).

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ τὸ δικ. συμβούλιον, κατὰ τὸ 73 βούλευμά του, εἶχεν ἀναπέμψει τὴν προκειμένην ὑπόθεσιν εἰς τὸ ἀκροατήριον τῶν πλημμελειοδικῶν, καὶ διὰ τοῦτο εἶχεν ἀφαιρέσει ἀφ' ἑαυτοῦ πᾶν δικαίωμα δικαιοδοσίας ἐπ' αὐτῆς· ἄλλο δὲ βούλευμα τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν ἀπεκύρωσε τὴν αὐτὴν ἀναπομπὴν, καὶ διὰ τούτους τοὺς λόγους μόνον ἁρμόδιον ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως ταύτης ἦτον τὸ ἐν

Ἀθήναις πλημμελειοδικεῖον, καὶ ἑπομένως τὸ ῥηθὲν συμβούλιον ἦτον ἀναρμόδιον.

Ἐπειδὴ τὰ δικαστικὰ συμβούλια, κατὰ τὸ 253 ἄρθρ. τῆς ποιν. δικονομίας, δὲν δύνανται ν' ἀναλάβουν τὴν ἀνάκρισιν εἰμὴ ὁσάκις εὑρεθῶσι νέαι ἀποδείξεις βαρυντικαί, ἤγουν ἐνισχύουσαι τὴν κατὰ τοῦ κατηγορηθέντος ὑποψίαν, ἀλλ' ὄχι ὅταν οὗτος προτείνῃ ἀποδείξεις ὑπὲρ ἑαυτοῦ. Τὸ δὲ δικαστικὸν συμβούλιον εἶχε τόσον ὀλιγώτερον δικαίωμα ν' ἀναλάβῃ τὴν ἀνάκρισιν τῆς προκειμένης ὑποθέσεως, ὅσον τὴν εἶχεν ἤδη ἀναπέμψει εἰς τὸ ἀκροατήριον τῶν πλημμελειοδικῶν, καὶ ἦτον ἀναρμόδιον κατὰ δύο λόγους· α'. διότι, καθὼς προεξετέθη, διὰ δύο δικ. πράξεων, λαβουσῶν ἰσχὺν δεδικασμένης ὑποθέσεως, μόνον ἁρμόδιον δικ. ἦτο τὸ πλημμελειοδικεῖον· καὶ β'. διότι αἱ νέαι ἀποδείξεις, αἵτινες ἐδόθησαν, δὲν εἶναι βαρυντικαί.

Ἐπειδή, κατὰ τὸ 477 ἄρθρ. § 1 τῆς ποιν. δικονομίας, ἡ ἀναρμοδιότης δίδει χώραν εἰς ἀναίρεσιν.—Ἐπειδὴ ἡ ἕνεκα ἀναρμοδιότητος ἀναίρεσις φέρει, κατὰ τὸ 497 ἄρθ. τῆς ποινικῆς δικονομίας, τὴν εἰς ἄλλο δικαστήριον παραπομπὴν τῆς ὑποθέσεως. Ἀναιρεῖ· παραπέμπει εἰς τὸ ἐν Χαλκίδι πλημμελειοδικεῖον κτλ. »

Ἀπόφ. ποιν. Ἀρείου Πάγου 12 τοῦ 1835.

§ 19. Ἀποφανθείσης ἅπαξ τῆς εἰς δίκην εἰσαγωγῆς, ὁ σκοπὸς τῆς ἀνακρίσεως θεωρεῖται συμπληρωμένος, καὶ διὰ τοῦτο ἡ ἀνάκρισις ἀποπερατοῦται διὰ τοῦ περὶ παραπομπῆς βουλεύματος, καὶ ἑπομένως ἅπαντες οἱ ἀνακριτικοὶ ὑπάλληλοι εἶναι ἀπὸ τοῦδε ἀναρμόδιοι νὰ κάμουν νέας ἀνακριτικὰς πράξεις πρὸ τῆς ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ συζητήσεως.

Ἀπόφ. ποιν. Ἀρείου Πάγου 78 τῆς 17 αὐγ. 1842.

§ 20. Δύναται τὸ συμβούλιον τῶν ἐφετῶν μετὰ τὴν ὁριστικὴν τοῦ κατηγορουμένου παραπομπὴν εἰς τὸ κακουργιοδικεῖον, ν' ἀποφανθῇ ἔπειτα ἁρμόδιον τὸ πλημμελειοδικεῖον;

Ἀπόφ. « Ἐπειδή, κατὰ τὰ ἄρθρ. 373 καὶ 419 τῆς ποιν. δικονομίας, εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῶν πλημμελειοδικῶν ὑπάγονται αἱ πράξεις αἱ τιμωρούμεναι μὲ ποινὰς ἐπανορθωτικάς, εἰς δὲ τὸ κακουργιοδικεῖον αἱ τιμωρούμεναι μὲ ἐγκληματικάς, καὶ μόνον ἕνεκα συναφείας τῶν ἀξιοποίνων πράξεων γίνεται, κατὰ τὰ ἄρθρ. 33 καὶ 34 τῆς ποιν. δικονομίας, ἐξαίρεσις τοῦ κανόνος τούτου καὶ τὰ κακουργιοδικεῖα ἐπιλαμβάνονται τῶν πλημμελημάτων. Ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ὁ Α Ν, καί τοι κατηγορούμενος διὰ πλημμελήματα,

παρεπέμφθη παρὰ τῶν ἐν Τριπόλει πλημμελειοδικῶν ἐνώπιον τῶν κακουργιοδικῶν ἕνεκα συναφείας τῆς πράξεώς του μὲ πράξεις τοῦ Α' Κ, ἐχούσας χαρακτῆρα κακουργήματος, ἀλλά, χωρισθείσης ὑπὸ τῶν συνέδρων τῆς δίκης καὶ δικασθέντος τούτου μόνον, ὁ λόγος τῆς παραπομπῆς τοῦ Ν εἰς τὸ κακουργιοδικεῖον δὲν ὑφίσταται πλέον, καὶ ἑπομένως τὸ πλημμελειοδικεῖον Τριπόλεως, προκειμένου περὶ πλημμελήματος, μὴ συνεχομένου μὲ πράξεις τιμωρουμένας μὲ ἐγκληματικὴν ποινήν, εἶναι τὸ μόνον ἁρμόδιον νὰ τὸ δικάσῃ.

Ἐπειδὴ δὲ ὁ νόμος τὰ περὶ ἁρμοδιότητος ζητήματα ἀνέθεσεν εἰς αὐτὰ τὰ δικαστήρια, περὶ τῆς ἁρμοδιότητος τῶν ὁποίων πρόκειται, ἕπεται, ὅτι τὸ συμβούλιον τοῦτο ἤθελεν ὑπερβῆ τὰ ὅρια τῆς ἐξουσίας του, ἀποφαινόμενον, μὴ ὑπαρχούσης τῆς περιπτώσεως, τῶν ἄρθρ. 251 καὶ 260 τῆς ποινικῆς δικονομίας, ἁρμόδιον τὸ πλημμελειοδ Τριπόλεως, νὰ δικάσῃ τὸν Α Ν (Ὅρα *Στρατιῶται*).

Βούλ. 21 τοῦ 1845 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφετῶν.

§ 21. *Τὰ συμβούλια τῶν ἐφετῶν δὲν ἐπιλαμβάνονται ποινικῶν ὑποθέσεων εἰμὴ κατ' ἀνακοπὴν βουλεύματος*· ἀπόφ. ποιν. Ἀρείου Πάγου 81 τοῦ 1846, ἣν βλέπε εἰς τὸ Εὑρετήριον τόμος γ' σελ. 204.

§ 22. Τὰ ποιν. δικαστήρια ἢ καὶ αὐτὰ τὰ δικαστικὰ συμβούλια εἶναι ἁρμόδια νὰ λάβωσιν ὑπ' ὄψιν καὶ νὰ ἐκτιμήσωσι τὸν πρὸς ἀκύρωσιν τοῦ ά. γάμου προτεινόμενον λόγον ἀκυρότητος; [1] Ναί.

Βούλευμα τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν 12 τοῦ 1839 φέρον:

«Ἐπειδὴ καὶ ἐν ὑποθέσει, ὅτι ἀληθῶς δὲν εἶχεν ὁ διαληφθεὶς Ζ συμπληρώσει τὸ 14 ἔτος τῆς ἡλικίας του ὅταν συνήφθη εἰς τὸν ά. γάμον, ἐξάγεται ὅμως ἀπὸ τὴν ἀνάκρισιν, ὅτι ἐξηκολούθησε νὰ συμβιοῖ καὶ νὰ συνοικῇ μετὰ τῆς πρώτης συζύγου του, καὶ ἀφοῦ συνεπλήρωσε τὸ 14 ἔτος· ὅθεν ἔκτοτε κατέστη νόμιμος σύζυγος κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ πολιτ. νόμου (Ν. 4 πανδεκτ. *de ritu nuptiarum*. Ν. 9 πανδεκτ. *de sponsal.*) καὶ πᾶσα προηγουμένη ἀκυρότης ἐκαλύφθη· προκειμένου δὲ λόγου περὶ ἀκυρότητος οὐχὶ ἀπολύτου, ἀλλὰ σχετικῆς καὶ καλυπτέας, δύναται αὕτη νὰ ληφθῇ

---

(1) Ὅρα τὴν λέξιν Γάμος εἰς τὴν λέξιν Ζητήματα προδικαστικά.

ὑπ' ὄψιν καὶ νὰ ἐκτιμηθῇ ἀμέσως ἀπὸ τὰ ποινικὰ δικαστήρια ἄνευ παραπομπῆς εἰς τὰ πολιτικά (1).

---

(1) Σημ. Ἐπειδὴ συνέπεσε λόγος περὶ προδικαστικῶν ζητημάτων, θεωρῶ ἔχι ἄπο σκοποῦ νὰ σημειώσω καὶ τὰ ἑξῆς:

α) Δύναταί τις νὰ ζητήσῃ τὴν διάλυσιν τοῦ γάμου, ἕνεκα μοιχείας, χωρὶς νὰ προηγηθῇ ἐγκληματικὴ καταδίωξις; Ἴδε τὴν νομολ. α) εἰς τὸ Εὑρετ. λέξ. *Ἀποζημίωσις* σελ. 233 ἐπ. καὶ β') ἐν τῇ λέξ. *Γάμος*.

β) Ὅταν ὁ ἐπὶ μοιχείᾳ κατηγορούμενος προτείνῃ τὴν ἀκυρότητα τοῦ μεταξὺ τῆς σὺν αὐτῷ συγκατηγορουμένης γυναικὸς καὶ τοῦ συζύγου ταύτης (τοῦ καταμηνύσαντος αὐτοὺς) γάμου μὲ σκοπὸν νὰ προσβάλῃ τὸ δικαίωμα τοῦ ἐγκαλεῖν τούτου, τὸ ποιν. δικαστήριον δύναται νὰ δικάσῃ τὴν ἔνστασιν ταύτην (ἀπόφ. ποιν. Ἀρείου Πάγου τλε'. τῆς 19 μαΐου 1839.

γ) Ὑπαρχούσης ἀγωγῆς περὶ ἀκυρώσεως τοῦ γάμου, ἡ ποινικὴ καταδίωξις δὲν δύναται νὰ προχωρήσῃ, πρὶν ἢ ἀποφασισθῇ ἡ πολιτικὴ ἀγωγὴ ἀπὸ τὸ πολιτ. δικαστήριον (ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Πάγου 7 τοῦ 1847).

δ) Τὸ ποιν. δικαστήριον εἶναι ἁρμόδιον νὰ ἐξετάσῃ ἂν τὸ πολ. ζήτημα ἔχῃ ἐπιῤῥοὴν εἰς τὴν ὑπόθεσιν· ἂν προτείνηται σπουδαίως, καὶ ἂν δὲν ἀνατρέπηται ἐκ τῶν ὑπαρχουσῶν ἀποδείξεων (ἀπόφ. ποιν. Ἀρείου Πάγου 49 τοῦ 1847).

ε) Πᾶσα ἔνστασις ἀνήκει εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ ποιν. δικαστηρίου, καὶ δὲν ὑπάρχει ἐξαίρεσις εἰμὴ ὅταν ἡ πρᾶξις, ἐφ' ἧς στηρίζεται ἡ ἔνστασις, ἦναι διόλου πολιτική, καί, ὑποτεθεῖσα ἀληθής, ἤθελεν ἐξαλείψει ἐξ ὁλοκλήρου τὴν ὕπαρξιν τοῦ ἐγκλήματος.

Ἀπόφ. ποιν. Ἀρείου Πάγου ρνγ'. τῆς α. ὀκτωβρ. 1837. (Σελ. 220 τοῦ β'. τόμου τῆς Νομολογίας).

Ἐπρόκειτο περὶ κατηγορίας προνοουμένης ἀπὸ τὸ ἄρθ. 401 τοῦ ποιν. νόμου καὶ ὁ λόγος τῆς ἀνοιρέσεως ἦτο ὅτι εἰς τὰς κατ' ἐντολὴν πράξεις τῶν κληρονόμων μεταξὺ αὐτῶν καὶ τῶν ἐντολέων των δὲν δύναται νὰ ὑποτεθῇ ἀθέμιτος καὶ τιμωρητέα ἡ πρᾶξις, χωρὶς πρῶτον νὰ ὑπάρξῃ πολιτικὴ ἀγωγή, ἀπὸ τῆς ὁποίας τὸ ἀποτέλεσμα ἐξαρτᾶται ἡ πειθαρχικὴ ἢ ἡ ποινικὴ καταδίωξις, κατὰ τὸ ἄρθ. 11 τῆς πολ. δικονομίας καὶ τὸ 8 τῆς ποινικῆς· ὥστε ἐπὶ τῆς προκειμένης περιστάσεως, χωρὶς ὕπαρξιν λογιστικῆς δίκης, δὲν ἠδύνατο νὰ εἰσαχθῇ ποινική.

ς) Ἐπὶ τῆς αὐτοδικίας, τὸ ποινικὸν δικαστήριον εἶναι ἁρμόδιον νὰ ἐξετάσῃ τὸ ζήτημα, ἂν ὁ αὐτοδικήσας ἦτο κύριος τοῦ πράγμα-

συμβουλίου νὰ παραδεχθῇ ἢ μὴ τὴν προτεινομένην ἀναβολὴν ὑποθέσεώς τινος, διὰ νὰ προσαχθῶσι μάρτυρες ὑπερασπίσεως.
Ἀπόφ. ποιν. Ἀρείου Πάγου 31 τῆς 15 ἀπριλίου 1847.

§ 12. *Εἰς ποίας περιπτώσεις τὰ δικαστικὰ συμβούλια ἔχουν τὸ δικαίωμα νὰ διαττάτωσι κατασχέσεις;*—Ἕπονται 2 βουλεύματα.

α) Ἐπειδὴ ἀληθῶς μὲν, καθ' ἃ διϊσχυρίζεται ὁ εἰσαγγελεὺς τῶν πλημμελειοδικῶν, τὰ δικαστικὰ συμβούλια ἔχουσι τὸ δικαίωμα νὰ διατάττωσι κατασχέσεις, ἢ ἄλλα μέτρα συντείνοντα πρὸς ἀνακάλυψιν τῶν ἀξιοποίνων πράξεων, οὐχὶ μόνον ὅταν μεταξὺ τῶν ἀνακριτικῶν ὑπαλλήλων προϋπῆρξεν ἀμφισβήτησις περὶ τούτου, ἀλλὰ καὶ τότε ἀκόμη ὅταν δὲν προηγήθῃ τοιαύτη, καὶ ἐπομένως κατὰ τοῦτο μόνον ἤθελεν εἶσθαι ἐσφαλμένον τὸ ἀνακοπὲν βούλευμα τῶν πλημμελειοδικῶν, πλὴν, λαμβανομένης ὑπ' ὄψιν κατ' οὐσίαν τῆς προτάσεως ταύτης, τὸ συμβούλιον παρατηρεῖ, ὅτι ἐπὶ τοῦ προκειμένου, καθ' ὅσον δηλαδὴ ἀφορᾷ τὴν ποινικὴν πρᾶξιν, δὲν ἦτον ἀναγκαῖον νὰ διαταχθῇ ἡ κατάσχεσις τοῦ πλοίου 1) διότι ὁ κατηγορούμενος αὐτὸς εἰς τὴν ἐξέτασίν του ὡμολόγησε, καὶ εἰς τὴν ἀνακοπήν του δὲν ἠμφισβήτησεν, ὅτι ἡ κατασχεθεῖσα ξυλεία παρεδόθη εἰς τὸν Ν καὶ ἐχρησίμευσε πρὸς κατασκευὴν πλοίου, ὥστε περὶ τῆς ταυτότητος αὐτῆς δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία· 2) διότι ἂν διὰ τῆς κατασχέσεως, πολιτικῶς ἐνεργηθείσης, κατέστη ἀναπαλλοτρίωτος ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος ξυλεία, τοῦτο εἶναι ζήτημα τῆς πολιτ. ἁρμοδιότητος, περὶ ἧς ἤδη δὲν πρόκειται. καθὼς ὁμοίως εἰς τὴν αὐτὴν ἁρμοδιότητα ὑπάγεται καὶ τὸ ἕτερον ζήτημα περὶ τοῦ ἐὰν τὸ ἐκ τῆς ὑφαιρεθείσης ξυλείας κατασκευασθὲν πλοῖον δύναται ἢ οὐ νὰ διεκδικηθῇ ἀπὸ τὸν δανειστὴν, ἢ ἐὰν οὗτος ἔχῃ τὸ δικαίωμα ν' ἀπαιτήσῃ τὸ ἀντίτιμον αὐτῆς; (Βούλ. τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφ. 1841).

β) Τὸ 8 βούλευμα τοῦ 1837 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν φέρει:
Ἐπειδὴ τὸ εἰρημένον ἄρθρ. 255 ὁρίζον ὅτι, ἐὰν διετάχθη κατάσχεσίς τις, τὸ συμβούλιον ἀποφασίζει περὶ τῆς διατηρήσεώς της, δὲν ἐννοεῖ περὶ κατασχετηρίων ὑπόπτων ἀτόμων, ἀλλὰ περὶ κατασχέσεως πραγμάτων, καὶ τοιαύτη κατάσχεσις δὲν ἐξάγεται ποσῶς ἀπὸ τὴν δικογραφίαν ὅτι διετάχθη.

§ 13. Τὰ δικαστικὰ συμβούλια δύνανται ν' ἀναβάλωσι τὴν ἔκδοσιν τοῦ βουλεύματος περὶ τῆς εἰς δίκην παραπομπῆς τοῦ ἐγκαλουμένου, ὅταν μετὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ἀδικήματος περιέπεσεν εἰς βλακείαν κτλ; ὅρα τὴν λέξιν *Βλάκες*.

§ 14. Τὰ συμβούλια τῶν ἐφετῶν δύνανται νὰ χειροτερεύωσι τὴν κατάστασιν τῶν ἀνακοπτόντων κατηγορουμένων;

Τὸ συμβούλιον τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν (βούλευμα 102 τοῦ 1840) ἔλυσε καταφατικῶς τὸ ζήτημα, ἀποφανθὲν ὅτι ἐκ τῶν ἄρθρ· 260 καὶ 251 τῆς ποιν. δικονομίας δὲν προκύπτει ἀπαγόρευσίς τις ὡς πρὸς τὸ δικαίωμα τοῦτο, ἀφοῦ μάλιστα διὰ τοῦ βουλεύματος δὲν καταδικάζονται ὁριστικῶς οἱ ἐγκαλούμενοι, καὶ τὸ δικάσον δικαστήριον δύναται ν' ἀποφανθῇ τὸ ἐναντίον.

Δι' ἑτέρου βουλεύματος οἱ αὐτοὶ ἐφέται ἀπεφάνθησαν ὅτι τὸ συμβούλιον τῶν ἐφετῶν δύναται νὰ δώσῃ εἰς πρᾶξιν τινα ἄλλον χαρακτηρισμὸν παρὰ τὸν γενόμενον ὑπὸ τοῦ συμβουλίου τῶν πλημμελειοδικῶν, καὶ νὰ χειροτερεύσῃ τὴν τύχην τοῦ ἐγκαλουμένου, [1] διότι ά) τὸ συμβούλιον τῶν ἐφετῶν δὲν περιορίζεται ἀπὸ

---

[1] Ἐπειδὴ ἐκ τῆς γενομένης ἀνακρίσεως, τῆς ἐκθέσεως τοῦ ἰατροῦ κλπ. καὶ καθ' ὅσον δὲν ὑπάρχει λόγος ὥστε νὰ ὑποτεθῇ, ὅτι ὁ χωροφύλαξ Χ ἠδύνατο ψευδῶς πῶς ν' ἀποδώσῃ εἰς τοὺς ἀνακόπτοντας Β καὶ Π ἐγκαλουμένους τὰς κατ' αὐτοῦ πράξεις, ἐξάγονται ἀποχρῶσαι ἐνδείξεις πρὸς ὑποστήριξιν κατηγορίας κατ' αὐτῶν ὡς ὑπαιτίων τοῦ ὅτι οὗτοι θέλοντες βιαίως νὰ λάβωσι παρὰ τοῦ εἰρημένου χωροφύλακος τὸ ξιφίδιον, τὸ ὁποῖον οὗτος ὡς δημόσιος ὑπηρέτης προς ἐκτέλεσιν τῶν ἔργων τῆς ὑπηρεσίας του ἀφήρεσεν ἀπὸ τὸν Γ, ἤκισεν αὐτὸν εἴς τε τὸ πρόσωπον καὶ τὴν χεῖρα, ἡ δὲ πρᾶξις αὕτη προνοεῖται καὶ τιμωρεῖται ὡς πλημμέλημα παρὰ τοῦ ἄρθρ. 24, συνδυασμένου μὲ τὸ ἄρθρ. 23 τοῦ ἀπὸ 23 νοεμβρ. 1837 περὶ ἐξυβρίσεων ἐν γένει κλπ. νόμου.

Ἐπειδὴ, τούτων οὕτως ἐχόντων, μεταῤῥυθμιστέον καθίσταται τὸ ἀνακοπὲν βούλευμα, καθ' ὅσον ἂν καὶ ἀφ' ἑνὸς συμφώνως μὲ τ' ἀνωτέρω ἐκ τῆς ἀνακρίσεως προκύπτοντα περιστατικὰ, τὸ συμβούλιον τῶν πλημμελειοδικῶν ἀναφέρῃ ὅτι οἱ κατηγορούμενοι ἤκισαν εἰς διάφορα μέρη τοῦ σώματός του τὸν χωροφύλακα Χ, ἐσφαλμένως μ' ὅλον τοῦτο ἐφήρμοσεν ἀφ' ἑτέρου τὸ ἄρθρ. 22 τοῦ εἰρημένου νόμου, τὸ ὁποῖον προνοεῖ μόνον τὰς ἐναντίον δημοσίων ὑπηρετῶν ἐξυβρίσεις.

Ἐπειδὴ ἂν καὶ τὸ ἤδη ἐφαρμοζόμενον ἄρθρ. 24 περιέχῃ ποινὴν βαρυτέραν ἐκείνης, τὴν ὁποίαν ὁρίζει τὸ παρὰ τοῦ συμβουλίου τῶν πλημμελειοδικῶν ἐφαρμοσθὲν ὑπ' ἀριθ. 22, τὸ δὲ βούλευμα τῶν πλημμελειοδικῶν ἀνεκόπη μόνον παρὰ τῶν κατηγορουμένων καὶ οὐχὶ παρὰ τοῦ εἰσαγγελέως, ἡ σκέψις αὕτη δὲν δύναται νὰ ἐμποδίσῃ τὸ συμβούλιον τοῦτο τῶν ἐφετῶν τοῦ νὰ μεταῤῥυθμίσῃ τὸ διαληφθὲν βούλευμα, ἐφαρμόζον τὴν ἀνήκουσαν ποινικὴν διάταξιν, διότι τὸ συμβούλιον κρίνει ὅτι ἡ ἀρχὴ περὶ τοῦ ὅτι δῆθεν ἐὰν ὁ εἰσαγγελεὺς δὲν ἀνέκοψε τὸ βούλευμα, τὸ ὁποῖον ἀνέκοψεν ὁ κατηγορούμενος, ὑπάρχει ὡς πρὸς τὸ πρῶτον τελεσιδικία, καὶ ἑπομένως διὰ τῆς μόνης ἀνακοπῆς τοῦ κατηγορουμένου δὲν δύναται τὸ συμβούλιον τῶν ἐφετῶν νὰ χειροτερεύσῃ δῆθεν τὴν τύχην τούτου, δὲν παρεδέχθη ἀπὸ τὴν ποινικὴν δικονομίαν, ὡς πρὸς τὰς ἀνακοπὰς τῶν βουλευμάτων,

νόμον τινὰ εἰς τὸ νὰ χαρακτηρίζῃ τὴν πρᾶξιν ἄλλως παρ' ὅπως τὴν ἐχαρακτήρισε τὸ συμβούλιον τῶν πλημμελειοδικῶν· β) ἡ τοῦ ἄρθρ. 779 τῆς πολιτ. δικονομίας διάταξις δὲν ὑπάρχει εἰς τὴν ποινικὴν

καὶ τὸν χαρακτηρισμὸν τῶν κατηγοριῶν (ἂν καὶ ὑποτεθῇ ἄλλως, ὅτι ἔπρεπεν αὕτη νὰ γίνῃ ἴσως παραδεκτή, ὅταν ἤθελεν πρόκεισθαι περὶ ὁριστικῆς καταδικαστικῆς ἀποφάσεως, καὶ περὶ ἐφέσεως αὐτῆς γενομένης ἀπὸ μόνον τὸν κατηγορούμενον) κυρίως διὰ τοὺς ἑξῆς λόγους.

ά. Ὅτι τὸ συμβούλιον τῶν ἐφετῶν δὲν περιορίζεται ἀπὸ κανένα νόμον εἰς τὸ νὰ χαρακτηρίζῃ διαφόρως τὴν πρᾶξιν παρ' ὅ,τι τὴν ἐχαρακτήρισε τὸ συμβούλιον τῶν πλημμελειοδικῶν, καὶ νὰ ἐφαρμόζῃ τὸν ἀνήκοντα νόμον.

β'. Ὅτι ἡ ἐνεστῶσα ποινικὴ δικονομία δὲν διαγράφει μόνον ἁπλῶς διατυπώσεις, ἀλλ' εἶναι πρόδηλον ὅτι διὰ θετικῶν διατάξεων κανονίζει καὶ τὰς κυριωτέρας περὶ δικαιωμάτων τῶν διαδίκων καὶ τῶν εἰσαγγελέων ἀρχὰς τοῦ δικαίου, ὅσας ὁ νομοθέτης ἐνέκρινε πρέπον νὰ κυρώσῃ. Παρατηρεῖται δὲ ὅτι εἰς μὲν τὴν πολιτικὴν δικονομίαν ἐπρονόησε νὰ παραδεχθῇ ῥητῶς διὰ τοῦ ἄρθρ. 779 τὴν ἀρχὴν τῆς μὴ χειροτερεύσεως τῆς τύχης τοῦ ἐκκαλοῦντος, εἰς δὲ τὴν ποινικὴν ἐσιώπησε περὶ αὐτῆς ὡς πρὸς τὸν ἀνακόπτοντα.

γ'. Ὅτι ὄχι μόνον δὲν ἐκήρυξε ῥητῶς τὴν ἀρχὴν ταύτην εἰς τὴν ποιν. δικονομίαν ὡς πρὸς τὰς ἀνακοπὰς τῶν βουλευμάτων, ἀλλὰ διὰ ῥητῆς μάλιστα διατάξεως τὴν ἀπέτρεψεν, ὡς ἐξάγεται ἀπὸ τὰ ἄρθρα 267—272, διότι κατὰ τὰ ἄρθρα ταῦτα, καί τοι μὴ γενομένης παντάπασιν ἀνακοπῆς, ἢ καὶ γενομένης ἀνακοπῆς παρὰ τοῦ κατηγορουμένου, τὸ δικαστήριον τῶν ἐφετῶν, εἰσαγομένης εἰς αὐτὸ τῆς ὑποθέσεως παρὰ τοῦ παρ' αὐτοῖς εἰσαγγελέως, δύναται νὰ χαρακτηρίσῃ ἄλλως τὸ κακούργημα παρ' ὅ,τι τὸ ἐχαρακτήρισε τὸ βούλευμα τῶν πλημμελειοδικῶν, καὶ νὰ ἐφαρμόσῃ εἰς τὴν ἀξιόποινον πρᾶξιν βαρύτερον ἄρθρον ποινικόν. Ὅθεν ἐὰν ὁ νόμος αὐτὸς ῥητῶς ἐπιτρέπῃ νὰ χειροτερεύσῃ τὸ συμβούλιον τῶν ἐφετῶν τὴν τύχην τοῦ κατηγορουμένου καὶ τότε ἀκόμη, ὅταν οὗτος κεῖται ὑπὸ κατηγορίαν κακουργήματος, συνάγεται ὅτι τόσῳ μᾶλλον ἐπιτρέπει αὐτὸ σιωπηλῶς, ὅταν ὁ κατηγορούμενος διατελῇ εἰς καλητέραν θέσιν, δηλ. ὅταν ἀναπεμφθῇ μόνον ἐπὶ πλημμελήματι ἢ πταίσματι.

δ'. Ὅτι ὡς πρὸς τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἀνήκοντος ἄρθρου τοῦ ποιν. νόμου εἰς τὴν ἐκ τῆς ἀνακρίσεως προκύπτουσαν ἀξιόποινον πρᾶξιν, δηλαδὴ ὡς πρὸς τὴν παραπομπὴν εἰς δίκην, ὁ νομοθέτης δὲν ἠθέλησε νὰ δώσῃ εἰς τὰ βουλεύματα τὴν πλήρη ἰσχὺν τῆς τελεσιδικίας, καθόσον πρόκειται πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ περὶ ὁρισμοῦ τῆς ἁρμοδιότητος τοῦ δικάσαντος δικαστηρίου, δηλαδὴ ἀντικειμένου, περὶ τοῦ ὁποίου τὰ δικαστήρια ἀποφαίνονται αὐτεπαγγέλτως· τοῦτο δὲ ἐξάγεται ἀπὸ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 373 τῆς ποινικῆς δικονομίας, διότι, κατ' αὐτήν, ἐὰν πρᾶξίς τις εἰσαχθεῖσα εἰς τὸ ἀκροατήριον τῶν πλημμελειοδικῶν, καὶ ἐκ παραπομπῆς ἔτι, ὡς πλημμέλημα, φέρῃ σημεῖα κακουργήματος, τὸ δικαστήριον ἐξ ἐπαγγέλματος ὀφείλει νὰ τὴν ἀναπέμψῃ εἰς τὸ κακουργιοδικεῖον, δηλαδὴ ἐξ ἐπαγγέλματος ἀνατρέπει τὴν ὑποτιθεμένην τελεσιδικίαν καὶ χειροτερεύει τὴν θέσιν τοῦ

διχονομίαν· γ) διὰ τῶν ἄρθρ. 267—272 τῆς ποινικῆς δικονομίας ὁ νομοθέτης ἀνέτρεψε μάλιστα τὴν τοῦ 779 διάταξιν· δ) ὡς πρὸς τὴν εἰς δίκην παραπομπὴν ὁ νόμος δὲν ἔδωκεν εἰς τὰ βουλεύματα

κατηγορουμένου· τοῦτο δὲ δὲν ἤθελεν ἐπιτραπῆ βεβαίως, ἐὰν τὸ βούλευμα, ὡς ἐκ τῆς γενομένης ἐμπροθέσμου ἀνακοπῆς τοῦ εἰσαγγελέως, ἤθελε παρέχει εἰς τὸν κατηγορούμενον τοιαύτην τελεσιδικίαν, ὥστε δυνάμει αὐτῆς νὰ μὴ συγχωρῆται ἢ διὰ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου ὀρθὴ κατηγορία αὐτοῦ.

ε'. Ὅτι, κατὰ τὸ ἄρθρ. 262 τῆς ποινικῆς-δικονομίας, ὅταν εἰσαχθῇ εἰς τὸ συμβούλιον τῶν ἐφετῶν δι' αἰτήσεως ὁποιουδήποτε ἐκ τῶν κατὰ τὸ ἄρθρ. 260 προσώπων ἀνακοπὴ κατὰ βουλεύματος, τὸ συμβούλιον ἔχει τὴν αὐτὴν ἐξουσίαν ἢ τὰ αὐτὰ καθήκοντα, τὰ ὁποῖα δίδει εἰς αὐτὸ τὸ ἄρθρον 268, ὅτε δηλαδὴ ἡ ὑπόθεσις εἰσάγεται ἐνώπιόν του διὰ τοῦ εἰσαγγελέως τῶν ἐφετῶν ἄνευ ἀνακοπῆς· τούτεστιν ἔχει, κατὰ τὰ ἄρθρα 248—259, τὴν αὐτὴν ἐξουσίαν, τὴν ὁποίαν ἔχει τὸ συμβούλιον τῶν πλημμελειοδικῶν δυνάμει τοῦ ἄρθρ. 251· εἶναι δὲ ἀναμφισβήτητον, ὅτι τὸ συμβούλιον τῶν πλημμελειοδικῶν δὲν ὑποχρεοῦται καὶ δὲν περιορίζεται ποσῶς ἀπὸ τὴν πρότασιν τοῦ εἰσαγγελέως τῶν πλημμελειοδικῶν, ὡς πρὸς τὸν χαρακτηρισμὸν τῆς πράξεως, τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου καὶ τὴν εἰς τὸ ἁρμόδιον δικαστήριον παραπομπήν, ἀλλ' ἐπιλαμβανόμενον τῆς ὑποθέσεως ἁπλῶς ἐκ τῆς εἰς αὐτὸ γενομένης εἰσαγωγῆς της, σταθμίζει ἀπὸ τὰ ἔγγραφα τῆς ἀνακρίσεως τὴν πρᾶξιν, τὰ περιστατικά, καὶ τὰς ἐνδείξεις, καί, κατ' ἰδίαν πεποίθησιν, ἀποφαίνεται ἀνεξαρτήτως ἀπὸ τὴν πρότασιν τοῦ εἰσαγγελέως, καὶ τοιουτοτρόπως ἔπρεπε νὰ πράττῃ κἄντε εἶχε πρότασιν καὶ παρὰ τοῦ κατηγορουμένου, διότι σκοπὸς τῆς ἀνακρίσεως εἶναι ἡ ἔρευνα τῆς ἀληθείας, καὶ τὰ βουλεύματα εἶναι τῆς ἀνακρίσεως ἡ ἀποπεράτωσις καὶ τὸ συμπέρασμα· ἐὰν δὲ τοιαύτην ἐξουσίαν ἔχῃ τὸ συμβούλιον τῶν πλημμελειοδικῶν, πῶς δύναται ἐναντίον τῶν εἰρημένων ἄρθρων νὰ στερῆται αὐτὰ τὸ συμβούλιον τῶν ἐφετῶν, τὸ ὁποῖον μάλιστα, κατὰ τὸ ἄρθρ. 13 τῆς ποιν. δικονομίας, ἔχει περιπλέον τὴν ἐξουσίαν ν' ἀναθέτῃ αὐτεπαγγέλτως προανακρίσεις εἰς τὸν εἰσαγγελέα, καὶ νὰ ζητῇ λόγον περὶ αὐτῶν.

ϛ'. Ὅτι τὰ εἰρημένα πράττει τὸ συμβούλιον τῶν πλημμελειοδικῶν ἔχον ἐνώπιόν του διάδικον μόνον τὸν εἰσαγγελέα, οὐχὶ δὲ καὶ τὸν κατηγορούμενον, τούτεστιν ἐνεργεῖ ἄνευ τῆς ἀκροάσεως καὶ τῆς ὑπερασπίσεως τούτου, καὶ μάλιστα ἐν ἀγνοίᾳ αὐτοῦ· ὅθεν ὅταν ὁ νόμος ὡς πρὸς τὴν διαδικασίαν τῶν συμβ. ἀφορῶσαν τὴν στάθμισιν τῶν ἐνδείξεων περὶ παραπομπῆς ἢ μὴ εἰς δίκην, ἐστέρησε ῥητῶς τὸν κατηγορούμενον τοῦ κυριωτέρου καὶ προτέρου τῶν φυσικῶν δικαιωμάτων, δηλαδὴ τῆς ὑπερασπίσεως, δὲν δύναταί τις εὐλόγως νὰ συμπεράνῃ, ὅτι, ἐναντίον μάλιστα τῶν προλεχθεισῶν παρατηρήσεων, τῷ ἐπεφύλαξε σιωπηλῶς τὸ μικρότερον ἐκεῖνο τῆς μὴ χειροτερεύσεως δῆθεν τῆς τύχης του, ὅταν συνάμα μὲ αὐτὸν δὲν ἔφθασε ν' ἀνακόψῃ καὶ ὁ εἰσαγγελεύς.

ζ'. Ὅτι ἐὰν ἐπὶ ἀκροατηρίου μὴ ἀποδεικνυομένου μὲν τοῦ ἐγκλήματος, περὶ οὗ ἐγένετο ἡ κατηγορία, ἀποδεικνυομένης ὅμως ἄλλης ἀξιοποίνου πράξεως, δὲν ἐπιτρέπεται νὰ καταδικασθῇ ὁ κατηγορηθεὶς διὰ τὴν τελευ-

τὴν πλήρη ἰσχὺν τῆς τελεσιδικίας καθ' ὅσον πρόκειται, πρὸς τοὺς ἄλλοις, καὶ περὶ ὁρισμοῦ τῆς ἁρμοδιότητος τοῦ δικάσοντος δικαστηρίου, ἤτοι περὶ ἀντικειμένου, περὶ οὗ τὰ δικαστήρια ἀποφαίνον-

---

ταίαν ταύτην πρᾶξιν, τοῦτο προέρχεται ἐκ τῆς ἀρχῆς ὅτι, γενομένης τῆς ἐπὶ ἀκροατηρίου συζητήσεως διὰ ν' ἀναπτύξῃ ὁ κατηγορούμενος τὴν ὑπεράσπισίν του, περιορισθείσης δὲ τῆς ὑπερασπίσεώς του κατὰ τῆς κατηγορίας μόνης, ἤθελε καταδικασθῇ διὰ τὴν ἄλλην πρᾶξιν ἄνευ ὑπερασπίσεως· ὡς πρὸς τὰ βουλεύματα ὅμως τὸ ἄτοπον τοῦτο δὲν ἔχει χώραν·

η'. Ὅτι, ὡς ὀρθῶς ἀπεφήνατο καὶ ὁ Ἄρειος Πάγος διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. ΣΙ'. ἀποφάσεώς του, ὁ παρὰ τοῦ συμβουλίου τῶν ἐφετῶν ὀρθὸς χαρακτηρισμὸς τῆς πράξεως, καὶ ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ ἀνήκοντος νόμου εἰς τὰ περὶ παραπομπῆς εἰς δίκην βουλεύματα, δὲν δύναται νὰ λογισθῇ ὡς χειροτέρευσις τῆς τύχης τοῦ ἐγκαλουμένου, διότι διὰ τῶν βουλευμάτων δὲν καταδικάζονται ὁριστικῶς οἱ ἐγκαλούμενοι, καὶ δύναται τὸ δικαστήριον, εἰς τὸ ὁποῖον παραπέμπονται διὰ ν' ἀναπτύξουν ἐκεῖσε μ' ὅλας τὰς δυνατὰς ἐγγυήσεις τὴν ὑπεράσπισίν των, νὰ ἐπιβάλῃ εἰς αὐτοὺς ἐλαφροτέραν ποινήν, ἢ καὶ νὰ τοὺς ἀθωώσῃ παντελῶς.

θ'. Ὅτι εἰς τὴν ἐπὶ ἀκροατηρίου ἐκδίκασιν τῶν πλημμελημάτων, ὁ νόμος ἀπαιτεῖ τὴν παρουσίαν πέντε δικαστῶν, ἢ τὴν δημοσίαν καὶ προφορικὴν συζήτησιν καὶ ὑπεράσπισιν, καὶ τὴν ἔνορκον ἐξέτασιν τῶν μαρτύρων κτλ. εἰς δὲ τὴν διαδικασίαν περὶ παραπομπῆς, ἀρκεῖται μὲ τὴν σύμπραξιν μόνον τριῶν δικαστῶν, καὶ ἀπαγορεύει ὅλας ἐκείνας τὰς οὐσιώδεις ὑπὲρ τῶν κατηγορουμένων διατυπώσεις. Ἐκ τούτων δ' ἐξάγεται, ὅτι δὲν ἐννόησε ποτὲ νὰ δώσῃ εἰς τὰ βουλεύματα τὴν ἰσχὺν καὶ τ' ἀποτελέσματα τῶν ὁριστικῶν ἀποφάσεων, ἀλλ' ἐπρονόησεν ἁπλῶς νὰ γίνῃ μία προκαταρκτικὴ ἔρευνα μόνον διὰ ν' ἀποφύγῃ τ' ἄτοπα τοῦ νὰ εἰσάγωνται ἔκτοτε εἰς δίκην ἄνθρωποι μὲ ἀπερισκεψίαν, ἀναιτίως, ἢ ἄλλως ἀναρμοδίως.

ι'. Ὅτι μεγίστη διαφορὰ ὑπάρχει ὡς πρὸς τ' ἀποτελέσματα μεταξὺ τῶν πολιτικῶν καὶ τῶν ποινικῶν δικῶν, διότι εἰς τὰ πολιτικὰ προκειμένου λόγου οὐσιωδῶς περὶ χρηματικῶν ἢ κτηματικῶν ἀποδόσεων, ὅταν ὁ εἷς τῶν διαδίκων εὐχαριστῆται εἰς τὴν πρωτόδικον ἀπόφασιν καί τοι ἐπιδικάσασαν εἰς αὐτὸν ὀλιγώτερον τῶν ἀπαιτήσεών του, ἡ κοινωνία ποσῶς δὲν βλάπτεται ἐκ τοῦ ὅτι τὸ ἐφετεῖον δὲν ἐπιδικάζει εἰς αὐτὸν, κατὰ συνέπειαν τῆς ἐφέσεως τοῦ ἀντιδίκου, τί περιπλέον ὅσα κατὰ νόμον ἴσως μὲν ἀνῆκον εἰς ἐκεῖνον, ἀλλ' ὁ ἴδιος αὐτὸς παρέβλεψεν· ἀλλ' ὅταν πρόκηται περὶ ἐγκλημάτων, ἐὰν, ὡς πρὸς τὴν εἰσαγωγὴν αὐτῶν εἰς δίκην, παραδεχθῶσιν ἀρχὴν, ἐξ ἧς εὐκόλως ἤθελεν ἐπιπολάσει ἡ ἀτιμωρησία (καὶ τοιαύτη βέβαια ἤθελεν ἐπιπολάσει ὅσον περισσότερον συνεχωρεῖτο ἡ εἰς τὰ ἀκροατήρια τοῦ δικαστηρίου εἰσαγωγὴ κακῶς χαρακτηρισμένων κατηγοριῶν, διότι τὰ δικαστήρια εἰς τοιαύτας περιπτώσεις ἀναγκάζονται πολλάκις ν' ἀπολύωσι τὸν κατηγορούμενον, μολονότι ὑπάρχει ἄλλως ἀποδεδειγμένη πρᾶξις ἀξιόποινος, διαφόρως ὅμως χαρακτηρισθεῖσα) ἤθελον βλάπτεσθαι καιρίως αἱ κοινωνίαι, τῶν ὁποίων μέλη εἶναι καὶ οἱ κατηγορούμενοι αὐτοὶ, οἱ ἔχοντες κατ' ἄλλας περιστάσεις ἀνάγκην καὶ ὑπὲρ αὐτῶν τῆς ἰσχύος τῶν νόμων

ται αὐτεπαγγέλτως, ὡς ἐξάγεται ἐκ τοῦ ἄρθρ. 373 τῆς ποιν. δικ. ε) ὅτι, κατὰ τὸ ἄρθρ. 262 τῆς ποιν. δικονομίας, ὅταν εἰσαχθῇ εἰς τὸ συμβούλιον τῶν ἐφετῶν δι' αἰτήσεως οἱαδήποτε ἀνακοπὴ κατὰ βουλεύματος, τὸ συμβούλιον ἔχει τὴν ἐξουσίαν ἢ τὰ καθήκοντα, ὅσα διαλαμβάνει τὸ 268 ἄρθ. ὅτε δηλαδὴ ἡ ὑπόθεσις εἰσάγεται διὰ τοῦ εἰσαγγελέως ἄνευ ἀνακοπῆς· ὅταν δὲ τὸ συμβ. τῶν πλημμελειοδικῶν δύναται νὰ χαρακτηρίσῃ τὴν πρᾶξιν κατὰ τὴν κρίσιν του, πῶς δύναταί τις νὰ μὴν ἀποδώσῃ τοιοῦτον δικαίωμα εἰς τὸ συμβ. τῶν ἐφετῶν; ϛ) εἰς τὰ βουλεύματα δὲν ἐφαρμόζεται ἡ ἀρχὴ ὅτι κανεὶς δὲν δύναται νὰ καταδικασθῇ διὰ πρᾶξιν, δι' ἣν δὲν ὑπερασπίσθη· ζ) ὁ νόμος δὲν ἔδωκεν εἰς τὰ βουλεύματα τὴν ἰσχὺν τῶν ὁριστικῶν ἀποφάσεων· η) τὸ συμφέρον τῆς κοινωνίας ἀπαιτεῖ νὰ γίνηται αὐστηρὰ ἐξέτασις τῶν κολασίμων πράξεων, καὶ δὲν δύναταί τις νὰ ἐξομοιώσῃ τὰς ποινικὰς ὑποθέσεις μὲ τὰς πολιτικάς, ὅπου ἰδίως πρόκειται περὶ χρηματικῶν συμφερόντων· ἀρχὴν καθιερωθεῖσαν καὶ παρὰ τῶν ἄρθρ. 477, 479 καὶ 480 τῆς ποινικῆς δικονομίας).

Βούλευμα 87 τοῦ 1841 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν. (Νομικ. σελ. 2656)· Περὶ τοῦ ζητήματος τούτου διαλαμβάνει ἡ ἀπόφασις τοῦ Ἀρείου Πάγου ρμή τῆς δεκάτης τετάρτης αὐγούστου 1837 φέρουσα: Ἐπειδὴ εἰς τὸ διηγηματικὸν τοῦ προσβαλλομένου βουλεύματος τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν βεβαιοῦται, ὅτι οἱ κατηγορούμενοι κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς ἐκτελέσεως τοῦ ἐγκλήματος ἦσαν ἐφωδιασμένοι μὲ ὅπλα καὶ τὰ μετεχειρίσθησαν μὲ ἀπειλὴν σώματος, ἢ ζωῆς τοῦ ὑπηρέτου τῶν ληστευθέντων προσώπων, τοῦ μόνου

δηλ. τῆς ἀποφυγῆς τῶν ἐκ τῆς ἀκολασίας ἀτοπημάτων· ὅτι τὰς ἀρχὰς ταύτας ὑποστηρίζουσι καὶ αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρ. 477, 479 καὶ 480 τῆς ποινικῆς δικονομίας (καθ' ἃς δὲν συγχωρεῖται μὲν ἀναίρεσις κατ' ἀθωωτικῶν ἀποφάσεων, ἐπιτρέπεται δ' ἐκ τοὐναντίου κατ' ἀθωωτικῶν βουλευμάτων (ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου ΡΛΔ'.), καὶ διὰ τοὺς λόγους τούτους νομίζεται, ὅτι ἡ ποινικὴ νομοθεσία δὲν παρεδέχθη τὴν εἰρημένην ἀρχὴν, τοὐλάχιστον ἐν ὅσῳ πρόκειται ἁπλῶς περὶ χαρακτηρισμοῦ τῆς κατηγορίας, ὡς ἐμφαίνουσι κυρίως τὰ προῤῥηθέντα ἄρθρ. 268 καὶ 373. Δι' ὅλα ταῦτα μεταῤῥυθμίζει τὸ βούλευμα τῶν πλημμελειοδικῶν, καὶ παραπέμπει εἰς δίκην τοὺς ἀνακόπτοντας οὐχὶ ἐπὶ παραβιάσει τοῦ ἄρθρ. 22 τοῦ περὶ ἐξυβρίσεων νόμου, ὡς ἀπεφάνθη τὸ συμβούλιον τοῦτο, ἀλλ' ἐπὶ παραβιάσει τοῦ ἄρθρ. 24 συνδυασμένου μὲ τὸ ἄρθρ. 23 τοῦ αὐτοῦ νόμου.

Βούλευμα τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν 87 τοῦ 1841.

εἰς τὴν οἰκίαν εὑρισκομένου, περιστάσεις προβλεπόμεναι ῥητῶς ἀπὸ τὸν 2 § τοῦ 363 ἄρθρ. τοῦ ποιν. νόμου· ἑπομένως δὲν ὑπάρχει ψευδὴς ἑρμηνεία τοῦ ῥηθέντος ἄρθρου.

Ἐπειδὴ ἂν καὶ ἡ ἑλληνικὴ ἐνδυμασία, τὴν ὁποίαν ἦσαν ἐνδεδυμένοι οἱ κατηγορούμενοι κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς ἀποδιδομένης εἰς αὐτοὺς πράξεως τῆς λῃστείας, ὡς ἀναφέρεται εἰς μίαν αἰτιολογίαν τοῦ προσβαλλομένου βουλεύματος, δὲν ἦναι ἡ ψευδὴς στολὴ, τὴν ὁποίαν ἐννοεῖ ὁ 2 § τοῦ 366 ἄρθρ. τοῦ ποιν. νόμου, καὶ κατὰ τοῦτο ὑπάρχει μὲν κακὴ ἑρμηνεία τοῦ αὐτοῦ παραγράφου· ἐπειδὴ ὅμως τὸ διατακτικὸν τοῦ βουλεύματος στηρίζεται καὶ εἰς ἄλλας αἰτιολογίας ἰσχυρὰς, δὲν δύναται ν' ἀναιρεθῇ διὰ μίαν ἐσφαλμένην.

Ἐπειδὴ ὁσάκις διὰ τῆς ἀνακοπῆς τὰ δικαστικὰ συμβούλια τῶν ἐφετῶν ἐπιλαμβάνονται δίκης τινὸς, δύνανται ταῦτα κατὰ νόμον νὰ ἐπικυρώσουν ἢ ν' ἀφανίσουν τὸ βούλευμα τοῦ συμβουλίου τῶν πλημμελειοδικῶν, ἢ καὶ νὰ χαρακτηρίσουν ἄλλως τὴν πρᾶξιν· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου, ἀνακοψάντων τῶν κατηγορουμένων τὸ βούλευμα τῶν ἐν Ἀθήναις πλημμελειοδικῶν ἐνώπιον τοῦ συμβουλίου τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν, καὶ τούτου χαρακτηρίσαντος ὡς λῃστείαν τὴν ἀποδιδομένην εἰς τοὺς κατηγορουμένους πρᾶξιν, τὴν ὁποίαν τὸ βούλευμα τῶν πλημμελειοδικῶν εἶχε χαρακτηρίσει ὡς κλοπὴν, ἠφανίσθη σιωπηλῶς τὸ πρῶτον βούλευμα, καὶ οἱ ἀναιρεσείοντες παρεπέμφθησαν εἰς τὸ ἁρμόδιον κακουργιοδικεῖον διὰ λῃστείαν.

Ἐπειδὴ τὸ προσβαλλόμενον βούλευμα φέρον, ὅτι ἡ πρᾶξις ἔγινε κατὰ τὸν *παρελθόντα μάϊον*, προσδιορίζει ἀκριβῶς τὴν ἐποχὴν αὐτῆς, διότι ἐννοεῖ προφανῶς τὸν μάϊον τοῦ ἐνεστῶτος ἔτους· ὥστε ὁ λόγος οὗτος τῆς ἀναιρέσεως εἶναι ἀνυπόστατος. »

— Ὁ Ἄρειος Πάγος (ἀπόφασις υπθ'. τῆς 17 δεκεμβρίου 1840) ἀπεφάσισεν ὅτι τὸ συμβούλιον τῶν ἐφετῶν δὲν δύναται νὰ χειροτερεύσῃ τὴν τύχην τοῦ κατηγορουμένου. Ἰδοὺ δὲ ἡ ἀπόφασίς του·

Ἐπειδὴ ἡ εἰς τὸ 260 ἄρθρον χορηγουμένη ἀνακοπὴ ἐμπεριέχει ἐν ἑαυτῇ τὰ οὐσιώδη προσόντα τῆς ἐφέσεως, καὶ χαρακτηρίζεται ῥητῶς ἀπὸ τὸν νόμον ὡς δικαίωμα τῶν προμνημονευθέντων προσώπων, ἀπὸ τὸ ὁποῖον αὐτὰ δύνανται νὰ παραιτηθοῦν καὶ θεωροῦνται ὡς παραιτηθέντα, ὅταν δὲν προτείνουν ἐγκαίρως τὴν ἀνακοπήν· ἐντεῦθεν δὲ ἕπεται ὅτι ἂν μόνος ὁ κατηγορούμενος ἕνεκα πλημμελήματός τινος προτείνῃ τὴν ἀνακοπὴν, οὗτος μεταχειρίζεται τὸ ἔνδικον τοῦτο μέσον πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ καλη-

τερεύσῃ τὴν τύχην του, καὶ ὅτι διὰ τοῦτο τὸ συμβούλιον τῶν ἐφετῶν ἔχει μὲν δικαίωμα ν' ἀποῤῥίψῃ τὴν ἀνακοπὴν, οὐχὶ ὅμως νὰ τροπολογήσῃ τὸ βούλευμα τῶν πλημμελειοδικῶν πρὸς βλάβην τοῦ ἀνακόπτοντος, διότι ὁ εἰσαγγελεὺς, μὴ ἀνακόψας τὸ βούλευμα, συγκατετέθη εἰς αὐτό. Πρὸς τούτοις δὲ εἶναι γενικὴ ἐκ τῆς φύσεως τῶν ἐνδίκων μέσων πηγάζουσα ἀρχὴ ὅτι ὁ διάδικος, προτείνων ἔνδικόν τι μέσον, τὸ ὁποῖον ὁ νόμος χορηγεῖ εἰς αὐτὸν πρὸς ὄφελός του, δὲν δύναται νὰ χειροτερεύσῃ τὴν τύχην του· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου γενομένης ἀνακοπῆς ἀπὸ μέρους μόνον τῶν κατηγορουμένωνκατὰ τοῦ ἀπὸ 14 αὐγούστου 1840 ὑπ' ἀριθ. 2028 βουλεύματος τοῦ συμβουλίου τῶν ἐν Ἀθήναις πλημμελειοδικῶν, τὸ ὁποῖον παρέπεμψεν αὐτοὺς εἰς τὸ ἀκροατήριον τῶν ἐν Ἀθήναις πλημμελειοδικῶν διὰ νὰ δικασθῶσιν ὅτι καθύβρισαν ἔργῳ τὸν Ι Γ διὰ ῥαπισμάτων καὶ ῥαβδισμοῦ, τὸ δικαστήριον τῶν ἐφετῶν, χαρακτηρίσαν τὴν πρᾶξιν τοῦ Φ Φ καὶ Φ Θ Φ ὡς ἄδικον ἐπίθεσιν διὰ βιαιοπραγίας κατὰ τοῦ προσώπου τοῦ Ι Γκηλιόνη, μετεῤῥύθμισε τὸ βούλευμα τῶν πλημμελειοδικῶν πρὸς βλάβην τοῦ ἀνακόπτοντος. καὶ δικάσαν οὕτω περὶ ἀντικειμένου, τὸ ὁποῖον δὲν ὑπεβλήθη εἰς αὐτὸ οὔτε ἀπὸ τοὺς κατηγορουμένους, οὔτε ἀπὸ τὸν εἰσαγγελέα ἢ ἄλλο τι τῶν εἰς τὸ 260 ἄρθρ. μνημονευομένων προσώπων, παρεγνώρισε τὰ ὅρια τῆς ἁρμοδιότητός του.

Διὰ ταῦτα ἀναιρεῖ τὸ ἀπὸ 12 σεπτεμβρίου ε. ε. ὑπ' ἀριθ. 426 βούλευμα τοῦ συμβουλίου τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν. »

§ 15. Ἡ ἐξάλειψις λέξεών τινων ἀπὸ τὸ ἔγγραφον τῆς ἀνακοπῆς δὲν εἶναι χειροτέρευσις τῆς καταστάσεως τοῦ ἀνακόπτοντος.

Ἀπόφ, ποιν. Ἀρείου Πάγου 27 τῆς 26 ἰουνίου 1844.

§ 16. Τὰ δικαστικὰ συμβούλια δὲν δύνανται νὰ παραπέμψωσι τινὰ εἰς τὸ ἀκροατήριον ἄνευ αἰτήσεως τοῦ εἰσαγγελέως.

Βούλευμα 57 τοῦ 1841 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν.—Ὁ Ἄρειος Πάγος (ἀπόφ. ποιν. 7 τῆς 19 ὀκτωβρίου 1839) ἐξεφράσθη ὡς ἕπεται.

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ μόνα τὰ συμβούλια τῶν ἐφετῶν ἔχουν, κατὰ τὰ ἄρθρ. 13 καὶ 14 τῆς ποιν. δικονομίας, τὸ δικαίωμα νὰ διατάττουν αὐτεπαγγέλτως ἀνακρίσεις· τὰ δὲ συμβούλια τῶν πλημμελειοδικῶν δὲν δύνανται οὐδέποτε νὰ ἐνεργῶσιν αὐτεπαγγέλτως, ἀλλὰ κατὰ πρότασιν τοῦ εἰσαγγελέως, τοῦ ἰδιώτου κατηγόρου, τοῦ ἐγκαλουμένου, τοῦ πολιτικῶς ἐνάγοντος, ἢ τοῦ ἀνακριτοῦ. Ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου τὸ συμβούλιον τῶν ἐν Σπάρτῃ πλημμελειοδικῶν,

διατάξαν αὐτεπαγγέλτως περαιτέρω ἀνάκρισιν περὶ τοῦ ἂν ὁ Β Μ ἐγνώριζε τὴν ἐν Γυθείῳ γενομένην στάσιν, καὶ ἂν ἔστειλεν εἰς αὐτὴν τὸν φυγόδικον Π Σ, ἔπραξεν ὑπέρβασιν τῶν καθηκόντων του, καὶ ἐνήργησεν ἀναρμοδίως· καθότι, μὴ γενομένης παρὰ τῶν πρὸς τοῦτο ἁρμοδίων προσώπων οὐδεμιᾶς περὶ τῆς πράξεως ταύτης ἀνακρίσεως ἢ προτάσεως, τὸ εἰρημένον συμβούλιον διὰ μόνης τῆς καταμηνύσεως τοῦ δημοτικοῦ παρέδρου Μ Γ Ε, τοῦ μὴ ἐμφανισθέντος μήτε ὡς ἰδιώτου κατηγόρου, μήτε ὡς πολιτικῶς ἐνάγοντος, δὲν ἐδύνατο νὰ ἐπιληφθῇ ἁρμοδίως τῆς εἰρημένης πράξεως, οὐδὲ νὰ διατάξῃ περαιτέρω ἀνάκρισιν αὐτῆς, μὴ προϋπαρχούσης οὐδεμιᾶς ἀνακρίσεως.

Διὰ ταῦτα ἀναιρεῖ κτλ. »

§ 17. Ἡ περὶ προσωρινῆς ἀπολύσεως ἐκ τῆς φυλακῆς αἴτησις μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τῆς ἀνακρισεως δὲν ὑπάγεται εἰς τὸ δικας. συμβούλιον.

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ τὰ συμβούλια τῶν πλημμελειοδικῶν εἶναι μόνον ἁρμόδια μέχρι τῆς ἀποπερατώσεως τῆς ἀνακρίσεως καὶ τῆς εἰς τὸ ἀκροατήριον παραπομπῆς τῆς δίκης. Ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ἡ περὶ προσωρινῆς ἀπολύσεως ἐκ τῆς φυλακῆς αἴτησις τοῦ Δ Γ ἐγένετο ἀφοῦ εἶχεν ἤδη ἀποπερατωθῆ ἡ ἀνάκρισις, καὶ ἐκδικασθῆ ἡ κατὰ τοῦ ῥηθέντος Α Γ κατηγορία ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ τῶν πλημμελειοδικῶν· ἑπομένως τὸ συμβούλιον τῶν ἐν Σπάρτῃ πλημμελειοδικῶν, ἐπιληφθὲν τῆς αἰτήσεως ταύτης, ἐδίκασεν ἀναρμοδίως καὶ καθ' ὑπέρβασιν τῶν καθηκόντων του, καθότι διὰ τῆς εἰς τὸ ἀκροατήριον παραπομπῆς τῆς δίκης, μεταβιβασθείσης ταύτης εἰς ὁλόκληρον τὸ δικαστήριον τῶν πλημμελειοδικῶν, ἡ ἁρμοδιότης τοῦ συμβουλίου εὑρίσκετο ἐξηντλημένη.

Διὰ ταῦτα ἀποβάλλει κτλ. » — Ὅρα τὸν ἑπ. §.

Ἀπόφ. ποινικ. Ἀρείου Πάγου υλδ'. τῆς 12 μαρτίου 1840.

§ 18. Τὰ συμβούλια δὲν ἐπιλαμβάνονται τῶν ὑποθέσεων, τὰς ὁποίας παρέπεμψαν εἰς τὸ ἀκροατήριον (Ὅρα καὶ τὸν προηγ. §).

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ τὸ δικ. συμβούλιον, κατὰ τὸ 73 βούλευμά του, εἶχεν ἀναπέμψει τὴν προκειμένην ὑπόθεσιν εἰς τὸ ἀκροατήριον τῶν πλημμελειοδικῶν, καὶ διὰ τοῦτο εἶχεν ἀφαιρέσει ἀφ' ἑαυτοῦ πᾶν δικαίωμα δικαιοδοσίας ἐπ' αὐτῆς· ἄλλο δὲ βούλευμα τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν ἐπεκύρωσε τὴν αὐτὴν ἀναπομπὴν, καὶ διὰ τούτους τοὺς λόγους μόνον ἁρμόδιον ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως ταύτης ἦτον τὸ ἐν

Ἀθήναις πλημμελειοδικεῖον, καὶ ἑπομένως τὸ ῥηθὲν συμβούλιον ἦτον ἀναρμόδιον.

Ἐπειδὴ τὰ δικαστικὰ συμβούλια, κατὰ τὸ 253 ἄρθρ. τῆς ποιν. δικονομίας, δὲν δύνανται ν' ἀναλάβουν τὴν ἀνάκρισιν εἰμὴ ὁσάκις εὑρεθῶσι νέαι ἀποδείξεις βαρυντικαί, ἤγουν ἐνισχύουσαι τὴν κατὰ τοῦ κατηγορηθέντος ὑποψίαν, ἀλλ' ὄχι ὅταν οὗτος προτείνῃ ἀποδείξεις ὑπὲρ ἑαυτοῦ. Τὸ δὲ δικαστικὸν συμβούλιον εἶχε τόσον ὀλιγώτερον δικαίωμα ν' ἀναλάβῃ τὴν ἀνάκρισιν τῆς προκειμένης ὑποθέσεως, ὅσον τὴν εἶχεν ἤδη ἀναπέμψει εἰς τὸ ἀκροατήριον τῶν πλημμελειοδικῶν, καὶ ἦτον ἀναρμόδιον κατὰ δύο λόγους· α΄. διότι, καθὼς προεξετέθη, διὰ δύο δικ. πράξεων, λαβουσῶν ἰσχὺν δεδικασμένης ὑποθέσεως, μόνον ἁρμόδιον δικ. ἦτο τὸ πλημμελειοδικεῖον· καὶ β΄. διότι αἱ νέαι ἀποδείξεις, αἵτινες ἐδόθησαν, δὲν εἶναι βαρυντικαί.

Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ 477 ἄρθρ. § 1 τῆς ποιν. δικονομίας, ἡ ἀναρμοδιότης δίδει χώραν εἰς ἀναίρεσιν.—Ἐπειδὴ ἡ ἕνεκα ἀναρμοδιότητος ἀναίρεσις φέρει, κατὰ τὸ 497 ἄρθ. τῆς ποινικῆς δικονομίας, τὴν εἰς ἄλλο δικαστήριον παραπομπὴν τῆς ὑποθέσεως. Ἀναιρεῖ· παραπέμπει εἰς τὸ ἐν Χαλκίδι πλημμελειοδικεῖον κτλ. »

Ἀπόφ. ποιν. Ἀρείου Πάγου 12 τοῦ 1835.

§ 19. Ἀποφανθείσης ἅπαξ τῆς εἰς δίκην εἰσαγωγῆς, ὁ σκοπὸς τῆς ἀνακρίσεως θεωρεῖται συμπληρωμένος, καὶ διὰ τοῦτο ἡ ἀνάκρισις ἀποπεραίνεται διὰ τοῦ περὶ παραπομπῆς βουλεύματος, καὶ ἑπομένως ἅπαντες οἱ ἀνακριτικοὶ ὑπάλληλοι εἶναι ἀπὸ τοῦδε ἀναρμόδιοι νὰ κάμουν νέας ἀνακριτικὰς πράξεις πρὸ τῆς ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ συζητήσεως.

Ἀπόφ. ποιν. Ἀρείου Πάγου 78 τῆς 17 αὐγ. 1842.

§ 20. Δύναται τὸ συμβούλιον τῶν ἐφετῶν μετὰ τὴν ὁριστικὴν τοῦ κατηγορουμένου παραπομπὴν εἰς τὸ κακουργιοδικεῖον, ν' ἀποφανθῇ ἔπειτα ἁρμόδιον τὸ πλημμελειοδικεῖον;

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ, κατὰ τὰ ἄρθρ. 373 καὶ 419 τῆς ποιν. δικονομίας, εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῶν πλημμελειοδικῶν ὑπάγονται αἱ πράξεις αἱ τιμωρούμεναι μὲ ποινὰς ἐπανορθωτικάς, εἰς δὲ τὸ κακουργιοδικεῖον αἱ τιμωρούμεναι μὲ ἐγκληματικάς, καὶ μόνον ἕνεκα συναφείας τῶν ἀξιοποίνων πράξεων γίνεται, κατὰ τὰ ἄρθρ. 33 καὶ 34 τῆς ποιν. δικονομίας, ἐξαίρεσις τοῦ κανόνος τούτου καὶ τὰ κακουργιοδικεῖα ἐπιλαμβάνονται τῶν πλημμελημάτων. Ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ὁ Α Ν, καί τοι κατηγορούμενος διὰ πλημμελήματα,

παρεπέμφθη παρὰ τῶν ἐν Τριπόλει πλημμελειοδικῶν ἐνώπιον τῶν κακουργιοδικῶν ἕνεκα συναφείας τῆς πράξεώς του μὲ πράξεις τοῦ Α Κ, ἐχούσας χαρακτῆρα κακουργήματος, ἀλλὰ, χωρισθείσης ὑπὸ τῶν συνέδρων τῆς δίκης καὶ δικασθέντος τούτου μόνον, ὁ λόγος τῆς παραπομπῆς τοῦ Ν εἰς τὸ κακουργιοδικεῖον δὲν ὑφίσταται πλέον, καὶ ἑπομένως τὸ πλημμελειοδικεῖον Τριπόλεως, προκειμένου περὶ πλημμελήματος, μὴ συνεχομένου μὲ πράξεις τιμωρουμένας μὲ ἐγκληματικὴν ποινὴν, εἶναι τὸ μόνον ἁρμόδιον νὰ τὸ δικάσῃ.

Ἐπειδὴ δὲ ὁ νόμος τὰ περὶ ἁρμοδιότητος ζητήματα ἀνέθεσεν εἰς αὐτὰ τὰ δικαστήρια, περὶ τῆς ἁρμοδιότητος τῶν ὁποίων πρόκειται, ἕπεται, ὅτι τὸ συμβούλιον τοῦτο ἤθελεν ὑπερβῆ τὰ ὅρια τῆς ἐξουσίας του, ἀποφαινόμενον, μὴ ὑπαρχούσης τῆς περιπτώσεως, τῶν ἄρθρ. 251 καὶ 260 τῆς ποινικῆς δικονομίας, ἁρμόδιον τὸ πλημμελειοδ. Τριπόλεως, νὰ δικάσῃ τὸν Α Ν (Ὅρα *Στρατιῶται*).

Βούλ. 21 τοῦ 1845 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφετῶν.

§ 21. *Τὰ συμβούλια τῶν ἐφετῶν δὲν ἐπιλαμβάνονται ποινικῶν ὑποθέσεων εἰμὴ κατ' ἀνακοπὴν βουλεύματος·* ἀπόφ. ποιν. Ἀρείου Πάγου 81 τοῦ 1846, ἣν βλέπε εἰς τὸ Εὑρετήριον τόμος γ' σελ. 204.

§ 22. Τὰ ποιν. δικαστήρια ἢ καὶ αὐτὰ τὰ δικαστικὰ συμβούλια εἶναι ἁρμόδια νὰ λάβωσιν ὑπ' ὄψιν καὶ νὰ ἐκτιμήσωσι τὸν πρὸς ἀκύρωσιν τοῦ ά. γάμου προτεινόμενον λόγον ἀκυρότητος; [1] Ναί.

Βούλευμα τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν 12 τοῦ 1839 φέρον :

« Ἐπειδὴ καὶ ἐν ὑποθέσει, ὅτι ἀληθῶς δὲν εἶχεν ὁ διαληφθεὶς Ζ συμπληρώσει τὸ 14 ἔτος τῆς ἡλικίας του ὅταν συνήφθη εἰς τὸν ά. γάμον, ἐξάγεται ὅμως ἀπὸ τὴν ἀνάκρισιν, ὅτι ἐξηκολούθησε νὰ συμβιοῖ καὶ νὰ συνοικῇ μετὰ τῆς πρώτης συζύγου του, καὶ ἀφοῦ συνεπλήρωσε τὸ 14 ἔτος· ὅθεν ἔκτοτε κατέστη νόμιμος σύζυγος κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ πολιτ. νόμου (Ν. 4 πανδεκτ. *de ritu nuptiarum*.. Ν. 9 πανδεκτ. *de sponsal.*) καὶ πᾶσα προηγουμένη ἀκυρότης ἐκαλύφθη· προκειμένου δὲ λόγου περὶ ἀκυρότητος οὐχὶ ἀπολύτου, ἀλλὰ σχετικῆς καὶ καλυπτέας, δύναται αὕτη νὰ ληφθῇ

---

(1) Ὅρα τὴν λέξιν Γάμος εἰς τὴν λέξιν Ζητ ματα προδικαστικά.

ὑπ' ὄψιν καὶ νὰ ἐκτιμηθῇ ἀμέσως ἀπὸ τὰ ποινικὰ δικαστήρια ἄνευ παραπομπῆς εἰς τὰ πολιτικά (1).

---

(1) Σημ. Ἐπειδὴ συνέπεσε λόγος περὶ προδικαστικῶν ζητημάτων, θεωρῶ ὄχι ἄπο σκοποῦ νὰ σημειώσω καὶ τὰ ἑξῆς:

α) Δύναταί τις νὰ ζητήσῃ τὴν διάλυσιν τοῦ γάμου, ἕνεκα μοιχείας, χωρὶς νὰ προηγηθῇ ἐγκληματικὴ καταδίωξις; Ἴδε τὴν νομολ. α) εἰς τὸ Εὑρετ. λέξ. Ἀποζημίωσις σελ. 233 ἐπ. καὶ β') ἐν τῇ λέξ. Γάμος.

β) Ὅταν ὁ ἐπὶ μοιχείᾳ κατηγορούμενος προτείνῃ τὴν ἀκυρότητα τοῦ μεταξὺ τῆς σὺν αὐτῷ συγκατηγορουμένης γυναικὸς καὶ τοῦ συζύγου ταύτης (τοῦ καταμηνύσαντος αὐτοὺς) γάμου μὲ σκοπὸν νὰ προσβάλῃ τὸ δικαίωμα τοῦ ἐγκαλεῖν τούτου, τὸ ποιν. δικαστήριον δύναται νὰ δικάσῃ τὴν ἔνστασιν ταύτην· (ἀπόφ. ποιν. Ἀρείου Πάγου τλε'. τῆς 19 μαΐου 1839).

γ) Ὑπαρχούσης ἀγωγῆς περὶ ἀκυρώσεως τοῦ γάμου, ἡ ποινικὴ καταδίωξις δὲν δύναται νὰ προχωρήσῃ, πρὶν ἢ ἀποφασισθῇ ἡ πολιτικὴ ἀγωγὴ ἀπὸ τὸ πολιτ. δικαστήριον· (ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Πάγου 7 τοῦ 1847).

δ) Τὸ ποιν. δικαστήριον εἶναι ἁρμόδιον νὰ ἐξετάσῃ ἂν τὸ πολ. ζήτημα ἔχῃ ἐπιῤῥοὴν εἰς τὴν ὑπόθεσιν· ἂν προτείνηται σπουδαίως, καὶ ἂν δὲν ἀνατρέπηται ἐκ τῶν ὑπαρχουσῶν ἀποδείξεων· (ἀπόφ. ποιν. Ἀρείου Πάγου 49 τοῦ 1847).

ε) Πᾶσα ἔνστασις ἀνήκει εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ ποιν. δικαστηρίου, καὶ δὲν ὑπάρχει ἐξαίρεσις εἰμὴ ὅταν ἡ πρᾶξις, ἐφ' ἧς στηρίζεται ἡ ἔνστασις, ἦναι διόλου πολιτικὴ, καὶ, ὑποτεθεῖσα ἀληθὴς, ἤθελεν ἐξαλείψει ἐξ ὁλοκλήρου τὴν ὕπαρξιν τοῦ ἐγκλήματος.

Ἀπόφ. ποιν. Ἀρείου Πάγου ρνγ'. τῆς α'. ὀκτωβρ. 1837. (Σελ. 220 τοῦ β'. τόμου τῆς Νομολογίας).

Ἐπρόκειτο περὶ κατηγορίας προνοουμένης ἀπὸ τὸ ἄρθ. 401 τοῦ ποιν. νόμου καὶ ὁ λόγος τῆς ἀναιρέσεως ἦτο ὅτι εἰς τὰς κατ' ἐντολὴν πράξεις τῶν κλητήρων μεταξὺ αὐτῶν καὶ τῶν ἐντολέων των δὲν δύναται νὰ ὑποτεθῇ ἀθέμιτος καὶ τιμωρητέα ἡ πρᾶξις, χωρὶς πρῶτον νὰ ὑπάρξῃ πολιτικὴ ἀγωγὴ, ἀπὸ τῆς ὁποίας τὸ ἀποτέλεσμα ἐξαρτᾶται ἡ πειθαρχικὴ ἢ ἡ ποινικὴ καταδίωξις, κατὰ τὸ ἄρθ. 11 τῆς πολ. δικονομίας καὶ τὸ 8 τῆς ποινικῆς· ὥστε ἐπὶ τῆς προκειμένης περιστάσεως, χωρὶς ὕπαρξιν λογιστικῆς δίκης, δὲν ἠδύνατο νὰ εἰσαχθῇ ποινική.

ϛ) Ἐπὶ τῆς αὐτοδικίας, τὸ ποινικὸν δικαστήριον εἶναι ἁρμόδιον νὰ ἐξετάσῃ τὸ ζήτημα, ἂν ὁ αὐτοδικήσας ἦτο κύριος τοῦ πράγμα-

§ 23. *Ἐὰν τὸ ὡς πλαστὸν προσβαλλόμενον ἔγγραφον ἦναι ἄκυρον, τὸ δικαστικὸν συμβούλιον δύναται νὰ σταθμίσῃ τὰς ἀκυρότητας, καί, παραδεχόμενον αὐτὰς ὡς ὑπαρχούσας, ν' ἀποφανθῇ ὅτι ἐκ τοῦ πλάστου τούτου ἐγγράφου δὲν ἐπροξενήθη βλάβη, στοιχεῖον οὐσιῶδες πρὸς ὑποστήριξιν τῆς ἐπὶ πλαστογραφίᾳ κατηγορίας;* Ναί.

Ἀπόφ. « Ἐπεὶ δή, κατὰ τὸ ἄρθ. 256 τοῦ ποιν. νόμου ὁρίζοντος τὸν χαρακτῆρα καὶ τὴν ποινὴν τῆς παρὰ τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων εἰς τὰς πράξεις τὰς ἀναγομένας εἰς τὰ καθήκοντά των πλαστογραφίας, τιμωρεῖται μὲ εἱρκτὴν ὁ δημόσιος ὑπάλληλος, ὅστις ἐπὶ τῇ

τος; ἡ ἔνστασις τοῦ ἐπὶ αὐτοδικίᾳ κατηγορουμένου ὅτι αὐτὸς εἶναι κάτοχος τοῦ κτήματος ὑπάγεται εἰς τὸ πλημμελειοδικεῖον; (ὅρα τὰς ἀποφάσεις εἰς τὴν λέξιν. αὐτοδικία σελ. 226 ἑπ).

ζ) ΖΗΤ. *Ὅταν ἡ βάσις τῆς ἀξιοποίνου πράξεως ἦναι ἰδιωτικὴ ὑποχρέωσις, τὸ ποινικὸν δικαστήριον εἶναι ἁρμόδιον νὰ ἐκτιμήσῃ τὴν ἀπόδειξιν τῆς ὑπάρξεως αὐτῆς. Πολὺ μᾶλλον εἶναι ἁρμόδιον, ὅταν πρόκηται μόνον περὶ τῆς ἀποδείξεως πραγματικοῦ τινὸς ζητήματος, ὁποῖον εἶναι ἡ κατοχὴ τοῦ πράγματος, ὃ ἀφορᾷ ἡ ἐπ' αὐτοδικίᾳ κατηγορία.*

Ἀποφάσεις ποιν. Ἀρείου Πάγου 2, 14 καὶ 22 τοῦ 1847.

η) Ἡ πολιτικὴ ἀγωγὴ ἀναβάλλεται συνήθως μέχρι τέλους τῆς ποινικῆς, ἀλλ' ἡ ἀναβολὴ πρέπει νὰ γίνεται ὅταν ἀμφότεραι αἱ ἀγωγαὶ ἀφορῶσι τὸ αὐτὸ πρόσωπον.

Ὅρα τὴν Νομολογίαν εἰς τὸ Εὑρετ. τόμῳ δευτέρῳ, σελ. 235 παράγρ. 149.

θ) Ἡ περὶ παραβιάσεως παρακαταθήκης πολιτικὴ ἀγωγὴ δὲν δύναται νὰ λάβῃ χώραν πρὸς τῆς δημοσίας.

Ὅρα τὴν νομολ. εἰς τὸ Εὑρετ. τόμῳ δεύτ. σελ. 236 § 150.

ι) Περὶ τῆς ἐννοίας τοῦ ἄρθρ. 11 τῆς πολιτ. δικονομίας ὅρα καὶ τὰ ἐκτεθέντα ἐν τῇ λέξει *Αὐτοδικία* σελ. 226—230, καὶ τοὺς εἰς τὴν τελευταίαν ταύτην σελίδα μνημονευομένους συγγραφεῖς.

ια) Ἀναβληθείσης τῆς ποιν. δίκης ἕνεκα παρεμπίπτοντος πολ. ζητήματος, ἐξ οὗ ἐξαρτᾶται ἡ ἔκβασις τῆς κατηγορίας, τὸ δικας. ὀφείλει, κατ' αἴτησιν τοῦ εἰσαγγελέως, νὰ ὁρίσῃ προθεσμίαν, ἐντὸς τῆς ὁποίας ὁ κατηγορούμενος πρέπει νὰ παρουσιάσῃ ἀπόφασιν τοῦ πολιτικοῦ δικαστηρίου (ἀπόφ. ποιν. Ἀρείου Πάγου 29 τοῦ 1848).

ἐπισημότητι τῆς ἀρχῆς βεβαιόνει καὶ ἐπιμαρτυρεῖ μὴ ἀληθῆ πράγματα ὡς ἀληθῆ, ἀλλ', ὡς ἐξάγεται ἀπὸ τὰς ἀρχὰς τοῦ ποινικοῦ δικαίου καθιερωμένας ἀπὸ τὸν νομοθέτην εἰς τὰς γενικὰς διατάξεις τοῦ ποιν. νόμου, καὶ ἰδίως τ' ἄρθρ. 52 καὶ 53, κατὰ τὰς ὁποίας πρὸς ἀπαρτισμὸν ἀξιοποίνου πράξεως, ἐκτὸς τοῦ παρανόμου σκοποῦ, ἀπαιτεῖται καὶ πρᾶξίς τις ἐξωτερικὴ προσβάλλουσα ὁπωσδήποτε τὰ δικαιώματα τῶν ἄλλων, ἡ ἀνωτέρω ποινικὴ διάταξις δὲν δύναται νὰ λάβῃ χώραν, εἰμὴ ὁσάκις ἡ τὴν ἀλλοίωσιν τῆς ἀληθείας περιέχουσα ἐπιβεβαίωσις καὶ ἐπιμαρτύρησις τοῦ δημοσίου ὑπαλλήλου ἔχει ἀντικείμενον πρᾶγμα δυνάμενον ν' ἀφαιρέσῃ δικαίωμά τι τρίτου, καὶ οὐχὶ ἑπομένως ὅταν τοιουτοτρόπως βεβαιούμενον δὲν δύναται νὰ γεννήσῃ κανὲν ἀποτέλεσμα, μηδὲ νὰ προξενήσῃ βλάβην κάμμίαν. (Ὅρα τὴν λέξ. *Πλαστογραφία*).

Ἐπειδὴ ἐκ τῆς προκειμένης πράξεως ἠδύνατο νὰ προκύψῃ εἰς βάρος τοῦ κατηγορουμένου κλητῆρος Μ μόνον ὅτι διὰ τοῦ ἐγγράφου ἐπὶ τῇ ἐπισημότητι τῆς ἀρχῆς, τὴν ὁποίαν ἦτον ἐνδεδυμένος, βεβαιοῖ καὶ ἐπιμαρτυρεῖ ἐν γνώσει καὶ ψευδῶς ὅτι ἐνεχείρισεν εἰς τὸν Π ἐν τῇ οἰκίᾳ του ἔγγραφον ἐφέσεως κατ' ἀποφάσεως διοικητικοῦ δικαστηρίου, ἀρνηθέντα νὰ ὑπογράψῃ τὴν παραλαβὴν τῆς ἐφέσεως, ἐπὶ παρουσίᾳ δύο μαρτύρων μὴ προσυπογραψάντων ὡς μὴ εἰδότων δῆθεν γράφειν.

Ἐπειδή, ὡς ἐξάγεται ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν ἄρθρ. 23 καὶ 9 τοῦ περὶ συστάσεως τῶν διοικητικῶν δικαστηρίων νόμου, ἡ ἐπίδοσις γίνεται παραδιδομένης ἐπὶ ἀποδείξει ἐγγράφῳ τῆς κλήσεως εἰς τὸν ἐναγόμενον, ἤ, ἂν οὗτος δὲν ἦναι παρὼν ἐν τῇ κατοικίᾳ του, ἢ ἀρνῆται τὴν παραλαβήν, τοιχοκολλουμένης αὐτόθι ἐπὶ παρουσίᾳ δύο μαρτύρων, οἵτινες συνυπογράφουν μετὰ τοῦ κλητῆρος τὴν περὶ τῆς τοιχοκολλήσεως συντακτέαν ἔκθεσιν· παράδοσις δὲ τοῦ ἐγγράφου πρὸς τὸν διάδικον ὁπωσδήποτε ἄλλως γενομένη δὲν δύναται εἰς περίπτωσιν τοιαύτην νὰ χαρακτηρισθῇ κατὰ νόμον ὡς ἐπίδοσις. Ἐκ τούτων δ' ἕπεται ὅτι μὴ διαλαμβάνον τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος ἔγγραφον τοῦ κλητῆρος Μ, ὅτι μὴ θέλοντος τοῦ Π. νὰ ὑπογράψῃ τὸ περὶ τῆς εἰρημένης ἐφέσεως ἐπιδοτήριον, ἐτοιχοκόλλησεν αὐτὸς τὸ ἐπιδοτέον δικόγραφον, ἐπὶ παρουσίᾳ μαρτύρων, εἰς τὴν θύραν τῆς οἰκίας τοῦ εἰρημένου διαδίκου, δὲν βεβαιοῖ παντάπασι τὴν πρὸς αὐτὸν νόμιμον ἐπίδοσιν τοῦ αὐτοῦ ἐφετηρίου ἐγγράφου.

Ἐπειδή, κατὰ συνέπειαν τούτων, τὸ εἰρημένον περὶ ἐπιδόσεως δῆθεν ἀποδεικτικὸν ἤθελεν εἶσθαι ὡς μὴ ὑπάρχον ὡς ἐκ τῆς φύσεώς του αὐτῆς, μηδὲ ἠδύνατο νὰ προξενήσῃ κάμμίαν βλάβην, καὶ ἂν

ἀκόμη δὲν περιεῖχε πλαστογραφίαν· οὕτω δὲ ἔχοντος τοῦ πράγματος, ἡ μνησθεῖσα διάταξις τοῦ ἄρθ. 255 τοῦ ποιν. νόμου, κατὰ τὰ προεκτεθέντα, δὲν ἐφαρμόζεται, ὡς κακῶς ἐξέλαβε τὸ τῶν πλημμελειοδικῶν συμβούλιον, εἰς τὴν προκειμένην τῆς πλαστογραφίας πρᾶξιν τοῦ κλητῆρος Μ, καὶ ἂν αὕτη ἀπεδεικνύετο ὡς ἀληθής.

Ἐπειδὴ ἂν ὁ εἰρημένος Μ κατεδικάσθη κατ' ἐρήμην καὶ τελεσιδίκως ὑπὸ τοῦ διοικητικοῦ ἐφετείου ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος ἐπιδοτηρίου τοῦ κλητῆρος Μ καὶ ἐντεῦθεν ἐβλάφθη, ἡ βλάβη αὕτη πηγάζει ἐκ τῆς πράξεως τοῦ εἰρημένου δικαστηρίου δικάσαντος αὐτὸν μὴ κλητευθέντα δι' ἐπιδόσεως ἐφετηρίου, καὶ δεν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ἀποτέλεσμα τῆς εἰρημένης πράξεως τοῦ κλητῆρος Μ.

Ἐπειδὴ ἡ εἰρημένη πρᾶξις τοῦ αὐτοῦ δὲν ὑπάγεται εἰς κανένα ἄλλον ὅρον τοῦ ποινικοῦ νόμου· ὥστε δὲν ὑπάρχει ἕνεκα αὐτοῦ ἀφορμὴ κατηγορίας κατὰ τοῦ εἰρημένου.

Ἴδε *Rauter Dr. Crim. n.* 325 γνώμης ἐναντίας ὄντα.

Βούλευμα τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν 67 τοῦ 1841.

§ 23. δίς. Τὰ δικ. συμβούλια δικάττουσι ἀποδόσεις πειστηστηρίων; ὅρα τὰ σημειωθέντα εἰς τὴν λέξιν *Ἀποζημίωσις* σελ. 185 σημ. 3.

Γ) *Περιεχόμενον τῶν βουλευμάτων.*

§ 24. Δὲν ὑπάρχει ἀκυρότης τις, ἂν εἰς τὰ παρὰ τοῦ προέδρου τῶν συνέδρων τεθέντα ζητήματα δὲν ὁρίζωνται ὀνομαστὶ τὰ κλαπέντα, ὅταν ἡ πρᾶξις ἦναι ἀδιαίρετος, καθὼς καὶ ὅταν φέρῃ ἡ ἐτυμηγορία ὅτι τὰ κλαπέντα συνέκειντο εἰς χρήματα καὶ ἐνδύματα.

Ἀπόφ. ποιν. Ἀρείου Πάγου 49. Ἀπόφ. ποιν. Ἀρείου Πάγου 29. Ἀπόφ. ποιν. Ἀρείου Πάγου 21. Ἀπόφ. ποιν. Ἀρείου Πάγου 62.	τοῦ 1842.

§ 25. Τὰ βουλεύματα καὶ αἱ ἀποφάσεις πρέπει νὰ ὁρίζωσι τὴν ἐποχὴν, καθ' ἣν ἐγένετο πρᾶξίς τις.

Ἀπόφ. ποιν. Ἀρείου Πάγου ρμή. τοῦ 1837 (σελ. 211, τόμ. β'. τῆς νομολογίας).

Σημ. βλέπε τὰ ἐν τῇ σελίδι 214 καὶ ἐπ. τοῦ τρίτου τόμου τοῦ Εὑρετηριασθέντα.

§ 26. Τὸ κλητήριον θέσπισμα φέρον, ὅτι ἡ πρᾶξις ἔγεινε περὶ τὰ μέσα ὀκτωβρίου 1841 δὲν εἶναι ἀτελὲς, καθότι ὁ τοιοῦτος προσδιορισμὸς εἶναι ἀποχρῶν, ὅταν δὲν ἦτο δυνατὸν ν' ἀνακαλυφθῇ ὡρισμένως ἡ ἡμέρα καὶ ὥρα τινὸς πράξεως.

Ἀπόφ. ποιν. Ἀρείου Πάγου 54 τοῦ 1842.

Ἀπόφ. ποιν. Ἀρείου Πάγου 56 τοῦ 1842.

§ 27. Ἡ ἔλλειψις τῆς προσδιορίσεως τοῦ χρόνου, καθ' ὃν συνέβη ἀξιόποινός τις πρᾶξις, δὲν ἐπιφέρει ἀναίρεσιν τοῦ βουλεύματος.

Ἀπόφ. ποιν. Ἀρείου Πάγου τνζ'. τῆς 17 ὀκτ. 1839 (τόμ. Δ'. τῆς Νομολογίας).

§ 28. Ὅταν οἱ ἐφέται ἐπικυρόνωσι τὸ βούλευμα τοῦ συμβουλίου τῶν πλημμελειοδικῶν, εἰς ὃ ὑπάρχει ἡ παράθεσις τῶν νόμων, νέα παράθεσις αὐτῶν εἶναι περιττή· (ἀπόφ. 63 τῆς 30 αὐγούστου 1843 τοῦ Ἀρείου Πάγου).

§ 29. Εἰς τὰ βουλεύματα, δι' ὧν παραπέμπεταί τις κατηγορούμενος ἐπὶ ἀποπείρᾳ, πρέπει νὰ παρατίθεται τὸ ἄρθ. 41 τοῦ ποιν. νόμου· (ἀπόφ. ποιν. Ἀρείου Πάγου 21 τῆς 31 μαρτίου 1847).—Πρβ. τὰ ἐκτεθέντα εἰς τὴν ἐν τῷ Εὑρετ. λέξιν *Ἀπόφασις ποινική* σελ. 183.

§ 30. Τοῦ διατακτικοῦ ὄντος ὀρθοῦ, δὲν ὑπάρχει ἀνάγκη πρὸς μεταρρύθμισιν τοῦ βουλεύματος, ἂν ἐσφαλμένως παρετέθησαν παράγραφοι ἄρθρου ἄλλοι ἀντ' ἄλλων.

Βούλευμα 154 τοῦ 1841 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν.

Δ) Ἐπίδοσις τῶν βουλευμάτων· ἐνστάσεις.

§ 31. Εἰς ἕκαστον κατηγορούμενον πρέπει νὰ ἐπιδίδεται ἰδιαίτερον βούλευμα, ἀλλ' ἡ ἔνστασις αὕτη, μὴ προταθεῖσα εἰς τὸ συμβούλιον τῶν ἐφετῶν ὅταν ἔκαμον ἀνακοπὴν, καλύπτεται.

Ἀπόφασις ποινικὴ Ἀρείου Πάγου 52. τῆς 9 ἰουλίου 1842.

§ 32. Ἡ κατὰ τὸν προσήκοντα χρόνον κοινοποίησις τοῦ Βουλεύματος, δι' οὗ παρετέμφθη τὶς εἰς τὸ πλημμελειοδικεῖον, δὲν δύναται, ἂν οὗτοι ὑπέβαλον ἑαυτοὺς ἑκουσίως εἰς δίκην καὶ δὲν ἔκαμον

οὐδεμίαν περὶ τῆς ἀξιουμένης μὴ ἐγκαίρου κοινοποιήσεως τοῦ βουλεύματος, παρατήρησιν, νὰ προταθῇ κατὰ πρῶτον ἐνώπιον τοῦ Ἀρείου Πάγου

Ἀπόφ. ποιν. Ἀρείου Πάγου 12 τῆς 17 φεβρ. 1847.

§ 33. Ὅταν ἐκ τοῦ ἐπιδοτηρίου [1] προκύπτῃ ὅτι εἰς ἕνα ἕκαστον τῶν ὑποδίκων ἐκοινοποιήθη τὸ βούλευμα τῆς παραπομπῆς, δὲν ὑπάρχει λόγος πρὸς ἀναίρεσιν αὐτοῦ, καθότι τὸ ἐπιδοτήριον φέρει πλήρη πίστιν, ἑωσοῦ δὲν κατηγορηθῇ ὡς πλαστογραφημένον· ἡ δὲ ἐν ἐπιδοτηρίῳ ὑπογραφὴ τοῦ δεσμοφύλακος δὲν ἀπαιτεῖται κατὰ νόμον. (Ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Π. 24 τῆς 25 μαΐου 1844. καὶ ἀπόφ. ποιν. 52 τοῦ 1842.

§ 34. Αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρ. 413. 274, 275 τῆς ποιν. δικ. περὶ ἐπιδόσεως τοῦ περὶ παραπομπῆς βουλεύματος, τοῦ κατηγορητηρίου, τοῦ καταλόγου τῶν μαρτύρων καὶ τῆς πρὸς τὸν κατηγορούμενον κλήσεως, καθὼς καὶ ἡ τήρησις τῶν ἐν τοῖς ἄρθροις αὐτοῖς διαλαμβανομένων προθεσμιῶν περὶ τὴν ἐπίδοσιν τῶν διαληφθέντων ἐγγράφων, εἶναι οὐσιώδεις· ὥστε ὁ κατηγορούμενος δὲν δύναται νὰ παραιτηθῇ τῆς κοινοποιήσεως αὐτῶν, ὡς καὶ τῆς πρὸς τοῦτο τασσομένης προθεσμίας· (ἀπόφ. ποιν. Ἀρείου Πάγου 10 τῆς 16 ἰανουαρίου καὶ 76 τοῦ 1846)

ΣΗΜ. Ἡ τοῦ Ἀρείου Πάγου ποινικὴ ἀπόφ. 76 τῆς 30 μαΐου. 1846 φέρει:

Ἐπειδὴ τὸ βούλευμα, τὸ ἐγκλητήριον, ἡ κλῆσις καὶ ὁ κατάλογος τῶν μαρτύρων πρέπει νὰ κοινοποιῶνται εἰς τὸν ἴδιον κατηγορούμενον, διὰ νὰ μάθῃ περὶ τίνος κακουργήματος κατηγορεῖται, καὶ νὰ προπαρασκευάσῃ ἑπομένως τὰ μέσα τῆς ὑπερασπίσεώς του, ὥσπερ συνάγεται προφανῶς ἐκ τῶν ἄρθρ. 266, 272 τῆς ποιν. δικονομίας. Ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου τ' ἀνωτέρω εἰρημένα ἔγγραφα δὲν ἐκοινοποιήθησαν, ὡς ἔδει, εἰς τὸν ἴδιον ἀναιρεσείοντα Χ Κ, ὄντα φυγόδικον, ἀλλ' εἰς τὸν γείτονα καὶ συγγενῆ του Α Χ, κατοικοῦντα εἰς τὸ χωρίον Λαγκάδια τοῦ δήμου Λεύκτρων τῆς Λακωνίας, ὅπου κατῴκει καὶ ὁ ἀναιρεσείων, καθ' ἃ διαλαμβάνουν τὰ ἀπὸ 17 ἰανουρίου 1846 ἀποδεικτικὰ τοῦ κλητῆρος Γ Λ, ἡ δὲ τοιαύτη κοινοποίησις πρὸς ἄλλο πρόσωπον δὲν ἀναπληροῖ τὴν διατασσομένην παρὰ τοῦ νόμου εἰς τὸ ἴδιον πρόσωπον τοῦ κατηγορουμένου, οὐδ' ἄλλως ἐκπληροῖ τὸν εἰρημένον σκοπὸν τοῦ νόμου, καθότι

(1) Ὅρα τὰς λέξεις ἐπίδοσις· πλαστογραφία.

ὧν φυγόδικος ὁ ἀναιρεσείων δὲν ἠδύνατο, ἀγνοουμένου τοῦ τόπου τῆς διαμονῆς του, νὰ λάβῃ διὰ τῆς εἰρημένης κοινοποιήσεως εἰς ἄλλο πρόσωπον γνῶσιν τῶν προμνημονευθέντων ἐγγράφων [1].

Ἐπειδὴ ἄλλως ἡ ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου ὁμολογία τοῦ ἀναιρεσείοντος ὅτι ἔλαβε γνῶσιν αὐτῶν τῶν ἐγγράφων, ἐνῷ δὲν τῷ ἐκοινοποιήθησαν κατὰ τὸν νόμον, δὲν δύναται νὰ καταισχύσῃ τοῦ νόμου, καθότι αἱ περὶ κοινοποιήσεων διατάξεις εἶναι τῆς δημοσίας τάξεως, καὶ αἱ παραμελήσεις ἢ παραλείψεις αὐτῶν δὲν ἐμποροῦν νὰ καλυφθῶσι διὰ τοιούτων ὁμολογιῶν ἢ συναινέσεως τῶν κατηγορουμένων, ἀλλ' ἀπαιτεῖται νὰ ἐνεργῶνται ἀκριβῶς· ὥστε ἡ μὴ κοινοποίησις τῶν μνημονευθέντων ἐγγράφων καθ' ἃς ὁ νόμος ὁρίζει διατυπώσεις, δίδει χώραν εἰς ἀναίρεσιν κατὰ τὸ ἄρθρ. 458 § 2 τῆς ποιν. δικονομίας, καὶ ἑπομένως εἶναι ἀναιρετέα ἡ ὑπ' ἀριθ. 113 ἀπόφασις τῶν ἐν Πάτραις συνέδρων, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸν Χ Κ. »

§ 35. Τὰ βουλεύματα, ὅσα ἀφορῶσι κατηγορούμενον ἐπὶ κακουργήματι, πρέπει νὰ ἐπιδίδωνται εἰς τὸν κατηγορούμενον ὀκτὼ τοὐλάχιστον ἡμέρας πρὸ τῆς δικασίμου, ἡ δὲ μὴ τήρησις τῆς προθεσμίας ταύτης εἶναι λόγος ἀναιρέσεως κατὰ τὸ ἄρθρ. 458 τῆς ποιν. δικονομίας.

Ἀπόφ. ποιν. Ἀρείου Πάγου ρλζ'. τῆς 12 ἰουλίου 1837.

§ 36. Τὸ βούλευμα τῶν ἐφετῶν, δι' οὗ δὲν μετερρυθμίσθη τὸ τοῦ συμβ. τῶν πλημμελειοδικῶν εἰμὴ καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐκ τῆς ἀνακρίσεως προκύψασαν ἀντικατάστασιν τοῦ ὀνόματος Ε Α διὰ τοῦ τῆς μητρὸς αὐτοῦ καὶ συνοίκου Γ Γ Α, εἰς ἣν κυρίως ἀνῆκον τὰ κλαπέντα, δὲν εἶναι ἀπαραιτήτως ἀνάγκη νὰ ἐπιδίδηται καὶ νὰ ἀναγινώσκηται εἰς τὸ ἀκροατήριον.

Ἀπόφ. ποιν. Ἀρείου Πάγου 17 τῆς 28 ἰανουαρίου 1846.

§ 37. Τὸ ἄρθρον 274 τῆς ποιν· δικονομίας, διατάξαν τὴν εἰς τοὺς κατηγορουμένους ἐπίδοσιν τοῦ περὶ παραπομπῆς βουλεύματος, ἐννοεῖ προφανῶς τὸ βούλευμα, δι' οὗ ὁ κατηγορούμενος παραπέμπεται εἰς τὸ κακουργιοδικεῖον, τὸ δὲ κατὰ συνέπειαν ἀνακοπῆς ἐκδοθὲν βούλευμα τῶν ἐφετῶν, ὅταν δὲν μεταρρυθμίζῃ τὸ ἀνακοπέν, ταυτίζεται μετ' αὐτοῦ, καὶ ἡ παράλειψις τῆς ἐπιδόσεως καὶ τούτου δὲν δίδει χώραν εἰς ἀναίρεσιν, ἀφοῦ μάλιστα δὲν ἔγινε πρότασίς τις ἐνώπιον τοῦ κακουργιοδικείου.

---

(1) Ὅρα τὴν λέξιν Ἐπίδοσις.

Ἀπόφ. ποιν. Ἀρείου Πάγου 84 τοῦ 1842.

Ἀπόφ. ποιν. Ἀρείου Πάγου 90 τοῦ 1842.

§ 38. Τὸ βούλευμα τῶν ἐφετῶν δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐπιδίδεται εἰς τὸν ἐπὶ κακουργήματι κατηγορούμενον, ὅταν δ' αὐτοῦ ἐπικυροῦται τὸ τοῦ συμβ. τῶν πλημμελειοδικῶν· (ἀπόφ. ποιν. Ἀρείου Πάγου 32 τῆς 21 Ἰουνίου 1845).

§ 39. Κατὰ τὸ 431 ἄρθρ. τοῦ ποιν. νόμου τὸ βούλευμα παραδίδεται εἰς τοὺς ἐνόρκους· ὁ λόγος δ' ὅτι εἰς τὸ βούλευμα περιέχονται συνοπτικῶς αἱ μαρτυρίαι δὲν δίδει χώραν εἰς ἀναίρεσιν.

Ἀπόφ ποιν. Ἀρείου Πάγου 96 τοῦ 1836 (σελὶς 58 τόμ. Α. τῆς νομολογίας).

§ 40. Αἱ κατὰ τῶν βουλευμάτων παρατηρήσεις μὴ προταθεῖσαι ἐνώπιον τῶν συνέδρων καλύπτονται· (ἀπόφ. ποιν. Ἀρείου Πάγου 5 τοῦ 1844).

§ 41. Ἂν ἡ ἀνάγνωσις τοῦ βουλεύματος δὲν γίνῃ ἐνώπιον τῶν μαρτύρων, δὲν ὑπάρχει ἀκυρότης (ἀπόφ. ποιν. Ἀρείου Πάγου 92 τοῦ 1845).

Σημ. Ὅταν τὸ βούλευμα τῶν ἐφετῶν δὲν μετερρύθμισε διόλου τὸ περὶ παραπομπῆς βούλευμα τῶν πλημμελειοδικῶν, ἡ ἀνάγνωσις ἐκείνου εἶναι περιττή, ὅταν μάλιστα δὲν περιέχῃ οὐδεμίαν ἰδίαν διάταξιν. [Ἀπόφ. ποιν. Ἀρείου Πάγου τλθ' τῆς 26 μαΐου 1839].

Ε') Προθεσμία πρὸς ἀνακοπὴν βουλευμάτων [1].

§ 42. Ἡ πρὸς ἀνακοπὴν προθεσμία δὲν λογίζεται ἀπὸ ὥρας εἰς ὥραν.

Ἀπόφ. α Ἐπειδή, κατὰ τὸ 260 ἄρθρ. τῆς ποιν. δικονομίας, τὸ τῆς ἀνακοπῆς ἔγγραφον παραδίδεται ἐντὸς 24 ὡρῶν ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τοῦ βουλεύματος, ὡς τοῦτο γίνεται φανερὸν ἐξ ἀναλογίας τῶν 145, 163 καὶ 190 ἄρθρ. τῆς ποιν. δικονομίας, τὰ ὁποῖα προσδιορίζουσιν ἐπίσης 24 ὡρῶν προθεσμίαν καὶ μ' ὅλον τοῦτο διατάττουσιν ὅτι αὕτη τελευτᾷ κατὰ τὴν ἀρχὴν τῆς ἐπομένης ἡμέρας, καὶ ὄχι τῆς ἐπομένης ὥρας μετὰ παρέλευσιν τῶν 24 ὡρῶν· ὅτι δὲ ἡ ἐν τῷ 260 ἄρθρ. τῆς ποιν. δικονομίας ἐμπεριεχομένη

---

(1) Περὶ τοῦ ἰδιώτου κατηγόρου ὅρ. καὶ τὴν κατωτ. § 77.

λέξις ἐντὸς δὲν μεταβάλλει τὸν γενικὸν τῆς πολιτικῆς καὶ ποιν. δικονομίας περὶ ὑπολογισμοῦ τῶν προθεσμιῶν κανόνα, δηλοῦται καὶ ἐκ τοῦ 263 ἄρθρ. τῆς ποιν. δικονομίας. τὸ ὁποῖον διὰ τὴν αὐτὴν προθεσμίαν φέρει ἁπλῶς *διαρκεῖ* 24 ὥρας· ἑπομένως τὸ συμβούλιον τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν ὑπολογίσαν τὴν ἐν τῷ 260 ἄρθρῳ τῆς ποιν. δικονομίας προθεσμίαν τῶν 24 ὡρῶν ἀπὸ ὥρας εἰς ὥραν, καὶ ἀποφηνάμενον ἀπαράδεκτον τὴν ἀπὸ 23 Ἰουνίου ε. ε. ἀνακοπὴν τοῦ Π Η ὡς γενομένην τὴν ἐπομένην μὲν ἡμέραν ἀπὸ τῆς πρὸς αὐτὸν ἐπιδόσεως τοῦ βουλεύματος τοῦ συμβουλίου τῶν ἐν Ἀθήναις πλημμελειοδικῶν, ἀλλὰ 4 ὥρας καὶ ἡμίσειαν μετὰ παρέλευσιν 24 ὡρῶν ἀπὸ τῆς ὥρας τῆς πρὸς τὸν ῥηθέντα Η ἐπιδόσεως τοῦ αὐτοῦ βουλεύματος, ἡρμήνευσε ψευδῶς τὰς περὶ προθεσμιῶν οὐσιώδεις διατάξεις τοῦ νόμου. »

Ἀπόφ. ποιν. Ἀρείου Πάγου 106 τῆς 18 νοεμβρ. 1842.

§ 43. Ἡ πρὸς ἀνακοπὴν προθεσμία ἄρχεται ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως τῶν βουλευμάτων, ἡ δὲ προθεσμία παρατείνεται ὅταν οἱ κατηγορούμενοι κατοικῶσιν εἰς ἄλλον τόπον παρὰ τὴν καθέδραν τοῦ δικαστηρίου (Ὅρα τὴν λέξιν *ἀπόστασις*).

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ 260 ἄρθρ. τῆς ποιν. δικονομίας, οἱ κατηγορούμενοι, εἴτε παρευρεθέντες εἰς τὴν συζήτησιν, εἴτε μὴ, ἔχουν τὸ δικαίωμα τῆς ἀνακοπῆς κατὰ τῶν βουλευμάτων τοῦ συμβουλίου τῶν πλημμελειοδικῶν, ἐκ δὲ τούτου ἕπεται ὅτι πρέπει νὰ ἔχουν καὶ τὰ πρὸς χρῆσιν τοῦ δικαιώματος τούτου ἀναγκαῖα μέσα, τοῦτο δὲ δὲν δύναται νὰ λάβῃ χώραν, εἰμὴ μόνον ἐὰν ἡ κοινοποίησις τῶν βουλευμάτων γείνῃ εἴτε πρὸς αὐτοὺς προσωπικῶς, εἴτε πρὸς τοὺς ἀντικλήτους αὐτῶν, καὶ ἡ πρὸς ἀνακοπὴν προθεσμία λογισθῇ ὄχι ἀπὸ τῆς συντάξεως τῶν βουλευμάτων, ἀλλ' ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως αὐτῶν εἰς τοὺς κατηγορουμένους, παρατεινομένης τῆς προθεσμίας ὁσάκις οἱ κατηγορούμενοι κατοικῶσιν εἰς ἄλλον τόπον παρὰ τὴν καθέδραν τοῦ δικαστηρίου κατὰ τὸν λόγον τῆς ἀποστάσεως· ἄλλως ἤθελεν εἶσθαι ἀδύνατος ἡ χρῆσις τοῦ τῆς ἀνακοπῆς δικαιώματος. Τοῦτο δὲ γίνεται φανερὸν καὶ ἀπὸ τὸ 27 ἄρθρ. τῆς ποιν. δικονομίας, κατὰ τὸ ὁποῖον οἱ μὲν κατοικοῦντες εἰς τὴν καθέδραν του δικαστηρίου ἰδιῶται κατήγοροι καὶ ἐνάγοντες ὑποχρεοῦνται νὰ διορίζωσιν αὐτόθι ἀντίκλητον, οἱ δὲ κατηγορούμενοι δὲν εἶναι πρὸς τοῦτο ὑπόχρεοι. Ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου τὸ συμβούλιον τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν, ἀποῤῥίψαν τὴν γενομένην ἀνακοπὴν ἀπὸ τὸν κατηγορούμενον, κατοικοῦντα μακρὰν τῆς καθέδρας τοῦ ἐκδώσαντος τὸ βούλευμα δικαστηρίου, ὡς μὴ γενομένην ἐντὸς

24 ὡρῶν ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως αὐτοῦ, χωρὶς νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν τὴν ἐποχὴν τῆς ἐπιδόσεως τοῦ βουλεύματος καὶ ἀναλογίσῃ τὴν προθεσμίαν κατὰ τὴν ἀπόστασιν, παρεβίασε τὰς περὶ προθεσμιῶν διατάξεις τοῦ νόμου.

Ἀναιρεῖ . . . παραπέμπει κτλ. (ὅρα κατωτ. § 48).

Ἀπόφ. ποιν. Ἀρείου Πάγου ρκ' τῆς 4 μαρτίου 1837.

§ 44. Ὁσάκις ἡ κατὰ γράμμα ἐξήγησις τοῦ νόμου ἤθελε φέρει εἰς ἀτοπήματα καὶ ματαιώσει τὸν σκοπὸν τοῦ νομοθέτου, λαμβάνει χώραν ἡ κατὰ τὸ πνεῦμα τοῦ νόμου καὶ τὸν σκοπὸν τοῦ νομοθέτου ἑρμηνεία· ἰδίως δὲ δὲν δύναται νὰ ὑποτεθῇ ὅτι ὁ νόμος, χορηγῶν εἰς τοὺς διαδίκους ἔνδικόν τι μέσον καὶ προθεσμίαν, ἐντὸς τῆς ὁποίας τοῦτο εἶναι δεκτὸν, ἐννοεῖ ὅτι ἡ προθεσμία αὕτη ἄρχεται πρὶν οἱ διάδικοι δυνηθοῦν νὰ λάβουν γνῶσιν τῆς ἀποφάσεως.—Εἰς τοὺς ἰδιώτας κατηγόρους, ὡς καὶ εἰς τοὺς κατηγορουμένους, χορηγεῖται, κατὰ τὸ 260 ἄρθ. τῆς ποιν. δικονομίας, τὸ δικαίωμα τῆς ἀνακοπῆς, ἥτις ὅμως δὲν εἶναι δεκτὴ εἰμὴ ἐντὸς 24 ὡρῶν ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τοῦ βουλεύματος, τὸ δὲ δικαίωμα τοῦτο ἤθελεν ἐπιτραπῇ εἰς μάτην εἰς αὐτοὺς, ἂν ὁ νομοθέτης ἐννόει μὲ τὴν λέξιν *ἔκδοσιν* τοῦ βουλεύματος τὴν εἰς τὸ συμβούλιον ἀπόντων τῶν διαδίκων, γενομένην ἀπόφασιν καὶ σύνταξιν, καὶ οὐχὶ τὴν εἰς τοὺς διαδίκους ἐπίδοσιν τοῦ βουλεύματος, οἱ δὲ λόγοι, οἵτινες ὑπαγορεύουν τὴν ἑρμηνείαν ταύτην τοῦ νόμου ὡς πρὸς τὸν κατηγορούμενον, ἐφαρμόζονται ἐπίσης εἰς τὸν ἰδιώτην κατήγορον.

Ἀπόφ. υνέ. τῆς 8 ἰουλίου 1840 (σελ. 375 τῆς σειρᾶς τῶν ἀποφ. τοῦ ἔτους αὐτοῦ).

§ 45. Ὁ νόμος, ὁρίζων, ὅτι τὸ τῆς ἀνακοπῆς ἔγγραφον παραδίδεται ἐντὸς 24 ὡρῶν ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τοῦ βουλεύματος, δὲν διαλαμβάνει ῥητῶς, ὅτι ἡ προθεσμία αὕτη δὲν ἄρχεται εἰμὴ ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς κοινοποιήσεως τόσον εἰς τοὺς εἰσαγγελεῖς, ὅσον καὶ εἰς τοὺς λοιποὺς διαδίκους. Ἂν δὲ καὶ ἕνεκα τῆς παντελοῦς ἀγνοίας, εἰς ἣν δύνανται νὰ ὑπάρχωσιν οἱ κατηγορούμενοι περὶ τῆς ἐκδόσεως τοῦ βουλεύματος, ὁ ῥηθεὶς νόμος πρέπῃ νὰ ἑρμηνευθῇ, καθόσον ἀφορᾷ αὐτοὺς, ὡς διατάττων τὴν εἰς αὐτοὺς κοινοποίησιν τῶν βουλευμάτων, διὰ νὰ δύνανται νὰ κάμωσι χρῆσιν τοῦ ἀπὸ τὸν νόμον χορηγηθέντος εἰς αὐτοὺς δικαιώματος, ἀλλ' ἐκ τούτου δὲν ἕπεται, ὅτι ἡ αὐτὴ ἑρμηνεία τοῦ νόμου πρέπει νὰ λάβῃ χώραν καὶ ὡς πρὸς τοὺς εἰσαγγελεῖς· ἐξ ἐναντίας ὁ ἄνω ῥηθεὶς λόγος δὲν ἐφαρμόζεται παντάπασιν εἰς αὐτοὺς, διότι παρόντες εἰς τὰς ἐν τῷ συμ-

βουλίῳ γινομένας συζητήσεις καὶ ὡς ἐπιφορτισμένοι τὴν ἐκτέλεσιν τῶν βουλευμάτων καὶ ἐν γένει τὴ διεξαγωγὴν τῶν π..ιν. ὑποθέσεων, δύνανται καὶ ὀφείλουσι νὰ λάβωσι γνῶσιν τῶν βουλευμάτων ἀπὸ τὴν στιγμὴν τῆς ἐκδόσεώς των, καὶ τοῦτο τόσῳ μᾶλλον, ὅσον κάμμία διάταξις τοῦ νόμου δὲν ἀναθέτει εἰς ἄλλον τινὰ δικαστικὸν ὑπάλληλον τὴν εἰς τοὺς εἰσαγγελεῖς κοινοποίησιν τῶν βουλευμάτων.

Ἀπόφ. ποιν. Ἀρείου Πάγου σμέ. τῆς 19 αὐγ. 1838 (σελ. 163 τόμ. τρίτου τῆς νομολ.).

§ 46. Οἱ εἰσαγγελεῖς δὲν δύνανται νὰ ζητῶσιν ἀναίρεσιν κατὰ βουλευμάτω, εἰμὴ ἐντὸς 24 ὡρῶν ἀπὸ τῆς ἐκδόσεώς των· ἡ κοινοποίησις μόνον εἰς τοὺς διαδίκους ἀπαιτεῖται.

Ἀπόφ. α Ἐπειδὴ ὁ νόμος ἐν τῷ 263 ἄρθρ. τῆς ποιν. δικονομίας ἐπιτρέπει μὲν εἰς τοὺς εἰσαγγελεῖς, καθὼς καὶ εἰς τοὺς λοιποὺς διαδίκους, τὸ μέσον τῆς ἀναιρέσεως κατὰ τῶν βουλευμάτων, ἀποβλέπων ὅμως εἰς τὴν ἀναγκαίαν ταχύτητα τῶν προανακριτικῶν πράξεων ἐν γένει, περιορίζει τὴν ἐνέργειαν τοῦ μέσου τούτου ἐντὸς βραχείας προθεσμίας 24 ὡρῶν ἀπὸ τὴν ἔκδοσιν τοῦ βουλεύματος, οὐδ' ἀναφέρει ποσῶς ὅτι ἡ προθεσμία αὕτη ἄρχεται ἀπὸ τὴς ἡμέραν τῆς κοινοποιήσεως.

Ἐπειδὴ χάριν τῆς ἀγνοίας, εἰς ἣν δύνανται νὰ ὑπάρχωσιν οἱ κατηγορούμενοι περὶ τῆς ἐκδόσεως τοῦ βουλεύματος, ὁ ῥηθεὶς νόμος ἑρμηνεύθη, καθόσον ἀφορᾷ αὐτούς, ὡς διατάττων τὴν εἰς αὐτοὺς κοινοποίησιν τῶν βουλευμάτων, ἀλλ' ὡς πρὸς τοὺς εἰσαγγελεῖς ἡ τοιαύτη ἑρμηνεία δὲν δύναται νὰ λάβῃ χώραν, καθότι ἂν καὶ τὰ βουλεύματα ἐκδίδωνται ἐν ἀπουσίᾳ τῶν εἰσαγγελέων, οὗτοι ἀποτελοῦντες μέρος τοῦ δικαστηρίου καὶ ἔχοντες μάλιστα, δυνάμει τοῦ νόμου, τὴν ὑπερτάτην ἐπιτήρησιν τοῦ δικαστηρίου, παρ' ᾧ διατελοῦσι, δύνανται εὐκόλως, ἅμα ἐκδοθῇ τὸ βούλευμα, νὰ λάβωσι γνῶσιν αὐτοῦ· προσέτι δὲ καὶ ἐὰν ἐλογίζετο καὶ ὡς πρὸς αὐτοὺς ἡ προθεσμία ἀπὸ τὴν ἡμέραν τῆς ἐκ μέρους τοῦ δικαστικοῦ γραφείου πρὸς τὸν εἰσαγγελέα κοινοποιήσεως τοῦ βουλεύματος, ἡ ἀμέλεια ἑνὸς γραμματέως, παρατείνουσα ἀορίστως προθεσμίαν περιωρισμένην παρὰ τοῦ νόμου ἐντὸς ῥητοῦ καὶ βραχέως χρόνου, ἤθελεν ἐκθέσει εἰς κίνδυνον αὐθαιρεσίας τοὺς ὑπὸ τὸ βάρος τῆς ἐγκληματικῆς καταδιώξεως εὑρισκομένους.

Ἐπειδή, ὡς ἐξάγεται ἐκ τῶν ἄρθρ. 77 καὶ ἑπόμενα τῆς ποιν. δικονομίας, μόνον αἱ ἀποφάσεις πρέπει ν' ἀπαγγέλλωνται. Τοιαύτη δὲ διάταξις ὡς πρὸς τὰ βουλεύματα δὲν ὑπάρχει,

Ἐπειδὴ ἐπὶ τοῦ προκειμένου τὸ βούλευμα τοῦ συμβουλίου τῶν ἐν Πάτραις πλημμελειοδικῶν, κατὰ τοῦ ὁποίου ζητεῖ τὴν ἀναίρεσιν ὁ παρὰ τοῖς αὐτοῖς πλημμελειοδίκαις εἰσαγγελεὺς, ἐξεδόθη τὴν 18 φεβρουαρίου ε. ε. ἐνῷ ἡ ἀναιρέσεως αἴτησις ἔγεινε τὴν 22 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς, μετὰ τὴν παρέλευσιν δηλ. τῆς νομίμου τῶν 24 ὡρῶν προθεσμίας· ἂν δὲ ὁ ῥηθεὶς εἰσαγγελεὺς ἐδήλωσε τὴν αὐτὴν ἡμέραν, τὴν 22, ὅτι τὸ βούλευμα ἐκοινοποιήθη εἰς αὐτὸν μόλις τὴν προτεραίαν, ἡ δήλωσις αὕτη, καὶ ἐπὶ ὑποθέσει ὅτι εἶναι βεβαιωμένη προσηκόντως, δεν δύναται νὰ νομιμοποιήσῃ τὴν ὑπ' αὐτοῦ γενομένην ἀναιρέσεως αἴτησιν, ἥτις εἶναι κατὰ νόμον ἐκπρόθεσμος (ὅρα κατωτ. τὰ περὶ τῆς πρὸς ἀναίρεσιν αἰτήσεως).

Διὰ ταῦτα ἀποῤῥίπτει κτλ.

Ἀπόφ. ποιν. Ἀρείου Πάγου 45 τοῦ 1842.

§ 49. Εἰς τὴν παρὰ τοῦ νόμου ὁρισθεῖσαν τῶν 24 ὡρῶν προθεσμιαν πρὸς ἀνακοπὴν βουλευμάτων δὲν λογίζονται αἱ ὧραι τῆς νυκτὸς, καθότι, μὴ λογιζομένων τῶν μετὰ την δυσιν τοῦ ἡλίου καὶ πρὶν τῆς ἀνατολῆς αὐτοῦ ὡρῶν, αἱ 24 ὧραι δὲν λήγουν εἰμὴ μετὰ τὴν λῆξιν τῆς ἐπιούσης, ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως, ἡμέρας.

Βούλευμα 77 τοῦ 1841 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν (Νομικῆς σελ. 2655).

§ 48. Τὸ ἄρθρ. 193 τῆς πολιτ. δικονομίας ἐφαρμόζεται εἰς τὰς πρὸς ἀνακοπὴν βουλευμάτων προθεσμίας; (ὅρα ἀνωτ. § 41)

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ ἀπὸ τὰ ἐν τῇ δικογραφίᾳ ὑπάρχοντα τρία ἐπιδοτήρια τοῦ κλητῆρος Κ Ι τῆς 9 δεκεμβρ. π. ε ἀποδεικνύεται ὅτι τὸ προκείμενον βούλευμα ἐπεδόθη εἰς τοὺς ἀνακόπτοντας κατὰ τὴν ἑνδεκάτην ὥραν π. μ. τῆς ἡμέρας ταύτης, ἡ δὲ κατ' αὐτοῦ ἀνακοπὴ εγένετο παρὰ τῶν ἰδίων κατὰ τὴν ἑνδεκάτην τοῦ αὐτοῦ μηνὸς, ὥραν 11 π. μ.—Ἐπειδὴ ἡ δεκάτη τοῦ μηνὸς τούτου ἦτο κυριακή.

Ἐπειδὴ, ἂν καὶ κατὰ τὸ ἐδάφιον πρῶτον τοῦ ἄρθρ. 260 τῆς ποιν. δικονομίας, τὸ τῆς ἀνακοπῆς ἔγγραφον πρέπῃ νὰ παραδίδεται ἐντὸ, 24 ὡρῶν ἀπὸ τῆς ἐπιδόσεως τοῦ βουλεύματος εἰς τὸν γραμματέα τοῦ δικαστηρίου τῶν πλημμελειοδικῶν, μ' ὅλα ταῦτα, μὴ διαγράψαντος τοῦ νομοθέτου δι' οὐδενὸς ἄλλου ἄρθρου τῆς ποιν. νομοθεσίας τὸν τρόπον τοῦ ὑπολογισμοῦ τῶν προθεσμιῶν εἰς τὰς ποινικὰς ὑποθέσεις, καὶ καθιερώσας αὐτὸς ὁ νομοθέτης εἰς τὸ ἄρθρ. 193 τῆς πολιτ. δικονομίας τὴν ἀρχὴν, ὅτι αἱ παρὰ τοῦ νόμου ὡρισμέναι προθεσμίαι, ἐὰν ἄρχωνται ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς

κοινοποιήσεως ἐγγράφου τινὸς λογίζονται ὄχι ἀπὸ ὥρας εἰς ὥραν, ἀλλὰ ἀπὸ τὴν ἐπιοῦσαν τῆς κοινοποιήσεως καὶ τελειόνουν εἰς τὴν τελευταίαν ἡμέραν, ἤ, ἐὰν ἡ ἡμέρα αὕτη ἦναι ἑορτή, κατὰ τὴν ἕκτην ὥραν μετὰ μεσημβρίαν τῆς ἐπιούσης, δύνανται καὶ πρέπει νὰ ἐφαρμόζωνται αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου τούτου ἐξ ἀναλογίας ἐπὶ τῶν ὑπολογισμῶν τῶν προθεσμιῶν εἰς τὰς ποινικὰς ὑποθέσεις, καθ' ὅσον αἱ ὑποθέσεις αὗται, δυνάμεναι νὰ στερήσωσι τὸν πολίτην τιμαλφεστέρων δικαιωμάτων, χρήζουσιν ἐπιεικοῦς καὶ φιλανθρώπου ἑρμηνείας, ὡς καθιεροῦται ὑπὸ τοῦ κανόνος τοῦ δικαίου 135 § 2 τοῦ ὁρίζοντος « ἐν ταῖς ποιναλίαις αἰτίαις κτλ »

Βούλευμα 10 τοῦ 1845 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν.

ϛ) *Ἀνακοπὴ διὰ πληρεξουσίων* (ὅρα *πληρεξούσιοι*).

§ 49. Δύναται ὁ φυγόδικος ν' ἀνακόψῃ τὸ βούλευμα διὰ πληρεξουσίου; Ὄχι.

Βούλευμα 133 τοῦ 1845 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν (Νομικῆς σελ. 1908).

§ 50. Μετὰ ταῦτα τὸ δικ. αὐτὸ μετέβαλε νομολόγιαν, ἀποφανθὲν ὅτι

Διάταξις ἀποκλείουσα τῆς διὰ πληρεξουσίου ἀνακοπῆς τοὺς μὴ ἐμφανιζομένους κατηγορουμένους δὲν ὑπάρχει· ὁ δὲ νόμος δὲν κάμνει διάκρισιν μεταξὺ τῶν ἐν φυλακῇ διατελούντων καὶ τῶν φυγοδίκων. (Βούλ. 86 τοῦ 1846 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν).

Ζ) *Προθεσμία πρὸς αἴτησιν ἀναιρέσεως κατὰ βουλευμάτων.*

§ 51. Διαρκούσης τῆς πρὸς ἀνακοπὴν προθεσμίας δὲν δύναται νὰ ζητηθῇ ἀναίρεσις βουλεύματος· (ἀπόφ. Ἀρ. Πάγου 100 τοῦ 1847).

Σημ. Τὸ αὐτὸ διαλαμβάνουσι καὶ πλεῖσται ἄλλαι ἀποφάσεις ἐξ ὧν ἰδίως ἡ σκλ τοῦ 1836 (σελ. τόμ. 1 τῆς νομολ.)—ἡ τνγ. τοῦ 1839 (σελ. 130 τοῦ 4 τόμου τῆς νομολ.)—ἡ σλη. καὶ σμϛ. τοῦ 1838 (σελ. 162. 165 τοῦ 3 τόμ. τῆς νομολ.)—ἡ 186 τοῦ 1846, ἅπασαι ποινικαί.

§ 52. Ἡ λογικὴ ἑρμηνεία τοῦ νόμου λαμβάνει χώραν ὁσάκις ἡ γραμματικὴ ἢ ἡ συνήθης σημασία τῶν λέξεων δὲν εἶναι ὅλως διόλου ἀναμφίβολος καὶ σαφής· ἡ *ἔκδοσις* λοιπὸν τοῦ βουλεύματος, τὴν ὁποίαν φέρει τὸ 293 ἄρθ. τῆς ποιν. δικονομίας, οὔτε γραμματικῶς, οὔτε κατὰ τὴν συνήθη σημασίαν της δηλοῖ ἀναμφιβόλως τὴν εἰς

τὸ συμβούλιον τῶν πλημμελειοδικῶν, σύνταξιν τῆς ἀποφάσεως ἢ τὴν ἡμερομηνίαν αὐτῆς προσέτι ἀφοῦ ἅπαξ ὁ νομοθέτης παρεχώρησεν εἰς τοὺς διαδίκους τὸ δικαίωμα νὰ αἰτῶσιν ἀναίρεσιν βουλευμάτων, [illegible] νὰ ὑπεισέλθῃ [illegible] ὥστε τοῖς ἐχορήγησε καὶ τὰ [illegible] πρὸς [illegible] τοῦ δικαιώματος τούτου μέσα, καὶ [illegible] μόνον ἡ [illegible] ὁ [illegible] αἱ [illegible] δεκτή, ὅταν νὰ προθεσμία διὰ τὴν ἀναίρεσιν τῶν βουλευμάτων ἄρχεται, καὶ τρέχῃ ὄχι ἀφ' ἧς ἡμέρας [illegible] ταῦτα παρὰ τῶν δικαστῶν, ἀλλ' ἀφ' ἧς κοινοποιηθῶσι πρῶτον εἰς τὰ μέρη.

Απόφ. ποιν. τοῦ Αρείου ρλθ'. τῆς 16 μαρτίου 1837 (σελ. 181 τόμ. δεύτερος τῆς νομολ.).

ὅρα καὶ τὴν νή. τῆς 10 ἀπριλ. 1836 ἀπόφ. τοῦ 'Αρ. Πάγου.

§ 53. Η περὶ ἀναιρέσεως κατὰ βουλευμάτων προθεσμία δὲν ἄρχεται πρὶν οἱ διάδικοι λάβωσι γνῶσιν ὁποιασδήποτε δικαστικῆς κατ' αὐτῶν πράξεως διὰ γνωστοποιήσεως εἰς τὰ μέρη, ἢ, τοὐλάχιστον, διὰ δημοσιεύσεως.

'Απόφ. ποιν. 'Αρείου Πάγου 10 τοῦ 1835 [σελ. 56 τόμος 1 τῆς Νομολογίας.]

'Απόφ. ποιν. 'Αρείου Πάγου νη. τοῦ 1836 (σελ. 47 τόμος 1 τῆς Νομολογίας).

§ 54. Κατὰ τὸ 263 ἄρθρ. τῆς ποιν. δικονομίας, αἴτησις ἀναιρέσεως κατὰ βουλεύματος τοῦ συμβουλίου τῶν πλημμελειοδικῶν εἶναι τότε μόνον δεκτή, ὅταν παρέλθῃ ἡ πρὸς ἀνακοπὴν προθεσμία· αὕτη δὲ ἄρχεται, κατὰ τὸ ἄρθ. 260 τῆς αὐτῆς δικονόμ., ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἐκδόσεως, ἤτοι τῆς κοινοποιήσεως τοῦ βουλεύματος [1]· ὅθεν ἂν τὸ βούλευμα δὲν ἐκοινοποιήθη εἰσέτι, ἡ ἀναιρέσεως αἴτησις εἶναι παραδεκτός.

---

(1) Κατὰ τὸ 263 ἄρθρ. τῆς ποιν. δικονομίας, ἡ προθεσμία τῆς πρὸς ἀναίρεσιν βουλεύματος πλημμελειοδικῶν αἰτήσεως διαρκεῖ 24 ὥρας, ἀρχομένη ἀπὸ τῆς παρελεύσεως τῆς πρὸς ἀνακοπὴν προθεσμίας ἥτις, κατὰ τὸ ἄρθρ. 260 τῆς αὐτῆς δικονομίας, διαρκεῖ 24 ὥρας ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τοῦ βουλεύματος.—ὅθεν ἡ αἴτησις ἀναιρέσεως γενομένη τὴν 28 τοῦ μηνὸς, ἐν ᾧ τὸ βούλευμα ἐξεδόθη τὴν 26 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς ἐγένετο μετὰ παρέλευσιν 48 ὡρῶν, εἶναι ἐκπρόθεσμος—ἀπόφ. ποιν. 'Αρ. Π. υπ. τοῦ 1840 καὶ υλδ. τῆς 13 μαρτίου 1840. [σελ. 312, 335 τῆς σειρᾶς τῶν ἀποφάσεων τοῦ ἔτους αὐτοῦ]

Απόφ. ποιν. Αρείου Πάγου 98 τῆς 2 ὀκτωβρ. 1836 [σελ. 84 τοῦ [illegible]

Ἡ προθεσμία τῆς πρὸς ἀναίρεσιν βουλεύματος πλημμελειοδικῶν αἰτήσεως διαρκεῖ 24 ὥρας, ἀρχομένη ἀπὸ τῆς παρελεύσεως τῆς πρὸς ἀνακοπὴν προθεσμίας, ἥτις διαρκεῖ 24 ὥρας ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τοῦ βουλεύματος [ὅρα κατωτ. § 77].

Ἀπόφ. ποιν. Ἀρείου Πάγου υκβ. σελ. 312 τῆς σειρᾶς τοῦ 1840.

Ἀπόφ. ποιν. Ἀρείου Πάγου υλδ. σελ. 335 τῆς σειρᾶς τοῦ 1840.

§ 55. Ὁ παρὰ τῷ Ἀρείῳ Πάγῳ εἰσαγγελεὺς ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ζητήσῃ καὶ ἐκτὸς τῶν προθεσμιῶν τὴν ὑπὲρ τοῦ νόμου ἀναίρεσιν ἑκάστης ἀποφάσεως καὶ δικ. πράξεως.

Ἀπόφ. α Ὡς πρὸς τὴν αἴτησιν τοῦ παρὰ τῷ ἐνταῦθα ἐφετείῳ ἀντεισαγγελέως.

Ἐπειδὴ τὸ ἄρθρ. 263 τῆς ποιν. δικονομίας ὁρίζει ῥητῶς τὰς τρεῖς περιστάσεις, κατὰ τὰς ὁποίας ὁ εἰσαγγελεὺς καὶ οἱ ἄλλοι, περὶ ὧν γίνεται λόγος εἰς τὸ 260 ἄρθρ. δύνανται νὰ ζητήσωσι τὴν ἀναίρεσιν τοῦ βουλεύματος τοῦ συμβουλίου· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου οὐδεμία ἐξ αὐτῶν τῶν τριῶν περιστάσεων ὑπάρχει εἰς τοὺς ἐν τῇ ἀπὸ 16 μαρτίου ε. ε. ἐκθέσει ἐνδιαλαμβανομένους ἀναιρέσεως λόγους κατὰ τοῦ ὑπ. ἀριθ. 1290 βουλεύματος τοῦ ἐνταῦθα ἐφετείου, δι' οὗ διατάττεται ἡ κατὰ τὸν νόμον ἀποπεράτωσις τῆς προανακρίσεως καὶ τῆς καταδιώξεως· ἑπομένως ἡ ἀναιρέσεως αἴτησις τοῦ παρὰ τοῖς ἐνταῦθα ἐφέταις ἀντεισαγγελέως εἶναι ἀπαράδεκτος.

Ὡς πρὸς τὴν ὑπὲρ τοῦ νόμου αἴτησιν ἀναιρέσεως.

Ἐπειδὴ ὁ παρὰ τῷ Ἀρείῳ Πάγῳ εἰσαγγελεὺς ἔχει, κατὰ τὰ ἄρθρ. 477, 481 τῆς ποιν. δικονομίας, τὸ δικαίωμα νὰ ζητήσῃ καὶ ἐκτὸς τῶν προθεσμιῶν, τὴν ὑπὲρ τοῦ νόμου ἀναίρεσιν ἑκάστης ἀποφάσεως καὶ δικαστικῆς πράξεως, ὅταν πρόκηται περὶ ὑπερβάσεως τῶν καθηκόντων (ὅρα κατωτ. § 67).

Ἐπειδὴ τὸ ἄρθρ. 43 τῆς ποιν. δικονομίας δὲν ἐπιτρέπει εἰς τὸν πρόεδρον τοῦ ἐφετείου δικαιώματα ἄλλα παρ' ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα ἔχει εἰς τὴν συνήθη δικαιοδοσίαν ὁ ἀνακριτὴς, εἰς δὲ τὸν παρὰ τῷ ἐφετείῳ εἰσαγγελέα ἐπιτρέπει ὅσα ἔχει εἰς αὐτὴν ὁ τοῦ πρωτοδικείου εἰσαγγελεὺς, καὶ ἑπομένως, καθὼς ὁ τοῦ πρωτοδικείου εἰσαγγελεὺς δύναται ἐκτὸς τῶν περιστάσεων, περὶ ὧν γίνεται λόγος εἰς τὰ ἄρθρα 186 ἀριθ. 2 καὶ 3 καὶ 213, 22 καὶ 228 τῆς ποιν. δικονομίας, νὰ ἐνεργήσῃ ἀπ' εὐθείας ἢ δι' ἄλλων ἀνακριτικῶν ὑπαλλήλων ἐκτὸς τοῦ ἀνακριτοῦ τὴν προανάκρισιν, καὶ νὰ ζητήσῃ [illegible]

περὶ παρόντος ὑποδίκου κατηγορουμένου διὰ πταῖσμα ἢ πλημμέλημα, (ἀριθ. 103 τοῦ ὀργανισμοῦ τῶν δικαστηρίων, 13, 16, 17, 156, 160 καὶ 161 τῆς ποιν. δικονομίας.) παρομοίως ὁ παρὰ τῷ ἐφετείῳ εἰσαγγελεὺς ἔχει εἰς τὴν ἰδιάζουσαν δικαιοδοσίαν του αὐτὰ τὰ δικαιώματα, κατα τὴν ἔννοιαν τοῦ εἰρημένου 43 ἄρθρου· ὥστε τὸ ἐνταῦθα ἐφετεῖον θεωρῆσαν ὡς ἀφεύκτως ἀναγκαίαν τὴν σύμπραξιν τοῦ προέδρου εἰς τὴν περὶ ἧς ὁ λόγος προανάκρισιν, ὡς ἀποδεικνύεται ἐκ τῶν σκέψεων τοῦ εἰρημένου ὑπ' ἀριθ. 1290 βουλεύματος, κατὰ τὰς ὁποίας διέταξε τὴν εἰρημένην κατὰ νόμον ἀποπεράτωσιν τῆς προανακρίσεως, παρέτεινε τὴν ἐξουσίαν τοῦ προέδρου καὶ περιώρισε παρανόμως τὴν τοῦ εἰσαγγελέως παρὰ τὰς διατάξεις τοῦ εἰρημένου 43 ἄρθρου τῆς ποιν. δικονομίας· ἑπομένως τὸ ἐνταῦθα ἐφετεῖον ἔπραξεν ὑπέρβασιν καθηκόντων· ὅθεν εἶναι ἀναιρετέον ὑπὲρ τοῦ νόμου τὸ εἰρημένον βούλευμα αὐτοῦ, κατὰ τὰ ἄρθ. 477 καὶ 481 τῆς ποιν. δικονομίας (ὅρα *ὑπέρβασις καθηκ.*).

Διὰ ταῦτα ἀποῤῥίπτει ὡς ἀπαράδεκτον τὴν ἀναιρέσεως αἴτησιν τοῦ παρὰ τοῖς ἐν Ἀθήναις ἐφέταις ἀντεισαγγελέως, γενομένην κατὰ τοῦ ἀπό 15 μαρτίου ε. ε. ὑπ' ἀριθ 1290 βουλεύματος τοῦ συμβουλίου τῶν αὐτόθι ἐφετῶν. Ἀναιρεῖ δὲ ὑπὲρ τοῦ νόμου.

Ἀπόφ. ποιν. Ἀρείου Πάγου 68 τῆς 13 μαΐου 1846.

§ 56. Ὅταν ὁ κατηγορούμενος δὲν εὑρίσκηται εἰς τὴν ἕδραν τοῦ δικαστηρίου, ὅπου πρόκειται νὰ γίνῃ ἡ ἀναίρεσις, πρέπει νὰ λογίζεται ἡ παρέκτασις τῆς προθεσμίας, ἀναλογιζομένης τῆς ἀποστάσεως κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου.

Ἀπόφ. ποιν. Ἀρείου Πάγου 52 τῆς 9 ἰουλίου 1842.

Σημ. Ὅρα κατωτ. § 85 ἑπ.—Τί δὲ ὡς πρὸς τὸν ἰδιώτην κατήγορον; ὅρα κατωτ. § 77.

Η) *Λόγοι πρὸς ἀναίρεσιν βουλευμάτων* (ὅρα *Σύνθεσις*).

§ 57. Ἀναίρεσις κατὰ βουλευμάτων δὲν δύναται νὰ ζητηθῇ εἰμὴ ὅταν πρόκηται περὶ μὴ προσηκούσης συνθέσεως τοῦ συμβουλίου, περὶ μὴ γενομένης παραθέσεως τοῦ ἀνήκοντος ἄρθρου τοῦ ποιν. νόμου, ἢ περὶ ψευδοῦς ἑρμηνείας ἢ ἐφαρμογῆς τοῦ ποιν. νόμου.

Ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Π. 6, νβ. (σελ. 50, 51 τόμ. 1 τῆς νομολ.)

§ 58. Ἡ μὴ ἀκρόασις τοῦ εἰσαγγελέως δὲν εἶναι λόγος ἀναιρέσεως· μάλιστα δὲ ὅταν ὁ εἰσαγγελεὺς φέρῃ ἅπαξ τὸν λόγον εἴτε περὶ ἐνστάσεως, εἴτε περὶ τῆς οὐσίας, πληροῦται ἡ περὶ ἀκροάσεως αὐτοῦ θέλησις τοῦ νόμου (ἀπόφ. ποιν. Ἀρείου Πάγου ρξθ' 1837,

§ 59· Ἂν εἰς βούλευμά τι ἔλαβον μέρος νεώτεροι κατὰ τὸν διορισμὸν δικασταὶ ἀντὶ ἀρχαιοτέρων, χωρὶς νὰ σημειωθῇ ὅτι οὗτοι ἐκωλύοντο, τοῦτο δὲν ἀποτελεῖ κακὴν σύνθεσιν δικαστηρίου, καθότι ὁ νόμος δὲν ἀπαιτεῖ τὸ τοιοῦτον, ὁσάκις τὰ δικαστήρια σύγκεινται ἐκ τακτικῶν δικαστῶν, ἀλλὰ μόνον ὁσάκις παραλαμβάνωνται πάρεδροι ἤ τις τῶν ἐπιχωρίων· ἡ δὲ ἀπουσία τοῦ ἀνακριτοῦ δεν ἀποτελεῖ κακὴν σύνθεσιν, καθότι ὁ νόμος, διατάξας ὅτι εἰς τὴν σύνθεσιν τοῦ συμβουλίου περιλαμβάνεται καὶ ὁ ἀνακριτής, ἐννοεῖ μόνον ὅτι ἡ σύμπραξις αὐτοῦ εἶναι ἐπιτετραμμένη καὶ δὲν ἀπαγορεύεται καὶ ἐπὶ τῆς συνθέσεως τοῦ δικαστηρίου τῶν συνέδρων, ὡς κελεύει τὸ 416 ἄρθρ. τῆς ποιν. δικονομίας

(Ἀπόφ ποιν. Ἀρείου Πάγου 14 τῆς 16 μαρτίου 1842 σελ. 25 τῆς σειρᾶς τοῦ 1842).

§ 60. Ἂν ἐπὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως ἐκδοθῶσι δύο βουλεύματα, ἐξ ὧν τὸ ἓν διατάττει περαιτέρω ἀνάκρισιν, τὸ δὲ κρίνει περὶ τοῦ ἀποτελέσματος αὐτῆς, δὲν ὑπάρχει κακὴ σύνθεσις, ὅταν δὲν ἔλαβον μέρος εἰς ἀμφότερα οἱ αὐτοὶ δικασταί.

(Ἀπόφ. ποιν. Ἀρείου Πάγου 61 τῆς 20 ἰουλίου 1842 (σελ. 139 τῆς σειρᾶς τοῦ 1842).

§ 61. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 91 τοῦ δικ. ὀργανισμοῦ ὁ εἰσαγγελεὺς δύναται ν' ἀναθέσῃ εἰς τὸν ἀντεισαγγελέα ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησίν του μέρος τῶν ὑποθέσεων· ἑπομένως δὲν εἶναι ἀνάγκη, ὅταν ὁ ἀντεισαγγελεὺς λαμβάνῃ μέρος εἰς τὰ δικαστικὰ συμβούλια, νὰ βεβαιοῦται νόμιμόν τι κώλυμα τοῦ εἰσαγγελέως· (ἀπόφ. ποιν. Ἀρείου Πάγου 79 τῆς 4 νοεμβρίου 1843).

§ 62. Μολονότι τὰ δικαστήρια, ὅταν ὁ νόμος ἦναι ἀσαφής, ἐλλειπὴς ἢ σιωπᾷ, ὀφείλουν νὰ τὸν ἀναπληρώσωσι διὰ τῆς διδασκαλικῆς ἑρμηνείας, ἥτις γίνεται κατὰ τὰς παραδεδεγμένας ἀρχὰς τῆς νομολογίας, κατὰ τὰς ὁποίας προθεσμία εἰς τοιαύτας περιπτώσεις δὲν ἄρχεται πρὶν οἱ διάδικοι λάβωσι γνῶσιν ὁποιασδήποτε δικαστικῆς κατ' αὐτῶν πράξεως διὰ γνωστοποιήσεως, ἤ, τοὐλάχιστον, διὰ δημοσιεύσεως, ὅμως, κατὰ τὸ 263 ἄρθρ. τῆς ποιν. δικονομίας, ἡ ψευδὴς ἑρμηνεία τῶν τύπων, ἤτοι τῶν διαδικαστικῶν διατάξεων, π. χ. ἡ τοῦ ἄρθ. 260 τῆς ποιν. δικονομίας, δὲν δίδει χώραν εἰς ἀναίρεσιν, ἀλλὰ μόνον ἡ ψευδὴς ἑρμηνεία τοῦ ποιν. νόμου.

Ἀπόφ. ποιν. τοῦ Ἀρείου Πάγου 10 τῆς 25 ἰουνίου 1835 (σελ. 56 τόμ. πρῶτος τῆς νομολ.).

§ 63. Όταν ήναι λόγος περί αναιρέσεως βουλεύματος, οι αναφερόμενοι εις το άρθρ. 260 της ποιν. δικονομίας διάδικοι δεν δύνανται, κατά το 263 της αυτής δικονομίας, να αιτήσουν αναίρεσιν, ειμή όταν πρόκηται περί μη προσηκούσης συνθέσεως του συμβουλίου, περί μη γενομένης παραθέσεως του ενέχοντος άρθρου του ποινικού νόμου ή περί ψευδούς ερμηνείας ή ψευδούς εφαρμογής του ποιν. νόμου, ουχί δε των διατάξεων των περιεχομένων εις την ποινικήν δικονομίαν.

Απόφ. ποιν. του Άρ. Πάγου 6 και νδ΄ της 11 μαρτ. 1836 (σελ. 50, 51 τόμ. ά. της Νομολ.).

§ 64. Τα βουλεύματα αναιρούνται μόνον, όταν πρόκηται περί ψευδούς ερμηνείας ή ψευδούς εφαρμογής του ποινικού νόμου, ουχί δε και δικονομικών διατάξεων.

Απόφ. ποιν. Άρ. Πάγου τγ΄ της 9 σεπτ. 1839 (σελ. 42 τόμ. δ΄ της Νομολογίας.)

§ 65. Διά κακήν εκδίκασιν (*mal jugé*) δεν δύναται να ζητηθή αναίρεσις κατά βουλεύματος· (απόφ. ποιν. Αρείου Πάγου 38 του 1847).

§ 66. Δι' υπέρβασιν καθηκόντων δύναται να ζητηθή αναίρεσις βουλεύματος παρά του παραπεμφθέντος· (απόφ. ποιν. Άρ. Πάγου 97 του 1847).—(Όρα τον επ. §).

§ 67. Δύναται να ζητηθή αναίρεσις κατά βουλεύματος παρά του κατηγορουμένου και δι' υπέρβασιν καθηκόντων; όρα την εις το άρθρον τούτο ποιν. απόφασιν 40 του Αρείου Πάγου και ανωτ. § 55, 66 και κατωτ. § 76 τρίς.

Θ) Διαδικασία. Γραμματεύς. Φύλαξις. Παράβολον κτλ. (1)

§ 68. Η περί αναιρέσεως κατά βουλεύματος αίτησις γίνεται εις τον γραμματέα του εκδόντος το βούλευμα δικαστηρίου· η διάταξις δ' αύτη είναι ουσιώδης.

Απόφ. ποιν. Άρ. Πάγου κέ. της 20 μαρτ. 1839.

§ 69. Δύναται να λάβη χαρακτήρα εκθέσεως αναιρέσεως κατά βουλεύματος έγγραφον μη συνταχθέν υπό του αρμοδίου δικ. γραμματέως, και αποτεινόμενον εις δικαστικόν συμβούλιον; Όχι.

Βούλευμα 4 του 1840 των εν Ναυπλίω εφετών.

(1) Όρα την λέξιν Αναίρεσις § 182—187, 185—161,

§ 70. Ἐπὶ βουλευμάτων διατασσόντων προφυλάκισιν [illegible] ἐγκλήματος, ἀπαιτεῖται ἀπόδειξις τῆς φυλακίσεως, διὰ νὰ ἦναι παραδεκτὴ ἀναίρεσις (ἀπόφ. ποιν. Ἀ. Π. 30 καὶ 57 τοῦ 1847). Πρβ. τὰ ἐκτεθέντα ἐν τῇ λέξ. *Ἀναίρεσις* σελ. 148 (§ 186 [illegible])

§ 71. Τὰ ἄρθρ. 474 καὶ ἑπ. τῆς ποιν. δικονομίας ἐφαρμόζονται καὶ εἰς τὰ βουλεύματα· ὥστε τὸ τῆς ἀναιρέσεως ἔγγραφον πρέπει νὰ κοινοποιῆται [1].

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ τὸ 263 ἄρθρ. τῆς ποιν. δικονομίας, ἀναλαμβάνον τοὺς λόγους τῆς ἀναιρέσεως κατὰ βουλευμάτων καὶ ὁρίζον τοὺς ἔχοντας δικαίωμα ἀναιρέσεως κατ' αὐτῶν, δὲν ἀναφέρει τι οὔτε περὶ τῆς προδικασίας, οὔτε περὶ τῆς διαδικασίας ἐνώπιον τοῦ Ἀρ. Πάγου· ὅθεν αἱ εἰς τὰ ἄρθρ. 474 καὶ ἑπ. τῆς ποιν. δικονομίας γενικαὶ περὶ ἀναιρέσεως διατάξεις εἶναι ἐφαρμοστέαι εἰς τὰ βουλεύματα, καθόσον ἐξαιρετικῶς δὲν διατάσσεται ἄλλο τι· [illegible]

---

[1] Ἡ κατὰ βουλεύματος ἀνακοπὴ τοῦ εἰσαγγελέως δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ κοινοποιῆται εἰς τὸν κατηγορούμενον.

Ἀπόφ « Ἐπειδὴ καμμία διάταξις τῆς ποιν. δικονομίας δὲν [illegible] τὴν κοινοποίησιν τῆς ὑπὸ τοῦ παρὰ τοῖς πλημμελειοδίκαις εἰσαγγελέως γενομένης ἀνακοπῆς εἰς τὸν κατηγορούμενον διὰ νὰ δοθῇ ὅθεν οὗτος νὰ ὑπερασπισθῇ. Τὸ δικαίωμα δὲ, τὸ ὁποῖον χορηγεῖ εἰς αὐτὸν ὁ νόμος ν' ἀνακόπτῃ τὰ βουλεύματα τῶν πλημμελειοδικῶν, εἶναι ἀνεξάρτητον ἀπὸ τὰ δικαιώματα τὰ ὁποῖα ἔχουσι οἱ παρὰ τοῖς πλημμελειοδίκαις εἰσαγγελεῖς ν' ἀνακόπτουν τὰ βουλεύματα, οἱ δὲ παρ' ἐφέταις νὰ κάμνωσι προτάσεις ἀφ' ἑαυτῶν, ὁσάκις νομίζωσιν ὅτι δὲν ἐχαρακτηρίσθη, ἢ ἀπεδείχθη προσηκόντως ἡ πρᾶξις κτλ. ὥστε ἐκ τῆς μὴ χρήσεως τοῦ δικαιώματος τῆς ἀνακοπῆς ἐκ μέρους τοῦ κατηγορουμένου δὲν ἐμποδίζονται οὔτε οἱ εἰσαγγελεῖς νὰ μεταχειρίζωνται τὰ δικαιώματα τὰ ὁποῖα ἰδίως τοῖς [illegible] ὁ νόμος, οὔτε τὰ συμβούλια τῶν ἐφετῶν νὰ ἀποφασίζωσιν ἐπὶ τῶν προτάσεων αὐτῶν· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου δικάσαν τὸ συμβούλιον τῶν ἐφετῶν κατὰ συνέπειαν ἀνακοπῆς γενομένης ὑπὸ τοῦ ἐν Ἀθήναις ἀντεισαγγελέως τῶν πλημμελειοδικῶν, καὶ κατὰ πρότασιν τοῦ παρὰ τοῖς αὐτοῖς ἐφέταις εἰσαγγελέως, δὲν ἔκαμεν, ὡς διϊσχυρίζεται ὁ ἀναιρεσείων, ψευδῆ ἑρμηνείαν τοῦ νόμου, ἀλλ' ἐσυμμορφώθη ἐντελῶς μὲ αὐτόν.

Ἐπειδὴ τὸ συμβούλιον τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν, μ' ὅλον ὅτι ἀπέρριψαν ὡς ἐκπρόθεσμον τὴν ἀνακοπὴν τοῦ παρὰ τοῖς ἐν Ἀθήναις πλημμελειοδίκαις ἀντεισαγγελέως, ἐπελήφθη μ' ὅλον τοῦτο τῆς ὑποθέσεως κατὰ συνέπειαν προτάσεως τοῦ παρὰ τοῖς αὐτοῖς ἐφέταις εἰσαγγελέως, καὶ ἐδίκασεν αὐτήν· ἑπομένως ἀφοῦ τὸ εἰρημένον συμβούλιον ἐπεμβῆκεν εἰς τὴν ἐξέτασιν τοῦ βουλεύματος τῶν πλημμελειοδικῶν, δὲν ἔχει πλέον ὁ ἀναιρεσείων συμφέρον νὰ προτείνῃ ὡς λόγον ἀναιρέσεως τὴν ἀπόρριψιν τῆς ἀνακοπῆς τοῦ ἀντεισαγγελέως.

Ἀπόφ. ποιν. Ἀρείου Πάγου ολη. τῆς 26 Ἰουλίου 1838.

ταῦτα, μεταξὺ δὲ τῶν εἰρημένων διατάξεων ὑπάρχει καὶ τῷ 484 ἄρθρ. κατὰ τὸ ὁποῖον εἰς τὴν περὶ ἀναιρέσεως αἴτησιν τοῦ πολιτ. ἐνάγοντος καὶ τὴν παράδοσιν αὐτῆς ἐφαρμόζονται τὰ ἐν τῇ πολιτ. δικονομίᾳ ὡρισμένα· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ἡ ἀναιρεσείουσα ἑταιρία οὐδὲν ἔγγραφον ἀναιρέσεως ἐκοινοποίησεν εἰς τοὺς ἀναιρεσιβλήτους, ἀλλ' ἠρκέσθη μόνον εἰς τὴν κατ' αἴτησιν τοῦ πληρεξουσίου τῆς δικηγόρου Κ. Π. συνταχθεῖσαν ὑπὸ τοῦ γραμματέως τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν αἴτησιν ἀναιρέσεως· ἡ παράλειψις ἑπομένως τῶν περὶ ἐπιδόσεως διατάξεων τῶν ἄρθρ. 820 καὶ 138 τῆς πολιτ. δικονομίας εἶναι, κατὰ τὸ 201 ἄρθρ. τῆς αὐτῆς, λόγος ἀκυρότητος τῆς γενομένης, ὡς εἴρηται, αἰτήσεως ἀναιρέσεως, καὶ κατὰ συνέπειαν ἡ αἴτησις αὕτη εἶναι ἀπαράδεκτος.

Διὰ ταῦτα ἀποῤῥίπτει ὡς ἀπαράδεκτον τὴν ἀναιρέσεως αἴτησιν.

Ἀπόφ. ποιν. Ἀρείου Πάγου 87 τῆς 27 ἰουνίου 1846.

§ 72. Ἐντὸς 24 ὡρῶν ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τοῦ βουλεύματος ὁ πολ. ἐνάγων ὀφείλει νὰ κοινοποιῇ τὴν ἀναιρέσεως αἴτησιν εἰς τοὺς ἀντιδίκους κατὰ τὰς διατάξεις τῆς πολιτ. δικονομίας· (ἀπόφασις ποιν. Ἀρείου Πάγου 17 τοῦ 1848, ἣν παραθέτω εἰς τὸ προκείμενον ἄρθρον).

§ 73. Καὶ ἐπὶ βουλευμάτων ἀφορώντων πλημμελήματα ἀπαιτεῖται ἡ κατάθεσις [1] τοῦ παραβόλου (485 ποιν. δικονομίας καὶ νόμ. τῆς 10 αὐγ. 1836).

Ἀπόφ. ποιν. Ἀρείου Πάγου 7 τοῦ 1844. Πρβ. τὰ ἐν τῇ λέξ. ἀ ν α ί ρ ε σ ι ς σελ. 190, 132.

Γ) *Διαδικασία ἐνώπιον τοῦ Ἀρείου Πάγου.*

§ 74. Προκειμένου λόγου περὶ βουλεύματός τινος δύναται νὰ ὁμιλήσῃ ὁ διάδικος ἐνώπιον τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἐὰν εὑρεθῇ παρὼν εἰς τὴν συνεδρίασιν.

Ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Πάγου οβ. (σελ. 47 τόμος πρῶτος τῆς Νομολογίας).

§ 75. Οἱ ζητοῦντες ἀναίρεσιν κατὰ βουλεύματος, ἐὰν ὦσιν ἐν φυλακῇ, δὲν ἔχουν τὸ δικαίωμα νὰ ἐμφανισθῶσιν αὐτοπροσώπως ἐνώπιον τοῦ Ἀρείου Πάγου.

---

(1) Ὅρα τὰ περὶ τούτου ἐκτεθέντα εἰς τὴν λέξ. ἀ ν α ί ρ ε σ ι ς σελ. 190 ἐπ. Ὅταν οἱ ἀναιρεσείοντες ἔχουν διάφορα καὶ διακεκριμένα συμφέροντα, καταδικάζονται εἰς δύο παράβολα, καὶ ἂν ἓν ἔγγραφον ἀναιρέσεως ἐγένετο. Ἀπόφ. πολ. Ἀρείου Πάγου 89 τοῦ 1846.

Απόφ. « Ἐπειδὴ κανὲν ἄρθρον τῆς ποιν. δικ. δὲν διατάττει τὴν κλήτευσιν τοῦ αἰτοῦντος τὴν ἀναίρεσιν βουλεύματος καταδίκου, τὸ δὲ ἄρθρ. 488 τῆς ποιν. δικονομίας, τὸ ὁποῖον διατάττει τὴν κλήτευσιν τοῦ ζητοῦντος τὴν ἀναίρεσιν καταδικασθέντος, καὶ ἂν ἐδύνατο νὰ ἐφαρμοσθῇ εἰς τὸν ὑπόδικον, κατηργήθη διὰ τοῦ ἀπὸ 22 ἰανουαρίου 1837 νόμου ὡς πρὸς ὅλους τοὺς καταδίκους, οἵτινες, ἐὰν ὦσιν ἐν φυλακῇ, θέλουν παρίστασθαι μόνον διὰ πληρεξουσίου· ἑπομένως δὲν ἔχουν τὸ δικαίωμα νὰ ἐμφανισθῶσιν αὐτοπροσώπως ἐνώπιον τοῦ Ἀρείου Πάγου· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου οἱ αἰτοῦντες τὴν ἀναίρεσιν εἶναι φυλακισμένοι.

Ἀπόφ. ποιν. Ἀρείου Πάγου ρλά τῆς 28 ἰουλίου 1838 (σελ. 137 τοῦ 3 τόμου τῆς νομολ).

§ 76. Κανὲν ἄρθρον τῆς ποιν. δικονομίας δὲν διατάττει τὴν κλήτευσιν τοῦ αἰτοῦντος τὴν ἀναίρεσιν βουλεύματος, τὸ δὲ ἄρθρον 488, τὸ ὁποῖον διατάσσει τὴν κλήτευσιν τοῦ ζητοῦντος τὴν ἀναίρεσιν καταδίκου, καὶ ἠδύνατο νὰ ἐφαρμοσθῇ εἰς τὸν ὑπόδικον, κατηργήθη διὰ τοῦ ἀπὸ 22 ἰανουαρίου 1837 νόμου ὡς πρὸς ὅλους τοὺς καταδίκους, οἵτινες, ἐὰν ὦσιν ἐν φυλακῇ, θέλουν παρίστασθαι μόνον διὰ πληρεξουσίου· ἑπομένως δὲν ἔχουν τὸ δικαίωμα νὰ ἐμφανισθῶσιν αὐτοπροσώπως ἐνώπιον τοῦ Ἀρείου Πάγου.

Ἀπόφ. ποιν. τοῦ Ἀρείου Πάγου σλά. τῆς 28 ἰουλίου 1838 (σελ. 137 τόμ. τρίτος τῆς Νομολ.).

ΙΑ) Κατὰ *ποίων βουλευμάτων συγχωρεῖται ἀνακοπή;*

§ 76. δίς. Τὰ τῆς παραπομπῆς βουλεύματα τῶν ἐφετῶν προκειμένου λόγου περὶ πράξεως, πραχθείσης ὑπὸ συμβούλου τῆς ἐπικρατείας, ἀνακόπτονται, ὁ δὲ Ἄρειος Πάγος εἶναι ἁρμόδιος νὰ δικάσῃ τὴν ἀνακοπὴν ταύτην; Ὄχι· δὲν ἀνακόπτονται.

Ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου 66 τοῦ 1841 ὀρθότερα αἰτιολογεῖ τὸ ζήτημα ἡ τοῦ 1849 ὑπ' ἀριθ. 45 ποιν. ἀπόφ. τοῦ Ἀρ. Πάγου.

§ 76. τρίς. Ἀνακοπὴ κατὰ τῶν διαταττόντων τὴν περαιτέρω ἀνάκρισιν βουλευμάτων δὲν συγχωρεῖται.

Απόφ. « Ἐπειδὴ ἡ ἐκ τοῦ ἄρθ. 260 τῆς ποιν. δικονομίας παραπομπὴ εἰς τοὺς ἀρθ. 1. 2, τοῦ 251 ἄρθρ. τῆς αὐτῆς δικονομίας ἀποδεικνύει ὅτι ὁ νομοθέτης ἠθέλησε μὲν νὰ συγχωρήσῃ τὴν ἀνακοπὴν κατὰ τῶν ὁριστικῶν βουλευμάτων, οὐχὶ ὅμως κατὰ τῶν διαταττόντων τὴν περαιτέρω ἀνάκρισιν, ὡς προσωρινῶν, διότι, κατὰ τὴν νομικὴν ἀρχήν, ὁσάκις δικαστήριον ἐπελήφθη νομίμως

24 ὡρῶν ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως αὐτοῦ, χωρὶς νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν τὴν ἐποχὴν τῆς ἐπιδόσεως τοῦ βουλεύματος καὶ ἀναλογίσῃ τὴν προθεσμίαν κατὰ τὴν ἀπόστασιν, παρεβίασε τὰς περὶ προθεσμιῶν διατάξεις τοῦ νόμου.

Ἀναιρεῖ . . . παραπέμπει κτλ. (Ὅρα κατωτ. § 48).

Ἀπόφ. ποιν. Ἀρείου Πάγου ρκ' τῆς 4 μαρτίου 1837.

§ 44. Ὁσάκις ἡ κατὰ γράμμα ἐξήγησις τοῦ νόμου ἤθελε φέρει εἰς ἀτοπήματα καὶ ματαιώσει τὸν σκοπὸν τοῦ νομοθέτου, λαμβάνει χώραν ἡ κατὰ τὸ πνεῦμα τοῦ νόμου καὶ τὸν σκοπὸν τοῦ νομοθέτου ἑρμηνεία· ἰδίως δὲ δὲν δύναται νὰ ὑποτεθῇ ὅτι ὁ νόμος, χορηγῶν εἰς τοὺς διαδίκους ἔνδικόν τι μέσον καὶ προθεσμίαν, ἐντὸς τῆς ὁποίας τοῦτο εἶναι δεκτὸν, ἐννοεῖ ὅτι ἡ προθεσμία αὕτη ἄρχεται πρὶν οἱ διάδικοι δυνηθοῦν νὰ λάβουν γνῶσιν τῆς ἀποφάσεως.—Εἰς τοὺς ἰδιώτας κατηγόρους, ὡς καὶ εἰς τοὺς κατηγορουμένους, χορηγεῖται, κατὰ τὸ 260 ἄρθ. τῆς ποιν. δικονομίας, τὸ δικαίωμα τῆς ἀνακοπῆς, ἥτις ὅμως δὲν εἶναι δεκτὴ εἰμὴ ἐντὸς 24 ὡρῶν ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τοῦ βουλεύματος, τὸ δὲ δικαίωμα τοῦτο ἤθελεν ἐπιτραπῆ εἰς μάτην εἰς αὐτοὺς, ἂν ὁ νομοθέτης ἐννόει μὲ τὴν λέξιν *ἔκδοσιν* τοῦ βουλεύματος τὴν εἰς τὸ συμβούλιον ἀπόντων τῶν διαδικων, γενομένην ἀπόφασιν καὶ σύνταξιν, καὶ οὐχὶ τὴν εἰς τοὺς διαδίκους ἐπίδοσιν τοῦ βουλεύματος, οἱ δὲ λόγοι, οἵτινες ὑπαγορεύουν τὴν ἑρμηνείαν ταύτην τοῦ νόμου ὡς πρὸς τὸν κατηγορούμενον, ἐφαρμόζονται ἐπίσης εἰς τὸν ἰδιώτην κατήγορον.

Ἀπόφ. υνέ. τῆς 8 ἰουλίου 1840 (σελ. 375 τῆς σειρᾶς τῶν ἀποφ. τοῦ ἔτους αὐτοῦ).

§ 45. Ὁ νόμος, ὁρίζων, ὅτι τὸ τῆς ἀνακοπῆς ἔγγραφον παραδίδεται ἐντὸς 24 ὡρῶν ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τος βουλεύματος, δὲν διαλαμβάνει ῥητῶς, ὅτι ἡ προθεσμία αὕτη δὲν ἄρχεται εἰμὴ ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς κοινοποιήσεως τόσον εἰς τοὺς εἰσαγγελεῖς, ὅσον καὶ εἰς τοὺς λοιποὺς διαδίκους. Ἂν δὲ καὶ ἕνεκα τῆς παντελοῦς ἀγνοίας, εἰς ἣν δύνανται νὰ ὑπάρχωσιν οἱ κατηγορούμενοι περὶ τῆς ἐκδόσεως τοῦ βουλεύματος, ὁ ῥηθεὶς νόμος πρέπῃ νὰ ἑρμηνευθῇ, καθόσον ἀφορᾷ αὐτοὺς, ὡς διατάττων τὴν εἰς αὐτοὺς κοινοποίησιν τῶν βουλευμάτων, διὰ νὰ δύνανται νὰ κάμωσι χρῆσιν τοῦ ἀπὸ τὸν νόμον χορηγηθέντος εἰς αὐτοὺς δικαιώματος, ἀλλ' ἐκ τούτου δὲν ἕπεται, ὅτι ἡ αὐτὴ ἑρμηνεία τοῦ νόμου πρέπει νὰ λάβῃ χώραν καὶ ὡς πρὸς τοὺς εἰσαγγελεῖς· ἐξ ἐναντίας ὁ ἄνω ῥηθεὶς λόγος δὲν ἐφαρμόζεται παντάπασιν εἰς αὐτοὺς, διότι παρόντες εἰς τὰς ἐπὶ τῷ συμ-

βουλίῳ γινομένας συζητήσεις καὶ ὡς ἐπιφορτισμένοι τὴν ἐκτέλεσιν τῶν βουλευμάτων καὶ ἐν γένει τὴ διεξαγωγὴν τῶν ποιν. ὑποθέσεων, δύνανται καὶ ὀφείλουσι νὰ λαβωσι γνῶσιν τῶν βουλευμάτων ἀπὸ τὴν στιγμὴν τῆς ἐκδόσεώς των, καὶ τοῦτο τόσῳ μᾶλλον, ὅσον καμμία διάταξις τοῦ νόμου δὲν ἀναθέτει εἰς ἄλλον τινὰ δικαστικὸν ὑπάλληλον τὴν εἰς τοὺς εἰσαγγελεῖς κοινοποίησιν τῶν βουλευμάτων.

Ἀπόφ. ποιν. Ἀρείου Πάγου σμέ. τῆς 19 αὐγ. 1838 (σελ. 163 τόμ. τρίτου τῆς νομολ.).

§ 46. Οἱ εἰσαγγελεῖς δὲν δύνανται νὰ ζητῶσιν ἀναίρεσιν κατὰ βουλευμάτω· εἰμὴ ἐντὸς 24 ὡρῶν ἀπὸ τῆς ἐκδόσεώς των· ἡ κοινοποίησις μόνον εἰς τοὺς διαδίκους ἀπαιτεῖται.

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ ὁ νόμος ἐν τῷ 263 ἄρθρ. τῆς ποιν. δικονομίας ἐπιτρέπει μὲν εἰς τοὺς εἰσαγγελεῖς, καθὼς καὶ εἰς τοὺς λοιποὺς διαδίκους, τὸ μέσον τῆς ἀναιρέσεως κατὰ τῶν βουλευμάτων, ἀποβλέπων ὅμως εἰς τὴν ἀναγκαίαν ταχύτητα τῶν προανακριτικῶν πράξεων ἐν γένει, περιορίζει τὴν ἐνέργειαν τοῦ μέσου τούτου ἐντὸς βραχείας προθεσμίας 24 ὡρῶν ἀπὸ τὴν ἔκδοσιν τοῦ βουλεύματος, οὐδ' ἀναφερει ποσῶς ὅτι ἡ προθεσμία αὕτη ἄρχεται ἀπὸ τῆς ἡμέραν τῆς κοινοποιήσεως.

Ἐπειδὴ χάριν τῆς ἀγνοίας, εἰς ἣν δύνανται νὰ ὑπάρχωσιν οἱ κατηγορούμενοι περὶ τῆς ἐκδόσεως τοῦ βουλεύματος, ὁ ῥηθεὶς νόμος ἑρμηνεύθη, καθόσον ἀφορᾷ αὐτούς, ὡς διατάττων τὴν εἰς αὐτοὺς κοινοποίησιν τῶν βουλευμάτων, ἀλλ' ὡς πρὸς τοὺς εἰσαγγελεῖς ἡ τοιαύτη ἑρμηνεία δὲν δύναται νὰ λάβῃ χώραν, καθότι ἂν καὶ τὰ βουλεύματα ἐκδίδωνται ἐν ἀπουσίᾳ τῶν εἰσαγγελέων, οὗτοι ἀποτελοῦντες μέρος τοῦ δικαστηρίου καὶ ἔχοντες μάλιστα, δυνάμει τοῦ νόμου, τὴν ὑπερτάτην ἐπιτήρησιν τοῦ δικαστηρίου, παρ' ᾧ διατελοῦσι, δύνανται εὐκόλως, ἅμα ἐκδοθῇ τὸ βούλευμα, νὰ λάβωσι γνῶσιν αὐτοῦ· προσέτι δὲ καὶ ἐὰν ἐλογίζετο καὶ ὡς πρὸς αὐτοὺς ἡ προθεσμία ἀπὸ τὴν ἡμέραν τῆς ἐκ μέρους τοῦ δικαστικοῦ γραφείου πρὸς τὸν εἰσαγγελέα κοινοποιήσεως τοῦ βουλεύματος, ἡ ἀμέλεια ἑνὸς γραμματέως, παρατείνουσα ἀορίστως προθεσμίαν περιωρισμένην παρὰ τοῦ νόμου ἐντὸς ῥητοῦ καὶ βραχέως χρόνου, ἤθελεν ἐκθέσει εἰς κίνδυνον αὐθαιρεσίας τοὺς ὑπὸ τὸ βάρος τῆς ἐγκληματικῆς καταδιώξεως εὑρισκομένους.

Ἐπειδή, ὡς ἐξάγεται ἐκ τῶν ἄρθρ. 77 καὶ ἑπόμενα τῆς ποιν. δικονομίας, μόνον αἱ ἀποφάσεις πρέπει ν' ἀπαγγέλλωνται. Τοιαύτη δὲ διάταξις ὡς πρὸς τὰ βουλεύματα δὲν ὑπάρχει,

Ἐπειδὴ ἐπὶ τοῦ προκειμένου τὸ βούλευμα τοῦ συμβουλίου τῶν ἐν Πάτραις πλημμελειοδικῶν, κατὰ τοῦ ὁποίου ζητεῖ τὴν ἀναίρεσιν ὁ παρὰ τοῖς αὐτοῖς πλημμελειοδίκαις εἰσαγγελεὺς, ἐξεδόθη τὴν 18 φεβρουαρίου ε. ε. ἐνῷ ἡ ἀναιρέσεως αἴτησις ἔγεινε τὴν 22 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς, μετὰ τὴν παρέλευσιν δηλ. τῆς νομίμου τῶν 24 ὡρῶν προθεσμίας· ἂν δὲ ὁ ῥηθεὶς εἰσαγγελεὺς ἐδήλωσε τὴν αὐτὴν ἡμέραν, τὴν 22, ὅτι τὸ βούλευμα ἐκοινοποιήθη εἰς αὐτὸν μόλις τὴν προτεραίαν, ἡ δήλωσις αὕτη, καὶ ἐπὶ ὑποθέσει ὅτι εἶναι βεβαιωμένη προσηκόντως, δεν δύναται νὰ νομιμοποιήσῃ τὴν ὑπ' αὐτοῦ γενομένην ἀναιρέσεως αἴτησιν, ἥτις εἶναι κατὰ νόμον ἐκπρόθεσμος (Ὅρα κατωτ. τὰ περὶ τῆς πρὸς ἀναίρεσιν αἰτήσεως).

Διὰ ταῦτα ἀποῤῥίπτει κτλ.

Ἀπόφ. ποιν. Ἀρείου Πάγου 45 τοῦ 1842.

§ 49. Εἰς τὴν παρὰ τοῦ νόμου ὁρισθεῖσαν τῶν 24 ὡρῶν προθεσμίαν πρὸς ἀνακοπὴν βουλευμάτων δὲν λογίζονται αἱ ὧραι τῆς νυκτὸς, καθότι, μὴ λογιζομένων τῶν μετὰ την δύσιν τοῦ ἡλίου καὶ πρὶν τῆς ἀνατολῆς αὐτοῦ ὡρῶν, αἱ 24 ὧραι δὲν λήγουν εἰμὴ μετὰ τὴν λῆξιν τῆς ἐπιούσης, ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως, ἡμέρας.

Βούλευμα 77 τοῦ 1841 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν (Νομικῆς σελ. 2655).

§ 48. Τὸ ἄρθρ. 193 τῆς πολιτ. δικονομίας ἐφαρμόζεται εἰς τὰς προς ἀνακοπην βουλευμάτων προθεσμίας; (Ὅρα ἀνωτ. § 41)

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ ἀπὸ τὰ ἐν τῇ δικογραφίᾳ ὑπάρχοντα τρία ἐπιδοτήρια τοῦ κλητῆρος Κ Ι τῆς 9 δεκεμβρ. π. ε ἀποδεικνυεται ὅτι τὸ προκείμενον βούλευμα ἐπεδόθη εἰς τοὺς ἀνακόπτοντας κατὰ τὴν ἑνδεκάτην ὥραν π. μ. τῆς ἡμέρας ταύτης, ἡ δὲ κατ' αὐτοῦ ἀνακοπὴ εγένετο παρὰ τῶν ἰδίων κατὰ τὴν ἑνδεκάτην τοῦ αὐτοῦ μηνὸς, ὥραν 11 π. μ.—Ἐπειδὴ ἡ δεκάτη τοῦ μηνὸς τούτου ἦτο κυριακή.

Ἐπειδὴ, ἂν καὶ κατὰ τὸ ἐδάφιον πρῶτον τοῦ ἄρθρ. 260 τῆς ποιν. δικονομίας, τὸ τῆς ἀνακοπῆς ἔγγραφον πρέπῃ νὰ παραδίδεται ἐντὸς 24 ὡρῶν ἀπὸ τῆς ἐπιδόσεως τοῦ βουλεύματος εἰς τὸν γραμματέα τοῦ δικαστηρίου τῶν πλημμελειοδικῶν, μ' ὅλα ταῦτα, μὴ διαγράψαντος τοῦ νομοθέτου δι' οὐδενὸς ἄλλου ἄρθρου τῆς ποιν. νομοθεσίας τὸν τρόπον τοῦ ὑπολογισμοῦ τῶν προθεσμιῶν εἰς τὰς ποινικὰς ὑποθέσεις, καὶ καθιερώσας αὐτὸς ὁ νομοθέτης εἰς τὸ ἄρθρ. 193 τῆς πολιτ. δικονομίας τὴν ἀρχὴν, ὅτι αἱ παρὰ τοῦ νόμου ὡρισμέναι προθεσμίαι, ἐὰν ἄρχωνται ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς

κοινοποιήσεως ἐγγράφου τινὸς λογίζονται ὄχι ἀπὸ ὥρας εἰς ὥραν, ἀλλὰ ἀπὸ τὴν ἐπιοῦσαν τῆς κοινοποιήσεως καὶ τελειόνουν εἰς τὴν τελευταίαν ἡμέραν, ἢ, ἐὰν ἡ ἡμέρα αὕτη ἦναι ἑορτή, κατὰ τὴν ἕκτην ὥραν μετὰ μεσημβρίαν τῆς ἐπιούσης, δύνανται καὶ πρέπει νὰ ἐφαρμόζωνται αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου τούτου ἐξ ἀναλογίας ἐπὶ τῶν ὑπολογισμῶν τῶν προθεσμιῶν εἰς τὰς ποινικὰς ὑποθέσεις, καθ' ὅσον αἱ ὑποθέσεις αὗται, δυνάμεναι νὰ στερήσωσι τὸν πολίτην τιμαλφεστέρων δικαιωμάτων, χρήζουσιν ἐπιεικοῦς καὶ φιλανθρώπου ἑρμηνείας, ὡς καθιεροῦται ὑπὸ τοῦ κανόνος τοῦ δικαίου 155 § 2 τοῦ ὁρίζοντος « ἐν ταῖς ποιναλίαις αἰτίαις κτλ »

Βούλευμα 10 τοῦ 1845 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν.

ϛ) *Ἀνακοπὴ διὰ πληρεξουσίων* (ὅρα *πληρεξούσιοι*).

§ 49. Δύναται ὁ φυγόδικος ν' ἀνακόψῃ τὸ βούλευμα διὰ πληρεξουσίου; Ὄχι.

Βούλευμα 133 τοῦ 1845 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν (Νομικῆς σελ. 1908).

§ 50. Μετὰ ταῦτα τὸ δικ. αὐτὸ μετέβαλε νομολόγιαν, ἀποφανθὲν ὅτι

Διάταξις ἀποκλείουσα τῆς διὰ πληρεξουσίου ἀνακοπῆς τοὺς μὴ ἐμφανιζομένους κατηγορουμένους δὲν ὑπάρχει· ὁ δὲ νόμος δεν κάμνει διάκρισιν μεταξὺ τῶν ἐν φυλακῇ διατελούντων καὶ τῶν φυγοδίκων. (Βούλ. 86 τοῦ 1846 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν).

Ζ) *Προθεσμία πρὸς αἴτησιν ἀναιρέσεως κατὰ βουλευμάτων.*

§ 51. Διαρκούσης τῆς πρὸς ἀνακοπὴν προθεσμίας δὲν δύναται νὰ ζητηθῇ ἀναίρεσις βουλεύματος· (ἀπόφ. Ἀρ. Πάγου 100 τοῦ 1847).

Σημ. Τὸ αὐτὸ διαλαμβάνουσι καὶ πλεῖσται ἄλλαι ἀποφάσεις ἐξ ὧν ἰδίως ἡ σκλ τοῦ 1836 (σελ. τόμ. 1 τῆς νομολ.)—ἡ τνγ. τοῦ 1839 (σελ. 130 τοῦ 4 τόμου τῆς νομολ.)—ἡ σλη. καὶ σμϛ. τοῦ 1838 (σελ. 162. 165 τοῦ 3 τόμ. τῆς νομολ.)—ἡ 186 τοῦ 1846, ἅπασαι ποινικαί.

§ 52. Ἡ λογικὴ ἑρμηνεία τοῦ νόμου λαμβάνει χώραν ὁσάκις ἡ γραμματικὴ ἢ ἡ συνήθης σημασία τῶν λέξεων δὲν εἶναι ὅλως διόλου ἀναμφίβολος καὶ σαφής· ἡ *ἔκδοσις* λοιπὸν τοῦ βουλεύματος, τὴν ὁποίαν φέρει τὸ 293 ἄρθ. τῆς ποιν. δικονομίας, οὔτε γραμματικῶς, οὔτε κατὰ τὴν συνήθη σημασίαν της δηλοῖ ἀναμφιβόλως τὴν εἰς

τοῦ συμβουλίου τῶν πλημμελειοδικῶν, ἐπειδὴ ἀντὶ τῆς ἀποφάσεως ἢ τὴν [illegible] αὐτῆς· προσέτι ἀφοῦ ἅπαξ ὁ νομοθέτης παρεχώρησεν εἰς [illegible] διαδίκους τὸ δικαίωμα νὰ αἰτῶσιν ἀναίρεσιν βουλευμάτων, πρέπει νὰ ὑποτεθῇ ἐξ ἀνάγκης ὅτι τοῖς ἐχορήγησε καὶ τὰ ἀναγκαῖα [illegible] τοῦ δικαιώματος τούτου μέσα, καὶ [illegible] ἡ [illegible] ὁ [illegible] εἶναι δεκτή, ὅταν ἡ προθεσμία [illegible] ἀναιρέσεως τῶν βουλευμάτων ἄρχεται, [illegible] ἀφ' ἧς ἡμέρας [illegible] ταῦτα παρὰ τῶν δικαστῶν ἀλλ' ἀφ' ἧς κοινοποιηθῶσι [illegible] εἰς τὰ μέρη.

Ἀπόφ. ποιν. τοῦ Ἀρείου [illegible] τῆς 16 [illegible] 1837 (σελ. 181 τόμ. δεύτερος τῆς νομολ.)

Ὅρα καὶ τὴν νή. τῆς 10 ἀπριλ. 1836 ἀπόφ. τοῦ Ἀρ. Πάγου.

§ 53. Ἡ περὶ ἀναιρέσεως κατὰ βουλευμάτων προθεσμία δὲν ἄρχεται πρὶν οἱ διάδικοι λάβωσι γνῶσιν ὁποιασδήποτε δικαστικῆς κατ' αὐτῶν πράξεως διὰ γνωστοποιήσεως εἰς τὰ μέρη, ἢ, τοὐλάχιστον, διὰ δημοσιεύσεως.

Ἀπόφ. ποιν. Ἀρείου Πάγου 10 τοῦ 1835 [σελ. 56 τόμος 1 τῆς Νομολογίας].

Ἀπόφ. ποιν. Ἀρείου Πάγου νη. τοῦ 1836 (σελ. 47 τόμος 1 τῆς Νομολογίας).

§ 54. Κατὰ τὸ 263 ἄρθρ. τῆς ποιν. δικονομίας, αἴτησις ἀναιρέσεως κατὰ βουλεύματος τοῦ συμβουλίου τῶν πλημμελειοδικῶν εἶναι τότε μόνον δεκτή, ὅταν παρέλθῃ ἡ πρὸς ἀνακοπὴν προθεσμία· αὕτη δὲ ἄρχεται, κατὰ τὸ ἄρθ. 260 τῆς αὐτῆς δικονομ., ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἐκδόσεως, ἤτοι τῆς κοινοποιήσεως τοῦ βουλεύματος [1]· ὅθεν ἂν τὸ βούλευμα δὲν ἐκοινοποιήθη εἰσέτι, ἡ ἀναιρέσεως αἴτησις εἶναι παράδεκτος.

---

(1) Κατὰ τὸ 263 ἄρθρ. τῆς ποιν. δικονομίας, ἡ προθεσμία τῆς πρὸς ἀναίρεσιν βουλεύματος πλημμελειοδικῶν αἰτήσεως διαρκεῖ 24 ὥρας, ἀρχομένη ἀπὸ τῆς παρελεύσεως τῆς πρὸς ἀνακοπὴν προθεσμίας, ἥτις, κατὰ τὸ ἄρθρ. 260 τῆς αὐτῆς δικονομίας, διαρκεῖ 24 ὥρας ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τοῦ βουλεύματος.—ὅθεν ἡ αἴτησις ἀναιρέσεως γενομένη τὴν 28 τοῦ μηνὸς, ἐν ᾧ τὸ βούλευμα ἐξεδόθη τὴν 26 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς, τουτέστι μετὰ παρέλευσιν 48 ὡρῶν, εἶναι ἐκπρόθεσμος—ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Π. [illegible] τοῦ 1840 καὶ μλϐ τῆς 12 μαρτίου 1840. [σελ. 312, 335 τῆς σειρᾶς τῶν ἀποφάσεων τοῦ ἔτους αὐτοῦ]

Ἀπόφ. ποιν. Ἀρείου Πάγου 98 τῆς 2 ὀκτωβρ. 1836 [σελ. 64 τοῦ [illegible] Νομολογίας].

[illegible]

Ἡ προθεσμία τῆς πρὸς ἀναίρεσιν βουλεύματος πλημμελειοδικῶν αἰτήσεως διαρκεῖ 24 ὥρας, ἀρχομένη ἀπὸ τῆς παρελεύσεως τῆς πρὸς ἀνακοπὴν προθεσμίας, ἥτις διαρκεῖ 24 ὥρας ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τοῦ βουλεύματος [ὅρα κατωτ. § 77].

'Απόφ. ποιν. 'Αρείου Πάγου υκδ. σελ. 312 τῆς σειρᾶς τοῦ 1840.

'Απόφ. ποιν. 'Αρείου Πάγου υλδ, σελ. 335 τῆς σειρᾶς τοῦ 1840.

§ 55. Ὁ παρὰ τῷ 'Αρείῳ Πάγῳ εἰσαγγελεὺς ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ζητήσῃ καὶ ἐκτὸς τῶν προθεσμιῶν τὴν ὑπὲρ τοῦ νόμου ἀναίρεσιν ἑκάστης ἀποφάσεως καὶ δικ. πράξεως.

Απόφ. α Ὡς πρὸς τὴν αἴτησιν τοῦ παρὰ τῷ ἐνταῦθα ἐφετείῳ ἀντεισαγγελέως.

'Επειδὴ τὸ ἄρθρ. 263 τῆς ποιν. δικονομίας ὁρίζει ῥητῶς τὰς τρεῖς περιστάσεις, κατὰ τὰς ὁποίας ὁ εἰσαγγελεὺς καὶ οἱ ἄλλοι, περὶ ὧν γίνεται λόγος εἰς τὸ 260 ἄρθρ. δύνανται νὰ ζητήσωσι τὴν ἀναίρεσιν τοῦ βουλεύματος τοῦ συμβουλίου· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου οὐδεμία ἐξ αὐτῶν τῶν τριῶν περιστάσεων ὑπάρχει εἰς τοὺς ἐν τῇ ἀπὸ 16 μαρτίου ε. ε. ἐκθέσει ἐνδιαλαμβανομένους ἀναιρέσεως λόγους κατὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1290 βουλεύματος τοῦ ἐνταῦθα ἐφετείου, δι' οὗ διατάττεται ἡ κατὰ τὸν νόμον ἀποπεράτωσις τῆς προανακρίσεως καὶ τῆς καταδιώξεως· ἑπομένως ἡ ἀναιρέσεως αἴτησις τοῦ παρὰ τοῖς ἐνταῦθα ἐφέταις ἀντεισαγγελέως εἶναι ἀπαράδεκτος.

Ὡς πρὸς τὴν ὑπὲρ τοῦ νόμου αἴτησιν ἀναιρέσεως.

'Επειδὴ ὁ παρὰ τῷ 'Αρείῳ Πάγῳ εἰσαγγελεὺς ἔχει, κατὰ τὰ ἄρθρ. 477, 481 τῆς ποιν. δικονομίας, τὸ δικαίωμα νὰ ζητήσῃ καὶ ἐκτὸς τῶν προθεσμιῶν, τὴν ὑπὲρ τοῦ νόμου ἀναίρεσιν ἑκάστης ἀποφάσεως καὶ δικαστικῆς πράξεως, ὅταν πρόκηται περὶ ὑπερβάσεως τῶν καθηκόντων (ὅρα κατωτ. § 67).

'Επειδὴ τὸ ἄρθρ. 43 τῆς ποιν. δικονομίας δὲν ἐπιτρέπει εἰς τὸν πρόεδρον τοῦ ἐφετείου δικαιώματα ἄλλα παρ' ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα ἔχει εἰς τὴν συνήθη δικαιοδοσίαν ὁ ἀνακριτής, εἰς δὲ τὸν παρὰ τῷ ἐφετείῳ εἰσαγγελέα ἐπιτρέπει ὅσα ἔχει εἰς αὐτὴν ὁ τοῦ πρωτοδικείου εἰσαγγελεύς, καὶ ἑπομένως, καθὼς ὁ τοῦ πρωτοδικείου εἰσαγγελεὺς δύναται ἐκτὸς τῶν περιστάσεων, περὶ ὧν γίνεται λόγος εἰς τὰ ἄρθρ. 186 ἀριθ. 2 καὶ 3 καὶ 213, 22 καὶ 228 τῆς ποιν. δικονομίας, νὰ ἐνεργήσῃ ἀπ' εὐθείας ἢ δι' ἄλλων ἀνακριτικῶν ὑπαλλήλων ἐκτὸς τοῦ ἀνακριτοῦ τὴν προανάκρισιν, καὶ νὰ ἐπιτρέψῃ [illegible] εἰς τὸ [illegible]

περὶ παρόντος ὑποδίκου κατηγορουμένου διὰ πταῖσμα ἢ πλημμέλημα, (ἀριθ. 103 τοῦ ὀργανισμοῦ τῶν δικαστηρίων, 13, 16, 17, 156, 160 καὶ 161 τῆς ποιν. δικονομίας,) παρομοίως ὁ παρὰ τῷ ἐφετείῳ εἰσαγγελεὺς ἔχει εἰς τὴν ἰδιάζουσαν δικαιοδοσίαν του αὐτὰ τὰ δικαιώματα, κατα τὴν ἔννοιαν τοῦ εἰρημένου 43 ἄρθρου· ὥστε τὸ ἐνταῦθα ἐφετεῖον θεωρῆσαν ὡς ἀφεύκτως ἀναγκαίαν τὴν σύμπραξιν τοῦ προέδρου εἰς τὴν περὶ ἧς ὁ λόγος προανάκρισιν, ὡς ἀποδεικνύεται ἐκ τῶν σκέψεων τοῦ εἰρημένου ὑπ' ἀριθ. 1290 βουλεύματος, κατὰ τὰς ὁποίας διέταξε τὴν εἰρημένην κατὰ νόμον ἀποπεράτωσιν τῆς προανακρίσεως, παρέτεινε τὴν ἐξουσίαν τοῦ προέδρου καὶ περιώρισε παρανόμως τὴν τοῦ εἰσαγγελέως παρὰ τὰς διατάξεις τοῦ εἰρημένου 43 ἄρθρου τῆς ποιν. δικονομίας· ἑπομένως τὸ ἐνταῦθα ἐφετεῖον ἔπραξεν ὑπέρβασιν καθηκόντων· ὅθεν εἶναι ἀναιρετέον ὑπὲρ τοῦ νόμου τὸ εἰρημένον βούλευμα αὐτοῦ, κατὰ τὰ ἄρθ. 477 καὶ 481 τῆς ποιν. δικονομίας (ὅρα *ὑπέρβασις καθηκ.*).

Διὰ ταῦτα ἀποῤῥίπτει ὡς ἀπαράδεκτον τὴν ἀναιρέσεως αἴτησιν τοῦ παρὰ τοῖς ἐν Ἀθήναις ἐφέταις ἀντεισαγγελέως, γενομένην κατὰ τοῦ ἀπὸ 15 μαρτίου ε. ε. ὑπ' ἀριθ 1290 βουλεύματος τοῦ συμβουλίου τῶν αὐτόθι ἐφετῶν. Ἀναιρεῖ δὲ ὑπὲρ τοῦ νόμου.

Ἀπόφ. ποιν. Ἀρείου Πάγου 68 τῆς 13 μαΐου 1846.

§ 56. Ὅταν ὁ κατηγορούμενος δὲν εὑρίσκηται εἰς τὴν ἕδραν τοῦ δικαστηρίου, ὅπου πρόκειται νὰ γίνῃ ἡ ἀναίρεσις, πρέπει νὰ λογίζεται ἡ παρέκτασις τῆς προθεσμίας, ἀναλογιζομένης τῆς ἀποστάσεως κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου.

Ἀπόφ. ποιν. Ἀρείου Πάγου 52 τῆς 9 ἰουλίου 1842.

Σημ. Ὅρα κατωτ. § 85 ἐπ.—Τί δὲ ὡς πρὸς τὸν ἰδιώτην κατήγορον; ὅρα κατωτ. § 77.

Β) Λόγοι πρὸς ἀναίρεσιν βουλευμάτων (ὅρα *Σύνθεσις*).

§ 57. Ἀναίρεσις κατὰ βουλευμάτων δὲν δύναται νὰ ζητηθῇ εἰμὴ ὅταν πρόκηται περὶ μὴ προσηκούσης συνθέσεως τοῦ συμβουλίου, περὶ μὴ γενομένης παραβάσεως τοῦ ἀνήκοντος ἄρθρου τοῦ ποιν. νόμου, ἢ περὶ ψευδοῦς ἑρμηνείας ἢ ἐφαρμογῆς τοῦ ποιν. νόμου.

Ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Π. 6, νϐ. (σελ. 50, 51 τόμ. 1 τῆς νομολ.)

§ 58. Ἡ μὴ ἀκρόασις τοῦ εἰσαγγελέως δὲν εἶναι λόγος ἀναιρέσεως· μάλιστα δὲ ὅταν ὁ εἰσαγγελεὺς φέρῃ ἅπαξ τὸν λόγον εἴτε περὶ ἐνστάσεως, εἴτε περὶ τῆς οὐσίας, πληροῦται ἡ περὶ ἀκροάσεως αὐτοῦ θέλησις τοῦ νόμου· (ἀπόφ. ποιν. Ἀρείου Πάγου ρξθ' 1837,

§ 59. Ἂν εἰς βούλευμά τι ἔλαβον μέρος νεώτεροι κατὰ τὸν διορισμὸν δικασταὶ ἀντὶ ἀρχαιοτέρων, χωρὶς νὰ σημειωθῇ ὅτι οὗτοι ἐκωλύοντο, τοῦτο δὲν ἀποτελεῖ κακὴν σύνθεσιν δικαστηρίου, καθότι ὁ νόμος δὲν ἀπαιτεῖ τὸ τοιοῦτον, ὁσάκις τὰ δικαστήρια σύγκεινται ἐκ τακτικῶν δικαστῶν, ἀλλὰ μόνον ὁσάκις παραλαμβάνωνται πάρεδροι ἢ τὶς τῶν ἐπιχωριακῶν· ἡ δὲ ἀπουσία τοῦ ἀνακριτοῦ δὲν ἀποτελεῖ κακὴν σύνθεσιν, καθότι ὁ νόμος, διατάξας ὅτι εἰς τὴν σύνθεσιν τοῦ συμβουλίου περιλαμβάνεται καὶ ὁ ἀνακριτὴς, ἐννοεῖ μόνον ὅτι ἡ σύμπραξις αὐτοῦ εἶναι ἐπιτετραμμένη καὶ δὲν ἀπαγορεύεται καὶ ἐπὶ τῆς συνθέσεως τοῦ δικαστηρίου τῶν συνέδρων, ὡς κελεύει τὸ 416 ἄρθρ. τῆς ποιν. δικονομίας

(Ἀπόφ ποιν. Ἀρείου Πάγου 14 τῆς 16 μαρτίου 1842 σελ. 25 τῆς σειρᾶς τοῦ 1842).

§ 60. Ἂν ἐπὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως ἐκδοθῶσι δύο βουλεύματα, ἐξ ὧν τὸ ἓν διατάττει περαιτέρω ἀνάκρισιν, τὸ δὲ κρίνει περὶ τοῦ ἀποτελέσματος αὐτῆς, δὲν ὑπάρχει κακὴ σύνθεσις, ὅταν δὲν ἔλαβον μέρος εἰς ἀμφότερα οἱ αὐτοὶ δικασταί.

(Ἀπόφ. ποιν. Ἀρείου Πάγου 61 τῆς 20 ἰουλίου 1842 (σελ. 139 τῆς σειρᾶς τοῦ 1842).

§ 61. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 91 τοῦ δικ. ὀργανισμοῦ ὁ εἰσαγγελεὺς δύναται ν' ἀναθέσῃ εἰς τὸν ἀντεισαγγελέα ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησίν του μέρος τῶν ὑποθέσεων· ἑπομένως δὲν εἶναι ἀνάγκη, ὅταν ὁ ἀντεισαγγελεὺς λαμβάνῃ μέρος εἰς τὰ δικαστικὰ συμβούλια, νὰ βεβαιοῦται νόμιμόν τι κώλυμα τοῦ εἰσαγγελέως· (ἀπόφ. ποιν. Ἀρείου Πάγου 79 τῆς 4 νοεμβρίου 1843).

§ 62. Μολονότι τὰ δικαστήρια, ὅταν ὁ νόμος ἦναι ἀσαφὴς, ἐλλειπὴς ἢ σιωπᾷ, ὀφείλουν νὰ τὸν ἀναπληρώσωσι διὰ τῆς διδασκαλικῆς ἑρμηνείας, ἥτις γίνεται κατὰ τὰς παραδεδεγμένας ἀρχὰς τῆς νομολογίας, κατὰ τὰς ὁποίας προθεσμία εἰς τοιαύτας περιπτώσεις δὲν ἄρχεται πρὶν οἱ διάδικοι λάβωσι γνῶσιν ὁποιασδήποτε δικαστικῆς κατ' αὐτῶν πράξεως διὰ γνωστοποιήσεως, ἢ, τοὐλάχιστον, διὰ δημοσιεύσεως, ὅμως, κατὰ τὸ 263 ἄρθρ. τῆς ποιν. δικονομίας, ἡ ψευδὴς ἑρμηνεία τῶν τύπων, ἤτοι τῶν διαδικαστικῶν διατάξεων, π. χ. ἡ τοῦ ἄρθ. 260 τῆς ποιν. δικονομίας, δὲν δίδει χώραν εἰς ἀναίρεσιν, ἀλλὰ μόνον ἡ ψευδὴς ἑρμηνεία τοῦ ποιν. νόμου.

(Ἀπόφ. ποιν. τοῦ Ἀρείου Πάγου 10 τῆς 25 ἰουνίου 1835 (σελ. 56 τόμ. πρῶτος τῆς νομολ.).

§ 63. Ὅταν ἦναι λόγος περὶ ἀναιρέσεως βουλεύματος, οἱ ἀναφερόμενοι εἰς τὸ ἄρθρ. 260 τῆς ποιν. δικονομίας διάδικοι δὲν δύνανται, κατὰ τὸ 263 τῆς αὐτῆς δικονομίας, νὰ αἰτήσουν ἀναίρεσιν; εἰμὴ ὅταν πρόκηται περὶ μὴ προσηκούσης συνθέσεως τοῦ συμβουλίου, περὶ μὴ γενομένης παραθέσεως τοῦ ἀνήκοντος ἄρθρου τοῦ ποινικοῦ νόμου ἢ περὶ ψευδοῦς ἑρμηνείας ἢ ψευδοῦς ἐφαρμογῆς τοῦ ποιν. νόμου, οὐχὶ δὲ τῶν διατάξεων τῶν περιεχομένων εἰς τὴν ποινικὴν δικονομίαν.

Ἀπόφ. ποιν. τοῦ Ἀρ. Πάγου 6 καὶ νϐ τῆς 11 μαρτ. 1836 (σελ. 50, 51 τόμ. ά. τῆς Νομολ.).

§ 64. Τὰ βουλεύματα ἀναιροῦνται μόνον, ὅταν πρόκηται περὶ ψευδοῦς ἑρμηνείας ἢ ψευδοῦς ἐφαρμογῆς τοῦ ποινικοῦ νόμου, οὐχὶ δὲ καὶ δικονομικῶν διατάξεων.

Ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Πάγου τγ΄ τῆς 9 φεϐρ. 1839 (σελ. 42 τόμ. 4 τῆς Νομολογίας.)

§ 65. Διὰ κακὴν ἐκδίκασιν (*mal jugé*) δὲν δύναται νὰ ζητηθῇ ἀναίρεσις κατὰ βουλεύματος· (ἀπόφ. ποιν. Ἀρείου Πάγου 38 τοῦ 1847).

§ 66. Δι' ὑπέρβασιν καθηκόντων δύναται νὰ ζητηθῇ ἀναίρεσις βουλεύματος παρὰ τοῦ παραπεμφθέντος· (ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Πάγου 97 τοῦ 1847)—(ὅρα τὸν ἐπ. §).

§ 67. Δύναται νὰ ζητηθῇ ἀναίρεσις κατὰ βουλεύματος παρὰ τοῦ κατηγορουμένου καὶ δι' ὑπέρβασιν καθηκόντων; ὅρα τὴν εἰς τὸ ἄρθρον τοῦτο ποιν. ἀπόφασις 40 τοῦ Ἀρείου Πάγου καὶ ἀνωτ. § 55, 66 καὶ κατωτ. § 76 τρίς.

Θ). *Διαδικασία. Γραμματεύς. Φυλάκισις. Παράβολον κτλ.*(1)

§ 68. Ἡ περὶ ἀναιρέσεως κατὰ βουλεύματος αἴτησις γίνεται εἰς τὸν γραμματέα τοῦ ἐκδόντος τὸ βούλευμα δικαστηρίου· ἡ διάταξις δ' αὕτη εἶναι οὐσιώδης.

Ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Πάγου πέ. τῆς 20 μαρτ. 1839.

§ 69. Δύναται νὰ λάϐῃ χαρακτῆρα ἐκθέσεως ἀνακοπῆς κατὰ βουλεύματος ἔγγραφον μὴ συνταχθὲν ὑπὸ τοῦ ἁρμοδίου δικ. γραμματέως, καὶ ἀποτεινόμενον εἰς δικαστικὸν συμβούλιον; Ὄχι.

Βούλευμα 4 τοῦ 1840 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν.

---

(1) Ὅρα τὴν λέξιν Ἀναίρεσις § 182—187, 189—161.

§ 70. Ἐπὶ βουλευμάτων διαταττόντων προφυλάκισιν ἕνεκα κακουργήματος, ἀπαιτεῖται ἀπόδειξις τῆς φυλακίσεως, διὰ νὰ ἦναι παραδεκτὴ ἀναίρεσις (ἀπόφ. ποιν. Α. Π. 30 καὶ 57 τοῦ 1847). Πρβ. τὰ ἐκτεθέντα ἐν τῇ λέξ. *Ἀναίρεσις* σελ. 148 (§ 186 [illegible])

§ 71. Τὰ ἄρθρ. 474 καὶ ἑπ. τῆς ποιν. δικονομίας ἐφαρμόζονται καὶ εἰς τὰ βουλεύματα· ὥστε τὸ τῆς ἀναιρέσεως ἔγγραφον πρέπει νὰ κοινοποιῆται [1].

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ τὸ 263 ἄρθρ. τῆς ποιν. δικονομίας, ἀναλαμβάνον τοὺς λόγους τῆς ἀναιρέσεως κατὰ βουλευμάτων καὶ ὁρίζον τοὺς ἔχοντας δικαίωμα ἀναιρέσεως κατ' αὐτῶν, δὲν ἀναφέρει τι οὔτε περὶ τῆς προδικασίας, οὔτε περὶ τῆς διαδικασίας ἐνώπιον τοῦ Ἀρ. Πάγου· ὅθεν αἱ εἰς τὰ ἄρθρ. 474 καὶ ἑπ. τῆς ποιν. δικονομίας γενικαὶ περὶ ἀναιρέσεως διατάξεις εἶναι ἐφαρμοστέαι εἰς τὰ βουλεύματα, καθόσον ἐξαιρετικῶς δὲν διατάσσεται ἄλλο τι· ὡς πρὸς

---

[1] Ἡ κατὰ βουλεύματος ἀνακοπὴ τοῦ εἰσαγγελέως δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ κοινοποιῆται εἰς τὸν κατηγορούμενον.

Ἀ π ό φ. « Ἐπειδὴ καμμία διάταξις τῆς ποιν. δικονομίας δὲν ἀπαιτεῖ τὴν κοινοποίησιν τῆς ὑπὸ τοῦ παρὰ τοῖς πλημμελειοδίκαις εἰσαγγελέως γενομένης ἀνακοπῆς εἰς τὸν κατηγορούμενον διὰ νὰ δυνηθῇ ὅθεν οὗτος νὰ ὑπερασπισθῇ. Τὸ δικαίωμα δέ, τὸ ὁποῖον χορηγεῖ εἰς αὐτὸν ὁ νόμος ν' ἀνακόπτῃ τὰ βουλεύματα τῶν πλημμελειοδικῶν, εἶναι ἀνεξάρτητον ἀπὸ τὰ δικαιώματα, τὰ ὁποῖα χορηγεῖ ὁ νόμος εἰς τοὺς παρὰ πλημμελειοδίκαις εἰσαγγελεῖς ν' ἀνακόπτουν τὰ βουλεύματα, οἱ δὲ παρ' ἐφέταις νὰ κάμνωσι προτάσεις ἀφ' ἑαυτῶν, ὁσάκις νομίζωσιν ὅτι δὲν ἐχαρακτηρίσθη, ἢ ἀπεδείχθη προσηκόντως ἡ πρᾶξις κτλ. ὥστε ἐκ τῆς μὴ χρήσεως τοῦ δικαιώματος τῆς ἀνακοπῆς ἐκ μέρους τοῦ κατηγορουμένου δὲν ἐμποδίζονται οὔτε οἱ εἰσαγγελεῖς νὰ μεταχειρίζωνται τὰ δικαιώματα, τὰ ὁποῖα ἰδίως εἰς αὐτοὺς παρεχώρησεν ὁ νόμος, οὔτε τὰ συμβούλια τῶν ἐφετῶν νὰ ἀποφασίζωσιν ἐπὶ τῶν προτάσεων αὐτῶν· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου δικάσαν τὸ συμβούλιον τῶν ἐφετῶν κατὰ συνέπειαν ἀνακοπῆς γενομένης ὑπὸ τοῦ ἐν Ἀθήναις ἀντεισαγγελέως τῶν πλημμελειοδικῶν, καὶ κατὰ πρότασιν τοῦ παρὰ τοῖς αὐτοῖς ἐφέταις εἰσαγγελέως, δὲν ἔκαμεν, ὡς διισχυρίζεται ὁ ἀναιρεσείων, ψευδῆ ἑρμηνείαν τοῦ νόμου, ἀλλ' ἐσυμμορφώθη ἐντελῶς μὲ αὐτόν.

Ἐπειδὴ τὸ συμβούλιον τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν, μ' ὅλον ὅτι ἀπέρριψεν ὡς ἐκπρόθεσμον τὴν ἀνακοπὴν τοῦ παρὰ τοῖς ἐν Ἀθήναις πλημμελειοδίκαις ἀντεισαγγελέως, ἐπελήφθη μ' ὅλον τοῦτο τῆς ὑποθέσεως κατὰ συνέπειαν προτάσεως τοῦ παρὰ τοῖς αὐτοῖς ἐφέταις εἰσαγγελέως, καὶ ἐδίκασεν αὐτήν· ἑπομένως ἀφοῦ τὸ εἰρημένον συμβούλιον ἐπεμβῆκεν εἰς τὴν ἐξέτασιν τοῦ βουλεύματος τῶν πλημμελειοδικῶν, δὲν ἔχει πλέον ὁ ἀναιρεσείων συμφέρον νὰ προτείνῃ ὡς λόγον ἀναιρέσεως τὴν ἀπόρριψιν τῆς ἀνακοπῆς τοῦ ἀντεισαγγελέως.

Ἀπόφ. ποιν. Ἀρείου Πάγου σλη. τῆς 26 Ἰουλίου 1838.

ταῦτα, μεταξὺ δὲ τῶν εἰρημένων διατάξεων ὑπάρχει καὶ τὸ 484 ἄρθρ. κατὰ τὸ ὁποῖον εἰς τὴν περὶ ἀναιρέσεως αἴτησιν τοῦ πολιτ. ἐνάγοντος καὶ τὴν παράδοσιν αὐτῆς ἐφαρμόζονται τὰ ἐν τῇ πολιτ. δικονομίᾳ ὡρισμένα· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ἡ ἀναιρεσείουσα ἑταιρία οὐδὲν ἔγγραφον ἀναιρέσεως ἐκοινοποίησεν εἰς τοὺς ἀναιρεσιβλήτους, ἀλλ' ἠρκέσθη μόνον εἰς τὴν κατ' αἴτησιν τοῦ πληρεξουσίου της δικηγόρου Κ. Π. συνταχθεῖσαν ὑπὸ τοῦ γραμματέως τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν αἴτησιν ἀναιρέσεως· ἡ παράλειψις ἑπομένως τῶν περὶ ἐπιδόσεως διατάξεων τῶν ἄρθρ. 820 καὶ 138 τῆς πολιτ. δικονομίας εἶναι, κατὰ τὸ 201 ἄρθρ. τῆς αὐτῆς, λόγος ἀκυρότητος τῆς γενομένης, ὡς εἴρηται, αἰτήσεως ἀναιρέσεως, καὶ κατὰ συνέπειαν ἡ αἴτησις αὕτη εἶναι ἀπαράδεκτος.

Διὰ ταῦτα ἀποῤῥίπτει ὡς ἀπαράδεκτον τὴν ἀναιρέσεως αἴτησιν.

'Απόφ. ποιν. 'Αρείου Πάγου 87 τῆς 27 ἰουνίου 1846.

§ 72. 'Εντὸς 24 ὡρῶν ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τοῦ βουλεύματος ὁ πολ. ἐνάγων ὀφείλει νὰ κοινοποιῇ τὴν ἀναιρέσεως αἴτησιν εἰς τοὺς ἀντιδίκους κατὰ τὰς διατάξεις τῆς πολιτ. δικονομίας· (ἀπόφασις ποιν. 'Αρείου Πάγου 17 τοῦ 1848, ἣν παραθέτω εἰς τὸ προκείμενον ἄρθρον).

§ 73. Καὶ ἐπὶ βουλευμάτων ἀφορώντων πλημμελήματα ἀπαιτεῖται ἡ κατάθεσις [1] τοῦ παραβόλου (485 ποιν. δικονομίας καὶ νόμ. τῆς 10 αὐγ. 1836).

'Απόφ. ποιν. 'Αρείου Πάγου 7 τοῦ 1844. Πρβ. τὰ ἐν τῇ λέξ. ἀ ν α ί ρ ε σ ι ς σελ. 190, 132.

Γ) *Διαδικασία ἐνώπιον τοῦ Ἀρείου Πάγου.*

§ 74. Προκειμένου λόγου περὶ βουλεύματός τινος δύναται νὰ ὁμιλήσῃ ὁ διάδικος ἐνώπιον τοῦ 'Αρείου Πάγου, ἐὰν εὑρεθῇ παρὼν εἰς τὴν συνεδρίασιν.

'Απόφ. ποιν. 'Αρ. Πάγου οβ. (σελ. 47 τόμος πρῶτος τῆς Νομολογίας).

§ 75. Οἱ ζητοῦντες ἀναίρεσιν κατὰ βουλεύματος, ἐὰν ὦσιν ἐν φυλακῇ, δὲν ἔχουν τὸ δικαίωμα νὰ ἐμφανισθῶσιν αὐτοπροσώπως ἐνώπιον τοῦ 'Αρείου Πάγου.

---

(1) Ὅρα τὰ περὶ τούτου ἐκτεθέντα εἰς τὴν λέξ. ἀ ν α ί ρ ε σ ι ς σελ. 190 ἐπ. Ὅταν οἱ ἀναιρεσείοντες ἔχουν διάφορα καὶ διακεκριμένα συμφέροντα, καταδικάζονται εἰς δύο παράβολα, καὶ ἂν ἓν ἔγγραφον ἀναιρέσεως ἐγένετο. Ἀπόφ. πολ. Ἀρείου Πάγου 60 τοῦ 1846.

Απόφ. « Επειδὴ κανὲν ἄρθρον τῆς ποιν. δικ. δὲν διατάττει τὴν κλήτευσιν τοῦ αἰτοῦντος τὴ ἀναίρεσιν βουλεύματος καταδίκου, τὸ δὲ ἄρθρ. 488 τῆς ποιν. δικονομίας, τὸ ὁποῖον διατάττει τὴν κλήτευσιν τοῦ ζητοῦντος τὴν ἀναίρεσιν καταδικασθέντος, καὶ ἂν ἐδύνατο νὰ ἐφαρμοσθῇ εἰς τὸν ὑπόδικον, κατηργήθη διὰ τοῦ ἀπὸ 22 ἰανουαρίου 1837 νόμου ὡς πρὸς ὅλους τοὺς καταδίκους. οἵτινες, ἐὰν ὦσιν ἐν φυλακῇ, θέλουν παρίστασθαι μόνον διὰ πληρεξουσίου· ἑπομένως δὲν ἔχουν τὸ δικαίωμα νὰ ἐμφανισθῶσιν αὐτοπροσώπως ἐνώπιον τοῦ Ἀρείου Πάγου· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου οἱ αἰτοῦντες τὴν ἀναίρεσιν εἶναι φυλακισμένοι.

Ἀπόφ. ποιν. Ἀρειου Πάγου ρλά τῆς 28 ἰουλίου 1838 (σελ. 137 τοῦ 3 τόμου τῆς νομολ).

§ 76. Κανὲν ἄρθρον τῆς ποιν. δικονομίας δὲν διατάττει τὴν κλήτευσιν τοῦ αἰτοῦντος τὴν ἀναίρεσιν βουλεύματος, τὸ δὲ ἄρθρον 488, τὸ ὁποῖον διατάσσει τὴν κλήτευσιν τοῦ ζητοῦντος τὴν ἀναίρεσιν καταδίκου, καὶ ἠδύνατο νὰ ἐφαρμοσθῇ εἰς τὸν ὑπόδικον, κατηργήθη διὰ τοῦ ἀπὸ 22 ἰανουαρίου 1837 νόμου ὡς πρὸς ὅλους τοὺς καταδίκους, οἵτινες, ἐὰν ὦσιν ἐν φυλακῇ. θέλουν παρίστασθαι μόνον διὰ πληρεξουσίου· ἑπομένως δὲν ἔχουν τὸ δικαίωμα νὰ ἐμφανισθῶσιν αὐτοπροσώπως ἐνώπιον τοῦ Ἀρείου Πάγου.

Ἀπόφ. ποιν. τοῦ Ἀρείου Πάγου σλά. τῆς 28 ἰουλίου 1838 (σελ. 137 τόμ. τρίτος τῆς Νομολ.).

ΙΑ) Κατὰ *ποίων βουλευμάτων συγχωρεῖται ἀνακοπή;*

§ 76. δίς. Τὰ τῆς παραπομπῆς βουλεύματα τῶν ἐφετῶν προκειμένου λόγου περὶ πράξεως, πραχθείσης ὑπὸ συμβούλου τῆς ἐπικρατείας, ἀνακόπτονται., ὁ δὲ Ἄρειος Πάγος εἶναι ἁρμόδιος νὰ δικάσῃ τὴν ἀνακοπὴν ταύτην; Ὄχι· δὲν ἀνακόπτονται.

Ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου 66 τοῦ 1841 ὀρθότερα αἰτιολογεῖ τὸ ζήτημα ἡ τοῦ 1849 ὑπ' ἀριθ. 45 ποιν. ἀπόφ. τοῦ Ἀρ. Πάγου.

§ 76. τρίς. Ἀνακοπὴ κατὰ τῶν διαταττόντων τὴν περαιτέρω ἀνάκρισιν βουλευμάτων δὲν συγχωρεῖται.

Απόφ. « Ἐπειδὴ ἡ ἐκ τοῦ ἄρθ. 260 τῆς ποιν. δικονομίας παραπομπὴ εἰς τοὺς ἄρ θ. 1. 2, τοῦ 251 ἄρθρ. τῆς αὐτῆς δικονομίας ἀποδεικνύει ὅτι ὁ νομοθέτης ἠθέλησε μὲν νὰ συγχωρήσῃ τὴν ἀνακοπὴν κατὰ τῶν ὁριστικῶν βουλευμάτων, οὐχὶ ὅμως κατὰ τῶν διαταττόντων τὴν περαιτέρω ἀνάκρισιν, ὡς προσωρινῶν, διότι, κατὰ τὴν νομικὴν ἀρχήν, ὁσάκις δικαστήριον ἐπελήφθη νομίμως

ὑποθέσεώς τινός δὲν δύναται νὰ τῆς ἀφαιρεθῇ εἰμὴ δι' ἀποφάσεως ὁριστικῆς, γενομένης παρ' αὐτοῦ τοῦ ἰδίου, καὶ διὰ τῆς ὁποίας ἐξαντλεῖται ὁλόκληρος ἡ δικαιοδοσία του.

Ἐπειδὴ ἡ παράλειψις τοῦ ἀριθ. 3 δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς τυχαία, διότι κατ' αὐτὴν τὴν ἔννοιαν ἤρκει μόνη ἡ σημείωσις τοῦ ἄρθρ. 251, ἐνῷ ἔτη ιε;ωθησαν ῥητῶς οἱ λοιποὶ τρεῖς ἀριθμοὶ αὐτοῦ· προσέτι δὲ ἡ παραδοχὴ τῆς ἀνακοπῆς τῶν διατασσόντων περαιτέρω ἀνάκρισιν βουλευμάτων ἤθελε ματαιώσει τὴν ταχύτητα τῆς ἀνακρίσεως, ἥτις συμφέρει τὰ μέγιστα εἰς τὴν δικαιοσύνην καὶ εἰς τοὺς διαδίκους, μάλιστα οὗτοι, μὴ ἔχοντες τὸ δικαίωμα νὰ λαμβάνωσι γνῶσιν τῶν περὶ τὴν ἀνάκρισιν ἐγγράφων εἰμὴ μετὰ τὴν ἔκδοσιν τῆς ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ κλήσεως, δὲν δύνανται νομίμως νὰ γνωρίζωσι τὴν κατάστασιν, εἰς ἣν ἡ ἀνάκρισις εὑρίσκεται.

Ἐπειδὴ τὸ συμβούλιον τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν, μὴ ἔχον ἐπὶ τοῦ προκειμένου δικαιοδοσίαν, παρεδέχθη τὴν ἐνώπιον αὐτοῦ γενομένην ἀνακοπὴν τοῦ διατάττοντος περαιτέρω ἀνάκρισιν ὑπ' ἀριθ. 664 βουλεύματος τῶν ἐν Ἀθήναις πλημμελειοδικῶν, καὶ ἔπραξεν ὑπέρβασιν καθηκόντων.

Ἐπειδὴ ἡ καθηκόντων ὑπέρβασις, τὴν ὁποίαν ἀμφότεροι οἱ εἰσαγγελεῖς ἐπρότεινον, εἶναι ἡ ειδικωτέρα, ἥτις προβλέπεται ἀπὸ τὸ 477 ἄρθρ. τῆς ποιν. δικονομίας, καὶ εἰς ταύτην ἔχων μόνος ὁ παρὰ τῷ δικαστηρίῳ τούτῳ εἰσαγγελεὺς τὸ δικαίωμα νὰ προτείνῃ τοὺς ἀναιρέσεως λόγους, δὲν ἐξομοιοῦται μὲ τοὺς διαδίκους, ὡς εἰς τὰς τῶν ἄρθρ. 360. 407, 478 καὶ 473 τῆς αὐτῆς δικονομίας περιπτώσεις, καθ' ἃς ὑπάρχουν προσέτι ῥητῶς ὡρισμένοι οἱ αναιρέσεως λόγοι· μάλιστα, ἂν ὁ διὰ τὴν ἐν τῷ ἄρθρῳ 477 αἰτουμένην ὑπέρβασιν καθηκόντων ἀναιρέσεως λόγος ἤθελεν ἔχει ἀποτελέσματα ὡς πρὸς τὰ μέρη, δὲν ἤθελεν ἰδίως ἐπαναληφθῆ εἰς τὸ ἄρθρ. 481 τῆς αὐτῆς δικονομίας, ὅπου πρόκειται περὶ τῆς μετὰ παρέλευσιν τῆς προθεσμίας καὶ ὑπὲρ τοῦ νόμου αἰτουμένης ἀναιρέσεως; ὡς περιεχόμενος εἰς τὴν ἐν τῷ αὐτῷ ἄρθρῳ ὑπάρχουσαν γενικὴν διάταξιν *εἰς πᾶσαν ὑπόθεσιν*· ἂν δὲ ὑποτεθῇ, ὅτι ἡ εἰς τὸ ἄρθρον τοῦτο ἐπανάληψις αὐτοῦ δηλοῖ ὅτι δύναται νὰ προταθῇ μὲ συνέπειας διὰ τὰ μέρη καὶ μετὰ τὴν παρέλευσιν τῆς προθεσμίας, τότε θέλει γεννηθῆ τὸ ἄτοπημα 1) τοῦ νὰ μένῃ ἀορίστως ἡ τύχη τοῦ καταδικασθέντος ἀβέβαιος χωρὶς νὰ συγχωρῆται εἰς αὐτὸν ἡ χρῆσις τοῦ αὐτοῦ ἐνδίκου μέσου, καὶ 2) τοῦ νὰ δοθῇ ἡ αὐτὴ ἑρμηνεία καὶ εἰς τὴν κατὰ τὰς πολιτικὰς ὑποθέσεις δι' ὑπέρβασιν καθηκόντων αἰτουμένην ὑπὸ τοῦ παρὰ τῷ δικαστηρίῳ τούτῳ εἰσαγγελέως ἀναίρεσιν, ὡς ὑπαρχούσης τῆς αὐτῆς σχεδὸν κατὰ γράμμα

διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 481 τῆς ποιν. δικονομίας καὶ εἰς τὸ ἄρθρ. 815 τῆς πολιτ. δικονομιας.

Ἐπειδὴ οὔτε τὸ ἄρθρ. 478 τῆς ποιν. δικονομίας, εἰς τὸ ὁποῖον γίνεται λόγος περὶ τῶν διαδίκων, εἰς οὓς ἐπιτρέπεται ἡ ἀναιρέσεως αἴτησις, οὔτε τὸ ἄρθρ. 482 τῆς αὐτῆς δικονομίας, τὸ ὁποῖον κανονίζει τὸν τρόπον, καθ'ὃν ἡ εἰρημένη αἴτησις γίνεται, δὲν ἀναφέρουν τὸ ἄρθ. 477, μολονότι παραπέμπουν εἰς ὅλα τὰ λοιπὰ ἄρθρα, κατὰ τὰ ὁποῖα οἱ εἰσαγγελεῖς ἔχοντες τὸ δικαίωμα νὰ ζητήσουν ἀναίρεσιν ἐνεργοῦν ὡς διάδικοι.

Ἐπειδὴ τὰ ἄρθρ. 497, 498 καὶ 50 τῆς ποιν. δικονομίας διαγράφοντα τὰ χρέη τοῦ δικαστηρίου τούτου καθ' ἣν περίπτωσιν παραδέχεται τοὺς διαφόρους ἀναιρέσεως λόγους δὲν καταριθμοῦν μεταξὺ τούτων καὶ τοὺς ἐν τοῖς δύω ἀριθμοῖς τοῦ ἄρθρ. 477 ἐμπεριεχομένους λόγους.

Διὰ ταῦτα ἀποῤῥίπτει κτλ. »

Ἀπόφ. ποιν. Ἀρείου Πάγου ρπέ τοῦ 1837.

§ 76. τετρ. Δύναται νὰ γίνῃ ἀνακοπὴ κατὰ βουλεύματος πλημμελειοδικῶν, διατάττοντος ἀπόλυσιν δι' ἐγγυήσεως φυλακισμένου; Ὄχι, κατὰ τὸ ὑπ' ἀριθ. 4 τοῦ 1835 βούλευμα τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν, καθ' ὃ ἡ περίπτωσις αὕτη δὲν ὑπάγεται εἰς τὰς περιπτώσεις τῶν ἐδ. 1, 2 καὶ 4 τοῦ 251 ἄρθ. τῆς ποιν. δικονομίας.

(Ὅρα κατωτ. § 97).

ΙΔ) Κατὰ ποίων βουλευμάτων εἶναι δεκτὴ αἴτησις ἀναιρέσεως; [1].

---

[1] Ἀναίρεσις δὲν ἐπιτρέπεται κατὰ τῶν ἀποφάσεων, αἱ ὁποῖαι διατάττουσι τὴν σύλληψιν μάρτυρός τινος, καθ' οὗ ἀνεφάνησαν ὑπόνοιαι ψευδομαρτυρίας, διότι αἱ ἀποφάσεις αὗται δὲν φέρουν χαρακτῆρα βουλευμάτων.

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ, κατὰ τὰ ἄρθ. 369 καὶ 420 τῆς ποιν. δικονομίας, ὅταν διαρκούσης τῆς συζητήσεως ἐγερθῇ ὑποψία κατά τινος τῶν μαρτύρων ὡς ψευδομάρτυρος, τὸ δικαστήριον τῶν συνέδρων κρίνει ἐὰν κατὰ τὴν περίπτωσιν ταύτην ἡ κυρία διαδικασία πρέπη ν ἀναβληθῇ ἢ ὄχι· ἐπομένως τὸ δικαστήριον τῶν ἐν Ἀθήναις συνέδρων ἐντὸς τῆς ἁρμοδιότητός του ἀπεφήνατο διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ 26 καὶ ἀπὸ 11 Ἰουνίου 1843 ἀποφάσεώς του τὴν ἀναβολὴν τῆς ὑποθέσεως τοῦ Β Γ Μ μέχρι τῆς ἐκδικάσεως τῆς περὶ ψευδομαρτυρίας τῆς Φ Δ Τ δίκης.

Ἐπειδὴ ἂν καὶ τὸ ῥηθὲν δικαστήριον διὰ τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως διέταξε « νὰ συλληφθῇ ἡ μάρτυς Φ Δ Σ καὶ νὰ παραδοθῇ εἰς τὸν παρὰ τοῖς ἐν » Ἀθήναις πρωτοδίκαις εἰσαγγελέα διὰ νὰ ἐνεργηθῶσι τὰ κατὰ νόμον « κατ' αὐτῆς ὡς ὑπόπτου ψευδομαρτυρίας, τῆς διατάξεως ὅμως ταύτης

§ 77. Παρεμπίπτον βούλευμα δὲν δύναται νὰ προσβληθῇ δι' ἀναιρέσεως [2].

Απόφ. « Ἐπειδή, κατὰ τὰ ἄρθ. 260. 263 καὶ 479 τῆς ποιν. δικονομίας, αἴτησις ἀναιρέσεως συγχωρεῖται μόνον καθ' ὁριστικοῦ βουλεύματος εἰς τὰς περιπτώσεις τοῦ ἄρθρ. 251 ἀριθ. 1, 2 καὶ 4 τῆς αὐτῆς δικονομίας καὶ διὰ τοὺς λόγους τοὺς ἀναφερομένους εἰς εἰς τὸ ἄρθρ. 263 τῆς ἰδίας, οὐχὶ δὲ καὶ ὅταν πρόκηται ἁπλῶς περὶ παρεμπιπτόντων ζητημάτων· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου τὸ προσβαλλόμενον βούλευμα δὲν ἀφορᾷ οὐδεμίαν ἐκ τῶν εἰρημένων περιπτώσεων, ἀλλ' ἀποφαίνεται μόνον περὶ παρεμπίπτοντος ζητήματος, ὅτι δηλ. δὲν ἐπιτρέπεται εἰς τὸν Β Χ, ἰδιώτην κατήγορον ἐπὶ τῆς κατὰ τῆς συζύγου του ἐπὶ μοιχείᾳ κατηγορίας νὰ παρευρεθῇ εἰς τὰς περὶ τῆς κατηγορίας ταύτης γενησομένας ἐν τῇ ἀνακρίσει ἐξετάσεις τῶν τε μαρτύρων καὶ κατηγορουμένων, καὶ ἐπομένως, κατὰ τὰ εἰρημένα ἄρθρα, ἡ κατὰ τοῦ βουλεύματος τούτου γενομένη αἴτησις ἀναιρέσεως παρὰ τοῦ Φ εἶναι ἀπαράδεκτος.

'Επειδή, κατὰ τὰ ἄρθρ. 292—301 218, 331, καὶ 401 τῆς αὐτῆς δικονομίας, ὁ ἰδιώτης κατήγορος ἔχει μὲν τὰ αὐτὰ δικαιώματα, τὰ ὁποῖα καὶ ὁ εἰσαγγελεύς, ἀλλ' ἔχει ἐπίσης καὶ τὰς αὐτὰς ὑποχρεώσεις, κατὰ δὲ τ' ἄρθρ. 260 καὶ 263 αἴτησις ἀναιρέσεως γενομένη ἐκ μέρους τοῦ εἰσαγγελέως κατὰ βουλεύματος τοῦ συμβουλίου τῶν πλημμελειοδικῶν τότε μόνον εἶναι δεκτή, ὅταν γείνῃ ἐντὸς 48 ὡρῶν ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τοῦ βουλεύματος, τουτέστιν ἐντὸς 24 ὡρῶν ἀπὸ τῆς παρελεύσεως τῆς πρὸς ἀνακοπὴν προθεσμίας, αἱ δὲ διατάξεις αὗται τοῦ νόμου, οὖσαι ὑποχρεωτικαὶ διὰ τὸν εἰσαγγελέα, εἶναι, κατὰ τ' ἀνωτέρω ἐκτεθέντα, ἐπίσης ὑποχρεωτικαὶ διὰ τὸν ἰδιώτην κατήγορον· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου τὸ προσβαλλόμενον βούλευμα ἐξεδόθη τὴν 6 μαρ ίου 1847, ἡ δὲ αἴτησις

δὲν δύνανται νὰ ζητήσωσι τὴν ἀναίρεσιν ὁ μὲν Β Γ Μ, διότι δὲν ἔχει νόμιμον συμφέρον ὡς πρὸς τὴν διάταξιν μὴ ἀφορῶσαν κατ' εὐθεῖαν αὐτόν, ἡ δὲ Φ Δ Γ, διότι ὁ νόμος δὲν συγχωρεῖ ἐν γένει τὸ ἔνδικον τῆς ἀναιρέσεως μέσον, κατὰ τὸ 479 ἄρθρ τῆς ποιν. δικονομίας, εἰμὴ κατὰ τῶν περαινόντων τὴν ἀνάκρισιν βουλευμάτων, ἢ τῶν ἐπὶ τῆς κατηγορίας ἐκδιδομένων ὁριστικῶν ἀποφάσεων, ἡ δὲ ῥηθεῖσα διάταξις τῆς ἀποφάσεως δὲν ἰσχύει ὡς πρὸς τὴν Φ Δ Γ εἰμὴ ὡς ἀρχὴ ἀνακρίσεως.

Διὰ ταῦτα ἀποῤῥίπτει

'Απόφ. ποιν· 'Αρείου Πάγου 59 τῆς 23 αὐγ. 1843.

[2] Τὸ ἀποῤῥίψαν τὴν περὶ ἀποφυλακίσεως αἴτησιν τοῦ κατηγορουμένου βούλευμα ὡς προδικαστικὸν δὲν ὑπόκειται εἰς ἀναίρεσιν [ἀπόφ. ποιν. 'Αρ. Π. 85 τοῦ 1847.

ἀναιρέσεως ἐγένετο τὴν 11 τοῦ ἰδίου μηνός, καί τοι παρευρεθέντων τῶν πληρεξουσίων τοῦ ἀναιρεσείοντος ἐν τῷ συμβουλίῳ κατὰ τὴν συζήτησιν τῆς ὑποθέσεως· ὅθεν γενομένης τῆς αἰτήσεως, ἀφοῦ εἶχον πρὸ πολλοῦ παρέλθει αἱ περὶ ἀνακοπῆς καὶ ἀναιρέσεως προθεσμίαι, ἕπεται ὅτι καὶ διὰ τὸν δεύτερον τοῦτον λόγον ἡ αἴτησις αὕτη ἤθελεν εἶσθαι ἀπαράδεκτος, καὶ ἂν τὸ εἰρημένον βούλευμα ὑπέκειτο εἰς ἀναίρεσιν [1].

Ἀπόφ. ποιν. Ἀρείου Πάγου 20 τοῦ 1847.

§ 78. Αἴτησις ἀναιρέσεως κατὰ προπαρασκευαστικῶν βουλευμάτων εἶναι ἀπαράδεκτος: Τοιοῦτον δὲ χαρακτῆρα φέρει τὸ βούλευμα, τὸ αφορῶν ἁπλῶς τὸ ζήτημα, ἐὰ πρᾶξίς τις κατεμηνύθη ἢ ὄχι, καὶ ἂν πρεπῃ νὰ γίνῃ ἐπ' αὐτῆς ἀνάκρισις καὶ κατηγορία, ὅπερ δεν ὑπάγεται εις τὰς περιπτώσεις τοῦ ἄρθ. 251 § 1, 2 καὶ 4 τῆς ποιν. δικονομίας—(ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Π. 21 τῆς 20 απριλ. 1845).

§ 79. Ἀναιρεσις δὲν συγχωρεῖται κατὰ βουλεύματος διατάττοντος περαιτερω ἀνάκρισιν· (ἀποφάσεις ποιν. Ἀρειου Παγου 68, 177 τοῦ 1846).

§§ 80. 81. Κατὰ βουλεύματος μὴ ὁριστικοῦ δὲν δύναται νὰ ζητηθῇ ἀναίρεσις.

Ἀπόφ α Ἐπειδὴ ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν ἄρθρ. 251, 260, 263, 477 καὶ 479 τῆς ποιν. δικονομίας προκύπτει σαφῶς ὅτι ἡ αἴτησις ἀναιρέσεως συγχωρεῖται μόνον κατὰ βουλεύματος ὁριστικῶς ἀποφηναμένου περὶ τῶν περιπτώσεων τοῦ ἄρθρ. 251 ἀριθ. 1. 2 καὶ 4 καὶ διὰ τοὺ. λόγους τοὺς προβλεπομένους παρὰ τῶν ἄρθρ. 263 καὶ 477 τῆς ἰδίας δικονομίας, τὸ δὲ ὑπ' ἀριθ. 53 τῆς 10 φεβρουαρίου 1848 βούλευμα τοῦ συμβουλίου τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν δὲν ἀποφαίνεται περὶ οὐδεμιᾶς ἐκ τῶν εἰρημένων τριῶν περιπτώσεων, ἀλλ' ἐπιτρέπει ἁπλῶς εἰς τὸν ἰδιώτην κατήγορον ἐπὶ τῆς παρ' αὐτοῦ κατηγορουμένης πράξεως νὰ ἐπιχειρήσῃ ἀνάκρισιν πρὸς συμπλήρωσιν τῶν ὑπαρχουσῶν ἐλλείψεων, τουτέστιν ἀφορᾷ τὴν παρὰ τοῦ ἄρθρ. 251 § 3 προβλεπομένην περίπτωσιν, τὴν ὁποίαν ὁ νόμος ἐξαιρεῖ τοῦ μεσου τῆς ἀναιρέσεως· ὅθεν ἡ προκειμένη κατὰ τοῦ εἰρημένου βουλεύματος περὶ ἀναιρέσεως αἴτησις εἶναι ἀπαράδεκτος.

Ἀπόφ. ποιν. Ἀρείου Πάγου 17 τοῦ 1848.

§ 82. Κατ' ἀθωωτικοῦ βουλεύματος συγχωρεῖται ἀναίρεσις;

---

(1) Ὅρα ἀνωτέρω § 42—48.

Ἀπόφ. ε' Ἐπειδὴ τὸ ἄρθρ. 263 τῆς ποιν. δικονομίας ἐπιτρέπει εἰς τοὺς εἰσαγγελεῖς, τοὺς ἰδιώτας κατηγόρους, τοὺς κατηγορουμένους καὶ τοὺς πολιτικῶς ἐνάγοντας νὰ ζητήσωσιν ἀναίρεσιν ἐν γένει κατὰ τοῦ βουλεύματος τοῦ δικαστικοῦ συμβουλίου ἕνεκα μὴ προσηκούσης συνθέσεως αὐτοῦ, ἕνεκα μὴ γενομένης παραθέσεως τοῦ ἀνήκοντος ἄρθρ. τοῦ ποιν. νόμου καὶ ἕνεκα ψευδοῦς ἑρμηνείας ἢ ψευδοῦς ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου, δὲν διακρίνει κατὰ ποίων βουλευμάτων δύναται νὰ γίνῃ ἡ περὶ ἀναιρέσεως αἴτησις· ἐπομένως οὐδὲ ὁ δικαστὴς δύναται νὰ κάμῃ διάκρισιν, καὶ οὕτω νὰ περιορίσῃ τὴν αἴτησιν ἀναιρέσεως εἰς μόνον τὰ περὶ παραπομπῆς εἰς δίκην βουλεύματα, ἀπαγορεύων αὐτὴν ἀπὸ ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα ἀποφαίνονται ὅτι δὲν ὑπάρχει ἀφορμὴ πρὸς κατηγορίαν. Τὸ δε ἄρθρ. 480 τῆς ἰδίας δικονομίας, διαλαμβάνον ὅτι δὲν συγχωρεῖται ἡ περὶ ἀναιρέσεως αἴτησις κατ' ἀθωωτικῆς ἀποφάσεως εἰμὴ μόνον εἰς δύο περιπτώσεις, ἀφορᾷ τὰς ἀθωωτικὰς ἀποφάσεις, αἱ ὁποῖαι ἐκδίδονται ἐν δημοσίᾳ συνεδριάσει παρὰ τοῦ ποιν. δικαστηρίου, διότι ὑπάρχει διαφορὰ μεταξὺ αὐτῶν τῶν ἀποφάσεων καὶ τῶν βουλευμάτων, ὡς ἐκδιδομένων τῶν μὲν ἐν συμβουλίῳ ἀπόντος τοῦ κατηγορουμένου, τοῦ ἰδιώτου κατηγόρου καὶ τοῦ πολιτικῶς ἐνάγοντος, τῶν δὲ ἀποφάσεων ἐν δημοσίᾳ συνεδριάσει μετὰ προηγουμένην προφορικὴν καὶ δημοσίαν συζήτησιν καὶ μετὰ τὴν ἀκριβῆ βάσανον τῆς κατηγορίας καὶ τῆς ὑπερασπίσεως καὶ τὴν ἐκτίμησιν ὅλων τῶν κατὰ ἢ ὑπὲρ τοῦ κατηγορουμένου περιστατικῶν, ἐφ' ᾧ τὸ συμβούλιον δὲν δύναται νὰ ἐκτιμήσῃ ταῦτα ἔχον τὴν ὑποχρέωσιν μόνον παρὰ τοῦ νόμου ν' ἀποφανθῇ τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ κατηγορουμένου εἰς δίκην, ἐὰν ὑπάρχωσιν ἀποχρῶσαι ἐνδείξεις, ἢ τὴν ἀπόλυσιν αὐτοῦ ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει· ἂν δὲ ὁ νομοθέτης εἶχε σκοπὸν νὰ κατατάξῃ εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν ἀποφάσεων καὶ τὰ βουλεύματα, ἤθελε προσθέσει εἰς τὸ ἄρθρ. 480, ὅτι δὲν συγχωρεῖται ἡ αἴτησις ἀναιρέσεως καὶ κατὰ βουλευμάτων ἀποφηναμένων ὅτι δὲν ὑπάρχει ἀφορμὴ πρὸς κατηγορίαν, ὡς ἐπρόσθεσεν εἰς τὸ ἄρθρ. 479, τὸ ὁποῖον διαλαμβάνει ὅτι ἡ περὶ ἀναιρέσεως αἴτησις δύναται νὰ γείνῃ μόνον κατ' ἀνεκκλήτου καὶ τελεσιδίκου ποινικῆς ἀποφάσεως, καὶ ἐκτὸς τούτου κατὰ βουλεύματος τοῦ συμβουλίου, ἀλλ' ὁ νόμος εἰς τὸ μνησθὲν ἄρθρ 480 σιωπᾷ, καὶ ἐκ τῆς σιωπῆς ταύτης συνάγεται ὅτι ὁ νομοθέτης ἠθέλησε νὰ διακρίνῃ τὰς ἀθωωτικὰς ἀποφάσεις ἀπὸ τὰ βουλεύματα, καὶ νὰ μὴν ὑπαξῃ ταῦτα εἰς τὴν τάξιν τῶν ἀποφάσεων τούτων, οὐδὲ νὰ δώσῃ αὐτὸ τὸ πλεονέκτημα, τὸ ὁποῖον διὰ τοὺς προεκτεθέντας λόγους τῆς δημοσιότητος ἔχει ἡ ἀθωωτικὴ ἀπόφασις· τοῦτο δὲ γίνεται ἔτι φανερὸν καὶ ἐκ τῶν ἄρθρ. 84, 593

542 τῆς αὐτῆς δικονομίας, τὰ ὁποῖα ὁρίζουν ῥητῶς ὅτι ἀθῳωτικαὶ ἀποφάσεις εἶναι αἱ ἐν τῇ δημοσίᾳ συνεδριάσει ἀπαγγελλόμεναι· ὥστε ἐπιτρεπομένης παρὰ τοῦ νόμου της περὶ αναιρέσεως αἰτήσεως καὶ κατὰ βουλευμάτων ἀποφαινομένων, ὅτι δὲν ὑπάρχει ὁρμὴ πρὸς κατηγορίαν, πρὸς τοῖς ἄλλοις, καὶ ἐὰν προβάλληται ἡ κακὴν ἐφαρμογὴν ἢ ψευδῆ ἑρμηνείαν τοῦ νόμου, ὡς ἐπὶ τοῦ προκειμένου, εἶναι παραδεκτὴ ἡ αἴτησις τοῦ παρὰ τοῖς ἐν Ναυπλίῳ ἐφέταις εἰσαγγελέως.

Ἀπόφ. ποιν. Ἀρείου Πάγου 145 τῆς 21 ὀκτωβρίου 1846.

ΣΗΜ. Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 47 τοῦ 1848 ἀποφάσεώς του ὁ Ἄρειος Πάγος ἔλυσε τὸ ζήτημα αὐτὸ ὡσαύτως καταφατικῶς, ἡ δὲ ποιν. ἀπόφασις 20 τοῦ 1837 φέρει οὕτως:

« Ἀπόφ. Ἐπειδὴ κατὰ τὸ 379 ἄρθρ. τῆς ποιν. δικονομίας, συγχωρεῖται ἀναίρεσις καὶ κατὰ βουλευμάτων τοῦ συμβουλίου εἰς τὴν περίπτωσιν τοῦ ἄρθρ. 41, 293 καὶ 286 τῆς αὐτῆς δικονομίας, τὸ δε ἄρθρ. 480 τῆς ποιν. δικονομίας δὲν ἐξαιρεῖ τοῦ γενικοῦ κανόνος εἰμὴ τὰς ἀθωωτικὰς ἀποφάσεις, κατὰ τὰς ἐν αὐτῷ διαλαμβανομένας περιπτώσεις· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ἡ πρᾶξις, τῆς ὁποίας ζητεῖται ἀναίρεσις, δὲν εἶναι ἀθωωτικὴ ἀπόφασις ἀλλὰ βούλευμα συμβουλίου, τὸ ὁποῖον δὲν ἐξαιρεῖται ἀπὸ τὰς γενικὰς διατάξεις τῶν ἄρθρ. 477 καὶ 379 τῆς ποιν. δικονομίας· ἑπομένως εἶναι δεκτὴ ἡ κατ' αὐτοῦ γενομένη ἀναιρέσεως αἴτησις. Ἐπειδὴ κατὰ τὸ 56 ἄρθρ. τοῦ ποιν. νόμου, οἱ συναίτιοι ἀξιοποίνου τινος πράξεως τιμωροῦνται ὡς αὐτουργοὶ μὲ τὴν παρὰ τοῦ νόμου προσδιωρισμένην πλήρη ποινὴν τοῦ πραχθέντος πλημμελήματος, ἢ κακουργήματος κατὰ τὰς ἐν τῷ αὐτῷ ἄρθρῳ προσδιωρισμένας περιπτώσει, τὸ δὲ 286 ἄρθρ. τοῦ αὐτοῦ ποιν. νόμου τιμωρεῖ τὴν διὰ μοιχείας [1] παράβασιν τῆς περὶ τὸν γάμον πίστεως κατ' αἴτησιν τοῦ ὑβρισθέντος, ὄχι μόνον εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ παραβάτου συζύγου, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ συναιτίου, ὡς γίνεται φανερὸν ἀπὸ τὸ εἰρημένον ἄρθρ. 56 συνδυασμένον μὲ τὸ τελευταῖον ἐδάφιον τοῦ 286 ἄρθρ. τοῦ ποιν. νόμου, καθ' ὃ τὸ ἔγγαμον ἀμφοτέρων τῶν ἐκτεθέντων προσώπων λογίζεται ὡς πλειοτέρα ἐπιβαρυντικὴ αἰτία· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου, κατηγορουμένης ἐπὶ μοιχείᾳ τῆς Π Χ κατ' ἔγκλησιν τοῦ συζύγου αὐτῆς, τὸ συμβούλιον τῶν ἐν Καλάμαις πλημμελειοδικῶν, ἀφ' οὗ εὗρεν ἀποχρώσας ἐνδείξεις διὰ νὰ εἰσάξῃ εἰς δίκην τὴν ῥηθεῖσαν Π, ὤφειλε, κατ' ἀναγκαίαν συνέπειαν, νὰ εἰσάξῃ συγχρόνως εἰς δίκην καὶ τὸν συναίτιον Γ. Δ,

[1] [illegible]

κατὰ τοῦ ὁποίου εἶχεν ἐπίσης ἱκανὰς ἐνδείξεις. μὴ πράξαν δὲ τοῦτο, ἀλλ' ἀπολύσαν τὸν ῥηθέντα συναίτιον ὡς μὴ ὑπάρχοντος δῆθεν ποιν. νόμου τιμωροῦντος τὴν πρᾶξιν αὐτου, ἡρμήνευσε κακῶς τὰ εἰρημένα ἄρθρ. 56 και 286 τοῦ ποιν. νόμου· ἐπομένως τὸ βούλευμα αὐτοῦ εἶναι ἀναιρέτεον. »

§ 83 Αἴτησις ἀναιρέσεως, προσβάλλουσα βούλευμα πλημελειοδικῶν καὶ μὴ ἀναφερομένη εἰς το μετα τὴν κατ' αὐτοῦ ἀνακοπὴν ἐκδοθὲν βούλευμα τῶν ἐφετῶν, εἶναι ἀπαράδεκτος διὰ τὸν λόγον, ὅτι, γενομένης ἀνακοπῆς κατὰ τοῦ βουλεύματος τῶν πλημμελειοδικῶν και ἐκδοθέντος βουλεύματος τῶν ἐφετῶν, ἡ αὐθύπαρκτος αἴτησις ἀναιρέσεως τοῦ πρώτου δὲν δύναται νὰ ἔχῃ ἐννόμους συνεπείας, διότι τὸ μὴ προσβληθὲν βούλευμα τῶν ἐφετῶν μένει ἰσχυρόν.

'Απόφ ποιν, 'Αρείου Πάγου τιη τῆς 29 δεκεμβρ. 1839 (σελ. 237 τοῦ δ' τόμου τῆς Νομολ.).

§ 84. Τὰ βουλεύματα, ὅσα δὲν ὑπόκεινται εἰς ἀνακοπὴν, δύνανται νὰ προσβληθῶσι δι' αναιρεσεως.

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ 260 ἄρθρ. τῆς ποιν. δικονομίας, τὰ βουλεύματα τοῦ συμβουλίου τῶν πλημμελειοδικῶν δεν ὑπόκεινται εἰς ἀνακοπὴν εἰμὴ κατὰ τὰς ἐν τῷ ἄρθρ. 251 τῆς αὐτῆς δικονομίας σημειουμενας περιπτώσεις, ὅπου ἐκεῖνο ῥητῶς παραπέμπει· τὸ δε βούλευμα τῶν ἐν Χαλκίδι πλημμελειοδικῶν, δι' οὗ κηρύττεται ἄκυρος ἡ μέχρι τοῦδε γενομένη ἀνάκρισις κατὰ τοῦ Β Γ Δ Διοικητικοῦ ταμίου Εὐβοίας, ὡς μὴ ζητηθεισης προηγουμένως τῆς πρὸς τοῦτο ἀδείας τῆς προϊσταμενης ἀρχῆς, δὲν ἀφορᾶ οὐδεμίαν ἐκ τῶν περιπτώσεων ἐκείνων· ἐπομένως ὁ λόγος τοῦ παρὰ τῷ δικαστηρίῳ τούτῳ ἀντεισαγγελέως ὅτι, διαρκούσης ἔτι τῆς πρὸς ἀνακοπὴν προθεσμίας τοῦ εἰρημένου βουλεύματος, δὲν ἠδύνατο νὰ γίνῃ ἡ περὶ ἀναιρέσεως τούτου αἴτησις εἶναι ἀπαράδεκτος (ὅρα *Ἀνακρ. διοικ.*)

'Απόφ. ποιν. 'Αρείου Πάγου 60 τοῦ 1845.

ΣΗΜ. Τὸ αὐτὸ ζήτημα λύεται καὶ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 76 τοῦ 1845 ποιν. ἀποφάσεως τοῦ Ἀρείου Πάγου.

ΙΓ) Πολιτικῶς ἐνάγοντες [1] *ἀνακόπτουν τὰ βουλ;*

§ 85. Οἱ μὴ κατοικοῦντες εἰς τὴν καθέδραν τοῦ δικαστηρίου πολιτικῶς ἐνάγοντες καὶ μὴ διορίσαντες ἀντίκλητον, δὲν δύνανται ν' ἀνακόψωσι τὸ βούλευμα μετὰ παρέλευσιν 24 ὡρῶν, ἂν καὶ δὲν ἐκοινοποιήθη εἰς αὐτοὺς τὸ βούλευμα. ὅρα Εὑρετ. λέξ. *ά*) *ἀντίκλητος* § 77— *6*) *Γραμματεὺς ὡς ἀντίκλητος*.

(1) Ὅρα τὴν λέξιν Ἀγωγαὶ § 63—67—Ἀποζημίωσις σελ. 381 § 143—189.

Ὁ μὴ διορισμὸς ἀντικλήτου ἀποκλείει τὸν πολιτικῶς
τοῦ μέσου τῆς ἀνακοπῆς βουλεύματος, τὸ ὁποῖον δὲν τῷ
ιήθη;

». « Ἐπειδὴ (μ' ὅλον ὅτι ὁ ἀνακόπτων Π παρεστάθη
ιῦδε εἰς τὴν γενομένην ἀνάκρισιν ὡς πολιτικῶς ἐνάγων,
ἐ τῆς πρὸς τὸν εἰσαγγελέα τῶν πρωτοδικῶν καταμηνύσεώς
τησε ῥητῶς τὴν ἀπόδοσιν τῶν χρημάτων του, τὴν δὲ πρὸς
ιηγορούμενον γνωστοποίησιν τῶν ἀπαιτήσεών του τούτων
ο, συμφώνως μὲ τὸ ἄρθ. 302 τῆς ποιν. δικονομίας, νὰ ἐνερ-
αὶ μετὰ ταῦτα, δηλ. μέχρι τῆς εἰς τὸ ἀκροατήριον κλήσεως,
ομένως, καθὸ τοιοῦτος, εἶχε, δυνάμει τοῦ ἄρθρ. 260 τῆς
δικονομίας, τὸ πρὸς ἀνακοπὴν δικαίωμα) μ' ὅλα ταῦτα, ἐπειδὴ
ὡ παρασταθεὶς πολιτικῶς διάδικος, διαμένων εἰς Διακοπτὸν,
ιώρισεν ἀντίκλητον εἰς τὴν καθέδραν τοῦ ἀνακρίναντος τὴν
ισιν δικαστηρίου τῶν πλημμελειοδικῶν, ὡς διατάττουσι
ρθρ. 27 καὶ 304 τῆς ποιν. δικονομίας καὶ ἑπομένως δὲν
ιται δυνάμει τοῦ τελευταίου τῶν εἰρημένων ἄρθρων ἐκ τῆς μὴ
ς αὐτὸν κοινοποιήσεως τοῦ ἐκδοθέντος βουλεύματος νὰ παραγάγῃ
ρ αὐτοῦ κανὲν νόμιμον ἀποτέλεσμα, δηλ. ν' ἀνακόψῃ τὸ ἐκδοθὲν
ιλευμα καί τοι παρελθούσης πρὸ τριάκοντα ἐννέα ἡμερῶν τῆς
ὸς ἀνακοπὴν προθεσμίας τῶν 24 ὡρῶν μετὰ τὴν ἔκδοσιν αὐτοῦ·
ὅτι ἡ ἔλλειψις αὕτη, καθὸ προερχομένη ἐκ τῆς ἰδίας αὐτοῦ παρα-
λείψεως, εἶναι δίκαιον καὶ νόμιμον νὰ καταλογισθῇ εἰς βάρος του,
αὶ νὰ μὴ ἀνατρέψῃ τὸ τῆς τελεσιδικίας ἀποκεκτημένον δικαίωμα.

(Ὅρα κατωτ. § 88 καὶ ἑπ.)

Βούλευμα 1 τοῦ 1839 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν.

§ 87. Ἡ τοῦ Ἀρ. Πάγου ποιν. ἀπόφασις 40 τοῦ 1848 φέρει:

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ, κατὰ τὰ ἄρθρ. 27 καὶ 304 τῆς ποιν. δικονομίας, ὁ ἀδικηθεὶς, ὅστις παρεστάθη ἢ θέλει παρασταθῇ ὡς πολιτικῶς ἐνάγων εἰς ποινικήν τινα δίκην, ὀφείλει, ἂν δὲν κατοικῇ εἰς τὴν καθέδραν τοῦ δικαστηρίου, νὰ διορίσῃ ἀντίκλητον, πρὸς τὸν ὁποῖον γίνονται ὅλαι αἱ τῆς διαδικασίας κοινοποιήσεις· ἐὰν δὲ παραλείψῃ τὸν διορισμὸν τοῦτον, δὲν δύναται νὰ ἐπικαλεσθῇ κανὲν νόμιμον ἀποτέλεσμα ὡς ἐκ τῆς μὴ κοινοποιήσεως τῶν δικαστικῶν τῆς δίκης πράξεων. Ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ὁ Σ Δ, κάτοικος Διστόμου, δὲν ἀπέδειξεν, οὐδὲ διϊσχυρίσθη ὅτι εἶχε διορίσει ἀντίκλητον· ἄρα δὲν ὠφείλετο πρὸς αὐτὸν κοινοποίησις τῶν δικαστικῶν τῆς προκειμένης κατηγορίας πράξεων.

Ἐπειδὴ, οὕτως ἐχούσης τῆς ὑποθέσεως, ὁ εἰρημένος Σ Δ ἔπρεπε, συμφώνως μὲ τὸ ἄρθρ. 260 τῆς ποιν. δικονομίας, ν' ἀνακόψῃ τὸ

βούλευμα τοῦ συμβουλίου τῶν ἐν Ἀθήναις πλημμελειοδικῶν ἐντὸς 24 ὡρῶν ἀπὸ τῆς ἐκδόσεώς του, ἡ δὲ ἀνακοπή του ἐγένετο ἕνδεκα ἡμέρας μετὰ τὴν ἔκδοσιν τοῦ βουλεύματος, καθότι τοῦτο ἐξεδόθη τὴν 3 μαΐου 1848, ἡ δὲ ἀνακοπή του ἐγένετο τὴν 14 τοῦ ἰδίου μηνός· ἄρα εἶναι ἐκπρόθεσμος.

Ἐπειδὴ τὸ συμβούλιον τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν προκειμένου περὶ προθεσμιῶν ὤφειλε νὰ ἐξετάσῃ καὶ αὐτεπαγγέλτως ἂν ἡ ἀνακοπὴ ἐγένετο ἐμπροθέσμως· παραδεχθὲν δὲ ταύτην μετὰ τὴν παρέλευσιν τῆς νομίμου προθεσμίας, καὶ δικάσαν οὐσιαστικῶς ἐπ' αὐτῆς ὑπερέβη τὰ καθήκοντά του, ἡ δὲ ὑπέρβασις τῶν καθηκόντων εἶναι κατὰ τὸ ἄρθρ. 477 § 1 τῆς ποιν. δικονομίας, λόγος ἀναιρέσεως [illegible] δικαστικοῦ βουλεύματος, ὡς τοῦτο προκύπτει ἀριδήλως ἐκ τοῦ πρώτου ἐδαφίου τοῦ ἰδίου ἄρθρου, ὁρίζοντος ὅτι ἐκτὸς τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ 263 διαλαμβανομένων λόγων, δύναται νὰ ζητηθῇ ἀναίρεσις καὶ ἕνεκα τῶν διὰ τοῦ ἄρθρ. 477 ὡρισμένων.

Ἐπειδὴ διὰ τοῦ προσβαλλομένου βουλεύματος διετάχθη ἡ φυλάκισις τοῦ Δ Ι Ο ὡς ἐπὶ κακουργήματι παραπεμφθέντος εἰς δίκην, ἀναιρουμένου δὲ τοῦ εἰρημένου βουλεύματος πρέπει νὰ διαταχθῇ ἡ ἐκ τῆς φυλακῆς ἀπόλυσίς του, καθότι διὰ τοῦ βουλεύματος τῶν πλημμελειοδικῶν ἐπαύθη πρὸς καιρὸν ἡ περαιτέρω καταδίωξίς του.»

Σημ. Ὅρα τὴν ὑπὸ τοῦ Ἀρείου Πάγου ἐκδοθησομένην κατ' αὐτὰς [Ἰούλιον 1849] ἀπόφασιν μεταξὺ τῶν Κυρίων Κοψίαρη καὶ Στρούμπου.

ΙΔ) Ποῖοι ἐμφανίζονται ὡς πολιτικῶς ἐνάγοντες.

§ 88. Κανεὶς δὲν δύναται νὰ ἐμφανισθῇ ὡς πολιτ. ἐνάγων, ἂν δὲν ζητήσῃ πρῶτον τὰς ἰδιωτικὰς ἀπαιτήσεις του δι' ἐγγράφου συντασσομένου καὶ παραδιδομένου κατὰ τὰς περὶ τούτου διατάξεις τῆς πολιτ. δικονομίας, οὔτε νὰ λάβῃ χαρακτῆρα ἰδιωτικοῦ κατηγόρου πρὶν ἐξαιτηθῇ ἐγγράφως καὶ ὑποχρεωθῇ δι' ἐγγυήσεως εἰς τὰς ἀπαιτουμένας ἀποζημιώσεις· ἁπλῆ ἡ ἔγκλησις ἢ ἡ προφορικὴ δήλωσις, ἐπελθοῦσα μάλιστα μετὰ τὴν ἀναιρέσεως αἴτησιν, δὲν χορηγεῖ τοιοῦτον χαρακτῆρα.

Ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Πάγου, πζ. [σελ. 59 τόμος α'. τῆς Νομολ.].

§ 89 Οἱ μὴ παραχθέντες ὡς πολιτικῶς ἐνάγοντες δὲν ἔχουν δικαίωμα ν' ἀνακόπτωσι τὰ βουλεύματα, καὶ ἐὰν μεταξὺ αὐτῶν καὶ τοῦ ἐγκαλουμένου ὑπῆρξε δίκη τις πολιτικὴ (ἥτις πρὸ πολλοῦ ἤδη ἐπερατώθη) ἀναγομένη εἰς [illegible] ἀπόφ. τοῦ Ἀρ. Π. 31 τῆς 4 Ἀπριλ. 1843.

μὴ παρασταθεὶς καὶ ὡς πολιτικῶς ἐνάγων μετὰ τὴν κατά τινος δὲν δύναται ν' ἀνακόψῃ τὸ ἐπ' αὐτῆς ἐκδοθὲν βούλευμα τοῦ ...ίου.

...μα 30 τοῦ 1836 καὶ βούλευμα 46 τοῦ 1837 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ...

...) ... μηνυτὴς δύναται, παριστάμενος, μετὰ τὸ πέρας τῆς ἀνακρί... ...διώτης κατήγορος, ν' ἀνακόψῃ τὸ βούλευμα; ὄχι.

...ευμα 56 τοῦ 1839 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν [Νομικ. σελ. 2589].

Ἐναντία ἀπόφασις. Διὰ νὰ παρασταθῇ τις ὡς πολιτ. ...ἀρκεῖ ἁπλῆ ἡ περὶ τούτου δήλωσις; Ναί, ἡ δὲ ἐπίδοσις ...γῆς διατάττεται ἐπὶ μόνῳ τῷ σκοπῷ τοῦ νὰ γνωρίσῃ ὁ ...ούμενος τὰς ἀξιώσεις τοῦ πολιτικῶς ἐνάγοντος, διὰ νὰ ... νὰ τὰς ἀμφισβητήσῃ κατὰ τὴν ἐπὶ ἀκροατηρίου ἀνάκρισιν· ...αὶ πρὸ τῆς ἐπιδόσεως τῆς ἀγωγῆς ὁ ἀδικηθεὶς δύναται νὰ ...αται ὡς πολιτικῶς ἐνάγων καὶ ἐπὶ τῇ ἁπλῇ τῆς προθέσεώς ...λώσεις (Ὅρα καὶ ἀνωτ. § 86).

...ούλευμα 61 τοῦ 1846 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν.

93. Οἱ ἐγκαλοῦντες ἔχουν δικαίωμα νὰ ζητοῦν ἀναίρεσιν βουλευμάτων; ναί, ὅταν πρόκηται περὶ βουλεύματος ἐφετῶν ...ντος ἐπὶ τῇ ἀνακοπῇ των.

...πόφ. « Ἐπειδὴ ὁ Κ. Α. διὰ τοῦ ἀποδεικτικοῦ τοῦ δημάρχου ...νῶν τοῦ ἐκδοθέντος τὴν 18 φεβρουαρίου 1837, καὶ δι' ἐκθέ...ς ὁρκίσεως γενομένης τὴν 7. μαρτίου 1838 ἐνώπιον τοῦ παρὰ ...ς ἐν Ἀθήναις πλημμελειοδικαις ἀνακριτοῦ, ἀπέδειξε νομίμως ... πενίαν του ὡς πρὸς τὴν αἴτησιν ἀναιρέσεως.

Ἐπειδὴ μολονότι ὁ ἐγκαλῶν δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς διάδι...ς ὡς πρὸς τὸ βούλευμα, τὸ ὁποῖον ἐξεδόθη κατ' ἔγκλησίν του ἀπὸ ... πλημμελειοδικεῖον, καθίσταται ὅμως διάδικος ὡς πρὸς τὸ ...ύλευμα τῶν ἐφετῶν, τὸ ὁποῖον ἐξεδόθη κατὰ συνέπειαν τῆς παρ' ...ὐτοῦ προταθείσης ἀνακοπῆς· ἑπομένως ἡ κατὰ τοῦ δευτέρου βου...εύματος γενομένη ἀναιρέσεως αἴτησις εἶναι παραδεκτὴ ὡς γενο...μένη παρὰ προσώπου ἔχοντος δικαίωμα πρὸς τοῦτο.

Ἐπειδὴ ὅμως, κατὰ τὸ ἄρθρ. 260 τῆς ποιν. δικονομίας, τὸ δικαίωμα τῆς ἀνακοπῆς κατὰ βουλεύματος τῶν πλημμελειοδικῶν ἀνήκει μόνον εἰς τοὺς εἰσαγγελεῖς, τοὺς ἰδιωτικοὺς κατηγόρους, τοὺς κατηγορουμένους καὶ τοὺς πολιτικῶς ἐνάγοντας· ἑπομένως ὁ Κ. Α. δὲν εἶχε δικαίωμα ν' ἀνακόψῃ τὸ ὑπ' ἀριθ. 49 βούλευμα τῶν ἐν Ἀθήναις πλημμελειοδικῶν, τὸ ὁποῖον ἐξεδόθη εἰς δίκην, καθ' ἣν ὁ Κ. Α. δὲν ἔλαβε μέρος, οὔτε ὡς ἰδιώτης κατήγορος, οὔτε

...π. Τόμος β', 169.

ὡς κατηγορούμενος, οὔτε ὡς πολιτικῶς ἐνάγων· ἑπομένως τὸ δικαστήριον τῶν ἐφετῶν ἀποῤῥίψαν τὴν ἀνακοπὴν ταύτην συνεμορφώθη μὲ τὸν νόμον.

Ἐπειδὴ τὸ διατακτικὸν μέρος τῆς ἀποφάσεως εἶναι κυρίως ἡ ἀπόφασις, ἥτις μένει ἰσχυρὰ, ὁσάκις τὸ διατακτικὸν εἶναι σύμφωνον μὲ τὸν νόμον, καὶ ἂν αἱ σκέψεις ἤθελον εἶσθαι ἐσφαλμέναι. Ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ἡ σκέψις τοῦ δικαστηρίου τῶν ἐφετῶν, ὅτι ἡ ἀνακοπὴ τοῦ Κ Α εἶναι ἀπαράδεκτος ὡς παρελθούσης τῆς προθεσμίας τῆς ἀνακοπῆς ἀντιβαίνει μὲν εἰς τὴν γενικὴν ἀρχὴν ὅτι αἱ προθεσμίαι δὲν ἀρχίζουν εἰμὴ ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς κοινοποιήσεως τοῦ βουλεύματος ἢ τῆς ἀποφάσεως, κατὰ τῶν ὁποίων γίνεται χρῆσις ἐνδίκου τινος μέσου, ἀλλὰ τὸ διατακτικὸν εἶναι σύμφωνον μὲ τὸν νόμον διὰ τὸν ἀνωτέρω εἰρημένον λόγον· ἑπομένως ἡ ἀπόφασις τῶν ἐφετῶν καθίσταται ἀπρόσβλητος.

Διὰ ταῦτα ἀποῤῥίπτει τὴν ἀναιρέσεως αἴτησιν. »

Ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου ρυη τῆς 22 μαρτίου 1838.

§ 94. *Διατριβή.* Δύνανται οἱ μηνυταὶ νὰ προσβάλωσι τὰ βουλεύματα τοῦ δικαστικοῦ συμβουλίου διὰ τῶν ἐνδίκων μέσων, ὅταν ἀποφαίνωνται ὅτι δὲν ὑπάρχει ἀφορμὴ πρὸς κατηγορίαν κατὰ τοῦ καταμηνυθέντος;

Εἰς διάφορα βιβλία τῆς ποιν. δικονομίας (1), τὰ ὁποῖα ἀνέγνων, δὲν εὗρηκα τὴν λύσιν αὐτοῦ τοῦ ζητήματος· καὶ μολαταῦτα τὸ ζήτημα τοῦτο ἀπαντᾶται συχνάκις εἰς τὴν πρακτικὴν, καὶ διαφιλονεικεῖται.

Ὅτι τὸ δικαίωμα τοῦτο παραχωρεῖται δι' εἰδικῶν νόμων, ὡς πρὸς τὴν ἀναπομπὴν τῆς δίκης καὶ καθ' ὅσον ἀφορᾷ τοὺς ἰδίως ὑποχρεουμένους πρὸς καταμήνυσιν δημοσίους ὑπαλλήλους, εἶναι γνωστὸν, ἀλλὰ φιλονεικεῖται μεγάλως, ἂν τὸ τοιοῦτον δικαίωμα παραχωρῆται καὶ εἰς τὴν περὶ τὴν ἀνάκρισιν διαδικασίαν, καὶ μάλιστα εἰς τοὺς ἰδιωτικῶς μηνύοντας.

Μολαταῦτα φαίνεται ὅτι πρέπει ν' ἀπαντήσῃ τις καθ' ὅλους τοὺς λόγους ἀρνητικῶς ὡς πρὸς τοὺς ἰδιωτικῶς μηνύοντας κατὰ τὴν περὶ τὴν ἀνάκρισιν διαδικασίαν.

---

(1) Ἑλληνικὴ ποιν. δικ. ἄρθρ. 200 ἐπιτρέπει τὸ δικαίωμα τῆς ἀνακοπῆς πρὸς τοὺς εἰσαγγελεῖς, ἰδιώτας κατηγόρους, πολιτικῶς ἐνάγοντας καὶ κατηγορουμένους· Περὶ τῶν μηνυτῶν δὲν ἀναφέρει τίποτε.—Σ Μ Ὁ Πυφενδὼρφ διαπραγματεύεται τὴν λύσιν αὐτοῦ τοῦ ζητήματος ἐν παρόδῳ, καὶ γνωμοδοτεῖ ἀρνητικῶς. Ops Jur. Rom. Tom. I, 65, 169.

μφέρον, τὸ ὁποῖον δύναται νὰ ἔχῃ ὁ ἰδιώτης μηνυτὴς εἰς δειξιν καὶ τιμώρησιν τοῦ μηνυθέντος, καὶ τὸ ὁποῖον βλά- διὰ τῆς ἀπολύσεως αὐτοῦ, καὶ ἕνεκα τούτου ἀπαιτεῖ νὰ νὰ μεταχειρισθῇ κατὰ τοῦ τοιούτου βουλεύματος τὰ ἔνδικα ρὸς ἀκύρωσίν του, δύναται νὰ προταθῇ διὰ δύο λόγους.

Διὰ ν' ἀποφύγῃ, εἰς περίπτωσιν ἀπολύσεως τοῦ μηνυθέντος, ερὶ συκοφαντίας καὶ ψευδοῦς μηνύσεως κατηγορίαν [1].

) Ἐὰν ὁ μηνυτὴς ἦναι συγχρόνως ὁ παθὼν, ν' ἀσφαλίσῃ τὰς ιποζημιώσεως ἀπαιτήσεις του, ἢ τοὐλάχιστον νὰ μὴ χαθῇ ἡ ῆς ἀνακρίσεως ἀνιχνευομένη ἀπόδειξις τῆς πράξεως, ἥτις τὸν γε.

αμβάνοντες τὴν πρώτην περίπτωσιν ὑπ' ὄψιν, βλέπομεν ὅτι, ὴ εἰς τὴν διαδικασίαν τῆς ἀνακρίσεως εἶναι τὸ δημόσιον ποῖον καταδιώκει τὰ δίκαια τοῦ παθόντος κατὰ τοῦ βλάψαντος, εται ὅτι ἀφέθη μόνον εἰς τὴν κρίσιν τῶν ἐπὶ τῷ σκοπῷ τούτῳ ρισμένων ὑπαλλήλων, ἂν ἀνεκαλύφθη ἡ ἀθωότης ἢ ἡ ἐνοχὴ τοῦ ἀνάκρισιν καθυποβληθέντος, διὰ νὰ τὸν ἐπιβάλλωσι ποινὴν, ἢ τὸν ἀπολύσωσι πάσης ἐνοχῆς ἢ ποινῆς· καὶ τοιουτοτρόπως τόσον παθὼν, καθὼς καὶ ὁ μηνυτὴς, δὲν ἔχουσι, μήτε δύνανται νὰ ωσι συμφέρον τι ἢ δικαίωμά τι νὰ προσβάλωσι τὸ ἐκδοθὲν βού- ευμα, ὁποῖον καὶ ἂν ἤθελεν εἶσθαι. Τὸ δὲ ἀθωωτικὸν βούλευμα, αθ' ὅσον δὲν εἶναι ἄκυρον, καὶ καθ' ὅσον εἰς αὐτὴν τὴν περίπτωσιν ὲν ὑπάρχει ἀρχή τις, ἥτις ἔχει τὸ δικαίωμα, δυνάμει τοῦ νόμου, νὰ προσβάλλῃ καὶ νὰ ζητῇ τὴν ἀναίρεσιν τοιούτων βουλευμάτων, πρέπει νὰ ἐνεργηθῇ ὁριστικῶς πρὸς ὄφελος τοῦ καταμηνυθέντος, ὅστις ἀποκτᾷ τότε τὸ δικαίωμα, ὥστε δὲν δύναται πλέον μήτε τὸ δημόσιον, μήτε τρίτος τις νὰ ματαιώσῃ τὴν ἀπόλυσίν του. Ἑπομένως καὶ κατ' αὐτὸν τὸν λόγον, καὶ ἐὰν ἐφαίνετο ὅτι ὁ μηνυτὴς ἔχῃ συμφέρον τι διὰ νὰ τιμωρηθῇ ὁ μηνυθεὶς, δὲν δύναται νὰ συγχωρηθῇ εἰς αὐτὸν τὸν ἴδιον διὰ νὰ καταδιώξῃ τὸν μηνυθέντα.

Ἐὰν λοιπὸν καὶ κατὰ τοὺς δύο αὐτοὺς λόγους δὲν πρέπῃ νὰ ἐπιτραπῇ εἰς τὸν μηνυτὴν τὸ δικαίωμα τῆς προσβολῆς τῶν βουλευμάτων διὰ νὰ προκαλέσῃ τὴν ἀκύρωσίν των, πρέπει μολαταῦτα νὰ χορηγηθῇ εἰς αὐτὸν τὸ δικαίωμα τοῦτο, διὰ νὰ δύναται, ἐὰν τῷόντι κινηθῇ κατ' αὐτοῦ ἐπὶ συκοφαντίᾳ καὶ ψευδεῖ μηνύσει κατηγορία, πρὸς ἀποφυγὴν αὐτῆς, νὰ προσαγάγῃ νέα μέσα ἀπο-

---

(1) Τὸ ἄρθρ. 302 τῆς Ἑλλην. ποιν. δικονομίας συγχωρεῖ εἰς τὸν ἀθωούμενον νὰ ζητήσῃ πολιτικὰς ἀπαιτήσεις παρὰ τοῦ μηνυτοῦ εἴτε εἶναι οὗτος ὁ παθὼν πολιτ. ἐνάγων, εἴτε μή. (Ὅρα Ἀποζημίωσις σελ. 243). Σ. Μ.

δείξεως τῆς ἐνοχῆς τοῦ παρ' αὐτοῦ μηνυθέντος, καὶ νὰ κάμῃ χρῆσιν αὐτῶν, ὥστε δι' αὐτῶν τοὐλάχιστον *ope exeptionis* (κατ' ἐξαίρεσιν) νὰ οὐδετερώσῃ τὴν βάσιν τῆς κατ' αὐτοῦ κατηγορίας καὶ ν' ἀπαλλαχθῇ ἀπ' αὐτῆς· τὸ τοιοῦτον δικαίωμα θέλει προξενήσει μὲν μίαν περαιτέρω ἀνάκρισιν κατὰ τοῦ μηνυθέντος, τ' ἀποτελέσματα ὅμως αὐτῆς, κατὰ τὴν βάσιν τῆς προτέρας ἀπολύσεώς του, θέλουν εἶσθαι διάφορα· ὥστε ἂν τὸ ἐκδοθὲν βούλευμα ἀπεφήνατο τὴν ἀπόλυτον ἀθώωσιν τοῦ μηνυθέντος, πᾶσα νέα ἀνάκρισις, καὶ ἐὰν δι' αὐτῆς ἤθελεν ἀποδειχθῆ ἐντελῶς ἡ ἐνοχὴ τοῦ μηνυθέντος, δὲν δύναται νὰ ἔχῃ, δυνάμει τῶν προεκτεθεισῶν ἀρχῶν, τὴν δύναμιν τοῦ νὰ ἐπισύρῃ εἰς αὐτὸν ποινήν τινα, καὶ, ἐξ ἐναντίας, ἕνεκα τοῦ ἀποτελέσματος αὐτῆς τῆς νέας ἀνακρίσεως θέλει δύνασθαι νὰ δικαιολογηθῆ ὁ μηνυτὴς κατὰ τῆς κινηθείσης κατ' αὐτοῦ κατηγορίας, καὶ ἑπομένως ν' ἀπαλλαχθῆ ἀπὸ τὴν καταδίωξιν. Ἐὰν ὅμως τὸ ἐκδοθὲν βούλευμα ἀπεφήνατο τὴν ἀπόλυσιν τοῦ μηνυθέντος ὑπ' ὅρον τινὰ (*ab instantia*), τὴν πρὸς καιρὸν παῦσιν τῆς καταδιώξεως [1], καὶ διὰ τῆς περαιτέρω αὐτῆς ἀνακρίσεως προέκυψαν ἀποχρῶσαι ἀποδείξεις περὶ τῆς ἐνοχῆς αὐτοῦ, τότε δύναται, ἀνακαλουμένου τοῦ προεκδοθέντος βουλεύματος, νὰ ἐκδοθῆ νέον ἐνοχοποιοῦν καὶ καταδικάζον τὸν πρότερον πρὸς καιρὸν ἀπολυθέντα, καὶ τοιουτοτρόπως νὰ τύχῃ τοῦ σκοποῦ ὁ μηνυτής.

Λαμβάνοντες τὴν δευτέραν περίπτωσιν ὑπ' ὄψιν, δὲν εὑρίσκομεν ἐπίσης συμφέρον τι βάσιμον, τὸ ὁποῖον ἐδύνατο ὁ μηνυτὴς, ὡς παθὼν, νὰ παράξῃ ἐκ τῆς καταδικαστικῆς ἀποφάσεως κατὰ τοῦ μηνυθέντος ἐξ ἑνὸς μέρους, ἐπειδὴ ὁ παθὼν ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἀπευθύνῃ τὰς ἀπαιτήσεις του κατὰ τοῦ βλάψαντος αὐτὸν πολιτικῶς [2]· ἀφ' ἑτέρου, ἐπειδὴ δὲν δύναταί τις νὰ παραδεχθῆ κατὰ τὰς ὀρθοτέρας ἀρχὰς, ὅτι ἡ ποινικὴ ἀπόφασις δύναται νὰ ἔχῃ τινὰ ἐπιρροὴν ὡς πρὸς τὴν πολιτικήν.

Διότι ἐγκαλὰ καί τινες παραδέχονται, ὅτι ἡ ποινικὴ ἀπόφασις ἔχει ἐπιρροὴν εἰς τὴν πολιτικὴν [3], καὶ ἐξεδόθησαν ἐπὶ τούτῳ διατάγματα, τὰ ὁποῖα φαίνεται νὰ παραδέχωνται τὴν τοιαύτην ἐπιρροὴν, ἐπειδὴ ὄχι μόνον ἡ αὐστηρότης τῶν ἀποδείξεων, καὶ ἡ μεγαλητέρα προσπάθεια τῆς ἐγκληματικῆς διαδικασίας πρὸς συλλογὴν ἀληθείας, ἀλλὰ καὶ ἡ περίστασις, ὅτι ἡ ποινικὴ ἀπόφασις πρέπει νὰ θεωρῆται ὡς ἐπιβλαβὴς (*praejudicielle*) εἰς τὸ πολι-

---

(1) Ἄρθρ. 251 ἄρθρ. 2 καὶ ἄρθρ. 253 τῆς Ἑλλην. ποιν. δικονομίας: Σ. Μ.
(2) Πυφενδόρφ.
(3) Βαυαρικὸς ποιν. Νόμος Β' 9.

... ως είναι υπέρ της αρχής ταύτης μολονότι το ... παραδέχονται εις αυθεντικήν δύναμιν των ποινικών αποφά- τας πολιτικάς επειδή εις τας πολιτικάς και ιδίως εις ας ποινικάς αποφάσεις, αίτινες απαλλάττουσι τινα ... ηγορίαν, δεν δύναταί ποτε ν' απαγορευθή εις τον πταίσαντα μεταχειρισθή και μετά ταύτα εις την πολιτικήν δίκην τας ομοίας αποδείξεις κατά του βλάψαντος αυτόν, και επειδή να γένη χρήσις των περισσοτέρων μέσων της αποδείξεως, όν αυτόν τρόπον και εις την πολιτικήν διαδικασίαν, ως εις ταδικαστικάς ποινικάς αποφάσεις [2] διά την αιτιολογίαν νεκα των διαφόρως διαγεγραμμένων τύπων των αποδείξεων λιτικάς υποθέσεις. Κατ' εξοχήν συμβαίνει τούτο εις την σιν των μαρτύρων. Αι πολιτικαί δικονομίαι ... ην τακτικήν πολιτικήν διαδικασίαν σύντομον ακρόασιν των ύρων (*Summairsches Zeugenverkær*), υποχρεούται μάλι- ό διεξάγων την υπόθεσιν ανυπερθέτως να εγχειρίση εις τον ικόν του τα ζητήματά του και τα ονόματα των μαρτύρων. ι δικασία αύτη ήθελε βλαφθή, εάν ήθελε συγχωρηθή εις τον άγοντα την απόδειξιν ν' αποτείνηται εις τας καταθέσεις των τύρων, *loco probationis*, αίτινες λαμβάνονται μεν εις τας νικάς εξετάσεις ενόρκως, είτε συντόμως (κατ' έκθεσιν), είτε τ' ερωταποκρισιν, δεν έγιναν όμως πάντοτε γνωσταί εις τον (*producter*. Η απόδειξις ήθελεν αποκατασταθή δι' αυτού ύ τρόπου, εναντίου όλως των ρητώς διαγεγραμμένων τύπων της ολιτ. νομοθεσίας, πολλά αμφίβολος και μη βάσιμος, και ήθελα- εν αφαιρέσει από τον διεξάγοντα την απόδειξιν συγχρόνως το ξιόλογον δικαίωμα, το οποίον έχει αναντιρρήτως διά να φέρη εις ως και διασαφίση την αλήθειαν δι' ιδιαιτέρων ερωτήσεων και παρα- τηρήσεων πρός τους μάρτυρας [3]. (εκ της Νομικ. σελ. 701—703).

ΙΕ) Προδικαστικά ζητήματα.

§ 95. *Ποίαν επιρροήν έχουν αι περί προδικαστικών ζητη- μάτων αποφάσεις του πολιτικού ή ποινικού δικαστηρίου εις την εκκρεμή κυρίαν δίκην*; (άρθ. 12 πολ. δικ.).

---

(1) Heffter Institutionem S. 107 Mittermaier S afteriehren Abth. I. § 9.

(2) Bicer Process. Jur. Comm. et Sax. 93. K'elschorl iu Arch. f. Crim. II E. 171.

(3) Hegemann pract. Eroert. Th. VI άρθρ. 87,

Περὶ τούτου ἐγένετο λόγος α') εἰς τὴν λέξιν ἀποζημίωσις, σελ. 211—224, 237—242—β') εἰς τὰς λέξεις ἀπόφ. ποινικὴ § 23—γ') εἰς τὴν λέξιν αὐτοδικία §§ 6, 9· ὅρα δὲ καὶ τὰ ἐκτεθησόμενα εἰς τὴν λέξιν Ζητήμ. προδικαστικά.

Ὁ ἀξιότιμος Κ. Φέδερ ὁμιλεῖ περὶ τοῦ ἀντικειμένου αὐτοῦ εἰς τὴν σελ. 306—338 τοῦ περὶ τῆς πολιτ. δικ. συγγράμματός του. Κατὰ τὴν γνώμην τοῦ συγγραφέως αὐτοῦ, ὅταν τὸ δικ. συμβούλιον παύῃ τὴν περαιτέρω ποιν. καταδίωξιν, δὲν ὑπάρχει παντάπασιν ὁριστικὴ ἀπόφασις βεβαιοῦσα ἢ καταστρέφουσα τὴν ὕπαρξιν τοῦ ἐγκλήματος καὶ τῶν συνοδευσάντων αὐτὸ περιστατικῶν· ἂν εὑρεθῶσι μάλιστα νέαι ἀποδείξεις, δύναται ὁ ποιν. δικαστὴς νὰ ἐπαναλάβῃ τὴν ἀνάκρισιν· κατὰ μείζονα δὲ λόγον, τοιοῦτον βούλευμα δὲν δύναται νὰ ἔχῃ ἀποτελέσματα τελεσιδικίας ἐπὶ συναφοῦς μὲ τὴν ἀξιόποινον πρᾶξιν πολιτικῆς δίκης· ὁ ζημιωθεὶς ἔχει ἄρα ἀκέραιον τὸ δικαίωμα ν' ἀποδείξῃ ἐνώπιον τοῦ πολιτ. δικαστηρίου ὅλα τὰ περιστατικά, ἐπὶ τῶν ὁποίων στηρίζει τὴν ἀπαίτησίν του·—ὅταν ὅμως τὸ συμβούλιον ἀποφαίνεται, ὅτι δὲν ὑπάρχει ἀφορμὴ πρὸς κατηγορίαν, διότι ἡ πρᾶξις δὲν λογίζεται ἀξιόποινος, ἢ διότι ὑπάρχουν λόγοι ἀποκλείοντες τὸ ἀξιόποινον, ἐφαρμόζονται αἱ περὶ ἀθωωτικῶν ἀποφάσεων ἀρχαὶ [1].

---

(1) Περὶ αὐτῶν ἰδοὺ πῶς ἐκφράζεται ὁ Κ. Φέδερ (σελ. 337—338).

« Αἱ ἀθωωτικαὶ ἀποφάσεις γίνονται μὲν τελεσίδικοι, καὶ δὲν δύνανται ν' ἀνατραπῶσι διὰ τοῦτο δι' ἄλλης μεταγενεστέρας ἀποφάσεως, δὲν ἕπεται ὅμως ἐκ τούτου ὅτι τὰ ἀποτελέσματα τῆς τελεσιδίκου ἀθωωτικῆς ἀποφάσεως ἐκτείνονται ἀναγκαίως καὶ εἰς ὑποθέσεις ἐκκρεμεῖς ἐνώπιον τοῦ πολιτικοῦ δικαστοῦ· ἐκ τοῦ ἐναντίου, ἔχοντες ὑπ' ὄψιν ὅτι, κατὰ τὰ προαπαιτούμενα τῆς τελεσιδικίας (α), ἡ ἰσχὺς τοῦ δεδικασμένου πράγματος περιορίζεται στενῶς εἰς τὰ διὰ δικαστικῆς ἀποφάσεως ῥητῶς ἀποφασισθέντα ἀντικείμενα, καὶ ὅτι μὴ ὑπαρχούσης ἐντελοῦς ταυτότητος τοῦ ἀντικειμένου τῆς πολιτικῆς καὶ ποινικῆς δίκης (ἤ, ὅπως φέρει τὸ 274 ἄρθρ. τῆς πολιτ. δικονομίας, τὸ αὐτὸ ἀντικείμενον, τὸ αὐτὸ γεγονὸς καὶ τὸ αὐτὸ δίκαιον) ἡ ποινικὴ ἀπόφασις δὲν ἔχει τὴν ἰσχὺν τοῦ δεδικασμένου ὡς πρὸς τὴν πολιτικὴν ἀπαίτησιν, θέλομεν πεισθῆ, ὅτι ἡ ταυτότης αὕτη ὑφίσταται σπανιώτατα μεταξὺ τοῦ διὰ τῆς ἀθωωτικῆς ἀποφάσεως λυθέντος ζητήματος καὶ τοῦ ἀντικειμένου τῆς πολιτ. δίκης.

Ἡ ἐτυμηγορία τῶν ἐνόρκων, ἥτις ἐκήρυξε μὴ ἔνοχον τὸν κατηγορούμενον, βεβαιοῖ ἁπλῶς τὸ περιστατικόν, ὅτι οἱ ἔνορκοι δὲν ἐπείσθησαν περὶ τῆς ἐνοχῆς τοῦ κατηγορουμένου, ἀφίνει δὲ ἀβέβαιον, ἂν ὁ κατηγορούμενος ἐξετέλεσεν ἢ μὴ τὴν πρᾶξιν, δι' ἣν κατηγορεῖται, ἢ ἂν οἱ ἔνορκοι δὲν ἐπείσθησαν περὶ τῆς δολίας αὐτοῦ προαιρέσεως, ἢ ἄλλου προσόντος τοῦ ἐγκλήματος.

Ἐντεῦθεν δὲ γίνεται δῆλον, ὅτι ἡ ἀθωωτικὴ ἀπόφασις δὲν κωλύει τὸν ζημιωθέντα ν' ἀποδείξῃ ἐνώπιον τοῦ πολιτ. δικαστοῦ ὅτι ὁ ἐναγόμενος ἐξετέλεσε τὴν πρᾶξιν, καὶ ὅτι ἔλαβαν χώραν τὰ περιστατικά, ἐπὶ τῶν ὁποίων ὁ ἐνάγων στηρίζει πολιτ. ἀπαιτήσεις Mangin § 427 καὶ ἐπ. Mitterm § 10.

Ἀφ' ἑτέρου ὅμως φρονῶ, ὅτι τὸ πολ. δικ. δὲν δύναται νὰ ἐπιληφθῇ ἐκ νέου τοῦ ζητήματος, ἂν ἡ πρᾶξις ἔλαβε χώραν, ἢ ἂν ὁ κατηγορούμενος ἐξετέλεσεν αὐτήν, ὅταν ἡ ἀπόφασις τῶν πλημμελειοδικῶν ἀπεφάνθη ῥητῶς τὸ ἐναντίον (Mangin § 424 καὶ ἐπ.—Berriat σελ. 816, παρ. 2.—Raut § 202, 203)

Ἐπὶ τῇ ὑποθέσει ταύτῃ δὲν ἀντίκεινται εἰς τὴν κατὰ γράμμα ἐφαρμογὴν τῆς

(α) ὅρα τὴν λέξιν Τελεσιδικία

ν νομολογίαν τῶν δικαστηρίων εὕρηνται ἐπὶ τοῦ ἀντικει-
τοῦ αἱ ἑπόμεναι ἀποφάσεις, ἔχουσαι ὁπωσδήποτε σχέσιν
τημα αὐτό.

) Τὸ κατὰ συνέπειαν ἐγκλήσεως ἐπὶ πλαστογραφίᾳ ἐκδοθὲν
ι, φέρον ὅτι δὲν ὑπάρχει ἀφορμὴ πρὸς κατηγορίαν περιορί-
αὐτὸν τὸν καταμηνυθέντα, καὶ οὐχὶ εἰς τὸ ὡς πλαστὸν
θὲν ἔγγραφον (*cass.* 17 ιουν. 1841) ὅθεν τὸ ἔγγραφον δύνα-
ροσβληθῇ διὰ παρεμπιπτούσης περὶ πλαστογραφίας αγωγῆς.
κασττήριον τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν (ἀπόφ. 5465) ἐξεφράσθη
ις ἐπὶ ὁμοίας φύσεως ζητήματος.

ειδὴ ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τοῦ ἄρθ. 12 τῆς ποινικῆς δικονο-
τὸ ἄρθρ. 12 τῆς πολιτικῆς δικονομίας προκύπτει ὅτι τότε
ὲν δύναται νὰ εἰσαχθῇ εἰς τὸ πολιτικὸν δικαστήριον αγωγή,
υσα ἐκ πράξεως, δι' ἣν ἐνεργήθη ἀνάκρισις, ὅταν το ποιν.
ήριον απήγγειλεν ἀθωωτικὴν ἀπόφασιν, εἴτε διότι δὲν ὑπῆρ-
ράξις, εἴτε διότι ὁ κατηγορηθεὶς δὲν εἶναι ὁ πράξας. Δύνα-
ως νὰ εἰσαχθῇ εἰς τὸ πολιτικὸν δικαστήριον άγωγή, πηγά-
ἐκ τῆς αὐτῆς δῆθεν πράξεως, ὅταν ἡ αθώωσις απηγγέλθη,
ὅτι δὲν ἀπεδείχθη ἀρκούντως ἡ ἀξιόποινος πρᾶξις ἐνώπιον
ινικοῦ δικαστηρίου, εἴτε διότι δὲν ὑπάρχουν τὰ στοιχεῖα
ιληματικότητος, εἴτε διότι δὲν ἠδύνατο, ἂν καὶ ἔλαβε χώραν
ξις, νὰ καταλογισθῇ ποινῇ. Ἐπ δὲ τοῦ προκειμένου το ἀπὸ
κεμβρίου 1844 ὑπ' ἀριθ. 4897 βούλευμα του συμβουλίου
ν Ἀθήναις πλημμελειοδικῶν ἀποφαίνεται μὲν ὅτι δὲν ὑπάρχει
ἡ πρὸς κατηγορίαν κατὰ τοῦ συμβολαιογράφου Κ. Κ. ὡς
ογράψαντος δῆθεν τὸ ἀπὸ 11 μαρτίου 1742 ὑπ' ἀριθ. 16450
λαιον, αλλὰ στηρίζεται εἰς τον λόγον, ὅτι δεν ἐπρόκυψεν ἐκ
νακρίσεως δολία προαίρεσις τοῦ συμβολαιογράφου (τουτέστι
ὸν λογον ὅτι δὲν ὑπάρχουν τὰ στοιχεῖα τῆς ἐγκληματικότητος],
ίνεται ἐκ τῶν σκέψεων τοῦ βουλεύματος αὐτοῦ.

ειδὴ. τούτων οὕτως ἐχόντων, τὸ συμβούλιον τῶν ἐν Ἀθήναις
μελειοδικῶν δὲν ἀπεφάνθη ὅτι τὸ εἰρημένον συμβόλαιον δὲν
πλαστόν, ἀλλ' ἀπεφάνθη ἁπλῶς ὅτι ἡ ἀποδοθεῖσα τῷ συμβο-
ράφῳ πλαστογραφία δὲν φέρει ἐν ἑαυτῇ τὰ στοιχεῖα τῆς
ηματικότητος· ὥστε τὸ ζήτημα, ἂν τὸ συμβόλαιον ἦναι τῷ

ἰς τοῦ 12 ἄρθρου τῆς πολιτ. δικ. διατάξεως αἱ προσεκτιθεῖσαι περὶ τῆς τελεσι-
ς ἀρχαί· ἄρα δὲν δυνάται νὰ συμβιβασθῇ μὲ τὸν ἑλληνικὸν νόμον ἡ ἀντίθετος
η (Mitterm § 10 σημ. 10—Heffter. συστ. § 129 1. f. σημ. 179).

ὄντα πλαστόν, μένει ἐκκρεμὲς ὅπως ἦτο πρὸ τῆς προσβολῆς (*Mangin n.* 427 καὶ ἑπ.)· ὅθεν ὄχι ὀρθῶς ἰσχυρίζεται ὁ ἐκκαλῶν ὅτι ἡ προκειμένη περὶ πλαστογραφίας ἀγωγὴ δὲν ἠδύνατο νὰ εἰσαχθῇ ὡς κυρία εἰς τὸ πολιτικὸν δικαστήριον, διότι τὸ ἄρθρ. 456 τῆς πολιτ. δικονομίας προϋποτίθησι, πρὸς τοῖς ἄλλοις, ὅτι καὶ ἡ πρᾶξις εἶναι ποινικῶς κολάσιμος, ὅπερ ἐπὶ τοῦ προκειμένου, κατὰ τὰ προεκτεθέντα, δὲν συντρέχει.

Ἐπειδὴ κατὰ τὸν νόμον (ἄρθρ. 191 τοῦ ὀργ. 400 πολιτ. δικονομίας) τὰ δημόσια ἔγγραφα παρέχουν μὲν πλήρη πίστιν περὶ ὅλων, ὅσα συμβάντα ἐνώπιον τοῦ ἁρμοδίου ὑπαλλήλου περιέχονται ἐν αὐτοῖς, ἀλλὰ τοῦτο ἐνόσῳ, κατὰ τὸ ἄρθ. 434 τῆς πολ. δικονομίας, τὸ δημόσιον ἔγγραφον δὲν προσεβλήθη καὶ δὲν ἀπεδείχθη ὡς πλαστὸν ἢ νενοθευμένον· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος ὑπ' ἀριθ. 16450 συμβόλαιον προσεβλήθη ῥητῶς ὡς πλαστόν, καὶ ἐπρωτάθησαν συνάμα τὰ πρὸς ἀπόδειξιν μέσα· ἑπομένως καλῶς πράξαν τὸ πρωτοδικεῖον ἐπέτρεψε τὴν διὰ μαρτύρων ἀπόδειξιν, διότι ὁ νόμος ἐπιτρέπει τὸ μέσον αὐτὸ ὅταν πρόκηται περὶ ἀντικειμένων περὶ ὧν ἀποδεδειγμένως εἶναι ἀδύνατον νὰ ἔχῃ τις ἔγγραφον ἀπόδειξιν (304 § 2 τῆς πολιτ. δικονομίας)· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ἦτον ἀδύνατον τοῖς ἐνάγουσι νὰ ἔχωσιν ἔγγραφον ἀπόδειξιν, ἢ ἀρχὴν ἐγγράφου ἀποδείξεως, ἐπὶ τῶν θεμάτων, περὶ ὧν διετάχθη ἡ διὰ μαρτύρων ἀπόδειξις, διότι τὰ θέματα ταῦτα δὲν προϋποθέτουσι τὴν ὕπαρξιν πολιτικῆς τινὸς ἐνοχῆς, ὅτι καὶ μόνον ἐπὶ ποινικῶν ὑποθέσεων δὲν συγχωρεῖται ἡ διὰ μαρτύρων ἀπόδειξις (ἄρθρ. 94 τῆς ποιν. δικονομίας)· *Ledru v° faux*, ἀριθ. 777. (Ὅρα *Ἔγγραφα*).

Ἐπειδή, διὰ τοὺς λόγους αὐτούς, ὄχι ὀρθῶς παραπονεῖται ὁ ἐκκαλῶν ὅτι τὸ πρωτοδικεῖον παρεβίασε τὸν νόμον, διατάξαν νὰ ἀποδειχθῇ διὰ μαρτύρων α) ὅτι οἱ ἐνάγοντες δὲν γινώσκουσι παντάπασι τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν, καὶ β) ὅτι δὲν ἦσαν παρόντες κατὰ τὴν σύνταξιν τοῦ εἰρημένου συμβολαίου· ἐκ τῶν προεκτεθεισῶν δὲ σκέψεων ἕπεται, ὅτι δὲν εἶναι ὀρθὸς οὔτε ὁ ἕτερος τοῦ ἐκκαλοῦντος ἰσχυρισμὸς ὅτι ἡ ἐξαίρεσις τοῦ ἄρθρ. 304 τῆς πολιτ. δικονομίας λαμβάνει τότε μόνον χώραν, ὅταν ὑπάρχωσιν αἱ περιπτώσεις τοῦ ἄρθρ. 247 τοῦ ποιν. νόμου, καθότι 1) ὁ νόμος ἐπιτρέπει τὴν διὰ μαρτύρων ἀπόδειξιν εἰς πᾶσαν ἐν γένει ὑπόθεσιν, εἰς ἣν ἀποδεδειγμένως, ὡς ἐπὶ τοῦ προκειμένου, δὲν ἐδύνατο ὁ ἐπικαλούμενος τὸ μέσον αὐτὸ νὰ ἔχῃ ἔγγραφον ἀπόδειξιν· 2) ἐπὶ τοῦ προκειμένου δὲν πρόκειται περὶ ὑλικῆς τινὸς ἐν τῷ συμβολαίῳ παραφθορᾶς ἢ μεταβολῆς, ἀλλὰ περὶ τῆς ὑπάρξεως αὐτῆς τῆς δια-

σεως (*faux intellectuel*)· καὶ 3) ὁ νόμος δὲν ἀπαγορεύει λαμβάνωνται ὑπ' ὄψιν ἐπὶ πολιτικῶν διενέξεων ἔγγραφα, ἴα αὐτὰ μὲν καθ' ἑαυτὰ δὲν συνεπάγουσι ποινὴν ἕνεκα τῆς πίστεως τοῦ συντάξαντος αὐτά, ἀλλὰ τὰ ὁποῖα περιέχουσι ψευδῆ πράγματα. *Merlin rep. v° faux, sect ere* § 2.

ιδὴ εἶναι μὲν ἀληθές, ὅτι ἡ ἀγωγὴ διαλαμβάνει ὅτι οἱ πλεῖ-τῶν ἐναγόντων δεν γινώσκουσιν εἰμὴ μόνον τὴν ἀλβανικὴν αν, καὶ ὅτι οἱ πλεῖστοι αὐτῶν δὲν ἐνεφανίσθησαν ἐνώπιον μβολαιογράφου Κ κατὰ τὴν σύνταξιν τοῦ προσβαλλομένου ρου, ἀλλὰ τοῦτο δὲν δύναται νὰ δώσῃ ἀφορμὴν εἰς ἀπόρριψιν γωγῆς ἢ εἰς τὴν ἐξαφάνισιν τῆς ἀποφάσεως. διότι α) ἡ ἀπό-ορίζει ῥητῶς τὰ πρόσωπα, τὰ ὁποῖα δὲν γνωρίζουσι δῆθεν ίπασι τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν, οὐδ' ἦσαν παρόντες εἰς τὴν ξιν τοῦ συμβολαίου, ὅπερ ἐγένετο συνεπείᾳ προτάσεως τῶν ντων, ἀφοῦ ἐναντίος ὡς πρὸς τοῦτο ἰσχυρισμὸς δὲν ἐπροτάθη· κανένα κίνδυνον δὲν διατρέχει ὁ ἐναγόμενος ἐκ τῆς γενικῆς ς ἐκφράσεως τῆς ἀγωγῆς, δυνάμενος ν' ἀνταποδείξῃ ὅτι τες οἱ ἐνάγοντες γινώσκουσι τὴν καθομιλουμένην γλῶσσαν, ισαν παρόντες εἰς τὴν σύνταξιν τοῦ προσβαλλομένου ἐγγράφου· καὶ ὁ τρίτος καὶ πέμπτος λόγος τῶν ἀπὸ 13 ἰανουαρίου 6 προτάσεων τοῦ ἐκκαλοῦντος δὲν δύνανται νὰ ἐπιφέρωσι, ἀοριστίας, τὴν ἀπόρριψιν τῆς ἀγωγῆς, ἢ τῆς ἀποφάσεως τὴν άνισιν, ἀφοῦ μάλιστα τὰ δύο περιστατικά, περὶ ὧν διετά-ἀπόδειξις, δὲν εἶναι ψιλαὶ ἀρνήσεις, ἀλλὰ θετικαὶ βεβαιώ-· οὐδ' ὑπάρχει ἀοριστία τις εἰς τὸ περὶ τῆς μὴ παρουσίας τῶν βαλλομένων κατὰ τὴν σύνταξιν τοῦ προσβαλλομένου συμβολαίου ιστατικόν, ὡς καὶ εἰς τὸ περὶ τῆς ἀγνοίας τῆς γλώσσης, εἰς ὃ τὸ βόλαιον αὐτὸ εἶναι συντεταγμένον, ἀφοῦ προσβάλλεται, ὡς ηται ἤδη, ὡς πλαστόν.

Ἐπειδὴ μόνον μετὰ τὴν διεξαγωγὴν τῆς ἀποδείξεως δύναται νὰ ίνῃ τὸ ἁρμόδιον δικαστήριον, (λαμβάνον ὑπ' ὄψιν καὶ τὰ λοιπὰ μβόλαια, ἅτινα γενόμενα μετὰ τὸ ἤδη προσβαλλόμενον ἐπικαλεῖ-ι ὁ ἐκκαλῶν, καὶ ἐξετάζον ἐμβριθῶς τὰς ληφθησομένας μαρτυρίας) οἱ ἐνάγοντες συνήνεσαν οὕτως ἢ ἄλλως εἰς τὴν σύνταξιν τοῦ ρὶ οὗ ὁ λόγος ὑπ' ἀριθ. 16450 συμβολαίου· ἑπομένως δὲν δύνα-ι ἀπὸ τοῦδε τὸ δικαστήριον ν' ἀποφασίσῃ ὁριστικῶς ἐπὶ τῆς οῦ ἐκκαλοῦντος αἰτήσεως τοῦ νὰ μὴ γίνῃ παραδεκτὴ ἡ τῶν ἐνα-όντων πρότασις ὅτι δὲν συνήνεσαν εἰς τὴν περὶ ἧς ὁ λόγος ἀγο-ὰν, ἢ ὅτι τὸ συμβόλαιον εἶναι ἄκυρον, ἀφοῦ μάλιστα ὁ τῆς ἀκυρό-

τητος λόγος τῶν ἐναγόντων, στηριζόμενος εἰς τὸν μὴ ἀκριδῆ δῆθεν χαρακτηρισμὸν τῆς κατοικίας των, ἀπεῤῥίφθη διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως.

Ἐπειδὴ μόνον μετὰ τὸ πέρας τῆς διεξαγωγῆς τῶν διαταχθεισῶν ἀποδείξεων δύναται τὸ ἁρμόδιον δικαστήριον νὰ ἐξετάσῃ τοὺς λοιποὺς τοῦ ἐκκαλοῦντος λόγους, ὅτι πλαστογραφία δεν ὑπάρχει, ἀφοῦ οἱ ἐνάγοντες ὁμολογοῦν ὅτι ἐπλήρωσαν μέρος τοῦ τιμήματος τοῦ κτήματος, καὶ ἀφοῦ προσεπεκύρωσαν διὰ μεταγενεστέρων ἐγγράφων τὸ προσβαλλόμενον συμβόλαιον πληρώσαντες τόκους, ζητήσαντες προθεσμίας, πωλήσαντες ἓν μέρος τοῦ κτήματος, ὑποθηκεύσαντες καὶ διανείμαντες αὐτό· καθότι ὅλα ταῦτα οὐσιωδῶς πρέπει νὰ συνεξετασθῶσι μετὰ τῶν διαταχθεισῶν ὑπὸ τοῦ πρωτοδικείου μαρτυριῶν.

Ἐπειδὴ, διὰ ταῦτα, ἡ ἀνακοπὴ εἶναι ἀνυπόστατος, καὶ πρέπει ν' ἀποῤῥιφθῇ. »

—β') Ὅταν τὸ συμβούλιον τῶν πλημμελειοδικῶν ἐξέδωκε βούλευμα, διὰ τοῦ ὁποίου διέταξε τὴν προσωρινὴν παῦσιν ἀνακρίσεως τινὸς ἐπὶ πλαστογραφίᾳ, αἱ νέαι περὶ ταύτης ἀποδείξεις δὲν δύνανται νὰ εἰσαχθῶσιν εἰμὴ ἐνώπιον τοῦ ἁρμοδίου συμβουλίου κατὰ τὰ ἄρθρ. 153, 12, 454, 455, 459 τῆς ποιν. δικ· καὶ 808 ἐδάφ. 3 τῆς πολ. δικονομίας.

Ἀπόφ. πολιτ. Ἀρείου Πάγου 43 [σελ. 59 τῆς σειρᾶς τοῦ 1843.]

—γ') Κατὰ τὸ 12 ἄρθρ. τῆς πολ. δικονομίας ἀποφασισθέντος ἅπαξ τοῦ προκαταρκτικοῦ ζητήματος παρὰ τοῦ ποινικοῦ δικαστηρίου, τὸ πολιτ. δικαστήριον δεν δύναται νὰ κρίνῃ ἐκ νέου περὶ τοῦ αὐτοῦ ζητήματος, ἡ δὲ διάταξις αὕτη ἐφαρμόζεται εἰς ἐκεῖνα τὰ ζητήματα μόνον, τὰ ὁποῖα ἀπεφασίσθησαν ῥητῶς ὑπὸ τοῦ ποιν. δικαστηρίου· ἡ προσωρινὴ δὲ παῦσις τῆς ἀνακρίσεως δὲν φέρει τοιοῦτον χαρακτῆρα.

Ἀπόφ. πολιτ. Ἀρείου Πάγου 406 [σελ. 35 τῆς σειρᾶς τοῦ 1841.]

Σημ. Ὅρα τὸν ἀνωτέρω § καὶ τὴν ἀπόφασιν 1630 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν ἐν τῇ σελ. 237 τῆς λέξεως ἀποζημίωσις.

—δ') Συγχωρεῖται εἰς τὸν ἐπι ψευδεῖ εἰσαγγελίᾳ κατήγορον ν' ἀποδείξῃ τὴν ὕπαρξιν τῆς καταμηνυθείσης πράξεως, μολονότι τὸ ποινικὸν δικαστήριον δι' ἀ βουλεύματος ἀπέλυσε τὸν καταμηνυθέντα, μὴ εὑρὸν βάσιμον τὴν καταμήνυσιν; ὄχι.

Ἀπόφ. ποινικὴ Ἀρείου Πάγου υπδ' τοῦ 1840—Πρβ. καὶ τὸν ἀνωτ. §

—ε') Ὁ λόγος, ὅτι πταισματοδίκης τὶς εἶναι ἀναρμόδ. νὰ δικάσῃ

ῦ προδικαστικοῦ ζητήματος, δὲν δύναται κατὰ πρῶτον
θῇ ἐνώπιον τοῦ Ἀρ. Πάγου· (ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Π. 28
844).

ς) Ὁσάκις τὸ ποινικὸν δικαστήριον ἀπήγγειλεν ἀθωωτικὴν
ιν, διότι δὲν ὑπῆρξεν ἡ πρᾶξις, ἢ διότι ὁ κατηγορηθεὶς δὲν
πρᾶξας, δὲν δύναται πλέον νὰ εἰσαχθῇ πολιτικὴ κατ' αὐτοῦ
πηγάζουσα ἐκ τῆς αὐτῆς πράξεως. ἐκτὸς ἂν ἡ ἀθώωσις
ίλθη εἴτε διότι δεν ἀπεδείχθη ἀρκούντως ἡ πρᾶξις, εἴτε
ὲν ὑπάρχουν τὰ στοιχεῖα τῆς ἐγκληματικότητος, εἴτε διότι
ύνατο νὰ καταλογισθῇ ποινὴ ἕνεκα νομίμων λόγων· (ὅρα τὰς
ούτου ἀποφάσεις εἰς τὴν λέξιν *ἀποζημίωσις* σελ. 210, καὶ
λέξιν ἀπόφασις σελ. 210 § 23.

ζ) *Ἔγγραφά τινα οὐσιώδη τῆς εἰσαγγελίας τῶν ἐν
αις ἐφετῶν.*

96. « Συμβούλιά τινα παρεδέχθησαν τὸ σύστημα νὰ χρονολο-
τὰ βουλεύματα ὑπὸ δύο ἡμερομηνίας, τὴν ἡμερομηνίαν, καθ' ἣν
καὶ ἀπεφασίσθη, καὶ τὴν ἡμερομηνίαν, καθ' ἣν ἐξεδόθη, ἥτις ὡς
πολὺ εἶναι διάφορος τῆς πρώτης καὶ ἐνίοτε πολὺ μεταγε-
ρα.

τρόπος οὗτος τοῦ χρονολογεῖν τὰ βουλεύματα φέρει τὴν δυσ-
ν, ὅτι τινὲς μέν, θεωροῦντες ὅτι ἀπὸ τῆς ἐκδόσεώς του τὸ
υμα ἔχει ἰσχὺν ἢ ὕπαρξιν, ἀναφέρουν τὴν ἡμερομηνίαν τῆς
εως, τινὲς δὲ ἀναφέρουν τὴν ἡμερομηνίαν, καθ' ἣν ἐκρίθη καὶ
ασίσθη, καὶ ἐκ τούτου προκύπτει, ὅτι δύο κλητῆρες, ἐπιδί-
ς δύο ἀντίγραφα ἑνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ βουλεύματος, ἀναφέρουν
τος διάφορον τὴν ἡμερομηνίαν αὐτοῦ· ἐκ τούτου δύναται νὰ
ύψῃ ἀμφιβολία περὶ τῆς ταυτότητος τοῦ βουλεύματος, καὶ
συνέπειαν ν' ἀναιρεθῇ ὁλόκληρος διαδικασία.

ᾶς παρακαλοῦμεν ὅθεν νὰ ἐνεργήσετε, ὥστε νὰ εἰσαχθῇ ἢ νὰ
ηρηθῇ εἰς τὸ γραφεῖον τοῦ παρ' ᾧ διατελεῖται δικαστηρίου
ινός ἢ παραδεδεγμένος καὶ εἰς τὸ γραφεῖον τοῦ δικαστηρίου
ἐνταῦθα ἐφετῶν τρόπος τοῦ χρονολογεῖν τὰ βουλεύματα ὑπὸ
καὶ μόνην ἡμερομηνίαν (ἔγγρ. 13231 τοῦ 1842· φέδερ εἰσ.).

§ 97. Ἡ διάταξις βουλεύματος τινὸς περὶ φυλακίσεως ἰσοδυνα-
μετὸ ἔνταλμα τῆς φυλακίσεως· κατὰ τῶν δύο τούτων πράξεων
ἀνακρίσεως ὁ νόμος δὲν συγχωρεῖ οὐδὲν ἔνδικον μέσον· ὁ συλ-
ρθεὶς ἢ ὁ φυλακισθεὶς δύναται μόνον νὰ φέρῃ τὸ περὶ τούτου
τημα εἰς τὸ συμβούλιον τῶν πλημμελειοδικῶν, ἀλλὰ κατὰ τοῦ
ἡ τῆς αἰτήσεώς του ταύτης βουλεύματος δὲν συγχωρεῖται, ὡς

εἶναι γνωστὸν, ἀνακοπή· ἑπομένως τὴν ἀνακοπὴν, τὴν ὁποίαν κάμνει ὁ ὑπόδικος, ὅστις κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἀνακρίσεως δὲν ἐπροφυλακίσθη, τοῦ ὁποίου ὅμως τὴν φυλάκισιν διέταξε τὸ παραπέμπον αὐτὸν εἰς τὸ κακουργιοδικεῖον βούλευμα, ἡ ἀνακοπή του, λέγομεν, αὕτη κατὰ τούτου τοῦ βουλεύματος ἔχει μὲν ἀναστέλλουσαν δύναμιν ὡς πρὸς τὴν παραπομπήν του, τοιαύτην ὅμως δύναμιν ἀνασταλτικὴν δὲν ἔχει ὡς πρὸς τὴν διάταξιν τῆς φυλακίσεώς του.

Ἡ τοιαύτη ἀρχὴ, ὅτι εἰς τὰ ποινικὰ ἡ χρῆσις ἐνδίκου τινὸς μέσου δὲν ἀναστέλλει τὴν προφυλάκισιν, εἶναι καθιερωμένη εἰς τὰς περὶ αἰτήσεως ἀναιρέσεως ἀποφάσεώς τινος διατάξεις τῆς ποιν. δικονομίας. Ἡ αἴτησις ἀναιρέσεως καταδικαστικῆς τινος ἀποφάσεως ἔχει μὲν ἀναστέλλουσαν δύναμιν, προφυλακίζεται ὅμως παραχρῆμα δυνάμει αὐτῆς τῆς ἀποφάσεως ὁ καταδικασθεὶς εἰς φυλάκισιν· ἂν ἄλλως ἦτον, ὁ καταδικασθεὶς εἰς φυλάκισιν, ἢ ὁ παραπεμπόμενος εἰς τὸ κακουργιοδικεῖον καὶ μήπω προφυλακισθεὶς, διὰ νὰ ματαιώσωσι τὴν ἐνέργειαν τῆς δικαιοσύνης, ἄλλο τι δὲν εἶχον νὰ πράξωσι παρὰ νὰ αἰτῶσιν ἀναίρεσιν κατὰ τῆς ἀποφάσεως, ἢ νὰ κάμωσιν ἀνακοπὴν κατὰ τοῦ βουλεύματος.

Περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου δυνάμεθα νὰ πορισθῶμεν κατὰ πειστικοὺς λόγους καὶ ἐκ τῆς γνώμης τῶν Γάλλων νομοδιδασκάλων περὶ τῆς ἐκτελέσεως τῆς διαταγῆς τῆς φυλακίσεως (*ordonnance de prise de corps*), τὴν ὁποίαν τὸ συμβούλιον τῶν πλημμελειοδικῶν (*chambre de conseil*) ἐκδίδει (ἄρθρ. 134 τῆς Γαλλικῆς ποιν. δικονομίας). Εἶναι γνωστὸν πόση διαφορὰ ὑπάρχει μεταξὺ τοῦ βουλεύματος τοῦ καθ' ἡμᾶς συμβουλίου τῶν πλημμελειοδικῶν, ὅπερ εἶναι πρᾶξις ὁριστική, καὶ τῆς *ordonnance* τῆς *chambre de conseil* τῶν Γάλλων, ἥτις εἶναι ἁπλῆ παραπομπὴ τῶν ἐγγράφων εἰς τὴν *chambre d'accusation de la cour Royale* ἐκ τῆς φύσεως αὐτῆς τῆς πράξεως καὶ ἐκ τῆς ῥήσεως τοῦ νόμου, τοῦ ἄρθ. 134 τῆς Γαλλ. ποιν. δικονομίας, τινὲς νομολόγοι ἐξάγουν ὅτι ἡ *ordonnance de prise de corps* δὲν ἐκτελεῖται πρὸ τῆς ὑπὸ τῆς *chambre d'accusation* κυρώσεώς της. Ὁ *Legraverand* ὅμως (*Traité de la legislation Criminelle*, τόμον I. σελ. 390 τῆς ἐκδόσεως τῶν Παρισσίων εἰς τὸ κεφ. X. *du Rapport de juge d'instruction*) καὶ ὁ *Massabiau* (*Manuel de Procureur de Roi* τόμος 2, §. 2057. σύγγραμα πρακτικώτατον καὶ ἀναγκαιότατον εἰς πάντα εἰσαγγελέα) λέγουν ὅτι ἡ *Ordonnance de prise de corps* δύναται νὰ ἐκτελεσθῇ καὶ πρὸ τῆς κυρώσεως αὐτῆς ὑπὸ μέρους τῆς *Chambre d'accusation* ὅρα προσέτι *Carnot*, *Code de l'instruction Criminelle* εἰς τὰς ὑπὸ τὸ ἄρθρ. 134 παρατηρ-
[illegible]

τοῦ § 6, ὅπου, ἂν καὶ διϊσχυρίζεται ὅτι ἡ *ordonnance de du Corps* δὲν ἐκτελεῖται, ἀναφέρει ὅμως καὶ τοὺς ὑπὲρ τελέσεως αὐτῆς λόγους.

τῶν ἀνωτέρω συνάγεται ὅτι ἅμα ἐκδίδεται βούλευμα δια- ι τὴν φυλάκισιν ὑποδίκου τινός, ἡ διάταξις αὕτη πρέπει νὰ σθῇ παράχρημα, ὡς ἐκτελεῖται τὸ ἔνταλμα τῆς φυλακίσεως ·οδίκου, καὶ ὅτι οὔτε ἡ ἀνακοπὴ τοῦ ὑποδίκου, οὔτε ἡ τοῦ ελέως ἀναστέλλουν τὴν τοιαύτην ἐκτέλεσιν. »—ἔγγρ. τοῦ Φῖδερ. (Ὅρα ἀνωτ. § 76 δὶς καὶ ἐπ.)

ΛΗ (1)· ὅρα τὰς λέξεις 1) Γερουσία 2) Γαῖαι ἐθνικαί 3) Δημόσιον 4) ἐμφύτευσις.

---

1) δήμαρχος ἀγαδαλῶν τὴν σύνταξιν τῶν βουλευτικῶν καταλογων ἐναντίον εταγῶν τῆς προϊσταμένης αὐτοῦ ἀρχῆς δὲν ὑπόκειται εἰς ποινήν· ἀπόφ. ρ: Π. 94 τοῦ 1847 οἰκουστ:

: ἀφ. « Ἐπειδὴ τὸ δικαστήριον τῶν ἐν Καλάμαις πλημμελειοδικῶν ιὰ τῆς προσβαλλομένης ὑπ' ἀριθ. 467 ἀποφάσεώς του ἀποφαίνεται κατηγορούμενος νῦν ἀναιρεσείων, ἀναβαλὼν καθὸ δημαρχικὸς πάρε- ·ουρίας, παρὰ τὰς διαταγὰς τῆς προϊσταμένης αὐτοῦ ἀρχῆς, τὴν ξιν τοῦ βουλευτικοῦ καταλόγου παρέβη τὰ καθήκοντά του ἐπὶ σκοπῷ ι δυσκολεύσῃ τὴν ἐκλογὴν βουλευτοῦ καὶ νὰ φέρῃ βλάβην εἰς αὐτόν, ιαφέρει ὅμως οὐδαμῶς καὶ τὸ πρόσωπον τοῦ βουλευτοῦ, εἰς ὅν ἡ αὕτη προσεγένετο· ἄλλως δὲ οὔτε ὑπῆρχεν, ὡς ἐκ τῆς αὐτῆς ἀπο- ις βεβαίως προκύπτει, ὑποψήφιός τις βουλευτής, τοῦ ὁποίου τὴν ήν ἐμπόδιζε δῆθεν ὁ κατηγορούμενος· ὅθεν θεωρήσαν τὸ εἰρημένον τήριον ὡς κολάσιμον, δυνάμει τοῦ 487 ἄρθρου τοῦ ποινικοῦ νόμου, ρὶ ἧς ὁ λόγος πρᾶξιν τοῦ ἀναιρεσείοντος, καί τοι ἐλλείποντος ἑνὸς δους στοιχείου, ἤτοι τοῦ βλαφθέντος προσώπου, χωρὶς τοῦ ὁποίου ρητὴν ἔκφρασιν τοῦ ἐφαρμοσθέντος ἄρθρου, τοῦτο εἶναι ἀνεφάρμοστον, ίασε τὸ ά. ἄρθρ. τοῦ ποιν. νόμου.

πειδὴ καὶ ἐπὶ τῇ ὑποθέσει ὅτι ὑπῆρχεν ὡρισμένος τις βουλευτής, τὸ τήριον ἐφήρμοσεν ἐσφαλμένως τὸ προμνημονευθὲν 487 ἄρθρ., καθότι ι ἀπαιτεῖ βλάβην ἰ δ ι ώ τ ο υ, ὁ δὲ βουλευτὴς δὲν εἶναι ἰδιώτης, ἀλλὰ ωπον δημόσιον.

Ἐπειδὴ οὐχ' ἧττον ἀνεφάρμοστον εἶναι καὶ τὸ 480 ἄρθρ. τοῦ αὐτοῦ , τὸ παρὰ τοῦ ἀντεισαγγελέως τοῦ Ἀρείου Πάγου ἀντ' ἐκείνου προ- · διότι τὸ ἄρθρον τοῦτο σκοπεῦον τὴν τιμώρησιν ὑπαλλήλων ἀ νουμέ- τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν δημοσίων καθηκόντων των, προϋποθέτει οὐ μόνον παρὰ τῆς προϊσταμένης ἀρχῆς πρὸς τὸν διοικητικὸν ὑπάλληλον ἀπευ- ιίσαν προτροπὴν, ἢ παραγγελίαν περὶ τοῦ ἐναντίου, ἤτοι περὶ ἐκπλη- ιως τῶν καθηκόντων του. ὡς ἐπὶ τοῦ προκειμένου συνέβη, ἀλλὰ καὶ ἐπ' αὐτῷ τούτῳ παρὰ τῶν διαφερομένων προσκλήσεως γενομένην πρόσ- ιν, ὅπερ ἐπὶ τῆς προκειμένης περιπτώσεως δὲν ἔχει οὐδεμίαν χώραν, μὴ ὑπαρχόντων διαφερομένων καὶ μηδεμιᾶς ὑπὸ τοιούτων γενομένης κλήσεως. . . . Διὰ ταῦτα ἀναιρεῖ κτλ.» [Ὅρα ἀ. Ἄρνησις ὑπηρεσιῶν, — Ἀπόφασις ποινική § 24].

§ 1. Αναγνώρισις ἰδιοκτησίας ἐκ μέρους τῶν κατὰ καιροὺς Κυβερνήσεων· (ὅρα Εὕρετ. λέξ. Ἁ ρ μ ο δ. π ο λ ι τ ι κ ή σελ. 163 καὶ 219).

§ 2. Τὰ δικ. δύνανται νὰ ἐξετάσωσιν ἂν αἱ νομοθετικαὶ πράξεις φέρωσι νομοθετικὸν χαρακτῆρα; (αὐτόθι).

§ 3. *Ποῖαι διατυπώσεις ἀπαιτοῦντο διὰ νὰ ἔχωσιν ἰσχὺν αἱ τῆς βουλῆς ἀποφάσεις, αἱ δυνάμει τοῦ Συντάγματος τῆς Τροιζῖνος ἐκδιδόμεναι;*

Ἀπόφ. α Ἐπειδὴ κατὰ τὰ ἄρθρ. 70, 73 καὶ 123 τοῦ συντάγματος τῆς ἐν Τροιζῖνι ἐθνικῆς συνελεύσεως, αἱ ἀποφάσεις τῆς βουλῆς διὰ νὰ θεωρηθοῦν ὑποχρεωτικαὶ καὶ νὰ ἐπέχουν τόπον νόμου, ἀπαιτεῖται νὰ ὑπάρχουν περιβεβλημέναι μὲ τὰ ἐν τοῖς εἰρημένοις ὅροις διαγεγραμμένα προσόντα, ἡ δὲ ὑπ' ἀριθ. 172 τῆς 2 ἰαν. 1828 ἀπόφασις τῆς βουλῆς, διὰ τῆς ὁποίας τὸ χωρίον Ῥεταντὸ ἀνεγνωρίσθη ἰδιοκτησία τοῦ Κ, φέρει ὅλα τὰ τῶν εἰρημένων ἄρθρων προσόντα, καθότι ἐξεδόθη παρὰ τῆς βουλῆς, ὑπάρχει ὑπογεγραμμένη παρὰ τοῦ προέδρου αὐτῆς, καὶ τοῦ πρώτου γραμματέως, φέρει τὴν σφραγίδα τῆς ἰδίας βουλῆς, ἐθεωρήθη καὶ ἐπεκυρώθη τὴν 9 τοῦ ἰδίου μηνος καὶ ἔτους παρὰ τῆς ἀντικυβερνητικῆς ἐπιτροπῆς, εἰς τὴν ὁποίαν, κατὰ τὸ ἄρθρ. 5 τοῦ ἀπὸ 2 ἀπριλίου 1827 ὑπὸ στοιχεῖον Στ'. ψηφίσματος καὶ τὸ ὑπὸ στοιχεῖον Θ τῆ. 5 τοῦ ἰδίου μηνὸς καὶ ἔτους ἕτερον ψήφισμα, ἡ νομοεκτελεστικὴ ἐξουσία μέχρι τῆς ἐν Ἑλλάδι ἐλεύσεως τοῦ Κυβερνήτου ἐνεπιστεύθη παρὰ τῆς ἰδίας συνελεύσεως καὶ παρεχωρήθησαν τὰ αὐτά, ὅσα καὶ εἰς τὸν Κυβερνήτην δικαιώματα, ἐκτὸς ἐξαιρέτων τινῶν προβλεπομένων παρὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 15 τῆς 1 μαΐου 1827 ψηφίσματος, αἵτινες δεν ἔχουν ἐφαρμογὴν ἐπὶ τοῦ προκειμένου. Καθόσον δ' ἀφορᾷ τὴν δημοσίευσιν τῆς προκειμένης τῆς Βουλῆς ἀποφάσεως, ἥτις, ἀφορῶσα ἰδιαίτερα καὶ οὐχὶ γενικὰ συμφέροντα, δὲν εἶναι γενικὸς τοῦ κράτους νόμος, ἀλλὰ προβούλευμα προβλέπον περὶ ἰδιωτικοῦ δικαιώματος, ὡς γνωστοποίησις τῆς ἀποφάσεως ταύτης πρὸς τὸ ὁποῖον ἀφορᾷ πρόσωπον γενομένη κατὰ διαταγὴν τῆς κυβερνήσεως παρὰ τοῦ ἁρμοδίου ὑπουργοῦ, ὡς τοῦτο ἀποδεικνύεται ἐκ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2010 τῆς 10 ἰουνίου 1828 εγγράφου τοῦ ἐπὶ τῆς οἰκονομίας γραμματέως τῆς ἐπικρατείας, καὶ ἡ παράδοσις τοῦ κτήματος πρὸς τὸν ἰδιοκτήτην ἐπέχει τοπον πληρεστάτης δημοσιεύσεως, ἥτις τότε ἀπαιτεῖται να ἦναι γενική, ὅταν πρόκηται περὶ ἀντικειμένων ἀφορώντων τὴν ὁλομέλειαν τοῦ ἔθνους ἢ ἐπαρχίας τινος, οὐχὶ δὲ καὶ ὅταν, ὡς ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ἀφορᾷ μόνον δικαιώματα πολίτου

ιὰς καὶ ἡ γνωστοποίησις, ὡς ἐγένετο πρὸς τὸν ἴδιον τοῦτον ν.
ιδὴ ἀφοῦ, ὡς ἐξετέθη, ἔλαβε χώραν ἡ προσήκουσα δημοσιευιαι ἀδιάφορον ἂν παρελήφθη νὰ διαταχθῇ αὕτη παρὰ τῆς βουπουσιώδης δὲ εἶναι ἐπίσης ἡ ἔλλειψις τῆς ἐπιγραφῆς *προβού-*, ἀφοῦ πραγματικῶς εἶναι, ὡς προείρηται, τοιοῦτον τὸ μενον ἔγγραφον· τὸ δὲ περὶ τοῦ ἂν ἐσυζητήθη τὸ προβούεἰς τὴν βουλὴν, καὶ ἂν ἔγινε ψηφοφορία περὶ αὐτοῦ, δὲν ἀφορᾷ ξωτερικὸν αὐτοῦ τύπον, ὅστις εἶναι, κατὰ τὰ προειρημένα, ης, ἀλλ' ἀφορᾷ τὰ προηγούμενα τῆς τοῦ προβουλεύματος εως,
ειδὴ, κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 198 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρ. Πάγου, δὲν αι τὸ δικαστ. τοῦτο νὰ ἐπέμβῃ εἰς τὴν ὁποίαν ματαίως ἐπιται καὶ πάλιν τὸ δημόσιον οὐσιαστικὴν ἐξέλεγξιν τῆς νομιμότῆς ἀποφάσεως τῆς βουλῆς καὶ τῆς ἐγκρίσεως τῆς ἀντικυτικῆς ἐπιτροπῆς.» Ὅρ. *Ἁρμοδ. πολ. ἐν γένει* § 163.

Ἀπόφ. 4953 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν τῆς 10 σεπτμβρ. 1848.

4. *Πᾶσα πρᾶξις τοῦ ἄλλοτε βουλευτικοῦ σώματος δὲν ρεοῖ σήμερον τὸ δημόσιον.*

πόφ. « Ἐπειδὴ ἡ ἀπὸ 11 ἰουλίου 1824 διαταγὴ τοῦ, τε οῦ διευθυντοῦ τῆς Δυτικῆς Ἑλλάδος, δι' ἧς ἐδόθη ἡ ἄδεια εἰς ρηθέντας ἀδελφοὺς Β νὰ ἐξουσιάσουν διὰ 5 ἔτη τὸ διαληφθὲν στάσιον λαμβάνοντες ὅ,τι ἤθελε λαμβάνει ἡ διοίκησις ἀπὸ ὡς ἐθνικὸν, μὴ ἐκτελεσθεῖσα τότε δὲν δύναται νὰ ἔχῃ νόμιυποχρεωτικὴν ἰσχὺν κατὰ τοῦ δημοσίου τῆς Ἑλλάδος, οὔτε ναγνώρισις ὑποχρεώσεως ὑποκειμένης εἰς τὸ δημόσιον, οὔτε ὡς ιξις πρὸς ἐκτέλεσιν τοιαύτης δῆθεν ὑποχρεώσεως. Καθότι, ὡς ύπτει ἐκ τοῦ ἀπὸ 10 μαΐου αωκβ θεσπίσματος, τοῦ βουλευτισώματος, δι' οὗ ἐπετράπη εἰς τὸν ἐκδόντα αὐτὴν ἡ γενικὴ διεύις τῶν τε στρατιωτικῶν καὶ τῶν πολιτικῶν πραγμάτων τοῦ υς ἐκείνου ἐπὶ δύο μῆνας, ἡ ἀποστολὴ αὕτη τοῦ διευθυντοῦ Δυτικῆς Ἑλλάδος ὑπαγορευθεῖσα ἀπὸ τὰς ἐκτάκτους τότε γνω; περιστάσεις, εἰς τὰς ὁποίας τὸ ἔθνος εὑρέθη ἐκτεθειμένον, δὲν βλεπεν εἰμὴ τὴν συντονωτέραν ὑπεράσπισιν κατὰ τῶν ἐχθρικῶν ιβολῶν καὶ τὴν προχειροτέραν ὡς πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ωγὴν τῶν κοινῶν διοικητικῶν ὑποθέσεων τῆς χώρας ἐκείνης, ε δὲν εἶχεν ἐξ αὐτῆς ὁ ῥηθεὶς διευθυντὴς καὶ τὴν ἐντολὴν καὶ οδιότητα ν' ἀποφασίζῃ δικαστικῶς ἐπὶ τῶν μεταξὺ ἰδιωτῶν τοῦ δημοσίου διαφορῶν, ἢ τοῦ νὰ ἐπιβαρύνῃ αὐτὸ, ὡς ἐπὶ τοῦ

προκειμένου, μὲ ὑποχρεώσεις μὴ πηγαζούσας ἐκ τῶν προεκτεθέντων σκοπῶν τῆς ἀποστολῆς του, καὶ διὰ τοῦτο ἡ διαληφθεῖσα πρᾶξις, ὡς ἐκδοθεῖσα ἐκτὸς τῶν ὅρων τῆς ἐντολῆς καὶ ἁρμοδιότητος, δὲν δύναται κατὰ τὰς κοινὰς τοῦ δικαίου ἀρχὰς νὰ ἔχῃ ἀποτέλεσμα ὑποχρεωτικόν.

Ἐπειδὴ ἑπομένως μὴ ἐχόντων τῶν ἐκκαλούντων προκαταρκτικῶς κατὰ τοῦ δημοσίου, μηδ' ἀναγνωρίσαντος ἑπομένως τοῦ δημοσίου, κατὰ τ' ἀνωτέρω, τὸ τῆς νομῆς τοῦ εἰρημένου κτήματος δικαιώματων, οὐδ' ἡ παρ' αὐτῶν αἰτουμένη ἀπόδειξις τῆς παρὰ τοῦ δημοσίου ἐμποδίσεως αὐτῆς δύναται νὰ ἔχῃ ἐπιῤῥοήν τινα εἰς τὴν ἀπόφασιν τῆς ὑποθέσεως, καθότι τὸ δημόσιον, μὴ ἐχόντων τῶν ἐκκαλούντων, ὡς εἴρηται, δικαίωμα ἐπὶ τῆς διαληφθείσης νομῆς, ἢ ἀποζημιώσεως κατὰ τοῦ δημοσίου, ἐνήργησε νομίμως τὴν ἐμπόδισιν ταύτην.»

Ἀπόφ. 5563 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν τῆς 8 ἀπριλ. 1849.

ΒΡΑΧΥΛΟΓΟΣ. Μακελδ. § 79.

ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΟΣ ΚΛΗΣΙΣ.

Ὅρα τὴν λέξιν Ἀπόπειρα πρὸς συμβιβασμὸν § 27. Ἐνταῦθα δὲ προσθέτομεν τὰ ἑξῆς περὶ τοῦ αὐτόθι ἐκτεθέντος ζητήματος.

Ὅτι ὁ Boncenne (ἄρθρ. 43, 44), ὁ Boitard (τόμ. 1 σελ 181 ἐκδ. Βρυξ.) ὁ Tall (περὶ ἐφέσεως σελ. 39) καὶ ὁ Rauter (n. 176 422) καὶ τὸ ἀκυρωτικὸν (29 Ἰανουαρ. 1838 καὶ 20 μαΐου 1840) φρονοῦν, ὅτι ὁ ἐναγόμενος δύναται ἐν τῷ ἀκρ. νὰ προτείνῃ τὴν ἔνστασιν τῆς ἐλλείψεως τῆς πρὸς συμβιβ. ἀποπείρας — ὅτι ὁ Dalloz (conciliation τόμ. 6 σελ. 348), ὁ Bioche (λέξ. bref delai) ὑποστηρίζουν τὴν ἐναντίαν γνώμην.

Ὁ *Carre* [1] καί τινα ἐφετεῖα [2] εἶναι μὲν γνώμης ὅτι τὰ δικαστήρια δὲν δύνανται ν' ἀκυρώσουν τὴν πρᾶξιν τοῦ προέδρου καὶ τὴν κατὰ συνέπειαν αὐτῆς κλῆσιν, ἀλλὰ φρονοῦν ὅτι ἂν ὁ ἐναγόμενος ἀποδείξῃ ὅτι ἡ δίκη δὲν εἶναι κατεπείγουσα, τὸ δικαστήριον δύναται νὰ παραπέμψῃ τὴν συζήτησιν τῆς ὑποθέσεως εἰς μεταγενεστέραν συνεδρίασιν, διὰ νὰ ὠφεληθῇ ἐκ τῆς ἀναβολῆς ταύτης ὁ ἐναγόμενος καὶ νὰ παρασκευάσῃ οὕτω τὰ μέσα τῆς ὑπερασπίσεως.

Ἐκ τούτων παρατηροῦμεν ὅτι ἡ μόνη αἰτία τῆς διαφωνίας ταύτης εἶναι τὸ ἄρθ. 72, διὰ τοῦ ὁποίου, ἐνῷ δίδεται εἰς τὸν πρόε-

(1) Question 378

(2 Toulouse 13 Juil 1827, 6 Juil 1830. Besançon 17 Mars 1827 Douai 8 Mai 1835 30 oct. 1835.

τὸ δικαίωμα νὰ συντέμῃ τὴν προθεσμίαν, δὲν ἀπαγορεύεται ς· ἡ κατὰ τῆς πράξεως ταύτης ἀνακοπὴ ἢ ἔφεσις.
Τὸ ἄτοπον τοῦτο θέλων ἴσως νὰ προλάβῃ ὁ τῆς Ἑλλάδος, καὶ, φαίνεται, παραδεχθεὶς τὴν γνώμην ἐκείνων, οἵτινες τὸ ἀνέκκλη- τῆς πράξεως τοῦ προέδρου ὑπεστήριζον, διέλαβε ῥητῶς εἰς τὸ . 622 τὴν ἀπαγόρευσιν ταύτην, καὶ οὔτε τὸ δικαίωμα τῆς κοπῆς, οὔτε τὸ τῆς ἐφέσεως συγχωρεῖ κατὰ τῆς πράξεως της. Ὥστε ἐπειδὴ [1] ὁ πρόεδρος τοῦ δικαστηρίου, συντέμνων προθεσμίαν διὰ τὸν λόγον τῆς ταχύτητος, συναποφασίζει αυτῷ ἀναγκαίως καὶ ἐπὶ τοῦ χαρακτῆρος καὶ τῆς φύσεως διαφορᾶς, καὶ κατὰ συνέπειαν συγχωρεῖ τὴν μὴ ἐκτέ- ιν τῶν πρὸς τὸ συμβιβάζεσθαι διατάξεων τῆς δικονομίας, καὶ ιδὴ πᾶσα κατὰ τῆς πράξεως ταύτης προσβολὴ ῥητῶς ἀπαγο- εται (ἄρθρ. 622), δύναταί τις νὰ εἴπῃ ὅτι τὸ δικαστήριον δὲν αται νὰ παραδεχθῇ τὴν ἔνστασιν τοῦ ἐναγομένου διὰ τὴν ἔλλει- τῆς πρὸς συμβιβασμὸν ἀποπείρας· εἰς ὑπόθεσιν ἐναντίαν ἤθελε ιβῇ πλαγίως ὅ,τι ἀπ' εὐθείας δὲν ἐσυγχωρεῖτο νὰ γίνῃ, καὶ ἤθελε οκύψει ἀντίφασις μεταξὺ τῆς πράξεως τοῦ προέδρου καὶ τῆς οφάσεως τοῦ δικαστηρίου· διότι διὰ ν' ἀκυρώσῃ τὸ δικαστήριον ν προδικασίαν διὰ τὴν ἔλλειψιν ταύτην, πρέπει ν' ἀποφανθῇ ὅτι ὑπόθεσις δὲν εἶναι κατεπείγουσα. Ἄρα ἡ ἀπόφασις αὕτη καὶ ἡ ύρωσις τῆς τε κλήσεως καὶ τῆς ἀγωγῆς δὲν εἶναι πλαγία μεταρ- ἱμισις καὶ ἀκύρωσις τῆς ἀπροσβλήτου πράξεως τοῦ προέδρου;
Εἰς τὴν ἐφημερίδα Droit εὕρηται ἀπόφασις τοῦ πρωτοδικείου τῶν Παρισίων, ιολογημένη τὴν 24 φεβρουαρίου 1841, λέγουσα ὅτι τὸ δικαστήριον δὲν δύναται νὰ κρίνῃ ἢ μεταῤῥυθμίσῃ τὴν περὶ βραχυπροθέσμου κλήσεως πρᾶξιν τοῦ προέδρου.

ΡΥΣΕΩΣ ΔΟΥΛΕΙΑ πότε ἀνανεοῦται; Ἁρμεν. βιβλ. β'. τίτλ. δ'. ἄρθρ. 100.
Ὅρα α) πραγμ. Καλλ. περὶ Δουλειῶν· καὶ β) τὴν λ. Δουλεία.

ΥΖΑΝΤΙΝΟΝ ΔΙΚΑΙΟΝ.

Περίληψις [2].

§ 1. Δάνεια εἰς οἴκους εὐαγεῖς.

---

(1) Ἡ περικοπὴ αὕτη εἶναι τοῦ Bonçenne, ὅστις λέγει· Or le président du ibunal, en abrégeant les délais, à raison de la celerité prononce nécessai- irement sur la nature de la cause, il permet donc aussi de franchir le pas- ge du bureau de paix n. 41.
(2) Ἐνταῦθα γίνεται λόγος καὶ περὶ τῆς ἐποχῆς, καθ' ἣν ἐμβῆκεν εἰς ἐνέργειαν ἡ νομοθεσία· περὶ τῶν ἐν αὐτῇ ἀντινομιῶν, καὶ περὶ διαφόρων Βυζαντινῶν υτοκρατόρων.—Ὅρα Θέμιδ. τόμ. 1 σελ. 117. 189. 24.—τόμ. 2 σελ. 269. — όμ. 3 σελ. 313.

§ 2. Ἡ περὶ ἀναμισθώσεως οἰκημάτων διάταξις τοῦ Ἀρμενοπούλου ἰσχύει;

§ 3. Ἐντὸς πόσων ἐτῶν παρεγράφοντο αἱ ἀγωγαὶ πρὸ τῆς ἐν ἰσχύϊ νομοθεσίας τῶν Βυζ. Αὐτοκρατόρων;

§ 4. Αἱ περὶ τόκων διατάξεις τοῦ Ἀρμεν. ἐφαρμόζονται εἰς τὰς πρὸ τῆς 25 φεβρ. 1822 περιπτώσεις;

§ 5. Ἡ περὶ τριμοιρίας διάταξις τοῦ Ἀρμ. ἰσχύει.

§ 6. Ἡ τοῦ Ἀρμεν. διάταξις περὶ ἐκποιήσεως κτημάτων ὑπὸ τοῦ δημοσίου ἰσχύει;

§ 7. Ἡ δὲ περὶ βίας εἰς τὰ συναλλάγματα ὑπερισχύει τῆς ἐν τῷ Κώδηκι;

§ 8. Κατὰ τὸν φεβρ. 1825 ἴσχυον οἱ Ῥωμ. νόμοι.

§ 9. Αἱ νεαραὶ δὲν ἴσχυον ἐπὶ Τουρκοκρατίας.

§ 10. Κανόνες τῆς ἐν Τριδέντῳ συνόδου.

ΣΗΜ. Εἰς τὸ ἄρθρον, τὸ ὁποῖον ἐδημοσιεύσαμεν ἤδη ὑπὸ τὴν λέξιν *Ἀρμενόπουλος*, εὕρηται 1) χρονολογικὴ σύνοψις τῆς ἱστορίας τοῦ Βυζαντινοῦ δικαίου· 2) παρατηρήσεις περὶ τῆς μικρὸν κατὰ μικρὸν παραδοχῆς τῶν ἐν τῇ ἑξαβίβλῳ τοῦ Ἀρμενοπούλου περιεχομένων διατάξεων 3) Διάφοροι ἀποφάσεις τῶν δικαστηρίων ἀφορῶσαι τὸ Βυζαντινὸν δίκαιον. Θεωροῦμεν λοιπὸν περιττὸν νὰ ἐπαναλάβωμεν καὶ ἐνταῦθα τὰ ἐκεῖ ἐκτεθέντα [1], περιοριζόμενοι νὰ

---

(1) Ἰδοὺ ποῖα, ἐν περιλήψει, ζητήματα ἐσημειώθησαν ἐν τῇ λέξει Ἀρμενόπουλος.

1. Οἱ νόμοι τῶν Βυζ. αὐτοκρατόρων πότε ἐμβῆκαν εἰς ἐνέργειαν; ἴσχυον πρὸ τῆς ἐπαναστάσεως; σελ. 357.

2—4. Μέχρι τοῦ μαρτίου 1833 ἴσχυον ἐν Ἀθήναις οἱ τουρκ. νόμοι.— Κληρονομικὰ δικαιώματα· σελ. 358, 359, 385.

5. Ἡ ἑξάβιβλος τοῦ Ἀρμενοπούλου κατισχύει τοῦ Κώδηκος, ὅταν ἦναι εἰς ἀντίφασιν; σελ. 361.

6. Τὰ βασιλικὰ εἶναι ἐπικρατέστερα τοῦ Κώδηκος· Διάτ. 5 τοῦ Κώδ. βιβλ. 2 τίτλ. 56—σελ. 361.

7. Ἀναστασιανὸς νόμος σελ. 367.

8. Οἱ νόμοι τῶν Αὐτοκρ. ἰσχύουν, ὅταν εὕρηται ἡ βάσις των ἐν τῇ ἑξαβίβλῳ· σελ. 369.

10. Διατάξεις τοῦ Κώδ. μὴ περιεχόμεναι εἰς τὴν ἑξάβ.—Παραχώρησις. σελ. 370.

11. Κατὰ τὸ 1827 ποῖοι νόμοι ἴσχυον ἐν Λαμίᾳ; σελ. 371.

13. Ἰσχύουν αἱ περὶ μισθώσεως διατάξεις τοῦ Ἀρμεν; σελ. 372.

14. Ἰσχύει ἡ περὶ παραγραφῆς τῆς ἕνεκα ὑπερόγκου βλάβης ἀγωγῆς διάταξις τοῦ Ἀρμεν; σελ. 373.

15. Ἰσχύει ἡ τοῦ Ἀρμεν. διάτ, δι' ἧς προσκυροῦται τῷ ἀνδρὶ ἡ προίξ; σελ. 377

16. Ἐπορ. Γ. νόμος εἰς Ψαρρά. Παραγραφή: σελ. 380.

17. Ἀγορὰ κτημάτων διὰ προικῴων χρημάτων· σελ. 382

ώσωμεν μόνον νεώτερά τινα ζητήματα, τὰ ἑξῆς, ἅτινα ἐπα-
έσθησαν προσφάτως εἰς τὰ δικαστήρια.

§ 1.

Δάνεια εἰς οἴκους εὐαγεῖς. Οἱ πολιτικοὶ τῶν αὐτοκρατό-

—20. Πῶς μετρεῖται ἡ παραγραφή;—Προτίμησις σελ. 383, 388.
. Νόμοι Ὀθωμανικοὶ περὶ κληρονομ. διαταγμάτων σελ. 385—387.
. Μὴ δημοσίευσις τῶν αὐτοκρ. νόμων σελ. 435.
ετὰ ταῦτα ἕπονται τὰ περὶ ἐθίμων ζητήματα, περὶ ὧν εἶναι περιττὸν
ἴπωμέν τι ἐνταῦθα. Συμπληροῦντες δὲ καὶ τὰς αὐτόθι ἐκτεθείσας παρα-
σεις περὶ τῆς ἐν Ἑλλάδι ἰσχύος τῶν διατάξεων τῶν Βυζαντινῶν Αὐ-
ατόρων προσθέτομεν ὀλίγα τινά, τὰ ἑξῆς.
ἰς τὴν Ἑλλάδα ἐδόθη κατὰ πρῶτον, διὰ τοῦ ἐν Ἐπιδαύρῳ πολιτεύμα-
τῆς 1 ἰανουαρίου 1822, νόμου ἰσχὺς εἰς τὰ Βασιλικά. Τὸ ψήφισμα
15 δεκεμβρ. 1828 εἰσήγαγε τὸν Ἀρμενόπουλον ὡς εὐχρηστότερον,
ερον δὲ ψήφισμα τῆς 12 αὐγούστου 1830 ὑπ' ἀριθ. 143 ἔδωκε μόνον
βουλευτικὴν ἰσχὺν εἰς τὴν ἑξάβιβλ. τοῦ Ἀρμεν. Τέλος νεώτερος νόμος,
μος τῆς 7 μαρτίου 1835, ἐπανῆλθεν εἰς τὸ ψήφισμα τοῦ 1828, ὁρίζων
οἱ πολιτικοὶ νόμοι τῶν Βυζαντινῶν αὐτοκρατόρων, οἱ ἐμπεριεχόμενοι
τὴν ἑξάβιβλον τοῦ Ἀρμενοπούλου, θέλουν ἰσχύει ἐν Ἑλλάδι.
Ὡς ἀπάνθισμα ἡ ἑξάβιβλος αὕτη, ἔργον ἀτελὲς καὶ ἀνώμαλον, ἐξηγεῖται
στημονικῶς μόνον ἐκ τῶν πηγῶν, ἀπὸ τὰς ὁποίας ἤντλησεν ὁ Ἀρμεν.
ἐν τῷ βιβλίῳ του· θεωρεῖται δὲ ὡς ἀναντίρρητον (α) ὅτι σήμερον
ύουν ἐν Ἑλλάδι καὶ ὅσα αὐτὸς παρέλιπεν, ἂν ἡ παράλειψις προῆλθεν
ἀτελείας ἢ ἕνεκα τῆς ἐπιτομῆς τοῦ προχείρου καὶ ὄχι διότι ἔπεσαν εἰς
ρηστίαν, ἢ διότι δὲν συμβιβάζονται μὲ τὰς ἀρχὰς τῆς ἐποχῆς του καὶ
; νεωτέρας· ἐντεῦθεν προκύπτουν τὰ ἑξῆς πορίσματα.
ά) Ὁσάκις ἐν τῇ ἑξαβίβλῳ περιέχεται τμῆμά τι ὁλοκλήρου θεσμοῦ,
νάμεθα νὰ τὸν κατασκευάσωμεν πάλιν ἀκέραιον ἐκ τῶν γνησίων πηγῶν,
ὅτι ὡς ἐπιτομογράφος δὲν εἶχε σκοπὸν νὰ ἐκθέσῃ τὸ ὅλον. Τὸ μέρος,
ὁποῖον ἀπεμνημόνευσεν, εἶναι ἀναπόσπαστον ἀπὸ τὴν σειράν, εἰς ἣν
ήκεν (β).
β) Ἰσχύουν αἱ μὴ ἐμπεριεχόμεναι εἰς τὴν ἑξάβιβλον τοῦ Ἀρμεν. διατά-
ις; ἐφαρμόζοντες κατὰ γράμμα τὸ ἄρθρ. 1 τοῦ ἀπὸ 23 φεβρ. 1835 δια-
άγματος δὲν δυνάμεθα νὰ θεωρήσωμεν ὡς ἰσχυούσας τὰς ἀποσιωπωμένας
πὸ τοῦ Ἀρμενοπούλου ἐξαιρέσεις· προσέχοντες ὅμως εἰς τὴν ἰδιότητα
ῶν ἐξαιρέσεων, εἶναι ἀνάγκη νὰ περιορίσωμεν τὸ ἀξίωμα αὐτό. Πολλαὶ
ξαιρέσεις συνέχονται ἀναγκαίως μὲ τοὺς κανόνας των, διότι ἄλλως ἤθελον
εριπέσει οἱ κανόνες εἰς δεινὰ ἀτοπήματα. Οὕτω βλέπομεν πλείστας ἐξαι-
ρέσεις προελθούσας ἐκ τῆς λογικῆς ἑρμηνείας τῶν ἀρχαίων νομοδιδασκά-
λων, διδαχθέντων ἐκ τῆς πείρας αὐτῆς. Ὁ παραλογισμὸς δὲν πρέπει νὰ

(α) Ὅρα τὴν ἀνωτέρω μνημονευθεῖσαν νομολογίαν καὶ σύστημα Ῥωμ. Δικ. ἀπὸ Καλλ. τόμ. 1 σελ. 32.
(β) Ὅρα Εὐρετ. τόμ. 3 σελ. 368. 370.—Καλλ. σύστ. Ρ. Δ. Τ. 1 σελ. 71.

ρων νόμοι, ἐν οἷς περιλαμβάνεται καὶ ὁ § 3 τοῦ κεφ. 5 τῆς νεαρᾶς ρμ, δὲν εἶχον ὑποχρεωτικὴν ἰσχὺν ἐπὶ τουρκοκρατίας· ὥστε δὲν ἐπιτρέπεται ἡ κατ' ἀναδρομὴν ἐφαρμογὴ αὐτῆς εἰς συνάλλαγμα, λαβὸν χώραν ἐπὶ τουρκοκρατίας· (περίληψις τῆς ἀποφάσεως 1879 τῆς 7 ἰουλίου 1848 ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν).

§ 2.

Μίσθωσις [1]. Ἡ περὶ ἀναμισθώσεως οἰκημάτων διάταξις τῆς Ἑξαβίβλου τοῦ Ἀρμεν. ἰσχύει;

ὑποστηρίζεται· εἶναι ἑπομένως ἔργον μεγίστης προσοχῆς νὰ διακρίνωμεν τί εἰσήχθη ἀπὸ πνεῦμα δικαιοσύνης καὶ ἐπιεικείας.

γ] Τὰ βασιλικὰ δὲν εἶναι ἡ τελευταία πηγή, πρὸς ἣν ἀνατρέχοντες δυνάμεθα νὰ συμπληρώσωμεν τὸν Ἁρμενόπουλον· διότι δὲν ἐξεδόθησαν μὲ σκοπὸν ν' ἀντικαταστήσωσι τὰς πηγὰς τοῦ Ἰουστινιανοῦ, καὶ εἶναι δευτέρα ἐπεξεργασία ἀτελεστέρα καὶ συνοπτικωτέρα· ἐν τούτοις ἑκάστοτε εἶναι ἀνάγκη νὰ συμβουλευώμεθα τὰ βασιλικά, ὃ ὅτι ἐνίοτε περιέχουν νεωτέρας διατάξεις, καὶ οἱ συντάξαντες αὐτά, πλησιέστεροι εἰς τὴν ἐποχήν, ἥτις ἐγέννησε τὰ πρωτότυπα, ἐπιβεβαιοῦν ἔννοιαν διασωθεῖσαν εἰς τὴν ἐποχήν των.

δ] Μόναι λοιπὸν αἱ συλλογαὶ τοῦ Ἰουστινιανοῦ περιέχουν τὸ γράμμα τοῦ νόμου, τὸ ὁποῖον εἶναι ἡ βάσις τῆς ἑρμηνείας, ἐνῷ ὅλα τὰ λοιπὰ χρησιμεύουν ὡς βοηθήματα. Ἀλλὰ πρέπει νὰ ἐξετάζωμεν τὴν σχέσιν αὐτῶν τῶν συλλογῶν διὰ νὰ λύωμεν τὰς ἀντινομίας· ὅθεν

ε] Αἱ νεαραί, αἵτινες ἐξεδόθησαν μὲ σκοπὸν νεωτερισμοῦ καὶ βελτιώσεως, κατέχουν ὡς νεώτεραι διατάξεις τὴν πρώτην θέσιν· ἡ νεωτέρα δὲ ὑπερισχύει τῆς προγενεστέρας.

ϛ] Τί δὲ πρέπει νὰ εἴπωμεν περὶ τῶν εἰσηγήσεων, τῶν πανδεκτῶν καὶ τοῦ κώδηκος [α]; Μεταξὺ πανδεκτῶν, εἰσηγήσεων καὶ τῆς ἀρχαίας ἐκδόσεως τοῦ κώδηκος δὲν ὑπάρχει αἰτία προτιμήσεως ἑνὸς τῶν μερῶν αὐτοῦ.

Ἡ δευτέρα ὅμως ἔκδοσις τοῦ κώδηκος περιέχουσα διορθώσεις καὶ τροποποιήσεις, προτιμᾶται· ὅσα δὲ ἐκ τῆς πρώτης ἐκδόσεως ἐπαναλαμβάνονται εἰς τὴν δευτέραν, δὲν εἶναι νέα· τὰ μεταγενέστερα εἰσήχθησαν μὲ τὸν ῥητὸν σκοπὸν τῆς τροποποιήσεως, καὶ ταῦτα εἶναι ὅσα ἡμερολοῦνται ἀπὸ τῆς 30 δεκεμβρίου 533 μέχρι 19 δεκ. 534.

Μὴ δυνάμενοι νὰ κατέλθωμεν εἰς εἰδικωτέρας παρατηρήσεις, παραπέμπομεν τὸν ἀναγνώστην, διὰ τὰ περαιτέρω, εἰς τὴν ἀξιόλογον περὶ Ρωμ. Δικαίου πραγματείαν τοῦ Κ. Καλλιγᾶ [τόμ. 1 σελ. 71 ἐπ.].

(1) Ὅρα τὰς λέξεις Ἁρμεν. § 13.—Ἁρμοδ. ἐμπορ § 60 ά.—καὶ Μίσθωσις.

(α) Ὁ κώδηξ ἐξεδόθη κατὰ τὸ ἔτος 529. Οἱ πανδέκται κατὰ τὴν 16 δεκ. τοῦ 533. Αἱ εἰσηγήσεις ἦσαν ἕτοιμοι κατὰ τὴν 23 νοεμβρίου 533· ἔλαβεν ὅμως ἰσχὺν νόμου ἀπὸ τῆς 30 δεκεμβρίου ὁμοῦ μὲ τοὺς πανδέκτας. Μετὰ ἓν ἔτος ἐφάνη ἡ νέα ἔκδοσις τοῦ κώδηκος (16 νοεμβρίου 534).

« Ἐπειδὴ ἡ ἐν τῷ 3 ἄρθρῳ τοῦ ἐνοικιαστηρίου ἐγγράφου
ἡ φράσις: τρεῖς μῆνας πρὸ τῆς λήξεως τῆς προθεσμίας
δοποιοῦνται τὰ συμβαλλόμενα μέρη περὶ τῆς περαι-
σθώσεως ἢ μὴ τῆς οἰκίας: δὲν ἐμφαίνει ὅτι τὰ μέρη
ησαν ὁπωςδήποτε ν' ἀνανεοῦται ἡ ἐνοικίασις ἐν τῇ περι-
αθ' ἣν ἤθελε παρέλθει ἡ προθεσμία ἐκείνη χωρὶς νὰ γίνῃ
δηλοποίησις ἐκ μέρους τοῦ δημοσίου· ἀπεναντίας μάλι-
μολόγησις ἐκείνη ἐμφαίνει, ὅτι ἡ σιωπὴ τῶν μερῶν ἐπα-
ὰ εἰς τὴν πρώτην κατάστασιν, τουτέστιν ἐκ τῆς σιω-
πεται, ὅτι ἐγένετο ἀναμίσθωσις τῆς οἰκίας.
ἡ τὸ τεμάχιον 13 § 11 τῶν πανδεκτῶν (19, 2) (καθ' ὃ,
τὸ πληρωθῆναι τὸν χρόνον τῆς μισθώσεως, συναινοῦντος
μέρους ὁ μισθωτὸς ἐπιμείνοι, ἀνανεοῦται εἰς ἐκεῖνον μόνον
τὸν ἡ μίσθωσις, οὐ μὴν καὶ εἰς ὅλον τὸν λειπόμενον χρό-
ιέρεται εἰς τὰ κτήματα τὰ διὰ τὴν γεωργίαν προσδιω-
ὅπερ εξάγεται δι' ἀναγκαίου ὑπὸ τοῦ ἐναντίου τεκμηρίου
ομένης ἀντιθέσεως *in urbanum autem praediis*· ἡ δὲ
αὕτη στηρίζεται εἰς τὸν λόγον ὅτι συνήθως ἡ ἐντελὴς
γροτικῶν κτημάτων μόνον ἐντὸς ἐνιαυσίου διαστήματος
νὰ ἐνεργηθῇ· ὥστε ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ἡ χορήγησις
ιτικοῦ κτήματος ἐφ' ὅλου τοῦ χρόνου θεωρεῖται ὡς μονάς·
ίμως αὕτη δὲν ἐκτείνεται εἰς τ' ἀστυκὰ οἰκήματα, εἰς τὰ
μίσθωσις ἀνανεοῦται διὰ τοσοῦτον χρόνον, ἐφ' ὅσον ὁ
ἐνέμεινε, καθότι ἡ χρῆσις αὐτῶν δύναται καθ' ὅλα τὰ
χρόνου καὶ κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον νὰ ἐνεργηθῇ· ὥστε ἐν
ταίᾳ ταύτῃ περιπτώσει πᾶσα στιγμὴ χρόνου θεωρεῖται ὡς
αἱ ἡ μίσθωσις ὡς δυναμένη νὰ διαλυθῇ ἀμφοτέρωθεν κατὰ
τιγμήν, ἐκτὸς ἂν τὰ μέρη κατὰ τὴν σύναψιν τοῦ συναλ-
ος ἐσκόπουν νὰ θεωρῶσι μακρύτερον χρόνου διάστημα ὡς
χορηγήσεως, ἀλλὰ τοῦτο δὲν συντρέχει ἐπὶ τοῦ προ-
, ὡς διαλαμβάνει ἡ πρώτη σκέψις· ἄλλως τε ὁ Α Β δὲν
ιεν ὅτι ὁ σκοπὸς αὐτὸς δύναται νὰ ἐξαχθῇ ὡς ἐκ τῶν
ιῶν τῶν ταχθεισῶν ἐν τῷ συμβολαίῳ πρὸς πλήρωμὴν τῶν
.

δὴ εἶναι μὲν ἀληθές, ὅτι τὸ ἄρθρ. 20 (Γ. Η) τῆς ἑξαβίβλου
μεν. διαλαμβάνει γενικὴν ἀρχὴν περὶ μισθώσεως καὶ ἀνα-
ιως πάντων τῶν κτημάτων, ἀλλὰ τὸ ἄρθρον ἐκεῖνο ἐσφαλ-
περιέλαβεν ἐν ἑαυτῷ καὶ τ' ἀστυκὰ κτήματα, περὶ ὧν οὔτε
λέκται, οὔτε τὰ βασιλικά, οὔτε καμμία τῶν ἄλλων τοῦ Β.
πηγῶν διαλαμβάνει τί· καὶ κατὰ τὸν νόμον τῆς 23 φεβρ.

1835 μόναι αἱ παλαιαὶ νόμαι τῶν Βυζαντινῶν Αὐτοκρατόρων αἱ περιεχόμεναι εἰς τὴν ἑξάβιβλον τοῦ Ἀρμενοπούλου ἰσχύουσιν ἐν Ἑλλάδι καὶ ὁ νόμος ἐκεῖνος δὲν ἐπιτρέπει ν' ἀνατρέχωσι τὰ δικαστήρια εἰς τὰς πηγὰς τοῦ Ῥωμ. δικαίου πρὸς ἀνεύρεσιν τῆς ἀληθοῦς ἐννοίας τῶν διατάξεων τῶν Βυζαντινῶν Αὐτοκρατόρων· ὥστε εἰς τὸ προκείμενον ζήτημα δὲν ἔχει νόμιμόν τινα ἐφαρμογὴν ἡ ἄνευ διακρίσεως κτημάτων ῥῆσις τῆς ἑξαβίβλου ταύτης.

Ἐπειδὴ ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἕπεται, ὅτι τὸ δημόσιον εἶναι ὑπόχρεων νὰ πληρώσῃ ἐνοίκιον ἐφ' ὅσον χρόνον πραγματικῶς ἔκαμε χρῆσιν τῆς οἰκίας τοῦ ἐνάγοντος, ὅστις ὀφείλει ν' ἀποδείξῃ τὸν χρόνον τοῦτον, ἀρνουμένου τοῦ δημοσίου τοὺς ἰσχυρισμούς του. Δύναται δὲ ν' ἀποδείξῃ τὸν ἰσχυρισμὸν αὐτοῦ καὶ διὰ μαρτύρων, καθότι πρόκειται περὶ πράξεως, δι' ἣν ὁμολογουμένως δὲν ἠδύνατο νὰ ἔχῃ ἔγγραφον ἀπόδειξιν, ἐπειδὴ τὸ δημόσιον κατεῖχε τὸν οἶκον ἐξ ἰδίας αὐτοῦ θελήσεως.

Ἐπειδὴ τὸ δημόσιον προτείνει ὅτι ἐπλήρωσε τῷ ἐνάγοντι δραχ. χιλίας ἔναντι τῶν ἐνοικίων τοῦ ὅλου χρόνου, καθ' ὃ μετὰ τὴν λῆξιν τῆς μισθώσεως τὸ οἴκημα κατείχετο παρὰ τοῦ δημοσίου· ἐπομένως ἀμφισβητουμένου τοῦ ἰσχυρισμοῦ του τούτου, τὸ δημόσιον ὀφείλει νὰ τὸν ἀποδείξῃ ἐγγράφως, διότι πρόκειται περὶ ἀποπληρωμῆς ὑπερβαινούσης τὰς 50 δραχμάς, καὶ δὲν ἀπεδείχθη περίστασίς τις δυναμένη να παραστήσῃ τὴν ἔγγραφον ἀπόδειξιν.

Καθόσον ἀφορᾷ τὴν ἀποθήκην.

Ἐπειδή, πρὶν ἢ τὸ δικαστήριον ἀποφασίσῃ τι ὡς πρὸς τὴν ἀποθήκην, ἔχει ἀνάγκην νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν τὸ περὶ τῆς κατὰ τὸ ἔτος 1842 μισθώσεως τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος οἰκίας συμβολαιογραφεῖον, τὸ ὁποῖον τὸ δημόσιον, ἐπικαλούμενον ἤδη αὐτό, ὀφείλει νὰ παρουσιάσῃ κτλ. » [1].

Ἀπόφ. 5549 τῆς 22 μαρτίου 1849 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

---

[1] Σημειωτέον ὅτι οἱ ἐν Ἀθήναις ἐφέται ἔχουν πρότερον ἐναντίαν νομολογίαν· ὅρα ἀπόφ. 5706, τὴν ὁποίαν ἐπεκύρωσε καὶ ὁ Ἄρειος Πάγος διὰ τῆς ἀποφάσεως 38 τῆς 6 ἰουνίου 1846, θεσπίσας:

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ τὸ ἄρθ. 20 ἐδάφ. γ'. τίτλ. ς' τοῦ Ἀρμεν. ἀπολαμβάνει ἐνεργῶς γενικὴν ἀρχὴν περὶ τῆς μισθώσεως καὶ ὑπομισθώσεως [α] πάντων τῶν κτημάτων, μὴ ἐξαιρουμένων τῶν ἀνηκόντων εἰς τὸ δημόσιον, ἄνευ διακρίσεως, εἴτε τῶν ἀστικῶν ἢ ἀγροτικῶν, εἴτε τῆς ἐγγράφου ἢ

(α) Ὅρα τὴν λέξιν Μίσθωσις.

§ 3:

ραγραφή [1]. Ἐντὸς πόσων ἐτῶν ἐλάμβανε χώραν παρα- ἡ πρὸ τῆς ἐν ἰσχύϊ νομοθεσίας τῶν Βυζαντινῶν Αὐτοκρατόρων;

πόφ. « Ἐπειδὴ ἂν καὶ οἱ νόμοι τῶν Βυζαντ. Αὐτοκρατόρων οἱ ιίζοντες τὸ περὶ παραγραφῆς δίκαιον ἐτέθησαν ἐν ἰσχύει ἣν Ἑλληνικὴν ἐπικράτειαν ἀπὸ τὸν ἰανουάριον τοῦ 1822 διὰ πρώτου ἐν Ἐπιδαύρῳ καταστατικοῦ νόμου τοῦ πολιτεύματος, ντάγματος, ἐκ τούτου δὲν ἕπεται, ὅτι καὶ πρὸ τοῦ νόμου του, ὅπερ ἐστὶ καὶ πρὸ τῆς ἐπαναστάσεως, δὲν ὑπῆρχεν εἰς τὴν άδα νόμος κανονίζων τὰ περὶ παραγραφῆς δίκαια τῶν πολιτῶν, τε νὰ δύναται νὰ θεωρηθῇ ὅτι τὸ περὶ παραγραφῆς δίκαιον ἤρχισε ἰσχύῃ ἐν Ἑλλάδι μόνον ἀπὸ τὸν ἰανουάριον τοῦ 1822, καθόσον λιστα καὶ ἤδη ὁ ἐκκαλῶν ἰσχυρίζεται ὅτι τὸ τῆς παραγραφῆς ιαιον ἴσχυε καὶ κατὰ τοὺς πρὸ τῆς ἐπαναστάσεως ἐπικρατοῦντας Ἑλλάδι ὀθωμανικοὺς νόμους, καὶ κατ' αὐτοὺς ἡ παραγραφὴ ἦτο ιὶ συντομωτέρα, ὁ δὲ ἐφεσίβλητος καμμίαν περὶ τούτου ἀντίρ-ησιν δὲν ἔφερε.

Ἐπειδὴ ἐπὶ τοῦ προκειμένου ὁ ἐκκαλῶν, προτείνων πρὸς ἀντίρ-ησιν τῆς κατ' αὐτοῦ περὶ τῶν προκειμένων πέντε ἐλαιοδένδρων ιεκδικητικῆς ἀγωγῆς τῆς ἐφεσιβλήτου τὴν ἔνστασιν τῆς τριακον-ταετοῦς παραγραφῆς, ἰσχυρίζεται ὅτι τὰ ἐν τῇ ἀγωγῇ τῆς ἀντιδί-κου του περιγραφόμενα ἐλαιόδενδρα νέμεται καλῇ τῇ πίστει πρὸ 37 ἐτῶν ὡς προῖκα τῆς συζύγου του· ὅθεν τοῦ ἰσχυρισμοῦ τούτου ἔχοντος ἐπιῤῥοὴν εἰς τὴν ἀπόφασιν τῆς ὑποθέσεως, πρέπει νὰ ἐπι-τραπῇ εἰς αὐτὸν ἡ ἀπόδειξις, ἥτις καὶ διὰ τὴν φύσιν της καὶ ὡς εἰς πραγματικὰ περιστατικὰ λαβόντα χώραν πρὸ τῆς ἐν ἰσχύει

ἀγράφως γενομένης μισθώσεως· ὅθεν ἐπὶ τοῦ προκειμένου τὸ ἐνταῦθα ἐφε-τεῖον διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του, δι' ἧς ἀνεγνωρίσθη ὡς ἐκ τῶν εἰς αὐτὸ ὑποβληθέντων πραγματικῶν περιστατικῶν ἡ ὕπαρξις τῆς σιωπηρᾶς ἀνανεώσεως, ὀρθῶς ἐφήρμοσε τὴν ἀρχὴν τοῦ εἰρημένου ἄρθρ. 20, καὶ τοῦτο τόσον μάλιστα δικαίως, καθόσον, οὔσης τῆς διαληφθείσης ἀρχῆς ἐφαρμοστέας καὶ εἰς τὰς ἀναμισθώσεις τῶν κτημάτων τοῦ δημοσίου, εἰς τὸ ὁποῖον ἐπιτρέπει ὁ νόμος 4 βιβλ. 2 τίτλ. 54 τοῦ κώδ. τὰ προνόμια τῶν ἀνηλίκων, δὲν ὑπάρχει λόγος διὰ νὰ μὴν ἐφαρμοσθῇ εἰς τὴν ἀναμίσθωσιν τῶν ἰδιωτικῶν κτημάτων.

Διὰ ταῦτα ἀναιρεῖ κτλ.»

Σημ. Ὅρα τὴν ἐν Θέμιδι [τόμ. 4 σελ. 339] διατριβήν.

(1) Ὅρα τὴν λέξιν Παραγραφή.

σελ. [illegible] ἀναφερομένη δύναται νὰ γίνῃ καὶ διὰ μαρτύρων. Ἀπόφ. 1026 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν τῆς Γ' Αὐγούστου 1848.

§ 4.

Τίτλος Γ', ἡ περὶ τίτλων διάταξις τῆς Ἑξαβ. τοῦ Ἀρμεν. δὲν δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ εἰς τοὺς πρὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτῆς (25 φεβρ. 1822) [illegible] καὶ κατὰ τὸ παλαιὸν μέρος [illegible] ἐκκλησίας τίτλους, διότι οἱ [illegible] νόμοι δὲν λαμβάνουσιν ἀναδρομικὴν δύναμιν. — Ἀπόφ. 125 τοῦ 1843 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν, ἣν ὅρα ἐν τῇ λέξει Ἀρμεν. παρατ. ἐν τόμῳ σελ. 269.

§ 5.

Τριμοιρία. Ἡ περὶ τριμοιρίας διάταξις τοῦ Ἀρμεν. ἔχει ἰσχὺν νόμου ἐν Ἑλλάδι; Ὄχι.

Ἡ ἐν τῇ πόλει καὶ τῇ περιφερείᾳ Ναυπλίου [illegible] ἔθιμον περὶ τριμοιρίας δὲν ἐξεδόθη [illegible] διότι ἐκ τῶν μαρτύρων δὲν προκύπτει τὸ [illegible] πρὸς [illegible] κανόνος [illegible] τῆς μετὰ [illegible] ἐφαρμογῆς αὐτοῦ ὡς [illegible] ἐξ ἐναντίας μάλιστα ἐκ τῶν μαρτύρων ἐφάνη ὅτι μᾶλλον [illegible] καὶ πρὸς [illegible] εἰς τὰς δικαστικὰς ἀρχὰς ἐγένετο ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ περὶ τριμοιρίας κανόνος· τὸ δὲ περὶ τοῦ κανόνος αὐτοῦ περιεχόμενον τῆς ἐξαβίβλου τοῦ Ἀρμεν. [illegible] ἀπὸ διάταξιν πατριαρχικήν, ἣ ὡς μόνον [illegible] ἐν τῇ ἐξαβίβλῳ [illegible] καὶ νόμου ἰσχύν, δὲν δύναται νὰ λάβῃ νόμιμον [illegible].

Παράληψις ἐκ τῆς ἀποφάσεως 5146 τῆς 29 νοεμβρίου 1848 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν (2).

ΣΗΜ. Ἐν Ναυπλ. [illegible] τὸ ἔθιμον τῆς [illegible] Ὅρα τὸν λ. Ἀρμεν. σ. 133.

---

(1) Ὅρα τὰς λέξ. [illegible] τόμ. Ϛ', Ἀναδρομικὴ δύναμις [illegible] Ἀρμεν. § 13—20 καὶ σελ. 375 καὶ ἑξ.

(2) Οἱ ἐν Ναυπλίῳ ἐφέται (ἀπόφ. 131 τοῦ 1848) [illegible]

* Ἐπειδὴ [illegible] τοὺς μάρτυρας τῶν τῆς [illegible] Α Κ. Κ Π.Π Α Σ. Δ Κ. Κ Κ. Α Γ. Α. Κ. Σ Κ. Μ Ε καὶ Δ Μ, καὶ [illegible] τῆς [illegible]. Δ Α καὶ Δ Κ. [illegible] [illegible] Ναυπλ. [illegible] [illegible] Μεσσηνίᾳ, [illegible] [illegible] ἐπὶ τῇ

6. Ἡ τοῦ Ἀρμενοπούλου διάταξις 88 (γ. γ) περὶ ἐμποιήκτημάτων ὑπὸ τοῦ δημοσίου ἰσχύει;

πρὸς τὸ ζήτημα τοῦτο βλέπε α) τὸν § 10 τῆς ἐν τῷ Εὑρ. ἀγωγαί.—β) Troplong, vente n. 243 —γ) πραγματείαν Ρωμ. Δικαίου ὑπὸ Καλλιγᾶ βιβλ. β' § 156, 164.—δ) τὸν 8 τῆς ἐν τῷ Εὑρετ. λέξ. Ἀρμοδιότης πολιτικὴ ἐν γένει— ακελδ. § 269.—ς) ἀπόφασίν τινα τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν, ασιευθεῖσαν τὴν 12 Δεκεμβρίου 1848 εἰς δίκην ἀφορῶσαν τὸ ὅσιον — 5) τὸν § 74 τῆς λ. Ἀγοραπωλησία.

§ 7. Ἡ περὶ βίας διάταξις τοῦ Ἀρμεν. ὑπερισχύει τῆς ἐν τῷ ὅηκι; ὅρα τὴν ἐν τῷ Εὑρετ. λέξ. *Βία*.

ει τῆς ἄνω εἰρημένης συνηθείας· καὶ τοὺς μὴ πειθομένους ὁ ἀρχιερεὺς εχρέονε δυνάμει τοῦ ἀφορισμοῦ καὶ ἐξωεκκλησιασμοῦ νὰ δεχθῶσι τὴν όφασιν.

Ἐπειδὴ καθὼς δὲν εἶναι δυνατὸν ν' ἀποδίδωμεν πάντων τῶν νόμων γισμὸν, οὕτω δὲν πρέπει νὰ ἐξετάζωμεν διὰ ποῖον λόγον καὶ κατὰ ποῖον όπον ἓν ἔθιμον ἐπεκράτησεν, ἀλλ' ἀποδειχθὲν ὅτι ἐπικρατεῖ πρέπει νὰ φυλάττωμεν (50, Β. 2, 2)· εἶν' ἑπομένως ἀδιάφορον ἂν τὸ προκείμεον ἕλκῃ τὸν ἀρχὴν αὐτοῦ ἄλλοθεν ἢ ἀπὸ τὴν νεαρὰν τοῦ πατριάρχου Ἀθανασίου τροπολογηθεῖσαν, καὶ ἂν οἱ ἀρχιερεῖς ἐφήρμοζον αὐτὴν ὡς όμον ἢ ὡς ὀρθήν τινα γνώμην, ἢ ὡς ἔθιμον· ὁ δὲ λόγος ὅτι ἡ νεαρὰ αὕτη ἶν' ἐκκλησιαστικὴ καὶ ἐγένετο πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ κλήρου, καὶ διὰ τοῦτο ὶ ἀρχιερεῖς πρὸς τὸ ἑαυτῶν συμφέρον τὴν ἐφήρμοζον, εἶναι ἀνυπόστατος, διότι ἡ ῥηθεῖσα Νεαρὰ περιεχομένη εἰς τὴν ἐξάβιβ. τοῦ Ἀρμεν. εἰς τοὺς § 9 καὶ 95 βιβλ. έ. τίτλ. ή. δὲν εἶναι ἁπλῶς ἐκκλησιαστική, ἀλλ' ἐξεδόθη ἀπὸ τὴν σύνοδον ἐπὶ τοῦ εἰρημένου πατριάρχου κατὰ διαταγὴν τοῦ Βυζ. αὐτοκράτορο. Ἀνδρεανοῦ Παλαιολόγου. (ἴδε συνοδικὸν, τυπωθὲν ἐν Ὀξωνίᾳ τῷ 1672, σελ. 156), οὐδὲ ἤθελε τὴν καταχωρήσει ὁ Ἀρμεν. εἰς τὴν ἐξάβιβλόν του, ἐὰν δὲν ἤθελεν ἔχει αὐτοκρατορικὴν ἐπικύρωσιν καὶ κῦρος νόμου· ὥστε καὶ ἂν ὡς ἔθιμον δὲν ἴσχυεν, ἔπρεπε ἀ ἰσχύῃ ὡς νόμος καὶ διότι τὸ μερίδιον τῶν ψυχικῶν δὲν προσδιορίζεται διὰ τὸν κλῆρον καὶ τὴν ἐκκλησίαν, ἀλλὰ διαχειρίζεται ἐλευθέρως ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς ἰδίους συγγενεῖς κατὰ τὰ νενομισμένα καὶ κατὰ βούλησιν· ἐκ δὲ τούτου προέκυψε καὶ διαφορὰ τοῦ νὰ μὴ γίνεται πάντοτε ἀκριβὴς τριμοιρία, καὶ τὸ μερίδιον τῶν ψυχικῶν ἀπὸ κοινοῦ καταβαλλομένων, ἦτον ἀπροσδιορίστως ἔλαττον τοῦ τρίτου, ἥτις ὅμως δὲν μετέβαλε τὴν βάσιν τοῦ ἐθίμου, τὸ ὁποῖον διὰ τοῦτο καὶ το τῆς τριμοιρίας ὄνομα ἐφύλαξεν· ἡ δὲ ἑτέρα παραλλαγὴ, ὅτι ἐξετάθη τὸ δικαίωμα καὶ εἰς ἄλλους συγγενεῖς, μετέβαλε τὸν νόμον εἰς ἔθιμον.»

Σημ. Ὁ Ἄρειος Πάγος, ἀναιρῶν τὴν ἀπόφασιν αὐτῶν, ἐξέδωκε τὴν ὑπ' ἀριθ. 162 τοῦ 1848 ἀπόφασιν, ἣν εὑρίσκετε ἐν τῇ λέξει Ἀρχιερεῖς σελ. 178.

§ 8 Κατὰ τὸν φεβρ. τοῦ 1825 αἱ Ἀθῆναι ἀπετέλουν μέρος τοῦ ἑλληνικοῦ κράτους, καὶ ἑπομένως ἴσχυον ἐν αὐτῷ τούτῳ οἱ ῥωμ. νόμοι.

Ἀπόφ. 2325 τῆς 17 Ἰουλίου 1842 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

§ 9. Ὑπὸ τὸ τουρκικὸν κράτος, τὸ δίκαιον τῶν νεαρῶν δὲν εἶχεν ἰσχὺν νόμου· ἀπόφ. 5251 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν (Νομικῆς σελ. 500)

§ 10. Ὁ λόγος ὅτι κατὰ τοὺς κανόνας τῆς ἐν Τριδέντῳ συνόδου τὸ ἐπίδικον κτῆμα εἶναι κληρικὴ προικοδότησις, καὶ ὡς τοιαύτη ἀναπαλλοτρίωτος, εἶναι χωρὶς βάσιν, καθότι τὰ ἑλληνικὰ δικαστήρια δὲν δύνανται νὰ λάβουν ὑπ' ὄψιν κανόνας, οἵτινες δὲν ἔχουν ἰσχὺν νόμου ἐν Ἑλλάδι.

Ἀπόφ. 33 τοῦ 1841 Ἀρείου Πάγου.

Γ.

ΓΑΜΟΣ.

Ὅρα τὰς λέξεις α') Γυνή· β') προίξ. γ') γνησιότης φυσικῶν τέκνων· δ') κληρονομία· ε') διατροφή· ς') μήνυσις.—ζ') τὴν ἐν Θέμ. διατριβὴν, τόμ. 3 σελ. 109. 206—καὶ τόμ. 2 σελ. 1 ἐπ.

Πίναξ λεκτικὸς τῶν ἐν τῇ λέξει Γάμος ἐμπεριεχομένων.

Περίληψις.

γένει.

Ὁ γάμος προϋποθέτει ἐκκλησιαστικὴν τελετήν.
Τὸ συνοικέσιον διὰ νὰ ἔχη κῦρος πρέπει νὰ λαμβάνη χώραν ἡ ἱερὰ εὐλογία.
Ἡ τῆς 3 ἀπριλίου 1835 ἐγκύκλιος τῆς ἱερᾶς συνόδου περὶ γάμου ἔχει ἰσχὺν νόμου;
Ὑπάρχει νόμος κωλύων τὸν γάμον εἰς τὴν καθ' ἕβδομον ἐξ αἵματος βαθμὸν συγγένειαν.
Δεύτερος βαθμὸς τριγενείας.
Ἡ ἑβδόμου βαθμοῦ συγγένεια ἐπιφέρει τὴν ἀκύρωσιν τοῦ γάμου;
—μὴ συναίνεσις τοῦ πατρός.
Εἰς ποίας περιπτώσεις ἡ μεταγενεστέρα συνοίκησις καὶ τεκνοποίησις ἐπικυροῦσι τὸν ἐξ ἀρχῆς ἄκυρον γάμον;
Ἡ περὶ γάμου συναίνεσις εἶναι ἔγκυρος ὅταν μεσολαβῇ πλάνη εἰς τὸ πρόσωπον.
Ἡ ἔνστασις ὅτι γάμος τις ἐξετελέσθη διὰ βίας ἐντὸς πόσου χρόνου δύναται νὰ προταθῇ;
. Ὡσαύτως.
. Ἡ βία καθιστᾷ ἄκυρον τὸ συνάλλαγμα τοῦ γάμου.
. Ἡ τῆς βίας ἔνστασις προτείνεται καὶ παρεμπιπτόντως.

') *Γάμος.—προδκ. ζητήματα ληξίαρχοι κτλ.*

. Ὅταν ζητῆται ἡ ἀκύρωσις τοῦ δευτέρου γάμου, δύναται ὁ ἐναγόμενος νὰ προτείνῃ δι' ἐνστάσεως τὴν ἀκύρωσιν τοῦ πρώτου;
. Γυνὴ ἐκβιαζομένη νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν συζυγικὴν οἰκίαν, δύναται νὰ προτείνῃ παρεμπιπτόντως τὸ ἄκυρον τοῦ γάμου;
5. Τὸ ποινικὸν δικ. ὀφείλει ν' ἀναβάλῃ τὴν δίκην ὅταν προτείνεται ἡ ἀκυρότης τοῦ γάμου;
6. Ὡσαύτως.
7. Ὡσαύτως.
8. Ληξίαρχοι.
9. Ἀρχιερεῖς ἀπεφάσιζαν περὶ διαστάσεως συζύγων;
10. Ὁμολογία καὶ ὅρκος τῶν συζύγων.
11. Ἐξώδικος ὁμολογία.
12. Προστίθενται νέοι περὶ διαζεύξεως λόγοι;

§ 23. Οἱ παλαιοὶ λόγοι τῆς διαζεύξεως χρησιμεύουν πρὸς συμπλήρωσιν τῶν νέων;

§ 24. Νομίμου ὄντος τοῦ λόγου τῆς διαζεύξεως ἐνεργοῦνται τὰ παρὰ τῶν ἄρθρ. 682, 683.

§ 25. Διὰ νὰ κινηθῇ ἡ περὶ διαζυγίου ἀγωγὴ, ἀπαιτεῖται καὶ ἡ συναίνεσις τῶν γονέων;

Δ) *Χωρισμὸς ἀπὸ κοίτης καὶ τραπέζης.*

§ 26. Ἔθιμον περὶ διαστάσεως.

§ 27. Ἔθιμον περὶ χωρισμοῦ ἀπὸ κοίτης καὶ τραπέζης.

§ 28. Διὰ ποίους λόγους οἱ σύζυγοι δύνανται νὰ ζητήσωσι τὸν ἀπὸ τραπέζης καὶ κοίτης χωρισμόν;

§ 39. Ὡσαύτως.

§ 30. Ὡσαύτως.

Ε) *Διαδικασία.*

§ 31. Προκειμένου λόγου περὶ χωρισμοῦ ἀπὸ τραπέζης καὶ κοίτης, ἡ συζήτησις γίνεται κεκλεισμένων τῶν θυρῶν;

§ 32. Οἱ δανεισταὶ δύνανται νὰ προσβάλωσι τὴν ἀπόφασιν, ἥτις ἀφορᾷ τὸν χωρισμὸν τῶν κτημάτων τῶν συζύγων;

§ 32. Τοιχοκόλλησις τῆς ἀναφορᾶς.

§ 33. Ἀπόπειρα συμβιβασμοῦ δὲν ἀπαιτεῖται εἰς τὴν περὶ ἐπιστροφῆς τῆς συζύγου ἀγωγήν.

§ 34. Οἱ ἀποῤῥιφθέντες εἰς τὴν περὶ ἑνώσεως τῶν συζύγων διαδικασίαν λόγοι δύνανται νὰ προταθοῦν εἰς τὴν περὶ διαζυγίου;

§ 35. Πρὸ τῆς περὶ διαζεύξεως ἀγωγῆς ἐνεργοῦνται τὰ παρὰ τοῦ ἄρθρ. 685.— Ανταγωγή.

§ 36. Ἐκβιάζεται ἐνόπλως ἡ σύζυγος νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν συζυγικὴν οἰκίαν;

§ 37. Ὡσαύτως.

§ 38. Ὡσαύτως.

§ 39. Ὑπηρέται ἐξετάζονται ὡς μάρτυρες;

ϛ) *Διαζύγιον.*

§ 40. Ἡ γυνὴ δύναται νὰ χωρισθῇ ἀπὸ τὸν σύζυγόν της, ἐὰν οὗτος ἐγγραφῇ κατηγορῶν αὐτὴν ἐπὶ μοιχείᾳ καὶ δὲν ἀποδείξῃ αὐτήν. Τοῦτο δὲ δὲν λαμβάνει χώραν ὅταν δὲν εἰσαχθῇ κατηγορία.

§ 41 Ἡ κατηγορία πρέπει νὰ διεξαχθῇ αὐτοπροσώπως.

§ 42. Ἀρκεῖ ἁπλῆ ἔγκλησις;

§ 43 Ὡσαύτως.

§ 44. Ὡσαύτως.

§ 45. Ὡσαύτως.

§ 46. Συνεύρεσις τοῦ ἀνδρὸς μετ' ἄλλης γυναικὸς εἶναι λόγος διαζυγίου;

§ 47. Ὡσαύτως.

§ 48. Ὡσαύτως.

§ 49. Ἐπιβουλὴ τῆς ζωῆς τῆς γυναικός· ποία λογίζεται τοιαύτη;

50. Εἶναι λόγος διαζυγίου;
51. Δὲν προτείνεται κατὰ πρῶτον ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν.
52. Ὁ λογος ὅτι ἐξελέξατο τὶς τὸν μονήρη βίον δύναται νὰ προταθῇ ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν;
53. Ἡ δὲ ἐπιβουλὴ τῆς ζωῆς;
54. Ἡ μανία δίδει χώραν εἰς διάζευξιν;
55 Ὡσαύτως.
56. Ὑπάρχει λόγος διαζυγίου ὅταν ἡ γυνὴ μείνῃ ἔξω τοῦ οἴκου.
57. Ὡσαύτως.
58. Ὡσαύτως.
59. Τὶς ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει κερδαίνει τὴν προῖκα; Κληρόνόμος.
§ 60. Ἡ τῆς κοίτης ἀπραξία δίδει ἀφορμὴν εἰς διαζύγιον;
§ 61 Ἡ πρὸς γάμον ἀνικανότης;
§ 62. Ὁ σεληνιασμὸς;
§ 63. Παράβασις τῆς περὶ τὸν γάμον πίστεως προτείνεται καὶ ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν;
§ 64. Ἀόριστος λόγος δὲν δίδει ἀφορμὴν εἰς διαζύγιον.
§ 65. Ἐὰν ὁ ἀνὴρ κατηγορήσῃ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ ὡς μοιχαλίδα, κατόπιν δὲ συμβιώσῃ μετ' αὐτῆς, ἐξαλείφεται ἡ βάσις τοῦ περὶ διαζεύξεως λόγου;
§ 66. Ὡσαύτως.
§ 67. Ἐπικυροῦται ὁ διὰ βίας γενόμενος γάμος διὰ τῆς συμβιώσεως.
§ 68. Ὅταν ἡ διάλυσις τοῦ γάμου ζητῆται ἕνεκα μοιχείας, ἀπαιτεῖται νὰ γίνεται προηγουμένως δίκη ἐνώπιον τοῦ ποιν. δικαστηρίου;
§ 69. Ὁμοίως.
§ 70. Ὁμοίως.
§ 71. Ὡσαύτως.

ζ) *Μνηστεία*.

§ 72. Τὸ περὶ μνηστείας συνάλλαγμα διαλύεται καὶ διὰ τῆς μονομεροῦς μεταμελείας—ἀπόδοσις τῶν ληφθέντων.
§ 73. Γαμικὸν ποινικὸν πρόστιμον.
§ 74. Ὡσαύτως.
§ 75. Ἀνηλίκου οὔσης τῆς μνηστῆς, ποῖα πράγματα ἀποδίδονται;
§ 76. Γονεῖς δεχθέντες ἀῤῥαβῶνα ἐν ὀνόματι τῆς ἀνηλίκου θυγατρός των.
§ 77. Διαλυομένης τῆς μνηστείας, ἀποδίδονται τὰ ἐπ' ἐλπίδι τοῦ μέλλοντος γάμου δοθέντα· οἰκοδομαί, διατροφή.

Α' *Γάμος ἐν γένει* [1].

§ 1. Ὁ γάμος προϋποθέτει ἐκκλησιαστικὴν τελετήν· ὥστε

(1) Ὑπομνήσεις τινές.
ά. Ἄδεια πρὸς πώλησιν τῶν κτημάτων τῆς ὑπάνδρου γυναικός· ὅρα ά. τὴν λέξ. ἀλλοδαποὶ § 13—6'. τοὺς § 162 καὶ 230 τῆς λέξ. ἁρμοδ πολιτ. ἐν γένει —γ'. τὴν λέξ. Δωρεά,

ταύτης μὴ προηγηθείσης, γάμος δὲν ὑπάρχει (89 Νεαρὰ τοῦ Λέοντος).

Ἀπόφ. τοῦ Ἀρείου Πάγου τῆς 3 μαρτίου τοῦ 1838.

§ 2. Κατὰ τὴν 89 Νεαρὰν τοῦ Λέοντος (παρηγγελμένην εἰς τὴν ἑξάβιβλον βιβλ. 19 §. 4 τίτ. 4) διὰ νὰ ἔχῃ κῦρος τὸ συνοικέσιον ἀπαιτεῖται νὰ λαμβάνῃ χώραν ἡ ἱερὰ εὐλογία, ὥσπερ διατηρεῖται κατὰ τῆς ὀρθοδόξου ἀνατολικῆς ἐκκλησίας, εἰς ἣν ὑπάγεται ἡ γυνή· ἄρα ὅταν τὸ συνοικέσιον ἐτελέσθη ὑπὸ ἱερέως τοῦ δυτικοῦ δόγματος, ὁ γάμος εἶναι ἄκυρος (1).

Ἀπόφ. 3360 τῆς 15 σεπτεμβρ. 1845 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

§ 3. Ἡ περὶ γάμου τῆς 2 ἀπριλίου 1835 ἐγκύκλιος τῆς ἱερᾶς συνόδου ἔχει ἰσχὺν νόμου:

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ ἡ ἱερὰ σύνοδος τοῦ Βασιλείου τῆς Ἑλλάδος ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἐκδίδῃ διατάξεις ἀφορώσας τὰ κατὰ τὸν γάμον, καθ' ὅσον αὗται δὲν ἀντιβαίνουσιν εἰς τὴν πολιτικὴν συμφωνίαν, αἱ δὲ διατάξεις αὗται ἔχουσιν ἰσχὺν νόμου, ἐπικυρούμεναι ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως καὶ δημοσιευόμεναι διὰ τῆς ἐφημερίδος αὐτῆς (ἄρθρ. 14 καὶ 15 τοῦ ἀπὸ 23 ἰουλίου 1833 διατάγματος).

Ἐπειδὴ τούτων οὕτως ἐχόντων, ἡ ἀπὸ 2 ἀπριλίου 1835 ἐγκύκλιος τῆς ἱερᾶς συνόδου ἔχει ἰσχὺν νόμου, καθότι, περιέχουσα ὡς ἀκύρους τοὺς γενομένους ἄνευ ἐγγράφου ἀδείας τοῦ κατὰ τόπον ἐπισκόπου γάμους, ἀφορᾷ ἀντικείμενον ἀνήκον εἰς τὰ ἀνήκοντα τῆς ἱερᾶς συνόδου [illegible] τῇ δὲ αὐτῆς ἡ ἔγκρισις τῆς κυβερνήσεως, ὡς ῥητῶς διαλαμβάνει ἡ ἐγκύκλιος καὶ τὰ μέρη δὲν ἀμφι-

β'. [illegible]. Ἀ[illegible] ἴδε τὴν λέξ. Ἀ[illegible] § 9.
γ'. Ἀλλὰ [illegible] ἴδε τὴν λέξ. [illegible] § 86.
δ'. [illegible] — [illegible] ἴδε τὴν λέξ. Ἀ[illegible] § 16 38. 39.
ε'. [illegible] ἴδε τὴν λέξ. Ἀρχιερεύς.
ς'. [illegible] ἴδε τὴν λέξ. [illegible] § 14.
ζ'. [illegible] ἴδε τὴν λέξ. [illegible] σελ. 190 καὶ ἑξ. ἰδίως δὲ τὰς §§ 16, 21, 23, 24, 34, 38.
η'. [illegible] ἴδε τὴν λέξ. Ἀ[illegible] πρὸς [illegible] σελ. 362.
θ'. [illegible] ἴδε [illegible] τὴν λέξ. Γονεῖς.
ι'. [illegible] γάμος. Ὅρα τὴν λ. [illegible] σ. 637.

(1) [illegible] περὶ γάμου [illegible] καὶ [illegible] ὁ δὲ ἀνὴρ [illegible]

εν, καὶ ἐδημοσιεύθη διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως· δὲ ἀνάγκη, ὡς ὁ ἐναγόμενος ἐπρότεινε, νὰ δημοσιευθῇ καὶ ἰνον τὴν ἐγκύκλιον διάταγμα, διότι τοιοῦτόν τι δὲν ἀπαιτεῖ ιστατικὸν τῆς συνόδου, δυνάμει τοῦ ὁποίου ἡ ἐγκύκλιος χει ἰσχὺν νόμου.

δὴ, κατὰ γενικὸν τοῦ δικαίου κανόνα περιεχόμενον καὶ τεμαχίῳ 116 § 2 τῶν πανδεκτῶν *de regulis juris*, ἡ άμου συναίνεσις δὲν λογίζεται ἔγκυρος, ὅταν μεσολαβῇ ὡς πρὸς τὸ πρόσωπον, μὲ τὸ ὁποῖον ἐσυζεύχθη ὁ τὴν πλά-ιτείνων· ἡ πλάνη δὲ αὕτη δὲν ἐπιφέρει τὴν ἀκύρωσιν τοῦ εἰμὴ ὅταν ἀντὶ ἑνὸς προσώπου ἀντεκατέστη ἕτερον φυσικὸν τον, οὐχὶ δὲ καὶ ὅταν τὸ πρόσωπον, μὲ τὸ ὁποῖον ἦλθεν εἰς ὁ λόγῳ πλάνης τὴν ἀκύρωσιν αὐτοῦ ζητῶν, παρέστησεν ὑπὸ ἀλλότριον ὄνομα, καὶ ὑπὸ ἀλλότριον ὄνομα ἔλαβε τὴν ιῦ νόμου ἀπαιτουμένην ἄδειαν τοῦ κατὰ τόπον ἐπισκόπου, ἡ συναίνεσις δὲν στρέφεται εἰς τὸ ὄνομα τῶν μελλονύμφων, ἰς τὸ πρόσωπον αὐτῶν.

ιιδὴ ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἡ μὲν ἐνάγουσα προτείνει ὅτι ἡ τοῦ ιπου ἄδεια ἐξεδόθη ἐν ὀνόματι τοῦ Σ Κ καὶ αὐτὸν τῇ παρέ-ν ὡς σύζυγον· ἐν ἄλλαις λέξεσιν, ἰσχυρίζεται ὅτι συνήνεσε νὰ ρευθῇ μὲ αὐτὸν (τὸν Σ Κ), καὶ ἀντ' αὐτοῦ ἐκ πλάνης τὴν ησαν μετὰ τοῦ Ρ Σ, ὅστις ὄχι μόνον ἀποκρούει τοὺς ἰσχυ-ις της αὐτοὺς, ἀλλὰ διατείνεται προσέτι ὅτι ἐν πράγματι ιχοπικὴ ἄδεια ἀφορᾷ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ· ὅτι μετ' αὐτοῦ πρὸ τοῦ γάμου καὶ μετὰ τὸν γάμον χρόνον συνέζη, καὶ ιὐτοῦ ἐν γνώσει εὐλογήθη· τούτων δ' οὕτως ἐχόντων, ἑκάτε-ὸν διαδίκων ὀφείλει ν' ἀποδείξῃ τοὺς ἰσχυρισμούς του, ἔχον-τιῤῥοὴν εἰς τὴν ὑπόθεσιν, ὡς μὴ δυναμένων τῶν ἐξετάσεων, ιῖαι ἐλήφθησαν κατὰ τὴν ἐπὶ μοιχείᾳ ἀνάκρισιν κατὰ τῆς ύσης, νὰ χρησιμεύσωσιν ὡς βάσις εἰς τὴν προκειμένην

:ειδὴ ἡ ἀπόδειξις τῶν γεγονότων αὐτῶν δύναται νὰ γίνῃ διὰ ις νομίμου μέσου καὶ διὰ μαρτύρων, διότι τὰ μέρη δὲν ἠδύ-ὁμολογουμένως νὰ ἔχωσιν ἐγγράφους ἀποδείξεις (ἄρθρ. 304 :ολιτ. δικονομίας.)

Ἀπόφ. 5492 τῆς 7 μαρτίου 1849 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

4. Δὲν ὑπάρχει νόμος κωλύων τὸν καθ' ἕβδομον ἐξ αἵματος ὸν συγγενείας γάμον, ὁ δὲ § 43 τοῦ βιβ. 4 τίτ. 6 τοῦ Ἀρμ. δὲν αὐτοκρατορικὴ, ἀλλ' ἐκκλησιαστικὴ διάταξις μὴ ὑποχρεοῦσα

ρων νόμοι, ἐν οἷς περιλαμβάνεται καὶ ὁ § 3 τοῦ κεφ. 5 τῆς νεαρᾶς ρκ, δὲν εἶχον ὑποχρεωτικὴν ἰσχὺν ἐπὶ τουρκοκρατίας· ὥστε δὲν ἐπιτρέπεται ἡ κατ' ἀναδρομὴν ἐφαρμογὴ αὐτῆς εἰς συνάλλαγμα, λαβὸν χώραν ἐπὶ τουρκοκρατίας· (περίληψις τῆς ἀποφάσεως 4879 τῆς 7 ἰουλίου 1848 ἐν 'Αθήναις ἐφετῶν).

§ 2.

Μίσθωσις [1]. Ἡ περὶ ἀναμισθώσεως οἰκημάτων διάταξις τῆς Ἐξαβίβλου τοῦ Ἁρμεν. ἰσχύει;

ὑποστηρίζεται· εἶναι ἑπομένως ἔργον μεγίστης προσοχῆς νὰ διακρίνωμεν τί εἰσήχθη ἀπὸ πνεῦμα δικαιοσύνης καὶ ἐπιεικείας.

γ] Τὰ βασιλικὰ δὲν εἶναι ἡ τελευταία πηγή, πρὸς ἣν ἀνατρέχοντες δυνάμεθα νὰ συμπληρώσωμεν τὸν 'Αρμενόπουλον· διότι δὲν ἐξεδόθησαν μὲ σκοπὸν ν' ἀντικαταστήσωσι τὰς πηγὰς τοῦ 'Ιουστινιανοῦ, καὶ εἶναι δευτέρα ἐπεξεργασία ἀτελεστέρα καὶ συνοπτικωτέρα· ἐν τούτοις ἑκάστοτε εἶναι ἀνάγκη νὰ συμβουλευώμεθα τὰ βασιλικά, ὅ ὅτι ἐνίοτε περιέχουν νεωτέρας διατάξεις, καὶ οἱ συντάξαντες αὐτά, πλησιέστεροι εἰς τὴν ἐποχήν, ἥτις ἐγέννησε τὰ πρωτότυπα, ἐπιβεβαιοῦν ἔννοιαν διασωθεῖσαν εἰς τὴν ἐποχήν των.

δ] Μόναι λοιπὸν αἱ συλλογαὶ τοῦ 'Ιουστινιανοῦ περιέχουν τὸ γράμμα τοῦ νόμου, τὸ ὁποῖον εἶναι ἡ βάσις τῆς ἑρμηνείας, ἐνῷ ὅλα τὰ λοιπὰ χρησιμεύουν ὡς βοηθήματα. 'Αλλὰ πρέπει νὰ ἐξετάζωμεν τὴν σχέσιν αὐτῶν τῶν συλλογῶν διὰ νὰ λύωμεν τὰς ἀντινομίας· ὅθεν

ε] Αἱ νεαραί, αἵτινες ἐξεδόθησαν μὲ σκοπὸν νεωτερισμοῦ καὶ βελτιώσεως, κατέχουν ὡς νεώτεραι διατάξεις τὴν πρώτην θέσιν· ἡ νεωτέρα δὲ ὑπερισχύει τῆς προγενεστέρας.

ϛ] Τί δὲ πρέπει νὰ εἴπωμεν περὶ τῶν εἰσηγήσεων, τῶν πανδεκτῶν καὶ τοῦ κώδηκος [α]; Μεταξὺ πανδεκτῶν, εἰσηγήσεων καὶ τῆς ἀρχαίας ἐκδόσεως τοῦ κώδηκος δὲν ὑπάρχει αἰτία προτιμήσεως ἑνὸς τῶν μερῶν αὐτοῦ.

Ἡ δευτέρα ὅμως ἔκδοσις τοῦ κώδηκος περιέχουσα διορθώσεις καὶ τροποποιήσεις, προτιμᾶται· ὅσα δὲ ἐκ τῆς πρώτης ἐκδόσεως ἐπαναλαμβάνονται εἰς τὴν δευτέραν, δὲν εἶναι νέα· τὰ μεταγενέστερα εἰσήχθησαν μὲ τὸν ῥητὸν σκοπὸν τῆς τροποποιήσεως, καὶ ταῦτα εἶναι ὅσα ἡμερολοῦνται ἀπὸ τῆς 30 δεκεμβρίου 533 μέχρι 19 δεκ. 534.

Μὴ δυνάμενοι νὰ κατέλθωμεν εἰς εἰδικωτέρας παρατηρήσεις, παραπέμπομεν τὸν ἀναγνώστην, διὰ τὰ περαιτέρω, εἰς τὴν ἀξιόλογον περὶ Ῥωμ. Δικαίου πραγματείαν τοῦ Κ. Καλλιγᾶ [τόμ. 1 σελ. 71 ἐπ.].

(1) Ὅρα τὰς λέξεις Ἁρμεν. § 13.—Ἁρμεδ. ἐμπορ § 60 ά.—καὶ Μίσθωσις.

(α) Ὁ κώδηξ ἐξεδόθη κατὰ τὸ ἔτος 529. Οἱ πανδέκται κατὰ τὴν 16 δεκ. τοῦ 533. Αἱ εἰσηγήσεις ἦσαν ἕτοιμοι κατὰ τὴν 23 νοεμβρίου 533· ἔλαβεν ὅμως ἰσχὺν νόμου ἀπὸ τῆς 30 δεκεμβρίου ὁμοῦ μὲ τοὺς πανδέκτας. Μετὰ ἓν ἔτος ἐφάνη ἡ νέα ἔκδοσις τοῦ κώδηκος (16 νοεμβρίου 534).

όφ. ε Επειδὴ ἡ ἐν τῷ 3 ἄρθρῳ τοῦ ἐνοικιαστηρίου ἐγγράφου
ομένη φράσις! *τρεῖς μῆνας πρὸ τῆς λήξεως τῆς προθεσμίας*
εἰδοποιοῦνται τὰ συμβαλλόμενα μέρη περὶ τῆς περαι-
ἐκμισθώσεως ἢ μὴ τῆς οἰκίας : δὲν ἐμφαίνει ὅτι τὰ μέρη
ολόγησαν ὁπωσδήποτε ν' ἀνανεοῦται ἡ ἐνοικίασις ἐν τῇ περι-
, καθ' ἣν ἤθελε παρέλθει ἡ προθεσμία ἐκείνη χωρὶς νὰ γίνῃ
οτὲ δηλοποίησις ἐκ μέρους τοῦ δημοσίου· ἀπεναντίας μάλι-
διομολόγησις ἐκείνη ἐμφαίνει, ὅτι ἡ σιωπὴ τῶν μερῶν ἐπα-
ι αὐτὰ εἰς τὴν πρώτην κατάστασιν, τουτέστιν ἐκ τῆς σιω-
ν ἕπεται, ὅτι ἐγένετο ἀναμίσθωσις τῆς οἰκίας.
ειδὴ τὸ τεμάχιον 13 § 11 τῶν πανδεκτῶν (19, 2) (καθ' ὅ,
τὰ τὸ πληρωθῆναι τὸν χρόνον τῆς μισθώσεως, συναινοῦντος
ου μέρους ὁ μισθωτὸς ἐπιμείνοι, ἀνανεοῦται εἰς ἐκεῖνον μόνον
ιαυτὸν ἡ μίσθωσις, οὐ μὴν καὶ εἰς ὅλον τὸν λειπόμενον χρό-
ιαφέρεται εἰς τὰ κτήματα τὰ διὰ τὴν γεωργίαν προσδιω-
α, ὅπερ ἐξάγεται δι' ἀναγκαίου ἀπὸ τοῦ ἐναντίου τεκμηρίου
ἑπομένης ἀντιθέσεως *in urbanum autem praediis*· ἡ δὲ
ις αὕτη στηρίζεται εἰς τὸν λόγον ὅτι συνήθως ἡ ἐντελὴς
ἀγροτικῶν κτημάτων μόνον ἐντὸς ἐνιαυσίου διαστήματος
ι νὰ ἐνεργηθῇ· ὥστε ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ἡ χορήγησις
ροτικοῦ κτήματος ἐφ' ὅλου τοῦ χρόνου θεωρεῖται ὡς μονάς·
ὅμως αὕτη δὲν ἐκτείνεται εἰς τ' ἀστυκὰ οἰκήματα, εἰς τὰ
ἡ μίσθωσις ἀνανεοῦται διὰ τοσοῦτον χρόνον, ἐφ' ὅσον ὁ
τὸς ἐνέμεινε, καθότι ἡ χρῆσις αὐτῶν δύναται καθ' ὅλα τὰ
οῦ χρόνου καὶ κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον νὰ ἐνεργηθῇ· ὥστε ἐν
ευταίᾳ ταύτῃ περιπτώσει πᾶσα στιγμὴ χρόνου θεωρεῖται ὡς
καὶ ἡ μίσθωσις ὡς δυναμένη νὰ διαλυθῇ ἀμφοτέρωθεν κατὰ
στιγμήν, ἐκτὸς ἂν τὰ μέρη κατὰ τὴν σύναψιν τοῦ συναλ-
τος ἐσκόπουν νὰ θεωρῶσι μακρύτερον χρόνου διάστημα ὡς
α χορηγήσεως, ἀλλὰ τοῦτο δὲν συντρέχει ἐπὶ τοῦ προ-
ου, ὡς διαλαμβάνει ἡ πρώτη σκέψις· ἄλλως τε ὁ Α Β δὲν
ινεν ὅτι ὁ σκοπὸς αὐτὸς δύναται νὰ ἐξαχθῇ ὡς ἐκ τῶν
μιῶν τῶν ταχθεισῶν ἐν τῷ συμβολαίῳ πρὸς πληρωμὴν τῶν
ον.
ειδὴ εἶναι μὲν ἀληθές, ὅτι τὸ ἄρθρ. 20 (Γ. Β) τῆς ἑξαβίβλου
ρμεν. διαλαμβάνει γενικὴν ἀρχὴν περὶ μισθώσεως καὶ ἀνα-
σεως πάντων τῶν κτημάτων, ἀλλὰ τὸ ἄρθρον ἐκεῖνο ἐσφαλ-
περιέλαβεν ἐν ἑαυτῷ καὶ τ' ἀστυκὰ κτήματα, περὶ ὧν οὔτε
ιδέχεται, οὔτε τὰ βασιλικά, οὔτε καμμία τῶν ἄλλων τοῦ Ρ-
υ πηγῶν διαλαμβάνει τι· καὶ κατὰ τὸν νόμον τῆς 23 φεβρ.

1835 μόνοι οἱ πολιτικοὶ νόμοι τῶν Βυζαντινῶν Αὐτοκρατόρων οἱ περιεχόμενοι εἰς τὴν ἑξάβιβλον τοῦ Ἀρμενοπούλου ἰσχύουσιν ἐν Ἑλλάδι· καὶ ὁ νόμος ἐκεῖνος δὲν ἀπαγορεύει ν' ἀνατρέχωσι τὰ δικαστήρια εἰς τὰς πηγὰς τοῦ Ῥωμ. Δικαίου πρὸς ἀνεύρεσιν τῆς ἀληθοῦς ἐννοίας τῶν διατάξεων τῶν Βυζαντινῶν Αὐτοκρατόρων· ὥστε εἰς τὸ προκείμενον ζήτημα δὲν ἔχει νόμιμόν τινα ἐφαρμογὴν ἡ ἄνευ διακρίσεως κτημάτων φράσις τῆς ἑξαβίβλου ταύτης.

Ἐπειδὴ ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἕπεται, ὅτι τὸ δημόσιον εἶναι ὑπόχρεων νὰ πληρώσῃ ἐνοίκια ἐφ' ὅσον χρόνον πραγματικῶς ἔκαμε χρῆσιν τῆς οἰκίας τοῦ ἐνάγοντος, ὅστις ὀφείλει ν' ἀποδείξῃ τὸν χρόνον τοῦτον, ἀρνουμένου τοῦ δημοσίου τοὺς ἰσχυρισμούς του. Δύναται δὲ ν' ἀποδείξῃ τὸν ἰσχυρισμὸν αὐτὸν καὶ διὰ μαρτύρων, καθότι πρόκειται περὶ πράξεως, δι' ἣν ὁμολογουμένως δὲν ἠδύνατο νὰ ἔχῃ ἔγγραφον ἀπόδειξιν, ἐπειδὴ τὸ δημόσιον κατεῖχε τὸν οἶκον ἐξ ἰδίας αὐτοῦ θελήσεως.

Ἐπειδὴ τὸ δημόσιον προτείνει ὅτι ἐπλήρωσε τῷ ἐνάγοντι δραχ-χιλίας ἀπέναντι τῶν ἐνοικίων τοῦ ὅλου χρόνου, καθ' ὃ μετὰ τὴν λῆξιν τῆς μισθώσεως τὸ οἴκημα κατείχετο παρὰ τοῦ δημοσίου· ἑπομένως ἀμφισβητουμένου τοῦ ἰσχυρισμοῦ του τούτου, τὸ δημόσιον ὀφείλει νὰ τὸν ἀποδείξῃ ἐγγράφως, διότι πρόκειται περὶ ἀντικειμένου ὑπερβαίνοντος τὰς 50 δραχμάς, καὶ δὲν ἐπροτάθη περίπτωσίς τις δυναμένη να νομιμοποιήσῃ τὴν ἐμμάρτυρον ἀπόδειξιν.

Καθόσον ἀφορᾷ τὴν ἀποθήκην.

Ἐπειδὴ, πρὶν ἢ τὸ δικαστήριον ἀποφασίσῃ τὶ ὡς πρὸς τὴν ἀποθήκην, ἔχει ἀνάγκην νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν τὸ περὶ τῆς κατὰ τὸ ἔτος 1842 μισθώσεως τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος οἰκίας ἐνοικιαστήριον, τὸ ὁποῖον τὸ δημόσιον, ἐπικαλούμενον ἤδη αὐτὸ, ὀφείλει νὰ παρουσιάσῃ κτλ. » [1].

Ἀπόφ. 5549 τῆς 22 μαρτίου 1849 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

---

[1] Σημειωτέον ὅτι οἱ ἐν Ἀθήναις ἐφέται εἶχον πρότερον ἐναντίαν νομολογίαν· ὅρα ἀπόφ. 3706, τὴν ὁποίαν ἐπεκύρωσε καὶ ὁ Ἄρειος Πάγος διὰ τῆς ἀποφάσεως 38 τῆς 6 ἰουνίου 1846, φερούσης :

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ τὸ ἄρθρ. 20 βιβλ. γ'. τίτλ. η' τοῦ Ἀρμεν. διαλαμβάνει ἐναργῶς γενικὴν ἀρχὴν περὶ τῆς μισθώσεως καὶ ἀναμισθώσεως [a] πάντων τῶν κτημάτων, μὴ ἐξαιρουμένων τῶν ἀνηκόντων εἰς τὸ δημόσιον, ἄνευ διακρίσεως, εἴτε τῶν ἀστυχῶν ἢ ἀγροτικῶν, εἴτε τῆς ἐγγράφως ἢ

(a) Ὅρα τὴν λέξιν Μίσθωσις.

αγραφή [1]. Ἐντὸς πόσων ἐτῶν ἐλάμβανε χώραν παρα- ςρὸ τῆς ἐν ἰσχύϊ νομοθεσίας τῶν Βυζαντινῶν Αὐτοκρατόρων;

ρ. « Ἐπειδὴ ἂν καὶ οἱ νόμοι τῶν Βυζαντ. Αὐτοκρατόρων οἱ- ιντες τὸ περὶ παραγραφῆς δίκαιον ἐτέθησαν ἐν ἰσχύει. Ἑλληνικὴν ἐπικράτειαν ἀπὸ τὸν ἰανουάριον τοῦ 1822 διὰ ύτου ἐν Ἐπιδαύρῳ καταστατικοῦ νόμου τοῦ πολιτεύματος, ιγματος, ἐκ τούτου δὲν ἕπεται, ὅτι καὶ πρὸ τοῦ νόμου ὅπερ ἐστὶ καὶ πρὸ τῆς ἐπαναστάσεως, δὲν ὑπῆρχεν εἰς τὴν ι νόμος κανονίζων τὰ περὶ παραγραφῆς δίκαια τῶν πολιτῶν, ὰ δύναται νὰ θεωρηθῇ ὅτι τὸ περὶ παραγραφῆς δίκαιον ἤρχισε ίᾳ ἐν Ἑλλάδι μόνον ἀπὸ τὸν ἰανουάριον τοῦ 1822, καθόσον α καὶ ἤδη ὁ ἐκκαλῶν ἰσχυρίζεται ὅτι τὸ τῆς παραγραφῆς ι ἴσχυε καὶ κατὰ τοὺς πρὸ τῆς ἐπαναστάσεως ἐπικρατοῦντας άδι ὀθωμανικοὺς νόμους, καὶ κατ' αὐτοὺς ἡ παραγραφὴ ἦτο ντομωτέρα, ὁ δὲ ἐφεσίβλητος καμμίαν περὶ τούτου ἀντίῤ- δὲν ἔφερε.

ειδὴ ἐπὶ τοῦ προκειμένου ὁ ἐκκαλῶν, προτείνων πρὸς ἀντίῤ- τῆς κατ' αὐτοῦ περὶ τῶν προκειμένων πέντε ἐλαιοδένδρων χητικῆς ἀγωγῆς τῆς ἐφεσιβλήτου τὴν ἔνστασιν τῆς τριακον- ὺς παραγραφῆς, ἰσχυρίζεται ὅτι τὰ ἐν τῇ ἀγωγῇ τῆς ἀντιδί- ου περιγραφόμενα ἐλαιόδενδρα νέμεται καλῇ τῇ πίστει πρὸ τῶν ὡς προῖκα τῆς συζύγου του· ὅθεν τοῦ ἰσχυρισμοῦ τούτου ος ἐπιῤῥοὴν εἰς τὴν ἀπόφασιν τῆς ὑποθέσεως, πρέπει νὰ ἐπι- ῇ εἰς αὐτὸν ἡ ἀπόδειξις, ἥτις καὶ διὰ τὴν φύσιν της καὶ ὡς ραγματικὰ περιστατικὰ λαβόντα χώραν πρὸ τῆς ἐν ἰσχύει

ρως γενομένης μισθώσεως· ὅθεν ἐπὶ τοῦ προκειμένου τὸ ἐνταῦθα ἐφε- διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του, δι' ἧς ἀνεγνωρίσθη ὡς ἐκ εἰς αὐτὸ ὑποβληθέντων πραγματικῶν περιστατικῶν ἡ ὕπαρξις τῆς ηρᾶς ἀνανεώσεως, ὀρθῶς ἐφήρμοσε τὴν ἀρχὴν τοῦ εἰρημένου ἄρθρ. 20, τοῦτο τόσον μάλιστα δικαίως, καθόσον, οὔσης τῆς διαληφθείσης ἀρχῆς μοστέας καὶ εἰς τὰς ἀναμισθώσεις τῶν κτημάτων τοῦ δημοσίου, εἰς ποῖον ἐπιτρέπει ὁ νόμος 4 βιβλ. 2 τίτλ. 54 τοῦ κώδ. τὰ προνόμια τῶν ίκων, δὲν ὑπάρχει λόγος διὰ νὰ μὴν ἐφαρμοσθῇ εἰς τὴν ἀναμίσθωσιν ἰδιωτικῶν κτημάτων.

Διὰ ταῦτα ἀναιρεῖ κτλ.»

ημ. Ὅρα τὴν ἐν Θέμιδι [τόμ. 4 σελ. 339] διατριβήν.

1) Ὅρα τὴν λέξιν Παραγραφή.

πολ. δίκον. ἀναφερομένη δύναται νὰ γείνῃ καὶ διὰ μαρτύρων.
'Απόφ. 4926 τῶν ἐν 'Αθήναις ἐφετῶν τῆς 17 Αὐγούστου 1848.

§ 4.

Τόκος [1]. Ἡ περὶ τόκων διάταξις τῆς ἐξαβ. τοῦ Ἀρμεν. δὲν δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ εἰς τοὺς πρὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτῆς (25 φεβρ. 1822) δεδουλευμένους καὶ κατὰ τὸ πλεῖστον μέρος πεπληρωμένους ἑκουσίως τόκους, διότι οἱ οὐσιαστικοὶ νόμοι δὲν λαμβάνουν ἀναδρομικὴν δύναμιν.—(ἀπόφ. 125 τοῦ 1843 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν, ἣν ὅρα ἐν τῇ λέξει Ἁρμοδ. πολιτ. ἐν γένει σελ. 269).

§ 5.

Τριμοιρία. *'Η περὶ τριμοιρίας διάταξις τοῦ 'Αρμεν. ἔχει ἰσχὺν νόμου ἐν 'Ελλάδι;* Ὄχι.

Ἡ ἐν τῇ πόλει καὶ τῇ περιφερείᾳ Νησίου ὕπαρξις ἐθίμου περὶ τριμοιρίας δὲν ἐβεβαιώθη· διότι ἐκ τῶν μαρτύρων δὲν προκύπτει τὸ οὐσιῶδες πρὸς ἀναγνώρισιν κανόνος τινὸς ὡς ἐθίμου στοιχεῖον τῆς μετὰ προθέσεως ἐφαρμογῆς αὐτοῦ ὡς ὑποχρεωτικοῦ· ἀπ' ἐναντίας μάλιστα ἐκ τῶν μαρτύρων ἐπρόκυψεν ὅτι μᾶλλον συμβιβαστικῶς καὶ πρὸς ἀποφυγὴν προσφυγῆς εἰς τὰς δικαστικὰς ἀρχὰς ἐγένετο ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ περὶ τριμοιρίας κανόνος· τὸ δὲ περὶ τοῦ κανόνος αὐτοῦ περιεχόμενον τῆς ἑξαβίβλου τοῦ Ἁρμεν. παραγόμενον ἀπὸ διάταξιν πατριαρχικήν, ἐ ᾧ μόνοι οἱ ἐν τῇ ἑξαβίβλῳ αὐτοκρατορικοὶ νόμοι ἰσχύουν, δὲν δύναται νὰ λάβῃ νόμιμον ἐφαρμογήν.

Περίληψις ἐκ τῆς ἀποφάσεως 5146 τῆς 29 νοεμβρίου 1848 τῶν ἐν 'Αθήναις ἐφετῶν [2].

ΣΗΜ. Εἰς Ναύπλ. ἐπεκράτησε τὸ ἔθιμον τῆς τριμ; Ὅρα τὴν λ. Ἀρμεν. σ. 433.

---

(1) Ὅρα τὰς λέξ α) τόκος. β') 'Α ν α δ ρ ο μ ι κ ὴ δ ύ ν α μ ι ς—γ') 'Αρμεν. § 13—20 καὶ σελ. 375 καὶ ἐπ.

(2) Οἱ ἐν Ναυπλίῳ ἐφέται (ἀπόφ. 131 τοῦ 1848) ἐξεφράσθησαν οὕτω πως ἐπὶ τοῦ ζητ. αὐτοῦ.

« 'Επειδὴ ἀπὸ τοὺς μάρτυρας τῶν τῆς ἀποδείξεως μαρτύρων Α Κ, Κ Π,Π Α Σ, Δ Κ, Κ Κ, Α Γ, Α, Κ, Χ Κ, Μ Ε καὶ Δ Μ, καὶ αὐτῶν τῶν τῆς ἀποδείξεως, Δ Α καὶ Α Κ, ἀποδεικνύεται ἐν γένει. ὅτι πρὸ τῆς ἐπαναστάσεως καὶ μὲ αὐτὴν κατά τε τὴν πόλιν Νησίου καὶ τὰ πέριξ αὐτῆς, ὅταν συνέβαινε ν' ἀποθάνῃ τις τῶν χριστιανῶν συζύγων ἐπὶ τέκνοις, τὰ ὁποῖα ἤθελον ἀποθάνει μετ' αὐτόν, ἦτο συνήθεια νὰ διανέμηται ἡ περιουσία αὐτοῦ μεταξὺ τοῦ ἐπιζῶντος συζύγου καὶ τῶν πλησιεστέρων συγγενῶν τοῦ ἀποθανόντος, φυλαττομένου, διὰ τὰ ἔξοδα τῆς κηδείας καὶ τὰ λοιπὰ ψυχικὰ τῶν ἀποθανόντων, τοῦ τριτημορίου τῆς περιουσίας, τὸ περίσσευμα τοῦ ὁποίου ὅμως ἐπίσης εἰς τοὺς αὐτοὺς ἀπεδίδετο· καὶ ὅταν ὡς πρὸς τοῦτο ἐγείρετο διαφορὰ κατὰ τὴν Μεσσηνίαν, ἦτον συνήθεια νὰ προσφεύγουν οἱ διαφερόμενοι εἰς τὸν Ἀρχιερέα ἢ τοὺς προεστῶτας, οἵτινες τοὺς ἐσυμβίβαζον, καί, μὴ συμβιβαζομένων, ὁ ἀρχιερεὺς ἀπεφάσιζεν ἐπὶ τῇ

6. Η τοῦ Αρμενοπούλου διάταξις 88 (γ. γ) περὶ ἐμποιή- κτημάτων ὑπὸ τοῦ δημοσίου ἰσχύει;

; πρὸς τὸ ζήτημα τοῦτο βλέπε α) τὸν § 10 τῆς ἐν τῷ Εὑρ. ἀγωγαί.—β) *Troplong, vente n.* 243 —γ) πραγματείαν Ρωμ. Δικαίου ὑπὸ Καλλιγᾶ βιβλ. 6 § 156, 164.—δ) τὸν 8 τῆς ἐν τῷ Εὑρετ. λέξ. *Ἁρμοδιότης πολιτική ἐν γένει*— κελδ. § 269.—ς) ἀπόφασίν τινα τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν, σιευθεῖσαν τὴν 12 Δεκεμβρίου 1848 εἰς δίκην ἀφορῶσαν τὸ εισι — 5) τὸν § 74 τῆς λ. Ἀγοραπωλησία.

7. Η περὶ βίας διάταξις τοῦ Αρμεν. ὑπερισχύει τῆς ἐν τῷ ικι; ὅρα τὴν ἐν τῷ Εὑρετ. λέξ. *Βία.*

τῆς ἄνω εἰρημένης συνηθείας· καὶ τοὺς μὴ πειθομένους ὁ ἀρχιερεὺς οίονε δυνάμει τοῦ ἀφορισμοῦ καὶ ἐξωεκκλησιασμοῦ νὰ δεχθῶσι τὴν κσιν.

πειδὴ καθὼς δὲν εἶναι δυνατὸν ν' ἀποδίδωμεν πάντων τῶν νόμων μὸν, οὕτω δὲν πρέπει νὰ ἐξετάζωμεν διὰ ποῖον λόγον καὶ κατὰ ποῖον ν ἓν ἔθιμον ἐπεκράτησεν, ἀλλ' ἀποδειχθὲν ὅτι ἐπικρατεῖ πρέπει νὰ λάττωμεν (50, Β. 2, 2)· εἶν' ἑπομένως ἀδιάφορον ἂν τὸ προκείμε- ική τὸν ἀρχὴν αὐτοῦ ἄλλοθεν ἢ ἀπὸ τὴν νεαρὰν τοῦ πατριάρχου ιασίου τροπολογηθεῖσαν, καὶ ἂν οἱ ἀρχιερεῖς ἐφήρμοζον αὐτὴν ὡς ἢ ὡς ὀρθήν τινα γνώμην, ἢ ὡς ἔθιμον· ὁ δὲ λόγος ὅτι ἡ νεαρὰ αὕτη κκλησιαστικὴ καὶ ἐγένετο πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ κλήρου, καὶ διὰ τοῦτο χιερεῖς πρὸς τὸ ἑαυτῶν συμφέρον τὴν ἐφήρμοζον, εἶναι ἀνυπόστατος, ἡ ῥηθεῖσα Νεαρὰ περιεχομένη εἰς τὴν ἐξάβιβ. τοῦ Ἁρμεν. εἰς τοὺς καὶ 95 βιβλ. έ. τίτλ. ή. δὲν εἶναι ἁπλῶς ἐκκλησιαστική, ἀλλ' ἐξε- ἀπὸ τὴν σύνοδον ἐπὶ τοῦ εἰρημένου πατριάρχου κατὰ διαταγὴν τοῦ αὐτοκράτορο. Ἀνδρονικοῦ Παλαιολόγου. (ἴδε συνοδικὸν, τυπωθὲν ἐν ιᾳ τῷ 1672, σελ. 156), οὐδὲ ἤθελε τὴν καταχωρήσει ὁ Ἁρμεν. εἰς ἐξάβιβλόν του, ἐὰν δὲν ἤθελεν ἔχει αὐτοκρατορικὴν ἐπικύρωσιν καὶ κῦρος ι· ὥστε καὶ ἂν ὡς ἔθιμον δὲν ἴσχυεν, ἔπρεπε ἀ ἰσχύῃ ὡς νόμος· καὶ τὸ μερίδιον τῶν ψυχικῶν δὲν προσδιορίζεται διὰ τὸν κλῆρον καὶ τὴν ισίαν, ἀλλὰ διαχειρίζεται ἐλευθέρως ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς ἰδίους συγγενεῖς τὰ νενομισμένα καὶ κατὰ βούλησιν· ἐκ δὲ τούτου προέκυψε καὶ δια- τοῦ νὰ μὴ γίνεται πάντοτε ἀκριβὴς τριμοιρία, καὶ τὸ μερίδιον τῶν ιῶν ἀπὸ κοινοῦ καταβαλλομένων, ἦτον ἀπροσδιορίστως ἔλαττον τοῦ ι, ἥτις ὅμως δὲν μετέβαλε τὴν βάσιν τοῦ ἐθίμου, τὸ ὁποῖον διὰ τοῦτο ο τῆς τριμοιρίας ὄνομα ἐφύλαξεν· ἡ δὲ ἑτέρα παραλλαγὴ, ὅτι ἐξετάθη καίωμα καὶ εἰς ἄλλους συγγενεῖς, μετέβαλε τὸν νόμον εἰς ἔθιμον.»

μ. Ὁ Ἄρειος Πάγος, ἀναιρῶν τὴν ἀπόφασιν αὐτῶν, ἐξέδωκε τὴν ιθ. 162 τοῦ 1848 ἀπόφασιν, ἣν εὑρίσκετε ἐν τῇ λέξει Ἀρχιερεῖς 178.

§ 8 Κατὰ τὸν φεβρ. τοῦ 1825 αἱ Ἀθῆναι ἀπετέλουν μέρος τοῦ ἑλληνικοῦ κράτους, καὶ ἑπομένως ἴσχυον ἐν αὐτῷ τούτῳ οἱ ῥωμ. νόμοι.

Ἀπόφ. 2325 τῆς 17 Ἰουλίου 1842 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

§ 9. Ὑπὸ τὸ τουρκικὸν κράτος, τὸ δίκαιον τῶν νεκρῶν δὲν εἶχεν ἰσχὺν νόμου· ἀπόφ. 5251 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν (Νομικῆς σελ. 500)

§ 10. Ὁ λόγος ὅτι κατὰ τοὺς κανόνας τῆς ἐν Τριδέντῳ συνόδου τὸ ἐπίδικον κτῆμα εἶναι κληρικὴ προικοδότησις, καὶ ὡς τοιαύτη ἀναπαλλοτρίωτος, εἶναι χωρὶς βάσιν. καθότι τὰ ἑλληνικὰ δικαστήρια δὲν δύνανται νὰ λάβουν ὑπ' ὄψιν κανόνας, οἵτινες δὲν ἔχουν ἰσχὺν νόμου ἐν Ἑλλάδι.

Ἀπόφ. 33 τοῦ 1841 Ἀρείου Πάγου.

Γ.

ΓΑΜΟΣ.

Ὅρα τὰς λέξεις α) Γυνή· β) προίξ. γ) γνησιότης φυσικῶν τέκνων· δ) κληρονομία· ε) διατροφή· ς') μήνυσις.—ζ) τὴν ἐν Θέμ. ἀκτρίβην, τόμ. 3 σελ. 409. 206—καὶ τόμ. 2 σελ. 4 ἐπ.

Πίναξ λεκτικὸς τῶν ἐν τῇ λέξει Γάμος ἐμπεριεχομένων.

Περίληψις.

ένει.

) γάμος προϋποθέτει ἐκκλησιαστικὴν τελετήν.
ὁ συνοικέσιον διὰ νὰ ἔχῃ κῦρος πρέπει νὰ λαμβάνῃ χώραν ἱερὰ εὐλογία.
Η τῆς 3 ἀπριλίου 1835 ἐγκύκλιος τῆς ἱερᾶς συνόδου περὶ γάμου χει ἰσχὺν νόμου;
Ὑπάρχει νόμος κωλύων τὸν γάμον εἰς τὴν καθ' ἕβδομον ἐξ ἵματος βαθμὸν συγγένειαν.
Δεύτερος βαθμὸς τριγενείας.
Ἡ ἑβδόμου βαθμοῦ συγγένεια ἐπιφέρει τὴν ἀκύρωσιν τοῦ γάμου;
—μὴ συναίνεσις τοῦ πατρός.
Εἰς ποίας περιπτώσεις ἡ μεταγενεστέρα συνοίκησις καὶ τεκνοποίησις ἐπικυροῦσι τὸν ἐξ ἀρχῆς ἄκυρον γάμον;
Ἡ περὶ γάμου συναίνεσις εἶναι ἔγκυρος ὅταν μεσολαβῇ πλάνη εἰς τὸ πρόσωπον.
Ἡ ἔνστασις ὅτι γάμος τις ἐξετελέσθη διὰ βίας ἐντὸς πόσου χρόνου δύναται νὰ προταθῇ;
Ὡσαύτως.
. Ἡ βία καθιστᾷ ἄκυρον τὸ συνάλλαγμα τοῦ γάμου.
. Ἡ τῆς βίας ἔνστασις προτείνεται καὶ παρεμπιπτόντως.

') *Γάμος.—προδκ. ζητήματα ληξίαρχοι κτλ.*

. Ὅταν ζητῆται ἡ ἀκύρωσις τοῦ δευτέρου γάμου, δύναται ὁ εναγόμενος νὰ προτείνῃ δι' ἐνστάσεως τὴν ἀκύρωσιν τοῦ πρώτου;
. Γυνὴ ἐκβιαζομένη νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν συζυγικὴν οἰκίαν, δύναται νὰ προτείνῃ παρεμπιπτόντως τὸ ἄκυρον τοῦ γάμου;
5. Τὸ ποινικὸν δικ. ὀφείλει ν' ἀναβάλῃ τὴν δίκην ὅταν προτείνεται ἡ ἀκυρότης τοῦ γάμου;
6. Ὡσαύτως.
7. Ὡσαύτως.
8. Ληξίαρχοι.
9. Ἀρχιερεῖς ἀπεφάσιζαν περὶ διαστάσεως συζύγων;
10. Ὁμολογία καὶ ὅρκος τῶν συζύγων.
11. Ἐξώδικος ὁμολογία.
12. Προστίθενται νέοι περὶ διαζεύξεως λόγοι;

§ 23. Οἱ παλαιοὶ λόγοι τῆς διαζεύξεως χρησιμεύουν πρὸς συμπλήρωσιν τῶν νέων;

§ 24. Νομίμου ὄντος τοῦ λόγου τῆς διαζεύξεως ἐνεργοῦνται τὰ παρὰ τῶν ἄρθρ. 682, 683.

§ 25. Διὰ νὰ κινηθῇ ἡ περὶ διαζυγίου ἀγωγή, ἀπαιτεῖται καὶ ἡ συναίνεσις τῶν γονέων;

Δ) *Χωρισμὸς ἀπὸ κοίτης καὶ τραπέζης.*

§ 26. Ἔθιμον περὶ διαστάσεως.

§ 27. Ἔθιμον περὶ χωρισμοῦ ἀπὸ κοίτης καὶ τραπέζης.

§ 28. Διὰ ποίους λόγους οἱ σύζυγοι δύνανται νὰ ζητήσωσι τὸν ἀπὸ τραπέζης καὶ κοίτης χωρισμόν;

§ 39. Ὡσαύτως.

§ 30. Ὡσαύτως.

Ε) *Διαδικασία.*

§ 31. Προκειμένου λόγου περὶ χωρισμοῦ ἀπὸ τραπέζης καὶ κοίτης, ἡ συζήτησις γίνεται κεκλεισμένων τῶν θυρῶν;

§ 32. Οἱ δανεισταὶ δύνανται νὰ προσβάλωσι τὴν ἀπόφασιν, ἥτις ἀφορᾷ τὸν χωρισμὸν τῶν κτημάτων τῶν συζύγων;

§ 32. Τοιχοκόλλησις τῆς ἀναφορᾶς.

§ 33. Ἀπόπειρα συμβιβασμοῦ δὲν ἀπαιτεῖται εἰς τὴν περὶ ἐπιστροφῆς τῆς συζύγου ἀγωγήν.

§ 34. Οἱ ἀποῤῥιφθέντες εἰς τὴν περὶ ἑνώσεως τῶν συζύγων διαδικασίαν λόγοι δύνανται νὰ προταθοῦν εἰς τὴν περὶ διαζυγίου;

§ 35. Πρὸ τῆς περὶ διαζεύξεως ἀγωγῆς ἐνεργοῦνται τὰ παρὰ τοῦ ἄρθρ. 685.— Ανταγωγή.

§ 36. Ἐκβιάζεται ἐνόπλως ἡ σύζυγος νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν συζυγικὴν οἰκίαν;

§ 37. Ὡσαύτως.

§ 38. Ὡσαύτως.

§ 39. Ὑπηρέται ἐξετάζονται ὡς μάρτυρες;

Ϛ) *Διαζύγιον.*

§ 40. Ἡ γυνὴ δύναται νὰ χωρισθῇ ἀπὸ τὸν σύζυγόν της, ἐὰν οὗτος ἐγγραφῇ κατηγορῶν αὐτὴν ἐπὶ μοιχείᾳ καὶ δὲν ἀποδείξῃ αὐτήν. Τοῦτο δὲ δὲν λαμβάνει χώραν ὅταν δὲν εἰσαχθῇ κατηγορία.

§ 41 Ἡ κατηγορία πρέπει νὰ διεξαχθῇ αὐτοπροσώπως.

§ 42. Ἀρκεῖ ἁπλῆ ἔγκλησις;

§ 43 Ὡσαύτως.

§ 44. Ὡσαύτως.

§ 45. Ὡσαύτως.

§ 46. Συνεύρεσις τοῦ ἀνδρὸς μετ' ἄλλης γυναικὸς εἶναι λόγος διαζυγίου;

§ 47. Ὡσαύτως.

§ 48. Ὡσαύτως.

§ 49. Ἐπιβουλὴ τῆς ζωῆς τῆς γυναικός· ποία λογίζεται τοιαύτη;

§ 50. Εἶναι λόγος διαζυγίου;
§ 51. Δὲν προτείνεται κατὰ πρῶτον ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν.
§ 52. Ὁ λογος ὅτι ἐξελέξατο τὶς τὸν μονήρη βίον δύναται νὰ προταθῇ ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν;
§ 53. Ἡ δὲ ἐπιβουλὴ τῆς ζωῆς;
§ 54. Ἡ μανία δίδει χώραν εἰς διάζευξιν;
§ 55 Ὡσαύτως.
§ 56. Ὑπάρχει λόγος διαζυγίου ὅταν ἡ γυνὴ μείνῃ ἔξω τοῦ οἴκου.
§ 57. Ὡσαύτως.
§ 58. Ὡσαύτως.
§ 59. Τὶς ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει κερδαίνει τὴν προῖκα; Κληρόνόμος.
§ 60. Ἡ τῆς κοίτης ἀπραξία δίδει ἀφορμὴν εἰς διαζύγιον;
§ 61 Ἡ πρὸς γάμον ἀνικανότης;
§ 62. Ὁ σεληνιασμὸς;
§ 63. Παράβασις τῆς περὶ τὸν γάμον πίστεως προτείνεται καὶ ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν;
§ 64. Ἀόριστος λόγος δὲν δίδει ἀφορμὴν εἰς διαζύγιον.
§ 65. Ἐὰν ὁ ἀνὴρ κατηγορήσῃ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ ὡς μοιχαλίδα, κατόπιν δὲ συμβιώσῃ μετ' αὐτῆς, ἐξαλείφεται ἡ βάσις τοῦ περὶ διαζεύξεως λόγου;
§ 66. Ὡσαύτως.
§ 67. Ἐπικυροῦται ὁ διὰ βίας γενόμενος γάμος διὰ τῆς συμβιώσεως.
§ 68. Ὅταν ἡ διάλυσις τοῦ γάμου ζητῆται ἕνεκα μοιχείας, ἀπαιτεῖται νὰ γίνεται προηγουμένως δίκη ἐνώπιον τοῦ ποιν. δικαστηρίου;
§ 69. Ὁμοίως.
§ 70. Ὁμοίως.
§ 71. Ὡσαύτως.

Ζ) *Μνηστεία.*

§ 72. Τὸ περὶ μνηστείας συνάλλαγμα διαλύεται καὶ διὰ τῆς μονομεροῦς μεταμελείας—ἀπόδοσις τῶν ληφθέντων.
§ 73. Γαμικὸν ποινικὸν πρόστιμον.
§ 74. Ὡσαύτως.
§ 75. Ἀνηλίκου οὔσης τῆς μνηστῆς, ποῖα πράγματα ἀποδίδονται;
§ 76. Γονεῖς δεχθέντες ἀρραβῶνα ἐν ὀνόματι τῆς ἀνηλίκου θυγατρός των.
§ 77. Διαλυομένης τῆς μνηστειας, ἀποδίδονται τὰ ἐπ' ἐλπίδι τοῦ μέλλοντος γάμου δοθέντα· οἰκοδομαί, διατροφή.

Α' Γάμος ἐν γένει [1].

§ 1. Ὁ γάμος προϋποθέτει ἐκκλησιαστικὴν τελετήν· ὥστε

---

(1) Ὑπομνήσεις τινές.
α. Ἄδεια πρὸς πώλησιν τῶν κτημάτων τῆς ὑπάνδρου γυναικός· ὅρα α. τὴν λέξ. Ἀλλοδαποὶ § 13—6'. τοὺς § 162 καὶ 230 τῆς λέξ. Ἁρμοδ πολιτ. ἐν γένει — γ'. τὴν λέξ. Δωρεά,

ταύτης μὴ προηγηθείσης, γάμος δὲν ὑπάρχει· (89 Νεαρὰ τοῦ Λέοντος).

'Απόφ. ποιν. 'Αρείου Πάγου ρυγ τῆς 3 μαρτίου τοῦ 1838.

§ 2. Κατὰ τὴν 89 Νεαρὰν τοῦ Λέοντος (περιεχομένην εἰς τὴν ἐξάβιβλ. ἀριθ. 19 βιβ. 4 τίτ. 4) διὰ νὰ ἔχῃ κῦρος τὸ συνοικέσιον ἀπαιτεῖται νὰ λαμβάνῃ χώραν ἡ ἱερὰ εὐλογία, ὥσπερ διατυποῦται παρὰ τῆς ὀρθοδόξου ἀνατολικῆς ἐκκλησίας, εἰς ἣν ὑπάγεται ἡ γυνή· ἄρα ὅταν τὸ συνοικέσιον ἐτελέσθη ὑπὸ ἱερέως τοῦ δυτικοῦ δόγματος, ὁ γάμος εἶναι ἄκυρος [1].

'Απόφ. 3560 τῆς 15 σεπτεμβρ. 1845 τῶν ἐν 'Αθήναις ἐφετῶν.

§ 3. Ἡ περὶ γάμου τῆς 2 ἀπριλίου 1835 ἐγκύκλιος τῆς ἱερᾶς συνόδου ἔχει ἰσχὺν νόμου;

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ ἡ ἱερὰ σύνοδος τοῦ Βασιλείου τῆς Ἑλλάδος ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἐκδίδῃ διατάξεις ἀφορώσας τὰ κατὰ τὸν γάμον, καθ' ὅσον αὗται δὲν ἀνάγονται εἰς τὴν πολιτικὴν συμφωνίαν, αἱ δὲ διατάξεις αὗται ἔχουσιν ἰσχὺν νόμου, ἐπικυρονόμεναι ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως καὶ δημοσιευόμεναι διὰ τῆς ἐφημερίδος αὐτῆς (ἄρθρ. 14 καὶ 15 τοῦ ἀπὸ 23 ἰουλίου 1833 διαταγματος).

Ἐπειδή, τούτων οὕτως ἐχόντων, ἡ ἀπὸ 2 ἀπριλίου 1835 ἐγκύκλιος τῆς ἱερᾶς συνόδου ἔχει ἰσχὺν νόμου, καθότι, κηρύττουσα ὡς ἀκύρους τοὺς γενομένους ἄνευ ἐγγράφου ἀδείας τοῦ κατὰ τόπον ἐπισκόπου γάμους, ἀφορᾷ ἀντικείμενον ὑπαγόμενον εἰς τὰ καθήκοντα τῆς ἱερᾶς συνόδου· προηγήθη δὲ αὐτῆς ἡ ἔγκρισις τῆς κυβερνήσεως, ὡς ῥητῶς διαλαμβάνει ἡ ἐγκύκλιος καὶ τὰ μέρη δὲν ἀμφι-

---

β'. Πολιτ. θάνατος. 'Αμνηστεία. ὅρα τὴν λέξ. 'Αμνηστεία § 9,

γ'. Ἄδεια πρὸς τὸ παρίστασθαι· ὅρα τὴν λέξ. ἀναίρεσις § 86.

δ'. Τρίτου ἀνακοπὴ ὅταν διατάττηται διαζύγιον.—Δανεισταί· ὅρα τὴν λέξ. Ἀνακοπὴ τρίτου § 46 38, 39.

ε. Διαζύγια ἐξέδιδαν οἱ ἀρχιερεῖς; ὅρα τὴν λέξ. ἀρχιερεῖς.

ς'. Γαμικὴ κοινωνία κτημάτων· ὅρα τὴν λέξ. ἀπογραφὴ § 14.

ζ'. Πολιτικὴ ἀγωγὴ περὶ ἀποζημιώσεως ἕνεκα κολασίμου πράξεως· ὅρα τὴν λέξ. ἀποζημίωσις σελ. 190 καὶ ἐπ. (ἰδίως δὲ τοὺς §§ 16, 21, 23, 24, 34, 58).

η'. Ἀγωγὴ περὶ ἐπανόδου τῆς συζύγου εἰς τὰ γαμικὰ χρέη της. Ἀπόπειρα πρὸς συμβ—ὅρα τὴν λέξ. Ἀπόπειρα πρὸς συμβ. σελ. 362.

θ'. Γυνὴ ὕπανδρος ἐμπορευομένη· ὅρα κατωτ. τὴν λέξ. Γυνή.

ι. Γύφτων γάμος. Ὅρα τὴν λ. Ἀρμενόπ. σ. 437.

(1) Ἐπρόκειτο περὶ γάμου μεταξὺ Γάλλου καὶ Ἑλληνίδος, ἡ δὲ ἀπόφ. αὕτη εἶναι ἴσως ἐσφαλμένη.

ιτησαν, καὶ ἐδημοσιεύθη διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως· ἦτο δὲ ἀνάγκη, ὡς ὁ ἐναγόμενος ἐπρότεινε, νὰ δημοσιευθῇ καὶ ἐγκρίνον τὴν ἐγκύκλιον διάταγμα, διότι τοιοῦτόν τι δὲν ἀπαιτεῖ καταστατικὸν τῆς συνόδου, δυνάμει τοῦ ὁποίου ἡ ἐγκύκλιος νη ἔχει ἰσχὺν νόμου.

Ἐπειδὴ, κατὰ γενικὸν τοῦ δικαίου κανόνα περιεχόμενον καὶ τῷ τεμαχίῳ 116 § 2 τῶν πανδεκτῶν *de regulis juris*, ἡ γάμου συναίνεσις δὲν λογίζεται ἔγκυρος, ὅταν μεσολαβῇ ίνη ὡς πρὸς τὸ πρόσωπον, μὲ τὸ ὁποῖον ἐσυζεύχθη ὁ τὴν πλάνην προτείνων· ἡ πλάνη δὲ αὕτη δὲν ἐπιφέρει τὴν ἀκύρωσιν τοῦ ιου εἰμὴ ὅταν ἀντὶ ἑνὸς προσώπου ἀντεκατέστη ἕτερον φυσικὸν σωπον, οὐχὶ δὲ καὶ ὅταν τὸ πρόσωπον, μὲ τὸ ὁποῖον ἦλθεν εἰς ιον ὁ λόγῳ πλάνης τὴν ἀκύρωσιν αὐτοῦ ζητῶν, παρέστησεν τὸ ὑπὸ ἀλλότριον ὄνομα, καὶ ὑπὸ ἀλλότριον ὄνομα ἔλαβε τὴν τοῦ νόμου ἀπαιτουμένην ἄδειαν τοῦ κατὰ τόπον ἐπισκόπου, ὅτι ἡ συναίνεσις δὲν στρέφεται εἰς τὸ ὄνομα τῶν μελλονύμφων, ' εἰς τὸ πρόσωπον αὐτῶν.

Ἐπειδὴ ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἡ μὲν ἐνάγουσα προτείνει ὅτι ἡ τοῦ σκόπου ἄδεια ἐξεδόθη ἐν ὀνόματι τοῦ Σ Κ καὶ αὐτὸν τῇ παρέσαν ὡς σύζυγον· ἐν ἄλλαις λέξεσιν, ἰσχυρίζεται ὅτι συνήνεσε νὰ νδρευθῇ μὲ αὐτὸν (τὸν Σ Κ), καὶ ἀντ' αὐτοῦ ἐκ πλάνης τὴν όγησαν μετὰ τοῦ Ρ Σ, ὅστις ὄχι μόνον ἀποκρούει τοὺς ἰσχυιούς της αὐτοὺς, ἀλλὰ διατείνεται προσέτι ὅτι ἐν πράγματι τισκοπικὴ ἄδεια ἀφορᾷ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ· ὅτι μετ' αὐτοῦ ὺν πρὸ τοῦ γάμου καὶ μετὰ τὸν γάμον χρόνον συνέζη, καὶ ' αὐτοῦ ἐν γνώσει εὐλογήθη· τούτων δ' οὕτως ἐχόντων, ἑκάτετῶν διαδίκων ὀφείλει ν' ἀποδείξῃ τοὺς ἰσχυρισμούς του, ἔχονἐπιῤῥοὴν εἰς τὴν ὑπόθεσιν, ὡς μὴ δυναμένων τῶν ἐξετάσεων, ποῖαι ἐλήφθησαν κατὰ τὴν ἐπὶ μοιχείᾳ ἀνάκρισιν κατὰ τῆς ιούσης, νὰ χρησιμεύσωσιν ὡς βάσις εἰς τὴν προκειμένην ιν.

Ἐπειδὴ ἡ ἀπόδειξις τῶν γεγονότων αὐτῶν δύναται νὰ γίνῃ διὰ τὸς νομίμου μέσου καὶ διὰ μαρτύρων, διότι τὰ μέρη δὲν ἠδύιο ὁμολογουμένως νὰ ἔχωσιν ἐγγράφους ἀποδείξεις (ἄρθρ. 304 πολιτ. δικονομίας.)

Ἀπόφ. 5492 τῆς 7 μαρτίου 1849 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

4. Δὲν ὑπάρχει νόμος κωλύων τὸν καθ' ἕβδομον ἐξ αἵματος μὸν συγγενείας γάμον, ὁ δὲ § 43 τοῦ βιβ. 4 τίτ. 6 τοῦ Ἀρμ. δὲν ι αὐτοκρατορικὴ, ἀλλ' ἐκκλησιαστικὴ διάταξις μὴ ὑποχρεοῦσα

τοὺς ἄλλα δόγματα πρεσβεύοντας, καὶ κατ' αὐτὸ ἔτι τὸ καταστατικὸν τῆς Ἑλληνικῆς ἐκκλησίας διάτ. τῆς 23 ἰουλίου 1843.

'Απόφ. 19 τοῦ 'Αρείου Πάγου τοῦ 1845.

§ 5. Γάμος εἰς δεύτερον βαθμὸν τριγενείας δὲν ἀπαγορεύεται.

Απόφ. «Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ παράρτημα τοῦ νόμου περὶ διαθηκῶν, δὲν εἶναι μὲν δεκτοὶ μάρτυρες εἰς διαθήκας, πρὸς τοῖς ἄλλοις, καὶ οἱ ἐξ ἀγχιστείας συγγενεῖς τῶν κληρονόμων μέχρι τοῦ βαθμοῦ τοῦ κωλύοντος τὸν γάμον, ἀλλ' ὁ μάρτυς τῆς περὶ ἧς πρόκειται διαθήκης Ι Ρ ἔχων σύζυγον τὴν μητρυιὰν τῆς μητρὸς τῆς κληρονόμου τῆς καὶ ἀναιρεσιβλήτου, εἶναι συγγενὴς ταύτης ἐκ τριγενείας καὶ οὐχὶ ἐξ ἀγχιστείας συγγενὴς, ὡς ὁ νόμος ἀπαιτεῖ, διότι ἡ ἐξ ἀγχιστείας συγγένεια, κατὰ τὸν νόμον 483 τοῦ βιβλ. 38 τίτλ, 10 τῶν πανδ. εἶναι ἡ ἐκ δύο γενῶν συναπτομένη· ἂν δὲ ἐκκλησιαστικοὶ συγγραφεῖς ὑπὸ τὸ ὄνομα τῆς ἀγχιστείας περιλαμβάνουν καὶ τὴν τριγένειαν, πάλιν οὐδεμία ῥητὴ διάταξις νόμου ἢ κανόνος ἐκκλησιαστικοῦ κωλύει τὸν γάμον εἰς δεύτερον βαθμὸν τριγενείας, εἰς δν διατελεῖ ὁ ῥηθεὶς Ρ μετὰ τῆς κληρονόμου.

Ἐπειδὴ ἂν καὶ, κατὰ τοὺς αὐτοὺς συγγραφεῖς, ἡ συνήθεια ἐξέτεινεν ἐπὶ τριγενείας τὸ κώλυμα τοῦ γάμου παρὰ τοῦ πρώτου βαθμοῦ, ἡ συνήθεια ὅμως αὕτη οὔτε εἰς τὰ κατώτερα δικαστήρια, οὔτε ἐνώπιον τοῦ 'Αρείου Πάγου ἐπροτάθη διὰ νὰ γείνῃ ἀντικείμενον ἀποδείξεως, κατὰ δὲ τὸ ἄρθρ. 809 τῆς πολιτ. δικονομίας τότε μόνον δύναται νὰ ζητηθῇ ἀναίρεσις, ὅταν εἰς τὸ διατακτικὸν μέρος ἀποφάσεώς τινος περιέχηται ῥητὴ, ἀπ' εὐθείας ἢ ἐκ πλαγίου παράβασις τοῦ σαφοῦ ὁριτμοῦ νόμου, ἢ ἀρχαίου ἰσχύοντος ἐθίμου· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου τὸ ἐν Ναυπλίῳ ἐφετεῖον συνεμορφώθη ἀκριβῶς μὲ τὸν νόμον, τὸν ὁποῖον μόνον ἦτο προσκεκλημένον νὰ ἐφαρμόσῃ, ὁ δὲ λόγος τῆς ψευδοῦς ἑρμηνείας τῆς ἐνορίας τοῦ αὐτοῦ μάρτυρος, ὡς ἀόριστος, εἶναι ἀπαράδεκτος.

'Απόφ. 204 τοῦ 1847 'Αρείου Πάγου.

§ 6. Κατὰ τὸ δυτικὸν κανονικὸν δίκαιον, ἡ ἑβδόμου βαθμοῦ συγγένεια εἶναι κώλυμα γάμου, καὶ ἐπιφέρει τὴν ἀκύρωσίν του μετὰ τὴν ἐκτέλεσιν;

Ἡ μὴ συναίνεσις τοῦ πατρὸς εἰς τὸν γάμον ὑπεξουσίου υἱοῦ εἶναι λόγος ἀκυρότητος κατὰ τὸ αὐτὸ δίκαιον;

Τὸ πρωτοδικεῖον διέταξεν ἀπόδειξιν περὶ τῶν ἰσχυρισμῶν αὐτῶν, ἀλλὰ τὸ δικ. τῶν ἐφετῶν ἀνέτρεψε τὴν ἀπόφασίν του, ἀποφανθὲν ὅτι ἡ ἀπόδειξις αὐτῶν εἶναι περιττὴ, διότι προνοοῦνται ἐν τῇ

ἐξηκδιῶ. τοῦ Ἀρμεν., ἥτις ἐφαρμόζεται εἰς ὅλους τοὺς Ἕλληνας ἐπὶ γάμων τελεσθέντων κατὰ τὸ 1835, τὰ δὲ ἀντικείμενα ταῦτα δὲν εἶναι ἐκ τῶν θρησκευτικῶν τελετῶν, αἵτινες κανονίζονται κατὰ τὴν θρησκείαν ἑκάστου ὑπηκόου ἕλληνος.

Ἀπόφ. 2281 τῆς 29 μαΐου 1842 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

—Ὁ ἕβδομος βαθμὸς συγγενείας καθιστᾷ ἄκυρον τὸν γάμον, ὅστις δι' ἀδείας τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἀρχῆς ἐτελέσθη μεταξὺ δυτικῶν; Ναί.

Ἀπόφ. 589 τοῦ 1843 τῶν ἐν Σύρῳ πρωτ., ἣν ἐν τῇ λέξει Ἀρμενόπουλος σελ. 407.

§ 7. Εἰς ποίας περιπτώσεις ἡ μεταγενεστέρα συνοίκησις καὶ τεκνοποίησις ἐπικυροῦσι τὸν ἐξ ὑπ' ἀρχῆς ἄκυρον γάμον;

Ἀπόφ. α Ἐπειδή, κατὰ τὰς κοινὰς ἀρχὰς τοῦ δικαίου, ἡ πραγματικὴ καὶ δεινὴ βία εἶναι ἐκ τῶν αἰτιῶν ἐκείνων, αἵτινες καθιστῶσιν ἄκυρα καὶ ἀνίσχυρα τὰ συναλλάγματα ἐν γένει, καὶ ἑπομένως καὶ τοὺς γάμους· διότι ἐκεῖ αὐτῆς ἐλλείπει ἡ ἐλευθέρα συναίνεσις, καὶ ἄνευ συναινέσεως δὲν ὑπάρχει ὑποχρέωσις ἐκ περισσοῦ (Ν. 14)· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου τὸ δικαστήριον πείθεται ἀπὸ τὰς προεκτεθείσας μαρτυρίας, ὅτι ὁ γάμος μεταξὺ τοῦ Ι Κ καὶ τῆς Ε Μ ἔλαβε χώραν διὰ τοιαύτης βίας, ἐνεργηθείσης κατὰ τοῦ εἰρημένου Ι Κ.

Ἐπειδὴ κατὰ τὴν ἐποχήν, καθ' ἣν τοῦτο συνέβη, δὲν ὑπῆρχε νόμος, ἐπικυρῶν διὰ τῆς μεταγενεστέρας συμβιώσεως τὸν ἐξ ὑπαρχῆς δυνάμει τῶν κοινῶν ἀρχῶν τοῦ δικαίου ἄκυρον γάμον· ἀλλ' ἂν καὶ τοιοῦτος ὑποτεθῇ, δὲν ἀποδεικνύονται ὑπάρχουσαι αἱ περιπτώσεις ἐκεῖναι, αἵτινες δύνανται, καὶ κατὰ τὰς νεωτέρας περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου παραδεδειγμένας ἀρχάς, νὰ ἐπιφέρουν τὸ τεκμήριον τῆς ἐπικυρώσεως· διότι καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς Τουρκοκρατίας ὁ Κ διατέλει ὑπὸ τὴν αὐτὴν ἐπιρροὴν τῆς πρώτης βίας, καὶ δὲν εἶχεν ἐλευθέραν τὴν ἐνέργειαν τῆς θελήσεώς του διὰ ν' ἀποβάλῃ τὴν σύζυγόν του· ὥστε ἡ καθ' ὅλον τὸ διάστημα τοῦτο συνοίκησις καὶ τεκνοποίησις δὲν ἔχουσι τ' ἀποτελέσματα τῆς ἐπικυρώσεως· διότι κατὰ τὴν μεταγενεστέραν ἐποχήν, ἀρξαμένης τῆς ἐπαναστάσεως, δὲν συνῴκησε πλέον ἀληθῶς μετὰ τῆς Ε, ἐν ᾧ διὰ τὴν ἐπικύρωσιν τοῦ ἀκύρου γάμου ἀπαιτεῖται πραγματικὴ καὶ *συνεχὴς συνοίκησις*, ἀλλ' ἔστειλεν αὐτὴν εἰς Ζάκυνθον μετὰ τῆς λοιπῆς οἰκογενείας του διὰ τοὺς ἀναφανέντας κινδύνους· τοῦτο δὲ συνιστᾷ πρᾶξιν ἁπλῆς φιλανθρωπίας, τὴν ὁποίαν ἐδύνατο νὰ ἐνεργήσῃ ὑπὲρ αὐτῆς, ὥσπερ καὶ ὑπὲρ πάσης ἄλλης διακινδυνευούσης γυναικός· ἡ δὲ μετὰ τὴν ἐν Ζακύνθῳ ἐπιστροφὴν τῆς Ε σὺν τῇ λοιπῇ οἰκογενείᾳ ἐπὶ δύο μόνους μῆνας, ὡς αὕτη ἰσχυρίσθη, κατοίκησίς της εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Κ δὲν

1835 μόνοι οἱ πολιτικοὶ νόμοι τῶν Βυζαντινῶν Αὐτοκρατόρων οἱ περιεχόμενοι εἰς τὴν ἑξάβιβλον τοῦ Ἀρμενοπούλου ἰσχύουσιν ἐν Ἑλλάδι· καὶ ὁ νόμος ἐκεῖνος δὲν ἀπαγορεύει ν' ἀνατρέχωσι τὰ δικαστήρια εἰς τὰς πηγὰς τοῦ Ῥωμ. Δικαίου πρὸς ἀνεύρεσιν τῆς ἀληθοῦς ἐννοίας τῶν διατάξεων τῶν Βυζαντινῶν Αὐτοκρατόρων· ὥστε εἰς τὸ προκείμενον ζήτημα δὲν ἔχει νόμιμόν τινα ἐφαρμογὴν ἡ ἄνευ διακρίσεως κτημάτων φράσις τῆς ἑξαβίβλου ταύτης.

Ἐπειδὴ ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἕπεται, ὅτι τὸ δημόσιον εἶναι ὑπόχρεων νὰ πληρώσῃ ἐνοίκια ἐφ' ὅσον χρόνον πραγματικῶς ἔκαμε χρῆσιν τῆς οἰκίας τοῦ ἐνάγοντος, ὅστις ὀφείλει ν' ἀποδείξῃ τὸν χρόνον τοῦτον, ἀρνουμένου τοῦ δημοσίου τοὺς ἰσχυρισμούς του. Δύναται δὲ ν' ἀποδείξῃ τὸν ἰσχυρισμὸν αὐτὸν καὶ διὰ μαρτύρων, καθότι πρόκειται περὶ πράξεως, δι' ἣν ὁμολογουμένως δὲν ἠδύνατο νὰ ἔχῃ ἔγγραφον ἀπόδειξιν, ἐπειδὴ τὸ δημόσιον κατεῖχε τὸν οἶκον ἐξ ἰδίας αὐτοῦ θελήσεως.

Ἐπειδὴ τὸ δημόσιον προτείνει ὅτι ἐπλήρωσε τῷ ἐνάγοντι δραχ. χιλίας ἀπέναντι τῶν ἐνοικίων τοῦ ὅλου χρόνου, καθ' ὃ μετὰ τὴν λῆξιν τῆς μισθώσεως τὸ οἴκημα κατείχετο παρὰ τοῦ δημοσίου· ἑπομένως ἀμφισβητουμένου τοῦ ἰσχυρισμοῦ του τούτου, τὸ δημόσιον ὀφείλει νὰ τὸν ἀποδείξῃ ἐγγράφως, διότι πρόκειται περὶ ἀντικειμένου ὑπερβαίνοντος τὰς 50 δραχμὰς, καὶ δὲν ἐπροτάθη περίπτωσίς τις δυναμένη να νομιμοποιήσῃ τὴν ἐμμάρτυρον ἀπόδειξιν.

Καθόσον ἀφορᾷ τὴν ἀποθήκην.

Ἐπειδὴ, πρὶν ἢ τὸ δικαστήριον ἀποφασίσῃ τὶ ὡς πρὸς τὴν ἀποθήκην, ἔχει ἀνάγκην νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν τὸ περὶ τῆς κατὰ τὸ ἔτος 1842 μισθώσεως τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος οἰκίας ἐνοικιαστήριον, τὸ ὁποῖον τὸ δημόσιον, ἐπικαλούμενον ἤδη αὐτὸ, ὀφείλει νὰ παρουσιάσῃ κτλ. » [1].

'Απόφ. 5549 τῆς 22 μαρτίου 1849 τῶν ἐν 'Αθήναις ἐφετῶν.

---

[1] Σημειωτέον ὅτι οἱ ἐν 'Αθήναις ἐφέται εἶχον πρότερον ἐναντίαν νομολογίαν· ὅρα ἀπόφ. 3706, τὴν ὁποίαν ἐπεκύρωσε καὶ ὁ Ἄρειος Πάγος διὰ τῆς ἀποφάσεως 38 τῆς 6 ἰουνίου 1846, φερούσης :

'Απόφ. « 'Επειδὴ τὸ ἄρθρ. 20 βιβλ. γ'. τίτλ. ή' τοῦ 'Αρμεν. διαλαμβάνει ἐναργῶς γενικὴν ἀρχὴν περὶ τῆς μισθώσεως καὶ ἀναμισθώσεως [a] πάντων τῶν κτημάτων, μὴ ἐξαιρουμένων τῶν ἀνηκόντων εἰς τὸ δημόσιον, ἄνευ διακρίσεως, εἴτε τῶν ἀστυκῶν ἢ ἀγροτικῶν, εἴτε τῆς ἐγγράφως ἢ

(a) Ὅρα τὴν λέξιν Μίσθωσις.

§ 3.

Παραγραφή [1]. Ἐντὸς πόσων ἐτῶν ἐλάμβανε χώραν παραγραφὴ πρὸ τῆς ἐν ἰσχύϊ νομοθεσίας τῶν Βυζαντινῶν Αὐτοκρατόρων;

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ ἂν καὶ οἱ νόμοι τῶν Βυζαντ. Αὐτοκρατόρων οἱ κανονίζοντες τὸ περὶ παραγραφῆς δίκαιον ἐτέθησαν ἐν ἰσχύει εἰς τὴν Ἑλληνικὴν ἐπικράτειαν ἀπὸ τὸν ἰανουάριον τοῦ 1822 διὰ τοῦ πρώτου ἐν Ἐπιδαύρῳ καταστατικοῦ νόμου τοῦ πολιτεύματος, ἢ συντάγματος, ἐκ τούτου δὲν ἕπεται, ὅτι καὶ πρὸ τοῦ νόμου τούτου, ὅπερ ἐστὶ καὶ πρὸ τῆς ἐπαναστάσεως, δὲν ὑπῆρχεν εἰς τὴν Ἑλλάδα νόμος κανονίζων τὰ περὶ παραγραφῆς δίκαια τῶν πολιτῶν, ὥστε νὰ δύναται νὰ θεωρηθῇ ὅτι τὸ περὶ παραγραφῆς δίκαιον ἤρχισε νὰ ἰσχύῃ ἐν Ἑλλάδι μόνον ἀπὸ τὸν ἰανουάριον τοῦ 1822, καθόσον μάλιστα καὶ ἤδη ὁ ἐκκαλῶν ἰσχυρίζεται ὅτι τὸ τῆς παραγραφῆς δικαιον ἴσχυε καὶ κατὰ τοὺς πρὸ τῆς ἐπαναστάσεως ἐπικρατοῦντας ἐν Ἑλλάδι ὀθωμανικοὺς νόμους, καὶ κατ' αὐτοὺς ἡ παραγραφὴ ἦτο καὶ συντομωτέρα, ὁ δὲ ἐφεσίβλητος καμμίαν περὶ τούτου ἀντίῤῥησιν δὲν ἔφερε.

Ἐπειδὴ ἐπὶ τοῦ προκειμένου ὁ ἐκκαλῶν, προτείνων πρὸς ἀντίῤῥησιν τῆς κατ' αὐτοῦ περὶ τῶν προκειμένων πέντε ἐλαιοδένδρων διεκδικητικῆς ἀγωγῆς τῆς ἐφεσιβλήτου τὴν ἔνστασιν τῆς τριακονταετοῦς παραγραφῆς, ἰσχυρίζεται ὅτι τὰ ἐν τῇ ἀγωγῇ τῆς ἀντιδίκου του περιγραφόμενα ἐλαιόδενδρα νέμεται καλῇ τῇ πίστει πρὸ 37 ἐτῶν ὡς προῖκα τῆς συζύγου του· ὅθεν τοῦ ἰσχυρισμοῦ τούτου ἔχοντος ἐπιῤῥοὴν εἰς τὴν ἀπόφασιν τῆς ὑποθέσεως, πρέπει νὰ ἐπιτραπῇ εἰς αὐτὸν ἡ ἀπόδειξις, ἥτις καὶ διὰ τὴν φύσιν της καὶ ὡς εἰς πραγματικὰ περιστατικὰ λαβόντα χώραν πρὸ τῆς ἐν ἰσχύει

ἀγράφως γενομένης μισθώσεως· ὅθεν ἐπὶ τοῦ προκειμένου τὸ ἐνταῦθα ἐφετεῖον διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του, δι' ἧς ἀνεγνωρίσθη ὡς ἐκ τῶν εἰς αὐτὸ ὑποβληθέντων πραγματικῶν περιστατικῶν ἡ ὕπαρξις τῆς σιωπηρᾶς ἀνανεώσεως, ὀρθῶς ἐφήρμοσε τὴν ἀρχὴν τοῦ εἰρημένου ἄρθρ. 20, καὶ τοῦτο τόσον μάλιστα δικαίως, καθόσον, οὔσης τῆς διαληφθείσης ἀρχῆς ἐφαρμοστέας καὶ εἰς τὰς ἀναμισθώσεις τῶν κτημάτων τοῦ δημοσίου, εἰς τὸ ὁποῖον ἐπιτρέπει ὁ νόμος 4 βιβλ. 2 τίτλ. 54 τοῦ κώδ. τὰ προνόμια τῶν ἀνηλίκων, δὲν ὑπάρχει λόγος διὰ νὰ μὴν ἐφαρμοσθῇ εἰς τὴν ἀναμίσθωσιν τῶν ἰδιωτικῶν κτημάτων.

Διὰ ταῦτα ἀναιρεῖ κτλ.»

Σημ. Ὅρα τὴν ἐν Θέμιδι [τόμ. 4 σελ. 339] διατριβήν.

(1) Ὅρα τὴν λέξιν Παραγραφή.

πολ. δίκον. ἀναφερομένη δύναται νὰ γείνῃ καὶ διὰ μαρτύρων.
Ἀπόφ. 4926 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν τῆς 17 Αὐγούστου 1848.

§ 4.

Τόκος [1]. Ἡ περὶ τόκων διάταξις τῆς ἑξαβ. τοῦ Ἀρμεν. δὲν δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ εἰς τοὺς πρὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτῆς (25 φεβρ. 1822) δεδουλευμένους καὶ κατὰ τὸ πλεῖστον μέρος πεπληρωμένους ἐκουσίως τόκους, διότι οἱ οὐσιαστικοὶ νόμοι δὲν λαμβάνουν ἀναδρομικὴν δύναμιν.—(ἀπόφ. 125 τοῦ 1843 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν, ἣν ὅρα ἐν τῇ λέξει Ἁρμοδ. πολιτ. ἐν γένει σελ. 269).

§ 5.

Τριμοιρία. *Ἡ περὶ τριμοιρίας διάταξις τοῦ Ἀρμεν. ἔχει ἰσχὺν νόμου ἐν Ἑλλάδι; Ὄχι.*

Ἡ ἐν τῇ πόλει καὶ τῇ περιφερείᾳ Νησίου ὕπαρξις ἐθίμου περὶ τριμοιρίας δὲν ἐβεβαιώθη· διότι ἐκ τῶν μαρτύρων δὲν προκύπτει τὸ οὐσιῶδες πρὸς ἀναγνώρισιν κανόνος τινὸς ὡς ἐθίμου στοιχεῖον τῆς μετὰ προθέσεως ἐφαρμογῆς αὐτοῦ ὡς ὑποχρεωτικοῦ· ἀπ' ἐναντίας μάλιστα ἐκ τῶν μαρτύρων ἐπρόκυψεν ὅτι μᾶλλον συμβιβαστικῶς καὶ πρὸς ἀποφυγὴν προσφυγῆς εἰς τὰς δικαστικὰς ἀρχὰς ἐγένετο ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ περὶ τριμοιρίας κανόνος· τὸ δὲ περὶ τοῦ κανόνος αὐτοῦ περιεχόμενον τῆς ἑξαβίβλου τοῦ Ἀρμεν. παραγόμενον ἀπὸ διάταξιν πατριαρχικήν, ἐφ᾽ ᾧ μόνοι οἱ ἐν τῇ ἑξαβίβλῳ αὐτοκρατορικοὶ νόμοι ἰσχύουν, δὲν δύναται νὰ λάβῃ νόμιμον ἐφαρμογήν.

Περίληψις ἐκ τῆς ἀποφάσεως 5146 τῆς 29 νοεμβρίου 1848 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν [2].

ΣΗΜ. Εἰς Ναύπλ. ἐπεκράτησε τὸ ἔθιμον τῆς τριμ; Ὅρα τὴν λ. Ἀρμεν. σ. 433.

---

(1) Ὅρα τὰς λέξ. α') τόκος. β') Ἀναδρομικὴ δύναμις—γ') Ἀρμεν. § 13—20 καὶ σελ. 375 καὶ ἑπ.

(2) Οἱ ἐν Ναυπλίῳ ἐφέται (ἀπόφ. 131 τοῦ 1848) ἐξεφράσθησαν οὕτω πως ἐπὶ τοῦ ζητ. αὐτοῦ.

« Ἐπειδὴ ἀπὸ τοὺς μάρτυρας τῶν τῆς ἀποδείξεως μαρτύρων Α Κ, Κ Π, Π Α Σ, Δ Κ, Κ Κ, Α Γ, Α, Κ, Χ Κ, Μ Ε καὶ Δ Μ, καὶ αὐτῶν τῶν τῆς ἀποδείξεως, Δ Α καὶ Α Κ, ἀποδεικνύεται ἐν γένει ὅτι πρὸ τῆς ἐπαναστάσεως καὶ μὲ αὐτὴν κατά τε τὴν πόλιν Νησίου καὶ τὰ πέριξ αὐτῆς, ὅταν συνέβαινε ν' ἀποθάνῃ τις τῶν χριστιανῶν συζύγων ἐπὶ τέκνοις, τὰ ὁποῖα ἤθελον ἀποθάνει μετ' αὐτόν, ἦτο συνήθεια νὰ διανέμηται ἡ περιουσία αὐτοῦ μεταξὺ τοῦ ἐπιζῶντος συζύγου καὶ τῶν πλησιεστέρων συγγενῶν τοῦ ἀποθανόντος, φυλαττομένου, διὰ τὰ ἔξοδα τῆς κηδείας καὶ τὰ λοιπὰ ψυχικὰ τῶν ἀποθανόντων, τοῦ τριτημορίου τῆς περιουσίας, τὸ περίσσευμα τοῦ ὁποίου ὅμως ἐπίσης εἰς τοὺς αὐτοὺς ἀπεδίδετο· καὶ ὅταν ὡς πρὸς τοῦτο ἠγείρετο διαφορὰ κατὰ τὴν Μεσσηνίαν, ἦτον συνήθεια νὰ προσφεύγουν οἱ διαφερόμενοι εἰς τὸν Ἀρχιερέα ἢ τοὺς προεστῶτας, οἵτινες τοὺς ἐσυμβίβαζον, καί, μὴ συμβιβαζομένων, ὁ ἀρχιερεὺς ἀπεφάσιζεν ἐπὶ τῇ

§ 6. Ἡ τοῦ Ἀρμενοπούλου διάταξις 88 (γ. γ) περὶ ἐκποιήσεως κτημάτων ὑπὸ τοῦ δημοσίου ἰσχύει;

Ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τοῦτο βλέπε α) τὸν § 10 τῆς ἐν τῷ Εὑρ. λέξ. *ἀγωγαί*.—β) *Troplong, vente n.* 243 —γ) πραγματείαν τοῦ Ρωμ. Δικαίου ὑπὸ Καλλιγᾶ βιβλ. ϛ' § 156, 164.—δ) τὸν § 188 τῆς ἐν τῷ Εὑρετ. λέξ. *Ἁρμοδιότης πολιτική ἐν γένει* — ε) Μακελδ. § 269.—ϛ) ἀπόφασίν τινα τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν, δημοσιευθεῖσαν τὴν 12 Δεκεμβρίου 1848 εἰς δίκην ἀφορῶσαν τὸ δημόσιον — 5) τὸν § 74 τῆς λ. Ἀγοραπωλησία.

§ 7. Ἡ περὶ βίας διάταξις τοῦ Ἀρμεν. ὑπερισχύει τῆς ἐν τῷ κώδηκι; ὅρα τὴν ἐν τῷ Εὑρετ. λέξ. *Βία*.

βάσει τῆς ἄνω εἰρημένης συνηθείας· καὶ τοὺς μὴ πειθομένους ὁ ἀρχιερεὺς ὑπεχρέονε δυνάμει τοῦ ἀφορισμοῦ καὶ ἐξωεκκλησιασμοῦ νὰ δεχθῶσι τὴν ἀπόφασιν.

Ἐπειδὴ καθὼς δὲν εἶναι δυνατὸν ν' ἀποδίδωμεν πάντων τῶν νόμων λογισμὸν, οὕτω δὲν πρέπει νὰ ἐξετάζωμεν διὰ ποῖον λόγον καὶ κατὰ ποῖον τρόπον ἓν ἔθιμον ἐπεκράτησεν, ἀλλ' ἀποδειχθὲν ὅτι ἐπικρατεῖ πρέπει νὰ τὸ φυλάττωμεν (50, Β. 2, 2)· εἶν' ἑπομένως ἀδιάφορον ἂν τὸ προχείμενον ἕλκῃ τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ ἄλλοθεν ἢ ἀπὸ τὴν νεαρὰν τοῦ πατριάρχου Ἀθανασίου τροπολογηθεῖσαν, καὶ ἂν οἱ ἀρχιερεῖς ἐφήρμοζον αὐτὴν ὡς νόμον ἢ ὡς ὀρθήν τινα γνώμην, ἢ ὡς ἔθιμον· ὁ δὲ λόγος ὅτι ἡ νεαρὰ αὕτη εἶν' ἐκκλησιαστικὴ καὶ ἐγένετο πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ κλήρου, καὶ διὰ τοῦτο οἱ ἀρχιερεῖς πρὸς τὸ ἑαυτῶν συμφέρον τὴν ἐφήρμοζον, εἶναι ἀνυπόστατος, διότι ἡ ῥηθεῖσα Νεαρὰ περιεχομένη εἰς τὴν ἑξάβιβ. τοῦ Ἁρμεν. εἰς τοὺς § 9 καὶ 95 βιβλ. ε. τίτλ. η. δὲν εἶναι ἁπλῶς ἐκκλησιαστικὴ, ἀλλ' ἐξεδόθη ἀπὸ τὴν σύνοδον ἐπὶ τοῦ εἰρημένου πατριάρχου κατὰ διαταγὴν τοῦ Βυζ. αὐτοκράτορο. Ἀνδρειανοῦ Παλαιολόγου. (ἴδε συνοδικὸν, τυπωθὲν ἐν Ὀξωνίᾳ τῷ 1672, σελ. 156), οὐδὲ ἤθελε τὴν καταχωρήσει ὁ Ἁρμεν. εἰς τὴν ἑξάβιβλόν του, ἐὰν δὲν ἤθελεν ἔχει αὐτοκρατορικὴν ἐπικύρωσιν καὶ κῦρος νόμου· ὥστε καὶ ἂν ὡς ἔθιμον δὲν ἴσχυεν, ἔπρεπε ἀ ἰσχύῃ ὡς νόμος καὶ διότι τὸ μερίδιον τῶν ψυχικῶν δὲν προσδιορίζεται διὰ τὸν κλῆρον καὶ τὴν ἐκκλησίαν, ἀλλὰ διαχειρίζεται ἐλευθέρως ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς ἰδίους συγγενεῖς κατὰ τὰ νενομισμένα καὶ κατὰ βούλησιν· ἐκ δὲ τούτου προέκυψε καὶ διαφορὰ τοῦ νὰ μὴ γίνεται πάντοτε ἀκριβὴς τριμοιρία, καὶ τὸ μερίδιον τῶν ψυχικῶν ἀπὸ κοινοῦ καταβαλλομένων, ἦτον ἀπροσδιορίστω. ἔλαττον τοῦ τρίτου, ἥτις ὅμως δὲν μετέβαλε τὴν βάσιν τοῦ ἐθίμου, τὸ ὁποῖον διὰ τοῦτο καὶ το τῆς τριμοιρίας ὄνομα ἐφύλαξεν· ἡ δὲ ἑτέρα παραλλαγὴ, ὅτι ἐξετάθη τὸ δικαίωμα καὶ εἰς ἄλλους συγγενεῖς, μετέβαλε τὸν νόμον εἰς ἔθιμον.»

Σημ. Ὁ Ἄρειος Πάγος, ἀναιρῶν τὴν ἀπόφασιν αὐτῶν, ἐξέδωκε τὴν ὑπ' ἀριθ. 162 τοῦ 1848 ἀπόφασιν, ἣν εὑρίσκετε ἐν τῇ λέξει Ἀρχιερεῖς σελ. 478.

§ 8 Κατὰ τὸν φεβρ. τοῦ 1825 αἱ Ἀθῆναι ἀπετέλουν μέρος τοῦ ἑλληνικοῦ κράτους, καὶ ἑπομένως ἴσχυον ἐν αὐτῷ τούτῳ οἱ ῥωμ. νόμοι.

Ἀπόφ. 2325 τῆς 17 Ἰουλίου 1842 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

§ 9. Ὑπὸ τὸ τουρκικὸν κράτος, τὸ δίκαιον τῶν νεαρῶν δὲν εἶχεν ἰσχὺν νόμου· ἀπόφ. 5251 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν (Νομικῆς σελ. 500).

§ 10. Ὁ λόγος ὅτι κατὰ τοὺς κανόνας τῆς ἐν Τριδέντῳ συνόδου τὸ ἐπίδικον κτῆμα εἶναι κληρικὴ προικοδότησις, καὶ ὡς τοιαύτη ἀναπαλλοτρίωτος, εἶναι χωρὶς βάσιν, καθότι τὰ ἑλληνικὰ δικαστήρια δὲν δύνανται νὰ λάβουν ὑπ' ὄψιν κανόνας, οἵτινες δὲν ἔχουν ἰσχὺν νόμου ἐν Ἑλλάδι.

Ἀπόφ. 33 τοῦ 1841 Ἀρείου Πάγου.

Γ.

ΓΑΜΟΣ.

Ὅρα τὰς λέξεις α') Γυνή· β') προίξ. γ') γνησιότης φυσικῶν τέκνων· δ') κληρονομία· ε') διατροφή· ς') μήνυσις.—ζ') τὴν ἐν Θέμ. διατριβήν, τόμ. 3 σελ. 109. 206—καὶ τόμ. 2 σελ. 1 ἐπ.

Πίναξ λεκτικὸς τῶν ἐν τῇ λέξει Γάμος ἐμπεριεχομένων.

Περίληψις.

Α) ἐν γένει.

§ 1. Ὁ γάμος προϋποθέτει ἐκκλησιαστικὴν τελετήν.
§ 2. Τὸ συνοικέσιον διὰ νὰ ἔχῃ κῦρος πρέπει νὰ λαμβάνῃ χώραν ἡ ἱερὰ εὐλογία.
§ 3. Ἡ τῆς 3 ἀπριλίου 1835 ἐγκύκλιος τῆς ἱερᾶς συνόδου περὶ γάμου ἔχει ἰσχὺν νόμου;
§ 4. Ὑπάρχει νόμος κωλύων τὸν γάμον εἰς τὴν καθ' ἕβδομον ἐξ αἵματος βαθμὸν συγγένειαν.
§ 5. Δεύτερος βαθμὸς τριγενείας.
§ 6. Ἡ ἑβδόμου βαθμοῦ συγγένεια ἐπιφέρει τὴν ἀκύρωσιν τοῦ γάμου; —μὴ συναίνεσις τοῦ πατρός.
§ 7. Εἰς ποίας περιπτώσεις ἡ μεταγενεστέρα συνοίκησις καὶ τεκνοποίησις ἐπικυροῦσι τὸν ἐξ ἀρχῆς ἄκυρον γάμον;
§ 8. Ἡ περὶ γάμου συναίνεσις εἶναι ἔγκυρος ὅταν μεσολαβῇ πλάνη εἰς τὸ πρόσωπον.
§ 9. Ἡ ἔνστασις ὅτι γάμος τις ἐξετελέσθη διὰ βίας ἐντὸς πόσου χρόνου δύναται νὰ προταθῇ;
§ 10. Ὡσαύτως.
§ 11. Ἡ βία καθιστᾷ ἄκυρον τὸ συνάλλαγμα τοῦ γάμου.
§ 12. Ἡ τῆς βίας ἔνστασις προτείνεται καὶ παρεμπιπτόντως.

Β.—Γ) Γάμος.—προδικ. ζητήματα ληξίαρχοι κτλ.

§ 13. Ὅταν ζητῆται ἡ ἀκύρωσις τοῦ δευτέρου γάμου, δύναται ὁ ἐναγόμενος νὰ προτείνῃ δι' ἐνστάσεως τὴν ἀκύρωσιν τοῦ πρώτου;
§ 14. Γυνὴ ἐκβιαζομένη νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν συζυγικὴν οἰκίαν, δύναται νὰ προτείνῃ παρεμπιπτόντως τὸ ἄκυρον τοῦ γάμου;
§ 15. Τὸ ποινικὸν δικ. ὀφείλει ν' ἀναβάλῃ τὴν δίκην ὅταν προτείνεται ἡ ἀκυρότης τοῦ γάμου;
§ 16. Ὡσαύτως.
§ 17. Ὡσαύτως.
§ 18. Ληξίαρχοι.
§ 19. Ἀρχιερεῖς ἀπεφάσιζαν περὶ διαστάσεως συζύγων;
§ 20. Ὁμολογία καὶ ὅρκος τῶν συζύγων.
§ 21. Εξώδικος ὁμολογία.
§ 22. Προστίθενται νέοι περὶ διαζεύξεως λόγοι;

§ 23. Οἱ παλαιοὶ λόγοι τῆς διαζεύξεως χρησιμεύουν πρὸς συμπλήρωσιν τῶν νέων;

§ 24. Νομίμου ὄντος τοῦ λόγου τῆς διαζεύξεως ἐνεργοῦνται τὰ παρὰ τῶν ἄρθρ. 682, 683.

§ 25. Διὰ νὰ κινηθῇ ἡ περὶ διαζυγίου ἀγωγή, ἀπαιτεῖται καὶ ἡ συναίνεσις τῶν γονέων;

Δ) *Χωρισμὸς ἀπὸ κοίτης καὶ τραπέζης.*

§ 26. Ἔθιμον περὶ διαστάσεως.

§ 27. Ἔθιμον περὶ χωρισμοῦ ἀπὸ κοίτης καὶ τραπέζης.

§ 28. Διὰ ποίους λόγους οἱ σύζυγοι δύνανται νὰ ζητήσωσι τὸν ἀπὸ τραπέζης καὶ κοίτης χωρισμόν;

§ 39. Ὡσαύτως.

§ 30. Ὡσαύτως.

Ε) *Διαδικασία.*

§ 31. Προκειμένου λόγου περὶ χωρισμοῦ ἀπὸ τραπέζης καὶ κοίτης, ἡ συζήτησις γίνεται κεκλεισμένων τῶν θυρῶν;

§ 32. Οἱ δανεισταὶ δύνανται νὰ προσβάλωσι τὴν ἀπόφασιν, ἥτις ἀφορᾷ τὸν χωρισμὸν τῶν κτημάτων τῶν συζύγων;

§ 32. Τοιχοκόλλησις τῆς ἀναφορᾶς.

§ 33. Ἀπόπειρα συμβιβασμοῦ δὲν ἀπαιτεῖται εἰς τὴν περὶ ἐπιστροφῆς τῆς συζύγου ἀγωγήν.

§ 34. Οἱ ἀποῤῥιφθέντες εἰς τὴν περὶ ἑνώσεως τῶν συζύγων διαδικασίαν λόγοι δύνανται νὰ προταθοῦν εἰς τὴν περὶ διαζυγίου;

§ 35. Πρὸ τῆς περὶ διαζεύξεως ἀγωγῆς ἐνεργοῦνται τὰ παρὰ τοῦ ἄρθρ. 685.— Ανταγωγή.

§ 36. Ἐκβιάζεται ἐνόπλως ἡ σύζυγος νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν συζυγικὴν οἰκίαν;

§ 37. Ὡσαύτως.

§ 38. Ὡσαύτως.

§ 39. Ὑπηρέται ἐξετάζονται ὡς μάρτυρες;

ς) *Διαζύγιον.*

§ 40. Ἡ γυνὴ δύναται νὰ χωρισθῇ ἀπὸ τὸν σύζυγόν της, ἐὰν οὗτος ἐγγραφῇ κατηγορῶν αὐτὴν ἐπὶ μοιχείᾳ καὶ δὲν ἀποδείξῃ αὐτήν. Τοῦτο δὲ δὲν λαμβάνει χώραν ὅταν δὲν εἰσαχθῇ κατηγορία.

§ 41 Ἡ κατηγορία πρέπει νὰ διεξαχθῇ αὐτοπροσώπως.

§ 42. Ἀρκεῖ ἁπλῆ ἔγκλησις;

§ 43 Ὡσαύτως.

§ 44. Ὡσαύτως.

§ 45. Ὡσαύτως.

§ 46. Συνεύρεσις τοῦ ἀνδρὸς μετ' ἄλλης γυναικὸς εἶναι λόγος διαζυγίου;

§ 47. Ὡσαύτως.

§ 48. Ὡσαύτως.

§ 49. Ἐπιβουλὴ τῆς ζωῆς τῆς γυναικός· ποία λογίζεται τοιαύτη;

§ 50. Εἶναι λόγος διαζυγίου;
§ 51. Δὲν προτείνεται κατὰ πρῶτον ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν.
§ 52. Ὁ λόγος ὅτι ἐξελέξατο τὶς τὸν μονήρη βίον δύναται νὰ προταθῇ ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν;
§ 53. Ἡ δὲ ἐπιβουλὴ τῆς ζωῆς;
§ 54. Ἡ μανία δίδει χώραν εἰς διάζευξιν;
§ 55 Ὡσαύτως.
§ 56. Ὑπάρχει λόγος διαζυγίου ὅταν ἡ γυνὴ μείνῃ ἔξω τοῦ οἴκου.
§ 57. Ὡσαύτως.
§ 58. Ὡσαύτως.
§ 59. Τίς ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει κερδαίνει τὴν προῖκα; Κληρονόμος.
§ 60. Ἡ τῆς κοίτης ἀπραξία δίδει ἀφορμὴν εἰς διαζύγιον;
§ 61 Ἡ πρὸς γάμον ἀνικανότης;
§ 62. Ὁ σεληνιασμός;
§ 63. Παράβασις τῆς περὶ τὸν γάμον πίστεως προτείνεται καὶ ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν;
§ 64. Ἀόριστος λόγος δὲν δίδει ἀφορμὴν εἰς διαζύγιον.
§ 65. Ἐὰν ὁ ἀνὴρ κατηγορήσῃ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ ὡς μοιχαλίδα, κατόπιν δὲ συμβιώσῃ μετ' αὐτῆς, ἐξαλείφεται ἡ βάσις τοῦ περὶ διαζεύξεως λόγου;
§ 66. Ὡσαύτως.
§ 67. Ἐπικυροῦται ὁ διὰ βίας γενόμενος γάμος διὰ τῆς συμβιώσεως.
§ 68. Ὅταν ἡ διάλυσις τοῦ γάμου ζητῆται ἕνεκα μοιχείας, ἀπαιτεῖται νὰ γίνεται προηγουμένως δίκη ἐνώπιον τοῦ ποιν. δικαστηρίου;
§ 69. Ὁμοίως.
§ 70. Ὁμοίως.
§ 71. Ὡσαύτως.

Ζ) *Μνηστεία.*

§ 72. Τὸ περὶ μνηστείας συνάλλαγμα διαλύεται καὶ διὰ τῆς μονομεροῦς μεταμελείας—ἀπόδοσις τῶν ληφθέντων.
§ 73. Γαμικὸν ποινικὸν πρόστιμον.
§ 74. Ὡσαύτως.
§ 75. Ἀνηλίκου οὔσης τῆς μνηστῆς, ποῖα πράγματα ἀποδίδονται;
§ 76. Γονεῖς δεχθέντες ἀρραβῶνα ἐν ὀνόματι τῆς ἀνηλίκου θυγατρός των.
§ 77. Διαλυομένης τῆς μνηστείας, ἀποδίδονται τὰ ἐπ' ἐλπίδι τοῦ μέλλοντος γάμου δοθέντα· οἰκοδομαί, διατροφή.

Α' Γάμος ἐν γένει [1].

§ 1. Ὁ γάμος προϋποθέτει ἐκκλησιαστικὴν τελετήν· ὥστε

---

(1) Ὑπομνήσεις τινές.
α. Ἄδεια πρὸς πώλησιν τῶν κτημάτων τῆς ὑπάνδρου γυναικός· ὅρα α. τὴν λέξ. Ἀλλοδαποὶ § 43—6'. τοὺς § 162 καὶ 230 τῆς λέξ. ἁρμοδ πολιτ. ἐν γένει — γ'. τὴν λέξ. Δωρεά,

ταύτης μὴ προηγηθείσης, γάμος δὲν ὑπάρχει· (89 Νεαρὰ τοῦ Λέοντος).

Ἀπόφ. ποιν. Ἀρείου Πάγου ρυγ τῆς 3 μαρτίου τοῦ 1838.

§ 2. Κατὰ τὴν 89 Νεαρὰν τοῦ Λέοντος (περιεχομένην εἰς τὴν ἐξάβιβλ. ἀριθ. 19 βιβ. 4 τίτ. 4) διὰ νὰ ἔχῃ κῦρος τὸ συνοικέσιον ἀπαιτεῖται νὰ λαμβάνῃ χώραν ἡ ἱερὰ εὐλογία, ὥσπερ διατυποῦται παρὰ τῆς ὀρθοδόξου ἀνατολικῆς ἐκκλησίας, εἰς ἣν ὑπάγεται ἡ γυνή· ἄρα ὅταν τὸ συνοικέσιον ἐτελέσθη ὑπὸ ἱερέως τοῦ δυτικοῦ δόγματος, ὁ γάμος εἶναι ἄκυρος [1].

Ἀπόφ. 3560 τῆς 15 σεπτεμβρ. 1845 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

§ 3. Ἡ περὶ γάμου τῆς 2 ἀπριλίου 1835 ἐγκύκλιος τῆς ἱερᾶς συνόδου ἔχει ἰσχὺν νόμου;

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ ἡ ἱερὰ σύνοδος τοῦ Βασιλείου τῆς Ἑλλάδος ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἐκδίδῃ διατάξεις ἀφορώσας τὰ κατὰ τὸν γάμον, καθ' ὅσον αὗται δὲν ἀνάγονται εἰς τὴν πολιτικὴν συμφωνίαν, αἱ δὲ διατάξεις αὗται ἔχουσιν ἰσχὺν νόμου, ἐπικυρονόμεναι ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως καὶ δημοσιευόμεναι διὰ τῆς ἐφημερίδος αὐτῆς (ἄρθρ. 14 καὶ 15 τοῦ ἀπὸ 23 ἰουλίου 1833 διαταγματος).

Ἐπειδή, τούτων οὕτως ἐχόντων, ἡ ἀπὸ 2 ἀπριλίου 1835 ἐγκύκλιος τῆς ἱερᾶς συνόδου ἔχει ἰσχὺν νόμου, καθότι, κηρύττουσα ὡς ἀκύρους τοὺς γενομένους ἄνευ ἐγγράφου ἀδείας τοῦ κατὰ τόπον ἐπισκόπου γάμους, ἀφορᾷ ἀντικείμενον ὑπαγόμενον εἰς τὰ καθήκοντα τῆς ἱερᾶς συνόδου· προηγήθη δὲ αὐτῆς ἡ ἔγκρισις τῆς κυβερνήσεως, ὡς ῥητῶς διαλαμβάνει ἡ ἐγκύκλιος καὶ τὰ μέρη δὲν ἀμφι-

---

β'. Πολιτ. θάνατος. Ἀμνηστεία. ὅρα τὴν λέξ. Ἀμνηστεία § 9,
γ'. Ἄδεια πρὸς τὸ παρίστασθαι· ὅρα τὴν λέξ. ἀναίρεσις § 86.
δ'. Τρίτου ἀνακοπὴ ὅταν διατάττηται διαζύγιον.—Δανεισταί· ὅρα τὴν λέξ. Ἀνακοπὴ τρίτου § 16 38, 39.
ε'. Διαζύγια ἐξέδιδαν οἱ ἀρχιερεῖς; ὅρα τὴν λέξ. ἀρχιερεῖς.
ς'. Γαμικὴ κοινωνία κτημάτων· ὅρα τὴν λέξ. ἀπογραφὴ § 14.
ζ'. Πολιτικὴ ἀγωγὴ περὶ ἀποζημιώσεως ἕνεκα κολασίμου πράξεως· ὅρα τὴν λέξ. ἀποζημίωσις σελ. 490 καὶ ἑπ. (ἰδίως δὲ τοὺς §§ 16, 21, 23, 24, 34, 58).
η'. Ἀγωγὴ περὶ ἐπανόδου τῆς συζύγου εἰς τὰ γαμικὰ χρέη της. Ἀπόπειρα πρὸς συμβ—ὅρα τὴν λέξ. Ἀπόπειρα πρὸς συμβ. σελ. 362.
θ'. Γυνὴ ὕπανδρος ἐμπορευομένη· ὅρα κατωτ. τὴν λέξ. Γυνή.
ι. Γύφτων γάμος. Ὅρα τὴν λ. Ἀρμενόπ. σ. 437.

(1) Ἐπρόκειτο περὶ γάμου μεταξὺ Γάλλου καὶ Ἑλληνίδος, ἡ δὲ ἀπόφ. αὕτη εἶναι ἴσως ἐσφαλμένη.

σεβήτησαν, καὶ ἐδημοσιεύθη διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως· δὲν ἦτο δὲ ἀνάγκη, ὡς ὁ ἐναγόμενος ἐπρότεινε, νὰ δημοσιευθῇ καὶ τὸ ἐγκρίνον τὴν ἐγκύκλιον διάταγμα, διότι τοιοῦτόν τι δὲν ἀπαιτεῖ τὸ καταστατικὸν τῆς συνόδου, δυνάμει τοῦ ὁποίου ἡ ἐγκύκλιος ἐκείνη ἔχει ἰσχὺν νόμου.

Ἐπειδὴ, κατὰ γενικὸν τοῦ δικαίου κανόνα περιεχόμενον καὶ ἐν τῷ τεμαχίῳ 116 § 2 τῶν πανδεκτῶν *de regulis juris*, ἡ περὶ γάμου συναίνεσις δὲν λογίζεται ἔγκυρος, ὅταν μεσολαβῇ πλάνη ὡς πρὸς τὸ πρόσωπον, μὲ τὸ ὁποῖον ἐσυζεύχθη ὁ τὴν πλάνην προτείνων· ἡ πλάνη δὲ αὕτη δὲν ἐπιφέρει τὴν ἀκύρωσιν τοῦ γάμου εἰμὴ ὅταν ἀντὶ ἑνὸς προσώπου ἀντεκατέστη ἕτερον φυσικὸν πρόσωπον, οὐχὶ δὲ καὶ ὅταν τὸ πρόσωπον, μὲ τὸ ὁποῖον ἦλθεν εἰς γάμον ὁ λόγῳ πλάνης τὴν ἀκύρωσιν αὐτοῦ ζητῶν, παρέστησεν ἑαυτὸ ὑπὸ ἀλλότριον ὄνομα, καὶ ὑπὸ ἀλλότριον ὄνομα ἔλαβε τὴν ὑπὸ τοῦ νόμου ἀπαιτουμένην ἄδειαν τοῦ κατὰ τόπον ἐπισκόπου, καθότι ἡ συναίνεσις δὲν στρέφεται εἰς τὸ ὄνομα τῶν μελλονύμφων, ἀλλ' εἰς τὸ πρόσωπον αὐτῶν.

Ἐπειδὴ ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἡ μὲν ἐνάγουσα προτείνει ὅτι ἡ τοῦ ἐπισκόπου ἄδεια ἐξεδόθη ἐν ὀνόματι τοῦ Σ Κ καὶ αὐτὸν τῇ παρέστησαν ὡς σύζυγον· ἐν ἄλλαις λέξεσιν, ἰσχυρίζεται ὅτι συνήνεσε νὰ ὑπανδρευθῇ μὲ αὐτὸν (τὸν Σ Κ), καὶ ἀντ' αὐτοῦ ἐκ πλάνης τὴν ηὐλόγησαν μετὰ τοῦ Ρ Σ, ὅστις ὄχι μόνον ἀποκρούει τοὺς ἰσχυρισμούς της αὐτοὺς, ἀλλὰ διατείνεται προσέτι ὅτι ἐν πράγματι ἡ ἐπισκοπικὴ ἄδεια ἀφορᾷ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ· ὅτι μετ' αὐτοῦ πολὺν πρὸ τοῦ γάμου καὶ μετὰ τὸν γάμον χρόνον συνέζη, καὶ μετ' αὐτοῦ ἐν γνώσει εὐλογήθη· τούτων δ' οὕτως ἐχόντων, ἑκάτερος τῶν διαδίκων ὀφείλει ν' ἀποδείξῃ τοὺς ἰσχυρισμούς του, ἔχοντας ἐπιῤῥοὴν εἰς τὴν ὑπόθεσιν, ὡς μὴ δυναμένων τῶν ἐξετάσεων, αἱ ὁποῖαι ἐλήφθησαν κατὰ τὴν ἐπὶ μοιχείᾳ ἀνάκρισιν κατὰ τῆς ἐναγούσης, νὰ χρησιμεύσωσιν ὡς βάσις εἰς τὴν προκειμένην δίκην.

Ἐπειδὴ ἡ ἀπόδειξις τῶν γεγονότων αὐτῶν δύναται νὰ γίνῃ διὰ παντὸς νομίμου μέσου καὶ διὰ μαρτύρων, διότι τὰ μέρη δὲν ἠδύναντο ὁμολογουμένως νὰ ἔχωσιν ἐγγράφους ἀποδείξεις (ἄρθρ. 304 τῆς πολιτ. δικονομίας.)

'Απόφ. 5492 τῆς 7 μαρτίου 1849 τῶν ἐν 'Αθήναις ἐφετῶν.

§ 4. Δὲν ὑπάρχει νόμος κωλύων τὸν καθ' ἕβδομον ἐξ αἵματος βαθμὸν συγγενείας γάμον, ὁ δὲ § 43 τοῦ βιβ. 4 τίτ. 6 τοῦ Ἀρμ. δὲν εἶναι αὐτοκρατορικὴ, ἀλλ' ἐκκλησιαστικὴ διάταξις μὴ ὑποχρεοῦσα

τοὺς ἄλλα δόγματα πρεσβεύοντας, καὶ κατ' αὐτὸ ἔτι τὸ καταστατικὸν τῆς Ἑλληνικῆς ἐκκλησίας διάτ. τῆς 23 ἰουλίου 1843.

Ἀπόφ. 19 τοῦ Ἀρείου Πάγου τοῦ 1845.

§ 5. Γάμος εἰς δεύτερον βαθμὸν τριγενείας δὲν ἀπαγορεύεται.

Ἀπόφ. α' Ἐπειδή, κατὰ τὸ παράρτημα τοῦ νόμου περὶ διαθηκῶν, δὲν εἶναι μὲν δεκτοὶ μάρτυρες εἰς διαθήκας, πρὸς τοῖς ἄλλοις, καὶ οἱ ἐξ ἀγχιστείας συγγενεῖς τῶν κληρονόμων μέχρι τοῦ βαθμοῦ τοῦ κωλύοντος τὸν γάμον, ἀλλ' ὁ μάρτυς τῆς περὶ ἧς πρόκειται διαθήκης Ι Ρ ἔχων σύζυγον τὴν μητρυιὰν τῆς μητρὸς τῆς κληρονόμου τῆς καὶ ἀναιρεσιβλήτου, εἶναι συγγενὴς ταύτης ἐκ τριγενείας καὶ οὐχὶ ἐξ ἀγχιστείας συγγενής, ὡς ὁ νόμος ἀπαιτεῖ, διότι ἡ ἐξ ἀγχιστείας συγγένεια, κατὰ τὸν νόμον 483 τοῦ βιβλ. 38 τίτλ, 10 τῶν πανδ. εἶναι ἡ ἐκ δύο γενῶν συναπτομένη· ἂν δὲ ἐκκλησιαστικοὶ συγγραφεῖς ὑπὸ τὸ ὄνομα τῆς ἀγχιστείας περιλαμβάνουν καὶ τὴν τριγένειαν, πάλιν οὐδεμία ῥητὴ διάταξις νόμου ἢ κανόνος ἐκκλησιαστικοῦ κωλύει τὸν γάμον εἰς δεύτερον βαθμὸν τριγενείας, εἰς ὃν διατελεῖ ὁ ῥηθεὶς Ρ μετὰ τῆς κληρονόμου.

Ἐπειδὴ ἂν καί, κατὰ τοὺς αὐτοὺς συγγραφεῖς, ἡ συνήθεια ἐξέτεινεν ἐπὶ τριγενείας τὸ κώλυμα τοῦ γάμου παρὰ τοῦ πρώτου βαθμοῦ, ἡ συνήθεια ὅμως αὕτη οὔτε εἰς τὰ κατώτερα δικαστήρια, οὔτε ἐνώπιον τοῦ Ἀρείου Πάγου ἐπροτάθη διὰ νὰ γείνῃ ἀντικείμενον ἀποδείξεως, κατὰ δὲ τὸ ἄρθρ. 809 τῆς πολιτ. δικονομίας τότε μόνον δύναται νὰ ζητηθῇ ἀναίρεσις, ὅταν εἰς τὸ διατακτικὸν μέρος ἀποφάσεώς τινος περιέχηται ῥητή, ἀπ' εὐθείας ἢ ἐκ πλαγίου παράβασις τοῦ σαφοῦ ὁρισμοῦ νόμου, ἢ ἀρχαίου ἰσχύοντος ἐθίμου· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου τὸ ἐν Ναυπλίῳ ἐφετεῖον συνεμορφώθη ἀκριβῶς μὲ τὸν νόμον, τὸν ὁποῖον μόνον ἦτο προσκεκλημένον νὰ ἐφαρμόσῃ, ὁ δὲ λόγος τῆς ψευδοῦς ἑρμηνείας τῆς ἐνορίας τοῦ αὐτοῦ μάρτυρος, ὡς ἀόριστος, εἶναι ἀπαράδεκτος.

Ἀπόφ. 204 τοῦ 1847 Ἀρείου Πάγου.

§ 6. Κατὰ τὸ δυτικὸν κανονικὸν δίκαιον, ἡ ἑβδόμου βαθμοῦ συγγένεια εἶναι κώλυμα γάμου, καὶ ἐπιφέρει τὴν ἀκύρωσίν του μετὰ τὴν ἐκτέλεσιν;

Ἡ μὴ συναίνεσις τοῦ πατρὸς εἰς τὸν γάμον ὑπεξουσίου υἱοῦ εἶναι λόγος ἀκυρότητος κατὰ τὸ αὐτὸ δίκαιον;

Τὸ πρωτοδικεῖον διέταξεν ἀπόδειξιν περὶ τῶν ἰσχυρισμῶν αὐτῶν, ἀλλὰ τὸ δικ. τῶν ἐφετῶν ἀνέτρεψε τὴν ἀπόφασίν του, ἀποφανθὲν ὅτι ἡ ἀπόδειξις αὐτῶν εἶναι περιττή, διότι προνοοῦνται ἐν τῇ

ἐδάφιά. τοῦ Ἀρμεν., ἥτις ἐφαρμόζεται εἰς ὅλους τοὺς Ἕλληνας ἐπὶ γάμων τελεσθέντων κατὰ τὸ 1835, τὰ δὲ ἀντικείμενα ταῦτα δὲν εἶναι ἐκ τῶν θρησκευτικῶν τελετῶν, αἵτινες κανονίζονται κατὰ τὴν θρησκείαν ἑκάστου ὑπηκόου ἕλληνος.

Ἀπόφ. 2281 τῆς 29 μαίου 1842 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

—Ὁ ἕβδομος βαθμὸς συγγενείας καθιστᾷ ἄκυρον τὸν γάμον, ὅστις δι' ἀδείας τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἀρχῆς ἐτελέσθη μεταξὺ δυτικῶν; Ναί.

Ἀπόφ. 589 τοῦ 1843 τῶν ἐν Σύρῳ πρωτ., ἣν ἐν τῇ λέξει Ἀρμενόπουλος σελ. 407.

§ 7. Εἰς ποίας περιπτώσεις ἡ μεταγενεστέρα συνοίκησις καὶ τεκνοποίησις ἐπικυροῦσι τὸν ἐξ ὑπ' ἀρχῆς ἄκυρον γάμον;

Ἀπόφ. «Ἐπειδή, κατὰ τὰς κοινὰς ἀρχὰς τοῦ δικαίου, ἡ πραγματικὴ καὶ δεινὴ βία εἶναι ἐκ τῶν αἰτιῶν ἐκείνων, αἵτινες καθιστῶσιν ἄκυρα καὶ ἀνίσχυρα τὰ συναλλάγματα ἐν γένει, καὶ ἑπομένως καὶ τοὺς γάμους· διότι ἕνεκεν αὐτῆς ἐλλείπει ἡ ἐλευθέρα συναίνεσις, καὶ ἄνευ συναινέσεως δὲν ὑπάρχει ὑποχρέωσις ἐκ περισσοῦ (Ν. 14)· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου τὸ δικαστήριον πείθεται ἀπὸ τὰς προεκτεθείσας μαρτυρίας, ὅτι ὁ γάμος μεταξὺ τοῦ Ι Κ καὶ τῆς Ε Μ ἔλαβε χώραν διὰ τοιαύτης βίας, ἐνεργηθείσης κατὰ τοῦ εἰρημένου Ι Κ.

Ἐπειδὴ κατὰ τὴν ἐποχήν, καθ' ἣν τοῦτο συνέβη, δὲν ὑπῆρχε νόμος, ἐπικυρῶν διὰ τῆς μεταγενεστέρας συμβιώσεως τὸν ἐξ ὑπαρχῆς δυνάμει τῶν κοινῶν ἀρχῶν τοῦ δικαίου ἄκυρον γάμον· ἀλλ' ἂν καὶ τοιοῦτος ὑποτεθῇ, δὲν ἀποδεικνύονται ὑπάρχουσαι αἱ περιπτώσεις ἐκεῖναι, αἵτινες δύνανται, καὶ κατὰ τὰς νεωτέρας περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου παραδεδειγμένας ἀρχάς, νὰ ἐπιφέρουν τὸ τεκμήριον τῆς ἐπικυρώσεως· διότι καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς Τουρκοκρατίας ὁ Κ διατέλει ὑπὸ τὴν αὐτὴν ἐπιρροὴν τῆς πρώτης βίας, καὶ δὲν εἶχεν ἐλευθέραν τὴν ἐνέργειαν τῆς θελήσεώς του διὰ ν' ἀποβάλῃ τὴν σύζυγόν του· ὥστε ἡ καθ' ὅλον τὸ διάστημα τοῦτο συνοίκησις καὶ τεκνοποίησις δὲν ἔχουσι τ' ἀποτελέσματα τῆς ἐπικυρώσεως· διότι κατὰ τὴν μεταγενεστέραν ἐποχήν, ἀρξαμένης τῆς ἐπαναστάσεως, δὲν συνῴκησε πλέον ἀληθῶς μετὰ τῆς Ε, ἐν ᾧ διὰ τὴν ἐπικύρωσιν τοῦ ἀκύρου γάμου ἀπαιτεῖται πραγματικὴ καὶ συνεχὴς συνοίκησις, ἀλλ' ἔστειλεν αὐτὴν εἰς Ζάκυνθον μετὰ τῆς λοιπῆς οἰκογενείας του διὰ τοὺς ἀναφυέντας κινδύνους· τοῦτο δὲ συνιστᾷ πρᾶξιν ἁπλῆς φιλανθρωπίας, τὴν ὁποίαν ἐδύνατο νὰ ἐνεργήσῃ ὑπὲρ αὐτῆς, ὥσπερ καὶ ὑπὲρ πάσης ἄλλης διακινδυνευούσης γυναικός· ἡ δὲ μετὰ τὴν ἐν Ζακύνθῳ ἐπιστροφὴν τῆς Ε σὺν τῇ λοιπῇ οἰκογενείᾳ ἐπὶ δύο μόνους μῆνας, ὡς αὐτὴ ἰσχυρίσθη, κατοίκησίς της εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Κ δὲν

ἀπαρτίζει διάστημα χρόνου ἱκανὸν διὰ ν' ἀποτελέσῃ τὴν ὑπόθεσιν τῆς λεγομένης ἐπικυρώσεως, ἀλλὰ θεωρεῖται μᾶλλον ὡς μία συνέπεια προκύψασα ἐκ τῆς προηγουμένης καταστάσεως καὶ σχέσεως τῶν προσώπων, ἐφ' ὃ καὶ ὁ Γαλλικὸς νόμος δὲν ἀποδίδει τ' ἀποτελέσματα τῆς ἐπικυρώσεως εἰς τὴν μετὰ τὴν παῦσιν τῆς βίας συγκατοίκησιν τῶν συζύγων, ὅταν αὕτη δὲν διήρκησε τουλάχιστον ἓξ μῆνας.

Ἐπειδή, κατὰ συνέπειαν τούτων, ὁ πρῶτος γάμος τοῦ Κ εἶναι ἄκυρος, καὶ ἑπομένως ἡ Ε Μ. καθὸ μὴ ἔχουσα τὰ δικαιώματα τοῦ συζύγου, δὲν ἔχει καὶ ἐκεῖνα τοῦ νὰ προσβάλῃ ὡς ἀκύρους τὸν δεύτερον καὶ τρίτον γάμον αὐτοῦ καὶ νὰ προτείνῃ τὰς λοιπὰς χρηματικὰς κατ' αὐτοῦ ἀπαιτήσεις· ὥστε ἡ πρωτόδικος ἀπόφασις εἶναι ὀρθή.

Ἐπειδὴ τὰ δικαστήρια δὲν δύνανται νὰ διατάξωσι προσωπικὴν κράτησιν, εἰμὴ ὁσάκις ῥητὸς νόμος τὸ ἐπιτρέπει, ἢ κελεύει (ἄρθρ. 1001 τῆς πολιτ. δικονομίας)· ἡ δὲ διάταξις, τὴν ὁποίαν διαλαμβάνει ἡ ὑπ' ἀριθ. 30, 1560 ἀπόφασις, δὲν ὑπάγεται εἰς καμμίαν τῶν ῥητῶς ὁριζομένων παρὰ τοῦ νόμου περὶ προσωπικῆς κρατήσεως περιπτώσεων.

'Απόφ. 180 τοῦ 1841 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν.

§ 8. Ἡ περὶ γάμου συναίνεσις δὲν λογίζεται ἔγκυρος, ὅταν μεσολαβῇ πλάνη ὡς πρὸς τὸ πρόσωπον, μὲ τὸ ὁποῖον ἐσυζεύχθη ὁ τὴν πλάνην προτείνων.

'Απόφ. 5482 τῶν ἐν 'Αθήναις ἐφετῶν, ἣν ἀνωτέρω § 3.—πρβ. περὶ πλάνης καὶ Θέμιδ. τόμ. 4 σελ. 342.

§ 9. Ἔνστασις στηριζομένη εἰς τὸν λόγον ὅτι γάμος τις ἐξετελέσθη διὰ βίας, ἂν καὶ προσβαλλομένη μετὰ τετραετίαν, εἶναι δεκτή, διότι προτείνεται οὐχὶ δι' ἀγωγῆς, καθ' ἧς ἰσχύει ἡ παραγραφὴ αὕτη, ἀλλὰ δι' ἐνστάσεως κατὰ τῆς ἀγωγῆς (Ν. 5 § *ult. D. de dolo malo*).

'Απόφ. 38 τοῦ 1841 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν (Νομικῆς σελ. 3783).

§ 10. Ἡ ἔνστασις τῆς πρὸς σύναψιν γάμου πραχθείσης βίας προτεινομένη μετὰ παρέλευσιν τετραετίας εἶναι δεκτή, ὅταν προτείνηται ὄχι δι' ἀγωγῆς, ἀλλὰ δι' ἐνστάσεως κατὰ τῆς ἀγωγῆς· Ν. 5 *D.* (44. 4).

'Απόφ 'Αρείου Πάγου 47 τῆς 3 Ἰουνίου 1843.

§ 11. Ἡ βία, ὅταν ἔχῃ τοὺς ἀπαιτουμένους χαρακτῆρας, καθιστᾷ ἄκυρα καὶ ἀνίσχυρα τὰ συναλλάγματα ἐν γένει καὶ τοὺς γάμους,

διότι ἐνταῦθα λείπει ἡ ἐλευθέρα συναίνεσις τῶν συναλλαττομένων, καὶ ἄνευ ταύτης ὑποχρέωσις δὲν ὑπάρχει (Διατ. 14 κώδ. *de metu* καὶ τεμ. 16 πανδ. *de reg. juris.*)

Ἀπόφ. 38 τοῦ 1841 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν (Νομικ. σελ. 3774).

§ 12. Ἡ τῆς βίας ἔνστασις πρὸς ἀκύρωσιν τοῦ γάμου δύναται νὰ προταθῇ παρεμπιπτόντως καὶ κατὰ τὴν ἐκδίκασιν τῆς ἀγωγῆς τοῦ συζύγου, δι' ἧς ἐξαιτεῖται τὴν διὰ βίας προσαγωγὴν τῆς συζύγου του εἰς τὴν οἰκίαν του; Ναί, διότι, αἰτοῦντος τοῦ συζύγου τὴν διὰ βίας προσαγωγὴν τῆς συζύγου του εἰς τὴν οἰκίαν του, ἡ σύζυγος δύναται νὰ προτείνῃ τὸ ἄκυρον τοῦ γάμου.

Ἀπόφ. 105 τοῦ 1843 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν. (Νομικ. σελ. 3745).

Β) Γάμος.—Προδικαστικὰ ζητήματα (1).

§ 13. Οὐδεὶς νόμος ἀπαγορεύει ὥστε ὅταν σύζυγός τις ζητῇ

(1) Ὅρα τὰς λέξεις α) Ζητήματα προδικαστικά· β) Αὐτοδικία σελ. 220 ἑπ. —γ) Βουλεύματα § 22.

Ἐνταῦθα σημειόνομεν καὶ τὰ ἑξῆς.

Κατὰ γενικὸν κανόνα πᾶς ἁρμόδιος εἰς τὴν ἐκδίκασιν τῆς ὁποίας ἐπελήφθη ὑποθέσεως δικαστής, εἶναι ἁρμόδιος πρὸς ἐκδίκασιν ὅλων τῶν ζητημάτων, ὅσα παρεμπιπτόντως ἀναφύονται· ὁ κανὼν οὗτος, ὅστις στηρίζεται εἰς τὴν ἀνάγκην τῆς ἀποφυγῆς συγκρούσεων καὶ βραδυτήτων, αἵτινες ἤθελαν προκύπτει ἐκ τῆς παραπομπῆς ἀπὸ μιᾶς εἰς ἄλλην δικαιοδοσίαν, περιείχετο ῥητῶς εἰς τὴν Ῥωμαϊκὴν νόμοθεσίαν [a]. Ἂν ἐφαρμόσωμεν τὰς ἀρχὰς ταύτας εἰς τὰς ποινικὰς ὑποθέσεις, προκύπτει, ὅτι τὸ ἐπιλαβόμενον ποινικῆς τινος δίκης δικαστήριον πρέπει νὰ ἔχῃ τὸ δικαίωμα νὰ ἐξετάζῃ ὅλα τὰ στοιχειώδη περιστατικὰ τοῦ ἀδικήματος, καὶ ν' ἀποφασίζῃ περὶ ὅλων τῶν παρεμπιπτόντων ζητημάτων, τὰ ὁποῖα συνδέονται· αὕτη ἡ πρόσθετος ἁρμοδιότης εἶναι ἀναγκαία συνέπεια τῆς δικαιοδοσίας του, τὸ δὲ ἀκυρωτικὸν πολλάκις ἀνεγνώρισε τὸν κανόνα αὐτὸν ῥητῶς, ἀποφηνάμενον.

Que les tribunaux criminels, chargés d'instruire et de prononcer sur les crimes et délits, ont essentiellement caractére pour prononcer sur toutes ses matières accessoires et incidentes qui s'y rattachent, et qui ne sont pas exceptées par la loi de leur juridiction; qu'ils sont même compétents pour prononcer sur les quéstions de droit qui naissent de l'instruction et de la défense des parties, lorsque les quéstions doivent modifier ou aggraver le

(a) Quoties quaestio status bonorum disceptationi occurit, nihil prohibet quominus apud eum, qui aliquin super causa status cognoscere non possit, disceptatio terminetur (Liv. 3 c. de judiciis· ἰδὲ βιβλ, 1 C. de ord. judic)

τὴν ἀκύρωσιν τοῦ δευτέρου γάμου, νὰ προτείνῃ ὁ ἐναγόμενος δι' ἐνστάσεως τὴν ἀκύρωσιν τοῦ πρώτου γάμου, καὶ νὰ δικασθῇ ἡ ἔνστασις αὕτη ὡς ζήτημα προδικαστικὸν πρὸ τῆς ἀγωγῆς. Τὸ σύστημα

---

caractère du fait de la poursuite et de la peine dont il peut être susceptible, quoique ils fussent, par leur institution, incompétents pour prononcer sur ces mêmes questions de droit, considerées indépendamment du fait criminel et d'une manière principale (arrêt 27 nov 1812).

Ἀλλ' ὁ κανὼν οὗτος ἔχει πολλὰς τὰς ἐξαιρέσεις· τοιαῦται εἶναι τὰ προδικαστικὰ περὶ ἰδιοκτησίας ζητήματα, τὰ πηγάζοντα ἐκ τῆς παραβάσεως πολιτικῶν τινων ἐνοχῶν, καὶ τῶν ὁποίων ἡ ἐξέτασις πρέπει εἰς τὰς παρὰ τοῦ νόμου ὁριζομένας περιπτώσεις νὰ παραπεμφθῇ ἐνώπιον τῶν πολιτικῶν δικαστηρίων πρὶν ἢ ἀποφασίσωσι τὰ ποινικά. Μεταξὺ τῶν ἐξαιρέσεων αὐτῶν πρέπει νὰ περιλάβωμεν τὰς ἀκυρότητας, τὰς ὁποίας ὁ ἐπὶ διγαμίᾳ κατηγορούμενος ἀντιτάττει κατὰ τῶν γάμων, τοὺς ὁποίους συνηλλάξατο;

Τὸ ζήτημα τοῦτο πρέπει νὰ ἐξετάσωμεν ὑπὸ δύο ἐπόψεις ἀνταποκρικῶς ὡς πρὸς τὸν πρῶτον καὶ δεύτερον γάμον· ὡς πρὸς τὸν δεύτερον, τὸ Ἀκυρωτικὸν ἀπεφήνατο ὅτι, ὅταν συνοδεύηται μὲ τοὺς ἐξωτερικοὺς τύπους τοῦ νόμου, ἡ ἀκυρότης του δὲν καλύπτει τὸ ἀδίκημα, καὶ δὲν ἀποτελεῖ διὰ τοῦτο προδικαστικὸν ζήτημα [α]· εἶναι ὀρθὴ ἡ γνώμη αὕτη; ὁ κατηγορούμενος δύναται ν' ἀντιτείνῃ ἢ ὅτι ὁ δεύτερος γάμος δὲν ὑπάρχει, ἢ ὅτι εἶναι ἄκυρος· ἐν τῇ πρώτῃ περιπτώσει δὲν ὑπάρχει προδικαστικὸν ζήτημα· ἡ ὕπαρξις τοῦ δευτέρου γάμου εἶναι τὸ ἀδίκημα, εἶναι τὸ γεγονός, ἐφ' οὗ στηρίζεται ἡ κατηγορία· ἑπομένως ἀνήκει εἰς τοὺς ἐνόρκους νὰ κρίνωσι περὶ τῆς ὑπάρξεώς του· εἰς τὴν δευτέραν περίπτωσιν, ἤτοι ἂν ἡ ὕπαρξις τοῦ δευτέρου γάμου δὲν φιλονεικῆται, ἂν ἔχῃ τοὺς ἐξωτερικοὺς τύπους τοῦ νόμου καὶ προσβάλληται μόνον ἕνεκεν ἀκυρότητος, ἀναφύεται προδικαστικὸν ζήτημα; ὄχι· δὲν ἀρκεῖ ὅμως νὰ εἴπωμεν πρὸ ὑποστήριξιν τῆς γνώμης ταύτης μετὰ τοῦ Merlin [β] « ὅτι τὸ ποινικὸν δικαστήριον εἶναι ἁρμόδιον ν' ἀποφασίσῃ περὶ τῶν ἀκυροτήτων, τὰς ὁποίας ὁ ἐπὶ διγαμίᾳ κατηγορούμενος ἀντιτάττει κατὰ τοῦ γάμου, τὸν ὁποῖον συνέδεσε πρὸ τῆς διαλύσεως τοῦ προηγουμένου, ἐπειδὴ ὁ γάμος αὐτὸς ἀποτελεῖ τὸ ἀδίκημα, ἡ δὲ ἔνστασις τοῦ κατηγορουμένου τείνει εἰς τὴν ἀνατροπήν του »· ὁ ἀληθὴς λόγος τῆς παραδοχῆς τῆς γνώμης ταύτης εἶναι ὅτι ἡ ἀκυρότης τοῦ δευτέρου γάμου δὲν ἐξαλείφει τὸ ἀδίκημα τοῦ ἐνόχου· πρὸς ὕπαρξιν τῆς ἀποπείρας τοῦ ἀδικήματος τῆς διγαμίας ἀρκεῖ νὰ εἶχεν ὁ ἔνοχος τὴν ἰδέαν, ὅτι συνδέει ἰσχυρὸν γάμον καὶ νὰ συνοδεύηται οὗτος ἐκ τῶν ἐξωτερικῶν νομίμων διατυπώσεων· ἐντεῦθεν ἕπεται, ὅτι τὸ περὶ ἀκυρότητος τοῦ δευτέρου γάμου ζήτημα δὲν δύναται νὰ διαχωρισθῇ ἀπὸ τὸ περὶ ἐνοχῆς ζήτημα, καὶ ὅτι τὰ δύο ταῦτα ζητήματα ἀποτελοῦσιν ἓν μόνον· τὸ δὲ δικαστήριον τῶν ἐνόρκων ἐρωτώμενον, ἂν ὁ κατηγορούμενος ἦναι ἔνοχος, ὅτι συνηλλάξατο

(α) Arrêt 19 nov 1807.
(β) Rep. de jurisp. λέξ. bigamie—καὶ Maugin T. 1 σελ. 481.

τοῦτο ὑποστηρίζεται κατ' ἀναλογίαν καὶ ἀπὸ τὰ τεμάχ. 16 καὶ 18 τῶν πανδεκ. *de except.* ἄλλως τε τὸ ἐναντίον σύστημα ἤθελεν ἐπιφέρει σκάνδαλα.

'Απόφ. 30 τοῦ 1841 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν. Νομικ. σελ. 3753.

δεύτερον γάμον πρὸ τῆς διαλύσεως τοῦ πρώτου, ἐξετάζει ἂν τῷ ὄντι συνηλλάξατο δεύτερον γάμον.

Τὸ ἀκυρωτικὸν σιωπηλῶς [α] παρεδέχθη τὴν γνώμην ταύτην. Κατηγορούμενός τις ἐπὶ διγαμίᾳ ἰσχυρίζετο, ὅτι ὁ δεύτερος γάμος του ἦτον ἄκυρος, καθότι, κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς τελέσεως αὐτοῦ, ἦτο πολιτικῶς ἀποθαμμένος συνεπείᾳ καταδίκης, ἥτις ἐρήμην κατεγνώσθη κατ' αὐτοῦ. Τὸ μέσον τοῦτο ἐπαρουσιάσθη ἐνώπιον τοῦ συμβουλίου τῶν ἐφετῶν (β) ὡς προδικαστικὸν ζήτημα, τὸ δὲ συμβούλιον τοῦτο, ἀποῤῥίψαν τὴν ἔνστασιν ταύτην, παρέπεμψε τὸν κατηγορούμενον εἰς τὸ ἀκροατήριον· ὁ κατηγορούμενος ἐζήτησεν ἀναίρεσιν, ἀλλὰ τὸ ἀκυρωτικὸν τὴν ἀπέῤῥιψεν:

Attendu que, lors du second mariage que le demandeur est accusé d'avoir contracté avant la dissolution de son premier mariage, il ne s'était pas écoulé cinq ans depuis sa condamnation à mort par contumace; qu'aux termes de l'article 27 du code civil et de l'article 476 du code d'instruction criminel, la mort civile n'était donc pas encore acquise contre lui; que son premier mariage n'était donc pas dissous lors du second. (arrêt 18 fev. 1819)· ἡ ἀπόφασις αὐτὴ παραδέχεται, ὅτι τὰ ποινικὰ δικαστήρια ἔχουσι τὸ δικαίωμα νὰ κρίνωσι περὶ τοῦ λόγου τῆς ἀκυρότητος, ἥτις προτείνεται κατὰ τοῦ δευτέρου γάμου.

Τὸ ζήτημα πρέπει νὰ λυθῇ κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον, ὅταν πρόκηται περὶ ἀκυροτήτων, τὰς ὁποίας προτείνει ὁ κατηγορούμενος κατὰ τοῦ πρώτου γάμου· ὁ Merlin ἔλυσεν ἀποφατικῶς τὸ ζήτημα εἰς τὴν ἀγόρευσίν του ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως, τὴν ὁποίαν ἀφορᾷ ἡ ἀπὸ 8 αὐγούστου 1811 ἀπόφασις [γ], τὴν δὲ γνώμην του παρεδέχθη καὶ ὁ Mangin [τόμ. 1 σελ. 462]· φρονοῦμεν δέ, ὅτι ἡ γνώμη των εἶναι σύμφωνος μὲ τὸ πνεῦμα καὶ μὲ τὸ γράμμα τοῦ νόμου· κατὰ τ' ἄρθρ. 188 καὶ 189 τοῦ πολιτ. κώδικος, ὁ σύζυγος πρὸς βλάβην τοῦ ὁποίου ἐτελέσθη δεύτερος γάμος, δύναται νὰ ζητήσῃ τὴν ἀκύρωσιν, ἂν δὲ ὁ ἐναγόμενος σύζυγος ἀντιτείνῃ τὴν ἔνστασιν τῆς ἀκυρότητος τοῦ πρώτου γάμου, τὸ κῦρος ἢ τὸ ἄκυρον τοῦ γάμου τούτου πρέπει νὰ δικασθῇ προηγουμένως· ἐπομένως ἐνώπιον τῶν πολιτικῶν δικαστηρίων, τὸ κῦρος ἢ τὸ ἄκυρον τοῦ πρώτου γάμου ἀποτελεῖ προδικαστικὸν ζήτημα, τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ ἦναι τὸ ἀντικείμενον χωριστῆς δίκης, καὶ τοῦ ὁποίου ἡ ἀπόφασις πρέπει νὰ προηγῆται ἀπὸ τὴν περὶ τοῦ κύρους τοῦ δευτέρου γάμου· οὕτως ἑρμηνεύει τ' ἄρθρα ταῦτα καὶ ἡ ἔκθεσις τῶν αἰτιολογιῶν τοῦ πολιτ. κώδηκος·

«Un premier mariage non valablement contracté, λέγει ὁ Portalis, ne peut

---

(α) Implicitement.
(β) Chambre d'accusation.—Ὑπάρχει διαφορά τις πρὸς τὴν ἡμετ. νομοθ.
(γ) Rep. de jurisp. v° bigamie n° 2.

§ 14. Η γυνὴ ἐκβιαζομένη ὑπὸ τοῦ συζύγου διὰ νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν οἰκίαν του, δύναται νὰ προτείνῃ παρεμπιπτόντως τὸ ἄκυρον

---

légalement motiver la cassation d'un nouveau mariage valable ; conséquemment la question élevée sur la validité du prémier mariage suspend nécessairement le sort du second, cette question est un préalable qu'il faut vider avant tout. »

Ὅθεν, ἂν τὸ θέμα τοῦτο ἔχῃ χαρακτῆρα προδικαστικοῦ ζητήματος ὅταν ἀναφύεται ἐνώπιον τῶν πολιτικῶν δικαστηρίων· ἂν πρέπῃ ν' ἀποτελῇ κυρίαν ἀγωγὴν, ὅταν προτείνηται παρεμπιπτόντως εἰς δίκην περὶ ἀκυρότητος τοῦ δευτέρου γάμου, πρέπει προφανῶς νὰ διατηρῇ τὸν ἴδιον χαρακτῆρα καὶ νὰ δικάζηται κατὰ τοὺς ἰδίους τύπους, ὅταν ἀναφύηται παρεμπιπτόντως εἰς ποινικὴν δίκην· ἐπειδὴ δὲν μεταβάλλει φύσιν διὰ τοῦτο μόνον ὅτι φέρεται ἀπὸ μιᾶς εἰς ἄλλην δικαιοδοσίαν· καὶ εἰς τὴν μίαν καὶ εἰς τὴν ἄλλην ἡ ὑπεράσπισις τοῦ συζύγου ἔχει τὴν αὐτὴν βάσιν, τὴν ἀκυρότητα τοῦ πρώτου γάμου. Ἂν λοιπὸν εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην ἡ ἔνστασις, περὶ ἧς ὁ λόγος, πρέπει ν' ἀποτελῇ κυρίαν καὶ προδικαστικὴν δίκην, οἱ αὐτοὶ λόγοι ἐφαρμόζονται καὶ εἰς τὴν ἄλλην περίπτωσιν· ἀλλὰ τὰ ποινικὰ δικαστήρια δὲν ἔχουν πώποτε δικαίωμα νὰ κρίνωσι περὶ ζητημάτων τοῦ πολιτικοῦ δικαίου διὰ κυρίας ἀγωγῆς. Δύνανται ν' ἀποφασίσωσι παρεμπιπτόντως ἐπιληφθέντα τῆς κατηγορίας· ἑπομένως ἡ περὶ τοῦ κύρους τοῦ πρώτου γάμου ἀπόφανσις εἶναι ἐκτὸς τῆς ἁρμοδιότητός των, ἐπειδὴ δὲν δύναται ν' ἀποφασίσῃ παρεμπιπτόντως περὶ τούτου· τὰ ποινικὰ λοιπὸν δικαστήρια πρέπει νὰ διακόπτωσι τὴν περὶ διγαμίας δίκην μεχρισοῦ τὰ πολιτικὰ δικαστήρια ἀποφανθῶσι περὶ τοῦ κύρους τοῦ γάμου· τὰ ἄρθ. 326 καὶ 327 τοῦ πολιτικοῦ νόμου, τεταγμένα εἰς τὸν περὶ πατρότητος καὶ υἱότητος τίτλον, ἐπικυρόνουσιν αὐτὴν τὴν σκέψιν τοῦ νομοθέτου, ὅστις δὲν ἔδωκεν εἰς τὰ ποινικὰ δικαστήρια ἁρμοδιότητα νὰ κρίνωσι περὶ τῆς πολιτικῆς καταστάσεως (d'état Civil).

Ἡ νομολογία εἶναι σύμφωνος μὲ τὴν ἀρχὴν ταύτην· εἰς μίαν δίκην ὁ καλούμενος Barbier κατηγορούμενος διὰ διγαμίαν, ἐπρότεινεν ἐνώπιον τοῦ ποινικοῦ δικαστηρίου de Mont—Tonnerre τὴν ἀκυρότητα τοῦ πρώτου γάμου του, ὑπεστήριξε δὲ ὅτι ἡ ἀκυρότης αὕτη ἀπετέλει προδικαστικὸν ζήτημα, τὸ ὁποῖον ὑπήγετο εἰς τὰ πολιτικὰ δικαστήρια. Τὸ δικαστήριον παραδεχθὲν τὴν ἔνστασιν, παρέπεμψε τὴν ὑπόθεσιν εἰς τὰ πολιτικὰ δικαστήρια· ἡ ἀπόφασις αὕτη ἠκυρώθη δι' ἄλλης τοῦ ἀκυρωτικοῦ φερούσης:

Qu'un mariage contracté devant les officiers chargés par la loi d'en recevoir l'acte est de droit reputé avoir eté contracté réguliérement, et forme un lien civil jusqu'à ce que la nullité en ait eté prononcée par les tribunaux compétens ; qu'il suffit pour constituer en bigamie et soumettre aux peines de ce crime celui qui, avant d'en avoir ainsi obtenu l'annulation ou avant que sa dissolution légale ait été operée par la mort ou par le divorce se permet d'en contracter un second; que l'arrêt de la cour de la justice criminelle de Mont—Tonnerre n'avait qu'à faire déclarer par le jury si le

τοῦ γάμου; Ναὶ, διότι ἐκ τοῦ συναλλάγματος τοῦ γάμου παράγεται μὲν ἡ ὑποχρέωσις τῶν συζύγων, ἀλλὰ τοῦτο λαμβάνει χώραν ὅταν ὁ γάμος ἦναι ἔγκυρος.

Ἀπόφ. 16 τοῦ 1845 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν. (Νομικ. σελ. 4088).

---

prevenu était engagé dans les liens d'un prémiér mariage, lorsqù il-en avai t contracté un second; que ces faits qui ne présentaient aucune question de droit à décider, ne pouvaient constituer une quéstion prejudicielle qui rentrait dans les attributions du tribunal civil et dùt suspendre l'action de la justice criminelle. (arr. 1 mars 1811).

Ἡ ἀπόφασις αὕτη περιέχει δύο λάθη, φέρουσα, ὅτι ὁ πρῶτος γάμος πρέπει νὰ θεωρηθῇ ὡς ἰσχυρὸς, ὅταν δὲν ἠκυρώθη πρὶν συνομολογηθῇ ὁ δεύτερος γάμος, ἡ δὲ ἰσχὺς τοῦ πρώτου τούτου γάμου δὲν ἀποτελεῖ προδικαστικὸν ζήτημα εἰς τὴν ποινικὴν δίκην· τὸ ἀκυρωτικὸν παρήτησεν ἀφ' ἑαυτοῦ τὰς ἀρχὰς ταύτας, καθότι ἐπιληφθὲν, νέας αἰτήσεως ἀναιρέσεως κατὰ τῆς ἀποφάσεως τῶν ἐνόρκων de Rhin—et Moselle, τὸ ὁποῖον ἐδίκασεν ὡς τὸ τῆς Mont—Tonnérre, ἀπέῤῥιψε τὴν δευτέραν αἴτησιν δι' ἀποφάσεως φερούσης:

Qu'à l'ouverture des débats devant la cour d'assises, le defenseur de l'accusé ait contesté formelement l'existance du prémier mariage, que rien, dans l'arrêt attaqué, ne detruit cette allégation dont Il a été donné acte à 'accusé; qu'il y'est même reconnu qu'aucun acte de célébration n'a été representée; qu'en renvoyant, dans cette état de l'affaire, devant les tribunaux civils pour faire juger la quéstion prejudicielle que la défense de l'acusé faisait naitre, celle de savoir s'ilavait existé véritablement un premier mariage, la cour d'assises a fait une juste application des dispositions du code civil. (arrêt cass. 25 ἰουλίου 1811).

Το αὐτὸ ζήτημα ἐπαρουσιάσθη καὶ δεύτερον· ὁ καλούμενος Monreau συνέδεσε, κατὰ τὸ 6 ἔτος, γάμον· καὶ, διαρκοῦντος τούτου, συνέδεσε δεύτερον κατὰ τὸ ἔτος ὄγδοον· τέλος μετὰ τὴν διὰ τοῦ θανάτου τῆς πρώτης συζύγου διάλυσιν τοῦ πρώτου γάμου, συνέδεσε τρίτον κατὰ τὸ 1823. Καταδιωχθεὶς εἰς τὰ 1825, ὅτε τὸ πρῶτον ἀδίκημα ἦτον ἤδη παραγεγραμμένον, ἐπρότεινε τὴν ἀκυρότητα τοῦ δευτέρου γάμου λέγων, ὅτι συνεδέθη εἰς ἐποχὴν, καθ' ἣν ὑπῆρχεν ὁ πρῶτος· τὸ ἀκυρωτικὸν ἀπεφήνατο μετὰ μίαν ἀπόφασιν διχογνωμίας.

Que les nullités de mariage doivent, aux termes des art 187, 188 du code civil, être portées devant les tribunaux civils, et ne peuvent être déclarées et prononcées que par eux (16 janv. 1826).

Ἡ ἀπόφασις αὕτη, τῆς ὁποίας τὴν ἔννοιαν πρέπει νὰ περιορίσωμεν εἰς τὰς ἀφορώσας τὸν πρῶτον γάμον ἀκυρότητας, ἐστερέωσε κατὰ τὴν ἔννοιαν ταύτην τὴν νομολογίαν.

Μένει νὰ ἐξετάσωμεν ἂν τὰ ποινικὰ δικαστήρια δὲν ἦναι τοὐλάχιστον ἁρμόδια ν'ἀποφασίζωσιν, ἂν ὁ κατηγορούμενος δύναται νὰ προτείνῃ (à se pré-

§ 15. Κατὰ τὸ 11 ἄρθρ. τῆς πολιτ. δικονομίας, ὁσάκις δίκη τὶς περιέχῃ προδικαστικὸν ζήτημα, ἀφορῶν τὴν ποινικὴν διαδικασίαν, ἀποφαίνονται κατ' ἐξαίρεσιν πρῶτον τὰ πολιτ. δικαστήρια·

valoir) τὴν ἀκυρότητα, τὴν ὁποίαν ἀντιτάττει κατὰ τοῦ πρώτου γάμου, καὶ ἄν, εὑρίσκοντα ἀνυπόςατον τὴν ἔνστασιν, δύνανται χωρὶς νὰ παραπέμψωσι τὴν ὑπόθεσιν εἰς τὰ πολιτικὰ δικαστήρια, νὰ προχωρήσωσιν εἰς τὴν ἐκδίκασιν· φαίνεται, ὅτι εἶναι δύσκολον νὰ τοὺς ἀπαρνηθῶμεν τοῦτο. «Πρέπει, λέγει ὁ Merlin, νὰ κάμωμεν διάκρισιν μεταξὺ τῶν μέσων, τὰ ὁποῖα συνέχονται μὲ ἀγωγὴν κινηθεῖσαν ἐνώπιον ἄλλου δικαστηρίου, καὶ ἐκείνων, ἅτινα συνέχονται μὲ ἀγωγὴν μὴ κινηθεῖσαν εἰσέτι ἢ ἐκκρεμῆ ἐνώπιον αὐτοῦ ἐκείνου τοῦ δικαστηρίου, ἐνώπιον τοῦ ὁποίου προτείνονται [α]· ἐν τῇ τελευταίᾳ περιπτώσει, οἱ δικασταί, ἐνώπιον τῶν ὁποίων ἀνασύονται, πρέπει νὰ τὰ ἐξετάσωσι, καί, ἂν ὑπάρχῃ ἀφορμή, νὰ τὰ ἀποῤῥίπτωσιν· ἄλλως ὁ κατηγορούμενος ἠδύνατο νὰ σταματήσῃ εἰς πᾶν βῆμα τὴν δημοσίαν ἀγωγήν, προτείνων τὰ πλέον ἀνυπόστατα ἐπιχειρήματα· ἀπαιτεῖται δὲ ἀφ' ἑτέρου, ὥστε ὁ δικαστὴς παρὰ τοῦ ὁποίου ζητεῖται ἡ ἀναστολή, νὰ ἐκτιμᾷ ἂν αὕτη ἠδύνατο νὰ ἔχῃ νόμιμον βάσιν.»

Ἡ νομολογία εἶναι στερεωμένη ὡς πρὸ τοῦτο· τὸ ἀκυρωτικὸν δὲ ἀπεφήνατο, ὅτι ἁπλῆ ἡ πρότασις τοῦ κατηγορουμένου, ὅτι δὲν συνέδεσε ποτὲ τὸν ἀντιταττόμενον γάμον, δὲν ἀρκεῖ νὰ διακόψῃ τὴν καταδίωξιν.

Attendu qu'il aurait fallu, pour donner quelque consistance à ce moyen de défense, qu'il se fût inscrit positivement en faux contre cet acte de célébration; qu'en s'abstenant de prendre cette voie, il s'est mis hors de mesure d'opposer, comme ouverture de cassation, la violation des articles 189 du code civile et 456 de la loi de 3 brumaire an 4 (arr. cass, 2 avril 1807).

Εἰς ἄλλην ὑπόθεσιν, τὸ ἀκυρωτικὸν ἀπεφήνατο, ὅτι τὸ δικαστικὸν συμβούλιον ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἐξετάσῃ, ἂν αἱ παρὰ τοῦ κατηγορουμένου προτεινόμεναι ἀκυρότητες κατὰ τοῦ πρώτου γάμου δὲν ἐκαλύφθησαν· ἡ ἀπόφασις φέρει:

Que les nullités proposées par le prevenu contre son prémier mariage etaient couvertes, d'après les termes de la loi du 20 septembre 1792 et du c. c. et qu'en rejetant en conséquence l'exception prise de ces prétendus nullités, et en mettant par suite le prevenu en accusation comme prevenu de bigamie, la chambre d'accusation n'a contrevenu à aucune loi (arr. cass. 8 août 1811)

Τέλος δὲ πάντων εἰς ἄλλην ὑπόθεσιν, τὸ ἀκυρωτικὸν ἀπεφήνατο προσέτι, ὅτι ὁ κατηγορούμενος δὲν δύναται νὰ προτείνῃ ἀκυρότητας, αἱ ὁποῖαι δὲν ἀφορῶσι τὸ πρόσωπόν του.

Que les nullités alleguées par le réclamant contre son premier mariage devant la chambre d'accusation et devant la cour d'assises n'étaient point

(α) Rép. v° bigamie n 2.

ὅταν λοιπὸν ὁ ἐπὶ μοιχείᾳ κατηγορούμενος προτείνῃ δι' ἐνστάσεως, ὅτι προϋπῆρχεν ἄλλος νόμιμος γάμος μεταξὺ τῆς κατηγορουμένης κατ' ἄλλου συζύγου ζῶντος ἔτι, καὶ ὅτι περὶ ἀκυρώσεως

---

absolues; qu'elles étaient purement relatives à ses père et mère pour réclamer l'annullation de ce premier mariage; et que, dès lors, la chambre d'accusation, en déclarant expressément, et la cour d'assises en jugeant implicitement que le démandeur en cassation était non recevable à faire valoir ces nullités pour repousser l'accusation de bigamie, n'ont violé aucune loi (arr. cass. 17 dec 1812).

Ἀλλὰ τὸ ποινικὸν δικαστήριον δύναται νὰ κάμῃ διάκρισιν μεταξὺ τῶν παρὰ τοῦ κατηγορουμένου προτεινομένων ἀκυροτήτων, νὰ χωρίσῃ τὰς ἀπολύτους ἀπὸ τὰς σχετικὰς, καὶ νὰ μὴ δεχθῇ εἰμὴ τὰ μέσα ἀπαραδέκτου τὰ στηριζόμενα ἐπὶ τῶν πρώτων; τὸ ἀκυρωτικὸν ἔλυσε τὸ ζήτημα καταφατικῶς [α]· ὁ δὲ Bourguignon [τόμ. 3 σελ. 38] καὶ ὁ Carno [τόμ. 1 σελ 93] συμφωνοῦν μὲ τὴν ἀπόφασιν ταύτην· ὁ λόγος, ἐφ' οὗ στηρίζεται ἡ ἀπόφασις, εἶναι ὅτι ἡ ἔνστασις σχετικῆς ἀκυρότητος καὶ δεκτὴ γενομένη, δὲν ἀνατρέπει τὴν κατηγορίαν, ἐπειδὴ ὁ γάμος δύναται νὰ λυθῇ δι' ἀποφάσεως στηριζομένης εἰς τὴν ἀκυρότητα ταύτην, καὶ θεωρεῖται ἰσχυρὸς μέχρι τῆς διαλύσεως· ἐπομένως ὁ κατηγορούμενος εὑρίσκετο ὑπὸ τὸν δεσμὸν τοῦ πρώτου γάμου, καὶ διὰ τοῦτο δὲν ὑπάρχει ἀφορμὴ διακοπῆς, μήτε παραπομπῆς ἐνώπιον ἄλλου δικαστηρίου, διὰ ν' ἀποφασίσῃ περὶ ζητήματος, ἡ λύσις τοῦ ὁποίου εἶναι ἀδιάφορος εἰς τὴν οὐσίαν· ὁ Mangin [τόμ. 1 σ. 474) δὲν παραδέχεται τὴν διάκρισιν ταύτην, ἡ δὲ γνώμη του συνέχεται μᾶλλον μὲ τὰς περὶ προδικαστικῶν ζητημάτων ἀρχάς· καὶ τῷ ὄντι· διατὶ νὰ ἦναι ἀπηγορευμένον εἰς τὸν κατηγορούμενον νὰ προτείνῃ τὴν σχετικὴν ταύτην ἀκυρότητα, ὅταν δὲν ἦναι κεκαλυμμένη; ἡ ἀκυρότης αὕτη δὲν δύναται νὰ ἐπιφέρῃ, ὡς ἡ ἀπόλυτος, τὴν ἀκυρότητα τοῦ γάμου; καὶ ἂν ὁ γάμος οὗτος δύναται ν' ἀκυρωθῇ, πῶς δύναται νὰ ἦναι ἡ βάσις ποινικῆς καταδίκης; ὑποθέσατε, ὅτι πρὸ τῆς ἐπὶ διγαμίᾳ καταδιώξεως ἐπέτυχεν ὁ κατηγορούμενος, στηριζόμενος εἰς τὴν ἀκυρότητα ταύτην, τὴν ἀκύρωσιν τοῦ γάμου, δύναται πλέον νὰ γίνῃ ἡ καταδίωξις; ὑποθέσατε ὅτι ἡ ἀκύρωσις ἐπέρχεται ἐν τῷ μέσῳ τῆς καταδιώξεως, δὲν παύει αὕτη ἀμέσως; ἀφοῦ δὲ ἡ ἀκύρωσις ἐξαλείφῃ τὸ ἀδίκημα, διατὶ ἡ πρότασις τῆς ἀκυρότητος, ἥτις ἐπιφέρει τὴν ἀκύρωσιν, νὰ μὴ διακόπτῃ τὴν καταδίωξιν; ἀντιθέτουσιν ὅτι ὑπάρχει πρόληψις περὶ τῆς ἰσχύος τοῦ γάμου, ὅστις προσβάλλεται διὰ σχετικῆς ἀκυρότητος, μέχρι τῆς διαλύσεώς του· ἀλλ' ἡ πρόληψις αὕτη δὲν ὑπάρχει ἐπίσης καὶ ὡς πρὸς τοὺς γάμους, καθ' ὧν προτείνεται ἀπόλυτος ἀκυρότης; Δὲν ἀπαιτεῖται ἐπίσης ἀπόφασις περὶ τῆς ἀκυρότητος καὶ περὶ τῆς μὴ ὑπάρξεως τοῦ γάμου; εἰς τὴν μίαν καὶ εἰς τὴν ἄλλην περίπτωσιν, τὰ πολιτικὰ δικαστήρια ἀποφαίνονται περὶ ἀκυρότητος ὑπαρχούσης κατὰ τὴν στιγμὴν τοῦ δευτέρου γάμου, καὶ διὰ τοῦτο καταστρεφούσης τὸ ἀδίκημα τῆς διγαμίας· ἡ πρότασις λοιπὸν τῆς ἀκυρότητος ταύτης, εἴτε ἀπολύτου εἴτε σχετικῆς, ὅταν δύναται νὰ

(α) Arr. cass. 19 nov. 1807.

τοῦ δευτέρου ἐκινήθη ἀγωγή, ἡ πρότασις περιέχει προδικαστικὸν ζήτημα, τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ παραπεμφθῇ εἰς τὸ πολιτ. δικαστήριον.

Ἀπόφ. ποιν. Ἀρείου Πάγου υπ· τῆς 21 νοεμβρ. 1840.

§ 16. *Ὅταν ἡ πολιτικὴ δίκη περιέχῃ προδικαστικὸν ζή-*

ἐπιφέρῃ τὴν ἀκύρωσιν τοῦ γάμου, ἀποτελεῖ προδικαστικὸν ζήτημα, τὸ ὁποῖον διακόπτει τὴν ποινικὴν καταδίωξιν.

Ἐν περιλήψει, ἂν αἱ ἁπλαῖ προτάσεις τοῦ κατηγορουμένου, αἱ ἀφορῶσαι τὰς ἀκυρότητας, ἐξ ὧν ὁ πρῶτος γάμος του περικυκλοῦται, δὲν εἶναι ἀποχρῶσαι νὰ ἐπιφέρωσι τὴν διακοπὴν τῆς καταδιώξεως· ἂν ἀπαιτῆται ἀκόμη, ὥστε ἡ προτεινομένη ἀκυρότης νὰ ἦναι ἐκ τῶν παρὰ τοῦ νόμου προβλεπομένων, ὁ δὲ κατηγορούμενος ἦναι δεκτὸς νὰ τὴν προτείνῃ, τὸ ἔργον τοῦ ποινικοῦ δικαστηρίου δὲν φθάνει μέχρι τῆς διακρίσεως τῆς φύσεως τῆς προτεινομένης ἀκυρότητος, καὶ δὲν δύναται, χωρὶς νὰ ὑπερβῇ τὰ ὅριά του, νὰ μὴν ἐνδώσῃ εἰς τὴν διακοπὴν ὑπὸ τὴν πρόφασιν ὅτι ἡ ἀκυρότης εἶναι σχετική, ἡ δὲ ἀπόφασίς του δὲν ἀνατρέχει εἰς γεγονότα παρελθόντα.

Chauv c. p. τόμ. 6 σελ. 236 ἐπ.

—Μετὰ τὰ ἀνωτέρω προσθέτω τὸ ἑξῆς βούλευμα.

« Ἐπειδὴ ἐκ τῆς ἀνακρίσεως προκύπτει σαφῶς ὅτι ὁ κατηγορούμενος κατὰ τὴν 16 σεπτεμβρίου 1841 ἐν Κωνσταντινουπόλει συνῆλθε μετὰ τῆς .... εἰς γάμον καθιερωθέντα διὰ τῆς ἱερᾶς εὐλογίας, καὶ συνέζησε μετ' αὐτῆς ἱκανοὺς χρόνους, ἀλλ' ἐνώπιον τοῦ ἀνακριτοῦ ἠρνήθη τὴν ὕπαρξιν πρώτου γάμου μετὰ τῆς εἰρημένης ....

Ἐπειδὴ ὁ αὐτὸς κατηγορούμενος διὰ τῆς ἀνακοπῆς του διατείνεται ἤδη ὅτι ὁ πρῶτος γάμος, ἂν ὑπῆρξεν, εἶναι ἄκυρος, διότι ἐγένετο ἐναντίον τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει ἰσχύοντος σουλτανικοῦ φιρμανίου, δι' οὗ ἀπαγορεύεται ὁ γάμος μεταξὺ Ἕλληνος καὶ ὑπηκόου τῆς Τουρκίας, καὶ διότι δὲν ἐλήφθη ἄδεια τοῦ πατριάρχου κατὰ τὸ ἔθιμον καὶ τὰς παραδόσεις τῆς ἀνατολικῆς ἐκκλησίας· ἀλλὰ καὶ ἐπὶ ὑποθέσει ὅτι ἡ παράβασις τοῦ Σουλτανικοῦ φερμανίου, μολονότι δὲν εἶναι ὑποχρεωτικὸν διὰ τοὺς πολίτας Ἕλληνας, καὶ ἡ ἔλλειψις τῆς πατριαρχικῆς ἀδείας δύνανται νὰ δώσωσιν ἀφορμὴν εἰς ἀκύρωσιν τοῦ γάμου, ἡ ἀκυρότης αὕτη ἀποτελεῖ ζήτημα προδικαστικὸν τῆς ποινικῆς δίκης, ὑπαγόμενον εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ πολ. δικας. κατὰ τὸ ἄρθ. 11 τῆς πολιτ. δικονομίας, καὶ πρὶν ἢ ἀποφασισθῇ τελεσιδίκως ὑπ' αὐτοῦ τοῦ δικαστηρίου δὲν δύναται ν' ἀπολυθῇ ὁ κατηγορούμενος, οὗτος δὲ δὲν ἐκίνησεν, ὡς ὤφειλε, τοιαύτην ἀγωγὴν περὶ ἀκυρώσεως, οὔτε ἤδη ἐζήτησε τὴν ἀναβολὴν τῆς ποινικῆς δίκης διὰ νὰ τὴν κινήσῃ ἰσχυρισθεὶς ἁπλῶς μόνον ὅτι ὁ πρῶτος γάμος του, ἂν ὑπῆρξεν, εἶναι ἄκυρος. Τούτων δ' οὕτως ἐχόντων, ὀρθῶς τὸ συμβούλιον τῶν πλημμελειοδικῶν τὸν παρέπεμψεν εἰς δίκην ἐπὶ διγαμίᾳ, ὡς ὑπαρχουσῶν κατ' αὐτοῦ ἱκανῶν ἐνδείξεων. »

Βούλευμα 1845 τοῦ 1849 τοῦ συμβ. τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

τημα, ἀφορῶν τὴν ποινικὴν διαδικασίαν (π. χ. ἡ μοιχεία) ἡ ὕπαρξις ἢ μὴ τοῦ νομίμου καὶ ἰσχυροῦ γάμου πρέπει νὰ κρίνηται, ὑπαρχούσης μάλιστα ἐκκρεμοῦς ἀγωγῆς ἐνώπιον τοῦ πολιτικοῦ δικαστηρίου, ἀπὸ τὸ πολιτικὸν δικαστήριον.

Ἀπόφ. ποινικὴ τοῦ Ἀρείου Πάγου 7 τῆς 3 Ἰανου. 1847 φέρουσα:

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ τὸ ἄρθρ. 11 τῆς πολιτ. δικονομίας διατάττει ῥητῶς ὅτι τὰ πολιτικὰ δικαστήρια ἀποφαίνονται κατ' ἐξαίρεσιν πρῶτον περὶ τῆς πολιτικῆς ἀγωγῆς, ὅταν ἡ πολιτικὴ δίκη περιέχῃ προδικαστικὸν ζήτημα ἀφορῶν τὴν ποινικὴν διαδικασίαν· οὔσης δὲ τῆς μοιχείας, κατὰ τὸ ἄρθρ. 285 τοῦ ποιν. νόμου, παραβιάσεως τῆς περὶ τὸν γάμον πίστεως, ἡ ὕπαρξις ἢ μὴ τοῦ νομίμου καὶ ἰσχυροῦ γάμου μεταξὺ τῆς ἐπὶ μοιχείᾳ κατηγορουμένης καὶ τοῦ καταμηνυτοῦ, ὡς συζύγου της, ἀποτελεῖ προδικαστικὸν ζήτημα τῆς ποινικῆς δίκης ἐκ τῶν προβλεπομένων ἀπὸ τὸ εἰρημένον ἄρθρ. 11· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ἡ ἀναιρεσείουσα ἐκίνησε κατὰ τοῦ καταμηνυτοῦ Δ Ι Φ ἀγωγὴν ἐνώπιον τοῦ ἐνταῦθα πρωτοδικείου κατὰ τὴν 28 νοεμβρίου 1846, διὰ τῆς ὁποίας ἐξαιτεῖται ν' ἀποφασισθῇ ὅτι δὲν ὑπῆρξε ποτὲ, οὔτε δύναται νὰ ὑπάρχῃ νόμιμος καὶ ἰσχυρὸς γάμος μεταξὺ αὐτῶν, αὕτη δὲ ἐκοινοποιήθη κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν πρὸς τοῦτον, καὶ ταὐτοχρόνως πρὸς τὸν παρὰ τῷ αὐτῷ δικαστηρίῳ εἰσαγγελέα, ὡς ἀποδεικνύεται ἐκ τῶν ἐπιδοτηρίων τοῦ κλητῆρος Κ Π, καὶ ἐπὶ τῇ συνεδριάσει τῆς 29 τοῦ μηνὸς, καθ' ἣν ἐγένετο ἡ συζήτησις ἐνώπιον τοῦ ἐνταῦθα πλημμελειοδικείου καὶ ἐξεδόθησαν παρ' αὐτοῦ αἱ προδικαστικαὶ ὑπ' ἀριθ. 4042 4033 καὶ 4034 καὶ ἡ ὁριστικὴ καταδικαστικὴ ἀπόφασις ὑπ' ἀριθ. 4035, ἡ ἀναιρεσείουσα ἐπαρουσίασε καὶ ἐπεκαλέσθη τὴν διαληφθεῖσαν πολιτ. ἀγωγὴν, καὶ ἐζήτησε τὴν ἀναβολὴν τῆς δίκης, εἴτε ἕνεκα τῆς πολιτικῆς ταύτης ἀγωγῆς, εἴτε διὰ νὰ παρουσιασθῇ ὁ κλητευθεὶς τῆς ὑπερασπίσεως μάρτυς Σ Μ, ὅστις γνωρίζει ὅτι δὲν ὑπάρχει νόμιμος γάμος μετὰ τοῦ εἰρημένου Δ Ι Φ, ὡς ἐξάγεται ἐκ τῶν πρακτικῶν αὐτῆς τῆς συνεδριάσεως καὶ ἰδίως ἐκ τῆς ὑπ' ἀριθ. 4032 προδικαστικῆς ἀποφάσεως, καθὼς καὶ ἐκ τῶν σκέψεων τῆς ὑπ' ἀριθ. 4025 ὁριστικῆς ἀποφάσεως. Τὸ δὲ ἐνταῦθα πλημμελειοδικεῖον, ἀποῤῥίψαν τὴν αἴτησιν ταύτην τῆς ἀναβολῆς, καὶ δικάσαν αὐτὸ πρῶτον τὸ προδικαστικὸν ζήτημα τὸ ἀφορῶν τὴν ὕπαρξιν τοῦ γάμου, παρεβίασε τὴν διάταξιν αὐτοῦ τοῦ 11 ἄρθρ. τὸ ὁποῖον ἐνδιαλαμβάνει οὐσιώδη τύπον τῆς διαδικασίας, καὶ ἐστέρησε τὴν ἀναιρεσείουσαν τοῦ νομίμου μέσου τῆς ὑπερασπίσεως, τὸ ὁποῖον χορηγεῖ αὐτῇ τὸ εἰρημένον ἄρθρον, καὶ ἑπομένως εἶναι ἀναιρετέα ἡ προσβαλλομένη ὑπ' ἀριθ. 4035 ὁριστικὴ

τοὺς ἄλλα δόγματα πρεσβεύοντας, καὶ κατ' αὐτὸ ἔτι τὸ καταστατικὸν τῆς Ἑλληνικῆς ἐκκλησίας διάτ. τῆς 23 Ἰουλίου 1843.

Ἀπόφ. 19 τοῦ Ἀρείου Πάγου τοῦ 1845.

§ 5. Γάμος εἰς δεύτερον βαθμὸν τριγενείας δὲν ἀπαγορεύεται.

Ἀπόφ. α' Ἐπειδή, κατὰ τὸ παράρτημα τοῦ νόμου περὶ διαθηκῶν, δὲν εἶναι μὲν δεκτοὶ μάρτυρες εἰς διαθήκας, πρὸς τοῖς ἄλλοις, καὶ οἱ ἐξ ἀγχιστείας συγγενεῖς τῶν κληρονόμων μέχρι τοῦ βαθμοῦ τοῦ κωλύοντος τὸν γάμον, ἀλλ' ὁ μάρτυς τῆς περὶ ἧς πρόκειται διαθήκης Ι Ρ ἔχων σύζυγον τὴν μητρυιὰν τῆς μητρὸς τῆς κληρονόμου τῆς καὶ ἀναιρεσιβλήτου, εἶναι συγγενὴς ταύτης ἐκ τριγενείας καὶ οὐχὶ ἐξ ἀγχιστείας συγγενής, ὡς ὁ νόμος ἀπαιτεῖ, διότι ἡ ἐξ ἀγχιστείας συγγένεια, κατὰ τὸν νόμον 483 τοῦ βιβλ. 38 τίτλ, 10 τῶν πανδ. εἶναι ἡ ἐκ δύο γενῶν συναπτομένη· ἂν δὲ ἐκκλησιαστικοὶ συγγραφεῖς ὑπὸ τὸ ὄνομα τῆς ἀγχιστείας περιλαμβάνουν καὶ τὴν τριγένειαν, πάλιν οὐδεμία ῥητὴ διάταξις νόμου ἢ κανόνος ἐκκλησιαστικοῦ κωλύει τὸν γάμον εἰς δεύτερον βαθμὸν τριγενείας, εἰς ὃν διατελεῖ ὁ ῥηθεὶς Ρ μετὰ τῆς κληρονόμου.

Ἐπειδὴ ἂν καί, κατὰ τοὺς αὐτοὺς συγγραφεῖς, ἡ συνήθεια ἐξέτεινεν ἐπὶ τριγενείας τὸ κώλυμα τοῦ γάμου παρὰ τοῦ πρώτου βαθμοῦ, ἡ συνήθεια ὅμως αὕτη οὔτε εἰς τὰ κατώτερα δικαστήρια, οὔτε ἐνώπιον τοῦ Ἀρείου Πάγου ἐπροτάθη διὰ νὰ γείνῃ ἀντικείμενον ἀποδείξεως, κατὰ δὲ τὸ ἄρθρ. 899 τῆς πολιτ. δικονομίας τότε μόνον δύναται νὰ ζητηθῇ ἀναίρεσις, ὅταν εἰς τὸ διατακτικὸν μέρος ἀποφάσεώς τινος περιέχηται ῥητῇ, ἀπ' εὐθείας ἢ ἐκ πλαγίου παράβασις τοῦ σαφοῦ ὁρισμοῦ νόμου, ἢ ἀρχαίου ἰσχύοντος ἐθίμου· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου τὸ ἐν Ναυπλίῳ ἐφετεῖον συνεμορφώθη ἀκριβῶς μὲ τὸν νόμον, τὸν ὁποῖον μόνον ἦτο προσκεκλημένον νὰ ἐφαρμόσῃ, ὁ δὲ λόγος τῆς ψευδοῦς ἑρμηνείας τῆς ἐνορίας τοῦ αὐτοῦ μάρτυρος, ὡς ἀόριστος, εἶναι ἀπαράδεκτος.

Ἀπόφ. 204 τοῦ 1847 Ἀρείου Πάγου.

§ 6. Κατὰ τὸ δυτικὸν κανονικὸν δίκαιον, ἡ ἑβδόμου βαθμοῦ συγγένεια εἶναι κώλυμα γάμου, καὶ ἐπιφέρει τὴν ἀκύρωσίν του μετὰ τὴν ἐκτέλεσιν;

Ἡ μὴ συναίνεσις τοῦ πατρὸς εἰς τὸν γάμον ὑπεξουσίου υἱοῦ εἶναι λόγος ἀκυρότητος κατὰ τὸ αὐτὸ δίκαιον;

Τὸ πρωτοδικεῖον διέταξεν ἀπόδειξιν περὶ τῶν ἰσχυρισμῶν αὐτῶν, ἀλλὰ τὸ δικ. τῶν ἐφετῶν ἀνέτρεψε τὴν ἀπόφασίν του, ἀποφανθὲν ὅτι ἡ ἀπόδειξις αὐτῶν εἶναι περιττή, διότι προνοοῦνται ἐν τῇ

ἐξωδιῶ. κοῦ ἄρμεν., ἥτις ἐφαρμόζεται εἰς ὅλους τοὺς Ἕλληνας ἐπὶ γάμων τελεσθέντων κατὰ τὸ 1835, τὰ δὲ ἀντικείμενα ταῦτα δὲν εἶναι ἐκ τῶν θρησκευτικῶν τελετῶν, αἵτινες κανονίζονται κατὰ τὴν θρησκείαν ἑκάστου ὑπηκόου ἕλληνος.

Ἀπόφ. 2281 τῆς 29 μαΐου 1842 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

—Ὁ ἕβδομος βαθμὸς συγγενείας καθιστᾷ ἄκυρον τὸν γάμον, ὅστις δι' ἀδείας τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἀρχῆς ἐτελέσθη μεταξὺ δυτικῶν; Ναί.

Ἀπόφ. 589 τοῦ 1843 τῶν ἐν Σύρῳ πρωτ., ἣν ἐν τῇ λέξει Ἀ ρ μ ε ν ό π ο υ λ ο ς σελ. 407.

§ 7. Εἰς ποίας περιπτώσεις ἡ μεταγενεστέρα συνοίκησις καὶ τεκνοποίησις ἐπικυροῦσι τὸν ἐξ ὑπ' ἀρχῆς ἄκυρον γάμον;

Ἀπόφ. « Ἐπειδή, κατὰ τὰς κοινὰς ἀρχὰς τοῦ δικαίου, ἡ πραγματικὴ καὶ δεινὴ βία εἶναι ἐκ τῶν αἰτιῶν ἐκείνων, αἵτινες καθιστῶσιν ἄκυρα καὶ ἀνίσχυρα τὰ συναλλάγματα ἐν γένει, καὶ ἑπομένως καὶ τοὺς γάμους· διότι ἕνεκεν αὐτῆς ἐλλείπει ἡ ἐλευθέρα συναίνεσις, καὶ ἄνευ συναινέσεως δὲν ὑπάρχει ὑποχρέωσις ἐκ περισσοῦ (Ν. 14)· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου τὸ δικαστήριον πείθεται ἀπὸ τὰς προεκτεθείσας μαρτυρίας, ὅτι ὁ γάμος μεταξὺ τοῦ Ι Κ καὶ τῆς Ε Μ ἔλαβε χώραν διὰ τοιαύτης βίας, ἐνεργηθείσης κατὰ τοῦ εἰρημένου Ι Κ.

Ἐπειδὴ κατὰ τὴν ἐποχήν, καθ' ἣν τοῦτο συνέβη, δὲν ὑπῆρχε νόμος, ἐπικυρῶν διὰ τῆς μεταγενεστέρας συμβιώσεως τὸν ἐξ ὑπαρχῆς δυνάμει τῶν κοινῶν ἀρχῶν τοῦ δικαίου ἄκυρον γάμον· ἀλλ' ἂν καὶ τοιοῦτος ὑποτεθῇ, δὲν ἀποδεικνύονται ὑπάρχουσαι αἱ περιπτώσεις ἐκεῖναι, αἵτινες δύνανται, καὶ κατὰ τὰς νεωτέρας περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου παραδεδειγμένας ἀρχάς, νὰ ἐπιφέρουν τὸ τεκμήριον τῆς ἐπικυρώσεως· διότι καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς Τουρκοκρατίας ὁ Κ διατέλει ὑπὸ τὴν αὐτὴν ἐπιρροὴν τῆς πρώτης βίας, καὶ δὲν εἶχεν ἐλευθέραν τὴν ἐνέργειαν τῆς θελήσεώς του διὰ ν' ἀποβάλῃ τὴν σύζυγόν του· ὥστε ἡ καθ' ὅλον τὸ διάστημα τοῦτο συνοίκησις καὶ τεκνοποίησις δὲν ἔχουσι τ' ἀποτελέσματα τῆς ἐπικυρώσεως· διότι κατὰ τὴν μεταγενεστέραν ἐποχήν, ἀρξαμένης τῆς ἐπαναστάσεως, δὲν συνῴκησε πλέον ἀληθῶς μετὰ τῆς Ε, ἐν ᾧ διὰ τὴν ἐπικύρωσιν τοῦ ἀκύρου γάμου ἀπαιτεῖται πραγματικὴ καὶ *συνεχὴς συνοίκησις*, ἀλλ' ἔστειλεν αὐτὴν εἰς Ζάκυνθον μετὰ τῆς λοιπῆς οἰκογενείας του διὰ τοὺς ἀναφυέντας κινδύνους· τοῦτο δὲ συνιστᾷ πρᾶξιν ἁπλῆς φιλανθρωπίας, τὴν ὁποίαν ἐδύνατο νὰ ἐνεργήσῃ ὑπὲρ αὐτῆς, ὥσπερ καὶ ὑπὲρ πάσης ἄλλης διακινδυνευούσης γυναικός· ἡ δὲ μετὰ τὴν ἐν Ζακύνθῳ ἐπιστροφὴν τῆς Ε σὺν τῇ λοιπῇ οἰκογενείᾳ ἐπὶ δύο μόνους μῆνας, ὡς αὕτη ἰσχυρίσθη, κατοίκησίς της εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Κ δὲν

ἀπαρτίζει διάστημα χρόνου ἱκανὸν διὰ ν' ἀποτελέσῃ τὴν ὑπόθεσιν τῆς λεγομένης ἐπικυρώσεως, ἀλλὰ θεωρεῖται μᾶλλον ὡς μία συνέπεια προκύψασα ἐκ τῆς προηγουμένης καταστάσεως καὶ σχέσεως τῶν προσώπων, ἐφ' ὃ καὶ ὁ Γαλλικὸς νόμος δὲν ἀποδίδει τ' ἀποτελέσματα τῆς ἐπικυρώσεως εἰς τὴν μετὰ τὴν παῦσιν τῆς βίας συγκατοίκησιν τῶν συζύγων, ὅταν αὕτη δὲν διήρκησε τουλάχιστον ἓξ μῆνας.

Ἐπειδή, κατὰ συνέπειαν τούτων, ὁ πρῶτος γάμος τοῦ Κ εἶναι ἄκυρος, καὶ ἑπομένως ἡ Ε Μ. καθὸ μὴ ἔχουσα τὰ δικαιώματα τοῦ συζύγου, δὲν ἔχει καὶ ἐκεῖνα τοῦ νὰ προσβάλῃ ὡς ἀκύρους τὸν δεύτερον καὶ τρίτον γάμον αὐτοῦ καὶ νὰ προτείνῃ τὰς λοιπὰς χρηματικὰς κατ' αὐτοῦ ἀπαιτήσεις· ὥστε ἡ πρωτόδικος ἀπόφασις εἶναι ὀρθή.

Ἐπειδὴ τὰ δικαστήρια δὲν δύνανται νὰ διατάξωσι προσωπικὴν κράτησιν, εἰμὴ ὁσάκις ῥητὸς νόμος τὸ ἐπιτρέπει, ἢ κελεύει (ἄρθρ. 1001 τῆς πολιτ. δικονομίας)· ἡ δὲ διάταξις, τὴν ὁποίαν διαλαμβάνει ἡ ὑπ' ἀριθ. 30, 1560 ἀπόφασις, δὲν ὑπάγεται εἰς καμμίαν τῶν ῥητῶς ὁριζομένων παρὰ τοῦ νόμου περὶ προσωπικῆς κρατήσεως περιπτώσεων.

'Απόφ. 180 τοῦ 1841 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν.

§ 8. Ἡ περὶ γάμου συναίνεσις δὲν λογίζεται ἔγκυρος, ὅταν μεσολαβῇ πλάνη ὡς πρὸς τὸ πρόσωπον, μὲ τὸ ὁποῖον ἐσυζεύχθη ὁ τὴν πλάνην προτείνων.

'Απόφ. 5482 τῶν ἐν 'Αθήναις ἐφετῶν, ἣν ἀνωτέρω § 3.—πρβ. περὶ πλάνης καὶ Θέμιδ. τόμ. 4 σελ. 342.

§ 9. Ἔνστασις στηριζομένη εἰς τὸν λόγον ὅτι γάμος τις ἐξετελέσθη διὰ βίας, ἂν καὶ προσβαλλομένη μετὰ τετραετίαν, εἶναι δεκτή, διότι προτείνεται οὐχὶ δι' ἀγωγῆς, καθ' ἧς ἰσχύει ἡ παραγραφὴ αὕτη, ἀλλὰ δι' ἐνστάσεως κατὰ τῆς ἀγωγῆς (Ν. 5 § *ult. D. de dolo malo*).

'Απόφ. 38 τοῦ 1841 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν (Νομικῆς σελ. 3753).

§ 10. Ἡ ἔνστασις τῆς πρὸς σύναψιν γάμου πραχθείσης βίας προτεινομένη μετὰ παρέλευσιν τετραετίας εἶναι δεκτή, ὅταν προτείνηται ὄχι δι' ἀγωγῆς, ἀλλὰ δι' ἐνστάσεως κατὰ τῆς ἀγωγῆς· Ν. 5 *D*. (44. 4).

'Απόφ 'Αρείου Πάγου 17 τῆς 3 ἰουνίου 1843.

§ 11. Ἡ βία, ὅταν ἔχῃ τοὺς ἀπαιτουμένους χαρακτῆρας, καθιστᾷ ἄκυρα καὶ ἀνίσχυρα τὰ συναλλάγματα ἐν γένει καὶ τοὺς γάμους,

διότι ἐνταῦθα λείπει ἡ ἐλευθέρα συναίνεσις τῶν συναλλαττομένων, καὶ ἄνευ ταύτης ὑποχρέωσις δὲν ὑπάρχει (Διατ. 14 κώδ. *de metu* καὶ τεμ. 16 πανδ. *de reg. juris*.)

Ἀπόφ. 38 τοῦ 1841 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν (Νομικ. σελ. 3774).

§ 12. Ἡ τῆς βίας ἔνστασις πρὸς ἀκύρωσιν τοῦ γάμου δύναται νὰ προταθῇ παρεμπιπτόντως καὶ κατὰ τὴν ἐκδίκασιν τῆς ἀγωγῆς τοῦ συζύγου, δι' ἧς ἐξαιτεῖται τὴν διὰ βίας προσαγωγὴν τῆς συζύγου του εἰς τὴν οἰκίαν του; Ναί, διότι, αἰτοῦντος τοῦ συζύγου τὴν διὰ βίας προσαγωγὴν τῆς συζύγου του εἰς τὴν οἰκίαν του, ἡ σύζυγος δύναται νὰ προτείνῃ τὸ ἄκυρον τοῦ γάμου.

Ἀπόφ. 105 τοῦ 1843 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν. (Νομικ. σελ. 3745).

Β) Γάμος.—Προδικαστικὰ ζητήματα (1).

§ 13. Οὐδεὶς νόμος ἀπαγορεύει ὥστε ὅταν σύζυγός τις ζητῇ

(1) Ὅρα τὰς λέξεις α) Ζητήματα προδικαστικά· β) Αὐτοδικία σελ. 220 ἐπ. —γ) Βουλεύματα § 22.

Ἐνταῦθα σημειόνομεν καὶ τὰ ἑξῆς.

Κατὰ γενικὸν κανόνα πᾶς ἁρμόδιος εἰς τὴν ἐκδίκασιν τῆς ὁποίας ἐπελήφθη ὑποθέσεως δικαστής, εἶναι ἁρμόδιος πρὸς ἐκδίκασιν ὅλων τῶν ζητημάτων, ὅσα παρεμπιπτόντως ἀναφύονται· ὁ κανὼν οὗτος, ὅστις στηρίζεται εἰς τὴν ἀνάγκην τῆς ἀποφυγῆς συγκρούσεων καὶ βραδυτήτων, αἵτινες ἤθελαν προκύπτει ἐκ τῆς παραπομπῆς ἀπὸ μιᾶς εἰς ἄλλην δικαιοδοσίαν, περιείχετο ῥητῶς εἰς τὴν Ῥωμαϊκὴν νομοθεσίαν [a]. Ἂν ἐφαρμόσωμεν τὰς ἀρχὰς ταύτας εἰς τὰς ποινικὰς ὑποθέσεις, προκύπτει, ὅτι τὸ ἐπιλαβόμενον ποινικῆς τινος δίκης δικαστήριον πρέπει νὰ ἔχῃ τὸ δικαίωμα νὰ ἐξετάζῃ ὅλα τὰ στοιχειώδη περιστατικὰ τοῦ ἀδικήματος, καὶ ν' ἀποφασίζῃ περὶ ὅλων τῶν παρεμπιπτόντων ζητημάτων, τὰ ὁποῖα συνδέονται· αὕτη ἡ πρόσθετος ἁρμοδιότης εἶναι ἀναγκαία συνέπεια τῆς δικαιοδοσίας του, τὸ δὲ ἀκυρωτικὸν πολλάκις ἀνεγνώρισε τὸν κανόνα αὐτὸν ῥητῶς, ἀποφηνάμενον.

Que les tribunaux criminels, chargés d'instruire et de prononcer sur les crimes et délits, ont essentiellement caractére pour prononcer sur toutes ses matières accessoires et incidéntes qui s'y rattachent, et qui ne sont pas exceptées par la loi de leur juridiction; qu'ils sont même compétents pour prononcer sur les quéstions de droit qui naissent de l'instruction et de la defense des parties, lorsque les quéstions doivent modifier ou aggraver le

(a) Quoties quaestio status bonorum disceptationi occurit, nihil probibet quominus apud eum, qui aliquin super causa status cognoscere non possit, disceptatio terminetur (Liv. 3 c. de judiciis· ἰδὲ βιβλ, 1 C. de ord. judic)

τὴν ἀκύρωσιν τοῦ δευτέρου γάμου, νὰ προτείνῃ ὁ ἐναγόμενος δι' ἐνστάσεως τὴν ἀκύρωσιν τοῦ πρώτου γάμου, καὶ νὰ δικασθῇ ἡ ἔνστασις αὕτη ὡς ζήτημα προδικαστικὸν πρὸ τῆς ἀγωγῆς. Τὸ σύστημα

---

caractère du fait de la poursuite et de la peine dont il peut être susceptible, quoique ils fussent, par leur institution, incompétents pour prononcer sur ces mêmes questions de droit, considerées indépendamment du fait criminel et d'une manière principale (arrêt 27 nov 1812).

'Αλλ' ὁ κανὼν οὗτος ἔχει πολλὰς τὰς ἐξαιρέσεις· τοιαῦται εἰσὶ τὰ προδικαστικὰ περὶ ἰδιοκτησίας ζητήματα, τὰ πηγάζοντα ἐκ τῆς παραβιάσεως πολιτικῶν τινων ἐνοχῶν, καὶ τῶν ὁποίων ἡ ἐξέτασις πρέπει εἰς τὰς παρὰ τοῦ νόμου ὁριζομένας περιπτώσεις νὰ παραπεμφθῇ ἐνώπιον τῶν πολιτικῶν δικαστηρίων πρὶν ἢ ἀποφασίσωσι τὰ ποινικά. Μεταξὺ τῶν ἐξαιρέσεων αὐτῶν πρέπει νὰ περιλάβωμεν τὰς ἀκυρότητας, τὰς ὁποίας ὁ ἐπὶ διγαμίᾳ κατηγορούμενος ἀντιτάττει κατὰ τῶν γάμων, τοὺς ὁποίους συνηλλάξατο;

Τὸ ζήτημα τοῦτο πρέπει νὰ ἐξετάσωμεν ὑπὸ δύο ἐπόψεις ἀναφορικῶς ὡς πρὸς τὸν πρῶτον καὶ δεύτερον γάμον· ὡς πρὸς τὸν δεύτερον, τὸ 'Ακυρωτικὸν ἀπεφήνατο ὅτι, ὅταν συνοδεύηται μὲ τοὺς ἐξωτερικοὺς τύπους τοῦ νόμου, ἡ ἀκυρότης του δὲν καλύπτει τὸ ἀδίκημα, καὶ δὲν ἀποτελεῖ διὰ τοῦτο προδικαστικὸν ζήτημα [α]· εἶναι ὀρθὴ ἡ γνώμη αὕτη; ὁ κατηγορούμενος δύναται ν' ἀντιτείνῃ ἢ ὅτι ὁ δεύτερος γάμος δὲν ὑπάρχει, ἢ ὅτι εἶναι ἄκυρος· ἐν τῇ πρώτῃ περιπτώσει δὲν ὑπάρχει προδικαστικὸν ζήτημα· ἡ ὕπαρξις τοῦ δευτέρου γάμου εἶναι τὸ ἀδίκημα, εἶναι τὸ γεγονὸς, ἐφ' οὗ στηρίζεται ἡ κατηγορία· ἑπομένως ἀνήκει εἰς τοὺς ἐνόρκους νὰ κρίνωσι περὶ τῆς ὑπάρξεώς του· εἰς τὴν δευτέραν περίπτωσιν, ἤτοι ἂν ἡ ὕπαρξις τοῦ δευτέρου γάμου δὲν φιλονεικῆται, ἂν ἔχῃ τοὺς ἐξωτερικοὺς τύπους τοῦ νόμου καὶ προσβάλληται μόνον ἕνεκεν ἀκυρότητος, ἀναφύεται προδικαστικὸν ζήτημα; ὄχι· δὲν ἀρκεῖ ὅμως νὰ εἴπωμεν πρὸ ὑποστήριξιν τῆς γνώμης ταύτης μετὰ τοῦ Merlin [б] ὅτι τὸ ποινικὸν δικαστήριον εἶναι ἁρμόδιον ν' ἀποφασίσῃ περὶ τῶν ἀκυροτήτων, τὰς ὁποίας ὁ ἐπὶ διγαμίᾳ κατηγορούμενος ἀντιτάττει κατὰ τοῦ γάμου, τὸν ὁποῖον συνέδεσε πρὸ τῆς διαλύσεως τοῦ προηγουμένου, ἐπειδὴ ὁ γάμος αὐτὸς ἀποτελεῖ τὸ ἀδίκημα, ἡ δὲ ἔνστασις τοῦ κατηγορουμένου τείνει εἰς τὴν ἀνατροπήν του *· ὁ ἀληθὴς λόγος τῆς παραδοχῆς τῆς γνώμης ταύτης εἶναι ὅτι ἡ ἀκυρότης τοῦ δευτέρου γάμου δὲν ἐξαλείφει τὸ ἀδίκημα τοῦ ἐνόχου· πρὸς ὕπαρξιν τῆς ἀποπείρας τοῦ ἀδικήματος τῆς διγαμίας ἀρκεῖ νὰ εἶχεν ὁ ἔνοχος τὴν ἰδέαν, ὅτι συνδέει ἰσχυρὸν γάμον καὶ νὰ συνοδεύηται οὗτος ἐκ τῶν ἐξωτερικῶν νομίμων διατυπώσεων· ἐντεῦθεν ἕπεται, ὅτι τὸ περὶ ἀκυρότητος τοῦ δευτέρου γάμου ζήτημα δὲν δύναται νὰ διαχωρισθῇ ἀπὸ τὸ περὶ ἐνοχῆς ζήτημα, καὶ ὅτι τὰ δύο ταῦτα ζητήματα ἀποτελοῦσιν ἓν μόνον· τὸ δὲ δικαστήριον τῶν ἐνόρκων ἐρωτώμενον, ἂν ὁ κατηγορούμενος ἦναι ἔνοχος, ὅτι συναλλάξατο

(α) Arrêt 19 nov 1807.
(б) Rep. de jurisp. λέξ. bigamie—καὶ Mangin T. 1 σελ. 461.

τοῦτο ὑποστηρίζεται κατ' ἀναλογίαν καὶ ἀπὸ τὰ τεμάχ. 16 καὶ 18 τῶν πανδεκ. *de except.* ἄλλως τε τὸ ἐναντίον σύστημα ἤθελεν ἐπιφέρει σκάνδαλα.

'Απόφ. 30 τοῦ 1841 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν. Νομικ. σελ. 3753.

δεύτερον γάμον πρὸ τῆς διαλύσεως τοῦ πρώτου, ἐξετάζει ἂν τῷ ὄντι συνηλλάξατο δεύτερον γάμον.

Τὸ ἀκυρωτικὸν σιωπηλῶς [α] παρεδέχθη τὴν γνώμην ταύτην. Κατηγορούμενός τις ἐπὶ διγαμίᾳ ἰσχυρίζετο, ὅτι ὁ δεύτερος γάμος του ἦτον ἄκυρος, καθότι, κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς τελέσεως αὐτοῦ, ἦτο πολιτικῶς ἀποθαμμένος συνεπείᾳ καταδίκης, ἥτις ἐρήμην κατεγνώσθη κατ' αὐτοῦ. Τὸ μέσον τοῦτο ἐπαρουσιάσθη ἐνώπιον τοῦ συμβουλίου τῶν ἐφετῶν (б) ὡς προδικαστικὸν ζήτημα, τὸ δὲ συμβούλιόν τοῦτο, ἀποῤῥίψαν τὴν ἔνστασιν ταύτην, παρέπεμψε τὸν κατηγορούμενον εἰς τὸ ἀκροατήριον· ὁ κατηγορούμενος ἐζήτησεν ἀναίρεσιν, ἀλλὰ τὸ ἀκυρωτικὸν τὴν ἀπέῤῥιψεν:

Attendu que, lors du second mariage que le démandeur est accusé d'avoir contracté avant la dissolution de son premier mariage, il ne s'était pas écoulé cinq ans depuis sa condamnation à mort par contumace; qu'aux termes de l'article 27 du code civil et de l'article 476 du code d'instruction criminel, la mort civile n'était donc pas encore acquise contre lui; que son prémier mariage n'était donc pas dissous lors du second. (arrêt 18 fev. 1819)·

ἡ ἀπόφασις αὕτη παραδέχεται, ὅτι τὰ ποινικὰ δικαστήρια ἔχουσι τὸ δικαίωμα νὰ κρίνωσι περὶ τοῦ λόγου τῆς ἀκυρότητος, ἥτις προτείνεται κατὰ τοῦ δευτέρου γάμου.

Τὸ ζήτημα πρέπει νὰ λυθῇ κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον, ὅταν πρόκηται περὶ ἀκυροτήτων, τὰς ὁποίας προτείνει ὁ κατηγορούμενος κατὰ τοῦ πρώτου γάμου; ὁ Merlin ἔλυσεν ἀποφατικῶς τὸ ζήτημα εἰς τὴν ἀγόρευσίν του ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως, τὴν ὁποίαν ἀφορᾷ ἡ ἀπὸ 8 αὐγούστου 1811 ἀπόφασις [γ], τὴν δὲ γνώμην του παρεδέχθη καὶ ὁ Mangin [τόμ. 1 σελ. 462]· φρονοῦμεν δέ, ὅτι ἡ γνώμη των εἶναι σύμφωνος μὲ τὸ πνεῦμα καὶ μὲ τὸ γράμμα τοῦ νόμου· κατὰ τ' ἄρθρ. 188 καὶ 189 τοῦ πολιτ. κώδικος, ὁ σύζυγος πρὸς βλάβην τοῦ ὁποίου ἐτελέσθη δεύτερος γάμος, δύναται νὰ ζητήσῃ τὴν ἀκύρωσιν, ἂν δὲ ὁ ἐναγόμενος σύζυγος ἀντιτείνῃ τὴν ἔνστασιν τῆς ἀκυρότητος τοῦ πρώτου γάμου, τὸ κῦρος ἢ τὸ ἄκυρον τοῦ γάμου τούτου πρέπει νὰ δικασθῇ προηγουμένως· ἑπομένως ἐνώπιον τῶν πολιτικῶν δικαστηρίων, τὸ κῦρος ἢ τὸ ἄκυρον τοῦ πρώτου γάμου ἀποτελεῖ προδικαστικὸν ζήτημα, τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ ἦναι τὸ ἀντικείμενον χωριστῆς δίκης, καὶ τοῦ ὁποίου ἡ ἀπόφασις πρέπει νὰ προηγῆται ἀπὸ τὴν περὶ τοῦ κύρους τοῦ δευτέρου γάμου· οὕτως ἑρμηνεύει τ' ἄρθρα ταῦτα καὶ ἡ ἔκθεσις τῶν αἰτιολογιῶν τοῦ πολιτ. κώδηκος·

«Un premier mariage non valablement contracté, εἶπεν ὁ Portalis, ne peut

---

(α) Implicitement.

(б) Chambre d'accusation.—Ὑπάρχει διαφορά τις πρὸς τὴν ἡμετ. νομοθ.

(γ) Rep de jurisp, v° Bigamie n° 2.

§ 14. Ἡ γυνὴ ἐκβιαζομένη ὑπὸ τοῦ συζύγου διὰ νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν οἰκίαν του, δύναται νὰ προτείνῃ παρεμπιπτόντως τὸ ἄκυρον

---

légalement motiver la cassation d'un nouveau mariage valable ; conséquemment la question élevée sur la validité du prémier mariage suspend nécessarement le sort du second, cette quéstion est un préalable qu'il faut vider avant tout. »

Ὅθεν, ἂν τὸ θέμα τοῦτο ἔχῃ χαρακτῆρα προδικαστικοῦ ζητήματος ὅταν ἀναφύεται ἐνώπιον τῶν πολιτικῶν δικαστήριων· ἂν πρέπῃ ν' ἀποτελῇ κυρίαν ἀγωγὴν, ὅταν προτείνηται παρεμπιπτόντως εἰς δίκην περὶ ἀκυρότητος τοῦ δευτέρου γάμου, πρέπει προφανῶς νὰ διατηρῇ τὸν ἴδιον χαρακτῆρα καὶ νὰ δικάζηται κατὰ τοὺς ἰδίους τύπους, ὅταν ἀναφύηται παρεμπιπτόντως εἰς ποινικὴν δίκην· ἐπειδὴ δὲν μεταβάλλει φύσιν διὰ τοῦτο μόνον ὅτι φέρεται ἀπὸ μιᾶς εἰς ἄλλην δικαιοδοσίαν· καὶ εἰς τὴν μίαν καὶ εἰς τὴν ἄλλην ἡ ὑπεράσπισις τοῦ συζύγου ἔχει τὴν αὐτὴν βάσιν, τὴν ἀκυρότητα τοῦ πρώτου γάμου. Ἂν λοιπὸν εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην ἡ ἔνστασις, περὶ ἧς ὁ λόγος, πρέπει ν' ἀποτελῇ κυρίαν καὶ προδικαστικὴν δίκην, οἱ αὐτοὶ λόγοι ἐφαρμόζονται καὶ εἰς τὴν ἄλλην περίπτωσιν· ἀλλὰ τὰ ποινικὰ δικαστήρια δὲν ἔχουν πώποτε δικαίωμα νὰ κρίνωσι περὶ ζητημάτων τοῦ πολιτικοῦ δικαίου διὰ κυρίας ἀγωγῆς. Δύνανται ν' ἀποφασίσωσι παρεμπιπτόντως ἐπιληφθέντα τῆς κατηγορίας· ἑπομένως ἡ περὶ τοῦ κύρους τοῦ πρώτου γάμου ἀπόφανσις εἶναι ἐκτὸς τῆς ἁρμοδιότητός των, ἐπειδὴ δὲν δύναται ν' ἀποφασίσῃ παρεμπιπτόντως περὶ ταύτου· τὰ ποινικὰ λοιπὸν δικαστήρια πρέπει νὰ διακόπτωσι τὴν περὶ διγαμίας δίκην μεχρισοῦ τὰ πολιτικὰ δικαστήρια ἀποφανθῶσι περὶ τοῦ κύρους τοῦ γάμου· τὰ ἄρθ. 326 καὶ 327 τοῦ πολιτικοῦ νόμου, τεταγμένα εἰς τὸν περὶ πατρότητος καὶ υἱότητος τίτλον, ἐπικυρόνουσιν αὐτὴν τὴν σκέψιν τοῦ νομοθέτου, ὅστις δὲν ἔδωκεν εἰς τὰ ποινικὰ δικαστήρια ἁρμοδιότητα νὰ κρίνωσι περὶ τῆς πολιτικῆς καταστάσεως (d'état Civil).

Ἡ νομολογία εἶναι σύμφωνος μὲ τὴν ἀρχὴν ταύτην· εἰς μίαν δίκην ὁ καλούμενος Barbier κατηγορούμενος διὰ διγαμίαν, ἐπρότεινεν ἐνώπιον τοῦ ποινικοῦ δικαστηρίου de Mont—Tonnerre τὴν ἀκυρότητα τοῦ πρώτου γάμου του, ὑπεστήριξε δὲ ὅτι ἡ ἀκυρότης αὕτη ἀπετέλει προδικαστικὸν ζήτημα, τὸ ὁποῖον ὑπήγετο εἰς τὰ πολιτικὰ δικαστήρια. Τὸ δικαστήριον παραδεχθὲν τὴν ἔνστασιν, παρέπεμψε τὴν ὑπόθεσιν εἰς τὰ πολιτικὰ δικαστήρια· ἡ ἀπόφασις αὕτη ἠκυρώθη δι' ἄλλης τοῦ ἀκυρωτικοῦ φερούσης :

Qu'un mariage contracté devant les officiers chargés par la loi d'en recevoir l'acte est de droit reputé avoir eté contracté réguliérement, et forme un lien civil jusqu'à ce que la nullité en ait eté prononcée par les tribunaux compétens ; qu'il suffit pour constituer en bigamie et soumettre aux peines de ce crime celui qui, avant d'en avoir ainsi obtenu l'annulation ou avant que sa dissolution légale ait été operée par la mort ou par le divorce; se permet d'en contracter un second; que l'arrêt de la cour de la justice criminelle de Mont—Tonnerre n'avait qu'à faire déclarer par le jury si le

τοῦ γάμου; Ναὶ, διότι ἐκ τοῦ συναλλάγματος τοῦ γάμου παράγεται μὲν ἡ ὑποχρέωσις τῶν συζύγων, ἀλλὰ τοῦτο λαμβάνει χώραν ὅταν ὁ γάμος ἦναι ἔγκυρος.

'Απόφ. 16 τοῦ 1845 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν. (Νομικ. σελ. 4088).

---

prevenu était engagé dans les liens d'un prémiér mariage, lorsqu il-en avai t contracté un second; que ces faits qui ne présentaient aucune question de droit à décider, ne pouvaient constituer une quéstion prejudicielle qui rentrait dans les attributions du tribunal civil et dût suspendre l'action de la justice criminelle. (arr. 1 mars 1811).

'Η ἀπόφασις αὕτη περιέχει δύο λάθη, φέρουσα, ὅτι ὁ πρῶτος γάμος πρέπει νὰ θεωρηθῇ ὡς ἰσχυρὸς, ὅταν δὲν ἠκυρώθη πρὶν συνομολογηθῇ ὁ δεύτερος γάμος, ἡ δὲ ἰσχὺς τοῦ πρώτου τούτου γάμου δὲν ἀποτελεῖ προδικαστικὸν ζήτημα εἰς τὴν ποινικὴν δίκην· τὸ ἀκυρωτικὸν παρήτησεν ἀφ' ἑαυτοῦ τὰς ἀρχὰς ταύτας, καθότι ἐπιληφθὲν, νέας αἰτήσεως ἀναιρέσεως κατὰ τῆς ἀποφάσεως τῶν ἐνόρκων de Rhin—et Moselle, τὸ ὁποῖον ἐδίκασεν ὡς τὸ τῆς Mont—Tonnerre, ἀπέῤῥιψε τὴν δευτέραν αἴτησιν δι' ἀποφάσεως φερούσης:

Qu'à l'ouverture des débats devant la cour d'assises, le defenseur de l'accusé ait contesté formelement l'existance du prémier mariage, que rien, dans l'arrêt attaqué, ne detruit cette allégation dont Il a été donné acte à 'accusé; qu'il y'est même reconnu qu'aucun acte de célébration n'a été representée; qu'en renvoyant, dans eette état de l'affaire, devant les tribunaux civils pour faire juger la quéstion prejudicielle que la défense de l'acusé faisait naitre, celle de savoir s'ilavait existé véritablement un premier mariage, la cour d'assises a fait une juste application des dispositions du code civil. (arrêt cass. 25 ἰουλίου 1811).

Το αὐτὸ ζήτημα ἐπαρουσιάσθη καὶ δεύτερον· ὁ καλούμενος Monreau συνέδεσε, κατὰ τὸ 6 ἔτος, γάμον· καὶ, διαρκοῦντος τούτου, συνέδεσε δεύτερον κατὰ τὸ ἔτος ὄγδοον· τέλος μετὰ τὴν διὰ τοῦ θανάτου τῆς πρώτης σοζύγου διάλυσιν τοῦ πρώτου γάμου, συνέδεσε τρίτον κατὰ τὸ 1823. Καταδιωχθεὶς εἰς τὰ 1825, ὅτε τὸ πρῶτον ἀδίκημα ἦτον ἤδη παραγεγραμμένον, ἐπρότεινε τὴν ἀκυρότητα τοῦ δευτέρου γάμου λέγων, ὅτι συνεδέθη εἰς ἐποχὴν, καθ' ἣν ὑπῆρχεν ὁ πρῶτος· τὸ ἀκυρωτικὸν ἀπεφήνατο μετὰ μίαν ἀπόφασιν διχογνωμίας.

Que les nullités de mariage doivent, aux termes des art 187, 188 du code civil, être portées devant les tribunaux civils, et ne peuvent être déclarées et prononcées que par eux (16 janv. 1826).

'Η ἀπόφασις αὕτη, τῆς ὁποίας τὴν ἔννοιαν πρέπει νὰ περιορίσωμεν εἰς τὰς ἀφορώσας τὸν πρῶτον γάμον ἀκυρότητας, ἐστερέωσε κατὰ τὴν ἔννοιαν ταύτην τὴν νομολογίαν.

Μένει νὰ ἐξετάσωμεν ἂν τὰ ποινικὰ δικαστήρια δὲν ἦναι τοὐλάχιστον ἁρμόδια ν'ἀποφασίζωσιν, ἂν ὁ κατηγορούμενος δύναται νὰ προτείνῃ (à se pré-

§ 15. Κατὰ τὸ 11 ἄρθρ. τῆς πολιτ. δικονομίας, ὁσάκις δίκη τὶς περιέχῃ προδικαστικὸν ζήτημα, ἀφορῶν τὴν ποινικὴν διαδικασίαν, ἀποφαίνονται κατ' ἐξαίρεσιν πρῶτον τὰ πολιτ. δικαστήρια·

---

valoir) τὴν ἀκυρότητα, τὴν ὁποίαν ἀντιτάττει κατὰ τοῦ πρώτου γάμου, καὶ ἄν, εὑρίσκοντα ἀνυπόστατον τὴν ἔνστασιν, δύνανται χωρὶς νὰ παραπέμψωσι τὴν ὑπόθεσιν εἰς τὰ πολιτικὰ δικαστήρια, νὰ προχωρήσωσιν εἰς τὴν ἐκδίκασιν· φαίνεται, ὅτι εἶναι δύσκολον νὰ τοὺς ἀπαρνηθῶμεν τοῦτο. «Πρέπει, λέγει ὁ Merlin, νὰ κάμωμεν διάκρισιν μεταξὺ τῶν μέσων, τὰ ὁποῖα συνέχονται μὲ ἀγωγὴν κινηθεῖσαν ἐνώπιον ἄλλου δικαστηρίου, καὶ ἐκείνων, ἅτινα συνέχονται μὲ ἀγωγὴν μὴ κινηθεῖσαν εἰσέτι ἢ ἐκκρεμῆ ἐνώπιον αὐτοῦ ἐκείνου τοῦ δικαστηρίου, ἐνώπιον τοῦ ὁποίου προτείνονται [α]· ἐν τῇ τελευταίᾳ περιπτώσει, οἱ δικασταὶ, ἐνώπιον τῶν ὁποίων ἀναφύονται, πρέπει νὰ τὰ ἐξετάσωσι, καὶ, ἂν ὑπάρχῃ ἀφορμὴ, νὰ τὰ ἀποῤῥίπτωσιν· ἄλλως ὁ κατηγορούμενος ἠδύνατο νὰ σταματήσῃ εἰς πᾶν βῆμα τὴν δημοσίαν ἀγωγὴν, προτείνων τὰ πλέον ἀνυπόστατα ἐπιχειρήματα· ἀπαιτεῖται δὲ ἀφ' ἑτέρου, ὥστε ὁ δικαστὴς παρὰ τοῦ ὁποίου ζητεῖται ἡ ἀναστολὴ, νὰ ἐκτιμᾷ ἂν αὕτη ἠδύνατο νὰ ἔχῃ νόμιμον βάσιν.»

Ἡ νομολογία εἶναι στερεωμένη ὡς πρὸ τοῦτο· τὸ ἀκυρωτικὸν δὲ ἀπεφήνατο, ὅτι ἁπλῆ ἡ πρότασις τοῦ κατηγορουμένου, ὅτι δὲν συνέδεσε ποτὲ τὸν ἀντιταττόμενον γάμον, δὲν ἀρκεῖ νὰ διακόψῃ τὴν καταδίωξιν.

Attendu qu'il aurait fallu, pour donner quelque consistance à ce moyen de défense, qu'il se fût inscrit positivement en faux contre cet acte de célébration; qu'en s'abstenant de prendre cette voie, il s'est mis hors de mesure d'opposer, comme ouverture de cassation, la violation des articles 189 du code civile et 456 de la loi de 3 brumaire an 4 (arr. cass, 2 avril 1807).

Εἰς ἄλλην ὑπόθεσιν, τὸ ἀκυρωτικὸν ἀπεφήνατο, ὅτι τὸ δικαστικὸν συμβούλιον ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἐξετάσῃ, ἂν αἱ παρὰ τοῦ κατηγορουμένου προτεινόμεναι ἀκυρότητες κατὰ τοῦ πρώτου γάμου δὲν ἐκαλύφθησαν· ἡ ἀπόφασις φέρει:

Que les nullités proposées par le prevenu contre son prémier mariage etaient couvertes, d'après les termes de la loi du 20 septembre 1792 et du c. c. et qu'en rejetant en conséquence l'exception prise de ces prétendus nullités, et en mettant par suite le prevenu en accusation comme prevenu de bigamie, la chambre d'accusation n'a cotrevenu à aucune loi (arr. cass. 8 août 1811)

Τέλος δὲ πάντων εἰς ἄλλην ὑπόθεσιν, τὸ ἀκυρωτικὸν ἀπεφήνατο προσέτι, ὅτι ὁ κατηγορούμενος δὲν δύναται νὰ προτείνῃ ἀκυρότητας, αἱ ὁποῖαι δὲν ἀφορῶσι τὸ πρόσωπόν του.

Que les nullités alleguées par le réclamant contre son premier mariage devant la chambre d'accusation et devant la cour d'assises n'étaient point

---

(α) Rép. v° bigamie n 2.

λοιπὸν ὁ ἐπὶ μοιχεία κατηγορούμενος προτείνῃ δι' ἐν-
ις, ὅτι προϋπῆρχεν ἄλλος νόμιμος γάμος μεταξὺ τῆς κατη-
ίνης κατ' ἄλλου συζύγου ζῶντος ἔτι, καὶ ὅτι περὶ ἀκυρώσεως

; qu'elles étaient purement relatives à ses père et mère pour re-
'annullation de ce premier mariage; et que, dès lors, la chambre
tion, en déclarant expressément, et la cour d'assises en jugeant impli-
i que le démandeur en cassation était non recevable à faire valoir
ités pour repousser l'accusation de bigamie, n'ont violé aucune loi
s 17 dec 1812).

ὰ τὸ ποινικὸν δικαστήριον δύναται νὰ κάμῃ διάκρισιν μεταξὺ τῶν
ῷ κατηγορουμένου προτεινομένων ἀκυροτήτων, νὰ χωρίσῃ τὰς απο-
ἀπὸ τὰς σχετικὰς, καὶ νὰ μὴ δεχθῇ εἰμὴ τὰ μέσα ἀπαραδέκτου τὰ
μενα ἐπὶ τῶν πρώτων ; τὸ ἀκυρωτικὸν ἔλυσε τὸ ζήτημα καταφατι-
· ὁ δὲ Bourguignon [τόμ. 3 σελ. 38] καὶ ὁ Carno [τόμ. 1 σελ 93]
ρῦν μὲ τὴν ἀπόφασιν ταύτην· ὁ λόγος, ἐφ' οὗ στηρίζεται ἡ ἀπό-
ίναι ὅτι ἡ ἔνστασις σχετικῆς ἀκυρότητος καὶ δεκτῇ γενομένῃ, δὲν
τει τὴν κατηγορίαν, ἐπειδὴ ὁ γάμος δύναται νὰ λυθῇ δι' ἀποφάσεως
μένης εἰς τὴν ἀκυρότητα ταύτην, καὶ θεωρεῖται ἰσχυρὸς μέχρι τῆς
ως· ἐπομένως ὁ κατηγορούμενος εὑρίσκετο ὑπὸ τὸν δεσμὸν τοῦ
γάμου, καὶ διὰ τοῦτο δὲν ὑπάρχει ἀφορμὴ διακοπῆς, μήτε παρα-
ς ἐνώπιον ἄλλου δικαστηρίου, διὰ ν' ἀποφασίσῃ περὶ ζητήματος, ἡ
οῦ ὁποίου εἶναι ἀδιάφορος εἰς τὴν οὐσίαν· ὁ Mangin [τόμ. 1 σ. 174]
ραδέχεται τὴν διάκρισιν ταύτην, ἡ δὲ γνώμη του συνέχεται μᾶλλον
περὶ προδικαστικῶν ζητημάτων ἀρχάς· καὶ τῷ ὄντι· διατὶ νὰ ἦναι
ευμένον εἰς τὸν κατηγορούμενον νὰ προτείνῃ τὴν σχετικὴν ταύτην
ητα, ὅταν δὲν ἦναι κεκωλυμμένη ; ἡ ἀκυρότης αὕτη δὲν δύναται νὰ
ῃ, ὡς ἡ ἀπόλυτος, τὴν ἀκυρότητα τοῦ γάμου; καὶ ἂν ὁ γάμος οὗτος
ι ν' ἀκυρωθῇ, πῶς δύναται νὰ ἦναι ἡ βάσις ποινικῆς καταδίκης;
ατε, ὅτι πρὸ τῆς ἐπὶ διγαμίᾳ καταδιώξεως ἐπέτυχεν ὁ κατηγορούμενος,
ζόμενος εἰς τὴν ἀκυρότητα ταύτην, τὴν ἀκύρωσιν τοῦ γάμου, δύναται
ὰ γίνῃ ἡ καταδίωξις; ὑποθέσατε ὅτι ἡ ἀκύρωσις ἐπέρχεται ἐν τῷ μέσῳ
ιταδιώξεως, δὲν παύει αὕτη ἀμέσως; ἀφοῦ δὲ ἡ ἀκύρωσις ἐξαλείφῃ τὸ
ια, διατὶ ἡ πρότασις τῆς ἀκυρότητος, ἥτις ἐπιφέρει τὴν ἀκύρωσιν,
διακόπτῃ τὴν καταδίωξιν; ἀντιθέτουσιν ὅτι ὑπάρχει πρόληψις περὶ
χύος τοῦ γάμου, ὅστις προσβάλλεται διὰ σχετικῆς ἀκυρότητος, μέχρι
ιλύσεώς του· ἀλλ' ἡ πρόληψις αὕτη δὲν ὑπάρχει ἐπίσης καὶ ὡς πρὸς τοὺς
ς, καθ' ὧν προτείνεται ἀπόλυτος ἀκυρότης ; Δὲν ἀπαιτεῖται ἐπίσης
σις περὶ τῆς ἀκυρότητος καὶ περὶ τῆς μὴ ὑπάρξεως τοῦ γάμου; εἰς τὴν
ιαὶ εἰς τὴν ἄλλην περίπτωσιν, τὰ πολιτικὰ δικαστήρια ἀποφαίνονται
ικυρότητος ὑπαρχούσης κατὰ τὴν στιγμὴν τοῦ δευτέρου γάμου, καὶ
ῦτο καταστρεφούσης τὸ ἀδίκημα τῆς διγαμίας· ἡ πρότασις λοιπὸν
κυρότητος ταύτης, εἴτε ἀπολύτου εἴτε σχετικῆς, ὅταν δύναται νὰ

Arr. cass. 19 nov. 1807.

τοῦ δευτέρου ἐκινήθη ἀγωγή, ἡ πρότασις περιέχει προδικαστικὸν ζήτημα, τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ παραπεμφθῇ εἰς τὸ πολιτ. δικαστήριον.

'Απόφ. ποιν. 'Αρείου Πάγου υπ· τῆς 21 νοεμβρ. 1840.

§ 16. *Ὅταν ἡ πολιτικὴ δίκη περιέχῃ προδικαστικὸν ζή-*

ἐπιφέρῃ τὴν ἀκύρωσιν τοῦ γάμου, ἀποτελεῖ προδικαστικὸν ζήτημα, τὸ ὁποῖον διακόπτει τὴν ποινικὴν καταδίωξιν.

'Εν περιλήψει, ἂν αἱ ἁπλαῖ προτάσεις τοῦ κατηγορουμένου, αἱ ἀφορῶσαι τὰς ἀκυρότητας, ἐξ ὧν ὁ πρῶτος γάμος του περικυκλοῦται, δὲν εἶναι ἀποχρῶσαι νὰ ἐπιφέρωσι τὴν διακοπὴν τῆς καταδιώξεως· ἂν ἀπαιτῆται ἀκόμη, ὥστε ἡ προτεινομένη ἀκυρότης νὰ ἦναι ἐκ τῶν παρὰ τοῦ νόμου προβλεπομένων, ὁ δὲ κατηγορούμενος ἦναι δεκτὸς νὰ τὴν προτείνῃ, τὸ ἔργον τοῦ ποινικοῦ δικαστηρίου δὲν φθάνει μέχρι τῆς διακρίσεως τῆς φύσεως τῆς προτεινομένης ἀκυρότητος, καὶ δὲν δύναται, χωρὶς νὰ ὑπερβῇ τὰ ὅριά του, νὰ μὴν ἐνδώσῃ εἰς τὴν διακοπὴν ὑπὸ τὴν πρόφασιν ὅτι ἡ ἀκυρότης εἶναι σχετική, ἡ δὲ ἀπόφασίς του δὲν ἀνατρέχει εἰς γεγονότα παρελθόντα.

Chauv c. p. τόμ. 6 σελ. 286 ἐπ.

—Μετὰ τὰ ἀνωτέρω προσθέτω τὸ ἑξῆς βούλευμα.

« 'Επειδὴ ἐκ τῆς ἀνακρίσεως προκύπτει σαφῶς ὅτι ὁ κατηγορούμενος κατὰ τὴν 16 σεπτεμβρίου 1841 ἐν Κωνσταντινουπόλει συνῆλθε μετὰ τῆς .... εἰς γάμον καθιερωθέντα διὰ τῆς ἱερᾶς εὐλογίας, καὶ συνέζησε μετ' αὐτῆς ἱκανοὺς χρόνους, ἀλλ' ἐνώπιον τοῦ ἀνακριτοῦ ἠρνήθη τὴν ὕπαρξιν πρώτου γάμου μετὰ τῆς εἰρημένης ....

'Επειδὴ ὁ αὐτὸς κατηγορούμενος διὰ τῆς ἀνακοπῆς του διατείνεται ἤδη ὅτι ὁ πρῶτος γάμος, ἂν ὑπῆρξεν, εἶναι ἄκυρος, διότι ἐγένετο ἐναντίον τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει ἰσχύοντος σουλτανικοῦ φιρμανίου, δι' οὗ ἀπαγορεύεται ὁ γάμος μεταξὺ Ἕλληνος καὶ ὑπηκόου τῆς Τουρκίας, καὶ διότι δὲν ἐλήφθη ἄδεια τοῦ πατριάρχου κατὰ τὸ ἔθιμον καὶ τὰς παραδόσεις τῆς ἀνατολικῆς ἐκκλησίας· ἀλλὰ καὶ ἐπὶ ὑποθέσει ὅτι ἡ παράβασις τοῦ Σουλτανικοῦ φερμανίου, μολονότι δὲν εἶναι ὑποχρεωτικὸν διὰ τοὺς πολίτας Ἕλληνας, καὶ ἡ ἔλλειψις τῆς πατριαρχικῆς ἀδείας δύνανται νὰ δώσωσιν ἀφορμὴν εἰς ἀκύρωσιν τοῦ γάμου, ἡ ἀκυρότης αὕτη ἀποτελεῖ ζήτημα προδικαστικὸν τῆς ποινικῆς δίκης, ὑπαγόμενον εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ πολ. δικας. κατὰ τὸ ἄρθ. 11 τῆς πολιτ. δικονομίας, καὶ πρὶν ἢ ἀποφασισθῇ τελεσιδίκως ὑπ' αὐτοῦ τοῦ δικαστηρίου δὲν δύναται ν' ἀπολυθῇ ὁ κατηγορούμενος, οὗτος δὲ δὲν ἐκίνησεν, ὡς ὤφειλε, τοιαύτην ἀγωγὴν περὶ ἀκυρώσεως, οὔτε ἤδη ἐζήτησε τὴν ἀναβολὴν τῆς ποινικῆς δίκης διὰ νὰ τὴν κινήσῃ ἰσχυρισθεὶς ἁπλῶς μόνον ὅτι ὁ πρῶτος γάμος του, ἂν ὑπῆρξεν, εἶναι ἄκυρος. Τούτων δ' οὕτως ἐχόντων, ὀρθῶς τὸ συμβούλιον τῶν πλημμελειοδικῶν τὸν παρέπεμψεν εἰς δίκην ἐπὶ διγαμίᾳ, ὡς ὑπαρχουσῶν κατ' αὐτοῦ ἱκανῶν ἐνδείξεων. »

Βούλευμα 1845 τοῦ 1849 τοῦ συμβ. τῶν ἐν 'Αθήναις ἐφετῶν.

ι, *ἀφορῶν τὴν ποινικὴν διαδικασίαν* (*π. χ. ἡ μοιχεία*) *αρξις ἢ μὴ τοῦ νομίμου καὶ ἰσχυροῦ γάμου πρέπει νὰ ηται, ὑπαρχούσης μάλιστα ἐκκρεμοῦς ἀγωγῆς ἐνώπιον τοῦ τικοῦ δικαστηρίου, ἀπὸ τὸ πολιτικὸν δικαστήριον.*

πόφ. ποινικὴ τοῦ Ἀρείου Πάγου 7 τῆς 3 ἰανου. 1847 φέρουσα: *'πόφ.* « Ἐπειδὴ τὸ ἄρθρ. 11 τῆς πολιτ. δικονομίας διατάττει ς ὅτι τὰ πολιτικὰ δικαστήρια ἀποφαίνονται κατ' ἐξαίρεσιν ον περὶ τῆς πολιτικῆς ἀγωγῆς, ὅταν ἡ πολιτικὴ δίκη περιέ-τροδικαστικὸν ζήτημα ἀφορῶν τὴν ποινικὴν διαδικασίαν· οὔσης ῆς μοιχείας, κατὰ τὸ ἄρθρ. 285 τοῦ ποιν. νόμου, παραβιά-τῆς περὶ τὸν γάμον πίστεως, ἡ ὕπαρξις ἢ μὴ τοῦ νομίμου σχυροῦ γάμου μεταξὺ τῆς ἐπὶ μοιχείᾳ κατηγορουμένης καὶ καταμηνυτοῦ, ὡς συζύγου της, ἀποτελεῖ προδικαστικὸν μα τῆς ποινικῆς δίκης ἐκ τῶν προβλεπομένων ἀπὸ τὸ εἰρημέ-ἄρθρ. 11· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ἡ ἀναιρεσείουσα ἐκίνησε κατὰ καταμηνυτοῦ Δ Ι Φ ἀγωγὴν ἐνώπιον τοῦ ἐνταῦθα πρωτοδικείου ι τὴν 28 νοεμβρίου 1846, διὰ τῆς ὁποίας ἐξαιτεῖται ν' ἀπο-σθῇ ὅτι δὲν ὑπῆρξε ποτέ, οὔτε δύναται νὰ ὑπάρχῃ νόμιμος καὶ ρὸς γάμος μεταξὺ αὐτῶν, αὕτη δὲ ἐκοινοποιήθη κατὰ τὴν ιν ἡμέραν πρὸς τοῦτον, καὶ ταὐτοχρόνως πρὸς τὸν παρὰ τῷ ῷ δικαστηρίῳ εἰσαγγελέα, ὡς ἀποδεικνύεται ἐκ τῶν ἐπιδοτη-τοῦ κλητῆρος Κ Π, καὶ ἐπὶ τῇ συνεδριάσει τῆς 29 τοῦ μηνός, ἣν ἐγένετο ἡ συζήτησις ἐνώπιον τοῦ ἐνταῦθα πλημμελειοδι-ο καὶ ἐξεδόθησαν παρ' αὐτοῦ αἱ προδικαστικαὶ ὑπ' ἀριθ. 4042 3 καὶ 4034 καὶ ἡ ὁριστικὴ καταδικαστικὴ ἀπόφασις ὑπ' ἀριθ. 5, ἡ ἀναιρεσείουσα ἐπαρουσίασε καὶ ἐπεκαλέσθη τὴν διαλη-σαν πολιτ. ἀγωγήν, καὶ ἐζήτησε τὴν ἀναβολὴν τῆς δίκης, εἴτε α τῆς πολιτικῆς ταύτης ἀγωγῆς, εἴτε διὰ νὰ παρουσιασθῇ ὁ τευθεὶς τῆς ὑπερασπίσεως μάρτυς Σ Μ, ὅστις γνωρίζει ὅτι ὑπάρχει νόμιμος γάμος μετὰ τοῦ εἰρημένου Δ Ι Φ, ὡς ἐξάγε-ἐκ τῶν πρακτικῶν αὐτῆς τῆς συνεδριάσεως καὶ ἰδίως ἐκ τῆς ἀριθ. 4032 προδικαστικῆς ἀποφάσεως, καθὼς καὶ ἐκ τῶν σκέ-ν τῆς ὑπ' ἀριθ. 4025 ὁριστικῆς ἀποφάσεως. Τὸ δὲ ἐνταῦθα μμελειοδικεῖον, ἀποῤῥίψαν τὴν αἴτησιν ταύτην τῆς ἀναβολῆς, δικάσαν αὐτὸ πρῶτον τὸ προδικαστικὸν ζήτημα τὸ ἀφορῶν ὕπαρξιν τοῦ γάμου, παρεβίασε τὴν διάταξιν αὐτοῦ τοῦ 11 ρ. τὸ ὁποῖον ἐνδιαλαμβάνει οὐσιώδη τύπον τῆς διαδικασίας, ἐστέρησε τὴν ἀναιρεσείουσαν τοῦ νομίμου μέσου τῆς ὑπερα-ίσεως, τὸ ὁποῖον χορηγεῖ αὐτῇ τὸ εἰρημένον ἄρθρον, καὶ ἐπομέ-; εἶναι ἀναιρετέα ἡ προσβαλλομένη ὑπ' ἀριθ. 4035 ὁριστικὴ

ἀπόφασις συνάμα μὲ τὰς προηγουμένας προδικαστικὰς ἐκδοθείσας ὑπ' ἀριθ. 4032, 4033, 4034, ὡς ἀποτελούσας μέρος τῆς ὁριστικῆς δυνάμει τοῦ ἀριθ. 407 ἀριθ. 9 τῆς ποιν. δικονομίας.

Διὰ ταῦτα ἀναιρεῖ τὰς ὑπ' ἀριθ. 4032, 4033, 434, καὶ 4035 τοῦ ἐνταῦθα πλημμελειοδικείου ἀποφάσεις, καὶ παραπέμπει.»

Σημ. ἡ ὑπ' ἀριθ. 49 τοῦ 1847 ἀπόφασις τοῦ Ἀρείου Πάγου, μηνολογημένη τὴν 31 ἰουνίου 1847, φέρει: [1].

Ἀπόφ. α Ἐπειδὴ, κατὰ τὰ συνδυασμένα ἄρθρ. 167, 400 καὶ 420 τῆς ποιν. δικονομίας, τὰ ποιν. δικαστήρια εἶναι κατὰ γενικὸν κανόνα ἁρμόδια ν' ἀποφασίζωσι περὶ ὅλων τῶν κατὰ τὴν συζήτησιν προκυπτόντων παρεμπιπτόντως ζητημάτων καὶ τῶν προτεινομένων ἐνστάσεων συμφώνως μὲ τὴν ἀρχὴν τοῦ δικαίου, ὅτι ὁ δικαστὴς τῆς ἀγωγῆς (*de l'action*) εἶναι καὶ ὁ δικαστὴς τῆς ἐξαιρέσεως (*de l'exception*)· ἂν δὲ κατ' ἐξαίρεσιν τοῦ γενικοῦ τούτου κανόνος τὰ ποιν. δικαστήρια, κατὰ τὸ ἄρθρ. 11 τῆς πολιτ. δικονομίας, δὲν εἶναι ἁρμόδια νὰ δικάζωσι περὶ τῆς πολιτ. ἀγωγῆς, ὁσάκις αὕτη ἀποτελεῖ ζήτημα προδικαστικὸν, ἐπιῤῥεάζον οὐσιωδῶς τὴν ποινικὴν δίκην, ἐκ τούτου δὲν ἕπεται ὅτι πρέπει ἀνεξετάστως νὰ παραδεχθῶσι τὴν περὶ ἀναβολῆς τῆς δίκης πρότασιν τοῦ κατηγορουμένου μόνον διὰ τὸν λόγον ὅτι προτείνεται πολιτικὸν ζήτημα ἀνῆκον εἰς τὴν πολιτικὴν δικαιοσύνην· ἐξ ἐναντίας μάλιστα καὶ κατὰ τ' ἀνωτέρω ἐκτεθέντα, καὶ κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἰδίου ἄρθρ. 11 τῆς πολιτ. δικονομίας, τὸ ποινικὸν δικαστήριον ὄχι μόνον δύναται, ἀλλ' ὀφείλει ἐντὸς τῆς ἀπὸ τὸν νόμον ῥητῶς διαγεγραμμένης ἁρμοδιότητός του, πρὶν ἢ παραδεχθῇ τὴν περὶ ἀναβολῆς ἔνστασιν, νὰ ἐξετάσῃ ἂν αὕτη πραγματικῶς στηρίζηται εἰς δικαιώματα, ἢ γίνηται ἐπὶ μόνῳ τῷ σκοπῷ τοῦ νὰ ἐμποδισθῇ ἡ πρόοδος τῆς ποινικῆς δικαιοσύνης· ἂν πιθανολογῆται ἡ ὕπαρξις τῶν προτεινομένων περιστατικῶν· ἂν, πιθανολογημένης τῆς ὑπάρξεως ταύτης, τὰ περιστατικὰ εἶναι τοιαῦτα, ὥστε πραγματικῶς ἤθελεν ἐξαρτᾶται ἡ ἔκβασις τῆς ποινικῆς δίκης ἐκ τῆς ἀποδείξεως αὐτῶν ἐνώπιον τοῦ πολιτικοῦ δικαστηρίου· τέλος, ἐὰν ὡς ἐκ τῶν ὑπαρχουσῶν ἀναμφισβητήτων ἀποδείξεων, δὲν ἀνατρέπηται ῥιζηδὸν τὸ βάσιμον τῆς ἐνστάσεως· τὸ δὲ δικαστήριον τῶν ἐν Σύρῳ πλημμελειοδικῶν, ὡς ἐκ τῆς ὑπ' ἀριθ. 35 ἀποφάσεώς του ἐξάγεται, σταθμίσαν ἐντὸς τῶν καθηκόντων του τὰ παρὰ τῶν ἀναιρεσειόντων

(1) Σημ. περὶ τῶν ἐν αὐτῇ μνημονευομένων ἄλλων ζητημάτων γενήσεται ἐν ἰδίῳ τόπῳ λόγος.

αθέντα περιστατικὰ πρὸς ὑποστήριξιν τῆς περὶ αναβολῆς τῆς
ς αἰτήσεώς των μέχρι τῆς ἐκδικάσεως ἐνώπιον τοῦ πολιτικοῦ
στηρίου τῆς περὶ ἀκυρώσεως τοῦ γάμου ἀγωγῆς τῆς ἀναιρε-
ίσης, εὑρὸν δὲ ὅτι ἡ αἴτησις αὕτη ἐγένετο μόνον ἐπὶ σκοπῷ
οπῆς τῆς ἐνεργείας τῆς ποινικῆς δικαιοσύνης, καὶ οὐχὶ ἐπὶ τῇ
ι ὑπαρχόντων δικαιωμάτων· ὅτι οἱ διισχυρισμοὶ τῶν ἀναιρε-
των ἀνετρέποντο ἐκ τῶν ὑπαρχουσῶν ἀναμφισβητήτων ἀποδεί-
, καὶ ἀποῤῥίψαν τὴν αἴτησιν ταύτην τῶν ἀναιρεσειόντων, ὡς
ικαιολογημένην καὶ μὴ στηριζομένην εἰς οὐσιώδεις λόγους, δὲν
έβη τὰ καθήκοντά του, ἀλλὰ συνεμορφώθη ἀκριβῶς μὲ τὰς
ιένας διατάξεις τοῦ νόμου, καὶ κυρίως, μὲ τὰς διατάξεις τοῦ
. 167 τῆς ποιν. δικονομίας.

*Ἐπειδὴ δὲν εἶναι ἀληθὲς, ὡς διϊσχυρίζονται οἱ ἀναιρε-
ντες, ὅτι τὸ πλημμελειοδικεῖον Σύρου ἐδίκασε τὶ πολιτικὸν
μα, τὸ ἀφορῶν τὸ ἄκυρον τοῦ γάμου, ἀλλὰ τὸ δικαστήριον
ο, ἐξετάζον τὰ παρὰ τῶν ἀναιρεσειόντων προταθέντα περι-
ικὰ πρὸς ἀναβολὴν τῆς δίκης, παρεδέχθη ἐντὸς τῶν καθη-
ων του, ὅτι αὐτὰ δὲν ἀπετέλουν προδικαστικὸν πολιτικὸν
μα, δυνάμενον νομίμως ν' ἀναστείλῃ τὴν πρόοδον τῆς
. δίκης, καθότι μόνον ὁ Κ Π, ἢ οἱ γονεῖς του, ἀλλ' οὐχὶ
οἱ ἀναιρεσειόντες ἐδύναντο κατὰ νόμον νὰ προσβάλλουν
γάμον τοῦ πρώτου ὡς ἄκυρον, δι' ἔλλειψιν τῆς συναινέ-
τῶν γονέων του· ἑπομένως δὲν ὑπῆρχεν ὑπὲρ τῶν ἀναι-
ιόντων πολιτικὸν περὶ τούτου ζήτημα δυνάμενον ν' ἀνα-
λῃ νομίμως τὴν πρόοδον τῆς ποιν. δίκης·* ἐκτὸς δὲ τούτου
ὡς ἐκ περισσοῦ ὑπῆρχεν, ὡς βεβαιοῦται εἰς τὴν ὑπ' ἀριθ. 35,
ιεδειγμένον ὅτι ὁ πατὴρ τοῦ Π δὲν ἔζῃ κατὰ τὸν χρόνον τοῦ
ιυ, ὁ δὲ Π ἦτον κατὰ τὸν χρόνον ἐκεῖνον αὐτεξούσιος· ἀν δὲ ἡ
ἦναι ἐκ τῶν αἰτιῶν ἐκείνων, αἵτινες καθιστῶσιν ἄκυρον τὸν
ον διότι ἕνεκα ταύτης ἐλλείπει ἡ ἐλευθέρα συναίνεσις τοῦ βια-
τος προσώπου, διὰ νὰ ἐπιφέρῃ ὅμως τὸ ἀποτέλεσμα τῆς
ώσεως, πρέπει ἡ βία νὰ ἦναι πραγματική, δεινὴ καὶ ἄφευ-
· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ὄχι μόνον δὲν ἐπροτάθη ἐνώπιον τοῦ
ικοῦ δικαστηρίου ἡ ὕπαρξις τοιαύτης βίας, ἀλλ' οὐδὲ περιστα-
καὶ μέσα δυνάμενα νὰ πιθανολογήσουν τὴν ὕπαρξιν παραμι-
βίας ἐπροτάθησαν· ἐξ ἐναντίας μάλιστα παρεδέχθη τὸ κατώ-
ν δικαστήριον ὅτι ἐκ τῶν ὑπαρχουσῶν ἀποδείξεων ἐπρόκυψε
φανῶς τὸ ψεῦδος τοῦ ἰσχυρισμοῦ τῆς ἀποδείξεως ὅτι ἐβιάσθη
ὰ τῶν γονέων της νὰ ἐκτελέσῃ τὸν γάμον· ὅθεν δὲν ὑπῆρχε πολι-
ν ζήτημα περὶ ἀκυρώσεως γάμου ἕνεκα βίας δυνάμενον νὰ

ἀναστείλῃ νομίμως τὴν πρόοδον τῆς ποιν. δίκης· τέλος καὶ ὁ διϊσχυρισμὸς τῶν ἀναιρεσειόντων, ὅτι ὁ γάμος ἐξετελέσθη ἄνευ ἀδείας τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἀρχῆς, ἀπεδείχθη οὐχ' ἧττον ψευδής, καθότι ἐκ τῶν ὑπαρχόντων ἐν τῇ δικογραφίᾳ ἐπισήμων καὶ μὴ προσβληθέντων ἐγγράφων ἐβεβαιώθη τὸ δικάσαν δικαστήριον, ὅτι ὁ γάμος ἐξετελέσθη δι' ἀδείας τῆς ἁρμοδίας ἐκκλησιαστικῆς ἀρχῆς.

Ἐπειδὴ ὁ ἐπὶ ἀκροατηρίου προταθεὶς διϊσχυρισμὸς τῶν δικηγόρων τῶν ἀναιρεσειόντων ὅτι, ὑπαρχούσης πολιτικῆς ἀγωγῆς περὶ πολιτικοῦ ζητήματος, ἀναστέλλεται αὐτοδικαίως ἡ πρόοδος τῆς ποινικῆς δίκης, δὲν ἔχει ἐπὶ τοῦ προκειμένου ὑποστήριξιν, καθότι τότε κατὰ νόμον ἀναστέλλεται ἡ πρόοδος τῆς ποινικῆς δίκης, ὅταν πρόκηται νὰ συζητηθῇ ἐνώπιον τοῦ ποιν. δικαστηρίου δίκη, καθ' ἣν ἀναφύεται τὸ αὐτὸ πολιτικὸν ζήτημα, τὸ καθυποβληθὲν ἤδη εἰς τὸ πολιτικὸν δικαστήριον (ἄρθρ, 553 τῆς πολιτ. δικονομίας καὶ 8 τῆς ποινικῆς), ἡ δὲ ἁπλῆ κοινοποίησις τῆς ἀγωγῆς εἰς τὸν ἀντίδικον, ἥτις ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἐγένετο μετὰ τὴν ἐρήμην ἐκδίκασιν τῆς ὑποθέσεως ἐνώπιον τοῦ πλημμελειοδικείου, δὲν ἐπιφέρει τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐκκρεμοδικίας, καθότι δὲν ὑπάρχει εἰσέτι εἰσηγμένη εἰς τὸ ἁρμόδιον πολιτικὸν δικαστήριον ἡ δίκη.

§ 17. *Ὅταν κατηγορῆταί τις ἐπὶ μοιχείᾳ, καὶ προτείνῃ δι' ἐνστάσεως ὅτι προϋπῆρχεν ἄλλος νόμιμος γάμος μεταξὺ τοῦ ἐγκαλοῦντος καὶ τῆς ἐγκαλουμένης, καὶ ὅτι περὶ τῆς ἀκυρώσεως τοῦ δευτέρου ἐκινήθη ἤδη ἀγωγή, τὰ ποιν. δικαστήρια πρέπει νὰ παραπέμπωσι τὸ προδικαστικὸν τοῦτο ζήτημα εἰς τὰ πολιτ. δικαστήρια.*

Ἀπόφ. ποιν. Ἀρείου Πάγου τοῦ 1841.

—Σημειωτέον ὅμως ὅτι ἁπλῆ ἔνστασις δὲν δύναται νὰ ἐπιφέρῃ τὴν ἀναβολὴν τῆς ποινικῆς δίκης· ἰδοὺ πῶς φέρει ἡ τλέ. ποιν. τοῦ 1839 ἀπόφ. τοῦ Ἀρείου Πάγου:

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ εἶναι γενικὴ ἀρχή, ὅτι ὁ ἐπὶ τῆς οὐσίας ὑποθέσεώς τινος ἁρμόδιος δικαστὴς ἔχει τὸ δικαίωμα ν' ἀποφασίζῃ περὶ τῶν ἐνστάσεων, αἵτινες προτείνονται ἐναντίον τῆς ἀγωγῆς, ἡ δὲ ἀρχὴ αὕτη δὲν ἀποκλείεται διὰ καμμιᾶς διατάξεως τῆς ποινικῆς δικονομίας, ἀλλ' ἐφαρμόζεται ἔτι μᾶλλον εἰς τὰς ποιν. ὑποθέσεις, διότι ἄλλως ἡ δικαιοσύνη ἤθελεν ἀνοίξει εἰς τοὺς κατηγορουμένους ὁδὸν εὐχερῆ προφάσεων πρὸς ἀναβολὴν τῆς καταδίκης των.

Ἐπειδὴ ἂν τὸ ἄρθρ. 11 τῆς πολιτ. δικονομίας διατάττῃ, ὅτι κατ' ἐξαίρεσιν ἀποφασίζουν τὰ πολιτ. δικαστήρια προηγουμένως

ρὶ τῆς πολιτ. ἀγωγῆς, ὁσάκις ἡ πολιτικὴ δίκη ἀποτελεῖ ζήτημα οδικαστικὸν, ἀφορῶν τὴν ποινικὴν δίκην· ἐκ τῆς διατάξεως ύτης ὅμως δὲν δύναται νὰ παραγάγῃ τις τὴν κατάργησιν τῆς ο τεθείσης ἀρχῆς, διότι τὸ ἄρθρον τοῦτο ὑποθέτει ἀληθῆ πολιτ. ην καὶ πολιτ. ἀγωγήν· ἄρα δὲν ἐφαρμόζεται εἰς ἁπλῆν ἔνστα-, γενομένην πρὸς τὸν σκοπὸν ν' ἀπαλλαγῇ ὁ κατηγορούμενος ; ποινῆς, οὐχὶ δὲ διὰ νὰ ἐπιδικασθῇ εἰς αὐτὸν πολιτική τις ιίτησις· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ὁ Π Α ἐπρότεινε τὴν ἀκυρότητα μεταξὺ Ι καὶ Μ Β γάμου μόνον πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ προσ-ιῃ τὸ τοῦ Ι Β δικαίωμα τοῦ ἐγκαλεῖν τὸν κατηγορούμενον· μένως τὸ ποιν. δικαστήριον ἦτον ἁρμόδιον νὰ δικάσῃ περὶ τῆς τάσεως ταύτης· ἡ δὲ ἀπόρριψις αὐτῆς δικαιολογεῖται ἔτι μᾶλλον, ότι ὁ ἀναιρεσείων περιωρίσθη εἰς τὸ νὰ ἰσχυρισθῇ, ὅτι ὁ μεταξὺ ιαὶ Ι Β γάμος εἶναι ἀνίσχυρος, ἀλλὰ δὲν συνώδευσε τὴν ἔνστα-του ταύτην μὲ κανὲν ἀπὸ τὰ πρὸς ὑποστήριξιν αὐτῆς ἐνδεχό-α μέσα.» Ὅρα κατωτ. §§ 68—71.

ι. *Ληξίαρχοι· Ἔθιμα· Ὁμολογία· Διαδικασία· Ἔνοπλος δύναμις. Χωρισμὸς ἀπὸ κοίτης κτλ.*

18. Ὁ νόμος, τιμωρῶν τοὺς διαφεύγοντας τὸν ἁρμόδιον ληξί-ον, ὑποθέτει ἤδη ὑπάρχουσαν τὴν ληξιαρχικὴν ἀρχὴν, ἥτις μέχρι ε δὲν ἐσυστήθη εἰς τὴν Ἑλλάδα· εἰς δὲ τοὺς κληρικοὺς, οἵτινες γοῦντες τὸν γάμον μετέρχονται ἔργα ἐκκλησιαστικὰ, δὲν ἀνε-ι ἡ ἐκτέλεσις ληξιαρχικῶν καθηκόντων, τὰ ὁποῖα ἐκ τῆς φύσεώς εἶναι οὐσιωδῶς πολιτικά.

Απόφ. ποιν. Ἀρείου Πάγου 21 τοῦ 1835.

19. Οἱ ἀρχιερεῖς ἐξέδιδαν, πρὶν ἢ ἀνατεθῶσιν εἰς τὰ δικα-ιια αἱ γαμικαὶ διαφοραὶ, ἀποφάσεις περὶ διαστάσεως συζύγων; άχθησαν ἀποδείξεις διὰ τῆς ἀποφάσεως 16 τοῦ 1835 τῶν ἐν ήναις ἐφετῶν, ἀλλὰ δὲν γινώσκω τὸ ἀποτέλεσμα.

ημ. Εἰς τὴν 'Αθηνᾶν (φύλλ. 1605 τοῦ 1849) εὕρηνται τὰ ἑξῆς, ε ἱστορικῶς μνημονεύω ἐνταῦθα.

Ἡ Μεγάλη τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησία ἔχει, ὡς γνωστὸν, ἐν Κων-ιτινουπόλει καὶ δικαστικὴν ἐξουσίαν, καὶ δὶς τῆς ἑβδομάδος, ἢ πολλάκις, καθίζεται ἐν τῷ Πατριαρχείῳ τακτικὸν δικαστήριον. ιζονται δὲ παρ' αὐτῷ ὄχι μόνον χριστιανοὶ ὀρθόδοξοι, λαϊκοὶ κληρικοὶ, ἀλλὰ πολλάκις καὶ ἑτερόδοξοι καὶ ὀθωμανοὶ, πρὸς δόξους χριστιανοὺς διαφερόμενοι. Παρὰ τοῦ δικαστηρίου τούτου

ἐπάγεται συχνάκις ὅρκος εἰς τοὺς δικαζομένους καὶ εἰς τοὺς μάρτυρας, καὶ ὁ ὅρκος οὗτος γίνεται μετ' ἐπισημότητος. Ἀνοίγει τὴν ἐκκλησίαν ὁ κορτάρης, ἵστησιν ἐν αὐτῇ τὸ διασκέλιον, τιθησιν ἐπ' αὐτοῦ τὸ ἐπὶ τῆς ἁγίας τραπέζης κείμενον εὐαγγέλιον, ἀνάπτει κηρία ἐκ δεξιῶν καὶ ἐξ εὐωνύμων, ἐνίοτε δὲ καὶ αὐτὸν τὸν πολυέλαιον, ὅταν μέλλῃ νὰ ὁρκισθῇ σημαντικός τις ἄνθρωπος. Εἷς δὲ τῶν ἐφημερίων τῆς πατριαρχικῆς ἐκκλησίας, φορῶν ἐπιτραχήλιον, ὁρκίζει τὸν διάδικον ἢ μάρτυρα, λαϊκὸν ἢ κληρικόν, τοῦ ἱεροῦ εὐαγγελίου ἁπτόμενον κατὰ τὸν ἐν Ἑλλάδι παραδεδεγμένον τύπον. Ἂν τοῦτο ἦναι ψευδές, ἂς ἀναιρεθῇ ἐπισήμως. Ἂν ὅμως ᾖ καὶ ἀληθές, εἶναι ἀπηγορευμένος ὁ ὅρκος παρὰ τῆς ἐκκλησίας κατὰ τὸ εὐαγγελικόν· «Ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν μὴ ὀμόσαι ὅλως;» Ὅ,τι δὲ πράττει καὶ τὴν σήμερον ἡ μεγάλη ἐκκλησία, παρέλαβε κατὰ διαδοχὴν ἀπὸ τῶν ἀρχαίων χρόνων, καὶ δὲν ἐπενόησεν αὐτή.

Ὅτι δὲ τὸ πατριαρχικὸν δικαστήριον ὁρκίζει, φέρομεν τούτου μάρτυρα—ἂν ἦναι χρεία μαρτυρίας καὶ περὶ γνωστῶν πραγμάτων—κληρικὸν ἐπίσημον, διατρέψαντα καὶ αὐτῷ τῷ πατριαρχείῳ, τὸν ἀπὸ Ἄρτης μητροπολίτην Οὐγγροβλαχίας μακαρίτην Ἰγνάτιον. Οὗτος ἐν ᾗ συνέγραψε καὶ ἐξέδωκεν ἐν Βιέννῃ κατὰ τὸ ἔτος 1815 ὑπὸ τὸ ὄνομα Κυρίλλου Κ. ἱστορικῇ καὶ κριτικῇ ὑπὲρ τοῦ ἱεροῦ κλήρου τῆς ἀνατολικῆς ἐκκλησίας ἀπολογίᾳ λέγει (Σελ. 38 καὶ 39)
« Ὁ πατριάρχης ὡς ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως, θεωρεῖ
» τὰς ἐκκλησιαστικὰς καὶ ἐξωτερικὰς ὑποθέσεις ταύτης τῆς πόλεως
» μὲ τὴν ἰδιαιτέραν του σύνοδον, ἥτις συνίσταται ἀπὸ τοὺς κλη-
» ρικούς του· Δὶς τῆς ἑβδομάδος, καθήμενος ἐπὶ τοῦ βήματος
» καὶ περικυκλωμένος ἀπὸ κληρικούς, οἱ ὁποῖοι συγκάθηνται ἐκ
» δεξιῶν καὶ ἐξ ἀριστερῶν, ἀπὸ τοὺς ἀξιωματικοὺς τοῦ πατριαρ-
» χείου καὶ ἀπὸ τοὺς δώδεκα ἐφημερίους τῆς μεγάλης ἐκκλησίας,
» οἵτινες ἐνεργοῦσι τὰς προσταγάς, κρίνει καὶ ἀποφασίζει ὅλας τὰς
» ὑποθέσεις, ὅσαι παρουσιασθῶσιν ἔμπροσθέν του· ἡ δὲ ἀπόφασίς
» του εἶναι ἀμετάτρεπτος. »

« Εἰς τὸ κριτήριον τοῦτο οὔτε ἐξ ἐπαγγέλματος δικολόγοι
» ῥήτορες φαίνονται, οὔτε ἔγγραφα τεχνικά, τὰ ὁποῖα σκοτίζουσι
» μᾶλλον μὲ σοφίσματα τὴν ἀλήθειαν, οὔτε βραδύτης· ἀλλὰ μὲ
» τὰς ὑπογραφὰς τῶν χρεωστούντων ἢ ὑποσχομένων, μὲ τοὺς
» μάρτυρας, καὶ πολλάκις μὲ τὴν ἐπιβεβαίωσιν αὐτῶν τῶν ἐναγο-
» μένων, οἱ ὁποῖοι ἀπὸ συστολὴν ὁμολογοῦσι τὴν ἀλήθειαν ἐνώπιον
» βήματος ἱεροῦ χαρακτῆρος, ἀποφασίζονται αἱ διχοραὶ, καὶ
» τελειόνουν εὐθὺς καὶ διὰ πάντα. Ὅταν πρόκηνται λογαριασμοὶ
» καὶ κατάστιχα, τότε διορίζονται πρακτικοὶ αἱρετοὶ κριταὶ, τοὺς

οίους ἐκλέγει ὁ πατριάρχης, καὶ κατὰ τὴν ἀναφορὰν αὐτῶν ισται ἡ ἀπόφασις. Εἰς τὰ ἀμφίβολα, ὅπου δὲν εἶναι οὔτε ἀποδείξεις ἔγγραφοι, οὔτε μάρτυρες, *διορίζεται νὰ δεχθῇ ὅρκον ὁ νούμενος*, τὸν ὁποῖον ὅρκον πολλὰ σπανίως δέχονται οἱ χριστιανοὶ τῆς ἀνατολικῆς ἐκκλησίας. Ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὅμως αἱ ταῦται ὑποθέσεις συμβιβάζονται, καὶ παύει διὰ παντὸς πᾶσα χφορά. »

Ἀπόδειξις τῆς δικαιοσύνης τοῦ κριτηρίου τούτου εἶναι ἡ ἀπαβίαστος προτίμησις, τὴν ὁποίαν δίδουσιν εἰς αὐτὸ καὶ οἱ ἑτεφυλοι καὶ οἱ Τοῦρκοι αὐτοί, ὁσάκις ἔχουσι διαφορὰς πρὸς τοὺς ριστιανούς. »

Ἰδοὺ λοιπὸν καὶ ὁ πατριάρχης μετὰ τῆς ἰδιαιτέρας αὐτοῦ συνόἐπάγει ὅρκον [1]. »

20. Ὅταν πρόκηται περὶ διαζεύξεως, ἡ ὁμολογία ἑνὸς τῶν γων δὲν συγχωρεῖται ὡς μέσον ἀποδείξεως, ἄρα οὔτε ὅρκος ι δεκτός.

Ἀπόφ. 1826 τοῦ 1848 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

21. Ἡ ἐξώδικος ὁμολογία τῶν συζύγων δὲν ἀρκεῖ μόνη πρὸς δειξιν, ἀλλὰ δύναται καὶ πρέπει νὰ λαμβάνηται ὑπ' ὄψιν, ὅταν ι ἐνισχύηται ἀπὸ ἄλλας ἐνδείξεις (Ζαχαρ. τ. 3 § 491).

Ἀπόφ. 2140 τῆς 3 Ἰαν. 1842 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

22. Δύναται ὁ ἐνάγων εἰς τὴν περὶ διαζεύξεως δίκην νὰ ιθέσῃ καὶ νέους λόγους, ἐὰν μάλιστα ἀνεφύησαν τοιοῦτοι; Ναί.

Ἀπόφ. 83 τοῦ 1841 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν.—Πρβ. καὶ τὴν εἰς τὸ ον ταῦτο ὑπ' ἀριθ. 2701 ἀπόφασιν τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

23. Οἱ παλαιοὶ λόγοι τῆς διαζεύξεως δύνανται νὰ χρησιμεύιν ὡς συμπλήρωσις τῶν νέων, καὶ νὰ ἔχωσιν οὐσιωδεστάτην ῥοπὴν εἰς τὴν ἀπόφασιν, καθόσον ἐκ τούτου ἐμφαίνεται ὑποτροπή. *lkeville sur l'art.* 266 καὶ 273 *de cod. civ. f.—Zachar.* 3 § 491).

Ἀπόφ. 2140 τῆς 9 Ἰαν. 1842 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

24. Νομίμου ὄντος τοῦ λόγου τῆς διαζεύξεως, κατ' ἀνάγκην κει νὰ λάβωσι χώραν αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρ. 682, 683 τῆς ιτ. δικονομίας. Ὅθεν τὸ δικαστήριον δὲν δύναται ν' ἀρνηθῇ τὴν ς ἕνωσιν ἀπόπειραν τῶν συζύγων καὶ ν' ἀπορρίψῃ τὴν περὶ δια-

1) Ὅρα τὰ περὶ ὅρκου ἐν τῇ λέξει Ὅρκος.

ζυγίου αἴτησιν ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι ἡ αἴτησις εἶναι ἀστήρικτος; ὅταν ἄλλως στηρίζεται εἰς νόμιμον λόγον.

'Απόφ. 61 οοῦ 1846 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν.

§ 25. Διὰ νὰ κινηθῇ ἡ περὶ διαζυγίου ἀγωγὴ, ἀπαιτεῖται καὶ ἡ συναίνεσις τῶν γονέων.

Απόφ α Ἐπειδὴ (κατὰ τοὺς νόμους 4 καὶ 12 τοῦ κώδηκος (5 17) Ν. 42, § 3, πανδεκ. (24, 3) καὶ τὸ κεφ. 19 τῆς 22 Νεαρᾶς) οἱ θελοντες νὰ στείλουν διαζύγιον νέοι, εἶχον χρείαν καὶ τῆς συναινέσεως τῶν γονέων, οἵτινες τοὺς ἐπροίκισαν, καὶ εἰς οὓς ἡ πατρῴα (*profectitia*) προὶξ ἔπρεπε ν' ἀποδοθῇ ἐν περιπτώσει διαζυγίου, καὶ τῆς μητρὸς, ἐὰν αὕτη ἔδωκε προῖκα ἐπὶ συμφωνίᾳ ἀναδόσεως, διὰ νὰ μὴν ζημιῶνται· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου δὲν πρόκειται περὶ μητρὸς προικισάσης, καὶ ὑπὸ συμφωνίαν τοιαύτην· ἄλλως τε, κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρ. 675, 686 682 καὶ ἑπομ. τῆς πολιτ. δικονομίας, αἵτινες ὡς νεώτεραι ἰσχύουν ἤδη μόναι ὡς πρὸς τὰς διατυπώσεις καὶ τὴν διαδικασίαν περὶ διαζεύξεως, γενομένης δικαστικῆς ἀποπείρας ἑνώσεως καὶ δοθείσης ἀδείας εἰς τὴν γυναῖκα ἀπὸ τὸ δικαστήριον μετ' ἀκριβῆ ἐξέτασιν καὶ γνῶσιν τῶν αἰτιῶν, γενομένων διαφόρων δημοσιεύσεων τῆς περὶ διαζεύξεως ἀναφορᾶς, καὶ πρὸς τούτοις, παρελθούσης τῆς νομίμου προθεσμίας, ἀπαραδέκτου οὔσης τῆς ἀγωγῆς ἀφ' ἑνὸς, καὶ ἀφ' ἑτέρου συγχωρουμένης τῆς παρὰ τρίτων ἀνακοπῆς, δὲν ἀπαιτεῖται ἄδεια ἰδιαιτέρα τῆς μητρὸς, ἐνηλίκου καὶ αὐτεξουσίου οὔσης τῆς γυναικός. Ὅθεν ἡ ἐκ τοῦ λόγου τούτου ἔνστασις τοῦ ἀπαραδέκτου δὲν εἶναι βάσιμος, ὡς ὀρθῶς ἀπεφήνατο καὶ τὸ πρωτοδικεῖον.

'Απόφ. 53 τοῦ 1845 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν.

§ 26. Ὑπῆρχεν εἰς τὴν Ἑλλάδα παλαιὸν ἔθιμον, κατὰ τὸ ὁποῖον, γνωστὸν ὑπὸ τὸ ὄνομα διάστασις, ἐλάμβανε χώραν μεταξὺ τῶν συζύγων προσωρινὸς χωρισμός; Διετάχθη ἀπόδειξις διὰ τῆς ἀποφάσεως 16 τοῦ 1835 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

§ 27. *Χωρισμὸς ἀπὸ κοίτης καὶ τραπέζης*. (27—31). Ἡ ὕπαρξις ἐθίμου, δυνάμει τοῦ ὁποίου ἐπιτρέπεται ὁ χωρισμὸς ἀπὸ κοίτης καὶ τραπέζης δι' ἄλλους παρὰ τοὺς ἐν τῷ νόμῳ διὰ τὸ διαζύγιον ὡρισμένους λόγους, πρέπει νὰ προτείνηται ἐνώπιον τῶν κατωτέρων δικαστηρίων· ἄλλως δὲ δὲν εἶναι λόγος ἀναιρέσεως.

'Απόφ. πολιτ. 'Αρείου Πάγου 193 τοῦ 1838, ἣν ὅρα ἐν ἐν τῇ λέξει 'Α ρ μ ε ν ό π ο υ λ ο ς.

§ 28. Διὰ ποίους λόγους οἱ σύζυγοι δύνανται νὰ ζητήσωσι τὸν ἀπὸ τραπέζης καὶ κοίτης χωρισμόν;

ἢ ὁρίσαντος τοῦ νόμου ἄλλας αἰτίας, ἕπεται ὅτι αἱ διδουσαι μὴν εἰς διάλυσιν τοῦ γάμου αἰτίαι δίδουσιν ἀφορμὴν καὶ εἰς ἀπὸ τραπέζης καὶ κοίτης χωρισμόν· ὅθεν ὁ λόγος, ὅτι ὁ σύζυ- ἐπεπειράθη νὰ πνίξῃ τὴν σύζυγον καθ' ὕπνον (§ 114 6. 4 τ. ῆς ἑξαβ.) δίδει ἀφορμὴν εἰς τὸν εἰρημένον χωρισμόν.

Ἀπόφ. 42 τοῦ 1844 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν. [Νομικ. σελ, 3978.]

29. Οἱ λόγοι, δι' οὓς συγχωρεῖται χωρισμὸς ἀπὸ τραπέζης κοίτης, εἶναι οἱ αὐτοί, δι'οὓς συγχωρεῖται τὸ διαζύγιον. Ὅθεν ῖτος χωρισμὸς δὲν λαμβάνει χώραν, ὅταν οἱ λόγοι, ἐφ' ὧν ίζεται, εἶναι οἱ ἑξῆς: ὅτι ὁ σύζυγος ἐβίασε τὴν σύζυγον νὰ ράψῃ ἔγγραφον ὅτι εἶναι ἄτιμος, καὶ νὰ κάμῃ ὅρκον ὅτι ἔχει τάς, καὶ ὅτι τὴν ἐκακομεταχειρίζετο μὲ δαρμοὺς καὶ ὕβρεις.

Ἀπόφ. 596 τῆς 30 νοεμβρ. 1837 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

30. Οἱ περὶ διαζυγίου νόμοι δὲν ἐφαρμόζονται εἰς τὸν ἀπὸ έζης καὶ κοίτης χωρισμόν, ἐπειδὴ ἡ νεκρὰ 118 κεφ. 9 καὶ 14 6. 4 τ. 12 τῆς ἑξαβ. προβλέπουν μόνον περὶ τῶν περι- εων τοῦ διαζυγίου καὶ οὐχὶ περὶ χωρισμοῦ ἁπλῶς ἀπὸ τρα- ; καὶ κοίτης τοῦ συζύγου. Ἄλλως τε δὲν ὑπάρχει λόγος ἀναι- ος, ὅταν κατ' ἀναλογίαν δὲν ἐφηρμόσθη διάταξίς τις (810 ;. δικονομίας).

Ἀπόφ. Ἀρ. Π. 191 τῆς 4 Δεκεμβρ. 1847.

31. Αἱ περὶ χωρισμοῦ ἀπὸ τραπέζης καὶ κοίτης δίκαι δὲν εριλαμβάνονται μεταξὺ τῶν περιπτώσεων, διὰ τὰς ὁποίας ήτησις γίνεται κεκλεισμένων τῶν θυρῶν (162, 682, πολιτ. ομίας)· ἀλλ' ὅταν ἡ δημοσία συζήτησις δύναται νὰ ἐπιφέρῃ ην εἰς τὰ ἤθη καὶ εἰς τὴν κοινὴν εὐταξίαν, τὸ ἄρθρ. 163 τολιτ. δικονομίας ἐπιτρέπει νὰ γίνεται ἡ συζήτησις κεκλεισμέ- τῶν θυρῶν εἰς πᾶσαν δίκην.

Ἀπόφ. 593 τῆς 26 νοεμβρίου 1837 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

μ. Τὴν αὐτὴν ἀρχὴν καθιεροῖ καὶ ἡ ἀπόφ. 1092 τοῦ 1839 τῶν ἐν αις ἐφετῶν.—Πρβ. τὴν λ. Δημοσιότης.

32. Ἡ περὶ χωρισμοῦ τῶν κτημάτων τῶν συζύγων ἀπόφασις ύναται μὲν νὰ προσβληθῇ παρὰ τῶν δανειστῶν τῶν συζύγων, τὸ ἄρθρ. 681 τῆς πολιτ. δικονομίας, εἰμὴ μόνον ἐντὸς τῆς σίου προθεσμίας, τῆς ὁποίας παρελθούσης μένει τελεσίδικος· ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου τούτου ἐφαρμόζεται, ἐὰν αἱ περὶ τοιχο- ήσεως καὶ δημοσιεύσεως αὐτῆς διατάξεις διετηρήθησαν. Ἐπο- ς ὅταν ἡ ἀπόφασις, δι' ἧς ἀνεγνωρίσθη ἡ κυριότης τῆς συζύγου

ἐπί τινος κτήματος, δὲν ἐδημοσιεύθη κατὰ τὸν νόμον, οὔτε ἐκοινοποιήθη, οὔτε ἔμεινε τοιχοκολλημένη ἐπὶ ἓν ἔτος, τελεσιδικία δὲν ὑπάρχει.

Ἀπόφ. 4919 τῆς 11 αὐγ. 1848 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.—Ὅρα τὰς λέξεις α] Ἀνακοπὴ τρίτου. β] Δανεισταί.

§ 32. δίς. Αἱ διατασσόμεναι εἰς τὰ ἄρ. 686, 683 καὶ 677 τῆς πολ. δικ. τοιχοκολλήσεις τῶν περιλήψεων ἀναφορῶν ἐπὶ διαζεύξεων ἢ ἄλλης ὁμοίας δίκης, κατὰ τὸ ἄρθρ. 126 § 5 τοῦ ὀργ. τῶν δικαστ. γίνονται ὑπὸ τοῦ γραμματέως τῶν πρωτ., τῶν εἰρηνοδικῶν καὶ τοῦ συμβολαιογράφου, καὶ οὐχὶ ὑπὸ τοῦ κλητῆρος· ἀλλὰ καὶ ὅταν ὁ μὲν κλητὴρ ἐνεργήσῃ τὴν τοιαύτην τοιχοκόλλησιν, οἱ δὲ εἰρημένοι ὑπάλληλοι βεβαιώσωσι τὴν πρᾶξιν διὰ τῆς ὑπογραφῆς των, ἡ τοιαύτη τοιχοκόλλησις δὲν εἶναι ἄκυρος.

Ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου τοῦ 1849.

§ 33. Ἡ περὶ ἐπιστροφῆς τῆς συζύγου εἰς τὰ γαμικὰ αὐτῆς χρέη δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ εἰμὴ ὡς ἀγωγὴ περὶ γαμικῆς διαφορᾶς, καθ' ἣν εἶναι ἀπαράδεκτον συνυποσχετικόν· ἑπομένως δὲ καὶ συμβιβασμὸς (ἄρθρ. 107 τῆς πολιτ. δικ.). Ἡ δὲ περὶ ἀποδόσεως τῶν προικώων πραγμάτων, τὰ ὁποῖα ἡ σύζυγος ἔλαβεν ἐκ τῆς οἰκίας τοῦ ἀνδρὸς διὰ νὰ κάμῃ χρῆσιν αὐτῶν, θεωρεῖται ὡς παρακολούθημα τῆς περὶ ἐπιστροφῆς εἰς τὰ χρέη της ἀγωγῆς.

Ἀπόφ. 3532 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν, ἣν βλέπε εἰς τὴν σελ. 362 τῆς λέξ. Ἀπόπειρα πρὸς συμβιβασμόν.

§ 32. Οἱ λόγοι οἱ ἀποῤῥιφθέντες εἰς τὴν περὶ τῆς ἑνώσεως τῶν συζύγων διαδικασίαν, δύνανται νὰ προταθῶσιν εἰς τὴν περὶ διαζεύξεως δίκην;

Ἂν εἰς τὰς αἰτιολογίας τῆς περὶ ἑνώσεως τῶν συζύγων ἀποφάσεως τὸ δικαστήριον θεωρῇ ἀναπόδεκτον τὸν τοῦ διαζυγίου λόγον, ὁ σύζυγος δύναται νὰ προτείνῃ αὐτὸν εἰς τὴν περὶ διαζυγίου ἀγωγήν του, διότι αἱ αἰτιολογίαι δὲν ἀποτελοῦν τὴν ἀπόφασιν, ἀλλ' αἱ διατάξεις αὐτῆς.

Ἀπόφ. 52 τοῦ 1845 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν.

§ 35. Πρὶν ἢ κινηθῇ ἡ περὶ διαζεύξεως ἀγωγή, πρέπει νὰ ἐνεργηθῶσι τὰ ἐν ἐν τῷ ἄρθρ. 685 τῆς πολιτ. δικ. διατεταγμένα· ὅθεν δὲν δύναται ὁ ἐπὶ διαζυγίῳ ἐναγόμενος σύζυγος νὰ ζητήσῃ δι' ἀνταγωγῆς τὴν διάλυσιν τοῦ γάμου δι' ἄλλον λόγον.

Ἀπόφ. 2746 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν, ἣν βλέπε εἰς τὸν § 49 τῆς λεξ. Ἀνταγωγή.

§ 36. Ἐκβίασις δι' ἐνόπλου δυνάμ. (36—38). Δύναται ἡ σύζυγος νὰ ἐκβιασθῇ δικαστικῶς νὰ ἐπανέλθῃ ἐν τῇ συζυγικῇ οἰκίᾳ; ὄχι· (Ὅρα καὶ τοὺς §§ 37. 38.)

ἠτύφ. « Μολονότι ἠδύνατό τις νὰ εἴπῃ, ὅτι ὁ γάμος εἶναι ἡ σις ἀνδρὸς καὶ γυναικὸς, σκοπευόντων ἀποκλειστικὴν καὶ κέστον ὁλοκλήρου τοῦ βίου των κοινωνίαν· ὅτι τὸ οὐσιῶδες τοῦ ιου δὲν εἶναι τοσοῦτον ἡ φυσικὴ αὐτῶν ἕνωσις, ὅσον ἡ ὑπὸ τῶν ύγων σκοπευομένη ἑνότης ὁλοκλήρου τοῦ βίου καὶ τῶν τυχῶν οῦ· ὅτι ἐκ τούτου παράγονται ἀμοιβαῖα δικαιώματα καὶ καθή‑ να τῶν συζύγων πρὸς ἀλλήλους, τοιαῦτα δ' εἰσὶ, πρὸς τοῖς ἄλλοις, τὰ ἑξῆς, τὸ ν' ἀπαιτῶσιν ἀμφότερα τὰ μέρη ἀπόλυτον, ἀμοι‑ κο πίστιν· τὸ νὰ συζῶσιν ἀχώριστοι, καὶ νὰ περιθάλπωνται ιβαίως· τὸ νὰ ὑπομένωσι κοινῶς τὰ εἰς τὸν ἕτερον ἐπιδκήπτοντα τυχήματα· ὅτι ἰδίως ἔχει τὸ δικαίωμα ὁ σύζυγος ν' ἀπαιτῇ ἀ τῆς γυναικός του εὐπείθειαν καὶ ὑποταγὴν εἰς πᾶν θεμιτὸν, ἡ γυνὴ ὀφείλει ν' ἀκολουθῇ τὴν κατοικίαν τοῦ ἀνδρός· ὅτι, καθὼς ύζυγος χρεωστεῖ νὰ τρέφῃ τὴν σύζυγόν του, καὶ, ἀρνούμενος το, δύναται νὰ ὑποχρεωθῇ, οὕτω χρεωστεῖ καὶ ἡ γυνὴ ν' ἀκο‑ λῇ τὴν κατοικίαν τοῦ ἀνδρός‑της, καὶ ἀρνουμένη τοῦτο τὸ παρὰ νόμου ἐπιβαλλόμενον εἰς αὐτὴν χρέος, δύναται νὰ ὑποχρεωθῇ· ἂν ὁ νόμος σιωπᾷ περὶ τῆς περιπτώσεως ταύτης, ἀλλ' οὐδὲ ἀπαγορεύει· ὅτι, ἐπιτρεπομένου εἰς τὴν σύζυγον ν' ἀναχωρῇ κατοικίας τοῦ ἀνδρὸς χωρὶς νὰ δύναται νὰ ὑποχρεωθῇ εἰς τὸ ἐπανέλθῃ εἰς αὐτὴν καὶ νὰ ὑποκύψῃ εἰς τὴν διατήρησιν τοῦ ἐκ γάμου ἐπιβαλλομένου αὐτῇ χρέους τοῦ ν' ἀκολουθῇ τὴν κατοι‑ ν τοῦ ἀνδρὸς, ἤθελον εἶσθαι περιτταὶ αἱ περὶ χωρισμοῦ ἀπὸ πέζης καὶ κοίτης σωτήριαι τοῦ νομοθέτου διατάξεις, ἤθελεν όλως τότε ματαιοῦται ὁ σκοπὸς τοῦ γάμου, καὶ ἀνοίγεται εὐρὺ διαφθορᾶς στάδιον, δυναμένης νὰ ἐπιφέρῃ τὴν ἠθικὴν καὶ γματικὴν ἐξόντωσιν πολλῶν οἰκογενειῶν· ὅτι, πρὸς ἀποφυγὴν των, ῥητῶς ἐπρόβλεψεν ἡ σταθερωτέρα ἐν τῇ Γαλλίᾳ Νομολογία, ἐπιτρέπει τὴν ἀγωγὴν πρὸς ἐκβίασιν τῆς ἐπιστροφῆς τῆς αικὸς εἰς τὴν συζυγικὴν οἰκίαν· ὅτι τὸ δύσκολον ἢ καὶ ἀδύνα‑ ‑τῆς ἐκτελέσεως μιᾶς ἀποφάσεως, διαταττούσης τὴν διὰ βίας δι' ἐνόπλου δυνάμεως ὑποχρέωσιν τῆς συζύγου, δὲν πρέπει τάπασι ν' ἀντιτάττηται ὡς λόγος ἀπαραδέκτου κατὰ τοιαύτης ογῆς, καθότι ἡ ἐκτέλεσις τῶν δικαστικῶν ἀποφάσεων εἶναι ἀντι‑ ιενον ξένον ὡς πρὸς τὴν οὐσίαν τῆς ὑποθέσεως καὶ τὸ βάσιμον ἀγωγῆς, καὶ καθότι πολλάκις μία δικαστικὴ ἀπόφασις δύνα‑ καὶ ἑκουσίως νὰ ἐκτελεσθῇ ὑπὸ τῶν διαδίκων, ἀναγνωριζόντων δίκαιον καὶ τὸ καθῆκον αὐτῶν· ὅτι, ἂν ἡ συνοίκησις τῶν συζύ‑ ι ἦτον ἁπλῶς καθῆκον, περιττὴ καθίστατο ἡ διὰ νόμων καθιέρω‑ καὶ κύρωσις αὐτοῦ· καθότι τῶν νόμων ἔργον δὲν εἶναι νὰ δια‑

γράφωσιν ἠθικὰ καθήκοντα, ἀλλὰ νὰ κανονίζωσιν ὑποχρεώσεις θετικὰς καὶ δικαιώματα ἀντιστοιχοῦντα αὐτοῖς, πᾶσα δὲ παραβίασις νόμου δὲν δύναται εἰμὴ διὰ δικαστικῆς ἀποφάσεως ν' ἀπαγορευθῇ· ἄλλως ἡ τύχη τῆς συντηρήσεως ἢ διαλύσεως τοῦ γάμου ἤθελεν εἶσθαι εἰς τὴν διάκρισιν τῶν συζύγων, καὶ εὐκόλως ἠδύνατο πᾶσα σύζυγος, θέλουσα νὰ διαζευχθῇ τοῦ συζύγου της, καὶ μὴν ἔχουσα νομίμους πρὸς τοῦτο λόγους, ἀπομακρυνομένη τῆς οἰκίας τοῦ συζύγου της, νὰ ἐπιτύχῃ τὴν πραγματικήν της διάζευξιν, ἐμπαίζουσα οὕτω καὶ μυκτηρίζουσα τοὺς περὶ διαζυγίου νόμους, ἀφοῦ δὲν ἔχει ὁ σύζυγος τὸ δικαίωμα νὰ τὴν ἐκβιάσῃ δικαστικῶς νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν οἰκίαν του, καὶ ὅτι ἑπομένως διὰ τοὺς ἐκτεθέντας αὐτοὺς λόγους ἔπρεπε νὰ γείνῃ δεκτὴ ἡ προκειμένη ἀγωγὴ τοῦ Σ Φ κατὰ τῆς συζύγου του Μ Θ Μ.

Μ' ὅλα ταῦτα. Ἐπειδὴ, κατὰ τὸν ἐν τῷ πολιτικῷ νόμῳ ὁρισμὸν τοῦ γάμου, οὗτός ἐστιν ἀνδρὸς καὶ γυναικὸς συνάφεια καὶ συγκλήρωσις τοῦ βίου παντὸς θείου καὶ ἀνθρωπίνου δικαίου κοινωνία (Β. βιβ. 28 τίτλ. 4 ἐδάφ. 1)· ἐκ τοῦ ὁρισμοῦ δὲ τούτου καὶ μόνου ἕπεται, ὅτι τὰ ἐκ τοῦ γάμου ὡς πρὸς τὴν προσωπικὴν πρὸς ἀλλήλους τῶν συζύγων σχέσιν πηγάζοντα καθήκοντα αὐτῶν, ὁποῖον εἶναι καὶ τὸ καθῆκον τῆς συζύγου τοῦ νὰ συνοικῇ μετὰ τοῦ συζύγου της, ὑπαγορευόμενα ἀπὸ ἀμοιβαίαν ἀγάπην καὶ ἐλευθέραν θέλησιν, εἶναι καθῆκον ἠθικῆς, τῶν ὁποίων ἡ μὲν παράβασις τιμωρεῖται ἐνίοτε παρὰ τῶν θετικῶν νόμων, ἡ δὲ μὴ ἐκπλήρωσις δὲν δύναται νὰ ἐκβιασθῇ δι' ἐξωτερικοῦ καταναγκασμοῦ.

Ἐπειδὴ ἡ φύσις αὕτη τῶν ἐκ τοῦ γάμου πηγαζόντων καθηκόντων τῶν συζύγων ὡς πρὸς τὰς προσωπικὰς αὐτῶν πρὸς ἀλλήλους σχέσεις ἐξάγεται καὶ ἐκ τοῦ ὅτι οὐδεμία ἀναφαίνεται ἐν τῷ πολ. νόμῳ ἀγωγὴ πρὸς ἐκβίασιν τῆς ἐκπληρώσεως αὐτῶν διὰ τὸν λόγον, ὅτι τὰ εἰς τὰ καθήκοντα ταῦτα ἀντιστοιχοῦντα δικαιώματα οὔτε ἐντὸς τοῦ στενοῦ καὶ ὡρισμένου κύκλου τῶν ἀπολύτων λεγομένων δικαιωμάτων ἀναφαίνονται, διὰ νὰ δυνηθῇ νὰ ἐκβιασθῇ δι' ἀπολύτου τινὸς ἀγωγῆς ἡ ἀναγνώρισις αὐτῶν καὶ ἡ ἐκπλήρωσις τῆς εἰς ταῦτα ἀντιστοιχούσης ὑποχρεώσεως, οὔτε μεταξὺ τῶν προσωπικῶν δικαιωμάτων τῶν ἐξ ἐνοχῶν παραγενομένων δύνανται νὰ καταταχθῶσι, καθόσον αἱ ἐνοχαὶ, αἱ παράγουσαι ἀγωγὴν πρὸς ἐκπλήρωσιν τῆς εἰς τὸ δικαίωμα ἀντιστοιχούσης ἐνοχῆς, ἀφορῶσι συμφέρον ἐπιδεκτικὸν χρηματικῆς ἐκτιμήσεως, ἐνῷ τὸ τῶν συζύγων συμφέρον εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ἐκ τῆς φύσεως τοῦ γάμου ὡς πρὸς τὰς προσωπικάς των σχέσεις προκυπτουσῶν ὑποχρεώσεων εἶναι ἀδύνατον

ἐκ τῆς ἠθικῆς φύσεως αὐτῶν νὰ ἐκτιμηθῇ εἰς χρήματα (Πανδ. ι. 45 τίτλ. 1 τεμ. 8 § 6).

Ἐπειδὴ, ἐκτὸς τούτου, τὸ ἀνεπίδεκτον τῆς ἀναγκαστικῆς ἐκ-ιρώσεως τῶν τοιούτων καθηκόντων ἐξάγεται ὡς ἐκ τοῦ φυσικῶς νάτου τῆς διὰ βίας ἐκπληρώσεως αὐτῶν.

Επειδὴ ἡ φύσις αὕτη τῶν ὑποχρεώσεων τῶν συζύγων ὡς πρὸς πρὸς ἀλλήλους προσωπικὰς σχέσεις ἐξάγεται καὶ ἐκ τῆς διαεως τοῦ πολιτικοῦ νόμου, καθ' ἣν ἐὰν ἡ σύζυγος παραιτήσασα συζυγικὴν οἰκίαν μεταβῇ εἰς ξένην, καὶ κωφεύουσα εἰς τὰς τοῦ ἰγου της προτροπὰς δὲν θέλῃ νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν τοῦ συζύγου χορηγεῖται εἰς τὸν σύζυγον τὸ δικαίωμα ν' ἀπαιτήσῃ τὴν ἀπὸ συζύγου διάζευξίν του (Νεαρὰ 117 κεφ. 8 § 5.—Αρμεν. βιβ. ιτλ. 12 ἐδάφ. 13), ἐνῷ, ἐὰν ἠδύνατο νομίμως ἡ σύζυγος ν' ἀναγκῇ διὰ δικαστικῆς ἀποφάσεως νὰ συνοικήσῃ μετὰ τοῦ συζύγου ὁ ἀναφερθεὶς λόγος τῆς διαζεύξεως δὲν ἤθελεν ὑπάρχει ἑπαομένης τῆς συζύγου, ἐπιμελείᾳ τοῦ ἀνδρός της, βίᾳ εἰς τὴν γικὴν οἰκίαν.

Ἐπειδὴ ἐκ τούτων ἕπεται, ὅτι κατὰ τὸν πολιτικὸν νόμον τὰ οῦ γάμου ὡς πρὸς τὰς προσωπικὰς τῶν συζύγων σχέσεις προοντα καθήκοντα, ὑπαγορεύονται μὲν παρὰ τῆς ἠθικῆς, τῆς δήσεως καὶ ἀγάπης, ἀλλ' ἡ ἐκπλήρωσις αὐτῶν δὲν δύναται γωγῶν ν' ἐκβιασθῇ. »

Ἀπόφ. 237 τοῦ 1843 τῶν ἐν Σύρῳ πρωτοδικῶν.

37. Αἱ σύζυγοι δύνανται νὰ ἐκβιασθῶσι δι' ἐνόπλου δυνά- νὰ ἐπανέλθωσιν εἰς τὸν οἶκον τοῦ συζύγου; Ναί· κατὰ τὴν ι. 694 τοῦ 1838 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν. (ὅρα τὸν προηγ. ὶ τὸν ἐπ.)

38. Ἡ σύζυγος δύναται διὰ σωματικῆς βίας ν' ἀναγκασθῇ νὰ έλθῃ εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ συζύγου της; Τὸ ἐν Παρισίοις πρωτοον ἔλυσε τὴν 31 αὐγ. 1838 ἀποφατικῶς τὸ ζήτημα αὐτό· ὁ *llier* (τ. 13 § 109) καὶ ἡ ἀπὸ 9 αὐγ. 1826 ἀπόφασις τοῦ ωτικοῦ λύουσι καταφατικῶς τὸ ζήτημα. Ὁ *Duranton* τὸ λύει ιατικῶς.

39. Τὸ 685 ἄρθρ. τῆς πολιτ. δικονομίας ἐπιτρέπον εἰς τὰς διαζεύξεως δίκας τὴν ἐξέτασιν τῶν ὑπηρετῶν, δὲν ἀφορᾷ τοὺς ἰτας ἐκείνους, ὅσοι διετέλεσαν ἄλλοτε εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῶν κων· καθότι, μὴ ὑπαρχούσης πλέον μεταξὺ τούτων καὶ ἐκεί- ουδεμιᾶς σχέσεως ὑπηρεσίας ἢ ἐξαρτήσεως, οἱ ὑπηρέται οὗτοι

δύνανται πάντοτε νὰ ἐξετασθῶσιν ὡς μάρτυρες· ἀλλ' ἐννοεῖ καὶ τοὺς διατελοῦντας εἰσέτι ὑπηρέτας παρὰ τοῖς διαδίκοις ἐν καιρῷ τῆς ἐξετάσεως, κατ' ἐξαίρεσιν τοῦ ἄρθ. 324 § 9 τῆς πολιτ. δικονομίας· καὶ τοῦτο, διότι αὐτοὶ δύνανται εὐκολώτερα νὰ λάβωσι γνῶσιν τῶν περιστατικῶν, τὰ ὁποῖα εἶναι ἡ βάσις τῆς περὶ διαζεύξεως αἰτήσεως.

'Απόφ. 'Αρείου Πάγου 22 τοῦ 1842.

Δ). Λόγοι διαζυγίου.

§ 40. *'Εγγραφὴ ἐπὶ μοιχείᾳ* (§ 40—45). Ἡ γυνὴ δύναται νὰ χωρισθῇ ἀπὸ τὸν σύζυγόν της, ἐὰν οὗτος ἐγγράφῃ κατηγορῶν αὐτὴν ἐπὶ μοιχείᾳ καὶ δὲν ἀποδείξῃ τὴν μοιχείαν, ὁ δὲ ῥηθεὶς νόμος, διὰ νὰ λάβῃ χώραν, ὑποθέτει κατηγορίαν ἔχουσαν σκοπὸν τὴν διάλυσιν τοῦ γάμου καὶ τὴν τιμωρίαν τῆς μοιχαλίδος, καὶ γενομένην ἐνώπιον τῆς ἁρμοδίου ἀρχῆς, ὄχι δὲ καὶ ὅταν στηρίζεται ἁπλῶς εἰς τὸ ὅτι ὁ σύζυγος, χωρὶς νὰ εἰσάξῃ κατηγορίαν περὶ μοιχείας ἐπὶ σκοπῷ διαλύσεως τοῦ γάμου, τὴν δυσφημήσῃ ὡς μοιχαλίδα.

'Απόφ. πολιτ. 'Αρείου Πάγου 110 τοῦ 1837.—(Ὅρα τοὺς ἐπ. § 8.)

41. Ἡ σύζυγος ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ζητήσῃ τὴν διάζευξιν ἀπὸ τὸν ἄνδρα αὐτῆς, ἂν οὗτος ἐγγραφῇ κατ' αὐτῆς ἕνεκα μοιχείας καὶ δὲν ἀποδείξῃ τὴν κατηγορίαν του· ἡ πρᾶξις δὲ τῆς ἐγγραφῆς δὲν ἔχει ἐπιβλαβεῖς συνεπείας διὰ τὸν ἐγγράφοντα εἰμὴ ἂν οὗτος ἐμφανισθῇ ἐνώπιον τοῦ δικαστοῦ, καὶ, εἰδοποιηθεὶς περὶ τῶν συνεπειῶν τῆς κατηγορίας, ἐπιμένῃ εἰς ταύτην καὶ τὴν διεξάγῃ αὐτοπροσώπως [1].

'Απόφ. πολιτ. 'Αρείου Πάγου 320 τοῦ 1840 φέρουσα:

'Επειδὴ, κατὰ τὸν 4 § τοῦ 9 κεφ. τῆς 117 νεαρᾶς, ἡ σύζυγος μὲν ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ζητήσῃ τὴν διάζευξιν ἀπὸ τὸν ἄνδρα αὐτῆς, ἂν οὗτος ἐγγραφῇ κατ' αὐτῆς ἕνεκα μοιχείας, καὶ δὲν ἀποδείξῃ τὴν κατηγορίαν του. 'Εκ δὲ τοῦ συνδυασμοῦ τῆς διατάξεως ταύτης μὲ τὸν δεύτερον τίτλον τοῦ 48 βιβλ. τῶν πανδεκτῶν, ἰδίως τοῦ 3 καὶ 7 νόμου τοῦ αὐτοῦ τίτλου τῶν πανδεκτῶν, προκύπτει ὅτι ἡ πρᾶξις τῆς ἐγγραφῆς δὲν ἔχει ἐπιβλαβεῖς συνεπείας διὰ τὸν ἐγγράφοντα, εἰμὴ ἂν οὗτος, ἐμφανισθεὶς ἐνώπιον τοῦ δικαστοῦ καὶ εἰδοποιηθεὶς περὶ τῶν συνεπειῶν τῆς διεξαχθείσης καὶ μὴ

---

(1) Περὶ τοῦ ζητήματος ἂν ἡ σύζυγος δύναται νὰ ζητήσῃ τὸ διαζύγιόν της ὅταν ἠθωώθη τῆς κατηγορίας ὅτι παρεβίασε τὴν περὶ τῶν γάμων πίστιν (κατηγορίας, εἰς ἣν ὁ σύζυγος δὲν παρίστη ὡς ἰδιώτης κατήγορος) βλέπε καὶ τὴν ἀπόφασιν 52 τοῦ 1842 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν, λύουσαν τὸ ζήτημα καταφατικῶς. (Νομικῆς σελ. 2820).

τοδειχθείσης κατηγορίας, ἐπιμένῃ εἰς ταύτην, καὶ τὴν διεξάγῃ αὐτοπροσώπως· ὥστε ἡ εἰς τὸν προμνησθέντα νόμον προβλεπομένη αἰτία τῆς διαζεύξεως, καὶ αἱ λοιπαὶ βαρεῖαι συνέπειαι αὐτῆς δὲν εἶναι ἡ ἄμεσος συνέπεια τῆς ἐγγραφῆς, ἀλλὰ τῆς μετ' αὐτὴν γενομένης κατηγορίας.

Ἐπειδὴ μὲ τὴν κατηγορίαν ταύτην τῶν Ῥωμαίων δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ἰσοδύναμος ἡ ἁπλῆ ἔγκλησις τοῦ ἀνδρὸς, ὁσάκις ὁ εἰσαγγελεὺς ἀναλαμβάνεται τῆς δίκης, διότι ὁ ἐγκαλῶν δὲν φέρει πρόσωπον κατηγόρου, ἀλλ' ὁ εἰσαγγελεὺς προτείνει καὶ διεξάγει τὴν κατηγορίαν ἐν ὀνόματι τῆς κοινωνίας, οὔτε ἐφαρμόζονται κατὰ τοῦ ἁπλοῦ ἐγκαλοῦντος οἱ λόγοι, οἵτινες ὑπηγόρευσαν τὰς παρὰ τοῦ Ῥωμαϊκοῦ δικαίου κατὰ τοῦ κατηγόρου καθιερωθείσας αὐστηρὰς διατάξεις· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ὁ Ι Σ ἦτο μόνον ἐγκαλῶν, ὁ δὲ εἰσαγγελεὺς ἐπελήφθη τῆς ὑποθέσεως· ἑπομένως τὸ δικαστήριον τῶν ἐφετῶν, ἀποῤῥίψαν τὴν περὶ διαζεύξεως ἀγωγὴν τῆς ὑπὸ ἀναιρεσειούσης, δὲν παρεβίασε κανένα νόμον.»—[Ὅρα τὸν προηγ. § καὶ τοὺς ἑπ.]

§ 42. Καὶ δι' ἐγκλήσεως μόνον τοῦ συζύγου ἂν ἡ γυνὴ κατηγορηθῇ ἐπὶ μοιχείᾳ (χωρὶς τουτέστι νὰ παρασταθῇ ὁ σύζυγος ὡς ἰδιώτης κατήγορος), δύναται, ἀθωωθεῖσα ἡ γυνὴ, νὰ ζητήσῃ τὴν διάζευξίν της; Ναὶ, κατὰ τὸ δικ. τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν.

§ 43. Ἡ γυνὴ δύναται νὰ ζητήσῃ τὸ διαζύγιόν της ἀπὸ τοῦ συζύγου της, *καταμηνύσαντος αὐτὴν* ἐπὶ μοιχείᾳ, ἂν κηρυχθῇ ἀθῴα (ἄρθρ. 14 τοῦ 12 τίτλου τοῦ 4 βιβλ. τοῦ Ἀρμεν.)

Ἀπόφ. Ἀρ. Πάγου 6 τῆς 17 Ἀπριλίου 1844.

§ 44. Κατὰ τὴν Νεαρ. 117 (τιτ. 12 β. 4 τῆς ἑξαβίβλου) ἐὰν ἀνὴρ ἐγγραφῇ κατήγορῶν τὴν γυναῖκά του περὶ μοιχείας, καὶ ἐν ἀποδείξῃ ταύτην, συγχωρεῖται εἰς τὴν γυναῖκα νὰ ζητήσῃ τὴν διάζευξίν της.

Τῆς ἐγγραφῆς ὅμως ταύτης διαφέρει ἡ κατὰ τὴν ποιν. δικον. ἔγκλησις τοῦ συζύγου, καθότι διὰ τῆς πρώτης καθίσταται ὁ σύζυγος αὐτὸς κατήγορος τῆς γυναικὸς διεξάγων ὅλην τὴν κατ' αὐτῆς διαδικασίαν, ἐν ᾧ διὰ τῆς δευτέρας ὁ σύζυγος δὲν κατηγορεῖ αὐτὸς, ἀλλ' ὁ εἰσαγγελεὺς, τὴν γυναῖκα· ὅθεν εἰς τὴν ἔγκλησιν δὲν δύναται ν' ἀποδοθῇ τὸ αὐτὸ ἀποτέλεσμα, ὅπερ ὁ νομοθέτης ἀπέδωκε μόνον εἰς τὴν πρώτην.» (Ὅρα τοὺς προηγ. καὶ ἑπ. § §.)

Ἀπόφ. 1200 τοῦ 1839 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

§ 45. Ἐκ τοῦ ἄρθρ. 14 τοῦ τίτλ. 12 βιβλ. 4 τῆς ἑξαβίβλ. συνάγεται ὅτι ἡ γυνὴ δύναται, ἐὰν θέλῃ, νὰ ζητήσῃ τὴν διάζευξίν της καὶ τὴν ἀπόλαυσιν τῆς προικὸς καὶ ἄλλων τινων ὠφελημάτων, ὅταν ὁ ἀνὴρ αὐτῆς δὲν ἤθελε δυνηθῇ ν' ἀποδείξῃ τὴν ὁποίαν ἔκαμεν ἐγγραφὴν κατὰ τῆς γυναικὸς περὶ μοιχείας, ἡ δὲ τιμωρία αὕτη ἐπεβάλλετο ὡς ποινὴ τῆς συκοφαντίας, διότι κατὰ τὸ Ρ. Δ ὅσοι ἐπισήμως καὶ κατὰ τοὺς διατεταγμένους τύπους ἐνέ-

γραφον τινὰ περί τινος ἀδικήματος, καὶ δὲν ἀπεδείκνυον τὴν κατηγορίαν, ἐτιμωροῦντο ὡς συκοφάνται μὲ τὴν ποινὴν, εἰς τὴν ὁποίαν ἤθελεν ὑποβληθῇ ὁ κατηγορηθεὶς καὶ ἀθωωθεὶς (Κωδ. Β. 9 τιτ. 2 διάτ. τελ.—Πανδ. τεμ. 3 *de accus. et inscript.*)· ὅθεν, ὅταν ἠθωώθη ἡ γυνὴ ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι δὲν ὑπῆρχον *ἀρκεταὶ αἰτίαι*, καὶ ὅτι ἡ γυνὴ δὲν ἐφέρετο μὲ τὴν ἀπαιτουμένην σεμνοπρέπειαν, ὁ σύζυγος δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς συκοφαντήσας αὐτὴν, καὶ διὰ τοῦτο ἡ ἀγωγὴ τῆς γυναικὸς ἀποῤῥίπτεται [1].

'Απόφ. 2646 τῆς 24 Ἰουνίου 1843 τῶν ἐν 'Αθήναις ἐφετῶν.

Σημ. 1. Ἡ εἰς τὸν ἄνδρα προσκύρωσις τῆς προικὸς καὶ τῆς προγάμου δωρεᾶς παρακολουθοῦσα τὴν διάζευξιν, ἥτις ἀποφασίζεται κατ' αἴτησιν τοῦ ἀνδρὸς, διετάχθη πρὸς ἁπλῆν τούτου παραμυθίαν, οὐχὶ δὲ ὡς ποινὴ τῆς μοιχαλίδος.

'Απόφ. πολιτ. 'Αρείου Πάγου 361 τοῦ 1840.—Σημειωτέον ὅτι διὰ νεωτέρας ἀποφάσεως ὑπ' ἀριθ. 10 τοῦ 1847 ὁ Ἄρειος Πάγος ἀπεφήνατο, ὅτι αἱ ἐν τῇ ἑξαβίβλῳ τοῦ 'Αρμεν. περιεχόμεναι διατάξεις, δι' ἧς προσκυροῦται τῷ ἀνδρὶ ἡ προὶξ, δὲν ἰσχύει ἤδη· ὅρα καὶ τὴν ἀπόφασιν ταύτην εἰς τὴν λέξ. 'Αρμενόπουλος σελ. 377.

—Δι' ἀποφάσεως ὑπ' ἀριθ. 131 τοῦ 1839 τὸ δικ. τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν ἀπεφήνατο ὅτι ἡ ἐν τῷ § 13 τοῦ τίτ. 12 βιβ. 4 τῆς ἑξαβ. καὶ ἡ ἐν τῷ κεφ. 8 τῆς 17 νεαρᾶς διάταξις ἀφορῶσι κυρίως παραμυθίαν τοῦ ἀδικηθέντος ἀνδρὸς, καὶ εἶναι καθ' ἑαυτὸ πολιτική· ὅτι οὕτως ἐθεωρήθη καὶ εἰς τὰ μέρη, ὅπου ἴσχυε τὸ ῥωμ. δίκαιον· τοῦτο δ' ἐξάγεται·

α) 'Εκ τῆς διατάξεως τοῦ νόμου, ἥτις δὲν ἀφορᾷ ἀντικείμενα ἐγκληματικὰ, ἀλλ' ἀντικείμενα ἀναγόμενα ὅλα εἰς τὰς μετὰ τὴν σύστασιν τοῦ γάμου πολιτικὰς μεταξὺ τῶν συζύγων σχέσεις.

β) Ἐκ τοῦ ὅτι αἱ περὶ προικὸς εἰρημέναι διατάξεις δὲν διατυπόνονται ὡς ἄμεσος συνέπεια τοῦ ἐγκλήματος τῆς μοιχείας, ἀλλὰ μόνον ὡς συνέπεια τοῦ διαζυγίου.

γ) 'Εκ τοῦ ὅτι ἐνῷ τοιαῦται συνέπειαι τοῦ διαζυγίου ἐνομοθετήθησαν ἐπὶ 'Ρωμαίων, συνυπῆρχε καὶ ἄλλος νόμος φύσει ποινικὸς (Ν. 30 τίτ. 3 βιβ. 9 κώδ.)

---

(1) Ὁ Ἄρειος Πάγος διὰ τῆς ἀποφ. 52 τοῦ 1843 ἀπεφήνατο ὅτι ἡ ἀνωτέρω ἀπόφασις δὲν εἶναι ὀρθὴ, διότι:

Ὁ νόμος συγχωρεῖ εἰς τὴν γυναῖκα νὰ ζητῇ διαζύγιον, ἐὰν ὁ ἀνὴρ περὶ μοιχείας τῆς αὐτοῦ γυναικὸς ἐγγράψηται, καὶ τὴν μοιχείαν μὴ ἀποδείξῃ· δὲν ἀπαιτεῖται δὲ ν' ἀποδειχθῇ ὡς συκοφάντης ὁ κατηγορήσας σύζυγος, ἡ δὲ ἀρχὴ τῆς ταυτοπαθείας τῶν συκοφαντῶν ἐφαρμόζεται μόνον (κατὰ τὰς διατ. 3 καὶ 5 τοῦ 16 τίτ. τοῦ 9 Β. τοῦ κώδ.) κυρίως εἰς τὰς ποινὰς, περὶ τῶν ὁποίων προβλέπει παρακατιὼν τὸ ἄρθρ. 14 τοῦ 12 τίτ. 4 βιβλ. τῆς ἑξαβ. Τὰ δὲ δικαιώματα, τὰ ὁποῖα χαίρει ὁ ἀνὴρ ἐὰν ἀποδείξῃ τὴν μοιχείαν, ἢ ἡ γυνὴ, ἐὰν δὲν τὴν ἀποδείξῃ, εἶναι πολιτικὰ ὠφελήματα τοῦ νικῶντος μᾶλλον ἢ ποιναὶ τοῦ ἡττωμένου. Ἑπομένως δὲν δύνανται νὰ ἐπεκταθοῦν εἰς τὰ πρῶτα αἱ ἀρχαὶ τῶν δευτέρων.

'Απόφ. πολ. 'Αρ. Π. 52 τῆς 2 Δεκεμβρ. 1843.

δ) Ἡ νεαρὰ 134 δὲν ἀκυροῖ τὴν 117, ἀλλὰ διαθέτει μόνον τὰ περὶ ῆς εἰς τὴν μοιχαλίδα διαμενούσης λοιπῆς περιουσίας.
Νομικ. σελ. 3687.

Σημ. 2. Ἡ κράτησις τῆς προικὸς τῆς μοιχαλίδος συζύγου δύναται νὰ ωθῇ μὲ τὴν περὶ διαλύσεως τοῦ γάμου ἕνεκα μοιχείας ἀγωγὴν, ἡ δὲ ὸς συμβιβασμὸν ἀπόπειρα εἶναι περιττὴ κατὰ τ' ἄρθρ. 552, 588, 640 ὶ 643 τῆς πολιτ. δικονομίας.
Ἀπόφ. 3085 τῆς 1 σεπτεμβρίου 1844 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

Σημ. 3 Ὅταν ἡ διάζευξις καὶ ἡ ἀπώλεια τῆς προικὸς διετάχθησαν ὡς νέπειαι τῆς μοιχείας, εἶναι ἀδιάφορον κατὰ ποῖον τρόπον καὶ ὑπὸ τινος ροτάθη ἡ κατηγορία.
Ἀπόφ. πολιτ. Ἀρείου Πάγου 364 τοῦ 1840.

§ 46. *Μοιχεία ἀνδρός.* Κατὰ τὸν § 14 βιβ. 4 τιτ. 12 τῆς αβίβλου, ἡ συνεύρεσις τοῦ ἀνδρὸς μετ' ἄλλης γυναικὸς εἶναι μὲν ὄγος διαζεύξεως, ἀλλ' ὅταν, ἐπιπληχθεὶς, δὲν ἀπέχῃ τῆς ἀθεμίτου χέσεως. Ὅταν λοιπὸν ἡ σχέσις αὕτη ἔπαυσε, λόγος διαζυγίου ὲν ὑπάρχει.
Ἀπόφ. 303 τοῦ 1847 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν.

§ 47. Ἐκ τοῦ κεφ. 9 τῆς Νεαρᾶς 47 (Ἀρμ, Δ. 12, 14) προύπτει ὅτι, ἐὰν ὁ μὲν ἀνὴρ μετὰ τὸ παράπονον καὶ τὴν νουθεσίαν τοσχεθῇ ἀποχὴν, ἡ δὲ γυνὴ, ἀποδεχομένη τὴν μεταμέλειαν, συναλλαγῇ μετ' αὐτοῦ, τὰ προγεγονότα ἁπλῶς δὲν δύνανται πλέον ὰ δώσουν ἀφορμὴν εἰς διαζύγιον· ὅθεν ἐὰν, μετὰ τὴν συνδιαλλαγὴν, τοπέσῃ ὁ σύζυγος εἰς τὴν ἀσέλγειαν, ἀναφύεται λόγος διαζυγίου.
Ἀπόφ. 53 τοῦ 1845 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν. Νομικ. σελ. 1110. — ρβ. κατωτ. § 65.

§ 41. Κατὰ τὸν νόμον (Ἀρμεν. Β. 4 Τ. 16 § 4) ἐὰν ὁ ἀνὴρ νευρίσκηται μὲ ἄλλας γυναῖκας ἐν τῇ συζυγικῇ οἰκίᾳ, εἴτε μένων τῇ αὐτῇ οἰκίᾳ, ἢ εἰς τὴν αὐτὴν πόλιν διατρίβων, ἐξελέγχεται ι μένει συνεχῶς εἰς ἄλλην οἰκίαν μὲ ἐξωτικὴν γυναῖκα, καὶ, ἐπιληχθεὶς ἅπαξ ἢ δὶς διὰ τῶν γονέων αὐτοῦ ἢ δι' ἄλλων ἀξιοπίτων μαρτύρων, δὲν ἀπέχει, συγχωρεῖται εἰς τὴν γυναῖκα νὰ διαύσῃ τὸν γάμον.
Ἀπόφ. 155 τοῦ 1835 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν.

§ 49. *Ἐπιβουλὴ ζωῆς.* Ἡ κατὰ τῆς ζωῆς τῆς γυναικὸς ἐπιουλὴ τοῦ ἀνδρὸς, τὴν ὁποίαν ὁ νόμος παραδέχεται ὡς λόγον ιαζεύξεως, δὲν ἐννοεῖ ἁπλῶς οἱανδήποτε πρᾶξιν ἢ κάκωσιν τοῦ νδρὸς κατὰ τῆς γυναικὸς, ἀλλὰ τὴν ἐκ δολίας προθέσεως καὶ ἐκ ρομελέτης πρᾶξιν τείνουσαν εἰς τὴν ἀφαίρεσιν τῆς ζωῆς τῆς γυαικός· ὅθεν αἱ εἰς βρασμὸν ψυχικῆς ὁρμῆς καὶ εἰς κατάστασιν

μέθης μὴ ὑπαιτίου πράξεις τοῦ ἀνδρὸς πρὸς ἀφαίρεσιν τῆς ζωῆς τῆς γυναικὸς δὲν εἶναι λόγος διαζυγίου [1].

Ἀπόφ. πολιτ. Ἀρείου Πάγου 24 καὶ 49 τοῦ 1847.

§ 50. Μία τῶν αἰτιῶν, δι' ἃς εὐλόγως δύναται ἡ γυνὴ χωρισθῆναι, καὶ ἐξ ὧν δύναται τὴν προῖκα λαμβάνειν, εἶναι ἐὰν οἱῳδήποτε τρόπῳ ὁ ἀνὴρ ἐπιβουλεύσῃ τὴν ζωὴν αὐτῆς (Ἀρμεν. βιβ. δ. τιτ. ιβ΄)· ἀπόφ. 1969 τῆς 11 ἰουλίου 1841 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

§ 51. Ὁ περὶ ἐπιβουλῆς τῆς ζωῆς λόγος διαζεύξεως δὲν δύναται νὰ προταθῇ κατὰ πρῶτον ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν.—Πρβ. κατ. § 53.

Ἀπόφ. 125 τοῦ 1840 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν.

§ 52. *Ματήρης βίος*. Ὁ λόγος ὅτι ὁ καθ' οὗ ἡ περὶ διαζεύξεως ἀγωγὴ ἐξελέξατο τὸν μοχθηρὸν βίον δὲν δύναται νὰ προταθῇ κατὰ πρῶτον ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν.

Ἀπόφ. δημοσ. τὴν 17 σεπτεμβρ. 1840 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν.

§ 53. *Μανία*. ὅταν τὶς πρωτοδίκως ὡς λόγον διαζεύξεως προτείνῃ μόνον τὴν μανίαν τοῦ συζύγου, ἐφεσίμως δὲ προσθέτῃ καὶ τὸν λόγον τῆς ἐπιβουλῆς τῆς ζωῆς, ἡ νέα αὕτη πρότασις εἶναι δεκτὴ ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν; Ὄχι, κατὰ τὸ ἄρθρ. 13 τῆς πολιτ. δικον.

Ἀπόφ. τῆς 2 ἰουλίου 1840 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν—πρβ. τὴν λέξ. ἔφεσις καὶ τὴν λέξ. ἀπόδειξις σελ. 81 ἐπ.

§ § 54. Εἰς ποίας περιπτώσεις ἡ μανία τοῦ συζύγου δίδει χώραν εἰς διάζευξιν; Κατὰ τὴν εἰς τὴν εἰς τὸν Ἀρμεν. (β, ς΄ τιτ. 12) περιεχομένην ριβ΄ νεαρὰν τοῦ Λέοντος, ἡ μανία τοῦ συζύγου δίδει χώραν εἰς διάζευξιν, ἀλλ' ἀφοῦ πρότερον ὁ σύζυγος ἀπομείνῃ πενταετίαν ἀπὸ τοῦ ἀναφανέντος πάθους, καὶ τοῦτο δὲν ἤθελε θεραπευθῆ.

Ἀπόφ. 125 τοῦ 1840 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν. Νομικ. σελ. 3734.

§ 55. Ἡ μανία τοῦ συζύγου εἶναι νόμιμος πρὸς διάλυσιν τοῦ γάμου λόγος, ἀφοῦ ἡ σύζυγος περιμείνῃ πενταετίαν ἀπὸ τοῦ ἀναφανέντος πάθους, καὶ τοῦτο μείνῃ ἀθεράπευτον.—Ἡ προθεσμία

---

[1] Ἐπιβουλὴν τῆς ζωῆς δὲν ἐννοεῖ ὁ νόμος πᾶσαν πρᾶξιν τοῦ ἀνδρὸς δυναμένην νὰ ἐπιφέρῃ ἀφαίρεσιν τῆς ζωῆς εἰς τὴν σύζυγον, ἀλλὰ μόνον τὴν περιεσκεμμένως καὶ ἐκ προμελέτης ἐνεργηθεῖσαν.

Ἀπόφ. 5495 τῆς 8 μαρτίου 1849 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

πρέπει νὰ ἦναι συμπεπληρωμένη πρὸ τῆς ἀγωγῆς (Νεαρὰ καὶ 112).

Ἀπόφ. τῆς 2 Ἰουλίου 1840 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν. Νομικῆς 2131.

56. *Διαμονὴ τῆς συζύγου ἐκτὸς τοῦ οἴκου τοῦ συζύγου.* ...ζυγος ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ προκαλέσῃ τὴν ἀπὸ τῆς συζύ... αὐτοῦ διάζευξίν του, ἐὰν αὕτη, μὴ βουλομένου τοῦ συζύγου, τοῦ οἴκου μείνῃ, εἰμὴ τοι γε τυχὸν παρὰ τοῖς γονεῦσιν (ἐξ. ...ενι βιβλ. 4 τιτλ. 12 ἀριθ. 13)· ὥστε εἶναι ἐντελῶς ἀδιά...ον ν' ἀποδειχθῇ ἡ σχέσις, τὴν ὁποίαν εἶχεν ἡ σύζυγος μετὰ τοῦ ...σώπου (ἄλλου παρὰ τοὺς γονεῖς), παρ' ᾧ κατέφυγε, καὶ ἡ ἡλι...του·—(ἀπόφ. 5560 τῆς 24 μαρτίου 1849 τῶν ἐν Ἀθήναις ...τῶν).

§ 57 Κατὰ τὸν Κανόνα τοῦ δικαίου 48 (Βασ. βιβ. 2 τιτλ. 3) κατ' ὀργὴν ἢ θερμότητα λεγόμενον ἢ γενόμενον οὐκ ἔστι βέβαιον ...ἡ τοῖς αὐτοῖς ἐπιμείνοι· ὅθεν γυνή, μεταβᾶσα μετὰ τῆς ὑπερέ...ὸς τῆς ἀπὸ Πειραιῶς εἰς Ἀθήνας χάριν ἰατρικῆς ἐπισκέψεως, θελήσαντος τοῦ ἀνδρὸς νὰ τὴν συνοδεύσῃ, καὶ ἐπιστρέψασα τὴν ...οῦσαν πρὸς τὸν ἄνδρα, οὐ δοκεῖ διαζευχθῆναι.

Ἀπόφ. 3610 τῆς 19 ὀκτωβρ. 1845 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

§ 58. Σύζυγος ἀναχωρήσασα ἀπὸ τὴν οἰκίαν τοῦ συζύγου καὶ ...ταβᾶσα εἰς τὴν τῆς μητρός, δίδει ἀφορμὴν εἰς διάλυσιν τοῦ ...μου; Ὄχι, διότι ὅταν ἡ γυνή, ἀναχωρήσασα τῆς συζυγικῆς οἰκίας, ...ώκησε μὲ συγγενεῖς, δὲν εἶναι αἰτία διαλύσεως τοῦ γάμου.

Ἀπόφ. 46 τῆς 15 ὀκτωβρ. 1835 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

§ 59. Κατὰ τὸ τευ. 1 Βασ. (29, 7) καὶ νεαρὰν 117 κεφ. 8 ἀνὴρ δύναται νὰ πέμψῃ διαζύγιον καὶ νὰ κερδίσῃ τὴν προῖκα, ἂν γυνὴ παρὰ τὴν γνώμην του ἔξω τοῦ οἴκου μείνῃ· ἡ πρώτη δὲ τῶν ...νεπειῶν τούτων εἶναι καθαρῶς προσωπικὴ τοῦ συζύγου καὶ δὲν ...ταβαίνει εἰς τοὺς κληρονόμους του· ἡ δευτέρα ὅμως σκοπεῖ ἁπλῶς ...ν αὔξησιν τῆς περιουσίας, χορηγοῦσα ἔνστασιν κατὰ τῆς μετὰ ...ν διάλυσιν τοῦ γάμου γενομένης ἀγωγῆς περὶ προικὸς ἐπὶ τῷ ...λει τοῦ νὰ μένωσι τὰ πράγματα, καθόσον ἀφορᾷ τὴν προῖκα, εἰς ...ἦσαν στάσιν καὶ πρὸ τῆς διαλύσεως τοῦ γάμου· ἡ δευτέρα ...ύτη συνέπεια μεταβαίνει καὶ εἰς τοὺς κληρονόμους, καὶ δὲν θεω...ρεῖται ὡς συνέπεια ἀναγκαία τῆς πρώτης. Εἰς τὴν συνέπειαν δὲ ...αὔξησιν τῆς προικὸς ἔχει ἐπιρροὴν τὸ περιστατικόν, ἂν ὁ ἀνὴρ ἐσυγ...χώρησε τὴν γυναῖκα διὰ τὴν ἀθέμιτον ἐκτὸς τῆς συζυγικῆς οἰκίας ...διανυκτέρευσίν της.

Ἀπόφ. 4679 τῆς 24 ἰαν. 1848 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν, καὶ ἀπόφ. 4778 τῆς 24 ἀπριλίου 1848 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

§ 60. *Ἀπραξία.* Τῆς κοίτης ἡ ἀπραξία, διὰ νὰ ἐπιφέρῃ τὴν διάλυσιν τοῦ γάμου, πρέπει νὰ προϋπῆρχεν αὐτοῦ· ὅθεν δὲν εἶναι λόγος διαζυγίου, ὅταν ἐπῆλθε συνεςῶτος τοῦ γάμου. (Ὅρα κατ. § 62)

Ἀπόφ. τὴν 17 σεπτεμβρίου 1848 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

§ 61. *Ἀνικανότης.* Ἡ περὶ ἀνικανότητος τοῦ ἀνδρὸς πρὸς γάμον πρότασις τῆς γυναικὸς τότε μόνον λαμβάνεται ὑπ᾽ὄψιν, ὅταν ἡ γυνὴ ἤθελε συμβιώσῃ μετ᾽ αὐτοῦ ἐπὶ τρία ἐνδελεχῆ ἔτη (Ἀρμεν. βιβ. 4 τιτ. 12 § 2 καὶ νεκρὰ 22).

Ἀπόφ. 4604 τοῦ 1847 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν — καὶ ἀπόφ. 1440 τοῦ 1839 τοῦ αὐτοῦ δικ.

§ 62. *Σεληνιασμός.* Ὁ σεληνιασμὸς τοῦ ἑτέρου τῶν συζύγων εἶναι λόγος διαζυγίου; Ὄχι· ὁ λόγος οὗτος δὲν περιέχεται εἰς τὸν 12 τίτλον βιβ. 4 τῆς ἑξαβίβλου. Ὁ λόγος, διὰ τὸν ὁποῖον ἡ μανία ἐθεωρήθη ὡς αἰτία πρὸς διάλυσιν τοῦ γάμου, εἶναι κυρίως ἡ θηριώδης κατάστασις τοῦ μανιακοῦ (Νεαρὰ Λέοντος 111 καὶ 112), καὶ ὄχι μόνη ἡ τῆς κοίτης ἀπραξία, ἥτις δὲν εἶναι λόγος πρὸς διάζευξιν, καὶ ἂν ἄλλως ἡ τοῦ ἀνδρὸς ἀνικανότης φέρῃ τὴν διάλυσιν τοῦ γάμου, ὅταν προϋπῆρχεν αὐτοῦ. (Ὅρα ἀνωτ. § 61)

Ἀπόφ. 185 τοῦ 1840 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν.

§ 63. *Μοιχεία.* Ὁ λόγος ὅτι ἡ σύζυγος ὑπέπεσεν ἐκ νέου εἰς μοιχείαν μετὰ τὴν πρωτόδικον δίκην τὴν στηριζομένην εἰς τὴν αὐτὴν βάσιν, δύναται νὰ προταθῇ καὶ ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν, καθόσον ἡ πρᾶξις ἐκείνη προτείνεται ἁπλῶς πρὸς ἐνίσχυσιν μόνον τῆς ἀγωγῆς καὶ δύναται νὰ φωτίσῃ τὴν συνείδησιν τοῦ δικαστηρίου ὡς πρὸς τὴν ἀνακάλυψιν τῆς ἀληθείας.

Ἡ παρατήρησις αὕτη συνᾴδει μὲ τὸ ἄρθρ. 746 τῆς πολ. δικ. ὅρα δὲ καὶ τὴν ἀπὸ 26 μαΐου 1807.—ἀπόφ. τοῦ ἀκυρωτ. τῆς Γαλλίας (*Sirey* τ. 7 σελ. 484).—ἀπόφ. 2701 τῆς 21 σεπτεμβρ. 1843 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

§ 64. Ὅταν ὁ αἰτῶν τὸ διαζύγιον ἀναφέρῃ ἁπλῶς καὶ ἀορίστως, ὅτι ἡ ἀντίδικός του δὲν ἐτήρησεν αὐστηρῶς ἔντιμον διαγωγήν, καὶ ὅτι εἶχε συνεντεύξεις μὲ πρόσωπα, τὰ ὁποῖα παρεῖχον δικαίως ἀφορμὰς δυσαρεσκείας καὶ ψυχρότητος πρὸς αὐτόν, δὲν δύναται οὔτε ἀπόδειξις τῶν ἰσχυρισμῶν αὐτῶν νὰ διαταχθῇ ὡς ἀορίστων.

Ἀπόφ. 2817 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν, ἣν βλέπε εἰς τὴν σελ. 120 τῆς λέξεως Ἀ π ό δ ε ι ξ ι ς

Ε. Μεταγενεστέρα συμβίωσις (Ὅρα ἀνωτ. § 47).

65. Ὅταν ὁ ἀνὴρ κατηγορήσῃ μὲν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ ὡς λίδα, συμβιώσῃ δὲ ἀκολούθως μετ' αὐτῆς, ἡ μεταγενεστέρα πολυχρόνιος συμβίωσις ἐξαλείφει τὴν βάσιν τοῦ περὶ διαζεύλόγου; ναί.

πόφ. 160 τοῦ 1836 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν.—πρβ. τοὺς ἐπ. §§.

66. Πότε ὁ ἀνὴρ θεωρεῖται ὅτι ἐσυγχώρησε σιωπηρῶς τὰς τροπὰς τῆς συζύγου, ὅσαι δίδουν ἀφορμὴν εἰς διαζύγιον;

τόφ. Ἐπειδὴ ἡ ἐκκαλοῦσα παρεβίασε τὴν περὶ τὸν γάμον ν, ὅταν ὁ ἐφεσίβλητος σύζυγός της ἀπεδήμει εἰς Ἰτακατὰ τὸ ἔτος 1845, ὡς εἰς τὴν ἀγωγήν του ἐκθέτει, καὶ ετὰ τὴν ἐπάνοδόν του ἔλαβε γνῶσιν τῆς πλημμελοῦς ταύτης ως τῆς συζύγου του, καὶ μολαταῦτα συγκατῴκησε καὶ συνέμετ' αὐτῆς εἰρηνικῶς, τεκνοποιήσαντες μάλιστα, ἀπὸ τῆς 25 υ τοῦ ἔτους 1845, ὅτε ἐπανῆλθεν ἀπὸ τὴν Ἰταλίαν, κατὰ ίαν της ὁμολογίαν τὴν ἐν τοῖς μνησθεῖσι πρακτικοῖς ἀναφερομέ-ἄχρι τοῦ ἀπριλίου τοῦ ἔτους 1846 κατὰ τὸν ἰσχυρισμὸν τῆς ούσης, τὸν ὁποῖον δὲν ἠρνήθη, ἡ ἀγωγή του θέλει εἶναι ἀπαράς, ὡς συνάγεται ἐκ τῶν διατάξεων τῶν συνδυασμένων νόμων , 3—29 § 2—4 καὶ 15 § 5 πανδεκτῶν *ad Leg jul. de teriis* καὶ 28 τοῦ κώδηκος *de adulteriis* καὶ 47 πανδεκ. *imonio*.

πειδὴ ὁ ἐφεσίβλητος διϊσχυρίσθη ὅτι ἁπλῶς μόνον ὑποψίας ν ἅμα ἐπανῆλθεν ἐκ τῆς Ἰταλίας περὶ τῆς πλημμελοῦς πράτῆς συζύγου του, καὶ μόνον ὅταν ἐδυνήθη νὰ λάβῃ εἰς χεῖράς ὰ ὁποῖα προσήγαγεν ἐπιστόλια τῆς συζύγου καὶ τοῦ ἐραστοῦ Ν Ν, ἐπληροφορήθη ἐξ αὐτῶν καὶ ἐπείσθη ἐντελῶς περὶ τῆς ως ταύτης, καὶ τότε ἐγκατέλιπε τὴν σύζυγόν του καὶ ἔκαμε ερὶ διαζεύξεως αἴτησίν του· εἰς δὲ τοιαύτην περίπτωσιν χρεωἡ ἐκκαλοῦσα, καθὸ ἐνισταμένη, ν' ἀποδείξῃ, κατὰ τὸ ἄρθρ. ἀριθ. 1 τῆς πολιτ. δικονομίας, ὅτι ὁ ἐφεσίβλητος ἅμα ἐπαν ἐκ τῆς Ἰταλίας, ἢ ὀλίγον ἔπειτα, ἔλαβεν εἰς χεῖράς του τὰ φθέντα ἐπιστόλια, ἂν καὶ δὲν τ' ἀναγνωρίζῃ, ἢ ὅτι ἐπληροφοἄλλως τε περὶ τῆς ἀποδιδομένης εἰς αὐτὴν πράξεως τῆς μοιτης μετὰ τοῦ Ν Ν, τὴν ὁποίαν ἀρνεῖται, καὶ μολοντοῦτο λούθησε νὰ συγκατοικῇ καὶ συζῇ μετ' αὐτῆς εἰρηνικῶς ἄχρι πριλίου μηνὸς τοῦ ἔτους 1846, ὁ δὲ ἐφεσίβλητος χρεων' ἀποδείξῃ τὸν λόγον τῆς ἀγωγῆς του, ὑπὸ τὸν ὅρον ὅτι δὲν

ἔλαβε γνῶσιν τῆς ἀποδιδομένης εἰς τὴν σύζυγόν του πλημμελοῦς πράξεως εἰμὴ καθ' ἣν στιγμὴν ἔκαμε τὴν περὶ διαζεύξεως αἴτησίν του, ὡς προτείνει ἡ ἐκκαλοῦσα.

'Απόφ. 145 τοῦ 1848 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν.

§ 67. Τὸ ζήτημα ἂν ὁ σύζυγος διὰ μεταγενεστέρας συμβιώσεως ἐπεκύρωσε τὸν μετὰ τῆς συζύγου του διὰ βίας γενόμενον γάμον, καθ' ὃ πραγματικὸν, διαφεύγει τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ Ἀρ. Πάγου.

'Απόφ. 'Αρείου Πάγου 17 τῆς 3 Ἰουνίου 1843.

Ϛ. *Σχέσεις τῶν πολιτικῶν πρὸς τὰ ποινικὰ δικαστήρια* [1]. *Ποινικὴ δίκη*.

§ 68. Αἱ τοῦ ῥωμ. δικαίου διατάξεις (τ. 2 § 1 καὶ 9 πανδ. *de divort. et repud.*—Βασ. βιβ. 28 τιτ. 7.—ἐξαβ, § 13 τίτ. 12 Β. 4) περὶ τῆς ἕνεκεν ἐγγραφῆς ἐπὶ μοιχείᾳ κατηγορίας κατὰ τῆς γυναικὸς κατηργήθησαν ἀπὸ τὴν πολιτ. δικονομίαν, ἥτις οὐ μόνον ἀπαιτεῖ νὰ γίνεται ἀγωγὴ καὶ δικαστικὴ ἀπόφασις περὶ διαλύσεως τοῦ γάμου, ἀλλὰ καὶ εἰδικὴν διαδικασίαν διὰ τὴν ἐκδίκασιν καὶ βεβαίωσιν τῶν αἰτιῶν αὐτῆς ὁρίζει ἐν τοῖς ἄρθρ. 682 μέχρι 686· ἐν οὐδενὶ δὲ τῶν ἄρθρ. τούτων, οὐδ' ἀλλαχοῦ, δὲν διατάσσεται ὅτι ἐν τῇ περιπτώσει, καθ' ἣν ἡ διάλυσις τοῦ γάμου ζητεῖται ἕνεκα μοιχείας, ἡ βεβαίωσις ταύτης πρέπει πρότερον νὰ γίνεται ἐνώπιον ποινικοῦ δικαστηρίου διὰ καταδιώξεως καὶ ἀποφάσεως. Ὥστε ὁ ἀνὴρ δύναται μόνος νὰ προκαλέσῃ, ἂν ἐγκρίνῃ, τὴν ποινικὴν τιμωρίαν, ἢ νὰ ζητήσῃ τὴν διάζευξιν ἐνώπιον πολιτ. δικαστηρίου, ἀποδεικνύων παρεμπιπτόντως τὴν μοιχείαν

'Απόφ. 2247 τῆς 14 ἀπριλίου 1842.

§ 69. Δὲν ἀπαιτεῖται νὰ προηγηθῇ ποιν. δίκη διὰ νὰ κινηθῇ ἡ περὶ διαζυγίου ἕνεκα μοιχείας ἀγωγή· ἡ δὲ κατὰ τὸ ἄρθ. 13 ἐδ. 2 Β. 4 τίτ. 12 καὶ τὸ ἄρθ. 23 Β. 6 τίτ. 2 τοῦ Ἀρμεν. ἀπαιτουμένη ἐγκληματικὴ κατηγορία τοῦ ἀνδρὸς κατηργήθη, ὡς τύπος διαδικαστικὸς, ἀπὸ τὸ ἄρθρ. 666 τῆς πολιτ. δικονομίας.

Απόφ. 103 τοῦ 1847 'Αρείου Πάγου.

§ 70. Ἡ περὶ διαζυγίου λόγῳ μοιχείας ἀγωγὴ εἶναι ἀπαρά-

(1) Ὅρα τοὺς προηγ. §§ 13 ἑπ.—18,

ις πρὸ τῆς ποιν. καταδιώξεως; Ναί, κατὰ τὸν § 3 τιτ. 12 τῆς ἑξαβίβλου [1]·

Απόφ. 192 τοῦ 1840 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν.

71. Ὁσάκις ὁ ὑβρισθεὶς σύζυγος ζητῇ τὴν διάζευξιν ἐνώπιον πολιτ. δικαστηρίων ἕνεκα παραβιάσεως τῆς περὶ τὸν γάμον ·ως, ἡ μοιχεία τότε ἀναφερομένη ἁπλῶς ὡς λόγος τῆς περὶ ύξεως αἰτήσεως δικάζεται ἀναγκαίως ἀπὸ τὸ πολιτικὸν δικα-ον, καθὼς πᾶν ἄλλο περιστατικὸν πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπὸν κθέν.

ιπόφ. Ἀρ. Π. 22 τοῦ 1842, ἣν βλέπε ἐν τῇ σελ. 233 τῆς λέξεως ζημίωσις.

ι. Εἰς τὴν λέξιν Ἀποζημίωσις [σελ. 233—242] εὕρηνται καὶ ἕτεραι ισεις ἀφορῶσαι τὸ προκείμενον ζήτημα·—ὅρα καὶ Carré n. 265

Ζ. Μνηστεία [2].

72. Τὸ περὶ μνηστείας συνάλλαγμα δύναται νὰ διαλυθῇ, πρὸς ἄλλοις, καὶ διὰ τῆς μονομεροῦς τοῦ ἑτέρου τῶν μνηστευθέντων μελείας, ἀλλὰ τὸ ἀποποιούμενον τὸν γάμον πρόσωπον, ἐὰν δὲν χῃ νόμιμος λόγος, ὑπόκειται εἰς ἀποζημιώσεις καὶ εἰς τὴν ίοσιν τῶν ὅσα ἔλαβε.

Απόφ, 2796 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν, ἣν βλ. εἰς τὴν σελ. 272 τῆς Ἀποζημίωσις.

73. Ἀνατραπείσης τῆς μνηστείας ἐξ αἰτίας τῆς μνηστῆς, τὸ κὸν ποινικὸν πρόστιμον πρέπει νὰ πληρωθῇ, ὡς στηριζόμενον ὸ ἄρθρ. 24 τιτ. ά βιβ. δ' τῆς ἑξαβιβ. τοῦ Ἀρμεν.

Απόφ. 2203 τῆς 6 μαρτίου 1842 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

74. Ὁ ἀποποιούμενος νὰ ἐκτελέσῃ τὸν ὑποσχεθέντα γάμον, ι τὸν ὑποσχεθέντα ἀῤῥαβῶνα καὶ ὑπόκειται εἰς τὴν πληρωμὴν προστίμου.

Ἀπόφ. πολ. Ἀρ. Π. 79 τῆς 14 ὀκτωβρίου 1847, ἣν βλέπε ἐν τῇ Ἀῤῥαβὼν σελ. 140.

75. Ὅταν ἡ μνηστὴ ἦναι ἀνῆλιξ, δὲν ἀποδίδει τὰ ἐπὶ λόγῳ βῶνος ληφθέντα πράγματα (μὴ ζητηθείσης συγγνώμης ἡλικίας), τὴν τιμὴν τῶν δαπανηθέντων, ἀλλὰ μόνον τὸ ἁπλοῦν, ὅπερ

---

[1] Ὅρα ὅμως τὰ ἐκτεθέντα ἐν τῇ λέξει Ἀποζημίωσις σελ. 233—242.
[2] Ὅρα τὰ ἐν τῇ λέξ. Ἀῤῥαβὼν σελ. 139—144.

ἔλαβε, φαινόμενον παρ' αὐτῇ (Ν. 5 τιτ. 6' 6ι6. δ' τῆς ἐξαβ. καὶ διατ. 5 τοῦ κώδ. *de spons.*).

'Απόφ. 2203 τῶν ἐν 'Αθήναις ἐφετῶν τῆς 6 μαρτίου 1842.

§ 76. Οἱ γονεῖς δεχθέντες ἀῤῥαβῶνα ἐν ὀνόματι τῆς θυγατρός των ἀνηλίκου οὔσης, ὑποχρεοῦνται εἰς τὴν ἀπόδοσιν τοῦ διπλασίου, ὅταν ἄνευ νομίμου λόγου λυθῇ ἡ μνηστεία. Ἀπόφ. 55 τοῦ 1846 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν.

§ 77. Διαλυομένης τῆς μνηστείας πρέπει νὰ ἀποδίδωνται ὅσα ἐδόθησαν ἐπὶ τῇ ἐλπίδι τοῦ μέλλοντος γάμου, ἐκτὸς ἂν ἡ διάλυσις ἔγινεν ἐξ αἰτίας τοῦ δώσαντος αὐτά. (τ. 1 § 1 πανδ. *de donat.*— τ. 8 καὶ 9 πανδ. *de condict. causa data*)· ἐπομένως ὅσα ἔξοδα ὁ μνηστὴρ ἔκαμε δι' οἰκοδομὴν οἰκίας ἐπὶ οἰκοπέδου τῆς μνηστῆς του καὶ διὰ διατροφὴν αὐτῆς ἐπ' ἐλπίδι γάμου ὀφείλει νὰ τ' ἀποδώσῃ.

Η ἀρχὴ αὕτη ἐφαρμόζεται καὶ ὅταν τὸ μὲν κτῆμα ἀνῆκεν εἰς τὸν πατέρα τῆς μνηστῆς, ἡ δὲ μήτηρ δὲν ἠδύνατο νὰ τὸ προικοδοτήσῃ.

'Απόφ. 1357 τοῦ 1839 τῶν ἐν 'Αθήναις ἐφετῶν.

Κατὰ τὴν 18 Νεαρὰν τοῦ Λέοντος ἡ μὴ ἐκπλήρωσις τῆς περὶ γάμου ὑποσχέσεως ἀποβαίνει μὲν ἐπιζήμιος εἰς τὸν ἀθετοῦντα τὴν ὑπόσχεσίν του, ἀλλὰ μόνον εἰς τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν ἕνεκα τῆς ἀθετήσεως τῆς ὑποσχέσεως συνωμολογήθη ῥήτρα περὶ ἀποζημιώσεως.

'Απόφ. 63 τοῦ 1846 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν.

ΓΑΙΑΙ ΚΡΗΤΩΝ.· (ὅρα τὸ ἑπόμενον ἄρθρον καὶ τὴν λέξιν Δημόσιον).

Αἱ παραχωρηθεῖσαι εἰς Κρῆτας γαῖαι ὑπόκεινται εἰς κατάσχεσιν;

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ, κατὰ τὰ ἄρθρ. 856 ἀριθ. 2, καὶ 403 τῆς πολ. δικονομίας, συμβολαιογραφικὰ ἔγγραφα φέροντα τὰ ἀπὸ τὸ ἄρθρ. 397 τῆς πολιτ. δικονομίας ἀπαιτούμενα προσόντα, εἶναι ἐκτελεστὰ, καὶ κατὰ τῆς ἐκτελέσεως αὐτῶν δὲν συγχωροῦνται, κατὰ τὸ ἄρθ. 872 τῆς πολιτ. δικονομίας, εἰμὴ ἐνστάσεις ἐκκαθαρισμέναι καὶ μόνον ἐκ τῆς ἀταξίας τῆς διαδικασίας παρηγμέναι ἢ ἐπιστηριγμέναι ἐπὶ τῆς διαβεβαιώσεως, ὅτι ἐνηργήθησαν ἤδη· ἐπομένως ἐνστάσεις ἄλλαι ῥητῶς μὴ προνοούμεναι ἀπὸ τὸ ῥηθὲν ἄρθρ. δὲν συγ-

ται, καθόσον ταὺς τὴν ἀπαρίθμησιν μὴ συμπεριλαμβανόμενα
ανόνα τοῦ δικαίου ἐξαιροῦνται· ὅθεν ἡ ἔνστασις, ὅτι εἰς τὸ
τῶν δραχ. 4800 περιέχεται τόκος παράνομος, προταθεῖσα
ιν ἐφεσίβλητον κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2884
αιογραφικοῦ δικογράφου, φέροντος ὅλα τὰ ἀπὸ τὸ ἄρθ. 397
λιτ. δικονομίας ὑπαγορευόμενα προσόντα, μὴ συγκαταλε-
μεταξὺ τῶν συγχωρουμένων, εἶναι ἀπαράδεκτος, καὶ τὸ
ήριον τῶν πρωτοδικῶν, παραδεχόμενον αὐτὴν ἐπὶ τῷ λόγῳ
ιὸς ἀπόδειξίν της ἐπήχθη ὅρκος, καὶ ὅτι ἦτον δυνατὸν νὰ
ῇ κατὰ πᾶσαν στάσιν τῆς δίκης, παρεβίασε τὰς ῥητὰς τοῦ
172 τῆς πολιτ. δικονομίας διατάξεις καὶ παρεγνώρισε τὴν
τοῦ ἄρθρ. 351 τῆς πολ. δικον. (Ὅρα τὴν λέξ. *Ἐκτέλεσις*).
ιδή, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρ. 885 καὶ ἐπ. καὶ 954 τῆς
δικονομίας, ὁ δανειστὴς δύναται νὰ κατάσχῃ πᾶν ὅ,τι ἀπαρ-
ὴν περιουσίαν τοῦ ὀφειλέτου του δὲν θεωρεῖται ἀπὸ τὸν
ἀνεπίδεκτον κατασχέσεως ἢ ἐκποιήσεως· ἐπὶ δὲ τοῦ προ-
ου τῶν κατασχεθέντων κτημάτων καὶ ἂν δὲν ἔχῃ ὁ ἐφεσί-
; τὴν κυριότητα, παραχωρηθέντων αὐτῷ δυνάμει τοῦ ἀπὸ
ρτίου 1831 ψηφίσματος τοῦ Κυβερνήτου τῆς Ἑλλάδος κατὰ
θρ. Ζ, κατὰ τὸ ὁποῖον ἀπαγορεύεται ἡ ἀπαλλοτρίωσίς των,
ιως τὴν ἐπικαρπίαν αὐτῶν (*usufruit*), ἥτις εἶναι, κατὰ τὰς
ξεις τοῦ Ν. 13 τοῦ κώδικος *de usufructu et habitatione*
ποιήσιμος· ὅθεν ἐδύνατο νὰ κατασχεθῇ.

ιδή, ὡς προκύπτει ἀπὸ τὴν ἔκθεσιν τοῦ κλητῆρος Γ Γ τῆς 8
ρίου 1844, τὰ προκείμενα κτήματα κατεσχέθησαν οὐχὶ ὡς
ητα τοῦ ὀφειλέτου, ἀλλ' ὡς κτήματα ὑπαγόμενα εἰς τὸ
ψήφισμα· ἑπόμενον δ' εἶναι ὅτι δὲν πρόκειται ὁ πλειστηριασμὸς
τοῦ δικαιώματος τῆς ἐπικαρπίας, τὴν ὁποίαν ὁ ἐφεσίβλητος
π' αὐτῶν. »

κόφ. 230 τοῦ 1845 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν.

ΑΙ ΕΘΝΙΚΑΙ· ὅρα τὰς λέξ. α) Δημόσιον. — β') Ἐμφύτευσις. — γ) Γαῖαι Κρητῶν.

Περίληψις.

1. Τίς ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἐξετάσῃ ἂν ἐτηρήθησαν αἱ ἀπαιτούμεναι διατυπώσεις εἰς τὴν ἐκποίησιν τῶν ἐθνικῶν κτημάτων;
2. Ἀγωγαὶ περὶ διαρρήξεως πωλήσεων ἐνεργηθεισῶν ἀπὸ τὸ δημόσιον. Ἁρμοδιότης.
3. Διαφοραὶ περὶ ἰδιοκτησίας, ὅταν τὸ δημόσιον ἐπώλησεν.

§ 1. Εἰς μόνην τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν ἀνετέθη ἡ ἔρευνα ἐὰν ἐτηρήθησαν αἱ γενικαὶ καὶ εἰδικαὶ περὶ ἐκποιήσεως ἐθνικῶν κτημάτων συμφωνίαι, ὡς καὶ ἡ ἔγκρισις αὐτῶν. (ὅρα τὴν ἀπόφασιν εἰς τὸ Εὑρετ. λέξ. *Ἁρμοδ. πολιτική.* § 217).

§ 2. Εἰς τὴν ἁρμοδιότητα ποίων δικαστηρίων ὑπάγονται αἱ περὶ διαῤῥήξεως τῶν συναλλαγμάτων λόγῳ ὑπερμέτρου ζημίας ἀγωγαί, ὅταν πρόκηται περὶ κτημάτων ἀγορασθέντων παρὰ τοῦ δημοσίου; ὑπάγονται εἰς τὰ τακτικὰ δικαστήρια. (ὅρα τὴν ἀπόφασιν εἰς τὸ Εὑρ. λέξ. *Ἁρμοδ. πολ.* § 188).ὅρ. *Βλάβη ὑπέρογκος.*

§ 3. Ὅταν ἡ δίκη ἀφορᾷ διαφορὰν περὶ ἰδιοκτησίας διαφιλονεικουμένης μεταξὺ ἰδιωτῶν, ἡ περίστασις ὅτι ἡ ἰδιοκτησία προῆλθεν ἐκ πωλήσεως τοῦ δημοσίου ἔχει ἐπιῤῥοήν τινα ὡς πρὸς τὴν ἁρμοδιότητα; Ὄχι· ἐν ἄλλαις λέξεσιν, αἱ περὶ ἀποκτηθέντων κτημάτων διαφοραὶ ὑπάγονται εἰς τὰ τακτικὰ δικαστήρια· (ἀπόφ. Αρ. Π. 100 τοῦ 1847.—Πρβ. Εὑρετ. λέξ. *Ἀγοραπωλησία* § 87).

§ 4. Τὰ τακτικὰ Δικ. δύνανται νὰ κρίνωσιν ἂν ἀληθῶς ἦναί τις κύριος γαιῶν, τὰς ὁποίας αἱ παρελθοῦσαι κυβερνήσεις ἀνεγνώρισαν ὡς ἀνηκούσας αὐτῷ, καὶ ἂν ὀρθῶς ἀνεγνωρίσθησαν ὡς τοιοῦτοι; (βλ. Εὑρετ. λέξ. *Ἀγοραπωλησία* §§ 93, 94 (α)).

[α] Αἱ προλαβοῦσαι κυβερνήσεις τῆς Ἑλλάδος εἶχον τὴν ἐξουσίαν τῆς ἀναγνωρίσεως δικαιωμάτων τῶν ἰδιωτῶν ἐπὶ κτημάτων θεωρουμένων ὡς ἐθνικῶν;

Ἡ 188 τῆς 14 μαρτίου 1849 ἀπόφ. τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν φέρει:

« Ἐπειδή, κατὰ τοὺς νόμ. 25 § 2 Π. 44. 2. (24, Β. 51, 2) 1 ἐν ἀρ. Π. 1 19 (1. Β. 6, 23) 8 § 19 καὶ 13 Π. 11, 15 (Β. 11, 2) ὁ μὴ ἔχων ἐξουσίαν ἐκποιεῖν, ἀλλὰ διοικεῖν μόνον ἐπιτετραμμένος, δὲν ἔχει ἐξουσίαν οὔτε νὰ συμβιβάζεται ἢ διαλύῃ τὰς διενέξεις· ἑπομένως οὐδὲ ἀναγνώρισιν ἢ ἄλλην τινα πρᾶξιν νὰ ἐνεργήσῃ, ἐπιφέρουσαν ἀπαλλοτρίωσιν, ἐπὶ τοιούτων μάλιστα ἀντικειμένων, τῶν ὁποίων ἡ ἐκποίησις ῥητῶς τῷ ἀπηγορεύθη, ἡ δὲ τυχὸν γενομένη παρὰ γνώμην τοῦ κυρίου, ἐὰν οὗτος δὲν ἀποδεχθῇ αὐτήν, καὶ μάλιστα τὴν ἀποδοκιμάσῃ ῥητῶς, δὲν ἰσχύει· καὶ ἐὰν ἐδικάσθη τυχόν, τὸ δεδικασμένον δὲν ἀντίκειται εἰς τὸν κύριον· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου (ὡς ἐξάγεται ἐκ τῶν συνταγμάτων καὶ τῶν πρακτικῶν τῶν ἐθνικῶν συνελεύσεων καὶ ἰδίως τῶν ψηφισμάτων 32 τῆς ἐν Ἄστρει, 10 καὶ 14 τῆς ἐν Ἐπιδαύρῳ, καὶ 24 τῆς ἐν Τροιζῆνι) εἰς τὰς κατὰ καιροὺς κυβερνήσεις ἐπετράπη διοίκησις προσωρινή, καὶ ἡ ἐκποίησις κτημάτων, ἐκτὸς

Τὰ πολιτ. δικαστήρια εἶναι ἁρμόδια νὰ κρίνωσιν ἂν αἱ
ις ἐθνικῶν γαιῶν ἀντιβαίνωσιν εἰς τὸ πρωτόκολλον τῆς 26
1832; ὄχι (βλ. τὴν ἀπόφασιν εἰς τὸ Εὑρετ. λέξ. *Ἁρμοδ.*
§ 188).

Ὁ ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν δύναται νὰ παραιτηθῇ δίκης
ῦ δημοσίου ἄνευ ἐγκρίσεως ἄλλης ἀρχῆς [1].

ρ. « Ἐπειδὴ ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις παραδέχεται, ὅτι
ίσιον ἀπεδέχθη τὴν πρωτόδικον ὑπ' ἀριθ. 41 ἀπόφασιν διὰ
ιεως, τὸ δὲ ἄρθρ. 485, § 3 τῆς πολ. δικονομίας ὁρίζει ὅτι
νεσις ἔχει κῦρος ὅταν ἐξεφράσθη ὁπωσδήποτε καθαρῶς καὶ
ς, εἴτε ῥητῶς εἴτε σιωπηρῶς.

πὶ τοῦ Β'. λόγου.

δὴ τὰ ἄρθρα 1, 3, καὶ 5 τοῦ περὶ παραςάσεως τοῦ δημο-
ώπιον τῶν δικαστηρίων διατάγματος δίδουσιν εἰς τὸν ἐπὶ
κονομικῶν ὑπουργὸν τὸ δικαίωμα νὰ ἐπιχειρῇ ἄνευ ἐγκρίσεως
τινος ἀρχῆς δίκας πρὸς ὑπεράσπισιν τῶν δικαιωμάτων τοῦ
ου θησαυροῦ, ὅταν νομίσῃ τοῦτο ἀναγκαῖον· ἐκ τούτου δὲ
τῶν ἄρθρ. 750, 755 Β. 46 τίτλ. Ε τεμ. 20 § 1 Β. 26
7, 9 § 6 καὶ γ'. Β. 46 τίτλ. 3 τεμ. 87 τῶν πανδεκτῶν,
ιται ἀριδήλως ὅτι ὁ αὐτὸς ὑπουργὸς ὡς γενικὸς διαχειριστὴς
υμφερόντων τοῦ δημοσίου θησαυροῦ ἔχει τὸ δικαίωμα καὶ τὸ
μάλιστα νὰ καταργῇ ἐπὶ ἰδίᾳ αὐτοῦ εὐθύνῃ, καὶ ἄνευ
γκρίσεως ἄλλης τινὸς ἀρχῆς, τὰς ἀρξαμένας τοῦ δημοσίου
ροῦ δίκας, ὅταν ἐπείσθη ὅτι ἡ ἐξακολούθησις αὐτῶν εἶναι
χβὴς εἰς τὰ συμφέροντά του. »

'Απόφ. πολιτ. 'Αρείου Πάγου 49 τοῦ 1848.

ν τῷ 32 ψηφίσματι τῆς ἐν Ἄστρει διαλαμβανομένων, ἀπηγορεύθη
: ἀπὸ τοῦ 1823, καὶ αἱ γενόμεναι ἐκποιήσεις ἀποδοκιμασθεῖσαι ἤκυ-
ραν μετὰ ταῦτα ὑπὸ τῶν ἐθνικῶν συνελεύσεων, ἤτοι ὑπὸ τοῦ ἔθνους
, παριστάνοντος δι' αὐτῶν τὴν κυριότητά του, τὸ δὲ κτῆμα, περὶ τοῦ
υ πρόκειται καὶ τὸ ὁποῖον ἀφορᾷ ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος ἀναγνώρισις,
ἐξ ἐκείνων, ἐφ' ὧν ἡ ἀπαγόρευσις τῆς ἐκποιήσεως ἐξετείνετο· ὅθεν
ἡ κυβέρνησις τοῦ 1829 ἐμποδίζετο, ὤφειλε μάλιστα, νὰ ἐπιληφθῇ
διοικήσεως αὐτοῦ, ἀφοῦ τὸ ἐθεώρησεν ὡς κτῆμα ἐθνικὸν, οὔτε ἤδη
ιειται ἡ ἀναγνώρισις, ἡ γενομένη ἀπὸ τὴν Πελοποννησιακὴν γερουσίαν
ἀπὸ τὴν κυβέρνησιν τοῦ 1825, ὁποιαιδήποτε καὶ ἂν ἦναι αἱ πράξεις
ις. »—

[1]) Ὅρα τὰς λέξεις — ά. Δημόσιον — β'. Ὑπουργός. — γ'.
ραίτησις — δ) τὴν ἀνωτ. ὑποσημ.

ΓΑΛΛΙΚΟΙ ΝΟΜΟΙ.

§ 1. Ὁ ἀπὸ 22 ἰουλ. 1806 Γαλλ. νόμος δὲν ἐτέθη εἰς ἐνέργειαν ἐν Ἑλλάδι διὰ κανενὸς δημοσιευμένου νόμου, καὶ διὰ τοῦτο δὲν δύναται νὰ ἔχῃ ὑποχρεωτικὴν ἰσχὺν ἐν Ἑλλάδι· ἂν δὲ ὑποτεθῇ ὅτι ὅπως δήποτε ἐγένετο δεκτὸς ἐν Ἑλλάδι πρὸ τοῦ διατάγματος τῆς 1 φευρ. 1833, πάλιν ἠκυρώθη δυνάμει τοῦ ἄρθρ. 569 τῆς ποιν. δικονομίας· ὅθεν οἱ ἐν ἐνεργείᾳ ναυτικοὶ ὑπάγονται εἰς τὰ ναυτοδικεῖα διὰ τὰς πράξεις, περὶ ὧν προβλέπει τὸ ἄρθρ. 39 τῆς ποιν. δικονομίας.

Βούλευμα 69 τοῦ 1841 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν. [Νομικῆς σελ. 2650].

§ 2. Οἱ ἐπὶ τῶν λιμένων ἀξιωματικοὶ ἁμαρτήσαντες περὶ τὴν ὑπηρεσίαν των δύνανται ἄνευ ἀδείας τῆς κυβερνήσεως νὰ καθυποβληθῶσιν εἰς δικαστικὴν ἀνάκρισιν; ὄχι· κατὰ τὸ βούλευμα 45 τοῦ 1841 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν φέρον:

«Ἐπειδή, κατὰ τὰ συνδυασμένα ἄρθ. 28, 322 καὶ ἑπόμενα τῆς ποινικῆς δικονομίας, ἄνευ ἀδείας τῆς κυβερνήσεως κανεὶς τῶν διοικητικῶν ὑπαλλήλων δὲν εἰσάγεται εἰς δίκην ἕνεκα πλημμελήματος ἢ κακουργήματος ἀφορῶντος τὴν ὑπηρεσίαν αὐτοῦ, καί, πρὶν ἡ δοθῇ ἡ ἄδεια αὕτη, ὑποβάλλεται μόνον εἰς διοικητικὴν προανάκρισιν, τὴν ὁποίαν δύναται ν' ἀρχίσῃ καὶ διεξαγάγῃ μόνη ἡ προϊσταμένη αὐτῶν ἀρχή· ὥστε ἐπὶ τούτῳ πρέπει νὰ πέμπωνται εἰς αὐτὴν ὅλαι αἱ ληφθεῖσαι ἀγγελίαι καὶ ἐγκλήσεις.

Ἐπειδὴ ἐπὶ τοῦ προκειμένου ὁ ἀνακόπτων Α κατεμηνύθη, ὅτι ἐδωροδοκήθη διὰ πρᾶξιν τῆς ὑπηρεσίας του ὡς γραμματεὺς τοῦ λιμεναρχείου, οἱ δὲ ἐπὶ τῶν λιμένων αξιωματικοί, καθ' ὅσον ἐνεργοῦσι καθήκοντα ὑπηρεσίας ἀφορῶντα τὴν ἐπιτήρησιν, τὴν εἰς τοὺς λιμένας εὐταξίαν, καὶ ἰδίως ὑγειονομικῆς ἢ ἀστυνομικῆς, ὡς ἐκεῖνα, τῶν ὁποίων ἡ παραβίασις ἀποδίδεται εἰς τὸν εἰρημένον γραμματέα, δὲν δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν ὡς πρὸς τὴν ἐνέργειαν τοιούτων καθηκόντων εἰμὴ διοικητικοὶ ὑπάλληλοι, καὶ ἑπομένως, ἐλλειπούσης ἐνταῦθα τῆς προαπαιτουμένης ἀδείας πρὸς εἰσαγωγὴν εἰς δίκην τοῦ κατηγορηθέντος γραμματέως, οὗτος δὲν ἔπρεπε, κατὰ τὰς ῥητάς, ὡς ἀνωτέρω, διατάξεις τοῦ νόμου, να ὑποβληθῇ εἰς δικαστικὴν ἀνάκρισιν· ὥστε ὁ περὶ τούτου λόγος τῆς προκειμένης ἀνακοπῆς εἶναι ἰσχυρὸς καὶ βάσιμος.»—Ὅρα τὰς λέξ. *Ἀνάκρισις διοικητική*.

ΙΚΟΣ ΕΜΠΟΡΙΚΟΣ ΝΟΜΟΣ (1)· πότε ἐμβῆκεν εἰς ἐνέργειαν; ὅρα ἀρμοδ. ἐμπορικὴ σελ. 1.

ΝΕΣ.

ρα τὰς λέξ. α) *Πρόσχωσις.*—β) *Ποταμός.*— γ) *Ἐπίδοσις.*

Περίληψις.

Οἱ γείτονες προτιμῶνται εἰς τὰς ἀγοραπωλησίας.

Μέτιθι τὴν περὶ ἐμπ. δικ. ἀξιόλογον πραγμ. τοῦ Κ. Ῥάλλη, λέ-
πρὸς τοῖς ἄλλοις, τὰ ἑξῆς:
ιποριχὸς κώδηξ τῆς Γαλλίας, νομοθετηθεὶς κατὰ τὸ ἔτος 1807, καὶ
ἰς ἐνέργειαν τὴν ά. τοῦ Ἰανουαρίου 1808, ἰσχύει καὶ εἰς μέγα μέρος
μανίας, οἷον τὴν ἐπικράτειαν τῆς Βάδης, τὴν Ἐσσίαν τοῦ Ῥήνου,
παραῤῥηνίους τῆς Πρωσσίας ἐπαρχίας. Ἀλλ' ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ
οῦ κώδηκος δὲν περιορίζεται εἰς μόνας τὰς ἀνωτέρω ἐπικρατείας,
ὡς γνωστὸν, ἐχρησίμευσεν ὡς πρότυπον ὅλων τῶν λοιπῶν ἐμπορι-
δήκων, τῶν ὁποίων τὴν σύνταξιν καὶ νομοθετικὴν κύρωσιν ἐπροκά-
ἱ νεώτεραι τῶν διαφόρων εὐρωπαϊκῶν κοινωνιῶν χρεῖαι, εἰς τρόπον
ἱ διατάξεις αὐτοῦ ἰσχύουσι, κατὰ τὸ πλεῖστον αὐτῶν μέρος, εἰς τὰ
α τῆς Νεαπόλεως, τῆς Βελγίας, τῆς Ὀλλανδίας, τῆς Ἱσπανίας καὶ τῆς
αλίας. Εἰς δὲ τὴν Παππικὴν ἐπικράτειαν, ὅπου οἱ Γαλλικοὶ κώδη-
ον ἰσχὺν νόμου ἀπὸ τὸ ἔτος 1810 ἕως τοῦ 1814, εἰσαχθέντες μὲν
διὰ τῆς Νεαπολεοντείου ἐξουσίας, ἀποβληθέντες δὲ ἀκολούθως ἐπί
τη οὐχὶ ἕνεκα τῆς ἐπιστημονικῆς, ἀλλὰ τῆς πολιτικῆς παρακμῆς των,
εστάθησαν πάλιν οἱ ὁρισμοὶ τοῦ νόμου τούτου ἡ βάσις τῆς αὐτόθι
ν ἰσχυούσης ἐμπορικῆς νομοθεσίας.
ν ἀπὸ τῆς ἑσπερίας Εὐρώπης στρέψωμεν τὰ βλέμματα ἡμῶν πρὸς
ἰαν, ἐν ἐλλείψει ἰδιάζοντος θετικοῦ νόμου πάλιν τὸν Γαλλικὸν ἐμ-
ν κώδηκα θέλομεν εὕρει διέποντα τὰ πράγματα τοῦ ἐμπορίου.
σύστημα τῶν ἐμπόρων τῆς Κωνσταντινουπόλεως, οἵτινες διὰ τῆς
ος καὶ συνετῆς διαγωγῆς των κατώρθωσαν νὰ ἐπιτύχωσι τὴν καθιέ-
σπουδαίων ἐμπορικῶν προνομίων, ὡς νὰ πληρώνωσι τοὺς τελωνια-
ασμοὺς καθ' ὃ μέτρον τοὺς ὀφείλουσιν οὐχὶ οἱ λοιποὶ Ὀθωμανοὶ
οι, ἀλλ' ὑπήκοοι τῶν μετὰ τῆς ὑψηλῆς Πύλης διὰ συνθηκῶν συνδε-
ων Εὐρωπαϊκῶν κυβερνήσεων, νὰ χαίρωσιν ἰδίαν δικαιοδοσίαν καὶ νὰ
ωσι διαιτητικῶς τὰς μεταξὺ αὐτῶν ἀναφυομένας διενέξεις, αἰσθανθέν-
ἡν ἀνάγκην τοῦ νὰ διευθετῶνται αἱ νομικαὶ σχέσεις των ἐπὶ τῇ βάσει
ῆς τινος νομοθεσίας, παρεδέχθησαν κατὰ προτίμησιν τὸν ἐμπορικὸν
κα τῆς Γαλλίας, δὶς οὕτω μεταφρασθέντα πρὸ τοῦ 1821.
ηλθε τέλος ἡ Ἑλληνικὴ ἐθνεγερσία, καὶ ἐν τῷ μέσῳ τῆς κλαγγῆς
πλων δὲν ἐλησμόνησαν οἱ Ἕλληνες τὴν ἀνάγκην πολιτικῶν καὶ ἐμ-
ῶν θεσμῶν. Ἀμέσως εἰς τὴν ἐν Ἐπιδαύρῳ συνελθοῦσαν πρώτην ἐθνι-
υνέλευσιν ἐκηρύχθη ὁ ἐμπορικὸς κώδηξ τῆς Γαλλίας, ἐμπορικὸς νόμος

§ 2 Οἱ γείτονες πότε ἔχουσι δικαίωμα νὰ ζητῶσι παρὰ τῶν γειτόνων δίοδον;
§ 3. Δικαιώματα περιπατητικῶν γειτόνων. Προσκτήσεις.
§ 4. Δικαίωμα προτιμήσεως. Γείτων μὴ ἐκπολλῶσι λίμνην ἢ ἕλος.
§ 5 Ἐπιδόσεις δικαστηρίων.

§ 1. *Οἱ γείτονες προτιμῶνται εἰς τὰς ἀγοραπωλησίας;* (1) ὅρα τὰ ἐκτεθέντα ἐν τῇ λέξει *Ἀγοραπωλησία* § 43—55 καὶ τὰ ἐν τῇ ὑποσημειώσει. Περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου γενήσεται λόγος καὶ ἐν τῇ λέξει *Πώλησις*.

§ 2. *Οἱ γείτονες πότε ἔχουσι τὸ δικαίωμα νὰ ζητῶσι παρὰ τῶν γειτόνων δίοδον;*

Ὁ Α. ἠγόρασεν ἀγρόν τινα ἐλπίζων ὅτι ὁ ἀγρὸς αὐτὸς ἔχει καὶ συγκοινωνίαν τινὰ μὲ δημοσίαν ὁδὸν διὰ τεμαχίου τινος, τὸ ὁποῖον ἀντεποιεῖτο ὁ Β, εἰς τὸν ὁποῖον καὶ ἐπεδικάσθη τὸ τεμάχιον τοῦτο. Κατὰ τοῦ Β λοιπὸν ἐκίνησεν ἀγωγὴν ὁ Α, ἰσχυριζόμενος ὅτι αὐτὸς ὁ Β εἶναι ὡς πρὸς τὴν δημοσίαν ὁδὸν καὶ τὸν ἀγρόν του ὁ ἐγγύτερος, καὶ ἀξιῶν ὅτι αὐτὸς εἶναι ὑπόχρεως νὰ τῷ παραχωρήσῃ δίοδον.

Τὸ δικαστήριον τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν ἀπέῤῥιψε τὴν ἀγωγήν, ἀποφανθέν: ὅτι τὰ τεμάχια τοῦ ἐνάγοντος καὶ ἐναγομένου δὲν ἔχουσι πρὸς ἄλληλα νομικήν τινα σχέσιν πραγματικοῦ τινος δικαιώ-

---

τῆς ἀναγεννωμένης Ἑλλάδος. Ἡ δὲ συνέλευσις τοῦ Ἄστρους, ἀναθεωρήσασα τὸ προσωρινὸν πολίτευμα, τὸν καὶ νόμον τῆς Ἐπιδαύρου ὀνομασθέντα, ἠσπάσθη ὡσαύτως καὶ ἐνέκρινε τὴν ὑπὲρ τοῦ ἐμπορίου προνοητικὴν ταύτην ἐθνικὴν ἀπόφασιν. Ἔκτοτε ὁ νόμος οὗτος διετέλεσε πάντοτε τὸ ἐπίσημον κείμενον τῆς ἐμπορικῆς νομοθεσίας μὲ ὀλιγίστας τροποποιήσεις, τὰς ὁποίας ἐπέφερεν εἰς τοὺς ὁρισμοὺς αὐτοῦ ἡ βασιλικὴ κυβέρνησις εἴτε διὰ τοῦ περὶ ὀργανισμοῦ τῶν δικαστηρίων καὶ τῶν συμβολαιογράφων νόμου, εἴτε δι' ἄλλων εἰδικῶν νόμων καὶ διαταγμάτων.

(1) Σημ. 1. Ἡ περὶ προτιμήσεως διάταξις δὲν ἐφαρμόζεται μόνον εἰς τὴν ἐπὶ οἴκων ὡς ἐξ ἀνακοινώσεως προτίμησιν, ἀλλ' εἰς ἅπαντα τὰ ἀκίνητα. (ἀπόφ. Ἀρ. Π. 57 τοῦ 1845).

Σημ. 2. Ἡ καταβολὴ τοῦ τιμήματος διὰ τὸ δικαίωμα τῆς προτιμήσεως γίνεται παρὰ τῷ γραμματεῖ τῶν πρωτοδικῶν. (ἀπόφ. Ἀρ. Π. 114 τοῦ 1847).

Σημ. 3. Ἡ προφώνησις δὲν ἀποδεικνύεται διὰ μαρτύρων (ἀπόφ. Ἀρ. Π. 114 τοῦ 1847).

Σημ. Ὁ ζητῶν δικαίωμα προτιμήσεως κτήματος, ὀφείλει νὰ καταβάλῃ τὰ ἀναγκαῖα ἔξοδα. Ἀπόφ. πολιτ. Ἀρείου Πάγου 87 τοῦ 1848. ἴδε ἐν τῇ λέξει Δ α π α ν ή μ α τ α.

ἡ ἐνοχῆς· ὅτι ὁ ἐνάγων ὤφειλε νὰ ζητήσῃ τὴν δίοδόν του :οῦ πωλητοῦ του ὄντος ὑποχρέου νὰ παράσχῃ τοιαύτην, ἀφοῦ :α ὁ πωληθεὶς ἀγρὸς εἶχε, πρὶν πωληθῇ, δίοδον, ἐνῷ τοιαύ-ν εἶχε διὰ τοῦ γηπέδου τοῦ ἐναγομένου.

ιπόφ. 3428 τῆς 15 μαΐου 1845 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

. Εἰς τοὺς παραποταμίους γείτονας ἀνήκει τὸ ἐκ τοῦ ποτα-χηματισθὲν γήπεδον (τεμ. 7 § 6 τῶν πανδ. (41, 1)· ὁ δὲ ενος τὸ διεκδικούμενον γήπεδον ἔχει δικαίωμα νὰ προτείνῃ :άρχει καὶ ἄλλος παρὰ τοὺς ἐνάγοντας γείτονας γείτων. ὅρα γωσις.

πόφ. Ἀρείου Πάγου 66 τῆς 29 ἰουλίου 1848.

4. Γαῖαι μὴ ἀποτελοῦσαι λίμνην ἢ ἕλος προερχόμενον ἐκ τῶν ον τῆς Κοπαΐδος λίμνης, ἀλλὰ βρεχόμενον διὰ τῶν ὑδάτων ἐοντος δι' αὐτῶν τῶν γαιῶν ποταμοῦ Κηφισσοῦ, καὶ μὴ οὖσα ὶν τῆς καταλειφθείσης κοίτης τοῦ μνησθέντος ποταμοῦ, ἀπο-θεῖσαι ἅμα οὗτος ἀπεσύρθη ἐκεῖθεν, ἀνήκουσιν ἀποκλειστικῶς ιὺς κυρίους τῶν παρακειμένων κτημάτων, διότι, κατὰ τὸ τεμ. 5 τῶν πανδεκ. (41, 1) τὸ δικαίωμα τῆς προσαυξήσεως, ὅπερ άνει χώραν ἐπὶ ποταμοῖς, ὅταν οὗτοι ἐγκαταλίπουν τὴν κοίτην καὶ λάβωσιν ἄλλην ἀλλαχοῦ, χαίρουν ὅλοι οἱ κύριοι τῶν παρα-;νων γαιῶν ἀναλόγως τοῦ ποσοῦ τῆς ἰδιοκτησίας των.

Ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου 129 τῆς 16 ἰουλίου 1848.

5. Περὶ τῶν εἰς γείτονας ἐπιδόσεων τῶν δικογράφων θέλει . λόγος ἐν τῇ λέξει *Ἐπίδοσις*.

ΝΙΚΑΙ ΑΡΧΑΙ· ἡ παράβασις αὐτῶν δίδει χώραν εἰς ἀναίρεσιν; ὅρα τὴν λέξ. Ἀναίρεσις

ΝΝΗΣΙΣ· ὅρα Βιώσιμον.

Ἡ παράλειψις τῆς σημειώσεως αὐτῆς εἰς τὴν ἐτυμηγορίαν δὲν εἶναι λόγος ἀναιρέσεως. (ἀπόφ. ποιν. Ἀρείου Πάγου ρμγ'. τοῦ 1837).

ΡΟΥΣΙΑ (1)· ὅρα τὴν λέξιν Βουλή.

§ 1. Ἡ κυβέρνησις (πρὸ τῆς ἐλεύσεως τοῦ Βασιλέως) ἠδύνατο

(1) Ὅρα τὴν λέξ. Ἀποζημίωσις σελ. 164 (§ 80).

καὶ ἐναντίον τῆς γνωμοδοτήσεως τῆς γερουσίας νὰ ἐκτελέσῃ τὰ παρ' αὐτῆς ψηφισθέντα· ἑπομένως αἱ ἀπὸ 25 ἰουνίου 1830 ὑπ' ἀριθ. 2663 καὶ ἡ ἀπὸ 13 μαρτίου 1831 ὑπ' ἀριθ. 3384 ἐγκύκλιοι τοῦ κυβερνήτου ἴσχυον, καί τοι μὴ γνωμοδοτησάσης τῆς Γερουσίας [1]. Ἀπόφ. πολιτ. Ἀρείου Πάγου τοῦ 1845.

§ 2. Ἡ βουλὴ ἔχει δικαίωμα νὰ ἐξετάσῃ ἂν τις διορισθεὶς γερουσιαστὴς, ἔχῃ τὰ ἀπαιτούμενα προσόντα ; ὅρα τὴν περὶ τούτου διατριβὴν εἰς τὴν ἐφημερίδα τῆς Ἀθηνᾶς (φύλλ. 1460).

ΓΗ.

Μετακόμισις πραγματ. διὰ γῆς· ὅρα τὴν λέξιν *Ἀγώγια.*

ΓΗΠΕΔΑ ΠΑΤΡΩΝ· ὅρα τὴν ἑπομ. λέξιν Γήπεδα (2).

Αἱ περὶ κυριότητος τῶν ἐν Πάτραις γηπέδων διαφοραὶ αἱ πηγάζουσαι ἐκ τῆς διαγραφῆς τοῦ σχεδίου τῆς πόλεως ὑπάγονται εἰς τὰ πολιτικὰ δικαστήρια ; Ὅρα τὴν 285 ἀπόφ. τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν, κατὰ τὴν ὁποίαν αἱ δίκαι αὗται ὑπάγονται εἰς τὰ τακτικὰ δικαστήρια· τὸ δὲ ἀπὸ 3 δεκεμβρίου 1830 διάταγμα τοῦ Κυβερνήτου δὲν ἐννόησε νὰ προσδιορίσῃ ἁπλῶς τὴν ἁρμοδιότητα τῆς ἀρχῆς, ἀλλὰ ν' ἀποδείξῃ εἰς τὴν διορισθεῖσαν ἐπιτροπὴν ὅτι αἱ περὶ ὧν ὁ λόγος διαφοραὶ δὲν ὑπάγονται εἰς αὐτήν.

Βλ. ἐν τῷ Εὑρετ. τὴν λέξ. *Ἁρμοδ. πολιτ. ἐν γένει* σελ. 386

ΓΗΠΕΔΑ (3).

Ὅρα τὰς λέξεις 1) *Ἀποζημίωσις* σελ. 293 ἑπ.—2) *Σχέδια πόλεων.*—3) *Ἀρχαιότητες* (ὅπου οἱ νόμοι οἱ περὶ τῶν σχεδίων τῶν πόλεων)—4) *Ἁρμοδιότης πολιτ. ἐν γένει* § 181.

---

[1] Αἱ ἐγκύκλιοι αὗται ἀφορῶσι τὰς κατὰ τὰς ὁδοὺς πραττομένας λῃστείας.

[2] Περὶ τῶν γηπέδων τῶν Πατρῶν ὅρα τὸ φύλλον 23 τῆς ἐφημ. τῆς κυβερνήσεως (ἔτους 1849).

[3] Σημ. 1. Τὸ τεμ. 1, § 3 τοῦ Β. 43 τίτ. 10 καὶ τὸ ἐν ἀρχῇ τεμ. 3 τοῦ αὐτοῦ βιβλ. τιτλ. 11 τῶν πανδεκτῶν διατάσσει ὅ,τι καὶ τὸ ἀπὸ 12 φευρ. 1836 διατ. περὶ ἀποζημιώσεων.—ἀπόφ. 3145 τῆς 26 ὀκτωβρ. 1844 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

Σημ. 2· Ἡ διάταξις τοῦ § 28 τοῦ τίτλ. 1 βιβλ. 2 τῆς ἑξαβίβλ. τοῦ Ἁρμεν. ἀφορᾷ ἀντικείμενον ἀναγόμενον εἰς τοὺς περὶ τῶν σχεδίων τῶν πόλεων κανονισμοὺς, καὶ σιωπηλῶς κατηργήθη διὰ τῆς παραδοχῆς νέων σχεδίων.

Ἀπόφ. 261 τοῦ 1838 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφετῶν. [Νομικ. σελ. 3662].

Σημ. 3. Κατὰ τὸ 3 ἄρθρ. τῆς πολιτ. δικονομίας ἀπὸ τὴν ἁρμοδιότητα τῶν πολιτ. δικαστηρίων ἐξαιροῦνται μόνα ἐκεῖνα τὰ ἀντικείμενα, τὰ ὁποῖα

Πίναξ λεκτικός.

ιος νόμος προσδιώρισεν ὅτι πρέπει ν' ἀποφασίζωνται παρὰ τῶν . ἀρχῶν· τὰ δὲ ἀφορῶντα τὸν κανονισμὸν καὶ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ι τῆς Λαμίας ὑπάγονται εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τῶν διοικητικῶν αἱ διαφοραὶ ὅμως, ὅσαι τυχὸν γεννῶνται μεταξὺ τῶν ἐντὸς τοῦ σχεής πόλεως ἐκείνης οἰκοδομούντων καὶ τῶν γειτόνων, ἔχουσαι ἀντιον πραγματικὸν ἢ νομιζομένην προσβολὴν ἰδιοκτησίας, πρέπει νὰ ινται ἀπὸ τὰ πολιτ. δικαστήρια.

.πόφ. πολιτ. Ἀρ. Πάγου 13 τοῦ 1844, ἣν ὅρα ἐν τῇ λέξει Ἀρπολιτ. ἐνγένει. § 8.

ι. 4. Ὑπάγονται εἰς ἔφεσιν αἱ τῶν πρωτοδικείων ἀποφάσεις, εἰς τὰς : πρόκειται περὶ τῆς ἐκτιμήσεως τῶν τεμαχίων, τὰ ὁποῖα παραχωι εἰς ἄλλους ἰδιοκτήτας.

τόφ « Ἐπειδὴ τὸ 13 ἄρθ. τῆς πολιτ. δικον. καθιερόνει ὡς κανόνα ιν τὴν ἀρχὴν τῶν δύω βαθμῶν τῆς δικαιοδοσίας, ἐκ δὲ τοῦ γενικοῦ ι κανόνος ἕπεται ὅτι καθεὶς ἔχει τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ μεταχειρίζεται σον τῆς ἐφέσεως κατὰ παντὸς εἴδους ἀποφάσεων ἐκδεδομένων εἰς ον δικαιοδοσίας βαθμὸν, ὁσάκις εἰδικὸς νόμος δὲν τὸ ἀπαγορεύει ῥητῶς· ιὲ τοῦ προκειμένου τὸ ἀπὸ 13 νοεμβρίου 1836 διάταγμα, τὸ ὁποῖον ιπέμπει εἰς τὰ δικαστήρια τὰς περὶ ὧν διαλαμβάνει ὑποθέσεις, δὲν

Περίληψις.

§ 1. Ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ σχεδίου τῶν πόλεων ὑπάγεται εἰς τὰς δικαστικὰς ἀρχάς.
§ 2. Ἡ μεταξὺ τῆς κυβερνήσεως καὶ τοῦ δήμου Ἀθηνῶν συνθήκη ἔχει ἰσχύν;
§ 3. Ἀπαιτεῖται ἡ δημοσίευσις τοῦ σχεδίου τῆς πόλεως καὶ τὸ ἐγκρίνον αὐτὸ διάταγμα;
§ 4. Διαφοραὶ μεταξὺ τῶν οἰκοδομούντων καὶ τῶν γειτόνων ὑπάγονται εἰς τὰ τακτικὰ δικαστήρια. Ὡσαύτως καὶ αἱ πηγάζουσαι ἀπὸ τὰ διατ· τῆς 9 ἀπριλ. καὶ 12 νοεμβρ. 1836 διαφοραί.
§ 5. Τὰ δικαστήρια δύνανται νὰ ἐκτιμῶσι τὰς δικαστικὰς πράξεις;
§ 6. Ἡ ἀποζημίωσις δίδεται εἰς τὸν ἰδιοκτήτην ἢ εἰς τὸν κάτοχον;
§ 7. Ὡσαύτως.
§ 8. Προικῷα κτήματα.
§ 9. Κτήματα, ἐφ' ὧν ὑπάρχουν ἀρχαιότητες.
§ 10. Ὡσαύτως,
§ 11. Οἰκόπεδα, ἐφ' ὧν κεῖνται ἀρχαιότητες.
§ 12. Ὁ δῆμος τῶν Ἀθηνῶν καὶ ὄχι ἡ κοινότης ἀποζημιόνει.
§ 13. Ὁ δῆμος τῶν Ἀθηνῶν δὲν ἀποζημιόνει διὰ τὰς πλατείας τὰς μὴ διαλαμβανομένας εἰς τὴν συμφωνίαν τὴν μεταξὺ κυβερνήσεως καὶ αὐτοῦ.
§ 14. Τὸ δημόσιον ἀποζημιόνει διὰ τὰ οἰκόπεδα, τὰ ὁποῖα περιληφθήσονται εἰς τὸν ναὸν τῆς Σωτῆρος.
§ 15. Τίς ἀποζημιόνει διὰ τὰ οἰκόπεδα, ἅτινα χρησιμεύουν εἰς τὸ Πανεπιστήμιον;
§ 16. Ὁμοίως.
§ 17. Ἀνακτορικὰ ἱπποστάσια. Νομισματοκοπεῖον.
§ 18. Ἀνάκτορα· κῆποι.
§ 19. Γήπεδα καταληφθέντα ἀπὸ τὴν ὁδὸν τοῦ Αἰόλου· οἱ γείτονες ἀποζημιόνουν ὅταν ἑκάτεροι οἱ γείτονες ἐξέλιπον.
§ 20. Ἡ ἐκτίμησις τοῦ ἐπιδίκου τεμαχίου κατὰ ποίας τιμὰς πρέπει νὰ γίνηται;
§ 21. Πότε ἀναφύεται τὸ πρὸς ἀποζημίωσιν δικαίωμα;
§ 22. Πότε τὰ τεμάχια μεταβαίνουν εἰς τὴν κατοχὴν τῶν γειτόνων;
§ 23. Δίδονται τόκοι ἐπὶ τοῦ ποσοῦ τῆς ἀποζημιώσεως;

ἀπηγόρευσε ῥητῶς τὸ μέσον τῆς ἐφέσεως κατὰ τῶν ἐπὶ τῶν τοιούτου εἴδους ὑποθέσεων ἐκκλητῶς ἐκδεδομένων ἀποφάσεων, ἡ δὲ ὑπ' ἀριθ. 2114 ἀπόφασις τῶν ἐν Ἀθήναις πρωτοδικῶν, καθ' ἧς ἔγεινεν ἔφεσις εἰς τὸ ἐν Ἀθήναις δικαστήρ. τῶν ἐφετῶν, ἦτο, κατὰ τὴν ῥητὴν τοῦ νόμου διάταξιν, ἐφέσιμος, διότι τὸ ἀντικείμενον αὐτῆς ὑπερβαίνει τὰς 500 δραχ. ἐπομένως τὸ δικαστήριον τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν, κηρύξαν ἑαυτὸ ἀναρμόδιον νὰ δικάσῃ ἐπὶ ὑποθέσεως ὑπαγομένης κατὰ τὸν νόμον εἰς ἔφεσιν, παρεβίασε τὴν γενικὴν περὶ τῶν δύο βαθμῶν τῆς δικαιοδοσίας ἀρχήν. »

Ἀπόφ. πολιτ. Ἀρ. Π. 217 τοῦ 1838.

Ἀπὸ πότε χορηγοῦνται τόκοι;
Ἀποσπάσματα τοῦ σχεδίου τῆς πόλεως ἀποτελοῦν ἀπόδειξιν;
Ἀφαίρεσις οἰκοπέδων παρέχει ἀφορμὴν εἰς τὴν περὶ διαταράξεως καὶ ἐγκαταστάσεως ἀγωγήν.
Οἱ πωλοῦντες γήπεδα ἀποζημιόνουν τοὺς ἀγοραστάς.
Ὡσαύτως.—Προσωπικὴ κράτησις.
Οἱ γείτονες διὰ ποῖα ἀντικείμενα ἀποζημιόνουν;
Ἡ τιμὴ τῶν γηπέδων προσδιορίζεται ὑπὸ πραγματογνωμόνων.
Ὑπὸ ποίων διορίζονται οἱ πραγματογνώμονες;
Οὗτοι πρέπει νά καταμετροῦν τὸ οἰκόπεδον.
Ἔκθεσις πραγματογνωμόνων.
Ἀκυρότης τῆς ἐκθέσεως αὐτῶν.
Ἡ ἀπόφασις, δι' ἧς κηρύττεται ἐκτελεστὴ ἡ ἔκθεσις τῶν πραγματογνωμόνων, ἀνακόπτεται;
Ἀποζημίωσις διὰ τὰ ἐν Πειραιεῖ οἰκόπεδα.
Ὁ κτήτωρ πρέπει νὰ συμμορφωθῇ μὲ κανονισμὸν μὴ ὑπάρχοντα;
Ὀφείλεται ἀποζημίωσις διὰ τὴν περίπτωσιν οἰκοδομῆς, ὅταν γίνεται διὰ δημοσίαν ὠφέλειαν.
Μεσότοιχος.
. Παραβάσεις τῶν περὶ οἰκοδομῆς συμφωνιῶν.
. Δουλεῖαι.
. Διανομαὶ κληρονομικῶν κτημάτων.
. Ἀπόπατοι.
. Ἀπόπατοι.
. Παραγραφαί.

. Ἡ διαγραφὴ τοῦ σχεδίου τῆς πόλεως καὶ ἡ ἐφαρμογὴ ὑπάγονται εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῶν διοικητικῶν ἀρχῶν. (ὅρα τεθέντα ἐν τῷ § 181 τῆς λέξεως *Ἁρμοδ. πολιτ. ἐν γένει*).

. Ἡ ἀπὸ 10/20 δεκεμβρ. 1833 συνθήκη [1] μεταξὺ τῆς ...ήσεως καὶ τοῦ δήμου Ἀθηνῶν ἔχει νόμου ἰσχύν; ὄχι, ὡς ...ιοσιευθεῖσα· —ἀπόφ. Ἀρ. Πάγου 53 τοῦ 1845, ἣν βλέπε ...ὕρετ. λεξ. *Ἀποζημίωσις* σελ. 293.
...ἄλλης ἀποφάσεως ὁ Ἄρειος Πάγος (ἣν βλέπε αὐτόθι) εἶπεν, ...συνθήκη αὕτη φέρει χαρακτῆρα συμβολαίου, καὶ ὅτι δὲν ...ίνει εἰς τὴν ἑρμηνείαν της.

. Τὸ σχέδιον τῆς πόλεως Ἀθηνῶν καὶ τὸ ἐγκρίνον αὐτὸ ...γμα μὴ ἀφορῶντα γενικὰ συμφέροντα, εἶναι ὑποχρεωτικὰ ...γνωστο-ποιηθῶσιν εἰς τὸν δῆμον, καὶ ἂν δὲν ἐδημοσιεύθησαν ...ῆς ἐφημερίδος τῆς κυβερνήσεως [2].

Ὅρα κατωτ. § 13.
Ὅρα Εὑρετ. λεξ. 1) Δημοσίευσις.—2) Νόμος.

'Απόφ. 5063 τῆς 3 νοεμβρίου 1848)
'Απόφ. 5401 τῆς 13 νοεμβρίου 1848 } τῶν ἐν 'Αθήναις ἐφετῶν.
'Απόφ. 5290 [1])

Παρατηρῶ ἐνταῦθα α) ὅτι ὁ Ἄρειος Πάγος ἀπεφάσισεν (ἀπόφ. 54 καὶ 81 τοῦ 1845, ἅς ὅρα ἐν Εὑρετ. λέξ. ἀποζημίωσις σ. 294) ὅτι ἐκ τῆς δημοσιεύσεως τῶν διαταγμάτων, ἅτινα ἀφορῶσι τὸν τρόπον τῆς ἐκτελέσεως τοῦ σχεδίου τῆς πόλεως 'Αθηνῶν, δὲν ἕπεται ὅτι εἶναι γνωστὸν καὶ τὸ σχέδιον αὐτό.—β) ὅτι τὸ αὐτὸ δικαστήριον εἶπε διὰ τῆς 145 τοῦ 1845 ἀποφάσεώς του (ὅρα Εὑρετ. λέξ. '*Αρμοδ. πολιτ.* σελ, 345) ὅτι τὸ σχέδιον τῆς πόλεως Ἀθηνῶν, μὴ ἔχον ἀφ' ἑαυτοῦ χαρακτῆρα νόμου, διατάγματος, διατάξεως ἢ διακηρύξεως, δὲν ἀπαιτεῖτο νὰ δημοσιευθῇ.

§ 4. Αἱ διαφοραί, ὅσαι γεννῶνται μεταξὺ τῶν ἐντὸς τοῦ σχεδίου τῆς πόλεως οἰκοδομούντων καὶ τῶν γειτόνων, ἔχουσαι ἀντικείμενον προσβολὴν ἰδιοκτησίας ὑπάγονται εἰς τὰ τακτικὰ δικαστήρια· (Εὑρετ. λέξ. '*Αρμοδ. πολιτικὴ* § 180).

§ 5. Διαφοραὶ ἀναφυόμεναι ἐξ ἀντικειμένων ἀναφερομένων εἰς τὰ διατάγματα τῆς 9 ἀπριλίου καὶ 12 νοεμβρ. 1836 περὶ οἰκοδομῶν, ὑπάγονται εἰς τὰ τακτικὰ δικαστήρια, ὡς ἀφορῶσαι δικαιώματα καὶ ὑποχρεώσεις τῶν ἐν Ἀθήναις ἰδιοκτήτων οἰκιῶν (αὐτ. § 183) [2].

§ 6. Ὅταν τὰ δικαστήρια δικάζωσι περὶ ἀποζημιώσεως, πηγαζούσης ἐκ τῆς ἀποστερήσεως τῆς ἰδιοκτησίας τινὸς διὰ δημοσίαν ἀνάγκην, εἶναι ἁρμόδια νὰ ἐκτιμήσωσι καὶ τὰς περιτρεφομένας εἰς τὴν ὑπόθεσιν διοικητικὰς πράξεις· [3] (ἀπόφ. 5059 τοῦ 1844 τῶν ἐν 'Αθήναις ἐφετῶν).

---

[1] Τὸ σχέδιον τῆς πόλεως 'Αθηνῶν, μὴ ἔχον ἀφ' ἑαυτοῦ χαρακτῆρα νόμου, διατάξεως, ἢ διακηρύξεως, δὲν ἦτο δημοσιευτέον, καθὼς καὶ τὸ ἐπικυροῦν αὐτὸ διάταγμα, καθότι τὰ ἀπὸ 9 ἀπριλίου καὶ 12 νοεμβρ. 1836 διατάγματα, δημοσιευθέντα προσηκόντως καὶ διατάττοντα τὰ περὶ ἐκτελέσεως τοῦ σχεδίου αὐτοῦ, δίδουν κῦρος εἰς αὐτό, καὶ κανονίζουσι τὰς ὑποχρεώσεις τοῦ δήμου 'Αθηνῶν.
'Απόφ. 5290 τοῦ 1849 τῶν ἐν 'Αθήναις ἐφετῶν.

[2] Σημ. Ἡ παρὰ τοῦ ἄρθ. 21 τοῦ ἀπὸ 12 νοεμβρ. 1836 διατάγματος ὁριζομένη ἐπιτροπὴ ἔχουσα ἰδίως ἀντικείμενον τὴν ἔρευναν καὶ πρόληψιν τοῦ ἐκ τῶν καπνοδόχων προκύπτοντος κινδύνου, δὲν ἔχει ἀποκλειστικὴν ἁρμοδιότητα ν' ἀποφασίζῃ καὶ τὰς μεταξὺ γειτόνων ἀναφυομένας διαφοράς, καὶ μάλιστα ὅταν αὗται στηρίζωνται εἰς συμβόλαια, ὥστε ν' ἀποκλείηται ἡ ἁρμοδιότης τῶν τακτικῶν δικ. (ἀπόφ. 5271 τῶν ἐν 'Αθ. ἐφετῶν).

[3] Ὅρα τὰς λέξεις 1) Διοικητ. ἁρμοδιότης. 2) Ἔγγραφα.

Γ. Τὰ περὶ ἐκτελέσεως τοῦ σχεδίου τῆς πόλεως διατάγματα, ...ονίζοντα τὸν τρόπον τῆς ἀποζημιώσεως τῶν στερουμένων ...διοκτησίας των συνεπείᾳ ἀνοίξεως ὁδοῦ τινός, ὑποθέτουν ...ισβήτητον τὴν ἀφαιρουμένην ἰδιοκτησίαν. Δὲν ἀπαγορεύουν δὲ ...ώπιον τῶν τακτικῶν δικαστηρίων προσφυγὴν τῶν στερηθέν...ὰς ἰδιοκτησίας των, ὅταν ἀμφισβητῆται αὐτὸ τὸ δικαίωμα ...διοκτησίας, ἵνα ἀναγνωρισθῇ τοῦτο καὶ προσδιορισθῇ τὸ ἀπο...ν ποσὸν τῆς ἀποζημιώσεως κατὰ τοὺς γενικοὺς περὶ ἐκτιμή...κανόνας. (ἀπόφ 5115 τῆς 18 νοεμβρίου 1848 τῶν ἐν Ἀθήν...ῶν).

...ημ. « Διὰ νὰ ἔχῃ τις δικαίωμα πρὸς ἀποζημίωσιν ἕνεκα γηπέδου, τὸ ...ν τοῦ ἀφαιρεῖται πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ σχεδίου τῆς πόλεως, ἀπαιτεῖ ...ναι κύριος αὐτοῦ, ἢ ἀρκεῖ νὰ ἦναι ἁπλῶς κάτοχος; » ...ὁ δικαστ. τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν ἀπεφήνατο ὅτι πρέπει νὰ ἦναι ...ος. Περὶ τούτου σιωπηρῶς μὲν ἀποφαίνεται ἡ ὑπ' ἀριθ. 5290 ἀπόφ. ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν, ἡ δὲ ὑπ' ἀριθ. 5603 ἀπόφ. τοῦ αὐτοῦ δικαστ. ...ράζεται οὕτως.

« Ἐπειδὴ ἡ ἀποζημίωσις εἶναι ἀνόρθωσις τῆς ζημίας, τὴν ὁ...αν ἔπαθέ τις καὶ τὸ ἀντάξιον τοῦ ἀπολυθεσέντος δικαιώ...τος· ἑπομένως ἀποζημίωσιν δικαιοῦται ν' ἀπαιτήσῃ μόνον ...ποστὰς ζημίαν καὶ δι' ἣν μόνον ζημίαν ὑπέστη, ὥστε ἡ ζημία ...αι ἡ βάσις καὶ ἡ πηγὴ τῆς πρὸς ἀπαίτησιν ἀποζημιώ...ως· τὸ δικαίωμα δὲ ἀμφισβητούμενον πρέπει ν' ἀποδεικνύε...ι παρὰ τοῦ ἐπικαλουμένου τὴν ἀποζημίωσιν διαδίκου· δι' ὅ...οιον δὲ ἀπολεσθὲν δικαίωμα, ἤτοι ζημίαν, ἀπαιτεῖ τις ἀπο...ημίωσιν, τοῦτο, ὡς τὴν βάσιν τῆς ἀπαιτήσεώς του, ἀμφισβη...ούμενον πρέπει ν' ἀποδεικνύῃ. Ὅθεν ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ὁ ...φεσίβλητος ἰσχυρισθεὶς διὰ τῆς ἀγωγῆς του ὅτι ἀφῄρεσεν ἡ ...λατεία τῶν ἀνακτόρων γήπεδον ἀνῆκον εἰς αὐτὸν καὶ ὅτι οὐδεὶς ...ιτερεῖται κατὰ νόμον τῆς ἰδιοκτησίας του ἄνευ προηγουμένης ἀπο...ζημιώσεως, καὶ ζητήσας ἀποζημίωσιν διὰ τοῦτο, ἐπεκαλέσθη ὡς ζημίαν, ἤτοι ὡς *βάσιν τῆς ἀγωγῆς του*, τὸ ἀπολεσθὲν δικαίωμα τῆς ἰδιοκτησίας, καὶ οὐχὶ τὸ τῆς διακατοχῆς· ἄρα τοῦτο τὸ δικαίωμα καὶ ὄχι ἡ διακατοχὴ ἀμφισβητηθὲν ἔπρεπε νὰ γείνῃ ἀντικείμενον ἀποδείξεως, καθόσον ἄλλη ἁρμόζει ἀποζημίωσις εἰς τὴν ἀπολεσθεῖσαν ἰδιοκτησίαν καὶ ἄλλη εἰς τὴν ἀπολεσθεῖσαν νομήν. Ἑπομένως τὸ πρωτοδικεῖον διὰ τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεώς του συγχωρῆσαν ἁπλῶς τῆς νομῆς τὴν ἀπόδειξιν καὶ σιωπηρῶς ἀνακαλέσαν τὴν προγενεστέραν ἀπόφασίν του, δι' ἧς διετάχθη τῆς ἰδιοκτησίας ἡ ἀπόδειξις, ἐδίκασεν ἐσφαλμένως. »

Ἀπόφ. 5603 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν τῆς 26 ἀπρλ. 1849.

ΓΑΛΛΙΚΟΙ ΝΟΜΟΙ.

§ 1. Ὁ ἀπὸ 22 ἰουλ. 1806 Γαλλ. νόμος δὲν ἐτέθη εἰς ἐνέργειαν ἐν Ἑλλάδι διὰ κανενὸς δημοσιευμένου νόμου, καὶ διὰ τοῦτο δὲν δύναται νὰ ἔχῃ ὑποχρεωτικὴν ἰσχὺν ἐν Ἑλλάδι· ἂν δὲ ὑποτεθῇ ὅτι ὅπως δήποτε ἐγένετο δεκτὸς ἐν Ἑλλάδι πρὸ τοῦ διατάγματος τῆς 1 φευρ. 1833, πάλιν ἠκυρώθη δυνάμει τοῦ ἄρθρ. 569 τῆς ποιν. δικονομίας· ὅθεν οἱ ἐν ἐνεργείᾳ ναυτικοὶ ὑπάγονται εἰς τὰ ναυτοδικεῖα διὰ τὰς πράξεις, περὶ ὧν προβλέπει τὸ ἄρθρ. 39 τῆς ποιν. δικονομίας.

Βούλευμα 69 τοῦ 1841 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν. [Νομικῆς σελ. 2650].

§ 2. Οἱ ἐπὶ τῶν λιμένων ἀξιωματικοὶ ἁμαρτήσαντες περὶ τὴν ὑπηρεσίαν των δύνανται ἄνευ ἀδείας τῆς κυβερνήσεως νὰ καθυποβληθῶσιν εἰς δικαστικὴν ἀνάκρισιν; ὄχι· κατὰ τὸ βούλευμα 45 τοῦ 1841 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν φέρον:

«Ἐπειδή, κατὰ τὰ συνδυασμένα ἄρθ. 28, 322 καὶ ἑπόμενα τῆς ποινικῆς δικονομίας, ἄνευ ἀδείας τῆς κυβερνήσεως κανεὶς τῶν διοικητικῶν ὑπαλλήλων δὲν εἰσάγεται εἰς δίκην ἕνεκα πλημμελήματος ἢ κακουργήματος ἀφορῶντος τὴν ὑπηρεσίαν αὐτοῦ, καί, πρὶν ἢ δοθῇ ἡ ἄδεια αὕτη, ὑποβάλλεται μόνον εἰς διοικητικὴν προανάκρισιν, τὴν ὁποίαν δύναται ν' ἀρχίσῃ καὶ διεξαγάγῃ μόνη ἡ προϊσταμένη αὐτῶν ἀρχή· ὥστε ἐπὶ τούτῳ πρέπει νὰ πέμπωνται εἰς αὐτὴν ὅλαι αἱ ληφθεῖσαι ἀγγελίαι καὶ ἐγκλήσεις.

Ἐπειδὴ ἐπὶ τοῦ προκειμένου ὁ ἀνακόπτων Α κατεμηνύθη, ὅτι ἐδωροδοκήθη διὰ πρᾶξιν τῆς ὑπηρεσίας του ὡς γραμματεὺς τοῦ λιμεναρχείου, οἱ δὲ ἐπὶ τῶν λιμένων ἀξιωματικοί, καθ' ὅσον ἐνεργοῦσι καθήκοντα ὑπηρεσίας ἀφορῶντα τὴν ἐπιτήρησιν, τὴν εἰς τοὺς λιμένας εὐταξίαν, καὶ ἰδίως ὑγειονομικῆς ἢ ἀστυνομικῆς, ὡς ἐκεῖνα, τῶν ὁποίων ἡ παραβίασις ἀποδίδεται εἰς τὸν εἰρημένον γραμματέα, δὲν δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν ὡς πρὸς τὴν ἐνέργειαν τοιούτων καθηκόντων εἰμὴ διοικητικοὶ ὑπάλληλοι, καὶ ἑπομένως, ἐλλειπούσης ἐνταῦθα τῆς προαπαιτουμένης ἀδείας πρὸς εἰσαγωγὴν εἰς δίκην τοῦ κατηγορηθέντος γραμματέως, οὗτος δὲν ἔπρεπε, κατὰ τὰς ῥητάς, ὡς ἀνωτέρω, διατάξεις τοῦ νόμου, να ὑποβληθῇ εἰς δικαστικὴν ἀνάκρισιν· ὥστε ὁ περὶ τούτου λόγος τῆς προκειμένης ἀνακοπῆς εἶναι ἰσχυρὸς καὶ βάσιμος.» — Ὅρα τὰς λέξ. *Ἀνάκρισις διοικητική*.

[ΚΟΣ ΕΜΠΟΡΙΚΟΣ ΝΟΜΟΣ (1)· πότε ἐμβῆκεν εἰς ἐνέργειαν; ὅρα *ἀρμοδ. ἐμπορικὴ* σελ. 1.

ΝΕΣ.

ια τὰς λέξ. *α) Πρόσχωσις.—β) Ποταμός.— γ) Ἐπίδοσις.*

Περίληψις.

Οἱ γείτονες προτιμῶνται εἰς τὰς ἀγοραπωλησίας.

ίετιθι τὴν περὶ ἐμπ. δικ. ἀξιόλογον πραγμ. τοῦ Κ. Ῥάλλη, λέ- πρὸς τοῖς ἄλλοις, τὰ ἑξῆς:
πορικὸς κώδηξ τῆς Γαλλίας, νομοθετηθεὶς κατὰ τὸ ἔτος 1807, καὶ ς ἐνέργειαν τὴν α. τοῦ Ἰανουαρίου 1808, ἰσχύει καὶ εἰς μέγα μέρος μανίας, οἷον τὴν ἐπικράτειαν τῆς Βάδης, τὴν Ἐσσίαν τοῦ Ῥήνου, παραῤῥηνίους τῆς Πρωσσίας ἐπαρχίας. Ἀλλ' ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ οῦ κώδηκος δὲν περιορίζεται εἰς μόνας τὰς ἀνωτέρω ἐπικρατείας, ὡς γνωστὸν, ἐχρησίμευσεν ὡς πρότυπον ὅλων τῶν λοιπῶν ἐμπορι- δήκων, τῶν ὁποίων τὴν σύνταξιν καὶ νομοθετικὴν κύρωσιν ἐπροκά- ἱ νεώτεραι τῶν διαφόρων εὐρωπαϊκῶν κοινωνιῶν χρεῖαι, εἰς τρόπον διατάξεις αὐτοῦ ἰσχύουσι, κατὰ τὸ πλεῖστον αὐτῶν μέρος, εἰς τὰ ι τῆς Νεαπόλεως, τῆς Βελγίας, τῆς Ὀλλανδίας, τῆς Ἰσπανίας καὶ τῆς αλίας. Εἰς δὲ τὴν Παππικὴν ἐπικράτειαν, ὅπου οἱ Γαλλικοὶ κώδη- ον ἰσχὺν νόμου ἀπὸ τὸ ἔτος 1810 ἕως τοῦ 1814, εἰσαχθέντες μὲν διὰ τῆς Νεαπολεοντείου ἐξουσίας, ἀποβληθέντες δὲ ἀκολούθως ἐπί η οὐχὶ ἕνεκα τῆς ἐπιστημονικῆς, ἀλλὰ τῆς πολιτικῆς παρακμῆς των, εστάθησαν πάλιν οἱ ὁρισμοὶ τοῦ νόμου τούτου ἡ βάσις τῆς αὐτόθι ν ἰσχυούσης ἐμπορικῆς νομοθεσίας.
ι ἀπὸ τῆς ἑσπερίας Εὐρώπης στρέψωμεν τὰ βλέμματα ἡμῶν πρὸς αν, ἐν ἐλλείψει ἰδιάζοντος θετικοῦ νόμου πάλιν τὸν Γαλλικὸν ἐμ- ι κώδηκα θέλομεν εὕρει διέποντα τὰ πράγματα τοῦ ἐμπορίου.
σύστημα τῶν ἐμπόρων τῆς Κωνσταντινουπόλεως, οἵτινες διὰ τῆς ος καὶ συνετῆς διαγωγῆς των κατώρθωσαν νὰ ἐπιτύχωσι τὴν καθιέ- σπουδαίων ἐμπορικῶν προνομίων, ὡς νὰ πληρώνωσι τοὺς τελωνια- ασμοὺς καθ' ὃ μέτρον τοὺς ὀφείλουσιν οὐχὶ οἱ λοιποὶ Ὀθωμανοὶ οι, ἀλλ' ὑπήκοοι τῶν μετὰ τῆς ὑψηλῆς Πύλης διὰ συνθηκῶν συνδε- ν Εὐρωπαϊκῶν κυβερνήσεων, νὰ χαίρωσιν ἰδίαν δικαιοδοσίαν καὶ νὰ σι διαιτητικῶς τὰς μεταξὺ αὐτῶν ἀναφυομένας διενέξεις, αἰσθανθέν- ν ἀνάγκην τοῦ νὰ διευθετῶνται αἱ νομικαὶ σχέσεις των ἐπὶ τῇ βάσει ς τινος νομοθεσίας, παρεδέχθησαν κατὰ προτίμησιν τὸν ἐμπορικὸν κα τῆς Γαλλίας, δὶς οὕτω μεταφρασθέντα πρὸ τοῦ 1821.
ῆλθε τέλος ἡ Ἑλληνικὴ ἐθνεγερσία, καὶ ἐν τῷ μέσῳ τῆς κλαγγῆς πλων δὲν ἐλησμόνησαν οἱ Ἕλληνες τὴν ἀνάγκην πολιτικῶν καὶ ἐμ- ῶν θεσμῶν. Ἀμέσως εἰς τὴν ἐν Ἐπιδαύρῳ συνελθοῦσαν πρώτην ἐθνι- υνέλευσιν ἐκηρύχθη ὁ ἐμπορικὸς κώδηξ τῆς Γαλλίας, ἐμπορικὸς νόμος

§ 1. *Οἱ γείτονες προτιμῶνται εἰς τὰς αγοραπωλησίας;* (1) ὅρα τὰ ἐκτεθέντα ἐν τῇ λέξει *Ἀγοραπωλησία* § 43—55 καὶ τὰ ἐν τῇ ὑποσημειώσει. Περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου γεννήσεται λόγος καὶ ἐν τῇ λέξει *Πώλησις*.

§ 2. *Οἱ γείτονες πότε ἔχουν τὸ δικαίωμα νὰ ζητῶσι παρὰ τῶν γειτόνων δίοδον;*

Ὁ Α.. ἠγόρασεν ἀγρόν τινα ἐλπίζων ὅτι ὁ ἀγρὸς αὐτὸς ἔχει καὶ συγκοινωνίαν τινα μὲ δημοσίαν ὁδὸν διὰ τεμαχίου τινος, τὸ ὁποῖον ἀντεποιεῖτο ὁ Β, εἰς τὸν ὁποῖον καὶ ἐπεδικάσθη τὸ τεμάχιον τοῦτο. Κατὰ τοῦ Β λοιπὸν ἐκίνησεν ἀγωγὴν ὁ Α, ἰσχυριζόμενος ὅτι αὐτὸς ὁ Β εἶναι ὡς πρὸς τὴν δημοσίαν ὁδὸν καὶ τὸν ἀγρόν του ὁ ἐγγύτερος, καὶ ἀξιῶν ὅτι αὐτὸς εἶναι ὑπόχρεως νὰ τῷ παραχωρήσῃ δίοδον.

Τὸ δικαστήριον τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν ἀπέῤῥιψε τὴν ἀγωγὴν, ἀποφανθέν: ὅτι τὰ τεμάχια τοῦ ἐνάγοντος καὶ ἐναγομένου δὲν ἔχουν πρὸς ἄλληλα νόμικήν τινα σχέσιν πραγματικοῦ τινος δικαιώ-

---

τῆς ἀναγεννωμένης Ἑλλάδος. Ἡ δὲ συνέλευσις τοῦ Ἄστρους, ἀναθεωρήσασα τὸ προσωρινὸν πολίτευμα, τὸν καὶ νόμον τῆς Ἐπιδαύρου ὀνομασθέντα, ἠσπάσθη ὡσαύτως καὶ ἐνέκρινε τὴν ὑπὲρ τοῦ ἐμπορίου προνοητικὴν ταύτην ἐθνικὴν ἀπόφασιν. Ἔκτοτε ὁ νόμος οὗτος διετέλεσε πάντοτε τὸ ἐπίσιμον κείμενον τῆς ἐμπορικῆς νομοθεσίας μὲ ὀλιγίστας τροποποιήσεις, τὰς ὁποίας ἐπέφερεν εἰς τοὺς ὁρισμοὺς αὐτοῦ ἡ βασιλικὴ κυβέρνησις εἴτε διὰ τοῦ περὶ ὀργανισμοῦ τῶν δικαστηρίων καὶ τῶν συμβολαιογράφων νόμου, εἴτε δι' ἄλλων εἰδικῶν νόμων καὶ διαταγμάτων.

[1] Σημ. 1. Ἡ περὶ προτιμήσεως διάταξις δὲν ἐφαρμόζεται μόνον εἰς τὴν ἐπὶ οἴκων ὡς ἐξ ἀνακοινώσεως προτίμησιν, ἀλλ' εἰς ἅπαντα τὰ ἀκίνητα. (ἀπόφ. Ἀρ. Π. 57 τοῦ 1845).

Σημ. 2. Ἡ καταβολὴ τοῦ τιμήματος διὰ τὸ δικαίωμα τῆς προτιμήσεως γίνεται παρὰ τῷ γραμματεῖ τῶν πρωτοδικῶν. (ἀπόφ. Ἀρ. Π. 114 τοῦ 1847).

Σημ. 3. Ἡ προφώνησις δὲν ἀποδεικνύεται διὰ μαρτύρων (ἀπόφ. Ἀρ. Π. 114 τοῦ 1847).

Σημ. Ὁ ζητῶν δικαιώματι προτιμήσεως κτῆμα, ὀφείλει νὰ καταβάλῃ τὰ ἀναγκαῖα ἔξοδα. Ἀπόφ. πολιτ. Ἀρείου Πάγου 87 τοῦ 1848, ἣν ἐν τῇ λέξει Δ α π α ν ή μ α τ α.

ἢ ἐνοχῆς· ὅτι ὁ ἐνάγων ὤφειλε νὰ ζητήσῃ τὴν δίοδόν του οῦ πωλητοῦ του ὄντος ὑποχρέου νὰ παράσχῃ τοιαύτην, ἀφοῦ α ὁ πωληθεὶς ἀγρὸς εἶχε, πρὶν πωληθῇ, δίοδον, ἐνῷ τοιαύ- ι εἶχε διὰ τοῦ γηπέδου τοῦ ἐναγομένου.

πόφ. 3428 τῆς 15 μαΐου 1845 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

Εἰς τοὺς παραποταμίους γείτονας ἀνήκει τὸ ἐκ τοῦ ποτα- ηματισθὲν γήπεδον (τεμ. 7 § 6 τῶν πανδ. (41, 1)· ὁ δὲ νος τὸ διεκδικούμενον γήπεδον ἔχει δικαίωμα νὰ προτείνῃ ίρχει καὶ ἄλλος παρὰ τοὺς ἐνάγοντας γείτονας γείτων. Ὅρα ωσις.

όφ. Ἀρείου Πάγου 66 τῆς 29 ἰουλίου 1848.

. Γαῖαι μὴ ἀποτελοῦσαι λίμνην ἢ ἕλος πρoερχόμενον ἐκ τῶν ν τῆς Κοπαΐδος λίμνης, ἀλλὰ βρεχόμενον διὰ τῶν ὑδάτων ιντος δι' αὐτῶν τῶν γαιῶν ποταμοῦ Κηφισσοῦ, καὶ μὴ οὖσα ι τῆς καταλειφθείσης κοίτης τοῦ μνησθέντος ποταμοῦ, ἀπο- εῖσαι ἅμα οὗτος ἀπεσύρθη ἐκεῖθεν, ἀνήκουσιν ἀποκλειστικῶς ς κυρίους τῶν παρακειμένων κτημάτων, διότι, κατὰ τὸ τεμ. τῶν πανδεκ. (41, 1) τὸ δικαίωμα τῆς προσαυξήσεως, ὅπερ νει χώραν ἐπὶ ποταμοῖς, ὅταν οὗτοι ἐγκαταλίπουν τὴν κοίτην αὶ λάβωσιν ἄλλην ἀλλαχοῦ, χαίρουν ὅλοι οἱ κύριοι τῶν παρα- ων γαιῶν ἀναλόγως τοῦ ποσοῦ τῆς ἰδιοκτησίας των.

πόφ. Ἀρείου Πάγου 129 τῆς 16 ἰουλίου 1848.

ι. Περὶ τῶν εἰς γείτονας ἐπιδόσεων τῶν δικογράφων θέλει ιόγος ἐν τῇ λέξει *Ἐπίδοσις*.

ΙΚΑΙ ΑΡΧΑΙ· ἡ παράβασις αὐτῶν δίδει χώραν εἰς ἀναίρεσιν; ὅρα τὴν λέξ. Ἀναίρεσις

ΝΗΣΙΣ· ὅρα Βιώσιμον.

Ἡ παράλειψις τῆς σημειώσεως αὐτῆς εἰς τὴν ἐτυμηγο- ρίαν δὲν εἶναι λόγος ἀναιρέσεως. (ἀπόφ. ποιν. Ἀρείου Πάγου ρμγ'. τοῦ 1837).

ΟΥΣΙΑ (1)· ὅρα τὴν λέξιν Βουλή.

1. Ἡ κυβέρνησις (πρὸ τῆς ἐλεύσεως τοῦ Βασιλέως) ἠδύνατο

(1) Ὅρα τὴν λέξ. Αποζημίωσις σελ. 164 (§ 80).

καὶ ἐναντίον τῆς γνωμοδοτήσεως τῆς γερουσίας νὰ ἐκτελέσῃ τὰ παρ' αὐτῆς ψηφισθέντα· ἑπομένως αἱ ἀπὸ 25 ἰουνίου 1830 ὑπ' ἀριθ. 2663 καὶ ἡ ἀπὸ 13 μαρτίου 1831 ὑπ' ἀριθ. 3384 ἐγκύκλιοι τοῦ κυβερνήτου ἴσχυον, καί τοι μὴ γνωμοδοτησάσης τῆς Γερουσίας [1]. Ἀπόφ. πολιτ. Ἀρείου Πάγου τοῦ 1845.

§ 2. Ἡ βουλὴ ἔχει δικαίωμα νὰ ἐξετάσῃ ἄν τις διορισθεὶς γερουσιαστὴς, ἔχῃ τὰ ἀπαιτούμενα προσόντα; ὅρα τὴν περὶ τούτου διατριβὴν εἰς τὴν ἐφημερίδα τῆς Ἀθηνᾶς (φύλλ. 1460).

ΓΗ.

Μεταπώλησις πραγματ. διὰ γῆς· ὅρα τὴν λέξιν *Ἀγώγιμα*.

ΓΗΠΕΔΑ ΠΑΤΡΩΝ· ὅρα τὴν ἑπομ. λέξιν Γήπεδα (2).

Αἱ περὶ κυριότητος τῶν ἐν Πάτραις γηπέδων διαφοραὶ αἱ πηγάζουσαι ἐκ τῆς διαγραφῆς τοῦ σχεδίου τῆς πόλεως ὑπάγονται εἰς τὰ πολιτικὰ δικαστήρια; ὅρα τὴν 285 ἀπόφ. τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν, κατὰ τὴν ὁποίαν αἱ δίκαι αὗται ὑπάγονται εἰς τὰ πρακτικὰ δικαστήρια· τὸ δὲ ἀπὸ 3 δεκεμβρίου 1830 διάταγμα τοῦ Κυβερνήτου δὲν ἐννόησε νὰ προσδιορίσῃ ἁπλῶς τὴν ἁρμοδιότητα τῆς ἀρχῆς, ἀλλὰ ν' ἀποδείξῃ εἰς τὴν διορισθεῖσαν ἐπιτροπὴν ὅτι αἱ περὶ ὧν ὁ λόγος διαφοραὶ δὲν ὑπάγονται εἰς αὐτήν.

Βλ. ἐν τῷ Εὑρετ. τὴν λέξ. *Ἁρμοδ. πολιτ. ἐν γένει* σελ. 386

ΓΗΠΕΔΑ (3).

ὅρα τὰς λέξεις 1) *Ἀποζημίωσις* σελ. 293 ἑπ.—2) *Σχέδια πόλεων*.—3) *Ἀρχαιότητες* (ὅπου οἱ νόμοι οἱ περὶ τῶν σχεδίων τῶν πόλεων)—4) *Ἁρμοδιότης πολιτ. ἐν γένει* § 181.

---

[1] Αἱ ἐγκύκλιοι αὗται ἀφορῶσι τὰς κατὰ τὰς ὁδοὺς πραττομένας λῃστείας.

[2] Περὶ τῶν γηπέδων τῶν Πατρῶν ὅρα τὸ φύλλον 23 τῆς ἐφημ. τῆς κυβερνήσεως (ἔτους 1849),

[3] Σημ. 1. Τὸ τεμ. 1, § 3 τοῦ Β. 43 τίτ. 10 καὶ τὸ ἐν ἀρχῇ τεμ. 3 τοῦ αὐτοῦ βιβλ. τιτλ. 11 τῶν πανδεκτῶν διατάσσει ὅ,τι καὶ τὸ ἀπὸ 12 φευρ. 1836 διατ. περὶ ἀποζημιώσεων.—ἀπόφ. 3145 τῆς 26 ὀκτωβρ. 1844 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

Σημ. 2· Ἡ διάταξις τοῦ § 28 τοῦ τίτλ. 4 βιβλ. 2 τῆς ἑξαβίβλ. τοῦ Ἀρμεν. ἀφορᾷ ἀντικείμενον ἀναγόμενον εἰς τοὺς περὶ τῶν σχεδίων τῶν πόλεων κανονισμοὺς, καὶ σιωπηλῶς κατηργήθη διὰ τῆς παραδοχῆς νέων σχεδίων.

Ἀπόφ. 261 τοῦ 1838 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφετῶν. [Νομικ. σελ. 3662].

Σημ. 3. Κατὰ τὸ 3 ἄρθρ. τῆς πολιτ. δικονομίας ἀπὸ τὴν ἁρμοδιότητα τῶν πολιτ. δικαστηρίων ἐξαιροῦνται μόνα ἐκεῖνα τὰ ἀντικείμενα, τὰ ὁποῖα

Πίναξ λεκτικός.

ρος νόμος προσδιώρισεν ὅτι πρέπει ν' ἀποφασίζωνται παρὰ τῶν :. ἀρχῶν· τὰ δὲ ἀφορῶντα τὸν κανονισμὸν καὶ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ) τῆς Λαμίας ὑπάγονται εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τῶν διοικητικῶν ' αἱ διαφοραὶ ὅμως, ὅσαι τυχὸν γεννῶνται μεταξὺ τῶν ἐντὸς τοῦ σχε- ῆς πόλεως ἐκείνης οἰκοδομούντων καὶ τῶν γειτόνων, ἔχουσαι ἀντι- ον πραγματικὸν ἢ νομιζομένην προσβολὴν ἰδιοκτησίας, πρέπει νὰ ονται ἀπὸ τὰ πολιτ. δικαστήρια.

.πόφ. πολιτ. Ἀρ. Πάγου 13 τοῦ 1844, ἣν ὅρα ἐν τῇ λέξει Ἀ ρ- π ο λ ι τ. ἐ ν γ έ ν ε ι. § 8.

ι. 4. Ὑπάγονται εἰς ἔφεσιν αἱ τῶν πρωτοδικείων ἀποφάσεις, εἰς τὰς ; πρόκειται περὶ τῆς ἐκτιμήσεως τῶν τεμαχίων, τὰ ὁποῖα παραχω- ι εἰς ἄλλους ἰδιοκτήτας.

τόφ « Ἐπειδὴ τὸ 13 ἄρθ. τῆς πολιτ. δικον. καθιερόνει ὡς κανόνα ν τὴν ἀρχὴν τῶν δύω βαθμῶν τῆς δικαιοδοσίας, ἐκ δὲ τοῦ γενικοῦ) κανόνος ἕπεται ὅτι καθεὶς ἔχει τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ μεταχειρίζεται σον τῆς ἐφέσεως κατὰ παντὸς εἴδους ἀποφάσεων ἐκδεδομένων εἰς ον δικαιοδοσίας βαθμὸν, ὁσάκις εἰδικὸς νόμος δὲν τὸ ἀπαγορεύει ῥητῶς· ὲ τοῦ προκειμένου τὸ ἀπὸ 13 νοεμβρίου 1836 διάταγμα, τὸ ὁποῖον :πέμπει εἰς τὰ δικαστήρια τὰς περὶ ὧν διαλαμβάνει ὑποθέσεις, δὲν

Περίληψις.

§ 1. Ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ σχεδίου τῶν πόλεων ὑπάγεται εἰς τὰς δικαστικὰς ἀρχάς.
§ 2. Ἡ μεταξὺ τῆς κυβερνήσεως καὶ τοῦ δήμου Ἀθηνῶν συνθήκη ἔχει ἰσχύν;
§ 3. Ἀπαιτεῖται ἡ δημοσίευσις τοῦ σχεδίου τῆς πόλεως καὶ τὸ ἐγκρίνον αὐτὸ διάταγμα;
§ 4. Διαφοραὶ μεταξὺ τῶν οἰκοδομούντων καὶ τῶν γειτόνων ὑπάγονται εἰς τὰ τακτικὰ δικαστήρια. Ὡσαύτως καὶ αἱ πηγάζουσαι ἀπὸ τὰ διατ· τῆς 9 ἀπριλ. καὶ 12 νοεμβρ. 1836 διαφοραί.
§ 5. Τὰ δικαστήρια δύνανται νὰ ἐκτιμῶσι τὰς δικαστικὰς πράξεις;
§ 6. Ἡ ἀποζημίωσις δίδεται εἰς τὸν ἰδιοκτήτην ἢ εἰς τὸν κάτοχον;
§ 7. Ὡσαύτως.
§ 8. Προικῶα κτήματα.
§ 9. Κτήματα, ἐφ' ὧν ὑπάρχουν ἀρχαιότητες.
§ 10. Ὡσαύτως,
§ 11. Οἰκόπεδα, ἐφ' ὧν κεῖνται ἀρχαιότητες.
§ 12. Ὁ δῆμος τῶν Ἀθηνῶν καὶ ὄχι ἡ κοινότης ἀποζημιόνει.
§ 13. Ὁ δῆμος τῶν Ἀθηνῶν δὲν ἀποζημιόνει διὰ τὰς πλατείας τὰς μὴ διαλαμβανομένας εἰς τὴν συμφωνίαν τὴν μεταξὺ κυβερνήσεως καὶ αὐτοῦ.
§ 14. Τὸ δημόσιον ἀποζημιόνει διὰ τὰ οἰκόπεδα, τὰ ὁποῖα περιληφθήσονται εἰς τὸν ναὸν τῆς Σωτῆρος.
§ 15. Τίς ἀποζημιόνει διὰ τὰ οἰκόπεδα, ἅτινα χρησιμεύουν εἰς τὸ Πανεπιστήμιον;
§ 16. Ὁμοίως.
§ 17. Ἀνακτορικὰ ἱπποστάσια. Νομισματοκοπεῖον.
§ 18. Ἀνάκτορα· κῆποι.
§ 19. Γήπεδα καταληφθέντα ἀπὸ τὴν ὁδὸν τοῦ Αἰόλου· οἱ γείτονες ἀποζημιόνουν ὅταν ἑκάτεροι οἱ γείτονες ἐξέλιπον.
§ 20. Ἡ ἐκτίμησις τοῦ ἐπιδίκου τεμαχίου κατὰ ποίας τιμὰς πρέπει νὰ γίνηται;
§ 21. Πότε ἀναφύεται τὸ πρὸς ἀποζημίωσιν δικαίωμα;
§ 22. Πότε τὰ τεμάχια μεταβαίνουν εἰς τὴν κατοχὴν τῶν γειτόνων;
§ 23. Δίδονται τόκοι ἐπὶ τοῦ ποσοῦ τῆς ἀποζημιώσεως;

ἀπηγόρευσε ῥητῶς τὸ μέσον τῆς ἐφέσεως κατὰ τῶν ἐπὶ τῶν τοιούτου εἴδους ὑποθέσεων ἐκκλητῶς ἐκδεδομένων ἀποφάσεων, ἡ δὲ ὑπ' ἀριθ. 2114 ἀπόφασις τῶν ἐν Ἀθήναις πρωτοδικῶν, καθ' ἧς ἔγεινεν ἔφεσις εἰς τὸ ἐν Ἀθήναις δικαστήρ. τῶν ἐφετῶν, ἦτο, κατὰ τὴν ῥητὴν τοῦ νόμου διάταξιν, ἐφέσιμος, διότι τὸ ἀντικείμενον αὐτῆς ὑπερβαίνει τὰς 500 δραχ. ἑπομένως τὸ δικαστήριον τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν, κηρύξαν ἑαυτὸ ἀναρμόδιον νὰ δικάσῃ ἐπὶ ὑποθέσεως ὑπαγομένης κατὰ τὸν νόμον εἰς ἔφεσιν, παρεβίασε τὴν γενικὴν περὶ τῶν δύο βαθμῶν τῆς δικαιοδοσίας ἀρχήν. »

Ἀπόφ. πολιτ. Ἀρ. Π. 217 τοῦ 1838.

Ἀπὸ πότε χορηγοῦνται τόκοι;
Ἀποσπάσματα τοῦ σχεδίου τῆς πόλεως ἀποτελοῦν ἀπόδειξιν;
Ἀφαίρεσις οἰκοπέδων παρέχει ἀφορμὴν εἰς τὴν περὶ διαταράξεως καὶ ἐγκαταστάσεως ἀγωγήν.
Οἱ πωλοῦντες γήπεδα ἀποζημιόνουν τοὺς ἀγοραστάς.
Ὡσαύτως.—Προσωπικὴ κράτησις.
Οἱ γείτονες διὰ ποῖα ἀντικείμενα ἀποζημιόνουν;
Ἡ τιμὴ τῶν γηπέδων προσδιορίζεται ὑπὸ πραγματογνωμόνων.
Ὑπὸ ποίων διορίζονται οἱ πραγματογνώμονες;
Οὗτοι πρέπει νά καταμετροῦν τὸ οἰκόπεδον.
Ἔκθεσις πραγματογνωμόνων.
Ἀκυρότης τῆς ἐκθέσεως αὐτῶν.
Ἡ ἀπόφασις, δι' ἧς κηρύττεται ἐκτελεστὴ ἡ ἔκθεσις τῶν πραγματογνωμόνων, ἀνακόπτεται;
Ἀποζημίωσις διὰ τὰ ἐν Πειραιεῖ οἰκόπεδα.
Ὁ κτήτωρ πρέπει νὰ συμμορφωθῇ μὲ κανονισμὸν μὴ ὑπάρχοντα;
Ὀφείλεται ἀποζημίωσις διὰ τὴν περίπτωσιν οἰκοδομῆς, ὅταν γίνεται διὰ δημοσίαν ὠφέλειαν.
Μεσότοιχος.
Παραβάσεις τῶν περὶ οἰκοδομῆς συμφωνιῶν.
Δουλεῖαι.
Διανομαὶ κληρονομικῶν κτημάτων.
Ἀπόπατοι.
Ἀπόπατοι.
Παραγραφαί.

Ἡ διαγραφὴ τοῦ σχεδίου τῆς πόλεως καὶ ἡ ἐφαρμογὴ ὑπάγονται εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῶν διοικητικῶν ἀρχῶν. (ὅρα τεθέντα ἐν τῷ § 181 τῆς λέξεως *Ἁρμοδ. πολιτ. ἐν γένει*).

. Ἡ ἀπὸ 10/20 δεκεμβρ. 1833 συνθήκη [1] μεταξὺ τῆς ...ήσεως καὶ τοῦ δήμου Ἀθηνῶν ἔχει νόμου ἰσχύν; ὄχι, ὡς ...ιοσιευθεῖσα· —ἀπόφ. Ἀρ. Πάγου 53 τοῦ 1845, ἣν βλέπε ...ύρετ. λεξ. *Ἀποζημίωσις* σελ. 293.
...ἄλλης ἀποφάσεως ὁ Ἄρειος Πάγος (ἣν βλέπε αὐτόθι) εἶπεν, ...συνθήκη αὕτη φέρει χαρακτῆρα συμβολαίου, καὶ ὅτι δὲν ...ίνει εἰς τὴν ἑρμηνείαν της.

. Τὸ σχέδιον τῆς πόλεως Ἀθηνῶν καὶ τὸ ἐγκρίνον αὐτὸ ...μα μὴ ἀφορῶντα γενικὰ συμφέροντα, εἶναι ὑποχρεωτικὰ ...νωστο-ποιηθῶσιν εἰς τὸν δῆμον, καὶ ἂν δὲν ἐδημοσιεύθησαν ...ῆς ἐφημερίδος τῆς κυβερνήσεως [2].

Ὅρα κατωτ. § 18.
Ὅρα Εὑρετ. λέξ. 1) Δημοσίευσις.—2) Νόμος.

'Απόφ. 5063 τῆς 3 νοεμβρίου 1848 ⎫
'Απόφ. 5101 τῆς 13 νοεμβρίου 1848 ⎬ τῶν ἐν 'Αθήναις ἐφετῶν.
'Απόφ. 5290 [1] ⎭

Παρατηρῶ ἐνταῦθα α') ὅτι ὁ Ἄρειος Πάγος ἀπεφάσισεν (ἀπόφ. 54 καὶ 81 τοῦ 1845, ἃς ὅρα ἐν Εὑρετ. λέξ. ἀποζημίωσις σ. 294) ὅτι ἐκ τῆς δημοσιεύσεως τῶν διαταγμάτων, ἅτινα ἀφορῶσι τὸν τρόπον τῆς ἐκτελέσεως τοῦ σχεδίου τῆς πόλεως 'Αθηνῶν, δὲν ἕπεται ὅτι εἶναι γνωστὸν καὶ τὸ σχέδιον αὐτό.—β') ὅτι τὸ αὐτὸ δικαστήριον εἶπε διὰ τῆς 145 τοῦ 1845 ἀποφάσεώς του (ὅρα Εὑρετ. λέξ. *'Αρμοδ. πολιτ.* σελ, 345) ὅτι τὸ σχέδιον τῆς πόλεως Ἀθηνῶν, μὴ ἔχον ἀφ' ἑαυτοῦ χαρακτῆρα νόμου, διατάγματος, διατάξεως ἢ διακηρύξεως, δὲν ἀπαιτεῖτο νὰ δημοσιευθῇ.

§ 4. Αἱ διαφοραί, ὅσαι γεννῶνται μεταξὺ τῶν ἐντὸς τοῦ σχεδίου τῆς πόλεως οἰκοδομούντων καὶ τῶν γειτόνων, ἔχουσαι ἀντικείμενον προσβολὴν ἰδιοκτησίας ὑπάγονται εἰς τὰ τακτικὰ δικαστήρια· (Εὑρετ. λέξ. *'Αρμοδ. πολιτικὴ* § 180).

§ 5. Διαφοραὶ ἀναφυόμεναι ἐξ ἀντικειμένων ἀναφερομένων εἰς τὰ διατάγματα τῆς 9 ἀπριλίου καὶ 12 νοεμβρ. 1836 περὶ οἰκοδομῶν, ὑπάγονται εἰς τὰ τακτικὰ δικαστήρια, ὡς ἀφορῶσαι δικαιώματα καὶ ὑποχρεώσεις τῶν ἐν Ἀθήναις ἰδιοκτήτων οἰκιῶν (αὐτ. § 183) [2].

§ 6. Ὅταν τὰ δικαστήρια δικάζωσι περὶ ἀποζημιώσεως, πηγαζούσης ἐκ τῆς ἀποστερήσεως τῆς ἰδιοκτησίας τινὸς διὰ δημοσίαν ἀνάγκην, εἶναι ἁρμόδια νὰ ἐκτιμήσωσι καὶ τὰς περιτρεφομένας εἰς τὴν ὑπόθεσιν διοικητικὰς πράξεις· [3] (ἀπόφ. 5059 τοῦ 1844 τῶν ἐν 'Αθήναις ἐφετῶν).

---

[1] Τὸ σχέδιον τῆς πόλεως 'Αθηνῶν, μὴ ἔχον ἀφ' ἑαυτοῦ χαρακτῆρα νόμου, διατάξεως, ἢ διακηρύξεως, δὲν ἦτο δημοσιευτέον, καθὼς καὶ τὸ ἐπικυροῦν αὐτὸ διάταγμα, καθότι τὰ ἀπὸ 9 ἀπριλίου καὶ 12 νοεμβρ. 1836 διατάγματα, δημοσιευθέντα προσηκόντως καὶ διατάττοντα τὰ περὶ ἐκτελέσεως τοῦ σχεδίου αὐτοῦ, δίδουν κῦρος εἰς αὐτό, καὶ κανονίζουσι τὰς ὑποχρεώσεις τοῦ δήμου 'Αθηνῶν.
'Απόφ. 5290 τοῦ 1849 τῶν ἐν 'Αθήναις ἐφετῶν.

[2] Σημ. Ἡ παρὰ τοῦ ἄρθ. 21 τοῦ ἀπὸ 12 νοεμβρ. 1836 διατάγματος ὁριζομένη ἐπιτροπὴ ἔχουσα ἰδίως ἀντικείμενον τὴν ἔρευναν καὶ πρόληψιν τοῦ ἐκ τῶν καπνοδόχων προκύπτοντος κινδύνου, δὲν ἔχει ἀποκλειστικὴν ἁρμοδιότητα ν' ἀποφασίζῃ καὶ τὰς μεταξὺ γειτόνων ἀναφυομένας διαφοράς, καὶ μάλιστα ὅταν αὗται στηρίζωνται εἰς συμβόλαια, ὥστε ν' ἀποκλείηται ἡ ἁρμοδιότης τῶν τακτικῶν δικ. (ἀπόφ. 5271 τῶν ἐν 'Αθ. ἐφετῶν).

[3] Ὅρα τὰς λέξεις 1) Διοικητ. ἁρμοδιότης. 2) Ἔγγραφα.

Τὰ περὶ ἐκτελέσεως τοῦ σχεδίου τῆς πόλεως διατάγματα, ...νίζοντα τὸν τρόπον τῆς ἀποζημιώσεως τῶν στερουμένων ...ιοκτησίας των συνεπείᾳ ἀνοίξεως ὁδοῦ τινός, ὑποθέτουν ...βήτητον τὴν ἀφαιρουμένην ἰδιοκτησίαν. Δὲν ἀπαγορεύουν δὲ ...ώπιον τῶν τακτικῶν δικαστηρίων προσφυγὴν τῶν στερηθέν...ς ἰδιοκτησίας των, ὅταν ἀμφισβητῆται αὐτὸ τὸ δικαίωμα ...ιοκτησίας, ἵνα ἀναγνωρισθῇ τοῦτο καὶ προσδιορισθῇ τὸ ἀπο... ποσὸν τῆς ἀποζημιώσεως κατὰ τοὺς γενικοὺς περὶ ἐκτιμή... κανόνας. (ἀπόφ 5115 τῆς 18 νοεμβρίου 1848 τῶν ἐν Ἀθήν... ...ν).

...μ. « Διὰ νὰ ἔχῃ τις δικαίωμα πρὸς ἀποζημίωσιν ἕνεκα γηπέδου, τὸ ...ν τοῦ ἀφαιρεῖται πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ σχεδίου τῆς πόλεως, ἀπαιτεῖ ...ναι κύριος αὐτοῦ, ἢ ἀρκεῖ νὰ ἦναι ἁπλῶς κάτοχος; »

...δικαστ. τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν ἀπεφήνατο ὅτι πρέπει νὰ ἦναι ...ς. Περὶ τούτου σιωπηρῶς μὲν ἀποφαίνεται ἡ ὑπ' ἀριθ. 5290 ἀπόφ. ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν, ἡ δὲ ὑπ' ἀριθ. 5603 ἀπόφ. τοῦ αὐτοῦ δικαστ. ...άζεται οὕτως.

...« Ἐπειδὴ ἡ ἀποζημίωσις εἶναι ἀνόρθωσις τῆς ζημίας, τὴν ὁ...αν ἔπαθέ τις καὶ τὸ ἀντάξιον τοῦ ἀπολυθεσέντος δικαιώ...τος· ἑπομένως ἀποζημίωσιν δικαιοῦται ν' ἀπαιτήσῃ μόνον ...οστὰς ζημίαν καὶ δι' ἣν μόνον ζημίαν ὑπέστη, ὥστε ἡ ζημία ...ναι ἡ βάσις καὶ ἡ πηγὴ τῆς πρὸς ἀπαίτησιν ἀποζημιώ...ως· τὸ δικαίωμα δὲ ἀμφισβητούμενον πρέπει ν' ἀποδεικνύε...ι παρὰ τοῦ ἐπικαλουμένου τὴν ἀποζημίωσιν διαδίκου· δι' ὁ...οιον δὲ ἀπολεσθὲν δικαίωμα, ἤτοι ζημίαν, ἀπαιτεῖ τις ἀπο...ημίωσιν, τοῦτο, ὡς τὴν βάσιν τῆς ἀπαιτήσεώς του, ἀμφισβη...ούμενον πρέπει ν' ἀποδεικνύῃ. Ὅθεν ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ὁ ...φεσίβλητος ἰσχυρισθεὶς διὰ τῆς ἀγωγῆς του ὅτι ἀφῄρεσεν ἡ ...λατεία τῶν ἀνακτόρων γήπεδον ἀνῆκον εἰς αὐτὸν καὶ ὅτι οὐδεὶς ...στερεῖται κατὰ νόμον τῆς ἰδιοκτησίας του ἄνευ προηγουμένης ἀποζημιώσεως, καὶ ζητήσας ἀποζημίωσιν διὰ τοῦτο, ἐπεκαλέσθη ὡς ζημίαν, ἤτοι ὡς *βάσιν τῆς ἀγωγῆς του*, τὸ ἀπολεσθὲν δικαίωμα τῆς ἰδιοκτησίας, καὶ οὐχὶ τὸ τῆς διακατοχῆς· ἄρα τοῦτο τὸ δικαίωμα καὶ ὄχι ἡ διακατοχὴ ἀμφισβητηθὲν ἔπρεπε νὰ γείνῃ ἀντικείμενον ἀποδείξεως, καθόσον ἄλλη ἁρμόζει ἀποζημίωσις εἰς τὴν ἀπολεσθεῖσαν ἰδιοκτησίαν καὶ ἄλλη εἰς τὴν ἀπολεσθεῖσαν νομήν. Ἑπομένως τὸ πρωτοδικεῖον διὰ τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεώς του συγχωρῆσαν ἁπλῶς τῆς νομῆς τὴν ἀπόδειξιν καὶ σιωπηρῶς ἀνακαλέσαν τὴν προγενεστέραν ἀπόφασίν του, δι' ἧς διετάχθη τῆς ἰδιοκτησίας ἡ ἀπόδειξις, ἐδίκασεν ἐσφαλμένως. »

Ἀπόφ. 5603 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν τῆς 26 ἀπρλ. 1849.

§ 8. Τὸ ἀπὸ 12 νοεμβρ. 1836 διάταγμα περὶ ῥυμοτομίας ἐτροπολόγησε τὰς περὶ ἀναπαλλοτριώτου τῶν προικώων κτημάτων διατάξεις. (ἀπόφ. 3331 τοῦ 1845 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν).

§ 9. *Ἀρχαιότ.* Ἔχει δικαίωμα ἀποζημιώσεως ἐκεῖνος, εἰς τοῦ ὁποίου τὸ κτῆμα εὑρίσκονται ἀρχαιότητες, ἡ ἐλευθέρα χρῆσις τῶν ὁποίων τοῦ ἀπαγορεύεται; Ὄχι, κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 4728 ἀπόφ. τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν, φέρουσαν: Ἐπειδή, κατὰ τὸ ἄρθρ. 61 τοῦ ἀπὸ 10/22 μαΐου 1834 περὶ ἀρχαιοτήτων Διατάγμ. ὅλαι αἱ ἐντὸς τῆς Ἑλλάδος ἀρχαιότητες, ὡς ἔργα τῶν προγόνων τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, θεωροῦνται ὡς κτῆμα ἐθνικὸν ὅλων ἐν γένει τῶν Ἑλλήνων· κατὰ δὲ τὸ ἄρθρ. 84 τοῦ αὐτοῦ διατάγματος, ἰδιῶται ἔχοντες μεμονωμένας Ἑλληνικὰς ἀρχαιότητας ἢ συλλογὰς αὐτῶν, ἢ ἰδιοκτησίας, ἐπὶ τῶν ὁποίων εὑρίσκονται τοιαῦται, θεωροῦνται, κατὰ τὸ ἄρθρ. 61 καὶ μερικωτέρως κατὰ τοὺς ὅρους τῶν ἄρθρ. 64, 65 καὶ 80, ὡς κεκτημένοι Ἑλληνικὰ ἐθνικὰ δικαιώματα· ἑπομένως πᾶσα ἐν γνώσει φθορὰ ἢ βλάβη αὐτῶν τοῖς ἀπαγορεύεται.

«Ἐπειδὴ διὰ τῆς εἰρημένης ἐκθέσεως τῶν πραγματογνωμόνων, ἥτις κατὰ τὸ ἄρθρ. 298 τῆς πολιτ. δικονομίας συνταχθεῖσα κατὰ τοὺς διαγεγραμμένους τύπους εἶναι ὑποχρεωτικὴ διὰ τὰ δικαστήρια καὶ ἀποτελεῖ τελείαν ἀπόδειξιν, ἀποδεικνύεται ὅτι οἱ ἐντῷ περὶ οὗ πρόκειται γηπέδῳ τοῦ ἐκκαλοῦντος κείμενοι βράχοι εἰσὶν αὐτοὶ καθ' ἑαυτοὺς ἀρχαῖον μνημεῖον ὡς ἀνήκοντες εἰς τὸν Ἄρειον Πάγον, καθὸ συνεχόμενοι μετ' αὐτοῦ, καὶ ἀποτελοῦντες ἕνεκα τούτου μέρος αὐτοῦ· ἑπομένως, κατὰ τὰς ἀνωτέρω διατάξεις τοῦ μνημονευθέντος διατάγματος, τὸ γήπεδον τοῦτο, ἂν καὶ ἦναι ἰδιοκτησία τοῦ ἐκκαλοῦντος, ἀλλ' εὑρισκομένων ἐπ' αὐτοῦ τῶν ἀνωτέρω ἀποδειχθεισῶν ἀρχαιοτήτων, ὁ ἰδιοκτήτης οὗτος, ἤτοι ὁ ἐκκαλῶν, θεωρεῖται ὡς κεκτημένος ἐθνικὸν κτῆμα, καὶ ἑπομένως πᾶσα ἐν γένει φθορὰ ἢ βλάβη αὐτῶν τοῦ ἀπαγορεύεται. Κατ' ἀναγκαίαν δὲ συνέπειαν οὐδὲ δικαίωμα ἀγωγῆς περὶ ἀποζημιώσεως δύναται νὰ ἔχῃ κατὰ τοῦ δημοσίου ἕνεκα ὁποιασδήποτε παρ' αὐτοῦ ἐντὸς τοῦ νόμου παρεμποδίσεως τῆς ἐλευθέρας χρήσεως αὐτῶν, καὶ ἑπομένως οὐδ' ἕνεκα τῆς παρὰ τοῦ ἐφόρου τῶν ἀρχαιοτήτων τυχὸν γενομένης παρεμποδίσεως τῆς παρ' αὐτοῦ ἐπιχειρισθείσης διὰ λιθοτόμων λατομίας, ὡς ἰσχυρίζεται διὰ τῆς ἀγωγῆς του, καθότι ὁ ἔφορος οὗτος ἐνήργησε τὴν πραγματοποίησιν ταύτην δυνάμει τοῦ εἰρημένου Β. Διατάγματος ἐντὸς τῶν ὁρίων τῶν καθηκόντων του (ἄρθ. 48 τοῦ αὐτοῦ διατάγματος)· ὡς καὶ ἂν τυχὸν ἐβλάφθησαν ὡς ἐκ τούτου τὰ ἰδιωτικά του συμφέροντα, τοιαύτη βλάβη δὲν παρέχει

καίωμα ἰδιωτικῶν ἀπαιτήσεων κττὰ τοῦ δημοσίου, τὸ ἐν ἔπραξεν ἄλλο εἰμὴ νὰ ἐνεργήσῃ τὰ δικαιώματά του.

δὴ εἶναι μὲν ἀληθὲς ὅτι κατὰ τὸ ἄρθρ. 12 τοῦ ἤδη ἐν συντάγμ. οὐδεὶς ἀφαιρεῖται τὴν ἰδιοκτησίαν του, εἰμὴ διὰ κν ἀνάγκην καὶ μετὰ προηγουμένην ἀποζημίωσιν, ἀλλ' ἡ ις αὕτη εἶναι μεταγενεστέρα τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος διατάγμ. κράτος τοῦ ὁποίου ἔλαβε χώραν ἡ παρεμπόδισις καὶ ἀφαί- ῆς ἐλευθέρας χρήσεως τῶν ἐπὶ τοῦ προκειμένου γηπέδου ἀρ- μνημείων, καὶ δὲν δύναται νὰ ἔχῃ ὀπισθενεργὸν δύναμιν ὥςε κλείψῃ ἀποκτημένα δικαιώματα τοῦ δημοσίου ἢ νὰ χορηγήσῃ ἐν ἐκκαλοῦντα δικαίωμα ἰδιωτικῶν ἀπαιτήσεων κατ' αὐτοῦ, ἐν ἄλλως θεωρηθῇ τὸ εἰρημένον διάταγμα ὡς κατηργημένον κει τοῦ 103 ἄρθρ. τοῦ συντάγματος, ὡς ὁ ἐκκαλῶν διατείνε- ἑπομένως οὐδὲ ἀπαίτησιν τινα ἰδιωτικὴν, δυνάμει προϋπάρ- ος νόμου περὶ ἀποκτηθέντων ἤδη δικαίων δύναται νὰ ἔχῃ ὁ ἐκ- ῶν κατὰ τοῦ δημοσίου ἕνεκα τῆς παρ' αὐτοῦ διὰ δημοσίαν ἀνάγ- παρεμποδίσεως τῆς χρήσεως τῶν ἐν τῷ εἰρημένῳ γηπέδῳ μείων.» — Πρβ. τὴν λέξ. *Ἀρχή*. § 4 καὶ κατωτ. § 11.

Ἀπόφ. 4728 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν τῆς 13 μαρτίου 1848.

§ 10. *Πλατεῖαι*. Κατὰ τὰ ἄρθ. 17 καὶ 18 τοῦ περὶ δήμων νόμου, ὶ τὰ περὶ ἐκτελέσεως τοῦ σχεδίου τῆς πόλεως Ἀθηνῶν διατάγμ. ὁδοὶ καὶ πλατεῖαι, αἱ ὡς τοιαῦται ὁρισθεῖσαι διὰ τοῦ σχεδίου ῆς πόλεως, ἀνήκουν εἰς τὸν δῆμον, καὶ ἑπομένως ῥητῶς ὡς κύριος ῆς πλατείας, εἶναι ὑπόχρεως πρὸς ἀποζημίωσιν διὰ τὸ οἰκόπεδον ὁ ἀφαιρεθὲν ὑπὸ τῆς παρακειμένης ὁδοῦ, ἀλλὰ μέχρι τοῦ ἡμίσεως ὐτῆς.

Ἡ πλατεῖα δὲν παύει νὰ ἦναι δημοτικὴ ἰδιοκτησία ἐκ τοῦ ὅτι ἡ κυβέρνησις ἔχει σκοπὸν νὰ ἐνεργήσῃ ἐντὸς αὐτῆς ἀνασκαφὰς πρὸς ἀνεύρεσιν ἀρχαιοτήτων, ἢ ἐκ τοῦ ὅτι ἀνήγειρε δημόσιον κατάστημα.

Ἀπόφ. 5063 τῆς 3 νοεμβρ.
Ἀπόφ. 5101 τῆς 13 νοεμβρ. } τοῦ 1848 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.
Ἀπόφ. 5100

Σημειωτέον, 1) ὅτι ἐκ τῶν ὑπ' ἀριθ. 4380, 4978, 4979 ἀποφάσεων τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν προκύπτει σιωπηρῶς, ὅτι τὸ δικαστήριον αὐτὸ ἐθεώρησε τὸ δημόσιον ὑπόχρεων πρὸς ἀποζημίωσιν διὰ τὰ οἰκόπεδα, ἐφ' ὧν πρόκειται νὰ γίνῃ ἀνασκαφή. Διὰ δὲ τῆς ἀποφάσεώς του τῆς ἐκδοθείσης ἐπὶ τῆς ἀγωγῆς κατὰ τοῦ δημοσίου τοῦ Κ. Καλογερᾶ κατεδίκασε τὸ δημόσιον ν' ἀποζημιώσῃ αὐτὸν, τὸ οἰκόπεδον τοῦ ὁποίου ἔκειτο εἰς πλατεῖαν ὡρισμένην πρὸς ἀνασκαφήν.

Σημ. 2. Αἱ ὁδοὶ καὶ αἱ πλατεῖαι τῶν πόλεων, κατὰ τὸν περὶ δήμων νόμον, εἶναι δημοτικαί· ὥστε ἐὰν ὁ νόμος ἐσιώπα, ὁ δῆμος ὤφειλε ν'ἀποζημιώνῃ τοὺς ἰδιοκτήτας τῶν ἀφαιρουμένων γηπέδων, διότι ὁ δῆμος ἀποκτᾷ τὴν κυριότητα αὐτῶν, ἀλλ' ὁ νόμος λαβὼν ὑπ' ὄψιν ὅτι ἐκ τῆς ἀνοίξεως τῶν ὁδῶν καὶ πλατειῶν ὠφελοῦνται οἱ γείτονες, διέταξε διὰ τῶν ἄρθρ. 22, 23, καὶ 24 τοῦ ἀπὸ 12 νοεμβρ. 1836 διατάγμ. ὅτι μόνον οἱ εἰς τὰς ἀγυιὰς (ἤγουν τὰς στενὰς ὁδοὺς) παρακείμενοι γείτονες ἢ ἰδιοκτῆται ὑποβάλλονται εἰς τὴν πλήρη ἀποζημίωσιν τῆς ὅλης ὁδοῦ, ἀλλ' ὅταν ὑπάρχῃ μεγαλήτερον πλάτος (ἤγουν τὰς πλατείας) καὶ εἰς τὴν τότε μόνον σχηματισθεῖσαν πλατεῖαν ὁδὸν τῆς 'Αθηνᾶς, οὗτοι δὲν ἐπιβαρύνονται μὲ ὅλην τὴν ἀποζημίωσιν, ἀλλ' εἰς αὐτὴν συμμετέχει καὶ ὁ δῆμος· ὥστε ἐπὶ ὁδῶν πλατυτέρων τῶν συνήθων ὁδῶν τῆς πόλεως, ἰδίως ἐπὶ ὁδῶν ἐχουσῶν πλάτος ἴσον μὲ τὸ τῆς 'Αθηνᾶς, τοῦ μεσαίου μέρους ἡ ἀποζημίωσις ἐπίκειται εἰς τὸν δῆμον.

Τὸ βουλεβάριον δὲ δὲν εἶναι εἰμὴ μία ἐκ τῶν ὁδῶν τῆς πόλεως. 'Απόφ. 5795 τῆς 11 Ἰουνίου 1849 τῶν ἐν 'Αθήναις ἐφετῶν.

§ 11. Διὰ τὰ πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ σχεδίου τῆς πόλεως 'Αθηνῶν ἀφαιρούμενα γήπεδα ἐκ τοῦ σχηματισμοῦ πλατείας τινὸς δὲν εἶναι ὑπόχρεων πρὸς ἀποζημίωσιν τὸ δημόσιον, καὶ ἐὰν ἐντὸς αὐτῶν τῶν πλατειῶν κῆνται μνημεῖα τῆς ἀρχαιότητος (ἀπόφ. 4973 τῆς 18 σεπτεμβρ. 1848 τῶν ἐν 'Αθ. ἐφετῶν).—ὅρα ἀνωτ. § 9.

§ 12 *Δῆμος. Κοινότης.* Ὁ δῆμος τῶν 'Αθηναίων, καὶ ὄχι ἡ κοινότης, εἶναι ἐναγώγιμος διὰ τὰ γήπεδα τὰ ἀφαιρούμενα πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ σχεδίου τῆς πόλεως, ὡς προκύπτει ἐκ τοῦ ἄρθρ. 25 τοῦ ἀπὸ 12 νοεμβρ. 1836 νόμου, καθ' ὃ τὸ δημοτικὸν συμβούλιον διορίζει τὸ ἕτερον τῶν πραγματογνωμόνων.
'Απόφ. 5290 τῶν ἐν 'Αθήναις ἐφετῶν τῆς 16 Ἰανουαρ. 1849.

Σημ. Ἂν καὶ ὁ νόμος ἀποφαίνεται ὑπόχρεων πρὸς ἀποζημίωσιν τὴν κοινότητα, δὲν ἕπεται ἐκ τούτου ὅτι δὲν εἶναι ὁ δῆμος ὑπόχρεως πρὸς ἀποζημίωσιν, καθόσον, μὴ ὑπαρχούσης κατὰ τὸ 1836 καθιδρυμένης διά τινος νόμου τῆς ὑπάρξεως κοινότητος ἐν 'Αθήναις, ἀλλὰ συστημένου ὄντος τοῦ δήμου 'Αθηναίων, ἕπεται ἀδιστάκτως ὅτι κατὰ γραφικὸν λάθος ἔγινε χρῆσις τῆς λέξεως κοινότητος ἀντὶ δήμου· ἄλλως τε ὁ νόμος ἤθελεν εἶναι ἀνεφάρμοστος, καὶ εἰς τὸ ἄρθ. 25 τοῦ νόμου δὲν ἤθελε γίνει χρῆσις τῶν λέξεων « δημοτικὸν συμβούλιον» ἀπόφ. 5795 τῆς 11 Ἰουνίου 1849 τῶν ἐν 'Αθήναις ἐφετῶν.

§ 13. *Συνθήκη.* Δὲν ὑπόκειται ὁ δῆμος τῶν 'Αθηναίων εἰς ἀποζημίωσιν διὰ τὰ γήπεδα, ἃ περιελήφθησαν εἰς πλατείας μὴ διαλαμβανομένας εἰς τὴν μεταξὺ κυβερνήσεως καὶ τοῦ δήμου αὐτοῦ συμφωνίαν. Ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου 41 τοῦ 1845 [1] τὴν ὁποίαν βλέπε ἐν τῇ λέξει *Ἀποζημίωσις* σελ. 295.

---

[1] Πρβ. τοὺς ἀνωτέρ. §§ 2 ἑπ.

Σημ. Ὁ ἀπὸ 12 νοεμβρ. 1836 νόμος κανονίζει ἐν γένει τὰς ὑποχρεώσεις, χωρὶς νὰ διακρίνῃ ἢ νὰ περιορίζῃ τὴν ἐνέργειάν του· μόνον εἰς τὸ κρελθόν· ὅθεν κατὰ τὰς γενικὰς ἀρχὰς τοῦ δικαίου ἡ κοινότης ὑποχρεοῦται εἰς ἀποζημίωσιν διὰ τῆς πλατείας καὶ ὁδούς, ὅσαι καὶ μετὰ τὴν ἔκδοσιν τοῦ νόμου αὐτοῦ ἐσχεδιάσθησαν· ἀπόφ. 5795 τῆς 11 Ἰουλίου 1849 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.—(Ὅρα τὸν ἑπ. §)

§ 14. *Ναὸς Σωτῆρος*. Ἡ ἀποζημίωσις διὰ τὸν ναὸν τῆς Σωτῆρος [1] ἐπιβαρύνει τὸ δημόσιον· ἀπόφ. πολιτ. Ἀρ. Πάγου 9 τοῦ 1848 φέρουσα:

«Ἐπειδὴ τὸ ἐν Ἀθήναις ἐφετεῖον διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του δὲν μετέβαλε ποσῶς, ὡς ἐσφαλμένως διατείνεται τὸ ἀναιρεσεῖον δημόσιον, τὸν διοικητικῶς γενόμενον χαρακτηρισμὸν τοῦ ἔξωθεν μέρους τοῦ ναοῦ τῆς Σωτῆρος, τουτέστι τῆς πλατείας αὐτοῦ τοῦ ναοῦ· ἐξ ἐναντίας μάλιστα ῥητῶς καὶ ἐπανειλημμένως παραδέχεται ὅτι τὸ μικρὸν μέρος τοῦ οἰκοπέδου τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, περὶ τοῦ ὁποίου ὁμοφώνως ἀπεφάνθησαν ἀμφότερα τὰ δικάσαντα δικαστήρια, κεῖται ἐντὸς τῆς πλατείας τοῦ εἰρημένου ναοῦ, ἡ ἐπεξήγησις δ' αὕτη δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὑπέρβασις καθηκόντων, καθότι ἡ πλατεῖα ἑνὸς ναοῦ δὲν σημαίνει βεβαίως ἄλλο τι εἰμὴ τὸ ἐξωτερικὸν μέρος, ὅπου κεῖται ὁ ναός· ἑπομένως δὲν εἶναι βάσιμος ὁ πρῶτος τῆς ἀναιρέσεως λόγος.

Ἐπειδὴ ἂν καὶ ἦναι ἀληθές, ὡς ἀναφέρεται ἐν τῷ δευτέρῳ τῆς ἀναιρέσεως λόγῳ, ὅτι κατὰ τὸ ἄρθρ. 24 τοῦ ἀπὸ 12 νοεμβρίου 1836 Β. Διατάγματος, ἡ ἕνεκα τῶν ἀπὸ τὰς πλατείας τῶν πόλεων τῶν Ἀθηνῶν καταλαμβανομένων γηπέδων ἀποζημίωσις βαρύνει τοὺς παρακειμένους γείτονας καὶ τὸν δῆμον, δὲν εἶναι ὅμως ἀληθές, ὡς ἐπίσης διϊσχυρίζεται τὸ ἀναιρεσεῖον δημόσιον, ὅτι τοῦτο ἐφαρμόζεται γενικῶς ἐν πάσῃ περιπτώσει, καὶ ἄνευ οὐδεμιᾶς διακρίσεως, καθότι τὸ εἰρημένον διάταγμα, ὡς καὶ τὸ περὶ τοῦ αὐτοῦ ἀντικειμένου ἕτερον διάταγμα τῆς 9 ἀπριλίου τοῦ ἰδίου ἔτους, βάσιν ἔχουσι τὸ ἀρχικὸν τῆς πόλεως Ἀθηνῶν σχέδιον, ὡς τοῦτο γίνεται δῆλον ἐκ τῆς ἁπλῆς ἐπιγραφῆς αὐτῶν τῶν διαταγμάτων· ἑπομένως αἱ ἀποζημιώσεις μόνον ἐκείνων τῶν πλατειῶν ἐπιβαρύνουν τὸν γείτονα καὶ τὸν δῆμον, ὅσαι περιλαμβάνονται ἐν τῷ ἀρχικῷ τούτῳ σχεδίῳ, περὶ τῶν ὁποίων προηγήθη συμφωνία μεταξὺ τῆς κυβερνή-

[2] Τὸ δημόσιον πρέπει ν' ἀποζημιώνῃ τοὺς ἰδιοκτήτας τῶν οἰκοπέδων, τὰ ὁποῖα χρησιμεύουν διὰ τὴν πλατεῖαν τοῦ ναοῦ τοῦ Σωτῆρος (ἀπόφ. Ἀρ. Πάγου 41 τοῦ 1845, ἣν βλέπε εἰς τὸ Εὑρετ. λέξ. Ἀποζημίωσις σελ. 295).

σεως καὶ τοῦ δήμου, τοιαύτη δὲ δὲν εἶναι ἡ τοῦ ναοῦ τοῦ Σωτῆρος πλατεῖα· ἑπομένως αἱ πρὸς ἀποκατάστασιν αὐτῆς προξενούμεναι ζημίαι δὲν ἐπιβαρύνουν, κατὰ τὰ εἰρημένα διατάγματα, τὸν δῆμον ἢ τοὺς παρακειμένους γείτονας.

Ἐπειδή, ἐκτὸς τούτου, ἡ ἀνέγερσις τοῦ ἐθνικοῦ τούτου μνημείου δὲν ὑπηγορεύθη καὶ δὲν ἀπεφασίσθη πρὸς καλλωπισμὸν ἢ ὠφέλειαν, ἢ ὡς ἐκ τῶν ἀναγκῶν πόλεώς τινος, ἀλλὰ πρὸς ἔκφρασιν τῆς πρὸς τὸν Ὕψιστον εὐγνωμοσύνης τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ ἐν γένει καὶ πρὸς ἐξύμνησιν τῆς Ἑλληνικῆς Παλιγγενεσίας· ἑπομένως συμφώνως μὲ τὸ πνεῦμα αὐτῶν τῶν ἰδίων διαταγμάτων, τὰ ὁποῖα ἐπιβάλλουσιν εἰς βάρος τοῦ δήμου ἐκείνας μόνον τὰς ζημίας, αἵτινες ἀφορῶσιν αὐτὴν τὴν πόλιν τῶν Ἀθηνῶν, καὶ τὸ ἰδιαίτερον αὐτῆς ὄφελος, αἱ προξενηθεῖσαι ζημίαι ὡς ἐκ τῆς ἀποκαταστάσεως τῆς πλατείας τοῦ ναοῦ τοῦ Σωτῆρος, καθὸ ἀντικείμενον ἀφορῶν τὸ δημόσιον, καὶ ἀνῆκον εἰς τὸ κράτος, πρέπει νὰ ἐπιβαρύνουν τὸ δημόσιον, καὶ οὐχὶ τὸν δῆμον, καὶ τοῦτο συμφώνως μὲ τὸ πνεῦμα τοῦ ἀπὸ 5 Ἰανουαρίου 1844 Β. Διατάγματος περὶ ἀνεγέρσεως τοῦ ναοῦ τοῦ Σωτῆρος, καὶ μὲ τὸ ἄρθ. 12 τοῦ Συντάγματος.

Ἐπειδὴ ὁ δισχυρισμὸς τοῦ ἀναιρεσείοντος, ὅτι ἡ πλατεῖα τοῦ ναοῦ τοῦ Σωτῆρος δὲν ἀποτελεῖ μέρος αὐτοῦ τοῦ ναοῦ εἶναι ἐπίσης ἀστήρικτος, καθότι ἀναμφισβητήτως καὶ ἀναγκαίως ἡ πλατεῖα αὕτη προσδιωρίσθη μόνον διότι ἀπεφασίσθη ἀνέγερσις τοῦ ναοῦ, ὑπηγορεύθη ὡς ἐκ τῆς αὐτῆς αἰτίας κα διὰ τὸν αὐτὸν σκοπόν· ἀποτελεῖ δὲ μέρος τῆς λαμπρότητος καὶ τοῦ μεγαλείου τῆς οἰκοδομῆς, καὶ εἶναι ἡ ἀναγκαία περιοχὴ τοῦ ἐθνικοῦ τούτου ἱεροῦ μνημείου.

Ἐπειδὴ ἑπομένως ὀρθῶς τὸ δικάσαν ἐφετεῖον ἐθεώρησε τὸ δημόσιον ὑπόχρεων εἰς ἀποζημίωσιν διὰ τὸ μέρος ἐκεῖνο τοῦ οἰκοπέδου τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, τὸ ὁποῖον περιλαμβάνει ἡ εἰρημένη πλατεῖα, καὶ κατὰ συνέπειαν καὶ οἱ λόγοι δεύτερος καὶ τρίτος τῆς ἀναιρέσεως εἶναι ἀνυποστήρικτοι. »

§ 15. *Πανεπιστήμ.* Τίς ἀποζημιόνει διὰ τὰ οἰκόπεδα, ἅτινα περιελήφθησαν εἰς τὸν περίβολον τοῦ πανεπιστ; Τὸ δημόσιον, ἰσχυριζόμενον ὅτι τὰ οἰκόπεδα ταῦτα προσδιωρίσθησαν ὡς ἀποτελέσοντα πλατεῖαν τῆς πόλεως, ὀφείλει ν' ἀποδείξῃ τὸν ἰσχυρισμόν του αὐτὸν ἐγγράφως· εἰς τὸν ἐναντίον δ' ἀπόκειται ν' ἀποδείξῃ ἐγγράφως ὅτι ὁ κῆπος τοῦ πανεπιστημίου κεῖται ἐκτὸς τοῦ σχεδίου τῆς πόλεως καὶ ὅτι ἡ θέσις αὕτη ὥρισται πρὸς χρῆσιν τοῦ πανεπιστημίου, ἀλλὰ

τοῦτο καὶ διὰ μαρτύρων (ἀπόφ. 5241 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν) ἣν κατωτ. § 2).

§ 16. Εἰς τὸ δημόσ. ἀπόκειται ν'ἀποδείξῃ ἐγγράφως ἂν οἰκόπεδόν τι, τὸ ὁποῖον κατελήφθη ἀπὸ τὴν τοῦ πανεπιστημίου οἰκοδομήν, ἀπετέλει πρὸ τῆς ἀνεγέρσεως αὐτῆς μέρος πλατείας τοῦ δήμου· ἀπόφ. 5279 τῆς 12 ἰανουαρίου 1849 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν [1].

§ 17. *Νομισματοκοπεῖον*. Τίς ἀποζημιοῖ διὰ τὰ οἰκόπεδα, τὰ περιλαμβανόμενα εἰς τὴν πλατεῖαν τοῦ νομισματοκ; Τὸ δικαστ. τῶν ἐν Ἀθ. ἐφετ. διὰ τῆς ἀποφ. 5497 τοῦ 1849 ἀπεφάσισεν ὅτι ἂν τὸ νομισματοκοπεῖον ἀνηγέρθη ἐντὸς προϋπαρχούσης πλατείας τῆς πόλεως, τὸ δημόσιον δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὑπόχρεων ν' ἀποζημιώσῃ τοὺς κυρίους τῶν πέριξ τοῦ δημοσίου τούτου καταστήματος οἰκοπέδων, τὰ ὁποῖα προκαταρκτικῶς προσελήφθησαν πρὸς σχηματισμὸν τῆς πλατείας, καθόσον δὲν ἦσαν ἐκ τῶν μενόντων γειτό-

---

[1] Σημ. 1. Ὅταν τὸ δημόσιον ἰσχυρίζεται ὅτι τῆς νῦν οἰκοδομῆς τοῦ πανεπιστημίου ἡ θέσις εἶχε προσδιορισθῆ διὰ τοῦ σχεδίου τῆς πόλεως ὡς πλατεῖα αὐτῆς, καὶ ὅτι ἀκολούθως, παρὰ τοῦ δήμου Ἀθηνῶν παρεχωρήθη μέρος τῆς πλατείας ταύτης πρὸς ἀνέγερσιν τῆς οἰκοδομῆς τοῦ πανεπιστημίου, πρέπει νὰ ἐπιτρέπεται ἡ ἀπόδειξις τοῦ περιστατικοῦ τούτου, διότι, ἂν ἀποδειχθῇ, δὲν ὀφείλει τὸ δημόσιον, ἀλλ' ὁ δῆμος ν' ἀποζημιώσῃ τοὺς κυρίους τῶν οἰκοπέδων, τὰ ὁποῖα συμπεριελήφθησαν εἰς τὴν οἰκοδομὴν τοῦ πανεπιστημίου. Ἡ δὲ ἀπόδειξις πρέπει νὰ γίνεται ἐγγράφως, καὶ ἰδίως διὰ τοῦ σχεδίου τῆς πόλεως, καὶ ἐπίκειται εἰς τὸ δημόσιον. Ἀπόφ. 5241 τῆς 30 δεκεμβρίου 1848 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

Σημ. 2. Ἐκ τοῦ διὰ διατάγματος τῆς 17 σεπτέμβρ. 1834 ἐγκριθέντος σχεδίου τῆς πόλεως Ἀθηνῶν ἀποδεικνύεται ὅτι, καθ' ὃν χρόνον συνετάχθη τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος σχέδιον, προσδιωρίσθη μία θέσις ἐν εἴδει ἡμικυκλίου διὰ νὰ περιλάβῃ συγχρόνως ἐν αὐτῇ τοὺς ἀναγκαίους τόπους διὰ δημόσια καταστήματα (οἷον τὸ πανεπιστήμιον, τὴν ἀκαδημίαν καὶ βιβλιοθήκην) καὶ διὰ πλατεῖαν τῆς πόλεως ἐν μέρει δενδροφυτευμένην· ὅθεν ὁ δῆμος τῶν Ἀθηνῶν δὲν εἶναι ὑπεύθυνος πρὸς ἀποζημίωσιν εἰμὴ μόνον διὰ τοὺς ἀγροὺς τοὺς ἀφαιρεθέντας πρὸς σχηματισμὸν τῆς πλατείας, ἥτις μένει ἐλευθέρα εἰς τὴν χρῆσίν του· διὰ δὲ τὰ οἰκόπεδα, ὅσα κατελήφθησαν δυνάμει τοῦ σχεδίου ἀπ' ἀρχῆς διὰ τὰ δημόσια καταστήματα, ὑπόχρεων πρὸς ἀποζημίωσιν εἶναι τὸ δημόσιον. Ἡ συνθήκη μεταξὺ τῆς κοινότητος Ἀθηνῶν καὶ τῆς κυβερνήσεως δὲν ἐπιβάλλει τοιαύτην ὑποχρέωσιν εἰς τὸν δῆμον ἀφοῦ μάλιστα οὔτε ἡ συνθήκη, οὔτε τὸ ἐπικυρῶσαν αὐτὴν διάταγμα ἐδημοσιεύθησαν.

Ὡσαύτως εἶναι ἀδιάφορον ἂν τὴν συνθήκην ταύτην ὑπέγραψε καὶ ὁ ζητῶν τὴν ἀποζημίωσιν, διότι ὁ συνυπογράψας ὡς μέλος κοινότητός τινος δὲν ἀναδέχεται ἀτομικήν τινα ὑποχρέωσιν· ἀπόφ. 5458 τοῦ 1849 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

νων, καθ' δν χρόνον τὰ ἰδιωτικὰ γήπεδα ἀφῃρέθησαν καὶ ἀπετέλεσαν δημοτικὴν πλατεῖαν.

Τὸ δημόσιον ὀφείλει κατὰ τὰ ἄρθρ. 22—24 τοῦ ἀπὸ 22 νοεμβρίου 1836 νόμου, ν' ἀποζημιοῖ διὰ τ' ἀφαιρούμενα γήπεδα τὰ κείμενα κατὰ τὸ ἀνατολικὸν μεσημβρινὸν πρόσωπον τοῦ νομισματοκοπείου, καὶ οὐχὶ ὁ δῆμος τῶν Ἀθηνῶν, ὅστις μόνον διὰ τὸ μέσον τῆς πλατείας καὶ τὸ μέσον τῆς ὁδοῦ (ἐὰν αὕτη ἦναι πλατυῖα, ὡς ἡ τῆς Ἀθηνᾶς) ὀφείλει ἀποζημίωσιν· ἀπόφ. 5497 τοῦ 1849 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

§ 18. *Ἱπποστάσια*. Τίς ἀποζημιοῖ διὰ τὰ οἰκόπεδα τὰ ὁποῖα προσεβλήθησαν εἰς τ' ἀνακτορικὰ ἱπποστάσια; τὸ δημόσιον διότι τὸ ἔθνος ὀφείλει νὰ παραχωρήσῃ εἰς τὸν ἀρχηγόν του ὄχι μόνον τοὺς ἀναγκαίους τόπους διὰ τὴν ἀνέγερσιν τῶν ἀνακτόρων τῶν χρησίμων εἰς κατοικίαν, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἀπολύτως ἀναγκαίους σταύλους ὡς παράρτημα τῶν ἀνακτόρων· τὴν ὑποχρέωσιν δὲ ταύτην ἀνεγνώρισαν καὶ τὰ βουλευτικὰ σώματα (ὅρα πρακτικὰ βουλῆς καὶ γερουσίας τῆς 2 σεπτεμβρίου καὶ 28 ὀκτωβρίου 1846 καὶ εἰδικὸν προϋπολογισμὸν τῶν ἐξόδων τοῦ ὑπουργοῦ τῶν οἰκονομικῶν τοῦ 1848). ἀπόφ. 5478 τῆς 5 μαρτίου 1849 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφετῶν.

§ 19. Γήπεδον καταληφθὲν ἀπὸ τὴν ὁδὸν τοῦ Αἰόλου, καὶ γειτνιάζον δυτικῶς μὲ τὴν πλατεῖαν τῆς ἀγορᾶς ἢ τῶν τροφίμων, ἐπιβαρύνει, ὡς πρὸς τὴν ἀποζημίωσιν, τὸν δῆμον, διότι αἱ ὁδοὶ καὶ αἱ πλατεῖαι θεωροῦνται ὡς δημοτικαί· οἱ γείτονες δὲν ὀφείλουν ἀποζημίωσιν, ὅταν οἱ ἑκατέρωθεν γείτονες (ἤγουν οἱ πρὸς ἄρκτον καὶ μεσημβρίαν) ἐξέλιπον, ἀνοιχθείσης τῆς ὁδοῦ τοῦ Αἰόλου, καὶ τὸ ἀφαιρεθὲν γήπεδον δὲν ἐκτείνεται πέραν τοῦ ἄξονος τῆς ὁδοῦ ταύτης· ἀπόφ. 5282 τῆς 16 ἰανουαρίου 1849 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

§ 20. *Ἐκτίμησις*. Ἡ ἐκτίμησις τοῦ ἐπιδίκου τεμαχίου κατὰ ποίας τιμὰς πρέπει νὰ γίνηται;

Τὸ μὲν δικαστ. τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν (ἀπόφ. 1914 τοῦ 1841) ἀπεφήνατο ὅτι ἡ ἐκτίμησις πρέπει νὰ γίνεται κατὰ τὴν τιμὴν, τὴν ὁποίαν εἶχε τὸ γήπεδον κατὰ τὴν ἔκδοσιν τοῦ ἀπὸ 12 ὀκτωβρίου 1836 διατάγματος, ἀλλ' ὁ Α. Π. ἀνῄρεσε τὴν ἀπόφασιν ἀποφανθεὶς, ὅτι αἱ ἀποζημιώσεις πρέπει νὰ κανονίζωνται κατὰ τὰς τιμὰς τῆς ἐποχῆς, καθ' ἣν ὁ γείτων ζητεῖ ἢ προκαλεῖται νὰ προσλάβῃ τὸ τεμάχιον, διότι ἀπ' αὐτῆς μόνης τῆς ἐποχῆς πρόκειται νὰ στερηθῇ τῆς κατοχῆς αὐτοῦ ὁ ἰδιοκτήτης, καὶ διότι, κατὰ τὸ 13 ἄρθ. τοῦ

αὐτοῦ διατάγματος, τὰ τεμάχια δύνανται νὰ παύσωσι τοῦ νὰ θεωρῶνται ὡς τοιαῦτα, ἀφοῦ ὁ ἰδιοκτήτης δώσῃ εἰς τὸ ἐμβαδὸν αὐτῶν τὴν προσδιορισθεῖσαν ἀπὸ τὸ διάταγμα τῆς 9 ἀπριλ. 1836 ἔκτασιν, καὶ διότι δὲν μεταβαίνουν ἀμέσως καὶ αὐτοδικαίως εἰς τὴν κατοχὴν τῶν γειτόνων, ἀλλὰ παραχωροῦνται κατ' ἐκτίμησιν εἰς ἐκεῖνον τὸν γείτονα, τὸν ὁποῖον ὁ ἀρχιτέκτων τῆς πόλεως θεωρεῖ ἔχοντα δικαίωμα. Ἀπόφ. 15 τῆς 11 μαΐου 1842 τοῦ Ἀρείου Πάγου.

Σημ. Τὴν αὐτὴν ἀρχὴν παρεδέχθησαν καὶ ἐσχάτως οἱ ἐν Ἀθήναις ἐφέται δι' ἀποφάσεως, δημοσιευθείσης τὴν 24 μαΐου 1849 εἰς ὑπόθεσιν, ἀφορῶσαν τὸν δῆμον Ἑρμουπόλεως.

§ 21. Τὰ τεμάχια δὲν μεταβαίνουν εἰς τὴν κατοχὴν τῶν γειτόνων ἀμέσως καὶ αὐτοδικαίως, οὔτε στεροῦνται τῆς κατοχῆς αὐτῶν οἱ ἰδιοκτῆται εἰμὴ ἀπὸ τῆς ἐποχῆς, καθ' ἣν ὁ νομισθεὶς παρὰ τοῦ ἀρχιτέκτονος ὡς ἔχων τὸ δικαίωμα γείτων προσκληθῇ καὶ λάβῃ τὸ τεμάχιον αὐτό· ἐντούτοις ὁ ἰδιοκτήτης ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ παραχωρήσῃ τὸ τεμάχιον εἰς τὸν γείτονα ἑκουσίως, καὶ ἡ παραχώρησις αὕτη θεωρεῖται ἔγκυρος μεταξὺ τῶν συμφωνούντων. Ἀπόφ. 3331 τῆς 16 φεβρ. 1845 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

§ 22. *Προσδιορισμὸς τῆς ἀποζημιώσεως.* Ἀρκεῖ ὁ διὰ δημόσιον ἀνάγκην προσδιορισμὸς γηπέδου τινος, ἵνα ὑπάρχῃ δικαίωμα πρὸς ἀποζημίωσιν, διότι ἐκ τούτου καὶ μόνου ἀποκλείεται ἡ ἐλευθέρα διάθεσις τοῦ γηπέδου ἀπὸ τὸν ἰδιοκτήτην. Ἀπόφ. 5241 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν, φέρουσα: [1].

«Ἐπειδὴ τὸ δημόσιον ἀμφισβητεῖ πρὸ πάντων τὸ δικαίωμα τῆς ἐναγούσης ν' ἀπευθύνῃ ἐναντίον του τὴν προκειμένην ἀγωγήν, ὡς ἄλλων ὄντων τῶν ὑποχρέων πρὸς ἀποζημίωσιν τῶν γηπέδων τῶν ἀφαιρουμένων ἀπὸ τὰς πλατείας τῆς πόλεως, καὶ ἑπομένως τοῦτο ἀπαιτεῖται πρὸ παντὸς ἄλλου νὰ διευκρινισθῇ, ὡς ἀναγόμενον εἰς τὴν νομιμοποίησιν πρὸς τὴν δίκην.

Ἐπειδὴ ἡ ἐνάγουσα διϊσχυρίζεται, ὅτι τοῦ Πανεπιστημείου ἡ θέσις (πρβ. ἀνωτ. § 15 ἑπ.) κεῖται ἐκτὸς τοῦ σχεδίου τῆς πόλεως,

---

[1] Διὰ τῆς ἀποφ. 5458 τοῦ 1849 τὸ δικ. τῶν ἐν 'Αθ. ἐφ. ἀπεφήνατο ὅτι ἡ τιμὴ τοῦ ἀφαιρουμένου γηπέδου κανονίζεται κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀφαιρέσεως αὐτοῦ, διότι ἔκτοτε γεννᾶται τὸ δικαίωμα τῆς ἀποζημιώσεως, καὶ ὄχι ἀπὸ τῆς ἡμέρας, καθ' ἣν τὸ οἰκόπεδόν του προσδιορίζεται ὡς χρησιμεῦσον εἰς κατάστημά τι.

ὅπερ ἀρνεῖται τὸ δημόσιον ἀντιτάσσον μάλιστα, ὅτι ἡ θέσις ἐκείνη εἶχεν ἤδη ἀπὸ τοῦ 1834 προσδιορισθῇ διὰ τοῦ σχεδίου ὡς πλατεῖα τῆς πόλεως.

Ἐπειδή, καθ' ὅσον ἀνάγεται εἰς τὸ κατὰ τὴν ἐνάγουσαν προσληφθὲν εἰς τὴν οἰκοδομὴν τοῦ Πανεπιστημίου γήπεδόν της, δὲν ἐπίκειται εἰς αὐτήν, ὡς πρὸς τὸ περὶ νομιμοποιήσεως ζήτημα, ἀπόδειξίς τις, εἴτε ἐντὸς εἴτε ἐκτὸς τοῦ σχεδίου τῆς πόλεως εἶναι ἡ θέσις τοῦ Πανεπιστημείου, ἀρκεῖ μόνον ν' ἀποδειχθῇ ἐν δέοντι καιρῷ ὅτι κατέλαβεν ἰδιοκτησίαν τῆς ἐναγούσης ἡ ὑπάρχουσα τοῦ πανεπιστημίου οἰκοδομή· ἐπίκειται δὲ εἰς τὸ δημόσιον, ἀντιτάσσον ὅτι κατὰ τὸ 1834 εἶχε τῆς νῦν οἰκοδομῆς τοῦ Πανεπιστημείου ἡ θέσις προσδιορισθῇ διὰ τοῦ σχεδίου τῆς πόλεως ὡς πλατεῖα αὐτῆς, καὶ ὅτι ἀκολούθως παρὰ τοῦ δήμου Ἀθηνῶν παρεχωρήθη μέρος τῆς πλατείας ταύτης πρὸς ἀνέγερσιν τῆς οἰκοδομῆς τοῦ Πανεπιστημείου, ἡ ἀπόδειξις τοῦ αὐτοτελοῦς τούτου ἰσχυρισμοῦ, ἔχοντος οὐσιώδη ἐπιρροὴν εἰς τὸ ἂν ἔπρεπε νὰ ἐναχθῇ ὁ δῆμος καὶ οὐχὶ τὸ δημόσιον. Πρέπει δὲ ἡ τοιαύτη ἀπόδειξις νὰ προσαχθῇ δι' ἐγγράφων καὶ ἰδίως διὰ τοῦ σχεδίου τῆς πόλεως.

Ἐπειδή, καθ' ὅσον ἀνάγεται εἰς τὸν ὑπὸ τῆς ἐναγούσης λεγόμενον κῆπον τοῦ Πανεπιστημείου, ἐπίκειται εἰς αὐτὴν ἡ ἀπόδειξις οὐ μόνον ὅτι ἡ θέσις ἐκείνη κεῖται ἐκτὸς τοῦ σχεδίου τῆς πόλεως, καὶ τοῦτο δι' ἐγγράφων, ἰδίως δὲ διὰ τοῦ σχεδίου τῆς πόλεως, ἐκ τοῦ ὁποίου δύναται νὰ φανῇ ποῦ περαιοῦται αὐτὸ πρὸς ἐκεῖνο τὸ μέρος, ἀλλὰ προσέτι καὶ ὅτι ἡ αὐτὴ θέσις ὑπάρχει πρὸς χρῆσιν τοῦ Πανεπιστημίου ὡρισμένη, ὅπερ προτεινόμενον ὑπ' αὐτῆς ἀμφισβητεῖται παρὰ τοῦ δημοσίου, τοῦτο δὲ καὶ διὰ μαρτύρων, διότι δὲν ἦτον εἰς τὴν ἐνάγουσαν δυνατὸν ν' ἀποκτήσῃ ἔγγραφον περὶ τούτου ἀποδεῖξον· ἐπίκειται δὲ εἰς τὸ δημόσιον ν' ἀποδείξῃ καὶ ἐπὶ τοῦ προκειμένου τὴν ὡς ἀνωτέρω πρότασίν του, ὅτι κατὰ τὸ 1834 εἶχε καὶ τὸ προκείμενον μέρος προσδιορισθῇ ὡς πλατεῖα τῆς πόλεως.

Ἐπειδή, ὅσον ἀνάγεται εἰς τὸ ἐνώπιον τῆς εἰσόδου τοῦ Πανεπιστημείου μέρος, δὲν εἶναι ἀναγκαία, ὡς πρὸς τὸ περὶ νομιμοποιήσεως, ἄλλη ἀπόδειξις ἐκ μέρους τῆς ἐναγούσης παρὰ τὴν προεκτεθεῖσαν περὶ τοῦ ὅτι ἡ θέσις τοῦ Πανεπιστημείου κεῖται ἐκτὸς τοῦ σχεδίου τῆς πόλεως.

Ἐπειδή, ὅσον ἀνάγεται εἰς τὴν οἰκοδομήν, δὲν εἶναι ἀπαράδεκτος ἡ κατὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 15310 ἀποφάσεως ἔφεσις τῆς ἐναγούσης, διότι ἂν κατὰ τὴν δευτέραν πρωτόδικον συζήτησιν εἶχεν ἡ ἐνά-

γοῦθα ζητήσει τὴν ἐπικύρωσιν ἐκείνης τῆς ἀποφάσεως, ῥητῶς ὅμως, ὡς προκύπτει ἐκ τοῦ ἱστορικοῦ τῆς ὑπ' ἀριθ. 16068, προσέθεσεν ὅτι ἐπιφυλάσσεται παντὸς κατὰ τῆς ἀποφάσεως ἐκείνης δικαιώματός, καὶ ἑπομένως δὲν τὴν ἀπεδέχθη εἰμὴ καθόσον τῇ ἦτον ὠφέλιμος· μὴ οὔσης δὲ ἀναγκαίας τῆς πραγματικῆς ἀνεγέρσεως Ἀκαδημίας, ἵνα θεωρηθῇ ἀφαιρεθεῖσα ἡ ἰδιοκτησία τοῦ κυρίου τοῦ ἐδάφους ἐκείνου, ἀλλ' ἀρκοῦντος τοῦ εἰς δημόσιον ἀνάγκην προσδιορισμοῦ τοῦ γηπέδου ἵνα ὑπάρχῃ δικαίωμα πρὸς ἀποζημίωσιν, διότι ὡς ἐκ τούτου καὶ μόνου ἀποκλείεται ἡ ἐλευθέρα διάθεσις τοῦ γηπέδου ἀπὸ τὸν ἰδιοκτήτην, ἕπεται ὅτι ὡς πρὸς τὸ περὶ νομιμοποιήσεως ζήτημα ἀρκεῖ ἐκ μέρους τῆς ἐναγούσης ἡ ὡς ἀνωτέρω ἐκτεθεῖσα ἀπόδειξις, ὅτι κεῖται ἡ θέσις ἐκείνη ἐκτὸς τοῦ σχεδίου τῆς πόλεως. Ἀπόκειται δὲ καὶ ἐνταῦθα εἰς τὸ δημόσιον ν' ἀποδείξῃ ὅτι κατὰ τὸ 1834 εἶχε καὶ τοῦτο τὸ μέρος προσδιορισθῆ διὰ τοῦ σχεδίου ὡς πλατεῖα τῆς πόλεως.

Ἐπειδὴ ἀφοῦ πρῶτον ἀποφασισθῇ τὸ περὶ νομιμοποιήσεως κατὰ τὰ προεκτεθέντα, θέλει προβῆ ἔπειτα τὸ δικαστήριον εἰς τὴν ἐξέτασιν τῶν λοιπῶν προτάσεων τῶν μερῶν.»

Σημ. 1. Ἡ ἀποζημίωσις πρέπει νὰ ὑπολογίζεται κατὰ τὴν ἀξίαν τῆς ἀφαιρουμένης διὰ δημοσίαν ἀνάγκην ξένης ἰδιοκτησίας ἐν καιρῷ τῆς ἀφαιρέσεως, καθ' ἣν γεννᾶται καὶ ἡ πρὸς ὑποχρέωσιν ἀποζημίωσις. Ἀπόφ. 5282 τῆς 15 ἰανουαρίου 1849 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

§ 23. *Τόκοι*. Δίδονται τόκοι ἐπὶ τοῦ ποσοῦ τῆς ἀποζημιώσ., ἥτις ὀφείλεται διὰ τὰ γήπεδα, τὰ ὁποῖα ἀφαιροῦνται ἀπὸ τοὺς κυρίους των πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ σχεδίου τῆς πόλεως; Παρατηρῶ:

Ὅτι τὸ δικαστήριον τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν (ἀπόφ. 5290 τῆς 16 ἰαν. 1849) ἀπεφάσισεν ὅτι, ἐπειδὴ ἡ παραχώρησις ἰδιωτικῆς περιουσίας διὰ δημοτικὴν ἀνάγκην ἢ ὠφέλειαν δὲν εἶναι οὐσιωδῶς εἰμὴ ἀναγκαστικὴ ἀγοραπωλησία, πρέπει νὰ ἐφαρμόζωνται εἰς ἐκείνην αἱ περὶ τοῦ συναλλάγματος τῆς ἀγοραπωλησίας γενικαὶ ἀρχαί, κατὰ τὰς ὁποίας (Ἀρμεν. βιβ. 3 τιτ. 3 § 56) ὁ ἀγοραστὴς κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς παραδόσεως τοῦ πράγματος ὀφείλει τόκους, διότι δὲν εἶναι δίκαιον ν' ἀπολαμβάνῃ αὐτὸς τό, τε πρᾶγμα καὶ τὸ τίμημα.

§ 24. Ἀπὸ πότε δὲ χορηγοῦνται τόκοι εἰς τοὺς ἔχοντας δικαίωμα πρὸς ἀποζημίωσιν ἕνεκα τῶν οἰκοπέδων, τὰ ὁποῖα τοὺς ἀφαιροῦν; [1].

[1] Τόκος δὲ δὲν ὀφείλεται εἰμὴ μέχρι τοῦ διπλασιασμοῦ κατὰ τῆς ὑπ'

Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 5790 ἀποφάσεως τῆς 15 ἰανουαρ. 1849 τὸ δικαστ. τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν ἀπεφήνατο ὅτι τόκος ὀφείλεται ἀπὸ τῆς ἐποχῆς, καθ' ἣν τὸ ἐπίδικον γήπεδον περιελήφθη πραγματικῶς εἰς τὴν πλατεῖαν καὶ ἀφηρέθη ἀπὸ τοὺς ἐπὶ ἀποζημιώσει ἐνάγοντας (*Lalleau* § 257)· ἐὰν ὅμως τὸ ἐπίδικον γήπεδον περιελήφθη εἰς τὴν πλατεῖαν κατὰ τὸ 1835, τόκος δὲν ὀφείλεται εἰμὴ ἀπὸ 31 νοεμβρ. 1836 ὅτε ἐδημοσιεύθη ὁ ἀπὸ 12 νοεμβρίου νόμος.

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ τόκοι, κατὰ τὸν νόμον, δὲν ὀφείλονται εἰμὴ μέχρι τοῦ διπλασιασμοῦ τοῦ κεφαλαίου· ἑπομένως πᾶσα εἰς τὸν νόμον αὐτὸν ἀντιβαίνουσα αἴτησις δὲν εἶναι νόμιμος [1].

« Ἐπειδὴ, διὰ τὸν ἀνωτέρω λόγον, ἔπρεπε μὲν νὰ χορηγηθῇ τοῖς ἐνάγουσι τόκος ἀπὸ τῆς ἐποχῆς, καθ' ἣν τὸ ἐπίδικον γήπεδον περιελήφθη πραγματικῶς εἰς τὴν πλατεῖαν καὶ ἀφηρέθη ἀπὸ αὐτοὺς, ἤτοι ἀπὸ τὸ ἔτος 1835, ὅτε, κατὰ τὰ ἐκ τῆς δικογραφίας ἐξαγόμενα, ἀφηρέθη τὸ ἐπίδικον γήπεδον, περιληφθὲν εἰς τὴν ἔκτοτε χαραχθεῖσαν πλατεῖαν (*Lalleau* § 277), ἀλλὰ τὸ δικαστήριον δὲν δύναται νὰ ὑποχρεώσῃ τὸν δῆμον εἰς τὴν πληρωμὴν τόκων εἰμὴ ἀπὸ τῆς 31 δεκεμβρίου 1836, ὅτε ἐδημοσιεύθη ὁ ἀπὸ 12 νοεμβρίου 1836 νόμος, ἐπὶ τοῦ ὁποίου στηρίζεται καὶ ἡ προκειμένη ἀγωγή.

Ἐπειδὴ ὄχι ὀρθῶς τὸ πρωτοδικεῖον περιώρισε τὸν τόκον εἰς δέκα τοῖς ἑκατὸν, ἐνῷ κατὰ γενικὴν ἀρχὴν ὁ τόκος προσδιορίζεται εἰς 12 τοῖς ἑκατόν.

Τούτων δ' οὕτως ἐχόντων, ἡ πρότασις τοῦ δήμου ὅτι τόκος δὲν δύναται νὰ δοθῇ εἰμὴ ἀπὸ τῆς τελεσιδικίας τῆς ἀποφάσεως, δὲν στηρίζεται εἰς τὸν νόμον. »

Le jugement qui prononce l'expropriation doit indiquer l'époque à laquelle l'administration veut prendre possession des terrains. Le propriétaire sera donc consideré comme privé de la jouissance de son bien depuis cette époque seulement, et les intérêts de son indemnité lui seront payés à compter dès ce moment là, et lui tiendront lieu de la jouissance qu'il aura perdue. Si cependant l'exproprié avait continué à jouir de l'immeuble postérieurement à l'époque indiqué, comme devant être celle de sa dépossession, il y aurait compensation totale ou partielle entre le produit qu'il a retiré du bien et les intérêts de l'indemnité.

ἀριθ. 5290, 5448 ἀποφ. τῶν ἐν Ἀθ. ἐφετῶν, αἵτινες ἄλλως, καὶ ἴσως ὀρθῶς, κατακρίνονται ὑπό τινων.

(1) Οὕτω καὶ ἡ ἀπόφ. 5448 τῆς 19 φεβρ. 1849 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

Il est incontestable que les intérêts de l'indemnité principale doivent courir au moins du jour de la dépossession. C'est ce qui est reconnu par arrêt du conseil du 10décembre 1817 (n. 403), et plus formelement encore par arrêt du 28 juillet 1820. (Sir τ. 5 σελ. 421).

§ 25. Απόσπασμα σχεδίου τῆς πόλεως Ἀθηνῶν, ἀντιγεγραμμένου ἐξ ἀντιγράφου τοῦ σχεδίου αὐτοῦ, φυλαττομένου εἰς τὸ ὑπουργεῖον, τῶν ἐσωτερικῶν ἀποτελεῖ πλήρη ἀπόδειξιν. Ἀπόφ. 5282 τῆς 15 ἰανουαρίου 1849 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

§ 26. Ἀφαίρεσις οἰκοπέδου γενομένη, δυνάμει τῶν περὶ τοῦ σχεδίου τῆς πόλεως Ἀθηνῶν διατάξεων δίδει ἀφορμὴν εἰς τὴν περὶ διαταράξεως καὶ ἐγκαταστάσεως ἀγωγήν. (Εὑρ. λέξ. *Ἁρμοδ. πολιτ. ἐν γένει* § 182).

§ 27. Ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀπομείναντος γειτονικοῦ τεμαχίου εἶναι ὑπόχρεως πρὸς ἀποζημίωσιν καθόσον ἀφορᾷ τὸ ῥυμοτομηθὲν οἰκόπεδον τοῦ γείτονος· ὅταν ὅμως οὗτος παρεχώρησε τὸ τεμάχιον ἐλεύθερον πάσης ὑποχρεώσεως, ὁ πρὸς ὃν ἐγένετο ἡ παραχώρησις ἀπαλλάττεται τῆς πρὸς ἀποζημίωσιν ὑποχρεώσεως. Ἀπόφ. 3331 τῆς 16 φεβρ. 1846 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

§ 28. Ὁ πωλῶν οἰκόπεδόν τι ὡς ἐλεύθερον βάρους, ἐνῷ ὁ πωλητὴς οὗτος ὀφείλει ν' ἀποζημιώσῃ τὸν γείτονά του κατὰ τὰς περὶ τοῦ σχεδίου τῆς πόλεως τῶν Ἀθηνῶν διατάξεις, ὑπόκειται εἰς προσωπικὴν κράτησιν πρὸς ἀποζημίωσιν τοῦ ἀγοραστοῦ. Ἀπόφ. πολιτ. Ἀρ. Π. 44 τοῦ 1844.

§ 29. Οἱ κατὰ τὸ σχέδιον τῆς πόλεως Ἀθηνῶν ὑπόχρεοι ν' ἀποζημιώσωσι τὸν γείτονα διὰ τὸ οἰκόπεδον, τὸ ὁποῖον προσέλαβον, ὀφείλουν ἀποζημίωσιν καὶ διὰ τὸ φρέαρ, τὸ ὁποῖον προσέλαβον μετὰ τοῦ οἰκοπέδου. Ἀπόφ. 5115 τῆς 18 νοεμβρίου 1848 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

§ 30. Ἡ τιμὴ τοῦ ἀφαιρεθέντος γηπέδου πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ σχεδίου τῶν Ἀθηνῶν προσδιορίζεται ἀπὸ πραγματογνώμονας ἄνευ συμπράξεως τοῦ ἀρχιτέκτονος. Ἀπόφ. 54 τοῦ Ἀρ. Π. τοῦ 1845 πρβ. καὶ τοὺς ἀνωτ. §§.

§ 31. Τὰ τεμάχια, ὅσα χρησιμεύουν πρὸς ἄνοιξιν ἢ πλάτυνσιν τῶν ὁδῶν, ἐκτιμῶνται ὑπὸ πραγματογνωμόνων διοριζομένων ἀπὸ τὸ δημοτικὸν συμβούλιον καὶ τὸν στερούμενον τὸ κτῆμα του ἰδιοκτήτην. (ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου 34 τοῦ 1848).

§ 32. Δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ καταμετροῦν αὐτοὶ οἱ πραγματ. τὸ οἰκόπεδον. Ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου 97 καὶ 99 τοῦ 1847.

§ 33. Ἡ ἔκθεσις τῶν πραγματογνωμόνων εἶναι ἔγκυρος καὶ ὅταν ἐν αὐτῇ ἀναφέρωσιν ὑπόχρεων πρὸς ἀποζημίωσιν τὸν ἀποδιώσαντα γείτονα. Ἀπόφ. Ἀρ. Π. 97 καὶ 99 τοῦ 1847.

§ 34. Ἀκυρότητες ἀφορῶσαι ἔκθεσιν τῶν πραγματογνωμόνων δὲν δύνανται κατὰ πρῶτον νὰ προταθῶσιν ἐνώπιον τοῦ Ἀρείου Πάγου. Ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου 44 τοῦ 1845, ἣν ὅλ. εἰς τὴν σελ. 298 τῆς λέξ. *Ἀποζημίωσις*.

§ 35. Ἡ ἀπόφασις τοῦ προέδρου τῶν πρωτοδικῶν, διὰ τῆς ὁποίας κηρύττεται ἐκτελεστὴ ἡ ἀπόφασις τῶν κατὰ τὸ ἀπὸ 12 νοεμβρίου 1836 διάταγμα διοριζομένων πραγματογνωμόνων, καθὸ πρᾶξις δικαστική, δύναται ν' ἀνακοπῇ.

Ἀπόφ. Ἀρ. Πάγου 15 τῆς 11 μαΐου 1842. καὶ 200 τοῦ 1838—Πρβ. τὰ ἐν τῷ Εὑρετ. ἐκτεθέντα, λέξ. Ἀνακοπὴ σελ. 169 καὶ ἀνώτερω σελ. 445 σημ. 4.

§ 36. Τὸ ἄρθρ. 3 τοῦ ἀπὸ 24 ἰαν. 1835 εἰδικοῦ διατάγματος ὁρίζει ὅτι ἡ ἀποζημίωσις τῶν ἐν Πειραιεῖ ἰδιοκτητῶν, τῶν ὁποίων τὰ γήπεδα ἀφαιροῦσιν ὁδὸς ἢ πλατεῖαι, ἐπίκειται, ὁποιαδήποτε καὶ ἂν ἦναι ἡ ἀπόστασις, εἰς τοὺς παρακειμένους κτήτορας καὶ γίνεται ἀναλόγως τοῦ ἐπὶ τῆς πλατείας ἢ ὁδοῦ προσώπου τῆς οἰκοδομῆς ἑκάστου παρακειμένου κτήτορος· ὁ δῆμος δὲ ὑπόκειται εἰς ἀποζημίωσιν μόνον ὅταν ἡ ἀφαίρεσις γίνεται πρὸς οἰκοδομὴν καταστημάτων, καὶ εἶναι ἀδιάφορον ἂν τὸ ἔγγραφον τῆς ἰδιοκτησίας δὲν μνημονεύῃ τὴν ὑποχρέωσιν ταύτην, καθὼς καὶ ἂν ἡ πλατεῖα φθάνῃ εἰς τὴν θάλασσαν.—Ὁ δῆμος δύναται νὰ ἐμποδίσῃ τὴν ἀνακαίνισιν τῆς οἰκοδομῆς, ἥτις πρόκειται νὰ ἐκκοπῇ. Ἀπόφ. 5246 τῆς 22 δεκεμβρίου 1848 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν, ἣν εἰς τὸν ἑπόμενον παράγραφον.

§ 37. Ὁ κτήτωρ δὲν ὑποχρεοῦται νὰ συμμορφωθῇ μὲ κανονισμὸν μέλλοντα καὶ μὴ ὑπάρχοντα κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ συναλλάγματος.

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ τὸ ἄρθρ. 3 τοῦ ἀπὸ 24 ἰανουαρίου 1835 εἰδικοῦ διατάγματος ῥητῶς ὁρίζει ὅτι ἡ ἀποζημίωσις τῶν ἐν Πειραιεῖ ἰδιοκτητῶν, τῶν ὁποίων γήπεδα ἀφαιροῦσιν ὁδοὶ ἢ πλατεῖαι, ἐπίκειται εἰς τοὺς παρακειμένους κτήτορας καὶ γίνεται κατὰ τὸ εἰς τὰ προηγούμενα ἄρθρ. 1 καὶ 2 ὁριζόμενον μέτρον, τουτέστιν ἀναλόγως τοῦ ἐπὶ τῆς πλατείας ἢ ὁδοῦ προσώπου τῆς οἰκοδομῆς

ἑκάστου παρακειμένου κτήτορος, πάντοτε δὲ πρὸς μίαν δραχμὴν τὸν τετραγωνικὸν πῆχυν· εἰς δὲ τὸν δῆμον ἐπιβάλλει τὸ αὐτὸ ἄρθ. 3 ὑποχρέωσιν πρὸς ἀποζημίωσιν τῆς ἀφαιρουμένης ἰδιοκτησίας μόνον ὁσάκις αὕτη ἀφαιρεῖται πρὸς οἰκοδομὴν καταστημάτων· ἑπομένως ἡ προκειμένη ἀγωγή, καθόσον στηρίζεται εἰς ἀφαίρεσιν γηπέδου ληφθέντος ὑπὸ πλατείας, ἐσφαλμένως ἐκινήθη κατὰ τοῦ δήμου Πειραιῶς.

Ἐπειδὴ ἡ ἀπὸ τοῦ ἀφαιρουμένου γηπέδου ἀπόστασις τῶν παρακειμένων κτητόρων, καὶ ἂν πραγματικῶς ἦναι τοσοῦτον μακρὰν ὅσον ὁ ἐκκαλῶν λέγει, δὲν δύναται νὰ οὐδετερώσῃ τὴν κατὰ τὰς ῥητὰς διατάξεις τοῦ προκειμένου διατάγματος ὑποχρέωσιν αὐτῶν πρὸς ἀποζημίωσιν.

Ἐπειδὴ ἡ κατὰ τὸ ἄρθρ. 11 ἐδάφ. 6. τοῦ ἀπὸ 2 δεκεμβρίου 1834 διατάγματος σημειωτέα ἐν τῷ ἐγγράφῳ τῆς ἰδιοκτησίας ὑποχρέωσις τοῦ κτήτορος νὰ συμμορφωθῇ μὲ κανονισμοὺς μηδέπω ἐκδεδομένους τότε, ἀλλὰ μέλλοντας, δὲν δύναται βασίμως νὰ διαφιλονεικηθῇ παρά τινος τῶν κτητόρων τούτων, οἵτινες ἀγοράζοντες ἀπὸ τὰς δημοτικευμένας καὶ γνωστὰς ταύτας συμφωνίας, ὅσον καὶ ἐὰν ἦναι αὗται ἀόριστοι καὶ ἀνατεθειμέναι εἰς κανονισμοὺς μέλλοντας, ὀφείλουν νὰ ὑποκύψουν εἰς τὰ νομίμως περὶ τούτου κανονισθέντα.

Ἐπειδὴ καὶ ἂν τυχὸν τὸ τῆς ἰδιοκτησίας ἔγγραφον δὲν ἤθελε μνημονεύσει τὴν προῤῥηθεῖσαν ὑποχρέωσιν τοῦ κτήτορος, ἡ ὑποχρέωσις αὕτη οὐχ ἧττον ὑπάρχει δυνάμει τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ ἀπὸ 2 δεκεμβρίου 1834 διατάγματος.

Ἐπειδὴ ἂν πρὸς τὸ δυτικὸν μέρος ἡ πλατεῖα φθάνῃ εἰς τὴν θάλασσαν, δὲν δύναται οὐδ' ὡς πρὸς τὸ μέρος αὐτὸ νὰ θεωρηθῇ ὑπόχρεως πρὸς ἀποζημίωσιν ὁ δῆμος, διότι δὲν ὑπάρχει λόγος ἵνα θεωρηθῇ κατα τὸ μέρος τοῦτο ὡς παρακείμενος δῆθεν κτήτωρ καὶ αὐτός, ἀλλ' ἡ πρὸς ἀποζημίωσιν ὑποχρέωσις ἐπίκειται διὰ τὸ ὅλον κατὰ τοὺς ὁρισμοὺς τῶν ἄρθρ. 1—3 τοῦ διατάγματος τῆς 24 ἰανουαρίου 1835 εἰς μόνους τοὺς παρακειμένους κτήτορας.

Ἐπειδὴ οἱ ὁρισμοὶ οὗτοι τοῦ διατάγματος τῆς 24 ἰανουαρίου 1836, ὄντες εἰδικοὶ καὶ σαφεῖς, δὲν ἐπιδέχονται ἀναπλήρωσιν ἐκ διατάξεως ἄλλων γενικῶν, οὐδὲ χρήζουσι συνδυασμοῦ πρὸς ἄλλας διατάξεις. Ἂν δὲ φαίνεται τὸ διάταγμα τοῦτο αὐστηρόν, ὡς κανονίζον ῥητῶς εἰς μίαν δραχμὴν τὸν τετραγωνικὸν πῆχυν τὴν δοτέαν ἀποζημίωσιν, ἡ φαινομένη αὕτη αὐστηρότης δὲν εἶναι πραγματική, διότι τὸ διάταγμα τοῦτο εἶχε πρὸ ὀφθαλμῶν τὴν ἀξίαν

τῶν ἀφαιρουμένων γηπέδων περὶ τὴν ἐποχὴν τῆς ἐκδόσεώς του, κα', ἐθεώρησε τὴν μίαν δραχμὴν ὡς ἀποζημίωσιν ἀνάλογον πρὸς τὴν τότε ἀξίαν ἑκάστου τετραγωνικοῦ πήχεως.

Ἐπειδὴ διὰ τοὺς λόγους τούτους δὲν εἶναι ὀρθὸν νὰ εἴπῃ τις, ὅτι οὔσης θεμελιώδους τῆς ἀρχῆς, καθ' ἣν πᾶς ὁ διὰ δημόσιον ἀνάγκην στερούμενος τῆς ἰδιοκτησίας του ἔχει δικαίωμα πρὸς ἀποζημίωσιν πλήρη, πρέπει, θεωρουμένης ὡς μὴ πλήρους δῆθεν τῆς πρὸς μίαν δραχμὴν τὸν πῆχυν δοτέας ἀπὸ τοὺς παρακειμένους κτήτορας ἀποζημιώσεως, νὰ ἐξηγηθῇ τὸ διάταγμα τῆς 24 ἰανουαρίου 1836 ὡς ἔχον δῆθεν τὴν ἔννοιαν ὅτι οἱ παρακείμενοι κτήτορες εἰσὶν ὑπόχρεοι πρὸς ἀποζημίωσιν τοῦ στερουμένου τῆς ἰδιοκτησίας του μέχρι τοῦ ποσοῦ μιᾶς δραχ. τὸν πῆχυν, ὅτι δὲ διὰ τὸ περιπλέον τῆς ἐνδεχομένης ἀξίας τοῦ ἀφαιρουμένου ἀπὸ τὰς πλαγίας γηπέδου εἶναι κατὰ τὰς γενικὰς διατάξεις ὁ δῆμος ὑπόχρεως.

Ἐπειδὴ διὰ τὴν ζητουμένην ἀξίαν τοῦ ὑλικοῦ τῆς οἰκοδομῆς καὶ διὰ τὴν ζητουμένην ἀποζημίωσιν, ἕνεκα τῆς μὴ ἐπιτραπείσης ἀνακαινίσεως αὐτῆς, δὲν ὑπάρχει δικαίωμα ἀγωγῆς κατὰ τοῦ δήμου, διότι ἀφοῦ ἡ πρoκειμένη ἰδιοκτησία ὁμολογουμένως ἀφαιρεῖται κατὰ τὸ σχέδιον τοῦ Πειραιῶς ἀπὸ τὴν πλατεῖαν, νομίμως ἀπηγορεύθη πᾶσα ἀνακαίνισις, ἥτις, ἂν ἐπετρέπετο, ἤθελε ματαιώσει τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ σχεδίου, τῆς δὲ οἰκοδομῆς ὁμολογουμένως ἐξακολουθεῖ νὰ ἔχῃ ὁ ἐνάγων τὴν χρῆσιν ἐκμισθῶν αὐτήν· ὅταν δὲ ἡ χρῆσις αὕτη παύσῃ, θέλει ἔχει τὸ δικαίωμα ν' ἀφαιρέσῃ καὶ λάβῃ τὸ ὑλικόν. »

Ἀπόφ. 5246 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

§ 38. Ἀποζημίωσις δὲν ὀφείλεται διὰ τὴν παρεμπόδισιν τῆς οἰκοδομῆς, ὅταν γίνεται διὰ δημοσίαν ὠφέλειαν. (Ἡ αὐτὴ ἀπόφ. 5246).

§ 39. Ὁ κοινωνὸς οἰκήματος δύναται ν' ἀνυψώσῃ τὸ μεσότοιχον τῆς οἰκίας του, ἐὰν δουλεία τις δὲν τὸν ἀποτρέπῃ. (Ἀπόφ. πολ. Ἀρ. Π. 214 τοῦ 1848).

§ 40. Ὁ ἐργολάβος ὀφείλει νὰ κατεδαφίσῃ τὴν οἰκοδομὴν καὶ ν' ἀνεγείρῃ αὐτὴν ἐκ νέου, ὅταν δὲν ἐξεπλήρωσε τοὺς ὅρους τῆς συμφωνίας του. (Ἀπόφ. πολιτ. Ἀρείου Πάγου 128 τοῦ 1848).

§ 41. Τὰ περὶ ὑγιεινῆς οἰκοδομῆς διατάγματα δὲν κατήργησαν τὰ ἐκ πραγματικῶν δουλειῶν κεκτημένα δικαιώματα. (Ἀπόφ. πολ. Ἀρ. Π. 39 τοῦ 1848).

§ 42. Κατὰ τὴν διανομὴν κληρονομικῆς οἰκίας δὲν ἐφαρμόζονται αἱ περὶ τοῦ σχεδίου τῆς πόλεως Ἀθηνῶν διατάξεις. Ἀπόφ. πολ. Ἀρείου Πάγου 28 τοῦ 1848.

§ 43. Ἰδιωτικὴ συμφωνία περὶ τῆς ὑπάρξεως ἀποπάτου τινος, προκειμένου περὶ ἐπαισθητῆς βλάβης τῆς ὑγείας ὁλοκλήρου τῆς οἰκογενείας (ἀντικειμένου ἐνδιαφέροντος τὴν δημοσίαν τάξιν), δὲν δύναται ν' ἀνατρέψῃ τὸν νόμον, καθ' ὃν πρέπει ν' ἀπέχῃ ἐπὶ ἕνα πῆχυν. Ἀπόφ. 5271 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

§ 44. Ὅταν συνεπείᾳ διανομῆς τινος περιῆλθεν εἴς τινα κτῆμα, περιέχον ἀπόπατον πρὸ πλείστων ἐτῶν ὑπάρχοντα, ἀπὸ πότε ἄρχεται τὸ τῆς παραγραφῆς δικαίωμα; ἀπὸ τῆς διανομῆς. Ἀπόφ. 5271 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

ΓΛΩΣΣΑΙ (1).

Γλῶσσαι καλοῦνται τὰ σχόλια, δι' ὧν οἱ γλωσσογράφοι παρέφραζον μᾶλλον, ἢ ἑρμήνευον τὸ κείμενον τῶν Ῥωμαϊκῶν νόμων, προστιθέμενα μεταξὺ τῶν γραμμῶν [2] ἢ εἰς τὸ περιθώριον.

Εἰς τὴν Βονωνίαν ὁ Ἰρνέριος ἤνοιξε πρῶτος τὴν σπουδὴν τοῦ Ῥ. Δ. κατὰ τὴν ἀρχὴν τοῦ 12 αἰῶνος. Κατὰ τὸν 13 αἰῶνα ὁ Ἀκούρσιος ἔκαμεν ἐκλογὴν τῶν διαφόρων γλωσσῶν καὶ ἀνεκεφαλαίωσε τὰ τῶν προκατόχων του.

Ἐκτὸς τούτων, οἱ γλωσσογράφοι ἔδιδον περιλήψεις ὡς εἰσαγωγὴν ὁλοκλήρων τίτλων (summae), καὶ προπαρεσκεύαζον τοιουτοτρόπως τὴν γενικωτέραν ἐπιθεώρησιν τοῦ ἀντικειμένου των. Μόνον τὴν ἀξίαν τῆς συνοπτικῆς ἐκθέσεως ἔχουν αὗται, καθόσον δὲν ἐσκόπουν νὰ ἐξαντλήσουν ἢ νὰ πραγματευθοῦν τὸ περιεχόμενον τοῦ κειμένου. Διὰ τὴν κατάληψίν του ἐλάμβανον περιπτώσεις (casus) ὡς παράδειγμα, καὶ ἐπ' αὐτῶν ἐδείκνυον τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου.

Ὡς πρὸς τὴν ἕξιν ἐχρησίμευον αὗται πολὺ, ἀλλ' ἐπίσης παρέδιδον τὴν ἐνασχόλησιν εἰς ἀπέραντον ποικιλίαν, καθόσον διὰ τὴν σημασίαν αὐτὴν τοῦ δικαίου τίποτε ἐντεῦθεν δὲν ἀπεκτᾶτο. Ἀντέταττον μάλιστα ἐναντία ἀξιώματα διὰ νὰ δείξουν τὸ σφάλμα μὲ περισσοτέραν ἐνάργειαν, καὶ ὠνόμαζον ἐν γένει τὰς τοιαύτας ἀμφισβητήσεις Brocardica (3).

Ὅλαι αἱ ἐργασίαι ὁμοῦ ἑνὸς γλωσσογράφου ὠνομάζοντο Apparatus.

Αἱ πηγαὶ αὗται δὲν ἔγιναν εἰς αὐτοὺς διὰ μιᾶς γνωσταὶ καὶ τὰς διήρεσαν κατὰ τὰς ἐποχὰς τῆς ἀνακαλύψεώς των. Αὐτοὶ πρῶτοι ὠνόμασαν Σῶμα τῶν νόμων [4] τὰς συλλογὰς τοῦ Ἰουστινιανοῦ [5]. Τοὺς πανδέκτας ἐχώριζαν εἰς τρία μέρη, ἐξ ὧν τὸ πρῶτον περιλαμβάνει τὰ 23 πρῶτα βιβ. καὶ τοῦ 24 τὸν πρῶτον καὶ δεύτερον τίτλον, ἐκαλεῖτο δὲ Digestum vetus. Τὸ Infortiatum ἤρχετο ἀπὸ τοῦ τρίτου τίτλου τοῦ 24 μέχρι τοῦ 38 ἀκεραίου, ἐπὶ τέλους τὰ Digestum novum ἀπὸ τούτου μέχρι τοῦ 50. Προσέτι τοῦ Infortiatum ἀνεκαλύφθη μεταγενεστέρως μικρὸν μέρος ἐκ τοῦ δευτέρου τίτλου τοῦ 32 βιβλίου ἀπὸ τὸ τεμ. 82, τὸ ὁποῖον ἄρχεται μὲ τὰς λέξεις tres partes. Ἐντεῦθεν ὠνομάσθη Infortiatum cum tribus partibus [6].

(1) Glossae interlineares.—(2) Ὅρα τὰ περὶ τούτου εἰς τὴν περὶ τοῦ Ῥ. Δ. πραγματείαν τοῦ Καλλιγᾶ ἐν τῇ εἰσαγωγῇ.—(3) Savigny περὶ Ῥ. Δ. III α· 837 καὶ ἑπ.—(4) Savigny Gesch III. p. 517. Ἡ ἔκφρασις ἀπαντᾶται εἰς τὸν Κώδ. L. 1 pr. C. de rei ux· (5, 13).-(5) Corpus juris—(6) Savig. αὐτ. σελ. 422. 486.

Τὰ ἐννέα πρῶτα βιβλία τοῦ κώδηκος ἀπετέλουν καθ' ἑαυτὰ βιβλίον, διότι τὰ τρία τελευταῖα βραδύτερον ἀνεκαλύφθησαν καὶ ἀπεδόθησαν εἰς τὸν Ἰρνέριον [1]. Τὰ τρία ταῦτα, ἑπομένως αἱ νεαραὶ καὶ αἱ εἰσηγήσεις, συνήφθησαν εἰς ἓν βιβλίον τὸ λεγόμενον Volumen Parvum [2]. Τῶν νεαρῶν κείμενον εἶχον ὄχι τὴν λεγομένην τοῦ Ἰουλιανοῦ ἐπιτομὴν [3], τὴν ὁποίαν ἐπίσης ἐγνώριζον, ἀλλὰ Λατινικὴν μετάφρασιν κατὰ πόδας, τὴν ὁποίαν ὠνόμαζον Αὐθεντικὸν (Authenticum) [4], μετεχειρίζοντο δὲ μόνον 97 νεαρὰς ἀντὶ τῶν 168 [5].

Ἐκτὸς τούτων, ἀπήνθισαν κεφαλαιώδεις συνόψεις τῶν νεαρῶν, τὰς ὁποίας ἐπρόσθεσαν εἰς τὰ σχετικὰ τεμάχια τῶν 9 πρώτων βιβλίων τοῦ κώδ. καὶ ὠνόμασαν αὐθεντικὰς (autenticae), τὰς ὁποίας ἐπηύξησαν καὶ διὰ τῶν νέων διατάξεων αὐτοκρατόρων Φρεδερίκου Α. καὶ Β. [6].

Τὸ σῶμα τῶν νόμων ἐμπεριείχετο λοιπὸν κατὰ τοὺς Γλωσσογράφους εἰς πέντε τόμους (Volumina). Οἱ τρεῖς πρῶτοι περιεῖχον τὰς τρεῖς διαιρέσεις τοῦ πανδέκτου, τὰς ὁποίας ἀνεφέραμεν, ὁ τέταρτος τὰ 9 πρῶτα βιβλία τοῦ κώδηκος καὶ ὁ πέμπτος τὰς εἰσηγήσεις, τὸ Αὐθεντικὸν, τὴν συλλογὴν τοῦ φεουδαλικοῦ δικαίου καὶ τελευταῖον τὰ τρία τελευταῖα βιβλία τοῦ κώδηκ. (tres libri) (7).

ΓΝΗΣΙΟΤΗΣ ΤΕΚΝΩΝ (8).

Ὅρα τὴν λέξιν α) *Βιώσιμον*.—β) —*Τέκνα*.—γ) *Διατροφή*.—δ) *Ἐπίτροπος*.

(1) Savigny αὐτ. σελ. 429, 487.—(2) Savigny αὐτ. σελ. 518.—(3) Αὕτη ἐγίνετο πρὸ τῆς τελευτῆς τοῦ Ἰουστιν. Biener Gesch. der Novellen p. 70—84. Haubold Zeitschrift für Gesch. IV. p. 181—188.—(5) Savigny Gesch. III p. 490.—(4) Savigny σελ. 500. Οἱ Γλωσσογράφοι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἠγνόουν τὰ Ἑλληνικὰ, ὥστε ὁ Accursius εἰς τὸν § 2 J. de empt. ἐπὶ τοῦ Ὁμήρ. στίχου σημειοῖ: Graecum est quod legi non potest. Αἱ μεταφράσεις τῶν Ἑλληνικῶν τεμαχίων εἶναι τοῦ Burgundio, ὄχι ὅμως τοῦ 27 βιβλ., ἥτις εἶναι ἀρχαιοτάτη. Savigny Gesch. IV σελ. 341.—(6) Savigny αὐτ. σελ. 527—533. IV σελ. 32—58.

(7) Savigny αὐτ. III σελ. 518.

[8] Ἐνταῦθα θεωροῦμεν ἀναγκαῖον νὰ σημειώσωμεν, πρὸς εὐκολίαν τοῦ ἀναγνώστου, καὶ τὰ ἀκόλουθα ζητήματα.

α) Ἡ ἀπόφ. 139 τοῦ 1842 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν φέρει.

Ἔλεγχον. καὶ διατρ. τῶν τέκνων» «Ὡς πρὸς τὴν α΄. πρότασιν τῆς ἐκκαλ. Ἐπειδὴ, κατὰ τὴν νεαρὰν ριζ΄ κεφ. 2 «εἴ τις υἱὸν ἢ θυγατέρα ἔχων ἐξ ἐλευθέρας γυναικὸς, μεθ' ἧς γάμος συνίστασθαι δύναται, εἴποι ἐν συμβολαίῳ εἴτε ἀγοραίῳ, εἴτε ἰδίᾳ χειρὶ συγγεγραμμένῳ, καὶ ἔχοντι τριῶν μαρτύρων ἀξιοπίστων ὑπογραφὰς, εἴτε ἐν διαθήκῃ, εἴτε ἐπὶ πράξεως ὑπομνημάτων, τοῦτον ἢ ταύτην υἱὸν αὐτοῦ εἶναι ἢ θυγατέρα καὶ μὴ προσθῇ καὶ φυσικὸν ἢ φυσικὴν, τοὺς τοιούτους παῖδας γνησίως εἶναι, καὶ μηδεμίαν ἑτέραν ἀπόδειξιν παρ' αὐτῶν ζητεῖσθαι, ἀλλὰ πάντων ἀπολαύειν αὐτοὺς τῶν δικαίων, ὅσα τοῖς γνησίοις παισὶν οἱ ἡμέτεροι παρέχουσι νόμοι, οἷα τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ὡς εἴρηται, παῖδας ἰδίους αὐτοῦ ἀποκαλέσαντος» ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ἡ ἐκκαλοῦσα οὐχὶ μόνον δὲν προσήγαγεν ἀπόδειξίν τινα (ἥτις ἐπὶ τοῦ παρόντος δὲν ἤθελεν εἶσθαι ἀναγκαία, καθόσον δὲν ἐμφανίζονται οἱ ἀντίδικοι διὰ ν' ἀντιτείνωσιν), ἀλλ' οὐδ' ἰσχυρίσατο κἂν ὅτι ἐγένοιτο παρὰ τοῦ ποτὲ Β χαρακτηριζομένου ὡς πατρὸς τῆς ἀντιδίου

(α) Legitimation ...

Περίληψις.

§ 1. Ἀμφισβητουμένης τῆς γνησιότητος τοῦ τέκνου, δίδεται αὐτῷ ἡ προσωρινὴ κατοχὴ τῆς περιουσίας.

§ 2. Δὲν ἀπαγορεύεται ἡ ἀπόδειξις τῆς μὴ γνησιότητος τῶν φυσικῶν τέκνων.

Α θυγατρὸς τῆς ἐκκαλούσης, αἱ κατὰ τὰς εἰρημένας διατάξεις ἀπαιτούμεναι ἀναγκαίως πρὸς ἀναγνώρισιν τῆς υἱότητος μνησθεῖσαι πράξεις, ἢ ὅτι ἔλαβε χώραν ἡ παρὰ τοῦ νόμου προνοουμένη ἄλλως νομιμοποίησις [α]· ὅθεν μὴ θεωρουμένη ἕνεκα τούτου ἡ Α αὕτη ὡς γνήσιον τέκνον τοῦ ποτὲ Β δὲν δύναται ν' ἀπολαύσῃ ὅσα οἱ νόμοι εἰς τὰ γνήσια τέκνα παρέχουσι δικαιώματα, καὶ ἑπομένως καθίσταται ἀποῤῥιπτέα, ὡς μὴ στηριζομένη εἰς τὸν νόμον, ἡ πρώτη πρότασις τῆς ἐκκαλούσης περὶ τοῦ ν' ἀναγνωρισθῇ μοναδικὸς κληρονόμος τοῦ διαληφθέντος Β ἡ θυγάτηρ αὐτῆς Α.

Ὡς πρὸς τὴν δευτέραν πρότασιν.

Ἐπειδή, κατὰ τὰς νεαρὰς τοῦ ἰδίου Αὐτοκράτορος Ἰουστινιανοῦ ιη'. κεφ. ε. καὶ πθ' κεφ. ιβ', § 4 τὰς ἐμπεριεχομένας καὶ εἰς τὴν ἑξάβιβ. τοῦ Ἁρμενοπούλου συνοπτικῶς εἰς τὸ βιβλ. ἕ. τίτ. ή. § 66, τὰ ἐκ τῆς παλλακίας γεννηθέντα δὲν κληρονομοῦν ἐν μέρει τὸν πατέρα των, ἐὰν τελευτήσῃ οὗτος ἀδιάθετος, ἀλλὰ μόνον ὅταν δὲν ἀφήσῃ γνήσια τέκνα καὶ νόμιμον σύζυγον, λαμβάνουν τὸ διούγκιον, τουτέστι τὸ ἕκτον μέρος τῆς περιουσίας του, τὸ ὁποῖον διανέμεται μεταξὺ αὐτῶν καὶ τῆς μητρός των· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου, ἰσχυριζομένης τῆς ἐκκαλούσης ὅτι ὁ ποτὲ Β ἔπεισε ταύτην διὰ νὰ συνοικήσῃ μετ' αὐτοῦ ἐπὶ τῇ ὑποσχέσει τοῦ νὰ τὴν νυμφευθῇ καὶ ὅτι ἐνῷ συγκατῴκει καὶ συνέζη ἀπὸ τὸ 1833 μέχρι τέλους τοῦ 1835, θεωρουμένη παρ' αὐτοῦ ὡς σύζυγος, συνέλαβε μετ' αὐτοῦ καὶ ἔτεκε τὸν ὀκτώβριον τοῦ 1834 ἔτους τὴν ἄνηβον θυγατέρα της Α, τὴν ὁποίαν ὡμολόγησε καὶ παρεδέχθη ὁ αὐτὸς Β ὡς τέκνον του, καὶ μὴ ἀποδεικνυομένου ἐκ τῆς δικογραφίας ὅτι ὁ μνησθεὶς Β ἀφῆκε γνήσια τέκνα, καὶ ὅτι ἐτελεύτησεν ἐνδιάθετος, ἡ ἄνηβος Α ἔχει τὸ δικαίωμα, καθὸ φυσικὸν (νόθον) τέκνον τοῦ αὐτοῦ, νὰ λάβῃ ἐκ τῆς περιουσίας τοῦ ἰδίου Β πατρός της, τὸ διούγκιον, ἤγουν τὸ ἕκτον μέρος κατὰ τὰς προεκτεθείσας διατάξεις· ὥστε ἡ αἴτησις τῆς ἐκκαλούσης, στηριζομένη εἰς τὸν νόμον, καθίσταται παραδεκτή.

Ἐπειδή, κατὰ τὴν μεταγενεστέραν νεαρὰν ἐννενηκοστὴν πρώτην τοῦ Λέοντος, τὴν ἐμπεριεχομένην καὶ εἰς τὴν ἑξάβιβλ. τοῦ Ἁρμενοπ. ὑπὸ τὸ βίβλ. δ'. τίτλ. ζ'. § 34· οὕτω πως. « Ἐπειδὴ δὲ παρὰ τοῖς παλαιοῖς ἀνειμένην εὕρομεν τὴν κοινωνίαν τῆς παλλακῆς πρὸς τὸν βουλόμενον αὐτῷ κοινωνεῖν, νῦν ἔδοξεν ἡμῖν ἀμνημόνευτον ἐᾶσαι ταύτην τὴν νομοθεσίαν, ἵνα μὴ καταχραίνηται ἡ ἡμῶν πολιτεία γάμοις οὐκ εὐπρεπέσιν· ὅθεν κελεύομεν ἀπὸ τοῦ νῦν μηδένα ἐξὸν ὑπάρχειν παλλακὴν ἐν τῷ ἰδίῳ οἴκῳ κατέχειν· μικρὸν γὰρ ἢ οὐδὲν διαφέρει τῆς πορνείας νομίζομεν· ἀλλὰ εἰ βούλοιτο αὐτῇ κοινωνεῖν, γαμικὸν ποιείτω πρὸς αὐτὴν συνάλλαγμα κατὰ τὴν τοῦ νόμου ἀκρίβειαν, εἰ μέντοι ἀναξίαν αὐτοῦ ταύτην κρίνοιτο γυναῖκα ἔννομον καλεῖσθαι, μηδεμίαν πρὸς ταύτην ἐχέτω κατὰ συνουσίαν κοινωνίαν, ἀλλὰ ταύτην ἀποδιωκέτω, καὶ λήψεται ἣν αὐτῷ κρίνοι λυσιτελές· εἰ δὲ σωφρόνως βιοῦν αἱρεῖται, εὐκταῖον ἡμῖν τοῦτο· » ἀπαγορεύεται μὲν ἡ παλλακία, ἀλλ' ἐκ τῆς ἀπαγορεύσεως ταύτης δὲν δύναται νὰ παραχθῇ τὸ συμπέρασμα τοῦ ὅτι ὁ εἰρημένος αὐτοκράτωρ ἠθέλησε ν' ἀφαιρέσῃ συγχρόνως διὰ ταύ-

§ 3. Τὰ φυσικὰ τέκνα ἔχουν δικαιώματα διατροφῆς; ὑπόσχεσις πρὸς διατροφήν.

§ 3. Ἐκ τῆς συμβιώσεως ἀνδρὸς μετὰ γυναικὸς τεκμαίρεται, ὅτι τὸ τέκνον εἶναι καρπὸς αὐτῆς.

§ 5. Τὰ φυσικὰ τέκνα ἔχουν δικαίωμα κληρονομίας;

της τῆς διατάξεως καὶ τὰ δικαιώματα, ὅσα αἱ προμνημονευθεῖσαι προγενέστεραι νεαραὶ τοῦ Ἰουστινιανοῦ παρέχουσιν εἰς τὰ φυσικὰ (νόθα) τέκνα· διότι δὲν ἀρκεῖ τὸ νὰ ἦναι ἀπηγορευμένη εἰς τὴν δεῖνα ἢ δεῖνα περίπτωσιν ἡ σύνοδος μεταξὺ ἀνδρὸς καὶ γυναικὸς διὰ νὰ ἦναι κατ' ἀναγκαίαν δῆθεν συνέπειαν ἐστερημένα παντὸς δικαιώματος καὶ τὰ ἐκ τοιαύτης συνόδου γεννηθέντα τέκνα, ἐφ' ὅσον καὶ εἰς τὴν Γαλλικὴν νομοθεσίαν παρατηροῦμεν, ὅτι ἐνῷ ἀθέμιτος εἶναι ἡ ἐκτὸς τοῦ γάμου σύνοδος ἀνδρὸς καὶ γυναικὸς ἐλευθέρων; εἶναι ἀπηγορευμένη ἐπὶ ποινῇ καὶ ἡ σύνοδος, ἥτις χαρακτηρίζεται ὡς μοιχεία καὶ αἱμομιξία· μολοντοῦτο ὁ Γαλλικὸς νόμος χορηγεῖ δικαιώματα ἐπὶ τῆς περιουσίας τῶν ἀποθανόντων γονέων των εἰς τὰ φυσικὰ (νόθα) τέκνα (ἄρθρ. 757 τοῦ πολιτ. κώδ.), καὶ χορηγεῖ δικαιώματα διατροφῆς εἰς τὰ ἐκ μοιχείας καὶ αἱμομιξίας γεννηθέντα (ἄρθρ. 762 αὐτόθι)· ὁ λόγος δὲ τούτου εἶναι ἀναμφιβόλως, ὅτι ὁ νόμος ἐγκρίνει ἀναγκαῖον νὰ ἐπιφέρῃ ἐπὶ τοῦ προκειμένου μίαν ἐξαίρεσιν εἰς τὴν ἀρχήν, ὅτι ἀθέμιτοι καὶ ἀπηγορευμέναι πράξεις δὲν παρέχουν κανένα νόμιμον δικαίωμα, κινούμενος ἀπὸ φιλανθρωπίαν καὶ ἀπὸ τοὺς κανόνας τῆς φύσεως, χάριν ὄντων, τὰ ὁποῖα ἔλαβον μὲν ὕπαρξιν ἀπὸ ἀθέμιτον σχέσιν ἄλλων προσώπων, ἀλλὰ δὲν μετέσχον αὐτῆς ἰδιοπροσώπως, ὄντων ἀθώων εἰς τὰ ὄμματα τῆς φύσεως.

Διὰ τοῦτο, ἂν καὶ ἡ προηγουμένη νεαρὰ τοῦ Λέοντος ἀπηγόρευσε τὴν παλλακίαν, ἀφοῦ ὅμως ἐσιώπησε περὶ τῶν προμνημονευθέντων ὑπὲρ τῶν ἐκ τοιαύτης σχέσεως γεγεννημένων παίδων, ἐνῷ τὴν ὕπαρξιν τῶν νόμων τούτων ἐγνώριζεν ὁ αὐτοκράτωρ Λέων, ἕπεται ὅτι οἱ ὑπὲρ τῶν φυσικῶν παίδων προηγούμενοι οὗτοι νόμοι δὲν πρέπει ἀναγκαίως νὰ θεωρηθῶσι κατηργημένοι· καθόσον ἡ μὲν ἀπαγόρευσις τῆς παλλακίας ἔχει ἀντικείμενον τὴν ἐνίσχυσιν τῶν νομίμων γάμων, καὶ ὑπὸ τοῦ λόγου τούτου τοῦ ἀναγομένου εἰς τὸ κοινὸν πολιτικὸν συμφέρον ὑπηγορεύθη, αἱ δὲ ὑπὲρ τῶν φυσικῶν τέκνων διατάξεις ὑπηγορεύθησαν ἀπὸ ἄλλον λόγον, τὸν τῆς φιλανθρωπίας, πρὸς ἱκανοποίησιν τῆς φύσεως· καὶ τῳόντι ἡ κυρία αἰτία, ἐξ ἧς ὡδηγήθησαν οἱ αὐτοκράτορες νὰ νομοθετήσωσί τινα δικαιώματα ὑπὲρ τῶν φυσικῶν τέκνων, δὲν ἦτο ἀληθὲς τὸ τότε συγκεχωρημένον ἢ θεμιτὸν τῆς παλλακίας· (περίπτωσις, ἥτις, ἐὰν ἀλήθευεν, ἤθελε γεννήσει τὸ συμπέρασμα, ὅτι, ἀπαγορευθείσης ἔπειτα τῆς παλλακίας, συγκατηργήθησαν καὶ οἱ νόμοι οἱ τεθέντες ὑπὲρ τῶν ἐκ ταύτης γεννηθέντων τέκνων· διότι ἐλλειπούσης τῆς αἰτίας, ἐλλείπουσιν ἀναγκαίως καὶ τὰ ἀποτελέσματα)· ἀλλ' ἦτον ἀληθῶς ἡ φιλανθρωπία καὶ ἡ φωνὴ τῆς φύσεως [α] ὡς τὸ κηρύττει ῥητῶς ὁ ἴδιος αὐτοκράτωρ Ἰουστινιανὸς εἰς τοὺς εἰρημένους νόμους, λέγων εἰς μὲν τὸν νόμον 8 τοῦ κώδ. βιβ. 5 τίτ. 27 [β]· εἰς

(α) Humanitas et natura.

(β) Humanitatis intuitu naturalibus natilas hoc indulgemus etc.

§ 6. Δύνανται νὰ θεωρηθῶσι νόμιμα τὰ τέκνα, ἅτινα ἐγεννήθησαν ἐκ προσώπων, τὰ ὁποῖα μετὰ ταῦτα ἦλθον εἰς γάμον μὴ συγχωρούμενον ἄλλως;

Σημ. Ἐν τῇ ὑποσημ. γίνεται λόγος περὶ κληρονομ., διατροφῆς καὶ ἀνατροφῆς τῶν τέκνων.—Περὶ βιωσιμότητος.—Περὶ ἐπικαρπίας τῆς προικός.

δὲ τὴν νεαρὰν 18 κεφ. 5 « βλέψωμεν δὲ δή τι καὶ πρὸς μόνην τὴν φύσιν φιλάνθρωπον » καὶ εἰς τὴν νεαράν του 89 ἐν προοιμίῳ « Τὸ τῶν νόθων ὄνομα τῇ Ῥωμαίων νομοθεσίᾳ πρώην οὐ διεσπουδάσατο, οὐδέ τις ἦν περὶ αὐτὸ φιλανθρωπία, ἀλλ' ὡς ἔκφυλόν τι καὶ παντελῶς ἀλλότριον τοῦ πολιτεύματος ἐνομίζετο· ἐκ δὲ τῶν Κώνσταντ τοῦ τῆς εὐσεβοῦς λήξεως χρόνων ἐν ταῖς τῶν διατάξεων ἐνεγράφη βιβλίοις, εἶτα κατὰ μικρὸν εἰς μετριότητα καὶ φιλάνθρωπον γνώμην οἱ αὐτοκράτορες μετελθόντες, νόμους ἔθεντο· » καὶ παρακατιών· καὶ ἡμεῖς γὰρ διπλοῦν ἔχομεν σπούδασμα, πολλούς τε εἰς ἐλευθέραν ἀγαγεῖν ἀνθρώπους ἐκ τῆς ἔμπροσθεν δουλείας, ἔκ τε νόθων εἰς γνησίους ἀναφέρειν· οὐ γὰρ τῷ τιμωρεῖσθαί τι καὶ ἀπαγορεύειν προσεκτέον, ἀλλὰ τὸ κάμνον ἰᾶσθαι, καὶ φεύγειν μὲν τὸ κακὸν, εὑρίσκειν δὲ πανταχόθεν τὸ ἄμεινον· » καὶ ἐν τῷ κεφαλαίῳ ιβ'. « Βάλεντι μὲν οὖν καὶ Βαλεντινιανῷ καὶ Γρατιανῷ τοῖς τῆς θείας λήξεως πρώτοις ἐπῆλθε φιλανθρωπεύσασθαί τε πρὸς τοὺς νόθους..... « Ἡμεῖς τοίνυν, εἰ καὶ πρώην φιλανθρώπῳ χρησάμενοι νόμῳ ἀντὶ τοῦ τριουγκίου τὸ ἑξαούγκιον αὐτοῖς, παίδων γνησίων οὐχ' ὑπόντων, κατὰ τὴν τῶν πατέρων φιλοτιμίαν δεδώκαμεν, ἀλλὰ νῦν ἐκ τῶν ἐφεξῆς συμβεβηκότων τὰ πράγματα τελειότερόν τε ἅμα καὶ φιλανθρωπότερον σκεπτόμενοι, τὸν παρόντα τίθεμεν νόμον. » Ἡ δὲ ἑρμηνεία αὕτη εἶναι τόσον δικαιοτέρα καὶ ἐπικρατεστέρα, ὅσον ἡ νεαρὰ 91 τοῦ Λέοντος, ἡ ἐμπεριεχομένη, ὡς εἴρηται, εἰς τὸν Ἀρμενόπουλον, δὲν ἐνίσχυε τὴν ἀπαγόρευσιν τῆς παλλακίας διὰ ποινικοῦ τινὸς ὅρου κατὰ τῶν παραβαινόντων αὐτήν· καὶ ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἡ Γ (ὡς ἡ αὐτὴ ἐκθέτει, οἱ δὲ ἀντίδικοι, ἀπόντες, δὲν ἀρνοῦνται) συνελήφθη ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ νόμου τούτου, καὶ οὐχὶ τοῦ μετὰ ταῦτα δημοσιευθέντος ποιν. νόμου, ὅστις ἐπιβάλλει καὶ ποινὴν εἰς τοιαύτην ἀθέμιτον συνοίκησιν (ἄρθρ. 658)· εἶναι δὲ πρέπον νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν μᾶλλον ὁ χρόνος τῆς συλλήψεως παρὰ τὴν τῆς γεννήσεως, ὅταν πρόκηται περὶ συμφέροντος τοῦ τέκνου, ὡς ῥητῶς διατάττει ἡ νεαρὰ 89 κεφ. 8.

Ἐπειδὴ, τούτων οὕτως ἐχόντων, τὸ ἐν Πάτραις δικαστήριον τῶν πρωτοδικῶν ἐδίκασε μὴ ὀρθῶς, καὶ ἐπομένως ἡ ἐκκληθεῖσα ὑπ' ἀριθ. 105 ἀπόφασίς του καθίσταται μεταρρυθμιστέα.

Διὰ ταῦτα ἐρήμην παραδέχεται τὴν ἔφεσιν. » ὅρα κατωτ. § 3.

β) Ὅταν τὴν πρόφασιν τῆς διαζεύξεως παρέσχεν ὁ πατὴρ, καὶ ἡ μήτηρ εἰς δεύτερον οὐκ ἦλθε γάμον, τὰ κοινὰ τέκνα τρέφονται παρ' αὐτῇ δαπάναις τοῦ ἀνδρός. (Νεαρ. 117 κεφ. 7). (Ἀπόφ. 966 τῆς 8 νοεμβρίου 1838 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν). ὅρα καὶ τὴν ἐπομένην δ'. σημ.

γ) Ὅταν ἡ γυνὴ ἔδωκεν ἕνεκα μοιχείας ἀφορμὴν εἰς διάλυσιν τοῦ γάμου, τὸ ἐκ τοῦ γάμου τούτου γεννηθὲν τέκνον πρέπει νὰ οἰκῇ καὶ τρέφεται παρὰ τῷ πατρὶ κατὰ τὸ κεφ. 7 τῆς νεαρᾶς 117. Τὸ δὲ τέκνον συμπληρῶσαν τὸ

Πίναξ λεκτικός.

§ 1. Ἀμφισβητουμένης τῆς γνησιότητος ἀνήβου τέκνου μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρός, ἡ πρόληψις εἶναι ὑπὲρ τῆς γνησιότητος του, καὶ ἑπομένως δίδεται εἰς αὐτὸ προσωρινῶς καὶ ἡ κατοχὴ τῆς περιουσίας τοῦ ἀποθανόντος ἐπὶ ἐγγυήσει ἀποδόσεως, ἐὰν ἀποδειχθῇ τὸ ἐναντίον. Ἡ πρόληψις ὅμως αὕτη ἔχει χώραν, ὅταν τὸ ἄνηβον ἐγεννήθη μετὰ τὸν γάμον. Ἀπόφ. 28 τοῦ 1838 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν.

§ 2. Δὲν ἀπαγορεύεται ἡ ἀπόδειξις περὶ τῆς μὴ γνησιότητος τῶν παρὰ τοῦ πατρὸς δι' ἐγγράφων ἀναγνωρισθέντων φυσικῶν τέκνων.

Ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου 95 τῆς 16 δεκεμβρίου 1846 φέρουσα: « Ἐπειδὴ ἡ ἐν τῷ ἄρθρῳ 85 βιβ. ε΄ τίτλ. η. τῆς ἑξαβίβλου τοῦ Ἀρμενοπούλου περιεχομένη νεαρὰ 117 κεφ. β΄. ἀπαλλάττει τὰ ἐξ ἐλευθέρας γυναικὸς γεννηθέντα καὶ παρὰ τοῦ πατρὸς ἔντινι τῶν ἐν αὐτῇ τῇ νεαρᾷ ἀναφερομένων ἐγγράφων καλεσθέντα ἴδια τέκνα πάσης ἄλλης ἀποδείξεως περὶ τῆς γνησιότητος αὐτῶν, διὰ τὸν ὁποῖον δίδει ἡ αὐτὴ νεαρὰ λόγον ὅτι ἐκ τούτου δείκνυται μετὰ τῆς

τέταρτον ἔτος τῆς ἡλικίας του δὲν χρήζει πλέον τῆς ἀπὸ τὴν μητέρα ἀπαραιτήτου τροφῆς καὶ ἐπιστασίας. (ἀπόφ. 2569 τῆς 19 μαρτίου 1843 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν).

δ) Ὅταν ὁ ἀνὴρ ἔδωκεν αἰτίαν εἰς τὸ διαζύγιον, τὸ τέκνον μένει παρὰ τῇ μητρὶ (Νεαρὰ 117). Ἀπόφ. 1969 τῆς 11 Ἰουλίου 1841 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφετῶν· ὅρα καὶ τὴν προηγ. β΄ σημ.

ε) Ἐκ τοῦ ν. 13 (4, 12) τῆς ἑξαβίβ. ἐξάγεται ὅτι ἐὰν δὲν ὑπάρχωσι τέκνα ἐκ τοῦ γάμου, ὅστις διαλύεται ἕνεκα μοιχείας, εἰς τὸν ἀδικούμενον σύζυγον ἀποδίδονται καὶ τὰ τέκνα καὶ ἡ ἐπικαρπία τῆς προικὸς τῆς μοιχαλίδος, ἐπιφυλαττομένης μόνης τῆς κυριότητος ταύτης εἰς τὰ τέκνα· Ἀπόφ. 3085 τῆς 4 σεπτ. 1844 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφ. ὅρα τὴν λ. Γάμος § 45 ἐπ.

ς) Πρὸς ὕπαρξιν τῆς προσωπικότητος νεογνῶν τέκνων ἀπαιτεῖται νὰ ἐγεννήθη ζῶν τὸ βρέφος, ἀδιάφορον ἂν ἦτο βιώσιμον ἢ μή (ἀπόφ. Ἀρ. Πάγου 93 τοῦ 1848, ἴδ. ἐν τῇ λέξει βιώσιμον).

αὐτῆς μητρὸς ἐσχηκέναι γάμον· ἄρα ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος νεαρὰ δὲν ἔχει ἀντικείμενον νὰ ψηφίσῃ τρόπον νέον νομιμοποιήσεως παίδων ἀνεγνωρισμένων προκαταρκτικῶς ὡς φυσικῶν, ἀλλὰ περιέχει ἁπλῶς διὰ τῆς μαρτυρίας τοῦ πατρὸς νόμιμον τεκμήριον τῆς γνησιότητος τῶν οὕτω παρ' αὐτῶν καλεσθέντων τέκνων, ὡς τοῦτο γίνεται σαφέστερον καὶ ἐκ τοῦ ὅτι τὸ πλεονέκτημα τῆς τοῦ πατρὸς μαρτυρίας, τὸ ὁποῖον ἀπολαμβάνουσι τὰ οὕτω καλεσθέντα τέκνα, ἐπεκτείνεται διὰ τῆς νεαρᾶς καὶ εἰς τὰ λοιπὰ ἐκ τῆς ἰδίας γυναικὸς γεννηθέντα, ἀλλ' ἐν τοῖς περὶ ἧς ὁ λόγος ἐγγράφοις μὴ ὀνομασθέντα τέκνα, μὴ ἀποκλείουσα δὲ ἡ αὐτὴ νεαρὰ ῥητῶς τὴν ἀπόδειξιν, ἕπεται ὅτι (εἰς ἐποχὴν μάλιστα, καθ' ἣν ἡ νομιμότης τοῦ γάμου, ἐκ τοῦ ὁποίου πηγάζουν γνήσια τέκνα, δὲν συνίσταται πλέον, ὡς ἐπὶ Ῥωμαίων, εἰς μόνον τὸν τύπον τῆς ἁπλῆς συμφωνίας τῶν γονέων, περὶ ἧς διαλαμβάνει τὸ ἄρθρ. α'. βιβλ δ'. καὶ τίτλ. δ'. τοῦ Ἀρμεν.) ἡ ἀνταπόδειξις ἐπιτρέπεται ἐπὶ τοῦ προκειμένου, δυνάμει τοῦ ἄρθ. 275 τῆς πολιτ. δικονομίας, ὡς ἐπὶ παντὸς ἄλλου μὴ ἐξαιρουμένου ἀπὸ τὸ ἄρθ. 273 τῆς αὐτῆς δικονομίας νομίμου τεκμηρίου, καὶ ἑπομένως τὸ ἐνταῦθα ἐφετεῖον, μὴ συγχωρῆσαν εἰς τὸν ἀναιρεσείοντα τὴν ὁποίαν ἐζήτησε νὰ φέρῃ ἀνταπόδειξιν κατὰ τῆς γνησιότητος τῶν ἐπιτροπευομένων τέκνων τοῦ Α. Κ., προφανῶς παρεβίασε τὴν προμνησθεῖσαν οὐσιώδη διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 275 τῆς πολιτ. δικονομίας, ἡ δὲ παραβίασις αὕτη δίδει χώραν εἰς ἀναίρεσιν κατὰ τὸ ἄρθρ. 807 τῆς αὐτῆς δικονομίας. »

§. 3. Τὰ φυσικὰ τέκνα ἔχουν δικαίωμα διατροφῆς, ἢ ἀναγνωρίσεως. Παρατηρῶ

α') ὅτι τὰ δικ. τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν ἐξέδωκαν ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου διαφόρους ἀποφάσεις, (ἰδίως τὰς ὑπ' ἀριθ. 2541, 5155) δι' ὧν ἔλυσεν ἀποφατικῶς τὸ ζήτημα· ἡ πρώτη ἐξ αὐτῶν φέρει

α' Ἐπειδή, ἐχούσης τῆς ἀγωγῆς ἀντικείμενον διατροφὴν τέκνων, ἡ πρὸς συμβιβασμὸν ἀπόπειρα ἦτο περιττὴ κατὰ τὰ ἄρθρ. 186 § 1 καὶ 532 § 3 τῆς πολιτ. δικονομίας.

Ἐπειδὴ ἐκ τῶν νεαρῶν 18 κεφ. 5 καὶ 89 κεφ. 12 § 4 καὶ 6 προκύπτει ὅτι μόνα τὰ ἐκ μιᾶς παλλακῆς ἀνδρός τινος κατὰ τὸν οἶκον αὐτῆς συνοικούσης γεννηθέντα τέκνα (καὶ ὁπόταν ἦτο τῆς παλλακῆς κατὰ τὸν οἶκον σχέσις καὶ ἡ τῶν παίδων ἐκείνων γονὴ καὶ τροφὴ ἦτον ἀναμφισβήτητος) εἶχον δικαίωμα κληρονομίας ἢ διατροφῆς, καθόσον οἱ φυσικοὶ πατέρες ἀπέθνησκον, καταλείποντες νομίμους κατιόντας ἢ μή, τὰ δὲ ἄλλως πως γεννηθέντα φυσικὰ τέκνα δὲν εἶχον οὐδὲν τῶν διαληφθέντων δικαιωμάτων (Νεαρὰ 89 κεφ. 12 § 5 καὶ βασιλ. βιβλ. 31 θ ν. ε' § 2) καὶ δὲν ἠδύναντο

ἑπομένως νὰ ἐνάγωσι κανένα ὡς πατέρα των ἐπὶ ἀναγνωρίσει ἢ διατροφῇ.

Ἐπειδὴ μετὰ τὰς ἀνωτέρω μνησθείσας δύω νεαρὰς ἡ μετὰ παλλακῆς συνοίκησις ἀπηγορεύθη καὶ παρὰ τοῦ πολιτικοῦ δικαίου (Νεαρὰ Λέοντος 91) καὶ παρὰ τοῦ ποιν. νόμου (ἄρθρ. 658), διὰ δὲ τῆς ἀπαγορεύσεως ταύτης ἔπαυσαν καὶ τὰ δικαιώματα, τὰ ὁποῖα κατὰ τὸν προϋπάρξαντα ἐγεννῶντο ἐκ τῆς συνοικήσεως ταύτης· ὥστε κατὰ τὴν ἤδη καθεστῶσαν νομοθεσίαν ἅπαντα τὰ φυσικὰ τέκνα ἐξομοιοῦνται ἄνευ διακρίσεως τινος, καὶ δὲν δύνανται νὰ εναγάγωσι μήτε αὐτὰ, μήτε αἱ φυσικαὶ μητέρες των κανένα ὡς πατέρα ἐπὶ ἀναγνωρίσει ἢ διατροφῇ· ἑπομένως καὶ ἡ ἀγωγὴ τοῦ Μ εἶναι ἀποῤῥιπτέα. »

Ἀπόφ. 2541 τοῦ 1843 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

β') Ὅτι περὶ τοῦ ζητήματος τούτου ἀπεφάσισεν ἐσχάτως καὶ ὁ Ἄρειος Πάγος, ἀποφανθεὶς οὕτως :

« Ἐπειδὴ (κατὰ τοὺς ἐπὶ Ἰουστινιαν. ἰσχύοντας νόμους τῶν Βυζ. αὐτοκρατ., πανδ. 25, 3. τεμ. 5 § 4, 5 καὶ 6 καὶ τεμ. 7—νεαρὰ 18 κ. 5 καὶ νεαρὰ 89 κεφ. 12 καὶ 13—Ἁρμ. 5, 8, 69) ὁ πατὴρ ὑποχρεοῦται μόνον νὰ διατρέφῃ τὰ ἐκ νομίμου γάμου τὰ ἐκ παλλακ. τέκνα αὐτοῦ, ὁ δὲ νόμος ὁρίζει τί ἐστὶ παλλακία, τὴν ὁποίαν διαστέλλει ἀκριβῶς τῆς πορνείας, θεωρῶν δ' αὐτὴν θεμιτὴν σχέσιν μεταξὺ ἀνδρὸς καὶ γυναικὸς, ἀπονέμει εἰς τὰ ἐξ αὐτῆς τέκνα δικαίωμα διατροφῆς κατὰ τοῦ πατρὸς καὶ ἐξ ἀδιαθέτου διαδοχῆς ἐπὶ τῆς περιουσίας αὐτοῦ, ἀλλὰ διὰ τῆς νεαρᾶς 91 τοῦ αὐτ. Λέοντος καταργηθείσης τῆς παλλακίας ὡς νομίμου σχέσεως καὶ χαρακτηριζομένης ῥητῶς ὡς σχέσεως ἀθεμίτου κατ' οὐδὲν διαφερούσης τῆς πορνείας, κατηργήθησαν καὶ αἱ ὑπὸ τῶν ἀρχαιοτέρων νόμων ῥυθμισθεῖσαι συνέπειαι αὐτῆς, ὡς νόμιμοι σχέσεις ὑπὲρ τῆς παλλακίδος καὶ τῶν τέκνων, ἐν αἷς καὶ τὸ τῆς διατροφῆς δικαίωμα αὐτῶν, ἀφοῦ μάλιστα κατὰ τὸν αὐτὸν νόμον τὰ πορνογενῆ τέκνα οὐδὲν δικαίωμα πρὸς διατροφὴν ἔχουσιν ἐκ τῆς περιουσίας τοῦ πατρὸς κἂν τυχὸν ἢ οὗτος γνωστὸς (βασιλ. 46, 1, 18 συνδυασμένα μὲ τοὺς ἀνωτ. ἐκτεθέντας νόμους)· ὅθεν ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, ἀποφαινομένη ὅτι τὰ τέκνα τῆς ἀναιρεσειούσης, καὶ ἂν ὑποτεθῶσι γεννηθέντα ἐκ τῆς μετὰ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου σχέσεως τῆς φερούσης κατὰ τὴν νεαρ. 89 κ. 12 καὶ 13 τοῦ αὐτοῦ Ἰουστινιανοῦ, τὰ προσόντα τῆς παλλακίας, δὲν δύνανται κατὰ τὸν ἰσχύοντα νόμον ν' ἀπαιτήσωσι παρ' αὐτοῦ διατροφὴν, δὲν ἐφήρμοσεν ἐσφαλμένως, οὔτε ἡρμήνευσε ψευδῶς τὴν νεαρὰν 89 καὶ τὸ

ἄρθ. 658 τοῦ ποιν. ν., ὅπερ κηρύττει ἀξιόποιν. τὴν ἐκ παλλακ. σχέσιν.

Ἐπειδὴ οὐδεὶς νόμος ἀπαγορεύει εἰς τὸν γεννήσαντα πορνογενῆ τέκνα νὰ διατρέφῃ αὐτά, καθότι οὔτε ἡ Νεαρὰ 89 κεφ. 15 τοῦ αὐτ. Ἰουστινιανοῦ, ἡ ὁρίζουσα ὅτι τὰ ἐκ νεφαρίων ἢ ἰνκέστων ἢ δαμνάτων συνελεύσεων, ἤτοι τὰ ἐκ μοιχείας ἢ αἱμομιξίας ἢ ἁρπαγῆς γεννηθέντα τέκνα οὐκ ἀνατραφήσονται ὑπὸ τῶν γονέων, ἀπαγορεύει διὰ τοῦ ὁρισμοῦ τούτου τοὺς γονεῖς τοιούτων τέκνων τοῦ νὰ διατρέφωσιν αὐτά, ἀλλ' ὁρίζει μόνον ὅτι τὰ τέκνα ταῦτα δὲν ἔχουσι δικαίωμα πρὸς διατροφὴν ὡς τὰ νόθα, ἤτοι τὰ ἐκ παλλακίας, ἡ δὲ προσβαλλομένη ἀπόφασις ἐκήρυξεν ἄκυρον τὴν ὁποίαν ἰσχυρίσθη ἡ ἀναιρεσείουσα ὅτι συνῆψεν ὡς ἐπίτροπος τῶν τέκνων της μετὰ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου σύμβασιν, δι' ἧς αὐτὸς ὑπεχρεώθη νὰ παρέχῃ εἰς αὐτὰ ἐπὶ 15 ἔτη ὡρισμένον κατὰ μῆνα ποσὸν πρὸς διατροφὴν, ἐπὶ λόγῳ ὅτι τοιαύτη σύμβασις, συνιστῶσα ὑποχρέωσιν ἀπηγορευμένην ὑπὸ τοῦ νόμου, στηρίζεται εἰς παράνομον καὶ ἐναντίαν τῶν χρηστῶν ἠθῶν αἰτίαν· ὅθεν ἑρμηνεύσασα ψευδῶς καὶ ἐφαρμόσασα ἐσφαλμένως τοὺς παρατεθέντας νόμους, καθ' οὓς δὲν ἐπιβάλλεται ἀμέσως ὑπὸ τοῦ νόμου εἰς τὸν γεννήτορα πορνογενῶν τέκνων ἡ πρὸς διατροφὴν αὐτῶν ὑποχρέωσις, καὶ τὸ βιβλ. 1 τίτ. 9 ἐδάφ. 12 τῆς ἑξαβιβλ. τοῦ Ἀρμενοπούλου, ἀπέῤῥιψεν ὡς ματαίαν τὴν ῥητὴν τῆς ἀναιρεσειούσης πρότασιν τοῦ νὰ τῇ ἐπιτραπῇ ἡ ἀπόδειξις τῆς εἰρημένης συμβάσεως τῆς ἀποτελούσης τὴν βάσιν τῆς ἀγωγῆς αὐτῆς, καὶ οὕτω παρεβίασε τὰς περὶ ἀποδείξεως οὐσιώδεις ἀρχὰς τῶν ἄρθρ. 243 καὶ 258 τῆς πολιτ. δικονομίας καὶ τὸ ἄρθρ. 170 τοῦ αὐτοῦ νόμου, ἡ δὲ παραβίασις αὕτη ἐπιφέρει ἀναίρεσιν· (ἄρθρ. 807, 5 τῆς πολιτ. δικονομίας). »

Ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου 77 τοῦ 1849. (1)

γ) Ὅτι τὸ δικ. τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν ἀπεφήνατο ὅτι τὰ φυσικὰ τέκνα ἔχουν δικαίωμα διατροφῆς, ὅταν ἐκ τῶν περιπτώσεων προκύπτει ὅτι ἀνήκουσιν εἰς τὸν ἐπὶ διατροφῇ ἐναγόμενον. (Ἀπόφ. 116 τοῦ 1836)· καὶ ὅταν ἡ σχέσις των αὕτη δὲν ἀμφισβητῆται.

Ἀπόφ. 63 τοῦ 1848, ἣν ὅρα εἰς τὸν ἑπόμ. §. ὅρα δὲ καὶ τὴν ἀνωτ. Ἀπόφ. 446 σημ. ά.

§ 4. Ἐκ τῆς συμβιώσεως ἀνδρὸς μετὰ γυναικὸς τεκμαίρεται ὅτι τὸ διαρκούσης ταύτης συλληφθὲν τέκνον εἶναι καρπὸς τῆς σαρκικῆς σχέσεώς των; Ναὶ, εἰς τὸν ἐναγόμενον δὲ ἀπόκειται ν' ἀποδείξῃ τὸ ἐναντίον.

Ἀπόφ. α Ἐπειδὴ, κατὰ τοὺς Ν. 231 τῶν πανδεκ. *de verbor. signific.*, καὶ 7 τῶν αὐτῶν *de stat. pers*· προκειμένων δικαιω-

(1) Δύναται ὁ γεννήτωρ πορνογενῶν τέκνων νὰ ὑποσχεθῇ διατροφήν; Ναὶ, κατὰ τὴν ἀπόφασιν ταύτην.

μάτων τῶν ἐμβρύων, ταῦτα θεωροῦνται ὡς γεγεννημένα· ἑπομένως ἡ περὶ διατροφῆς τοῦ μηκέτι γεγεννημένου ἐμβρύου τῆς Α Μ ἀγωγὴ εἶναι παραδεκτή, ἀρχομένων τῶν συνεπειῶν τῆς ἐπιδικάσεως ἀπὸ τῆς γεννήσεως, συμφώνως μὲ τὰς διατάξεις τῶν νόμων τῶν πανδ. 30 § 1 *de ad. hered.*—29, *de neg. gest.*—19 § 2 *de rest. tut.*—141 *de verb. signif.*

Ἐπειδὴ τὰ φυσικὰ τέκνα ἔχουσι μὲν κατὰ ῥητὰς τοῦ νόμου διατάξεις τὸ δικαίωμα τῆς ἀπαιτήσεως διατροφῆς ἀπὸ τὸν πατέρα των, ἀλλ' ὅταν ἡ σχέσις αὕτη δὲν ἀμφισβητῆται· ἐπὶ τοῦ προκειμένου ὅμως ὁ ἐκκαλῶν δὲν ἀρνεῖται μὲν ὅτι εἶχε σχέσεις σαρκικὰς μετὰ τῆς ἐφεσιβλήτου, ὡς ἀπὸ τὰ πρακτικὰ τῶν πρωτοδικῶν Σπάρτης τῆς 10 αὐγούστου π. ε. ἐξάγεται, ἀμφισβητεῖ δὲ ὅτι ἡ Α Κ συνέλαβεν ἐξ αὐτοῦ, συνευρισκομένη καὶ μετ' ἄλλων.

Ἐπειδὴ ἐκ τῆς σαρκικῆς σχέσεως τῶν διαδίκων τεκμαίρεται ὅτι ἡ σύλληψις ἐγένετο ἐξ αὐτοῦ τοῦ ἐκκαλοῦντος· ὅθεν εἰς αὐτὸν ἐπίκειται ν' ἀποδείξῃ τὸ ἐναντίον, ὅπερ δύναται νὰ προκύψῃ ἀπὸ ἄλλην ἀπόδειξιν τῆς συνευρέσεως τῆς ἐφεσιβλήτου καὶ μετ' ἄλλων, δύναται δὲ νὰ μεταχειρισθῇ ὡς πρὸς τοῦτο καὶ τὸ μέσον τῶν μαρτύρων, καθ' ὅσον ὁμολογουμένως δὲν ἠδύνατο νὰ πορισθῇ ἔγγραφον ἀπόδειξιν. »

Ἀπόφ. 63 τοῦ 1848 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν.

§ 5. Τὰ φυσικὰ τέκνα ἔχουν δικαίωμα κληρονομίας ἐπὶ τῆς περιουσίας τοῦ πατρός των; ἡ ἀπόφ. 5178 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν φέρει : [1]

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ ἡ Μ καὶ αἱ θυγατέρες αὐτῆς Μ καὶ Δ ἡ μὲν μήτηρ, αἱ δὲ ἀδελφαὶ τοῦ ἀποθανόντος, ἀνακόψασαι τὴν κατ' ἐρήμην ἀπόφασιν τοῦ δικαστηρίου ἐζητήσαντο τὴν ἀπόρριψιν τῆς ἐφέσεως τῶν ἀντιδίκων των κατὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 7693 ἀποφάσεως τῶν ἐν Ἀθήναις πρωτοδικῶν, δι' ἧς δυνάμει τῆς νεαρᾶς 89 κεφ. 12 § 4 ἀνεγνωρίσθησαν οἱ ἐνάγοντες, ὡς φυσικὰ τέκνα τοῦ Κ, κληρονόμοι αὐτοῦ κατὰ τὸ ἓν ἑκτημόριον τῆς κληρονομίας κτλ. καὶ διὰ τῶν ἐγγράφων προτάσεών των ἐπικαλοῦνται τὰς σκέψεις τῆς ἐκκληθείσης ἀποφάσεως.

Ἐπειδὴ οἱ ἐκκαλοῦντες, καθ' ὧν ἤδη ἡ ἀνακοπή, διὰ τῆς ἀγωγῆς των ἰσχυριζόμενοι ὅτι ἀνεγνωρίσθησαν ὑπὸ τοῦ ποτὲ Κ ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου ὡς παῖδες αὐτοῦ, καὶ ἕνεκα τούτου λογίζονται γνήσιοι ἐζητήσαντο ν' ἀναγνωρισθῶσι καθολικοὶ κληρονόμοι του, ἀλλὰ δὲν ἠρνήθησαν τὴν ἀλήθειαν τοῦ ἰσχυρισμοῦ τῶν ἀνακοπτόντων, ὅτι

(1) Ὅρα τὴν λέξιν κληρονομία.

ἐγεννήθησαν ἐκ τῆς Λ συμβιωσάσης μετὰ τοῦ ἀποθανόντος Κ ἄνευ νομίμου γάμου· ἀπ' ἐναντίας μάλιστα διὰ τοῦ ἐφετηρίου ἐγγράφου των λέγοντες ὅτι α κατὰ νόμον περιεχόμενον εἰς τὴν ἑξάβιβλ. τοῦ Ἀρμενοπούλου ἐν σχολίῳ ὑπὸ τὸ ἄρθρ. 65 τοῦ βιβλ. 8 τίτ. 8 τὰ φυσικὰ τέκνα ἔχουσι δευτέραν τάξιν ὡς πρὸς τὴν φύσει νόμιμον καὶ προτιμῶνται εἰς τὴν κληρονομίαν ἀπὸ τοὺς ἀνιόντας συγγενεῖς ῥητῶς συνομολογοῦσιν ὅτι εἶναι φυσικὰ τέκνα τοῦ Κ καὶ μόνον διότι ἀνεγνωρίσθησαν παρ' αὐτοῦ ὡς ἴδιά του τέκνα, διατείνονται ὅτι εἶναι ἀποκλειστικοὶ κληρονόμοι του καὶ ἐν ἐλλείψει γνησίων τέκνων.

Ἐπειδὴ ἡ Νεαρὰ 117 κεφ. 6, ἡ περιεχομένη εἰς τὴν ἑξάβιβ. τοῦ Ἀρμενοπούλου (βιβ. 5 τίτλ. 8 ἄρθ. 85), τὴν ὁποίαν οἱ καθ' ὧν ἡ ἀνακοπὴ ἐπικαλοῦνται, διατάσσει μὲν *ὅστις ἔχων υἱὸν ἢ θυγατέραν ἐξ ἐλευθέρας γυναικὸς, μεθ' ἧς γάμος συνίστασθαι δύναται, εἴποι ἐν συμβολαίῳ, εἴτε ἰδίᾳ χειρὶ γεγραμμένῳ καὶ ἔχοντι ὑπογραφὰς τριῶν μαρτύρων ἀξιοπίστων, εἴτε ἐν διαθήκῃ, εἴτε ἐπὶ πράξεως ὑπομνημάτων, τοῦτον ἢ ταύτην υἱὸν εἶναι ἢ θυγατέρα, οἱ τοιοῦτοι παῖδες γνήσιοι εἰσὶν, καὶ μηδεμία ἑτέρα ἀπόδειξις παρ' αὐτῶν ζητεῖται, ἀλλ' ὅτι ἀπολαύσωσι πάντων τῶν δικαίων, ὅσα τοῖς γνησίοις παισὶν οἱ νόμοι παρέχουσιν, ὡς ὑπὸ τοῦ πατρὸς παῖδες ἴδιοι κληθέντες, ἐνταῦθα γὰρ καὶ μετὰ τῆς αὐτῶν μητρὸς δείκνυνται νόμιμον ἐσχηκέναι γάμον·* ἀλλ' ὁ σκοπὸς τῆς διατάξεως ταύτης δὲν εἶναι νὰ ψηφίσῃ νέον τρόπον νομιμοποιήσεως τέκνων γεννηθέντων ἐκτὸς τοῦ νομίμου γάμου ἐκ τῆς τότε θεμιτῆς παρὰ τοῖς Ρωμαίοις σχέσεως, ἀπ' ἐναντίας μάλιστα ἐκ τῶν ἑπομένων κεφαλαίων τῆς εἰρημένης νεαρᾶς καὶ τῶν σχετικῶν κεφ. 74 κεφ. 6 καὶ 89 προκύπτει, ὅτι ὁ ἀληθὴς σκοπὸς εἶναι νὰ καθιερώσῃ διὰ τῆς μαρτυρίας τοῦ πατρὸς νόμιμον περὶ τῆς γνησιότητος τῶν παίδων τεκμήριον (καθ' οὗ ὅμως ἐπιτρέπεται ἡ ἀνταπόδειξις) ὡς γεννηθέντων ἐκ νομίμου γάμου, καθόσον οὗτος ἐδύνατο τότε ἐγκύρως δι' ἁπλῆς συμφωνίας νὰ συναφθῇ, ἤγουν ἐάν τις κατὰ διάθεσιν γαμικὴν ἐλάμβανε γυναῖκα ἐλευθέραν καὶ συνέζη μετ' αὐτῆς δημοσίως· τούτων δ' οὕτως ἐχόντων τὰ ὑπὸ τοῦ πατρὸς ἔν τινι ἐγγράφῳ κληθέντα τέκνα αὐτοῦ ὑποτίθενται γνήσια καὶ ἀπαλλάσσονται πάσης περὶ τῆς γνησιότητος ἀποδείξεως ἀλλὰ δὲν δύνανται νὰ λογισθῶσι πραγματικῶς γνήσια καὶ ν' ἀπολαύσουν καὶ τὰ εἰς τοὺς γνησίους παῖδας ἀνήκοντα δικαιώματα, ὅταν ἄλλως ἦναι ἀποδεδειγμένον ὅτι ἐγεννήθησαν ἐκ σχέσεως τοῦ πατρός των μετὰ γυναικὸς χωρὶς νὰ ὑπάρχῃ μετ' αὐτῆς νόμιμος γάμος, καὶ ἂν ἔτι ἀκόμη συνέζησαν κατὰ γαμικὴν διάθεσιν, καθόσον μάλιστα ἤδη

δὲν ἀναγνωρίζεται ὡς νόμιμος τοιαύτη σχέσις, ἀλλὰ καὶ ῥητῶς ἐπὶ ποινῇ ἀπαγορεύεται ὡς τὰ χρηστὰ ἤθη προσβάλλουσα (ἄρθρ. 658 τοῦ ποιν. νόμου).

Ἐπειδὴ ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ὡς προκύπτει ἐκ τῶν ἀπὸ 28 φευβρ. 1840 καὶ 27 μαρτίου 1840 πρακτικῶν δημοσίας συνεδριάσεως τῶν ἐν Ἀθήναις πρωτοδικῶν, ὁ ποτὲ Κ ἐναγόμενος ὑπὸ τῆς Λ μητρὸς τῶν ἐκκαλούντων πρὸς ἀπόδοσιν διατροφῆς ἐδήλωσεν ὅτι συνέζησε μετ᾽ αὐτῆς ἐννέα χρόνους καὶ ἐγέννησε τέσσαρα τέκνα, καὶ ἐζήτησε νὰ τοῦ παραδοθῶσι διὰ νὰ τ᾽ ἀναθρέψῃ, ἀλλ᾽, ὡς ἀνωτέρω ἐῤῥέθη, εἶναι ἀναμφισβήτητον ὅτι τὰ τέκνα ταῦτα ἐγεννήθησαν χωρὶς νὰ ὑπάρξῃ νόμιμος γάμος· ἑπομένως δὲν λογίζονται γνήσια, καί τοι ἀποκαλεσθέντα ὑπὸ τοῦ φυσικοῦ πατρός των ἴδια αὐτοῦ τέκνα· ὅθεν ὀρθῶς τὸ πρωτοδικεῖον ἀπεφήνατο, ἀναγνωρίσαν ὡς ἔχοντα κληρονομικὸν δικαίωμα ἐπὶ τοῦ ἔκπου μέρους τῆς κληρονομίας τοῦ Κ ἀδιαθέτως καὶ ἄνευ γνησίων τέκνων ἀποβιώσαντος (Ἀρμεν. ἑξαβ. βιβ. 5 τίτ. 8 § 66), καὶ ἑπομένως κατὰ τοῦτο δὲν εἶναι βάσιμος ἡ ἔφεσις. »

Ἀπόφ. 5178 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν τῆς 4 σεπτεμβρ. 1848.

§ 6. Τὰ ἐκ προσώπων μὴ συνδεθέντων εἰσέτι διὰ τοῦ μυστηρίου τοῦ γάμου, καὶ κωλυομένων μάλιστα εἰς τὸν σύνδεσμον τοῦτον, γεννηθέντα τέκνα, δύνανται νὰ θεωρηθῶσι νόμιμα, ἐὰν τὰ εἰρημένα πρόσωπα συζευχθῶσιν ἀκολούθως ἀδείᾳ τῆς νομίμου ἐκκλησιαστικῆς ἀρχῆς;

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ ἐκ τῶν ἀνωτέρω καταθέσεων τῶν μαρτύρων τῆς ἀνταποδείξεως στηριζομένων εἰς ἰδίαν ἀντίληψιν, συναδουσῶν πρὸς ἀλλήλας καὶ μὴ αναιρουμένων παρὰ τῶν τῆς ἀποδείξεως, βεβαιοῦται καὶ ἑπομένως πείθεται τὸ δικαστήριον, ὅτι ἐγένετο μετὰ τοῦ Σ Π καὶ τῆς Μ Λ νόμιμος γάμος, ὃ ἐστὶ συνέδεσεν αὐτοὺς ἐπὶ τῇ βάσει ἀδείας νομίμου ἐκκλησιαστικῆς ἀρχῆς τὸ μυστήριον τοῦ γάμου.

Ἐπειδὴ ἂν καὶ ὁ γάμος οὗτος ἐξετελέσθη μετὰ τὴν γέννησιν τῶν ἤδη ἐναγομένων ἀνήβων καὶ ἀνηλίκων τέκνων τοῦ Σ Π, Π Ι, Δ Ν καὶ Ζ, καὶ μεταξὺ προσώπων κωλυομένων διὰ τὴν πρὸς ἀλλήλους συγγένειαν, οὔσης ὡς εἴρηται τῆς Μ Λ ἀνεψιᾶς τοῦ Σ Π, κατά τινας τῶν μαρτύρων, ἢ ἐξαδέλφης κατὰ τοὺς ἐνάγοντας· διὰ τοῦ μυστηρίου ὅμως τοῦ γάμου, προηγηθείσης καὶ τῆς ἀδείας τῆς νομίμου ἐπισκοπικῆς ἀρχῆς, ἐχούσης κατὰ τὸ κοινῇ παρὰ τῆς ὀρθοδόξου ἡμῶν ἀνατολικῆς ἐκκλησίας παραδεδειγμένον καὶ πασίδηλον ἔθιμον, τὴν ἐξουσίαν τοῦ δίδειν ἀδείας γάμου, καὶ λαβούσης

παρὰ τοῦ ἐν πνεύματι ἀρχηγοῦ τῆς αὐτῆς ἐκκλησίας τὴν ἐξουσίαν ταύτην διὰ τοῦ ῥήματος· « λελυμένα εἶναι ἐν τοῖς οὐρανοῖς, ὅσα ἂν λύσωσιν ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ δεδεμένα ὅσα ἂν δέσωσιν· » ἐνομιμοποιήθη ὁ γάμος οὗτος, καὶ τὰ ἐκ τῆς ἑνώσεως τῶν Σ Π καὶ Μ Λ γεννηθέντα τέκνα τοῦ Σ Π, καὶ ἑπομένως νόμιμοι αὐτοῦ κληρονόμοι.

Ἐπειδὴ, τούτων οὕτως ἐχόντων, καὶ μὴ λαμβανομένων ὑπ' ὄψιν τῶν μαρτύρων τῆς ἀποδείξεως, οὐδὲ βασιζομένου ἐπ' αὐτῶν τοῦ δικαστηρίου τούτου, περιττὸν καθίσταται τὸ νὰ ἐπεμβῇ τὸ δικαστήριον καὶ ἐξετάσῃ περὶ τῆς παρὰ τοῦ ἐναγομένου ἐπιτρόπου καὶ κηδεμόνος τῶν ἀνηλίκων τέκνων τῶν ὀρφανῶν τοῦ Σ Π προτάσεως περὶ ἀκυρότητος τῶν καταθέσεων τῶν μαρτύρων τῆς ἀποδείξεως Δ Τ καὶ Γ Ι Ἰωαν.

Ἐπειδὴ, ἀναγνωριζομένων τῶν εἰρημένων ὀρφανῶν τοῦ Σ Π νομίμων τέκνων αὐτοῦ, καὶ ἀκυρωθείσης τῆς ὑπ' ἀριθ. 436 καὶ ἀπὸ 23 ἀπριλίου 1838 διαθήκης τοῦ αὐτοῦ Σ Π διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 219 καὶ ἀπὸ 23 μαρτίου ε. ε. ἀποφάσεως τοῦ δικαστηρίου τούτου διὰ τῆς ὁποίας διαθήκης του εἶχε καταλείψει ὅλην τὴν περιουσίαν του εἰς τὰ ὀρφανά του ταῦτα, εἰς δὲ τὸν ἐνάγοντα Σ Π, ὄντα υἱὸν τοῦ αὐτοῦ Σ Π, ἐκ πρώτου γάμου ἕνα μόνον ἀγρὸν, ἀξίας ὡς ἔγγιστα δραχ. 20, πρέπει κατὰ τὸν νόμον (Καίσαρ Ἰουστ. Νεαρ. 118 κεφ. ά.) νὰ διανεμηθῇ ἅπασα ἡ περιουσία τοῦ πατρὸς αὐτῶν Σ Π, ἐξίσου μεταξὺ τοῦ ἐνάγοντος υἱοῦ τοῦ Σ Π καὶ τῶν ἀνήβων καὶ ἀνηλίκων τέκνων τοῦ αὐτοῦ Σ Π, Π, Ι, Δ, Ν, καὶ Ζ, ἤτοι εἰς ἓξ ἴσας μερίδας. »

Ἀπόφ. 508 τοῦ 1843 τῶν ἐν Σύρῳ πρωτοδικῶν.

ΓΝΩΜΟΔ. ΟΙΚΟΓΕΝ. ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ.

Τίς δύναται ν' ἀνακόψῃ τὴν περὶ διορισμοῦ κηδεμόνος ἀπόφασιν τῶν πρωτοδικῶν; ὅρα τὴν ἐν τῷ Εὑρετ. λέξ. *Ἀναφοράς*.

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΙΣ ΠΡΑΓΜΑΤΟΓΝΩΜΟΝΩΝ. (1).

ὅρα τὰς λέξεις ά) *Ὅρκος*.—β) *Ἀπόδειξις*.—γ) *Πραγματογνώμονες*.

(1) Ζητήματά τινα, ἀφορῶντα τοὺς πραγματογνώμονας, εὕρηνται ὑπὸ τὴν λέξ. Αὐτοψία σελ. 287Ἐνταῦθα προσθέτομεν καὶ τ' ἀνωτέρω, ἐν δὲ τῇ λέξει πραγματογνώμονες θέλω συμπληρώσει τὰ περὶ τούτου.

Τὰ ἐννέα πρῶτα βιβλία τοῦ κώδηκος ἀπετέλουν πάλιν χωριστὸν βιβλίον, διότι τὰ τρία τελευταῖα βραδύτερον ἀνεκαλύφθησαν καὶ ἐστάλησαν εἰς τὸν Ἰρνέριον [1]. Τὰ τρία ταῦτα, ἐπομένως αἱ νεαραὶ καὶ αἱ εἰσηγήσεις, συνήφθησαν εἰς ἓν βιβλίον τὸ λεγόμενον Volumen Parvum [2]. Τῶν νεαρῶν κείμενον εἶχον ὄχι τὴν λεγομένην τοῦ Ἰουλιανοῦ ἐπιτομὴν [3], τὴν ὁποίαν ἐπίσης ἐγνώριζον, ἀλλὰ Λατινικὴν μετάφρασιν κατὰ πόδα, τὴν ὁποίαν ὠνόμαζον Αὐθεντικὴν (Authenticam) [4], μετεχειρίζοντο δὲ μόνον 97 νεαρὰς ἀντὶ τῶν 168 [5].

Ἐκτὸς τούτων, ἀπηνθίσαν κεφαλαιώδεις συνόψεις τῶν νεαρῶν, τὰς ὁποίας ἐπρόσθεσαν εἰς τὰ σχετικὰ τεμάχια τῶν 9 πρώτων βιβλίων τοῦ κώδ. καὶ ὠνόμασαν αὐθεντικὰς (autenticae), τὰς ὁποίας ἐπηύξησαν καὶ διὰ τῶν νέων διατάξεων αὐτοκρατόρων Φρεδερίκου Α. καὶ Β. [6].

Τὸ σῶμα τῶν νόμων ἐμπεριείχετο λοιπὸν κατὰ τοὺς Γλωσσογράφους εἰς πέντε τόμους (Volumina). Οἱ τρεῖς πρῶτοι περιεῖχον τὰς τρεῖς διαιρέσεις τοῦ πανδέκτου, τὰς ὁποίας ἀνεφέραμεν, ὁ τέταρτος τὰ 9 πρῶτα βιβλία τοῦ κώδηκος καὶ ὁ πέμπτος τὰς εἰσηγήσεις, τὸ Αὐθεντικὸν, τὴν συλλογὴν τοῦ φεουδαλικοῦ δικαίου καὶ τελευταῖον τὰ τρία τελευταῖα βιβλία τοῦ κώδηκ. (tres libri) (7).

ΓΝΗΣΙΟΤΗΣ ΤΕΚΝΩΝ (8).

Ὅρα τὴν λέξιν α΄) *Βιώσιμον*. — β΄) — *Τέκνα*. — γ΄) *Διατροφή*. — δ΄) *Ἐπίτροπος*.

---

(1) Savigny αὐτ. σελ. 429, 487. — (2) Savigny αὐτ. σελ. 518. — (3) Αὕτη ἐγένετο πρὸ τῆς τελευτῆς τοῦ Ἰουστιν. Biener Gesch. der Novellen p. 70—84. Haubold Zeitschrift für Gesch. IV. p. 181—188. — (5) Savigny Gesch. III p. 490. — (6) Savigny σελ. 500. Οἱ Γλωσσογράφοι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἠγνόουν τὰ ἑλληνικὰ, ὥστε ὁ Accursius εἰς τὸν § 2 J. de empt. ἐπὶ τοῦ Ὁμήρ. στίχου, σημειοῖ: Graecum est quod legi non potest. Αἱ μεταφράσεις τῶν Ἑλληνικῶν τεμαχίων εἶναι τοῦ Burgundio, ὄχι ὅμως τοῦ 27 βιβλ., ἥτις εἶναι ἀρχαιοτάτη. Savigny Gesch. IV. σελ. 341. — (6) Savigny αὐτ. σελ. 527 — 533. IV. σελ. 34. 58.

(7) Savigny αὐτ. III σελ. 518.

[8] Ἐνταῦθα θεωροῦμεν ἀναγκαῖον νὰ σημειώσωμεν, πρὸς εὐκολίαν τοῦ ἀναγνώστου, καὶ τὰ ἀκόλουθα ζητήματα.

α) Ἡ ἀπόφ. 139 τοῦ 1842 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν φέρει.

Κληρον. καὶ διατρ. τῶν τέκνων. « Ὡς πρὸς τὴν α΄. πρότασιν τῆς ἐκκαλ. Ἐπειδὴ, κατὰ τὴν νεαρὰν ριζ΄ κεφ. 2 « εἴ τις υἱὸν ἢ θυγατέρα ἔχων ἐξ ἐλευθέρας γυναικὸς, μεθ' ἧς γάμος συνίστασθαι δύναται, εἴποι ἐν συμβολαίῳ εἴτε ἀγοραίῳ, εἴτε ἰδίᾳ χειρὶ συγγεγραμμένῳ, καὶ ἔχοντι τριῶν μαρτύρων ἀξιοπίστων ὑπογραφὰς, εἴτε ἐν διαθήκῃ, εἴτε ἐπὶ πράξεως ὑπομνημάτων, τοῦτον ἢ ταύτην υἱὸν αὐτοῦ εἶναι ἢ θυγατέρα καὶ μὴ προσθῇ καὶ φυσικὸν ἢ φυσικὴν, τοὺς τοιούτους παῖδας γνησίως εἶναι, καὶ μηδεμίαν ἑτέραν ἀπόδειξιν παρ' αὐτῶν ζητεῖσθαι, ἀλλὰ πάντων ἀπολαύειν αὐτοὺς τῶν δικαίων, ὅσα τοῖς γνησίοις παισὶν οἱ ἡμέτεροι παρέχουσι νόμοι, εἶτα τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ὡς εἴρηται, παῖδας ἰδίους αὐτοῦ ἀποκαλέσαντος ». ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ἡ ἐκκαλοῦσα οὐχὶ μόνον δὲν προσήγαγεν ἀπόδειξίν τινα (ἥτις ἐπὶ τοῦ παρόντος δὲν ἤθελεν εἶσθαι ἀναγκαία, καθόσον δὲν ἐμφανίζονται οἱ ἀντίδικοι διὰ ν' ἀντιτείνωσιν), ἀλλ' οὐδ' ἰσχυρίσατο κἂν ὅτι ἐγένοντο παρὰ τοῦ ποτὲ Β χαρακτηριζομένου ὡς πατρὸς τῆς ἀντιδίου

(a) Legitimation.

Περίληψις.

§ 1. Ἀμφισβητουμένης τῆς γνησιότητος τοῦ τέκνου, ὀφείλει αὐτῷ ἡ προσωρινὴ κατοχὴ τῆς περιουσίας.

§ 2. Δὲν ἀπαγορεύεται ἡ ἀπόδειξις τῆς μὴ γνησιότητος τῶν φυσικῶν τέκνων.

Α θυγατρὸς τῆς ἐκκαλούσης, αἱ κατὰ τὰς εἰρημένας διατάξεις ἀπαιτούμεναι ἀναγκαίως πρὸς ἀναγνώρισιν τῆς υἱότητος μνησθεῖσαι πράξεις, ἢ ὅτι ἔλαβε χώραν ἡ παρὰ τοῦ νόμου προνοουμένη ἄλλως νομιμοποίησις [α]· ὅθεν μὴ θεωρουμένη ἕνεκα τούτου ἡ Α αὕτη ὡς γνήσιον τέκνον τοῦ ποτὲ Β δὲν δύναται ν' ἀπολαύσῃ ὅσα οἱ νόμοι εἰς τὰ γνήσια τέκνα παρέχουσι δικαιώματα, καὶ ἑπομένως καθίσταται ἀποῤῥιπτέα, ὡς μὴ στηριζομένη εἰς τὸν νόμον, ἡ πρώτη πρότασις τῆς ἐκκαλούσης περὶ τοῦ ν' ἀναγνωρισθῇ μοναδικὸς κληρονόμος τοῦ διαληφθέντος Β ἡ θυγάτηρ αὐτῆς Α.

Ὡς πρὸς τὴν δευτέραν πρότασιν.

Ἐπειδὴ, κατὰ τὰς νεαρὰς τοῦ ἰδίου Αὐτοκράτορος Ἰουστινιανοῦ ιη'. κεφ. ε'. καὶ πθ' κεφ. ιβ'. § 4 τὰς ἐμπεριεχομένας καὶ εἰς τὴν ἑξάβιβ. τοῦ Ἀρμενοπούλου συνοπτικῶς εἰς τὸ βιβλ. ε'. τίτ. η'. § 66, τὰ ἐκ τῆς παλλακίας γεννηθέντα δὲν κληρονομοῦν ἐν μέρει τὸν πατέρα των, ἐὰν τελευτήσῃ οὗτος ἀδιάθετος, ἀλλὰ μόνον ὅταν δὲν ἀφήσῃ γνήσια τέκνα καὶ νόμιμον σύζυγον, λαμβάνουν τὸ διούγκιον, τουτέστι τὸ ἕκτον μέρος τῆς περιουσίας του, τὸ ὁποῖον διανέμεται μεταξὺ αὐτῶν καὶ τῆς μητρός των· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου, ἰσχυριζομένης τῆς ἐκκαλούσης ὅτι ὁ ποτὲ Β ἔπεισε ταύτην διὰ νὰ συνοικήσῃ μετ' αὐτοῦ ἐπὶ τῇ ὑποσχέσει τοῦ νὰ τὴν νυμφευθῇ καὶ ὅτι ἐνῷ συγκατῴκει καὶ συνέζη ἀπὸ τὸ 1833 μέχρι τέλους τοῦ 1835, θεωρουμένη παρ' αὐτοῦ ὡς σύζυγος, συνέλαβε μετ' αὐτοῦ καὶ ἔτεκε τὸν ὀκτώβριον τοῦ 1834 ἔτους τὴν ἄνηβον θυγατέρα της Α, τὴν ὁποίαν ὡμολόγησε καὶ παρεδέχθη ὁ αὐτὸς Β ὡς τέκνον του, καὶ μὴ ἀποδεικνυομένου ἐκ τῆς δικογραφίας ὅτι ὁ μνησθεὶς Β ἀφῆκε γνήσια τέκνα καὶ ὅτι ἐτελεύτησεν ἐνδιάθετος, ἡ ἄνηβος Α ἔχει τὸ δικαίωμα, καθὸ φυσικὸν (νόθον) τέκνον τοῦ αὐτοῦ, νὰ λάβῃ ἐκ τῆς περιουσίας τοῦ ἰδίου Β πατρός της, τὸ διούγκιον, ἤγουν τὸ ἕκτον μέρος κατὰ τὰς προεκτεθείσας διατάξεις· ὥστε ἡ αἴτησις τῆς ἐκκαλούσης, στηριζομένη εἰς τὸν νόμον, καθίσταται παραδεκτή.

Ἐπειδὴ, κατὰ τὴν μεταγενεστέραν νεαρὰν ἐννενηκοστὴν πρώτην τοῦ Λέοντος, τὴν ἐμπεριεχομένην καὶ εἰς τὴν ἑξάβιβλ. τοῦ Ἀρμενοπ. ὑπὸ τὸ βιβλ. δ'. τίτλ. ζ'. § 34· οὕτω πως. « Ἐπειδὴ δὲ παρὰ τοῖς παλαιοῖς ἀνειμένην εὕρομεν τὴν κοινωνίαν τῆς παλλακῆς πρὸς τὸν βουλόμενον αὐτῷ κοινωνεῖν, νῦν ἔδοξεν ἡμῖν ἀμνημόνευτον ἐᾶσαι ταύτην τὴν νομοθεσίαν, ἵνα μὴ καταγραίνηται ἡ ἡμῶν πολιτεία γάμοις οὐκ εὐπρεπέσιν· ὅθεν κελεύομεν ἀπὸ τοῦ νῦν μηδένα ἐξὸν ὑπάρχειν παλλακὴν ἐν τῷ ἰδίῳ οἴκῳ κατέχειν· μικρὸν γὰρ ἢ οὐδὲν διαφέρει τῆς πορνείας νομίζομεν· ἀλλ' εἰ βούλοιτο αὐτῇ κοινωνεῖν, γαμικὸν ποιείτω πρὸς αὐτὴν συνάλλαγμα κατὰ τὴν τοῦ νόμου ἀκρίβειαν, εἰ μέντοι ἀναξίαν αὐτοῦ ταύτην κρίνοιτο γυναῖκα ἔννομον καλεῖσθαι, μηδεμίαν πρὸς ταύτην ἐχέτω κατὰ συνουσίαν κοινωνίαν, ἀλλὰ ταύτην ἀποδιωκέτω, καὶ λήψεται ἣν αὐτῷ κρίνοι λυσιτελές· εἰ δὲ σωφρόνως βιοῦν αἱρεῖται, εὐκταῖον ἡμῖν τοῦτο » ἀπαγορεύεται μὲν ἡ παλλακία, ἀλλ' ἐκ τῆς ἀπαγορεύσεως ταύτης δὲν δύναται νὰ παραχθῇ τὸ συμπέρασμα τοῦ ὅτι ὁ εἰρημένος αὐτοκράτωρ ἠθέλησε ν' ἀφαιρέσῃ συγχρόνως διὰ ταύ-

§ 3. Τὰ φυσικὰ τέκνα ἔχουν δικαιώματα διατροφῆς; ὑπόσχεσις πρὸς διατροφήν.

§ 3. Ἐκ τῆς συμβιώσεως ἀνδρὸς μετὰ γυναικὸς τεκμαίρεται, ὅτι τὸ τέκνον εἶναι καρπὸς αὐτῆς.

§ 5. Τὰ φυσικὰ τέκνα ἔχουν δικαίωμα κληρονομίας;

της τῆς διατάξεως καὶ τὰ δικαιώματα, ὅσα αἱ προμνημονευθεῖσαι προγενέστεραι νεαραὶ τοῦ Ἰουστινιανοῦ παρέχουσιν εἰς τὰ φυσικὰ (νόθα) τέκνα· διότι δὲν ἀρκεῖ τὸ νὰ ἦναι ἀπηγορευμένη εἰς τὴν δεῖνα ἢ δεῖνα περίπτωσιν ἡ σύνοδος μεταξὺ ἀνδρὸς καὶ γυναικὸς διὰ νὰ ἦναι κατ' ἀναγκαίαν δῆθεν συνέπειαν ἐστερημένα παντὸς δικαιώματος καὶ τὰ ἐκ τοιαύτης συνόδου γεννηθέντα τέκνα, ἐφ' ὅσον καὶ εἰς τὴν Γαλλικὴν νομοθεσίαν παρατηροῦμεν, ὅτι ἐνῷ ἀθέμιτος εἶναι ἡ ἐκτὸς τοῦ γάμου σύνοδος ἀνδρὸς καὶ γυναικὸς ἐλευθέρων· εἶναι ἀπηγορευμένη ἐπὶ ποινῇ καὶ ἡ σύνοδος, ἥτις χαρακτηρίζεται ὡς μοιχεία καὶ αἱμομιξία· μολοντοῦτο ὁ Γαλλικὸς νόμος χορηγεῖ δικαιώματα ἐπὶ τῆς περιουσίας τῶν ἀποθανόντων γονέων των εἰς τὰ φυσικὰ (νόθα) τέκνα (ἄρθρ. 757 τοῦ πολιτ. κώδ.), καὶ χορηγεῖ δικαιώματα διατροφῆς εἰς τὰ ἐκ μοιχείας καὶ αἱμομιξίας γεννηθέντα (ἄρθρ. 762 αὐτόθι)· ὁ λόγος δὲ τούτου εἶναι ἀναμφιβόλως, ὅτι ὁ νόμος ἐγκρίνει ἀναγκαῖον νὰ ἐπιφέρῃ ἐπὶ τοῦ προκειμένου μίαν ἐξαίρεσιν εἰς τὴν ἀρχήν, ὅτι ἀθέμιτοι καὶ ἀπηγορευμέναι πράξεις δὲν παρέχουν κανένα νόμιμον δικαίωμα, κινούμενος ἀπὸ φιλανθρωπίαν καὶ ἀπὸ τοὺς κανόνας τῆς φύσεως, χάριν ὄντων, τὰ ὁποῖα ἔλαβον μὲν ὕπαρξιν ἀπὸ ἀθέμιτον σχέσιν ἄλλων προσώπων, ἀλλὰ δὲν μετέσχον αὐτῆς ἰδιοπροσώπως, ὄντων ἀθώων εἰς τὰ ὄμματα τῆς φύσεως.

Διὰ τοῦτο, ἂν καὶ ἡ προηγουμένη νεαρὰ τοῦ Λέοντος ἀπηγόρευσε τὴν παλλακίαν, ἀφοῦ ὅμως ἐσιώπησε περὶ τῶν προμνημονευθέντων ὑπὲρ τῶν ἐκ τοιαύτης σχέσεως γεγεννημένων παίδων, ἐνῷ τὴν ὕπαρξιν τῶν νόμων τούτων ἐγνώριζεν ὁ αὐτοκράτωρ Λέων, ἕπεται ὅτι οἱ ὑπὲρ τῶν φυσικῶν παίδων προηγούμενοι οὗτοι νόμοι δὲν πρέπει ἀναγκαίως νὰ θεωρηθῶσι κατηργημένοι· καθόσον ἡ μὲν ἀπαγόρευσις τῆς παλλακίας ἔχει ἀντικείμενον τὴν ἐνίσχυσιν τῶν νομίμων γάμων, καὶ ὑπὸ τοῦ λόγου τούτου τοῦ ἀναγομένου εἰς τὸ κοινὸν πολιτικὸν συμφέρον ὑπηγορεύθη, αἱ δὲ ὑπὲρ τῶν φυσικῶν τέκνων διατάξεις ὑπηγορεύθησαν ἀπὸ ἄλλον λόγον, τὸν τῆς φιλανθρωπίας, πρὸς ἱκανοποίησιν τῆς φύσεως· καὶ τῳόντι ἡ κυρία αἰτία, ἐξ ἧς ὡδηγήθησαν οἱ αὐτοκράτορες νὰ νομοθετήσωσί τινα δικαιώματα ὑπὲρ τῶν φυσικῶν τέκνων, δὲν ἦτο ἀληθὲς τὸ τότε **συγκεχωρημένον** ἢ **θεμιτὸν τῆς παλλακίας**· (περίπτωσις, ἥτις, ἐὰν ἀλήθευεν, ἤθελε γεννήσει τὸ συμπέρασμα, ὅτι, ἀπαγορευθείσης ἔπειτα τῆς παλλακίας, συγκατηργήθησαν καὶ οἱ νόμοι οἱ τεθέντες ὑπὲρ τῶν ἐκ ταύτης γεννηθέντων τέκνων· διότι ἐλλειπούσης τῆς αἰτίας, ἐλλείπουσιν ἀναγκαίως καὶ τὰ ἀποτελέσματα)· ἀλλ' ἦτον ἀληθῶς ἡ φιλανθρωπία καὶ ἡ φωνὴ τῆς φύσεως [α] ὡςτὸ κηρύττει ῥητῶς ὁ ἴδιος αὐτοκράτωρ Ἰουστινιανὸς εἰς τοὺς εἰρημένους νόμους, λέγων εἰς μὲν τὸν νόμον 8 τοῦ κώδ. βιβ. 5 τίτ. 27 [β]· εἰς

(α) Humanitas et natura.

(β) Humanitatis intuitu naturalibus natilas hoc indulgemus etc.

§ 6. Δύνανται νὰ θεωρηθῶσι νόμιμα τὰ τέκνα, ἅτινα ἐγεννήθησαν ἐκ προσώπων, τὰ ὁποῖα μετὰ ταῦτα ἦλθον εἰς γάμον μὴ συγχωρούμενον ἄλλως;

Σημ. Ἐν τῇ ὑποσημ. γίνεται λόγος περὶ κληρονομ., διατροφῆς καὶ ἀνατροφῆς τῶν τέκνων.—Περὶ βιωσιμότητος.—Περὶ ἐπικαρπίας τῆς προικός.

δὲ τὴν νεαρὰν 18 κεφ. 5 « βλέψωμεν δὲ δή τι καὶ πρὸς μόνην τὴν φύσιν φιλάνθρωπον » καὶ εἰς τὴν νεαράν του 89 ἐν προοιμίῳ « Τὸ τῶν νόθων ὄνομα τῇ Ῥωμαίων νομοθεσίᾳ πρώτην οὐ διεσπουδάσατο, οὐδέ τις ἦν περὶ αὐτὸ φιλανθρωπία, ἀλλ' ὡς ἔκφυλόν τι καὶ παντελῶς ἀλλότριον τοῦ πολιτεύματος ἐνομίζετο· ἐκ δὲ τῶν Κωνςαντ τοῦ τῆς εὐσεβοῦς λήξεως χρόνων ἐν ταῖς τῶν διατάξεων ἐνεγράφη βιβλίοις, εἶτα κατὰ μικρὸν εἰς μετριότητα καὶ φιλάνθρωπον γνώμην οἱ αὐτοκράτορες μετελθόντες, νόμους ἔθεντο· » καὶ παρακατιὼν· καὶ ἡμεῖς γὰρ διπλοῦν ἔχομεν σπούδασμα, πολλούς τε εἰς ἐλευθέραν ἀγαγεῖν ἀνθρώπους ἐκ τῆς ἔμπροσθεν δουλείας, ἔκ τε νόθων εἰς γνησίους ἀναφέρειν· οὐ γὰρ τῷ τιμωρεῖσθαί τι καὶ ἀπαγορεύειν προσεκτέον, ἀλλὰ τὸ κάμνον ἰᾶσθαι, καὶ φεύγειν μὲν τὸ κακὸν, εὑρίσκειν δὲ πανταχόθεν τὸ ἄμεινον· » καὶ ἐν τῷ κεφαλαίῳ ιβ'. « Βάλεντι μὲν οὖν καὶ Βαλεντινιανῷ καὶ Γρατιανῷ τοῖς τῆς θείας λήξεως πρώτοις ἐπῆλθε φιλανθρωπεύσασθαί τε πρὸς τοὺς νόθους..... « Ἡμεῖς τοίνυν, εἰ καὶ πρώην φιλανθρώπῳ χρησάμενοι νόμῳ ἀντὶ τοῦ τριουγκίου τὸ ἑξαούγκιον αὐτοῖς, παίδων γνησίων οὐχ' ὑπόντων, κατὰ τὴν τῶν πατέρων φιλοτιμίαν δεδώκαμεν, ἀλλὰ νῦν ἐκ τῶν ἐφεξῆς συμβεβηκότων τὰ πράγματα τελειότερόν τε ἅμα καὶ φιλανθρωπότερον σκεπτόμενοι, τὸν παρόντα τίθεμεν νόμον. » Ἡ δὲ ἑρμηνεία αὕτη εἶναι τόσον δικαιοτέρα καὶ ἐπικρατεστέρα, ὅσον ἡ νεαρὰ 91 τοῦ Λέοντος, ἡ ἐμπεριεχομένη, ὡς εἴρηται, εἰς τὸν Ἁρμενόπουλον, δὲν ἐνίσχυε τὴν ἀπαγόρευσιν τῆς παλλακίας διὰ ποινικοῦ τινὸς ὅρου κατὰ τῶν παραβαινόντων αὐτήν· καὶ ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἡ Γ (ὡς ἡ αὐτὴ ἐκθέτει, οἱ δὲ ἀντίδικοι, ἀπόντες, δὲν ἀρνοῦνται) συνελήφθη ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ νόμου τούτου, καὶ οὐχὶ τοῦ μετὰ ταῦτα δημοσιευθέντος ποιν. νόμου, ὅστις ἐπιβάλλει καὶ ποινὴν εἰς τοιαύτην ἀθέμιτον συνοίκησιν (ἄρθρ. 658)· εἶναι δὲ πρέπον νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν μᾶλλον ὁ χρόνος τῆς συλλήψεως παρὰ τὸν τῆς γεννήσεως, ὅταν πρόκηται περὶ συμφέροντος τοῦ τέκνου, ὡς ῥητῶς διατάττει ἡ νεαρὰ 89 κεφ. 8.

Ἐπειδὴ, τούτων οὕτως ἐχόντων, τὸ ἐν Πάτραις δικαστήριον τῶν πρωτοδικῶν ἐδίκασε μὴ ὀρθῶς, καὶ ἐπομένως ἡ ἐκκληθεῖσα ὑπ' ἀριθ. 105 ἀπόφασίς του καθίσταται μεταρρυθμιστέα.

Διὰ ταῦτα ἐρήμην παραδέχεται τὴν ἔφεσιν. » ὅρα κατωτ. § 3.

β) Ὅταν τὴν πρόφασιν τῆς διαζεύξεως παρέσχεν ὁ πατὴρ, καὶ ἡ μήτηρ εἰς δεύτερον οὐκ ἦλθε γάμον, τὰ κοινὰ τέκνα τρέφονται παρ' αὐτῇ δαπάναις τοῦ ἀνδρός. (Νεαρ. 117 κεφ. 7). (Ἀπόφ. 966 τῆς 8 νοεμβρίου 1838 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν). ὅρα καὶ τὴν ἐπομένην δ'. σημ.

γ) Ὅταν ἡ γυνὴ ἔδωκεν ἕνεκα μοιχείας ἀφορμὴν εἰς διάλυσιν τοῦ γάμου, τὸ ἐκ τοῦ γάμου τούτου γεννηθὲν τέκνον πρέπει νὰ οἰκῇ καὶ τρέφεται παρὰ τῷ πατρὶ κατὰ τὸ κεφ. 7 τῆς νεαρᾶς 117. Τὸ δὲ τέκνον συμπληρῶσαν τὸ

Πίναξ λεξικός.

§ 1. Ἀμφισβητουμένης τῆς γνησιότητος ἀνήβου τέκνου μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρὸς, ἡ πρόληψις εἶναι ὑπὲρ τῆς γνησιότητος του, καὶ ἑπομένως δίδεται εἰς αὐτὸ προσωρινῶς καὶ ἡ κατοχὴ τῆς περιουσίας τοῦ ἀποθανόντος ἐπὶ ἐγγυήσει ἀποδόσεως, ἐὰν ἀποδειχθῇ τὸ ἐναντίον. Η πρόληψις ὅμως αὕτη ἔχει χώραν, ὅταν τὸ ἄνηβον ἐγεννήθη μετὰ τὸν γάμον. Ἀπόφ. 28 τοῦ 1838 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν.

§ 2. Δὲν ἀπαγορεύεται ἡ ἀπόδειξις περὶ τῆς μὴ γνησιότητος τῶν παρὰ τοῦ πατρὸς δι' ἐγγράφων ἀναγνωρισθέντων φυσικῶν τέκνων.

Ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου 95 τῆς 16 δεκεμβρίου 1846 φέρουσα: « Ἐπειδὴ ἡ ἐν τῷ ἄρθρῳ 85 βιβ. έ τίτλ. ή. τῆς ἑξαβίβλου τοῦ Ἀρμενοπούλου περιεχομένη νεαρὰ 117 κεφ. β'. ἀπαλλάττει τὰ ἐξ ἐλευθέρας γυναικὸς γεννηθέντα καὶ παρὰ τοῦ πατρὸς ἔντινι τῶν ἐν αὐτῇ τῇ νεαρᾷ ἀναφερομένων ἐγγράφων καλεσθέντα ἴδια τέκνα πάσης ἄλλης ἀποδείξεως περὶ τῆς γνησιότητος αὐτῶν, διὰ τὸν ὁποῖον δίδει ἡ αὐτὴ νεαρὰ λόγον ὅτι ἐκ τούτου δείκνυται μετὰ τῆς

τέταρτον ἔτος τῆς ἡλικίας του δὲν χρήζει πλέον τῆς ἀπὸ τὴν μητέρα ἀπαραιτήτου τροφῆς καὶ ἐπιστασίας. (ἀπόφ. 2569 τῆς 19 μαρτίου 1843 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν).

δ) Ὅταν ὁ ἀνὴρ ἔδωκεν αἰτίαν εἰς τὸ διαζύγιον, τὸ τέκνον μένει παρὰ τῇ μητρὶ (Νεαρὰ 117). Ἀπόφ. 1969 τῆς 11 Ἰουλίου 1841 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφετῶν· ὅρα καὶ τὴν προηγ. β' σημ.

ε) Ἐκ τοῦ ν. 13 (4, 12) τῆς ἑξαβίβ. ἐξάγεται ὅτι ἐὰν δὲν ὑπάρχωσι τέκνα ἐκ τοῦ γάμου, ὅστις διαλύεται ἕνεκα μοιχείας, εἰς τὸν ἀδικούμενον σύζυγον ἀποδίδονται καὶ τὰ τέκνα καὶ ἡ ἐπικαρπία τῆς προικὸς τῆς μοιχαλίδος, ἐπιφυλαττομένης μόνης τῆς κυριότητος ταύτης εἰς τὰ τέκνα. Ἀπόφ. 3085 τῆς 4 σεπτ. 1844 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφ. ὅρα τὴν λ. Γάμος § 45 ἐπ.

ς) Πρὸς ὕπαρξιν τῆς προσωπικότητος νεογνῶν τέκνων ἀπαιτεῖται νὰ ἐγεννήθη ζῶν τὸ βρέφος, ἀδιάφορον ἂν ἦτο βιώσιμον ἢ μή (ἀπόφ. Ἀρ. Πάγου 93 τοῦ 1848, ἣν ἐν τῇ λέξει βιώσιμον).

αὐτῆς μητρὸς ἐσχηκέναι γάμον· ἄρα ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος νεαρὰ δὲν ἔχει ἀντικείμενον νὰ ψηφίσῃ τρόπον νέον νομιμοποιήσεως παίδων ἀνεγνωρισμένων προκαταρκτικῶς ὡς φυσικῶν, ἀλλὰ περιέχει ἁπλῶς διὰ τῆς μαρτυρίας τοῦ πατρὸς νόμιμον τεκμήριον τῆς γνησιότητος τῶν οὕτω παρ' αὐτῶν καλεσθέντων τέκνων, ὡς τοῦτο γίνεται σαφέστερον καὶ ἐκ τοῦ ὅτι τὸ πλεονέκτημα τῆς τοῦ πατρὸς μαρτυρίας, τὸ ὁποῖον ἀπολαμβάνουσι τὰ οὕτω καλεσθέντα τέκνα, ἐπεκτείνεται διὰ τῆς νεαρᾶς καὶ εἰς τὰ λοιπὰ ἐκ τῆς ἰδίας γυναικὸς γεννηθέντα, ἀλλ' ἐν τοῖς περὶ ἧς ὁ λόγος ἐγγράφοις μὴ ὀνομασθέντα τέκνα, μὴ ἀποκλείουσα δὲ ἡ αὐτὴ νεαρὰ ῥητῶς τὴν ἀπόδειξιν, ἕπεται ὅτι (εἰς ἐποχὴν μάλιστα, καθ' ἣν ἡ νομιμότης τοῦ γάμου, ἐκ τοῦ ὁποίου πηγάζουν γνήσια τέκνα, δὲν συνίσταται πλέον, ὡς ἐπὶ Ρωμαίων, εἰς μόνον τὸν τύπον τῆς ἁπλῆς συμφωνίας τῶν γονέων, περὶ ἧς διαλαμβάνει τὸ ἄρθρ. α'. βιβλ δ'. καὶ τίτλ. δ'. τοῦ Ἀρμεν.) ἡ ἀνταπόδειξις ἐπιτρέπεται ἐπὶ τοῦ προκειμένου, δυνάμει τοῦ ἄρθ. 275 τῆς πολιτ. δικονομίας, ὡς ἐπὶ παντὸς ἄλλου μὴ ἐξαιρουμένου ἀπὸ τὸ ἄρθ. 273 τῆς αὐτῆς δικονομίας νομίμου τεκμηρίου, καὶ ἑπομένως τὸ ἐνταῦθα ἐφετεῖον, μὴ συγχωρῆσαν εἰς τὸν ἀναιρεσείοντα τὴν ὁποίαν ἐζήτησε νὰ φέρῃ ἀνταπόδειξιν κατὰ τῆς γνησιότητος τῶν ἐπιτροπευομένων τέκνων τοῦ Α. Κ. προφανῶς παρέβιασε τὴν προμνησθεῖσαν οὐσιώδη διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 275 τῆς πολιτ. δικονομίας, ἡ δὲ παραβίασις αὕτη δίδει χώραν εἰς ἀναίρεσιν κατὰ τὸ ἄρθρ. 807 τῆς αὐτῆς δικονομίας. »

§. 3. Τὰ φυσικὰ τέκνα ἔχουσιν δικαίωμα διατροφῆς, ἢ ἀναγνωρίσεως. Παρατηρῶ

α') ὅτι τὸ δικ. τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν ἐξέδωκεν ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου διαφόρους ἀποφάσεις, (ἰδίως τὰς ὑπ' ἀριθ. 2541, 5155) δι' ὧν ἔλυσεν ἀποφατικῶς τὸ ζήτημα· ἡ πρώτη ἐξ αὐτῶν φέρει·

« Ἐπειδή, ἐχούσης τῆς ἀγωγῆς ἀντικείμενον διατροφὴν τέκνων, ἡ πρὸς συμβιβασμὸν ἀπόπειρα ἦτο περιττὴ κατὰ τὰ ἄρθρ. 186 § 1 καὶ 532 § 3 τῆς πολιτ. δικονομίας.

Ἐπειδὴ ἐκ τῶν νεαρῶν 18 κεφ. 5 καὶ 89 κεφ. 12 § 4 καὶ 6 προκύπτει ὅτι μόνα τὰ ἐκ μιᾶς παλλακῆς ἀνδρός τινος κατὰ τὸν οἶκον αὐτῆς συνούσης γεννηθέντα τέκνα (καὶ ὁπόταν ἦτο τῆς παλλακῆς κατὰ τὸν οἶκον σχέσις καὶ ἡ τῶν παίδων ἐκεῖσε γονὴ καὶ τροφὴ ἦτον ἀναμφισβήτητος) εἶχον δικαίωμα κληρονομίας ἢ διατροφῆς, καθόσον οἱ φυσικοὶ πατέρες ἀπέθνησκον καταλείποντες νομίμους κατιόντας ἢ μή, τὰ δὲ ἄλλως πως γεννηθέντα φυσικὰ τέκνα δὲν εἶχον οὐδὲν τῶν διαληφθέντων δικαιωμάτων (Νεαρὰ 89 κεφ. 12 § 5 καὶ βασιλ. βιβλ. 31 θ ν. ϛ' § 2) καὶ δὲν ἠδύναντο

ἐπομένως νὰ ἐνάγωσι κανένα ὡς πατέρα των ἐπὶ ἀναγνωρίσει ἢ διατροφῇ.

Ἐπειδὴ μετὰ τὰς ἀνωτέρω μνησθείσας δύω νεαρὰς ἡ μετὰ παλλακῆς συνοίκησις ἀπηγορεύθη καὶ παρὰ τοῦ πολιτικοῦ δικαίου (Νεαρὰ Λέοντος 91) καὶ παρὰ τοῦ ποιν. νόμου (ἄρθρ. 658), διὰ δὲ τῆς ἀπαγορεύσεως ταύτης ἔπαυσαν καὶ τὰ δικαιώματα, τὰ ὁποῖα κατὰ τὸν προϋπάρξαντα ἐγεννῶντο ἐκ τῆς συνοικήσεως ταύτης· ὥστε κατὰ τὴν ἤδη καθεστῶσαν νομοθεσίαν ἅπαντα τὰ φυσικὰ τέκνα ἐξομοιοῦνται ἄνευ διακρίσεως τινος, καὶ δὲν δύνανται νὰ ἐναγάγωσι μήτε αὐτά, μήτε αἱ φυσικαὶ μητέρες των κανένα ὡς πατέρα ἐπὶ ἀναγνωρίσει ἢ διατροφῇ· ἐπομένως καὶ ἡ ἀγωγὴ τοῦ Μ εἶναι ἀποῤῥιπτέα. »

Ἀπόφ. 2541 τοῦ 1843 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

β') Ὅτι περὶ τοῦ ζητήματος τούτου ἀπεφάσισεν ἐσχάτως καὶ ὁ Ἄρειος Πάγος, ἀποφανθεὶς οὕτως :

« Ἐπειδὴ (κατὰ τοὺς ἐπὶ Ἰουστινιαν. ἰσχύοντας νόμους τῶν Βυζ. αὐτοκρατ., πανδ. 25, 3. τεμ. 5 § 4. 5 καὶ 6 καὶ τεμ. 7—νεαρὰ 18 κ. 5 καὶ νεαρὰ 89 κεφ. 12 καὶ 13—Ἀρμ. 5, 8. 69) ὁ πατὴρ ὑποχρεοῦται μόνον νὰ διατρέφῃ τὰ ἐκ νομίμου γάμου τὰ ἐκ παλλακ. τέκνα αὐτοῦ, ὁ δὲ νόμος ὁρίζει τί ἐστὶ παλλακία, τὴν ὁποίαν διαστέλλει ἀκριβῶς τῆς πορνείας. Θεωρῶν δ' αὐτὴν θεμιτὴν σχέσιν μεταξὺ ἀνδρὸς καὶ γυναικὸς, ἀπονέμει εἰς τὰ ἐξ αὐτῆς τέκνα δικαίωμα διατροφῆς κατὰ τοῦ πατρὸς καὶ ἐξ ἀδιαθέτου διαδοχῆς ἐπὶ τῆς περιουσίας αὐτοῦ, ἀλλὰ διὰ τῆς νεαρᾶς 91 τοῦ αὐτ. Λέοντος καταργηθείσης τῆς παλλακίας ὡς νομίμου σχέσεως καὶ χαρακτηριζομένης ῥητῶς ὡς σχέσεως ἀθεμίτου κατ' οὐδὲν διαφερούσης τῆς πορνείας, κατηργήθησαν καὶ αἱ ὑπὸ τῶν ἀρχαιοτέρων νόμων ῥυθμισθεῖσαι συνέπειαι αὐτῆς ὡς νόμιμοι σχέσεις ὑπὲρ τῆς παλλακίδος καὶ τῶν τέκνων, ἐν αἷς καὶ τὸ τῆς διατροφῆς δικαίωμα αὐτῶν, ἀφοῦ μάλιστα κατὰ τὸν αὐτὸν νόμον τὰ πορνογενῆ τέκνα οὐδὲν δικαίωμα πρὸς διατροφὴν ἔχουσιν ἐκ τῆς περιουσίας τοῦ πατρὸς κἂν τυχὸν ἢ οὗτος γνωστός (βασιλ. 46, 1, 18 συνδυασμένα μὲ τοὺς ἀνωτ. ἐκτεθέντας νόμους)· ὅθεν ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, ἀποφαινομένη ὅτι τὰ τέκνα τῆς ἀναιρεσιειούσης, καὶ ἂν ὑποτεθῶσι γεννηθέντα ἐκ τῆς μετὰ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου σχέσεως τῆς φεροούσης, κατὰ τὴν νεαρ. 89 κ. 12 καὶ 13 τοῦ αὐτοῦ Ἰουστινιανοῦ, τὰ προσόντα τῆς παλλακίας, δὲν δύνανται κατὰ τὸν ἰσχύοντα νόμον ν' ἀπαιτήσωσι παρ' αὐτοῦ διατροφὴν, δὲν ἐφήρμοσεν ἐσφαλμένως, οὔτε ἡρμήνευσε ψευδῶς τὴν νεαρὰν 89 καὶ τὸ

ἄρθ.658 τοῦ ποιν. ν., ὅπερ κηρύττει ἀξιόποιν. τὴν ἐκ παλλακ. σχέσιν.

Ἐπειδὴ οὐδεὶς νόμος ἀπαγορεύει εἰς τὸν γεννήσαντα πορνογενῆ τέκνα νὰ διατρέφῃ αὐτά, καθότι οὔτε ἡ Νεαρὰ 89 κεφ. 15 τοῦ αὐτ. Ἰουστινιανοῦ, ἡ ὁρίζουσα ὅτι τὰ ἐκ νεφαρίων ἢ ἰνκέστων ἢ δαμνάτων συνελεύσεων, ἤτοι τὰ ἐκ μοιχείας ἢ αἱμομιξίας ἢ ἁρπαγῆς γεννηθέντα τέκνα οὐκ ἀνατραφήσονται ὑπὸ τῶν γονέων, ἀπαγορεύει διὰ τοῦ ὁρισμοῦ τούτου τοὺς γονεῖς τοιούτων τέκνων τοῦ νὰ διατρέφωσιν αὐτά, ἀλλ' ὁρίζει μόνον ὅτι τὰ τέκνα ταῦτα δὲν ἔχουσι δικαίωμα πρὸς διατροφὴν ὡς τὰ νόθα, ἤτοι τὰ ἐκ παλλακίας, ἡ δὲ προσβαλλομένη ἀπόφασις ἐκήρυξεν ἄκυρον τὴν ὁποίαν ἰσχυρίσθη ἡ ἀναιρεσείουσα ὅτι συνῆψεν ὡς ἐπίτροπος τῶν τέκνων της μετὰ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου σύμβασιν, δι' ἧς αὐτὸς ὑπεχρεώθη νὰ παρέχῃ εἰς αὐτὰ ἐπὶ 15 ἔτη ὡρισμένον κατὰ μῆνα ποσὸν πρὸς διατροφήν, ἐπὶ λόγῳ ὅτι τοιαύτη σύμβασις, συνιστῶσα ὑποχρέωσιν ἀπηγορευμένην ὑπὸ τοῦ νόμου, στηρίζεται εἰς παράνομον καὶ ἐναντίαν τῶν χρηστῶν ἠθῶν αἰτίαν· ὅθεν ἑρμηνεύσασα ψευδῶς καὶ ἐφαρμόσασα ἐσφαλμένως τοὺς παρατεθέντας νόμους, καθ' οὓς δὲν ἐπιβάλλεται ἀμέσως ὑπὸ τοῦ νόμου εἰς τὸν γεννήτορα πορνογενῶν τέκνων ἡ πρὸς διατροφὴν αὐτῶν ὑποχρέωσις, καὶ τὸ βιβλ. 1 τίτ. 9 ἐδάφ. 12 τῆς ἐξαβιβλ. τοῦ Ἀρμενοπούλου, ἀπέῤῥιψεν ὡς ματαίαν τὴν ῥητὴν τῆς ἀναιρεσειούσης πρότασιν τοῦ νὰ τῇ ἐπιτραπῇ ἡ ἀπόδειξις τῆς εἰρημένης συμβάσεως τῆς ἀποτελούσης τὴν βάσιν τῆς ἀγωγῆς αὐτῆς, καὶ οὕτω παρεβίασε τὰς περὶ ἀποδείξεως οὐσιώδεις ἀρχὰς τῶν ἄρθρ. 243 καὶ 258 τῆς πολιτ. δικονομίας καὶ τὸ ἄρθρ. 170 τοῦ αὐτοῦ νόμου, ἡ δὲ παραβίασις αὕτη ἐπιφέρει ἀναίρεσιν· (ἄρθρ. 807, 5 τῆς πολιτ. δικονομίας). »

Ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου 77 τοῦ 1849. (1)

γ) Ὅτι τὸ δικ. τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν ἀπεφήνατο ὅτι τὰ φυσικὰ τέκνα ἔχουν δικαίωμα διατροφῆς, ὅταν ἐκ τῶν περιπτώσεων προκύπτει ὅτι ἀνήκουσιν εἰς τὸν ἐπὶ διατροφῇ ἐναγόμενον. (Ἀπόφ. 116 τοῦ 1836)· καὶ ὅταν ἡ σχέσις των αὕτη δὲν ἀμφισβητῆται.

Ἀπόφ. 63 τοῦ 1848, ἣν ὅρα εἰς τὸν ἐπόμ. §. ὅρα δὲ καὶ τὴν ἀνωτ. Ἀπόφ. 446 σημ. α.

§ 4. Ἐκ τῆς συμβιώσεως ἀνδρὸς μετὰ γυναικὸς τεκμαίρεται ὅτι τὸ διαρκούσης ταύτης συλληφθὲν τέκνον εἶναι καρπὸς τῆς σαρκικῆς σχέσεώς των; Ναί, εἰς τὸν ἐναγόμενον δὲ ἀπόκειται ν' ἀποδείξῃ τὸ ἐναντίον.

Ἀπόφ. α Ἐπειδή, κατὰ τοὺς Ν. 231 τῶν πανδεκ. *de verbor. signific.*, καὶ 7 τῶν αὐτῶν *de stat. pers*· προκειμένων δικαιω-

(1) Δύναται ὁ γεννήτωρ πορνογενῶν τέκνων νὰ ὑποσχεθῇ διατροφήν; Ναί, κατὰ τὴν ἀπόφασιν ταύτην.

μάτων τῶν ἐμβρύων, ταῦτα θεωροῦνται ὡς γεγεννημένα· ἑπομένως ἡ περὶ διατροφῆς τοῦ μηκέτι γεγεννημένου ἐμβρύου τῆς Α Μ ἀγωγὴ εἶναι παραδεκτή, ἀρχομένων τῶν συνεπειῶν τῆς ἐπιδικάσεως ἀπὸ τῆς γεννήσεως, συμφώνως μὲ τὰς διατάξεις τῶν νόμων τῶν πανδ. 30 § 1 *de ad. hered.*—29, *de neg. gest.*—19 § 2 *de rest. tut.*—141 *de verb. signif.*

Ἐπειδὴ τὰ φυσικὰ τέκνα ἔχουσι μὲν κατὰ ῥητὰς τοῦ νόμου διατάξεις τὸ δικαίωμα τῆς ἀπαιτήσεως διατροφῆς ἀπὸ τὸν πατέρα των, ἀλλ' ὅταν ἡ σχέσις αὕτη δὲν ἀμφισβητῆται· ἐπὶ τοῦ προκειμένου ὅμως ὁ ἐκκαλῶν δὲν ἀρνεῖται μὲν ὅτι εἶχε σχέσεις σαρκικὰς μετὰ τῆς ἐφεσιβλήτου, ὡς ἀπὸ τὰ πρακτικὰ τῶν πρωτοδικῶν Σπάρτης τῆς 10 αὐγούστου π. ε. ἐξάγεται, ἀμφισβητεῖ δὲ ὅτι ἡ Α Κ συνέλαβεν ἐξ αὐτοῦ, συνευρισκομένη καὶ μετ' ἄλλων.

Ἐπειδὴ ἐκ τῆς σαρκικῆς σχέσεως τῶν διαδίκων τεκμαίρεται ὅτι ἡ σύλληψις ἐγένετο ἐξ αὐτοῦ τοῦ ἐκκαλοῦντος· ὅθεν εἰς αὐτὸν ἐπίκειται ν' ἀποδείξῃ τὸ ἐναντίον, ὅπερ δύναται νὰ προκύψῃ ἀπὸ ἄλλην ἀπόδειξιν τῆς συνευρέσεως τῆς ἐφεσιβλήτου καὶ μετ' ἄλλων, δύναται δὲ νὰ μεταχειρισθῇ ὡς πρὸς τοῦτο καὶ τὸ μέσον τῶν μαρτύρων, καθ' ὅσον ὁμολογουμένως δὲν ἠδύνατο νὰ πορισθῇ ἔγγραφον ἀπόδειξιν. »

Ἀπόφ. 63 τοῦ 1848 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν.

§ 5. Τὰ φυσικὰ τέκνα ἔχουν δικαίωμα κληρονομίας ἐπὶ τῆς περιουσίας τοῦ πατρός των; ἡ ἀπόφ. 5178 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν φέρει : [1]

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ ἡ Μ καὶ αἱ θυγατέρες αὐτῆς Μ καὶ Α ἡ μὲν μήτηρ, αἱ δὲ ἀδελφαὶ τοῦ ἀποθανόντος, ἀνακόψασαι τὴν κατ' ἐρήμην ἀπόφασιν τοῦ δικαστηρίου ἐζητήσαντο τὴν ἀπόρριψιν τῆς ἐφέσεως τῶν ἀντιδίκων των κατὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 7693 ἀποφάσεως τῶν ἐν Ἀθήναις πρωτοδικῶν, δι' ἧς δυνάμει τῆς νεαρᾶς 89 κεφ. 12 § 4 ἀνεγνωρίσθησαν οἱ ἐνάγοντες, ὡς φυσικὰ τέκνα τοῦ Κ, κληρονόμοι αὐτοῦ κατὰ τὸ ἓν ἑκτημόριον τῆς κληρονομίας κτλ. καὶ διὰ τῶν ἐγγράφων προτάσεών των ἐπικαλοῦνται τὰς σκέψεις τῆς ἐκκληθείσης ἀποφάσεως.

Ἐπειδὴ οἱ ἐκκαλοῦντες, καθ' ὧν ἤδη ἡ ἀνακοπή, διὰ τῆς ἀγωγῆς των ἰσχυριζόμενοι ὅτι ἀνεγνωρίσθησαν ὑπὸ τοῦ ποτὲ Κ ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου ὡς παῖδες αὐτοῦ, καὶ ἕνεκα τούτου λογίζονται γνήσιοι ἐζητήσαντο ν' ἀναγνωρισθῶσι καθολικοὶ κληρονόμοι του, ἀλλὰ δὲν ἠρνήθησαν τὴν ἀλήθειαν τοῦ ἰσχυρισμοῦ τῶν ἀνακοπτόντων, ὅτι

(1) Ὅρα τὴν λέξιν κληρονομία.

ἐγεννήθησαν ἐκ τῆς Λ συμβιωσάσης μετὰ τοῦ ἀποθανόντος Κ ἄνευ νομίμου γάμου· ἀπ' ἐναντίας μάλιστα διὰ τοῦ ἐφετηρίου ἐγγράφου των λέγοντες ὅτι α κατὰ νόμον περιεχόμενον εἰς τὴν ἑξάβιβλ. τοῦ Ἀρμενοπούλου ἐν σχολίῳ ὑπὸ τὸ ἄρθρ. 65 τοῦ βιβλ. 8 τίτ. 8 τὰ φυσικὰ τέκνα ἔχουσι δευτέραν τάξιν ὡς πρὸς τὴν φύσει νόμιμον καὶ προτιμῶνται εἰς τὴν κληρονομίαν ἀπὸ τοὺς ἀνιόντας συγγενεῖςὁ ῥητῶς συνομολογοῦσιν ὅτι εἶναι φυσικὰ τέκνα τοῦ Κ καὶ μόνον διότι ἀνεγνωρίσθησαν παρ' αὐτοῦ ὡς ἴδιά του τέκνα, διατείνονται ὅτι εἶναι ἀποκλειστικοὶ κληρονόμοι του καὶ ἐν ἐλλείψει γνησίων τέκνων.

Ἐπειδὴ ἡ Νεαρὰ 117 κεφ. 6, ἡ περιεχομένη εἰς τὴν ἑξάβιβ. τοῦ Ἀρμενοπούλου (βιβ. 5 τίτλ. 8 ἄρθ. 85), τὴν ὁποίαν οἱ καθ' ὧν ἡ ἀνακοπὴ ἐπικαλοῦνται, διατάσσει μὲν *ὅστις ἔχων υἱὸν ἢ θυγατέραν ἐξ ἐλευθέρας γυναικὸς, μεθ' ἧς γάμος συνίστασθαι δύναται, εἴποι ἐν συμβολαίῳ, εἴτε ἰδίᾳ χειρὶ γεγραμμένῳ καὶ ἔχοντι ὑπογραφὰς τριῶν μαρτύρων ἀξιοπίστων, εἴτε ἐν διαθήκῃ, εἴτε ἐπὶ πράξεως ὑπομνημάτων, τοῦτον ἢ ταύτην υἱὸν εἶναι ἢ θυγατέρα, οἱ τοιοῦτοι παῖδες γνήσιοι εἰσὶν, καὶ μηδεμία ἑτέρα ἀπόδειξις παρ' αὐτῶν ζητεῖται, ἀλλ' ὅτι ἀπολαύσωσι πάντων τῶν δικαίων, ὅσα τοῖς γνησίοις παισὶν οἱ νόμοι παρέχουσιν, ὡς ὑπὸ τοῦ πατρὸς παῖδες ἴδιοι κληθέντες, ἐνταῦθα γὰρ καὶ μετὰ τῆς αὐτῶν μητρὸς δείκνυνται νόμιμον ἐσχηκέναι γάμον*· ἀλλ' ὁ σκοπὸς τῆς διατάξεως ταύτης δὲν εἶναι νὰ ψηφίσῃ νέον τρόπον νομιμοποιήσεως τέκνων γεννηθέντων ἐκτὸς τοῦ νομίμου γάμου ἐκ τῆς τότε θεμιτῆς παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις σχέσεως, ἀπ' ἐναντίας μάλιστα ἐκ τῶν ἑπομένων κεφαλαίων τῆς εἰρημένης νεαρᾶς καὶ τῶν σχετικῶν κεφ. 74 κεφ· 6 καὶ 89 προκύπτει, ὅτι ὁ ἀληθὴς σκοπὸς εἶναι νὰ καθιερώσῃ διὰ τῆς μαρτυρίας τοῦ πατρὸς νόμιμον περὶ τῆς γνησιότητος τῶν παίδων τεκμήριον (καθ' οὗ ὅμως ἐπιτρέπεται ἡ ἀνταπόδειξις) ὡς γεννηθέντων ἐκ νομίμου γάμου, καθόσον οὗτος ἐδύνατο τότε ἐγκύρως δι' ἁπλῆς συμφωνίας νὰ συναφθῇ, ἤγουν ἐάν τις κατὰ διάθεσιν γαμικὴν ἐλάμβανε γυναῖκα ἐλευθέραν καὶ συνέζη μετ' αὐτῆς δημοσίως· τούτων δ' οὕτως ἐχόντων τὰ ὑπὸ τοῦ πατρὸς ἔν τινι ἐγγράφῳ κληθέντα τέκνα αὐτοῦ ὑποτίθενται γνήσια καὶ ἀπαλλάσσονται πάσης περὶ τῆς γνησιότητος ἀποδείξεως ἀλλὰ δὲν δύνανται νὰ λογισθῶσι πραγματικῶς γνήσια καὶ ν' ἀπολαύσουν καὶ τὰ εἰς τοὺς γνησίους παῖδας ἀνήκοντα δικαιώματα, ὅταν ἄλλως ἦναι ἀποδεδειγμένον ὅτι ἐγεννήθησαν ἐκ σχέσεως τοῦ πατρὸς των μετὰ γυναικὸς χωρὶς νὰ ὑπάρχῃ μετ' αὐτῆς νόμιμος γάμος, καὶ ἂν ἀκόμη συνέζησαν κατὰ γαμικὴν διάθεσιν, καθότον μάλιστα ἤδη

δὲν ἀναγνωρίζεται ὡς νόμιμος τοιαύτη σχέσις, ἀλλὰ καὶ ῥητῶς ἐπὶ ποινῇ ἀπαγορεύεται ὡς τὰ χρηστὰ ἤθη προσβάλλουσα (ἄρθρ. 658 τοῦ ποιν. νόμου).

Ἐπειδὴ ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ὡς προκύπτει ἐκ τῶν ἀπὸ 28 φευρ. 1840 καὶ 27 μαρτίου 1840 πρακτικῶν δημοσίας συνεδριάσεως τῶν ἐν Ἀθήναις πρωτοδικῶν, ὁ ποτὲ Κ ἐναγόμενος ὑπὸ τῆς Λ μητρὸς τῶν ἐκκαλούντων πρὸς ἀπόδοσιν διατροφῆς ἐδήλωσεν ὅτι συνέζησε μετ' αὐτῆς ἐννέα χρόνους καὶ ἐγέννησε τέσσαρα τέκνα, καὶ ἐζήτησε νὰ τοῦ παραδοθῶσι διὰ νὰ τ' ἀναθρέψῃ, ἀλλ', ὡς ἀνωτέρω ἐῤῥέθη, εἶναι ἀναμφισβήτητον ὅτι τὰ τέκνα ταῦτα ἐγεννήθησαν χωρὶς νὰ ὑπάρξῃ νόμιμος γάμος· ἑπομένως δὲν λογίζονται γνήσια, καί τοι ἀποκαλεσθέντα ὑπὸ τοῦ φυσικοῦ πατρός των ἴδια αὐτοῦ τέκνα· ὅθεν ὀρθῶς τὸ πρωτοδικεῖον ἀπεφήνατο, ἀναγνωρίσαν ὡς ἔχοντα κληρονομικὸν δικαίωμα ἐπὶ τοῦ ἔκπου μέρους τῆς κληρονομίας τοῦ Κ ἀδιαθέτως καὶ ἄνευ γνησίων τέκνων ἀποβιώσαντος (Ἁρμεν. ἐξαβ. βιβ. 5 τίτ. 8 § 66), καὶ ἑπομένως κατὰ τοῦτο δὲν εἶναι βάσιμος ἡ ἔφεσις.»

Ἀπόφ. 5178 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν τῆς 4 σεπτεμβρ. 1848.

§ 6. Τὰ ἐκ προσώπων μὴ συνδεθέντων εἰσέτι διὰ τοῦ μυστηρίου τοῦ γάμου, καὶ κωλυομένων μάλιστα εἰς τὸν σύνδεσμον τοῦτον, γεννηθέντα τέκνα, δύνανται νὰ θεωρηθῶσι νόμιμα, ἐὰν τὰ εἰρημένα πρόσωπα συζευχθῶσιν ἀκολούθως ἀδείᾳ τῆς νομίμου ἐκκλησιαστικῆς ἀρχῆς;

Ἀπόφ. «Ἐπειδὴ ἐκ τῶν ἀνωτέρω καταθέσεων τῶν μαρτύρων τῆς ἀνταποδείξεως στηριζομένων εἰς ἰδίαν ἀντίληψιν, συναδουσῶν πρὸς ἀλλήλας καὶ μὴ αναιρουμένων παρὰ τῶν τῆς ἀποδείξεως, βεβαιοῦται καὶ ἑπομένως πείθεται τὸ δικαστήριον, ὅτι ἐγένετο μετὰ τοῦ Σ Π καὶ τῆς Μ Λ νόμιμος γάμος, ὃ ἐστὶ συνέδεσεν αὐτοὺς ἐπὶ τῇ βάσει ἀδείας νομίμου ἐκκλησιαστικῆς ἀρχῆς τὸ μυστήριον τοῦ γάμου.

Ἐπειδὴ ἂν καὶ ὁ γάμος οὗτος ἐξετελέσθη μετὰ τὴν γέννησιν τῶν ἤδη ἐναγομένων ἀνήβων καὶ ἀνηλίκων τέκνων τοῦ Σ Π, Π Ι, Δ Ν καὶ Ζ, καὶ μεταξὺ προσώπων κωλυομένων διὰ τὴν πρὸς ἀλλήλους συγγένειαν, οὔσης ὡς εἴρηται τῆς Μ Λ ἀνεψιᾶς τοῦ Σ Π, κατά τινας τῶν μαρτύρων, ἢ ἐξαδέλφης κατὰ τοὺς ἐνάγοντας· διὰ τοῦ μυστηρίου ὅμως τοῦ γάμου, προηγηθείσης καὶ τῆς ἀδείας τῆς νομίμου ἐπισκοπικῆς ἀρχῆς, ἐχούσης κατὰ τὸ κοινῇ παρὰ τῆς ὀρθοδόξου ἡμῶν ἀνατολικῆς ἐκκλησίας παραδεδειγμένον καὶ πασίδηλον ἔθιμον, τὴν ἐξουσίαν τοῦ δίδειν ἀδείας γάμου, καὶ λαβούσης

παρὰ τοῦ ἐν πνεύματι ἀρχηγοῦ τῆς αὐτῆς ἐκκλησίας τὴν ἐξουσίαν ταύτην διὰ τοῦ ῥήματος· « λελυμένα εἶναι ἐν τοῖς οὐρανοῖς, ὅσα ἂν λύσωσιν ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ δεδεμένα ὅσα ἂν δέσωσιν· » ἐνομιμοποιήθη ὁ γάμος οὗτος, καὶ τὰ ἐκ τῆς ἑνώσεως τῶν Σ Π καὶ Μ Λ γεννηθέντα τέκνα τοῦ Σ Π, καὶ ἑπομένως νόμιμοι αὐτοῦ κληρονόμοι.

Ἐπειδὴ, τούτων οὕτως ἐχόντων, καὶ μὴ λαμβανομένων ὑπ' ὄψιν τῶν μαρτύρων τῆς ἀποδείξεως, οὐδὲ βασιζομένου ἐπ' αὐτῶν τοῦ δικαστηρίου τούτου, περιττὸν καθίσταται τὸ νὰ ἐπεμβῇ τὸ δικαστήριον καὶ ἐξετάσῃ περὶ τῆς παρὰ τοῦ ἐναγομένου ἐπιτρόπου καὶ κηδεμόνος τῶν ἀνηλίκων τέκνων τῶν ὀρφανῶν τοῦ Σ Π προτάσεως περὶ ἀκυρότητος τῶν καταθέσεων τῶν μαρτύρων τῆς ἀποδείξεως Δ Τ καὶ Γ Ι Ἰωαν.

Ἐπειδὴ, ἀναγνωριζομένων τῶν εἰρημένων ὀρφανῶν τοῦ Σ Π νομίμων τέκνων αὐτοῦ, καὶ ἀκυρωθείσης τῆς ὑπ' ἀριθ. 436 καὶ ἀπὸ 23 ἀπριλίου 1838 διαθήκης τοῦ αὐτοῦ Σ Π διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 219 καὶ ἀπὸ 23 μαρτίου ε. ε. ἀποφάσεως τοῦ δικαστηρίου τούτου διὰ τῆς ὁποίας διαθήκης του εἶχε καταλείψει ὅλην τὴν περιουσίαν του εἰς τὰ ὀρφανά του ταῦτα, εἰς δὲ τὸν ἐνάγοντα Σ Π, ὄντα υἱὸν τοῦ αὐτοῦ Σ Π, ἐκ πρώτου γάμου ἕνα μόνον ἀγρὸν, ἀξίας ὡς ἔγγιστα δραχ. 20, πρέπει κατὰ τὸν νόμον (Καίσαρ Ἰουστ. Νεαρ. 118 κεφ. ά.) νὰ διανεμηθῇ ἅπασα ἡ περιουσία τοῦ πατρὸς αὐτῶν Σ Π, ἐξίσου μεταξὺ τοῦ ἐνάγοντος υἱοῦ τοῦ Σ Π καὶ τῶν ἀνήβων καὶ ἀνηλίκων τέκνων τοῦ αὐτοῦ Σ Π, Π, Ι, Δ, Ν, καὶ Ζ, ἤτοι εἰς ἓξ ἴσας μερίδας. »

Ἀπόφ. 508 τοῦ 1843 τῶν ἐν Σύρῳ πρωτοδικῶν.

ΓΝΩΜΟΔ. ΟΙΚΟΓΕΝ. ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ.

Τίς δύναται ν' ἀνακόψῃ τὴν περὶ διορισμοῦ κηδεμόνος ἀπόφασιν τῶν πρωτοδικῶν; ὅρα τὴν ἐν τῷ Εὑρετ. λέξ. *Ἀναφοράς*.

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΙΣ ΠΡΑΓΜΑΤΟΓΝΩΜΟΝΩΝ. (1).

ὅρα τὰς λέξεις ά) *Ὅρκος.*—β) *Ἀπόδειξις.*—γ) *Πραγματογνώμονες.*

(1) Ζητήματά τινα, ἀφορῶντα τοὺς πραγματογνώμονας, εὕρηνται ὑπὸ τὴν λέξ. Αὐτοψία σελ. 287. Ἐνταῦθα προσθέτομεν καὶ τ' ἀνωτέρω, ἐν δὲ τῇ λέξει πραγματογνώμονες θέλω συμπληρώσει τὰ περὶ τούτου.

Τὰ ἐννέα πρῶτα βιβλία τοῦ κώδηκος ἀπετέλουν πάλιν χωριστὸν βιβλίον, διότι τὰ τρία τελευταῖα βραδύτερον ἀνεκαλύφθησαν καὶ ἐστάλησαν εἰς τὸν Ἰρνέριον [1]. Τὰ τρία ταῦτα, ἐπομένως αἱ νεαραὶ καὶ αἱ εἰσηγήσεις, συνήφθησαν εἰς ἓν βιβλίον τὸ λεγόμενον Volumen Parvum [2]. Τῶν νεαρῶν κείμενον εἶχον ὄχι τὴν λεγομένην τοῦ Ἰουλιανοῦ ἐπιτομὴν [3], τὴν ὁποίαν ἐπίσης ἐγνώριζον, ἀλλὰ Λατινικὴν μετάφρασιν κατὰ πόδα, τὴν ὁποίαν ὠνόμαζον Αὐθεντικὸν (Authenticum) [4], μετεχειρίζοντο δὲ μόνον 97 νεαρὰς ἀντὶ τῶν 168 [5].

Ἐκτὸς τούτων, ἀπηνθίσαν κεφαλαιώδεις συνόψεις τῶν νεαρῶν, τὰς ὁποίας ἐπρόσθεσαν εἰς τὰ σχετικὰ τεμάχια τῶν 9 πρώτων βιβλίων τοῦ κώδ. καὶ ὠνόμασαν αὐθεντικὰς (authenticae), τὰς ὁποίας ἐπηύξησαν καὶ διὰ τῶν νόμων διατάξεων αὐτοκρατόρων Φρεδερίκου Α. καὶ Β. [6].

Τὸ σῶμα τῶν νόμων ἐμπεριείχετο λοιπὸν κατὰ τοὺς Γλωσσογράφους εἰς πέντε τόμους (Volumina). Οἱ τρεῖς πρῶτοι περιεῖχον τὰς τρεῖς διαιρέσεις τοῦ πανδέκτου, τὰς ὁποίας ἀνεφέραμεν, ὁ τέταρτος τὰ 9 πρῶτα βιβλία τοῦ κώδηκος καὶ ὁ πέμπτος τὰς εἰσηγήσεις, τὸ Αὐθεντικὸν, τὴν συλλογὴν τοῦ φεουδαλικοῦ δικαίου καὶ τελευταῖον τὰ τρία τελευταῖα βιβλία τοῦ κώδηκ. (tres libri) (7).

ΓΝΗΣΙΟΤΗΣ ΤΕΚΝΩΝ (8).

Ὅρα τὴν λέξιν α) *Βιώσιμον*. — β) *Τέκνα*. — γ') *Διατροφή*. — δ) *Ἐπίτροπος*.

---

(1) Savigny αὐτ. σελ. 429, 487. — (2) Savigny αὐτ. σελ. 518. — (3) Αὕτη ἐγένετο πρὸ τῆς τελευτῆς τοῦ Ἰουστιν. Biener Gesch. der Novellen p. 70—84. Haubold Zeitschrift für Gesch. IV. p. 181—188. — (5) Savigny Gesch. III p. 490. — (4) Savigny σελ. 500. Οἱ Γλωσσογράφοι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἠγνόουν τὰ ἑλληνικά, ὥστε ὁ Accursius εἰς τὸν § 2 J. de empt. ἐπὶ τοῦ Ὁμήρ. στίχου, σημειοῖ: Graecum est quod legi non potest. Αἱ μεταφράσεις τῶν Ἑλληνικῶν τεμαχίων εἶναι τοῦ Burgundio, ὄχι ὅμως τοῦ 27 βιβλ., ἥτις εἶναι ἀρχαιοτέρα. Savigny Gesch. IV. σελ. 341. — (6) Savigny αὐτ. σελ. 827—833. IV σελ. 35—58.

(7) Savigny αὐτ. III σελ. 518.

[8] Ἐνταῦθα θεωροῦμεν ἀναγκαῖον νὰ σημειώσωμεν, πρὸς εὐκολίαν τοῦ ἀναγνώστου, καὶ τὰ ἀκόλουθα ζητήματα.

α) Ἡ ἀπόφ. 139 τοῦ 1842 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν φέρει.

Κληρον. καὶ διατρ. τῶν τέκνων « Ὡς πρὸς τὴν α. πρότασιν τῆς ἐκκαλ. Ἐπειδὴ, κατὰ τὴν νεαρὰν ριζ΄ κεφ. 2 « εἴ τις υἱὸν ἢ θυγατέρα ἔχων ἐξ ἐλευθέρας γυναικὸς, μεθ' ἧς γάμος συνίστασθαι δύναται, εἴποι ἐν συμβολαίῳ εἴτε ἀγοραίῳ, εἴτε ἰδίᾳ χειρὶ συγγεγραμμένῳ, καὶ ἔχοντι τριῶν μαρτύρων ἀξιοπίστων ὑπογραφὰς, εἴτε ἐν διαθήκῃ, εἴτε ἐπὶ πράξεως ὑπομνημάτων, τοῦτον ἢ ταύτην υἱὸν αὐτοῦ εἶναι ἢ θυγατέρα καὶ μὴ προσθῇ καὶ φυσικὸν ἢ φυσικὴν, τοὺς τοιούτους παῖδας γνησίους εἶναι, καὶ μηδεμίαν ἑτέραν ἀπόδειξιν παρ' αὐτῶν ζητεῖσθαι, ἀλλὰ πάντων ἀπολαύειν αὐτοὺς τῶν δικαίων, ὅσα τοῖς γνησίοις παισὶν οἱ ἡμέτεροι παρέχουσι νόμοι, εἴπερ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ὡς εἴρηται, παῖδας ἰδίους αὐτοῦ ἀποκαλέσαντος » ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ἡ ἐκκαλοῦσα οὐχὶ μόνον δὲν προσήγαγεν ἀπόδειξίν τινα (ἥτις ἐπὶ τοῦ παρόντος δὲν ἤθελεν εἶσθαι ἀναγκαία, καθόσον δὲν ἐμφανίζονται οἱ ἀντίδικοι διὰ ν' ἀντιτείνωσιν), ἀλλ' οὐδ' ἰσχυρίσατο κἂν ὅτι ἐγένοντο παρὰ τοῦ ποτὲ Β χαρακτηριζομένου ὡς πατρὸς τῆς ἀνήβου

(a) N. ... ...

Περίληψις.

§ 1. Ἀμφισβητουμένης τῆς γνησιότητος τοῦ τέκνου, οἴχεται αὐτῷ ἡ προσωρινὴ κατοχὴ τῆς περιουσίας.

§ 2. Δὲν ἀπαγορεύεται ἡ ἀπόδειξις τῆς μὴ γνησιότητος τῶν φυσικῶν τέκνων.

Α θυγατρὸς τῆς ἐκκαλούσης, αἱ κατὰ τὰς εἰρημένας διατάξεις ἀπαιτούμεναι ἀναγκαίως πρὸς ἀναγνώρισιν τῆς υἱότητος μνησθεῖσαι πράξεις, ἢ ὅτι ἔλαβε χώραν ἡ παρὰ τοῦ νόμου προνοουμένη ἄλλως νομιμοποίησις [α]· ὅθεν μὴ θεωρουμένη ἕνεκα τούτου ἡ Α αὕτη ὡς γνήσιον τέκνον τοῦ ποτὲ Β δὲν δύναται ν' ἀπολαύσῃ ὅσα οἱ νόμοι εἰς τὰ γνήσια τέκνα παρέχουσι δικαιώματα, καὶ ἑπομένως καθίσταται ἀπορριπτέα, ὡς μὴ στηριζομένη εἰς τὸν νόμον, ἡ πρώτη πρότασις τῆς ἐκκαλούσης περὶ τοῦ ν' ἀναγνωρισθῇ μοναδικὸς κληρονόμος τοῦ διαληφθέντος Β ἡ θυγάτηρ αὐτῆς Α.

Ὡς πρὸς τὴν δευτέραν πρότασιν.

Ἐπειδή, κατὰ τὰς νεαρὰς τοῦ ἰδίου Αὐτοκράτορος Ἰουστινιανοῦ ιη΄ κεφ. ε΄ καὶ πθ΄ κεφ. ιδ΄, § 4 τὰς ἐμπεριεχομένας καὶ εἰς τὴν ἑξάβιβ. τοῦ Ἀρμενοπούλου συνοπτικῶς εἰς τὸ βιβλ. ἕ. τίτ. ή. § 66, τὰ ἐκ τῆς παλλακίας γεννηθέντα δὲν κληρονομοῦν ἐν μέρει τὸν πατέρα των, ἐὰν τελευτήσῃ οὗτος ἀδιάθετος, ἀλλὰ μόνον ὅταν δὲν ἀφήσῃ γνήσια τέκνα καὶ νόμιμον σύζυγον, λαμβάνουν τὸ διούγκιον, τουτέστι τὸ ἕκτον μέρος τῆς περιουσίας του, τὸ ὁποῖον διανέμεται μεταξὺ αὐτῶν καὶ τῆς μητρός των· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου, ἰσχυριζομένης τῆς ἐκκαλούσης ὅτι ὁ ποτὲ Β ἔπεισε ταύτην διὰ νὰ συνοικήσῃ μετ' αὐτοῦ ἐπὶ τῇ ὑποσχέσει τοῦ νὰ τὴν νυμφευθῇ καὶ ὅτι ἐνῷ συγκατῴκει καὶ συνέζη ἀπὸ τὸ 1833 μέχρι τέλους τοῦ 1835, θεωρουμένη παρ' αὐτοῦ ὡς σύζυγος, συνέλαβε μετ' αὐτοῦ καὶ ἔτεκε τὸν ὀκτώβριον τοῦ 1834 ἔτους τὴν ἄνηβον θυγατέρα της Α, τὴν ὁποίαν ὡμολόγησε καὶ παρεδέχθη ὁ αὐτὸς Β ὡς τέκνον του, καὶ μὴ ἀποδεικνυομένου ἐκ τῆς δικογραφίας ὅτι ὁ μνησθεὶς Β ἀφῆκε γνήσια τέκνα, καὶ ὅτι ἐτελεύτησεν ἐνδιάθετος, ἡ ἄνηβος Α ἔχει τὸ δικαίωμα, καθὸ φυσικὸν (νόθον) τέκνον τοῦ αὐτοῦ, νὰ λάβῃ ἐκ τῆς περιουσίας τοῦ ἰδίου Β πατρός της, τὸ διούγκιον, ἤγουν τὸ ἕκτον μέρος κατὰ τὰς προεκτεθείσας διατάξεις· ὥστε ἡ αἴτησις τῆς ἐκκαλούσης, στηριζομένη εἰς τὸν νόμον, καθίσταται παραδεκτή.

Ἐπειδή, κατὰ τὴν μεταγενεστέραν νεαρὰν ἐννενηκοστὴν πρώτην τοῦ Λέοντος, τὴν ἐμπεριεχομένην καὶ εἰς τὴν ἑξάβιβλ. τοῦ Ἀρμενοπ. ὑπὸ τὸ βιβλ. δ΄. τίτλ. ζ΄. § 34· οὕτω πως. « Ἐπειδὴ δὲ παρὰ τοῖς παλαιοῖς ἀνειμένην εὕρομεν τὴν κοινωνίαν τῆς παλλακῆς πρὸς τὸν βουλόμενον αὐτῇ κοινωνεῖν, νῦν ἔδοξεν ἡμῖν ἀμνημόνευτον ἐᾶσαι ταύτην τὴν νομοθεσίαν, ἵνα μὴ καταχραίνηται ἡ ἡμῶν πολιτεία γάμοις οὐκ εὐπρεπέσιν· ὅθεν κελεύομεν ἀπὸ τοῦ νῦν μηδένα ἐξὸν ὑπάρχειν παλλακὴν ἐν τῷ ἰδίῳ οἴκῳ κατέχειν· μικρὸν γὰρ ἢ οὐδὲν διαφέρει τῆς πορνείας νομίζομεν· ἀλλ' εἰ βούλοιτο αὐτῇ κοινωνεῖν, γαμικὸν ποιείτω πρὸς αὐτὴν συνάλλαγμα κατὰ τὴν τοῦ νόμου ἀκρίβειαν, εἰ μέντοι ἀναξίαν αὐτοῦ ταύτην κρίνοιτο γυναῖκα ἔννομον καλεῖσθαι, μηδεμίαν πρὸς ταύτην ἐχέτω κατὰ συνουσίαν κοινωνίαν, ἀλλὰ ταύτην ἀποδιωκέτω, καὶ λήψεται ἣν αὐτῷ κρίνοι λυσιτελές· εἰ δὲ σωφρόνως βιοῦν αἱρεῖται, εὐκταῖον ἡμῖν τοῦτο » ἀπαγορεύεται μὲν ἡ παλλακία, ἀλλ' ἐκ τῆς ἀπαγορεύσεως ταύτης δὲν δύναται νὰ παραχθῇ τὸ συμπέρασμα τοῦ ὅτι ὁ εἰρημένος αὐτοκράτωρ ἠθέλησε ν' ἀφαιρέσῃ συγχρόνως διὰ ταύ-

§ 3. Τὰ φυσικὰ τέκνα ἔχουν δικαιώματα διατροφῆς; ὑπόσχεσις πρὸς διατροφήν.

§ 3. Ἐκ τῆς συμβιώσεως ἀνδρὸς μετὰ γυναικὸς τεκμαίρεται, ὅτι τὸ τέκνον εἶναι καρπὸς αὐτῆς.

§ 5. Τὰ φυσικὰ τέκνα ἔχουν δικαίωμα κληρονομίας;

της τῆς διατάξεως καὶ τὰ δικαιώματα, ὅσα αἱ προμνημονευθεῖσαι προγενέστεραι νεαραὶ τοῦ Ἰουστινιανοῦ παρέχουσιν εἰς τὰ φυσικὰ (νόθα) τέκνα· διότι δὲν ἀρκεῖ τὸ νὰ ἦναι ἀπηγορευμένη εἰς τὴν δεῖνα ἢ δεῖνα περίπτωσιν ἡ σύνοδος μεταξὺ ἀνδρὸς καὶ γυναικὸς διὰ νὰ ἦναι κατ' ἀναγκαίαν δῆθεν συνέπειαν ἐστερημένα παντὸς δικαιώματος καὶ τὰ ἐκ τοιαύτης συνόδου γεννηθέντα τέκνα, ἐφ' ὅσον καὶ εἰς τὴν Γαλλικὴν νομοθεσίαν παρατηροῦμεν, ὅτι ἐνῷ ἀθέμιτος εἶναι ἡ ἐκτὸς τοῦ γάμου σύνοδος ἀνδρὸς καὶ γυναικὸς ἐλευθέρων; εἶναι ἀπηγορευμένη ἐπὶ ποινῇ καὶ ἡ σύνοδος, ἥτις χαρακτηρίζεται ὡς μοιχεία καὶ αἱμομιξία· μολοντοῦτο ὁ Γαλλικὸς νόμος χορηγεῖ δικαιώματα ἐπὶ τῆς περιουσίας τῶν ἀποθανόντων γονέων των εἰς τὰ φυσικὰ (νόθα) τέκνα (ἄρθρ. 757 τοῦ πολιτ. κώδ.), καὶ χορηγεῖ δικαιώματα διατροφῆς εἰς τὰ ἐκ μοιχείας καὶ αἱμομιξίας γεννηθέντα (ἄρθρ. 762 αὐτόθι)· ὁ λόγος δὲ τούτου εἶναι ἀναμφιβόλως, ὅτι ὁ νόμος ἐγκρίνει ἀναγκαῖον νὰ ἐπιφέρῃ ἐπὶ τοῦ προκειμένου μίαν ἐξαίρεσιν εἰς τὴν ἀρχήν, ὅτι ἀθέμιτοι καὶ ἀπηγορευμέναι πράξεις δὲν παρέχουν κανένα νόμιμον δικαίωμα, κινούμενος ἀπὸ φιλανθρωπίαν καὶ ἀπὸ τοὺς κανόνας τῆς φύσεως, χάριν ὄντων, τὰ ὁποῖα ἔλαβον μὲν ὕπαρξιν ἀπὸ ἀθέμιτον σχέσιν ἄλλων προσώπων, ἀλλὰ δὲν μετέσχον αὐτῆς ἰδιοπροσώπως, ὄντων ἀθώων εἰς τὰ ὄμματα τῆς φύσεως.

Διὰ τοῦτο, ἂν καὶ ἡ προηγουμένη νεαρὰ τοῦ Λέοντος ἀπηγόρευσε τὴν παλλακίαν, ἀφοῦ ὅμως ἐσιώπησε περὶ τῶν προμνημονευθέντων ὑπὲρ τῶν ἐκ τοιαύτης σχέσεως γεγεννημένων παίδων, ἐνῷ τὴν ὕπαρξιν τῶν νόμων τούτων ἐγνώριζεν ὁ αὐτοκράτωρ Λέων, ἕπεται ὅτι οἱ ὑπὲρ τῶν φυσικῶν παίδων προηγούμενοι οὗτοι νόμοι δὲν πρέπει ἀναγκαίως νὰ θεωρηθῶσι κατηργημένοι· καθόσον ἡ μὲν ἀπαγόρευσις τῆς παλλακίας ἔχει ἀντικείμενον τὴν ἐνίσχυσιν τῶν νομίμων γάμων, καὶ ὑπὸ τοῦ λόγου τούτου τοῦ ἀναγομένου εἰς τὸ κοινὸν πολιτικὸν συμφέρον ὑπηγορεύθη, αἱ δὲ ὑπὲρ τῶν φυσικῶν τέκνων διατάξεις ὑπηγορεύθησαν ἀπὸ ἄλλον λόγον, τὸν τῆς φιλανθρωπίας, πρὸς ἱκανοποίησιν τῆς φύσεως· καὶ τῷόντι ἡ κυρία αἰτία, ἐξ ἧς ὡδηγήθησαν οἱ αὐτοκράτορες νὰ νομοθετήσωσί τινα δικαιώματα ὑπὲρ τῶν φυσικῶν τέκνων, δὲν ἦτο ἀληθὲς τὸ τότε σ υ γ κ ε χ ω ρ η μ έ ν ο ν ἢ θ ε μ ι τ ὸ ν τ ῆ ς π α λ λ α κ ί α ς· (περίπτωσις, ἥτις, ἐὰν ἀλήθευεν, ἤθελε γεννήσει τὸ συμπέρασμα, ὅτι, ἀπαγορευθείσης ἔπειτα τῆς παλλακίας, συγκατηργήθησαν καὶ οἱ νόμοι οἱ τεθέντες ὑπὲρ τῶν ἐκ ταύτης γεννηθέντων τέκνων· διότι ἐλλειπούσης τῆς αἰτίας, ἐλλείπουσιν ἀναγκαίως καὶ τὰ ἀποτελέσματα)· ἀλλ' ἦτον ἀληθῶς ἡ φιλανθρωπία καὶ ἡ φωνὴ τῆς φύσεως [α] ὡς τὸ κηρύττει ῥητῶς ὁ ἴδιος αὐτοκράτωρ Ἰουστινιανὸς εἰς τοὺς εἰρημένους νόμους, λέγων εἰς μὲν τὸν νόμον 8 τοῦ κώδ. βιβ. 5 τίτ. 27 [β]· εἰς

(α) **Humanitas et natura.**

(β) **Humanitatis intuitu naturalibus natilas hoc indulgemus etc.**

§ 6. Δύνανται νὰ θεωρηθῶσι νόμιμα τὰ τέκνα, ἅτινα ἐγεννήθησαν ἐκ προσώπων, τὰ ὁποῖα μετὰ ταῦτα ἦλθον εἰς γάμον μὴ συγχωρούμενον ἄλλως;

Σημ. Ἐν τῇ ὑποσημ. γίνεται λόγος περὶ κληρονομ., διατροφῆς καὶ ἀνατροφῆς τῶν τέκνων.—Περὶ βιωσιμότητος.—Περὶ ἐπικαρπίας τῆς προικός.

δὲ τὴν νεαρὰν 18 κεφ. 5 « βλέψωμεν δὲ δή τι καὶ πρὸς μόνην τὴν φύσιν φιλάνθρωπον » καὶ εἰς τὴν νεαράν του 89 ἐν προοιμίῳ « Τὸ τῶν νόθων ὄνομα τῇ Ῥωμαίων νομοθεσίᾳ πρώην οὐ διεσπουδάσατο, οὐδέ τις ἦν περὶ αὐτὸ φιλανθρωπία, ἀλλ' ὡς ἔκφυλόν τι καὶ παντελῶς ἀλλότριον τοῦ πολιτεύματος ἐνομίζετο· ἐκ δὲ τῶν Κώνσταντ τοῦ τῆς εὐσεβοῦς λήξεως χρόνων ἐν ταῖς τῶν διατάξεων ἐνεγράφη βιβλίοις, εἶτα κατὰ μικρὸν εἰς μετριότητα καὶ φιλάνθρωπον γνώμην οἱ αὐτοκράτορες μετελθόντες, νόμους ἔθεντο· » καὶ παρακατιών· καὶ ἡμεῖς γὰρ διπλοῦν ἔχομεν σπούδασμα, πολλούς τε εἰς ἐλευθέραν ἀγαγεῖν ἀνθρώπους ἐκ τῆς ἔμπροσθεν δουλείας, ἔκ τε νόθων εἰς γνησίους ἀναφέρειν· οὐ γὰρ τῷ τιμωρεῖσθαί τι καὶ ἀπαγορεύειν προσεκτέον, ἀλλὰ τὸ κάμνον ἰᾶσθαι, καὶ φεύγειν μὲν τὸ κακὸν, εὑρίσκειν δὲ πανταχόθεν τὸ ἄμεινον· » καὶ ἐν τῷ κεφαλαίῳ ιβ'. « Βάλεντι μὲν οὖν καὶ Βαλεντινιανῷ καὶ Γρατιανῷ τοῖς τῆς θείας λήξεως πρώτοις ἐπῆλθε φιλανθρωπεύσασθαί τε πρὸς τοὺς νόθους..... « Ἡμεῖς τοίνυν, εἰ καὶ πρώην φιλανθρώπῳ χρησάμενοι νόμῳ ἀντὶ τοῦ τριουγκίου τὸ ἑξαούγκιον αὐτοῖς, παίδων γνησίων οὐχ' ὑπόντων, κατὰ τὴν τῶν πατέρων φιλοτιμίαν δεδώκαμεν, ἀλλὰ νῦν ἐκ τῶν ἐφεξῆς συμβεβηκότων τὰ πράγματα τελειότερόν τε ἅμα καὶ φιλανθρωπότερον σκεπτόμενοι, τὸν παρόντα τίθεμεν νόμον. » Ἡ δὲ ἑρμηνεία αὐτη εἶναι τόσον δικαιοτέρα καὶ ἐπικρατεστέρα, ὅσον ἡ νεαρὰ 91 τοῦ Λέοντος, ἡ ἐμπεριεχομένη, ὡς εἴρηται, εἰς τὸν Ἀρμενόπουλον, δὲν ἐνίσχυε τὴν ἀπαγόρευσιν τῆς παλλακίας διὰ ποινικοῦ τινὸς ὅρου κατὰ τῶν παραβαινόντων αὐτὴν· καὶ ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἡ Γ (ὡς ἡ αὐτὴ ἐκθέτει, οἱ δὲ ἀντίδικοι, ἀπόντες, δὲν ἀρνοῦνται) συνελήφθη ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ νόμου τούτου, καὶ οὐχὶ τοῦ μετὰ ταῦτα δημοσιευθέντος ποιν. νόμου, ὅστις ἐπιβάλλει καὶ ποινὴν εἰς τοιαύτην ἀθέμιτον συνοίκησιν (ἄρθρ. 658)· εἶναι δὲ πρέπον νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν μᾶλλον ὁ χρόνος τῆς συλλήψεως παρὰ τὴν τῆς γεννήσεως, ὅταν πρόκηται περὶ συμφέροντος τοῦ τέκνου, ὡς ῥητῶς διατάττει ἡ νεαρὰ 89 κεφ. 8.

Ἐπειδὴ, τούτων οὕτως ἐχόντων, τὸ ἐν Πάτραις δικαστήριον τῶν πρωτοδικῶν ἐδίκασε μὴ ὀρθῶς, καὶ ἐπομένως ἡ ἐκκληθεῖσα ὑπ' ἀριθ. 105 ἀπόφασίς του καθίσταται μεταρρυθμιστέα.

Διὰ ταῦτα ἐρήμην παραδέχεται τὴν ἔφεσιν. » ὅρα κατωτ. § 3.

β) Ὅταν τὴν πρόφασιν τῆς διαζεύξεως παρέσχεν ὁ πατὴρ, καὶ ἡ μήτηρ εἰς δεύτερον οὐκ ἦλθε γάμον, τὰ κοινὰ τέκνα τρέφονται παρ' αὐτῇ δαπάναις τοῦ ἀνδρός. (Νεαρ. 117 κεφ. 7). (Ἀπόφ. 966 τῆς 8 νοεμβρίου 1838 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν). ὅρα καὶ τὴν ἑπομένην δ'. σημ.

γ) Ὅταν ἡ γυνὴ ἔδωκεν ἕνεκα μοιχείας ἀφορμὴν εἰς διάλυσιν τοῦ γάμου, τὸ ἐκ τοῦ γάμου τούτου γεννηθὲν τέκνον πρέπει νὰ οἰκῇ καὶ τρέφεται παρὰ τῷ πατρὶ κατὰ τὸ κεφ. 7 τῆς νεαρᾶς 117. Τὸ δὲ τέκνον συμπληρῶσαν τὸ

Πίναξ λεξικός.

§ 1. Ἀμφισβητουμένης τῆς γνησιότητος ἀνήθου τέκνου μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρός, ἡ πρόληψις εἶναι ὑπὲρ τῆς γνησιότητος του, καὶ ἑπομένως δίδεται εἰς αὐτὸ προσωρινῶς καὶ ἡ κατοχὴ τῆς περιουσίας τοῦ ἀποθανόντος ἐπὶ ἐγγυήσει ἀποδόσεως, ἐὰν ἀποδειχθῇ τὸ ἐναντίον. Ἡ πρόληψις ὅμως αὕτη ἔχει χώραν, ὅταν τὸ ἄνηθον ἐγεννήθη μετὰ τὸν γάμον. Ἀπόφ. 28 τοῦ 1838 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν.

§ 2. Δὲν ἀπαγορεύεται ἡ ἀπόδειξις περὶ τῆς μὴ γνησιότητος τῶν παρὰ τοῦ πατρὸς δι' ἐγγράφων ἀναγνωρισθέντων φυσικῶν τέκνων.

Ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου 95 τῆς 16 δεκεμβρίου 1846 φέρουσα: « Ἐπειδὴ ἡ ἐν τῷ ἄρθρῳ 85 βιβ. ε τίτλ. ή. τῆς ἑξαβίβλου τοῦ Ἁρμενοπούλου περιεχομένη νεαρὰ 117 κεφ. 6'. ἀπαλλάττει τὰ ἐξ ἐλευθέρας γυναικὸς γεννηθέντα καὶ παρὰ τοῦ πατρὸς ἔντινι τῶν ἐν αὐτῇ τῇ νεαρᾷ ἀναφερομένων ἐγγράφων καλεσθέντα ἴδια τέκνα πάσης ἄλλης ἀποδείξεως περὶ τῆς γνησιότητος αὐτῶν, διὰ τὸν ὁποῖον δίδει ἡ αὐτὴ νεαρὰ λόγον ὅτι ἐκ τούτου δείκνυται μετὰ τῆς

τέταρτον ἔτος τῆς ἡλικίας του δὲν χρῄζει πλέον τῆς ἀπὸ τὴν μητέρα ἀπαραιτήτου τροφῆς καὶ ἐπιστασίας. (ἀπόφ. 2569 τῆς 19 μαρτίου 1843 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν).

δ) Ὅταν ὁ ἀνὴρ ἔδωκεν αἰτίαν εἰς τὸ διαζύγιον, τὸ τέκνον μένει παρὰ τῇ μητρὶ (Νεαρὰ 117). Ἀπόφ. 1969 τῆς 11 Ἰουλίου 1841 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφετῶν· ὅρα καὶ τὴν προηγ. 6' σημ.

ε) Ἐκ τοῦ ν. 13 (4, 12) τῆς ἑξαβίβ. ἐξάγεται ὅτι ἐὰν δὲν ὑπάρχωσι τέκνα ἐκ τοῦ γάμου, ὅστις διαλύεται ἕνεκα μοιχείας, εἰς τὸν ἀδικούμενον σύζυγον ἀποδίδονται καὶ τὰ τέκνα καὶ ἡ ἐπικαρπία τῆς προικὸς τῆς μοιχαλίδος, ἐπιφυλαττομένης μόνης τῆς κυριότητος ταύτης εἰς τὰ τέκνα· Ἀπόφ. 3085 τῆς 4 σεπτ. 1844 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφ. ὅρα τὴν λ. Γάμος § 45 ἑπ.

ϛ) Πρὸς ὕπαρξιν τῆς προσωπικότητος νεογνῶν τέκνων ἀπαιτεῖται νὰ ἐγεννήθη ζῶν τὸ βρέφος, ἀδιάφορον ἂν ἦτο βιώσιμον ἢ μή (ἀπόφ. Ἀρ. Πάγου 93 τοῦ 1848, ἣν ἐν τῇ λέξει Β ι ώ σ ι μ ο ν).

αὐτῆς μητρὸς ἐσχηκέναι γάμον· ἄρα ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος νεαρὰ δὲν ἔχει ἀντικείμενον νὰ ψηφίσῃ τρόπον νέον νομιμοποιήσεως παίδων ἀνεγνωρισμένων προκαταρκτικῶς ὡς φυσικῶν, ἀλλὰ περιέχει ἁπλῶς διὰ τῆς μαρτυρίας τοῦ πατρὸς νόμιμον τεκμήριον τῆς γνησιότητος τῶν οὕτω παρ' αὐτῶν καλεσθέντων τέκνων, ὡς τοῦτο γίνεται σαφέστερον καὶ ἐκ τοῦ ὅτι τὸ πλεονέκτημα τῆς τοῦ πατρὸς μαρτυρίας, τὸ ὁποῖον ἀπολαμβάνουσι τὰ οὕτω καλεσθέντα τέκνα, ἐπεκτείνεται διὰ τῆς νεαρᾶς καὶ εἰς τὰ λοιπὰ ἐκ τῆς ἰδίας γυναικὸς γεννηθέντα, ἀλλ' ἐν τοῖς περὶ ἧς ὁ λόγος ἐγγράφοις μὴ ὀνομασθέντα τέκνα, μὴ ἀποκλείουσα δὲ ἡ αὐτὴ νεαρὰ ῥητῶς τὴν ἀπόδειξιν, ἕπεται ὅτι (εἰς ἐποχὴν μάλιστα, καθ' ἣν ἡ νομιμότης τοῦ γάμου, ἐκ τοῦ ὁποίου πηγάζουν γνήσια τέκνα, δὲν συνίσταται πλέον, ὡς ἐπὶ Ῥωμαίων, εἰς μόνον τὸν τύπον τῆς ἁπλῆς συμφωνίας τῶν γονέων, περὶ ἧς διαλαμβάνει τὸ ἄρθρ. ά. βιβλ δ'. καὶ τίτλ. δ'. τοῦ Ἀρμεν.) ἡ ἀνταπόδειξις ἐπιτρέπεται ἐπὶ τοῦ προκειμένου, δυνάμει τοῦ ἄρθ. 275 τῆς πολιτ. δικονομίας, ὡς ἐπὶ παντὸς ἄλλου μὴ ἐξαιρουμένου ἀπὸ τὸ ἄρθ. 273 τῆς αὐτῆς δικονομίας νομίμου τεκμηρίου, καὶ ἑπομένως τὸ ἐνταῦθα ἐφετεῖον, μὴ συγχωρῆσαν εἰς τὸν ἀναιρεσείοντα τὴν ὁποίαν ἐζήτησε νὰ φέρῃ ἀνταπόδειξιν κατὰ τῆς γνησιότητος τῶν ἐπιτροπευομένων τέκνων τοῦ Α. Κ. προφανῶς παρεβίασε τὴν προμνησθεῖσαν οὐσιώδη διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 275 τῆς πολιτ. δικονομίας, ἡ δὲ παραβίασις αὕτη δίδει χώραν εἰς ἀναίρεσιν κατὰ τὸ ἄρθρ. 807 τῆς αὐτῆς δικονομίας. »

§. 3. Τὰ φυσικὰ τέκνα ἔχουσιν δικαίωμα διατροφῆς, ἢ ἀναγνωρίσεως. Παρατηρῶ

-ά) ὅτι τὸ δικ. τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν ἐξέδωκεν ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου διαφόρους ἀποφάσεις, (ἰδίως τὰς ὑπ' ἀριθ. 2541. 5155) δι' ὧν ἔλυσεν ἀποφατικῶς τὸ ζήτημα· ἡ πρώτη ἐξ αὐτῶν φέρει·

« Ἐπειδή, ἐχούσης τῆς ἀγωγῆς ἀντικείμενον διατροφὴν τέκνου, ἡ πρὸς συμβιβασμὸν ἀπόπειρα ἦτο περιττὴ κατὰ τὰ ἄρθρ. 186 § 1 καὶ 532 § 3 τῆς πολιτ. δικονομίας.

Ἐπειδὴ ἐκ τῶν νεαρῶν 18 κεφ. 5 καὶ 89 κεφ. 12 § 4 καὶ 6 προκύπτει ὅτι μόνα τὰ ἐκ μιᾶς παλλακῆς ἀνδρός τινος κατὰ τὸν οἶκον αὐτῆς συνούσης γεννηθέντα τέκνα (καὶ ὁπόταν ἦτο τῆς παλλακῆς κατὰ τὸν οἶκον σχέσις καὶ ἡ τῶν παίδων ἐκείνης γονὴ καὶ τροφὴ ἦτον ἀναμφισβήτητος) εἶχον δικαίωμα κληρονομίας ἢ διατροφῆς, καθόσον οἱ φυσικοὶ πατέρες ἀπέθνησκον, καταλείποντες νομίμους κατιόντας ἢ μή, τὰ δὲ ἄλλως πως γεννηθέντα φυσικὰ τέκνα δὲν εἶχον οὐδὲν τῶν διαληφθέντων δικαιωμάτων. (Νεαρὰ 89 κεφ. 12 § 5 καὶ βασιλ. βιβλ. 31 6 ν. ἑ· § 2) καὶ δὲν ἐδύναντο

Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 5790 ἀποφάσεως τῆς 15 ἰανουαρ. 1849 τὸ δικαστ. τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν ἀπεφήνατο ὅτι τόκος ὀφείλεται ἀπὸ τῆς ἐποχῆς, καθ' ἣν τὸ ἐπίδικον γήπεδον περιελήφθη πραγματικῶς εἰς τὴν πλατεῖαν καὶ ἀφηρέθη ἀπὸ τοὺς ἐπὶ ἀποζημιώσει ἐνάγοντας (*Lalleau* § 257)· ἐὰν ὅμως τὸ ἐπίδικον γήπεδον περιελήφθη εἰς τὴν πλατεῖαν κατὰ τὸ 1835, τόκος δὲν ὀφείλεται εἰμὴ ἀπὸ 31 νοεμβρ. 1836 ὅτε ἐδημοσιεύθη ὁ ἀπὸ 12 νοεμβρίου νόμος.

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ τόκοι, κατὰ τὸν νόμον, δὲν ὀφείλονται εἰμὴ μέχρι τοῦ διπλασιασμοῦ τοῦ κεφαλαίου· ἑπομένως πᾶσα εἰς τὸν νόμον αὐτὸν ἀντιβαίνουσα αἴτησις δὲν εἶναι νόμιμος [1].

« Ἐπειδή, διὰ τὸν ἀνωτέρω λόγον, ἔπρεπε μὲν νὰ χορηγηθῇ τοῖς ἐνάγουσι τόκος ἀπὸ τῆς ἐποχῆς, καθ' ἣν τὸ ἐπίδικον γήπεδον περιελήφθη πραγματικῶς εἰς τὴν πλατεῖαν καὶ ἀφηρέθη ἀπὸ αὐτούς, ἤτοι ἀπὸ τὸ ἔτος 1835, ὅτε, κατὰ τὰ ἐκ τῆς δικογραφίας ἐξαγόμενα, ἀφηρέθη τὸ ἐπίδικον γήπεδον, περιληφθὲν εἰς τὴν ἔκτοτε χαραχθεῖσαν πλατεῖαν (*Lalleau* § 277), ἀλλὰ τὸ δικαστήριον δὲν δύναται νὰ ὑποχρεώσῃ τὸν δῆμον εἰς τὴν πληρωμὴν τόκων εἰμὴ ἀπὸ τῆς 31 δεκεμβρίου 1836, ὅτε ἐδημοσιεύθη ὁ ἀπὸ 12 νοεμβρίου 1836 νόμος, ἐπὶ τοῦ ὁποίου στηρίζεται καὶ ἡ προκειμένη ἀγωγή.

Ἐπειδὴ ὄχι ὀρθῶς τὸ πρωτοδικεῖον περιώρισε τὸν τόκον εἰς δέκα τοῖς ἑκατόν, ἐνῷ κατὰ γενικὴν ἀρχὴν ὁ τόκος προσδιορίζεται εἰς 12 τοῖς ἑκατόν.

Τούτων δ' οὕτως ἐχόντων, ἡ πρότασις τοῦ δήμου ὅτι τόκος δὲν δύναται νὰ δοθῇ εἰμὴ ἀπὸ τῆς τελεσιδικίας τῆς ἀποφάσεως, δὲν στηρίζεται εἰς τὸν νόμον. »

Le jugement qui prononce l'expropriation doit indiquer l'époque à laquelle l'administration veut prendre possession des terrains. Le propriétaire sera donc considéré comme privé de la jouissance de son bien depuis cette époque seulement, et les interêts de son indemnité lui seront payés à compter dès ce moment là, et lui tiendront lieu de la jouissance qu'il aura perdue. Si cependant l'exproprié avait continué à jouir de l'immeuble postérieurement à l'époque indiqué, comme devant être celle de sa dépossession, il y aurait compensation totale ou partielle entre le produit qu'il a retiré du bien et les intérêts de l'indemnité.

ἀριθ. 5290, 5418 ἀποφ. τῶν ἐν Ἀθ. ἐφετῶν, αἵτινες ἄλλως, καὶ ἴσως ὀρθῶς, κατακρίνονται ὑπό τινων.

(1) Οὕτω καὶ ἡ ἀπόφ. 5418 τῆς 19 φεβρ. 1849 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

Il est incontestable que les intérêts de l'indemnité principale doivent courir au moins du jour de la dépossession. C'est ce qui est reconnu par arrêt du conseil du 10 décembre 1817 (n. 403), et plus formelement encore par arrêt du 28 juillet 1820. (Sir τ. 5 σελ. 421).

§ 25. Απόσπασμα σχεδίου τῆς πόλεως Ἀθηνῶν, ἀντιγεγραμμένου ἐξ ἀντιγράφου τοῦ σχεδίου αὐτοῦ, φυλαττομένου εἰς τὸ ὑπουργεῖον, τῶν ἐσωτερικῶν ἀποτελεῖ πλήρη ἀπόδειξιν. Ἀπόφ. 5282 τῆς 15 ἰανουαρίου 1849 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

§ 26. Ἀφαίρεσις οἰκοπέδου γενομένη, δυνάμει τῶν περὶ τοῦ σχεδίου τῆς πόλεως Ἀθηνῶν διατάξεων δίδει ἀφορμὴν εἰς τὴν περὶ διαταράξεως καὶ ἐγκαταστάσεως ἀγωγήν. (Εὐρ. λέξ. *Ἁρμοδ. πολιτ. ἐν γένει* § 182).

§ 27. Ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀπομείναντος γειτονικοῦ τεμαχίου εἶναι ὑπόχρεως πρὸς ἀποζημίωσιν καθόσον ἀφορᾷ τὸ ῥυμοτομηθὲν οἰκόπεδον τοῦ γείτονος· ὅταν ὅμως οὗτος παρεχώρησε τὸ τεμάχιον ἐλεύθερον πάσης ὑποχρεώσεως, ὁ πρὸς ὃν ἐγένετο ἡ παραχώρησις ἀπαλλάττεται τῆς πρὸς ἀποζημίωσιν ὑποχρεώσεως. Ἀπόφ. 3331 τῆς 16 φεβρ. 1846 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

§ 28. Ὁ πωλῶν οἰκόπεδόν τι ὡς ἐλεύθερον βάρους, ἐνῷ ὁ πωλητὴς οὗτος ὀφείλει ν' ἀποζημιώσῃ τὸν γείτονά του κατὰ τὰς περὶ τοῦ σχεδίου τῆς πόλεως τῶν Ἀθηνῶν διατάξεις, ὑπόκειται εἰς προσωπικὴν κράτησιν πρὸς ἀποζημίωσιν τοῦ ἀγοραστοῦ. Ἀπόφ. πολιτ. Ἀρ. Π. 44 τοῦ 1844.

§ 29. Οἱ κατὰ τὸ σχέδιον τῆς πόλεως Ἀθηνῶν ὑπόχρεοι ν' ἀποζημιώσωσι τὸν γείτονα διὰ τὸ οἰκόπεδον, τὸ ὁποῖον προσέλαβον, ὀφείλουν ἀποζημίωσιν καὶ διὰ τὸ φρέαρ, τὸ ὁποῖον προσέλαβον μετὰ τοῦ οἰκοπέδου. Ἀπόφ. 5115 τῆς 18 νοεμβρίου 1848 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

§ 30. Ἡ τιμὴ τοῦ ἀφαιρεθέντος γηπέδου πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ σχεδίου τῶν Ἀθηνῶν προσδιορίζεται ἀπὸ πραγματογνώμονας ἄνευ συμπράξεως τοῦ ἀρχιτέκτονος. Ἀπόφ. 54 τοῦ Ἀρ. Π. τοῦ 1845 προβ. καὶ τοὺς ἀνωτ. §§.

§ 31. Τὰ τεμάχια, ὅσα χρησιμεύουν πρὸς ἄνοιξιν ἢ πλάτυνσιν τῶν ὁδῶν, ἐκτιμῶνται ὑπὸ πραγματογνωμόνων διοριζομένων ἀπὸ τὸ δημοτικὸν συμβούλιον καὶ τὸν στερούμενον τὸ κτῆμα του ἰδιοκτήτην. (ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου 34 τοῦ 1848).

§ 32. Δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ καταμετροῦν αὐτοὶ οἱ πραγματ. τὸ οἰκόπεδον. Ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου 97 καὶ 99 τοῦ 1847.

§ 33. Ἡ ἔκθεσις τῶν πραγματογνωμόνων εἶναι ἔγκυρος καὶ ὅταν ἐν αὐτῇ ἀναφέρωσιν ὑπόχρεων πρὸς ἀποζημίωσιν τὸν ἀποζημιώσαντα γείτονα. Ἀπόφ. Ἀρ. Π. 97 καὶ 99 τοῦ 1847.

§ 34. Ἀκυρότητες ἀφορῶσαι ἔκθεσιν τῶν πραγματογνωμόνων δὲν δύνανται κατὰ πρῶτον νὰ προταθῶσιν ἐνώπιον τοῦ Ἀρείου Πάγου. Ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου 44 τοῦ 1845, ἣν ὅλ. εἰς τὴν σελ. 298 τῆς λέξ. *Ἀποζημίωσις*.

§ 35. Ἡ ἀπόφασις τοῦ προέδρου τῶν πρωτοδικῶν, διὰ τῆς ὁποίας κηρύττεται ἐκτελεστὴ ἡ ἀπόφασις τῶν κατὰ τὸ ἀπὸ 12 νοεμβρίου 1836 διάταγμα διοριζομένων πραγματογνωμόνων, καθὸ πρᾶξις δικαστική, δύναται ν' ἀνακοπῇ.

Ἀπόφ. Ἀρ. Πάγου 15 τῆς 11 μαΐου 1842. καὶ 200 τοῦ 1838—Πρβ. τὰ ἐν τῷ Εὑρετ. ἐκτεθέντα, λέξ. Ἀνακοπή σελ. 169 καὶ ἀνώτέρω σελ. 445 σημ. 4.

§ 36. Τὸ ἄρθρ. 3 τοῦ ἀπὸ 24 ἰαν. 1835 εἰδικοῦ διατάγματος ὁρίζει ὅτι ἡ ἀποζημίωσις τῶν ἐν Πειραιεῖ ἰδιοκτητῶν, τῶν ὁποίων τὰ γήπεδα ἀφαιροῦσιν ὁδὸς ἢ πλατεῖαι, ἐπίκειται, ὁποιαδήποτε καὶ ἂν ἦναι ἡ ἀπόστασις, εἰς τοὺς παρακειμένους κτήτορας καὶ γίνεται ἀναλόγως τοῦ ἐπὶ τῆς πλατείας ἢ ὁδοῦ προσώπου τῆς οἰκοδομῆς ἑκάστου παρακειμένου κτήτορος· ὁ δῆμος δὲ ὑπόκειται εἰς ἀποζημίωσιν μόνον ὅταν ἡ ἀφαίρεσις γίνεται πρὸς οἰκοδομὴν κατασκευασμάτων, καὶ εἶναι ἀδιάφορον ἂν τὸ ἔγγραφον τῆς ἰδιοκτησίας δὲν μνημονεύῃ τὴν ὑποχρέωσιν ταύτην, καθὼς καὶ ἂν ἡ πλατεῖα φθάνῃ εἰς τὴν θάλασσαν.—Ὁ δῆμος δύναται νὰ ἐμποδίσῃ τὴν ἀνακαίνισιν τῆς οἰκοδομῆς, ἥτις πρόκειται νὰ ἐκκοπῇ. Ἀπόφ. 5246 τῆς 22 δεκεμβρίου 1848 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν, ἣν εἰς τὸν ἑπόμενον παράγραφον.

§ 37. Ὁ κτήτωρ δὲν ὑποχρεοῦται νὰ συμμορφωθῇ μὲ κανονισμὸν μέλλοντα καὶ μὴ ὑπάρχοντα κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ συναλλάγματος.

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ τὸ ἄρθρ. 3 τοῦ ἀπὸ 24 ἰανουαρίου 1835 εἰδικοῦ διατάγματος ῥητῶς ὁρίζει ὅτι ἡ ἀποζημίωσις τῶν ἐν Πειραιεῖ ἰδιοκτητῶν, τῶν ὁποίων γήπεδα ἀφαιροῦσιν ὁδοὶ ἢ πλατεῖαι, ἐπίκειται εἰς τοὺς παρακειμένους κτήτορας καὶ γίνεται κατὰ τὸ εἰς τὰ προηγούμενα ἄρθρ. 1 καὶ 2 ὁριζόμενον μέτρον, τουτέστιν ἀναλόγως τοῦ ἐπὶ τῆς πλατείας ἢ ὁδοῦ προσώπου τῆς οἰκοδομῆς

ἑκάστου παρακειμένου κτήτορος, πάντοτε δὲ πρὸς μίαν δραχμὴν τὸν τετραγωνικὸν πῆχυν· εἰς δὲ τὸν δῆμον ἐπιβάλλει τὸ αὐτὸ ἄρθ. 3 ὑποχρέωσιν πρὸς ἀποζημίωσιν τῆς ἀφαιρουμένης ἰδιοκτησίας μόνον ὁσάκις αὕτη ἀφαιρεῖται πρὸς οἰκοδομὴν καταστημάτων· ἑπομένως ἡ προκειμένη ἀγωγή, καθόσον στηρίζεται εἰς ἀφαίρεσιν γηπέδου ληφθέντος ὑπὸ πλατείας, ἐσφαλμένως ἐκινήθη κατὰ τοῦ δήμου Πειραιῶς.

Ἐπειδὴ ἡ ἀπὸ τοῦ ἀφαιρουμένου γηπέδου ἀπόστασις τῶν παρακειμένων κτητόρων, καὶ ἂν πραγματικῶς ἦναι τοσαύτη μακρὰν ὅσον ὁ ἐκκαλῶν λέγει, δὲν δύναται νὰ οὐδετερώσῃ τὴν κατὰ τὰς ῥητὰς διατάξεις τοῦ προκειμένου διατάγματος ὑποχρέωσιν αὐτῶν πρὸς ἀποζημίωσιν.

Ἐπειδὴ ἡ κατὰ τὸ ἄρθρ. 11 ἐδάφ. 6. τοῦ ἀπὸ 2 δεκεμβρίου 1834 διατάγματος σημειωτέα ἐν τῷ ἐγγράφῳ τῆς ἰδιοκτησίας ὑποχρέωσις τοῦ κτήτορος νὰ συμμορφωθῇ μὲ κανονισμοὺς μηκέτι ἐκδεδομένους τότε, ἀλλὰ μέλλοντας, δὲν δύναται βασίμως νὰ διαφιλονεικηθῇ παρά τινος τῶν κτητόρων τούτων, οἵτινες ἀγοράζοντες ἀπὸ τὰς δημοτικευμένας καὶ γνωστὰς ταύτας συμφωνίας, ὅσον καὶ ἐὰν ἦναι αὗται ἀόριστοι καὶ ἀνατεθειμέναι εἰς κανονισμοὺς μέλλοντας, ὀφείλουν νὰ ὑποκύψουν εἰς τὰ νομίμως περὶ τούτου κανονισθέντα.

Ἐπειδὴ καὶ ἂν τυχὸν τὸ τῆς ἰδιοκτησίας ἔγγραφον δὲν ἤθελε μνημονεύσει τὴν προῤῥηθεῖσαν ὑποχρέωσιν τοῦ κτήτορος, ἡ ὑποχρέωσις αὕτη οὐχ᾽ ἧττον ὑπάρχει δυνάμει τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ ἀπὸ 2 δεκεμβρίου 1834 διατάγματος.

Ἐπειδὴ ἂν πρὸς τὸ δυτικὸν μέρος ἡ πλατεῖα φθάνῃ εἰς τὴν θάλασσαν, δὲν δύναται οὐδ᾽ ὡς πρὸς τὸ μέρος αὐτὸ νὰ θεωρηθῇ ὑπόχρεως πρὸς ἀποζημίωσιν ὁ δῆμος, διότι δὲν ὑπάρχει λόγος ἵνα θεωρηθῇ κατα τὸ μέρος τοῦτο ὡς παρακείμενος δῆθεν κτήτωρ καὶ αὐτός, ἀλλ᾽ ἡ πρὸς ἀποζημίωσιν ὑποχρέωσις ἐπίκειται διὰ τὸ ὅλον κατὰ τοὺς ὁρισμοὺς τῶν ἄρθρ. 1—3 τοῦ διατάγματος τῆς 24 ἰανουαρίου 1835 εἰς μόνους τοὺς παρακειμένους κτήτορας.

Ἐπειδὴ οἱ ὁρισμοὶ οὗτοι τοῦ διατάγματος τῆς 24 ἰανουαρίου 1836, ὄντες εἰδικοὶ καὶ σαφεῖς, δὲν ἐπιδέχονται ἀναπλήρωσιν ἐκ διατάξεως ἄλλων γενικῶν, οὐδὲ χρήζουσι συνδυασμοῦ πρὸς ἄλλας διατάξεις. Ἂν δὲ φαίνεται τὸ διάταγμα τοῦτο αὐστηρόν, ὡς κανονίζον ῥητῶς εἰς μίαν δραχμὴν τὸν τετραγωνικὸν πῆχυν τὴν δοτέαν ἀποζημίωσιν, ἡ φαινομένη αὕτη αὐστηρότης δὲν εἶναι πραγματική, διότι τὸ διάταγμα τοῦτο εἶχε πρὸ ὀφθαλμῶν τὴν ἀξίαν

τῶν ἀφαιρουμένων γηπέδων περὶ τὴν ἐποχὴν τῆς ἐκδόσεώς του, κα', ἐθεώρησε τὴν μίαν δραχμὴν ὡς ἀποζημίωσιν ἀνάλογον πρὸς τὴν τότε ἀξίαν ἑκάστου τετραγωνικοῦ πήχεως.

Ἐπειδὴ διὰ τοὺς λόγους τούτους δὲν εἶναι ὀρθὸν νὰ εἴπῃ τις, ὅτι οὔσης θεμελιώδους τῆς ἀρχῆς, καθ' ἣν πᾶς ὁ διὰ δημόσιον ἀνάγκην στερούμενος τῆς ἰδιοκτησίας του ἔχει δικαίωμα πρὸς ἀποζημίωσιν πλήρη, πρέπει, θεωρουμένης ὡς μὴ πλήρους δῆθεν τῆς πρὸς μίαν δραχμὴν τὸν πῆχυν δοτέας ἀπὸ τοὺς παρακειμένους κτήτορας ἀποζημιώσεως, νὰ ἐξηγηθῇ τὸ διάταγμα τῆς 24 ἰανουαρίου 1836 ὡς ἔχον δῆθεν τὴν ἔννοιαν ὅτι οἱ παρακείμενοι κτήτορες εἰσὶν ὑπόχρεοι πρὸς ἀποζημίωσιν τοῦ στερουμένου τῆς ἰδιοκτησίας του μέχρι τοῦ ποσοῦ μιᾶς δραχ. τὸν πῆχυν, ὅτι δὲ διὰ τὸ περιπλέον τῆς ἐνδεχομένης ἀξίας τοῦ ἀφαιρουμένου ἀπὸ τὰς πλατείας γηπέδου εἶναι κατὰ τὰς γενικὰς διατάξεις ὁ δῆμος ὑπόχρεως.

Ἐπειδὴ διὰ τὴν ζητουμένην ἀξίαν τοῦ ὑλικοῦ τῆς οἰκοδομῆς καὶ διὰ τὴν ζητουμένην ἀποζημίωσιν, ἕνεκα τῆς μὴ ἐπιτραπείσης ἀνακαινίσεως αὐτῆς, δὲν ὑπάρχει δικαίωμα ἀγωγῆς κατὰ τοῦ δήμου, διότι ἀφοῦ ἡ προκειμένη ἰδιοκτησία ὁμολογουμένως ἀφαιρεῖται κατὰ τὸ σχέδιον τοῦ Πειραιῶς ἀπὸ τὴν πλατεῖαν, νομίμως ἀπηγορεύθη πᾶσα ἀνακαίνισις, ἥτις, ἂν ἐπετρέπετο, ἤθελε ματαιώσει τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ σχεδίου, τῆς δὲ οἰκοδομῆς ὁμολογουμένως ἐξακολουθεῖ νὰ ἔχῃ ὁ ἐνάγων τὴν χρῆσιν ἐκμισθῶν αὐτήν· ὅταν δὲ ἡ χρῆσις αὕτη παύσῃ, θέλει ἔχει τὸ δικαίωμα ν' ἀφαιρέσῃ καὶ λάβῃ τὸ ὑλικόν. »

Ἀπόφ. 5246 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

§ 38. Ἀποζημίωσις δὲν ὀφείλεται διὰ τὴν παρεμπόδισιν τῆς οἰκοδομῆς, ὅταν γίνεται διὰ δημοσίαν ὠφέλειαν. (Ἡ αὐτὴ ἀπόφ. 5246).

§ 39. Ὁ κοινωνὸς οἰκήματος δύναται ν' ἀνυψώσῃ τὸ μεσότοιχον τῆς οἰκίας του, ἐὰν δουλεία τις δὲν τὸν ἀπαγορεύῃ. (Ἀπόφ. πολ. Ἀρ. Π. 214 τοῦ 1848).

§ 40. Ὁ ἐργολάβος ὀφείλει νὰ κατεδαφίσῃ τὴν οἰκοδομὴν καὶ ν' ἀνεγείρῃ αὐτὴν ἐκ νέου, ὅταν δὲν ἐξεπλήρωσε τοὺς ὅρους τῆς συμφωνίας του. (Ἀπόφ. πολιτ. Ἀρείου Πάγου 128 τοῦ 1848).

§ 41. Τὰ περὶ ὑγιεινῆς οἰκοδομῆς διατάγματα δὲν κατήργησαν τὰ ἐκ πραγματικῶν δουλειῶν κεκτημένα δικαιώματα. (Ἀπόφ. πολ. Ἀρ. Π. 39 τοῦ 1848).

§ 42. Κατὰ τὴν διανομὴν κληρονομικῆς οἰκίας δὲν ἐφαρμόζονται αἱ περὶ τοῦ σχεδίου τῆς πόλεως Ἀθηνῶν διατάξεις. Ἀπόφ. πολ. Ἀρείου Πάγου 28 τοῦ 1848.

§ 43. Ἰδιωτικὴ συμφωνία περὶ τῆς ὑπάρξεως ἀποπάτου τινος, προκειμένου περὶ ἐπαισθητῆς βλάβης τῆς ὑγείας ὁλοκλήρου τῆς οἰκογενείας (ἀντικειμένου ἐνδιαφέροντος τὴν δημοσίαν τάξιν), δὲν δύναται ν' ἀνατρέψῃ τὸν νόμον, καθ' ὃν πρέπει ν' ἀπέχῃ ἐπὶ ἕνα πῆχυν. Ἀπόφ. 5271 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

§ 44. Ὅταν συνεπείᾳ διανομῆς τινος περιῆλθεν εἴς τινα κτῆμα, περιέχον ἀπόπατον πρὸ πλείστων ἐτῶν ὑπάρχοντα, ἀπὸ πότε ἄρχεται τὸ τῆς παραγραφῆς δικαίωμα; ἀπὸ τῆς διανομῆς. Ἀπόφ. 5271 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

ΓΛΩΣΣΑΙ (1).

Γλῶσσαι καλοῦνται τὰ σχόλια, δι' ὧν οἱ γλωσσογράφοι παρέφραζον μᾶλλον, ἢ ἑρμήνευον τὸ κείμενον τῶν Ῥωμαϊκῶν νόμων, προσθετόμενα μεταξὺ τῶν γραμμῶν [2] ἢ εἰς τὸ περιθώριον.

Εἰς τὴν Βονωνίαν ὁ Ἰρνέριος ἤνοιξε πρῶτος τὴν σπουδὴν τοῦ Ῥ. Δ. κατὰ τὴν ἀρχὴν τοῦ 12 αἰῶνος. Κατὰ τὸν 13 αἰῶνα ὁ Ἀκούρσιος ἔκαμεν ἐκλογὴν τῶν διαφόρων γλωσσῶν καὶ ἀνεκεφαλαίωσε τὰ τῶν προκατόχων του.

Ἐκτὸς τούτων, οἱ γλωσσογράφοι ἔδιδον περιλήψεις ὡς εἰσαγωγὴν ὁλοκλήρων τίτλων (summae), καὶ προπαρεσκεύαζον τοιουτοτρόπως τὴν γενικωτέραν ἐπιθεώρησιν τοῦ ἀντικειμένου των. Μόνον τὴν ἀξίαν τῆς συνοπτικῆς ἐκθέσεως ἔχουν αὗται, καθόσον δὲν ἐσκόπουν νὰ ἐξαντλήσουν ἢ νὰ πραγματευθοῦν τὸ περιεχόμενον τοῦ κειμένου. Διὰ τὴν κατάληψίν του ἐλάμβανον περιπτώσεις (casus) ὡς παράδειγμα, καὶ ἐπ' αὐτῶν ἐδείκνυον τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου.

Ὡς πρὸς τὴν ἕξιν ἐχρησίμευον αὗται πολύ, ἀλλ' ἐπίσης παρέδιδον τὴν ἐνασχόλησιν εἰς ἀπέραντον ποικιλίαν, καθόσον διὰ τὴν σημασίαν αὐτὴν τοῦ δικαίου τίποτε ἐντεῦθεν δὲν ἀπεκτᾶτο. Ἀντέταττον μάλιστα ἐναντία ἀξιώματα διὰ νὰ δείξουν τὸ σφάλμα μὲ περισσοτέραν ἐνάργειαν, καὶ ὠνόμαζον ἐν γένει τὰς τοιαύτας ἀμφισβητήσεις Brocardica (3).

Ὅλαι αἱ ἐργασίαι ὁμοῦ ἑνὸς γλωσσογράφου ὠνομάζοντο Apparatus.

Αἱ πηγαὶ αὗται δὲν ἔγιναν εἰς αὐτοὺς διὰ μιᾶς γνωσταὶ καὶ τὰς διῄρεσαν κατὰ τὰς ἐποχὰς τῆς ἀνακαλύψεώς των. Αὐτοὶ πρῶτοι ὠνόμασαν Σῶμα τῶν νόμων [4] τὰς συλλογὰς τοῦ Ἰουστινιανοῦ [5]. Τοὺς πανδέκτας ἐχώριζαν εἰς τρία μέρη, ἐξ ὧν τὸ πρῶτον περιλαμβάνει τὰ 23 πρῶτα βιβ. καὶ τοῦ 24 τὸν πρῶτον καὶ δεύτερον τίτλον, ἐκαλεῖτο δὲ Digestum velus. Τὸ Infortiatum ἤρχετο ἀπὸ τοῦ τρίτου τίτλου τοῦ 24 μέχρι τοῦ 38 ἀκεραίου, ἐπὶ τέλους τὸ Digestum novum ἀπὸ τούτου μέχρι τοῦ 50. Προσέτι τοῦ Infortiatum ἀνεκαλύφθη μεταγενεστέρως μικρὸν μέρος ἐκ τοῦ δευτέρου τίτλου τοῦ 32 βιβλίου ἀπὸ τὸ τεμ. 82, τὸ ὁποῖον ἄρχεται μὲ τὰς λέξεις tres partes. Ἐντεῦθεν ὠνομάσθη Infortiatum cum tribus partibus [6].

(1) Glossae interlineares.—(2) Ὅρα τὰ περὶ τούτου εἰς τὴν περὶ τοῦ Ῥ. Δ. πραγματείαν τοῦ Καλλιγᾶ ἐν τῇ εἰσαγωγῇ.—(3) Savigny περὶ Ῥ. Δ. III σ. 537 καὶ ἑπ.—(4) Savigny Gesch III. p. 517. Ἡ ἔκφρασις ἀπαντᾶται εἰς τὸν Κώδ. L. 1 pr. C. de rei ux. (5, 13).-(5) Corpus juris—(6) Savig. αὐτ. σελ. 422. 486.

Τὰ ἐννέα πρῶτα βιβλία τοῦ κώδηκος ἀπετέλουν πάλιν ἰδιαίτερον βιβλίον, διότι τὰ τρία τελευταῖα βραδύτερον ἀνεκαλύφθησαν καὶ ἐστάλησαν εἰς τὸν Ἰρνέριον [1]. Τὰ τρία ταῦτα, ἑπομένως αἱ νεαραὶ καὶ αἱ εἰσηγήσεις, συνηθροίσαν εἰς ἓν βιβλίον τὸ λεγόμενον Volumen Parvum [2]. Τῶν νεαρῶν κείμενον εἶχον ὄχι τὴν λεγομένην τοῦ Ἰουλιανοῦ ἐπιτομὴν [3], τὴν ὁποίαν ἐπίσης ἐγνώριζον, ἀλλὰ Λατινικὴν μετάφρασιν κατὰ πόδας, τὴν ὁποίαν ὠνόμαζον Αὐθεντικὸν (Authenticam) [4], μετεχειρίζοντο δὲ μόνον 97 νεαρὰς ἀντὶ τῶν 168 [5].

Ἐκτὸς τούτων, ἀπήνθισαν κεφαλαιώδεις συνόψεις τῶν νεαρῶν, τὰς ὁποίας ἐπρόσθεσαν εἰς τὰ σχετικὰ τεμάχια τῶν 9 πρώτων βιβλίων τοῦ κώδ. καὶ ὠνόμασαν αὐθεντικὰς (autenticae), τὰς ὁποίας ἐπηύξησαν καὶ διὰ τῶν νέων διατάξεων αὐτοκρατόρων Φρεδερίκου Α. καὶ Β. [6].

Τὸ σῶμα τῶν νόμων ἐμπεριείχετο λοιπὸν κατὰ τοὺς Γλωσσογράφους εἰς πέντε τόμους (Volumina). Οἱ τρεῖς πρῶτοι περιεῖχον τὰς τρεῖς διαιρέσεις τοῦ πανδέκτου, τὰς ὁποίας ἀνεφέραμεν, ὁ τέταρτος τὰ 9 πρῶτα βιβλία τοῦ κώδηκος καὶ ὁ πέμπτος τὰς εἰσηγήσεις, τὸ Αὐθεντικὸν, τὴν συλλογὴν τοῦ φεουδαριστικοῦ δικαίου καὶ τελευταῖον τὰ τρία τελευταῖα βιβλία τοῦ κώδηκ. (tres libri) (7).

ΓΝΗΣΙΟΤΗΣ ΤΕΚΝΩΝ (8).

Ὅρα τὴν λέξιν α) *Βιώσιμον.* — β) — *Τέκνα.* — γ) *Διαστροφή.* — δ) *Ἐπίτροπος.*

(1) Savigny αὐτ. σελ. 429, 487. — (2) Savigny αὐτ. σελ. 518. — (3) Αὕτη ἐγένετο πρὸ τῆς τελευτῆς τοῦ Ἰουστιν. Biener G sch. der Novellen p. 70—84. Haubold Zeitschrift für Gesch. IV. p. 181—188. — (5) Savigny Gesch. III p. 490. — (4) Savigny σελ. 500. Οἱ Γλωσσογράφοι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἠγνόουν τὰ ἑλληνικὰ, ὥστε ὁ Accursius εἰς τὸν § 2 J. de empt. ἐπὶ τοῦ Ὅμηρ. στίχου σημειώνει Graecum est quod legi non potest. Αἱ μεταφράσεις τῶν Ἑλληνικῶν τεμαχίων εἶναι τοῦ Burgundio, ἥτις ὅμως τοῦ 27 βιβλ., ἥτις εἶναι ἀρχαιοτάτη. Savigny Gesch. IV. σελ. 341. — (6) Savigny αὐτ. σελ. 527—533. IV σελ. 32, 58.

(7) Savigny αὐτ. III σελ. 518.

[8] Ἐνταῦθα θεωροῦμεν ἀναγκαῖον νὰ σημειώσωμεν, πρὸς εὐκολίαν τοῦ ἀναγνώστου, καὶ τὰ ἀκόλουθα ζητήματα.

α) Ἡ ἀπόφ. 139 τοῦ 1842 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν φέρει.

Ἀλτρον. καὶ διατρ. τῶν τέκνων « Ὡς πρὸς τὴν ά. πρότασιν τῆς ἐκκαλ. Ἐπειδὴ, κατὰ τὴν νεαρὰν ριζ΄ κεφ. 2 « εἴ τις υἱὸν ἢ θυγατέρα ἔχων ἐξ ἐλευθέρας γυναικὸς, μεθ' ἧς γάμος συνίστασθαι δύναται, εἴποι ἐν συμβολαίῳ εἴτε ἀγοραίῳ, εἴτε ἰδίᾳ χειρὶ συγγεγραμμένῳ, καὶ ἔχοντι τριῶν μαρτύρων ἀξιοπίστων ὑπογραφὰς, εἴτε ἐν διαθήκῃ, εἴτε ἐπὶ πράξεως ὑπομνημάτων, τοῦτον ἢ ταύτην υἱὸν αὐτοῦ εἶναι ἢ θυγατέρα καὶ μὴ προσθῇ καὶ φυσικὸν ἢ φυσικὴν, τοὺς τοιούτους παῖδας γνησίως εἶναι, καὶ μηδεμίαν ἑτέραν ἀπόδειξιν παρ' αὐτῶν ζητεῖσθαι, ἀλλὰ πάντων ἀπολαύειν αὐτοὺς τῶν δικαίων, ὅσα τοῖς γνησίοις παισὶν οἱ ἡμέτεροι παρέχουσι νόμοι, εἶτα τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ὡς εἴρηται, παῖδας ἰδίους αὐτοῦ ἀποκαλέσαντος » ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ἡ ἐκκαλοῦσα οὐχὶ μόνον δὲν προσήγαγεν ἀπόδειξίν τινα (ἥτις ἐπὶ τοῦ παρόντος δὲν ἤθελεν εἶσθαι ἀναγκαία, καθόσον δὲν ἐμφανίζονται οἱ ἀντίδικοι διὰ ν' ἀντιτείνωσιν), ἀλλ' οὐδ' ἰσχυρίσατο κἂν ὅτι ἐγένοντο παρὰ τοῦ ποτὲ Β χαρακτηριζομένου ὡς πατρὸς τῆς ἀντίδου

(α) Legitimation

Περίληψις.

§ 1. Ἀμφισβητουμένης τῆς γνησιότητος τοῦ τέκνου, δίδεται αὐτῷ ἡ προσωρινὴ κατοχὴ τῆς περιουσίας.

§ 2. Δὲν ἀπαγορεύεται ἡ ἀπόδειξις τῆς μὴ γνησιότητος τῶν φυσικῶν τέκνων.

Α θυγατρὸς τῆς ἐκκαλούσης, αἱ κατὰ τὰς εἰρημένας διατάξεις ἀπαιτούμεναι ἀναγκαίως πρὸς ἀναγνώρισιν τῆς υἱότητος μνησθεῖσαι πράξεις, ἢ ὅτι ἔλαβε χώραν ἡ παρὰ τοῦ νόμου προνοουμένη ἄλλως νομιμοποίησις [α]· ὅθεν μὴ θεωρουμένη ἕνεκα τούτου ἡ Α αὕτη ὡς γνήσιον τέκνον τοῦ ποτὲ Β δὲν δύναται ν' ἀπολαύσῃ ὅσα οἱ νόμοι εἰς τὰ γνήσια τέκνα παρέχουσι δικαιώματα, καὶ ἑπομένως καθίσταται ἀποῤῥιπτέα, ὡς μὴ στηριζομένη εἰς τὸν νόμον, ἡ πρώτη πρότασις τῆς ἐκκαλούσης, περὶ τοῦ ν' ἀναγνωρισθῇ μοναδικὸς κληρονόμος τοῦ διαληφθέντος Β ἡ θυγάτηρ αὐτῆς Α.

Ὡς πρὸς τὴν δευτέραν πρότασιν.

Ἐπειδή, κατὰ τὰς νεαρὰς τοῦ ἰδίου Αὐτοκράτορος Ἰουστινιανοῦ ιη', κεφ. ε', καὶ πθ' κεφ. ιδ', § 4 τὰς ἐμπεριεχομένας καὶ εἰς τὴν ἑξάβιβ. τοῦ Ἁρμενοπούλου συνοπτικῶς εἰς τὸ βιβλ. ἕ. τίτ. ή. § 66, τὰ ἐκ τῆς παλλακίας γεννηθέντα δὲν κληρονομοῦν ἐν μέρει τὸν πατέρα των, ἐὰν τελευτήσῃ οὗτος ἀδιάθετος, ἀλλὰ μόνον ὅταν δὲν ἀφήσῃ γνήσια τέκνα καὶ νόμιμον σύζυγον, λαμβάνουν τὸ διούγκιον, τουτέστι τὸ ἕκτον μέρος τῆς περιουσίας του, τὸ ὁποῖον διανέμεται μεταξὺ αὐτῶν καὶ τῆς μητρός των· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου, ἰσχυριζομένης τῆς ἐκκαλούσης ὅτι ὁ ποτὲ Β ἔπεισε ταύτην διὰ νὰ συνοικήσῃ μετ' αὐτοῦ ἐπὶ τῇ ὑποσχέσει τοῦ νὰ τὴν νυμφευθῇ καὶ ὅτι ἐνῷ συγκατῴκει καὶ συνέζη ἀπὸ τὸ 1833 μέχρι τέλους τοῦ 1835, θεωρουμένη παρ' αὐτοῦ ὡς σύζυγος, συνέλαβε μετ' αὐτοῦ καὶ ἔτεκε τὸν Ὀκτώβριον τοῦ 1834 ἔτους τὴν ἄνηβον θυγατέρα της Α, τὴν ὁποίαν ὡμολόγησε καὶ παρεδέχθη ὁ αὐτὸς Β ὡς τέκνον του, καὶ μὴ ἀποδεικνυομένου ἐκ τῆς δικογραφίας ὅτι ὁ μνησθεὶς Β ἀφῆκε γνήσια τέκνα, καὶ ὅτι ἐτελεύτησεν ἐνδιάθετος, ἡ ἄνηβος Α ἔχει τὸ δικαίωμα, καθὸ φυσικὸν (νόθον) τέκνον τοῦ αὐτοῦ, νὰ λάβῃ ἐκ τῆς περιουσίας τοῦ ἰδίου Β πατρός της, τὸ διούγκιον, ἤγουν τὸ ἕκτον μέρος κατὰ τὰς προεκτεθείσας διατάξεις· ὥστε ἡ αἴτησις τῆς ἐκκαλούσης, στηριζομένη εἰς τὸν νόμον, καθίσταται παραδεκτή.

Ἐπειδή, κατὰ τὴν μεταγενεστέραν νεαρὰν ἐννενηκοστὴν πρώτην τοῦ Λέοντος, τὴν ἐμπεριεχομένην καὶ εἰς τὴν ἑξάβιβλ. τοῦ Ἁρμενοπ. ὑπὸ τὸ βιβλ. δ'. τίτλ. ζ'. § 34· οὕτω πως. « Ἐπειδὴ δὲ παρὰ τοῖς παλαιοῖς ἀνειμένην εὕρομεν τὴν κοινωνίαν τῆς παλλακῆς πρὸς τὸν βουλόμενον αὐτῇ κοινωνεῖν, νῦν ἔδοξεν ἡμῖν ἀμνημόνευτον ἐᾶσαι ταύτην τὴν νομοθεσίαν, ἵνα μὴ καταχραίνηται ἡ ἡμῶν πολιτεία γάμοις οὐκ εὐπρεπέσιν· ὅθεν κελεύομεν ἀπὸ τοῦ νῦν μηδένα ἐξὸν ὑπάρχειν παλλακὴν ἐν τῷ ἰδίῳ οἴκῳ κατέχειν· μικρὸν γὰρ ἢ οὐδὲν διαφέρει τῆς πορνείας νομίζομεν· ἀλλὰ εἰ βούλοιτο αὐτῇ κοινωνεῖν, γαμικὸν ποιείτω πρὸς αὐτὴν συνάλλαγμα κατὰ τὴν τοῦ νόμου ἀκρίβειαν, εἰ μέντοι ἀναξίαν αὐτοῦ τὰ τὴν κρίνοιτο γυναῖκα ἔννομον καλεῖσθαι, μηδεμίαν πρὸς ταύτην ἐχέτω κατὰ συνουσίαν κοινωνίαν, ἀλλὰ ταύτην ἀποδιωκέτω, καὶ λήψεται ἣν αὐτῷ κρίνοι λυσιτελές· εἰ δὲ σωφρόνως βιοῦν αἱρεῖται, εὐκταῖον ἡμῖν τοῦτο· » ἀπαγορεύεται μὲν ἡ παλλακεία, ἀλλ' ἐκ τῆς ἀπαγορεύσεως ταύτης δὲν δύναται νὰ παραχθῇ τὸ συμπέρασμα τοῦ ὅτι ὁ εἰρημένος αὐτοκράτωρ ἠθέλησε ν' ἀφαιρέσῃ συγχρόνως διὰ ταύ-

§ 3. Τὰ φυσικὰ τέκνα ἔχουν δικαιώματα διατροφῆς; ὑπόσχεσις πρὸς διατροφήν.
§ 3. Ἐκ τῆς συμβιώσεως ἀνδρὸς μετὰ γυναικὸς τεκμαίρεται, ὅτι τὸ τέκνον εἶναι καρπὸς αὐτῆς.
§ 5. Τὰ φυσικὰ τέκνα ἔχουν δικαίωμα κληρονομίας;

της τῆς διατάξεως καὶ τὰ δικαιώματα, ὅσα αἱ προμνημονευθεῖσαι προγενέστεραι νεαραὶ τοῦ Ἰουστινιανοῦ παρέχουσιν εἰς τὰ φυσικὰ (νόθα) τέκνα· διότι δὲν ἀρκεῖ τὸ νὰ ἦναι ἀπηγορευμένη εἰς τὴν δεῖνα ἢ δεῖνα περίπτωσιν ἡ σύνοδος μεταξὺ ἀνδρὸς καὶ γυναικὸς διὰ νὰ ἦναι κατ' ἀναγκαίαν δῆθεν συνέπειαν ἐστερημένα παντὸς δικαιώματος καὶ τὰ ἐκ τοιαύτης συνόδου γεννηθέντα τέκνα, ἐφ' ὅσον καὶ εἰς τὴν Γαλλικὴν νομοθεσίαν παρατηροῦμεν, ὅτι ἐνῷ ἀθέμιτος εἶναι ἡ ἐκτὸς τοῦ γάμου σύνοδος ἀνδρὸς καὶ γυναικὸς ἐλευθέρων; εἶναι ἀπηγορευμένη ἐπὶ ποινῇ καὶ ἡ σύνοδος, ἥτις χαρακτηρίζεται ὡς μοιχεία καὶ αἱμομιξία· μολοντοῦτο ὁ Γαλλικὸς νόμος χορηγεῖ δικαιώματα ἐπὶ τῆς περιουσίας τῶν ἀποθανόντων γονέων των εἰς τὰ φυσικὰ (νόθα) τέκνα (ἄρθρ. 757 τοῦ πολιτ. κώδ.), καὶ χορηγεῖ δικαιώματα διατροφῆς εἰς τὰ ἐκ μοιχείας καὶ αἱμομιξίας γεννηθέντα (ἄρθρ. 762 αὐτόθι)· ὁ λόγος δὲ τούτου εἶναι ἀναμφιβόλως, ὅτι ὁ νόμος ἐγκρίνει ἀναγκαῖον νὰ ἐπιφέρῃ ἐπὶ τοῦ προκειμένου μίαν ἐξαίρεσιν εἰς τὴν ἀρχήν, ὅτι ἀθέμιτοι καὶ ἀπηγορευμέναι πράξεις δὲν παρέχουν κανένα νόμιμον δικαίωμα, κινούμενος ἀπὸ φιλανθρωπίαν καὶ ἀπὸ τοὺς κανόνας τῆς φύσεως, χάριν ὄντων, τὰ ὁποῖα ἔλαβον μὲν ὕπαρξιν ἀπὸ ἀθέμιτον σχέσιν ἄλλων προσώπων, ἀλλὰ δὲν μετέσχον αὐτῆς ἰδιοπροσώπως, ὄντων ἀθώων εἰς τὰ ὄμματα τῆς φύσεως.

Διὰ τοῦτο, ἂν καὶ ἡ προηγουμένη νεαρὰ τοῦ Λέοντος ἀπηγόρευσε τὴν παλλακίαν, ἀφοῦ ὅμως ἐσιώπησε περὶ τῶν προμνημονευθέντων ὑπὲρ τῶν ἐκ τοιαύτης σχέσεως γεγεννημένων παίδων, ἐνῷ τὴν ὕπαρξιν τῶν νόμων τούτων ἐγνώριζεν ὁ αὐτοκράτωρ Λέων, ἕπεται ὅτι οἱ ὑπὲρ τῶν φυσικῶν παίδων προηγούμενοι οὗτοι νόμοι δὲν πρέπει ἀναγκαίως νὰ θεωρηθῶσι κατηργημένοι· καθόσον ἡ μὲν ἀπαγόρευσις τῆς παλλακίας ἔχει ἀντικείμενον τὴν ἐνίσχυσιν τῶν νομίμων γάμων, καὶ ὑπὸ τοῦ λόγου τούτου τοῦ ἀναγομένου εἰς τὸ κοινὸν πολιτικὸν συμφέρον ὑπηγορεύθη, αἱ δὲ ὑπὲρ τῶν φυσικῶν τέκνων διατάξεις ὑπηγορεύθησαν ἀπὸ ἄλλον λόγον, τὸν τῆς φιλανθρωπίας, πρὸς ἱκανοποίησιν τῆς φύσεως· καὶ τῷόντι ἡ κυρία αἰτία, ἐξ ἧς ὡδηγήθησαν οἱ αὐτοκράτορες νὰ νομοθετήσωσί τινα δικαιώματα ὑπὲρ τῶν φυσικῶν τέκνων, δὲν ἦτο ἀληθὲς τὸ τότε συγκεχωρημένον ἢ θεμιτὸν τῆς παλλακίας· (περίπτωσις, ἥτις, ἐὰν ἀλήθευεν, ἤθελε γεννήσει τὸ συμπέρασμα, ὅτι, απαγορευθείσης ἔπειτα τῆς παλλακίας, συγκατηργήθησαν καὶ οἱ νόμοι οἱ τεθέντες ὑπὲρ τῶν ἐκ ταύτης γεννηθέντων τέκνων· διότι ἐλλειπούσης τῆς αἰτίας, ἐλλείπουσιν ἀναγκαίως καὶ τὰ ἀποτελέσματα)· ἀλλ' ἦτον ἀληθῶς ἡ φιλανθρωπία καὶ ἡ φωνὴ τῆς φύσεως [α] ὡς τὸ κηρύττει ῥητῶς ὁ ἴδιος αὐτοκράτωρ Ἰουστινιανὸς εἰς τοὺς εἰρημένους νόμους, λέγων εἰς μὲν τὸν νόμον 8 τοῦ κώδ. βιβ. 5 τίτ. 27 [β]· εἰς

(α) Humanitas et natura.

(β) Humanitatis intuitu naturalibus natilas hoc indulgemus etc.

§ 6. Δύνανται νὰ θεωρηθῶσι νόμιμα τὰ τέκνα, ἅτινα ἐγεννήθησαν ἐκ προσώπων, τὰ ὁποῖα μετὰ ταῦτα ἦλθον εἰς γάμον μὴ συγχωρούμενον ἄλλως;

Σημ. Ἐν τῇ ὑποσημ. γίνεται λόγος περὶ κληρονομ., διατροφῆς καὶ ἀνατροφῆς τῶν τέκνων.—Περὶ βιωσιμότητος.—Περὶ ἐπικαρπίας τῆς προικός.

δὲ τὴν νεαρὰν 48 κεφ. 5 « βλέψωμεν δὲ δή τι καὶ πρὸς μόνην τὴν φύσιν φιλάνθρωπον » καὶ εἰς τὴν νεαράν του 89 ἐν προοιμίῳ « Τὸ τῶν νόθων ὄνομα τῇ Ῥωμαίων νομοθεσίᾳ πρώην οὐ διεσπουδάσατο, οὐδέ τις ἦν περὶ αὐτὸ φιλανθρωπία, ἀλλ' ὡς ἔκφυλόν τι καὶ παντελῶς ἀλλότριον τοῦ πολιτεύματος ἐνομίζετο· ἐκ δὲ τῶν Κώνςαντ τοῦ τῆς εὐσεβοῦς λήξεως χρόνων ἐν ταῖς τῶν διατάξεων ἐνεγράφη βιβλίοις, εἶτα κατὰ μικρὸν εἰς μετριότητα καὶ φιλάνθρωπον γνώμην οἱ αὐτοκράτορες μετελθόντες, νόμους ἔθεντο· » καὶ παρακατιών· καὶ ἡμεῖς γὰρ διπλοῦν ἔχομεν σπούδασμα, πολλούς τε εἰς ἐλευθέραν ἀγαγεῖν ἀνθρώπους ἐκ τῆς ἔμπροσθεν δουλείας, ἔκ τε νόθων εἰς γνησίους ἀναφέρειν· οὐ γὰρ τῷ τιμωρεῖσθαί τι καὶ ἀπαγορεύειν προσεκτέον, ἀλλὰ τὸ κάμνον ἰᾶσθαι, καὶ φεύγειν μὲν τὸ κακὸν, εὑρίσκειν δὲ πανταχόθεν τὸ ἄμεινον· » καὶ ἐν τῷ κεφαλαίῳ ιβ'. « Βάλεντι μὲν οὖν καὶ Βαλεντινιανῷ καὶ Γρατιανῷ τοῖς τῆς θείας λήξεως πρώτοις ἐπῆλθε φιλανθρωπεύσασθαί τε πρὸς τοὺς νόθους..... « Ἡμεῖς τοίνυν, εἰ καὶ πρώην φιλανθρώπῳ χρησάμενοι νόμῳ ἀντὶ τοῦ τριουγκίου τὸ ἑξαούγκιον αὐτοῖς, παίδων γνησίων οὐχ' ὑπόντων, κατὰ τὴν τῶν πατέρων φιλοτιμίαν δεδώκαμεν, ἀλλὰ νῦν ἐκ τῶν ἐφεξῆς συμβεβηκότων τὰ πράγματα τελειότερόν τε ἅμα καὶ φιλανθρωπότερον σκεπτόμενοι, τὸν παρόντα τίθεμεν νόμον. » Ἡ δὲ ἑρμηνεία αὕτη εἶναι τόσον δικαιοτέρα καὶ ἐπικρατεστέρα, ὅσον ἡ νεαρὰ 91 τοῦ Λέοντος, ἡ ἐμπεριεχομένη, ὡς εἴρηται, εἰς τὸν Ἁρμενόπουλον, δὲν ἐνίσχυε τὴν ἀπαγόρευσιν τῆς παλλακίας διὰ ποινικοῦ τινὸς ὅρου κατὰ τῶν παραβαινόντων αὐτήν· καὶ ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἡ Γ (ὡς ἡ αὐτὴ ἐκθέτει, οἱ δὲ ἀντίδικοι, ἀπόντες, δὲν ἀρνοῦνται) συνελήφθη ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ νόμου τούτου, καὶ οὐχὶ τοῦ μετὰ ταῦτα δημοσιευθέντος ποιν. νόμου, ὅστις ἐπιβάλλει καὶ ποινὴν εἰς τοιαύτην ἀθέμιτον συνοίκησιν (ἄρθρ. 658)· εἶναι δὲ πρέπον νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν μᾶλλον ὁ χρόνος τῆς συλλήψεως παρὰ τὴν τῆς γεννήσεως, ὅταν πρόκηται περὶ συμφέροντος τοῦ τέκνου, ὡς ῥητῶς διατάττει ἡ νεαρὰ 89 κεφ. 8.

Ἐπειδὴ, τούτων οὕτως ἐχόντων, τὸ ἐν Πάτραις δικαστήριον τῶν πρωτοδικῶν ἐδίκασε μὴ ὀρθῶς, καὶ ἑπομένως ἡ ἐκκληθεῖσα ὑπ' ἀριθ. 105 ἀπόφασίς του καθίσταται μεταῤῥυθμιστέα.

Διὰ ταῦτα ἐρήμην παραδέχεται τὴν ἔφεσιν. » ὅρα κατωτ. § 3.

β) Ὅταν τὴν πρόφασιν τῆς διαζεύξεως παρέσχεν ὁ πατὴρ, καὶ ἡ μήτηρ εἰς δεύτερον οὐκ ἦλθε γάμον, τὰ κοινὰ τέκνα τρέφονται παρ' αὐτῇ δαπάναις τοῦ ἀνδρός. (Νεαρ. 117 κεφ. 7). (Ἀπόφ. 966 τῆς 8 νοεμβρίου 1838 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν). ὅρα καὶ τὴν ἑπομένην δ'. σημ.

γ) Ὅταν ἡ γυνὴ ἔδωκεν ἕνεκα μοιχείας ἀφορμὴν εἰς διάλυσιν τοῦ γάμου, τὸ ἐκ τοῦ γάμου τούτου γεννηθὲν τέκνον πρέπει νὰ οἰκῇ καὶ τρέφεται παρὰ τῷ πατρὶ κατὰ τὸ κεφ. 7 τῆς νεαρᾶς 117. Τὸ δὲ τέκνον συμπληρῶσαν τὸ

Πίναξ λεκτικός.

§ 1. Ἀμφισβητουμένης τῆς γνησιότητος ἀνήβου τέκνου μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρός, ἡ πρόληψις εἶναι ὑπὲρ τῆς γνησιότητος του, καὶ ἑπομένως δίδεται εἰς αὐτὸ προσωρινῶς καὶ ἡ κατοχὴ τῆς περιουσίας τοῦ ἀποθανόντος ἐπὶ ἐγγυήσει ἀποδόσεως, ἐὰν ἀποδειχθῇ τὸ ἐναντίον. Ἡ πρόληψις ὅμως αὕτη ἔχει χώραν, ὅταν τὸ ἄνηβον ἐγεννήθη μετὰ τὸν γάμον. Ἀπόφ. 28 τοῦ 1838 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν.

§ 2. Δὲν ἀπαγορεύεται ἡ ἀπόδειξις περὶ τῆς μὴ γνησιότητος τῶν παρὰ τοῦ πατρὸς δι' ἐγγράφων ἀναγνωρισθέντων φυσικῶν τέκνων.

Ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου 95 τῆς 16 δεκεμβρίου 1846 φέρουσα:

α Ἐπειδὴ ἡ ἐν τῷ ἄρθρῳ 85 βιβ. ε τίτλ. η. τῆς ἑξαβίβλου τοῦ Ἀρμενοπούλου περιεχομένη νεαρὰ 117 κεφ. ϛ'. ἀπαλλάττει τὰ ἐξ ἐλευθέρας γυναικὸς γεννηθέντα καὶ παρὰ τοῦ πατρὸς ἔντινι τῶν ἐν αὐτῇ τῇ νεαρᾷ ἀναφερομένων ἐγγράφων καλεσθέντα ἴδια τέκνα πάσης ἄλλης ἀποδείξεως περὶ τῆς γνησιότητος αὐτῶν, διὰ τὸν ὁποῖον δίδει ἡ αὐτὴ νεαρὰ λόγον ὅτι ἐκ τούτου δείκνυται μετὰ τῆς

τέταρτον ἔτος τῆς ἡλικίας του δὲν χρήζει πλέον τῆς ἀπὸ τὴν μητέρα ἀπαραιτήτου τροφῆς καὶ ἐπιστασίας. (ἀπόφ. 2369 τῆς 19 μαρτίου 1843 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν).

δ) Ὅταν ὁ ἀνὴρ ἔδωκεν αἰτίαν εἰς τὸ διαζύγιον, τὸ τέκνον μένει παρὰ τῇ μητρὶ (Νεαρὰ 117). Ἀπόφ. 1969 τῆς 11 Ἰουλίου 1841 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφετῶν· ὅρα καὶ τὴν προηγ. β' σημ.

ε) Ἐκ τοῦ ν. 13 (4, 12) τῆς ἑξαβίβ. ἐξάγεται ὅτι ἐὰν δὲν ὑπάρχωσι τέκνα ἐκ τοῦ γάμου, ὅστις διαλύεται ἕνεκα μοιχείας, εἰς τὸν ἀδικούμενον σύζυγον ἀποδίδονται καὶ τὰ τέκνα καὶ ἡ ἐπικαρπία τῆς προικὸς τῆς μοιχαλίδος, ἐπιφυλαττομένης μόνης τῆς κυριότητος ταύτης εἰς τὰ τέκνα· Ἀπόφ. 3085 τῆς 4 σεπτ. 1844 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφ. ὅρα τὴν λ. Γάμος § 45 ἐπ.

ϛ) Πρὸς ὕπαρξιν τῆς προσωπικότητος νεογνῶν τέκνων ἀπαιτεῖται νὰ ἐγεννήθη ζῶν τὸ βρέφος, ἀδιάφορον ἂν ἦτο βιώσιμον ἢ μή (ἀπόφ. Ἀρ. Πάγου 93 τοῦ 1848, ἴδ' ἐν τῇ λέξει βιώσιμον).

αὐτῆς μητρὸς ἐσχηκέναι γάμον· ἄρα ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος νεαρὰ δὲν ἔχει ἀντικείμενον νὰ ψηφίσῃ τρόπον νέον νομιμοποιήσεως παίδων ἀνεγνωρισμένων προκαταρκτικῶς ὡς φυσικῶν, ἀλλὰ περιέχει ἁπλῶς διὰ τῆς μαρτυρίας τοῦ πατρὸς νόμιμον τεκμήριον τῆς γνησιότητος τῶν οὕτω παρ' αὐτῶν καλεσθέντων τέκνων, ὡς τοῦτο γίνεται σαφέστερον καὶ ἐκ τοῦ ὅτι τὸ πλεονέκτημα τῆς τοῦ πατρὸς μαρτυρίας, τὸ ὁποῖον ἀπολαμβάνουσι τὰ οὕτω καλεσθέντα τέκνα, ἐπεκτείνεται διὰ τῆς νεαρᾶς καὶ εἰς τὰ λοιπὰ ἐκ τῆς ἰδίας γυναικὸς γεννηθέντα, ἀλλ' ἐν τοῖς περὶ ἧς ὁ λόγος ἐγγράφοις μὴ ὀνομασθέντα τέκνα, μὴ ἀποκλείουσα δὲ ἡ αὐτὴ νεαρὰ ῥητῶς τὴν ἀπόδειξιν, ἕπεται ὅτι (εἰς ἐποχὴν μάλιστα, καθ' ἣν ἡ νομιμότης τοῦ γάμου, ἐκ τοῦ ὁποίου πηγάζουν γνήσια τέκνα, δὲν συνίσταται πλέον, ὡς ἐπὶ Ῥωμαίων, εἰς μόνον τὸν τύπον τῆς ἁπλῆς συμφωνίας τῶν γονέων, περὶ ἧς διαλαμβάνει τὸ ἄρθρ. ά. βιβλ δ'. καὶ τίτλ. δ'. τοῦ Άρμεν.) ἡ ἀνταπόδειξις ἐπιτρέπεται ἐπὶ τοῦ προκειμένου, δυνάμει τοῦ ἄρθ. 275 τῆς πολιτ. δικονομίας, ὡς ἐπὶ παντὸς ἄλλου μὴ ἐξαιρουμένου ἀπὸ τὸ ἄρθ. 273 τῆς αὐτῆς δικονομίας νομίμου τεκμηρίου, καὶ ἑπομένως τὸ ἐνταῦθα ἐφετεῖον, μὴ συγχωρῆσαν εἰς τὸν ἀναιρεσείοντα τὴν ὁποίαν εζήτησε νὰ φέρῃ ἀνταπόδειξιν κατὰ τῆς γνησιότητος τῶν ἐπιτροπευομένων τέκνων τοῦ Α. Κ., προφανῶς παρεβίασε τὴν προμνησθεῖσαν οὐσιώδη διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 275 τῆς πολιτ. δικονομίας, ἡ δὲ παραβίασις αὕτη διδει χώραν εἰς ἀναίρεσιν κατὰ τὸ ἄρθρ. 807 τῆς αὐτῆς δικονομίας.

§. 3. Τὰ φυσικὰ τέκνα ἔχουν δικαίωμα διατροφῆς, ἢ ἀναγνωρίσεως; Παρατηρῶ

α) ὅτι τὸ δικ. τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν ἐξέδωκεν ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου διαφόρους ἀποφάσεις, (ἰδίως τὰς ὑπ' ἀριθ. 2541, 5155) δι' ὧν ἔλυσεν ἀποφατικῶς τὸ ζήτημα· ἡ πρώτη ἐξ αὐτῶν φέρει·

α' Ἐπειδή, ἐχούσης τῆς ἀγωγῆς ἀντικείμενον διατροφὴν τέκνων, ἡ πρὸς συμβιβασμὸν ἀπόπειρα ἦτο περιττὴ κατὰ τὰ ἄρθρ. 186 §. 1 καὶ 532 § 3 τῆς πολιτ. δικονομίας.

Ἐπειδὴ ἐκ τῶν νεαρῶν 18 κεφ. 5 καὶ 89 κεφ. 12 § 4 καὶ 6 προκύπτει ὅτι μόνα τὰ ἐκ μιᾶς παλλακῆς ἀνδρός τινος κατὰ τὸν οἶκον αὐτῆς συνούσης γεννηθέντα τέκνα (καὶ ὁπόταν ἦτο τῆς παλλακῆς κατὰ τὸν οἶκον σχέσις καὶ ἡ τῶν παίδων ἐκεῖσε γονὴ καὶ τροφὴ ἦτον ἀναμφισβήτητος) εἶχον δικαίωμα κληρονομίας ἢ διατροφῆς, καθότον οἱ φυσικοὶ πατέρες ἀπέθνησκον, καταλείποντες νομίμους κατιόντας ἢ μή, τὰ δὲ ἄλλως πως γεννηθέντα φυσικὰ τέκνα δὲν εἶχον οὐδὲν τῶν διαληφθέντων δικαιωμάτων (Νεαρὰ 89 κεφ. 12 § 5 καὶ βασιλ. βιβλ 31 6 ν. 6 § 2) καὶ δὲν ἠδύναντο

ἑπομένως νὰ ἐνάγωσι κανένα ὡς πατέρα των ἐπὶ ἀναγνωρίσει ἢ διατροφῇ.

Ἐπειδὴ μετὰ τὰς ἀνωτέρω μνησθείσας δύω νεαρὰς ἡ μετὰ παλλακῆς συνοίκησις ἀπηγορεύθη καὶ παρὰ τοῦ πολιτικοῦ δικαίου (Νεαρὰ Λέοντος 91) καὶ παρὰ τοῦ ποιν. νόμου (ἄρθρ. 658), διὰ δὲ τῆς ἀπαγορεύσεως ταύτης ἔπαυσαν καὶ τὰ δικαιώματα, τὰ ὁποῖα κατὰ τὸν προϋπάρξαντα ἐγεννῶντο ἐκ τῆς συνοικήσεως ταύτης· ὥστε κατὰ τὴν ἤδη καθεστῶσαν νομοθεσίαν ἅπαντα τὰ φυσικὰ τέκνα ἐξομοιοῦνται ἄνευ διακρίσεως τινος, καὶ δὲν δύνανται νὰ ἐναγάγωσι μήτε αὐτὰ, μήτε αἱ φυσικαὶ μητέρες των κανένα ὡς πατέρα ἐπὶ ἀναγνωρίσει ἢ διατροφῇ· ἑπομένως καὶ ἡ ἀγωγὴ τοῦ Μ εἶναι ἀποῤῥιπτέα. »

Ἀπόφ. 2541 τοῦ 1843 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

β') Ὅτι περὶ τοῦ ζητήματος τούτου ἀπεφάσισεν ἐσχάτως καὶ ὁ Ἄρειος Πάγος, ἀποφανθεὶς οὕτως :

« Ἐπειδὴ (κατὰ τοὺς ἐπὶ Ἰουστινιαν. ἰσχύοντας νόμους τῶν Βυζ. αὐτοκρατ., πανδ. 25, 3. τεμ. 5 § 4. 5 καὶ 6 καὶ τεμ. 7—νεαρὰ 18 κ. 5 καὶ νεαρὰ 89 κεφ. 12 καὶ 13—Ἁρμ. 5, 8. 69) ὁ πατὴρ ὑποχρεοῦται μόνον νὰ διατρέφῃ τὰ ἐκ νομίμου γάμου τὰ ἐκ παλλακ. τέκνα αὐτοῦ, ὁ δὲ νόμος ὁρίζει τί ἐστὶ παλλακία, τὴν ὁποίαν διαστέλλει ἀκριβῶς τῆς πορνείας. Θεωρῶν δ' αὐτὴν θεμιτὴν σχέσιν μεταξὺ ἀνδρὸς καὶ γυναικὸς, ἀπονέμει εἰς τὰ ἐξ αὐτῆς τέκνα δικαίωμα διατροφῆς κατὰ τοῦ πατρὸς καὶ ἐξ ἀδιαθέτου διαδοχῆς ἐπὶ τῆς περιουσίας αὐτοῦ, ἀλλὰ διὰ τῆς νεαρᾶς 91 τοῦ αὐτ. Λέοντος καταργηθείσης τῆς παλλακίας ὡς νομίμου σχέσεως καὶ χαρακτηριζομένης ῥητῶς ὡς σχέσεως ἀθεμίτου κατ' οὐδὲν διαφερούσης τῆς πορνείας, κατηργήθησαν καὶ αἱ ὑπὸ τῶν ἀρχαιοτέρων νόμων ῥυθμισθεῖσαι συνέπειαι αὐτῆς, ὡς νόμιμοι σχέσεις ὑπὲρ τῆς παλλακίδος καὶ τῶν τέκνων, ἐν αἷς καὶ τὸ τῆς διατροφῆς δικαίωμα αὐτῶν, ἀφοῦ μάλιστα κατὰ τὸν αὐτὸν νόμον τὰ πορνογενῆ τέκνα οὐδὲν δικαίωμα πρὸς διατροφὴν ἔχουσιν ἐκ τῆς περιουσίας τοῦ πατρὸς κἂν τυχὸν ἢ οὗτος γνωστὸς (βασιλ. 46, 1, 18 συνδυασμένα μὲ τοὺς ἀνωτ. ἐκτεθέντας νόμους)· ὅθεν ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, ἀποφαινομένη ὅτι τὰ τέκνα τῆς ἀναιρεσιβαλλούσης, καὶ ἂν ὑποτεθῶσι γεννηθέντα ἐκ τῆς μετὰ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου σχέσεως τῆς φερούσης κατὰ τὴν νεαρ. 89 κ. 12 καὶ 13 τοῦ αὐτοῦ Ἰουστινιανοῦ, τὰ προσόντα τῆς παλλακίας, δὲν δύνανται κατὰ τὸν ἰσχύοντα νόμον ν' ἀπαιτήσωσι παρ' αὐτοῦ διατροφὴν, δὲν ἐφήρμοσεν ἐσφαλμένως, οὔτε ἡρμήνευσε ψευδῶς τὴν νεαρὰν 89 καὶ τὸ

ἄρθ. 658 τοῦ ποιν. ν., ὅπερ κηρύττει ἀξιόποιν. τὴν ἐκ παλλακ. σχέσιν.

Ἐπειδὴ οὐδεὶς νόμος ἀπαγορεύει εἰς τὸν γεννήσαντα πορνογενῆ τέκνα νὰ διατρέφῃ αὐτά, καθότι οὔτε ἡ Νεαρὰ 89 κεφ. 15 τοῦ αὐτ. Ἰουστινιανοῦ, ἡ ὁρίζουσα ὅτι τὰ ἐκ νεφαρίων ἢ ἰνκέστων ἢ δαμνάτων συνελεύσεων, ἤτοι τὰ ἐκ μοιχείας ἢ αἱμομιξίας ἢ ἁρπαγῆς γεννηθέντα τέκνα οὐκ ἀνατραφήσονται ὑπὸ τῶν γονέων, ἀπαγορεύει διὰ τοῦ ὁρισμοῦ τούτου τοὺς γονεῖς τοιούτων τέκνων τοῦ νὰ διατρέφωσιν αὐτά, ἀλλ' ὁρίζει μόνον ὅτι τὰ τέκνα ταῦτα δὲν ἔχουσι δικαίωμα πρὸς διατροφὴν ὡς τὰ νόθα, ἤτοι τὰ ἐκ παλλακίας, ἡ δὲ προσβαλλομένη ἀπόφασις ἐκήρυξεν ἄκυρον τὴν ὁποίαν ἰσχυρίσθη ἡ ἀναιρεσείουσα ὅτι συνῆψεν ὡς ἐπίτροπος τῶν τέκνων της μετὰ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου σύμβασιν, δι' ἧς αὐτὸς ὑπεχρεώθη νὰ παρέχῃ εἰς αὐτὰ ἐπὶ 15 ἔτη ὡρισμένον κατὰ μῆνα ποσὸν πρὸς διατροφήν, ἐπὶ λόγῳ ὅτι τοιαύτη σύμβασις, συνιστῶσα ὑποχρέωσιν ἀπηγορευμένην ὑπὸ τοῦ νόμου, στηρίζεται εἰς παράνομον καὶ ἐναντίαν τῶν χρηστῶν ἠθῶν αἰτίαν· ὅθεν ἑρμηνεύσασα ψευδῶς καὶ ἐφαρμόσασα ἐσφαλμένως τοὺς παρατεθέντας νόμους, καθ' οὓς δὲν ἐπιβάλλεται ἀμέσως ὑπὸ τοῦ νόμου εἰς τὸν γεννήτορα πορνογενῶν τέκνων ἡ πρὸς διατροφὴν αὐτῶν ὑποχρέωσις, καὶ τὸ βιβλ. 1 τίτ. 9 ἐδάφ. 12 τῆς ἑξαβιβλ. τοῦ Ἁρμενοπούλου, ἀπέρριψεν ὡς ματαίαν τὴν ῥητὴν τῆς ἀναιρεσειούσης πρότασιν τοῦ νὰ τῇ ἐπιτραπῇ ἡ ἀπόδειξις τῆς εἰρημένης συμβάσεως τῆς ἀποτελούσης τὴν βάσιν τῆς ἀγωγῆς αὐτῆς, καὶ οὕτω παρεβίασε τὰς περὶ ἀποδείξεως οὐσιώδεις ἀρχὰς τῶν ἄρθρ. 243 καὶ 258 τῆς πολιτ. δικονομίας καὶ τὸ ἄρθρ. 170 τοῦ αὐτοῦ νόμου, ἡ δὲ παραβίασις αὕτη ἐπιφέρει ἀναίρεσιν· (ἄρθρ. 807, 5 τῆς πολιτ. δικονομίας). »

Ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου 77 τοῦ 1849. (1)

γ) Ὅτι τὸ δικ. τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν ἀπεφήνατο ὅτι τὰ φυσικὰ τέκνα ἔχουν δικαίωμα διατροφῆς, ὅταν ἐκ τῶν περιπτώσεων προκύπτει ὅτι ἀνήκουσιν εἰς τὸν ἐπὶ διατροφῇ ἐναγόμενον. (Ἀπόφ. 116 τοῦ 1836)· καὶ ὅταν ἡ σχέσις των αὕτη δὲν ἀμφισβητῆται.

Ἀπόφ. 63 τοῦ 1848, ἣν ὅρα εἰς τὸν ἐπόμ. §. ὅρα δὲ καὶ τὴν ἀνωτ. Ἀπόφ. 446 σημ. ά.

§ 4. Ἐκ τῆς συμβιώσεως ἀνδρὸς μετὰ γυναικὸς τεκμαίρεται ὅτι τὸ διαρκούσης ταύτης συλληφθὲν τέκνον εἶναι καρπὸς τῆς σαρκικῆς σχέσεώς των; Ναί, εἰς τὸν ἐναγόμενον δὲ ἀπόκειται ν' ἀποδείξῃ τὸ ἐναντίον.

Ἀπόφ. α Ἐπειδή, κατὰ τοὺς Ν. 231 τῶν πανδεκ. *de verbor. signific.*, καὶ 7 τῶν αὐτῶν *de stat. pers*· προκειμένων δικαιω-

(1) Δύναται ὁ γεννήτωρ πορνογενῶν τέκνων νὰ ὑποσχεθῇ διατροφήν; Ναί, κατὰ τὴν ἀπόφασιν ταύτην.

μάτων τῶν ἐμβρύων, ταῦτα θεωροῦνται ὡς γεγεννημένα· ἑπομένως ἡ περὶ διατροφῆς τοῦ μηκέτι γεγεννημένου ἐμβρύου τῆς Α Μ ἀγωγὴ εἶναι παραδεκτή, ἀρχομένων τῶν συνεπειῶν τῆς ἐπιδικάσεως ἀπὸ τῆς γεννήσεως, συμφώνως μὲ τὰς διατάξεις τῶν νόμων τῶν πανδ. 30 § 1 *de ad. hered.*—29, *de neg. gest.*—19 § 2 *de rest. tut.*—141 *de verb. signif.*

Ἐπειδὴ τὰ φυσικὰ τέκνα ἔχουσι μὲν κατὰ ῥητὰς τοῦ νόμου διατάξεις τὸ δικαίωμα τῆς ἀπαιτήσεως διατροφῆς ἀπὸ τὸν πατέρα των, ἀλλ' ὅταν ἡ σχέσις αὕτη δὲν ἀμφισβητῆται· ἐπὶ τοῦ προκειμένου ὅμως ὁ ἐκκαλῶν δὲν ἀρνεῖται μὲν ὅτι εἶχε σχέσεις σαρκικὰς μετὰ τῆς ἐφεσιβλήτου, ὡς ἀπὸ τὰ πρακτικὰ τῶν πρωτοδικῶν Σπάρτης τῆς 10 αὐγούστου π. ε. ἐξάγεται, ἀμφισβητεῖ δὲ ὅτι ἡ Α Κ συνέλαβεν ἐξ αὐτοῦ, συνευρισκομένη καὶ μετ' ἄλλων.

Ἐπειδὴ ἐκ τῆς σαρκικῆς σχέσεως τῶν διαδίκων τεκμαίρεται ὅτι ἡ σύλληψις ἐγένετο ἐξ αὐτοῦ τοῦ ἐκκαλοῦντος· ὅθεν εἰς αὐτὸν ἐπίκειται ν' ἀποδείξῃ τὸ ἐναντίον, ὅπερ δύναται νὰ προκύψῃ ἀπὸ ἄλλην ἀπόδειξιν τῆς συνευρέσεως τῆς ἐφεσιβλήτου καὶ μετ' ἄλλων, δύναται δὲ νὰ μεταχειρισθῇ ὡς πρὸς τοῦτο καὶ τὸ μέσον τῶν μαρτύρων, καθ' ὅσον ὁμολογουμένως δὲν ἠδύνατο νὰ πορισθῇ ἔγγραφον ἀπόδειξιν.»

Ἀπόφ. 63 τοῦ 1848 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν.

§ 5. Τὰ φυσικὰ τέκνα ἔχουν δικαίωμα κληρονομίας ἐπὶ τῆς περιουσίας τοῦ πατρός των; ἡ ἀπόφ. 5178 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν φέρει : [1]

Ἀπόφ. «Ἐπειδὴ ἡ Μ καὶ αἱ θυγατέρες αὐτῆς Μ καὶ Α ἡ μὲν μήτηρ, αἱ δὲ ἀδελφαὶ τοῦ ἀποθανόντος, ἀνακόψασαι τὴν κατ' ἐρήμην ἀπόφασιν τοῦ δικαστηρίου ἐζητήσαντο τὴν ἀπόρριψιν τῆς ἐφέσεως τῶν ἀντιδίκων των κατὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 7693 ἀποφάσεως τῶν ἐν Ἀθήναις πρωτοδικῶν, δι' ἧς δυνάμει τῆς νεαρᾶς 89 κεφ. 12 § 4 ἀνεγνωρίσθησαν οἱ ἐνάγοντες, ὡς φυσικὰ τέκνα τοῦ Κ, κληρονόμοι αὐτοῦ κατὰ τὸ ἓν ἑκτημόριον τῆς κληρονομίας κτλ. καὶ διὰ τῶν ἐγγράφων προτάσεών των ἐπικαλοῦνται τὰς σκέψεις τῆς ἐκκληθείσης ἀποφάσεως.

Ἐπειδὴ οἱ ἐκκαλοῦντες, καθ' ὧν ἤδη ἡ ἀνακοπή, διὰ τῆς ἀγωγῆς των ἰσχυριζόμενοι ὅτι ἀνεγνωρίσθησαν ὑπὸ τοῦ ποτὲ Κ ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου ὡς παῖδες αὐτοῦ, καὶ ἕνεκα τούτου λογίζονται γνήσιοι ἐζητήσαντο ν' ἀναγνωρισθῶσι καθολικοὶ κληρονόμοι του, ἀλλὰ δὲν ἠρνήθησαν τὴν ἀλήθειαν τοῦ ἰσχυρισμοῦ τῶν ἀνακοπτόντων, ὅτι

(1) Ὅρα τὴν λέξιν κληρονομία.

ἐγεννήθησαν ἐκ τῆς Α συμβιωσάσης μετὰ τοῦ ἀποθανόντος Κ ἄνευ νομίμου γάμου· ἀπ' ἐναντίας μάλιστα διὰ τοῦ ἐφετηρίου ἐγγράφου των λέγοντες ὅτι α κατὰ νόμον περιεχόμενον εἰς τὴν ἑξάβιβλ. τοῦ Ἀρμενοπούλου ἐν σχολίῳ ὑπὸ τὸ ἄρθρ. 65 τοῦ βιβλ. 8 τίτ. 8 τὰ φυσικὰ τέκνα ἔχουσι δευτέραν τάξιν ὡς πρὸς τὴν φύσει νόμιμον καὶ προτιμῶνται εἰς τὴν κληρονομίαν ἀπὸ τοὺς ἀνιόντας συγγενεῖς ῥητῶς συνομολογοῦσιν ὅτι εἶναι φυσικὰ τέκνα τοῦ Κ καὶ μόνον διότι ἀνεγνωρίσθησαν παρ' αὐτοῦ ὡς ἴδιά του τέκνα, διατείνονται ὅτι εἶναι ἀποκλειστικοὶ κληρονόμοι του καὶ ἐν ἐλλείψει γνησίων τέκνων.

Ἐπειδὴ ἡ Νεαρὰ 117 κεφ. 6, ἡ περιεχομένη εἰς τὴν ἑξάβιβ. τοῦ Ἀρμενοπούλου (βιβ. 5 τίτλ. 8 ἄρθ. 85), τὴν ὁποίαν οἱ καθ' ὧν ἡ ἀνακοπὴ ἐπικαλοῦνται, διατάσει μὲν *ὅστις ἔχων υἱὸν ἢ θυγατέραν ἐξ ἐλευθέρας γυναικὸς, μεθ' ἧς γάμος συνίστασθαι δύναται, εἴποι ἐν συμβολαίῳ, εἴτε ἰδίᾳ χειρὶ γεγραμμένῳ καὶ ἔχοντι ὑπογραφὰς τριῶν μαρτύρων ἀξιοπίστων, εἴτε ἐν διαθήκῃ, εἴτε ἐπὶ πράξεως ὑπομνημάτων, τοῦτον ἢ ταύτην υἱὸν εἶναι ἢ θυγατέρα, οἱ τοιοῦτοι παῖδες γνήσιοι εἰσὶν, καὶ μηδεμία ἑτέρα ἀπόδειξις παρ' αὐτῶν ζητεῖται, ἀλλ' ὅτι ἀπολαύσωσι πάντων τῶν δικαίων, ὅσα τοῖς γνησίοις παισὶν οἱ νόμοι παρέχουσιν, ὡς ὑπὸ τοῦ πατρὸς παῖδες ἴδιοι κληθέντες, ἐνταῦθα γὰρ καὶ μετὰ τῆς αὐτῶν μητρὸς δείκνυνται νόμιμον ἐσχηκέναι γάμον·* ἀλλ' ὁ σκοπὸς τῆς διατάξεως ταύτης δὲν εἶναι νὰ ψηφίσῃ νέον τρόπον νομιμοποιήσεως τέκνων γεννηθέντων ἐκτὸς τοῦ νομίμου γάμου ἐκ τῆς τότε θεμιτῆς παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις σχέσεως, ἀπ' ἐναντίας μάλιστα ἐκ τῶν ἑπομένων κεφαλαίων τῆς εἰρημένης νεαρᾶς καὶ τῶν σχετικῶν κεφ. 74 κεφ. 6 καὶ 89 προκύπτει, ὅτι ὁ ἀληθὴς σκοπὸς εἶναι νὰ καθιερώσῃ διὰ τῆς μαρτυρίας τοῦ πατρὸς νόμιμον περὶ τῆς γνησιότητος τῶν παίδων τεκμήριον (καθ' οὗ ὅμως ἐπιτρέπεται ἡ ἀνταπόδειξις) ὡς γεννηθέντων ἐκ νομίμου γάμου, καθόσον οὗτος ἐδύνατο τότε ἐγκύρως δι' ἁπλῆς συμφωνίας νὰ συναφθῇ, ἤγουν ἐάν τις κατὰ διάθεσιν γαμικὴν ἐλάμβανε γυναῖκα ἐλευθέραν καὶ συνέζη μετ' αὐτῆς δημοσίως· τούτων δ' οὕτως ἐχόντων τὰ ὑπὸ τοῦ πατρὸς ἔν τινι ἐγγράφῳ κληθέντα τέκνα αὐτοῦ ὑποτίθενται γνήσια καὶ ἀπαλλάσσονται πάσης περὶ τῆς γνησιότητος ἀποδείξεως ἀλλὰ δὲν δύνανται νὰ λογισθῶσι πραγματικῶς γνήσια καὶ ν' ἀπολαύσουν καὶ τὰ εἰς τοὺς γνησίους παῖδας ἀνήκοντα δικαιώματα, ὅταν ἄλλως ἦναι ἀποδεδειγμένον ὅτι ἐγεννήθησαν ἐκ σχέσεως τοῦ πατρός των μετὰ γυναικὸς χωρὶς νὰ ὑπάρχῃ μετ' αὐτῆς νόμιμος γάμος, καὶ ἂν ἀκόμη συνέζησαν κατὰ γαμικὴν διάθεσιν, καθόσον μάλιστα ἤδη

δὲν ἀναγνωρίζεται ὡς νόμιμος τοιαύτη σχέσις, ἀλλὰ καὶ ῥητῶς ἐπὶ ποινῇ ἀπαγορεύεται ὡς τὰ χρηστὰ ἤθη προσβάλλουσα (ἄρθρ. 658 τοῦ ποιν. νόμου).

Ἐπειδὴ ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ὡς προκύπτει ἐκ τῶν ἀπὸ 28 φεβρ. 1840 καὶ 27 μαρτίου 1840 πρακτικῶν δημοσίας συνεδριάσεως τῶν ἐν Ἀθήναις πρωτοδικῶν, ὁ ποτὲ Κ ἐναγόμενος ὑπὸ τῆς Λ μητρὸς τῶν ἐκκαλούντων πρὸς ἀπόδοσιν διατροφῆς ἐδήλωσεν ὅτι συνέζησε μετ' αὐτῆς ἐννέα χρόνους καὶ ἐγέννησε τέσσαρα τέκνα, καὶ ἐζήτησε νὰ τοῦ παραδοθῶσι διὰ νὰ τ' ἀναθρέψῃ, ἀλλ', ὡς ἀνωτέρω ἐῤῥέθη, εἶναι ἀναμφισβήτητον ὅτι τὰ τέκνα ταῦτα ἐγεννήθησαν χωρὶς νὰ ὑπάρξῃ νόμιμος γάμος· ἑπομένως δὲν λογίζονται γνήσια, καί τοι ἀποκαλεσθέντα ὑπὸ τοῦ φυσικοῦ πατρός των ἴδια αὐτοῦ τέκνα· ὅθεν ὀρθῶς τὸ πρωτοδικεῖον ἀπεφήνατο, ἀναγνωρίσαν ὡς ἔχοντα κληρονομικὸν δικαίωμα ἐπὶ τοῦ ἕκπου μέρους τῆς κληρονομίας τοῦ Κ ἀδιαθέτως καὶ ἄνευ γνησίων τέκνων ἀποβιώσαντος (Ἀρμεν. ἑξαβ. βιβ. 5 τίτ. 8 § 66), καὶ ἑπομένως κατὰ τοῦτο δὲν εἶναι βάσιμος ἡ ἔφεσις. »

Ἀπόφ. 5178 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν τῆς 4 σεπτεμβρ. 1848.

§ 6. Τὰ ἐκ προσώπων μὴ συνδεθέντων εἰσέτι διὰ τοῦ μυστηρίου τοῦ γάμου, καὶ κωλυομένων μάλιστα εἰς τὸν σύνδεσμον τοῦτον, γεννηθέντα τέκνα, δύνανται νὰ θεωρηθῶσι νόμιμα, ἐὰν τὰ εἰρημένα πρόσωπα συζευχθῶσιν ἀκολούθως ἀδείᾳ τῆς νομίμου ἐκκλησιαστικῆς ἀρχῆς;

Ἀπόφ. α Ἐπειδὴ ἐκ τῶν ἀνωτέρω καταθέσεων τῶν μαρτύρων τῆς ἀνταποδείξεως στηριζομένων εἰς ἰδίαν ἀντίληψιν, συναδουσῶν πρὸς ἀλλήλας καὶ μὴ ἀναιρουμένων παρὰ τῶν τῆς ἀποδείξεως, βεβαιοῦται καὶ ἑπομένως πείθεται τὸ δικαστήριον, ὅτι ἐγένετο μετὰ τοῦ Σ Π καὶ τῆς Μ Λ νόμιμος γάμος, ὃ ἐστὶ συνέδεσεν αὐτοὺς ἐπὶ τῇ βάσει ἀδείας νομίμου ἐκκλησιαστικῆς ἀρχῆς τὸ μυστήριον τοῦ γάμου.

Ἐπειδὴ ἂν καὶ ὁ γάμος οὗτος ἐξετελέσθη μετὰ τὴν γέννησιν τῶν ἤδη ἐναγομένων ἀνήβων καὶ ἀνηλίκων τέκνων τοῦ Σ Π, Π Ι, Δ Ν καὶ Ζ, καὶ μεταξὺ προσώπων κωλυομένων διὰ τὴν πρὸς ἀλλήλους συγγένειαν, οὔσης ὡς εἴρηται τῆς Μ Λ ἀνεψιᾶς τοῦ Σ Π, κατά τινας τῶν μαρτύρων, ἢ ἐξαδέλφης κατὰ τοὺς ἐνάγοντας· διὰ τοῦ μυστηρίου ὅμως τοῦ γάμου, προηγηθείσης καὶ τῆς ἀδείας τῆς νομίμου ἐπισκοπικῆς ἀρχῆς, ἐχούσης κατὰ τὸ κοινῇ παρὰ τῆς ὀρθοδόξου ἡμῶν ἀνατολικῆς ἐκκλησίας παραδεδειγμένον καὶ πασίδηλον ἔθιμον, τὴν ἐξουσίαν τοῦ δίδειν ἀδείας γάμου, καὶ λαβούσης

παρὰ τοῦ ἐν πνεύματι ἀρχηγοῦ τῆς αὐτῆς ἐκκλησίας τὴν ἐξουσίαν ταύτην διὰ τοῦ ῥήματος· « λελυμένα εἶναι ἐν τοῖς οὐρανοῖς, ὅσα ἂν λύσωσιν ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ δεδεμένα ὅσα ἂν δέσωσιν· » ἐνομιμοποιήθη ὁ γάμος οὗτος, καὶ τὰ ἐκ τῆς ἑνώσεως τῶν Σ Π καὶ Μ Λ γεννηθέντα τέκνα τοῦ Σ Π, καὶ ἑπομένως νόμιμοι αὐτοῦ κληρονόμοι.

Ἐπειδὴ, τούτων οὕτως ἐχόντων, καὶ μὴ λαμβανομένων ὑπ' ὄψιν τῶν μαρτύρων τῆς ἀποδείξεως, οὐδὲ βασιζομένου ἐπ' αὐτῶν τοῦ δικαστηρίου τούτου, περιττὸν καθίσταται τὸ νὰ ἐπεμβῇ τὸ δικαστήριον καὶ ἐξετάσῃ περὶ τῆς παρὰ τοῦ ἐναγομένου ἐπιτρόπου καὶ κηδεμόνος τῶν ἀνηλίκων τέκνων τῶν ὀρφανῶν τοῦ Σ Π προτάσεως περὶ ἀκυρότητος τῶν καταθέσεων τῶν μαρτύρων τῆς ἀποδείξεως Δ Τ καὶ Γ Ι Ἰωαν.

Ἐπειδὴ, ἀναγνωριζομένων τῶν εἰρημένων ὀρφανῶν τοῦ Σ Π νομίμων τέκνων αὐτοῦ, καὶ ἀκυρωθείσης τῆς ὑπ' ἀριθ. 436 καὶ ἀπὸ 23 ἀπριλίου 1838 διαθήκης τοῦ αὐτοῦ Σ Π διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 219 καὶ ἀπὸ 23 μαρτίου ε. ε. ἀποφάσεως τοῦ δικαστηρίου τούτου διὰ τῆς ὁποίας διαθήκης του εἶχε καταλείψει ὅλην τὴν περιουσίαν του εἰς τὰ ὀρφανά του ταῦτα, εἰς δὲ τὸν ἐνάγοντα Σ Π, ὄντα υἱὸν τοῦ αὐτοῦ Σ Π, ἐκ πρώτου γάμου ἕνα μόνον ἀγρὸν, ἀξίας ὡς ἔγγιστα δραχ. 20, πρέπει κατὰ τὸν νόμον (Καίσαρ Ἰουστ. Νεαρ. 118 κεφ. ά.) νὰ διανεμηθῇ ἅπασα ἡ περιουσία τοῦ πατρὸς αὐτῶν Σ Π, ἐξίσου μεταξὺ τοῦ ἐνάγοντος υἱοῦ τοῦ Σ Π καὶ τῶν ἀνήβων καὶ ἀνηλίκων τέκνων τοῦ αὐτοῦ Σ Π, Π, Ι, Δ, Ν, καὶ Ζ, ἤτοι εἰς ἓξ ἴσας μερίδας. »

Ἀπόφ. 508 τοῦ 1843 τῶν ἐν Σύρῳ πρωτοδικῶν.

ΓΝΩΜΟΔ. ΟΙΚΟΓΕΝ. ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ.

Τίς δύναται ν' ἀνακόψῃ τὴν περὶ διορισμοῦ κηδεμόνος ἀπόφασιν τῶν πρωτοδικῶν; ὅρα τὴν ἐν τῷ Εὑρετ. λέξ. *Ἀναφορά*.

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΙΣ ΠΡΑΓΜΑΤΟΓΝΩΜΟΝΩΝ. (1).

ὅρα τὰς λέξεις ά) *Ὅρκος*.—β) *Ἀπόδειξις*.—γ) *Πραγματογνώμονες*.

(1) Ζητήματά τινα, ἀφορῶντα τοὺς πραγματογνώμονας, εὕρηνται ὑπὸ τὴν λέξ. Αὐτοψία σελ. 237Ἐνταῦθα προσθέτομεν καὶ τ' ἀνωτέρω, ἐν δὲ τῇ λέξει πραγματογνώμονες θέλω συμπληρώσει τὰ περὶ τούτου.

κοῦ πούτου, καὶ νὰ κλήτευθῇ ἐνώπιον τοῦ εἰσηγητοῦ πρὸς συζήτησιν περὶ ἄλλου διορισθέντος πραγματογνώμονος, νὰ διορίσῃ τοιοῦτον; ὄχι, αἱ πράξεις εἶναι ἄκυροι, καὶ ἐὰν ὁ διάδικος εἰδοποιήθη μετὰ ταῦτα διὰ νὰ παρευρεθῇ εἰς τὰς ἐργασίας τοῦ ἐν ἀγνοίᾳ του διορισθέντος πραγματογνώμονος· (ἄρθρα 129, 138, 261, 285, 280, 291, 297).

'Απόφ. 'Αρείου Πάγου 179 τῆς 29 σεπτεμβρ 1848.

§ 3. Τὸ δικαστήριον δύναται καὶ αὐτεπαγγέλτως νὰ διατάξῃ τὴν ἐπανάληψιν τῆς πραγματογνωμοσύνης, ὅταν ἦναι ἀτελὴς ἡ γνωμοδότησίς των· ὀφείλει ὅμως νὰ διορίσῃ τοὺς ἰδίους, ἂν δὲν τοῖς ἀποδίδεται δόλος τις ἢ πλαγία ἄλλη σκέψις. Απόφ. 5250 τῆς 22 δεκεμβρ. 1848.

§ 4. Εἶναι ἄκυρος ἡ ἔκθεσις τῶν πραγματογνωμόνων, τὴν ὁποίαν εἷς ἐξ αὐτῶν δὲν ὑπέγραψε, καὶ ἡ ἄρνησις αὕτη βεβαιοῦται ἐν τῇ ἐκθέσει; ὄχι.

'Απόφ. 5290 τοῦ ἰανουαρίου 1849 τῶν ἐν 'Αθ. ἐφετῶν.
Ledr. expertise n. 367.
Bioche, exper § 82.

§ 5. Εἶναι ἔγκυρος ἡ γνωμοδότησις τῶν πραγματογνωμόνων, ὅταν εἷς ἐξ αὐτῶν δὲν τὴν ὑπογράψῃ ἀγνοῶν γράμματα; Ναί, ἂν βεβαιοῦται ἡ σύμπραξίς του. 'Απόφ. 359 τοῦ 1848 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν (Νομικ. σελ. 4895).

§ 5. Ὅταν οἱ πραγματογνώμονες διὰ τῆς γνωμοδοτήσεώς των δὲν ἐξαντλήσουν τὸ τεθὲν αὐτοῖς ζήτημα, τὸ δικ. τῶν πρωτοδικῶν ἔχει τὸ δικαίωμα καὶ αὐτεπαγγέλτως νὰ διατάξῃ νέαν γνωμοδότησιν πρὸς λύσιν τοῦ ζητήματος, θεωρουμένης ἀκύρου καὶ ἄνευ ἀποτελέσματος τῆς πρώτης. Απόφ. 5250 τῆς 22 δεκεμβρ. 1848 τῶν ἐν 'Αθήναις ἐφετῶν.

§ 7. Ὁ εἰρηνοδίκης ὡς εἰσηγητὴς δύναται (294 τῆς πολ. δικ.) νὰ ἐνεργήσῃ τὴν ἀντικατάστασιν τῶν πραγματογνωμόνων, καὶ ἂν ὦσι πλείονες τοῦ ἑνὸς οἱ μὴ ἐμφανιζόμενοι.

'Απόφ. 5321 τοῦ 1849 τῶν ἐν 'Αθ. ἐφετῶν).— ὅρα καὶ τὴν ἀνωτ. (§ 1) ἀπόφ. τοῦ 'Αρείου Πάγου.

ΓΡΑΜΜΑΤΑ· ὅρα α) Ἐπιστολαὶ β) Γραμμάτια § 16.

§ 1. 'Αντεπιστολαὶ ἀποδεικνύουν τι ὡς πρὸς τοὺς τρίτους; Δύνανται νὰ χρησιμεύσωσιν ὡς ἀρχὴ ἐγγράφου ἀποδείξεως; ὄχι.

Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ 2 ἐδάφιον τοῦ 404 ἄρθρ. τῆς πολιτ. δικονομ. ἀντεπιστολαὶ ἢ ἄλλα ἔγγραφα δὲν ἀποδεικνύουν ὡς πρὸς τρίτους, οἵτινες δὲν ἦσαν συναλλαττόμενοι κατὰ τὸ μεταβληθὲν συμβόλαιον, ἀλλ' ὑποχρεοῦν τοὺς διαδίκους καὶ τοὺς ἀντιπροσώπους των. Ἑπομένως τὸ δικαστήριον (θεωρῆσαν ὅτι ἡ ἐνώπιον συμβολαιογράφου γενομένη ὁμολογία τοῦ Σ Κ εἶναι ἀντεπιστολὴ, καὶ ὅτι δὲν δύναται νὰ χρησιμεύσῃ οὔτε ὡς ἀρχὴ ἐγγράφου ἀποδείξεως ὡς πρὸς τρίτους, καὶ ὅτι ἡ διὰ μαρτύρων ἀπόδειξις τῆς εἰκονικότητος τοῦ συμβολαίου δὲν ἐπιτρέπεται εἰμὴ πρὸς ὄφελος τῶν τρίτων, οἵτινες δὲν ἦσαν συμβαλλόμενοι, ὄχι δὲ καὶ τῶν συμβαλλομένων κατὰ τρίτων) ἐδίκασε συμφώνως μὲ τὸν νόμον.

Ἀπόφ. πολιτ. Ἀρείου Πάγου 19 τοῦ 1843.— πρβ. καὶ τὰ ἐν τῇ λέξ. ἀρχὴ ἐγγράφου ἀποδείξεως.

§ 2. Ἀποτελοῦν ἀρχὴν ἐγγράφου ἀποδείξεως; ὅρα τὰ τεμ. 24 καὶ 26 πανδ. *de pec. const.* ἑρμηνευόμενα ὑπὸ τοῦ *Merlin* (*quest v° conffession* § 2)· ὅρα καὶ τὴν λέξιν *ἐπιστολαί*.

§ 3. Ἀνοίγονται ὑπὸ τῶν ἀνακριτικῶν ὑπαλλήλων;

Κατὰ τὸν Ἰούλιον 1849 ὁ ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν ὑπουργὸς ὑπεστήριξεν εἰς τὴν βουλὴν, ὅτι οὐδεὶς δύναται ν' ἀνοίξῃ ἐπιστολάς.

Ὅρα Chauv c. p. τ. 4 σελ. 285.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ.

Ὅρα ά) *Σύνθεσις*.— β) *ἐξαίρεσις*.— γ) *Ἔκθεσις*.— δ) *Προτίμησις*.— ε) *Γείτονες*.

Περίληψις.

Ά) Πολιτικαὶ δίκαι.

§ 1. Παρουσία τοῦ γραμμ. εἰς τὴν συζήτησιν καὶ εἰς τὴν σύνταξιν τῆς ἀποφάσεως.
§ 2. Ἀπαιτεῖται ἡ μνεία τοῦ κωλύματος τῶν γραμμ;
§ 3. Εἰς τὴν διάσκεψιν λαμβάνει μέρος γραμμ. ἄλλος παρὰ τὸν συνεδριάσαντα εἰς τὸ ἀκροατήριον;
§ 4. Γραμμ. ὄντες μάρτυρες εἰς δίκην τινὰ, δὲν λαμβάνουν μέρος ὡς γραμματεῖς.
§ 5. Δίδουσιν ἀντίγραφα τῶν παρ' αὐτοῖς κατατεθειμένων ἐγγράφων.
§ 6. Κατάθεσις χρημάτων λόγῳ προτιμήσεως.

Β) Ποινικὴ δικαιοσύνη.

§ 7. Κώλυμα καὶ ἀναπλήρωσις τοῦ γραμμ.
§ 8. Ὡσαύτως ἐν τῷ μέσῳ τῆς συνεδριάσεως.
§ 9. Οἱ ἀναχωρηταὶ συμπεριλαμβάνονται γράμματα.
§ 10. Ἀνάγνωσις τῆς ἀποφάσεως ἐκ μέρους τοῦ γραμματέως.
§ 11. Οἱ παρὰ τοῖς πλημμελειοδικείοις ἐργαζόμενοι γραμμ. εἶναι ἀμ. ἐπάλληλοι.
§ 12. Ἀναίρεσις.

Α) Πολιτικὴ δικαιοσύνη.

§ 1. Εἶναι ἄκυρος ἡ ἀπόφασις, ἂν δὲν περιέχῃ τὸ ὄνομα τοῦ γραμματέως, ἢ δὲν ἐξάγεται ἄλλως ἡ παρουσία του εἰς τὴν συζήτησιν τῆς ὑποθέσεως καὶ εἰς τὴν σύνταξιν τῆς ἀποφάσεως; Ναί.

Ἀπόφ. πολιτ. Ἀρείου Πάγου 88 τοῦ 1837.

Σημ. Ἐν τῇ λέξ. Συνθέσεις ὅρα ἐν ἐκτάσει τὰ περὶ τούτου.—πρβ. Δημοσία σελ. 70—πρβ. καὶ τὸ ἐπόμ. ἄρθ. (§ 7 ἐπ.) περὶ τῶν ποιν. δικῶν.

§ 2. Ὁσάκις ὁ ἀντεισαγγελεὺς καὶ ὁ ὑπογραμματεὺς ἀναπληρώσωσι τὸν εἰσαγγελέα καὶ τὸν γραμματέα, ἀπαιτεῖται ἡ ἐν τῇ ἀποφάσει μνεία τοῦ κωλύματός τους; Ὄχι.

Ὄχι κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 354 ἀπόφ. πολιτ. τοῦ Ἀρ. Πάγου τοῦ 1846—πρβ. τὸ ἐπόμ. περὶ τῶν ποιν. δικῶν ἄρθρον (§ 7 ἐπ.).

Σημ. Διαφέρουσα.—Τότε μόνον ἡ ἐκ μέρους τοῦ ὑπογραμματέως ἀναπλήρωσις τοῦ γραμμ. δὲν ἀποτελεῖ κακὴν σύνθεσιν, ὅταν ἐκ τῆς ἀποφάσεως βεβαιοῦται ὅτι ὁ γραμματεὺς ἐκωλύετο, ἡ δὲ ἔνστασις αὕτη εἶναι δημοσίας τάξεως. Ἀπόφ. 67 τοῦ 1840 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφετῶν (Θέμις τόμ. Δ' 379).

§ 3. Δύναται νὰ λάβῃ μέρος εἰς τὴν διάσκεψιν ἄλλος γραμματεὺς παρὰ τὸν λαβόντα εἰς τὸ ἀκροατήριον, καθότι τὸ ἄρθρ. 736 τῆς πολιτ. δικ. ἀπαιτεῖ ἁπλῶς τὴν παρουσίαν γραμματέως εἰς τὴν συζήτησιν, οὐχὶ δὲ καὶ τὴν ἐμφάνισιν αὐτοῦ τοῦ ἰδίου ἐν τῷ συμβουλίῳ ἢ τὴν σύμπραξίν του, καὶ καθόδον μόνον ἡ προσυπογραφή του πρὸς βεβαίωσιν τοῦ ἀκριβοῦς τῆς ἀντιγραφῆς τῶν πρακτικῶν ἀπαιτεῖται.

Ἀπόφ. πολιτ. Ἀρείου Πάγου 44 καὶ 137 τοῦ 1848.

§ 4. *Ὅταν εἰς δίκην τινὰ παρεστάθη ὁ δικαστικὸς γραμμ. ὡς μάρτυς, δύναται νὰ λάβῃ μέρος εἰς τὴν αὐτὴν δίκην ὡς γραμματεύς;* Ὄχι.

Διότι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ παριστᾷ τις δύο ἀντίθετα καὶ ἀσυμβίβαστα συγχρόνως πρόσωπα εἰς μίαν καὶ τὴν αὐτὴν δίκην, καὶ διότι κατὰ τὸν νόμον ἐμφανίζεται μάρτυς ἀποκλείεται γνωστὰ ἐξ οὗ

ἕπεται ὅτι δὲν δύναται ὁ μάρτυς νὰ λάβῃ γνῶσιν τῶν λοιπῶν κατὰ τὴν αὐτὴν δίκην μαρτυριῶν. — Οἱ λόγοι οὗτοι δὲν προβάλλονται ἀπὸ τὸ ἄρθ. 52 τῆς ποινικῆς δικονομίας, εἰς περὶ δημοσίας τάξεως καὶ πρόνοοῦνται ἀπὸ τὸ ἄρθρ. 80 § 1 τῆς πολιτ. δικονομίας.

Ἀπόφ. 102 τοῦ 1839 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν (Νομικ. θελ. 3688).

§ 5. Οἱ γραμματεῖς δύνανται νὰ δίδωσιν ἀντίγραφα τῶν παρ' αὐτοῖς κατατεθειμένων ἐγγράφων. Ἀπόφ. Ἀρ. Π. 14 τοῦ 1847 [1].

§ 6. Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 6 ἀποφάσεώς του τοῦ 1849, ὁ Ἄρειος Πάγος ἀπεφήνατο ὅτι ἡ καταβολὴ τοῦ τιμήματος τῆς ἀγορᾶς δύναται νὰ γίνῃ καὶ παρὰ εἰρηνοδίκῃ [2]. — Ὅρα καὶ τὴν πολιτ. ἀπόφ. τοῦ Ἀρείου Πάγου 6 τοῦ 1849.

Β') Ποινικὴ δικαιοσύνη.

§ 7. Ὁ ὑπογραμματεὺς ἀναπληροῖ αὐτεπαγγέλτως τὸν γραμματέα, χωρὶς ν' ἀναφέρεται τὸ κώλυμα τοῦ γραμματέως, καθὼς καὶ ὁ ἀντεισαγγελεὺς τὸν εἰσαγγελέα, διότι διορίζονται ὄχι μόνον διὰ νὰ εὐκολύνωσι τοὺς ἀνωτέρους των, ἀλλὰ καὶ διὰ νὰ εὐκολύνωσι τὴν πρόοδον τῶν ὑποθέσεων καὶ νὰ ἐκπληρῶσιν ὅλας τὰς εἰς αὐτοὺς καὶ ἄνευ τινος κωλύματος ἀνατεθειμένας παρὰ τῶν ἀνωτέρων των ὑποθέσεις. Ἀπόφ. ποιν. Ἀρείου Πάγου 136 τοῦ 1846.

§ 8. Ὁ ὑπογραμματεὺς δύναται ν' ἀναπληρώσῃ ἐν τῷ μέσῳ τῆς συνεδριάσεως τὸν γραμματέα ἐν ἀνυπερβλήτῳ περιστάσει (σωματικῆς ἀδιαθεσίας), χωρὶς νὰ ἐπαναληφθῇ ἐξ ἀρχῆς ἡ δίκη, καθότι ὑποτίθεται ὅτι ὁ πρῶτος γραμματεὺς ἔχει σημειωμένα τὰ μέχρι τῆς στιγμῆς τῆς ἀποχωρήσεώς του συμβάντα, ὁ δὲ διαδεχθεὶς αὐτὸν ἐξακολουθεῖ μόνον ἀπὸ τῆς στιγμῆς ταύτης τὰ λοιπά. Ἀπόφ. ποιν. Ἀρείου Πάγου 69 τῆς 13 μαρτίου 1846.

§ 9. Ὁ ἀνακριτὴς, ἐν ἐλλείψει δικαστικοῦ γραμματέως, ἔχει τὸ δικαίωμα καὶ εἶναι μάλιστα ὑπόχρεως νὰ συντάττῃ καὶ μόνος του τὴν ἔκθεσιν· ἡ δὲ σύμπεριληψις δικαστικοῦ γραφέως δὲν φέρει ἀκυρότητα. Ὁ νόμος δὲν διατάττει τὴν καθ' ἕκαστον φύλλον ὑπογραφὴν τῶν ἐκθέσεων. Ἀπόφ. ποιν. Ἀρείου Πάγου ρμζ' τῆς 24 ἰουλίου 1837.

(1) Ὅρα τὴν λέξιν Ἀπόγραφα.
(2) Ὅρα [illegible] Ἀγορά.

§ 10. Όταν ή απόφασις ανεγνώσθη παρά του γραμματέως, αλλά κατά ρητήν διάταξιν του πταισματοδίκου και παρόντος αυτού, ή απαγγελία της αποφάσεως θεωρείται ώς γενομένη απ' αυτόν τον πταισματοδίκην. Απόφ. 68 του 1841 του Αρ. Π.

§ 11. Ο γραμματεύς του ειρηνοδίκου συμβολαιογραφούντος δεν δύναται να θεωρηθή ώς δημόσιος υπάλληλος, όταν εργάζεται εις συμβολαιογραφικάς πράξεις, τό δε 487 άρθρ. του ποιν. νόμου απαιτεί ώστε α) ο παραβάτης να ήναι δημόσιος υπάλληλος και β) ή παράβασις ν' αφορά τα καθήκοντά του [1]. Απόφ. ποιν. Αρ. Π. 122 του 1846.

§ 12. Περί των αιτήσεων αναιρέσεως όρα την λέξιν α) *Αναίρεσις* § 182 έως 187.—β) *Βούλευμα* § 68 επ.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΩΝ λαμβάνοντες δικόγρ. (2).

όρα τας λέξεις α) *Δικηγόρος*.— β) *Αντίκλητος*.

Περίληψις.

§ 1. Όταν δεν διωρίσθη αντίκλητος, αι επιδόσεις γίνονται εις τον γραμματέα.

§ 2. Πότε δε επιδίδονται αυτοίς και αι αποφάσεις;

---

(1) Όρα τάς λέξεις α) Ανάκρισις διοικητική.—β) Διοικητ. υπάλληλος —γ) Δημαρχιακός γραμματεύς.—Υπηρεσία.

(2) Προκειμένου λόγου περί αντικλήτων, θεωρούμεν καλόν να σημειώσωμεν ενταύθα περίληψιν των επομένων αποφάσεων, αφορωσών τους αντικλήτους.

α) Υπαρχόντων δύο πληρεξουσίων, ή επίδοσις των δικογράφων δύναται να γένη εις εκάτερον; Ναι κατά την 79 του 1841 απόφ. των εν Ναυπλίω εφετών, ήν βλ. εν τη λέξει αντίκλητος § 64.

β) Αφού άπαξ ο διάδικος διορίση αντίκλητον, εις αυτόν γίνονται αι επιδόσεις, χωρίς να εξετάζεται αν ούτος εδέχθη την εντολήν ταύτην. Απόφ. 28 του 1844 των εν Ναυπλίω εφετών, ήν βλ. εν τη λέξει αντίκλητος § 65.

γ) Αφ' ετέρου όμως ώς προς τον αντίδικον του διορίσαντος τον αντίκλητον θεωρείται ώς μη γενόμενος ο διορισμός αντικλήτου, αν δεν τω εκοινοποιήθη κατά τον υπό του νόμου οριζόμενον τρόπον. (όρα την νομολ. εις την λέξιν αντίκλητος § 11).

δ) Εις τον κατά την πρωτόδικον δίκην διορισθέντα αντίκλητον δύναται να επιδοθή ή πρωτόδικος απόφασις; Ναι κατά την υπ' αριθ. 346 του 1840 απόφ. του Αρείου Πάγου, ήν βλ. εν τη λέξει αντίκλητος § 67, και 42.

ε) Των οριστικών αποφ. ή επίδοσις εις τον αντίκλητον επιφέρει ως

§ 3. Διορισμὸς ἀντικλήτου μετὰ τὴν ἔφεσιν.
§ 4. Ὡσαύτως.
§ 5. Αἱ διατάττουσαι ἀποδείξεις ἀποφάσεις;—Διαμένοντες ἐν ἀλλοδαπῇ.

§ 1 Εἰς τὰς ἐμπορικὰς ἢ ἄλλας συνοπτικὰς ὑποθέσεις, εἰς κλήσεις βραχυπροθέσμους καὶ ἄλλας δίκας, κατὰ τὰς ὁποίας δὲν συγχωρεῖται προδικασία, ἐὰν ὁ μὴ κατοικῶν εἰς τὴν καθέδραν τοῦ δικαστηρίου δὲν διώρισει ἀντίκλητον, αἱ ἐπιδόσεις γίνονται εἰς τὸν γραμματέα τοῦ δικαστηρίου· ἐπιδίδονται εἰς αὐτὸν καὶ αὐταὶ αἱ ἀποφάσεις.

'Απόφ. 2826 τὴν ὁποίαν ὅρα εἰς τὴν λέξιν ἀντίκλητος σελ. 335.

§ 2. Ἡ εἰς τὸν γραμματέα ἐπίδοσις τῶν δικογράφων λαμβάνει τότε μόνον χώραν, ὅταν ὁ ἐναγόμενος, ἐμφανισθεὶς κατὰ τὴν πρώτην δικάσιμον, δὲν διώρισεν ἀντίκλητον, ἡ δὲ ἀπόφασις δὲν ἐξεδόθη ἀμέσως, ἢ ἐμφανισθεὶς ἐπρότεινεν ἐνστάσεις τινάς· ἄλλως ἐφαρμόζεται τὸ ἄρθρ. 596 § 2 τῆς πολιτ. δικονομίας.

'Απόφ. 2826. ἣν ὅρα ἐν Εὑρετ. λέξει ἀντίκλητος σελ. 335.

ἀποτέλεσμα τὴν ἔναρξιν τῆς πρὸς ἔφεσιν προθεσμίας; ὅρα τὴν περὶ τούτου διφορουμένην νομολ. ἐν τῇ λέξ. ἀντίκλητος § 71, 72, 78 καὶ ἔφεσις

ς') Ὁ πληρεξούσιος ταυτίζεται μὲ τὸν ἀντίκλητον; βλ. τὴν λέξ. ἀντίκλητος § 73.

ζ') Ὁ κατὰ τὴν πρωτόδικον δίκην πληρεξούσιος δὲν ἔχει δικαίωμα νὰ δέχεται ἐφέσεις· ὅρα τὴν νομολ. εἰς τὴν λέξιν ἀντίκλητος § 78 καὶ 79.

η') Οἱ ἐπίτροποι καὶ διαχειρισταὶ ἀλλοτρίων ὑποθέσεων ἔχουν τὸ δικαίωμα νὰ δέχωνται δικόγραφα; ὅρα τὴν περὶ τούτου νομολογ. εἰς τὴν λέξ. ἀντίκλητος § 83 καὶ 62.

θ') Κοινοποίησις ἀφορῶσα ἀλλοδαπόν τινα θεωρεῖται ἔγκυρος, ὅταν γίνῃ ἐν τῇ κατοικίᾳ τοῦ εἰδικοῦ ἐντολοδόχου του, ἰδίως ὅταν πρόκηται περὶ ἐμπορικῆς ὑποθέσεως; ὅρα τὴν περὶ τούτου νομολ. ἐν τῇ λέξει ἀντίκλητος § 84.

ι') Ὁ πληρεξούσιος τῶν παρεμβάντων ἔχει δικαίωμα νὰ προκαλέσῃ τὴν ἔκδοσιν ἀντικλητηρίου διὰ τοὺς ἐντολεῖς του; Ναί.

'Απόλ. 5386 τῆς 9 φεβρ. 1849 αὼν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

ιά) Τὸ ἀντικλητήριον χρησιμεύει μόνον εἰς τὸν δικηγόρον διὰ νὰ παριστάνῃ τὸν διάδικον ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ. 'Απ. Ἀρ. Π. 400 τοῦ 1848.

ιβ) Ἡ αἴτησις ἀναιρέσεως τοῦ πένητος ὑπογραφεῖσα ἀπὸ τὸν ἀντίκλητον δικηγόρον, διορισθέντα παρὰ τοῦ εἰσαγγελέως κατ' αἴτησιν τοῦ διαδίκου, εἶναι ἔγκυρος, καί τοι μὴ ὑπαρχούσης εἰδικῆς πληρεξουσιότητος (αὐτ.)

ιγ) Τὸ παρὰ τοῦ εἰρηνοδίκου χορηγούμενον ἀντικλητήριον δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ ὑπογράφεται παρὰ τοῦ γραμματέως, ἡ δ' ἔλλειψις τοῦ ἀριθ. καὶ τῆς σφραγῖδος δὲν εἶναι οὐσιώδης. 'Απόφ. 'Αρ. Π. 112 τοῦ 1848.

§ 3. Διὰ τὴν κατ' ἔφεσιν δίκην δὲν εἶναί τις ὑπόχρεως νὰ διορίσῃ νέον ἀντίκλητον κατὰ τὰ ἄρθρ. 148 καὶ 149 τῆς πολ. δικονομίας πρὶν ἔτι ὁ ἀντίδικός του τῷ ἐπιδώσῃ τὴν ἔφεσιν· μάλιστα δὲ καὶ μετὰ τὴν ἐπίδοσιν ταύτης, ὁ διάδικος δὲν ὀφείλει νὰ διορίσῃ ἀντίκλητον εἰμὴ μόνον ἐπὶ ἀκροατηρίου· ὅθεν ἐπίδοσις γενομένη εἰς τὸν γραμμ. τοῦ πρωτοδικείου δὲν δύναται νὰ ἔχῃ ἀποτελέσματα (592 πολιτ. δικον.)

Ἀπόφ. 5402 τῆς 17 φεβρ. 1849 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν φέρουσα :

Ἐπειδὴ, κατὰ τὰ συνδυασθέντα ἄρθρ. 774 καὶ 592 τῆς πολιτ. δικονομίας, διὰ νὰ δικασθῇ ἐρήμην ὁ ἐφεσίβλητος, ἀπαιτεῖται προηγουμένως νὰ ἐξετασθῇ ἐὰν ἡ ἔφεσις ἐπεδόθη πρὸς αὐτὸν προσηκόντως.

Ἐπειδὴ ἐπὶ τοῦ προκειμένου κατὰ τὰ δύο ἐν τῇ δικογραφίᾳ ἐπιδοτήρια τῆς ἐφέσεως βεβαιοῦται, ὅτι ἡ προκειμένη ἔφεσις ἐπεδόθη τὴν 22 ἰουλίου εἰς τὸν παρὰ τοῖς ἐνταῦθα πρωτοδίκαις καὶ καὶ εἰς τὸν παρὰ τοῖς ἐφέταις γραμματέα.

Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ ἄρθ. 150 τῆς πολιτ. δικονομίας, τότε μόνον ἡ πρὸς τὸν γραμματέα τοῦ δικαστηρίου ἐπίδοσις θεωρεῖται ὡς νόμιμος ἐπίδοσις, ὑποχρεωτικὴ διὰ τὸν ἀντίδικον, ὅταν οὗτος ὤφειλε νὰ διορίσῃ ἀντίκλητον καὶ παρέλειψε τὸν διορισμὸν τοῦτον.

Ἐπειδὴ ἀδιάφορον εἶναι ἐὰν ὁ Δ διώρισεν ἢ μὴ ἀντίκλητον του παρὰ τῷ ἐνταῦθα ἐμποροδικείῳ κατὰ τὴν πρωτόδικον δίκην, διότι κἂν εἶχε τοιοῦτον διωρισμένον, ἡ πληρεξουσιότης αὐτοῦ ἔπαυσε ἅμα παυσάσης τῆς πρωτοδίκου δίκης δυνάμει τῶν διατ. τῶν ἄρθρ. 153 καὶ 102 § 2 τῆς πολιτ. δικονομίας· ὅθεν οὗτος δὲν ἠδύνατο νὰ χρησιμεύσῃ πρὸς παραλαβὴν τῆς ἐφέσεως τοῦ ἀντιδίκου.

Ἐπειδὴ διὰ τὴν κατ' ἔφεσιν δίκην ὁ Δ δὲν ἦτον ὑπόχρεως νὰ διορίσῃ ἀντίκλητον παρὰ τῷ ἐφετείῳ κατὰ τοὺς ὁρισμοὺς τῶν ἄρθρ. 148 καὶ 149 πρὶν ἔτι ὁ ἀντίδικός του τῷ ἐπιδώσῃ τὴν ἔφεσίν του καὶ μετ' αὐτὴν μετεβιβάσῃ τὴν ὑπόθεσιν εἰς τὸ ἀνώτερον δικαστήριον, ἀλλὰ μάλιστα, καὶ ἐπὶ ὑποθέσει νομίμως ἐπιδοθείσης αὐτῷ ἐφέσεως, ἐδικαιοῦτο νὰ διορίσῃ τὸν ἀντίκλητόν του μόνον ἐπὶ ἀκροατηρίου τῶν ἐφετῶν.

Ἐπειδὴ διὰ ταῦτα ἡ ἐπίδοσις τῆς προκειμένης ἐφέσεως γενομένη πρὸς τοὺς εἰρημένους γραμματεῖς ἐνῷ ὁ Δ δὲν εἶχεν παραλείψει τὸν διορισμὸν ἀντικλήτου θεωρεῖται ὡς μὴ οὖσα διὰ τὸν Δ.— ἀπόφ. 5402 τοῦ 1849 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφετῶν.

§ 4. Ὅταν τὶς ἐξεκάλεσε, διὰ δικηγόρου τινός, ἀπόφασίν τινα

καὶ παρόδους, καὶ ὁρίσῃ ἀντίκλητον κατὰ τὰ ἄρθρ. 770, 816 καὶ 148 τῆς πολιτ. δικονομίας, ἡ ἐπίδοσις τῆς πράξεως, δι' ἧς κηρύττεται ὡς καταργηθεῖσα ἡ δίκη, ἐπιδίδεται καλῶς εἰς γραμματέα τῶν ἐφετῶν; Ναί. Ἀπόφ. 3301 τῆς 6 ἀπριλ. 1845 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

§ 5. Ὁ Α εἰσήγαγε τὸν Β, ζητῶν τὸ διαζύγιόν του, ἡ δὲ ἀγωγὴ εὑρισκομένης τῆς ἐναγομένης ἐκτὸς τοῦ κράτους, ἐπεδόθη εἰς τὸν εἰσαγγελέα. Μετὰ τὴν ἀγωγὴν ἐξεδόθη ἀπόφ. τῶν πρωτοδικῶν διατάττουσα ἀποδείξεις· ἡ δὲ περὶ τούτου ἀπόφασις, ἐπεδόθη εἰς τὸν γραμματέα τῶν πρωτοδικῶν. Ζητεῖται ἤδη ἂν ἡ ἐπίδοσις αὕτη ἦναι νόμιμος. Τὸ δικαστήριον τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν ἀπεφήνατο ἄλλοτε, ὅτι τὸ εἶδος αὐτὸ τῆς ἐπιδόσεως ἀντιβαίνει εἰς τὸ ἄρθρον 596 § 2 τῆς πολιτ. δικονομίας, διορθωθὲν διὰ τοῦ ἀπὸ 18 μαΐου 1836 διατάγματος (ὅρα τὴν ἀπόφ. εἰς τὴν σελ. 336 τῆς λέξεως ἀντίκλητος)· διὰ νεωτέρας ὅμως ἀποφάσεως ἀπεφήνατο ὅτι τὸ εἶδος αὐτὸ τῆς ἐπιδόσεως εἶναι νόμιμον, ὁ δὲ Ἄρειος Πάγος ἐξεφράσθη οὕτω διὰ τῆς ἀποφάσεως 29 τοῦ 1849.

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ τὸ 816 ἄρθ. τῆς πολ. δικ., διαλαμβάνον περὶ τῆς προθεσμίας τῆς ἀναιρέσεως αἰτήσεως, παραπέμπει οὐ μόνον εἰς τὸ 541, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰ ἄρθρ. 752 μέχρις 757 τῆς αὐτῆς, τὸ δὲ μεταξὺ τούτων ἄρθρον 754 διαλαμβάνει ὅτι, ἐὰν ὁ ἐκκαλῶν διάδικος ἢ ὁ νόμιμος αὐτοῦ ἀντιπρόσωπος, εἴτε Ἕλλην, εἴτε ξένος, διατρίβῃ ἐν ἀλλοδαπῇ, προστίθεται εἰς τὴν 30ήμερον προθεσμίαν, καὶ ἡ ἐν τῷ διαληφθέντι 541 ἄρθρῳ διαλαμβανομένη προθεσμία, τουτέστι διὰ μὲν τὸν ἐν τῇ Εὐρώπῃ ἢ ἐν τῇ Τουρκίᾳ ἢ ἐν Αἰγύπτῳ διατρίβοντα προστίθενται τρεῖς μῆνες, διὰ δὲ τὸν εἰς ἄλλα μέρη τοῦ κόσμου ἢ ἐπικρατείας ἓξ μῆνες κατὰ τὰς διαληφθείσας περιπτώσεις, οὕτω καὶ εἰς τὴν προθεσμίαν τῆς περὶ ἀναιρέσεως αἰτήσεως πρέπει νὰ προστίθενται, καθότι ὁ νομοθέτης θέλων νὰ ἀφήσῃ πλήρη τὴν τριακονθήμερον διὰ τὴν ἀναίρεσιν προθεσμίαν, παρέπεμψε ῥητῶς εἰς τὰς περὶ τῆς προθεσμίας τῆς ἐφέσεως διατάξεις, αἵτινες διέλαβον περὶ τῶν ἐν ἀλλοδαπῇ διατριβόντων· ὅθεν ἐπιδοθείσης τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως εἰς τὸν παρὰ τῷ ἐνταῦθα ἐφετείῳ εἰσαγγελέα τὴν 12 ὀκτωβρίου 1848, ὡς ἀποδεικνύεται ἐκ τοῦ ἀποδεικτικοῦ τοῦ παρὰ τῷ ἐνταῦθα πρωτοδικείῳ κλητῆρος Γ Π, διὰ νὰ σταλῇ εἰς τὴν ἤδη ἀναιρεσείουσαν ὁμολογουμένως κάτοικον Κερκύρας, ἕπεται ὅτι ἡ προκειμένη περὶ ἀναιρέσεως αἴτησις κοινοποιηθεῖσα κατὰ τὸν νόμον τὴν 21 καὶ 26 ἰανουαρίου

μάτων τῶν ἐμβρύων, ταῦτα θεωροῦνται ὡς γεγεννημένα· ἑπομένως ἡ περὶ διατροφῆς τοῦ μηκέτι γεγεννημένου ἐμβρύου τῆς Α Μ ἀγωγὴ εἶναι παραδεκτή, ἀρχομένων τῶν συνεπειῶν τῆς ἐπιδικάσεως ἀπὸ τῆς γεννήσεως, συμφώνως μὲ τὰς διατάξεις τῶν νόμων τῶν πανδ. 30 § 1 *de ad. hered.*—29, *de neg. gest.*—19 § 2 *de rest. tut.*—141 *de verb. signif.*

Ἐπειδὴ τὰ φυσικὰ τέκνα ἔχουσι μὲν κατὰ ῥητὰς τοῦ νόμου διατάξεις τὸ δικαίωμα τῆς ἀπαιτήσεως διατροφῆς ἀπὸ τὸν πατέρα των, ἀλλ' ὅταν ἡ σχέσις αὕτη δὲν ἀμφισβητῆται· ἐπὶ τοῦ προκειμένου ὅμως ὁ ἐκκαλῶν δὲν ἀρνεῖται μὲν ὅτι εἶχε σχέσεις σαρκικὰς μετὰ τῆς ἐφεσιβλήτου, ὡς ἀπὸ τὰ πρακτικὰ τῶν πρωτοδικῶν Σπάρτης τῆς 10 αὐγούστου π. ε. ἐξάγεται, ἀμφισβητεῖ δὲ ὅτι ἡ Α Κ συνέλαβεν ἐξ αὐτοῦ, συνευρισκομένη καὶ μετ' ἄλλων.

Ἐπειδὴ ἐκ τῆς σαρκικῆς σχέσεως τῶν διαδίκων τεκμαίρεται ὅτι ἡ σύλληψις ἐγένετο ἐξ αὐτοῦ τοῦ ἐκκαλοῦντος· ὅθεν εἰς αὐτὸν ἐπίκειται ν' ἀποδείξῃ τὸ ἐναντίον, ὅπερ δύναται νὰ προκύψῃ ἀπὸ ἄλλην ἀπόδειξιν τῆς συνευρέσεως τῆς ἐφεσιβλήτου καὶ μετ' ἄλλων, δύναται δὲ νὰ μεταχειρισθῇ ὡς πρὸς τοῦτο καὶ τὸ μέσον τῶν μαρτύρων, καθ' ὅσον ὁμολογουμένως δὲν ἠδύνατο νὰ πορισθῇ ἔγγραφον ἀπόδειξιν. »

Ἀπόφ. 63 τοῦ 1848 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν.

§ 5. Τὰ φυσικὰ τέκνα ἔχουν δικαίωμα κληρονομίας ἐπὶ τῆς περιουσίας τοῦ πατρός των; ἡ ἀπόφ. 5178 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν φέρει : [1]

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ ἡ Μ καὶ αἱ θυγατέρες αὐτῆς Μ καὶ Δ ἡ μὲν μήτηρ, αἱ δὲ ἀδελφαὶ τοῦ ἀποθανόντος, ἀνακόψασαι τὴν κατ' ἐρήμην ἀπόφασιν τοῦ δικαστηρίου ἐξητήσαντο τὴν ἀπόρριψιν τῆς ἐφέσεως τῶν ἀντιδίκων των κατὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 7693 ἀποφάσεως τῶν ἐν Ἀθήναις πρωτοδικῶν, δι' ἧς δυνάμει τῆς νεαρᾶς 89 κεφ. 12 § 4 ἀνεγνωρίσθησαν οἱ ἐνάγοντες, ὡς φυσικὰ τέκνα τοῦ Κ, κληρονόμοι αὐτοῦ κατὰ τὸ ἓν ἑκτημόριον τῆς κληρονομίας κτλ. καὶ διὰ τῶν ἐγγράφων προτάσεών των ἐπικαλοῦνται τὰς σκέψεις τῆς ἐκκληθείσης ἀποφάσεως.

Ἐπειδὴ οἱ ἐκκαλοῦντες, καθ' ὧν ἤδη ἡ ἀνακοπή, διὰ τῆς ἀγωγῆς των ἰσχυριζόμενοι ὅτι ἀνεγνωρίσθησαν ὑπὸ τοῦ ποτὲ Κ ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου ὡς παῖδες αὐτοῦ, καὶ ἕνεκα τούτου λογίζονται γνήσιοι ἐξητήσαντο ν' ἀναγνωρισθῶσι καθολικοὶ κληρονόμοι του, ἀλλὰ δὲν ἠρνήθησαν τὴν ἀλήθειαν τοῦ ἰσχυρισμοῦ τῶν ἀνακοπτόντων, ὅτι

(1) Ὅρα τὴν λέξιν κληρονομία.

ἐγεννήθησαν ἐκ τῆς Α συμβιωσάσης μετὰ τοῦ ἀποθανόντος Κ ἄνευ νομίμου γάμου· ἀπ' ἐναντίας μάλιστα διὰ τοῦ ἐφετηρίου ἐγγράφου των λέγοντες ὅτι « κατὰ νόμον περιεχόμενον εἰς τὴν ἐξάβιβλ. τοῦ Ἀρμενοπούλου ἐν σχολίῳ ὑπὸ τὸ ἄρθρ. 65 τοῦ βιβλ. 8 τίτ. 8 τὰ φυσικὰ τέκνα ἔχουσι δευτέραν τάξιν ὡς πρὸς τὴν φύσει νόμιμον καὶ προτιμῶνται εἰς τὴν κληρονομίαν ἀπὸ τοὺς ἀνιόντας συγγενεῖς» ρητῶς συνομολογοῦσιν ὅτι εἶναι φυσικὰ τέκνα τοῦ Κ καὶ μόνον διότι ἀνεγνωρίσθησαν παρ' αὐτοῦ ὡς ἴδιά του τέκνα, διατείνονται ὅτι εἶναι ἀποκλειστικοὶ κληρονόμοι του καὶ ἐν ἐλλείψει γνησίων τέκνων.

Ἐπειδὴ ἡ Νεαρὰ 117 κεφ. 6, ἡ περιεχομένη εἰς τὴν ἐξάβιβ. τοῦ Ἀρμενοπούλου (βιβ. 5 τίτλ. 8 ἄρθ. 85), τὴν ὁποίαν οἱ καθ' ὧν ἡ ἀνακοπὴ ἐπικαλοῦνται, διατάσσει μὲν *ὅστις ἔχων υἱὸν ἢ θυγατέραν ἐξ ἐλευθέρας γυναικός, μεθ' ἧς γάμος συνίστασθαι δύναται, εἴποι ἐν συμβολαίῳ, εἴτε ἰδίᾳ χειρὶ γεγραμμένῳ καὶ ἔχοντι ὑπογραφὰς τριῶν μαρτύρων ἀξιοπίστων, εἴτε ἐν διαθήκῃ, εἴτε ἐπὶ πράξεως ὑπομνημάτων, τοῦτον ἢ ταύτην υἱὸν εἶναι ἢ θυγατέρα, οἱ τοιοῦτοι παῖδες γνήσιοι εἰσίν, καὶ μηδεμία ἑτέρα ἀπόδειξις παρ' αὐτῶν ζητεῖται, ἀλλ' ὅτι ἀπολαύσωσι πάντων τῶν δικαίων, ὅσα τοῖς γνησίοις παισὶν οἱ νόμοι παρέχουσιν, ὡς ὑπὸ τοῦ πατρὸς παῖδες ἴδιοι κληθέντες, ἐνταῦθα γὰρ καὶ μετὰ τῆς αὐτῶν μητρὸς δείκνυνται νόμιμον ἐσχηκέναι γάμον*· ἀλλ' ὁ σκοπὸς τῆς διατάξεως ταύτης δὲν εἶναι νὰ ψηφίσῃ νέον τρόπον νομιμοποιήσεως τέκνων γεννηθέντων ἐκτὸς τοῦ νομίμου γάμου ἐκ τῆς τότε θεμιτῆς παρὰ τοῖς Ρωμαίοις σχέσεως, ἀπ' ἐναντίας μάλιστα ἐκ τῶν ἑπομένων κεφαλαίων τῆς εἰρημένης νεαρᾶς καὶ τῶν σχετικῶν κεφ. 74 κεφ· 6 καὶ 89 προκύπτει, ὅτι ὁ ἀληθὴς σκοπὸς εἶναι νὰ καθιερώσῃ διὰ τῆς μαρτυρίας τοῦ πατρὸς νόμιμον περὶ τῆς γνησιότητος τῶν παίδων τεκμήριον (καθ' οὗ ὅμως ἐπιτρέπεται ἡ ἀνταπόδειξις) ὡς γεννηθέντων ἐκ νομίμου γάμου, καθόσον οὗτος ἐδύνατο τότε ἐγκύρως δι' ἁπλῆς συμφωνίας νὰ συναφθῇ, ἤγουν ἐάν τις κατὰ διάθεσιν γαμικὴν ἐλάμβανε γυναῖκα ἐλευθέραν καὶ συνέζη μετ' αὐτῆς δημοσίως· τούτων δ' οὕτως ἐχόντων τὰ ὑπὸ τοῦ πατρὸς ἔν τινι ἐγγράφῳ κληθέντα τέκνα αὐτοῦ ὑποτίθενται γνήσια καὶ ἀπαλλάσσονται πάσης περὶ τῆς γνησιότητος ἀποδείξεως ἀλλὰ δὲν δύνανται νὰ λογισθῶσι πραγματικῶς γνήσια καὶ ν' ἀπολαύσουν καὶ τὰ εἰς τοὺς γνησίους παῖδας ἀνήκοντα δικαιώματα, ὅταν ἄλλως ἦναι ἀποδεδειγμένον ὅτι ἐγεννήθησαν ἐκ σχέσεως τοῦ πατρός των μετὰ γυναικὸς χωρὶς νὰ ὑπάρχῃ μετ' αὐτῆς νόμιμος γάμος, καὶ ἂν ἀκόμη συνέζησαν κατὰ γαμικὴν διάθεσιν, καθόσον μάλιστα ἤδη

δὲν ἀναγνωρίζεται ὡς νόμιμος τοιαύτη σχέσις, ἀλλὰ καὶ ῥητῶς ἐπὶ ποινῇ ἀπαγορεύεται ὡς τὰ χρηστὰ ἤθη προσβάλλουσα (ἄρθρ. 658 τοῦ ποιν. νόμου).

Ἐπειδὴ ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ὡς προκύπτει ἐκ τῶν ἀπὸ 28 φευβρ.' 1840 καὶ 27 μαρτίου 1840 πρακτικῶν δημοσίας συνεδριάσεως τῶν ἐν Ἀθήναις πρωτοδικῶν, ὁ ποτὲ Κ ἐναγόμενος ὑπὸ τῆς Λ μητρὸς τῶν ἐκκαλούντων πρὸς ἀπόδοσιν διατροφῆς ἐδήλωσεν ὅτι συνέζησε μετ' αὐτῆς ἐννέα χρόνους καὶ ἐγέννησε τέσσαρα τέκνα, καὶ ἐζήτησε νὰ τοῦ παραδοθῶσι διὰ νὰ τ' ἀναθρέψῃ, ἀλλ', ὡς ἀνωτέρω ἐῤῥέθη, εἶναι ἀναμφισβήτητον ὅτι τὰ τέκνα ταῦτα ἐγεννήθησαν χωρὶς νὰ ὑπάρξῃ νόμιμος γάμος· ἑπομένως δὲν λογίζονται γνήσια, καί τοι ἀποκαλεσθέντα ὑπὸ τοῦ φυσικοῦ πατρός των ἴδια αὐτοῦ τέκνα· ὅθεν ὀρθῶς τὸ πρωτοδικεῖον ἀπεφήνατο, ἀναγνωρίσαν ὡς ἔχοντα κληρονομικὸν δικαίωμα ἐπὶ τοῦ ἐκπου μέρους τῆς κληρονομίας τοῦ Κ ἀδιαθέτως καὶ ἄνευ γνησίων τέκνων ἀποβιώσαντος (Ἀρμεν. ἑξαβ. βιβ. 5 τίτ. 8 § 66), καὶ ἑπομένως κατὰ τοῦτο δὲν εἶναι βάσιμος ἡ ἔφεσις. »

Ἀπόφ' 5178 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν τῆς 4 σεπτεμβρ. 1848.

§ 6. Τὰ ἐκ προσώπων μὴ συνδεθέντων εἰσέτι διὰ τοῦ μυστηρίου τοῦ γάμου, καὶ κωλυομένων μάλιστα εἰς τὸν σύνδεσμον τοῦτον, γεννηθέντα τέκνα, δύνανται νὰ θεωρηθῶσι νόμιμα, ἐὰν τὰ εἰρημένα πρόσωπα συζευχθῶσιν ἀκολούθως ἀδείᾳ τῆς νομίμου ἐκκλησιαστικῆς ἀρχῆς;

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ ἐκ τῶν ἀνωτέρω καταθέσεων τῶν μαρτύρων τῆς ἀνταποδείξεως στηριζομένων εἰς ἰδίαν ἀντίληψιν, συναδουσῶν πρὸς ἀλλήλας καὶ μὴ ἀναιρουμένων παρὰ τῶν τῆς ἀποδείξεως, βεβαιοῦται καὶ ἑπομένως πείθεται τὸ δικαστήριον, ὅτι ἐγένετο μετὰ τοῦ Σ Π καὶ τῆς Μ Λ νόμιμος γάμος, ὃ ἐστὶ συνέδεσεν αὐτοὺς ἐπὶ τῇ βάσει ἀδείας νομίμου ἐκκλησιαστικῆς ἀρχῆς τὸ μυστήριον τοῦ γάμου.

Ἐπειδὴ ἂν καὶ ὁ γάμος οὗτος ἐξετελέσθη μετὰ τὴν γέννησιν τῶν ἤδη ἐναγομένων ἀνήβων καὶ ἀνηλίκων τέκνων τοῦ Σ Π, Π Ι, Δ Ν καὶ Ζ, καὶ μεταξὺ προσώπων κωλυομένων διὰ τὴν πρὸς ἀλλήλους συγγένειαν, οὔσης ὡς εἴρηται τῆς Μ Λ ἀνεψιᾶς τοῦ Σ Π, κατά τινας τῶν μαρτύρων, ἢ ἐξαδέλφης κατὰ τοὺς ἐνάγοντας· διὰ τοῦ μυστηρίου ὅμως τοῦ γάμου, προηγηθείσης καὶ τῆς ἀδείας τῆς νομίμου ἐπισκοπικῆς ἀρχῆς, ἐχούσης κατὰ τὸ κοινῇ παρὰ τῆς ὀρθοδόξου ἡμῶν ἀνατολικῆς ἐκκλησίας παραδεδειγμένον καὶ πασίδηλον ἔθιμον, τὴν ἐξουσίαν τοῦ δίδειν ἀδείας γάμου, καὶ λαβούσης

παρὰ τοῦ ἐν πνεύματι ἀρχηγοῦ τῆς αὐτῆς ἐκκλησίας τὴν ἐξουσίαν ταύτην διὰ τοῦ ῥήματος· « λελυμένα εἶναι ἐν τοῖς οὐρανοῖς, ὅσα ἂν λύσωσιν ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ δεδεμένα ὅσα ἂν δέσωσιν· » ἐνομιμοποιήθη ὁ γάμος οὗτος, καὶ τὰ ἐκ τῆς ἑνώσεως τῶν Σ Π καὶ Μ Λ γεννηθέντα τέκνα τοῦ Σ Π, καὶ ἑπομένως νόμιμοι αὐτοῦ κληρονόμοι.

Ἐπειδὴ, τούτων οὕτως ἐχόντων, καὶ μὴ λαμβανομένων ὑπ' ὄψιν τῶν μαρτύρων τῆς ἀποδείξεως, οὐδὲ βασιζομένου ἐπ' αὐτῶν τοῦ δικαστηρίου τούτου, περιττὸν καθίσταται τὸ νὰ ἐπεμβῇ τὸ δικαστήριον καὶ ἐξετάσῃ περὶ τῆς παρὰ τοῦ ἐναγομένου ἐπιτρόπου καὶ κηδεμόνος τῶν ἀνηλίκων τέκνων τῶν ὀρφανῶν τοῦ Σ Π προτάσεως περὶ ἀκυρότητος τῶν καταθέσεων τῶν μαρτύρων τῆς ἀποδείξεως Δ Τ καὶ Γ Ι Ἰωαν.

Ἐπειδὴ, ἀναγνωριζομένων τῶν εἰρημένων ὀρφανῶν τοῦ Σ Π νομίμων τέκνων αὐτοῦ, καὶ ἀκυρωθείσης τῆς ὑπ' ἀριθ. 436 καὶ ἀπὸ 23 ἀπριλίου 1838 διαθήκης τοῦ αὐτοῦ Σ Π διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 219 καὶ ἀπὸ 23 μαρτίου ε. ε. ἀποφάσεως τοῦ δικαστηρίου τούτου διὰ τῆς ὁποίας διαθήκης του εἶχε καταλείψει ὅλην τὴν περιουσίαν του εἰς τὰ ὀρφανά του ταῦτα, εἰς δὲ τὸν ἐνάγοντα Σ Π, ὄντα υἱὸν τοῦ αὐτοῦ Σ Π, ἐκ πρώτου γάμου ἕνα μόνον ἀγρὸν, ἀξίας ὡς ἔγγιστα δραχ. 20, πρέπει κατὰ τὸν νόμον (Καίσαρ Ἰουστ. Νεαρ. 118 κεφ. ά.) νὰ διαιρεθῇ ἅπασα ἡ περιουσία τοῦ πατρὸς αὐτῶν Σ Π, ἐξίσου μεταξὺ τοῦ ἐνάγοντος υἱοῦ τοῦ Σ Π καὶ τῶν ἀνήβων καὶ ἀνηλίκων τέκνων τοῦ αὐτοῦ Σ Π, Π, Ι, Δ, Ν, καὶ Ζ, ἤτοι εἰς ἐξ ἴσας μερίδας. »

Ἀπόφ. 508 τοῦ 1843 τῶν ἐν Σύρῳ πρωτοδικῶν.

ΓΝΩΜΟΔ. ΟΙΚΟΓΕΝ. ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ.

Τίς δύναται ν' ἀνακόψῃ τὴν περὶ διορισμοῦ κηδεμόνος ἀπόφασιν τῶν πρωτοδικῶν; Ὅρα τὴν ἐν τῷ Εὑρετ. λέξ. *Ἀναφορά*.

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΙΣ ΠΡΑΓΜΑΤΟΓΝΩΜΟΝΩΝ. (1).

ὅρα τὰς λέξεις ά) *Ὅρκος.*—β) *Ἀπόδειξις.*—γ) *Πραγματογνώμονες.*

---

(1) Ζητήματά τινα, ἀφορῶντα τοὺς πραγματογνώμονας, εὕρηνται ὑπὸ τὴν λέξ. Αὐτοψία σελ. 237Ἐνταῦθα προσθέτομεν καὶ τ' ἀνωτέρω, ἐν δὲ τῇ λέξει πραγματογνώμονες θέλω συμπληρώσει τὰ περὶ τούτου.

§ 1. Η μὴ κοινοποίησις τῆς ἀντικαταστάσεως τοῦ πραγματογνώμονος ἐπιφέρει ἀκυρότητα; (Ὅρα Εὑρετ. λέξ. *Ἁρμοδ. ἐμπορική* σελ. 78). Ἡ τοῦ Ἀρείου Πάγου ἀπόφασις 93 τοῦ 1849 φέρει :

«Ἐπειδὴ ἐκ τοῦ ἄρθρ. 294 τῆς πολιτ. δικονομίας φέροντος τὴν ἐπιγραφὴν *μὴ ἐμφάνισις τῶν πραγματογνωμόνων* προκύπτει σαφῶς ὅτι ὁ εἰσηγητής, ὡς ἀναπληρῶν πρὸς τοῦτο τὸ διορίσαν αὐτὸν δικαστήριον, ἔχει τὸ δικαίωμα ν' ἀντικαθιστᾷ ὅλους τοὺς μὴ ἐμφανιζομένους τυχὸν ἢ παραιτουμένους πραγματογνώμονας. Ἄλλως ἡ πρὸς τοῦτο ἐπάνοδος καὶ ἡ ἐπανάληψις τῆς διαδικασίας ἤθελε καθιστᾷ δυσκόλους καὶ πολυδαπάνους τὰς δοκιμασίας, ἐναντίον τοῦ καλῶς ἐννοουμένου σκοποῦ τοῦ νομοθέτου.

Ἐπειδὴ ἀφοῦ τὸ πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν διὰ μὲν τῆς ὑπ' ἀριθ. 11, 107 ἀποφάσεώς του ὥρισε καὶ τὸ θέμα τῆς πραγματογνωμοσύνης καὶ τὸν τρόπον τῆς ἐκτελέσεώς του, διὰ δὲ τῆς ὑπ' ἀριθ. 13 325 ἀποφάσεώς του ἔταξε προθεσμίαν ἑνὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς ὁρκίσεως τῶν πραγματογνωμόνων, διὰ νὰ ἐκτελέσωσιν οὗτοι τὰ ἐν αὐτοῖς καθήκοντά των, ἡ ἐπίδοσις δὲ τῶν ἀποφάσεων αὐτῶν καὶ τῆς ὡς εἴρηται ἐκθέσεως τοῦ εἰσηγητοῦ καὶ κλήσεως τοῦ Π, δι' ὧν ὠρίζετο καὶ ἡ ἡμέρα τῆς ὁρκίσεως τῶν πραγματογνωμόνων καὶ ἡ μετ' αὐτῶν ἔναρξις τῆς ἐκτελέσεως τῶν καθηκόντων των, ἐγένετο πρὸς τὸ δημόσιον, ὅπερ ἠδύνατο νὰ ἐμφανισθῇ κατὰ τὴν ὅρκισιν καὶ νὰ πράξῃ ὅ,τι ἐνόμιζε συμφέροντου, ἀλλὰ δὲν ἐνεφανίσθη.

Ἐπειδὴ οἱ πραγματογνώμονες, ὁρκισθέντες καὶ παραλαβόντες τὰς ἀποφάσεις τοῦ πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ἐνήργησαν κατ' αὐτὰς συντάξαντες τὴν ἔκθεσίν των σύμφωνα μὲ τὰ ἄρθρ. 297, 298, καὶ 286 τῆς πολ. δικ. καθ' ἃ δὲν ὑποχρεοῦνται νὰ συντάξωσιν αὐτὴν ἐπιτοπίως καὶ καθ' ὃν χρόνον παρετήρουν τὰς περὶ ὧν ἡ δίκη σταφιδαμπέλους· εἰς δὲ τὴν σύνταξιν τοιούτων γνωμοδοτήσεων δὲν ἐφαρμόζεται τὸ ἄρθρ. 133 τῆς αὐτῆς δικονομίας, ὅπερ ἀφορᾷ τὰς ὑπό τινος δικαστικοῦ ὑπαλλήλου συντασσομένας ἐκθέσεις, κατ' αὐτὴν τὴν ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησίν του διευθυνομένην πρᾶξιν· ὅθεν ὀρθῶς τὸ πρωτοδικ. ἀπέῤῥιψε διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του τὰς προτάσεις τοῦ δημοσίου περὶ ἀκυρότητος τῶν ἐκθέσεων τοῦ εἰσηγητοῦ καὶ τῆς γνωμοδοτήσεως τῶν πραγματογνωμόνων.

Ἐπειδή, κατὰ τὰ συνδυασμένα ἄρθρ. 293, 297, 288, 334—336, 261, καὶ 262 τῆς πολιτ. δικονομίας, ὁ εἰσηγητὴς διοριζόμενος δι' ἀποφάσεώς τινος, ἵνα ἐνεργήσῃ πρᾶξίν τινα ἐκτὸς τοῦ ἀκροατηρίου, ὀφείλει νὰ τὴν ἐκτελέσῃ καί τοι μὴ ἐμφανισθέντων τῶν διαδίκων κατ' αὐτήν, ἀλλὰ κλητευθέντων προσηκόντως, συμμορφούμενος μὲ τὴν ἀπόφασιν, πρὸς ἔκδοσιν τῆς

ὁποίας ἐγένετο ἅπαξ ἀπὸ τὸν νόμον ἡ ἀπαιτουμένη ἐμφάνισις καὶ αἴτησις τῶν διαδίκων, ἡ δὲ ἐνέργεια τοῦ εἰσηγητοῦ δὲν εἶναι εἰμὴ συνέπεια τῆς ἀποφάσεως ταύτης καὶ τῆς πρὸς τοῦτο γενομένης προηγουμένης κλήσεως τῶν διαδίκων καὶ λοιπῶν ἀναγκαίων προσώπων (ἄρθρ. 261, 262, 234 καὶ 336 τῆς αὐτῆς δικονομίας). Ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ὁ εἰρηνοδίκης Μυρτουντίων διορισθεὶς εἰσηγητὴς διὰ τῶν μνησθεισῶν ἀποφάσεων ἐφ᾽ ὥρκισε τοὺς πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν ἐν αὐτοῖς θεμάτων διορισθέντας πραγματογνώμονας, καὶ τούτων καὶ τοῦ δημοσίου κλητευθέντων προσηκόντως, ὀρθῶς ἔπραξεν ὁρκίσας αὐτοὺς ἐμφανισθέντας, καὶ διατάξας νὰ ἐνεργήσωσι τὰ καθήκοντά των ἀναφερόμενα εἰς τὰς ἐκθέσεις του περὶ τοῦ διορισμοῦ των καὶ τῆς ὁρκοδοσίας των, σύμφωνα μὲ τὰς μνησθείσας ἀποφάσεις καὶ τοι μὴ ἐμφανισθέντων τινῶν τῶν διαδίκων κατὰ τὴν ὁρκοδοσίαν, διότι ὁ μὲν Π ἐπισπεύδων τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἀποφάσεων αὐτοῦ, διὰ τῆς κατὰ πρῶτον ἐμφανίσεώς του καὶ ῥητῆς αἰτήσεώς του πρὸς ἀντικατάστασιν τῶν μὴ ἐμφανισθέντων πραγματογνωμόνων καὶ διὰ τῆς κλήσεώς του τῶν τε ἀντικαταστασάντων τοὺς πρὸς ὅρκισιν αὐτὴν καθὼς καὶ τοῦ δημοσίου πρός τε παρεύρεσιν εἰς τὴν ὅρκισιν αὐτὴν καὶ τὴν μετ᾽ αὐτὴν ἔναρξιν τῆς ἐκτελέσεως τῶν εἰς αὐτὸ ἐπίσης ἐπιδοθεισῶν τῶν εἰρημένων ἀποφάσεων ἐξεπλήρωσε τὸ καθ᾽ ἑαυτὸν ὅ,τι πρὸς τοῦτο ἀπαιτεῖ ὁ νόμος· ὥστε καὶ ἂν ὁ Π ἔτυχε παρὼν εἰς τὴν ὅρκισιν πᾶσα περαιτέρω παρ᾽ αὐτοῦ αἴτησις ἢ ἐνέργεια δὲν ἦτο κατὰ νόμον ἀναγκαία, ἅμα ἐνεφανίσθησαν διὰ νὰ ὁρκισθῶσι καὶ ἐκτελέσωσι τὰ καθήκοντά των οἱ ῥητῶς πρὸς τοῦτο κλητευθέντες νεοδιορισθέντες πραγματογνώμονες, τὸ δὲ δημόσιον κλητευθὲν προσηκόντως ἠδύνατο νὰ ἐμφανισθῇ καὶ προτείνῃ ὅ,τι νόμιμον, ἀλλὰ δὲ ἐνεφανίσθη· ἐσφαλμένως τὸ πρωτοδικεῖον κακῶς ἐφήρμοσε τὰ μνησθέντα ἄρθρα 155 καὶ 170, καὶ παρεβίασε τ᾽ ἀνωτέρω μνημονευόμενα ἄρθρα τῆς πολ. δικονομίας, ἀκυρῶσαν τὴν ἔκθεσιν τῆς ὁρκοδοσίας καὶ τὴν γνωμοδότησιν τῶν πραγματογνωμόνων. κτλ. κτλ.

Ἀπόφ. 93 τοῦ Ἀρείου Πάγου τοῦ ἔτους 1849.

§ 2. Εἰς πᾶσαν ἐντὸς ἢ ἐκτὸς τοῦ ἀκροατηρίου διαδικασίαν ἀπαιτεῖται ἀναγκαίως ἡ κλήτευσις τῶν διαδίκων, καὶ μόνον μετὰ προηγουμένην κλήτευσιν αὐτῶν καὶ μὴ ἐμφάνισιν τινῶν ἐξ αὐτῶν, δύναται νὰ γείνῃ ἡ δικαστικὴ πρᾶξις. Ὅταν λοιπὸν οἱ πραγματογνώμονες παρεδέχθησαν τὸν διορισμόν των, καὶ συνέταξαν πρᾶξιν, δι᾽ ἧς ἐκάλουν τὰ μέρη νὰ παρευρεθῶσιν εἰς τὰς ἐργασίας των, μετὰ δὲ ταῦτα παραιτηθῇ τις ἐξ αὐτῶν, ὁ εἰσηγητὴς δύναται χωρὶς προηγουμένως νὰ εἰδοποιηθῇ ὁ διάδικος περὶ τοῦ περιστατι-

-κοῦ τούτου, καὶ νὰ κλῆτευθῇ ἐνώπιον τοῦ εἰσηγητοῦ πρὸς συζήτησιν περὶ ἄλλου διορισθέντος πραγματογνώμονος, νὰ διορίσῃ τοιοῦτον; ὄχι, αἱ πράξεις εἶναι ἄκυροι, καὶ ἐὰν ὁ διάδικος εἰδοποιηθῇ μετὰ ταῦτα διὰ νὰ παρευρεθῇ εἰς τὰς ἐργασίας τοῦ ἐν ἀγνοίᾳ του διορισθέντος πραγματογνώμονος (ἄρθρα 129, 138, 261, 285, 280, 291, 297).

'Απόφ. 'Αρείου Πάγου 179 τῆς 29 σεπτεμβρ 1848.

§ 3. Τὸ δικαστήριον δύναται καὶ αὐτεπαγγέλτως νὰ διατάξῃ τὴν ἐπανάληψιν τῆς πραγματογνωμοσύνης, ὅταν ἦναι ἀτελὴς ἡ γνωμοδότησίς των· ὀφείλει ὅμως νὰ διορίσῃ τοὺς ἰδίους, ἂν δὲν τοῖς ἀποδίδεται δόλος τις ἢ πλαγία ἄλλη σκέψις. Απόφ. 5250 τῆς 22 δεκεμβρ. 1848.

§ 4. Εἶναι ἄκυρος ἡ ἔκθεσις τῶν πραγματογνωμόνων, τὴν ὁποίαν εἷς ἐξ αὐτῶν δὲν ὑπέγραψε, καὶ ἡ ἄρνησις αὕτη βεβαιοῦται ἐν τῇ ἐκθέσει; ὄχι.

'Απόφ. 5290 τοῦ Ιανουαρίου 1849 τῶν ἐν 'Αθ. ἐφετῶν.
Ledr. expertise n. 367.
Bioche, exper § 82.

§ 5. Εἶναι ἔγκυρος ἡ γνωμοδότησις τῶν πραγματογνωμόνων, ὅταν εἷς ἐξ αὐτῶν δὲν τὴν ὑπογράψῃ ἀγνοῶν γράμματα; Ναὶ, ἂν βεβαιοῦται ἡ σύμπραξίς του. 'Απόφ. 359 τοῦ 1848 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν (Νομικ. σελ. 4895).

§ 5. Ὅταν οἱ πραγματογνώμονες διὰ τῆς γνωμοδοτήσεώς των δὲν ἐξαντλήσουν τὸ τεθὲν αὐτοῖς ζήτημα, τὸ δικ. τῶν πρωτοδικῶν ἔχει τὸ δικαίωμα καὶ αὐτεπαγγέλτως νὰ διατάξῃ νέαν γνωμοδότησιν πρὸς λύσιν τοῦ ζητήματος, θεωρουμένης ἀκύρου καὶ ἄνευ ἀποτελέσματος τῆς πρώτης. Απόφ. 5250 τῆς 22 δεκεμβρ. 1848 τῶν ἐν 'Αθήναις ἐφετῶν.

§ 7. Ὁ εἰρηνοδίκης ὡς εἰσηγητὴς δύναται (294 τῆς πολ. δικ.) νὰ ἐνεργήσῃ τὴν ἀντικατάστασιν τῶν πραγματογνωμόνων, καὶ ἂν ὦσι πλείονες τοῦ ἑνὸς οἱ μὴ ἐμφανιζόμενοι.

'Απόφ. 5321 τοῦ 1849 τῶν ἐν 'Αθ. ἐφετῶν).— ὅρα καὶ τὴν ἀνωτ. (§ 1) ἀπόφ. τοῦ 'Αρείου Πάγου.

ΓΡΑΜΜΑΤΑ· ὅρα α) Ἐπιστολαὶ β) Γραμμάτια § 16.

§ 1. 'Αντεπιστολαὶ ἀποδεικνύουν τὶ ὡς πρὸς τοὺς τρίτους; Δύνανται νὰ χρησιμεύσωσιν ὡς ἀρχὴ ἐγγράφου ἀποδείξεως; ὄχι.

Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ 2 ἐδάφιον τοῦ 404 ἄρθρ. τῆς πολιτ. δικονομ. ἀντεπιστολαὶ ἢ ἄλλα ἔγγραφα δὲν ἀποδεικνύουν ὡς πρὸς τρίτους, οἵτινες δὲν ἦσαν συναλλαττόμενοι κατὰ τὸ μεταδληθὲν συμβόλαιον, ἀλλ' ὑποχρεοῦν τοὺς διαδίκους καὶ τοὺς ἀντιπροσώπους των. Ἑπομένως τὸ δικαστήριον (θεωρῆσαν ὅτι ἡ ἐνώπιον συμβολαιογράφου γενομένη ὁμολογία τοῦ Σ Κ εἶναι ἀντεπιστολὴ, καὶ ὅτι δὲν δύναται νὰ χρησιμεύσῃ οὔτε ὡς ἀρχὴ ἐγγράφου ἀποδείξεως ὡς πρὸς τρίτους, καὶ ὅτι ἡ διὰ μαρτύρων ἀπόδειξις τῆς εἰκονικότητος τοῦ συμβολαίου δὲν ἐπιτρέπεται εἰμὴ πρὸς ὄφελος τῶν τρίτων, οἵτινες δὲν ἦσαν συμβαλλόμενοι, ὄχι δὲ καὶ τῶν συμβαλλομένων κατὰ τρίτων) ἐδίκασε συμφώνως μὲ τὸν νόμον.

Ἀπόφ. πολιτ. Ἀρείου Πάγου 19 τοῦ 1843.— πρβ. καὶ τὰ ἐν τῇ λέξ. ἀρχὴ ἐγγράφου ἀποδείξεως.

§ 2. Ἀποτελοῦν ἀρχὴν ἐγγράφου ἀποδείξεως; ὅρα τὰ τεμ. 24 καὶ 26 πανδ. *de pec. const.* ἑρμηνευόμενα ὑπὸ τοῦ *Merlin* (*quest v° conffession* § 2)· ὅρα καὶ τὴν λέξιν *ἐπιστολαί.*

§ 3. Ἀνοίγονται ὑπὸ τῶν ἀνακριτικῶν ὑπαλλήλων;

Κατὰ τὸν ἰούλιον 1849 ὁ ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν ὑπουργὸς ὑπεστήριξεν εἰς τὴν βουλὴν, ὅτι οὐδεὶς δύναται ν' ἀνοίξῃ ἐπιστολάς.

Ὅρα Chauv c. p. τ. 4 σελ. 285.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ.

Ὅρα *ά) Σύνθεσις.— β) ἐξαίρεσις.— γ) Ἔκθεσις.— δ) Προτίμησις.— ε) Γείτονες.*

Περίληψις.

Ά) Πολιτικαὶ δίκαι.

§ 1. Παρουσία τοῦ γραμμ. εἰς τὴν συζήτησιν καὶ εἰς τὴν σύνταξιν τῆς ἀποφάσεως.
§ 2. Ἀπαιτεῖται ἡ μνεία τοῦ κωλύματος τῶν γραμμ;
§ 3. Εἰς τὴν διάσκεψιν λαμβάνει μέρος γραμμ. ἄλλος παρὰ τὸν συνεδριάσαντα εἰς τὸ ἀκροατήριον;
§ 4. Γραμμ. ὄντες μάρτυρες εἰς δίκην τινὰ, δὲν λαμβάνουν μέρος ὡς γραμματεῖς.
§ 5. Δίδουσιν ἀντίγραφα τῶν παρ' αὐτοῖς κατατεθειμένων ἐγγράφων.
§ 6. Κατάθεσις χρημάτων λόγῳ προτιμήσεως.

Β) Ποινικὴ δικαιοσύνη.

§ 7. Κώλυμα καὶ ἀναπλήρωσις τοῦ γραμμ.
§ 8. Ὡσαύτως ἐν τῷ μέσῳ τῆς συνεδριάσεως.
§ 9. Οἱ ἀνακριταὶ συμπεριλαμβάνουν γραμματέα.
§ 10. Ἀντίφασις τῆς ἀποφάσεως ἐκ μέρους τοῦ γραμματέως.
§ 11. Οἱ παρὰ τοῖς ὑποδικαστηρίοις ἐργαζόμενοι γραμμ. εἶναι ὑπάλληλοι.
§ 12. Ἀναιρέσεις.

Α) Πολιτικὴ δικαιοσύνη.

§ 1. Εἶναι ἄκυρος ἡ ἀπόφασις, ἐὰν δὲν περιέχῃ τὸ ὄνομα τοῦ γραμματέως, ἢ δὲν ἐξάγεται ἄλλως ἡ παρουσία του εἰς τὴν συζήτησιν τῆς ὑποθέσεως καὶ εἰς τὴν σύνταξιν τῆς ἀποφάσεως; Ναί.

Ἀπόφ. πολιτ. Ἀρείου Πάγου 88 τοῦ 1837.

Σημ. Ἐν τῇ λέξ. Σύνθεσις ὅρα ἐν ἐκτάσει τὰ περὶ τούτου.—πρβ. [illegible] σελ. 70—πρβ. καὶ τὸ ἑπόμ. ἄρθ. (§ 7 ἐπ.) περὶ τῶν ποιν. δικῶν.

§ 2. Ὁσάκις ὁ ἀντεισαγγελεὺς καὶ ὁ ὑπογραμματεὺς ἀναπληρώσωσι τὸν εἰσαγγελέα καὶ τὸν γραμματέα, ἀπαιτεῖται ἡ ἐν τῇ ἀποφάσει μνεία τοῦ κωλύματος τούτων; Ὄχι.

Ὅρα καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 354 ἀπόφ. πολ. τοῦ Ἀρ. Πάγου τοῦ 1844—πρβ. τὸ ἑπόμ. περὶ τῶν ποιν. δικῶν ἄρθρον (§ 7 ἐπ.).

Σημ. Διαφέρουσα.—Τότε μόνον ἡ ἐκ μέρους τοῦ ὑπογραμματέως ἀναπλήρωσις τοῦ γραμμ. δὲν ἀποτελεῖ κακὴν σύνθεσιν, ὅταν ἐκ τῆς ἀποφάσεως βεβαιοῦται ὅτι ὁ γραμματεὺς ἐκωλύετο, ἡ δὲ ἔνστασις αὕτη εἶναι δημοσίας τάξεως. Ἀπόφ. 67 τοῦ 1840 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφετῶν [illegible].

§ 3. Δύναται νὰ λάβῃ μέρος εἰς τὴν διάσκεψιν ἄλλος γραμματεὺς παρὰ τὸν λαβόντα εἰς τὸ ἀκροατήριον, καθότι τὸ ἄρθρ. 736 τῆς πολιτ. δικ. ἀπαιτεῖ ἁπλῶς τὴν παρουσίαν γραμματέως εἰς τὴν συζήτησιν, οὐχὶ δὲ καὶ τὴν ἐμφάνισιν αὐτοῦ τοῦ ἰδίου ἐν τῷ συμβουλίῳ ἢ τὴν σύμπραξίν του, καὶ καθόσον μόνον ἡ προσυπογραφή του πρὸς βεβαίωσιν τοῦ ἀκριβοῦς τῆς ἀντιγραφῆς τῶν πρακτικῶν ἀπαιτεῖται.

Ἀπόφ. πολιτ. Ἀρείου Πάγου 41 καὶ 137 τοῦ 1848.

§ 4. *Ὅταν εἰς δίκην τινὰ παρεστάθη ὁ δικαστικὸς γραμματεὺς μάρτυς, δύναται νὰ λάβῃ μέρος εἰς τὴν αὐτὴν δίκην ὡς γραμματεύς;* Ὄχι.

Διότι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ παριστᾷ τις δύο ἀντίθετα καὶ ἀσυμβίβαστα συγχρόνως πρόσωπα εἰς μίαν καὶ τὴν αὐτὴν δίκην, καὶ διότι κατὰ τὸν νόμον ἄμεμπτος μάρτυς ἀπαιτεῖται χωριστὰ ἐξ οὗ

ἕπεται ὅτι δὲν δύναται ὁ μάρτυς νὰ λάβῃ γνῶσιν τῶν λοιπῶν κατὰ τὴν αὐτὴν δίκην μαρτύρων. — Οἱ λόγοι οὗτοι δὲν προβάλλονται ὑπὸ τὸ ἄρθ. 52 τῆς ποινικῆς δικονομίας, ἐναντίως δημοσίας τάξεως καὶ προνοοῦνται ἀπὸ τὸ ἄρθρ. 30 § 4 τῆς πολιτ. δικονομίας.

Ἀπόφ. 102 τοῦ 1839 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν (Νομικ. σελ. 3683).

§ 5. Οἱ γραμματεῖς δύνανται νὰ δώσωσιν ἀντίγραφα τῶν παρ' αὐτοῖς κατατεθειμένων ἐγγράφων. Ἀπόφ. Ἀρ. Π. 14 τοῦ 1842 [1].

§ 6. Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 6 ἀποφάσεώς του τοῦ 1849 ὁ Ἄρειος Πάγος ἀπεφήνατο ὅτι ἡ καταβολὴ τοῦ τιμήματος τῆς ἀγορᾶς δύναται νὰ γίνῃ καὶ παρὰ εἰρηνοδίκῃ [2]. — Ὅρα καὶ τὴν πολιτ. ἀπόφ. τοῦ Ἀρείου Πάγου 6 τοῦ 1849.

Β) Ποινικὴ δικαιοσύνη.

§ 7. Ὁ ὑπογραμματεὺς ἀναπληροῖ αὐτεπαγγέλτως τὸν γραμματέα, χωρὶς ν' ἀναφέρεται τὸ κώλυμα τοῦ γραμματέως, καθὼς καὶ ὁ ἀντεισαγγελεὺς τὸν εἰσαγγελέα, διότι διορίζονται ὄχι μόνον διὰ νὰ εὐκολύνωσι τοὺς ἀνωτέρους των, ἀλλὰ καὶ διὰ νὰ εὐκολύνωσι τὴν πρόοδον τῶν ὑποθέσεων καὶ νὰ ἐκπληρῶσιν ὅλας τὰς εἰς αὐτοὺς καὶ ἄνευ τινὸς κωλύματος ἀνατεθειμένας παρὰ τῶν ἀνωτέρων των ὑποθέσεις. Ἀπόφ. ποιν. Ἀρείου Πάγου 136 τοῦ 1846.

§ 8. Ὁ ὑπογραμματεὺς δύναται ν' ἀναπληρώσῃ ἐν τῷ μέσῳ τῆς συνεδριάσεως τὸν γραμματέα ἐν ἀνυπερβλήτῳ περιστάσει (φυσικῇ ἀδιαθεσίᾳ), χωρὶς νὰ ἐπαναληφθῇ ἐξ ἀρχῆς ἡ δίκη, καθότι ὑποτίθεται ὅτι ὁ πρῶτος γραμματεὺς ἔχει σημειωμένα τὰ μέχρι τῆς στιγμῆς τῆς ἀποχωρήσεώς του συμβάντα, ὁ δὲ διαδεχθεὶς αὐτὸν ἐξακολουθεῖ μόνον ἀπὸ τῆς στιγμῆς ταύτης τὰ λοιπά. Ἀπόφ. ποιν. Ἀρείου Πάγου 69 τῆς 13 μαρτίου 1846.

§ 9. Ὁ ἀνακριτής, ἐν ἐλλείψει δικαστικοῦ γραμματέως, ἔχει τὸ δικαίωμα καὶ εἶναι μάλιστα ὑπόχρεως νὰ συντάττῃ καὶ μόνος του τὴν ἔκθεσιν· ἡ δὲ συμπερίληψις δικαστικοῦ γραφέως δὲν φέρει ἀκυρότητα· ὁ νόμος δὲν διατάττει τὴν καθ' ἕκαστον φύλλον ὑπογραφὴν τῶν ἐκθέσεων. Ἀπόφ. ποιν. Ἀρείου Πάγου ρμχ' τῆς 24 ἰουλίου 1837.

---

(1) Ὅρα τὴν λέξιν Ἀπόγραφα.

(2) Ὅρα τὴν λέξιν [illegible] Ἀγοράς.

§ 10. Όταν ἡ ἀπόφασις ἀνεγνώσθη παρὰ τοῦ γραμματέως, ἀλλὰ κατὰ ῥητὴν διάταξιν τοῦ πταισματοδίκου καὶ παρόντος αὐτοῦ, ἡ ἀπαγγελία τῆς ἀποφάσεως θεωρεῖται ὡς γενομένη ἀπ' αὐτὸν τὸν πταισματοδίκην. Ἀπόφ. 68 τοῦ 1841 τοῦ Ἀρ. Π.

§ 11. Ὁ γραμματεὺς τοῦ εἰρηνοδίκου συμβολαιογραφοῦντος δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς δημόσιος ὑπάλληλος, ὅταν ἐργάζεται εἰς συμβολαιογραφικὰς πράξεις, τὸ δὲ 487 ἄρθρ. τοῦ ποιν. νόμου ἀπαιτεῖ ὥστε ά) ὁ παραβάτης νὰ ἦναι δημόσιος ὑπάλληλος καὶ β') ἡ παράβασις ν' ἀφορᾷ τὰ καθήκοντά του [1]. Ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Π. 122 τοῦ 1846.

§ 12. Περὶ τῶν αἰτήσεων ἀναιρέσεως ὅρα τὴν λέξιν ά) *Ἀναίρεσις* § 182 ἕως 187.—β) *Βούλευμα* § 68 ἐπ.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΩΝ λαμβάνοντες δικόγρ. (2).

ὅρα τὰς λέξεις ά) *Δικηγόρος*.— β) *Ἀντίκλητος*.

Περίληψις.

§ 1. Ὅταν δὲν διωρίσθη ἀντίκλητος, αἱ ἐπιδόσεις γίνονται εἰς τὸν γραμματέα.

§ 2. Πότε δὲ ἐπιδίδονται αὐτοῖς καὶ αἱ ἀποφάσεις;

---

(1) Ὅρα τὰς λέξεις ά) Ἀνάκρισις διοικητική.—β) Διοικητ. ὑπάλληλοι —γ) Δημαρχιακὸς γραμματεύς.—Ὑπηρεσία.

(2) Προκειμένου λόγου περὶ ἀντικλήτων, θεωροῦμεν καλὸν νὰ σημειώσωμεν ἐνταῦθα περίληψιν τῶν ἑπομένων ἀποφάσεων, ἀφορωσῶν τοὺς ἀντικλήτους.

ά) Ὑπαρχόντων δύο πληρεξουσίων, ἡ ἐπίδοσις τῶν δικογράφων δύναται νὰ γένη εἰς ἑκάτερον; Ναὶ κατὰ τὴν 79 τοῦ 1841 ἀποφ. τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν, ἣν βλ. ἐν τῇ λέξει ἀντίκλητος § 64.

β') Ἀφοῦ ἅπαξ ὁ διάδικος διορίσῃ ἀντίκλητον, εἰς αὐτὸν γίνονται αἱ ἐπιδόσεις, χωρὶς νὰ ἐξετάζεται ἂν οὗτος ἐδέχθη τὴν ἐντολὴν ταύτην. Ἀπόφ. 28 τοῦ 1844 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν, ἣν βλ. ἐν τῇ λέξει ἀντίκλητος § 65.

γ') Ἀφ' ἑτέρου ὅμως ὡς πρὸς τὸν ἀντίδικον τοῦ διορίσαντος τὸν ἀντίκλητον θεωρεῖται ὡς μὴ γενόμενος ὁ διορισμὸς ἀντικλήτου, ἂν δὲν τῷ ἐκοινοποιήθη κατὰ τὸν ὑπὸ τοῦ νόμου ὁριζόμενον τρόπον. (ὅρα τὴν νομολ. εἰς τὴν λέξιν ἀντίκλητος § 11).

δ') Εἰς τὸν κατὰ τὴν πρωτόδικον δίκην διορισθέντα ἀντίκλητον δύναται νὰ ἐπιδοθῇ ἡ πρωτόδικος ἀπόφασις; Ναὶ κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 346 τοῦ 1840 ἀπόφ. τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἣν βλ. ἐν τῇ λέξει ἀντίκλητος § 67, καὶ 42.

έ) Τῶν ὁριστικῶν ἀποφ. ἡ ἐπίδοσις εἰς τὸν ἀντίκλητον ἐπιφέρει ὡς

§ 3. Διορισμὸς ἀντικλήτου μετὰ τὴν ἔφεσιν.
§ 4. Ὡσαύτως.
§ 5. Αἱ διατάττουσαι ἀποδείξεις ἀποφάσεις;—Διαμένοντες ἐν ἀλλοδαπῇ.

§ 1 Εἰς τὰς ἐμπορικὰς ἢ ἄλλας συνοπτικὰς ὑποθέσεις, εἰς κλήσεις βραχυπροθέσμους καὶ ἄλλας δίκας, κατὰ τὰς ὁποίας δὲν συγχωρεῖται προδικασία, ἐὰν ὁ μὴ κατοικῶν εἰς τὴν καθέδραν τοῦ δικαστηρίου δὲν διώρισε ἀντίκλητον, αἱ ἐπιδόσεις γίνονται εἰς τὸν γραμματέα τοῦ δικαστηρίου· ἐπιδίδονται εἰς αὐτὸν καὶ αὐταὶ αἱ ἀποφάσεις.

'Απόφ. 2826 τὴν ὁποίαν ὅρα εἰς τὴν λέξιν ἀντίκλητος σελ. 335.

§ 2. Ἡ εἰς τὸν γραμματέα ἐπίδοσις τῶν δικογράφων λαμβάνει τότε μόνον χώραν, ὅταν ὁ ἐναγόμενος, ἐμφανισθεὶς κατὰ τὴν πρώτην δικάσιμον, δὲν διώρισεν ἀντίκλητον, ἡ δὲ ἀπόφασις δὲν ἐξεδόθη ἀμέσως, ἢ ἐμφανισθεὶς ἐπρότεινεν ἐνστάσεις τινάς· ἄλλως ἐφαρμόζεται τὸ ἄρθρ. 596 § 2 τῆς πολιτ. δικονομίας.

'Απόφ. 2826. ἣν ὅρα ἐν Εὑρετ. λέξει ἀντίκλητος σελ. 335.

ἀποτέλεσμα τὴν ἔναρξιν τῆς πρὸς ἔφεσιν προθεσμίας; ὅρα τὴν περὶ τούτου διφορουμένην νομολ. ἐν τῇ λέξ. ἀντίκλητος § 71, 72, 78 καὶ ἔφεσις

ς΄) Ὁ πληρεξούσιος ταυτίζεται μὲ τὸν ἀντίκλητον; βλ. τὴν λέξ. ἀντίκλητος § 73.

ζ΄) Ὁ κατὰ τὴν πρωτόδικον δίκην πληρεξούσιος δὲν ἔχει δικαίωμα νὰ δέχεται ἐφέσεις· ὅρα τὴν νομολ. εἰς τὴν λέξιν ἀντίκλητος § 78 καὶ 79.

η΄) Οἱ ἐπίτροποι καὶ διαχειρισταὶ ἀλλοτρίων ὑποθέσεων ἔχουν τὸ δικαίωμα νὰ δέχωνται δικόγραφα; ὅρα τὴν περὶ τούτου νομολογ. εἰς τὴν λέξ. ἀντίκλητος § 83 καὶ 62.

θ΄) Κοινοποίησις ἀφορῶσα ἀλλοδαπόν τινα θεωρεῖται ἔγκυρος, ὅταν γίνῃ ἐν τῇ κατοικίᾳ τοῦ εἰδικοῦ ἐντολοδόχου του, ἰδίως ὅταν πράκηται περὶ ἐμπορικῆς ὑποθέσεως; ὅρα τὴν περὶ τούτου νομολ. ἐν τῇ λέξει ἀντίκλητος § 84.

ι΄) Ὁ πληρεξούσιος τῶν παρεμβάντων ἔχει δικαίωμα νὰ προκαλέσῃ τὴν ἔκδοσιν ἀντικλητηρίου διὰ τοὺς ἐντολεῖς του; Ναί.

'Απόλ. 5386 τῆς 9 φεβρ. 1849 αὼν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

ια΄) Τὸ ἀντικλητήριον χρησιμεύει μόνον εἰς τὸν δικηγόρον διὰ νὰ παριστάνῃ τὸν διάδικον ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ. 'Απ. Αρ. Π. 100 τοῦ 1848.

ιβ) Ἡ αἴτησις ἀναιρέσεως τοῦ πένητος ὑπογραφεῖσα ἀπὸ τὸν ἀντίκλητον δικηγόρον, διορισθέντα παρὰ τοῦ εἰσαγγελέως κατ' αἴτησιν τοῦ διαδίκου, εἶναι ἔγκυρος, καίτοι μὴ ὑπαρχούσης εἰδικῆς πληρεξουσιότητος (αὐτ.)

ιγ) Τὸ παρὰ τοῦ εἰρηνοδίκου χορηγούμενον ἀντικλητήριον δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ ὑπογράφεται παρὰ τοῦ γραμματέως, ἡ δ' ἔλλειψις τοῦ ἀριθ. καὶ τῆς σφραγίδος δὲν εἶναι οὐσιώδης. 'Απόφ. 'Αρ. Π. 112 τοῦ 1848.

§ 3. Διὰ τὴν κατ' ἔφεσιν δίκην δὲν εἶναί τις ὑπόχρεως νὰ διορίσῃ νέον ἀντίκλητον κατὰ τὰ ἄρθρ. 148 καὶ 149 τῆς πολ. δικονομίας πρὶν ἔτι ὁ ἀντίδικός του τῷ ἐπιδόσῃ τὴν ἔφεσιν· μάλιστα δὲ καὶ μετὰ τὴν ἐπίδοσιν ταύτης, ὁ διάδικος δὲν ὀφείλει νὰ διορίσῃ ἀντίκλητον εἰμὴ μόνον ἐπὶ ἀκροατηρίου· ὅθεν ἐπίδοσις γενομένη εἰς τὸν γραμμ. τοῦ πρωτοδικείου δὲν δύναται νὰ ἔχῃ ἀποτελέσματα (592 πολιτ. δικον.)

Ἀπόφ. 5402 τῆς 17 φεβρ. 1849 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν φέρουσα :

Ἐπειδὴ, κατὰ τὰ συνδυασθέντα ἄρθρ. 774 καὶ 592 τῆς πολιτ. δικονομίας, διὰ νὰ δικασθῇ ἐρήμην ὁ ἐφεσίβλητος, ἀπαιτεῖται προηγουμένως νὰ ἐξετασθῇ ἐὰν ἡ ἔφεσις ἐπεδόθη πρὸς αὐτὸν προσηκόντως·

Ἐπειδὴ ἐπὶ τοῦ προκειμένου κατὰ τὰ δύο ἐν τῇ δικογραφίᾳ ἐπιδοτήρια τῆς ἐφέσεως βεβαιοῦται, ὅτι ἡ προκειμένη ἔφεσις ἐπεδόθη τὴν 22 ἰουλίου εἰς τὸν παρὰ τοῖς ἐνταῦθα πρωτοδίκαις καὶ καὶ εἰς τὸν παρὰ τοῖς ἐφέταις γραμματέα.

Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ ἄρθ. 150 τῆς πολιτ. δικονομίας, τότε μόνον ἡ πρὸς τὸν γραμματέα τοῦ δικαστηρίου ἐπίδοσις θεωρεῖται ὡς νόμιμος ἐπίδοσις, ὑποχρεωτικὴ διὰ τὸν ἀντίδικον, ὅταν οὗτος ὤφειλε νὰ διορίσῃ ἀντίκλητον καὶ παρέλειψε τὸν διορισμὸν τοιοῦτου·

Ἐπειδὴ ἀδιάφορον εἶναι ἐὰν ὁ Δ διώρισεν ἢ μὴ ἀντίκλητον του παρὰ τῷ ἐνταῦθα ἐμποροδικείῳ κατὰ τὴν πρωτόδικον δίκην, διότι κἂν εἶχε τοιοῦτον διωρισμένον, ἡ πληρεξουσιότης αὐτοῦ ἔπαυσε ἅμα παυσάσης τῆς πρωτοδίκου δίκης δυνάμει τῶν διατ. τῶν ἄρθρ. 153 καὶ 102 § 2 τῆς πολιτ. δικονομίας· ὅθεν οὗτος δὲν ἠδύνατο νὰ χρησιμεύσῃ πρὸς παραλαβὴν τῆς ἐφέσεως τοῦ ἀντιδίκου.

Ἐπειδὴ διὰ τὴν κατ' ἔφεσιν δίκην ὁ Δ δὲν ἦτον ὑπόχρεως νὰ διορίσῃ ἀντίκλητον παρὰ τῷ ἐφετείῳ κατὰ τοὺς ὁρισμοὺς τῶν ἄρθρ 148 καὶ 149 πρὶν ἔτι ὁ ἀντίδικός του τῷ ἐπιδώσῃ τὴν ἔφεσίν του καὶ μετ' αὐτὴν μετεβιβάσῃ τὴν ὑπόθεσιν εἰς τὸ ἀνώτερον δικαστήριον, ἀλλὰ μάλιστα, καὶ ἐπὶ ὑποθέσει νομίμως ἐπιδοθείσης αὐτῷ ἐφέσεως, ἐδικαιοῦτο νὰ διορίσῃ τὸν ἀντίκλητον του μόνον ἐπὶ ἀκροατηρίου τῶν ἐφετῶν.

Ἐπειδὴ διὰ ταῦτα ἡ ἐπίδοσις τῆς προκειμένης ἐφέσεως γενομένη πρὸς τοὺς εἰρημένους γραμματεῖς ἐνῷ ὁ Δ δὲν εἶχεν παραλείψει τὸν διορισμὸν ἀντικλήτου θεωρεῖται ὡς μὴ οὖσα διὰ τὸν Δ. — ἀπόφ. 5402 τοῦ 1849 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφετῶν.

§ 4. Ὅταν τις ἐξεκάλεσε, διὰ δικηγόρου τινὸς, ἀπόφασίν τινα

καὶ [illegible] κατὰ τὰ ἄρθρα 770, 516 καὶ 148 τῆς πολιτ. δικονομίας, ἡ ἐπίδοσις τῆς πράξεως, διότι [illegible] ὡς καταργοῦσα ἡ δίκη, ἐπιδίδεται καλῶς εἰς γραμματέα τῶν ἐφετῶν; Ναί. Ἀπόφ. 3301 τῆς 6 ἀπριλ. 1845 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

§ 5. Ὁ Α εἰσήγαγε τὸν Β ζητῶν τὸ διαζύγιόν του, ἡ δὲ ἀγωγὴ εὑρισκομένης τῆς ἐναγομένης ἐκτὸς τοῦ κράτους, ἐπεδόθη εἰς τὸν εἰσαγγελέα. Μετὰ τὴν ἀγωγὴν ἐξεδόθη ἀπόφ. τῶν πρωτοδικῶν διατάττουσα ἀποδείξεις· ἡ δὲ περὶ τούτου ἀπόφασις ἐπεδόθη εἰς τὸν γραμματέα τῶν πρωτοδικῶν. Ζητεῖται ἂν ἡ ἐπίδοσις αὕτη ἦναι νόμιμος. Τὸ δικαστήριον τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν ἀπεφήνατο ἄλλοτε, ὅτι τὸ εἶδος αὐτὸ τῆς ἐπιδόσεως ἀντιβαίνει εἰς τὸ ἄρθρον 596 § 2 τῆς πολιτ. δικονομίας, διορθωθὲν διὰ τοῦ ἀπὸ 18 μαΐου 1836 διατάγματος (ὅρα τὴν ἀπόφ. εἰς τὴν σελ. 336 τῆς λέξεως ἀντιμωλία) [illegible] νεωτέρας ὅμως ἀποφάσεως ἀπεφήνατο ὅτι τὸ εἶδος αὐτὸ τῆς ἐπιδόσεως εἶναι νόμιμον, ὁ δὲ Ἄρειος Πάγος ἐξεφράσθη οὕτω διὰ τῆς ἀποφάσεως 29 τοῦ 1849.

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ τὸ 816 ἄρθ. τῆς πολ. δικ. διαλαμβάνον περὶ τῆς προθεσμίας τῆς ἀναιρέσεως αἰτήσεως παραπέμπει οὐ μόνον εἰς τὸ 541, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰ ἄρθρ. 752 μέχρις 757 τῆς αὐτῆς, τὸ δὲ μεταξὺ τούτων ἄρθρον 751 διαλαμβάνει ὅτι, ἐὰν ὁ ἐκκαλῶν διάδικος ἢ ὁ νόμιμος αὐτοῦ ἀντιπρόσωπος, εἴτε Ἕλλην, εἴτε ξένος, διατρίβῃ ἐν ἀλλοδαπῇ, προστίθεται εἰς τὴν 30ήμερον προθεσμίαν, καὶ ἡ ἐν τῷ διαληφθέντι 541 ἄρθρῳ διαλαμβανομένη προθεσμία, τουτέστι διὰ μὲν τὸν ἐν τῇ Εὐρώπῃ ἢ ἐν τῇ Τουρκίᾳ ἢ ἐν Αἰγύπτῳ διατρίβοντα προστίθενται τρεῖς μῆνες, διὰ δὲ τὸν εἰς ἄλλα μέρη τοῦ κόσμου ἢ ἐπικρατείας ἓξ μῆνες κατὰ τὰς διαληφθείσας περιπτώσεις, οὕτω καὶ εἰς τὴν προθεσμίαν τῆς περὶ ἀναιρέσεως αἰτήσεως πρέπει νὰ προστίθενται, καθότι ὁ νομοθέτης θέλων νὰ ἀφήσῃ πλήρη τὴν τριακονθήμερον διὰ τὴν ἀναίρεσιν προθεσμίαν, παρέπεμψε ῥητῶς εἰς τὰς περὶ τῆς προθεσμίας τῆς ἐφέσεως διατάξεις, αἵτινες διέλαβον περὶ τῶν ἐν ἀλλοδαπῇ διατριβόντων· ὅθεν ἐπιδοθείσης τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως εἰς τὸν παρὰ τῷ ἐνταῦθα ἐφετείῳ εἰσαγγελέα τὴν 12 ὀκτωβρίου 1848, ὡς ἀποδεικνύεται ἐκ τοῦ ἀποδεικτικοῦ τοῦ παρὰ τῷ ἐνταῦθα πρωτοδικείῳ κλητῆρος Γ Π, διὰ νὰ σταλῇ εἰς τὴν ἤδη ἀναιρεσείουσαν ὁμολογουμένως κάτοικον Κερκύρας, ἕπεται ὅτι ἡ προκειμένη περὶ ἀναιρέσεως αἴτησις κοινοποιηθεῖσα κατὰ τὸν νόμον τὴν 21 καὶ 26 ἰανουαρίου

1849 κατὰ τὰ δύω ἀποδεικτικὰ τοῦ παρὰ τῷ αὐτῷ πρωτοδικείῳ κλητῆρος Β Μ, τὰ ὁποῖα δὲν προσεβλήθησαν ὡς ἄκυρα, εἶναι ἐμπρόθεσμος, διότι ἐγένετο πρὸ τῆς παρελεύσεως τῶν τεσσάρων μηνῶν.

Ἐπὶ τῆς περὶ ἀναιρέσεως αἰτήσεως.

Ἐπὶ τοῦ 1.— Ἐπειδὴ τ' ἄρθρα 686, 683 καὶ 677 τῆς πολιτ. δικονομίας, τὰ ὁποῖα ἀπαιτοῦν νὰ τοιχοκολλᾶται περίληψις τῆς ἀναφορᾶς τοῦ αἰτοῦντος τὴν διάζευξιν ἐντὸς τῷ συμβολαιογραφείῳ καὶ ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ τοῦ εἰρηνοδικείου τοῦ δικαστηρίου τῶν πρωτοδικῶν καὶ ἐμποροδικῶν (ὅπου ὑπάρχει τοιοῦτον) δὲν διατάσσουν ἡ τοιχοκόλλησις αὕτη νὰ γίνεται ὑπὸ κλητῆρος· ἐξ ἐναντίας ἐκ τῶν ἄρθρων 126 παραγρ. 5 καὶ 202 τοῦ ὀργανισμοῦ τῶν δικαστηρίων γίνεται φανερὸν ὅτι εἰς μὲν τὸ δικαστήριον ὁ γραμματεὺς, εἰς δὲ τὸ συμβολαιογραφεῖον ὁ συμβολαιογράφος ἐνεργοῦν τὴν τοιχοκόλλησιν αὐτήν· ἄρα ἐπὶ τοῦ προκειμένου ὀρθῶς εἰς τὸ πρωτοδικεῖον ἡ τοιχοκόλλησις ἐγένετο ὑπὸ τοῦ γραμματέως, εἰς δὲ τὸ συμβολαιογραφεῖον καὶ τὸ εἰρηνοδικεῖον ἂν καὶ ἡ τοιχοκόλλησις ἐγένετο ὑπὸ κλητῆρος, βεβαιωθεῖσα ὅμως αὐθημερὸν ὑπό τε τοῦ συμβολαιογράφου καὶ τῶν γραμματέων τῶν εἰρηνοδικείων εἰς τὰ περὶ τῆς τοιχοκολλήσεως ταύτης ἀποδεικτικὰ τοῦ κλητῆρος δι' ἰδιαιτέρας πράξεως αὐτῶν, εἶναι ἔγκυρος, διότι θεωρεῖται ὡς παρ' αὐτῶν τούτων ἐνεργηθεῖσα.

Ἐπὶ τοῦ 2 λόγου.— Ἐπειδὴ, κατὰ τὰ ἄρθρ. 148 καὶ 150 τῆς πολιτ. δικονομίας, ἐπὶ συνοπτικῶν ὑποθέσεων, γενομένης τῆς πρώτης ἐπιδόσεως εἰς τὸ διάδικον, καὶ μὴ διορίσαντος τούτου ἀντίκλητον εἰς τὴν καθέδραν τοῦ δικαστηρίου, ὅλαι αἱ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς διαδικασίας κοινοποιήσεις καὶ ἐπιδόσεις γίνονται εἰς τὸν γραμματέα τοῦ δικαστηρίου, παρ' ᾧ καὶ κατατίθενται· ἄρα συνοπτικῆς οὔσης τῆς προκειμένης περὶ διαζεύξεως ὑποθέσεως, κατὰ τὰ συνδυασμένα ἄρθρ. 606, 685 ἐδάφ. τελευταῖον καὶ 679, ἐδάφ. πρῶτον τῆς διαληφθείσης δικονομίας, καὶ μὴ διορισάσης τῆς ἐναγομένης ἀντίκλητον εἰς τὴν καθέδραν τοῦ ἐνταῦθα πρωτοδικείου μετὰ τὴν πρώτην ἐπίδοσιν, ὀρθῶς καὶ συμφώνως μὲ τὸ μνησθὲν ἄρθρ. 150 τῆς πολιτ. δικονομίας ἐπεδόθη εἰς τὸν παρὰ τῷ αὐτῷ πρωτοδικείῳ γραμματέα ἡ περὶ ἀποδείξεως παρεμπίπτουσα ἀπόφασις.

Ἐπὶ τοῦ 3 λόγου.— Ἐπειδὴ ἐκ μὲν τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως τοῦ ἐφετείου ἀποδεικνύεται ὅτι ἡ νῦν ἀναιρεσείουσα ἐζήτησε νὰ διαταχθῇ ἡ μετάφρασις τῶν παρ' αὐτῆς προσαχθεισῶν ἐπιστολῶν τοῦ ἀντιδίκου της διὰ ν' ἀποδείξῃ ὅτι δὲν εἶναι ἀληθὴς ὁ λόγος τούτου, ὅτι ἀνεχώρησεν ἐκ τῆς συζυγικῆς οἰκίας καὶ περιε-

πλάνᾶτο εἰς ξένην γῆν μετὰ ξένων, ἐκ δὲ τῶν προτάσεων τῆς ἰδίας ἐνώπιον τοῦ ἐφετείου δὲν ἀποδεικνύεται ὅτι τὴν μετάφρασιν τῶν εἰρημένων ἐπιστολῶν ἐζήτησε πρὸς ἄλλο τέλος, μάλιστα δὲ καὶ ἐξ αὐτῶν τῶν προτάσεων ἀποδεικνύεται ὅτι ἐζήτησε νὰ μεταφρασθοῦν αἱ διαληφθεῖσαι ἐπιστολαὶ διὰ τὴν ὡς εἴρηται ἀπόδειξιν, ὅ.ότι, ὡς ἀναφέρει εἰς τὰς προτάσεις της, ἐκ τῶν ἐπιστολῶν αὐτῶν ἀποδεικνύεται ὅτι συναινέσει τοῦ ἀντιδίκου της μετέβη εἰς τὴν Κέρκυραν πλησίον τῆς μητρός, ἀλλὰ τὸ ἐφετεῖον, μὴ λαβὸν ὑπ' ὄψιν τὸν περὶ τῆς ἀναχωρήσεως ἐκ τῆς συζυγικῆς οἰκίας λόγον τοῦ ἐνάγοντος καὶ στηρίζον τὴν ἀπόφασίν του εἰς τὸν μόνον λόγον τῆς διὰ μοιχείας παραβιάσεως τῆς περὶ τὸν γάμον πίστεως, οὔτε τὸ δικαίωμα τῆς ὑπερασπίσεως περιώρισε μὴ διατάξαν τὴν μετάφρασιν τῶν εἰρημένων ἐπιστολῶν ὡς μὴ ἐπικαλεσθεισῶν πρὸς ἀπόκρουσιν τοῦ παραδεχθέντος λόγου, οὔτε νόμον τινὰ παρεβίασε, διότι ὁ παραδεχθεὶς ὡς ἀποδεδειγμένος λόγος ἤρκει διὰ νὰ στηρίξῃ τὸ διατακτικὸν τῆς ἀποφάσεως τοῦ ἐφετείου. »

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ ΕΜΠΟΡΩΝ.

§ 1. Ὁ μισθὸς τῶν γραμματέων τῶν ἐμπόρων εἶναι προνομιαῖος, ὡς καὶ ὁ τῶν ὑπηρετῶν αὐτῶν, καὶ δὲν ἐξαιροῦνται ὡς μάρτυρες ἐξεταζόμενοι εἰς τὰς δίκας τῶν πτωχευσάντων ἐμπόρων, παρ' οἷς ὑπηρετοῦν [1]. Ἀπόφ. πολιτ. Ἀρείου Πάγου 20 τοῦ 1844.

§ 2. Αἱ πράξεις τῶν ἐμπορικῶν ὑπαλλήλων ποῖον χαρακτῆρα φέρουσιν; ὅρα τὰ ἐκτεθέντα εἰς τὸν § 74 τῆς λέξεως *Ἁρμοδιότης ἐμπορική*.

§ 3. Προκειμένου λόγου περὶ μισθῶν ὑπηρετικῶν ἢ πρακτορικῶν ἀνθρώπων ἐργαζομένων παρ' ἐμπόροις, εἰς ποῖον δικαστήριον ὑπάγεται ἡ διαφορά; ὅρα τὸν § 44 τῆς λέξεως ἁρμοδιότης ἐμπορική.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ ΔΗΜΑΡΧΩΝ.

Οἱ γραμματεῖς τῶν δημάρχων δὲν εἶναι δημόσιοι ὑπάλληλοι, καὶ ἑπομένως αἱ περὶ ὑπεξαιρέσεως ποιναὶ τῶν ἄρθρ. 394 καὶ 395 τοῦ

(1) Εἰς τὸν § 44 τῆς λέξεως Ἁρμοδ. Ἐμπορικὴ ἐσημειώθη ἀπόφασίς τις τῶν ἐν Ἀθήναις πρωτ. καθ' ἣν ὁ γραμματεὺς τοῦ ἐμπόρου δὲν περιλαμβάνεται εἰς τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 940 § 4 τῆς πολιτ. δικ.

ποιν. νόμου ἀφορώντων μόνον τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους, δὲν ἐφαρμόζονται εἰς τοὺς γραμματεῖς αὐτούς.

Ἀπόφ. ποιν. Ἀρείου Πάγου 44 τῆς 26 μαρτίου 1845—Πρβ. τὰ ἐκτεθέντα ἐν τῇ λέξει Ἀνάκρισις διοικητική, ἰδίως δὲ τὸν § 2 αὐτοῦ.

ΓΡΑΜΜΑΤΙΑ (1).

Ὅρα τὰς λέξ. α') *Συναλλαγματική.*—β') *Διαιτησία.*—γ') *Χρέος.*—δ') *Ἁρμοδ. ἐμπορική* σελ. 96—99, 182.—ε') *Διαμαρτυρία.*—ς') *ὀπισθογράφησις.*—ζ') *Ἀνανέωσις* § 10.

Πίναξ Ἀλφαβητικός.

Περίληψις.

Α') Ἐν γένει.

§ 1. Ἐπὶ γραμματίων ἐφαρμόζεται ὁ Ἀναστασιανὸς νόμος;
§ 2. Ἐπὶ γραμματίων ἐφαρμόζεται ἡ ἀρχή dies inrerpellat pro homine;
§ 3. Παραχώρησις δικαιωμάτων.
§ 4. Ὁ κατ' ἐντολὴν πληρώσας δύναται ν' ἀπαιτήσῃ τὴν ἀπόδοσιν;
§ 5. Αἰτία μὴ ἐκπεφρασμένη.
§ 6. Ὁ ἀποδεχθεὶς συναλλαγματικὴν ὀφείλει νὰ πληρώσῃ.
§ 7. Ἐπιστροφὴ λογαριασμός· ἐπισυναλλαγματική.
§ 7. δίς. Ἀπώλεια συναλλαγματικῆς.—Ἀπόδειξις αὐτῆς.

(1) Τὸ ἄρθρον ταῦτα εἶναι ἀσαφές· θέλει δὲ συμπληρωθῆ ἐν τῇ λέξει Συναλλαγματικά.

Β) Ἔγγραφα φέροντα χαρακτῆρα γραμμ. εἰς διαταγήν.

§ 8. Γραμμάτια ἐκδιδόμενα εἰς ὄφελος, καὶ οὐχὶ εἰς διαταγὴν τοῦ κομιστοῦ, δὲν φέρουσι χαρακτῆρα συναλλαγματικῆς ἢ γραμματίου.

§ 9. Συμβόλαιον περιέχον τὴν λέξιν εἰς διαταγὴν θεωρεῖται ὡς γραμμάτιον εἰς διαταγήν.

§ 10. Ὁμόλογον πληρωτέον εἰς τὸν κομιστὴν δὲν φέρει χαρακτῆρα γραμματίου εἰς διαταγήν.

§ 11. Θεωρεῖται ὡς γραμμάτιον τὸ ἐκδιδόμενον καὶ πληρωτέον εἰς τὴν αὐτὴν πόλιν.

Γ) Ἁρμοδιότης.

§ 12. Γραμμάτια ὑπογεγραμμένα παρ' ἐμπόρων θεωροῦνται ὡς ἀφορῶντα τὸ ἐμπόριον.

§ 13. Γραμμάτια φέροντα ὑπογραφὰς ἐμπόρων καὶ μὴ ἐμπόρων.

§ 14. Ὡσαύτως.

§ 15. Διαφοραὶ μεταξὺ ἐμπόρων ὑπάγονται εἰς τὸ ἐμποροδικεῖον;

§ 16. Συναλλαγματικαὶ πληρωθεῖσαι δυνάμει ἐπιστολῆς.

§ 17 Πληρωμαὶ γεννησόμεναι ἐν τῇ αὐτῇ τῆς ἐκδόσεως πόλει.

§ 18. Ἀγωγαὶ ἀφορῶσαι ἁπλᾶ ὁμόλογα.

§ 19. Ἀναγωγαὶ προτεινόμεναι εἰς ἐμπορικὰς ὑποθέσεις.

Δ) Ὀπισθογράφησις.

§ 20. Ἡ τακτικὴ ὀπισθογράφησις καθιστᾷ κύριον αὐτῆς τὸν κομιστήν. —Ἐνστάσεις κατ' αὐτοῦ.

§ 21 Ἡ ἄτακτος ὀπισθογράφησις ἰσχύει ὡς ἐντολή.

§ 22. Ὡσαύτως.

§ 23. Ὡσαύτως.

§ 24. Τὸ ἄτακτον τῆς ὀπισθογραφήσεως προτείνονται καὶ ἐξ ἐπαγγέλματος.

§ 25. Ὀπισθογράφησις μὴ διαλαμβάνουσα εἰς τί συνίσταται ἡ δοθεῖσα ἀξία.

§ 26. Ὀπισθογράφησις φέρουσα « διὰ τὴν τιμὴν ἐνεχύθημεν. »

§ 27. Ὁ κομιστὴς πότε θεωρεῖται κακῆς πίστεως;

§ 28. Ἡ ἄτακτος συναλλαγματικὴ παράγει ἀλληλέγγυον εὐθύνην;

§ 29. Ὁ ὀπισθογράφος ἐνέχεται, μὴ ἐπισυθέντος τοῦ διαμαρτυρικοῦ;

Ε) Ἐνστάσεις.

§ 31. Ὁ ἐκδότης γραμματίου δύναται νὰ προτείνῃ τὴν εἰκονικότητα αὐτοῦ;

§ 32. Ἡ ἔνστασις ὅτι οἱ ὑπογράψαντες τὸ γραμμάτιον δὲν εἶναι ἔμποροι προτείνεται ἐφεσίμως;

§ 33. Ποία ἡ ἔννοια τοῦ ἄρθρ. 729 τῆς πολιτ. δικονομίας;

του τούτου, καὶ νὰ κλήτευθῇ ἐνώπιον τοῦ εἰσηγητοῦ πρὸς συζήτησιν περὶ ἄλλου διορισθέντος πραγματογνώμονος, νὰ διορίσῃ τοιοῦτον; ὄχι, αἱ πράξεις εἶναι ἄκυροι, καὶ ἐὰν ὁ διάδικος εἰδοποιήθη μετὰ ταῦτα διὰ νὰ παρευρεθῇ εἰς τὰς ἐργασίας τοῦ ἐν ἀγνοίᾳ του διορισθέντος πραγματογνώμονος (ἄρθρα 129, 138, 261, 285, 280, 291, 297).

'Απόφ. 'Αρείου Πάγου 179 τῆς 29 σεπτεμβρ 1848.

§ 3. Τὸ δικαστήριον δύναται καὶ αὐτεπαγγέλτως νὰ διατάξῃ τὴν ἐπανάληψιν τῆς πραγματογνωμοσύνης, ὅταν ἦναι ἀτελὴς ἡ γνωμοδότησίς των· ὀφείλει ὅμως νὰ διορίσῃ τοὺς ἰδίους, ἂν δὲν τοῖς ἀποδίδεται δόλος τις ἡ πλαγία ἄλλη σκέψις. Ἀπόφ. 5250 τῆς 22 δεκεμβρ. 1848.

§ 4. Εἶναι ἄκυρος ἡ ἔκθεσις τῶν πραγματογνωμόνων, τὴν ὁποίαν εἷς ἐξ αὐτῶν δὲν ὑπέγραψε, καὶ ἡ ἄρνησις αὕτη βεβαιοῦται ἐν τῇ ἐκθέσει; ὄχι.

'Απόφ. 5290 τοῦ ἰανουαρίου 1849 τῶν ἐν 'Αθ. ἐφετῶν.

Ledr. expertise n. 367.

Bioche, exper § 82.

§ 5. Εἶναι ἔγκυρος ἡ γνωμοδότησις τῶν πραγματογνωμόνων, ὅταν εἷς ἐξ αὐτῶν δὲν τὴν ὑπογράψῃ ἀγνοῶν γράμματα; Ναὶ, ἂν βεβαιοῦται ἡ σύμπραξίς του. 'Απόφ. 359 τοῦ 1848 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν (Νομικ. σελ. 4895).

§ 5. Ὅταν οἱ πραγματογνώμονες διὰ τῆς γνωμοδοτήσεώς των δὲν ἐξαντλήσουν τὸ τεθὲν αὐτοῖς ζήτημα, τὸ δικ. τῶν πρωτοδικῶν ἔχει τὸ δικαίωμα καὶ αὐτεπαγγέλτως νὰ διατάξῃ νέαν γνωμοδότησιν πρὸς λύσιν τοῦ ζητήματος, θεωρουμένης ἀκύρου καὶ ἄνευ ἀποτελέσματος τῆς πρώτης. Ἀπόφ. 5250 τῆς 22 δεκεμβρ. 1848 τῶν ἐν 'Αθήναις ἐφετῶν.

§ 7. Ὁ εἰρηνοδίκης ὡς εἰσηγητὴς δύναται (294 τῆς πολ. δικ.) νὰ ἐνεργήσῃ τὴν ἀντικατάστασιν τῶν πραγματογνωμόνων, καὶ ἂν ὦσι πλείονες τοῦ ἑνὸς οἱ μὴ ἐμφανιζόμενοι.

'Απόφ. 5321 τοῦ 1849 τῶν ἐν 'Αθ. ἐφετῶν).— ὅρα καὶ τὴν ἀνωτ. (§ 1) ἀπόφ. τοῦ 'Αρείου Πάγου.

ΓΡΑΜΜΑΤΑ ὅρα α) Ἐπιστολαὶ β) Γραμμάτια § 16.

§ 1. 'Αντεπιστολαὶ ἀποδεικνύουν τι ὡς πρὸς τοὺς τρίτους; Δύνανται νὰ χρησιμεύσωσιν ὡς ἀρχὴ ἐγγράφου ἀποδείξεως; ὄχι.

Ἐπειδή, κατὰ τὸ 2 ἐδάφιον τοῦ 404 ἄρθρ. τῆς πολιτ. δικονομ. ἀντεπιστολαὶ ἢ ἄλλα ἔγγραφα δὲν ἀποδεικνύουν ὡς πρὸς τρίτους, οἵτινες δὲν ἦσαν συναλλαττόμενοι κατὰ τὸ μεταβληθὲν συμβόλαιον, ἀλλ' ὑποχρεοῦν τοὺς διαδίκους καὶ τοὺς ἀντιπροσώπους των. Ἑπομένως τὸ δικαστήριον (θεωρῆσαν ὅτι ἡ ἐνώπιον συμβολαιογράφου γενομένη ὁμολογία τοῦ Σ Κ εἶναι ἀντεπιστολή, καὶ ὅτι δὲν δύναται νὰ χρησιμεύσῃ οὔτε ὡς ἀρχὴ ἐγγράφου ἀποδείξεως ὡς πρὸς τρίτους, καὶ ὅτι ἡ διὰ μαρτύρων ἀπόδειξις τῆς εἰκονικότητος τοῦ συμβολαίου δὲν ἐπιτρέπεται εἰμὴ πρὸς ὄφελος τῶν τρίτων, οἵτινες δὲν ἦσαν συμβαλλόμενοι, ὄχι δὲ καὶ τῶν συμβαλλομένων κατὰ τρίτων) ἐδίκασε συμφώνως μὲ τὸν νόμον.

Ἀπόφ. πολιτ. Ἀρείου Πάγου 19 τοῦ 1843.— πρβ. καὶ τὰ ἐν τῇ λέξ. ἀρχὴ ἐγγράφου ἀποδείξεως.

§ 2. Ἀποτελοῦν ἀρχὴν ἐγγράφου ἀποδείξεως; ὅρα τὰ τμ. 24 καὶ 26 πανδ. *de pec. const.* ἑρμηνευόμενα ὑπὸ τοῦ *Merlin* (*quest v° conffession* § 2)· ὅρα καὶ τὴν λέξιν *ἐπιστολαί.*

§ 3. Ἀνοίγονται ὑπὸ τῶν ἀνακριτικῶν ὑπαλλήλων;

Κατὰ τὸν Ἰούλιον 1849 ὁ ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν ὑπουργὸς ὑπεστήριξεν εἰς τὴν βουλήν, ὅτι οὐδεὶς δύναται ν' ἀνοίξῃ ἐπιστολάς.

Ὅρα Chauv c. p. τ. 4 σελ. 235.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ.

ὅρα α) *Σύνθεσις.*— β) *ἐξαίρεσις.*— γ) *Ἔκθεσις.*— δ) *Προτίμησις.*— ε) *Γείτονες.*

Περίληψις.

Α) Πολιτικαὶ δίκαι.

§ 1. Παρουσία τοῦ γραμμ. εἰς τὴν συζήτησιν καὶ εἰς τὴν σύνταξιν τῆς ἀποφάσεως.
§ 2. Ἀπαιτεῖται ἡ μνεία τοῦ κωλύματος τῶν γραμμ;
§ 3. Εἰς τὴν διάσκεψιν λαμβάνει μέρος γραμμ. ἄλλος παρὰ τὸν συνεδριάσαντα εἰς τὸ ἀκροατήριον;
§ 4. Γραμμ. ὄντες μάρτυρες εἰς δίκην τινά, δὲν λαμβάνουν μέρος ὡς γραμματεῖς.
§ 5. Δίδουσιν ἀντίγραφα τῶν παρ' αὐτοῖς κατατεθειμένων ἐγγράφων.
§ 6. Κατάθεσις χρημάτων λόγῳ προτιμήσεως.

Β) Ποινικὴ δικαιοσύνη.

§ 7. Κώλυμα καὶ ἀναπλήρωσις τοῦ γραμμ.
§ 8. Ὡσαύτως ἐν τῷ μέσῳ τῆς συνεδριάσεως.
§ 9. Οἱ ἀναπληρωταὶ συμπεριλαμβάνουσι γραμματεῖς;
§ 10. Ἀνάγνωσις τῆς ἀποφάσεως ἐκ μέρους τοῦ γραμματέως.
§ 11. Οἱ παρὰ τοῖς πλημμελειοδικείοις ἐργαζόμενοι γραφεῖς εἶναι δημ. ὑπάλληλοι;
§ 12. Ἀναίρεσις.

Α) Πολιτικὴ δικαιοσύνη.

§ 1. Εἶναι ἄκυρος ἡ ἀπόφασις, ἐὰν δὲν περιέχῃ τὸ ὄνομα τοῦ γραμματέως, ἢ δὲν ἐξάγεται ἄλλως ἡ παρουσία του εἰς τὴν συζήτησιν τῆς ὑποθέσεως καὶ εἰς τὴν σύνταξιν τῆς ἀποφάσεως; Ναί.

Ἀπόφ. πολιτ. Ἀρείου Πάγου 88 τοῦ 1837.

Σημ. Ἐν τῇ λέξ. Σύνθεσις ὅρα ἐν ἐκτάσει τὰ περὶ τούτου.—πρβ. Βαρβίαν σελ. 70—πρβλ. καὶ τὸ ἑπόμ. ἄρθ. (§ 7 ἑπ.) περὶ τῶν ποιν. δικῶν.

§ 2. Ὁσάκις ὁ ἀντεισαγγελεὺς καὶ ὁ ὑπογραμματεὺς ἀναπληρώσωσι τὸν εἰσαγγελέα καὶ τὸν γραμματέα, ἀπαιτεῖται ἡ ἐν τῇ ἀποφάσει μνεία τοῦ κωλύματος τούτου;

Ὄχι, κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 354 ἀπόφ. πολ. τοῦ Ἀρ. Πάγου τοῦ 1840.—πρβ. τὸ ἑπόμ. περὶ τῶν ποιν. δικῶν ἄρθρον (§ 7 ἑπ.).

Στμ. Διαφέρουσα.—Τότε μόνον ἡ ἐκ μέρους τοῦ ὑπογραμματέως ἀναπλήρωσις τοῦ γραμμ. δὲν ἀποτελεῖ κακὴν σύνθεσιν, ὅταν ἐκ τῆς ἀποφάσεως βεβαιοῦται ὅτι ὁ γραμματεὺς ἐκωλύετο, ἡ δὲ ἔνστασις αὕτη εἶναι δημοσίας τάξεως· Ἀπόφ. 67 τοῦ 1840 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφετῶν (Θέμις τόμ. Α΄ 273).

§ 3. Δύναται νὰ λάβῃ μέρος εἰς τὴν διάσκεψιν ἄλλος γραμματεὺς παρὰ τὸν λαβόντα εἰς τὸ ἀκροατήριον, καθότι τὸ ἄρθρ. 736 τῆς πολιτ. δικ. ἀπαιτεῖ ἁπλῶς τὴν παρουσίαν γραμματέως εἰς τὴν συζήτησιν, οὐχὶ δὲ καὶ τὴν ἐμφάνισιν αὐτοῦ τοῦ ἰδίου ἐν τῷ συμβουλίῳ ἢ τὴν σύμπραξίν του, καὶ καθόσον μόνον ἡ προσυπογραφή του πρὸς βεβαίωσιν τοῦ ἀκριβοῦς τῆς ἀντιγραφῆς τῶν πρακτικῶν ἀπαιτεῖται.

Ἀπόφ. πολιτ. Ἀρείου Πάγου 41 καὶ 137 τοῦ 1848.

§ 4. *Ὅταν εἰς δίκην τινὰ παρεστάθη ὁ δικαστικὸς γραμμ. ὡς μάρτυς, δύναται νὰ λάβῃ μέρος εἰς τὴν αὐτὴν δίκην ὡς γραμματεύς;* Ὄχι.

Διότι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ παριστᾷ τις δύο ἀντίθετα καὶ ἀσυμβίβαστα συγχρόνως πρόσωπα εἰς μίαν καὶ τὴν αὐτὴν δίκην, καὶ διότι κατὰ τὸν νόμον ἕκαστος μάρτυς ἐξετάζεται χωριστὰ ἐξ οὗ

ἕπεται ὅτι δὲν δύναται ὁ μάρτυς νὰ λάβῃ γνῶσιν τῶν [illegible] κατὰ τὴν αὐτὴν δίκην μαρτυριῶν. — Οἱ λόγοι οὗτοι δὲν προβάλλονται ὑπὸ τὸ ἄρθ. 52 τῆς ποινικῆς δικονομίας, ἐναντίως δημοσίας τάξεως καὶ προβλέπονται ἀπὸ τὸ ἄρθρ. 30 § 4 τῆς πολιτ. δικονομίας.

Ἀπόφ. 102 τοῦ 1839 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν (Νομικ. θελ. 3688).

§ 5. Οἱ γραμματεῖς δύνανται νὰ δώσωσιν ἀντίγραφα τῶν παρ' αὐτοῖς κατατεθειμένων ἐγγράφων. Ἀπόφ. Ἀρ. Π. 14 τοῦ 1842 (1).

§ 6. Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 6 ἀποφάσεώς του τοῦ 1849, ὁ Ἄρειος Πάγος ἀπεφήνατο ὅτι ἡ καταβολὴ τοῦ τιμήματος τῆς ἀγορᾶς δύναται νὰ γένῃ καὶ παρὰ εἰρηνοδίκῃ (2). — Ὅρα καὶ τὴν πολιτ. ἀπόφ. τοῦ Ἀρείου Πάγου 6 τοῦ 1849.

B) *Ποινικὴ δικαιοσύνη.*

§ 7. Ὁ ὑπογραμματεὺς ἀναπληροῖ αὐτεπαγγέλτως τὸν γραμματέα, χωρὶς ν' ἀναφέρεται τὸ κώλυμα τοῦ γραμματέως, καθὼς καὶ ὁ ἀντεισαγγελεὺς τὸν εἰσαγγελέα, διότι διορίζονται ὄχι μόνον διὰ νὰ εὐκολύνωσι τοὺς ἀνωτέρους των, ἀλλὰ καὶ διὰ νὰ εὐκολύνωσι τὴν πρόοδον τῶν ὑποθέσεων καὶ νὰ ἐκπληρῶσιν ὅλας τὰς εἰς αὐτοὺς καὶ ἄνευ τινὸς κωλύματος ἀνατεθειμένας παρὰ τῶν ἀνωτέρων των ὑποθέσεις. Ἀπόφ. ποιν. Ἀρείου Πάγου 136 τοῦ 1846.

§ 8. Ὁ ὑπογραμματεὺς δύναται ν' ἀναπληρώσῃ ἐν τῷ μέσῳ τῆς συνεδριάσεως τὸν γραμματέα ἐν ἀνυπερβλήτῳ περιστάσει ([illegible]), χωρὶς νὰ ἐπαναληφθῇ ἐξ ἀρχῆς ἡ δίκη, καθότι ὑποτίθεται ὅτι ὁ πρῶτος γραμματεὺς ἔχει σημειωμένα τὰ μέχρι τῆς στιγμῆς τῆς ἀποχωρήσεώς του συμβάντα, ὁ δὲ διαδεχθεὶς αὐτὸν ἐξακολουθεῖ μόνον ἀπὸ τῆς στιγμῆς ταύτης τὰ λοιπά. Ἀπόφ. ποιν. Ἀρείου Πάγου 69 τῆς 13 μαρτίου 1846.

§ 9. Ὁ ἀνακριτὴς, ἐν ἐλλείψει δικαστικοῦ γραμματέως, ἔχει τὸ δικαίωμα καὶ εἶναι μάλιστα ὑπόχρεως νὰ συντάττῃ καὶ μόνος του τὴν ἔκθεσιν· ἡ δὲ συμπερίληψις δικαστικοῦ γραφέως δὲν φέρει ἀκυρότητα. Ὁ νόμος δὲν διατάττει τὴν καθ' ἕκαστον φύλλον ὑπογραφὴν τῶν ἐκθέσεων. Ἀπόφ. ποιν. Ἀρείου Πάγου ρμγ' τῆς 24 ἰουλίου 1837.

---

(1) Ὅρα τὴν λέξιν Ἀπόγραφα.

(2) [illegible] Ἀγορά.

§ 10. Όταν ἡ ἀπόφασις ἀνεγνώσθη παρὰ τοῦ γραμματέως, ἀλλὰ κατὰ ῥητὴν διάταξιν τοῦ πταισματοδίκου καὶ παρόντος αὐτοῦ, ἡ ἀπαγγελία τῆς ἀποφάσεως θεωρεῖται ὡς γενομένη ἀπ' αὐτὸν τὸν πταισματοδίκην. Ἀπόφ. 68 τοῦ 1841 τοῦ Ἀρ. Π.

§ 11. Ὁ γραμματεὺς τοῦ εἰρηνοδίκου συμβολαιογραφοῦντος δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς δημόσιος ὑπάλληλος, ὅταν ἐργάζεται εἰς συμβολαιογραφικὰς πράξεις, τὸ δὲ 187 ἄρθρ. τοῦ ποιν. νόμου ἀπαιτεῖ ὥστε α) ὁ παραβάτης νὰ ἦναι δημόσιος ὑπάλληλος καὶ β) ἡ παράβασις ν' ἀφορᾷ τὰ καθήκοντά του [1]. Ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Π. 122 τοῦ 1846.

§ 12. Περὶ τῶν αἰτήσεων ἀναιρέσεως ὅρα τὴν λέξιν α) *Ἀναίρεσις* § 182 ἕως 187.—β) *Βούλευμα* § 68 ἑπ.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΩΝ λαμβάνοντες δικόγρ. (2).

ὅρα τὰς λέξεις α) *Δικηγόρος*.— β) *Ἀντίκλητος*.

Περίληψις.

§ 1. Ὅταν δὲν διωρίσθη ἀντίκλητος, αἱ ἐπιδόσεις γίνονται εἰς τὸν γραμματέα.

§ 2. Πότε δὲ ἐπιδίδονται αὐτοῖς καὶ αἱ ἀποφάσεις;

(1) Ὅρα τὰς λέξεις α) Ἀνάκρισις διοικητική.—β) Διοικητ. ὑπάλληλος.—γ) Δημαρχικὸς γραμματεύς.—Ὑπηρεσία.

(2) Προκειμένου λόγου περὶ ἀντικλήτων, θεωροῦμεν καλὸν νὰ σημειώσωμεν ἐνταῦθα περίληψιν τῶν ἑπομένων ἀποφάσεων, ἀφορωσῶν τοὺς ἀντικλήτους.

α) Ὑπαρχόντων δύο πληρεξουσίων, ἡ ἐπίδοσις τῶν δικογράφων δύναται νὰ γένῃ εἰς ἑκάτερον; Ναὶ κατὰ τὴν 79 τοῦ 1841 ἀποφ. τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν, ἣν βλ. ἐν τῇ λέξει ἀντίκλητος § 64.

β) Ἀφοῦ ἅπαξ ὁ διάδικος διορίσῃ ἀντίκλητον, εἰς αὐτὸν γίνονται αἱ ἐπιδόσεις, χωρὶς νὰ ἐξετάζεται ἂν οὗτος ἐδέχθη τὴν ἐντολὴν ταύτην. Ἀπόφ. 28 τοῦ 1844 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν, ἣν βλ. ἐν τῇ λέξει ἀντίκλητος § 65.

γ) Ἀφ' ἑτέρου ὅμως ὡς πρὸς τὸν ἀντίδικον τοῦ διορίσαντος τὸν ἀντίκλητον θεωρεῖται ὡς μὴ γενόμενος ὁ διορισμὸς ἀντικλήτου, ἂν δὲν τῷ ἐκοινοποιήθη κατὰ τὸν ὑπὸ τοῦ νόμου ὁριζόμενον τρόπον. (ὅρα τὴν νομολ. εἰς τὴν λέξιν ἀντίκλητος § 11).

δ) Εἰς τὸν κατὰ τὴν πρωτόδικον δίκην διορισθέντα ἀντίκλητον δύναται νὰ ἐπιδοθῇ ἡ πρωτόδικος ἀπόφασις; Ναὶ κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 346 τοῦ 1840 ἀπόφ. τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἣν βλ. ἐν τῇ λέξει ἀντίκλητος § 67, καὶ 42.

ε) Τῶν ὁριστικῶν ἀποφ. ἡ ἐπίδοσις εἰς τὸν ἀντίκλητον ἐπιφέρει ὡς-

§ 3. Διορισμὸς ἀντικλήτου μετὰ τὴν ἔφεσιν.
§ 4. Ὡσαύτως.
§ 5. Αἱ διατάττουσαι ἀποδείξεις ἀποφάσεις;—Διαμένοντας ἐν ἀλλοδαπῇ.

§ 1 Εἰς τὰς ἐμπορικὰς ἢ ἄλλας συνοπτικὰς ὑποθέσεις, εἰς κλήσεις βραχυπροθέσμους καὶ ἄλλας δίκας, κατὰ τὰς ὁποίας δὲν συγχωρεῖται προδικασία, ἐὰν ὁ μὴ κατοικῶν εἰς τὴν καθέδραν τοῦ δικαστηρίου δὲν διώρισει ἀντίκλητον, αἱ ἐπιδόσεις γίνονται εἰς τὸν γραμματέα τοῦ δικαστηρίου· ἐπιδίδονται εἰς αὐτὸν καὶ αὐταὶ αἱ ἀποφάσεις.

'Απόφ. 2826 τὴν ὁποίαν ὅρα εἰς τὴν λέξιν ἀντίκλητος σελ. 335.

§ 2. Ἡ εἰς τὸν γραμματέα ἐπίδοσις τῶν δικογράφων λαμβάνει τότε μόνον χώραν, ὅταν ὁ ἐναγόμενος, ἐμφανισθεὶς κατὰ τὴν πρώτην δικάσιμον, δὲν διώρισεν ἀντίκλητον, ἡ δὲ ἀπόφασις δὲν ἐξεδόθη ἀμέσως, ἢ ἐμφανισθεὶς ἐπρότεινεν ἐνστάσεις τινάς· ἄλλως ἐφαρμόζεται τὸ ἄρθρ. 596 § 2 τῆς πολιτ. δικονομίας.

'Απόφ. 2826. ἣν ὅρα ἐν Εὑρετ. λέξει ἀντίκλητος σελ. 335.

ἀποτέλεσμα τὴν ἔναρξιν τῆς πρὸς ἔφεσιν προθεσμίας; ὅρα τὴν περὶ τούτου διφορουμένην νομολ. ἐν τῇ λέξ. ἀντίκλητος § 71, 72, 78 καὶ ἔφεσις

ς') Ὁ πληρεξούσιος ταυτίζεται μὲ τὸν ἀντίκλητον; βλ. τὴν λέξ. ἀντίκλητος § 73.

ζ') Ὁ κατὰ τὴν πρωτόδικον δίκην πληρεξούσιος δὲν ἔχει δικαίωμα νὰ δέχεται ἐφέσεις· ὅρα τὴν νομολ. εἰς τὴν λέξιν ἀντίκλητος § 78 καὶ 79.

η') Οἱ ἐπίτροποι καὶ διαχειρισταὶ ἀλλοτρίων ὑποθέσεων ἔχουν τὸ δικαίωμα νὰ δέχωνται δικόγραφα; ὅρα τὴν περὶ τούτου νομολογ. εἰς τὴν λέξ. ἀντίκλητος § 83 καὶ 62.

θ') Κοινοποίησις ἀφορῶσα ἀλλοδαπόν τινα θεωρεῖται ἔγκυρος, ὅταν γίνῃ ἐν τῇ κατοικίᾳ τοῦ εἰδικοῦ ἐντολοδόχου του, ἰδίως ὅταν πράκηται περὶ ἐμπορικῆς ὑποθέσεως; ὅρα τὴν περὶ τούτου νομολ. ἐν τῇ λέξει ἀντίκλητος § 84.

ι') Ὁ πληρεξούσιος τῶν παρεμβάντων ἔχει δικαίωμα νὰ προκαλέσῃ τὴν ἔκδοσιν ἀντικλητηρίου διὰ τοὺς ἐντολεῖς του; Ναί.

'Απόλ. 5386 τῆς 9 φεβρ. 1849 αῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

ιά) Τὸ ἀντικλητήριον χρησιμεύει μόνον εἰς τὸν δικηγόρον διὰ νὰ παριστάνῃ τὸν διάδικον ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ. 'Απ. Ἀρ. Π.100 τοῦ 1848.

ιβ) Ἡ αἴτησις ἀναιρέσεως τοῦ πένητος ὑπογραφεῖσα ἀπὸ τὸν ἀντίκλητον δικηγόρον, διορισθέντα παρὰ τοῦ εἰσαγγελέως κατ' αἴτησιν τοῦ διαδίκου, εἶναι ἔγκυρος, καί τοι μὴ ὑπαρχούσης εἰδικῆς πληρεξουσιότητος (αὐτ.)

ιγ) Τὸ παρὰ τοῦ εἰρηνοδίκου χορηγούμενον ἀντικλητήριον δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ ὑπογράφεται παρὰ τοῦ γραμματέως, ἡ δ' ἔλλειψις τοῦ ἀριθ. καὶ τῆς σφραγίδος δὲν εἶναι οὐσιώδης. 'Απόφ. 'Αρ. Π. 112 τοῦ 1848.

§ 3. Διὰ τὴν κατ' ἔφεσιν δίκην δὲν εἶναί τις ὑπόχρεως νὰ διορίσῃ νέον ἀντίκλητον κατὰ τὰ ἄρθρ. 148 καὶ 149 τῆς πολ. δικονομίας πρὶν ἔτι ὁ ἀντίδικός του τῷ ἐπιδώσῃ τὴν ἔφεσιν· μάλιστα δὲ καὶ μετὰ τὴν ἐπίδοσιν ταύτης, ὁ διάδικος δὲν ὀφείλει νὰ διορίσῃ ἀντίκλητον εἰμὴ μόνον ἐπὶ ἀκροατηρίου· ὅθεν ἐπίδοσις γενομένη εἰς τὸν γραμμ. τοῦ πρωτοδικείου δὲν δύναται νὰ ἔχῃ ἀποτελέσματα (592 πολιτ. δικον.)

Ἀπόφ. 5402 τῆς 17 φεβρ. 1849 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν φέρουσα :

Ἐπειδὴ, κατὰ τὰ συνδυασθέντα ἄρθρ. 774 καὶ 592 τῆς πολιτ. δικονομίας, διὰ νὰ δικασθῇ ἐρήμην ὁ ἐφεσίβλητος, ἀπαιτεῖται προηγουμένως νὰ ἐξετασθῇ ἐὰν ἡ ἔφεσις ἐπεδόθη πρὸς αὐτὸν προσηκόντως·

Ἐπειδὴ ἐπὶ τοῦ προκειμένου κατὰ τὰ δύο ἐν τῇ δικογραφίᾳ ἐπιδοτήρια τῆς ἐφέσεως βεβαιοῦται, ὅτι ἡ προκειμένη ἔφεσις ἐπεδόθη τὴν 22 ἰουλίου εἰς τὸν παρὰ τοῖς ἐνταῦθα πρωτοδίκαις καὶ καὶ εἰς τὸν παρὰ τοῖς ἐφέταις γραμματέα.

Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ ἄρθ. 150 τῆς πολιτ. δικονομίας, τότε μόνον ἡ πρὸς τὸν γραμματέα τοῦ δικαστηρίου ἐπίδοσις θεωρεῖται ὡς νόμιμος ἐπίδοσις, ὑποχρεωτικὴ διὰ τὸν ἀντίδικον, ὅταν οὗτος ὤφειλε νὰ διορίσῃ ἀντίκλητον καὶ παρέλειψε τὸν διορισμὸν τοῦτον·

Ἐπειδὴ ἀδιάφορον εἶναι ἐὰν ὁ Δ διώρισεν ἢ μὴ ἀντίκλητον του παρὰ τῷ ἐνταῦθα ἐμποροδικείῳ κατὰ τὴν πρωτόδικον δίκην, διότι κἂν εἶχε τοιοῦτον διωρισμένον, ἡ πληρεξουσιότης αὐτοῦ ἔπαυσε ἅμα παυσάσης τῆς πρωτοδίκου δίκης δυνάμει τῶν διατ. τῶν ἄρθρ. 153 καὶ 102 § 2 τῆς πολιτ. δικονομίας· ὅθεν οὗτος δὲν ἠδύνατο νὰ χρησιμεύσῃ πρὸς παραλαβὴν τῆς ἐφέσεως τοῦ ἀντιδίκου.

Ἐπειδὴ διὰ τὴν κατ' ἔφεσιν δίκην ὁ Δ. δὲν ἦτον ὑπόχρεως νὰ διορίσῃ ἀντίκλητον παρὰ τῷ ἐφετείῳ κατὰ τοὺς ὁρισμοὺς τῶν ἄρθρ 148 καὶ 149 πρὶν ἔτι ὁ ἀντίδικός του τῷ ἐπιδώσῃ τὴν ἔφεσίν του καὶ μετ' αὐτὴν μετεβιβάσῃ τὴν ὑπόθεσιν εἰς τὸ ἀνώτερον δικαστήριον, ἀλλὰ μάλιστα, καὶ ἐπὶ ὑποθέσει νομίμως ἐπιδοθείσης αὐτῷ ἐφέσεως, ἐδικαιοῦτο νὰ διορίσῃ τὸν ἀντίκλητόν του μόνον ἐπὶ ἀκροατηρίου τῶν ἐφετῶν.

Ἐπειδὴ διὰ ταῦτα ἡ ἐπίδοσις τῆς προκειμένης ἐφέσεως γενομένη πρὸς τοὺς εἰρημένους γραμματεῖς ἐνῷ ὁ Δ δὲν εἶχεν παραλείψει τὸν διορισμὸν ἀντικλήτου θεωρεῖται ὡς μὴ οὖσα διὰ τὸν Δ.— ἀπόφ. 5402 τοῦ 1849 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφετῶν.

§ 4. Ὅταν τὶς ἐξεκάλεσε, διὰ δικηγόρου τινὸς, ἀπόφασίν τινα

καὶ παρέλειπε, καὶ διορίσῃ αὐτὴν βελτίων κατὰ τὰ ἄρθρ. 770, 596 καὶ 148 τῆς πολιτ. δικονομίας, ἡ ἐπίδοσις τῆς πράξεως δι' ἧς κηρύττεται ὡς καταργηθεῖσα ἡ δίκη, ἐπιδίδεται καλῶς τῷ γραμματεῖ τῶν ἐφετῶν; Ναί. Ἀπόφ. 3301 τῆς 6 ἀπριλ. 1845 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

§. 5. Ὁ Α. εἰσήγαγε τὸν Β. ζητῶν τὸ διαζύγιόν του, ἡ δὲ ἀγωγὴ εὑρισκομένης τῆς ἐναγομένης ἐκτὸς τοῦ κράτους, ἐπεδόθη εἰς τὸν εἰσαγγελέα. Μετὰ τὴν ἀγωγὴν ἐξεδόθη ἀπόφ. τῶν πρωτοδικῶν διατάττουσα ἀποδείξεις· ἡ δὲ περὶ τούτου ἀπόφασις ἐπεδόθη εἰς τὸν γραμματέα τῶν πρωτοδικῶν. Ζητεῖται ἂν ἡ ἐπίδοσις αὕτη ἦναι νόμιμος. Τὸ δικαστήριον τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν ἀπεφήνατο ἄλλοτε, ὅτι τὸ εἶδος αὐτὸ τῆς ἐπιδόσεως ἀντιβαίνει εἰς τὸ ἄρθρον 596 § 2 τῆς πολιτ. δικονομίας, διορθωθὲν διὰ τοῦ ἀπὸ 18 μαΐου 1836 διατάγματος (ὅρα τὴν ἀπόφ. εἰς τὴν σελ. 336 τῆς λέξεως ἀντιγνωμία) διὰ νεωτέρας ὅμως ἀποφάσεως ἀπεφήνατο ὅτι τὸ εἶδος αὐτὸ τῆς ἐπιδόσεως εἶναι νόμιμον· ὁ δὲ Ἄρειος Πάγος ἐξεφράσθη οὕτω διὰ τῆς ἀποφάσεως 29 τοῦ 1849.

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ τὸ 816 ἄρθ. τῆς πολ. δικ. διαλαμβάνον περὶ τῆς προθεσμίας τῆς ἀναιρέσεως αἰτήσεως παραπέμπει οὐ μόνον εἰς τὸ 541, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰ ἄρθρ. 752 μέχρις 757 τῆς αὐτῆς, τὸ δὲ μεταξὺ τούτων ἄρθρον 754 διαλαμβάνει ὅτι, ἐὰν ὁ ἐκκαλῶν διάδικος ἢ ὁ νόμιμος αὐτοῦ ἀντιπρόσωπος, εἴτε Ἕλλην, εἴτε ξένος, διατρίβῃ ἐν ἀλλοδαπῇ, προστίθεται εἰς τὴν 30ήμερον προθεσμίαν, καὶ ἡ ἐν τῷ δηλωθέντι 541 ἄρθρῳ διαλαμβανομένη προθεσμία, τουτέστι διὰ μὲν τὸν ἐν τῇ Εὐρώπῃ ἢ ἐν τῇ Τουρκίᾳ ἢ ἐν Αἰγύπτῳ διατρίβοντα προστίθενται τρεῖς μῆνες, διὰ δὲ τὸν εἰς ἄλλα μέρη τοῦ κόσμου ἢ Ἐπικρατείας ἓξ μῆνες, κατὰ τὰς δηλωθείσας περιπτώσεις, οὕτω καὶ εἰς τὴν προθεσμίαν τῆς περὶ ἀναιρέσεως αἰτήσεως πρέπει νὰ προστίθενται, καθότι ὁ νομοθέτης θέλων νὰ ἀφήσῃ πλήρη τὴν τριακονθήμερον διὰ τὴν ἀναίρεσιν προθεσμίαν, παρέπεμψε ῥητῶς εἰς τὰς περὶ τῆς προθεσμίας τῆς ἐφέσεως διατάξεις, αἵτινες διέλαβον περὶ τῶν ἐν ἀλλοδαπῇ διατριβόντων· ὅθεν ἐπιδοθείσης τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως εἰς τὸν παρὰ τῷ ἐνταῦθα ἐφετείῳ εἰσαγγελέα τὴν 12 ὀκτωβρίου 1848, ὡς ἀποδεικνύεται ἐκ τοῦ ἀποδεικτικοῦ τοῦ παρὰ τῷ ἐνταῦθα πρωτοδικείῳ κλητῆρος Γ. Π., διὰ νὰ σταλῇ εἰς τὴν ἤδη ἀναιρεσείουσαν ὁμολογουμένως κάτοικον Κερκύρας, ἕπεται ὅτι ἡ προκειμένη περὶ ἀναιρέσεως αἴτησις κοινοποιηθεῖσα κατὰ τὴν νόμιμον τὴν 21 καὶ 26 ἰανουαρίου

1849 κατὰ τὰ δύω ἀποδεικτικὰ τοῦ παρὰ τῷ αὐτῷ πρωτοδικείῳ κλητῆρος Ε Μ, τὰ ὁποῖα δὲν προσεβλήθησαν ὡς ἄκυρα, εἶναι ἐμπρόθεσμος, διότι ἐγένετο πρὸ τῆς παρελεύσεως τῶν τεσσάρων μηνῶν.

Ἐπὶ τῆς περὶ ἀναιρέσεως αἰτήσεως.

Ἐπὶ τοῦ 1.— Ἐπειδὴ τ' ἄρθρα 686, 683 καὶ 677 τῆς πολιτ. δικονομίας, τὰ ὁποῖα ἀπαιτοῦν νὰ τοιχοκολλᾶται περίληψις τῆς ἀναφορᾶς τοῦ αἰτοῦντος τὴν διάζευξιν ἐντὸς τῷ συμβολαιογραφείῳ καὶ ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ τοῦ εἰρηνοδικείου τοῦ δικαστηρίου τῶν πρωτοδικῶν καὶ ἐμποροδικῶν (ὅπου ὑπάρχει τοιοῦτον) δὲν διατάσσουν ἡ τοιχοκόλλησις αὕτη νὰ γίνεται ὑπὸ κλητῆρος· ἐξ ἐναντίας ἐκ τῶν ἄρθρων 126 παραγρ. 5 καὶ 202 τοῦ ὀργανισμοῦ τῶν δικαστηρίων γίνεται φανερὸν ὅτι εἰς μὲν τὸ δικαστήριον ὁ γραμματεὺς, εἰς δὲ τὸ συμβολαιογραφεῖον ὁ συμβολαιογράφος ἐνεργοῦν τὴν τοιχοκόλλησιν αὐτήν· ἄρα ἐπὶ τοῦ προκειμένου ὀρθῶς εἰς τὸ πρωτοδικεῖον ἡ τοιχοκόλλησις ἐγένετο ὑπὸ τοῦ γραμματέως, εἰς δὲ τὸ συμβολαιογραφεῖον καὶ τὸ εἰρηνοδικεῖον ἂν καὶ ἡ τοιχοκόλλησις ἐγένετο ὑπὸ κλητῆρος, βεβαιωθεῖσα ὅμως αὐθημερὸν ὑπό τε τοῦ συμβολαιογράφου καὶ τῶν γραμματέων τῶν εἰρηνοδικείων εἰς τὰ περὶ τῆς τοιχοκολλήσεως ταύτης ἀποδεικτικὰ τοῦ κλητῆρος δι' ἰδιαιτέρας πράξεως αὐτῶν, εἶναι ἔγκυρος, διότι θεωρεῖται ὡς παρ' αὐτῶν τούτων ἐνεργηθεῖσα.

Ἐπὶ τοῦ 2 λόγου.— Ἐπειδὴ, κατὰ τὰ ἄρθρ. 148 καὶ 150 τῆς πολιτ. δικονομίας, ἐπὶ συνοπτικῶν ὑποθέσεων, γενομένης τῆς πρώτης ἐπιδόσεως εἰς τὸ διάδικον, καὶ μὴ διορίσαντος τούτου ἀντίκλητον εἰς τὴν καθέδραν τοῦ δικαστηρίου, ὅλαι αἱ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς διαδικασίας κοινοποιήσεις καὶ ἐπιδόσεις γίνονται εἰς τὸν γραμματέα τοῦ δικαστηρίου, παρ' ᾧ καὶ κατατίθενται· ἄρα συνοπτικῆς οὔσης τῆς προκειμένης περὶ διαζεύξεως ὑποθέσεως, κατὰ τὰ συνδυασμένα ἄρθρ. 606, 685 ἐδάφ. τελευταῖον καὶ 679, ἐδάφ. πρῶτον τῆς διαληφθείσης δικονομίας, καὶ μὴ διορισάσης τῆς ἐναγομένης ἀντίκλητον εἰς τὴν καθέδραν τοῦ ἐνταῦθα πρωτοδικείου μετὰ τὴν πρώτην ἐπίδοσιν, ὀρθῶς καὶ συμφώνως μὲ τὸ μνησθὲν ἄρθρ. 150 τῆς πολιτ. δικονομίας ἐπεδόθη εἰς τὸν παρὰ τῷ αὐτῷ πρωτοδικείῳ γραμματέα ἡ περὶ ἀποδείξεως παρεμπίπτουσα ἀπόφασις.

Ἐπὶ τοῦ 3 λόγου.— Ἐπειδὴ ἐκ μὲν τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως τοῦ ἐφετείου ἀποδεικνύεται ὅτι ἡ νῦν ἀναιρεσείουσα ἐζήτησε νὰ διαταχθῇ ἡ μετάφρασις τῶν παρ' αὐτῆς προσαχθεισῶν ἐπιστολῶν τοῦ ἀντιδίκου της διὰ ν' ἀποδείξῃ ὅτι δὲν εἶναι ἀληθὴς ὁ λόγος τούτου, ὅτι ἀνεχώρησεν ἐκ τῆς συζυγικῆς οἰκίας καὶ περιε-

πλανᾶτο εἰς ξένην γῆν μετὰ ξένων, ἐκ δὲ τῶν προτάσεων τῆς ἰδίας ἐνώπιον τοῦ ἐφετείου δὲν ἀποδεικνύεται ὅτι τὴν μετάφρασιν τῶν εἰρημένων ἐπιστολῶν ἐζήτησε πρὸς ἄλλο τέλος, μάλιστα δὲ καὶ ἐξ αὐτῶν τῶν προτάσεων ἀποδεικνύεται ὅτι ἐζήτησε νὰ μεταφρασθοῦν αἱ διαληφθεῖσαι ἐπιστολαὶ διὰ τὴν ὡς εἴρηται ἀπόδειξιν, ὅ,τι, ὡς ἀναφέρει εἰς τὰς προτάσεις της, ἐκ τῶν ἐπιστολῶν αὐτῶν ἀποδεικνύεται ὅτι συναινέσει τοῦ ἀντιδίκου της μετέβη εἰς τὴν Κέρκυραν πλησίον τῆς μητρός, ἀλλὰ τὸ ἐφετεῖον, μὴ λαβὸν ὑπ' ὄψιν τὸν περὶ τῆς ἀναχωρήσεως ἐκ τῆς συζυγικῆς οἰκίας λόγον τοῦ ἐνάγοντος καὶ στηρίζον τὴν ἀπόφασίν του εἰς τὸν μόνον λόγον τῆς διὰ μοιχείας παραβιάσεως τῆς περὶ τὸν γάμον πίστεως, οὔτε τὸ δικαίωμα τῆς ὑπερασπίσεως περιώρισε μὴ διατάξαν τὴν μετάφρασιν τῶν εἰρημένων ἐπιστολῶν ὡς μὴ ἐπικαλεσθεισῶν πρὸς ἀπόκρουσιν τοῦ παραδεχθέντος λόγου, οὔτε νόμον τινὰ παρεβίασε, διότι ὁ παραδεχθεὶς ὡς ἀποδεδειγμένος λόγος ἤρκει διὰ νὰ στηρίξῃ τὸ διατακτικὸν τῆς ἀποφάσεως τοῦ ἐφετείου.»

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ ΕΜΠΟΡΩΝ.

§ 1. Ὁ μισθὸς τῶν γραμματέων τῶν ἐμπόρων εἶναι προνομιαῖος, ὡς καὶ ὁ τῶν ὑπηρετῶν αὐτῶν, καὶ δὲν ἐξαιροῦνται ὡς μάρτυρες ἐξεταζόμενοι εἰς τὰς δίκας τῶν πτωχευσάντων ἐμπόρων, παρ' οἷς ὑπηρετοῦν [1]. Ἀπόφ. πολιτ. Ἀρείου Πάγου 20 τοῦ 1844.

§ 2. Αἱ πράξεις τῶν ἐμπορικῶν ὑπαλλήλων ποῖον χαρακτῆρα φέρουσιν; ὅρα τὰ ἐκτεθέντα εἰς τὸν § 74 τῆς λέξεως *Ἁρμοδιότης ἐμπορική*.

§ 3. Προκειμένου λόγου περὶ μισθῶν ὑπηρετικῶν ἢ πρακτορικῶν ἀνθρώπων ἐργαζομένων παρ' ἐμπόροις, εἰς ποῖον δικαστήριον ὑπάγεται ἡ διαφορά; ὅρα τὸν § 44 τῆς λέξεως ἁρμοδιότης ἐμπορική.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ ΔΗΜΑΡΧΩΝ.

Οἱ γραμματεῖς τῶν δημάρχων δὲν εἶναι δημόσιοι ὑπάλληλοι, καὶ ἑπομένως αἱ περὶ ὑπεξαιρέσεως ποιναὶ τῶν ἄρθρ. 394 καὶ 395 τοῦ

(1) Εἰς τὸν § 44 τῆς λέξεως Ἁρμοδ. Ἐμπορικὴ ἐσημειώθη ἀπόφασίς τις τῶν ἐν Ἀθήναις πρωτ. καθ' ἣν ὁ γραμματεὺς τοῦ ἐμπόρου δὲν περιλαμβάνεται εἰς τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 940 § 4 τῆς πολιτ. δικ.

ποιν. νόμου ἀφορώντων μόνον τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους, δὲν ἐφαρμόζονται εἰς τοὺς γραμματεῖς αὐτούς.

Ἀπόφ. ποιν. Ἀρείου Πάγου 44 τῆς 26 μαρτίου 1845.—Πρβ. τὰ ἐκτεθέντα ἐν τῇ λέξει Ἀνάκρισις διοικητική· ἰδίως δὲ τὸν § 2 αὐτόθι.

ΓΡΑΜΜΑΤΙΑ (1).

Ὅρα τὰς λέξ. α) Συναλλαγματική.—β) Διατήρησις.—γ) Χρέος.—δ) Ἁρμοδ. ἐμπορική σελ. 86—90, 122.—ε) Διαμαρτυρία.—ς) Ὀπισθογράφησις.—ζ) Ἀνανέωσις § 10.

Πίναξ Λεξικός.

Περίληψις.

Α) Ἐν γένει.

§ 1. Ἐπὶ γραμματίων ἐφαρμόζεται ὁ Ἀναστασιανὸς νόμος;
§ 2. Ἐπὶ γραμματίων ἐφαρμόζεται ἡ ἀρχὴ dies interpellat pro homine;
§ 3. Παραχώρησις δικαιωμάτων.
§ 4. Ὁ κατ' ἐντολὴν πληρώσας δύναται ν' ἀπαιτήσῃ τὴν ἀπόδειξιν;
§ 5. Αἰτία μὴ ἐκπεφρασμένη.
§ 6. Ὁ ἀποδεχθεὶς συναλλαγματικὴν ὀφείλει νὰ πληρώσῃ.
§ 7. Ἐπιστροφὴ λογαριασμὸς ἐπὶ συναλλαγματικῇ.
§ 7. δίς. Ἀπώλεια συναλλαγματικῆς.—Ἀπόδειξις αὐτῆς.

---

(1) Τὸ ἄρθρον τοῦτο εἶναι ἀνεπαρκές· θέλει δὲ συμπληρωθῆ ἐν τῇ λέξει Συναλλαγματική.

Β) Ἔγγραφα φέροντα χαρακτῆρα γραμμ. εἰς διαταγήν.

§ 8. Γραμμάτια ἐκδιδόμενα εἰς ὄφελος, καὶ οὐχὶ εἰς διαταγὴν τοῦ κομιστοῦ, δὲν φέρουσι χαρακτῆρα συναλλαγματικῆς ἢ γραμματίου.

§ 9. Συμβόλαιον περιέχον τὴν λέξιν εἰς διαταγὴν θεωρεῖται ὡς γραμμάτιον εἰς διαταγήν.

§ 10. Ὁμόλογον πληρωτέον εἰς τὸν κομιστὴν δὲν φέρει χαρακτῆρα γραμματίου εἰς διαταγήν.

§ 11. Θεωρεῖται ὡς γραμμάτιον τὸ ἐκδιδόμενον καὶ πληρωτέον εἰς τὴν αὐτὴν πόλιν.

Γ) Ἁρμοδιότης.

§ 12. Γραμμάτια ὑπογεγραμμένα παρ' ἐμπόρων θεωροῦνται ὡς ἀφορῶντα τὸ ἐμπόριον.

§ 13. Γραμμάτια φέροντα ὑπογραφὰς ἐμπόρων καὶ μὴ ἐμπόρων.

§ 14. Ὡσαύτως.

§ 15. Διαφοραὶ μεταξὺ ἐμπόρων ὑπάγονται εἰς τὸ ἐμποροδικεῖον;

§ 16. Συναλλαγματικαὶ πληρωθεῖσαι δυνάμει ἐπιστολῆς.

§ 17 Πληρωμαὶ γεννησόμεναι ἐν τῇ αὐτῇ τῆς ἐκδόσεως πόλει.

§ 18. Ἀγωγαὶ ἀφορῶσαι ἁπλᾶ ὁμόλογα.

§ 19. Ἀναγωγαὶ προτεινόμεναι εἰς ἐμπορικὰς ὑποθέσεις.

Δ) Ὀπισθογράφησις.

§ 20. Ἡ τακτικὴ ὀπισθογράφησις καθιστᾷ κύριον αὐτῆς τὸν κομιστήν. —Ἐνστάσεις κατ' αὐτοῦ.

§ 21 Ἡ ἄτακτος ὀπισθογράφησις ἰσχύει ὡς ἐντολή.

§ 22. Ὡσαύτως.

§ 23. Ὡσαύτως.

§ 24. Τὸ ἄτακτον τῆς ὀπισθογραφήσεως προτείνονται καὶ ἐξ ἐπαγγέλματος.

§ 25. Ὀπισθογράφησις μὴ συμπεριλαμβάνουσα εἰς τί ἢν ἵσταται ἡ δοθεῖσα ἀξία.

§ 26. Ὀπισθογράφησις φέρουσα « διὰ τὴν τιμὴν ἐνεχυρασμένην. »

§ 27. Ὁ κομιστὴς πότε θεωρεῖται κακῆς πίστεως;

§ 28. Ἡ ἄτακτος συναλλαγματικὴ παράγει ἀλληλέγγυον εὐθύνην;

§ 29. Ὁ ὀπισθογράφος ἐνέχεται, μὴ ἐπισυθέντος τοῦ διαμαρτυρητικοῦ;

Ε) Ἐνστάσεις.

§ 31. Ὁ ἐκδότης γραμματίου δύναται νὰ προτείνῃ τὴν εἰκονικότητα αὐτοῦ;

§ 32. Ἡ ἔνστασις ὅτι οἱ ὑπογράψαντες τὸ γραμμάτιον δὲν εἶναι ἔμποροι προτείνεται ἐφεσίμως;

§ 33. Ποία ἡ ἔννοια τοῦ ἄρθρ. 729 τῆς πολιτ. δικονομίας;

§ 34. Εἰκονικότης.
§ 35. Ὑποβολὴ τόπου.
§ 36. Ὁ ἐκδότης δύναται νὰ προτείνῃ τὴν εἰκονικότητα τοῦ γραμματίου;

ϛ) *Παραγραφή.*

§ 37. Παραγραφὴ γραμματίων.
§ 38. Καταβολὴ μέρους τοῦ χρέους.
§ 39. Αὐστριακὸν δίκαιον.
§ 40. Παραγραφὴ συμπληρωθεῖσα κατὰ τὴν ἐποχὴν, καθ' ἣν ἐμβῆκεν εἰς ἐνέργειαν ὁ ἐμπορικὸς νόμος.—Γαλλικὴ νομολογία.

Ζ) *Πρόβλεψις*

§ 41. Ἡ ἀποδοχὴ τῆς συναλλαγμ. ἀποδεικνύει τὴν πρόβλεψιν;
§ 42. Διατριβὴ περὶ προβλέψεως.

Η) *Διαμαρτύρησις.*

§ 43. Μὴ γενομένης διαμαρτυρίας, ὁ κομιστὴς χάνει τὸ δικαίωμα τῆς ἀγωγῆς.—Πρόβλεψις.
§ 44. Συμβολαιογράφος προςλαμβανόμενος εἰς τὴν διαμάρτύρησιν.
§ 45. Ἔννοια τοῦ ἄρθρ. 173 τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου.
§ 46. Ἔννοια τοῦ ἄρθρ. 174 τοῦ ἐμπ. νόμου.
§ 47. Συναλλαγματικὴ μὴ ἀποδεχθεῖσα.

Α) *Ἐν γένει.*

§ 1. Ἐπὶ γραμματίων εἰς διαταγὴν ἐφαρμόζεται ὁ Ἀναστασιανὸς νόμος; ὄχι, διότι οὗτος ὑποθέτει ἀπαιτήσεις, αἵτινες παραχωρούμεναι δὲν ἀποκλείουσι τὸν ὀφειλέτην τῶν ἐνστάσεων, ὅσας οὗτος ἔχει τυχὸν κατὰ τοῦ δανειστοῦ, τὰ δὲ γραμμάτια εἰς διαταγὴν (ὡς καὶ αἱ συναλλαγματικαί, μεταβαίνουσαι ὡς ἐκ τῆς φύσεώς των ἀπὸ χεῖρα εἰς χεῖρα δι' ἁπλῆς ὀπισθογραφήσεως δυναμένης νὰ μεταβιβάσῃ τὴν κυριότητα αὐτῶν) δὲν εἶναι δεκτικὰ τοιούτων ἐνστάσεων. Ἀπόφ. 349 τοῦ 1846 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφετῶν (Νομικ. σελ. 4768).

Εἰς τὰ εἰς διαταγὴν γραμμάτια δὲν ἐφαρμόζονται αἱ διατάξεις τοῦ Ἀναστασιανοῦ νόμου, καθότι τὰ γραμμάτια ταῦτα εἶναι προωρισμένα εἰς πρόχειρον κυκλοφορίαν ἀντὶ μετρητῶν, καὶ ὁ κομιστὴς πρέπει νὰ ἔχῃ τὴν βεβαιότητα ὅτι θέλει πληρωθῇ τὸ ἀντίτιμον ἅμα ἐπιδειχθῇ, εἰς αὐτὸν νόμιμος μετάβασίς των· ἄλλως καταργεῖται ὁ περὶ τῆς εἰσαγωγῆς τῶν γραμματίων σκοπὸς τοῦ νόμου.
Ἀπόφ. πολιτ. Ἀρ. Π, 140 τοῦ 1848.

§ 2. Ἡ ἀρχὴ *dies interpellat pro homine* ἐφαρμόζεται εἰς τὰ εἰςδιαταγὴν γραμμάτια; ὄχι· διότι ὁ ὀφειλέτης θεωρεῖται ὅτι δὲν δύναται ἄνευ διαμαρτυρικοῦ ἢ προσκλήσεως νὰ γνωρίζῃ εἰς ποίου χεῖρας εὑρίσκεται τὸ εἰς διαταγὴν συμβόλαιον· (ὅρα τὴν λέξ. τόκος). Ἀπόφ. πολιτ. Ἀρ. Πάγου 32 τοῦ 1848.

§ 3. Ἡ παραχώρησις δικαιώματος δύναται νὰ γενῇ ὄπισθεν τοῦ ἐμφαίνοντος τὴν ὑποχρέωσιν ἐγγράφου;

Ἀπόφ. « Ἐπειδή, κατὰ τὰ ἄρθρ. 774 καὶ 580, 768 καὶ 543 καὶ ἐπ. παραβαλλόμενα πρὸς τὰ 745 καὶ 747 συνδ. μὲ τὰ ἄρθρ. 158 καὶ 160 τῆς πολιτ. δικονομίας, ὁ ἐνώπιον μὲν τῶν πρωτοδικῶν μὴ ἐμφανισθεὶς παντάπασι διάδικος καὶ ἐκκαλέσας τὴν πρωτόδικον ἀπόφασιν, δικασθεὶς δ' ἐρήμην καὶ ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν καὶ ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ κατὰ πρώτην φορὰν ἐμφανισθεὶς κατ' ἀνακοπὴν ἐνώπιον αὐτῶν, διὰ τῶν προτάσεών του δύναται νὰ προτείνῃ ὅλα τὰ παραδεκτέα εἰσέτι νέα καὶ διωρθωμένα αἰτήματα καὶ ἐνστάσεις, ἐὰν ἐπιστηρίζωνται εἰς τὴν ἀνακοπὴν καὶ ἔφεσίν του καὶ τὴν ἄλλην προδικασίαν· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ἐφεσιβληθείσης τῆς ὑπ' ἀριθ. 187 ἀποφάσεως ὁλοσχερῶς καὶ τῆς ὅλης ὑποθέσεως μεταβιβασθείσης εἰς τὸ δικαστήριον τοῦτο, διὰ δὲ τῆς ἀνακοπῆς καὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 158 ἀποφάσεως τοῦ δικαστηρίου τούτου ἐπενεχθείσης νέας συζητήσεως κατὰ τὸ ἄρθρ. 507 τῆς πολ. δικονομίας, ὅλαι αἱ κατὰ τὴν πρώτην ἐπὶ ἀκροατηρίου συζήτησιν προταθεῖσαι παρὰ τοῦ ἀνακόπτοντος Α Μ προτάσεις στηρίζονται εἰς τὴν ἀνακοπὴν καὶ ἔφεσίν του ἀναφερομένην εἰς τὴν ὅλην προδικασίαν· ὅθεν δὲν εἶναι μηδεμία αὐτῶν ἀπαράδεκτος [1].

Ἐπειδὴ τὸ εἰρημένον ὁμόλογον δὲν εἶναι γραμμάτιον εἰς διαταγήν, ἀλλ' ἁπλοῦν χρεωστικὸν ἡ δ' ὄπισθεν αὐτοῦ πρᾶξις τοῦ δανειστοῦ κατὰ τὰς λέξεις του εἶναι παραχώρησις τῆς ἀπαιτήσεως εἰς τὸν Κ Μ, ἡ δὲ τοιαύτη ἠδύνατο μὲν νὰ γίνῃ κατὰ τὸν νόμον καὶ ἄκοντος καὶ ἀγνοοῦντος τοῦ χρεώστου (ν. 3 Κ. 4, 39, καὶ ν. 1, Κ. 8, 41. (27, Β. 19, 4, καὶ 35, Β. 26, 4 καὶ ἄρθρ. 867, § 2 τῆς πολιτ. δικονομίας), ὥστε ἀπέκτησεν ὁ ῥηθεὶς Κ Μ καὶ μετεβίβασε εἰς τοὺς κληρονόμους του τὸ δικαίωμα τῆς ἀπαιτήσεως ταύτης· ὅθεν δὲν εἶναι ἀπαράδεκτος ἡ ἀγωγὴ ὡς ἐκ τοῦ εἴδους τῆς παραχωρήσεως ἁπλῶς.

Ἀπόφ. 434 τοῦ 1847 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν. (Νομικ. σελ. 4840).

---

(1) Διὰ τῆς σκέψεως ταύτης λύεται καὶ τὸ ζήτημα ἂν ὁ ἐρήμην δικασθεὶς πρωτοδίκως δύναται νὰ προτείνῃ ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν ἐνστάσεις.—Ὅρα περὶ τούτου τὰς λέξ. α') Ἔφεσις.— β') Ἔνστασις.—Ἀπόδειξις σελ.

§ 4. Ὁ κατ' ἐντολὴν τοῦ ἐκδότου πληρώσας εἰς τὸν κομιστὴν γραμμάτιον εἰς διαταγὴν δὲν δύναται ν' ἀπαιτήσῃ τὴν ἀπόδοσιν τοῦ πληρωθέντος ποσοῦ ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι ὁ ἐντολεύς του ἐκδότης ἐπλήρωσε τὸ ἀντίτιμον τοῦ γραμματίου. Ἀπόφ. τοῦ Ἀρ. Πάγου 105 τοῦ 1848.

§ 5. Συμφωνία, μὴ ἔχουσα ἐκπεφρασμένην τὴν αἰτίαν, εἶναι ἔγκυρος ἰσχυρά, καθόσον ὑποτίθεται πάντοτε ὅτι πᾶσα συμφωνία ἢ συνάλλαγμα ἐμπεριέχει τὴν αἰτίαν ἢ τὸν λόγον, δι' ὃν ἐγένετο. Τὸ γραμμάτιον λοιπὸν θεωρεῖται ὡς κῦρος ἔχον, πρὶν ἢ ἀποδείξῃ τὸ ἐναντίον ὁ ἐκδότης, ὅτι δηλ. τὸ γραμμάτιον δὲν περιέχει αἰτίαν ἢ ὅτι ἡ αἰτία εἶναι ἀθέμιτος. (Ἀπόφ. 355 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν, ὅρα ἐν τῇ λέξ. *Ἀχρεώστητον* σ. 251 — πρβλ. καὶ τὰ περὶ αἰτίας ἀναφερθέντα ἐν ταῖς λέξεσι α) *Βελλιάνειον Δόγμα* σελ. 283, β) *Βία* § 5.

§ 6. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 121 τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου ὅταν ἀποδεχθῇ τις συναλλαγματικήν, εἶναι ὑπόχρεως νὰ πληρώσῃ τὴν ἀξίαν αὐτῆς, καὶ δὲν ἐμπορεῖ πλέον ν' ἀνακαλέσῃ τὴν δοθεῖσαν ὑπόσχεσίν του διὰ πᾶν εἶδος ἀταξίας. (Ἀπόφ. Ἀρ. Π. 122 τοῦ 1837).

§ 7. Κατὰ τὸν νόμον εἷς καὶ μόνος ἐπιστροφῆς λογαριασμὸς λαμβάνει χώραν, καὶ οὗτος δὲ μόνον κατὰ τῆς μιᾶς [illegible] ἔπρεπε νὰ περιλάβῃ ἰδίως δὲ ὡς πρὸς τὴν συναλλαγματικὴν τότε μόνον τοιαύτην ὑποχρεοῦται νὰ πληρώσῃ ὁ ἐκδότης, ὅταν ὁ ἐπιστροφῆς λογαριασμὸς συνοδεύηται ἀπὸ τὸ πιστοποιητικὸν μεσίτου ἐμπόρου.

Ἀπόφ. 0702 τοῦ 1849 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

§ 7 bis. Ἡ ὑπόσχεσις τῆς συναλλαγματικῆς δύναται ν' ἀποδειχθῇ καὶ δι' ἄλλων μέσων. Ἐπειδὴ τὸ ἄρθρ. 158 τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου, ἐπιτρέπον τὴν διὰ τῶν βιβλίων ἀπόδειξιν τῆς ὑπάρξεως τῆς ἀπολεσθείσης συναλλαγματικῆς, δὲν ἀποκλείει καὶ πᾶν ἄλλο μέσον ἀποδείξεως συγχωρούμενον ἀπὸ τὸ ἄρθρ. 300 τῆς πολιτ. δικονομίας, καθότι ὑπάρχουσι καὶ ἄλλαι ἀποδείξεις ἰσχυρότεραι τῶν βιβλίων, ὡς [illegible] προειρημένου ἢ [illegible] τοῦ ἐκδότου [illegible] περὶ ἧς ὁ λόγος συναλλαγματικῆς, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἐπείσθη τὸ δικάσαν δικαστήριον περὶ τῆς ὑπάρξεως τῆς αὐτῆς συναλλαγματικῆς: ἀποφηνάμενον δὲν ἔκαμεν οὐδεμίαν παράβασιν τοῦ ἄρθρ. 152 τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου.

Ἐπειδὴ ἀφοῦ διὰ τῆς προσαγωγῆς τῆς εἰδοποιητικῆς ἐπιστολῆς τοῦ ἐκδότου τῆς συναλλαγματικῆς ἀπεδείχθη ἀποχρώντως ἡ ὕπαρξις τῆς αὐτῆς συναλλαγματικῆς, σύμφωνα μὲ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 390 τῆς πολιτ. δικονομίας, ἥτο περιττὴ πλέον κάθε ἄλλη ἀπόδειξις ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου. Ἑπομένως ὁ λόγος ὅτι παρεβιάσθη τὸ ἄρθρον 390 τῆς πολιτ. δικονομίας εἶναι ἀνυπόστατος·

Ἐπειδὴ ὁ λόγος ὅτι ὁ ἐνάγων Θ Β ἔπλασε τίτλον ὑπὲρ ἑαυτοῦ εἶναι ψευδὴς, διότι ἡ εἰδοποιητικὴ ἐπιστολὴ, τὴν ὁποίαν μετεχειρίσθη οὗτος ὡς ἀπόδειξιν τῆς ὑπάρξεως τῆς συναλλαγματικῆς, εἶναι ἔγγραφον ἐκδεδομένον ἀπὸ αὐτὸν τὸν ἴδιον ἀντίδικον του·

Ἐπειδὴ ἀφοῦ τὸ δικάσαν δικαστήριον δὲν παρεδέχθη τὴν περὶ παραγραφῆς ἔνστασιν, ἥτον ὅλως διόλου περιττὸν νὰ συγχωρήσῃ τὴν ἀπόδειξιν τοῦ ὅτι, καὶ κατὰ τοὺς ἐν Μελίτῃ ἰσχύοντας νόμους καὶ κατὰ τοὺς ἐν τῇ Ἑλλάδι ἐπικρατήσαντας πρὸ τῆς ἐπαναστάσεως, καὶ ἐπικρατοῦντας μέχρι τοῦδε νόμους, ἡ προθεσμία τῆς παραγραφῆς εἶναι πενταετής· ἑπομένως καὶ ὁ λόγος οὗτος εἶναι ἀνυπόστατος·

Ἐπειδὴ ὁ περὶ προσωπικῆς κρατήσεως νόμος, καθὸ μέσον ἀναγκαστικὸν ἐκτελέσεως τῶν ἐμπορικῶν ἀποφάσεων, εἶναι νόμος διαδικαστικός· ἑπομένως ὁ ἰσχύων καθ' ἣν ἐποχὴν ἐκδίδεται ἡ ἀπόφασις νόμος, πρέπει νὰ ἐφαρμόσθῃ εἰς τὴν ἐκτέλεσιν αὐτῆς, καὶ οὐχὶ ὁ νόμος, ὅστις ἴσχυε καθ' ὃν καιρὸν ἔλαβεν ὕπαρξιν τὸ συνάλλαγμα, ὅθεν καὶ ὁ λόγος οὗτος εἶναι ἀνίσχυρος.

Ἐπειδὴ ἡ ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 189 τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου διαταττομένη παραγραφὴ στηρίζεται εἰς τὸ τεκμήριον τοῦ ὅτι ἐπληρώθη ἤδη τὸ ζητρούμενον χρέος, καθότι οἱ νομιζόμενοι ὀφειλέται ὑποχρεοῦνται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου νὰ βεβαιώσωσιν ἐνόρκως τὴν τοιαύτην πληρωμήν· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ἀφοῦ ὁ Χ Χ ἢ Α Κ, πρὸς ἀπόῤῥιψιν τῆς κατ' αὐτοῦ ἀγωγῆς τοῦ Θ Β, διϊσχυρίσθη ὅτι μήτε ἐξέδωκε ποτὲ τὴν συναλλαγματικὴν, τῆς ὁποίας ἐζητεῖτο ἡ πληρωμὴ, μήτε ἀνῆκεν αὕτη εἰς αὐτὸν, δὲν ἐδύνατο νὰ προτείνῃ μετὰ ταῦτα τὴν παραγραφὴν τῆς αὐτῆς συναλλαγματικῆς· ἑπομένως ἡ περὶ πενταετοῦς παραγραφῆς ἔνστασις τοῦ Χ Κ ἀπεῤῥίφθη παρὰ τοῦ δικάσαντος δικαστηρίου διὰ δικαίας ἐφαρμογῆς τοῦ ῥηθέντος ἄρθρου.

Διὰ ταῦτα ἀποῤῥίπτει κτλ.

Ἀπόφ. πολιτ. Ἀρείου Πάγου 18 τῆς 21 σεπτεμβρ. 1844.

Β) Ἔγγραφα φέροντα χαρακτῆρα γραμματίου εἰς διαταγήν.

§ 8. Τὰ ἐκδιδόμενα γραμμάτια εἰς ὄφελος καὶ οὐχὶ εἰς διαταγὴν τοῦ κομιστοῦ δὲν φέρουσι χαρακτῆρα συναλλαγματικῆς ἢ γραμματίου, ἀλλ' εἶναι ἁπλᾶ γραμμάτια, ἐπὶ τῶν ὁποίων δὲν λαμβάνουν χώραν τὰ διὰ τὰς συναλλαγματικὰς καὶ τὰ εἰς διαταγὴν γραμμάτια ἰδίως ὡρισμένα ὑπὸ τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου, ἀλλ' αἱ διατάξεις τοῦ κοινοῦ δικαίου.

Ἡ οὕτω γινομένη δι' ὀπισθογραφήσεως τοῦ μὴ κατὰ διαταγὴν γραμματίου μετάβίβασις δὲν θεωρεῖται εἰμὴ ὡς παραχώρησις τοῦ πολιτικοῦ δικαίου· ὥστε ὁ ὀπισθογράφος τοῦ γραμματίου τούτου δὲν εἶναι ὑπεύθυνος περὶ τοῦ μὴ ἀξιοχρέου τοῦ ὀφειλέτου, καθότι, κατὰ τὸ πολιτικὸν δίκαιον, ὁ παραχωρητὴς ἐγγυᾶται μὲν τὴν ὕπαρξιν τοῦ χρέους, ὄχι ὅμως καὶ τὸ ἀξιόχρεων τοῦ ὀφειλέτου, ἐκτὸς ἂν ῥητῶς ἀνεδέχθη τὴν περὶ τούτου εὐθύνην. Ἀπόφ. τῆς 11 μαρτίου 1841 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν. (Νομικ. σελ. 2374).

§ 9. Τὸ συμβόλαιον περιέχον τὴν λέξιν εἰς *διαταγὴν* θεωρεῖται γραμμάτιον εἰς διαταγήν, ἂν καὶ τὸ ἐν αὐτῷ δάνειον ἦναι πολιτικὸν καὶ ἐνυπόθηκον;

Συμβόλαιον εἰς διαταγήν, καίτοι ἀφορῶν δάνειον πολιτικὸν καὶ ἐνυπόθηκον, δύναται, κατὰ τὸ ἄρθρ. 187 τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου, νὰ τεθῇ εἰς κυκλοφορίαν δι' ὀπισθογραφήσεως, ἢ ἄλλως καὶ ἐν ἀγνοίᾳ τοῦ ὀφειλέτου, διότι πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον προσετέθη ἡ λέξις εἰς *διαταγήν*. Ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου 32 τῆς 12 φεβρ. 1848.

§ 10. *Ὁμόλογον πληρωτέον εἰς τὸν κομιστὴν φέρει χαρακτῆρα γραμματίου εἰς διαταγήν;*

Ἡ ἀπόφ. 140 τοῦ 1848 τοῦ Ἀρ. Π. φέρει:

« Ἐπειδὴ τὸ ἀπὸ 11 φεβρ. 1821 χρεωστικὸν ὁμόλογον τῶν ἀναιρεσειόντων, δι' οὗ ὡμολόγησαν ὅτι ὀφείλουσιν εἰς τὸν Ι Β Θηρεσιανὰ τάλληρα 2042 καὶ δίστηλα 600 λόγῳ δανείου, καὶ ὑπόσχονται νὰ πληρώσωσιν αὐτὰ ἢ εἰς τὸν δανειστὴν ἢ εἰς ἄλλον τινὰ παρουσιάσοντα τὸ ὁμόλογον, φέρει κατ' οὐσίαν τὰ προσόντα τοῦ εἰς διαταγὴν γραμματίου, καθότι εἶναι ἀναμφισβήτητον ὅτι οἱ συμβαλλόμενοι ἐννόουν διὰ τῆς τελευταίας ῥήτρας νὰ πληρώσωσι τὸ εἰρημένον ποσὸν εἰς ὅντινα ὁ ἀρχικὸς δανειστὴς ἤθελε παραγγείλει τὴν πληρωμήν του· ὅθεν τὸ δικαστήριον τῶν ἐφετῶν ὀρθῶς ἐξετίμησε τὸ εἰρημένον ὁμόλογον, ἂν καὶ ἡ ἑρμηνεία αὐτοῦ, ὡς μὴ συνεχομένη καθ' ἑαυτὴν μετὰ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου, ἀνῆκεν εἰς μόνον τὸ τῆς οὐσίας δικαστήριον,

Ἐπειδὴ ἀληθῶς πᾶν ὁμόλογον πληρωτέον εἰς τὸν κομιστὴν δὲν φέρει τὸν χαρακτῆρα γραμματίου εἰς διαταγὴν, ἀλλ' ἡ ἀποφαινομένη τοῦτο σκέψις τῆς ἀποφάσεως μὴ περιέχουσα κακὴν ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου ἐν τῷ διατακτικῷ αὐτῆς δὲν εἶναι λόγος ἀναιρέσεως.

§ 11. Συναλλαγματικὴ δὲν εἶναι, ἀλλὰ γραμμάτιον, τὸ ἐκδιδόμενον καὶ πληρωτέον εἰς τὴν αὐτὴν πόλιν, καὶ ἡ περὶ τοῦ γραμματίου αὐτοῦ δίκη δικάζεται παρὰ τῶν ἐφετῶν κατὰ τὸν ἐμπορικὸν νόμον, ὅταν ὁ ἐναγόμενος δὲν ἐζήτησε κατὰ τὴν πρώτην δικάσιμον νὰ παραπεμφθῇ εἰς τὸ ἁρμόδιον πολιτικὸν δικαστήριον, εὑρισκόμενος ἄλλως εἰς τὰς περιπτώσεις τοῦ ἄρθρ. 6 τοῦ περὶ ἐμποροδικείων νόμου. Ἀπόφ. τῆς 23 σεπτεμβρίου 1838 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν [1].

Γ) Ἁρμοδιότης.

§ 12. Κατὰ τὸν νόμον τὰ γραμμάτια τὰ παρ' ἐμπόρων υπογεγραμμένα θεωροῦνται ὡς ἕνεκα τοῦ ἐμπορίου αὐτῶν γενόμενα, ἐὰν ἄλλη αἰτία δὲν ὑπάρχῃ ῥητῶς ἐκπεφρασμένη εἰς αὐτά· ἡ δὲ ἔκφρασις *γραμμάτια* ἀφορᾷ ὅλας ἐν γένει τὰς ἐγγράφους ὑποχρεώσεις καὶ τὰ ὁμόλογα τῶν ἐμπόρων. (Ἀπόφ· τῆς 11 μαρτίου 1841 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν (Νομικῆς σελ. 2734).

§ 13. Ὅταν πρόκηται περὶ γραμματίων εἰς διαταγὴν, τὰ ὁποῖα φέρουν ὑπογραφὰς ἐμπόρων καὶ μὴ ἐμπόρων, δὲν δύναται νὰ διαταχθῇ ἡ φυλάκισις τῶν μὴ ἐμπόρων, εἰμὴ ὁσάκις οὗτοι ἤθελον εἶσθαι μέτοχοι πράξεων ἐμπορικῶν, κολλυβιστικῶν, τραπεζιτικῶν, ἢ μεσιτικῶν· ἀπόφ. 1648 τῆς 26 ἀπριλίου 1840 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

§ 14. Ὅταν ἐκ τῶν ὑπογραψάντων γραμμάτιον εἰς διαταγὴν ὁ μὲν εἶναι ἔμπορος, ὁ δὲ μὴ ἔμπορος, καὶ ὁ πρῶτος, εναχθεὶς ἐνώπιον τοῦ ἐμποροδικείου, ἐπέτυχεν ἀπόφασιν κηρύττουσαν ἑαυτὸ ἀναρμόδιον, δύναται ἔπειτα ὁ μὴ ἔμπορος ἐνώπιον τοῦ πολιτ. δικαστηρίου νὰ προτείνῃ τὴν ἔνστασιν ὅτι ἡ ὑπόθεσις ὑπάγεται εἰς τὸ ἐμποροδικεῖον; Ὄχι. (ἀπόφ. 210 τοῦ 1848 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετ. (Νομικ. σελ. 4799)

§ 15. Πᾶσα διαφορὰ ἀφορῶσα τὰς μεταξὺ ἐμπόρων ὑποχρεώ-

(1) Διὰ τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως καθιέρωσε τὸ δικαστήριον τὴν ἀρχὴν ὅτι δύναται νὰ ἐπιτραπῇ ἡ διὰ μαρτύρων ἀπόδειξις κατὰ τοῦ περιεχομένου τοῦ γραμματίου αὐτοῦ.

σεις καὶ συναλλαγὰς ὑπάγεται εἰς τοὺς ἐμποροδίκας, ἐὰν αἱ ὑποχρεώσεις αὗται δὲν πηγάζωσιν ἀπὸ πράξεις ἀποκλειούσας ἐντελῶς τὴν ἰδέαν τοῦ ἐμπορικοῦ χαρακτῆρος· ὑποχρεώσεις δὲ πηγάζουσαι ἐκ τῆς πράξεως τοῦ ἀντιτίμου τῆς συναλλαγματικῆς, μέρος τοῦ ὁποίου ἀνήκει εἰς τὸν ἐνάγοντα, ὑπάγονται εἰς τὸ ἐμποροδικεῖον. (ἀπόφ. τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν 362 τοῦ 1848.—σελ. 4255 τῆς Νομικῆς).

§ 16. Ὅταν ὁ Α ἀπεδέχθη συναλλαγματικὴν τοῦ Β συνεπείᾳ ἐπιστολῆς τούτου καὶ ἐξόφλησε τὴν συναλλαγματικὴν χωρὶς νὰ ὑπάρχῃ πρόβλεψις, ποῦ ὀφείλει ὁ Α νὰ κινήσῃ τὴν ἀγωγήν του κατὰ τοῦ Β περὶ ἀποδόσεως τῶν χρημάτων, τὰ ὁποῖα ἐπλήρωσε πρὸς ἐξόφλησιν τῆς συναλλαγματικῆς; εἰς τὸ ἐμποροδικεῖον· διότι ἡ συναλλαγματικὴ φέρει ἐμπορικὸν χαρακτῆρα, ἡ δὲ ῥηθεῖσα ἐπιστολὴ δὲν εἶναι ὁ τίτλος τοῦ ἐνάγοντος Α, ἀλλ' ἡ ἐξωφλημένη συναλλαγματικὴ, ἡ δὲ ἐπιστολὴ εἶναι μέσον ἀποδείξεως τοῦ ὅτι ὁ Α ἐδέχθη τὴν συναλλαγματικὴν, χωρὶς νὰ ἔχῃ πρόβλεψιν· ἄλλως τε ὁ Α θεωρούμενος ὡς ἐντολοδόχος τοῦ Β καὶ ἐκτελέσας ἐντολὴν ἀφορῶσαν πρᾶξιν ἐμπορικὴν τοῦ ἐκδότου, εἰς τὸ ἐμποροδικεῖον ὀφείλει νὰ κινήσῃ τὴν ἀγωγήν του.

'Απόφ. 3034 τῆς 28 Ἰουλίου 1844 τῶν ἐν 'Αθ. ἐφετῶν.— ὅρα καὶ τὴν ἀπόφ. τοῦ 'Αρ. Π, 13 τοῦ 1844 [1].

Διὰ τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως ἀποφαίνεται τὸ δικαστήριον ὅτι, κατὰ τὸ ἄρθρ. 553 ἐδάφ. 2 τῆς πολιτ. δικονομίας, ἐκκρεμοδικία ὑπάρχει ὅταν ἡ αὐτὴ, ἢ, τοὐλάχιστον, ἡ κυρία δίκη ἦναι εἰσηγμένη εἰς ἄλλο δικαστήριον, ἀλλὰ ἡ δι' ἀνταγωγῆς γενομένη αἴτησις περὶ ἐκπτώσεως τοῦ ποσοῦ, τὸ ὁποῖον ἀφορᾷ ἡ ἀγωγὴ τοῦ Α, δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὅτι ἀποτελεῖ δίκην ἐκκρεμῆ εἰς ἄλλο δικαστήριον, διότι αἴτησις περὶ πληρωμῆς αὐτῶν δὲν ὑπάρχει, οὐδ' ἀντικείμενον κυρίας δίκης, εἰσηγμένης εἰς ἄλλο δικαστήριον, διότι μὲ καμμίαν ἄλλην ἐκ τῶν ἐκκρεμῶν ἀμφισβητουμένων ἀπαιτήσεων δὲν συνέχεται, ἀλλ' εἶναι πάντῃ ἀνεξάρτητος.

§ 17. Ὅταν ἡ πληρωμὴ ἐγγράφου τινος πρόκηται νὰ γείνῃ ἐν

---

[1] Κατ' αὐτὴν, πράξεις ἐμπορικ. θεωροῦνται καὶ αἱ συναλλαγματικαὶ καὶ αἱ ἀπὸ τόπου εἰς τόπον ἀποστολαὶ χρημάτων, ὁποιοιδήποτε καὶ ἂν ἦναι οἱ συναλλαττόμενοι· ἀγωγὴ λοιπὸν περὶ πληρωμῆς ποσοῦ πηγάζοντος ἐκ συναλλαγματικῆς ἐκδοθείσης ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου εἰς βάρος τοῦ ἐνάγοντος, διὰ τὸ ποσὸν τῆς ὁποίας ἐγένετο πρόβλεψις, κατὰ τὴν περὶ τούτου γνωστοποιητικὴν ἐπιστολὴν, ὑπάγεται εἰς τὸ ἐμποροδικεῖον, καθότι ἡ ἐπιστολὴ δὲν ἀντικαθιστᾷ τὴν ἐνοχὴν, τὴν ὁποίαν διὰ τῆς ἐκδόσεως τῆς συναλλαγματικῆς ἀναλαμβάνει ὁ ἐκδότης νὰ ἱκανοποιήσῃ τὸν ἐκδώσαντα αὐτήν.

'Απόφ. Αρ. Π. 13 τῆς 13 φὐγούς. 1844.—(Νομικ. σελ. 4255).

τῇ αὐτῇ τῆς ἐκδόσεως πόλει, δὲν εἶναι συναλλαγματική, ἀλλὰ γραμμάτιον. Μὴ ζητήσαντος δὲ τοῦ ἐναγομένου κατὰ τὴν πρώτην δίκην νὰ παραπεμφθῇ εἰς τὸ πολιτικὸν δικαστήριον ἡ δίκη, ὡς ὑπαγομένου εἰς τὰς περιπτώσεις τοῦ 5 ἄρθρ. τοῦ περὶ ἁρμοδ. τῶν ἐμπορ. νόμου, τὸ ἐφετεῖον δὲν δύναται εἰμὴ νὰ δικάσῃ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἐμπορ. νόμου. (ἀπόφ. 904 καὶ 3827 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν).

§ 18. Ἀγωγὴ στηριζομένη εἰς ἁπλοῦν ὁμόλογον, τὸ ὁποῖον φέρει καὶ ὑπογραφὰς ἐμπόρων, ἀλλὰ μὴ δυνάμενον νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς διαταγῆς γραμμάτιον, εἶναι ἀντικείμενον πολιτικὸν, καὶ ὁ ἐνάγων μὴ ἔμπορος ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἐνάξῃ τοὺς ἐναγομένους εἰς τὸ πολιτικὸν ἢ ἐμπορικὸν δικαστήριον.

Ὅρα τὴν περὶ τούτου ἀπόφασιν εἰς τὸν § 134 τοῦ ἄρθρ. ἁρμοδ. πολιτ. ἐν γένει.

§ 19. Αἱ ἀνταγωγαὶ αἱ προτεινόμεναι εἰς ὑποθέσεις ἀφορώσας τὰς συναλλαγματικὰς, εἰς τὴν δικαιοδοσίαν ποίου δικαστ. ὑπάγονται, καὶ πῶς διαδικάζονται;

Ἀπόφ. 227 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν, εὑρισκομένη ἐν τῷ Εὑρετ. λέξ. Ἀγωγὴ § 51.

Περὶ ἀνταγωγῶν βλέπε ὅσα ἐσημειώσαμεν ἐν τῇ λέξει Ἀνταγωγή.

Δ) *Ὀπισθογράφησις.*

§ 20. Ἡ κυριότης τῆς συναλλαγματικῆς δύναται νὰ μεταβιβασθῇ δι' ὀπισθογραφήσεως γενομένης μετὰ τὴν προθεσμίαν τῆς πληρωμῆς, καὶ νὰ φυλάττῃ μολοντοῦτο ἅπαντα τὰ προνόμια, τὰ ὁποῖα ὁ νόμος δίδει εἰς αὐτήν· τὸ ἄρθρ. 196 τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου δὲν κάμνει διαστολὴν ὡς πρὸς τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν ἡ ὀπισθογράφησις ἤθελεν εἶσθαι προγενεστέρα ἢ μεταγενεστέρα τῆς πρὸς πληρωμὴν προθεσμίας.

Ὁ διὰ τακτικῆς ὀπισθογραφήσεως κύριος τῆς συναλλαγματικῆς γενόμενος, καθίσταται ἀμέσως δανειστὴς τοῦ ἀποδέκτου αὐτῆς, καὶ ὑπόκειται εἰς μόνας τὰς ἐνστάσεις, αἵτινες τῷ εἶναι προσωπικαί· ἡ ἀρχὴ δὲ αὕτη εἶναι δεκτικὴ ἐξαιρέσεως ὡς πρὸς τὸν διὰ μεταγενεστέρας τῆς προθεσμίας ὀπισθογραφήσεως κομιστὴν, ἐκτὸς τῆς περιπτώσεως τοῦ δόλου.

Εἰς τὸν διὰ τακτικῆς ὀπισθογραφήσεως κύριον τῆς συναλλαγματικῆς καταστάντα δὲν δύναται ὁ ἀποδέκτης νὰ προτείνῃ συμψηφισμὸν ποσοῦ ὀφειλομένου πρὸς αὐτὸν ὑπὸ τοῦ ὀπισθογράφου.

Ἀπόφασις 1523 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν. Νομικῆς σελ. 3290. Ledru. λέξ. Compensation N. 178.

§ 21. Κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ 138 ἄρθρ. τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου, ἡ ἄτακτος ὀπισθογράφησις ἰσχύει ὡς ἐντολή, καὶ δυνάμει τοιαύτης ἐντολῆς ἡ κυριότης τῆς ὀπισθογραφήσεως συναλλαγματικῆς δύναται νὰ μεταφερθῇ καλῇ τῇ πίστει εἰς τρίτον πρόσωπον, ἐπιφυλαττομένης τῆς ἀγωγῆς τοῦ ἐντολέως κατὰ τοῦ ἐντολοδόχου, ἂν ἔχῃ χώραν. Τοιοῦτον ἀποτέλεσμα ἐπιφέρουσι καὶ αἱ δι' ἔλλειψιν χρονολογίας ἄτακτοι ὀπισθογραφήσεις· (Ἀπόφ. Ἀρ. Π. 122 τῆς 3 σεπτεμβρ. 1837). Ὅρα κατωτ. § 23.

Σημ. Ἡ ἄτακτος ὀπισθογράφησις παρέχει δικαίωμα νὰ κινήσῃ ὁ κομιστὴς ἐν ἰδίῳ αὐτοῦ ὀνόματι ἀγωγήν; Ναί.

Ἀπόφ « Ἐπειδή, κατὰ τὸ ἄρθρ. 313 τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου, πᾶν ναυτικὸν συμβόλαιον δύναται νὰ πραγματευθῇ δι' ὀπισθογραφήσεως, ἐὰν ἦναι εἰς διαταγήν, εἰς ταύτην δὲ τὴν περίπτωσιν ἡ διαπραγμάτευσις τοῦ ἐγγράφου τούτου ἔχει τὰ αὐτὰ ἀποτελέσματα, ὡς καὶ ὅλαι αἱ περὶ τῶν ἐμπορικῶν γραμματίων διαπραγματεύσεις· κατὰ δὲ τὰς περὶ ἐμπορικῶν γραμματίων διατάξεις τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου, ὅταν ὁ κομιστὴς τοιούτου γραμματίου ζητῇ τὴν πληρωμὴν αὐτοῦ ἐν ἰδίῳ ὀνόματι, μὴ ἔχων ἄλλον τινα τίτλον εἰμὴ ἄτακτον ὀπισθογράφησιν, ἥτις, κατὰ τὸ ἄρθρ. 138 τοῦ αὐτοῦ νόμου, ἔχει ἁπλῶς ἰσχὺν ἐπιτροπικοῦ, οἱ ὑπογράψαντες ἢ παραδεχθέντες τὸ τοιοῦτον γραμμάτιον δὲν ἔχουν συμφέρον, καὶ ἑπομένως δὲν δύνανται ν' ἀμφισβητήσουν τὴν ἰδιότητα τοῦ κομιστοῦ τούτου διϊσχυριζόμενοι, ὅτι καθὸ ἐπίτροπος δὲν ἐμπορεῖ νὰ ἐνεργήσῃ ἐν ἰδίῳ ὀνόματι εἰμὴ ὅταν ἔχοντες ν' ἀντιτάξωσι κατὰ τοῦ δι' ἀτάκτου ὀπισθογραφήσεως μεταβιβάσαντος τὸ περὶ οὗ λόγος γραμμάτιον ἔνστασιν προσωπικὴν περὶ συμψηφισμοῦ, ἢ περὶ ἀπαλλαγῆς, εὑρίσκωσι συμφέρον νὰ ἔχωσιν ἀντίδικον ἀπ' εὐθείας τὸν ἀτάκτως ὀπισθογραφήσαντα μᾶλλον ἢ τὸν κομιστὴν τοῦ γραμματίου· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου, ὡς γίνεται δῆλον ἀπὸ τὰς ἀποφάσεις τῶν δικασάντων δικαστηρίων, μήτε ὁ ἐναγόμενος πλοίαρχος Κ Σ, μήτε οἱ παρεμβαίνοντες ὡς συμμέτοχοι τοῦ πλοίου ἀδελφοὶ Σ καὶ Δ Μ, ἐπρότεινον εἴτε πρωτοδίκως, εἴτε εἰς τὴν κατ' ἔφεσιν δίκην, ἔνστασίν τινα κατὰ τοῦ ἐν Τεργέστῃ Α καὶ ἀδελφῶν Ρ, ὑπὲρ τῶν ὁποίων ἐξεδόθη τὸ περὶ οὗ ἡ δίκη ναυτικὸν συμβόλαιον, μήτε κατὰ τοῦ ἐν Κερκύρᾳ Δ Ν Δ τοῦ πρώτου ὀπισθογράφου, παρὰ τοῦ ὁποίου μετεβιβάσθη τὸ αὐτὸ ναυτικὸν συμβόλαιον εἰς τὸν ἐνάγοντα Α Μ. Τούτων δ' οὕτως ἐχόντων, τὸ ἐν Ἀθήναις δικαστήριον τῶν ἐφετῶν, παραδεχθὲν τὴν κατὰ τῆς ἰδιότητος τοῦ ἐνάγοντος ἔνστασιν τοῦ ἐκδότου τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος ναυτικοῦ συμβολαίου, στηριζομένην εἰς μόνον τὸν λόγον τοῦ ὅτι οὔσης ἀτάκτου τῆς πρὸς τὸν κομιστὴν

Α Μ. ὀπισθογραφήσεως, οὗτος δὲν ἐδύνατο νὰ ἐνάξῃ ἐν ἰδίῳ ὀνόματι, χωρὶς νὰ προτείνῃ κἀνὲν ὁποιονδήποτε συμφέρον. τοῦ νὰ ἔχῃ ἀντιδίκους τοὺς πρώτους ὀπισθογράφους, κακῶς ἐφήρμοσε τὸ ἄρθρ. 67 τῆς πολιτ. δικονομίας.

Ἐπειδή, καθόσον ἀφορᾷ τὸ περὶ κύρους τῆς κατασχέσεως τοῦ πλοίου, καὶ τὸ περὶ ἀποζημιώσεως κεφάλαιον τῆς ἀποφάσεως τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν, ταῦτα συναναιροῦνται μὲ τὴν αὐτὴν ἀπόφασιν.

Διὰ ταῦτα ἀναιρεῖ. »

Ἀπόφ. πολιτ. Ἀρείου Πάγου 28 τοῦ 1845.

§ 22. Οὔσης τακτικῆς τῆς συναλλαγματικῆς, οἱαιδήποτε καὶ ἂν ὦσιν αἱ ἐλλείψεις τῆς ὀπισθογραφήσεως αὐτῆς, οἷον ἂν δὲν ἀναφέρηται ἡ δοθεῖσα ἀξία ἢ ἦναι ἀχρονολόγητος, καὶ εἴτε παρ' ἐμπόρου ἐκδοθεῖσαι ἢ δι' ἐμπορίαν, εἴτε μή, ἡ περὶ πληρωμῆς αὐτῶν δίκη ὑπάγεται εἰς τὸ ἐμποροδικεῖον. Αἱ ἀταξίαι τῶν ὀπισθογραφήσεων δὲν ἔχουν ὡς ἀποτέλεσμα εἰμὴ ὅτι δὲν μεταφέρουσιν εἰς τοὺς κομιστὰς τὴν κυριότητα τῆς συναλλαγματικῆς, ἀλλὰ παρέχουν ἁπλῶς εἰς τὸν κάτοχον ὅλα τὰ δικαιώματα τοῦ ἐντολοδόχου· ὥστε, τούτων οὕτως ἐχόντων, ὁ χρεώστης ἕνεκα τῶν ἐλλείψεων αὐτῶν δὲν ἔχει δικαίωμα ν' ἀρνηθῇ τὴν πληρωμὴν εἰς τὸν δανειστήν, ἀλλὰ μόνον νὰ προτείνῃ κατὰ τοῦ ἐντολοδόχου ὅσους ἤθελεν ἔχει νομίμους λόγους κατὰ τοῦ ἐντολέως. Ἀπόφ. τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν 188 τοῦ 1838 (Νομικ. σελ. 3649).

§ 23. Ἡ ἄτακτος ὀπισθογράφησις ἰσχύει ὡς ἐντολὴ κατὰ τὴν πολιτ. τοῦ Ἀρείου Πάγου ἀπόφασιν 122 τῆς 20 αὐγούστου 1837, φέρουσαν.

« Ἐπειδή, κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ 138 ἄρθ. τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου, ἡ ἄτακτος ὀπισθογράφησις ἰσχύει ὡς ἐντολή, καὶ δυνάμει τοιαύτης ἐντολῆς ἡ κυριότης τῆς ὀπισθογραφήσεως συναλλαγματικῆς δύναται νὰ μεταφερθῇ καλῇ πίστει εἰς τρίτον πρόσωπον, ἐπιφυλαττομένης τῆς ἀγωγῆς τοῦ ἐντολέως κατὰ τοῦ ἐντολοδόχου, ἂν ἔχῃ χώραν. Ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου αἱ δι' ἔλλειψιν χρονολογίας ἄτακτοι ὀπισθογραφήσεις τῶν δύω συναλλαγματικῶν ἀπὸ μέρους τοῦ Ν Χ Μ (πρὸς ὄφελος τοῦ ὁποίου ἐξεδόθησαν ἀπὸ τὸν ἐν Ζακύνθῳ Π Α Α) πρὸς τὸν ἐν Πάτραις Σ Β ἰσχύουν ὡς ἐντολὴ διὰ νὰ παραλάβῃ τὴν ἀξίαν αὐτῶν.

Ἐπειδή, κατὰ τὸ ἄρθρ. 121 τοῦ αὐτοῦ νόμου, ὅταν ἀποδεχθῇ τις συναλλαγματικὴν εἶναι ὑπόχρεως νὰ πληρώσῃ τὴν ἀξίαν αὐτῆς,

καὶ ὅτι [illegible] πλέον ὁ [illegible] τὴν [illegible] διὰ τὸν [illegible]. Ἐπὶ δὲ τοῦ [illegible], ὁ Α Α [illegible] νὰ [illegible] τῆς συναλλαγματικῆς, [illegible] ὁ [illegible] καὶ [illegible] πλέον νὰ [illegible] τῆς [illegible] ἤδη [illegible] ἀπὸ τὸ [illegible].

Ἐπειδὴ τὸ δικαστήριον τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν, [illegible] ὡς [illegible] καὶ [illegible] τὴν [illegible] τοῦ [illegible] κατὰ τοῦ Μ [illegible], [illegible] τῆς [illegible] πραγματικῶν [illegible] τοῦ [illegible]. ὁ δὲ Ἄρειος Πάγος ἐπὶ πραγματικῶν ζητημάτων τῶν ὁποίων δὲν δύναται νὰ δικάσῃ.

Ἐπειδὴ τὸν ὅ,τι ἀφορᾷ τὴν ἀλληλογραφίαν τοῦ ἀναιρεσείοντος καὶ τοῦ Μ ἀπὸ 16 Δεκεμβρίου 1829 καὶ 15 Φεβρ. 1830, την ὁποίαν ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν τὸ δικαστήριον τῶν ἐφετῶν, ἀνάγεται εἰς τὴν στάθμισιν τῶν ἀποδείξεων, καὶ ὡς πραγματικὸν λόγος δὲν ἀνήκουσιν εἰς την δικαιοδοσίαν τοῦ Ἀρ. Πάγου.»

§ 24. Τὸ ἄτακτον τῆς ὀπισθογραφήσεως προτείνεται καὶ ἐξ ἐπαγγέλματος κατὰ τὴν πολιτ. τοῦ Ἀρείου Πάγου ἀπόφασιν 186 τοῦ 1848.

§ 25. Ἡ ὀπισθογράφησις, ἐν ᾗ δὲν διαλαμβάνεται εἰς τί συνίσταται ἡ δοθεῖσα ἀξία, μεταβιβάζει τὴν κυριότητα τοῦ εἰς διαταγὴν γραμματίου;

Ἡ ἄτακτος ὀπισθογράφησις δὲν μεταβιβάζει τὴν κυριότητα τῆς συναλλαγματικῆς, ἀλλ' ἁπλῶς ἔχει ἰσχὺν ἐπιτροπικοῦ, καὶ ἑπομένως ὁ κομιστὴς δὲν δύναται νὰ ἐνάξῃ ἐν ἰδίῳ ὀνόματι· ἄτακτος δὲ ὀπισθογράφησις ὑπάρχει, ὅταν δὲν σημειοῦται εἰς τί συνίσταται ἡ δοθεῖσα ἀξία, ἀλλ' ἁπλῶς ἀναφέρει πληρωμήν. (ἄρθρ. 187, 137 καὶ 110 τοῦ ἐμπορ. νόμου) Ἀπόφ. 233 τοῦ 1849 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφετῶν. Νομικ. σελ. 5021). Ὅρα ἀνωτ. § 20—23.

§ 26 Γραμμάτια ἐκδοθέντα ἐν Αὐστρίᾳ καὶ φέροντα ἐν τῇ ὀπισθογραφήσει τὰς λέξεις *διὰ τὴν τιμὴν ἐννοήθημεν*, θεωροῦνται ὡς καλῶς ὠπισθογραφημένα;

Ἀπόφ « Ἐπειδὴ ἐκ τῶν καταθέσεων τῶν δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 386 ἀποφάσεως ἐνόρκως ἐξετασθέντων μαρτύρων Α Μ καὶ Μ Ρ, εἰς τοὺς ὁποίους καὶ ἐπεδείχθησαν τὰ περὶ ὧν πρόκειται γραμμάτια, ἀποδεικνύεται κατὰ τὰς ὀρθὰς περὶ τούτου σκέψεις καὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1451 πρωτοδίκου ἀποφάσεως, τὰς ὁποίας παραδέχεται τὸ δικαστήριον τοῦτο, ὅτι κατὰ τὸ Αὐστριακὸν δίκαιον, καὶ ἰδίως κατὰ

τὸν ἀπὸ 1 ὀκτωβρίου 1763 νόμον, γνωστὸν ὑπὸ τὴν ὀνομασίαν Πατέντα τῆς Μαρίας Θηρεσίας, ὁ τύπος, ὑπὸ τὸν ὁποῖον εἶναι συντεταγμένα τὰ τρία προκείμενα ἔγγραφα, εἶναι κυρίως τύπος γραμματίων καὶ ὄχι συναλλαγματικῶν, διότι ἐπὶ συναλλαγματικῶν ἀπαιτεῖται ἀποστολὴ χρημάτων ἀπὸ τόπον εἰς τόπον, ὅτι τὰ τοιαῦτα γραμμάτια, ὅταν ἦναι ἐκδεδομένα ὑπὸ ἐμπόρου, ὁποῖος ἦτον ὁμολογουμένως εἰς τὰς ἐποχὰς τῆς ἐκδόσεως αὐτῶν ὁ Σ Π, ὅτι αἵ,τε συναλλαγματικαὶ καὶ τὰ ἐμπορικὰ γραμμάτια, ἐὰν παρέλθῃ ἓν ἔτος καὶ μία ἡμέρα ἀπὸ τῆς λήξεως αὐτῶν χωρὶς ν' ἀπαιτηθῇ τακτικῶς ἡ ἐξόφλησίς των, θεωροῦνται πλέον ὡς ἁπλᾶ ὁμόλογα, καὶ δὲν παραγράφονται εἰμὴ διὰ παρελεύσεως τριάκοντα ἐτῶν.

Ἐπειδὴ τὰ προκείμενα γραμμάτια πληρωτέα « εἰς κάθε καλὴν ἀναζήτησιν » εἶναι προφανῶς ἐκδεδομένα ὡς πληρωτέα ἐν ὄψει· ὅθεν ἦσαν ἀμέσως ληξιπρόθεσμα, δυνάμενα τὴν ἐπιοῦσαν τῆς ἐκδόσεώς των νὰ παρουσιασθῶσιν εἰς τὸν ἐκδότην αὐτῶν πρὸς πληρωμήν· ἑπομένως, παρελθόντος πλέον τοῦ ἑνὸς ἔτους καὶ μιᾶς ἡμέρας ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως αὐτῶν χωρὶς ν' ἀπαιτηθῇ ἡ πληρωμή των, κατέστησαν ὡς ἐκ τούτου ἁπλᾶ ὁμόλογα παραγραφόμενα μόνον διὰ τριακονταετίας.

Ἐπειδὴ ἂν καὶ ἐπείσθη ἐκ τῶν μαρτυριῶν τὸ δικαστήριον περὶ τοῦ ὡς προείρηται Αὐστριακοῦ νόμου, ὡς ἐκ περισσοῦ ἐνισχύεται προσέτι εἰς τὴν πεποίθησίν του ταύτην καὶ ἐκ τοῦ συμφώνου μὲ τὰς μαρτυρίας περιεχομένου τοῦ ἀπὸ τὸν Δ Π προσαχθέντος νόμου τῆς 1 ὀκτωβρίου 1763 (Πατέντα τῆς Μαρίας Θηρεσίας), τὸν ὁποῖον ἀνέφερον οἱ δύω ῥηθέντες μάρτυρες, ἐκτυπωμένου ἐν Βιέννῃ κατὰ τὸ 1791 εἰς ἁπλοελληνικὴν γλῶσσαν.

Ἐπειδὴ ἐκτὸς τοῦ ὅτι οἱ ῥηθέντες μάρτυρες δὲν ἀναφέρουν ὑπάρχοντα ἢ ὑπάρξαντα μετὰ τὸ 1763 ἔτος ἐν ἰσχύϊ κατὰ τὴν Αὐστρίαν νόμον ἄλλον παρὰ τὸν εἰρημένον τῆς 1 ὀκτωβρίου 1763, τὸν ὁποῖον μόνον ἐρωτηθέντες ἐν γένει περὶ τοῦ Αὐστριακοῦ δικαίου ἐπὶ τῆς προκειμένης ὕλης ἀνέφεραν ὡς γνωστόν, πρὸς τούτοις ὁ Σ Π ἀμφισβητῶν τὴν ἀποκλειστικὴν ἀπὸ τοῦ 1763 μέχρι τοῦδε ἐν Αὐστρίᾳ ἰσχὺν αὐτοῦ τοῦ νόμου, δὲν προσήγαγε καμμίαν ἀπόδειξιν περὶ τοῦ ὅτι μετὰ τὸ 1763 ἐξεδόθη νέος νόμος διάφορος ἐκείνου, ἐνῷ αὐτὸς κυρίως ὤφειλεν ἐπὶ τοῦ προκειμένου νὰ φέρῃ τὴν τοιαύτην ἀπόδειξιν ὡς ἀνταπόδειξιν κατὰ τοῦ ἀποδειχθέντος ἀπὸ τὸν Δ Π νόμου τῆς 1 ὀκτωβρ. 1763.

Ἐπειδὴ πρώτη πρᾶξις, τὴν ὁποίαν ὁ Δ Π ἐπεχείρησε κατὰ τοῦ Σ Π ἕνεκα τῶν προκειμένων γραμματίων, ἦτον ἡ πρὸς ἀπόπειραν συμβιβασμοῦ κλήτευσις αὐτοῦ κατὰ τὸν νοέμβριον τοῦ 1815 καὶ ἡ

κατὰ τὸν αὐτὸν μῆνα κινηθεῖσα περὶ τοῦ αὐτοῦ ἀντικειμένου τῆς παρούσης δίκης ἀγωγὴ κατὰ τοῦ Σ Π ἐνώπιον τῶν ἐνταῦθα πρωτοδικῶν· ἀλλ' ἐπὶ τῆς ἀγωγῆς ἐκείνης τοῦ νοεμβρίου 1845 τὸ εἰρημένον δικαστήριον δι' ἀποφάσεώς του ὑπ' ἀριθ. 15295 (μὴ ὑπαρχούσης εἰς τὸν φάκελλον τῆς δικογραφίας, ἀλλὰ περὶ τῆς ὁποίας εἶναι σύμφωνα τὰ μέρη) ἀπεφήνατο ἑαυτὸ ἀναρμόδιον νὰ δικάσῃ·

Ἐπειδὴ τὴν ῥηθεῖσαν ἀπόφασιν τοῦ πρωτοδικείου κηρυχθέντος ἀναρμοδίου ἀπεδέχθη σιωπηλῶς ὁ Δ Π, ὡς τοῦτο καθαρῶς καὶ ἀκριβῶς συνάγεται ἐκ τοῦ ὅτι ἐκίνησε περὶ τοῦ αὐτοῦ ἀντικειμένου νέαν ἀγωγὴν ὑπὸ χρονολογίαν τῆς 25 σεπτεμβρίου 1846 ἐνώπιον τῶν αὐτῶν πρωτοδικῶν ὡς ἐμποροδικῶν, πράξεως ἐκ τῆς ὁποίας ἀναγκαίως ἐξάγεται ὁ σκοπὸς τῆς συναινέσεως αὐτοῦ εἰς τὴν μνημονευθεῖσαν ἀπόφασιν τοῦ πρωτοδικείου (ἄρθρ. 476 πολιτικῆς δικονομίας.)

Ἐπειδὴ διὰ τῆς τοιαύτης συναινέσεως ἐτελείωσεν ἡ διὰ τῆς ἀγωγῆς τοῦ νοεμβρίου 1845 εἰσαχθεῖσα ἐνώπιον τῶν ἐνταῦθα πρωτοδικῶν δίκη, ἐπὶ τῆς ὁποίας οὗτοι ἐκηρύχθησαν ἀναρμόδιοι, καὶ ἑπομένως ἔπαυσαν ὡς ἐκ τούτου αἱ μὲ τὴν ἐπίδοσιν τῆς ἀγωγῆς ἐκείνης συνδεδεμέναι συνέπειαι, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἦτο καὶ ἡ διακοπὴ τῆς παραγραφῆς τῆς ἀγωγῆς· ἄρα οὔτε ἡ πρὸς ἀπόπειραν συμβιβασμοῦ ἀνωτέρω εἰρημένη κλῆσις, οὔτε ἡ ἀγωγὴ τοῦ νοεμβρίου 1845 δύνανται πλέον νὰ ἔχωσι ἐπιῤῥοήν τινα ὡς πρὸς τὴν τὴν περὶ ἧς πρόκειται παραγραφὴν, κατὰ τὰ ἄρθ. 476 κ. ἐπ. πολ. δικονομίας συνδυαζόμενα πρὸς ἄλληλα.

Ἐπειδὴ ἡ ἐνώπιον ἀναρμοδίου δικαστοῦ εἰσαγωγὴ δίκης τινος δὲν ἐπιφέρει διακοπὴν τῆς παραγραφῆς τῆς ἀγωγῆς, τοῦτο δὲ ῥητῶς διατάττεται καὶ ὑπὸ τῶν Βασιλικῶν 48:11 ια.

Ἐπειδὴ τὰ ἔτη τοῦ Ἑλληνικοῦ ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας ἀγῶνος δὲν συνυπολογίζονται εἰς τῆς παραγραφῆς τὸν χρόνον, δυνάμει τοῦ κανόνος ὅτι κατὰ τοῦ μὴ δυναμένου νὰ ἐνεργήσῃ τὸ δικαίωμά του δὲν τρέχει παραγραφή· κανόνος, ὅστις ὑποτίθησι νομικῶς ἀδύνατον ἐνέργειαν τῶν δικαιωμάτων (κώδ. 7. 40 διάτ. 1 § 2), ὡς εἶναι ἡ ἐνέργεια αὕτη νομικῶς ἀδύνατος, ὅταν ἕνεκα τῆς καταστάσεως τοῦ πολέμου, καθὼς ἐπὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ ἀγῶνος, ἀργῶσι τὰ δικαστήρια, εἰς τὰ ὁποῖα ὑπάγεται ἡ δίκη.

Ἐπειδὴ ὅμως ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἡ κατὰ τὴν Ἑλλάδα διαρκοῦντος τοῦ ἀγῶνος ἀργία τῶν δικαστικῶν ἀρχῶν δὲν καθίστανε νομικῶς ἀδύνατον τὴν κατὰ τοῦ Σ Π ἐνέργειαν τῶν εἰς τὰ προκείμενα γραμμάτια στηριζομένων δικαιωμάτων τοῦ Δ Π, διότι νομικῶς ἠδύνατο οὗτος κατὰ τὰς γενικῶς παραδεδεγμένας περὶ ἁρμο-

διάτ. ἀρχὰς, (πανδ. 5, 1, τεμ. 19 § 4.—κώδ. 3, 13 διάτ. 2.—πανδ. 42, 5, τεμ. 1—3) νὰ ἐνάξῃ τὸν Σ Π ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων τῆς Βιέννης, ὡς τόπον τῆς συμφωνηθείσης ἐκτελέσεως τῶν διὰ τῶν προκειμένων γραμματίων συναφθεισῶν συμβάσεων (καθότι ὁ Σ Π ἐξέδωκε τὰ γραμμάτια ταῦτα πρὸς τὸν ἴδιον ἑαυτόν του εἰς Βιέννην), συμπίπτοντος μάλιστα μὲ τὸν τόπον τῆς εἰς τὰς ἐποχὰς τῶν γραμματίων κατοικίας τοῦ Σ Π), καθότι εἶναι ἀναμφισβήτητον, ὅτι κατὰ τὰς ἐποχὰς τῶν χρονολογιῶν τῶν προκειμένων γραμματίων ἦτον οὗτος τῆς Βιέννης κάτοικος.

Ἐπειδὴ οὐ μόνον ἠδύνατο νομικῶς νὰ ἐνεργήσῃ ὁ Δ Π καθ' ὃν εἴρηται τρόπον, ἀλλὰ καὶ ὤφειλε νὰ πράξῃ καθὰ εἴρηται· διότι καὶ δικαστήρια εἰς πλήρη ἐνέργειαν ἐὰν ὑπῆρχον ἐν Ἑλλάδι κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ πολέμου, δὲν ἠδύνατο νὰ εἰσάξῃ ἁρμοδίως εἰς αὐτὰ τὴν προκειμένην ἀγωγήν του, καθότι εἰς τὰ Ἑλληνικὰ δικαστήρια δὲν ἠδύνατο νὰ εἰσάξῃ ἁρμοδίως τὴν προκειμένην ἀγωγήν του, καθότι τὰ Ἑλληνικὰ δικαστήρια δὲν ἠδύναντο νὰ κατασταθῶσιν ἁρμόδια εἰμὴ ὡς ἐκ τῆς ἐν Ἑλλάδι κατοικίας τοῦ ἐναγομένου Σ Π, ἀλλὰ μέχρι μὲν τοῦ 1825 οὗτος (ὡς συμφωνοῦν κατὰ τοῦτο τὰ μέρη) δὲν εἶχεν ἔλθει εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἦλθε δὲ μόνον κατὰ τὸ 1825, ἀγνοουμένου καὶ πάλιν ἐὰν ἦλθε τότε μὲ ὡρισμένον σκοπὸν τοῦ νὰ μεταφέρῃ ἔκτοτε, ἐνῷ ἦσαν ἔτι ἀνώμαλα τὰ πράγματα εἰς τὴν Ἑλλάδα τὴν κατοικίαν του, ὅπερ δὲν φαίνεται πιθανόν· ἀλλὰ καὶ τούτου τεθέντος, ὅτι δηλ. ἔκτοτε μετέφερεν ὁ Σ Π τὴν κατοικίαν του εἰς τὴν Ἑλλάδα, πάλιν νομικὴ ἀδυναμία πρὸς ἐνέργειαν τῶν κατ' αὐτοῦ δικαιωμάτων τοῦ Δ Π δὲν ὑπῆρχε, διότι ἔμενε πάντοτε εἰς αὐτὸν, κατὰ τὰς καὶ ἀνωτέρω μνημονευθείσας γενικὰς περὶ ἁρμοδιότητος ἀρχὰς, τὸ ἐκλεκτικὸν δικαίωμα τοῦ νὰ κινήσῃ τὴν προκειμένην ἀγωγὴν ἤτοι εἰς τὰ Ἑλληνικὰ δικαστήρια ἢ εἰς τὸ δικαστήριον τῆς Βιέννης, ὡς τόπου τῆς ἐκτελέσεως καὶ τῆς κατοικίας τοῦ Σ Π κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς συμβάσεως (πρβ. τοὺς εἰς τὴν προηγηθεῖσαν σκέψιν παρατεθέντας νόμους).

Ἐπειδὴ ἐπὶ τῆς τριακενταετοῦς παραγραφῆς κατὰ ῥητὴν διάταξιν τοῦ νόμου (κώδ. 7, 39 διάτ. 3) δὲν λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν ἡ ἀπουσία τοῦ διαδίκου, καθ' οὗ ἡ παραγραφὴ προτείνεται· ὅθεν μολονότι καὶ ἄλλως δὲν ἔχει τὴν ἐλαχίστην βάσιν ἡ περὶ τούτου πρότασις τοῦ Δ Π, εἶναι ἰδίως διὰ τὸν εἰρημένον λόγον ἀπαράδεκτος.

Ἐπειδὴ κατὰ τὰ μέχρι τοῦδε εἰρημένα, μὴ ὑπάρχοντος οὐδενὸς λόγου πρὸς διακοπὴν τῆς τριακονταετοῦς παραγραφῆς, ἐπὶ τοῦ

προκειμένου συνεπληρώθη αὕτη ὡς πρὸς τὰ δύω πρῶτα γραμμάτια τῆς 14 δεκεμβρίου 1815 καὶ τῆς 24 φεβρουαρίου 1816· διότι έκτοτε (καθότι ἐξεδόθησαν πληρωτέα ἐν ὄψει) μέχρι τῆς 25 σεπτεμβρίου 1846, ὅτε ἐξεδόθη εἰς τὸν Σ Π ἡ περὶ ἧς πρόκειται ἀγωγὴ τοῦ Δ Π, παρῆλθον τριάκοντα ἔτη καὶ ἐπέκεινα· ὅθεν καθίσταται παραδεκτὴ ἡ ἔνστασις τῆς παραγραφῆς ὡς πρὸς τὰ δύο ταῦτα γραμμάτια, ἡ δὲ προσβαλλομένη ἀπόφασις μεταῤῥυθμιστέα κατὰ τοῦτο.»

'Απόφ. 4411 τῶν ἐν 'Αθήναις ἐφετῶν.

§ 27. Ἐκ τῆς ἀποδείξεως τοῦ ὅτι ὁ δυνάμει ὀπισθογραφήσεως κομιστὴς γραμματίου εἰς διαταγὴν δὲν ἐμέτρησε πραγματικῶς εἰς τὸν ὀπισθογραφήσαντα τὸ ἀντίτιμον τοῦ γραμματίου εἰς χρήματα, τεκμαίρεται ἡ κακὴ πίστις τοῦ κομιστοῦ; ὄχι. Βλ. τὴν ἀνωτ. 230 ἀπόφ. τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφετῶν.

§ 28. Ἡ ἄτακτος ὡς πρὸς τοὺς τύπους συναλλαγματικὴ παράγει ἀλληλέγγυον εὐθύνην καθ' ὅλων τῶν συνεγγράφων προσώπων [1];

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ, κατὰ τὰ ἄρθρ. 24 καὶ 25 τῆς πολιτ. δικονομίας, ἡ ὡς ἐκ τῆς ἰδιότητος τοῦ ἀντικειμένου τῆς δίκης περὶ τῆς ἀναρμοδιότητος πρότασις δύναται νὰ γίνῃ κατὰ πᾶσαν στάσιν τῆς δίκης, καὶ νὰ προβληθῇ αὐτεπαγγέλτως· ἐκ τούτων ἕπεται ὅτι, καὶ ἂν θεωρηθῇ ὡς μὴ γενομένη πρωτοδίκως παρὰ τοῦ ἐκκαλοῦντος, εἶναι οὗτος δεκτὸς νὰ τὴν προτείνῃ καὶ εἰς τὴν περὶ ἐφέσεως δίκην.

Ἐπειδὴ ἡ ἀξίωσις τοῦ Χ Π, ὅστις προσετέθη εἰς τὴν περὶ ἀναρμοδιότητος πρότασιν τοῦ Γ Α περὶ τοῦ ὅτι καθόσον ἀφορᾷ τὴν ἁρμοδιότητα δὲν εἶναι τὸ αὐτὸ διὰ τὰ γραμμάτια, ὡς καὶ διὰ τὰς συναλλαγματικὰς, ὅταν ἡ εἰς τὰ γραμμάτια ἔλλειψις τῆς δηλώσεως τοῦ εἴδους τῆς ληφθείσης ἀξίας δὲν συγχωρῇ νὰ θεωρηθῇ εἰμὴ ὡς ἁπλῆ πολιτ. ὑποχρέωσις, ἡ ἀξίωσις αὕτη, κ' ἂν ὑποτεθῇ ὀρθὴ, δὲν ἐφαρμόζεται εἰς τὴν προκειμένην ἀτελῆ συναλλαγματικὴν, ἡ ὁποία, καὶ ἂν θεωρηθῇ ὡς γραμμάτιον, διαλαμβάνει ὅμως

(1) Ἡ ἀπόφ. αὕτη λύει καὶ τὰ ἑξῆς ζητήματα· 1) Ἂν δὲν ὑπάρχῃ πρόβλεψις, ὁ ἀποδέκτης εἶναι ὑπόχρεως εἰς πληρωμήν; 2) Εἶναι ὑπόχρεως ὁ ἀποδέκτης εἰς τὴν πληρωμὴν, καὶ ἂν ὁ ἐκδότης εἶχε πτωχεύσῃ πρὸ τῆς ἀποδοχῆς χωρὶς ὁ ἀποδέκτης νὰ τὸ γνωρίζῃ· 3) Ὁ ἔχων ἀλληλεγγύους χρεώστας ἐμποδίζεται νὰ λάβῃ ἀφ' ἑκάστου αὐτῶν θέλει μέρος τοῦ χρέους;

ὅτι ἡ ἀξία ἐλήφθη εἰς μετρητά, ὅ ἐστιν εἰς δραχ. 6, τὰς ὁποίας ἔπρεπε νὰ πληρωθῇ.

Ἐπειδὴ αἱ συναλλαγματικαὶ, ὅταν μὲν ἔχουν ὅλα τὰ προσόντα τὰ ὡρισμένα εἰς τὸ ἄρθρ. 110 τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου, εἶναι ἀφ' ἑαυτῶν πράξεις ἐμπορικαὶ κατὰ τὸν τελευταῖον παράγραφον τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ περὶ ἁρμοδιότ. τῶν ἐμποροδικείων νόμου, ἄλλέως δὲ ἀτελεῖς οὖσαι θεωροῦνται ὡς ἁπλαῖ ὑποχρεώσεις, ἀλλ' ἡ ἁπλῆ ὑποχρέωσις, ὅταν ἦναι περὶ νομισμάτων πληρωτέων εἰς διαταγὴν τινός, εἶναι πάντοτε γραμμάτιον εἰς διαταγὴν, καθότι ὡς πρὸς τοῦτο ἀδιάφορον εἶναι ἂν ὁ ἐκδότης ὑπόσχεται νὰ πληρώσῃ αὐτὸ, ἢ ἐντέλλεται ἄλλον νὰ τὸ κάμῃ·

Ἐπειδὴ ἂν τὰ τοιαῦτα γραμμάτια δὲν ἦναι μὲν ἀφ' ἑαυτῶν πράξεις ἐμπορικαὶ, ὡς ἡ ἐντελὴς συναλλαγματικὴ, εἶναι ὅμως πάντοτε ἐμπορεύσιμος τίτλος, τῶν ὁποίων χρῆσις γίνεται καὶ μεταξὺ μὴ ἐμπόρων καὶ διὰ χρέη μὴ ἄλλως ἐμπορικὰ, εἰς δὲ τὰ γραμμάτια ταῦτα, κατὰ τὸ ἄρθ. 186 τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου, ἐκ τῶν διατάξεων τῶν ἀφορωσῶν τὰς συναλλαγματικὰς ἐφαρμόζονται, πρὸς τοῖς ἄλλοις, ἡ ἀλληλέγγυος εὐθύνη τῶν ὑπογραψάντων ἢ παραδεχθέντων αὐτὰ, ἡ ὡρισμένη εἰς τὸ ἄρθρ. 140 τοῦ αὐτοῦ νόμου, καὶ τὰ δικαιώματα τοῦ κομιστοῦ, ὅστις κατὰ τὸ ἄρθρ. 164 δύναται νὰ ἐνάξῃ ἢ ἀτομικῶς τὸν ἐκδότην καὶ ἕκαστον τῶν ὀπισθογράφων, ἢ ὅλους συνάμα διὰ συναλλαγματικὴν ἐπὶ μὴ πληρωμῇ διαμαρτυρηθεῖσαν, μὴ γενομένης δὲ διαμαρτυρήσεως ἢ μὴ τηρηθεισῶν τῶν προθεσμιῶν, τῶν ὡρισμένων εἰς τὰ ἄρθρ. 166, 167, ἐκπίπτει μὲν κατὰ τὸ ἄρθρ. 170 ἀπὸ τὰ δικαιώματά του κατὰ τῶν ὀπισθογράφων, καὶ αὐτοῦ ἀκόμη τοῦ ἐκδότου, ἂν ὁ τελευταῖος οὗτος ἀποδείξῃ ὅτι κατὰ τὴν λῆξιν τῆς συναλλαγματικῆς ὑπῆρχεν ἀπὸ μέρους του πρόβλεψις διὰ τὴν πληρωμὴν αὐτῆς, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν τελευταίαν περίστασιν ταύτην διατηρεῖ πάντοτε τὸ δικαίωμα τῆς ἀγωγῆς κατὰ τοῦ ἀποδέκτου, ὅστις, ἀφ' οὗ ἅπαξ τὴν ἀπεδέχθη, εἶναι ὑπόχρεως νὰ τὴν πληρώσῃ καὶ δὲν δύναται ν' ἀνακαλέσῃ τὴν ἀποδοχήν του, ὄχι μόνον ἂν δὲν ὑπῆρχε παρ' αὐτῷ πρόβλεψις, διότι ἦτον τότε ἐλεύθερος νὰ μὴ τὴν δεχθῇ, ἀλλ' οὔτε ἂν ὁ ἐκδότης εἶχε περιπέσει πρὸ τῆς ἀποδοχῆς εἰς τὴν πτώχευσιν χωρὶς αὐτὸς νὰ τὸ ἠξεύρῃ, ἡ δὲ διὰ τῆς ἀποδοχῆς ὑποχρέωσίς του εἶναι ἀλληλέγγυος καὶ αὐτὴ πρὸς τὸν κομιστὴν κατὰ τὸ προαναφερθὲν ἄρθρ. 140· ὥστε εἰς τὴν προκειμένην ὑπόθεσιν εἶναι ἀδιάφορον, ἂν ἦναι πρωτοφειλέτης τοῦ λαβόντος τὴν συναλλαγματικὴν ὁ ἐκδότης αὐτῆς, διότι ὁ κάτοχος τοῦ γραμματίου ἢ τῆς ἀτελοῦς συναλλαγματικῆς ἐκ τῶν δύω πρὸς αὐτὸν ἀλληλεγγύως ὑποχρέων, ἐκδότου καὶ ἀποδέκτου, ἐνάγει

ὁποῖον θέλει ἀτομικῶς ἢ καὶ τοὺς δύω συνάμα, καὶ μάλιστα ἐὰν δὲν ἔγινε διαμαρτυρικὸν, ὡς φαίνεται συνέβη εἰς τὴν προκειμένην συναλλαγματικὴν, ἀσφαλέστερον ἐνάγει τὸν ἀποδέκτην, ὅστις εἶναι πάντοτε ὑπόχρεως, εἴτε ὑπῆρχε παρ' αὐτῷ, εἴτε δὲν ὑπῆρχε, πρόβλεψις, ὡς κυρίως ἀναδεχθέντα τὴν ὑπόσχεσιν διὰ νὰ πληρώσῃ αὐτὸς τὴν ὁποίαν ἐὰν ἠρνεῖτο ἠδύνατο τότε ὁ λαβὼν τὴν συναλλαγματικὴν νὰ ζητήσῃ ἀμέσως παρὰ τοῦ ἐκδότου ἀσφάλειαν τῆς ἐγγυήσεως κατὰ τὸ ἄρθρ. 120 τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου.

Ἐπειδὴ, ἂν ὁ ἐκδότης Π ἐπλήρωσεν αὐτὸς μέρος τι τῆς συναλλαγματικῆς, ὡς εἰς τὴν πρωτόδικον δίκην ἐπρότεινεν ὁ ἐνάγων καὶ ἀπεδείχθη, δὲν ἠλευθέρωσε τὸν ἀποδέκτην εἰμὴ δι' ὅσα ἐπλήρωσεν, οὐδὲ ὁ κάτοχος τῆς συναλλαγματικῆς, λαβὼν τὸ μέρος τοῦτο ἀπὸ τὸν ἐκδότην, ἠλευθέρωσε διὰ τὸ περιπλέον τὸν ἀποδέκτην· διότι ὁ ἔχων δύω ἀλληλεγγύους χρεώστας δὲν ἐμποδίζεται νὰ λαμβάνῃ ἀφ' ὅποιον αὐτῶν θέλει (*L. 2 Cod. de duob. seir credidor prohiberi non potest.*) ἀλλ' ἐπειδὴ δὲν δύναται δὶς νὰ πληρωθῇ, ἕπεται ὅτι τὸ ληφθὲν παρὰ τοῦ ἑνὸς τῶν ἀλληλεγγύων ὀφειλετῶν πρέπει νὰ ἐκπεσθῇ ἀπὸ τὸ ὅλον χρέος, καθὼς ἐξεπέσθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 34 ἀποφάσεως τῶν ἐμποροδικῶν. »

Ἀπόφ. 126 τοῦ 1840 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφετῶν.— Πρβ. τὴν ἄνω μνημονευομένην 188 ἀπόφασιν τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν.

§ 29. Δύναται νὰ καταδιωχθῇ ὁ ὀπισθογράφος τοῦ γραμματίου, ἐὰν δὲν ἀποδεικνύεται ὅτι ἐπεδόθη εἰς τὸν ἐκδότην τὸ ἐπὶ μὴ πληρωμῇ διαμαρτυρικόν;

Ὅταν ὁ κομιστὴς τοῦ εἰς διαταγὴν γραμματίου δὲν ἀποδείξῃ τὴν ἐκ μέρους τοῦ ἐκδότου ἄρνησιν τῆς πληρωμῆς του διὰ διαμαρτυρικοῦ ἐπὶ μὴ πληρωμῇ, ἡ κατὰ τοῦ ὀπισθογράφου ἀγωγὴ ἀπορρίπτεται (ἄρθρ. 161 καὶ ἐπ. τοῦ ἐμπ. νόμου). Ἀπόφ. 311 τοῦ 1846 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν (Νομικ. σελ. 4763).

Σημ. Περὶ ὀπισθογραφήσεως ὅρα καὶ τὴν ἀπόφ. τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετ. (ἀνωτ. § . .) Νομικ. σελ. 2374.

Ε) Ἐνστάσεις.

§ 30. Σημ. Βλέπε τὴν ἀνωτ. σημειωθ. ὑπ' ἀριθ. 2523 ἀπόφ. τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

§ 31. Δύναται ὁ ἐκδότης γραμματίου εἰς διαταγὴν ν' ἀντιτάξῃ εἰς τὸν δυνάμει τακτικῆς ὀπισθογραφήσεως κομιστὴν τοῦ γραμματίου τὴν ἔνστασιν ὅτι τὸ γραμμάτιον εἶναι εἰκονικὸν, καὶ νὰ

προτείνη ἑπομένως τὴν ἀναρμοδιότητα τῶν ἐμποροδικ., χωρὶς προηγουμένως ν' ἀποδείξη τὸν κομιστὴν αὐτῶν κάτοχον κακῆς πίστεως; ὄχι.—Ἐκ τῆς ἀποδείξεως δὲ τοῦ ὅτι ὁ δυνάμει ὀπισθογραφήσεως κομιστὴς γραμματίου δὲν ἐμέτρησε πραγματικῶς τὸ ἀντίτιμον τοῦ γραμματίου, τεκμαίρεται ἡ κακὴ πίστις του; ὄχι. Ἀπόφ. τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν 203 τοῦ 1842 (Νομικ. σελ. 3290).

§ 32. Καὶ ὅταν ὅλοι οἱ εἰς τὸ γραμμάτιον συνέγγραφοι δὲν ἦναι ἔμποροι, ἡ ἔνστασις αὕτη προτείνεται ἐφεσίμως; ὄχι· ἀπόφ· 133 τοῦ 1841 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν.

§ 33. Τὸ ἄρθρ. 729 τῆς πολιτ. δικονομίας ἐκτείνεται καὶ ἐπὶ τῶν εἰς διαταγὴν γραμματίων;

Ἀπόφ. α Ἐπειδὴ τὸ ἄρθρ. 187 τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου, ἐξομοιοῦν τὰ εἰς διαταγὴν γραμμάτια μὲ τὰ συναλλάγματα ὡς πρὸς τὰς ῥητὰς περιπτώσεις τὰς ἐν τῷ ῥηθέντι ἄρθρῳ ἀναφερομένας, πλαγίως καὶ κατὰ κανόνα ἀνεπίδεκτον ἐξαιρέσεως τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου, καθ'ὃν τὰ μὴ συμπεριλαμβανόμενα εἰς τὴν ἀπαρίθμισιν θεωροῦνται ὡς ἐξῃρημένα, ἀπέκλεισε ταῦτα τῶν λοιπῶν πλεονεκτημάτων τῶν συναλλαγματικῶν, ὁ δὲ νομοθέτης τοῦ ἄρθρ. 729 τῆς πολιτ. δικ. ἀποκλείων τὰς ἐνστάσεις κατὰ τῶν συναλλαγματικῶν, ἐννοεῖ μόνας ταύτας, οὐχὶ δὲ καὶ τὰ εἰς διαταγὴν γραμμάτια, καθ' ὅσον κατ' ἄλλον κανόνα τοῦ δικαίου *inclusio unius exclusio alterius*. Ἑπομένως ἐσφαλμένως τὸ δικάσαν πρωτοδικεῖον ἐξέτεινε τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 729 τῆς πολιτ. δικονομίας καὶ ἐπὶ τῶν εἰς διαταγὴν γραμματίων.

Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ ἄρθρ. 253 τῆς πολιτ. δικονομίας, ἐπαγωγὴ ὅρκου μετ' ἄλλων πρὸς ἀπόδειξιν μέσων· γενομένη θεωρεῖται ὡς ἁπλῶς τυχαία· ἑπομένως τότε μόνον ἔπρεπε νὰ γίνῃ παραδεκτὸς ὁ παρὰ τοῦ ἐφεσιβλήτου γενόμενος ὅρκος, ὅταν τὰ λοιπὰ μέσα, ὅσα ὁ ἐκκαλῶν ἀνέφερεν, ἢ δὲν ἤθελον γενῆ δεκτὰ ὡς ἀντιβαίνοντα εἰς ῥητὰς διατάξεις τοῦ νόμου, ἢ δὲν ἤθελον πείσει τὴν συνείδησιν τοῦ δικαστοῦ διεξαγόμενα.

Ἐπειδὴ τὰ μέσα, τὰ ὁποῖα ὁ ἐκκαλῶν ἐπρότεινεν εἰς ἀπόδειξιν τοῦ ἐν τῷ προκειμένῳ γραμματίῳ παρανόμου τόκου, εἶναι μάρτυρες καὶ τὰ κατάστιχα τοῦ ἀντιδίκου του, ἀμφότερα νόμιμα, τὸ μὲν πρῶτον, διότι προκειμένης ἀποδείξεως γεγονότος χαρακτῆρα ἀξιόποινον ἔχοντος, ἡ δὲ διὰ μαρτύρων ἀπόδειξις συγχωρεῖται ἀπὸ τὸ ἄρθ. 314 τῆς πολ. δικον.· τὸ δὲ δεύτερον διότι τὸ ἄρθ. 15 τοῦ ἐμπ. νόμου ἀνέθεσε τὴν περὶ ἀποδείξεως τῶν ἐμπορικῶν καταστίχων εἰς τὴν κρίσιν τοῦ δικαστ. Ἀπ. 319 τοῦ 1845 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφ.

Σημ. 1. Αἱ κατὰ τῶν συναλλαγματικῶν ἐνστάσεις πρέπει ν' ἀποδεικνύωνται ἐν τῇ αὐτῇ ἐπὶ ἀκροατηρίῳ συνεδριάσει κατὰ τὴν πολιτ. τοῦ Ἀρείου Πάγου ἀπόφ. 50 τοῦ 1843.

Σημ. 2. Παράβαλε καὶ τὰ ἐκτεθέντα ἐν τῷ § 56 τῆς λέξ. ἁρμοδ. ἐμπορική.

Σημ. 3. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 729 τῆς πολιτ. δικονομίας ὀφείλει νὰ ἔχῃ ἕτοιμον ἐπὶ ἀκροατηρίου κατὰ τὴν συζήτησιν τῆς ὑποθέσεως τὴν ἀπόδειξιν τῆς ὁποίας ὁ ἐναγόμενος προτείνει ἐνστάσεως ὅτι συναλλαγματική τις μετεβιβάσθη δολίως πρὸς βλάβην τῶν δανειστῶν εἰς τὸν ἐνάγοντα, καὶ νὰ ἐκτίθενται τὰ περιστατικά, ἐφ' ὧν στηρίζεται ἡ περὶ δόλου ἔνστασις. Ἀπόφ. 2523 τῆς 22 Ιαν. 1843 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

Σημ. 4. Ὡς πρὸς τὰς κατὰ τῶν γραμματίων ἐνστάσεις ἐφαρμόζεται τὸ ἄρθρ. 729 τῆς πολιτ. δικ; Ἡ ἀπόφ. 361 τοῦ 1815 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφετ. φέρει:

Ἐπειδὴ ὁ πληρεξούσιος τοῦ Π Θ Χ ἰσχυρίσθη περιπλέον πρωτοδίκως τε καὶ ἐφεσίμως ὅτι τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος γραμμάτιον εἶναι εἰκονικόν, διότι δὲν ἐμετρήθησαν ποτὲ χρήματα οὔτε παρὰ τοῦ ἐντολέως του, οὔτε παρὰ τοῦ Ι Ε, οὔτε παρ' οὐδενὸς ἄλλου μὴ τεθὲν παντάπασιν εἰς κυκλοφορίαν, ζητήσας ν' ἀποδείξῃ τὸν ἰσχυρισμόν του τοῦτον καὶ διὰ μαρτύρων καὶ διὰ τῆς προσαγωγῆς τῶν βιβλίων τοῦ τε Θ Μ καὶ τοῦ Ι Ε, ὁ δὲ περὶ οὗ ὁ λόγος ἰσχυρισμός, τὸν ὁποῖον φέρει κατ' ἔνστασιν ὁ εἰρημένος πληρεξούσιος, δύναται νὰ ἦναι ἀντικείμενον ἀποδείξεως διὰ τὸν λόγον ὅτι ἂν καὶ τὸ ἄρθρ. 186 τοῦ ἐμπορ. νόμου ἐξομοιοῖ τὸ εἰς διαταγὴν γραμμάτιον μὲ τὰς συναλλαγματικὰς καὶ ὡς πρὸς τὰς ῥητῶς ἐν τῷ αὐτῷ ἄρθρῳ ἀναφερομένας περιπτώσεις, ἐκ τοῦ ἄρθρ. ὅμως 729 τῆς πολιτ. δικονομίας τοῦ ἀφορῶντος τὰς κατὰ τῶν συναλλαγματικῶν ἐνστάσεις ἐξάγεται πλαγίως καὶ κατὰ κανόνα ἀνεπίδεκτον ἐξαιρέσεως τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου, καθ' ὃν τὰ μὴ συμπεριλαμβανόμενα εἰς τὴν ἀπαρίθμησιν θεωροῦνται ὡς ἐξῃρημένα, ὅτι ὁ νομοθέτης δὲν ἐξέτεινε τὴν ἐξομοίωσιν αὐτὴν καὶ ὡς πρὸς τὰς ἐνστάσεις ταύτας, διότι τὸ ῥηθὲν ἄρθ. 729 δὲν ἀναφέρει εἰμὴ περὶ μόνων τῶν συναλλαγματικῶν· ὥστε ὑποτίθεται ἀναγκαίως ὅτι ὡς πρὸς τὰς κατὰ τῶν γραμματίων ἐνστάσεις εἶναι ἐφαρμοστέαι αἱ ἐν γένει διατάξεις τῆς πολιτ. δικονομίας, κατὰ δὲ τὸ ἄρθρ. 304 τῆς αὐτῆς εἰς ὑποθέσεις ἀφορώσας τὸ ἐμπόριον καὶ τὰς συναλλαγματικάς, ἢ ὅταν συμβόλαιόν τι προσβάλλεται ὡς εἰκονικόν, εἶναι παραδεκτὴ καὶ ἡ διὰ μαρτύρων ἀπόδειξις, καὶ κατὰ τὰ ἄρθρ. 12 καὶ 15 τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου δύναται νὰ διαταχθῇ καὶ ἡ τῶν ζητουμένων

ἐμπορικῶν βιβλίων ἐμφάνισις πρὸς ἀπόδειξιν τῆς διαδικαζομένης ὑποθέσεως. »—Πρβ. τὴν λέξ. *Βιβλία*.

Σημ. 5. Εἰς τὴν ἐφημερίδα ἡ Νέα Ἑλλὰς εὕρηται ὅτι ὁ Ἄρειος Πάγος ἀπεφήνατο τὰ ἑξῆς:

. Μολονότι τὸ ἄρθρ. τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου λέγει ὅτι ὅλαι αἱ περὶ συναλλαγματικῶν διατάξεις, αἱ ἀφορῶσαι τὴν προθεσμίαν κτλ ἐφαρμόζονται καὶ εἰς τὰ εἰς διαταγὴν γραμμάτια, δὲν ἐφαρμόζεται ὅμως τὸ ἄρθρ. 729 τῆς πολιτ. δικονομίας περὶ τῶν ἐνστάσεων, ἀντεστάσεων κτλ. καὶ εἰς τὰ γραμμάτια, διότι ὡς διάταξις ἐξαιρετικὴ τοῦ κανόνος, ὅτι ὁ δικαστὴς τῆς οὐσίας εἶναι ἁρμόδιος νὰ δικάσῃ καὶ τὰς ἐξαιρέσεις πρέπει νὰ ἐφαρμοσθῇ στενῶς εἰς μόνας τὰς συναλλαγματικάς, ὥστε κατὰ τῶν γραμματίων δύναται νὰ προταθῇ ἐνώπιον τοῦ ἐμποροδικείου ἡ ἔνστασις τῆς πληρωμῆς καὶ νὰ δικασθῇ παρ' αὐτοῦ (1).

§ 34. Λογίζεται εἰκονικὸν τὸ εἰς διαταγὴν γραμμάτιον, τὸ ὁποῖον ἐκδίδεται ἐπὶ πιστώσει καὶ διὰ μέλλοντα χρέη τοῦ ἐκδότου, ἂν καὶ διαλαμβάνῃ ὅτι διὰ προκαταβολῆς ἐδόθη τὸ τίμημα;

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ . . . . , . . διότι ἐκ τοῦ ἄρθρ. 188 τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου, διαλαμβάνοντος, ὅτι πρέπει τὸ γραμμάτιον εἰς διαταγὴν νὰ φανερόνῃ πρὸς τοῖς ἄλλοις τὸ εἰς χρήματα, πραγματείας, διὰ λογαριασμὸν ἢ καθ' ὁποιονδήποτε ἄλλον τρόπον δοθὲν ἀντίτιμον αὐτοῦ, προκύπτει, ὅτι τὸ γραμμάτιον ἰσχυρῶς ἐκδίδεται ἐπὶ πιστώσει καὶ διὰ μέλλοντα χρέη τοῦ ἐκδότου, ἂν καὶ διαλαμβάνῃ ὅτι διὰ προκαταβολῆς ἐδόθη τὸ τίμημα· ἄρα διὰ τοῦτο δὲν μεταβάλλεται μήτε ὁ ἀληθὴς αὐτοῦ χαρακτὴρ καὶ κατὰ συνέπειαν μήτε ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἡ βάσις τῆς ἀγωγῆς τοῦ Σ Α, ἂν ἀποδειχθῇ ὅτι πραγματικῶς ἐδόθησαν διὰ πιστώσεως αἱ πραγματεῖαι, περὶ ὧν διαλαμβάνει τὸ εἰρημένον ἀπὸ 12 Ἰουνίου 1846 εἰς διαταγὴν γραμμάτιον ἀπέναντι τοῦ εἰς αὐτὸ ἀναφερομένου τιμήματος· οἱ δὲ περὶ εἰκονικότητος καὶ ἀπαραδέκτου κατὰ τῆς ἀγωγῆς ἰσχυρισμοὶ τοῦ ἐφεσιβλήτου ἀποβαίνουσι μὴ βάσιμοι. »

Ἀπόφ. 57 τοῦ 1848 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφετῶν.

§ 35. Τὸ δικαστήριον δύναται νὰ κρίνῃ ἐκ τῶν προσαγομένων αὐτῷ ἐγγράφων, ἂν συναλλαγματική τις περιέχῃ ὑποβολὴν τόπου; Ναί;

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ ἀπαιτεῖται μὲν νὰ ἐξετασθῇ ἂν ἡ παρὰ τοῦ Μ λεγομένη συναλλαγματ. ἦναι ἀληθῶς τοιαύτη, ἢ ἂν ἀπεναντίας, καθὼς

(1) Ὁ ἐκδότης τῆς ἐφημερ. ταύτης σημειόνει, ὅτι ἀπεφάσισε τ' ἀνωτέρω ὁ Ἄρειος Πάγος διὰ τῆς ἀποφάσεως 5 τοῦ 1849, ἀλλ' αὕτη ἀφορᾷ ἄλλο ἀντικείμενον.

λέγει ὁ Π, παρέχῃ ὑποβολὴν τόπου καὶ ἦναι διὰ τοῦτο ἁπλῆ ὑπόσχεσις, καθότι ἂν ἤθελε θεωρηθῇ ὡς τακτικὴ συναλλαγματική, τότε ἡ παρὰ τοῦ ἐκδότου Π πρὸς τὸν ἀποδέκτην Μ δοθεῖσα ἐντολὴ ἔπρεπε νὰ θεωρηθῇ ὡς ἀφορῶσα ἐμπορικὴν πρᾶξιν· ὥστε ἡ περὶ ἀναρμοδιότητος ἔνστασις τοῦ Π δὲν ἤθελεν εἶσθαι βάσιμος· ἀλλ' ἐκ τῶν ἐν τῇ δικογραφίᾳ ἀποφάσεων 3604 τοῦ δικαστηρίου τούτου καὶ 14352 τῶν ἐνταῦθα πρωτοδικῶν ἐξάγεται ὅτι ἐναγόμενος ἄλλοτε ὁ αὐτὸς Μ ὑπὸ τοῦ Ζ Δ περὶ αὐτῆς ταύτης τῆς λεγομένης συναλλαγματικῆς ἰσχυρίζετο ὅτι περιέχει αὕτη ὑποβολὴν τόπου, καὶ ὅτι εἶναι διὰ τοῦτο ἁπλῆ ὑπόσχεσις, ὡς λέγει καὶ ὁ Μ, τὸν αὐτὸν δὲ τοῦτον ἰσχυρισμὸν μετεχειρίσθη ἀκολούθως ὁ Μ καὶ ὡς βάσιν αὐτοτελοῦς ἀγωγῆς του κατὰ τοῦ Π Δ περὶ ἀποζημιώσεως καὶ ἐπέτυχε κατά τε τὴν ἀπόδειξιν τῆς ὑποβολῆς τόπου καὶ τὴν περὶ ἀποζημιώσεως αἴτησίν του, ἐκ δὲ τῆς τοιαύτης εἰς τὰς δίκας ἐκείνας ὁμολογίας τοῦ ἰδίου Μ συνωδευμένης μὲ τὰ ἐκτεθέντα περιστατικὰ (πολιτ. δικονομίας ἄρθρ. 267), πείθεται τὸ δικαστήριον τοῦτο περὶ τοῦ ὅτι ἡ λεγομένη συναλλαγματική, περὶ ἧς πρόκειται, περιέχει ὑποβολὴν τοῦ τόπου τῆς ἐκδόσεώς της, ὡς γενομένης δῆθεν ἐν Πειραιεῖ, ἐνῷ ἐγένετο ἐν Ἀθήναις. Ὅθεν προκειμένου περὶ ἐντολῆς ἀφορώσης οὐχὶ κυρίως συναλλαγματικήν, ἤγουν πρᾶξιν ἐμπορικήν, ἀλλ' ἁπλῆν ὑπόσχεσιν, ἦτον ὡς πρὸς τὴν ἔνστασιν τοῦ Π περὶ ἀναρμοδιότητος ἀναγκαῖον νὰ ἐξακριβωθῇ τὸ ἐμπορικὸν ἢ μὴ ἐπάγγελμα αὐτοῦ, ὡς καὶ διετάχθη πρωτοδίκως ἡ περὶ τούτου ἀπόδειξις..

Ἐπειδὴ καθ' ὅλα τὰ λοιπὰ εἶναι ὀρθαὶ αἱ σκέψεις τῶν πρωτοδίκων, τὰς ὁποίας καὶ τὸ δικαστήριον τοῦτο παραδέχεται. Ἰδίως δὲ ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ Μ ὅτι μετεχειρίσθη ὁ Π τὰ χρήματα εἰς ἐμπορικὴν δῆθεν πρᾶξιν, δὲν ἔχει ἐπιῤῥοὴν εἰς τὴν ἔκβασιν τῆς προκειμένης δίκης, διότι ἐκτὸς ὅτι δὲν ὁρίζεται κἂν τὸ εἶδος τῆς ἐμπορικῆς πράξεως, ἀναβιβάζεται πρὸς τούτοις αὕτη ὑπὸ τοῦ Μ εἰς τὴν ἐποχὴν τοῦ 1841 κατὰ τὰς ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου τούτου ἐγγράφους προτάσεις του, ἐνῶ πρόκειται περὶ τοῦ Ἰουνίου 1844, ὅτι ἐξεδόθη κατ' ἀνανέωσιν ἡ προκειμένη κατὰ τύπον συναλλαγματική. »

Ἀπόφ. 1357 τοῦ 183 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

Σημ. 1. Αἱ περιέχουσαι ὑποβολὴν τόπου συναλλαγματικαὶ χάνουν τὴν ἀποδεικτικὴν δύναμίν των; ὄχι. ἀπόφ. πολ. Ἀρ. Πάγου 197 τοῦ 1847 φέρουσα:

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ τὸ ἐν Ἀθ. ἐφετ. ἀποφηνάμενον διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1527

ἀποφάσεώς του, ὅτι αἱ περιέχουσαι ὑποβολὴν τόπου συναλλαγματικαὶ δὲν ἀποβάλλουν τὴν ἀποδεικτικὴν ἰσχὺν, τὴν ὁποίαν ἔχουσιν ὡς ἔγκυρα καὶ γνήσια ἰδιωτικὰ ἔγγραφα περὶ τοῦ περιεχομένου αὐτῶν (ἄρθρ, 112 τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου συνδ. μὲ τὸ ἄρθρ. 412 τῆς πολιτ. δικονομίας), καὶ ὅτι ὁ Μ Δ εἶναι κομιστὴς τῆς κατὰ τόπον ἀκυρωθείσης συναλλαγματικῆς τῆς 26 Ἰουνίου 1844, καθὸ πληρώσας τὸ ποσὸν αὐτῆς εἰς τὸν τελευταῖον κομιστὴν Κ, καὶ ἀναλαβὼν οὕτω τὴν προτέραν θέσιν του ἀπέναντι τοῦ Μανιοῦ, ἐφήρμοσεν ὀρθῶς· περὶ τοῦ χαρακτῆρος τῶν περιεχουσῶν ὑποβολὴν τόπου συναλλαγματικῶν τὴν παρατεθεῖσαν διάταξιν τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου καὶ παρεδέχθη ὡς ἀληθῆ γεγονότα, τῶν ὁποίων δὲν προκύπτει ἐκ τῶν ἐγγράφων τῆς δικογραφίας ὅτι ἠμφισβητήθη ἐνώπιόν του ἡ ἀλήθεια· ὅθεν καὶ ὁ λόγος οὗτος, μεθ' οὗ ταυτίζεται καὶ ὁ τελευταῖος τῶν ἀπὸ 14 νοεμβρίου 1847 ἐγγράφων προτάσεων τοῦ ἀναιρεσείοντος, εἶναι ἀνυπόστατος.»

Σημ. 2. Ποῖον εἶναι τὸ ἁρμόδιον δικαστήριον, εἰς τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ παραπέμπηται τὸ περὶ ὑποβολῆς τόπου ἀντικείμενον; Τὸ ἐμποροδικεῖον. (ἀπόφ. Ἀρ. Π. 126 τοῦ 1848).

Σημ. 3. Πᾶσα συναλλαγματικὴ περιέχουσα ὑποβολὴν τόπου λογίζεται ἁπλῶς ὑπόσχεσις· ἡ περίπτωσις δὲ ὅτι ἐγένετο συμφωνία μετὰ τὴν ἀποδοχὴν περὶ τῆς ἐν ἄλλῳ τόπῳ πληρωμῆς δὲν ὠφελεῖ. Ἀπόφ. τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν 2058.

Σημ. 4. Πρβ. τὰ περὶ ὑποβολῆς ἐκτεθέντα ἐν τῇ λέξει Ἁρμοδ. ἐμπορικὴ § 56.

Σημ. 5. Ὁ ἀποδοχεὺς τῆς συναλλαγματικῆς δὲν δύναται νὰ προτείνῃ κατὰ τοῦ τρίτου κομιστοῦ αὐτῆς, τοῦ ἐν καλῇ πίστει ἐνεργήσαντος, τὴν ἔνστασιν τῆς ὑποβολῆς τοῦ τόπου· ἀπόφ. πολιτ. Αρ. Πάγου 50 τοῦ 1843.

§ 36. Δύναται ὁ ἐκδότης γραμμ. εἰς διαταγὴν ν' ἀντιτάξῃ εἰς τὸν δυνάμει τακτικῆς ὀπισθογραφήσεως κομιστὴν τοῦ γραμματίου τὴν ἔνστασιν τοῦ ὅτι τὸ γραμμάτιον εἶναι εἰκονικὸν καὶ καλύπτει πολιτικὸν συνάλλαγμα χωρὶς προηγουμένως ν' ἀποδείξῃ τὸν κομιστὴν αὐτοῦ κακῆς πίστεως; Ὄχι (ἴδρα τὴν ἀνωτ. (§ 31) μνημονευθεῖσαν ἀπόφασιν).

ϛ) *Παραγραφή* [1].

§ 37. Πᾶσα παραγραφὴ ἐφαρμόζεται ἐπὶ τῶν εἰς διαταγὴν γραμματίων;

Ἀπόφ. α 'Επειδὴ ἡ παραγραφὴ τῶν ἀγωγῶν κανονίζεται κατὰ τὸν νόμον τοῦ τόπου, ἔνθα ἔπρεπε κατὰ ῥητὴν συνομολογίαν τῶν

(1) Πρβ. τὴν ἀνωτέρω (§ 26) ἀπόφασιν.

συναλλαττομένων νὰ ἐκτελεσθῇ τὸ συνάλλαγμα, ἄλλως κατὰ τὸν νόμον τοῦ τόπου τῆς κατοικίας, τὴν ὁποίαν εἶχεν ὁ ὀφειλέτης καθ' ὃν καιρὸν συνέβη ἡ ἐνοχὴ αὐτοῦ.

Ἐπειδὴ μεταγενεστέρα μονομερὴς πρᾶξις, οἷα εἶναι ἡ μεταφορὰ τῆς κατοικίας του εἰς τόπον, ἔνθα ἐπικρατεῖ ἄλλη νομοθεσία ὁρίζουσα συντομωτέρας πρὸς παραγραφὴν προθεσμίας, δὲν δύναται νὰ προσβάλῃ τὸ ἀποκτημένον τοῦ δανειστοῦ δικαίωμα τοῦ νὰ κανονισθῇ ἡ διάρκεια τῆς ἀγωγῆς του κατὰ τὸν νόμον τῆς ἀρχαίας κατοικίας τοῦ ὀφειλέτου.

Ἐπειδὴ ἐπὶ τοῦ προκειμένου τὸ δικαστήριον τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν ἀναγνωρίσαν, ὅτι ὁ ἀναιρεσίβλητος καθ' ὃν καιρὸν ἐξοδόθησαν τὰ περὶ ὧν ἡ δίκη γραμμάτια εἰς διαταγὴν τῆς 1 ὀκτωβρίου καὶ 29 νοεμβρίου 1820 εἶχε τὴν διαμονήν του εἰς Κέρκυραν καὶ ὅτι μόνον κατὰ τὸ 1821 ἔγεινε κάτοικος Μεσολογγίου, ὤφειλε νὰ ἀποφασίσῃ τὴν περὶ παραγραφῆς ἔνστασιν αὐτοῦ κατὰ τὸν νόμον τῆς Κερκύρας· ἐσφαλμένως ἄρα ἐφήρμοσεν ἐπὶ τοῦ προκειμένου τὰς περὶ παραγραφῆς τῶν εἰς διαταγὴν γραμματίων διατάξεις τοῦ Ἑλληνικοῦ νόμου [1].

Ἀπόφ. 31 τοῦ 1845 Ἀρείου Πάγου.

Σημ. Ὁ ἀρνούμενος τὴν ἔκδοσιν συναλλαγματικῆς δὲν δύναται νὰ προτείνῃ τὴν παραγραφὴν αὐτῆς. Ἀπόφ. Ἀρ. Πάγου 18 τοῦ 1847.

§ 38. Ἡ καταβολὴ μέρους τοῦ χρέους τοῦ διαλαμβανομένου εἰς γραμμάτια εἰς διαταγὴν διακόπτει τὴν παραγραφήν;

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ καὶ ἂν δὲν ἐγένετο ἐπὶ μὴ πληρωμῇ διαμαρτυρικὸν ἢ παρῆλθεν ἡ πρὸς παραγραφὴν πενταετὴς προθεσμία ἀπὸ τῆς 9 μαρτ. 1841, ἀφ' οὗ ὁ Π Κ ἐξέδωκε τὸ περὶ οὗ ἡ δίκη γραμμάτιον εἰς διαταγὴν μέχρι 24 δεκεμβρίου 1846, καθ' ἣν ἐκινήθη ἡ προκειμένη ἀγωγή, δὲν εἶναι μολοντοῦτο βάσιμος ἡ περὶ ἀπαραδέκτου αὐτῆς ἀξίωσις τοῦ ἐκκαλοῦντος, διότι μετὰ τὴν λῆξιν τῆς πρὸς ἐξόφλησιν ἑξαμήνου προθεσμίας ὁ ἐκδότης κατὰ τὴν 9 ἰουνίου 1842, ὡς ἐξάγεται ἐκ τῆς ἐν ὀπισθογράφῳ τοῦ αὐτοῦ γραμματίου ἐπισημειώσεώς του γενομένης ὑπὸ τὴν αὐτὴν χρονολογίαν, πληρώσας μέρος ἐκ τῆς ὀφειλομένης ποσότητος ἀπέναντι τοῦ γραμματίου ἐβεβαίωσε διὰ τῆς μὴ ἀμφισβητουμένης ὑπογραφῆς του, ὅτι τοῦτο ἰσχύει διὰ μόνας χιλίας δραχμάς, οὕτω δὲ μολονότι δι' ἀνανεώσεως

(1) Ὅρα τὴν λέξιν Παραγραφή.

δὲν ἠκύρωσε, μήτε μετέβαλε τὸ γραμμάτιον εἰς νέον συνάλλαγμα, διότι ῥητῶς δὲν ἐξεφράσθη κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου (*L.* 8. *C.* 8, 41. K. 42 B. 46, 4), διέκοψεν ὅμως διὰ τῆς πληρωμῆς τὴν ῥηθεῖσαν πενταετῆ παραγραφὴν κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρ. 189 τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου, διότι κατ' αὐτὴν ἡ πληρωμὴ ἀπέναντι τοῦ γραμματίου ἰσχύει νὰ διακόψῃ τὴν παραγραφὴν ταύτην· γενομένης δὲ διακοπῆς, ἡ πενταετὴς προθεσμία δὲν λογίζεται εἰμὴ ἀπὸ τῆς 9 ἰουνίου 1842, καθ' ἣν ἐγένετο ἡ πληρωμή, ἀλλ' ἔκτοτε μέχρι τῆς ἀγωγῆς μήτε συνεπληρώθη, μήτε παρῆλθεν ὁ τῆς πενταετοῦς παραγραφῆς χρόνος, καὶ κατὰ συνέπειαν ἡ ἀγωγὴ τοῦ ἐφεσιβλήτου δὲν παρεγράφη. »

Απόφ. 532 τοῦ 1849 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν.

§ 39. Κατὰ τὸ Αὐστριακὸν δίκαιον ἐντὸς πόσων χρόνων παραγράφονται ἀπαιτήσεις στηριζόμεναι εἰς γραμμάτια συναλλαγματικά; ὅρα τὴν ἐνταῦθα ἀπόφ. 4411 τῶν ἐν 'Αθήν. ἐφετῶν § 26.

§ 40. Ὅταν ἡ πρὸς παραγραφὴν συναλλαγματικῆς τινος προθεσμία δὲν εἶχε συμπληρωθῇ κατὰ τὴν ἐποχήν, καθ' ἣν ἐμβῆκεν εἰς ἐνέργειαν ἐν Ἑλλάδι ὁ Γαλλικὸς ἐμπορικὸς νόμος, ὑπὸ ποίου νόμου κανονίζεται ἡ παραγραφή; ὑπὸ τοῦ νεωτέρου τούτου νόμου, διότι πρὸ αὐτοῦ δὲν ἦτο κεκτημένον δικαίωμα τί. ('Απόφ. 'Αρ. Πάγου 42 τῆς 4 δεκεμβρίου 1841).

Σημ. Πρβ. Τὰ ἐκτεθέντα ἐν τῇ λέξ. '*Αρμενόπουλος* σελ. 383—402 ἐπ.—καὶ τὴν περὶ Ρ. Δ. πραγμ. τοῦ Κ Καλλιγᾶ σελ. 57, 58 περὶ παραγραφῆς.

Εἰς τὸν Ledru (v° billet à ordre § 79) εὕρηνται τὰ ἑξῆς: cette prescription (ἡ τοῦ ἄρθρ. 189 τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου) de cinq ans n'est pas applicable aux billets à ordre souscrits sous l'empire de l'ord. de 1675, encore bien qu'il se soit écoulé cinq années sans poursuite depuis la promulgation du code de comm. (Merl. rep. v° prescr art. 1er § 3 n. 13).

La prescription quinquennale établie par lart 189 c. c. n' est applicable aux billets souscrits sous l' empire de l'ord. de 1673, encore bien que l'echéance en soit arrivée postérieurement à la promulgation de code de comm. (αὐτ. § 88).

Jugé, au contraire, que la prescrip. s'applique aux billets à ordre èchus avant la publication de ce code, mais qui depuis sont restés 5 années sans poursuite (αὐτ. § 81).

Ἡ πενταετὴς παραγραφὴ ἐφαρμόζεται εἰς τὴν ὑποχρέωσιν ἐκείνου, ὁ ὁποῖος ἐγγυᾶται τὴν πληρωμὴν γραμματίου εἰς διαταγὴν φέροντος ὑπογραφὴν ἐμπόρου ἢ ἀφορῶντος ἐμπορικὴν ὑπόθεσιν· διότι ἡ ἐγγύησις αὕτη ἀποτελεῖ πρᾶξιν ἐμπορικήν. Ledru αὐτ. § 84.

Ἡ πενταετὴς παραγραφὴ ἐφαρμόζεται εἰς τὰ εἰς διαταγὴν γραμμάτια, τὰ φέροντα μὲν ὑπογραφὴν ἐμπόρων, ἀλλὰ μὴ ἐμπορικὴν ὑπόθεσιν ἀφορῶντα; ἡ περὶ πληρωμῆς ἁπλοῦ γραμματίου μεταξὺ μὴ ἐμπόρων καὶ δάνεια ἀφορῶσα διαφορὰ δὲν παραγράφεται εἰμὴ διὰ τριακονταετίας; Ledru αὐτ. § 85, 86 πρβ. καὶ Pardessus N. 482.

προκειμένου συνεπληρώθη αὕτη ὡς πρὸς τὰ δύω πρῶτα γραμμάτια τῆς 14 δεκεμβρίου 1815 καὶ τῆς 24 φεβρουαρίου 1816· διότι ἔκτοτε (καθότι ἐξεδόθησαν πληρωτέα ἐν ὄψει) μέχρι τῆς 25 σεπτεμβρίου 1846, ὅτε ἐξεδόθη εἰς τὸν Σ Π ἡ περὶ ἧς πρόκειται ἀγωγὴ τοῦ Δ Π, παρῆλθον τριάκοντα ἔτη καὶ ἐπέκεινα· ὅθεν καθίσταται παραδεκτὴ ἡ ἔνστασις τῆς παραγραφῆς ὡς πρὸς τὰ δύο ταῦτα γραμμάτια, ἡ δὲ προσβαλλομένη ἀπόφασις μεταῤῥυθμιστέα κατὰ τοῦτο. »

'Απόφ. 4411 τῶν ἐν 'Αθήναις ἐφετῶν.

§ 27. Ἐκ τῆς ἀποδείξεως τοῦ ὅτι ὁ δυνάμει ὀπισθογραφήσεως κομιστὴς γραμματίου εἰς διαταγὴν δὲν ἐμέτρησε πραγματικῶς εἰς τὸν ὀπισθογραφήσαντα τὸ ἀντίτιμον τοῦ γραμματίου εἰς χρήματα, τεκμαίρεται ἡ κακὴ πίστις τοῦ κομιστοῦ; ὄχι. Βλ. τὴν ἀνωτ. 230 ἀπόφ. τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφετῶν.

§ 28. Ἡ ἄτακτος ὡς πρὸς τοὺς τύπους συναλλαγματικὴ παράγει ἀλληλέγγυον εὐθύνην καθ' ὅλων τῶν συνεγγράφων προσώπων [1];

Ἀπόφ. « 'Επειδὴ, κατὰ τὰ ἄρθρ. 24 καὶ 25 τῆς πολιτ. δικονομίας, ἡ ὡς ἐκ τῆς ἰδιότητος τοῦ ἀντικειμένου τῆς δίκης περὶ τῆς ἀναρμοδιότητος πρότασις δύναται νὰ γίνῃ κατὰ πᾶσαν στάσιν τῆς δίκης, καὶ νὰ προβληθῇ αὐτεπαγγέλτως· ἐκ τούτων ἕπεται ὅτι, καὶ ἂν θεωρηθῇ ὡς μὴ γενομένη πρωτοδίκως παρὰ τοῦ ἐκκαλοῦντος, εἶναι οὗτος δεκτὸς νὰ τὴν προτείνῃ καὶ εἰς τὴν περὶ ἐφέσεως δίκην.

'Επειδὴ ἡ ἀξίωσις τοῦ Χ Π, ὅστις προσετέθη εἰς τὴν περὶ ἀναρμοδιότητος πρότασιν τοῦ Γ Α περὶ τοῦ ὅτι καθόσον ἀφορᾷ τὴν ἁρμοδιότητα δὲν εἶναι τὸ αὐτὸ διὰ τὰ γραμμάτια, ὡς καὶ διὰ τὰς συναλλαγματικάς, ὅταν ἡ εἰς τὰ γραμμάτια ἔλλειψις τῆς δηλώσεως τοῦ εἴδους τῆς ληφθείσης ἀξίας δὲν συγχωρῇ νὰ θεωρηθῇ εἰμὴ ὡς ἁπλῆ πολιτ. ὑποχρεώσεις, ἡ ἀξίωσις αὕτη, κ' ἂν ὑποτεθῇ ὀρθὴ, δὲν ἐφαρμόζεται εἰς τὴν προκειμένην ἀτελῆ συναλλαγματικὴν, ἡ ὁποία, καὶ ἂν θεωρηθῇ ὡς γραμμάτιον, διαλαμβάνει ὅμως

(1) Ἡ ἀπόφ. αὕτη λύει καὶ τὰ ἑξῆς ζητήματα· 1) Ἂν δὲν ὑπάρχῃ πρόβλεψις, ὁ ἀποδέκτης εἶναι ὑπόχρεως εἰς πληρωμήν; 2) Εἶναι ὑπόχρεως ὁ ἀποδέκτης εἰς τὴν πληρωμὴν, καὶ ἂν ὁ ἐκδότης εἶχε πτωχεύσῃ πρὸ τῆς ἀποδοχῆς χωρὶς ὁ ἀποδέκτης νὰ τὸ γνωρίζῃ· 3) Ὁ ἔχων ἀλληλεγγύους χρεώστας ἐμποδίζεται νὰ λάβῃ ἀφ' ὅποιον αὐτῶν θέλει μέρος τοῦ χρέους;

ὅτε ἡ ἀξία ἐλήφθη εἰς μετρητά, ὅ ἐστιν εἰς δραχ. 6, τὰς ὁποίας ἔπρεπε νὰ πληρωθῇ.

Ἐπειδὴ αἱ συναλλαγματικαὶ, ὅταν μὲν ἔχουν ὅλα τὰ προσόντα τὰ ὡρισμένα εἰς τὸ ἄρθρ. 110 τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου, εἶναι ἀφ'ἑαυτῶν πρᾶξεις ἐμπορικαὶ κατὰ τὸν τελευταῖον παράγραφον τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ περὶ ἁρμοδιότ. τῶν ἐμποροδικείων νόμου, ἀλλέως δὲ ἀτελεῖς οὖσαι θεωροῦνται ὡς ἁπλαῖ ὑποχρεώσεις, ἀλλ' ἡ ἁπλῆ ὑποχρέωσις, ὅταν ἦναι περὶ νομισμάτων πληρωτέων εἰς διαταγὴν τινός, εἶναι πάντοτε γραμμάτιον εἰς διαταγὴν, καθότι ὡς πρὸς τοῦτο ἀδιάφορον εἶναι ἂν ὁ ἐκδότης ὑπόσχεται νὰ πληρώσῃ αὐτὸ, ἢ ἐντέλλεται ἄλλον νὰ τὸ κάμῃ·

Ἐπειδὴ ἂν τὰ τοιαῦτα γραμμάτια δὲν ἦναι μὲν ἀφ'ἑαυτῶν πράξεις ἐμπορικαὶ, ὡς ἡ ἐντελὴς συναλλαγματικὴ, εἶναι ὅμως πάντοτε ἐμπορεύσιμος τίτλος, τῶν ὁποίων χρῆσις γίνεται καὶ μεταξὺ μὴ ἐμπόρων καὶ διὰ χρέη μὴ ἄλλως ἐμπορικὰ, εἰς δὲ τὰ γραμμάτια ταῦτα, κατὰ τὸ ἄρθ. 186 τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου, ἐκ τῶν διατάξεων τῶν ἀφορωσῶν τὰς συναλλαγματικὰς ἐφαρμόζονται, πρὸς τοῖς ἄλλοις, ἡ ἀλληλέγγυος εὐθύνη τῶν ὑπογραψάντων ἢ παραδεχθέντων αὐτὰ, ἡ ὡρισμένη εἰς τὸ ἄρθρ. 140 τοῦ αὐτοῦ νόμου, καὶ τὰ δικαιώματα τοῦ κομιστοῦ, ὅστις κατὰ τὸ ἄρθρ. 164 δύναται νὰ ἐνάξῃ ἢ ἀτομικῶς τὸν ἐκδότην καὶ ἕκαστον τῶν ὀπισθογράφων, ἢ ὅλους συνάμα διὰ συναλλαγματικὴν ἐπὶ μὴ πληρωμῇ διαμαρτυρηθεῖσαν, μὴ γενομένης δὲ διαμαρτυρήσεως ἢ μὴ τηρηθεισῶν τῶν προθεσμιῶν, τῶν ὡρισμένων εἰς τὰ ἄρθρ. 166, 167, ἐκπίπτει μὲν κατὰ τὸ ἄρθρ. 170 ἀπὸ τὰ δικαιώματά του κατὰ τῶν ὀπισθογράφων, καὶ αὐτοῦ ἀκόμη τοῦ ἐκδότου, ἂν ὁ τελευταῖος οὗτος ἀποδείξῃ ὅτι κατὰ τὴν λῆξιν τῆς συναλλαγματικῆς ὑπῆρχεν ἀπὸ μέρους του πρόβλεψις διὰ τὴν πληρωμὴν αὐτῆς, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν τελευταίαν περίστασιν ταύτην διατηρεῖ πάντοτε τὸ δικαίωμα τῆς ἀγωγῆς κατὰ τοῦ ἀποδέκτου, ὅστις, ἀφ' οὗ ἅπαξ τὴν ἀπεδέχθη, εἶναι ὑπόχρεως νὰ τὴν πληρώσῃ καὶ δὲν δύναται ν' ἀνακαλέσῃ τὴν ἀποδοχήν του, ὄχι μόνον ἂν δὲν ὑπῆρχε παρ'αὐτῷ πρόβλεψις, διότι ἦτον τότε ἐλεύθερος νὰ μὴ τὴν δεχθῇ, ἀλλ'οὔτε ἂν ὁ ἐκδότης εἶχε περιπέσει πρὸ τῆς ἀποδοχῆς εἰς τὴν πτώχευσιν χωρὶς αὐτὸς νὰ τὸ ἠξεύρῃ, ἡ δὲ διὰ τῆς ἀποδοχῆς ὑποχρέωσίς του εἶναι ἀλληλέγγυος καὶ αὐτὴ πρὸς τὸν κομιστὴν κατὰ τὸ προαναφερθὲν ἄρθρ. 140· ὥστε εἰς τὴν προκειμένην ὑπόθεσιν εἶναι ἀδιάφορον, ἂν ἦναι πρωτοφειλέτης τοῦ λαβόντος τὴν συναλλαγματικὴν ὁ ἐκδότης αὐτῆς, διότι ὁ κάτοχος τοῦ γραμματίου ἢ τῆς ἀτελοῦς συναλλαγματικῆς ἐκ τῶν δύω πρὸς αὐτὸν ἀλληλεγγύως ὑποχρέων, ἐκδότου καὶ ἀποδέκτου, ἐνάγει

ὁποῖον θέλει ἀτομικῶς ἢ καὶ τοὺς δύω συνάμα, καὶ μάλιστα ἐὰν δὲν ἔγινε διαμαρτυρικὸν, ὡς φαίνεται συνέβη εἰς τὴν προκειμένην συναλλαγματικὴν, ἀσφαλέστερον ἐνάγει τὸν ἀποδέκτην, ὅστις εἶναι πάντοτε ὑπόχρεως, εἴτε ὑπῆρχε παρ' αὐτῷ, εἴτε δὲν ὑπῆρχε, πρόβλεψις, ὡς κυρίως ἀναδεχθέντα τὴν ὑπόσχεσιν διὰ νὰ πληρώσῃ αὐτὸς τὴν ὁποίαν ἐὰν ἠρνεῖτο ἠδύνατο τότε ὁ λαβὼν τὴν συναλλαγματικὴν νὰ ζητήσῃ ἀμέσως παρὰ τοῦ ἐκδότου ἀσφάλειαν τῆς ἐγγυήσεως κατὰ τὸ ἄρθρ. 120 τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου.

Ἐπειδὴ, ἂν ὁ ἐκδότης Π ἐπλήρωσεν αὐτὸς μέρος τι τῆς συναλλαγματικῆς, ὡς εἰς τὴν πρωτόδικον δίκην ἐπρότεινεν ὁ ἐνάγων καὶ ἀπεδείχθη, δὲν ἠλευθέρωσε τὸν ἀποδέκτην εἰμὴ δι' ὅσα ἐπλήρωσεν, οὐδὲ ὁ κάτοχος τῆς συναλλαγματικῆς, λαβὼν τὸ μέρος τοῦτο ἀπὸ τὸν ἐκδότην, ἠλευθέρωσε διὰ τὸ περιπλέον τὸν ἀποδέκτην· διότι ὁ ἔχων δύω ἀλληλεγγύους χρεώστας δὲν ἐμποδίζεται νὰ λαμβάνῃ ἀφ' ὁποιον αὐτῶν θέλει (*L. 2 Cod. de duob. seir credidor prohiberi non potest.*) ἀλλ' ἐπειδὴ δὲν δύναται δὶς νὰ πληρωθῇ, ἕπεται ὅτι τὸ ληφθὲν παρὰ τοῦ ἑνὸς τῶν ἀλληλεγγύων ὀφειλετῶν πρέπει νὰ ἐκπεσθῇ ἀπὸ τὸ ὅλον χρέος, καθὼς ἐξεπέσθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 34 ἀποφάσεως τῶν ἐμποροδικῶν. »

Ἀπόφ. 126 τοῦ 1840 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφετῶν.—Πρβ. τὴν ἄνω μνημονευομένην 188 ἀπόφασιν τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν.

§ 29. Δύναται νὰ καταδιωχθῇ ὁ ὀπισθογράφος τοῦ γραμματίου, ἐὰν δὲν ἀποδεικνύεται ὅτι ἐπεδόθη εἰς τὸν ἐκδότην τὸ ἐπὶ μὴ πληρωμῇ διαμαρτυρικόν;

Ὅταν ὁ κομιστὴς τοῦ εἰς διαταγὴν γραμματίου δὲν ἀποδείξῃ τὴν ἐκ μέρους τοῦ ἐκδότου ἄρνησιν τῆς πληρωμῆς του διὰ διαμαρτυρικοῦ ἐπὶ μὴ πληρωμῇ, ἡ κατὰ τοῦ ὀπισθογράφου ἀγωγὴ ἀποῤῥίπτεται (ἄρθρ. 161 καὶ ἑπ. τοῦ ἐμπ. νόμου). Ἀπόφ. 311 τοῦ 1846 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν (Νομικ. σελ. 4763).

Σημ. Περὶ ὀπισθογραφήσεως ὅρα καὶ τὴν ἀπόφ. τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετ. (ἀνωτ. § . .) Νομικ. σελ. 2374.

Ε) Ἐνστάσεις.

§ 30. Σημ. Βλέπε τὴν ἀνωτ. σημειωθ. ὑπ' ἀριθ. 2523 ἀπόφ. τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

§ 31. Δύναται ὁ ἐκδότης γραμματίου εἰς διαταγὴν ν' ἀντιτάξῃ εἰς τὸν δυνάμει τακτικῆς ὀπισθογραφήσεως κομιστὴν τοῦ γραμματίου τὴν ἔνστασιν ὅτι τὸ γραμμάτιον εἶναι εἰκονικὸν, καὶ νὰ

προτείνῃ ἐπιμένως τὴν ἀναρμοδιότητα τῶν ἐμπορodικ., χωρὶς προηγουμένως ν' ἀποδείξῃ τὸν κομιστὴν αὐτῶν κάτοχον κακῆς πίστεως; ὄχι.—Ἐκ τῆς ἀποδείξεως δὲ τοῦ ὅτι ὁ δυνάμει ὀπισθογραφήσεως κομιστὴς γραμματίου δὲν ἐμέτρησε πραγματικῶς τὸ ἀντίτιμον τοῦ γραμματίου, τεκμαίρεται ἡ κακὴ πίστις του; ὄχι. Ἀπόφ. τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν 203 τοῦ 1842 (Νομικ. σελ. 3290).

§ 32. Καὶ ὅταν ὅλοι οἱ εἰς τὸ γραμμάτιον συνέγγραφοι δὲν ἦναι ἔμποροι, ἡ ἔνστασις αὕτη προτείνεται ἐφεσίμως; ὄχι· ἀπόφ· 133 τοῦ 1841 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν.

§ 33. Τὸ ἄρθρ. 729 τῆς πολιτ. δικονομίας ἐκτείνεται καὶ ἐπὶ τῶν εἰς διαταγὴν γραμματίων;

Ἀπόφ. α Ἐπειδὴ τὸ ἄρθρ. 187 τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου, ἐξομοιοῦν τὰ εἰς διαταγὴν γραμμάτια μὲ τὰ συναλλάγματα ὡς πρὸς τὰς ῥητὰς περιπτώσεις τὰς ἐν τῷ ῥηθέντι ἄρθρῳ ἀναφερομένας, πλαγίως καὶ κατὰ κανόνα ἀνεπίδεκτον ἐξαιρέσεως τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου, καθ' ὃν τὰ μὴ συμπεριλαμβανόμενα εἰς τὴν ἀπαρίθμισιν θεωροῦνται ὡς ἐξῃρημένα, ἀπέκλεισε ταῦτα τῶν λοιπῶν πλεονεκτημάτων τῶν συναλλαγματικῶν, ὁ δὲ νομοθέτης τοῦ ἄρθρ. 729 τῆς πολιτ. δικ. ἀποκλείων τὰς ἐνστάσεις κατὰ τῶν συναλλαγματικῶν, ἐννοεῖ μόνας ταύτας, οὐχὶ δὲ καὶ τὰ εἰς διαταγὴν γραμμάτια, καθ' ὅσον κατ' ἄλλον κανόνα τοῦ δικαίου *inclusio unius exclusio alterius*. Ἑπομένως ἐσφαλμένως τὸ δικάσαν πρωτοδικεῖον ἐξέτεινε τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 729 τῆς πολιτ. δικονομίας καὶ ἐπὶ τῶν εἰς διαταγὴν γραμματίων.

Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ ἄρθρ. 253 τῆς πολιτ. δικονομίας, ἐπαγωγὴ ὅρκου μετ' ἄλλων πρὸς ἀπόδειξιν μέσων· γενομένη θεωρεῖται ὡς ἁπλῶς τυχαία· ἑπομένως τότε μόνον ἔπρεπε νὰ γίνῃ παραδεκτὸς ὁ παρὰ τοῦ ἐφεσιβλήτου γενόμενος ὅρκος, ὅταν τὰ λοιπὰ μέσα, ὅσα ὁ ἐκκαλῶν ἀνέφερεν, ἢ δὲν ἤθελον γενῇ δεκτὰ ὡς ἀντιβαίνοντα εἰς ῥητὰς διατάξεις τοῦ νόμου, ἢ δὲν ἤθελον πείσει τὴν συνείδησιν τοῦ δικαστοῦ διεξαγόμενα.

Ἐπειδὴ τὰ μέσα, τὰ ὁποῖα ὁ ἐκκαλῶν ἐπρότεινεν εἰς ἀπόδειξιν τοῦ ἐν τῷ προκειμένῳ γραμματίῳ παρανόμου τόκου, εἶναι μάρτυρες καὶ τὰ κατάστιχα τοῦ ἀντιδίκου του, ἀμφότερα νόμιμα, τὸ μὲν πρῶτον, διότι προκειμένης ἀποδείξεως γεγονότος χαρακτῆρα ἀξιόποινον ἔχοντος, ἡ δὲ διὰ μαρτύρων ἀπόδειξις συγχωρεῖται ἀπὸ τὸ ἄρθ. 314 τῆς πολ. δικον.· τὸ δὲ δεύτερον διότι τὸ ἄρθ. 15 τοῦ ἐμπ. νόμου ἀνέθεσε τὴν περὶ ἀποδείξεως τῶν ἐμπορικῶν καταστίχων εἰς τὴν κρίσιν τοῦ δικας. Ἀπ. 319 τοῦ 1845 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφ.

Σημ. 1. Αἱ κατὰ τῶν συναλλαγματικῶν ἐνστάσεις πρέπει ν' ἀποδεικνύωνται ἐν τῇ αὐτῇ ἐπὶ ἀκροατηρίῳ συνεδριάσει κατὰ τὴν πολιτ. τοῦ Ἀρείου Πάγου ἀπόφ. 50 τοῦ 1843.

Σημ. 2. Παράβαλε καὶ τὰ ἐκτεθέντα ἐν τῷ § 56 τῆς λέξ. ἀρμοδ. ἐμπορική.

Σημ. 3. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 729 τῆς πολιτ. δικονομίας ὀφείλει νὰ ἔχῃ ἕτοιμον ἐπὶ ἀκροατηρίου κατὰ τὴν συζήτησιν τῆς ὑποθέσεως τὴν ἀπόδειξιν τῆς ὁποίας ὁ ἐναγόμενος προτείνει ἐνστάσεως ὅτι συναλλαγματική τις μετεβιβάσθη δολίως πρὸς βλάβην τῶν δανειστῶν εἰς τὸν ἐνάγοντα, καὶ νὰ ἐκτίθενται τὰ περιστατικά, ἐφ' ὧν στηρίζεται ἡ περὶ δόλου ἔνστασις. Ἀπόφ. 2523 τῆς 22 Ιαν. 1843 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

Σημ. 4. Ὡς πρὸς τὰς κατὰ τῶν γραμματίων ἐνστάσεις ἐφαρμόζεται τὸ ἄρθρ. 729 τῆς πολιτ. δικ. Η ἀπόφ. 361 τοῦ 1845 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφετ. φέρει:

Ἐπειδὴ ὁ πληρεξούσιος τοῦ Π Θ Χ ἰσχυρίσθη περιπλέον πρωτοδίκως τε καὶ ἐφεσίμως ὅτι τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος γραμμάτιον εἶναι εἰκονικόν, διότι δὲν ἐμετρήθησαν ποτὲ χρήματα οὔτε παρὰ τοῦ ἐντολέως του, οὔτε παρὰ τοῦ Ι Ε, οὔτε παρ' οὐδενὸς ἄλλου μὴ τεθὲν παντάπασιν εἰς κυκλοφορίαν, ζητήσας ν' ἀποδείξῃ τὸν ἰσχυρισμόν του τοῦτον καὶ διὰ μαρτύρων καὶ διὰ τῆς προσαγωγῆς τῶν βιβλίων τοῦ τε Θ Μ καὶ τοῦ Ι Ε, ὁ δὲ περὶ οὗ ὁ λόγος ἰσχυρισμός, τὸν ὁποῖον φέρει κατ' ἔνστασιν ὁ εἰρημένος πληρεξούσιος, δύναται νὰ ἦναι ἀντικείμενον ἀποδείξεως διὰ τὸν λόγον ὅτι ἂν καὶ τὸ ἄρθρ. 186 τοῦ ἐμπορ. νόμου ἐξομοιοῖ τὸ εἰς διαταγὴν γραμμάτιον μὲ τὰς συναλλαγματικὰς καὶ ὡς πρὸς τὰς ῥητῶς ἐν τῷ αὐτῷ ἄρθρῳ ἀναφερομένας περιπτώσεις, ἐκ τοῦ ἄρθρ. ὅμως 729 τῆς πολιτ. δικονομίας τοῦ ἀφορῶντος τὰς κατὰ τῶν συναλλαγματικῶν ἐνστάσεις ἐξάγεται πλαγίως καὶ κατὰ κανόνα ἀνεπίδεκτον ἐξαιρέσεως τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου, καθ' ὃν τὰ μὴ συμπεριλαμβανόμενα εἰς τὴν ἀπαρίθμησιν θεωροῦνται ὡς ἐξῃρημένα, ὅτι ὁ νομοθέτης δὲν ἐξέτεινε τὴν ἐξομοίωσιν αὐτὴν καὶ ὡς πρὸς τὰς ἐνστάσεις ταύτας, διότι τὸ ῥηθὲν ἄρθ. 729 δὲν ἀναφέρει εἰμὴ περὶ μόνων τῶν συναλλαγματικῶν· ὥστε ὑποτίθεται ἀναγκαίως ὅτι ὡς πρὸς τὰς κατὰ τῶν γραμματίων ἐνστάσεις εἶναι ἐφαρμοστέαι αἱ ἐν γένει διατάξεις τῆς πολιτ. δικονομίας, κατὰ δὲ τὸ ἄρθρ. 304 τῆς αὐτῆς εἰς ὑποθέσεις ἀφορώσας τὸ ἐμπόριον καὶ τὰς συναλλαγματικάς, ἢ ὅταν συμβόλαιόν τι προσβάλλεται ὡς εἰκονικόν, εἶναι παραδεκτὴ καὶ ἡ διὰ μαρτύρων ἀπόδειξις, καὶ κατὰ τὰ ἄρθρ. 12 καὶ 15 τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου δύναται νὰ διαταχθῇ καὶ ἡ τῶν ζητουμένων

ἐμπορικῶν βιβλίων ἐμφάνισις πρὸς ἀπόδειξιν τῆς διαδικαζομένης ὑποθέσεως. »—Πρβ. τὴν λέξ. *Βιβλία.*

Σημ. 5. Εἰς τὴν ἐφημερίδα ἡ Νέα Ἑλλὰς εὕρηται ὅτι ὁ Ἄρειος Πάγος ἀπεφήνατο τὰ ἑξῆς:

Μολονότι τὸ ἄρθρ. τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου λέγει ὅτι ὅλαι αἱ περὶ συναλλαγματικῶν διατάξεις, αἱ ἀφορῶσαι τὴν προθεσμίαν κτλ ἐφαρμόζονται καὶ εἰς τὰ εἰς διαταγὴν γραμμάτια, δὲν ἐφαρμόζεται ὅμως τὸ ἄρθρ. 729 τῆς πολιτ. δικονομίας περὶ τῶν ἐνστάσεων, ἀντεστάσεων κτλ. καὶ εἰς τὰ γραμμάτια, διότι ὡς διάταξις ἐξαιρετικὴ τοῦ κανόνος, ὅτι ὁ δικαστὴς τῆς οὐσίας εἶναι ἀναρμόδιος νὰ δικάσῃ καὶ τὰς ἐξαιρέσεις πρέπει νὰ ἐφαρμοσθῇ στενῶς εἰς μόνας τὰς συναλλαγματικὰς, ὥστε κατὰ τῶν γραμματίων δύναται νὰ προταθῇ ἐνώπιον τοῦ ἐμποροδικείου ἡ ἔνστασις τῆς πληρωμῆς καὶ νὰ δικασθῇ παρ' αὐτοῦ (1).

§ 34. Λογίζεται εἰκονικὸν τὸ εἰς διαταγὴν γραμμάτιον, τὸ ὁποῖον ἐκδίδεται ἐπὶ πιστώσει καὶ διὰ μέλλοντα χρέη τοῦ ἐκδότου, ἂν καὶ διαλαμβάνῃ ὅτι διὰ προκαταβολῆς ἐδόθη τὸ τίμημα.

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ . . . . , . . διότι ἐκ τοῦ ἄρθρ. 188 τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου, διαλαμβάνοντος, ὅτι πρέπει τὸ γραμμάτιον εἰς διαταγὴν νὰ φανερόνῃ πρὸς τοῖς ἄλλοις τὸ εἰς χρήματα, πραγματείας, διὰ λογαριασμὸν ἢ καθ' ὁποιονδήποτε ἄλλον τρόπον δοθὲν ἀντίτιμον αὐτοῦ, προκύπτει, ὅτι τὸ γραμμάτιον ἰσχυρῶς ἐκδίδεται ἐπὶ πιστώσει καὶ διὰ μελλοντα χρέη τοῦ ἐκδότου, ἂν καὶ διαλαμβάνῃ ὅτι διὰ προκαταβολῆς ἐδόθη τὸ τίμημα· ἄρα διὰ τοῦτο δὲν μεταβάλλεται μήτε ὁ ἀληθὴς αὐτοῦ χαρακτὴρ καὶ κατὰ συνέπειαν μήτε ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἡ βάσις τῆς ἀγωγῆς τοῦ Σ Α, ἂν ἀποδειχθῇ ὅτι πραγματικῶς ἐδόθησαν διὰ πιστώσεως αἱ πραγματεῖαι, περὶ ὧν διαλαμβάνει τὸ εἰρημένον ἀπὸ 12 Ἰουνίου 1846 εἰς διαταγὴν γραμμάτιον ἀπέναντι τοῦ εἰς αὐτὸ ἀναφερομένου τιμήματος· οἱ δὲ περὶ εἰκονικότητος καὶ ἀπαραδέκτου κατὰ τῆς ἀγωγῆς ἰσχυρισμοὶ τοῦ ἐφεσιβλήτου ἀποβαίνουσι μὴ βάσιμοι. »

Ἀπόφ. 57 τοῦ 1848 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφετῶν.

§ 35. Τὸ δικαστήριον δύναται νὰ κρίνῃ ἐκ τῶν προσαγομένων αὐτῷ ἐγγράφων, ἂν συναλλαγματική τις περιέχῃ ὑποβολὴν τόπου; Ναί;

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ ἀπαιτεῖται μὲν νὰ ἐξετασθῇ ἂν ἡ παρὰ τοῦ Μ λεγομένη συναλλαγματ. ἦναι ἀληθῶς τοιαύτη, ἢ ἂν ἀπεναντίας, καθὼς

---

(1) Ὁ ἐκδότης τῆς ἐφημερ. ταύτης σημειόνει, ὅτι ἀπεφάσισε τ' ἀνωτέρω ὁ Ἄρειος Πάγος διὰ τῆς ἀποφάσεως 5 τοῦ 1849, ἀλλ' αὕτη ἀφορᾷ ἄλλο ἀντικείμενον.

λέγει ὁ Π, παρέχῃ ὑποβολὴν τόπου καὶ ἦναι διὰ τοῦτο ἁπλῆ ὑπόσχεσις, καθότι ἂν ἤθελε θεωρηθῆ ὡς τακτικὴ συναλλαγματική, τότε ἡ παρὰ τοῦ ἐκδότου Π πρὸς τὸν ἀποδέκτην Μ δοθεῖσα ἐντολὴ ἔπρεπε νὰ θεωρηθῆ ὡς ἀφορῶσα ἐμπορικὴν πρᾶξιν· ὥστε ἡ περὶ ἀναρμοδιότητος ἔνστασις τοῦ Π δὲν ἤθελεν εἶσθαι βάσιμος· ἀλλ' ἐκ τῶν ἐν τῇ δικογραφίᾳ ἀποφάσεων 3604 τοῦ δικαστηρίου τούτου καὶ 14352 τῶν ἐνταῦθα πρωτοδικῶν ἐξάγεται ὅτι ἐναγόμενος ἄλλοτε ὁ αὐτὸς Μ ὑπὸ τοῦ Ζ Δ περὶ αὐτῆς ταύτης τῆς λεγομένης συναλλαγματικῆς ἰσχυρίζετο ὅτι περιέχει αὕτη ὑποβολὴν τόπου, καὶ ὅτι εἶναι διὰ τοῦτο ἁπλῆ ὑπόσχεσις, ὡς λέγει καὶ ὁ Μ, τὸν αὐτὸν δὲ τοῦτον ἰσχυρισμὸν μετεχειρίσθη ἀκολούθως ὁ Μ καὶ ὡς βάσιν αὐτοτελοῦς ἀγωγῆς του κατὰ τοῦ Π Δ περὶ ἀποζημιώσεως καὶ ἐπέτυχε κατά τε τὴν ἀπόδειξιν τῆς ὑποβολῆς τόπου καὶ τὴν περὶ ἀποζημιώσεως αἴτησίν του, ἐκ δὲ τῆς τοιαύτης εἰς τὰς δίκας ἐκείνας ὁμολογίας τοῦ ἰδίου Μ συνωδευμένης μὲ τὰ ἐκτεθέντα περιστατικὰ (πολιτ. δικονομίας ἄρθρ. 267), πείθεται τὸ δικαστήριον τοῦτο περὶ τοῦ ὅτι ἡ λεγομένη συναλλαγματική, περὶ ἧς πρόκειται, περιέχει ὑποβολὴν τοῦ τόπου τῆς ἐκδόσεώς της, ὡς γενομένης δῆθεν ἐν Πειραιεῖ, ἐνῷ ἐγένετο ἐν Ἀθήναις. Ὅθεν προκειμένου περὶ ἐντολῆς ἀφορώσης οὐχὶ κυρίως συναλλαγματικήν, ἤγουν πρᾶξιν ἐμπορικήν, ἀλλ' ἁπλῆν ὑπόσχεσιν, ἦτον ὡς πρὸς τὴν ἔνστασιν τοῦ Π περὶ ἀναρμοδιότητος ἀναγκαῖον νὰ ἐξακριβωθῆ τὸ ἐμπορικὸν ἢ μὴ ἐπάγγελμα αὐτοῦ, ὡς καὶ διετάχθη πρωτοδίκως ἡ περὶ τούτου ἀπόδειξις..

Ἐπειδὴ καθ' ὅλα τὰ λοιπὰ εἶναι ὀρθαὶ αἱ σκέψεις τῶν πρωτοδίκων, τὰς ὁποίας καὶ τὸ δικαστήριον τοῦτο παραδέχεται. Ἰδίως δὲ ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ Μ ὅτι μετεχειρίσθη ὁ Π τὰ χρήματα εἰς ἐμπορικὴν δῆθεν πρᾶξιν, δὲν ἔχει ἐπιῤῥοὴν εἰς τὴν ἔκβασιν τῆς προκειμένης δίκης, διότι ἐκτὸς ὅτι δὲν ὁρίζεται κἂν τὸ εἶδος τῆς ἐμπορικῆς πράξεως, ἀναβιβάζεται πρὸς τούτοις αὕτη ὑπὸ τοῦ Μ εἰς τὴν ἐποχὴν τοῦ 1841 κατὰ τὰς ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου τούτου ἐγγράφους προτάσεις του, ἐνῷ πρόκειται περὶ τοῦ Ἰουνίου 1844, ὅτι ἐξεδόθη κατ' ἀνανέωσιν ἡ προκειμένη κατὰ τύπον συναλλαγματική. »

Ἀπόφ. 1357 τοῦ 183 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

Σημ. 1. Αἱ περιέχουσαι ὑποβολὴν τόπου συναλλαγματικαὶ χάνουν τὴν ἀποδεικτικὴν δύναμίν των· ὄχι. ἀπόφ. πολ. Ἀρ. Πάγου 197 τοῦ 1847 φέρουσα:

Ἀπόφ. «Ἐπειδὴ τὸ ἐν Ἀθ. ἐφετ. ἀποφηνάμενον διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1523

ἀποφάσεώς του, ὅτι αἱ περιέχουσαι ὑποβολὴν τόπου συναλλαγματικαὶ δὲν ἀποβάλλουν τὴν ἀποδεικτικὴν ἰσχὺν, τὴν ὁποίαν ἔχουσιν ὡς ἔγκυρα καὶ γνήσια ἰδιωτικὰ ἔγγραφα περὶ τοῦ περιεχομένου αὐτῶν (ἄρθρ, 112 τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου συνδ. μὲ τὸ ἄρθρ. 412 τῆς πολιτ. δικονομίας), καὶ ὅτι ὁ Μ Δ εἶναι κομιστὴς τῆς κατὰ τύπον ἀκυρωθείσης συναλλαγματικῆς τῆς 26 ἰουνίου 1844, καθὸ πληρώσας τὸ ποσὸν αὐτῆς εἰς τὸν τελευταῖον κομιστὴν Κ, καὶ ἀναλαβὼν οὕτω τὴν προτέραν θέσιν του ἀπέναντι τοῦ Μανιοῦ, ἐφήρμοσεν ὀρθῶς περὶ τοῦ χαρακτῆρος τῶν περιεχουσῶν ὑποβολὴν τόπου συναλλαγματικῶν τὴν παρατεθεῖσαν διάταξιν τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου καὶ παρεδέχθη ὡς ἀληθῆ γεγονότα, τῶν ὁποίων δὲν προκύπτει ἐκ τῶν ἐγγράφων τῆς δικογραφίας ὅτι ἠμφισβητήθη ἐνώπιόν του ἡ ἀλήθεια· ὅθεν καὶ ὁ λόγος οὗτος, μεθ' οὗ ταυτίζεται καὶ ὁ τελευταῖος τῶν ἀπὸ 14 νοεμβρίου 1847 ἐγγράφων προτάσεων τοῦ ἀναιρεσείοντος, εἶναι ἀνυπόστατος. »

Σημ. 2. Ποῖον εἶναι τὸ ἁρμόδιον δικαστήριον, εἰς τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ παραπέμπηται τὸ περὶ ὑποβολῆς τόπου ἀντικείμενον; Τὸ ἐμποροδικεῖον. (ἀπόφ. Ἀρ. Π. 126 τοῦ 1848).

Σημ. 3. Πᾶσα συναλλαγματικὴ περιέχουσα ὑποβολὴν τόπου λογίζεται ἁπλῶς ὑπόσχεσις· ἡ περίπτωσις δὲ ὅτι ἐγένετο συμφωνία μετὰ τὴν ἀποδοχὴν περὶ τῆς ἐν ἄλλῳ τόπῳ πληρωμῆς δὲν ὠφελεῖ. Ἀπόφ. τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν 2058.

Σημ. 4. Πρβ. τὰ περὶ ὑποβολῆς ἐκτεθέντα ἐν τῇ λέξει Ἁρμοδ. ἐμπορικὴ § 56.

Σημ. 5. Ὁ ἀποδοχεὺς τῆς συναλλαγματικῆς δὲν δύναται νὰ προτείνῃ κατὰ τοῦ τρίτου κομιστοῦ αὐτῆς, τοῦ ἐν καλῇ πίστει ἐνεργήσαντος, τὴν ἔνστασιν τῆς ὑποβολῆς τοῦ τόπου· ἀπόφ. πολιτ. Ἀρ. Πάγου 50 τοῦ 1843.

§ 36. Δύναται ὁ ἐκδότης γραμμ. εἰς διαταγὴν ν' ἀντιτάξῃ εἰς τὸν δυνάμει τακτικῆς ὀπισθογραφήσεως κομιστὴν τοῦ γραμματίου τὴν ἔνστασιν τοῦ ὅτι τὸ γραμμάτιον εἶναι εἰκονικὸν καὶ καλύπτει πολιτικὸν συνάλλαγμα χωρὶς προηγουμένως ν' ἀποδείξῃ τὸν κομιστὴν αὐτοῦ κακῆς πίστεως; Ὄχι (ἴδρα τὴν ἀνωτ. (§ 31) μνημονευθεῖσαν ἀπόφασιν).

ϛ) *Παραγραφή* [1].

§ 37. Πᾶσα παραγραφὴ ἐφαρμόζεται ἐπὶ τῶν εἰς διαταγὴν γραμματίων;

Ἀπόφ. α 'Ἐπειδὴ ἡ παραγραφὴ τῶν ἀγωγῶν κανονίζεται κατὰ τὸν νόμον τοῦ τόπου, ἔνθα ἔπρεπε κατὰ ῥητὴν συνομολογίαν τῶν

(1) Πρβ. τὴν ἀνωτέρω (§ 26) ἀπόφασιν.

συναλλαττομένων νὰ ἐκτελεσθῇ τὸ συνάλλαγμα, ἄλλως κατὰ τὸν νόμον τοῦ τόπου τῆς κατοικίας, τὴν ὁποίαν εἶχεν ὁ ὀφειλέτης καθ' ὃν καιρὸν συνέβη ἡ ἐνοχὴ αὐτοῦ.

Ἐπειδὴ μεταγενεστέρα μονομερὴς πρᾶξις, οἷα εἶναι ἡ μεταφορὰ τῆς κατοικίας του εἰς τόπον, ἔνθα ἐπικρατεῖ ἄλλη νομοθεσία ὁρίζουσα συντομωτέρας πρὸς παραγραφὴν προθεσμίας, δὲν δύναται νὰ προσβάλῃ τὸ ἀποκτημένον τοῦ δανειστοῦ δικαίωμα τοῦ νὰ κανονισθῇ ἡ διάρκεια τῆς ἀγωγῆς του κατὰ τὸν νόμον τῆς ἀρχαίας κατοικίας τοῦ ὀφειλέτου.

Ἐπειδὴ ἐπὶ τοῦ προκειμένου τὸ δικαστήριον τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν ἀναγνωρίσαν, ὅτι ὁ ἀναιρεσίβλητος καθ' ὃν καιρὸν ἐξεδόθησαν τὰ περὶ ὧν ἡ δίκη γραμμάτια εἰς διαταγὴν τῆς 1 ὀκτωβρίου καὶ 29 νοεμβρίου 1820 εἶχε τὴν διαμονήν του εἰς Κέρκυραν καὶ ὅτι μόνον κατὰ τὸ 1821 ἔγεινε κάτοικος Μεσολογγίου, ὤφειλε νὰ ἀποφασίσῃ τὴν περὶ παραγραφῆς ἔνστασιν αὐτοῦ κατὰ τὸν νόμον τῆς Κερκύρας· ἐσφαλμένως ἄρα ἐφήρμοσεν ἐπὶ τοῦ προκειμένου τὰς περὶ παραγραφῆς τῶν εἰς διαταγὴν γραμματίων διατάξεις τοῦ Ἑλληνικοῦ νόμου [1].

Ἀπόφ. 31 τοῦ 1845 Ἀρείου Πάγου.

Σημ. Ὁ ἀρνούμενος τὴν ἔκδοσιν συναλλαγματικῆς δὲν δύναται νὰ προτείνῃ τὴν παραγραφὴν αὐτῆς. Ἀπόφ. Ἀρ. Πάγου 18 τοῦ 1847.

§ 38. Ἡ καταβολὴ μέρους τοῦ χρέους τοῦ διαλαμβανομένου εἰς γραμμάτια εἰς διαταγὴν διακόπτει τὴν παραγραφήν;

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ καὶ ἂν δὲν ἐγένετο ἐπὶ μὴ πληρωμῇ διαμαρτυρικὸν ἢ παρῆλθεν ἡ πρὸς παραγραφὴν πενταετὴς προθεσμία ἀπὸ τῆς 9 μαρτ. 1841, ἀφ' οὗ ὁ Π Κ ἐξέδωκε τὸ περὶ οὗ ἡ δίκη γραμμάτιον εἰς διαταγὴν μέχρι 24 δεκεμβρίου 1846, καθ' ἣν ἐκινήθη ἡ προκειμένη ἀγωγή, δὲν εἶναι μολοντοῦτο βάσιμος ἡ περὶ ἀπαραδέκτου αὐτῆς ἀξίωσις τοῦ ἐκκαλοῦντος, διότι μετὰ τὴν λῆξιν τῆς πρὸς ἐξόφλησιν ἑξαμήνου προθεσμίας ὁ ἐκδότης κατὰ τὴν 9 ἰουνίου 1842, ὡς ἐξάγεται ἐκ τῆς ἐν ὀπισθογράφῳ τοῦ αὐτοῦ γραμματίου ἐπισημειώσεώς του γενομένης ὑπὸ τὴν αὐτὴν χρονολογίαν, πληρώσας μέρος ἐκ τῆς ὀφειλομένης ποσότητος ἀπέναντι τοῦ γραμματίου ἐβεβαίωσε διὰ τῆς μὴ ἀμφισβητουμένης ὑπογραφῆς του, ὅτι τοῦτο ἰσχύει διὰ μόνας χιλίας δραχμάς, οὕτω δὲ μολονότι δι' ἀνανεώσεως

---

(1) Ὅρα τὴν λέξιν Παραγραφή.

δὲν ἠκύρωσε, μήτε μετέβαλε τὸ γραμμάτιον εἰς νέον συνάλλαγμα, διότι ῥητῶς δὲν ἐξεφράσθη κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου (*L.* 8. *C.* 8, 41. K. 42 B. 46, 4), διέκοψεν ὅμως διὰ τῆς πληρωμῆς τὴν ῥηθεῖσαν πενταετῆ παραγραφὴν κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρ. 189 τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου, διότι κατ' αὐτὴν ἡ πληρωμὴ ἀπέναντι τοῦ γραμματίου ἰσχύει νὰ διακόψῃ τὴν παραγραφὴν ταύτην· γενομένης δὲ διακοπῆς, ἡ πενταετὴς προθεσμία δὲν λογίζεται εἰμὴ ἀπὸ τῆς 9 ἰουνίου 1842, καθ' ἣν ἐγένετο ἡ πληρωμή, ἀλλ' ἔκτοτε μέχρι τῆς ἀγωγῆς μήτε συνεπληρώθη, μήτε παρῆλθεν ὁ τῆς πενταετοῦς παραγραφῆς χρόνος, καὶ κατὰ συνέπειαν ἡ ἀγωγὴ τοῦ ἐφεσιβλήτου δὲν παρεγράφη. »

Απόφ. 532 τοῦ 1849 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν.

§ 39. Κατὰ τὸ Αὐστριακὸν δίκαιον ἐντὸς πόσων χρόνων παραγράφονται ἀπαιτήσεις στηριζόμεναι εἰς γραμμάτια συναλλαγματικά; ὅρα τὴν ἐνταῦθα ἀπόφ. 4411 τῶν ἐν 'Αθήν. ἐφετῶν § 26.

§ 40. Ὅταν ἡ πρὸς παραγραφὴν συναλλαγματικῆς τινος προθεσμία δὲν εἶχε συμπληρωθῇ κατὰ τὴν ἐποχὴν, καθ' ἣν ἐμβῆκεν εἰς ἐνέργειαν ἐν Ἑλλάδι ὁ Γαλλικὸς ἐμπορικὸς νόμος, ὑπὸ ποίου νόμου κανονίζεται ἡ παραγραφή; ὑπὸ τοῦ νεωτέρου τούτου νόμου, διότι πρὸ αὐτοῦ δὲν ἦτο κεκτημένον δικαίωμα τί. ('Απόφ. 'Αρ. Πάγου 42 τῆς 4 δεκεμβρίου 1841).

Σημ. Πρβ. Τὰ ἐκτεθέντα ἐν τῇ λέξ. '*Αρμενόπουλος* σελ. 383—402 ἐπ.—καὶ τὴν περὶ Ρ. Δ. πραγμ. τοῦ Κ Καλλιγᾶ σελ. 57, 58 περὶ παραγραφῆς.

Εἰς τὸν Ledru (v° billet à ordre § 79) εὑρηνται τὰ ἑξῆς: cette prescription (ἡ τοῦ ἄρθρ. 189 τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου) de cinq ans n'est pas applicable aux billets à ordre souscrits sous l'empire de l'ord. de 1673, encore bien qu'il se soit écoulé cinq années sans poursuite depuis la promulgation du code de comm. (Merl. rep. v° prescr art. 1er § 3 n. 13).

La prescription quinquennale établie par lart 189 c. c. n' est applicable aux billets souscrits sous l' empire de l'ord. de 1673, encore bien que l'echéance en soit arrivée postérieurement à la promulgation de code de comm. (αὐτ. § 88).

Jugé, au contraire, que la prescrip. s'applique aux billets à ordre èchus avant la publication de ce code, mais qui depuis sont restés 5 années sans poursuite (αὐτ. § 81).

Ἡ πενταετὴς παραγραφὴ ἐφαρμόζεται εἰς τὴν ὑποχρέωσιν ἐκείνου, ὁ ὁποῖος ἐγγυᾶται τὴν πληρωμὴν γραμματίου εἰς διαταγὴν φέροντος ὑπογραφὴν ἐμπόρου ἢ ἀφορῶντος ἐμπορικὴν ὑπόθεσιν· διότι ἡ ἐγγύησις αὕτη ἀποτελεῖ πρᾶξιν ἐμπορικήν. Ledru αὐτ. § 84.

Ἡ πενταετὴς παραγραφὴ ἐφαρμόζεται εἰς τὰ εἰς διαταγὴν γραμμάτια, τὰ φέροντα μὲν ὑπογραφὴν ἐμπόρων, ἀλλὰ μὴ ἐμπορικὴν ὑπόθεσιν ἀφορῶντα; ἡ περὶ πληρωμῆς ἁπλοῦ γραμματίου μεταξὺ μὴ ἐμπόρων καὶ δάνεια ἀφορῶσα διαφορὰ δὲν παραγράφεται εἰμὴ διὰ τριακονταετίας; Ledru αὐτ. § 85, 86 πρβ. καὶ Pardessus N. 482.

Ζ) *Πρόβλεψις.*

§ 41. Ἡ ἀποδοχὴ τῆς συναλλαγματικῆς ἀποδεικνύει μὲν τὴν πρόβλεψιν, ἀλλὰ μόνον ὡς πρὸς τοὺς ὀπισθογράφους, ὄχι δὲ καὶ ὡς πρὸς τοὺς ἐκδότας (Ἀπόφ. Ἀρ. Π. 199 τοῦ 1847).

§ 42. ὅρα διατριβήν τινα περὶ προβλέψεως ἐν τῇ Νομικ. σελ. 3047—3053.

Η) *Διαμαρτύρησις* [1].

§ 43. Ἐν περιπτώσει ἐλλείψεως διαμαρτυρικοῦ δὲν χάνει ὁ κομιστὴς τὸ δικαίωμα τῆς κατὰ τοῦ ἐκδότου ἀγωγῆς, ἐκτὸς ὅταν οὗτος ἀποδείξῃ ὅτι ἔχει πρόβλεψιν (ἀπόφ. Ἀρ. Πάγου 32, 199 τοῦ 1847).

§ 44. Ὁ εἰς τὴν σύνταξιν τοῦ διαμαρτυρικοῦ ἢ ἄλλου συμβολαίου προσλαμβανόμενος συμβολαιογράφος (ἐμπ. νόμ. 173—ἀρχ. 178) δὲν εἶναι ἀνάγκη ν' ἀναφέρηται ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ ἐγγράφου ὅτι προσελήφθη οὗτος διὰ νὰ ἦναι παρών, καὶ νὰ προσυπογράφῃ μετὰ τοῦ ἑτέρου συμβολαιογράφου· ἀρκεῖ ν' ἀναφέρηται ὁ προσληφθεὶς εἰς τὸ σῶμα τοῦ ἐγγράφου. (ἀπόφ. Ἀρ. Π. 184 τοῦ 1848

§ 45. Τὸ 173 ἄρθρ. τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου ἐννοεῖ τὴν χώραν, ὅπου ὁ πληρώσας κατοικεῖ ἐν καιρῷ τῆς πληρωμῆς· ὅθεν ὅταν ἥ,τε οἰκία καὶ τὸ κατάστημα τοῦ ὀφειλέτου κεῖνται εἰς ἕνα καὶ τὸν αὐτὸν τόπον, ὁ συμβολ. δύναται νὰ ζητήσῃ τὸν ὀφειλέτην εἰς τὴν οἰκίαν ἢ εἰς τὸ ἐμπ. κατάστημα. (ἡ αὐτὴ ἀπόφ.)

§ 46. Τὸ ἄρθρ. 174 τοῦ ἐμπορ. νόμου δὲν ἀπαιτεῖ, ὅταν ὁ ἀναζητούμενος ὀφειλέτης διὰ τὴν πληρωμὴν ἦναι ἀπών, νὰ σημειοῦται ἐν τῷ διαμαρτυρικῷ τὸ ὄνομα ἐκείνου, τὸν ὁποῖον ὁ συμβολαιογράφος εὑρίσκει ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ ὀφειλέτου καὶ ἐξετάζει περὶ αὐτοῦ. (Ἀπόφ. Ἀρ. Πάγου 184 τοῦ 1848.

§ 47. Παρουσιασθείσης πρὸς πληρωμὴν συναλλαγματικῆς, ἥτις πρὸς ἀποδοχὴν δὲν εἶχε παρουσιασθῆ, τὸ ἐπὶ μὴ πληρωμῇ διαμαρτυρικὸν δὲν δύναται νὰ ὠφελήσῃ τὸν προκαλέσαντα αὐτὸ καὶ τοὺς ἐντεῦθεν παράγοντας δικαιώματα, οὔτε καθιστᾷ ὑπόχρεων τὸν ζητούμενον νὰ πληρώσῃ καὶ ἂν ἦτο παρών. (ἀπόφ. 5752 τοῦ 1849 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν).

---

(1) Ὅρα τὴν λέξιν Διαμαρτύρησις.

ΓΡΑΦΙΚΑ ΛΑΘΗ.

Πρβ. τὰ ἐκτεθέντα ἐν τῇ λέξει *Ἀπόφασις ἐν γένει* σελ. 57 καὶ τὴν λέξιν *Λάθη*.

ΓΡΟΣΙΑ (1).

ὅρα τὴν λέξιν *Νομίσματα*.

Περίληψις.

§ 1. Πρὸς πόσα λεπτὰ ἀναλογοῦν τὰ γρόσια;
§ 2. Ἡ ἀναλογία τῶν γροσίων πρὸς τὴν δραχμὴν ποία εἶναι;
§ 3 Ἡ ἀναλογία τοῦ παρᾶ πρὸς τὸ λεπτὸν τοῦ φοίνικος ποία εἶναι;
§ 4. Πῶς ὑπολογίζεται τὸ δίστηλον ἐπὶ τῶν κατὰ τὴν ἐπανάστασιν ληψοδοσιῶν;
§ 5. Προσδιορισμὸς τῆς ἀξίας τοῦ γροσίου ἀπὸ τότε ἄρχεται;
§ 6. Ποία ἀξία τοῦ γροσίου λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν;
§ 7. Ὁ δανεισθεὶς εἰς τάλληρα, εἰς ποῖα νομίσματα πληρόνει τὸ χρέος του;
§ 8. Τὸ ἀπὸ 8 φεβρ. 1823 διάταγμα ἐφαρμόζεται εἰς τὰς πρὸ αὐτοῦ ὑποχρεώσεις;
§ 9. Ὅταν ἡ ἀπότισις τοῦ χρέους συμφωνῆται εἰς γρόσια, ἡ ἀξία των ὑπολογίζεται ὡς ἐκ τῆς ἐποχῆς τῆς ἐξοφλήσεως.
§ 10. Ὅταν δοθῶσιν εἰς προῖκα νομίσματα ἰδανικὰ ὡς γρόσια, κατὰ ποίαν αὐτῶν ἀξίαν γίνεται ἡ ἀπόδοσις;
§ 11. Τὸ ἀπὸ 30 Ιανν. 1833 διάταγμα ποίας σχέσεις κανονίζει;
§ 12. Αὐξομείωσις νομισμάτων· τίς ἡ ἀξία τοῦ γρ. πρὸ τῆς δραχμῆς;
§ 13 Νομισμάτων συμφωνία ἀνατρέπεται ἐκ τῶν μεταγενεστέρων διατάξεων;

§ 1. Πρὸς πόσα λεπτὰ ὀφείλουν τὰ δικαστήρια ν' ἀναλογοῦν τὰ γρόσια;

Ἀνὰ 32 λεπ., διότι, κατὰ συνέπειαν τοῦ ἀπὸ 17/29 αὐγ. 1833 διατάγματος τοῦ ἀπαγορεύσαντος τὴν κυκλοφορίαν τῶν τουρκικῶν νομισμάτων, ἔπαυσεν ἀπὸ τὴν 1/13 ὀκτωβρίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους

---

(1) Σημ. 1. Διάδοσις νομισμάτων εἶναι ἡ κυκλοφορία αὐτῶν. Ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Π. 15 τοῦ 1835.

Σημ. 2 Τ' ἀπηγορευμένα νομίσματα δημεύονται. Ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Π. ὁά. ἣν ἐν ταῖς σελ. 190, 191 τοῦ ά. τόμου τῆς νομολ.

Σημ. 3. Ὅταν ὁ ἐνάγων δὲν ὥρισε διὰ τῆς ἀγωγῆς ὁποῖα γρόσια ἀπαιτεῖ, δύναται νὰ τὰ ὁρίσῃ μετέπειτα καὶ ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν· ἡ αἴτησις αὕτη δὲν εἶναι νέα (747 πολ. δικ.).

Ἀπόφ. 83 τοῦ 1847 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφετ. (Νομιν. σελ. 4818).

Σημ. 4. Ὡς πρὸς τὴν ἀξίαν τοῦ γροσίου δὲν πρέπει νὰ λαμβάνηται ὑπ' ὄψιν ἡ ἐποχή, καθ' ἣν ἔπαυσεν ἐν Ἑλλάδι ἡ κυκλοφορία του, ἀλλ' ἡ ἀξία, τὴν ὁποίαν εἶχε κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς ἐπιδόσεως τῆς ἀγωγῆς. Ἀπόφ. 1903 τοῦ 1841 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφετῶν.

ὁποῖον θέλει ἀτομικῶς ἢ καὶ τοὺς δύω συνάμα, καὶ μάλιστα ἂν δὲν ἔγινε διαμαρτυρικὸν, ὡς φαίνεται συνέβη εἰς τὴν προκειμένην συναλλαγματικὴν, ἀσφαλέςερον ἐνάγει τὸν ἀποδέκτην, ὅςις εἶναι πάντοτε ὑπόχρεως, εἴτε ὑπῆρχε παρ' αὐτῷ, εἴτε δὲν ὑπῆρχε, πρόβλεψις, ὡς κυρίως ἀναδεχθέντα τὴν ὑπόσχεσιν διὰ νὰ πληρώσῃ αὐτὸς τὴν ὁποίαν ἐὰν ἠρνεῖτο ἠδύνατο τότε ὁ λαβὼν τὴν συναλλαγματικὴν νὰ ζητήσῃ ἀμέσως παρὰ τοῦ ἐκδότου ἀσφάλειαν τῆς ἐγγυήσεως κατὰ τὸ ἄρθρ. 120 τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου.

Ἐπειδὴ, ἂν ὁ ἐκδότης Π ἐπλήρωσεν αὐτὸς μέρος τι τῆς συναλλαγματικῆς, ὡς εἰς τὴν πρωτόδικον δίκην ἐπρότεινεν ὁ ἐνάγων καὶ ἀπεδείχθη, δὲν ἠλευθέρωσε τὸν ἀποδέκτην εἰμὴ δι' ὅσα ἐπλήρωσεν, οὐδὲ ὁ κάτοχος τῆς συναλλαγματικῆς, λαβὼν τὸ μέρος τοῦτο ἀπὸ τὸν ἐκδότην, ἠλευθέρωσε διὰ τὸ περιπλέον τὸν ἀποδέκτην· διότι ὁ ἔχων δύω ἀλληλεγγύους χρεώστας δὲν ἐμποδίζεται νὰ λαμβάνῃ ἀφ' ὅποιον αὐτῶν θέλει (*L.* 2 *Cod. de duob. seir credidor prohiberi non potest.*) ἀλλ' ἐπειδὴ δὲν δύναται δὶς νὰ πληρωθῇ, ἕπεται ὅτι τὸ ληφθὲν παρὰ τοῦ ἑνὸς τῶν ἀλληλεγγύων ὀφειλετῶν πρέπει νὰ ἐκπεσθῇ ἀπὸ τὸ ὅλον χρέος, καθὼς ἐξεπέσθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 34 ἀποφάσεως τῶν ἐμποροδικῶν. »

Ἀπόφ. 126 τοῦ 1840 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφετῶν.— Πρβ. τὴν ὧδε μνημονευομένην 188 ἀπόφασιν τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν.

§ 29. Δύναται νὰ καταδιωχθῇ ὁ ὀπισθογράφος τοῦ γραμματίου, ἐὰν δὲν ἀποδεικνύεται ὅτι ἐπεδόθη εἰς τὸν ἐκδότην τὸ ἐπὶ μὴ πληρωμῇ διαμαρτυρικόν;

Ὅταν ὁ κομιστὴς τοῦ εἰς διαταγὴν γραμματίου δὲν ἀποδείξῃ τὴν ἐκ μέρους τοῦ ἐκδότου ἄρνησιν τῆς πληρωμῆς του διὰ διαμαρτυρικοῦ ἐπὶ μὴ πληρωμῇ, ἡ κατὰ τοῦ ὀπισθογράφου ἀγωγὴ ἀποῤῥίπτεται (ἄρθρ. 161 καὶ ἐπ. τοῦ ἐμπ. νόμου). Ἀπόφ. 311 τοῦ 1846 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν (Νομικ. σελ. 4763).

Σημ. Περὶ ὀπισθογραφήσεως ὅρα καὶ τὴν ἀπόφ. τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετ. (ἀνωτ. § . .) Νομικ. σελ. 2374.

Ε) Ἐνστάσεις.

§ 30. Σημ. Βλέπε τὴν ἀνωτ. σημειωθ. ὑπ' ἀριθ. 2523 ἀπόφ. τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

§ 31. Δύναται ὁ ἐκδότης γραμματίου εἰς διαταγὴν ν' ἀντιτάξῃ εἰς τὸν δυνάμει τακτικῆς ὀπισθογραφήσεως κομιστὴν τοῦ γραμματίου τὴν ἔνστασιν ὅτι τὸ γραμμάτιον εἶναι εἰκονικὸν, καὶ νὰ

προτείνῃ ἐπομένως τὴν ἀναρμοδιότητα τῶν ἐμποροδικ., χωρὶς προηγουμένως ν' ἀποδείξῃ τὸν κομιστὴν αὐτῶν κάτοχον κακῆς πίστεως; ὄχι.—Ἐκ τῆς ἀποδείξεως δὲ τοῦ ὅτι ὁ δυνάμει ὀπισθογραφήσεως κομιστὴς γραμματίου δὲν ἐμέτρησε πραγματικῶς τὸ ἀντίτιμον τοῦ γραμματίου, τεκμαίρεται ἡ κακὴ πίστις του; ὄχι. Ἀπόφ. τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν 203 τοῦ 1842 (Νομικ. σελ. 3290).

§ 32. Καὶ ὅταν ὅλοι οἱ εἰς τὸ γραμμάτιον συνέγγραφοι δὲν ἦναι ἔμποροι, ἡ ἔνστασις αὕτη προτείνεται ἐφεσίμως; ὄχι· ἀπόφ· 133 τοῦ 1841 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν.

§ 33. Τὸ ἄρθρ. 729 τῆς πολιτ. δικονομίας ἐκτείνεται καὶ ἐπὶ τῶν εἰς διαταγὴν γραμματίων;

Ἀπόφ. α Ἐπειδὴ τὸ ἄρθρ. 187 τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου, ἐξομοιοῦν τὰ εἰς διαταγὴν γραμμάτια μὲ τὰ συναλλάγματα ὡς πρὸς τὰς ῥητὰς περιπτώσεις τὰς ἐν τῷ ῥηθέντι ἄρθρῳ ἀναφερομένας, πλαγίως καὶ κατὰ κανόνα ἀνεπίδεκτον ἐξαιρέσεως τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου, καθ' ὃν τὰ μὴ συμπεριλαμβανόμενα εἰς τὴν ἀπαρίθμισιν θεωροῦνται ὡς ἐξῃρημένα, ἀπέκλεισε ταῦτα τῶν λοιπῶν πλεονεκτημάτων τῶν συναλλαγματικῶν, ὁ δὲ νομοθέτης τοῦ ἄρθρ. 729 τῆς πολιτ. δικ. ἀποκλείων τὰς ἐνστάσεις κατὰ τῶν συναλλαγματικῶν, ἐννοεῖ μόνας ταύτας, οὐχὶ δὲ καὶ τὰ εἰς διαταγὴν γραμμάτια, καθ' ὅσον κατ' ἄλλον κανόνα τοῦ δικαίου *inclusio unius exclusio alterius*. Ἐπομένως ἐσφαλμένως τὸ δικάσαν πρωτοδικεῖον ἐξέτεινε τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 729 τῆς πολιτ. δικονομίας καὶ ἐπὶ τῶν εἰς διαταγὴν γραμματίων.

Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ ἄρθρ. 253 τῆς πολιτ. δικονομίας, ἐπαγωγὴ ὅρκου μετ' ἄλλων πρὸς ἀπόδειξιν μέσων γενομένη θεωρεῖται ὡς ἁπλῶς τυχαία· ἐπομένως τότε μόνον ἔπρεπε νὰ γίνῃ παραδεκτὸς ὁ παρὰ τοῦ ἐφεσιβλήτου γενόμενος ὅρκος, ὅταν τὰ λοιπὰ μέσα, ὅσα ὁ ἐκκαλῶν ἀνέφερεν, ἢ δὲν ἤθελον γενῆ δεκτὰ ὡς ἀντιβαίνοντα εἰς ῥητὰς διατάξεις τοῦ νόμου, ἢ δὲν ἤθελον πείσει τὴν συνείδησιν τοῦ δικαστοῦ διεξαγόμενα.

Ἐπειδὴ τὰ μέσα, τὰ ὁποῖα ὁ ἐκκαλῶν ἐπρότεινεν εἰς ἀπόδειξιν τοῦ ἐν τῷ προκειμένῳ γραμματίῳ παρανόμου τόκου, εἶναι μάρτυρες καὶ τὰ κατάστιχα τοῦ ἀντιδίκου του, ἀμφότερα νόμιμα, τὸ μὲν πρῶτον, διότι προκειμένης ἀποδείξεως γεγονότος χαρακτῆρα ἀξιόποινον ἔχοντος, ἡ δὲ διὰ μαρτύρων ἀπόδειξις συγχωρεῖται ἀπὸ τὸ ἄρθ. 314 τῆς πολ. δικον.· τὸ δὲ δεύτερον διότι τὸ ἄρθ. 15 τοῦ ἐμπ. νόμου ἀνέθεσε τὴν περὶ ἀποδείξεως τῶν ἐμπορικῶν καταστίχων εἰς τὴν κρίσιν τοῦ δικασ. Ἀπ. 319 τοῦ 1845 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφ.

Σημ. 1. Αἱ κατὰ τῶν συναλλαγματικῶν ἐνστάσεις πρέπει ν' ἀποδεικνύωνται ἐν τῇ αὐτῇ ἐπὶ ἀκροατηρίῳ συνεδριάσει κατὰ τὴν πολιτ. τοῦ Ἀρείου Πάγου ἀπόφ. 50 τοῦ 1843.

Σημ. 2. Παράβαλε καὶ τὰ ἐκτεθέντα ἐν τῷ§ 56 τῆς λέξ. ἁρμοδ. ἐμπορική.

Σημ. 3. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 729 τῆς πολιτ. δικονομίας ὀφείλει νὰ ἔχῃ ἕτοιμον ἐπὶ ἀκροατηρίου κατὰ τὴν συζήτησιν τῆς ὑποθέσεως τὴν ἀπόδειξιν τῆς ὁποίας ὁ ἐναγόμενος προτείνει ἐνστάσεως ὅτι συναλλαγματική τις μετεβιβάσθη δολίως πρὸς βλάβην τῶν δανειστῶν εἰς τὸν ἐνάγοντα, καὶ νὰ ἐκτίθενται τὰ περιστατικά, ἐφ' ὧν στηρίζεται ἡ περὶ δόλου ἔνστασις. Ἀπόφ. 2523 τῆς 22 ἰαν. 1843 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

Σημ. 4. Ὡς πρὸς τὰς κατὰ τῶν γραμματίων ἐνστάσεις ἐφαρμόζεται τὸ ἄρθρ. 729 τῆς πολιτ. δικ; Ἡ ἀπόφ. 361 τοῦ 1845 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφετ. φέρει:

Ἐπειδὴ ὁ πληρεξούσιος τοῦ Π Θ Χ ἰσχυρίσθη περιπλέον πρωτοδίκως τε καὶ ἐφεσίμως ὅτι τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος γραμμάτιον εἶναι εἰκονικόν, διότι δὲν ἐμετρήθησαν ποτὲ χρήματα οὔτε παρὰ τοῦ ἐντολέως του, οὔτε παρὰ τοῦ Ι Ε, οὔτε παρ' οὐδενὸς ἄλλου μὴ τεθὲν παντάπασιν εἰς κυκλοφορίαν, ζητήσας ν' ἀποδείξῃ τὸν ἰσχυρισμόν του τοῦτον καὶ διὰ μαρτύρων καὶ διὰ τῆς προσαγωγῆς τῶν βιβλίων τοῦ τε Θ Μ καὶ τοῦ Ι Ε, ὁ δὲ περὶ οὗ ὁ λόγος ἰσχυρισμός, τὸν ὁποῖον φέρει κατ' ἔνστασιν ὁ εἰρημένος πληρεξούσιος, δύναται νὰ ἦναι ἀντικείμενον ἀποδείξεως διὰ τὸν λόγον ὅτι ἂν καὶ τὸ ἄρθρ. 186 τοῦ ἐμπορ. νόμου ἐξομοιοῖ τὸ εἰς διαταγὴν γραμμάτιον μὲ τὰς συναλλαγματικὰς καὶ ὡς πρὸς τὰς ῥητῶς ἐν τῷ αὐτῷ ἄρθρῳ ἀναφερομένας περιπτώσεις, ἐκ τοῦ ἄρθρ. ὅμως 729 τῆς πολιτ. δικονομίας τοῦ ἀφορῶντος τὰς κατὰ τῶν συναλλαγματικῶν ἐνστάσεις ἐξάγεται πλαγίως καὶ κατὰ κανόνα ἀνεπίδεκτον ἐξαιρέσεως τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου, καθ' ὃν τὰ μὴ συμπεριλαμβανόμενα εἰς τὴν ἀπαρίθμησιν θεωροῦνται ὡς ἐξῃρημένα, ὅτι ὁ νομοθέτης δὲν ἐξέτεινε τὴν ἐξομοίωσιν αὐτὴν καὶ ὡς πρὸς τὰς ἐνστάσεις ταύτας, διότι τὸ ῥηθὲν ἄρθ. 729 δὲν ἀναφέρει εἰμὴ περὶ μόνων τῶν συναλλαγματικῶν· ὥστε ὑποτίθεται ἀναγκαίως ὅτι ὡς πρὸς τὰς κατὰ τῶν γραμματίων ἐνστάσεις εἶναι ἐφαρμοστέαι αἱ ἐν γένει διατάξεις τῆς πολιτ. δικονομίας, κατὰ δὲ τὸ ἄρθρ. 304 τῆς αὐτῆς εἰς ὑποθέσεις ἀφορώσας τὸ ἐμπόριον καὶ τὰς συναλλαγματικάς, ἢ ὅταν συμβόλαιόν τι προσβάλλεται ὡς εἰκονικόν, εἶναι παραδεκτὴ καὶ ἡ διὰ μαρτύρων ἀπόδειξις, καὶ κατὰ τὰ ἄρθρ. 12 καὶ 15 τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου δύναται νὰ διαταχθῇ καὶ ἡ τῶν ζητουμένων

ἐμπορικῶν βιβλίων ἐμφάνισις πρὸς ἀπόδειξιν τῆς διαδικαζομένης ὑποθέσεως. »—Πρβ. τὴν λέξ. *Βιβλία.*

Σημ. 5. Εἰς τὴν ἐφημερίδα ἡ Νέα Ἑλλὰς εὕρηται ὅτι ὁ Ἄρειος Πάγος ἀπεφήνατο τὰ ἑξῆς:

Μολονότι τὸ ἄρθρ. τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου λέγει ὅτι ὅλαι αἱ περὶ συναλλαγματικῶν διατάξεις, αἱ ἀφορῶσαι τὴν προθεσμίαν κτλ ἐφαρμόζονται καὶ εἰς τὰ εἰς διαταγὴν γραμμάτια, δὲν ἐφαρμόζεται ὅμως τὸ ἄρθρ. 729 τῆς πολιτ. δικονομίας περὶ τῶν ἐνστάσεων, ἀντεστάσεων κτλ. καὶ εἰς τὰ γραμμάτια, διότι ὡς διάταξις ἐξαιρετικὴ τοῦ κανόνος, ὅτι ὁ δικαστὴς τῆς οὐσίας εἶναι ἁναρμόδιος νὰ δικάσῃ καὶ τὰς ἐξαιρέσεις πρέπει νὰ ἐφαρμοσθῇ στενῶς εἰς μόνας τὰς συναλλαγματικὰς, ὥστε κατὰ τῶν γραμματίων δύναται νὰ προταθῇ ἐνώπιον τοῦ ἐμποροδικείου ἡ ἔνστασις τῆς πληρωμῆς καὶ νὰ δικασθῇ παρ' αὐτοῦ (1).

§ 34. Λογίζεται εἰκονικὸν τὸ εἰς διαταγὴν γραμμάτιον, τὸ ὁποῖον ἐκδίδεται ἐπὶ πιστώσει καὶ διὰ μέλλοντα χρέη τοῦ ἐκδότου, ἂν καὶ διαλαμβάνῃ ὅτι διὰ προκαταβολῆς ἐδόθη τὸ τίμημα;

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ . . . . , . . διότι ἐκ τοῦ ἄρθρ. 188 τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου, διαλαμβάνοντος, ὅτι πρέπει τὸ γραμμάτιον εἰς διαταγὴν νὰ φανερόνῃ πρὸς τοῖς ἄλλοις τὸ εἰς χρήματα, πραγματείας, διὰ λογαριασμὸν ἢ καθ' ὁποιονδήποτε ἄλλον τρόπον δοθὲν ἀντίτιμον αὐτοῦ, προκύπτει, ὅτι τὸ γραμμάτιον ἰσχυρῶς ἐκδίδεται ἐπὶ πιστώσει καὶ διὰ μελλοντα χρέη τοῦ ἐκδότου, ἂν καὶ διαλαμβάνῃ ὅτι διὰ προκαταβολῆς ἐδόθη τὸ τίμημα· ἄρα διὰ τοῦτο δὲν μεταβάλλεται μήτε ὁ ἀληθὴς αὐτοῦ χαρακτὴρ καὶ κατὰ συνέπειαν μήτε ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἡ βάσις τῆς ἀγωγῆς τοῦ Σ Α, ἂν ἀποδειχθῇ ὅτι πραγματικῶς ἐδόθησαν διὰ πιστώσεως αἱ πραγματεῖαι, περὶ ὧν διαλαμβάνει τὸ εἰρημένον ἀπὸ 12 ἰουνίου 1846 εἰς διαταγὴν γραμμάτιον ἀπέναντι τοῦ εἰς αὐτὸ ἀναφερομένου τιμήματος· οἱ δὲ περὶ εἰκονικότητος καὶ ἀπαραδέκτου κατὰ τῆς ἀγωγῆς ἰσχυρισμοὶ τοῦ ἐφεσιβλήτου ἀποβαίνουσι μὴ βάσιμοι. »

Ἀπόφ. 57 τοῦ 1848 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφετῶν.

§ 35. Τὸ δικαστήριον δύναται νὰ κρίνῃ ἐκ τῶν προσαγομένων αὐτῷ ἐγγράφων, ἂν συναλλαγματική τις περιέχῃ ὑποβολὴν τόπου; Ναί;

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ ἀπαιτεῖται μὲν νὰ ἐξετασθῇ ἂν ἡ παρὰ τοῦ Μ λεγομένη συναλλαγματ. ἦναι ἀληθῶς τοιαύτη, ἢ ἂν ἀπεναντίας, καθὼς

(1) Ὁ ἐκδότης τῆς ἐφημερ. ταύτης σημειόνει, ὅτι ἀπεφάσισε τ' ἀνωτέρω ὁ Ἄρειος Πάγος διὰ τῆς ἀποφάσεως 5 τοῦ 1849, ἀλλ' αὕτη ἀφορᾷ ἄλλο ἀντικείμενον.

λέγει ὁ Π, παρέχη ὑποβολὴν τόπου καὶ ἦναι διὰ τοῦτο ἁπλῆ ὑπόσχεσις, καθότι ἂν ἤθελε θεωρηθῇ ὡς τακτικὴ συναλλαγματικὴ, τότε ἡ παρὰ τοῦ ἐκδότου Π πρὸς τὸν ἀποδέκτην Μ δοθεῖσα ἐντολὴ ἔπρεπε νὰ θεωρηθῇ ὡς ἀφορῶσα ἐμπορικὴν πρᾶξιν· ὥστε ἡ περὶ ἀναρμοδιότητος ἔνστασις τοῦ Π δὲν ἤθελεν εἶσθαι βάσιμος· ἀλλ' ἐκ τῶν ἐν τῇ δικογραφίᾳ ἀποφάσεων 3604 τοῦ δικαστηρίου τούτου καὶ 14352 τῶν ἐνταῦθα πρωτοδικῶν ἐξάγεται ὅτι ἐναγόμενος ἄλλοτε ὁ αὐτὸς Μ ὑπὸ τοῦ Ζ Δ περὶ αὐτῆς ταύτης τῆς λεγομένης συναλλαγματικῆς ἰσχυρίζετο ὅτι περιέχει αὕτη ὑποβολὴν τόπου, καὶ ὅτι εἶναι διὰ τοῦτο ἁπλῆ ὑπόσχεσις, ὡς λέγει καὶ ὁ Μ, τὸν αὐτὸν δὲ τοῦτον ἰσχυρισμὸν μετεχειρίσθη ἀκολούθως ὁ Μ καὶ ὡς βάσιν αὐτοτελοῦς ἀγωγῆς του κατὰ τοῦ Π Δ περὶ ἀποζημιώσεως καὶ ἐπέτυχε κατά τε τὴν ἀπόδειξιν τῆς ὑποβολῆς τόπου καὶ τὴν περὶ ἀποζημιώσεως αἴτησίν του, ἐκ δὲ τῆς τοιαύτης εἰς τὰς δίκας ἐκείνας ὁμολογίας τοῦ ἰδίου Μ συνωδευμένης μὲ τὰ ἐκτεθέντα περιστατικὰ (πολιτ. δικονομίας ἄρθρ. 267), πείθεται τὸ δικαστήριον τοῦτο περὶ τοῦ ὅτι ἡ λεγομένη συναλλαγματικὴ, περὶ ἧς πρόκειται, περιέχει ὑποβολὴν τοῦ τόπου τῆς ἐκδόσεώς της, ὡς γενομένης δῆθεν ἐν Πειραιεῖ, ἐνῷ ἐγένετο ἐν Ἀθήναις. Ὅθεν προκειμένου περὶ ἐντολῆς ἀφορώσης οὐχὶ κυρίως συναλλαγματικὴν, ἤγουν πρᾶξιν ἐμπορικὴν, ἀλλ' ἁπλῆν ὑπόσχεσιν, ἦτον ὡς πρὸς τὴν ἔνστασιν τοῦ Π περὶ ἀναρμοδιότητος ἀναγκαῖον νὰ ἐξακριβωθῇ τὸ ἐμπορικὸν ἢ μὴ ἐπάγγελμα αὐτοῦ, ὡς καὶ διετάχθη πρωτοδίκως ἡ περὶ τούτου ἀπόδειξις..

Ἐπειδὴ καθ' ὅλα τὰ λοιπὰ εἶναι ὀρθαὶ αἱ σκέψεις τῶν πρωτοδίκων, τὰς ὁποίας καὶ τὸ δικαστήριον τοῦτο παραδέχεται. Ἰδίως δὲ ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ Μ ὅτι μετεχειρίσθη ὁ Π τὰ χρήματα εἰς ἐμπορικὴν δῆθεν πρᾶξιν, δὲν ἔχει ἐπιῤῥοὴν εἰς τὴν ἔκβασιν τῆς προκειμένης δίκης, διότι ἐκτὸς ὅτι δὲν ὁρίζεται κἂν τὸ εἶδος τῆς ἐμπορικῆς πράξεως, ἀναβιβάζεται πρὸς τούτοις αὕτη ὑπὸ τοῦ Μ εἰς τὴν ἐποχὴν τοῦ 1841 κατὰ τὰς ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου τούτου ἐγγράφους προτάσεις του, ἐνῷ πρόκειται περὶ τοῦ Ἰουνίου 1844, ὅτι ἐξεδόθη κατ' ἀνανέωσιν ἡ προκειμένη κατὰ τύπον συναλλαγματική. »

Ἀπόφ. 1357 τοῦ 483 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

Σημ. 1. Αἱ περιέχουσαι ὑποβολὴν τόπου συναλλαγματικαὶ χάνουν τὴν ἀποδεικτικὴν δύναμίν των· ἔχε. ἀπόφ. πολ. Ἀρ. Πάγου 197 τοῦ 1847 φέρουσα:

Ἀπόφ. «Ἐπειδὴ τὸ ἐν Ἀθ. ἐφετ. ἀποφηνάμενον διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 4523

ἀποφάσεώς του, ὅτι αἱ περιέχουσαι ὑποβολὴν τόπου συναλλαγματικαὶ δὲν ἀποβάλλουν τὴν ἀποδεικτικὴν ἰσχὺν, τὴν ὁποίαν ἔχουσιν ὡς ἔγκυρα καὶ γνήσια ἰδιωτικὰ ἔγγραφα περὶ τοῦ περιεχομένου αὐτῶν (ἄρθρ, 112 τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου συνδ. μὲ τὸ ἄρθρ. 412 τῆς πολιτ. δικονομίας), καὶ ὅτι ὁ Μ Δ εἶναι κομιστὴς τῆς κατὰ τύπον ἀκυρωθείσης συναλλαγματικῆς τῆς 26 Ἰουνίου 1844, καθὸ πληρώσας τὸ ποσὸν αὐτῆς εἰς τὸν τελευταῖον κομιστὴν Κ, καὶ ἀναλαβὼν οὕτω τὴν προτέραν θέσιν του ἀπέναντι τοῦ Μανιοῦ, ἐφήρμοσεν ὀρθῶ; περὶ τοῦ χαρακτῆρος τῶν περιεχουσῶν ὑποβολὴν τόπου συναλλαγματικῶν τὴν παρατεθεῖσαν διάταξιν τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου καὶ παρεδέχθη ὡς ἀληθῆ γεγονότα, τῶν ὁποίων δὲν προκύπτει ἐκ τῶν ἐγγράφων τῆς δικογραφίας ὅτι ἠμφισβητήθη ἐνώπιόν του ἡ ἀλήθεια· ὅθεν καὶ ὁ λόγος οὗτος, μεθ' οὗ ταυτίζεται καὶ ὁ τελευταῖος τῶν ἀπὸ 14 νοεμβρίου 1847 ἐγγράφων προτάσεων τοῦ ἀναιρεσείοντος, εἶναι ἀνυπόστατος. »

Σημ. 2. Ποῖον εἶναι τὸ ἁρμόδιον δικαστήριον, εἰς τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ παραπέμπηται τὸ περὶ ὑποβολῆς τόπου ἀντικείμενον; Τὸ ἐμποροδικεῖον. (ἀπόφ. Ἀρ. Π. 126 τοῦ 1848).

Σημ. 3. Πᾶσα συναλλαγματικὴ περιέχουσα ὑποβολὴν τόπου λογίζεται ἁπλῶς ὑπόσχεσις· ἡ περίπτωσις δὲ ὅτι ἐγένετο συμφωνία μετὰ τὴν ἀποδοχὴν περὶ τῆς ἐν ἄλλῳ τόπῳ πληρωμῆς δὲν ὠφελεῖ. Ἀπόφ. τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν 2058.

Σημ. 4. Πρβ. τὰ περὶ ὑποβολῆς ἐκτεθέντα ἐν τῇ λέξει Ἁρμοδ. ἐμπορικὴ § 56.

Σημ. 5. Ὁ ἀποδοχεὺς τῆς συναλλαγματικῆς δὲν δύναται νὰ προτείνῃ κατὰ τοῦ τρίτου κομιστοῦ αὐτῆς, τοῦ ἐν καλῇ πίστει ἐνεργήσαντος, τὴν ἔνστασιν τῆς ὑποβολῆς τοῦ τόπου· ἀπόφ. πολιτ. Αρ. Πάγου 50 τοῦ 1843.

§ 36. Δύναται ὁ ἐκδότης γραμμ. εἰς διαταγὴν ν' ἀντιτάξῃ εἰς τὸν δυνάμει τακτικῆς ὀπισθογραφήσεως κομιστὴν τοῦ γραμματίου τὴν ἔνστασιν τοῦ ὅτι τὸ γραμμάτιον εἶναι εἰκονικὸν καὶ καλύπτει πολιτικὸν συνάλλαγμα χωρὶς προηγουμένως ν' ἀποδείξῃ τὸν κομιστὴν αὐτοῦ κακῆς πίστεως; Ὄχι (ὅρα τὴν ἀνωτ. (§ 31) μνημονευθεῖσαν ἀπόφασιν).

ϛ) *Παραγραφή* [1].

§ 37. Πᾶσα παραγραφὴ ἐφαρμόζεται ἐπὶ τῶν εἰς διαταγὴν γραμματίων;

Ἀπόφ. α 'Επειδὴ ἡ παραγραφὴ τῶν ἀγωγῶν κανονίζεται κατὰ τὸν νόμον τοῦ τόπου, ἔνθα ἔπρεπε κατά ῥητὴν συνομολογίαν τῶν

(1) Πρβ. τὴν ἀνωτέρω (§ 26) ἀπόφασιν.

συναλλαττομένων νὰ ἐκτελεσθῇ τὸ συνάλλαγμα, ἄλλως κατὰ τὸν νόμον τοῦ τόπου τῆς κατοικίας, τὴν ὁποίαν εἶχεν ὁ ὀφειλέτης καθ' ὃν καιρὸν συνέβη ἡ ἐνοχὴ αὐτοῦ.

Ἐπειδὴ μεταγενεστέρα μονομερὴς πρᾶξις, οἷα εἶναι ἡ μεταφορὰ τῆς κατοικίας του εἰς τόπον, ἔνθα ἐπικρατεῖ ἄλλη νομοθεσία ὁρίζουσα συντομωτέρας πρὸς παραγραφὴν προθεσμίας, δὲν δύναται νὰ προσβάλῃ τὸ ἀποκτημένον τοῦ δανειστοῦ δικαίωμα τοῦ νὰ κανονισθῇ ἡ διάρκεια τῆς ἀγωγῆς του κατὰ τὸν νόμον τῆς ἀρχαίας κατοικίας τοῦ ὀφειλέτου.

Ἐπειδὴ ἐπὶ τοῦ προκειμένου τὸ δικαστήριον τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν ἀναγνωρίσαν, ὅτι ὁ ἀναιρεσίβλητος καθ' ὃν καιρὸν ἐξοδόθησαν τὰ περὶ ὧν ἡ δίκη γραμμάτια εἰς διαταγὴν τῆς 1 ὀκτωβρίου καὶ 29 νοεμβρίου 1820 εἶχε τὴν διαμονήν του εἰς Κέρκυραν καὶ ὅτι μόνον κατὰ τὸ 1821 ἔγεινε κάτοικος Μεσολογγίου, ὤφειλε νὰ ἀποφασίσῃ τὴν περὶ παραγραφῆς ἔνστασιν αὐτοῦ κατὰ τὸν νόμον τῆς Κερκύρας· ἐσφαλμένως ἄρα ἐφήρμοσεν ἐπὶ τοῦ προκειμένου τὰς περὶ παραγραφῆς τῶν εἰς διαταγὴν γραμματίων διατάξεις τοῦ Ἑλληνικοῦ νόμου [1].

Ἀπόφ. 31 τοῦ 1845 Ἀρείου Πάγου.

Σημ. Ὁ ἀρνούμενος τὴν ἔκδοσιν συναλλαγματικῆς δὲν δύναται νὰ προτείνῃ τὴν παραγραφὴν αὐτῆς. Ἀπόφ. Ἀρ. Πάγου 18 τοῦ 1847.

§ 38. Ἡ καταβολὴ μέρους τοῦ χρέους τοῦ διαλαμβανομένου εἰς γραμμάτια εἰς διαταγὴν διακόπτει τὴν παραγραφήν;

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ καὶ ἂν δὲν ἐγένετο ἐπὶ μὴ πληρωμῇ διαμαρτυρικὸν ἢ παρῆλθεν ἡ πρὸς παραγραφὴν πενταετὴς προθεσμία ἀπὸ τῆς 9 μαρτ. 1841, ἀφ' οὗ ὁ Π Κ ἐξέδωκε τὸ περὶ οὗ ἡ δίκη γραμμάτιον εἰς διαταγὴν μέχρι 24 δεκεμβρίου 1846, καθ' ἣν ἐκινήθη ἡ προκειμένη ἀγωγή, δὲν εἶναι μολοντοῦτο βάσιμος ἡ περὶ ἀπαραδέκτου αὐτῆς ἀξίωσις τοῦ ἐκκαλοῦντος, διότι μετὰ τὴν λῆξιν τῆς πρὸς ἐξόφλησιν ἑξαμήνου προθεσμίας ὁ ἐκδότης κατὰ τὴν 9 ἰουνίου 1842, ὡς ἐξάγεται ἐκ τῆς ἐν ὀπισθογράφῳ τοῦ αὐτοῦ γραμματίου ἐπισημειώσεώς του γενομένης ὑπὸ τὴν αὐτὴν χρονολογίαν, πληρώσας μέρος ἐκ τῆς ὀφειλομένης ποσότητος ἀπέναντι τοῦ γραμματίου ἐβεβαίωσε διὰ τῆς μὴ ἀμφισβητουμένης ὑπογραφῆς του, ὅτι τοῦτο ἰσχύει διὰ μόνας χιλίας δραχμάς, οὕτω δὲ μολονότι δι' ἀνανεώσεως

---

(1) Ὅρα τὴν λέξιν Παραγραφή.

δὲν ἠκύρωσε, μήτε μετέβαλε τὸ γραμμάτιον εἰς νέον συνάλλαγμα, διότι ῥητῶς δὲν ἐξεφράσθη κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου (*L*. 8. *C*. 8, 41. K. 42 B. 46, 4), διέκοψεν ὅμως διὰ τῆς πληρωμῆς τὴν ῥηθεῖσαν πενταετῆ παραγραφὴν κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρ. 189 τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου, διότι κατ' αὐτὴν ἡ πληρωμὴ ἀπέναντι τοῦ γραμματίου ἰσχύει νὰ διακόψῃ τὴν παραγραφὴν ταύτην· γενομένης δὲ διακοπῆς, ἡ πενταετὴς προθεσμία δὲν λογίζεται εἰμὴ ἀπὸ τῆς 9 ἰουνίου 1842, καθ' ἣν ἐγένετο ἡ πληρωμή, ἀλλ' ἔκτοτε μέχρι τῆς ἀγωγῆς μήτε συνεπληρώθη, μήτε παρῆλθεν ὁ τῆς πενταετοῦς παραγραφῆς χρόνος, καὶ κατὰ συνέπειαν ἡ ἀγωγὴ τοῦ ἐφεσιβλήτου δὲν παρεγράφη. »

Απόφ. 532 τοῦ 1849 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν.

§ 39. Κατὰ τὸ Αὐστριακὸν δίκαιον ἐντὸς πόσων χρόνων παραγράφονται ἀπαιτήσεις στηριζόμεναι εἰς γραμμάτια συναλλαγματικά; ὅρα τὴν ἐνταῦθα ἀπόφ. 4411 τῶν ἐν Ἀθήν. ἐφετῶν § 26.

§ 40. Ὅταν ἡ πρὸς παραγραφὴν συναλλαγματικῆς τινος προθεσμία δὲν εἶχε συμπληρωθῆ κατὰ τὴν ἐποχήν, καθ' ἣν ἐμβῆκεν εἰς ἐνέργειαν ἐν Ἑλλάδι ὁ Γαλλικὸς ἐμπορικὸς νόμος, ὑπὸ ποίου νόμου κανονίζεται ἡ παραγραφή; ὑπὸ τοῦ νεωτέρου τούτου νόμου, διότι πρὸ αὐτοῦ δὲν ἦτο κεκτημένον δικαίωμα τί. (Ἀπόφ. Ἀρ. Πάγου 42 τῆς 4 δεκεμβρίου 1841).

Σημ. Πρβ. Τὰ ἐκτεθέντα ἐν τῇ λέξ. '*Αρμενόπουλος* σελ. 383—402 ἐπ.—καὶ τὴν περὶ Ρ. Δ. πραγμ. τοῦ Κ. Καλλιγᾶ σελ. 57, 58 περὶ παραγραφῆς.

Εἰς τὸν Ledru (v° billet à ordre § 79) εὑρηνται τὰ ἑξῆς: cette prescription (ἡ τοῦ ἄρθρ. 189 τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου) de cinq ans n'est pas applicable aux billets à ordre souscrits sous l'empire de l'ord. de 1675, encore bien qu'il se soit écoulé cinq années sans poursuite depuis la promulgation du code de comm. (Merl. rep. v° prescr art. 1er § 3 n. 13).

La prescription quinquennale établie par lart 189 c. c. n' est applicable aux billets souscrits sous l' empire de l'ord. de 1673, encore bien que l'echéance en soit arrivée postérieurement à la promulgation de code de comm. (αὐτ. § 88).

Jugé, au contraire, que la prescrip. s'applique aux billets à ordre èchus avant la publication de ce code, mais qui depuis sont restés 5 années sans poursuite (αὐτ. § 81).

Ἡ πενταετὴς παραγραφὴ ἐφαρμόζεται εἰς τὴν ὑποχρέωσιν ἐκείνου, ὁ ὁποῖος ἐγγυᾶται τὴν πληρωμὴν γραμματίου εἰς διαταγὴν φέροντος ὑπογραφὴν ἐμπόρου ἢ ἀφορῶντος ἐμπορικὴν ὑπόθεσιν· διότι ἡ ἐγγύησις αὕτη ἀποτελεῖ πρᾶξιν ἐμπορικήν. Ledru αὐτ. § 84.

Ἡ πενταετὴς παραγραφὴ ἐφαρμόζεται εἰς τὰ εἰς διαταγὴν γραμμάτια, τὰ φέροντα μὲν ὑπογραφὴν ἐμπόρων, ἀλλὰ μὴ ἐμπορικὴν ὑπόθεσιν ἀφορῶντα; ἡ περὶ πληρωμῆς ἁπλοῦ γραμματίου μεταξὺ μὴ ἐμπόρων καὶ δάνεια ἀφορῶσα διαφορὰ δὲν παραγράφεται εἰμὴ διὰ τριακονταετίας; Ledru αὐτ. § 85, 86 πρβ. καὶ Pardessus N. 482.

Ζ) *Πρόβλεψις.*

§ 41. Η ἀποδοχὴ τῆς συναλλαγματικῆς ἀποδεικνύει μὲν τὴν πρόβλεψιν, ἀλλὰ μόνον ὡς πρὸς τοὺς ὀπισθογράφους, ὄχι δὲ καὶ ὡς πρὸς τοὺς ἐκδότας (Ἀπόφ. Ἀρ. Π. 199 τοῦ 1847).

§ 42. Ὅρα διατριβήν τινα περὶ προβλέψεως ἐν τῇ Νομικ. σελ. 3047—3053.

Η) *Διαμαρτύρησις* [1].

§ 43. Ἐν περιπτώσει ἐλλείψεως διαμαρτυρικοῦ δὲν χάνει ὁ κομιστὴς τὸ δικαίωμα τῆς κατὰ τοῦ ἐκδότου ἀγωγῆς, ἐκτὸς ὅταν οὗτος ἀποδείξῃ ὅτι ἔχει πρόβλεψιν (ἀπόφ. Ἀρ. Πάγου 32, 199 τοῦ 1847).

§ 44. Ὁ εἰς τὴν σύνταξιν τοῦ διαμαρτυρικοῦ ἢ ἄλλου συμβολαίου προσλαμβανόμενος συμβολαιογράφος (ἐμπ. νόμ. 173—ἄρθ. 178) δὲν εἶναι ἀνάγκη ν' ἀναφέρηται ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ ἐγγράφου ὅτι προσελήφθη οὗτος διὰ νὰ ἦναι παρών, καὶ νὰ προσυπογράψῃ μετὰ τοῦ ἑτέρου συμβολαιογράφου· ἀρκεῖ ν' ἀναφέρηται ὁ προσληφθεὶς εἰς τὸ σῶμα τοῦ ἐγγράφου. (ἀπόφ. Ἀρ. Π. 184 τοῦ 1848

§ 45. Τὸ 173 ἄρθρ. τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου ἐννοεῖ τὴν χώραν, ὅπου ὁ πληρώσας κατοικεῖ ἐν καιρῷ τῆς πληρωμῆς· ὅθεν ὅταν ἥ,τε οἰκία καὶ τὸ κατάστημα τοῦ ὀφειλέτου κεῖνται εἰς ἕνα καὶ τὸν αὐτὸν τόπον, ὁ συμβολ. δύναται νὰ ζητήσῃ τὸν ὀφειλέτην εἰς τὴν οἰκίαν ἢ εἰς τὸ ἐμπ. κατάστημα. (ἡ αὐτὴ ἀπόφ.)

§ 46. Τὸ ἄρθρ. 174 τοῦ ἐμπορ. νόμου δὲν ἀπαιτεῖ, ὅταν ὁ ἀναζητούμενος ὀφειλέτης διὰ τὴν πληρωμὴν ἦναι ἀπών, νὰ σημειοῦται ἐν τῷ διαμαρτυρικῷ τὸ ὄνομα ἐκείνου, τὸν ὁποῖον ὁ συμβολαιογράφος εὑρίσκει ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ ὀφειλέτου καὶ ἐξετάζει περὶ αὐτοῦ. (Ἀπόφ. Ἀρ. Πάγου 184 τοῦ 1848.

§ 47. Παρουσιασθείσης πρὸς πληρωμὴν συναλλαγματικῆς, ἥτις πρὸς ἀποδοχὴν δὲν εἶχε παρουσιασθῇ, τὸ ἐπὶ μὴ πληρωμῇ διαμαρτυρικὸν δὲν δύναται νὰ ὠφελήσῃ τὸν προκαλέσαντα αὐτὸ καὶ τοὺς ἐντεῦθεν παράγοντας δικαιώματα, οὔτε καθιστᾷ ὑπόχρεων τὸν ζητούμενον νὰ πληρώσῃ καὶ ἂν ἦτο παρών. (ἀπόφ. 5752 τοῦ 1849 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν).

---

(1) Ὅρα τὴν λέξιν Διαμαρτύρησις.

ΓΡΑΦΙΚΑ ΛΑΘΗ.

Πρβ. τὰ ἐκτεθέντα ἐν τῇ λέξει *Ἀπόφασις ἐν γένει* σελ. 57 καὶ τὴν λέξιν *Λάθη*.

ΓΡΟΣΙΑ (1).

ὅρα τὴν λέξιν *Νομίσματα*.

Περίληψις.

§ 1. Πρὸς πόσα λεπτὰ ἀναλογοῦν τὰ γρόσια;
§ 2. Ἡ ἀναλογία τῶν γροσίων πρὸς τὴν δραχμὴν ποία εἶναι;
§ 3 Ἡ ἀναλογία τοῦ παρᾶ πρὸς τὸ λεπτὸν τοῦ φοίνικος ποία εἶναι;
§ 4. Πῶς ἀναλογίζεται τὸ δίστηλον ἐπὶ τῶν κατὰ τὴν ἐπανάστασιν ληψοδοσιῶν;
§ 5. Προσδιορισμὸς τῆς ἀξίας τοῦ γροσίου ἀπὸ τότε ἄρχεται;
§ 6. Ποία ἀξία τοῦ γροσίου λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν;
§ 7. Ὁ δανεισθεὶς εἰς τάλληρα, εἰς ποῖα νομίσματα πληρόνει τὸ χρέος του;
§ 8. Τὸ ἀπὸ 8 φεβρ. 1823 διάταγμα ἐφαρμόζεται εἰς τὰς πρὸ αὐτοῦ ὑποχρεώσεις;
§ 9. Ὅταν ἡ ἀπότισις τοῦ χρέους συμφωνῆται εἰς γρόσια, ἡ ἀξία των ὑπολογίζεται ὡς ἐκ τῆς ἐποχῆς τῆς ἐξοφλήσεως.
§ 10. Ὅταν δοθῶσιν εἰς προῖκα νομίσματα ἰδανικὰ ὡς γρόσια, κατὰ ποίαν αὐτῶν ἀξίαν γίνεται ἡ ἀπόδοσις;
§ 11. Τὸ ἀπὸ 30 ἰανν. 1833 διάταγμα ποίας σχέσεις κανονίζει;
§ 12. Αὐξομειώσεις νομισμάτων· τίς ἡ ἀξία τοῦ γρ. πρὸ τῆς δραχμῆς;
§ 13 Νομισμάτων συμφωνία ἀνατρέπεται ἐκ τῶν μεταγενεστέρων διατάξεων;

§ 1. **Πρὸς πόσα λεπτὰ ὀφείλουν τὰ δικαστήρια ν' ἀναλογοῦν τὰ γρόσια;**

Ἀνὰ 32 λεπ., διότι, κατὰ συνέπειαν τοῦ ἀπὸ 17/29 αὐγ. 1833 διατάγματος τοῦ ἀπαγορεύσαντος τὴν κυκλοφορίαν τῶν τουρκικῶν νομισμάτων, ἔπαυσεν ἀπὸ τὴν 1/13 ὀκτωβρίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους

---

[1] Σημ. 1. Διάδοσις νομισμάτων εἶναι ἡ κυκλοφορία αὐτῶν. Ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Π. 15 τοῦ 1835.

Σημ. 2 Τ' ἀπηγορευμένα νομίσματα δημεύονται. Ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Π. οά. ἣν ἐν ταῖς σελ. 190, 191 τοῦ ά. τόμου τῆς νομολ.

Σημ. 3. Ὅταν ὁ ἐνάγων δὲν ὥρισε διὰ τῆς ἀγωγῆς ὁποῖα γρόσια ἀπαιτεῖ, δύναται νὰ τὰ ὁρίσῃ μετέπειτα καὶ ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν· ἡ αἴτησις αὕτη δὲν εἶναι νέα (747 πολ. δικ.).

Ἀπόφ. 83 τοῦ 1847 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφετ. (Νομιν. σελ. 4818).

Σημ. 4. Ὡς πρὸς τὴν ἀξίαν τοῦ γροσίου δὲν πρέπει νὰ λαμβάνηται ὑπ' ὄψιν ἡ ἐποχὴ, καθ' ἣν ἔπαυσεν ἐν Ἑλλάδι ἡ κυκλοφορία του, ἀλλ' ἡ ἀξία, τὴν ὁποίαν εἶχε κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς ἐπιδόσεως τῆς ἀγωγῆς. Ἀπόφ. 1903 τοῦ 1841 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφετῶν.

§ 7. Ὁ δανεισθεὶς εἰς τάλληρα καὶ ὑποσχεθεὶς νὰ πληρώσῃ ταῦτα δὲν δύναται εἰμὴ τὸ αὐτὸ νόμισμα νὰ πληρώσῃ (τεμ. 1 ἐν τ. *de reb, cred.* τῶν πανδ.) ἢ τὴν ἀξίαν των δι' ἄλλων κυκλοφορούντων νομισμάτων, καὶ ὄχι εἰς γρόσια (ἀπόφ. τῆς 27 μαΐου 1841 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφετῶν. Νομικ. σελ. 2446).

§ 8. Τὸ ἄρθρ. 2 τοῦ ἀπὸ 8 φεβρ. 1833 διατάγματος περὶ τῆς ἀξίας τῶν γροσίων ἐφαρμόζεται εἰς τὰς πρὸ τῆς δημοσιεύσεώς του λαβούσας χώραν ὑποχρεώσεις; Ὄχι.

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ διὰ τῆς ἀπὸ 15 ἰουνίου 1828 ἀποφάσεως τῆς ἀντιθαλασσίου δικαστηρίου ἐπιτροπῆς ὁ Κ Δ κατεδικάσθη νὰ πληρώσῃ πρὸς τὸν Γ Κ ἐντολέα τοῦ Μ Β, ποσότητα Τουρκικῶν γροσ. 13,508, ἑπομένως κατέστη ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ὑπερήμερος καὶ ὑπόχρεως εἰς τὴν πληρωμὴν τοῦ ὀφειλομένου κατὰ τὴν ἀξίαν τοῦ νομίσματος εἰς τὴν ἐποχὴν, καθ' ἣν ὤφειλε νὰ γείνῃ ἡ πληρωμὴ, ὡς προκύπτει καὶ ἐκ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 188 ψηφίσματος τοῦ Κυβερνήτου τῆς Ἑλλάδος, καθ' ὃ ὁ ὀφειλέτης ὑποχρεοῦται εἰς τὴν ἀπόδοσιν τῆς ἀριθμητικῆς ποσότητος τῶν νομισμάτων πολιτευομένων καθ' ὃν καιρὸν ὁ ὀφειλέτης κατέστη ὑπερήμερος.

Ἐπειδὴ τὸ 21 ἄρθρ. τοῦ ἀπὸ 8 φεβρουαρίου 1833 νόμου φέρει ῥητῶς, ὅτι ὁ κανονισμὸς τοῦ εἰρημένου νόμου δὲν ἔχει οὐδεμίαν ἰσχὺν εἰς τὰς πρὸ τῆς δημοσιεύσεώς του γενομένας ὑποχρεώσεις, ὡς πρὸς τὰς ὁποίας πρέπει νὰ ἐφαρμοσθῇ τὸ ῥηθὲν ὑπ' ἀριθ. 188 ψήφισμα τοῦ Κυβερνήτου· ἑπομένως τὸ δικαστήριον τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν, θεωρῆσαν ὅτι ὁ ἀπὸ 8 φεβρ. 1833 νόμος ἐφαρμόζεται εἰς ὑποχρεώσεις προγενεστέρας αὐτοῦ, ἐφήρμοσε κακῶς τὸν νόμον τοῦτον καὶ ἡρμήνευσεν ἐσφαλμένως τὸ ὑπ' ἀριθ. 188 ψήφισμα τοῦ Κυβερνήτου τῆς Ἑλλάδος.

Διὰ ταῦτα ἀναιρεῖ κτλ. »

Ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου 397 τοῦ 1840.

§ 9. Ὅταν εἰς τὴν συμφωνίαν τοῦ δανείου ὁ δανειστὴς συμφωνῇ νὰ πληρωθῇ εἰς γρόσια, ὑποχρεοῦται νὰ δεχθῇ τὴν πληρωμὴν τοῦ χρέους εἰς τὴν ἀξίαν, τὴν ὁποίαν ἤθελαν ἔχει τὰ γρόσια κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς ἐξοφλήσεως;

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ τὸ γρόσιον ἦτο νόμισμα μᾶλλον ἰδανικὸν,

σίου· ὥστε 40 παράδες τοῦ γροσίου ἀναλογίζονται μὲ 32 λεπτὰ τῆς δραχμῆς (ἀπόφ. 238 τοῦ 1843 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν. (Νομικῆς σελ. 3382).

καὶ πραγματικῶς ὑποκείμενον εἰς συνεχεῖς αὐξομειώσεις· ὅθεν ἕπεται ὅτι ὁ συμφωνήσας δάνειον εἰς γρόσια ὑπέβαλεν ἑαυτὸν ἑκουσίως καὶ σιωπηρῶς εἰς τὴν τύχην τῶν αὐξομειώσεων τούτων, ὡς εἰς τὴν ὑποχρέωσιν τοῦ νὰ δεχθῇ τὴν πληρωμὴν τοῦ χρέους εἰς τὴν ἀξίαν, τὴν ὁποίαν ἤθελον ἔχει τὰ γρόσια κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς ἐξοφλήσεως.

Ἐπειδὴ κατὰ συνέπειαν τοῦ ἀπὸ 17/29 αὐγούστου 1833 Β. διατάγματος, τὸ ὁποῖον ἀπηγόρευσε τὴν κυκλοφορίαν τῶν τουρκικῶν νομισμάτων εἰς τὴν Ἑλλάδα διὰ τὴν ά. ὀκτωβρίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους, ἔπαυσεν ἔκτοτε τοῦ νὰ ἦναι ἐντὸς τοῦ βασιλείου εἰς χρῆσιν τὸ γρόσιον, καὶ ἡ ἐποχὴ αὕτη τῆς ἀπαγορεύσεως ἐκανόνισεν ἐπομένως καὶ τὸν τελευταῖον ὅρον τῆς ἀξίας τοῦ γροσίου· ὅθεν εἰς τὸν ὅρον τοῦτον πρέπει κατ' ἀνάγκην ν' ἀνατρέχῃ ὁ θέλων νὰ ἐξοφλήσῃ σήμερον χρέος γροσίων, καὶ ν' ἀναλογίσῃ τὰ παύσαντα γρόσια μὲ τὰ ἐν χρήσει νομίσματα τοῦ κράτους.

Ἐπειδὴ κατὰ τὴν εἰρημένην τῆς ἀπαγορεύσεως ἐποχὴν ὁ παρᾶς τοῦ γροσίου ἦτον ἰσοδύναμος μὲ τὸ λεπτὸν τοῦ φοίνικος, ὡς καὶ οἱ ἴδιοι διάδικοι, κατὰ τὰ διαλαμβανόμενα τῆς πρωτοδίκου ἀποφάσεως, συνωμολόγησαν ἐνώπιον τοῦ πρωτοδικείου, τὸ δὲ λεπτὸν τοῦ φοίνικος, κατὰ τὸ ἀπὸ 8/20 φεβρ. 1833 Β διάταγμα, παραβαλλόμενον μὲ τὸ λεπτὸν τῆς δραχμῆς ἀναλογίζεται κατώτερον ὡς τὸ 4 πρὸς τὸ 5 καὶ ἐπομένως τὰ 40 λεπ. τοῦ φοίνικος, ἤτοι οἱ 40 παράδες τοῦ γροσίου ἀναλογίζονται μὲ τριάκοντα δύω λεπτὰ τῆς δραχμῆς.»

Ἀπόφ. 196 τοῦ 1836 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν.

§ 10. Ὅταν δοθῶσιν εἰς προῖκα νομίσματα ἰδανικὰ ὡς γρόσια, ταῦτα πρέπει νὰ λογισθῶσι κατὰ τὴν ἀξίαν τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, καθ' ἣν πρέπει ν' ἀποδοθῶσιν (ἀπόφ. Ἀρ. Π. 55 τοῦ 1848).

§ 11. Τὸ ἀπὸ 30 ἰαν. 1833 διάταγμα δὲν ἐκτείνεται εἰς τὰς μεταξὺ ἰδιωτῶν ληψοδοσίας. Ἀπόφ. πολιτ. Ἀρ. Π. 34 τοῦ 1835 φέρουσα:

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ τὸ 245 ἄρθρ. τοῦ ποιν. νόμου δὲν τιμωρεῖ εἰμὴ τοὺς εἰσάγοντας ἢ τοὺς διαδίδοντας ἀπηγορευμένα νομίσματα· διάδοσις δὲ εἶναι τὸ νὰ βάλῃ τις εἰς κυκλοφορίαν τὰ νομίσματα ταῦτα· ἐπὶ δὲ τῆς προκειμένης ὑποθέσεως οἱ κατηγορηθέντες, οἵτινες ὡς σύντροφοι ἐνεργοῦσαν ὁ εἷς διὰ τὸν ἄλλον, ὄχι μόνον δὲν διέδωκαν, ἀλλ' οὔτε ἁπλῶς ἔδωκαν εἰς ἄλλον ἀπηγορευμένα νομί-

σματα, ἀλλ' ἐπεριωρίσθησαν νὰ λάβουν μόνον ....

Διὰ ταῦτα ἀποῤῥίπτει κτλ. »

§ 12. *Ὁ ὀφειλέτης χρέους συμφωνηθέντος πρὸ τοῦ* 1828 *ὑποχρεοῦται ἐπὶ τῆς αὐξομειώσεως τῶν νομισμάτων;* [1]

Τίς ἡ ἀξία τοῦ γροσίου πρὸς τῆς εἰσαγωγῆς τῆς δραχμῆς;

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ ἀπὸ 4 ὀκτωβρίου 1830 περὶ νομισμάτων ψήφισμα τοῦ κυβερνήτου, ὁ ὀφειλέτης δανείου γενομένου εἰς Τουρκικὰ νομίσματα πρὶν τῆς διατιμήσεως τοῦ 1828 δὲν ὑποχρεοῦται εἰμὴ εἰς τὴν ἀπόδοσιν τῆς δανεισθείσης χρηματικῆς ποσότητος, τὴν δὲ ποσότητα ταύτην εἶναι ὑπόχρεως ν' ἀποδώσῃ εἰς εἴδη νομισμάτων πολιτευομένων καθ' ὃν καιρὸν θέλει γίνει ἡ πραγματικὴ ἐξόφλησις· ἐπομένως ἡ πρότασις τοῦ Α Δ τοῦ νὰ ὑποχρεωθῇ ὁ Γ Τ νὰ τῷ πληρώσῃ τὸ δάνειόν του κατὰ τὴν νομισματικὴν ἀξίαν αὐτῶν, δὲν εἶναι βάσιμος, καθότι τὸ εἰρημένον δάνειον, ὡς προεῤῥέθη, ἐγένετο πρὸ τοῦ ἔτους 1828.

Ἐπειδὴ τὸ ἀπὸ 17/29 αὐγούστου 1833 Β. διάταγμα ἀπηγόρευσε τὴν κυκλοφορίαν τῶν Τουρκικῶν νομισμάτων εἰς τὴν Ἑλλάδα, καὶ ἐπομένως ἡ ἀπόδοσις τῶν ὀφειλομένων εἰς γρόσια δὲν δύναται νὰ γίνῃ εἰμὴ εἰς δραχμάς.

Ἐπειδὴ τότε ὁ παρᾶς τοῦ γροσίου ἦτον ἰσοδύναμος μὲ τὸ λεπτὸν τοῦ φοίνικος, τὸ δὲ λεπτὸν τοῦτο, κατὰ τὸ ἀπὸ 8/20 φεβρουαρίου 1833 Β. διάταγμα, παραβαλλλόμενον μὲ τὸ λεπτὸν τῆς δραχμῆς ἀναλογίζεται κατώτερον εἴκοσι τοῖς 0/0, καὶ ἐπομένως τὰ 40 λεπτὰ τοῦ φοίνικος, ἤτοι 40 παράδες τοῦ γροσίου, ἀναλογίζονται μὲ 32 λεπτὰ τῆς δραχμῆς. »

Ἀπόφ. 149 τοῦ 1849 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν.

---

[1] Αἱ περὶ αὐξομειώσεως τῶν νομισμάτων διατάξεις τοῦ ἀπὸ 5 ὀκτ. 1830 ψηφίσματος τῆς ἐπιεικείας δὲν ἐφαρμόζονται καὶ ἐπὶ χρεῶν ὀφειλομένων ἐξ ἄλλου λόγου παρὰ τὸν ἐν τῷ ψηφίσματι αὐτῷ προβλεπόμενον, οἷον τὰ ἐξ εταιρείας χρέη.

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ τὸ ἀπὸ 5 ὀκτωβρ. 1830 ψήφισμα τοῦ Κυβερνήτου ἀφορᾷ δάνεια συμφωνηθέντα, αἱ περὶ αὐξομειώσεως ἄρα τῶν νομισμάτων διατάξεις αὐτοῦ δὲν ἐφαρμόζονται καὶ ἐπὶ τῶν χρεῶν, τὰ ὁποῖα ἐξ ἄλλου λόγου ὀφείλονται· ἐπομένως τὸ γρόσιον πρέπει νὰ λογισθῇ εἰς ἣν εἶχεν ἀξίαν κατὰ τὴν ἐποχὴν ὅτε ὁ ὀφειλέτης ἦτον ὑπόχρεως νὰ τὰ καταβάλῃ σύμφωνα μὲ τὰς διατάξεις τῶν νόμ. 99 Π. de.

Ἐπειδὴ τὸ ψήφισμα τῆς ἐπιεικείας δὲν λαμβάνει ἐφαρμογὴν, ὡς ἐκ τῶν ῥητῶν διατάξεων αὐτοῦ προκύπτει, εἰμὴ ἐπὶ δανείων συμφωνηθέντων,

§ 13. Η περὶ νομισμάτων συμφωνία ἀνατρέπεται ἀπὸ τὰς μεταγενεστέρας περὶ νομισμάτων διατάξεις. Η ἀπόφ. 136 τοῦ 1841 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφετῶν φέρει:

«Ἐπειδὴ ὡς πρὸς τὸ εἶδος τοῦ ὀφειλομένου ἤδη πρὸς ἐξόφλησιν νομίσματος, ὁποῖον καὶ ἂν ἦτον τὸ κατὰ τὸ 1820 κυκλοφοροῦν ἐν Ὕδρᾳ, ὅτε καὶ ὅπου ἐγένετο τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος συνάλλαγμα, ὁμολογήσας δι' αὐτοῦ τούτου τοῦ συναλλάγματος ὁ Α, ὅτι ἔλαβε δάνεια ταλλήρων διστήλων 200 καὶ ὑποχρεωθεὶς ν' ἀποδώσῃ ταῦτα εἰς τὸν δανειστὴν Σ, δὲν δύναται ἤδη νὰ πληρώσῃ ἄλλο εἰμὴ τὸ συμφωνηθὲν εἶδος τοῦ νομίσματος, ὡς ἐξάγεται ἀπὸ τὸν ν. 5 ἐν τέλει *de reb. cred.* τῶν πανδεκ. ἢ τὴν ἀξίαν του δι' ἄλλων ἐκ τῶν ἐν τῇ Ἑλλάδι παραδεδεγμένων εἰς κυκλοφορίαν νομισμάτων, καὶ οὐχὶ εἰς γρόσια, ὡς ἀξιοῖ· διότι τὸ τοιοῦτον νόμισμα οὔτε συνεφωνήθη, οὔτε ὑπάρχει ἤδη εἰς κυκλοφορίαν ἐν Ἑλλάδι, μηδ' ἄλλως δικαιοῦται εἰς τὴν πληρωμὴν γροσίων ἐκ τοῦ ὅτι κατὰ τὸ 1821 αὐτὸς μὲν ἔδωσεν, ὁ δὲ δανειστὴς ἐσημείωσεν ὄπισθεν τοῦ ὁμολόγου, ὅτι ἔλαβεν εἰς λογαριασμὸν 330 γρόσια· διότι ἐκτὸς τοῦ ὅτι τότε δὲν ἦτον ἀπηγορευμένη ἡ κυκλοφορία τοῦ τοιούτου νομίσματος, μόνη ἡ πρᾶξις αὕτη δὲν ἀρκεῖ, ὥστε νὰ ὑποθέσῃ τις ἐξ αὐτῆς σκοπὸν μεταβολῆς τῆς πρώτης συμφωνίας ὡς πρὸς τὸ εἶδος τοῦ ἀποδοτέου νομίσματος.»

ΓΥΘΕΙΟΝ· ὅρα τὴν λέξιν Ἔθιμα.

§ 1. **Κατ' ἔθιμον ἐπικρατοῦν πρὸ τῆς ἐπαναστάσεως εἰς Γύθειον καὶ Μακροβούνι καὶ εἰς ὅλην τὴν Μάνην, οἱ πλησιέστεροι συγγενεῖς ὀρφανῶν ἀνηλίκων ἠδύναντο νὰ πωλήσουν κτήματα αὐτῶν ἀκίνητα εἰς πληρωμὴν χρεῶν αὐτῶν χωρὶς νὰ ζητήσουν ἀρχῆς τινος ἄδειαν. Ἑπομένως δὲν ἠδύναντο νὰ κάμουν τοῦτο ἄνευ ἀνάγκης.**

'Απόφ. 255 τοῦ 1844 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν. [Νομικῆς σ. 4070].

§ 2. **Ὑπάρχει εἰς Γύθειον ἔθιμον καθ' ὃ οἱ ἐπίτροποι δύνανται νὰ ἀπαλλοτριώσωσιν ὀρφανικὰ ἀκίνητα κτήματα;**

Ἀπόφ. «Ἐπειδὴ πρὸς τούτοις ἀπὸ τοὺς ἐξετασθέντας μάρτυρας ἀπεδείχθη, ὅτι ὑπῆρχε μὲν ἔθιμον εἰς τὸ Γύθειον, καθ' ὃ ἐδύναντο οἱ ἐπίτροποι τῶν ὀρφανῶν ἀνηλίκων, καὶ ἐν ἐλλείψει τοιού-

---

τὸ δὲ προκείμενον τῶν Τ χρέος ἔχει ἄλλην παρὰ τὴν τοῦ δανείου αἰτίαν, τὴν τῆς ἑταιρίας.»

'Απόφ. 83 τοῦ 1849 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν.

των οἱ πλησιέστεροι αὐτῶν συγγενεῖς ἀναδεχόμενοι τὴν ἐπιμέλειάν των νὰ πωλοῦν κτήματα ἀκίνητα αὐτῶν, ἀλλὰ μόνον διὰ κατεπειγούσας ἀνάγκας αὐτῶν, δηλαδὴ ἢ διὰ πληρωμὴν χρεῶν, ἢ διὰ ζωοτροφίαν των, εἶς δὲ ἐβεβαίωσεν, ὅτι καὶ διὰ καλοῦπανδρείαν, καὶ ἄλλος ὅτι ἠδύνατο νὰ πωληθῇ καὶ μέρος τι ἀνάλογον διὰ τὰς ἀνάγκας οἰκογενειακοῦ τινος πολέμου· ὑπαρχόντων ὅμως ἐπιτρόπων, οἱ ἄλλοι συγγενεῖς δὲν ἠδύναντο νὰ πωλοῦν, καὶ αἱ πωλήσεις των ἦσαν ἀνίσχυροι.

Ἐπειδὴ μὴ ἀποδειχθέντος ἄλλου κανόνος ὡρισμένου καὶ ἰσχυροῦ περὶ ἐνηλικιώσεως, ἐφαρμόζονται οἱ κανόνες τοῦ Ῥωμ. Δικαίου, τοὺς ὁποίους μετὰ τὴν ἐπανάστασιν παρεδέχθη τὸ ἔθνος, καὶ κατὰ τοὺς ὁποίους ἐνήλικες ἐθεωροῦντο οἱ συμπληρώσαντες τὸ 25 ἔτος τῆς ἡλικίας των (Ἀρμεν ἐξαβ. Α. ΙΒʹ. 1)· ἑπομένως τῆς ἐνηλικιώσεως τῶν ἐναγουσῶν γενομένης μετὰ τὴν ἐπανάστασιν καὶ τὸν χρόνον καθ' ὃν διήρκεσεν ὁ ἀγὼν, καὶ καθ' ὃν δὲν ἠδύναντο νὰ ἐνάξουν, μὴ λαμβανομένη ὑπ' ὄψιν ἡ παραγραφὴ [1] δὲν ἠδύνατο ν' ἀρχίσῃ εἰμὴ μετὰ τὴν παῦσιν τοῦ ἀγῶνος, καὶ τὴν σύστασιν δικαστηρίων, καὶ ταύτης δὲ διακοπείσης τὸ 1833, διότι, κατὰ τὸν μὴ ἀντικρουσθέντα ἰσχυρισμὸν τῶν ἐναγουσῶν, αὗται κατὰ τὸν νοέμβριον τοῦ ῥηθέντος ἔτους ἐκίνησαν ἀγωγὴν, ἐν ἐλλείψει ἄλλων δικαστηρίων, ἐνώπιον τοῦ ἐν Γυθείῳ εἰρηνοδικείου, τὸ ὁποῖον ἐκηρύχθη ἀναρμόδιον, ἔκτοτε δὲ μέχρι τοῦ νοεμβρίου τοῦ 1842, ὅτε ἐκινήθη ἡ προκειμένη ἀγωγὴ, δὲν παρῆλθον δέκα ἔτη, ἡ δὲ πενταετὴς παραγραφὴ δὲν ἐφαρμόζεται, διότι δὲν ἐπώλησαν αὗται, διὰ δὲ αὐτὸ τοῦτο δὲν ὤφειλον νὰ κινήσουν τὴν περὶ διαρρήξεως ἀγωγὴν, ἀλλὰ τὴν ὁποίαν ἐκίνησαν (16, 61. Β. 10, 4.) Ἀπόφ. 109 τοῦ 1847 τῶν ἐν Ν. ἐφ.

ΓΥΝΗ παρίσταται ἐπὶ δικαστηρίου [1];

Περίληψις.

§ 1. Τοῦ γάμου συνεστῶτος ὁ ἀνὴρ διεκδικεῖ τὰ ἐν προικὶ ἐπιδοθέντα.
§ 2. Ὡσαύτως.
Σημ. Εἰς τὸ σχόλιον εὕρηνται ἕτεραί τινες παρατηρήσεις.
§ 3. Τὸ δικαστήριον ἐξετάζει αὐτεπαγγέλτως τὸ περὶ παραστάσεως.
§ 4. Ὁ ἀνὴρ δύναται νὰ διεκδικήσῃ ἀκίνητον προικῷον, τὸ ὁποῖον αὐτὸς ἀπαλλοτρίωσε.
§ 5. Ἡ σύζυγος διεκδικεῖ τὰ ἐκποιηθέντα προικῷά της;
§ 6. Ἡ γυνὴ ἀποθανόντος τοῦ συζύγου διεκδικεῖ τὸ συναινέσει ἀμφοτέρων τῶν συζύγων ἐκποιηθέν;
§ 7. Ὁ σύζυγος διεκδικεῖ τὸ συναινέσει ἀμφοτ. τῶν συζύγ. ἐκποιηθέν.

[1] Σημ. Περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου θέλει γίνει ἰδίως λόγος ἐν τῇ λέξει Προίξ καὶ Παραγραφή.

§ 8. Ἡ γυνὴ ἔχουσα ἄδειαν τοῦ συζύγου, παρίσταται εἰς τὰς περὶ προικώων δίκας;
§ 9. Ἡ γυνὴ πότε δύναται νὰ διεκδικήσῃ τὰ προικῷά της κτήματα.
§ 10. Ὡσαύτως.
§ 11. Ἂν διαρκούσης τῆς δίκης ἀποθάνῃ ὁ σύζυγος;
§ 12. Ἡ γυνὴ δὲν ὀφείλει νὰ ζητήσῃ ἄδειαν τοῦ παρίστασθαι ὅταν δι' ἐλάττωσιν τῆς περιουσίας τοῦ συζύγου της ζητῇ τὸν χωρισμὸν τῶν προικώων της.
§ 13. Ἀπαιτεῖται ἄδεια τοῦ παρίστασθαι ἐπὶ διαζεύξεων;
§ 14. Δὲν ἀπαιτεῖται ἄδεια ὅταν πρόκηται περὶ κτημάτων, ἅτινα δύνανται νὰ διαθέσωσιν αἱ γυναῖκες ἐλευθέρως.—Παράφερνα.
§ 15. Ἀνηλίκου οὔσης τῆς γυναικός;
§ 16. Δὲν χορηγεῖται ἄδεια, ὅταν ἡ περί χωρισμοῦ αἴτησις δὲν στηρίζεται εἰς νόμιμον λόγον.
§ 17. Ἐπὶ διαφορῶν περὶ χωρισμοῦ κτημάτων ἀπαιτεῖταί ἄδεια διὰ νὰ παρασταθῇ ἡ γυνή;
§ 18. Διὰ νὰ συγχωρηθῇ ἡ περὶ χωρισμοῦ κτημάτων ἀγωγὴ, δὲν ἀπαιτεῖται νὰ προσάγωνται αἱ περὶ τούτου ἀποδείξεις εἰς τὴν ἐπ' ἀναφορᾷ διαδικασίαν.

§ 1. Τοῦ γάμου συνεστῶτος, ἡ γυνὴ δὲν δύναται νὰ διεκδικῇ τὰ ἐν προικὶ ἐπιδοθέντα, ἀλλ' ὁ ἀνὴρ, καθότι ἡ δεσποτεία τούτων εἶναι τοῦ ἀνδρὸς (Ἁρμ. Β. 4 τ. 8 ἄρθρ. 9).

Ἀπόφ. 3534 τῆς 28 αὐγ. 1845 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν φέρουσα: [1].

Ἐπειδὴ ἂν καὶ δύναταί νὰ εἴπῃ τις, ὅτι τότε κηρύττεται ἄκυρος ἡ ἀγωγὴ καὶ ἅπασα ἡ κατὰ συνέπειαν αὐτῆς ἐνεργηθεῖσα διαδικασία, ὅταν ἢ τὸ ἐνάγον πρόσωπον εἶναι ἀνίκανον τοῦ παρίστασθαι ἐπὶ δικαστηρίου, ἢ ἡ ἀγωγὴ συνετάχθη παρὰ τὰς νομίμους διατυπώσεις· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου οὐδέτερον τούτων ἐνυπάρχει, καθότι αἱ ὕπανδροι γυναῖκες δὲν δύνανται νὰ παρασταθῶσιν ἐπὶ δικαστηρίου ἄνευ τῆς συγκαταθέσεως τοῦ συζύγου των ὡς πρὸς ἐκεῖνα τὰ κτήματα, τὰ ὁποῖα εἶναι μὲν ἰδιοκτησία των, δὲν δύναν-

[1] Ἡ ἀγωγὴ, διὰ τῆς ὁποίας ζητεῖται τὸ ἀντίτιμον βιβλιοθήκης ὡρισμένης ἤδη πρὸς ἀντικατάστασιν τῆς προικὸς, εἶναι ἄκυρος, ὅτανκινῆταικράτε τοῦ συζύγουκαὶ τῆς συζύγου; Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 5017 τῆς 8 ὀκτωβρ. 1848 ἀπόφασιν τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν, ὅταν ἡ σύζυγος παρίσταται ὡς ἁπλῶς συμπράττουσα, ἡ ἀγωγὴ δὲν εἶναι ἄκυρος [Toullier τόμ. XIV. ἀριθ. 141], διότι ἡ σύμπραξίς της αὕτη, ἐνῷ δὲν παραβλάπτει κατ' οὐδὲν τὰ ἐπὶ τῆς προικὸς δικαιώματα τοῦ συζύγου (α), ἀφ' ἑτέρου δὲν ἀντιβαίνει εἰς καμμίαν τοῦ νόμου διάταξιν, καὶ συνᾴδει μάλιστα μὲ τὸ ἄρθρ. 74 τῆς πολιτ. δικονομίας, καθ' ὃ αἱ σύζυγοι δύνανται νὰ παρίστανται εἰς τὸ δικαστήριον συγκαταθέσει καὶ ἀδείᾳ τοῦ συζύγου, ἥτις ἄδεια ἔγκειται εἰς τὴν σύμπραξιν τοῦ συζύγου.

(α) Τιμ. 98 βιβ. 29 τίτ. 1—τιμ. 88 βιβ. 15 τιτ. 1 Ἁρμ. βιβλ. 4 τίτ. θ' § 9.

ται ὅμως νὰ διαθέσωσιν αὐτὰ ἐλευθέρως· ἐνταῦθα δὲ δὲν πρόκειται περὶ τοιούτων κτημάτων, ἀλλὰ περὶ προικῴων, τὰ ὁποῖα ἡ γυνὴ δὲν δύναται νὰ διαθέσῃ ἢ νὰ διεκδικήσῃ οὔτε τῇ συγκαταθέσει τοῦ συζύγου της, ὡς διατελοῦντα ὑπὸ τὴν δεσποτείαν τοῦ ἀνδρὸς, ὥστε ἡ γυνὴ δὲν θεωρεῖται ὡς ἀνίκανος τῶν τοιούτων, ἀλλ' ὡς μὴ ἔχουσα δικαίωμα τοῦ διεκδικεῖν· ἐπομένως καθ' ἡμᾶς ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 74 τῆς πολιτ. δικονομίας δὲν ἐφαρμόζεται οὔτε ὡς πρὸς τὴν προκειμένην περίπτωσιν, οὔτε ὡς πρὸς αὐτὰ ἀκόμη τὰ παράφερνα, διότι ταῦτα μὲν δύναται ἡ γυνὴ νὰ διαθέσῃ ἐλευθέρως ἄνευ τῆς συγκαταθέσεως τοῦ ἀνδρὸς, τὰ δὲ προικῷα ὡς διατελοῦντα ὑπὸ τὴν δεσποτείαν τοῦ συζύγου δὲν δύναται οὔτε τῇ συγκαταθέσει τοῦ συζύγου της νὰ διαθέσῃ ἢ νὰ διεκδικήσῃ· ἐπομένως ἡ ἐνάγουσα εἶχε μὲν τὴν ἱκανότητα τοῦ παρίστασθαι, ἀλλὰ δὲν εἶχε τὸ τῆς ἀγωγῆς δικαίωμα· ἐκ τούτου δ' ἕπεται ὅτι ὁ νομοθέτης διὰ τοῦ εἰρημένου ἄρθρ. 74 δὲν ἐννοεῖ τὰ προικῷα κτήματα, ἀλλ' ἄλλα τινὰ ἰδιοκτησία μὲν ὄντα τῆς γυναικὸς, ἀλλὰ μὴ δυναμένης ἄνευ τῆς συγκαταθέσεως τοῦ ἀνδρὸς νὰ τὰ διαθέσῃ, ἐνῷ τὰ προικῷα παντάπασι δὲν δύναται νὰ διαθέσῃ ἢ διεκδικήσῃ καὶ αὐτῇ τῇ συγκαταθέσει τοῦ συζύγου της· ἐπομένως ἡ ἀγωγὴ τῆς Α συζύγου τοῦ Ε ἐπὶ τοῦ προκειμένου δὲν δύναται ν' ἀκυρωθῇ ὡς κινηθεῖσα ἐκ προσώπου ἀνικάνου, ἀλλ' ἀποῤῥίπτεται ὡς κινηθεῖσα ἐκ προσώπου μὴ ἔχοντος δικαίωμα ἀγωγῆς, ταῦτα δὲ ἐνισχύονται καὶ ἐξ αὐτοῦ τοῦ θετικοῦ δικαίου τῆς προικὸς, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ὁποίου ἡ γυνὴ δύναται καὶ συνεστῶτος τοῦ γάμου νὰ διεκδικήσῃ τὴν προῖκα καὶ ἄνευ ἀδείας τοῦ ἀνδρὸς κατὰ τὴν περίπτωσιν, ἀφ' ἧς ἄρξεται μὴ ἀρκεῖν πρὸς τὸ ποσὸν αὐτῆς ἡ οὐσία τοῦ ἀνδρὸς, ὅ ἐστι δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ἐπὶ τοιούτων ὡς πρόσωπον ἀνίκανον, ἀλλ' ὅτι ἔχει ἢ δὲν ἔχει δικαίωμα ἀγωγῆς. »

§ 2. Διαρκοῦντος τοῦ γάμου, ὁ σύζυγος ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ κινῇ τὰς πρὸς διαχείρησιν, ὑπεράσπισιν ἢ ἀπαίτησιν τῆς προικὸς ἀγωγάς.

Διαρκοῦντος τοῦ γάμου, ὁ ἀνὴρ θεωρεῖται ἀπὸ τὸν νόμον ὡς ὁ κύριος τῆς προικὸς, καὶ μόνος αὐτὸς ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ κινῇ ἀγωγὰς πρὸς διαχείρησιν, ὑπεράσπισιν ἢ ἀπαίτησιν αὐτῆς (Ἀρμεν. 9 τίτλ. θ'. βιβλ. δ'). Ἐπομένως ἡ γυνὴ δὲν ἔχει, διαρκοῦντος τοῦ γάμου, κανὲν δικαίωμα πρὸς διαχείρησιν, ὑπεράσπισιν ἢ διεκδίκησιν τῆς προικὸς, παρεκτὸς ὀλίγων τινων περιπτώσεων, τὰς ὁποίας κατὰ ῥητὴν ἐξαίρεσιν προνοεῖ ὁ νόμος.

Ἡ γυνὴ δύναται μετὰ τὴν διάλυσιν τοῦ γάμου νὰ διεκδικήσῃ

τὰ προικῷα πράγματα εἴτε ἀπὸ τὸν ἄνδρα, εἴτε ἀπὸ τρίτον τινὰ κατέχοντα (ν. 30 κώδ. *De jure dotium*— ν. 36 Ἀρμεν. βιβ. δ'. τίτλ. ή.).

Ἂν ἡ 50 διάταξις τοῦ περὶ δικαιώματος προικὸς τίτλ. ή. τοῦ βιβλ. δ'. τοῦ Ἀρμεν. παρέχῃ καὶ εἰς τὴν γυναῖκα ἓν δικαίωμα πρὸς ἀγωγὴν, ἡ ἀγωγὴ αὕτη ὅμως, καθὼς γίνεται σαφέστερον ἀπὸ τὸν 75 νόμον τῶν πανδεκτῶν περὶ δικαιώματος προικὸς, τοῦ ὁποίου περικοπὴ εἶναι ἡ εἰρημένη διάταξις, δὲν ἔχει ἀντικείμενον τὴν ἐκνίκησιν τῆς προικὸς, ἀλλὰ μόνον τὴν ἀποζημίωσιν κατὰ τοῦ ἐγγυηθέντος εἰς τὴν γυναῖκα κτῆμά τι, τὸ ὁποῖον ἡ ἰδία ἔδωκε μετὰ ταῦτα πρὸς τὸν ἄνδρα ὡς προῖκα, καὶ τὸ ὁποῖον μετέπειτα ἐκνικᾶται παρὰ τρίτων προσώπων, ἡ δὲ διάταξις αὕτη ὡς ἐξαιρετικὴ δὲν ἐπιδέχεται καμμίαν παράτασιν [1]· ὅρα κατωτ. τὴν ἐν τῷ § 4 σημείωσιν

(Νμιχ. σελ. 3683).

---

[1] α) Ἡ γυνὴ δὲν δύναται νὰ παρασταθῇ ἐπὶ δικαστηρίου διεκδικοῦσα προικῴαν οἰκίαν εἴτε ὡς παρακολούθημα τῆς προικός της θεωρουμένην, εἴτε ὡς δικαίωμα ἐπιφανείας ἀνῆκον εἰς τὸν σύζυγον αὐτῆς.

Ἀπόφ. 826 τῆς 26 Ἰουλίου 1838 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

β) Κατὰ τὸ 74 ἄρθρ. τῆς πολιτ. δικονομίας ἐκτὸς τῆς περιπτώσεως τῆς ἀποτροπῆς στιγμιαίου τινὸς κινδύνου, αἱ ὕπανδροι γυναῖκες δὲν δύνανται νὰ ἐμφανισθῶσιν εἰς τὰ δικαστήρια καὶ νὰ ἐπιδιώκωσιν ἢ νὰ ὑπερασπίζωσι τὰ δίκαιά των ὡς πρὸς κτήματα, τῶν ὁποίων δὲν ἔχουν ἐλευθέραν τὴν διαχείρησιν, χωρὶς νὰ λάβωσι προηγουμένως τὴν συγκατάθεσιν, τοῦ συζύγου· ἔτι ὀλιγώτερον δύνανται νὰ κινήσουν ἀγωγὴν ἕνεκα προικώων, ἐπὶ τῶν ὁποίων, διαρκοῦντος τοῦ γάμου, ἡ γυνὴ δὲν ἔχει καμμίαν διαχείρησιν.

Ἀπόφ. πολιτ. Ἀρ. Π. 344 τῆς 30 Ἰαν. 1840.

γ) Διὰ νὰ δύναται ὕπανδρος γυνὴ νὰ παρίσταται πρὸς διεκδίκησιν προικώου κτήματος καθ' ἃς περιπτώσεις συγχωρεῖται τοῦτο ἀπὸ τὸν νόμον, ἀπαιτεῖται νὰ προηγηθῇ ὁ χωρισμὸς τῶν κτημάτων κατὰ τὸ ἄρθρ. 676 καὶ ἑπ. πολιτ. δικονομ. ἄλλως οὔτε αὐτὴ ἡ ἄδεια τοῦ συζύγου δὲν εἶναι νόμιμος.

Ἀπόφ. 1130 τῆς 21 μαρτίου 1839 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

δ) Κατὰ τὸν νόμον (ἀρμ· βιβ. 4 τίτ. 8 ἄρθρ. 32, 34 καὶ 36) καὶ συνεστῶτος τοῦ γάμου ἐὰν δι' ἐλάττωσιν τῆς περιουσίας τοῦ ἀνδρὸς κινδυνεύῃ ἡ προῖξ τῆς γυναικὸς, ἔχει αὕτη τὸ δικαίωμα ν' ἀναλάβῃ τὴν διαχείρησιν καὶ νὰ παρίσταται ἐπὶ δικαστηρίου πρὸς ὑπεράσπισιν τῶν προικώων της, ἀφοῦ ζητήσασα ἐπέτυχε τὸν χωρισμὸν τῶν προικώων κτημάτων της.

Ἀπόφ. 5148 τῆς 24 νοεμβρίου 1848 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφετῶν,

ε) Κατὰ τὸν Ν. 29 τοῦ κώδ. περὶ δικαίου προικὸς ἂν, δι' ἐλάττωσιν περιουσίας τοῦ συζύγου, ἡ προῖξ τῆς συζύγου κινδυνεύῃ, δύναται αὕτη νὰ

§ 3. Ἡ γυνὴ δὲν δύναται νὰ διεκδικήσῃ προικῷον κτῆμα· ἐὰν δὲ ἡ ἔνστασις αὕτη δὲν ἐπροβλήθη ἀπὸ τὸν ἀντίδικόν της, ἐξετάζεται καὶ αὐτεπαγγέλτως (68, π. δικ.) ἀπόφ. 691 τῆς 8 ἀπριλίου 1838 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

§ 4. Ὁ ἀνὴρ δύναται νὰ διεκδικήσῃ ἀκίνητον προικῷον, τὸ ὁποῖον αὐτὸς ἀπηλλοτρίωσεν [1];

Ἀπόφ. α Ἐπειδὴ μ' ὅλον ὅτι ἠδύνατό τις νὰ εἴπῃ ὅτι, ὄντος ἀδιαφιλονεικήτου μεταξὺ τῶν διαδίκων ὅτι διαρκεῖ εἰσέτι ὁ γάμος μεταξὺ τοῦ ἐκκαλοῦντος Δ Δ καὶ τῆς συζύγου αὐτοῦ, δὲν δύναται

ζητήσῃ τὸν χωρισμὸν τῶν κτημάτων της, δηλαδὴ τὴν κατακράτησιν τοσούτου μέρους ἐκ τῆς περιουσίας τοῦ ἀνδρὸς, ὅσον ἐξαρκεῖ πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς προικός της καὶ τῆς προγαμιαίας δωρεᾶς· οὐδ' ἀπαιτεῖται ν' ἀποδείξῃ ἡ ζητοῦσα τὸν χωρισμὸν τῶν κτημάτων ὅτι εἶχε κοινὰ μετὰ τοῦ συζύγου της τὰ κτήματα.

Ἀπόφ. δημ. τὴν 23 αὐγ. 1840 τῶν ἐν Ν. ἐφ. (Νομ. σελ. 2181).

ς) Ὁ χωρισμὸς τῶν κτημάτων δὲν ἀφαιρεῖ ἀπὸ τὸν σύζυγον τὰ δικαιώματα τοῦ παρίστασθαι ἐπὶ δικαστηρίου ὡς πρὸς τὰ προικῷα κτήματα, ἂν οὗτος συνηλλάχθη ἐν ἰδίῳ ὀνόματι· ἑπομένως ὁ σύζυγος, ἐνοικιάσας προικῴαν οἰκίαν, δύναται καὶ μετὰ τὸν χωρισμὸν τῶν προικώων κτημάτων νὰ παρίσταται ἐπὶ ἀκροατηρίου εἰς δίκην ἀφορῶσαν αὐτὸ τὸ προικῷον.

Ἀπ. «Ἐπειδὴ ὁ ἀναιρεσ. Σ συνηλλάξατο ἐν ἰδίῳ ὀνόματι μετὰ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου Β, ἐνοικιάσας εἰς αὐτὸν τὴν προικῴαν οἰκίαν καὶ τὰς ἀποθήκας του, περὶ τῶν ὁποίων, ἂν καὶ γενομένου μετὰ τὴν ἔναρξιν τῆς προκειμένης δίκης τοῦ χωρισμοῦ τῶν προικώων τούτων κτημάτων, ἀφῃρέθη ἡ διαχείρησις αὐτῶν ἀπὸ τὸν Σ, ἐδύνατο ὅμως νὰ ἦναι οὗτος ὑπόχρεως πρὸς ἀποζημίωσιν εἰς τὸν ἐνοικιαστὴν Β ἐν περιπτώσει ἀνακοπῆς τοῦ περὶ ἐνοικιάσεως συμβολαίου ἐκ μέρους τῆς συζύγου αὐτοῦ καὶ αὐτὸς ὁ ἴδιος ἀναιρεσείων ἐδικάσθη μετὰ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου εἰς τὰ κατώτερα δικαστήρια περὶ τούτων, προσβάλλων τὸ περὶ ἐνοικιάσεως συμβόλαιον ὡς εἰκονικόν· ἑπομένως ἔχει δικαίωμα καὶ συμφέρον ἄμεσον νὰ παρασταθῇ καὶ ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου τούτου ἐν ἰδίῳ ὀνόματι πρὸς ὑπεράσπισιν τῶν συμφερόντων του· ὥστε καθίσταται ἀνυπόστατος ἡ ἀνωτέρω ἔνστασις.»

Ἀπόφ. Ἀρ. Π. 2 τοῦ 1848.

[1] Ἡ ἀπόφ. αὕτη ἀφορᾷ καὶ τὰ ἑξῆς ζητήματα.

1) Δύνανται οἱ δανεισταὶ τοῦ ἀνδρὸς νὰ προτείνωσι τὸ ἄκυρον τῆς ἀπαλλοτριώσεως τοῦ προικῴου κτήματος;

2) Πρὸς ἀντικατάστασιν προικῴου ἀκινήτου ἀπαιτεῖται δικαστικὴ ἄδεια;

Σημ. Ἐὰν ἡ σύζυγος δύναται, θέλουσα, νὰ διεκδικήσῃ εἰς περίπτωσιν ἐνδείας τοῦ ἀνδρὸς τὰ ἐκποιηθέντα προικῷά της παρὰ τοῦ κατόχου αὐτῶν, δὲν ὑποχρεοῦται ὅμως εἰς τοῦτο, οὐδ' ἐμποδίζεται ἀπὸ τὸν νόμον νὰ προτιμήσῃ τὴν κατὰ τοῦ συζύγου περὶ ὑποθήκης λόγῳ τῆς προικὸς ἀγωγήν.

Ἀπόφ. τῆς 4 Ἰουλίου 1841 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφ. (Νομικ. σελ. 2510)

οὗτος κατὰ τοὺς ὁρισμοὺς τῶν συνδυασμένων νόμων τρίτου § 1 δεκάτου τρίτου § 1, δεκάτου τρίτου § 3 καὶ 4 καὶ 18 τῶν πανδ. *de fundo dotale* τῶν ἀντοιστοιχούντων μὲ τὰ χωρία 3 § 1, 13 § 3 καὶ 4 καὶ 17 τῶν Βασ. βιβ. 29 τίτ. 6 νὰ ἔχῃ δικαίωμα ἀγωγῆς ἐνεργῶν ὡς σύζυγος πρὸς διεκδίκησιν τοῦ ἐπιδίκου ἀκινήτου κτήματος, τὸ ὁποῖον ὑπεθήκευσεν εἰς τὸν ἐφεσίβλητον ὡς ἴδιόν του, καί τοι ὑποθετομένου, ὅτι εἶναι προικῷον, ὡς ἀντικαταστήσας ἄλλα ἐκποιηθέντα προικῷα ἀκίνητα καὶ κινητὰ μὴ τετιμημένα πρὸς πώλησιν, διότι, κατὰ τοὺς νόμους αὐτοὺς, εἰς τὸν σύζυγον καὶ εἰς τοὺς κληρονόμους αὐτοὺς ἁρμόζει ἡ περὶ διεκδικήσεως τοῦ ἀκινήτου προικῴου κτήματος ἀγωγὴ, ὅταν ἔλθῃ ἡ περίπτωσις τῆς ἀποδόσεως τῆς προικὸς, τουτέστι μετὰ τὴν τοῦ γάμου διάλυσιν ἢ μετὰ τὸν χωρισμὸν τῶν κτημάτων καὶ βεβαιοῦται ἡ τοῦ προκειμένου ἀγροῦ πρᾶξις, ἐὰν ἀποθανούσης τῆς γυναικὸς ἡ προὶξ κέρδος τοῦ ἀνδρὸς γέννηται πρὸς δὲ ὅταν ἡ σύζυγος διορισθῇ κληρονόμος τοῦ συζύγου δὲν δύναται νὰ ζητήσῃ τὴν ἀκύρωσιν τοῦ ἐκποιηθέντος ὑπ' αὐτοῦ ἀκινήτου προικῴου της, ἐὰν εὑρίσκεται περιουσία ἱκανὴ πρὸς ἀποζημίωσιν τῆς προικός της· ὅθεν δὲν δύναται ὁ σύζυγος διαρκοῦντος τοῦ γάμου νὰ διεκδικήσῃ ὡς τοιοῦτος τὸ προικιμαῖον ἀκίνητον, τὸ ὁποῖον ἐπώλησεν ἢ ὑποθήκευσεν ὡς ἴδιόν του διότι ἠμπορεῖ νὰ ὑπάρχῃ περίπτωσις νὰ βεβαιωθῇ ἡ πώλησίς του, εἴτε διὰ τὸν ἕνα, εἴτε διὰ τὸν ἄλλον τῶν προεκτεθέντων λόγων· ἑπομένως δὲν δύναται νὰ χορηγηθῇ δικαίωμα ἀγωγῆς εἰς τὸν σύζυγον πρὸς διεκδίκασιν τοῦ ἐκποιηθέντος ὑπ' αὐτοῦ ἢ ὑποθηκευθέντος ἀκινήτου προικῴου διαρκοῦντος τοῦ γάμου ἐξ ἀναλογίας τῶν διατάξεων ἄλλων νόμων μὴ πραγματευομένων περὶ τῆς προικὸς, οὐδὲ δύναται νὰ ἦναι ἐφαρμοστέα ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἡ διάταξις τοῦ νόμου, καθ' ἣν ὁ σύζυγος διεκδικεῖ τὰ προικιμαῖα διότι αὕτη ἀφορᾷ τὴν κατὰ τῶν ἁρπάγων ἢ κατεχόντων ἄνευ τίτλου ἀγοραπωλησίας ἐκ μέρους τοῦ συζύγου τὰ προικῷα κτήματα διεκδίκασιν.

Μ' ὅλον τοῦτο· Ἐπειδὴ συνάγεται ἐκ τῶν νόμων 1 Β. 19, 12, 57, Β. 38, 9—1 Β. 45, 4, ἐξ ἀναλογίας, ὅτι τῆς γενομένης ἄνευ ἀδείας δικαστικῆς πωλήσεως τοῦ προικῴου οὔσης ἀκύρου δυνάμει τοῦ νόμου καὶ τῆς κυριότητος τοῦ πράγματος φυλαττομένης εἰς τὴν γυναῖκα δυναμένην νὰ τὸ διεκδικήσῃ ἐὰν δὲν ἔχῃ πόθεν νὰ ἱκανοποιηθῇ καὶ ὁ ἀνὴρ ἀφοῦ ἴδῃ ἑαυτὸν εἰς τὴν ἱκανότητα ταύτην, δύναται ὡς ἀντιπρόσωπος τῆς γυναικὸς καὶ ἐξουσιαστὴς τῆς προικὸς νὰ κινήσῃ τὰς ἁρμοζούσας αὐτῇ ἀγωγὰς καὶ τὴν τῆς διεκδικήσεως τοῦ πωληθέντος πράγματος, ἐὰν αὐτὸ παρεδόθη ἤδη καὶ προτεινομένης τῆς αὐτῆς πωλήσεως ἐνστάσεως νὰ

προτείνῃ τὴν ἀντέστασιν τῆς ἀκυρότητος τῆς πωλήσεως· ὡς ἐὰν παρεδόθη ἔτι τὸ πωληθὲν καὶ ὑπάγεται νὰ προτείνῃ τὴν ἔνστασιν τῆς ἀκυρότητος τῆς πωλήσεως δυνάμει τοῦ νόμου καὶ ὡσαύτως νὰ ἐμποδίσῃ τὴν πώλησιν αὐτοῦ, καταστιχεθέντος καὶ πλειστηριαζομένου ὡς ἰδικοῦ του, ἐὰν τῷ ὄντι εἶναι προικῷον· ὅθεν ὁ ἀνωτέρω δισταγμὸς δὲν ἔχει ἐπιῤῥοήν.

Ἐπειδή, κατὰ τὴν ῥητὴν διάταξιν τῶν νόμων 26 καὶ 27 τῶν πανδ. *de jure dotium*, δύναται, διαρκοῦντος τοῦ γάμου, νὰ γίνῃ ἀντικατάστασις τῶν προικώων κτημάτων εἰς ἀκίνητον κτῆμα, καὶ τοῦ ἀκινήτου εἰς χρήματα, ὥστε τῷ τοιούτῳ τρόπῳ ἀντικατασταθὲν θεωρεῖται προικῷον· ἕπεται ὅτι, κατὰ τὴν ἀληθῆ ἔννοιαν τῶν νόμων τούτων, δύναται διὰ τοῦ ἀντιτίμου τῶν προικώων κτημάτων ἀκινήτων ἢ κινητῶν, ὅταν δὲν ἐκτιμῶνται διὰ τοῦ προικοσυμφώνου πρὸς πώλησιν ν' ἀγορασθῇ ἕτερον ἀκίνητον κτῆμα καὶ ἀντικατασταθῇ εἰς τὰ ἐκποιηθέντα· ἑπομένως δὲν δύναται νὰ ἦναι ἐφαρμοστέον ἐπὶ τοῦ προκειμένου τὸ ἄρθρ. 25 τῆς ἑξαβίβ. τοῦ Ἁρμεν. βιβλ. 4 τίτλ, ι. οὐδὲ ὁ νόμος 54 τοῦ πανδέκτου *de jure dotium*, τοὺς ὁποίους κατ' ἐναντίαν ἔννοιαν ἐφήρμοσε τὸ δικάσαν πρωτοδικεῖον.

Ἐπειδὴ τὴν ἔνστασιν τοῦ ὅτι δὲν δύναται νὰ ἐκποιηθῇ προικῷον ἀκίνητον κτῆμα ἄνευ δικαστικῆς ἀδείας, μόνον ἡ σύζυγος καὶ οἱ κληρονόμοι αὐτῆς δύνανται νὰ τὴν προτείνωσιν οὐχὶ δὲ καὶ οἱ τρίτοι, ἤτοι οἱ δανεισταὶ τοῦ συζύγου, καθότι ἡ τοιαύτη ἔνστασις εἶναι σχετικὴ καὶ ἀφορῶσα τὸ συμφέρον μόνης τῆς γυναικός, καὶ οὐχὶ ἀπόλυτον.

Ἐπειδὴ ἂν καὶ κατὰ τὰς διατάξεις τῶν συνδυασμένων νόμων 2 *Cod. de rerum mutat* καὶ 22 αὐτόθι τοῦ πανδέκτου τῶν μνημονευομένων εἰς τὴν ἐκκληθεῖσαν ἀπόφασιν, ὅλοι οἱ κανόνες τοῦ τῆς πωλήσεως συναλλάγματος, ἐκτὸς τοῦ περὶ κτήματος ἐφαρμόζονται καὶ ἐπὶ τῆς ἀνταλλαγῆς καὶ ἀντικαταστάσεως, δὲν ἕπεται ἐκ τούτου ὅτι δὲν δύναται νὰ γενῇ ἀντικατάστασις προικῴου κτήματος ἄνευ δικαστικῆς ἀδείας, διότι ἡ τοιαύτη ἄδεια δὲν διατάσσεται οὔτε ἀπὸ τοὺς νόμους 22 καὶ 27 τοῦ πανδέκτου *de jure dotium*, οὔτε ἀπὸ τὸν νόμον 21 τοῦ πανδέκτου *de pactis dotal*, τοὺς ὁποίους κατ' ἐναντίαν ἔννοιαν ἐφήρμοσε τὸ δικάσαν πρωτοδικεῖον. »

Ἀπόφ. 221 τοῦ 1848 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν.

Σημ. Ἐπὶ τοῦ ζητήματος, περὶ οὗ διαλαμβάνει ἡ προσημειωθεῖσα ἀπόφασις τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν (Νομικ. σελ. 2510), ὁ κύρ. Πάλμας ἔχει τὴν ἀκόλουθον διατριβήν :

Περὶ τοῦ ζητήματος ἀφορῶντος τὸ δίκαιον τῆς ἐκλογῆς, ἐπιτετραμμένου παρὰ τοῦ Μακελδέϋ, καὶ τῆς τοῦ ἐφετείου τῆς Πελοποννήσου ἀποφάσεως (περὶ ἧς εἰς τὴν σελ. 2510 τῆς ὑπ' ἀριθ. 167 Νομικ) πρὸς τὴν σύζυγον τοῦ νὰ ἐνεργήσῃ τὸ δικαίωμα τῆς διεκδικήσεως κατὰ τοῦ ἀγοραστοῦ τῶν προικῴων ἀκινήτων, ἢ νὰ ἐνεργήσῃ τὰ δικαιώματα εἴτε τῆς ὑποθήκης κατὰ τῶν τρίτων ἀγοραστῶν τῶν ἄλλων ἀκινήτων τοῦ ἀνδρὸς, ἢ τὴν πραγματικὴν ἀγωγὴν κατὰ τοῦ κτήματος, τὸ ὁποῖον ὁ ἀνὴρ ἠγόρασε μὲ χρήματα πηγάζοντα ἐκ τῆς πωλήσεως ταύτης, ὅταν ἡ πώλησις δὲν ἔγινε παρὰ τοῦ ἀνδρὸς εἰς τὰς περιστάσεις, καθ' ἃς τοῦ συγχωρεῖται.

Ἡ νόμιμος λύσις τοῦ σπουδαίου τούτου ζητήματος ἀπαντᾷ μεγάλας δυσκολίας, κατὰ τὰς ὁποίας ἀναφέρει ὁ ἴδιος Μακελδέϋ διαφόρους γνώμας τῶν νομοδιδασκάλων εἰς τὴν σημείωσιν γ'. ἐπὶ τοῦ § 527, καὶ ὁ Γοδοφέδρος εἰς τὴν σημ. *F* ἐπὶ τοῦ νόμου 54 τίτλ. 3 βιβλ. 23 τῶν πανδεκτῶν, καὶ κατὰ τὰ σχόλια Α'. καὶ Β'. τοῦ Ἀρμεν. ὑπὸ τὸ ἄρθρ. 25 τίτ. ή. βίβ. δ'.

Νομίζω ὅτι εἶναι σφαλερὰ καὶ ἀπαράδεκτος μάλιστα εἰς τὴν Ἑλλάδα ἡ γνώμη, ἥτις χορηγεῖ πρὸς τὴν σύζυγον τὴν ἐκλογὴν ταύτην, ὑπάρχοντος τοῦ προικῴου ἀνεκτιμήτου κτήματος παρὰ τρίτῳ, διὰ τοὺς ἑξῆς λόγους.

ά) Διότι ἡ αὐτοκρατορικὴ διάταξις, περὶ ἧς εἰς τὸν νόμον 30, βιβλ. 5 τίτ. 12 τοῦ κώδηκος, δὲν ἐπιτρέπει τὸ ἐκλεκτικὸν τοῦτο δικαίωμα οὔτε ῥητῶς, οὔτε σιωπηλῶς, καθ' ἣν περίστασιν δύναται ὁ σύζυγος νὰ λάβῃ πραγματικῶς διὰ τῆς διεκδικήσεως τὸ ἰδικόν της προικῷον κτῆμα.

β') Διότι ἡ ἐναντία γνώμη ἀντιβαίνει εἰς ὅλας τὰς ἀρχὰς τῆς νομικῆς, εἴτε περὶ τῆς παρανόμου ἀπαλλοτριώσεως τῶν προικώων κτημάτων διαρκοῦντος τοῦ γάμου γενομένης, εἴτε περὶ τῶν δικαιωμάτων τῆς ὑποθήκης, εἴτε περὶ τῆς ἐνεργείας τῆς τελευταίας κατὰ τῶν τρίτων ἐν καλῇ πίστει ἀγοραστῶν καὶ διακατόχων τῶν ἄλλων ἀκινήτων τοῦ ἀνδρός.

γ') Διότι ἡ παρομοία γνώμη δίδει μόνον χώραν εἰς πλημμελῆ κύκλον, μὴ παραδεκτὸν κατὰ τὸ δίκαιον ὡς δίδουσα ἀφορμὴν εἰς πολλὰς δίκας ἀντὶ μιᾶς.

§ 1.

Ἀνάπτυξις τοῦ ά. λόγου.

Ἡ διάταξις, περὶ ἧς πρόκειται εἰς τὸν εἰρημένον νόμον 30

§ 7. Ὁ δανεισθεὶς εἰς τάλληρα καὶ ὑποσχεθεὶς νὰ πληρώσῃ ταῦτα δὲν δύναται εἰμὴ τὸ αὐτὸ νόμισμα νὰ πληρώσῃ (τεμ. 1 ἐν τ. *de reb*, *cred*. τῶν πανδ.) ἢ τὴν ἀξίαν των δι' ἄλλων κυκλοφορούντων νομισμάτων, καὶ ὄχι εἰς γρόσια (ἀπόφ. τῆς 27 μαΐου 1841 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφετῶν. Νομικ. σελ. 2446).

§ 8. Τὸ ἄρθρ. 2 τοῦ ἀπὸ 8 φεβρ. 1833 διατάγματος περὶ τῆς ἀξίας τῶν γροσίων ἐφαρμόζεται εἰς τὰς πρὸ τῆς δημοσιεύσεώς του λαβούσας χώραν ὑποχρεώσεις; Ὄχι.

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ διὰ τῆς ἀπὸ 15 ἰουνίου 1828 ἀποφάσεως τῆς ἀντιθαλασσίου δικαστηρίου ἐπιτροπῆς ὁ Κ Δ κατεδικάσθη νὰ πληρώσῃ πρὸς τὸν Γ Κ ἐντολέα τοῦ Μ Β, ποσότητα Τουρκικῶν γροσ. 13,508, ἑπομένως κατέστη ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ὑπερήμερος καὶ ὑπόχρεως εἰς τὴν πληρωμὴν τοῦ ὀφειλομένου κατὰ τὴν ἀξίαν τοῦ νομίσματος εἰς τὴν ἐποχήν, καθ' ἣν ὤφειλε νὰ γείνῃ ἡ πληρωμή, ὡς προκύπτει καὶ ἐκ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 188 ψηφίσματος τοῦ Κυβερνήτου τῆς Ἑλλάδος, καθ' ὃ ὁ ὀφειλέτης ὑποχρεοῦται εἰς τὴν ἀπόδοσιν τῆς ἀριθμητικῆς ποσότητος τῶν νομισμάτων πολιτευομένων καθ' ὃν καιρὸν ὁ ὀφειλέτης κατέστη ὑπερήμερος.

Ἐπειδὴ τὸ 21 ἄρθρ. τοῦ ἀπὸ 8 φεβρουαρίου 1833 νόμου φέρει ῥητῶς, ὅτι ὁ κανονισμὸς τοῦ εἰρημένου νόμου δὲν ἔχει οὐδεμίαν ἰσχὺν εἰς τὰς πρὸ τῆς δημοσιεύσεώς του γενομένας ὑποχρεώσεις, ὡς πρὸς τὰς ὁποίας πρέπει νὰ ἐφαρμοσθῇ τὸ ῥηθὲν ὑπ' ἀριθ. 188 ψήφισμα τοῦ Κυβερνήτου· ἑπομένως τὸ δικαστήριον τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν, θεωρῆσαν ὅτι ὁ ἀπὸ 8 φεβρ. 1833 νόμος ἐφαρμόζεται εἰς ὑποχρεώσεις προγενεστέρας αὐτοῦ, ἐφήρμοσε κακῶς τὸν νόμον τοῦτον καὶ ἡρμήνευσεν ἐσφαλμένως τὸ ὑπ' ἀριθ. 188 ψήφισμα τοῦ Κυβερνήτου τῆς Ἑλλάδος.

Διὰ ταῦτα ἀναιρεῖ κτλ. »

Ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου 397 τοῦ 1840.

§ 9. Ὅταν εἰς τὴν συμφωνίαν τοῦ δανείου ὁ δανειστὴς συμφωνῇ νὰ πληρωθῇ εἰς γρόσια, ὑποχρεοῦται νὰ δεχθῇ τὴν πληρωμὴν τοῦ χρέους εἰς τὴν ἀξίαν, τὴν ὁποίαν ἤθελαν ἔχει τὰ γρόσια κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς ἐξοφλήσεως;

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ τὸ γρόσιον ἦτο νόμισμα μᾶλλον ἰδανικόν,

σίου· ὥστε 40 παράδες τοῦ γροσίου ἀναλογίζονται μὲ 32 λεπτὰ τῆς δραχμῆς (ἀπόφ. 238 τοῦ 1843 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν. (Νομικῆς σελ. 3382).

καὶ πραγματικῶς ὑποκείμενον εἰς συνεχεῖς αὐξομειώσεις· ὅθεν ἕπεται ὅτι ὁ συμφωνήσας δάνειον εἰς γρόσια ὑπέβαλεν ἑαυτὸν ἑκουσίως καὶ σιωπηρῶς εἰς τὴν τύχην τῶν αὐξομειώσεων τούτων, ὡς εἰς τὴν ὑποχρέωσιν τοῦ νὰ δεχθῇ τὴν πληρωμὴν τοῦ χρέους εἰς τὴν ἀξίαν, τὴν ὁποίαν ἤθελον ἔχει τὰ γρόσια κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς ἐξοφλήσεως.

Ἐπειδὴ κατὰ συνέπειαν τοῦ ἀπὸ 17/29 αὐγούστου 1833 Β. διατάγματος, τὸ ὁποῖον ἀπηγόρευσε τὴν κυκλοφορίαν τῶν τουρκικῶν νομισμάτων εἰς τὴν Ἑλλάδα διὰ τὴν ά. ὀκτωβρίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους, ἔπαυσεν ἔκτοτε τοῦ νὰ ἦναι ἐντὸς τοῦ βασιλείου εἰς χρῆσιν τὸ γρόσιον, καὶ ἡ ἐποχὴ αὕτη τῆς ἀπαγορεύσεως ἐκανόνισεν ἑπομένως καὶ τὸν τελευταῖον ὅρον τῆς ἀξίας τοῦ γροσίου· ὅθεν εἰς τὸν ὅρον τοῦτον πρέπει κατ' ἀνάγκην ν' ἀνατρέχῃ ὁ θέλων νὰ ἐξοφλήσῃ σήμερον χρέος γροσίων, καὶ ν' ἀναλογίσῃ τὰ παύσαντα γρόσια μὲ τὰ ἐν χρήσει νομίσματα τοῦ κράτους.

Ἐπειδὴ κατὰ τὴν εἰρημένην τῆς ἀπαγορεύσεως ἐποχὴν ὁ παρᾶς τοῦ γροσίου ἦτον ἰσοδύναμος μὲ τὸ λεπτὸν τοῦ φοίνικος, ὡς καὶ οἱ ἴδιοι διάδικοι, κατὰ τὰ διαλαμβανόμενα τῆς πρωτοδίκου ἀποφάσεως, συνωμολόγησαν ἐνώπιον τοῦ πρωτοδικείου, τὸ δὲ λεπτὸν τοῦ φοίνικος, κατὰ τὸ ἀπὸ 8/20 φεβρ. 1833 Β διάταγμα, παραβαλλόμενον μὲ τὸ λεπτὸν τῆς δραχμῆς ἀναλογίζεται κατώτερον ὡς τὸ 4 πρὸς τὸ 5 καὶ ἑπομένως τὰ 40 λεπ. τοῦ φοίνικος, ἤτοι οἱ 40 παράδες τοῦ γροσίου ἀναλογίζονται μὲ τριάκοντα δύω λεπτὰ τῆς δραχμῆς.»

Ἀπόφ. 196 τοῦ 1836 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν.

§ 10. Ὅταν δοθῶσιν εἰς προῖκα νομίσματα ἰδανικὰ ὡς γρόσια, ταῦτα πρέπει νὰ λογισθῶσι κατὰ τὴν ἀξίαν τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, καθ' ἣν πρέπει ν' ἀποδοθῶσιν (ἀπόφ. Ἀρ. Π. 55 τοῦ 1848).

§ 11. Τὸ ἀπὸ 30 ἰαν. 1833 διάταγμα δὲν ἐκτείνεται εἰς τὰς μεταξὺ ἰδιωτῶν ληψοδοσίας. Ἀπόφ. πολιτ. Ἀρ. Π. 34 τοῦ 1835 φέρουσα:

Ἀπόφ. «Ἐπειδὴ τὸ 245 ἄρθρ. τοῦ ποιν. νόμου δὲν τιμωρεῖ εἰμὴ τοὺς εἰσάγοντας ἢ τοὺς διαδίδοντας ἀπηγορευμένα νομίσματα· διάδοσις δὲ εἶναι τὸ νὰ βάλῃ τις εἰς κυκλοφορίαν τὰ νομίσματα ταῦτα· ἐπὶ δὲ τῆς προκειμένης ὑποθέσεως οἱ κατηγορηθέντες, οἵτινες ὡς σύντροφοι ἐνεργοῦσαν ὁ εἷς διὰ τὸ ἄλλον, ὄχι μόνον δὲν διέδωκαν, ἀλλ' οὔτε ἁπλῶς ἔδωκαν εἰς ἄλλον ἀπηγορευμένα νομί-

σματα, ἀλλ' ἐπεριωρίσθησαν νὰ λάβουν μόνον ....

Διὰ ταῦτα ἀπορρίπτει κτλ. »

§ 12. *Ὁ ὀφειλέτης χρέους συμφωνηθέντος πρὸ τοῦ* **1828** *ὑποχρεοῦται ἐπὶ τῆς αὐξομειώσεως τῶν νομισμάτων;* [1]

Τὶς ἡ ἀξία τοῦ γροσίου πρὸς τῆς εἰσαγωγῆς τῆς δραχμῆς;

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ ἀπὸ 4 ὀκτωβρίου 1830 περὶ νομισμάτων ψήφισμα τοῦ κυβερνήτου, ὁ ὀφειλέτης δανείου γενομένου εἰς Τουρκικὰ νομίσματα πρὶν τῆς διατιμήσεως τοῦ 1828 δὲν ὑποχρεοῦται εἰμὴ εἰς τὴν ἀπόδοσιν τῆς δανεισθείσης χρηματικῆς ποσότητος, τὴν δὲ ποσότητα ταύτην εἶναι ὑπόχρεως ν' ἀποδώσῃ εἰς εἴδη νομισμάτων πολιτευομένων καθ' ὃν καιρὸν θέλει γίνει ἡ πραγματικὴ ἐξόφλησις· ἐπομένως ἡ πρότασις τοῦ Α Δ τοῦ νὰ ὑποχρεωθῇ ὁ Γ Τ νὰ τῷ πληρώσῃ τὸ δάνειόν του κατὰ τὴν νομισματικὴν ἀξίαν αὐτῶν, δὲν εἶναι βάσιμος, καθότι τὸ εἰρημένον δάνειον, ὡς προεῤῥέθη, ἐγένετο πρὸ τοῦ ἔτους 1828.

Ἐπειδὴ τὸ ἀπὸ 17/29 αὐγούστου 1833 Β. διάταγμα ἀπηγόρευσε τὴν κυκλοφορίαν τῶν Τουρκικῶν νομισμάτων εἰς τὴν Ἑλλάδα, καὶ ἐπομένως ἡ ἀπόδοσις τῶν ὀφειλομένων εἰς γρόσια δὲν δύναται νὰ γίνῃ εἰμὴ εἰς δραχμάς.

Ἐπειδὴ τότε ὁ παρᾶς τοῦ γροσίου ἦτον ἰσοδύναμος μὲ τὸ λεπτὸν τοῦ φοίνικος, τὸ δὲ λεπτὸν τοῦτο, κατὰ τὸ ἀπὸ 8/20 φεβρουαρίου 1833 Β. διάταγμα, παραβαλλλόμενον μὲ τὸ λεπτὸν τῆς δραχμῆς ἀναλογίζεται κατώτερον εἴκοσι τοῖς 0/0, καὶ ἐπομένως τὰ 40 λεπτὰ τοῦ φοίνικος, ἤτοι 40 παράδες τοῦ γροσίου, ἀναλογίζονται μὲ 32 λεπτὰ τῆς δραχμῆς. »

Ἀπόφ. 149 τοῦ 1849 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν.

---

[1] Αἱ περὶ αὐξομειώσεως τῶν νομισμάτων διατάξεις τοῦ ἀπὸ 5 ὀκτ. 1830 ψηφίσματος τῆς ἐπιεικείας δὲν ἐφαρμόζονται καὶ ἐπὶ χρεῶν ὀφειλομένων ἐξ ἄλλου λόγου παρὰ τὸν ἐν τῷ ψηφίσματι αὐτῷ προβλεπόμενον, οἷον τὰ ἐξ ἑταιρείας χρέη.

Ἀ π ό φ. « Ἐπειδὴ τὸ ἀπὸ 5 ὀκτωβρ. 1830 ψήφισμα τοῦ Κυβερνήτου ἀφορᾷ δάνεια συμφωνηθέντα, αἱ περὶ αὐξομειώσεως ἄρα τῶν νομισμάτων διατάξεις αὐτοῦ δὲν ἐφαρμόζονται καὶ ἐπὶ τῶν χρεῶν, τὰ ὁποῖα ἐξ ἄλλου λόγου ὀφείλονται· ἐπομένως τὸ γρόσιον πρέπει νὰ λογισθῇ εἰς ἣν εἶχεν ἀξίαν κατὰ τὴν ἐποχὴν ὅτε ὁ ὀφειλέτης ἦτον ὑπόχρεως νὰ τὰ καταβάλῃ σύμφωνα μὲ τὰς διατάξεις τῶν νόμ. 99 Π. de.

Ἐπειδὴ τὸ ψήφισμα τῆς ἐπιεικείας δὲν λαμβάνει ἐφαρμογὴν, ὡς ἐκ τῶν ῥητῶν διατάξεων αὐτοῦ προκύπτει, εἰμὴ ἐπὶ δανείων συμφωνηθέντων,

§ 13. Ἡ περὶ νομισμάτων συμφωνία ἀνατρέπεται ἀπὸ τὰς μεταγενεστέρας περὶ νομισμάτων διατάξεις. Ἡ ἀπόφ. 136 τοῦ 1841 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφετῶν φέρει:

«Ἐπειδὴ ὡς πρὸς τὸ εἶδος τοῦ ὀφειλομένου ἤδη πρὸς ἐξόφλησιν νομίσματος, ὁποῖον καὶ ἂν ἦτον τὸ κατὰ τὸ 1820 κυκλοφοροῦν ἐν Ὕδρᾳ, ὅτε καὶ ὅπου ἐγένετο τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος συνάλλαγμα, ὁμολογήσας δι' αὐτοῦ τούτου τοῦ συναλλάγματος ὁ Α, ὅτι ἔλαβε δάνεια ταλλήρων διστήλων 200 καὶ ὑποχρεωθεὶς ν' ἀποδώσῃ ταῦτα εἰς τὸν δανειστὴν Σ, δὲν δύναται ἤδη νὰ πληρώσῃ ἄλλο εἰμὴ τὸ συμφωνηθὲν εἶδος τοῦ νομίσματος, ὡς ἐξάγεται ἀπὸ τὸν ν. 5 ἐν τέλει *de reb. cred.* τῶν πανδεκ. ἢ τὴν ἀξίαν του δι' ἄλλων ἐκ τῶν ἐν τῇ Ἑλλάδι παραδεδεγμένων εἰς κυκλοφορίαν νομισμάτων, καὶ οὐχὶ εἰς γρόσια, ὡς ἀξιοῖ· διότι τὸ τοιοῦτον νόμισμα οὔτε συνεφωνήθη, οὔτε ὑπάρχει ἤδη εἰς κυκλοφορίαν ἐν Ἑλλάδι, μηδ'ἄλλως δικαιοῦται εἰς τὴν πληρωμὴν γροσίων ἐκ τοῦ ὅτι κατὰ τὸ 1821 αὐτὸς μὲν ἔδωσεν, ὁ δὲ δανειστὴς ἐσημείωσεν ὄπισθεν τοῦ ὁμολόγου, ὅτι ἔλαβεν εἰς λογαριασμὸν 330 γρόσια· διότι ἐκτὸς τοῦ ὅτι τότε δὲν ἦτον ἀπηγορευμένη ἡ κυκλοφορία τοῦ τοιούτου νομίσματος, μόνη ἡ πρᾶξις αὕτη δὲν ἀρκεῖ, ὥστε νὰ ὑποθέσῃ τις ἐξ αὐτῆς σκοπὸν μεταβολῆς τῆς πρώτης συμφωνίας ὡς πρὸς τὸ εἶδος τοῦ ἀποδοτέου νομίσματος.»

ΓΥΘΕΙΟΝ· ὅρα τὴν λέξιν Ἔθιμα.

§ 1. Κατ'ἔθιμον ἐπικρατοῦν πρὸ τῆς ἐπαναστάσεως εἰς Γύθειον καὶ Μακροβούνι καὶ εἰς ὅλην τὴν Μάνην, οἱ πλησιέστεροι συγγενεῖς ὀρφανῶν ἀνηλίκων ἠδύναντο νὰ πωλήσουν κτήματα αὐτῶν ἀκίνητα εἰς πληρωμὴν χρεῶν αὐτῶν χωρὶς νὰ ζητήσουν ἀρχῆς τινος ἄδειαν. Ἑπομένως δὲν ἠδύναντο νὰ κάμουν τοῦτο ἄνευ ἀνάγκης.

'Απόφ. 255 τοῦ 1844 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν. [Νομικῆς σ. 4070].

§ 2. Ὑπάρχει εἰς Γύθειον ἔθιμον καθ'ὃ οἱ ἐπίτροποι δύνανται νὰ ἀπαλλοτριώσωσιν ὀρφανικὰ ἀκίνητα κτήματα;

Ἀπόφ. «Ἐπειδὴ πρὸς τούτοις ἀπὸ τοὺς ἐξετασθέντας μάρτυρας ἀπεδείχθη, ὅτι ὑπῆρχε μὲν ἔθιμον εἰς τὸ Γύθειον, καθ' ὃ ἐδύναντο οἱ ἐπίτροποι τῶν ὀρφανῶν ἀνηλίκων, καὶ ἐν ἐλλείψει τοιού-

---

τὸ δὲ προκείμενον τῶν Τ χρέος ἔχει ἄλλην παρὰ τὴν τοῦ δανείου αἰτίαν, τὴν τῆς ἑταιρίας.»

'Απόφ. 83 τοῦ 1849 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν.

των οἱ πλησιέστεροι αὐτῶν συγγενεῖς ἀναδεχόμενοι τὴν ἐπιμέλειάν των νὰ πωλοῦν κτήματα ἀκίνητα αὐτῶν, ἀλλὰ μόνον διὰ κατεπειγούσας ἀνάγκας αὐτῶν, δηλαδὴ ἢ διὰ πληρωμὴν χρεῶν, ἢ διὰ ζωοτροφίαν των, εἶς δὲ ἐβεβαίωσεν, ὅτι καὶ διὰ καλοῦπανδρείαν, καὶ ἄλλος ὅτι ἠδύνατο νὰ πωληθῇ καὶ μέρος τι ἀνάλογον διὰ τὰς ἀνάγκας οἰκογενειακοῦ τινος πολέμου· ὑπαρχόντων ὅμως ἐπιτρόπων, οἱ ἄλλοι συγγενεῖς δὲν ἠδύναντο νὰ πωλοῦν, καὶ αἱ πωλήσεις των ἦσαν ἀνίσχυροι.

Ἐπειδὴ μὴ ἀποδειχθέντος ἄλλου κανόνος ὡρισμένου καὶ ἰσχυροῦ περὶ ἐνηλικιώσεως, ἐφαρμόζονται οἱ κανόνες τοῦ Ρωμ. Δικαίου, τοὺς ὁποίους μετὰ τὴν ἐπανάστασιν παρεδέχθη τὸ ἔθνος, καὶ κατὰ τοὺς ὁποίους ἐνήλικες ἐθεωροῦντο οἱ συμπληρώσαντες τὸ 25 ἔτος τῆς ἡλικίας των (Ἁρμεν ἑξαβ. Α. ΙΒ΄. 1)· ἑπομένως τῆς ἐνηλικιώσεως τῶν ἐναγουσῶν γενομένης μετὰ τὴν ἐπανάστασιν καὶ τὸν χρόνον καθ' ὃν διήρκεσεν ὁ ἀγὼν, καὶ καθ' ὃν δὲν ἠδύναντο νὰ ἐνάξουν, μὴ λαμβανομένη ὑπ' ὄψιν ἡ παραγραφὴ [1] δὲν ἠδύνατο ν' ἀρχίσῃ εἰμὴ μετὰ τὴν παῦσιν τοῦ ἀγῶνος, καὶ τὴν σύστασιν δικαστηρίων, καὶ ταύτης δὲ διακοπείσης τὸ 1833, διότι, κατὰ τὸν μὴ ἀντικρουσθέντα ἰσχυρισμὸν τῶν ἐναγουσῶν, αὗται κατὰ τὸν νοέμβριον τοῦ ῥηθέντος ἔτους ἐκίνησαν ἀγωγὴν, ἐν ἐλλείψει ἄλλων δικαστηρίων, ἐνώπιον τοῦ ἐν Γυθείῳ εἰρηνοδικείου, τὸ ὁποῖον ἐκηρύχθη ἀναρμόδιον, ἔκτοτε δὲ μέχρι τοῦ νοεμβρίου τοῦ 1842, ὅτε ἐκινήθη ἡ προκειμένη ἀγωγὴ, δὲν παρῆλθον δέκα ἔτη, ἡ δὲ πενταετὴς παραγραφὴ δὲν ἐφαρμόζεται, διότι δὲν ἐπώλησαν αὗται, διὰ δὲ αὐτὸ τοῦτο δὲν ὤφειλον νὰ κινήσουν τὴν περὶ διαῤῥήξεως ἀγωγὴν, ἀλλὰ τὴν ὁποίαν ἐκίνησαν (16. 61. Β. 10, 4.) Ἀπόφ. 109 τοῦ 1847 τῶν ἐν Ν. ἐφ.

ΓΥΝΗ παρίσταται ἐπὶ δικαστηρίου [1];

Περίληψις.

§ 1. Τοῦ γάμου συνεστῶτος ὁ ἀνὴρ διεκδικεῖ τὰ ἐν προικὶ ἐπιδοθέντα.
§ 2. Ὡσαύτως.
Σημ. Εἰς τὸ σχόλιον εὕρηνται ἕτεραί τινες παρατηρήσεις.
§ 3. Τὸ δικαστήριον ἐξετάζει αὐτεπαγγέλτως τὸ περὶ παραστάσεως.
§ 4. Ὁ ἀνὴρ δύναται νὰ διεκδικήσῃ ἀκίνητον προικῷον, τὸ ὁποῖον αὐτὸς ἀπαλλοτρίωσε.
§ 5. Ἡ σύζυγος διεκδικεῖ τὰ ἐκποιηθέντα προικῷά της;
§ 6. Ἡ γυνὴ ἀποθανόντος τοῦ συζύγου διεκδικεῖ τὸ συναινέσει ἀμφοτέρων τῶν συζύγων ἐκποιηθέν;
§ 7. Ὁ σύζυγος διεκδικεῖ τὸ συναινέσει ἀμφοτ. τῶν συζύγ. ἐκποιηθέν.

---

[1] Σημ. Περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου θέλει γίνει ἴδιος λόγος ἐν τῇ λέξει Προίξ καὶ Παραγραφή.

§ 8. Ἡ γυνὴ ἔχουσα ἄδειαν τοῦ συζύγου, παρίσταται εἰς τὰς περὶ προικώων δίκας;
§ 9. Ἡ γυνὴ πότε δύναται νὰ διεκδικήσῃ τὰ προικῷά της κτήματα.
§ 10. Ὡσαύτως.
§ 11. Ἂν διαρκούσης τῆς δίκης ἀποθάνῃ ὁ σύζυγος;
§ 12. Ἡ γυνὴ δὲν ὀφείλει νὰ ζητήσῃ ἄδειαν τοῦ παρίστασθαι ὅταν δι' ἐλάττωσιν τῆς περιουσίας τοῦ συζύγου της ζητῇ τὸν χωρισμὸν τῶν προικώων της.
§ 13. Ἀπαιτεῖται ἄδεια τοῦ παρίστασθαι ἐπὶ διαζεύξεων;
§ 14. Δὲν ἀπαιτεῖται ἄδεια ὅταν πρόκηται περὶ κτημάτων, ἅτινα δύνανται νὰ διαθέσωσιν αἱ γυναῖκες ἐλευθέρως.—Παράφερνα.
§ 15. Ἀνηλίκου οὔσης τῆς γυναικός;
§ 16. Δὲν χορηγεῖται ἄδεια, ὅταν ἡ περὶ χωρισμοῦ αἴτησις δὲν στηρίζεται εἰς νόμιμον λόγον.
§ 17. Ἐπὶ διαφορῶν περὶ χωρισμοῦ κτημάτων ἀπαιτεῖταί ἄδεια διὰ νὰ παρασταθῇ ἡ γυνή;
§ 18. Διὰ νὰ συγχωρηθῇ ἡ περὶ χωρισμοῦ κτημάτων ἀγωγή, δὲν ἀπαιτεῖται νὰ προσάγωνται αἱ περὶ τούτου ἀποδείξεις εἰς τὴν ἐπ' ἀναφορᾷ διαδικασίαν.

§ 1. Τοῦ γάμου συνεστῶτος, ἡ γυνὴ δὲν δύναται νὰ διεκδικῇ τὰ ἐν προικὶ ἐπιδοθέντα, ἀλλ' ὁ ἀνὴρ, καθότι ἡ δεσποτεία τούτων εἶναι τοῦ ἀνδρὸς (Ἁρμ. Β. 4 τ. 8 ἄρθρ. 9).

Ἀπόφ. 3534 τῆς 28 αὐγ. 1845 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν φέρουσα: [1].

Ἐπειδὴ ἂν καὶ δύναται νὰ εἴπῃ τις, ὅτι τότε κηρύττεται ἄκυρος ἡ ἀγωγὴ καὶ ἅπασα ἡ κατὰ συνέπειαν αὐτῆς ἐνεργηθεῖσα διαδικασία, ὅταν ἢ τὸ ἐνάγον πρόσωπον εἶναι ἀνίκανον τοῦ παρίστασθαι ἐπὶ δικαστηρίου, ἢ ἡ ἀγωγὴ συνετάχθη παρὰ τὰς νομίμους διατυπώσεις· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου οὐδέτερον τούτων ἐνυπάρχει, καθότι αἱ ὕπανδροι γυναῖκες δὲν δύνανται νὰ παρασταθῶσιν ἐπὶ δικαστηρίου ἄνευ τῆς συγκαταθέσεως τοῦ συζύγου των ὡς πρὸς ἐκεῖνα τὰ κτήματα, τὰ ὁποῖα εἶναι μὲν ἰδιοκτησία των, δὲν δύναν-

[1] Ἡ ἀγωγὴ, διὰ τῆς ὁποίας ζητεῖται τὸ ἀντίτιμον βιβλιοθήκης ὡρισμένης ἤδη πρὸς ἀντικατάστασιν τῆς προικὸς, εἶναι ἄκυρος, ὅταν κινῆται καὶ πράττεται τοῦ συζύγου καὶ τῆς συζύγου; Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 5017 τῆς 8 ὀκτωβρ. 1848 ἀπόφασιν τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν, ὅταν ἡ σύζυγος παρίσταται ὡς ἁπλῶς συμπράττουσα, ἡ ἀγωγὴ δὲν εἶναι ἄκυρος [Toullier τόμ. XIV. ἀριθ. 141], διότι ἡ σύμπραξίς της αὕτη, ἐνῷ δὲν παραβλάπτει κατ' οὐδὲν τὰ ἐπὶ τῆς προικὸς δικαιώματα τοῦ συζύγου (α), ἀφ' ἑτέρου δὲν ἀντιβαίνει εἰς καμμίαν τοῦ νόμου διάταξιν, καὶ συνᾴδει μάλιστα μὲ τὸ ἄρθρ. 74 τῆς πολιτ. δικονομίας, καθ' ὃ αἱ σύζυγοι δύνανται νὰ παρίστανται εἰς τὸ δικαστήριον συγκαταθέσει καὶ ἀδείᾳ τοῦ συζύγου, ἥτις ἄδεια ἔγκειται εἰς τὴν σύμπραξιν τοῦ συζύγου.

(α) Τιμ. 98 βιβ. 29 τίτ. 1—τιμ. 88 βιβ. 15 τιτ. 1 Ἁρμ. βιβλ. 4 τίτ. θ' § 9.

ται ὅμως νὰ διαθέσωσιν αὐτὰ ἐλευθέρως· ἐνταῦθα δὲ δὲν πρόκειται περὶ τοιούτων κτημάτων, ἀλλὰ περὶ προικῴων, τὰ ὁποῖα ἡ γυνὴ δὲν δύναται νὰ διαθέσῃ ἢ νὰ διεκδικήσῃ οὔτε τῇ συγκαταθέσει τοῦ συζύγου της, ὡς διατελοῦντα ὑπὸ τὴν δεσποτείαν τοῦ ἀνδρός, ὥστε ἡ γυνὴ δὲν θεωρεῖται ὡς ἀνίκανος τῶν τοιούτων, ἀλλ' ὡς μὴ ἔχουσα δικαίωμα τοῦ διεκδικεῖν· ἑπομένως καθ' ἡμᾶς ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 74 τῆς πολιτ. δικονομίας δὲν ἐφαρμόζεται οὔτε ὡς πρὸς τὴν προκειμένην περίπτωσιν, οὔτε ὡς πρὸς αὐτὰ ἀκόμη τὰ παράφερνα, διότι ταῦτα μὲν δύναται ἡ γυνὴ νὰ διαθέσῃ ἐλευθέρως ἄνευ τῆς συγκαταθέσεως τοῦ ἀνδρός, τὰ δὲ προικῷα ὡς διατελοῦντα ὑπὸ τὴν δεσποτείαν τοῦ συζύγου δὲν δύναται οὔτε τῇ συγκαταθέσει τοῦ συζύγου της νὰ διαθέσῃ ἢ νὰ διεκδικήσῃ· ἑπομένως ἡ ἐνάγουσα εἶχε μὲν τὴν ἱκανότητα τοῦ παρίστασθαι, ἀλλὰ δὲν εἶχε τὸ τῆς ἀγωγῆς δικαίωμα· ἐκ τούτου δ' ἕπεται ὅτι ὁ νομοθέτης διὰ τοῦ εἰρημένου ἄρθρ. 74 δὲν ἐννοεῖ τὰ προικῷα κτήματα, ἀλλ' ἄλλα τινὰ ἰδιοκτησία μὲν ὄντα τῆς γυναικός, ἀλλὰ μὴ δυναμένης ἄνευ τῆς συγκαταθέσεως τοῦ ἀνδρὸς νὰ τὰ διαθέσῃ, ἐνῷ τὰ προικῷα παντάπασι δὲν δύναται νὰ διαθέσῃ ἢ διεκδικήσῃ καὶ αὐτῇ τῇ συγκαταθέσει τοῦ συζύγου της· ἑπομένως ἡ ἀγωγὴ τῆς Α συζύγου τοῦ Ε ἐπὶ τοῦ προκειμένου δὲν δύναται ν' ἀκυρωθῇ ὡς κινηθεῖσα ἐκ προσώπου ἀνικάνου, ἀλλ' ἀποῤῥίπτεται ὡς κινηθεῖσα ἐκ προσώπου μὴ ἔχοντος δικαίωμα ἀγωγῆς, ταῦτα δὲ ἐνισχύονται καὶ ἐξ αὐτοῦ τοῦ θετικοῦ δικαίου τῆς προικός, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ὁποίου ἡ γυνὴ δύναται καὶ συνεστῶτος τοῦ γάμου νὰ διεκδικήσῃ τὴν προῖκα καὶ ἄνευ ἀδείας τοῦ ἀνδρὸς κατὰ τὴν περίπτωσιν, ἀφ' ἧς ἄρξεται μὴ ἀρκεῖν πρὸς τὸ ποσὸν αὐτῆς ἡ οὐσία τοῦ ἀνδρός, ὅ ἐστι δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ἐπὶ τοιούτων ὡς πρόσωπον ἀνίκανον, ἀλλ' ὅτι ἔχει ἢ δὲν ἔχει δικαίωμα ἀγωγῆς. »

§ 2. Διαρκοῦντος τοῦ γάμου, ὁ σύζυγος ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ κινῇ τὰς πρὸς διαχείρησιν, ὑπεράσπισιν ἢ ἀπαίτησιν τῆς προικὸς ἀγωγάς.

Διαρκοῦντος τοῦ γάμου, ὁ ἀνὴρ θεωρεῖται ἀπὸ τὸν νόμον ὡς ὁ κύριος τῆς προικός, καὶ μόνος αὐτὸς ἔχει το δικαίωμα νὰ κινῇ ἀγωγὰς πρὸς διαχείρησιν, ὑπεράσπισιν ἢ ἀπαίτησιν αὐτῆς (Ἀρμεν. 9 τίτλ. θ'. βιϐλ. δ'). Ἑπομένως ἡ γυνὴ δὲν ἔχει, διαρκοῦντος τοῦ γάμου, κανὲν δικαίωμα πρὸς διαχείρησιν, ὑπεράσπισιν ἢ διεκδίκησιν τῆς προικός, παρεκτὸς ὀλίγων τινων περιπτώσεων, τὰς ὁποίας κατὰ ῥητὴν ἐξαίρεσιν προνοεῖ ὁ νόμος.

Η γυνὴ δύναται μετὰ τὴν διάλυσιν τοῦ γάμου νὰ διεκδικήσῃ

τὰ προικῷα πράγματα εἴτε ἀπὸ τὸν ἄνδρα, εἴτε ἀπὸ τρίτον τινὰ κατέχοντα (ν. 30 κώδ. *De jure dotium*— ν. 36 Ἀρμεν. βιβ. δ'. τίτλ. ή.).

Ἂν ἡ 50 διάταξις τοῦ περὶ δικαιώματος προικὸς τίτλ. ή. τοῦ βιβλ. δ'. τοῦ Ἀρμεν. παρέχῃ καὶ εἰς τὴν γυναῖκα ἐν δικαίωμα πρὸς ἀγωγήν, ἡ ἀγωγὴ αὕτη ὅμως, καθὼς γίνεται σαφέστερον ἀπὸ τὸν 75 νόμον τῶν πανδεκτῶν περὶ δικαιώματος προικός, τοῦ ὁποίου περικοπὴ εἶναι ἡ εἰρημένη διάταξις, δὲν ἔχει ἀντικείμενον τὴν ἐκνίκησιν τῆς προικός, ἀλλὰ μόνον τὴν ἀποζημίωσιν κατὰ τοῦ ἐγγυηθέντος εἰς τὴν γυναῖκα κτῆμά τι, τὸ ὁποῖον ἡ ἰδία ἔδωκε μετὰ ταῦτα πρὸς τὸν ἄνδρα ὡς προῖκα, καὶ τὸ ὁποῖον μετέπειτα ἐκνικᾶται παρὰ τρίτων προσώπων, ἡ δὲ διάταξις αὕτη ὡς ἐξαιρετικὴ δὲν ἐπιδέχεται καμμίαν παράτασιν [1]· ὅρα κατωτ. τὴν ἐν τῷ § 4 σημείωσιν

(Νμικ. σελ. 3683).

---

[1] α) Ἡ γυνὴ δὲν δύναται νὰ παρασταθῇ ἐπὶ δικαστηρίου διεκδικοῦσα προικῴαν οἰκίαν εἴτε ὡς παρακολούθημα τῆς προικός της θεωρουμένην, εἴτε ὡς δικαίωμα ἐπιφανείας ἀνῆκον εἰς τὸν σύζυγον αὐτῆς.

Ἀπόφ. 826 τῆς 26 ἰουλίου 1838 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

β) Κατὰ τὸ 74 ἄρθρ. τῆς πολιτ. δικονομίας ἐκτὸς τῆς περιπτώσεως τῆς ἀποτροπῆς στιγμιαίου τινὸς κινδύνου, αἱ ὕπανδροι γυναῖκες δὲν δύνανται νὰ ἐμφανισθῶσιν εἰς τὰ δικαστήρια καὶ νὰ ἐπιδιώκωσιν ἢ νὰ ὑπερασπίζωσι τὰ δίκαιά των ὡς πρὸς κτήματα, τῶν ὁποίων δὲν ἔχουν ἐλευθέραν τὴν διαχείρησιν, χωρὶς νὰ λάβωσι προηγουμένως τὴν συγκατάθεσιν, τοῦ συζύγου· ἔτι ὀλιγώτερον δύνανται νὰ κινήσουν ἀγωγὴν ἕνεκα προικώων, ἐπὶ τῶν ὁποίων, διαρκοῦντος τοῦ γάμου, ἡ γυνὴ δὲν ἔχει καμμίαν διαχείρησιν.

Ἀπόφ. πολιτ. Ἀρ. Π. 344 τῆς 30 ἰαν. 1840.

γ) Διὰ νὰ δύναται ὕπανδρος γυνὴ νὰ παρίσταται πρὸς διεκδίκησιν προικώου κτήματος καθ' ἃς περιπτώσεις συγχωρεῖται τοῦτο ἀπὸ τὸν νόμον, ἀπαιτεῖται νὰ προηγηθῇ ὁ χωρισμὸς τῶν κτημάτων κατὰ τὸ ἄρθρ. 676 καὶ ἐπ. πολιτ. δικονομ. ἄλλως οὔτε αὐτὴ ἡ ἄδεια τοῦ συζύγου δὲν εἶναι νόμιμος.

Ἀπόφ. 1130 τῆς 21 μαρτίου 1839 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

δ) Κατὰ τὸν νόμον (ἀρμ· βιβ. 4 τίτ. 8 ἄρθρ. 32, 34 καὶ 36) καὶ συνεστῶτος τοῦ γάμου ἐὰν δι' ἐλάττωσιν τῆς περιουσίας τοῦ ἀνδρὸς κινδυνεύῃ ἡ προῖξ τῆς γυναικός, ἔχει αὕτη τὸ δικαίωμα ν'ἀναλάβῃ τὴν διαχείρησιν καὶ νὰ παρίσταται ἐπὶ δικαστηρίου πρὸς ὑπεράσπισιν τῶν προικώων της, ἀφοῦ ζητήσασα ἐπέτυχε τὸν χωρισμὸν τῶν προικώων κτημάτων της.

Ἀπόφ. 5148 τῆς 24 νοεμβρίου 1848 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφετῶν,

ε) Κατὰ τὸν Ν. 29 τοῦ κώδ. περὶ δικαίου προικὸς ἄν, δι' ἐλάττωσιν περιουσίας τοῦ συζύγου, ἡ προῖξ τῆς συζύγου κινδυνεύῃ, δύναται αὕτη νὰ

§ 3. Ἡ γυνὴ δὲν δύναται νὰ διεκδικήσῃ προικῷον κτῆμα· ἐὰν δὲ ἡ ἔνστασις αὕτη δὲν ἐπροβλήθη ἀπὸ τὸν ἀντίδικόν της, ἐξετάζεται καὶ αὐτεπαγγέλτως (68, π. δικ.) ἀπόφ. 691 τῆς 8 ἀπριλίου 1838 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

§ 4. Ὁ ἀνὴρ δύναται νὰ διεκδικήσῃ ἀκίνητον προικῷον, τὸ ὁποῖον αὐτὸς ἀπηλλοτρίωσεν [1];

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ μ' ὅλον ὅτι ἠδύνατό τις νὰ εἴπῃ ὅτι, ὄντος ἀδιαφιλονεικήτου μεταξὺ τῶν διαδίκων ὅτι διαρκεῖ εἰσέτι ὁ γάμος μεταξὺ τοῦ ἐκκαλοῦντος Δ Δ καὶ τῆς συζύγου αὐτοῦ, δὲν δύναται

ζητήσῃ τὸν χωρισμὸν τῶν κτημάτων της, δηλαδὴ τὴν κατακράτησιν τοσούτου μέρους ἐκ τῆς περιουσίας τοῦ ἀνδρὸς, ὅσον ἐξαρκεῖ πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς προικός της καὶ τῆς προγαμιαίας δωρεᾶς· οὐδ' ἀπαιτεῖται ν' ἀποδείξῃ ἡ ζητοῦσα τὸν χωρισμὸν τῶν κτημάτων ὅτι εἶχε κοινὰ μετὰ τοῦ συζύγου της τὰ κτήματα.

Ἀπόφ. δημ. τὴν 23 αὐγ. 1840 τῶν ἐν Ν. ἐφ. (Νομ. σελ. 2481).

ς) Ὁ χωρισμὸς τῶν κτημάτων δὲν ἀφαιρεῖ ἀπὸ τὸν σύζυγον τὰ δικαιώματα τοῦ παρίστασθαι ἐπὶ δικαστηρίου ὡς πρὸς τὰ προικῷα κτήματα, ἂν οὗτος συνηλλάχθη ἐν ἰδίῳ ὀνόματι· ἑπομένως ὁ σύζυγος, ἐνοικιάσας προικῴαν οἰκίαν, δύναται καὶ μετὰ τὸν χωρισμὸν τῶν προικώων κτημάτων νὰ παρίσταται ἐπὶ ἀκροατηρίου εἰς δίκην ἀφορῶσαν αὐτὸ τὸ προικῷον.

Ἀπ. «Ἐπειδὴ ὁ ἀναιρεσ. Σ συνηλλάξατο ἐν ἰδίῳ ὀνόματι μετὰ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου Β, ἐνοικιάσας εἰς αὐτὸν τὴν προικῴαν οἰκίαν καὶ τὰς ἀποθήκας του, περὶ τῶν ὁποίων, ἂν καὶ γενομένου μετὰ τὴν ἔναρξιν τῆς προκειμένης δίκης τοῦ χωρισμοῦ τῶν προικώων τούτων κτημάτων, ἀφῃρέθη ἡ διαχείρησις αὐτῶν ἀπὸ τὸν Σ, ἐδύνατο ὅμως νὰ ἦναι οὗτος ὑπόχρεως πρὸς ἀποζημίωσιν εἰς τὸν ἐνοικιαστὴν Β ἐν περιπτώσει ἀνακοπῆς τοῦ περὶ ἐνοικιάσεως συμβολαίου ἐκ μέρους τῆς συζύγου αὐτοῦ καὶ αὐτὸς ὁ ἴδιος ἀναιρεσείων ἐδικάσθη μετὰ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου εἰς τὰ κατώτερα δικαστήρια περὶ τούτων, προσβάλλων τὸ περὶ ἐνοικιάσεως συμβόλαιον ὡς εἰκονικόν· ἑπομένως ἔχει δικαίωμα καὶ συμφέρον ἄμεσον νὰ παρασταθῇ καὶ ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου τούτου ἐν ἰδίῳ ὀνόματι πρὸς ὑπεράσπισιν τῶν συμφερόντων του· ὥστε καθίσταται ἀνυπόστατος ἡ ἀνωτέρω ἔνστασις. »

Ἀπόφ. Ἀρ. Π. 2 τοῦ 1848.

[1] Ἡ ἀπόφ. αὕτη ἀφορᾷ καὶ τὰ ἑξῆς ζητήματα.

1) Δύνανται οἱ δανεισταὶ τοῦ ἀνδρὸς νὰ προτείνωσι τὸ ἄκυρον τῆς ἀπαλλοτριώσεως τοῦ προικῴου κτήματος;

2) Πρὸς ἀντ.κατάστασιν προικῴου ἀκινήτου ἀπαιτεῖται δικαστικὴ ἄδεια;

Σημ. Ἐὰν ἡ σύζυγος δύναται, θέλουσα, νὰ διεκδικήσῃ εἰς περίπτωσιν ἐνδείας τοῦ ἀνδρὸς τὰ ἐκποιηθέντα προικῷά της παρὰ τοῦ κατόχου αὐτῶν, δὲν ὑποχρεοῦται ὅμως εἰς τοῦτο, οὐδ' ἐμποδίζεται ἀπὸ τὸν νόμον νὰ προτιμήσῃ τὴν κατὰ τοῦ συζύγου περὶ ὑποθήκης λόγῳ τῆς προικὸς ἀγωγήν.

Ἀπόφ. τῆς 4 Ἰουλίου 1841 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφ. (Νομικ. σελ. 2510)

οὗτος κατὰ τοὺς ὁρισμοὺς τῶν συνδυασμένων νόμων τρίτου § 1 δεκάτου τρίτου § 1, δεκάτου τρίτου § 3 καὶ 4 καὶ 18 τῶν πανδ. *de fundo dotale* τῶν ἀντοιστοιχούντων μὲ τὰ χωρία 3 § 1, 13 § 3 καὶ 4 καὶ 17 τῶν Βασ. βιϐ. 29 τίτ. 6 νὰ ἔχῃ δικαίωμα ἀγωγῆς ἐνεργῶν ὡς σύζυγος πρὸς διεκδίκησιν τοῦ ἐπιδίκου ἀκινήτου κτήματος, τὸ ὁποῖον ὑπεθήκευσεν εἰς τὸν ἐφεσίϐλητον ὡς ἴδιόν του, καί τοι ὑποθετομένου, ὅτι εἶναι προικῷον, ὡς ἀντικαταστήσας ἄλλα ἐκποιηθέντα προικῷα ἀκίνητα καὶ κινητὰ μὴ τετιμημένα πρὸς πώλησιν, διότι, κατὰ τοὺς νόμους αὐτοὺς, εἰς τὸν σύζυγον καὶ εἰς τοὺς κληρονόμους αὐτοὺς ἁρμόζει ἡ περὶ διεκδικήσεως τοῦ ἀκινήτου προικῴου κτήματος ἀγωγὴ, ὅταν ἔλθῃ ἡ περίπτωσις τῆς ἀποδόσεως τῆς προικὸς, τουτέστι μετὰ τὴν τοῦ γάμου διάλυσιν ἢ μετὰ τὸν χωρισμὸν τῶν κτημάτων καὶ βεϐαιοῦται ἡ τοῦ προκειμένου ἀγροῦ πρᾶξις, ἐὰν ἀποθανούσης τῆς γυναικὸς ἡ προὶξ κέρδος τοῦ ἀνδρὸς γένηται πρὸς δὲ ὅταν ἡ σύζυγος διορισθῇ κληρονόμος τοῦ συζύγου δὲν δύναται νὰ ζητήσῃ τὴν ἀκύρωσιν τοῦ ἐκποιηθέντος ὑπ' αὐτοῦ ἀκινήτου προικώου της, ἐὰν εὑρίσκεται περιουσία ἱκανὴ πρὸς ἀποζημίωσιν τῆς προικός της· ὅθεν δὲν δύναται ὁ σύζυγος διαρκοῦντος τοῦ γάμου νὰ διεκδικήσῃ ὡς τοιοῦτος τὸ προικιμαῖον ἀκίνητον, τὸ ὁποῖον ἐπώλησεν ἢ ὑποθήκευσεν ὡς ἴδιόν του διότι ἠμπορεῖ νὰ ὑπάρχῃ περίπτωσις νὰ βεϐαιωθῇ ἡ πώλησίς του, εἴτε διὰ τὸν ἕνα, εἴτε διὰ τὸν ἄλλον τῶν προεκτεθέντων λόγων· ἐπομένως δὲν δύναται νὰ χορηγηθῇ δικαίωμα ἀγωγῆς εἰς τὸν σύζυγον πρὸς διεκδίκασιν τοῦ ἐκποιηθέντος ὑπ' αὐτοῦ ἢ ὑποθηκευθέντος ἀκινήτου προικῴου διαρκοῦντος τοῦ γάμου ἐξ ἀναλογίας τῶν διατάξεων ἄλλων νόμων μὴ πραγματευομένων περὶ τῆς προικὸς, οὐδὲ δύναται νὰ ἦναι ἐφαρμοστέα ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἡ διάταξις τοῦ νόμου, καθ' ἣν ὁ σύζυγος διεκδικεῖ τὰ προικιμαῖα διότι αὕτη ἀφορᾷ τὴν κατὰ τῶν ἁρπάγων ἢ κατεχόντων ἄνευ τίτλου ἀγοραπωλησίας ἐκ μέρους τοῦ συζύγου τὰ προικῷα κτήματα διεκδίκασιν.

Μ' ὅλον τοῦτο· Ἐπειδὴ συνάγεται ἐκ τῶν νόμων 1 Β. 19, 12, 57, Β. 38, 9—1 Β. 45, 4, ἐξ ἀναλογίας, ὅτι τῆς γενομένης ἄνευ ἀδείας δικαστικῆς πωλήσεως τοῦ προικῴου οὔσης ἀκύρου δυνάμει τοῦ νόμου καὶ τῆς κυριότητος τοῦ πράγματος φυλαττομένης εἰς τὴν γυναῖκα δυναμένην νὰ τὸ διεκδικήσῃ ἐὰν δὲν ἔχῃ πόθεν νὰ ἱκανοποιηθῇ καὶ ὁ ἀνὴρ ἀφοῦ ἴδῃ ἑαυτὸν εἰς τὴν ἱκανότητα ταύτην, δύναται ὡς ἀντιπρόσωπος τῆς γυναικὸς καὶ ἐξουσιαστὴς τῆς προικὸς νὰ κινήσῃ τὰς ἁρμοζούσας αὐτῇ ἀγωγὰς καὶ τὴν τῆς διεκδικήσεως τοῦ πωληθέντος πράγματος, ἐὰν αὐτὸ παρεδόθη ἤδη καὶ προτεινομένης τῆς αὐτῆς πωλήσεως ἐνστάσεως νὰ

προτείνῃ τὴν ἀντέστασιν τῆς ἀκυρότητος τῆς πωλήσεως· ὡς ἐὰν παρεδόθη ἔτι τὸ πωληθὲν καὶ ὑπάγεται νὰ προτείνῃ τὴν ἔνστασιν τῆς ἀκυρότητος τῆς πωλήσεως δυνάμει τοῦ νόμου καὶ ὡσαύτως νὰ ἐμποδίσῃ τὴν πώλησιν αὐτοῦ, κατασχεθέντος καὶ πλειστηριαζομένου ὡς ἰδικοῦ του, ἐὰν τῷ ὄντι εἶναι προικῷον· ὅθεν ὁ ἀνωτέρω δισταγμὸς δὲν ἔχει ἐπιῤῥοήν.

Ἐπειδὴ, κατὰ τὴν ῥητὴν διάταξιν τῶν νόμων 26 καὶ 27 τῶν πανδ. *de jure dotium*, δύναται, διαρκοῦντος τοῦ γάμου, νὰ γίνῃ ἀντικατάστασις τῶν προικώων κτημάτων εἰς ἀκίνητον κτῆμα, καὶ τοῦ ἀκινήτου εἰς χρήματα, ὥστε τῷ τοιούτῳ τρόπῳ ἀντικατασταθὲν θεωρεῖται προικῷον· ἕπεται ὅτι, κατὰ τὴν ἀληθῆ ἔννοιαν τῶν νόμων τούτων, δύναται διὰ τοῦ ἀντιτίμου τῶν προικώων κτημάτων ἀκινήτων ἢ κινητῶν, ὅταν δὲν ἐκτιμῶνται διὰ τοῦ προικοσυμφώνου πρὸς πώλησιν ν' ἀγορασθῇ ἕτερον ἀκίνητον κτῆμα καὶ ἀντικατασταθῇ εἰς τὰ ἐκποιηθέντα· ἐπομένως δὲν δύναται νὰ ἦναι ἐφαρμοστέον ἐπὶ τοῦ προκειμένου τὸ ἄρθρ. 25 τῆς ἑξαβίβ. τοῦ Ἀρμεν. βιβλ. 4 τίτλ. ή. οὐδὲ ὁ νόμος 54 τοῦ πανδέκτου *de jure dotium*, τοὺς ὁποίους κατ' ἐναντίαν ἔννοιαν ἐφήρμοσε τὸ δικάσαν πρωτοδικεῖον.

Ἐπειδὴ τὴν ἔνστασιν τοῦ ὅτι δὲν δύναται νὰ ἐκποιηθῇ προικῷον ἀκίνητον κτῆμα ἄνευ δικαστικῆς ἀδείας, μόνον ἡ σύζυγος καὶ οἱ κληρονόμοι αὐτῆς δύνανται νὰ τὴν προτείνωσιν οὐχὶ δὲ καὶ οἱ τρίτοι, ἤτοι οἱ δανεισταὶ τοῦ συζύγου, καθότι ἡ τοιαύτη ἔνστασις εἶναι σχετικὴ καὶ ἀφορῶσα τὸ συμφέρον μόνης τῆς γυναικὸς, καὶ οὐχὶ ἀπόλυτον.

Ἐπειδὴ ἂν καὶ κατὰ τὰς διατάξεις τῶν συνδυασμένων νόμων 2 *Cod. de rerum mutat* καὶ 22 αὐτόθι τοῦ πανδέκτου τῶν μνημονευομένων εἰς τὴν ἐκκληθεῖσαν ἀπόφασιν, ὅλοι οἱ κανόνες τοῦ τῆς πωλήσεως συναλλάγματος, ἐκτὸς τοῦ περὶ κτήματος ἐφαρμόζονται καὶ ἐπὶ τῆς ἀνταλλαγῆς καὶ ἀντικαταστάσεως, δὲν ἕπεται ἐκ τούτου ὅτι δὲν δύναται νὰ γενῇ ἀντικατάστασις προικῴου κτήματος ἄνευ δικαστικῆς ἀδείας, διότι ἡ τοιαύτη ἄδεια δὲν διατάσσεται οὔτε ἀπὸ τοὺς νόμους 22 καὶ 27 τοῦ πανδέκτου *de jure dotium*, οὔτε ἀπὸ τὸν νόμον 21 τοῦ πανδέκτου *de pactis dotal*, τοὺς ὁποίους κατ' ἐναντίαν ἔννοιαν ἐφήρμοσε τὸ δικάσαν πρωτοδικεῖον. »

Ἀπόφ. 221 τοῦ 1848 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν.

Σημ. Ἐπὶ τοῦ ζητήματος, περὶ οὗ διαλαμβάνει ἡ προσημειωθεῖσα ἀπόφασις τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν (Νομικ. σελ. 2510), ὁ κύρ. Πάλμας ἔχει τὴν ἀκόλουθον διατριβήν :

Περὶ τοῦ ζητήματος ἀφορῶντος τὸ δίκαιον τῆς ἐκλογῆς, ἐπιτετραμμένου παρὰ τοῦ Μακελδέϋ, καὶ τῆς τοῦ ἐφετείου τῆς Πελοποννήσου ἀποφάσεως (περὶ ἧς εἰς τὴν σελ. 2510 τῆς ὑπ᾽ ἀριθ. 167 Νομικ) πρὸς τὴν σύζυγον τοῦ νὰ ἐνεργήσῃ τὸ δικαίωμα τῆς διεκδικήσεως κατὰ τοῦ ἀγοραστοῦ τῶν προικῴων ἀκινήτων, ἢ νὰ ἐνεργήσῃ τὰ δικαιώματα εἴτε τῆς ὑποθήκης κατὰ τῶν τρίτων ἀγοραστῶν τῶν ἄλλων ἀκινήτων τοῦ ἀνδρὸς, ἢ τὴν πραγματικὴν ἀγωγὴν κατὰ τοῦ κτήματος, τὸ ὁποῖον ὁ ἀνὴρ ἠγόρασε μὲ χρήματα πηγάζοντα ἐκ τῆς πωλήσεως ταύτης, ὅταν ἡ πώλησις δὲν ἔγινε παρὰ τοῦ ἀνδρὸς εἰς τὰς περιστάσεις, καθ᾽ ἃς τοῦ συγχωρεῖται.

Ἡ νόμιμος λύσις τοῦ σπουδαίου τούτου ζητήματος ἀπαντᾷ μεγάλας δυσκολίας, κατὰ τὰς ὁποίας ἀναφέρει ὁ ἴδιος Μακελδέϋ διαφόρους γνώμας τῶν νομοδιδασκάλων εἰς τὴν σημείωσιν γ΄. ἐπὶ τοῦ § 527, καὶ ὁ Γοδοφέδρος εἰς τὴν σημ. *F* ἐπὶ τοῦ νόμου 54 τίτλ. 3 βιβλ. 23 τῶν πανδεκτῶν, καὶ κατὰ τὰ σχόλια Α΄. καὶ Β΄. τοῦ Ἀρμεν. ὑπὸ τὸ ἄρθρ. 25 τίτ. ή. βιβ. δ΄.

Νομίζω ὅτι εἶναι σφαλερὰ καὶ ἀπαράδεκτος μάλιστα εἰς τὴν Ἑλλάδα ἡ γνώμη, ἥτις χορηγεῖ πρὸς τὴν σύζυγον τὴν ἐκλογὴν ταύτην, ὑπάρχοντος τοῦ προικῴου ἀνεκτιμήτου κτήματος παρὰ τρίτῳ, διὰ τοὺς ἑξῆς λόγους.

ά) Διότι ἡ αὐτοκρατορικὴ διάταξις, περὶ ἧς εἰς τὸν νόμον 30, βιβλ. 5 τίτ. 12 τοῦ κώδηκος, δὲν ἐπιτρέπει τὸ ἐκλεκτικὸν τοῦτο δικαίωμα οὔτε ῥητῶς, οὔτε σιωπηλῶς, καθ᾽ ἣν περίστασιν δύναται ὁ σύζυγος νὰ λάβῃ πραγματικῶς διὰ τῆς διεκδικήσεως τὸ ἰδικόν της προικῷον κτῆμα.

β΄) Διότι ἡ ἐναντία γνώμη ἀντιβαίνει εἰς ὅλας τὰς ἀρχὰς τῆς νομικῆς, εἴτε περὶ τῆς παρανόμου ἀπαλλοτριώσεως τῶν προικώων κτημάτων διαρκοῦντος τοῦ γάμου γενομένης, εἴτε περὶ τῶν δικαιωμάτων τῆς ὑποθήκης, εἴτε περὶ τῆς ἐνεργείας τῆς τελευταίας κατὰ τῶν τρίτων ἐν καλῇ πίστει ἀγοραστῶν καὶ διακατόχων τῶν ἄλλων ἀκινήτων τοῦ ἀνδρός.

γ΄) Διότι ἡ παρομοία γνώμη δίδει μόνον χώραν εἰς πλημμελῆ κύκλον, μὴ παραδεκτὸν κατὰ τὸ δίκαιον ὡς δίδουσα ἀφορμὴν εἰς πολλὰς δίκας ἀντὶ μιᾶς.

§ 1.

Ἀνάπτυξις τοῦ ά. λόγου.

Ἡ διάταξις, περὶ ἧς πρόκειται εἰς τὸν εἰρημένον νόμον 30

δύναται νὰ μεταφρασθῇ μὲ ἄλλας λέξεις, ὡς ἐφεξῆς « ἡ γυνὴ ὡς » κυρία πάντοτε τῶν ἀνεκτιμήτων προικώων ἀκινήτων, καὶ κυρία » τῶν ἐκτιμημένων, ὁμοῦ μὲ τὸν ἄνδρα, κατὰ τὸ ὑπὲρ αὐτοῦ » *λεπτὸν δίκαιον* (*Subtili jure*) ἔχει τὸ δίκαιον τῆς διεκδική- » σεως τοῦ προικώου ὑπάρχοντος ἀκινήτου· ἀλλὰ διὰ νὰ μὴν » ἀπαντήσῃ δυσκολίας ἡ γυνή, ὅταν ἐνεργῇ τοῦτο τὸ δικαίωμα » κατὰ τῶν τρίτων ἀγοραστῶν καὶ διακατόχων, καὶ ἑπομένως » διὰ νὰ εὐκολύνω εἰς τὴν σύζυγον τὴν ἀπόλαυσιν τῆς προικός » της, συνισταμένης εἴτε ἐκ κινητῶν καὶ αὐτοκινήτων, εἴτε ἐξ » ἀκινήτων, ἐκτιμημένων, ἢ ἀνεκτιμήτων, ἕνεκα μάλιστα τῆς » εἰρημένης κυριότητος, τὴν ὁποίαν ὡς πρός τινὰ ἐξ αὐτῶν χορη- » γεῖ εἰς τὸν πωλητὴν ἄνδρα τὸ λεπτὸν δίκαιον, ἐπιτρέπω πρὸς » τὴν γυναῖκα καὶ τὸ δικαίωμα τῆς κατὰ προνόμιον ὑποθήκης » ἐπὶ τῶν ἐκτιμητῶν τοιούτων καὶ τῶν ἄλλων κτημάτων τοῦ » ἀνδρός, ἂν καὶ πωλημένων εἰς τρίτους. »

Ἡ διάταξις ὅμως αὕτη δὲν λέγει ὅτι ἡ γυνὴ χαίρει τὰ δικαιώματα ταῦτα ἀμφότερα μὲ ἄδειαν νὰ ἐκλέγῃ ὁποιον ἐξ αὐτῶν θέλει, καθ' ὅλας τὰς περιστάσεις, καὶ ἄνευ τῆς διατηρήσεως τῶν γενικῶν κανόνων τῆς Νομικῆς περὶ τῆς ἐνεργείας αὐτῶν· ἀλλὰ πάντοτε εὔνους ὁ αὐτοκράτωρ Ἰουστινιανὸς πρὸς τὸ θῆλυ γένος, ἐπρόσθεσε τὸ δεύτερον τοῦτο μέσον τῆς ὑποθήκης ὡς μεγαλητέραν βοήθειαν τῶν γυναικῶν, καὶ μεγαλητέραν ἀσφάλειαν τῶν προικῶν, εἰς ἐκείνας τὰς περιστάσεις, καθ' ἃς ἤθελον ἀντισταθῇ οἱ τρίτοι ἀγορασταὶ εἰς τὸ δίκαιον τῆς διεκδικήσεως· εἰς ἕνα λόγον, εἶπεν ὁ αὐτοκράτωρ, ὅτι εἰς ὅλας τὰς περιστάσεις, καθ' ἃς δύναται ν' ἀμφισβητηθῇ ἂν ἡ γυνὴ ἔχῃ τὸ δίκαιον τῆς διεκδικήσεως καὶ ἀνθίσταταί τις νομίμως εἰς αὐτό, ἔχει ἡ γυνὴ χωρὶς ἐξαίρεσιν τὸ δικαίωμα τῆς ὑποθήκης ἐπάνω εἰς τὴν περιουσίαν τοῦ ἀνδρός, διὰ νὰ λάβῃ διὰ τοῦ τελευταίου μέσου τὴν βοήθειαν, τὴν ὁποίαν δὲν δύναται νὰ λάβῃ διὰ τοῦ πρώτου· ἔκαμε δὲ τοῦτο ὁ αὐτοκράτωρ διότι διὰ τῆς προηγουμένης νομοθεσίας οἱ ἔχοντες ἀρχαιότερον καὶ ἐπικρατέστερον δικαίωμα ἐνεχύρου ἐπὶ τῶν κτημάτων τοῦ ἀνδρὸς δανεισταὶ εἶχον δίκαιον προτιμήσεως κατὰ τῆς γυναικός· (Μακελδ. 528 ἀριθ. 1 καὶ 2)· ἐχορήγησεν ἄρα εἰς τὴν σύζυγον, ἐκτὸς τοῦ δικαιώματος τῆς διεκδικήσεως, ὅταν ἐδύνατο νὰ τὸ ἐνεργήσῃ, τὰ δικαιώματα τῆς κατὰ προνόμιον ὑποθήκης καθ' ὅλων τῶν λοιπῶν ἐνυποθήκων δανειστῶν τοῦ ἀνδρός, ὅταν δὲν ἠμποροῦσε νὰ ἐνεργήσῃ τὸ πρῶτον δίκαιον· ὥστε τὸ δικαίωμα τῆς προνομιούχου ὑποθήκης ἐδόθη *in subsidium* ὑπαλλήλως καὶ ὄχι ἐκλεκτικῶς, τουτέστι καθὼς συμβαίνει μὲ τὸ μέσον τὸ προκύπτον ἀπὸ τὴν ἀρχὴν τοῦ

νόμου 12 τίτλ. 12 βιβλ. 5 τοῦ κώδ. κατὰ τὴν ἐξήγησιν τοῦ Γοθοφρέδου, εἰς τὴν σημ. δ'. περὶ αὐτοῦ.

Ἡ προὶξ δύναται νὰ δοθῇ εἰς κινητά, αὐτοκίνητα καὶ ἀκίνητα ἐκτιμημένα ἢ ἀνεκτίμητα· εἰς τινὰς δὲ περιστάσεις ὁ ἀνὴρ καὶ οἱ κληρονόμοι του ἔχουν τὸ δικαίωμα νὰ ἐκλέξουν ἂν θέλουν ν' ἀφήσουν εἰς τὴν γυναῖκα τὰ ὑπάρχοντα προικῷα ἐκτιμημένα κτήματα ἢ νὰ τὴν πληρώσουν τὴν κατ' ἐκτίμησιν ἀξίαν των. Δὲν δύναται ὅμως ἡ γυνὴ νὰ τὰ διεκδικήσῃ ὅταν ἐπωλήθησαν· (Μερλῖνος εἰς τὴν λέξιν *dot* § 12 καὶ Μακελδ. § 519). Καὶ κατὰ τὸν Μακελδ. § 527 ἡ γυνὴ ἔχει τὸ δίκαιον νὰ λάβῃ προσέτι καὶ τὰ ἐκτιμημένα κινητά, ἢ ἀκίνητα, ὅταν ὑπάρχουν εἰς τὸν ἄνδρα ἢ τοὺς κληρονόμους του, *ὡς ἰδίαν αὐτῆς ἰδιοκτησίαν*, κατὰ προτίμησιν ἀπὸ πάντα ἄλλον δανειστὴν τοῦ ἀνδρός.

Ἡ ἐκτίμησις ὅμως καθιστάνει τὸν ἄνδρα κύριον τοῦ ἐκτιμημένου προικῴου κτήματος, ἀλλ' ἡ ἐκτίμησις αὕτη εἶναι μόνον ἀποτέλεσμα τοῦ λεπτοῦ δικαίου *aestimatae subtili jure sunt mariti inaestimatae manent uxoris*, ὡς λέγει ἡ γλῶσσα C. τοῦ Γοθοφρέδου ἐπὶ τοῦ εἰρημένου νόμου 30· καὶ περὶ αὐτοῦ τοῦ τελευταίου *retinet mulier dominium* λέγει ὁ *Ρικέρης* § 2218, κατὰ τὸν ἴδιον νόμον 30, καὶ μετὰ τὴν διάλυσιν τοῦ γάμου πρέπει ν' ἀποδοθοῦν αὐτουσίως εἰς τὴν γυναῖκα κατὰ τὸν νόμον 1 § 7, τίτλ. 13 βιβλ. 5 τοῦ κώδηκος (*Merlin* § XI ἀριθ. 5 *dot*). ὅταν ὅμως ἐπωλήθησαν διὰ νομίμους αἰτίας τὰ προικῷα κτήματα, παύει τὸ δίκαιον τῆς διεκδικήσεως, καὶ μόνον ὑποχρεοῦται (ὡς λεγει ὁ Μακελδ. § 524) ν' ἀποδώσῃ ὁ ἀνὴρ τὴν ἀξίαν των.—Ὁ τρίτος ἐν καλῇ πίστει διακάτοχος καὶ ἀγοραστὴς δύναται ν' ἀμελήσῃ τὸ προικῷον κτῆμα εἰς τρόπον ὥστε, καὶ ἕνεκα τοῦ ἀνευθύνου του, κατὰ τὴν ἀρχὴν τοῦ νόμου 31 § 3 τίτλ. 3 βιβ. 5 τῶν πανδεκτῶν, νὰ μὴν εχῃ πλέον τὴν ἀξίαν τῆς προικός, ἂν καὶ *extet* τοῦτο τὸ κτῆμα, ὡς εἰς πολλὰς ἄλλας περιστάσεις δύναται νὰ μὴν ἦναι τὸ κτῆμα τοῦτο ὠφέλιμον, ὡς προίξ, ἂν καὶ ὑπάρχῃ ἡ θέσις καὶ ὁ τόπος του . . . Τότε βέβαια τὸ δίκαιον τῆς διεκδικήσεως δὲν ἀπαλλάττει τοὺς τρίτους ἀγοραστὰς τῶν πραγμάτων τοῦ ἀνδρός, ἀπὸ τὴν ἀποζημίωσιν αὐτῆς τῆς προικός, καὶ εἶναι ὠφέλιμον τὸ γενικὸν δίκαιον τῆς προνομιούχου ὑποθήκης ὑπὲρ τῆς γυναικός, διότι ὑπάρχει δίκαιον χρηματικῆς ἀποζημιώσεως κατὰ τοῦ ἀνδρός, ὅστις παρανόμως ἐπώλησε τὸ προικῷον τοῦτο κτῆμα.

Ὁ ἴδιος αὐτοκράτωρ δὲν ἔχει τὴν προαίρεσιν νὰ ἐπικυρώσῃ τὴν ἄνευ εὐλόγων αἰτιῶν καὶ παρανόμως καὶ ἀνισχύρως γενομένην παρὰ

τοῦ ἀνδρὸς ἐκποίησιν τοῦ προικώου ἀνεκτιμήτου κτήματος, δι' αὐτῆς τῆς διατάξεως τοῦ νόμου 30, διότι ἐνῷ δι' αὐτῆς ἀναγνωρίζει τὸ δίκαιον τῆς διεκδικήσεως, διὰ τῆς μεταγενεστέρας διατάξεως τοῦ νόμου μοναδικοῦ § 15 τίτλου 13 βιβλ. 5 τοῦ κώδηκος ἀπαγορεύει ῥητῶς εἰς τὸν ἄνδρα τὴν ἀπαλλοτρίωσιν τοῦ προικώου κτήματος, ἂν καὶ μὲ τὴν συναίνεσιν τῆς γυναικός, καὶ τοῦτο, λέγει αὐτὸς ὁ § 15, διὰ νὰ μένῃ *intactum et plenum* εἰς τὴν γυναῖκα περὶ τοῦ ἀνεκτιμήτου προικώου κτήματος τοῦ ἐναντίον τῆς ἀπαγορεύσεως ταύτης ἀπαλλοτριωθέντος, ἀντὶ τοῦ μόνου ἁπλοῦ δικαιώματος, τὸ ὁποῖον ὁ νόμος *Julia* τῆς ἐπέτρεπεν· (ἴδε *Maxel.* εἰς τὸν § 527 . .) καὶ τῷ ὄντι εἴτε ὁ αὐτοκράτωρ εἰς τὴν νεαρ. 30, εἴτε ὁ Μακ. εἰς τὸν § 521 ἂν ὅμως κτλ. ἀναγνωρίζουν τὸ δικαίωμα τῆς διεκδικήσεως, χωρὶς ἐξαίρεσιν ὑπὲρ τῆς γυναικός, ὅταν πρόκειται περὶ παρανόμου ἀπαλλοτριώσεως προικώου κτήματος. Ἴδε *Ἀρμενόπουλον*, ἄρθρ. 8 τίτ. θ' βιβλ. δ'. καὶ *Μερλῖνον* εἰς τὴν λέξιν *dot.* § 8 καὶ 10. καὶ *Θέμιδα* Τ. 1 σελ. 158.

Ἂν ὑποθέσωμεν ὅμως ὅτι ἐπιτρέπει εἰς τὴν γυναῖκα καὶ τὸ δίκαιον τῆς καταδιώξεως τῶν ἄλλων ἀγοραστῶν τῶν κτημάτων τῆς περιουσίας τοῦ ἀνδρὸς διὰ τὴν εἰς χρήματα ἀποζημίωσιν τῆς ἀπὸ ἀκίνητα ἀνεκτίμητα συγκειμένης προικός, εἶναι τὸ αὐτὸ ὡς νὰ προσφέρῃ εὔκολον μέσον τῆς παρατάσεως τῆς ἀπαγορεύσεως ταύτης καὶ τῆς ἐπικυρώσεως τῆς τόσον παρανόμου ἀπαλλοτριώσεως, ὅπερ δὲν δύναται νὰ ὑποτεθῇ, ὅταν μάλιστα πρόκηται περὶ προικός, ὡς θέλω παρατηρήσει εἰς τὸν β' § ὕστερον ἀπὸ τὴν μεταγενεστέραν μάλιστα διάταξιν ταύτην τοῦ § 15 τοῦ εἰρημένου μοναδικοῦ νόμου.

Εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ νόμου 30 καὶ ἐν γένει ὁμιλεῖ ὁ αὐτοκράτωρ περὶ ὅλων τῶν πραγμάτων, ἐκ τῶν ὁποίων δύναται νὰ ὑπάρχῃ συστημένη ἡ προίξ, καὶ θέλων νὰ βοηθήσῃ πᾶσαν προῖκα ἐπέτρεψεν ἐν γένει καὶ τὰ δύο μέσα τῆς διεκδικήσεως καὶ τῆς ὑποθήκης εἰς τὸ τέλος αὐτοῦ τοῦ νόμου· ἀλλ' οὔτε ῥητῶς, οὔτε σιωπηλῶς, ἐμποροῦμεν νὰ ὑποθέσωμεν ὅτι ἐπιτρέπει τὸ μέσον τῆς διεκδικήσεως, ὅταν ὑπάρχῃ μόνον κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς Νομικῆς τὸ μέσον τῆς ὑποθήκης, οὔτε τὸ τελευταῖον μέσον τοῦτο, ὅταν δὲν ὑπάρχῃ βάσις εἰς χρηματικὴν ἀποζημίωσιν ὑπὲρ τῆς γυναικός, οὔτε τέλος ὅτι ἐπιτρέπει τὸ δίκαιον τῆς ὑποθήκης ἐπάνω εἰς αὐτὸ τὸ προικῷον κτῆμα χωρὶς διατίμησιν δοθὲν εἰς τὸν ἄνδρα ! ! !

Τὰ δύο ταῦτα μέσα ἐφαρμόζονται καθέκαστα κατὰ τοὺς γενικοὺς κανόνας τῆς Νομικῆς, καθόσον δύνανται νὰ ἐφαρμοσθῶσι συμφώνως μὲ αὐτούς· ἴδαμεν ὅτι ἡ κυριότης τῶν προικώων κτημάτων, καὶ μάλιστα ἡ τῶν ἀνεκτιμήτων, δὲν ἔπαυσε ποτὲ νὰ ἦναι παρὰ

τῷ συζύγῳ· ὥστε ὁ ἀνὴρ ἔχει μόνον τὴν ἁπλῆν διαχείρησιν καὶ τὴν ἐπικαρπίαν των, καὶ προσέτι ἡ πολιτικὴ ἰδιοκτησία τοῦ ἀνδρὸς ὡς πρὸς τὰ ἐκτιμημένα, εἶναι μόνον ἀποτέλεσμα τοῦ *subtilis juris*· ἐνῷ λοιπὸν ταῦτα τὰ δύο μέσα ἦσαν ὠφέλιμα εἰς τὴν περίστασιν τοῦ ἐκτιμημένου προικώου κτήματος, καθ' ἣν, ἂν δὲν ἔχῃ τὸ δίκαιον τῆς διεκδικήσεως, πρέπει νὰ ἔχῃ τὸ δίκαιον τῆς ὑποθήκης, καὶ ἐνόσῳ αὐτὰ τὰ δύο μέσα χρησιμεύουν πρὸς βοήθειαν τῶν γυναικῶν, εἰς τὰς ἄλλας ὅσας ἀνέφερε περιστάσεις καὶ πάντοτε ὅταν ὑπάρχουν προηγούμενοι ἐνυπόθηκοι δανεισταὶ τοῦ ἀνδρὸς, εἶναι φανερὸν, ὅτι δὲν εἶναι ἀμφότερα ἀναγκαῖα, ὠφέλιμα καὶ ἐφαρμοστέα, ὅταν πρόκηται περὶ ἀνεκτιμήτου προικώου κτήματος· καὶ βέβαια χωρὶς ἀνάγκην καὶ ὠφέλειαν, καὶ μάλιστα μὲ παρανομίαν, δὲν ὑποθέτεται οὔτε ἡ σιωπηλὴ παραχώρησις τοῦ δευτέρου τούτου μέσου κατ' ἐκλογὴν τῆς γυναικὸς, εἰς ἔλλειψιν τῆς ῥητῆς, ὡς θέλει ἀποδειχθῇ καλήτερα εἰς τὸν § 2. Ὁ νόμος 30 λέγει *per utramque viam sive in rem, sive hypothecariam ei plenissime consulatur.* Δὲν λέγομεν καθημέραν, ὅτι διὰ νὰ λάβῃ τὴν πληρωμὴν τοῦ δανείου ὁ ἐνυπόθηκος δανειστὴς ἔχει δύο μέσα, τὸ μὲν τῆς προσωπικῆς ἀγωγῆς καὶ ὑποχρεώσεως ἐπάνω εἰς τὴν περιουσίαν τοῦ ὀφειλέτου του, τὸ δὲ τῆς ἐνυποθήκου κατὰ τῶν τρίτων ἀγοραστῶν διακατόχων τῶν ἐνυποθήκων κτημάτων; Δὲν λέγομεν ἐπίσης, ὅτι ὁ διὰ τῆς πωλήσεως τῶν κτημάτων του ἀποξενούμενος ἀνήλιξ ἔχει τὸ μέσον τῆς ἀποκαταστάσεως διὰ ν' ἀπολαύσῃ τὴν διάῤῥηξιν τῶν πωλητηρίων καὶ τὸ μέσον τῆς ἀκυρώσεως αὐτων; Δὲν λέγομεν ὅτι ὁ δανειστὴς, πρὸς βλάβην τοῦ ὁποίου ἀπηλλοτριώθη κτῆμά τι ἐκτὸς τῆς εἰρημένης προσωπικῆς ἀγωγῆς ὅτι ἔχει καὶ τὸ δίκαιον ν' ἀκυρώσῃ τὴν ἀπαλλοτρίωσιν ταύτην ὡς γενομένην *in fraudem suam*, διὰ τῆς *Παυλιανῆς ἀγωγῆς;* Ἀλλὰ δὲν προκύπτει ἐκ τούτου, ὅτι δύναταί τις νὰ ἐνεργήσῃ κατ' ἐκλογὴν τὸ ἓν ἢ τὸ ἄλλο ἀπὸ τὰ δύο μέσα ταῦτα, καὶ ὅτι ἐμπορεῖ ὁ δανειστὴς νὰ κινήσῃ ἀγωγὴν κατὰ τῶν τρίτων ἀγοραστῶν, ἐνῷ ἔχει περιουσίαν ὁ ὀφειλέτης, ἐκ τῆς ὁποίας δύναται νὰ πληρωθῇ, καθὼς καὶ ὅτι ἐμπορεῖ ὁ ἀνῆλιξ νὰ ζητήσῃ τὴν διάῤῥηξιν διὰ τοῦ μέσου τῆς ἀποκαταστάσεως, ὅταν δύναται ν' ἀκυρώσῃ τὸ πωλητήριον τὸ ὁποῖον τὸν βλάπτει· καὶ ὅτι τέλος δύναται ὁ δανειστὴς νὰ προτείνῃ καὶ ἀπολαύσῃ τὴν ἀκύρωσιν ταύτην τοῦ πρὸς ἀπάτην του γενομένου πωλητηρίου, ἐνῷ ὁ ὀφειλέτης ἔχει, ὡς εἴρηται, περιουσίαν, ἐκ τῆς ὁποίας δύναται νὰ πληρωθῇ· (ἴδε τὰ ἄρθ. 2092 καὶ 2093 τοῦ πολιτ. Γαλλ. κώδηκος· καὶ τὰ ἄρθ. 862. 863, 878, 880, 954 κτλ. τῆς πολιτ. δικονομίας· τὸν

Μακελδέϋ § 494, καὶ Δομάτιον § 6 τίτλ. 10 τμῆμα 1 βιβ. 2 καὶ τὸν *Μερλῖνον* εἰς τὴν λέξιν *discussion*, ἀριθ. 2 καὶ τὴν Νεαρὰν 4 τοῦ Ἰουστινιανοῦ).

§ 2.

Ἀνάπτυξις τοῦ β'. λόγου.

Δὲν δύναται νὰ ἔχῃ ἡ σύζυγος τὸ δίκαιον τῆς προνομιούχου ὑποθήκης ἐπὶ τῆς περιουσίας τοῦ ἀνδρὸς, ὅστις παρανόμως ἀπαλλοτριόνει τὰ ἀνεκτίμητα προικῶα ἀκίνητά της, χωρὶς ν' ἀναγνωρισθῇ ἐξ ἀνάγκης ά) τὸ κῦρος αὐτῆς τῆς ἀπαλλοτριώσεως· β) καὶ ὡς συνέπεια αὐτῆς ἡ εὐθύνη καὶ ἡ ἰδιότης τοῦ ὀφειλέτου περὶ τῆς ἀξίας αὐτῶν τῶν προικώων ἀκινήτων εἰς τὸν ἄνδρα ὑπὲρ τῆς γυναικός.

Ἀλλ' ἡ ἀπαλλοτρίωσις αὕτη εἶναι ἄκυρος, εἴτε ἂν γίνῃ ἀπὸ μόνον τὸν ἄνδρα, εἴτε ἂν γίνῃ παρ' ἀμφοτέρων τῶν συζύγων, καὶ τοῦτο κατὰ τὴν ῥητὴν διάταξιν τοῦ ἰδίου αὐτοκράτορος Ἰουστινιανοῦ, περὶ ἧς εἰς τὸν § 15 τοῦ μοναδικοῦ νόμου τίτλ. 13 βιβ. 5 τοῦ κώδηκος (ἴδε *Μακελδέϋ* § 521 ἂν ὅμως κτλ. Ἀρμενόπουλος ἄρθρ. 8 τίτλ. θ'. βιβ. 4 καὶ *Μερλὲν* εἰς τὴν λέξιν *dot* §§ 8—10 αὐτόθι. « *Le mari ne peut pas aliener ni hypothéquer le fond dotal même avec le consentetement dela femme, si non que dans certains cas*.. (εἶναι αἱ ἀναφερόμεναι εἰς τὸ ἄρθ. 9 τίτλ. 4 τοῦ Ἀρμενοπούλου) *et avec prealable autorisation de justice . . . ? Le mari est-il maître de transporter à sa femme pour sa dot tels on tels biens, sur les quels il lui plait de l'affecter? non. Le mari est bien le maître des revenus de la dot, mais il ne l'est de dénaturer les biens qui la composent. D'ailleurs la propriété d'un fonds ne peut passer à qui que se soit sans une acceptation formelle de sa part* . . . . κλ. »

Ἐπειδὴ *reipublicae interest mulieres dotes salvas habere propter quas nubere possint* (Νόμος 2 τίτλ. 3 βιβλ. 23 τῶν πανδεκτῶν), τὸ ἄκυρον τῆς ἀπαλλοτριώσεως ταύτης εἶναι τῆς κοινῆς εὐταξίας, καὶ ἐφαρμόζεται εἰς αὐτὴν ἡ ἀρχὴ τοῦ § 1 τοῦ νόμου 45 περὶ διαφόρων κανόνων, καὶ τὸ ἄρθρ. 11. τίτλ. 9 βιβλ. ά. τοῦ Ἀρμενοπούλου· εἰς τρόπον ὥστε ὁ Μαλλεβίλλης ἐναντίον τῆς γνώμης τοῦ Μακελδέϋ εἰς τὸν § 521, καὶ τοῦ Μερλίνου εἰς τὴν λέξιν *nullité* § 2 ἀναγνωρίζει τὴν ἀπαγόρευσιν ταύτην τόσον τῆς κοινῆς τάξεως, ὥστε καὶ ἐπιτρέπει τὸ δικαίωμα ὄχι μόνον εἰς τοὺς ἰδίους

συζύγους, αἵτινες ἐπώλησαν, ἀλλὰ καὶ εἰς τοὺς κληρονόμους τοῦ πωλητοῦ συζύγου, τὸ δίκαιον τῆς ἀκυρώσεως τῆς πωλήσεως τοῦ προικώου ἀκινήτου γενομένης διαρκοῦντος τοῦ γάμου, ἄνευ τῶν νομίμων αἰτιῶν (τόμῳ 3 σελ. 393 ὑπὸ τὸ ἄρθρ. 1640 τοῦ Γαλλ. πολιτ. κώδηκος).

Ἂν δοθῇ εἰς τὴν γυναῖκα τὸ δίκαιον τοῦ νὰ ἐνεργήσῃ τὰ δικαιώματα τῆς ὑποθήκης κατὰ τῶν τρίτων ἀγοραστῶν τῆς ἄλλης περιουσίας τοῦ ἀνδρός, εἶναι τὸ ἴδιον ὡς νὰ δοθῇ εἰς αὐτὴν ἡ ἄδεια καὶ τὸ δίκαιον νὰ ἐπικυρώσῃ μὲ ζημίαν τῶν τρίτων τὴν παράνομον ταύτην πώλησιν, καὶ νὰ προσφερθῇ εἰς αὐτὴν καὶ τὸν ἄνδρα τὸ μέσον τοῦ ν' ἀθετήσουν τὸν ἀπαγορευτικὸν τοῦτον νόμον.

Πῶς δυνάμεθα νὰ ὑποθέσωμεν τόσην μεγάλην ἀτοπίαν εἰς τὸν ἴδιον νομοθέτην, μάλιστα ὅταν κηρύττῃ διὰ μεταγεστέρας διατάξεως τόσον ῥητῶς αὐτὴν τὴν ἀκυρότητα, ὡς ἤδη παρετηρήσαμεν εἰς τὸν § 1!

Ἡ ἰδιοκτησία τῶν ἀνεκτιμήτων προικώων κτημάτων εἶναι πάντοτε, ὡς εἶπον, ἐπὶ τοῦ § 1 τῆς συζύγου, ὁ δὲ ἀνὴρ ἔχει μόνον τὴν διαχείρησιν καὶ ἐπικαρπίαν (Μακελδέϋ σημειώσ. ά. ἐπὶ τοῦ § 521)· ὅταν αὐτὸς πωλῇ τι κτῆμα, δὲν δύναται βέβαια νὰ μεταδώσῃ τὰ ὁποῖα δὲν ἔχει δικαιώματα τῆς ἰδιοκτησίας πρὸς τὸν ἀγοραστὴν, κατὰ τὴν ἀρχὴν τοῦ νόμου 54 περὶ διαφόρων κανόνων. Ἡ ἀπαλλοτρίωσις λοιπὸν αὕτη δὲν δύναται νὰ στερήσῃ τὴν σύζυγον ἀπὸ τὴν κυριότητα ταύτην ἐπὶ τοῦ προικώου τούτου ἀκινήτου, ὥστε τὸ δίκαιον τῆς διεκδικήσεως εἶναι φυσικὸν δίκαιον ὡς πρὸς τὴν σύζυγον. Καὶ κατὰ τὸν νόμον 15 τῶν διαφόρων κανόνων (20 ἐκ τοῦ τῶν τίτλων τοῦ Ἁρμενοπούλου) ὅστις ἔχει τὸ δικαίωμα τῆς διεκδικήσεως ἢ τῆς πραγματικῆς ἀγωγῆς, ὑπολαμβάνεται ὅτι ἔχει τὸ πρᾶγμα· πῶς λοιπὸν δύναται νὰ ὑποτεθῇ ά) ὅτι ἡ σύζυγος, ἥτις ἔχει τὸ προικῷον τοῦτο κτῆμα, δύναται νὰ ζητήσῃ τὴν ἀξίαν του ἀπὸ τοὺς τρίτους ἀγοραστὰς τῆς ἄλλης περιουσίας τοῦ ἀνδρός; β) ὅτι αὕτη ἔγινε πιστωτὴς χρημάτων κατὰ τοῦ ἀνδρός, ὥστε νὰ λάβῃ βάσιν τὸ δίκαιον τῆς ὑποθήκης; γ) ὅτι ὑπάρχει ἡ βάσις τινὸς ὑποθήκης εἰς ἴδιόν της προικῷον κτῆμα, ὡς ἀναφέρει ὁ Μακελδέϋ εἰς τὸν ῥηθέντα § 527 αὐτόθι, « Ἡ γυνὴ ἔχει ἐπὶ τῶν προικώων πραγμάτων νόμιμον ὑποθήκην ». Κατὰ τῆς ἀρχῆς τοῦ νόμου 45 (Ἁρμενόπουλος ἄρθρ. 33) ἐπὶ διαφόρων κανόνων, *εἰς ἴδιόν του πρᾶγμα δὲν συνίσταται ἐνέχυρον* (*pignus*), κατὰ τὸ ἄρθ. 26 τίτλ. έ βιβλ. γ' τοῦ Ἁρμενοπούλου) καὶ οὐδεμιᾶς ἀνάγκης ἢ ὠφελείας ὑπαρχούσης πρὸς τὴν γυναῖκα;

Διὰ τὴν ἐξαίρεσιν τῆς ἀκυρότητος τῆς πωλήσεως ταύτης δὲν

δύναταί τις νὰ προτείνῃ οὔτε τὸ ἄρθρ. 55 τίτλ. γ', βιβ. γ'. οὔτε τὸ ἄρθρ. 19 τίτλ. θ'. βιβλ. δ' τοῦ Ἀρμενοπούλου, κατὰ τὰ ὁποῖα διὰ τῆς μετὰ τὴν διετίαν συναινέσεως τῆς συζύγου ἐπικυροῦται ἡ παράνομος ἐκποίησις τοῦ προικώου κτήματος· διότι ὑποθέτουν ἀμφότερα ταῦτα τὰ ἄρθρα, ὅτι λαμβάνει ἡ γυνὴ παρὰ τοῦ ἀνδρὸς καὶ δι' ἄλλων κτημάτων του τὴν αὐτὴν προῖκα, ἢ παρόμοιον προικῶον κτῆμα. Τότε βέβαια δὲν ὑπάρχει πλέον ἡ ἀπηγορευμένη ἐκποίησις, ἀλλ' ἐκατήντησεν αὕτη εἰς ἁπλῆν μὴ ἀπηγορευμένην ἀλλαγὴν ἄνευ οὐδεμιᾶς ζημίας τῆς προικὸς καὶ τοῦ συζύγου, ὡς τὸ σημαίνει ἡ λέξις *ἱκανοποιηθῇ*, εἰς τρόπον ὥστε, ἂν λείψῃ αὕτη ἡ ἱκανοποίησις, καὶ καθόσον δὲν εἶναι ἀκεραία αὕτη, δὲν ἐπικυροῦται ἰσχυρῶς ἡ ἐκποίησις· ὅταν λοιπὸν ὑπάρχῃ πάλιν ἀκεραία ἡ προίξ, δὲν δύναται βέβαια νὰ δοθῇ εἰς τὴν γυναῖκα τὸ δίκαιον νὰ ἐνοχλήσῃ τοὺς τρίτους ἐν καλῇ πίστει ἀγοραστὰς τῶν προικώων κτημάτων της μετὰ τὴν συναίνεσιν τὴν ὁποίαν ἔδωκεν αὐτὴ εἰς μὴ ὕποπτον χρόνον. Σωζομένης τῆς προικός, τὸ συμφέρον τῶν τρίτων τούτων ἀγοραστῶν ἐπιζητεῖ τὴν παραδοχὴν τῆς ἀρχῆς ταύτης. Ἀλλὰ δὲν πρόκειται ποτὲ περὶ ἱκανοποιήσεως δοθείσης παρὰ τοῦ ἀνδρὸς δι' ὑποστατικῶν ἤδη παρὰ τοῦ ἰδίου πωλημένων, καὶ μὴ παρ' αὐτοῦ διακατεχομένων, ἀλλὰ παρὰ τῶν τρίτων ἀγοραστῶν, καὶ διὰ πράξεως γενομένης μετὰ τῆς πωλήσεως ταύτης. Πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ εἰρημένου ἄρθρου καὶ νόμου, πρέπει νὰ γίνῃ ῥητὴ πρᾶξις, ὡς πρὸς τὰ παρὰ τοῦ ἀνδρὸς διακατεχόμενα κτήματα, καὶ ν' ἀντικατασταθῇ δι' αὐτῶν τὸ πρῶτον προικῶον κτῆμα.

Ἐν τοσούτῳ διὰ νὰ γνωρίσῃ τις ποία πρέπει νὰ ἦναι ἡ τυφλὴ ἐμπιστοσύνη τῶν μαθητῶν εἰς τὰς γνώμας τῶν νομοδιδασκάλων, καὶ πῶς δύνανται νὰ σφάλλουν ἐκεῖνοι, οἵτινες παραδέχονται αὐτὰς ἄνευ ἐξετάσεως περὶ τῆς νομιμότητός των, θέλω ἀναφέρει ὅ,τι λέγει ὁ περίφημος Ῥικέρης εἰς τὸν § 2185 τῶν εἰσηγήσεών του περὶ τῆς νεαρᾶς 61, ἐκ τῆς ὁποίας ἐξαρτῶνται τὰ εἰρημένα ἄρθρ. 55 καὶ 19 τοῦ Ἀρμενοπούλου. « Ἀλλὰ δὲν ἰσχύει, ἂν ἡ γυνὴ μίαν φορὰν καὶ πάλιν μετὰ διετίαν συγκατετέθη περὶ τῆς ἀπαλλοτριώσεως, ἂν καὶ εὔπορος ἦναι ὁ ἀνὴρ, ἐπειδὴ ὁ νόμος, εἰς τὸν ὁποῖον στηρίζονται ἐκεῖνοι, οἵτινες ἦναι τῆς ἐναντίας γνώμης (Νεαρὰ 61), ἔγινε μόνον περὶ τῆς προγαμιαίας δωρεᾶς, καὶ δὲν ἐκτείνεται ὡς πρὸς τὴν προῖκα». Ἀλλὰ δὲν ἐπρόσεξεν ὁ νομοδιδάσκαλος οὗτος εἰς τὰς ἑξῆς λέξεις τοῦ § 3 αὐτῆς τῆς νεαρᾶς πρὸς τὸ τέλος. « *Et multo potius hac in dote valebunt si quid dotis aut alienetur, aut supponatur.* »

Ἡ παρατήρησις αὕτη χρησιμεύει εἰς τὴν ἐνεστῶσαν περίστασιν

ὡς πρὸς τὴν γνώμην τοῦ εἰρημένου Μακελδέϋ. Παρεξηγεῖται προσέτι ὁ νόμος 54 τίτλ. 3 βιβλ. 23 τῶν πανδεκτῶν, ἐκ τοῦ ὁποίου ἠρανίσθη ὁ Ἀρμενόπουλος τὸ ἄρθρ. 25 αὐτοῦ τοῦ τίτλ. ή. βιβ. δ΄. οὗτος ὁ νόμος λέγει: *Res quae ex dotali pecunia comparata sunt dotales videntur.* Δὲν λέγει ὅμως *sunt*, ὡς εἶναι ἡ μετάφρασις τοῦ Ἀρμενοπούλου, ὅστις λέγει, *εἶναι προικιμαῖα* ἐνῷ αὐτὸ τὸ ῥῆμα *videntur* τοῦ εἰρημένου νόμου 15 μετεφράσθη παρ᾽ αὐτοῦ εἰς τὸ εἰρημένον ἄρθρ. 20 περὶ διαφόρων κανόνος διὰ τοῦ ῥήματος *ὑπολαμβάνονται.*

Ὁ Μερλὲν εἰς τὸν αὐτὸν § 10, ἀφ᾽ οὗ εἶπεν, ὅτι τὸ ζήτημα, ἂν τὸ παρὰ τοῦ ἀνδρὸς ἀγορασθὲν ὑποστατικὸν *μὲ προικῷα χρήματα*, εἶναι προικῷον ἀπεφασίσθη ῥητῶς καὶ ἀποφατικῶς παρὰ τοῦ νόμου 12 τίτλ. 12 Βιβλ. 5 τοῦ κώδηκος προσθέτει α ὅτι ὁ νόμος 54 τίτλ. 3 βιβλ. 23 τῶν πανδεκτῶν δὲν εἶναι ἐναντίος εἰς αὐτὴν τὴν ἀπόφασιν, καθότι τὸ ῥῆμα *videntur* σημαίνει μόνον *une fiction*, ἥτις ἐφαρμόζεται μόνον ὅταν ἦναι ἄπορος ὁ ἀνὴρ, καὶ ὄχι διὰ τῆς κατ᾽ εὐθεῖαν ἀγωγῆς, ἀλλὰ μόνον διὰ τῆς ὠφελίμου· καὶ ἑπομένως ὁ γενικὸς κανὼν εἶναι ὅτι τὸ μὲ προικιμαῖα κτήματα ἀγορασθὲν κτῆμα δὲν εἶναι προικῷον, εἰς τρόπον ὥστε οὔτε ἡ γυνὴ δύναται νὰ βιασθῇ εἰς τὸ νὰ τὸ δεχθῇ πρὸς ἐξόφλησιν τῆς χρηματικῆς προικός της, οὔτε αὕτη δύναται νὰ βιάσῃ τὸν ἄνδρα ἢ τοὺς κληρονόμους του εἰς τὸ νὰ τὸ παραχωρήσουν εἰς αὐτὴν πρὸς ἐξόφλησιν, ἂν προκρίνουν οὗτοι νὰ πληρώσουν τὴν προῖκα εἰς μετρητά. Συμφωνοῦν μὲ τὴν γνώμην ταύτην ὁ Ἀρμενόπουλος εἰς τὸ ἄρθρ. 33 αὐτοῦ τοῦ τίτλου ή. καὶ ὁ Δομάτος εἰς τὸν § 26 τοῦ εἰρημένου τίτλ. 9 τμῆμα 1 βιβλ. 1 καὶ ὁ νόμος 7 τίτλ. 8 βιβλ. 7 τοῦ κώδηκος, καὶ τὸ σχόλιον ά. τοῦ Ἀρμενοπούλου ὑπ᾽ αὐτὸ τὸ ἄρθρ. 25. Καὶ βέβαια παρεξηγεῖται αὕτη ἡ ἀρχὴ εἴτε τοῦ νόμου 54, εἴτε τοῦ ἄρθρ. 25 τοῦ Ἀρμενοπούλου, ὅταν θελήσῃ τις νὰ τὴν ἐφαρμόσῃ εἰς τὸ παρὰ τοῦ ἀνδρὸς ἀποκτηθὲν κτῆμα μὲ χρήματα, τὰ ὁποῖα ἔλαβεν ἀπὸ τὸ τίμημα τοῦ προικῴου κτήματος, τὸ ὁποῖον παρανόμως ἐπώλησε.

ά) Διότι προικῷον κτῆμα εἶναι ἐκεῖνο μόνον, τὸ ὁποῖον ἐδόθη ὡς τοιοῦτον ἄνευ ἐκτιμήσεως. « *Il faut entendre pour fond dotal l'immeuble constitué en dot sans estimation*» *Merlin* § 8 εἰς τὴν λέξιν *dot.* Παρομοίως δὲ *προικῷα χρήματα* (*pecunia dotalis*) εἶναι ἡ εἰς χρήματα δοθεῖσα προίξ, μάλιστα ὅταν ὁ Ἀρμενόπουλος ἀπαιτῇ εἰς τὸ ἄρθρ. 11 αὐτοῦ τοῦ τίτλ. ή. τὴν ἀρίθμησιν, κατὰ τὸν νόμον 1 βιβλ. 5 τίτλ. 15 τοῦ κώδηκος (Μακελδέϋ § 524 ά. καὶ β΄)· Καὶ τῷόντι ὁ Μερλὲν εἰς αὐτὴν τὴν λέξιν

§ 2 λέγει, κατὰ τοὺς νόμους 9 § 2 τίτλ. 3 βιβλ. 23 τῶν Πανδεκτῶν, καὶ 1, τίτλ. 11 βιβλ. 5 τοῦ κώδηκος, ὅτι δὲν θεωροῦνται ὡς προικῷα κτήματα εἰμὴ τὰ ῥητῶς ὡς τοιαῦτα κατασταθέντα, καὶ ὅτι πᾶσα σύστασις τῆς προικὸς εἶναι ἄκυρος, ἂν ἡ γυνὴ δὲν ἐξηγῇ καλῶς τὰ πράγματα καὶ τὸ ποσόν των, τὰ ὁποῖα φέρει εἰς προῖκα. Τέλος δέ, δὲν δύναται νὰ ὑπάρχῃ ἐν γένει προὶξ ἄνευ ῥητῆς συστάσεώς της· *expressim factum esse necesse est ut pro facta habeatur* λέγει ὁ *Φάβερ* ὁρισμῷ 3, τίτλ. 9 βιβλ. 5.

β) Διότι προικῷα χρήματα δὲν γίνονται τὰ χρήματα, τὰ ὁποῖα ὁ ἀνὴρ λαμβάνει ἀπὸ τὴν πώλησιν τοῦ προικῴου κτήματος, διότι οὔτε ὁ νόμος 12 τίτλ. 12 βιβλ. 5 τοῦ κώδηκος, οὔτε ὁ (κατὰ λάθος ὡς νομίζω) 22 (1) αὐτοῦ τοῦ τίτλου ἀναφερθεὶς εἰς τὴν σελ. 2510 τῆς ὑπ' ἀριθ. 167 Νομικ., οὔτε ὁ εἰρημένος νόμος 54, τίτ. 3 βιβ. 23 τῶν πανδεκτῶν δὲν λέγουν ὅτι αὐτὰ τὰ χρήματα εἶναι προικῷα καὶ λαμβάνουν τὸν τόπον τοῦ προικῴου πωληθέντος κτήματος, τουτέστιν, ὅτι *pretium succedit in locum rei*· ἐξ ἐναντίας ἡ νομολογία εἶναι ἐναντία, ὅταν πρόκηται περὶ ἰδιαιτέρων δικῶν, καὶ ὄχι περὶ γενικῶν δικῶν, ὡς ἀναφέρει ὁ *Φάβερ* εἰς τὸν ὁρισμὸν 5 τίτλ. 22 βιβλ. 3 αὐτόθι· εἰς τὰς ἰδιαιτέρας δίκας, καθὼς εἶναι αἱ ἀγωγαὶ περὶ διεκδικήσεως, δὲν λαμβάνει τὸ τίμημα τὸν τόπον τοῦ τιμήματος· διότι τὸ τίμημα δὲν λαμβάνεται ἀπὸ τὸ πρᾶγμα, ἀλλ' ἀπὸ τὴν διαπραγμάτευσιν περὶ αὐτοῦ τοῦ πράγματος *pretium non ex re, sed negotiatione percipitur.* Καθὼς καὶ πωληθέντος τινὸς πράγματος, τὸ ἄλλο πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον ἀγοράζει μὲ τὸ τίμημα τῆς πωλήσεως ταύτης, ἀποκτᾶται ὄχι δυνάμει τοῦ τιμήματος, ἀλλὰ δυνάμει τοῦ συμβολαίου· εἰς τὰς γενικὰς ὅμως δίκας, ὡς π. χ. εἰς τὰς ἀγωγὰς περὶ ἀπαιτήσεως τῆς κληρονομίας, εἶναι ἄλλο, διότι ἡ λέξις *κληρονομία* εἶναι λέξις τοῦ δικαίου καὶ σημαίνει τὸ ὅλον τῆς διαδοχῆς, διὰ τοῦτο ἐνδιαλαμβάνει τόσον τὸ ἕν, καθὼς καὶ τὸ ἄλλο πρᾶγμα, τὸ τίμημα τοῦ πράγματος καθὼς καὶ τὸ ἴδιον πρᾶγμα, καὶ τὸ μὲ τὸ τίμημα τοῦτο ἀγορασθὲν πρᾶγμα, καθὼς καὶ τὸ αὐτὸ τίμημα. Ἂν ὅμως ὁ κληρονόμος πωλῇ κληρονομικόν τι πρᾶγμα, καὶ ἀγοράζῃ ἄλλο πρᾶγμα μὲ τὸ τίμημα τοῦ πωληθέντος, δὲν δύναται καὶ νὰ λέγῃ ὅτι ὑπολαμβάνεται, ὅτι τὸ πρᾶγμα τοῦτο ἔλαβε τὸν τόπον τοῦ πωληθέντος, διότι ἐχρειάζετο διπλῆ πρᾶξις τῆς ἀντικαταστάσεως' α. τοῦ τιμήματος εἰς τὸν τόπον τοῦ κτήματος β'. τοῦ κτήματος εἰς τὸν τόπον τοῦ τιμήματος . . . Ἂν δὲ διὰ τῶν εὑρεθέντων χρημάτων εἰς τὴν κληρονομίαν του ἠγόρασεν ὁ κληρονόμος κτῆμά τι

τὸ ὁποῖον ἐπώλησε, τὸ τίμημα τῆς πωλήσεως ἐνδιαλαμβάνεται εἰς τὴν αἴτησιν περὶ τῆς κληρονομίας *venit in petitionem haereditatis*, διότι (τὰ χρήματα) *pecunia functionem recipit in suo genere, species non item.* » Καὶ εἰς τὴν σημείωσιν 1, περὶ τοῦ ἀκολούθου ὁρισμοῦ 6, προσθέτει ὅτι *aliud enim res est, aliud pretium*, κατὰ τὸν νόμον 42 § 1 τίτ. 1 βιβλ. 7, 28 τίτλ. 1 βιβλ. 45 τῶν πανδεκτῶν.

Κατὰ τὸν νόμον 25 § 1 τίτλ. 2 βιβλ. 5 τῶν πανδεκτῶν, ἂν ὁ διακάτοχος τῆς κληρονομίας εἰς τρίτον ἀνηκούσης πωλήσῃ πράγματά τινα αὐτῆς, καὶ μὲ τὸ τίμημα τῆς πωλήσεως ταύτης ἀγοράσῃ ἄλλο πρᾶγμα, μόνον τὸ τίμημα ἐμβαίνει εἰς τὴν ἀπαίτησιν τῆς κληρονομίας, ὄχι τὸ πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον μετέβη εἰς τὴν περιουσίαν τοῦ διακατέχου· ὁ νόμος 48 § 7 τίτλ. 2 βιβλ. 49 τῶν πανδεκτῶν, λέγει ῥητῶς « ὅτι τὰ προκύπτοντα ἀπὸ τὴν πώλησιν τοῦ κλοπημαίου πράγματος δὲν θεωροῦνται ὡς κλοπημαῖα. Τέλος δὲ ὁ Μερλὲν εἰς τὴν λέξιν *Subrogation de chose*, τμῆμα 2 § 1 ἄρθρ. 1 ἀριθ. 5, λέγει ῥητῶς, καὶ τὸ ἀποδείχνει μετέπειτα « ὅτι δὲν ὑπάρχει αὐτοδικαίως ἀντικατάστασις τοῦ ἀγορασθέντος πράγματος εἰς τὸν τόπον ἐκείνου, τὸ τίμημα τοῦ ὁποίου ἐχρησίμευσεν εἰς τὴν ἀγοράν του.

Ὅταν λοιπὸν ὁ νόμος λέγῃ, ὅτι τὰ μὲ *προικιμαῖα χρήματα* ἀγορασθέντα λογίζονται, ἢ φαίνονται ἢ εἶναι προικιμαῖα, δὲν ὁμιλεῖ περὶ χρημάτων προκυπτόντων ἐκ τῆς πωλήσεως προικῴου κτήματος, ἀλλὰ περὶ τῆς προικὸς συνισταμένης ἀπὸ μετρητά, ἅτινα εἶναι *προικιμαῖα χρήματα pecunia dotalis nummi dotales* κατὰ τὴν ἀναφερθεῖσαν Γλῶσσαν τοῦ Γοθοφρέδου περὶ τοῦ τίτλ. 12 καὶ τὰ λοιπά. Καὶ τῳόντι εἰς ὅλον τὸ σχόλιον ὑπὸ τὸ ῥηθὲν ἄρθρ. 25 τοῦ Ἁρμενοπούλου, πρόκειται περὶ τῶν τελευταίων καὶ ὄχι περὶ τῶν πρώτων, ἤγουν περὶ τῆς περιστάσεως, καθ' ἣν ὁ ἀνὴρ χρεωστεῖ χρήματα διὰ τὴν προῖκα, τὸ ὁποῖον συμβαίνει καὶ ὅταν ἔλαβε σταθμητὰ καὶ κινητά, τὰ ὁποῖα κατὰ τὸν νόμον δύναται νὰ πωλήσῃ, καὶ ν' ἀποδώσῃ χρήματα εἰς τὴν γυναῖκα (Μακελδέϋ § 521)· διότι τότε εἶναι τὸ αὐτὸ ὡς νὰ ἐσυστήθη ἡ προὶξ κατ' εὐθεῖαν εἰς χρήματα, ὡς εἶναι τῳόντι τὸ τίμημα αὐτῶν, καθὼς συμβαίνει μάλιστα ὅταν ἐξετιμήθησαν (*Ἁρμενόπουλος* ἄρθρ. 2 τίτλ. 8 βιβλ. δ'. *Μακελδέϋ* § 519). Καὶ βέβαια ἡ γνώμη τοῦ Ἁρμενοπούλου, καθὼς ὑπάρχει, εἶναι προτιμητέα, μάλιστα εἰς τὴν Ἑλλάδα, ὅπου ἡ συλλογὴ τοῦ Ἁρμενοπούλου εἶναι νόμος· διότι εἰς ὅλας αὐτὰς τὰς ὁποίας ἀναφέρει οὗτος εἰς τὸ σχόλιον αὐτὸ περιστάσεις, ὁ ἀνὴρ γίνεται, ὅταν δὲν ἦτον ἐξ ἀρχῆς ὀφειλέτης χρημά-

των πρὸς τὴν γυναῖκα· καὶ τότε ὑπάρχει βάσις εἰς τὸ δίκαιον τῆς προνομιούχου ὑποθήκης καὶ εἰς τὴν ἐνυπόθηκον ἀγωγήν· καὶ ἡ πραγματικὴ ἀγωγὴ περὶ τοῦ ἀγορασθέντος κτήματος δὲν βλάπτει τοὺς τρίτους ἀγοραστὰς τῆς περιουσίας τοῦ ἀνδρὸς, οὔτε ἀλλάσει ἢ χείρονα ἀποτελεῖ τὴν τύχην αὐτῶν· διότι ἡ γυνὴ διὰ τῆς προνομιούχου γενικῆς ὑποθήκης ἔχει δικαίωμα νὰ καταδιώξῃ καὶ τὸν ἀγοραστὴν τοῦ ἀγορασθέντος μὲ τὰ προικῶα χρήματα καὶ παρὰ τοῦ ἀνδρὸς πωληθέντος κτήματος, καὶ πάντα ἄλλον τρίτον ἀγοραστὴν ἄλλων κτημάτων του, καὶ νὰ τοῦ πάρῃ αὐτὸ τὸ κτῆμα ἕνεκα τῆς ἀπορίας τοῦ ἀνδρός· καὶ διότι πάντοτε ἐφαρμόζεται μόνον τὸ προνόμιον, ὅταν ἕνεκα τῆς αὐτῆς ἀπορίας δὲν δύναται νὰ λάβῃ τὰ προικῶα χρήματα παρὰ τοῦ ἀνδρὸς ἢ τοῦ κληρονόμου του, ὅπερ ἐξαιρεῖ τὸ δίκαιον τῆς ἐκλογῆς, περὶ ἧς εἶναι λόγος, κατὰ τὸν Μακελδέϋ, καὶ στηρίζεται τὸ σύστημά μου, ὅτι ἡ γυνὴ δὲν δύναται νὰ ἐνοχλήσῃ τοὺς τρίτους ἀγοραστὰς τοῦ ἀνδρὸς ὅταν, δύναται νὰ λάβῃ τὸ προικῶον κτῆμα αὐτοῦ, διὰ τῆς διεκδικητικῆς ἢ πραγματικῆς ἀγωγῆς.

§ 3.

Ἀνάπτυξις περὶ τοῦ γ'. λόγου.

Τὸν πλημμελῆ κύκλον δὲν παραδέχεται τὸ δίκαιον· *vitiosus circuitus in jure evitandus*· καὶ ὡς λέγει ὁ νόμος 53 τίτλ. 6 βιβλ. 12 τῶν πανδεκτῶν « *Tam benignius quam utilius est recta via ipsum qui nummum dedit, suam recipere* (*Φάβερ* σημ. 16 καὶ 17, τίτ. 35 βιβ. 2.—*Ἐμεριγὼν* τμῆμα 3 κεφ. 12 τόμ. 1, περὶ ἀσφαλειῶν »). Καὶ δὲν εἶναι συγχωρημένον νὰ δοθῇ ἀφορμὴ εἰς δύο καὶ πλειοτέρας δίκας, ὅταν τις δύναται νὰ λάβῃ τὸ ἰδικόντου διὰ μιᾶς. Ἂν ὑποθέσωμεν ὅτι ἡ γυνὴ, ἀντὶ νὰ ἐνεργήσῃ τὸ δίκαιον τῆς διεκδικήσεως τοῦ ὑπάρχοντος *in rerum nature* προικώου κτήματος, δύναται κατ' ἀρέσκειάν της νὰ ἐνεργήσῃ τὸ δίκαιον τῆς ὑποθήκης κατὰ τῶν ἀγοραστῶν τῶν ἄλλων πραγμάτων τοῦ ἀνδρὸς (ἐπειδὴ δὲν δύναται νὰ δεχθῇ τὸ δίκαιον τῆς ὑποθήκης κατὰ τοῦ ἀγοραστοῦ τοῦ ἰδίου προικώου ἀνεκτιμήτου κτήματος) τότε ὁ ἀγοραστὴς, ὅστις χάνει τὸ ὑποστατικόν του καὶ ἐξοφλήσει μὲ αὐτὸ τὴν προῖκα τῆς γυναικὸς, δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα ν' ἀντικατασταθῇ εἰς τὸν τόπον της μὲ ὅλα τὰ προνόμιά της καὶ μάλιστα μὲ τὸ εἰρημένον δίκαιον τῆς διεκδικήσεως; Ποία εἶναι ἡ ὠφέλεια τῆς ἐκλογῆς ταύτης πρὸς τὴν γυναῖκα; ποία βάσις δικαίου ὑπάρχει εἰς τὴν ἐκλογὴν ταύτην, ἥτις ἐναντία εἰς ὅλους τοὺς κανό

νας τῆς νομικῆς καὶ τῆς δικαιοσύνης, προξενεῖ μόνον πλημμελῆ κύκλον καὶ πολλὰς δίκας ἀντὶ μιᾶς;

Νομίζω λοιπὸν διὰ τῶν προηγουμένων παρατηρήσεων ἀποδεδειγμένον.

α΄) ὅτι ὑπάρχοντος τοῦ προικώου ἀκινήτου (*fond dotal*) παρὰ τρίτῳ ἀγοραστῇ, ἡ γυνὴ πρέπει νὰ τὸ διεκδικήσῃ ἀντὶ νὰ ἐνεργήσῃ κατὰ τῶν ἀγοραστῶν τοῦ ἀνδρός της τὰ δικαιώματα τῆς προνομιούχου ὑποθήκης.

β) ὅτι ἡ ὠφέλεια τοῦ ἄρθρ. 25 τίτλ. ή. βιβλ. δ΄. τοῦ Ἀρμενοπούλου καὶ τοῦ νόμου 54, τίτλ. 3 βιβλ. 23 τῶν πανδεκτῶν, δὲν ἐφαρμόζεται εἰς τ' ἀποκτηθέντα παρὰ τοῦ ἀνδρὸς μὲ τὸ τίμημα τοῦ παρὰ τοῦ ἰδίου πωληθέντος προικώου κτήματος.

Ἐπειδὴ κατὰ τὴν εἰς τὴν σελ. 2581 τῆς ὑπ' ἀριθ. 179 Νομικ. σημείωσιν πρόκειται λόγος περὶ τοῦ νόμου 32 βιβλ. 23, τίτλ. 3 τῶν πανδεκτῶν *de jure dotium*, ἀντὶ τοῦ νόμου 12, χρεωστῶ, πρὸς ἀποφυγὴν πάσης παρεξηγήσεως, νὰ τὸν ἐξηγήσω.

Ὁ νόμος 32 λέγει « *Si ex lapidicinis dotalis fundi lapidem, vel arbores, quae fructus non essent, sive superficium aedificii dotalis voluntate mulieris vendiderit, numi ex ea venditione recepti sunt dotis.* » Ὁ νόμος οὗτος εἴτε κατὰ τὰς σημειώσεις *z*, *a*, *b*, *c*, *d*, *e*, τοῦ Γοθοφρέδου, εἴτε κατὰ τοὺς §§ 24, 25 τίτ. 9 τμῆμα 1 βιβλ. 1 τοῦ Δομάτου περὶ τῶν προικῶν, εἴτε κατὰ τὸν Μερλῖνον εἰς τὴν λέξιν *dot* ἀριθ. 10 § 1, ἀφορᾷ μόνον τὴν λύσιν τοῦ ζητήματος « Ἂν ὅταν αὐτὰ τὰ περὶ ὧν πρόκειται πράγματα πωληθῶσιν ἀπὸ τὸν ἄνδρα μὲ συναίνεσιν τῆς γυναικός, ἡ τιμή των ἀνήκει πρὸς τὸν ἄνδρα, ὡς καρπούμενον τὴν προῖκα καὶ τὸ προικῶον κτῆμα, ἢ ἀνήκει εἰς τὴν προῖκα καὶ τὴν αὐξάνει ὑπὲρ τῆς γυναικός, » καὶ ἐπειδὴ δὲν εἶναι, ὡς τῳόντι οὐδὲ τὰ ὑψηλὰ δένδρα δὲν εἶναι, καρποί, δὲν ἀνήκουν πρὸς τὸν ἄνδρα· ὥστε ἡ τιμὴ αὐτῶν εἶναι τῆς προικὸς καὶ τὴν αὐξάνει. Ὁ Γοθοφρέδος τῳόντι, ἐνῷ δίδει τὴν αὐτὴν ἐξήγησιν ὡς πρὸς *arbores quae fructus non sunt* (σημ. 2), προσθέτει « ἄλλο εἶναι ἂν αἱ πέτραι ἦσαν συνήθεις καρποί, κατὰ τὸν νόμον 7 αὐτοῦ τοῦ τίτλου καὶ τὸν νόμον 7, § 13, τίτλ. 3 βιβλ. 24 τῶν πανδεκτῶν, ὅπου λέγει *nisi tale sit ut labis ibi renascatur, quales sunt in Gallia, et in Asia.* Διότι, κατὰ τὴν αὐτὴν γλῶσσαν ἡ σημείωσιν *ni quod renascitur, dicitur in fructu*, καὶ ὡς προσθέτει εἰς τὴν γλῶσσαν *C* περὶ τοῦ νόμου 32, ἡ ἐπιφάνεια ἢ τὸ ἐπίπεδον δὲν εἶναι πρᾶγμα τοῦ ἐδάφους, καὶ ἐπομένως τὰ κινητὰ μὲ τὴν συναίνεσιν τῆς συζύγου δύνανται νὰ πωληθῶσ,

παρὰ τοῦ ἀνδρός, ὅστις (κατὰ τὰς γλώσσας δ' καὶ ε) χρεωστεῖ πρὸς αὐτὴν *eorum aestimationem*. Παρομοίως ὁ Δομάτος λέγει « ἂν ὁ ἀνὴρ πωλῇ τὰ ὑψηλὰ δένδρα, τὸ μελίσσιον . . . τὰ ἐρείπια τῆς μὴ ἀνοικοδομημένης οἰκίας καὶ ἄλλα παρόμοια, ἅτινα ἀποτελοῦν ἅπαξ μόνον ὠφέλειαν τινά, καὶ ὄχι ἐτησίως, ἢ εἰς συνήθεις καὶ συχνὰς ἐποχάς, ἡ τιμὴ αὐτῶν ἀποτελεῖ ἓν κεφάλαιον, τὸ ὁποῖον αὐξάνει τὴν προῖκα ἀφοῦ ἀφαιρέσῃ ὁ ἀνὴρ τὰ ὁποῖα ἔκαμεν ἔξοδα περὶ αὐτῶν » Συμφωνεῖ τοῦτο μὲ ὅσα λέγει ὁ Μερλῖνος εἰς τὸν εἰρημένον ἀριθ. 10 αὐτόθι « *L'argent provénant de cette vente fait partie de la dot*, » καθὼς καὶ μὲ τὰ βασιλικὰ τόμ. 4 σελ. 573 αὐτόθι « *Mariius eorum pretium nön lucratur id autem in dote erit mulieris*.

Εἶναι λοιπὸν πολὺ διαφορετικὸν τὸ ν' ἀνήκουν αὐτοὶ οἱ *nummi* εἰς τὴν προῖκα καὶ ὄχι εἰς τὸν ἄνδρα, ὥστε νὰ τοὺς χρεωστῇ εἰς τὴν προῖκα, διότι δὲν εἶναι καρποὶ τοὺς ὁποίους νὰ δύναται ὡς ἐγκαρπωτὴς τοῦ προικώου κτήματος νὰ ἐξουσιάσῃ, ἄλλο εἶναι νὰ θεωρῶνται προικῷοι καὶ νὰ ἦναι τοιαύτης φύσεως, ὥστε γίνεται προικῷον ὅ,τι μὲ αὐτοὺς τοὺς *nummos* ἤθελεν αὐτὸς ἀγοράσει!! Ὁ νόμος 32 οὔτε λέγει, οὔτε ὑποθέτει παρομοίας ἀρχάς· καὶ ἐξ ἐναντίας ὅταν ὁ Γοθοφρέδος λέγῃ, καὶ ἂν ἀναλώσῃ ὁ ἀνὴρ πρὸς ὄφελός του τὴν τιμὴν ταύτην, ἢ τὰ ἀπὸ τὴν πώλησιν συναχθέντα χρήματα, χρεωστεῖ εἰς τὴν προῖκα, τουτέστιν εἰς τὸ προικῷον κτῆμα *eorum æstimationes*, ἐξαιροῦνται ὁλοτελῶς αἱ ἀρχαὶ αὗται, περὶ τῶν ὁποίων μένουν ἰσχυραὶ αἱ προηγουμένως γενόμεναι παρατηρήσεις μου· αὕτη βέβαια εἶναι ἡ περίστασις, καθ' ἣν ἡ γυνὴ δύναται νὰ ἐνεργήσῃ τὸ προνομιοῦχον δικαίωμα τῆς ὑποθήκης, κατὰ τοὺς ἤδη προηγουμένως ἀναφερθέντας νόμους, καὶ μάλιστα κατὰ τὸν νόμον 12 βιβλ. 8 τίτλ. 18 τοῦ κώδηκος κατὰ τῶν ἀγοραστῶν ἐν γένει τῶν ἄλλων κτημάτων τῆς περιουσίας τοῦ ἀνδρός· καὶ ἂν ὑποτεθῇ ὅτι ἐπώλησεν ὁ ἀνὴρ καὶ τὸ αὐτὸ προικῷον κτῆμα μετὰ τὴν διαληφθεῖσαν πώλησιν τῶν ὑψηλῶν δένδρων, τῶν πετρῶν, τῶν ἐρειπίων κτλ. δύναται εἰσέτι νὰ ἐνεργήσῃ τὸ τῆς διεκδικήσεως δικαίωμα· ἀλλ' ἐπειδὴ λέγει ὁ νόμος 32 *nummi sunt dotis*, δὲν προκύπτει ὅτι εἶναι *dotales*, καθὼς καὶ τὰ χρήματα τὰ προκύπτοντα ἐκ τῆς πωλήσεως τῶν κλαπέντων πραγμάτων δύνανται νὰ ὀνομασθοῦν χρήματατῆς κλοπῆς, *nummi furti* καὶ ποτὲ *nummi furtivi*, κλοπιμαῖα χρήματα καθὼς καὶ *nummi hæreditatis*, καὶ ποτὲ *nummi hæreditarii*, εἰς τὰ ὁποῖα ἤδη ἀνέφερα παραδείγματα· οὐδὲ προκύπτει ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ ἄρθρ. 25 τίτλ. ς'. βιβλ. δ'. τοῦ

Ἀρμενοπούλου ὡς πρὸς τὰ μὲ τὰ χρήματα ταῦτα ἀγορασθέντα· τέλος δὲ ἤθελεν εἶσθαι τόσον παράνομον νὰ δοθῇ εἰς τὴν σύζυγον τὸ δίκαιον τῆς προνομιούχου ὑποθήκης ἐπὶ ἄλλων ἐκ τῆς περιουσίας τοῦ ἀνδρὸς πωληθέντων ἤδη πραγμάτων, διὰ ν' ἀποζημιωθῇ αὐτὴ ὡς πρὸς τὸ ἀνισχύρως πωληθὲν προικῶον κτῆμα, τὸ ὁποῖον ὑπάρχει καὶ δύναται αὐτὴ νὰ λάβῃ διὰ τῆς διεκδικήσεως, ὅσον εἶναι παράνομον νὰ δοθῇ εἰς τὴν σύζυγον τὸ δίκαιον τῆς διεκδικήσεως ὡς πρὸς τὰ πράγματα, περὶ ὧν εἶναι λόγος εἰς αὐτὸν τὸν νόμ. 32, ἐπειδὴ αὐτὰ εἶναι πράγματα καὶ χρήματα τῆς προικός. Ἡ παρανομία ὅμως αὕτη εἶναι ἡ ἁπλῆ συνέπεια τῆς ἐφαρμογῆς τῆς ἀρχῆς περὶ τῆς ἐκλογῆς, ἥτις ἐχορηγήθη εἰς τὴν γυναῖκα, ἐκλογῆς, ἥτις οὔτε ῥητῶς οὔτε σιωπηρῶς χορηγεῖται ἀπὸ τοὺς νόμους. (Α.Π.)

§ 5. Ἡ σύζυγος δύναται νὰ διεκδικήσῃ ἐν περιπτώσει ἐνδείας τοῦ ἀνδρὸς τὰ ἐκποιηθέντα προικῶά της κτήματα, ἀλλὰ δὲν ὑποχρεοῦται εἰς τοῦτο, οὐδὲ ἐμποδίζεται νὰ προτιμήσῃ τὴν κατὰ τοῦ συζύγου περὶ ὑποθήκης λόγῳ τῆς προικὸς ἀγωγήν. Ἀπόφ. δημ. τὴν 1 ἰουλ. 1841 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφετῶν.

§ 6. Ἡ γυνὴ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ συζύγου της δύναται νὰ διεκδικήσῃ προικῶον κτῆμα, πωληθὲν συναινέσει αὐτῆς διαρκοῦντος τοῦ γάμου; Ναί, κατὰ τὴν 82 τοῦ 1846 ἀπόφ. τοῦ Ἀρ. Π. ἣν βλ. ἐν τῇ λέξει *Βελλειάνειον δόγμα*.

§ 7. Ὅταν, συνεστῶτος τοῦ γάμου, πωληθῶσι συναινέσει ἀμφοτέρων τῶν συζύγων προικῶα κτήματα, δύναται ὁ σύζυγος νὰ παρασταθῇ εἰς δίκην ἐν ἰδίῳ αὐτοῦ ὀνόματι διὰ τὰς ἐκ τοῦ συναλλάγματος τούτου πηγαζούσας ἀγωγάς; Ναί, διότι πᾶσα ἀγωγή, συνεστῶτος τοῦ γάμου, ἀνήκει εἰς τὸν σύζυγον.—Ἀπόφ. 111 τοῦ 1838 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφετῶν.

§ 8. Εἰς τὰς περὶ προικώων πραγμάτων δίκας παρίσταται νομίμως ἡ σύζυγος, ὅταν ἔχῃ τὴν πρὸς τοῦτο ἄδειαν τῆς συζύγου του [1];

Ἀπόφ. «Ἐπειδὴ ἂν ἡ 50 διάταξις τοῦ περὶ δικαιώμ. τῆς προικὸς, τίτ. ι'. τοῦ βιβλ. 4 τοῦ Ἀρμεν. παρέχῃ καὶ εἰς τὴν γυναῖκα, συνεστῶτος τοῦ γάμου, ἓν δικαίωμα πρὸς ἀγωγήν, ἡ ἀγωγὴ ὅμως αὕτη, καθὼς γίνεται σαφέστατον ἀπὸ τὸν 75 νόμ. τῶν πανδ. περὶ δικαιώματος προικὸς de jure dotium, τοῦ ὁποίου περικοπὴ εἶναι ἡ εἰρημένη διάταξις, δὲν ἔχει ἀντικείμενον τὴν ἐκνίκησιν τῆς προικὸς, ἀλλὰ μόνον τὴν ἀποζημίωσιν κατὰ τοῦ ἐγγυηθέντος εἰς τὴν γυναῖκα κτῆμά τι, τὸ ὁποῖον ἡ ἰδία ἔδωκε μετὰ ταῦτα πρὸς τὸν ἄνδρα, ὡς προῖκα, καὶ τὸ ὁποῖον ἔπειτα ἐκνικᾶται παρὰ τρίτων προσώπων, ἡ δὲ διάταξις αὕτη, ὡς ἐξαιρετική, δὲν ἐπιδέχεται καμμίαν παρέκτασιν. (Ἀπόφ. 192 τοῦ 1841 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν)

---

[1] Ἡ ἄδεια τοῦ ἀνδρὸς δὲν εἶναι αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν ἀρκετὴ διὰ νὰ πληρώσῃ τὴν ἐλλείπουσαν εἰς τὴν γυναῖκα νομιμότητα πρὸς τὴν δίκην· ἡ ἄδεια δὲ εἶναι ἀναγκαία εἰς εἰδικάς τινας περιπτώσεις.

§ 9. Ἡ γυνὴ δύναται καὶ πότε νὰ διεκδικήσῃ τὰ προικῷά της κτήματα [1];

Ἐφόσον ἡ σύζυγος δὲν ἀναλάβῃ τὴν διαχείρησιν τῶν προικώων της συνεπείᾳ τοῦ χωρισμοῦ τῶν κτημάτων της ἀπὸ τῶν τοῦ συζύγου, δὲν δύναται νὰ γυμνάσῃ τὴν διεκδικητικὴν ἀγωγὴν (ἄρθρ. 74 τῆς πολ. δικ.).

Ἀπόφ. 18 τοῦ 1848 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφετῶν [2].

---

[1] Ἡ ὑπ' ἀριθ. 48 τοῦ 1848 ἀπόφ. τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφετῶν φέρει:

« Ἐπειδὴ ἡ ἐκκαλοῦσα εἶναι ἔγγαμος, συνεστῶτος δὲ τοῦ γάμου, τῶν προικώων πραγμάτων τήν τε διαχείρησιν καὶ διεκδίκησιν ἔχει ὁ ἀνὴρ, ἡ δὲ γυνὴ δύναται μὲν, ἐν περιπτώσει ἀπορίας τοῦ ἀνδρὸς, νὰ παρασταθῇ ἐπὶ δικαστηρίου διεκδικοῦσα τὰ προικῷα αὐτῆς πράγματα, ἀλλὰ μόνον ὅταν δυνάμει τοῦ χωρισμοῦ αὐτῶν ἀπὸ τῶν τοῦ ἀνδρὸς ἀναλάβῃ τὴν διαχείρησίν των, ἤ, τοὐλάχιστον, ἀδείᾳ τοῦ ἀνδρός.

Ἐπειδὴ ἐπὶ τοῦ προκειμένου οὐδέτερος τῶν ὅρων τούτων ἔλαβε χώραν, ἡ δὲ ἔνστασις τῆς πρὸς τὸ παρίστασθαι ἱκανότητος προτείνεται καὶ ἐξ ἐπαγγέλματος· τὸ πρωτοδικεῖον ἄρα ὀρθῶς δὲν παρεδέχθη τὴν ἀνακοπὴν τῆς ἐκκαλούσης. »

[2] Εἰς ποίας περιπτώσεις ἡ γυνὴ δύναται νὰ παρασταθῇ ἐπὶ δικαστηρίου πρὸς διεκδίκησιν τῆς προικός της;

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ, συνεστῶτος τοῦ γάμου, κύριος τῆς προικὸς εἶναι πάντοτε ὁ ἀνὴρ καὶ μόνον αὐτὸς ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ κινῇ ἀγωγὰς πρὸς διατήρησιν καὶ ὑπεράσπισιν αὐτῆς, καὶ νὰ διεκδικῇ τὸ προικῷον κτῆμα κατὰ παντὸς κατέχοντος (§ 9, τίτλ. θ'. διδλ. δ'. τῆς ἑξαδιδλ. τοῦ Ἀρμενοπούλου (α).

Ἐπειδὴ ἡ γυνὴ δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα τοῦ ἐνάγειν περὶ προικώων πραγμάτων καὶ ὑπερασπίζειν τὴν προῖκα, διαρκοῦντος τοῦ γάμου, εἰμὴ μόνον εἴς τινας ὀλίγας περιπτώσεις, τὰς ὁποίας κατὰ ῥητὴν ἐξαίρεσιν προνοεῖ ὁ νόμος, (δ) καὶ μεταξὺ τῶν ὁποίων ἡ προκειμένη δὲν συναριθμεῖται, μόνον δὲ μετὰ τὴν διάλυσιν τοῦ γάμου δύναται νὰ διεκδικήσῃ τὰ προικῷα πράγματά της, εἴτε ἀπὸ τὸν ἄνδρα, εἴτε ἀπὸ τρίτον τινὰ (γ).

Ἐπειδὴ ἂν ἡ 50 διάταξις τοῦ περὶ οὗ δικαιώματος προικὸς (τίτ. 4 τοῦ δ'. διδλ. τῆς ἑξαδίδλ. τοῦ Ἀρμενοπ.) παρέχῃ καὶ εἰς τὴν γυναῖκα, συνεστῶτος τοῦ γάμου, ἓν δικαίωμα πρὸς ἀγωγὴν, ἡ ἀγωγὴ ὅμως αὕτη, ὡς γίνεται σαφέστατον ἀπὸ τὸν ν. 75 τῶν πανδεκ. περὶ δικαιώματος προικὸς, τοῦ ὁποίου περικοπὴ εἶναι ἡ εἰρημένη διάταξις, δὲν ἔχει ἀντικείμενον τὴν ἐκνίκησιν τῆς προικὸς, ἀλλὰ μόνον τὴν ἀποζημίωσιν κατὰ τοῦ ἐγγυηθέντος εἰς αὐτὴν κτήματος, τὸ ὁποῖον ἡ ἰδία ἔδωκε μετὰ ταῦτα πρὸς τὸν ἄνδρα ὡς προῖκα, καὶ τὸ ὁποῖον ἔπειτα ἐκνικᾶται παρὰ τρίτων προσώπων· ἡ δὲ διάταξις αὕτη, καθὸ ἐξαιρετικὴ, δὲν ἐπιδέχεται καμμίαν παράτασιν.

(α) L. 11 Cod. de jure dotium L. 9, Cod. 3, 32 de rei vind.
(δ) L. 75 § 1, L. 85 ff. αὐτόθι L. 1 Cod. 5, 15 L. 29 Cod. de jure dot.
(γ) L. 30 Cod. de jure dotium (Ἀρμεν. ν. 36 διδλ. δ'. τίτλ. η')

§ 10. Γυνὴ ὕπανδρος δύναται, συνεστῶτος τοῦ γάμου, νὰ παρασταθῇ ἐπὶ δικαστηρίου;

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ, κατὰ τὰς διατάξεις τῶν συνδυασμένων ἄρθρ. 74 καὶ 675 τῆς πολιτ. δικονομίας, γυνὴ ὕπανδρος, συνεστῶτος τοῦ γάμου, δὲν δύναται νὰ παρασταθῇ ἐπὶ δικαστηρίου, εἰμὴ ἐφ' ὅσον πρόκειται περὶ δικαίων, τῶν ὁποίων ἔχει ἐλευθέραν τὴν διαχείρησιν, ἢ περὶ ἀποτροπῆς στιγμιαίου κινδύνου.

Ἐπειδὴ ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἡ ἐφεσίβλητος Α Τ ἀφοῦ ἀνηγγέλθη ὡς δανείστρια τοῦ συζύγου της ἐκ προικὸς, καὶ ἔγεινεν ὁ τῆς κατατάξεως πίναξ παρὰ τοῦ ἐπὶ ἐπὶ τοῦ πλειστηριασμοῦ τῶν ἀκινήτων τοῦ συζύγου της ὑπαλλήλου Α Π συμβολαιογράφου Πατρῶν, παρεστάθη ἐνώπιον τοῦ δικάσαντος πρωτοδικείου Πατρῶν, ὑπερασπίζουσα τὰ προικῷα δικαιώματά της, τῶν ὁποίων ἡ διαχείρησις εναπόκειται κατὰ τὸν νόμον εἰς τὸν σύζυγον, χωρὶς ἄδειαν αὐτοῦ ἢ τοῦ δικαστηρίου.

Ἐπειδὴ, ἂν ἡ περιουσία τοῦσυζύγου της εὑρίσκετο ἠλαττωμένη, καὶ ὡς ἐκ τούτου ἐκινδύνευον τὰ προικῷα δικαιώματά της, ὤφειλε, πρὸς ἐξασφάλισιν τῶν δικαιωμάτων της τούτων. νὰ ἐνεργήσῃ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 676 καὶ ἐπ. τῆς πολιτ. δικον., καὶ ἐντοσούτῳ νὰ λάβῃ πᾶν συντηρητικὸν καὶ προσωρινὸν μέτρον πρὸς ἐξασφάλισιν τῶν δικαιωμάτων της, καὶ εἶναι ἀδιάφορον ἂν δὲν εἶχε κοινὰ τὰ κτήματα μετὰ τοῦ ἀνδρός της, διότι καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην ἀπαιτεῖται νὰ ζητῆται ὁ χωρισμὸς τῶν κτημάτων, κατὰ τὸ σύνολον τῶν διατάξεων τοῦ διαληφθέντος ἄρθρου,

---

Ἐπειδὴ ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἡ Α Α, διαρκοῦντος τοῦ γάμου αὐτῆς, ἐπεχειρήσατο ὡς κυρία ἐνάγουσα να διεκδικήσῃ προικῷον κτῆμα, ἐνῷ ἀπὸ τὸν νόμον, ὡς εἴρηται, δὲν ἔχει δικαίωμα.

Ἐπειδὴ ἂν καὶ ἡ εἰρημένη ἀγωγὴ ἐκινήθη παρὰ τῆς εἰρημένης ἐφεσιβλήτου τῇ ἀδείᾳ τοῦ συζύγου της, ἡ ἄδεια ὅμως αὕτη τοῦ ἀνδρὸς δὲν εἶναι αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν ἀρκετὴ διὰ νὰ πληρώσῃ τὴν ἐλλείπουσαν ἀπὸ τὴν γυναῖκα νομιμότητα πρὸς τὴν δίκην· διότι ἡ τοιαύτη ἄδεια δὲν δύναται νὰ πλάσῃ δικαιώματα μὴ ὑπάρχοντα, οὐδὲ νὰ χορηγῇ ἀγωγὴν ὅπου ῥητῶς ὁ νόμος τὴν ἀπαγορεύει, ἀλλὰ, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρ. 74 τῆς πολιτ. δικονομίας, ἡ ἄδεια αὕτη ἐπιτάττεται ὡς ἀναγκαία εἰς τὴν γυναῖκα διὰ νὰ παρίσταται ἐπὶ δικαστ. εἰς ἐκείνας τὰς ειδικὰς περιπτώσεις, εἰς τὰς ὁποίας ὁ νόμος ἐξαιρετικῶς τῆς ἐπιτρέπει δικαίωμα ἀγωγῆς.

Ἐπειδὴ, τούτων οὕτως ἐχόντων, ἀπαράδεκτος καθίσταται ἡ ἀγωγὴ τῆς ἐφεσιβλήτου, καὶ ἀποῤῥιπτομένης αὐτῆς, ὅλαι αἱ λοιπαὶ προτάσεις τῶν μερῶν, καθὼς καὶ ἡ ἀντέφεσις τῆς ἐφεσιβλήτου, καθίστανται περιτταί. »

Ἀπόφ. 129 τοῦ 1841 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν.

ὅταν ἡ γυνὴ θέλῃ νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν προῖκά της· οἱ δὲ νόμοι (Ἀρμεν. βιβλ. 4 τίτλ. 8 § 5 32 καὶ 34), τοὺς ὁποίους τὸ δικάσαν πρωτοδικεῖον ἐφήρμοσεν ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ὑπάρχουν ἀκυρωμένοι ἀπὸ τὸ ἄρθρ. 2 τοῦ ἀπὸ 1 ἰανουαρίου 1835 νόμου, κατὰ τὸ ἄρθρ. 1100 τῆς πολιτ. δικονομίας, καθόσον μάλιστα διὰ τῆς πολιτ. δικονομίας ὁρίζεται ὁ τρόπος τοῦ παρίστασθαι ἐπὶ δικαστηρίου, καὶ ἡ διαδικασία, ἥτις πρέπει νὰ γίνηται εἰς τὰς κατὰ μέρος ὑποθέσεις.

Ἐπειδὴ, ἕνεκα τούτων ἁπάντων, νομίμως μὲν παρεστάθη ἡ ἐφεσίβλητος ἐνώπιον τοῦ ἐπὶ τοῦ πλειστηριασμοῦ ὑπαλλήλου, ἀναγγείλασα ἑαυτὴν δανείστριαν, καθότι ἐπρόκειτο περὶ ἀποτροπῆς στιγμιαίου κινδύνου, ἀλλὰ δὲν παρεστάθη νομίμως ἐνώπιον τοῦ δικάσαντος πρωτοδικείου, καθότι δὲν ἐπρόκειτο περὶ ἀποτροπῆς στιγμιαίου κινδύνου· ἑπομένως καὶ ἔνστασις ἂν δὲν ἤθελε προταθῆ τὸ δικάσαν πρωτοδικεῖον ὤφειλεν αὐτεπαγγέλτως νὰ μὴ παραδεχθῇ αὐτὴν νὰ ὑπερασπισθῇ τὰ προικῶα δικαιώματά της· ὅθεν ἡ γενομένη διαδικασία ἐνώπιόν του εἶναι ἀκυρωτέα, ὡς καὶ αἱ ἐφεσιβληθεῖσαι ἀποφάσεις του.

Ἐπειδὴ, ἀκύρου οὔσης τῆς διαδικασίας ἕνεκα μὴ νομίμου παραστάσεως ἐπὶ δικαστηρίου τοῦ ἑνὸς τῶν διαδίκων, δὲν δύνανται νὰ ἐπιδικασθῶσιν εἰς τὸν ἕτερον αἱ ἐκτὸς τῆς ἐνστάσεως προτάσεις του, αἱ περιστρεφόμεναι εἰς τὴν οὐσίαν τῆς ὑποθέσεως.»

Ἀπόφ. 157 τοῦ 1845 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφετῶν.

§ 11. Ἐὰν, διαρκοῦντος τοῦ γάμου, ἡ γυνὴ ἄνευ ἀδείας τοῦ συζύγου της παρασταθῇ εἰς τὸ δικαστήριον ὡς πρὸς τὰ κτήματα, τῶν ὁποίων δὲν ἔχει τὴν διαχείρησιν, κατὰ δὲ τὴν διάρκειαν τῆς δίκης ἀποβιώσῃ ὁ σύζυγός της, τὸ μεταγενέστερον τοῦτο περιστατικὸν καλύπτει τὴν ἀκυρότητα τῆς προδικασίας; Ὄχι, μάλιστα ἡ πρότασις αὕτη εἶναι δημοσίας τάξεως.

Ἀπόφ. «Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ 68 ἄρθρ. τῆς πολιτ. δικονομίας, διὰ νὰ παρασταθῇ τις ἐπὶ δικαστηρίου ὡς ἐνάγων ἢ ἐναγόμενος, πρέπει νὰ δύναται ν' ἀποδείξῃ ὅτι ἔχει τὸ δικαίωμα τοῦ ὑπερασπίζειν τὴν δικαζομένην ὑπόθεσιν· κατὰ δὲ τὸ 74 ἄρθρ. τῆς αὐτῆς δικονομίας, ἐκτὸς τῆς περιπτώσεως τῆς ἀποτροπῆς στιγμιαίου τινὸς κινδύνου, αἱ ὕπανδροι γυναῖκες δὲν δύνανται νὰ ἐμφανισθῶσιν εἰς τὰ δικαστήρια καὶ νὰ ἐπιδιώκωσιν ἢ νὰ ὑπερασπίσωσι τὰ δίκαιά των ὡς πρὸς τὰ κτήματα, τῶν ὁποίων δὲν ἔχουσι τὴν ἐλευθέραν διαχείρησιν, χωρὶς νὰ λάβωσι προηγουμένως τὴν συγκατάθεσιν τοῦ συζύγου· ἔτι δ' ὀλιγιώτερον δὲν δύνανται νὰ κινήσουν

ἀγωγὴν ἕνεκα προικώων πραγμάτων, ἐπὶ τῶν ὁποίων, διαρκοῦντος τοῦ γάμου, ἡ γυνὴ δὲν ἔχει καμμίαν διαχείρησιν· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ἡ Ν Ζ ἐκίνησεν ἐν ὀνόματί της ἀγωγὴν ἐνώπιον τῶν ἐν Πάτραις πρωτοδικῶν περὶ διεκδικήσεως προικώου κτήματος, ἐνῷ δὲν ἀποδεικνύεται ὅτι ἀνέκτησε τὴν πλήρη ἰδιοκτησίαν τῆς προικὸς, ἀποβιώσαντος τοῦ συζύγου της, ὅστις ὑποτίθεται ἀναγκαίως ὅτι ἔζη καθ' ὃν καιρὸν ἐκινήθη ἡ ἀγωγὴ, διότι οὔτε ἀπὸ τὰ πρακτικὰ τῆς συνεδριάσεως, οὔτε ἀπὸ τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασιν συνάγεται τὸ ἐναντίον· ἑπομένως ἡ Ν Ζ παρεστάθη ἐπὶ δικαστηρίου ἄνευ νομίμου τίτλου, καὶ τὸ δικαστήριον τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν παραδεχθὲν τὴν ἀγωγήν της παρεβίασε τὸ 74 ἄρθρ. τῆς πολιτ. δικονομίας, καθὼς καὶ τὰς ἀφορώσας τὴν νομιμοποίησιν πρὸς τὴν δίκην διατάξεις τοῦ 68 ἄρθρ. τῆς αὐτῆς δικονομίας, αἵτινες, ὡς δυνάμεναι νὰ προταθῶσι κατὰ πᾶσαν τῆς δίκης στάσιν, εἶναι δημοσίας τάξεως καὶ ἑπομένως οὐσιώδεις. »

Ἀπόφ. 344 τοῦ Ἀρείου Πάγου τοῦ ἔτους 1840.

§ 12. Εἰς ποίας περιπτώσεις ἡ ὕπανδρος γυνὴ πρέπει νὰ ζητῇ τὴν ἄδειαν τοῦ παρίστασθαι ἐπὶ δικαστηρίου;

Ἡ γυνὴ ζητοῦσα τὸν χωρισμὸν τῶν προικώων της δι' ἐλάττωσιν τῆς περιουσίας αὐτοῦ καὶ ἔχουσα ἀντίδικον τὸν ἴδιον σύζυγόν της, δὲν ὀφείλει νὰ ζητήσῃ παρ' αὐτοῦ τὴν ἄδειαν τοῦ παρίστασθαι ἐπὶ δικαστηρίου, τὰ δὲ ἄρθρ. 675 καὶ 74 τῆς πολιτ. δικ. ἀφορῶσιν ἀπαιτήσεις τῶν γυναικῶν κατ' ἀλλοτρίων προσώπων. (ἀπόφ. 170 τοῦ 1838 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφ.) Νομικ. σελ. 3643.

§ 13. Δίδεται εἰς τὴν γυναῖκα ἡ ἄδεια τοῦ παρίστασθαι (683 πολιτ. δικ.), ὅταν ζητῇ τὴν ἀπὸ τοῦ συζύγου αὐτῆς διάζευξιν διὰ πρᾶξιν, περὶ τῆς ὁποίας αὐτὴ ἡ ἰδία δὲν ἔχει πεποίθησιν; ὄχι. Ἀπόφ. 303 τοῦ 1817 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφ. (Νομικ. σελ. 4889).

§ 14. Κατὰ τὰ ἄρθρ. 675 καὶ 74 τῆς πολιτ. δικονομίας, αἱ ὕπανδροι γυναῖκες δὲν χρήζουν τῆς ἀδείας τῶν συζύγου των ὅταν ἀπαιτῶσι κτήματα, τὰ ὁποῖα δύνανται νὰ διαθέσουν αὐτοτελῶς καὶ ἐλευθέρως, οἷα εἶναι τὰ παράφερνα, ἐφ' ὧν δὲν ἔδωκαν εἰς τὸν σύζυγον δικαίωμα κυριότητος (§ 24 τίτ. 9 βιβ, δ'. τῆς ἑξαβιβ.). Ἀπόφ. 2229 τῆς 31 μαρτίου 1842 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

§ 15. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 675 τῆς πολιτ. δικονομίας εἰς ὅλας τὰς περιπτώσεις, καθ' ἃς γυναῖκες ὕπανδροι δὲν δύνανται νὰ πράξουν αὐτοτελῶς (καὶ τοιαύτη περίπτωσις ὑπάρχει καὶ ὅταν ἡ γυνὴ ἦναι μὲν ἀφῆλιξ, ἔχει δὲ ἰδίας ἀγωγὰς), ὁ σύζυγός των δύναται ἢ νὰ

δίδη εἰς αὐτὰς τὴν ἄδειαν νὰ παρασταθῶσι μόναι των ἐπὶ δικαστηρίου, ἢ νὰ πράττῃ δι' αὐτὰς, ἐὰν αὗται προτιμῶσι τὸν ἄνδρα, ὡς πληρεξούσιος τῶν δικαίων των. (ἀπόφ. 155 τοῦ 1839 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφετῶν).

§ 16. ὅταν ἡ περὶ χωρισμοῦ αἴτησις δὲν στηρίζηται εἰς νόμιμον διαζεύξεως λόγον, καὶ ἐπομένως εἶναι ἀβάσιμος, ἄδεια πρὸς τὸ παρίστασθαι ἐπὶ δικαστηρίου δὲν χορηγεῖται [1]. Ἀπόφ. πολ. Ἀρ. Πάγου 110 τοῦ 1837.

§ 17. Ἐπὶ διαφορῶν περὶ χωρισμοῦ κτημάτων ἀπαιτεῖται ἡ ἄδεια τοῦ δικαστηρίου, διὰ νὰ παρασταθῇ ἡ σύζυγος ἐπὶ δικαστηρίου;

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ μολονότι δύναταί τις ἀμφιβάλλων νὰ εἴπῃ ὅτι ἐπὶ διαφορᾶς περὶ χωρισμοῦ τῶν κτημάτων ὁ ἡμέτερος νομοθέτης δὲν ἀπαιτεῖ τὸ νὰ ζητῆται καὶ δίδηται παρὰ τοῦ δικαστηρίου τῶν πρωτοδικῶν εἰδικὴ ἄδεια τοῦ παρίστασθαι ἐπὶ δικαστηρίου εἰς τὴν γυναῖκα, ἥτις προτίθεται νὰ κινήσῃ κατὰ τοῦ συζύγου της τοιαύτην περὶ χωρισμοῦ κτημάτων αἴτησιν, ά) διότι ὁ αὐτὸς νομοθέτης εἰς τὴν πολιτ. δικονομίαν διαγράφων διακεκριμένως τὰς ἀπαιτουμένας διὰ τὴν προπαρασκευαστικὴν διαδικασίαν ἐπὶ χωρισμοῦ κτημάτων διατυπώσεις (ἄρθρ. 676—680), δὲν διατάττει ῥητῶς τὸ νὰ προηγῆται εἰδικὴ περὶ ἀδείας τοῦ παρίστασθαι αἴτησις τῆς γυναικὸς, οὔτε περὶ τούτου ἀπόφασις τοῦ δικαστηρίου, ὡς διατάττει τοιαύτην ἀπόφασιν ῥητῶς εἰς τὴν περὶ χωρισμοῦ ἀπὸ τραπέζης καὶ κοίτης διαδικασίαν (ἄρθ. 683 § 2)· 6') διότι κυρίως ἀφοῦ τὸ ἄρθρ. 676 ὁρίζει, ὅτι ἡ γυνὴ ὀφείλει πρὶν κινήσῃ τὴν ἀγωγήν της νὰ ζητήσῃ δι' ἀναφορᾶς της πρὸς τὸ δικαστήριον τῶν πρωτοδικῶν τὸν χωρισμὸν τῶν κτημάτων, καὶ περὶ τῆς αἰτήσεως ταύτης κατὰ τὸ ἑπόμενον ἄρθρον γίνεται συζήτησις εἰς τρόπον ὥστε, ἐὰν φανῇ βάσιμος ἡ αἴτησις, τὸ δικαστήριον διατάττει, ὡς ἔπραξεν ἐπὶ τοῦ προκειμένου καὶ τὸ πρωτοδικεῖον, τὴν δημοσίευσιν τῆς ἀναφορᾶς, αἱ διατυπώσεις αὗται περιέχουσιν ἐμπεριληπτικῶς καὶ σιωπηλῶς τὴν αἴτησιν τῆς ἀδείας ἐκ τῆς γυναικὸς, καὶ τὴν περὶ αὐτῆς ἄδειαν ἐκ τοῦ δικαστηρίου, ὁσάκις τοῦτο κρίνον βάσιμον τὴν αἴτησιν διατάττει τὴν δημοσίευσιν, καὶ ἐπομένως καθισθῶσι περιττὴν, καὶ ὡς τοιαύτην ἐπαχθῇ, τὴν ἑτέραν διατύπωσιν τῆς εἰδικῆς αἰτήσεως καὶ διατάξεως τῆς ἀδείας τοῦ παρίστασθαι πρὸς τὴν γυναῖκα.

(1) Ὅρα τὴν λέξιν Γάμος.

Μολαταῦτα κατὰ πλειονοψηφίαν.

Ἐπειδὴ, κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἄρθ. 74 καὶ 675 τῆς πολιτ. δικονομίας, ἐξάγεται ὅτι γυνὴ ὕπανδρος, παρεκτὸς ὅταν πρόκηται περὶ δικαίων, τῶν ὁποίων ἔχει ἐλευθέραν καὶ ἀπεριόριστον διαχείρησιν ἢ περὶ ἀποτροπῆς στιγμιαίου κινδύνου, δὲν δύναται νὰ κινήσῃ ἀγωγὰς, καὶ νὰ παρασταθῇ ἐπὶ δικαστηρίου δι' ἀξιώσεις ἔτι ἀποτεινομένας κατὰ τοῦ συζύγου αὐτῆς, χωρὶς νὰ ζητήσῃ τὴν περὶ τούτου ἄδειαν παρὰ τοῦ δικαστηρίου· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ἡ ἐκκαλοῦσα Ε Ε, κινήσασα κατὰ τοῦ συζύγου της τὴν ἀπὸ 12 μαρτίου 1843 ἀγωγὴν της περὶ χωρισμοῦ κτημάτων, τουτέστι περὶ δικαίων, τῶν ὁποίων τὴν ἐλευθέραν διαχείρησιν δὲν εἶχε, δὲν ἐζήτησε παρὰ τοῦ δικαστηρίου τὴν ἄδειαν τοῦ παρίστασθαι, ἀλλὰ παρεστάθη ἐνώπιον τῶν ἐν Σπάρτῃ πρωτοδικῶν ἄνευ τοιαύτης ἀδείας.

Ἐπειδὴ, προσδιορίσαντος τοῦ νομοθέτου διὰ τῶν προμνησθέντων ἄρθρ. 74 καὶ 678 τῆς πολιτ. δικονομίας τὰς περιστάσεις, καθ' ἃς πρέπει νὰ ζητῆται ἀπὸ τὴν σύζυγον ἡ ἄδεια τοῦ παρίστασθαι ἐπὶ δικαστηρίου, καθίσταται πάντη περιττὸν διὰ τῶν ἄρθρ. 676—680 τῆς πολιτ. δικονομίας κανονιζόντων μόνον τὴν διαδικασίαν ἐπὶ χωρισμοῦ κτημάτων, νὰ ἐπαναλάβῃ τὴν εἰρημένην περὶ ἀδείας διάταξίν του, ἀλλ' οὐδὲ ἡ ἀκριβὴς τήρησις τῶν περὶ χωρισμοῦ κτημάτων λοιπῶν διατυπώσεων, καὶ τὸ βάσιμον τῆς αἰτήσεως δύναται ν' ἀναπληρώσῃ τὴν τοιαύτην ἔλλειψιν.

Ἐπειδὴ ἡ τῆς ἐλλείψεως τῆς ἀδείας ταύτης πρότασις, μὴ περιωρισμένη παρ' ἡμῖν διὰ ῥητοῦ νόμου, ὡς παρὰ τοῦ ἄρθρου 255 τοῦ πολιτ. Γαλλικοῦ κώδηκος εἰς μόνον τὴν σύζυγον καὶ τοὺς κληρονόμους, δύναται ἑπομένως ὡς ἀναγομένη εἰς τύπον οὐσιώδη ἀφορῶντα τὴν δημοσίαν τάξιν, καὶ διαταττόμενον παρὰ τοῦ ἄρθρ. 74 τῆς πολιτ. δικονομίας μὲ ἐκφράσεις ἀποκλειστικὰς, ὁριζούσας δηλ. ἀπαράδεκτον τὴν ἐμφάνισιν γυναικὸς ἐπὶ δικαστηρίου ἄνευ ἀδείας, νὰ προβληθῇ εἰς πᾶσαν στάσιν τῆς δίκης καὶ ἐξ ἐπαγγέλματος.

Διὰ ταῦτα ἀποῤῥίπτει κτλ. »

Ἀπόφ. 135 τοῦ 1844 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν.

§ 18. Διὰ νὰ συγχωρηθῇ ἡ περὶ χωρισμοῦ κτημάτων ἀγωγὴ, δὲν εἶναι ἀναγκαῖον ὥστε εἰς τὴν ἐπὶ ἀναφορᾷ διαδικασίαν νὰ προσάγωνται καὶ αἱ περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου ἀποδείξεις.

Τὸ περιστατικὸν, ὅτι ὑπάρχει ἐκκρεμὴς δίκη εἰς ἄλλο δικαστήριον περὶ ἐξαιρέσεως προικιμαίων πραγμάτων, δὲν δύναται νὰ

ἐμποδίσῃ τὴν πρόοδον τῆς περὶ χωρισμοῦ δίκης (ἀπόφ. 223 τοῦ 1837 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν) Νομικ. σελ. 1071).

ΓΥΝΑΙΚΕΣ (1).

Ὅρα τὰς ἐν τῷ Εὑρετ. λέξ. ά) Γάμος.—β) Βελλιάνειον δόγμα.—γ) Προίξ.—δ) Κράτησις.—ε) Ὑποθήκη.—ς) Ἐπίτροπος.—ζ) Γνησιότης φυσικῶν τέκνων.—η) Διατροφή.—θ') Δωρεά.

Περίληψις.

§ 1. Ἡ γυνὴ δεῖται ἀδείας τοῦ συζύγου διὰ τὴν ἐκποίησιν τῶν κτημάτων της;
§ 2. Γυνὴ φθαρεῖσα ἐξ ἀπάτης ἔχει δικαίωμα πρὸς ἀποζημίωσιν;
§ 3. Ἡ γυνὴ μὴ συντάξασα ἀπογραφὴν τῆς περιουσίας τοῦ συζύγου της, γίνεται ἔκπτωτος τοῦ δικαιώματος τῆς ἀπαιτήσεως τῆς προικός της;
§ 4. Ἡ συνοίκησις ἀνδρὸς καὶ γυναικὸς τιμωρεῖται;
§ 5. Ὁ σύζυγος λαβὼν χρήματα κατ' ἐντολὴν τῆς συζύγου ἐνέχεται;
§ 6. Ὡσαύτως.
§ 7. Ὁ σύζυγος ἐνέχεται διὰ τὰς πράξεις τῆς συζύγου;
§ 8. Γυνὴ συζῶσα μετ' ἀνδρὸς ἄνευ γάμου ἔχει ἀγωγήν τινά;
§ 9. Γυνὴ μὴ ἀπογράψασα τὴν περιουσίαν τῶν ὀρφανῶν κ.τ.λ. ἐνέχεται;
§ 10. Ὑπόκειται εἰς προσωπικὴν κράτησιν;
§ 11. Γυναῖκες ἀναδεχόμεναι ἀλλοτρίας ἐνοχάς.
§ 12. Αἱ γυναῖκες ὑπόκεινται εἰς τὴν στρατιωτικὴν δικαιοδοσίαν, οὖσαι σύζυγοι στρατιωτικῶν ἐν ἐνεργείᾳ;

§ 1. Ἡ ἄδεια τοῦ συζύγου, τοῦ ὁποίου ἡ σύζυγος ἔχει ἀνάγκην διὰ νὰ ἐκποιήσῃ ἐγκύρως τὰ ἐν τῷ τόπῳ της κτήματα αὐτῆς, εἶναι ἀναγκαία διὰ τὸ κῦρος τῆς ἐκποιήσεως τῶν κτημάτων αὐτῆς, ἅτινα κεῖνται εἰς ξένον τόπον, ὅπου τοιαύτη ἄδεια δὲν ἀπαιτεῖται; Ὅρα τὴν λέξιν ά) *ἀλλοδαπὸς* σελ. 73.—β) *Ἁρμοδιότης ἐν γένει* § 162.—γ) *Ἁρμοδιότ. προξ.* § 21.

§ 2. Γυνὴ ἀξιοῦσα ὅτι ὁ Α ὑποσχόμενος νὰ τὴν λάβῃ ὡς νόμιμον γυναῖκα τὴν ἐξηπάτησε καὶ τὴν ἔφθειρεν, ἔχει δικαίωμα ἀποζημιώσεως; Τὸ δικαστ. τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν (ἀπόφ. 1885 τοῦ 1841) ἐμμέσως πως ἔλυσε καταφατικῶς τὸ ζήτημα [2].

§ 3. Ἡ γυνὴ μὴ συντάξασα ἀπογραφὴν τῆς περιουσίας τοῦ

---

[1] Ἐγγυῶνται; ἔθιμον τοιοῦτον ὑπάρχει; Ὅρα τὴν λέξιν Ἁ ρ μ ε ν ό π ο υ λ ο ς σελ. 437 καὶ τὴν λέξιν Β ε λ λ ι ά ν ε ι ο ν δ ό γ μ α.

[2] Ὅρα τὴν λέξιν Γνησιότης τέκνων καὶ κατωτ. § 8 καὶ 4.

ἀνδρός της, ὅταν οὗτος ἀποθάνῃ, χωρὶς ν' ἀφήσῃ ἀνήλικα τέκνα, δὲν γίνεται ἔκπτωτος τοῦ δικαιώματος ν' ἀπαιτήσῃ τὴν προῖκά της ἀπὸ τοὺς κληρονόμους. Ἀπόφ. 91 τοῦ 1843 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν, ἣν βλέπε ἐν τῇ λέξει *Ἀρχὴ ἐγγράφου ἀποδείξεως* § 11.

§ 4. Ἡ συνοίκησις ἀνδρὸς καὶ γυναικός, μὴ ὑπάρχοντος γάμου, τιμωρεῖται ὅταν ἦναι σκανδαλώδης· ὅθεν μὴ συντρέχοντος τοῦ κοινοῦ σκανδάλου, ἡ πρᾶξις δὲν ἦναι ἀξιόποινος. (ἀπόφ. ποιν. Ἀρείου Πάγου τά. τῆς 3 φεβρ. 1839 [1].

§ 5. Ὅταν τὶς, κατ' ἐντολὴν τῆς συζύγου του, παρέλαβε χρήματα κατασχεθέντα δυνάμει διαταγῆς ἀρχῆς τινος, δὲν εἶναι ὑπεύθυνος· (ἀπόφ. πολ. Ἀρ. Π. 58, ἣν ὅρα ἐν τῇ λέξ. *Ἀρχή*).

§ 6. Ἂν γυνή τὶς ἐγένετο αἴτιος ζημίας τινός, διὰ κατασχέσεως π. χ., ὁ σύζυγός της, ἐνεργῶν ὡς ἐντολοδόχος της, δὲν δύναται νὰ ἐναχθῇ ἐπὶ ἀποζημιώσει. (ἀπόφ. πολιτ. Ἀρ. Πάγου 121 τοῦ 1837).

§ 7. Δὲν ὑπάρχει νόμος εἰς τὸ Ῥωμ. δίκαιον καθιστῶν ὑπεύθυνον τὸν ἄνδρα διὰ τὰς πράξεις τῆς γυναικός του, αἱ δὲ περιπτώσεις, καθ' ἃς γεννᾶται ἐξαίρεσις ἀπὸ τοὺς γενικοὺς κανόνας ἐξ αἰτίας τῆς διὰ γάμου ἑνώσεως, εἶναι ῥηταί. (ἀπόφ. πολιτ. Ἀρείου Πάγου 58, ἣν ὅρα ἐν τῇ λέξει *Ἀρχή*. σελ. 151—πρβ. καὶ τὰ ἐκτεθέντα ἐν τῇ λέξει *Ἀποζημίωσις* σελ. 238 § 152.—Ὅρα *Merlin quest.* λέξ. *mari*).

§ 8. Ἡ περίπτωσις ὅτι γυνή τις συζῇ μετά τινος ἄνευ προϋπάρχοντος νομίμου γάμου, δὲν δύναται νὰ γεννήσῃ καμμίαν ὑπὲρ αὐτῆς ἀγωγὴν ἐξ ἀναλογίας τῆς διατάξεως 5 ἐντ. τοῦ κώδ. *de condict. ob turp. caus.*)

Ἀπόφ. 1885 τῆς 18 ἀπριλ· 1841 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.—Πρβ. τὴν λέξιν Γνησιότης τέκνων.

§ 9. Ὅταν ἡ συναφθεῖσα εἰς δεύτερον γάμον γυνὴ δὲν ἐπιμεληθῇ οὐδ' αὐτή, οὔτε ὁ σύζυγός της νὰ καταγραφῇ ἡ περιουσία τῶν ὀρφανῶν· νὰ διορισθῇ ἐπίτροπος, καὶ ν' ἀποδοθῇ λογαριασμὸς τῆς διαχειρήσεώς της, ἐνέχεται διὰ τὰ δικαιώματα τῶν τέκνων τόσον ἡ περιουσία τῆς γυναικός, ὅσον καὶ ἡ περιουσία τοῦ δευτέρου συζύγου. (Ἀπόφ. 126 τοῦ 1836 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφετῶν, ἣν βλέπε εἰς τὸν § 52 τῆς λέξεως *Ἀπογραφή*).

---

(1) Πρβ. τὸν ἀνωτ. § 2.

§ 10. Ἐπὶ ἀποδόσεως ἀκινήτων δὲν καταγινώσκεται προσωπικὴ κράτησις κατὰ γυναικῶν, εἰμὴ ἂν αὗται μετέρχωνται τὸ ἐμπόριον [1]. (ἀπόφ. 155 τῶν ἐν Ν. ἐφετῶν τοῦ 1839).

§ 11. Γυνὴ ἀναδεχομένη ἀλλοτρίαν ἐνοχὴν ἐν γνώσει τοῦ δανειστοῦ βοηθεῖται; [2]

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ ἡ γυνή, ὡς καὶ πᾶς τις ἄλλος, δύναται νὰ δανεισθῇ καὶ νὰ καταστήσῃ ἑαυτὴν ὑπόχρεων ὑποθηκεύουσα τὴν ἰδίαν της ἐξώπροικον περιουσίαν, τῶν δὲ χρημάτων εἶναι ἐλευθέρα νὰ κάμῃ ὁποιανδήποτε θέλει χρῆσιν καὶ δὲν βοηθεῖται εἰμὴ μόνον ὅταν χωρὶς νὰ λάβῃ αὐτὴ καὶ χρεωστήσῃ πρωτοτύπως, ἀντιφωνήσῃ ὑπὲρ χρέους ἀλλοτρίου· ὅταν παρεμβάλῃ ἑαυτὴν εἰς ἀλλοτρίαν ἐνοχὴν ἢ ἀναδέχηται τοιαύτην, εἰδότων ταῦτα τῶν συναλλαττομένων (*l.* 1, 4 καὶ 9 *c.* 4, 29 καὶ 65, 68, 73 Β. 26, 7).

Ἐπειδὴ ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἡ ἐνάγουσα διϊσχυρίζεται, ὡς καὶ ἀπαρχῆς διϊσχυρίσθη, ὅτι δὲν ἔλαβεν αὐτὴ πρωτοδίκως τὰ ὁποῖα ἐν τῷ συμβολαίῳ ὡμολόγησεν ὅτι ἔλαβε χρήματα, καὶ ὅτι παρεπείσθη καὶ παρενέβαλεν ἑαυτὴν ὑπεύθυνον ὑπὲρ χρέους προϋπάρχοντος τοῦ συζύγου της, ῥαδιουργηθεῖσα ὑπὸ τούτου καὶ τοῦ δανειστοῦ συνεννοηθέντων· ἐὰν δὲ τὰ περιστατικὰ ταῦτα ἀποδειχθοῦν, ἔχουν ἐπιῤῥοὴν οὐσιώδη εἰς τὴν περὶ τῆς ὑποθέσεως ἀπόφασιν, διότι ἡ ἐνοχή της λαμβάνει χαρακτῆρα ἀναδοχῆς· ὅθεν πρέπει νὰ συγχωρηθῇ ἡ ἀπόδειξις. »

Ἀπόφ. 213 τῆς 2 αὐγούστου 1846 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφετῶν.

§ 12. Αἱ γυναῖκες ὑπόκεινται εἰς τὴν στρατιωτικὴν δικαιοδοσίαν, οὖσαι σύζυγοι στρατιωτικῶν ἐν ἐνεργείᾳ;

Αἱ γυναῖκες διὰ μόνον τὸν λόγον ὅτι εἶναι σύζυγοι ἐν ἐνεργείᾳ στρατιωτικῶν, ὑπόκεινται εἰς τὴν στρατιωτικὴν δικαιοδοσίαν;

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ ἡ Ε σύζυγος τοῦ πυροβολιστοῦ Δ Π δὲν δύναται νὰ λογισθῇ ὡς ὑποκειμένη εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τῶν στρατιωτικῶν δικαστηρίων, καθότι τὸ φρούριον τῆς Πύλου, ὅπου κατοικεῖ, καὶ ὅπου ἐπράχθη ὁ φόνος, δι' ὃν κατηγορεῖται μετὰ διαφόρων στρατιωτῶν, δὲν ὑπάρχει εἰς κατάστασιν πολιορκίας, ἢ στρατιω-

---

(1) Ὅρα Βελλιάνειον δόγμα.

(2) Ὅρα διατριβὴν περὶ τῶν μετερχομένων τὸ ἐμπόριον γυναικῶν εἰς τὴν νομικ' ἐφημερίδα φύλλ. 102.—Πρβ. καὶ τὴν ἑπομένην λέξιν γυνή.

τικῆς ἀμύνης, οὐδὲ ἀπεδείχθη ὅτι ἡ εἰρημένη Ε ἀνήκει ἀναγκαίως εἰς τὴν ἀκολουθίαν τοῦ στρατοῦ.

Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ ἀπὸ 2 Ἰουνίου 1833 διάταγμα, ὁσάκις στρατιωτικοὶ συγκατηγοροῦνται μετὰ πολιτῶν, ἁρμόδια δι' αὐτοὺς εἶναι τὰ τακτικὰ ποινικὰ δικαστήρια· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου, ὡς ἐξάγεται ἐκ τῆς ἐνώπιον τοῦ Ἀρείου Πάγου προσαχθείσης δικογραφίας, μετὰ τῆς Ε Π, ὑπαγομένης καθὸ μὴ στρατιωτικῆς εἰς τὰ τακτικὰ ποινικὰ δικαστήρια, συγκατηγοροῦνται διὰ τὸν φόνον τοῦ ἀξιωματικοῦ Ε Χ καὶ διάφοροι στρατιῶται, οἵτινες, δυνάμει τοῦ προμνησθέντος διατάγματος, ὑπάγονται ἐπίσης εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῶν τακτικῶν ποινικῶν δικαστηρίων.

Διὰ ταῦτα κηρύττει ἁρμόδια τὰ τακτικὰ ποιν. δικαστήρια, καὶ ἰδίως τὸ ἐν Καλάμαις δικαστήριον τῶν πλημμελειοδικῶν μετὰ τῶν παρ' αὐτῷ ἀνακριτικῶν ὑπαλλήλων. »

Ἀπόφ. Ἀρ. Π. 24 τοῦ 1841.—Πρβ. τὰ ἐν ταῖς λέξεσιν Ποινικὴ Ἁρμοδιότης.

ΓΥΝΗ ΕΜΠΟΡΕΥΟΜΕΝΗ.

§ 1. Γυνὴ ἔμπορος δύναται νὰ μετέλθῃ τὸ ἐμπόριον συναινέσει τοῦ συζύγου αὐτῆς· σελ. 78 τῆς περὶ ἐμπορ. δικ. πραγμ. τοῦ Κ. Ῥάλλη.

§ 2. Καὶ ἂν αὐτὸς ἦναι ἀνῆλιξ; αὐτ. 83.

§ 3. Ὅταν ἡ γυνὴ ἦναι ἀνῆλιξ, ἀπαιτεῖται καὶ ἡ ἄδεια τῶν γονέων της. αὐτ.

§ 4. Ἡ συναίνεσις αὕτη δύναται ν' ἀνακαλεσθῇ. αὐτ· 84.

§ 5. Πρέπει νὰ ἐνεργῇ ἰδιάζουσαν ἐμπορίαν; αὐτ. 84.

§ 6. Πότε αἱ ὑποχρεώσεις της συνυποχρεόνουσι καὶ τὸν ἄνδρα; αὐτ.

§ 7. Ὑπόκειται εἰς προσωπικὴν κράτησιν· αὐτ. 86·—οὐχὶ δὲ καὶ ὁ ἀνήρ. αὐτ. 87.

§ 8. Δύναται νὰ ἐνεργήσῃ ἄνευ τῆς συναινέσεως τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς μεμονωμένας ἐμπορικὰς πράξεις, ἀλλὰ τότε δὲν ὑπόκειται εἰς προσωπικὴν κράτησιν. αὐτ. 88.

§ 9. Δὲν δύναται νὰ ὑποχρεωθῇ ἐκ συναλλαγματικῆς. αὐτ. 89.

§ 10. Δύνανται αἱ ἐμπορευόμεναι γυναῖκες νὰ ὑποθηκεύσωσι τὰ προικῶά των, ὅταν ἦναι ὑπὸ προίκειον διοίκησιν ὑπανδρευμέναι; ὄχι. αὐτ. § 106. 77.

Δ.

ΔΑΝΕΙΟΝ (1).

Ὅρα τὰς λέξεις ά) Ἀχρεώστητον.—β) Βελλιάνειον δόγμα.—γ) Τόκος.—δ) Βυζαντινὸν Δίκαιον.—έ) Θέμιν Τ. 2 σελ. 356 καὶ ἑπ.—ς) Ναυτοδάνειον.—ζ') Γραμμάτια.—ή) Ἐκτέλεσις.—θ') Συμψηφισμός.—ί) Χρεη.—ιά) Τόκος.—ιβ) Ἀποζημίωσις σελ. 193

---

[1] Σημ. 1. Περιληπτικὴ μνεία ζητημάτων, εὑρισκομένων εἰς διάφορα μέρη τοῦ Εὑρετηρίου, καὶ ἀφορώντων κατά τι τὸ προκείμενον θέμα.

ά) Οἱ δανεισταὶ τῶν συζύγων δύνανται νὰ κάμωσιν ἀνακοπὴν τρίτου;—Ἀνακοπὴν τρίτου δύνανται νὰ κάμωσι καθόσον μόνον αἱ ἀποφάσεις προσβάλλουν τὰ συμφέροντάτων (685 καὶ ἑπ. πολιτ. δικ.)· ὅρα τὴν λέξιν ἀνακοπὴ τρίτου § 39.

β) Οἱ δανεισταὶ κληρονομίας ἐξ ἀπογραφῆς δύνανται νὰ κάμωσι τρίτου ἀνακοπὴν κατ' ἀποφάσεων, ἐκδοθεισῶν διαδίκου ὄντος τοῦ κηδεμόνος τῆς κληρονομίας; ὅρα αὐτ. § 33.

γ) Ὁ ἐπὶ ὑποθήκῃ δανειστὴς δύναται νὰ κάμῃ τρίτου ἀνακοπὴν κατ' ἀποφάσεως ἐκδοθείσης ὑπὲρ τρίτου κατὰ τοῦ ὀφειλέτου του; ὅρα αὐτ. § 37.—Ἐνταῦθα δὲ (§ 24) προσθέτομεν τὴν ὑπ' ἀριθ. 122 τοῦ 1848 ἀπόφ. τοῦ Ἀρείου Πάγου.

δ) Περὶ ἀνανεώσεως δανείων· ὅρα τὴν λέξιν ἀνανέωσις.

έ) Οἱ δανεισταὶ τοῦ ἐναγομένου ἢ τοῦ παρεμβαίνοντος ὡς ἐκ τοῦ δικαιώματος τοῦ ὀφειλέτου αὐτῶν, δύνανται νὰ ζητήσουν ἀνατροπὴν τῆς δίκης; ὅρα τὴν λέξιν ἀνατροπή § 11.

ς') Οἱ δανεισταὶ δύνανται νὰ προκαλέσουν τὴν ἀπαγόρευσιν τοῦ φρενοβλαβοῦς;— Παρεμβαίνουν εἰς τὴν δίκην; ὅρα τὴν λέξιν ἀπογόρευσις § 13, 20.

ζ) Προκαλοῦν ἀπογραφάς; ὅρα τὴν λέξιν ἀπογραφή § 14.

Ἡ παρουσία των εἰς τὴν ἀπογραφὴν δὲν διακόπτει τὴν παραγραφὴν αὐτ. 31.

ή) Ἀποτελέσματα τῆς ἀπογραφῆς ὡς πρὸς τοὺς δανειστάς; αὐτ. § 48.

θ) Οἱ δανεισταὶ δύνανται ἐνεργοῦντες τὰ δικαιώματα τῶν ὀφειλετῶν των νὰ παρουσιασθοῦν ὡς πολιτικῶς ἐνάγοντες; ὅρα ἀποζημίωσις σελ. 196 § 36.—ὅρα τὴν κατωτ. σημ. 2.

ί) Οἱ ἐνυπόθηκοι δανεισταὶ δύνανται νὰ προσβάλλουν τὸν πλειστηριασμὸν καὶ κατὰ τίνα τρόπον; ὅρα τὴν λέξιν ἀπόπειρα πρὸς συμβιβασμὸν παράγρ. 29.

Πίναξ λεκτικός.

ιά) Εἷς τῶν δανειστῶν ἀλληλεγγύου ἢ ἀδιαιρέτου ὀφειλῆς δύναται νὰ παραιτηθῇ τῆς ἀγωγῆς; ὅρα τὴν λέξιν ἀποχὴ § 25.

ιβ) Ὁ κατασχὼν κτῆμά τι δύναται νὰ παραιτηθῇ τοῦ πλειστηριασμοῦ; αὐτ. § 26.

ιγ) Ὅταν ὑπάρχωσι πλείονες δανεισταί, ποία ποσότης λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν ὡς πρὸς τὴν διανομὴν τοῦ ἐκπλειστηριάσματος; ὅρα τὴν λέξιν Ἁρμοδ. πολιτικὴ § 69 καὶ ἑπ.

ιδ) Αἱ περὶ δανείων διαφοραὶ πότε ὑπάγονται εἰς τὸ ἐμποροδικεῖον; ὅρα τὴν λέξιν Ἁρμοδ. ἐμπορικὴ § 34. 36, καὶ 53.

ιέ) Οἱ ἱερωμένοι λαμβάνουν τόκους.—Περιουσία ἱερωμένων ἀποκτηθεῖσα μετὰ τὴν διάλυσιν τῶν μοναστηρίων.— Χρέη τῶν ἱερῶν ναῶν· ὅρα τὰ περὶ τούτου εἰς τὴν λέξιν ἀρχιερεῖς.

—Σημ. 2. Δὲν ἀρκεῖ νὰ ἦναί τις δανειστὴς διὰ νὰ δύναται νομίμως νὰ κινῇ καὶ τὰς τοῦ ὀφειλέτου ἀγωγάς, (ἂν καὶ κατὰ τὰ ἄρθρ, 1025, καὶ 1026 τῆς πολιτ. δικονομίας ἀρκῇ τοῦτο διὰ νὰ ληφθῶσι μέτρα ἁπλῶς συντηρητικά· τοιαῦτα δηλαδὴ, ὥστε νὰ μὴ θεωρῶνται ὡς εἰσηγήσεις ἀγωγῆς)· ἀλλὰ, διὰ νὰ ἔχῃ τις τὸ δικαίωμα νὰ κινῇ τὰς ἀγωγὰς τοῦ ὀφειλέτου, ἀπαιτεῖται ἢ νὰ μετεβίβασεν οὗτος διὰ συμπεφωνημένης παραχωρήσεως, ἢ ἐντολῆς τὰς ἀγωγάς του, ἢ ἐν περιπτώσει δικαστικῆς ἐμπορικῆς πτωχεύσεως, ἢ πενίας τοῦ ὀφειλέτου, ν' ἀπαγγελθῇ διὰ δικαστικῆς ἀποφάσεως ἡ ὑπὲρ τῶν δανειστῶν παραχώρησις τῆς περιουσίας καὶ τῶν ἀγωγῶν τοῦ ὀφειλέτου κατὰ τὸν ἀνήκοντα τρόπον ἐφ. Ναυπλ. ἀπ. 57 τοῦ 1838, Νομικ. σελ. 2487).

—Οἱ δανεισταὶ τοῦ ἐντολοδόχου τοῦ ὀφειλέτου καλῶς δύνανται νὰ πλειστηριάσωσι τὸ κτῆμα ἐνόσῳ κατέχεται ὑπὸ τοῦ ἐντολοδόχου ὡς κυρίου ὁ δ' ἐντολεὺς ἔχει μόνον προσωπικὴν κατ' αὐτοῦ ἀγωγὴν περὶ ἀποζημιώσεως.

Ἀπφ. 179 τοῦ 1841 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφ. (Νομικ. σελ. 2517 αὐτ.— ὅρα τὴν ἀνωτ. σημ. 1 § ί.

Διαφεύγει τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ Ἀρείου Πάγου ἡ ἀπόφασις τῶν κατωτέρων δικαστηρίων, ὅτι τὸ δάνειον ἔγεινε διὰ λογαριασμὸν τῆς ἐπαρχίας, καὶ οὐχὶ τοῦ προσωπικῶς μετὰ τοῦ δανειστοῦ συναλλαξαμένου Α. Π. 10. 1841 —ὅρα κατωτ. § 23.

Σημ. 3. Ὁ τοῦ συνεταίρου δανειστὴς δὲν εἶναι καὶ τῆς ἑταιρείας, ὁ δὲ τῆς ἑταιρείας εἶναι καὶ τῶν συνεταίρων.—Πργ. Ῥαλλη περὶ ἐμπορ. Δικ. σελ. 128, 129.

Σημ. 4. Γαλλικὴ Νομολογία. ά) Ὁ ὁριστικὸς σύνδικος τῆς πτωχεύσεως διατηρεῖ τὴν ἰδιότητά του, καί τοι λαβὼν ἀπαλλαγὴν μετὰ τὴν γενομένην πρὸς τοὺς δανειστὰς διανομὴν τῶν χρημάτων τῆς περιουσίας τοῦ πτωχεύσαντος· ἑπομένως ἐὰν βραδύτερον περιέλθουν χρήματα εἰς τὸν

Περίληψις.

§ 1. Ὁ εἰκονικῶς δανείσας ἔχει δικαίωμα ἀγωγῆς;

§ 2. Ὁ ὡς δανειστὴς νεμόμενος τὴν περιουσίαν τοῦ ἀδελφοῦ θεωρεῖται ὡς ἀποδεχθεὶς τὴν κληρονομίαν του;

§ 3. Δανεισταὶ καταλαβόντες τὴν περιουσίαν τοῦ παρ' αὐτῶν κληρονομουμένου ἐνέχονται;

§ 4. Ὁ δανειστὴς δύναται νὰ προτείνῃ ὅτι τὸ δάνειον ἐχρησίμευσεν εἰς τὰς ἀνάγκας τοῦ ἀνακόπτοντος κατάσχεσιν τινά; ἀγωγὴ in rem verso

§ 5. Ἡ παρὰ τοῦ ὀφειλέτου διάθεσις τῆς περιουσίας του πότε ἀνατρέπεται;

πτωχεύσαντα, δύναται ὑπὸ τὴν ἰδιότητά του ν' ἀποδείξῃ τὴν πώλησιν 'Απόφ. τῆς 18 αὐγούστου 1841 τοῦ ἐν Παρισίοις πρωτοδικείου.

β) Οἱ δανεισταὶ πτωχεύσαντός τινος δὲν δύνανται μετὰ τὴν διάλυσιν τῆς ἑνώσεως νὰ ἐνάξουν αὐτὸν περὶ τῶν χρεῶν τῆς πτωχεύσεως χωρὶς ν' ἀποδείξουν νέα κτήματα. 'Απόφ. τῆς 30 ἰαν. 1841 τοῦ 'Ακυρ. τῆς Γαλλίας.

γ') Ὁ μὴ ὢν βέβαιος δανειστής, τουτέστι κομιστὴς δικαιογράφου ἢ ἀποφάσεως, δι' ὧν ἀναγνωρίζεται τοιοῦτος, δὲν δύναται νὰ προκαλέσῃ τὴν κήρυξιν τῆς πτωχεύσεως τοῦ ὑπολαμβανομένου ὀφειλέτου του.

Ἡ πτώχευσις ἐμπόρου τινὸς δὲν δύναται νὰ κηρυχθῇ μετὰ τὴν ἀποβίωσίν του, ἐκτὸς ἐὰν ἡ παῦσις τῶν πληρωμῶν προϋπῆρξε τῆς ἀποβιώσεώς των.

'Απόφ. τοῦ ἐμπορ. τῆς Μασσαλίας τῆς 14 νοεμβρ. 1839.

δ) Ὁ ἐκδοχεὺς πολλῶν δανείων δὲν δύναται νὰ ἔχῃ εἰμὴ μίαν μόνην ψῆφον εἰς τὴν συνέλευσιν τῶν δανειστῶν τοῦ πτωχεύσαντος, τῶν συγκαλεσθέντων νὰ διασκεφθῶσι περὶ τοῦ προταθέντος συμβιβασμοῦ (concordat). 'Απόφ. ἀκυρ. τῆς 24 μαρτίου 1840.

§ 6. Ἐνυπόθηκοι δανεισταὶ δύνανται νὰ προεκποιήσωσι τὴν κινητὴν περιουσίαν τοῦ ὀφειλέτου των;
§ 7. Οἱ ἐνυπόθηκοι δανεισταὶ δύνανται νὰ ἐμποδίσουν τὸν πλειστηριασμὸν τοῦ ἐνυποθήκου κτήματος;
§ 8. Πότε οἱ δανεισταὶ καθίστανται ὑπερήμεροι νὰ προσάξωσι τὰς ἀποδείξεις των;
§ 9. Οἱ δανεισταὶ τοῦ πτωχεύσαντος δύνανται νὰ ἐνεργήσουν ἄνευ τῆς συμπράξεως τοῦ συνδίκου; Οἱ δανεισταὶ τῆς πτωχεύσεως ὀφείλουν νὰ κάμουν ἰδιαιτέραν ἔφεσιν;
§ 10. Καταλογισμὸς χρεῶν.
§ 11. Καταβολὴ χρέους παρ' ἑνὸς τῶν ἀλληλεγγύων ὀφειλετῶν.
§ 12. Ἔφεσις κατ' ἀποφάσεως ἐκδοθείσης ἐπὶ τῆς ἀγωγῆς τῶν δανειστῶν.
§ 13. Ἡ εἰς χεῖρας τοῦ ὀφειλέτου ὕπαρξις τοῦ ὁμολόγου ἐμφαίνει ἐξόφλησιν;
§ 14. Τὰ κληρονομικὰ δάνεια καὶ χρέη διαιροῦνται μεταξὺ τῶν κληρονόμων.
§ 15. Οἱ δανεισταὶ δύνανται νὰ προσβάλουν ἀπόφασιν ἀφορῶσαν τὸν χωρισμὸν τῶν κτημάτων τῶν συζύγων;
§ 16. Ἡ νεαρὰ ρκ' ἐφαρμόζεται εἰς δάνεια γενόμενα ἐπὶ Τουρκοκρατείας.
§ 17. Δανεισταὶ ἐνεργοῦντες κατάσχεσιν παρὰ τρίτῳ ὑπεισέρχονται εἰς τὰ δικαιώματα τοῦ ὀφειλέτου των. Ἐνστάσεις λαμβάνουσαι χώραν κατ' αὐτῶν.
§ 18. Ναυτοδάνειον.
§ 19 Ἔννοια τοῦ ἄρθρ. 234 τοῦ ἐμπορ νόμου.
§ 20. Δάνειον χρησιμεῦον διὰ τὴν ἀποσκευὴν καὶ ἐπισκευὴν πλοίου θεωρεῖται ὡς ναυτοδάνειον.
§ 21. Ἔθιμον ἐν Νάξῳ περὶ ἐκποιήσεως τῆς περιουσίας τῶν ὀφειλετῶν.
§ 22. Χρέη κοινοτήτων.
§ 23. Χρέη Ἐπαρχιῶν.
§ 24. Ὁ δανειστὴς δύναται ν' ἀνακόψῃ τὴν κατὰ τοῦ ὀφειλέτου μεταξὺ ἄλλων ἀπόφασιν;
§ 25. Χρέος ἀλληλέγγυον.
§ 26. Διὰ παλαιὸν χρέος ἐπιτρέπεται συντηρητικὴ κατάσχεσις.
§ 27. Παρατηρήσεις περὶ ἀλληλεγγύης.

§ 1. Ἔχει δικαίωμα ἀγωγῆς ἐκεῖνος, ὅστις δὲν ἐδάνεισε τὰ χρήματα εἰμὴ εἰκονικῶς, ἐν τῇ περιπτώσει δηλαδή, καθ' ἣν ἄλλος εἶναι ὁ πραγματικῶς δανείσας; ἡ ἀπόφασις 91 τοῦ 1839 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν φέρει [1].

« Ἐπειδὴ οἱ νόμοι τοῦ κώδηκος, τοὺς ὁποίους ἀναφέρουν οἱ ἀνακόπτοντες διὰ νὰ χαρακτηρίσουν ἀπαράδεκτον τὴν ἀγωγὴν τοῦ Ζ Κ, δὲν δύνανται νὰ ἰσχύσωσιν ἐπὶ τοῦ προκειμένου, διότι οὗτοι δὲν ἐπεκράτουν ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος συναλλάγματος, ἀλλά, καὶ ἂν ἐπεκράτουν τότε, πάλιν δὲν ἤθελον ἐφαρμοσθῇ

(1) Πρβ. τὴν λέξιν Γ ρ α μ μ ά τ ι α.

πάντη ὀρθῶς εἰς τὴν προκειμένην ὑπόθεσιν, διότι, κατὰ τὴν ἀκριβῆ ἔννοιαν αὐτῶν καὶ πρὸ πάντων τοῦ 7 (*cod. si certum petatur*), τότε μόνον ἔχουσιν οὗτοι χώραν, ὅταν ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὸ συμβόλαιον, ὡς ἐδάνεισεν ἴδια αὐτοῦ χρήματα, ὁ δὲ λαβὼν αὐτὰ τοιουτρόπως τὰ ἐγνώρισε καὶ τὰ ἐδέχθη, ἀλλὰ δὲν δύνανται ποσῶς νὰ ἐκταθῶσι καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν διὰ προηγουμένης συνεννοήσεως μεταξὺ ἀφ' ἑνὸς τοῦ ἀληθοῦς κυρίου τῶν χρημάτων, τοῦ καὶ μετροῦντος αὐτά, ἀφ' ἑτέρου τοῦ λαμβάνοντος αὐτὰ παρὰ τούτου λόγῳ δανείου, καὶ προσέτι ἑνὸς τρίτου προσώπου συνομολογηθῇ μὲν τὸ δάνειον ὡς πραγματικῶς διδόμενον παρὰ τοῦ πρώτου εἰς τὸν δεύτερον, συμφωνηθῇ δὲ ὅτι, διὰ λόγους ὠφελίμους εἰς τὸν ἀληθῆ δανειστήν, νὰ χαρακτηρισθῇ οἰκονομικῶς ὡς δῆθεν δανειστὴς τὸ τρίτον εἰρημένον πρόσωπον, τὸ ὁποῖον ἄλλως δὲν ἐπιφορτίζεται ἀληθῶς ἐν γνώσει πάντων, παρὰ τὴν ἐντολήν του, νὰ συνάξῃ τὸ χρέος εἰς τὴν ἔκπνευσιν τῆς προθεσμίας, διότι ὅταν ταῦτα συμβῶσι μεταξὺ τῶν εἰρημένων προσώπων τοιουτοτρόπως ἐν γνώσει καὶ συμφωνίᾳ τοῦ ὀφειλέτου, ὁ κύριος δανειστὴς δὲν εἶναι πλέον ὁ δανείσας τὸ ὄνομά του, ἀλλ' ὁ δανείσας καθ' αὑτὸ τὰ χρήματα, καὶ πραγματικῶς ἡ ἐνοχὴ ὑπάρχει μεταξὺ τούτου καὶ τοῦ ὀφειλέτου.

Ἐπειδὴ τελευταῖον, ἂν καὶ ἴσχυον οἱ αὐτοκρατορικοὶ νόμοι, ἄλλοι ῥητοὶ νόμοι ἀποδεικνύουν, ὅτι ἡ ἀρχὴ αὐτῶν δὲν εἶναι ἀπόλυτος, καθότι ὁρίζουσιν οὗτοι, ὅτι κατά τινας περιπτώσεις συνᾳδούσας μὲ τὴν δικαιοσύνην, πρέπει ἐναντίον τῆς διατάξεως τῶν παρὰ τῶν ἐφεσιβλήτων ἐπικληθέντων νόμων, νὰ συγχωρῆται φιλαγάθως δικαίωμα ἀγωγῆς καὶ εἰς τὸν ἀληθῆ κύριον τῶν ἐν ὀνόματι ἄλλου δανεισθέντων χρημάτων, καὶ βέβαια ἡ σύμπτωσις τῶν προκειμένων περιστατικῶν, ἐξ ὧν προκύπτει ὅτι οἱ ὀφειλέται δὲν δύνανται παρὰ νὰ ἐγνώρισαν πάντοτε ὡς ἀληθῆ καὶ πραγματικὸν δανειστήν των τὸν Α, ὑπαγορεύει εἰς τὴν συνείδησιν τοῦ δικαστοῦ ἐπὶ τῆς προκειμένης δίκης τὴν τοιαύτην φιλάγαθον διάταξιν. »

§ 2. Ὁ ὡς δανειστὴς νεμόμενος τὴν περιουσίαν τοῦ ἀποβιώσαντος ἀδελφοῦ του, ὑποτίθεται ὅτι ἀπεδέχθη τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ, καὶ εἶναι ἀπαράδεκτος πᾶσα περαιτέρω ἀπόδειξις τοῦ σκοποῦ, δι' ὃν ἤρξατο νὰ κατέχῃ; Ναί, κατὰ τὴν μειονοψηφίαν· ὄχι, κατὰ τὴν πλειονοψηφίαν [1].

---

(1) Ὅρα τὰς λέξεις α) Κληρονομία. β) Ἀπογραφή.

'Απόφ. 83 τοῦ 1838 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφετῶν (Νομικ. σελ. 2496.)— ὅρα τὸν ἐπ. §.

§ 3. Δὲν ὑπάρχει νόμος ἐνοχοποιῶν ἐκπεφρασμένως τοὺς δανειστὰς τοὺς καταλαβόντας τὴν ἐγκαταλειφθεῖσαν περιουσίαν τοῦ προσώπου, πρὸς κληρονομίαν τοῦ ὁποίου οὗτοι ἐπροσκαλοῦντο [1].

'Απόφ. τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν τοῦ 1840 (Νομικ. σελ. 2277).—ὅρα τὸν προηγ. §.

§ 4. Ἡ ἀγωγὴ *in rem verso* ἐφαρμόζεται καὶ ὅταν τὶς ὠφεφελῆται μὲ ζημίαν ἄλλου. Δύναται δὲ νὰ προταθῇ καὶ δι' ἐνστάσεως· ὅθεν ὁ δανειστὴς δύναται νὰ προτείνῃ δι' ἐνστάσεως ὅτι τὸ δάνειον ἐχρησίμευσεν εἰς τὰς ἀνάγκας τοῦ ἀνακόπτοντος κατάσχεσιν τινά.

Ἀπόφ. « Ἐπειδή, κατὰ τὸν § 1 τοῦ νόμου 156 βιβλ. 50 τίτλ. 17 τῶν πανδεκ. « ὅστις ἔχει τὸ δικαίωμα τῆς ἀγωγῆς ἔχει καὶ τὸ δικαίωμα τῆς ἐνστάσεως, ἐκ τούτου δ' ἕπεται ἀναντιῤῥήτως,

---

[1] Ἡ ἀπόφασις φέρει οὕτως:

Ἐπειδή, κατὰ τοὺς ἰσχύοντας ἀπὸ τὸ 1821 ἔτος Βυζαντινοὺς Αὐτοκρατορικοὺς νόμους, ἡ ἀποδοχὴ τῆς κληρονομίας δύναται νὰ λάβῃ χώραν ῥητῶς ἢ σιωπηλῶς, καὶ ῥητῶς (verbo) ὅταν λαμβάνῃ τις τὸν τίτλον καὶ τὴν ἰδιότητα τοῦ κληρονόμου διά τινος ῥητῆς δηλώσεως· σιωπηλῶς δὲ (facto), ὅταν ὁ κληρονόμος ἐπιχειρῇ ὡς πρὸς τὴν κληρονομίαν τοιαύτας πράξεις, ἐκ τῶν ὁποίων ὑποτίθεται ἀριδήλως καὶ ἀναγκαίως ἡ διάνοιά του τοῦ νὰ γίνῃ κληρονόμος, καὶ αἱ ὁποῖαι δὲν ἐπιδέχονται ἄλλην ἐξήγησιν παρ' ὅτι ἐνήργησεν αὐτὸς ὡς κληρονόμος, καὶ ἑπομένως θέλει νὰ ἦναι τοιοῦτος· ὥστε ἡ σιωπηλὴ ἀποδοχὴ τῆς κληρονομίας συνίσταται μᾶλλον εἰς τὴν διάνοιαν ἢ τὸν σκοπὸν (animus) παρὰ εἰς τὰς πράξεις (νόμ. 88, 20 § 1, 21 πανδ. 29, 2—καὶ τὸν § 8, τίτλον 8 βιβλ. ἐ. τῆς ἑξαβίβλου τοῦ Ἁρμενοπούλου, καθ' ὃν ψυχῇ τις ἐγχειρίζει τὴν κληρονομίαν, κἂν μὴ ἅψηται κληρονομιαίου πράγματος κτλ.)

Ἐπειδὴ ἂν εἰς καιροὺς κοινῆς εὐταξίας καὶ δικαστικῆς τάξεως καὶ ἰσχύος δὲν δύναται νὰ ἐξαχθῇ τι συμπέρασμα, ὅτι ὁ δανειστὴς καὶ ταυτοχρόνως νόμιμος κληρονόμος, ἂν κατέλαβεν αὐθαιρέτως τὴν περιουσίαν ἐπὶ σκοπῷ τοῦ νὰ πληρωθῇ τὰ εἰς αὐτὸν ὀφειλόμενα καὶ οὐχὶ ἐπὶ σκοπῷ κληρονόμου, πολλῷ δὲ μᾶλλον δὲν δύναται νὰ ἐξαχθῇ αὐτὸ τὸ συμπέρασμα εἰς περιστάσεις κοινῆς ἀνωμαλίας καὶ ἐλλείψεως δικαστικῆς ἀρχῆς καὶ δυνάμεως, ὁποῖαι ἦσαν πρὸ τοῦ ἔτους 1828, ὅτε ἐτελεύτησεν ὁ Κ. Ζ, καὶ καθ' ἃς δὲν ἠδύνατό τις ν' ἀπολαύσῃ τὰ δίκαιά του διὰ δικαστικῆς ὁδοῦ, ὥστε ὁ Α Ζ ἤθελε ῥιψοκινδυνεύσει τὰ δίκαιά του, ἂν δὲν ἐφέρετο οὕτω, καίτοι ἐνῷ ἐπρόκειτο περὶ ἀδελφοῦ, περὶ τῆς διατηρήσεως τῆς περιουσίας τοῦ ὁποίου εἰς τὰς τοιαύτας περιπτώσεις ἔπρεπε νὰ δείξῃ πᾶσαν ἐπιμέλειαν διὰ νὰ μὴ γίνῃ τοῦ τυχόντος παραναλωμα. »

'Απόφ. 241 τοῦ 1840.—Πρβ. τὰ ἐκτεθέντα ἐν τῇ λέξει 'Απογραφὴ παράγρ. §. 32—39.

ὅτι ὁ ἐναγόμενος δύναται ν' ἀπολαύσῃ διὰ τῆς ἐνστάσεως ὅ,τι καὶ δι' ἑτέρας ἀγωγῆς, κατὰ δὲ τὴν ἀρχὴν τοῦ νόμου 125 τοῦ εἰρημένου βιβλίου καὶ τίτλου, ἥτις ἀναφέρεται εἰς τὸ ἄρθρ. 77 τῆς πολιτ. δικονομίας. « Πᾶσα ἔνστασις ἐν γένει θεωρεῖται εὐνοϊκωτέρα τῆς ἀγωγῆς, καὶ ἑπομένως συμφώνως μὲ τας ἀρχὰς τοῦ ἄρθρ. 25 περὶ διαφόρων κανόνων τοῦ Ἀρμενοπούλου καὶ τοῦ § 1 τοῦ νόμου 1 βιβλ. 44 τίτ. 4 τῶν πανδεκτῶν, καθ' ἃς πώποτε οὔτε κἂν προσωρινῶς συγχωρεῖται νὰ ὠφεληθῇ τις ἐκ τοῦ ἰδίου δόλου, ἔχει τὰ εἰρημένα ἀποτελέσματα ἡ περὶ δόλου ἔνστασις, εἰς ἣν ὑπόκειται, κατὰ τοὺς διαφόρους ῥωμαϊκοὺς νόμους (Ν. Β. § 5 καὶ Ν *VIII* τοῦ εἰρημένου βιβλ. 44 καθὼς καὶ νόμος 173 § 3 τοῦ εἰρημένου βιβλ. 50) ὁ *αἰτῶν ὅ,τι χρεωστεῖ μετέπειτα νὰ ἐπιστρέψῃ* » καὶ τὴν ὁποίαν ῥητῶς οἱ νόμοι ἐπιτρέπουν εἰς τὸν ἐναγόμενον, διὰ νὰ ἐμποδίσῃ δι' αὐτῆς τὴν καταδίκην του εἰς τὴν ἀπόδοσιν τῶν χρημάτων ἢ πραγμάτων, τῶν ὁποίων ἀναγνωρίζεται ἤδη ὑπόχρεω; πρὸς ἐπιστροφὴν ὁ ἐνάγων διὰ τῆς ἐνδεχομένης ἀγωγῆς τοῦ ἐναγομένου, ὡς ἐξάγεται ἐκ τῶν εἰρημένων νόμων, συνδυαζομένων μετὰ τοῦ § 1 αὐτοῦ τοῦ νόμου *LXXIII*, πρὸς τὸ τέλος βιβλ. 21 τίτλ. 2 τῶν πανδεκ., καὶ τοὺς νόμους τοῦ κώδηκος *XIV* βιβλ. 3 τίτλ. 32 καὶ *III* βιβλ. 4 τίτλ. 51. Ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ἡ τράπεζα ἐπρότεινε, συνάμα μὲ τὴν ἔνστασιν *de in rem verso*, καὶ τὴν περὶ δόλου, ἔχουσαν προκαταρκτικῶς τὸν εἰρημένον τελευταῖον σκοπόν, καὶ ἑπομένως δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς νόμιμος καὶ βάσιμος ἡ ἀξίωσις τοῦ ἀναιρεσείοντος, ἰσχυριζομένου ὅτι ὤφειλεν ἡ τράπεζα νὰ κινήσῃ χωριστὴν ἀγωγὴν, ἐνῷ ἠδύνατο κατὰ τὴν ἐκκρεμῆ κυρίαν καὶ συνοπτικὴν δίκην νὰ προτείνῃ τὴν *De in rem verso* καὶ *doli mali* ἔνστασιν· ὥστε τὸ ἐνταῦθα ἐφετεῖον μετὰ τὰς καταθέσεις τῶν μαρτύρων, τῶν περὶ τῆς διπλῆς ταύτης ἐνστάσεως ἐξετασθέντων πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς μὴ προσβαλλομένης διὰ τῆς ἀναιρέσεως ὑπ' ἀριθ. 3706 ἀπὸ 22 Ἰανουαρίου 1846 ἀποφάσεως, ὄχι μόνον δὲν παρεβίασε νόμον τινά, ἀλλὰ συνεμορφώθη μὲ τοὺς διαληφθέντας ῥωμαϊκοὺς νόμους, καὶ μὲ τὴν ἔννοιαν τῶν ἄρθρ. 227, 344 551, 582 καὶ 583 τῆς πολιτ. δικονομίας, καὶ ἑπομένως ὁ λόγος οὗτος εἶναι ἀνυπόστατος. . . . .

Ἐπειδὴ ἡ *de in rem verso* ἀγωγὴ καὶ ἔνστασις λαμβάνει χώραν ἀπὸ μόνον τὸ γεγονὸς, ὅταν τις ὠφελῆται μὲ ζημίαν ἄλλου, ἐναντίον τῶν ῥητῶν διατάξεων τῆς ἐπιεικείας καὶ τοῦ ἄρθρ. 30 περὶ διαφόρων κανόνων τοῦ Ἀρμενοπούλου (νόμ. *XIV* βιβλ. 12 τίτ. 6 *ecivi* βιβ. 50 τίτ. 17 τῶν πανδεκτῶν) καὶ γίνεταί τις πλουσιώ-

τερος ἄνευ λόγου (*sine causa*). ὥστε ἡ ἀγωγὴ καὶ ἡ ἔνστασις στηρίζεται μόνον εἰς τὴν κατ' ἐπιείκειαν ὑποχρέωσιν, προκύπτουσαν ἁπλῶς ἐκ τοῦ γεγονότος (*ex re*) χωρὶς νὰ συντρέχῃ ἡ περίστασις ὅτι ἐνήργησε πρὸς ὄφελος ἢ ὡς διαχειριστὴς (*negotiorum gestor*), ὡς τοῦτο ἀποδεικνύεται ἐκ τῶν προσεχῶν καὶ συνδυαζομένων ῥωμαϊκῶν νόμων, οἵτινες ἐπιτρέπουν τὴν ἀποζημίωσιν ταύτην εἰς ἐκεῖνον, ὅστις ἐνήργησε πρὸς ἴδιον ὄφελος, καὶ εἰσέτι εἰς τὸν κλέπτην (*praedo*) (νόμ. *VI* § 3 *B*. 3 *T*. 5— *N*. *XXXVIII B*. 5 *T*. 3.—*N*. *XXXII B*. 12 *T*. 1.— *N*. *VII* § 5 *B*. 15 *T*. 3 τῶν πανδεκτῶν καὶ νόμ, *III*. *VII*. *XI* καὶ *XII* *B*. 4 *T*. 26 τοῦ κώδηκος) Ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου τὸ ἐφετεῖον ἐντὸς τῆς ἁρμοδιότητός του σταθμίσαν τὰς διαληφθείσας καταθέσεις τῶν μαρτύρων παρεδέχθη τὴν ἀπόδειξιν τοῦ γεγονότος ὅτι τῷ ὄντι τὰ παρὰ τῆς τραπέζης δανεισθέντα πρὸς τὸν υἱὸν τοῦ ἀναιρεσείοντος χρήματα ὅλα ἐδαπανήθησαν πρὸς τὸ ἀληθὲς ὄφελος τοῦ ἀναιρεσείοντος, ἐν δὲ τοιαύτῃ περιπτώσει τὸ ἐφετεῖον παραδεχθὲν τὴν ἔνστασιν ταύτην *De in rem verso* τὴν προταθεῖσαν παρὰ τῆς ἐναγομένης καὶ ἀναιρεσιβλήτου τραπέζης, καὶ ἀποῤῥίψαν τὴν τοῦ ἀναιρεσείοντος ἀνακοπὴν κατὰ τοῦ περὶ οὗ πρόκειται πλειστηριασμοῦ, ὄχι μόνον δὲν παρεξήγησεν, οὐδὲ παρεβίασε τὰς εἰς τὰς τοῦ ἀναιρεσείοντος προτάσεις μνημονευθείσας ἀρχὰς τοῦ δικαίου καὶ τοῦ ὑπ' αὐτοῦ σημειουμένου ῥωμαϊκοῦ νόμου, ἀλλὰ μάλιστα ἡρμήνευσεν ὀρθῶς τὰς αὐτοῦ ἀρχάς, καὶ τοὺς προηγουμένους ῥωμαϊκοὺς νόμους, οἵτινες κανονίζουν τὴν *de in rem verso* ἀγωγὴν καὶ ἔνστασιν, καθὼς καὶ τὰ διαληφθέντα ἄρθρα τῆς πολιτ. δικονομίας· Ἐὰν δὲ εἰς τὴν ὑπ' ἀριθ. 4001 ὁριστικὴν ἀπόφασιν δὲν ἀναφέρωνται αἱ καταθέσεις τῶν μαρτύρων, εἰς τὰς ὁποίας στηρίζει τὸ ἐφετεῖον τὴν ἀπόδειξιν τοῦ εἰρημένου γεγονότος, τοῦτο εἶναι ἀδιάφορον, διότι ἡ ἀπόφασις αὕτη ἀναφέρεται ἀποχρώντως εἰς τὰς καταθέσεις αὐτῶν τῶν μαρτύρων, τὰς λεπτομερῶς ἀναφερθείσας εἰς τὴν προηγουμένην ὑπ' ἀριθ. 3813 ἀπόφασιν, κατὰ συνέπειαν τῆς ὁποίας ἐξεδόθη ἡ διαληφθεῖσα ὑπ' ἀριθ. 4001 ἀπόφασις· ὥστε καὶ οὗτος ὁ λόγος δὲν εἶναι παντάπασι βάσιμος.»

Ἀπόφ. πολιτ. Ἀρ. Πάγου 68 τοῦ 1848.—Πρβ. Καλλ. βιβλ. 6' § 401, 407

§ 5. Ἡ παρὰ τοῦ ὀφειλέτου γενομένη πώλησις θεωρεῖται ὡς γενομένη πρὸς βλάβην τῶν δανειστῶν καὶ ἀνατρέπεται τότε μόνον, ὅταν ὁ ὀφειλέτης μὲ δολίαν πρόθεσιν τοῦ νὰ ζημιώσῃ τοὺς δανειστάς του ἐνήργησεν αὐτήν, ἐλαττόνων οὕτω τὴν περιουσίαν του,

ὥστε νὰ μὴ δυνηθῶσιν οἱ δανεισταὶ νὰ πληρωθῶσιν· ἄρα ὁ ζητῶν τὴν ἀνατροπὴν τοῦ συναλλάγματος τῆς ἀγοροπωλησίας ὀφείλει ν' ἀποδείξῃ τὴν μεταξὺ τοῦ ὀφειλέτου πωλητοῦ καὶ τοῦ ἀγοραστοῦ τῶν κτημάτων του δολίαν συνεννόησιν (τιτ. 8 Β. 42 πανδ.), καὶ πρὸς τοῦτο ἐπιτρέπεται καὶ ἡ διὰ μαρτύρων ἀπόδειξις. Ἀπόφ. 21 τοῦ 1842 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν (Νομικ. σελ. 2790).

§ 6. Ὁ ἐνυπόθηκος δανειστὴς δύναται νὰ κατέχῃ καὶ νὰ ἐκθέσῃ εἰς πλειστηριασμὸν τὴν κινητὴν περιουσίαν τοῦ ὀφειλέτου του πλὴν ἢ πλειστηριάσῃ τὸ ἐνυπόθηκον κτῆμα; Ναί, διότι τὸ ἄρθρ. 954 τῆς πολιτ. δικονομίας ἀφορᾷ τὴν ἀκίνητον τῶν ὀφειλετῶν περιουσίαν· καθόσον δ' ἀφορᾷ τὰ κινητά, τὸ ἄρθρ. 878 τῆς πολιτ. δικ. ἐπιτρέπει νὰ ἐνεργηθῶσι καθ' ἕκαστα ἢ καὶ μετ' ἀλλήλων διάφορα ἀναγκαστικὰ μέτρα, ἐν οἷς καὶ αἱ κατασχέσεις τῆς κινητῆς ἢ ἀκινήτου περιουσίας τοῦ χρεώστου.— Προσέτι δέ, κατὰ τὸ ἄρθρ. 34 τοῦ ἀπὸ 11/23 αὐγ. 1836 περὶ ὑποθηκῶν νόμου, ὁ πιστωτὴς δύναται κατ' ἐκλογὴν νὰ κινήσῃ πρὸς ἐξόφλησιν τοῦ χρέους τὴν προσωπικὴν ἢ τὴν πραγματικὴν ἀγωγὴν κατὰ τοῦ χρεώστου, ἡ δὲ χρῆσις τῆς προσωπικῆς ἀγωγῆς δὲν ἀποκλείει τὴν πραγματικήν, ἐξ οὗ ἕπεται ὅτι ὁ ἐνυπόθηκος δανειστὴς δὲν ὑποχρεοῦται νὰ προβῇ πρῶτον κατὰ τοῦ ὑποθηκευθέντος ἀκινήτου, ἀλλὰ δύναται κατ' ἀρέσκειαν νὰ ἐπιληφθῇ τῆς λοιπῆς κινητῆς περουσίας τοῦ ὀφειλέτου.

Ἀπόφ. 215 τοῦ 1839 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφετῶν. (Νομικ. σελ. 3702). —ὅρα τὴν λέξιν Ἐ κ τ έ λ ε σ ι ς.

§ 7. Οἱ ἐνυπόθηκοι δανεισταί, ὁσάκις πλειστηριάζεται τὸ ἐνυπόθηκον κτῆμα, δὲν δύνανται ν' ἀναστείλωσι τὸν πλειστηριασμὸν ἐπὶ λόγῳ ὅτι προτιμῶνται ὡς πρῶτοι ἐνυπόθηκοι δανεισταί· ἔχουν δὲ μόνον τὸ δικαίωμα νὰ προτείνωσι τὰ δίκαιά των κατὰ τὴν κατάταξιν, καὶ τὰ δικαστήρια ὀφείλουν καὶ ἐξ ἐπαγγέλματος νὰ ἀποφασίζωσι καὶ περὶ τοῦ ἀπαραδέκτου τῆς τοιαύτης ἀνακοπῆς [1]. Ἀπόφ. τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν τῆς 7 σεπτεμβρ. 1840 (Νομ. σελ. 2206).

---

(1) Ὁ ἐνυπόθηκος δανειστὴς δύναται νὰ ἐμποδίσῃ τὸν πλειστηριασμὸν τοῦ ἐνυποθήκου κτήματος διὰ μόνον τὸν λόγον ὅτι ὁ ἐπισπεύδων αὐτὸν δανειστὴς δὲν ἔχει ἐπὶ τοῦ κτήματος ἐγγεγραμμένην ὑποθήκην; ὄχι, διότι, κατὰ τὸ ἄρθρ. 954 καὶ ἑπ. τῆς πολιτ. δικονομίας, πᾶς δανειστής, καὶ ἂν δὲν ἔχῃ ὑποθήκης δικαίωμα, δύναται νὰ κατάσχῃ τὰ κτήματα τοῦ ὀφειλέτου του, οἱ δὲ ἐνυπόθηκοι δανεισταὶ δύνανται κατὰ τὴν διανομὴν τοῦ

§ 8. Οἱ ἀναγγείλαντες ἑαυτοὺς δανεισταὶ τότε καθίστανται ὑπερήμεροι νὰ προσάξωσι τὰς ἀποδείξεις των, ὅταν παρέλθωσι 14 ἡμέραι ἀπὸ τὴν πρὸς αὐτοὺς ἐπίδοσιν τῆς κλήσεως, ἡ δὲ ἀναγγελία δὲν ἀπαιτεῖται νὰ γίνηται πρὸ τῆς κατακυρώσεως.

Ἀπόφ. πολιτ. Ἀρ. Π. 86 τοῦ 1848.—Πρβ. τὰς λέξεις ά) Ἐκτέλεσις. —β) Ἀνακοπή.—γ) Κατάσχεσις.—δ) πλειστηριασμός.

§ 9. Οἱ δανεισταὶ τοῦ πτωχεύσαντος δὲν δύνανται νὰ ἐνεργήσουν οὐδεμίαν δικαστικὴν πρᾶξιν ἄνευ τῆς συμπράξεως τοῦ συνδίκου [1].

Ἀπόφ. πολιτ. Ἀρείου Πάγου 52 τοῦ 1847.

§ 10. Κατὰ τὸν νόμον, ὅταν ὀφείλωνται παρά τινος διάφορα χρέη ἐκπηγάζοντα ἐκ διαφόρων αἰτιῶν, ὁ δανειστὴς δύναται καὶ ὀφείλει μάλιστα νὰ καταλογίσῃ τὴν δοθεῖσαν εἰς αὐτὸν παρὰ τοῦ ὀφειλέτου του ποσότητα εἰς ἐκεῖνο τὸ χρέος, τὸ ὁποῖον, καθ' ἣν ἡμέραν γίνεται ἡ πληρωμή, ὑπάρχει ληξιπρόθεσμον καὶ ἀπαιτητόν. —Κατὰ τὰ τεμ. 73 καὶ 101 § 1 Π. *de solut.* προκειμένου λόγου περὶ πληρωμῆς κατὰ συνέπειαν ἀναγκαστικῶν μέτρων δύναται ὁ δανειστὴς νὰ καταλογίσῃ τὰ ληφθέντα εἰς ἐκεῖνο τὸ χρέος, τοῦ ὁποίου ἐπισπεύδει τὴν πληρωμὴν δι' ἀναγκαστικῶν μέτρων.

Ἀπόφ. τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν τῆς 24 δεκεμβρίου 1840 (Νομικ. σελ. 2402).—(Νομικ. σελ. 2402).—Ὅρα τὴν λέξ. Καταλογισμός.

§ 11. Ἡ παρ' ἑνὸς τῶν ἀλληλεγγύων ὀφειλετῶν ἐν μέρει ἢ ὁλοσχερὴς καταβολὴ τοῦ χρέους ἀπαλλάττει καὶ τοὺς λοιποὺς ἀλληλεγγύους ὀφειλέτας καθ' ὅσον κατεβλήθη τὸ ἀντικείμενον τῆς ὀφειλῆς (κώδ. βιβλ. 8, 41, 28), ὁ δὲ ἐναγόμενος δικαιοῦται νὰ προ-

---

ἐκπλειστηριάσματος νὰ προτείνωσι τὰς ἀπαιτήσεις των. Ἀπόφ. 128 τοῦ 1837 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφετῶν. (Νομικ. σελ. 3466.— Ὅρα τὴν λέξιν Ἐκτέλεσις.

(1) Ὅρα τὰς λέξεις 1) Πτώχευσις.—2) Ἔφεσις.

Οἱ δανεισταὶ τῆς πτωχεύσεως δὲν ὀφείλουν νὰ ἐνεργήσουν ἰδιαιτέραν ἕκαστος ἔφεσιν ὅταν ἔχουν ἄμεσον ἴδιον συμφέρον προκύπτον ἐκ τοῦ αὐτοῦ πράγματος καὶ τῆς αὐτῆς νομίμου αἰτίας· τὴν δὲ ἔφεσίν των δὲν ὀφείλουν νὰ διευθύνουν εἰμὴ κατὰ τῶν διαφωνούντων πρὸς αὐτοὺς διαδίκων. Ἀπόφ. 1876 τῆς 5 Ἰουλίου 1848 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

Ὁ ἐμπορικὸς νόμος ὁρίζων ὅτι οἱ ὁριστικοὶ σύνδικοι φέρουν τὸ πρόσωπον τῆς ὁμάδος τῶν δανειστῶν, δὲν ἀπαγορεύει εἰς τούτους νὰ ἐπιδιώξωσι δικαστικῶς καὶ αὐτοπροσώπως τὰ δικαιώματά των κατ' ἄλλων ἐχόντων ἀντίθετα συμφέροντα· ὥστε καὶ ἔφεσιν δύνανται νὰ κάμωσιν. Ἀπόφ. 1876 τοῦ 1848 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

τείνη κατὰ τὴν συζήτησιν τῆς ἀγωγῆς καὶ τὰς ἐν μέρει καταργούσας αὐτὴν ἐνστάσεις· ἡ δὲ περὶ ἧς ὁ λόγος ἔνστασις δύναται νὰ προταθῇ κατὰ τὴν συζήτησιν τῆς ἀγωγῆς, καὶ δὲν πρέπει νὰ παραπέμπηται εἰς τὴν ἐκτέλεσιν.—Ἀπόφ. πολιτ. Ἀρείου Πάγου 104 τοῦ 1847.—Πρβ. καὶ τὴν λέξιν *Γραμμάτια* § 28.

§ 12. ὅταν εἷς ἐκ τῶν πολλῶν δανειστῶν κοινοῦ χρέους ἐνάξῃ διὰ τὸ ὅλον καὶ ἐπιδικασθῇ εἰς αὐτὸν τὸ ὅλον, ἡ καθ' ὅλης τῆς ἀποφάσεως ἔφεσις ἐπιδίδεται νομίμως εἰς αὐτόν; Ναί.

Ἀπόφ. 83 τοῦ 1838 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφετ. (Νομικ. σελ. 4298 ἐπ.)—Πρβ. τὴν λέξιν Ἔφεσις.

§ 13. Ἡ εἰς χεῖρας τοῦ ὀφειλέτου, ἢ τοῦ ἐγγυητοῦ αὐτοῦ, ὕπαρξις τοῦ ὁμολόγου ἐμφαίνει ἐξόφλησιν; Ἡ ἐξόφλησις τεκμαίρεται, ἐνόσῳ δὲν ὑπάρχει σαφῶς ἀποδεδειγμένον, ὅτι τὸ ὁμόλογον αὐτὸ δὲν ἐξωφλήθη, ἀλλὰ περιῆλθεν εἰς χεῖρας τοῦ ὀφειλέτου διὰ βίας, ἢ διὰ τυχαίου συμβάματος, ἢ ἐξ ἄλλης αἰτίας, ἀφαιρούσης τὴν τεκμαιρομένην πρόληψιν τῆς ἐξοφλήσεως (τεμ. 24 πανδεκ. *de probat.*—διάτ. 15 κώδ. *de solut et liber*).

Ἡ εἰς τὰ βιβλία τοῦ ὀφειλέτου ἔλλειψις τῆς μνείας τῆς ἐξοφλήσεως δὲν ἀποδεικνύει τὸ ἐναντίον, ὅταν δὲν πρόκηται περὶ διαφορᾶς ὑφισταμένης μεταξὺ ἐμπόρων, ἀλλὰ δι' ἁπλοῦν πολιτικὸν δάνειον. Ἀπόφ. 248 τοῦ 1849 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν (Νομικ. σελ. 5043).

§ 14. Κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ πολιτ. δικ. τὰ κληρονομικὰ δάνεια καὶ χρέη διαιροῦνται αὐτοδικαίως μεταξὺ τῶν κληρονόμων (*nomina et debita hereditaria ipse iure inter coheredes sunt divisa*), πᾶσα δὲ ἄλλη περὶ τούτου μεταξὺ τῶν κληρονόμων συμφωνία δὲν δύναται νὰ ἔχῃ οὐδεμίαν ἐπιῤῥοὴν κατὰ τῶν δανειστῶν ἢ ὀφειλετῶν τῆς κληρονομίας.—Ὁ ἀποδεχθεὶς ἅπαξ διὰ σιωπηλῆς ἀποδοχῆς τὴν κληρονομίαν, δὲν δύναται μετὰ ταῦτα νὰ παραιτηθῇ αὐτῆς κατὰ τὴν ἀρχὴν *semel heres semper heres*).

Ἀπόφ. 801 τοῦ 1838 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.—Πρβ. τὸν § 262 τῆς λέξεως Ἁρμοδ. πολιτ. ἐν γένει—καὶ τὴν λέξ. Κληρονομία.

§ 15. Ἡ περὶ χωρισμοῦ τῶν κτημάτων τῶν συζύγων ἀπόφασις δὲν δύναται μὲν νὰ προσβληθῇ παρὰ τῶν δανειστῶν τῶν συζύγων, κατὰ τὸ ἄρθρ. 681 τῆς πολιτ. δικονομίας, εἰμὴ μόνον ἐντὸς τῆς ἐνιαυσίου προθεσμίας, τῆς ὁποίας παρελθούσης μένει τελεσίδικος· ἀλλ' ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου τούτου ἐφαρμόζεται, ἐὰν αἱ περὶ τοιχοκολλήσεως καὶ δημοσιεύσεως τῆς ἀποφάσεως αὐτῆς περιεχόμεναι

εἰς τὸ ἄρθρ. 680 τῆς πολιτ. δικονομίας διατάξεις διετηρήθησαν· ὥστε ἂν ἡ ἀπόφασις, δι' ἧς ἀποφασίζεται ὅτι οἰκία τις ἀνήκει εἰς τὴν σύζυγον, δὲν ἐδημοσιεύθη δεόντως, οὔτε ἐκοινοποιήθη, οὔτε ἐτοιχοκολλήθη, οὔτε ἔμεινε τοιχοκολλημμένη ἐπὶ ἓν ἔτος, ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ 681 δὲν ἐφαρμόζεται. Ἀπόφ. 4919 τῆς 11 αὐγ. 1848 τῶν ἐν 'Αθ. ἐφετῶν.

§ 16. Ἡ διάταξις τοῦ § 3 κεφ. 3 τῆς νεαρᾶς ρκ'. δὲν εἶχεν ὑποχρεωτικὴν ἰσχὺν ἐπὶ τουρκοκρατίας· ὥστε δὲν ἐφαρμόζεται ἐπὶ δανείων συνομολογηθέντων κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχήν. 'Απόφ. 4879 τῆς 11 ἰουλ. 1848 τῶν ἐν 'Αθ. ἐφετῶν.

§ 17. Ὁ ἐνεργῶν κατάσχεσιν παρὰ τρίτῳ δανειστὴς ὑπεισέρχεται εἰς τὰ δικαιώματα τοῦ ὀφειλέτου του, καὶ ἐπομένως ὑπόκειται εἰς ὅλας τὰς κατὰ τούτου ἀντιταττομένας ἐνστάσεις καὶ ἀποδείξεις, καὶ εἶναι ἀντιπρόσωπος αὐτοῦ τοῦ ὀφειλέτου· τὸ ἀντιταττόμενον εἰς αὐτὸν λοιπὸν ἰδιωτικὸν ἔγγραφον τοῦ ὀφειλέτου πρὸς ἀπόδειξιν τοῦ ἀνυπάρκτου τοῦ προτεινομένου χρέους, ὡς καὶ τῆς ἐξοφλήσεως αὐτοῦ, ὡς ἀντιταττόμενον εἰς τὸν ἀντιπρόσωπον τοῦ χρεώστου, συντεταγμένον ὂν ἄλλως τε κατὰ τοὺς νομίμους τύπους καὶ μὴ προσβαλλόμενον ὡς πρὸς τὴν γνησιότητά του, ἀποτελεῖ κατ' αὐτῶν πλήρη ἀπόδειξιν, συμφώνως μὲ τὸ ἄρθρ. 412 τῆς πολιτ. δικονομίας καθ' ὅλον τὸ περιεχόμενον, ἐπομένως καὶ κατὰ τὴν χρονολογίαν, οὐδεμιᾶς ἐχούσης ἐφαρμογῆς τοῦ ἄρθρ. 413, τὸ ὁποῖον ἀφορᾷ μόνον τοὺς τρίτους· ὅθεν τὸ εἰς τὸν δανειστὴν τοῦ Α ἀντιταττόμενον ἰδιωτικὸν ἔγγραφον τούτου ἔχει βεβαίαν ὡς πρὸς αὐτὸν χρονολογίαν· ὅταν ὅμως τὸ ἔγγραφον προσβάλληται ὡς δολίως γενόμενον καὶ πρὸς βλάβην τῶν συμφερόντων τοῦ δανειστοῦ, πρέπει νὰ ἐπιτρέπηται εἰς τοῦτον ἡ ἀπόδειξις τοῦ ἰσχυρισμοῦ αὐτοῦ· διότι ἐνεργεῖ κατὰ τοῦτο δικαίωμα ἴδιον καὶ ἀνεξάρτητον τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἀντιπροσωπευομένου ὀφειλέτου. 'Επιτρέπεται δὲ καὶ ἡ διὰ μαρτύρων ἀπόδειξις. 'Απόφ. 4903 τοῦ 1848 τῶν ἐν 'Αθ. ἐφετ. ὅρα κατ. § 24. καὶ τὴν λέξ. *Δικαιοδόχος*.

§ 18. Ἡ ἐν τῷ γραμματίῳ παράλειψις τῆς μνείας τοῦ τόκου καὶ τῆς ἀνάγκης τοῦ δανείου δὲν ἐπιφέρει τὴν ἀκύρωσιν τοῦ ναυτοδανείου, διότι ὁ μὲν συνομολογηθεὶς τόκος ἀφορᾷ τὸ συμφέρον μόνον τῶν συμβαλλομένων μερῶν, καὶ διὰ τοῦτο δὲν ἔχει ἐπιῤῥοὴν ὡς πρὸς τὸν τύπον καὶ τὴν ὕπαρξιν τοῦ δανείου, ἡ δὲ μνεία τῆς ἀνάγκης δὲν εἶναι ἐκ τῶν ἀναγκαίων προσόντων τοῦ θαλασσοδανείου, οὐδὲ ἔχει ἐπιῤῥοὴν εἰς ἀπαίτησιν ἀφορῶσαν ἁπλῶς τὴν ἐξόφλησιν τοῦ δανείου, ἐνῷ ἡ βεβαίωσις τῆς ἀνάγκης καὶ ἡ τήρη-

σις τῶν ἄλλων διατυπώσεων ἀπαιτεῖται κυρίως διὰ τὰς μεταξὺ τοῦ πλοιάρχου, τῶν ἰδιοκτητῶν καὶ τῶν δανειστῶν σχέσεις. Ἀπόφ. 5051 τοῦ 1848 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.—Ὅρα τὴν λέξιν *Ναυτοδάνειον*.

§ 19. Αἱ διατυπώσεις, αἱ ἐν τῷ ἄρθρ. 234 τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου περιεχόμεναι πρὸς βεβαίωσιν τῆς ὑπαρχούσης ἀνάγκης τοῦ πλοίου, δὲν ἀφορῶσι μόνον τὰς τοῦ πλοιάρχου μετὰ τοῦ ἰδιοκτήτου τοῦ πλοίου σχέσεις, ἀλλ' εἶναι ὑποχρεωτικαὶ καὶ εἰς τὸν δανειστήν· ἑπομένως ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ πλοίου δὲν δύναται νὰ ἦναι ὑπόχρεως διὰ δάνειον δοθὲν τυχὸν καὶ ληφθὲν παρανόμως· ὁ πλοίαρχος, ἐν περιπτώσει ἀνάγκης τοῦ πλοίου, ἔχει τὸ δικαίωμα τοῦ δανείζεσθαι καὶ ἄνευ ἐντολῆς τοῦ ἰδιοκτήτου; ἡ ἀπόφ. 5651 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν φέρει:

Ἀπόφ. α . . . .

Ἐπειδὴ αἱ διατυπώσεις, αἱ ἐν τῷ ἄρθρ. 234 τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου περιεχόμεναι πρὸς βεβαίωσιν τῆς ὑπαρχούσης ἀνάγκης τοῦ πλοίου, δὲν ἀφορῶσι μόνον τὰς τοῦ πλοιάρχου μετὰ τοῦ ἰδιοκτήτου τοῦ πλοίου σχέσεις, ἀλλ' εἶναι ὑποχρεωτικαὶ καὶ εἰς τὸν δανειστὴν, καθότι, διὰ νὰ ἦναι νόμιμον τὸ δάνειον, πρέπει νὰ ἦναι νομίμως ἀποδεδειγμένον, καὶ ἑπομένως ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ πλοίου δὲν δύναται νὰ ἦναι ὑπόχρεως διὰ δάνειον δοθὲν τυχὸν καὶ ληφθὲν παρανόμως, ἢ τοῦ ὁποίου ἡ νομιμότης δὲν ἀποδεικνύεται.

Ἐπειδὴ ἂν ὁ πλοίαρχος ἐν περιπτώσει ἀνάγκης τοῦ πλοίου ἔχῃ τὸ δικαίωμα τοῦ δανείζεσθαι καὶ ἄνευ ἰδιαιτέρας ἐντολῆς τοῦ ἰδιοκτήτου, τὸ δικαίωμα ὅμως αὐτὸ ὑπεβλήθη ἀπὸ τὸν νόμον εἰς τὴν ὑποχρέωσίν τῆς ἐκπληρώσεως τῶν περὶ τῆς ἀνάγκης διατυπώσεων, ἥτις εἶναι ἡ μόνη τοῦ ἰδιοκτήτου περὶ τῆς καλῆς πιστώσεως μεταξὺ τοῦ δανειστοῦ καὶ δανειζομένου ἀσφάλεια, ὡς εἶναι καὶ ἡ μόνη ἐγγύησις περὶ τῆς καλῆς διαγωγῆς τοῦ πλοιάρχου, τὸν ὁποῖον ἄλλως δὲν δύνανται νὰ ἐπιτηρῶσιν οἱ ἰδιοκτῆται· τοῦτο δὲ γίνεται ἔτι σαφέστερον καὶ ἐκ τοῦ ἄρθρ. 236 τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου, τὸ ὁποῖον καθιστᾷ προσωπικῶς ὑπεύθυνον τὸν πλοίαρχον, ὅταν ἐλεγχθῇ ὅτι ἄνευ ἀληθοῦς ἀνάγκης ἐδανείσθη κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ ἄρθρ. 234 τοῦ ἐμπορ. νόμου.

Ἐπειδὴ ἐκ τῆς γενικῆς ταύτης τοῦ νόμου διατάξεως προκύπτει ὅτι ὁ δανειστὴς, διὰ νὰ δανείζῃ ἰσχυρῶς καὶ νὰ διατηρῇ τὰ δίκαια καὶ τὰς ἀγωγάς του κατὰ τοῦ ἰδιοκτήτου τοῦ πλοίου, ὡς ὑπευθύνου διὰ τὰς πράξεις τοῦ πλοιάρχου, ὀφείλει ν' ἀπαιτῇ παρὰ τοῦ τελευταίου τούτου τὴν παρουσίαν τῶν ἐγγράφων, τῶν ἀποδεικνυόν-

των τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν εἰρημένων διατυπώσεων, ἄνευ τῆς τηρήσεως τῶν ὁποίων· τὸ δάνειον θεωρεῖται ὡς ἰδία προσωπικὴ τοῦ πλοιάρχου ὑποχρέωσις, διὰ τὴν ὁποίαν δὲν δύναται νὰ ἦναι ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ πλοίου.

Ἐπειδή, ὡς πρὸς τὰ πραγματικὰ περιστατικά, προκύπτουσιν ἐκ τῶν ἐν τῇ δικογραφίᾳ ἐγγράφων τὰ ἑπόμενα.

ά) ὅτι ὁ Γ Ι Γ εἶναι κύριος μόνον κατὰ τὰ τρία δωδέκατα (ἤ, ἐν ἄλλαις λέξεσι, κατὰ τὸ ἓν τέταρτον) τοῦ περὶ οὗ ἡ δίκη πλοίου, τῶν ἄλλων δὲ μερίδων αὐτοῦ ἡ κυριότης ἀνήκει εἰς τὸν Φ Ι Ο καὶ εἰς τὸν Δ Β Δ, ὡς βεβαιοῦται ἐκ τῆς ἀπὸ 20 μαρτίου 1844 ὑπ' ἀριθ. 75 ἀποφάσεως τῶν ἐν Ναυπλίῳ πρωτοδικῶν, ἥτις κατέστη ἤδη τελεσίδικος κατὰ τὸν μὴ ἀποκρουσθέντα, ἀλλὰ ῥητῶς μάλιστα βεβαιωθέντα ἰσχυρισμὸν τῶν παρευβαινόντων, οἵτινες ἄλλως πρὸς βεβαίωσιν τοῦ λόγου των προσήγαγον τὸ ἀπὸ 25 μαρτίου 1844 ἐπιδοτήριον.

6) ὅτι ὁ πλοίαρχος Γ Ι Γ δὲν εἶχεν ἐντολὴν ὑπὸ τῶν συνιδιοκτημόνων του ἐκείνων νὰ λαμβάνῃ ναυτοδάνεια. Μάλιστα εἰς τὸ ἀπὸ 31 μαρτ. 1840 ὑπ' ἀριθ. 2980 (5373) συμβόλαιον, γενόμενον μεταξὺ τῶν εἰρημένων τριῶν συνιδιοκτητῶν τοῦ πλοίου ἐνώπιον τοῦ συμβολαιογράφου Ὕδρας, περιέχεται ῥητῶς ἡ ἀκόλουθος ῥήτρα « δὲν δύναται ὁ πλοίαρχος ἐπὶ οὐδενὶ λόγῳ καὶ ἐπὶ οὐδεμιᾷ προφάσει νὰ λαμβάνῃ δάνεια ἐπὶ τοῦ ὅλου . . . τοῦ εἰρημένου βρικίου ἄνευ τῆς συγκαταθέσεως τῶν συμμετόχων του.»

γ) ὅτι ὁ Γ Μ (ὑπὸ τὴν ὁποίαν παρεστάθη ἰδιότητα) δὲν προσήγαγεν ἀπόδειξιν τινά, οὔτε ἐζήτησε ν' ἀποδείξῃ ὅτι τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος δάνειον ἐχρησίμευσε πραγματικῶς εἰς ἀνάγκας τοῦ πλοίου, καὶ ὠφέλησε τοὺς παρεμβαίνοντας (συνιδιοκτήτας).

δ) ὅτι ἰδίως δὲν ὑπάρχει ἀπόδειξίς τις ὅτι τοῦ προκειμένου δανείου προηγήθη ἔκθεσις τοῦ πληρώματος πρὸς ἀπόδειξιν τῆς ἀνάγκης αὐτοῦ, ἢ ὅτι ὑπῆρχεν ἡ ἀπαιτουμένη νόμιμος ἄδεια πρὸς λῆψιν τοῦ δανείου αὐτοῦ.

Ἐπειδὴ ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ εἰρημένου Γ Μ, ὁ ἐν τῷ ἐγγράφῳ τῆς παρεμβάσεως περιεχόμενος ὅτι οἱ παρεμβαίνοντες ὀφείλουσιν ἐγγύησιν διὰ τὰς πράξεις τοῦ πλοιάρχου πρὸς τοὺς τρίτους, ὡς ἀποκτήσαντας τὸ δικαίωμα τοῦτο πρὸ τῆς εἰς τοὺς παρεμβαίνοντας μεταβιβάσεως τῆς ἐπὶ τοῦ πλοίου ἰδιοκτησίας, εἶναι λίαν ἀόριστος· ἀλλ' ἐκτὸς τούτου, τὸ διὰ τῆς διαληφθείσης ἀποφάσεως τῶν πρωτοδικῶν ἀναγνωρισθὲν εἰς τοὺς παρεμβαίνοντας δικαίωμα συνιδιοκτησίας ἐπὶ τοῦ πλοίου ἀνατρέχει μέχρι τῆς ἐποχῆς τῆς ά.

μαρτίου 1840, διότι ἡ ἀπόφασις αὕτη στηρίζεται εἰς τὸ ὑπὸ τὴν ἡμερομηνίαν ταύτην εἰρημένον ὑπ' ἀριθ. 2980 συμβόλαιον, ἐν ᾧ τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος δάνειον ἔλαβε χώραν κατὰ τὸν ἰούνιον τοῦ 1841, ὡς αὐτὸς ὁ Γ Μ ἰσχυρίσθη· ὥστε καθίσταται μὴ βάσιμος ὁ εἰρημένος ἰσχυρισμός.

Ἐπειδή, τούτων οὕτως ἐχόντων, τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος δάνειον δὲν δύναται νὰ βαρύνῃ κατ' οὐδὲν τοὺς παρεμβαίνοντας, καὶ ἐπομένως περιττὸν εἶναι νὰ ἐξετάσῃ τὸ δικαστήριον τὸν ἰσχυρισμόν των, ὅτι τὸ δάνειον αὐτὸ δὲν φέρει (ὡς πρὸς αὐτοὺς) χαρακτῆρα ναυτοδανείου.

Ἐπειδή, μὴ ὄντων ὑπευθύνων τῶν παρεμβαινόντων διὰ τὸ περὶ οὗ ἡ δίκη δάνειον, ὁ εἰρημένος Γ Μ δὲν ἠδύνατο νὰ κατάσχῃ εἰμὴ τὸ ἓν τέταρτον τοῦ πλοίου, καθότι μόνον κατὰ τοῦτο εἶναι κύριος ὁ Γ Ι Γ. ἄρα ἡ ἐπὶ τοῦ ἑτέρου τετάρτου (τοῦ εἰς τοὺς παρεμβαίνοντας ἀνήκοντος) τοῦ πλοίου ἐνεργηθεῖσα κατάσχεσις εἶναι ἄκυρος, διότι οἱ παρεμβαίνοντες, κατὰ τὰ προεκτεθέντα, δὲν ὀφείλουσί τι εἰς τοὺς κατασχόντας.

Ἀπόσπασμα τῆς ὑπ' ἀριθ. 5054 ἀποφ. τῶν ἐν Ἀθ. ἐφετῶν.—Πρβ. ἀντίθετόν τινα ἀπόφασιν τοῦ ἀκυρωτικοῦ ἐν τῇ νομ. σελ. 3407.—Πρβ. καὶ τὸ τεμ. 1 § 12 πανδ. de exerc. act. —Πρβ. προσέτι καὶ ἑτέραν ἀπόφ. τοῦ Ἀρ. Π. ἐν τῇ λέξει ἁρμοδ. πολιτική.

Περὶ τοῦ αὐτοῦ. Αἱ διατυπώσεις, τὰς ὁποίας διατάττει τὸ ἄρθρ. 234 τοῦ ἐμπορ. νόμου πρὸς βεβαίωσιν τῆς ὑπαρχούσης ἀνάγκης τοῦ πλοίου, ἀναφέρονται εἰς μόνον τὸν πλοίαρχον, ὥστε διὰ τῆς διατηρήσεως αὐτῶν ν' ἀπαλλάττηται οὗτος τῆς εὐθύνης πρὸς τὸν ἰδιοκτήτην, ἢ ἀφορῶσι καὶ τὸν δανειστήν; ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου ὁ Ἄρειος Πάγος ἐξεφράσθη οὕτω πῶς διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 49 τοῦ 1835 ἀποφάσεώς του.

α Ἐπειδὴ τὸ ἄρθρ. 216 τοῦ ἐμπορ. νόμου, κατὰ τὸ ὁποῖον πᾶς ἰδιοκτήτης πλοίου εἶναι πολιτικῶς ὑπεύθυνος περὶ τῶν πράξεων τοῦ πλοιάρχου, καθόσον ἀφορῶσι τὸ πλοῖον καὶ τὴν ἀποστολήν, δὲν ἐννοεῖ δάνεια ναυτικά, τὰ ὁποῖα συμφωνεῖ ὁ πλοίαρχος κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ ἄρθρ. 234 τοῦ αὐτοῦ νόμου, ἀλλὰ πράξεις τοιαύτας, ἐξ ὧν ἤθελε πηγάζει ζημία εἰς τρίτους, διὰ τὴν ὁποίαν ὁ νόμος ἀποκαθιστᾷ τὸν μὲν ἰδιοκτήτην πολιτικῶς μόνον ὑπεύθυνον, τὸν δὲ πλοίαρχον καὶ προσωπικῶς· ἐπομένως τὸ ἐν Τριπόλει δικαστήριον τῶν ἐφετῶν ἐπὶ τοῦ προκειμένου μὴ λαβὸν ὑπ' ὄψιν τὸ ἄρθρον τοῦτο δὲν προσέβαλε νόμον, τὸν ὁποῖον ὤφειλε νὰ ἐφαρμόσῃ.

Ἐπειδὴ αἱ διατυπώσεις, τὰς ὁποίας διατάττει τὸ 234 ἄρθρον

τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου πρὸς βεβαίωσιν τῆς ὑπαρχούσης ἀνάγκης τοῦ πλοίου, δὲν ἀναφέρονται εἰς μόνον τὸν πλοίαρχον, ὥστε διὰ τῆς διατηρήσεως αὐτῶν ν' ἀπαλλάττηται οὗτος τῆς εὐθύνης πρὸς τὸν ἰδιοκτήτην, ἀλλ' ἀφορῶσι καὶ τὸν δανειστὴν, ὅστις ὀφείλει, διὰ τὴν νομιμότητα καὶ ἰσχὺν τοῦ διδομένου δανείου, διὰ νὰ βεβαιοῦται, ὅτι ὁ πλοίαρχος ἐξεπλήρωσε τὰς ἐν τῷ ἄρθρῳ 234 διαλαμβανομένας διατυπώσεις, καθότι ὁ νόμος, παραχωρῶν εἰς τὸν πλοίαρχον ἐν τοιαύτῃ περιστάσει τὴν ἄδειαν τοῦ δανείζεσθαι ἄνευ ἰδιαιτέρας ἐντολῆς τοῦ ἰδιοκτήτου, ὑποχρεόνει ἀμφοτέρους, καὶ δανειστὴν καὶ δανειζόμενον, εἰς τὴν διατήρησιν τῶν διαλαμβανομένων διατυπώσεων, παρεχουσῶν ἐγγύησιν περὶ τῆς καλῆς διαγωγῆς τοῦ πλοιάρχου, τὸν ὁποῖον οἱ ἰδιοκτῆται ἄλλως δὲν δύνανται νὰ ἐπιτηρῶσι· τοῦτο δὲ γίνεται σαφέστερον καὶ ἐκ τῆς ἐννοίας τοῦ 236 ἄρθρου, τὸ ὁποῖον ἀποκαθιστᾷ καὶ προσωπικῶς ὑπεύθυνον τὸν πλοίαρχον, ὅταν ἐλεγχθῇ ὅτι χωρὶς ἀληθοῦς ἀνάγκης, ἀλλὰ πλαστῶς προφασισθεὶς τοιαύτην, δανεισθῇ κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ 234 ἄρθρου· ὥστε μὴ ὑπαρχούσης ψευδοῦς ἑρμηνείας τῶν ἄρθρ. 234 καὶ 236, ὁ προτεινόμενος λόγος τῆς ἀναιρέσεως εἶναι ἀνίσχυρος.

Ἐπειδὴ προσέτι καὶ ἐκ τῆς ἐννοίας τοῦ ἄρθρ. 312 τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου; διαλαμβάνοντος ὅτι ἂν τὸ συμβόλαιον ἔγεινεν ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ, ὑπόκειται εἰς τὰς παρὰ τοῦ 234 ἄρθρ. ὁριζομένας διατυπώσεις, ὄχι μόνον δὲν συνάγεται ὅτι αἱ διατυπώσεις ἐκεῖναι ἀναφέρονται εἰς τὸν πλοίαρχον μόνον σχετικῶς πρὸς τὸν ἰδιοκτήτην, ἀλλὰ προκύπτει μάλιστα τὸ ἐναντίον, καθότι, κατὰ τὸ ἄρθρον τοῦτο, ὁ ἐντὸς τῆς ἐπικρατείας δανειστὴς εἶναι ὑπόχρεως νὰ καταχωρίζῃ εἰς τὸ γραφεῖον τοῦ ἐμποροδικείου τὸ συμβόλαιον ἐντὸς δέκα ἡμερῶν ὄχι πρὸς νομιμοποίησιν καὶ κύρωσιν τοῦ δανείου, ἀλλ' ἁπλῶς πρὸς διατήρησιν τοῦ προνομίου τοῦ συμβολαίου· ὥστε ἡ νομιμότης καὶ τὸ κῦρος τοῦ δανείου καθίσταται διὰ τῆς ἑκατέρωθεν διατηρήσεως τῶν ἐν τῷ 234 ἄρθρ. διατυπώσεων· ἑπομένως τὰ ἄρθρα 216, 234 καὶ 236 δὲν ἡρμηνεύθησαν ψευδῶς.

Ἐπειδὴ ἡ πρότασις, ὅτι ὁ δανειστὴς πλοίαρχος εἶχε τὰ ἔγγραφα τῆς ἰδιοκτησίας τοῦ πλοίου εἰς ὄνομά του, εἶναι τῷ ὄντι πραγματικὸς ἰσχυρισμὸς καὶ νομικὸν ἐπιχείρημα, καὶ διὰ τοῦτο ἀπαράδεκτος ἐν τῇ ἐφέσει κατὰ τὸ ἄρθρ. 747 τῆς πολιτ. δικονομίας, καθὼς ὀρθῶς ἐχαρακτήρησεν αὐτὴν τὸ δικαστήριον τῶν ἐν Τριπόλει ἐφετῶν. Διὰ ταῦτα ἀποῤῥίπτει κτλ. »

Σημ. Περὶ τοῦ ζητήματος τούτου εὕρηνται διάφοροι παρατηρήσεις ἐν τῇ Νομικῇ (σελ. 2694).—Τὸ δικαστήριον τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν ἐξεφράσθη οὕτως:

« Ἐπειδὴ ὁ πλοίαρχος θεωρεῖται ὡς ἐντολοδόχος τοῦ ἰδιοκτήτου.

Ἐπειδὴ, κατὰ τὰς κοινὰς ἀρχὰς τοῦ δικαίου, ὁ ἐντολεὺς δὲν εἶναι ἐν γένει ὑπόχρεως νὰ ἐκπληροῖ τὰς παρὰ τοῦ ἐντολοδόχου συνομολογηθείσας ἐνοχὰς παρὰ συμφώνως μὲ τὴν ἐξουσίαν, ἥτις ἐδόθη πρὸς τοῦτον· ὅθεν ἕκαστος, ὅστις, συνομολογῶν μὲ τὸν ἐντολοδόχον, θέλει ταυτοχρόνως νὰ συνομολογῇ καὶ μὲ τὸν ἐντολέα, ὀφείλει νὰ ἐξετάζῃ καὶ τοὺς ὅρους τῆς ἐντολῆς.

Ἐπειδὴ ἡ ἐντολὴ, τὴν ὁποίαν ὁ πλοίαρχος ἔχει ὡς πρὸς τὸ νὰ συμφωνῇ ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ ναυτικὰ δάνεια, προκύπτει ἀπὸ τὸν νόμον αὐτόν· ὥστε πᾶς δανειστὴς ὡς ἀναγνωρίζων δυνάμει τοῦ νόμου τὸν πλοίαρχον ἐντολοδόχον τοῦ ἰδιοκτήτου ὀφείλει, ὅταν θέλῃ νὰ συνυποχρεοῖ τὸν ἰδιοκτήτην, νὰ ἐρευνᾷ εἰς τὸν νόμον αὐτὸν τοὺς ὅρους, μέχρι τῶν ὁποίων ἐκτείνεται ἡ ἐξουσία τῆς ἐντολῆς τοῦ πλοιάρχου.

Ἐπειδὴ ὁ νόμος, διὰ τοῦ ἄρθρ. 234 τοῦ ἐμπορικοῦ κώδηκος, δίδει ἐντολὴν εἰς τὸν πλοίαρχον νὰ συμφωνῇ ναυτικὰ δάνεια μόνον διὰ τὰς ἀνάγκας τοῦ πλοίου καὶ ὑπὸ τοὺς ῥητοὺς ὅρους τοῦ νὰ ἐπιβεβαιῶνται προηγουμένως αἱ ἀνάγκαι αὗται δι' ἐκθέσεως ὑπογραφομένης παρὰ τῶν ἐπισημοτέρων τοῦ πληρώματος καὶ τοῦ νὰ λαμβάνῃ ὁ πλοίαρχος τὴν ἄδειαν παρὰ τοῦ προξένου ἢ τῆς ἀρχῆς τοῦ τόπου, εἰς τὸν ὁποῖον εὑρίσκεται τὸ πλοῖον ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ.

Ἐπειδὴ ἑπομένως ὁ δανειστὴς, ὅστις θέλει νὰ συνυποχρεοῖ τὸν ἀπόντα ἰδιοκτήτην, ὀφείλει νὰ ἐξετάσῃ προηγουμένως ἐὰν οἱ νόμιμοι οὗτοι ὅροι, οἵτινες περιστέλλουσι τὴν ἐντολὴν τοῦ πλοιάρχου, ἐξεπληρώθησαν τακτικῶς ἢ ὄχι, καὶ, ἐὰν τοῦτο παραλείψῃ, ἡ ἀμέλεια εἶναι εἰς βάρος του.

Ἐπειδὴ ἡ ἔννοια τοῦ 236 δὲν εἶναι ὅτι ὁ ἄνευ ἀνάγκης δανειζόμενος πλοίαρχος χρεωστεῖ ν' ἀποζημιώσῃ τὸν ἰδιοκτήτην μόνον εἰς τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν δὲν ἐξεπλήρωσε τοὺς τύπους τοῦ ἄρθρ. 234, ὥστε νὰ ἐξάγηται ἐκ τούτου τὸ συμπέρασμα ὅτι ὁ ἰδιοκτήτης ὀφείλει πάντοτε νὰ ἐξοφλῇ πρὸς τὸν δανειστὴν τὸ ναυτικὸν χρέος καὶ ἐν ἐλλείψει τῶν τύπων τούτων, καθότι μία τοιαύτη διάταξις ἦτον ὅλως περιττὴ ὡς προκύπτουσα σιωπηλῶς καὶ φυσικῶς ἀπὸ τὸ ἴδιον ἄρθρ. 234, ἀλλ' ἡ ἀληθὴς μᾶλλον ἔννοια τοῦ εἰρημένου ἄρθρ. 236 εἶναι ὅτι ὁ χωρὶς ἀνάγκην δανεισθεὶς πλοίαρχος ὀφείλει τὴν ἀπόδοσιν, ὁσάκις ὁ ἰδιοκτήτης, πληρώσας τὸ δάνειον διὰ τὴν γενομένην προεκπλήρωσιν τῶν διατεταγμένων τύπων, μολαταῦτα ἀποδείξῃ ὅτι ἀληθὴς ἀνάγκη δὲν ὑπῆρξε πρὸς λῆψιν δανείου, καὶ ὅτι κατ' ἀπάτην ἐπρομηθεύθη ὁ πλοίαρχος τὴν ἄδειαν τῆς

ἀνηκούσης ἀρχῆς. Τοῦτο δ' εἶναι σύμφωνον μὲ τὴν δικαιοσύνην, ἥτις δὲν ἐπιτρέπει νὰ ζημιωθῇ ὁ ἰδιοκτήτης, ὅταν ἐμπορῇ ν' ἀποδείξῃ τὸν δόλον καὶ τὴν ἀπάτην τοῦ πλοιάρχου.

Ἐπειδὴ σκοπὸς κύριος τοῦ ἄρθρου 234 εἶναι τὸ νὰ προλαμβάνῃ καὶ ἐμποδίζῃ τὰς καταχρήσεις τοῦ πλοιάρχου πρὸς βλάβην τοῦ ἀπόντος ἰδιοκτήτου, ἀλλ' ἂν οἱ παρὰ τοῦ ἄρθρου τούτου διωρισμένοι τύποι δὲν ἐθεωρῶντο πρὸς κύρωσιν τοῦ ναυτικοῦ δανείου ὑποχρεωτικοί, παρὰ μόνον ἀναφορικῶς ὡς πρὸς τὸν πλοίαρχον, οὐχὶ-δὲ σχετικῶς ὡς πρὸς τὸν δανειστήν, ἤθελε προκύψει ὅτι ἐματαιοῦτο κατὰ μέγα μέρος ὁ σκοπὸς τοῦ νόμου, διότι ὁ κακῆς πίστεως πλοίαρχος ἠδύνατο, αἰσχροκερδῶν ἀπεριορίστως καὶ ἄνευ ἀνάγκης τοῦ πλοίου, νὰ ὑποχρεοῖ τὸν ἰδιοκτήτην ὡς πρὸς τρίτους διὰ ναυτικὰ δάνεια, τὰ ὁποῖα οὗτος ἤθελε πάντοτε πληρόνει, χωρὶς νὰ εὑρίσκῃ ποτὲ ἴσως τὰ μέσα τοῦ ν' ἀποζημιωθῇ ἔπειτα ἀπὸ τὸν καταχρασθέντα πλοίαρχον.

Ἐπειδὴ ἐν εἴδει κατὰ τὴν προκειμένην δίκην ὁ πλοίαρχος Χ Μ δὲν ἐξεπλήρωσε τοὺς ὅρους τοῦ ἄρθρ. 234, οἱ δὲ Θ Ρ καὶ συντροφία συνεφώνησαν τὸ ναυτικὸν δάνειον μὲ τὸν εἰρημένον Μ χωρὶς νὰ βεβαιωθῶσι περὶ τῆς προηγουμένης ἐκπληρώσεως τῶν γνωστῶν τούτων ὅρων τῆς ἐντολῆς· ὥστε συνηλλάχθησαν ἐν γνώσει παρὰ τὴν ἐντολὴν τοῦ νόμου.

Ἐπειδή, διὰ τοὺς λόγους τούτους, ἡ μεταξὺ τῶν εἰρημένων παρὰ τὴν ἐντολὴν συμφωνία δὲν δύναται νὰ καταστήσῃ τὸν ἰδιοκτήτην Γ Μ ὑπόχρεων πρὸς τὸν Θ Ρ καὶ συντροφίαν.

Ἐπειδὴ ὅταν δὲν ἦναι ὑπόχρεως ὁ ἰδιοκτήτης, τόσον ὀλιγώτερον εἶναι ὑπόχρεως ὁ δεύτερος πλοίαρχος Δ.

Ἐπειδὴ ἐὰν οἱ Θ Ρ καὶ συντροφία ἐνόμιζον ὅτι οἱ νόμοι οὗτοι δὲν ἔχουν ἰσχὺν ὡς πρὸς τὰ Ἑλληνικὰ πλοῖα, ὤφειλον τότε νὰ ἐξετάσουν ποία ἦτον ἡ ἰδιαιτέρα ἐντολὴ καὶ ἐξουσία, τὴν ὁποίαν εἶχεν ὁ πλοίαρχος Μοσχοβίτης ἀπὸ τὸν ἰδιοκτήτην, καὶ τότε ἤθελον βεβαιωθῆ ἀπὸ τὸ τῆς 21 δεκεμβρίου 1829 μεταξὺ τοῦ Μ καὶ Ι Μ ἰδιαίτερον ἔγγραφον ὅτι ἦτο ῥητῶς ἀπηγορευμένον εἰς τὸν πλοίαρχον νὰ συμφωνῇ ναυτικὰ δάνεια.

Ἐπειδὴ ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ πληρεξουσίου τῶν Θ Ρ καὶ συντροφίας ὅτι τὸ ἔγγραφον τῆς ἰδιοκτησίας τοῦ πλοίου ἦτο τότε ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἰδίου Μ, ὡς προτεινόμενος κατὰ πρώτην φορὰν ἐν τῇ ἐφεσίμῳ συζητήσει, εἶναι ἀπαράδεκτος, διότι τοῦτο δὲν εἶναι νομικὸν ἐπιχείρημα, ἀλλὰ πραγματικὴ πρότασις, καὶ κατὰ τὸ ἄρθρ. 747 § 2 τῆς πολιτ. δικονομίας, μόνον εἰς τὸν ἐφεσίβλητον πρὸς ἀπολογίαν

ται οὗτος εἰς διατροφὴν τῶν παρ' αὐτοῦ γεννηθέντων τέκνων τῆς Α νεοφωτίστου, εἶναι τελεσίδικος· ἄρα ὁ δανειστὴς τούτου Κ Π δὲν ἠδύνατο ὡς τρίτος ν' ἀνακόψῃ τὴν ἀπόφασιν ταύτην· ἑπομένως οὔτε νὰ ὑπερασπισθῇ διὰ τῆς ἐνστάσεως, ὅτι τὰ μεταξὺ ἄλλων δικασθέντα δὲν βλάπτουσι τρίτους, καθότι τὴν ἔνστασιν ταύτην δύναται νὰ προτείνῃ, κατὰ τὸ ἄρθρ. 238 τῆς πολιτ. δικονομίας, ὁ ἔχων τὸ δικαίωμα τῆς τρίτου ἀνακοπῆς, τὸ δὲ ἐνταῦθα ἐφετεῖον παραδεχθὲν διὰ τῆς ἤδη προσβαλλομένης ὑπ' ἀρ θ. 5155 ἀποφάσεώς του ὅτι ὁ Κ Π, ὡς ἐνυπόθηκος δανειστὴς τοῦ κτήματος τοῦ Α Κ, περὶ τῆς κατατάξεως τοῦ ἐκπλειστηριάσματος τοῦ ὁποίου ἐπρόκειτο, ἠδύνατο νὰ προσβάλῃ τὴν μνησθεῖσαν ὑπ' ἀριθ. 2085 ἀπόφασιν διὰ τῆς ἐνστάσεως, ὅτι τὰ μεταξὺ ἄλλων δικασθέντα κτλ., καὶ δικάσαν ἐκ νέου τὸ δικαίωμα τῆς διατροφῆς τῶν εἰρημένων τέκνων κατὰ τοῦ Α Κ, παρεβίασε τὰς μνησθείσας οὐσιώδεις διατάξεις τῆς πολιτ. δικονομίας, καὶ τὰς περὶ τελεσιδικίας τῆς αὐτῆς δικονομίας, καὶ ἡ παραβίασις αὕτη δίδει χώραν εἰς ἀναίρεσιν κατὰ τὰ ἄρθρα 201 καὶ 807 § 6 τῆς πολιτ. δικονομίας, ὁ δὲ ἰσχυρισμὸς τοῦ ἀναιρεσιβλήτου ὅτι εἶχε δικαίωμα νὰ προσβάλῃ τὴν μνησθεῖσαν τελεσίδικον ἀπόφασιν, διότι οὗτος εἶναι ἐνυπόθηκος δανειστής, καὶ διότι ἐπρόκειτο περὶ τῆς προσωπικῆς καταστάσεως τῶν ἀντιδίκων του, οἵτινες ζητοῦν διατροφήν, εἶναι ἀνίσχυρος, πρῶτον μὲν διότι ἐνῷ ἡ κατὰ τοῦ Α Κ ἀπόφασις οὐδὲν ἀναφέρει περὶ ὑποθήκης τοῦ Κ Π, οὔτε ἐπρόκειτο, οὔτε ἐδίκασε τὸ ἐφετεῖον διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του περὶ προτεραιότητος τῆς ὑποθήκης τούτου ὡς πρὸς τὴν τῆς διατροφῆς ἀπαίτησιν τῶν ἀντιδίκων του, καὶ δεύτερον διότι ἡ προσβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ Κ Π ἀπόφασις εἶναι ἁπλῶς περὶ διατροφῆς καὶ οὐχὶ περὶ προσωπικῆς καταστάσεως.»

'Απόφ. πολιτ. 'Αρ. Π. 222 τοῦ 1848.—Πρβ. τὴν λέξιν τρίτου ἀνακοπὴ § 37 καὶ ἀνωτ. § 17.

Ἡ ἀπόφ. 4401 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν φέρει:

Ἐπειδή, κατὰ τὸ ἄρθρ. 89 τῆς πολιτ. δικονομίας, πᾶς τρίτος, ὅστις κατά τινα μεταξὺ ἄλλων διαδίκων ἐκκρεμῆ ἢ ἤδη ἀποφασισμένην δίκην, ἔχει ἔνδικον συμφέρον, δύναται, ἂν καὶ δὲν προσεκλήθη πρὸς τοῦτο, νὰ παρεμβῇ εἰς τὴν συζήτησιν τῆς ἐκκρεμοῦς ὑποθέσεως, ἢ ν' ἀνακόψῃ τὴν ἤδη ἀπαγγελθεῖσαν ἀπόφασιν· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ὁ Α ἔχων νόμιμον συμφέρον, καθὸ ἐνυπόθηκος δανειστής, ν' ἀνακόψῃ τὴν ἐκδοθεῖσαν ἀπόφασιν παραβλαπτομένων τῶν δικαιωμάτων του, ἠδύνατο καὶ νὰ παρεμβῇ εἰς τὴν προκειμέ-

νην ἐκκρεμῆ δίκην πρὸς ὑπεράσπισιν καὶ διατήρησιν τῶν ὑποθηκικῶν δικαιωμάτων του· ἑπομένως ἡ περὶ ἀπαραδέκτου τῆς παρεμβάσεως τοῦ Α ἔνστασις εἶναι ἀνυπόστατος.

§ 25. Ὑπάρχοντος χρέους ἀλληλεγγύου, ὁ δανειστὴς δύναται ν' ἀπαιτήσῃ τὴν πληρωμὴν ὁλοκλήρου τοῦ δανείου του παρ' ἑνὸς ἢ καὶ πλειοτέρων, μὴ δυναμένων νὰ ἐπικαλεσθῶσι τὸ εὐεργέτημα τῆς διζήσεως ἢ τὸ τῆς διαιρέσεως (τεμ. 2, 3, § 1 πανδ. 45, 2.—§ 1 εἰσ. 3, 17)· χρέος κοινότητος—ἔννοια τῆς λέξ. κεφίλιδες.— Ἡ ἀπόφ. 4161 τοῦ 1846 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν φέρει :

« Ἐπειδὴ τὸ ἀπὸ 1 νοεμβρίου 1826 ὁμόλογον ἔχει οὕτω « Διὰ » τῆς παρούσης ἡμῶν ὁμολογίας, καὶ καθολικῆς ἀποδείξεως, » ὁμολογοῦμεν ἡμεῖς οἱ ὑποκάτωθεν γεγραμμένοι καὶ οἱ λοιποὶ χρι- » στιανοὶ τοῦ χωρίου Καλάμου, ὅτι ἐλάβαμεν δανειακῶς διὰ χρείαν » καὶ ἀνάγκην τοῦ κοινοῦ τῆς χώρας μας παρὰ τοῦ 1 γρ. 2500 » ἐπὶ συμφωνίᾳ τόκου γρ. 60 τὸ πουγγίον τὸν χρόνον, διὰ τὰ ὁποῖα » ἄσπρα εἴμεθα ὁ εἷς ὑπὲρ τοῦ ἄλλου ἐγγυηταὶ πληρωταί, ἤτοι » μαλινὲ κεφίλιδες, καὶ ὑποσχόμεθα νὰ τοῦ τὰ εὐχαριστήσωμεν » ἀπὸ σήμερον εἰς χρόνον ἕνα, χωρὶς πρόφασιν, μετὰ τοῦ συμφω- « νημένου τόκου αὐτῶν, διαφόρου, ὡς εἴρηται κτλ. » ἕπονται αἱ » ὑπογραφαί. »

Ἐπειδὴ ἂν καὶ ἐκ τοῦ προμνησθέντος ὁμολόγου προκύπτῃ ὅτι οἱ ὑπογράψαντες αὐτὸ ἐδανείσθησαν τὰ ἐν αὐτῷ ἀναφερόμενα γρόσια διὰ χρείαν καὶ ἀνάγκην τοῦ χωρίου τοῦ Καλάμου, ἀφοῦ δι' αὐτοῦ τοῦ ὁμολόγου οἱ ἴδιοι ἀναγνωρίζουσιν ὅτι εἶναι ὁ εἷς ὑπὲρ τοῦ ἄλλου ἐγγυηταὶ πληρωταὶ διὰ τὰ δανεισθέντα χρήματα, καὶ ὑπόσχονται τὴν πληρωμὴν αὐτῶν ἄνευ προφάσεως, θεωροῦνται ὡς συνοφειλέται καὶ ἀτομικῶς ὑπόχρεοι διὰ τὴν πληρωμὴν τοῦ παρ' αὐτῶν ληφθέντος δανείου· ἑπομένως ὀρθῶς ἐνήχθησαν οἱ ἐκκαλοῦντες ὡς κληρονόμοι τῶν ὑπογραψάντων τὸ περὶ οὗ ἡ δίκη ὁμόλογον· ὅθεν ὁ λόγος τῶν ἐκκαλούντων ὅτι, ὄντος τοῦ χρέους κοινωτικοῦ, καὶ μὴ ὄντων αὐτῶν ἐναγωγίμων, κακῶς ἀπερρίφθη ἡ περὶ παθητικῆς νομιμοποιήσεως ἔνστασις αὐτῶν, δὲν εἶναι βάσιμος.

Ἐπειδὴ ὁ Ν 10 § 1 πανδ. (46, 1), τὸν ὁποῖον ἐπικαλεῖται ὁ ἐφεσίβλητος, δὲν δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ ἐπὶ τοῦ προκειμένου, καθότι, κατὰ τὸν νόμον τοῦτον, οἱ ἀλληλέγγυοι ὀφειλέται στεροῦνται τὸ εὐεργέτημα τῆς διαιρέσεως ὅταν ἀρνῶνται τὴν ὑποχρέωσίν των, οἱ δὲ ἐκκαλοῦντες δὲν ἠρνήθησαν ὅτι ὀφείλουν.

Ἐπειδὴ ἀφοῦ ἡ εἰς τὸ προμνησθὲν ὁμόλογον περιεχομένη φράσις *ὁ εἷς ὑπὲρ τοῦ ἄλλου ἐγγυηταὶ πληρωταί*, ἐμφαίνει ὅτι οἱ

ὑπογράψαντες αὐτὸ ὑπεχρεώθησαν ἀλληλεγγύως εἰς τὴν πληρωμὴν τοῦ χρέους, εἶναι ἀδιάφορον ἂν ἡ ἑτέρα φράσις *μαλινὲ κεφίλιδες*, περιεχομένη ὡσαύτως εἰς τὸ ῥηθὲν ὁμόλογον καὶ ἑπομένη τῆς πρώτης, καὶ ἡ ὁποία ἐτέθη κατὰ πλεονασμὸν, δὲν ἐμφαίνῃ ἀλληλεγγυότητα, ὡς ἰσχυρίζονται οἱ ἐκκαλοῦντες· ὥστε ἡ πρότασις αὐτῶν τοῦ ν' ἀποδείξωσι τὴν σημασίαν τῆς φράσεως μαλινὲ κεφίλιδες, εἶναι ἀποῤῥιπτέα, ὡς ἀλυσιτελὴς, καθότι, καὶ ἀποδεικνυομένη ἡ σημασία τῆς φράσεως ταύτης, δὲν δύναται νὰ φέρῃ κανὲν ἀποτέλεσμα.

Ἐπειδὴ, κατὰ τὸν Ν. 23, § 1 Π (45, 2) § 1 εἰσ. (3. 17) ὑπάρχοντος χρέους ἀλληλεγγύου, ὁ δανειστὴς δύναται ν' ἀπαιτήσῃ τὴν πληρωμὴν ὁλοκλήρου τοῦ δανείου παρ' ἑνὸς, παρά τινων, ἢ καὶ παρ' ὅλων τῶν ὀφειλετῶν, καὶ ἑπομένως νὰ ἐνάξῃ ἕνα, καὶ πλειοτέρους καὶ ὅλους, οἵτινες δὲν δύνανται νὰ ἐπικαλεσθῶσι τὸ εὐεργέτημα τῆς διζήσεως ἢ τῆς διαιρέσεως.

Ἐπειδὴ (κατὰ τοὺς ν. 37 Π. (29, 2)—ν. 1, 2, 3 Π (37, 1)—ἄρθρ. 55 Ἀρμεν. (ἑ. ἡ.)) ὁ κληρονόμος ὡς ἀντιπροσωπεύων καθ' ὅλα τὸν παρ' αὐτοῦ κληρονομούμενον ἐνέχεται εἰς ὅλας τὰς ὑποχρεώσεις τούτου, ὅπως ἐνείχοντο καὶ αὐτοὶ, παρεκτὸς τινων ὑποχρεώσεων ὅλως προσωπικῶν, ἐν αἷς δὲν συμπεριλαμβάνονται τ' ἀλληλέγγυα χρέη· ἑπομένως ὁ λόγος τῶν ἐκκαλούντων, ὅτι ἡ ὑποχρέωσις τῆς ἀλληλεγγύης, οὖσα ὅλως προσωπικὴ, δὲν μεταβαίνει εἰς τοὺς κληρονόμους εἶναι χωρὶς βάσιν.

Ἐπειδὴ ὁ ἕτερος λόγος τῶν ἐκκαλούντων, ὅτι καὶ ὅταν μεταξὺ τῶν κυρίων συνοφειλετῶν ὑπάρχῃ ἀλληλεγγύη, μεταξὺ τῶν κληρονόμων αὐτῶν δὲν ὑπάρχει τοιαύτη, ὡς διανεμομένης μεταξύ των τῆς περιουσίας καὶ ἐνεχομένων εἰς τὰ χρέη κατὰ λόγον τῆς κληρονομικῆς μερίδος των, δὲν εἶναι βάσιμος, καθότι, κατὰ τὰ προεκτεθέντα, οἱ κληρονόμοι τῶν ἀλληλεγγύως ὑποχρεωμένων συνοφειλετῶν εἶναι ὡσαύτως ἀλληλεγγύως ὑπόχρεοι εἰς τὴν πληρωμὴν τῶν χρεῶν. *a*

Ἀπόφ. 4161 τῶν ἐν Ἀθήν. ἐφετῶν.—Πρβ. τὴν λέξιν Ἐ γ γ ύ η σ ι ς

§ 26. Διὰ παλαιὸν χρέος, τοῦ ὁποίου αἱ προθεσμίαι τῆς πληρωμῆς δὲν ἐκανονίσθησαν ἀπὸ δικαστ. ἐπιεικείας, δὲν δύναται νὰ ληφθῇ συντηρητικὴ κατάσχεσις, ὡς ἀντιβαίνοντος τούτου εἰς τὸν σκοπὸν τοῦ νομοθέτου (ἀπόφ. 4161 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν).

§ 27. Ὀλίγαι παρατηρήσεις περὶ ἀλληλεγγύης, περὶ ἧς γίνεται πλατύτερα λόγος ἐν τῇ λέξει Χ ρ έ ο ς.

a) Ὅρα τοὺς ἀνωτέρω 11, 12, 25 παραγράφους.

β) Πλείονες συνεταιρισταὶ δημοσίων προσόδων δὲν εἶναι ἀλληλέγγυοι πρὸς τὸ δημόσιον, ἂν ῥητῶς δὲν διαλαμβάνηται ἡ αἵρεσις αὕτη εἰς τὰς χρεωστικὰς ὁμολογίας (ἐφ. Ναυπλίου ἀπόφ. 250 τοῦ 1837—Νομικῆς σελ. 99).

γ) Ὑπάρχοντος χρέους ἀλληλεγγύου, ὁ πιστωτὴς ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ζητήσῃ τὴν πληρωμὴν ὁλοκλήρου τοῦ χρέους τούτου παρ' ἑνὸς τῶν ὀφειλετῶν, ἢ παρά τινων ἐξ αὐτῶν, ἢ παρ' ὅλων· ἑπομένως δύναται νὰ ἐνάγῃ ἕνα ἢ πλειοτέρους, ἢ νὰ ἐξακολουθήσῃ τὴν δίκην καθ' ἑνὸς, ἀφοῦ ἐνήγαγε πλειοτέρους, καθ' ὅσον δὲν παραιτήσῃ ῥητῶς τὰ ἐκ τῆς ἀλληλεγγύης πηγάζοντα δικαιώματα (ἐφ. Ναυπλ. ἀπόφ. τῆς 20 ἰουν. 1841.—ἀπόφ. πολιτ. Ἀρ. Π. 73 τοῦ 1837.—Νομικ. σελ. 2477).

δ) Ὅταν ὁ ἀλληλέγγυος χρεώστης πληρώσῃ τὸ ἥμισυ τοῦ χρέους διὰ νὰ τελειώσῃ ῥητῶς τὴν ἀναλογίαν του, ἡ ἀλληλεγγυότης παύει. (ἐφ. Ναυπλ. ἀπόφ. 128 τοῦ 1836—Νομικ. σελ. 388).

ε) Τὰ δικαστικὰ δικαιώματα ὀφείλονται ἀλληλεγγύως, καὶ ὁ εὔπορος ὀφείλει νὰ πληρώσῃ τὸ ὅλον, ἐπιφυλαττομένου εἰς αὐτὸν τοῦ δικαιώματος τῆς ἀγωγῆς κατὰ τοῦ πένητ. (ἀπ. πολ. Ἀρ. Π. 360 τοῦ 1840 ὅρα § θ'.).

ς) Ὑπάρχει ἔθιμον καθιεροῦν τὴν ἀλληλεγγύην εἰς τὰς ἐμπορικὰς ὑποθέσεις; (ὅρα τὴν περὶ τούτου ἀπόφ. τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν εἰς τὴν λέξιν Ἀρμενόπουλος)

ζ) Ὁσάκις ἡ ἀλληλέγγυος ἐνοχὴ πηγάζῃ ἀπὸ πράξεις θεωρουμένας ὡς ἀδικήματα ἢ καὶ οἱωνεὶ ἀδικήματα, τὸ εὐεργέτημα τῆς διαιρέσεως δὲν ἐφαρμόζεται, διότι ἐκ τῆς πράξεως ἡ ὁλικὴ ὑποχρέωσις ἐπιπίπτει ἐπὶ ἑνὸς ἑκάστου τῶν κοινῶς συμπραξάντων.—

Ὅρα Glük τ. 4 σελ. 527 σημ. 87—Vanger. τ. 3 σελ. 86—Mühlenbr. Leh. br. 3. 92.—Ἀπόφ. 6151 τοῦ 1849 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν (1).

η) Ἡ ἀπόφ. 4646 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν φέρει :

Ἐπειδὴ διὰ τῆς τελεσιδίκου ὑπ' ἀριθμὸν 558 ἀποφάσεως τῶν ἐν Χαλκίδι πρωτοδικῶν εἶναι ἤδη δεδικασμένον ὅτι ὁ ἐκκαλῶν Α εἶναι ὑπεύθυνος μετὰ τοῦ Α Δ πρὸς ἀποζημίωσιν τοῦ Α Α διὰ τὴν ἄδικον ἀναγκαστικὴν ἐκποίησιν τῶν περὶ ὧν πρόκειται πραγμάτων τοῦ εἰρημένου Α Α· ὅτι ὀφείλει ν' ἀποδώσῃ εἰς τοῦτον ἀλληλεγγύως μετὰ τοῦ εἰρημένου Δ τὸ ποσὸν τοῦ ἐκπλειστηριάσματος τῶν τε ἄλλων εἰδῶν, καὶ προσέτι τῶν μὴ αὐτουσίων ὑπαρχόντων δύο βοῶν καὶ δεκαεπτὰ προβάτων. ὅτι ὀφείλουν οὗτοι ν' ἀποδώσουν προσέτι εἰς τὸν Α Α τὰ εἰσοδήματα τῶν βοῶν καὶ προβάτων, κατ' ἐκτίμησιν πραγματογνωμόνων, καὶ τὸν νόμιμον τόκον ἀπὸ τῆς ἀγωγῆς ἐπί τε τοῦ εἰρημένου ποσοῦ τοῦ ἐκπλειστηριάσματος καὶ τοῦ ποσοῦ τῆς ζημίας τῆς κατὰ τὸν ἰσχυρισμὸν

(1) Δι' αὐτῆς τῆς ἀποφάσεως ἀπεφήνατο τὸ δικ. ὅτι ἡ αὐτὴ ἀρχὴ ἐφαρμόζεται καὶ ὅταν πρόκηται περὶ καταδίκης ἕνεκα διαταράξεως κατοχῆς.

τοῦ ἐνάγοντος συμβάσης αὐτῷ ἐκ τῆς παρ' ἀξίαν ἐκποιήσεως, περὶ τῆς ὁποίας ζημίας διετάχθη ἀπόδειξις.

Ἐπειδὴ ἑπομένως ἡ ἔφεσις τοῦ Α Χ κατὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 15 μεταγενεστέρας ἀποφάσεως δὲν δύναται νὰ προσβάλῃ εἰμὴ ὅσα ἀντικείμενα ἀπεφασίσθησαν παρ' αὐτῆς, ἐκτὸς τῶν ἤδη δεδικασμένων, καθόσον ὡς πρὸς ταῦτα καθίσταται ἀπαράδεκτος· ἑπομένως τὰ ἀποφασισθέντα ἤδη ἀντικείμενα εἶναι μόνον ἐὰν τῳόντι ἀπεδείχθη ζημία ἕνεκα παρ' ἀξίαν ἐκποιήσεως, καὶ ἐὰν ὀρθῶς ἐπεβλήθη εἰς τὸν Α Χ ἡ ἀλληλεγγύη καθόσον ἀφορᾷ τὴν ἀπόδοσιν τῆς ζημίας ταύτης, καὶ τὴν ἀπόδοσιν τοῦ ὀφειλομένου κατὰ τὴν ἐκτίμησιν τῶν πραγματογνωμόνων ποσοῦ τῶν εἰσοδημάτων τῶν τε βοῶν καὶ τῶν προβάτων, διότι ἡ προηγουμένη ἀπόφασις ὑπ' ἀριθ. 558 διέταξε μὲν ῥητῶς τὴν ἀλληλεγγύην ὡς πρὸς τὴν ἀπόδοσιν τοῦ πλειστηριάσματος, δὲν τὴν διέταξε δὲ ῥητῶς ὡς πρὸς τὸ ποσὸν τῶν εἰσοδημάτων, καὶ ὡς πρὸς τὴν φιλονεικουμένην τότε εἰσέτι ζημίαν τῆς παρ' ἀξίαν ἐκποιήσεως, καὶ τὴν ὡς πρὸς τὰ ἀντικείμενα ταῦτα ἀλληλεγγύην αἰτιολογημένως καὶ ῥητῶς διέταξε μόνον ἡ ἐκκληθεῖσα ὑπ' ἀριθ. 15 ἀπόφασις, καὶ ἐσφαλμένος εἶναι διὰ τοῦτο ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ ἐφεσιβλήτου, ὅτι τὸ ζήτημα τῆς ἀλληλεγγύης ἀπεφασίσθη δῆθεν ὁλοσχερῶς διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 558 ἀποφάσεως.

Ἐπειδὴ, καθόσον ἀφορᾷ τὴν ζημίαν τῆς παρ' ἀξίαν ἐκποιήσεως, οἱ λόγοι τῆς ἐκκληθείσης ἀποφάσεως εἶναι ὀρθοὶ καὶ νόμιμοι, ὀρθῶς ἐκτιμηθεισῶν τῶν μαρτυριῶν, καὶ αὐτοὺς παραδέχεται καὶ τὸ δικαστήριον τοῦτο· ὁ δὲ λόγος τοῦ ἐκκαλοῦντος, ὅτι ἡ γενομένη ἐκπλειστηρίασις ἀποδεικνύει τὴν ἀληθῆ τιμὴν τῶν ἐκποιηθέντων πραγμάτων, καὶ ὅτι πᾶσα ἐναντία ἀπόδειξις δὲν εἶναι νόμιμος καὶ ἰσχυρὰ, εἶναι ἀνυπόστατος, διότι ἂν καὶ ὁ δημόσιος πλειστηριασμὸς εἶναι ὁ ἁρμοδιώτερος τρόπος διὰ νὰ προληφθῶσιν αἱ καταχρήσεις, καὶ δολιότητες ἐκεῖναι, αἵτινες δύνανται νὰ εἰσχωρῶσιν εἰς τὰς ἰδιωτικὰς ἐκποιήσεις, καὶ διὰ τοῦτο διατάττεται ἀπὸ τὸν νόμον, ἰσάκις πρόκεινται ἐκποιήσεις ἀναγκαστικαὶ ἢ προσώπων ἀνικάνων, δὲν εἶναι ὅμως μέσον ἀπολύτως ἀείποτε καὶ ἀνεξαιρέτως παρέχον τὴν ἀληθῆ ἀξίαν τῶν ἐκποιουμένων πραγμάτων, διότι πολλαὶ περιστάσεις δύνανται νὰ ἐπηρεάσωσι τὰς πλειοδοτήσεις, ὥστε νὰ μὴ ἀπολαύσῃ ὁ ὀφειλέτης τὴν πραγματικὴν τιμὴν τῶν κτημάτων του, καὶ ἑπομένως δικαιοῦται αὐτὸς νὰ τὴν ἀποδείξῃ καὶ δι' ἄλλων μέσων, ὅταν ἔχῃ δικαίωμα ἀποκαταστάσεως.

Ἐπειδὴ, καθόσον ἀφορᾷ τὸ ζήτημα τῆς ἀλληλεγγύης ἐπὶ τῶν ἀντικειμένων, ἐφ' ὧν δὲν διετάχθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 558 ἀποφάσεως, ἐνταῦθα δὲν πρόκειται ἢ μὴ περὶ ζημίας, τὴν ὁποίαν ὁ ἐκ-

καλῶν μετὰ τοῦ Α Δ ἐπήνεγκον εἰς τὸν Α Α ἐκτελέσαντες ἀναγκαστικῶς ὑπ' εὐθύνην των ἀπόφασιν προσωρινῶς ἐκτελεστέαν κατ' αὐτοῦ, καὶ ἔπειτα μεταῤῥυθμισθεῖσαν κατ' αὐτῶν· εἰς δὲ τοιαύτην περίπτωσιν κανεὶς νόμος δὲν ψηφίζει ῥητῶς ἀλληλεγγύην μεταξὺ τῶν ἐκτελεσάντων διαδίκων, ὥστε δὲν δύναται αὕτη νὰ διαταχθῇ παρὰ τοῦ δικαστοῦ, ἡ δὲ εἰς τὸν νικῶντα διάδικον ἀποδιδομένη ἐνταῦθα ἀποζημίωσις ἐξομοιοῦται μὲ τὴν εἰς αὐτὸν ἐπιδικαζομένην ἀπόδοσιν τῶν ζημιωθέντων ἐξόδων του, διότι ἡ ἄδικος ἐκτέλεσις τῆς προσωρινῶς ἐκτελεστέας ἀποφάσεως δὲν εἶναι εἰμὴ ἡ συνέπεια τῆς ἀδίκως κινηθείσης ἀγωγῆς τοῦ διαδίκου, καί, καθὼς οἱ κινήσαντες ὁμοῦ ἄδικον ἀγωγὴν δὲν ὑπόκεινται διὰ τοῦτο καὶ μόνον εἰς τὴν ἀλληλέγγυον ἀποζημίωσιν τῶν δικαστικῶν ἐξόδων, (ἄρθρ. 210 καὶ 210 τῆς πολιτ. δικονομίας), οὕτω δὲν πρέπει διὰ τοῦτο καὶ μόνον νὰ ὑποβάλλωνται εἰς τὴν ἀλληλέγγυον ἀπόδοσιν τῶν ἐκ τῆς προσωρινῆς ἐκτελέσεως προκυψασῶν ζημιῶν· καὶ ἑπομένως κατὰ τοῦτο μόνον εἶναι μεταῤῥυθμιστέα ἡ ἐκκληθεῖσα ὑπ' ἀριθ. 15 ἀπόφασις. (ὅρα τὸν ἀνωτ. § ἐ)

θ) Ἀλληλεγγύη δὲν ὑπάρχει αὐτοδικαίως μεταξὺ τῶν συνοφειλετῶν δι' ἐμπορικὰς συναλλαγάς. Διατριβὴ ἐκ τοῦ Mem. du com. 819.

ι) Ἡ νεαρὰ 99 κεφ. ἡ. δὲν ἀφορᾷ ὑποχρέωσιν ἀλληλέγγυον (correalobligation) Ἑπομένως δὲν ἐφαρμόζεται.

α) Ὅταν διάφοροι συνοφειλέται ἐφανέρωσαν ὁπωσδήποτε ῥητῶς ὅτι θέλουν νὰ ἦναι ὑπεύθυνοι ὡς ἀληθεῖς συνυπεύθυνοι (correi) κατὰ τὴν στενὴν καὶ κυρίαν ἔννοιαν.

β) Ὅταν ὁ ἐγγυητὴς ὑπεσχέθη νὰ ἦναι ὑπεύθυνος τοῦ ὁλοκλήρου διὰ χρέος τι ὅλον ξένον.

γ) Ὅταν ἀλληλέγγυός τις ὑποχρέωσις δὲν στηρίζεται εἰς συμφωνίας, ἀλλ' εἰς ἄλλας αἰτίας, ὡς ἐπὶ προσγενομένων ζημιῶν κοινῶς ἐκ μέρους πολλῶν.

δ) Ὅταν τὸ κοινὸν χρέος πηγάζῃ μὲν ἔκ τινος συμφωνίας, συνίσταται δὲ ἡ ἀλληλέγγυος σχέσις εἰς ἀδιαίρετον τοῦ ἀντικειμένου (Διατριβὴ τοῦ καθηγητοῦ Βουρχαρδίου Φύλ. Νομικ. 38).

ια) Ὁ δανειστὴς καὶ πιστωτὴς τῆς ἑταιρίας ὅταν πρόκηται περὶ ἀλληλεγγύων συνεταίρων δύναται νὰ ἐνάξῃ ἕνα ἐξ αὐτῶν, ὅστις, ἂν προτείνῃ τὴν ἔνστασιν τῆς διαιρέσεως καὶ διζήσεως, ἀναβάλλεται μόνον ἡ δίκη· ἄρα πρὸς ἀποφυγὴν τῆς ἀναβολῆς πρέπει νὰ ἐναχθῇ ἡ ἑταιρία. (Διατριβὴ) Νομικ. σελ. 861.

ιβ) Ὁ Α καὶ ὁ Β ἐπώλησαν ἐπὶ δημοπρασίας, ἄνευ νομίμου λόγου, κτῆμά τι τοῦ Γ, ὅστις μετὰ ταῦτα ἐζήτησεν ἀποζημίωσιν παρ' ἐκείνων. Ζητεῖται ἂν οἱ πωλήσαντες τὸ κτῆμα ἐνέχωνται ἀλληλεγγύως· (ὅρα τὸν § 11 τῆς λέξ. Δημοπρασία καὶ ἀνωτ ἐδάφ. ή).

ΔΑΠΑΝΑΙ (1).

Πίναξ Λεκτικός.

Περίληψις.

§ 1. Τὰ πρὸς αὔξησιν τῆς προσόδου κτήματός τινος δαπανήματα εἶναι ἀναγκαῖα;—Δαπανήματα ἐπὶ προικώου κτήματος.
§ 2. Ἡ ἐπὶ τοῦ προικώου οἰκοπέδου ἀνεγερθεῖσα ὑπὸ τοῦ συζύγου οἰκοδομὴ ἀνήκει εἰς τὰς ἐπωφελεῖς δαπάνας;—Ἐπίσχεσις.
§ 3. Τὰ ἀναγκαῖα δαπανήματα μειοῦσι τὴν προῖκα;
§ 4. Ποῖα δικαιώματα ἔχει ὁ σύζυγος, καὶ ἑπομένως ὁ δανειστὴς αὐτοῦ, διὰ τὰς βελτιώσεις τὰς ἐπὶ προικώου κτήματος;
§ 5. Ἡ σύζυγος δὲν ἔχει εἰμὴ προσωπικὸν δικαίωμα ὅταν διὰ χρημάτων της ᾠκοδόμηται οἰκία ἐπὶ κτήματος τοῦ συζύγου.

---

(1) Σημ. 1. Ὅρα τὰς λέξεις α) Διατροφή.—β) Δωρεά, ἔνθα ἡ 311 τοῦ 1847 ἀπόφ. τῶν ἐν Ναυπλ ἐφ.—γ) Καλὴ πίστις.—δ) Θέμ. τ. 1 σ. 293.—ε) Ἔξοδα.—ς) Μάρτυρες.—ζ) Προίξ.—η) Δημοπρασία ἐν τῇ ὑποσημειώσει.

Σημ. 2. Ἀνταγωγῆς χαρακτῆρα δὲν φέρει ἡ περὶ ἐπισχέσεως τῶν δαπανηθέντων αἴτησις· ὅρα Ἀνταγωγὴ § 3.

§ 6. Ἡ ἕνεκα τῆς κηδείας τοῦ συζύγου δαπάνη ἐκπίπτεται ἐκ τῆς προικός; Ὁ χάριν κηδείας δαπανῶν ὀφείλει νὰ δηλώσῃ ὅτι σκοπεύει νὰ ζητήσῃ τὴν δαπάνην.

§ 7. Δαπάναι καταβληθεῖσαι ὑπὸ τῆς συζύγου διὰ τὴν κηδείαν τοῦ συζύγου.

§ 8. Ὁ δαπανήσας εἰς κοινὸν κτῆμα ὡς εἰς ἴδιον, ἔχει δικαίωμα ἐπισχέσεως.—Διανομή.—Συγκυριότης.

§ 9. Κατὰ τὴν διανομὴν κοινοῦ πράγματος, ὁ κάτοχος ἀπαιτεῖ τὰς δαπάνας του.

§ 10. Ὅταν τὰ ἔξοδα ὑπερβαίνουν τοὺς πρὸ τῆς ἀγωγῆς συγκομισθέντας καρπούς, ἀπαγορεύεται ἡ ἀγωγὴ κατὰ τοῦ κυρίου τοῦ κτήματος;

§ 11. Τόκοι μὴ ἐκκαθαρισμένων ἐξόδων ἀποδίδονται;

§ 12. Εἰς τὴν ἐκτίμησιν τῶν ἐπωφελῶν ἐξόδων λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν ὁ καιρός, καθ' ὃν ἐπιστρέφεται τὸ κτῆμα.

§ 13. Ἔξοδα μεσεγγυούχου παρά τινος ἀπαιτοῦνται;

§ 14. Ἔξοδα θεματοφύλακος.—Ἐμμάρτυρος ἀπόδειξις.

§ 15. Δύναταί τις ν' ἀποδείξῃ διὰ μαρτύρων ὅτι εἰς οἰκοδομὴν ἄλλου ἐδαπάνησεν ἐξ ἰδίων του;—συναίνεσις.—Μίσθωσις.

§ 16. Δύναταί τις ν' ἀπαιτήσῃ δαπάνας εἰς κτῆμα διὰ δωρεᾶς ἕνεκα θανάτου δοθέν.

§ 17. Τὸ δημόσιον, καταλαβὸν κτῆμά τι δικαιώματι κατακτήσεως, ἀπὸ πότε ἀποδίδει τοὺς καρπούς;

§ 18. Ἐν τῇ ἐκκλήτῳ δίκῃ ζητεῖται ἡ ἀπόδοσις τῶν βελτιώσεων.

§ 19. Ὁ καλῇ πίστει κάτοχος, παραδοὺς τὸ κτῆμα, ἔχει δικαίωμα ἀγωγῆς διὰ τὰς δαπάνας του;

§ 20. Ἔχει δικαίωμα ν' ἀπαιτήσῃ τὰς ἐπὶ ἀλλοτρίου κτήματος δαπάνας του ὁ ἐν καλῇ πίστει ἢ καὶ ἐν γνώσει τοῦ ἀντιδίκου δαπανήσας;—Δικαίωμα συμψηφισμοῦ.

§ 21. Τὰ ἐν κακῇ πίστει ἐπὶ ἀλλοτρίῳ οἰκοπέδῳ οἰκοδομηθέντα ἀνήκουν εἰς τὸν νόμιμον κύριον αὐτοῦ.

§ 22. Αἱ διατάξεις αἱ ἀφορῶσαι τὸν ἐπὶ ἀλλοτρίου ἐδάφους κτίζοντα δὲν ἐφαρμόζονται εἰς τὰς βελτιώσεις τῶν ἀμπέλων.

§ 23. Ὁ κακῆς πίστεως κάτοχος λαμβάνει μόνον τ' ἀναγκαῖα τοῦ κτήματος ἔξοδα, δίδων τοὺς καρπούς.

§ 1. Τὰ πρὸς αὔξησιν τῆς προσόδου κτήματός τινος δαπανήματα εἶναι ἀναγκαῖα; Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 43 τοῦ 1846 ἀπόφασιν τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφετῶν, ἀναγκαῖα δαπανήματα εἶναι ἐκεῖνα, ὧν μὴ γενομένων ἤθελεν ἀπολεσθῇ τὸ κτῆμα· ἰδίως δὲ ἐπὶ οἰκοδομῆς προικώας οἰκίας ἀναγκαῖα δαπανήματα δύνανται νὰ θεωρηθῶσι μόνον τ' ἀπαιτούμενα πρὸς ἐπιδιόρθωσιν ἢ καὶ ἀνακαίνισιν οἰκίας προικώας ἑτοιμορρόπου καὶ ἐπαπειλούσης πτῶσιν, οὐχὶ δὲ καὶ τὰ

πρὸς αὔξησιν τῆς προσόδου γενόμενα, ἅτινα θεωροῦνται ὠφέλιμα μόνον [1].

(Νομικ. σελ. 4709).—ὅρα τοὺς ἀμέσως ἑπομένους παραγρ.

§ 2. Ἡ ἐπὶ τοῦ προικώου οἰκοπέδου ἀνεγερθεῖσα ὑπὸ τοῦ συζύγου οἰκοδομὴ ἀνήκει εἰς τὰς ἐπωφελεῖς δαπάνας (τεμ. 5 § 3 καὶ 6 πανδ. (25 1).—*Ulp. pr.* 11 § 16), αἵτινες δὲν μειοῦσι τὴν προῖκα ὡς αἱ ἀναγκαῖαι, ἀλλ' ἁπλῶς δικαίωμα πρὸς ἀποζημίωσιν χορηγοῦσι πρὸς τὸν σύζυγον.—Ἐπίσχεσις.

---

[1] Ἀναγκαῖαι δαπάναι εἰσὶν αἱ πρὸς ἀνοικοδόμησιν τοῦ οἴκου γενόμεναι· ὅθεν τὰ δαπανήματα ταῦτα πρέπει νὰ καταβάλωνται, ὅταν ζητῆται προτίμησις εἰς τὴν πώλησιν κτήματός τινος.

Ἀπόφ· πολιτ. Ἀρ. Π. 87 τῆς 27 Ἰουνίου 1848.—(1) Πρβ. τὰ περὶ προτιμήσεως ἐκτεθέντα ἐν ταῖς λέξεσιν 1) Ἀγοραπωλησία § 43 καὶ ἐπ. —2) Γραμματεὺς σελ. 483 § 6—3) Προτίμησις.

Ἰδοὺ πῶς φέρει ἡ ἀπόφασις αὕτη :

« Ἐπειδὴ, κατὰ τὴν νεαρὰν τοῦ Καίσαρος Ῥωμανοῦ, τὴν περιεχομένην εἰς τὸν τρίτον τίτλον τοῦ τρίτου βιβλίου τῆς ἑξαβίβλου τοῦ Ἁρμενοπούλου, ὅταν δὲν γίνῃ προφώνησις εἰς τὸν ἔχοντα προτιμήσεως δικαίωμα εἰς ἀγορὰν, ὑπάρχει μόνον μεγαλητέρα προθεσμία διὰ τὴν πραγματοποίησιν τοῦ δικαιώματος τῆς ἀγορᾶς ἀπὸ τὴν προθεσμίαν ἐκείνην, ἥτις ὁρίζεται ὅταν γενῇ προφώνησις, ἀλλ' ὡς πρὸς τὰ λοιπὰ οὐδεμία ὑπάρχει μεταβολὴ τοῦ δικαιώματος τούτου τῆς προτιμήσεως, ὅπερ, διὰ νὰ δύναταί τις νὰ ἐξασκήσῃ, ὀφείλει, κατὰ τὸν § 1 τῆς νεαρᾶς ταύτης, νὰ καταβάλῃ τὸ τίμημα, τοὺς τόκους καὶ τ' ἀναγκαῖα ἔξοδα· ἄρα τὸ ἐφετεῖον θεωρῆσαν διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του ὅτι ὁ Ν Μ δὲν ἠδύνατο νὰ κινήσῃ τὴν περὶ προτιμήσεως ἀγωγὴν, χωρὶς νὰ καταβάλῃ καὶ τὰ δαπανήματα, τὰ ὁποῖα ἐγένοντο διὰ τὸ ζητούμενον κτῆμα, ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσεν ὀρθῶς τὸν νόμον.

Ἐπὶ τοῦ δευτέρου λόγου.

Ἐπειδὴ, καθὼς τὸ ἐφετεῖον παραδέχεται εἰς τὴν τρίτην αἰτιολογίαν τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του, ὁ Ν Μ πρὶν κινήσῃ τὴν περὶ ἧς ὁ λόγος ἀγωγήν του ἐγνώριζεν ὅτι ὁ ἐναγόμενος ἔκαμε δαπάνας εἰς τὸ διαληφθὲν κτῆμα καὶ μολοντοῦτο οὔτε λεπτὸν δι' αὐτὰς κατέβαλε, τὸ ἐναντίον δὲ τούτου δὲν ἀποδεικνύεται ἐκ τῶν προσαχθέντων ἐγγράφων· οὕτως ἄρα ἐχόντων, τὸ ἐφετεῖον δὲν παρεβίασε νόμον τινα, κηρύξαν ἀπαράδεκτον τὴν ἀγωγὴν, ἀλλ' ἀπεφάσισε συμφώνως μὲ τὴν διαληφθεῖσαν νεαρὰν, καθ' ἣν ἀπαιτεῖται ἡ προκαταβολὴ τῶν δαπανημάτων, καθὼς καὶ ἡ τοῦ τιμήματος καὶ τῶν τόκων αὐτοῦ· ἂν δὲ πρὸ τῆς ἀγωγῆς ὁ ἐνάγων ἐπροκάλεσε τὸν ἀντίδικον αὐτοῦ νὰ τῷ γνωστοποιήσῃ τὰς δαπάνας, δὲν ἀπηλλάττετο ἐκ τούτου καὶ μόνου τῆς ὑποχρεώσεως τῆς καταβολῆς, καθόσον, γνωρίζων ὅτι ἐγένοντο τοιαῦται δαπάναι, ὤφειλε νὰ καταβάλῃ τοὐλάχιστον ὅ,τι ποσὸν ἐνόμιζε δαπανηθὲν, προσφέρων ἑαυτὸν ἕτοιμον διὰ τὴν πληρωμὴν τῶν τυχὸν περιπλέον δαπανῶν. »

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 267 προικοσυμφώνῳ, συνταχθέντι ἐνώπιον τοῦ συμβολαιογράφου Π, περιέχονται αἱ ἐκφράσεις ὅτι « ἡ Ν (ἡ προικίζουσα) δίδει εἰς τὴν θυγατέρα της Β ὡς προῖκα 10 ὡς ἔγγιστα χιλ. δρ. τὴν ὁποίαν προῖκα συνιστῶσι τὰ ἑξῆς πράγματα» καὶ ἐπὶ τέλους « ὅτι ταῦτα πάντα τὰ πράγματα ὡμολόγησεν ἡ εἰρημένη Ν ὅτι δίδει προῖκα εἰς τὴν θυγατέρα της »· ἐκ τῶν ἐκφράσεων δὲ τούτων, καὶ ἰδίως 1) ὅτι ἡ τιμὴ τῶν προικώων πραγμάτων προσδιορίζεται ὡς *ἔγγιστα*· 2) ὅτι τὴν προῖκα συνιστῶσι τὰ *διδόμενα πράγματα* (καὶ ὄχι ἡ τιμὴ αὐτῶν), καὶ ὅτι ἡ προικίζουσα δίδει τὰ πράγματα προῖκα εἰς τὴν θυγατέρα της· προσέτι δὲ ἐκ τοῦ περιστατικοῦ ὅτι κατὰ τὸν περὶ χαρτοσήμου νόμον (ἄρθρ. 30), πρέπει τὰ ἔγγραφα νὰ διαλαμβάνωσι τὴν ἀξίαν τῶν ἀναφερομένων πραγμάτων, ὑποχρεουμένων τῶν συμβολαιογράφων νὰ ἐπαγρυπνῶσιν εἰς τοῦτο, πείθεται τὸ δικαστήριον ὅτι ἡ τιμὴ τῶν διὰ τοῦ μνημονευθέντος προικοσυμφώνου διδομένων εἰς προῖκα πραγμάτων, ἐν οἷς καὶ τὸ ἐπίδικον οἰκόπεδον, δὲν προσετέθη πωλήσεως ἕνεκα· ἐπομένως ὁ σύζυγος τῆς ἐφεσιβλήτου Κ δὲν ἠδύνατο νὰ ὑποθηκεύσῃ εἰς τὴν τράπεζαν τὸ περὶ οὗ ἡ δίκη προικῷον οἰκόπεδον, καὶ ὀρθῶς τὸ ἐνταῦθα πρωτοδικεῖον ἀπεφήνατο ἄκυρον, διὰ τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεώς του, τὴν ὑποθήκευσιν ταύτην (Ν. 1 § 15 Κ. (5, 13). Ν. 11 Π. (23, 5).

Ἐπειδὴ ἡ ἐπὶ τοῦ προικώου οἰκοπέδου ἀνεγερθεῖσα ὑπὸ τοῦ συζύγου τῆς ἐφεσιβλήτου οἰκοδομὴ ἀνήκει εἰς τὰς ἐπωφελεῖς δαπάνας (Ν. 5 § 3—Ν. 6 πανδ. (25, 1)—*Ulp. pr* 6 § 16), αἵτινες δὲν μειοῦσι τὴν προῖκα ὡς αἱ ἀναγκαῖαι, ἀλλ' ἁπλῶς δικαίωμα πρὸς ἀποζημίωσιν χορηγοῦσιν εἰς τὸν σύζυγον (Ν. 7, §. 1 πανδ. (25, 1)—Ν. 1 § 5 Κ. (5, 13)· ὥστε ὅσα περὶ μειώσεως τῆς προικὸς ἀναφέρει ἡ τράπεζα δεν ἐφαρμόζονται ἐνταῦθα.

Ἐπειδὴ τὸ πρὸς ἐπίσχεσιν δικαίωμα τοῦ συζύγου λόγῳ τῶν γενομένων δαπανῶν, καὶ ἂν ὑποτεθῇ ὅτι δύναται νὰ ἐπικαλεσθῇ αὐτὸ καὶ ἡ δανείστρια τοῦ συζύγου τράπεζα, δὲν ἰσχύει νὰ ἐμποδίσῃ τὴν ἐξάλειψιν τῆς ὑποθήκης, διότι τὸ ἔγκυρον ἢ μὴ ταύτης κρέμαται ἐκ τοῦ δυνατοῦ ἢ μὴ τῆς ὑποθηκεύσεως, ἥτις, ὡς ἀνωτέρω ἐξετέθη, δὲν συγχωρεῖται ἐπὶ τοῦ προκειμένου· ὅθεν ὀρθῶς διέταξε καὶ τὴν ἐξάλειψιν τῆς ὑποθήκης τὸ πρωτοδικεῖον διὰ τῆς ἐκκληθείσης ἀποφάσεώς του. »

Ἀπόφ. 4724 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν. ὅρα τοὺς ἑπομ. §§.

§ 33. **Τὰ ἀναγκαῖα δαπανήματα μειοῦσι τὴν προῖκα συνισταμένην εἰς τὸ ἀκίνητον, ἐφ' οὗ ἐγένοντο τὰ ἀναγκαῖα δαπανήματα;**

Ἡ ἀπόφασις 315 τοῦ 1848 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν φέρει:

«Ἐπειδὴ μολονότι δύναταί τις νὰ εἴπῃ ὅτι ἀναγκαῖον δαπάνημα ἐστιν, οὗτινος μὴ γενομένου ἀπόλλυται τὸ ὑποκείμενον (Βασ. βιβλ. 28, τίτλ. 1 Ν ά. δ΄. καὶ βιβλ. 29 τίτλ. ά. ν. 6΄. § 2, σχόλ. 4)· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου, ἐὰν ὁ προκείμενος προικιμαῖος ἀγρὸς δὲν ἤθελε φυτευθῇ ἄμπελος, δὲν ἤθελε βεβαίως ἀπολεσθῇ, ἄλλοτε προσοδοφόρος ὢν καί τοι ἧττον τῆς ἀμπέλου.

Ἐπειδὴ ἐπὶ τοῦ προκειμένου ῥητῶς ὁ νόμος ἐθεώρησεν ὡς ἀναγκαῖον δαπάνημα τὸ νεόφυτον ποιῆσαι ἄμπελον (*vines propagari*; τουτέστι τὸ ἀνανεοῦν τὴν δοθεῖσαν ἄμπελον ὡς προικιμαίαν· ὡς ὠφέλιμον δὲ τὸ μεταποιεῖν τὸν ἀγρὸν εἰς ἄμπελον (*si novellata facta sint*· ἴδε *Voet*. βιβ. 25 τιτ. 1, § 1 καὶ 3)· καὶ τῷ φυτεύσαντι ἀγρόν τινα εἰς ἄμπελον βελτιοῖ μὲν τὸ κτῆμα, ἀλλὰ δὲν τὸ διασώζει· ἡ δὲ διενεκὴς ἢ στιγμιαία χρησιμότης τοῦ δαπανήματος δὲν ἀφορᾷ τὸ ἀναγκαῖον ἢ τὸ ὠφέλιμον, ἀλλὰ τὴν μείωσιν ἢ μὴ τῆς προικός· καθότι πολλάκις δαπάνημά τι, καί τοι ἀναγκαῖον, δὲν μειοῖ τὴν προῖκα, ὡς ἀφορῶν τὴν στιγμιαίαν χρησιμότητα τοῦ προικιμαίου, καὶ τοῦτο ἀπόκειται μόνον εἰς τὴν κρίσιν τοῦ δικαστοῦ, ἐὰν δηλαδὴ τὸ ἀναγκαῖον δαπάνημα συντελῇ εἰς διηνεκῆ ἢ στιγμιαίαν χρησιμότητα τοῦ προικιμαίου, ὡς τοῦτο γίνεται δῆλον σαφέστατα ἐκ τοῦ σχολίου τῶν βασιλικῶν εἰς τὸν νόμον ιέ. αὐτόθι (ἴδε *Voet* αὐτόθι).

Ἐπειδὴ, τούτων οὕτως ἐχόντων, τὸ δαπάνημα τῆς ἐμφυτεύσεως τοῦ ἀγροῦ εἰς ἀμπελῶνα ἀπαιτεῖται μὲν, ἀλλὰ δὲν μειοῖ τὴν προῖκα κατὰ τὸν προεκτεθέντα νόμον ς΄. βασιλ. αὐτόθι.

Ἐπειδὴ καὶ ἂν ἤθελεν ὑποτεθῇ πρὸς στιγμὴν, ὅτι τὸ περὶ οὗ γίνεται λόγος δαπάνημα εἶναι ἀναγκαῖον, καὶ ὅτι τοῦτο ἑπομένως μειοῖ τὴν προῖκα, δὲν ἁρμόζει ἡ πραγματικὴ ἀγωγὴ κατὰ τοῦ κατόχου, ἀφοῦ ἅπαξ ὁπωσδήποτε ἡ προικισθεῖσα μετὰ τὴν διάλυσιν τοῦ γάμου κατέλαβε καὶ ἐπώλησεν αὐτὸ ὡς προικιμαῖον, καθότι ἤδη παρὰ τῶν κληρονόμων τοῦ συζύγου τὸ ἥμισυ αὐτοῦ ἀπαιτεῖται διὰ πραγματικῆς ἀγωγῆς, διὰ μόνον τὸν λόγον ὅτι ἐδαπανήθησαν περὶ αὐτὸ δαπανήματα ἀναγκαῖα, οἵτινες ἔχουσι μόνον τὴν προσωπικὴν ἀγωγὴν κατὰ τῆς προικισθείσης, ἥτις μόνη ὠφελήθη ἐκ τῶν δαπανημάτων (νδ΄. § 3 Βασ. 29, 1 καὶ ν. ί. § 2 βασιλ. 28, 10).

Ἐπειδὴ, ἄλλως τε, ἐκ τοῦ ὅτι ὁ ἀνὴρ ἔχει τὸ δικαίωμα τῆς ἐπισχέσεως τῶν προικιμαίων ἕνεκα τῶν ἀναγκαίων δαπανημάτων, δὲν ἕπεται ὅτι ἔπαυσεν ἡ ἰδιότης τοῦ προικιμαίου πράγματος, καθόσον μάλιστα οὔτε ἀγρὸς ἀδιατίμητος, οὔτε σημαντικὸν ἀδιατίμητον

πρᾶγμα, ὡς προικὶ μειοῦται διὰ τῶν ἀναγκαίων δαπανημάτων, ἀλλὰ μένει ἐν κατοχῇ τούτου ὁ ἀνὴρ, ἄχρις ἣν αὐτῷ τὸ ἱκανὸν ἐπὶ τῇ δαπάνῃ γίνηται· (σχόλ. τελευταῖον βασιλ. εἰς νόμον νβ'. 29, 1).

Ἐπειδὴ ἤθελεν εἶσθαι ἄτοπον νὰ ὑποθέσωμεν ὅτι ἡ ἕνεκα τῶν ἀναγκαίων δαπανημάτων μείωσις τῆς προικὸς καθιστᾷ τὸν ἀγρὸν, εἰς ὃν ταῦτα ἐδαπανήθησαν, μὴ προικιμαῖον κἄν τε δοθῶσιν αὐτὰ κἄν τε μή· ἡ μείωσις αὕτη ἀφορᾷ τὸ ὅλον τῆς προικὸς, ὡς ἐστὶ τοῦτο καταμαθεῖν ἐκ τοῦ σχολ. τῶν βασ. εἰς ν. ἑ. 28, 10· μωρὸν γάρ ἐστι λέγειν μείωσιν τοῦ σώματος γίνεσθαι διὰ τῶν νομισμάτων· οὐδὲν γὰρ τῷ σώματι αὐτῶν τῶν πραγμάτων, ἀλλὰ τῇ προικὶ γίνεται μείωσις διὰ τῶν δαπανημάτων· ἐντεῦθεν δ' ἐξάγεται προδήλως ὅτι οἱ κληρονόμοι τοῦ ἀνδρὸς δὲν ἔχουσι τὴν διεκδικητικὴν ἀγωγὴν, ἤγουν τὴν πραγματικὴν κατὰ τοῦ κατόχου τοῦ προικιμαίου, ἀλλὰ τὴν προσωπικὴν κατὰ τῆς προικισθείσης διὰ τὰ δαπανήματα ταῦτα, ὥστε ν' ἀπομειωθῇ ἡ προὶξ αὐτὴ ἐκ τῶν ἄλλων προικιμαίων.

Ἐπειδὴ ὁποιαδήποτε περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου εἶναι ἡ γνώμη τοῦ Σκέβολα, καθ' ἣν ὁ ἀγρὸς παύεται εἶναι προικιμαῖος ἕνεκα τῶν δαπανημάτων, δὲν δύναται νὰ ὑπερισχύσῃ, διότι καὶ ὁ Ἰουστινιανὸς εἰς τὸν νόμον 5 § 3 πανδ. (23, 3) καὶ τὰ βασ. εἰς τὸ σχόλ. 1 τοῦ νόμου νϐ'. § 3 βιϐ. (29 τίτ. 1) δὲν τὴν παραδέχονται ὡς τὴν ἐπικρατοῦσαν, ἀλλὰ τὴν ἀναφέρουσι μόνον φιλολογικῶς καὶ τὴν ἀντικρούουσιν ὡς ἄδικον καὶ ἐσφαλμένην, ὡς ἐξάγεται ἐκ τῆς ἀκριβοῦς ἀναγνώσεως τῶν εἰρημένων νόμων.

Μολαταῦτα. Ἐπειδὴ ὄχι μόνον τὸ ἔξοδον; οὗ μὴ γενομένου ἀπόλλοιτο ἂν τὸ κτῆμα, ἀλλὰ καὶ ἡ ἀμπελοφύτευσις πρὸς διηνεκῆ χρησιμότητα προικώου ἀδιατιμήτου ἀμπελοτόπου, εἰς τοῦτο προωρισμένου καὶ ἄλλης καλλιεργείας ἀνεπιδέκτου (οἷος ἰσχυρίζεται ἡ ἐκκαλοῦσα, ὅτι εἶναι ὁ περὶ οὗ πρόκειται), κατὰ τοὺς ν. 1 4, 12, 14 καὶ 15, βασ. 28, 10 καὶ 52 Β. 20, 1, εἶναι δαπάνη ἀναγκαία χρεωστουμένη κἄντε ἔπειτα ἐκ τυχηροῦ τινος καταστραφῶσιν αἱ ἄμπελοι, καὶ μειοῦσι τὴν προῖκα, διότι ἀναγκαία μὴ χρεωστουμένη μηδὲ μειοῦσα τὴν προῖκα εἶναι ἡ μὴ ὑπερϐαίνουσα τὰ πρὸς συντήρησιν ἀπαιτούμενα ὀλίγα ἔξοδα· ἂν δὲ ὁ νόμος 6 (αὐτόθι) τὰ νεόφυτα ποιῆσαι κατατάττῃ εἰς τὰ τῆς βελτιώσεως, μὲ τοῦτο ἐννοεῖ ἐμφύτευσιν ἀγροῦ προτοδοφόρου πρὸς κάρπωσιν ὠφελιμωτέραν καὶ ὄχι τοιούτου, οἷος ὁ εἰρημένος.

Ἐπειδὴ ἐὰν ἐν τῇ ἀδιατιμήτῳ προικὶ ὑπῆρχον καὶ χρήματα, τὰ ἀναγκαῖα δαπανήματα μειοῦσι μόνον τὸ χρηματικὸν αὐτῆς· ἐὰν δὲ μόνος ὁ ἀγρὸς ὑπῆρχε, μειοῦται αὐτὸς ἀναλόγως τῆς δαπάνης,

τουτέστι τὸ μειούμενον, παῦον νὰ λογίζεται εἶναι ἐν τῇ προικὶ, μεταβαίνει εἰς τὴν νομὴν τοῦ ἀνδρὸς, ὑποχρεουμένου ὅμως νὰ τὸ φυλάττῃ, διὰ νὰ τὸ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν γυναῖκα, ἅμα τῷ ἀποδόσει τὴν δαπάνην.

Ἐπειδὴ ἡ ἐκκαλοῦσα ἰσχυρίζεται ὅτι ὁ ἀγρὸς, περὶ οὗ πρόκειται, ἀνεπίδεκτος ἄλλης καλλιεργείας ὢν καὶ προωρισμένος εἰς φυτείαν, ἐμφυτευθεὶς ἐξ ὑπαρχῆς καὶ καθόλου πρὸς δαπανηρὰ χρησιμότητα, ἐμειώθη κατὰ τὸ ἥμισυ, κατὰ τὴν περὶ ἐμφυτεύσεως γενικὴν συνήθειαν, καθ' ἣν πᾶς ἐμφυτευόμενος ἀγρὸς μειοῦται κατὰ τὸ ἥμισυ, διότι πᾶς ἐμφυτευτὴς μοιράζει μετά τινα χρόνον τὸ ἐμφυτευθὲν κτῆμα ἐξ ἡμισείας μὲ τὸν κύριον, καὶ ἑπομένως τὸ μειωθὲν ἥμισυ, περὶ οὗ ὁ λόγος, μετέβη εἰς τὴν νομὴν τοῦ ἐμφυτευτοῦ πατρός τε καὶ ὑπῆρχε φυλαττόμενος εἰς τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ.

Ἐπειδὴ ἐὰν μὲν ὁ ἀνὴρ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἀπαιτῇ τὴν προῖκα αὐτὸς, χωρὶς νὰ κάμῃ λόγον περὶ τῶν δαπανημάτων, τότε ἔχει τὴν προσωπικὴν ἀγωγὴν πρὸς πληρωμὴν ἐχρεωστημένων κατὰ τῆς γυναικὸς, ἢ περὶ διαχειρίσεως, ἢ ἄλλην ὁμοίαν, κατὰ τὰς περιστάσεις· ἀλλ' ἐὰν ἡ γυνὴ μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ, χρεωστοῦντος τὴν προῖκα, εἰσῆλθεν εἰς τὴν κατοχὴν τοῦ προικώου κτήματος αὐτογνωμόνως, καὶ ἄνευ τῆς συγκαταθέσεως τοῦ κληρονόμου καὶ τὸν ἐπώλησεν, ἔχει οὗτος, κατὰ τὸν ν. 6 § 6 Β. 28, 11, τὴν περὶ τοῦ πράγματος ἀγωγὴν, ἢ τὴν περὶ κληρονομίας, διὰ νὰ τεθῇ εἰς στάσιν νὰ δυνηθῇ νὰ κάμῃ χρῆσιν τῶν δικαιωμάτων του, διότι εἰς αὐτὸν μεταβαίνει ὡς κληρονομία πᾶσα ὁμοῦ ἡ ἐνεργητικὴ καὶ παθητικὴ περιουσία τοῦ ἀποθανόντος καὶ πᾶν τὸ εἰς τὴν νομὴν αὐτοῦ εὑρεθὲν, καὶ αὐτὸς ὁ κληρονόμος εἶναι ὑπόχρεως εἰς ἀπόδοσιν ἄλλου τε παντὸς χρέους καὶ τῆς προικός· ὥστε ἐὰν μόνος ὁ ἀγρὸς ὑπῆρχεν ἐν τῇ προικὶ, καὶ ἡ ἐμφύτευσις, κατὰ τὴν γενικὴν συνήθειαν, μειοῖ τὸ ἐμφυτευόμενον κατὰ τὸ ἥμισυ, δύναται νὰ γένῃ ἡ ἀγωγὴ δεκτή. διότι εἶναι οὐχὶ περὶ τῆς δαπάνης, ἀλλὰ διεκδικητικὴ ἀνακαλοῦσα τὸ κτῆμα εἰς τὴν νομήν της, ὡς κληρονόμου, καὶ δὲν εἶναι απαράδεκτο·, διότι δὲν ζητεῖ τὸ ὅλον, οὔτε διότι ὡς λόγον τῆς κτήσεως ἀναφέρει τὴν πρὸς ἐμφύτευσιν δαπάνην, οὔτε διότι δύναται νὰ ζητηθῇ ἡ ὑποστροφὴ καταβαλλομένων τῶν δαπανῶν· ἀλλὰ, διὰ νὰ ἐφαρμοσθῶσιν οἱ εἰρημένοι νομικοὶ κανόνες, πρέπει νὰ διευκρινισθῇ ὅτι συντρέχουν καὶ ἀληθεύουν οἱ εἰρημένοι πραγματικοὶ ἰσχυρισμοί της· ὅθεν πρέπει νὰ διαταχθῇ ἀπόδειξις αὐτῶν, διότι αἱ διεξαχθεῖσαι πρωτοδίκως ἀποδείξεις ἦσαν ἀκατάλληλοι καὶ ἀνεπαρκεῖς, καὶ διότι δὲν ὑπάρχει ἀντίῤῥησις ὅτι εὑρέθη εἰς τὴν κληρονομίαν τοῦ πατρός της, δύναται δὲ νὰ συγχω-

ρηθῆ καὶ ἡ μαρτυρικὴ ἀπόδειξις, ὡς προκειμένου περὶ ὑποθέσεως παλαιᾶς. »

(Νομικ. σελ. 4877).

§ 4. Ποῖα δικαιώματα ἔχει ὁ σύζυγος, καὶ ἑπομένως ὁ δανειστὴς αὐτοῦ, διὰ τὰς βελτιώσεις, ὅσας ὁ σύζυγος ἔκαμε δι' ἐξόδων του ἐπὶ τοῦ προικώου κτήματος;

Ἀπόφ. «Ἐπειδὴ ἡ ἀπόδειξις, τὴν ὁποίαν προτείνει ἡ τράπεζα περὶ τοῦ ὅτι τὸ κτήριον τὸ ἀποτελοῦν τὴν προικοδοτηθεῖσαν εἰς τὴν ἀνακόπτουσαν οἰκίαν, ᾠκοδομήθη ἀναλώμασι τοῦ συζύγου αὐτῆς, προτείνεται ὑπ' αὐτῆς ἐπὶ τῷ σκοπῷ τοῦ νὰ ἐπιτραπῇ ὁ πλειστηριασμὸς τῆς αὐτῆς οἰκίας δυνάμει τῶν δικαιωμάτων τοῦ εἰρημένου συζύγου, εἰς τὰ ὁποῖα αὕτη ὡς δανειστὴς ἐννοεῖ ν' ἀντικατασταθῇ, ἀλλ' ἡ ἀξίωσις αὕτη τοῦ πλειστηριασμοῦ ἀντιβαίνει εἰς τὸν νόμον, διότι ὁ νόμος 56 πανδ. *de jure dotium*, τὸν ὁποῖον ἡ τράπεζα εἰς τὰς προτάσεις της ἀναφέρει πρὸς ὑποστήριξιν τοῦ ὅτι ὁσάκις ὁ ἀνὴρ ἀνοικοδομεῖ ἐπὶ προικώου οἰκοπέδου δι' ἰδίων ἐξόδων οἰκίας, καὶ ἡ σύζυγος ἐντὸς ἑνὸς ἔτους, ἀφ' οὗ γίνῃ ἡ διάλυσις τοῦ γάμου, ἢ ὁ χωρισμὸς τῶν κτημάτων, δὲν ἀποδώσῃ τὴν ἀξίαν τῆς παρ' αὐτοῦ γενομένης δαπάνης, τὸ οἰκόπεδον παύει τοῦ νὰ ἦναι προικῶον), λέγει μὲν ὅτι ὁ Σκέβολας τοιουτοτρόπως χαρακτηρίζει ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει τὸ προικῶον κτῆμα, ἀλλ' ἀντὶ νὰ παραδεχθῇ τὴν γνώμην τούτου, καθιεροῖ μάλιστα τὴν ἀρχὴν ὅτι τὸ προικῶον κτῆμα μὲ τὴν ἐπιγενομένην βελτίωσιν διαμένει ἀναπαλλοτρίωτον πάντοτε, ἀλλὰ δικαιοῦται μόνον ὁ σύζυγος νὰ κρατήσῃ αὐτὸ λόγῳ ἐπισχέσεως, ὡσανεὶ μὴ προικῷον παρ' αὐτῷ, μέχρις οὗ ἀποζημιωθῇ· τοῦτ' αὐτὸ δ' ἐννοεῖ καὶ ὁ νόμος 5 τῶν πανδεκτῶν *de impensis dotalis* καὶ ἡ διάτ. 52 τιτ. ή. βιβλ. δ'. τοῦ Ἀρμενοπ. καθ' ἣν, καὶ κατὰ τὴν γνώμην τοῦ Σκέβολα, χαρακτηρίζεται ὡς μὴ προικῷον τὸ κτῆμα, ὁρίζεται ὅμως ὅτι μένει ἐν τοσούτῳ παρὰ τῷ ἀνδρὶ ἀνεκποίητον, διὰ νὰ ἐπιστραφῇ αὐτούσιον τῇ συζύγῳ ὁψέποτε αὕτη ἀποδώσῃ τὰς δαπάνας τῆς βελτιώσεως· ἑπομένως, ἐπειδὴ ἐνταῦθα ἡ δίκη ἔχει ὡς μόνον ἀντικείμενον τὴν ἀναγκαστικὴν ἀπαλλοτρίωσιν ἢ μὴ τῆς προικώας οἰκίας, ἀλλὰ τοιαύτην ἀπαλλοτρίωσιν δὲν ἠδύνατο οὐδ' ὁ σύζυγος αὐτὸς νὰ ἐνεργήσῃ, πολὺ δὲ ὀλιγώτερον ἡ τράπεζα ἐπ' ὀνόματι αὐτοῦ· οὔτε ὁ διαληφθεὶς νόμος, οὔτε τὸ δικαίωμα τῆς προσωπικῆς τοῦ συζύγου κατὰ τῆς συζύγου περὶ ἀποδόσεως τῶν ἰδίων ἑαυτοῦ δαπανῶν ἀγωγῆς, ἔχουσιν ἐπιῤῥοὴν ὑπὲρ τῆς τραπέζης, καθὸ ἐπισπευδούσης τὴν ἀπηγορευμένην ἀναγκαστικὴν ἐκποίησιν τῆς προικώας οἰκίας, καὶ, κατὰ

τοῦ ἐνάγοντος συμβάσης αὐτῷ ἐκ τῆς παρ' ἀξίαν ἐκποιήσεως, περὶ τῆς ὁποίας ζημίας διετάχθη ἀπόδειξις.

Ἐπειδὴ ἑπομένως ἡ ἔφεσις τοῦ Α Χ κατὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 15 μεταγενεστέρας ἀποφάσεως δὲν δύναται νὰ προσβάλῃ εἰμὴ ὅσα ἀντικείμενα ἀπεφασίσθησαν παρ' αὐτῆς, ἐκτὸς τῶν ἤδη δεδικασμένων, καθόσον ὡς πρὸς ταῦτα καθίσταται ἀπαράδεκτος· ἑπομένως τὰ ἀποφασισθέντα ἤδη ἀντικείμενα εἶναι μόνον ἐὰν τῳόντι ἀπεδείχθη ζημία ἕνεκα παρ' ἀξίαν ἐκποιήσεως, καὶ ἐὰν ὀρθῶς ἐπεβλήθη εἰς τὸν Α Χ ἡ ἀλληλεγγύη καθόσον ἀφορᾷ τὴν ἀπόδοσιν τῆς ζημίας ταύτης, καὶ τὴν ἀπόδοσιν τοῦ ὀφειλομένου κατὰ τὴν ἐκτίμησιν τῶν πραγματογνωμόνων ποσοῦ τῶν εἰσοδημάτων τῶν τε βοῶν καὶ τῶν προβάτων, διότι ἡ προηγουμένη ἀπόφασις ὑπ' ἀριθ. 558 διέταξε μὲν ῥητῶς τὴν ἀλληλεγγύην ὡς πρὸς τὴν ἀπόδοσιν τοῦ πλειστηριάσματος, δὲν τὴν διέταξε δὲ ῥητῶς ὡς πρὸς τὸ ποσὸν τῶν εἰσοδημάτων, καὶ ὡς πρὸς τὴν φιλονεικουμένην τότε εἰσέτι ζημίαν τῆς παρ' ἀξίαν ἐκποιήσεως, καὶ τὴν ὡς πρὸς τὰ ἀντικείμενα ταῦτα ἀλληλεγγύην αἰτιολογημένως καὶ ῥητῶς διέταξε μόνον ἡ ἐκκληθεῖσα ὑπ' ἀριθ. 15 ἀπόφασις, καὶ ἐσφαλμένος εἶναι διὰ τοῦτο ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ ἐφεσιβλήτου, ὅτι τὸ ζήτημα τῆς ἀλληλεγγύης ἀπεφασίσθη δῆθεν ὁλοσχερῶς διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 558 ἀποφάσεως.

Ἐπειδή, καθόσον ἀφορᾷ τὴν ζημίαν τῆς παρ' ἀξίαν ἐκποιήσεως, οἱ λόγοι τῆς ἐκκληθείσης ἀποφάσεως εἶναι ὀρθοὶ καὶ νόμιμοι, ὀρθῶς ἐκτιμηθεισῶν τῶν μαρτυριῶν, καὶ αὐτοὺς παραδέχεται καὶ τὸ δικαστήριον τοῦτο· ὁ δὲ λόγος τοῦ ἐκκαλοῦντος, ὅτι ἡ γενομένη ἐκπλειστηρίασις ἀποδεικνύει τὴν ἀληθῆ τιμὴν τῶν ἐκποιηθέντων πραγμάτων, καὶ ὅτι πᾶσα ἐναντία ἀπόδειξις δὲν εἶναι νόμιμος καὶ ἰσχυρά, εἶναι ἀνυπόστατος, διότι ἂν καὶ ὁ δημόσιος πλειστηριασμὸς εἶναι ὁ ἁρμοδιώτερος τρόπος διὰ νὰ προληφθῶσιν αἱ καταχρήσεις, καὶ δολιότητες ἐκεῖναι, αἵτινες δύνανται νὰ εἰσχωρῶσιν εἰς τὰς ἰδιωτικὰς ἐκποιήσεις, καὶ διὰ τοῦτο διατάττεται ἀπὸ τὸν νόμον, ἰσάκις πρόκεινται ἐκποιήσεις ἀναγκαστικαὶ ἢ προσώπων ἀνικάνων, δὲν εἶναι ὅμως μέσον ἀπολύτως ἀείποτε καὶ ἀνεξαιρέτως παρέχον τὴν ἀληθῆ ἀξίαν τῶν ἐκποιουμένων πραγμάτων, διότι πολλαὶ περιστάσεις δύνανται νὰ ἐπηρεάσωσι τὰς πλειοδοτήσεις, ὥστε νὰ μὴ ἀπολαύσῃ ὁ ὀφειλέτης τὴν πραγματικὴν τιμὴν τῶν κτημάτων του, καὶ ἑπομένως δικαιοῦται αὐτὸς νὰ τὴν ἀποδείξῃ καὶ δι' ἄλλων μέσων, ὅταν ἔχῃ δικαίωμα ἀποκαταστάσεως.

Ἐπειδή, καθόσον ἀφορᾷ τὸ ζήτημα τῆς ἀλληλεγγύης ἐπὶ τῶν ἀντικειμένων, ἐφ' ὧν δὲν διετάχθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 558 ἀποφάσεως, ἐνταῦθα δὲν πρόκειται ἡ μὴ περὶ ζημίας, τὴν ὁποίαν ὁ ἐκ-

καλῶν μετὰ τοῦ Α Δ ἐπήνεγκον εἰς τὸν Α Α ἐκτελέσαντες ἀναγκαστικῶς ὑπ' εὐθύνην των ἀπόφασιν προσωρινῶς ἐκτελεστέαν κατ' αὐτοῦ, καὶ ἔπειτα μεταῤῥυθμισθεῖσαν κατ' αὐτῶν· εἰς δὲ τοιαύτην περίπτωσιν κανεὶς νόμος δὲν ψηφίζει ῥητῶς ἀλληλεγγύην μεταξὺ τῶν ἐκτελεσάντων διαδίκων, ὥστε δὲν δύναται αὕτη νὰ διαταχθῇ παρὰ τοῦ δικαστοῦ, ἡ δὲ εἰς τὸν νικῶντα διάδικον ἀποδιδομένη ἐνταῦθα ἀποζημίωσις ἐξομοιοῦται μὲ τὴν εἰς αὐτὸν ἐπιδικαζομένην ἀπόδοσιν τῶν ζημιωθέντων ἐξόδων του, διότι ἡ ἄδικος ἐκτέλεσις τῆς προσωρινῶς ἐκτελεστέας ἀποφάσεως δὲν εἶναι εἰμὴ ἡ συνέπεια τῆς ἀδίκως κινηθείσης ἀγωγῆς τοῦ διαδίκου, καὶ, καθὼς οἱ κινήσαντες ὁμοῦ ἄδικον ἀγωγὴν δὲν ὑπόκεινται διὰ τοῦτο καὶ μόνον εἰς τὴν ἀλληλέγγυον ἀποζημίωσιν τῶν δικαστικῶν ἐξόδων, (ἄρθρ. 210 καὶ 210 τῆς πολιτ. δικονομίας), οὕτω δὲν πρέπει διὰ τοῦτο καὶ μόνον νὰ ὑποβάλλωνται εἰς τὴν ἀλληλέγγυον ἀπόδοσιν τῶν ἐκ τῆς προσωρινῆς ἐκτελέσεως προκυψασῶν ζημιῶν· καὶ ἑπομένως κατὰ τοῦτο μόνον εἶναι μεταῤῥυθμιστέα ἡ ἐκκληθεῖσα ὑπ' ἀριθ. 15 ἀπόφασις. (ὅρα τὸν ἀνωτ. § ε)

θ) Ἀλληλεγγύη δὲν ὑπάρχει αὐτοδικαίως μεταξὺ τῶν συνοφειλετῶν δι' ἐμπορικὰς συναλλαγάς. Διατριβὴ ἐκ τοῦ Mem. du com. 819.

ι) Ἡ νεαρὰ 99 κεφ· ή. δὲν ἀφορᾷ ὑποχρέωσιν ἀλληλέγγυον (correalobligation) Ἑπομένως δὲν ἐφαρμόζεται.

α) Ὅταν διάφοροι συνοφειλέται ἐφανέρωσαν ὁπωσδήποτε ῥητῶς ὅτι θέλουν νὰ ἦναι ὑπεύθυνοι ὡς ἀληθεῖς συνυπεύθυνοι (correi) κατὰ τὴν στενὴν καὶ κυρίαν ἔννοιαν.

β) Ὅταν ὁ ἐγγυητὴς ὑπεσχέθη νὰ ἦναι ὑπεύθυνος τοῦ ὁλοκλήρου διὰ χρέος τι ὅλον ξένον.

γ) Ὅταν ἀλληλέγγυός τις ὑποχρέωσις δὲν στηρίζεται εἰς συμφωνίας, ἀλλ' εἰς ἄλλας αἰτίας, ὡς ἐπὶ προσγενομένων ζημιῶν κοινῶς ἐκ μέρους πολλῶν.

δ) Ὅταν τὸ κοινὸν χρέος πηγάζῃ μὲν ἔκ τινος συμφωνίας, συνίσταται δὲ ἡ ἀλληλέγγυος σχέσις εἰς ἀδιαίρετον τοῦ ἀντικειμένου (Διατριβὴ τοῦ καθηγητοῦ Βαυρχαρδίου Φύλ. Νομικ. 38).

ια) Ὁ δανειστὴς καὶ πιστωτὴς τῆς ἑταιρίας ὅταν πρόκηται περὶ ἀλληλεγγύων συνεταίρων δύναται νὰ ἐνάξῃ ἕνα ἐξ αὐτῶν, ὅστις, ἂν προτείνῃ τὴν ἔνστασιν τῆς διαιρέσεως καὶ διζήσεως, ἀναβάλλεται μόνον ἡ δίκη· ἄρα πρὸς ἀποφυγὴν τῆς ἀναβολῆς πρέπει νὰ ἐναχθῇ ἡ ἑταιρία. (Διατριβὴ) Νομικ. σελ. 861.

ιβ) Ὁ Α καὶ ὁ Β ἐπώλησαν ἐπὶ δημοπρασίας, ἄνευ νομίμου λόγου, κτῆμά τι τοῦ Γ, ὅστις μετὰ ταῦτα ἐζήτησεν ἀποζημίωσιν παρ' ἐκείνων. Ζητεῖται ἂν οἱ πωλήσαντες τὸ κτῆμα ἐνέχωνται ἀλληλεγγύως· (ὅρα τὸν § 11 τῆς λέξ. Δημοπρασία καὶ ἀνωτ ἐδάφ. ή).

ΛΑΧΑΝΑΙ (1).

Πίναξ Λέξεων.

[illegible]

Περίληψις.

§ 1. [illegible]

§ 2. [illegible]

§ 3. [illegible]

§ 4. [illegible]

§ 5. [illegible]

---

(1) [illegible]

Σημ. 2. [illegible]

§ 6. Ἡ ἕνεκα τῆς κηδείας τοῦ συζύγου δαπάνη ἐκπίπτεται ἐκ τῆς προικός; Ὁ χάριν κηδείας δαπανῶν ὀφείλει νὰ δηλώσῃ ὅτι σκοπεύει νὰ ζητήσῃ τὴν δαπάνην.

§ 7. Δαπάναι καταβληθεῖσαι ὑπὸ τῆς συζύγου διὰ τὴν κηδείαν τοῦ συζύγου.

§ 8. Ὁ δαπανήσας εἰς κοινὸν κτῆμα ὡς εἰς ἴδιον, ἔχει δικαίωμα ἐπισχέσεως.—Διανομή.—Συγκυριότης.

§ 9. Κατὰ τὴν διανομὴν κοινοῦ πράγματος, ὁ κάτοχος ἀπαιτεῖ τὰς δαπάνας του.

§ 10. Ὅταν τὰ ἔξοδα ὑπερβαίνουν τοὺς πρὸ τῆς ἀγωγῆς συγκομισθέντας καρπούς, ἀπαγορεύεται ἡ ἀγωγὴ κατὰ τοῦ κυρίου τοῦ κτήματος;

§ 11. Τόκοι μὴ ἐκκαθαρισμένων ἐξόδων ἀποδίδονται;

§ 12. Εἰς τὴν ἐκτίμησιν τῶν ἐπωφελῶν ἐξόδων λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν ὁ καιρὸς, καθ' ὃν ἐπιστρέφεται τὸ κτῆμα.

§ 13. Ἔξοδα μεσεγγυούχου παρά τινος ἀπαιτοῦνται;

§ 14. Ἔξοδα θεματοφύλακος.—Ἐμμάρτυρος ἀπόδειξις.

§ 15. Δύναταί τις ν' ἀποδείξῃ διὰ μαρτύρων ὅτι εἰς οἰκοδομὴν ἄλλου ἐδαπάνησεν ἐξ ἰδίων του;—συναίνεσις.—Μίσθωσις.

§ 16. Δύναταί τις ν' ἀπαιτήσῃ δαπάνας εἰς κτῆμα διὰ δωρεᾶς ἕνεκα θανάτου δοθέν.

§ 17. Τὸ δημόσιον, καταλαβὸν κτῆμά τι δικαιώματι κατακτήσεως, ἀπὸ πότε ἀποδίδει τοὺς καρπούς;

§ 18. Ἐν τῇ ἐκκλήτῳ δίκῃ ζητεῖται ἡ ἀπόδοσις τῶν βελτιώσεων.

§ 19. Ὁ καλῇ πίστει κάτοχος, παραδοὺς τὸ κτῆμα, ἔχει δικαίωμα ἀγωγῆς διὰ τὰς δαπάνας του;

§ 20. Ἔχει δικαίωμα ν' ἀπαιτήσῃ τὰς ἐπὶ ἀλλοτρίου κτήματος δαπάνας του ὁ ἐν καλῇ πίστει ἢ καὶ ἐν γνώσει τοῦ ἀντιδίκου δαπανήσας;—Δικαίωμα συμψηφισμοῦ.

§ 21. Τὰ ἐν κακῇ πίστει ἐπὶ ἀλλοτρίῳ οἰκοπέδῳ οἰκοδομηθέντα ἀνήκουν εἰς τὸν νόμιμον κύριον αὐτοῦ.

§ 22. Αἱ διατάξεις αἱ ἀφορῶσαι τὸν ἐπὶ ἀλλοτρίου ἐδάφους κτίζοντα δὲν ἐφαρμόζονται εἰς τὰς βελτιώσεις τῶν ἀμπέλων.

§ 23. Ὁ κακῆς πίστεως κάτοχος λαμβάνει μόνον τ' ἀναγκαῖα τοῦ κτήματος ἔξοδα, δίδων τοὺς καρπούς.

§ 1. Τὰ πρὸς αὔξησιν τῆς προσόδου κτήματός τινος δαπανήματα εἶναι ἀναγκαῖα ; Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 43 τοῦ 1846 ἀπόφασιν τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφετῶν, ἀναγκαῖα δαπανήματα **εἶναι ἐκεῖνα, ὧν μὴ γενομένων ἤθελεν ἀπολεσθῇ τὸ κτῆμα· ἰδίως δὲ ἐπὶ οἰκοδομῆς προικώας οἰκίας ἀναγκαῖα δαπανήματα δύνανται νὰ θεωρηθῶσι μόνον τ' ἀπαιτούμενα πρὸς ἐπιδιόρθωσιν ἢ καὶ ἀνακαίνισιν οἰκίας** προικώας ἑτοιμορρόπου καὶ ἐπαπειλούσης πτῶσιν, οὐχὶ δὲ καὶ τὰ

πρὸς αὔξησιν τῆς προσόδου γενόμενα, ἅτινα θεωροῦνται ὠφέλιμα μόνον [1].

(Νομικ. σελ. 4709).—ὅρα τοὺς ἀμέσως ἑπομένους παραγρ.

§ 2. Ἡ ἐπὶ τοῦ προικώου οἰκοπέδου ἀνεγερθεῖσα ὑπὸ τοῦ συζύγου οἰκοδομὴ ἀνήκει εἰς τὰς ἐπωφελεῖς δαπάνας (τεμ. 5 § 3 καὶ 6 πανδ. (25 1).—*Ulp, pr.* 11 § 16), αἵτινες δὲν μειοῦσι τὴν προῖκα ὡς αἱ ἀναγκαῖαι, ἀλλ᾽ ἁπλῶς δικαίωμα πρὸς ἀποζημίωσιν χορηγοῦσι πρὸς τὸν σύζυγον.—Ἐπίσχεσις.

---

[1] Ἀναγκαῖαι δαπάναι εἰσὶν αἱ πρὸς ἀνοικοδόμησιν τοῦ οἴκου γενόμεναι· ὅθεν τὰ δαπανήματα ταῦτα πρέπει νὰ καταβάλωνται, ὅταν ζητῆται προτίμησις εἰς τὴν πώλησιν κτήματός τινος.

Ἀπόφ· πολιτ. Ἀρ. Π. 87 τῆς 27 Ἰουνίου 1848.—(1) Πρβ. τὰ περὶ προτιμήσεως ἐκτεθέντα ἐν ταῖς λέξεσιν 1) Ἀγοραπωλησία § 43 καὶ ἐπ. —2) Γραμματεὺς σελ. 483 § 6—3) Προτίμησις.

Ἰδοὺ πῶς φέρει ἡ ἀπόφασις αὕτη :

« Ἐπειδή, κατὰ τὴν νεαρὰν τοῦ Καίσαρος Ῥωμανοῦ, τὴν περιεχομένην εἰς τὸν τρίτον τίτλον τοῦ τρίτου βιβλίου τῆς ἑξαβίβλου τοῦ Ἀρμενοπούλου, ὅταν δὲν γίνῃ προφώνησις εἰς τὸν ἔχοντα προτιμήσεως δικαίωμα εἰς ἀγοράν, ὑπάρχει μόνον μεγαλητέρα προθεσμία διὰ τὴν πραγματοποίησιν τοῦ δικαιώματος τῆς ἀγορᾶς ἀπὸ τὴν προθεσμίαν ἐκείνην, ἥτις ὁρίζεται ὅταν γενῇ προφώνησις, ἀλλ᾽ ὡς πρὸς τὰ λοιπὰ οὐδεμία ὑπάρχει μεταβολὴ τοῦ δικαιώματος τούτου τῆς προτιμήσεως, ὅπερ, διὰ νὰ δύναταί τις νὰ ἐξασκήσῃ, ὀφείλει, κατὰ τὸν § 1 τῆς νεαρᾶς ταύτης, νὰ καταβάλῃ τὸ τίμημα, τοὺς τόκους καὶ τ᾽ ἀναγκαῖα ἔξοδα· ἄρα τὸ ἐφετεῖον θεωρῆσαν διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του ὅτι ὁ Ν Μ δὲν ἠδύνατο νὰ κινήσῃ τὴν περὶ προτιμήσεως ἀγωγήν, χωρὶς νὰ καταβάλῃ καὶ τὰ δαπανήματα, τὰ ὁποῖα ἐγίνοντο διὰ τὸ ζητούμενον κτῆμα, ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσεν ὀρθῶς τὸν νόμον.

Ἐπὶ τοῦ δευτέρου λόγου.

Ἐπειδή, καθὼς τὸ ἐφετεῖον παραδέχεται εἰς τὴν τρίτην αἰτιολογίαν τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του, ὁ Ν Μ πρὶν κινήσῃ τὴν περὶ ἧς ὁ λόγος ἀγωγὴν του ἐγνώριζεν ὅτι ὁ ἐναγόμενος ἔκαμε δαπάνας εἰς τὸ διαληφθὲν κτῆμα καὶ μολοντοῦτο οὔτε λεπτὸν δι᾽ αὐτὰς κατέβαλε, τὸ ἐναντίον δὲ τούτου δὲν ἀποδεικνύεται ἐκ τῶν προσαχθέντων ἐγγράφων· οὕτως ἄρα ἐχόντων, τὸ ἐφετεῖον δὲν παρεβίασε νόμον τινα, κηρύξαν ἀπαράδεκτον τὴν ἀγωγήν, ἀλλ᾽ ἀπεφάσισε συμφώνως μὲ τὴν διαληφθεῖσαν νεαράν, καθ᾽ ἣν ἀπαιτεῖται ἡ προκαταβολὴ τῶν δαπανημάτων, καθὼς καὶ ἡ τοῦ τιμήματος καὶ τῶν τόκων αὐτοῦ· ἂν δὲ πρὸ τῆς ἀγωγῆς ὁ ἐνάγων ἐπροκάλεσε τὸν ἀντίδικον αὐτοῦ νὰ τῷ γνωστοποιήσῃ τὰς δαπάνας, δὲν ἀπηλλάττετο ἐκ τούτου καὶ μόνου τῆς ὑποχρεώσεως τῆς καταβολῆς, καθόσον, γνωρίζων ὅτι ἐγένοντο τοιαῦται δαπάναι, ὤφειλε νὰ καταβάλῃ τοὐλάχιστον ὅ,τι ποσὸν ἐνόμιζε δαπανηθέν, προσφέρων ἑαυτὸν ἕτοιμον διὰ τὴν πληρωμὴν τῶν τυχὸν περιπλέον δαπανῶν. »

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 267 προικοσυμφώνῳ, συνταχθέντι ἐνώπιον τοῦ συμβολαιογράφου Π, περιέχονται αἱ ἐκφράσεις ὅτι « ἡ Ν (ἡ προικίζουσα) δίδει εἰς τὴν θυγατέρα της Β ὡς προῖκα 10 ὡς ἔγγιστα χιλ. δρ. τὴν ὁποίαν προῖκα συνιστῶσι τὰ ἑξῆς πράγματα» καὶ ἐπὶ τέλους « ὅτι ταῦτα πάντα τὰ πράγματα ὡμολόγησεν ἡ εἰρημένη Ν ὅτι δίδει προῖκα εἰς τὴν θυγατέρα της »· ἐκ τῶν ἐκφράσεων δὲ τούτων, καὶ ἰδίως 1) ὅτι ἡ τιμὴ τῶν προικώων πραγμάτων προσδιορίζεται ὡς *ἔγγιστα*· 2) ὅτι τὴν προῖκα συνιστῶσι τὰ *διδόμενα πράγματα* (καὶ ὄχι ἡ τιμὴ αὐτῶν), καὶ ὅτι ἡ προικίζουσα δίδει τὰ πράγματα προῖκα εἰς τὴν θυγατέρα της· προσέτι δὲ ἐκ τοῦ περιστατικοῦ ὅτι κατὰ τὸν περὶ χαρτοσήμου νόμον (ἄρθρ. 30), πρέπει τὰ ἔγγραφα νὰ διαλαμβάνωσι τὴν ἀξίαν τῶν ἀναφερομένων πραγμάτων, ὑποχρεουμένων τῶν συμβολαιογράφων νὰ ἐπαγρυπνῶσιν εἰς τοῦτο, πείθεται τὸ δικαστήριον ὅτι ἡ τιμὴ τῶν διὰ τοῦ μνημονευθέντος προικοσυμφώνου διδομένων εἰς προῖκα πραγμάτων, ἐν οἷς καὶ τὸ ἐπίδικον οἰκόπεδον, δὲν προσετέθη πωλήσεως ἕνεκα· ἑπομένως ὁ σύζυγος τῆς ἐφεσιβλήτου Κ δὲν ἠδύνατο νὰ ὑποθηκεύσῃ εἰς τὴν τράπεζαν τὸ περὶ οὗ ἡ δίκη προικῷον οἰκόπεδον, καὶ ὀρθῶς τὸ ἐνταῦθα πρωτοδικεῖον ἀπεφήνατο ἄκυρον, διὰ τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεώς του, τὴν ὑποθήκευσιν ταύτην (Ν. 1 § 15 Κ. (5, 13). Ν. 11 Π. (23, 5).

Ἐπειδὴ ἡ ἐπὶ τοῦ προικώου οἰκοπέδου ἀνεγερθεῖσα ὑπὸ τοῦ συζύγου τῆς ἐφεσιβλήτου οἰκοδομὴ ἀνήκει εἰς τὰς ἐπωφελεῖς δαπάνας (Ν. 5 § 3—Ν. 6 πανδ. (25, 1)—*Ulp. pr* 6 § 16), αἵτινες δὲν μειοῦσι τὴν προῖκα ὡς αἱ ἀναγκαῖαι, ἀλλ' ἁπλῶς δικαίωμα πρὸς ἀποζημίωσιν χορηγοῦσιν εἰς τὸν σύζυγον (Ν. 7, § 1 πανδ. (25, 1)—Ν. 1 § 5 Κ. (5, 13)· ὥστε ὅσα περὶ μειώσεως τῆς προικὸς ἀναφέρει ἡ τράπεζα δὲν ἐφαρμόζονται ἐνταῦθα.

Ἐπειδὴ τὸ πρὸς ἐπίσχεσιν δικαίωμα τοῦ συζύγου λόγῳ τῶν γενομένων δαπανῶν, καὶ ἂν ὑποτεθῇ ὅτι δύναται νὰ ἐπικαλεσθῇ αὐτὸ καὶ ἡ δανείστρια τοῦ συζύγου τράπεζα, δὲν ἰσχύει νὰ ἐμποδίσῃ τὴν ἐξάλειψιν τῆς ὑποθήκης, διότι τὸ ἔγκυρον ἢ μὴ ταύτης κρέμαται ἐκ τοῦ δυνατοῦ ἢ μὴ τῆς ὑποθηκεύσεως, ἥτις, ὡς ἀνωτέρω ἐξετέθη, δὲν συγχωρεῖται ἐπὶ τοῦ προκειμένου· ὅθεν ὀρθῶς διέταξε καὶ τὴν ἐξάλειψιν τῆς ὑποθήκης τὸ πρωτοδικεῖον διὰ τῆς ἐκκληθείσης ἀποφάσεώς του. »

Ἀπόφ. 4724 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν. ὅρα τοὺς ἑπομ. §§.

§ 33. Τὰ ἀναγκαῖα δαπανήματα μειοῦσι τὴν προῖκα συνισταμένην εἰς τὸ ἀκίνητον, ἐφ' οὗ ἐγένοντο τὰ ἀναγκαῖα δαπανήματα;

Η ἀπόφασις 315 τοῦ 1848 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν φέρει:

«Ἐπειδὴ μολονότι δύναταί τις νὰ εἴπῃ ὅτι ἀναγκαῖον δαπάνημα ἐστιν, οὕτινος μὴ γενομένου ἀπόλλυται τὸ ὑποκείμενον (Βασ. βιβλ. 28, τίτλ. 1 Ν ά. δ'. καὶ βιβλ. 29 τίτλ. ά. ν. β'. § 2, σχόλ. 4)· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου, ἐὰν ὁ προκείμενος προικιμαῖος ἀγρὸς δὲν ἤθελε φυτευθῇ ἄμπελος, δὲν ἤθελε βεβαίως ἀπολεσθῇ, ἄλλοτε προσοδοφόρος ὢν καί τοι ἧττον τῆς ἀμπέλου.

Ἐπειδὴ ἐπὶ τοῦ προκειμένου ῥητῶς ὁ νόμος ἐθεώρησεν ὡς ἀναγκαῖον δαπάνημα τὸ νεόφυτον ποιῆσαι ἄμπελων (*vines propagare*) τουτέστι τὸ ἀνανεοῦν τὴν δοθεῖσαν ἄμπελον ὡς προικιμαίαν· ὡς ὠφέλιμον δὲ τὸ μεταποιεῖν τὸν ἀγρὸν εἰς ἄμπελον (*si novellata facta sint*· ἴδε *Voet*. βιβ. 25 τιτ. 1, § 1 καὶ 3)· καὶ τῷόντι τὸ φυτεῦσαι ἀγρόν τινα εἰς ἄμπελον βελτιοῖ μὲν τὸ κτῆμα, ἀλλὰ δὲν τὸ διασώζει· ἡ δὲ διενεκὴς ἢ στιγμιαία χρησιμότης τοῦ δαπανήματος δὲν ἀφορᾷ τὸ ἀναγκαῖον ἢ τὸ ὠφέλιμον, ἀλλὰ τὴν μείωσιν ἢ μὴ τῆς προικός· καθότι πολλάκις δαπάνημά τι, καί τοι ἀναγκαῖον, δὲν μειοῖ τὴν προῖκα, ὡς ἀφορῶν τὴν στιγμιαίαν χρησιμότητα τοῦ προικιμαίου, καὶ τοῦτο ἀπόκειται μόνον εἰς τὴν κρίσιν τοῦ δικαστοῦ, ἐὰν δηλαδὴ τὸ ἀναγκαῖον δαπάνημα συντελῇ εἰς διηνεκῆ ἢ στιγμιαίαν χρησιμότητα τοῦ προικιμαίου, ὡς τοῦτο γίνεται δῆλον σαφέστατα ἐκ τοῦ σχολίου τῶν βασιλικῶν εἰς τὸν νόμον ιέ. αὐτόθι (ἴδε *Voet* αὐτόθι).

Ἐπειδὴ, τούτων οὕτως ἐχόντων, τὸ δαπάνημα τῆς ἐμφυτεύσεως τοῦ ἀγροῦ εἰς ἀμπελῶνα ἀπαιτεῖται μὲν, ἀλλὰ δὲν μειοῖ τὴν προῖκα κατὰ τὸν προεκτεθέντα νόμον ς'. βασιλ. αὐτόθι.

Ἐπειδὴ καὶ ἂν ἤθελεν ὑποτεθῇ πρὸς στιγμὴν, ὅτι τὸ περὶ οὗ γίνεται λόγος δαπάνημα εἶναι ἀναγκαῖον, καὶ ὅτι τοῦτο ἑπομένως μειοῖ τὴν προῖκα, δὲν ἁρμόζει ἡ πραγματικὴ ἀγωγὴ κατὰ τοῦ κατόχου, ἀφοῦ ἅπαξ ὁπωσδήποτε ἡ προικισθεῖσα μετὰ τὴν διάλυσιν τοῦ γάμου κατέλαβε καὶ ἐπώλησεν αὐτὸ ὡς προικιμαῖον, καθότι ἤδη παρὰ τῶν κληρονόμων τοῦ συζύγου τὸ ἥμισυ αὐτοῦ ἀπαιτεῖται διὰ πραγματικῆς ἀγωγῆς, διὰ μόνον τὸν λόγον ὅτι ἐδαπανήθησαν περὶ αὐτὸ δαπανήματα ἀναγκαῖα, οἵτινες ἔχουσι μόνον τὴν προσωπικὴν ἀγωγὴν κατὰ τῆς προικισθείσης, ἥτις μόνη ὠφελήθη ἐκ τῶν δαπανημάτων (νβ'. § 3 Βασ. 29, 1 καὶ ν. ί. § 2 βασιλ. 28, 10).

Ἐπειδὴ, ἄλλως τε, ἐκ τοῦ ὅτι ὁ ἀνὴρ ἔχει τὸ δικαίωμα τῆς ἐπισχέσεως τῶν προικιμαίων ἕνεκα τῶν ἀναγκαίων δαπανημάτων, δὲν ἕπεται ὅτι ἔπαυσεν ἡ ἰδιότης τοῦ προικιμαίου πράγματος, καθόσον μάλιστα οὔτε ἀγρὸς ἀδιατίμητος, οὔτε σημαντικὸν ἀδιατίμητον

πρᾶγμα, ὡς προικὶ μειοῦται διὰ τῶν ἀναγκαίων δαπανημάτων, ἀλλὰ μένει ἐν κατοχῇ τούτου ὁ ἀνὴρ, ἄχρις ἣν αὐτῷ τὸ ἱκανὸν ἐπὶ τῇ δαπάνῃ γίνηται· (σχόλ. τελευταῖον βασιλ. εἰς νόμον νβ'. 29, 1).

Ἐπειδὴ ἤθελεν εἶσθαι ἄτοπον νὰ ὑποθέσωμεν ὅτι ἡ ἕνεκα τῶν ἀναγκαίων δαπανημάτων μείωσις τῆς προικὸς καθιστᾷ τὸν ἀγρὸν, εἰς ὃν ταῦτα ἐδαπανήθησαν, μὴ προικιμαῖον κἄν τε δοθῶσιν αὐτὰ κἄν τε μή· ἡ μείωσις αὕτη ἀφορᾷ τὸ ὅλον τῆς προικὸς, ὡς ἐστὶ τοῦτο καταμαθεῖν ἐκ τοῦ σχολ. τῶν βασ. εἰς ν. ἑ. 28, 10· μωρὸν γὰρ ἐστὶ λέγειν μείωσιν τοῦ σώματος γίνεσθαι διὰ τῶν νομισμάτων· οὐδὲν γὰρ τῷ σώματι αὐτῶν τῶν πραγμάτων, ἀλλὰ τῇ προικὶ γίνεται μείωσις διὰ τῶν δαπανημάτων· ἐντεῦθεν δ' ἐξάγεται προδήλως ὅτι οἱ κληρονόμοι τοῦ ἀνδρὸς δὲν ἔχουσι τὴν διεκδικητικὴν ἀγωγὴν, ἤγουν τὴν πραγματικὴν κατὰ τοῦ κατόχου τοῦ προικιμαίου, ἀλλὰ τὴν προσωπικὴν κατὰ τῆς προικισθείσης διὰ τὰ δαπανήματα ταῦτα, ὥστε ν' ἀπομειωθῇ ἡ προὶξ αὐτὴ ἐκ τῶν ἄλλων προικιμαίων.

Ἐπειδὴ ὁποιαδήποτε περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου εἶναι ἡ γνώμη τοῦ Σκέβολα, καθ' ἣν ὁ ἀγρὸς παύεται εἶναι προικιμαῖος ἕνεκα τῶν δαπανημάτων, δὲν δύναται νὰ ὑπερισχύσῃ, διότι καὶ ὁ Ἰουστινιανὸς εἰς τὸν νόμον 5 § 3 πανδ. (23, 3) καὶ τὰ βασ. εἰς τὸ σχόλ. 1 τοῦ νόμου νϐ'. § 3 ϐιϐ. (29 τίτ. 1) δὲν τὴν παραδέχονται ὡς τὴν ἐπικρατοῦσαν, ἀλλὰ τὴν ἀναφέρουσι μόνον φιλολογικῶς καὶ τὴν ἀντικρούουσιν ὡς ἄδικον καὶ ἐσφαλμένην, ὡς ἐξάγεται ἐκ τῆς ἀκριϐοῦς ἀναγνώσεως τῶν εἰρημένων νόμων.

Μολαταῦτα. Ἐπειδὴ ὄχι μόνον τὸ ἔξοδον, οὗ μὴ γενομένου ἀπόλλοιτο ἂν τὸ κτῆμα, ἀλλὰ καὶ ἡ ἀμπελοφύτευσις πρὸς διηνεκῆ χρησιμότητα προικώου ἀδιατιμήτου ἀμπελοτόπου, εἰς τοῦτο προωρισμένου καὶ ἄλλης καλλιεργείας ἀνεπιδέκτου (οἷος ἰσχυρίζεται ἡ ἐκκαλοῦσα, ὅτι εἶναι ὁ περὶ οὗ πρόκειται), κατὰ τοὺς ν. 1 4, 12, 14 καὶ 15, βασ. 28, 10 καὶ 52 Β. 20, 1, εἶναι δαπάνη ἀναγκαία χρεωστουμένη κἄντε ἔπειτα ἐκ τυχηροῦ τινος καταστραφῶσιν αἱ ἄμπελοι, καὶ μειοῦσι τὴν προῖκα, διότι ἀναγκαία μὴ χρεωστουμένη μηδὲ μειοῦσα τὴν προῖκα εἶναι ἡ μὴ ὑπερϐαίνουσα τὰ πρὸς συντήρησιν ἀπαιτούμενα ὀλίγα ἔξοδα· ἂν δὲ ὁ νόμος 6 (αὐτόθι) τὰ νεόφυτα ποιῆσαι κατατάττῃ εἰς τὰ τῆς βελτιώσεως, μὲ τοῦτο ἐννοεῖ ἐμφύτευσιν ἀγροῦ προτοδοφόρου πρὸς κάρπωσιν ὠφελιμωτέραν καὶ ὄχι τοιούτου, οἷος ὁ εἰρημένος.

Ἐπειδὴ ἐὰν ἐν τῇ ἀδιατιμήτῳ προικὶ ὑπῆρχον καὶ χρήματα, τὰ ἀναγκαῖα δαπανήματα μειοῦσι μόνον τὸ χρηματικὸν αὐτῆς· ἐὰν δὲ μόνος ὁ ἀγρὸς ὑπῆρχε, μειοῦται αὐτὸς ἀναλόγως τῆς δαπάνης,

τούτέστι τὸ μειούμενον, παῦον νὰ λογίζεται εἶναι ἐν τῇ προικί, μεταβαίνει εἰς τὴν νομὴν τοῦ ἀνδρός, ὑποχρεουμένου ὅμως νὰ τὸ φυλάττῃ, διὰ νὰ τὸ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν γυναῖκα, ἅμα τῷ ἀποδώσῃ τὴν δαπάνην.

Ἐπειδὴ ἡ ἐκκαλοῦσα ἰσχυρίζεται ὅτι ὁ ἀγρός, περὶ οὗ πρόκειται, ἀνεπίδεκτος ἄλλης καλλιεργείας ὢν καὶ προωρισμένος εἰς φυτείαν, ἐμφυτευθεὶς ἐξ ὑπαρχῆς καὶ καθόλου πρὸς διηνεκῆ χρησιμότητα, ἐμειώθη κατὰ τὸ ἥμισυ, κατὰ τὴν περὶ ἐμφυτεύσεως γενικὴν συνήθειαν, καθ' ἣν πᾶς ἐμφυτευόμενος ἀγρὸς μειοῦται κατὰ τὸ ἥμισυ, διότι πᾶς ἐμφυτευτὴς μοιράζει μετά τινα χρόνον τὸ ἐμφυτευθὲν κτῆμα ἐξ ἡμισείας μὲ τὸν κύριον, καὶ ἑπομένως τὸ μειωθὲν ἥμισυ, περὶ οὗ ὁ λόγος, μετέβη εἰς τὴν νομὴν τοῦ ἐμφυτευτοῦ πατρός της καὶ ὑπῆρχε φυλαττόμενος εἰς τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ.

Ἐπειδὴ ἐὰν μὲν ὁ ἀνὴρ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἀπαιτῇ τὴν προῖκα αὐτός, χωρὶς νὰ κάμῃ λόγον περὶ τῶν δαπανημάτων, τότε ἔχει τὴν προσωπικὴν ἀγωγὴν πρὸς πληρωμὴν ἀχρεωστήτων κατὰ τῆς γυναικός, ἢ περὶ διαχειρίσεως, ἢ ἄλλην ὁμοίαν, κατὰ τὰς περιστάσεις· ἀλλ' ἐὰν ἡ γυνὴ μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ, χρεωστοῦντός την προῖκα, εἰσῆλθεν εἰς τὴν κατοχὴν τοῦ προικώου κτήματος αὐτογνωμόνως, καὶ ἄνευ τῆς συγκαταθέσεως τοῦ κληρονόμου καὶ τὸν ἐπώλησεν, ἔχει οὗτος, κατὰ τὸν ν. **6 § 6 Β. 28, 11**, τὴν περὶ τοῦ πράγματος ἀγωγήν, ἢ τὴν περὶ κληρονομίας, διὰ νὰ τεθῇ εἰς στάσιν νὰ δυνηθῇ νὰ κάμῃ χρῆσιν τῶν δικαιωμάτων του, διότι εἰς αὐτὸν μεταβαίνει ὡς κληρονομία πᾶσα ὁμοῦ ἡ ἐνεργητικὴ καὶ παθητικὴ περιουσία τοῦ ἀποθανόντος καὶ πᾶν τὸ εἰς τὴν νομὴν αὐτοῦ εὑρεθέν, καὶ αὐτὸς ὁ κληρονόμος εἶναι ὑπόχρεως εἰς ἀπόδοσιν ἄλλου τε παντὸς χρέους καὶ τῆς προικός· ὥστε ἐὰν μόνος ὁ ἀγρὸς ὑπῆρχεν ἐν τῇ προικί, καὶ ἡ ἐμφύτευσις, κατὰ τὴν γενικὴν συνήθειαν, μειοῖ τὸ ἐμφυτευόμενον κατὰ τὸ ἥμισυ, δύναται νὰ γίνῃ ἡ ἀγωγὴ δεκτή, διότι εἶναι οὐχὶ περὶ τῆς δαπάνης, ἀλλὰ διεκδικητικὴ ἀνακαλοῦσα τὸ κτῆμα εἰς τὴν νομήν της, ὡς κληρονόμου, καὶ δὲν εἶναι ἀπαράδεκτος, διότι δὲν ζητεῖ τὸ ὅλον, οὐδὲ διότι ἐκ λόγου τῆς κτήσεως ἀναφέρει τὴν πρὸς ἐμφύτευσιν δαπάνην, οὐδὲ διότι δύναται νὰ ζητηθῇ ἡ ὑποστροφὴ καταβαλλομένων τῶν δαπανῶν· ἀλλά, διὰ νὰ ἐφαρμοσθῶσιν οἱ εἰρημένοι νομικοὶ κανόνες, πρέπει νὰ διευκρινισθῇ ὅτι συντρέχουν καὶ ἀληθεύουν οἱ εἰρημένοι πραγματικοὶ ἰσχυρισμοί της· ὅθεν πρέπει νὰ διαταχθῇ ἀπόδειξις αὐτῶν, διότι αἱ διεξαχθεῖσαι πρωτοδίκως ἀποδείξεις ἦσαν ἀσχετάλληλοι καὶ ἀνεπαρκεῖς, καὶ διότι δὲν ὑπάρχει ἀντίῤῥησις ὅτι εὑρέθη εἰς τὴν κληρονομίαν τοῦ πατρός της, δύναται δὲ νὰ συγχω-

ρηθῇ καὶ ἡ μαρτυρικὴ ἀπόδειξις, ὡς προκειμένου περὶ ὑποθέσεως παλαιᾶς. »

(Νομικ. σελ. 4877).

§ 4. Ποῖα δικαιώματα ἔχει ὁ σύζυγος, καὶ ἑπομένως ὁ δανειστὴς αὐτοῦ, διὰ τὰς βελτιώσεις, ὅσας ὁ σύζυγος ἔκαμε δι' ἐξόδων του ἐπὶ τοῦ προικώου κτήματος;

Ἀπόφ. «Ἐπειδὴ ἡ ἀπόδειξις, τὴν ὁποίαν προτείνει ἡ τράπεζα περὶ τοῦ ὅτι τὸ κτήριον τὸ ἀποτελοῦν τὴν προικοδοτηθεῖσαν εἰς τὴν ἀνακόπτουσαν οἰκίαν, ᾠκοδομήθη ἀναλώμασι τοῦ συζύγου αὐτῆς, προτείνεται ὑπ' αὐτῆς ἐπὶ τῷ σκοπῷ τοῦ νὰ ἐπιτραπῇ ὁ πλειστηριασμὸς τῆς αὐτῆς οἰκίας δυνάμει τῶν δικαιωμάτων τοῦ εἰρημένου συζύγου, εἰς τὰ ὁποῖα αὕτη ὡς δανειστὴς ἐννοεῖ ν' ἀντικατασταθῇ, ἀλλ' ἡ ἀξίωσις αὕτη τοῦ πλειστηριασμοῦ ἀντιβαίνει εἰς τὸν νόμον, διότι ὁ νόμος 56 πανδ. *de jure dotium*, τὸν ὁποῖον ἡ τράπεζα εἰς τὰς προτάσεις της ἀναφέρει πρὸς ὑποστήριξιν τοῦ ὅτι ὁσάκις ὁ ἀνὴρ ἀνοικοδομεῖ ἐπὶ προικώου οἰκοπέδου δι' ἰδίων ἐξόδων οἰκίας, καὶ ἡ σύζυγος ἐντὸς ἑνὸς ἔτους, ἀφ' οὗ γίνῃ ἡ διάλυσις τοῦ γάμου, ἢ ὁ χωρισμὸς τῶν κτημάτων, δὲν ἀποδώσῃ τὴν ἀξίαν τῆς παρ' αὐτοῦ γενομένης δαπάνης, τὸ οἰκόπεδον παύει τοῦ νὰ ᾗ-αι προικῷον), λέγει μὲν ὅτι ὁ Σκέβολας τοιουτοτρόπως χαρακτηρίζει ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει τὸ προικῷον κτῆμα, ἀλλ' ἀντὶ νὰ παραδεχθῇ τὴν γνώμην τούτου, καθιεροῖ μάλιστα τὴν ἀρχὴν ὅτι τὸ προικῷον κτῆμα μὲ τὴν ἐπιγενομένην βελτίωσιν διαμένει ἀναπαλλοτρίωτον πάντοτε, ἀλλὰ δικαιοῦται μόνον ὁ σύζυγος νὰ κρατήσῃ αὐτὸ λόγῳ ἐπισχέσεως, ὡσανεὶ μὴ προικῷον παρ' αὐτῷ, μέχρις οὗ ἀποζημιωθῇ· τοῦτ' αὐτὸ δ' ἐννοεῖ καὶ ὁ νόμος 5 τῶν πανδεκτῶν *de impensis dotalis* καὶ ἡ διάτ. 52 τιτ. ή. βιβλ. δ'. τοῦ Ἀρμενοπ. καθ' ἣν, καὶ κατὰ τὴν γνώμην τοῦ Σκέβολα, χαρακτηρίζεται ὡς μὴ προικῷον τὸ κτῆμα, ὁρίζεται ὅμως ὅτι μένει ἐν τοσούτῳ παρὰ τῷ ἀνδρὶ ἀνεκποίητον, διὰ νὰ ἐπιστραφῇ αὐτούσιον τῇ συζύγῳ ὁσάκις αὕτη ἀποδώσῃ τὰς δαπάνας τῆς βελτιώσεως· ἑπομένως, ἐπειδὴ ἐνταῦθα ἡ δίκη ἔχει ὡς μόνον ἀντικείμενον τὴν ἀναγκαστικὴν ἀπαλλοτρίωσιν ἢ μὴ τῆς προικώας οἰκίας, ἀλλὰ τοιαύτην ἀπαλλοτρίωσιν δὲν ἠδύνατο οὐδ' ὁ σύζυγος αὐτὸς νὰ ἐνεργήσῃ, πολὺ δὲ ὀλιγώτερον ἡ τράπεζα ἐπ' ὀνόματι αὐτοῦ· οὔτε ὁ διαληφθεὶς νόμος, οὔτε τὸ δικαίωμα τῆς προσωπικῆς τοῦ συζύγου κατὰ τῆς συζύγου περὶ ἀποδόσεως τῶν ἰδίων ἑαυτοῦ δαπανῶν ἀγωγῆς, ἔχουσιν ἐπιρροὴν ὑπὲρ τῆς τραπέζης, καθὸ ἐπισπευδούσης τὴν ἀπηγορευμένην ἀναγκαστικὴν ἐκποίησιν τῆς προικώας οἰκίας, καί, κατὰ

τοῦ ἐνάγοντος συμβάσης αὐτῷ ἐκ τῆς παρ' ἀξίαν ἐκποιήσεως, περὶ τῆς ὁποίας ζημίας διετάχθη ἀπόδειξις.

Ἐπειδὴ ἑπομένως ἡ ἔφεσις τοῦ Α Χ κατὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 15 μεταγενεστέρας ἀποφάσεως δὲν δύναται νὰ προσβάλῃ εἰμὴ ὅσα ἀντικείμενα ἀπεφασίσθησαν παρ' αὐτῆς, ἐκτὸς τῶν ἤδη δεδικασμένων, καθόσον ὡς πρὸς ταῦτα καθίσταται ἀπαράδεκτος· ἑπομένως τὰ ἀποφασισθέντα ἤδη ἀντικείμενα εἶναι μόνον ἐὰν τῷόντι ἀποδείχθῃ ζημία ἕνεκα παρ' ἀξίαν ἐκποιήσεως, καὶ ἐὰν ὀρθῶς ἐπεβλήθη εἰς τὸν Α Χ ἡ ἀλληλεγγύη καθόσον ἀφορᾷ τὴν ἀπόδοσιν τῆς ζημίας ταύτης, καὶ τὴν ἀπόδοσιν τοῦ ὀφειλομένου κατὰ τὴν ἐκτίμησιν τῶν πραγματογνωμόνων ποσοῦ τῶν εἰσοδημάτων τῶν τε βοῶν καὶ τῶν προβάτων, διότι ἡ προηγουμένη ἀπόφασις ὑπ' ἀριθ. 558 διέταξε μὲν ῥητῶς τὴν ἀλληλεγγύην ὡς πρὸς τὴν ἀπόδοσιν τοῦ πλειστηριάσματος, δὲν τὴν διέταξε δὲ ῥητῶς ὡς πρὸς τὸ ποσὸν τῶν εἰσοδημάτων, καὶ ὡς πρὸς τὴν φιλονεικουμένην τότε εἰσέτι ζημίαν τῆς παρ' ἀξίαν ἐκποιήσεως, καὶ τὴν ὡς πρὸς τὰ ἀντικείμενα ταῦτα ἀλληλεγγύην αἰτιολογημένως καὶ ῥητῶς διέταξε μόνον ἡ ἐκκληθεῖσα ὑπ' ἀριθ. 15 ἀπόφασις, καὶ ἐσφαλμένος εἶναι διὰ τοῦτο ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ ἐφεσιβλήτου, ὅτι τὸ ζήτημα τῆς ἀλληλεγγύης ἀπεφασίσθη δῆθεν ὁλοσχερῶς διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 558 ἀποφάσεως.

Ἐπειδὴ, καθόσον ἀφορᾷ τὴν ζημίαν τῆς παρ' ἀξίαν ἐκποιήσεως, οἱ λόγοι τῆς ἐκκληθείσης ἀποφάσεως εἶναι ὀρθοὶ καὶ νόμιμοι, ὀρθῶς ἐκτιμηθεισῶν τῶν μαρτυριῶν, καὶ αὐτοὺς παραδέχεται καὶ τὸ δικαστήριον τοῦτο· ὁ δὲ λόγος τοῦ ἐκκαλοῦντος, ὅτι ἡ γενομένη ἐκπλειστηρίασις ἀποδεικνύει τὴν ἀληθῆ τιμὴν τῶν ἐκποιηθέντων πραγμάτων, καὶ ὅτι πᾶσα ἐναντία ἀπόδειξις δὲν εἶναι νόμιμος καὶ ἰσχυρὰ, εἶναι ἀνυπόστατος, διότι ἂν καὶ ὁ δημόσιος πλειστηριασμὸς εἶναι ὁ ἁρμοδιώτερος τρόπος διὰ νὰ προληφθῶσιν αἱ καταχρήσεις, καὶ δολιότητες ἐκεῖναι, αἵτινες δύνανται νὰ εἰσχωρῶσιν εἰς τὰς ἰδιωτικὰς ἐκποιήσεις, καὶ διὰ τοῦτο διατάττεται ἀπὸ τὸν νόμον, ἐσάκις πρόκεινται ἐκποιήσεις ἀναγκαστικαὶ ἢ προσώπων ἀνικάνων, δὲν εἶναι ὅμως μέσον ἀπολύτως ἀείποτε καὶ ἀνεξαιρέτως παρέχον τὴν ἀληθῆ ἀξίαν τῶν ἐκποιουμένων πραγμάτων, διότι πολλαὶ περιστάσεις δύνανται νὰ ἐπηρεάσωσι τὰς πλειοδοτήσεις, ὥστε νὰ μὴ ἀπολαύσῃ ὁ ὀφειλέτης τὴν πραγματικὴν τιμὴν τῶν κτημάτων του, καὶ ἑπομένως δικαιοῦται αὐτὸς νὰ τὴν ἀποδείξῃ καὶ δι' ἄλλων μέσων, ὅταν ἔχῃ δικαίωμα ἀποκαταστάσεως.

Ἐπειδὴ, καθόσον ἀφορᾷ τὸ ζήτημα τῆς ἀλληλεγγύης ἐπὶ τῶν ἀντικειμένων, ἐφ' ὧν δὲν διετάχθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 558 ἀποφάσεως, ἐνταῦθα δὲν πρόκειται ἡ μὴ περὶ ζημίας, τὴν ὁποίαν ὁ ἐκ-

καλῶν μετὰ τοῦ Α Δ ἐπήνεγκον εἰς τὸν Α Α ἐκτελέσαντες ἀναγκαστικῶς ὑπ' εὐθύνην των ἀπόφασιν προσωρινῶς ἐκτελεστέαν κατ' αὐτοῦ, καὶ ἔπειτα μεταῤῥυθμισθεῖσαν κατ' αὐτῶν· εἰς δὲ τοιαύτην περίπτωσιν κανεὶς νόμος δὲν ψηφίζει ῥητῶς ἀλληλεγγύην μεταξὺ τῶν ἐκτελεσάντων διαδίκων, ὥστε δὲν δύναται αὕτη νὰ διαταχθῇ παρὰ τοῦ δικαστοῦ, ἡ δὲ εἰς τὸν νικῶντα διάδικον ἀποδιδομένη ἐνταῦθα ἀποζημίωσις ἐξομοιοῦται μὲ τὴν εἰς αὐτὸν ἐπιδικαζομένην ἀπόδοσιν τῶν ζημιωθέντων ἐξόδων του, διότι ἡ ἄδικος ἐκτέλεσις τῆς προσωρινῶς ἐκτελεστέας ἀποφάσεως δὲν εἶναι εἰμὴ ἡ συνέπεια τῆς ἀδίκως κινηθείσης ἀγωγῆς τοῦ διαδίκου, καὶ, καθὼς οἱ κινήσαντες ὁμοῦ ἄδικον ἀγωγὴν δὲν ὑπόκεινται διὰ τοῦτο καὶ μόνον εἰς τὴν ἀλληλέγγυον ἀποζημίωσιν τῶν δικαστικῶν ἐξόδων, (ἄρθρ. 210 καὶ 210 τῆς πολιτ. δικονομίας), οὕτω δὲν πρέπει διὰ τοῦτο καὶ μόνον νὰ ὑποβάλλωνται εἰς τὴν ἀλληλέγγυον ἀπόδοσιν τῶν ἐκ τῆς προσωρινῆς ἐκτελέσεως προκυψασῶν ζημιῶν· καὶ ἑπομένως κατὰ τοῦτο μόνον εἶναι μεταῤῥυθμιστέα ἡ ἐκκληθεῖσα ὑπ' ἀριθ. 15 ἀπόφασις. (ὅρα τὸν ἀνωτ. § έ)

θ) Ἀλληλεγγύη δὲν ὑπάρχει αὐτοδικαίως μεταξὺ τῶν συνοφειλετῶν δι' ἐμπορικὰς συναλλαγάς. Διατριβὴ ἐκ τοῦ Mem. du com. 819.

ι) Ἡ νεαρὰ 99 κεφ· ή. δὲν ἀφορᾷ ὑποχρέωσιν ἀλληλέγγυον (correalobligation) Ἑπομένως δὲν ἐφαρμόζεται.

α) Ὅταν διάφοροι συνοφειλέται ἐφανέρωσαν ὁπωςδήποτε ῥητῶς ὅτι θέλουν νὰ ἦναι ὑπεύθυνοι ὡς ἀληθεῖς συνυπεύθυνοι (correi) κατὰ τὴν στενὴν καὶ κυρίαν ἔννοιαν.

β) Ὅταν ὁ ἐγγυητὴς ὑπεσχέθη νὰ ἦναι ὑπεύθυνος τοῦ ὁλοκλήρου διὰ χρέος τι ὅλον ξένον.

γ) Ὅταν ἀλληλέγγυός τις ὑποχρέωσις δὲν στηρίζεται εἰς συμφωνίας, ἀλλ' εἰς ἄλλας αἰτίας, ὡς ἐπὶ προσγενομένων ζημιῶν κοινῶς ἐκ μέρους πολλῶν.

δ) Ὅταν τὸ κοινὸν χρέος πηγάζῃ μὲν ἔκ τινος συμφωνίας, συνίσταται δὲ ἡ ἀλληλέγγυος σχέσις εἰς ἀδιαίρετον τοῦ ἀντικειμένου (Διατριβὴ τοῦ καθηγητοῦ Βαυρχαρδίου Φύλ. Νομικ. 38).

ια) Ὁ δανειστὴς καὶ πιστωτὴς τῆς ἑταιρίας ὅταν πρόκηται περὶ ἀλληλεγγύων συνεταίρων δύναται νὰ ἐνάξῃ ἕνα ἐξ αὐτῶν, ὅστις, ἂν προτείνῃ τὴν ἔνστασιν τῆς διαιρέσεως καὶ διζήσεως, ἀναβάλλεται μόνον ἡ δίκη· ἄρα πρὸς ἀποφυγὴν τῆς ἀναβολῆς πρέπει νὰ ἐναχθῇ ἡ ἑταιρία. (Διατριβὴ) Νομικ. σελ. 861.

ιβ) Ὁ Α καὶ ὁ Β ἐπώλησαν ἐπὶ δημοπρασίας, ἄνευ νομίμου λόγου, κτῆμά τι τοῦ Γ, ὅστις μετὰ ταῦτα ἐζήτησεν ἀποζημίωσιν παρ' ἐκείνων. Ζητεῖται ἂν οἱ πωλήσαντες τὸ κτῆμα ἐνέχωνται ἀλληλεγγύως· (ὅρα τὸν § 11 τῆς λέξ. Δημοπρασία καὶ ἀνωτ ἐδάφ. ή).

ΔΑΠΑΝΑΙ (1).

Πίναξ Λεκτικός.

Περίληψις.

§ 1. Τὰ πρὸς αὔξησιν τῆς προσόδου κτήματός τινος δαπανήματα εἶναι ἀναγκαῖα;—Δαπανήματα ἐπὶ προικώου κτήματος.

§ 2. Ἡ ἐπὶ τοῦ προικώου οἰκοπέδου ἀνεγερθεῖσα ὑπὸ τοῦ συζύγου οἰκοδομὴ ἀνήκει εἰς τὰς ἐπωφελεῖς δαπάνας;—Ἐπίσχεσις.

§ 3. Τὰ ἀναγκαῖα δαπανήματα μειοῦσι τὴν προῖκα;

§ 4. Ποῖα δικαιώματα ἔχει ὁ σύζυγος, καὶ ἐπομένως ὁ δανειστὴς αὐτοῦ, διὰ τὰς βελτιώσεις τὰς ἐπὶ προικώου κτήματος;

§ 5. Ἡ σύζυγος δὲν ἔχει εἰμὴ προσωπικὸν δικαίωμα ὅταν διὰ χρημάτων της ᾠκοδόμηται οἰκία ἐπὶ κτήματος τοῦ συζύγου.

---

(1) Σημ. 1. Ὅρα τὰς λέξεις α) Διατροφή.—β) Δωρεά, ἔνθα ἡ 311 τοῦ 1847 ἀπόφ. τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφ.—γ) Καλὴ πίστις.—δ) Θέμ. τ. 1 σ. 293.—ε) Ἔξοδα.—ς) Μάρτυρες.—ζ) Προίξ.—η) Δημοπρασία ἐν τῇ ὑποσημειώσει.

Σημ. 2. Ἀνταγωγῆς χαρακτῆρα δὲν φέρει ἡ περὶ ἐπισχέσεως τῶν δαπανηθέντων αἴτησις· ὅρα Ἀνταγωγὴ § 3.

§ 6. Ἡ ἕνεκα τῆς κηδείας τοῦ συζύγου δαπάνη ἐκπίπτεται ἐκ τῆς προικός; Ὁ χάριν κηδείας δαπανῶν ὀφείλει νὰ δηλώσῃ ὅτι σκοπεύει νὰ ζητήσῃ τὴν δαπάνην.

§ 7. Δαπάναι καταβληθεῖσαι ὑπὸ τῆς συζύγου διὰ τὴν κηδείαν τοῦ συζύγου.

§ 8. Ὁ δαπανήσας εἰς κοινὸν κτῆμα ὡς εἰς ἴδιον, ἔχει δικαίωμα ἐπισχέσεως.—Διανομή.—Συγκυριότης.

§ 9. Κατὰ τὴν διανομὴν κοινοῦ πράγματος, ὁ κάτοχος ἀπαιτεῖ τὰς δαπάνας του.

§ 10. Ὅταν τὰ ἔξοδα ὑπερβαίνουν τοὺς πρὸ τῆς ἀγωγῆς συγκομισθέντας καρπούς, ἀπαγορεύεται ἡ ἀγωγὴ κατὰ τοῦ κυρίου τοῦ κτήματος;

§ 11. Τόκοι μὴ ἐκκαθαρισμένων ἐξόδων ἀποδίδονται;

§ 12. Εἰς τὴν ἐκτίμησιν τῶν ἐπωφελῶν ἐξόδων λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν ὁ καιρὸς, καθ' ὃν ἐπιστρέφεται τὸ κτῆμα.

§ 13. Ἔξοδα μεσεγγυούχου παρά τινος ἀπαιτοῦνται;

§ 14. Ἔξοδα θεματοφύλακος.—Ἐμμάρτυρος ἀπόδειξις.

§ 15. Δύναταί τις ν' ἀποδείξῃ διὰ μαρτύρων ὅτι εἰς οἰκοδομὴν ἄλλου ἐδαπάνησεν ἐξ ἰδίων του;—συναίνεσις.—Μίσθωσις.

§ 16. Δύναταί τις ν' ἀπαιτήσῃ δαπάνας εἰς κτῆμα διὰ δωρεᾶς ἕνεκα θανάτου δοθέν.

§ 17. Τὸ δημόσιον, καταλαβὸν κτῆμά τι δικαιώματι κατακτήσεως, ἀπὸ πότε ἀποδίδει τοὺς καρπούς;

§ 18. Ἐν τῇ ἐκκλήτῳ δίκῃ ζητεῖται ἡ ἀπόδοσις τῶν βελτιώσεων.

§ 19. Ὁ καλῇ πίστει κάτοχος, παραδοὺς τὸ κτῆμα, ἔχει δικαίωμα ἀγωγῆς διὰ τὰς δαπάνας του;

§ 20. Ἔχει δικαίωμα ν' ἀπαιτήσῃ τὰς ἐπὶ ἀλλοτρίου κτήματος δαπάνας του ὁ ἐν καλῇ πίστει ἢ καὶ ἐν γνώσει τοῦ ἀντιδίκου δαπανήσας;—Δικαίωμα συμψηφισμοῦ.

§ 21. Τὰ ἐν κακῇ πίστει ἐπὶ ἀλλοτρίῳ οἰκοπέδῳ οἰκοδομηθέντα ἀνήκουν εἰς τὸν νόμιμον κύριον αὐτοῦ.

§ 22. Αἱ διατάξεις αἱ ἀφορῶσαι τὸν ἐπὶ ἀλλοτρίου ἐδάφους κτίζοντα δὲν ἐφαρμόζονται εἰς τὰς βελτιώσεις τῶν ἀμπέλων.

§ 23. Ὁ κακῆς πίστεως κάτοχος λαμβάνει μόνον τ' ἀναγκαῖα τοῦ κτήματος ἔξοδα, δίδων τοὺς καρπούς.

§ 1. Τὰ πρὸς αὔξησιν τῆς προσόδου κτήματός τινος δαπανήματα εἶναι ἀναγκαῖα ; Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 43 τοῦ 1846 ἀπόφασιν τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφετῶν, ἀναγκαῖα δαπανήματα εἶναι ἐκεῖνα, ὧν μὴ γενομένων ἤθελεν ἀπολεσθῇ τὸ κτῆμα· ἰδίως δὲ ἐπὶ οἰκοδομῆς προικώας οἰκίας ἀναγκαῖα δαπανήματα δύνανται νὰ θεωρηθῶσι μόνον τ' ἀπαιτούμενα πρὸς ἐπιδιόρθωσιν ἢ καὶ ἀνακαίνισιν οἰκίας προικώας ἑτοιμορρόπου καὶ ἐπαπειλούσης πτῶσιν, οὐχὶ δὲ καὶ τὰ

πρὸς αὔξησιν τῆς προσόδου γενόμενα, ἅτινα θεωροῦνται ὠφέλιμα μόνον [1].

(Νομικ. σελ. 4709).—ὅρα τοὺς ἀμέσως ἑπομένους παραγρ.

§ 2. Ἡ ἐπὶ τοῦ προικώου οἰκοπέδου ἀνεγερθεῖσα ὑπὸ τοῦ συζύγου οἰκοδομὴ ἀνήκει εἰς τὰς ἐπωφελεῖς δαπάνας (τεμ. 5 § 3 καὶ 6 πανδ. (25 1).—*Ulp, pr.* 11 § 16), αἵτινες δὲν μειοῦσι τὴν προῖκα ὡς αἱ ἀναγκαῖαι, ἀλλ' ἁπλῶς δικαίωμα πρὸς ἀποζημίωσιν χορηγοῦσι πρὸς τὸν σύζυγον.—Ἐπίσχεσις.

---

[1] Ἀναγκαῖαι δαπάναι εἰσὶν αἱ πρὸς ἐνοικοδόμησιν τοῦ οἴκου γενόμεναι· ὅθεν τὰ δαπανήματα ταῦτα πρέπει νὰ καταβάλωνται, ὅταν ζητῆται προτίμησις εἰς τὴν πώλησιν κτήματός τινος.

Ἀπόφ· πολιτ. Ἀρ. Π. 87 τῆς 27 ἰουνίου 1848.—(1) Πρβ. τὰ περὶ προτιμήσεως ἐκτεθέντα ἐν ταῖς λέξεσιν 1) Ἀγοραπωλησία § 43 καὶ ἑπ. —2) Γραμματεὺς σελ. 483 § 6—3) Προτίμησις.

Ἰδοὺ πῶς φέρει ἡ ἀπόφασις αὕτη :

« Ἐπειδή, κατὰ τὴν νεαρὰν τοῦ Καίσαρος Ῥωμανοῦ, τὴν περιεχομένην εἰς τὸν τρίτον τίτλον τοῦ τρίτου βιβλίου τῆς ἑξαβίβλου τοῦ Ἁρμενοπούλου, ὅταν δὲν γίνῃ προφώνησις εἰς τὸν ἔχοντα προτιμήσεως δικαίωμα εἰς ἀγοράν, ὑπάρχει μόνον μεγαλητέρα προθεσμία διὰ τὴν πραγματοποίησιν τοῦ δικαιώματος τῆς ἀγορᾶς ἀπὸ τὴν προθεσμίαν ἐκείνην, ἥτις ὁρίζεται ὅταν γενῇ προφώνησις, ἀλλ' ὡς πρὸς τὰ λοιπὰ οὐδεμία ὑπάρχει μεταβολὴ τοῦ δικαιώματος τούτου τῆς προτιμήσεως, ὅπερ, διὰ νὰ δύναταί τις νὰ ἐξασκήσῃ, ὀφείλει, κατὰ τὸν § 1 τῆς νεαρᾶς ταύτης, νὰ καταβάλῃ τὸ τίμημα, τοὺς τόκους καὶ τ' ἀναγκαῖα ἔξοδα· ἄρα τὸ ἐφετεῖον θεωρῆσαν διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του ὅτι ὁ Ν Μ δὲν ἠδύνατο νὰ κινήσῃ τὴν περὶ προτιμήσεως ἀγωγήν, χωρὶς νὰ καταβάλῃ καὶ τὰ δαπανήματα, τὰ ὁποῖα ἐγένοντο διὰ τὸ ζητούμενον κτῆμα, ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσεν ὀρθῶς τὸν νόμον.

Ἐπὶ τοῦ δευτέρου λόγου.

Ἐπειδή, καθὼς τὸ ἐφετεῖον παραδέχεται εἰς τὴν τρίτην αἰτιολογίαν τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του, ὁ Ν Μ πρὶν κινήσῃ τὴν περὶ ἧς ὁ λόγος ἀγωγήν του ἐγνώριζεν ὅτι ὁ ἐναγόμενος ἔκαμε δαπάνας εἰς τὸ διαληφθὲν κτῆμα καὶ μολοντοῦτο οὔτε λεπτὸν δι' αὐτὰς κατέβαλε, τὸ ἐναντίον δὲ τούτου δὲν ἀποδεικνύεται ἐκ τῶν προσαχθέντων ἐγγράφων· οὕτως ἄρα ἐχόντων, τὸ ἐφετεῖον δὲν παρεβίασε νόμον τινα, κηρύξαν ἀπαράδεκτον τὴν ἀγωγήν, ἀλλ' ἀπεφάσισε συμφώνως μὲ τὴν διαληφθεῖσαν νεαράν, καθ' ἣν ἀπαιτεῖται ἡ προκαταβολὴ τῶν δαπανημάτων, καθὼς καὶ ἡ τοῦ τιμήματος καὶ τῶν τόκων αὐτοῦ· ἂν δὲ πρὸ τῆς ἀγωγῆς ὁ ἐνάγων ἐπροκάλεσε τὸν ἀντίδικον αὐτοῦ νὰ τῷ γνωστοποιήσῃ τὰς δαπάνας, δὲν ἀπηλλάττετο ἐκ τούτου καὶ μόνου τῆς ὑποχρεώσεως τῆς καταβολῆς, καθόσον, γνωρίζων ὅτι ἐγένοντο τοιαῦται δαπάναι, ὤφειλε νὰ καταβάλῃ τοὐλάχιστον ὅ,τι ποσὸν ἐνόμιζε δαπανηθέν, προσφέρων ἑαυτὸν ἕτοιμον διὰ τὴν πληρωμὴν τῶν τυχὸν περιπλέον δαπανῶν. »

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 267 προικοσυμφώνῳ, συνταχθέντι ἐνώπιον τοῦ συμβολαιογράφου Π, περιέχονται αἱ ἐκφράσεις ὅτι « ἡ Ν (ἡ προικίζουσα) δίδει εἰς τὴν θυγατέρα της Β ὡς προῖκα 10 ὡς ἔγγιστα χιλ. δρ. τὴν ὁποίαν προῖκα συνιστῶσι τὰ ἑξῆς πράγματα» καὶ ἐπὶ τέλους « ὅτι ταῦτα πάντα τὰ πράγματα ὡμολόγησεν ἡ εἰρημένη Ν ὅτι δίδει προῖκα εἰς τὴν θυγατέρα της »· ἐκ τῶν ἐκφράσεων δὲ τούτων, καὶ ἰδίως 1) ὅτι ἡ τιμὴ τῶν προικώων πραγμάτων προσδιορίζεται ὡς *ἔγγιστα*· 2) ὅτι τὴν προῖκα συνιστῶσι τὰ *διδόμενα πράγματα* (καὶ ὄχι ἡ τιμὴ αὐτῶν), καὶ ὅτι ἡ προικίζουσα δίδει τὰ πράγματα προῖκα εἰς τὴν θυγατέρα της· προσέτι δὲ ἐκ τοῦ περιστατικοῦ ὅτι κατὰ τὸν περὶ χαρτοσήμου νόμον (ἄρθρ. 30), πρέπει τὰ ἔγγραφα νὰ διαλαμβάνωσι τὴν ἀξίαν τῶν ἀναφερομένων πραγμάτων, ὑποχρεουμένων τῶν συμβολαιογράφων νὰ ἐπαγρυπνῶσιν εἰς τοῦτο, πείθεται τὸ δικαστήριον ὅτι ἡ τιμὴ τῶν διὰ τοῦ μνημονευθέντος προικοσυμφώνου διδομένων εἰς προῖκα πραγμάτων, ἐν οἷς καὶ τὸ ἐπίδικον οἰκόπεδον, δὲν προσετέθη πωλήσεως ἕνεκα· ἑπομένως ὁ σύζυγος τῆς ἐφεσιβλήτου Κ δὲν ἠδύνατο νὰ ὑποθηκεύσῃ εἰς τὴν τράπεζαν τὸ περὶ οὗ ἡ δίκη προικῷον οἰκόπεδον, καὶ ὀρθῶς τὸ ἐνταῦθα πρωτοδικεῖον ἀπεφήνατο ἄκυρον, διὰ τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεώς του, τὴν ὑποθήκευσιν ταύτην (Ν. 1 § 15 Κ. (5, 13). Ν. 11 Π. (23, 5).

Ἐπειδὴ ἡ ἐπὶ τοῦ προικώου οἰκοπέδου ἀνεγερθεῖσα ὑπὸ τοῦ συζύγου τῆς ἐφεσιβλήτου οἰκοδομὴ ἀνήκει εἰς τὰς ἐπωφελεῖς δαπάνας (Ν. 5 § 3—Ν. 6 πανδ. (25, 1)—*Ulp. pr* 6 § 16), αἵτινες δὲν μειοῦσι τὴν προῖκα ὡς αἱ ἀναγκαῖαι, ἀλλ' ἁπλῶς δικαίωμα πρὸς ἀποζημίωσιν χορηγοῦσιν εἰς τὸν σύζυγον (Ν. 7, § 1 πανδ. (25, 1)—Ν. 1 § 5 Κ. (5, 13)· ὥστε ὅσα περὶ μειώσεως τῆς προικὸς ἀναφέρει ἡ τράπεζα δεν ἐφαρμόζονται ἐνταῦθα.

Ἐπειδὴ τὸ πρὸς ἐπίσχεσιν δικαίωμα τοῦ συζύγου λόγῳ τῶν γενομένων δαπανῶν, καὶ ἂν ὑποτεθῇ ὅτι δύναται νὰ ἐπικαλεσθῇ αὐτὸ καὶ ἡ δανείστρια τοῦ συζύγου τράπεζα, δὲν ἰσχύει νὰ ἐμποδίσῃ τὴν ἐξάλειψιν τῆς ὑποθήκης, διότι τὸ ἔγκυρον ἢ μὴ ταύτης κρέμαται ἐκ τοῦ δυνατοῦ ἢ μὴ τῆς ὑποθηκεύσεως, ἥτις, ὡς ἀνωτέρω ἐξετέθη, δὲν συγχωρεῖται ἐπὶ τοῦ προκειμένου· ὅθεν ὀρθῶς διέταξε καὶ τὴν ἐξάλειψιν τῆς ὑποθήκης τὸ πρωτοδικεῖον διὰ τῆς ἐκκληθείσης ἀποφάσεώς του. »

Ἀπόφ. 4724 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν. ὅρα τοὺς ἑπομ. §§.

§ 33. Τὰ ἀναγκαῖα δαπανήματα μειοῦσι τὴν προῖκα συνισταμένην εἰς τὸ ἀκίνητον, ἐφ' οὗ ἐγένοντο τὰ ἀναγκαῖα δαπανήματα;

Ἡ ἀπόφασις 315 τοῦ 1848 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν φέρει:

«Ἐπειδὴ μολονότι δύναταί τις νὰ εἴπῃ ὅτι ἀναγκαῖον δαπάνημα ἐστιν, οὗτινος μὴ γενομένου ἀπόλλυται τὸ ὑποκείμενον (Βασ. βιβλ. 28, τίτλ. 1 Ν ά. δ'. καὶ βιβλ. 29 τίτλ. ά. ν. 6'. § 2, σχόλ. 4)· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου, ἐὰν ὁ προκείμενος προικιμαῖος ἀγρὸς δὲν ἤθελε φυτευθῇ ἄμπελος, δὲν ἤθελε βεβαίως ἀπολεσθῇ, ἄλλοτε προσοδοφόρος ὢν καί τοι ἧττον τῆς ἀμπέλου.

Ἐπειδὴ ἐπὶ τοῦ προκειμένου ῥητῶς ὁ νόμος ἐθεώρησεν ὡς ἀναγκαῖον δαπάνημα τὸ νεόφυτον ποιῆσαι ἄμπελων (*vines propagare*) τουτέστι τὸ ἀνανεοῦν τὴν δοθεῖσαν ἄμπελον ὡς προικιμαίαν· ὡς ὠφέλιμον δὲ τὸ μεταποιεῖν τὸν ἀγρὸν εἰς ἄμπελον (*si novellata facta sint*· ἴδε *Voet*. βιβ. 25 τιτ. 1, § 1 καὶ 3)· καὶ τῳόντι τὸ φυτεῦσαι ἀγρόν τινα εἰς ἄμπελον βελτιοῖ μὲν τὸ κτῆμα, ἀλλὰ δὲν τὸ διασώζει· ἡ δὲ διενεκὴς ἢ στιγμιαία χρησιμότης τοῦ δαπανήματος δὲν ἀφορᾷ τὸ ἀναγκαῖον ἢ τὸ ὠφέλιμον, ἀλλὰ τὴν μείωσιν ἢ μὴ τῆς προικός· καθότι πολλάκις δαπάνημά τι, καί τοι ἀναγκαῖον, δὲν μειοῖ τὴν προῖκα, ὡς ἀφορῶν τὴν στιγμιαίαν χρησιμότητα τοῦ προικιμαίου, καὶ τοῦτο ἀπόκειται μόνον εἰς τὴν κρίσιν τοῦ δικαστοῦ, ἐὰν δηλαδὴ τὸ ἀναγκαῖον δαπάνημα συντελῇ εἰς διηνεκῆ ἢ στιγμιαίαν χρησιμότητα τοῦ προικιμαίου, ὡς τοῦτο γίνεται δῆλον σαφέστατα ἐκ τοῦ σχολίου τῶν βασιλικῶν εἰς τὸν νόμον ιέ. αὐτόθι· (ἴδε *Voet* αὐτόθι).

Ἐπειδὴ, τούτων οὕτως ἐχόντων, τὸ δαπάνημα τῆς ἐμφυτεύσεως τοῦ ἀγροῦ εἰς ἀμπελῶνα ἀπαιτεῖται μὲν, ἀλλὰ δὲν μειοῖ τὴν προῖκα κατὰ τὸν προεκτεθέντα νόμον ς'. βασιλ. αὐτόθι.

Ἐπειδὴ καὶ ἂν ἤθελεν ὑποτεθῇ πρὸς στιγμὴν, ὅτι τὸ περὶ οὗ γίνεται λόγος δαπάνημα εἶναι ἀναγκαῖον, καὶ ὅτι τοῦτο ἑπομένως μειοῖ τὴν προῖκα, δὲν ἁρμόζει ἡ πραγματικὴ ἀγωγὴ κατὰ τοῦ κατόχου, ἀφοῦ ἅπαξ ὁπωσδήποτε ἡ προικισθεῖσα μετὰ τὴν διάλυσιν τοῦ γάμου κατέλαβε καὶ ἐπώλησεν αὐτὸ ὡς προικιμαῖον, καθότι ἤδη παρὰ τῶν κληρονόμων τοῦ συζύγου τὸ ἥμισυ αὐτοῦ ἀπαιτεῖται διὰ πραγματικῆς ἀγωγῆς, διὰ μόνον τὸν λόγον ὅτι ἐδαπανήθησαν περὶ αὐτὸ δαπανήματα ἀναγκαῖα, οἵτινες ἔχουσι μόνον τὴν προσωπικὴν ἀγωγὴν κατὰ τῆς προικισθείσης, ἥτις μόνη ὠφελήθη ἐκ τῶν δαπανημάτων (νβ'. § 3 Βασ. 29, 1 καὶ ν. ἑ. § 2 βασιλ. 28, 10).

Ἐπειδὴ, ἄλλως τε, ἐκ τοῦ ὅτι ὁ ἀνὴρ ἔχει τὸ δικαίωμα τῆς ἐπισχέσεως τῶν προικιμαίων ἕνεκα τῶν ἀναγκαίων δαπανημάτων, δὲν ἕπεται ὅτι ἔπαυσεν ἡ ἰδιότης τοῦ προικιμαίου πράγματος, καθόσον μάλιστα οὔτε ἀγρὸς ἀδιατίμητος, οὔτε σημαντικὸν ἀδιατίμητον

πρᾶγμα, ὡς προικὶ μειοῦται διὰ τῶν ἀναγκαίων δαπανημάτων, ἀλλὰ μένει ἐν κατοχῇ τούτου ὁ ἀνήρ, ἄχρις ἣν αὐτῷ τὸ ἱκανὸν ἐπὶ τῇ δαπάνῃ γίνηται· (σχόλ. τελευταῖον βασιλ. εἰς νόμον νβ'. 29, 1).

Ἐπειδὴ ἤθελεν εἶσθαι ἄτοπον νὰ ὑποθέσωμεν ὅτι ἡ ἕνεκα τῶν ἀναγκαίων δαπανημάτων μείωσις τῆς προικὸς καθιστᾷ τὸν ἀγρὸν, εἰς ὃν ταῦτα ἐδαπανήθησαν, μὴ προικιμαῖον κἄν τε δοθῶσιν αὐτὰ κἄν τε μή· ἡ μείωσις αὕτη ἀφορᾷ τὸ ὅλον τῆς προικὸς, ὡς ἐστὶ τοῦτο καταμαθεῖν ἐκ τοῦ σχολ. τῶν βασ. εἰς ν. ε. 28, 10· μωρὸν γὰρ ἐστὶ λέγειν μείωσιν τοῦ σώματος γίνεσθαι διὰ τῶν νομισμάτων· οὐδὲν γὰρ τῷ σώματι αὐτῶν τῶν πραγμάτων, ἀλλὰ τῇ προικὶ γίνεται μείωσις διὰ τῶν δαπανημάτων· ἐντεῦθεν δ' ἐξάγεται προδήλως ὅτι οἱ κληρονόμοι τοῦ ἀνδρὸς δὲν ἔχουσι τὴν διεκδικητικὴν ἀγωγὴν, ἤγουν τὴν πραγματικὴν κατὰ τοῦ κατόχου τοῦ προικιμαίου, ἀλλὰ τὴν προσωπικὴν κατὰ τῆς προικισθείσης διὰ τὰ δαπανήματα ταῦτα, ὥστε ν' ἀπομειωθῇ ἡ προὶξ αὐτὴ ἐκ τῶν ἄλλων προικιμαίων.

Ἐπειδὴ ὁποιαδήποτε περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου εἶναι ἡ γνώμη τοῦ Σκέβολα, καθ' ἣν ὁ ἀγρὸς παύεται εἶναι προικιμαῖος ἕνεκα τῶν δαπανημάτων, δὲν δύναται νὰ ὑπερισχύσῃ, διότι καὶ ὁ Ἰουστινιανὸς εἰς τὸν νόμον 5 § 3 πανδ. (23, 3) καὶ τὰ βασ. εἰς τὸ σχόλ. 1 τοῦ νόμου νβ'. § 3 βιβ. (29 τίτ. 1) δὲν τὴν παραδέχονται ὡς τὴν ἐπικρατοῦσαν, ἀλλὰ τὴν ἀναφέρουσι μόνον φιλολογικῶς καὶ τὴν ἀντικρούουσιν ὡς ἄδικον καὶ ἐσφαλμένην, ὡς ἐξάγεται ἐκ τῆς ἀκριβοῦς ἀναγνώσεως τῶν εἰρημένων νόμων.

Μολαταῦτα. Ἐπειδὴ ὄχι μόνον τὸ ἔξοδον, οὗ μὴ γενομένου ἀπόλλοιτο ἂν τὸ κτῆμα, ἀλλὰ καὶ ἡ ἀμπελοφύτευσις πρὸς διηνεκῆ χρησιμότητα προικώου ἀδιατιμήτου ἀμπελοτόπου, εἰς τοῦτο προωρισμένου καὶ ἄλλης καλλιεργείας ἀνεπιδέκτου (οἷος ἰσχυρίζεται ἡ ἐκκαλοῦσα, ὅτι εἶναι ὁ περὶ οὗ πρόκειται), κατὰ τοὺς ν. 1 4, 12, 14 καὶ 15, βασ. 28, 10 καὶ 52 B. 20, 1, εἶναι δαπάνη ἀναγκαία χρεωστουμένη κἄντε ἔπειτα ἐκ τυχηροῦ τινος καταστραφῶσιν αἱ ἄμπελοι, καὶ μειοῦσι τὴν προῖκα, διότι ἀναγκαία μὴ χρεωστουμένη μηδὲ μειοῦσα τὴν προῖκα εἶναι ἡ μὴ ὑπερβαίνουσα τὰ πρὸς συντήρησιν ἀπαιτούμενα ὀλίγα ἔξοδα· ἂν δὲ ὁ νόμος 6 (αὐτόθι) τὰ νεόφυτα ποιῆσαι κατατάττῃ εἰς τὰ τῆς βελτιώσεως, μὲ τοῦτο ἐννοεῖ ἐμφύτευσιν ἀγροῦ προσοδοφόρου πρὸς κάρπωσιν ὠφελιμωτέραν καὶ ὄχι τοιούτου, οἷος ὁ εἰρημένος.

Ἐπειδὴ ἐὰν ἐν τῇ ἀδιατιμήτῳ προικὶ ὑπῆρχον καὶ χρήματα, τὰ ἀναγκαῖα δαπανήματα μειοῦσι μόνον τὸ χρηματικὸν αὐτῆς· ἐὰν δὲ μόνος ὁ ἀγρὸς ὑπῆρχε, μειοῦται αὐτὸς ἀναλόγως τῆς δαπάνης,

τουτέστι τὸ μειούμενον, παῦον νὰ λογίζεται εἶναι ἐν τῇ προικί, μεταβαίνει εἰς τὴν νομὴν τοῦ ἀνδρός, ὑποχρεουμένου ὅμως νὰ τὸ φυλάττῃ, διὰ νὰ τὸ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν γυναῖκα, ἅμα τῷ ἀποδώσῃ τὴν δαπάνην.

Ἐπειδὴ ἡ ἐκκαλοῦσα ἰσχυρίζεται ὅτι ὁ ἀγρός, περὶ οὗ πρόκειται, ἀνεπίδεκτος ἄλλης καλλιεργείας ὢν καὶ προωρισμένος εἰς φυτείαν, ἐμφυτευθεὶς ἐξ ὑπαρχῆς καὶ καθόλου πρὸς διηνεκῆ χρησιμότητα, ἐμειώθη κατὰ τὸ ἥμισυ, κατὰ τὴν περὶ ἐμφυτεύσεως γενικὴν συνήθειαν, καθ' ἣν πᾶς ἐμφυτευόμενος ἀγρὸς μειοῦται κατὰ τὸ ἥμισυ, διότι πᾶς ἐμφυτευτὴς μοιράζει μετά τινα χρόνον τὸ ἐμφυτευθὲν κτῆμα ἐξ ἡμισείας μὲ τὸν κύριον, καὶ ἐπομένως τὸ μειωθὲν ἥμισυ, περὶ οὗ ὁ λόγος, μετέβη εἰς τὴν νομὴν τοῦ ἐμφυτευτοῦ πατρός της, καὶ ὑπῆρχε φυλαττόμενος εἰς τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ.

Ἐπειδὴ ἐὰν μὲν ὁ ἀνὴρ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἀπαιτῇ τὴν προῖκα αὐτός, χωρὶς νὰ κάμῃ λόγον περὶ τῶν δαπανημάτων, τότε ἔχει τὴν προσωπικὴν ἀγωγὴν πρὸς πλήρωμὴν ἀχρεωστήτων κατὰ τῆς γυναικός, ἢ περὶ διαχειρίσεως, ἢ ἄλλην ὁμοίαν, κατὰ τὰς περιστάσεις· ἀλλ' ἐὰν ἡ γυνὴ μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ, χρεωστοῦντος τὴν προῖκα, εἰσῆλθεν εἰς τὴν κατοχὴν τοῦ προικώου κτήματος αὐτογνωμόνως, καὶ ἄνευ τῆς συγκαταθέσεως τοῦ κληρονόμου καὶ τὸν ἐπώλησεν, ἔχει οὗτος, κατὰ τὸν ν. 6 § 6 Β. 28, 11, τὴν περὶ τοῦ πράγματος ἀγωγήν, ἢ τὴν περὶ κληρονομίας, διὰ νὰ τεθῇ εἰς στάσιν νὰ δυνηθῇ νὰ κάμῃ χρῆσιν τῶν δικαιωμάτων του, διότι εἰς αὐτὸν μεταβαίνει ὡς κληρονομία πᾶσα ὁμοῦ ἡ ἐνεργητικὴ καὶ παθητικὴ περιουσία τοῦ ἀποθανόντος καὶ πᾶν τὸ εἰς τὴν νομὴν αὐτοῦ εὑρεθέν, καὶ αὐτὸς ὁ κληρονόμος εἶναι ὑπόχρεως εἰς ἀπόδοσιν ἄλλου τε παντὸς χρέους καὶ τῆς προικός· ὥστε ἐὰν μόνος ὁ ἀγρὸς ὑπῆρχεν ἐν τῇ προικί, καὶ ἡ ἐμφύτευσις, κατὰ τὴν γενικὴν συνήθειαν, μειοῖ τὸ ἐμφυτευόμενον κατὰ τὸ ἥμισυ, δύναται νὰ γίνῃ ἡ ἀγωγὴ δεκτή, διότι εἶναι οὐχὶ περὶ τῆς δαπάνης, ἀλλὰ διεκδικητικὴ ἀνακαλοῦσα τὸ κτῆμα εἰς τὴν νομήν της, ὡς κληρονόμου, καὶ δὲν εἶναι ἀπαράδεκτος, διότι δὲν ζητεῖ τὸ ὅλον, οὐδὲ διότι ὡς λόγον τῆς κτήσεως ἀναφέρει τὴν πρὸς ἐμφύτευσιν δαπάνην, οὐδὲ διότι δύναται νὰ ζητηθῇ ἡ ὑποστροφὴ καταβαλλομένων τῶν δαπανῶν· ἀλλά, διὰ νὰ ἐφαρμοσθῶσιν οἱ εἰρημένοι νομικοὶ κανόνες, πρέπει νὰ διευκρινισθῇ ὅτι συντρέχουν καὶ ἀληθεύουν οἱ εἰρημένοι πραγματικοὶ ἰσχυρισμοί της· ὅθεν πρέπει νὰ διαταχθῇ ἀπόδειξις αὐτῶν, διότι αἱ διεξαχθεῖσαι πρωτοδίκως ἀποδείξεις ἦσαν ἀκατάλληλοι καὶ ἀνεπαρκεῖς, καὶ διότι δὲν ὑπάρχει ἀντίῤῥησις ὅτι εὑρέθη εἰς τὴν κληρονομίαν τοῦ πατρός της, δύναται δὲ νὰ συγχω-

ρηθῇ καὶ ἡ μαρτυρικὴ ἀπόδειξις, ὡς προκειμένου περὶ ὑποθέσεως παλαιᾶς. »

(Νομικ. σελ. 4877).

§ 4. Ποῖα δικαιώματα ἔχει ὁ σύζυγος, καὶ ἑπομένως ὁ δανειστὴς αὐτοῦ, διὰ τὰς βελτιώσεις, ὅσας ὁ σύζυγος ἔκαμε δι' ἐξόδων του ἐπὶ τοῦ προικώου κτήματος;

Ἀπόφ. «Ἐπειδὴ ἡ ἀπόδειξις, τὴν ὁποίαν προτείνει ἡ τράπεζα περὶ τοῦ ὅτι τὸ κτήριον τὸ ἀποτελοῦν τὴν προικοδοτηθεῖσαν εἰς τὴν ἀνακόπτουσαν οἰκίαν, ᾠκοδομήθη ἀναλώμασι τοῦ συζύγου αὐτῆς, προτείνεται ὑπ' αὐτῆς ἐπὶ τῷ σκοπῷ τοῦ νὰ ἐπιτραπῇ ὁ πλειστηριασμὸς τῆς αὐτῆς οἰκίας δυνάμει τῶν δικαιωμάτων τοῦ εἰρημένου συζύγου, εἰς τὰ ὁποῖα αὕτη ὡς δανειστὴς ἐννοεῖ ν' ἀντικατασταθῇ, ἀλλ' ἡ ἀξίωσις αὕτη τοῦ πλειστηριασμοῦ ἀντιβαίνει εἰς τὸν νόμον, διότι ὁ νόμος 56 πανδ. *de jure dotium*, τὸν ὁποῖον ἡ τράπεζα εἰς τὰς προτάσεις της ἀναφέρει πρὸς ὑποστήριξιν τοῦ ὅτι ὁσάκις ὁ ἀνὴρ ἀνοικοδομεῖ ἐπὶ προικώου οἰκοπέδου δι' ἰδίων ἐξόδων οἰκίας, καὶ ἡ σύζυγος ἐντὸς ἑνὸς ἔτους, ἀφ' οὗ γίνῃ ἡ διάλυσις τοῦ γάμου, ἢ ὁ χωρισμὸς τῶν κτημάτων, δὲν ἀποδώσῃ τὴν ἀξίαν τῆς παρ' αὐτοῦ γενομένης δαπάνης, τὸ οἰκόπεδον παύει τοῦ νὰ ἦναι προικῷον), λέγει μὲν ὅτι ὁ Σκέβολας τοιουτοτρόπως χαρακτηρίζει ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει τὸ προικῷον κτῆμα, ἀλλ' ἀντὶ νὰ παραδεχθῇ τὴν γνώμην τούτου, καθιεροῖ μάλιστα τὴν ἀρχὴν ὅτι τὸ προικῷον κτῆμα μὲ τὴν ἐπιγενομένην βελτίωσιν διαμένει ἀναπαλλοτρίωτον πάντοτε, ἀλλὰ δικαιοῦται μόνον ὁ σύζυγος νὰ κρατήσῃ αὐτὸ λόγῳ ἐπισχέσεως, ὡσανεὶ μὴ προικῷον παρ' αὐτῷ, μέχρις οὗ ἀποζημιωθῇ· τοῦτ' αὐτὸ δ' ἐννοεῖ καὶ ὁ νόμος 5 τῶν πανδεκτῶν *de impensis dotalis* καὶ ἡ διάτ. 52 τιτ. ή. βιβλ. δ'. τοῦ Ἀρμενοπ. καθ' ἣν, καὶ κατὰ τὴν γνώμην τοῦ Σκέβολα, χαρακτηρίζεται ὡς μὴ προικῷον τὸ κτῆμα, ὁρίζεται ὅμως ὅτι μένει ἐν τοσούτῳ παρὰ τῷ ἀνδρὶ ἀνεκποίητον, διὰ νὰ ἐπιστραφῇ αὐτούσιον τῇ συζύγῳ ὁψέποτε αὕτη ἀποδώσῃ τὰς δαπάνας τῆς βελτιώσεως· ἑπομένως, ἐπειδὴ ἐνταῦθα ἡ δίκη ἔχει ὡς μόνον ἀντικείμενον τὴν ἀναγκαστικὴν ἀπαλλοτρίωσιν ἢ μὴ τῆς προικώας οἰκίας, ἀλλὰ τοιαύτην ἀπαλλοτρίωσιν δὲν ἠδύνατο οὐδ' ὁ σύζυγος αὐτὸς νὰ ἐνεργήσῃ, πολὺ δὲ ὀλιγώτερον ἡ τράπεζα ἐπ' ὀνόματι αὐτοῦ· οὔτε ὁ διαληφθεὶς νόμος, οὔτε τὸ δικαίωμα τῆς προσωπικῆς τοῦ συζύγου κατὰ τῆς συζύγου περὶ ἀποδόσεως τῶν ἰδίων ἑαυτοῦ δαπανῶν ἀγωγῆς, ἔχουσιν ἐπιρροὴν ὑπὲρ τῆς τραπέζης, καθὸ ἐπισπευδούσης τὴν ἀπηγορευμένην ἀναγκαστικὴν ἐκποίησιν τῆς προικώας οἰκίας, καί, κατὰ

τοῦ ἐνάγοντος συμβάσης αὐτῷ ἐκ τῆς παρ' ἀξίαν ἐκποιήσεως, περὶ τῆς ὁποίας ζημίας διετάχθη ἀπόδειξις.

Ἐπειδὴ ἑπομένως ἡ ἔφεσις τοῦ Α Χ κατὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 15 μεταγενεστέρας ἀποφάσεως δὲν δύναται νὰ προσβάλῃ εἰμὴ ὅσα ἀντικείμενα ἀπεφασίσθησαν παρ' αὐτῆς, ἐκτὸς τῶν ἤδη δεδικασμένων, καθόσον ὡς πρὸς ταῦτα καθίσταται ἀπαράδεκτος· ἑπομένως τὰ ἀποφασισθέντα ἤδη ἀντικείμενα εἶναι μόνον ἐὰν τῷόντι ἀπεδείχθη ζημία ἕνεκα παρ' ἀξίαν ἐκποιήσεως, καὶ ἐὰν ὀρθῶς ἐπεβλήθη εἰς τὸν Α Χ ἡ ἀλληλεγγύη καθόσον ἀφορᾷ τὴν ἀπόδοσιν τῆς ζημίας ταύτης, καὶ τὴν ἀπόδοσιν τοῦ ὀφειλομένου κατὰ τὴν ἐκτίμησιν τῶν πραγματογνωμόνων ποσοῦ τῶν εἰσοδημάτων τῶν τε βοῶν καὶ τῶν προβάτων, διότι ἡ προηγουμένη ἀπόφασις ὑπ' ἀριθ. 558 διέταξε μὲν ῥητῶς τὴν ἀλληλεγγύην ὡς πρὸς τὴν ἀπόδοσιν τοῦ πλειστηριάσματος, δὲν τὴν διέταξε δὲ ῥητῶς ὡς πρὸς τὸ ποσὸν τῶν εἰσοδημάτων, καὶ ὡς πρὸς τὴν φιλονεικουμένην τότε εἰσέτι ζημίαν τῆς παρ' ἀξίαν ἐκποιήσεως, καὶ τὴν ὡς πρὸς τὰ ἀντικείμενα ταῦτα ἀλληλεγγύην αἰτιολογημένως καὶ ῥητῶς διέταξε μόνον ἡ ἐκκληθεῖσα ὑπ' ἀριθ. 15 ἀπόφασις, καὶ ἐσφαλμένος εἶναι διὰ τοῦτο ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ ἐφεσιβλήτου, ὅτι τὸ ζήτημα τῆς ἀλληλεγγύης ἀπεφασίσθη δῆθεν ὁλοσχερῶς διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 558 ἀποφάσεως.

Ἐπειδή, καθόσον ἀφορᾷ τὴν ζημίαν τῆς παρ' ἀξίαν ἐκποιήσεως, οἱ λόγοι τῆς ἐκκληθείσης ἀποφάσεως εἶναι ὀρθοὶ καὶ νόμιμοι, ὀρθῶς ἐκτιμηθεισῶν τῶν μαρτυριῶν, καὶ αὐτοὺς παραδέχεται καὶ τὸ δικαστήριον τοῦτο· ὁ δὲ λόγος τοῦ ἐκκαλοῦντος, ὅτι ἡ γενομένη ἐκπλειστηρίασις ἀποδεικνύει τὴν ἀληθῆ τιμὴν τῶν ἐκποιηθέντων πραγμάτων, καὶ ὅτι πᾶσα ἐναντία ἀπόδειξις δὲν εἶναι νόμιμος καὶ ἰσχυρά, εἶναι ἀνυπόστατος, διότι ἂν καὶ ὁ δημόσιος πλειστηριασμὸς εἶναι ὁ ἁρμοδιώτερος τρόπος διὰ νὰ προληφθῶσιν αἱ καταχρήσεις, καὶ δολιότητες ἐκεῖναι, αἵτινες δύνανται νὰ εἰσχωρῶσιν εἰς τὰς ἰδιωτικὰς ἐκποιήσεις, καὶ διὰ τοῦτο διατάττεται ἀπὸ τὸν νόμον, ἰσάκις πρόκεινται ἐκποιήσεις ἀναγκαστικαὶ ἢ προσώπων ἀνικάνων, δὲν εἶναι ὅμως μέσον ἀπολύτως ἀείποτε καὶ ἀνεξαιρέτως παρέχον τὴν ἀληθῆ ἀξίαν τῶν ἐκποιουμένων πραγμάτων, διότι πολλαὶ περιστάσεις δύνανται νὰ ἐπηρεάσωσι τὰς πλειοδοτήσεις, ὥστε νὰ μὴ ἀπολαύσῃ ὁ ὀφειλέτης τὴν πραγματικὴν τιμὴν τῶν κτημάτων του, καὶ ἑπομένως δικαιοῦται αὐτὸς νὰ τὴν ἀποδείξῃ καὶ δι' ἄλλων μέσων, ὅταν ἔχῃ δικαίωμα ἀποκαταστάσεως.

Ἐπειδή, καθόσον ἀφορᾷ τὸ ζήτημα τῆς ἀλληλεγγύης ἐπὶ τῶν ἀντικειμένων, ἐφ' ὧν δὲν διετάχθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 558 ἀποφάσεως, ἐνταῦθα δὲν πρόκειται ἢ μὴ περὶ ζημίας, τὴν ὁποίαν ὁ ἐκ-

καλῶν μετὰ τοῦ Α Δ ἐπήνεγκον εἰς τὸν Α Α ἐκτελέσαντες ἀναγκαστικῶς ὑπ' εὐθύνην των ἀπόφασιν προσωρινῶς ἐκτελεστέαν κατ' αὐτοῦ, καὶ ἔπειτα μεταῤῥυθμισθεῖσαν κατ' αὐτῶν· εἰς δὲ τοιαύτην περίπτωσιν κανεὶς νόμος δὲν ψηφίζει ῥητῶς ἀλληλεγγύην μεταξὺ τῶν ἐκτελεσάντων διαδίκων, ὥστε δὲν δύναται αὕτη νὰ διαταχθῇ παρὰ τοῦ δικαστοῦ, ἡ δὲ εἰς τὸν νικῶντα διάδικον ἀποδιδομένη ἐνταῦθα ἀποζημίωσις ἐξομοιοῦται μὲ τὴν εἰς αὐτὸν ἐπιδικαζομένην ἀπόδοσιν τῶν ζημιωθέντων ἐξόδων του, διότι ἡ ἄδικος ἐκτέλεσις τῆς προσωρινῶς ἐκτελεστέας ἀποφάσεως δὲν εἶναι εἰμὴ ἡ συνέπεια τῆς ἀδίκως κινηθείσης ἀγωγῆς τοῦ διαδίκου, καί, καθὼς οἱ κινήσαντες ὁμοῦ ἄδικον ἀγωγὴν δὲν ὑπόκεινται διὰ τοῦτο καὶ μόνον εἰς τὴν ἀλληλέγγυον ἀποζημίωσιν τῶν δικαστικῶν ἐξόδων, (ἄρθρ. 210 καὶ 210 τῆς πολιτ. δικονομίας), οὕτω δὲν πρέπει διὰ τοῦτο καὶ μόνον νὰ ὑποβάλλωνται εἰς τὴν ἀλληλέγγυον ἀπόδοσιν τῶν ἐκ τῆς προσωρινῆς ἐκτελέσεως προκυψασῶν ζημιῶν· καὶ ἑπομένως κατὰ τοῦτο μόνον εἶναι μεταῤῥυθμιστέα ἡ ἐκκληθεῖσα ὑπ' ἀριθ. 15 ἀπόφασις. (ὅρα τὸν ἀνωτ. § ε)

θ) Ἀλληλεγγύη δὲν ὑπάρχει αὐτοδικαίως μεταξὺ τῶν συνοφειλετῶν δι' ἐμπορικὰς συναλλαγάς. Διατριβὴ ἐκ τοῦ Mem. du com. 819.

ι) Ἡ νεαρὰ 99 κεφ· ή. δὲν ἀφορᾷ ὑποχρέωσιν ἀλληλέγγυον (correalobligation) Ἑπομένως δὲν ἐφαρμόζεται.

α) Ὅταν διάφοροι συνοφειλέται ἐφανέρωσαν ὁπωσδήποτε ῥητῶς ὅτι θέλουν νὰ ἦναι ὑπεύθυνοι ὡς ἀληθεῖς συνυπεύθυνοι (correi) κατὰ τὴν στενὴν καὶ κυρίαν ἔννοιαν.

β) Ὅταν ὁ ἐγγυητὴς ὑπεσχέθη νὰ ἦναι ὑπεύθυνος τοῦ ὁλοκλήρου διὰ χρέος τι ὅλον ξένον.

γ) Ὅταν ἀλληλέγγυός τις ὑποχρέωσις δὲν στηρίζεται εἰς συμφωνίας, ἀλλ' εἰς ἄλλας αἰτίας, ὡς ἐπὶ προσγενομένων ζημιῶν κοινῶς ἐκ μέρους πολλῶν.

δ) Ὅταν τὸ κοινὸν χρέος πηγάζῃ μὲν ἔκ τινος συμφωνίας, συνίσταται δὲ ἡ ἀλληλέγγυος σχέσις εἰς ἀδιαίρετον τοῦ ἀντικειμένου (Διατριβὴ τοῦ καθηγητοῦ Βουρχαρδίου Φύλ. Νομικ. 38).

ια) Ὁ δανειστὴς καὶ πιστωτὴς τῆς ἑταιρίας ὅταν πρόκηται περὶ ἀλληλεγγύων συνεταίρων δύναται νὰ ἐνάξῃ ἕνα ἐξ αὐτῶν, ὅστις, ἂν προτείνῃ τὴν ἔνστασιν τῆς διαιρέσεως καὶ διζήσεως, ἀναβάλλεται μόνον ἡ δίκη· ἄρα πρὸς ἀποφυγὴν τῆς ἀναβολῆς πρέπει νὰ ἐναχθῇ ἡ ἑταιρία. (Διατριβὴ) Νομικ. σελ. 861.

ιβ) Ὁ Α καὶ ὁ Β ἐπώλησαν ἐπὶ δημοπρασίας, ἄνευ νομίμου λόγου, κτῆμά τι τοῦ Γ, ὅστις μετὰ ταῦτα ἐζήτησεν ἀποζημίωσιν παρ' ἐκείνων. Ζητεῖται ἂν οἱ πωλήσαντες τὸ κτῆμα ἐνέχωνται ἀλληλεγγύως· (ὅρα τὸν § 11 τῆς λέξ. Δημοπρασία καὶ ἀνωτ ἐδάφ. ή).

ΔΑΠΑΝΑΙ (1).

Πίναξ Λεκτικός.

Περίληψις.

§ 1. Τὰ πρὸς αὔξησιν τῆς προσόδου κτήματός τινος δαπανήματα εἶναι ἀναγκαῖα; — Δαπανήματα ἐπὶ προικώου κτήματος.

§ 2. Ἡ ἐπὶ τοῦ προικώου οἰκοπέδου ἀνεγερθεῖσα ὑπὸ τοῦ συζύγου οἰκοδομὴ ἀνήκει εἰς τὰς ἐπωφελεῖς δαπάνας; —Ἐπίσχεσις.

§ 3. Τὰ ἀναγκαῖα δαπανήματα μειοῦσι τὴν προῖκα;

§ 4. Ποῖα δικαιώματα ἔχει ὁ σύζυγος, καὶ ἑπομένως ὁ δανειστὴς αὐτοῦ, διὰ τὰς βελτιώσεις τὰς ἐπὶ προικώου κτήματος;

§ 5. Ἡ σύζυγος δὲν ἔχει εἰμὴ προσωπικὸν δικαίωμα ὅταν διὰ χρημάτων της ᾠκοδόμηται οἰκία ἐπὶ κτήματος τοῦ συζύγου.

---

(1) Σημ. 1. Ὅρα τὰς λέξεις α) Διατροφή.—β) Δωρεά, ἔνθα ἡ 311 τοῦ 1847 ἀπόφ. τῶν ἐν Ναυπλ ἐφ.—γ) Καλὴ πίστις.—δ) Θέμ. τ. 1 σ. 293. —ε) Ἔξοδα.—ς) Μάρτυρες.—ζ) Προίξ.—η) Δημοπρασία ἐν τῇ ὑποσημειώσει.

Σημ. 2. Ἀνταγωγῆς χαρακτῆρα δὲν φέρει ἡ περὶ ἐπισχέσεως τῶν δαπανηθέντων αἴτησις· ὅρα Ἀνταγωγή § 3.

§ 6. Ἡ ἕνεκα τῆς κηδείας τοῦ συζύγου δαπάνη ἐκπίπτεται ἐκ τῆς προικός; Ὁ χάριν κηδείας δαπανῶν ὀφείλει νὰ δηλώσῃ ὅτι σκοπεύει νὰ ζητήσῃ τὴν δαπάνην.

§ 7. Δαπάναι καταβληθεῖσαι ὑπὸ τῆς συζύγου διὰ τὴν κηδείαν τοῦ συζύγου.

§ 8. Ὁ δαπανήσας εἰς κοινὸν κτῆμα ὡς εἰς ἴδιον, ἔχει δικαίωμα ἐπισχέσεως.—Διανομή.—Συγκυριότης.

§ 9. Κατὰ τὴν διανομὴν κοινοῦ πράγματος, ὁ κάτοχος ἀπαιτεῖ τὰς δαπάνας του.

§ 10. Ὅταν τὰ ἔξοδα ὑπερβαίνουν τοὺς πρὸ τῆς ἀγωγῆς συγκομισθέντας καρπούς, ἀπαγορεύεται ἡ ἀγωγὴ κατὰ τοῦ κυρίου τοῦ κτήματος;

§ 11. Τόκοι μὴ ἐκκαθαρισμένων ἐξόδων ἀποδίδονται;

§ 12. Εἰς τὴν ἐκτίμησιν τῶν ἐπωφελῶν ἐξόδων λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν ὁ καιρός, καθ' ὃν ἐπιστρέφεται τὸ κτῆμα.

§ 13. Ἔξοδα μεσεγγυούχου παρά τινος ἀπαιτοῦνται;

§ 14. Ἔξοδα θεματοφύλακος.—Ἐμμάρτυρος ἀπόδειξις.

§ 15. Δύναταί τις ν' ἀποδείξῃ διὰ μαρτύρων ὅτι εἰς οἰκοδομὴν ἄλλου ἐδαπάνησεν ἐξ ἰδίων του;—συναίνεσις.—Μίσθωσις.

§ 16. Δύναταί τις ν' ἀπαιτήσῃ δαπάνας εἰς κτῆμα διὰ δωρεᾶς ἕνεκα θανάτου δοθέν.

§ 17. Τὸ δημόσιον, καταλαβὸν κτῆμά τι δικαιώματι κατακτήσεως, ἀπὸ πότε ἀποδίδει τοὺς καρπούς;

§ 18. Ἐν τῇ ἐκκλήτῳ δίκῃ ζητεῖται ἡ ἀπόδοσις τῶν βελτιώσεων.

§ 19. Ὁ καλῇ πίστει κάτοχος, παραδοὺς τὸ κτῆμα, ἔχει δικαίωμα ἀγωγῆς διὰ τὰς δαπάνας του;

§ 20. Ἔχει δικαίωμα ν' ἀπαιτήσῃ τὰς ἐπὶ ἀλλοτρίου κτήματος δαπάνας του ὁ ἐν καλῇ πίστει ἢ καὶ ἐν γνώσει τοῦ ἀντιδίκου δαπανήσας;—Δικαίωμα συμψηφισμοῦ.

§ 21. Τὰ ἐν κακῇ πίστει ἐπὶ ἀλλοτρίῳ οἰκοπέδῳ οἰκοδομηθέντα ἀνήκουν εἰς τὸν νόμιμον κύριον αὐτοῦ.

§ 22. Αἱ διατάξεις αἱ ἀφορῶσαι τὸν ἐπὶ ἀλλοτρίου ἐδάφους κτίζοντα δὲν ἐφαρμόζονται εἰς τὰς βελτιώσεις τῶν ἀμπέλων.

§ 23. Ὁ κακῆς πίστεως κάτοχος λαμβάνει μόνον τ' ἀναγκαῖα τοῦ κτήματος ἔξοδα, διδων τοὺς καρπούς.

§ 1. Τὰ πρὸς αὔξησιν τῆς προσόδου κτήματός τινος δαπανήματα εἶναι ἀναγκαῖα ; Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 43 τοῦ 1846 ἀπόφασιν τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφετῶν, ἀναγκαῖα δαπανήματα εἶναι ἐκεῖνα, ὧν μὴ γενομένων ἤθελεν ἀπολεσθῇ τὸ κτῆμα· ἰδίως δὲ ἐπὶ οἰκοδομῆς προικῴας οἰκίας ἀναγκαῖα δαπανήματα δύνανται νὰ θεωρηθῶσι μόνον τ' ἀπαιτούμενα πρὸς ἐπιδιόρθωσιν ἢ καὶ ἀνακαίνισιν οἰκίας προικῴας ἑτοιμορρόπου καὶ ἐπαπειλούσης πτῶσιν, οὐχὶ δὲ καὶ τὰ

πρὸς αὔξησιν τῆς προσόδου γενόμενα, ἅτινα θεωροῦνται ὠφέλιμα μόνον [1].

(Νομικ. σελ. 4709).—ὅρα τοὺς ἀμέσως ἑπομένους παραγρ.

§ 2. Ἡ ἐπὶ τοῦ προικώου οἰκοπέδου ἀνεγερθεῖσα ὑπὸ τοῦ συζύγου οἰκοδομὴ ἀνήκει εἰς τὰς ἐπωφελεῖς δαπάνας (τεμ. 5 § 3 καὶ 6 πανδ. (25 1).—*Ulp, pr.* 11 § 16), αἵτινες δὲν μειοῦσι τὴν προῖκα ὡς αἱ ἀναγκαῖαι, ἀλλ' ἁπλῶς δικαίωμα πρὸς ἀποζημίωσιν χορηγοῦσι πρὸς τὸν σύζυγον.—Ἐπίσχεσις.

---

[1] Ἀναγκαῖαι δαπάναι εἰσὶν αἱ πρὸς ἐνοικοδόμησιν τοῦ οἴκου γενόμεναι· ὅθεν τὰ δαπανήματα ταῦτα πρέπει νὰ καταβάλωνται, ὅταν ζητῆται προτίμησις εἰς τὴν πώλησιν κτήματός τινος.

Ἀπόφ· πολιτ. Ἀρ. Π. 87 τῆς 27 ἰουνίου 1848.—(1) Πρβ. τὰ περὶ προτιμήσεως ἐκτεθέντα ἐν ταῖς λέξεσιν 1) Ἀγοραπωλησία § 43 καὶ ἐπ. —2) Γραμματεὺς σελ. 483 § 6—3) Προτίμησις.

Ἰδοὺ πῶς φέρει ἡ ἀπόφασις αὕτη :

« Ἐπειδή, κατὰ τὴν νεαρὰν τοῦ Καίσαρος Ῥωμανοῦ, τὴν περιεχομένην εἰς τὸν τρίτον τίτλον τοῦ τρίτου βιβλίου τῆς ἑξαβίβλου τοῦ Ἁρμενοπούλου, ὅταν δὲν γίνῃ προφώνησις εἰς τὸν ἔχοντα προτιμήσεως δικαίωμα εἰς ἀγοράν, ὑπάρχει μόνον μεγαλητέρα προθεσμία διὰ τὴν πραγματοποίησιν τοῦ δικαιώματος τῆς ἀγορᾶς ἀπὸ τὴν προθεσμίαν ἐκείνην, ἥτις ὁρίζεται ὅταν γενῇ προφώνησις, ἀλλ' ὡς πρὸς τὰ λοιπὰ οὐδεμία ὑπάρχει μεταβολὴ τοῦ δικαιώματος τούτου τῆς προτιμήσεως, ὅπερ, διὰ νὰ δύναταί τις νὰ ἐξασκήσῃ, ὀφείλει, κατὰ τὸν § 1 τῆς νεαρᾶς ταύτης, νὰ καταβάλῃ τὸ τίμημα, τοὺς τόκους καὶ τ' ἀναγκαῖα ἔξοδα· ἄρα τὸ ἐφετεῖον θεωρῆσαν διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του ὅτι ὁ Ν Μ δὲν ἠδύνατο νὰ κινήσῃ τὴν περὶ προτιμήσεως ἀγωγήν, χωρὶς νὰ καταβάλῃ καὶ τὰ δαπανήματα, τὰ ὁποῖα ἐγένοντο διὰ τὸ ζητούμενον κτῆμα, ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσεν ὀρθῶς τὸν νόμον.

Ἐπὶ τοῦ δευτέρου λόγου.

Ἐπειδή, καθὼς τὸ ἐφετεῖον παραδέχεται εἰς τὴν τρίτην αἰτιολογίαν τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του, ὁ Ν Μ πρὶν κινήσῃ τὴν περὶ ἧς ὁ λόγος ἀγωγήν του ἐγνώριζεν ὅτι ὁ ἐναγόμενος ἔκαμε δαπάνας εἰς τὸ διαληφθὲν κτῆμα καὶ μολοντοῦτο οὔτε λεπτὸν δι' αὐτὰς κατέβαλε, τὸ ἐναντίον δὲ τούτου δὲν ἀποδεικνύεται ἐκ τῶν προσαχθέντων ἐγγράφων· οὕτως ἄρα ἐχόντων, τὸ ἐφετεῖον δὲν παρεβίασε νόμον τινα κηρύξαν ἀπαράδεκτον τὴν ἀγωγήν, ἀλλ' ἀπεφάσισε συμφώνως μὲ τὴν διαληφθεῖσαν νεαράν, καθ' ἣν ἀπαιτεῖται ἡ προκαταβολὴ τῶν δαπανημάτων, καθὼς καὶ ἡ τοῦ τιμήματος καὶ τῶν τόκων αὐτοῦ· ἂν δὲ πρὸ τῆς ἀγωγῆς ὁ ἐνάγων ἐπροκάλεσε τὸν ἀντίδικον αὐτοῦ νὰ τῷ γνωστοποιήσῃ τὰς δαπάνας, δὲν ἀπηλλάττετο ἐκ τούτου καὶ μόνου τῆς ὑποχρεώσεως τῆς καταβολῆς, καθόσον, γνωρίζων ὅτι ἐγένοντο τοιαῦται δαπάναι, ὤφειλε νὰ καταβάλῃ τοὐλάχιστον ὅ,τι ποσὸν ἐνόμιζε δαπανηθέν, προσφέρων ἑαυτὸν ἕτοιμον διὰ τὴν πλήρωμὴν τῶν τυχὸν περιπλέον δαπανῶν. »

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 267 προικοσυμφώνῳ, συνταχθέντι ἐνώπιον τοῦ συμβολαιογράφου Π, περιέχονται αἱ ἐκφράσεις ὅτι « ἡ Ν (ἡ προικίζουσα) δίδει εἰς τὴν θυγατέρα της Β ὡς προῖκα 10 ὡς ἔγγιστα χιλ. δρ. τὴν ὁποίαν προῖκα συνιστῶσι τὰ ἑξῆς πράγματα» καὶ ἐπὶ τέλους « ὅτι ταῦτα πάντα τὰ πράγματα ὡμολόγησεν ἡ εἰρημένη Ν ὅτι δίδει προῖκα εἰς τὴν θυγατέρα της »· ἐκ τῶν ἐκφράσεων δὲ τούτων, καὶ ἰδίως 1) ὅτι ἡ τιμὴ τῶν προικώων πραγμάτων προσδιορίζεται ὡς *ἔγγιστα*· 2) ὅτι τὴν προῖκα συνιστῶσι τὰ *διδόμενα πράγματα* (καὶ ὄχι ἡ τιμὴ αὐτῶν), καὶ ὅτι ἡ προικίζουσα δίδει τὰ πράγματα προῖκα εἰς τὴν θυγατέρα της· προσέτι δὲ ἐκ τοῦ περιστατικοῦ ὅτι κατὰ τὸν περὶ χαρτοσήμου νόμον (ἄρθρ. 30), πρέπει τὰ ἔγγραφα νὰ διαλαμβάνωσι τὴν ἀξίαν τῶν ἀναφερομένων πραγμάτων, ὑποχρεουμένων τῶν συμβολαιογράφων νὰ ἐπαγρυπνῶσιν εἰς τοῦτο, πείθεται τὸ δικαστήριον ὅτι ἡ τιμὴ τῶν διὰ τοῦ μνημονευθέντος προικοσυμφώνου διδομένων εἰς προῖκα πραγμάτων, ἐν οἷς καὶ τὸ ἐπίδικον οἰκόπεδον, δὲν προσετέθη πωλήσεως ἕνεκα· ἑπομένως ὁ σύζυγος τῆς ἐφεσιβλήτου Κ δὲν ἠδύνατο νὰ ὑποθηκεύσῃ εἰς τὴν τράπεζαν τὸ περὶ οὗ ἡ δίκη προικῷον οἰκόπεδον, καὶ ὀρθῶς τὸ ἐνταῦθα πρωτοδικεῖον ἀπεφήνατο ἄκυρον, διὰ τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεώς του, τὴν ὑποθήκευσιν ταύτην (Ν. 1 § 15 Κ. (5, 13). Ν. 11 Π. (23, 5).

Ἐπειδὴ ἡ ἐπὶ τοῦ προικῴου οἰκοπέδου ἀνεγερθεῖσα ὑπὸ τοῦ συζύγου τῆς ἐφεσιβλήτου οἰκοδομὴ ἀνήκει εἰς τὰς ἐπωφελεῖς δαπάνας (Ν. 5 § 3—Ν. 6 πανδ. (25, 1)—*Ulp. pr* 6 § 16), αἵτινες δὲν μειοῦσι τὴν προῖκα ὡς αἱ ἀναγκαῖαι, ἀλλ' ἁπλῶς δικαίωμα πρὸς ἀποζημίωσιν χορηγοῦσιν εἰς τὸν σύζυγον (Ν. 7, § 1 πανδ. (25, 1)—Ν. 1 § 5 Κ. (5, 13)· ὥστε ὅσα περὶ μειώσεως τῆς προικὸς ἀναφέρει ἡ τράπεζα δεν ἐφαρμόζονται ἐνταῦθα.

Ἐπειδὴ τὸ πρὸς ἐπίσχεσιν δικαίωμα τοῦ συζύγου λόγῳ τῶν γενομένων δαπανῶν, καὶ ἂν ὑποτεθῇ ὅτι δύναται νὰ ἐπικαλεσθῇ αὐτὸ καὶ ἡ δανείστρια τοῦ συζύγου τράπεζα, δὲν ἰσχύει νὰ ἐμποδίσῃ τὴν ἐξάλειψιν τῆς ὑποθήκης, διότι τὸ ἔγκυρον ἢ μὴ ταύτης κρέμαται ἐκ τοῦ δυνατοῦ ἢ μὴ τῆς ὑποθηκεύσεως, ἥτις, ὡς ἀνωτέρω ἐξετέθη, δὲν συγχωρεῖται ἐπὶ τοῦ προκειμένου· ὅθεν ὀρθῶς διέταξε καὶ τὴν ἐξάλειψιν τῆς ὑποθήκης τὸ πρωτοδικεῖον διὰ τῆς ἐκκληθείσης ἀποφάσεώς του. »

Ἀπόφ. 4724 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν. ὅρα τοὺς ἑπομ. §§.

§ 33. Τὰ ἀναγκαῖα δαπανήματα μειοῦσι τὴν προῖκα συνισταμένην εἰς τὸ ἀκίνητον, ἐφ' οὗ ἐγένοντο τὰ ἀναγκαῖα δαπανήματα;

Ἡ ἀπόφασις 315 τοῦ 1848 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν φέρει:

«Ἐπειδὴ μολονότι δύναταί τις νὰ εἴπῃ ὅτι ἀναγκαῖον δαπάνημα ἐστιν, οὗτινος μὴ γενομένου ἀπόλλυται τὸ ὑποκείμενον (Βασ. βιβλ. 28, τίτλ. 1 Ν ά. δ'. καὶ βιβλ. 29 τίτλ. ά. ν. β'. § 2, σχόλ. 4)· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου, ἐὰν ὁ προκείμενος προικιμαῖος ἀγρὸς δὲν ἤθελε φυτευθῇ ἄμπελος, δὲν ἤθελε βεβαίως ἀπολεσθῇ, ἄλλοτε προσοδοφόρος ὢν καί τοι ἧττον τῆς ἀμπέλου.

Ἐπειδὴ ἐπὶ τοῦ προκειμένου ῥητῶς ὁ νόμος ἐθεώρησεν ὡς ἀναγκαῖον δαπάνημα τὸ νεόφυτον ποιῆσαι ἄμπελων (*vines propagare*) τουτέστι τὸ ἀνανεοῦν τὴν δοθεῖσαν ἄμπελον ὡς προικιμαίαν· ὡς ὠφέλιμον δὲ τὸ μεταποιεῖν τὸν ἀγρὸν εἰς ἄμπελον (*si novellata facta sint·* ἴδε *Voet*. βιβ. 25 τιτ. 1, § 1 καὶ 3)· καὶ τῷόντι τὸ φυτεῦσαι ἀγρόν τινα εἰς ἄμπελον βελτιοῖ μὲν τὸ κτῆμα, ἀλλὰ δὲν τὸ διασώζει· ἡ δὲ διενεχὴς ἢ στιγμιαία χρησιμότης τοῦ δαπανήματος δὲν ἀφορᾷ τὸ ἀναγκαῖον ἢ τὸ ὠφέλιμον, ἀλλὰ τὴν μείωσιν ἢ μὴ τῆς προικός· καθότι πολλάκις δαπάνημά τι, καί τοι ἀναγκαῖον, δὲν μειοῖ τὴν προῖκα, ὡς ἀφορῶν τὴν στιγμιαίαν χρησιμότητα τοῦ προικιμαίου, καὶ τοῦτο ἀπόκειται μόνον εἰς τὴν κρίσιν τοῦ δικαστοῦ, ἐὰν δηλαδὴ τὸ ἀναγκαῖον δαπάνημα συντελῇ εἰς διηνεκῆ ἢ στιγμιαίαν χρησιμότητα τοῦ προικιμαίου, ὡς τοῦτο γίνεται δῆλον σαφέστατα ἐκ τοῦ σχολίου τῶν βασιλικῶν εἰς τὸν νόμον ιέ. αὐτόθι (ἴδε *Voet* αὐτόθι).

Ἐπειδή, τούτων οὕτως ἐχόντων, τὸ δαπάνημα τῆς ἐμφυτεύσεως τοῦ ἀγροῦ εἰς ἀμπελῶνα ἀπαιτεῖται μὲν, ἀλλὰ δὲν μειοῖ τὴν προῖκα κατὰ τὸν προεκτεθέντα νόμον ς'. βασιλ. αὐτόθι.

Ἐπειδὴ καὶ ἂν ἤθελεν ὑποτεθῇ πρὸς στιγμὴν, ὅτι τὸ περὶ οὗ γίνεται λόγος δαπάνημα εἶναι ἀναγκαῖον, καὶ ὅτι τοῦτο ἑπομένως μειοῖ τὴν προῖκα, δὲν ἁρμόζει ἡ πραγματικὴ ἀγωγὴ κατὰ τοῦ κατόχου, ἀφοῦ ἅπαξ ὁπωσδήποτε ἡ προικισθεῖσα μετὰ τὴν διάλυσιν τοῦ γάμου κατέλαβε καὶ ἐπώλησεν αὐτὸ ὡς προικιμαῖον, καθότι ἤδη παρὰ τῶν κληρονόμων τοῦ συζύγου τὸ ἥμισυ αὐτοῦ ἀπαιτεῖται διὰ πραγματικῆς ἀγωγῆς, διὰ μόνον τὸν λόγον ὅτι ἐδαπανήθησαν περὶ αὐτὸ δαπανήματα ἀναγκαῖα, οἵτινες ἔχουσι μόνον τὴν προσωπικὴν ἀγωγὴν κατὰ τῆς προικισθείσης, ἥτις μόνη ὠφελήθη ἐκ τῶν δαπανημάτων (νβ'. § 3 Βασ. 29, 1 καὶ ν. ί. § 2 βασιλ. 28, 10).

Ἐπειδὴ, ἄλλως τε, ἐκ τοῦ ὅτι ὁ ἀνὴρ ἔχει τὸ δικαίωμα τῆς ἐπισχέσεως τῶν προικιμαίων ἕνεκα τῶν ἀναγκαίων δαπανημάτων, δὲν ἕπεται ὅτι ἔπαυσεν ἡ ἰδιότης τοῦ προικιμαίου πράγματος, καθόσον μάλιστα οὔτε ἀγρὸς ἀδιατίμητος, οὔτε σημαντικὸν ἀδιατίμητον

πρᾶγμα, ὡς προικὶ μειοῦται διὰ τῶν ἀναγκαίων δαπανημάτων, ἀλλὰ μένει ἐν κατοχῇ τούτου ὁ ἀνὴρ, ἄχρις ἣν αὐτῷ τὸ ἱκανὸν ἐπὶ τῇ δαπάνῃ γίνηται· (σχόλ. τελευταῖον βασιλ. εἰς νόμον νβ'. 29, 1).

Ἐπειδὴ ἤθελεν εἶσθαι ἄτοπον νὰ ὑποθέσωμεν ὅτι ἡ ἕνεκα τῶν ἀναγκαίων δαπανημάτων μείωσις τῆς προικὸς καθιστᾷ τὸν ἀγρὸν, εἰς ὃν ταῦτα ἐδαπανήθησαν, μὴ προικιμαῖον κἄν τε δοθῶσιν αὐτὰ κἄν τε μή· ἡ μείωσις αὕτη ἀφορᾷ τὸ ὅλον τῆς προικὸς, ὡς ἐστὶ τοῦτο καταμαθεῖν ἐκ τοῦ σχολ. τῶν βασ. εἰς ν. ἑ. 28, 10· μωρὸν γάρ ἐστι λέγειν μείωσιν τοῦ σώματος γίνεσθαι διὰ τῶν νομισμάτων· οὐδὲν γὰρ τῷ σώματι αὐτῶν τῶν πραγμάτων, ἀλλὰ τῇ προικὶ γίνεται μείωσις διὰ τῶν δαπανημάτων· ἐντεῦθεν δ' ἐξάγεται προδήλως ὅτι οἱ κληρονόμοι τοῦ ἀνδρὸς δὲν ἔχουσι τὴν διεκδικητικὴν ἀγωγὴν, ἤγουν τὴν πραγματικὴν κατὰ τοῦ κατόχου τοῦ προικιμαίου, ἀλλὰ τὴν προσωπικὴν κατὰ τῆς προικισθείσης διὰ τὰ δαπανήματα ταῦτα, ὥστε ν' ἀπομειωθῇ ἡ προὶξ αὐτὴ ἐκ τῶν ἄλλων προικιμαίων.

Ἐπειδὴ ὁποιαδήποτε περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου εἶναι ἡ γνώμη τοῦ Σκέβολα, καθ' ἣν ὁ ἀγρὸς παύεται εἶναι προικιμαῖος ἕνεκα τῶν δαπανημάτων, δὲν δύναται νὰ ὑπερισχύσῃ, διότι καὶ ὁ Ἰουστινιανὸς εἰς τὸν νόμον 5 § 3 πανδ. (23, 3) καὶ τὰ βασ. εἰς τὸ σχόλ. 1 τοῦ νόμου νβ'. § 3 βιβ. (29 τίτ. 1) δὲν τὴν παραδέχονται ὡς τὴν ἐπικρατοῦσαν, ἀλλὰ τὴν ἀναφέρουσι μόνον φιλολογικῶς καὶ τὴν ἀντικρούουσιν ὡς ἄδικον καὶ ἐσφαλμένην, ὡς ἐξάγεται ἐκ τῆς ἀκριβοῦς ἀναγνώσεως τῶν εἰρημένων νόμων.

Μολαταῦτα. Ἐπειδὴ ὄχι μόνον τὸ ἔξοδον; οὗ μὴ γενομένου ἀπόλλοιτο ἂν τὸ κτῆμα, ἀλλὰ καὶ ἡ ἀμπελοφύτευσις πρὸς διηνεκῆ χρησιμότητα προικώου ἀδιατιμήτου ἀμπελοτόπου, εἰς τοῦτο προωρισμένου καὶ ἄλλης καλλιεργείας ἀνεπιδέκτου (οἷος ἰσχυρίζεται ἡ ἐκκαλοῦσα, ὅτι εἶναι ὁ περὶ οὗ πρόκειται), κατὰ τοὺς ν. 1 4, 12, 14 καὶ 15, βασ. 28, 10 καὶ 52 Β. 20, 1, εἶναι δαπάνη ἀναγκαία χρεωστουμένη κἄντε ἔπειτα ἐκ τυχηροῦ τινος καταστραφῶσιν αἱ ἄμπελοι, καὶ μειοῦσι τὴν προῖκα, διότι ἀναγκαία μὴ χρεωστουμένη μηδὲ μειοῦσα τὴν προῖκα εἶναι ἡ μὴ ὑπερβαίνουσα τὰ πρὸς συντήρησιν ἀπαιτούμενα ὀλίγα ἔξοδα· ἂν δὲ ὁ νόμος 6 (αὐτόθι) τὰ νεόφυτα ποιῆσαι κατατάττῃ εἰς τὰ τῆς βελτιώσεως, μὲ τοῦτο ἐννοεῖ ἐμφύτευσιν ἀγροῦ προτοδοφόρου πρὸς κάρπωσιν ὠφελιμωτέραν καὶ ὄχι τοιούτου, οἷος ὁ εἰρημένος.

Ἐπειδὴ ἐὰν ἐν τῇ ἀδιατιμήτῳ προικὶ ὑπῆρχον καὶ χρήματα, τὰ ἀναγκαῖα δαπανήματα μειοῦσι μόνον τὸ χρηματικὸν αὐτῆς· ἐὰν δὲ μόνος ὁ ἀγρὸς ὑπῆρχε, μειοῦται αὐτὸς ἀναλόγως τῆς δαπάνης,

τούτέστι τὸ μειούμενον, παῦον νὰ λογίζεται εἶναι ἐν τῇ προικί, μεταβαίνει εἰς τὴν νομὴν τοῦ ἀνδρός, ὑποχρεουμένου ὅμως νὰ τὸ φυλάττῃ, διὰ νὰ τὸ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν γυναῖκα, ἅμα τῷ ἀποδώσῃ τὴν δαπάνην.

Ἐπειδὴ ἡ ἐκκαλοῦσα ἰσχυρίζεται ὅτι ὁ ἀγρός, περὶ οὗ πρόκειται, ἀνεπίδεκτος ἄλλης καλλιεργείας ὢν καὶ προωρισμένος εἰς φυτείαν, ἐμφυτευθεὶς ἐξ ὑπαρχῆς καὶ καθόλου πρὸς διηνεκῆ χρησιμότητα, ἐμειώθη κατὰ τὸ ἥμισυ, κατὰ τὴν περὶ ἐμφυτεύσεως γενικὴν συνήθειαν, καθ' ἣν πᾶς ἐμφυτευόμενος ἀγρὸς μειοῦται κατὰ τὸ ἥμισυ, διότι πᾶς ἐμφυτευτὴς μοιράζει μετά τινα χρόνον τὸ ἐμφυτευθὲν κτῆμα ἐξ ἡμισείας μὲ τὸν κύριον, καὶ ἑπομένως τὸ μειωθὲν ἥμισυ, περὶ οὗ ὁ λόγος, μετέβη εἰς τὴν νομὴν τοῦ ἐμφυτευτοῦ πατρός της, καὶ ὑπῆρχε φυλαττόμενος εἰς τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ.

Ἐπειδὴ ἐὰν μὲν ὁ ἀνὴρ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἀπαιτῇ τὴν προῖκα αὐτός, χωρὶς νὰ κάμῃ λόγον περὶ τῶν δαπανημάτων, τότε ἔχει τὴν προσωπικὴν ἀγωγὴν πρὸς πληρωμὴν ἀχρεωστήτων κατὰ τῆς γυναικός, ἢ περὶ διαχειρίσεως, ἢ ἄλλην ὁμοίαν, κατὰ τὰς περιστάσεις· ἀλλ' ἐὰν ἡ γυνὴ μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ, χρεωστοῦντος τὴν προῖκα, εἰσῆλθεν εἰς τὴν κατοχὴν τοῦ προικώου κτήματος αὐτογνωμόνως, καὶ ἄνευ τῆς συγκαταθέσεως τοῦ κληρονόμου καὶ τὸν ἐπώλησεν, ἔχει οὗτος, κατὰ τὸν ν. 6 § 6 Β. 28, 11, τὴν περὶ τοῦ πράγματος ἀγωγήν, ἢ τὴν περὶ κληρονομίας, διὰ νὰ τεθῇ εἰς στάσιν νὰ δυνηθῇ νὰ κάμῃ χρῆσιν τῶν δικαιωμάτων του, διότι εἰς αὐτὸν μεταβαίνει ὡς κληρονομία πᾶσα ὁμοῦ ἡ ἐνεργητικὴ καὶ παθητικὴ περιουσία τοῦ ἀποθανόντος καὶ πᾶν τὸ εἰς τὴν νομὴν αὐτοῦ εὑρεθέν, καὶ αὐτὸς ὁ κληρονόμος εἶναι ὑπόχρεως εἰς ἀπόδοσιν ἄλλου τε παντὸς χρέους καὶ τῆς προικός· ὥστε ἐὰν μόνος ὁ ἀγρὸς ὑπῆρχεν ἐν τῇ προικί, καὶ ἡ ἐμφύτευσις, κατὰ τὴν γενικὴν συνήθειαν, μειοῖ τὸ ἐμφυτευόμενον κατὰ τὸ ἥμισυ, δύναται νὰ γίνῃ ἡ ἀγωγὴ δεκτή, διότι εἶναι οὐχὶ περὶ τῆς δαπάνης, ἀλλὰ διεκδικητικὴ ἀνακαλοῦσα τὸ κτῆμα εἰς τὴν νομήν της, ὡς κληρονόμου, καὶ δὲν εἶναι ἀπαράδεκτος, διότι δὲν ζητεῖ τὸ ὅλον, οὔτε διότι ὡς λόγον τῆς κτήσεως ἀναφέρει τὴν πρὸς ἐμφύτευσιν δαπάνην, οὔτε διότι δύναται νὰ ζητηθῇ ἡ ὑποστροφὴ καταβαλλομένων τῶν δαπανῶν· ἀλλά, διὰ νὰ ἐφαρμοσθῶσιν οἱ εἰρημένοι νομικοὶ κανόνες, πρέπει νὰ διευκρινισθῇ ὅτι συντρέχουν καὶ ἀληθεύουν οἱ εἰρημένοι πραγματικοὶ ἰσχυρισμοί της· ὅθεν πρέπει νὰ διαταχθῇ ἀπόδειξις αὐτῶν, διότι αἱ διεξαχθεῖσαι πρωτοδίκως ἀποδείξεις ἦσαν ἀκατάλληλοι καὶ ἀνεπαρκεῖς, καὶ διότι δὲν ὑπάρχει ἀντίῤῥησις ὅτι εὑρέθη εἰς τὴν κληρονομίαν τοῦ πατρός της, δύναται δὲ νὰ συγχω-

ρηθῇ καὶ ἡ μαρτυρικὴ ἀπόδειξις, ὡς προκειμένου περὶ ὑποθέσεως παλαιᾶς. »

(Νομικ. σελ. 4877).

§ 4. Ποῖα δικαιώματα ἔχει ὁ σύζυγος, καὶ ἑπομένως ὁ δανειστὴς αὐτοῦ, διὰ τὰς βελτιώσεις, ὅσας ὁ σύζυγος ἔκαμε δι' ἐξόδων του ἐπὶ τοῦ προικώου κτήματος;

Ἀπόφ. «Ἐπειδὴ ἡ ἀπόδειξις, τὴν ὁποίαν προτείνει ἡ τράπεζα περὶ τοῦ ὅτι τὸ κτήριον τὸ ἀποτελοῦν τὴν προικοδοτηθεῖσαν εἰς τὴν ἀνακόπτουσαν οἰκίαν, ᾠκοδομήθη ἀναλώμασι τοῦ συζύγου αὐτῆς, προτείνεται ὑπ' αὐτῆς ἐπὶ τῷ σκοπῷ τοῦ νὰ ἐπιτραπῇ ὁ πλειστηριασμὸς τῆς αὐτῆς οἰκίας δυνάμει τῶν δικαιωμάτων τοῦ εἰρημένου συζύγου, εἰς τὰ ὁποῖα αὕτη ὡς δανειστὴς ἐννοεῖ ν' ἀντικατασταθῇ, ἀλλ' ἡ ἀξίωσις αὕτη τοῦ πλειστηριασμοῦ ἀντιβαίνει εἰς τὸν νόμον, διότι ὁ νόμος 56 πανδ. *de jure dotium*, τὸν ὁποῖον ἡ τράπεζα εἰς τὰς προτάσεις της ἀναφέρει πρὸς ὑποστήριξιν τοῦ ὅτι ὁσάκις ὁ ἀνὴρ ἀνοικοδομεῖ ἐπὶ προικώου οἰκοπέδου δι' ἰδίων ἐξόδων οἰκίας, καὶ ἡ σύζυγος ἐντὸς ἑνὸς ἔτους, ἀφ' οὗ γίνῃ ἡ διάλυσις τοῦ γάμου, ἢ ὁ χωρισμὸς τῶν κτημάτων, δὲν ἀποδώσῃ τὴν ἀξίαν τῆς παρ' αὐτοῦ γενομένης δαπάνης, τὸ οἰκόπεδον παύει τοῦ νὰ ᾖ(ναι) προικῷον), λέγει μὲν ὅτι ὁ Σκέβολας τοιουτοτρόπως χαρακτηρίζει ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει τὸ προικῷον κτῆμα, ἀλλ' ἀντὶ νὰ παραδεχθῇ τὴν γνώμην τούτου, καθιεροῖ μάλιστα τὴν ἀρχὴν ὅτι τὸ προικῷον κτῆμα μὲ τὴν ἐπιγενομένην βελτίωσιν διαμένει ἀναπαλλοτρίωτον πάντοτε, ἀλλὰ δικαιοῦται μόνον ὁ σύζυγος νὰ κρατήσῃ αὐτὸ λόγῳ ἐπισχέσεως, ὡσανεὶ μὴ προικῷον παρ' αὐτῷ, μέχρις οὗ ἀποζημιωθῇ· τοῦτ' αὐτὸ δ' ἐννοεῖ καὶ ὁ νόμος 5 τῶν πανδεκτῶν *de impensis dotalis* καὶ ἡ διάτ. 52 τιτ. ή. βιβλ. 'δ'. τοῦ Ἁρμενοπ. καθ ἣν, καὶ κατὰ τὴν γνώμην τοῦ Σκέβολα, χαρακτηρίζεται ὡς μὴ προικῷον τὸ κτῆμα, ὁρίζεται ὅμως ὅτι μένει ἐν τοσούτῳ παρὰ τῷ ἀνδρὶ ἀνεκποίητον, διὰ νὰ ἐπιστραφῇ αὐτούσιον τῇ συζύγῳ ὁψέποτε αὕτη ἀποδώσῃ τὰς δαπάνας τῆς βελτιώσεως· ἑπομένως, ἐπειδὴ ἐνταῦθα ἡ δίκη ἔχει ὡς μόνον ἀντικείμενον τὴν ἀναγκαστικὴν ἀπαλλοτρίωσιν ἢ μὴ τῆς προικώας οἰκίας, ἀλλὰ τοιαύτην ἀπαλλοτρίωσιν δὲν ἠδύνατο οὐδ' ὁ σύζυγος αὐτὸς νὰ ἐνεργήσῃ, πολὺ δὲ ὀλιγώτερον ἡ τράπεζα ἐπ' ὀνόματι αὐτοῦ· οὔτε ὁ διαληφθεὶς νόμος, οὔτε τὸ δικαίωμα τῆς προσωπικῆς τοῦ συζύγου κατὰ τῆς συζύγου περὶ ἀποδόσεως τῶν ἰδίων ἑαυτοῦ δαπανῶν ἀγωγῆς, ἔχουσιν ἐπιρροὴν ὑπὲρ τῆς τραπέζης, καθὸ ἐπισπευδούσης τὴν ἀπηγορευμένην ἀναγκαστικὴν ἐκποίησιν τῆς προικώας οἰκίας, καί, κατὰ

ὑπογράψαντες αὐτὸ ὑπεχρεώθησαν ἀλληλεγγύως εἰς τὴν πλήρωμὴν τοῦ χρέους, εἶναι ἀδιάφορον ἂν ἡ ἑτέρα φράσις *malinè kefilides*, περιεχομένη ὡσαύτως εἰς τὸ ῥηθὲν ὁμόλογον καὶ ἑπομένη τῆς πρώτης, καὶ ἡ ὁποία ἐτέθη κατὰ πλεονασμόν, δὲν ἐμφαίνῃ ἀλληλεγγυότητα, ὡς ἰσχυρίζονται οἱ ἐκκαλοῦντες· ὥστε ἡ πρότασις αὐτῶν τοῦ ν' ἀποδείξωσι τὴν σημασίαν τῆς φράσεως μαλινὲ κεφίλιδες, εἶναι ἀποῤῥιπτέα, ὡς ἀλυσιτελής, καθότι, καὶ ἀποδεικνυομένη ἡ σημασία τῆς φράσεως ταύτης, δὲν δύναται νὰ φέρῃ κανὲν ἀποτέλεσμα.

Ἐπειδή, κατὰ τὸν Ν. 23, § 1 Π (45, 2) § 1 εἰσ. (3, 17) ὑπάρχοντος χρέους ἀλληλεγγύου, ὁ δανειστὴς δύναται ν' ἀπαιτήσῃ τὴν πλήρωμὴν ὁλοκλήρου τοῦ δανείου παρ' ἑνός, παρά τινων, ἢ καὶ παρ' ὅλων τῶν ὀφειλετῶν, καὶ ἑπομένως νὰ ἐνάξῃ ἕνα, καὶ πλειοτέρους καὶ ὅλους, οἵτινες δὲν δύνανται νὰ ἐπικαλεσθῶσι τὸ εὐεργέτημα τῆς διζήσεως ἢ τῆς διαιρέσεως.

Ἐπειδὴ (κατὰ τοὺς ν. 37 Π. (29, 2)—ν. 1, 2, 3 Π (37, 1)—ἄρθρ. 55 Ἁρμεν. (έ. ή.)) ὁ κληρονόμος ὡς ἀντιπροσωπεύων καθ' ὅλα τὸν παρ' αὐτοῦ κληρονομούμενον ἐνέχεται εἰς ὅλας τὰς ὑποχρεώσεις τούτου, ὅπως ἐνείχοντο καὶ αὐτοί, παρεκτός τινων ὑποχρεώσεων ὅλως προσωπικῶν, ἐν αἷς δὲν συμπεριλαμβάνονται τ' ἀλληλέγγυα χρέη· ἑπομένως ὁ λόγος τῶν ἐκκαλούντων, ὅτι ἡ ὑποχρέωσις τῆς ἀλληλεγγύης, οὖσα ὅλως προσωπική, δὲν μεταβαίνει εἰς τοὺς κληρονόμους εἶναι χωρὶς βάσιν.

Ἐπειδὴ ὁ ἕτερος λόγος τῶν ἐκκαλούντων, ὅτι καὶ ὅταν μεταξὺ τῶν κυρίων συνοφειλετῶν ὑπάρχῃ ἀλληλεγγύη, μεταξὺ τῶν κληρονόμων αὐτῶν δὲν ὑπάρχει τοιαύτη, ὡς διανεμομένης μεταξύ των τῆς περιουσίας καὶ ἐνεχομένων εἰς τὰ χρέη κατὰ λόγον τῆς κληρονομικῆς μερίδος των, δὲν εἶναι βάσιμος, καθότι, κατὰ τὰ προεκτεθέντα, οἱ κληρονόμοι τῶν ἀλληλεγγύως ὑποχρεωμένων συνοφειλετῶν εἶναι ὡσαύτως ἀλληλεγγύως ὑπόχρεοι εἰς τὴν πλήρωμὴν τῶν χρεῶν.»

Ἀπόφ. 4161 τῶν ἐν Ἀθήν. ἐφετῶν.—Πρβ. τὴν λέξιν Ἐ γ γ ύ η σ ι ς

§ 26. Διὰ παλαιὸν χρέος, τοῦ ὁποίου αἱ προθεσμίαι τῆς πληρωμῆς δὲν ἐκανονίσθησαν ἀπὸ δικαστ. ἐπιεικείας, δὲν δύναται νὰ ληφθῇ συντηρητικὴ κατάσχεσις, ὡς ἀντιβαίνοντος τούτου εἰς τὸν σκοπὸν τοῦ νομοθέτου (ἀπόφ. 4161 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν).

§ 27. Ὀλίγαι παρατηρήσεις περὶ ἀλληλεγγύης, περὶ ἧς γίνεται πλατύτερα λόγος ἐν τῇ λέξει Χ ρ έ ο ς.

ά) Ὅρα τοὺς ἀνωτέρω 11, 12, 25 παραγράφους.

β) Πλείονες συνοικιασταὶ δημοσίων προσόδων δὲν εἶναι ἀλληλέγγυοι πρὸς τὸ δημόσιον, ἂν ῥητῶς δὲν διαλαμβάνηται ἡ αἵρεσις αὕτη εἰς τὰς χρεωστικὰς ὁμολογίας (ἐφ. Ναυπλίου ἀπόφ. 250 τοῦ 1837—Νομικῆς σελ. 99).

γ) Ὑπάρχοντος χρέους ἀλληλεγγύου, ὁ πιστωτὴς ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ζητήσῃ τὴν πληρωμὴν ὁλοκλήρου τοῦ χρέους τούτου παρ' ἑνὸς τῶν ὀφειλετῶν, ἢ παρά τινων ἐξ αὐτῶν, ἢ παρ' ὅλων· ἑπομένως δύναται νὰ ἐνάγῃ ἕνα ἢ πλειοτέρους, ἢ νὰ ἐξακολουθήσῃ τὴν δίκην καθ' ἑνὸς, ἀφοῦ ἐνήγαγε πλειοτέρους, καθ' ὅσον δὲν παραιτήσῃ ῥητῶς τὰ ἐκ τῆς ἀλληλεγγύης πηγάζοντα δικαιώματα (ἐφ. Ναυπλ. ἀπόφ. τῆς 20 Ἰουν. 1841.— ἀπόφ. πολιτ. Ἀρ. Π. 73 τοῦ 1837.—Νομικ. σελ. 2477).

δ) Ὅταν ὁ ἀλληλέγγυος χρεώστης πληρώσῃ τὸ ἥμισυ τοῦ χρέους διὰ νὰ τελειώσῃ ῥητῶς τὴν ἀναλογίαν του, ἡ ἀλληλεγγυότης παύει. (ἐφ. Ναυπλ. ἀπόφ. 128 τοῦ 1836—Νομικ. σελ. 388).

ε) Τὰ διναστικὰ δικαιώματα ὀφείλονται ἀλληλεγγύως, καὶ ὁ εὔπορος ὀφείλει νὰ πληρώσῃ τὸ ὅλον, ἐπιφυλαττομένου εἰς αὐτὸν τοῦ δικαιώματος τῆς ἀγωγῆς κατὰ τοῦ πένητ. (ἀπ. πολ. Ἀρ. Π. 360 τοῦ 1840 ὅρα § θ'.).

ς) Ὑπάρχει ἔθιμον καθιεροῦν τὴν ἀλληλεγγύην εἰς τὰς ἐμπορικὰς ὑποθέσεις; (ὅρα τὴν περὶ τούτου ἀπόφ. τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν εἰς τὴν λέξιν Ἀρμενόπουλος)

ζ) Ὁσάκις ἡ ἀλληλέγγυος ἐνοχὴ πηγάζῃ ἀπὸ πράξεις θεωρουμένας ὡς ἀδικήματα ἢ καὶ οἱωνεὶ ἀδικήματα, τὸ εὐεργέτημα τῆς διαιρέσεως δὲν ἐφαρμόζεται, διότι ἐκ τῆς πράξεως ἡ ὁλικὴ ὑποχρέωσις ἐπιπίπτει ἐπὶ ἑνὸς ἑκάστου τῶν κοινῶς συμπραξάντων.—

Ὅρα Glük τ. 4 σελ. 527 στμ. 87—Vanger. τ. 3 σελ. 86—Mühlembr. Leh. br· 3. 92.—Ἀπόφ. 6151 τοῦ 1849 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν (1).

η) Ἡ ἀπόφ. 1646 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν φέρει:

Ἐπειδὴ διὰ τῆς τελεσιδίκου ὑπ' ἀριθμὸν 558 ἀποφάσεως τῶν ἐν Χαλκίδι πρωτοδικῶν εἶναι ἤδη δεδικασμένον ὅτι ὁ ἐκκαλῶν Α εἶναι ὑπεύθυνος μετὰ τοῦ Α Δ πρὸς ἀποζημίωσιν τοῦ Α Α διὰ τὴν ἄδικον ἀναγκαστικὴν ἐκποίησιν τῶν περὶ ὧν πρόκειται πραγμάτων τοῦ εἰρημένου Α Α· ὅτι ὀφείλει ν' ἀποδώσῃ εἰς τοῦτον ἀλληλεγγύως μετὰ τοῦ εἰρημένου Δ τὸ ποσὸν τοῦ ἐκπλειστηριάσματος τῶν τε ἄλλων εἰδῶν, καὶ προσέτι τῶν μὴ αὐτουσίων ὑπαρχόντων δύο βοῶν καὶ δεκαεπτὰ προβάτων. ὅτι ὀφείλουν οὗτοι ν' ἀποδώσουν προσέτι εἰς τὸν Α Α τὰ εἰσοδήματα τῶν βοῶν καὶ προβάτων, κατ' ἐκτίμησιν πραγματογνωμόνων, καὶ τὸν νόμιμον τόκον ἀπὸ τῆς ἀγωγῆς ἐπί τε τοῦ εἰρημένου ποσοῦ τοῦ ἐκπλειστηριάσματος καὶ τοῦ ποσοῦ τῆς ζημίας τῆς κατὰ τὸν ἰσχυρισμὸν

(1) Δι' αὐτῆς τῆς ἀποφάσεως ἀπεφήνατο τὸ δικ. ὅτι ἡ αὐτὴ ἀρχὴ ἐφαρμόζεται καὶ ὅταν πρόκηται περὶ καταδίκης ἕνεκα διαταράξεως κατοχῆς.

τοῦ ἐνάγοντος συμβάσης αὐτῷ ἐκ τῆς παρ' ἀξίαν ἐκποιήσεως, περὶ τῆς ὁποίας ζημίας διετάχθη ἀπόδειξις.

Ἐπειδὴ ἑπομένως ἡ ἔφεσις τοῦ Α Χ κατὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 15 μεταγενεστέρας ἀποφάσεως δὲν δύναται νὰ προσβάλῃ εἰμὴ ὅσα ἀντικείμενα ἀπεφασίσθησαν παρ' αὐτῆς, ἐκτὸς τῶν ἤδη δεδικασμένων, καθόσον ὡς πρὸς ταῦτα καθίσταται ἀπαράδεκτος· ἑπομένως τὰ ἀποφασισθέντα ἤδη ἀντικείμενα εἶναι μόνον ἐὰν τῳόντι ἀπεδείχθη ζημία ἕνεκα παρ' ἀξίαν ἐκποιήσεως, καὶ ἐὰν ὀρθῶς ἐπεβλήθη εἰς τὸν Α Χ ἡ ἀλληλεγγύη καθόσον ἀφορᾷ τὴν ἀπόδοσιν τῆς ζημίας ταύτης, καὶ τὴν ἀπόδοσιν τοῦ ὀφειλομένου κατὰ τὴν ἐκτίμησιν τῶν πραγματογνωμόνων ποσοῦ τῶν εἰσοδημάτων τῶν τε βοῶν καὶ τῶν προβάτων, διότι ἡ προηγουμένη ἀπόφασις ὑπ' ἀριθ. 558 διέταξε μὲν ῥητῶς τὴν ἀλληλεγγύην ὡς πρὸς τὴν ἀπόδοσιν τοῦ πλειστηριάσματος, δὲν τὴν διέταξε δὲ ῥητῶς ὡς πρὸς τὸ ποσὸν τῶν εἰσοδημάτων, καὶ ὡς πρὸς τὴν φιλονεικουμένην τότε εἰσέτι ζημίαν τῆς παρ' ἀξίαν ἐκποιήσεως, καὶ τὴν ὡς πρὸς τὰ ἀντικείμενα ταῦτα ἀλληλεγγύην αἰτιολογημένως καὶ ῥητῶς διέταξε μόνον ἡ ἐκκληθεῖσα ὑπ' ἀριθ. 15 ἀπόφασις, καὶ ἐσφαλμένος εἶναι διὰ τοῦτο ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ ἐφεσιβλήτου, ὅτι τὸ ζήτημα τῆς ἀλληλεγγύης ἀπεφασίσθη δῆθεν ὁλοσχερῶς διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 558 ἀποφάσεως.

Ἐπειδή, καθόσον ἀφορᾷ τὴν ζημίαν τῆς παρ' ἀξίαν ἐκποιήσεως, οἱ λόγοι τῆς ἐκκληθείσης ἀποφάσεως εἶναι ὀρθοὶ καὶ νόμιμοι, ὀρθῶς ἐκτιμηθεισῶν τῶν μαρτυριῶν, καὶ αὐτοὺς παραδέχεται καὶ τὸ δικαστήριον τοῦτο· ὁ δὲ λόγος τοῦ ἐκκαλοῦντος, ὅτι ἡ γενομένη ἐκπλειστηρίασις ἀποδεικνύει τὴν ἀληθῆ τιμὴν τῶν ἐκποιηθέντων πραγμάτων, καὶ ὅτι πᾶσα ἐναντία ἀπόδειξις δὲν εἶναι νόμιμος καὶ ἰσχυρά, εἶναι ἀνυπόστατος, διότι ἂν καὶ ὁ δημόσιος πλειστηριασμὸς εἶναι ὁ ἁρμοδιώτερος τρόπος διὰ νὰ προληφθῶσιν αἱ καταχρήσεις, καὶ δολιότητες ἐκεῖναι, αἵτινες δύνανται νὰ εἰσχωρῶσιν εἰς τὰς ἰδιωτικὰς ἐκποιήσεις, καὶ διὰ τοῦτο διατάττεται ἀπὸ τὸν νόμον, ἰσάκις πρόκεινται ἐκποιήσεις ἀναγκαστικαὶ ἢ προσώπων ἀνικάνων, δὲν εἶναι ὅμως μέσον ἀπολύτως ἀείποτε καὶ ἀνεξαιρέτως παρέχον τὴν ἀληθῆ ἀξίαν τῶν ἐκποιουμένων πραγμάτων, διότι πολλαὶ περιστάσεις δύνανται νὰ ἐπηρεάσωσι τὰς πλειοδοτήσεις, ὥστε νὰ μὴ ἀπολαύσῃ ὁ ὀφειλέτης τὴν πραγματικὴν τιμὴν τῶν κτημάτων του, καὶ ἑπομένως δικαιοῦται αὐτὸς νὰ τὴν ἀποδείξῃ καὶ δι' ἄλλων μέσων, ὅταν ἔχῃ δικαίωμα ἀποκαταστάσεως.

Ἐπειδή, καθόσον ἀφορᾷ τὸ ζήτημα τῆς ἀλληλεγγύης ἐπὶ τῶν ἀντικειμένων, ἐφ' ὧν δὲν διετάχθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 558 ἀποφάσεως, ἐνταῦθα δὲν πρόκειται ἢ μὴ περὶ ζημίας, τὴν ὁποίαν ὁ ἐκ-

καλῶν μετὰ τοῦ Α Δ ἐπήνεγκον εἰς τὸν Α Α ἐκτελέσαντες ἀναγκαστικῶς ὑπ' εὐθύνην των ἀπόφασιν προσωρινῶς ἐκτελεστέαν κατ' αὐτοῦ, καὶ ἔπειτα μεταῤῥυθμισθεῖσαν κατ' αὐτῶν· εἰς δὲ τοιαύτην περίπτωσιν κανεὶς νόμος δὲν ψηφίζει ῥητῶς ἀλληλεγγύην μεταξὺ τῶν ἐκτελεσάντων διαδίκων, ὥστε δὲν δύναται αὕτη νὰ διαταχθῇ παρὰ τοῦ δικαστοῦ, ἡ δὲ εἰς τὸν νικῶντα διάδικον ἀποδιδομένη ἐνταῦθα ἀποζημίωσις ἐξομοιοῦται μὲ τὴν εἰς αὐτὸν ἐπιδικαζομένην ἀπόδοσιν τῶν ζημιωθέντων ἐξόδων του, διότι ἡ ἄδικος ἐκτέλεσις τῆς προσωρινῶς ἐκτελεστέας ἀποφάσεως δὲν εἶναι εἰμὴ ἡ συνέπεια τῆς ἀδίκως κινηθείσης ἀγωγῆς τοῦ διαδίκου, καί, καθὼς οἱ κινήσαντες ὁμοῦ ἄδικον ἀγωγὴν δὲν ὑπόκεινται διὰ τοῦτο καὶ μόνον εἰς τὴν ἀλληλέγγυον ἀποζημίωσιν τῶν δικαστικῶν ἐξόδων, (ἄρθρ. 210 καὶ 210 τῆς πολιτ. δικονομίας), οὕτω δὲν πρέπει διὰ τοῦτο καὶ μόνον νὰ ὑποβάλλωνται εἰς τὴν ἀλληλέγγυον ἀπόδοσιν τῶν ἐκ τῆς προσωρινῆς ἐκτελέσεως προκυψασῶν ζημιῶν· καὶ ἑπομένως κατὰ τοῦτο μόνον εἶναι μεταῤῥυθμιστέα ἡ ἐκκληθεῖσα ὑπ' ἀριθ. 15 ἀπόφασις. (ὅρα τὸν ἀνωτ. § ε)

θ) Ἀλληλεγγύη δὲν ὑπάρχει αὐτοδικαίως μεταξὺ τῶν συνοφειλετῶν δι' ἐμπορικὰς συναλλαγάς. Διατριβὴ ἐκ τοῦ Mem. du com. 819.

ι) Ἡ νεαρὰ 99 κεφ· ή. δὲν ἀφορᾷ ὑποχρέωσιν ἀλληλέγγυον (correalobligation) Ἑπομένως δὲν ἐφαρμόζεται.

α) Ὅταν διάφοροι συνοφειλέται ἐφανέρωσαν ὁπωσδήποτε ῥητῶς ὅτι θέλουν νὰ ἦναι ὑπεύθυνοι ὡς ἀληθεῖς συνυπεύθυνοι (correi) κατὰ τὴν στενὴν καὶ κυρίαν ἔννοιαν.

β) Ὅταν ὁ ἐγγυητὴς ὑπεσχέθη νὰ ἦναι ὑπεύθυνος τοῦ ὁλοκλήρου διὰ χρέος τι ὅλον ξένον.

γ) Ὅταν ἀλληλέγγυός τις ὑποχρέωσις δὲν στηρίζεται εἰς συμφωνίας, ἀλλ' εἰς ἄλλας αἰτίας, ὡς ἐπὶ προγενομένων ζημιῶν κοινῶς ἐκ μέρους πολλῶν.

δ) Ὅταν τὸ κοινὸν χρέος πηγάζῃ μὲν ἔκ τινος συμφωνίας, συνίσταται δὲ ἡ ἀλληλέγγυος σχέσις εἰς ἀδιαίρετον τοῦ ἀντικειμένου (Διατριβὴ τοῦ καθηγητοῦ Βουρχαρδίου Φύλ. Νομικ. 38).

ια) Ὁ δανειστὴς καὶ πιστωτὴς τῆς ἑταιρίας ὅταν πρόκηται περὶ ἀλληλεγγύων συνεταίρων δύναται νὰ ἐνάξῃ ἕνα ἐξ αὐτῶν, ὅστις, ἂν προτείνῃ τὴν ἔνστασιν τῆς διαιρέσεως καὶ διζήσεως, ἀναβάλλεται μόνον ἡ δίκη· ἄρα πρὸς ἀποφυγὴν τῆς ἀναβολῆς πρέπει νὰ ἐναχθῇ ἡ ἑταιρία. (Διατριβὴ) Νομικ. σελ. 861.

ιβ) Ὁ Α καὶ ὁ Β ἐπώλησαν ἐπὶ δημοπρασίας, ἄνευ νομίμου λόγου, κτῆμά τι τοῦ Γ, ὅστις μετὰ ταῦτα ἐζήτησεν ἀποζημίωσιν παρ' ἐκείνων. Ζητεῖται ἂν οἱ πωλήσαντες τὸ κτῆμα ἐνέχωνται ἀλληλεγγύως· (ὅρα τὸν § 11 τῆς λέξ. Δημοπρασία καὶ ἀνωτ ἐδάφ. ή).

ΔΑΠΑΝΑΙ (1).

Πίναξ Λεκτικός.

Περίληψις.

§ 1. Τὰ πρὸς αὔξησιν τῆς προσόδου κτήματός τινος δαπανήματα εἶναι ἀναγκαῖα;—Δαπανήματα ἐπὶ προικῴου κτήματος.

§ 2. Ἡ ἐπὶ τοῦ προικῴου οἰκοπέδου ἀνεγερθεῖσα ὑπὸ τοῦ συζύγου οἰκοδομὴ ἀνήκει εἰς τὰς ἐπωφελεῖς δαπάνας;—Ἐπίσχεσις.

§ 3. Τὰ ἀναγκαῖα δαπανήματα μειοῦσι τὴν προῖκα;

§ 4. Ποῖα δικαιώματα ἔχει ὁ σύζυγος, καὶ ἑπομένως ὁ δανειστὴς αὐτοῦ, διὰ τὰς βελτιώσεις τὰς ἐπὶ προικῴου κτήματος;

§ 5. Ἡ σύζυγος δὲν ἔχει εἰμὴ προσωπικὸν δικαίωμα ὅταν διὰ χρημάτων της ᾠκοδόμηται οἰκία ἐπὶ κτήματος τοῦ συζύγου.

---

(1) Σημ. 1. Ὅρα τὰς λέξεις α) Διατροφή.—β) Δωρεά, ἔνθα ἡ 311 τοῦ 1847 ἀπόφ. τῶν ἐν Ναυπλ ἐφ.—γ) Καλὴ πίστις.—δ) Θέμ. τ. 1 σ. 293.—ε) Ἔξοδα.—ς) Μάρτυρες.—ζ) Προίξ.—η) Δημοπρασία ἐν τῇ ὑποσημειώσει.

Σημ. 2. Ἀνταγωγῆς χαρακτῆρα δὲν φέρει ἡ περὶ ἐπισχέσεως τῶν δαπανηθέντων αἴτησις· ὅρα Ἀνταγωγὴ § 3.

§ 6. Ἡ ἕνεκα τῆς κηδείας τοῦ συζύγου δαπάνη ἐκπίπτεται ἐκ τῆς προικός; Ὁ χάριν κηδείας δαπανῶν ὀφείλει νὰ δηλώσῃ ὅτι σκοπεύει νὰ ζητήσῃ τὴν δαπάνην.

§ 7. Δαπάναι καταβληθεῖσαι ὑπὸ τῆς συζύγου διὰ τὴν κηδείαν τοῦ συζύγου.

§ 8. Ὁ δαπανήσας εἰς κοινὸν κτῆμα ὡς εἰς ἴδιον, ἔχει δικαίωμα ἐπισχέσεως.—Διανομή.—Συγκυριότης.

§ 9. Κατὰ τὴν διανομὴν κοινοῦ πράγματος, ὁ κάτοχος ἀπαιτεῖ τὰς δαπάνας του.

§ 10. Ὅταν τὰ ἔξοδα ὑπερβαίνουν τοὺς πρὸ τῆς ἀγωγῆς συγκομισθέντας καρποὺς, ἀπαγορεύεται ἡ ἀγωγὴ κατὰ τοῦ κυρίου τοῦ κτήματος;

§ 11. Τόκοι μὴ ἐκκαθαρισμένων ἐξόδων ἀποδίδονται;

§ 12. Εἰς τὴν ἐκτίμησιν τῶν ἐπωφελῶν ἐξόδων λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν ὁ καιρὸς, καθ' ὃν ἐπιστρέφεται τὸ κτῆμα.

§ 13. Ἔξοδα μεσεγγυούχου παρά τινος ἀπαιτοῦνται;

§ 14. Ἔξοδα θεματοφύλακος.—Ἐμμάρτυρος ἀπόδειξις.

§ 15. Δύναταί τις ν' ἀποδείξῃ διὰ μαρτύρων ὅτι εἰς οἰκοδομὴν ἄλλου ἐδαπάνησεν ἐξ ἰδίων του;—συναίνεσις.—Μίσθωσις.

§ 16. Δύναταί τις ν' ἀπαιτήσῃ δαπάνας εἰς κτῆμα διὰ δωρεᾶς ἕνεκα θανάτου δοθέν.

§ 17. Τὸ δημόσιον, καταλαβὸν κτῆμά τι δικαιώματι κατακτήσεως, ἀπὸ πότε ἀποδίδει τοὺς καρπούς;

§ 18. Ἐν τῇ ἐκκλήτῳ δίκῃ ζητεῖται ἡ ἀπόδοσις τῶν βελτιώσεων.

§ 19. Ὁ καλῇ πίστει κάτοχος, παραδοὺς τὸ κτῆμα, ἔχει δικαίωμα ἀγωγῆς διὰ τὰς δαπάνας του;

§ 20. Ἔχει δικαίωμα ν' ἀπαιτήσῃ τὰς ἐπὶ ἀλλοτρίου κτήματος δαπάνας του ὁ ἐν καλῇ πίστει ἢ καὶ ἐν γνώσει τοῦ ἀντιδίκου δαπανήσας;—Δικαίωμα συμψηφισμοῦ.

§ 21. Τὰ ἐν κακῇ πίστει ἐπὶ ἀλλοτρίῳ οἰκοπέδῳ οἰκοδομηθέντα ἀνήκουν εἰς τὸν νόμιμον κύριον αὐτοῦ.

§ 22. Αἱ διατάξεις αἱ ἀφορῶσαι τὸν ἐπὶ ἀλλοτρίου ἐδάφους κτίζοντα δὲν ἐφαρμόζονται εἰς τὰς βελτιώσεις τῶν ἀμπέλων.

§ 23. Ὁ κακῆς πίστεως κάτοχος λαμβάνει μόνον τ' ἀναγκαῖα τοῦ κτήματος ἔξοδα, δίδων τοὺς καρπούς.

§ 1. Τὰ πρὸς αὔξησιν τῆς προσόδου κτήματός τινος δαπανήματα εἶναι ἀναγκαῖα ; Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 43 τοῦ 1846 ἀπόφασιν τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφετῶν, ἀναγκαῖα δαπανήματα εἶναι ἐκεῖνα, ὧν μὴ γενομένων ἤθελεν ἀπολεσθῇ τὸ κτῆμα· ἰδίως δὲ ἐπὶ οἰκοδομῆς προικώας οἰκίας ἀναγκαῖα δαπανήματα δύνανται νὰ θεωρηθῶσι μόνον τ' ἀπαιτούμενα πρὸς ἐπιδιόρθωσιν ἢ καὶ ἀνακαίνισιν οἰκίας προικώας ἑτοιμορρόπου καὶ ἐπαπειλούσης πτῶσιν, οὐχὶ δὲ καὶ τὰ

πρὸς αὔξησιν τῆς προσόδου γενόμενα, ἅτινα θεωροῦνται ὠφέλιμα μόνον [1].

(Νομικ. σελ. 4709).—ὅρα τοὺς ἀμέσως ἑπομένους παραγρ.

§ 2. Ἡ ἐπὶ τοῦ προικώου οἰκοπέδου ἀνεγερθεῖσα ὑπὸ τοῦ συζύγου οἰκοδομὴ ἀνήκει εἰς τὰς ἐπωφελεῖς δαπάνας (τεμ. 5 § 3 καὶ 6 πανδ. (25 1).—*Ulp, pr.* 11 § 16), αἵτινες δὲν μειοῦσι τὴν προῖκα ὡς αἱ ἀναγκαῖαι, ἀλλ' ἁπλῶς δικαίωμα πρὸς ἀποζημίωσιν χορηγοῦσι πρὸς τὸν σύζυγον.—Ἐπίσχεσις.

---

[1] Ἀναγκαῖαι δαπάναι εἰσὶν αἱ πρὸς ἐνοικοδόμησιν τοῦ οἴκου γενόμεναι· ὅθεν τὰ δαπανήματα ταῦτα πρέπει νὰ καταβάλωνται, ὅταν ζητῆται προτίμησις εἰς τὴν πώλησιν κτήματός τινος.

Ἀπόφ· πολιτ. Ἀρ. Π. 87 τῆς 27 Ἰουνίου 1848.—(1) Πρβ. τὰ περὶ προτιμήσεως ἐκτεθέντα ἐν ταῖς λέξεσιν 1) Ἀγοραπωλησία § 43 καὶ ἑπ. —2) Γραμματεὺς σελ. 483 § 6—3) Προτίμησις.

Ἰδοὺ πῶς φέρει ἡ ἀπόφασις αὕτη:

« Ἐπειδή, κατὰ τὴν νεαρὰν τοῦ Καίσαρος Ῥωμανοῦ, τὴν περιεχομένην εἰς τὸν τρίτον τίτλον τοῦ τρίτου βιβλίου τῆς ἑξαβίβλου τοῦ Ἁρμενοπούλου, ὅταν δὲν γίνῃ προφώνησις εἰς τὸν ἔχοντα προτιμήσεως δικαίωμα εἰς ἀγοράν, ὑπάρχει μόνον μεγαλητέρα προθεσμία διὰ τὴν πραγματοποίησιν τοῦ δικαιώματος τῆς ἀγορᾶς ἀπὸ τὴν προθεσμίαν ἐκείνην, ἥτις ὁρίζεται ὅταν γενῇ προφώνησις, ἀλλ' ὡς πρὸς τὰ λοιπὰ οὐδεμία ὑπάρχει μεταβολὴ τοῦ δικαιώματος τούτου τῆς προτιμήσεως, ὅπερ, διὰ νὰ δύναταί τις νὰ ἐξασκήσῃ, ὀφείλει, κατὰ τὸν § 1 τῆς νεαρᾶς ταύτης, νὰ καταβάλῃ τὸ τίμημα, τοὺς τόκους καὶ τ' ἀναγκαῖα ἔξοδα· ἄρα τὸ ἐφετεῖον θεωρῆσαν διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του ὅτι ὁ Ν Μ δὲν ἠδύνατο νὰ κινήσῃ τὴν περὶ προτιμήσεως ἀγωγήν, χωρὶς νὰ καταβάλῃ καὶ τὰ δαπανήματα, τὰ ὁποῖα ἐγένοντο διὰ τὸ ζητούμενον κτῆμα, ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσεν ὀρθῶς τὸν νόμον.

Ἐπὶ τοῦ δευτέρου λόγου.

Ἐπειδή, καθὼς τὸ ἐφετεῖον παραδέχεται εἰς τὴν τρίτην αἰτιολογίαν τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του, ὁ Ν Μ πρὶν κινήσῃ τὴν περὶ ἧς ὁ λόγος ἀγωγήν του ἐγνώριζεν ὅτι ὁ ἐναγόμενος ἔκαμε δαπάνας εἰς τὸ διαληφθὲν κτῆμα καὶ μολοντοῦτο οὔτε λεπτὸν δι' αὐτὰς κατέβαλε, τὸ ἐναντίον δὲ τούτου δὲν ἀποδεικνύεται ἐκ τῶν προσαχθέντων ἐγγράφων· οὕτως ἄρα ἐχόντων, τὸ ἐφετεῖον δὲν παρεβίασε νόμον τινὰ κηρύξαν ἀπαράδεκτον τὴν ἀγωγήν, ἀλλ' ἀπεφάσισε συμφώνως μὲ τὴν διαληφθεῖσαν νεαράν, καθ' ἣν ἀπαιτεῖται ἡ προκαταβολὴ τῶν δαπανημάτων, καθὼς καὶ ἡ τοῦ τιμήματος καὶ τῶν τόκων αὐτοῦ· ἂν δὲ πρὸ τῆς ἀγωγῆς ὁ ἐνάγων ἐπροκάλεσε τὸν ἀντίδικον αὐτοῦ νὰ τῷ γνωστοποιήσῃ τὰς δαπάνας, δὲν ἀπηλλάττετο ἐκ τούτου καὶ μόνου τῆς ὑποχρεώσεως τῆς καταβολῆς, καθόσον, γνωρίζων ὅτι ἐγένοντο τοιαῦται δαπάναι, ὤφειλε νὰ καταβάλῃ τοὐλάχιστον ὅ,τι ποσὸν ἐνόμιζε δαπανηθέν, προσφέρων ἑαυτὸν ἕτοιμον διὰ τὴν πληρωμὴν τῶν τυχὸν περιπλέον δαπανῶν. »

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 267 προικοσυμφώνῳ, συνταχθέντι ἐνώπιον τοῦ συμβολαιογράφου Π, περιέχονται αἱ ἐκφράσεις ὅτι « ἡ Ν (ἡ προικίζουσα) δίδει εἰς τὴν θυγατέρα της Β ὡς προῖκα 10 ὡς ἔγγιστα χιλ. δρ. τὴν ὁποίαν προῖκα συνιστῶσι τὰ ἑξῆς πράγματα» καὶ ἐπὶ τέλους « ὅτι ταῦτα πάντα τὰ πράγματα ὡμολόγησεν ἡ εἰρημένη Ν ὅτι δίδει προῖκα εἰς τὴν θυγατέρα της »· ἐκ τῶν ἐκφράσεων δὲ τούτων, καὶ ἰδίως 1) ὅτι ἡ τιμὴ τῶν προικώων πραγμάτων προσδιορίζεται ὡς *ἔγγιστα*· 2) ὅτι τὴν προῖκα συνιστῶσι τὰ *διδόμενα πράγματα* (καὶ ὄχι ἡ τιμὴ αὐτῶν), καὶ ὅτι ἡ προικίζουσα δίδει τὰ πράγματα προῖκα εἰς τὴν θυγατέρα της· προσέτι δὲ ἐκ τοῦ περιστατικοῦ ὅτι κατὰ τὸν περὶ χαρτοσήμου νόμον (ἄρθρ. 30), πρέπει τὰ ἔγγραφα νὰ διαλαμβάνωσι τὴν ἀξίαν τῶν ἀναφερομένων πραγμάτων, ὑποχρεουμένων τῶν συμβολαιογράφων νὰ ἐπαγρυπνῶσιν εἰς τοῦτο, πείθεται τὸ δικαστήριον ὅτι ἡ τιμὴ τῶν διὰ τοῦ μνημονευθέντος προικοσυμφώνου διδομένων εἰς προῖκα πραγμάτων, ἐν οἷς καὶ τὸ ἐπίδικον οἰκόπεδον, δὲν προσετέθη πωλήσεως ἕνεκα· ἐπομένως ὁ σύζυγος τῆς ἐφεσιβλήτου Κ δὲν ἠδύνατο νὰ ὑποθηκεύσῃ εἰς τὴν τράπεζαν τὸ περὶ οὗ ἡ δίκη προικῶον οἰκόπεδον, καὶ ὀρθῶς τὸ ἐνταῦθα πρωτοδικεῖον ἀπεφήνατο ἄκυρον, διὰ τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεώς του, τὴν ὑποθήκευσιν ταύτην (Ν. 1 § 15 Κ. (5, 13). Ν. 11 Π. (23, 5).

Ἐπειδὴ ἡ ἐπὶ τοῦ προικώου οἰκοπέδου ἀνεγερθεῖσα ὑπὸ τοῦ συζύγου τῆς ἐφεσιβλήτου οἰκοδομὴ ἀνήκει εἰς τὰς ἐπωφελεῖς δαπάνας (Ν. 5 § 3—Ν. 6 πανδ. (25, 1)—*Ulp. pr* 6 § 16), αἵτινες δὲν μειοῦσι τὴν προῖκα ὡς αἱ ἀναγκαῖαι, ἀλλ' ἁπλῶς δικαίωμα πρὸς ἀποζημίωσιν χορηγοῦσιν εἰς τὸν σύζυγον (Ν. 7, § 1 πανδ. (25, 1)—Ν. 1 § 5 Κ. (5, 13)· ὥστε ὅσα περὶ μειώσεως τῆς προικὸς ἀναφέρει ἡ τράπεζα δεν ἐφαρμόζονται ἐνταῦθα.

Ἐπειδὴ τὸ πρὸς ἐπίσχεσιν δικαίωμα τοῦ συζύγου λόγῳ τῶν γενομένων δαπανῶν, καὶ ἂν ὑποτεθῇ ὅτι δύναται νὰ ἐπικαλεσθῇ αὐτὸ καὶ ἡ δανείστρια τοῦ συζύγου τράπεζα, δὲν ἰσχύει νὰ ἐμποδίσῃ τὴν ἐξάλειψιν τῆς ὑποθήκης, διότι τὸ ἔγκυρον ἢ μὴ ταύτης κρέμαται ἐκ τοῦ δυνατοῦ ἢ μὴ τῆς ὑποθηκεύσεως, ἥτις, ὡς ἀνωτέρω ἐξετέθη, δὲν συγχωρεῖται ἐπὶ τοῦ προκειμένου· ὅθεν ὀρθῶς διέταξε καὶ τὴν ἐξάλειψιν τῆς ὑποθήκης τὸ πρωτοδικεῖον διὰ τῆς ἐκκληθείσης ἀποφάσεώς του. »

Ἀπόφ. 4724 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν. ὅρα τοὺς ἑπομ. §§.

§ 33. Τὰ ἀναγκαῖα δαπανήματα μειοῦσι τὴν προῖκα συνισταμένην εἰς τὸ ἀκίνητον, ἐφ' οὗ ἐγένοντο τὰ ἀναγκαῖα δαπανήματα;

Η ἀπόφασις 315 τοῦ 1848 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν φέρει:

«Ἐπειδὴ μολονότι δύναταί τις νὰ εἴπῃ ὅτι ἀναγκαῖον δαπάνημα ἐστιν, οὗτινος μὴ γενομένου ἀπόλλυται τὸ ὑποκείμενον (Βασ. βιβλ. 28, τίτλ. 1 Ν ά. δ'. καὶ βιβλ. 29 τίτλ. ά. ν. 6'. § 2, σχόλ. 4)· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου, ἐὰν ὁ προκείμενος προικιμαῖος ἀγρὸς δὲν ἤθελε φυτευθῇ ἄμπελος, δὲν ἤθελε βεβαίως ἀπολεσθῆ, ἄλλοτε προσοδοφόρος ὢν καί τοι ἧττον τῆς ἀμπέλου.

Ἐπειδὴ ἐπὶ τοῦ προκειμένου ῥητῶς ὁ νόμος ἐθεώρησεν ὡς ἀναγκαῖον δαπάνημα τὸ νεόφυτον ποιῆσαι ἄμπελων (*vines propagare*) τουτέστι τὸ ἀνανεοῦν τὴν δοθεῖσαν ἄμπελον ὡς προικιμαίαν· ὡς ὠφέλιμον δὲ τὸ μεταποιεῖν τὸν ἀγρὸν εἰς ἄμπελον (*si novellata facta sint·* ἴδε *Voet.* βιβ. 25 τιτ. 1, § 1 καὶ 3)· καὶ τῷόντι τὸ φυτεῦσαι ἀγρόν τινα εἰς ἄμπελον βελτιοῖ μὲν τὸ κτῆμα, ἀλλὰ δὲν τὸ διασώζει· ἡ δὲ διενεχὴς ἢ στιγμιαία χρησιμότης τοῦ δαπανήματος δὲν ἀφορᾷ τὸ ἀναγκαῖον ἢ τὸ ὠφέλιμον, ἀλλὰ τὴν μείωσιν ἢ μὴ τῆς προικός· καθότι πολλάκις δαπάνημά τι, καί τοι ἀναγκαῖον, δὲν μειοῖ τὴν προῖκα, ὡς ἀφορῶν τὴν στιγμιαίαν χρησιμότητα τοῦ προικιμαίου, καὶ τοῦτο ἀπόκειται μόνον εἰς τὴν κρίσιν τοῦ δικαστοῦ, ἐὰν δηλαδὴ τὸ ἀναγκαῖον δαπάνημα συντελῇ εἰς διηνεκῆ ἢ στιγμιαίαν χρησιμότητα τοῦ προικιμαίου, ὡς τοῦτο γίνεται δῆλον σαφέστατα ἐκ τοῦ σχολίου τῶν βασιλικῶν εἰς τὸν νόμον ιέ. αὐτόθι (ἴδε *Voet* αὐτόθι).

Ἐπειδή, τούτων οὕτως ἐχόντων, τὸ δαπάνημα τῆς ἐμφυτεύσεως τοῦ ἀγροῦ εἰς ἀμπελῶνα ἀπαιτεῖται μέν, ἀλλὰ δὲν μειοῖ τὴν προῖκα κατὰ τὸν προεκτεθέντα νόμον ς'. βασιλ. αὐτόθι.

Ἐπειδὴ καὶ ἂν ἤθελεν ὑποτεθῇ πρὸς στιγμήν, ὅτι τὸ περὶ οὗ γίνεται λόγος δαπάνημα εἶναι ἀναγκαῖον, καὶ ὅτι τοῦτο ἑπομένως μειοῖ τὴν προῖκα, δὲν ἁρμόζει ἡ πραγματικὴ ἀγωγὴ κατὰ τοῦ κατόχου, ἀφοῦ ἅπαξ ὁπωσδήποτε ἡ προικισθεῖσα μετὰ τὴν διάλυσιν τοῦ γάμου κατέλαβε καὶ ἐπώλησεν αὐτὸ ὡς προικιμαῖον, καθότι ἤδη παρὰ τῶν κληρονόμων τοῦ συζύγου τὸ ἥμισυ αὐτοῦ ἀπαιτεῖται διὰ πραγματικῆς ἀγωγῆς, διὰ μόνον τὸν λόγον ὅτι ἐδαπανήθησαν περὶ αὐτὸ δαπανήματα ἀναγκαῖα, οἵτινες ἔχουσι μόνον τὴν προσωπικὴν ἀγωγὴν κατὰ τῆς προικισθείσης, ἥτις μόνη ὠφελήθη ἐκ τῶν δαπανημάτων (νβ'. § 3 Βασ. 29, 1 καὶ ν. ἰ. § 2 βασιλ. 28, 10).

Ἐπειδή, ἄλλως τε, ἐκ τοῦ ὅτι ὁ ἀνὴρ ἔχει τὸ δικαίωμα τῆς ἐπισχέσεως τῶν προικιμαίων ἕνεκα τῶν ἀναγκαίων δαπανημάτων, δὲν ἕπεται ὅτι ἔπαυσεν ἡ ἰδιότης τοῦ προικιμαίου πράγματος, καθόσον μάλιστα οὔτε ἀγρὸς ἀδιατίμητος, οὔτε σημαντικὸν ἀδιατίμητον

πρᾶγμα, ὡς προικὶ μειοῦται διὰ τῶν ἀναγκαίων δαπανημάτων, ἀλλὰ μένει ἐν κατοχῇ τούτου ὁ ἀνήρ, ἄχρις ἣν αὐτῷ τὸ ἱκανὸν ἐπὶ τῇ δαπάνῃ γίνηται· (σχόλ. τελευταῖον βασιλ. εἰς νόμον νβ'. 29, 1).

Ἐπειδὴ ἤθελεν εἶσθαι ἄτοπον νὰ ὑποθέσωμεν ὅτι ἡ ἕνεκα τῶν ἀναγκαίων δαπανημάτων μείωσις τῆς προικὸς καθιστᾷ τὸν ἀγρὸν, εἰς ὃν ταῦτα ἐδαπανήθησαν, μὴ προικιμαῖον κἄν τε δοθῶσιν αὐτὰ κἄν τε μή· ἡ μείωσις αὕτη ἀφορᾷ τὸ ὅλον τῆς προικὸς, ὡς ἐστὶ τοῦτο καταμαθεῖν ἐκ τοῦ σχολ. τῶν βασ. εἰς ν. ἑ. 28, 10· μωρὸν γάρ ἐστι λέγειν μείωσιν τοῦ σώματος γίνεσθαι διὰ τῶν νομισμάτων· οὐδὲν γὰρ τῷ σώματι αὐτῶν τῶν πραγμάτων, ἀλλὰ τῇ προικὶ γίνεται μείωσις διὰ τῶν δαπανημάτων· ἐντεῦθεν δ' ἐξάγεται προδήλως ὅτι οἱ κληρονόμοι τοῦ ἀνδρὸς δὲν ἔχουσι τὴν διεκδικητικὴν ἀγωγὴν, ἤγουν τὴν πραγματικὴν κατὰ τοῦ κατόχου τοῦ προικιμαίου, ἀλλὰ τὴν προσωπικὴν κατὰ τῆς προικισθείσης διὰ τὰ δαπανήματα ταῦτα, ὥστε ν' ἀπομειωθῇ ἡ προὶξ αὐτὴ ἐκ τῶν ἄλλων προικιμαίων.

Ἐπειδὴ ὁποιαδήποτε περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου εἶναι ἡ γνώμη τοῦ Σκέβολα, καθ' ἣν ὁ ἀγρὸς παύεται εἶναι προικιμαῖος ἕνεκα τῶν δαπανημάτων, δὲν δύναται νὰ ὑπερισχύσῃ, διότι καὶ ὁ Ἰουστινιανὸς εἰς τὸν νόμον 5 § 3 πανδ. (23, 3) καὶ τὰ βασ. εἰς τὸ σχόλ. 1 τοῦ νόμου νδ'. § 3 διβ. (29 τίτ. 1) δὲν τὴν παραδέχονται ὡς τὴν ἐπικρατοῦσαν, ἀλλὰ τὴν ἀναφέρουσι μόνον φιλολογικῶς καὶ τὴν ἀντικρούουσιν ὡς ἄδικον καὶ ἐσφαλμένην, ὡς ἐξάγεται ἐκ τῆς ἀκριβοῦς ἀναγνώσεως τῶν εἰρημένων νόμων.

Μολαταῦτα. Ἐπειδὴ ὄχι μόνον τὸ ἔξοδον; οὗ μὴ γενομένου ἀπόλλοιτο ἂν τὸ κτῆμα, ἀλλὰ καὶ ἡ ἀμπελοφύτευσις πρὸς διηνεκῆ χρησιμότητα προικώου ἀδιατιμήτου ἀμπελοτόπου, εἰς τοῦτο προωρισμένου καὶ ἄλλης καλλιεργείας ἀνεπιδέκτου (οἷος ἰσχυρίζεται ἡ ἐκκαλοῦσα, ὅτι εἶναι ὁ περὶ οὗ πρόκειται), κατὰ τοὺς ν. 1 4, 12, 14 καὶ 15, βασ. 28, 10 καὶ 52 Β. 20, 1, εἶναι δαπάνη ἀναγκαία χρεωστουμένη κἄντε ἔπειτα ἐκ τυχηροῦ τινος καταστραφῶσιν αἱ ἄμπελοι, καὶ μειοῦσι τὴν προῖκα, διότι ἀναγκαία μὴ χρεωστουμένη μηδὲ μειοῦσα τὴν προῖκα εἶναι ἡ μὴ ὑπερβαίνουσα τὰ πρὸς συντήρησιν ἀπαιτούμενα ὀλίγα ἔξοδα· ἂν δὲ ὁ νόμος 6 (αὐτόθι) τὰ νεόφυτα ποιῆσαι κατατάττῃ εἰς τὰ τῆς βελτιώσεως, μὲ τοῦτο ἐννοεῖ ἐμφύτευσιν ἀγροῦ προσοδοφόρου πρὸς κάρπωσιν ὠφελιμωτέραν καὶ ὄχι τοιούτου, οἷος ὁ εἰρημένος.

Ἐπειδὴ ἐὰν ἐν τῇ ἀδιατιμήτῳ προικὶ ὑπῆρχον καὶ χρήματα, τὰ ἀναγκαῖα δαπανήματα μειοῦσι μόνον τὸ χρηματικὸν αὐτῆς· ἐὰν δὲ μόνος ὁ ἀγρὸς ὑπῆρχε, μειοῦται αὐτὸς ἀναλόγως τῆς δαπάνης,

τουτέστι τὸ μειούμενον, παῦον νὰ λογίζεται εἶναι ἐν τῇ προικί, μεταβαίνει εἰς τὴν νομὴν τοῦ ἀνδρός, ὑποχρεουμένου ὅμως νὰ τὸ φυλάττῃ, διὰ νὰ τὸ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν γυναῖκα, ἅμα τῷ ἀποδώσῃ τὴν δαπάνην.

Ἐπειδὴ ἡ ἐκκαλοῦσα ἰσχυρίζεται ὅτι ὁ ἀγρός, περὶ οὗ πρόκειται, ἀνεπίδεκτος ἄλλης καλλιεργείας ὢν καὶ προωρισμένος εἰς φυτείαν, ἐμφυτευθεὶς ἐξ ὑπαρχῆς καὶ καθόλου πρὸς διηνεκῆ χρησιμότητα, ἐμειώθη κατὰ τὸ ἥμισυ, κατὰ τὴν περὶ ἐμφυτεύσεως γενικὴν συνήθειαν, καθ' ἣν πᾶς ἐμφυτευόμενος ἀγρὸς μειοῦται κατὰ τὸ ἥμισυ, διότι πᾶς ἐμφυτευτὴς μοιράζει μετά τινα χρόνον τὸ ἐμφυτευθὲν κτῆμα ἐξ ἡμισείας μὲ τὸν κύριον, καὶ ἑπομένως τὸ μειωθὲν ἥμισυ, περὶ οὗ ὁ λόγος, μετέβη εἰς τὴν νομὴν τοῦ ἐμφυτευτοῦ πατρός της, καὶ ὑπῆρχε φυλαττόμενος εἰς τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ.

Ἐπειδὴ ἐὰν μὲν ὁ ἀνὴρ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἀπαιτῇ τὴν προῖκα αὐτός, χωρὶς νὰ κάμῃ λόγον περὶ τῶν δαπανημάτων, τότε ἔχει τὴν προσωπικὴν ἀγωγὴν πρὸς πληρωμὴν ἀχρεωστήτων κατὰ τῆς γυναικός, ἢ περὶ διαχειρίσεως, ἢ ἄλλην ὁμοίαν, κατὰ τὰς περιστάσεις· ἀλλ' ἐὰν ἡ γυνὴ μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ, χρεωστοῦντος τὴν προῖκα, εἰσῆλθεν εἰς τὴν κατοχὴν τοῦ προικώου κτήματος αὐτογνωμόνως, καὶ ἄνευ τῆς συγκαταθέσεως τοῦ κληρονόμου καὶ τὸν ἐπώλησεν, ἔχει οὗτος, κατὰ τὸν ν. 6 § 6 Β. 28, 11, τὴν περὶ τοῦ πράγματος ἀγωγήν, ἢ τὴν περὶ κληρονομίας, διὰ νὰ τεθῇ εἰς στάσιν νὰ δυνηθῇ νὰ κάμῃ χρῆσιν τῶν δικαιωμάτων του, διότι εἰς αὐτὸν μεταβαίνει ὡς κληρονομία πᾶσα ὁμοῦ ἡ ἐνεργητικὴ καὶ παθητικὴ περιουσία τοῦ ἀποθανόντος καὶ πᾶν τὸ εἰς τὴν νομὴν αὐτοῦ εὑρεθέν, καὶ αὐτὸς ὁ κληρονόμος εἶναι ὑπόχρεως εἰς ἀπόδοσιν ἄλλου τε παντὸς χρέους καὶ τῆς προικός· ὥστε ἐὰν μόνος ὁ ἀγρὸς ὑπῆρχεν ἐν τῇ προικί, καὶ ἡ ἐμφύτευσις, κατὰ τὴν γενικὴν συνήθειαν, μειοῖ τὸ ἐμφυτευόμενον κατὰ τὸ ἥμισυ, δύναται νὰ γίνῃ ἡ ἀγωγὴ δεκτή, διότι εἶναι οὐχὶ περὶ τῆς δαπάνης, ἀλλὰ διεκδικητικὴ ἀνακαλοῦσα τὸ κτῆμα εἰς τὴν νομήν της, ὡς κληρονόμος, καὶ δὲν εἶναι ἀπαράδεκτος, διότι δὲν ζητεῖ τὸ ὅλον, οὐδὲ διότι ὡς λόγον τῆς κτήσεως ἀναφέρει τὴν πρὸς ἐμφύτευσιν δαπάνην, οὐδὲ διότι δύναται νὰ ζητηθῇ ἡ ὑποστροφὴ καταβαλλομένων τῶν δαπανῶν· ἀλλά, διὰ νὰ ἐφαρμοσθῶσιν οἱ εἰρημένοι νομικοὶ κανόνες, πρέπει νὰ διευκρινισθῇ ὅτι συντρέχουν καὶ ἀληθεύουν οἱ εἰρημένοι πραγματικοὶ ἰσχυρισμοί της· ὅθεν πρέπει νὰ διαταχθῇ ἀπόδειξις αὐτῶν, διότι αἱ διεξαχθεῖσαι πρωτοδίκως ἀποδείξεις ἦσαν ἀσυντάλληλοι καὶ ἀνεπαρκεῖς, καὶ διότι δὲν ὑπάρχει ἀντίῤῥησις ὅτι εὑρέθη εἰς τὴν κληρονομίαν τοῦ πατρός της, δύναται δὲ νὰ συγχω-

ρηθῇ καὶ ἡ μαρτυρικὴ ἀπόδειξις, ὡς προκειμένου περὶ ὑποθέσεως παλαιᾶς. »

(Νομικ. σελ. 4877).

§ 4. Ποῖα δικαιώματα ἔχει ὁ σύζυγος, καὶ ἐπομένως ὁ δανειστὴς αὐτοῦ, διὰ τὰς βελτιώσεις, ὅσας ὁ σύζυγος ἔκαμε δι' ἐξόδων του ἐπὶ τοῦ προικώου κτήματος;

Ἀπόφ. «Ἐπειδὴ ἡ ἀπόδειξις, τὴν ὁποίαν προτείνει ἡ τράπεζα περὶ τοῦ ὅτι τὸ κτήριον τὸ ἀποτελοῦν τὴν προικοδοτηθεῖσαν εἰς τὴν ἀνακόπτουσαν οἰκίαν, ᾠκοδομήθη ἀναλώμασι τοῦ συζύγου αὐτῆς, προτείνεται ὑπ' αὐτῆς ἐπὶ τῷ σκοπῷ τοῦ νὰ ἐπιτραπῇ ὁ πλειστηριασμὸς τῆς αὐτῆς οἰκίας δυνάμει τῶν δικαιωμάτων τοῦ εἰρημένου συζύγου, εἰς τὰ ὁποῖα αὕτη ὡς δανειστὴς ἐννοεῖ ν' ἀντικατασταθῇ, ἀλλ' ἡ ἀξίωσις αὕτη τοῦ πλειστηριασμοῦ ἀντιβαίνει εἰς τὸν νόμον, διότι ὁ νόμος 56 πανδ. *de jure dotium*, τὸν ὁποῖον ἡ τράπεζα εἰς τὰς προτάσεις της ἀναφέρει πρὸς ὑποστήριξιν τοῦ ὅτι ὁσάκις ὁ ἀνὴρ ἀνοικοδομεῖ ἐπὶ προικώου οἰκοπέδου δι' ἰδίων ἐξόδων οἰκίας, καὶ ἡ σύζυγος ἐντὸς ἑνὸς ἔτους, ἀφ' οὗ γίνῃ ἡ διάλυσις τοῦ γάμου, ἢ ὁ χωρισμὸς τῶν κτημάτων, δὲν ἀποδώσῃ τὴν ἀξίαν τῆς παρ' αὐτοῦ γενομένης δαπάνης, τὸ οἰκόπεδον παύει τοῦ νὰ ἦναι προικῶον), λέγει μὲν ὅτι ὁ Σκέβολας τοιουτοτρόπως χαρακτηρίζει ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει τὸ προικῶον κτῆμα, ἀλλ' ἀντὶ νὰ παραδεχθῇ τὴν γνώμην τούτου, καθιεροῖ μάλιστα τὴν ἀρχὴν ὅτι τὸ προικῶον κτῆμα μὲ τὴν ἐπιγενομένην βελτίωσιν διαμένει ἀναπαλλοτρίωτον πάντοτε, ἀλλὰ δικαιοῦται μόνον ὁ σύζυγος νὰ κρατήσῃ αὐτὸ λόγῳ ἐπισχέσεως, ὡσανεὶ μὴ προικῷον παρ' αὐτῷ, μέχρις οὗ ἀποζημιωθῇ· τοῦτ' αὐτὸ δ' ἐννοεῖ καὶ ὁ νόμος 5 τῶν πανδεκτῶν *de impensis dotalis* καὶ ἡ διάτ. 52 τιτ. ή. βιβλ. δ'. τοῦ Ἀρμενοπ. καθ' ἣν, καὶ κατὰ τὴν γνώμην τοῦ Σκέβολα, χαρακτηρίζεται ὡς μὴ προικῷον τὸ κτῆμα, ὁρίζεται ὅμως ὅτι μένει ἐν τοσούτῳ παρὰ τῷ ἀνδρὶ ἀνεκποίητον, διὰ νὰ ἐπιστραφῇ αὐτούσιον τῇ συζύγῳ ὁπόποτε αὕτη ἀποδώσῃ τὰς δαπάνας τῆς βελτιώσεως· ἐπομένως, ἐπειδὴ ἐνταῦθα ἡ δίκη ἔχει ὡς μόνον ἀντικείμενον τὴν ἀναγκαστικὴν ἀπαλλοτρίωσιν ἢ μὴ τῆς προικώας οἰκίας, ἀλλὰ τοιαύτην ἀπαλλοτρίωσιν δὲν ἠδύνατο οὐδ' ὁ σύζυγος αὐτὸς νὰ ἐνεργήσῃ, πολὺ δὲ ὀλιγώτερον ἡ τράπεζα ἐπ' ὀνόματι αὐτοῦ· οὔτε ὁ διαληφθεὶς νόμος, οὔτε τὸ δικαίωμα τῆς προσωπικῆς τοῦ συζύγου κατὰ τῆς συζύγου περὶ ἀποδόσεως τῶν ἰδίων ἑαυτοῦ δαπανῶν ἀγωγῆς, ἔχουσιν ἐπιρροὴν ὑπὲρ τῆς τραπέζης, καθὸ ἐπισπευδούσης τὴν ἀπηγορευμένην ἀναγκαστικὴν ἐκποίησιν τῆς προικώας οἰκίας, καί, κατὰ

συνέπειαν τούτου, καὶ ἡ ἀπόδειξις τοῦ ὅτι ἡ οἰκία οἰκοδομήθη δι' ἐξόδων τοῦ ὀφειλέτου αὐτῆς συζύγου, ὡς μὴ φέρουσα ἀποφασιστικὸν ἀποτέλεσμα ἐπὶ τοῦ ἐπιδίκου τῆς ἐκπλειστηριάσεως ζητήματος, δὲν δύναται νὰ ἐπιτραπῇ, καὶ ὀρθῶς διὰ τοῦτο δὲν παρεδέχθη αὕτη ἀπὸ τὸ πρωτοδικεῖον, ἂν καὶ δι' ἄλλους λόγους ὁποιουσδήποτε.»

Ἀπόφ. 4539 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

Σημ. 1. Ὁ Α κατέσχε κτῆμά τι διὰ χρέος τοῦ συζύγου Β, ἡ σύζυγος δὲ τούτου ἀνέκοψε τὴν κατάσχεσιν ἰσχυριζομένη ὅτι τὸ κατασχεθὲν ἀκίνητον εἶναι κτῆμά της· ἀποδειχθέντος δὲ τοῦ ἰσχυρισμοῦ της, ὁ Α ἐπρότεινε νὰ περιορισθῇ ἡ κατάσχεσις ἐπὶ τῶν ἐν τῷ κτήματι βελτιώσεων τοῦ συζύγου, ἀλλὰ τὸ δικαστ. τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν ἀπέῤῥιψε τὴν αἴτησιν ἀποφανθὲν οὕτω:

1) Ὡς πρὸς τὴν ἀκυρότητα τῆς ἀνακοπῆς.

Ἐπειδὴ ἡ μὲν ἀπὸ 13 ἰουλίου 1846 ἀνακοπὴ τῆς Τ Κ φέρει: «ἐπειδὴ τὰ εἰρημένα κτήματα δὲν εἶναι ἰδιοκτησία τοῦ ἐγγυητοῦ Μ, ἀλλ' εἶναι ἰδιοκτησία ἐμοῦ . . . περιελθόντα εἰς ἐμὲ πρὸ χρόνων ἀπὸ τὸν μακαρίτην πατέρα μου, εἰς τὸν ὁποῖον ἀνῆκον» ἡ δὲ ἀνακόπτουσα Τ Δ Κ ἀνέφερεν ἐνώπιον τοῦ πρωτοδικείου, ὅτι τὰ περὶ ὧν ὁ λόγος κτήματα ἀνῆκον εἰς τὸν πατέρα της· ὅτι οὗτος, διανείμας τὴν περιουσίαν του εἰς τὰ ἑαυτοῦ τέκνα, ζῶν ἔτι, ἔδωκεν εἰς τὴν ἀνακόπτουσαν ἐν τῷ καιρῷ τῆς διανομῆς ταύτης τὰ περὶ ὧν ὁ λόγος κτήματα, καὶ ὅτι ταῦτα, ἀποθανόντος τοῦ πατρός της, τῆς ἔμειναν οὕτω πως ὡς ἰδιοκτησία.

Ἐπειδὴ, τούτων οὕτως ἐχόντων, ὀρθῶς ἀπεφάσισε τὸ πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν ὅτι ἡ ἀνακοπὴ, ἀναπτυχθεῖσα μάλιστα ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ, περιέχει τὸν νόμιμον λόγον, ἐφ' οὗ στηρίζεται, ἂν δὲ τὸ πρωτοδικεῖον ἔταξεν ὄχι ὀρθῶς τὸ τῆς ἀποδείξεως θέμα, δὲν ἕπεται ἐκ τούτου ὅτι ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος ἀνακοπὴ εἶναι ἄκυρος, καθὼς ἐπίσης δὲν εἶναι ἄκυρος, μὴ περιέχουσα τὸν χρόνον τῆς ἀποβιώσεως τοῦ πατρὸς τῆς ἀνακοπτούσης, διότι ἡ μνεία τοῦ χρόνου δὲν εἶναι ἐπὶ τοῦ προκειμένου οὐσιωδῶς ἀναγκαία, οὐδ' ἄλλως παραβλάπτονται ἐκ τῆς παραλείψεως ταύτης τὰ τῆς ὑπερασπίσεως δικαιώματα τοῦ ἀνακοπτομένου, δυναμένου ν' ἀνταποδείξῃ ὅτι ὁ πατὴρ ἀνεκάλεσε τὴν διανομήν· ἄλλως τε δὲ ἡ ἀνακόπτουσα ὥρισεν ἤδη τὸν χρόνον αὐτὸν, βεβαιώσασα ὅτι ὁ πατὴρ της ἀπεβίωσε κατὰ τὸ 1840. . . . .

Ὡς πρὸς τὰς ἀνταγωγικὰς ἀπαιτήσεις.

Διὰ τοὺς ἐν τῇ ἐκκληθείσῃ ἀποφάσει λόγους, τοὺς ὁποίους τὸ δικαστήριον τοῦτο παραδέχεται ὡς ὀρθοὺς καὶ νομίμους καὶ προσέτι

Ἐπειδὴ αἱ περὶ ὧν ὁ λόγος ἀνταγωγικαὶ ἀπαιτήσεις δὲν δύνανται νὰ ληφθῶσιν ὑπ' ὄψιν εἰς τὴν προκειμένην δίκην, διότι

1) Ὁ Χ Π δυνάμενος νὰ ἐξασκήσῃ τὰ τοῦ ὀφειλέτου του Ρ δικαιώματα τῆς συζύγου του (τοῦ Ρ) ὀφείλει νὰ κινήσῃ προσωπικὴν κατὰ ταύτης ἐν ὀνόματι τοῦ Ρ ἀγωγὴν περὶ τῆς πληρωμῆς τοῦ ποσοῦ, τὸ ὁποῖον τυχὸν αὕτη ὀφείλει εἰς τὸν Ρ διὰ τὰς ἐπὶ τῶν κτημάτων της δαπάνας τοῦ συζύγου της Ρ, καὶ νὰ κατάσχῃ τὰ κτήματα ταύτης διὰ τὸ προσωπικὸν πρὸς τὸν Ρ. χρέος της.

2) διότι, ἄλλως, πρὸς κύρωσιν τῆς προσβαλλομένης κατασχέσεως ἤθελεν ἀντικατασταθῆ ἄλλο χρέος, τὸ χρέος τῆς γυναικὸς πρὸς τὸν σύζυγον, ἐνῷ ἤδη βάσις τῆς προκειμένης κατασχέσεως εἶναι ἤδη ὅλως ἕτερον χρέος.

Ὡς πρὸς τὴν ἀντέφεσιν τῆς Τ Λ Κ.

Ἐπειδὴ ὄχι ὀρθῶς τὸ πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν δὲν διέταξε ν' ἀποδειχθῇ ἡ διανομή, τὴν ὁποίαν (κατὰ τὰ ἐκτεθέντα ἐν τῇ πρώτῃ σκέψει τῆς παρούσης) ἐπεκαλέσθη ἡ Τ Λ Κ, ἐνῷ αὕτη ἰσχυρίσθη ὅτι ἡ διανομὴ ἐγένετο εἰς ἐποχήν, καθ' ἣν δὲν ἴσχυεν ἡ παρὰ τοῦ πρωτοδικείου ληφθεῖσα ὑπ' ὄψιν διάταξις τοῦ Ρ. Δ. (νεαρὰ 18 καὶ 107).

Ἐπειδή, τούτων οὕτως ἐχόντων, πρέπει νὰ μεταρρυθμισθῇ ἡ περὶ διανομῆς διάταξις τῆς ἐκκληθείσης ἀποφάσεως, καὶ νὰ ὑποχρεωθῇ ἡ ἀνακόπτουσα ν' ἀποδείξῃ ὅτι ἡ διανομὴ ἔλαβε χώραν εἰς ἐποχήν, καθ' ἣν δὲν ἴσχυεν ἐν Ἑλλάδι τὸ ῥωμ. δίκαιον· ἡ ἀπόδειξις δὲ αὕτη δύναται νὰ γίνῃ διὰ παντὸς νομίμου μέσου καὶ διὰ μαρτύρων, διότι πρόκειται περὶ ἀντικειμένου, διὰ τὸ ὁποῖον προφανῶς ἡ ἀνακόπτουσα δὲν ἠδύνατο νὰ ἔχῃ ἔγγραφον ἀπόδειξιν.

Ἐπειδὴ προσέτι ὄχι ὀρθῶς διέταξε τὸ πρωτοδικεῖον ν' ἀποδείξῃ ἡ ἀνακόπτουσα ὅτι ἐκληρονόμησε τὰ περὶ ὧν ὁ λόγος κτήματα, ἐνῷ τὸ θέμα τῆς ἀποδείξεως πρέπει νὰ ταχθῇ ὅπως ἡ ἀνακόπτουσα (κατὰ τὰ ἐκτεθέντα) διετύπωσε τὰ δικαιώματά της.

Διὰ ταῦτα κτλ. »—ἀπόφ. 5666 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

§ 5. Κατὰ τὸ τεμ. 7 § 10, 12 π. (4. 1) καὶ ὡς ἀποδεδειγμένον ἂν θεωρηθῇ ὅτι ἡ ἀνέγερσις οἰκίας τινος ἐγένετο διὰ χρημάτων τῆς γυναικός, αὕτη δὲν ἔχει ὡς μόνη χρηματοδότης πραγματικὸν δικαίωμα ἐπὶ τῆς οἰκίας, τῆς ὁποίας τὸ οἰκόπεδον ἀνήκει εἰς τὸν σύζυγον, ἀλλὰ προσωπικὸν περὶ ἀποζημιώσεως κατ' αὐτοῦ δικαίωμα. Ἂν ὅμως ὁ σύζυγος παρεχώρησεν ἀκολούθως τὴν οἰκίαν εἰς τὴν σύζυγον, δὲν ἐφαρμόζεται ὁ μνημονευθεὶς νόμος, ἀλλὰ πρέ-

πει νὰ λαμβάνηται ὡς βάσις εἰς τὴν ἀπόφασιν τὸ παραχωρητήριον αὐτό. (ἀπόφ. 4919 τοῦ 1848 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν) [1]

§ 6. Ἐκ τῆς διατάξεως νζ. τῶν βασιλ. (Β. 28 τίτλ 8) προκύπτει ὅτι ἡ ἕνεκα τῆς κηδείας τῆς συζύγου δαπάνη ἐκπίπτει ἐκ τῆς προικός, μειουμένης ἐντεῦθεν· ἡ αἴτησις δὲ αὕτη δὲν εἶναι ἀνταγωγική, ἀλλ' ἔνστασις καταβολῆς, καὶ δὲν ἀπαιτεῖται νὰ προτείνηται δι' ἀπολογητηρίου ἐγγράφου.

Ἐκ τῶν διατάξεων 14 § 7 τῶν πανδ. (Β. 11 τίτ. 7) ἐξάγεται ὅτι ὁ χάριν κηδείας δαπανῶν ὀφείλει, διὰ νὰ ἔχῃ τὴν περὶ κηδείας ἀγωγήν, νὰ δηλώσῃ ὅτι σκοπεύει νὰ ζητήσῃ τὴν δαπάνην ἀπὸ τοὺς κληρονόμους· τοῦτο ὅμως δὲν ἐφαρμόζεται εἰς τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν ἡ δαπάνη γίνεται ἐκ τῶν χρημάτων τῆς προικός.

Ἀπόφ. 278 τοῦ 1846 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφετῶν. (Νομικ. σελ. 4218).— Πρβ. τὴν λέξιν Διατροφή.

§ 7. Δαπάναι καταβληθεῖσαι ὑπὸ τῆς συζύγου διὰ τὴν κηδείαν τοῦ συζύγου ἀποδεικνύονται ἐκ πιστοποιητικῶν τῶν ἱερέων;

Ἀπόφ. 5346 τοῦ 1849 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν φέρουσα:

Ἐπειδὴ οἱ λόγοι τῆς ὑπ' ἀριθ. 243 ἀποφάσεως τοῦ ἐν Σύρῳ πρωτοδικῶν ὡς πρὸς τὴν διαταχθεῖσαν ἔγγραφον ἀπόδειξιν τοῦ ἰσχυρισμοῦ τῆς ἐκκαλούσης περὶ τῆς ἀγορᾶς τοῦ ἐπιδίκου κήπου καὶ τοῦ χωρίου, ἤτοι ἀγροκηπίου κλπ. διὰ τοῦ ἀντιτίμου τῆς πωληθείσης προικώας αὐτῆς ἀποθήκης εἰς τὴν θέσιν Ἀλευκάνδρην, καθὼς καὶ οἱ λόγοι τῆς ἐκκληθείσης ἀποφάσεως ὑπ' ἀριθ. 400 περὶ τῆς ἐκ μέρους τῆς ἐκκαλούσης μὴ προσαγωγῆς ἀποδείξεως τοῦ ἀνωτέρω ἰσχυρισμοῦ της καὶ περὶ τῆς μὴ παραδοχῆς τῆς αἰτήσεώς της τοῦ νὰ ἐπιβληθῇ εἰς αὐτὴν ὁ ἀναπληρωτικὸς περὶ τοῦ ἰσχυρισμοῦ της τούτου ὅρκος εἶναι ὀρθοὶ καὶ νόμιμοι, τοὺς ὁποίους ὡς τοιούτους παραδέχεται καὶ τὸ δικαστήριον τοῦτο.

Ἐπειδὴ ἡ περὶ τοῦ ὅρκου αὕτη αἴτησις τῆς ἐκκαλούσης, ἐπαναλαμβανομένη καὶ ἤδη ἐφεσίμως, δὲν δύναται διὰ τοὺς αὐτοὺς λόγους τῆς ἐκκληθείσης ἀποφάσεως νὰ γίνῃ καὶ παρὰ τοῦ δικαστηρίου τούτου παραδεκτή.

Ἐπειδὴ ἐκ τῶν παρὰ τῆς ἐκκαλούσης προσαγομένων ἀποδεικτικῶν ἐγγράφων περὶ τῶν πληρωθέντων παρ' αὐτῆς χρεῶν τοῦ ἀπο-

---

(1) Περὶ τοῦ ζητήματος, ἂν τὰ διὰ προικώων χρημάτων ἀγορασθέντα θεωρῶνται ὡς προικῶα, ὅρα τὴν λέξιν Π ρ ο ί ξ καὶ τὴν ἀνωτ. (σελ. 534) καταχωρισθεῖσαν διατριβήν.

ἀποθανόντος συζύγου της Α, τὸ μὲν ἀπὸ 3 μαρτίου 1844 διὰ δρ. 70, τὰ δὲ ἀπὸ 7 ὀκτωβρ. 1845 διὰ δίστηλα 17, διὰ δραχ. 66 καὶ διὰ δίστηλα 7, τὸ ἀπὸ 9 ὀκτωβρ. 1845 διὰ δίστηλα 24, τὸ ἀπὸ 10 ὀκτωβρ. 1845 διὰ δρ. 21:58 καὶ δραχ. 48, τὸ ἀπὸ 12 ὀκτωβρίου 1845 διὰ δραχ. 30 καὶ τὸ ἀπὸ 13 ὀκτωβρ. 1845 διὰ δραχ. 45:60 δὲν δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν ὡς ἄορκοι μαρτυρίαι, κατὰ τὴν σκέψιν τοῦ πρωτοδικείου, ἀλλ' ὡς ἀποδείξεις αὐτῶν τῶν δανειστῶν, ὁμολογούντων ὅτι ἐπληρώθησαν παρὰ τῆς ἐκκαλούσης τὰ πρὸς αὐτοὺς χρέη τοῦ ἀποθανόντος συζύγου της, ἐνῷ ἀφ' ἑτέρου δὲν δύναται εὐλόγως νὰ εἰκασθῇ ὅτι αὐτοὶ ἔδωκαν ἀπό τινα ἐνοχήν των τοιαύτην ὁμολογίαν, χωρὶς νὰ λάβουν τὰ ὁμολογηθέντα.

Ἐὰν δὲ αἱ ἀποδείξεις αὗται δὲν δύνανται νὰ ἀποτελέσουν ἐντελῆ ἀπόδειξιν διὰ τὴν μεταγενεστέραν ἀπὸ τῆς πληρωμῆς χρονολογίαν των, καθίσταται δι' αὐτῶν σφόδρα πιθανὸς ὁ ἰσχυρισμὸς τῆς ἐκκαλούσης. Ὅθεν ἔπρεπε τὸ πρωτοδικεῖον νὰ ἐπιβάλῃ εἰς αὐτὴν τὸν περὶ τούτου ἀναπληρωτικὸν ὅρκον, τὸ δὲ προσαγόμενον καὶ ἐξωφλημένον σχισμένον ὁμόλογον τοῦ Α πρὸς τὸν Α Χ τῆς 14 σεπτεμβρ. 1841 διὰ δραχμὰς 50, δὲν δύναται νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν, ὡς ὀρθῶς ἔγεινε καὶ παρὰ τοῦ πρωτοδικείου· καθότι δὲν φαίνεται ἐκ τοῦ ὁμολόγου τούτου οὔτε πότε ἐγένετο ἡ ἐξόφλησίς του, οὔτε ἀπὸ ποῖον ἔγινεν.

Ἐπειδὴ τὸ ὅλον τῶν ἀνωτέρω ποσῶν ἀναβαίνει εἰς δραχ. 576, ἡ δὲ ἐκκαλοῦσα, ὡς προκύπτει ἐκ τῶν εἰς τὴν ὑπ' ἀριθ. 309 πρωτόδικον ἀπόφασιν προτάσεών της, ἀπαιτεῖ μόνον δραχ. 527:30· ὅθεν καὶ ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν ἤθελεν ἀποδειχθῆ, διὰ τῆς δόσεως τοῦ ἀνωτέρω ὅρκου, τὸ εἰρημένον ποσὸν ἐκ δραχ. 576, αἱ ἐφεσίβλητοι δὲν πρέπει ν' ἀποδώσουν εἰς αὐτὴν εἰμὴ μόνον τὸ ἀπαιτούμενον παρ' αὐτῆς ποσὸν ἐκ δραχ. 527:30, ἡ δὲ ἀπόδοσις εἶναι ὑποχρεωτικὴ δι' αὐτὰς ἄνευ ἐρεύνης τοῦ ἂν πραγματικῶς ὠφείλοντο τὰ ἐξοφληθέντα δάνεια, ἢ κατὰ λάθος ἐπληρώθη τι ἐξ αὐτῶν· διότι αὕτη ἐνήργησεν ὡς κληρονόμος ἐν καλῇ πίστει, καὶ αἱ ἐφεσίβλητοι ὡς διάδοχοι αὐτῆς ἔχουν τὴν ἀγωγὴν τοῦ ἀχρεωστήτου κατὰ τῶν δανειστῶν, οἵτινες τυχὸν ἔλαβον ἀχρεώστητον τί.

Ἐπειδή, ὡς προκύπτει ἐκ τῆς ὑπ' ἀριθ. 309 ἀποφάσεως τῶν ἐν Σύρῳ πρωτοδικῶν, ἡ ἐκκαλοῦσα ἐπρότεινε ῥητῶς κατὰ τὴν πρώτην συζήτησιν, ὅτι αἱ ἐφεσίβλητοι ὀφείλον ὡς κληρονόμοι τοῦ ἀδελφοῦ των ν' ἀποδώσουν εἰς αὐτὴν καὶ δραχ. 200, ἀφοῦ αὕτη ἀποδείξῃ ὅτι ἐπλήρωσεν αὐτὰς διὰ ψυχικὰ τοῦ ἀποθανόντος συζύγου της· ἑπομένως ἔπρεπε τὸ πρωτοδικεῖον νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν καὶ ἐξετάσῃ τὸ παρὰ τῆς ἐκκαλούσης προσαχθὲν ὡς πρὸς τὴν δαπάνην ταύτην

πιστοποιητικὸν τῶν ἱερομονάχων τῆς ἱερᾶς Μονῆς τῆς Θεοτόκου Τουρλιανῆς τῆς 15 σεπτεμ. 1845, καὶ ν'ἀποφασίσῃ ἐπὶ τῆς εἰρημένης προτάσεως τῆς ἐκκαλούσης, καὶ οὐχὶ νὰ τὴν θεωρήσῃ ὡς ἐν παρόδῳ γενομένην καὶ ν'ἀποῤῥίψῃ αὐτὴν ὡς μὴ δυνάμενον διὰ τοῦτο νὰ τὴν δικάσῃ, ὡς ἔπραξε διὰ τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεώς του.

Ἐπειδὴ ἐκ τοῦ ὅτι εἰς πᾶσαν θανὴν γίνονται δαπάναι κηδείας καὶ μνημοσύνου, καὶ ἐκ τοῦ ὅτι ἡ ἐκκαλοῦσα ἦτο σύζυγος τοῦ ἀποθανόντος, καὶ ἀνεφάνη ἔκτοτε κληρονόμος αὐτοῦ, καθίσταται ἀφ' ἑαυτοῦ ἀποδεδειγμένον ὅτι αὕτη κατέβαλε τοιαύτας δαπάνας, τὸ δὲ παρ' αὐτῆς προσαγόμενον πιστοποιητικὸν ἐνισχύει ἔτι μᾶλλον τὴν ἀπόδειξιν περὶ τῆς ὑπάρξεως τοιούτων δαπανῶν ἐκ μέρους τῆς ἐκκαλούσης διὰ τὴν θανὴν (δηλ. μνημόσυνα κλπ.) τοῦ ἀποβιώσαντος συζύγου της, ὡς ἐκδοθὲν παρὰ τῶν ἱερέων, οἵτινες ἐδύναντο νὰ ἐπιβεβαιώσουν τὴν δαπάνην ταύτην· ἀλλ' οὔτε τὸ πιστοποιητικὸν φέρει τὸ ποσὸν τῆς δαπάνης, ὅπερ ἡ ἐκκαλοῦσα διατείνεται ὅτι ἀναβαίνει εἰς δραχ. 200, οὔτε ἄλλη τις περὶ τούτου ἀπόδειξις τοῦ ποσοῦ ὑπάρχει· ὅθεν, ἀποδεικνυομένης μὲν τῆς ὑπάρξεως τῆς δαπάνης ταύτης, οὐχὶ δὲ καὶ τοῦ ποσοῦ αὐτῆς, ὅπερ δὲν δύναται νὰ ἐξακριβωθῇ δι' ἄλλων ἀποδεικτικῶν μέσων, πρέπει, κατὰ τὸ ἄρθρ. 383 τῆς πολιτ. δικονομίας, νὰ ἐπιβληθῇ εἰς τὴν ἐκκαλοῦσαν ὁ περὶ τοῦ ἀληθοῦς ποσοῦ ἐκτιμητικὸς ὅρκος· ὡς ἀνώτατον δὲ ποσὸν δὲν δύναται, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ δικαστηρίου τούτου, νὰ ταχθῇ, ἀναλόγως τῆς καταστάσεως τοῦ ἀποβιώσαντος Α, εἰμὴ τὸ τῶν δραχ. 100.

§ 8. Ὁ δαπανήσας εἰς τὸ κοινὸν κτῆμα ὡς εἰς ἴδιον καλῇ τῇ πίστει δὲν ἔχει ἀγωγὴν περὶ διανομῆς τῶν δαπανῶν, ἀλλ' ἐπισχέσεως δικαίωμα· ὁ δὲ πράξας ἢ ὀφείλων νὰ πράξῃ ἐν ὀνόματι τῆς κοινότητος ἔχει τὴν περὶ διανομῆς ἀγωγήν. Ἀπόφ. 29 τοῦ 1848 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν, ἣν βλέπε ἐν τῇ λέξει *Διανομή*.

Σημ. Οἱ συγκοινωνοὶ ἔχουν δικαίωμα νὰ ζητήσωσι παρὰ τοῦ συγκοινωνοῦ ὅσα ἐδαπάνησαν ἐπὶ τοῦ κοινοῦ κτήματος. Δικαιοῦνται δὲ ν' ἀπαιτήσωσι καὶ τὴν ζημίαν, τὴν ὁποίαν ἐπροξένησεν ὁ συγκοινωνός του εἰς τὸ κοινὸν κτῆμα.

Ἀπόφ. 202 τοῦ 1845 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν, ἣν ἐντῇ λέξει Ἀποζημίωσις σελ. 291 § 34.

§ 9. Κατὰ τὴν διανομὴν κληρονομικοῦ ἢ κοινοῦ τινος πράγματος, ὁ κάτοχος αὐτοῦ δύναται ν' ἀπαιτήσῃ ὅσας κατέβαλεν εἰς

αὐτὸ δαπάνας (νόμ. 14 § 1 καὶ νόμ. 4 § 3 βιβλ. 10 τίτλ. 3 τῶν πανδ.).—ἀπόφ. πολ. Ἀρ. Π. 28 τοῦ 1848.

§ 10. ὅταν τὰ ἔξοδα ὑπερβαίνουν τοὺς πρὸ τῆς ἀγωγῆς συγκομισθέντας καρποὺς, ἀπαγορεύεται ἡ ἀγωγὴ κατὰ τοῦ κυρίου τοῦ κτήματος;

Ἀπόφ. «Ἐπειδὴ τὸ ἄρθρ. 8 βιβλ. β'. τίτλ. ά. τοῦ Ἀρμενοπ. διαλαμβάνει μόνον περὶ τῶν ἐν καλῇ πίστει νομέων κατὰ τὸν νόμον 48 βιβλ. 6 τίτλ. 1 τῶν πανδεκτῶν, καὶ ἑπομένως δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν εἰς τοὺς κακῇ τῇ πίστει νομεῖς· ἐκτὸς δὲ τούτου ὁ νόμος οὗτος 48, κατὰ τοὺς σχολιαστὰς αὐτοῦ, δὲν ἀπαγορεύει τὴν ἀγωγὴν ὅταν τὰ ἔξοδα ὑπερβαίνουν τοὺς πρὸ τῆς ἀγωγῆς συγκομισθέντας καρποὺς, ἐξ ἐπιεικείας καὶ τοῦ καθήκοντος τοῦ δικαστοῦ, ὡς ἀνωτέρω εἴρηται· οἱ δὲ νόμοι 33 (βιβλ. 12 τίτλ. 6) καὶ 14, βιβλ. 41, τίτλ. 4 τῶν πανδ. ἀρνοῦνται μόνον τὸ δικαίωμα τῶν ἐξόδων εἰς ἐκεῖνον, ὅστις δὲν κατέχει πλέον τὸ πρᾶγμα, ἐφ' οὗ ἐξώδευσε, καὶ ἀναγνωρίζουν τὸ δικαίωμα τοῦτο, ὅταν δὲν τὸ παρέδωκεν εἰς τὸν κύριόν του (αὐτόθι «*alio modo quam per retentionem servare posse impensas non alius sumptus consequi posse, quam possideat et ab eo quominus rem vindicata*»)· ὥστε, κατ' αὐτοὺς τοὺς νόμους, οἱ ἀντίδικοι, ὡς ἔχοντες πάντοτε τὴν κατοχὴν τοῦ κτήματος τοῦ διεκδικηθέντος παρὰ τοῦ ἀναιρεσείοντος, ἐπὶ λόγῳ καὶ τοῦ ῥητῶς ἐπικαλεσθέντος εἰς τὰς ἐνώπιον τοῦ πρωτοδικείου προτάσεις δικαιώματος τῆς ἐποχῆς ἐπισχέσεως μέχρι τῆς πληρωμῆς αὐτῶν τῶν ἐξόδων, ἠδύναντο νὰ κινήσουν τὴν ὁποίαν ἐκίνησαν ἀγωγὴν περὶ αὐτῶν τῶν ἐξόδων, καί τοι ἐν κακῇ πίστει διακατόχων· ἐκτὸς δὲ τούτου ὁ ἔχων τὴν ἔνστασιν ἔχει καὶ δίκαιον ἀγωγῆς, καὶ τ'ἀνάπαλιν, κατὰ τοὺς νόμους 8 § 2 βιβλ. 16 τίτλ. 1 καὶ 8 § 1 βιβλ. 44 τίτλ. 4 τῶν πανδεκτῶν· εἰς τρόπον ὥστε ὑπάρχει ἀρχὴ τῆς νομικῆς ὅτι (*exeptionis subsidium est agere sive actio*), δύναται πᾶς διάδικος, μάλιστα κατὰ τὴν ἐν ἰσχύϊ πολιτ. δικονομίαν, νὰ μεταχειρίζηται εἴτε τὴν μίαν εἴτε τὴν ἄλλην, κατ'ἐκλογήν του, ἐν ἐλλείψει ῥητοῦ ἀπαγορευτικοῦ νόμου· ὥστε καὶ ὁ λόγος οὗτος δὲν εἶναι βάσιμος.»

Ἀπόσπασμα τῆς ἀποφάσεπς πολ. Ἀρ. Π. 131 τοῦ 1847.

§ 11. Τόκοι μὴ ἐκκαθαρισμένων ἐξόδων ἀποδίδονται.;

Ἀπόφ. «Ἐπειδὴ δὲν πρόκειται περὶ τόκων αὐτοδικαίως ἢ ἐκ συμφωνίας ὀφειλομένων, ἀλλὰ περὶ τόκων μὴ ἐκκαθαρισμένων ἐξόδων, οἵτινες δὲν ἀποδίδονται πρὸ τῆς ἐκκαθαρίσεώς των, ἐκτὸς ὅταν, διαρκούσης τῆς περὶ ἐξόδων δίκης, ὁ αἰτῶν τὰ ἔξοδα τὰ ἐν καλῇ τῇ

πίστει γενόμενα, προσδιορίση τὸ ποσὸν αὐτῶν, καὶ ζητήση συνάμα καὶ τοὺς τόκους, διότι εἰς ταύτην τὴν περίπτωσιν ὁ ὑποχρεούμενος εἰς τὴν καταβολὴν τῶν ἐξόδων εἶναι εἰς τατάστασιν, ἂν θέλῃ, νὰ καταθέσῃ ταῦτα ἀμέσως, τὰ ὁποῖα κατὰ διαταγὴν καὶ ἐξ ἐπιεικείας τοῦ δικαστοῦ (*ex officio Judicis acquitatis ratione* ὡς ὁρίζει ὁ νόμος 48 βιβ. 6 τίτ. 1 τῶν πανδεκτῶν), ἀποδίδονται εἰς τοὺς ἐν καλῇ πίστει διατελοῦντας· ἄλλως, ἐὰν δὲν ζητηθῶσιν, ὡς εἴρηται συνάμα, τοιοῦτοι τόκοι, δὲν δύνανται μετὰ τὴν περὶ τῶν ἐξόδων ὁριστικὴν ἀπόφασιν δι' ἰδιαιτέρας ἀγωγῆς νὰ ζητηθῶσιν. Ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου, οἱ νῦν ἀναιρεσείοντες διὰ τῆς ἀπὸ 13 μαρτίου 1843 ἀγωγῆς των ἐζήτησαν τόκους τῶν ἐξόδων, τὰ ὁποῖα ἐπεδικάσθησαν εἰς αὐτοὺς διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 224 ἀποφάσεως, καὶ τὰ ὁποῖα ἦσαν ἀκαθάριστα, διότι δὲν ὥρισαν αὐτὰ οἱ τότε ἐνάγοντες καὶ νῦν ἀναιρεσείοντες, οὔτε ἐζήτησαν συνάμα μὲ αὐτὰ τοὺς τόκους· ἄρα τὸ ἐφετεῖον ὀρθῶς ἀπέρριψε τὴν μεταγενεστέρως γενομένην περὶ τόκων αἴτησίν των, καὶ ὀρθῶς ἐφήρμοσε τὰς διατάξεις τῶν νόμων 13, τίτλ. 32 καὶ 4 τίτλ. 34 βιβλ. 4 τοῦ κώδηκος.»

Ἀπόφ. πολ. Ἀρ. Πάγου 131 τοῦ 1847—Πρβ. τὴν λέξιν Τόκοι.

12. Εἰς τὴν ἐκτίμησιν τῶν ἐπωφελῶν ἐξόδων δὲν λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν ὁ καιρός, καθ' ὃν ταῦτα ἔγιναν, ἀλλ' ὁ καιρός, καθ' ὃν ἐπιστρέφεται τὸ κτῆμα, καὶ τοῦτο διὰ τὸν λόγον τοῦ νὰ μὴν ἐπιβαρυνθῇ ὁ κύριος ἀπὸ δαπάνας ἐπιβαρυνούσας τυχὸν τὸ ὄφελος, τὸ ὁποῖον ἤθελε λάβει ἐξ αὐτῶν τῶν ἐξόδων (νόμ. 38 βιβλ. 6 τίτλ. 1—καὶ νόμ. 25 βιβλ. 13 τίτλ. 7 τῶν πανδεκ.)—(ἀπόφ. πολιτ. Ἀρ. Π. 131 τοῦ 1847).

§ 13 Τὰ ἔξοδα, ὅσα ὁ μεσεγγυοῦχος ἤθελε κάμει πρὸς διατήρησιν τοῦ μεσεγγύου, δύναται οὗτος ν' ἀπαιτήσῃ ὄχι μόνον παρὰ τοῦ ὀφειλέτου, ἀλλὰ καὶ παρὰ τοῦ αἰτίου τῆς τε ἐκτελέσεως καὶ τῆς διαλύσεως τοῦ μεσεγγύου δανειστοῦ.—Ἀπόφ. 5405 τῆς 16 φεβρ. 1843 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφετῶν.

§ 14. Ὁ θεματοφύλαξ δύναται νὰ αἰτήσῃ τὴν ἀπόδοσιν τῶν δαπανῶν, ὅσας ἔκαμεν ἐπὶ τῆς παρακαταθήκης (τεμ. 23 πανδεκτ. *depositi*)· ἐπιτρέπεται δὲ καὶ ἡ διὰ μαρτύρων ἀπόδειξις περὶ τῶν δαπανῶν αὐτῶν. ἀπόφ. 4880 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

§ 15. Δύναταί τις ν' ἀποδείξῃ διὰ μαρτύρων, ὅτι εἰς τὴν οἰκοδομήν τινος ἐξώδευσεν ἐξ ἰδίων του; Ἡ ἀπόφ. 4892 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν φέρει :

« Ἐπειδὴ οἱ λόγοι τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως εἶναι ὀρθοὶ καὶ νόμιμοι, καὶ ἰδίως τὰ προσαχθέντα ὑπὸ τοῦ Μ. ὡς ἀρχὴ ἐγγράφου ἀποδείξεως ἔγγραφα, ἂν καὶ συντεταγμένα κατὰ νόμιμον ἀποδεικτικὸν τύπον ὡς πρὸς τὸν σκοπὸν, δι' ὃν ἐξεδόθησαν, μὴ ἔχοντα ὅμως καμμίαν σχέσιν μὲ τὸν ἰσχυρισμὸν τοῦ ἐκκαλοῦντος περὶ τοῦ ὅτι ἐξ ἰδίων του ἐξώδευσεν εἰς τὴν οἰκοδομὴν τοῦ Χ χρήματα ἄλλα παρ' ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα οὗτος ἐπρομήθευσε, δὲν συντελοῦν παντάπασιν εἰς τὸ νὰ καταστήσουν πιθανὸν τὸν ἰσχυρισμὸν τοῦτον, ὥστε νὰ χρησιμεύσωσιν ὡς ἔγγραφος ἀρχὴ ἀποδείξεως. »—

Σημ. 1. Ἐπιτρέπεται ἡ διὰ μαρτύρων ἀπόδειξις ὅτι ὁ Α ᾠκοδόμησεν ἐπὶ τοῦ οἰκοπέδου τοῦ Β συναινέσει τούτου δι' ἰδίων του ἐξόδων; —ἡ ἀπόφ. 4913 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν φέρει:

« Ἐπειδὴ οὔτε ἐπὶ τῆς προτάσεως τοῦ εἰρημένου ἐκκαλοῦντος περὶ ἀποδείξεως διὰ μαρτύρων ὅτι οὗτος ᾠκοδόμησεν ἐπὶ τοῦ οἰκοπέδου, συναινέσει τῆς ἐφεσιβλήτου, δι' ἰδίων του ἐξόδων, ἢ καὶ ἐν γνώσει αὐτῆς, δύναται νὰ ἐπιτραπῇ ἡ διὰ μαρτύρων ἀπόδειξις· καθότι ὡς μὲν πρὸς τὴν συναίνεσιν αὐτῆς νὰ οἰκοδομήσῃ ὁ ἀντίδικός της, αὕτη ἀφορᾷ συμφωνίαν περὶ ἀντικειμένου ὑπερβαίνοντος τὴν ἀξίαν τῶν 50 δραχ. καὶ, κατὰ τὸ ἄρθ. 300 τῆς πολιτ. δικονομίας, δὲν δύναται ν' ἀποδειχθῇ διὰ μαρτύρων. ἀφοῦ ὁ διάδικος ἠδύνατο ν' ἀπαιτήσῃ ἔγγραφον, ὁμολογοῦν τὴν συναίνεσιν τοῦ ἀντιδίκου· ὡς δὲ πρὸς τὴν γνῶσιν τοῦ ἐφεσιβλήτου περὶ τοῦ ὅτι οὗτος ᾠκοδόμησεν ἐν γνώσει αὐτῆς, ἡ γνῶσις αὐτῆς ἤθελε χρησιμεύσει ὡς τεκμήριον τῆς συναινέσεώς του πρὸς οἰκοδομὴν, καὶ ὅπου ἡ διὰ μαρτύρων ἀπόδειξις δὲν ἐπιτρέπεται, οὐδὲ τὰ δικαστικὰ τεκμήρια δὲν συγχωροῦνται. (ἄρθρ. 276 τῆς πολιτ. δικον.). »

Σημ. 2. Ὁ ἰσχυριζόμενος ὅτι ἔκαμε δαπάνας εἰς ἀλλότριον κτῆμα, δύναται ν' ἀποδείξῃ διὰ μαρτύρων τὸν ἰσχυρισμόν του;

Τὸ δικαστήριον τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν ἐπέτρεψε τὸ ἀποδεικτικὸν αὐτὸ μέσον εἴς τινα ἰσχυριζόμενον ὅτι ὡς μισθωτὴς ἔκαμε δαπάνας τινὰς πλέον τῶν 50 δραχ. ἐν τῷ μισθωθέντι κτήματι. Ἰδοὺ ἡ ἀπόφασις:

« Ἐπειδὴ ὁριστικαὶ ἀποφάσεις [1] θεωροῦνται ἐκεῖναι, αἵτινες καταργοῦσιν ἢ ἀποπερατόνουν τὴν δίκην, μὴ ἀφίνουσαι πλέον ἐκκρεμὲς τὸ ζήτημα ἐνώπιον τοῦ ἐκδόντος αὐτὰς δικαστηρίου· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ὁ Ν Χ δὲν ἐξεκάλεσεν, ὡς γίνεται δῆλον ἔκ τε τῶν αἰτήσεων καὶ τῶν λόγων τῶν ἐν τῷ ἐφετηρίῳ ἐγγράφῳ καὶ

---

(1) ὅρα τὴν λέξιν Ἀποφάσεις ὁριστικαί

καὶ μὴ οὔσης ἐπομένως ἀμετακλήτου τῆς δωρεᾶς, εἶναι ἀδιάφορος, διότι ἂν καὶ προηγούμενος τυχὸν ὁ θάνατος αὐτοῦ, ὡς καὶ προσηγήθη, ἤθελεν ἐπιφέρει τῆς δωρεᾶς τὴν κατάργησιν, ἡ ἀδεβαιότης ὅμως περὶ τοῦ ἂν ἤθελεν ἐπὶ τέλους μείνει ἡ δωρεὰ ἀμετάκλητος, ἢ ἤθελε καταργηθῇ ποτὲ διὰ προηγουμένης ἀποδιώσεως τοῦ δωρεοδόχου, ἢ διὰ μεταμελείας τῆς δωρησάσης, ἢ καὶ ἄλλως, δὲν ἔθετε ποτὲ εἰς κακὴν πίστιν τὸν δωρεοδόχον Α, ἀλλ' ἀπεναντίας παρεῖχεν εἰς αὐτὸν εὔλογον ἀφορμὴν νὰ προσδοκᾷ τὴν συμφέρουσαν αὐτῷ ἔκβασιν, καὶ νὰ δαπανᾷ ἐπομένως καλῇ τῇ πίστει ἐπὶ τῶν διὰ δωρεᾶς ἕνεκα θανάτου δοθέντων αὐτῷ ὡς ἐπὶ ἰδίων κτημάτων.

Ἐπειδὴ χωρὶς βάσιν εἶναι καὶ ἡ ἑτέρα ἀντίῤῥησις τῆς ἐναγομένης κατὰ τοῦ παραδεκτοῦ τῆς προκειμένης ἀγωγῆς ὡς πρὸς τὴν ἀποζημίωσιν διὰ τὴν οἰκίαν, ἡ στηριχθεῖσα εἰς τὸ ὅτι δὲν εἶναι πλέον κάτοχος τῆς οἰκίας, διότι ἕνεκα τῶν ὑπὸ τοῦ Α γενομένων, κατὰ τὴν ἐνάγουσαν, πρὸς ἀνέργερσιν τῆς οἰκίας δαπανῶν ζητεῖται διὰ τῆς προκειμένης ἀγωγῆς, ὡς προσωπικῆς, ἀποζημίωσις ἀπὸ τὴν ἐναγομένην ὡς λαβοῦσαν τὴν οἰκίαν μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Α καὶ ὠφεληθεῖσαν ἐκ τῶν δαπανῶν τοῦ Α ἐπὶ τῆς οἰκίας ταύτης, ἥτις ἔμεινεν ὁλόκληρος εἰς τὴν ἐλευθέραν διάθεσίν της· ἐπομένως εἶναι ὅλως ἀδιάφορον ἂν ἡ ἐναγομένη κατέχῃ αὐτὴν ἢ ὄχι, ἡ δὲ διαταχθεῖσα ἐκτίμησις αὐτῆς δύναται εὐκόλως νὰ κατορθωθῇ εἰς ὁποιουδήποτε κατοχὴν καὶ ἂν εὑρίσκηται αὕτη.

Ἐπειδὴ ὀρθῶς ἐσυγχώρησε τὸ πρωτοδικεῖον διὰ τῆς ἀποφάσεώς του τὴν διὰ μαρτύρων ἀπόδειξιν τῆς διὰ τὴν οἰκίαν καὶ τὸν ἐν Ἁγίᾳ Ἄννῃ ἀγρὸν προταθείσης ὑπὸ τῆς ἐναγούσης ὡς γενομένης ὑπὸ τοῦ Α δαπάνης, πρῶτον μὲν διότι λαβὼν ὁ Α δωρεάν, κατὰ τὸ δωρητήριον πρὸς αὐτὸν ἔγγραφον τῆς ἐναγομένης, τήν τε οἰκίαν καὶ τὸν ἀγρόν, δὲν ἦτον ὑπόχρεως ὅσας δαπάνας ἤθελε κάμει ἐπὶ τῶν κτημάτων τούτων, τὰ ὁποῖα εὐλόγως ἐθεώρει ὡς ἰδικά του, καθὸ δωρηθέντα αὐτῷ, νὰ προμηθεύηται ἀποδείξεις ἐγγράφους· ἐπομένως ἡ ἐνάγουσα, ἥτις ἀντεκατέστη εἰς τὸν τόπον τοῦ Α ὡς κληρονόμος αὐτοῦ, δὲν ἠδύνατο νὰ ἔχῃ ἔγγραφον ἀπόδειξιν· καὶ δεύτερον, διότι ἐκ τοῦ εἰρημένου δωρητηρίου προκύπτει, ὅτι εἰς τὸν Α εἶχε δωρήσει ἡ ἐναγομένη τὴν προκειμένην οἰκίαν, ὁμολογοῦσα ὅτι εἰς ἣν κατάστασιν εὑρίσκετο αὕτη κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς δωρεᾶς τὴν εἶχεν ἀνεγείρει ὁ Α μὲ τὸν πατέρα του δι' ἐξόδων των· ἐπομένως, ἀφοῦ ὁμολογουμένως ἐπὶ τῆς αὐτῆς περιοχῆς ἀνεγέρθη ἡ μετὰ τὴν δωρεὰν οἰκοδομηθεῖσα οἰκία, περὶ τῶν ἐξόδων τῆς ἀνεγέρσεως τῆς ὁποίας πρόκειται, ἕπεται ὅτι ἐχρησίμευσεν εἰς τὴν οἰκοδομὴν ἐν μέρει ἡ αὐτόθι ὑπάρχουσα ὕλη τῆς κυριότητος τοῦ Α, καθίστατο

πιθανὸν ὡς ἐκ τοῦ εἰρημένου περιεχομένου τοῦ δωρητηρίου, ὅτι συνεισέφερε καὶ ὁ Α εἰς τὴν ἀνέγερσιν τῆςπροκειμένης οἰκίας μετὰ τὴν 12 ἀπριλίου 1839, τουτέστιν ὑπῆρχεν ἀρχὴ ἐγγράφου ἀποδείξεως δικαιολογοῦσα (ἄρθρ. 304 § 3, 305 τῆς πολιτ. δικονομίας) τὴν διὰ μαρτύρων ἀπόδειξιν τοῦ ἰσχυρισμοῦ τῆς ἐναγούσης περὶ τοῦ ὅτι ὁ Α συνεισέφερεν εἰς τὴν ἀνέγερσιν τῆς οἰκίας.»

Ἀπόφ. 4607 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

§ 17. Τὸ δημόσιον, καταλαβὸν κτῆμά τι δικαιώματι κατακτήσεως, ὀφείλει ν' ἀποδώσῃ τοὺς καρποὺς ἀπὸ τῆς ἀγωγῆς, ὡς μὴ δυνάμενον νὰ θεωρηθῇ κακῆς πίστεως κάτοχος.

Ἀπόφ «Ἐπειδὴ τὸ δημόσιον, καταλαβὸν τὰ δύω ἀνωτέρω κτήματα, εἰς τῶν ὁποίων τὴν ἀπόδοσιν καταδικάζεται ἤδη, ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ δικαιώματος τῆς κατακτήσεως, καὶ νεμόμενον αὐτὰ ὑποτιθέμενα παρ' αὐτοῦ εὐλόγως ἰδιοκτησία τῶν πολεμίων τότε ὀθωμανῶν, δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς κακῇ τῇ πίστει κάτοχον, διὰ νὰ ὑποχρεωθῇ ν' ἀποδώσῃ ὅσας ἠδύνατο ἐπιμελὴς ἰδιοκτήτης νὰ συλλέξῃ ἐκ τούτων καρποὺς, ἀφ' οὗ τὰ κατέχῃ· ὅθεν τὸ δημόσιον θεωρούμενον, κατὰ τοὺς προεκτεθέντας λόγους, ὡς καλῆς πίστεως κάτοχος τῶν δύο ἐπιδικαζομένων κτημάτων, ὀφείλει ν' ἀποδώσῃ εἰς αὐτοὺς ὅσους καρποὺς ἀπὸ τῆς ἀγωγῆς ἠδύνατο νὰ συλλέξῃ (Ν. 11, καὶ 12 Β. 2 τίτ. 1 τοῦ Ἀρμενοπούλου), ἐξαιρουμένων τῶν πρὸς καλλιέργειαν τῶν κτημάτων τούτων καὶ τὴν συλλογὴν τῶν καρπῶν ἀναγκαίων ἐξόδων κατ' ἐκτίμησιν πραγματογνωμόνων.

Καθόσον ἀφορᾷ τὴν πρότασιν τοῦ δημοσίου περὶ ἀποδόσεως τῶν βελτιώσεων ἐκτιμηθησομένων διὰ πραγματογνωμόνων, καὶ ὡς πρὸς τὴν ἀπαραδέκτου τούτου ἔνστασιν τῶν ἀδελφῶν Κ λόγῳ ὅτι ἡ τοιαύτη πρότασις δὲν ἔγεινε πρωτοδίκως.

Ἐπειδὴ τὸ δημόσιον δύναται μὲν καὶ ἐν τῇ ἐκκλήτῳ δίκῃ νὰ κάμῃ τοιαύτην πρότασιν καὶ καθὸ ἐναγόμενον, καὶ διότι αἱ περὶ τῶν τοιούτων ἀντικειμένων προτάσεις εἶναι παρακολούθημα τῆς κυρίας δίκης καὶ ἐπιβοηθητικαὶ, ἀλλὰ, μὴ ὁρίσαντος παντάπασι τὰς λεγομένας ταύτας βελτιώσεις, ἡ περὶ αὐτῶν πρότασις καθίσταται ἀπαράδεκτος, κατὰ τὰ ἄρθρ. 137, 249 καὶ 580 τῆς πολιτ. δικ. διότι ἐπὶ τοιούτων ἀορίστων αἰτήσεων, οὔτε διάταξιν ἀποδείξεως, οὔτε διάταξιν ἐπιδικάσεως δύνανται τὰ δικαστήρια νὰ ἐκδίδωσι.»

Ἀπόφ. 4500 τῶν ἐν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

§ 18. Ἐν τῇ ἐκκλήτῳ δίκῃ δύναται ὁ ἐναγόμενος νὰ ζητήσῃ τὴν ἀπόδοσιν τῶν βελτιώσεων καὶ τὴν ἐπίσχεσιν τῶν κτημάτων

μέχρις ἀποδόσεως αὐτῶν, ἀλλ' ὀφείλει νὰ ὁρίσῃ τὰς βελτιώσεις αὐτάς. Ἀπόφ. 4500 τοῦ 1847 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφετῶν.

§ 19. Ὁ καλῆς πίστεως κάτοχος, παραδοὺς τὸ κτῆμα, δὲν ἔχει δικαίωμα ἀγωγῆς διὰ τὰς ἐπ' αὐτοῦ δαπάνας ἀφοῦ τὸ παραδώσῃ. Δύναται δὲ νὰ τὰς ζητήσῃ, δι' ἀνταγωγῆς, ἐναγόμενος πρὸς ἀπόδοσιν.

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ ἂν καὶ τὸ ἀπὸ 3 ἀπριλίου 1841 ὑπ' ἀριθ. 420 συμβόλαιον συνταχθὲν ὑπὸ τοῦ ἐνταῦθα συμβολαιογράφου Κ Δ περὶ τῶν μεταξὺ τῶν ἤδη διαδίκων γενομένων δωρεῶν, δὲν ἐπραγματοποιήθη διὰ τὴν ἐπελθοῦσαν διάζευξιν αὐτῶν τῶν συζύγων, δὲν ἕπεται ἐκ τούτου ὅτι δὲν ἠδύνατο νὰ χρησιμεύσῃ ὡς ἀπόδειξις ὡς πρὸς τὰ ἐν τῷ διηγηματικῷ αὐτοῦ ἀναφερόμενα, τὰ ὁποῖα ἔδωκαν χώραν εἰς τὴν σύστασιν τῶν δωρεῶν, καθόσον τοῦτο δὲν ἠκυρώθη ὡς παράτυπον ἢ παράνομον, καὶ καθόσον πρόκειται νὰ παραχθῇ ἐκ τῶν ἐν αὐτῇ ὁμολογιῶν ἐνοχὴ καὶ δικαίωμα χορηγοῦν ἄλλην ἀγωγὴν παρὰ τὴν τῆς δωρεᾶς, ἥτις δὲν ἐξεπληρώθη· ὅθεν τὸ ἐφετεῖον ἠδύνατο νὰ λάβῃ αὐτὸ ὑπ' ὄψιν, προσαχθὲν ὑπὸ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου πρὸς ἀπόδειξιν τοῦ ποσοῦ τῆς δαπάνης εἰς τὴν φυτείαν τῆς ἀμπέλου, ἐφ' ἧς τὴν ἐγκατάστασιν ἐζήτει ἡ ἀντίδικος αὐτοῦ.

Ἐπειδὴ τὸ ἐφετεῖον θεωρῆσαν διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του ὅτι ἐκ τοῦ μνησθέντος συμβολαίου προκύπτει ἡ ἀπόδειξις τοῦ ποσοῦ τῆς δαπάνης, τὴν ὁποίαν ὁ Δ Σ ἔκαμεν εἰς τὴν ἀποκατάστασιν τῆς ῥηθείσης ἀμπέλου, δὲν παρεβίασε τὸ 401 ἄρθρ. τῆς πολιτ. δικονομίας· ἐξ ἐναντίας δὲ συνεμορφώθη μὲ αὐτό, διότι ἐν τῷ συμβολαίῳ τούτῳ ῥητῶς ἀναφέρεται ὅτι μέχρι τότε ἐδαπάνησε διὰ τὴν ἄμπελον αὐτὴν δραχ. 600, τὰς ὁποίας τῷ ἐπεδίκασε· δαπάνην, τὴν ὁποίαν ἐδωρήσατο ἕνεκα θανάτου εἰς τὴν ἤδη ἀντίδικον αὐτοῦ, καθὼς καὶ τὰς γεννησομένας, ἀφοῦ προηγουμένως διὰ τοῦ αὐτοῦ συμβολαίου καὶ αὐτὴ ἐδωρήσατο αὐτῷ ἐπίσης δι' αἰτίαν θανάτου τὴν ἄμπελον ταύτην· οἱ δὲ λόγοι τῆς ἀναιρεσειούσης ὅτι τὸ ἐν τῷ συμβολαίῳ αὐτῷ διηγηματικὸν τοῦ ἀντιδίκου της περὶ τῆς δαπάνης τῶν δραχ. 600 δὲν ἀποτελεῖ ἀπόδειξιν, διότι δὲν ἔχει ἄμεσον συνάφειαν μὲ τὸ ἀντικείμενον τοῦ ἐγγράφου, ὅπερ εἶναι ἡ δωρεά· ὅτι αὐτὴ δὲν παρεδέχθη τὴν ἐν τῷ συμβολαίῳ ὁμολογίαν τοῦ ἀντιδίκου περὶ τῆς δαπάνης αὐτῆς· ὅτι, δωρηθείσης αὐτῇ τῆς δαπάνης ταύτης, τῇ ἦτον ἀδιάφορον νὰ ἐξετάσῃ τὴν πραγματικότητα τοῦ ποσοῦ αὐτῆς, καὶ ὅτι ἡ παραδοχή της ὡς πρὸς τὸ ποσὸν τοῦτο εἶναι ἀληθῶς ὑπὲρ αὐτοῦ δωρεά, εἶναι καὶ ἀπαράδεκτοι, καθὸ πραγματικοὶ καὶ μὴ προταθέντες ἐνώπιον τοῦ

ἐφετείου, καὶ ἄλλως ἀνίσχυροι, διότι ἡ ἐν τῷ συμβολαίῳ ὁμολογία τοῦ Δ Σ περὶ τοῦ ποσοῦ τῆς δαπάνης ἔχει προφανῶς ἄμεσον συνάφειαν μὲ τὸ ἀντικείμενον τοῦ συμβολαίου, καθότι τὸ ποσὸν τοῦτο ἐδωρήθη, καὶ διότι, μὴ οὔσης ἁπλῆς καὶ καθαρᾶς τῆς δωρεᾶς ταύτης τῆς δαπάνης, ἀλλ' ἀνταποδοτικῆς κατὰ συνέπειαν τῆς εἰς τὸν Δ Σ γενομένης ὑπὸ τῆς συμβαλλομένης συζύγου του δωρεᾶς τῆς αὐτῆς ἀμπέλου, ἕπεται ἀναγκαίως ὅτι ἡ συμβαλλομένη Α Σ ἐξετίμησε καθ' ἑαυτὴν καὶ παρεδέχθη τὸ ὁμολογηθὲν ποσὸν τῆς δαπάνης, καὶ τοῦτο γίνεται τόσῳ μᾶλλον πρόδηλον, ὅσῳ διὰ τοῦ αὐτοῦ συνεφωνήθη μεταξύ των νὰ λαμβάνουν ἐξ ἡμισείας τὰς ὠφελείας τῆς ἀμπέλου ἐφ' ὅρου ζωῆς των, ὥστε ἀφ' οὗ ἐξίσωσαν τὰς καταβολάς των, παρεδέχθησαν ἐξίσου καὶ τὰς ὠφελείας.

Ἐπειδὴ ναὶ μὲν κατὰ τὸν νόμον 48 βιβλ. 6 τίτλ. 1 καὶ βασιλ. βιβλ. 15 τίτλ. 1 ἀριθ, 47, ὁ καλῇ πίστει κάτοχος ἔχει δικαίωμα ἐπισχέσεως τοῦ κτήματος δι' ὅσα ἐδαπάνησε πρὸς βελτίωσιν αὐτοῦ, καὶ οὐχὶ ἀγωγῆς (δικαίωμα), ἀλλ' ὁ νόμος οὗτος ἐννοεῖ ὅτι δὲν ἔχει ἀγωγὴν διὰ τὰς δαπάνας ἀφοῦ παραδώσῃ τὸ κτῆμα, καὶ οὐχὶ ὅτι, ἐναγόμενος πρὸς ἀπόδοσιν αὐτοῦ, δὲν δύναται νὰ ζητήσῃ ἀνταγωγικῶς τὰς δαπάνας ταύτας καὶ συνάμα νὰ τῷ συγχωρηθῇ ἡ ἐπίσχεσις μέχρις οὗ πληρωθῇ αὐτάς· ὅτι δὲ τοιαύτη εἶναι ἡ ἔννοια τοῦ νόμου, προκύπτει ἐκ τοῦ γράμματος αὐτοῦ, ὁρίζοντος ὅτι οἱ μὲν πρὸ τῆς προκατάρξεως καρποὶ συμψηφίζονται μὲ τὰς δαπάνας καὶ τὸ περιπλέον τῶν δαπανῶν ἀναγκάζεται ὁ κύριος ν' ἀποδώσῃ· ἄλλως ἄν, κατὰ τὴν ἀναιρεσείουσαν, δὲν ἐσυγχωρεῖτο ὁ καλῇ πίστει κάτοχος νὰ ζητήσῃ ἀνταγωγικῶς τὰς δαπάνας, δὲν ἦτο δυνατὸν οὔτε ὁ κύριος ν' ἀποκτήσῃ τὸ κτῆμα ἐνόσῳ δὲν ἐκκαθαρίζονται αἱ δαπάναι, καὶ οὗτος ἔχει δικαίωμα ἐπισχέσεως· ὅθεν τὸ ἐν Ἀθήναις ἐφετεῖον ἐπιδικάσαν δραχ. 600 εἰς τὸν ἀναιρεσίβλητον, καλῇ πίστει νομέα τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος ἀμπέλου, διὰ δαπάνας εἰς ἀποκατάστασιν τῆς αὐτῆς ἀμπέλου γενομένας, καὶ ἐπικυρῶσαν πρὸς τούτοις κατὰ τὰ λοιπὰ τὴν τοῦ πρωτοδικείου ἀπόφασιν, δι' ἧς χορηγεῖται εἰς τὸν Δ Σ δικαίωμα ἐπισχέσεως μέχρις οὗ ἡ ἀντίδικος τῷ πληρώσει τὰς ὁρισθείσας ἐν αὐτῇ δαπάνας, εἰς τὰς ὁποίας πρέπει νὰ συμπεριληφθοῦν καὶ αἱ ἐπιδικασθεῖσαι ἀπὸ τὸ ἐφετεῖον, ἔπραξεν ὀρθῶς καὶ συμφώνως μὲ τὸν μνησθέντα νόμον. »

Διὰ ταῦτα ἀπορρίπτει κτλ. »

Ἀπόφ. 51 τοῦ 1847 Ἀρείου Πάγου.

§ 20. Δὲν ἔχει δικαίωμα ν' ἀπαιτῇ τὰς ἐπὶ ἀλλοτρίου κτήματος, πρὸς βελτίωσιν αὐτοῦ, δαπάνας του ὁ ἐν καλῇ πίστει, ἢ καὶ ἐν

γνώσει τοῦ ἀντιδίκου, δαπανήσας, ἀλλ' ἔχει μόνον δικαίωμα συμψη-φισμοῦ μὲ τοὺς πρὸ τῆς προκατάρξεως τῆς δίκης ληφθέντας ἐξ αὐτοῦ καρποὺς (νόμ. 6 βιβλ. 2 τίτλ. 1 Ἀρμεν.).—ἀποζημίωσιν δὲ δὲν λαμβάνει ὁ ἐν γνώσει εἰς ἀλλότριον κτῆμα δαπανήσας (νόμ. 35 βιβλ. 2 τίτλ. 2 τοῦ Ἀρμενοπούλου)

Ἡ ἀπόφ. 5380 τῆς 7 φεβρουαρίου 1849 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετ. φέρει

« Ἐπειδή, δικασθεισῶν ὅλων τῶν λοιπῶν ἐπὶ τῆς προκειμένης κατ' ἔφεσιν μεταξὺ τῶν διαδίκων Α καὶ Β δίκης προτάσεων καὶ αἰτήσεων τοῦ πρώτου, καὶ ἀποῤῥιφθεισῶν διὰ τῆς ἀπὸ 28 ἰουλίου 1848 ὑπ' ἀριθ. 4913 ἀποφάσεως τοῦ δικαστηρίου τούτου, ἔμεινε μόνον, μετὰ τὴν δόσιν ἢ μὴ τοῦ παρ' αὐτοῦ εἰς τὴν ἀντίδικόν του Β ἐπαχθέντος ἐπὶ τοῦ ἐν τῇ αὐτῇ ἀποφάσει ἀναφερομένου θέματι ὅρκου, ν' ἀποφασισθῇ καὶ ἡ τελευταία περὶ ἀποζημιώσεως ἀμοιβαία τῶν διαδίκων αἴτησις εἴτε ὑπὲρ τοῦ ἑνὸς εἴτε ὑπὲρ τοῦ ἑτέρου τούτων, τὴν ὁποίαν ὁ μὲν πρῶτος ἔκαμε καὶ πρωτοδίκως διὰ τῆς παρεμβάσεώς του, ἡ δὲ δευτέρα (ἡ Κ) διὰ τῶν ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου τούτου ἀπὸ 2 ἰουλίου 1848 ἐγγράφων προτάσεών της, ζητοῦσα καὶ τῶν ἐνοικίων τοῦ ἐπιδίκου ἐργαστηρίου τὴν ἀπόδοσιν ἀπὸ τῆς εἰς τὴν δίκην παρεμβάσεώς του, χωρὶς περὶ τούτου νὰ γίνῃ καμμία παρ' αὐτοῦ ἀντίῤῥησις.

Ἐπειδή, δοθέντος, ἀπὸ τῆς εἰρημένης Β Κ τοῦ ὅρκου, καθὰ εἰς τὴν μνησθεῖσαν ὑπ' ἀριθμ. 4913 ἀπόφασιν εἶχεν ὁρισθῆ, ὡς ἐκ τῆς ἀπὸ 24 αὐγούστου 1848 ὑπ' ἀριθ. 68 ἐκθέσεως τοῦ εἰρηνοδίκου Θηβῶν ἀποδεικνύεται, ἀποῤῥιπτέα ἀποβαίνει ἡ ἀπὸ 5 αὐγούστου 1845 ἔφεσις τοῦ εἰρημένου Α Π καὶ καθόσον ἀφορᾷ τὰς παρ' αὐτοῦ ζητουμένας ἀποζημιώσεις τῶν 1000 δραχ. καὶ ὑπόχρεως κατ' ἀναγκαίαν συνέπειαν καθίσταται οὗτος εἰς τὴν ἀπόδοσιν τῶν εἰσοδημάτων τοῦ ἐπιδίκου ἐργαστηρίου ἀπὸ τῆς εἰς τὴν δίκην παρεμβάσεώς του (ἤτοι ἀπὸ τῆς 6 μαΐου 1843) μέχρι τῆς παραδόσεως αὐτοῦ, ἤτοι τῆς 9 νοεμβρ. 1848, καθ' ἣν ἡ Κ ἐνεκατεστάθη εἰς τὸ ἐπίδικον τοῦτο κτῆμα, ὡς ἐκ τῆς ὑπὸ τὴν αὐτὴν χρονολογίαν περὶ ἐγκαταστάσεως ἐκθέσεως τοῦ παρὰ τῷ εἰρηνοδικείῳ Θηβῶν κλητῆρος Π Μ ἀποδεικνύεται, ἐκτιμηθησομένων διὰ πραγματογνωμόνων κατὰ τὴν αἴτησιν τοῦ ἀντιδίκου.

Ἐπειδὴ ἑπομένως ὁ εἰρημένος Α Π δὲν ἔχει πλέον ὁποιονδήποτε δικαίωμα νὰ ζητῇ τὰς ἐπὶ τοῦ ἀλλοτρίου τούτου κτήματος πρὸς βελτίωσιν αὐτοῦ δαπάνας του, καὶ ἂν ὑποτεθῇ ὅτι ἔκαμε τοιαύτας καὶ ἐν καλῇ τῇ πίστει ἢ καὶ ἐν γνώσει τῆς ἀντιδίκου του ταύτης, ἀλλ' ἤθελεν ἔχει μόνον τὸ δικαίωμα τοῦ συμψηφισμοῦ μὲ τοὺς

ρὸ τῆς προκατάρξεως τῆς δίκης ληφθέντας παρ' αὐτοῦ καρποὺς όμ. 8 6ιβλ. 2 τίτλ. 1 τοῦ Ἀρμενοπ.), καὶ τοῦτο μόνον διότι ἡ ἰρημένη Κ δὲν ζητεῖ εἰμὴ τοὺς μετὰ τὴν προκάταρξιν τῆς δίκης, τοι τοὺς μετὰ τὴν εἰς ταύτην παρέμβασίν του καρποὺς, μολονότι αὶ πρὸ ταύτης οὗτος ἐνέμετο τὸ ἐπίδικον κτῆμα, ἀλλ' ἐπὶ τοῦ ροκειμένου οὔτε ἡ καλὴ πίστις του συντρέχει, διότι οὗτος ἐγνώιζεν ὅτι αἱ πρὸς 6ελτίωσιν τοῦ κτήματος (ἂν ὑποτεθῇ ὅτι ἔκαμε οιαύτας) ἐγένοντο ἐπὶ ἀλλοτρίου κτήματος, καὶ ἑπομένως δὲν ἔχει ικαίωμα νὰ λάβῃ ἀποζημιώσεις τοιαύτας (νόμ. 35 6ιβ. 2 τίτ. 2 οῦ Ἀρμενοπούλου).

Ἐπειδὴ ἀφ' οὗ ἡ διάδικος Κ ἐκοινοποίησε προσηκόντως εἰς τὸν ἀντίδικόν της Α Π τὴν ἐπιβάλλουσαν αὐτῇ τὸν ὅρκον ὑπ' ἀριθ. 1913 ἀπόφασιν τοῦ δικαστηρίου τούτου, καὶ κατ' αὐτὴν ἐδήλωσε συγχρόνως, διὰ τῆς κοινοποιήσεώς της ταύτης, ὅτι δέχεται τὸν ὑπὸ τούτου ἐπαχθέντα αὐτῇ ὅρκον καὶ ὅτι θέλει δώσει αὐτὸν ἐνώπιον τοῦ πρὸς τοῦτο παραγγελθέντος διὰ τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως εἰρηνοδικου Θηδῶν, εἴτε κατὰ τὴν 23 ἢ τὴν 24 αὐγ. 1848, καὶ τὸν προσεκάλεσε νὰ ἐμφανισθῇ εἰς τὴν ὁρκοδοσίαν της, ὡς ἐκ τῆς ἀπὸ 16 αὐγούστου 1848 ἐπισημειουμένης εἰς τὴν ἀπόφασιν ταύτην παραγγελίας της καὶ τοῦ ὑπὸ τὴν αὐτὴν ἡμερομηνίαν ἐπιδοτηρίου τοῦ παρὰ τῷ πρωτοδικείῳ Ἀθηνῶν κλητῆρος Κ ἀποδεικνύεται, δὲν ἦτο πλέον ὑπόχρεως ἡ Β Κ νὰ κοινοποιήσῃ εἰς τὸν ἀντίδικόν της καὶ τὸ πρακτικὸν τῆς ὁρκοδοσίας της, διότι κανεὶς νόμος δὲν διατάσσει τὸ τοιοῦτον·

Ἐπειδὴ καὶ ἂν ἡ Β Κ ἔπρεπε καὶ μετὰ τὴν δόσιν τοῦ ὅρκου νὰ μὴν ἐγκατασταθῇ εἰς τὸ ἐπίδικον ἐργαστήριον πρὶν ἢ ἤθελεν ἀποφασισθῇ ἀπὸ τὸ δικαστήριον τοῦτο καὶ ἡ περὶ ἐπισχέσεως αὐτοῦ πρότασις τοῦ Α. Π ἕνεκα τῶν περὶ ἀποζημιώσεων ἀπαιτήσεών του, ἀφοῦ μολαταῦτα ἐδόθη ἤδη ἀπ' αὐτὴν ὁ ὅρκος, ἐξ οὗ ἐκρέματο ἡ τύχη τῆς περὶ ἀποζημιώσεως ἀπαιτήσεως τοῦ Α Π καὶ κατὰ συνέπειαν ἡ περὶ ἐπισχέσεως πρότασίς του, καὶ οὕτω πλέον ἀπεδείχθη ὅτι δὲν ἔχει πλέον κἀνὲν δικαίωμα ἀπαιτήσεως ἀποζημιώσεων, ἀλλ' ὀφείλει, ἀπ' ἐναντίας, τοιαύτας εἰς τὴν ἀντίδικόν του, ὡς ἀνωτέρω προεξετέθη, ἀποβαίνει κατὰ συνέπειαν ἀποῤῥιπτέα καὶ ἡ περὶ ἐπισχέσεως πρότασίς του, καθότι, μὴ ἔχων δικαίωμα νὰ λάβῃ ἀποζημιώσεις, δὲν ἔχει οὐδὲ τὸ τῆς ἐπισχέσεως, δι' ἃς καὶ ἀμόνας τὸ ἐπεκαλέσθη· ὅθεν ἀποῤῥιπτέα ὡς ματαία, καὶ ὅλως σκοπος ἀποβαίνει, ὡσαύτως καὶ ἡ περὶ ἀκυρώσεως τῆς κατὰ τὴν 9 νοεμβρ. 1848 γενομένης εἰς τὸ ἐπίδικον ἐργαστήριον ἐγκαταστάσεως τῆς Κ πρότασις αὐτοῦ, ἢ διατάξεως περὶ νέας εἰς τοῦτο ἐγκα-

ταστάσεως, καὶ τελευταῖον ἡ περὶ ἀποζημιώσεως ὡς ἐκ τοῦ περιστατικοῦ τούτου πρότασίς του.

Ὡς πρὸς τὴν αἴτησιν τῆς Κ τοῦ νὰ καταδικασθῇ ὁ ἀντίδικός της Α Π εἰς προσωπικὴν κράτησιν πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς ἀποφάσεως.

Ἐπειδὴ περίπτωσις τοῦ νὰ διαταχθῇ ἤδη ἡ προσωπικὴ κράτησις τοῦ Α Π διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς παρούσης ἀποφάσεως δὲν ὑπάρχει, καθότι, ἂν καὶ διὰ ταύτης ἀναγνωρίζηται τὸ πρὸς ἀποζημίωσιν δικαίωμα τῆς Β Κ, τὸ ποσὸν ὅμως τῶν ἀποδοτέων ἀποζημιώσεων δὲν ἐκκαθαρίσθη εἰσέτι, ὥστε διὰ τῆς ἀποφάσεως ταύτης νὰ δύναται νὰ καταδικασθῇ καὶ εἰς τὴν ἀπότισιν, ἀλλ' ἀπαιτεῖται νὰ προσδιορισθῇ προηγουμένως ὑπὸ πραγματογνωμόνων, καὶ τούτου ἡ ἐνέργεια πρέπει μόνον νὰ διαταχθῇ ἤδη διὰ τῆς ἀποφάσεως ταύτης, δι' ἄλλης δ' ἀκολούθως ἀποφάσεως, μετὰ τὴν γνωμοδότησιν τῶν πραγματογνωμόνων, θέλει ἀποφασίσει τὸ δικαστήριον καὶ περὶ τοῦ ποσοῦ, ὅσον ὁ Α Π πρέπει νὰ πληρώσῃ εἰς τὴν ἀντίδικόν του Κ· ὅθεν ἡ περὶ προσωπικῆς κρατήσεως τοῦ ἀντιδίκου της πρότασίς της εἶναι ἐπὶ τοῦ παρόντος ἀποῤῥιπτέα.

Σημ. Ὁ οἰκοδομήσας καλῇ τῇ πίστει ἐπὶ ἀλλοτρίου ἐδάφους δὲν ἔχει δικαίωμα πρὸς ἀπαίτησιν τῆς δαπάνης του· ἔχει ὅμως δικαίωμα νὰ συμψηφήσῃ ταύτην ἀπέναντι τῶν ὁποίων εἰσέπραξε καρπῶν, ἔχων μάλιστα καὶ δικαίωμα ἐπισχέσεως πρὸς ἀνάληψιν τῶν ἐξόδων του. Δύναται δὲ νὰ κάμῃ τὴν περὶ τόκων αἴτησίν του, ἂν δὲν τὴν ἔκαμεν ὅταν ἐζητήθη τὸ κτῆμα μετὰ τῆς οἰκοδομῆς ἄνευ τῶν εισοδημάτων; Ναί.

Ἀπόφ. 8 τοῦ 1846 Ἀρ. Π., ἣν ὅρα ἐν τῇ λέξει ἀποζημίωσις σελ. 289 § 33—Πρβ. πραγμ. Καλλ. βιβλ. β' § 174—179.—Πρβ. καὶ τοὺς ἑπομ. §§.

§ 21. Κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Ρ. Δ., ἰδίως δὲ κατὰ τὴν διάταξίν 2 τοῦ *C. de Rei vindicatione*, τὰ ἐν κακῇ πίστει ἐπὶ ἀλλοτρίου οἰκοπέδου οἰκοδομηθέντα ἀνήκουν εἰς τὸν νόμιμον κύριον αὐτοῦ, χωρὶς νὰ δύναται ὁ οἰκοδομήσας ν' ἀπαιτήσῃ ἀπὸ αὐτὸν τὰ καταβληθέντα.

Ἀπόφ. 683 τῆς 15 μαρτ. 1838 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφ.—Πρβ. τὸν προηγούμενον §.

§ 22. Αἱ διατάξεις αἱ ἀφορῶσαι τὸν ἐπὶ ἀλλοτρίου ἐδάφους κτίζοντα κακῇ πίστει (72 καὶ 130 βιβλ. 2 τίτλ. 4 τοῦ Ἁρμεν.) δὲν ἐφαρμόζονται εἰς τὰς βελτιώσεις τῶν ἀμπέλων.

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ ἐὰν καὶ κατὰ τὰς περὶ οἰκιῶν διατάξεις τοῦ Ρωμ. Δ., ὁ κτίζων ἐπὶ ἀλλοτρίου γηπέδου, τοίχου, ἢ οἰκοδόμημα

τος, χαίρει τὸ δικαίωμα ν' ἀφαιρέσῃ ἀμέσως τὸ κτισθὲν, ἂν δύναται νὰ γίνῃ τοῦτο χωρὶς βλάβην τοῦ κυρίου τοῦ τόπου, ἢ τοῦ οἰκοδομήματος, ἢ ν' ἀναλάβῃ, ὅταν χαλάσῃ, τὰς ὕλας του, κατὰ τὰ ἄρθρ. 72 καὶ 130 βιβλ. 2 τίτλ. 4 τοῦ Ἀρμενοπ., ἀλλ' αἱ διατάξεις αὗται δὲν ἐφαρμόζονται εἰς τὰ γενόμενα ἔξοδα τῆς καλλιεργείας καὶ διατηρήσεως τῶν ἀγρῶν καὶ ἀμπελώνων, διότι, κατὰ τὰ ἄρθρ. 6 καὶ 35 βιβλ. β'. τοῦ Ἀρμενοπούλου τίτλ. ά, χρεωστεῖται εἰς τὸν ἐν κακῇ πίστει κτίζοντα ἐπὶ ἀλλοτρίου τόπου ἡ ἀπόδοσις τῶν ἀναγκαίων ἐξόδων, ἐξαιροῦνται δὲ μόνον τὰ πρὸς βελτίωσιν γενόμενα· ἐκτὸς δὲ τούτου εἶναι πάντοτε ἐφαρμοστέα ὡς πρὸς ὅλα τὰ παρὰ τοῦ ἐν κακῇ πίστει γενόμενα ἀναγκαῖα ἔξοδα ἢ μᾶλλον ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα ὤφειλε νὰ κάμῃ ὁ κύριος, ἂν δὲν ἔκαμεν ὁ ἐν κακῇ πίστει διακάτοχος, ἡ ἀρχὴ τῆς ἐπιεικείας κατὰ τοὺς νόμους 206 βιβλ. 50, τίτλ. 16 καὶ 14 βιβλ. 12 τίτλ. 4 τῶν πανδεκτῶν, ἥτις ἀρχὴ συμφωνεῖ μὲ τὸν εἰρημένον νόμον 38, αὐτόθι, *et dominus eadem facturus fuisset.*

'Απόφ. πόλιτ. 'Αρ. Π 131 τοῦ 1847.

§ 23. Ὁ κακῆς πίστεως κάτοχος λαμβάνει μόνον τ' ἀναγκαῖα τοῦ κτήματος ἔξοδα δίδων τοὺς καρπούς.

Ἀπόφ. α 'Επειδὴ τὸ ἄρθρ. 8, βιβλ. β'. τίτλ. ά. τοῦ Ἀρμενοπ. διαλαμβάνει μόνον περὶ τῶν ἐν καλῇ πίστει νομέων κατὰ τὸν εἰρημένον νόμον 48 βιβλ. 6 τίτλ. 1 τῶν πανδεκτῶν, καὶ ἑπομένως δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν εἰς τοὺς κακῇ τῇ πίστει νομεῖς· ἐκτὸς δὲ τούτου, ὁ νόμος οὗτος 48, κατὰ τοὺς σχολιαστὰς αὐτοῦ, δὲν ἀπαγορεύει τὴν ἀγωγὴν, ὅταν τὰ ἔξοδα ὑπερβαίνουν τοὺς πρὸ τῆς ἀγωγῆς συγκομισθέντας καρποὺς, ἐξ ἐπιεικείας καὶ τοῦ καθήκοντος τοῦ δικαστοῦ, ὡς ἀνωτέρω εἴρηται, οἱ δὲ νόμοι 33, βιβ. 12 τίτλ. 6 καὶ 14 τοῦ 4 βιβλ. τίτλ. 4 τῶν πανδεκτῶν ἀρνοῦνται μόνον τὸ δικαίωμα τῶν ἐξόδων εἰς ἐκεῖνον, ὅςις δὲν κατέχει πλέον τὸ πρᾶγμα, ἐφ' οὗ ἐξώδευσε, καὶ ἀναγνωρίζουν τὸ δικαίωμα τοῦτο, ὅταν δὲν τὸ παρέδωκεν εἰς τὸν κύριόν του· (αὐτόθι *aalio modo quam per retentionem servare posse impensas non alius sumptus consequi posse, quam possideat et ab eo qnominus rem vindicata*)· ὥςε, κατ' αὐτοὺς τοὺς νόμους, οἱ ἀντίδικοι ὡς ἔχοντες πάντοτε τὴν κατοχὴν τοῦ κτήματος τοῦ διεκδικηθέντος παρὰ τοῦ ἀναιρεσείοντος ἐπὶ τῷ λόγῳ τοῦ ῥητῶς ἐπικαλεσθέντος εἰς τὰς ἐνώπιον τοῦ πρωτοδικείου προτάσεις δικαιώματος τῆς ἐπισχέσεως μέχρι τῆς πληρωμῆς αὐτῶν τῶν ἐξόδων, ἠδύναντο νὰ κινήσουν τὴν ὁποίαν ἐκίνησαν ἀγωγὴν περὶ αὐτῶν τῶν ἐξόδων, καίτοι ἐν

κακῇ πίστει διακατόχων· ἐκτὸς δὲ τούτου ὁ ἔχων τὴν ἔνστασιν ἔχει καὶ δίκαιον ἀγωγῆς, καὶ τ' ἀνάπαλιν, κατὰ τοὺς νόμ. 8 § 2 βιβλ. 16 τίτλ. 1 καὶ 8 § 1 βιβλ. 44 τίτλ. 4 τῶν πανδεκτῶν· εἰς τρόπον ὥςε ὑπάρχει ἀρχὴ τῆς νομικῆς ὅτι (*exeptionis subsidium est agere sive actio*), δύναται πᾶς διάδικος, μάλιστα κατὰ τὴν ἐν ἰσχύϊ πολιτ. δικονομίαν, νὰ μεταχειρίζηται εἴτε τὴν μίαν, εἴτε τὴν ἄλλην, κατ' ἐκλογήν του, ἐν ἐλλείψει ῥητοῦ ἀπαγορευτικοῦ νόμου· ὥςε καὶ ὁ λόγος οὗτος δὲν εἶναι βάσιμος.»

'Απόφ. 131 τοῦ 1847 'Αρ. Πάγου.

ΔΑΣΜΟΣ· ὅρα τὴν λέξ. **'Ατέλεια**.

ΔΑΣΟΣ (1).

§ 1. Ὁ ἀπὸ 7 νοεμβρ. 1836 νόμος περὶ ἰδιωτικῶν δασῶν ἀφορᾷ καὶ κανονίζει τὸν τρόπον, καθ' ὃν ἀναγνωρίζεται ἡ ἰδιοκτησία ἐπὶ τῶν ἰδιωτικῶν δασῶν· ὅθεν δὲν ἐφαρμόζεται ὅταν πρόκηται περὶ ἀποβολῆς ἐκ τῆς κατοχῆς.

'Απόφ. 2295 τῶν ἐν 'Αθήναις ἐφετῶν.

§ 2. Ὡς πρὸς τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθ. 3 τοῦ ἀπὸ 17 φεβρ. 1836 νόμου εὕρηται ἡ ὑπ' ἀριθ. 3042 ἀπόφ. τῶν ἐν Ἀθήν. ἐφ. φέρουσα:

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ, ὡς ἐκ τοῦ 3 ἄρθρ. τοῦ ἀπὸ 17 φεβρ. 1836 Βασ. διατάγματος δὲν δύναται ν' ἀποφασισθῇ ὅτι τὸ δημόσιον, καὶ οὐχὶ οἱ προκαλέσαντες αὐτὸ, ἔχει τὴν κατοχὴν τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος δάσους, διότι, κατὰ τὸ ἄρθρ. τοῦτο, ἐὰν οἱ προκαλοῦντες εἶχον τυχὸν τὴν κατοχὴν καὶ ἐπαρουσίασαν τοὺς τίτλους τῆς ἰδιοκτησίας των εἰς τὴν γραμματεῖαν αὕτη δὲ τοὺς ἀπέῤῥιψε, πάλιν ἔπρεπε νὰ μείνουν οὗτοι εἰς τὴν κατοχὴν μέχρις τῆς τελευταίας δικαστικῆς ἀποφάσεως περὶ τῆς ἰδιοκτησίας.

Ἐπειδὴ ἂν οἱ προκαλοῦντες δὲν ἐπαρουσίασαν εἰς τὴν γραμματεῖαν τῶν οἰκονομικῶν τοὺς περὶ τοῦ δάσους τούτου τίτλους τῆς ἰδιοκτησίας των ἐντὸς τῆς ὑπὸ τοῦ διαληφθέντος ἄρθρου προθεσμίας, θεωρεῖται μὲν τὸ δάσος αὐτὸ ὡς ἐθνικὸν, δὲν ἕπεται ὅμως ἐκ τούτου ὅτι καὶ τὴν κατοχὴν αὐτοῦ ἔχει τὸ δημόσιον, διότι δύναται νὰ ἔχῃ δικαίωμα ἰδιοκτησίας, χωρὶς νὰ ἔχῃ καὶ τὴν κατοχήν.

Ἐπειδὴ ἐκ τῆς ὑπὸ τοῦ Δ ληφθείσης ἀδείας ξυλεύσεως δύναται

---

(1) Ὅρα τὰς λέξ. 1) Δενδροφυτεία—2) Δῆμος, ἔνθα περὶ καταναγκαστικῶν μέτρων ἐπιτρεπομένων κατ' αὐτοῦ.—3) Ἐμπρησμός.

μὲν νὰ θεωρηθῇ ὅτι οὗτος, καθόσον ἀφορᾷ ἑαυτόν, ἀνεγνώρισε τὴν τοῦ δημοσίου κατοχήν, ἀλλ' ἡ ἄδεια αὕτη δὲν ὑπάρχει ἐν τῷ δικογράφῳ διὰ νὰ ἐκτιμήσῃ αὐτὴν τὸ δικαστήριον. ὅθεν, πρὶν ἡ ἀποφασίσῃ περὶ αὐτοῦ, πρέπει νὰ λάβῃ αὐτὴν ὑπ' ὄψιν, καὶ τὸ δημόσιον ἑπομένως ὀφείλει νὰ τὴν προσάξῃ.

Ἐπειδή, ἀρνηθέντος τοῦ δημοσίου ὅτι οἱ προκαλοῦντες ἔχουν τὴν κατοχὴν τοῦ προκειμένου δάσους, εἰς τούτους ἐπίκειται τὸ χρέος τῆς ἀποδείξεως καὶ οὐχὶ εἰς τὸ δημόσιον, διότι καὶ ἂν τοῦτο λέγῃ ὅτι κατέχει, καθὸ ἐναγόμενον δὲν ὑποχρεοῦται εἰς ἀπόδειξιν, διότι διὰ τῆς τοιαύτης ἐνστάσεως, προσβάλλει τὸ παραδεκτὸν τῆς προκλήσεως τῶν ἀντιδίκων του, οἵτινες διὰ νὰ καταστήσουν παραδεκτὴν τὴν πρόκλησίν των ὀφείλουν νὰ ὑποστηρίξουν αὐτήν, ἀποδεικνύοντες ὅτι ἔχουν τὴν κατοχήν· ὅθεν οὐχὶ ὀρθῶς τὸ πρωτοδικεῖον Λαμίας διὰ τῆς ἀποφάσεώς του ὑπεχρέωσε τὸ δημόσιον ν' ἀποδείξῃ ὅτι αὐτὸ ἔχει τὴν κατοχὴν τοῦ εἰρημένου δάσους (ὅρ *Πρόκλησις*).

Ἐπειδὴ ἡ ἀπόδειξις τοῦ ἂν οἱ προκαλοῦντες κατέχουν τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος δάσος ἔχει ἐπιῤῥοὴν εἰς τὴν ἀπόφασιν τῆς ὑποθέσεως, διότι ἂν οὗτοι δὲν κατέχουν, ὅπως τὸ δημόσιον διϊσχυρίσθη, δὲν ἔχουν τὸ δικαίωμα νὰ κάμουν τὴν προκειμένην πρόκλησιν εἰς ἀγωγήν· ὅθεν οἱ προκαλοῦντες ὀφείλουν ν' ἀποδείξουν δι' ὅλων τῶν νομίμων μέσων καὶ διὰ μαρτύρων, ὡς μὴ δυνάμενοι νὰ ἔχουν ἔγγραφον ἀπόδειξιν, τὰ ἑξῆς κυρίως γεγονότα, τὰ ὁποῖα συνιστοῦν τὴν ὕπαρξιν τῆς κατοχῆς· α) ὅτι ὅσοι τυχὸν ἐξύλευσαν εἰς τὸ δάσος τοῦτο ἐπλήρωσαν εἰς τούτους φόρον ὡς εἰς ἰδιωτικὸν δάσος ξυλεύσαντες, καὶ οὐχὶ 20 ἢ 25 0/0 κατὰ τὸ ἄρθρ. 1 τοῦ ἀπὸ 4 νοεμβρίου 1836 Βασ. διατάγματος περὶ ὑλοτομίας καὶ φόρου ξυλείας, ποῖοι εἶναι ὀνομαστὶ οἱ ξυλεύσαντες καὶ πόσον φόρον ἐπλήρωσαν εἰς τούτους καὶ ὁπόσον εἰς τὸ δημόσιον διὰ τὴν ξυλείαν ταύτην, καὶ πότε ταῦτα ἐγένοντο· β) ὅσοι καὶ ὁποῖοι κατεσκεύασαν εἰς τὸ δάσος τοῦτο ἄνθρακας καὶ κατράμην καὶ ἄλλα δασικὰ προϊόντα, ἂν ἔλαβον ἀπ' αὐτοὺς προηγουμένως ἔγγραφον ἄδειαν κατὰ τὸ ἄρθ. 6 τοῦ αὐτοῦ διατάγματος· γ) ἂν μέχρι τῆς ἐποχῆς, καθ' ἣν ἐκίνησαν τὴν προκειμένην πρόκλησίν των εἰς τὸ πρωτοδικεῖον Λαμίας, ἐξηκολούθουν νὰ λαμβάνουν κατὰ τὸ πρῶτον θέμα φόρον τινὰ ἀπὸ τοὺς εἰς τὸ δάσος τοῦτο ὑλοτομοῦντας καὶ νὰ χορηγοῦν ἄδειαν κατὰ τὸ δεύτερον ἀποδεικτικὸν θέμα· καὶ δ) ὁποίας ἄλλας πράξεις κατοχῆς ἐνήργουν ἐπὶ τοῦ δάσους αὐτοῦ ἄχρις οὗ ἐκίνησαν τὴν ῥηθεῖσαν πρόκλησίν των.»

Ἀπόφ. 3042 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.
Εὑρετήριον Τ. Ε'. 39.

Ἑτέρα ἀπόφασις περὶ δασῶν διαλαμβάνει τὰ δε.

Ἀπόφ. «Ἐπειδὴ, καθόσον ἀφορᾷ τοὺς λόγους τοῦ ἐκκαλοῦντος περὶ τοῦ ὅτι κατὰ τὸ περὶ ἰδιωτικῶν δασῶν διάταγμα τῆς 17 νοεμβρίου 1836 δὲν κατέστησαν δῆθεν ἀδιαφιλονεικήτως ἐθνικὰ ὅλα τὰ δάση, περὶ τῶν ὁποίων δὲν ἐπαρουσιάσθησαν ἐντὸς τοῦ ἔτους ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ, οἱ παρὰ τῶν ἀντιποιουμένων αὐτὰ ἰδιωτῶν τίτλοι, καὶ περὶ τοῦ ὅτι τὰ ἐπίδικα δάση δὲν ὑπάγονται εἰς τοὺς ὅρους τοῦ εἰρημένου διατάγματος, ὡς μὴ ὄντα ἀνέκαθεν δάση, ἀλλὰ τοιαῦτα καταστάντα κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀγῶνος, αἱ αἰτιολογίαι τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως εἶναι ὀρθαὶ καὶ νόμιμοι, καὶ ὡς τοιαύτας τὰς παραδέχεται τὸ ἐφετεῖον.

Ἐπειδὴ εἴτε ὁ ὑπαγορεύσας τὴν ἐνιαύσιον προθεσμίαν λόγος ἦτον ὁ σκοπὸς τοῦ ν' ἀφαιρέσῃ τὴν εὐκολίαν τοῦ νὰ πλασθῶσι τίτλοι μὴ ὑπάρχοντες περὶ ἰδιοκτησίας δασῶν, εἴτε ἄλλος, τὸ διάταγμα ὅμως διαγράφει τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐπὶ ματαίῳ παρελεύσεως τῆς ταχθείσης προθεσμίας, καὶ τοῦτο εἶναι τὸ νὰ θεωρῶνται ἀδιαφιλονεικήτως ὡς ἐθνικὰ τὰ δάση, περὶ ὧν δὲν προσήχθησαν ἰδιοκτησίας τίτλοι, καθ' ὁμοίωσιν τῶν ἀποτελεσμάτων, τὰ ὁποῖα ψηφίζουσιν αἱ περὶ προκλήσεως εἰς ἀγωγὴν διατάξεις τῆς πολιτικῆς δικονομίας ἐπὶ τριακονθημέρου προθεσμίας.

Ἐπειδὴ καὶ ἐν ὑποθέσει ὅτι διὰ τῆς κατὰ τὸ 1836 ἐκραγείσης ἐν Ἀκαρνανίᾳ στάσεως ἐμποδίσθησαν ἐπί τινα καιρὸν νὰ ἐνεργῶσι ἐλευθέρως τὰ δικαιώματά των οἱ κάτοικοι τῆς ἐπαρχίας ἐκείνης, ἔπρεπε τὸ πολὺ νὰ ἐκπέσωσιν ἐκ τῆς ἐνιαυσίου παραγραφῆς ὑπὲρ τοῦ ἐκκαλοῦντος αἱ ἡμέραι καθ' ἃς ἀποδεδειγμένως διετέλει ἐξ ἀνάγκης ἡ ἐξάσκησις τῶν δικαίων του, ἀλλ' ἐνταῦθα ὁ ἐκκαλῶν μόλις πολλὰ ἔτη μετὰ τὴν παῦσιν τῆς εἰρημένης στάσεως, τὴν ὁποίαν αὐτὸς ὁ ἴδιος ἀνάγει εἰς τὰ 1837, προσήγαγεν τοὺς περὶ ἰδιοκτησίας τῶν ἐπιδίκων δασῶν τίτλους του, τοὺς ὁποίους τὸ δημόσιον ὑποβάλλει τινάς, ὡς ἀκύρους καὶ μὴ γνησίους πρωτοδίκως προσεβάλλεν· ὅθεν ὁ λόγος οὗτος τῆς ἐφέσεως καὶ παραδεκτὸς ἂν ἦτον, εἶναι ἀνωφελὴς κατὰ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ μνησθέντος διατάγματος.

Ἐπειδὴ ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ διατάγματος, τοῦτο ἀπέδωκε τὴν ἀδιαφιλονείκητον κυριότητα τῶν ἐπιδίκων δασῶν εἰς τὸ δημόσιον· ἔκτοτε λοιπὸν ἔπαυσεν ἡ προϋποτιθεμένη προηγουμένη κυριότης τοῦ ἐκκαλοῦντος, καὶ ἑπομένως οὐδεμίαν ἰσχὺν ἔχουσιν ἔκτοτε οἱ τίτλοι τῆς κυριότητος, τοὺς ὁποίους αὐτὸς ἐπικαλεῖται ὡς πρυτανεύοντας τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, τόσον δηλ. τ' ἀντικρουόμενα πατρικά του, ὅσον καὶ ἡ τυχὸν μέχρι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἀποκτηθεῖσα διὰ τῆς ἀμνημονεύτου παραγραφῆς ἰδιοκτησία· ἀπὸ δὲ τῆς ἐποχῆς τοῦ διατάγ·

ματος δὲν παρῆλθεν ὑπὲρ τοῦ ἐκκαλοῦντος, ὡς οὗτος πλαγίως ἰσχυρίζεται, χρόνος ἱκανὸς πρὸς ἀπόκτησιν νέας διὰ παραγραφῆς κυριότητος μέχρι τῆς ἐποχῆς, καθ' ἣν αὐτὸς ἐστερήθη τὴν πραγματικὴν κατοχὴν τῶν δασῶν, καὶ ὑποτιθεμένου ὅτι μόνον κατὰ τὸν αὔγουστον τοῦ 1847 τοῦτο συνέβη ὡς ἐν τῇ ἀγωγῇ του ἐκθέτει, διότι καταστάντα τὰ εἰρημένα δάση κτῆμα τοῦ κράτους ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ διατάγμ., ἤγουν ἀπὸ τῆς α'. δεκεμ. 1836, δὲν ἐπιτρέπεται ἐπὶ τοιούτων κτημάτων ἡ τακτικὴ τῶν 10 ἐτῶν παραγραφή, ἀλλὰ μόνον ἡ τριακονταετὴς καὶ τοιαύτη δὲν ἔλαβε προφανῶς χώραν (§ 9 *Inst* 2, 6—*l*. 18, 11. 41, 4 κώδ. 7, 38—*l*. 6 κώδ. 7, 39—*l*. 14 κώδ. 11, 61) ἐκτὸς τοῦ ὅτι ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ διατάγματος στερεῖται ὁ ἐκκαλῶν καὶ νομίμου τίτλου, ὡς ἀποσβεσθέντος τοῦ πρώτου τίτλου του, ἐὰν πραγματικῶς εἶχε τοιοῦτον. Ὅθεν καὶ ὁ λόγος οὗτος τῆς ἐφέσεως, ὁ ἐπὶ τῆς παραγραφῆς βασιζόμενος, εἶναι ἀνυπόστατος.

Ἐπειδὴ ὁ λόγος, ὅτι ὁ ἐκκαλῶν ἔχει δῆθεν τὴν διακατοχὴν τῶν ἐπιδίκων δασῶν, καταφαίνεται ἀνυπόστατος ἐκ τοῦ ὅτι ὁ ἴδιος αὐτὸς ἐκίνησε τὴν προκειμένην διεκδικητικὴν ἀγωγήν, ἂν δὲ αὐτὸς κατέχῃ τὰς πέριξ τῶν δασῶν γαίας καὶ τὰς ἐντὸς αὐτῶν ἀμπέλους, τοῦτο δὲν ἐπιφέρει τὸ ἀποτέλεσμα ὅτι κατέχει καὶ τὰ δάση ἀφοῦ τὸ δημόσιον διαχειρίζεται καὶ διαθέτει αὐτὰ ὑπὲρ αὐτοῦ, κατὰ τοὺς ὅρους τῶν περὶ δημοσίων δαπανῶν νόμων.»

Ἀπόφ. τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν τῆς 2 σεπτεμβρ. 1849.

ΔΕΔΙΚΑΣΜΕΝΟΝ (1).

Περὶ δεδικασμένου θέλει γίνει κυρίως λόγος ἐν τῇ λέξει *Τελεσιδικία*· ἐνταῦθα περιορίζομαι νὰ σημειώσω ὀλίγα τινά, τὰ ἑξῆς.

Σημ. 1. Περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου ὅρα τὰς λέξεις α) Ἐνστάσεις.—β) Τελεσιδικία.—γ) Δανεισταί. § 17.—Ἀπόφασις σελ. 113—116—δ) Βάσις ἀγωγῆς.—ς) Ἀποζημίωσις § 106 καὶ ἐπ.—ζ) Διαίρεσις—η) Ἀναφορὰ § 9.

Σημ. 2. Γαλλικὴ Νομολογία· α) Τί ἐστὶ δεδικασμένον; (ὅρα Carré, δικον. ζήτ. 1583)

β) Εἰς ποίας περιπτώσεις καὶ κατὰ ποίων προτείνεται; (αὐτ.)

γ) Πότε ἡ ἀπόφασις ἀποτελεῖ δεδικασμένον διὰ τῆς ἀποδοχῆς; (ὅρα Συναίνεσις).

δ) Πότε προτείνεται ἡ ἔνστασις τοῦ δεδικασμένου; Carré αὐτ. 739 bis).

ε) Ἐπιρροὴ τῶν ποινικῶν ἀποφάσεων ἐπὶ τῶν πολιτ. δικῶν (αὐτ. ζητ. 859. ὅρα καὶ τὴν λέξ. ἀποζημίωσις § 122 καὶ ἐπ).

μέχρις ἀποδόσεως αὐτῶν, ἀλλ' ὀφείλει νὰ ὁρίσῃ τὰς βελτιώσεις αὐτάς. Ἀπόφ. 4500 τοῦ 1847 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφετῶν.

§ 19. Ὁ καλῆς πίστεως κάτοχος, παραδοὺς τὸ κτῆμα, δὲν ἔχει δικαίωμα ἀγωγῆς διὰ τὰς ἐπ' αὐτοῦ δαπάνας ἀφοῦ τὸ παραδώσῃ. Δύναται δὲ νὰ τὰς ζητήσῃ, δι' ἀνταγωγῆς, ἐναγόμενος πρὸς ἀπόδοσιν.

Ἀπόφ. α 'Επειδὴ ἂν καὶ τὸ ἀπὸ 3 ἀπριλίου 1841 ὑπ' ἀριθ. 420 συμβόλαιον συνταχθὲν ὑπὸ τοῦ ἐνταῦθα συμβολαιογράφου Κ Δ περὶ τῶν μεταξὺ τῶν ἤδη διαδίκων γενομένων δωρεῶν, δὲν ἐπραγματοποιήθη διὰ τὴν ἐπελθοῦσαν διάζευξιν αὐτῶν τῶν συζύγων, δὲν ἕπεται ἐκ τούτου ὅτι δὲν ἠδύνατο νὰ χρησιμεύσῃ ὡς ἀπόδειξις ὡς πρὸς τὰ ἐν τῷ διηγηματικῷ αὐτοῦ ἀναφερόμενα, τὰ ὁποῖα ἔδωκαν χώραν εἰς τὴν σύστασιν τῶν δωρεῶν, καθόσον τοῦτο δὲν ἠκυρώθη ὡς παράτυπον ἢ παράνομον, καὶ καθόσον πρόκειται νὰ παραχθῇ ἐκ τῶν ἐν αὐτῇ ὁμολογιῶν ἐνοχὴ καὶ δικαίωμα χορηγοῦν ἄλλην ἀγωγὴν παρὰ τὴν τῆς δωρεᾶς, ἥτις δὲν ἐξεπληρώθη· ὅθεν τὸ ἐφετεῖον ἠδύνατο νὰ λάβῃ αὐτὸ ὑπ' ὄψιν, προσαχθὲν ὑπὸ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου πρὸς ἀπόδειξιν τοῦ ποσοῦ τῆς δαπάνης εἰς τὴν φυτείαν τῆς ἀμπέλου, ἐφ' ἧς τὴν ἐγκατάστασιν ἐζήτει ἡ ἀντίδικος αὐτοῦ.

'Επειδὴ τὸ ἐφετεῖον θεωρῆσαν διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του ὅτι ἐκ τοῦ μνησθέντος συμβολαίου προκύπτει ἡ ἀπόδειξις τοῦ ποσοῦ τῆς δαπάνης, τὴν ὁποίαν ὁ Δ Σ ἔκαμεν εἰς τὴν ἀποκατάστασιν τῆς ῥηθείσης ἀμπέλου, δὲν παρεβίασε τὸ 401 ἄρθρ. τῆς πολιτ. δικονομίας· ἐξ ἐναντίας δὲ συνεμορφώθη μὲ αὐτό, διότι ἐν τῷ συμβολαίῳ τούτῳ ῥητῶς ἀναφέρεται ὅτι μέχρι τότε ἐδαπάνησε διὰ τὴν ἄμπελον αὐτὴν δραχ. 600, τὰς ὁποίας τῷ ἐπεδίκασε· δαπάνην, τὴν ὁποίαν ἐδωρήσατο ἕνεκα θανάτου εἰς τὴν ἤδη ἀντίδικον αὐτοῦ, καθὼς καὶ τὰς γεννησομένας, ἀφοῦ προηγουμένως διὰ τοῦ αὐτοῦ συμβολαίου καὶ αὐτὴ ἐδωρήσατο αὐτῷ ἐπίσης δι' αἰτίαν θανάτου τὴν ἄμπελον ταύτην· οἱ δὲ λόγοι τῆς ἀναιρεσειούσης ὅτι τὸ ἐν τῷ συμβολαίῳ αὐτῷ διηγηματικὸν τοῦ ἀντιδίκου της περὶ τῆς δαπάνης τῶν δραχ. 600 δὲν ἀποτελεῖ ἀπόδειξιν, διότι δὲν ἔχει ἄμεσον συνάφειαν μὲ τὸ ἀντικείμενον τοῦ ἐγγράφου, ὅπερ εἶναι ἡ δωρεά· ὅτι αὐτὴ δὲν παρεδέχθη τὴν ἐν τῷ συμβολαίῳ ὁμολογίαν τοῦ ἀντιδίκου περὶ τῆς δαπάνης αὐτῆς· ὅτι, δωρηθείσης αὐτῇ τῆς δαπάνης ταύτης, τῇ ἦτον ἀδιάφορον νὰ ἐξετάσῃ τὴν πραγματικότητα τοῦ ποσοῦ αὐτῆς, καὶ ὅτι ἡ παραδοχή της ὡς πρὸς τὸ ποσὸν τοῦτο εἶναι ἀληθῶς ὑπὲρ αὐτοῦ δωρεά, εἶναι καὶ ἀπαράδεκτοι, καθὸ πραγματικοὶ καὶ μὴ προταθέντες ἐνώπιον τοῦ

ἐφετείου, καὶ ἄλλως ἀνίσχυροι, διότι ἡ ἐν τῷ συμβολαίῳ ὁμολογία τοῦ Δ Σ περὶ τοῦ ποσοῦ τῆς δαπάνης ἔχει προφανῶς ἄμεσον συνάφειαν μὲ τὸ ἀντικείμενον τοῦ συμβολαίου, καθότι τὸ ποσὸν τοῦτο ἐδωρήθη, καὶ διότι, μὴ οὔσης ἁπλῆς καὶ καθαρᾶς τῆς δωρεᾶς ταύτης τῆς δαπάνης, ἀλλ' ἀνταποδοτικῆς κατὰ συνέπειαν τῆς εἰς τὸν Δ Σ γενομένης ὑπὸ τῆς συμβαλλομένης συζύγου του δωρεᾶς τῆς αὐτῆς ἀμπέλου, ἕπεται ἀναγκαίως ὅτι ἡ συμβαλλομένη Δ Σ ἐξετίμησε καθ' ἑαυτὴν καὶ παρεδέχθη τὸ ὁμολογηθὲν ποσὸν τῆς δαπάνης, καὶ τοῦτο γίνεται τόσῳ μᾶλλον πρόδηλον, ὅσῳ διὰ τοῦ αὐτοῦ συνεφωνήθη μεταξύ των νὰ λαμβάνουν ἐξ ἡμισείας τὰς ὠφελείας τῆς ἀμπέλου ἐφ' ὅρου ζωῆς των, ὥστε ἀφ' οὗ ἐξίσωσαν τὰς καταβολάς των, παρεδέχθησαν ἐξίσου καὶ τὰς ὠφελείας.

Ἐπειδὴ ναὶ μὲν κατὰ τὸν νόμον 48 βιβλ. 6 τίτλ. 1 καὶ βασιλ. βιβλ. 15 τίτλ. 1 ἀριθ, 47, ὁ καλῇ πίστει κάτοχος ἔχει δικαίωμα ἐπισχέσεως τοῦ κτήματος δι' ὅσα ἐδαπάνησε πρὸς βελτίωσιν αὐτοῦ, καὶ οὐχὶ ἀγωγῆς (δικαίωμα), ἀλλ' ὁ νόμος οὗτος ἐννοεῖ ὅτι δὲν ἔχει ἀγωγὴν διὰ τὰς δαπάνας ἀφοῦ παραδώσῃ τὸ κτῆμα, καὶ οὐχὶ ὅτι, ἐναγόμενος πρὸς ἀπόδοσιν αὐτοῦ, δὲν δύναται νὰ ζητήσῃ ἀνταγωγικῶς τὰς δαπάνας ταύτας καὶ συνάμα νὰ τῷ συγχωρηθῇ ἡ ἐπίσχεσις μέχρις οὗ πληρωθῇ αὐτάς· ὅτι δὲ τοιαύτη εἶναι ἡ ἔννοια τοῦ νόμου, προκύπτει ἐκ τοῦ γράμματος αὐτοῦ, ὁρίζοντος ὅτι οἱ μὲν πρὸ τῆς προκατάρξεως καρποὶ συμψηφίζονται μὲ τὰς δαπάνας καὶ τὸ περιπλέον τῶν δαπανῶν ἀναγκάζεται ὁ κύριος ν' ἀποδώσῃ· ἄλλως ἄν, κατὰ τὴν ἀναιρεσείουσαν, δὲν ἐσυγχωρεῖτο ὁ καλῇ πίστει κάτοχος νὰ ζητήσῃ ἀνταγωγικῶς τὰς δαπάνας, δὲν ἦτο δυνατὸν οὔτε ὁ κύριος ν' ἀποκτήσῃ τὸ κτῆμα ἐνόσῳ δὲν ἐκκαθαρίζονται αἱ δαπάναι, καὶ οὗτος ἔχει δικαίωμα ἐπισχέσεως· ὅθεν τὸ ἐν Ἀθήναις ἐφετεῖον ἐπιδικάσαν δραχ. 600 εἰς τὸν ἀναιρεσίβλητον, καλῇ πίστει νομέα τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος ἀμπέλου, διὰ δαπάνας εἰς ἀποκατάστασιν τῆς αὐτῆς ἀμπέλου γενομένας, καὶ ἐπικυρῶσαν πρὸς τούτοις κατὰ τὰ λοιπὰ τὴν τοῦ πρωτοδικείου ἀπόφασιν, δι' ἧς χορηγεῖται εἰς τὸν Δ Σ δικαίωμα ἐπισχέσεως μέχρις οὗ ἡ ἀντίδικος τῷ πληρώσει τὰς ὁρισθείσας ἐν αὐτῇ δαπάνας, εἰς τὰς ὁποίας πρέπει νὰ συμπεριληφθοῦν καὶ αἱ ἐπιδικασθεῖσαι ἀπὸ τὸ ἐφετεῖον, ἔπραξεν ὀρθῶς καὶ συμφώνως μὲ τὸν μνησθέντα νόμον. »

Διὰ ταῦτα ἀπορρίπτει κτλ. »

Ἀπόφ. 51 τοῦ 1847 Ἀρείου Πάγου.

§ 20. Δὲν ἔχει δικαίωμα ν' ἀπαιτῇ τὰς ἐπὶ ἀλλοτρίου κτήματος, πρὸς βελτίωσιν αὐτοῦ, δαπάνας του ὁ ἐν καλῇ πίστει, ἢ καὶ ἐν

γνώσει τοῦ ἀντιδίκου, δαπανήσας, ἀλλ' ἔχει μόνον δικαίωμα συμψη-
φισμοῦ μὲ τοὺς πρὸ τῆς προκατάρξεως τῆς δίκης ληφθέντας παρ'
αὐτοῦ καρποὺς (νόμ. 6 βιβλ. 2 τίτλ. 1 Ἀρμεν.).—ἀποζημίωσιν δὲ
δὲν λαμβάνει ὁ ἐν γνώσει εἰς ἀλλότριον κτῆμα δαπανήσας (νόμ.
35 βιβλ. 2 τίτλ. 2 τοῦ Ἀρμενοπούλου)

Ἡ ἀπόφ. 5380 τῆς 7 φεβρουαρίου 1849 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετ. φέρει
« Ἐπειδή, δικασθεισῶν ὅλων τῶν λοιπῶν ἐπὶ τῆς προκειμένης κατ' ἔφεσιν μεταξὺ τῶν διαδίκων Α καὶ Β δίκης προτάσεων καὶ αἰτήσεων τοῦ πρώτου, καὶ ἀποῤῥιφθεισῶν διὰ τῆς ἀπὸ 28 ἰουλίου 1848 ὑπ' ἀριθ. 4913 ἀποφάσεως τοῦ δικαστηρίου τούτου, ἔμειναν μόνον, μετὰ τὴν δόσιν ἢ μὴ τοῦ παρ' αὐτοῦ εἰς τὴν ἀντίδικόν του Β ἐπαχθέντος ἐπὶ τοῦ ἐν τῇ αὐτῇ ἀποφάσει ἀναφερομένου θέματος ὅρκου, ν' ἀποφασισθῇ καὶ ἡ τελευταία περὶ ἀποζημιώσεως ἀμοιβαία τῶν διαδίκων αἴτησις εἴτε ὑπὲρ τοῦ ἑνὸς εἴτε ὑπὲρ τοῦ ἑτέρου τούτων, τὴν ὁποίαν ὁ μὲν πρῶτος ἔκαμε καὶ πρωτοδίκως διὰ τῆς παρεμβάσεώς του, ἡ δὲ δευτέρα (ἡ Κ) διὰ τῶν ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου τούτου ἀπὸ 2 ἰουλίου 1848 ἐγγράφων προτάσεών της, ζητοῦσα καὶ τῶν ἐνοικίων τοῦ ἐπιδίκου ἐργαστηρίου τὴν ἀπόδοσιν ἀπὸ τῆς εἰς τὴν δίκην παρεμβάσεώς του, χωρὶς περὶ τούτου νὰ γίνῃ καμμία παρ' αὐτοῦ ἀντίῤῥησις.

Ἐπειδή, δοθέντος, ἀπὸ τῆς εἰρημένης Β Κ τοῦ ὅρκου, καθὰ εἰς τὴν μνησθεῖσαν ὑπ' ἀριθμ. 4913 ἀπόφασιν εἶχεν ὁρισθῇ, ὡς ἐκ τῆς ἀπὸ 24 αὐγούστου 1848 ὑπ' ἀριθ. 68 ἐκθέσεως τοῦ εἰρηνοδικείου Θηβῶν ἀποδεικνύεται, ἀποῤῥιπτέα ἀποβαίνει ἡ ἀπὸ 5 αὐγούστου 1845 ἔφεσις τοῦ εἰρημένου Α Π καὶ καθόσον ἀφορᾷ τὰς παρ' αὐτοῦ ζητουμένας ἀποζημιώσεις τῶν 1000 δραχ. καὶ ὑπόχρεως κατ' ἀναγκαίαν συνέπειαν καθίσταται οὗτος εἰς τὴν ἀπόδοσιν τῶν εἰσοδημάτων τοῦ ἐπιδίκου ἐργαστηρίου ἀπὸ τῆς εἰς τὴν δίκην παρεμβάσεώς του (ἤτοι ἀπὸ τῆς 6 μαΐου 1843) μέχρι τῆς παραδόσεως αὐτοῦ, ἤτοι τῆς 9 νοεμβρ. 1848, καθ' ἣν ἡ Κ ἐνεκατεστάθη εἰς τὸ ἐπίδικον τοῦτο κτῆμα, ὡς ἐκ τῆς ὑπὸ τὴν αὐτὴν χρονολογίαν περὶ ἐγκαταστάσεως ἐκθέσεως τοῦ παρὰ τῷ εἰρηνοδικείῳ Θηβῶν κλητῆρος Π Μ ἀποδεικνύεται, ἐκτιμηθησομένων διὰ πραγματογνωμόνων κατὰ τὴν αἴτησιν τοῦ ἀντιδίκου.

Ἐπειδὴ ἑπομένως ὁ εἰρημένος Α Π δὲν ἔχει πλέον ὁπωσδήποτε δικαίωμα νὰ ζητῇ τὰς ἐπὶ τοῦ ἀλλοτρίου τούτου κτήματος πρὸς βελτίωσιν αὐτοῦ δαπάνας του, καὶ ἂν ὑποτεθῇ ὅτι ἔκαμε τοιαύτας καὶ ἐν καλῇ τῇ πίστει ἢ καὶ ἐν γνώσει τῆς ἀντιδίκου του ταύτης, ἀλλ' ἤθελεν ἔχει μόνον τὸ δικαίωμα τοῦ συμψηφισμοῦ μὲ τοὺς

ρὸ τῆς προκατάρξεως τῆς δίκης ληφθέντας παρ' αὐτοῦ καρποὺς νόμ. 8 βιβλ. 2 τίτλ. 1 τοῦ Ἁρμενοπ.), καὶ τοῦτο μόνον διότι ἡ ἰρημένη Κ δὲν ζητεῖ εἰμὴ τοὺς μετὰ τὴν προκάταρξιν τῆς δίκης, ἤτοι τοὺς μετὰ τὴν εἰς ταύτην παρέμβασίν του καρποὺς, μολονότι καὶ πρὸ ταύτης οὗτος ἐνέμετο τὸ ἐπίδικον κτῆμα, ἀλλ' ἐπὶ τοῦ προκειμένου οὔτε ἡ καλὴ πίστίς του συντρέχει, διότι οὗτος ἐγνώριζεν ὅτι αἱ πρὸς βελτίωσιν τοῦ κτήματος (ἂν ὑποτεθῇ ὅτι ἔκαμε τοιαύτας) ἐγένοντο ἐπὶ ἀλλοτρίου κτήματος, καὶ ἑπομένως δὲν ἔχει δικαίωμα νὰ λάβῃ ἀποζημιώσεις τοιαύτας (νόμ. 35 βιβ. 2 τίτ. 2 τοῦ Ἁρμενοπούλου).

Ἐπειδὴ ἀφ' οὗ ἡ διάδικος Κ ἐκοινοποίησε προσηκόντως εἰς τὸν ἀντίδικόν της Α Π τὴν ἐπιβάλλουσαν αὐτῇ τὸν ὅρκον ὑπ' ἀριθ. 1913 ἀπόφασιν τοῦ δικαστηρίου τούτου, καὶ κατ' αὐτὴν ἐδήλωσε συγχρόνως, διὰ τῆς κοινοποιήσεώς της ταύτης, ὅτι δέχεται τὸν ὑπὸ τούτου ἐπαχθέντα αὐτῇ ὅρκον καὶ ὅτι θέλει δώσει αὐτὸν ἐνώπιον τοῦ πρὸς τοῦτο παραγγελθέντος διὰ τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως εἰρηνοδικου Θηβῶν, εἴτε κατὰ τὴν 23 ἢ τὴν 24 αὐγ. 1848, καὶ τὸν προσεκάλεσε νὰ ἐμφανισθῇ εἰς τὴν ὁρκοδοσίαν της, ὡς ἐκ τῆς ἀπὸ 16 αὐγούστου 1848 ἐπισημειουμένης εἰς τὴν ἀπόφασιν ταύτην παραγγελίας της καὶ τοῦ ὑπὸ τὴν αὐτὴν ἡμερομηνίαν ἐπιδοτηρίου τοῦ παρὰ τῷ πρωτοδικείῳ Ἀθηνῶν κλητῆρος Κ ἀποδεικνύεται, δὲν ἦτο πλέον ὑπόχρεως ἡ Β Κ νὰ κοινοποιήσῃ εἰς τὸν ἀντίδικόν της καὶ τὸ πρακτικὸν τῆς ὁρκοδοσίας της, διότι κανεὶς νόμος δὲν διατάσσει τὸ τοιοῦτον·

Ἐπειδὴ καὶ ἂν ἡ Β Κ ἔπρεπε καὶ μετὰ τὴν δόσιν τοῦ ὅρκου νὰ μὴν ἐγκατασταθῇ εἰς τὸ ἐπίδικον ἐργαστήριον πρὶν ἢ ἤθελεν ἀποφασισθῇ ἀπὸ τὸ δικαστήριον τοῦτο καὶ ἡ περὶ ἐπισχέσεως αὐτοῦ πρότασις τοῦ Α. Π ἕνεκα τῶν περὶ ἀποζημιώσεων ἀπαιτήσεών του, ἀφοῦ μολαταῦτα ἐδόθη ἤδη ἀπ' αὐτὴν ὁ ὅρκος, ἐξ οὗ ἐκρέματο ἡ τύχη τῆς περὶ ἀποζημιώσεως ἀπαιτήσεως τοῦ Α Π καὶ κατὰ συνέπειαν ἡ περὶ ἐπισχέσεως πρότασίς του, καὶ οὕτω πλέον ἀπεδείχθη ὅτι δὲν ἔχει πλέον κἀνὲν δικαίωμα ἀπαιτήσεως ἀποζημιώσεων, ἀλλ' ὀφείλει, ἀπ' ἐναντίας, τοιαύτας εἰς τὴν ἀντίδικόν του, ὡς ἀνωτέρω προεξετέθη, ἀποβαίνει κατὰ συνέπειαν ἀποῤῥιπτέα καὶ ἡ περὶ ἐπισχέσεως πρότασίς του, καθότι, μὴ ἔχων δικαίωμα νὰ λάβῃ ἀποζημιώσεις, δὲν ἔχει οὐδὲ τὸ τῆς ἐπισχέσεως, δι' ἃς καὶ ἄμόνας τὸ ἐπεκαλέσθη· ὅθεν ἀποῤῥιπτέα ὡς ματαία, καὶ ὅλως σκοπος ἀποβαίνει, ὡσαύτως καὶ ἡ περὶ ἀκυρώσεως τῆς κατὰ τὴν 9 νοεμβρ. 1848 γενομένης εἰς τὸ ἐπίδικον ἐργαστήριον ἐγκαταστάσεως τῆς Κ πρότασις αὐτοῦ, ἢ διατάξεως περὶ νέας εἰς τοῦτο ἐγκα-

ταστάσεως, καὶ τελευταῖον ἡ περὶ ἀποζημιώσεως ὡς ἐκ τοῦ περιστατικοῦ τούτου πρότασίς του.

Ὡς πρὸς τὴν αἴτησιν τῆς Κ τοῦ νὰ καταδικασθῇ ὁ ἀντίδικός της Α Π εἰς προσωπικὴν κράτησιν πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς ἀποφάσεως.

Ἐπειδὴ περίπτωσις τοῦ νὰ διαταχθῇ ἤδη ἡ προσωπικὴ κράτησις τοῦ Α Π διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς παρούσης ἀποφάσεως δὲν ὑπάρχει, καθότι, ἂν καὶ διὰ ταύτης ἀναγνωρίζηται τὸ πρὸς ἀποζημίωσιν δικαίωμα τῆς Β Κ, τὸ ποσὸν ὅμως τῶν ἀποδοτέων ἀποζημιώσεων δὲν ἐκκαθαρίσθη εἰσέτι, ὥστε διὰ τῆς ἀποφάσεως ταύτης νὰ δύναται νὰ καταδικασθῇ καὶ εἰς τὴν ἀπότισιν, ἀλλ' ἀπαιτεῖται νὰ προσδιορισθῇ προηγουμένως ὑπὸ πραγματογνωμόνων, καὶ τούτου ἡ ἐνέργεια πρέπει μόνον νὰ διαταχθῇ ἤδη διὰ τῆς ἀποφάσεως ταύτης, δι' ἄλλης δ' ἀκολούθως ἀποφάσεως, μετὰ τὴν γνωμοδότησιν τῶν πραγματογνωμόνων, θέλει ἀποφασίσει τὸ δικαστήριον καὶ περὶ τοῦ ποσοῦ, ὅσον ὁ Α Π πρέπει νὰ πληρώσῃ εἰς τὴν ἀντίδικόν του Κ· ὅθεν ἡ περὶ προσωπικῆς κρατήσεως τοῦ ἀντιδίκου της πρότασίς της εἶναι ἐπὶ τοῦ παρόντος ἀποῤῥιπτέα.

Σημ. Ὁ οἰκοδομήσας καλῇ τῇ πίστει ἐπὶ ἀλλοτρίου ἐδάφους δὲν ἔχει δικαίωμα πρὸς ἀπαίτησιν τῆς δαπάνης του· ἔχει ὅμως δικαίωμα νὰ συμψηφήσῃ ταύτην ἀπέναντι τῶν ὁποίων εἰσέπραξε καρπῶν, ἔχων μάλιστα καὶ δικαίωμα ἐπισχέσεως πρὸς ἀνάληψιν τῶν ἐξόδων του. Δύναται δὲ νὰ κάμῃ τὴν περὶ τόκων αἴτησίν του, ἂν δὲν τὴν ἔκαμεν ὅταν ἐζητήθη τὸ κτῆμα μετὰ τῆς οἰκοδομῆς ἄνευ τῶν εἰσοδημάτων; Ναί.

Ἀπόφ. 8 τοῦ 1846 Ἀρ. Π., ἣν ὅρα ἐν τῇ λέξει ἀποζημίωσις σελ. 289 § 33—Πρβ. πραγμ. Καλλ. βιβλ. 6' § 174—179.—Πρβ. καὶ τοὺς ἑπομ. §§.

§ 21. Κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Ρ. Δ., ἰδίως δὲ κατὰ τὴν διάταξιν 2 τοῦ *C. de Rei vindicatione*, τὰ ἐν κακῇ πίστει ἐπὶ ἀλλοτρίου οἰκοπέδου οἰκοδομηθέντα ἀνήκουν εἰς τὸν νόμιμον κύριον αὐτοῦ, χωρὶς νὰ δύναται ὁ οἰκοδομήσας ν' ἀπαιτήσῃ ἀπὸ αὐτὸν τὰ καταβληθέντα.

Ἀπόφ. 683 τῆς 15 μαρτ. 1838 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφ.—Πρβ. τὸν προηγούμενον §.

§ 22. Αἱ διατάξεις αἱ ἀφορῶσαι τὸν ἐπὶ ἀλλοτρίου ἐδάφους κτίζοντα κακῇ πίστει (72 καὶ 130 βιβλ. 2 τίτλ. 4 τοῦ Ἀρμεν.) δὲν ἐφαρμόζονται εἰς τὰς βελτιώσεις τῶν ἀμπέλων.

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ ἐὰν καὶ κατὰ τὰς περὶ οἰκιῶν διατάξεις τοῦ Ρωμ. Δ., ὁ κτίζων ἐπὶ ἀλλοτρίου γηπέδου, τοῖχου, ἢ οἰκοδομήμα-

τος, χαίρει τὸ δικαίωμα ν' ἀφαιρέσῃ ἀμέσως τὸ κτισθὲν, ἂν δύναται νὰ γίνῃ τοῦτο χωρὶς βλάβην τοῦ κυρίου τοῦ τόπου, ἢ τοῦ οἰκοδομήματος, ἢ ν' ἀναλάβῃ, ὅταν χαλάσῃ, τὰς ὕλας του, κατὰ τὰ ἄρθρ. 72 καὶ 130 βιβλ. 2 τίτλ. 4 τοῦ Ἀρμενοπ., ἀλλ' αἱ διατάξεις αὗται δὲν ἐφαρμόζονται εἰς τὰ γενόμενα ἔξοδα τῆς καλλιεργείας καὶ διατηρήσεως τῶν ἀγρῶν καὶ ἀμπελώνων, διότι, κατὰ τὰ ἄρθρ. 6 καὶ 35 βιβλ. β'. τοῦ Ἀρμενοπούλου τίτλ. ά, χρεωστεῖται εἰς τὸν ἐν κακῇ πίστει κτίζοντα ἐπὶ ἀλλοτρίου τόπου ἡ ἀπόδοσις τῶν ἀναγκαίων ἐξόδων, ἐξαιροῦνται δὲ μόνον τὰ πρὸς βελτίωσιν γενόμενα· ἐκτὸς δὲ τούτου εἶναι πάντοτε ἐφαρμοστέα ὡς πρὸς ὅλα τὰ παρὰ τοῦ ἐν κακῇ πίστει γενόμενα ἀναγκαῖα ἔξοδα ἢ μᾶλλον ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα ὤφειλε νὰ κάμῃ ὁ κύριος, ἂν δὲν ἔκαμεν ὁ ἐν κακῇ πίστει διακάτοχος, ἡ ἀρχὴ τῆς ἐπιεικείας κατὰ τοὺς νόμους 206 βιβλ. 50, τίτλ. 16 καὶ 14 βιβλ. 12 τίτλ. 4 τῶν πανδεκτῶν, ἥτις ἀρχὴ συμφωνεῖ μὲ τὸν εἰρημένον νόμον 38, αὐτόθι, *et dominus eadem facturus fuisset.*

'Απόφ. πολιτ. 'Αρ. Π 131 τοῦ 1847.

§ 23. Ὁ κακῆς πίστεως κάτοχος λαμβάνει μόνον τ' ἀναγκαῖα τοῦ κτήματος ἔξοδα δίδων τοὺς καρπούς.

Ἀπόφ. α 'Επειδὴ τὸ ἄρθρ. 8, βιβλ. β'. τίτλ. ά. τοῦ Ἀρμενοπ. διαλαμβάνει μόνον περὶ τῶν ἐν καλῇ πίστει νομέων κατὰ τὸν εἰρημένον νόμον 48 βιβλ. 6 τίτλ. 1 τῶν πανδεκτῶν, καὶ ἑπομένως δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν εἰς τοὺς κακῇ τῇ πίστει νομεῖς· ἐκτὸς δὲ τούτου, ὁ νόμος οὗτος 48, κατὰ τοὺς σχολιαςὰς αὐτοῦ, δὲν ἀπαγορεύει τὴν ἀγωγὴν, ὅταν τὰ ἔξοδα ὑπερβαίνουν τοὺς πρὸ τῆς ἀγωγῆς συγκομισθέντας καρποὺς, ἐξ ἐπιεικείας καὶ τοῦ καθήκοντος τοῦ δικαστοῦ, ὡς ἀνωτέρω εἴρηται, οἱ δὲ νόμοι 33, βιβ. 12 τίτλ. 6 καὶ 14 τοῦ 4 βιβλ. τίτλ. 4 τῶν πανδεκτῶν ἀρνοῦνται μόνον τὸ δικαίωμα τῶν ἐξόδων εἰς ἐκεῖνον, ὅςις δὲν κατέχει πλέον τὸ πρᾶγμα, ἐφ' οὗ ἐξώδευσε, καὶ ἀναγνωρίζουν τὸ δικαίωμα τοῦτο, ὅταν δὲν τὸ παρέδωκεν εἰς τὸν κύριόν του· (αὐτόθι «*alio modo quam per retentionem servare posse impensas non alius sumptus consequi posse, quam possideat et ab эo qnominus rem vindicata*)· ὥςε, κατ' αὐτοὺς τοὺς νόμους, οἱ ἀντίδικοι ὡς ἔχοντες πάντοτε τὴν κατοχὴν τοῦ κτήματος τοῦ διεκδικηθέντος παρὰ τοῦ ἀναιρεσείοντος ἐπὶ τῷ λόγῳ τοῦ ῥητῶς ἐπικαλεσθέντος εἰς τὰς ἐνώπιον τοῦ πρωτοδικείου προτάσεις δικαιώματος τῆς ἐπισχέσεως μέχρι τῆς πληρωμῆς αὐτῶν τῶν ἐξόδων, ἠδύναντο νὰ κινήσουν τὴν ὁποίαν ἐκίνησαν ἀγωγὴν περὶ αὐτῶν τῶν ἐξόδων, καί τοι ἐν

καλῇ πίστει διακατόχων· ἐκτὸς δὲ τούτου ὁ ἔχων τὴν ἔνστασιν ἔχει καὶ δίκαιον ἀγωγῆς, καὶ τ' ἀνάπαλιν, κατὰ τοὺς νόμ. 8 § 2 βιβλ. 16 τίτλ. 1 καὶ 8 § 1 βιβλ. 44 τίτλ. 4 τῶν πανδεκτῶν· εἰς τρόπον ὥστε ὑπάρχει ἀρχὴ τῆς νομικῆς ὅτι (*exceptionis subsidium est agere sive actio*), δύναται πᾶς διάδικος, μάλιστα κατὰ τὴν ἐν ἰσχύϊ πολιτ. δικονομίαν, νὰ μεταχειρίζηται εἴτε τὴν μίαν, εἴτε τὴν ἄλλην, κατ' ἐκλογήν του, ἐν ἐλλείψει ῥητοῦ ἀπαγορευτικοῦ νόμου· ὥστε καὶ ὁ λόγος οὗτος δὲν εἶναι βάσιμος.»

'Απόφ. 131 τοῦ 1847 'Αρ. Πάγου.

ΔΑΣΜΟΣ· ὅρα τὴν λέξ. Ἀτέλεια.

ΔΑΣΟΣ (1).

§ 1. Ὁ ἀπὸ 7 νοεμβρ. 1836 νόμος περὶ ἰδιωτικῶν δασῶν ἀφορᾷ καὶ κανονίζει τὸν τρόπον, καθ' ὃν ἀναγνωρίζεται ἡ ἰδιοκτησία ἐπὶ τῶν ἰδιωτικῶν δασῶν· ὅθεν δὲν ἐφαρμόζεται ὅταν πρόκηται περὶ ἀποβολῆς ἐκ τῆς κατοχῆς.

'Απόφ. 2295 τῶν ἐν 'Αθήναις ἐφετῶν.

§ 2. Ὡς πρὸς τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθ. 3 τοῦ ἀπὸ 17 φεβρ. 1836 νόμου εὕρηται ἡ ὑπ' ἀριθ. 3042 ἀπόφ. τῶν ἐν Ἀθήν. ἐφ. φέρουσα:

Ἀπόφ. « Ἐπειδή, ὡς ἐκ τοῦ 3 ἄρθρ. τοῦ ἀπὸ 17 φεβρ. 1836 Βασ. διατάγματος δὲν δύναται ν' ἀποφασισθῇ ὅτι τὸ δημόσιον, καὶ οὐχὶ οἱ προκαλέσαντες αὐτό, ἔχει τὴν κατοχὴν τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος δάσους, διότι, κατὰ τὸ ἄρθρ. τοῦτο, ἐὰν οἱ προκαλοῦντες εἶχον τυχὸν τὴν κατοχὴν καὶ ἐπαρουσίαζαν τοὺς τίτλους τῆς ἰδιοκτησίας των εἰς τὴν γραμματεῖαν αὕτη δὲ τοὺς ἀπέρριψε, πάλιν ἔπρεπε νὰ μείνουν οὗτοι εἰς τὴν κατοχὴν μέχρις τῆς τελευταίας δικαστικῆς ἀποφάσεως περὶ τῆς ἰδιοκτησίας.

Ἐπειδὴ ἂν οἱ προκαλοῦντες δὲν ἐπαρουσίασαν εἰς τὴν γραμματεῖαν τῶν οἰκονομικῶν τοὺς περὶ τοῦ δάσους τούτου τίτλους τῆς ἰδιοκτησίας των ἐντὸς τῆς ὑπὸ τοῦ διαληφθέντος ἄρθρου προθεσμίας, θεωρεῖται μὲν τὸ δάσος αὐτὸ ὡς ἐθνικόν, δὲν ἕπεται ὅμως ἐκ τούτου ὅτι καὶ τὴν κατοχὴν αὐτοῦ ἔχει τὸ δημόσιον, διότι δύναται νὰ ἔχῃ δικαίωμα ἰδιοκτησίας, χωρὶς νὰ ἔχῃ καὶ τὴν κατοχήν.

Ἐπειδὴ ἐκ τῆς ὑπὸ τοῦ Δ ληφθείσης ἀδείας ξυλεύσεως δύναται

---

(1) Ὅρα τὰς λέξ. 1) Δενδροφυτεία—2) Δῆμος, ἔνθα περὶ καταναγκαστικῶν μέτρων ἐπιτρεπομένων κατ' αὐτοῦ.—3) Ἐμπρησμός.

μὲν νὰ θεωρηθῇ ὅτι οὗτος, καθόσον ἀφορᾷ ἑαυτόν, ἀνεγνώρισε τὴν τοῦ δημοσίου κατοχήν, ἀλλ' ἡ ἄδεια αὕτη δὲν ὑπάρχει ἐν τῷ δικογράφῳ διὰ νὰ ἐκτιμήσῃ αὐτὴν τὸ δικαστήριον. ὅθεν, πρὶν ἢ ἀποφασίσῃ περὶ αὐτοῦ, πρέπει νὰ λάβῃ αὐτὴν ὑπ' ὄψιν, καὶ τὸ δημόσιον ἑπομένως ὀφείλει νὰ τὴν προσάξῃ.

Ἐπειδή, ἀρνηθέντος τοῦ δημοσίου ὅτι οἱ προκαλοῦντες ἔχουν τὴν κατοχὴν τοῦ προκειμένου δάσους, εἰς τούτους ἐπίκειται τὸ χρέος τῆς ἀποδείξεως καὶ οὐχὶ εἰς τὸ δημόσιον, διότι καὶ ἂν τοῦτο λέγῃ ὅτι κατέχει, καθὸ ἐναγόμενον δὲν ὑποχρεοῦται εἰς ἀπόδειξιν, διότι διὰ τῆς τοιαύτης ἐνστάσεως, προσβάλλει τὸ παραδεκτὸν τῆς προκλήσεως τῶν ἀντιδίκων του, οἵτινες διὰ νὰ καταστήσουν παραδεκτὴν τὴν πρόκλησίν των ὀφείλουν νὰ ὑποστηρίξουν αὐτήν, ἀποδεικνύοντες ὅτι ἔχουν τὴν κατοχήν· ὅθεν οὐχὶ ὀρθῶς τὸ πρωτοδικεῖον Λαμίας διὰ τῆς ἀποφάσεώς του ὑπεχρέωσε τὸ δημόσιον ν' ἀποδείξῃ ὅτι αὐτὸ ἔχει τὴν κατοχὴν τοῦ εἰρημένου δάσους (ὅρ. *Πρόκλησις*).

Ἐπειδὴ ἡ ἀπόδειξις τοῦ ἂν οἱ προκαλοῦντες κατέχουν τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος δάσος ἔχει ἐπιῤῥοὴν εἰς τὴν ἀπόφασιν τῆς ὑποθέσεως, διότι ἂν οὗτοι δὲν κατέχουν, ὅπως τὸ δημόσιον διϊσχυρίσθη, δὲν ἔχουν τὸ δικαίωμα νὰ κάμουν τὴν προκειμένην πρόκλησιν εἰς ἀγωγήν· ὅθεν οἱ προκαλοῦντες ὀφείλουν ν' ἀποδείξουν δι' ὅλων τῶν νομίμων μέσων καὶ διὰ μαρτύρων, ὡς μὴ δυνάμενοι νὰ ἔχουν ἔγγραφον ἀπόδειξιν, τὰ ἑξῆς κυρίως γεγονότα, τὰ ὁποῖα συνιστοῦν τὴν ὕπαρξιν τῆς κατοχῆς· α) ὅτι ὅσοι τυχὸν ἐξύλευσαν εἰς τὸ δάσος τοῦτο ἐπλήρωσαν εἰς τούτους φόρον ὡς εἰς ἰδιωτικὸν δάσος ξυλεύσαντες, καὶ οὐχὶ 20 ἢ 25 0/0 κατὰ τὸ ἄρθρ. 1 τοῦ ἀπὸ 4 νοεμβρίου 1836 Βασ. διατάγματος περὶ ὑλοτομίας καὶ φόρου ξυλείας, ποῖοι εἶναι ὀνομαστὶ οἱ ξυλεύσαντες καὶ πόσον φόρον ἐπλήρωσαν εἰς τούτους καὶ ὁπόσον εἰς τὸ δημόσιον διὰ τὴν ξυλείαν ταύτην, καὶ πότε ταῦτα ἐγένοντο· β) ὅσοι καὶ ὁποῖοι κατεσκεύασαν εἰς τὸ δάσος τοῦτο ἄνθρακας καὶ κατράμην καὶ ἄλλα δασικὰ προϊόντα, ἂν ἔλαβον ἀπ' αὐτοὺς προηγουμένως ἔγγραφον ἄδειαν κατὰ τὸ ἄρθ. 6 τοῦ αὐτοῦ διατάγματος· γ) ἂν μέχρι τῆς ἐποχῆς, καθ' ἣν ἐκίνησαν τὴν προκειμένην πρόκλησίν των εἰς τὸ πρωτοδικεῖον Λαμίας, ἐξηκολούθουν νὰ λαμβάνουν κατὰ τὸ πρῶτον θέμα φόρον τινὰ ἀπὸ τοὺς εἰς τὸ δάσος τοῦτο ὑλοτομοῦντας καὶ νὰ χορηγοῦν ἄδειαν κατὰ τὸ δεύτερον ἀποδεικτικὸν θέμα· καὶ δ) ὁποίας ἄλλας πράξεις κατοχῆς ἐνήργουν ἐπὶ τοῦ δάσους αὐτοῦ ἄχρις οὗ ἔκαμαν τὴν ῥηθεῖσαν πρόκλησίν των.

Ἀπόφ. 3042 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.
Εὑρετήριον Τ. Ε'. 39.

Ἑτέρα ἀπόφασις περὶ δασῶν διαλαμβάνει τὰ δε.

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ, καθόσον ἀφορᾷ τοὺς λόγους τοῦ ἐκκαλοῦντος περὶ τοῦ ὅτι κατὰ τὸ περὶ ἰδιωτικῶν δασῶν διάταγμα τῆς 17 νοεμβρίου 1836 δὲν κατέστησαν δῆθεν ἀδιαφιλονεικήτως ἐθνικὰ ὅλα τὰ δάση, περὶ τῶν ὁποίων δὲν ἐπαρουσιάσθησαν ἐντὸς τοῦ ἔτους ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ, οἱ παρὰ τῶν ἀντιπροσωπευομένων αὐτὰ ἰδιωτῶν τίτλοι, καὶ περὶ τοῦ ὅτι τὰ ἐπίδικα δάση δὲν ὑπάγονται εἰς τοὺς ὅρους τοῦ εἰρημένου διατάγματος, ὡς μὴ ὄντα ἀνέκαθεν δάση, ἀλλὰ τοιαῦτα καταστάντα κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀγῶνος, αἱ αἰτιολογίαι τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως εἶναι ὀρθαὶ καὶ νόμιμοι, καὶ ὡς τοιαύτας τὰς παραδέχεται τὸ ἐφετεῖον.

Ἐπειδὴ εἴτε ὁ ὑπαγορεύσας τὴν ἐνιαύσιον προθεσμίαν λόγος ἦτον ὁ σκοπός του ν' ἀφαιρέσῃ τὴν εὐκολίαν τοῦ νὰ πλασθῶσι τίτλοι μὴ ὑπάρχοντες περὶ ἰδιοκτησίας δασῶν, εἴτε ἄλλος, τὸ διάταγμα ὅμως διαγράφει τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐπὶ ματαίῳ παρελεύσεως τῆς ὁρισθείσης προθεσμίας, καὶ τοῦτο εἶναι τὸ νὰ θεωρῶνται ἀδιαφιλονεικήτως ὡς ἐθνικὰ τὰ δάση, περὶ ὧν δὲν προσήχθησαν ἰδιοκτησίας τίτλοι, καθ' ὁμοίωσιν τῶν ἀποτελεσμάτων, τὰ ὁποῖα ψηφίζουσιν αἱ περὶ προσκλήσεως εἰς ἀγωγὴν διατάξεις τῆς πολιτ. δικονομίας ἐπὶ τριακονθημέρου προθεσμίας.

Ἐπειδὴ καὶ ἐν ὑποθέσει ὅτι διὰ τῆς κατὰ τὸ 1836 ἐκραγείσης ἐν Ἀκαρνανίᾳ στάσεως ἐμποδίσθησαν ἐπί τινα καιρὸν νὰ ἐνεργῶσιν ἐλευθέρως τὰ δικαιώματά των οἱ κάτοικοι τῆς ἐπαρχίας ἐκείνης, ἔπρεπε τὸ πολὺ νὰ ἐκπέσωσιν ἐκ τῆς δεκαετοῦς παραγραφῆς ὑπὲρ τοῦ ἐκκαλοῦντος αἱ ἡμέραι καθ' ἃς ἀποδεδειγμένως διεκόπη ἐξ ἀνάγκης ἡ ἐξάσκησις τῶν δικαιωμάτων του, ἀλλ' ἐνταῦθα ὁ ἐκκαλῶν μόλις πολλὰ ἔτη μετὰ τὴν παῦσιν τῆς εἰρημένης στάσεως, τὴν ὁποίαν αὐτὸς ὁ ἴδιος ἀνάγει εἰς τὰ 1837, προσήγαγεν τοὺς περὶ ἰδιοκτησίας τῶν ἐπιδίκων δασῶν τίτλους του, τοὺς ὁποίους τὸ δημόσιον ὑπεβάλλετο ἐνδεχομένως, ὡς ἀκαίρους καὶ μὴ γνησίους πρωτοδίκως προσέβαλεν· ὅθεν ὁ λόγος οὗτος τῆς ἐφέσεως καὶ παραδεκτὸς ἂν ἦτον, εἶναι ἀνωφελὴς ὡς πρὸς κατὰ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ μνησθέντος διατάγμ.

Ἐπειδὴ ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ διατάγματος, τοῦτο ἀπέδωκε τὴν ἀδιαφιλονείκητον κυριότητα τῶν ἐπιδίκων δασῶν εἰς τὸ δημόσιον· ἔκτοτε λοιπὸν ἔπαυσεν ἡ ὑποτιθεμένη προηγουμένη κυριότης τοῦ ἐκκαλοῦντος, καὶ ἑπομένως οὐδεμίαν ἰσχὺν ἔχουσιν ἔκτοτε οἱ τίτλοι τῆς κυριότητος, τοὺς ὁποίους αὐτὸς ἐπικαλεῖται ὡς προερχομένους τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, τόσον δηλ. τ' ἀγοραζόμενα παρ' αὐτοῦ πρὸ τῆς ἐποχῆς ταύτης, ὅσον καὶ ἡ τυχὸν μέχρι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἀποκτηθεῖσα διὰ τῆς ἀμνημονεύτου παραγραφῆς ἰδιοκτησία· ἀπὸ δὲ τῆς ἐποχῆς τοῦ διατάγ-

ματος δὲν παρῆλθεν ὑπὲρ τοῦ ἐκκαλοῦντος, ὡς οὗτος πλαγίως ἰσχυρίζεται, χρόνος ἱκανὸς πρὸς ἀπόκτησιν νέας διὰ παραγραφῆς κυριότητος μέχρι τῆς ἐποχῆς, καθ' ἣν αὐτὸς ἐστερήθη τὴν πραγματικὴν κατοχὴν τῶν δασῶν, καὶ ὑποτιθεμένου ὅτι μόνον κατὰ τὸν αὔγουστον τοῦ 1847 τοῦτο συνέβη ὡς ἐν τῇ ἀγωγῇ του ἐκθέτει, διότι καταστάντα τὰ εἰρημένα δάση κτῆμα τοῦ κράτους ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ διατάγμ., ἤγουν ἀπὸ τῆς ά. δεκεμ. 1836, δὲν ἐπιτρέπεται ἐπὶ τοιούτων κτημάτων ἡ τακτικὴ τῶν 10 ἐτῶν παραγραφή, ἀλλὰ μόνον ἡ τριακονταετὴς καὶ τοιαύτη δὲν ἔλαβε προφανῶς χώραν (§ 9 *Inst* 2, 6—*l*. 18, 11. 41, 4 κώδ. 7, 38—*l*. 6 κώδ. 7, 39—*l*. 14 κώδ. 11, 61) ἐκτὸς τοῦ ὅτι ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ διατάγματος στερεῖται ὁ ἐκκαλῶν καὶ νομίμου τίτλου, ὡς ἀποσβεσθέντος τοῦ πρώτου τίτλου του, ἐὰν πραγματικῶς εἶχε τοιοῦτον. Ὅθεν καὶ ὁ λόγος οὗτος τῆς ἐφέσεως, ὁ ἐπὶ τῆς παραγραφῆς βασιζόμενος, εἶναι ἀνυπόστατος.

Ἐπειδὴ ὁ λόγος, ὅτι ὁ ἐκκαλῶν ἔχει δῆθεν τὴν διακατοχὴν τῶν ἐπιδίκων δασῶν, καταφαίνεται ἀνυπόστατος ἐκ τοῦ ὅτι ὁ ἴδιος αὐτὸς ἐκίνησε τὴν προκειμένην διεκδικητικὴν ἀγωγήν, ἂν δὲ αὐτὸς κατέχῃ τὰς πέριξ τῶν δασῶν γαίας καὶ τοὺς ἐντὸς αὐτῶν ἀμπέλους, τοῦτο δὲν ἐπιφέρει τὸ ἀποτέλεσμα ὅτι κατέχει καὶ τὰ δάση ἀφοῦ τὸ δημόσιον διαχειρίζεται καὶ διαθέτει αὐτὰ ὑπὲρ αὐτοῦ, κατὰ τοὺς ὅρους τῶν περὶ δημοσίων δαπανῶν νόμων.»

Ἀπόφ. τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν τῆς 2 σεπτεμβρ. 1849.

ΔΕΔΙΚΑΣΜΕΝΟΝ (1).

Περὶ δεδικασμένου θέλει γίνει κυρίως λόγος ἐν τῇ λέξει *Τελεσιδικία*· ἐνταῦθα περιορίζομαι νὰ σημειώσω ὀλίγα τινά, τὰ ἑξῆς.

Σημ. 1. Περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου ὅρα τὰς λέξεις ά) Ἔνστασις.—β) Τελεσιδικία.—γ) Δανεισταί. § 17.—Ἀπόφασις σελ. 113—116—ε) Βάσις ἀγωγῆς.—ς) Ἀποζημίωσις § 106 καὶ ἑπ.—ζ) Ἀναίτησις—η) Ἀναφορὰ § 9.

Σημ. 2. Γαλλικὴ Νομολογία· ά) Τί ἐστι δεδικασμένον; (ὅρα Carré, δικον. ζήτ. 1583)

β) Εἰς ποίας περιπτώσεις καὶ κατὰ ποίων προτείνεται; (αὐτ.).

γ) Πότε ἡ ἀπόφασις ἀποτελεῖ δεδικασμένον διὰ τῆς ἀποδοχῆς; (ὅρα Συναίνεσις).

δ) Πότε προτείνεται ἡ ἔνστασις τοῦ δεδικασμένου; Carré αὐτ. 739 bis).

ε) Ἐπιρροὴ τῶν ποινικῶν ἀποφάσεων ἐπὶ τῶν πολιτ. δικῶν (αὐτ. ζητ. 859. ὅρα καὶ τὴν λέξ. ἀποζημίωσις § 122 καὶ ἑπ).

Πίναξ λεκτικός.

§ 1. Ἀγωγὴ στηριζομένη εἰς τὸν νόμιμον λόγον, ὅτι ἡ περὶ ἀποζημιώσεως διὰ τὰ προικοδοτηθέντα ὑπὸ τοῦ δημοσίου κληρονομιαῖα χωράφια ἀπαίτησις τοῦ Α κατὰ τοῦ δημοσίου τῷ εἶχε δοθῆ ὑπὸ τῆς συζύγου του εἰς προῖκα, εἶναι ἡ αὐτὴ μὲ τὴν ἀγωγήν, ἥτις, ἂν καὶ ἀναφέρῃ ὡς λόγον αὐτῆς καὶ τὴν τῆς εἰρημένης ἀπαιτήσεως προικοδοσίαν, ἔχει ὅμως καὶ ἄλλον νόμιμον λόγον, ἤγουν τὴν μετὰ τὴν ἐκδίκασιν τῆς πρώτης ἀγωγῆς παραχώρησιν παρὰ τῆς συζύγου του, ὡς κυρίας, τῆς κατὰ τοῦ δημοσίου ἀπαιτήσεως εἰς τὴν κυριότητα τοῦ Α; ὄχι· ἡ τελευταία ἀγωγὴ δὲν πηγάζει ἐκ τῆς αὐτῆς αἰτίας ἢ ἐκ τοῦ αὐτοῦ πράγματος (*eadem causa petendi*), διότι ἡ αἰτία τῆς δευτέρας ἀγωγῆς εἶναι νέα, συνισταμένη εἰς τὴν πλήρη κυριότητα τοῦ διαδικουμένου ἀντικειμένου ὡς ἐκ τοῦ δικαιώματος τῆς πρὸς τὸν Α παρὰ τῆς κυρίας τοῦ πράγματος γενομένης μετὰ τὴν πρώτην ἀγωγὴν ἀπαλλοτριώσεως, ἐν ᾧ ἡ πρώτη ἀγωγὴ εἶχεν αἰτίαν τὸ προϋπάρχον δῆθεν δικαίωμα τῆς προικός. (ἀπόφ. 5442 τῆς 24 φεβρ. 1849 τῶν ἐν Ἀθήν. ἐφετῶν).

§ 2. Ὑπάρχει δεδικασμένον ὅταν τὰ ποσὰ ἐθεωρήθησαν ὡς ἀπαράδεκτα πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ συμψηφισμοῦ ἀπέναντι τῆς ἀπαιτήσεως, ἥτις ἀποτελεῖ τὸ ἀντικείμενον δωρεᾶς τινός, καὶ ἔπειτα προτείνονται εἰς ὑποστήριξιν ἐνστάσεως ἀφορώσης τὴν ἀνατροπὴν τῆς δωρεᾶς αὐτῆς καθ' ἑαυτήν; ὄχι· διότι ὑπάρχει διαφορὰ καὶ ὡς πρὸς τὴν ἱστορικὴν βάσιν καὶ ὡς πρὸς τὴν αἴτησιν.

Ἀπόφ. 5542 τῆς 16 μαρτίου 1849 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

§ 3. Τελεσιδικία ὑπάρχει καὶ ὅταν ἡ ἁρμοδιότης ἀποφασισθῇ διὰ κανονισμοῦ (πολιτ. ἀπόφ. Ἀρ. Π. 88 τοῦ 1846).—ὅρα τὴν λέξ. Ἁρμοδ. πολιτ. σελ. 127.

§ 4. Ἡ παραβίασις τῶν περὶ τελεσιδικίας ἀρχῶν ἐπιφέρει ἀναίρεσιν (ἀπόφ. πολιτ. Ἀρ. Π. 80 τοῦ 1847).

§ 5. Ὁ Α. Π δύναται νὰ ἐξετάσῃ ἂν δύω ἀγωγαὶ περιέχουν ἀντικείμενα τελεσιδίκως δεδικασμένα. (ἀπόφ. πολιτ. Ἀρ. Πάγου 113 τοῦ 1847).

§ 6. Ἡ ἐκτίμησις τῶν ἀντικειμένων τῶν ἀποτελούντων τὴν τελεσιδικίαν ἀνήκει εἰς τὴν ἁρμοδιότητα αὐτοῦ. (ἀπόφ. πολιτ. Ἀρ. Π. 104 τοῦ 1847).

§ 7. Διὰ τῶν παρεμπιπτουσῶν ἀποφάσεων δὲν ἀποκτᾶται τελεσιδικία (ἀπόφ. πολιτ. Ἀρ. Π. 197 τοῦ 1847).

§ 8. Ἡ ἀπόῤῥιψις τῆς ἀγωγῆς ὡς ἀπαραδέκτου δὲν καθιστᾷ τὸ δι' αὐτῆς ζητούμενον ἀντικείμενον τελεσιδίκως δεδικασμένον (ἀπόφ. πολ. Ἀρ.Π. 205 τοῦ 1847).

§ 9. Δὲν ὑπάρχει τελεσιδικία μεταξὺ δίκης ἀφορώσης κοινότητά τινα, καὶ δίκης ἀφορώσης ἄτομα. (ἀπόφ. 2616 τοῦ 1843 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν).

§ 10. Ἡ ἀπόφασις τῆς Μικτῆς ἐπιτροπῆς, δι' ἧς ἀνεγνωρίσθη τὶς κληρονόμος τοῦ τετάρτου τῆς πατρικῆς περιουσίας, εἶναι τίτλος ἰσχυρὸς πρὸς διεκδίκησιν τῆς περιουσίας ταύτης, κατεχομένης παρὰ τρίτων.

Ἡ ἀπόφασις 4912 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν φέρει:

Ἀπόφ. α Ἐπειδὴ ἀφοῦ διὰ τῆς ἀποφάσεως τῆς μικτῆς ἐπιτροπῆς ἡ Φ ἐκηρύχθη, δυνάμει τοῦ συγκληρονομικοῦ της δικαιώματος, συγκυρία κατὰ τὸ ἓν τέταρτον τῶν εἰρημένων κτημάτων, καταδικασθέντων τῶν ἐναγομένων εἰς τὴν πρὸς αὐτὴν ἀπόδοσιν τούτου, δικαιοῦται αὕτη νὰ ζητήσῃ τὴν παράδοσιν τοῦ ἀνήκοντος αὐτῇ μεριδίου διαιρετῶς, ἤγουν κατὰ συνέπειαν διανομῆς, καὶ ἑπομένως ἀνυπόστατος εἶναι ὁ ἰσχυρισμὸς τῶν ἐκκαλούντων, ὅτι πώποτε δὲν ἔλαβεν ἡ ἐνάγουσα τὴν κατοχὴν, καὶ ὅτι, ὡς μὴ οὖσα κάτοχος, δὲν δύναται νὰ ζητήσῃ τὴν ὁποίαν ἐζήτησε διανομήν.

Ἐπειδὴ οἱ ἐκκαλοῦντες κατεδικάσθησαν εἰς τὸ ν' ἀποδώσωσιν εἰς τὴν ἐνάγουσαν τὸ τεταρτημόριον τῶν μνησθέντων κτημάτων ὡς κάτοχοι αὐτῶν, καθόσον ἐνώπιον τῆς μικτῆς ἐπιτροπῆς ἐναχθέντες ὡς τοιοῦτοι ἐδέχθησαν τὸν ἀγῶνα καὶ δὲν ἀντέταξαν τὴν μὴ δῆθεν ὁλοσχερῆ κατοχήν· ἑπομένως δὲν εἶναι ἀπαράδεκτος, ὡς ἰσχυρίζονται οἱ αὐτοὶ ἐκκαλοῦντες, ἡ προκειμένη ἀγωγὴ διὰ τὸν λόγον ὅτι δὲν κατέχουσιν αὐτοὶ ὁλοσχερῶς τὰ περὶ οὗ ὁ λόγος κτήματα, καθόσον πᾶσα προγενεστέρα καὶ μεταγενεστέρα ἧς ἐνώπιον τῆς μικτῆς ἐπιτροπῆς ἀγωγῆς τῆς Φ ἐνεργηθεῖσα δῆθεν μετα-

βολὴ θεωρεῖται ὡς μὴ οὖσα δι' αὐτὴν ἀπέναντι τῶν ἐναγομένων, καθόσον ἄλλως τε ὁ κλῆρος τῆς ἐναγούσης ἐνδέχεται νὰ πέσῃ εἰς τὸ μέρος, τοῦ ὁποίου εἰσέτι κάτοχοι εἰσὶν ὁμολογουμένως οἱ ἐκκαλοῦντες, ἢ δύναται νὰ ζητήσῃ καὶ νὰ εὐχαριστηθῇ ἡ ἐνάγουσα νὰ λάβῃ τὸ τεταρτημόριόν της ἀπὸ τὸ μέρος τοῦτο, καὶ τελευταῖον καθόσον ἂν τυχὸν θεωρήσωσι τρίτα τινὰ πρόσωπα, ὅτι διὰ τῆς διανομῆς προσβάλλωνται τὰ συμφέροντά των, δύνανται ν' ἀνακόψωσι τὴν διανομὴν, καὶ τὰ δίκαιά των θέλουν τότε ἐξακριβωθῇ καὶ δικασθῇ κατ' ἀντιμωλίαν. »

§ 11. Ὅταν τις ἐδικάσθη ὡς ἐν ἰδίῳ ὀνόματι ἐνεργῶν, εἰς ἄλλην δὲ δίκην παρίσταται ὡς ἐκδοχεὺς, δὲν ὑπάρχει τελεσιδικία.

Ἀπόφ α 'Επειδὴ καὶ ἐὰν, κατὰ τὸν ἰσχυρισμὸν τοῦ ἀνακόπτοντος, ἤθελεν ἐκληφθῇ ὅτι διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 297 ἀποφάσεως τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν καὶ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 13390 ἀποφάσεως τῶν ἐν 'Αθήναις πρωτοδικῶν ἐδικάσθησαν αὐτὰ ταῦτα τὰ ζητήματα, περὶ ὧν πρόκειται ἤδη, πάλιν διὰ νὰ ὑπάρξῃ τελεσιδικία, ἀπαιτεῖται, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, καὶ ἡ συνδρομὴ αὐτῶν τῶν ἰδίων προσώπων, καὶ ἡ ταυτότης τῆς ἰδιότητος, ὑπὸ τὴν ὁποίαν παρασταθέντα ἐδικάσθησαν· περιπτώσεις, αἵτινες ἐπὶ τοῦ προκειμένου δὲν ὑπάρχουσι, διότι καὶ ἐκ τῆς μνησθείσης ὑπ' ἀριθ. 297 ἀποφάσεως προκύπτει ὅτι ὁ Ι Χ Π παρέστη τότε ἐν ἰδίῳ ὀνόματι ἐνεργῶν, ἐνῷ ἐπὶ τῆς προκειμένης ἤδη δίκης παρίσταται ὡς ἐκδοχεὺς τῶν δικαιωμάτων τῶν κληρονόμων τοῦ ἀποβιώσαντος Ι Π· ὥστε, μὴ ὑπαρχούσης τῆς αὐτῆς ἰδιότητος τῶν δικαζομένων ἤδη προσώπων, ὁ ἀνακόπτων ἐσφαλμένως εἰς τὴν δίκην ταύτην ἐπικαλεῖται τελεσιδικίαν, καὶ τὸ ἐν 'Αθήναις δικαστήριον τῶν πρωτοδικῶν ἐσφαλμένως οὐχ' ἧττον παρεδέχθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 13,390 ἀποφάσεώς του ταύτην.

'Επειδὴ καὶ ἐὰν ὁ εἰρημένος Χ Π ἀνέκοψε τὸν εἰς τὴν ἀπόφασιν τοῦ δικαστηρίου τῆς Βιέννης περιαφθέντα τύπον τῆς ἐκτελέσεως ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι, ἀκύρου οὔσης τῆς διαθήκης τοῦ εἰρημένου Π, δὲν ἠδύνατο νὰ ἐκτελεσθῇ κατ' αὐτοῦ ἡ ἀπόφασις κλπ. πάλιν ὁ ἀνακόπτων δὲν δύναται νὰ ἐπικαλεσθῇ τελεσιδικίαν, καὶ διὰ τοὺς ἀνωτέρω ἐκτεθέντας λόγους, καὶ διότι ἐξ αὐτῆς τῆς ὑπ' ἀριθ. 3747 τῆς 17 ἀπριλίου 1840 ἀποφάσεως τῶν ἐν 'Αθήναις πρωτοδικῶν, τὴν ὁποίαν ἐπικαλεῖται ὁ ἀνακόπτων, προκύπτει ὅτι δὲν πρόκειται περὶ τοῦ αὐτοῦ ζητήματος, περὶ οὗ ἡ προκειμένη δίκη, καθότι εἰς μὲν τὴν πρώτην, ἐφ' ἧς ἐξεδόθη ἡ διαληφθεῖσα ὑπ' ἀριθ. 3747 ἀπόφασις, ὁ Ι Χ Π ἀνακόψας τὴν ἐκτέλεσιν, ἐπρότεινε

λόγους ἀνδρώσεως τῆς [illegible] τῆς ἀπὸ 19 ἰουλίου 1845 ἐνώπιον τῶν ἐν Ἀθήναις πρωτοδικῶν ἀγωγῇ του, προτείνει, ὅτι τὸ ἐν Αἰγίνῃ ὀρφανοτροφεῖον δὲν ἔχει δικαίωμα ν' ἀπαιτῇ ἀπ' εὐθείας τὸ ὑπὸ τοῦ ἀποβιώσαντος Ι Π ἀφεθὲν κληροδότημα εἴτε καὶ συμψηφιζόμενον διὰ τῶν χρεῶν τοῦ αὐτοῦ Π πρὸς αὐτὸν (τὸν Ι Χ Π), εἴτε καὶ ἀποῤῥοφούμενου τοῦ κληροδοτήματος ἀπὸ τὰ χρέη τῆς κληρονομίας, εἰς ὅλας δὲ τὰς περιστάσεις ζητεῖ νὰ καταδικασθῇ ὁ ἀνακόπτων νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν κατοχὴν καὶ κυριότητά του τὰ κινητὰ καὶ ἀκίνητα κτήματα, καὶ νὰ ὑποκύψῃ εἰς τὰς νομίμους ἀποζημιώσεις· ὥστε μὴ ὑπάρχοντος τοῦ αὐτοῦ ἀντικειμένου, ἀνυπόστατος εἶναι καὶ ὑπὸ τὸν λόγον τοῦτον ἡ τῆς τελεσιδικίας ἔνστασις.

Ἐπειδὴ ἡ αὐτὴ τῆς τελεσιδικίας ἔνστασις εἶναι οὐχ ἧττον ἀνυπόστατος καὶ καθόσον στηρίζεται εἰς τὴν ὑπ' ἀριθ. 7164 τῆς 25 ἰουνίου 1842 ἀπόφασιν τοῦ ἐν Ἀθήναις δικαστηρίου τῶν πρωτοδικῶν, ἐπικυρωθεῖσαν καὶ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 2490 ἀποφάσεως τοῦ δικαστηρίου τούτου, καθότι ἡ διὰ τῶν ἀποφάσεων τούτων δικασθεῖσα ἀγωγὴ τοῦ Ι Χ Π τῆς 29 ἀπριλίου 1842 ἐκινήθη ἐν ἰδίῳ αὐτοῦ ὀνόματι, ἐνῷ ἐπὶ τοῦ προκειμένου παρίσταται ὡς ἐκδοχεὺς τῶν κληρονόμων τοῦ Ι Π, ὡς καὶ ἀνωτέρω ἐξετέθη. »

Ἀπόφ. 1084 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

ΔΕΛΤΙΟΝ.

Ὅρα τὰς λέξεις α) Πινάκιον.— β) Ἀναγροφή.— γ) Carré pr. τ. 1. σελ. 559

ΔΕΝΔΡΟΦΥΤΕΙΑ.

Ὅρα τὰς ἐν τῷ Εὑρετ. λέξ. α) Βοσκαί.— β) Βλάβαι ἰδιοκτησίας.— γ) Δάση.— δ) Ἁρμοδιότης εἰρηνοδικῶν.

Σημ. Ἐνταῦθα προσθέτω τὸ ἀκόλουθον ζήτημα, ἐφ' οὗ ἀπεφάνθη ὁ Ἄρ. Πάγος μετὰ τὴν δημοσίευσιν τῶν ἀνωτέρω λέξεων.

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 490 § 1 τῆς πολιτ. δικονομίας, τὸ εἰρηνοδικεῖον δικάζει περὶ βλάβης τῶν δένδρων καὶ περὶ τῆς ἐκ τούτου πηγαζούσης ἀποζημιώσεως, μὴ ὑπερβαινούσης τὸ ποσὸν τῶν δραχ. 300· ὅταν ὅμως ὁ ἐναγόμενος ἐνίσταται ἐνώπιον τοῦ εἰρηνοδικείου ὅτι εἶναι κύριος τῶν δένδρων, καὶ ὅτι ὡς τοιοῦτος ἐνήργησε, τὸ πρωτοδικεῖον δὲν πρέπει, αἰτήσεως γενομένης, νὰ κηρύξῃ τὸ εἰρηνοδικεῖον ἀπολύτως ἀναρμόδιον, ἀλλὰ μόνον ὅτι ὁ εἰρηνοδίκης ὤφειλε ν' ἀναβάλῃ τὴν συζήτησιν τῆς ὑποθέσεως μέχρις οὗ τὸ ἁρμόδιον

δικ. αποφασίση επὶ τῆς ἐνςάσεως αὐτῆς, διότι ἄλλως μεταβάλλεται ἡ τῶν δικαιοδοσιῶν τάξις, καὶ παραβιάζονται τὰ ἄρ. **25**, **490** καὶ **529** τῆς πολιτ. δικονομίας.—(ἀπόφ. πολιτ. Ἀρ. Πάγου **145** τοῦ **1849**).—Πρβ. τὰς λέξεις α) *Αὐτοδικία.*— β) *Ζητήματα προδικαστικά.*

ΔΕΣΜΟΦΥΛΑΚΕΣ (1).

§ 1. Ἡ μὴ ἐπισύναψις τοῦ ἀποδεικτικοῦ τοῦ δεσμοφύλακος, ὅτι ὁ καταδικασθεὶς εὑρίσκεται εἰς φυλακὴν, καθιστᾷ απαράδεκτον τὴν ἀναιρέσεως αἴτησιν.

Ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Π. ρνε τοῦ 1837.

§ 2. Ὁ ἀντιχρονισμὸς τοῦ ἀποδεικτικοῦ τοῦ δεσμοφύλακος περὶ τῆς φυλακίσεως τοῦ καταδικασθέντος ἐν καθιστᾷ απαράδεκτον τὴν ἀναιρέσεως αἴτησιν.

Ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Π. σκζ τοῦ 183?. -Πρ. λέξ. Ἀναίρεσις σελ 148 (§ 189).

§ 3. Ὅταν δι' ἔλλειψιν τοῦ δεσμοφύλακος ὁ αναιρεσείων δὲν ἠδυνήθη να παρουσιάσῃ εγκαίρως τὸ ἀποδεικτικὸν τῆς φυλακίσεως, ἡ ἔλλειψις αὕτη δὲν δύναται παντελῶς νὰ βλάψῃ τὰ συμφέροντά του.

Ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Π. 19 τοῦ 1848.

§ 4 Τὸ πιστοποιητικὸν τοῦ δεσμοφύλακος πρέπει ν' ἀναφέρῃ ὅτι, καθ' ἣν ἡμέραν ἐζήτησαν τὴν ἀναίρεσιν, οἱ κατηγορούμενοι ἦσαν εἰς τὴν φυλακήν· ἄλλως ἡ αἴτησις εἶναι ἀπαράδεκτος.

Ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Π. 34 τοῦ 1848.

ΔΗΛΩΣΙΣ ΝΑΥΑΓΙΟΥ.

Ὅρα τὰς λέξ. α) Ἁρμοδ. προξένων.—β) Δυστύχημα.

ΔΗΛΩΣΙΣ (2).

---

[1] Ὅρα τὰς λέξ. α) Ἀναίρεσις σελ. 147, 148.—β) Φυλακαί.

[2] Σημ. 1. Ὅρα τὰς λέξ. α) Κατάσχεσις —β) Δανεισταὶ § 47. —γ) Ἁρμοδ. πολιτ σελ 313 (ἐ.θα πρόκειται περὶ τοῦ ζητήματος ποῦ εἰσάγεται ἡ κατὰ τῆς δηλώσεως ἀνακοπή).

Σημ. 2. Γαλλικὴ νομολογία.

α) Πῶς γίνεται ἡ δήλωσις; (ὅρα Carré. ὑπὸ τὸ ἄρθρ. 571.

Πίναξ Λεκτικός.

§ 1. Οὔσης ἀκύρου τῆς δηλώσεως τοῦ τρίτου, παρ' ᾧ ἐγένετο κατάσχεσις, δύναται αὐτεπαγγέλτως τὸ δικαστήριον νὰ τὴν κηρύξῃ ἄκυρον; ὄχι.

Ἀπόφ. 2 τοῦ 1848 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφετῶν, ἣν βλέπε εἰς τὴν σελ. 347 τῆς ἐν τῷ Εὑρετηρίῳ λέξ. Ἁρμοδ. ἐν γένει.

§ 2. Ὁ τρίτος, εἰς τοῦ ὁποίου τὰς χεῖρας ἐνεργεῖται κατάσχεσις συντηρητική, δὲν ὀφείλει εἰμὴ ἀφοῦ λάβῃ γνῶσιν τῆς κατασχέσεως καὶ τῆς κινηθείσης περὶ κύρους κατασχέσεως ἀγωγῆς νὰ δηλώσῃ ἂν ἔχῃ τῳόντι τὰ κατασχεθέντα. Δὲν προσκαλεῖται δὲ νὰ παρουσιασθῇ εἰς τὴν περὶ κύρους τῆς κυρίας ἀπαιτήσεως συζήτησιν, διότι δὲν ἔχει συμφέρον, ἐκτὸς ἂν γίνῃ ἀνακοπὴ κατὰ τῆς δηλώσεώς του. Ἄλλως τε ὁ τρίτος δὲν δύναται νὰ παρουσιασθῇ ἐπὶ ἀκροατηρίου καὶ διὰ νὰ διαφιλονεικήσῃ τὴν κατάσχεσιν.

Ἀπόφ. τῆς 27 μαρτίου 1842 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν

Ἰδοὺ πῶς ὡς πρὸς τὸν τρίτον φέρει ἡ ἀπόφασις αὕτη:

Ἐπειδή, κατὰ τὰ συνδυασμένα ἄρθρ. 1042—925—927 καὶ ἐπ. τῆς πολιτ. δικονομίας, ὁ τρίτος, εἰς τοῦ ὁποίου τὰ χεῖρας ἐνεργεῖται κατάσχεσις συντηρητική, δὲν ὀφείλει, εἰμὴ ἀφοῦ λάβῃ γνῶσιν τῆς κατασχέσεως καὶ τῆς κινηθείσης ἀγωγῆς πρὸς ἐπικύρωσιν

β) Προθεσμία δηλώσεως αὐτ. ζήτ. 1962.
γ) Εἰς ποῖον γραφεῖον; (αὐτ.).
δ) Γίνεται δι' ἐντολοδόχου; (αὐτ. 1963).
ε) Ὑπὸ ὅρκον (αὐτ. 1964).
ς) Περιεχόμενον τῆς δηλώσεως (αὐτ. ἄρθρ. 573).
ζ) Προσαγωγὴ ἀποδείξεων (αὐτ. ζήτ. 1967).
η) Ἰδιωτικαὶ ἀποδείξεις ἀποτελοῦν ἀπόδειξιν; (αὐτ. 1967).
θ) Χρέος ὑπὸ ὅρον (αὐτ. 1968).
ι) Ἂν γίνῃ νέα κατάσχεσις, νέα δήλωσις; [αὐτ. 1970].
ια) Προθεσμία πρὸς ἀνακοπὴν [αὐτ. 1973 ter].
ιβ) Ὁ τρίτος κηρυχθεὶς ὀφειλέτης δύναται ν' ἀποφύγῃ τὴν πληρωμήν; (αὐτ. 1976 bis).

τῆς κυρίας ἀπαιτήσεως νὰ δηλώσῃ, ἂν ἔχῃ τῳόντι τὰ κατασχεθέντα κατὰ τὸ ἄρθρ. 928 καὶ ἑπ. Δὲν προσκαλεῖται δὲ νὰ παρουσιασθῇ εἰς τὴν περὶ κύρους τῆς κυρίας ἀπαιτήσεως συζήτησιν, διότι δὲν ἔχει συμφέρον, ἐκτὸς ἐὰν διαφιλονεικηθῇ ἡ δήλωσίς του (ἄρθρ. 932 πολ. δικονομίας), ὅτε γίνεται ἀνακοπὴ κατ' αὐτῆς.

Ἐπειδὴ ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ἐνεργηθείσης τῆς κατασχέσεως εἰς χεῖρας τοῦ δημοσίου ὡς τρίτου, τοῦτο διέταξε τὸν οἰκονομικὸν ἐπίτροπον Ἀττικῆς νὰ κάμῃ τὴν ἀνήκουσαν δήλωσιν, ἥτις καὶ ἐγένετο ἐνώπιον τοῦ γραμματέως τοῦ ἐνταῦθα πρωτοδικείου τὴν 7 σεπτεμβρ. 1841, κατὰ δὲ τῆς αὐτῆς δηλώσεως δὲν ἔγεινε καμμία διαφιλονείκησις κατὰ τὸ ἄρθρ. 932 τῆς πολιτ. δικονομίας ἐν εἴδει ἀνακοπῆς· ἑπομένως τὸ δημόσιον δὲν ἔχει συμφέρον νὰ παρουσιασθῇ εἰς τὴν συζήτησιν, οὔτε ἐδύνατο νὰ προσκληθῇ νὰ λάβῃ μέρος· ὅθεν ἡ κοινοποίησις τῆς περὶ κύρους τῆς κατασχέσεως ἀγωγῆς, καὶ μετὰ ταῦτα ἡ κοινοποίησις τῆς ἐφέσεως ἔπρεπε νὰ θεωρηθῇ ὡς ἁπλῆ γνωστοποίησις, ὅτι ἐκινήθη ἡ περὶ κύρους ἀγωγὴ, καὶ οὐχὶ ὡς πρόσκλησις νὰ ἐμφανισθῇ.

Ἐπειδὴ καὶ ἂν ὑποτεθῇ, ὅτι τὸ δημόσιον ἐδύνατο νὰ παρουσιασθῇ ἐπὶ ἀκροατηρίου, καὶ νὰ διαφιλονεικήσῃ τὴν κατάσχεσιν· ὅμως, μὴ γενομένης παρ' αὐτοῦ ἀντεφέσεως, δὲν ἐδύνατο νὰ προσβάλῃ τὴν ὑπ' ἀριθ. 6343.

Διὰ ταῦτα κτλ. »

Σημ. Ἡ ὑποχρέωσις τοῦ τρίτου περὶ τῆς φυλάξεως τῶν κατασχεθέντων ἀρχίζει ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς κατασχέσεως, ὡς τοῦτο γίνεται σαφέστερον ἐκ τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρ. 963 καὶ 959 τῆς πολιτ. δικονομίας, καὶ ὄχι ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς γνωστοποιήσεως τῆς περὶ κύρους τῆς κυρίας ἀπαιτήσεως καὶ τῆς κατασχέσεως ἀγωγῆς· διότι ἂν τοῦτο ἦτον ὁ σκοπὸς τῆς κατασχέσεως, ἤθελε ματαιωθῇ δυναμένου τοῦ ὀφειλέτου νὰ εὑρίσκῃ μέσα, συνεννοούμενος μετὰ τοῦ τρίτου κατὰ τὸ διάστημα τῶν 8 ἡμερῶν, νὰ ματαιώσῃ τὴν κατάσχεσιν· τὸ δὲ 927 ἄρθρ. τῆς πολιτ. δικονομίας σκοπὸν ἔχει νὰ ἐπιδείξῃ εἰς τὸν κατασχόντα καὶ εἰς τὸν τρίτον, ὅτι ἂν ἐντὸς 8 ἡμερῶν δὲν κοινοποιηθῇ ἡ περὶ κύρους ἀγωγὴ, ὁ τρίτος δὲν εἶναι ὑπεύθυνος διὰ τὴν περαιτέρω φύλαξιν τῶν κατασχεθέντων.

Ἀπόφ. 2873 τῆς 9 μαΐου 1844 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

§ 3. Ἡ ἀταξία τῆς δηλώσεως τοῦ τρίτου δύναται νὰ προταθῇ δι' ἐνστάσεως; Ναὶ, καθότι τὸ ἄρθρ. 923 τῆς πολιτ. δικονομίας δὲν ἀποκλείει καὶ τὴν δι' ἐνστάσεως εἰσαγωγὴν τῆς διαφιλονεικήσεως κατὰ τὴν περὶ τοῦ κύρους τῆς κατασχέσεως ἐκκρεμῆ δίκην.

Ἀπόφ. 2 τοῦ 1848 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφετῶν, ἣν βλέπε εἰς τὴν σελ. 347 τῆς ἐν τῷ Εὑρετηρ. λέξ. Ἁρμοδ. πολιτ. ἐν γένει. ὅρα τὴν παρεπομ. σημ.

Σημ. Ἡ δήλωσις τοῦ τρίτου δὲν ἰσχύει ὅταν γίνηται ἐκπροθέσμως, ἢ παρὰ πόδας τῆς περὶ κατασχέσεως ἐκθέσεως τοῦ κλητῆρος (αὐτόθι).

Ἡ δήλωσις τοῦ τρίτου δὲν δύναται νὰ προσβληθῇ δι' ἐνστάσεως ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ εἰς τὴν περὶ τοῦ κύρους τῆς κυρίας ἀπαιτήσεως συζήτησιν, ἀλλὰ μόνον δι' ἀνακοπῆς.

Ἀπόφ. πολιτ. Ἀρείου Πάγου 85 τοῦ 1848 φέρουσα οὕτως:

«Ἐπειδή, κατὰ τὸ ἄρθρ. 932 τῆς πολ. δικ., ἐὰν διαφιλονεικηθῇ ἡ δήλωσις τοῦ τρίτου, ἡ διαφιλονείκησις γίνεται ἐν εἴδει ἀνακοπῆς καὶ διεξάγεται περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου, ὡς περὶ συνοπτικῆς δίκης, συζήτησις καὶ ἀπόφασις ἐνώπιον τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρ. 19 ἁρμοδίου δικαστηρίου. Ἐκ δὲ τῆς διατάξεως ταύτης καθίσταται πρόδηλον ὅτι, ἐὰν ὁ κατασχὼν δανειστὴς θελήσῃ ν' ἀμφισβητήσῃ τὴν δήλωσιν τοῦ τρίτου, παρ' ᾧ εὑρίσκονται τὰ κατασχεθέντα, ὀφείλει ν' ἀνακόψῃ ταύτην δι' ἐγγράφου ἀνακοπῆς συντακτέας κατὰ τὰς περὶ ἀνακοπῶν διατάξεις τῆς πολιτ. δικονομίας, καὶ νὰ εἰσάξῃ τὴν ἀνακοπήν του ἐνώπιον τοῦ ἁρμοδίου δικαστηρίου διὰ νὰ συζητηθῇ καὶ ἀποφασισθῇ τὸ περὶ δηλώσεως συνοπτικῶς· δὲν δύναται δὲ να προσβάλῃ τὴν δήλωσιν ἄνευ ἐγγράφου προδικαστικοῦ καὶ μόνον δι' ἐνστάσεως ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ εἰς τὴν περὶ κύρους τῆς κατασχέσεως ἢ τῆς κυρίας ἀπαιτήσεως συζήτησιν, καθότι, ὡς δηλοῦται ἐκ τῶν ἄρθρ. 925, 927, καὶ ἐπ. τῆς αὐτῆς δικονομίας, εἰς τὴν περὶ τοῦ κύρους τῆς κυρίας ἀπαιτήσεως συζήτησιν, ἥτις ἀποτελεῖ ὅλως διόλου χωριστὸν ἀντικείμενον ἀπὸ τὸ τῆς δηλώσεως τοῦ τρίτου, ὁ τρίτος οὗτος δὲν εἶναι κυρίως διάδικος, καὶ ἑπομένως δὲν εἶναι ὑπόχρεως νὰ ἐμφανισθῇ, ἀλλὰ γνωστοποιεῖται μόνον εἰς αὐτὸν ἡ περὶ κύρους ἀγωγή, χωρὶς καὶ νὰ κλητευθῇ ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ μὴ δύναται νὰ δώσῃ τὰ κατασχεθέντα ἢ νὰ τὰ συμψηφίσῃ, ἐφ' ῷ, προκειμένης ἀμφισβητήσεως κατὰ τῆς δηλώσεως τοῦ τρίτου, εἶναι οὗτος κυρίως διάδικος καὶ πρέπει νὰ προσκληθῇ ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ διὰ νὰ ὑποστηρίξῃ τὰ τῆς δηλώσεώς του ἀσχέτως ἀπὸ τὸ περὶ κύρους τῆς κυρίας ἀπαιτήσεως ἀντικείμενον, τὸ ὁποῖον ἀφορᾷ ἰδίως τὸν δανειστὴν καὶ τὸν ὀφειλέτην, νὰ προσβάλῃ τὸ ἀναρμόδιον τοῦ δικαστηρίου ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν ἤθελεν εἰσαχθῇ ἡ κατὰ τῆς δηλώσεως ἀνακοπὴ εἰς τὸ δικαστήριον τῆς κατοικίας τοῦ ὀφειλέτου, ἢ εἰς ἄλλο παρὰ τὸ τῆς κατοικίας αὐτοῦ τοῦ τρίτου, καὶ τὰ λοιπά· ὅθεν ἀμφισβητήσαντες οἱ ἀναιρεσείοντες τὴν παρὰ τοῦ ἀναιρεσείοντος γενομένην δήλωσιν ὤφειλον ν' ἀνακόψωσι ταύτην διὰ δικογράφου, τὸ δὲ δικαστήριον τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν ἀποφανθὲν διὰ τῆς προσβαλλομένης ὑπ' ἀριθ. 127 ἀποφάσεώς του ὅτι ἠδύναντο οἱ ἀναιρεσίβλητοι νὰ προσβάλωσι

τὴν δήλωσιν δι' ἐνστάσεως μόνον ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ, ὅπου ἐσυζητεῖτο ἡ περὶ κύρους τῆς κυρίας ἀπαιτήσεως ὑπόθεσις, παρεβίασε τὰ ἄρθρ. 932, 937 619, 871 καὶ 158 τῆς πολιτ. δικονομίας, τὰ ὁποῖα ὡς οὐσιώδη δίδουν χώραν εἰς ἀναίρεσιν κατὰ τὰ ἄρθρα 201 καὶ 807 § 5 τῆς αὐτῆς δικονομίας· ὥστε καθίσταται ἀναιρετέα ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις. »

§ 4. Οἱ δημόσιοι ὑπάλληλοι εἶναι προσωπικῶς ὑπόχρεοι, ὅταν δὲν δηλώσωσιν ὅτι κατάσχεσίς τις δὲν δύναται νὰ ἔχῃ ἔννομα ἀποτελέσματα, ὡς μὴ ὑπάρχοντος τοῦ κατασχεθέντος ἀντικειμένου;

Ὅρα τὴν περὶ τούτου νομολογίαν εἰς τὴν λέξιν Ἀποζημίωσις σελ. 286 § 26. 27.—εἰς τὴν λέξιν Ἀρχή, ἔνθα ἡ ἀπόφ. 5348 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.—Πρβ. καὶ Carré pr. ζήτ. 1941, καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 5823 ἀπόφ. τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν. ὡς καὶ τὸν ἐπ. §.

§ 5. Ἐκ τοῦ ἄρθρ. 924 τῆς πολιτ. δικονομίας προκύπτει, ὅτι οἱ δημόσιοι ὑπάλληλοι, παρὰ τοῖς ὁποίοις ἐνεργεῖται ἡ κατάσχεσις ὡς ἔχουσι τὴν διαχείρησιν δημοσίων χρημάτων, εἶναι τότε μόνον ὑπόχρεοι νὰ κάμωσι τὴν ἀπαιτουμένην δήλωσιν, ὅταν πραγματικῶς ἦναι ἐπιφορτισμένοι ὑπηρεσίαν ταμίου [1]. (ἀπόφ. 2621 τῆς 28 μαΐου 1843 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφετῶν). Ὅρα τὸν ἄνωτ. §.

§ 6. Ὅταν τὸ ἀντικείμενον τῆς δίκης ἦναι ἡ διαφιλονείκησις τῆς δηλώσεώς τινος ὡς τρίτου, παρ' ᾧ ἐγένετο κατάσχεσίς τις, συγχωρεῖται ἀνακοπὴ καὶ ἔφεσις. (ἀπόφ. 4705 τοῦ 1848 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν).

§ 7. Οἱ ἐπιτροποκηδεμόνες, παρ' οἷς γίνεται κατάσχεσις ὡς παρὰ τρίτοις, δεν εἶναι ὑπόχρεοι νὰ κάμωσι δήλωσίν τινα, διότε οὔτε ὡς τρίτοι, οὔτε ὡς ἐντολοδόχοι θεωροῦνται.

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ ἡ παρὰ τῶν κηδεμόνων ὡς τρίτων γενομένη δήλωσις καὶ αἴτησις ἀκυρότητος τῆς κατασχέσεως ἐπροκαλέσθη ὑπὸ τοῦ ἀντιδίκου των, ὅστις ἐνήγαγεν αὐτοὺς ὡς τρίτους περὶ τοῦ κύρους τῆς κατασχέσεως ἐνῷ τοιαύτην ἰδιότητα δὲν ἔχουν· ἑπομένως δὲν ἕπεται ὡς ἐκ τῆς δηλώσεως ταύτης, ὅτι δὲν ἠδύναντο ἐμφανισθέντες εἰς τὸ δικαστήριον κατὰ πρόσκλησιν τοῦ ἀντιδίκου των νὰ προτείνουν τὸ ἄκυρον της τε διαδικασιας ταύτης καὶ τῆς κατασχέσεως, καθόσον οὗτοι ποσῶς δὲν ἦσαν ὡς ἐκ τοῦ νόμου ὑπόχρεοι νὰ ἐνεργήσωσι τοιαύτην δήλωσιν, καὶ ἐὰν εἰσέτι δεν ἐνεφανίζοντο

---

(1) Περὶ τοῦ ἂν οἱ φρούραρχοι ἦναι ἢ δὲν ἦναι ἐπιφορτισμένοι ὑπηρεσίαν ταμίου εἶναι περιστατικὸν, τοῦ ὁποίου διετάχθη ἀπόδειξις διὰ τῆς ἀποφάσεως αὐτῆς.

εἰς τὸ δικαστήρ., τὸ δικ. τοῦτο ὤφειλε καὶ αὐτεπαγγέλτως θεωροῦν, ὅτι κηδεμόνες δι' ὑπόθεσιν τῶν κηδεμονευομένων ὑπεβλήθησαν εἰς δίκην ὡς τρίτοι, ν' ἀκυρώσῃ καὶ τὴν διαδικασίαν καὶ τὴν κατάσχεσιν, διότι ἐπρόκειτο περὶ νομιμοποιήσεως.

Ἐπειδὴ καθ' ὃν τρόπον ἐγένετο ἡ κατάσχεσις ἐπὶ χρημάτων τῶν κηδεμονευομένων εἰς χεῖρας τῶν κηδεμόνων, προκειμένου περὶ ἀναγκαστικῆς κατασχέσεως πρὸς ἐκτέλεσιν δικαστικῆς ἀποφάσεως, οὗτοι οὔτε ἀνακοπὴν τῆς κατασχέσεως ὑπεχρεοῦντο νὰ κάμουν, οὔτε εἰς ἄλλην διαδικασίαν νὰ ὑποβληθῶσι, καθότι ἐπὶ κατασχέσεως χρημάτων τοῦ ὀφειλέτου οὐδεμία διαδικασία ἀπαιτεῖται νὰ λάβῃ χώραν, ἂν ταῦτα δὲν κατέχωνται εἰς χεῖρας τρίτου, ἀλλὰ λαμβάνονται ἀμέσως ὑπὸ τοῦ κλητῆρος, συντασσομένης ἐκθέσεως, ἂν τυχὸν θεωρηθῶσι θεμένα εἰς μέρος, πρὶν ἔτι τρίτος τὰ λάβῃ εἰς χεῖράς του, ὅτε πρέπει νὰ ἐνεργηθῇ εἰς χεῖρας τοῦ τρίτου ἡ κατάσχεσις· ἑπομένως καὶ οἱ κηδεμόνες ὡ. ἀντιπροσωπεύοντες νομίμως τοὺς κηδεμονευομένους θεωροῦνται ὡς ὀφειλεται δυνάμει τῆς ὁποίας ἔχει ὑπερ ἑαυτῶν ὁ ἀντίδικός των τελεσιδίκου ἀποφάσεως, καὶ δὲν ὑπόκεινται εἰς ἣν ὑπεβλήθησαν διαδικασίαν ὑπὸ τὴν ἰδιότητα ταύτην διὰ τὸν ἐκτεθέντα λόγον οὔτε ὡς τρίτοι, οὔτε ὡς ἐντολοδόχοι, διότι δὲν εἶναι τοιοῦτοι· ἂν δὲ ἡ ἀναγκαστικὴ κατάσχεσις τῶν χρημάτων τοῦ ὀφειλέτου, ὡς εἴρηται, ἦναι ἀφ' ἑνὸς δύσκολον νὰ γείνῃ, ἐξ ἄλλου ὅμως ἡ πολιτ. δικονομία εἰς τὸ ἄρθρ. 878 χορηγεῖ διάφορα μέσα ἐκτελέσεως, μεταξὺ τῶν ὁποίων εἶναι καὶ τὸ τοῦ μηνυτοῦ, καὶ ἑπομένως ἂν δὲν εὐκολύνηται ὁ δανειστὴς διὰ τῆς κατασχέσεως νὰ ἐπιτύχῃ τὴν ἐκτέλεσιν, δύναται, διὰ τοῦ μέσου τοῦ μηνυτοῦ, ν' ἀναγκάσῃ τὸν δυστροποῦντα ὀφειλέτην εἰς τὴν ἐξόφλησιν τοῦ ἀποφασισθέντος χρέους του. »

Ἀπόφ. 3139 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

§ 8. Ἡ δήλωσις δὲν εἶναι ἄκυρος διὰ τοῦτο καὶ μόνον, ὅτι δὲν συνέφθησαν τὰ ἀποδεικτήρια ἔγγραφα ἐκ μέρους τοῦ τρίτου, παρ' ᾧ ἐγένετο ἡ κατάσχεσις, διότι ἡ ἐπισύναψις αὕτη διατάττεται διὰ νὰ προλαμβάνηται τοιουτοτρόπως πᾶσα δολιότης καὶ συνεννόησις μετ' ἐὐ τοῦ ὀφειλέτου καὶ τοῦ τρίτου, ὅπερ δὲν δύναται νὰ λάβῃ χώραν, ὅταν ἡ δήλωσις στηρίζηται εἰς ἐπίσημον ἔγγραφον. (ἀπόφ. 4098 τοῦ 1846 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν).

ΔΗΜΑΡΧΟΣ.

Ὅρα τὰς λέξεις α) Ἀνάκρισις διοικητική.—β) Δῆμος.—γ) Γραμματεὺς δημοτικός.—δ) Δημόσιοι ὑπάλληλοι.—ε) Πενία.

ΔΗΜΕΥΣΙΣ (1).

Πίναξ λεκτικός.

§ 1. Πᾶσα ἀγωγὴ τῶν δανειστῶν διὰ τὰ πρὸς αὐτοὺς χρέη καὶ τὰς ὑποχρεώσεις τοῦ δημευθέντος πρέπει νὰ διευθύνηται κατὰ τῆς δημευούσης ἐξουσίας.

---

[1] Σημ. 1. Ὅρα τὰς λέξ. ά) Δημόσιον.—6) Ἀστυνομία σελ. 195 καὶ ἐπ. ἔνθα περὶ Δ η μ ε ύ σ ε ω ς.—Ὅρα τὴν τοῦ Σαβινὺ περὶ Ῥ. Δ. πραγμ. § LXIX.

Σημ. 2. Τὰ ἀπηγορευμένα νομίσματα δὲν δημεύονται κατὰ τὸν ποιν. νόμον.

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ οἱ ὁρισμοὶ τοῦ ἀπὸ 17 αὐγ. 1833 διατάγματος, οἱ ἀφορῶντες τὴν εἰς τοὺς εἰσάγοντας ἢ διαδίδοντας ἀπηγορευμένα Τουρκικὰ νομίσματα ἐπιβαλλομένην ποινὴν, ἀντεκατεστάθησαν ἀπὸ τὸν μεταγενέστερον ποιν. νόμον, ὁ ὁποῖος εἰς τὸ ιά. κεφαλ. ἐπρονόησεν ἐν γένει περὶ τῶν ὡς πρὸς τὰ νομίσματα πραττομένων ἀξιοποίνων πράξεων, εἰς δὲ τὸ 245 ἄρθρ. ἐπροσδιώρισε καὶ εἰδικῶς τὴν ποινὴν, εἰς τὴν ὁποίαν ὑποβάλλεται ὅστις εἰσάξει ἢ διαδώσει νομίσματα ἀπηγορευμένα, εἴτε ἐγχώρια ἤθελαν εἶσθαι ταῦτα εἴτε ξενικὰ, εἰς τῶν ὁποίων τὴν τάξιν ἀνήκουσι καὶ τὰ τουρκικὰ, τὰ ὁποῖα ὁ νόμος δὲν ἐξαιρεῖ ἀπὸ τὴν περὶ τῶν ἀπηγορευμένων νομισμάτων διάταξιν, ἀλλ' οὔτε δύναται ἡ αὐτὴ πρᾶξις ποτὲ μὲν νὰ τιμωρῆται μὲ ἑνὸς εἴδους ποινὴν, ἄλλοτε δὲ μὲ ἄλλου.

Διὰ ταῦτα ἀποῤῥίπτει κτλ. »

Ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Πάγου ού. τῆς 25 μαΐου 1836.—Πρ6. τὴν λέξιν Γ ρ ό σ ι α.

Ὅρα τὴν λέξ. Ἀ σ τ υ ν ο μ ί α, ὅπου καὶ περὶ δημεύσεως.—Ὅρα τὸ Εὑρετ. τοῦ Ῥολλίνου λέξ. confiscation.

Σημ. 3. Ἡ δήμευσις εἰσήχθη εἰς τὴν Ῥωμ. Ν. διὰ τοῦ Κορνηλίου νόμου de proscriptis. Διὰ τῆς νεαρᾶς 17 κατηργήθη, ἐξαιρουμένων (νεαρ. 34) τῶν καθοσιώσεως ἐγκλημάτων. τεμ. 7 § 3 π. de bonis damnatorum.

Περὶ τῆς περὶ δημεύσεως Γαλλικῆς νομοθεσίας ὅρα τὸ Εὑρ. τοῦ Ῥολλίνου, λέξ. confiscation.

Τὰ κλοπιμαῖα ἀπεδίδοντο εἰς τοὺς ἰδιοκτήμονας, ἀλλ', ἂν οὗτοι δὲν ἦσαν γνωστοὶ, ἐδημεύοντο. Merl. rep. v. confiscation § 1 n. 12 bis.—Ὅρα τὴν λέξ. Πειστήρια.

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ Ρ. Δ. ἡ παρὰ τοῦ δημοσίου ἐπιβαλλομένη εἰς τὴν περιουσίαν τινος δήμευσις ἐθεωρεῖτο ὡς διαδοχὴ εἰς ἅπασαν τὴν περιουσίαν (*omnia bona*) καὶ εἰς ἅπαντα τὰ δικαιώματα (*universum jus*) τοῦ μετ' αὐτὴν τὴν ποινὴν τιμωρηθέντος, καὶ μετεβίβαζε τὰς ἐκ τῶν χρεῶν ὑποχρεώσεις τούτου πρὸς τοὺς τρίτους δανειστὰς εἰς τὸ δημεῦον δημόσιον, τὸ ὁποῖον εἰς τὴν τοιαύτην περίπτωσιν ἐπέχει, κατὰ τὸν περὶ διαφόρων κανόνων 128 νόμον, τόπον κληρονόμου (*fiscus heredis loco habetur*), καὶ τοῦτο εἴτε διότι περιουσία δὲν λογίζεται (κατὰ τοὺς νόμους 39 § 1 καὶ 208 τίτλ. 16 βιβλ. 50 καὶ 71 τίτ. 3 βιβλ. 23 τῶν διγ.) εἰμὴ ὅσα μετὰ τὴν ἐξόφλησιν καὶ ἀπόσβεσιν τῶν χρεῶν τοῦ δημευθέντος ὑπολείπονται, εἴτε διότι τὰ βάρη ἢ ἡ βλάβη δὲν δύναται, κατὰ τὸν ν. 10 ἄρ. 16 περὶ διαφόρων κανόνων τοῦ Ἀρμεν. νὰ χωρισθῶσιν ἀπὸ τὰς ὠφελείας.

Ἐπειδὴ ἐκ τούτων ἕπεται ὅτι πᾶσα ἀγωγὴ τῶν δανειστῶν διὰ τὰ πρὸς αὐτοὺς χρέη καὶ ὑποχρεώσεις τοῦ δημευθέντος πρέπει νὰ διευθύνηται κατὰ τοῦ δημεύοντος δημοσίου ἢ ἐξουσίας.—Ν. 2 τίτ. 12 καὶ 5, τίτ. 49 βιβ. 9 τοῦ κώδ.—καὶ Ν. 11 καὶ 37 τίτ. 14 βιβ. 49—ν. 3 § 5, 6. § 3, 17 τίτ. ά. βιβ. 36 τῶν διγ. καὶ μοναδικὸς νόμος τοῦ τίτ. 7 βιβλ. 10 τοῦ κώδ.

Ἐπειδὴ ἂν τὰ δικαστ. δὲν δύνανται νὰ ἐφαρμόζωσι τὰς προεκτεθείσας ἀρχὰς τοῦ δημοσίου δικαίου εἰς ἐποχὰς προγενεστέρας καὶ εἰς τόπους, ὅπου κατὰ τὴν δήμευσιν κατῴκει ὁ δημευθεὶς διάδικος, δὲν ἕπεται ὅτι, ὁσάκις ἤθελεν ἀποδειχθῇ ὅτι ἡ περὶ ἧς πρόκειται δήμευσις ἐκανονίζετο ἀπὸ τὰς τοιαύτας ἀρχὰς ἢ καὶ ἄλλας παρομοίας, δὲν δύνανται νὰ ἐφαρμοσθῶσιν αὗται ἢ αἱ παρόμοιοι ἄλλαι.

Ἐπειδὴ ἡ δήμευσις κατὰ τὸ Ὀθωμ. δίκαιον ἐπιβάλλεται, ὡς ὁ ἐκκλῶν διατείνεται, καὶ ὡς ποινὴ χωριστὴ ἀπὸ ταύτην, ὁσάκις ὁ δικαίως ἢ καὶ ἀδίκως καταδικαζόμενος ἐπιτυγχάνει νὰ φυγαδευθῇ.

Ἐπειδὴ τὰ προτεινόμενα ἀπὸ τὸν διάδικον ἀντικείμενα 1) ὅτι ἐπεβλήθη δήμευσις εἰς τοῦτον· 2) ὅτι ἡ δήμευσις ἐπιβάλλεται καὶ μόνη κατὰ τῶν διαφευγόντων τὴν καταδίωξιν πολιτικῶν ὑπόπτων, καὶ συνάπτεται εἰς ἄλλας ποινάς, λαβόντα χώραν εἰς τόπον καὶ ἐποχὴν, καθ' ἣν ἴσχυε τὸ ὀθωμανικὸν δίκαιον, δύνανται ν' ἀποδειχθῶσι, καὶ ἡ ἀπόδειξις τούτων νὰ ἔχῃ ἐπιῤῥοὴν εἰς τὴν ἀπόφασιν τῆς ὑποθέσεως. »

'Απόφ. 2137 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

§ 2. Ὁ ἀποκλειόμενος ἀπὸ τὴν κληρονομίαν τοῦ πατρός του δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ μήτε ὡς ἐνεργήσας πρᾶξιν κληρονόμου [1] ἡ Δήμευσις μεταβιβάζει τὰ δικαιώματα καὶ τας ὑποχρεώσεις τοῦ δημευθέντος.

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ ἡ λύσις τοῦ ζητήματος τοῦ ἂν ὁ Σ ἔκαμε πρᾶξιν κληρονόμου, λαβὼν εἰς πληρωμὰς τῶν διαληφθέντων χρεῶν, ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν διαταχθεῖσαν διὰ τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως ἀπόδειξιν, καθότι ἂν ἀποδειχθῇ ὅτι ἐγένετο γενικὴ δήμευσις τῆς περιουσίας τοῦ Δ, ὅτι ἡ δήμευσις κατὰ τὸ τουρκικὸν δίκαιον ἐπιφέρει μεταβίβασιν εἰς τὸ δημεῦον δημόσιον ὅλων τῶν δικαιωμάτων καὶ ὑποχρεώσεων τοῦ προσώπου, τοῦ ὁποίου ἐδημεύθη ἡ περιουσία, καὶ ὅτι οἱ παῖδες τούτου δὲν ἀποκατεστάθησαν εἰς τὴν περιουσίαν τοῦ πατρός των, τὸ δημεῦον δημόσιον θεωρεῖται ὡς γενικὸς διάδοχος τοῦ προσώπου, καθ' οὗ ἐγένετο ἡ δήμευσις καὶ οἱ λοιποὶ τυχαῖοι κληρονόμοι αὐτοῦ ἀποκλεισμένοι τῆς κληρονομίας· ἑπομένως, κατὰ τὴν ἀρχὴν ὅτι διὰ νὰ θεωρηθῇ τις ὡς ἐνεργῶν πρᾶξιν κληρονόμου κατὰ τὴν κληρονομίαν, πρέπει νὰ καλῆται εἰ αὐτὴν (*arrêt dela cour de cassation de 5 Themidor. an* 12 καὶ 41 μαΐου 1806) ὁ Σ ἀποκλειόμενος, ἐν περιπτώσει, ἐπιτυχίας τῆς ἐπιβληθείσης αὐτῷ ἀποδείξεως, παρὰ τῆς ὀθωμανικῆς κυβερνήσεως ἀπὸ τὴν κληρονομίαν τοῦ πατρός του, δὲν δύναται μήτε νὰ θεωρηθῇ ὡς ἐνεργήσας πρᾶξιν κληρονόμου, ἀλλὰ μᾶλλον ὡς πληρωθεὶς χρέη ἀνήκοντα εἰς τὴν τουρκικὴν κυβέρνησιν, τὸν καθολικὸν διάδοχον τοῦ πατρός του, καὶ δύναται ν' ἀναγκασθῇ εἰς τὴν ἀπόδοσιν αὐτῶν παρὰ τῶν ἐνεργούντων τὰ δικαιώματα τοῦ καθολικοῦ τούτου διαδόχου. »

'Απόφ. 2930 τοῦ 1844 τῶν ἐν 'Αθήναις ἐφετῶν.

§ 3. Κατὰ τὸ Ὀθωμανικὸν δίκαιον ἡ δήμευσις τῆς περιουσίας ὁλοκλήρου μεταβιβάζει εἰς τὸ δημόσιον τῆς Τουρκίας τάς τε ἀπαιτήσεις καὶ τὰ χρέη ἐκείνου, τοῦ ὁποίου ἡ περιουσία δημεύεται. Ἂν δὲ ὁ παθὼν διέσωσε μέρος τῆς περιουσίας του, τῆς ὁποίας εἶχεν ἐπαγγελθῆ ἡ δήμευσις, ἐντεῦθεν μόνον τὸ δημόσιον τῆς Τουρκίας ἠδύνατο νὰ παράξῃ ἀπαίτησιν κατ' αὐτοῦ, οὐδέποτε δὲ οἱ δανεισταί, ἀπέναντι τῶν ὁποίων ὡς δανειστῶν προγενεστέρων καὶ τῆς δημεύσεως, μόνον ὑπόχρεων εἶναι τὸ τουρκικὸν δημόσιον.

Οἱ νόμοι τῆς Ἑλλάδος δὲν παραβιάζονται ἐκ τῶν ἀνωτέρω, ὅταν πρόκηται περὶ δημεύσεως λαβούσης χώραν κατὰ τὸ 1821 ἐπὶ περιουσίας κειμένης ἐν Κωνσταντινουπόλει.

'Απόφ. 5750 τοῦ 1849 τῶν ἐν 'Αθήναις ἐφετῶν.

(1) Ὅρα τὴν λέξιν Κληρονόμος.

§ 4. Ἡ περὶ δημεύσεως ἀνατρεπτικὴ ἔνστασις τοῦ δημοσίου, ἀπαρτίζουσα νέαν πραγματικὴν πρότασιν, φερομένην παρὰ τοῦ ἐναγομένου πρὸς ἀπολογίαν του πρὸς κατάργησιν τῆς ἀγωγῆς, τότε μόνον εἶναι παραδεκτὴ καὶ μετὰ τὴν πρώτην ἐπὶ ἀκροατηρίου συνεδρίασιν, κατὰ τὰ ἄρθρ. 531 καὶ 160 τῆς πολιτ. δικονομίας, ὅταν ἠδύνατο νὰ γίνῃ ἐξ ἐπαγγέλματος, ἢ ὑπάρχῃ ῥητὴ διάταξις, ἐπιτρέπουσα νὰ γίνῃ κατὰ πᾶσαν τῆς δίκης στάσιν, ἀλλὰ τοιοῦτον χαρακτῆρα δὲν φέρει ἡ περὶ δημεύσεως ἔνστασις.

Ἀπόφ. 194 τοῦ 1842 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφετῶν [Νομικ. σελ. 3268].

§ 5, Ἡ περὶ δημεύσεως πρότασις δὲν ἔχει καμμίαν νομικὴν σημασίαν, ὅταν τὸ δημευθὲν κτῆμα ἐπεστράφη εἰς τὸν κύριον αὐτοῦ.

Ἡ τοῦ Ἀρ. Πάγου πολιτ. ἀπόφ. 23 τοῦ 1843 φέρει:

« Ἐπειδὴ μολονότι ὁ ἀναιρεσείων ἐπρότεινε ν' ἀποδείξῃ ἐνώπιον τοῦ ἐν Ἀθήναις δικαστηρίου τῶν ἐφετῶν τὴν ὑπὸ τῆς τουρκικῆς ἐξουσίας γενομένην γενικὴν τῆς περιουσίας του δήμευσιν, θέλων οὕτω ν' ἀπαλλαχθῇ τοῦ πρὸς τὸν Π Σ ὀφειλομένου χρέους του ἐκ χιλίων διστήλων, ἀλλ' ὅμως διὰ τῆς ἑαυτοῦ ὁμολογίας τῆς ἐν τῇ προσβαλλομένῃ ἀποφάσει περιεχομένης, ὅτι δηλ. τὸ εἰς ὑποθήκην χάριν τοῦ εἰρημένου χρέους ἐξ ἀρχῆς δοθὲν κτῆμα του ἐπεστράφη εἰς αὐτὸν καὶ παρεχωρήθη εἰς τὸν Κ δι' ἄλλα χρέη, ἀνέτρεψεν οἴκοθεν καὶ κατέστησε πάντῃ περιττὴν τὴν περὶ ἀποδείξεως ἢ γενικῆς δημεύσεως πρότασίν του, καὶ ἂν τὸ δικαστήριον τῶν ἐφετῶν δεν αἰτιολόγησε ῥητῶς τὴν ἀπόῤῥιψιν τῆς προτάσεως ταύτης, σιωπηλῶς ὅμως ἡ αἰτιολογία τῆς ἀποῤῥίψεως ἐνυπάρχει εἰς αὐτὴν τὴν διὰ τῆς ἀποφάσεως βεβαιουμένην ὁμολογίαν τοῦ ἀναιρεσείοντος, ἥτις καταστρέφει τὴν περὶ ἀποδείξεως πρότασιν. Ἑπομένως ἀμφότεροι οἱ τοῦ ἀναιρεσείοντος λόγοι, τό τε ἀναιτιολόγητον τῆς προτάσεως καὶ ὁ περιορισμὸς τοῦ τῆς ὑπερασπίσεως δικαιώματος διὰ τὴν μὴ συγχώρησιν τῆς ἀποδείξεως, εἶναι ὅλως ἀνίσχυροι. »

ΔΗΜΟΓΕΡΟΝΤΕΣ.

Ὅρα τὰ λέξ. 1) Δῆμος 2) Ἁρμοδιότ. πολιτ. σελ. 127.

Ἐν τῇ νήσῳ Σίφνῳ πρὸ τῆς ἐπαναστάσεως μέχρι τῆς συστάσεως τῶν δικαστηρ. οἱ δημογέροντες ἐνήργουν δικαστ. καθήκοντα;—Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. ἀποφ. 5004 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν διετάχθη ἀπόδειξις περὶ τούτου.

ΔΗΜΟΠΡΑΣΙΑ (1).

[1] Ὅρα τὰς λέξεις ά. Ἐκτέλεσις.—6'. Κατάσχεσις—γ' Πλειστηριασμός —δ'. Δημόσιον.—ε' Δῆμος.— ς) τὸ ἀπὸ 12 [24] νοεμβρ. 1835 διάτ. περὶ δημοσίων ἐργασιῶν καὶ προμηθειῶν.

Περίληψις [1].

§ 1. Τὸ δημόσιον δύναται νὰ ζητήσῃ τὴν ἀνατροπὴν τῆς διὰ δημοσίου πλειστηριασμοῦ ἐκποιήσεως πράγματός τινος ἕνεκεν ὑπερμέτρου βλάβης;

§ 2. Ἡ δημοπρασία τῶν προσόδων εἶναι μίσθωσις ἢ ἀγορὰ ἐλπίδος;

Σημ. 1. Ὅταν ὁ κοινωνὸς ἑνὸς κτήματος, τὸ ὁποῖον πωλεῖται δημοσίως ὁλόκληρον παρὰ τοῦ συγκοινωνοῦ, εἶναι παρὼν καὶ δὲν ἀντιλέγῃ, ὑπολαμβάνεται ὅτι συναινεῖ εἰς τὴν πώλησιν; Ναί. ('Αρμεν. βιβλ. 3 τίτ. 3 § 26 τεμ. 12 πανδεκ de evictione) ὅταν μάλιστα ἐζήτησε νὰ καταταχθῇ εἰς τὸν πίνακα τῶν δανειστῶν, διὰ νὰ λάβῃ τὴν μερίδα του.

Ἀναγνωρισθέντος δὲ ὅτι εἶναι συνιδιοκτήτης κατὰ τὸ ἥμισυ καὶ τῆς οἰκοδομῆς, τῷ χορηγεῖται τὸ ἥμισυ τοῦ ἐκπλειστηριάσματος· ὑποχρεοῦται ὅμως ν' ἀποδώσῃ, κατ' ἐκτίμησιν, εἰς τὸν καλῆς πίστεως συγκοινωνόν, ἢ εἰς τοὺς δανειστάς του, τὰ ἔξοδα, ὅσα ἐδαπανήθησαν ὑπὸ τοῦ καλῆς πίστεως συγκοινωνοῦ διὰ τὴν οἰκοδομήν—'Αρμεν. βιβλ. β'. τιτ. δ' § 72 [Νομικῆς σελ. 2021].

—Ὁ νόμος διατάττων ὅτι ὁ βλέπων πωλούμενον ἀπ' ἄλλου τὸ ἴδιον αὑτοῦ πρᾶγμα καὶ μὴ ἀντιλέγων ὑπολαμβάνεται ὅτι αὐτὸς ὁ ἴδιος τὸ πωλεῖ, δὲν ἀφορᾷ εἰμὴ πρᾶγμα, τοῦ ὁποίου ἔχει τις ὁμολογουμένως τὴν κυριότητα καὶ τὴν κατοχήν, οὐχὶ δὲ καὶ πρᾶγμα, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἔχει τις ἁπλῶς ἀξιώσεις ἢ πληροφορεῖται μετὰ τὴν πώλησιν ὅτι ἔχει δικαίωμα.

Ἀπόφ. τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν (Νομικ. σελ. 985).

Σημ. 2. Τὸ ἄρθρ. 436 τοῦ ποιν. νόμου δὲν ἀπαιτεῖ ὡς στοιχεῖον τῆς ἐν αὐτῷ προβλεπομένης κολασίμου πράξεως, τὴν διακοπὴν τοῦ πλειστηριασμοῦ, οὐδὲ ὁρίζει τὰς ἀπειλάς, δι' ὧν ἐμποδίσθη ὁ ἐλεύθερος συναγωνισμός, οὔτε περιορίζει τὴν ἀπαγόρευσιν εἰς μόνους τοὺς δικαστικοὺς πλειστηριασμούς (ὅρα καὶ κατωτ. § 10).

Ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Π. 71 τοῦ 1843 φέρουσα:

« Ἐπειδὴ τὸ 436 ἄρθρ. τοῦ ποιν. νόμου δὲν ἀπαιτεῖ ὡς στοιχεῖον τῆς ἐν αὐτῷ προβλεπομένης κολασίμου πράξεως τὴν διακοπὴν τοῦ πλειστηριασμοῦ, οὐδὲ ὁρίζει τὰς ἀπειλάς, δι' ὧν ἐμποδίσθη ὁ ἐλεύθερος διαγωνισμός, ἢ περιορίζει τὴν ἀπαγόρευσιν εἰς μόνους τοὺς δικαστικοὺς πλειστηριασμοὺς ἑπομένως ὁ 4 ἀναιρέσεως λόγος εἶναι ἀνυπόστατος.

Ἐπειδὴ ὅμως τὸ 436 ἄρθρ. τοῦ ποιν. νόμου κατὰ ἁπλοῦν τυπογραφικὸν λάθος φέρει ὡς ἐλάχιστον ὅρον τὴν ποινὴν τῶν τριῶν μηνῶν φυλακίσεως, ὡς γίνεται φανερὸν ἐκ τοῦ ὅτι ἄλλως ὁ μέγιστος ὅρος τῆς ποινῆς ἤθελεν εἶσθαι, κατὰ τὸ 12 ἄρθρ. τοῦ ποινι. νόμου, φυλάκισις πέντε ἐτῶν, ποινὴ δηλαδὴ δυσανάλογος, ὡς πρὸς τὴν βαρύτητα τῆς πράξεως, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἐφαρμόζεται, καὶ ἐκ τοῦ ὅτι τὸ ἀντιστοιχοῦν Γερμανικὸν ἄρθρον, συμφώνως καὶ μὲ τὴν διάταξιν τοῦ 412 ἄρθρ. τοῦ Γαλλικοῦ ποινικοῦ νόμου, φέρει ὡς

---

(1) Ὅρα τὰς σημειώσεις, ἂν μηδεμία δὲν γίνεται ἐντεῦθεν.

§ 3. Ἡ δι' ὑποσχέσεως ἀπομάκρυνσις τῶν πλειστηριαζόντων ἀπὸ τοὺς δημοσίους πλειστηριασμοὺς ἀπηγορεύετο κατὰ τὸ 1832; Ὁ ἐπὶ ἀμοιβῇ ἀπομακρυνθεὶς δύναται νὰ ζητήσῃ τὴν ἀμοιβήν;
§ 4. Ὁ εἰς τὴν πρώτην δημοπρασίαν τελευταῖος ὑπερθεματιστὴς εἶναι ὑπόχρεως, ἂν γείνῃ δευτέρα δημοπρασία;
§ 5. Ὁ μισθωτὴς δημοσίων κτημάτων πότε κάμνει αὐτοδικαίως ἔναρξιν τῶν δικαιωμάτων του;
§ 6. Οἱ ἐγγυηταὶ δύνανται ν' ἀνακαλέσωσι τὴν ἐγγύησίν των;
§ 7. Ἡ ἐκ μέρους τοῦ δημοσίου καταμέτρησις λόγῳ παραχωρήσεως θεωρεῖται ὡς παράδοσις;
§ 8. Ὁ ὑπερθεματιστὴς διὰ μόνης τῆς κατακυρώσεως γίνεται κύριος τοῦ πλειστηριασθέντος;
§ 9. Περὶ τοῦ αὐτοῦ ἀντικειμένου κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ 1836.
§ 10. Ἡ διὰ δημοπρασίας ἐκποίησις ἐμφαίνει τὴν ἀληθῆ τιμὴν τοῦ πράγματος;
§ 11. Οἱ ἄνευ νομίμου λόγου δημοπρατήσαντες κτῆμά τι ἐνέχονται ἀλληλεγγύως;
§ 12. Οἱ τρίτοι διακάτοχοι πλειστηριασθέντων πραγμάτων δύνανται ν' ἀνακόψωσι τὸν πλειστηριασμόν.
§ 13. Κατὰ τὸ 1829 ἴσχυε νόμος ἀπαγορεύων τὴν κατὰ συναίνεσιν ἐκποίησιν τῶν κτημάτων τοῦ ὀφειλέτου;
§ 14. Ὅταν τρίτοι δὲν ἐπλειστηρίασαν, ὁ πλειστ. θεωρεῖται ὡς πλήρης;
§ 15. Παρατηρήσεις τινὲς περὶ δικ. πλειστ.

Πίναξ λεκτικός.

μέγιστον καὶ ὄχι ὡς ἐλάχιστον ὅρον τὴν ποινὴν τῶν τριῶν μηνῶν, ὅπως φέρει καὶ τὸ ἑπόμενον 437 ἄρθρ. τοῦ ποιν. νόμου· ἑπομένως κατ' ἐσφαλμένην ἐφαρμογὴν τοῦ ῥηθέντος ἄρθρ. καὶ κατὰ παραβίασιν τοῦ 3 ἐδαφ. τοῦ αὐτοῦ νόμου κατεψηφίσθη κατὰ τοῦ ὑπομοιράρχου Κ ποινὴ φυλακίσεως τριῶν μηνῶν καὶ 5 ἡμερῶν, τουτέστιν ἀνωτέρα τοῦ παρὰ τοῦ νόμου ὡρισμένου ανωτάτου ὅρου· ἑπομένως ἔγεινε κακὴ ἐφαρμογὴ τοῦ νόμου.

Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ 500 ἄρθρ. τῆς ποιν. δικονομίας, ἐὰν γείνῃ ἀναίρεσις ἕνεκεν ἐσφαλμένης ἐφαρμογῆς ἢ ψευδοῦς ἑρμηνείας τοῦ ποιν. νόμου, ὁ Ἀρ. Πάγος ἐφαρμόζει αὐτὸς τὸ ἄρθρ. τοῦ ποιν. νόμου. »

—Σημ. 3. Ἡ ἀφορῶσα τὴν ἐκνίκησιν πραγμάτων ἀγωγὴ πρέπει νὰ ἀποτείνηται καὶ κατ' ἐκείνων, εἰς τοὺς ὁποίους μετεβιβάσθη διὰ τοῦ γενομένου πλειστηριασμοῦ ἡ κυριότης τῶν κτημάτων καὶ ὄχι κατὰ τῆς ἐπισπευσάσης τὴν ἀπαλλοτρίωσιν. (ἀπόφ. πολιτ. Ἀρ. Πάγου 31 τοῦ 1842).— Πρβ. τὴν λέξιν Ἀχρεώστητον.

—Σημ. 4. Τί ὀφείλει νὰ κάμῃ ἐκεῖνος, ὅστις ἐπὶ δημοπρασίας ἠγόρασε κτῆμά τι καὶ κατέβαλε τὸ τίμημα, ἀλλὰ μετὰ ταῦτα καθίσταται ἀδύνατον νὰ λάβῃ τὸ κτῆμα; (ὅρα τὴν νομολ. εἰς τὴν λέξ. Ἀχρεώστητον § 3).

§ 1. Τὸ δημόσιον ἔχει δικαίωμα, ὡς καὶ ὁ ἀφῆλιξ καὶ ἡ πόλις, νὰ ζητήσῃ τὴν ἀνατροπὴν τῆς διὰ δημοσίου πλειστηριασμοῦ γενομένης ἐκποιήσεως πράγματός τινος ἕνεκεν ὑπερμέτρου βλάβης, δυνάμει τοῦ εὐεργετήματος τῆς εἰς ἀκέραιον ἀποκαταστάσεως [1];

'Απόφασις τις των ἐν Ναυπλ. ἐφετῶν φέρει:

α'Επειδὴ ὁ νόμος δεύτερος τοῦ κώδ *de rescind.emptione* παρέχων εἰς τὸν πωλητὴν τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ ζητήσῃ τὴν διάρρηξιν τοῦ συναλλάγματος τῆς ἀγοραπωλησίας λόγῳ ὑπερμέτρου βλάβης, δὲν ἐξαιρεῖ ῥητῶς τὸν ἀγοραστὴν αὐτοῦ τοῦ δικαιώματος. Ὅθεν ὅπου ὁ νόμος δεν ἐξαιρεῖ, δὲν δύναται ὁ δικαστὴς νὰ κάμῃ ἐξαίρεσιν, τὸν δὲ εἰρημένον νόμον ὑπηγόρευσεν ἡ ἐπιείκεια, ἥτις ἐπεκτείνεται καὶ ὑπὲρ τοῦ ἀγοραστοῦ, ὡς ἔχοντος εἰς τὰ καλῆς πίστεως συναλλάγματα, ἐν οἷς καὶ τὸ τῆς ἀγοραπωλησίας κατὰ τὴν ῥητὴν διάταξιν τοῦ νόμου ἴσα δικαιώματα μὲ τὸν πωλητήν.

'Επειδὴ τὸ ἀμφοτεροβαρὲς συνάλλαγμα τῆς ἀγοραπωλησίας εἶναι καὶ συνάλλαγμα ἀνταλλακτικὸν (*commutatif*), τουτέστιν ἓν ἐκείνων, κατὰ τὰ ὁποῖα ἕκαστος τῶν συναλλαττομένων παρέχει εἰς τὸν ἕτερόν τι μὲ τὴν πρόθεσιν τοῦ νὰ λάβῃ τὸ ἀντάξιον ἢ ἀντίτιμον τοῦ δεδομένου. Ἑπομένως, ἐὰν τὸ ἓν τῶν συναλλαξαμένων μερῶν δὲν ἤθελε λάβει τὸ ἀντίτιμον, καὶ ἤθελεν ὑποστῇ βλάβην ἐπέκεινα τοῦ ἡμίσεως, τὸ συνάλλαγμα καθίσταται πλημμελές, και ὡς τοιοῦτον διαῤῥηκτέον.

'Επειδὴ ἡ ἀρχὴ αὕτη τόσῳ μᾶλλον πρέπει νὰ ἐπικρατῇ, ὅσον ἡ ἐν ἰσχύϊ ἑξάβιβλος τοῦ Ἁρμενοπούλου περιέχει τὴν ἑξῆς διάταξιν εἰς τὸ βιβλ. γ'. τίτλ. γ'. § 79 (οἱ συναλλάσσοντες ἔχουσιν ἄδειαν περιγράφειν ἀλλήλους ἕως καὶ ἡμίσεως τοῦ τιμήματος κτλ.). Ὁ δὲ ἐπέκεινα τοῦ ἡμίσεως, περιγράφων, ἤγουν τὸν μετ' αὐτοῦ συναλλάττοντα ζημιῶν, ἢ ἀντιστρέφει τὸ περισσότερον τοῦ ἡμίσεως, ἢ

(1) Ὅρα τὴν λέξιν Βλάβη ὑπέρογκος.

όλη ή πράξις άναλύεται καί άνατρέπεται· ή δέ διάταξις αΰτη δέν άφορᾶ μόνον τήν πωλητήν, άλλ' άμφοτέρους τούς συναλλαττομένους, ήγουν καί τόν άγοραστήν. Όθεν έξ όλων τῶν προεκτεθέντων ἕπεται ὅτι τό εὐεργέτημα τοῦ εἰρημένου δευτέρου νόμου ἐπεκτείνεται καί εἰς τόν ἀγοραστήν· διό καί τό δημόσιον ὡς ἀγοραστής τοῦ χωρίου Ζέρνικα ἔχει τό δικαίωμα νά ζητήσῃ τήν ἀνατροπήν τοῦ συναλλάγματος τῆς πωλήσεως δι' ὑπέρμετρον βλάβην.

Ἐπειδή ἄν καί δύναται νά εἴπῃ τις ὅτι, ὅταν ὁ ἀγοραστής ἦναι ἐξ ἐκείνων, οἵτινες δύνανται νά ἐπικαλεσθῶσι τό τῆς ἀποκαταστάσεως εὐεργέτημα, δύναται νά ζητήσῃ τήν ῥῆξιν τῆς οὕτω πως γενομένης ἀγοραπωλησίας ἵν' ἀποκατασταθῇ.

Ἐπειδή τό ἐνάγον δημόσιον δύναται νά ἐπικαλεσθῇ τό τῆς ἀποκαταστάσεως πλεονέκτημα, ὡς δύνανται καί οἱ ἀνήλικες, καθότι ἐκ μέν τῶν διατάξεων τῶν νόμων εἰκοστοῦ, παραγράφου ἕκτου, Πανδ. *de heredit. petit.* δεκάτου τρίτου *in princ.* Πανδ. 4 *de jure fisci*, τοῦ παραγράφου τελευταίου τῶν εισηγήσεων *de usucapionibus*, καί τοῦ νόμου τρίτου *in princ* τοῦ κώδηκος *de quadriann. preseript*, συνάγεται, ὅτι τό θησαυροφυλάκιον (*aerarium*), ἡ πολιτεία (*Respublica*), ἡ ἰδιοκτησία τοῦ Ἡγεμόνος, (*patrimonium Principis*), καί τό δημόσιον (*Fiscus*) συνεχωνεύθησαν, ὥστε χαίρουν ὅλα τά αὐτά προνόμια, καθόσον μάλιστα παρ' ἡμῖν τό δημόσιον ἀντιπροσωπεύει καί διαχειρίζεται τά τῆς Πολιτείας κτήματα, κατά δέ τάς διατάξεις τῶν νόμων τετάρτου τοῦ κώδηκος *quibus causis majores*, καί τοῦ τρίτου τοῦ αὐτοῦ κώδηκος *de jure rei publicae*, ἡ πολιτεία δύναται νά ἐπικαλεσθῇ τά τῶν ἀνηλίκων δικαιώματα.

Ἐπειδή ἄν ἦτον ἐνάγων ἀνῆλιξ τις εἰς τήν προκειμένην ὑπόθεσιν ἠδύνατο ν' ἀποκατασταθῇ, ἀφοῦ ἤθελεν ἀποδειχθῇ ἡ ὑπέρογκος ζημία του, καθότι, κατά τούς ὁρισμούς τῶν νόμων ἐννάτου *in princ*, τεσσαρακοστοῦ ἐννάτου, ἐνδεκάτου, παραγράφου τρίτου, καί τεσσαρακοστοῦ τετάρτου τῶν πανδεκτῶν *de minoribus*, ἡ ἀποκατάστασις ἐπιτρέπεται ὅταν ὑπάρχῃ ἀρκετή βλάβη, οἱ δέ ἀνήλικες ἀποκαθίστανται δι' ὅσα ἐζημιώθησαν καί ἕνεκεν ἀπερισκεψίας των· ἐπί δέ τοῦ προκειμένου τό δημόσιον (ἄν ὑπάρχῃ ἡ ὑπέρογκος βλάβη) ἐζημιώθη ἕνεκα τῆς ἀπερισκεψίας τοῦ ἀντιπροσώπου του ταμείου Μεσσηνίας, καθότι ἠδύνατο οὗτος, κατά τάς διατάξεις τοῦ ἀπό 21 σεπτεμβρίου 1836 Β. Δ. Διατάγματος περί κατασχέσεως καί πλειστηριάσεως τῶν κατασχεθέντων, νά προσφέρῃ πολύ ἐλάττονα τιμήν τῶν ἑξήκοντα χιλιάδων δραχμῶν, καί οὕτω νά μή ζημιωθῇ τό δημόσιον.

Ἐπειδὴ δὲν δύναται νὰ ὑποστηριχθῇ, ὅτι ὁ ἀνῆλιξ δὲν δύναται ν' ἀποκατασταθῇ κατὰ τῶν δημοπρασιῶν, δυνάμει τοῦ νόμου πέμπτου τοῦ κώδηκος *de fide et jure hastae*, καθότι ὁ νόμος οὗτος πραγματεύεται περὶ τοῦ κύρους τῶν γενομένων ἐκ μέρους τοῦ δημοσίου ἐπὶ δημοπρασίας πωλήσεων, κελεύων, ὅτι ἂν τὰ δημοπρατηθέντα ἤθελον ἀνήκει εἰς ἀνήλικά τινα, δὲν δύναται οὗτος νὰ τ' ἀναλάβῃ. Ὅθεν καὶ ἐκ τούτου δὲν δείκνυται ἄλλο παρ' ὅτι τὰ προνόμια τῶν ἀνηλίκων δὲν ἰσχύουν κατὰ τῶν παρὰ τοῦ δημοσίου γενομένων δημοπρασιῶν, ἀλλ ὄχι καὶ ὅτι δὲν δύναται νὰ λάβῃ χώραν ἀποκατάστασις κατ' αἴτησιν τοῦ ἀνήλικος ἐπὶ ἄλλων δημοπρασιῶν, καθότι, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου ἑβδόμου, παραγράφου ὀγδόου, καὶ τοῦ νόμου τεσσαρακοστοῦ ἐννάτου πανδέκτῶν *de minoribus 25annis*, ὅταν ὁ ἀνῆλιξ ζημιωθῇ ἕνεκα πωλήσεώς τινος τῶν κτημάτων του, δύναται νὰ ζητήσῃ τὴν ἀποκατάστασίν του, ὁ δὲ δικαστὴς διατάσσει τὴν ἐκ νέου δημοπρασίαν καὶ κατὰ τῶν παρὰ τοῦ δημοσίου γενομένων δημοπρασιῶν τῶν κτημάτων τοῦ ἀνήλικος, ὅταν οὗτος ζημιωθῇ ἀρκετὰ διὰ περιγραφῆς τοῦ ἀντιπροσώπου τοῦ δημοσίου, δύναται νὰ ζητήσῃ τὴν ἀποκατάστασίν του κατὰ τοὺς ὁρισμοὺς τοῦ κεφ. β'. βιβλ. ι., τίτλου ιή. τῶν βασιλ., τοῦ συμφωνοῦντος μὲ τὸν νόμ. γ'. τοῦ κώδηκος.

Μόνον δὲ ὅταν ἡ δημοπρασία τῶν κτημάτων τοῦ ἀνήλικος γίνῃ κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρ. 1082, 1086 τῆς πολιτ. δικονομίας, δὲν δύναται νὰ ζητήσῃ τὴν ἀποκατάστασίν του εἰμὴ ἕνεκα δόλου, διότι τεκμαίρεται, ὅτι τὸ συγγενικὸν συμβούλιον καὶ τὸ πρωτοδικεῖον ἐπροστάτευσαν ἀποχρώντως τὰ συμφέροντα τοῦ ἀνήλικος.

Ἐπειδὴ ἕνεκα τούτων ἁπάντων τὸ δημόσιον ἔχει μὲν τὸ δικαίωμα νὰ ζητήσῃ τὴν ῥῆξιν τῆς προκειμένης ἀγοραπωλησίας, λόγῳ ἀποκαταστάσεως, πλὴν, μὴ ὄντος εἰσέτι ἀποδεδειγμένου ὅτι ὑπάρχει ἡ παρὰ τοῦ δημοσίου προτεινομένη ὑπέρογκος βλάβη, καθίσταται ἀναγκαῖον ν' ἀναβληθῇ ἡ ἐκδίκασις τῆς ὑποθέσεως καὶ νὰ διαταχθῇ διὰ παρεμπιπτούσης ἀποφάσεως, ἡ διεξαγωγὴ καὶ προσαγωγὴ τῆς τοιαύτης ἀποδείξεως.

Λόγοι πλειονοψηφίας.

Ἐπειδὴ ὅμως ὁ ἀνωτέρω μνημονευθεὶς δεύτερος νόμος τοῦ κώδ. *de resc. empt.* καὶ ἡ παρατεθεῖσα διάταξις τοῦ Ἁρμενοπούλου ἀφορῶσιν, ὡς ἐξάγεται ἀπὸ τὸ πνεῦμα καὶ τὸ γράμμα αὐτῶν, τὴν λόγῳ ὑπερμέτρου βλάβης ἀνατροπὴν μόνον τῶν πωλήσεων, ὅσαι γίνονται ἑκουσίως διὰ συναλλαγμάτων, κατὰ τὴν ἐν γένει περὶ τῶν

συναλλακτικῶν συναλλαγμάτων ἀρχὰς, οὐχὶ δὲ καὶ ἐκείνων, ἤτοι τῶν δημοσίων πλειστηριασμῶν, οἱ ὁποῖοι ἐνεργοῦνται κατ' ἀνάγκην πρὸς ἐκτέλεσιν δικαστικῶν ἀποφάσεων, ἢ ἄλλων ἐκτελεστῶν δικαιογράφων, διότι εἰς τὰς πρώτας συμβάλλονται δύω πρόσωπα σύμφωνοῦντα κατ' ἰδίαν ἀρέσκειαν καὶ θέλησιν περί τε τοῦ πράγματος καὶ τοῦ τιμήματος, καὶ ἑπομένως (εἴτε εἰς τὸ ἕν, εἴτε εἰς τὸ ἕτερον, ἢ ἐξ ἀγνοίας, ἢ ἐξ ἀπάτης, ἢ ἐξ ἀνάγκης μεγάλης) δύναται νὰ λάβῃ χώραν ζημία ὑπέρμετρος, ἕνεκα τῆς ὁποίας ὁ νομοθέτης διέταξε τὴν ἀνατροπὴν τῆς πωλήσεως, διὰ νὰ μὴν ἀποκατασταθῇ ὁ περιγράφων, ὥσπερ ὁρίζει ὁ νόμος, ἢ ὁ ζημιῶν, ἐκ ταύτης πλουσιώτερος. Εἰς τας δευτέρας ὅμως τὰς ἀναγκαστικὰς, ἤτοι τοὺς δημοσίους πλειστηριασμοὺς, δὲν ὑπάρχει συνάλλαγμα τελειοποιούμενον διὰ τῆς ἀμοιβαίας περί τε τοῦ πράγματος καὶ τοῦ τιμήματος συναινέσεως δύω προσώπων, ἀλλὰ πωλεῖται τὸ πρᾶγμα κατ' αἴτησιν τοῦ ἐπισπεύδοντος δανειστοῦ δημοσίως, ὑπὸ τὴν δημοσίαν πίστιν, καὶ ὑπὸ τὰς ἐγγυήσεις τοῦ νόμου, ὁ ὁποῖος, πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ ὀφειλέτου, τοῦ δανειστοῦ, τοῦ ἀγοραστοῦ καὶ παντὸς ἄλλου, περιβάλλει τὴν ἐκποίησιν αὐτοῦ μὲ πολλὰς δικονομικὰς ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος διατεταγμένας καὶ προηγουμένας τῆς πωλήσεως διατυπώσεις, οἷαι ἡ ἐκτίμησις, αἱ προθεσμίαι, αἱ κοινοποιήσεις, αἱ καταχωρήσεις εἰς ἐφημερίδα καὶ τὰ λοιπὰ, καὶ ἑπομένως δὲν δύναται νὰ λάβῃ χώραν ἀπάτη· ἀπ' ἐναντίας δὲ θεωρεῖται τὸ πρᾶγμα ὡς πωληθὲν εἰς τὴν ἀληθῆ ἀξίαν, εἰς τὴν ὁποίαν ἠδύνατο νὰ πωληθῇ· εἶναι δὲ ἀδιάφορον, ἂν ἐνῷ γίνεται ὁ πλειστηριασμὸς, δὲν ἐπλειοδότησαν καὶ ἄλλοι, ὥστε νὰ γίνῃ συναγωνισμὸς, καθότι καὶ εἰς ταύτην τὴν περίπτωσιν, δηλ. καὶ ἂν δὲν ἤθελε γείνῃ συναγωνισμὸς, δημόσιος πλειστηριασμὸς εἶναι, καὶ θεωρεῖται ἀπὸ τὸν νόμον ὡς ἐπὶ δημοπρασίας γενομένη πώλησις, καὶ τοῦτο εἶναι τόσον φανερὸν, ὅσον αἱ διατάξεις τῆς πολιτ. δικονομίας, ἰδίως τὸ τροπολογῆσαν τὸ ἄρθρ. 900 τῆς αὐτῆς δικονομίας διάταγμα τῆς 21 σεπτεμβρίου 1836, δὲν κάμνει καμμίαν διάκρισιν, ἀλλὰ ῥητῶς θεωρεῖ πλειστηριασμὸν καὶ ἐκεῖνον, καθ' ὃν δὲν ἤθελον πλειοδοτήσει καὶ ἄλλοι τρίτοι καὶ ἤθελε κατακυρωθῇ τὸ πλειστηριασθὲν κτῆμα εἰς τὴν παρὰ τοῦ καταδιώκοντος δανειστοῦ προσφερθεῖσαν τιμήν. Ὅθεν εἰς τοὺς δημοσίους πλειστηριασμοὺς δὲν ἐπιτρέπεται ἀνατροπὴ τῆς πωλήσεως δι' ὑπέρμετρον βλάβην, ἀλλ' ἀκύρωσις διὰ συμβάσας παραλείψεις δικονομικῶν τύπων, τὰς ὁποίας ῥητῶς διαγράφει ἡ πολιτικὴ δικονομία, μὴ διατάττουσα ἀνατροπὴν δι' ἄλλον τοιοῦτον λόγον, καὶ ἀγωγὴ περὶ ἀποζημιώσεως κατὰ τῶν

ἀντιπροσώπων ἢ ἐπιτρόπων, ἢ τῶν ἐκτιμητῶν, ἐν περιπτώσει δόλου ἢ ἀμελείας.

Ἐπειδὴ ἑπομένως, κατακυρωθέντος τοῦ χωρίου Ζέρνικα εἰς τὸ δημόσιον διὰ δημοσίου πλειστηριασμοῦ εἰς τὴν παρ' αὐτοῦ προσφερθεῖσαν τιμὴν τῶν ἑξήκοντα περίπου χιλιάδων δραχμῶν, ἀφοῦ ἐξετιμήθη τοῦτο, κατὰ τὰς διατυπώσεις τῆς διοικονομ., ἐννενήκοντα ἑπτὰ περίπου χιλιάδας, καὶ μὴ ὑπάρχοντος νόμου τινος ἀνατρέποντος τὸν τοιοῦτον πλειστηριασμὸν δι' ὑπέρμετρον βλάβην, δὲν ἔχει δικαίωμα τὸ δημόσιον νὰ προσβάλῃ αὐτὸν διὰ τὸν τοιοῦτον λόγον ὑπερμέτρου βλάβης, ἀλλ', ἂν ὑπῆρξε δόλος ἢ ἀμέλεια ἐκ μέρους τῶν αντιπροσώπων του ἢ τῶν ἐκτιμητῶν, δύναται νὰ ἐνάξῃ αὐτοὺς πρὸς ἀποζημίωσιν. Ὅθεν καὶ καθίσταται ἀποῤῥιπτέα ἡ αἴτησις αὐτοῦ περὶ τῆς ἀνατροπῆς τοῦ πλειστηριασμοῦ.

Ἐπειδὴ καὶ ἐὰν ὑποτεθῇ, ὅτι δύνανται οἱ ἀνήλικες νὰ ζητήσουν τὴν ἀνατροπὴν τῶν δημοσίων πλειστηριασμῶν ἕνεκεν αὐτοῦ τοῦ λόγου τῆς ὑπερμέτρου βλάβης, δυνάμει τοῦ εὐεργετήματος τῆς εἰς ἀκέραιον ἀποκαταστάσεως, τὸ δημόσιον (*Fiscus*) δὲν χαίρει αὐτὸ τὸ εὐεργέτημα *jure minorum*, οἱ δε ἀνωτέρω ἐπικαλεσθέντες νόμοι, τοὺς ὁποίους ἐπεκαλέσθη καὶ ὁ πληρεξούσιος τοῦ δημοσίου, καὶ ἰδίως ὁ 2 καὶ 3 (βιβ. 11 τίτλ. 29) καὶ 3 (βιβ. 11 τίτ. 31) τοῦ κώδηκος, δὲν ἐφαρμόζονται ὑπὲρ τοῦ δημοσίου, ἀλλ' ὑπὲρ τῶν πόλεων (*respublica*), αἱ ὁποῖαι ἐξομοιόνονται μὲ τοὺς ἀνήλικας, ὡς ἔχουσαι τὰ αὐτὰ προνόμια τούτων, καθ' ὅσον ὑπάρχουσιν ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ δημοσίου, ὡς καὶ οἱ ἀνήλικες. Ἐκ τοῦ ὅτι δὲ ἔχουσιν οἱ ἀνήλικες καὶ αἱ πόλεις τὰ προνόμια ταῦτα, δὲν ἕπεται, οὔτε δύναται νὰ ὑποτεθῇ, ὅτι δὲν εἶναι νόμος, ὁ ὁποῖος νὰ ἐξομοιοῖ καθ' ὅλα το δημόσιον μὲ τοὺς ἀνήλικας καὶ τὰς πόλεις, ὑπάρχει ὅμως καὶ διαστολὴ μεταξὺ αὐτῶν, καθ' ὅσον οἱ ἀνήλικες καὶ αἱ πόλεις εὑρίσκονται εἰς ἀδύνατον θέσιν, καὶ ἔχουν ἀνάγκην προστασίας, ἐ ᾧ ἀπεναντίας τὸ δημόσιον (*Fiscus*) δὲν εὑρίσκεται εἰς αὐτὴν τὴν θέσιν, καὶ, ὑπαρχούσης μάλιστα ἀμφιβολίας, εὑρίσκεται αὕτη κατ' αὐτοῦ, κατὰ τὴν ῥητὴν διάταξιν τοῦ νόμου 10 *ff.* βιβ. 49, τιτλ. 14. »

Νομικ. σελ. 3759—61. Πρβ. τὰ ἐν ταῖς λέξεσι Βλάβη Ὑπέρογκος § 1.

§ 2. Ἡ δημοπρασία τῶν ἐκ τῆς φορολογίας προσόδων δὲν εἶναι μίσθωσις, ἀλλ' ἀποτελεῖ κυρίως πώλησιν καὶ ἀγορὰν ἐλπίδος. Ἡ ἀπόφ. 5171 τοῦ 1848 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν φέρει:

Ἀπόφ. «Ἐπειδὴ ἡ δημοπρασία τῶν ἐκ τῆς φορολογίας προσόδων,

περὶ ἧς καὶ ἐνταῦθα πρόκειται, δὲν εἶναι μίσθωσις, ἂν καὶ καταχρηστικῶς ἐπικαλῆται εἰς τὰς προκηρύξεις καὶ τὰ συναλλάγματα *ἐνοικίασις*, διότι δι' αὐτῆς δὲν δίδεται ὡρισμένον τι κτῆμα πρὸς προσδιωρισμένην χρῆσιν ἢ κάρπωσιν ἐπὶ ἀναλόγῳ μισθώματι, ἀλλ' ἐπειδὴ δι' αὐτῆς ἀπαλλοτριόνεται, ἐπὶ συμπεφωνημένῳ διὰ τοῦ πλειστηριασμοῦ τιμήματι, ἡ ἐπὶ ἑνὸς ἔτους εἴσπραξις τῶν καρπῶν τῶν ἀποτελούντων τὰ δέκατα καὶ τοὺς ἐγγείους φόρους, οἱ ὁποῖοι εἶναι ἀβέβαιοι, διότι ἐξαρτῶνται ἀπὸ τὴν παρὰ τῶν φορολογουμένων τυχηρὰν τῶν προϊόντων συγκομιδὴν, ἀποτελεῖ κυρίως πώλησιν καὶ ἀγορὰν ἐλπίδος· ἐπὶ δὲ τοιαύτης ἀγοραπωλησίας πάντα τὰ τυχηρὰ ἀνάγονται εἰς τὸν ἀγοραστὴν (*L.* 8 § 1 πανδ. (18. 1)— *Troplong Vente* 204 ἐδ. δ'. καὶ ε').

Ἐπειδὴ ἑπομένως μὴ ὀρθῶς διὰ τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως ἐπιτρέπεται ἡ ἀπόδειξις τῆς ὡς ἐκ τῆς ἀκρίδος συμβάσης ἤδη φθορᾶς τῶν γεννημάτων πρὸς μείωσιν ἀνάλογον τοῦ μισθώματος, ἐνῷ ἐνταῦθα δὲν πρόκειται περὶ ἀποδόσεως μισθώματος· μείωσις δὲ δὲν συγχωρεῖται ἀπὸ τὸν νόμον παρὰ ἐξαιρετικῶς εἰς μόνας τὰς μισθώσεις πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς γεωργίας, ἀλλ' ἔπρεπε ν' ἀποῤῥιφθῇ ἀμέσως ἡ ἀγωγὴ ὡς μὴ στηριζομένη εἰς νόμιμον βάσιν.»

Ἀπόφ. 5171 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν [1].

§ 3. Ἡ δι' ὑποσχέσεων ἀπομάκρυνσις τῶν πλειστηριαζόντων ἀπὸ τοὺς δημοσίους πλειστηριασμοὺς δὲν ἀπηγορεύετο μὲν διὰ ῥητοῦ νόμου κατὰ το 1832 ἀλλα καθ' ἑαυτὴν ἡ πρᾶξις αὕτη τείνουσα πρὸς βλάβην τρίτου ἀντίκειται εἰς τὰ χρη τα ἤθη, καὶ αἰτίαι αθέμιτοι ἢ ἀντιβαίνουσαι εἰς τα χρηστα ἤθη δὲν παράγουν ἀγωγὴν κατὰ τὸ τεμ. 7 § 7 καὶ 19 § 4 πανδ. *de pactis* αἱ διατάξεις δὲ αὗται δὲν δύνανται νὰ ἔχωσιν επιβλαβεῖς συνεπείας εἰμὴ κατ' ἐκείνων μόνον, ὅσοι ἐξ ἰδίου δολου προσδοκῶσιν ὠφελειαν· ὥστε ὁ ἐπὶ ὑποσχέσει αμοιβῆς ἀπομακρυνθεὶς ἀπὸ πλειστηριασμόν τινα δύναται νὰ ζητήσῃ την ἀμοιβήν. (ἀποφ. 260 τοῦ 1845 τῶν ἐν Ν. ἐφετ.) Νομικ. σελ. 4214.

§ 4. Ὁ εἰς τὴν πρώτην δημοπρασίαν τελευταῖος ὑπερθεματιστὴς δημοσίων προσόδων εἶναι ὑπόχρεως εἰς τὸ δημόσιον ὡς τοιοῦτος ἂν εἰς τὴν δευτέραν δημοπρασιαν (μὴ ἐγκριθείσης ὑπὸ τῆς γραμματείας τῆς πρώτης) δεν φανῇ κανεὶς νὰ ὑπερθεματίσῃ, ἢ δὲν προσφέρῃ ποσὸν ἴσον; [2] ὄχι, κατα τὴν ἀποφ. 348 τοῦ 1840 τοῦ Αρ. Π ἣν ὅρα ἐν τῇ λεξει '*Αρμοδ. πολιτ. ἐν γένει* § 205.

1) Ὅρα Tropl. louage.—Πρβ. καὶ τὰ ἐκτεθέντα ἐ τῇ σελ. 305 τῆς λεξ. Βλάβαι § 237 εἰς τας μισθώσεις.—(2) Ἡ λύσις τῆς ἀμφισβητήσεως ταύτης ὑπάγεται εἰς τὰ τακτικὰ δικαστήρια. (ἡ αὐτὴ ἀπόφ.).

§ 5. Οἱ μισθωταὶ δημοσίων κτημάτων μετὰ τὴν παρέλευσιν τῆς πενταημέρου προθεσμίας, ἀφοῦ τὸ ὑπουργεῖον παρέλαβε τὰ πρακτικὰ τῆς δημοπρασίας καὶ δὲν ἐξεφράσθη, αὐτοδικαίως κάμνουν ἔναρξιν τῶν δικαιωμάτων των.

Απόφ. « Ἐπειδή, κατὰ τὸ ἄρθρ. 15 τοῦ περὶ φορολογίας τῶν προϊόντων τῆς γῆς τοῦ ἔτους 1844 νόμου, πέντε ἡμέρας μετὰ τὴν παραλαβὴν τῶν πρακτικῶν, τὸ ὑπουργεῖον δύναται νὰ ἐγκρίνῃ τὴν δημοπρασίαν, ἂν εἰς τὸ διάστημα τοῦτο δὲν ἐπαρουσιάσθη ἀνωτέρα προσφορὰ καὶ τὰ λοιπά· κατὰ δὲ τὸ ἄρθρ. 16 τοῦ ἰδίου νόμου, παρελθούσης τῆς πενθημέρου ταύτης προθεσμίας, εἰς τὴν ὁποίαν προστίθενται καὶ αἱ ἕνεκα τῆς διὰ τοῦ ταχυδρομείου παραπομπῆς τῆς ἀποφάσεως εἰς τὴν πρωτεύουσαν τῆς διοικήσεως ἢ ὑποδιοικήσεως ἀπαιτούμεναι ἡμέραι, πᾶσα ἐνεργηθεῖσα δημοπρασία θεωρεῖται αὐτοδικαίως ὡς κῦρος ἔχουσα, ὁ δὲ πλειοδότης δύναται νὰ ζητήσῃ τὸ ἐνοικιαστήριον, νὰ δώσῃ ὁμολογίας, ἢ νὰ κάμῃ ἔναρξιν τῶν δικαιωμάτων του. Ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ὁ ἀναιρεσείων Β, εἰς τὸν ὁποῖον ἐνοικιάσθησαν οἱ φόροι τῶν ἐλαιῶν τῶν δήμων Ἑρμιόνης καὶ Κρανιδίου, ἠδύνατο μετὰ τὴν παρέλευσιν τῆς εἰρημένης προθεσμίας νὰ κάμῃ ἔναρξιν αὐτοδικαίως τῶν δικαιωμάτων του, τουτέστι νὰ συλλέξῃ τοὺς ἐνοικιασθέντας φόρους τῶν ἐλαιῶν· καθότι, κατὰ τὴν τελευταίαν διάταξιν ἥτις εἶναι σαφής, ἡ δημοπρασία ἐκυροῦτο αὐτοδικαίως μετὰ τὴν παρέλευσιν τῆς διαληφθείσης προθεσμίας, καὶ καθίστατο ἀμετάτρεπτος καὶ ὑποχρεωτικὴ διά τε τὸ δημόσιον καὶ διὰ τὸν ἀναιρεσείοντα, ὥστε δὲν ἠδύνατο οὗτος νὰ ἀποσυρθῇ, ἀλλ' ὤφειλε μάλιστα νὰ ἐκπληρώσῃ τὰς ὑποχρεώσεις, αἱ ὁποῖαι τῷ ἐπεβάλλοντο παρὰ τοῦ νόμου τῆς ἐνοικιάσεως. Ἔχων λοιπὸν αὐτὸς ὑποχρεώσεις, εἶχεν ἀφ' ἑτέρου καὶ τὰ εἰρημένα δικαιώματα αὐτοδικαίως, ἐκτὸς μόνον ἐὰν ἤθελε παρεμποδισθῇ εἰς τὴν χρῆσιν αὐτῶν παρὰ τῶν οἰκονομικῶν ἀρχῶν μετὰ τὴν παρέλευσιν τῆς προθεσμίας ταύτης, ἀλλὰ πρότερον τῷ εἶπε μόνον ὁ ταμίας Ἑρμιονίδος, ὅτι δὲν τῷ δίδει τὴν ἄδειαν τοῦ νὰ συλλέξῃ τοὺς φόρους πρὸ τῆς ἐγκρίσεως, καὶ νομίμως καθ' ὅσον δὲν ἠδύναντο οἱ οἰκονομικοὶ ὑπάλληλοι πρὸ τῆς παρελεύσεως τῆς προθεσμίας νὰ ἐπιτρέψωσι τοιαύτην ἄδειαν. Ἄρα, ἂν ὑπέφερε ζημίαν τινὰ ὁ ἀναιρεσείων ἐκ τῆς μὴ ἐγκαίρου χρήσεως τοῦ δικαιώματός του, πρέπει νὰ αἰτιᾶται ἑαυτόν, ἢ νὰ ἀπευθυνθῇ κατ' ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι τὸν ἐζημίωσαν, καὶ οὐχὶ κατὰ τοῦ δημοσίου· Ἑπομένως τὸ δικαστήριον τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσεν ὀρθῶς τὸ ἄρθρ. 16 τοῦ εἰρημένου νόμου, θεωρῆσαν αὐτὸν μόνον παραίτιον τῆς ζημίας του καὶ ἀποῤῥίψαν

τὴν κατὰ τοῦ δημοσίου ἀγωγήν του· ὥστε ὁ πρῶτος ἀναιρέσεως λόγος καθίσταται ἀνυπόστατος.

Ἐπὶ τοῦ δευτέρου λόγου.

Ἐπειδὴ τὸ δικαστήριον τῶν ἐφετῶν αἰτιολογεῖ ἀποχρώντως τὴν ἀπόφασίν του, λέγον, ὅτι δὲν ἀπέδειξεν ὁ ἀναιρεσείων ὅτι ἐζήτησε μετὰ παρέλευσιν τῶν ὑπὸ τοῦ νόμου ὁριζομένων προθεσμιῶν τὴν ἄδειαν τῶν ἀρχῶν· δὲν ὤφειλε δὲ νὰ αἰτιολογήσῃ καὶ ποία ἡ ἀπόστασις τοῦ Κρανιδίου, ἢ ποία ἡ διὰ τὸ Κρανίδιον ἐφαρμοστέα προθεσμία, καθ' ὅσον οὐδεμία ἀμφισβήτησις ἢ λόγος ἐγένετο περὶ τούτου· ὥστε καὶ ὁ δεύτερος λόγος δὲν εἶναι βάσιμος.

Ἐπὶ τοῦ τρίτου λόγου.

Ἐπειδὴ ὁ λόγος οὗτος εἶναι ψευδὴς καὶ ἀνυπόστατος, διότι τὸ αὐτὸ δικαστήριον τῶν ἐφετῶν ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν τὴν περὶ διαμαρτυρήσεως πρότασιν τοῦ ἀναιρεσείοντος, σκεφθὲν ὅτι, ὅταν κατὰ τὴν 29 Ὀκτωβρίου 1844 ἐγένετο ἡ ἔγκρισις καὶ κατὰ τὴν α. νοεμβρίου ἐδόθησαν τα ἐνοικιαστήρια εἰς τὸν ἀναιρεσείοντα, δὲν ἔκαμεν οὗτος οὐδεμίαν παρατήρησιν, παράπονον ἢ διαμαρτύρησιν, ἀλλὰ μόνον διεμαρτυρήθη μετὰ τρεῖς μῆνας περίπου, ἤτοι κατὰ τὴν 6 φεβρουαρίου 1845, ὅτε τὸ δημόσιον κατεδίωκεν αὐτὸν διὰ τὴν πληρωμην τῶν καθυστερούντων, κυρίως διότι αἱ οἰκονομικαὶ ἀρχαὶ τὸν παρεμπόδισαν του νὰ κάμῃ τὴν ἐξαγωγὴν τοῦ ἐλαίου, καὶ δὲν ἠδύνατο νὰ διατάξῃ ἀπόδειξιν, καθόσον δὲν ἰσχυρίσθη ὁ ἀναιρεσείων περὶ ἄλλης διαμαρτυρήσεως, καὶ καθόσον, ἂν εἶχεν οὗτος τοιαύτην, ὤφειλε νὰ τὴν παρουσιάσῃ ὅταν προδιετάχθη ν' ἀποδείξῃ, ὅτι αἱ οἰκονομικαὶ ἀρχαὶ τὸν ἐμπόδισαν νὰ κάμῃ ἔναρξιν τῆς συλλογῆς τῶν καρπῶν.

Διὰ ταῦτα κτλ. »

Ἀπόφ. πολ. Ἀρείου Πάγου 44 τοῦ 1848.

§ 6. Οἱ πρὸς τὸ δημόσιον καὶ ὑπὲρ τῶν ἐνοικιαστῶν ἐγγυώμενοι δύνανται ἀφοῦ δηλώσωσι τὴν περὶ τούτου συναίνεσίν των καὶ πρὶν ὑπογραφῶσιν εἰς τὰς ἐπισήμους ὁμολογίας ν' ἀποσυρθῶσιν; Ὄχι, διότι ὅστις ὡς ἐγγυητὴς ὑπογράψῃ εἰς τὰ πρακτικὰ τῆς δημοπρασίας, μετὰ τὴν γενομένην κατακύρωσιν δὲν δύναται πλέον οἰκειοθελῶς ν' ἀποφύγῃ τὴν ὑποχρέωσίν του, ἡ δὲ αἵρεσις, καθ' ἣν ἡ κατακύρωσις δὲν ἔχει νόμιμον κῦρος εἰμὴ ἀφοῦ ἐπικυρωθῇ ἀπὸ τὴν ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν γραμματείαν, ὑπάρχει μόνον ὑπὲρ τοῦ δημοσίου. Τοιαύτην δ' ἐγγύησιν ἀναδέχεται καὶ ὁ δι' ἀναφορᾶς του ἀναδεχόμενος αὐτήν.—Δὲν μεταβάλλει δὲ τὴν θέσιν τοῦ

ἐγγυητοῦ, καθόσον ἀφορᾷ τὰς πρὸς τὸ δημόσιον σχέσεις καὶ ὑποχρεώσεις του, ἡ σύμπτωσις τῆς ἐπί τινας ἡμέρας παρατάσεως τοῦ πλειστηριασμοῦ (ἀπόφ. 245 τοῦ 1837 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφετῶν. Νομικ. σελ. 2070).

§ 7. Ἡ ἐκ μέρους τοῦ δημοσίου γενομένη καταμέτρησις λόγῳ παραχωρήσεως, καὶ ἡ ἐπὶ τῶν κτημάτων παρουσία τοῦ ἀγοραστοῦ κατὰ τὴν καταμέτρησιν ταύτην, τότε μόνον δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς τακτικὴ παράδοσις τῶν πωληθέντων κτημάτων, ὅταν τὸ δημόσιον κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην κατεῖχε τὰ κτήματα ταῦτα, ἢ κατείχοντο παρ' ἄλλου τινος ἐν ὀνόματί του κατὰ παράκλησιν.

Ἀπόφ. τῆς 14 Ἰουνίου 1840 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφετῶν (Νομικῆς σελ. 2125.— Πρβ. τὰς λέξεις ά) Διεκδίκησις.— б) Παράδοσις.— γ) Κατακύρωσις.

§ 8. Ὁ ὑπερθεματιστὴς διὰ μόνης τῆς κατακυρώσεως γίνεται κύριος τοῦ πλειστηριασθέντος ἀκινήτου; μεταβιβάζεται ἀμέσως εἰς αὐτὸν ἡ κατοχὴ τοιουτοτρόπως, ὥστε να δύναται νὰ τὸ διεκδικῇ κατα παντὸς τρίτου; Ναί, κατὰ τὴν ἀπόφ. 266 τοῦ 1841 τῶν ἐν Ναυπλιῳ ἐφετῶν. Ἰδοὺ ἡ ἀπόφασις.

« Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ ἄρθρ. 986 τῆς πολ. δικονομίας συνδυασμένον μὲ τὰ ἄρθρ. 871, 874. 967 καὶ 910, 914 τῆς αὐτῆς, εἰς τὰ ὁποῖα τοῦτο παραπέμπει, τρίτοι, οἵτινες δι' ἀνακοπῆς διεκδικοῦσιν εἰς αὐτοὺς ἰδίως ἀνήκοντα κτήματα ἐκ τῶν κατασχεθέντων, δύνανται νὰ φέρουν τὴν συνεχομένην μὲ ἀγωγὴν διεκδικήσεως ἀνακοπήν των ἀπ εὐθείας εἰς τὸ ἁρμόδιον δικαστήριον ὅπου συζητεῖται καὶ ἀποφασίζεται αὕτη παρεμπιπτόντως κα συνοπτικῶς· αἱ δὲ παρεμπιπτουσαι δίκαι αἱ ὁποῖαι πρέπει νὰ διεξάγωνται μὲ ὅλην τὴν δυνατὴν ταχύτητα, καί ὅταν ἀφορῶσιν ἐκτέλεσιν τινα κατὰ τὸ ἄρθρ 533 και κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς πολιτ. δικονομίας, ἐξαιρονται τῆς πρὸς συμβιβασμὸν ἀποπείρας, ἂν ὑπάρχῃ ἡ δίκη μεταξὺ ἰδιωτῶν καὶ τῆς παρὰ τοῦ ἄρθ.. 2 τῆς πολιτ. δικονομίας ἁρμοζομένης αἰτήσεως πρὸς ἀπόδοσιν τῶν ἀξιουμένων δικαίων, ἂν ἡ δικη ἀφορᾷ τὸ δημόσιον· τότε δὲ μόνον πρέπει ἀναγκαίως νὰ προηγηθῶσιν αἱ εἰρημέναι πράξεις (ἤ,τε ἀπόπειρα ἢ ἡ πρὸς ἀπόδοσιν τῶν δικαίων αἴτησις) ἂν ἡ συνεχομένη μ' ἀγώγὴν διεκδικήσεως ἀνακοπὴ τοῦ τριτου ἤθελε γενῇ μετὰ τὴν κατακύρωσιν τοῦ κατασχεθέντος κτήματος· διότι εἰς αὐτὴν τὴν περίπτωσιν, ἐκπεραιωθέντος τοῦ πλειστηριασμοῦ διὰ τῆς κατακυρώσεως, δὲν ὑπάρχει πλέον ἐκκρεμὴς τις διαδικασία διὰ νὰ παρεμβῇ ἢ ν' ἀνακοψῃ ὁ τρίτος διεκδικητὴς, ἀλλὰ χρεωστεῖ οὗτος νὰ εἰσάξῃ τὴν διεκδικητικὴν ἀγωγὴν

του εἰς τὸ ἁρμόδιον δίκας· συμφώνως μὲ τὰς περὶ τῶν κυρίων καὶ συνήθων ἀγωγῶν ἀρχὰς τῆς πολ. δικονομίας· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου, ἀνακόψας ὁ ἐκκαλῶν τὸν πλειστηριασμὸν τῶν παρὰ τοῦ διοικητικοῦ ταμίου Μεσσηνίας κατασχεθέντων εἰρημένων κτημάτων, τῆς τε οἰκίας καὶ τῶν 4 περιβολίων, διὰ τῆς ἀπὸ α. φευρουαρίου 1841 ἀνακοπῆς του, συνεχομένης μετὰ διεκδικητικῆς ἀγωγῆς, διαρκούσης τῆς κατασχέσεως, ἤτοι πρὸ τοῦ νὰ κατακυρωθοῦν τα διαληφθέντα κτήματα, ὡς ἐξάγεται ἐκ τῆς δικογραφίας, δὲν ἐχρεώστει ν' ἀπευθύνῃ πρὸς τὴν ἀμέσως ἀνωτέραν διοικητικὴν αρχὴν τὴν παρὰ τοῦ ἄρθρ. 2 τῆς πολ. δικονομίας διατεταγμένην αἴτησιν περὶ ἀποδόσεως τῶν αξιουμένων δικαίων του, καὶ ἑπομένως καθίσταται ἀνυπόστατος ὁ εἰρημένος λόγος τοῦ πληρεξουσίου τοῦ δημοσίου (ὅρα τὴν λέξ. *Ἀπόπειρα πρὸς συμβιβασμὸν* § 29, 30).

Ἐπειδὴ ἂν καί, κατὰ τὴν γενικὴν ἀρχὴν τοῦ δικαίου, διὰ νὰ κατασταθῇ τις κύριος κτήματός τινος, πρέπει νὰ γινῃ εἰς αὐτὸν καὶ ἡ παράδοσις τοῦ κτήματος· διοτι ἄνευ ταύτης ὁ τίτλος μόνος δὲ ἀρκεῖ, ὡς καὶ τ' ἀνάπαλιν· ἀλλ' ἐπὶ τοῦ προκειμένου δεν δύναται νὰ λάβῃ χώραν αὐτὴ ἡ ἀρχή, καθότι τὰ περὶ ὧν ὁ λόγος κτήματα τοῦ ὀφειλέτου τοῦ δημοσιου Ε. Π. τὰ οποῖα ἠγόρασεν ὁ ἐκκαλῶν ἐπὶ δημοπρασίας κατὰ τὴν 30 ἰουλίου 1839. ἐπλειστηριάσθησαν κατὰ συνέπειαν δικαστικῆς ἀποφάσεως διὰ χρέος τοῦ μνησθέντος ὀφειλέτου πρὸς τὸ δημόσιον, και, ὡς ἐξάγεται ἐξ αναλογίας ἀπὸ τοὺς νόμους 5 παραγράφου 1 *ff. Lib* 49 *de jure fisci* — ν. 17 *ff. Lib.* 41 *tit.* 3 *de usucap.* τα πλειστηριασθέντα δυνάμει ἀποφάσεως τοῦ δικαστηρ. μεταβαίνουν ἀμέσως εἰς τὴν κυριοτητα τοῦ ὑπερθεματιστοῦ ἄνευ τινος παραδόσεως, μὲ τοὺς εἰρημένους δὲ συμφωνεῖ καὶ ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 979 τῆς πολιτ. δικονομίας, καθ' ἣν ὁ ὑπερθεματιστὴς λαμβάνει διὰ τῆς κατακυρώσεως ὅλα τὰ δικαιώματα εἰς τὴν ἰδιοκτησίαν τοῦ πράγματος, ὅσα εἶχεν ὁ ὀφειλέτης· ὥστε ὁ ἐκκαλῶν Π Κ. γενόμενος ὑπερθεματιστὴς τῶν διαληφθέντων κτημάτων κατὰ τὴν 18 ἰουλίου 1839, καὶ λαβὼν ἔκτοτε τὴν περὶ τῆς κατακυρώσεως ἔκθεσιν, ἐνεκατέστη ἀμέσως δι' αὐτῆς τῆς κατακυρώσεως εἰς τὴν κυριότητα αὐτῶν τῶν κτημάτων, χωρὶς νὰ ἔχῃ ανάγκην κανενὸς εἴδους παραδόσεως, τόσον μᾶλλον, καθ' ὅσον, κατὰ τὸ ἄρθ. 980, δὲν ἀπαιτεῖται νὰ κάμῃ ὁ ὀφειλέτης παρά οτιν εἰμὴ μόνον νὰ παραιτήσῃ τὴν κατοχὴν τοῦ πλειστηριασθέντος· ὅθεν ἠδύνατο αὐτὸς νὰ κινήσῃ τὴν διεκδικητικὴν ἀγωγὴν περὶ αὐτῶν τῶν κτημάτων, καθὸ κύριος, καὶ ἑπομένως καθίσταται ἀνυπόστατος καὶ ὁ διαληφθεὶς δεύτερος λόγος τοῦ ἐφεσιβλήτου.

— Τὸ δικαστήριον τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν ἐξεφράσθη οὕτως :

« Ἐπειδὴ ἐκ τοῦ ἀπὸ 2 ἰουνίου 1841 ὑπ' ἀριθ. 1328 δημοσίου περὶ ἀγοραπωλησίας ἐγγράφου, γενομένου ἐνώπιον τοῦ συμβολαιογράφου Ἀθηνῶν Κ Π, ἀποδεικνύεται ὅτι ὁ Α Γ ἠγόρασεν ἀπὸ τοὺς ἰδιοκτήτας Β Φ καὶ Α Β τὸ ἐν τῇ πόλει τῶν Ἀθηνῶν εἰς τὴν πλατεῖαν τοῦ πλατάνου κείμενον κτῆμά του, συγκείμενον ἀπὸ μίαν οἰκίαν, ἀνώγαιον, ἀπὸ ἀποθήκας ἐμπορικὰς, ὅπου ἤδη μετέρχονται (καθὼς ἐν αὐτῷ ἀναφέρεται) καφφενεῖα, παντοπωλεῖα, καὶ ἀπὸ ὑπόγαια, ἔχον ὅρια τὸ μαγαζίον τοῦ Χ Γ πρὸς δυσμὰς, τοῦ Π Σ πρὸς ἄρκτον, καὶ ὁδοὺς πρὸς ἀνατολὰς καὶ μεσημβρίαν, κλπ. ἐκ δὲ τοῦ ἀπὸ 12 ἰουνίου 1841 ὑπ' ἀριθ. 1377 συμβολαίου, γενομένου ἐνώπιον τοῦ εἰρημένου συμβολαιογράφου, προκύπτει ὅτι ὁ εἰρημένος Γ ἐξεμίσθωσεν εἰς τὸν Ν Σ τὸ κατὰ τὴν πλατεῖαν τοῦ πλατάνου μαγαζεῖόν του, εἰς τὸ ὁποῖον ἤδη εὑρίσκετο ὁ αὐτὸς μισθωτὴς, μετὰ τῆς περιοχῆς του δι' ἕνα ὁλόκληρον χρόνον κλπ.

Ἐπειδὴ, πλειστηριασθέντος ἀκολούθως κατὰ συνέπειαν ἀναγκαστικῆς κατασχέσεως, ἐνεργηθείσης ὑπὸ τοῦ Ν Β, δανειστοῦ τοῦ εἰρημένου Α Γ, ὡς ἐκ τῆς ἀπὸ 25 ὀκτωβρίου 1843 περὶ ἀναγκαστικῆς κατασχέσεως ἐκθέσεως καὶ τῆς ἀπὸ 18 αὐγούστου 1845 περὶ πλειστηριασμοῦ δηλοποιήσεως τῶν παρὰ τῷ πρωτοδικείῳ Ἀθηνῶν κλητήρων Ι Κ Τ καὶ Γ Π ἀποδεικνύεται, τοῦ προσημειωθέντος κτήματος, καὶ κατακυρωθέντος, διὰ τῆς ἀπὸ 20 ἰανουαρίου 1846 ὑπ' ἀριθ. 66 κατακυρωτικῆς πράξεως τοῦ συμβολαιογράφου Ἀθηνῶν Θ Γ, εἰς τὸν ἐνάγοντα καὶ ἤδη ἐφεσίβλητον Μ Μ, εἰς τὸ ὁποῖον καὶ ἐνεκατέστη κατὰ τὴν ἀπὸ 26 μαρτίου 1846 περὶ τούτου ἔκθεσιν τοῦ εἰρημένου δικαστικοῦ κλητῆρος Π, ὁ εἰρημένος ἐφεσίβλητος ἔχει τὸ δικαίωμα ὡς δικαιοδόχος τοῦ τελευταίου νὰ διεκδικήσῃ κατὰ τοῦ δημάρχου Ἀθηναίων τὸ παρ' αὐτοῦ οἰκειοποιηθὲν ἐκ τοῦ κτήματος τούτου τεμάχιον, περὶ οὗ πρόκειται ἤδη, ἂν εἶχε τοιοῦτον δικαίωμα ὁ Γ· καθότι διὰ τῆς κατακυρώσεως ὁ ὑπερθεματιστὴς λαμβάνει ὅσα ἐπὶ τῆς ἰδιοκτησίας τοῦ πλειστηριασθέντος πράγματος ἔχει δικαιώματα καὶ ὁ ὀφειλέτης αὐτὸς, τοῦ ὁποίου ἰδιοκτησία εἶναι τὸ πλειστηριαζόμενον κτῆμα.

Ἐπειδὴ ἐὰν τὸ εἰρημένον τεμάχιον ἀποδεικνύεται ὑπάρχον ἐντὸς τῆς περιφερείας τοῦ ἀνήκοντος εἰς τὸν Γ κτήματος, εἶχε βεβαίως τὸ δικαίωμα νὰ τὸ διεκδικήσῃ ἀπὸ τὸν καταλαβόντα αὐτὸ ὡς ἀποτελοῦν δῆθεν μέρος τῆς πλατείας δήμαρχον, διότι, ἐπιτραπείσης τῆς ἐν τῇ πλατείᾳ ταύτῃ διατηρήσεως τοῦ εἰρημένου κτήματος, δηλαδὴ μὴ διαταχθείσης διοικητικῶς εἰσέτι ἕνεκα δημοσίου ὠφελείας τῆς καταδαφίσεως αὐτοῦ, ἑπόμενον εἶναι ὅτι τοῦτο πρέπει νὰ

διατηρῆται ὅπως ἀκέραιον ὑπάρχει μεθ' ὅλης τῆς περιοχῆς του· καὶ τοῦτο τόσον μᾶλλον, ὅσον ἐπ' αὐτοῦ κεῖται ἡ εἰς τὸ ἀνώγαιον φέρουσα κλίμαξ τῆς οἰκίας τοῦ κτήματος τούτου.

Ἐπειδὴ ἐκ τῶν προσημειωθέντων περὶ ἀγοραπωλησίας, περὶ ἀναγκαστικῆς κατασχέσεως, περὶ πλειστηριασμοῦ καὶ ἐγκαταστάσεως ἐγγράφων ἀποδεικνύεται, ὅτι τὸ διαληφθὲν κτῆμα, τοῦ ὁποίου ἡ περιγραφὴ ὡς πρὸς τὰ ὅρια εἶναι ἡ αὐτὴ εἰς ὅλα ταῦτα τὰ ἔγγραφα, ἀρχικῶς ἠγοράσθη ἀπὸ τὸν Α Γ, οὐχὶ κατὰ μέτρον, ἀλλὰ κατὰ ὅρια ἔχοντα πρὸς μὲν τὸ δυτικὸν μέρος τὸ μαγαζεῖον τοῦ Χ. Τ, πρὸς ἄρκτον τὸ τοῦ Π Σ, πρὸς δὲ μεσημβρίαν καὶ ἀνατολὰς ὁδούς· ὅτι τοιοῦτον κατεσχέθη, καὶ εἰς αὐτο, τὰ αὐτὰ ὅρια ἔχον, ἐνεκατεστάθη μετὰ τὴν κατακύρωσιν ὁ ὑπερθεματι της Μ· ὥστε, μὴ ἰσχυρισθέντος ποσῶς τοῦ δημάρχου Ἀθηναίων ὅτι τὸ ἐν τῇ ἀγωγῇ περιγραφόμενον καὶ παρ' αὐτοῦ οἰκειοποιηθὲν τεμάχιον κεῖται ἐκτὸς τῶν αρχικῶν ὁρίων τούτων, ἕπεται ὅτι τοῦτο ἐμπεριλαμβάνεται εἰς τὰ ὅρια ταῦτα καὶ ἀποτελεῖ μέρος τοῦ κτήματος τοῦ καφφενείου τοῦ πλατάνου, καὶ ἑπομένως ὁ εἰρημένος δὲν εἶχε τὸ δικαίωμα οὔτε νὰ οἰκειοποιηθῇ τὸ τεμάχιον τοῦτο, οὔτε νὰ ἐκμισθώσῃ δῆθεν μέρος τῆς πλατειας τοῦ πλατάνου.

Ἐπειδὴ ἡ ἐπι τοῦ τεμαχίου τούτου νομὴ καὶ χρῆσις, τὴν ὁποίαν ὁ δήμαρχος τῶν Ἀθηναίων ἀπήλαυσε κατὰ τὸ 1845 ἐκμισθώσας αὐτὸ, ὡς ἐκ τοῦ ὑπὸ τὴν αὐτὴν χρονολογίαν ὑπ' ἀριθ. 38 τῆς 9 Ἰανουαρίου συμβολαιογραφικοῦ ἐγγράφου ἀποδεικνύεται, εἰς τὸν Γ Κ, και προσέτι ἐξακολουθεῖ ἔκτοτε νὰ ἔχῃ, ὡς μὴ στηριζομένη εἰς κανένα νόμιμον τίτλον, μηδὲ ἐνεργηθεῖσα κατὰ συνέπειαν δικαιώματος νομιμωτέρου καὶ ἰσχυροτέρου τῶν δικαιωμάτων τοῦ πρώην νομίμου ἰδιοκτήτου Γ καὶ τοῦ δικαιοδόχου του Μ, ὡς παράνομος δὲν δύναται νὰ τὸν ὠφελήσῃ παντάπασιν, οὐδὲ δύναται νὰ θεωρηθῇ ὅτι ἐν τῷ διαστήματι τούτῳ διὰ τῆς πράξεώς του ταύτης ὁ δῆμος προσαπέκτησε κυριότητά τινα ἐπὶ τοῦ περὶ οὗ πρόκειται τεμαχίου. »—ἀπόφ. 4608 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν τοῦ 1847

§ 9. Τὰ δημοπρατηθέντα ἀντικείμενα ἐννοοῦνται ἀποκτημένα παρὰ τοῦ δανειστοῦ κατὰ τὴν οἰκονομίαν τοῦ 1830 μετὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρ. 138 τῆς διαδικασίας ἐκείνης. Ἀπόφ. πολιτ. Ἀρείου Πάγου 363 τοῦ 1840.

§ 10. Ὁ Α ἐπώλησε κτῆμα τοῦ Β ἐπὶ δημοπρασίας ἄνευ νομίμου λόγου· ὁ Β λοιπὸν ἐκίνησεν ἀγωγὴν περὶ ἀποζημιώσεως κατὰ τοῦ Α ὁ ὁποῖος ἐπρότεινε νὰ δώσῃ τὸ ἐκπλειστηρίασμα ἰσχυριζόμενος ὅτι ἡ ἐκπλειστηρίασις ἀποδεικνύει τὴν ἀληθῆ τιμὴν τῶν ἐκποιηθέντων, καὶ ὅτι πᾶσα ἐναντία ἀπόδειξις δὲν εἶναι νόμιμος· ἐπὶ

τοῦ ζητήματος τούτου τὸ δικαστήριον τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν εἶπεν, ὅτι ἂν καὶ ὁ δημόσιος πλειστηριασμὸς ἦναι ὁ ἁρμοδιώτερος τρόπος διὰ νὰ προληφθῶσιν αἱ καταχρήσεις καὶ δολιότητες αἱ δυνάμεναι νὰ εἰσχωρήσωσιν εἰς τὰς ἰδιωτικὰς ἐκποιήσεις, δὲν ἀποδεικνύουν ὅμως ἀπολύτως οὐδέποτε καὶ ἀνεξαιρέτως τὴν ἀληθῆ ἀξίαν τῶν ἐκποιουμένων πραγμάτων, διότι πολλαὶ περιστάσεις δύνανται νὰ ἐπηρεάσωσι τας πλειοδοτήσεις· ὥστε ὁ Α δύναται καὶ δι' ἄλλων μέσων ν' ἀποδείξῃ τὴν ἀληθῆ τιμὴν τῶν ἐκποιηθέντων κτημάτων του, ὅταν ἔχῃ δικαίωμα ἀποκαταστάσεως [1] (ἀποφ. 4646 τῆς 8 Ἰουνίου 1848 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.—Πρβ. τὴν λέξιν *Βλάβη ὑπέρογκος*.

§ 11. Ὁ Α καὶ ὁ Β ἐπώλησαν ἐπὶ δημοπρασίας ἄνευ νομίμου λόγου κτῆμά τι τοῦ Γ, ὅστις μετὰ ταῦτα ἐζήτησεν ἀποζημίωσιν. Ζητεῖται ἤδη ἂν οἱ ἐναγόμενοι ὀφείλουν ἀλληλεγγύως ν' ἀποζημιώσωσι τὸν Γ.

Τὸ δικ. τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν ἀπεφήνατο ὅτι κανεὶς νόμος δὲν ψηφίζει ῥητὴν ἀλληλεγγύην κατ' ἐκείνων, ἐκτελεσάντων ἀπόφασιν πρωτόδικον, προσωρινῶς ἐκτελεστέαν (καὶ εἶτα ἐξαφανισθεῖσαν), ὥστε νὰ δύναται αὕτη νὰ διαταχθῇ παρὰ τοῦ δικαστοῦ· ἡ εἰς τὸν νικῶντα διάδικον ἀποδιδομένη ἐνταῦθα ἀποζημίωσις ἐξομοιοῦται μὲ τὴν εἰς αὐτὸν ἐπιδικαζομένην ἀπόδοσιν τῶν ἐξόδων του, διότι ἡ ἄδικος ἐκτέλεσις τῆς προσωρινῆς ἐκτελεστέας ἀποφάσεως δὲν εἶναι εἰμὴ ἡ συνέπεια τῆς ἀδίκως κινηθείσης ἀγωγῆς τοῦ διαδίκου, καὶ καθὼς οἱ κινήσαντες ὁμοῦ ἄδικον ἀγωγὴν δὲν ὑπόκεινται διὰ τοῦτο καὶ μόνον εἰς τὴν ἀλληλέγγυον ἀποζημίωσιν τῶν δικαστικῶν

---

(1) Ἐπὶ πλειστηριασμῶν, ὅπου μεταξὺ τοῦ κυρίου τοῦ πλειστηριαζομένου πράγματος καὶ τοῦ ὑπερθεματιστοῦ δὲν δύναται νὰ λάβῃ χώραν περιγραφὴ ἕνεκα τοῦ δημοσίου συναγωνισμοῦ, δὲν ἐγχωρεῖ ἕνεκα ὑπερμέτρου βλάβης διάλυσις τῆς πωλήσεως, καὶ διότι ἡ ἀληθὴς ἀξία τοῦ πράγματος κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ πλειστηριασμοῦ εἶναι ἐκείνη, ὑπεράνω τῆς ὁποίας οὐδεὶς προσέφερεν (ἀπόφ. τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν 380 τοῦ 1845.—Νομίκ. σελ. 4262).

Διαφέρει ὅμως, ἂν ἀποδειχθῇ, ὅτι πρὸ τοῦ πλειστηριασμοῦ συνεφωνήθη μεταξὺ του ὑπερθεματιστοῦ καὶ τοῦ ἰδιοκτήτου νὰ ἐνεργήσῃ τὴν ἀπομάκρυνσιν τῶν πλειστηριαστῶν, ἐπὶ τῷ σκοπῷ τοῦ νὰ κατακυρωθῇ ἡ ἐπίδικος σταφιδάμπελος εἰς τὸν ὑπερθεματιστήν, ὑποσχεθέντα εἰς τὸν κύριον τοῦ κτήματος τὸ δικαίωμα τῆς ἐξωνήσεως· καθότι τότε τὸ συνάλλαγμα καλύπτει σκοπὸν πλεονεκτικόν, καὶ ἀποβάλλει ἀναγκαίως τὸν χαρακτῆρα τοῦ πλειστηριασμοῦ, ἐξελέγχων τὸν δόλιον σκοπὸν τοῦ ὑπερθεματιστοῦ (ἡ αὐτὴ ἀπόφ.), ὅρα ἀνωτ. σελ. 626 σημ. 2.

ἐξόδων, οὕτω δὲν πρέπει διὰ τοῦτο καὶ μόνον νὰ ἐπιβάλλεται εἰς τὴν ἀλληλέγγυον ἀπόδοσιν τῶν ἐκ τῆς προσωρινῆς ἐκτελέσεως προκυψασῶν ζημιῶν.

'Απόφ. 4646 τῆς 8 Ἰαν. 1848 τῶν ἐν 'Αθήναις ἐφετῶν, ἣν βλέπε ἐν τῇ λέξει Δάνειον.

§ 12. Οἱ τρίτοι διακάτοχοι πλειστηριασθέντων πραγμάτων δύνανται μετὰ τὴν κατακύρωσιν ν' ἀνακόψωσι τὸν πλειστηριασμὸν καὶ νὰ διεκδικήσωσι τὰ δικαιώματα αὐτῶν; Ἀπαιτεῖται ἀπόπειρα πρὸς συμβιβασμόν;

Βλ. τὰ περὶ τούτου ἐκτεθέντα εἰς τοὺς § 29 καὶ 30 τῆς λέξεως 'Απόπειρα πρὸς συμβιβασμόν καὶ ἀνωτ. § 8. 'Απόφ. πολ. 'Αρ. Π. 58 τοῦ 1846.

§ 13. Κατὰ τὸ 1829 δὲν ὑπῆρχεν νόμος ἀπαγορεύων τὸ νὰ συναινέσῃ τις νὰ πωληθῶσι τὰ κτήματά του, ἂν δὲν ἤθελε πληρώσῃ εὐτὸς ὡρισμένης προθεσμίας. Προκειμένου δὲ λόγου περὶ δημοπρασίας, ἥτις δὲν ἐγένετο ἀναγκαστικῶς, ἀλλ' ἐνεργεῖτο δυνάμει ἰδιαιτέρας συμφωνίας μεταξὺ ὀφειλέτου καὶ δανειστῶν, ἡ δικαστικὴ ἄδεια καὶ καταδίκασις δὲν ἦτον ἀναγκαία. (ἀπόφ. πολ. 'Αρ. Πάγου 33 τοῦ 1841).

§ 14. Θεωρεῖται ὡς ἐντελὴς πλειστηριασμὸς ἐκεῖνος, εἰς ὃν δὲν ἐπλειοδότησαν τρίτοι; ὅρα ἀνωτ. § 1 καὶ 10.

§ 15. παρατηρήσεις τινὲς περὶ δικ. πλειστηριασμῶν, περὶ ὧν ἐν ἐκτάσει ἐν τῇ λέξει Κατάσχεσις.

α) 'Αναβληθέντος τοῦ πλειστ. δὲν ἀπαιτεῖται ἑτέρα κοινοποίησις, ἀλλὰ προσδιορίζεται νέα ἡμέρα διακηρύξεως (ἀπόφ. πολ. 'Αρ. Πάγου 22 τοῦ 1846).—β) 'Η μὴ κοινοποίησις τῆς ἀναγκ. κατασχ. εἰς τὸν ὀφειλέτην δὲν φέρει ἀκυρότητα, ὅταν ἐκ τῶν πράξεών του ἐξάγεται ἡ συναίνεσις τῆς ἐκποιήσεως τοῦ κτήματος. (ἀπόφ. πολ. Ἀρ. Π. 26 τοῦ 1846).—γ) Ἐν τῇ περὶ πλειστηρ. ἐκθέσει ἐὰν δὲν ἀναφέρηται ὡρισμένως ὅτι ἐνηργήθησαν αἱ ἀπαιτούμεναι κοινοποιήσεις, ὁ πλειστηριασμὸς ἀκυροῦται. (ἀπόφ. πολ. Ἀρ. Π. 78 τοῦ 1840).—δ) 'Ο ἐπὶ τοῦ πλειστηριασμοῦ ὑπάλληλος δὲν δύναται, ἀποδοθέντων τῶν πλειστηριασθέντων, νὰ κηρύξῃ ἐκτελεστὴν τὴν ἔκθεσιν τῆς κατακυρώσεως, διὰ νὰ πληρωθῇ τὸ τίμημα. (ἀπόφ. πολιτ. Ἀρ. Π. 115 τοῦ 1847).

Οἱ ἀναγγείλαντες ἑαυτοὺς δανεισταὶ τότε καθίστανται ὑπερήμεροι νὰ προσάξωσι τὰς ἀποδείξεις των, ὅταν παρέλθωσι 14 ἡμέραι ἀπὸ τὴν πρὸς αὐτοὺς ἐπίδοσιν τῆς κλήσεως, ἡ δὲ ἀπαγγελία δὲν ἀπαιτεῖται νὰ γίνεται πρὸ τῆς κατακυρώσεως.

Ἀπόφ. πολιτ. Ἀρ. Π. 86 τοῦ 1848.

ΔΗΜΟΣ. ΔΗΜΑΡΧΟΙ (1).

Πίναξ λεκτικός.

Ἄδεια 13 καὶ ἑπ.	Αἴτησις θεραπείας 19 καὶ ἑπ.
Ἀθῆναι 18 καὶ ἑπ.	Ἀνακοπαί, ὅρα ἔφεσις.

[1] ΣΗΜ. 1. Ὅρα τὰς λέξ. α) Νομιμοποίησις.—β) Χρέη.—γ) Ἀγγελία.–

Α'ντιπροσώπευς. κοιν. 18 καὶ ἐπ.
Α'ποζημίωσις 32 καὶ ἐπ.
Α'στυνομία 28 καὶ ἐπ.
Βουλὴ 29.
Γήπεδα 26.
Γραμματεῖς 30.

δ) Δικόγραφα.— ε) 'Αλλοδαποί.— ζ) 'Αστυνομικὴ ἐπιτήρησις.— η) Δημοσίευσις νόμων, ἔνθα ἡ 86 τοῦ 1847 ἀπόφασις τοῦ 'Αρ. Πάγου καὶ ἡ 2886 τῶν ἐν 'Αθήναις ἐφετῶν.—θ) Δυτικοί.—ι) Δημόσιος κατήγορος.— ιά) Δημογέροντες.

—ΣΗΜ. 2. Εἰς διάφορα προηγούμενα μέρη τοῦ Εὑρετ. γίνεται λόγος περὶ τῶν ἑπομένων ἀντικειμένων.

ά) Ὁ δήμαρχος δύναται νὰ παραιτηθῇ ἀγωγῆς, ἀνακοπῆς κτλ; (ὅρα τὰς λέξ. ά) Δημόσιον.—6) 'Αποχὴ § 23).

6) Οἱ δημογέροντες εἶχον δικαστικ. ἐξουσίαν; (ὅρα τὴν λέξ. 'Αρμοδ. σελ. 127· ὅρα καὶ τὴν λέξ. Δημογέροντες).

γ) Αἱ περὶ τῶν δικῶν τοῦ δημοσίου διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 2 τῆς πολ. δικ. ἐκτείνονται καὶ ἐπὶ τῶν δήμων; (ὅρα ἀπόπειρα πρὸς συμβ. § 37 καὶ τὴν λέξ. Δημόσιον).

δ) 'Ανακοπή, ἔφεσις εἰς τὰς περὶ λῃστειῶν δίκας· (ὅρα ἀνακοπὴ ἐρήμην ἀποφ. § 3).

—έ) 'Απαιτεῖται ἄδεια διὰ τὴν περὶ ἀνατροπῆς δίκην; (ὅρα τὴν λέξ. 'Ανατροπὴ § 40).

—ΣΗΜ. 3. Ἐκ τῶν πινάκων τῶν παρὰ τῆς κυβερνήσεως ἐκδιδομένων ἀποφάσεων τοῦ 'Αρείου Πάγου λαμβάνομεν τὰ ἑξῆς.

1) Οἱ δῆμοι ὑποχρεοῦνται εἰς ἀποζημίωσιν διὰ τοὺς ἀπὸ λῃστὰς φονευθέντας (ἀπόφ. 12 τοῦ 1844).

2) Οἱ δῆμοι δὲν εἶναι ὑπεύθυνοι διὰ τὸν ἐμπρησμὸν τῶν δασῶν (ἀπόφ. 23 τοῦ 1844).

3) Ὅταν ἡ κοινότης ἀποτελῇ μόνη ἴδιον δῆμον, ἀντιπροσωπεύεται παρὰ τοῦ δημάρχου.—Συγχωνευθέντος τοῦ δήμου, οἱ κάτοικοι αὐτοῦ ἀντιπροσωπεύονται διὰ τοῦ δημάρχου τῆς νέας κοινότητος καὶ διὰ τὰς πρὶν τῆς συγχωνεύσεως πράξεις των. (ἀπόφ. 12 τοῦ 1845) ὅρα καὶ κατωτ. § 18.

4) 'Αρμόδιοι πρὸς βεβαίωσιν τῆς εὐπορίας τῶν δήμων δὲν εἶναι οἱ διοικηταί, ἀλλ' οἱ δήμαρχοι καί τοι ἐναγόμενοι (ἀπόφ. 60 τοῦ 1845).

5) Οἱ δῆμοι εἴτε ἐνάγοντες εἴτε ἐναγόμενοι ἄνευ διοικ. ἀδείας δὲν παρίστανται ἐπὶ δικ. (ἀπόφ. πολ. 'Αρ. Π. 8 τοῦ 1845).

6) Οἱ δήμαρχοι καὶ ἄνευ πληρεξουσίου δύνανται νὰ ἐπιχειρῶσι προσωρ. πράξεις (ἀπόφ. πολιτ. 'Αρ. Πάγου 62 τοῦ 1845).

7) Ἡ μεταγενεστέρα ἔγκρισις τοῦ νομάρχου δίδει κῦρος εἰς τὴν παρὰ τοῦ δήμου κινηθεῖσαν δίκην (ἀπόφ. 118 τοῦ 1847).

8) Συγχωνευθέντων τῶν δήμων, αἱ ἐνοχαὶ καὶ ὑποχρεώσεις ἐπιφυλάττονται εἰς ἕκαστον αὐτῶν, ὡς καὶ πρὶν τῆς συγχωνεύσεως. (ἀπόφ 185 τοῦ 1847).

9) Ἡ περιουσία τῆς κοινότητος δήμου τινος δὲν ἀντιπροσωπεύεται παρὰ τοῦ δημάρχου [ἀπόφ. 96 τοῦ 1846].

10) Καὶ ἂν ἑνωθῶσι πλειότεροι δῆμοι εἰς ἕνα, ἐπιφυλάττονται εἰς ἕκαστον αὐτῶν αἱ προηγούμεναι ὑποχρεώσεις των (ἀπόφ 163 τοῦ 1848).

11] Ἡ τῶν ναῶν περιουσία δὲν δύναται νὰ συγχωνευθῇ μὲ τὴν τοῦ δήμου, οὐδὲ νὰ χρησιμεύσῃ εἰς τὰς ἀνάγκας τούτου. [ἀπόφ. 69 τοῦ 1848].

Περιλήψεις.

Ἐν γένει.

1. Οἱ δῆμοι εἶναι ὑπόχρεοι νὰ πληρόνωσι τὴν δαπάνην τῆς ἱπποφορβῆς;
2. Ἐπὶ διαφορᾶς κοινότητός τινος ἐξαιροῦνται τὰ μέλη της ὡς μάρτυρες;
3. Πιστοποιήσεις τῶν δημάρχων περὶ φοροδοσίας.
4. Ὅταν ὀφείλῃ κοινότης τις, ὑπὲρ τῆς ὁποίας ἐγγυήθη ἄλλος, κατὰ τίνος πρέπει νὰ κινῆται ἡ ἀγωγή;
5. Παραγραφῆς δικαίωμα πότε ἀποκτᾷ ὁ δῆμος;
6. Εἶναι ἔργον τῶν δημάρχων νὰ ἐκτιμῶσι κτήματα;

Ἐγγραφὴ εἴς τινα δῆμον—Πολιτογράφησις.

7. Ἡ εἰς δῆμόν τινα ἐγγραφὴ ἀποκλείει τὴν ἐξακολούθησιν τῆς εἰς εἰς ἄλλον δῆμον μονίμου κατοικίας;

12] Ὁ δήμαρχος ἀναβαλὼν τὴν σύνταξιν τῶν βουλευτικῶν καταλόγων, ἐναντίον τῶν διαταγῶν τῆς προϊσταμένης αὐτοῦ ἀρχῆς, δὲν ὑπόκειται εἰς ποινὴν [ἀπόφ. ποιν. 94 τοῦ 1847].

13] Ὁ γραμμ. τοῦ δημάρχου δὲν θεωρεῖται δημόσιος ὑπάλληλος [ἀπόφ. ποιν. 98 τοῦ 1847].

—ΣΗΜ. 4. Ἂν ἡ ἀγωγὴ δὲν φέρῃ προσηκόντως τὴν σημείωσιν τοῦ ἐναγομένου δήμου, ἡ ἔλλειψις αὕτη δὲν δύναται νὰ προταθῇ κατὰ πρῶτον ἐνώπιον τοῦ Ἀρ. Πάγου [ἀπόφ. πολ. Ἀρ. Πάγου 32 τοῦ 1242.—ὅρα τὴν λέξιν δικόγραφον]. Εἶναι ἄκυρον τὸ ἔγγραφον τῆς ἀγωγῆς, ὅταν ἐπὶ πραγματικῶν καὶ μικτῶν ἀγωγῶν δὲν ἀναφέρηται ἐν αὐτῷ ὁ δῆμος, ἔνθα κεῖται τὸ ἀντικείμενον τῆς ἀγωγῆς. [ἀπόφ. 303 τοῦ 1846 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφετῶν,—ὅρα τὴν λέξ. Δικόγραφον].

8. Ἀπὸ τῆς παραδόσεως τῆς περὶ πολιτογραφήσεως αἰτήσεως ἀπολαμβάνει ὅλα τὰ πολιτικὰ δικαιώματα ὁ αἰτῶν.

Γ) Κατάσχεσις.

9. Ἡ δημοτικὴ περιουσία ὑπόκειται εἰς κατάσχεσιν;
10. Δύναται νὰ γείνῃ χρῆσις ἀναγκαστικῶν μέτρων κατὰ τῶν συνιστώντων τὸν δῆμον πολιτῶν;
Ἐκτέλεσις ἀποφάσεων ἀφορωσῶν βλάβας εἰς δενδροφ.
11. Τί δὲ κατὰ τοῦ δημάρχου;
12. Πιστοποίησις περὶ τοῦ ὅτι ὁ δῆμος ἔχει περιουσίαν.

Δ) Ἄδεια πρὸς τὸ παρίστασθαι ἐπὶ δικαστηρίου.—Ἔγκρισις. Δικηγόρος.

13. Οἱ δῆμοι χρῄζουσιν ἀδείας τῆς ἀρχῆς, ὅταν πρόκηται νὰ κινήσῃ ἀγωγήν.
14. Ἡ διάσκεψις τοῦ συμβουλίου καὶ ἡ ἔγκρισις τοῦ διοικητοῦ ἀπαιτεῖται καὶ ὅταν ὁ δῆμος ἦναι ἐναγόμενος;
15. Ἐὰν ἡ γενομένη ἔφεσις ἐπιδοθῇ πρὸ τῆς διασκέψεως, εἶναι ἄκυρος;
16. Ἡ μεταγενεστέρα ἔγκρισις νομιμοποιεῖ τὰς πράξεις;
17. Ἄνευ ἐγκρίσεως παρίσταται ὁ δικηγόρος;

Ε) Ἀντιπροσώπευσις τῶν κοινοτήτων.

18. Αἱ κατὰ μέρος κοινότητες ἀντιπροσωπεύονται ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου ὑπὸ τῶν δημάρχων;

ς) Αἴτησις θεραπείας.

19. Ἡ περὶ θεραπείας αἴτησις διατάττεται ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος;
20. Τὰ ἄρθρ. 2 καὶ 3 τῆς πολιτ. δικον. ἀφορῶσι καὶ τοὺς δήμους;
21. Ἀπόπειρα πρὸς συμβιβασμὸν—αἴτησις θεραπείας.

Ζ) Περιουσία ναῶν.

22. Ἡ περιουσία τῶν ναῶν δύναται νὰ συγχωνευθῇ μὲ τὴν τοῦ δήμου;
23. Ἀγωγὴ κατὰ τοῦ δημάρχου διαχειριζομένου περιουσίαν ἐκκλησιαστικήν.

Η) Ὑποχρεώσεις τῶν δήμων. Γήπεδα. Στρατεύσιμοι.

24. Αἱ πράξεις πολλῶν δημοτῶν ὑποχρεοῦσι τὸν δῆμον;
25. Τὰ μέλη τῆς κατὰ τὸ 1827 ἐπιτροπῆς τῶν Χίων ἠδύναντο νὰ ὑποχρεώσωσι τὸ ἠθικὸν πρόσωπον;
26. Ἀδίκημα πραττόμενον συνεπείᾳ διαταγῆς τῶν δημογερόντων βαρύνει τὴν κοινότητα;
27. Ὁ δῆμος ἀποζημιοῖ διὰ τὰ οἰκόπεδα;—Στρατεύσιμος (σχόλ.)

Θ) Ποινικὰ ἀντικείμενα ἐν γένει

28. Οἱ δήμαρχοι ἐκδίδουν διατάξεις περὶ διαχωρισμοῦ τῶν ὁρίων τῆς κοινότητος καὶ περὶ βοσκῶν.
29. Ὁ δήμαρχος ἀναβάλλων τὴν σύνταξιν τῶν βουλευτικῶν καταλόγων τιμωρεῖται;
30. Οἱ τῶν δημάρχων γραμματεῖς θεωροῦνται ὡς δημόσιοι ὑπάλληλοι;

31. Εἰδικοὶ πάρεδροι τιμωροῦνται βεβαιόνοντες ψευδῆ πράγματα.
32. Το δημαρχικὸν κατάστημα ἀποτελεῖ τόπον δημόσιον.
33. Ὁ ἀφαιρῶν ἀπὸ τὴν δημοτικὴν ἀρχὴν πρᾶγμα ὑπὸ κατάσχεσιν τιμωρεῖται.
34. Οἱ δημοτικοὶ πάρεδροι ὑπόκεινται εἰς τὰς διατάξεις τοῦ 24 ἄρθρ. τοῦ ποιν. νόμου.

Ι) *Δήμαρχοι ὡς δημόσιοι κατήγοροι.*

35. Κατηγορία μὴ απαγγελθεῖσα ὑπὸ τοῦ δημ. κατηγόρου φέρει ἀκυρότητα;
36. Οἱ δήμαρχοι δύνανται νὰ ζητήσωσιν ἀναίρεσιν κατ' ἀθωωτικῶν ἀποφάσεων;
37. Ὁ δῆμος καταδικάζεται εἰς τὰ ἔξοδα διὰ τὴν ἀποτυχίαν τῶν ἐπὶ πταίσματι καταδιώξεων;

ΙΑ) *Εὐθύνη τῶν δήμων ἕνεκα λῃστειῶν.*

38. Οἱ δῆμοι ἀποζημιόνουσι διὰ τὰς εἰς τὴν περιφέρειαν των λῃστείας.
39. Οἱ δῆμοι ὑποχρεοῦνται εἰς ἀποζημίωσιν διὰ τοὺς ἀπὸ λῃστὰς φονευθέντας;
40. Ἡ κατὰ τῶν δήμων περὶ ἀποζημιώσεως ἀγωγὴ κινεῖται πρὸ τῶν 40 ἡμερῶν.
41. Πότε καὶ εἰς ποίας περιπτώσεις αἱ λῃστὰς ἀφορῶσαι ἀγωγαὶ εἶναι παραδεκταί;
42. Ὁ περὶ εὐθύνης τῶν δήμων νόμος διατάττει μόνον τὴν εἰς χρήματα ἀποζημίωσιν τοῦ παθόντος;
43. Ἀνακοπαὶ—ἐφέσεις.

ΙΒ) *Εὐθύνη τῶν δήμων ἕνεκα ἐμπρησμῶν.*

44. Οἱ δῆμοι εἶναι ὑπεύθυνοι διὰ τὸν ἐμπρησμὸν τῶν δασῶν;

Α) *Ἐν γένει.*

§ 1. Οἱ δῆμοι εἶναι ὑπόχρεοι νὰ πληρόνωσι μέρος τῆς δαπάνης τῆς ἱπποφορβῆς τῶν ἱππέων τῆς χωροφυλακῆς ὄχι. Ὅρα παράρτημα πρακτικῶν τῆς Βουλῆς τῆς 6'. συνόδου τῆς πρώτης περιόδου σελ. 95, καὶ ἄρθρ. 29 τοῦ περὶ σχηματισμοῦ τῆς χωροφυλακῆς διατάγματος.

Ἀπόφ. 5379 τῆς 7 φεβρ. 1849 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

§ 2. Ἐπὶ διαφορᾶς κοινότητός τινος ἦναι ἐξαιρετέοι οἱ προτεινόμενοι παρ' αὐτῆς μάρτυρες, ὅταν οὗτοι ἦναι μέλη αὐτῆς; Ὄχι κατὰ τὴν ἀπόφ. 381 τοῦ 1843 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφετῶν, ἣν ἐν τῇ λέξει Μάρτυρες.

§ 3. Ἐν ἐλλείψει ληξιαρχικῶν βιβλίων, αἱ πιστοποιήσεις τῶν δημάρχων ὡς πρὸς τὰς γεννήσεις, τὰς ἀποβιώσεις, τὴν ἡλικίαν καὶ τὴν πρὸς τοὺς δήμους σχέσιν τῶν δημοτῶν ἀποτελοῦν πλήρη ἀπόδειξιν· ὡς πρὸς τὰς φορολογίας ὅμως αἱ πιστοποιήσεις των

δὲν λαμβάνονται ὑπ' ὄψιν, διότι ἁρμόδιοι ὡς πρὸς τοῦτο εἶναι οἱ οἰκονομικοὶ ὑπάλληλοι.

'Απόφ. 139 τοῦ 1847 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφετῶν (Νομικ. σελ. 1840).

Σημ. Ἡ ἀπόφ. 44 τοῦ 1848 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφετ. φέρει ὡς πρὸς τὴν ἀποδεικτικὴν ἰσχὺν τῶν πιστοποιητικῶν τῶν δημάρχων τὰ ἑξῆς «ἐπειδὴ τὸ πιστοποιητικὸν τοῦ δημάρχου παρέχει μὲν πίστιν περὶ τοῦ ὅτι ὁ Ν Κ νέμεται ἤδη ὁπωσδήποτε τὸν ἀγρὸν, δὲν ἀποδεικνύεται δὲ ἐξ αὐτοῦ βεβαίως τὸ τῆς ἰδιοκτησίας του δικαίωμα· ὅθεν, ἀμφισβητήσαντος τοῦτο τοῦ Π, καὶ ζητήσαντος ν' ἀποδείξῃ τὴν κυριότητα, τὸ πρωτοδικεῖον ὤφειλε νὰ διατάξῃ τὴν ἀπόδειξιν ταύτην, καὶ ἐπειδὴ ἀμφισβητήσαντος, πρὸς τούτοις, τοῦ Δ Π τὴν ἀξίαν τοῦ ἀγροῦ, τὸ πρωτοδικεῖον ὤφειλε νὰ διατάξῃ δικαστικὴν αὐτοῦ ἐκτίμησιν· ἑπομένως κατὰ ταῦτα ἡ ἔφεσις εὑρίσκεται βάσιμος.» (Ὅρα κατωτ. §. 6).

§ 4. Ὅταν ὀφειλέτης ἦναι κοινότης τις, ὑπὲρ τῆς ὁποίας ἐγγυᾶται τις, ὁ νόμος ὑποχρεόνει τὸν πιστωτὴν νὰ κινήσῃ τὴν ἀγωγὴν του πρῶτον κατὰ τοῦ ὀφειλέτου, καὶ ὅταν ἀποδειχθῇ ὅτι οὗτος δὲν δύναται νὰ ἐκπληρώσῃ τὴν ὑποχρέωσίν του, τότε ἔχει ἐκεῖνος δικαίωμα νὰ ἐνάξῃ τὸν ἐγγυητήν.

'Απόφ. πολιτ. 'Αρ. Πάγου 106 τοῦ 1837. (σελ. 77 τόμ. β'. τῆς νομολογίας).—Πρβ. τὴν λέξιν 'Εγγύησις.

5. Ὁ δῆμος διὰ ν' ἀποκτήσῃ διὰ τῆς 30ετοῦς παραγραφῆς κτῆμά τι, πρέπει νὰ τὸ κατέχῃ ἀδιακόπως ἐπὶ τοσαῦτα ἔτη, καὶ εἶναι ἀδιάφορον ἂν ἡ ἐκ τῆς κατοχῆς ἀποβολὴ δὲν προῆλθεν ἀπὸ τὸν καθαυτὸ κύριον, ἀλλ' ἀπὸ τρίτους τινάς.

Ἀπόφ. «'Επειδὴ, διὰ νὰ δυνηθῇ ὁ δῆμος τῶν 'Αθηνῶν ν' ἀποκτήσῃ διὰ τῆς τριακονταετοῦς παραγραφῆς τὸ περὶ οὗ πρόκειται κτῆμα, ἔπρεπε νὰ τὸ κατέχῃ ἀδιακόπως ἐν ἰδίῳ ὀνόματι ἀπὸ τῆς πρώτης ἡμέρας τοῦ 1797, ἤτοι μέχρι τῆς τελευταίας τοῦ 1826, ἐκ δὲ τῆς ἐπὶ ἀκροατηρίου τοῦ δικ. τούτου γενομένης ὁμολογίας τοῦ πληρεξουσίου τοῦ δήμου τῶν Ἀθηνῶν ἐξάγεται ὅτι οἱ Ἀθηναῖοι ἐγκατέλιπον τὰς Ἀθήνας κατὰ τὸ θέρος τοῦ 1826 ἔτους· ἑπομένως ἡ 30ετία δὲν εἶχε τότε παρέλθει.

Ἐπειδὴ διὰ τῆς κατακτήσεως τῶν Ὀθωμανῶν καὶ τῆς κατὰ συνέπειαν αὐτῆς γενομένης φυγῆς τῶν Ἀθηναίων, ἔπαυσε τὸ κτῆμα νὰ ἦναι εἰς τὴν κατοχὴν τῆς δημογεροντίας, καθότι ἔπαυσε νὰ ἦναι ὑπὸ τὴν διάθεσιν αὐτῆς· ἂν δὲ ἡ δημογεροντία ἐξηκολούθει νὰ θεωρῇ τοῦτο πάντοτε ὡς ἰδικόν της, ἡ θέλησις αὕτη δὲν ἐξαρκεῖ πρὸς διατήρησιν τῆς κατοχῆς (Ν. 153 Π (50, 17), κατὰ δὲ τὸν

§ 5 τῶν πανδεκτῶν *de usucap.* εἶναι ἀδιάφορον, ἂν ἡ ἀποβολὴ τῆς κατοχῆς δὲν προῆλθεν ἀπὸ τὸν καθαυτὸ κύριον, ἀλλ' ἀπὸ τρίτους τινάς. »

'Απόφ. 1804 τῶν ἐν 'Αθήναις ἐφετῶν.

§ 6. Ἡ ἐκτίμησις τῆς πραγματικῆς ἀξίας ἑκάστου κτήματος δὲν εἶναι ἔργον, οὔτε καθῆκον τῶν δημάρχων· ἄρα αἱ περὶ τούτων πιστοποιήσεις των δὲν λαμβάνονται ὑπ' ὄψιν, καὶ διορίζονται πραγματογνώμονες· ἀπόφ. 3468 τῆς 17 ἰουλίου 1845 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν. (Ὅρα ἀνωτ. § 3)·

'Εγγραφὴ εἴς τινα δῆμον—Πολιτογράφησις [2]. *Ἀπόδειξις τῆς ἰθαγενείας.*

§ 7. Ἡ εἰς δῆμόν τινα ἐγγραφὴ δὲν ἀποκλείει τὴν ἐξακολούθησιν τῆς εἰς ἄλλον δῆμον μονίμου κατοικίας.

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις τῶν ἐν 'Αθήναις ἐφετῶν φέρει, ὅτι τὸ δικαστήριον ἐπείσθη ἐκ τῶν προσαχθεισῶν ἀποδείξεων, ὅτι ὁ Π, ὅστις κατὰ τὸ 1838 ἔτος ὁμολογουμένως ἦτο κάτοικος Σύρου, ἐγράφη μὲν δημότης Ἀθηνῶν, ἀλλὰ μὴ μεταβιβάσας ἤδη εἰς 'Αθήνας τὸ κέντρον τῶν ὑποθέσεών του, καὶ ἀφήσας τὴν οἰκογένειάν του εἰς Σύρον, δὲν ἐδύνατο νὰ θεωρηθῇ ὡς μεταβαλὼν τὴν μόνιμον κατοικίαν του· ἑπομένως τὸ δικαστήριον τῶν ἐφετῶν ἐξετίμησεν ἐντὸς τῶν καθηκόντων του πραγματικὰ περιστατικά, τὰ ὁποῖα ἐκφεύγουν τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ 'Αρείου Πάγου, καὶ δὲν παρεβίασε κανένα νόμον, διότι ἡ εἰς δῆμον τινὰ ἐγγραφὴ δὲν ἀποκλείει τὴν ἐξακολούθησιν τῆς εἰς ἄλλον δῆμον μονίμου κατοικίας, ὡς προκύπτει ἐκ τοῦ 13 ἄρθρ τοῦ περὶ δήμων νόμου.

Διὰ ταῦτα ἀποῤῥίπτει κτλ. »

'Απόφ. πολιτ. 'Αρείου Πάγου 300 τῆς 28 αὐγούστου 1839.—Πρβ τὰ ἐκτεθέντα ἐν τῇ λέξει 'Αρμοδ. πολιτ. σελ. 28.

§ 8. Ἕκαστος ἀνῆλιξ ξένος δύναται νὰ καθυποβάλῃ τὴν περὶ πολιτογραφήσεως αἴτησίν του εἰς τὴν δημοτικὴν ἀρχὴν τοῦ τόπου,

---

[1] Ὅρα τὴν λέξ. Ἰθαγένεια.

[2] 'Αμφισβητουμένης τῆς ἰθαγενείας διαδίκου τινός, τὸ δικαστήριον τῆς οὐσίας δύναται πρὸς ἀπόδειξιν αὐτῆς νὰ παραδεχθῇ πᾶν εἶδος ἀποδείξεως, διότι οὔτε ὁ περὶ ἰθαγενείας νόμος, οὔτε ἄλλος τις προσδιορίζει εἶδός τι ἐγγράφου μόνον ἀποδείξεως τῆς 'Ελληνικῆς ἰθαγενείας. (ἀπόφ. πολ. 'Αρ. Π. 146 τοῦ 1849).

εντός του όποίου επιθυμεῖ νὰ κατοικήσῃ· ἀφ' ἧς δὲ ἡμέρας παραδώσῃ τὴν αἴτησίν του ταύτην, ἀπολαμβάνει ὅλα τὰ πολιτ. δικαιώματα· ἑπομένως δὲν ὑπόκειται εἰς κράτησιν.

'Απόφ. πολιτ. 'Αρ. Πάγου 412 τοῦ 1841.— Πρβ. τὴν λέξιν 'Ιθαγένεια.

Γ) Κατάσχεσις· 'Εκτέλεσις τῶν ἀφορωσῶν βλάβας εἰς δενδροφυτείας ἀποφάσεων.

§ 9. Δημοτικὰ κτήματα, τῶν ὁποίων τὰ ἐνοίκια χρησιμεύουν εἰς ἀπάντησιν τῶν δημοτικῶν ἐξόδων, δύνανται νὰ ὑπαχθῶσιν εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν πραγμάτων ἐκείνων, τὰ ὁποῖα ὁ νόμος κηρύττει ἀναπαλλοτρίωτα, ὡς ἀναποφεύκτως ἀναγκαῖα πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ σκοποῦ τῆς καθιδρύσεως τῶν δήμων; ὄχι, κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 419 ἀπόφασιν τῶν ἐν Σύρῳ πρωτοδικῶν, ἣν κατεχώρισα εἰς τὸν § 183 τῆς λέξ. '*Απόφασις ἐν γένει.*

Τὸ δικαστήριον τῶν ἐν 'Αθήναις ἐφετῶν παρεδέχθη τὴν ἰδίαν ἀρχὴν, κατὰ τὸ 1849, ἐπὶ τῆς μεταξὺ τοῦ δήμου 'Αθηνῶν καὶ τοῦ Α. Καλογερᾶ διαφορᾶς.

—Ὑπόκεινται εἰς κατάσχεσιν ποσὰ τοῦ ἐτησίου προϋπολογισμοῦ τῶν δήμων, πρὸς πληρωμὴν κεφαλαίων περιεχομένων ἐν τῷ προϋπολογισμῷ;

—Εἰς χεῖρας τίνος γίνεται ἡ κατάσχεσις;

Ἡ ἀπόφασις 271 τοῦ 1849 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν (Νομικ. σελ. 5044) πραγματεύεται περὶ τῶν ζητημάτων αὐτῶν, ἀλλ' ἐπειδὴ ἀφ' ἑνὸς μὲν εἶναι λίαν ἐκτεταμένη, καὶ ἀφ' ἑτέρου πρόκειται ν' ἀποφασίσῃ ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ζητήματος καὶ ὁ Ἄρειος Πάγος, δὲν τὴν μεταγράφομεν ἐνταῦθα.

'Ιδοὺ σήμερον τί ἀπεφάσισε τὸ δικαστήριον τοῦ 'Αρ. Πάγου:

« Ἐπειδὴ κατὰ τὰ 105 καὶ 109 ἄρθ. τοῦ περὶ δήμων νόμου αἱ δημοτικαὶ πρόσοδοι περιλαμβανόμεναι εἰς τὸν ἐτήσιον προϋπολογισμὸν τοῦ δήμου προσδιορίζονται κατὰ πρῶτον ὑπὸ τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου καὶ ἐγκρίνονται μετέπειτα ὑπὸ τῆς διοικητικῆς ἀρχῆς δι' ὡρισμένας ἀνάγκας τοῦ δήμου, ὁ δὲ δήμαρχος κατὰ τὸν ἐγκριθέντα τοῦτον προϋπολογισμὸν καὶ ἐντὸς τῶν ὅρων αὐτοῦ δύναται νὰ διατάξῃ τὴν δαπάνην· ἐκ τούτων ἄρα γίνεται δῆλον ὅτι αἱ πρόσοδοι τοῦ δήμου αἱ συμπεριληφθεῖσαι εἰς τὸν ἐτήσιον προϋπολογισμὸν δὲν δύνανται νὰ χρησιμεύσουν εἰμὴ εἰς τὰς δι' αὐτοῦ προσδιορισθείσας δαπάνας μὴ διαλαμβανομένας ἐν τῷ προϋπολογισμῷ δὲν δύνανται νὰ κατασχεθῶσιν αἱ ἐν αὐτῷ σημειούμενα ι

πρόσοδοι, καθότι τοὐναντίον δοθέντος ὅτι δανεισταί, τῶν ὁποίων τὰ δάνεια δὲν περιελήφθησαν εἰς τὸν προϋπολογισμόν, δύνανται αἴφνης νὰ ἐπιλαμβάνωνται τῶν ἐν αὐτῷ διαλαμβανομένων προσόδων, ὁ δῆμος ἤθελε στερηθῆ τῶν μέσων πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν δημοτικῶν αὐτοῦ σκοπῶν, τῶν ἀφορώντων τὸ κοινὸν συμφέρον, ἐνῷ οἱ δανεισταὶ οὗτοι, ἐὰν δὲν ὑπάρχῃ περίσσευμά τι ἐκ τοῦ προϋπολογισμοῦ, ὥστε νὰ πληρωθῶσιν ἀμέσως ἑκουσίως ἢ ἀναγαστικῶς, ἢ δὲν δοθῶσιν εἰς τὸν δήμαρχον ὑπὸ τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου, ἐγκρίσει τῆς διοικητικῆς ἀρχῆς, ἄλλοθεν τὰ μέσα διὰ νὰ πληρώσῃ τὰ μὴ ἐν τῷ προϋπολογισμῷ χρέη τοῦ δήμου, δύνανται, κατὰ τὴν σύνταξιν τοῦ προϋπολογισμοῦ, νὰ ζητῶσι νὰ συμπεριληφθῶσι εἰς αὐτὸν τὰ δάνειά των, ἢ καί, κατὰ τὸ ἀπὸ 23 Ἰουνίου 1837 διάταγμα νὰ κατάσχωσι μὲν τὸν προϋπολογισμόν, οὐχὶ ὅμως τοῦ τρέχοντος, ἀλλὰ τοῦ προσεχοῦς ἔτους, διότι, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ διατάγματος τούτου ὀρθῶς ἐννοουμένας καὶ συμβιβαζομένας μὲ τὰς τοῦ περὶ δήμων νόμου διαληφθείσας, ἡ κατάσχεσις ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ διὰ χρέη γενόμενα μετὰ τὴν σύστασιν τοῦ δήμου ἐπιτρέπεται μὲν ἐν γένει, ἀλλ' ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ προσεχοῦς ἔτους, ὡς ἐκφράζεται τὸ 3 ἄρθρ. τοῦ μνησθέντος διατάγματος, τὸ ὁποῖον θέτει τὴν ἐξαίρεσιν διὰ τὰ πρὸ τοῦ σχηματισμοῦ τῶν δήμων χρέη, ὅτι ἡ κατάσχεσις περιορίζεται ἐπὶ τοσαύτης ποσότητος χρημάτων, ὅσα ἐξισοῦνταί μὲ τὸ πεμπτημόριον τοῦ ὁλικοῦ χρέους. Ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου τὸ ἐν Ἀθήναις ἐφετεῖον διὰ τῆς προσβαλλομένης αὐτοῦ ἀποφάσεως παραδεχθὲν ὅτι ὁ Α διὰ τὰ πρὸς αὐτὸν ὀφειλόμενα ἀπὸ τὸν δῆμον τῶν Ἀθηναίων ἠδύνατο νὰ κατάσχῃ προσόδους τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ τρέχοντος ἔτους καίτοι ὡρισμένας δι' ἄλλας ἀνάγκας τοῦ δήμου καὶ ἐνῷ τὰ ὀφειλόμενα εἰς τὸν Α δὲν διαλαμβάνονται ἐν τῷ προϋπολογισμῷ τούτῳ, ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε καὶ ψευδῶς ἡρμήνευσε τοὺς διαληφθέντας νόμους καὶ ἕνεκα τούτου ἡ ἀπόφασίς του εἶναι ἀναιρετέα δυνάμει τοῦ ἄρθρ. 807 § 7 τῆς πολιτ. δικονομίας.

Ἐπειδή, κατὰ τὸ 834 ἄρθ. τῆς αὐτῆς δικονονομίας, ἀναιρουμένης ἀποφάσεώς τινος οἱ διάδικοι ἐπανέρχονται εἰς ἣν ἦσαν στάσιν πρὸ τῆς ἀναιρεθείσης ἀποφάσεως· ὅθεν καὶ ὁ Α διὰ προηγουμένων ἀποφάσεων τελεσιδίκων ἀνεγνωρίσθη δανειστὴς τοῦ δήμου δι' ὅσα ἔλαβε κατὰ συνέπειαν τῆς κυρωθείσης διὰ τῆς ἀναιρουμένης ἤδη ἀποφάσεως, κατασχέσεως, ὀφείλει μολοντοῦτο, κατὰ τὴν μνησθεῖσαν διάταξιν, νὰ ἐπιστρέψῃ αὐτά, διότι δυνάμει τῆς ἀναιρετέας ἀποφάσεως τὰ ἔλαβε.

Ἐπειδὴ ἡ αἴτησις τοῦ δήμου Ἀθηνῶν περὶ πληρωμῆς τόκου ἐπὶ

τοῦ ληφθέντος ποσοῦ δὲν εἶναι νόμιμος, διότι ὁ Α καλῇ τῇ πίστει ἔλαβε τὰς ἀποδοτέας δραχμὰς δυνάμει τῆς ἐκτελεστῆς ἀποφάσεως τοῦ ἐφετείου.

'Αριθ. 252 τοῦ 1849 τοῦ 'Αρείου Πάγου.

§ 10. Δύναται νὰ γίνῃ χρῆσις τοῦ ἀναγκαστικοῦ μέτρου τοῦ διορισμοῦ μηνυτοῦ κατὰ τῶν συνιστώντων τὸν δῆμον πολιτῶν πρὸς ἐκβίασιν τῆς πληρωμῆς δημοτικοῦ χρέους; ὄχι, διότι πᾶσα κοινότης ἢ σωματεῖον ἀποτελεῖ πρόσωπον ἠθικὸν δεκτικὸν δικαιωμάτων καὶ ὑποχρεώσεων ὅλως διαφόρων τῶν συνιστώντων αὐτὴν μελῶν· ἄρα αἱ ὑποχρεώσεις καὶ τὰ δικαιώματα αὐτῆς δὲν ἐπιβαρύνουν, οὔτε ὠφελοῦν τὰ μέλη της (Ν. 8 Β. 8, 2). ἀπόφ. 41 τοῦ 1847 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν (Νομ. σελ. 4785).

§ 11. Οἱ δῆμοι, κατὰ τὸν Ν. 4 Β. θ'. γ', δὲν δύνανται νὰ ἐκβιασθῶσιν εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν κατ' αὐτῶν ἀποφάσεων εἰμὴ διὰ μέσων μηδόλως ἁπτομένων τῆς περιουσίας ἢ τῆς προσωπικῆς ἐλευθερίας τοῦ δημάρχου, ὅστις, ὡς μέλος τοῦ ἠθικοῦ προσώπου, δὲν ὑπόκειται προσωπικῶς εἰς τὰς ὑποχρεώσεις τῆς ὁμάδος. Ἀπόφ. 41 τοῦ 1847 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν (Νομικ. σελ. 4785).

§ 12. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 879 τῆς πολιτ. δικ. ὅταν ὀφειλέτης δῆμος ἔχῃ περιουσίαν, πρέπει ν' ἀποδεικνύηται διὰ μαρτυρικοῦ τοῦ δημάρχου, καὶ ἡ βεβαίωσις αὕτη νὰ ἐπισυνάπτηται εἰς τὴν ἀναφοράν· ἐὰν δὲ ἀρνηθῇ, ἀναγκάζεται παρὰ τῆς προϊσταμένης ἀρχῆς, καὶ ὁ προϋπολογισμὸς τοῦ δήμου ἀποδεικνύει τὴν ἀλήθειαν· χωρὶς τοῦ πιστοποιητικοῦ αὐτοῦ, μηνυτὴς δὲν διορίζεται·—ἐν ἄλλαις λέξεσιν, ἁρμόδιοι πρὸς βεβαίωσιν τῆς εὐπορίας τῶν δήμων δὲν εἶναι οἱ διοικηταί, ἀλλ' οἱ δήμαρχοι καί τοι ἐναγόμενοι.

Ἀπόφ. 60 τοῦ 1845 'Αρείου Πάγου.

§ 12. δίς. Τίνι τρόπῳ ἐκτελοῦνται αἱ ἀποφάσεις, δι' ὧν καταδικάζονται οἱ δῆμοι πρὸς ἀποζημίωσιν τῶν εἰς δενδροφυτείας ζημιῶν;

Ἀπόφ. «Ἐπειδὴ ἂν καὶ κατὰ τὸ γ' ἄρθ. τοῦ ἀπὸ 1 Ἰουλ. 1838 νόμ. ἀπαγορεύεται ῥητῶς τὸ ἔνδικον τῆς ἀναιρέσεως μέσον ἐναντίον τῶν ἀποφάσεων τῶν ἐκδιδομένων εἰς τὰς περὶ ἀποζημιώσεως ἕνεκα φθορᾶς κτλ. κατὰ τῶν δήμων δίκας, ἡ ἀπαγόρευσις ὅμως αὕτη ἀφορῶσα κυρίως τὰς ἐπιδικαζούσας ἢ ἄλλως ἀποῤῥιπτούσας τὴν ἀξιουμένην ἀποζημίωσιν ἀποφάσεις, δὲν δύναται νὰ ἐπεκτανθῇ καὶ εἰς ἀποφάσεις ἐχούσας ἄλλο ἀντικείμενον, οἷον τὸ τῆς προσβαλλομένης· καθόσον ἐν ταύτῃ δὲν πρόκειται περὶ τῆς ἀποζημιώσεως

αὐτῆς, ἀλλὰ περὶ κύρους κατασχέσεως ἐνεργηθείσης εἰς χεῖρας τρίτου πρὸς ἐκτέλεσιν ἐκείνης· ἄρα ἡ παρὰ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου γενομένη ἔνστασις ἀπαραδέκτου κατὰ τῆς αἰτηθείσης ἀναιρέσεως δὲν εἶναι βάσιμος.

Ἐπειδὴ ὁ ἀπὸ 1 ἰουλίου 1838 νόμος, ὑποβάλλων εἰς ὑποχρέωσιν τοὺς δήμους κατ' ἐξαίρεσιν τοῦ κανόνος, καθ' ὃν ὁ παραίτιος, καὶ οὐχὶ τρίτος ἄλλος, εἶναι ὑπόχρεως πρὸς ἀποζημίωσιν, εἶναι πάντη εἰδικὸς καὶ τὴν εἰδικότητά του ταύτην ἐμφαίνουσι προσέτι καὶ αἱ κατὰ μέρος διατάξεις του, καθόσον ἀφορᾷ τὴν ἁρμοδιότητα τῆς ἐκτελούσης ἀρχῆς καὶ τὸν τρόπον τῆς ἐκτελέσεως τῶν περὶ ἀποζημιώσεως δικαζουσῶν ἀποφάσεων, διότι, κατὰ τὰ ἄρθρ. δ'. ε'. καὶ ζ'. τοῦ αὐτοῦ νόμου, ἁρμοδία ἀρχή, δι' ἧς ἐπισπεύδεται ἡ ἐκτέλεσις τῶν τοιούτων ἀποφάσεων, εἶναι ἡ διοικητική· ἡ δὲ ἐκτέλεσις γίνεται δι' ἐράνου ἐπιβαλλομένου εἰς τοὺς φορολογουμένους δημότας κατ' ἀναλογίαν καὶ ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἀμέσου φορολογίας τοῦ παρελθόντος ἔτους· πρὸς δὲ τὸν σκοπὸν τοῦτον χορηγεῖται, γενομένης αἰτήσεως, καὶ ἔνοπλος δύναμις, οὐδὲ συγχωρεῖται κατὰ ταῦτα εἰς τὸν ζημιωθέντα, ὁσάκις τυχὸν ἡ αἴτησίς του μείνῃ ἀνεκτέλεστος, νὰ προσφύγῃ εἰς ἄλλην προϊσταμένην ἀρχὴν τὴν κατὰ νόμον ἐφορεύουσαν τὰς πράξεις καὶ παραλείψεις τῶν κατωτέρων διοικητικῶν ἀρχῶν. Ὅθεν τὸ δικ. τῶν ἐν Πάτραις πρωτοδικῶν παραδεχθὲν διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του τὴν ἀγωγὴν τοῦ ἀναιρεσιβλήτου περὶ κύρους κατασχέσεως καὶ κηρύξαν ἐκτελεστὴν τὴν γενομένην κατάσχεσιν εἰς χεῖρας τρίτου, ὀφειλέτου πρὸς τὸν δῆμον Πατρῶν, ὑπερέβη τὰ καθήκοντά του ἐπὶ παραβιάσει τοῦ εἰρημένου εἰδικοῦ νόμου ἐπεμβὰν εἰς δικαστικὰ καθήκοντα. »

Ἀπόφ. πολιτ. Ἀρ. Π 182 τοῦ 1849.

Δ) Ἄδεια πρὸς τὸ παρίστασθαι ἐπὶ δικαστηρίου.

Ἔγκρισις. Δικηγόρος.

§ 13. Οἱ δῆμοι δὲν χρήζουσιν ἀδείας τῆς ἀρχῆς εἰμὴ ὅταν πρόκηται νὰ κινήσωσιν ἀγωγήν, ὄχι ὅμως καὶ ὅταν ἐνάγωνται.

Ἀπόφ. πολιτ. Ἀρείου Πάγου 66 τοῦ 1839.

Ἡ δὲ πολιτ. τοῦ Ἀρείου Πάγου ἀπόφ. 290 τοῦ 1839 φέρει:

« Ἐπειδὴ εἰς τὸ 4 ἄρθρ. τοῦ ἀπὸ 12 μαΐου 1835 περὶ τῆς ἐν δικαστηρίῳ παραστάσεως τῶν δήμων διατάγματος γίνεται μὲν λόγος περὶ ἐγκρίσεως τῆς ἀνωτέρας ἀρχῆς, ἀλλὰ δὲν προσδιορίζονται ῥητῶς αἱ περιπτώσεις, καθ' ἃς πρέπει νὰ ζητῆται· κατὰ δὲ τὸ

119 ἄρθρ. ἀριθ. 11 τοῦ περὶ δήμων νόμου, ἡ ἔγκρισις ἀπαιτεῖται μόνον ὅταν πρόκηται περὶ εἰσαγωγῆς δίκης ἐκ μέρους τοῦ δήμου, ὅταν δηλ. ὁ δῆμος ἦναι ἐνάγων· τὸ δὲ 2 καὶ 3 ἄρθρ. τῆς πολιτ. δικονομίας, εἰς τὰ ὁποῖα παραπέμπει τὸ 2 ἄρθρ. τοῦ εἰρημένου ἀπὸ 12 μαΐου 1835 διατάγματος, ἀφορῶσι προφανῶς μόνον τὸ δημόσιον, μηδὲ δύναται ἐκ τοῦ ἄρθρου τούτου νὰ ἐξαχθῇ ὁ σκοπὸς τοῦ νομοθέτου τοῦ νὰ ἐπεκτείνῃ καὶ ἐπὶ τῶν δήμων τὰ εἰς τὴν πολιτ. δικονομίαν περὶ τοῦ δημοσίου διαταχθέντα. Ἀλλὰ καὶ ἂν ὑποτεθῇ ἀναγκαία ἡ ἄδεια τῆς ἀνωτέρας ἀρχῆς καὶ ὁσάκις ἐνάγεται ὁ δῆμος, ὁ προτεινόμενος λόγος εἶναι μολοντοῦτο ἀνίσχυρος, καθότι ἐκ τῆς ὑπ' ἀριθ. 50 ἀποφάσεως βεβαιοῦται, ὅτι ἡ τοιαύτη ἄδεια ἐπαρουσιάσθη παρὰ τῶν ἐναγόντων ἐπὶ ἀκροατηρίου ταυτοχρόνως μὲ τὰς ἐγγράφους αὐτῶν προτάσεις. »

—Ἡ ἀπόφ. 32 τοῦ 1842 [Ἀρ. Πάγου] φέρει :

«Ἐπειδὴ ἡ παρὰ τοῦ 2 ἄρθρου τοῦ ἀπὸ 12 μαΐου κτλ. διατάγματος καὶ ἀπὸ τὸ 2 ἄρθρ. τῆς πολιτ. δικονομίας προβλεπομένη αἴτησις θεραπείας δὲν διατάττεται ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος, οὐδὲ δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ἀφορῶσα τὴν κοινὴν εὐταξίαν, διότι δι' αὐτῆς ὁ νομοθέτης δὲν προτίθεται εἰμὴ νὰ παρέξῃ εἰς τοὺς δήμους τὴν εὐκολίαν νὰ πληρώσωσιν οἰκειοθελῶς, ἐὰν εὑρίσκωσι δικαίαν τὴν αἴτησιν τῆς θεραπείας, τὴν δὲ πληρωμὴν ταύτην διέταξε καὶ ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις· ἑπομένως καὶ ὁ β'. ἀναιρέσεως λόγος εἶναι ἐπίσης ἀπαράδεκτος, ὡς μὴ προταθεὶς ἐνώπιον τοῦ ἀνεκκλήτως δικάσαντος δικαστηρίου. »

Διαφέρουσα.—Οἱ δήμαρχοι εἴτε ἐνάγοντες εἴτε ἐναγόμενοι δὲν δύνανται νὰ παρασταθῶσιν ἐπὶ δικαστηρίου ἄνευ διοικητικῆς ἀδείας [1].

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ, κατὰ τὰ ἄρθρ. 4, καὶ 5 τοῦ ἀπὸ 12 μαΐου 1835 διατάγματος, ὅταν πρόκηται ν' ἀναδεχθῶσιν οἱ δῆμοι δίκην τινα, εἴτε ὡς ἐνάγοντες εἴτε ὡς ἐναγόμενοι, πρέπει νὰ γνωστοποιῶσι τοῦτο εἰς τὴν ἀνωτέραν διοικητικὴν ἀρχὴν καὶ νὰ ζητῶσι τὴν πρὸς ἐπιχείρησιν τῆς δίκης ἀναγκαίαν ἔγκρισιν· ὥστε ὁ νόμος ἀπαιτεῖ εἰς ἀμφοτέρας τὰς περιπτώσεις, εἰς τὸ ἐνάγειν καὶ τὸ ἐνάγεσθαι, καὶ τοῦτο πάντῃ συμφώνως μὲ τὴν ἐν τῷ ἄρθρῳ 117 τοῦ

---

[1] Οἱ δήμ. θεωρούμενοι ὡς ἀντιπρόσωποι τῶν δήμων δύνανται εἴτε μόνοι των, εἴτε διά τινος δικηγόρου, νὰ ἐπιχειρῶσι προπαρ. πράξεις, καὶ προϋποτίθεται ὅτι ἔχουν τὴν ἀπαιτουμένην πληρεξουσιότητα, ἥτις μόνον ἐπὶ ἀκροατηρίου ἀπαιτεῖται νὰ νομιμοποιηθῇ. ἀπόφ. Ἀρ. Π. 62 τοῦ 1842.

περὶ δήμων νόμου περιεχομένην ἀρχὴν ὅτι αἱ δημοτικαὶ ἀρχαὶ ὑπόκεινται εἰς τὴν ἐπιτηρητικὴν ἐξουσίαν τῶν διοικητῶν, ὡς τούτων μόνων δυναμένων ὡς ἐκ τῆς ἀνωτέρας θέσεώς των νὰ γνωρίζωσι τὸ συμφέρον ἢ ἀσύμφορον, τὸ δίκαιον ἢ ἄδικον τῶν παρ' ἐκείνων ἢ κατ' ἐκείνων κινουμένων δικῶν, ὁ δὲ νόμος δὲν ἤθελεν εἶσθαι συνεπὴς πρὸς ἑαυτὸν, ἀπαιτῶν εἰς μόνην τὴν μίαν περίπτωσιν, τὴν τοῦ ἐνάγειν, τὴν ἔγκρισιν τῆς διοικητικῆς ἐξουσίας, ἥτις διὰ τὸν αὐτὸν λόγον εἶναι ἀναγκαία καὶ εἰς τὴν δευτέραν περίπτωσιν.

Ἐπειδὴ ἂν τὸ 119 ἄρθρ. τοῦ περὶ δήμων νόμου λέγῃ, ὅτι αἱ ἀποφάσεις τῶν δημοτικῶν συμβουλίων χρήζουσι τῆς ῥητῆς ἐγκρίσεως τοῦ Νομάρχου, *ὅταν πρόκηται λόγος περὶ εἰσαγωγῆς δίκης*, ἡ ἔκφρασις αὕτη δὲν ἐννοεῖ μόνον τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν πρόκειται ὁ δῆμος νὰ ἐναγάγῃ, ἀλλὰ πᾶσαν ἐν γένει περίπτωσιν, καθ' ἣν πρόκειται νὰ γίνῃ ἔναρξις δίκης· ἐκτὸς δὲ τούτου καὶ ἂν ὑποτεθῇ ὅτι ἡ ἔννοια τοῦ περὶ δήμων νόμου ἦτο νὰ περιορίζῃ τὴν ἀνάγκην τῆς διοικητικῆς ἐγκρίσεως εἰς μόνην τὴν μίαν περίπτωσιν, τὸ μνησθὲν περὶ παραστάσεως τοῦ δημοσίου, τῶν δήμων κτλ. διάταγμα, μεταγενέστερον αὐτοῦ, τὸν ἐτροποποίησεν, ἀπαιτῶν τὴν τοιαύτην ἔγκρισιν εἰς πᾶσαν δίκην. (ἀπ. πολ. Ἀρ. Π. 8 τοῦ 1845).

§ 14. Ἡ ἀπαιτουμένη διάσκεψις τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου καὶ ἡ ἔγκρισις τοῦ διοικητοῦ πρὸς παράστασιν τοῦ δήμου εἰς δίκην τινα, ὅταν οὗτος ἦναι ἐναγόμενος, εἶναι ἀναγκαία; Ναὶ κατὰ τὴν ἀπόφασιν 207 τοῦ 1843 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν. Ἰδοὺ δὲ ἡ ἀπόφασις :

« Ἐπειδὴ ἀναμφιβόλως, ὅταν πρόκηται περὶ συμφέροντος ἀναγομένου εἰς κοινότητά τινα, ὁ νόμιμος ἀντιπρόσωπος αὐτῆς εἶναι ὁ δήμαρχος τοῦ δήμου ἐκείνου, τοῦ ὁποίου τμῆμα ἀπαρτίζει ἡ κοινότης, καθότι, προκειμένου λόγου περὶ τοιούτου συμφέροντος, οἱ κάτοικοι τῆς κοινότητος δὲν ἔχουν ὡς αὐτὸ ἀτομικὸν δικαίωμα ἐλευθέρας καὶ αὐτογνώμονος διαθέσεως, καὶ ἑπομένως τὸ συμφέρον ἐκεῖνο πρέπει νὰ διεξαχθῇ μ' ὅλας τὰς διατυπώσεις, τὰς ὁποίας ὁ νόμος ἐπρονόησεν, ὡς ἐξασφαλιζούσας τὴν διαχείρησιν τῶν μὴ ἀνηκόντων εἰς ἄτομον, ἀλλ' εἰς ἠθικά, δημοτικὰ ἢ δημόσια πρόσωπα συμφερόντων, καὶ ἀναμφιβόλως, ὡσαύτως, αἱ διατυπώσεις αὗται, δηλ. ἡ διάσκεψις τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου καὶ ἡ ἔγκρισις τῆς ἀνωτέρας διοικητικῆς ἀρχῆς, ἀπαιτοῦνται οὐχὶ μόνον ὅταν ὁ δῆμος ἐνάγῃ, ἀλλὰ καὶ ὅταν ὡς ἐναγόμενος πρόκηται νὰ ὑπερασπισθῇ ἐναντίον ἀγωγῆς τρίτου προσώπου ἄνευ τινος ἐξαιρέσεως, διότι τὸ ἄρθρ. 5 τοῦ ἀπὸ 12 (24) μαΐου 1835 διατάγματος περὶ τῆς ἐν δικαστηρίῳ προτάσεως τοῦ δημοσίου, τῶν δήμων, κτλ., διαλαμβάνον, « ἐὰν τὸ δημόσιον, δῆμος, φιλανθρωπικὰ καὶ ἄλλα δημόσια

καταστήματα καὶ σωματεῖα ἦναι ἐνάγοντες, ἡ ἐν δικαστηρίῳ παράστασίς των γίνεται ὡσαύτως κατὰ τοὺς ὁρισμοὺς τοῦ πα-ρόντος διατάγματος» ἐννοεῖ βεβαίως, ὅτι τὰ εἰρημένα ἄρθρα 3 καὶ 4, τὰ ὁποῖα μνημονεύει, καὶ τὰ ὁποῖα λαλοῦν περὶ τῆς περὶ τὴν νόμιμον παράστασιν ἐν δικαστηρίῳ ἀναγκαίων διατυ-πώσεων, ἀφορῶσι τὴν ἐναντίαν περίπτωσιν, ἐκείνην δηλ. καθ' ἣν τὰ εἰρημένα πρόσωπα δὲν εἶναι ἐνάγοντες, ἀλλ' ἐναγόμενοι, καὶ τοῦτο ὀρθῶς καὶ εὐλόγως, διότι οὐχὶ ὀλιγωτέρα πρόνοια ἀπαιτεῖται ὑπὲρ τῶν συμφερόντων τῶν τοιούτων ἠθικῶν προσώπων εἰς τὸ νὰ μὴν ἐπιτρέπηται αὐτοῖς νὰ ὑποστηρίζωσι πολυδαπάνους δικαστι-κοὺς ἀγῶνας κατὰ δικαίων ἀπαιτήσεων ἀπονεινομένων ἐναντίον αὐτῶν, παρὰ εἰς τὸ νὰ μὴν εἰσάγωσιν αὐτὰ ἀδίκους καὶ ἀβασίμους ἀγωγάς· ἀλλ' ἐκ τοῦ, ὅτι ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἡ ἔφεσις κατὰ τῶν ἀποφάσεων τοῦ ἐν Ναυπλίῳ πρωτοδικείου ἐγένετο παρὰ τοῦ ἐν τῇ πρωτοδίκῳ δίκῃ πληρεξουσίου δικηγόρου Ι Δ πρὶν ἢ γίνῃ ἡ ἀπαιτου-μένη διάσκεψις τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου, καὶ δοθῇ ἡ ἔγκρισις τοῦ ἁρμοδίου διοικητοῦ, δὲν προκύπτει διὰ τοῦτο, ὡς ἐνίσταται ὁ ἐφεσίβλητος, τὸ ἄκυρον καὶ ἀπαράδεκτον τῆς εἰρημένης ἐφέσεως, διότι ἡ ἔφεσις εἶναι πρᾶξις ἁπλῶς συντηρητική, ἥτις ἐνίοτε διὰ τὸ ὀλιγοχρόνιον διάστημα, ἐντὸς τοῦ ὁποίου κατὰ νόμον πρέπει νὰ ἐπιδίδηται, ἤθελεν ὑπόκεισθαι εἰς τὸ νὰ γίνῃ ἐκπρόθεσμος, ἐὰν ἐπρόκειτο ἀφεύκτως νὰ προηγηθῶσιν αὐτῆς διατυπώσεις, ἀπαι-τοῦσαι πολλάκις χρόνον μακρύτερον, καὶ ἥτις ἑπομένως δύναται νὰ ἐπιδοθῇ καὶ πρὶν τῆς ἐκπληρώσεως τῶν εἰρημένων διατυπώ-σεων, ἀναγκαίων μέσων πρὸς τὴν ἐπὶ ἀκροατηρίου παράστασιν, καὶ τῶν ὁποίων καὶ ἐπὶ ἀκροατηρίου τυχὸν μὴ βεβαιουμένων παρα-χρῆμα διὰ τῆς προσαγωγῆς τῶν ἀπαιτουμένων ἐπισήμων πράξεων, τὸ δικαστήριον δύναται, πρὶν ἀκυρώσῃ, νὰ διατάξῃ ἐντὸς ὡρισμέ-νης προθεσμίας τὴν ἐπίδειξιν καὶ τὸν κανονισμὸν τῆς νομιμοποιή-σεως κατὰ πᾶσαν τῆς διαδικασίας στάσιν (ἄρθρ. 68 καὶ 92 τῆς πολ. δικονομίας), καί, τούτου γενομένου, ὅλη ἡ δίκη νομιμοποιεῖται· ὅλαι δὲ αἱ εἰρημέναι ἀρχαί, ἂν καὶ ἐστηριγμέναι εἰς τοὺς ἐν ἰσχύϊ νόμους τοῦ κράτους, καὶ εἰς τὸν ὀρθὸν λόγον, εἶναι προσέτι κεκυ-ρωμέναι καὶ παρὰ τῆς ἐν Γαλλίᾳ νομολογίας, καὶ τῆς κατὰ μέγα μέρος συμφωνούσης Γαλλικῆς νομοθεσίας, εἰς τὰς ὁποίας ἀμφότεροι οἱ διάδικοι πρὸς ὑποστήριξιν τῶν ἀντιθέτων ἰσχυρισμῶν των προ-σέφυγον (*Foucard.* ἔκδοσις τοῦ 1839 τόμ. III. N. 138. 184 καὶ 185. 179.—*Merlin quest. de Dr. mot Commune* § *VI. art. II.*—*Cass.* 7 *Dec.* 1819—20 *Mars* 1827.—10 *Mars* 1829.—14 *Nov.* 1832).

'Επειδὴ διὰ ταῦτα καταφαίνεται ἀνυπόστατος ἡ ἔνστασις τοῦ ἐφεσιβλήτου καὶ ἀντεκκαλοῦντος, οὐχὶ μόνον ἡ περὶ τοῦ ἀκύρου καὶ ἀπαραδέκτου τῆς ἐφέσεως, ἀλλὰ καὶ ἡ περὶ ἀκύρου καὶ ἀπαραδέκτου τῆς ἀνακοπῆς κατὰ τῶν ὑπ' ἀριθ. 339 καὶ 380 ἐρήμην ἀποφάσεων τοῦ δικαστηρίου τῶν πρωτοδικῶν, ὡς νομιμοποιηθείσης ἤδη τῆς δίκης κανονικῶς διὰ τῆς προσαγωγῆς τῆς διασκέψεως τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου Φενεοῦ, καὶ τῆς ἐγκρίσεως τοῦ διοικητοῦ Κορινθίας, καθὼς καὶ τοῦ πληρεξουσίου ἐγγράφου, δοθέντος παρὰ τοῦ δημάρχου πρὸς τὸν δικηγόρον Ι Δ δυνάμει τῆς ἐγκριθείσης εἰς τὸν αὐτὸν δήμαρχον ἐξουσίας τοῦ νὰ διορίζῃ αὐτὸς τὸν κατάλληλον δικηγόρον, τὸ δικαστήριον τοῦτο ὀφείλει νὰ προβῇ εἰς τὴν ἐκδίκασιν τῆς προκειμένης ἐφέσεως. »

(Νομικ. σελ. 3378).

—Οἱ δήμαρχοι δύνανται ἄνευ ἐγκεκριμένης ἀποφάσεως τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου νὰ παρασταθῶσιν ὡς ἐναγόμενοι ἐπὶ δικαστηρίου; ὄχι.

Ἀπόφ. α 'Επειδὴ τὸ 117 ἄρθρ. τοῦ ἀπὸ 29 δεκεμβρίου 1833 περὶ συστάσεως τῶν δήμων νόμου φέρει, ὅτι οἱ δῆμοι καὶ αἱ διοικητικαὶ αὐτῶν ἀρχαὶ ὑπάγονται εἰς τοὺς ἐπάρχους (νῦν δὲ διοικητάς), εἰς τούτους δὲ ἀπόκειται νὰ ἐπιτηρῶσιν ἀμέσως τὴν διοίκησιν τῶν δημάρχων καὶ τῶν δημοτικῶν συμβουλίων κτλ. τὰ δὲ ἄρθρ. 49 καὶ 80 τοῦ αὐτοῦ νόμου ὁρίζουν ὅτι ἡ σύσκεψις καὶ ἀπόφασις τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου ἀπαιτεῖται (ἄρθρ. 19) καὶ ὁσάκις πρόκηται λόγος περὶ διαφορᾶς ἀναγομένης εἰς τὰ δικαστ. εἰς δὲ τὸν ἀριθ. ιά. τοῦ 119 ἄρθρ. διατάττεται ὅτι αἱ ἀποφάσεις τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου χρήζουσι τῆς ῥητῆς ἐγκρίσεως τοῦ νομάρχου καὶ ὅταν πρόκηται περὶ εἰσαγωγῆς δίκης. Κατὰ δὲ τὸ 75 ἄρθρ. τῆς πολιτ. δικονομίας, συνδυασμένον μὲ τὰ ἄρθρ. 4 καὶ 5 τοῦ ἀπὸ 12 μαΐου 1835 βασιλ. διατάγματος περὶ τῆς ἐν δικ. παραστάσεως τῶν δήμων κτλ. οἱ δῆμοι, ὅταν θέλουν ν' ἀναδεχθῶσι δίκην τινα εἴτε ὡς ἐνάγοντες εἴτε ὡς ἐναγόμενοι, πρέπει νὰ γνωστοποιῶσι τοῦτο εἰς τὴν ἀνωτέραν ἀρχήν, ὅτι ζητεῖται ἡ πρὸς ἐπιχείρησιν τῆς δίκης ἀναγκαία ἔγκρισις.

'Επειδὴ ἐξ αὐτοῦ τοῦ γράμματος καὶ τῆς ἐννοίας τῶν ἀνωτέρω νόμων συνδυασμένων μὲ τὸ 2 ἄρθρ. τῆς πολιτ. δικονομίας, εἰς τὸ ὁποῖον παραπέμπει τὸ 2 ἄρθρ. τοῦ ῥηθέντος ἀπὸ 12 μαΐου 1835 βασιλ. διατάγματος, γίνεται δῆλον ὅτι ὁ νομοθέτης, σκοπὸν ἔχων νὰ προφυλάξῃ τοὺς δήμους καὶ νὰ τοὺς ἐμποδίσῃ ἀπὸ τοῦ ν' ἀναδέχωνται ἀπερισκέπτως δίκας ἐπιβλαβεῖς εἰς τὰ συμφέροντά των, τοὺς ἔθεσεν εἰς τὴν αὐτὴν τάξιν μὲ τὸ δημόσιον, καὶ ἔλαβε τὴν

αὐτὴν καὶ περὶ αὐτῶν πρόνοιαν, καὶ οὕτως ὑποβαλὼν αὐτοὺς εἰς τὴν ἄμεσον ἐπιτήρησιν τῶν ἀνωτέρω διοικητικῶν ἀρχῶν, διέταξε, πρὸς τοῖς ἄλλοις, ὅτι οἱ δήμαρχοι νὰ μὴ δύνανται νὰ ἐπιχειρῶσι καμμίαν δίκην ἄνευ προηγουμένης συσκέψεως καὶ ἀποφάσεως τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου, ἐγκεκριμμένης ὑπὸ τοῦ ἁρμοδίου νομάρχου· ὅτι δὲ ἡ ἀπόφασις τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου, καὶ ἡ ὑπὸ τοῦ διοικητοῦ ἔγκρισις αὐτῆς προαπαιτοῦνται, οὐ μόνον ὁσάκις οἱ δῆμοι εἶναι ἐνάγοντες, ἀλλὰ καὶ ὁσάκις εἶναι ἐναγόμενοι, καθίσταται πρόδηλον ἐξ αὐτοῦ τοῦ γράμματος τοῦ περὶ δήμων νόμου. ὅστις εἰς τὸν ἀριθ. 19 τοῦ 50 ἄρθρ. καὶ εἰς τὸν ἀριθ. ιά τοῦ 119 ἄρθρ. δὲν κάμνει διάκρισιν ἂν ὁ ἀναδεχόμενος δίκην τινα ἦναι ἐνάγων ἢ ἐναγόμενος, καὶ πρὸς τούτοις ἀπὸ τὸν σκοπὸν αὐτοῦ τοῦ νομοθέτου τοῦ νὰ προφυλάξῃ τοὺς δήμους ἀπὸ δίκας ἐπιβλαβεῖς εἰς τὰ συμφέροντά των. Βλάβη δὲ δύναται νὰ προκύψῃ εἰς αὐτοὺς εἴτε ἐνάγοντες ἦσαν, εἴτε ἐναγόμενοι.»

Ἀπόφ. 3097 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

§ 15. Ἐὰν ἡ γενομένη ἔφεσις ἐκ μέρους τοῦ δήμου ἐπιδοθῇ πρὸ τῆς διασκέψεως τοῦ συμβουλίου καὶ τῆς ἐγκρίσεως τοῦ διοικητοῦ, εἶναι διὰ τοῦτο ἀπαράδεκτος ἢ ἄκυρος; Ὄχι, κατὰ τὴν ἀπόφ. 207 τοῦ 1843 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν (ἀνωτ. σελ. 654).

§ 16. Ἡ μεταγενεστέρα ἔγκρισις τοῦ νομάρχου δίδει κῦρος εἰς τὴν παρὰ τοῦ δημάρχου κινηθεῖσαν δίκην.

Ἀπόφ. πολιτ. Ἀρ. Π. 118 τοῦ 1847, ἣν ἐν τῇ λέξ. Ἁρμοδ. πολιτ. ἐν γένει § 323.

§ 17. Ὅταν δικηγόρος τις παρίσταται ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν ὡς πληρεξούσιος τοῦ ἐκκαλοῦντος καὶ ἐκκαλουμένου δήμου ὀφείλει νὰ προσάξῃ καὶ τὴν ἔγκρισιν τῆς διοικητικῆς ἀρχῆς τὴν ἀφορῶσαν τὴν ἐπιχείρησιν τῆς δίκης· ἄλλως τὸ πληρεξούσιον κηρύττεται ἀπαράδεκτον. (ἀπόφ. 710 τῆς 22 ἀπριλίου 1838 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν).

Ε) Ἀντιπροσώπευσις τῶν κοινοτήτων.

§ 18. Αἱ κατὰ μέρος κοινότητες ἀντιπροσωπεύονται νομίμως ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων ὑπὸ τῶν δημάρχων τῶν ὁμωνύμων δήμων;

Τὸ ζήτημα τοῦτο παρέσχε πολλὰς εἰς τὴν πρακτικὴν δυσκολίας. Αἱ γνῶμαι τῶν νομικῶν μας εἶναι διῃρημέναι, καὶ ἡ τῶν δικαστηρίων νομολογία δὲν πρέπει νὰ θεωρῆται κατὰ τοῦτο ὡς στερεωμένη.

Ἐκ τῶν ἑπομένων παρατηρήσεων βλέπετε τὴν ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου αὐτοῦ κατάστασιν τῆς νομολογίας:

α') Ὅταν ἡ κοινότης ἀποτελῇ μόνη ἴδιον δῆμον, ἀντιπροσωπεύεται παρὰ τοῦ δημάρχου.

Συγχωνευθέντος τοῦ δήμου, οἱ κάτοικοι αὐτοῦ ἀντιπροσωπεύονται ὑπὸ τοῦ δημάρχου τῆς νέας κοινότητος, καὶ διὰ τὰς πρὶν τῆς συγχωνεύσεως πράξεις των.

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ εἶναι ὁμολογούμενον, κατὰ τὰ ἔγγραφα τῆς δικογραφίας, ὅτι οἱ κάτοικοι τοῦ χωρίου Γκούρα ἀπετέλουν ἰδίαν κοινότητα ὅτε ἐπράχθη ἡ κατὰ τοῦ Β Κ ληστεία· διὰ νὰ ὑπάρξῃ δὲ τοιαύτη κοινότης ἕπεται ἀναγκαίως, ὅτι ὑπῆρξαν προηγουμένως καὶ τὰ συγκροτήσαντα αὐτὴν ῥητὰ μέλη, καὶ προσδιωρισμένα ἤδη ἦσαν τὰ ὅρια τῆς περιφερείας της, διότι ἄνευ τῶν στοιχείων τούτων δὲν ἠδύνατο νὰ ὑπάρξῃ καὶ νὰ θεωρῆται ὡς κοινότης· ἂν δὲ μετὰ ταῦτα προσετέθησαν νέα μέλη εἰς τὴν αὐτὴν κοινότητα, ταῦτα ὑπεβλήθησαν σιωπηλῶς εἰς ὅλας ἐν γένει τὰς ὑποχρεώσεις τῆς αὐτῆς κοινότητος, ὡς ἀπολαμβάνοντα ἐπίσης καὶ ὅλων τῶν ὠφελειῶν αὐτῆς· ὅθεν ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ πληρεξουσίου τῆς ἀναιρεσειούσης κοινότητος, ὅτι οἱ κάτοικοι τοῦ χωρίου Γκούρα δὲν εἶναι ὑπεύθυνοι ἀπέναντι τῶν ἀξιώσεων τοῦ Β Κ, διότι δὲν διεγράφησαν προηγουμένως διὰ νόμου σταθεροῦ τὰ ὅρια τῆς περιφερείας τῆς κοινότητος ταύτης, οὔτε προσδιωρίσθησαν ὀνομαστὶ τὰ συγκροτοῦντα αὐτὴν πρόσωπα, καὶ διότι τινὰ πρόσωπα ἔγιναν μετὰ τὴν πρᾶξιν τῆς ληστείας μέλη τῆς αὐτῆς κοινότητος, εἶναι ἀνυπόστατος.

Ἐπειδὴ, καθὼς ἐξάγεται ἀπὸ τὰ ἔγγραφα τῆς δικογραφίας, ὅταν ἐκινήθη ἡ προκειμένη κατὰ τῆς κοινότητος Γκούρα ἀγωγὴ, ἡ κοινότης αὕτη ἀπετέλει μόνη ἴδιον δῆμον· ἐπομένως ἡ ἐπίδοσις τῆς ἀγωγῆς ταύτης ἔγινεν ὀρθῶς εἰς τὸν δήμαρχον, καθὸ νόμιμον ἀντιπρόσωπον τῆς κοινότητος ταύτης, ὅστις, ἐφωδιασμένος μὲ τὴν ἀπαιτουμένην ἄδειαν τῆς προϊσταμένης διοικητικῆς ἀρχῆς, διεξήγαγε τὴν ὑπόθεσιν πρωτοδίκως· ἂν δὲ, ὑπαρχούσης ἐκκρεμοῦς τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως ἐνώπιον τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν, συνεχωνεύθη ἡ κοινότης αὕτη τοῦ Γκούρα εἰς τὸν δῆμον Φενεοῦ, ὡς προκύπτει ἀπὸ τὴν δικογραφίαν, μετὰ τὴν συγχώνευσιν ταύτην ὁ δήμαρχος Φενεοῦ ἐπαρουσιάσθη εἰς τὴν δίκην ὑπὸ διπλῆν ἰδιότητα, ἤτοι καὶ ὡς δήμαρχος δυνάμενος ν' ἀντιπροσωπεύσῃ οὐ μόνον τὸν δῆμον ὁλόκληρον, ἀλλὰ καὶ ἑκάστην κοινότητα αὐτοῦ ἰδίως, καὶ ὡς πληρεξούσιος ἰδίως τῶν κατοίκων τῆς κοινότητος Γκούρα, ὡς ἀποδεικνύεται ἀπὸ τὸ ἱστορικὸν τῆς ἀπὸ 7 ἰουλίου **1843** ὑπ' ἀριθ. **207**

[illegible] καὶ αἱ [illegible], τῆς [illegible] καὶ τῆς [illegible] ἡ ἀπὸ 5 [illegible] 1847 [illegible] τοῦ Α Γ [illegible] τοῦ [illegible] [illegible] τῶν [illegible] καὶ [illegible]. [illegible] ὁ δῆμος [illegible] τῆς [illegible] μὲ τὸ [illegible] τῶν [illegible], [illegible] ἡ [illegible] καὶ [illegible] ὅτι [illegible] τοῦ [illegible] ὅτι νὰ [illegible] ἄρθ. 475 καὶ [illegible] περὶ τὸ [illegible] Υ Χ. [illegible], [illegible] ἄρθ. 175, [illegible] 300 [illegible] τὸ ἔτος 1846, [illegible] τοῦ δημάρχου [illegible], ὡς μὴ [illegible] [illegible] ὅτι [illegible] αὐτῆς τῆς [illegible] καὶ [illegible] εἰς αὐτὸν τὸν [illegible] τοῦ [illegible] κατὰ τὴν [illegible] τῆς [illegible] μὲ τὸν δῆμον τῶν [illegible]. [illegible] δὲ [illegible] καὶ κατ' αὐτῆς τῆς [illegible] νὰ [illegible] ἡ [illegible]. [illegible] περὶ οὗ ὁ δημοτικὸς [illegible] Υ Σ [illegible] μὲ τὸν [illegible] τοῦ [illegible] Γ. δὲν εἶναι ἐξ [illegible], τὰ [illegible] ἄρθ. 17 καὶ 18 τοῦ περὶ δήμων νόμου, ὅτι [illegible], ἀλλ' [illegible], διὰ τὸν [illegible] νὰ [illegible] ἢ ὁ [illegible], ἢ ὁ [illegible] τοῦ [illegible] [illegible] 'Αρεοπαγίτου. [illegible] § 24 [illegible].)

'Απόφ. πολιτ. 'Αρείου Πάγου 463 τοῦ 1848.

ε) Εἰς τὰς κατὰ τῶν [illegible] δίκας δύναται νὰ [illegible] δήμαρχος, ἄν [illegible], κατὰ τὸ 6 ἄρθ. τοῦ περὶ δήμων νόμου, [illegible] τῶν εἰς ἕνα δῆμον [illegible] [illegible] ἡ [illegible] καὶ [illegible] τῆς [illegible], [illegible] κατὰ τὴν [illegible] τῆς [illegible], ἀλλὰ καὶ ἡ [illegible] αὐτῆς [illegible], καὶ διότι, [illegible] τοῦ νόμου, [illegible] ἡ [illegible] τῶν [illegible] τῆς [illegible], κατὰ τὴν [illegible] [illegible] ἀπὸ τὰς [illegible] τοῦ [illegible] 160 *de reg. juris* τοῦ [illegible] *de decretis* καὶ τοῦ νόμου 5 *de legationibus* τοῦ [illegible]. (Απόφ. 133 τοῦ 1845 τῶν ἐν Ναυπλ. [illegible].— [illegible] σελ. 4153).

ς) Ὁ δήμαρχος [illegible] δὲν [illegible] κατὰ νόμον [illegible]

κοινότητα Ἀμαρουσίου διὰ τὰς ἰδιαιτέρας αὐτῆς τῆς κοινότητος ὑποχρεώσεις καὶ ἐνοχάς.

'Απόφ. 163 τοῦ Ἀρείου Πάγου τοῦ ἔτους 1848, ἣν ἀνωτ. § δ'.

ζ) Αἱ κατὰ μέρος κοινότητες ἀντιπροσωπεύονται νομίμως ἐνώπιον τῶν δικ. ὑπὸ τῶν δημάρχων τῶν ὁμωνύμων δήμων; Ναί.

'Απόφ. 1437 τοῦ 1848 τῶν ἐν Ναυπλ. πρωτοδ. (Νομικ. σελ. 1925). Foucart, droit public, τόμ. 3 n. 188.

η) Ἡ κοινότης Κάδδη θέλουσα νὰ διεκδικήσῃ γαίας, τὰς ὁποίας κατεῖχε πρὸ τῆς μετὰ τοῦ δήμου τῶν Κοτυλαίων ἑνώσεως αὐτῆς, ὀφείλει νὰ διορίσῃ ἀντιπρόσωπόν της ἐπὶ δικαστηρίου, καθότι ὁ δήμαρχος τοῦ δήμου δὲν ἔχει δικαίωμα ν' ἀντιπροσωπεύσῃ τὴν κοινότητα, ἐπειδή, ὡς πρὸς τὴν περιουσίαν ταύτης, ἡ κοινότης θεωρεῖται ὡς αὐθύπαρκτον ἠθικὸν πρόσωπον δυνάμενον νὰ ἐνάγῃ καὶ νὰ ἐνάγηται ἕνεκα αὐτῆς ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων, κατὰ τὸ ἄρθρ. 6 τοῦ περὶ συστ. τῶν δήμων νόμου. (ἀπόφ. 1072 τῆς 10 φεβρ. 1839 τῶν ἐν 'Αθήναις ἐφετῶν).

θ) Ὁ δῆμος τῶν 'Αθηνῶν δὲν ἀντιπροσωπεύει τὴν παλαιὰν κοινότητα, μήτε ὑποχρεοῦται εἰς τὴν πληρωμὴν χρέους, τὸ ὁποῖον ἀφορᾷ κοινότητα, τῆς ὁποίας ἡ περιφέρεια δὲν ἀποτελεῖ ἀπαράλλακτον τὸν δῆμον τοῦτον. (ἀπόφ. 2675 τοῦ 1843 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν).

ι) Ὁ δήμαρχος τῶν 'Αθηναίων δὲν δύναται ν' ἀντιπροσωπεύσῃ καὶ παραστήσῃ ἐπὶ δικαστ. τὴν κοινότητα 'Αθηνῶν σχετικῶς ὡς πρὸς τὴν μὴ συγχωνευθεῖσαν ἰδιαιτέραν περιουσίαν της, καθὸ ἀποτελοῦσαν ἀνεξάρτητον τοῦ δήμου τῶν Ἀθηναίων καὶ αὐθύπαρκτον, ὡς πρὸς τὴν περιουσίαν ταύτην, πρόσωπον (ἀπόφ. 4787 τῆς 10 μαΐου 1848 τῶν ἐν 'Αθήναις ἐφετῶν).

ιά) Ὁ δῆμος τῶν 'Αθηναίων δὲν διελέχθη τὴν παλαιὰν κοινότητα τῶν 'Αθηναίων, οὐδὲ παρήχθη ἐξ [illegible] η, κατὰ τὸ ἄρθρ. 4 τοῦ περὶ δημων νόμου, ἀλλ' ἐσχηματίσθη ἐκ τῶν ἤδη ἀπαρτιζόντων αὐτῶν μερῶν· ὥστε ὁ δήμαρχος τῶν 'Αθηναίων δὲν ἔχει δικαίωμα ν' ἀντιπροσωπεύσῃ τὴν κοινότητα τῆς πόλεως τῶν Ἀθηνῶν. Ἀπόφ. 4690 τῆς 14 φεβρ. 1818 τῶν ἐν 'Αθήναις ἐφετῶν.

ϛ) *Αἴτησις θεραπείας* [1]. *'Απόπειρα πρὸς συμβιβασμόν*.

§ 19. Ἡ παρὰ τοῦ 6. ἄρθρ. τοῦ ἀπὸ 12 μαΐου 1835 νόμου

---

(1) Ὅρα τὴν λέξ. Δημόσιον, ὅπου ἐκτενέστερον τὰ περὶ τούτου.

περὶ τῆς παραστάσεως τοῦ δημοσίου, τῶν δήμων κτλ. καὶ τοῦ ἄρθρ. 2 τῆς πολιτ. δικονομίας προβλεπομένη αἴτησις θεραπείας διατάττεται ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος; ἀφορᾷ τὴν δημοσίαν τάξιν; ὄχι, διότι δι' αὐτῆς ὁ νομοθέτης δὲν προτίθεται εἰμὴ νὰ παρέξῃ εἰς τοὺς δήμους τὴν εὐκολίαν νὰ πληρώσωσιν οἰκειοθελῶς, ἐὰν εὕρίσκωσι δικαίαν τὴν αἴτησιν τῆς θεραπείας. (ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου 32 τοῦ 1842).

§ 20. Τὰ ἄρθρ. 2 καὶ 3 τῆς πολιτ. δικονομίας ἀφορῶσι μόνον τὸ δημόσιον, οὐχὶ δὲ καὶ τοὺς δήμους, οἱ ὁποῖοι χρήζουσιν ἀδείας μόνον ὅταν πρόκηται νὰ κινήσωσιν ἀγωγήν. (Πρβ. ἀνωτ. §)

Ἀπόφ. πολιτ. Ἀρ. Πάγου 290 τοῦ ἔτους 1839 φέρουσα:

« Ἐπειδὴ εἰς τὸ 4 ἄρθρ. τοῦ ἀπὸ 12 μαΐου 1835 περὶ τῆς ἐν δικαστηρίῳ παραστάσεως τῶν δήμων διατάγματος γίνεται μὲν λόγος περὶ ἐγκρίσεως τῆς ἀνωτέρας ἀρχῆς, ἀλλὰ δὲν προσδιορίζονται ῥητῶς αἱ περιπτώσεις, καθ ἃς πρέπει νὰ ζητῆται, κατὰ δὲ τὸ 119 ἄρθρ. ἀριθ. 11 τοῦ περὶ δήμων νόμου, ἡ ἔγκρισις ἀπαιτεῖται μόνον ὅταν πρόκηται περὶ εἰσαγωγῆς δίκης ἐκ μέρους τοῦ δήμου, ὅταν δηλ. ὁ δῆμος ἦναι ἐνάγων· τὸ δὲ 2 καὶ 3 ἄρθρ. τῆς πολιτ. δικονομίας, εἰς τὰ ὁποῖα παραπέμπει τὸ 2 ἄρθρ. τοῦ εἰρημένου ἀπὸ 12 μαΐου 1835 διατάγματος, ἀφορῶσι προφανῶς μόνον τὸ δημόσιον, μηδὲ δύναται ἐκ τοῦ ἄρθρ. τούτου νὰ ἐξαχθῇ ὁ σκοπὸς τοῦ νομοθέτου τοῦ νὰ ἐπεκτείνῃ καὶ ἐπὶ τῶν δήμων τὰ εἰς τὴν πολιτ. δικονομίαν περὶ τοῦ δημοσίου διαταχθέντα. Ἀλλὰ καὶ ἂν ὑποτεθῇ ἀναγκαία ἡ ἄδεια τῆς ἀνωτέρας ἀρχῆς καὶ ὁσάκις ἐνάγεται ὁ δῆμος, ὁ προτεινόμενος λόγος εἶναι μολοντοῦτο ἀνίσχυρος, καθότι ἐκ τῆς ὑπ' ἀριθ. 50 ἀποφάσεως βεβαιοῦται ὅτι ἡ τοιαύτη ἄδεια ἐπαρουσιάσθη παρὰ τῶν εναγόντων ἐπὶ ἀκροατηρίου ταυτοχρόνως μὲ τὰς ἐγγράφους αὐτῶν προτάσεις. »

Σημ. Αἱ περὶ τῶν δικῶν τοῦ δημοσίου διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 2 τῆς δικ. ἐκτείνονται καὶ ἐπὶ τῶν δήμων; ὅρα τὰ περὶ τούτου εἰς τὴν λέξιν Ἀπόπειρα πρὸς συμβιβασμὸν § 37.

§ 21. Εἰς τὰς κατὰ τῶν δήμων ἀγωγὰς δὲν ἀπαιτεῖται νὰ προηγηθῇ ἡ πρὸς συμβιβασμὸν ἀπόπειρα, οὔτε εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐκπληρωθῶσιν αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 2 τῆς πολιτ. δικονομίας.

Ἀπόφ. τῆς 4 ἰουλίου 1841 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφετῶν [Νομικ. σ. 2510].

Σημ. Ὅταν τις ἀπευθύνῃ τὴν περὶ θεραπείας αἴτησίν του εἰς τὴν ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν γραμματείαν, καὶ τοῦτο δὲν ἐπροτάθη πρωτοδίκως, ἡ ἔνστασις τῆς ἀκυρότητος (ἂν ἦναι τοιαύτη) θέλ

ρεῖται κεκαλυμμένη. (ἀπόφ. 1801 τῆς 10 ἰουν 1841 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν).

Ζ) Περιουσία Ναῶν.

§ 22. Ἡ τῶν ναῶν περιουσία δὲν δύναται νὰ συγχωνευθῇ μὲ τὴν τοῦ δήμου, οὐδὲ νὰ χρησιμεύσῃ εἰς τὰς ἀνάγκας αὐτοῦ.

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ καὶ κατὰ τὴν φράσιν καὶ κατὰ τὴν ἔννοιαν τῶν ἄρθρ. 20, 21, 114 καὶ 116 τοῦ περὶ συστάσεως τῶν δήμων νόμου, τὰ ἐκκλησιαστικὰ καταστήματα διαφέρουσι τῶν ἄλλων ἀγαθοεργῶν καταστημάτων, καὶ ἡ διαχείρησις τῆς περιουσίας ἑκατέρων ἀνήκει εἰς ἰδιαιτέρας ἀρχάς, ὡς τοῦτο βεβαιοῦται καὶ ἐκ τοῦ περὶ συστάσεως καὶ διοικήσεως τῶν δεύτερων ἰδίου διατάγματος ἀπὸ 1 δεκεμβρ. 1834· διακεκριμμένων δ' ὄντων ἀπ' ἀλλήλων τῶν περὶ ὧν ὁ λόγος καταστημάτων, ἕπεται ὅτι καὶ ἡ περιουσία αὐτῶν εἶναι πάντη χωριστή, καὶ δὲν δύναται ποτὲ νὰ συγχωνευθῇ μὲ τὴν λοιπὴν δημοτικὴν περιουσίαν, διότι ἄλλως ἤθελεν εἶσθαι περιττὴ ἡ παρὰ τοῦ νόμου διατασσομένη ἰδιαιτέρα ἐκείνων διοίκησις, ἀλλ' οὐδὲ νὰ χρησιμεύσῃ ἀδιαφόρως εἰς τὰς αὐτὰς τοῦ δήμου ἀνάγκας ἐν γένει, καθόσον ἐντεῦθεν ἤθελε καταστραφῇ ὁ σκοπὸς τῶν φιλανθρώπων ἀφιερωμάτων καὶ δωρημάτων, ἐξ ὧν τὰ καταστήματα ἐκεῖνα ἀπαρτίζονται κατὰ τὸ πλεῖστον. Ἄρα τὸ δικαστήριον τῶν ἐν Μεσολογγίῳ πρωτοδικῶν, ταυτίσαν ἐν τῇ προσβαλλομένῃ αὐτοῦ ἀποφάσει τὰ προμνημονευθέντα καταστήματα καὶ συγχύσαν τὴν ἐκκλησιαστικὴν μὲ τὴν δημοτικὴν περιουσίαν διὰ τῆς ἐπικυρώσεως τῆς παρὰ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου γενομένης κατασχέσεως ἐπὶ ποσοῦ προελθόντος ἐκ τῆς πωλήσεως ἐκκλησιαστικοῦ ἀγροῦ, ἡρμήνευσε κακῶς καὶ ἐφήρμασεν ἐσφαλμένως τὰ ἀνωτέρω ἄρθρα τοῦ περὶ δήμων νόμου.

Ἀπόφ. πολιτ. Ἀρείου Πάγου 69. τοῦ 1848.

§ 23. Προκειμένου περὶ διεκδικήσεως ἀντικειμένου διαχειριζομένου ὑπὸ τοπικοῦ ἐκκλησιαστικοῦ καταστήματος, ἡ ἀγωγὴ πρέπει ν' ἀποτείνηται κατὰ τοῦ δημάρχου, ὄχι ὡς ἀντιπροσωπεύοντος τὸν δῆμον. (ἄρθρ. 15 τοῦ ἀπὸ 27 δεκεμβρίου 1833 περὶ δήμων νόμου, καὶ διάτ. τῆς 12 μαΐου 1835).

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ κατὰ τὸν νόμον αἱ διεκδικητικαὶ ἀγωγαὶ κινοῦνται κατὰ μόνων τῶν κατόχων τῶν διεκδικουμένων κτημάτων, κάτοχος δὲ τοῦ διεκδικουμένου ἐργαστηρίου, ὡς ἀπεδείχθη ἐκ τῶν ἀνωτέρω καταθέσεων τῶν μαρτύρων, εἶναι ἡ ἐκκλησία τοῦ Ἁγίου Παντελεήμονος·

Ἐπειδὴ κατὰ μὲν τὸ ἄρθρ. 114 τοῦ περὶ δήμων νόμου ἡ διοίκησις τῶν τοπικῶν ἐκκλησιαστικῶν καταστημάτων ἀνετέθη εἰς ἐκκλησιαστικὰ συμβούλια συνιστάμενα ἀπὸ τὸν δήμαρχον, τὸν ἀνήκοντα ἐφημέριον καὶ δύω ἕως τέσσαρας δημότας διοριζομένους παρὰ τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου, κατὰ δὲ τὸ ἄρθρ. α΄. ἐδ. δ΄. τοῦ ἀπὸ 12 μαίου 1838 Βασ. διατάγματος περὶ τῆς ἐν δικαστηρίῳ παραστάσεως τῶν δήμων, τὰ ἀγαθοεργὰ καταστήματα, ἐν οἷς βεβαίως συμπεριλαμβάνονται καὶ τὰ τοπικὰ ἐκκλησιαστικὰ καταστήματα, (ὡς ἐξάγεται ἀπὸ τὸ ἄρθρ. γ΄. τοῦ ἀπὸ 27 δεκεμβρίου 1833 περὶ συστάσεως τῶν δήμων νόμου), ἐνάγονται διὰ τοῦ προϊσταμένου τῆς κατὰ νόμον συγκεκροτουμένης διοικήσεώς των, ὅστις εἶναι, κατὰ τὸ μνησθὲν ἄρθ. 114, ὁ δήμαρχος τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ συμβουλίου, δυνάμενος ν' ἀντιπροσωπεύσῃ αὐτὸ εἰς τὰς δίκας ἢ νὰ παρίσταται ἀντ' αὐτοῦ ἐπὶ τῶν δικαστηρίων, καὶ οὐχὶ ὡς ἀντιπροσωπεύων τὸν δῆμον· ἑπομένως προκειμένου λόγου περὶ διεκδικήσεως ἀντικειμένου κατεχομένου καὶ διαχειριζομένου ὑπὸ τοπικοῦ ἐκκλησιαστικοῦ καταστήματος, τὸ δημόσιον ὤφειλε νὰ ἐνάξῃ τὸ μνησθὲν ἐκκλησιαστικὸν κατάστημα, κάτοχον τοῦ διεκδικουμένου κτήματος, διὰ τοῦ δημάρχου, οὐχὶ ὡς ἀντιπροσωπεύοντος τὸν δῆμον, ὡς ἐσφαλμένως ἔπραξεν, ἀλλ' ὡς προϊσταμένου τοῦ ῥηθέντος ἐκκλησιαστικοῦ συμβουλίου· ὅθεν ἡ ἔφεσις τοῦ δήμου στηριζομένη εἰς νόμιμον λόγον εἶναι παραδεκτή, καὶ ἡ ἀγωγὴ τοῦ δημοσίου ἀπαράδεκτος ὡς κινηθεῖσα κατ' ἀναρμοδίου προσώπου· ἂν δὲ ὁ δήμαρχος ἐλάμβανε καὶ μετεχειρίζετο τὰ εἰσοδήματα τοῦ ἐπιδίκου αὐτοῦ ἐργαστηρίου εἰς τὰς ἀνάγκας τοῦ δήμου, δὲν ἕπεται ἐκ τούτου ὅτι ὁ δῆμος ἦτον καὶ ὁ κάτοχος αὐτοῦ, καθότι ὁ δήμαρχος ὡς προϊστάμενος τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ αὐτοῦ καταστήματος κατεῖχε καὶ ἐνέμετο τὸ ἐπίδικον κτῆμα, καὶ μόνη ἡ δαπάνη τῶν εἰσοδημάτων αὐτοῦ εἰς ἀνάγκας τοῦ δήμου, (ὅπως καὶ ἂν ἐγένετο, εἴτε κατὰ συναίνεσιν καὶ παραχώρησιν τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ συμβουλίου, εἴτε κατ' αὐθαίρετον θέλησιν τοῦ δημάρχου, δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ἱκανὴ πρὸς μεταβίβασιν καὶ ἀπόκτησιν κατοχῆς· ὅθεν καὶ ὁ λόγος αὐτὸς εἶναι ἀνίσχυρος· ἐπίσης δὲ καὶ ὁ ἕτερος λόγος ὅτι ἡ ἔνστασις αὐτὴ τοῦ ἀπαραδέκτου ὡς ἔνστασις δῆθεν τρίτου δὲν ἠδύνατο νὰ προταθῇ ὑπὸ τοῦ δήμου εἶναι ἀνυπόστατος, καθότι δὲν εἶναι ἔνστασις ἐκ δικαιώματος τρίτου, ἀλλ' ἐξ ἐναντίας εἶναι ἔνστασις, τὴν ὁποίαν πᾶς τις ἐναγόμενος περὶ ὑποθέσεως ἀφορώσης οὐχὶ ἄμεσα ἰδιωτικὰ αὐτοῦ συμφέροντα, ἀλλὰ ξένα, δύναται νὰ κάμῃ κατὰ ῥητὴν διάταξιν τοῦ νόμου.

Ἀπόφ. 5361 τῆς 3 φεβρ. 1849 τῶν ἐν Αθ. ἐφ.—Πρβ. τὴν λ. Δημόσιοι

Η) Ὑποχρεώσεις τῶν δήμων. Στρατεύσιμοι. Γήπεδα.

§ 24. Αἱ πράξεις πολλῶν δημοτῶν ὑποχρεοῦσι τὸν δῆμον;

Ἡ κοινότης τῶν Συρείων παρεπονέθη κατὰ τοῦ Φ εἰς τὸν Γάλλον ναύαρχον, ἐκ δὲ τῶν μέτρων, τὰ ὁποῖα οὗτος ἔλαβε, προῆλθον ζημίαι εἰς τὸν Φ, ὅστις ἐζήτησεν ἀποζημίωσιν ἀπὸ τὴν κοινότητα· ἐπὶ τῆς δίκης ταύτης ἀπεφάσισε τὸ δικ. τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν ὅτι δεν εἶναι ὑπεύθυνος ἡ κοινότης διὰ τὰς ζημίας ταύτας, ὡς ἐνεργηθείσας καθ' ὑπέρβασιν τῆς ἐξουσίας τοῦ ναυάρχου, ἀφοῦ μάλιστα ἡ κατὰ τοῦ Φ καταμήνυσις τῆς κοινότητος δὲν ἐνεργήθη κατὰ σύσκεψιν καὶ ἀπόφασιν συστηματικὴν τῆς κοινότητος, ἡ δὲ ἁπλῆ σύμπραξις πολλῶν μελῶν τῆς κοινότητος δὲν ἐνοχοποιεῖ αὐτήν.

Ἀπόφ. 64 τοῦ 1847 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν [Νομικ. σελ. 4812].

Σημ. Αἱ κατὰ τῶν στρατευσίμων καὶ τῶν παρέδρων τῶν κοινοτήτων συμφωνίαι δὲν προβλέπονται ἀπὸ τὸν περὶ δήμων νόμον· ὥστε δὲν ἐνάγεται δι' αὐτὰς ἡ κοινότης, ἀλλὰ προσωπικῶς ὁ συμφωνήσας μετὰ τοῦ στρατευσίμου.

Ἀπόφ. πολιτ. Ἀρ. Πάγου 163 τοῦ 1848, ἣν ἀνωτ. σελ. 660.

Ὁ δήμαρχος . . . ἔλαβε πρόνοιαν ν' ἀντικαταστήσῃ εἰς τὴν ἐν τῷ στρατῷ ὑπηρεσίαν ὁ Α τὸν Ε, ὑποσχεθεὶς τῷ Α ἀντιμισθίαν. Μετὰ ταῦτα ὁ Α ἐνήγαγε τὸν δήμαρχον, ζητῶν τὴν ἀντιμισθίαν του, ἀνεφύη λοιπὸν τὸ ζήτημα ἂν ὁ δῆμος ἐνέχεται; Τὸ δικαστήριον τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν ἐξεφράσθη οὕτως.

Ἀπόφ. α Ἐπειδὴ εἶναι μὲν ἀληθές, ὅτι ὁ Ι Ζ, δήμαρχος Λαυρίου ὑπεχρεώθη ὡς τοιοῦτος νὰ πληρώσῃ χρηματικόν τι ποσὸν εἰς τὸν Ι Λ, ὑπηρετήσαντα εἰς τὸν στρατὸν ἀντ' ἐκείνου, ὅστις ἔπρεπε νὰ σταλῇ ἀπὸ τὸν δήμαρχον Λαυρίου, ἀλλ' ἡ ὑποχρέωσις αὕτη δὲν δύναται νὰ ἐπιβαρύνῃ τὸν δῆμον αὐτὸν, διότι 1) προκειμένου λόγου νὰ ἐπιβληθῇ εἰς τὸν δῆμον ὑποχρέωσίς τις χρηματική, οἵα ἡ προκειμένη, ἔπρεπε νὰ προηγηθῇ διάσκεψις καὶ ἀπόφασις τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 50 τοῦ περὶ δήμων νόμου, ἀλλὰ τοιαύτη δὲν ἔλαβε χώραν, τοὐλάχιστον δὲν προσήχθη, οὐδ' ἰσχυρίσθη ὁ ἐνάγων ὅτι ὑπῆρξε. 2) Κατὰ τὰς περὶ στρατολογίας διατάξεις, οἱ δῆμοι δὲν ὑποχρεοῦνται εἰμὴ νὰ στείλωσιν ἄτομα νὰ ὑπηρετήσωσιν εἰς τὸν στρατὸν, ἐκλεγόμενα κατὰ κλῆρον ἐκ τῶν δημοτῶν. Δὲν ὑποχρεοῦνται δὲ ν' ἀντικαταστήσωσιν ἰδίᾳ αὐτῶν (τῶν δήμων) δαπάνῃ ἄλλους ἀντὶ τῶν κληρωθέντων, οἱ ὁποῖοι ὀφείλουν ἢ α') προσωπικῶς νὰ ὑπηρετήσωσιν, ἢ β') ν' ἀντικαταστή-

σωσιν ἕτερον ἀντ' αὐτῶν· ὥστε εἰ μὲν ὁ δήμαρχος Λαυρίου, ἄνευ τῆς κατὰ νόμον κληρώσεως, ἀντεκατέστησε τὸν Ι Α εἰς τὸν στρατόν, ἐξετέλεσε πρᾶξιν μὴ περιλαμβανομένην εἰς τὰ καθήκοντα τῆς ὑπηρεσίας του, καὶ μὴ ὑποχρεοῦσαν διὰ τοῦτο τὸν δῆμον· εἰ δὲ ἐνήργησε μὲν τὴν κλήρωσιν, ἀλλ' ἀντὶ τοῦ κληρωθέντος ἀντεκατέστησεν, ἐπὶ ἀντιμισθίᾳ, τὸν Ι Α, ἡ πρᾶξις αὕτη δὲν περιλαμβάνεται ὡσαύτως εἰς τὰ καθήκοντα τῆς ὑπηρεσίας του, καὶ δὲν ὑποχρεοῖ διὰ τοῦτο τὸν δῆμον· καὶ 3) ἡ κοινότης, ὡς πρόσωπον ἠθικὸν καὶ πολιτικόν, εἶναι μὲν ὑπεύθυνος διὰ τὰς ὑποχρεώσεις, ὅσας ἀναδέχονται οἱ ἀντιπρόσωποι αὐτῆς, ἀλλ' ὅταν οὗτοι ὑπερπηδῶσι τὰ ὅρια τῆς ἐντολῆς καὶ τῆς ὑπηρεσίας των, δὲν θεωροῦνται οὐδ' ὑποτίθενται ἐνεργήσαντες ὡς ἀντιπρόσωποι τῆς κοινότητος, ἥτις διὰ τοῦτο δὲν ἐνέχεται ἐκ τῶν πράξεών των τῶν ὑπερβαινουσῶν, ὡς εἴρηται, τὰ ὅρια τῆς ἐντολῆς των (ὅρα *Davenne, encycl. de droit, v⁰ commune*), οἷα εἶναι καὶ ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος ὑποχρέωσις, περὶ τῆς ὁποίας οὔτε διάσκεψις, οὔτε ἀπόφασις τοῦ δημ. συμβουλίου προηγήθη.» (ἀπόφ. 6277 τοῦ 1849 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφετῶν.

Σημ. Περὶ τῆς στρατιωτικῆς ἀντικαταστάσεως μέτιθι ὅσα ἀναφέρει ὁ Ζαχαρίας εἰς τὸ περὶ τοῦ πολιτ. Γαλλ. κώδηκος συγγράμματον, τόμ. 3 σελ. 37 ἕως 40.

§ 25. Τὰ μέλη τῆς κατὰ τὸ 1827 ἐπιτροπῆς τῶν Χίων ὑπογράψαντα συναλλάγματα εἰς διαταγήν τινος ὑποχρεοῦσιν ἑαυτοὺς ἢ τὸ ἠθικὸν πρόσωπον;

Ἀπόφ. α' Ἐπειδή, κατὰ τὸ ἄρθρ. α'. τοῦ ἀπὸ 22 φεβρουαρίου 1827 ψηφίσματος τῆς Γ. τῶν Ἑλλήνων συνελεύσεως καὶ τὸ ἄρθ. 4 τοῦ πολιτικοῦ συντάγματος τῆς Ἑλλάδος τῆς αὐτῆς συνελεύσεως, ἐπαρχίαι τῆς Ἑλλάδος εἶναι ὅσαι ἔλαβον τὰ ὅπλα κατὰ τῆς Ὀθωμανικῆς δυναστείας· ἑπομένως καὶ ἡ νῆσος Χίος, δράξασα τὰ ὅπλα κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς Ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως, ἀποτελεῖ μέρος τῆς ἑλληνικῆς πολιτείας· ἂν δὲ οἱ ὀθωμανοὶ εἶχον ἀνακτήσει αὐτήν, τοῦτο δὲν ἀφῄρεσεν ἀπὸ τοὺς εἰς τὴν ἐλευθέραν Ἑλλάδα καταφυγόντας Χίους τὸν χαρακτῆρα τοῦ Ἕλληνος, καὶ ἡ Χῖος, πρὶν ἢ ἡ Ἑλλὰς διὰ συνθήκης παραιτηθῇ αὐτῆς, ἐξηκολούθει νὰ θεωρῆται μέρος τῆς Ἑλλάδος.

Ἐπειδὴ οἱ εἰς τὴν Σύραν πρὸ πάντων συρρεύσαντες Χῖοι ἀντεπροσώπευον αὐτόθι τὴν πατρίδα των, καί, μὴ δυνάμενοι νὰ ἐνεργοῦν αὐτοῦ τὰ πολιτικά των δικαιώματα, ἐνήργουν ταῦτα εἰς τὸν προσωρινὸν τόπον τῆς διαμονῆς των καὶ σχηματίζοντες οὕτω μίαν κοινότητα ἀνεγνωρισμένην ἀπὸ τὴν Ἑλληνικὴν κυβέρνησιν, ἐξέλεγον

τὰς δημοτικάς των ἀρχάς, ὡς τοῦτο φαίνεται ἐκ τῆς εἰς τὸν φάκελλον τῆς δικογραφίας ὑπαρχούσης ἀλληλογραφίας μεταξὺ τῆς κυβερνήσεως καὶ τῶν ἀρχῶν τούτων, ἰδίως δὲ ἀπὸ τῆς τῆς 9 ὀκτωβρ. 1827 ἐπιστολῆς τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν καὶ τῆς Ἀστυνομίας γραμματέως Α πρὸς τοὺς κυρίους Ζ καὶ Σ καὶ λοιποὺς, δι' ἧς ἀποδέχεται τὴν ἐκλογὴν τούτων ὡς δημογερόντων τῶν Χίων καὶ τοὺς ἐπικυροῖ ἐπισήμως εἰς τὰ χρέη των.

Ἐπειδὴ μέλη τῆς δημοτικῆς ταύτης ἀρχῆς, ἥτις ὠνομάζετο ἐπιτροπὴ τῶν Χίων, ἦσαν κατὰ τὸν ἰανουάριον τοῦ 1827 οἱ ἐναγόμενοι Σ καὶ Ρ, καὶ ὡς τοιοῦτοι ὑπέγραψαν τὴν ἀπὸ 24 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς συναλλαγματικὴν εἰς διαταγὴν τοῦ Π.

Ἐπειδὴ, ἐνεργοῦντες οὕτως ὡς διοικηταὶ τοῦ ἠθικοῦ προσώπου τῆς κοινότητος τῶν Χίων, δὲν ὑπεχρέωσαν ἑαυτοὺς ἀτομικῶς, ἀλλὰ τὸ ἠθικὸν τοῦτο πρόσωπον· ἐκτὸς ἂν ἤθελεν ἀποδειχθῇ ὅτι ἐνήργησαν ἐκτὸς τῶν ὁρίων τῆς εἰς αὐτοὺς ἀνατεθείσης ἐξουσίας, ἢ ὅτι ἐσφετερίσθησαν πρὸς ἴδιόν των ὄφελος τὰ χρήματα τοῦ Π, ὅπερ οὔτε κἂν προτείνεται παρ' αὐτῶν· ἐπομένως οὗτοι δὲν ἠδύναντο νὰ ἐναγάγουν αὐτοὺς προσωπικῶς διὰ νὰ πληρώσωσιν ἐκ τῆς ἰδίας των περιουσίας τὰ πρὸς αὐτοὺς παρὰ τῆς τότε κοινότητος τῶν ἐν Σύρῳ Χίων ὀφειλόμενα.

Ἐπειδὴ οἱ εἰρημένοι ἐνάγοντες δὲν ἠδύναντο οὔτε ὡς μέλη τῆς ἐπιτροπῆς νὰ τοὺς ἐνάξωσι διὰ νὰ καταδικασθῇ δι' αὐτῶν ἡ κοινότης εἰς τὴν ἀπότισιν τοῦ χρέους, καθότι, ἀποσπασθείσης διὰ τῶν πρωτοκόλλων ὁριστικῶς τῆς Χίου ἀπὸ τὸ Ἑλληνικὸν κράτος, ἔπαυσαν οἱ ἐντὸς τοῦ ἑλληνικοῦ κράτους χῖοι ν' ἀντιπροσωπεύωσι τὴν κοινότητα τῆς πατρίδος των· ἐπομένως δὲ μετ' αὐτῆς ἔπαυσαν καὶ αἱ διέπουσαι τὰ πράγματά της ἀρχαί· ὅθεν οἱ κατέχοντες αὐτὰς ἄνθρωποι ἀπώλεσαν πρὸ πολλοῦ τὸν χαρακτῆρα τοῦτον, καὶ δὲν δύνανται νὰ εναχθῶσιν ἤδη πλέον ὑπὸ, ἰδιότητα, τὴν ὁποίαν δὲν ἔχουσι.

Ἐπειδὴ ὡσαύτως οἱ εἰρημένοι ἐναγόμενοι δὲν ἠδύναντο νὰ ἐναχθῶσιν ὡς μέλη τῆς συστησάσης τὴν ἐπιτροπὴν κοινότητος διὰ νὰ πληρώσωσιν (ὡς ἐζητήσαντο οἱ ἐνάγοντες διὰ τῆς ἀγωγῆς των) *ἀλληλεγγύως μὲ τὰ λοιπὰ μέλη* τὸ χρέος τῆς αὐτῆς κοινότητος, καθότι, κατὰ τὴν νομικὴν ἀρχὴν, *ὅπερ ἡ ὁμὰς χρεωστεῖ, οἱ καθέκαστοι οὐ χρεωστοῦσιν, οὔτε χρεωστοῦνται* (Βασ. βιβλ. 8 τόμ. 2 κεφ. 107).

Ἐπειδὴ, ἐκτὸς τούτων, καὶ κατ' αὐτὴν τὴν παρὰ τῶν ἐναγόντων προτεινομένην νομικὴν ἀρχὴν ὅτι ὁ δανειστὴς δύναται νὰ ἐνεργήσῃ ὅλα τὰ δικαιώματα τοῦ ὀφειλέτου καὶ ὅτι, ἐπομένως, οἱ ἐνάγοντες ἐνεργοῦντες τὸ δικαίωμα τῆς πρὸς αὐτοὺς ὀφειλέτιδος κοινότητος

ἠδύναντο νὰ ζητήσουν ἀπὸ τὰ μέλη τῆς ἐπιτροπῆς τῆς κοινότητος ταύτης λογοδοσίαν τῶν χρημάτων, ὅσα αὐτὰ διεχειρίσθησαν, πάντοτε τὴν ἀγωγὴν ταύτην δὲν ἠδύναντο νὰ κινήσουν ἐνώπιον τῶν ἐν Σύρῳ ἐμποροδικῶν, καθότι ἡ κοινότης αὕτη, ἂν ὑπῆρχεν, μὴ οὖσα ἐμπορικὴ ἑταιρεία καὶ μὴ ὄντων μήτε τῶν διοικητῶν αὐτῆς διαχειριστῶν ἐμπορικῆς ἑταιρείας, δὲν ἠδύναντο νὰ ἐνάξουν πρὸς λογοδοσίαν τοὺς ἐπιτρόπους της ἐνώπιον τοῦ ἐμπορικοῦ δικαστηρίου· ἐπομένως οὔτε οἱ δανεισταὶ τῆς κοινότητος δὲν ἐμποροῦν νὰ ἔχουν δικαίωμα, τὸ ὁποῖον αὐτὴ αὕτη δὲν ἤθελεν ἔχει, καὶ τὸ δικ. τῶν ἐμποροδικῶν ὤφειλε ν' ἀποῤῥίψῃ τὴν κατὰ τοῦ Σ καὶ Ρ ἀγωγὴν καὶ νὰ κηρυχθῇ ἀναρμόδιον. »

'Απόφ. 1383 τῶν ἐν 'Αθήναις ἐφετῶν τῆς 3 ὀκτωβρ. 1839.

§ 26. Ἀδίκημα πραχθὲν συνεπείᾳ διαταγῆς δημογερόντων δὲν δύναται ν' ἀποδοθῇ εἰς τὴν κοινότητα, ἥτις ὡς ἠθικὸν πρόσωπον δὲν ἐνέχεται διὰ τὴν πρᾶξιν ταύτην τῶν προϊσταμένων αὐτῆς, εἰμὴ μόνον κατὰ τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν ἤθελε περιέλθει εἰς αὐτὴν ὄφελος τι, τὸ ὁποῖον ἀναγκάζεται ν' ἀποδώσῃ. Ἀπόφ. 2616 τῶν ἐφετῶν, ἣν ὅρα εἰς τὴν σελ. 285 τῆς λέξ. *Ἀποζημίωσις*.—Πρβ. τὴν λέξ. *Δημόσιον* § 48 ἕως 53.—Ὅρα καὶ τὴν λέξ. *Διαταγή*.

§ 27. Ὁ δῆμος, καὶ ὄχι ἡ κοινότης Ἀθηνῶν, ὀφείλει ν' ἀποζημιοῖ τοὺς ἰδιοκτήτας τῶν γηπέδων, τὰ ὁποῖα ἕνεκα τῆς ῥυμοτομίας ἀφαιροῦνται· ὅρα τὰ περὶ τούτου εἰς τὴν λέξιν *Γήπεδα*.

Σημ. Τὴν νομολογίαν ταύτην παρεδέχθη ἐσχάτως [σεπτέμβρ. 1849 καὶ ὁ Ἄρειος Πάγος εἰς δίκην μεταξὺ τοῦ δήμου Ἀθηνῶν καὶ τοῦ Σκούζέ.

Ποινικά.

α') *Διάφορα*. § 28. Οἱ δήμαρχοι ἔχουν δικαίωμα νὰ ἐκδίδωσι διατάξεις, ἀντικείμενον ἐχούσας τὸν διαχωρισμὸν τῶν ὁρίων τῆς κοινότητος καὶ τὴν ἀπαγόρευσιν τοῦ νὰ βόσκωσι ποίμνια ὑπὸ τὰς ἐλαίας καὶ ἄλλα κάρπιμα δένδρα;

Ναὶ κατὰ τὴν ποιν. ἀπόφ. 33 τοῦ 1843] τοῦ 'Αρ. Π. ἣν ἐν τῇ λέξ. *Ἀστυνομία*).

§ 29. Ὁ δήμαρχος ἀναβαλὼν τὴν σύνταξιν τῶν βουλευτικῶν καταλόγων ἐναντίον τῶν διαταγῶν τῆς προϊσταμένης αὐτοῦ ἀρχῆς, δὲν ὑπόκειται εἰς οὐδεμίαν ποινήν. (ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Π. 94 τοῦ 1847, ἣν ἐν τῇ λέξῃ *Βουλή*).

§ 30. Οἱ τῶν δημάρχων γραμμ. δὲν θεωροῦνται δημόσιοι ὑπάλληλοι.

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ τὸ ἄρθρ. 56 τοῦ ποιν. νόμου, ὁρίζον ὅτι, » ὅστις ἐν γνώσει καὶ ἐκ προθέσεως ὑπεστήριξεν ἀμέσως τὴν » κυρίαν ἀξιόποινον πρᾶξιν, διὰ τῆς συνδρομῆς του, τιμωρεῖται » ὡς αὐτουργὸς μὲ τὴν παρὰ τοῦ νόμου ὡρισμένην πλήρη ποινὴν » τοῦ πραχθέντος κακουργήματος ἢ πλημμελήματος » δὲν ἐννοεῖ ὅτι πρέπει νὰ ὑπόκηνται εἰς τὴν αὐτὴν ποινὴν ὅλοι οἱ συνεργοὶ καὶ συναίτιοι, οἵτινες θεωροῦνται ὡς αὐτουργοὶ κατὰ τὸ ἄρθ. τοῦτο, διότι δύνανται ὡς πρὸς τοὺς κυρίους αὐτουργοὺς νὰ ὑπάρχουν περιπτώσεις ἢ ἰδιότητες, ἕνεκα τῶν ὁποίων ὁ νόμος ἐπιτείνει τὴν ποινὴν αὐτῶν, ἐνῷ τοὺς μὴ ἔχοντας τὰς αὐτὰς ἰδιότητας καὶ περιπτώσεις διὰ τὴν αὐτὴν πρᾶξιν, ὁ νόμος τιμωρεῖ τούτους ἠπιωτέρως. Ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ἂν καὶ ἡ πρᾶξις τοῦ δημάρχου Φυλῆς, καθὸ δημοσίου ὑπαλλήλου, κατηγορουμένου ὅτι ἐπλαστογράφησεν ἐπίσημον πιστοποιητικόν, προβλέπεται καὶ τιμωρεῖται μὲ εἱρκτὴν ἀπὸ τὸ ἄρθρ. 255 τοῦ ποιν. νόμου, ἡ αὐτὴ ὅμως πρᾶξις τοῦ γραμματέως τούτου Α Μ, μὴ ὄντος δημοσίου ὑπαλλήλου καὶ κατηγορουμένου ὅτι ἐν γνώσει συνέταξε καὶ ἔγραψε τὸ αὐτὸ ἐπίσημον πλαστὸν πιςοποιητικόν, προβλέπεται καὶ τιμωρεῖται μὲ φυλάκισιν ἀπὸ τὸ ἄρθρ. 249 τοῦ αὐτοῦ ποιν. νόμου, τὸ ὁποῖον ἔχει ὡς ἐφεξῆς· « Ὅστις συνθέτει πλαστὰ διαβατήρια, ἀδείας ὁδοιπορίας, στρατιωτικὰς ἀφέσεις, ἢ πιστοποιητικὰ ἐπίσημα ἢ μαρτυρικὰ ὁποιουδήποτε εἴδους, ἢ νοθεύει τὰ γνήσια, τιμωρεῖται μὲ φυλάκισιν τριῶν μηνῶν μέχρι δύω ἐτῶν, ἐὰν ἔγεινε χρῆσις τῶν τοιούτων ἐγγράφων, ἄλλως δὲ μὲ φυλάκισιν ἑνὸς μηνὸς μέχρις ἑνὸς ἔτους. »

Ἐπειδὴ τὸ ἐνταῦθα ἐφετεῖον ἐπικυρῶσαν, διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1547 βουλεύματός του, τὸ τῶν ἐνταῦθα πλημμελειοδικῶν ὑπ' ἀριθ. 7112 βούλευμα, καὶ παραπέμψαν τὸν ἀναιρεσείοντα διὰ νὰ δικασθῇ συνάμα μετὰ τοῦ δημάρχου εἰς τὸ κακουργιοδικεῖον, ὡς συναίτιος τοῦ κακουργήματος καὶ ὡς παραβάτης τοῦ αὐτοῦ ἄρθρ. 255 τοῦ ποινικοῦ νόμου ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε ψευδῶς τὸ ἄρθρ. τοῦτο, καὶ ἑπομένως εἶναι ἀναιρετέον τὸ βούλευμα τοῦ ἐφετείου καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸν Α Μ.

Ἐπειδὴ ὁ ἀναιρεσείων εὑρίσκεται φυλακισμένος ἕνεκα τῆς ψευδοῦς ταύτης ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου, μὴ ὑπαρχουσῶν δὲ τῶν περιπτώσεων τοῦ ἄρθρ. 208 τῆς ποιν. δικονομίας, πρέπει ν' ἀπαλλαχθῇ τῆς φυλακῆς ὡς ὑπαίτιος μόνον εἰς βαθμὸν πλημμελήματος.

Ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Πάγου 98 τοῦ 1847.—Πρβ. τὰ ἐν ταῖς λέξ. 1) Δημόσιος ὑπάλληλος.—2) Ἀνάκρισις διοικητική [1] ἐκτεθέντα.

---

(1) Ὅταν οἱ δήμαρχοι καταδιώκονται ἕνεκα κοινοῦ κακουργήματος δὲν ἀπαιτεῖται ἄδεια πρὸς καταδίωξιν. (ἀπόφ. ποιν, Ἀρ. Π. τοῦ 1838).

αὐτὴν καὶ περὶ αὐτῶν πρόνοιαν, καὶ οὕτως ὑποβαλὼν αὐτοὺς εἰς τὴν ἄμεσον ἐπιτήρησιν τῶν ἀνωτέρω διοικητικῶν ἀρχῶν, διέταξε, πρὸς τοῖς ἄλλοις, ὅτι οἱ δήμαρχοι νὰ μὴ δύνανται νὰ ἐπιχειρῶσι καμμίαν δίκην ἄνευ προηγουμένης συσκέψεως καὶ ἀποφάσεως τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου, ἐγκεκριμμένης ὑπὸ τοῦ ἁρμοδίου νομάρχου· ὅτι δὲ ἡ ἀπόφασις τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου, καὶ ἡ ὑπὸ τοῦ διοικητοῦ ἔγκρισις αὐτῆς προαπαιτοῦνται, οὐ μόνον ὁσάκις οἱ δῆμοι εἶναι ἐνάγοντες, ἀλλὰ καὶ ὁσάκις εἶναι ἐναγόμενοι, καθίσταται πρόδηλον ἐξ αὐτοῦ τοῦ γράμματος τοῦ περὶ δήμων νόμου, ὅστις εἰς τὸν ἀριθ. 19 τοῦ 50 ἄρθρ. καὶ εἰς τὸν ἀριθ. ιά τοῦ 119 ἄρθρ. δὲν κάμνει διάκρισιν ἂν ὁ ἀναδεχόμενος δίκην τινα ἦναι ἐνάγων ἢ ἐναγόμενος, καὶ πρὸς τούτοις ἀπὸ τὸν σκοπὸν αὐτοῦ τοῦ νομοθέτου τοῦ νὰ προφυλάξῃ τοὺς δήμους ἀπὸ δίκας ἐπιβλαβεῖς εἰς τὰ συμφέροντά των. Βλάβη δὲ δύναται νὰ προκύψῃ εἰς αὐτοὺς εἴτε ἐνάγοντες ἦσαν, εἴτε ἐναγόμενοι. »

'Απόφ. 3097 τῶν ἐν 'Αθήναις ἐφετῶν.

§ 15. Ἐὰν ἡ γενομένη ἔφεσις ἐκ μέρους τοῦ δήμου ἐπιδοθῇ πρὸ τῆς διασκέψεως τοῦ συμβουλίου καὶ τῆς ἐγκρίσεως τοῦ διοικητοῦ, εἶναι διὰ τοῦτο ἀπαράδεκτος ἢ ἄκυρος; Ὄχι, κατὰ τὴν ἀπόφ. 207 τοῦ 1843 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν (ἀνωτ. σελ. 654).

§ 16. Ἡ μεταγενεστέρα ἔγκρισις τοῦ νομάρχου δίδει κῦρος εἰς τὴν παρὰ τοῦ δημάρχου κινηθεῖσαν δίκην.

'Απόφ. πολιτ. 'Αρ. Π. 118 τοῦ 1847, ἣν ἐν τῇ λέξ. 'Αρμοδ. πολιτ. ἐν γένει § 323.

§ 17. Ὅταν δικηγόρος τις παρίσταται ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν ὡς πληρεξούσιος τοῦ ἐκκαλοῦντος καὶ ἐκκαλουμένου δήμου ὀφείλει νὰ προσάξῃ καὶ τὴν ἔγκρισιν τῆς διοικητικῆς ἀρχῆς τὴν ἀφορῶσαν τὴν ἐπιχείρησιν τῆς δίκης· ἄλλως τὸ πληρεξούσιον κηρύττεται ἀπαράδεκτον. (ἀπόφ. 710 τῆς 22 ἀπριλίου 1838 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν).

Ε) Ἀντιπροσώπευσις τῶν κοινοτήτων.

§ 18. Αἱ κατὰ μέρος κοινότητες ἀντιπροσωπεύονται νομίμως ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων ὑπὸ τῶν δημάρχων τῶν ὁμωνύμων δήμων;

Τὸ ζήτημα τοῦτο παρέσχε πολλὰς εἰς τὴν πρακτικὴν δυσκολίας. Αἱ γνῶμαι τῶν νομικῶν μας εἶναι διῃρημέναι, καὶ ἡ τῶν δικαστηρίων νομολογία δὲν πρέπει νὰ θεωρῆται κατὰ τοῦτο ὡς στερεωμένη.

Ἐκ τῶν ἑπομένων παρατηρήσεων βλέπετε τὴν ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου αὐτοῦ κατάστασιν τῆς νομολογίας.

α΄) Ὅταν ἡ κοινότης ἀποτελῇ μόνη ἴδιον δῆμον, ἀντιπροσωπεύεται παρὰ τοῦ δημάρχου.

Συγχωνευθέντος τοῦ δήμου, οἱ κάτοικοι αὐτοῦ ἀντιπροσωπεύονται ὑπὸ τοῦ δημάρχου τῆς νέας κοινότητος, καὶ διὰ τὰς πρὶν τῆς συγχωνεύσεως πράξεις των.

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ εἶναι ὁμολογούμενον, κατὰ τὰ ἔγγραφα τῆς δικογραφίας, ὅτι οἱ κάτοικοι τοῦ χωρίου Γκούρα ἀπετέλουν ἰδίαν κοινότητα ὅτε ἐπράχθη ἡ κατὰ τοῦ Β Κ ληστεία· διὰ νὰ ὑπάρξῃ δὲ τοιαύτη κοινότης ἕπεται ἀναγκαίως, ὅτι ὑπῆρξαν προηγουμένως καὶ τὰ συγκροτήσαντα αὐτὴν ῥητὰ μέλη, καὶ προσδιωρισμένα ἤδη ἦσαν τὰ ὅρια τῆς περιφερερείας της, διότι ἄνευ τῶν στοιχείων τούτων δὲν ἠδύνατο νὰ ὑπάρξῃ καὶ νὰ θεωρῆται ὡς κοινότης· ἂν δὲ μετὰ ταῦτα προσετέθησαν νέα μέλη εἰς τὴν αὐτὴν κοινότητα, ταῦτα ὑπεβλήθησαν σιωπηλῶς εἰς ὅλας ἐν γένει τὰς ὑποχρεώσεις τῆς αὐτῆς κοινότητος, ὡς ἀπολαμβάνοντα ἐπίσης καὶ ὅλων τῶν ὠφελειῶν αὐτῆς· ὅθεν ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ πληρεξουσίου τῆς ἀναιρεσειούσης κοινότητος, ὅτι οἱ κάτοικοι τοῦ χωρίου Γκούρα δὲν εἶναι ὑπεύθυνοι ἀπέναντι τῶν ἀξιώσεων τοῦ Β Κ, διότι δὲν διεγράφησαν προηγουμένως διὰ νόμου σταθεροῦ τὰ ὅρια τῆς περιφερείας τῆς κοινότητος ταύτης, οὔτε προσδιωρίσθησαν ὀνομαστὶ τὰ συγκροτοῦντα αὐτὴν πρόσωπα, καὶ διότι τινὰ πρόσωπα ἔγιναν μετὰ τὴν πρᾶξιν τῆς ληστείας μέλη τῆς αὐτῆς κοινότητος, εἶναι ἀνυπόστατος.

Ἐπειδὴ, καθὼς ἐξάγεται ἀπὸ τὰ ἔγγραφα τῆς δικόγραφίας, ὅταν ἐκινήθη ἡ προκειμένη κατὰ τῆς κοινότητος Γκουρα ἀγωγὴ, ἡ κοινότης αὕτη ἀπετέλει μόνη ἴδιον δῆμον· ἑπομένως ἡ ἐπίδοσις τῆς ἀγωγῆς ταύτης ἔγινεν ὀρθῶς εἰς τὸν δήμαρχον, καθὸ νόμιμον ἀντιπρόσωπον τῆς κοινότητος ταύτης, ὅστις, ἐφωδιασμένος μὲ τὴν ἀπαιτουμένην ἄδειαν τῆς προϊσταμένης διοικητικῆς ἀρχῆς, διεξήγαγε τὴν ὑπόθεσιν πρωτοδίκως· ἂν δὲ, ὑπαρχούσης ἐκκρεμοῦς τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως ἐνώπιον τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν, συνεχωνεύθη ἡ κοινότης αὕτη τοῦ Γκούρα εἰς τὸν δῆμον Φενεοῦ, ὡς προκύπτει ἀπὸ τὴν δικογραφίαν, μετὰ τὴν συγχώνευσιν ταύτην ὁ δήμαρχος Φενεοῦ ἐπαρουσιάσθη εἰς τὴν δίκην ὑπὸ διπλῆν ἰδιότητα, ἤτοι καὶ ὡς δήμαρχος δυνάμενος ν' ἀντιπροσωπεύσῃ οὐ μόνον τὸν δῆμον ὁλόκληρον, ἀλλὰ καὶ ἑκάστην κοινότητα αὐτοῦ ἰδίως, καὶ ὡς πληρεξούσιος ἰδίως τῶν κατοίκων τῆς κοινότητος Γκούρα, ὡς ἀποδεικνύεται ἀπὸ τὸ ἱστορικὸν τῆς ἀπὸ 7 ἰουλίου 1843 ὑπ' ἀριθ. 207

ἀποφάσεως τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν, τὸ ὁποῖον προσέβαλεν, ὡ ἐξάγεται καὶ ὑπ' αὐτοῦ τοῦ ἰδίου πληρεξουσίου ἐγγράφου τῆς 13 ἰανουαρίου 1841 ὑπ' ἀριθ. 38 προσαχθέντος καὶ εἰς τὴν προκειμένην ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου τούτου δίκην· ἐπομένως ἂν ὑποτεθῇ, ὅτι ὁ δήμαρχος τοῦ δήμου Φενεοῦ δὲν δύναται ν' ἀντιπροσωπεύῃ νομίμως τὴν κοινότητα Γκιούρα, ἀπαρτίζουσαν ἤδη μέρος τοῦ αὐτοῦ δήμου, ὡς προκειμένου περὶ ὑποθέσεως, ἀφορώσης αὐτὴν μόνην τὴν κοινότητα, ἡ ἀντιπροσώπευσίς του ὅμως ἰσχυροποιεῖται ἀπὸ τὴν πληρεξουσιότητα, τὴν ὁποίαν οἱ κάτοικοι τῆς εἰρημένης κοινότητος Γκιούρα ἔδωσαν, ὡς εἴρηται, πρὸς αὐτόν· ὥστε καὶ ὁ ἰσχυρισμὸς οὗτος τῆς ἀναιρεσειούσης κοινότητος, ὅτι δὲν ἀντιπροσωπεύθη δῆθεν νομίμως εἶναι ἀνυπόστατος.

Διὰ ταῦτα ἀπορρίπτει κτλ. »

'Απόφ. πολιτ. 'Αρείου Πάγου 12 τοῦ 1845.

β) Ἡ περιουσία τῆς κοινότητος δήμου τινὸς δὲν ἀντιπροσωπεύεται παρὰ τοῦ δημάρχου (ἀπόφ. πολιτ. 'Αρείου Πάγου 96 τοῦ 1846).

γ) Συγχωνευθέντων τῶν δήμων, αἱ ἐνοχαὶ καὶ ὑποχρεώσεις ἐπιφυλάττονται εἰς ἕκαστον αὐτῶν, ὡς καὶ πρὶν τῆς συγχωνεύσεως [1].

'Απόφ. πολιτ. 'Αρείου Πάγου 185 τοῦ 1847 φέρουσα:

« Ἐπειδή, κατὰ τὸ ἄρθρ. 6 τοῦ περὶ δήμων νόμου, ἑνωθέντων πλειοτέρων χωρίων εἰς ἕνα δῆμον, ἐπιφυλάττεται εἰς ἕκαστον αὐτῶν ἡ ἰδιοκτησία του, ἡ ἀπόλαυσις τῆς περιουσίας, τὴν ὁποίαν ἤθελεν ἔχει τυχὸν κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς ἑνώσεως, καὶ ἡ ἰδιαιτέρα αὐτῆς διαχείρησις, ἡ δὲ περιουσία αὕτη δὲν δύναται νὰ συγχωνευθῇ εἰμὴ ὅταν τὰ ἑνωθέντα χωρία συγκατατεθῶσιν ὁμοφώνως εἰς τοῦτο, καὶ ὅταν καὶ τὰ μὴ ἔχοντα δικαίωμα εἰς τὴν ἰδιοκτησίαν ταύτην ἀγοράσωσι τὴν εἰς αὐτὴν μετοχήν. 'Εκ δὲ τῆς διατάξεως ταύτης γίνεται φανερόν, ὅτι ὁ νομοθέτης ἐπεφύλαξεν εἰς ἕκαστον τῶν ἑνωθέντων εἴς τινα δῆμον χωρίων, τὴν ἰδιοκτησίαν του, τὴν ἀπόλαυσιν τῆς περιουσίας, τὴν ὁποίαν εἶχεν ἐν καιρῷ τῆς ἑνώσεως, καὶ τὴν ἰδιαιτέραν διαχείρησιν αὐτῆς, καὶ δὲν ἐσυγχώρησε τὴν συγχώνευσιν καὶ τῆς ἰδιαιτέρας περιουσίας αὐτῶν, εἰμὴ ὅταν ἤθελαν συγκατατεθῶσιν ὁμοφώνως πρὸς τοῦτο ὅλα τὰ χωρία. 'Εκ τούτου ἕπεται ἀναντιρρήτως ὅτι δὲν δύνανται νὰ συγχωνευθῶσιν αἱ ἰδιαίτεραι ὑποχρεώσεις καὶ ἐνοχαὶ αὐτῶν τῶν χωρίων, ἀλλ' ἐὰν ἤθελαν ἑνωθῶσι

(1) Ὅρα καὶ τὰς ἀποφ. 4890, 4787 τῶν ἐν 'Αθήναις ἐφετῶν.

ταῦτα εἰς ἕνα δῆμον, αἱ ὑποχρεώσεις ὅμως καὶ αἱ ἐνοχαί, τὰς ὁποίας ἕκαστον αὐτῶν εἶχε κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς ἑνώσεως, ἐπιφυλάττονται εἰς ἕκαστον αὐτῶν, ὡς καὶ πρότερον. Ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου καὶ ἂν ἑνώθη ὁ δῆμος Ἀμαρουσίου μετὰ τοῦ δήμου Ἀθηνῶν καὶ σήμερον τὸ Ἀμαρούσιον ἀπαρτίζει μέρος τοῦ δήμου Ἀθηναίων, δὲν ἐσυγχωνεύθησαν ὅμως οὐδὲ τὰ ἰδιαίτερα δικαιώματα καὶ ἡ περιουσία τοῦ δήμου Ἀμαρουσίου εἰς τὸν τῶν Ἀθηνῶν, οὐδὲ αἱ ἰδιαίτεραι ὑποχρεώσεις καὶ ἐνοχαὶ αὐτοῦ, καθόσον δὲν ἀποδεικνύεται ἐκ τῆς δικογραφίας, οὐδ' ἐπρότειναν οἱ διάδικοι ὅτι ἐγένετο καὶ συγχώνευσις αὐτῶν τῶν δικαιωμάτων καὶ ἐνοχῶν συναινέσει ἀμφοτέρων τῶν δήμων, καθὰ ὁρίζει ὁ νόμος. ὅθεν τὸ δικαστήριον τῶν ἐν Ἀθήναις πρωτοδικῶν παραδεχθὲν ὅτι ἀφοῦ ἡνώθη τὸ Ἀμαρούσιον μετὰ τοῦ δήμου Ἀθηνῶν ἐσυγχωνεύθησαν καὶ αἱ ὑποχρεώσεις τοῦ Ἀμαρουσίου εἰς τὸν δῆμον Ἀθηνῶν δυνάμει τῶν νόμων 39 § 3 (βιβ. 10 τίτλ. 2) καὶ 37 § 1 (βιβ. 50, 16) καὶ 27 βιβ. 29,2 τῶν πανδεκτῶν), ἐσφαλμένως ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε τοὺς νόμους τούτους, οἱ ὁποῖοι ἀφοροῦν τὰς μεταξὺ συναιτέρων σχέσεις καὶ τὰς περὶ κληρονομιῶν, περὶ ὧν δὲν πρόκειται, ἀλλ' ὤφειλε νὰ ἐφαρμόσῃ τὸ εἰρημένον ἕκτον ἄρθρον τοῦ περὶ δήμων νόμου. Ἡ δὲ τοιαύτη ἐσφαλμένη ἐφαρμογὴ δίδει χώραν εἰς ἀναίρεσιν, κατὰ τὸ ἄρθρ. 807 § 7 τῆς πολ. δικονομίας. »

δ) Καὶ ἐὰν ἑνωθῶσι πλειότεροι δῆμοι εἰς ἕνα, ἐπιφυλάττονται εἰς ἕκαστον αὐτῶν αἱ προηγούμεναι ὑποχρεώσεις των.

Ἀπόφ. « Ἐπειδή, κατὰ τὸ ἄρθρ. 6 τοῦ περὶ δήμων νόμου, καὶ ἂν ἑνωθῶσι πλειότερα χωρία εἰς ἕνα δῆμον, ἐπιφυλάττεται ὅμως εἰς ἕκαστον αὐτῶν ἡ ἰδιοκτησία του, ἡ ἀπόλαυσις τῆς περιουσίας, τὴν ὁποίαν εἶχε κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς ἑνώσεως, καὶ ἡ ἰδιαιτέρα αὐτῆς διαχείρησις· ἐπιφυλαττομένων λοιπὸν εἰς ἕκαστον χωρίον αὐτῶν τῶν δικαιωμάτων, ἕπεται ἀδιστάκτως ὅτι ἐπιφυλάττονται εἰς ἕκαστον αὐτῶν καὶ αἱ ἰδιαίτεραι ὑποχρεώσεις του καὶ ἐνοχαί, τὰς ὁποίας εἶχε κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς ἑνώσεως, καθόσον δὲν εἶναι δίκαιον ν' ἀναδεχθῇ τὸ ἓν χωρίον τὰς ὑποχρεώσεις τοῦ ἄλλου, μεθ' οὗ συγχωνεύεται πολιτικῶς, καὶ νὰ μὴ συγκοινωνῇ συγχρόνως καὶ τῶν δικαιωμάτων αὐτοῦ· τότε δὲ μόνον δύναται νὰ γίνῃ ὁμοῦ μὲ τὴν πολιτικὴν ἕνωσιν τῶν χωρίων καὶ ἡ συγχώνευσις τῶν ἀμοιβαίων δικαιωμάτων καὶ ὑποχρεώσεών των, ὅταν πρὸς τοῦτο συγκατατεθῶσιν ὁμοφώνως ὅλα τὰ ἑνωθέντα χωρία· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ἂν καὶ ἡνώθη τὸ Ἀμαρούσιον πολιτικῶς μὲ τὸν δῆμον τῶν Ἀθηναίων, οὐδ' ἐπροτάθη ὅμως, οὐδ' ἀπεδείχθη ὅτι ἐσυγχωνεύθησαν συγχρόνως καὶ τὰ ἀμοιβαῖα αὐτῶν τῶν δύω δήμων δικαιώ-

ματα καὶ αἱ ὑποχρεώσεις, τὰς ὁποίας εἶχον πρὸ τῆς ἑνώσεώς των δῆθεν ἡ ἀπὸ 5 μαρτίου 1847 ἀγωγὴ τοῦ Δ Γ κατὰ τοῦ δημάρχου Ἀθηναίων περὶ τῶν τριακοσίων δραχμῶν καὶ λοιπῶν, τὰς ὁποίας δῆθεν ὤφειλεν ὁ δῆμος Ἀμαρουσίου, πρὸ τῆς ἑνώσεώς του μὲ τὸν δῆμον τῶν Ἀθηναίων, πρὸς τὸν δικαιοπάροχον ἢ παραχωρητὴν αὐτοῦ Μ Δ (λόγῳ ὅτι ἀντεκατέστησεν οὗτος ἄλλον κληροῦχον δημότην τοῦ Ἀμαρουσίου διὰ νὰ ὑπηρετήσῃ τὸν τακτικὸν στρατὸν τετραετίαν ἐπὶ συμφωνίᾳ ἀντιμισθίας δραχ. 475 καὶ ἔλαβε παρὰ τοῦ δημαρχικοῦ παρέδρου Ἀμαρουσίου Ν Ν, μεθ' οὗ ἐσυμφώνησε, μόνον δραχ. 175, ὥστε ὀφείλονται εἰσέτι αἱ ἄλλαι 300 ἀπὸ τὸ ἔτος 1840) εἶναι ἀπαράδεκτος, διότι δὲν ἠδύνατο αὕτη νὰ κινηθῇ κατ' αὐτοῦ τοῦ δημάρχου Ἀθηνῶν, ὡς μὴ ἀντιπροσωπεύοντος τὴν κοινότητα Ἀμαρουσίου διὰ τὰς ἰδιαιτέρας αὐτῆς τῆς κοινότητος ὑποχρεώσεις καὶ ἐνοχάς, ἐπιφυλαχθείσης εἰς αὐτὴν τὴν ἰδίαν ἰδιαιτέρως δυνάμει τοῦ μνησθέντος νόμου κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς ἑνώσεώς της μὲ τὸν δῆμον τῶν Ἀθηναίων. Ἐκτὸς δὲ τούτου οὐδὲ καὶ κατ' αὐτῆς τῆς κοινότητος Ἀμαρουσίου ἠδύνατο νὰ κινηθῇ ἡ εἰρημένη ἀγωγή, καθ' ὅσον τὸ ἀντικείμενον, περὶ οὗ ὁ δημαρχικὸς πάρεδρος Ἀμαρουσίου Ν Ν ἐσυμφώνησε μὲ τὸν δικαιοπάροχον τοῦ ἐνάγοντος Γ, δὲν εἶναι ἐξ ἐκείνων, τὰ ὁποῖα διαλαμβάνουσι τὰ ἄρθρ. 17 καὶ 18 τοῦ περὶ δήμων νόμου, ὅτι ὑποχρεόνουσι τὰς κοινότητας, ἀλλ' ἀφορᾷ ὑποχρέωσιν προσωπικήν, διὰ τὴν ὁποίαν πρέπει νὰ ἐναχθῇ προσωπικῶς ἢ ὁ ἀντικατασταθεὶς κληροῦχος, ἂν ἐσυμφώνησεν, ἢ ὁ συμφωνήσας μετὰ τοῦ ἀντικαταστάτου δημαρχικὸς πάρεδρος Ἀμαρουσίου.» (Ὅρα κατωτ. § 24 σημ.).

Ἀπόφ. πολιτ. Ἀρείου Πάγου 163 τοῦ 1848.

ε) Εἰς τὰς κατὰ τῶν κοινοτήτων δίκας δύναται νὰ ἐναχθῇ ὁ δήμαρχος; ὄχι, διότι, κατὰ τὸ 6 ἄρθρ. τοῦ περὶ δήμων νόμου, εἰς ἕκαστον τῶν εἰς ἕνα δῆμον ἑνωθέντων χωρίων ἐπιφυλάσσεται ὄχι μόνον ἡ ἰδιοκτησία καὶ ἀπόλαυσις τῆς περιουσίας, τὴν ὁποίαν εἶχε κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς ἑνώσεως, ἀλλὰ καὶ ἡ ἰδιαιτέρα αὐτῆς διαχείρησις, καὶ διότι, σιωπῶντος τοῦ νόμου, ἀπαιτεῖται ἡ ψῆφος τῶν πλείστων τῆς κοινότητος μελῶν, κατὰ τὸν γενικὸν κανόνα τὸν ἀποῤῥέοντα ἀπὸ τὰς διατάξεις τοῦ τεμ. 160 *de reg. juris*, τοῦ τεμ. τρίτου *de decretis* καὶ τοῦ νόμου 5 *de legationibus* τοῦ κώδηκος. (ἀπόφ. 133 τοῦ 1845 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφετῶν.—Νομικ. σελ. 4153).

ϛ) Ὁ δήμαρχος Ἀθηνῶν δὲν ἀντιπροσωπεύει κατὰ νόμον τὴν

κοινότητα Ἀμαρουσίου διὰ τὰς ἰδιαιτέρας αὐτῆς τῆς κοινότητος ὑποχρεώσεις καὶ ἐνοχάς.

Ἀπόφ. 163 τοῦ Ἀρείου Πάγου τοῦ ἔτους 1848, ἣν ἀνωτ. § δ'.

ζ) Αἱ κατὰ μέρος κοινότητες ἀντιπροσωπεύονται νομίμως ἐνώπιον τῶν δικ. ὑπὸ τῶν δημάρχων τῶν ὁμωνύμων δήμων; Ναί.

Ἀπόφ. 1437 τοῦ 1848 τῶν ἐν Ναυπλ. πρωτοδ. (Νομικ. σελ. 4925). Foucart, droit public, τόμ. 3 σ. 188.

η) Ἡ κοινότης Κάδδη θέλουσα νὰ διεκδικήσῃ γαίας, τὰς ὁποίας κατεῖχε πρὸ τῆς μετὰ τοῦ δήμου τῶν Κοτυλαίων ἑνώσεως αὐτῆς, ὀφείλει νὰ διορίσῃ ἀντιπρόσωπόν της ἐπὶ δικαστηρίου, καθότι ὁ δήμαρχος τοῦ δήμου δὲν ἔχει δικαίωμα ν' ἀντιπροσωπεύσῃ τὴν κοινότητα, ἐπειδή, ὡς πρὸς τὴν περιουσίαν ταύτης, ἡ κοινότης θεωρεῖται ὡς αὐθύπαρκτον ἠθικὸν πρόσωπον δυνάμενον νὰ ἐνάγῃ καὶ νὰ ἐνάγηται ἕνεκα αὐτῆς ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων, κατὰ τὸ ἄρθρ. 6 τοῦ περὶ συστ. τῶν δήμων νόμου. (ἀπόφ. 1072 τῆς 10 φεβρ. 1839 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν).

θ) Ὁ δῆμος τῶν Ἀθηνῶν δὲν ἀντιπροσωπεύει τὴν παλαιὰν κοινότητα, μήτε ὑποχρεοῦται εἰς τὴν πληρωμὴν χρέους, τὸ ὁποῖον ἀφορᾷ κοινότητα, τῆς ὁποίας ἡ περιφέρεια δὲν ἀποτελεῖ ἀπαράλλακτον τὸν δῆμον τοῦτον. (ἀπόφ. 2675 τοῦ 1843 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν).

ι) Ὁ δήμαρχος τῶν Ἀθηναίων δὲν δύναται ν' ἀντιπροσωπεύσῃ καὶ παραστήσῃ ἐπὶ δικαστ. τὴν κοινότητα Ἀθηνῶν σχετικῶς ὡς πρὸς τὴν μὴ συγχωνευθεῖσαν ἰδιαιτέραν περιουσίαν της, καθὸ ἀποτελοῦσαν ἀνεξάρτητον τοῦ δήμου τῶν Ἀθηναίων καὶ αὐθύπαρκτον, ὡς πρὸς τὴν περιουσίαν ταύτην, πρόσωπον (ἀπόφ. 4787 τῆς 10 μαΐου 1848 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν).

ιά) Ὁ δῆμος τῶν Ἀθηναίων δὲν διεδέχθη τὴν παλαιὰν κοινότητα τῶν Ἀθηναίων, οὐδὲ παρήχθη ἐξ αὐτῆς, κατὰ τὸ ἄρθρ. 4 τοῦ περὶ δήμων νόμου, ἀλλ' ἐσχηματίσθη ἐκ τῶν ἤδη ἀπαρτιζόντων αὐτῶν μερῶν· ὥστε ὁ δήμαρχος τῶν Ἀθηναίων δὲν ἔχει δικαίωμα ν' ἀντιπροσωπεύσῃ τὴν κοινότητα τῆς πόλεως τῶν Ἀθηνῶν. Ἀπόφ. 4690 τῆς 14 φεβρ. 1848 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

ϛ) *Αἴτησις θεραπείας* [1]. *Ἀπόπειρα πρὸς συμβιβασμόν*.

§ 19. Ἡ παρὰ τοῦ 6. ἄρθρ. τοῦ ἀπὸ 12 μαΐου 1835 νόμου

(1) Ὅρα τὴν λέξ. Δημόσιον, ὅπου ἐκτενέστερον τὰ περὶ τούτου.

περὶ τῆς παραστάσεως τοῦ δημοσίου, τῶν δήμων κτλ. καὶ τοῦ ἄρθρ. 2 τῆς πολιτ. δικονομίας προβλεπομένη αἴτησις θεραπείας διατάττεται ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος; ἀφορᾷ τὴν δημοσίαν τάξιν; ὄχι, διότι δι' αὐτῆς ὁ νομοθέτης δὲν προτίθεται εἰμὴ νὰ παρέξῃ εἰς τοὺς δήμους τὴν εὐκολίαν νὰ πληρώσωσιν οἰκειοθελῶς, ἐὰν εὑρίσκωσι δικαίαν τὴν αἴτησιν τῆς θεραπείας. (ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου 32 τοῦ 1842).

§ 20. Τὰ ἄρθρ. 2 καὶ 3 τῆς πολιτ. δικονομίας ἀφορῶσι μόνον τὸ δημόσιον, οὐχὶ δὲ καὶ τοὺς δήμους, οἱ ὁποῖοι χρήζουσιν ἀδείας μόνον ὅταν πρόκηται νὰ κινήσωσιν ἀγωγήν. (Πρβ. ἀνωτ. §)

Ἀπόφ. πολιτ. Ἀρ. Πάγου 290 τοῦ ἔτους 1839 φέρουσα:

« Ἐπειδὴ εἰς τὸ 4 ἄρθρ. τοῦ ἀπὸ 12 μαΐου 1835 περὶ τῆς ἐν δικαστηρίῳ παραστάσεως τῶν δήμων διατάγματος γίνεται μὲν λόγος περὶ ἐγκρίσεως τῆς ἀνωτέρας ἀρχῆς, ἀλλὰ δὲν προσδιορίζονται ῥητῶς αἱ περιπτώσεις, καθ' ἃς πρέπει νὰ ζητῆται, κατὰ δὲ τὸ 119 ἄρθρ. ἀριθ. 11 τοῦ περὶ δήμων νόμου, ἡ ἔγκρισις ἀπαιτεῖται μόνον ὅταν πρόκηται περὶ εἰσαγωγῆς δίκης ἐκ μέρους τοῦ δήμου, ὅταν δηλ. ὁ δῆμος ᾖναι ἐνάγων· τὸ δὲ 2 καὶ 3 ἄρθρ. τῆς πολιτ. δικονομίας, εἰς τὰ ὁποῖα παραπέμπει τὸ 2 ἄρθρ. τοῦ εἰρημένου ἀπὸ 12 μαΐου 1835 διατάγματος, ἀφορῶσι προφανῶς μόνον τὸ δημόσιον, μηδὲ δύναται ἐκ τοῦ ἄρθρ. τούτου νὰ ἐξαχθῇ ὁ σκοπὸς τοῦ νομοθέτου τοῦ νὰ ἐπεκτείνῃ καὶ ἐπὶ τῶν δήμων τὰ εἰς τὴν πολιτ. δικονομίαν περὶ τοῦ δημοσίου διαταχθέντα. Ἀλλὰ καὶ ἂν ὑποτεθῇ ἀναγκαία ἡ ἄδεια τῆς ἀνωτέρας ἀρχῆς καὶ ὁσάκις ἐνάγεται ὁ δῆμος, ὁ προτεινόμενος λόγος εἶναι μολοντοῦτο ἀνίσχυρος, καθότι ἐκ τῆς ὑπ' ἀριθ. 50 ἀποφάσεως βεβαιοῦται ὅτι ἡ τοιαύτη ἄδεια ἐπαρουσιάσθη παρὰ τῶν ἐναγόντων ἐπὶ ἀκροατηρίου ταυτοχρόνως μὲ τὰς ἐγγράφους αὐτῶν προτάσεις. »

Σημ. Αἱ περὶ τῶν δικῶν τοῦ δημοσίου διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 2 τῆς δικ. ἐκτείνονται καὶ ἐπὶ τῶν δήμων; ὅρα τὰ περὶ τούτου εἰς τὴν λέξιν Ἀπόπειρα πρὸς συμβιβασμὸν § 37.

§ 21. Εἰς τὰς κατὰ τῶν δήμων ἀγωγὰς δὲν ἀπαιτεῖται νὰ προηγηθῇ ἡ πρὸς συμβιβασμὸν ἀπόπειρα, οὔτε εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐκπληρωθῶσιν αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 2 τῆς πολιτ. δικονομίας.

Ἀπόφ. τῆς 4 ἰουλίου 1841 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφετῶν [Νομικ. σ. 2510].

Σημ. Ὅταν τις ἀπευθύνῃ τὴν περὶ θεραπείας αἴτησίν του εἰς τὴν ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν γραμματείαν, καὶ τοῦτο δὲν ἐπροτάθη πρωτοδίκως, ἡ ἔνστασις τῆς ἀκυρότητος (ἂν ᾖναι τοιαύτη) θέσεως

ρεῖται κεκαλυμμένη. (ἀπόφ. 1801 τῆς 10 ἰουν 1841 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν).

Ζ) Περιουσία Ναῶν.

§ 22. Ἡ τῶν ναῶν περιουσία δὲν δύναται νὰ συγχωνευθῇ μὲ τὴν τοῦ δήμου, οὐδὲ νὰ χρησιμεύσῃ εἰς τὰς ἀνάγκας αὐτοῦ.

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ καὶ κατὰ τὴν φράσιν καὶ κατὰ τὴν ἔννοιαν τῶν ἄρθρ. 20, 21, 114 καὶ 116 τοῦ περὶ συστάσεως τῶν δήμων νόμου, τὰ ἐκκλησιαστικὰ καταστήματα διαφέρουσι τῶν ἄλλων ἀγαθοεργῶν καταστημάτων, καὶ ἡ διαχείρησις τῆς περιουσίας ἑκατέρων ἀνήκει εἰς ἰδιαιτέρας ἀρχὰς, ὡς τοῦτο βεβαιοῦται καὶ ἐκ τοῦ περὶ συστάσεως καὶ διοικήσεως τῶν δεύτερων ἰδίου διατάγματος ἀπὸ 1 δεκεμβρ. 1834· διακεκριμμένων δ᾽ ὄντων ἀπ᾽ ἀλλήλων τῶν περὶ ὧν ὁ λόγος καταστημάτων, ἕπεται ὅτι καὶ ἡ περιουσία αὐτῶν εἶναι πάντῃ χωριστὴ, καὶ δὲν δύναται ποτὲ νὰ συγχωνευθῇ μὲ τὴν λοιπὴν δημοτικὴν περιουσίαν, διότι ἄλλως ἤθελεν εἶσθαι περιττὴ ἡ παρὰ τοῦ νόμου διατασσομένη ἰδιαιτέρα ἐκείνων διοίκησις, ἀλλ᾽ οὐδὲ νὰ χρησιμεύσῃ ἀδιαφόρως εἰς τὰς αὐτὰς τοῦ δήμου ἀνάγκας ἐν γένει, καθόσον ἐντεῦθεν ἤθελε καταστραφῇ ὁ σκοπὸς τῶν φιλανθρώπων ἀφιερωμάτων καὶ δωρημάτων, ἐξ ὧν τὰ καταστήματα ἐκεῖνα ἀπαρτίζονται κατὰ τὸ πλεῖστον. Ἄρα τὸ δικαστήριον τῶν ἐν Μεσολογγίῳ πρωτοδικῶν, ταυτίσαν ἐν τῇ προσβαλλομένῃ αὐτοῦ ἀποφάσει τὰ προμνημονευθέντα καταστήματα καὶ συγχύσαν τὴν ἐκκλησιαστικὴν μὲ τὴν δημοτικὴν περιουσίαν διὰ τῆς ἐπικυρώσεως τῆς παρὰ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου γενομένης κατασχέσεως ἐπὶ ποσοῦ προελθόντος ἐκ τῆς πωλήσεως ἐκκλησιαστικοῦ ἀγροῦ, ἡρμήνευσε κακῶς καὶ ἐφήρμασεν ἐσφαλμένως τὰ ἀνωτέρω ἄρθρα τοῦ περὶ δήμων νόμου.

Ἀπόφ. πολιτ. Ἀρείου Πάγου 69 τοῦ 1848.

§ 23. Προκειμένου περὶ διεκδικήσεως ἀντικειμένου διαχειριζομένου ὑπὸ τοπικοῦ ἐκκλησιαστικοῦ καταστήματος, ἡ ἀγωγὴ πρέπει ν᾽ ἀποτείνηται κατὰ τοῦ δημάρχου, ὄχι ὡς ἀντιπροσωπεύοντος τὸν δῆμον. (ἄρθρ. 15 τοῦ ἀπὸ 27 δεκεμβρίου 1833 περὶ δήμων νόμου, καὶ διάτ. τῆς 12 μαΐου 1835).

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ κατὰ τὸν νόμον αἱ διεκδικητικαὶ ἀγωγαὶ κινοῦνται κατὰ μόνων τῶν κατόχων τῶν διεκδικουμένων κτημάτων, κάτοχος δὲ τοῦ διεκδικουμένου ἐργαστηρίου, ὡς ἀπεδείχθη ἐκ τῶν ἀνωτέρω καταθέσεων τῶν μαρτύρων, εἶναι ἡ ἐκκλησία τοῦ Ἁγίου Παντελεήμονος.

Ἐπειδὴ κατὰ μὲν τὸ ἄρθρ. 114 τοῦ περὶ δήμων νόμου ἡ διοίκησις τῶν τοπικῶν ἐκκλησιαστικῶν καταστημάτων ἀνετέθη εἰς ἐκκλησιαστικὰ συμβούλια συνιστάμενα ἀπὸ τὸν δήμαρχον, τὸν ἀνήκοντα ἐφημέριον καὶ δύω ἕως τέσσαρας δημότας διοριζομένους παρὰ τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου, κατὰ δὲ τὸ ἄρθρ. ά. ἐδ. δ΄. τοῦ ἀπὸ 12 μαίου 1838 Βασ. διατάγματος περὶ τῆς ἐν δικαστηρίῳ παραστάσεως τῶν δήμων, τὰ ἀγαθοεργὰ καταστήματα, ἐν οἷς βεβαίως συμπεριλαμβάνονται καὶ τὰ τοπικὰ ἐκκλησιαστικὰ καταστήματα, (ὡς ἐξάγεται ἀπὸ τὸ ἄρθρ. γ΄. τοῦ ἀπὸ 27 δεκεμβρίου 1833 περὶ συστάσεως τῶν δήμων νόμου), ἐνάγονται διὰ τοῦ προϊσταμένου τῆς κατὰ νόμον συγκεκροτουμένης διοικήσεώς των, ὅστις εἶναι, κατὰ τὸ μνησθὲν ἄρθ. 114, ὁ δήμαρχος τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ συμβουλίου, δυνάμενος ν' ἀντιπροσωπεύσῃ αὐτὸ εἰς τὰς δίκας ἢ νὰ παρίσταται ἀντ' αὐτοῦ ἐπὶ τῶν δικαστηρίων, καὶ οὐχὶ ὡς ἀντιπροσωπεύων τὸν δῆμον· ἑπομένως προκειμένου λόγου περὶ διεκδικήσεως ἀντικειμένου κατεχομένου καὶ διαχειριζομένου ὑπὸ τοπικοῦ ἐκκλησιαστικοῦ καταστήματος, τὸ δημόσιον ὤφειλε νὰ ἐνάξῃ τὸ μνησθὲν ἐκκλησιαστικὸν κατάστημα, κάτοχον τοῦ διεκδικουμένου κτήματος, διὰ τοῦ δημάρχου, οὐχὶ ὡς ἀντιπροσωπεύοντος τὸν δῆμον, ὡς ἐσφαλμένως ἔπραξεν, ἀλλ'ὡς προϊσταμένου τοῦ ῥηθέντος ἐκκλησιαστικοῦ συμβουλίου· ὅθεν ἡ ἔφεσις τοῦ δήμου στηριζομένη εἰς νόμιμον λόγον εἶναι παραδεκτὴ, καὶ ἡ ἀγωγὴ τοῦ δημοσίου ἀπαράδεκτος ὡς κινηθεῖσα κατ' ἀναρμοδίου προσώπου· ἂν δὲ ὁ δήμαρχος ἐλάμβανε καὶ μετεχειρίζετο τὰ εἰσοδήματα τοῦ ἐπιδίκου αὐτοῦ ἐργαστηρίου εἰς τὰς ἀνάγκας τοῦ δήμου, δὲν ἕπεται ἐκ τούτου ὅτι ὁ δῆμος ἦτον καὶ ὁ κάτοχος αὐτοῦ, καθότι ὁ δήμαρχος ὡς προϊστάμενος τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ αὐτοῦ καταστήματος κατεῖχε καὶ ἐνέμετο τὸ ἐπίδικον κτῆμα, καὶ μόνη ἡ δαπάνη τῶν εἰσοδημάτων αὐτοῦ εἰς ἀνάγκας τοῦ δήμου, (ὅπως καὶ ἂν ἐγένετο, εἴτε κατὰ συναίνεσιν καὶ παραχώρησιν τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ συμβουλίου, εἴτε κατ' αὐθαίρετον θέλησιν τοῦ δημάρχου, δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ἱκανὴ πρὸς μεταβίβασιν καὶ ἀπόκτησιν κατοχῆς· ὅθεν καὶ ὁ λόγος αὐτὸς εἶναι ἀνίσχυρος· ἐπίσης δὲ καὶ ὁ ἕτερος λόγος ὅτι ἡ ἔνστασις αὐτὴ τοῦ ἀπαραδέκτου ὡς ἔνστασις δῆθεν τρίτου δὲν ἠδύνατο νὰ προταθῇ ὑπὸ τοῦ δήμου εἶναι ἀνυπόστατος, καθότι δὲν εἶναι ἔνστασις ἐκ δικαιώματος τρίτου, ἀλλ' ἐξ ἐναντίας εἶναι ἔνστασις, τὴν ὁποίαν πᾶς τις ἐναγόμενος περὶ ὑποθέσεως ἀφορώσης οὐχὶ ἄμεσα ἰδιωτικὰ αὐτοῦ συμφέροντα, ἀλλὰ ξένα, δύναται νὰ κάμῃ κατὰ ῥητὴν διάταξιν τοῦ νόμου.

Ἀπόφ. 5361 τῆς 5 φεβρ. 1849 τῶν ἐν Αθ. ἐφ.—Πρβ. τὴν λ. Δημόσιον ογ

Η) *Ὑποχρεώσεις τῶν δήμων. Στρατεύσιμοι. Γήπεδα.*

§ 24. Αἱ πράξεις πολλῶν δημοτῶν ὑποχρεοῦσι τὸν δῆμον;

Ἡ κοινότης τῶν Συρείων παρεπονέθη κατὰ τοῦ Φ εἰς τὸν Γάλλον ναύαρχον, ἐκ δὲ τῶν μέτρων, τὰ ὁποῖα οὗτος ἔλαβε, προῆλθον ζημίαι εἰς τὸν Φ, ὅστις ἐζήτησεν ἀποζημίωσιν ἀπὸ τὴν κοινότητα· ἐπὶ τῆς δίκης ταύτης ἀπεφάσισε τὸ δικ. τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν ὅτι δεν εἶναι ὑπεύθυνος ἡ κοινότης διὰ τὰς ζημίας ταύτας, ὡς ἐνεργηθείσας καθ' ὑπέρβασιν τῆς ἐξουσίας τοῦ ναυάρχου, ἀφοῦ μάλιστα ἡ κατὰ τοῦ Φ καταμήνυσις τῆς κοινότητος δὲν ἐνεργήθη κατὰ σύσκεψιν καὶ ἀπόφασιν συστηματικὴν τῆς κοινότητος, ἡ δὲ ἁπλῆ σύμπραξις πολλῶν μελῶν τῆς κοινότητος δὲν ἐνοχοποιεῖ αὐτήν.

Ἀπόφ. 64 τοῦ 1847 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν [Νομικ. σελ. 4812].

Σημ. Αἱ κατὰ τῶν στρατευσίμων καὶ τῶν παρέδρων τῶν κοινοτήτων συμφωνίαι δὲν προβλέπονται ἀπὸ τὸν περὶ δήμων νόμον· ὥστε δὲν ἐνάγεται δι' αὐτὰς ἡ κοινότης, ἀλλὰ προσωπικῶς ὁ συμφωνήσας μετὰ τοῦ στρατευσίμου.

Ἀπόφ. πολιτ. Ἀρ. Πάγου 163 τοῦ 1848, ἣν ἀνωτ. σελ. 660.

Ὁ δήμαρχος . . . ἔλαβε πρόνοιαν ν' ἀντικαταστήσῃ εἰς τὴν ἐν τῷ στρατῷ ὑπηρεσίαν ὁ Α τὸν Ε, ὑποσχεθεὶς τῷ Α ἀντιμισθίαν. Μετὰ ταῦτα ὁ Α ἐνήγαγε τὸν δήμαρχον, ζητῶν τὴν ἀντιμισθίαν του, ἀνεφύη λοιπὸν τὸ ζήτημα ἂν ὁ δῆμος ἐνέχεται; Τὸ δικαστήριον τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν ἐξεφράσθη οὕτως.

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ εἶναι μὲν ἀληθὲς, ὅτι ὁ Ι Ζ, δήμαρχος Λαυρίου ὑπεχρεώθη ὡς τοιοῦτος νὰ πληρώσῃ χρηματικόν τι ποσὸν εἰς τὸν Ι Α, ὑπηρετήσαντα εἰς τὸν στρατὸν ἀντ' ἐκείνου, ὅστις ἔπρεπε νὰ σταλῇ ἀπὸ τὸν δήμαρχον Λαυρίου, ἀλλ' ἡ ὑποχρέωσις αὕτη δὲν δύναται νὰ ἐπιβαρύνῃ τὸν δῆμον αὐτὸν, διότι 1) προκειμένου λόγου νὰ ἐπιβληθῇ εἰς τὸν δῆμον ὑποχρέωσίς τις χρηματικὴ, οἵα ἡ προκειμένη, ἔπρεπε νὰ προηγηθῇ διάσκεψις καὶ ἀπόφασις τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 50 τοῦ περὶ δήμων νόμου, ἀλλὰ τοιαύτη δὲν ἔλαβε χώραν, τοὐλάχιστον δὲν προσήχθη, οὐδ' ἰσχυρίσθη ὁ ἐνάγων ὅτι ὑπῆρξε. 2) Κατὰ τὰς περὶ στρατολογίας διατάξεις, οἱ δῆμοι δὲν ὑποχρεοῦνται εἰμὴ νὰ στείλωσιν ἄτομα νὰ ὑπηρετήσωσιν εἰς τὸν στρατὸν, ἐκλεγόμενα κατὰ κλῆρον ἐκ τῶν δημοτῶν. Δὲν ὑποχρεοῦνται δὲ ν' ἀντικαταστήσωσιν ἰδίᾳ αὐτῶν (τῶν δήμων) δαπάνῃ ἄλλους ἀντὶ τῶν κληρωθέντων, οἱ ὁποῖοι ὀφείλουν ἢ α') προσωπικῶς νὰ ὑπηρετήσωσιν, ἢ β') γ' ἀντικαταστή-

σωσιν έτερον άντ' αύτῶν· ὥστε εἰ μὲν ὁ δήμαρχος Λαυρίου, ἄνευ τῆς κατὰ νόμον κληρώσεως, άντεκατέστησε τὸν Ι Α εἰς τὸν στρατὸν, ἐξετέλεσε πρᾶξιν μὴ περιλαμβανομένην εἰς τὰ καθήκοντα τῆς ὑπηρεσίας του, καὶ μὴ ὑποχρεοῦσαν διὰ τοῦτο τὸν δῆμον· εἰ δὲ ἐνήργησε μὲν τὴν κλήρωσιν, ἀλλ' ἀντὶ τοῦ κληρωθέντος ἀντεκατέστησεν, ἐπὶ ἀντιμισθίᾳ, τὸν Ι Α, ἡ πρᾶξις αὕτη δὲν περιλαμβάνεται ὡσαύτως εἰς τὰ καθήκοντα τῆς ὑπηρεσίας του, καὶ δὲν ὑποχρεοῖ διὰ τοῦτο τὸν δῆμον· καὶ 3) ἡ κοινότης, ὡς πρόσωπον ἠθικὸν καὶ πολιτικὸν, εἶναι μὲν ὑπεύθυνος διὰ τὰς ὑποχρεώσεις, ὅσας ἀναδέχονται οἱ ἀντιπρόσωποι αὐτῆς, ἀλλ' ὅταν οὗτοι ὑπερπηδῶσι τὰ ὅρια τῆς ἐντολῆς καὶ τῆς ὑπηρεσίας των, δὲν θεωροῦνται οὐδ' ὑποτίθενται ἐνεργήσαντες ὡς ἀντιπρόσωποι τῆς κοινότητος, ἥτις διὰ τοῦτο δὲν ἐνέχεται ἐκ τῶν πράξεών των τῶν ὑπερβαινουσῶν, ὡς εἴρηται, τὰ ὅρια τῆς ἐντολῆς των (ὅρα *Davenne, encycl. de droit, v° commune*), οἷα εἶναι καὶ ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος ὑποχρέωσις, περὶ τῆς ὁποίας οὔτε διάσκεψις, οὔτε ἀπόφασις τοῦ δημ. συμβουλίου προηγήθη.» (ἀπόφ. 6277 τοῦ 1849 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφετῶν.

Σημ. Περὶ τῆς στρατιωτικῆς ἀντικαταστάσεως μέτιθι ὅσα ἀναφέρει ὁ Ζαχαρίας εἰς τὸ περὶ τοῦ πολιτ. Γαλλ. κώδηκος συγγράμματος, τόμ. 3 σελ. 37 ἕως 40.

§ 25. Τὰ μέλη τῆς κατὰ τὰ 1827 ἐπιτροπῆς τῶν Χίων ὑπογράψαντα συναλλάγματα εἰς διαταγήν τινος ὑποχρεοῦσιν ἑαυτοὺς ἢ τὸ ἠθικὸν πρόσωπον;

Ἀπόφ. α 'Επειδὴ, κατὰ τὸ ἄρθρ. α. τοῦ ἀπὸ 22 φεβρουαρίου 1827 ψηφίσματος τῆς Γ. τῶν Ἑλλήνων συνελεύσεως καὶ τὸ ἄρθρ. 4 τοῦ πολιτικοῦ συντάγματος τῆς Ἑλλάδος τῆς αὐτῆς συνελεύσεως, ἐπαρχίαι τῆς Ἑλλάδος εἶναι ὅσαι ἔλαβον τὰ ὅπλα κατὰ τῆς Οθωμανικῆς δυναστείας· ἑπομένως καὶ ἡ νῆσος Χῖος, δράξασα τὰ ὅπλα κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς Ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως, ἀποτελεῖ μέρος τῆς ἑλληνικῆς πολιτείας· ἂν δὲ οἱ ὀθωμανοὶ εἶχον ἀνακτήσει αὐτὴν, τοῦτο δὲν ἀφήρεσεν ἀπὸ τοὺς εἰς τὴν ἐλευθέραν Ἑλλάδα καταφυγόντας Χίους τὸν χαρακτῆρα τοῦ Ἕλληνος, καὶ ἡ Χῖος, πρὶν ἢ ἡ Ἑλλὰς διὰ συνθήκης παραιτηθῇ αὐτῆς, ἐξηκολούθει νὰ θεωρῆται μέρος τῆς Ἑλλάδος.

Ἐπειδὴ οἱ εἰς τὴν Σύραν πρὸ πάντων συῤῥεύσαντες Χῖοι ἀντεπροσώπευον αὐτόθι τὴν πατρίδα των, καὶ, μὴ δυνάμενοι νὰ ἐνεργοῦν αὐτοῦ τὰ πολιτικά των δικαιώματα, ἐνήργουν ταῦτα εἰς τὸν προσωρινὸν τόπον τῆς διαμονῆς των καὶ σχηματίζοντες οὕτω μίαν κοινότητα ἀνεγνωρισμένην ἀπὸ τὴν Ἑλληνικὴν κυβέρνησιν, ἐξέλεγον

τὰς δημοτικάς των ἀρχὰς, ὡς τοῦτο φαίνεται ἐκ τῆς εἰς τὸν φάκελλον τῆς δικογραφίας ὑπαρχούσης ἀλληλογραφίας μεταξὺ τῆς κυβερνήσεως καὶ τῶν ἀρχῶν τούτων, ἰδίως δὲ ἀπὸ τῆς τῆς 9 ὀκτωβρ. 1827 ἐπιστολῆς τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν καὶ τῆς Ἀστυνομίας γραμματέως Λ πρὸς τοὺς κυρίους Ζ καὶ Σ καὶ λοιποὺς, δι' ἧς ἀποδέχεται τὴν ἐκλογὴν τούτων ὡς δημογερόντων τῶν Χίων καὶ τοὺς ἐπικυροῖ ἐπισήμως εἰς τὰ χρέη των.

Ἐπειδὴ μέλη τῆς δημοτικῆς ταύτης ἀρχῆς, ἥτις ὠνομάζετο ἐπιτροπὴ τῶν Χίων, ἦσαν κατὰ τὸν ἰανουάριον τοῦ 1827 οἱ ἐναγόμενοι Σ καὶ Ρ, καὶ ὡς τοιοῦτοι ὑπέγραψαν τὴν ἀπὸ 24 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς συναλλαγματικὴν εἰς διαταγὴν τοῦ Π.

Ἐπειδὴ, ἐνεργοῦντες οὕτως ὡς διοικηταὶ τοῦ ἠθικοῦ προσώπου τῆς κοινότητος τῶν Χίων, δὲν ὑπεχρέωσαν ἑαυτοὺς ἀτομικῶς, ἀλλὰ τὸ ἠθικὸν τοῦτο πρόσωπον· ἐκτὸς ἂν ἤθελεν ἀποδειχθῇ ὅτι ἐνήργησαν ἐκτὸς τῶν ὁρίων τῆς εἰς αὐτοὺς ἀνατεθείσης ἐξουσίας, ἢ ὅτι ἐσφετερίσθησαν πρὸς ἴδιόν των ὄφελος τὰ χρήματα τοῦ Π, ὅπερ οὔτε κἂν προτείνεται παρ' αὐτῶν· ἐπομένως οὗτοι δὲν ἠδύναντο νὰ ἐναγάγουν αὐτοὺς προσωπικῶς διὰ νὰ πληρώσωσιν ἐκ τῆς ἰδίας των περιουσίας τὰ πρὸς αὐτοὺς παρὰ τῆς τότε κοινότητος τῶν ἐν Σύρῳ Χίων ὀφειλόμενα.

Ἐπειδὴ οἱ εἰρημένοι ἐνάγοντες δὲν ἠδύναντο οὔτε ὡς μέλη τῆς ἐπιτροπῆς νὰ τοὺς ἐνάξωσι διὰ νὰ καταδικασθῇ δι' αὐτῶν ἡ κοινότης εἰς τὴν ἀπότισιν τοῦ χρέους, καθότι, ἀποσπασθείσης διὰ τῶν πρωτοκόλλων ὁριστικῶς τῆς Χίου ἀπὸ τὸ Ἑλληνικὸν κράτος, ἔπαυσαν οἱ ἐντὸς τοῦ ἑλληνικοῦ κράτους Χῖοι ν' ἀντιπροσωπεύωσι τὴν κοινότητα τῆς πατρίδός των· ἐπομένως δὲ μετ' αὐτῆς ἔπαυσαν καὶ αἱ διέπουσαι τὰ πράγματά της ἀρχαί· ὅθεν οἱ κατέχοντες αὐτὰς ἄνθρωποι ἀπώλεσαν πρὸ πολλοῦ τὸν χαρακτῆρα τοῦτον, καὶ δὲν δύνανται νὰ εναχθῶσιν ἤδη πλέον ὑπὸ, ἰδιότητα, τὴν ὁποίαν δὲν ἔχουσι.

Ἐπειδὴ ὡσαύτως οἱ εἰρημένοι ἐναγόμενοι δὲν ἠδύναντο νὰ ἐναχθῶσιν ὡς μέλη τῆς συστησάσης τὴν ἐπιτροπὴν κοινότητος διὰ νὰ πληρώσωσιν (ὡς ἐζητήσαντο οἱ ἐνάγοντες διὰ της ἀγωγῆς των) *ἀλληλεγγύως μὲ τὰ λοιπὰ μέλη* τὸ χρέος τῆς αὐτῆς κοινότητος, καθότι, κατὰ τὴν νομικὴν ἀρχὴν, *ὅπερ ἡ ὁμὰς χρεωστεῖ, οἱ καθέκαστοι οὐ χρεωστοῦσιν, οὔτε χρεωστοῦνται* (Βασ. βιβλ. 8 τόμ. 2 κεφ. 107).

Ἐπειδὴ, ἐκτὸς τούτων, καὶ κατ' αὐτὴν τὴν παρὰ τῶν ἐναγόντων προτεινομένην νομικὴν ἀρχὴν ὅτι ὁ δανειστὴς δύναται νὰ ἐνεργήσῃ ὅλα τὰ δικαιώματα τοῦ ὀφειλέτου καὶ ὅτι, ἐπομένως, οἱ ἐνάγοντες ἐνεργοῦντες τὸ δικαίωμα τῆς πρὸς αὐτοὺς ὀφειλέτιδος κοινότητος

ἠδύναντο νὰ ζητήσουν ἀπὸ τὰ μέλη τῆς ἐπιτροπῆς τῆς κοινότητος ταύτης λογοδοσίαν τῶν χρημάτων, ὅσα αὐτὰ διεχειρίσθησαν, πάντοτε τὴν ἀγωγὴν ταύτην δὲν ἠδύναντο νὰ κινήσουν ἐνώπιον τῶν ἐν Σύρῳ ἐμποροδικῶν, καθότι ἡ κοινότης αὕτη, ἂν ὑπῆρχεν, μὴ οὖσα ἐμπορικὴ ἑταιρεία καὶ μὴ ὄντων μήτε τῶν διοικητῶν αὐτῆς διαχειριστῶν ἐμπορικῆς ἑταιρείας, δὲν ἠδύναντο νὰ ἐνάξουν πρὸς λογοδοσίαν τοὺς ἐπιτρόπους της ἐνώπιον τοῦ ἐμπορικοῦ δικαστηρίου· ἐπομένως οὔτε οἱ δανεισταὶ τῆς κοινότητος δὲν ἐμποροῦν νὰ ἔχουν δικαίωμα, τὸ ὁποῖον αὐτὴ αὕτη δὲν ἤθελεν ἔχει, καὶ τὸ δικ. τῶν ἐμποροδικῶν ὤφειλε ν' ἀποῤῥίψῃ τὴν κατὰ τοῦ Σ καὶ Ρ ἀγωγὴν καὶ νὰ κηρυχθῇ ἀναρμόδιον. »

Ἀπόφ. 1383 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν τῆς 3 ὀκτωβρ. 1839.

§ 26. Ἀδίκημα πραχθὲν συνεπείᾳ διαταγῆς δημογερόντων δὲν δύναται ν' ἀποδοθῇ εἰς τὴν κοινότητα, ἥτις ὡς ἠθικὸν πρόσωπον δὲν ἐνέχεται διὰ τὴν πρᾶξιν ταύτην τῶν προϊσταμένων αὐτῆς, εἰμὴ μόνον κατὰ τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν ἤθελε περιέλθει εἰς αὐτὴν ὄφελος τι, τὸ ὁποῖον ἀναγκάζεται ν' ἀποδώσῃ. Ἀπόφ. **2616** τῶν ἐφετῶν, ἣν ὅρα εἰς τὴν σελ. **285** τῆς λέξ. *Ἀποζημίωσις*.—Πρβ. τὴν λέξ. *Δημόσιον* § 48 ἕως 53.—ὅρα καὶ τὴν λέξ. *Διαταγή*.

§ 27. Ὁ δῆμος, καὶ ὄχι ἡ κοινότης Ἀθηνῶν, ὀφείλει ν' ἀποζημιοῖ τοὺς ἰδιοκτήτας τῶν γηπέδων, τὰ ὁποῖα ἕνεκα τῆς ῥυμοτομίας ἀφαιροῦνται· ὅρα τὰ περὶ τούτου εἰς τὴν λέξιν *Γήπεδα*.

Σημ. Τὴν νομολογίαν ταύτην παρεδέχθη ἐσχάτως [σεπτέμβρ. 1849 καὶ ὁ Ἄρειος Πάγος εἰς δίκην μεταξὺ τοῦ δήμου Ἀθηνῶν καὶ τοῦ Σχουζέ.

Ποινικά.

ά) *Διάφορα*. § 28. Οἱ δήμαρχοι ἔχουν δικαίωμα νὰ ἐκδίδωσι διατάξεις, ἀντικείμενον ἐχούσας τὸν διαχωρισμὸν τῶν ὁρίων τῆς κοινότητος καὶ τὴν ἀπαγόρευσιν τοῦ νὰ βόσκωσι ποίμνια ὑπὸ τὰς ἐλαίας καὶ ἄλλα κάρπιμα δένδρα;
Ναὶ κατὰ τὴν ποιν. ἀπόφ. 33 τοῦ 1843] τοῦ Ἀρ. Π. ἣν ἐν τῇ λέξ. *Ἀστυνομία*).

§ 29. Ὁ δήμαρχος ἀναβαλὼν τὴν σύνταξιν τῶν βουλευτικῶν καταλόγων ἐναντίον τῶν διαταγῶν τῆς προϊσταμένης αὐτοῦ ἀρχῆς, δὲν ὑπόκειται εἰς οὐδεμίαν ποινήν. (ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Π. 94 τοῦ 1847, ἣν ἐν τῇ λέξῃ *Βουλή*).

§ 30. Οἱ τῶν δημάρχων γραμμ. δὲν θεωροῦνται δημόσιοι ὑπάλληλοι.

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ τὸ ἄρθρ. 56 τοῦ ποιν. νόμου, ὁρίζον ὅτι,
» ὅστις ἐν γνώσει καὶ ἐκ προθέσεως ὑπεστήριξεν ἀμέσως τὴν
» κυρίαν ἀξιόποινον πρᾶξιν, διὰ τῆς συνδρομῆς του, τιμωρεῖται
» ὡς αὐτουργὸς μὲ τὴν παρὰ τοῦ νόμου ὡρισμένην πλήρη ποινὴν
» τοῦ πραχθέντος κακουργήματος ἢ πλημμελήματος » δὲν ἐννοεῖ ὅτι πρέπει νὰ ὑπόκηνται εἰς τὴν αὐτὴν ποινὴν ὅλοι οἱ συνεργοὶ καὶ συναίτιοι, οἵτινες θεωροῦνται ὡς αὐτουργοὶ κατὰ τὸ ἄρθ. τοῦτο, διότι δύνανται ὡς πρὸς τοὺς κυρίους αὐτουργοὺς νὰ ὑπάρχουν περιπτώσεις ἢ ἰδιότητες, ἕνεκα τῶν ὁποίων ὁ νόμος ἐπιτείνει τὴν ποινὴν αὐτῶν, ἐνῷ τοὺς μὴ ἔχοντας τὰς αὐτὰς ἰδιότητας καὶ περιπτώσεις διὰ τὴν αὐτὴν πρᾶξιν, ὁ νόμος τιμωρεῖ τούτους ἠπιωτέρως. Ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ἂν καὶ ἡ πρᾶξις τοῦ δημάρχου Φυλῆς, καθὸ δημοσίου ὑπαλλήλου, κατηγορουμένου ὅτι ἐπλαστογράφησεν ἐπίσημον πιστοποιητικὸν, προβλέπεται καὶ τιμωρεῖται μὲ εἱρκτὴν ἀπὸ τὸ ἄρθρ. 255 τοῦ ποιν. νόμου, ἡ αὐτὴ ὅμως πρᾶξις τοῦ γραμματέως τούτου Α Μ, μὴ ὄντος δημοσίου ὑπαλλήλου καὶ κατηγορουμένου ὅτι ἐν γνώσει συνέταξε καὶ ἔγραψε τὸ αὐτὸ ἐπίσημον πλαστὸν πιςοποιητικὸν, προβλέπεται καὶ τιμωρεῖται μὲ φυλάκισιν ἀπὸ τὸ ἄρθρ. 249 τοῦ αὐτοῦ ποιν. νόμου, τὸ ὁποῖον ἔχει ὡς ἐφεξῆς· « Ὅστις συνθέτει πλαστὰ διαβατήρια, ἀδείας ὁδοιπορίας, στρατιωτικὰς ἀφέσεις, ἢ πιστοποιητικὰ ἐπίσημα ἢ μαρτυρικὰ ὁποιουδήποτε εἴδους, ἢ νοθεύει τὰ γνήσια, τιμωρεῖται μὲ φυλάκισιν τριῶν μηνῶν μέχρι δύω ἐτῶν, ἐὰν ἔγεινε χρῆσις τῶν τοιούτων ἐγγράφων, ἄλλως δὲ μὲ φυλάκισιν ἑνὸς μηνὸς μέχρις ἑνὸς ἔτους. »

Ἐπειδὴ τὸ ἐνταῦθα ἐφετεῖον ἐπικυρῶσαν, διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1547 βουλεύματός του, τὸ τῶν ἐνταῦθα πλημμελειοδικῶν ὑπ' ἀριθ. 7112 βούλευμα, καὶ παραπέμψαν τὸν ἀναιρεσείοντα διὰ νὰ δικασθῇ συνάμα μετὰ τοῦ δημάρχου εἰς τὸ κακουργιοδικεῖον, ὡς συναίτιος τοῦ κακουργήματος καὶ ὡς παραβάτης τοῦ αὐτοῦ ἄρθρ. 255 τοῦ ποινικοῦ νόμου ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε ψευδῶς τὸ ἄρθρ. τοῦτο, καὶ ἑπομένως εἶναι ἀναιρετέον τὸ βούλευμα τοῦ ἐφετείου καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸν Α Μ.

Ἐπειδὴ ὁ ἀναιρεσείων εὑρίσκεται φυλακισμένος ἕνεκα τῆς ψευδοῦς ταύτης ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου, μὴ ὑπαρχουσῶν δὲ τῶν περιπτώσεων τοῦ ἄρθρ. 208 τῆς ποιν. δικονομίας, πρέπει ν' ἀπαλλαχθῇ τῆς φυλακῆς ὡς ὑπαίτιος μόνον εἰς βαθμὸν πλημμελήματος.

Ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Πάγου 98 τοῦ 1847.—Πρβ. τὰ ἐν ταῖς λέξ. 1) Δημόσιος ὑπάλληλος.—2) Ἀνάκρισις διοικητική [1] ἐκτεθέντα.

---

(1) Ὅταν οἱ δήμαρχοι καταδιώκονται ἕνεκα κοινοῦ κακουργήματος δὲν ἀπαιτεῖται ἄδεια πρὸς καταδίωξιν. (ἀπόφ. ποιν, Ἀρ. Π. τοῦ 1838).

§ 31. Εἰδικοὶ πάρεδροι χωρίων βεβαιόνοντες ἐπὶ τῇ ἐπισημότητι τῆς ἀρχῆς ψευδῆ πράγματα ὡς ἀληθῆ τιμωροῦνται, δυνάμει τοῦ ἄρθρ. 255 τοῦ ποιν. νόμου, ὅταν ἐξ ἀπερισκεψίας καὶ κουφότητος ἐνήργησαν τὴν πρᾶξιν; ὄχι, κατὰ τὴν ἀπόφ. 108 τοῦ 1842 Ἀρ. Π. ἣν ὅλέπε ἐν τῇ λέξει *ψευδομαρτυρία*.

§ 32. Τὸ δημαρχικὸν κατάστημα ἀποτελεῖ τόπον δημόσιον, διότι ἕνεκα τῆς φύσεώς του ἡ εἰς αὐτὸ εἴσοδος τῶν πολιτῶν εἶναι ἐλευθέρα· ἂν δὲ εἰς τὸ εἰρημένον κατάστημα δὲν παρευρέθησαν πολλοὶ ἄνθρωποι, ὁ Ἄρειος Πάγος δὲν ἐξετάζει τὸ ζήτημα τοῦτο ὡς πραγματικόν. Ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Πάγου τκδ'. τοῦ 1839.—ὅρα τὴν λέξιν *Δημόσιοι τόποι*.

§ 33. Ὁ ἀφαιρῶν ἀπὸ τὴν δημοτικὴν ἀρχὴν πρᾶγμα ὑπὸ κατάσχεσιν, καταδιώκεται αὐτεπαγγέλτως. Βούλευμα 133 τοῦ 1841 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν (Νομικ. σελ. 3213).

§ 34. Οἱ εἰρηνοδίκαι καὶ δημοτικοὶ πάρεδροι ὑπόκεινται εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 24 τοῦ ποιν. νόμου; Ναί, κατὰ τὴν ἀπόφ. ριδ' τοῦ 1837 τοῦ Ἀρ. Πάγου.

β) *Δημόσιος κατήγορος*. § 35. Κατηγορία μὴ ἀπαγγελθεῖσα ὑπὸ τοῦ δημοσίου κατηγόρου δὲν φέρει ἀκυρότητα [1]. (Ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Πάγου τοῦ 1844).

§ 36. Ὁ δήμαρχος δύναται νὰ ζητήσῃ ἀναίρεσιν ἀθωωτικῶν ἀποφάσεων; Ὄχι, κατὰ διαφόρους ἀποφάσεις τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἰδίως δὲ κατὰ τὴν ἀπόφ. ρυκ'. τοῦ 1837, ἣν βλ. ἐν τῇ λέξει *Ἀναίρεσις* σελ. . . . [2].

§ 37. Ὁ δῆμος δὲν καταδικάζεται εἰς τὰ ἔξοδα διὰ τὴν ἀποτυχίαν τῶν ἐπὶ πταίσματι καταδιώξεων.

Ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Πάγου σπ'. τοῦ 1038, ἣν ἐν τῇ λέξει Ἔξοδα.

γ) *Εὐθύνη τῶν δήμων ἕνεκα λῃστειῶν* [3]. § 38. Οἱ δῆμοι ἀποζημιόνουσι διὰ τὰς εἰς τὴν περιφέρειάν των συμβαινούσας λῃστείας,

---

(1) Ὅρα τὴν λέξ. Κατηγορία.

(2) Οἱ δήμαρχοι ἔχουν δικαίωμα νὰ προσφύγωσι κατ' ἀνεκκλήτου ἀποφάσεως τοῦ πταισματοδίκου; κατὰ τὴν ἀπόφ. ρνέ. τοῦ 1837 τοῦ Ἀρ. Πάγου οἱ δημόσιοι κατήγοροι φέρουν χαρακτῆρα διαδίκου μόνον ἐσάκις διώκουσιν ἐπὶ δικαστηρίου ἀξιόποινόν τινα πρᾶξιν αὐτεπαγγέλτως ἢ ἀντιπροσωπεύουσι τὸν ἐγκαλοῦντα· ἄρα δικαίωμα προσφυγῆς δὲν ἔχουν ὅταν ὑπάρχει ἰδιώτης κατήγορος.

(3) Αἱ περὶ τούτων διατάξεις δὲν ἰσχύουσι πλέον.

οὐχὶ δὲ καὶ δι' ἄλλας πράξεις. (Ἀπόφ. πολ. Ἀρείου Πάγου 293 τοῦ 1839).

§ 39. Οἱ δῆμοι ὑποχρεοῦνται εἰς ἀποζημίωσιν διὰ τοὺς ἀπὸ λῃστὰς φονευθέντας;

Ἀπόφ. α Ἐπειδὴ, κατὰ τὰ ἄρθρ 1 καὶ 3 τοῦ ἀπὸ 10 νοεμβρίου 1836 περὶ εὐθύνης τῶν δήμων νόμου, ὁ δῆμος, ἐντὸς τῆς περιφερείας τοῦ ὁποίου ἤθελε πραχθῆ λῃστεία, εἶναι ὑπεύθυνος ἐν γένει ὡς πρὸς τὰς πολιτικὰς ἀποδόσεις καὶ ἀποζημιώσεις, ἰδίως δὲ ὀφείλει ἐν περιπτώσει φόνου ν' ἀποζημιώσῃ τὴν χήραν καὶ τὰ ὀρφανὰ τοῦ φονευθέντος, κατὰ τοὺς ὁρισμοὺς τοῦ πολιτικοῦ νόμου· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου τὸ ἐν Τριπόλει πρωτοδικεῖον ἀποφανθὲν διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του, ὅτι ὁ ἐναχθεὶς δῆμος Τευθίδος, ἐντὸς τῆς περιφερείας τοῦ ὁποίου ἐλῃστεύθη καὶ ἐφονεύθη ὁ Κ. Ο, δὲν ὑποχρεοῦται νὰ ἱκανοποιήσῃ δι' οὐδενὸς εἴδους ἀποζημιώσεως τὴν χήραν καὶ τὰ τέκνα τοῦ λῃστευθέντος καὶ φονευθέντος, ἕνεκα τοῦ φόνου, ἡρμήνευσε ψευδῶς καὶ ἐφήρμοσεν ἐσφαλμένως τὰ διαληφθέντα 1 καὶ 3 ἄρθρ. τοῦ εἰρημένου περὶ εὐθύνης τῶν δήμων νόμου, ὅστις ταυτίζει ὡς πρὸς τὰς πολιτικὰς ἀποζημιώσεις τὸν δῆμον, ὅπου ἐτελέσθη ἡ παράνομος πρᾶξις, μὲ τὸν πράξαντα αὐτόν· οὐχ' ἧττον δ' ἐσφαλμένως ἡρμήνευσε καὶ τὸν πολιτ. νόμον, εἰς τὸν ὁποῖον παραπέμπει, ἰδίως τὸ 3 ἄρθρ. ἐκείνου, διότι δὲν ἐπρόκειτο ἐνταῦθα περὶ διατιμήσεως σώματος ἐλευθέρου ἀνθρώπου, κατὰ τὸν ὁποῖον τὸ πρωτοδικεῖον ἐπιφέρει λόγον, θέλον ν' ἀποκρούσῃ τὰς ἐπὶ ἀποζημιώσει αἰτήσεις τῶν ἐναγόντων κληρονόμων τοῦ φονευθέντος, ἀλλὰ περὶ τῆς ἱκανοποιήσεως αὐτῶν, ἕνεκα τῶν ὁποίων ἐστερήθησαν ὠφελειῶν ἐκ τῆς τελευτῆς τοῦ οἰκογενειάρχου καὶ προστάτου των· ὡς δὲ προκύπτει ἐκ διαφόρων χωρίων τῶν πανδεκτῶν, καὶ μάλιστα ἐκ τῶν ἑξῆς *L. 13 ad legem. L. 3 D. si quadrupes pauperiem*, δύναται νὰ γενῇ χρῆσις τῆς ἐπωφελοῦς ἀγωγῆς, τῆς πηγαζούσης ἀπὸ τὸν Ἀκουΐλιον νόμον, ἕνεκα πληγῶν γενομένων εἰς ἄνθρωπον ἐλεύθερον, καὶ ἑπομένως συνάγεται ἐντεῦθεν, ὅτι ἂν ἡ πληγὴ ἐπιφέρῃ τὸν φόνον, δύνανται νὰ ζητήσωσι τὴν ἀποζημίωσιν ἡ χήρα καὶ τὰ τέκνα τοῦ φονευθέντος.

Ἐπειδὴ, κατὰ τὸν 6'. § τοῦ 156 ἄρθρ. τῆς πολιτ. δικονομίας, οἱ ἕνεκα τῆς ὑπερημερίας τόκοι ἄρχονται ἀπὸ τῆς ἐπιδόσεως τῆς ἀγωγῆς· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ἂν καὶ οἱ ἐνάγοντες κληρονόμοι τοῦ φονευθέντος δὲν ἐζήτησαν ἐξ ἀρχῆς διὰ τῆς ἀγωγῆς των τόκους ὑπερημερίας ἕνεκα τῶν λῃστευθέντων χρημάτων τοῦ φονευθέντος, ἀνεπλήρωσαν ὅμως τὴν αἴτησίν των ταύτην εἰς τὰς ἐπὶ ἀκροατηρ

ρίου προτάσεις των, δυνάμει τοῦ 1 § τοῦ 158 ἄρθρ. τῆς αὐτῆς δικονομίας· ὅθεν τὸ πρωτοδικεῖον μὴ ἐπιδικάσαν εἰς αὐτοὺς τοὺς περὶ ὧν ὁ λόγος τόκους, παρεβίασε τὰς εἰρημένας δικονομικὰς διατάξεις.

Διὰ ταῦτα ἀναιρεῖ κτλ. »

'Απόφ. πολιτ. 'Αρείου Πάγου 12 τοῦ 1844.

§ 40. Ἐὰν ἡ κατὰ τῶν δήμων περὶ ἀποζημιώσεως ἕνεκα ληστεύσεως ἀγωγὴ κινηθῇ πρὸ τῆς παρελεύσεως τῶν δέκα ἡμερῶν (ἄρθρ. 10 τοῦ ἀπὸ 10 νοεμβρ. 1836 νόμου) καὶ δὲν γίνῃ πρωτοδίκως παντάπασι λόγος, δύναται νὰ προταθῇ ἐνώπιον τοῦ 'Αρ. Πάγου ὡς λόγος ἀκυρότητος; Ὄχι, κατὰ τὴν πολιτ. ἀπόφ. 290 τοῦ 1839 τοῦ 'Αρ. Πάγου.

§ 41. Πότε καὶ εἰς ποίας περιπτώσεις αἱ κατὰ τῶν δήμων περὶ ἀποζημιώσεως ἕνεκα ληστείας ἀγωγαὶ εἶναι παραδεκταί; Ἡ πολιτ. ἀπόφ. 293 τοῦ 1839 τοῦ 'Αρ. Πάγου φέρει [1].

'Επειδή, κατὰ τὸ 1 ἄρθρ. τοῦ ἀπὸ 10 νοεμβρ. 1836 περὶ εὐθύνης τῶν δήμων νόμου, πᾶς δῆμος εἶναι ὑπεύθυνος ὡς πρὸς τὰς πολιτικὰς ἀποδόσεις καὶ ἀποζημιώσεις ἕνεκα πάσης ληστείας πραττομένης ἐντὸς τῆς περιφερείας του· κατὰ δὲ τὸ 363 ἄρθρ. τοῦ ποιν. νόμου δὲν ὑπάρχει ληστεία, εἰ μὴ ἀφοῦ ἔγεινεν ἡ ἀφαίρεσις ξένης περιουσίας διὰ προσβολῆς ἢ ἐπιθέσεως κατὰ προσώπου ἢ δι' ἀπειλῶν κατὰ τοῦ σώματος καὶ τῆς ζωῆς· ἐκ δὲ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως γίνεται φανερόν, ὅτι δὲν ἀπεδείχθησαν ἐνώπιον τῶν πρωτοδ., τοιαῦται βιαιοπραγίαι ἢ ἀπειλαί, ὁποίας προβλέπει τὸ 363 ἄρθ· ἑπομένως τὸ πρωτ. ἀποφασίσαν ὅτι δὲν ἐπράχθη ληστεία κατὰ τοῦ ἐνάγοντος, καὶ ἀποῤῥίψαν τὴν κατὰ τοῦ δημάρχου Πατρῶν κινηθεῖσαν ἀγωγὴν περὶ ἀποζημιώσεως, ἡρμήνευσεν ὀρθῶς τὸ 363 ἄρθρ. τοῦ ποιν. νόμου καὶ συνεμορφώθη μὲ τὸ 1 ἄρθρ. τοῦ περὶ εὐθύνης τῶν δήμων νόμου. »

§ 42. Ὁ περὶ εὐθύνης τῶν δήμων νόμος διατάττει τὴν εἰς χρήματα μόνον ἀποζημίωσιν τοῦ παθόντος; ὄχι· ἀπεναντίας ἡ ὀρθωτέρα ἐξήγησις τοῦ νόμου τούτου ἀπαιτεῖ μᾶλλον τὴν αὐτούσιον

---

[1] Τότε μόνον εἶναι ὑπεύθυνοι οἱ δῆμοι πρὸς ἀποζημίωσιν (ἄρθ. 1 τοῦ ἀπὸ 10 νοεμβρ. 1839 διατάγμ.), ὅταν πραχθῇ ληστεία προβλεπομένη ἀπὸ τὸ ἄρθρ. 363 τοῦ ποιν. νόμου. Διὰ νὰ ὑπάρξῃ δὲ ληστεία, ἀπαιτεῖται ἡ ἀφαίρεσις τῆς ξένης περιουσίας διὰ προσβολῆς ἢ ἐπιθέσεως κατὰ προσώπου ἢ δι' ἀπειλῶν κατὰ τοῦ σώματος καὶ τῆς ζωῆς. (ἀπόφ. πολιτ. 'Αρείου Πάγου 293 τοῦ 1839).

τῶν ἁρπαγέντων πραγμάτων ἀπόδοσιν, ὅταν ταῦτα εἰσέτι ὑπάρχωσιν. (ἀπόφ. πολιτ. Ἀρείου Πάγου 366 τοῦ 1840).

§ 43. Καμμία ῥητὴ διάταξις τοῦ ἀπὸ 10 νοεμβρίου 1836 περὶ εὐθύνης τῶν δήμων νόμου δὲν ἀπαγορεύει τὴν χρῆσιν τοῦ ἐνδίκου τῆς ἀνακοπῆς μέσου κατὰ τῶν ἐκδιδομένων ἀποφάσεων· ἀποκλείει δὲ μόνον τὸ τῆς ἐφέσεως δικαίωμα. (Ἀπόφ. πολιτ. Ἀρ. Πάγου 366 τοῦ 1840).

§ 43 δὶς. Ἰσχύοντος τοῦ περὶ εὐθύνης τῶν δήμων νόμου, ὁ λῃστευθεὶς δύναται ν' ἀπευθύνῃ τὴν περὶ ἀποζημιώσεως ἀγωγήν του κατὰ τῶν λῃστῶν. (ἀπόφ. ἐφ. Ναυπλ. 7 τοῦ 1846.—Νομικ. σελ. 4625).

δ) *Εὐθύνη τῶν δήμων ἕνεκεν ἐμπρησμῶν*. § 44. Οἱ δῆμοι δὲν εἶναι ὑπεύθυνοι διὰ τὸν ἐμπρησμὸν τῶν δασῶν.

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ τὸ ἀπὸ ά. ἰουλίου 1838 διάταγμα περὶ τῶν γενομένων εἰς τὰ δένδρα καὶ ἄλλας φυτείας φθορῶν φέρει χαρακτῆρα νόμου εἰδικοῦ, πᾶς δὲ νόμος εἰδικὸς ἑρμηνεύεται αὐστηρῶς, οὐδὲ ἐπεκτείνεται εἰς ἄλλο παρὰ τὸν ὁποῖον προτίθεται σκοπόν· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου, ἐμπρησθέντων διαφόρων δένδρων εἰς τὸ κατὰ τὴν περιφέρειαν τοῦ δήμου τῶν Ἀνακτορίων κείμενον δάσος, καὶ τοῦ δημοσίου ἐνάξαντος τὸν δῆμον τοῦτον ἐπὶ ἀποζημιώσει, δυνάμει τοῦ εἰρημένου διατάγματος, τὸ δικαστήριον τῶν ἐν Μεσολογγίῳ πρωτοδικῶν, δικάζον κατ' ἔφεσιν, πάνυ ὀρθῶς ἀπέρριψε, διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 229 καὶ 11 δεκεμβρίου π. ε. προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του, τὴν αἴτησιν τοῦ δημοσίου ὡς ἀπαράδεκτον, καθόσον τὰ ἐμπρησθέντα δένδρα, ἕνεκα τῶν ὁποίων ἐζητεῖτο ἀποζημίωσις, δὲν ἦσαν δένδρα κάρπιμα, περὶ τῶν ὁποίων μόνον προβλέπει τὸ ἀπὸ ά. ἰουλίου 1838 διάταγμα, ἀλλὰ δένδρα τοῦ δάσους, περὶ ὧν ἄλλος εἰδικὸς νόμος, ὁ ἀπὸ 10 ἰουλίου 1836, διαλαμβάνει, ὅστις ὅμως δὲν ὑποβάλλει, ὡς ὁ προῤῥηθείς, τοὺς δήμους εἰς τὴν ὑποχρέωσιν τῆς ἀποζημιώσεως· ἑπομένως ὁ παρὰ τοῦ δήμου προτεινόμενος ἀναιρέσεως λόγος, ὅτι τὸ δικαστήριον ψευδῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τὸ ἀπὸ 1 ἰουλίου 1838 διάταγμα, εἶναι παντάπασιν ἀνίσχυρος.

Διὰ ταῦτα ἀποῤῥίπτει κτλ. »

Ἀπόφ. πολιτ. Ἀρείου Πάγου 24 τοῦ 1844.

ΣΗΜ. 1. Παράβαλε τὰ ἀνωτ. ἐκτεθέντα περὶ καταναγκαστικῶν μέτρων.

ΣΗΜ. 2. Οἱ διοικηταὶ δύνανται νὰ κηρύξωσιν ἄκυρον δημοπρασίαν ἐνεργηθεῖσαν δυνάμει τοῦ περὶ δήμων νόμου; ὄχι. (ἀπ. πολ. Ἀ.Π. 94 τοῦ 1849).

ΔΗΜΟΣΙΑ ΟΔΟΣ (1).

§ 1. Εἰς ποίας περιπτώσεις ὁ οἰκοδεσπότης δύναται ν' ἀνοίξῃ παράθυρον πρὸς τὴν δημοσίαν ὁδόν;

Τὸ δικαστήριον τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν ἀπεφήνατο ὅτι ὁ § 60 τοῦ βιβλ. 2 τίτλ. 4 τῆς ἑξαβίβλου δὲν ἐφαρμόζεται, ὅταν δὲν πρόκηται περὶ ἀέρος μεταξὺ ἀμέσως γειτονευουσῶν ἰδιοκτησιῶν, ὡς καὶ ὅταν ἡ ἔχουσα τὸν καθαρὸν ἀέρα δίοδος, ἡ χωρίζουσα τὰς οἰκίας τῶν διαδίκων, ἂν καὶ στενωτέρα τῶν 12 ποδῶν, ἔμεινε δημοσία ὁδὸς διὰ τὸν καλλωπισμὸν τῆς πόλεως· ὥστε, ὁποιονδήποτε καὶ ἂν ἦναι τὸ πλάτος τῆς δημοσίας ὁδοῦ, δύνανται ν' ἀνοίγωσι παράθυρα καὶ θύρας οἱ οἰκοδομοῦντες πρὸς αὐτήν. (ἀπόφ. 126 τοῦ 1839 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφετῶν (Νομικ. σελ. 3686).

§ 2. Αἱ ὁδοί, αἱ φέρουσαι εἰς κώμας, δύνανται νὰ ἦναι ἰδιωτικαὶ ὅταν ἦναι ἐκ συνεισφορᾶς, δύνανται ὅμως νὰ ἦναι καὶ δημόσιαι. (ὅρα τὴν λέξ. *Ἀποζημίωσις* σελ. 289 § 32).

ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ (2).

§ 1. Ὅρα τὸ ἀπὸ 12 (24) νοεμβρ. 1835 περὶ δημοσίων ἐργασιῶν καὶ προμηθειῶν διάταγμα (συλλ. νόμων ὑπὸ Πετσ. σελ. 366.)

§ 2. Αἱ περὶ τὴν κατασκευήν, ἐπισκευήν, κάθαρσιν καὶ διατήρησιν δημοσίων ὁδῶν, γεφυρῶν, διορύγων, ὀχετῶν, ὑδραγωγείων καὶ ἄλλων δημοσίων ἔργων μεταξὺ τοῦ δημοσίου καὶ τῶν ἐργολάβων διαφοραί, αἵτινες, κατὰ τὸν ἀπὸ 7 μαΐου 1837 περὶ ἁρμοδιότητος τῶν τακτικῶν δικαστηρίων ὡς πρὸς τὰς ἀμφισβητουμένας ὑποθέσεις νόμον, ὑπήγοντο εἰς τὰ διοικητικὰ δικαστήρια, μετὰ τὴν διὰ τοῦ ἄρθρ. 101 τοῦ συντάγματος κατάργησιν τούτων, ὑπάγονται, κατὰ τὸ ἄρθρ. Β τοῦ Στ'. ψηφίσματος τῆς ἐν Ἀθήναις ἐθνικῆς συνελεύσεως τῆς τρίτης Σεπτεμβρίου, εἰς τὰ τακτικὰ δικαστήρια, ὅπου ἀπολαμβάνουσιν ὅμως τὸ προνόμιον τοῦ νὰ δικάζωνται ὡς ὑποθέσεις κατεπείγουσαι, καὶ τὸ μὲν δημόσιον θέλει ὑπάγεται πάντοτε εἰς τὴν πολιτικὴν δικαιοδοσίαν, οἱ δὲ ἐργολάβοι, εἰς οὓς τὰ

---

(1) Ὅρα τὰς λέξ. ά) Δουλεία.— β) Γήπεδα.— γ) Οἰκοδομαί.— δ) Αστεία.

(2) Ὅρα τὰς λέξεις ά) Πρᾶξις ἐμπορική.— β) Ἁρμοδιότης ἐμπορικὴ § 30.— γ) Θέατρα.

δημόσια ἔργα κατεκυρώθησαν, εἰς τὴν πολιτικὴν ἢ τὴν ἐμπορικὴν, κατὰ τὰς ἐν τῷ ἄρθρ. ἁρμοδ. ἐμπ. § 30 διακρίσεις.

Πργ. Ῥάλλη περὶ ἐμπ. δικ. § 37.

ΔΗΜΟΣΙΑ ΤΑΞΙΣ.

Ὁ Ἄρειος Πάγος δύναται ἐξ ἐπαγγέλματος ν' ἀναιρέσῃ ἀπόφασιν διὰ λόγον ἀφορῶντα τὴν δημοσίαν τάξιν. (ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Π. 72 τοῦ 1845).

Σημ. παρέβαλε τὰ ἐν ταῖς λέξ. ά) Ἀναίρεσις.—6) Ἄρειος Πάγος.—γ) Ἔνστασις.

ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΓΓΡΑΦΑ (1).

Αἱ σημειώσεις τῶν γονέων περὶ τῆς γεννήσεως τῶν τέκνων των θεωροῦνται ὡς δημόσια ἔγγραφα; Ναί, κατὰ τὸ 399 ἄρθρ. τῆς πολιτ. δικονομίας, ὅταν δὲν ὑπάρχουν ἄλλα δημόσια ἔγγραφα καὶ βοηθήματα, αἱ δὲ σημειώσεις αὗται ἔγιναν πραγματικῶς παρὰ τῶν γονέων. (ἀπόφ. 142 τοῦ 1838 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν.—Νομικ. σελ. 3640).

ΔΗΜΟΣΙΑ ΠΡΑΓΜΑΤΑ δὲν εἶναι ἀντικείμενα ἀγοραπωλησίας. (πραγμ. Ῥάλλη περὶ ἐμποριχ. δικαίου σελ. 311).

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΙΣ ΝΟΜΩΝ.

Ὅρα τὰς λέξεις ά) Νόμος.— 6) Γαλλικὸς νόμος.— γ) Βουλὴ § 3.— δ) Δημόσιον φύλλον.— ε) Διάταγμα.— ς) Ἀναδρομικὴ δύναμις.

Πίναξ λεκτικός.

§ 1. Αἱ ἐπέχουσαι τόπον νόμου ἀποφάσεις τῆς βουλῆς δὲν χρήζουν δημοσιεύσεως, ὅταν ἀφορῶσιν ἰδιωτικὰ συμφέροντα.

Ἀπόφ. πολιτ. Ἀρείου Πάγου 198 τοῦ 1847, ἣν ἐν τῇ λέξ. Ἁρμοδ.

(1) Ὅρα τὴν λέξ. Ἔγγραφα.—б) Ἀπόφασις.—γ) Διαίτησις.—δ) Πλαστογραφία.

πολιτ. ἐν γένει § 163.—(Πρόκειται περὶ πράξεων τῆς πρὸ τῆς ἐλεύσεως τοῦ Βασιλέως βουλῆς).

§ 2. Δημοσίευσις δηλοποιήσεως, ἐμφαινούσης τὴν ὕπαρξιν διατάγματός τινος, δὲν ἀρκεῖ.

Ἀπόφ. « Ἐπειδή, κατὰ τὸ 1 καὶ 2 ἄρθ. τοῦ ἀπὸ 1 φεβρ. 1833 διατάγματος, οἱ νόμοι καὶ τὰ διατάγματα δὲν φέρουν δύναμιν ὑποχρεωτικὴν εἰμὴ ἀφοῦ δημοσιευθῶσιν· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου τὸ ἀπὸ 12 νοεμβρίου 1835 διάταγμα δὲν ἐδημοσιεύθη, ἡ δὲ καταχωρισθεῖσα εἰς τὴν ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως περὶ αὐτοῦ δηλοποίησις τοῦ Γ. διευθυντοῦ τῶν ταχυδρομείων δὲν δύναται ν' ἀναπληρώσῃ τὴν παρὰ τοῦ νόμου ῥητῶς ἀπαιτουμένην δημοσίευσιν αὐτοῦ τοῦ διατάγματος.—Ἐπειδὴ δὲν ὑπάρχει ποιν. νόμος τιμωρῶν τὴν πρᾶξιν, ἐπὶ τῆς ὁποίας στηρίζεται ἡ προκειμένη κατηγορία. Ἀποῤῥίπτει κτλ. »

Ἀπόφ. ποιν. Ἀρείου Πάγου τοῦ 1835.

§ 3. Διάταγμα μὴ δημοσιευθὲν διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως δὲν ἔχει ὑποχρεωτικὴν ἰσχύν· τοιοῦτον δὲ εἶναι ἡ μεταξὺ τῆς κυβερνήσεως καὶ τοῦ δήμου Ἀθηνῶν συνθήκη τῆς 10 δεκεμ. 1833 περὶ τοῦ σχεδίου τῆς πόλεως κτλ.—Ἀπόφασις πολιτ. Ἀρ. Πάγου 54 τοῦ 1845.

Τί δὲ ὡς πρὸς τὸ σχέδιον τῆς πόλεως Ἀθηνῶν; ὅρα τὴν λέξιν Γ ή π ε δ α § 3 καὶ κάτωτ. § 5 ἐν τέλει.

Διὰ δὲ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1 τοῦ 1844 ἀποφάσεώς του ὁ Ἄρειος Πάγος ἀπεφήνατο οὕτως: « Ἐπειδὴ τὸ ἀπὸ 10 δεκεμβρίου 1833 διάταγμα δὲν φέρει εἰμὴ χαρακτῆρα συμβολαίου, γενομένου μεταξὺ τοῦ δημοσίου καὶ τῶν κατοίκων Ἀθηνῶν, χάριν τοῦ τρόπου τῆς ἀποζημιώσεως τῶν κατεδαφισθησομένων οἰκιῶν καὶ τῶν παραχωρηθησομένων γηπέδων ἐν τῇ πόλει ταύτῃ πρὸς κατόρθωσιν τοῦ παραδεχθέντος σχεδίου· ὅθεν ὁ λόγος τοῦ ἀναιρεσείοντος, ὅτι τὸ δικαστήριον τῶν ἐνταῦθα ἐφετῶν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 2488 ἀποφάσεώς του ἡρμήνευσεν ἐσφαλμένως καὶ ἐφήρμοσε κακῶς τὸ 7 ἄρθ. τοῦ εἰρημένου διατάγματος εἶναι ἀπαράδεκτος ὡς μὴ δυναμένου τοῦ Ἀρείου Πάγου, κατὰ τὴν ῥητὴν τοῦ 810 ἄρθρ. διάταξιν τῆς πολιτ. δικονομίας, νὰ ἐπεμβῇ εἰς τὴν καλὴν ἢ κακὴν ἑρμηνείαν τῶν συμβολαίων. »

§ 4. Ὅταν τὸ διάταγμα, δι' οὗ ἐπικυροῦται τὸ σχέδιον πόλεώς τινος δὲν ἐδημοσιεύθη, ὁ κύριος τοῦ γηπέδου, τὸ ὁποῖον δύναμαι

τοῦ σχεδίου αὐτοῦ ἀφαιρεῖται, ἔχει δικαίωμα ἀγωγῆς;—Ἀναδοχὴ ὑποχρεώσεως.

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ τὸ δημόσιον ἰσχυριζόμενον, ὅτι εἰς τὴν ἁρμοδίαν ἀνωτέραν διοικητικὴν ἀρχὴν ἀνήκει νὰ ἑρμηνεύῃ τὰς διοικητικὰς πράξεις, αἵτινες ἔλαβον χώραν εἰς τὴν προκειμένην ὑπόθεσιν, καὶ ζητοῦν διὰ τοῦτο νὰ διακοπῇ ἡ παροῦσα δίκη μέχρις οὗ ἡ ἁρμοδία διοικητικὴ ἀρχὴ ἑρμηνεύσῃ τὰς πράξεις ταύτας, προσβάλλει τὴν ἁρμοδιότητα τῶν τακτικῶν δικαστηρίων ὡς πρὸς τὴν ἐκτίμησιν καὶ ἀπόφασιν περὶ τῆς ἀποδεικτικῆς δυνάμεως τῶν πράξεων αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ τὸ ἀντικείμενον τοῦτο, καθόσον δὲν ἐξῃρέθη τῆς τακτικῆς δικαιοδοσίας οὔτε ἀπὸ τὸ ἀπὸ 7 μαΐου 1837 διάταγμα περὶ τῆς ἁρμοδιότητος τῶν τακτικῶν δικαστηρίων ὡς πρὸς τὰς ἀμφισβητουμένας ὑποθέσεις, οὔτ' ἀπὸ ἄλλον εἰδικόν τινα νόμον, ὑπάγεται εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῶν τακτικῶν δικαστηρίων, τοσούτῳ μᾶλλον, καθόσον ἐπὶ τοῦ προκειμένου τὸ τακτικὸν δικαστήριον τῶν πρωτοδικῶν, ὃν ἀναμφισβητήτως ἁρμόδιον ἐπὶ τῆς κυρίας περὶ ἀποζημιώσεως διαφορᾶς μεταξὺ τοῦ Ν Ι καὶ τοῦ δημοσίου ἕνεκεν ἀποστερήσεως δῆθεν τῆς ἰδιοκτησίας τοῦ πρώτου διὰ δημοσίαν ἀνάγκην, ἁρμόδιον ἦτο νὰ ἐκτιμήσῃ καὶ τὰς περιστρεφομένας εἰς τὴν ὑπόθεσιν διοικητικὰς πράξεις· ἄλλως οὔτε ἦτον ὑπόχρεων τὸ πρωτοδικεῖον ἢ τὸ ἐφετεῖον τοῦτο νὰ παραδεχθῇ ὁποιανδήποτε ἑρμηνείαν ἡ διοικητικὴ ἀρχὴ ἤθελε δώσει εἰς τὰς πράξεις αὐτάς, ἂν δὲν τὴν εὕρισκεν ὀρθήν, ἀφοῦ οὐδεὶς νόμος, ὡς εἴρηται, εἰδικὸς ὑπάρχει ἀναθέτων τὴν ἑρμηνείαν τοιούτων διοικητικῶν πράξεων εἰς διοικητικήν τινα ἀρχήν.

Ἐπειδὴ ὁ Ν Ι, ὡς προκύπτει ἐκ τῆς ἀγωγῆς του, ἰσχυρίζεται ὅτι τὸ δημόσιον ἐκ τοῦ εἰς Πειραιᾶ γηπέδου του τοῦ ἀφῆκε πήχεις 4777 ἀπὸ τὸν τοπογραφικὸν χάρτην, καὶ τοῦ ἐκράτησε τετραγ. πήχ. 4682 διὰ τὴν οἰκοδομὴν καταστήματος ταχυδρομείου, παλατίου καὶ πλατείας αὐτοῦ τοῦ παλατίου, καὶ ζητεῖται διὰ τοῦτο νὰ τὸν ἀποζημιώσῃ τὸ δημόσιον μὲ δραχ. 40 ἕκαστον πῆχυν τετραγ. μετὰ τοῦ τόκου, ὑπολογιζομένου ἀπὸ τὸ 1834 ἔτος, καὶ τὸν ἰσχυρισμόν του ὅτι τὸ δημόσιον τοῦ ἐκράτησε τό, ὡς ἄνω εἴρηται, ποσὸν τῶν πήχεων τοῦ γηπέδου του, στηρίζει κυρίως εἰς τὰ ἑξῆς ἔγγραφα· α΄) τὸ σχέδιον τῆς πόλεως Πειραιῶς, εἰς τὸ ὁποῖον, κατὰ τὸν ἐνάγοντα, ἐμπεριλαμβάνεται τὸ διὰ τὰ διαληφθέντα δημόσια

(1) Περὶ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ σχεδίου τῶν πόλεων ὅρα τὰ σημειωθέντα ἐν τῇ λέξει Γήπεδα.

καταστήματα προσδιορισθὲν γήπεδόν του· 6) τὸ ἀπὸ 25 φεβρουαρίου 1838 ὑπ' ἀριθ. 45 ἔγγραφον τοῦ ἀρχιτέκτονος Πειραιῶς Α πρὸς τὴν ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν γραμματείαν, δι' οὗ τὴν λέγει, ὅτι ὁ Ἰωαννίδης ἔχει νὰ λάβῃ 5968 βασιλ. τετραγ. πήχεις, τοὺς ὁποίους, νομίζει, ἀνήκει εἰς τὴν κυβέρνησιν ν' ἀποζημιώσῃ, ἐπειδὴ τὰ εἰς ἐκεῖνο τὸ μέρος ἐπὶ τῆς πλατείας κείμενα οἰκόπεδα, μέρος ἐπωλήθησαν ἀπὸ τὴν κυβέρνησιν, μέρος ἐδόθησαν λόγῳ ἀποζημιώσεως, καὶ μέρος ἀκόμη εἶναι διαθέσιμον, ἀνήκουν ὅμως εἰς τὴν κυβέρνησιν· καὶ γ) τὸ ἀπὸ 6 μαΐου 1838 ὑπ' ἀριθ. 6804 ἔγγραφον τῆς ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν γαμματείας πρὸς τὸν ἀρχιτέκτονα τοῦ Πειραιῶς, δι' οὗ τὸν λέγει ὅτι, ἐπειδὴ ὁ Ι πρέπει ν' ἀποζημιωθῇ κατὰ τὴν τεθεῖσαν βάσιν εἰς τὴν πρὸς αὐτὸν (τὸν ἀρχιτέκτονα) ὑπ' ἀριθ. 990 διαταγήν της, ζητεῖ νὰ τὴν ἀναφέρῃ μὲ ποῖα ἄλλα ἐθνικὰ διαθέσιμα οἰκόπεδα συμφέρει ν' ἀνταλλαχθῇ ἡ παρ' αὐτοῦ (τοῦ Ι) παραχωρουμένη εἰς τὸ δημόσιον γῆ κτλ.· δ) τὸ ὑπ' ἀριθ. 157 ἔνταλμα χρηματικὸν μὲ τὰ ἐν αὐτῷ ἐπισυνημμένα δύο δικαιολογητικὰ ἔγγραφα, ἤτοι τὸ ἀπὸ 14 (26) φεβρουαρίου 1841 ὑπ' ἀριθ. 433 βασιλ. διάταγμα, καὶ τὴν ἀπὸ 20 φεβρουαρίου 1841 ἀναφορὰν τοῦ Ν Ι πρὸς τὴν ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν γραμμ. τῆς ἐπικρατείας· ἑ) τὸ ἀπὸ 14 μαρτ. 1841 ὑπ' ἀριθ. 807 (488) ἔγγραφον τοῦ δημάρχου Πειραιῶς πρὸς τὸν Γ Ν Α, δι' οὗ εἰς ἀπάντησιν τῆς πρὸς τὴν Β. γραμματείαν τῶν ἐσωτερικῶν ἀναφορᾶς του, κατὰ διαταγὴν αὐτῆς τὸν λέγει, ὅτι τὸ παρὰ τοῦ Κ καὶ Σ συνταχθὲν σχέδιον Πειραιῶς εἶναι τὸ ἐφαρμοζόμενον εἰς τὴν πόλιν ταύτην μὲ τινας μικρὰς τροποποιήσεις γενομένας ἀκολούθως.

Ἐπειδὴ, ἐκτὸς τῶν διαληφθέντων ἐγγράφων, ἐφ' ὧν ὁ Ν Ι στηρίζει τὰς ἀξιώσεις του, προτείνει εἰσέτι ὅτι τὸ ὑπὸ τὸν ἀριθ. 11 σημειωθὲν ἀνωτέρω σχέδιον τῆς πόλεως τοῦ Πειραιῶς ἐπεκυρώθη ὑπὸ τοῦ βασιλέως καὶ τοῦ ἁρμοδίου ὑπουργοῦ, δὲν ἐδημοσιεύθη ὅμως, οὔτε ἰσχυρίσθη ποσῶς τὴν δημοσίευσίν του ὁ ἐνάγων. »

Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ 1 ἄρθρ. τοῦ ἀπὸ ά. φεβρουαρίου 1833 βασιλ. διατάγματος, ὅλοι οἱ φέροντες τὴν ὑπογραφὴν τοῦ βασιλέως νόμοι καὶ διατάγματα κλ. δημοσιεύονται διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς κυβερνήσεως, κατὰ δὲ τὸ 2 ἄρθρ. τοῦ αὐτοῦ διατάγματος ὅλοι οἱ νόμοι, τὰ διατάγματα κλ. ἔχουν ὑποχρεωτικὴν δύναμιν δι' ὅλους τοὺς κατοίκους μιᾶς ἐπαρχίας ἀφ' ἧς ἡμέρας γνωστοποιηθῶσιν εἰς αὐτοὺς διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς κυβερνήσεως.

Ἐπειδὴ ἑπομένως καὶ ὡς βέβαιον ἂν θεωρηθῇ, ὅτι διὰ βασιλ. διατάγματος ἐπεκυρώθη τὸ μνησθὲν σχέδιον τῆς πόλεως Πειραιῶς, ἀφοῦ τὸ διάταγμα τοῦτο δὲν ἐδημοσιεύθη ὡς ἀπαιτεῖ τὸ μνησθὲν

α. καὶ β'. ἄρθρ. τοῦ ἀπό α. φεβρουαρίου 1833 βασιλ. διατάγματος, δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὅτι διὰ μόνου τοῦ γενομένου σχεδίου καὶ τῆς ἐπικυρώσεως αὐτοῦ διὰ τοῦ μὴ δημοσιευθέντος διατάγματος, τὸ διαληφθὲν γήπεδον τοῦ Ν Ι ἐπροσδιωρίσθη νομίμως διὰ δημοσίας ἀνάγκας, οὔτε ὅτι ὁ Ν Ι ἀπεξενώθη ἢ ἀπηγορεύθη νὰ κάμῃ ὁποιανδήποτε χρῆσι ἤθελεν τῆς ἰδιοκτησίας του ταύτης, καθότι τὸ μνησθὲν σχέδιον, καὶ τὸ μὴ δημοσιευθὲν διάταγμα οὐδεμίαν ὑποχρεωτικὴν ἰσχὺν εἶχον διὰ τὸν Ι τοῦ νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν ἰδιοκτησίαν του, ἐν ὅσῳ τὸ διάταγμα αὐτὸ δὲν ἦτο δημοσιευμένον.

Ἐπειδὴ ἀφοῦ ὁ Ι δὲν εἶχε καμμίαν, ὡς εἴρηται, ὑποχρέωσιν νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν ἰδιοκτησίαν του, δὲν ἔπρεπε οὔτε πρέπει νὰ θεωρῇ, ὅτι τὸ δημόσιον τοῦ τὴν ἀπεστέρησε, καὶ ἐὰν τὸ μνησθὲν σχέδιον ἐβλήθη ὁπωσδήποτε εἰς ἐνέργειαν εἰς τὴν πόλιν Πειραιῶς, ἀφοῦ τὸ δημόσιον καμμίαν ἐπὶ τῆς ἰδιοκτησίας πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ σχεδίου αὐτοῦ πρᾶξιν δὲν ἐνήργησεν, οὔτε ἰσχυρίσθη ὁ ἐνάγων ὅτι ἐνήργησεν· ὅτι δὲ τὸ δημόσιον τοῦ ἀφήρεσεν, ὡς λέγει ὁ ἐνάγων, λιθώδη ὕλην, οὖσαν ἐπὶ τοῦ γηπέδου του, τοῦτο δὲν ἐμφαίνει οὔτε κἂν ἀρχὴν ἐκτελέσεως τοῦ σχεδίου ἐπὶ τῆς ἰδιοκτησίας του.

Ἐπειδὴ καὶ μὲν ἐκ τῶν διαληφθέντων ἐγγράφων τῆς ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν Βασ. γραμματείας καὶ τοῦ ἀρχιτέκτονος Πειραιῶς φαίνεται, ὅτι ἡ γραμματεία αὕτη ἐφρόντιζε περὶ τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν Ι διὰ τὸ διαληφθὲν γήπεδον, δὲν ἐξάγεται ὅμως ἐκ τούτων, ὅτι τὸ δημόσιον ἢ ἡ γραμματεία τῶν ἐσωτερικῶν ἀνέλαβεν ἀπέναντι τοῦ Ν Ι καμμίαν νόμιμον πρὸς ἀποζημίωσιν ὑποχρέωσιν, ἀφ' οὗ οὗτος δὲν προσάγει ἔγγραφόν τι ἀποδεικνύον, ὅτι τὸν ἀπέτρεψε νὰ κάμῃ χρῆσιν τῆς ἰδιοκτησίας του, ἢ ὅτι τὸν ἐξέφρασεν, ὅτι θέλει ἀποζημιώσει τὸ δημόσιον παραλαμβάνον τὸ ῥηθὲν γήπεδόν του διὰ δημοσίας ἀνάγκας· εἰς τρόπον ὥστε ἡ γραμματεία ὅσας πράξεις καὶ ἂν ἤθελεν ἐνεργήσει ἦτον εἰς καιρὸν νὰ τὰς θεωρῇ ὡς μὴ οὔσας ἐν ὅσῳ δὲν ἐπραγματοποιήθη ἡ ἀποζημίωσις ἢ δὲν τὰς ἐκοινοποίησεν αὕτη εἰς τὸν αἰτοῦντα αὐτὴν τὴν ἀποζημίωσιν, ἐκφράζουσα συγχρόνως, ὅτι τὸ δημόσιον ἔλαβε τὸ γήπεδόν του διὰ δημοσίας ἀνάγκης, καὶ θέλει νὰ τὸν ἀποζημιώσῃ.

Ἐπειδὴ ἂν καὶ τὸ εἰρημένον ὑπ' ἀριθ. 45 ἔγγραφον τοῦ ἀρχιτέκτονος Πειραιῶς ἀναφέρῃ ὅτι μέρος ἐκ τῶν οἰκοπέδων τοῦ Ν Ι ἐπωλήθησαν ἀπὸ τὴν κυβέρνησιν, καὶ μέρος ἐδόθησαν ἀπ' αὐτὴν εἰς ἄλλους λόγῳ ἀποζημιώσεως, τὸ δημόσιον ὅμως δὲν παραδέχεται τοῦτο, οὔτε ὁ Ν Ι ἔχει ἤδη ἀγωγὴν ἀποζημιώσεως περὶ τῶν πωληθέντων ἢ εἰς ἀνταλλαγὴν πρὸς ἄλλους δοθέντων ἐκ τῶν οἰκοπέδων του, ἀλλὰ περὶ ἐκείνου τοῦ γηπέδου, τὸ ὁποῖον ἐπροσδιωρί-

σθη διὰ παλάτιον, διὰ πλατείαν αὐτοῦ, καὶ διὰ κατάστημα ταχυδρομείου, ἂν δὲ τὸ δημόσιον ἐπώλησεν ἐκ τῶν οἰκοπέδων του, ἢ ἔδωκεν εἰς ἄλλους ἐξ αὐτῶν, δύναται ὁ Ν Ι νὰ κινήσῃ περὶ αὐτῶν ἰδίαν ἀγωγήν.

Ἐπειδὴ ὁποιαιδήποτε καὶ ἂν ἦναι αἱ ἐκφράσεις τοῦ μνησθέντος χρηματικοῦ ὑπ' ἀριθ. 157 ἐντάλματος, δυνάμει τοῦ ὁποίου ἐδόθησαν εἰς τὸν Ν Ι δραχ. 500, δὲν ἀποδεικνύουν ποσῶς, ὅτι τὸ δημόσιον παρεδέχθη νὰ τὸν ἀποζημιώσῃ διὰ τὸ μνησθὲν γήπεδον, ἢ ὅτι τοῦ ἀφήρεσε, καθότι τὸ ἀπὸ 14 (26) φεβρουαρίου 1841 ὑπ' ἀριθ. 433 (4625) βασιλ. διάταγμα, δυνάμει τοῦ ὁποίου ἐξεδόθη τὸ ἔνταλμα αὐτό, ἀναφέρει ὅτι « ἡ Α Μ ἐγκρίνει νὰ δοθῇ εἰς τὸν Ν Ι » προκαταβολὴ 500 δραχ., περὶ τῆς ἐπιστροφῆς τῶν ὁποίων θέλουν » ληφθῆ τὰ ἀνήκοντα μέτρα, ἅμα ἀποφασισθῶσι τὰ περὶ τῆς ἀπο» ζημιώσεως, τὴν ὁποίαν ὁ Ν Ι ζητεῖ »· ἐκ τούτου φαίνεται, ὅτι τὸ δημόσιον δὲν εἶχεν ἀναδεχθῇ οὔτε ἀποφασίσει ἀποζημίωσίν τινα διὰ τὸ ῥηθὲν γήπεδον τοῦ Ν Ι. »

Ἀπόφ. 3059 τοῦ 1844 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν·—ὅρα τὴν λέξιν Ἁρμοδ. πολιτ. ἐν γένει σελ. 202.

§ 5. Ἡ διὰ τοιχοκολλήσεως καὶ κηρύξεως δημοσίευσις δὲν ἰσχύει, ἐὰν δὲν ἐγένετο διὰ τῆς ἐφημερίδος. Φορολογικοὶ νόμοι.

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ τὸ ἀπὸ 1 φεβρουαρίου 1833 βασιλ. διάταγμα ὁρίζει ῥητῶς, ὅτι ἡ ἐφημερὶς τῆς Κυβερνήσεως θέλει εἶσθαι τὸ ὄργανον, διὰ τοῦ ὁποίου θέλουν γνωστοποιεῖσθαι ὅλοι οἱ νόμοι καὶ τὰ διατάγματα, καὶ ὅτι ταῦτα πάντα θέλουν ἔχει ὑποχρεωτικὴν δύναμιν δι' ὅλους τοὺς κατοίκους τῶν ἐπαρχιῶν, ἀφ' ἧς ἡμέρας γνωστοποιηθῶσιν εἰς αὐτοὺς διὰ τῆς εἰρημένης ἐφημερίδος, ὥστε, ἀποκλειομένου παντὸς ἄλλου μέσου γνωστοποιήσεως, πᾶς νόμος ἢ διάταγμα, ἐὰν δὲν γνωστοποιηθῇ διὰ τοῦ εἰρημένου ὀργάνου εἰς τοὺς κατοίκους μιᾶς κοινότητος ἢ δήμου, δὲν δύναται νὰ ἔχῃ καμμίαν ὑποχρεωτικὴν ἰσχὺν δι' αὐτούς· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου τὸ δικαστήριον τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν παραδεχθὲν διὰ τῶν προσβαλλομένων ὑπ' ἀριθ. 3432, καὶ 3503 ἀποφάσεών του, ὅτι δύνανται νὰ ἔχωσιν ὑποχρεωτικὴν δύναμιν οἱ νόμοι καὶ τὰ διατάγματα διὰ τοὺς κατοίκους μιᾶς ἐπαρχίας ἢ κοινότητος, καὶ ὅταν γνωστοποιηθῶσι ταῦτα εἰς αὐτοὺς εἴτε διὰ τοιχοκολλήσεως εἰς τὰ συνήθη μέρη τῆς κοινότητος, εἴτε διὰ κηρύξεως, καὶ διατάξαν ν' ἀποδειχθῇ ἡ διὰ τῶν τοιούτων μέσων γνωστοποίησις τοῦ ἀπὸ 28 μαΐου (9 ἰουν.) 1841 Β. διατάγμ. περὶ δημοτικῶν φόρων, παρεβίασε τὸ προμνημονευθὲν διάταγμα περὶ δημοσιεύσεως τῶν νόμων καὶ λοιπῶν βασιλ. διαταγμάτων, ἑρμηνεῦσαν αὐτὸ ψευδῶς

καὶ ἐναντίον τοῦ πνεύματος καὶ τοῦ ῥήματος αὐτοῦ, ἡ δὲ ψευδὴς αὕτη ἑρμηνεία δίδει χώραν εἰς ἀναίρεσιν κατὰ τὸ ἄρθρ. 807 § 7 τῆς πολιτ. δικονομίας· ἑπομένως καθίστανται ἀναιρετέαι αἱ ὑπ' ἀριθ. 3432 ἀπόφασις καὶ ἡ κατὰ συνέπειαν ταύτης ἐκδοθεῖσα μεταγενεστέρα ὑπ' ἀριθ. 3503 ἑτέρα ἀπόφ. τῶν ἐν 'Αθ. ἐφετῶν.

'Επειδή, ἀναιρουμένης τῆς ἀποφάσεως δι' ἐσφαλμένην ἐφαρμογὴν ἢ ψευδῆ ἑρμηνείαν νόμου τινος οὐσιαςικοῦ, τότε δὲν ἀπαγγέλλεται παραπομπὴ εἰς ἄλλο δικαστήριον, ἀλλ' ὁ Ἄρειος Πάγος ἐφαρμόζει καταλλήλως τὸν νόμον.

Διὰ ταῦτα ἀναιρεῖ κτλ. »

'Απόφ. πολιτ. 'Αρείου Πάγου 86 τοῦ 1847.

Ἡ 54 τοῦ 1845 πολιτ. ἀπόφασις τοῦ 'Αρείου Πάγου φέρει:

« 'Επειδὴ ὡς ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως δηλοῦται ὅτι τὸ δημόσιον καὶ ἐν τῇ πρωτοδίκῳ καὶ ἐν τῇ κατ' ἔφεσιν δίκῃ ἐπεκαλέσθη διὰ τοῦ πληρεξουσίου του τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἀπὸ 10 (22) δεκεμβρίου 1833 διατάγματος, ὡς πράξεως δημοσίας ἢ ὡς νόμου ἔχοντος ἰσχὺν ὑποχρεωτικὴν εἰς τὰ ἐπὶ τῆς ἐκτελέσεως τοῦ σχεδίου τῆς πόλεως 'Αθηνῶν ἀναφυομένας διαφοράς, καθόσον πρόκειται ν' ἀποζημιωθῶσι, δυνάμει τοῦ ἀπὸ 12 νοεμβρ. 1836 διατάγματος, οἱ στερηθέντες τὸ γήπεδόν των· ὅθεν ὀρθῶς τὸ δικαστήριον τῶν ἐφετῶν, τὰς σκέψεις τοῦ πρωτοδικείου παραδεχόμενον καὶ εἰς τὸν § 2 τοῦ ἀπὸ 13 φεβρουαρίου 1833 Β. διατάγματος στηριζόμενον, ἐθεώρησε τὸ διάταγμα ἐκεῖνο τῆς 10 δεκεμβρίου 1833 στερημένον πάσης ὑποχρεωτικῆς ἰσχύος, ὡς μὴ δημοσιευθὲν διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς κυβερνήσεως, ὁ δὲ λόγος, ὅτι τὸ αὐτὸ διάταγμα καθὸ συμφωνία ἢ καθὸ συμβόλαιον πρέπει νὰ ὑποβληθῇ εἰς τοὺς κανόνας τῶν ἄλλων συμβολαίων, κατὰ πρῶτον ἤδη προτεινόμενος ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου τούτου, εἶναι, κατὰ τὸν 2 § τοῦ 811 ἄρθρου τῆς πολ. δικονομίας, ἀπαράδεκτος. (ὅρα ἀνωτ. § 3).

Ἐπειδὴ ὁ λόγος ὅτι ἐσφαλμένως ἐφηρμόσθησαν καὶ κακῶς ἡρμηνεύθησαν τὰ ἄρθρ. 25, 26 καὶ 27 τοῦ ἀπὸ 12 νοεμβρίου 1836 Β. διατάγματος γνωμοδοτησάντων τῶν πραγματογνωμόνων περὶ τῆς τιμῆς τοῦ ἀφαιρεθέντος γηπέδου, πρὶν ἢ γενῇ ἀκριβῶς ἡ καταμέτρησις αὐτοῦ, ἢ χωρὶς νὰ ὁρισθῇ τὸ μέτρον παρὰ τοῦ ἀρχιτέκτονος τῆς πόλεως, εἶναι ἀνίσχυρος, διότι, κατὰ τὰ εἰρημένα ἄρθρα καὶ ἰδίως κατὰ τὸ 25, χρέος τῶν πραγματογνωμόνων εἶναι νὰ ἐκτιμῶσι κατὰ τὴν ἰδίαν ἑαυτῶν πεποίθησιν, οὐδὲ διαγράφονται κανόνες, καθ' οὓς ἡ ἐκτίμησις αὕτη πρέπει νὰ γίνεται,, μόνον δὲ ὅταν δὲν συμφωνῶσιν] οἱ εἰρημένοι πρὸς ἀλλήλους ὡς πρὸς τὸ ποσὸν τῆς ἀποζημιώσεως, τὸ δικαστήριον αὐτὸ προσδιορίζει τὴν τιμήν,

ἔχον ὑπ' ὄψιν εἴτε τὴν τρέχουσαν ἀξίαν, εἴτε τὰς προλαβούσας καὶ νεωτέρας πωλήσεις τοῦ αὐτοῦ γηπέδου ἢ καὶ τῶν γειτονικῶν τῆς αὐτῆς ποιότητος γηπέδων, ὁ δὲ ἀρχιτέκτων τῆς πόλεως δὲν ὀφείλει νὰ ὁρίσῃ τὸ μέτρον, εἰμὴ ὅταν οἱ πραγματογνώμονες ἔχωσιν ἀμφιβολίαν, ἥτις δὲν ἔλαβεν ἐπὶ τοῦ προκιμένου χώραν.

Διὰ ταῦτα ἀποῤῥίπτει κτλ. »

§ 6. Ὁ περὶ δήμων νόμος δὲν καθιστᾷ περιττὴν τὴν δημοσίευσιν τῶν περὶ τῶν δημοτικῶν φόρων διαταγμάτων.

Ἡ ἄγνοια τῶν νόμων ἰσοδυναμεῖ μὲ ἀσύγγνωστον ἀμέλειαν, ἥτις καταλογίζεται εἰς βάρος τοῦ εἰς τοιοῦτον βαθμὸν ἀμελοῦς. Ἡ ἀπόφασις 5392 τοῦ 1849 φέρει:

« Ἐπειδὴ τὸ ἀπὸ ά φεβρουαρίου 1833 διάταγμα ὁρίζει ῥητῶς, ὅτι ἡ ἐφημερὶς τῆς Κυβερνήσεως θέλει εἶσθαι τὸ ὄργανον, διὰ τοῦ ὁποίου θέλουν γνωστοποιεῖσθαι ὅλοι οἱ νόμοι καὶ τὰ διατάγματα, καὶ ὅτι ταῦτα πάντα θέλουν ἔχει ὑποχρεωτικὴν δύναμιν δι' ὅλους τοὺς κατοίκους τοῦ βασιλείου ἀφ' ἧς ἡμέρας γνωστοποιηθῶσιν αὐτοῖς διὰ τῆς εἰρημένης ἐφημερίδος· ὥστε, ἀποκλειομένου παντὸς ἄλλου δημοσιεύσεως μέσου, πᾶς νόμος ἢ διάταγμα, ἐὰν δὲν γνωστοποιηθῇ διὰ τοῦ εἰρημένου ὀργάνου εἰς τοὺς κατοίκους κοινότητός τινος ἢ δήμου, δὲν δύναται νὰ ἔχῃ καμμίαν ὑποχρεωτικὴν ἰσχὺν δι' αὐτούς· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου δὲν ἀμφισβητεῖται ποσῶς, ὅτι τὸ ἀπὸ 28 μαΐου (9 ἰουνίου) 1841 περὶ τῶν δημοτικῶν φόρων διάταγμα δὲν ἐδημοσιεύθη διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς κυβερνήσεως, ἀλλὰ μόνον ὅτι τοῦτο ἐγένετο κατὰ τὸ ἔτος 1844.

Ἐκ τῆς εἰρημένης δὲ ἀρχῆς ἕπεται ἀναγκαίως.

1) Ὅτι δὲν εἶναι βάσιμος ἡ τοῦ δήμου Πειραιῶς πρότασις περὶ τοῦ ὅτι οὗτος ὁ δῆμος δὲν εἶναι ἐναγώγιμος, παραλιπόντος τοῦ ἐνάγοντος ν' ἀνακοινώσῃ αὐτῷ ἐν καιρῷ τὴν κατὰ τοῦ Τ Κ καὶ συντροφίας ἀγωγήν του, καθότι ὁ δῆμος δὲν ἐξέθεσε συνάμα κανένα λόγον ἐμφαίνοντα ὅτι ἡ παράλειψις ἐκείνη τῷ ἐπέφερε βλάβην τινα, ἀλλ' ἁπλῶς μόνον ἐπρότεινεν ὅτι, ἂν τῷ ἀνεκοινόνετο ἡ ἀγωγή, ἤθελεν ἀντιτάξει τὴν κατὰ τὸ ἔτος 1844 δημοσίευσιν τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος νόμου περὶ τῶν δημοτικῶν φόρων, ἀλλ' ὁ λόγος αὐτὸς δὲν ἐδύνατο νὰ ἐπιφέρῃ καμμίαν ἔννομον συνέπειαν, διότι οἱ νόμοι, κατὰ γενικὸν κανόνα, περιεχόμενον καὶ εἰς τὴν διάταξιν 7 τοῦ κώδηκος *de legibus*; δὲν ἔχουσιν ἀναδρομικὰ ἀποτελέσματα· ἑπομένως ἡ εἰς τὴν δίκην κατὰ τοῦ Τ Ε συνδρομὴ τοῦ δήμου δὲν ἤθελεν ὠφελήσει, καὶ διὰ τοῦτο ἡ παράλειψις τῆς ἀνακοινώσεως δὲν δύναται νὰ ἔχῃ ἔννομόν τινα συνέπειαν ὑπὲρ τοῦ δήμου (*arg.*

à contr νόμος 53 § 1 πανδ. βιβλ. 21, τίτλ. 2.—καὶ νόμος 11 § 12 πανδ. βιβλ. 9 τίτλ. 1).

2) ὅτι τὸ ἀπὸ 26 μαΐου (9 ἰουνίου) 1841 διάταγμα περὶ τῶν δημοτικῶν φόρων, ἔπρεπε, διὰ νὰ ἐπιφέρῃ νόμιμα ἀποτελέσματα ὡς πρὸς τοὺς φορολογουμένους, νὰ δημοσιευθῇ ἐν δέοντι, διότι, κατὰ θεμελιώδη ἀρχὴν, κανεὶς νόμος (καὶ τοιοῦτον χαρακτῆρα φέρει τὸ διάταγμα τοῦτο) δὲν εἶναι ὑποχρεωτικὸς, ὡς εἴρηται, εἰμὴ ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεώς του διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως· ὁ δὲ περὶ δήμων νόμος δὲν ἀποκλείει, οὐδὲ περιττὴν καθιστᾷ, ὡς ὁ δῆμος ἰσχυρίζεται, τὴν δημοσίευσιν αὐτήν· ἄρα ὄχι ὀρθῶς ἰσχυρίζεται ὁ ἐναγόμενος δῆμος, ὅτι ὁ ἐνάγων ἐδύνατο, καὶ δύναται ἀκόμη, νὰ καταδιώξῃ τοὺς φορολογουμένους.

3) ὅτι, ὄντος γνωστοῦ τοῦ ὀργάνου τῆς γνωστοποιήσεως τῶν νόμων καὶ διαταγμάτων, κανεὶς δὲν δύναται νὰ προτείνῃ ἄγνοιαν ἢ πλάνην ὡς πρὸς τοῦτο, καθότι ἡ ἄγνοια ἢ ἡ πλάνη αὕτη ἰσοδυναμεῖ μὲ ἀσύγγνωστον ἀμέλειαν, ἥτις καταλογίζεται εἰς βάρος τοῦ εἰς τοιοῦτον βαθμὸν ἀμελοῦς· ἐκ τούτων δ' ἕπεται ὅτι δὲν εἶναι βάσιμοι ἤδη αἱ τοῦ ἐνάγοντος προτάσεις περὶ τοῦ ὅτι α) δὲν ἐγίνωσκεν ὅτι ἀπαιτεῖται δημοσίευσις, ἐνῷ, κατὰ τὰ προεκτεθέντα, πᾶς νόμος, καὶ τοιοῦτον εἶναι τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος διάταγμα, ἔχει κῦρος ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του, καὶ β) ὅτι τῆς δημοσιεύσεως ταύτης ἔπρεπε νὰ γίνεται λόγος ἐν τῷ ἐνοικιαστηρίῳ ἐγγράφῳ, καθότι ἡ μνεία αὕτη καθ' ἑαυτὴν ἦτον ἐντελῶς περιττή.

Ἐπειδὴ, τούτων οὕτως ἐχόντων, ἡ κυρία αἴτησις τοῦ Κ Τ, δι' ἧς ἐξαιτεῖται νὰ καταδικασθῇ ὁ δῆμος εἰς ἀποζημίωσιν, δὲν εἶναι νόμιμος, καθότι ὁ ἐκμισθωτὴς ὀφείλει ἀποζημίωσιν εἰς τὸν ἐκλήπτορα διὰ τὰς πλημμελείας ἢ τὰ ἐλλείμματα τοῦ ἐκμισθωθέντος πράγματος (ὡς τοιοῦτον ὑπάρχει ὁμολογουμένως ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἡ μὴ δημοσίευσις τοῦ περὶ οὗ λόγος νόμου, ἕνεκα τῆς ὁποίας ἐλλείψεως ὁ Κ Τ δὲν δύναται νὰ ἐνεργήσῃ τὰ δικαιώματά του, ἤτοι νὰ καταδιώξῃ τὸν Τ Ε καὶ συντροφίαν) ἐὰν ὁ ἐκλήπτωρ ἠγνόει τὰς πλημμελείας ἢ τὰ ἐλλείμματα ταῦτα (νόμ. 19 § 1 πανδ. *Voct. loc. cont* § 10.—*Tropl. louage* § 194, 198)· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ὁ Ν Τ δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὅτι ἠγνόει, ἀλλὰ καὶ ὤφειλε μάλιστα νὰ μὴν ἀγνοῇ ἐπὶ τῆς τελέσεως τοῦ συμβολαίου, τὴν μὴ γνωστοποίησιν, διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς κυβερνήσεως, τοῦ περὶ τῶν δημοτικῶν φόρων τοῦ 1841 νόμου. (Ν. 1 § 1 πανδ. βιβ. 19 τίτ. 4.—νόμ. 18, 27 κώδ. βιβ. 8 τίτλ. 45, καθ' οὓς ὁ ἐκμισθωτὴς ἀπαλλάττεται τῆς ὑποχρεώσεως τῆς παροχῆς τοῦ διαφέροντος, ἐὰν τὸ ἔλλειμμα τῶν δικαιωμάτων του ἦτο γνωστὸν εἰς τὸν μισθωτήν·

ἄν δὲ ἠμέλησεν ὁ Τ νὰ λάβῃ γνῶσιν τῆς μὴ δημοσιεύσεως ταύτη; δὲν δύναται νὰ αἰτιᾶται εἰμὴ ἑαυτὸν, ἀφοῦ μάλιστα δὲν ἀποδ[illegible] ὡρισμένον δόλον ἢ ἔλλειψίν τινα εἰς τὸν ἐναγόμενον παρ' αὐτ[illegible] δῆμον, καὶ ῥητῶς ἀναφέρει ὅτι οὗτος εὑρίσκετο εἰς πλάνην [illegible] πρὸς τὴν δημοσίευσιν τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος νόμου· ἄρα ὁ Κ Τ [illegible] ἔχει δικαίωμα νὰ ζητῇ ἀποζημίωσιν παρὰ τοῦ δήμου Πειραι[illegible] ὡς ἐνοικιάσαντος δῆθεν αὐτῷ τοὺς δημοτικοὺς φόρους τοῦ 18[illegible] χωρὶς νὰ ὑπάρχῃ νομίμως δημοσιευμένος ὁ περὶ τούτων νόμος.

Ἐπειδὴ ὅμως (καθόσον ἀφορᾷ τὴν ἐπιστροφὴν μέρους τοῦ τιμ[illegible] ματος) ὁ ἐκμισθωτὴς ὀφείλει ἀναδοχὴν εἰς τὸν ἐκλήπτορα δι' ὅλ[illegible] τὰς πλημμελείας ἢ ὅλα τὰ ἐλλείμματα, ὅσα κωλύουσι τὴν ἐπὶ τ[illegible] μισθωθέντος πράγματος ἐξάσκησιν τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἐκλήπτο ρος, καὶ ἂν ὁ ἐκμισθωτὴς ἠγνόει αὐτὰ κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς συμ βάσεως (νόμ. 19 § 1 πανδ. *loc. cond.* βιβλ. 19 τίτλ. 2 κα νόμ. 60 § 7 πανδ. βιβλ. 19 τίτλ. 2)· διότι δὲν εἶναι δίκαιον ν[illegible] πλουτῇ τὶς μὲ ζημίαν ἄλλου, ὁ κανὼν δὲ αὐτὸς εἶναι τόσον μᾶλλ[illegible] ἐφαρμοστέος ἐπὶ τοῦ προκειμένου, καθόσον ὁ δῆμος δὲν ἰσχυρίσ[illegible] ὅτι ὑπῆρχε ῥητὴ συνομολόγησις μεταξὺ τοῦ ἐνάγοντος καὶ αὐτ[illegible] τοῦ νὰ μὴν ὑπόκηται ὁ δῆμος εἰς ἀναδοχὴν (νόμ. 27 κώδ. *de evictionibus*—νόμ. 11 § 18 πανδ. *de act empt.*) διὰ τὰ ἐλ λείματα ἐκεῖνα· ἑπομένως, τούτων οὕτως ἐχόντων, ἡ ἐπιβοηθητι[illegible] αἴτησις τοῦ ἐνάγοντος πρέπει νὰ γίνῃ δεκτὴ, ἂν ἀποδειχθῶσι [illegible] πραγματικοὶ ἰσχυρισμοὶ αὐτοῦ.

Ἐπειδὴ τὸ εἰς τὴν κατὰ τοῦ Σ δίκην δαπανηθὲν ποσὸν δὲ[illegible] ἔχει νόμιμον λόγον ὁ ἐνάγων νὰ τὸ ἀπαιτῇ παρὰ τοῦ δήμου, διότ[illegible] οἴκοθεν ἐπεχείρησε ματαίαν δίκην χωρὶς νὰ τὴν ἀνακοινώσῃ μάλι στα εἰς τὸν δῆμον.

§ 7. Ἁπλῆ διοικητικὴ πρὸς τὴν ἀστυνομίαν πρόσκλησις τι[illegible] ἀστυνομικῆς τινος διατάξεως δὲν φέρει τὰ προσόντα τακτικῆς δια τάξεως, ὥστε νὰ στηριχθῇ ἐπ' αὐτῆς ἀπόφασις.

Ἀπόφ. ποιν. Ἀρείου Πάγου ρά. ἣν ὅρα ἐν τῇ λέξει Ἀστυνομί[illegible]

§ 8. Ὁ περὶ φόρου τῶν ζώων νόμος τῆς 27 μαρτίου 1846 δὲ[illegible] ἠδύνατο νὰ ἦναι ὑποχρεωτικὸς πρὸ τῆς ἐπὶ ἐκκλησίας ἀναγνώ σεώς του.

Ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Π. 107 τοῦ 1846, ἣν ἐν τῇ λέξει Ἄρειος Πάγος

§ 9. Ἡ ἐπιβολὴ ἀμέσων ἢ ἐμμέσων φόρων, ὡς καὶ ἡ ἀ νανέωσις αὐτῶν, ἥτις ἐπιτρέπεται δυνάμει τοῦ περὶ δήμων νόμου, δὲν εἶναι ὑποχρεωτικὴ διὰ τοὺς φορολογουμένους, ἐὰν κατὰ τὸν περὶ δήμων νόμον δὲν δοθῇ ἡ βασιλικὴ ἔγκρισις ἥτις,

διὰ νὰ κατασταθῇ ὑποχρεωτική, ἀπαιτεῖται νὰ δημοσιευθῇ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς κυβερνήσεως· ὥστε τὸ ἀπὸ 28 μαΐου 1841 διάταγμα περὶ τῶν δημοτικῶν τοῦ Πειραιῶς φόρων δὲν ἰσχύει ὡς μὴ δημοσιευθέν. (ἀπ. 2886 τῆς 16 μαΐου 1844 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν).

§ 10. Τὸ περὶ τῆς ἀφίξεως φύλλον τινὸς ἐφημερίδος τῆς κυβερνήσεως ζήτημα ἀποδείξεως πρέπει νὰ γίνηται δι' ἐγγράφων ἀπὸ τὸ δημόσιον, ὅταν αὐτὸ ἐπικαλῆται τὸν ἐν τῷ φύλλῳ ἐκείνῳ νόμον. Ἀπόφ. 5273 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

§ 11. Ὁ ἀπὸ 16 δεκεμβρ. 1836 νόμος ἔχει κῦρος νόμου ἀπὸ τῆς ἐκδόσεώς του καὶ ὄχι ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του. (Ὅρα τὴν λέξ. *Ἀναδρομικὴ δύναμις*).

Ἀπόφ α 'Ἐπειδὴ εἶναι μὲν ἀληθὲς, ὅτι τὸ δημόσιον δὲν ἠδύνατο, δυνάμει τοῦ ἀπὸ 16 δεκεμβρίου 1836 διατάγματος, ν' ἀπαιτήσῃ τὴν πληρωμὴν τῶν φόρων, περὶ ὧν τὸ διάταγμα αὐτὸ διαλαμβάνει, καθότι, κατὰ γενικὴν ἀρχὴν, κανὲν διάταγμα ἐπιβάλλον φόρους, δὲν λαμβάνει κῦρος εἰμὴ ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του, καὶ τὸ διάταγμα ἐκεῖνο δὲν ἐδημοσιεύθη πώποτε διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς κυβερνήσεως, ἀλλ' ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ 5 ἄρθρου τοῦ ἀπὸ 7 αὐγούστου 1848 νόμου (ἐφημ. τῆς κυβερνήσεως φύλλ. 21) φέροντος ῥητῶς: « ὅσοι τῶν ἐμπόρων δὲν ἐπλήρωσαν εἰσέτι τὰ διὰ τοῦ » ἀπὸ 16 (28) ὀκτωβρίου 1836 διατάγματος ὡρισμένα δικαιώ» ματα προκυμαίας θέλουν ὑποχρεωθῇ εἰς τὴν ἀπόδοσιν αὐτῶν' » προκύπτει ἀριδήλως ὅτι ἡ νομοθετικὴ ἐξουσία ἔδωκεν (ὡς βεβαιοῦται καὶ ἐκ τῶν κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ νόμου αὐτοῦ ἐκτεθέντων ἐν τοῖς πρακτικοῖς τῆς βουλῆς) ἀναδρομικὴν δύναμιν εἰς τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος διάταγμα τῆς 16 (28) ὀκτωβρίου 1836. Τούτως δ' οὕτως ἐχόντων, ἂν καὶ, κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ συνταγματικοῦ δικαίου, τὰ δικαστήρια ἦναι ἁρμόδια νὰ ἐξετάσουν ἂν αἱ παρὰ τῶν διαδίκων καθυποβαλλόμεναι εἰς αὐτὰ νομομόθετικαὶ πράξεις φέρωσι νομοθετικὸν χαρακτῆρα, καθότι ἡ θέλησις τοῦ νομοθέτου πρέπει νὰ ἦναι ὁ ὁδηγὸς τῶν ἀποφάσεων τῶν δικαστηρίων, καὶ ἡ θέλησις αὕτη δὲν ἐξάγεται εἰμὴ ἐκ τῶν παρὰ τῆς νομοθετικῆς ἐξουσίας πηγαζόντων νόμων, δὲν εἶναι ὅμως ἁρμόδια καὶ νὰ ἐξελέγξουν τὰς τοιαύτας νομοθετικὰς ἀποφάσεις ὡς πρὸς τὸ περιεχόμενόν των, καθότι ἀφ' ἑνὸς μὲν δὲν ὑποτίθεται ποτὲ ὅτι ἡ παριστάνουσα τὴν τοῦ ἔθνους κυριαρχίαν ἐξουσία παρανομεῖ, καὶ ἀφ' ἑτέρου ὁ δικαστὴς ὀφείλει μόνον νὰ ἐφαρμόζῃ τὸν νόμον καὶ νὰ δικάζῃ ἐπὶ τῇ βάσει αὐτοῦ, μὴ δυνάμενος νὰ τὸν ἐπικρίνῃ.

Ἐπειδὴ ναὶ μὲν ὁ νόμος, κατὰ γενικὸν κανόνα, δὲν κανονίζει εἰμὴ τὸ μέλλον καὶ ἀναδρομικὴν δύναμιν δὲν ἔχει εἰμὴ κατ' ἐξαίρεσιν μόνον ὅταν ὁ νομοθέτης διέταξεν, ὡς ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ἄλλως πως, ἤτοι κατ' ἐξαίρεσιν· κατὰ τὸν νόμον 7 τοῦ κώδηκος *de legibus* φέροντα: *Leges et constitutiones futuris certum est dare formam negotiis, non ad facta praeterita revocari, nisi nominatim et de praeterito tempore et adhuc pendentibus negotiis cautum est.*

Ἐπειδὴ εἶναι μὲν ἀληθὲς ὅτι, κατὰ τὸν μὴ ἀποκρουσθέντα ἰσχυρισμὸν τοῦ δημοσίου, τὸ εἰρημένον διάταγμα τῆς 16 (28) ὀκτωβρίου 1836 δὲν ἐδημοσιεύθη οὔτε πρὸ τῆς κυρώσεως, οὔτε μετὰ τὴν κύρωσιν τοῦ ἀπὸ 9 αὐγούστου 1848 νόμου, ἀλλ' ἡ ἔλλειψις αὕτη δὲν δύναται νὰ καταστήσῃ παραδεκτὴν τὴν ἀγωγὴν τοῦ Δ. Μ, διότι

1) ὁ λόγος, ὅστις προέδρευσεν εἰς τὴν ἔκδοσιν τοῦ διατάγματος τῆς 16 (28) ὀκτωβρίου 1836, ὑπηγόρευσε καὶ τὸν νόμον τῆς 9 αὐγούστου 1848.

2) Τὸ διάταγμα τῆς 16 (28) ὀκτωβρίου 1836 περιέχεται περιληπτικῶς εἰς τὸν νόμον τῆς 9 αὐγούστου 1848, μολονότι διὰ τούτου μὲν ἐπιβάλλεται δικαίωμα προκυμαίας πέντε τοῖς ἑκατὸν ἐπὶ τοῦ νομίμου τελωνιακοῦ δικαιώματος, δι' ἐκείνου δὲ (τοῦ διατάγματος τῆς 16 ὀκτωβρίου 1836) ἐπιβάλλεται ἡ εἴσπραξις ἑνὸς δεκάτου τοῦ τελωνείου τῆς καταναλώσεως· καὶ ὡς ἐκ περισσοῦ,

3) ἡ κυβέρνησις δύναται καὶ ἤδη νὰ δημοσιεύσῃ τὸ διάταγμα αὐτὸ, καὶ οὐχ' ἧττον ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ τὸ ἐκτελέσῃ δυνάμει τοῦ νόμου τῆς 9 αὐγούστου 1848· ὥστε ὁπωσδήποτε τὸ δικαστήριον δὲν δύναται νὰ παραδεχθῇ ὡς βάσιμον τὴν τοῦ ἐνάγοντος κυρίαν αἴτησιν τοῦ ν' ἀποφασισθῇ ὅτι τὸ δημόσιον δὲν ἔχει δικαίωμα νὰ ζητῇ παρ' αὐτοῦ φόρον τοῦ ἐν Πειραιεῖ μώλου.

Ἐπειδὴ αἱ ἄλλαι αἰτήσεις τοῦ ἐνάγοντος δὲν εἶναι εἰμὴ συνέπεια τῆς ἀνωτέρω κυρίας αἰτήσεως· ἀλλὰ, μὴ οὔσης ταύτης παραδεκτῆς, ἀπαράδεκτοι καθίστανται καὶ αἱ ἄλλαι.» (ἀπόφ. 5410 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφετῶν).

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΙΣ τοῦ καταλόγου τῶν ἐνόρκων.

Ἡ μὴ δημοσίευσις τοῦ καταλόγου τῶν ἐνόρκων ὡς ὑπαγομένη εἰς τὴν διοικητικὴν ὑπηρεσίαν δὲν ἐπιφέρει ἀναίρεσιν.

Ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Πάγου 9 κα' 12 τοῦ 1845 — ἡ 12 φέρει: «Ἐπειδὴ οἱ κατάλογοι τῶν πολιτῶν τῶν ἐχόντων τὰ προσόντα

τοῦ ἐνόρκου ἐδημοσιεύθησαν διὰ τοῦ 33 ἀριθ. τοῦ δικαστικοῦ παραρτήματος τοῦ Ἑλληνικοῦ Ταχυδρόμου, μετὰ δὲ τὴν παῦσιν αὐτοῦ διὰ τῆς ἐφημερίδος τοῦ Αἰῶνος, καθὼς ἀπαιτεῖ τὸ 53 ἄρθρ. τοῦ δικαστικοῦ ὀργανισμοῦ συνδυασμένον μὲ τὸ ἀπὸ 2 ὀκτωβρ. 1836 νόμου. Ἐκτὸς δὲ τούτου ἡ μὴ δημοσίευσις αὐτῶν ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων διοικητῶν δὲν δύναται νὰ δώσῃ χώραν εἰς ἀναίρεσιν, ὡς ἀφορῶσα ἐνέργειαν τῆς διοικητικῆς ἐξουσίας, τῆς ὁποίας τὰς πράξεις καὶ τὰς ἐλλείψεις δὲν εἶναι ἁρμόδια τὰ δικαστήρια νὰ ἐπικρίνωσιν ἢ νὰ διορθώσωσιν.»

—Ἡ ἀπόφ. ποιν. 11 τοῦ 1849 (Ἀρ. Π.) φέρει:

«Ἐπειδὴ ὁ κατάλογος τῶν ἐνόρκων, τὸν ὁποῖον ὁ νομάρχης πέμπει πρὸς τὸν πρόεδρον τῶν συνέδρων, δημοσιεύεται καθ᾽ ὃν τρόπον διατάσσουσι τὸ 50 ἄρθρ. τοῦ ὀργανισμοῦ τῶν δικαστηρίων καὶ τὸ 5 τοῦ ἀπὸ 12 ὀκτωβρίου 1836 διάταγμα, καὶ ἡ τοιαύτη δημοσίευσις ὑποτίθεται πάντοτε ὡς γενομένη μέχρις ἀποδείξεως τοῦ ἐναντίου. Ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου, προτείνων ὁ ἀναιρεσείων ὅτι ὁ τοιοῦτος κατάλογος, ἀφορῶν τοὺς ἀναπληρωτικοὺς ἐνόρκους, δὲν ἐδημοσιεύθη κατὰ τὴν τελευταίαν ἐν Ναυπλίῳ σύνοδον τῶν κακουργιοδικῶν, καὶ ὅτι πολλὰ τῶν κληρωθέντων ὀνομάτων δὲν περιλαμβάνονται εἰς τὸν γενικὸν κατάλογον κλπ. δὲν στηρίζει τὴν πρότασίν του ταύτην εἰς οὐδεμίαν ἀπόδειξιν, ἐνῷ ἐξεναντίας ἐκ τῶν πρακτικῶν τὰ πάντα ἐγένοντο, ὡς ὁ νόμος ἀπαιτεῖ· ἄρα δὲν εἶναι ἀληθὲς ὅτι ὑπῆρξεν, ὡς ὁ ἀναιρεσείων ἀξιοῖ, κακὴ σύνθεσις τοῦ δικαστηρίου τῶν ἐνόρκων διὰ τὴν μὴ δημοσίευσιν τοῦ καταλόγου αὐτῶν.»

ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΥΠΑΛΛΗΛΟΙ.

Ὅρα τὰς λέξεις ά) Ἀνάκρισις διοικητική.—β) Ἀρχή.—γ) Πειθαρχικαὶ ποιναί.—δ) Ὑπηρεσία.—ε) Ἀταξίαι εἰς τὸ ἀκροατήριον.—ς) Δήλωσις [1].

Πίναξ Λεκτικός.

[1] Στμ. 1. Αἰκίαι κατὰ δημοσίων ὑπηρετῶν [ὅρα τὴν λέξ. Αἰκίαι § 2]. Αἰκίαι παρ᾽ ἀνακρ. ὑπαλλ. [αὐτ. § 12]

πολιτ. ἐν γένει § 163.—(Πρόκειται περὶ πράξεων τῆς πρὸ τῆς ἐλεύσεως τοῦ Βασιλέως βουλῆς).

§ 2. Δημοσίευσις δηλοποιήσεως, ἐμφαινούσης τὴν ὕπαρξιν διατάγματός τινος, δὲν ἀρκεῖ.

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ 1 καὶ 2 ἄρθ. τοῦ ἀπὸ 1 φεβρ. 1833 διατάγματος, οἱ νόμοι καὶ τὰ διατάγματα δὲν φέρουν δύναμιν ὑποχρεωτικὴν εἰμὴ ἀφοῦ δημοσιευθῶσιν· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου τὸ ἀπὸ 12 νοεμβρίου 1835 διάταγμα δὲν ἐδημοσιεύθη, ἡ δὲ καταχωρισθεῖσα εἰς τὴν ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως περὶ αὐτοῦ δηλοποίησις τοῦ Γ. διευθυντοῦ τῶν ταχυδρομείων δὲν δύναται ν' ἀναπληρώσῃ τὴν παρὰ τοῦ νόμου ῥητῶς ἀπαιτουμένην δημοσίευσιν αὐτοῦ τοῦ διατάγματος.—Ἐπειδὴ δὲν ὑπάρχει ποιν. νόμος τιμωρῶν τὴν πρᾶξιν, ἐπὶ τῆς ὁποίας στηρίζεται ἡ προκειμένη κατηγορία. Ἀποῤῥίπτει κτλ. »

'Απόφ. ποιν. 'Αρείου Πάγου τοῦ 1835.

§ 3. Διάταγμα μὴ δημοσιευθὲν διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως δὲν ἔχει ὑποχρεωτικὴν ἰσχύν· τοιοῦτον δὲ εἶναι ἡ μεταξὺ τῆς κυβερνήσεως καὶ τοῦ δήμου Ἀθηνῶν συνθήκη τῆς 10 δεκεμ. 1833 περὶ τοῦ σχεδίου τῆς πόλεως κτλ.—'Απόφασις πολιτ. 'Αρ. Πάγου 54 τοῦ 1845.

Τί δὲ ὡς πρὸς τὸ σχέδιον τῆς πόλεως 'Αθηνῶν; ὅρα τὴν λέξιν Γ ή π ε δ α § 3 καὶ κάτωτ. § 5 ἐν τέλει.

Διὰ δὲ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1 τοῦ 1844 ἀποφάσεώς του ὁ Ἄρειος Πάγος ἀπεφήνατο οὕτως: « Ἐπειδὴ τὸ ἀπὸ 10 δεκεμβρίου 1833 διάταγμα δὲν φέρει εἰμὴ χαρακτῆρα συμβολαίου, γενομένου μεταξὺ τοῦ δημοσίου καὶ τῶν κατοίκων Ἀθηνῶν, χάριν τοῦ τρόπου τῆς ἀποζημιώσεως τῶν κατεδαφισθησομένων οἰκιῶν καὶ τῶν παραχωρηθησομένων γηπέδων ἐν τῇ πόλει ταύτῃ πρὸς κατόρθωσιν τοῦ παραδεχθέντος σχεδίου· ὅθεν ὁ λόγος τοῦ ἀναιρεσείοντος, ὅτι τὸ δικαστήριον τῶν ἐνταῦθα ἐφετῶν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 2488 ἀποφάσεώς του ἡρμήνευσεν ἐσφαλμένως καὶ ἐφήρμοσε κακῶς τὸ 7 ἄρθρ. τοῦ εἰρημένου διατάγματος εἶναι ἀπαράδεκτος ὡς μὴ δυναμένου τοῦ Ἀρείου Πάγου, κατὰ τὴν ῥητὴν τοῦ 810 ἄρθρ. διάταξιν τῆς πολιτ. δικονομίας, νὰ ἐπεμβῇ εἰς τὴν καλὴν ἢ κακὴν ἑρμηνείαν τῶν συμβολαίων. »

§ 4. Ὅταν τὸ διάταγμα, δι' οὗ ἐπικυροῦται τὸ σχέδιον πόλεώς τινος δὲν ἐδημοσιεύθη, ὁ κύριος τοῦ γηπέδου, τὸ ὁποῖον δυνάμει

τοῦ σχεδίου αὐτοῦ ἀφαιρεῖται, ἔχει δικαίωμα ἀγωγῆς;—Ἀναδοχὴ ὑποχρεώσεως.

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ τὸ δημόσιον ἰσχυριζόμενον, ὅτι εἰς τὴν ἁρμοδίαν ἀνωτέραν διοικητικὴν ἀρχὴν ἀνήκει νὰ ἑρμηνεύῃ τὰς διοικητικὰς πράξεις, αἵτινες ἔλαβον χώραν εἰς τὴν προκειμένην ὑπόθεσιν, καὶ ζητοῦν διὰ τοῦτο νὰ διακοπῇ ἡ παροῦσα δίκη μέχρις οὗ ἡ ἁρμοδία διοικητικὴ ἀρχὴ ἑρμηνεύσῃ τὰς πράξεις ταύτας, προσβάλλει τὴν ἁρμοδιότητα τῶν τακτικῶν δικαστηρίων ὡς πρὸς τὴν ἐκτίμησιν καὶ ἀπόφασιν περὶ τῆς ἀποδεικτικῆς δυνάμεως τῶν πράξεων αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ τὸ ἀντικείμενον τοῦτο, καθόσον δὲν ἐξῃρέθη τῆς τακτικῆς δικαιοδοσίας οὔτε ἀπὸ τὸ ἀπὸ 7 μαΐου 1837 διάταγμα περὶ τῆς ἁρμοδιότητος τῶν τακτικῶν δικαστηρίων ὡς πρὸς τὰς ἀμφισβητουμένας ὑποθέσεις, οὔτ' ἀπὸ ἄλλον εἰδικόν τινα νόμον, ὑπάγεται εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῶν τακτικῶν δικαστηρίων, τοσούτῳ μᾶλλον, καθόσον ἐπὶ τοῦ προκειμένου τὸ τακτικὸν δικαστήριον τῶν πρωτοδικῶν, ὃν ἀναμφισβητήτως ἁρμόδιον ἐπὶ τῆς κυρίας περὶ ἀποζημιώσεως διαφορᾶς μεταξὺ τοῦ Ν Ι καὶ τοῦ δημοσίου ἕνεκεν ἀποστερήσεως δῆθεν τῆς ἰδιοκτησίας τοῦ πρώτου διὰ δημοσίαν ἀνάγκην, ἁρμόδιον ἦτο νὰ ἐκτιμήσῃ καὶ τὰς περιστρεφομένας εἰς τὴν ὑπόθεσιν διοικητικὰς πράξεις· ἄλλως οὔτε ἦτον ὑπόχρεων τὸ πρωτοδικεῖον ἢ τὸ ἐφετεῖον τοῦτο νὰ παραδεχθῇ ὁποιανδήποτε ἑρμηνείαν ἡ διοικητικὴ ἀρχὴ ἤθελε δώσει εἰς τὰς πράξεις αὐτάς, ἂν δὲν τὴν εὕρισκεν ὀρθήν, ἀφοῦ οὐδεὶς νόμος, ὡς εἴρηται, εἰδικὸς ὑπάρχει ἀναθέτων τὴν ἑρμηνείαν τοιούτων διοικητικῶν πράξεων εἰς διοικητικήν τινα ἀρχήν.

Ἐπειδὴ ὁ Ν Ι, ὡς προκύπτει ἐκ τῆς ἀγωγῆς του, ἰσχυρίζεται ὅτι τὸ δημόσιον ἐκ τοῦ εἰς Πειραιᾶ γηπέδου του τοῦ ἀφῆκε πήχεις 4777 ἀπὸ τὸν τοπογραφικὸν χάρτην, καὶ τοῦ ἐκράτησε τετραγ. πήχ. 4682 διὰ τὴν οἰκοδομὴν καταστήματος ταχυδρομείου, παλατίου καὶ πλατείας αὐτοῦ τοῦ παλατίου, καὶ ζητεῖται διὰ τοῦτο νὰ τὸν ἀποζημιώσῃ τὸ δημόσιον μὲ δραχ. 40 ἕκαστον πῆχυν τετραγ. μετὰ τοῦ τόκου, ὑπολογιζομένου ἀπὸ τὸ 1834 ἔτος, καὶ τὸν ἰσχυρισμόν του ὅτι τὸ δημόσιον τοῦ ἐκράτησε τό, ὡς ἄνω εἴρηται, ποσὸν τῶν πήχεων τοῦ γηπέδου του, στηρίζει κυρίως εἰς τὰ ἐξῆς ἔγγραφα· α) τὸ σχέδιον τῆς πόλεως Πειραιῶς, εἰς τὸ ὁποῖον, κατὰ τὸν ἐνάγοντα, ἐμπεριλαμβάνεται τὸ διὰ τὰ διαληφθέντα δημόσια

---

(1) Περὶ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ σχεδίου τῶν πόλεων ὅρα τὰ σημειωθέντα ἐν τῇ λέξει Γ ή π ε δ α.

καταστήματα προσδιορισθὲν γήπεδόν του· β) τὸ ἀπὸ 25 φεβρουαρίου 1838 ὑπ' ἀριθ. 45 ἔγγραφον τοῦ ἀρχιτέκτονος Πειραιῶς Α πρὸς τὴν ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν γραμματείαν, δι' οὗ τὴν λέγει, ὅτι ὁ Ἰωαννίδης ἔχει νὰ λάβῃ 5968 βασιλ. τετραγ. πήχεις, τοὺς ὁποίους, νομίζει, ἀνήκει εἰς τὴν κυβέρνησιν ν' ἀποζημιώσῃ, ἐπειδὴ τὰ εἰς ἐκεῖνο τὸ μέρος ἐπὶ τῆς πλατείας κείμενα οἰκόπεδα, μέρος ἐπωλήθησαν ἀπὸ τὴν κυβέρνησιν, μέρος ἐδόθησαν λόγῳ ἀποζημιώσεως, καὶ μέρος ἀκόμη εἶναι διαθέσιμον, ἀνήκουν ὅμως εἰς τὴν κυβέρνησιν· καὶ γ) τὸ ἀπὸ 6 μαΐου 1838 ὑπ' ἀριθ. 6804 ἔγγραφον τῆς ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν γαμματείας πρὸς τὸν ἀρχιτέκτονα τοῦ Πειραιῶς, δι' οὗ τὸν λέγει ὅτι, ἐπειδὴ ὁ Ι πρέπει ν' ἀποζημιωθῇ κατὰ τὴν τεθεῖσαν βάσιν εἰς τὴν πρὸς αὐτὸν (τὸν ἀρχιτέκτονα) ὑπ' ἀριθ. 990 διαταγήν της, ζητεῖ νὰ τὴν ἀναφέρῃ μὲ ποῖα ἄλλα ἐθνικὰ διαθέσιμα οἰκόπεδα συμφέρει ν' ἀνταλλαχθῇ ἡ παρ' αὐτοῦ (τοῦ Ι) παραχωρουμένη εἰς τὸ δημόσιον γῆ κτλ.· δ) τὸ ὑπ' ἀριθ. 157 ἔνταλμα χρηματικὸν μὲ τὰ ἐν αὐτῷ ἐπισυνημμένα δύο δικαιολογητικὰ ἔγγραφα, ἤτοι τὸ ἀπὸ 14 (26) φεβρουαρίου 1841 ὑπ' ἀριθ. 433 βασιλ. διάταγμα, καὶ τὴν ἀπὸ 20 φεβρουαρίου 1841 ἀναφορὰν τοῦ Ν Ι πρὸς τὴν ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν γραμμ. τῆς ἐπικρατείας· ε) τὸ ἀπὸ 14 μαρτ. 1841 ὑπ' ἀριθ. 807 (488) ἔγγραφον τοῦ δημάρχου Πειραιῶς πρὸς τὸν Γ Ν Α, δι' οὗ εἰς ἀπάντησιν τῆς πρὸς τὴν Β. γραμματείαν τῶν ἐσωτερικῶν ἀναφορᾶς του, κατὰ διαταγὴν αὐτῆς τὸν λέγει, ὅτι τὸ παρὰ τοῦ Κ καὶ Σ συνταχθὲν σχέδιον Πειραιῶς εἶναι τὸ ἐφαρμοζόμενον εἰς τὴν πόλιν ταύτην μέ τινας μικρὰς τροποποιήσεις γενομένας ἀκολούθως.

Ἐπειδὴ, ἐκτὸς τῶν διαληφθέντων ἐγγράφων, ἐφ' ὧν ὁ Ν Ι στηρίζει τὰς ἀξιώσεις του, προτείνει εἰσέτι ὅτι τὸ ὑπὸ τὸν ἀριθ. 11 σημειωθὲν ἀνωτέρω σχέδιον τῆς πόλεως τοῦ Πειραιῶς ἐπεκυρώθη ὑπὸ τοῦ βασιλέως καὶ τοῦ ἁρμοδίου ὑπουργοῦ, δὲν ἐδημοσιεύθη ὅμως, οὔτε ἰσχυρίσθη ποσῶς τὴν δημοσίευσίν του ὁ ἐνάγων.

Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ 1 ἄρθρ. τοῦ ἀπὸ α'. φεβρουαρίου 1833 βασιλ. διατάγματος, ὅλοι οἱ φέροντες τὴν ὑπογραφὴν τοῦ βασιλέως νόμοι καὶ διατάγματα κλ. δημοσιεύονται διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς κυβερνήσεως, κατὰ δὲ τὸ 2 ἄρθρ. τοῦ αὐτοῦ διατάγματος ὅλοι οἱ νόμοι, τὰ διατάγματα κλ. ἔχουν ὑποχρεωτικὴν δύναμιν δι' ὅλους τοὺς κατοίκους μιᾶς ἐπαρχίας ἀφ' ἧς ἡμέρας γνωστοποιηθῶσιν εἰς αὐτοὺς διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς κυβερνήσεως.

Ἐπειδὴ ἑπομένως καὶ ὡς βέβαιον ἂν θεωρηθῇ, ὅτι διὰ βασιλ. διατάγματος ἐπεκυρώθη τὸ μνησθὲν σχέδιον τῆς πόλεως Πειραιῶς, ἀφοῦ τὸ διάταγμα τοῦτο δὲν ἐδημοσιεύθη ὡς ἀπαιτεῖ τὸ μνησθὲν

α. καὶ β'. ἄρθρ. τοῦ ἀπὸ α. φεβρουαρίου 1833 βασιλ. διατάγματος, δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὅτι διὰ μόνου τοῦ γενομένου σχεδίου καὶ τῆς ἐπικυρώσεως αὐτοῦ διὰ τοῦ μὴ δημοσιευθέντος διατάγματος, τὸ διαληφθὲν γήπεδον τοῦ Ν Ι ἐπροσδιωρίσθη νομίμως διὰ δημοσίας ἀνάγκας, οὔτε ὅτι ὁ Ν Ι ἀπεξενώθη ἢ ἀπηγορεύθη νὰ κάμῃ ὁποιανδήποτε χρῆσι ἤθελεν τῆς ἰδιοκτησίας του ταύτης, καθότι τὸ μνησθὲν σχέδιον, καὶ τὸ μὴ δημοσιευθὲν διάταγμα οὐδεμίαν ὑποχρεωτικὴν ἰσχὺν εἶχον διὰ τὸν Ι τοῦ νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν ἰδιοκτησίαν του, ἐν ὅσῳ τὸ διάταγμα αὐτὸ δὲν ἦτο δημοσιευμένον.

Ἐπειδὴ ἀφοῦ ὁ Ι δὲν εἶχε καμμίαν, ὡς εἴρηται, ὑποχρέωσιν νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν ἰδιοκτησίαν του, δὲν ἔπρεπε οὔτε πρέπει νὰ θεωρῇ, ὅτι τὸ δημόσιον τοῦ τὴν ἀπεστέρησε, καὶ ἐὰν τὸ μνησθὲν σχέδιον ἐβλήθη ὁπωσδήποτε εἰς ἐνέργειαν εἰς τὴν πόλιν Πειραιῶς, ἀφοῦ τὸ δημόσιον καμμίαν ἐπὶ τῆς ἰδιοκτησίας πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ σχεδίου αὐτοῦ πρᾶξιν δὲν ἐνήργησεν, οὔτε ἰσχυρίσθη ὁ ἐνάγων ὅτι ἐνήργησεν· ὅτι δὲ τὸ δημόσιον τοῦ ἀφήρεσεν, ὡς λέγει ὁ ἐνάγων, λιθώδη ὕλην, οὖσαν ἐπὶ τοῦ γηπέδου του, τοῦτο δὲν ἐμφαίνει οὔτε κἂν ἀρχὴν ἐκτελέσεως τοῦ σχεδίου ἐπὶ τῆς ἰδιοκτησίας του.

Ἐπειδὴ καὶ μὲν ἐκ τῶν διαληφθέντων ἐγγράφων τῆς ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν Βασ. γραμματείας καὶ τοῦ ἀρχιτέκτονος Πειραιῶς φαίνεται, ὅτι ἡ γραμματεία αὕτη ἐφρόντιζε περὶ τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν Ι διὰ τὸ διαληφθὲν γήπεδον, δὲν ἐξάγεται ὅμως ἐκ τούτων, ὅτι τὸ δημόσιον ἢ ἡ γραμματεία τῶν ἐσωτερικῶν ἀνέλαβεν ἀπέναντι τοῦ Ν Ι καμμίαν νόμιμον πρὸς ἀποζημίωσιν ὑποχρέωσιν, ἀφ' οὗ οὗτος δὲν προσάγει ἔγγραφόν τι ἀποδεικνύον, ὅτι τὸν ἀπέτρεψε νὰ κάμῃ χρῆσιν τῆς ἰδιοκτησίας του, ἢ ὅτι τὸν ἐξέφρασεν, ὅτι θέλει ἀποζημιώσει τὸ δημόσιον παραλαμβάνον τὸ ῥηθὲν γήπεδόν του διὰ δημοσίας ἀνάγκας· εἰς τρόπον ὥστε ἡ γραμματεία ὅσας πράξεις καὶ ἂν ἤθελεν ἐνεργήσει ἦτον εἰς καιρὸν νὰ τὰς θεωρῇ ὡς μὴ οὔσας ἐν ὅσῳ δὲν ἐπραγματοποιήθη ἡ ἀποζημίωσις ἢ δὲν τὰς ἐκοινοποίησεν αὕτη εἰς τὸν αἰτοῦντα αὐτὴν τὴν ἀποζημίωσιν, ἐκφράζουσα συγχρόνως, ὅτι τὸ δημόσιον ἔλαβε τὸ γήπεδόν του διὰ δημοσίας ἀνάγκης, καὶ θέλει νὰ τὸν ἀποζημιώσῃ.

Ἐπειδὴ ἂν καὶ τὸ εἰρημένον ὑπ' ἀριθ. 45 ἔγγραφον τοῦ ἀρχιτέκτονος Πειραιῶς ἀναφέρῃ ὅτι μέρος ἐκ τῶν οἰκοπέδων τοῦ Ν Ι ἐπωλήθησαν ἀπὸ τὴν κυβέρνησιν, καὶ μέρος ἐδόθησαν ἀπ' αὐτὴν εἰς ἄλλους λόγῳ ἀποζημιώσεως, τὸ δημόσιον ὅμως δὲν παραδέχεται τοῦτο, οὔτε ὁ Ν Ι ἔχει ἤδη ἀγωγὴν ἀποζημιώσεως περὶ τῶν πωληθέντων ἢ εἰς ἀνταλλαγὴν πρὸς ἄλλους δοθέντων ἐκ τῶν οἰκοπέδων του, ἀλλὰ περὶ ἐκείνου τοῦ γηπέδου, τὸ ὁποῖον ἐπροσδιωρί-

σθη διὰ παλάτιον, διὰ πλατεῖαν αὐτοῦ, καὶ διὰ κατάστημα ταχυδρομείου, ἂν δὲ τὸ δημόσιον ἐπώλησεν ἐκ τῶν οἰκοπέδων του, ἢ ἔδωκεν εἰς ἄλλους ἐξ αὐτῶν, δύναται ὁ Ν Ι νὰ κινήσῃ περὶ αὐτοῦ ἰδίαν ἀγωγήν.

Ἐπειδὴ ὁποιαιδήποτε καὶ ἂν ἦναι αἱ ἐκφράσεις τοῦ μνησθέντος χρηματικοῦ ὑπ' ἀριθ. 157 ἐντάλματος, δυνάμει τοῦ ὁποίου ἐδόθησαν εἰς τὸν Ν Ι δραχ. 500, δὲν ἀποδεικνύουν ποσῶς, ὅτι τὸ δημόσιον παρεδέχθη νὰ τὸν ἀποζημιώσῃ διὰ τὸ μνησθὲν γήπεδον, ἢ ὅτι τοῦ ἀφήρεσε, καθότι τὸ ἀπὸ 14 (26) φεβρουαρίου 1841 ὑπ' ἀριθ. 433 (4625) βασιλ. διάταγμα, δυνάμει τοῦ ὁποίου ἐξεδόθη τὸ ἔνταλμα αὐτὸ, ἀναφέρει ὅτι « ἡ Α Μ ἐγκρίνει νὰ δοθῇ εἰς τὸν Ν Ι » προκαταβολὴ 500 δραχ., περὶ τῆς ἐπιστροφῆς τῶν ὁποίων θέλουν » ληφθῆ τὰ ἀνήκοντα μέτρα, ἅμα ἀποφασισθῶσι τὰ περὶ τῆς ἀπο» ζημιώσεως, τὴν ὁποίαν ὁ Ν Ι ζητεῖ »· ἐκ τούτου φαίνεται, ὅτι τὸ δημόσιον δὲν εἶχεν ἀναδεχθῆ οὔτε ἀποφασίσει ἀποζημίωσίν τινα διὰ τὸ ῥηθὲν γήπεδον τοῦ Ν Ι. »

Ἀπόφ. 3059 τοῦ 1844 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν·—ὅρα τὴν λέξιν Ἁρμοδ. πολιτ. ἐν γένει σελ. 202.

§ 5. Ἡ διὰ τοιχοκολλήσεως καὶ κηρύξεως δημοσίευσις δὲν ἰσχύει, ἐὰν δὲν ἐγένετο διὰ τῆς ἐφημερίδος. Φορολογικοὶ νόμοι.

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ τὸ ἀπὸ 1 φεβρουαρίου 1833 βασιλ. διάταγμα ὁρίζει ῥητῶς, ὅτι ἡ ἐφημερὶς τῆς Κυβερνήσεως θέλει εἶσθαι τὸ ὄργανον, διὰ τοῦ ὁποίου θέλουν γνωστοποιεῖσθαι ὅλοι οἱ νόμοι καὶ τὰ διατάγματα, καὶ ὅτι ταῦτα πάντα θέλουν ἔχει ὑποχρεωτικὴν δύναμιν δι' ὅλους τοὺς κατοίκους τῶν ἐπαρχιῶν, ἀφ' ἧς ἡμέρας γνωστοποιηθῶσιν εἰς αὐτοὺς διὰ τῆς εἰρημένης ἐφημερίδος, ὥστε, ἀποκλειομένου παντὸς ἄλλου μέσου γνωστοποιήσεως, πᾶς νόμος ἢ διάταγμα, ἐὰν δὲν γνωστοποιηθῇ διὰ τοῦ εἰρημένου ὀργάνου εἰς τοὺς κατοίκους μιᾶς κοινότητος ἢ δήμου, δὲν δύναται νὰ ἔχῃ καμμίαν ὑποχρεωτικὴν ἰσχὺν δι' αὐτούς· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου τὸ δικαστήριον τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν παραδεχθὲν διὰ τῶν προσβαλλομένων ὑπ' ἀριθ. 3432, καὶ 3503 ἀποφάσεών του, ὅτι δύνανται νὰ ἔχωσιν ὑποχρεωτικὴν δύναμιν οἱ νόμοι καὶ τὰ διατάγματα διὰ τοὺς κατοίκους μιᾶς ἐπαρχίας ἢ κοινότητος, καὶ ὅταν γνωστοποιηθῶσι ταῦτα εἰς αὐτοὺς εἴτε διὰ τοιχοκολλήσεως εἰς τὰ συνήθη μέρη τῆς κοινότητος, εἴτε διὰ κηρύξεως, καὶ διατάξαν ν' ἀποδειχθῇ ἡ διὰ τῶν τοιούτων μέσων γνωστοποίησις τοῦ ἀπὸ 28 μαΐου (9 ἰουν.) 1841 Β. διατάγμ. περὶ δημοτικῶν φόρων, παρεβίασε τὸ προμνημονευθὲν διάταγμα περὶ δημοσιεύσεως τῶν νόμων καὶ λοιπῶν βασιλ. διαταγμάτων, ἑρμηνεῦσαν αὐτὸ ψευδῶς

καὶ ἐναντίον τοῦ πνεύματος καὶ τοῦ ῥήματος αὐτοῦ, ἡ δὲ ψευδὴς αὕτη ἑρμηνεία δίδει χώραν εἰς ἀναίρεσιν κατὰ τὸ ἄρθρ. 807 § 7 τῆς πολιτ. δικονομίας· ἑπομένως καθίστανται ἀναιρετέαι αἱ ὑπ' ἀριθ. 3432 ἀπόφασις καὶ ἡ κατὰ συνέπειαν ταύτης ἐκδοθεῖσα μεταγενεστέρα ὑπ' ἀριθ. 3503 ἑτέρα ἀπόφ. τῶν ἐν Ἀθ. ἐφετῶν.

Ἐπειδὴ, ἀναιρουμένης τῆς ἀποφάσεως δι' ἐσφαλμένην ἐφαρμογὴν ἢ ψευδῆ ἑρμηνείαν νόμου τινος οὐσιαστικοῦ, τότε δὲν ἀπαγγέλλεται παραπομπὴ εἰς ἄλλο δικαστήριον, ἀλλ' ὁ Ἄρειος Πάγος ἐφαρμόζει καταλλήλως τὸν νόμον.

Διὰ ταῦτα ἀναιρεῖ κτλ. »

Ἀπόφ. πολιτ. Ἀρείου Πάγου 86 τοῦ 1847.

Ἡ 54 τοῦ 1845 πολιτ. ἀπόφασις τοῦ Ἀρείου Πάγου φέρει:

« Ἐπειδὴ ὡς ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως δηλοῦται ὅτι τὸ δημόσιον καὶ ἐν τῇ πρωτοδίκῳ καὶ ἐν τῇ κατ' ἔφεσιν δίκῃ ἐπεκαλέσθη διὰ τοῦ πληρεξουσίου του τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἀπὸ 10 (22) δεκεμβρίου 1833 διατάγματος, ὡς πράξεως δημοσίας ἢ ὡς νόμου ἔχοντος ἰσχὺν ὑποχρεωτικὴν εἰς τὰ ἐπὶ τῆς ἐκτελέσεως τοῦ σχεδίου τῆς πόλεως Ἀθηνῶν ἀναφυομένας διαφοράς, καθόσον πρόκειται ν' ἀποζημιωθῶσι, δυνάμει τοῦ ἀπὸ 12 νοεμβρ. 1836 διατάγματος, οἱ στερηθέντες τὸ γήπεδόν των· ὅθεν ὀρθῶς τὸ δικαστήριον τῶν ἐφετῶν, τὰς σκέψεις τοῦ πρωτοδικείου παραδεχόμενον καὶ εἰς τὸν § 2 τοῦ ἀπὸ 13 φεβρουαρίου 1833 Β. διατάγματος στηριζόμενον, ἐθεώρησε τὸ διάταγμα ἐκεῖνο τῆς 10 δεκεμβρίου 1833 στερημένον πάσης ὑποχρεωτικῆς ἰσχύος, ὡς μὴ δημοσιευθὲν διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς κυβερνήσεως, ὁ δὲ λόγος, ὅτι τὸ αὐτὸ διάταγμα καθὸ συμφωνία ἢ καθὸ συμβόλαιον πρέπει νὰ ὑποβληθῇ εἰς τοὺς κανόνας τῶν ἄλλων συμβολαίων, κατὰ πρῶτον ἤδη προτεινόμενος ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου τούτου, εἶναι, κατὰ τὸν 2 § τοῦ 811 ἄρθρου τῆς πολ. δικονομίας, ἀπαράδεκτος. (ὅρα ἀνωτ. § 3).

Ἐπειδὴ ὁ λόγος ὅτι ἐσφαλμένως ἐφηρμόσθησαν καὶ κακῶς ἡρμηνεύθησαν τὰ ἄρθρ. 25, 26 καὶ 27 τοῦ ἀπὸ 12 νοεμβρίου 1836 Β. διατάγματος γνωμοδοτησάντων τῶν πραγματογνωμόνων περὶ τῆς τιμῆς τοῦ ἀφαιρεθέντος γηπέδου, πρὶν ἢ γενῇ ἀκριβῶς ἡ καταμέτρησις αὐτοῦ, ἢ χωρὶς νὰ ὁρισθῇ τὸ μέτρον παρὰ τοῦ ἀρχιτέκτονος τῆς πόλεως, εἶναι ἀνίσχυρος, διότι, κατὰ τὰ εἰρημένα ἄρθρα καὶ ἰδίως κατὰ τὸ 25, χρέος τῶν πραγματογνωμόνων εἶναι νὰ ἐκτιμῶσι κατὰ τὴν ἰδίαν ἑαυτῶν πεποίθησιν, οὐδὲ διαγράφονται κανόνες, καθ' οὓς ἡ ἐκτίμησις αὕτη πρέπει νὰ γίνεται, μόνον δὲ ὅταν δὲν συμφωνῶσιν] οἱ εἰρημένοι πρὸς ἀλλήλους ὡς πρὸς τὸ ποσὸν τῆς ἀποζημιώσεως, τὸ δικαστήριον αὐτὸ προσδιορίζει τὴν τιμὴν,

ἔχον ὑπ' ὄψιν εἴτε τὴν τρέχουσαν ἀξίαν, εἴτε τὰς προσλαβούσας καὶ νεωτέρας πωλήσεις τοῦ αὐτοῦ γηπέδου ἢ καὶ τῶν γειτονικῶν τῆς αὐτῆς ποιότητος γηπέδων, ὁ δὲ ἀρχιτέκτων τῆς πόλεως δὲν ὀφείλει νὰ ὁρίσῃ τὸ μέτρον, εἰμὴ ὅταν οἱ πραγματογνώμονες ἔχωσιν ἀμφιβολίαν, ἥτις δὲν ἔλαβεν ἐπὶ τοῦ προκιμένου χώραν.

Διὰ ταῦτα ἀποῤῥίπτει κτλ. »

§ 6. Ὁ περὶ δήμων νόμος δὲν καθιστᾷ περιττὴν τὴν δημοσίευσιν τῶν περὶ τῶν δημοτικῶν φόρων διαταγμάτων.

Ἡ ἄγνοια τῶν νόμων ἰσοδυναμεῖ μὲ ἀσύγγνωστον ἀμέλειαν, ἥτις καταλογίζεται εἰς βάρος τοῦ εἰς τοιοῦτον βαθμὸν ἀμελοῦς. Ἡ ἀπόφασις 5392 τοῦ 1849 φέρει :

« Ἐπειδὴ τὸ ἀπὸ ά φεβρουαρίου 1833 διάταγμα ὁρίζει ῥητῶς, ὅτι ἡ ἐφημερὶς τῆς Κυβερνήσεως θέλει εἶσθαι τὸ ὄργανον, διὰ τοῦ ὁποίου θέλουν γνωστοποιεῖσθαι ὅλοι οἱ νόμοι καὶ τὰ διατάγματα, καὶ ὅτι ταῦτα πάντα θέλουν ἔχει ὑποχρεωτικὴν δύναμιν δι' ὅλους τοὺς κατοίκους τοῦ βασιλείου ἀφ' ἧς ἡμέρας γνωστοποιηθῶσιν αὐτοῖς διὰ τῆς εἰρημένης ἐφημερίδος· ὥστε, ἀποκλειομένου παντὸς ἄλλου δημοσιεύσεως μέσου, πᾶς νόμος ἢ διάταγμα, ἐὰν δὲν γνωστοποιηθῇ διὰ τοῦ εἰρημένου ὀργάνου εἰς τοὺς κατοίκους κοινότητός τινος ἢ δήμου, δὲν δύναται νὰ ἔχῃ καμμίαν ὑποχρεωτικὴν ἰσχὺν δι' αὐτούς· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου δὲν ἀμφισβητεῖται ποσῶς, ὅτι τὸ ἀπὸ 28 μαΐου (9 ἰουνίου) 1841 περὶ τῶν δημοτικῶν φόρων διάταγμα δὲν ἐδημοσιεύθη διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς κυβερνήσεως, ἀλλὰ μόνον ὅτι τοῦτο ἐγένετο κατὰ τὸ ἔτος 1844.

Ἐκ τῆς εἰρημένης δὲ ἀρχῆς ἕπεται ἀναγκαίως.

1) Ὅτι δὲν εἶναι βάσιμος ἡ τοῦ δήμου Πειραιῶς πρότασις περὶ τοῦ ὅτι οὗτος ὁ δῆμος δὲν εἶναι ἐναγώγιμος, παραλιπόντος τοῦ ἐνάγοντος ν' ἀνακοινώσῃ αὐτῷ ἐν καιρῷ τὴν κατὰ τοῦ Τ Κ καὶ συντροφίας ἀγωγήν του, καθότι ὁ δῆμος δὲν ἐξέθεσε συνάμα κανένα λόγον ἐμφαίνοντα ὅτι ἡ παράλειψις ἐκείνη τῷ ἐπέφερε βλάβην τινα, ἀλλ' ἁπλῶς μόνον ἐπρότεινεν ὅτι, ἂν τῷ ἀνεκοινόνετο ἡ ἀγωγή, ἤθελεν ἀντιτάξει τὴν κατὰ τὸ ἔτος 1844 δημοσίευσιν τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος νόμου περὶ τῶν δημοτικῶν φόρων, ἀλλ' ὁ λόγος αὐτὸς δὲν ἐδύνατο νὰ ἐπιφέρῃ καμμίαν ἔννομον συνέπειαν, διότι οἱ νόμοι, κατὰ γενικὸν κανόνα, περιεχόμενον καὶ εἰς τὴν διάταξιν 7 τοῦ κώδηκος *de legibus*, δὲν ἔχουσιν ἀναδρομικὰ ἀποτελέσματα· ἐπομένως ἡ εἰς τὴν δίκην κατὰ τοῦ Τ Ε συνδρομὴ τοῦ δήμου δὲν ἤθελεν ὠφελήσει, καὶ διὰ τοῦτο ἡ παράλειψις τῆς ἀνακοινώσεως δὲν δύναται νὰ ἔχῃ ἔννομόν τινα συνέπειαν ὑπὲρ τοῦ δήμου (*arg.*

à contr νόμος 53 § 1 πανδ. βιβλ. 21, τίτλ. 2.—καὶ νόμος 11 § 12 πανδ. βιβλ. 9 τίτλ. 1).

2) ὅτι τὸ ἀπὸ 26 μαΐου (9 ἰουνίου) 1841 διάταγμα περὶ τῶν δημοτικῶν φόρων, ἔπρεπε, διὰ νὰ ἐπιφέρῃ νόμιμα ἀποτελέσματα ὡς πρὸς τοὺς φορολογουμένους, νὰ δημοσιευθῇ ἐν δέοντι, διότι, κατὰ θεμελιώδη ἀρχὴν, κανεὶς νόμος (καὶ τοιοῦτον χαρακτῆρα φέρει τὸ διάταγμα τοῦτο) δὲν εἶναι ὑποχρεωτικὸς, ὡς εἴρηται, εἰμὴ ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεώς του διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως· ὁ δὲ περὶ δήμων νόμος δὲν ἀποκλείει, οὐδὲ περιττὴν καθιστᾷ, ὡς ὁ δῆμος ἰσχυρίζεται, τὴν δημοσίευσιν αὐτήν· ἄρα ὄχι ὀρθῶς ἰσχυρίζεται ὁ ἐναγόμενος δῆμος, ὅτι ὁ ἐνάγων ἐδύνατο, καὶ δύναται ἀκόμη, νὰ καταδιώξῃ τοὺς φορολογουμένους.

3) ὅτι, ὄντος γνωστοῦ τοῦ ὀργάνου τῆς γνωστοποιήσεως τῶν νόμων καὶ διαταγμάτων, κανεὶς δὲν δύναται νὰ προτείνῃ ἄγνοιαν ἢ πλάνην ὡς πρὸς τοῦτο, καθότι ἡ ἄγνοια ἢ ἡ πλάνη αὕτη ἰσοδυναμεῖ μὲ ἀσύγγνωστον ἀμέλειαν, ἥτις καταλογίζεται εἰς βάρος τοῦ εἰς τοιοῦτον βαθμὸν ἀμελοῦς· ἐκ τούτων δ' ἕπεται ὅτι δὲν εἶναι βάσιμοι ἤδη αἱ τοῦ ἐνάγοντος προτάσεις περὶ τοῦ ὅτι α) δὲν ἐγίνωσκεν ὅτι ἀπαιτεῖται δημοσίευσις, ἐνῷ, κατὰ τὰ προεκτεθέντα, πᾶς νόμος, καὶ τοιοῦτον εἶναι τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος διάταγμα, ἔχει κῦρος ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του, καὶ β) ὅτι τῆς δημοσιεύσεως ταύτης ἔπρεπε νὰ γίνεται λόγος ἐν τῷ ἐνοικιαστηρίῳ ἐγγράφῳ, καθότι ἡ μνεία αὕτη καθ' ἑαυτὴν ἦτον ἐντελῶς περιττή.

Ἐπειδὴ, τούτων οὕτως ἐχόντων, ἡ κυρία αἴτησις τοῦ Κ Τ, δι' ἧς ἐξαιτεῖται νὰ καταδικασθῇ ὁ δῆμος εἰς ἀποζημίωσιν, δὲν εἶναι νόμιμος, καθότι ὁ ἐκμισθωτὴς ὀφείλει ἀποζημίωσιν εἰς τὸν ἐκλήπτορα διὰ τὰς πλημμελείας ἢ τὰ ἐλλείμματα τοῦ ἐκμισθωθέντος πράγματος (ὡς τοιοῦτον ὑπάρχει ὁμολογουμένως ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἡ μὴ δημοσίευσις τοῦ περὶ οὗ λόγος νόμου, ἕνεκα τῆς ὁποίας ἐλλείψεως ὁ Κ Τ δὲν δύναται νὰ ἐνεργήσῃ τὰ δικαιώματά του, ἤτοι νὰ καταδιώξῃ τὸν Τ Ε καὶ συντροφίαν) ἐὰν ὁ ἐκλήπτωρ ἠγνόει τὰς πλημμελείας ἢ τὰ ἐλλείμματα ταῦτα (νόμ. 19 § 1 πανδ. *Voct. loc. cont* § 10.—*Tropl. louage* § 194, 198)· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ὁ Ν Τ δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὅτι ἠγνόει, ἀλλὰ καὶ ὤφειλε μάλιστα νὰ μὴν ἀγνοῇ ἐπὶ τῆς τελέσεως τοῦ συμβολαίου, τὴν μὴ γνωστοποίησιν, διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς κυβερνήσεως, τοῦ περὶ τῶν δημοτικῶν φόρων τοῦ 1841 νόμου. (Ν. 1 § 1 πανδ. βιβ. 19 τίτ. 4.—νόμ. 18, 27 κώδ. βιβ. 8 τίτλ. 45, καθ' οὓς ὁ ἐκμισθωτὴς ἀπαλλάττεται τῆς ὑποχρεώσεως τῆς παροχῆς τοῦ διαφέροντος, ἐὰν τὸ ἔλλειμμα τῶν δικαιωμάτων του ἦτο γνωστὸν εἰς τὸν μισθωτήν·

ἂν δὲ ἠμέλησεν ὁ Τ νὰ λάβῃ γνῶσιν τῆς μὴ δημοσιεύσεως ταύτης, δὲν δύναται νὰ αἰτιᾶται εἰμὴ ἑαυτόν, ἀφοῦ μάλιστα δὲν ἀποδίδει ὡρισμένον δόλον ἢ ἔλλειψίν τινα εἰς τὸν ἐναγόμενον παρ' αὐτοῦ δῆμον, καὶ ῥητῶς ἀναφέρει ὅτι οὗτος εὑρίσκετο εἰς πλάνην ὡς πρὸς τὴν δημοσίευσιν τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος νόμου· ἄρα ὁ Κ Τ δὲν ἔχει δικαίωμα νὰ ζητῇ ἀποζημίωσιν παρὰ τοῦ δήμου Πειραιῶς ὡς ἐνοικιάσαντος δῆθεν αὐτῷ τοὺς δημοτικοὺς φόρους τοῦ 1841 χωρὶς νὰ ὑπάρχῃ νομίμως δημοσιευμένος ὁ περὶ τούτων νόμος.

Ἐπειδὴ ὅμως (καθόσον ἀφορᾷ τὴν ἐπιστροφὴν μέρους τοῦ τιμήματος) ὁ ἐκμισθωτὴς ὀφείλει ἀναδοχὴν εἰς τὸν ἐκλήπτορα δι' ὅλας τὰς πλημμελείας ἢ ὅλα τὰ ἐλλείμματα, ὅσα κωλύουσι τὴν ἐπὶ τοῦ μισθωθέντος πράγματος ἐξάσκησιν τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἐκλήπτορος, καὶ ἂν ὁ ἐκμισθωτὴς ἠγνόει αὐτὰ κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς συμβάσεως (νόμ. 19 § 1 πανδ. *loc. cond.* βιβλ. 19 τίτλ. 2 καὶ νόμ. 60 § 7 πανδ. βιβλ. 19 τίτλ. 2)· διότι δὲν εἶναι δίκαιον νὰ πλουτῇ τὶς μὲ ζημίαν ἄλλου, ὁ κανὼν δὲ αὐτὸς εἶναι τόσον μᾶλλον ἐφαρμοστέος ἐπὶ τοῦ προκειμένου, καθόσον ὁ δῆμος δὲν ἰσχυρίσθη ὅτι ὑπῆρχε ῥητὴ συνομολόγησις μεταξὺ τοῦ ἐνάγοντος καὶ αὐτοῦ τοῦ νὰ μὴν ὑπόκηται ὁ δῆμος εἰς ἀναδοχὴν (νόμ. 27 κώδ. *de evictionibus*—νόμ. 11 § 18 πανδ. *de act empt.*) διὰ τὰ ἐλλείματα ἐκεῖνα· ἐπομένως, τούτων οὕτως ἐχόντων, ἡ ἐπιβοηθητικὴ αἴτησις τοῦ ἐνάγοντος πρέπει νὰ γίνῃ δεκτή, ἂν ἀποδειχθῶσιν οἱ πραγματικοὶ ἰσχυρισμοὶ αὐτοῦ.

Ἐπειδὴ τὸ εἰς τὴν κατὰ τοῦ Σ δίκην δαπανηθὲν ποσὸν δὲν ἔχει νόμιμον λόγον ὁ ἐνάγων νὰ τὸ ἀπαιτῇ παρὰ τοῦ δήμου, διότι οἴκοθεν ἐπεχείρησε ματαίαν δίκην χωρὶς νὰ τὴν ἀνακοινώσῃ μάλιστα εἰς τὸν δῆμον.

§ 7. Ἁπλῆ διοικητικὴ πρὸς τὴν ἀστυνομίαν πρόσκλησις περὶ ἀστυνομικῆς τινος διατάξεως δὲν φέρει τὰ προσόντα τακτικῆς διατάξεως, ὥστε νὰ στηριχθῇ ἐπ' αὐτῆς ἀπόφασις.

Ἀπόφ. ποιν. Ἀρείου Πάγου ρά. ἣν ὅρα ἐν τῇ λέξει Ἀστυνομία

§ 8. Ὁ περὶ φόρου τῶν ζώων νόμος τῆς 27 μαρτίου 1846 δὲν ἠδύνατο νὰ ἦναι ὑποχρεωτικὸς πρὸ τῆς ἐπὶ ἐκκλησίας ἀναγνώσεώς του.

Ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Π. 107 τοῦ 1846, ἣν ἐν τῇ λέξει Ἄρειος Πάγος.

§ 9. Ἡ ἐπιβολὴ ἀμέσων ἢ ἐμμέσων φόρων, ὡς καὶ ἡ ἀνανέωσις αὐτῶν, ἥτις ἐπιτρέπεται δυνάμει τοῦ περὶ δήμων νόμου, δὲν εἶναι ὑποχρεωτικὴ διὰ τοὺς φορολογουμένους, ἐὰν κατὰ τὸν περὶ δήμων νόμον δὲν δοθῇ ἡ βασιλικὴ ἔγκρισις ἥτις,

διὰ νὰ κατασταθῇ ὑποχρεωτική, ἀπαιτεῖται νὰ δημοσιευθῇ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς κυβερνήσεως· ὥστε τὸ ἀπὸ 28 μαΐου 1841 διάταγμα περὶ τῶν δημοτικῶν τοῦ Πειραιῶς φόρων δὲν ἰσχύει ὡς μὴ δημοσιευθέν. (ἀπ. 2886 τῆς 16 μαΐου 1844 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν).

§ **10.** Τὸ περὶ τῆς ἀφίξεως φύλλον τινὸς ἐφημερίδος τῆς κυβερνήσεως ζήτημα ἀποδείξεως πρέπει νὰ γίνηται δι' ἐγγράφων ἀπὸ τὸ δημόσιον, ὅταν αὐτὸ ἐπικαλῆται τὸν ἐν τῷ φύλλῳ ἐκείνῳ νόμον. Ἀπόφ. 5273 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

§ **11.** Ὁ ἀπὸ 16 δεκεμβρ. 1836 νόμος ἔχει κῦρος νόμου ἀπὸ τῆς ἐκδόσεώς του καὶ ὄχι ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του. (ὅρα τὴν λέξ. *Ἀναδρομικὴ δύναμις*).

Ἀπόφ « Ἐπειδὴ εἶναι μὲν ἀληθές, ὅτι τὸ δημόσιον δὲν ἠδύνατο, δυνάμει τοῦ ἀπὸ 16 δεκεμβρίου 1836 διατάγματος, ν' ἀπαιτήσῃ τὴν πληρωμὴν τῶν φόρων, περὶ ὧν τὸ διάταγμα αὐτὸ διαλαμβάνει, καθότι, κατὰ γενικὴν ἀρχήν, κανὲν διάταγμα ἐπιβάλλον φόρους, δὲν λαμβάνει κῦρος εἰμὴ ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του, καὶ τὸ διάταγμα ἐκεῖνο δὲν ἐδημοσιεύθη πώποτε διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς κυβερνήσεως, ἀλλ' ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ 5 ἄρθρου τοῦ ἀπὸ 7 αὐγούστου 1848 νόμου (ἐφημ. τῆς κυβερνήσεως φύλλ. 21) φέροντος ῥητῶς: « ὅσοι τῶν ἐμπόρων δὲν ἐπλήρωσαν εἰσέτι τὰ διὰ τοῦ » ἀπὸ 16 (28) ὀκτωβρίου 1836 διατάγματος ὡρισμένα δικαιώ» ματα προκυμαίας θέλουν ὑποχρεωθῇ εἰς τὴν ἀπόδοσιν αὐτῶν· » προκύπτει ἀριδήλως ὅτι ἡ νομοθετικὴ ἐξουσία ἔδωκεν (ὡς βεβαιοῦται καὶ ἐκ τῶν κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ νόμου αὐτοῦ ἐκτεθέντων ἐν τοῖς πρακτικοῖς τῆς βουλῆς) ἀναδρομικὴν δύναμιν εἰς τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος διάταγμα τῆς 16 (28) ὀκτωβρίου 1836. Τούτως δ' οὕτως ἐχόντων, ἂν καί, κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ συνταγματικοῦ δικαίου, τὰ δικαστήρια ἦναι ἁρμόδια νὰ ἐξετάσουν ἂν αἱ παρὰ τῶν διαδίκων καθυποβαλλόμεναι εἰς αὐτὰ νομομοθετικαὶ πράξεις φέρωσι νομοθετικὸν χαρακτῆρα, καθότι ἡ θέλησις τοῦ νομοθέτου πρέπει νὰ ἦναι ὁ ὁδηγὸς τῶν ἀποφάσεων τῶν δικαστηρίων, καὶ ἡ θέλησις αὕτη δὲν ἐξάγεται εἰμὴ ἐκ τῶν παρὰ τῆς νομοθετικῆς ἐξουσίας πηγαζόντων νόμων, δὲν εἶναι ὅμως ἁρμόδια καὶ νὰ ἐξελέγξουν τὰς τοιαύτας νομοθετικὰς ἀποφάσεις ὡς πρὸς τὸ περιεχόμενόν των, καθότι ἀφ' ἑνὸς μὲν δὲν ὑποτίθεται ποτὲ ὅτι ἡ παριστάνουσα τὴν τοῦ ἔθνους κυριαρχίαν ἐξουσία παρανομεῖ, καὶ ἀφ' ἑτέρου ὁ δικαστὴς ὀφείλει μόνον νὰ ἐφαρμόζῃ τὸν νόμον καὶ νὰ δικάζῃ ἐπὶ τῇ βάσει αὐτοῦ, μὴ δυνάμενος νὰ τὸν ἐπικρίνῃ.

Ἐπειδὴ καὶ μὲν ὁ νόμος, κατὰ γενικὸν κανόνα, δὲν κανονίζει εἰμὴ τὸ μέλλον καὶ ἀναδρομικὴν δύναμιν δὲν ἔχει εἰμὴ κατ' ἐξαίρεσιν μόνον ὅταν ὁ νομοθέτης διέταξεν, ὡς ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ἄλλως πως, ἤτοι κατ' ἐξαίρεσιν· κατὰ τὸν νόμον 7 τοῦ κώδηκος *de legibus* φέροντα: *Leges et constitutiones futuris certum est dare formam negotiis, non ad facta praeterita revocari, nisi nominatim et de praeterito tempore et adhuc pendentibus negotiis cautum est.*

Ἐπειδὴ εἶναι μὲν ἀληθὲς ὅτι, κατὰ τὸν μὴ ἀποκρουσθέντα ἰσχυρισμὸν τοῦ δημοσίου, τὸ εἰρημένον διάταγμα τῆς 16 (28) ὀκτωβρίου 1836 δὲν ἐδημοσιεύθη οὔτε πρὸ τῆς κυρώσεως, οὔτε μετὰ τὴν κύρωσιν τοῦ ἀπὸ 9 αὐγούστου 1848 νόμου, ἀλλ' ἡ ἔλλειψις αὕτη δὲν δύναται νὰ καταστήσῃ παραδεκτὴν τὴν ἀγωγὴν τοῦ Α Μ, διότι

1) ὁ λόγος, ὅστις προέδρευσεν εἰς τὴν ἔκδοσιν τοῦ διατάγματος τῆς 16 (28) ὀκτωβρίου 1836, ὑπηγόρευσε καὶ τὸν νόμον τῆς 9 αὐγούστου 1848,

2) Τὸ διάταγμα τῆς 16 (28) ὀκτωβρίου 1836 περιέχεται περιληπτικῶς εἰς τὸν νόμον τῆς 9 αὐγούστου 1848, μολονότι διὰ τούτου μὲν ἐπιβάλλεται δικαίωμα προκυμαίας πέντε τοῖς ἑκατὸν ἐπὶ τοῦ νομίμου τελωνιακοῦ δικαιώματος, δι' ἐκείνου δὲ (τοῦ διατάγματος τῆς 16 ὀκτωβρίου 1836) ἐπιβάλλεται ἡ εἴσπραξις ἑνὸς δεκάτου τοῦ τελωνείου τῆς καταναλώσεως· καὶ ὡς ἐκ περισσοῦ,

3) ἡ κυβέρνησις δύναται καὶ ἤδη νὰ δημοσιεύσῃ τὸ διάταγμα αὐτὸ, καὶ οὐχ' ἧττον ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ τὸ ἐκτελέσῃ δυνάμει τοῦ νόμου τῆς 9 αὐγούστου 1848· ὥστε ὁπωσδήποτε τὸ δικαστήριον δὲν δύναται νὰ παραδεχθῇ ὡς βάσιμον τὴν τοῦ ἐνάγοντος κυρίαν αἴτησιν τοῦ ν' ἀποφασισθῇ ὅτι τὸ δημόσιον δὲν ἔχει δικαίωμα νὰ ζητῇ παρ' αὐτοῦ φόρον τοῦ ἐν Πειραιεῖ μώλου.

Ἐπειδὴ αἱ ἄλλαι αἰτήσεις τοῦ ἐνάγοντος δὲν εἶναι εἰμὴ συνέπεια τῆς ἀνωτέρω κυρίας αἰτήσεως· ἀλλὰ, μὴ οὔσης ταύτης παραδεκτῆς, ἀπαράδεκτοι καθίσανται καὶ αἱ ἄλλαι.» (ἀπόφ. 5410 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφετῶν).

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΙΣ τοῦ καταλόγου τῶν ἐνόρκων.

Ἡ μὴ δημοσίευσις τοῦ καταλόγου τῶν ἐνόρκων ὡς ὑπαγομένη εἰς τὴν διοικητικὴν ὑπηρεσίαν δὲν ἐπιφέρει ἀναίρεσιν.

Ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Πάγου 9 κα' 12 τοῦ 1845 —ἡ 12 φέρει: «Ἐπειδὴ οἱ κατάλογοι τῶν πολιτῶν τῶν ἐχόντων τὰ προσόντα

τοῦ ἐνόρκου ἐδημοσιεύθησαν διὰ τοῦ 33 ἀριθ. τοῦ δικαστικοῦ παραρτήματος τοῦ Ἑλληνικοῦ Ταχυδρόμου, μετὰ δὲ τὴν παῦσιν αὐτοῦ διὰ τῆς ἐφημερίδος τοῦ Αἰῶνος, καθὼς ἀπαιτεῖ τὸ 53 ἄρθρ. τοῦ δικαστικοῦ ὀργανισμοῦ συνδυασμένον μὲ τὸ ἀπὸ 2 ὀκτωβρ. 1836 νόμου. Ἐκτὸς δὲ τούτου ἡ μὴ δημοσίευσις αὐτῶν ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων διοικητῶν δὲν δύναται νὰ δώσῃ χώραν εἰς ἀναίρεσιν, ὡς ἀφορῶσα ἐνέργειαν τῆς διοικητικῆς ἐξουσίας, τῆς ὁποίας τὰς πράξεις καὶ τὰς ἐλλείψεις δὲν εἶναι ἁρμόδια τὰ δικαστήρια νὰ ἐπικρίνωσιν ἢ νὰ διορθώσωσιν. »

—Ἡ ἀπόφ. ποιν. 11 τοῦ 1849 (Ἀρ. Π.) φέρει:

« Ἐπειδὴ ὁ κατάλογος τῶν ἐνόρκων, τὸν ὁποῖον ὁ νομάρχης πέμπει πρὸς τὸν πρόεδρον τῶν συνέδρων, δημοσιεύεται καθ' ὃν τρόπον διατάσσουσι τὸ 50 ἄρθρ. τοῦ ὀργανισμοῦ τῶν δικαστηρίων καὶ τὸ 5 τοῦ ἀπὸ 12 ὀκτωβρίου 1836 διάταγμα, καὶ ἡ τοιαύτη δημοσίευσις ὑποτίθεται πάντοτε ὡς γενομένη μέχρις ἀποδείξεως τοῦ ἐναντίου. Ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου, προτείνων ὁ ἀναιρεσείων ὅτι ὁ τοιοῦτος κατάλογος, ἀφορῶν τοὺς ἀναπληρωτικοὺς ἐνόρκους, δὲν ἐδημοσιεύθη κατὰ τὴν τελευταίαν ἐν Ναυπλίῳ σύνοδον τῶν κακουργιοδικῶν, καὶ ὅτι πολλὰ τῶν κληρωθέντων ὀνομάτων δὲν περιλαμβάνονται εἰς τὸν γενικὸν κατάλογον κλπ. δὲν στηρίζει τὴν πρότασίν του ταύτην εἰς οὐδεμίαν ἀπόδειξιν, ἐνῷ ἐξεναντίας ἐκ τῶν πρακτικῶν τὰ πάντα ἐγένοντο, ὡς ὁ νόμος ἀπαιτεῖ· ἄρα δὲν εἶναι ἀληθὲς ὅτι ὑπῆρξεν, ὡς ὁ ἀναιρεσείων ἀξιοῖ, κακὴ σύνθεσις τοῦ δικαστηρίου τῶν ἐνόρκων διὰ τὴν μὴ δημοσίευσιν τοῦ καταλόγου αὐτῶν. »

ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΥΠΑΛΛΗΛΟΙ.

Ὅρα τὰς λέξεις α) Ἀνάκρισις διοικητική.—β) Ἀρχή.—γ) Πειθαρχικαὶ ποιναί.—δ) Ὑπηρεσία.—ε) Ἀταξίαι εἰς τὸ ἀκροατήριον.—ς) Δήλωσις [1].

Πίναξ Λεκτικός.

[1] Στμ. 1. Αἰκίαι κατὰ δημοσίων ὑπηρετῶν [ὅρα τὴν λέξ. Αἰκίαι § 2].
Αἰκίαι παρ' ἀνακρ. ὑπαλλ. [αὐτ. § 12]

Περίληψις.

1. Ἄδεια τῆς κυβερνήσεως ἀπαιτεῖται διὰ τὰς κατὰ τῶν διοικητικῶν ὑπαλλήλων πολιτικὰς ἀγωγάς;
2. Αἴτησις θεραπείας ἀπαιτεῖται πρὸ τῆς κατὰ τῶν διοικητικῶν ὑπαλλήλων ἀγωγῆς;
3. Ἔννοια τοῦ ἄρθρ. 24 τοῦ περὶ ἐξυβρίσεως νόμου.

Σημ. 2. Ἡ ὑπ' ἀριθ. 48 τοῦ 1849 ποιν. ἀπόφασις τοῦ Ἀρείου Πάγου φέρει :

« Ἐπειδὴ δὲν βεβαιοῦται ἐκ τῶν πρακτικῶν τῆς συζητήσεως ὅτι ὁ διορισμὸς τοῦ ἀναιρεσείοντος ὡς ποινήτορος ἐγένετο διὰ προφορικῆς μόνον πρὸς αὐτὸν παραγγελίας τοῦ ταμίου Λακεδαίμονος, ἀλλὰ μόνον ὅτι ὁ αὐτὸς ἀναιρεσείων δὲν ἔδωκε, πρὶν ἀναλάβῃ τὰ καθήκοντα τῆς ὑπηρεσίας του, τὸν νενομισμένον τῶν δημοσίων ὑπηρετῶν ὅρκον, ἡ ἰδιότης ὅμως τοῦ δημοσίου ὑπαλλήλου ἢ ὑπηρέτου ἀποκτᾶται διὰ μόνης τῆς ἀποδοχῆς τῆς ὑπὸ τῆς ἁρμοδίας ἀρχῆς ἀνατεθειμένης εἴς τινα δημοσίας ὑπηρεσίας, ἡ δὲ ὁρκοδοσία ἐνισχύει μὲ τὴν ἐκ τῆς ἀποδοχῆς τοῦ διορισμοῦ προκύπτουσαν ὑποχρέωσιν πρὸς εὐσυνείδητον ἐκπλήρωσιν τῶν καθηκόντων τῆς ὑπηρεσίας, καὶ παρέχει οὕτω καὶ πρὸς τὴν διορίζουσαν ἀρχὴν καὶ πρὸς τοὺς πολίτας ἠθικὴν ἐγγύησιν περὶ τῆς ἐκπληρώσεως αὐτῶν, ἀλλ' ὁ ἀποδεχθεὶς τὸν διορισμόν του εἰς δημοσίαν ὑπηρεσίαν καὶ ἐνεργῶν πράξεις ἀναγομένας εἰς αὐτὴν (πρὶν ὁρκισθῇ τὸν τῆς ὑπηρεσίας ὅρκον) οὐδόλως δύναται ἐκ τῆς εἰρημένης παραλείψεώς του νὰ παραγάγῃ ὑπὲρ ἑαυτοῦ τὸ πλεονέκτημα τοῦ νὰ μὴν ὑποκύψῃ εἰς τὰς περὶ δημοσίων ὑπαλλήλων ἢ ὑπηρετῶν διατάξεις τοῦ νόμου, ὁρίζοντος ἐν τοῖς ἄρθρ. 449, 289 τοῦ ποιν. νόμου, ὅτι ὁ δημόσιος ὑπάλληλος ἢ ὑπηρέτης ὁ ἀρξάμενος τῆς ὑπηρεσίας του, πρὶν ἢ ὁρκισθῇ τὸν διατεταγμένον τῆς ὑπηρεσίας ὅρκον, δύναται νὰ τιμωρηθῇ διὰ τοῦτο μὲ χρηματικὴν ποινήν, καὶ ἑπομένως, θεωροῦντος τὴν παράλειψιν ταύτην ὡς παράβασιν τῶν καθηκόντων τοῦ δημοσίου ὑπαλλήλου ἢ ὑπηρέτου· »

4. Δημαρχικὸς πάρεδρος διατάττων παρανόμως μὲν, ἀλλ' ὄχι μὲ πρόθεσιν, τὴν σύλληψιν τινός.
5. Οἱ δημοτικοὶ ὑπάλληλοι ἐξομοιοῦνται ὡς πρὸς τὰς παραβάσεις μὲ τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους.—Ἀστυνομικοὶ κλητῆρες.
6. Ἔννοια τοῦ ἄρθρ. 430 τοῦ ποιν. νόμου.
7. Δημοτικοὶ ὑπάλληλοι ἀποσιωπῶντες τὴν συμμετοχήν των εἴς τινα ὑπόθεσιν.
8. Λαμβάνει χώραν τιμωρία εἰς τὰς μεταξὺ ἰδιώτου καὶ ὑπαλλήλου ὕβρεις.
9. Ὡς δημόσιοι ὑπάλληλοι ποῖοι θεωροῦνται;
10. Ἀποθηκάριοι.—Ἔννοια τοῦ ἄρθρ. 461 τοῦ ποιν. νόμου.
11. Οἱ ὁπλοφόροι, περὶ ὧν διαλαμβάνει ὁ περὶ φόρου τῶν ζώων νόμος, εἶναι δημόσιοι ὑπάλληλοι;
12. Ἔννοια τοῦ ἄρθρ. 24 τοῦ ποιν. νόμου.—Παῦσις ἐκ τῆς ὑπηρεσίας.
13. Τὸ μὴ κατασχετέον μέρος τοῦ μισθοῦ των δύναται νὰ μεσεγγυηθῇ ἕνεκα ὀφειλομένης διατροφῆς;
14. Ὑπάλληλος, λαβὼν χρήματα καὶ ἀποστείλας αὐτὰ εἰς ἄλλην ἀρχὴν κατὰ διαταγὴν τοῦ προϊσταμένου του, ἐνέχεται;

§ 1. Ἀπαιτεῖται ἄδεια τῆς κυβερνήσεως διὰ νὰ κινηθῇ πολιτική τις ἀγωγὴ κατὰ διοικητικοῦ ὑπαλλήλου πρὸς ἀποζημίωσιν, πηγάζουσαν ἐκ κολασίμου πράξεως; ὅρα τὴν λέξιν ἀρχὴ § 3.

§ 2. Δὲν ὑπάρχει νόμος, κατὰ τὸν ὁποῖον ν' ἀπαιτῆται προηγουμένως αἴτησις θεραπείας, ὅταν δημόσιοι διοικητικοὶ ὑπάλληλοι ἐνάγωνται παρ' ἰδιωτῶν δι' ἰδιωτικὰς κατ' αὐτῶν ἀπαιτήσεις, καὶ ἂν αὗται ἤθελαν γεννηθῇ ἐκ πράξεων, ἐνεργηθεισῶν παρ' αὐτῶν ὡς δημοσίων ὑπαλλήλων.

Ἀπόφ. 4702 τοῦ 1848 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

§ 3. Τὸ ἄρθρ. 24 τοῦ περὶ ἐξυβρίσεων νομου, τὸ ὁποῖον προνοεῖ ἰδίως περὶ αἰκιῶν κατὰ δημοσίων ὑπηρετῶν, ἀπαιτεῖ νόσον ἢ πρὸς ἐργασίαν ἀνικανότητα προελθοῦσαν ἐκ τῆς αἰκίας; ὄχι.

(Ἀπόφ. ποιν. Ἀρείου Πάγου 8 τοῦ 1842—Πρβ. τὴν λέξιν Αἰκία).

§ 4. Ὅταν δημαρχικός τις πάρεδρος διέταξε τὴν σύλληψίν τινος χωρὶς νὰ ὑπάρχῃ νόμιμος περίπτωσις, ἀλλ' ἔπραξεν αὐτὸ ὡς ἀνακριτικὸς ὑπάλληλος καὶ ὄχι μὲ πρόθεσιν νὰ στερήσῃ ἐν γνώσει αὐθαιρέτως δι' ἐγκαθείρξεως τὸ συλληφθὲν τῆς ἐλευθερίας του, ἀλλὰ κατ' ἐσφαλμένην ἑρμηνείαν καὶ ἐφαρμογὴν τῶν περὶ συλλήψεως διατάξεων, ἡ παράβασις τιμωρεῖται, κατὰ τὸ ἄρθρ. 235 τῆς ποιν. δικονομίας, πειθαρχικῶς, ἀλλὰ δὲν ὑπάγεται εἰς τοὺς ὅρους τοῦ ἄρθρ. 322 τοῦ ποιν. νόμου.

Βούλευμα 117 τοῦ 1844 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν (Νομικ. σελ. 3212).

§ 5. Οἱ δημοτικοὶ ὑπάλληλοι ἐξομοιοῦνται, κατὰ τὸ ἄρθρ. 493 τοῦ ποιν. νόμου, ὡς πρὸς τὰς παραβάσεις τῶν καθηκόντων τῆς ὑπηρεσίας των μὲ τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους, κατὰ δὲ τὸ ἄρθρ. 489 οὗτοι ἐξομοιοῦνται μὲ τοὺς δημοσίους ὑπηρέτας· ἄρα οἱ τελευταῖοι (καὶ οἱ ἐκπληροῦντες χρέη κλητῆρος τῆς δημαρχίας καὶ ἀστυνομίας) ὑπόκεινται εἰς τὰς αὐτὰς ποινάς.

Βούλ. 99 τοῦ 1841 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφετῶν (Νομικ. σελ. 3210).

§ 6. Περὶ τῆς ἐννοίας τοῦ ἄρθρ. 480 τοῦ ποιν. νόμου, ὅρα τὴν ἐν τῷ Εὑρετηρίῳ λέξιν *Ἄρνησις ὑπηρεσίας*.

§ 7. Δημοτικός τις ὑπάλληλος, ἀποσιωπήσας τὴν ἰδίαν αὐτοῦ συμμετοχὴν εἰς ἐκδικαζομένην τινὰ ὑπόθεσιν, δύναται νὰ τιμωρηθῇ ἐπανορθωτικῶς; ὄχι.

Ἀπόφ. « Ἐπειδή, προκειμένου λόγου περὶ ἀποσιωπήσεως ἰδίας συμμετοχῆς κατὰ τὸ ἄρθρ. 463 τοῦ ποιν. νόμου, τότε μόνον ἔχει χώραν ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ ἄρθρ. τούτου, ὅταν ὁ ἀποσιωπήσας ὑπάλληλος σύνοιδεν ἑαυτῷ αἰτίαν τινα ἐξαιρέσεως, καὶ ἐξαιρούμενος ἠρνήθη τὴν αἰτίαν ταύτην, οὐχὶ δὲ καὶ ὅταν δὲν ἐξῃρέθη ἀφ' ἑαυτοῦ, ὡς ἐξάγεται ἐκ τῶν περὶ ἐξαιρέσεως δικαστικῶν ὁρισμῶν τῆς ποιν. δικ. μὲ τοὺς ὁποίους συνδυάζεται τὸ διαληφθὲν ἄρθρον, καὶ οἵτινες συμφωνοῦσι καὶ μὲ τὰς ἐν τοῖς ἄρθρ. 37 καὶ 48 τῆς πολιτ. δικονομίας διατάξεις· καθότι εἰς μὲν τὴν πρώτην περίπτωσιν τὸ ἄρθ. 59 τῆς εἰρημένης ποιν. δικονομίας ὁρίζει . . . . εἰς δὲ τὴν δευτέραν, περὶ ἧς διαλαμβάνει τὸ ἄρθρ. 53 (αὐτόθι), δὲν ἐπιβάλλεται οὔτε πειθαρχικὴ ποινὴ ἐπανορθωτική· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου δὲν ἐπροτάθη ἐξαίρεσίς τις παρά τινος κατὰ τοῦ διαληφθέντος κατηγορουμένου Α, καὶ ἑπομένως δὲν δύναται νὰ καταδιωχθῇ ὁπωσδήποτε, ἂν καὶ ὁμολογουμένως ἔτι ἀποδεικνύεται ὅτι εἰς τὴν ἐνώπιον τοῦ πρωτοδ. δίκην ἐνήργησε μὲ χαρακτῆρα δημοσίου κατηγόρου, καὶ ὅτι εἰς τὴν ἔκβασιν αὐτῆς εἶχεν ἄμεσον ἴδιον συμφέρον καὶ ἀπεσιώπησεν αὐτό,» Βούλ. 78 τοῦ 1839 τῶν ἐν Ν. ἐφ. (Νομικ. σελ. 2596).

§ 8. Δύναταί νὰ λάβῃ χώραν τιμώρησις εἰς τὰς μεταξὺ ἰδιώτου καὶ δημοσίου ὑπαλλήλου, ἐνεργοῦντος τὰ ἔργα τῆς ὑπηρεσίας του, διαλαμβανομένας ὕβρεις; Ναί [1].

Βούλευμα 128 τοῦ 1839 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφετῶν.—Πρβ. τὴν λέξιν Ἀ τ α ξ ί α ι εἰς τὸ Ἀ κ ρ ο α τ ή ρ ι ο ν—καὶ τὴν λέξιν Ὕ β ρ ι ς.

---

(1) Αἱ μεταξὺ τῶν συνυπηρετούντων ὕβρεις τιμωροῦνται; « Ἐπειδὴ τὸ ἄρθρ. 31 (339) τοῦ ἀπὸ 23 νοεμβρ. 1837 περὶ

§ 9. Ὡς δημόσιοι ὑπάλληλοι ποῖοι θεωροῦνται; ὅρα τὰ περὶ τούτου ἐκτεθέντα εἰς τὴν λέξιν *Ἀπιστία*.

§ 10. Οἱ ἀποθηκάριοι ὑπόκεινται εἰς τὰς περὶ καταπιέσεως διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 461 τοῦ ποιν. νόμου; Ναί, κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 1 ποινικὴν ἀπόφασιν τοῦ Ἀρ. Πάγου, ἣν ὅρα ἐν τῇ λέξει *Ἀπιστία*.

§ 11. Εἰς τοὺς ὁπλοφόρους, περὶ ὧν διαλαμβάνει ὁ περὶ φόρων τῶν ζώων νόμος τῆς 4 ἰανουαρίου 1841, δὲν ἦτο συγκεχωρημένον νὰ κάμωσιν ἀπαριθμήσεις ζώων ἄνευ ἐκ τοῦ πλησίον ἐπιβλέψεως τοῦ ἐπιστάτου, ὑπὸ τὸν ὁποῖον διετέλουν· ὥστε οἱ ὁπλοφόροι καὶ οἱ ἄλλοι βοηθοὶ τοῦ ἐπιστάτου, δὲν δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν ὡς δημόσια πρόσωπα, καὶ ἑπομένως δὲν δύνανται νὰ καταδιωχθῶσιν ἕνεκα δωροδοκίας. (ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Π. 9 τοῦ 1843).

§ 12. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 24 τοῦ ποιν. νόμου ἡ καταδίκη τῶν ἐν τέλει ἢ ἄλλων δημοσίων ὑπηρετῶν ἕνεκα πράξεως ἀναγομένης εἰς τὴν δημοσίαν ὑπηρεσίαν καὶ τιμωρουμένης ὡς πλημμελήματος συνεπιφέρει τὴν ἀπὸ τῆς ὑπηρεσίας ἔκπτωσιν, ὡς καὶ τὴν πρόσκαιρον ἀνικανότητα εἰς ἀνάκτησιν ἀρχῆς ἢ ἄλλης δημοσίας ὑπηρεσίας· ὅθεν τὰ δικαστήρια δὲν δύνανται ν' ἀρνῶνται τὸ ν' ἀποφαίνωνται τὴν πρόσκαιρον ἀνικανότητα τοῦ καταδικασθέντος πρὸς ἀνάκτησιν δημοσίου ὑπηρεσίας, ἐπὶ λόγῳ ὅτι ὁ ὑπάλληλος ἔπαυσεν ἤδη νὰ φέρῃ τὸν τοιοῦτον χαρακτῆρα κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐκδόσεως τῆς ἀποφάσεως, καθότι εἰς τὰς περὶ τὴν ὑπηρεσίαν ἀξιοποίνους πράξεις πρέπει νὰ λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν ἡ ἰδιότης τοῦ προσώπου καὶ ὁ χρόνος, καθ' ὃν ἐπράχθησαν, οὐχὶ δὲ ὁ καθ' ὃν ἐδικάσθησαν. (ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Πάγου 112 τοῦ 1842.—Πρβ. τὴν λέξιν *Δικαιώματα*).

§ 13 Τὸ μὴ κατασχετέον μέρος τοῦ μισθοῦ τῶν ἐν ἐνεργείᾳ

ἐξυβρίσεων ἐν γένει κτλ. νόμου λέγει ῥητῶς « Ἐὰν συνυπηρετοῦντες κτλ. »

Ἐπειδὴ ἐπὶ τοῦ προκειμένου συμπίπτουσιν ὅλα τὰ προσόντα τοῦ εἰρημένου ἄρθρου, διότι αἱ προφερθεῖσαι ἐν τῷ δημοτικῷ συμβουλίῳ παρὰ τῶν ἐγκαλουμένων ἐκφράσεις εἶναι ἀπρεπεῖς, οἱ δὲ ἐγκαλοῦντες καὶ ἐγκαλούμενοι συνδιατελοῦσιν εἰς τὴν αὐτὴν δημοτικὴν ὑπηρεσίαν, καθὸ σύμβουλοι ἅπαντες τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου.

Ἐπειδὴ ἑπομένως δυνάμει τοῦ εἰρημένου ἄρθρου ἡ προκειμένη πρᾶξις δὲν εἶναι τιμωρητέα κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ποιν. νόμου, ἀλλ' ὑπόκειται εἰς τὰ περὶ πειθαρχικῶν ποινῶν διατεταγμένα. »

Βούλευμα 80 τοῦ 1835 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφετῶν (Νομικ. σελ. 2539).

ὑπαλλήλων τῆς κυβερνήσεως δύναται νὰ μεσεγγυηθῇ πρὸς πληρωμὴν συντάξεως ἕνεκα διατροφῆς, ὀφειλομένης ὑπὸ τῶν ὑπαλλήλων τούτων εἰς τὰς συζύγους ἢ τὰ τέκνα των; ὅρα τὰς λέξ. ά) *Κατάσχεσις.*—β) *Μισθός.*—γ) *Διατροφή.*

§ 14. Ὑπάλληλος λαβὼν χρήματα καὶ ἀποστείλας αὐτὰ εἰς ἄλλην ἀρχὴν κατὰ διαταγὴν προϊσταμένης ἀρχῆς, εἶναι προσωπικῶς ὑπεύθυνος; ὄχι, κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 4849 ἀπόφ. τοῦ 1848 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν φέρουσαν:

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ ὁ Α δὲν ἀφήρεσεν αὐτὸς παρὰ τοῦ ἀντιδίκου του τὰ περὶ ὧν ἡ δίκη χρήματα, ἀλλὰ παρέλαβεν αὐτὰ παρὰ τοῦ πρώην διοικητοῦ Τήνου Ι καὶ κατόπιν ἀπέστειλεν αὐτὰ εἰς τὸν ἐν Κωςαντινουπ. Ἑλλην. πρέσβυν διαταχθεὶς ὑπὸ τοῦ τότε ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργοῦ, ὡς ἀποδεικνύουν τὰ κατὰ συνέπειαν τῆς ὑπ' ἀριθ. 4702 ἀποφάσεως τοῦ δικας. τούτου προσαχθέντα παρὰ τοῦ Α δύο ἔγγραφα τοῦ Μ· ὅθεν ὀφείλων νὰ ὑπακούσῃ εἰς ἀνωτέραν του διοικητικὴν ἀρχὴν, διατάξασαν τὴν εἰς ἄλλο πρόσωπον ἀπόδοσιν πραγμάτων δικαστικῶς περιελθόντων εἰς αὐτὸν, οὔτε διὰ τῆς παραλαβῆς τῶν εἰρημένων χρημάτων, οὔτε διὰ τῆς εἰς ἄλλον ἀποδόσεως αὐτῶν παρεβίασε νόμον τινα, καθιστῶντα αὐτὸν προσωπικῶς ὑπεύθυνον ἀπέναντι τοῦ ἀληθοῦς ἰδιοκτήμονος τῶν χρημάτων, ἀφοῦ οὐδὲ ἡ ἐνεργηθεῖσα εἰς χεῖράς του συντηρητικὴ κατάσχεσις ἔφερε νομικὰς συνεπείας μὴ ἐπιδοθείσης αὐτῷ ἐμπροθέσμως ἀγωγῆς περὶ κύρους τῆς κυρίας ἀπαιτήσεως, κατὰ τὰ ἄρθρα 1012 καὶ 925 τῆς πολιτ. δικονομίας· ἐπομένως δὲν εἶναι αὐτὸς ἐναγώγιμος διὰ τὴν ἐπιστροφὴν τῶν χρημάτων αὐτῶν » (ἀπόφ. 4849 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν).

ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΤΟΠΟΙ.

§ 1. Τίς θεωρεῖται ὡς τοιοῦτος;—ἡ ποιν τοῦ Ἀρ. Πάγου ἀπόφ. πδ. τοῦ 1836 φέρει [1].

« Ἐπειδὴ δημόσιος τόπος λογίζεται ὁ προσδιωρισμένος εἰς συνάθροισιν τοῦ κοινοῦ, ἢ εἰς χρῆσιν ὅλων τῶν ἀνθρώπων, τῶν κατοικούντων καὶ τῶν παρεπιδημούντων εἴς τινα πόλιν· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου τὸ ἐργαςήριον, ὅπου ὁ καταδικασθεὶς ἀπήγγειλε τὰς ὑβριστικὰς ἐκφράσεις, δὲν ὑποτίθεται ὅτι ἔχει τοιοῦτον προσδιορισμὸν, καὶ ἐπομένως δὲν εἶναι δημόσιος τόπος· ὥστε τὸ ἐν

(1) Πρβ. τὰς λέξ. ά) Διατάραξις οἰκ. εἰρήνης.—β) Ὕβρις.—γ) Ἀργσία.

Καλάμαις πλημμελειοδικεῖον, ἂν καὶ ἐξέλαβεν ἐσφαλμένως ὡς δημόσιον τόπον μόνον τὸν παρὰ τοῦ δημοσίου ἐξουσιαζόμενον, μὴ ἀποδῶσαν ὅμως εἰς τὸ ἐργαστήριον τὸν χαρακτῆρα καὶ τὰς ἰδιότητας δημοσίου τόπου, ἡρμήνευσεν ὀρθῶς τὴν ἔννοιαν τοῦ 138 ἄρθρ. τοῦ ποιν. νόμου, καὶ ἐφήρμοσε καλῶς τὸ μετ' αὐτὸ ἑπόμενον 139 ἄρθρον. »

§ 2. Τὸ ἐργαστήριον εἶναι τόπος δημόσιος; ὄχι. (Βούλ. 156 τοῦ 1845 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν.—Νομικ. σελ. 4916). Ἰδοὺ πῶς φέρει τὸ βούλευμα αὐτό :

« Ἐπειδὴ δημόσιος τόπος λογίζεται ὁ προσδιωρισμένος εἰς συνάθροισιν τοῦ κοινοῦ, ἢ εἰς χρῆσιν ὅλων τῶν ἀνθρώπων τῶν κατοικούντων καὶ τῶν παρεπιδημούντων εἴς τινα πόλιν· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου, τὸ ἐργαστήριον, ὅπου ὁ ἀνακόπτων Β Τ ἀπήγγειλε τὰς ὑβριστικὰς ἐκφράσεις κατὰ τοῦ Ν, δὲν ὑποτίθεται ὅτι ἔχει τοιοῦτον προσδιορισμὸν καὶ ἑπομένως δὲν εἶναι δημόσιος τόπος· ὅθεν τὸ συμβούλιον τῶν ἐν Καλάμαις πλημμελειοδικῶν ἐχαρακτήρισεν ὀρθῶς τὴν προκειμένην πρᾶξιν, καὶ ἡ περὶ τούτου πρότασις τοῦ ἀντεισαγγελέως τοῦ δικαστηρίου τούτου τῶν ἐφετῶν εἶναι ἀπαράδεκτος. »

ΣΗΜ. Ἡ εἰς τὸ ἐργαστήριον εἴσοδος δὲν θεωρεῖται ὡς διατάραξις οἰκιακῆς εἰρήνης, διότι αὐτὸ ὑποτίθεται ἀνοικτὸν εἰς τὸν καθένα. (ἀπ. Αρ. Π. κδ. σ. 72 τ. ά νομολ.)

ΔΗΜΟΣΙΟΝ ΔΙΚΑΙΟΝ.

Ὅρα τὴν λέξ. Ἁρμοδ. πολ. ἐν γένει § 9 καὶ ἐπ.—κ. τὴν λ. Διοικ. ἁρμ.

ΔΗΜΟΣΙΟΝ ΦΥΛΛΟΝ.

Ἡ νομικὴ ἐφημερὶς εἶναι φύλλον δημόσιον; ἐν ἄλλαις λέξεσιν, αἱ δι' αὐτῆς δημοσιευόμεναι ἐκθέσεις κατασχέσεων ἀποτελοῦσι τὴν παρὰ τοῦ ἄρθ. 969 τῆς πολιτ. δικ διατασσομένηνδημοσίευσιν; Ναί. (ἀπόφ. 241 τοῦ 1843 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφ.—Νομικ. σ. 3759).

ΔΗΜΟΣΙΟΝ (*fiscus*) (1).

Ὅρα τὰς λέξ. ά) Ἀ τ έ λ ε ι α.—β) Γ ή π ε δ α.—γ) Δ ή λ ω σ ι ς.—δ) Μ ί σ θ ω σ ι ς.— έ) Δ ή μ ε υ σ ι ς.— ς) Δ ῆ μ ο ς ἔνθα ἡ 266 τοῦ 1841 ἀπόφ. τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν.— ζ) Ἔ ξ ο δ α.— η) Β α σ ι λ ε ύ ς.

---

(1) Σημ. Εἰς τὸ προκείμενον ἄρθρον ἐθεώρησα ἀναγκαῖον νὰ ὑπομνήσω, διὰ βραχέων, τὰ ἑπόμενα, περὶ ὧν ἐν ἐκτάσει ἐγένετο λόγος εἰς τὰ προηγούμενα φύλλα.

ά) Ὑπὸ τὴν λέξ. δημόσιον τὶ πρέπει νὰ ἐννοῶμεν; Κυβέρνησιν. δέ; (ὅρα τὴν λέξ. Ἁρμοδ. πολιτ. § 117).

Περίληψις τῶν ὧδε περιεχομένων (1).

Α) *Ἁρμοδιότης*.

§ 1. Εἰς ποίου τόπου δικ. ἐνάγεται τὸ δημόσιον;
§ 2. Αἱ περὶ ἐνοικιάσεως ἐθν. προσόδων διενέξεις ποῦ ὑπάγονται;

β) Ἐν περιπτώσει ἀμφιβολίας, κατεδικάζετο, κατὰ τὸ Ῥ. Δ., τὸ δημόσιον· (τεμ. 10 πανδ. de jure fisci).

Τὸ δημόσιον, ὡς πρὸς τὰ ὀφειλόμενα αὐτῷ λόγῳ ποινῆς ποσά, ἤρχετο μετὰ τοὺς δανειστὰς τοῦ ὀφειλέτου του. (τεμ. 17 αὐτ.).

Τ' ἀνωτέρω δὲν ἐφαρμόζονται εἰς τὴν Γαλλίαν, ὅπου τὸ δημόσιον ἔχει ἴσα μὲ τοὺς πολίτας δικαιώματα (Favard, rep. v° fisc.)· εἴς τινα δὲ ἀντικείμενα ἔχει προνόμια, καὶ ἐν τῷ προκειμένῳ ἄρθρῳ γίνεται λόγος περὶ διαφόρων τοιούτων. (Ταὐτὰ καὶ διὰ τὴν Ἑλλάδα;)

γ) Εἰς μόνην τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ ἐπὶ τῶν οἰκονομ. ὑπουργείου ἀνετέθη ἡ ἔρευνα, ἐὰν ἐτηρήθησαν αἱ περὶ ἐκποιήσεως ἐθνικῶν κτημάτων συμφωνίαι. (ὅρα τὴν νομολ. εἰς τὴν λεξ. Ἁ ρ μ ο δ. π ο λ ι τ. § 217.—Πρβ. κτλ. τὴν λέξ. Β ο υ λ ή).

δ) Διαταγαὶ τοῦ κατὰ τὸ 1824 γενικοῦ διευθυντοῦ τῆς δυτικῆς Ἑλλάδος, ἐνοχοποιοῦσαι τὸ δημόσιον καὶ ἀφορῶσαι ἐθνικὰ κτήματα, ἰσχύουν; (ὅρα τὴν νομολογ. ἐν τῇ λέξ. Βουλὴ § 4).

ε) Κατὰ πόσον τὰ πολιτικὰ δικαστήρια εἶναι ἁρμόδια νὰ ἐξετάζωσι τὸ κῦρος καὶ τὴν ἰσχὺν διοικητικῶν πράξεων; (ὅρα τὰς λέξ. Ἁρμοδιότης πολιτικὴ § 161 καὶ τὴν λέξ. Διοικητικὴ ἁρμοδιότης).

ϛ) Τὰ δικαστήρια δύνανται νὰ ἐξετάσωσιν ἂν τὸ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργεῖον ἔχῃ ἢ ὄχι τὴν ἐξουσίαν νὰ ἐγκρίνῃ ἐνοικίασίν τινα; (ὅρα τὴν λέξ. Ἁρμοδ. πολιτ. § 204).

ζ) Τὰ πολιτικὰ δικαστήρια εἶναι ἁρμόδια νὰ κρίνωσιν ἂν αἱ ἐκποιήσεις ἐθνικῶν γαιῶν ἀντιβαίνωσιν εἰς τὸ πρωτόκολλον τῆς 26 ἀπριλίου 1832; (ὅρα τὴν λέξ. Ἁρμοδ. πολιτ. § 188).

η) Εἰς τὰ τακτικὰ δικαστήρια ὑπάγονται αἱ περὶ διαῤῥήξεως τῶν συναλλαγμάτων λόγῳ ὑπερμέτρου ζημίας ἀγωγαί, ὅταν πρόκηται περὶ κτημάτων ἀγορασθέντων ἀπὸ τὸ δημ. (ὅρα τὴν λέξ Ἁ ρ μ ο δ ι ό τ η ς πολιτ. § 188).

θ) Τὸ δημόσιον ἔχει δικαίωμα νὰ προκαλέσῃ λόγῳ ὑπερμέτρου βλάβης τὴν ἀκύρωσιν ἀγορασίας γενομένης ἐν δημοσίῳ πλειστηριασμῷ; (ὅρα τὴν λέξ. Δημοπρασία).

ι) Τὸ δημόσιον δύναται νὰ προβῇ εἰς τὴν κατάσχεσιν τῶν ἀκινήτων τῶν μισθωτῶν δημοσίων κτημάτων ἕνεκα καθυστερήσεως τοῦ χρέους των,

---

(1) Ἐνταῦθα δὲν σημειοῦνται τὰ εἰς τὴν ἀνωτέρω σημείωσιν περιεχόμενα.

§ 3. Ἡ ἐξέλεγξις τῶν ἐξ ἀγορᾶς ἐθνικῶν κτημάτων χρεῶν ἀνήκει εἰς τὸ ἐλεγκτικὸν συνέδριον.

Β) Αἴτησις περὶ θεραπείας.—Πρόκλησις πρὸς ἀγωγήν.

§ 4. Ὅταν πρόκηται νὰ γίνῃ πρόκλησις κατὰ τοῦ δημοσίου, ἀπαιτεῖται αἴτησις θεραπείας;

χωρὶς νὰ προκαλέσῃ ἀπόφασιν; (ὅρα ἁρμοδιότης πολιτικὴ σελ. 390.—καὶ τὸν § 4 ἐπ. τοῦ προκειμένου ἄρθρου).

ιά) Ὅταν ἐνάγῃ τὸ δημόσιον, ἐφαρμόζεται τὸ ἄρθρ. 2 τῆς πολιτ. δικ.; (ὅρα τὴν λέξιν Ἀγωγὴ § 27 καὶ τοὺς §§ 4 ἐπ. τοῦ προκειμένου ἄρθρου).

ιβ) Ἀπαιτεῖται αἴτησις θεραπείας, ὅταν πρόκηται περὶ προκλήσεως; (ὅρα τὴν λέξ. Ἀγωγὴ § 28 καὶ τοὺς §§ 4 καὶ ἐπ. τοῦ προκειμένου ἄρθρ.).

ιγ) Φόρος ἐπικαρπίας. Κατοχή. Ἔννοια τοῦ νόμου τῆς 16 ἀπριλίου 1840 (αὐτ. § 33)—ὅρα καὶ τοὺς ἐνταῦθα §§ 38 καὶ ἐπ.)

ιδ) Ἀνταγωγαὶ ποῦ γίνονται; (αὐτ. § 52)—ὅρα καὶ τὴν λέξ. Ἀνταγωγαὶ § 42, 43.

ιέ) Ἀνατροπὴ κατὰ τοῦ δημοσίου λαμβάνει χώραν; (ὅρα τὴν λέξιν ἀνατροπὴ § 15).

ις) Ὅταν οἱ ἐνοικιασταὶ προσόδων διαφέρωνται μὲ τρίτα πρόσωπα, ἀπαιτεῖται ἀπόπειρα πρὸς συμβ; (ὅρα ἀπόπειρα πρὸς συμβ. § 36).

ιζ) Ὅρα τοὺς § 149, 163, 173 καὶ ἐπ. τῆς λέξ. Ἁρμοδιότης πολιτ. ἐν γένει.

ιη) Συγχωρεῖται ἡ ἐκνίκησις κτήματος ἰδιώτου μετὰ τοῦ δημοσίου συναλλαξαμένου; (ὅρα τὴν λέξ. Ἀγοραπωλησία § 73)—ὅρα καὶ τὸν παρεπόμενον § κά),

ιθ) Ἐν περιπτώσει ἐκνικήσεως, τὸ δημόσιον δὲν ὑπόκειται κατ' οὐδεμίαν περίπτωσιν εἰς εὐθύνην μείζονα τῆς τοῦ τιμήματος ἀποδόσεως, καὶ ἂν ἀντιπροσωπεύοντες αὐτὸ ἤθελον δώσει ὑπόσχεσιν ἀνωτέραν. (ὅρα Θέμ. τ. 4 σελ. 340).

κ) Ὁ πωλητὴς κτήματος, τὸ ὁποῖον ἀφῃρέθη κατὰ διαταγὴν τῆς κυβερνήσεως, ἐνέχεται; (ὅρα τὴν λέξ. Ἀγωγὴ § 76 γ'—Θέμ, τόμ. 4 σελ. 332).

κά) Ἡ τοῦ Ἁρμεν. διάταξις 88 (γ' γ.) περὶ ἐκποιήσεως κτημάτων ὑπὸ τοῦ δημοσίου ἰσχύει; (ὅρα τὴν λέξ. Βυζαντινὸν δίκαιον § 6).

κβ) Αἱ περὶ τοῦ προϊόντος τῆς γῆς διαφοραὶ ὑπάγονται εἰς τὰ ἐμποροδικεῖα; (ὅρα τὰ περὶ τούτου ἐν τῇ λέξ. Ἁρμοδ. ἐμπορικὴ §§ 23, 24).—Σημειωτέον δέ, ὅτι τὸ δικ. τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν ἐθεώρησε τὰς περὶ οὗ ὁ λόγος διαφοράς, ὡς ὑπαγομένας εἰς τὸ ἐμποροδικεῖον· ὅρα τὴν μεταξὺ Κούγκουλη καὶ Δεμερτσῆ ἀπόφασιν τοῦ 1849 ἔνθα ἐπρόκειτο περὶ διαφορᾶς μεταξὺ συνεταίρων εἰς ἐνοικίασιν (ἀγορὰν) προϊόντος ἐλαίου.

κγ) Ἡ ἰσχὺς τοῦ ἀπὸ 30 ἰανουαρίου 1835 διατάγματος περιορίζεται μόνον εἰς τοὺς πρὸς τὸ δημόσιον ὀφείλοντας καθυστερήσαντα δημόσια

§ 5. Ὅταν διὰ μὲν τῆς περὶ θεραπείας αἰτήσεως ζητεῖται ἀποζημίωσις, διὰ δὲ τῆς ἀγωγῆς ἀγρὸς, παραβιάζεται τὸ 2 ἄρθρον τῆς πολιτ. δικονομίας;

§ 6. Ἀπαιτεῖται ἡ ἐκπλήρωσις τοῦ 2 ἄρθρου, ὅταν διεκδικῆται τὸ πλειστηριαζόμενον κτῆμα;

§ 7. Ὅταν οἱ ἐνοικιασταὶ δὲν διαφέρωνται μὲ τὸ δημόσιον, ἀπαιτεῖται ἀπόπειρα;

§ 8. Ἐπὶ ἀγωγῆς συνεπεία κατασχέσεως, ἀπαιτεῖται ἡ ἐκπλήρωσις τοῦ 2 ἄρθρ. τῆς πολιτ. δικονομίας;

Γ) Ὑπὸ ποίων ἀντιπροσωπεύεται τὸ δημόσιον;

§ 9. Οἰκονομικοὶ ἔφοροι;

§ 10. Οἰκονομικοὶ ἐπίτροποι;

§ 11. Διοικ. Ταμίαι;

Δ) Εἰς ποῖον ἐπιδίδονται τὰ δικόγραφα;—Πῶς ἐπιγράφονται;

§ 12. Διεκπεραιώσεως ὑπάλληλος.

δικαιώματα, καὶ δὲν ἐκτείνεται εἰς τὰς μεταξὺ ἰδιωτῶν ληψοδοσίας, εἰς τὰς ὁποίας δύνανται οὗτοι νὰ δέχωνται τὰ κυκλοφοροῦντα εἰς τὸ κράτος νομίσματα κατὰ τὸ ἀπὸ 8 φεβρουαρ. 1833 διατάγματα (ἀπόφ. πολ. Ἀρ. Π. 34 τοῦ 1836.—σελ. 190 τόμ. 1 τῆς νομολ.—πρβ. τὴν λέξ Γ ρ ό σ ι α).

κδ) Οἱ πρὸς τὸ δημόσιον καὶ ὑπὲρ τῶν ἐνοικιαστῶν ἐγγυώμενοι δὲν δύνανται ἀφ' οὗ δηλώσουν τὴν περὶ τούτου συναίνεσίν των καὶ πρὶν ὑπογραφῶσιν εἰς τὰς ἐπισήμους ὁμολογίας, ν' ἀποσυρθῶσι καὶ νὰ ὑπεκφύγωσι τὴν ἀναδεχθεῖσαν ὑποχρέωσιν. (ἀπόφ. τῶν ἐν Ναυπλ. 245 τοῦ 1838 (Νομικ. σελ. 2010).

Ὅρα τὴν λέξ. Δημοπρασία

κέ) Ὁ εἰς τὴν πρώτην δημοπρασίαν τελευταῖος ὑπερθεματιστὴς δημοσίων προσόδων δὲν εἶναι ὑπόχρεως εἰς τὸ δημόσιον ὡς τοιοῦτος, ἂν εἰς τὴν δευτέραν δημοπρασίαν (μὴ ἐγκριθείσης ὑπὸ τῆς γραμματεία. τῆς πρώτης) δὲν φανῇ κανεὶς νὰ ὑπερθεματίσῃ, ἢ δὲν προσφερθῇ ποσὸν ἴσον μὲ τὸν ὑπὲρ τῆς γραμματείας τεταγμένον ἐλάχιστον ὅρον.

Ἡ λύσις τῆς ἀμφισβητήσεως ταύτης ὑπάγεται εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ πολιτικοῦ δικαστηρίου. (ἀπόφ. πολιτ. Ἀρ. Πάγου 348 τοῦ 1840).

Ὅρα τὴν λέξιν Δημοπρασία

κς') Γ α λ λ ι κ ὴ Ν ο μ ο λ ο γ ί α.

Τὸ δημόσιον θεωρεῖται ὡς ἓν καὶ τὸ αὐτὸ πρόσωπον ἂν καὶ συνηλλάξατο περὶ ἀντικειμένων ἀναγομένων εἰς δύο διαφόρους ὑπηρεσίας

Ὥστε, ἂν κατὰ συνέπειαν δύω συμφωνιῶν λαβουσῶν χώραν μεταξὺ τῶν αὐτῶν προμηθευτῶν, τὸ δημόσιον εἶναι ἐνταυτῷ δανειστὴς καὶ ὀφειλέτης τῶν μνησθέντων προμηθευτῶν, ὁ συμψηφισμὸς ἐνεργεῖται αὐτοδικαίως.

Ὑπάρχει ποσότης ἐκκαθαρισμένη, ἅμα προσδιορισθῇ δι' ἐκκαθαρίσεως διοικητικῆς τακτικῶς συνταχθείσης.

Ἡ ἀπόφασις τῶν ἐφετῶν, δι' ἧς ἀποφασίζονται τὰ ἐναντία, πρέπει ν' ἀναιρῆται παρὰ τοῦ ἀκυρωτικοῦ. (ἀπόφ. ἀκυρωτικοῦ τῶν 12 ἰανουαρίου 1841). (ἐκ τῆς Νομικ. σελ. 2390.)

§ 13. ἡ ἐν τοῖς δικογράφοις μνεία τοῦ ὑπουργοῦ ἀπαιτεῖται;

Ε) Ἔνδικα μέσα.—Τὸ δημόσιον δύναται διὰ συναινέσεως νὰ δέχεται ἀποφάσεις;

§ 14. Ἡ συναίνεσις τοῦ δημοσίου παράγει δικαιώματα ὑπὲρ τοῦ ἀντιδίκου του;

§ 15. Παραιτηθὲν τῆς ἐφέσεως ἐπανέρχεται;

Ϛ) Ὁρκίζεται ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργός;

§ 16. Ναί.

Ζ) Ὀθωμανικῶν κτημάτων νομή.—Κυριότης.—Δικαίωμα πολέμου.

§ 17. Ποίων ὀθωμανικῶν κτημάτων ἡ κυριότης μετεδιβάσθη εἰς τὸ δημόσιον;

§ 18. Ὁ περιορισμὸς τῆς πλήρους ἰδιοκτησίας τῆς κυβερνήσεως ἐπὶ τῶν ὀθωμανικῶν βακουφίων ὑπῆρχε μέχρι τῆς συνθήκης τῆς 18 φεβρ. 1844.

§ 19. Αἱ ἐπὶ ἐθνικῶν κτημάτων ἀναγνωρίσεις καὶ παρραχωρήσεις καθιστῶσιν ἀπαραδέκτους τὰς ἀγωγὰς τοῦ δημοσίου;—Αἱ προλαβοῦσαι κυβερνήσεις ἠδύναντο ν' ἀναγνωρίσωσιν ἀξιώσεις ἰδιωτικὰς ἐπὶ κτημάτων ἀντιποιουμένων ἀπὸ τὸ δημόσιον;

Η) Παραχωρήσεις γαιῶν. Ἀνάκλησις. Ἐμφύτευσις. Προικοδότησις. Ἀγωνισταί.

§ 20. Τὸ δημόσιον δύναται ν' ἀνακαλέσῃ τὴν περὶ παραχωρήσεως γαιῶν ἀπόφασίν του;

§ 21. Τὸ δημόσιον δύναται νὰ διαθέσῃ τὰς παρὰ τῶν γεωργῶν νεμομένας ἐθνικὰς γαίας;

§ 22. Οἱ γεωργοῦντες ἐθνικὰς γαίας ἔχουν ἔνστασιν κατὰ τῶν ἀγωνιστῶν;

§ 23. Ὁ ἐπὶ ἐθνικῆς γῆς ὑδρόμυλον ἀνεγείρας ἀποκτᾷ δικαίωμα προικοδοτήσεως;

§ 25 Ἐμφυτεύσεις ἐπὶ ἐθνικῶν γαιῶν. Διανομή. Κοινοπραξία.

§ 25. Περὶ τῶν αὐτῶν.

§ 26. Τὸ Δημόσιον δύναται νὰ κινήσῃ διεκδικητικὴν ἀγωγὴν κατὰ τῶν καλλιεργούντων ἐν Αἰγείῳ ἐθνικὰς γαίας;

Θ) Ἀποκαταστάσεως δικαίωμα τοῦ δημοσίου. Ἀνήλικες.

§ 27. Εἰς ποίας περιστάσεις τὸ δημόσιον δύναται νὰ ὠφεληθῇ ἐκ τῶν περὶ ἀποκαταστάσεως ἀρχῶν τοῦ Ῥωμ. δικαίου;

§ 18. Ὡς πρὸς τὰς περὶ ἐνοικιάσεως τῶν προσόδων ἐγγυήσεις, οἱ ἀνήλικες ἀποκαθίστανται;

§ 29. Οἱ ἀνήλικες ἔχουν δικαίωμα ἀγωγῆς πρὸς ἀποκατάστασιν κατὰ τοῦ δημοσίου;

Ι) Τὸ δημόσιον δύναται νὰ ἐξώνῃ τοὺς ἐνοικιαστάς;—Ῥῆτρα.

§ 30 Τὸ δημόσιον δύναται νὰ ἐξώνῃ ἰδιοῤῥύθμως τὸν ἐνοικιαστήν του, ὅταν δὲν πληρόνῃ τὸ μίσθωμα;

§ 31. Συνομολόγησις ῥήτρας.

ΙΑ) Καταδίωξις τῶν ὀφειλετῶν τοῦ δημοσίου. Ἔνδικα μέσα. Διαδικασία [1].

§ 32. Τὸ δημόσιον ἔχει δικαίωμα νὰ καταδιώκῃ ἀμέσως τοὺς ὀφειλέτας τῶν ἀπόρων ὀφειλετῶν του;

§ 33. Δι' ἀναφορᾶς ζητεῖται ἡ ἄδεια τῆς ἐκποιήσεως τῶν κτημάτων τῶν ὀφειλετῶν τοῦ δημοσίου.

§ 34. Ὁ πρὸς τὸ δημόσιον ὀφειλέτης δύναται νὰ κάμῃ ἔφεσιν εἰς τὰ τακτικὰ δικαστήρια;

§ 35. Ἔννοια τοῦ ἄρθρ. 12 τοῦ ἀπὸ 14 Ἰανουαρ. 1841 Διατάγματος.

§ 36. Ὁ πλειστηριασμὸς κινητῶν τῶν ὀφειλετῶν τοῦ δημοσίου δὲν εἶναι ἀντικείμενον προσφυγῆς εἰς τὰ τακτικὰ δικαστήρια.

§ 37. Τ' ἀνωτέρω δὲν ἐφαρμόζονται εἰς τοὺς θεματοφύλακας.

ΙΒ) Ἡ φορολογία κτήματός τινος ὡς ἐθνικοῦ, ἢ ἡ ἄρνησις τῆς πληρωμῆς τῆς ἐπικαρπίας, ἀπονέμει δικαίωμα νομῆς;

§ 38. Ναί.

§ 39. Ἀγωγὴ περὶ διαταράξεως.

§ 40. Τὸ δημόσιον ἀποκτᾷ τὴν κατοχὴν διὰ τῆς καταθέσεως τοῦ φόρου τῆς ἐπικαρπίας;

§ 41. Ἐκ τῆς ἀρνήσεως τῆς πληρωμῆς τοῦ φόρου μεταβιβάζεται ἡ διακατοχὴ εἰς τοὺς φορολογουμένους;

ΙΓ) Παραγραφὴ κατὰ τοῦ δημοσίου.

§ 42. Εἰσὶν ἀπαράδεκτα παραγραφῆς τὰ πράγματα τοῦ δημοσίου;

ΙΔ) Ἀναγκαστικὰ μέτρα κατὰ τοῦ δημοσίου.

§ 43. Νομολογία περὶ τούτου.

ΙΕ) Ἀνατροπὴ πωλήσεως ἕνεκα ὑπερμέτρου βλάβης.

§ 44. Νομολογία περὶ τούτου.

Ιϛ) Ὑποθήκη. Πειραιεύς.

§ 45. Νομολογία.

ΙΖ) Αἱ πράξεις τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων ὑποχρεοῦσι τὸ δημόσιον;—Διαταγαὶ αὐτοῦ,

§ 48. Αἱ πρὸς τὰς ὑπαλλήλους ἀρχὰς διαταγαὶ τοῦ ὑπουργείου χρησιμεύουν ὡς μέσα ἀποδείξεως;

---

(1) Ὅρα τοὺς προηγουμένους §§ 30, 31.

Πίναξ λεκτικός.

Πίναξ λεκτικός.

Α) Ἁρμοδιότης. Ποῦ ἐνάγεται τὸ δημόσιον; ἐνοικιασταί.—Ἐξέλεγξις χρεῶν πρὸς τὸ δημόσιον.

§ 1. Προκειμένου λόγου περὶ ἀκινήτων κειμένων ἐντὸς τῆς περιφερείας τοῦ νομοῦ Ἀττικῆς, ἡ ἀγωγὴ ὑποχρεωτικῶς πρέπει νὰ κινῆται εἰς τὸ δικαστήριον τῆς πρωτευούσης; [1].

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ ἐκ τῶν ὁρισμῶν τοῦ εἰς τὸ ἄρθρ. 3 τοῦ ἀπὸ 12 (24) μαΐου 1835 βασιλ. διατάγματος δὲν δύναται νὰ ἐξαχθῇ ὡς συμπέρασμα καμμία τις ἀκυρότης τῶν περὶ δικαιοδοσίας διατάξεων τῆς πολιτ. δικονομίας, διότι, ἐκτὸς τοῦ ὅτι τοιοῦτό τι δὲν ἀναφέρεται ῥητῶς εἰς τὸ διαληφθὲν διάταγμα, τὸ ἄρθρ. 3 αὐτοῦ ἐννοεῖ ὅτι ὁσάκις ὁ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν γραμματεύς, ὁ κατὰ τὸ αὐτὸ διάταγμα ἀντιπρόσωπος τοῦ δημοσίου εἰς τὴν ἐν δικαστηρίῳ παράστασιν, δικάζεται ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων τῆς πρωτευούσης, δύναται νὰ διορίσῃ κτλ. Ἐκ τοῦ ἀπὸ 23 δεκεμβρίου 1840 μάλιστα Β. διατάγματος, τὸ ὁποῖον διατάττει ὅτι ἰδίως καθήκοντα τῶν οἰκονομικῶν ἐπιτρόπων εἶναι (ἄρθ. ά. § 2) ἡ διατήρησις τῆς ἀκεραιότητος τῶν ἐθνικῶν κτημάτων κτλ. (ἄρθρ. δ'.) ἡ ἄμεσος καὶ ἔμμεσος ἀντιπροσώπευσις τοῦ δημοσίου πρὸς ὑπεράσπισιν τῶν προσβαλλομένων αὐτοῦ δικαιωμάτων ἐνώπιον τῶν διοικητικῶν καὶ τακτικῶν δικαστηρίων κτλ. ἐξάγεται ἔτι προδηλότερον ὅτι εἰς τὰς κατὰ τῶν δικαιωμάτων τοῦ δημοσίου γενομένας τυχὸν προσβολάς, τὸ δημόσιον ὡς ἔχον, κατὰ τὸ μνησθὲν διάταγμα, ἀντιπροσώπους νομίμους τοὺς εἰς τὰς ἐπαρχίας τοῦ κράτους οἰκονομικοὺς ἐπιτρόπους, δικάζεται ἀναγκαίως ἐνώπιον τῶν δικας. ἐκείνων, ὅπου, κειμένων τῶν διαφιλονεικουμένων κτημάτων, εἶναι οἱ πρὸς ὑπεράσπισιν τῶν ἐπ' αὐτῶν δικαιωμάτων τοῦ δημοσίου ἁρμοδ. οἰκονομ. ἐπίτροποι. »

Ἀπόφ. 1994 τοῦ 1841 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

§ 2. Αἱ περὶ ἐνοικιάσεως ἐθνικῶν προσόδων μεταξὺ συνεταίρων διαφοραί, εἰς τὴν δικαιοδοσίαν ποίων δικαστηρίων ὑπάγονται;

Ὅρα τὰ περὶ τούτου ἐν τῇ λέξει Ἁρμοδ. πολιτ. ἐν γένει.

§ 3. Τὰ τακτικὰ δικαστήρια εἶναι ἁρμόδια εἰς τὴν ἐξέλεγξιν χρεῶν πρὸς τὸ δημόσιον, πηγαζόντων ἐξ ἀγορᾶς ἐθνικῶν κτημάτων; ὄχι· ἡ ἐξέλεγξις αὕτη ἀνήκει εἰς τὸ ἐλεγκτικὸν συνέδριον,

---

(1) Πρβ. τὴν λέξ. Ἁρμοδ. πολιτ. σελ. 102, 103. 236—270.

δύναται νὰ προφυλάττῃ τὸ δημόσιον ἀπὸ δίκας ἐπιζημίους, ἱκανοποιοῦσα τοὺς ἐκ παρανόμων πράξεων τῶν ὑποδεεστέρων ἀρχῶν ζημιουμένους, οἱ δὲ πολῖται νὰ λαμβάνωσιν ἀφορμὴν νὰ ἐξετάζωσιν ὡριμώτερον ἀπαιτήσεις, τὰς ὁποίας ἔχουσι κατὰ τοῦ δημοσίου, καὶ φωτιζόμενοι ἐκ τῆς ἀποφάσεως τῆς ἀνωτέρας διοικητικῆς, ν' ἀπέχωσιν ἀπὸ ἀγωγὰς ἀνυποστάτους καὶ ἀπερισκέπτως κινουμένας. Ἡ προσφυγὴ αὕτη πρὸς τὴν ἀνωτέραν διοικητικὴν ἀρχὴν ἐπέχει, οὕτως εἰπεῖν, τόπον ἀποπείρας συμβιβασμοῦ, ἥτις δὲν λαμβάνει χώραν ἐπὶ ἀγωγῶν κατὰ τοῦ δημοσίου (ἄρθρ. 532 ἀριθ. 6, 588 ἀριθ. 1 πολιτ. δικον.).

Mittermaier, Arch. f. d Civ. Prax. T. IV. σελ. 322, 323.

Ὁ τεθεὶς περιορισμὸς τοῦ δικαιώματος τοῦ ἐνάγειν δὲν ἔπρεπε βεβαίως νὰ δύνηται ν' ἀναβάλλῃ ἐπ' ἄπειρον τὰς κατὰ τοῦ δημοσίου ἀγωγάς. Διὰ τοῦτο καὶ ὁ νόμος ἐπιτρέπει τὴν δικαστικὴν ἀγωγὴν, ἐὰν ἡ ἀνωτέρα διοικητικὴ ἀρχὴ δὲν ἀποφανθῇ ἐπὶ τῆς αἰτήσεως θεραπείας ἐντὸς τῆς μνησθείσης προθεσμίας.

Ὁ ἐγχειρίζων τοιαύτην αἴτησιν εἰς τὴν διοικητικὴν ἀρχὴν, ὀφείλει νὰ ζητήσῃ, ἡ δὲ ἀρχὴ εἶναι ὑπόχρεως νὰ δώσῃ ἀπόδειξιν τῆς ἐγχειρίσεως, ἵνα ἐπισυνάψῃ αὐτὴν ὁ ἐνάγων εἰς τὴν ἀγωγὴν πρὸς βεβαίωσιν τοῦ δικαστηρίου ὅτι ἐξεπληρώθησαν τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθ. 2 τῆς πολιτ. δικονομίας διατασσόμενα.

Περὶ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου τούτου σημειωτέον καὶ τὰ ἑξῆς.

1) Ἡ διάταξις αὕτη ἀφορᾷ ἀγωγὰς κατὰ τοῦ δημοσίου ἕνεκα δικαίων ὑπ' αὐτοῦ προσβληθέντων· ἑπομένως δὲν ἐφαρμόζεται ἐπὶ προκλήσεως πρὸς ἀγωγὴν (ἄρθρ. 81 καὶ ἐπ. πολιτ. δικονομίας), διότι ἡ πρόκλησις μόνον σκοπὸν ἔχει ν' ἀναγκάσῃ τὸ δημόσιον ἵνα ἐξασκήσῃ τὰ ὁποῖα ἀξιοῖ δικαιώματα κατὰ τοῦ προκαλοῦντος πολίτου. Πρὸς τούτοις οἱ λόγοι, ἕνεκα τῶν ὁποίων ἐπὶ παρεμπιπτουσῶν ὑποθέσεων καὶ ἐπὶ ἀνταγωγῶν δὲν ἀπαιτεῖται ἀπόπειρα συμβιβασμοῦ (ἄρθρ. 532 ἐδάφ. 2 πολιτ. δικονομίας), ἀποκλείουσιν ἐπὶ τῶν αὐτῶν ὑποθέσεων καὶ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ 2 ἄρθρ. τῆς πολιτ. δικονομίας.

2) Ἡ αἴτησις πρέπει ν' ἀπευθυνθῇ εἰς τὴν *ἀμέσως* ἀνωτέραν ἀρχὴν, ἑπομένως δὲν ἀπαιτεῖται, ὥστε ὁ ἀδικηθεὶς ἢ ὁ νομίζων ἑαυτὸν ἠδικημένον νὰ προστρέξῃ εἰς τὴν τυχὸν ὑπάρχουσαν ἔτι ἀνωτέραν ἀρχὴν, δηλαδὴ νὰ διέλθῃ ὅλους τοὺς βαθμοὺς τῆς διοικητικῆς ὑπηρεσίας.

'Αφ' ἑτέρου δὲ δὲν ἐκλείπει ἡ ἀνάγκη τῆς προσφυγῆς πρὸς τὴν

ἀνωτέραν ἀρχὴν καὶ ἂν ἡ κατωτέρα ἐνήργησε κατὰ διαταγὴν ἐκείνης, διότι ἐνδέχεται ἡ ἀνωτέρα ἀρχὴ νὰ μεταῤῥυθμίσῃ τὴν διαταγὴν τῆς ὑποδεεστέρας, πληροφορουμένη ἐκ τῆς ἀναφορᾶς τοῦ ἔχοντος συμφέρον ἀκριβέστερον περὶ τῶν διατρεξάντων.

Ἐὰν δὲ ἡ προσβάλλουσα τὰ δικαιώματά τινος ἀπόφασις ἐξεδόθη ὑπὸ τῆς ἀνωτέρας διοικητικῆς ἀρχῆς, λ. χ. ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου τῶν ἐσωτερικῶν, ἢ τῶν οἰκονομικῶν, τότε φυσικῷ τῷ λόγῳ εἶναι δεκτὴ ἡ δικαστικὴ ἀγωγή.

3) Μὴ ἐκπληρωθείσης πρότερον τῆς διατάξεως τοῦ 2 ἄρθρ. τῆς πολιτ. δικονομίας, οὐ μόνον τὸ δημόσιον δύναται ν' ἀντιτάξῃ ἀναβλητικὴν ἔνστασιν καὶ νὰ ζητήσῃ τὴν ἀπόῤῥιψιν τῆς ἀγωγῆς, ἀλλὰ καὶ ὁ δικαστὴς δύναται καὶ ὀφείλει αὐτεπαγγέλτως ν' ἀποῤῥίψῃ τὴν ἀγωγήν.

Παράβ. Seuffert, l. c. T. II σελ. 103—107.—Ἐκ τῆς πολιτ. δικ. Φίδης.

§ 5. Ὅταν διὰ μὲν τῆς περὶ θεραπείας αἰτήσεως ζητῆται ἀποζημίωσις, διὰ δὲ τῆς ἀγωγῆς, ἥτις ἕπεται ἐκείνης, διεκδικεῖται ἀγρὸς, παραβιάζεται τὸ ἄρθρ. 2 τῆς πολιτ. δικονομίας; Ὄχι, ὅταν οὔτε τὸ ἀντικείμενον, οὔτε ὁ λόγος τῆς ἀξιώσεως μεταβάλλωνται.

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ ὁ πληρεξούσιος τοῦ δημοσίου δὲν ἀρνεῖται μὲν ὅτι τῆς ἀγωγῆς τῆς ἐκκαλούσης προηγήθη αἴτησις πρὸς τὸ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργεῖον περὶ θεραπείας, ἰσχυρίζεται δὲ ὅτι διὰ τῆς πρὸς τὸ ὑπουργεῖον ἀναφορᾶς της ἐξαιτεῖτο ἀποζημίωσιν, καὶ οὐχὶ αὐτὸν τὸν διεκδικούμενον ἀγρόν.

Ἐπειδὴ τὸ ἄρθρον 2 τῆς πολιτ. δικονομίας ἀπαιτοῦν πρὸ τῆς ἀγωγῆς τὴν περὶ θεραπείας αἴτησιν, ἔχει σκοπὸν τὴν ἀποτροπὴν ἀγωγῆς εὐλόγου· ὁ σκοπὸς δὲ οὗτος πληροῦται διὰ τῆς ἐν τῷ ἐγγράφῳ τῆς αἰτήσεως περιγραφῆς τοῦ ἀντικειμένου καὶ τοῦ λόγου αὐτῆς· ἐπομένως ἂν πραγματικῶς ἡ ἐκκαλοῦσα ἐξητήσατο ἀπὸ τὸ ὑπουργεῖον τῶν οἰκονομικῶν ἀποζημίωσιν ἕνεκα τοῦ προσληφθέντος εἰς τὰς γαίας τῆς ἀποικίας τῆς Τυρίνθου ἀγροῦ αὐτῆς, δὲν ἀποβαίνει ἀπαράδεκτος ἡ διεκδικητικὴ τοῦ αὐτοῦ ἀγροῦ ἀγωγή της, ἀρκεῖ ὅτι οὐδὲ τὸ ἀντικείμενον, οὐδ' ὁ λόγος τῶν ἀξιώσεών της δὲν μετεβλήθησαν. »

Ἀπόφ. 77 τοῦ 1847 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν (Νομικ. σελ. 4817).—Πρβ. τὴν λέξιν Βάσις τῆς ἀγωγῆς.

§ 6. Αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 2 τῆς πολιτ. δικονομίας λαμβάνουν ἐφαρμογὴν καὶ ἐν τῇ περιπτώσει, καθ' ἣν διεκδικεῖται τὸ

ἐκπλειστηριαζόμενον κτῆμα; ὄχι, ὅταν τὸ διεκδικούμενον κτῆμα δὲν ἐπλειστηριάσθη εἰσέτι.

Ἡ ἀπόφ. 266 τοῦ 1841 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφετῶν διαλαμβάνει περὶ τούτου· εὕρηται δὲ ἐν τῇ λέξει δημοπρασία.

§ 7. Ὅταν οἱ ἐνοικιασταὶ δημοσίων προσόδων διαφέρωνται ὄχι μὲ τὸ δημόσιον, περὶ προσόδων, ἀλλὰ μὲ τρίτα πρόσωπα περὶ τῆς δίκης ταύτης ἀπαιτεῖται πρὸς συμβιβασμὸν ἀπόπειρα;

(Νομικ. σελ. 407).—Παρβ. τὰ ἐν τῇ λέξει Ἀπόπειρα πρὸς συμβιβασμόν.

§ 8. Ἐπὶ ἀγωγῆς λαβούσης χώραν συνεπείᾳ κατασχέσεως δὲν ἀπαιτεῖται νὰ ἐκπληρωθῶσιν αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 2 τῆς πολιτ. δικονομίας. (ἀπόφ. 41 τοῦ 1845 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφετῶν.—Νομικ. σελ. 4102).

Ὑπὸ ποίων ἀντιπροσωπεύεται τὸ δημόσιον; Οἰκον. ἔφοροι. Ταμίαι.

§ 9. Τὸ δημόσιον ἀντιπροσωπεύεται διὰ τῶν οἰκονομικῶν ἐφόρων.

Ἀπόφ. πολιτ. Ἀρείου Πάγου 1 τοῦ 1847 φέρουσα:

«Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ ἄρθρ. 1 ἐδάφ. ἑ τοῦ ἀπὸ 16 μαΐου 1846 διατάγματος περὶ τῶν καθηκόντων καὶ τῆς ἕδρας τῶν ἐπαρχιακῶν οἰκονομικῶν ἐφόρων, αὐτοὶ εἶναι ἄμεσα ὄργανα τοῦ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργείου καὶ ὡς πρὸς τὴν διαχείρησιν ὅλης τῆς ἀκινήτου ἐθνικῆς περιουσίας, καὶ ἀντιπροσωπεύουν αὐτὸ ἀμέσως καὶ ἐμμέσως ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων, ἐκτὸς τῶν ῥητῶς προβλεπομένων περιπτώσεων· ὅθεν προκειμένου περὶ ἀκινήτου ἐθνικῆς, κατὰ τὸν ἰσχυρισμὸν τοῦ ἀναιρεσείοντος, περιουσίας, ὁ οἰκονομικὸς ἔφορος Πατρῶν ἠδύνατο δυνάμει τῶν εἰρημένων διατάξεων καὶ τοῦ νόμου 58 τῶν πανδεκτῶν βιβλ. 3 τίτλ. 3, καθὸ διοικητὴς ἢ διαχειριστὴς τῆς ὑπὸ τὴν περιφέρειάν του ἐθνικῆς περιουσίας νὰ ἐνεργήσῃ καὶ καὶ τὸ ἔνδικον τῆς ἀναιρέσεως μέσον, ἄνευ ἄλλης εἰδικῆς ἐντολῆς· ἡ δ' ἐν τῷ μνησθέντι διατάγματι ὑπάρχουσα λέξις *σχέδιον* δὲν ἐλαττόνει παντάπασι τὴν ἰσχὺν αὐτοῦ τοῦ διατάγματος, ὄντος ὑπογεγραμμένου παρὰ τοῦ βασιλέως καὶ δημοσιευμένου δεόντως πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ ὑπὸ τὴν αὐτὴν χρονολογίαν νόμου.

Ἐπειδὴ ἐκ τοῦ ἀπὸ 3 αὐγούστου 1846 ὑπ' ἀριθ. 1696. 1500 ἐγγράφου τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου Ἀττικῆς, δι' οὗ διωρίσθη πληρεξούσιος τοῦ δημοσίου ὁ δικηγόρος Κ Χ Κ διὰ νὰ ὑπερασπισθῇ τὴν

προκειμένην ὑπόθεσιν ἐνώπιον τοῦ Ἀρείου Πάγου ἀποδεικνύεται, ὅτι ὁ ῥηθεὶς ἔφορος δὲν ἐνήργησε τὸν διορισμὸν αὐτὸν ὡς ἀντιπρόσωπος τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου Πατρῶν, ὡς ὁ ἀναιρεσίβλητος ἰσχυρίζεται, ἀλλὰ κατὰ διαταγὴν τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν, ὁ δὲ ταμίας, ὅστις ὑπέγραψε τὸν διορισμὸν αὐτὸν τοῦ πληρεξουσίου, ἐν ἀπουσίᾳ τοῦ ἐφόρου Ἀττικῆς, ἔπραξε συμφώνως μὲ τὸ 6 ἄρθρ. τοῦ μνησθέντος διατάγματος, κατὰ τὸ ὁποῖον ὁσάκις συμβῇ αἰφνίδιον κώλυμα τοῦ ἐφόρου ἀναλαμβάνει προσωρινῶς τὴν ὑπηρεσίαν ὁ ταμίας, εἰδοποιῶν ἀμέσως τὸ ὑπουργεῖον· τοιαύτη δὲ περίπτωσις εἰκάζεται νομίμως ὅτι ἔλαβε χώραν ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ὑπογράψαντος τοῦ ταμίου τὸ ἔγγραφον τοῦ ἐφόρου ἐν ἀπουσίᾳ αὐτοῦ.

§ 10. Οἱ οἰκονομικοὶ ἐπίτροποι ἀντιπροσωπεύουν τὸ δημόσιον εἰς τὰ δικαστήρια. Ἀπόφ. πολιτ. Ἀρείου Πάγου 11 τοῦ 1844 φέρουσα.

« Ἐπειδή, κατὰ τὸν δ'. § τοῦ ά. ἄρθρ. τοῦ ἀπὸ 23 δεκεμβρίου 1839 βασιλ. διατάγματος, εἰς τοὺς οἰκονομικοὺς ἐπιτρόπους ἀνατίθεται ἡ ἄμεσος ἢ ἔμμεσος ἀντιπροσώπευσις τοῦ δημοσίου, πρὸς ὑπεράσπισιν τῶν προσβαλλομένων αὐτοῦ δικαιωμάτων ἐνώπιον τῶν διοικητικῶν ἢ τακτικῶν δικαστηρίων, ἐκ δὲ τῶν ῥητῶν διατάξεων τοῦ νόμου τούτου, ὄντος μεταγενεστέρου τοῦ ἀπὸ 12 μαΐου 1835 νόμου, τροπολογεῖται ὁ τελευταῖος οὗτος νόμος, καθόσον ἐπιβάλλεται καὶ εἰς τοὺς οἰκονομικοὺς ἐπιτρόπους τὸ δικαίωμα τοῦ ν' ἀντιπροσωπεύωσι καὶ οὗτοι τὸ δημόσιον ἐνώπιον τῶν διοικητικῶν ἢ τακτικῶν δικαστηρίων· ἑπομένως τὸ δικαστήριον τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν, θεωρῆσαν ὅτι τὸ ἀπὸ 23 δεκεμβρίου 1839 βασ. διάταγμα δὲν δίδει δικαίωμα εἰς τοὺς οἰκονομικοὺς ἐπιτρόπους ν' ἀντιπροσωπεύωσι τὸ δημόσιον ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων, ἡρμήνευσεν ἐσφαλμένως τὸ ῥηθὲν διάταγμα.»

—Οἱ οἰκονομικοὶ ἔφοροι ἀντιπροσωπεύουσι τὸ δημόσιον; Ναί, κατὰ τὰ ἀπὸ 23 δεκεμβρίου 1839 καὶ 16 μαΐου 1845 διατάγματα· ἑπομένως δύνανται κατὰ τὴν διεξαγωγὴν ἀποδείξεώς τινος νὰ διορίζωσι καὶ πληρεξούσιον.

Ἀπόφ. 164 τοῦ 1846 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν· (Νομικ. σελ. 4682).

—Δὲν δύναται ὁ οἰκονομικὸς ἐπίτροπος δυνάμει τοῦ ἀπὸ 23 δεκεμβρίου 1839 διατάγματος, νὰ διορίσῃ πληρεξούσιον πρὸς παράστασιν τοῦ δημοσίου ἐπὶ δικαστηρίου ἄνευ ῥητῆς πρὸς τοῦτο παραγγελίας τοῦ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν γραμματέως [1].

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ τὸ ἀπὸ 23 δεκεμβρίου 1839, (4 ἰανουαρίου)

(1) Ἡ ἀπόφ. αὕτη ἀνῃρέθη ὡς ἐν τῷ § 10.

1840 βασιλ. διάταγμα δὲν ἔχει ἄλλον σκοπὸν καὶ ἀντικείμενον εἰμὴ τὸ νὰ κανονίσῃ ἐν γένει τὰ καθήκοντα τῶν οἰκονομικῶν ἐπιτρόπων καὶ νὰ διαγράψῃ τὰς σχέσεις αὐτῶν μετὰ τῆς ἀνωτάτης οἰκονομικῆς ἀρχῆς καὶ μετὰ τῶν διοικητικῶν ἀρχῶν ὅπως διαγνωσθῇ θετικῶς καὶ ὁριστικῶς ὁποῖα καθήκοντα ἰδίως ἀνάγονται εἰς τὴν σφαίραν τῆς ὑπηρεσίας αὐτῶν ὡς οἰκονομικῶν ἐπιτρόπων· ἑπομένως τὸ κεφ. ά τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ εἰρημένου διατάγματος δὲν δύναται ἄλλως νὰ ἑρμηνευθῇ εἰμὴ ὅτι ἐκ τῶν καθηκόντων τῶν ἰδίως εἰς τοὺς οἰκονομικοὺς ἐπιτρόπους ἀνατεθειμένων εἶναι καὶ ἀντιπροσώπευσις τοῦ δημοσίου ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων, κατ' ἐξαίρεσιν ἄλλων οἰκονομικῶν ὑπαλλήλων, ἐκτὸς ἐκείνων, εἰς τοὺς ὁποίους ἄλλος τις εἰδικὸς νόμος ἀνέθεσεν, ἢ δύναται νὰ ἀναθέσῃ τὸ αὐτὸ καθῆκον, ὡς π. χ. τῶν ταμιῶν εἰς τὰς ὡρισμένας περιπτώσεις.

'Επειδὴ δὲ διὰ ταῦτα τὸ εἰρημένον διάταγμα δὲν εἶχε σκοπὸν νὰ τροποποιήσῃ τὸ ἀπὸ 12 μαΐου 1835 περὶ τῆς ἐν δικαστηρίῳ παραστάσεως τοῦ δημοσίου, τὸ ὁποῖον, ὁρίζον ὅτι τὸ δημόσιον θέλει ἐνάγεσθαι διὰ τοῦ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν γραμματέως τῆς ἐπικρατείας, διαγράφει ὅτι οὗτος δύναται μὲν νὰ διορίσῃ πρὸς παράστασιν τοῦ δημοσίου ὑπάλληλόν τινα τοῦ κλάδου του, ἢ καὶ συνήγορόν τινα, ἀλλ' ὅτι πρὸς τοῦτο ἀπαιτεῖται ῥητὴ παραγγελία του, ἵνα ἐπέχῃ αὕτη τόπον τῆς κατὰ τὸ ἄρθρ. 94 τῆς πολιτ. δικονομίας ἀπαιτουμένης νομίμου πληρεξουσιότητος, ἀλλ', ὡς προερρέθη, σκοπὸν εἶχε κυρίως νὰ διαγράψῃ, ὅτι καὶ εἰς τοιαύτας περιπτώσεις ἔργον ἰδίως εἶναι τῶν οἰκονομικῶν ἐπιτρόπων νὰ λαμβάνωσι καὶ ἐκπληρῶσι τοιαύτας παραγγελίας, εἴτε ἐμμέσως εἴτε ἀμέσως διὰ δικηγόρου παρ' αὐτῶν ἐκλεχθησομένου.

'Απόφ. 9 τοῦ 1842 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν [Νομικ. σελ. 3323].

§ 11. Πότε οἱ ταμίαι ἀντιπροσωπεύουσι τὸ δημόσιον; τὸ δικ. τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν (ἀπόφ. 149 τοῦ 1846) ἀπεφήνατο ὅτι τὸ δημόσιον ἐναγόμενον καὶ προσεπικαλούμενον ὡς ὑπόχρεων πρὸς ἀποζημίωσιν ἀντιπροσωπεύεται ὑπὸ τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ, καὶ ἑπομένως εἰς αὐτὸν πρέπει νὰ ἐπιδίδεται ἡ προσεπίκλησις, ὄχι δὲ καὶ εἰς τοὺς ταμίας, οἵτινες δὲν ἀντιπροσωπεύουσι τὸ δημόσιον εἰμὴ ἐπὶ καταδιώξεων τῶν καθυστερούντων, κατὰ τὸ ἀπὸ 13 δεκεμβρ. 1839 διάταγμα. (Νομικ. σελ. 4677).

Τὸ δικαστήριον τῶν ἐν 'Αθήναις ἐφετῶν παρεδέχθη τὴν ἰδίαν ἀρχὴν ἀποφανθὲν ὅτι οἱ διοικητικοὶ ταμίαι δὲν ἀντιπροσωπεύουσι τὸ δημόσιον ὅταν γίνεται ἀνακοπὴ κατὰ τῆς δηλώσεως, τὴν ὁποίαν

αὐτοὶ ἔκαμαν συνεπείᾳ κατασχέσεως, ἐνεργηθείσης παρ' αὐτοῖς ὡς τρίτοις.

—Οἱ ταμίαι τοῦ κράτους καταδιώκοντες τοὺς ὀφειλέτας τοῦ δημοσίου ἀντιπροσωπεύουσι τὸ δημόσιον εἰς τὰς κατὰ τὴν καταδίωξιν ἀναφυομένας ἀντιδικίας;

Ἀπόφ. 154 τοῦ 1849 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν, φέρουσα:

« Ἐπειδὴ κατὰ μὲν τὸ ἄρθρ. 101 τοῦ συντάγματος καὶ τὸ Ε. ψήφισμα τῆς ἐθνικῆς συνελεύσεως τῆς 3 σεπτεμβρίου 1843, ἐκτὸς τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ α. τοῦ ῥηθέντος ψηφίσματος διοικητικῶν διαφορῶν ὅλαι αἱ λοιπαὶ ὑπεβλήθησαν εἰς τὰ τακτικὰ δικαστήρια· κατὰ δὲ τὸ ἄρθρ. 11 τοῦ ἀπὸ 7 φεβρουαρίου 1835 νόμου περὶ τῶν καθυστερούντων, οἱ ὀφειλέται τοῦ δημοσίου δὲν δύνανται μὲν νὰ κάμουν ἀνακοπὴν εἰς τὰ δικαστήρια διὰ τὰ βίαια μέτρα, τὰ ὁποῖα λαμβάνονται κατ' αὐτῶν διὰ καθαρὰ δικαιώματα τοῦ δημοσίου, ἀλλὰ δὲν ἐμποδίζονται νὰ προσφύγουν εἰς αὐτὰ καὶ νὰ ζητήσουν τὴν ἀναστολὴν τῆς καταδιώξεως, ὁσάκις τὰ δικαιώματα ταῦτα δὲν εἶναι καθαρά, ὡς ἐξάγεται ἐκ τῆς ἀντιθέτου ἐννοίας τῆς εἰρημένης διατάξεως τοῦ νόμου· ἄρα ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης χορηγεῖται ἔνστασις μόνον ἀπαραδέκτου τῆς ἀνακοπῆς, ὁσάκις τὰ δικαιώματα τοῦ δημοσίου εἶναι καθαρά, καὶ οὐχὶ ἀναρμοδιότητος, καὶ ἀναρμοδιότητος ἀπολύτου, ἐπὶ πάσης ὁποιασδήποτε ἔριδος, διότι τοῦτο ὑποτεθὲν ἤθελεν ἰσοδυναμεῖ μὲ παντελῆ ἄρνησιν δικαιοσύνης, τὸ ὁποῖον δὲν δύναται νὰ ὑποτεθῇ ὅτι ἐμπεριείχετο εἰς τὸν νόμον· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου οἱ ἐφεσίβλητοι κρατηθέντες προσωπικῶς ὡς ὀφειλέται τοῦ δημοσίου ἕνεκα καθυστερήσεως, καὶ ἀξιοῦντες ὅτι ἡ καταδίωξίς των ἐνεργεῖται οὐ μόνον δι' ἀκαθάριστα, ἀλλὰ καὶ ἀνύπαρκτα χρέη, ἐδύναντο νὰ κάμουν ἀνακοπὴν εἰς τὸ δικαστήριον διὰ ν' ἀπαλλαγοῦν τῆς προσωπικῆς των κρατήσεως, ἐὰν ἀδίκως κρατῶνται· ὅθεν τὸ δικαστήριον δὲν εἶναι ἀναρμόδιον νὰ ἐξετάσῃ τὴν διαφορὰν ταύτην, διότι δὲν εἶναι ἐκ τῶν διαλαμβανομένων εἰς τὸ ἄρθρ. 1 τοῦ ἄνω μνησθέντος 5 ψηφίσματος· ὥστε καλῶς ἀπεφάνθη τὸ πρωτοδικεῖον. Ὅρα κατωτ. §.

Ἐπειδὴ κατὰ μὲν τὸ ἀπὸ 12 μαΐου 1835 βασ. διάταγμα, τὸ δημόσιον παρίσταται εἰς τὰ δικαστήρια διὰ τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, ἀλλὰ κατὰ τὸν ἀπὸ 16 μαΐου 1845 ε. ἀριθ. 14800 νόμον καὶ τὸ ἄρθ. 1 § ε τοῦ συγχρόνου καὶ σχετικοῦ αὐτῷ ἑτέρου Β. διατάγματος περὶ καθηκόντων τῶν οἰκονομικῶν ἐφόρων, ἡ ἀντιπροσώπευσις τοῦ δημοσίου ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων πρὸς ὑπεράσπισιν τῶν προσβαλλομένων δικαιωμάτων αὐτοῦ, ἀνετέθη εἰς τοὺς οἰκονομικοὺς ἐφόρους, καθόσον ἀφορᾷ τὰ ἄλλα ἐκτὸς τῆς ὑπηρεσίας

ὡς πρὸς τοὺς [illegible] τοὺς [illegible] τῆς [illegible] καὶ [illegible] [illegible] εἴτε [illegible] εἴτε τῶν δικαστηρίων [illegible], τῶν [illegible] [illegible] τῶν ἐπὶ τῆς Οἰκονομικῆς [illegible], καὶ [illegible] ἄρθ. 305 [illegible] τοῦ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] τὸ ἄρθ. 5 τοῦ 807 ἄρθρ. τῆς πολιτ. δικονομίας, [illegible] [illegible] τὸ δικαστήριον τοῦτο εἰς τὸ [illegible] τῶν [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] τοῦ Σ Γ [illegible] [illegible] [illegible]

'Απόφ. πολιτ. 'Αρείου Πάγου 97 τοῦ 1843.

§ 13. [illegible] περὶ [illegible] τοῦ [illegible] [illegible] ἐπὶ τὸν [illegible] τῶν Οἰκονομικῶν, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] τὸ ὄνομα τοῦ [illegible] [illegible] ἢ [illegible] [illegible] δύναται νὰ θέσῃ εἰς δικαστήριόν τινα τον [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

'Απόφ. πολιτ. 'Αρ. Πάγου 77 τοῦ 1848.— [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

§ 14. Ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν [illegible] δύναται [illegible] [illegible] ν' ἀπολεγῇ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], ἡ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] τοῦ [illegible] δημοσίου.

'Απόφ. πολιτ. 'Αρ. Πάγου 49 τοῦ 1848 [illegible].

« Ἐπειδὴ ἡ [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] δημόσιον [illegible] τὴν [illegible] [illegible] ἄρθ. 41 [illegible] [illegible], τὸ δὲ ἄρθρ. 186, § 3 τῆς πολ. δικονομίας [illegible] ἡ [illegible] ἔχει [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], εἴτε [illegible] εἴτε [illegible].

Ἐπειδὴ τὰ ἄρθ. 1, 3 καὶ 5 τοῦ περὶ [illegible] τοῦ δημοσίου [illegible] τῶν δικαστηρίων διατάγματος [illegible] εἰς τὸν [illegible] τῶν Οἰκονομικῶν [illegible] τὸ δικαίωμα νὰ [illegible], [illegible] [illegible] ἄλλης τινος ἀρχῆς, ὅπως πρὸς [illegible] τῶν [illegible] τοῦ δημοσίου [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ἐκ τούτου [illegible] καὶ ἐκ τῶν ἄρθ. 750, 755, καὶ 816 τῆς πολιτ. δικονομίας [illegible] ἐκ τοῦ Β. 12 τίτ. 2 κεφ. 17 § 3—Β. 46 τίτ. [illegible] κεφ. 20 § 1—Β. 26 τίτ. 7, 9 § 6 καὶ [illegible].—Β. 46 τίτλ. 3 κεφ. 87 τῶν [illegible], [illegible] [illegible] ὅτι ὁ αὐτὸς [illegible] ὡς γενικὸς [illegible] τῶν συμφερόντων τοῦ δημοσίου [illegible] ἔχει τὸ δικαίωμα

καὶ τὸ χρέος μάλιστα νὰ καταργῇ ἐπὶ ἰδίᾳ αὐτοῦ εὐθύνῃ καὶ ἄνευ τῆς ἐγκρίσεως ἄλλης τινος ἀρχῆς τὰς ἀρξαμένας τοῦ δημοσίου θησαυροῦ δίκας, ὅταν πεισθῇ ὅτι ἡ ἐξακολούθησις αὐτῶν εἶναι ἐπιζλαβὴς εἰς τὰ συμφέροντά του.

Ἐπὶ τοῦ γ' λόγου.

Ἐπειδὴ ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις τῶν ἐφετῶν συνάγει τὴν διὰ συναινέσεως τοῦ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ ὑπὸ τοῦ δημοσίου γενομένην ἀποδοχὴν τῆς πρωτοδίκου ἀποφάσεως κυρίως ἐκ μόνων τῶν τριῶν ἐπιταγῶν τοῦ αὐτοῦ ὑπουργοῦ, τῶν κοινοποιηθεισῶν εἰς τὸν Γ Α Π καὶ ἀναφερομένων εἰς τὴν ε σκέψιν τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως, διότι μόνον ἐπὶ τῇ βάσει αὐτῶν ἐκθέτει ἐν τῇ 6 σκέψει τὴν ὕπαρξιν τῆς ἀποδοχῆς τῆς πρωτοδίκου ἀποφάσεως· ἐὰν δὲ ἐν τῇ αὐτῇ σκέψει ἀναφέρῃ ὅτι ἡ εὐκρινὴς συναίνεσις τοῦ δημοσίου προκύπτει καὶ ἐκ τῆς εἰς τὸν Γ Α Π παρ' αὐτοῦ γενομένης παραχωρήσεως ἄλλων 13 στρεμμάτων γῆς πρὸς ἀποζημίωσιν ἀντὶ τῶν ὑπὸ τῆς Ε Μ κατεχομένων, τὴν παραχώρησιν ταύτην δὲν θεωρεῖ ὡς οὐσιῶδες στοιχεῖον τῆς συναινέσεως, ἄνευ τοῦ ὁποίου τὰ εἰρημένα ἔγγραφα τοῦ ὑπουργοῦ δὲν ἀποτελοῦσι τὴν τοῦ δημοσίου συναίνεσιν, ὅπερ σαφῶς προκύπτει ἐκ τῆς 8 σκέψεως τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως, ὅπου τὸ δικαστήριον ἀναφέρει, ὅτι ἡ παραχώρησις τῶν γαιῶν (καὶ ἄκυρος ἐὰν ἦναι, τουτέστιν καὶ ἐὰν δὲν ὑπάρχῃ ἐνώπιον τοῦ νόμου) δὲν δύναται ν' ἀνατρέψῃ τὰ ἐκ τῆς τοῦ δημοσίου ἀποδοχῆς, τῆς πρωτοδίκου ἀποφάσεως ὑπὲρ τῶν ἀντιδίκων του πραχθέντα δικαιώματα.

Ἐπειδὴ, τούτων οὕτως ἐχόντων, περιττὸν καθίσταται νὰ ἐπιληφθῇ τὸ δικαστήριον τῆς ἐκτιμήσεως τῶν περὶ τοῦ ἀνυπάρκτου ἢ τοῦ ἀκύρου τῆς εἰρημένης παραχωρήσεως προτάσεων τοῦ δημοσίου.»

§ 15. Τὸ δημόσιον παραιτηθὲν τοῦ ἐνδίκου τῆς ἐφέσεως μέσου δύναται πλέον νὰ ἐπανέλθῃ;

Η ἀπόφ. 221 τοῦ 1846 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν φέρει:

«Ἐπειδὴ ὁ ἕτερος λόγος τοῦ δημοσίου ὅτι τὸ ὑπουργεῖον, συνταγματιθείσης τῆς Ἑλλάδος, δὲν ἐδύνατο νὰ συναινέσῃ, εἶναι ἀνίσχυρος, καθότι αἱ πρῶται δύο ἐπιταγαὶ τοῦ ὑπουργείου ἐξεδόθησαν, ὡς εἴρηται κατὰ τὰ 20 δεκεμβρ. 1043 καὶ 14 φεβρ. 1844 ὑπὸ τὸ κράτος δὲ τούτου γενόμεναι δὲν ἐδύναντο νὰ προσβληθῶσιν ὑπὸ τοῦ δημοσίου ἀντιπροσωπευομένου παρ' αὐτοῦ τοῦ ἐκδόντος τὰς ἐπιταγὰς ὑπουργοῦ, καθότι, κατὰ τὸ ἄρθ. 202 τῆς πολ. δικονομίας, οὐδεὶς δύναται νὰ προσβάλλῃ ὡς ἀκύρους τὰς πράξεις του· ἂν δὲ πρὸς

παραχώρησιν ἄλλων γαιῶν ἀπητεῖτο Β διάταγμα, ἡ ὑπάρχει ἰσχυρὰ ἀκυρότης κατὰ τὴν παραχώρησιν, τοῦτο δύναται νὰ ἦναι βάσις ἄλλων ἐνδίκων σχέσεων, οὐχὶ δὲ νὰ καταργήσῃ δικαιώματα ἀποκτηθέντα ὡς πρὸς τὸ τελεσίδικον τῆς πρωτοδίκου ἀποφάσεως.»

Στ) Ὁρκίζεται ὁ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργός;

§ 16. Καὶ εἰς τὸν ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργὸν δύναται νὰ ἐπιβληθῇ ὅρκος, ὁσάκις ἡ δίκη ἀφορᾷ ἁπλῆν διαχειρήσεως πρᾶξιν τοῦ ὑπουργοῦ.

Ἀπόφ. « Ἐπειδή, κατὰ τὸ ἄρθρ. 351 τῆς πολιτ. δικονομίας πᾶς ὁ ἔχων δικαίωμα πρὸς διεξαγωγὴν δίκης τινὸς δύναται εἰς ὅλας τὰς πολιτικὰς διαφοράς, ἐὰν ἰδιαίτεροι ὁρισμοὶ δὲν διαγράφουν ῥητῶς τὸ ἐναντίον, νὰ ἐπάγῃ ὅρκον εἰς τὸν ἀντίδικόν του κατὰ πᾶσαν στάσιν τῆς δίκης καὶ περὶ παντὸς πράγματος, καὶ τα μὴ ἔχοντος τοῦ ἀντιδίκου ἰδίαν γνῶσιν τοῦ ἀποδεικτέου πράγματος· ἂν δέ, κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ δικαίου, ὁ ὅρκος εἶναι εἶδος συμβιβασμοῦ, ὑποκείμενος εἰς τοὺς γενικοὺς περὶ συμβολαίων κανόνας, καὶ ἑπομένως τινὰ ἰδανικὰ πρόσωπα μὴ ἔχοντα δικαίωμα κυριότητος, ἀλλ' ἁπλῆς διαχειρήσεως, δεν δύνανται κατὰ τὸν ἰσχυρισμὸν τοῦ ἀναιρεσείοντος νὰ ἐπαγάγουν τὸν ὅρκον, οὐδὲ νὰ τὸν δεχθοῦν ἐπαγόμενον, ὁσάκις ἔχει ἐπήρειαν ἐπὶ τῆς ἰδιοκτησίας, ὅμως ἐπὶ τοῦ προκειμένου αἱ ἀρχαὶ αὗται τοῦ δικαίου δὲν ἔχουν παντάπασι χώραν, διότι τὸ ἀντικείμενον τῆς δίκης εἶναι ἁπλῆ διαχειρήσεως πρᾶξις καὶ δὲν δύναται νὰ ἐκτεθῇ μέχρι τῆς ἀπαλλοτριώσεως ὑποθηκεύσεως ἢ ἄλλης πράξεως, ἀφορώσης τὴν ἰδιοκτησίαν· ἑπομένως οἱ ἐν Ἀθήναις πρωτοδίκαι ἐπιβαλόντες τὸν παρὰ τοῦ ἐνάγοντος ἐπαχθέντα πρὸς τὸ δημόσιον ὅρκον πρὸς τὸν ὑπουργὸν τῆς Οἰκονομίας τὸν ἀντιπροσωπεύοντα αὐτὸ κατὰ τὸ ἀπὸ 12 μαΐου 1835 περὶ τῆς ἐν δικαστηρίοις παραστάσεως τοῦ δημοσίου διάταγμα, ἐπὶ τῆς προκειμένης προσωπικῆς ἀγωγῆς, ἡρμήνευσαν ὀρθῶς τὰς περὶ ὅρκου διατάξεις τῆς πολιτ. δικονομίας. »

Ἀπόφ. πολιτ. Ἀρείου Πάγου 105 τοῦ 1845.

—Ὁ ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν δὲν δύναται ν' ἀρνηθῇ τοῦ νὰ δώσῃ τὸν ἐπαχθέντα αὐτῷ ὅρκον.

« Ἐπειδὴ ἂν καὶ κατὰ τὸ ἄρθρ. 349 τῆς πολιτ. δικονομίας ἐπὶ δικαστηρίου ἐπαγόμενος ὅρκος ἦναι εἶδος συμβιβασμοῦ κρινόμενος ἐν γένει κατὰ τὰς περὶ συμβιβασμοῦ γενικὰς ἀρχὰς ὡς πρὸς τὰς συνεπείας του, κατὰ δὲ τὰ συνδυασμένα ἄρθρ. 125, 106, 74 καὶ 75 τῆς αὐτῆς δικονομίας, ὁ συμβιβασμὸς ὡς τοιοῦτος δὲν

ἐπιτρέπεται εἰς τὸ δημόσιον, ἐν εἴδει ὅμως, καθόσον ἀφορᾷ τὸν ὅρκον ὡς μέσον ἀποδείξεως, ἡ αὐτὴ πολιτ. δικονομία, ἐξομοιοῦσα τὰ δικαιώματα τῶν διαδίκων ὡς πρὸς τὰς ἀποδείξεις, παραδέχεται ὅτι τὰ ῥητὰ ἐκεῖνα πρόσωπα, τὰ ὁποῖα διὰ τῶν προμνησθέντων ἄρθρων ἀποκλείει ἀπὸ τὸ δικαίωμα τοῦ ἀμέσου συμβιβασμοῦ, ἤγουν τοὺς ἀνήλικας, τὰς κοινότητας, τὰ ἰδανικὰ πρόσωπα, τὰ σωματεῖα (ἄρθρ. 75) ὑπόκεινται εἰς τοὺς ἀφορῶντας τὴν δι' ὅρκου ἀπόδειξιν δικονομικοὺς νόμους, ὡς ἐξάγεται ἀπὸ τὰ ἄρθρ. 357, 361, 364 καὶ ἑπόμενα, τὸ δὲ δημόσιον ἀφ' ἑνὸς μὲν δὲν εἶναι εἰμὴ ἰδανικὸν πρόσωπον, ἀφ' ἑτέρου δὲ δὲν ἔχει, καὶ κατὰ τὸ πολιτικὸν δίκαιον, πλειότερα τῶν ἀνηλίκων προνόμια· ἰδίως δὲ, κατὰ τὸ ἄρθρ. 75 τῆς πολιτ. δικονομίας, ἐξομοιοῦται ὡς πρὸς τὰς δίκας μὲ τὰ λοιπὰ ἰδανικὰ πρόσωπα καὶ μὲ τοὺς ἀνήλικας· ὅθεν ἕπεται ὅτι καὶ τὸ δημόσιον διὰ τοῦ νομίμου προϊσταμένου του, ἤγουν τοῦ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ, ὑπάγεται εἰς τὰς περὶ ὅρκου διατάξεις τοῦ νόμου· ἐὰν δὲ ἡ δικονομία ἀναφέρῃ εἰς διάφορα ἄρθρα τῶν περὶ ὅρκου διατάξεών της ἰδίως ἐκ τῶν διαφόρων ἰδανικῶν προσώπων τὰ σωματεῖα, τοῦτο δὲν δύναται νὰ ὑπαγορεύσῃ τὸ συμπέρασμα ὅτι ὁρίζουσα περὶ αὐτῶν μόνον ἐξαιρεῖ τὰ λοιπὰ, ἤγουν καὶ τὸ δημόσιον (*inclusio unius, exclusio alterius*), διότι ἐὰν ὡς προελέχθη, ἐνασχολῆται ἰδίως περὶ τῶν σωματείων, τὸ αἴτιον καταφαίνεται ὅτι εἶναι σκοπὸς τοῦ δικονομικοῦ νόμου, ὅστις συνίσταται κυρίως εἰς τὸ νὰ κανονίζῃ τὸν τρόπον, καθ' ὃν πρέπει νὰ ἐκτελῶνται ἐπὶ δικαστηρίου αἱ διαδικαστικαὶ πράξεις, ὅταν οὗτος ὡς ἐκ τῶν πραγμάτων καθίσταται ἀμφίβολος, καὶ ἐπειδὴ τὰ σωματεῖα ἀφ' ἑνὸς δὲν δύνανται νὰ παρίστανται ἐπὶ δικαστηρίου ἄνευ ἀδείας τοῦ συμβουλίου, ἡ δικονομία προτίθεται νὰ κανονίσῃ ὅτι καὶ ὡς πρὸς τὴν ὁρκοδοσίαν ἀπαιτεῖται τὸ βούλευμα τοῦ συμβουλίου, ἀφ' ἑτέρου δὲ σύγκεινται ἀπὸ ῥητὰ καὶ γνωστὰ μετέχοντα πρόσωπα, λαμβάνει πρόνοιαν νὰ κανονίσῃ διὰ τίνων προσώπων καὶ κατὰ τίνα τρόπον ταῦτα δύνανται καὶ ὀφείλουν νὰ ὁρκισθῶσιν, ἀλλ' ἐπειδὴ τὸ δημόσιον δὲν διατελεῖ εἰς τὰς αὐτὰς κατηγορίας, διὰ τοῦτο καὶ περὶ αὐτοῦ δὲν ὑπάρχει ἰδιαιτέρα περὶ τῆς ὁρκοδοσίας διάταξις.»

Ἀπόφ. 98 τοῦ 1846 ἔτους τοῦ Ἀρ. Πάγου.

ΣΗΜ. Αἱ τοῦ διαδίκου προτάσεις ἐφ' ὧν ἐξεδόθη ἡ ἀνωτέρω ἀπόφασις ἔφερον οὕτως :

Ἐπειδὴ ἂν καὶ ὁ ὅρκος εἶναι ὑποδιαίρεσις τοῦ συμβιβασμοῦ καὶ κρίνεται κατὰ τὰς περὶ συμβιβασμοῦ ἀρχὰς, δὲν ἕπεται

ὅμως ἐκ τούτου ὅτι καὶ πάντα τὰ πρόσωπα ὅσα δὲν ἔχουσι τὴν ἐξουσίαν τοῦ ἀπολύτως. συμβιβάζεσθαι ἀπαλλάττονται τῆς τοῦ ὅρκου ὑποχρεώσεως, ἀφοῦ ὁ νόμος κατέταξε καὶ τὸν ὅρκον μεταξὺ, τῶν μέσων τῆς ἀποδείξεως καὶ καθιέρωσε ῥητῶς τὴν σωτηρίαν του ἀρχὴν τῆς μεταξὺ τῶν διαδίκων ἰσότητος τῶν δικαιωμάτων (ἄρθρ. 76 πολιτ. δικονομίας)· τοῦτο δὲ καταφαίνεται προδηλότατα καὶ ἀπὸ τὸ ἄρθρ. 361 τῆς πολιτ. δικονομίας, καθ' ὃ καὶ οἱ ἐπίτροποι καὶ κηδεμόνες ἀνηλίκων, καί τοι μὴ ἔχοντες τὴν ἐξουσίαν τοῦ ἀπολύτως συμβιβάζεσθαι, ὑπόκεινται μολαταῦτα εἰς τὰς περὶ ὅρκου, ὡς μέσου ἀποδείξεως, διατάξεις τοῦ νόμου.

Ἐπειδὴ ἀφοῦ ὁ νόμος συγκατερίθμησε καὶ τὸ δημόσιον (πολιτ. δικονομίας ἄρθρ. 1) μεταξὺ τῶν προσώπων τῶν δυναμένων νὰ ἐνάξωσι καὶ νὰ ἐναχθῶσιν εἰς τὰ τακτικὰ δικαστήρια, καὶ καθιέρωσε τὴν ἰσότητα τῶν δικαιωμάτων ὅλων τῶν διαδίκων μὴ ἐξαιρουμένου τοῦ δημοσίου, ἂν ἐνόμιζε δίκαιον, ὡς ὁ διάδικος διατείνεται, ν' ἀπαλλάξῃ τοὺς ἀντιπροσώπους αὐτῶν ἀπὸ τὴν πρὸς ὁρκωμοσίαν ὑποχρέωσιν ἤθελε τὸ διατάξει ῥητῶς τόσῳ μᾶλλον, ὅτῳ ἔλαβον ἀφορμὴν νὰ σημειώσῃ (ἐν ἄρθρ. 358) ποῖα πρόσωπα εἶναι ἀνίκανα πρὸς ὁρκοδοσίαν· ἐξ ἐναντίας δὲ ἐκ τῶν περὶ ὅρκου διατάξεων τῆς πολιτ. δικονομίας ἐξάγεται, ὅτι οἱ τοῦ δημοσίου ἀντιπρόσωποι δὲν ἐξῃρέθησαν α) διότι, κατὰ τὸ ἄρθ. 351. ἡ ἐξαίρεσις ἔπρεπε νὰ ἦναι ῥητὴ καὶ τοιαύτη δὲν ὑπάρχει· β) διότι καὶ τὴν ὑποχρέωσιν ταύτην ὑπεβλήθησαν α, καὶ οἱ ἐπίτροποι τῶν ἀνηλίκων, μὲ τοὺς ὁποίους ἐξομοιοῦται ὡς πρός τινα δικαιώματα καὶ εἰς τὸ δημόσιον, β) καὶ τὰ ἰδανικὰ πρόσωπα (*personnes morales*), ἐν οἷς περιλαμβάνεται βεβαίως καὶ τὸ δημόσιον (*fiscus*). Δὲν δύναται δὲ νὰ παραδεχθῇ τις εὐλόγως, ὅτι ὁ νομοθέτης ἐν αὐτῷ τούτῳ τῷ νόμῳ, ἐνῷ καθιεροῖ τὴν ἰσότητα τῶν δικαιωμάτων ἠθέλησέ ποτε νὰ δώσῃ *σιωπηρῶς* ἐξαιρετικὸν προνόμιον εἰς μόνον τὸ δημόσιον, καί τοι ἀφίνων εἰς τὸν κοινὸν κανόνα τά τε ἀνήλικα καὶ τὰ ἰδανικὰ πρόσωπα τὰ μὴ ἔχοντα ἐλευθέραν τῆς περιουσίας των διαχείρησιν· ἐξ ἐναντίας, ἂν ἤθελε νὰ ἀπαλλάξῃ τοῦ ὅρκου τοὺς μὴ ἔχοντας τὴν ἐξουσίαν τοῦ συμβιβάζεσθαι, ἤθελε πράξει ὅ,τι καὶ εἰς τὸ περὶ τῶν δικαστικῶν ὁμολογιῶν (ἄρθρ. 264) ἔπραξεν· ἤθελε, δηλαδὴ, ἐξαιρέσει *πάντας* ἀνεξαιρέτως τοὺς μὴ ἔχοντας ἐλευθέραν τὴν διαχείρησιν τῆς περιουσίας των.

Ἐπειδὴ τὸ δημόσιον αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ ἐξεταζόμενον δὲν εἶναι ἐκ τῶν *ἀνικάνων* προσώπων ἐν γένει, ἀλλὰ συνήθως ἐνεργεῖ ὡς οἱ ἀνήλικοι *jure majoris*, ὡς λέγει ὁ περὶ δικαιωμάτων τοῦ δημοσίου εἰδικῶς συγγράψας *Peregrinus*, κατὰ προνόμιον δὲ ἐξαιρετι-

κὸν ἀπεδόθησαν εἰς αὐτὸ εἴς τινας μόνον περιπτώσεις τὰ εἰς τοὺς ἀνήλικας χορηγούμενα δικαιώματα *jure pupili*, ὡς ἐξάγεται ἀπὸ τὴν ἐμφαντικὴν διάταξιν τοῦ κώδηκος βιβλ. 11 τιτλ. 29 νόμ. 3, λέγουσαν *Rempublicam ut pupilum extraordinem jurari moris est*· ὥστε τὸ δημόσιον, παράγον τὰ προνόμια αὐτοῦ ἀπὸ τὰς περὶ ἀνηλίκων διατάξεις, δὲν δικαιοῦται ν' ἀπαιτῇ καὶ ἐκεῖνα, ὅσα κατὰ τὴν σημερινὴν νομοθεσίαν δὲν ἔχουν οἱ ἀνήλικες καὶ οἱ ἐπίτροποι αὐτῶν, ὡς ὑποβαλλόμενον ῥητῶς (ἄρθ. 361) εἰς τοῦ ὅρκου τὴν ὑποχρέωσιν, τόσῳ μᾶλλον, ὅσῳ ἐπὶ προνομίων οὐδ' ἡ ἀναλογία χωρεῖ καὶ τὰ ἀμφίβολα κατὰ τοῦ προνομίου ἀποφασίζονται, ὡς ἀποφαίνεται ὁ αὐτὸς *Peregrinus* σελ. 292 § 3, *fiscus in dubio non praesumitur privilegiatus*, ἑρμηνεύων τὸν 10 νόμον τῶν πανδ. (βιβλ. 49 τίτλ. 14) λέγοντα: *non puto delinquere eum qui in dubiis quaestionibus contra fiscum facile responderit.* »

Ἐπειδὴ ὁ αὐτὸς συγγραφεὺς, ἐξετάζων ἰδίως τὸ περὶ ὅρκου ζήτημα σελ. 370 ν. 40, ἀποφαίνεται ὅτι τίποτε δὲν ἐμποδίζει νὰ ἐπιβάλλεται ὅρκος εἰς τοὺς ἀντιπροσώπους τοῦ δημοσίου, ὁσάκις πρόκειται περὶ προσωπικῶν πράξεων αὐτῶν λέγων « *utrum autem in casibus fiscalibus deferatur juramentum?... si de proprio pro fisco procuratoris facto ageretur non video rationem obsistendam in civilibus*· » μόνον δὲ δὲν τὰ παραδέχεται ὁσάκις πρόκειται περὶ ἀλλοτρίου πράξεως, διότι τὸ μὲν δημόσιον, *λέγει*, δὲν δύναται νὰ ὀμώσῃ, ὁ δὲ ἀντιπρόσωπος αὐτοῦ δὲν ἐμπορεῖ νὰ βεβαιώσῃ δι' ὅρκου πρᾶξιν ἄλλου· *quia fiscus jurare nequit, et illius procurator de facto alieno jurare non potest* »· ἀλλὰ τὴν διάκρισιν ταύτην μεταξὺ προσωπικῶν καὶ ἀλλοτρίων πράξεων, τὴν ὁποίαν παρεδέχθη κα' ἡ Γαλλικὴ νομοθεσία, κατήργησε ῥητῶς ἡ ἡμετέρα διατάξασα (ἐν ἄρθρῳ 351) νὰ γίνεται ὁ ὅρκος, *ἂν καὶ ὁ ἀντίδικος δὲν ἤθελεν ἔχει ἰδίαν γνῶσιν τῶν ἀποδεικτέων πραγμάτων*, καὶ ἐπιτρέψασα ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει νὰ δίδεται ὁ περὶ τοῦ πιστεύειν καὶ μὴ γινώσκων ὅρκος (ἄρθρ. 363), ὅστις καὶ ἐπεβλήθη ἐπὶ τοῦ προκειμένου εἰς τὸν ἀντιπρόσωπον τοῦ δημοσίου.

Ζ) Ὀθωμ. κτημάτων νομή. Κυριότης. Δικαίωμα τοῦ πολέμου [1].

§ 17. Ποίων ὀθωμανικῶν κτημάτων ἡ κυριότης μετεβιβάσθη εἰς τὸ δημόσιον; ἐκεῖνα μόνον τὰ κτήματα συνεπείᾳ τοῦ Ἑλληνικοῦ ἀγῶνος ἐκυρίευσε τὸ δημόσιον, ὅσα οἱ ὀθωμανοὶ αὐτοὶ κατεῖχον ὡς κύριοι, ἀλλ' οὐχὶ καὶ ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα, ἀνήκοντα κατ' ἰδιοκτησίαν εἰς χριστιανοὺς κατεῖχον ἁπλῶς κατὰ παράκλησιν ἢ παρανόμως ἄνευ τίτλου κυριότητος, οὔτε ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα τοῦρκοι κατέλαβον, φυγόντων, ἕνεκα τοῦ

(1) Ὅρα τοὺς ἑπ. §§ 20 καὶ ἑπ.—Περὶ τοῦ χρόνου τῆς πάλης ἀποφαίνεται τὰ

φόβου τῆς καταδρομῆς, τῶν κυρίων αὐτῶν. Πρὸς παραγραφὴν μάλιστα τῶν κτημάτων αὐτῶν ἀπαιτεῖται 30ετία, εἰς τὴν ὁποίαν δὲν περιλαμβάνονται τὰ ἔτη τῆς ἐπαναστάσεως. (ἀπόφ. 61 τοῦ 1840 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφετ.—Νομικ. σ. 3722).

§ 18. Ὁ περιορισμὸς τῆς πλήρους ἰδιοκτησίας τῆς κυβερνήσεως ἐπὶ τῶν ὀθωμανικῶν βακουφίων ὑπῆρχε μέχρι τῆς συνθήκης τῆς 18 φεβρ. 1844 [1]. Μετὰ τὴν συνθήκην ταύτην ἔπαυσεν ὁ περιορισμὸς αὐτός.

Ἀπόφ. α Ἐπειδὴ ἂν καὶ κατὰ τὰς παρατηρήσεις, τὰς προτάσεις καὶ τὸ πνεῦμα τοῦ ἀπὸ 22 μαρτίου 1829 πρωτοκόλλου καὶ τῆς τῶν τριῶν δυνάμεων ἀπὸ 29 ἰουλίου 1832 μετὰ τῆς Υ. Πόρτας συνθήκης διετηρήθησαν εἰς τοὺς ὀθωμανοὺς τοὺς ἔχοντας πρότερον ἐπὶ τῶν λεγομένων βακουφίων τῶν κειμένων ἐν τῇ Ἑλλάδι ὠφελήματά τινα, ὡς ἐπικαρπωτὰς, ἢ ὡς κληρονομικοὺς διαχειριστὰς, ὅλα ταῦτα τὰ ὠφελήματα, τὰ ὁποῖα ἀπελάμβανον ὑπὸ τὴν ὀθωμανικὴν κυβέρνησιν καὶ ἐσυγχωρήθη εἰς αὐτοὺς καὶ νὰ πωλήσωσιν αὐτὰ ἐντὸς τῶν προθεσμιῶν τοῦ ἑνὸς ἔτους καὶ τῶν δεκαοκτὼ μηνῶν, ὥστε ἡ ἑλληνικὴ κυβέρνησις ἡ ἀντικατασταθεῖσα εἰς τὰ δικαιώματα τῆς Υ. Πόρτας δὲν ἠδύνατο νὰ προτείνῃ δικαιώματα πλήρους ἰδιοκτησίας ἐπὶ τῶν γαιῶν πρὸς βλάβην αὐτῶν τῶν ὠφελημάτων καὶ τῆς γενομένης ἀγοραπωλησίας αὐτῶν κατ' ἐκείνους, οἵτινες ἐντὸς αὐτῶν τῶν προθεσμιῶν ἔλαβον εἰς τὴν κατοχήν των, ὡς ἀγορασταὶ τῶν ὠφελημάτων τούτων, τὰς εἰς τὰ αὐτὰ ὠφελήματα ὑποκειμένας γαίας ἀπὸ τοὺς ὀθωμανοὺς ἔχοντας τὰ δικαιώματα τοῦ ἐπικαρπωτοῦ ἢ τοῦ κληρονομικοῦ διαχειριστοῦ, εἶναι ὅμως βέβαιον ὅτι ὁ περιορισμὸς οὗτος τῆς ἰδιοκτησίας πρῶτον μὲν δὲν ὑφίστατο ὡς πρὸς τὴν ἑλληνικὴν κυβέρνησιν εἰμὴ μόνον μέχρι τῆς συνθήκης τῆς 18 φεβρουαρίου 1844 καὶ ἔπαυσε τοῦ νὰ ὑπάρχῃ μετὰ τὴν συνθήκην ταύτην, διὰ τῆς ὁποίας ἐπεκυρώθησαν σιωπηρῶς

αὐτὰ καὶ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 68 τοῦ 1844 ἀποφάσεώς του τὸ δικ. αὐτό.—Ἴδε τὰ ἐν ταῖς λέξεσι 1) Παραγραφή.—2) Αρπαγή.—3) Δαπάνη.

Κατὰ τὸν Τουρκικὸν νόμον μέχρι τῆς ἐκδόσεως τοῦ ταπίου ὁ πωλητὴς ἔχει τὸ δικαίωμα τῆς μεταμελείας καὶ τῆς ἀνακλήσεως τοῦ πωληθέντος κτήματος.

Τὸ δικαίωμα τῆς μεταμελείας εἶναι προσωπικὸν, τὸ δὲ δημόσιον, εἰς τοῦ ὁποίου τὴν κυριότητα περιῆλθον τὰ ἀκίνητα τῶν ἐξωσθέντων τῆς Ἑλληνικῆς γῆς Ὀθωμανῶν, ἀπέκτησε μὲν διὰ τῆς παρελεύσεως ταύτης τὰ δικαιώματα, ἢ τὰ βάρη, ὅσα μεθ' ἑαυτῶν ταῦτα συνεπάγονται, οἷον τὰ ἐν ἀλλοτρίῳ πράγματα λεγόμενα (*jura in re aliu*), ὄχι δὲ καὶ τὰ προσωπικὰ τῶν πρώην ἰδιοκτητῶν (ἀπόφ. τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφετῶν τοῦ 1845.—Νομικ. σελ. 4077).

(1) Ὅρα τὰς λέξ. α) Κατοχή.—β) Συνθήκη.

καὶ διά τινων τροπολογιῶν ἀπεπερατώθησαν τὰ κατὰ τὸ εἰρημένον πρωτόκολλον τοῦ 1829 καὶ τὴν συνθήκην τοῦ 1832 προταθέντα καὶ διαταχθέντα περὶ τῶν βακουφίων ἐν γένει), καθόσον μὲ τὴν συνθήκην ταύτην ἡ Ἑλληνικὴ κυβέρνησις παριστάνουσα τὸ κράτος ἢ τὸ δημόσιον τῆς Ἑλλάδος ὑπεχρεώθη εἰς τὸ νὰ πληρώσῃ ποσότητά τινα χρημάτων εἰς τὴν Ὀθωμανικὴν Πόρταν πρὸς ἀποζημίωσιν τῶν διαληφθέντων ἰδιωτικῶν ὠφελημάτων, καὶ τοιουτοτρόπως ἀπήλλαξεν ἔκτοτε τὰς γαίας τὰς ἀνηκούσας εἰς τὰ κατὰ τὴν νῆσον Εὔβοιαν Ἐβλα-Βακούφια, ἐν οἷς περιλαμβάνεται καὶ τὸ διαφιλονεικούμενον χωρίον Πισσῶν, ἀπὸ τὰ βάρη τῶν ὠφελειῶν τούτων, καὶ ἀπέκτησεν ἑπομένως τὴν πληρεστάτην αὐτῶν κυριότητα· δεύτερον δὲ δὲν ὑφίστατο εἰμὴ ἐφ' ὅσων ἤθελον ὑπάρχει νόμιμοι ἀγορασταὶ τοιούτων ὠφελημάτων ἐξ Ὀθωμανῶν ἀληθῶς ἐπικαρπωτῶν ἢ κληρονομικῶν διαχειριστῶν αὐτῶν· ἀλλ' ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἐκ τοῦ ἀπὸ 16 δεκεμβρίου 1841 μεταφρασθέντος ἐκ τῆς Ὀθωμανικῆς εἰς Ἑλληνικὴν γλῶσσαν δωρητηρίου ἢ ἀφιερωτικοῦ ὁμολόγου τοῦ Μ Τ ἐξάγεται, ὅτι ἀφιερώθησαν ὑπ' αὐτοῦ αἱ διαφιλονεικούμεναι γαῖαι τοῦ Πισσῶνος εἰς τὴν βιβλιοθήκην, τὸ ὡρολόγιον καὶ τὰ ἄλλα ἐπὶ καλοῦ κτήματά του ὅτι, συγχρόνως διέταξεν ὁ ἀφιερωτὴς νὰ ἐνοικιασθῶσιν αὗται αἱ γαῖαι συνάμα μὲ τὰς ἄλλας τὰς οὕτως ὡσαύτως ἀφιερωθείσας ἐπιμελείᾳ τοῦ καταστήματος τῶν ἀφιερωμάτων, καὶ νὰ δανεισθοῦν τὰ ἐκ τῆς ἐνοικιάσεως εἰσπραχθησόμενα χρήματα, ἵνα πληρωθῶσιν ἐξ αὐτῶν παρὰ τοῦ εἰρημένου καταστήματος αἱ διάφοροι ἐτήσιαι ποσότητες αἱ ἀναφερόμεναι εἰς τὸν ἐν τῷ ἀφιερωτηρίῳ κατάλογον· ὅτι διέταξε καὶ εἰδικὸν εἰσπράκτορα, καὶ ὅτι εἰς τὴν θυγατέρα του καὶ τὰ τέκνα αὐτῆς κατὰ διαδοχὴν ἐπεφύλαξε μόνον τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ λαμβάνουν κατ' ἔτος παρὰ τοῦ δημοσίου καταστήματος καὶ τοῦ εἰσπράκτορος γρ. 600· ὥστε μὴ ἔχουσα ὡς ἐκ τούτων ἡ Φ θυγάτηρ τοῦ εἰρημένου Χ Χ τὸν χαρακτῆρα οὔτε ἐπικαρπωτοῦ, οὔτε κληρονομικοῦ διαχειριστοῦ ἐπ' αὐτῶν τῶν γαιῶν διὰ νὰ ἀπολαύῃ δυνάμει τοῦ τε πρωτοκόλλου τοῦ 1829 καὶ τῆς συνθήκης τοῦ 1832 τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ νὰ πωλήσῃ ἐντὸς τῶν εἰρημένων προθεσμιῶν τὰ εἰς μόνους τοὺς ἐπικαρπωτὰς καὶ κληρονομικοὺς διαχειριστὰς ἀνήκοντα ὠφελήματα, οὔτε ἔχουσα αὐτὴ ἄλλως κανὲν δικαίωμα ἰδιοκτησίας, διακατοχῆς καὶ ἐπισχέσεως ἐπ' αὐτῶν τῶν γαιῶν, δὲν ἠδύνατο ποσῶς νὰ τὰς πωλήσῃ καὶ νὰ κάμῃ ὠφέλιμον αὐτῶν παράδοσιν κατὰ τὸ 1837 πρὸς τὸν Π Ε, μήτε νὰ μεταβιβάσῃ εἰς αὐτὸν τὸ ὁποῖον αὐτὴ δὲν εἶχε δικαίωμα ἰδιοκτησίας καὶ διακατοχῆς κατὰ τὴν ἰδίαν ἀρχὴν τοῦ νόμου 54 βιβλ. 50 τίτ. 17 τῶν πανδεκτῶν, τὴν ὁποίαν ἐπι-

1840 βασιλ. διάταγμα δὲν ἔχει ἄλλον σκοπὸν καὶ ἀντικείμενον εἰμὴ τὸ νὰ κανονίσῃ ἐν γένει τὰ καθήκοντα τῶν οἰκονομικῶν ἐπιτρόπων καὶ νὰ διαγράψῃ τὰς σχέσεις αὐτῶν μετὰ τῆς ἀνωτάτης οἰκονομικῆς ἀρχῆς καὶ μετὰ τῶν διοικητικῶν ἀρχῶν ὅπως διαγνωσθῇ θετικῶς καὶ ὁριστικῶς ὁποῖα καθήκοντα ἰδίως ἀνάγονται εἰς τὴν σφαίραν τῆς ὑπηρεσίας αὐτῶν ὡς οἰκονομικῶν ἐπιτρόπων· ἑπομένως τὸ κεφ. ά τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ εἰρημένου διατάγματος δὲν δύναται ἄλλως νὰ ἑρμηνευθῇ εἰμὴ ὅτι ἐκ τῶν καθηκόντων τῶν ἰδίως εἰς τοὺς οἰκονομικοὺς ἐπιτρόπους ἀνατεθειμένων εἶναι καὶ ἡ ἀντιπροσώπευσις τοῦ δημοσίου ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων, κατ' ἐξαίρεσιν ἄλλων οἰκονομικῶν ὑπαλλήλων, ἐκτὸς ἐκείνων, εἰς τοὺς ὁποίους ἄλλος τις εἰδικὸς νόμος ἀνέθεσεν, ἢ δύναται νὰ ἀναθέσῃ τὸ αὐτὸ καθῆκον, ὡς π. χ. τῶν ταμιῶν εἰς τὰς ὡρισμένας περιπτώσεις.

Ἐπειδὴ δὲ διὰ ταῦτα τὸ εἰρημένον διάταγμα δὲν εἶχε σκοπὸν νὰ τροποποιήσῃ τὸ ἀπὸ 12 μαΐου 1835 περὶ τῆς ἐν δικαστηρίῳ παραστάσεως τοῦ δημοσίου, τὸ ὁποῖον, ὁρίζον ὅτι τὸ δημόσιον θέλει ἐνάγεσθαι διὰ τοῦ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν γραμματέως τῆς ἐπικρατείας, διαγράφει ὅτι οὗτος δύναται μὲν νὰ διορίσῃ πρὸς παράστασιν τοῦ δημοσίου ὑπάλληλόν τινα τοῦ κλάδου του, ἢ καὶ συνήγορόν τινα, ἀλλ' ὅτι πρὸς τοῦτο ἀπαιτεῖται ῥητὴ παραγγελία του, ἵνα ἐπέχῃ αὕτη τόπον τῆς κατὰ τὸ ἄρθρ. 94 τῆς πολιτ. δικονομίας ἀπαιτουμένης νομίμου πληρεξουσιότητος, ἀλλ', ὡς προεῤῥέθη, σκοπὸν εἶχε κυρίως νὰ διαγράψῃ, ὅτι καὶ εἰς τοιαύτας περιπτώσεις ἔργον ἰδίως εἶναι τῶν οἰκονομικῶν ἐπιτρόπων νὰ λαμβάνωσι καὶ ἐκπληρῶσι τοιαύτας παραγγελίας, εἴτε ἐμμέσως εἴτε ἀμέσως διὰ δικηγόρου παρ' αὐτῶν ἐκλεχθησομένου.

Ἀπόφ. 9 τοῦ 1842 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν [Νομικ. σελ. 3323].

§ 11. Πότε οἱ ταμίαι ἀντιπροσωπεύουσι τὸ δημόσιον; τὸ δικ. τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν (ἀπόφ. 149 τοῦ 1846) ἀπεφήνατο ὅτι τὸ δημόσιον εναγόμενον καὶ προσεπικαλούμενον ὡς ὑπόχρεων πρὸς ἀποζημίωσιν ἀντιπροσωπεύεται ὑπὸ τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ, καὶ ἑπομένως εἰς αὐτὸν πρέπει νὰ ἐπιδίδεται ἡ προσεπίκλησις, ὄχι δὲ καὶ εἰς τοὺς ταμίας, οἵτινες δὲν ἀντιπροσωπεύουσι τὸ δημόσιον εἰμὴ ἐπὶ καταδιώξεων τῶν καθυστερούντων, κατὰ τὸ ἀπὸ 13 δεκεμβρ. 1839 διάταγμα. (Νομικ. σελ. 4677).

Τὸ δικαστήριον τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν παρεδέχθη τὴν ἰδίαν ἀρχὴν ἀποφανθὲν ὅτι οἱ διοικητικοὶ ταμίαι δὲν ἀντιπροσωπεύουσι τὸ δημόσιον ὅταν γίνεται ἀνακοπὴ κατὰ τῆς δηλώσεως, τὴν ὁποίαν

αὐτοὶ ἔκαμαν συνεπείᾳ κατασχέσεως, ἐνεργηθείσης παρ' αὐτοῖς ὡς τρίτοις.

—Οἱ ταμίαι τοῦ κράτους καταδιώκοντες τοὺς ὀφειλέτας τοῦ δημοσίου ἀντιπροσωπεύουσι τὸ δημόσιον εἰς τὰς κατὰ τὴν καταδίωξιν ἀναφυομένας ἀντιδικίας;

Ἀπόφ. 154 τοῦ 1849 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν, φέρουσα:

« Ἐπειδὴ κατὰ μὲν τὸ ἄρθρ. 101 τοῦ συντάγματος καὶ τὸ Ε. ψήφισμα τῆς ἐθνικῆς συνελεύσεως τῆς 3 σεπτεμβρίου 1843, ἐκτὸς τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ ά. τοῦ ῥηθέντος ψηφίσματος διοικητικῶν διαφορῶν ὅλαι αἱ λοιπαὶ ὑπεβλήθησαν εἰς τὰ τακτικὰ δικαστήρια· κατὰ δὲ τὸ ἄρθρ. 11 τοῦ ἀπὸ 7 φεβρουαρίου 1835 νόμου περὶ τῶν καθυστερούντων, οἱ ὀφειλέται τοῦ δημοσίου δὲν δύνανται μὲν νὰ κάμουν ἀνακοπὴν εἰς τὰ δικαστήρια διὰ τὰ βίαια μέτρα, τὰ ὁποῖα λαμβάνονται κατ' αὐτῶν διὰ καθαρὰ δικαιώματα τοῦ δημοσίου, ἀλλὰ δὲν ἐμποδίζονται νὰ προσφύγουν εἰς αὐτὰ καὶ νὰ ζητήσουν τὴν ἀναστολὴν τῆς καταδιώξεως, ὁσάκις τὰ δικαιώματα ταῦτα δὲν εἶναι καθαρά, ὡς ἐξάγεται ἐκ τῆς ἀντιθέτου ἐννοίας τῆς εἰρημένης διατάξεως τοῦ νόμου· ἄρα ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης χορηγεῖται ἔνστασις μόνον ἀπαραδέκτου τῆς ἀνακοπῆς, ὁσάκις τὰ δικαιώματα τοῦ δημοσίου εἶναι καθαρά, καὶ οὐχὶ ἀναρμοδιότητος, καὶ ἀναρμοδιότητος ἀπολύτου, ἐπὶ πάσης ὁποιασδήποτε ἔριδος, διότι τοῦτο ὑποτεθὲν ἤθελεν ἰσοδυναμεῖ μὲ παντελῆ ἄρνησιν δικαιοσύνης, τὸ ὁποῖον δὲν δύναται νὰ ὑποτεθῇ ὅτι ἐμπεριείχετο εἰς τὸν νόμον· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου οἱ ἐφεσίβλητοι κρατηθέντες προσωπικῶς ὡς ὀφειλέται τοῦ δημοσίου ἕνεκα καθυστερήσεως, καὶ ἀξιοῦντες ὅτι ἡ καταδίωξίς των ἐνεργεῖται οὐ μόνον δι' ἀκαθάριστα, ἀλλὰ καὶ ἀνύπαρκτα χρέη, ἐδύναντο νὰ κάμουν ἀνακοπὴν εἰς τὸ δικαστήριον διὰ ν'ἀπαλλαγοῦν τῆς προσωπικῆς των κρατήσεως, ἐὰν ἀδίκως κρατῶνται· ὅθεν τὸ δικαστήριον δὲν εἶναι ἀναρμόδιον νὰ ἐξετάσῃ τὴν διαφορὰν ταύτην, διότι δὲν εἶναι ἐκ τῶν διαλαμβανομένων εἰς τὸ ἄρθρ. 1 τοῦ ἄνω μνησθέντος 5 ψηφίσματος· ὥστε καλῶς ἀπεφάνθη τὸ πρωτοδικεῖον. Ὅρα κατωτ. §.

Ἐπειδὴ κατὰ μὲν τὸ ἀπὸ 12 μαΐου 1835 βασ. διάταγμα, τὸ δημόσιον παρίσταται εἰς τὰ δικαστήρια διὰ τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, ἀλλὰ κατὰ τὸν ἀπὸ 16 μαΐου 1845 ἑ. ἀριθ. 14800 νόμον καὶ τὸ ἄρθ. 1 § έ τοῦ συγχρόνου καὶ σχετικοῦ αὐτῷ ἑτέρου Β. διατάγματος περὶ καθηκόντων τῶν οἰκονομικῶν ἐφόρων, ἡ ἀντιπροσώπευσις τοῦ δημοσίου ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων πρὸς ὑπεράσπισιν τῶν προσβαλλομένων δικαιωμάτων αὐτοῦ, ἀνετέθη εἰς τοὺς οἰκονομικοὺς ἐφόρους, καθόσον ἀφορᾷ τὰ ἄλλα ἐκτὸς τῆς ὑπηρεσίας

τῶν ταμείων καὶ τελωνείων, καὶ εἰς τοὺς ταμίας ὡς πρὸς τὰ δίκας, τὰς ἀφορώσας τὴν ὑπηρεσίαν τῶν ταμείων, καὶ ῥητῶς τὰ κατὰ τῶν πλειστηριασμῶν ἀκινήτων κτημάτων τῶν ὀφειλετῶν τοῦ δημοσίου, τουτέστιν εἰς μὲν τοὺς ἐφόρους ἐπετράπη ἀντιπροσωπεία ἐνεργητική, ἤτοι κατεστάθησαν οὗτοι ἀντιπρόσωποι τοῦ δημοσίου ἕτοιμοι νὰ κινοῦν ἀγωγὰς πρὸς ὑπεράσπισιν τῶν προσβαλλομένων δικαιωμάτων του κατὰ τοὺς ὑπὸ τὴν ἐφορείαν του νομούς, εἰς δὲ τοὺς ταμίας ἐνεργητικὴν πρὸς ἐπιχείρησιν τῶν καταδιώξεων μόνον τῶν ὀφειλετῶν τοῦ δημοσίου, καὶ παθητικὴν διὰ νὰ δέχωνται ἀγωγὰς αὐτῶν, ἤτοι ἀνακοπὰς κατὰ τῶν ὑπ' αὐτῶν ἐπιχειρουμένων ἀναγκαστικῶν μέτρων πρὸς εἴσπραξιν τῶν εἰς τὸ δημόσιον ὀφειλομένων, καὶ νὰ παρίστανται εἰς τὰ δικαστήρια ὡς ἀντιπρόσωποι αὐτοῦ ἐναγομένου πρὸς ἀπόκρουσιν τῶν τοιούτων ἀνακοπῶν καὶ διεξαγωγὴν τῶν τοιούτων ἀντιδικιῶν, διότι ἀφοῦ ἐδόθη εἰς τούτους ἡ ἐνεργητικὴ ἀντιπροσωπεία τοῦ δημοσίου πρὸς ἐπιχείρησιν τῆς ἐκτελέσεως καὶ καταδιώξεως κατὰ τὸν ἀπὸ 11 ἰουνίου 1837 καὶ 23 ἰουνίου 1838, ἡ ἐνεργητικὴ αὕτη συνεπάγεται ἀναγκαίως καὶ τὴν παθητικήν, ἤτοι τὴν ἄδειαν τοῦ νὰ ὑποστηρίξουν τὴν ὀρθότητα τῆς πράξεώς των, ἐὰν ἐν τῷ ἐνεργείᾳ προσβληθῇ· διότι δὲν δύναται νὰ ὑποτεθῇ ὅτι ὁ νόμος καίτοι καταστήσας κατὰ νομοὺς ἐπιτρόπους πρὸς ἀντιπροσώπευσιν τοῦ δημοσίου ἐπὶ κατεπειγουσῶν ὑποθέσεων, καί τοι ἐπιτρέψας εἰς τοὺς ταμίας νὰ τὸ ἀντιπροσωπεύωσιν ἑτοίμως εἰς τὰς κατὰ τὸν πλειστηριασμὸν ἀκινήτων ἔριδας, μολοντοῦτο εἰς τὰς περὶ προσωπικῆς κρατήσεως, πολὺ πλέον κατεπειγούσας, ἀρνεῖται τοῦτο· διότι ἡ τοιαύτη ὑπόθεσις ἤθελεν εἶσθαι ἄτοπος, καὶ διότι ἡ ἐν τῷ § 1 τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ ἀπὸ 16 μαΐου 1845 βσσ. διατάγματος ῥητὴ ἐξαίρεσις ἡ μνεία μιᾶς περιπτώσεως εἶναι ὑποδεικτική, καὶ δὲν ἀποκλείει τὴν ἀντιπροσώπευσιν ἐπὶ τῶν ὁμοίων καὶ κατὰ μείζονα ἀνάγκης λόγον ἀπαιτουμένην. ὅθεν ἐπὶ τοῦ προκειμένου, προσωπικῶς κρατηθέντες οἱ ἐφεσίβλητοι ὑπὸ τοῦ ῥηθέντος ταμίου, ἐδύναντο νὰ κοινοποιήσωσιν εἰς αὐτὸν τὴν ἀνακοπήν των, δι' ἧς ζητοῦσι τὴν ἀπόλυσίν των ἐκ τῆς φυλακῆς, διότι ἔχει ἐκ τῶν εἰρημένων νόμων τὸ δικαίωμα ν' ἀντιπροσωπεύσῃ τὸ δημόσιον ἐπὶ τῶν τοιούτων· ὁ δὲ λόγος ὅτι εἰς τὴν ἀνακοπὴν ἀναφέρονται καὶ ζητήματα περὶ κυριότητος κτημάτων καὶ προνομίων ἀτελείας, τοῦτο δὲν ἐμποδίζει αὐτόν, διότι τὰ ζητήματα ταῦτα φέρονται ὡς λόγοι καὶ ἐπιχειρήματα, δυνάμει τῶν ὁποίων ἐνίσταται κατὰ τῆς καταδιώξεως, καὶ δὲν εἶναι βάσις ἀγωγῆς· τὴν ἀγωγὴν μάλιστα ἀποποιοῦνται οἱ ἐφεσίβλητοι, θέλοντες νὰ καταστήσωσιν ἐνάγον τὸ δημόσιον

θεν καὶ περὶ τῆς παραστάσεως καλῶς ἀπεφάσισε τὸ πρωτοδικεῖον. »

Δ) Εἰς ποῖον ἐπιδίδονται τὰ δικόγραφα; πῶς ἐπιγράφονται;

§ 12. Ἡ ἐπίδοσις τῶν δικαστικῶν ἐγγράφων τῶν ἀφορώντων τὸ δημόσιον γίνεται νομίμως εἰς τὸν ἐπὶ τῆς διεκπεραιώσεως ὑπάλληλον τοῦ ἐπὶ τῶν οἴκον. ὑπουργείου.

Ἀπόφ. «Ἐπειδή, κατὰ τὸ ἄρθρ. 10 τοῦ περὶ σχηματισμοῦ τῶν γραμματειῶν καὶ τοῦ ὑπουργικοῦ συμβουλίου τῆς ἐπικρατείας βασ. διατάγματος τῆς 3 (15) ἀπριλίου 1843, ἕκαστος γραμματεύς, ἢ κατὰ τὸ πολιτικὸν σύνταγμα, ἕκαστος ὑπουργὸς ὀφείλει νὰ διατάττῃ τὰ πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν ὑπαρχόντων νόμων καὶ διαταγμάτων τῶν ἀφορώντων τὴν ὑπηρεσίαν των, καὶ κατὰ τὸ ἄρθρ. 1 καὶ 4 τοῦ ἄλλου ὑπὸ τὴν αὐτὴν ἡμερομηνίαν βασ. διατάγματος περὶ τῆς ἐν αὐταῖς ταῖς γραμματείαις ὑπηρεσίας, ὀφείλει, ὡς διευθυντὴς ὅλων τῶν ὑπαγομένων εἰς τὴν γραμματείαν του ὑποθέσεων, νὰ διανέμῃ ταύτας μεταξὺ τῶν ὑπαλλήλων αὐτῆς, καὶ προσέτι ἐκεῖνος ἐκ τῶν τοιούτων ὑπαλλήλων, εἰς τὸν ὁποῖον ἀνατίθεται τὸ χρέος τοῦ νὰ ἀνοίξῃ καὶ νὰ παραλάβῃ ὅλα τὰ γράμματα ἢ διακοινώσεις διευθυνομένας πρὸς τὸν διευθύνοντα τὴν Βασ. γραμματείαν (ὑπουργόν), δύναται νὰ ἐκτελέσῃ τὸ χρέος τοῦτο ἀντὶ τοῦ ὑπουργοῦ.

Ἐπειδὴ καὶ ἐκ τῆς ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 21 ἐφημερίδι τοῦ ε. ε. καταχωρημένης δηλοποιήσεως τοῦ ὑπουργοῦ τῆς Οἰκονομίας ἀπὸ ά. αὐγούστου τοῦ αὐτοῦ ἔτους, ὡς καὶ ἐκ παρομοίας ἄλλης τοῦ προγενεστέρου ὑπουργοῦ, καὶ ἐνδιαλαμβανομένης εἰς τὴν ὑπ' ἀριθ. 28 ἐφημερίδα τοῦ ἔτους 1844, βεβαιοῦται ἀποχρώντως ὅτι ἡ παραλαβὴ καὶ ἡ ὑπογραφὴ τῶν κλήσεων, γνωστοποιήσεων καὶ ἐπιδοτηρίων τῶν δικαστικῶν κλητήρων, τὰ ὁποῖα διευθύνονται πρὸς τὸν ἐπὶ τῆς Οἰκονομίας ὑπουργόν, τόσον κατὰ τὸ ἄρθρ. 1 τοῦ ἀπὸ 12 μαΐου 1835 βασιλ. διατάγματος, ὅσον καὶ καθ' ὁποιονδήποτε ἄλλον ὑπάρχοντα νόμον καὶ διάταγμα, εἶναι ἔργον ἀνατεθειμένον εἰς τὸν ἐν αὐτῇ τῇ Γραμματείᾳ ἐπὶ τῆς διεκπεραιώσεως ὑπάλληλον· ὥστε ὁ Κ Μ Ο ὡς τοιοῦτος κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς 19 ἰουλίου ε. ε. εἶχε τωόντι τὴν ἐντολὴν καὶ τὸ καθῆκον νὰ δεχθῇ καὶ ὑπογράψῃ, ὡς ὑπέγραψε, τὸ ἐπιδοτήριον αὐτῆς τῆς ἑρμηνείας τοῦ κλητῆρος Π ἀντὶ τοῦ ὑπουργοῦ Α Μ.

Ἐπειδή, τούτων οὕτως ἐχόντων, τὸ ἐν Ναυπλίῳ ἐφετεῖον κηρύξαν ἄκυρον τὴν πρὸς τὸν ἐπὶ τῆς Οἰκονομίας ὑπουργὸν γενομένην διὰ τοῦ εἰρημένου ἐπὶ τῆς διεκπεραιώσεως ὑπαλλήλου Μ Ο, κοινοποίησιν τῆς ὑπ' ἀριθ. 196 ἀποφάσεως, παρεβίασεν αὐτὰ τὰ Β. διατάγματα,

ὡς πρὸς τοὺς τύπους τοὺς ἀφορῶντας τὰς κοινοποιήσεις καὶ παραδοχὰς εἴτε αὐτῶν εἴτε τῶν δικαστικῶν ἐπιδοτηρίων, τῶν διευθυνομένων πρὸς τὸν ἐπὶ τῆς Οἰκονομίας ὑπουργὸν, καὶ ἑπομένως ἡ ὑπ' ἀριθ. 305 ἀπόφασις τοῦ εἰρημένου ἐφετείου εἶναι ἀναιρετέα κατὰ τὸν ἀριθ. 5 τοῦ 807 ἄρθρ. τῆς πολιτ. δικονομίας, χωρὶς νὰ προχωρίσῃ τὸ δικαστήριον τοῦτο εἰς τὴν ἐξέτασιν τῶν ἄλλων λόγων ἀναιρέσεως, ὅσοι παρὰ τοῦ Σ Γ κατ' αὐτῆς προτείνονται.»

Ἀπόφ. πολιτ. Ἀρείου Πάγου 97 τοῦ 1845.

§ 13. Προκειμένου περὶ ἀγωγῆς τοῦ δημοσίου, ἀντιπροσωπευομένου ἀπὸ τὸν ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν, δὲν εἶναι ἀναγκαῖον νὰ σημειοῦται τὸ ὄνομα τοῦ ὑπουργοῦ καθότι ἡ ἔλλειψις αὕτη δὲν δύναται νὰ θέσῃ εἰς δισταγμόν τινα τὸν ἐναγόμενον περὶ τοῦ ἀντιδίκου του.

Ἀπόφ. πολιτ. Ἀρ. Πάγου 77 τοῦ 1848.— (Πρβ. τὴν λέξ. Δικόγραφα).

Ε) Ἔνδικα μέσα· τὸ δημόσιον δύναται διὰ συναινέσεως νὰ δεχθῇ ἀπόφασιν τινά;

§ 14. Ὁ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργὸς δύναται διὰ συναινέσεως ν' ἀποδεχθῇ πρωτόδικόν τινα ἀπόφασιν· ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ, ἡ συναίνεσις πράγει δικαιώματα ὑπὲρ τοῦ ἀντιδίκου τοῦ δημοσίου.

Ἀπόφ. πολιτ. Ἀρ. Πάγου 49 τοῦ 1848 φέρουσα.

«Ἐπειδὴ ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις παραδέχεται, ὅτι τὸ δημόσιον ἀπεδέχθη τὴν πρωτόδικον ὑπ' ἀριθ. 41 ἀπόφασιν διὰ συναινέσεως, τὸ δὲ ἄρθρ. 486, § 3 τῆς πολ. δικονομίας ὁρίζει ὅτι ἡ συναίνεσις ἔχει κῦρος ὅταν ἐξεφράσθη ὁπωςδήποτε καθαρῶς καὶ εὐκρινῶς, εἴτε ῥητῶς εἴτε σιωπηρῶς.

Ἐπειδὴ τὰ ἄρθρ. 1, 3 καὶ 5 τοῦ περὶ παραστάσεως τοῦ δημοσίου ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων διατάγματος δίδουσιν εἰς τὸν ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸν τὸ δικαίωμα νὰ ἐπιχειρῇ, ἄνευ ἐγκρίσεως ἄλλης τινος ἀρχῆς, δίκας πρὸς ὑπεράσπισιν τῶν δικαιωμάτων τοῦ δημοσίου θησαυροῦ, ὅταν νομίσῃ τοῦτο ἀναγκαῖον· ἐκ τούτου δὲ καὶ ἐκ τῶν ἄρθρ. 750, 755, καὶ 816 τῆς πολιτ. δικονομίας καὶ ἐκ τοῦ Β. 12 τίτ. 2 τεμ. 17 § 3—Β. 46 τίτ. ἑ. τεμ. 20 § 1—Β. 26 τίτ. 7, 9 § 6 καὶ γ'.—Β. 46 τίτλ. 3 τεμ. 87 τῶν πανδεκτῶν, συνάγεται ἀριδήλως ὅτι ὁ αὐτὸς ὑπουργὸς ὡς γενικὸς διαχειριστὴς τῶν συμφερόντων τοῦ δημοσίου θησαυροῦ ἔχει τὸ δικαίωμα

καὶ τὸ χρέος μάλιστα νὰ καταργῇ ἐπὶ ἰδίᾳ αὐτοῦ εὐθύνῃ καὶ ἄνευ τῆς ἐγκρίσεως ἄλλης τινος ἀρχῆς τὰς ἀρξαμένας τοῦ δημοσίου θησαυροῦ δίκας, ὅταν πεισθῇ ὅτι ἡ ἐξακολούθησις αὐτῶν εἶναι ἐπιβλαβὴς εἰς τὰ συμφέροντά του.

Ἐπὶ τοῦ γ' λόγου.

Ἐπειδὴ ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις τῶν ἐφετῶν συνάγει τὴν διὰ συναινέσεως τοῦ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ ὑπὸ τοῦ δημοσίου γενομένην ἀποδοχὴν τῆς πρωτοδίκου ἀποφάσεως κυρίως ἐκ μόνων τῶν τριῶν ἐπιταγῶν τοῦ αὐτοῦ ὑπουργοῦ, τῶν κοινοποιηθεισῶν εἰς τὸν Γ Α Π καὶ ἀναφερομένων εἰς τὴν ε σκέψιν τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως, διότι μόνον ἐπὶ τῇ βάσει αὐτῶν ἐκθέτει ἐν τῇ 6 σκέψει τὴν ὕπαρξιν τῆς ἀποδοχῆς τῆς πρωτοδίκου ἀποφάσεως· ἐὰν δὲ ἐν τῇ αὐτῇ σκέψει ἀναφέρῃ ὅτι ἡ εὐκρινὴς συναίνεσις τοῦ δημοσίου προκύπτει καὶ ἐκ τῆς εἰς τὸν Γ Α Π παρ' αὐτοῦ γενομένης παραχωρήσεως ἄλλων 13 στρεμμάτων γῆς πρὸς ἀποζημίωσιν ἀντὶ τῶν ὑπὸ τῆς Ε Μ κατεχομένων, τὴν παραχώρησιν ταύτην δὲν θεωρεῖ ὡς οὐσιῶδες στοιχεῖον τῆς συναινέσεως, ἄνευ τοῦ ὁποίου τὰ εἰρημένα ἔγγραφα τοῦ ὑπουργοῦ δὲν ἀποτελοῦσι τὴν τοῦ δημοσίου συναίνεσιν, ὅπερ σαφῶς προκύπτει ἐκ τῆς 8 σκέψεως τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως, ὅπου τὸ δικαστήριον ἀναφέρει, ὅτι ἡ παραχώρησις τῶν γαιῶν (καὶ ἄκυρος ἐὰν ἦναι, τουτέστιν καὶ ἐὰν δὲν ὑπάρχῃ ἐνώπιον τοῦ νόμου) δὲν δύναται ν' ἀνατρέψῃ τὰ ἐκ τῆς τοῦ δημοσίου ἀποδοχῆς, τῆς πρωτοδίκου ἀποφάσεως ὑπὲρ τῶν ἀντιδίκων του πραχθέντα δικαιώματα.

Ἐπειδὴ, τούτων οὕτως ἐχόντων, περιττὸν καθίσταται νὰ ἐπιληφθῇ τὸ δικαστήριον τῆς ἐκτιμήσεως τῶν περὶ τοῦ ἀνυπάρκτου ἢ τοῦ ἀκύρου τῆς εἰρημένης παραχωρήσεως προτάσεων τοῦ δημοσίου.»

§ 15. Τὸ δημόσιον παραιτηθὲν τοῦ ἐνδίκου τῆς ἐφέσεως μέσου δύναται πλέον νὰ ἐπανέλθῃ;

Η ἀπόφ. 221 τοῦ 1846 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν φέρει:

«Ἐπειδὴ ὁ ἕτερος λόγος τοῦ δημοσίου ὅτι τὸ ὑπουργεῖον, συνταγματιθείσης τῆς Ἑλλάδος, δὲν ἐδύνατο νὰ συναινέσῃ, εἶναι ἀνίσχυρος, καθότι αἱ πρῶται δύο ἐπιταγαὶ τοῦ ὑπουργείου ἐξεδόθησάν, ὡς εἴρηται κατὰ τὰ 20 δεκεμβρ. 1043 καὶ 14 φεβρ. 1844 ὑπὸ τὸ κράτος δὲ τούτου γενόμεναι δὲν ἐδύναντο νὰ προσβληθῶσιν ὑπὸ τοῦ δημοσίου ἀντιπροσωπευομένου παρ' αὐτοῦ τοῦ ἐκδόντος τὰς ἐπιταγὰς ὑπουργοῦ, καθότι, κατὰ τὸ ἄρθ. 202 τῆς πολ. δικονομίας, οὐδεὶς δύναται νὰ προσβάλλῃ ὡς ἀκύρους τὰς πράξεις του· ἂν δὲ πρὸς

παραχώρησιν ἄλλων γαιῶν ἀπῃτεῖτο Β διάταγμα, ἡ ὑπάρχει ἑτέρα ἀκυρότης κατὰ τὴν παραχώρησιν, τοῦτο δύναται νὰ ἦναι βάσις ἄλλων ἐνδίκων σχέσεων, οὐχὶ δὲ νὰ καταργήσῃ δικαιώματα ἀποκτηθέντα ὡς πρὸς τὸ τελεσίδικον τῆς πρωτοδίκου ἀποφάσεως.»

Στ) Ὁρκίζεται ὁ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργός;

§ 16. Καὶ εἰς τὸν ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργὸν δύναται νὰ ἐπιδληθῇ ὅρκος, ὁσάκις ἡ δίκη ἀφορᾷ ἁπλῆν διαχειρίσεως πρᾶξιν τοῦ ὑπουργοῦ.

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ ἄρθρ. 351 τῆς πολιτ. δικονομίας, πᾶς ὁ ἔχων δικαίωμα πρὸς διεξαγωγὴν δίκης τινὸς δύναται εἰς ὅλας τὰς πολιτικὰς διαφορὰς, ἐὰν ἰδιαίτεροι ὁρισμοὶ δὲν διαγράφουν ῥητῶς τὸ ἐναντίον, νὰ ἐπάγῃ ὅρκον εἰς τὸν ἀντίδικόν του κατὰ πᾶσαν στάσιν τῆς δίκης καὶ περὶ παντὸς πράγματος, καί τοι μὴ ἔχοντος τοῦ ἀντιδίκου ἰδίαν γνῶσιν τοῦ ἀποδεικτέου πράγματος· ἂν δὲ, κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ δικαίου, ὁ ὅρκος εἶναι εἶδος συμβιβασμοῦ, ὑποκείμενος εἰς τοὺς γενικοὺς περὶ συμβολαίων κανόνας, καὶ ἑπομένως τινὰ ἱκανικὰ πρόσωπα μὴ ἔχοντα δικαίωμα κυριότητος, ἀλλ' ἁπλῆς διαχειρήσεως, δὲν δύνανται κατὰ τὸν ἰσχυρισμὸν τοῦ ἀναιρεσείοντος νὰ ἐπαγάγουν τὸν ὅρκον, οὐδὲ νὰ τὸν δεχθοῦν ἐπαγόμενον, ὁσάκις ἔχει ἐπήρειαν ἐπὶ τῆς ἰδιοκτησίας, ὅμως ἐπὶ τοῦ προκειμένου αἱ ἀρχαὶ αὗται τοῦ δικαίου δὲν ἔχουν παντάπασι χώραν, διότι τὸ ἀντικείμενον τῆς δίκης εἶναι ἁπλῆ διαχειρήσεως πρᾶξις, καὶ δὲν δύναται νὰ ἐκτεθῇ μέχρι τῆς ἀπαλλοτριώσεως ὑποθηκεύσεως ἢ ἄλλης πράξεως, ἀφορώσης τὴν ἰδιοκτησίαν· ἑπομένως οἱ ἐν Ἀθήναις πρωτοδίκαι ἐπιδαλόντες τὸν παρὰ τοῦ ἐνάγοντος Ι Ε ἐπαχθέντα πρὸς τὸ δημόσιον ὅρκον πρὸς τὸν ὑπουργὸν τῆς Οἰκονομίας τὸν ἀντιπροσωπεύοντα αὐτὸ κατὰ τὸ ἀπὸ 12 μαΐου 1835 περὶ τῆς ἐν δικαστηρίοις παραστάσεως τοῦ δημοσίου διάταγμα, ἐπὶ τῆς προκειμένης προσωπικῆς ἀγωγῆς, ἡρμήνευσαν ὀρθῶς τὰς περὶ ὅρκου διατάξεις τῆς πολιτ. δικονομίας. »

Ἀπόφ. πολιτ. Ἀρείου Πάγου 105 τοῦ 1845.

—Ὁ ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν δὲν δύναται ν' ἀρνηθῇ τοῦ νὰ δώσῃ τὸν ἐπαχθέντα αὐτῷ ὅρκον.

« Ἐπειδὴ ἂν καὶ κατὰ τὸ ἄρθρ. 349 τῆς πολιτ. δικονομίας ἐπὶ δικαστηρίου ἐπαγόμενος ὅρκος ἦναι εἶδος συμβιβασμοῦ κρινόμενος ἐν γένει κατὰ τὰς περὶ συμβιβασμοῦ γενικὰς ἀρχὰς ὡς πρὸς τὰς συνεπείας του, κατὰ δὲ τὰ συνδυασμένα ἄρθρ. 125, 106, 74 καὶ 75 τῆς αὐτῆς δικονομίας, ὁ συμβιβασμὸς ὡς τοιοῦτος δὲν

ἐπιτρέπεται εἰς τὸ δημόσιον, ἐν εἴδει ὅμως, καθόσον ἀφορᾷ τὸν ὅρκον ὡς μέσον ἀποδείξεως, ἡ αὐτὴ πολιτ. δικονομία, ἐξομοιοῦσα τὰ δικαιώματα τῶν διαδίκων ὡς πρὸς τὰς ἀποδείξεις, παραδέχεται ὅτι τὰ ῥητὰ ἐκεῖνα πρόσωπα, τὰ ὁποῖα διὰ τῶν προμνησθέντων ἄρθρων ἀποκλείει ἀπὸ τὸ δικαίωμα τοῦ ἀμέσου συμβιβασμοῦ, ἤγουν τοὺς ἀνήλικας, τὰς κοινότητας, τὰ ἰδανικὰ πρόσωπα, τὰ σωματεῖα (ἄρθρ. 75) ὑπόκεινται εἰς τοὺς ἀφορῶντας τὴν δι' ὅρκου ἀπόδειξιν δικονομικοὺς νόμους, ὡς ἐξάγεται ἀπὸ τὰ ἄρθρ. 357, 361, 364 καὶ ἑπόμενα, τὸ δὲ δημόσιον ἀφ' ἑνὸς μὲν δὲν εἶναι εἰμὴ ἰδανικὸν πρόσωπον, ἀφ' ἑτέρου δὲ δὲν ἔχει, καὶ κατὰ τὸ πολιτικὸν δίκαιον, πλειότερα τῶν ἀνηλίκων προνόμια· ἰδίως δὲ, κατὰ τὸ ἄρθρ. 75 τῆς πολιτ. δικονομίας, ἐξομοιοῦται ὡς πρὸς τὰς δίκας μὲ τὰ λοιπὰ ἰδανικὰ πρόσωπα καὶ μὲ τοὺς ἀνήλικας· ὅθεν ἕπεται ὅτι καὶ τὸ δημόσιον διὰ τοῦ νομίμου προϊσταμένου του, ἤγουν τοῦ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ, ὑπάγεται εἰς τὰς περὶ ὅρκου διατάξεις τοῦ νόμου· ἐὰν δὲ ἡ δικονομία ἀναφέρῃ εἰς διάφορα ἄρθρα τῶν περὶ ὅρκου διατάξεών της ἰδίως ἐκ τῶν διαφόρων ἰδανικῶν προσώπων τὰ σωματεῖα, τοῦτο δὲν δύναται νὰ ὑπαγορεύσῃ τὸ συμπέρασμα ὅτι ὁρίζουσα περὶ αὐτῶν μόνον ἐξαιρεῖ τὰ λοιπὰ, ἤγουν καὶ τὸ δημόσιον (*inclusio unius, exclusio alterius*), διότι ἐὰν ὡς προελέχθη, ἐνασχολῆται ἰδίως περὶ τῶν σωματείων, τὸ αἴτιον καταφαίνεται ὅτι εἶναι σκοπὸς τοῦ δικονομικοῦ νόμου, ὅστις συνίσταται κυρίως εἰς τὸ νὰ κανονίζῃ τὸν τρόπον, καθ' ὃν πρέπει νὰ ἐκτελῶνται ἐπὶ δικαστηρίου αἱ διαδικαστικαὶ πράξεις, ὅταν οὗτος ὡς ἐκ τῶν πραγμάτων καθίσταται ἀμφίβολος, καὶ ἐπειδὴ τὰ σωματεῖα ἀφ' ἑνὸς δὲν δύνανται νὰ παρίστανται ἐπὶ δικαστηρίου ἄνευ ἀδείας τοῦ συμβουλίου, ἡ δικονομία προτίθεται νὰ κανονίσῃ ὅτι καὶ ὡς πρὸς τὴν ὁρκοδοσίαν ἀπαιτεῖται τὸ βούλευμα τοῦ συμβουλίου, ἀφ' ἑτέρου δὲ σύγκεινται ἀπὸ ῥητὰ καὶ γνωστὰ μετέχοντα πρόσωπα, λαμβάνει πρόνοιαν νὰ κανονίσῃ διὰ τίνων προσώπων καὶ κατὰ τίνα τρόπον ταῦτα δύνανται καὶ ὀφείλουν νὰ ὁρκισθῶσιν, ἀλλ' ἐπειδὴ τὸ δημόσιον δὲν διατελεῖ εἰς τὰς αὐτὰς κατηγορίας, διὰ τοῦτο και περὶ αὐτοῦ δὲν ὑπάρχει ἰδιαιτέρα περὶ τῆς ὁρκοδοσίας διάταξις.»

'Απόφ. 98 τοῦ 1846 ἔτους τοῦ 'Αρ. Πάγου.

ΣΗΜ. Αἱ τοῦ διαδίκου προτάσεις ἐφ' ὧν ἐξεδόθη ἡ ἀνωτέρω ἀπόφασις ἔφερον οὕτως :

'Επειδὴ ἂν καὶ ὁ ὅρκος εἶναι ὑποδιαίρεσις τοῦ συμβιβασμοῦ καὶ κρίνεται κατὰ τὰς περὶ συμβιβασμοῦ ἀρχὰς, δὲν ἕπεται

ὅμως ἐκ τούτου ὅτι καὶ πάντα τὰ πρόσωπα ὅσα δὲν ἔχουσι τὴν ἐξουσίαν τοῦ ἀπολύτως συμβιβάζεσθαι ἀπαλλάττονται τῆς τοῦ ὅρκου ὑποχρεώσεως, ἀφοῦ ὁ νόμος κατέταξε καὶ τὸν ὅρκον μεταξὺ τῶν μέσων τῆς ἀποδείξεως καὶ καθιέρωσε ῥητῶς τὴν σωτηρίαν του ἀρχὴν τῆς μεταξὺ τῶν διαδίκων ἰσότητος τῶν δικαιωμάτων (ἄρθρ. 76 πολιτ. δικονομίας)· τοῦτο δὲ καταφαίνεται προδηλότατα καὶ ἀπὸ τὸ ἄρθρ. 361 τῆς πολιτ. δικονομίας, καθ' ὃ καὶ οἱ ἐπίτροποι καὶ κηδεμόνες ἀνηλίκων, καί τοι μὴ ἔχοντες τὴν ἐξουσίαν τοῦ ἀπολύτως συμβιβάζεσθαι, ὑπόκεινται μολαταῦτα εἰς τὰς περὶ ὅρκου, ὡς μέσου ἀποδείξεως, διατάξεις τοῦ νόμου.

Ἐπειδὴ ἀφοῦ ὁ νόμος συγκατερίθμησε καὶ τὸ δημόσιον (πολιτ. δικονομίας ἄρθρ. 1) μεταξὺ τῶν προσώπων τῶν δυναμένων νὰ ἐνάξωσι καὶ νὰ ἐναχθῶσιν εἰς τὰ τακτικὰ δικαστήρια, καὶ καθιέρωσε τὴν ἰσότητα τῶν δικαιωμάτων ὅλων τῶν διαδίκων μὴ ἐξαιρουμένου τοῦ δημοσίου, ἂν ἐνόμιζε δίκαιον, ὡς ὁ διάδικος διατείνεται, ν' ἀπαλλάξῃ τοὺς ἀντιπροσώπους αὐτῶν ἀπὸ τὴν πρὸς ὁρκωμοσίαν ὑποχρέωσιν ἤθελε τὸ διατάξει ῥητῶς τόσῳ μᾶλλον, ὅσῳ ἔλαβον ἀφορμὴν νὰ σημειώσῃ (ἐν ἄρθρ. 358) ποῖα πρόσωπα εἶναι ἀνίκανα πρὸς ὁρκοδοσίαν· ἐξ ἐναντίας δὲ ἐκ τῶν περὶ ὅρκου διατάξεων τῆς πολιτ. δικονομίας ἐξάγεται, ὅτι οἱ τοῦ δημοσίου ἀντιπρόσωποι δὲν ἐξῃρέθησαν α) διότι, κατὰ τὸ ἄρθ. 351, ἡ ἐξαίρεσις ἔπρεπε νὰ ἦναι ῥητὴ καὶ τοιαύτη δὲν ὑπάρχει· β) διότι καὶ τὴν ὑποχρέωσιν ταύτην ὑπεβλήθησαν α, καὶ οἱ ἐπίτροποι τῶν ἀνηλίκων, μὲ τοὺς ὁποίους ἐξομοιοῦται ὡς πρός τινα δικαιώματα καὶ εἰς τὸ δημόσιον, β) καὶ τὰ ἰδανικὰ πρόσωπα (*personnes morales*), ἐν οἷς περιλαμβάνεται βεβαίως καὶ τὸ δημόσιον (*fiscus*). Δὲν δύναται δὲ νὰ παραδεχθῇ τις εὐλόγως, ὅτι ὁ νομοθέτης ἐν αὐτῷ τούτῳ τῷ νόμῳ, ἐνῷ καθιεροῖ τὴν ἰσότητα τῶν δικαιωμάτων ἠθέλησέ ποτε νὰ δώσῃ *σιωπηρῶς* ἐξαιρετικὸν προνόμιον εἰς μόνον τὸ δημόσιον, καί τοι ἀφίνων εἰς τὸν κοινὸν κανόνα τά τε ἀνήλικα καὶ τὰ ἰδανικὰ πρόσωπα τὰ μὴ ἔχοντα ἐλευθέραν τῆς περιουσίας των διαχείρησιν· ἐξ ἐναντίας, ἂν ἤθελε νὰ ἀπαλλάξῃ τοῦ ὅρκου τοὺς μὴ ἔχοντας τὴν ἐξουσίαν τοῦ συμβιβάζεσθαι, ἤθελε πράξει ὅ,τι καὶ εἰς τὸ περὶ τῶν δικαστικῶν ὁμολογιῶν (ἄρθρ. 264) ἔπραξεν ἤθελε, δηλαδὴ, ἐξαιρέσει *πάντας* ἀνεξαιρέτως τοὺς μὴ ἔχοντας ἐλευθέραν τὴν διαχείρησιν τῆς περιουσίας των.

Ἐπειδὴ τὸ δημόσιον αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ ἐξεταζόμενον δὲν εἶναι ἐκ τῶν *ἀνικάνων* προσώπων ἐν γένει, ἀλλὰ συνήθως ἐνεργεῖ ὡς οἱ ἀνήλικοι *jure majoris*, ὡς λέγει ὁ περὶ δικαιωμάτων τοῦ δημοσίου εἰδικῶς συγγράψας *Peregrinus*, κατὰ προνόμιον δὲ ἐξαιρετι-

κὸν ἀπεδόθησαν εἰς αὐτὸ εἴς τινας μόνον περιπτώσεις τὰ εἰς τοὺς ἀνήλικας χορηγούμενα δικαιώματα *jure pupili*, ὡς ἐξάγεται ἀπὸ τὴν ἐμφαντικὴν διάταξιν τοῦ κώδηκος βιβλ. 11 τιτλ. 29 νόμ. 3, λέγουσαν *Rempublicam ut pupilum extraordinem jurari moris est*· ὥστε τὸ δημόσιον, παράγον τὰ προνόμια αὐτοῦ ἀπὸ τὰς περὶ ἀνηλίκων διατάξεις, δὲν δικαιοῦται ν' ἀπαιτῇ καὶ ἐκεῖνα, ὅσα κατὰ τὴν σημερινὴν νομοθεσίαν δὲν ἔχουν οἱ ἀνήλικες καὶ οἱ ἐπίτροποι αὐτῶν, ὡς ὑποβαλλόμενον ῥητῶς (ἄρθ. 361) εἰς τοῦ ὅρκου τὴν ὑποχρέωσιν, τόσῳ μᾶλλον, ὅσῳ ἐπὶ προνομίων οὐδ' ἡ ἀναλογία χωρεῖ καὶ τὰ ἀμφίβολα κατὰ τοῦ προνομίου ἀποφασίζονται, ὡς ἀποφαίνεται ὁ αὐτὸς *Peregrinus* σελ. 292 § 3, *fiscus in dubio non praesumitur privilegiatus*, ἑρμηνεύων τὸν 10 νόμον τῶν πανδ. (βιβλ. 49 τίτλ. 14) λέγοντα: *non puto delinquere eum qui in dubiis quaestionibus contra fiscum facile responderit.* »

Ἐπειδὴ ὁ αὐτὸς συγγραφεὺς, ἐξετάζων ἰδίως τὸ περὶ ὅρκου ζήτημα σελ. 370 ν. 40, ἀποφαίνεται ὅτι τίποτε δὲν ἐμποδίζει νὰ ἐπιβάλλεται ὅρκος εἰς τοὺς ἀντιπροσώπους τοῦ δημοσίου, ὁσάκις πρόκειται περὶ προσωπικῶν πράξεων αὐτῶν λέγων « *utrum autem in casibus fiscalibus deferatur juramentum? . . . si de proprio pro fisco procuratoris facto ageretur non video rationem obsistendam in civilibus*· » μόνον δὲ δὲν τὰ παραδέχεται ὁσάκις πρόκειται περὶ ἀλλοτρίου πράξεως, διότι τὸ μὲν δημόσιον, *λέγει*, δὲν δύναται νὰ ὁμώσῃ, ὁ δὲ ἀντιπρόσωπος αὐτοῦ δὲν ἐμπορεῖ νὰ βεβαιώσῃ δι' ὅρκου πρᾶξιν ἄλλου· *quia fiscus jurare nequit, et illius procurator de facto alieno jurare non potest* »· ἀλλὰ τὴν διάκρισιν ταύτην μεταξὺ προσωπικῶν καὶ ἀλλοτρίων πράξεων, τὴν ὁποίαν παρεδέχθη κα' ἡ Γαλλικὴ νομοθεσία, κατήργησε ῥητῶς ἡ ἡμετέρα διατάξασα (ἐν ἄρθρῳ 351) νὰ γίνεται ὁ ὅρκος, *ἂν καὶ ὁ ἀντίδικος δὲν ἤθελεν ἔχει ἰδίαν γνῶσιν τῶν ἀποδεικτέων πραγμάτων*, καὶ ἐπιτρέψασα ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει νὰ δίδεται ὁ περὶ τοῦ πιστεύειν καὶ μὴ γινώσκων ὅρκος (ἄρθρ. 363), ὅστις καὶ ἐπεβλήθη ἐπὶ τοῦ προκειμένου εἰς τὸν ἀντιπρόσωπον τοῦ δημοσίου.

Ζ) Ὀθωμ. κτημάτων νομή. Κυριότης. Δικαίωμα τοῦ πολέμου [1].

§. 17. Ποίων ὀθωμανικῶν κτημάτων ἡ κυριότης μετεβιβάσθη εἰς τὸ δημόσιον; ἐκεῖνα μόνον τὰ κτήματα συνεπείᾳ τοῦ Ἑλληνικοῦ ἀγῶνος ἐκυρίευσε τὸ δημόσιον, ὅσα οἱ ὀθωμανοὶ αὐτοὶ κατεῖχον ὡς κύριοι, ἀλλ' οὐχὶ καὶ ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα, ἀνήκοντα κατ' ἰδιοκτησίαν εἰς χριστιανοὺς κατεῖχον ἁπλῶς κατὰ παράκλησιν ἢ παρανόμως ἄνευ τίτλου κυριότητος, οὔτε ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα τοῦρκοι κατέλαβον, φυγόντων, ἕνεκα τοῦ

(1) Ὅρα τοὺς ἐπ. §§ 20 καὶ ἐπ.—Περὶ τοῦ χρόνου τῆς πάλης ἀποφαίνεται τὰ

φθόνου τῆς καταδρομῆς, τῶν κυρίων αὐτῶν. Πρὸς παραγραφὴν [illegible] τῶν [illegible] αὐτῶν ἀπαιτεῖται 30ετία, ἐξ [illegible] τῆς ἐκποιήσεως (ἀποφ. 61 τοῦ 1850 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφετ.—Νομικ. σ. 3[illegible].

§ 18. Ὁ περιορισμὸς τῆς πλήρους ἰδιοκτησίας τῆς κυβερνήσεως ἐπὶ τῶν ὀθωμανικῶν βακουφίων ὑπῆρχε μέχρι τῆς συνθήκης τῆς 18 φεβρ. 1844 [1]. Μετὰ τὴν συνθήκην ταύτην ἔπαυσεν ὁ περιορισμὸς αὐτός.

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ ἂν καὶ κατὰ τὰς πατριαρχικὰς τῆς πρώτης [illegible] καὶ τὸ πνεῦμα τοῦ ἀπὸ 22 μαρτίου 1829 πρωτοκόλλου [illegible] τῆς τῶν τριῶν δυνάμεων ἀπὸ 29 ἰουλίου 1832 μετὰ τῆς Υ. Πόρτας συνθήκης διετηρήθησαν εἰς τοὺς ὀθωμανοὺς τοὺς ἔχοντας [illegible] τερον ἐπὶ τῶν λεγομένων βακουφίων τῶν κειμένων ἐν τῇ Ἑλλάδι ὠφελήματά τινα, ὡς ἐπικαρπωτὰς, ἢ ὡς κληρονομικοὺς διαχειριστὰς, ὅλα ταῦτα τὰ ὠφελήματα, τὰ ὁποῖα ἀπελάμβανον [illegible] ὀθωμανικὴν κυβέρνησιν καὶ ἐσυγχωρήθη εἰς αὐτοὺς καὶ νὰ πωλήσωσιν αὐτὰ ἐντὸς τῶν προθεσμιῶν τοῦ ἑνὸς ἔτους καὶ τῶν [illegible] μηνῶν, ὥστε ἡ ἑλληνικὴ κυβέρνησις ἡ ἀντικατασταθεῖσα εἰς τὰ δικαιώματα τῆς Υ. Πόρτας δὲν ἠδύνατο νὰ προτείνῃ δικαίωμα πλήρους ἰδιοκτησίας ἐπὶ τῶν γαιῶν πρὸς βλάβην αὐτῶν τῶν ὠφελημάτων καὶ τῆς γενομένης ἀγοραπωλησίας αὐτῶν κατ' ἐκείνων οἵτινες ἐντὸς αὐτῶν τῶν προθεσμιῶν ἔλαβον εἰς τὴν κατοχήν τα ὡς ἀγορασταὶ τῶν ὠφελημάτων τούτων, τὰς εἰς τὰ αὐτὰ ὠφελήματα ὑποκειμένας γαίας ἀπὸ τοὺς ὀθωμανοὺς ἔχοντας τὰ δικαιώματα τοῦ ἐπικαρπωτοῦ ἢ τοῦ κληρονομικοῦ διαχειριστοῦ, [illegible] ὅμως βέβαιον ὅτι ὁ περιορισμὸς οὗτος τῆς ἰδιοκτησίας [illegible] δὲν ὑφίστατο ὡς πρὸς τὴν ἑλληνικὴν κυβέρνησιν εἰμὴ μόνον μέχρι τῆς συνθήκης τῆς 18 φεβρουαρίου 1844 καὶ ἔπαυσε τοῦ νὰ ὑφίστηται μετὰ τὴν συνθήκην ταύτην, διὰ τῆς ὁποίας ἐπεκυρώθησαν σιωπηρῶς αὐτὰ καὶ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 68 τοῦ 1844 ἀποφάσεώς του τὸ δικ. αὐτά.—Ἰδὲ τὰ ἐν ταῖς λέξεσι 1) Παραγραφή.—2) Αρπαγή.—3) Δαπάνη.

Κατὰ τὸν Τουρκικὸν νόμον μέχρι τῆς ἐκδόσεως τοῦ ταπίου ὁ πωλητὴς ἔχει τὸ δικαίωμα τῆς μεταμελείας καὶ τῆς ἀνακλήσεως τοῦ πωληθέντος κτήματος.

Τὸ δικαίωμα τῆς μεταμελείας εἶναι προσωπικὸν, τὸ δὲ δημόσιον, εἰς τοῦ ὁποίου τὴν κυριότητα περιῆλθον τὰ ἀκίνητα τῶν ἐξωσθέντων τῆς Ἑλληνικῆς γῆς Ὀθωμανῶν, ἀπέκτησε μὲν διὰ τῆς καταλύσεως ταύτης τὰ δικαιώματα, ἢ τὰ βάρη, ὅσα μεθ' ἑαυτῶν ταῦτα συνεπάγονται, οἷον τὰ ἐν ἀλλοτρίῳ πράγματα λεγόμενα (*jura in re aliu*), ὄχι δὲ καὶ τὰ προσωπικὰ τῶν πρώην ἰδιοκτητῶν (ἀπόφ. τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφετῶν τοῦ 1845.—Νομικ. σελ. 4077).

(1) Ὅρα τὰς λέξ. 4) Κατοχή.—5) Συνθήκη.

καὶ διά τινων τροπολογιῶν ἀπεπερατώθησαν τὰ κατὰ τὰ εἰρημένον πρωτόκολλον τοῦ 1829 καὶ τὴν συνθήκην τοῦ 1832 προταθέντα καὶ διαταχθέντα περὶ τῶν βακουφίων ἐν γένει), καθόσον μὲ τὴν συνθήκην ταύτην ἡ Ἑλληνικὴ κυβέρνησις παριστάνουσα τὸ κράτος ἢ τὸ δημόσιον τῆς Ἑλλάδος ὑπεχρεώθη εἰς τὸ νὰ πληρώσῃ ποσότητά τινα χρημάτων εἰς τὴν Ὀθωμανικὴν Πόρταν πρὸς ἀποζημίωσιν τῶν διαληφθέντων ἰδιωτικῶν ὠφελημάτων, καὶ τοιουτοτρόπως ἀπήλλαξεν ἔκτοτε τὰς γαίας τὰς ἀνηκούσας εἰς τὰ κατὰ τὴν νῆσον Εὔβοιαν Ἔβλα-Βακούφια, ἐν οἷς περιλαμβάνεται καὶ τὸ διαφιλονεικούμενον χωρίον Πισσῶν, ἀπὸ τὰ βάρη τῶν ὠφελειῶν τούτων, καὶ ἀπέκτησεν ἑπομένως τὴν πληρεστάτην αὐτῶν κυριότητα· δεύτερον δὲ δὲν ὑφίστατο εἰμὴ ἐφ' ὅσων ἤθελον ὑπάρχει νόμιμοι ἀγορασταὶ τοιούτων ὠφελημάτων ἐξ Ὀθωμανῶν ἀληθῶς ἐπικαρπωτῶν ἢ κληρονομικῶν διαχειριστῶν αὐτῶν· ἀλλ' ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἐκ τοῦ ἀπὸ 16 δεκεμβρίου 1841 μεταφρασθέντος ἐκ τῆς Ὀθωμανικῆς εἰς Ἑλληνικὴν γλῶσσαν δωρητηρίου ἢ ἀφιερωτικοῦ ὁμολόγου τοῦ Μ Τ ἐξάγεται, ὅτι ἀφιερώθησαν ὑπ' αὐτοῦ αἱ διαφιλονεικούμεναι γαῖαι τοῦ Πισσῶνος εἰς τὴν βιβλιοθήκην, τὸ ὡρολόγιον καὶ τὰ ἄλλα ἐπὶ καλοῦ κτήματά του ὅτι, συγχρόνως διέταξεν ὁ ἀφιερωτὴς νὰ ἐνοικιασθῶσιν αὗται αἱ γαῖαι συνάμα μὲ τὰς ἄλλας τὰς οὕτως ὡσαύτως ἀφιερωθείσας ἐπιμελείᾳ τοῦ καταστήματος τῶν ἀφιερωμάτων, καὶ νὰ δανεισθοῦν τὰ ἐκ τῆς ἐνοικιάσεως εἰσπραχθησόμενα χρήματα, ἵνα πληρωθῶσιν ἐξ αὐτῶν παρὰ τοῦ εἰρημένου καταστήματος αἱ διάφοροι ἐτήσιαι ποσότητες αἱ ἀναφερόμεναι εἰς τὸν ἐν τῷ ἀφιερωτηρίῳ κατάλογον· ὅτι διέταξε καὶ εἰδικὸν εἰσπράκτορα, καὶ ὅτι εἰς τὴν θυγατέρα του καὶ τὰ τέκνα αὐτῆς κατὰ διαδοχὴν ἐπεφύλαξε μόνον τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ λαμβάνουν κατ' ἔτος παρὰ τοῦ δημοσίου καταστήματος καὶ τοῦ εἰσπράκτορος γρ. 600· ὥστε μὴ ἔχουσα ὡς ἐκ τούτων ἡ Φ θυγάτηρ τοῦ εἰρημένου Σ Χ τὸν χαρακτῆρα οὔτε ἐπικαρπωτοῦ, οὔτε κληρονομικοῦ διαχειριστοῦ ἐπ' αὐτῶν τῶν γαιῶν διὰ νὰ ἀπολαύῃ δυνάμει τοῦ τε πρωτοκόλλου τοῦ 1829 καὶ τῆς συνθήκης τοῦ 1832 τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ νὰ πωλήσῃ ἐντὸς τῶν εἰρημένων προθεσμιῶν τὰ εἰς μόνους τοὺς ἐπικαρπωτὰς καὶ κληρονομικοὺς διαχειριστὰς ἀνήκοντα ὠφελήματα, οὔτε ἔχουσα αὐτὴ ἄλλως κανὲν δικαίωμα ἰδιοκτησίας, διακατοχῆς καὶ ἐπισχέσεως ἐπ' αὐτῶν τῶν γαιῶν, δὲν ἠδύνατο ποσῶς νὰ τὰς πωλήσῃ καὶ νὰ κάμῃ ὠφέλιμον αὐτῶν παράδοσιν κατὰ τὸ 1837 πρὸς τὸν Π Β, μήτε νὰ μεταβιβάσῃ εἰς αὐτὸν τὸ ὁποῖον αὐτὴ δὲν εἶχε δικαίωμα ἰδιοκτησίας καὶ διακατοχῆς κατὰ τὴν ἰδίαν ἀρχὴν τοῦ νόμου 54 βιβλ. 50 τίτ. 17 τῶν πανδεκτῶν, τὴν ὁποίαν ἐπι-

καλοῦνται οἱ ἀναιρεσείοντες, καὶ τὴν ἀρχὴν προσέτι τοῦ νόμου 3 βιβλ. 41 τίτλ. 1 τῶν πανδεκτῶν, καὶ ἑπομένως, μὴ ὑπάρχοντι πρὸ τῆς συνθήκης τοῦ 1844 νομίμου τινος ἀγοραστοῦ καὶ νομίμου διακατόχου αὐτῶν τῶν γαιῶν, αὗται μετέβησαν ἄνευ τινος περιορισμοῦ εἰς τὴν πλήρη ἰδιοκτησίαν τοῦ Ἑλληνικοῦ κράτους, ὅτι ἐστὶ τοῦ δημοσίου· διὰ ταῦτα οἱ ἀναιρεσείοντες, ὡς διάδοχοι τοῦ ἀποβιώσαντος διαρκούσης τῆς δίκης Π Ε, δὲν δύνανται νὰ ἐπικαλεσθοῦν οὔτε τὴν ἐφαρμογὴν τῶν νόμων 15 καὶ 29 βιβλ. 3 τίτλ. 32 τοῦ κώδ. καὶ 50, βιβλ. 6 τίτλ. ά. τῶν πανδεκτῶν, οὔτε τὸ πρωτόκολλον τοῦ 1839 καὶ τὰς συνθήκας τοῦ 1832 καὶ 1844 διότι ὅστις δὲν ἀπέκτησε κανὲν δικαίωμα ὁποιονδήποτε διὰ τῆς ἀγοραπωλησίας ἐπὶ τοῦ ἀγορασθέντος πράγματος δὲν δύναται εἰς τὴν περὶ διεκδικήσεως δίκην ν' ἀντισταθῇ νομίμως εἰς ἐκεῖνον ὅστις ἀπέκτησεν ὅλα τὰ εἰς αὐτὸν δικαιώματα τῆς πλήρους ἰδιοκτησίας.

Ἐπειδὴ ἕνεκα τούτου τὸ ἐνταῦθα ἐφετεῖον δὲν ἔπραξεν οὔτε παράβασιν, οὔτε παρεξήγησιν τῶν διαληφθέντων νόμων καὶ τοῦ εἰρημένου πρωτοκόλλου καὶ συνθηκῶν καὶ τῶν ἄλλων ἀρχῶν τοῦ δικαίου περὶ τῆς διατηρήσεως τῶν ἰδιωτικῶν ἰδιοκτησιῶν διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως· ἂν δὲ καὶ ὑποτεθῇ ὅτι δι' αὐτῆς τῆς κατὰ τὸ 1837 γενομένης ἀγοραπωλησίας τοῦ χωρίου ἀπέκτησαν ἐμπεριληπτικῶς ὁ Π Ε καὶ μετεβίβασαν εἰς τοὺς ἀναιρεσείοντας τοὐλάχιστον τὸ προσωπικὸν δικαίωμα τῆς πληρωμῆς τῆς ἐπιστροφῆς δόσεως τῶν γρ. 600 ἐκ τοῦ ἀντιτίμου αὐτῆς, καὶ ὅτι εἶναι δῆθεν ἡ ἀπαίτησις αὕτη κατὰ τῆς Ἑλληνικῆς κυβερνήσεως ἢ τοῦ δημοσίου καὶ μετὰ τὴν τελευταίαν ἔτι συνθήκην τοῦ 1844, δὲν δύνανται ὅμως νὰ παραπονεθῶσιν οἱ ἀναιρεσείοντες κατὰ τῆς τοῦ ἐφετείου προσβαλλομένης ἀποφάσεως, καὶ νὰ ἀναφέρουν ὡς λόγον ἀναιρέσεως αὐτῆς τὴν μὴ διατήρησιν αὐτοῦ τοῦ δικαιώματος, διότι οὔτε ἐνώπιον τῶν πρωτοδικῶν, οὔτε ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν δὲν ἔγινε ποτὲ παρ' αὐτῶν τοιαύτη ἀπαίτησις, ἀλλὰ πάντοτε ἐπέμενον ὅ,τε Π Ε καὶ οἱ ἀναιρεσείοντες εἰς μόνην τὴν ἔνστασιν τῆς κυριότητος αὐτῶν τῶν γαιῶν, καὶ μόνον ἐνώπιον τοῦ ἐφετείου ἐπιβοηθητικῶς ἐπρόσθεσαν ἑτέραν ἄλλης φύσεως πρότασιν, τὴν περὶ ἀποδόσεως δηλ. τοῦ ἐξ 25000 γροσίων ἀντιτίμου τῆς εἰρημένης ἀγορᾶς τῆς ἰδιοκτησίας ὡς πληρωθησομένου ἐκ τῆς ποσότητος τῶν παρὰ τῆς Ἑλληνικῆς κυβερνήσεως χρεωστουμένων πρὸς τὴν Ὑ. Πόρταν χρημάτων, κατὰ τὰ ἄρθρ. 1, 2 καὶ 3 τῆς διαληφθείσης συνθήκης τοῦ 1844· ὥστε καὶ ὅλοι οὗτοι οἱ λόγοι δὲν εἶναι βάσιμοι.

Διὰ ταῦτα κτλ. » (Ἀπόφ. πολ. Ἀρ. Πάγου 94 τοῦ 1846).

§ 19. Αἱ ἐπὶ ἐθνικῶν κτημάτων ἀναγνωρίσεις καὶ παραχωρήσεις τῶν πρὸ τοῦ 1828 κυβερνήσεων καθιστῶσιν ἀπαραδέκτους τὰς ἀγωγὰς τοῦ δημοσίου πρὸς διεκδίκησιν τῶν ἐθνικῶν τούτων κτημάτων; ἐφ' ὧν τὸ δικαίωμα τοῦ ἰδιώτου ἀνεγνωρίσθη ἤδη ὑπὸ τῶν μνησθεισῶν Κυβερνήσεων;

Αἱ προλαβοῦσαι Κυβερνήσεις ἠδύναντο ν' ἀναγνωρίσωσι τὰ ἀξιούμενα δικαιώματα τῶν ἰδιωτῶν ἐπὶ ἀκινήτων κτημάτων ὑπὸ τοῦ δημοσίου ἀντιποιουμένων; Ἡ ἀπόφ. 69 τοῦ 1841 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν φέρει:

«Ἐπειδὴ ἡ ὑπ' ἀριθ. 436 ἀπόφασις τοῦ κατὰ τὸ 1823 ἐκτελεστικοῦ, τὴν ὁποίαν οἱ ἐναγόμενοι ἐμνημόνευσαν εἰς τὴν ἀπολογίαν των, ἀλλὰ δὲν ἐπαρουσίασαν εἰς τὸ δικαστ., καὶ τὰ ἕτερα δύω ἔγγραφα τοῦ ὑπουργείου τῶν οἰκονομικῶν, χρονολογούμενα κατὰ τὸν μάϊον καὶ ἰούνιον τοῦ 1823, τὰ ὁποῖα προσαγαγόντες πρωτοδίκως ἀντέταξαν οἱ ἐναγόμενοι κατὰ τῆς ἀγωγῆς τοῦ δημοσίου διὰ ν' ἀποδείξουν, ὅτι δι' αὐτῶν ἀνεγνωρίσθησαν ἅπαξ ἀπὸ τὴν τότε Κυβέρνησιν, μετὰ προηγουμένην ἔρευναν, ὡς ἰδιοκτῆται τοῦ ἡμίσεως τῶν χωρίων Τρίνασα καὶ Δάγιον, ἂν καὶ ἀπαρτίζοντα τεκμήριον ὑπὲρ τοῦ ἰσχυρισμοῦ των διὰ τὸ τότε πρόσφατον μάλιστα αὐτῶν, δὲν ἔχουν ὅμως ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ὡς ὀρθῶς τὸ δημόσιον διατείνεται, καὶ τὴν ἰσχὺν τοῦ νὰ καταστήσουν ἀπαράδεκτον τὴν ἀγωγὴν καὶ τὴν περὶ αὐτῆς ἀπόδειξιν τοῦ δημοσίου, δηλαδὴ ν' ἀποκλείσουν τὴν δικαστικὴν ἐξέτασιν περὶ τοῦ ἂν ἀληθῶς ἦσαν ἰδιοκτῆται αὐτοὶ τοῦ ἡμίσεως τῶν εἰρημένων χωρίων, καὶ ἂν ὀρθῶς, καὶ οὐχὶ κατ' ἀπάτην, ἀνεγνωρίσθησαν ὡς τοιοῦτοι ἀπὸ τὴν τότε κυβέρνησιν ἢ τὸ ὑποργεῖον τῶν οἰκονομικῶν, ἐνῷ προϋπῆρξεν ἀμφισβήτησις περὶ τῆς ἰδιοκτησίας ταύτης ὡς ἐθνικῆς, διότι ἡ ἐθνικὴ ἐν Ἄστρει συνέλευσις ἀπηγόρευσε ῥητῶς εἰς τὴν διοίκησιν διὰ τοῦ ἀπὸ 16 ἀπριλίου 1823 ψηφίσματος, ἐπ' οὐδεμιᾷ περιστάσει τὴν ἀπαλλοτρίωσιν τῶν ἀφθάρτων κτημάτων τοῦ ἔθνους, πᾶσα δ' ἀναγνώρισις ἰδιοκτησίας ἰδιωτικῆς γαίας τινος, ἀμφισβητηθείσης ὡς ἐθνικῆς, εἶναι εἶδος ἀπαλλοτριώσεως, ἂν ἀποδειχθῇ τὸ κτῆμα ὄντως ἐθνικόν· ἐπομένως τὸ ἔθνος διὰ τῆς ἀντιπροσώπου του κυβερνήσεως ἔχει πάντοτε τὸ δικαίωμα (ν. 5 πανδ. *de mandati vel contra*) να θεωρήσῃ ὡς μὴ ὄντα δι' αὐτὸν τὰ παρὰ τὴν ἐντολήν του, δηλ: παρὰ τὸν νόμον, γενόμενα τότε ὑπὸ τῶν ἐπιτρόπων του ὑπαλλήλων ἐπιζήμια εἰς τὰ συμφέροντά του συναλλάγματα, ὅτε ἡ ἐντολὴ ἦτο γνωστὴ εἰς ἀμφότερα τὰ συναλλαττόμενα μέρη, ὥσπερ γνωστὰ ἦτον εἰς ἅπαντας τοὺς Ἕλληνας τὰ ψηφίσματα τῆς ἐθνικῆς συνελεύσεως· τὴν ἀρχὴν δὲ ταύτην τοῦ δικαίου καθιέρωσε προσέτι καὶ

τὸ ἀπὸ 30 μαρτίου 1835 Β. διάταγμα, τὸ ὁποῖον, ἀντὶ ν' ἀναγνωρίσῃ ὡς ἀπροσβλήτους, καθυπέβαλεν εἰς ἀκριβῆ ἐξέτασιν, καὶ εἰς νέαν ἔγκρισιν, ἢ εἰς ἀκύρωσιν τοῦ ἐλεγκτικοῦ συνεδρίου, ὅλας τὰς παρὰ τῶν εἰρημένων κυβερνήσεων μέχρι τῆς 9 φεβρ. 1833 γενομένας πράξεις περὶ καθαρῶν ἐκποιήσεων τῶν ὁμολογουμένως ἐθνικῶν γαιῶν· προσέτι δὲ καὶ ὑπ' ἄλλην ὄψιν ἂν θεωρηθῇ ἡ πρᾶξις, ὅλα τὰ ἐναντίον ἀπαγορευτικοῦ τινος νόμου πραττόμενα δὲν ἔχουσιν ἴδιον κῦρος κατὰ τὸν ν. 5 κώδ. *de legibus et constitutionibus principum*· ἐπομένως ἰσχὺν δὲν δύνανται νὰ ἔχωσιν αἱ ληφθεῖσαι περὶ ἀναγνωρίσεως πράξεις τῆς τότε διοικήσεως, εἰμὴ ἐφ' ὅσον ἀποδειχθῇ ὅτι δι' αὐτῶν δὲν ἀπηλλοτριώθη ἀληθῶς γῆ ἐθνική. »

(Νομικ. σελ. 3763).

ΣΗΜ. Περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου ὅρα τὰ ἐκτεθέντα εἰς τοὺς §§ 163 καὶ 217 τῆς λέξεως Ἀρμοδ. πολιτ. ἐν γένει.—ὅρα προσέτι τὰ ἐκτεθέντα ἐν ταῖς λέξεσι α) Βουλή. § 4.—β) Γερουσία (1).

Η) Παραχώρησις γαιῶν. Ἀνάκλησις. Ἐμφύτευσις. Προικοδότησις. Ἀγωνισταί.

§ 20. Τὸ δημόσιον δύναται ν' ἀνακαλέσῃ τὴν περὶ παραχωρήσεως γαιῶν ἀπόφασίν του; [2].

Εἰς τὴν Α. ἀπεφασίσθη νὰ δωρηθῶσιν ὑπὸ τοῦ δημοσίου γαῖαι τινές· αὕτη δὲ ἀνεφέρθη εἰς τὸ δημόσιον, ζητοῦσα τὴν παραχώρησίν των καὶ τὸ δημόσιον ἀπεδέχθη τὴν ἐκλογήν της, διατάξαν τὴν

---

[1]. Ἡ ἑλληνικὴ κυβέρνησις ἀναγνωρίσασα κατὰ τὸ 1825 τὸ δικαίωμα τῆς κυριότητος τοῦ Α ἐπὶ τοῦ κτήματος Β, δὲν ἐσφετερίσθη διὰ τοῦτο ἔργα δικαστικῆς ἀρχῆς· καθότι ἕκαστος δύναται νὰ παραιτηθῇ τῶν δικαιωμάτων του καὶ πολλῷ μᾶλλον τῶν ἀντιποιήσεων, τὰς ὁποίας ἀνακαλύπτει ὡς μὴ βασίμους, μήτε συμφώνους μὲ τὴν δικαιοσύνην.—Τὸ ἐνδέκατον ψήφισμα τῆς ἐν Ἐπιδαύρῳ συνελεύσεως, τὸ ἀκυρῶσαν τὰς προγενεστέρας πωλήσεις ἐθνικῶν κτημάτων, δὲν ἐφαρμόζεται εἰς τὴν προκειμένην περίπτωσιν, ὅπου δὲν πρόκειται περὶ ἐκποιήσεως ἐθνικοῦ κτήματος ἀλλὰ περὶ ἀναγνωρίσεως τῆς κυριότητος, ἡ ὁποία (ἀναγνώρισις) γενομένη διὰ τῆς συνδρομῆς τοῦ βουλευτικοῦ, καὶ ἐκτελεστικοῦ ἔχει ἰσχὺν νόμου· τὸ δημόσιον ὅθεν ἀφαιρέσαν τὸ κτῆμα Β, ἔγεινεν ἔκτοτε ἐν κακῇ πίστει κάτοχον, καὶ ὀφείλει ν' ἀποδώσῃ (Ἀρμεν. βιβλ. 6. τίτλ. ά § 13) οὓς καρποὺς ἐσύλλεξεν ἐκ τοῦ κτήματος αὐτοῦ.

Ἀπόφ. 573 τοῦ 1837 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

(2) Ὅρα τοὺς ἀνωτ. §§ 17 καὶ 19.

παραχώρησιν τῶν ζητηθεισῶν γαιῶν. Ζητεῖται ἤδη ἂν τὸ δημόσιον δύναται ν' ἀνακαλέσῃ τὴν ἀπόφασίν του. Τὸ δικ. τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν ἔλυσεν ἀποφατικῶς τὸ ζήτημα ἐκφρασθὲν οὕτως·

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ πρὶν ἢ τὸ δημόσιον διατάξῃ τὴν καταμέτρησιν καὶ ἐκτίμησιν τῶν περὶ ὧν ἡ δίκη γαιῶν πρὸς παραχώρησιν αὐτῶν εἰς τὴν ἐφεσίβλητον, αὕτη δι' ἀναφορᾶς της πρὸς αὐτὸ περιέγραψε τὴν θέσιν, κατὰ τὴν ὁποίαν αὗται κεῖνταί κτλ. ζητήσασα τὴν αὐτῶν παραχώρησιν, τὸ δὲ δημόσιον, γνωρίζον ὁποῖαι εἶναι αἱ διαθέσιμοι καὶ μὴ γαῖαι, ἀπεδέχθη τὴν παρὰ τῆς ἐφεσιβλήτου γενομένην καὶ εἰς αὐτὴν κατὰ τὸ διάταγμα ἀνήκουσαν ἐκλογήν, διατάξαν τὴν ἐνέργειάν της· ὅθεν, τούτων γενομένων, τὸ συνάλλαγμα ἐδέθη πλέον μεταξὺ τῶν δύω μερῶν, καὶ ἐτελειοποιήθη, τὸ δημόσιον ἀπεδέχθη μὲ τοῦτο ὑποχρεωτικῶς, ὅτι αὗται αἱ γαῖαι ἦσαν τότε διαθέσιμοι, καὶ ἀποκλείεται ἑπομένως πλέον τοῦ δικαιώματος ν' ἀντιτάξῃ ὅτι αἱ διληφθεῖσαι γαῖαι δὲν εἶναι δῆθεν ἤδη διαθέσιμοι, ματαιοῦν οὕτως ἰδιορρύθμως τὸ συνάλλαγμα· παρεκτὸς δὲ τούτου ἡ πρότασις τοῦ ὅτι αἱ περὶ ὧν πρόκειται λόγος γαῖαι δὲν εἶναι διαθέσιμοι, ἐξελέγχεται ἀρκούντως ἀνυπόστατος καὶ ἐκ τοῦ ὅτι τὸ δημόσιον ἀποφεύγει νὰ δικαιολογήσῃ ἢ νὰ πιθανολογήσῃ κἂν διά τινος λόγου τὸ μὴ διαθέσιμον.» — Ὅρα τὴν λεξ. *Ἐπιστολαί* [1].

Ἀπόφ. 4871 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

---

[1] Τὸ δημόσιον δύναται μετὰ τὸ σύνταγμα νὰ παραχωρήσῃ κατ' ἐκτίμησιν ἐθνικὰς γαίας, ἂν καὶ πρὸ τοῦ συντάγματος ἐγένετο ἡ συμφωνία; Ναί· ἡ ἀπόφ. 6260 τοῦ 1849 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν φέρει:

« Ἐπειδὴ μὴ συνισταμένης τῆς μεταξὺ τῶν διαδίκων ἀμφισβητήσεως εἰς ἄλλο τι εἰ μὴ εἰς τὸ ὅτι, κατὰ τὸν ἰσχυρισμὸν τοῦ δημοσίου, δὲν ἐπιτρέπεται εἰς αὐτὸ μετὰ τὸ σύνταγμα νὰ παραχωρήσῃ κατ' ἐκτίμησιν ἐθνικὰς γαίας, ἀλλ' ἁπλῶς ἐπὶ δημοπρασίας, ἂν καὶ πρὸ τοῦ συντάγματος συνεφώνησε μὲ τοὺς τῆς ἐκκαλούσης δικαιοπαρόχους ν' ἀποδώσῃ αὐτοῖς τοιαύτας κατ' ἐκτίμησιν ἡ ἀγωγὴ τῆς ἐκκαλούσης περιέχουσα τὴν ἀπαίτησιν τοῦ α. νὰ ὑποχρεωθῇ τὸ δημόσιον, στηριζόμενον εἰς τὴν ὡς ἀνωτέρω αἰτιολογημένην ἄρνησιν νὰ πραγματοποιήσῃ ἐντὸς ὀκτὼ ἡμερῶν τὸ πιστωτικὸν γραμμάτιόν της ἐκ δραχ. 7000, παραχωρουμένων εἰς αὐτὴν ἐθνικῶν γαιῶν ἴσης ἀξίας κατ' ἐκλογήν της, καὶ κατ' ἐκτίμησιν » εἶναι ὡρισμένη καὶ ἀποτελεσματική, διότι, ἂν ἐκδοθῇ ἀπόφασις σύμφωνος μὲ τὴν αἴτησιν, ἡ ἐπιδίκασις ἀφαιρεῖ τὸ μόνον εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῆς συμφωνίας ἀντιταττόμενον κώλυμα.

§ 21. Τὸ δημόσιον δύναται νὰ διαθέσῃ τὰς παρὰ τῶν γεωργῶν νεμομένας νομίμως ἐθνικὰς γαίας;

Ἡ ἀπόφ. 239 τοῦ 1847 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν φέρει:

« Ἐπειδὴ ἐξ ἀναλογίας τοῦ ἄρθρ. 14 τοῦ ἀπὸ 13|25 νοεμβρίου

Ἐπειδὴ τὸ παρὰ τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως ἐφαρμοσθὲν καὶ ὑπὸ τοῦ ἐφεσιβλήτου δημοσίου ἀντιταττόμενον εἰς τὴν ἀπάντησιν τῆς ἐκκαλούσης 16 ἄρθρ. τοῦ συντάγματος ἀπαγορεύει εἰς τὸ δημόσιον τοῦ νὰ διαθέτῃ εἰς τὸ ἑξῆς τὴν ἐθνικὴν ἀκίνητον περιουσίαν ἄνευ νόμου, ἀλλ' οὐχὶ καὶ νὰ ἐκτελέσῃ συμφωνίας τελειοποιηθείσας πρὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ τοῦ συντάγματος, συμφώνως μὲ τὰ προϋπάρχοντα δικαιώματα τῆς κυβερνήσεως, καὶ κατασταθέντας ἔκτοτε νόμος ὑποχρεωτικὸς μεταξὺ τῶν συναλλαξαμένων προσώπων, καθόσον οὔτε ὁ σκοπὸς, οὔτε ἡ δύναμις τοῦ εἰρημένου ἄρθρου τοῦ συντάγματος δὲν ἐκτείνεται, κατὰ τὰς καθιερωμένας γενικὰς ἀρχὰς τοῦ δικαίου, εἰς τὴν ἀνατροπὴν τῶν κεκτημένων ἤδη πρὸ αὐτοῦ νομίμως δικαιωμάτων.

Ἐπειδὴ τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος πιστωτικὸν τῆς 21 φεβρουαρίου 1844 γραμμάτιον ἐξεδόθη κατὰ συνέπειαν τοῦ ἀπὸ 12 ἰουλίου 1843 Β. διατάγματος καὶ τοῦ πρὸς ἐκτέλεσιν αὐτοῦ συνταχθέντος τὴν 28 ὀκτωβρίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους ἐπισήμου συμβολαίου μεταξὺ τοῦ δημοσίου καὶ τῶν δικαιοπαρόχων τῆς ἐκκαλούσης, δι' ὧν διετάχθη παρὰ τῆς κυβερνήσεως καὶ συνεφωνήθη μεταξὺ αὐτῆς καὶ τῶν εἰρημένων προσώπων, πρὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ συντάγματος, ἡ χαρακτηρισθεῖσα μὲν ὡς πώλησις, οὐσιωδῶς δὲ οὖσα ἀνταλλαγὴ τῆς οἰκίας τῶν διαληφθέντων δικαιοπαρόχων τῆς ἐκκαλούσης κειμένης ἐν Ὕδρᾳ καὶ ἐκτιμηθείσης ἐκ συμφώνου πρὸς δραχ. ἑπτὰ χιλιάδας, μὲ γαίας ἐθνικὰς ἴσης ἀξίας, ἐκλεκτέας παρὰ τούτων καὶ ἀποδοτέας κατ' ἐκτίμησιν, ἤ, μὲ ἄλλας λέξεις, συνεφωνήθη ἡ ἀντικατάστασις ἀκινήτου ἐθνικῆς περιουσίας πρὸς ἄλλην ἀκίνητον περιουσίαν ἀναγκαίαν εἰς τὸ δημόσιον, καὶ καθισταμένην εἰς τὴν θέσιν τῆς πρώτης ὡς ἐθνικὴν, ἡ δὲ συμφωνία αὕτη δὲν παρεβίαζε κανένα νόμον· ὅθεν καὶ εἶναι ὑποχρεωτικὴ, κατὰ τὰ ἀνωτέρω, διὰ τὸ δημόσιον, τὸ ὁποῖον, ἐπειδὴ τὰ δικαιώματα τῶν μετὰ τοῦ δημοσίου συμβαλλομένων προσώπων παρεχωρήθησαν ἀποδεδειγμένως καὶ ἀδιαφιλονεικήτως εἰς τὴν ἐκκαλοῦσαν, ὀφείλει διὰ τοῦτο νὰ ἐκτελέσῃ συμφώνως μὲ τοὺς ὅρους αὐτῆς τῆς ἰδίας ἐκκαλούσης.

Ἐπειδὴ, καθόσον ἀφορᾷ τὴν πρόσθετον αἴτησιν τῆς ἐκκαλούσης περὶ πληρωμῆς τόκων πρὸς αὐτὴν, ἡ αἴτησις αὕτη τῷ ὄντι δὲν στηρίζεται εἰς τὸν νόμον, ὡς ἀντιτάττει τὸ δημόσιον, διότι τόκος

1836 νόμου περὶ ἐκποιήσεως τῶν ἐθνικῶν ἀκινήτων κτημάτων ἐξάγεται, ὅτι ἡ παράδοσις τῶν παρὰ τοῦ δημοσίου πωλουμένων, γίνεται, ὡς καὶ ἡ πώλησίς των, παρὰ τῶν οἰκονομικῶν ὑπαλλήλων ἀρχῶν· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ἐγένετο εἰς τὸν ἐνάγοντα παράδοσις τὴν 14 φεβρουαρίου 1844. ὡς ἀνωτέρω εἴρηται· ὥστε καὶ ἂν τυχὸν πρότερον παρέλαβε καὶ ὕστερον ἠγόρασε, πάλιν παρέλαβεν ἰσχυρῶς κατὰ τὸ κεφ. 9 βιβ. 15, 2 λέγον «ὁ ἀγοράσας τὸ εὑρισκόμενον εἰς τὴν κατοχήν του, δοκεῖ παρειληφέναι, τὸ αὐτὸ δ' ἐστὶ κἂν ἡ παράδοσις προσλαμβάνει τὴν πρᾶσιν· » ὥστε, παραδοθέντος εἰς τὸν ἐνάγοντα Η Δ, τοῦ κτήματος ὑπὸ τοῦ οἰκονομικοῦ ὑπαλλήλου, καὶ μὴ ἀμφισβητοῦντος πλέον τὴν κατοχήν του ταύτην μήτε τοῦ δημοσίου, μήτε τοῦ Φ, ὁ ῥηθεὶς Δ, ὑποκατασταθεὶς εἰς τὰ δικαιώματα τοῦ δημοσίου, ἔχει ὅλας τὰς ἀγωγάς, ἐκ πάντων τῶν δικαιωμάτων τῶν συνημμένων μὲ τὸν ἀγρόν του, ὡς τέλειος κύριος· ἑπομένως ἔχει καὶ τὴν περὶ ἀποβολῆς τῶν κατὰ παράκλησιν κατόχων· ὅθεν καὶ ἡ ἔνστασις τῶν εναγομένων περὶ τοῦ ἀπαραδέκτου τῆς ἀγωγῆς, ἐκ τούτου τοῦ λόγου, δὲν εἶναι βάσιμος.

Ἐπειδὴ μόνον οἱ διειvεκῶς μισθούμενοι ἀγροὺς παρὰ πρὸς διατήρησιν τῆς κατοχῆς των, ἐφ' ὅσον τὸ τέλος δίδωσιν (κατὰ τὸν νόμον Β. 15, 3) οὐχὶ δὲ καὶ πᾶς ἁπλοῦς γεωργός, διότι ναὶ μὲν κατὰ τὰ βασιλικὰ διατάγματα τῶν 20 μαΐου 1834, 1/13 ἰανουαρίου καὶ 20 μαΐου/1 ἰουνίου (1838, 26 μαρτίου/6 ἀπριλ.) 1842 καὶ 19/31 μαρτίου 1843, εἰς τοὺς φαλαγγίτας καὶ τοὺς πυρπολιστὰς εἶναι ὑποχρεωμένη γῆ, ὄχι καλλιεργημένη, ἀλλὰ καλλιεργήσιμος, ὄχι διατεθειμένη ἢ εὑρισκομένη εἰς χρῆσιν τῶν γεωργῶν, ἀλλ' ἂν καὶ ἡ κυβέρνησις ἔδειξε πάντοτε κηδεμονίαν ὑπὲρ τῶν γεωργῶν, ὡς ἐξάγεται ἐκ τῶν μνησθέντων νόμων, κατὰ τὸν νόμον ὅμως τὸν περὶ προικοδοτήσεως (26 μαΐου/7 ἰουνίου 1835 ἄρθρ. 11) εἰς τοὺς ἐγκατοίκους γεωργούς, ἢ τοὺς δημότας ἑκάστου χωρίου, καὶ τοὺς δημότας αὐτούς, ἐχορηγήθη μὲν τὸ εὐργέτημα νὰ λάβουν κατά τινα προτίμησιν τὰς περὶ τὸ χωρίον των γαίας εἰς προικοδότησίν, ἀλλ' ἐδηλώθη ἔτι ἀρκούντως ὅτι, ἐὰν οὗτοι δὲν κάμουν χρῆσιν αὐτοῦ τοῦ εὐργετήματος, ἠδύναντο νὰ διατεθοῦν αἱ γαῖαι διὰ δημοπρασίας, καὶ κατέστη γνωστόν, ὅτι ἡ κυβέρνησις διετήρησεν εἰς ἑαυτὴν τὸ δικαίωμα τῆς ἐλευθέρας καὶ νομίμου

ἀποδίδεται ἐπὶ καθυστερήσεως χρηματικοῦ ὀφειλομένου τιμήματος, ἀλλ' ἐνταῦθα τὸ δημόσιον δὲν ὑπεχρεώθη ν' ἀποδώσῃ χρηματικὸν τίμημα, ὡς εἴρηται· ὅθεν καὶ δὲν καθυστερεῖ τοιοῦτο διὰ νὰ κηρυχθῇ ὑπόχρεων εἰς τὸ νὰ προπληρώσῃ τὸν νόμιμον τόκον αὐτοῦ. »

διαθέσεως τῶν ἐθνικῶν γαιῶν, καὶ ὅτι δὲν ἀπονέμει, οὔτε ἀναγνωρίζει εἰς τοὺς γεωργοὺς τὸ δικαίωμα τῆς διεινεκοῦς μισθώσεως ἐπὶ τῶν παρ' αὐτῶν γεωργουμένων ἀγρῶν, ὅπερ ἀντίκειται εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ πλειστηριασμοῦ καὶ τῆς δημοπρασίας· ὅθεν ἐδύνατο μὲν ἡ κυβέρνησις νὰ διαθέσῃ τὰς εἰρημένας γαίας, κάμνουσα χρῆσιν τοῦ δικαιώματός της, ἂν δὲ, διαθέσασα τὸν περὶ οὗ πρόκειται ἀγρὸν, ἐπλανήθη ἢ ὠλιγώρησεν, ὡς διϊσχυρίζονται οἱ ἐναγόμενοι, τὸ ὁποῖον πρότερον εἶχε παραχωρήσῃ εἰς αὐτοὺς εὐεργέτημα τῆς προτιμήσεως, καὶ ἂν ἐνήργησε κατὰ τοῦτο ἐντὸς τοῦ νόμου, ἢ ὄχι, τούτων μὲν ἡ ἔρευνα διαφεύγει τὴν ἁρμοδιότητα τῶν πολιτ. δικαστηρίων, διότι δὲν ἔχουν δικαίωμα οὐδὲ ν' ἀκυρώσουν, οὐδὲ νὰ ἐπικρίνουν τὰς πράξεις τῆς κυβερνήσεως· ἀρκεῖ δὲ πρὸς λύσιν τῆς προκειμένης διαφορᾶς ὅτι οἱ ἐναγόμενοι ὁμολογοῦν ὅτι δὲν ἔχουν εἰμὴ ἁπλῆν κατὰ παράκλησιν διακατοχὴν ἐπὶ τοῦ εἰρημένου ἀγροῦ, καὶ ἀγροληψίαν ὄχι διεινεκῆ, ἀλλὰ πρὸς καιρὸν ἀόριστον καὶ οὐδεμίαν ἄλλην ἀξίωσιν ἐπ' αὐτοῦ εἰμὴ τὴν τῆς ῥηθείσης προτιμήσεως, οἱ δὲ τοιοῦτοι δὲν ἔχουν ἐντὸς τῆς ἄνω μνησθείσης περιπτώσεως δικαίωμα ν' ἀντιτείνουν ἐναντίον τοῦ κυρίου, ἐν ὀνόματι τοῦ ὁποίου κατέχουν· ὅθεν ἡ ἐκ τούτου τοῦ λόγου ἔνστασις τῶν ἐναγομένων δὲν εἶναι βάσιμος.

Ἐπειδὴ ἐγένετο ἡ ἐγκατάστασις τοῦ Η Δ εἰς τὸν εἰρημένον ἀγρὸν τὴν 14 φεβρουαρίου 1844, ἀλλ' ὡς ἐπιτρόπου τοῦ . . . ἔκτοτε δὲ μέχρι τῆς 19 σεπτεμβρίου 1844, ὅτε ἐπεδόθη εἰς τοὺς ἐναγομένους ἡ προκειμένη ἀγωγὴ, δὲν φαίνεται ὅτι ἀπηγορεύθησαν οὗτοι τῆς καλλιεργείας, οὐδ' ὅτι παρηγγέλθησαν νὰ παραλείψουν τὴν ὁποίαν εἶχον κατὰ παράκλησιν διακατοχήν· ἂν δὲ ἀναφέρῃ εἰς τὴν ἀγωγὴν ὅτι, πρὸ ταύτης τῆς ἀγωγῆς, τοὺς ἐκλήτευσεν ἐνώπιον τοῦ εἰρηνοδίκου ἀναρμοδίως, οὔτε χρῆσιν ἔκαμεν εἰς τὴν προκειμένην δίκην τῆς κλήσεως ἐκείνης, οὔτε ἄλλην τινα ἀπόδειξιν προσήγαγεν, οὔτε ἐξάγεται ἄλλως ὅτι τοὺς ἀπηγόρευσε κατά τινα νόμιμον τρόπον, προτοῦ, νὰ καλλιεργήσωσι κατὰ τὸν ἀπρίλιον καὶ μάϊον καὶ σπείρωσι τὸν εἰρημένον ἀγρόν· ὅθεν μὴ ἀπαγορευθέντες ἐγκαίρως, ἂν καὶ ὁ Φάλαγκας, ἢ ὁ Η Δ, ἀπέκτησε τὴν κυριότητα τοῦ εἰρημένου ἀγροῦ, οἱ ἐναγόμενοι ἠδύναντο νὰ ἐξακολουθοῦν τὴν κατὰ παράκλησιν διακατοχὴν, καὶ νὰ ἐνεργοῦν τὰς γεωργικάς των πράξεις, ὡς καὶ πρότερον, μέχρι τῆς ἀπαγορεύσεως· ἑπομένως ἐνεργήσαντες τὴν καλλιέργειαν καὶ σπορὰν, ὡς ἐνήργουν ἐπὶ τῆς κυριότητος τοῦ προκατόχου δημοσίου, δὲν ὀφείλουν ν' ἀποδώσουν εἰς τὸν νέον κύριον, εἰμὴ ὅσον ἀποδίδεται συνήθως εἰς τὸ δημόσιον

διὰ φόρον ἐπικαρπίας· ὅθεν τὸ πρωτοδικεῖον ἀπομακρυνθὲν ἀπὸ τὸ βέβαιον τοῦτο μέτρον καὶ παραδεχθὲν ἄλλο μέτρον, στηριζόμενον εἰς ὑποτιθεμένην συνήθειαν ἀμφισβητουμένην, ἀπεφάσισεν ἐσφαλμένως· ὅθεν κατὰ τοῦτο ἡ ἔφεσις τῶν ἐκκαλούντων εἶναι βάσιμος, καὶ ἡ ἀπόφασις μεταῤῥυθμιστέα. »

(Νομικ. σελ. 1865).

§ 22. Οἱ γεωργοῦντες γαίας ἐθνικὰς γεωργοὶ ἔχουν ἔνστασιν κατὰ τῶν ἀγωνιστῶν, πρὸς οὓς τὸ δημόσιον παρεχώρησεν αὐτὰς, δυνάμει τοῦ ἀπὸ 20 μαΐου 1843 διατάγματος;

Ἡ ἀπόφ. 322 τοῦ 1849 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν φέρει:

« Ἐπειδὴ οἱ ἐκκαλοῦντες, προτείνοντες ἔνστασιν ἐκ τῆς καλλιεργείας, ἰσχυρίζονται ὅτι τοὺς περὶ ὧν ὁ λόγος ἀγροὺς οὐ μόνον καλλιεργοῦσιν ἔκπαλαι ἀνὰ ἓν στρέμμα ἕκαστος, ἀλλ' ἀπεκατέστησαν αὐτοὺς καὶ περιβόλια ἢ κήπους, μὲ πηγάδια καὶ δένδρα· ὥστε, καίτοι ἐθνικῶν ὄντων, ἀπέκτησαν, δυνάμει τῶν βασ. διαταγμάτων, τὸ δικαίωμα τοῦ ἀναφαιρέτου αὐτῶν.

Ἐπειδὴ ἂν καὶ δύναταί τις νὰ εἴπῃ ὅτι τὰ βασιλ. διατάγματα τῶν 20 μαΐου 1834, ά. ἰανουαρίου καὶ 20 μαΐου 1838, 25 μαρτίου 1842, 19 μαρτίου καὶ 24 ἰουνίου 1843, δὲν ἔχουν σκοπὸν οὔτε ν' ἀναγνωρίσουν εἰς τοὺς γεωργοὺς δικαίωμα διηνεκοῦς μισθώσεως ἐπὶ τῶν παρ' αὐτῶν γεωργουμένων γαιῶν, οὔτε νὰ περιορίσουν τὸ δικαίωμα τῆς ἐλευθέρας διαθέσεως καὶ διανομῆς τῶν ἐθνικῶν γαιῶν, τὸ ὁποῖον τὸ ἔθνος, ἢ ἡ κυβέρνησις εἰς ἑαυτὴν διατηρεῖ, ἀλλὰ μόνον εὐεργετικὰ καὶ προνοητικὰ ὑπὲρ τῶν γεωργῶν εἶναι καὶ ὑποδεικτικὰ εἰς τοὺς ἀγωνιστὰς, τοὺς ἔχοντας, δυνάμει τῶν εἰρημένων νόμων, δικαίωμα προικοδοτήσεως, ὥστε νὰ γίνεται προσοχὴ, ἵνα μὴν ἀφαιρῶνται ἄνευ ἰσχυρῶν λόγων ἀπὸ τοὺς γεωργοὺς αἱ παρ' αὐτῶν γεωργούμεναι καὶ πλησίον εἰς τὰς κατοικίας των κείμεναι γαῖαι, διὰ νὰ μὴν προκύπτουν συγχύσεις, συγκρούσεις καὶ δυσχέρειαι, καὶ ἵνα, τοῦτο γνωρίζοντες οἱ ἀγωνισταὶ, μὴ ζητῶσιν ἐξ αὐτῶν· ἐπομένως δὲν χορηγοῦν εἰς τοὺς χωρικοὺς δικαίωμα οὔτε ἀγωγῆς κατὰ τοῦ δημοσίου, οὔτε ἔνστασιν πρὸς διατήρησιν τῆς κατοχῆς τῶν ὑπ' αὐτῶν καλλιεργουμένων ἐθνικῶν γαιῶν, κατὰ δὲ συνέπειαν οὐδὲ κατ' ἐκείνων, εἰς οὓς τὸ δημόσιον ἤθελε παραχωρήσει ἐξ αὐτῶν, εἰμὴ μόνον προσφυγῆς εἰς αὐτὸ τὸ ἴδιον δημόσιον καὶ παρακλήσεως πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ εὐεργετήματος διὰ μόνης τῆς διοικητικῆς μεσολαβήσεως, διότι ἀφοῦ ἡ κυβέρνησις τὰς παραχωρήσει ὁπωσδήποτε, τὰ δικαστήρια δὲν ἔχουν δικαίωμα

δμως ἐκ τούτου ὅτι καὶ πάντα τὰ πρόσωπα ὅσα δὲν ἔχουσι τὴν ἐξουσίαν τοῦ ἀπολύτως συμβιβάζεσθαι ἀπαλλάττονται τῆς τοῦ ὅρκου ὑποχρεώσεως, ἀφοῦ ὁ νόμος κατέταξε καὶ τὸν ὅρκον μεταξὺ τῶν μέσων τῆς ἀποδείξεως καὶ καθιέρωσε ῥητῶς τὴν σωτηρίαν τοῦ ἀρχὴν τῆς μεταξὺ τῶν διαδίκων ἰσότητος τῶν δικαιωμάτων (ἄρθρ. 76 πολιτ. δικονομίας)· τοῦτο δὲ καταφαίνεται προδηλότατα καὶ ἀπὸ τὸ ἄρθρ. 361 τῆς πολιτ. δικονομίας, καθ' ὃ καὶ οἱ ἐπίτροποι καὶ κηδεμόνες ἀνηλίκων, καί τοι μὴ ἔχοντες τὴν ἐξουσίαν τοῦ ἀπολύτως συμβιβάζεσθαι, ὑπόκεινται μολαταῦτα εἰς τὰς περὶ ὅρκου ὡς μέσου ἀποδείξεως, διατάξεις τοῦ νόμου.

Ἐπειδὴ ἀφοῦ ὁ νόμος συγκατερίθμησε καὶ τὸ δημόσιον (πολιτ. δικονομίας ἄρθρ. 1) μεταξὺ τῶν προσώπων τῶν δυναμένων νὰ ἐνάξωσι καὶ νὰ ἐναχθῶσιν εἰς τὰ τακτικὰ δικαστήρια, καὶ καθιέρωσε τὴν ἰσότητα τῶν δικαιωμάτων ὅλων τῶν διαδίκων μὴ ἐξαιρουμένου τοῦ δημοσίου, ἂν ἐνόμιζε δίκαιον, ὡς ὁ διάδικος διατείνεται, ν' ἀπαλλάξῃ τοὺς ἀντιπροσώπους αὐτῶν ἀπὸ τὴν πρὸς ὁρκωμοσίαν ὑποχρέωσιν ἤθελε τὸ διατάξει ῥητῶς τόσῳ μᾶλλον, ὅσῳ ἔλαβον ἀφορμὴν νὰ σημειώσῃ (ἐν ἄρθρ. 358) ποῖα πρόσωπα εἶναι ἀνίκανα πρὸς ὁρκοδοσίαν· ἐξ ἐναντίας δὲ ἐκ τῶν περὶ ὅρκου διατάξεων τῆς πολιτ. δικονομίας ἐξάγεται, ὅτι οἱ τοῦ δημοσίου ἀντιπρόσωποι δὲν ἐξῃρέθησαν α) διότι, κατὰ τὸ ἄρθ. 351, ἡ ἐξαίρεσις ἔπρεπε νὰ ἦναι ῥητὴ καὶ τοιαύτη δὲν ὑπάρχει· β) διότι καὶ τὴν ὑποχρέωσιν ταύτην ὑπεβλήθησαν α, καὶ οἱ ἐπίτροποι τῶν ἀνηλίκων, μὲ τοὺς ὁποίους ἐξομοιοῦται ὡς πρός τινα δικαιώματα καὶ εἰς τὸ δημόσιον, β) καὶ τὰ ἰδανικὰ πρόσωπα (*personnes morales*), ἐν οἷς περιλαμβάνεται βεβαίως καὶ τὸ δημόσιον (*fiscus*). Δὲν δύναται δὲ νὰ παραδεχθῇ τις εὐλόγως, ὅτι ὁ νομοθέτης ἐν αὐτῷ τούτῳ τῷ νόμῳ, ἐνῷ καθιεροῖ τὴν ἰσότητα τῶν δικαιωμάτων ἠθέλησέ ποτε νὰ δώσῃ *σιωπηρῶς* ἐξαιρετικὸν προνόμιον εἰς μόνον τὸ δημόσιον, καί τοι ἀφίνων εἰς τὸν κοινὸν κανόνα τά τε ἀνήλικα καὶ τὰ ἰδανικὰ πρόσωπα τὰ μὴ ἔχοντα ἐλευθέραν τῆς περιουσίας των διαχείρησιν· ἐξ ἐναντίας, ἂν ἤθελε νὰ ἀπαλλάξῃ τοῦ ὅρκου τοὺς μὴ ἔχοντας τὴν ἐξουσίαν τοῦ συμβιβάζεσθαι, ἤθελε πράξει ὅ,τι καὶ εἰς τὸ περὶ τῶν δικαστικῶν ὁμολογιῶν (ἄρθρ. 264) ἔπραξεν· ἤθελε, δηλαδή, ἐξαιρέσει *πάντας* ἀνεξαιρέτως τοὺς μὴ ἔχοντας ἐλευθέραν τὴν διαχείρησιν τῆς περιουσίας των.

Ἐπειδὴ τὸ δημόσιον αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ ἐξεταζόμενον δὲν εἶναι ἐκ τῶν *ἀνικάνων* προσώπων ἐν γένει, ἀλλὰ συνήθως ἐνεργεῖ ὡς οἱ ἀνήλικοι *jure majoris*, ὡς λέγει ὁ περὶ δικαιωμάτων τοῦ δημοσίου εἰδικῶς συγγράψας *Peregrinus*, κατὰ προνόμιον δὲ ἐξαιρετι-

κὸν ἀπεδόθησαν εἰς αὐτὸ εἴς τινας μόνον περιπτώσεις τὰ εἰς τοὺς ἀνήλικας χορηγούμενα δικαιώματα *jure pupili*, ὡς ἐξάγεται ἀπὸ τὴν ἐμφαντικὴν διάταξιν τοῦ κώδηκος βιβλ. 11 τιτλ. 29 νόμ. 3, λέγουσαν *Rempublicam ut pupilum extraordinem jurari moris est*· ὥστε τὸ δημόσιον, παράγον τὰ προνόμια αὐτοῦ ἀπὸ τὰς περὶ ἀνηλίκων διατάξεις, δὲν δικαιοῦται ν' ἀπαιτῇ καὶ ἐκεῖνα, ὅσα κατὰ τὴν σημερινὴν νομοθεσίαν δὲν ἔχουν οἱ ἀνήλικες καὶ οἱ ἐπίτροποι αὐτῶν, ὡς ὑποβαλλόμενον ῥητῶς (ἄρθ. 361) εἰς τοῦ ὅρκου τὴν ὑποχρέωσιν, τόσῳ μᾶλλον, ὅσῳ ἐπὶ προνομίων οὐδ' ἡ ἀναλογία χωρεῖ καὶ τὰ ἀμφίβολα κατὰ τοῦ προνομίου ἀποφασίζονται, ὡς ἀποφαίνεται ὁ αὐτὸς Peregrinus σελ. 292 § 3, *fiscus in dubio non praesumitur privilegiatus*, ἑρμηνεύων τὸν 10 νόμον τῶν πανδ. (βιβλ. 49 τίτλ. 14) λέγοντα: *non puto delinquere eum qui in dubiis quaestionibus contra fiscum facile responderit.* »

Ἐπειδὴ ὁ αὐτὸς συγγραφεὺς, ἐξετάζων ἰδίως τὸ περὶ ὅρκου ζήτημα σελ. 370 ν. 40, ἀποφαίνεται ὅτι τίποτε δὲν ἐμποδίζει νὰ ἐπιβάλλεται ὅρκος εἰς τοὺς ἀντιπροσώπους τοῦ δημοσίου, ὁσάκις πρόκειται περὶ προσωπικῶν πράξεων αὐτῶν λέγων « *utrum autem in casibus fiscalibus deferatur juramentum? . . . si de proprio pro fisco procuratoris facto ageretur non video rationem obsistendam in civilibus*· » μόνον δὲ δὲν τὰ παραδέχεται ὁσάκις πρόκειται περὶ ἀλλοτρίου πράξεως, διότι τὸ μὲν δημόσιον, *λέγει*, δὲν δύναται νὰ ὀμώσῃ, ὁ δὲ ἀντιπρόσωπος αὐτοῦ δὲν ἐμπορεῖ νὰ βεβαιώσῃ δι' ὅρκου πρᾶξιν ἄλλου· *quia fiscus jurare nequit, et illius procurator de facto alieno jurare non potest* »· ἀλλὰ τὴν διάκρισιν ταύτην μεταξὺ προσωπικῶν καὶ ἀλλοτρίων πράξεων, τὴν ὁποίαν παρεδέχθη κα' ἡ Γαλλικὴ νομοθεσία, κατήργησε ῥητῶς ἡ ἡμετέρα διατάξασα (ἐν ἄρθρῳ 351) νὰ γίνεται ὁ ὅρκος, *ἂν καὶ ὁ ἀντίδικος δὲν ἤθελεν ἔχει ἰδίαν γνῶσιν τῶν ἀποδεικτέων πραγμάτων*, καὶ ἐπιτρέψασα ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει νὰ δίδεται ὁ περὶ τοῦ πιστεύειν καὶ μὴ γινώσκων ὅρκος (ἄρθρ. 363), ὅστις καὶ ἐπεβλήθη ἐπὶ τοῦ προκειμένου εἰς τὸν ἀντιπρόσωπον τοῦ δημοσίου.

Ζ) Ὀθωμ. κτημάτων νομή. Κυριότης. Δικαίωμα τοῦ πολέμου [1].

§.17. Ποίων ὀθωμανικῶν κτημάτων ἡ κυριότης μετεβιβάσθη εἰς τὸ δημόσιον; ἐκεῖνα μόνον τὰ κτήματα συνεπείᾳ τοῦ Ἑλληνικοῦ ἀγῶνος ἐκυρίευσε τὸ δημόσιον, ὅσα οἱ ὀθωμανοὶ αὐτοὶ κατεῖχον ὡς κύριοι, ἀλλ' οὐχὶ καὶ ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα, ἀνήκοντα κατ' ἰδιοκτησίαν εἰς χριστιανοὺς κατεῖχον ἁπλῶς κατὰ παράκλησιν ἢ παρανόμως ἄνευ τίτλου κυριότητος, οὔτε ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα τοῦρκοι κατέλαβον, φυγόντων, ἕνεκα τοῦ

(1) Ὅρα τοὺς ἑπ. §§ 20 καὶ ἑπ.—Περὶ τοῦ χρόνου τῆς πάλης ἀποφαίνεται τὰ

φόδου, τῆς καταδρομῆς, τῶν κυρίων αὐτῶν. Πρὸς παραγραφὴν μάλιστα τῶν κυρίων τῶν κτημάτων αὐτῶν ἀπαιτεῖται 30ετία, εἰς τὴν ὁποίαν δὲν περιλαμβάνονται τὰ ἔτη τῆς ἐπαναστάσεως. (ἀπόφ. 61 τοῦ 1840 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφετ.—Νομικ. σ. 3722).

§ 18. Ὁ περιορισμὸς τῆς πλήρους ἰδιοκτησίας τῆς κυβερνήσεως ἐπὶ τῶν ὀθωμανικῶν βακουφίων ὑπῆρχε μέχρι τῆς συνθήκης τῆς 18 φεβρ. 1844 [1]. Μετὰ τὴν συνθήκην ταύτην ἔπαυσεν ὁ περιορισμὸς αὐτός.

Ἀπόφ. α Ἐπειδὴ ἂν καὶ κατὰ τὰς παρατηρήσεις, τὰς προτάσεις καὶ τὸ πνεῦμα τοῦ ἀπὸ 22 μαρτίου 1829 πρωτοκόλλου καὶ τῆς τῶν τριῶν δυνάμεων ἀπὸ 29 ἰουλίου 1832 μετὰ τῆς Υ. Πόρτας συνθήκης διετηρήθησαν εἰς τοὺς ὀθωμανοὺς τοὺς ἔχοντας πρότερον ἐπὶ τῶν λεγομένων βακουφίων τῶν κειμένων ἐν τῇ Ἑλλάδι ὠφελήματά τινα, ὡς ἐπικαρπωτάς, ἢ ὡς κληρονομικοὺς διαχειριστάς, ὅλα ταῦτα τὰ ὠφελήματα, τὰ ὁποῖα ἀπελάμβανον ὑπὸ τὴν ὀθωμανικὴν κυβέρνησιν καὶ ἐσυγχωρήθη εἰς αὐτοὺς καὶ νὰ πωλήσωσιν αὐτὰ ἐντὸς τῶν προθεσμιῶν τοῦ ἑνὸς ἔτους καὶ τῶν δεκαοκτὼ μηνῶν, ὥστε ἡ ἑλληνικὴ κυβέρνησις ἡ ἀντικατασταθεῖσα εἰς τὰ δικαιώματα τῆς Υ. Πόρτας δὲν ἠδύνατο νὰ προτείνῃ δικαιώματα πλήρους ἰδιοκτησίας ἐπὶ τῶν γαιῶν πρὸς βλάβην αὐτῶν τῶν ὠφελημάτων καὶ τῆς γενομένης ἀγοραπωλησίας αὐτῶν κατ' ἐκείνων οἵτινες ἐντὸς αὐτῶν τῶν προθεσμιῶν ἔλαβον εἰς τὴν κατοχήν των, ὡς ἀγορασταὶ τῶν ὠφελημάτων τούτων, τὰς εἰς τὰ αὐτὰ ὠφελήματα ὑποκειμένας γαίας ἀπὸ τοὺς ὀθωμανοὺς ἔχοντας τὰ δικαιώματα τοῦ ἐπικαρπωτοῦ ἢ τοῦ κληρονομικοῦ διαχειριστοῦ, εἶναι ὅμως βέβαιον ὅτι ὁ περιορισμὸς οὗτος τῆς ἰδιοκτησίας πρῶτον μὲν δὲν ὑφίστατο ὡς πρὸς τὴν ἑλληνικὴν κυβέρνησιν εἰμὴ μόνον μέχρι τῆς συνθήκης τῆς 18 φεβρουαρίου 1844 καὶ ἔπαυσε τοῦ νὰ ὑπάρχῃ μετὰ τὴν συνθήκην ταύτην, διὰ τῆς ὁποίας ἐπεκυρώθησαν σιωπηρῶς

αὐτὰ καὶ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 68 τοῦ 1844 ἀποφάσεώς του τὸ δικ. αὐτό.—Παρ. τὰ ἐν ταῖς λέξεσι 1) Παραγραφή.—2) Αρπαγή.—3) Δαπάνη.

Κατὰ τὸν Τουρκικὸν νόμον μέχρι τῆς ἐκδόσεως τοῦ ταπίου ὁ πωλητὴς ἔχει τὸ δικαίωμα τῆς μεταμελείας καὶ τῆς ἀνακλήσεως τοῦ πωληθέντος κτήματος.

Τὸ δικαίωμα τῆς μεταμελείας εἶναι προσωπικόν, τὸ δὲ δημόσιον, εἰς τοῦ ὁποίου τὴν κυριότητα περιῆλθον τὰ ἀκίνητα τῶν ἐξωσθέντων τῆς Ἑλληνικῆς γῆς Ὀθωμανῶν, ἀπέκτησε μὲν διὰ τῆς παρελεύσεως ταύτης τὰ δικαιώματα, ἢ τὰ βάρη, ὅσα μεθ' ἑαυτῶν ταῦτα συνεπάγονται, οἷον τὰ ἐν ἀλλοτρίῳ πράγματα λεγόμενα (*jura in re aliu*), ὄχι δὲ καὶ τὰ προσωπικὰ τῶν πρώην ἰδιοκτητῶν (ἀπόφ. τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφετῶν τοῦ 1845.—Νομικ. σελ. 4077).

(1) Ὅρα τὰς λέξ. 4) Κατοχή.—5) Συνθήκη.

καὶ διά τινων τροπολογιῶν ἀπεπερατώθησαν τὰ κατὰ τὰ εἰρημένον πρωτόκολλον τοῦ 1829 καὶ τὴν συνθήκην τοῦ 1832 προταθέντα καὶ διαταχθέντα περὶ τῶν βακουφίων ἐν γένει), καθόσον μὲ τὴν συνθήκην ταύτην ἡ Ἑλληνικὴ κυβέρνησις παριστάνουσα τὸ κράτος ἢ τὸ δημόσιον τῆς Ἑλλάδος ὑπεχρεώθη εἰς τὸ νὰ πληρώσῃ ποσότητά τινα χρημάτων εἰς τὴν Ὀθωμανικὴν Πόρταν πρὸς ἀποζημίωσιν τῶν διαληφθέντων ἰδιωτικῶν ὠφελημάτων, καὶ τοιουτοτρόπως ἀπήλλαξεν ἔκτοτε τὰς γαίας τὰς ἀνηκούσας εἰς τὰ κατὰ τὴν νῆσον Εὔβοιαν Ἐβλα-Βακούφια, ἐν οἷς περιλαμβάνεται καὶ τὸ διαφιλονεικούμενον χωρίον Πισσῶν, ἀπὸ τὰ βάρη τῶν ὠφελειῶν τούτων, καὶ ἀπέκτησεν ἐπομένως τὴν πληρεστάτην αὐτῶν κυριότητα· δεύτερον δὲ δὲν ὑφίστατο εἰμὴ ἐφ' ὅσων ἤθελον ὑπάρχει νόμιμοι ἀγορασταὶ τοιούτων ὠφελημάτων ἐξ Ὀθωμανῶν ἀληθῶς ἐπικαρπωτῶν ἢ κληρονομικῶν διαχειρηστῶν αὐτῶν· ἀλλ' ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἐκ τοῦ ἀπὸ 16 δεκεμβρίου 1841 μεταφρασθέντος ἐκ τῆς Ὀθωμανικῆς εἰς Ἑλληνικὴν γλῶσσαν δωρητηρίου ἢ ἀφιερωτικοῦ ὁμολόγου τοῦ Μ Τ ἐξάγεται, ὅτι ἀφιερώθησαν ὑπ' αὐτοῦ αἱ διαφιλονεικούμεναι γαῖαι τοῦ Πισσῶνος εἰς τὴν βιβλιοθήκην, τὸ ὡρολόγιον καὶ τὰ ἄλλα ἐπὶ καλοῦ κτήματά του ὅτι, συγχρόνως διέταξεν ὁ ἀφιερωτὴς νὰ ἐνοικιασθῶσιν αὗται αἱ γαῖαι συνάμα μὲ τὰς ἄλλας τὰς οὕτως ὡσαύτως ἀφιερωθείσας ἐπιμελείᾳ τοῦ καταστήματος τῶν ἀφιερωμάτων, καὶ νὰ δανεισθοῦν τὰ ἐκ τῆς ἐνοικιάσεως εἰσπραχθησόμενα χρήματα, ἵνα πληρωθῶσιν ἐξ αὐτῶν παρὰ τοῦ εἰρημένου καταστήματος αἱ διάφοροι ἐτήσιαι ποσότητες αἱ ἀναφερόμεναι εἰς τὸν ἐν τῷ ἀφιερωτηρίῳ κατάλογον· ὅτι διέταξε καὶ ἰδικὸν εἰσπράκτορα, καὶ ὅτι εἰς τὴν θυγατέρα του καὶ τὰ τέκνα αὐτῆς κατὰ διαδοχὴν ἐπεφύλαξε μόνον τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ λαμβάνουν κατ' ἔτος παρὰ τοῦ δημοσίου καταστήματος καὶ τοῦ εἰσπράκτορας γρ. 600· ὥστε μὴ ἔχουσα ὡς ἐκ τούτων ἡ Φ θυγάτηρ τοῦ εἰρημένου Χ Χ τὸν χαρακτῆρα οὔτε ἐπικαρπωτοῦ, οὔτε κληρονομικοῦ διαχειρηστοῦ ἐπ' αὐτῶν τῶν γαιῶν διὰ νὰ ἀπολαύῃ δυνάμει τοῦ τε πρωτοκόλλου τοῦ 1829 καὶ τῆς συνθήκης τοῦ 1832 τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ νὰ πωλήσῃ ἐντὸς τῶν εἰρημένων προθεσμιῶν τὰ εἰς μόνους τοὺς ἐπικαρπωτὰς καὶ κληρονομικοὺς διαχειρηστὰς ἀνήκοντα ὠφελήματα, οὔτε ἔχουσα αὐτὴ ἄλλως κανὲν δικαίωμα ἰδιοκτησίας, διακατοχῆς καὶ ἐπισχέσεως ἐπ' αὐτῶν τῶν γαιῶν, δὲν ἠδύνατο ποσῶς νὰ τὰς πωλήσῃ καὶ νὰ κάμῃ ὠφέλιμον αὐτῶν παράδοσιν κατὰ τὸ 1837 πρὸς τὸν Π Ε, μήτε νὰ μεταβιβάσῃ εἰς αὐτὸν τὸ ὁποῖον αὐτὴ δὲν εἶχε δικαίωμα ἰδιοκτησίας καὶ διακατοχῆς κατὰ τὴν ἰδίαν ἀρχὴν τοῦ νόμου 54 βιβλ. 50 τίτ. 17 τῶν πανδεκτῶν, τὴν ὁποίαν ἐπι-

καλοῦνται οἱ ἀναιρεσείοντες, καὶ τὴν ἀρχὴν προσέτι τοῦ νόμου 3 βιβλ. 41 τίτλ. 1 τῶν πανδεκτῶν, καὶ ἑπομένως, μὴ ὑπάρχοντ πρὸ τῆς συνθήκης τοῦ 1844 νομίμου τινος ἀγοραστοῦ καὶ νομίμ διακατόχου αὐτῶν τῶν γαιῶν, αὗται μετέβησαν ἄνευ τινος περι ρισμοῦ εἰς τὴν πλήρη ἰδιοκτησίαν τοῦ Ἑλληνικοῦ κράτους, ὅπ ἐστὶ τοῦ δημοσίου· διὰ ταῦτα οἱ ἀναιρεσείοντες, ὡς διάδοχοι τ ἀποβιώσαντος διαρκούσης τῆς δίκης Π Ε, δὲν δύνανται νὰ ἐπικ λεσθοῦν οὔτε τὴν ἐφαρμογὴν τῶν νόμων 15 καὶ 29 βιβλ. 3 τίτ 32 τοῦ κώδ. καὶ 50, βιβλ. 6 τίτλ. ά. τῶν πανδεκτῶν, οὔτε τ πρωτόκολλον τοῦ 1839 καὶ τας συνθήκας τοῦ 1832 καὶ 184 διότι ὅστις δὲν ἀπέκτησε κανὲν δικαίωμα ὁποιονδήποτε διὰ τῆ ἀγοραπωλησίας ἐπὶ τοῦ ἀγορασθέντος πράγματος δὲν δύναται ε τὴν περὶ διεκδικήσεως δίκην ν' ἀντισταθῇ νομίμως εἰς ἐκεῖνο ὅστις ἀπέκτησεν ὅλα τὰ εἰς αὐτὸν δικαιώματα τῆς πλήρο ἰδιοκτησίας.

Ἐπειδὴ ἕνεκα τούτου τὸ ἐνταῦθα ἐφετεῖον δὲν ἔπραξεν οὔτ παράβασιν, οὔτε παρεξήγησιν τῶν διαληφθέντων νόμων καὶ το εἰρημένου πρωτοκόλλου καὶ συνθηκῶν καὶ τῶν ἄλλων ἀρχῶν τοῦ δικαίου περὶ τῆς διατηρήσεως τῶν ἰδιωτικῶν ἰδιοκτησιῶν διὰ τ προσβαλλομένης ἀποφάσεως· ἂν δὲ καὶ ὑποτεθῇ ὅτι δι' αὐτῆς κατὰ τὸ 1837 γενομένης ἀγοραπωλησίας τοῦ χωρίου ἀπέκτησ ἐμπεριληπτικῶς ὁ Π Ε καὶ μετεβίβασαν εἰς τοὺς ἀναιρεσείοντε τοὐλάχιστον τὸ προσωπικὸν δικαίωμα τῆς πληρωμῆς τῆς ἐτησία δόσεως τῶν γρ. 600 ἐκ τοῦ ἀντιτίμου αὐτῆς, καὶ ὅτι εἶναι δεκτ δῆθεν ἡ ἀπαίτησις αὕτη κατὰ τῆς Ἑλληνικῆς κυβερνήσεως ἢ τοῦ δημοσίου καὶ μετὰ τὴν τελευταίαν ἔτι συνθήκην τοῦ 1844, δὲν δύνανται ὅμως νὰ παραπονεθῶσιν οἱ ἀναιρεσείοντες κατὰ τῆς τοῦ ἐφετείου προσβαλλομένης ἀποφάσεως, καὶ νὰ ἀναφέρουν ὡς λόγον ἀναιρέσεως αὐτῆς τὴν μὴ διατήρησιν αὐτοῦ τοῦ δικαιώματος, διότι οὔτε ἐνώπιον τῶν πρωτοδικῶν, οὔτε ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν δὲν ἔγινε ποτὲ παρ' αὐτῶν τοιαύτη ἀπαίτησις, ἀλλὰ πάντοτε ἐπέμενον ὅτε Π Ε καὶ οἱ ἀναιρεσείοντες εἰς μόνην τὴν ἔνστασιν τῆς κυριότητος αὐτῶν τῶν γαιῶν, καὶ μόνον ἐνώπιον τοῦ ἐφετείου ἐπιβοηθητικῶς ἐπρόσθεσαν ἑτέραν ἄλλης φύσεως πρότασιν, τὴν περὶ ἀποδόσεως δηλ. τοῦ ἐξ 25000 γροσίων ἀντιτίμου τῆς εἰρημένης ἀγορᾶς τῆς ἰδιοκτησίας ὡς πληρωθησομένου ἐκ τῆς ποσότητος τῶν παρὰ τῆς Ἑλληνικῆς κυβερνήσεως χρεωστουμένων πρὸς τὴν Υ. Πόρταν χρημάτων, κατὰ τὰ ἄρθρ. 1, 2 καὶ 3 τῆς διαληφθείσης συνθήκης τοῦ 1844· ὥστε καὶ ὅλοι οὗτοι οἱ λόγοι δὲν εἶναι βάσιμοι.

Διὰ ταῦτα κτλ. » (Ἀπόφ. πολ. Ἀρ. Πάγου 94 τοῦ 1846).

§ 19. Αἱ ἐπὶ ἐθνικῶν κτημάτων ἀναγνωρίσεις καὶ παραχωρήσεις τῶν πρὸ τοῦ 1828 κυβερνήσεων καθιστῶσιν ἀπαραδέκτους τὰς ἀγωγὰς τοῦ δημοσίου πρὸς διεκδίκησιν τῶν ἐθνικῶν τούτων κτημάτων; ἐφ' ὧν τὸ δικαίωμα τοῦ ἰδιώτου ἀνεγνωρίσθη ἤδη ὑπὸ τῶν μνησθεισῶν Κυβερνήσεων;

Αἱ προλαβοῦσαι Κυβερνήσεις ἠδύναντο ν' ἀναγνωρίσωσι τὰ ἀξιούμενα δικαιώματα τῶν ἰδιωτῶν ἐπὶ ἀκινήτων κτημάτων ὑπὸ τοῦ δημοσίου ἀντιποιουμένων; Ἡ ἀπόφ. 69 τοῦ 1841 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν φέρει:

«Ἐπειδὴ ἡ ὑπ' ἀριθ. 436 ἀπόφασις τοῦ κατὰ τὸ 1823 ἐκτελεστικοῦ, τὴν ὁποίαν οἱ ἐναγόμενοι ἐμνημόνευσαν εἰς τὴν ἀπολογίαν των, ἀλλὰ δὲν ἐπαρουσίασαν εἰς τὸ δικαστ., καὶ τὰ ἕτερα δύω ἔγγραφα τοῦ ὑπουργείου τῶν οἰκονομικῶν, χρονολογούμενα κατὰ τὸν μάϊον καὶ ἰούνιον τοῦ 1823, τὰ ὁποῖα προσαγαγόντες πρωτοδίκως ἀντέταξαν οἱ ἐναγόμενοι κατὰ τῆς ἀγωγῆς τοῦ δημοσίου διὰ ν' ἀποδείξουν, ὅτι δι' αὐτῶν ἀνεγνωρίσθησαν ἅπαξ ἀπὸ τὴν τότε Κυβέρνησιν, μετὰ προηγουμένην ἔρευναν, ὡς ἰδιοκτῆται τοῦ ἡμίσεως τῶν χωρίων Τρίνασα καὶ Λάγιον, ἂν καὶ ἀπαρτίζοντα τεκμήριον ὑπὲρ τοῦ ἰσχυρισμοῦ των διὰ τὸ τότε πρόσφατον μάλιστα αὐτῶν, δὲν ἔχουν ὅμως ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ὡς ὀρθῶς τὸ δημόσιον διατείνεται, καὶ τὴν ἰσχὺν τοῦ νὰ καταστήσουν ἀπαράδεκτον τὴν ἀγωγὴν καὶ τὴν περὶ αὐτῆς ἀπόδειξιν τοῦ δημοσίου, δηλαδὴ ν' ἀποκλείσουν τὴν δικαστικὴν ἐξέτασιν περὶ τοῦ ἂν ἀληθῶς ἦσαν ἰδιοκτῆται αὐτοὶ τοῦ ἡμίσεως τῶν εἰρημένων χωρίων, καὶ ἐνόρθῶς, καὶ οὐχὶ κατ' ἀπάτην, ἀνεγνωρίσθησαν ὡς τοιοῦτοι ἀπὸ τὴν τότε κυβέρνησιν ἢ τὸ ὑποργεῖον τῶν οἰκονομικῶν, ἐνῷ προϋπῆρξεν ἀμφισβήτησις περὶ τῆς ἰδιοκτησίας ταύτης ὡς ἐθνικῆς, διότι ἡ ἐθνικὴ ἐν Ἄστρει συνέλευσις ἀπηγόρευσε ῥητῶς εἰς τὴν διοίκησιν διὰ τοῦ ἀπὸ 16 ἀπριλίου 1823 ψηφίσματος, ἐπ' οὐδεμιᾷ περιστάσει τὴν ἀπαλλοτρίωσιν τῶν ἀφθάρτων κτημάτων τοῦ ἔθνους, πᾶσα δ' ἀναγνώρισις ἰδιοκτησίας ἰδιωτικῆς γαίας τινος, ἀμφισβητηθείσης ὡς ἐθνικῆς, εἶναι εἶδος ἀπαλλοτριώσεως, ἂν ἀποδειχθῇ τὸ κτῆμα ὄντως ἐθνικόν· ἑπομένως τὸ ἔθνος διὰ τῆς ἀντιπροσώπου του κυβερνήσεως ἔχει πάντοτε τὸ δικαίωμα (ν. 5 πανδ. *de mandati vel contra*) να θεωρήσῃ ὡς μὴ ὄντα δι' αὐτὸν τὰ παρὰ τὴν ἐντολήν του, δηλ: παρὰ τὸν νόμον, γενόμενα τότε ὑπὸ τῶν ἐπιτρόπων του ὑπαλλήλων ἐπιζήμια εἰς τὰ συμφέροντά του συναλλάγματα, ὅτε ἡ ἐντολὴ ἦτο γνωστὴ εἰς ἀμφότερα τὰ συναλλαττόμενα μέρη, ὥσπερ γνωστὰ ἦτον εἰς ἅπαντας τοὺς Ἕλληνας τὰ ψηφίσματα τῆς ἐθνικῆς συνελεύσεως· τὴν ἀρχὴν δὲ ταύτην τοῦ δικαίου καθιέρωσε προσέτι καὶ

τὸ ἀπὸ 30 μαρτίου 1835 Β. διάταγμα, τὸ ὁποῖον, ἀντὶ ν' ἀναγνωρίσῃ ὡς ἀπροσβλήτους, καθυπέβαλεν εἰς ἀκριβῆ ἐξέτασιν, κ εἰς νέαν ἔγκρισιν, ἢ εἰς ἀκύρωσιν τοῦ ἐλεγκτικοῦ συνεδρίου, ὅλ τὰς παρὰ τῶν εἰρημένων κυβερνήσεων μέχρι τῆς 9 φεβρ. 183 γενομένας πράξεις περὶ καθαρῶν ἐκποιήσεων τῶν ὁμολογουμένω ἐθνικῶν γαιῶν· προσέτι δὲ καὶ ὑπ' ἄλλην ὄψιν ἂν θεωρηθῇ ἡ πρᾶξι ὅλα τὰ ἐναντίον ἀπαγορευτικοῦ τινος νόμου πραττόμενα δὲν ἔχ σιν ἴδιον κῦρος κατὰ τὸν ν. 5 κώδ. *de legibus et constitutio nibus principum*· ἑπομένως ἰσχὺν δὲν δύνανται νὰ ἔχωσιν αἱ ἐκ ληφθεῖσαι περὶ ἀναγνωρίσεως πράξεις τῆς τότε διοικήσεως, εἰμ ἐφ' ὅσον ἀποδειχθῇ ὅτι δι' αὐτῶν δὲν ἀπηλλοτριώθη ἀληθῶς γ ἐθνική. »

(Νομικ. σελ. 3763).

ΣΗΜ. Περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου ὅρα τὰ ἐκτε θέντα εἰς τοὺς §§ 163 καὶ 217 τῆς λέξεως Ἁρμοδ. πολιτ. ἐν γένει.—ὅρα προσέτι τὰ ἐκτεθέντα ἐν ταῖς λέξεσι α') Βουλή. § 4.—β') Γερουσία (1).

Η) *Παραχώρησις γαιῶν. Ἀνάκλησις. Ἐμφύτευσις. Προικοδότησις. Ἀγωνισταί.*

§ 20. Τὸ δημόσιον δύναται ν' ἀνακαλέσῃ τὴν περὶ παραχωρήσεώς γαιῶν ἀπόφασίν του; [2].

Εἰς τὴν Λ. ἀπεφασίσθη νὰ δωρηθῶσιν ὑπὸ τοῦ δημοσίου γαῖαι τινές· αὕτη δὲ ἀνεφέρθη εἰς τὸ δημόσιον, ζητοῦσα τὴν παραχώρησίν των καὶ τὸ δημόσιον ἀπεδέχθη τὴν ἐκλογήν της, διατάξαν τὴν

---

(1). Ἡ ἑλληνικὴ κυβέρνησις ἀναγνωρίσασα κατὰ τὸ 1825 τὸ δικαίωμα τῆς κυριότητος τοῦ Α ἐπὶ τοῦ κτήματος Β, δὲν ἐσφετερίσθη διὰ τοῦτο ἔργα δικαστικῆς ἀρχῆς· καθότι ἕκαστος δύναται νὰ παραιτηθῇ τῶν δικαιωμάτων του καὶ πολλῷ μᾶλλον τῶν ἀντιποιήσεων, τὰς ὁποίας ἀνακαλύπτει ὡς μὴ βασίμους, μήτε συμφώνους μὲ τὴν δικαιοσύνην.—Τὸ ἐνδέκατον ψήφισμα τῆς ἐν Ἐπιδαύρῳ συνελεύσεως, τὸ ἀκυρῶσαν τὰς προγενεστέρας πωλήσεις ἐθνικῶν κτημάτων, δὲν ἐφαρμόζεται εἰς τὴν προκειμένην περίπτωσιν, ὅπου δὲν πρόκειται περὶ ἐκποιήσεως ἐθνικοῦ κτήματος, ἀλλὰ περὶ ἀναγνωρίσεως τῆς κυριότητος, ἡ ὁποία (ἀναγνώρισις) γενομένη διὰ τῆς συνδρομῆς τοῦ βουλευτικοῦ, καὶ ἐκτελεστικοῦ ἔχει ἰσχὺν νόμου. τὸ δημόσιον ὅθεν ἀφαιρέσαν τὸ κτῆμα Β, ἔγεινεν ἔκτοτε ἐν κακῇ πίστει κάτοχον, καὶ ὀφείλει ν' ἀποδώσῃ ('Αρμεν. βιβλ. β. τίτλ. ά § 13) ὅσους καρποὺς ἐσύλλεξεν ἐκ τοῦ κτήματος αὐτοῦ.

Ἀπόφ. 573 τοῦ 1837 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

(2) Ὅρα τοὺς ἀνωτ. §§ 17 καὶ 19.

παραχώρησιν τῶν ζητηθεισῶν γαιῶν. Ζητεῖται ἤδη ἂν τὸ δημόσιον δύναται ν' ἀνακαλέσῃ τὴν ἀπόφασίν του. Τὸ δικ. τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν ἔλυσεν ἀποφατικῶς τὸ ζήτημα ἐκφρασθὲν οὕτως·

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ πρὶν ἢ τὸ δημόσιον διατάξῃ τὴν καταμέτρησιν καὶ ἐκτίμησιν τῶν περὶ ὧν ἡ δίκη γαιῶν πρὸς παραχώρησιν αὐτῶν εἰς τὴν ἐφεσίβλητον, αὕτη δι' ἀναφορᾶς της πρὸς αὐτὸ περιέγραψε τὴν θέσιν, κατὰ τὴν ὁποίαν αὗται κεῖνταί κτλ. ζητήσασα τὴν αὐτῶν παραχώρησιν, τὸ δὲ δημόσιον, γνωρίζον ὁποῖαι εἶναι αἱ διαθέσιμοι καὶ μὴ γαῖαι, ἀπεδέχθη τὴν παρὰ τῆς ἐφεσιβλήτου γενομένην καὶ εἰς αὐτὴν κατὰ τὸ διάταγμα ἀνήκουσαν ἐκλογήν, διατάξαν τὴν ἐνέργειάν της· ὅθεν, τούτων γενομένων, τὸ συνάλλαγμα ἐδέθη πλέον μεταξὺ τῶν δύω μερῶν, καὶ ἐτελειοποιήθη, τὸ δημόσιον ἀπεδέχθη μὲ τοῦτο ὑποχρεωτικῶς, ὅτι αὗται αἱ γαῖαι ἦσαν τότε διαθέσιμοι, καὶ ἀποκλείεται ἑπομένως πλέον τοῦ δικαιώματος ν' ἀντιτάξῃ ὅτι αἱ διεκληφθεῖσαι γαῖαι δὲν εἶναι δῆθεν ἤδη διαθέσιμοι, ματαιοῦν οὕτως ἰδιορρύθμως τὸ συνάλλαγμα· παρεκτὸς δὲ τούτου ἡ πρότασις τοῦ ὅτι αἱ περὶ ὧν πρόκειται λόγος γαῖαι δὲν εἶναι διαθέσιμοι, ἐξελέγχεται ἀρκούντως ἀνυπόστατος καὶ ἐκ τοῦ ὅτι τὸ δημόσιον ἀποφεύγει νὰ δικαιολογήσῃ ἢ νὰ πιθανολογήσῃ κἂν διά τινος λόγου τὸ μὴ διαθέσιμον. » — ὅρα τὴν λεξ. *Ἐπιστολαὶ* [1].

Ἀπόφ. 4871 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

---

[1] Τὸ δημόσιον δύναται μετὰ τὸ σύνταγμα νὰ παραχωρήσῃ κατ' ἐκτίμησιν ἐθνικὰς γαίας, ἂν καὶ πρὸ τοῦ συντάγματος ἐγένετο ἡ συμφωνία; Ναί· ἡ ἀπόφ· 6260 τοῦ 1849 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν φέρει :

« Ἐπειδὴ μὴ συνισταμένης τῆς μεταξὺ τῶν διαδίκων ἀμφισβητήσεως εἰς ἄλλο τι εἰ μὴ εἰς τὸ ὅτι, κατὰ τὸν ἰσχυρισμὸν τοῦ δημοσίου, δὲν ἐπιτρέπεται εἰς αὐτὸ μετὰ τὸ σύνταγμα νὰ παραχωρήσῃ κατ' ἐκτίμησιν ἐθνικὰς γαίας, ἀλλ' ἁπλῶς ἐπὶ δημοπρασίας, ἂν καὶ πρὸ τοῦ συντάγματος συνεφώνησε μὲ τοὺς τῆς ἐκκαλούσης δικαιοπαρόχους ν' ἀποδώσῃ αὐτοῖς τοιαύτας κατ' ἐκτίμησιν ἡ ἀγωγὴ τῆς ἐκκαλούσης περιέχουσα τὴν ἀπαίτησιν τοῦ α νὰ ὑποχρεωθῇ τὸ δημόσιον, στηριζόμενον εἰς τὴν ὡς ἀνωτέρω αἰτιολογημένην ἄρνησιν νὰ πραγματοποιήσῃ ἐντὸς ὀκτὼ ἡμερῶν τὸ πιστωτικὸν γραμμάτιόν της ἐκ δραχ. 7000, παραχωρουμένων εἰς αὐτὴν ἐθνικῶν γαιῶν ἴσης ἀξίας κατ' ἐκλογήν της, καὶ κατ' ἐκτίμησιν εἶναι ὡρισμένη καὶ ἀποτελεσματική, διότι, ἂν ἐκδοθῇ ἀπόφασις σύμφωνος μὲ τὴν αἴτησιν, ἡ ἐπιδίκασις ἀφαιρεῖ τὸ μόνον εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῆς συμφωνίας ἀντιταττόμενον κώλυμα.

§ 21. Τὸ δημόσιον δύναται νὰ διαθέσῃ τὰς παρὰ τῶν γεωργῶν νεμομένας νομίμως ἐθνικὰς γαίας;

Ἡ ἀπόφ. 239 τοῦ 1847 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν φέρει:

« Ἐπειδὴ ἐξ ἀναλογίας τοῦ ἄρθρ. 14 τοῦ ἀπὸ 13|25 νοεμβρίου

Ἐπειδὴ τὸ παρὰ τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως ἐφαρμοσθὲν καὶ ὑπὸ τοῦ ἐφεσιβλήτου δημοσίου ἀντιταττόμενον εἰς τὴν ἀπάντησιν τῆς ἐκκαλούσης 16 ἄρθρ. τοῦ συντάγματος ἀπαγορεύει εἰς τὸ δημόσιον τοῦ νὰ διαθέτῃ εἰς τὸ ἑξῆς τὴν ἐθνικὴν ἀκίνητον περιουσίαν ἄνευ νόμου, ἀλλ' οὐχὶ καὶ νὰ ἐκτελέσῃ συμφωνίας τελειοποιηθείσας πρὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ τοῦ συντάγματος, συμφώνως μὲ τὰ προϋπάρχοντα δικαιώματα τῆς κυβερνήσεως, καὶ κατασταθέντας ἔκτοτε νόμος ὑποχρεωτικὸς μεταξὺ τῶν συναλλαξαμένων προσώπων, καθόσον οὔτε ὁ σκοπὸς, οὔτε ἡ δύναμις τοῦ εἰρημένου ἄρθρου τοῦ συντάγματος δὲν ἐκτείνεται, κατὰ τὰς καθιερωμένας γενικὰς ἀρχὰς τοῦ δικαίου, εἰς τὴν ἀνατροπὴν τῶν κεκτημένων ἤδη πρὸ αὐτοῦ νομίμως δικαιωμάτων.

Ἐπειδὴ τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος πιστωτικὸν τῆς 21 φεβρουαρίου 1844 γραμμάτιον ἐξεδόθη κατὰ συνέπειαν τοῦ ἀπὸ 12 ἰουλίου 1843 Β. διατάγματος καὶ τοῦ πρὸς ἐκτέλεσιν αὐτοῦ συνταχθέντος τὴν 28 ὀκτωβρίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους ἐπισήμου συμβολαίου μεταξὺ τοῦ δημοσίου καὶ τῶν δικαιοπαρόχων τῆς ἐκκαλούσης, δι' ὧν διετάχθη παρὰ τῆς κυβερνήσεως καὶ συνεφωνήθη μεταξὺ αὐτῆς καὶ τῶν εἰρημένων προσώπων, πρὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ συντάγματος, ἡ χαρακτηρισθεῖσα μὲν ὡς πώλησις, οὐσιωδῶς δὲ οὖσα ἀνταλλαγὴ τῆς οἰκίας τῶν διαληφθέντων δικαιοπαρόχων τῆς ἐκκαλούσης κειμένης ἐν Ὕδρᾳ καὶ ἐκτιμηθείσης ἐκ συμφώνου πρὸς δραχ. ἑπτὰ χιλιάδας, μὲ γαίας ἐθνικὰς ἴσης ἀξίας, ἐκλεκτέας παρὰ τούτων καὶ ἀποδοτέας κατ' ἐκτίμησιν, ἤ, μὲ ἄλλας λέξεις, συνεφωνήθη ἡ ἀντικατάστασις ἀκινήτου ἐθνικῆς περιουσίας πρὸς ἄλλην ἀκίνητον περιουσίαν ἀναγκαίαν εἰς τὸ δημόσιον, καὶ καθισταμένην εἰς τὴν θέσιν τῆς πρώτης ὡς ἐθνικήν, ἡ δὲ συμφωνία αὕτη δὲν παρεβίαζε κανένα νόμον· ὅθεν καὶ εἶναι ὑποχρεωτική, κατὰ τὰ ἀνωτέρω, διὰ τὸ δημόσιον, τὸ ὁποῖον, ἐπειδὴ τὰ δικαιώματα τῶν μετὰ τοῦ δημοσίου συμβαλλομένων προσώπων παρεχωρήθησαν ἀποδεδειγμένως καὶ ἀδιαφιλονεικήτως εἰς τὴν ἐκκαλοῦσαν, ὀφείλει διὰ τοῦτο νὰ ἐκτελέσῃ συμφώνως μὲ τοὺς ὅρους αὐτῆς τῆς ἰδίας ἐκκαλούσης.

Ἐπειδή, καθόσον ἀφορᾷ τὴν πρόσθετον αἴτησιν τῆς ἐκκαλούσης περὶ πληρωμῆς τόκων πρὸς αὐτήν, ἡ αἴτησις αὕτη τῷ ὄντι δὲν στηρίζεται εἰς τὸν νόμον, ὡς ἀντιτάττει τὸ δημόσιον, διότι τόκος

1836 νόμου περὶ ἐκποιήσεως τῶν ἐθνικῶν ἀκινήτων κτημάτων ἐξάγεται, ὅτι ἡ παράδοσις τῶν παρὰ τοῦ δημοσίου πωλουμένων, γίνεται, ὡς καὶ ἡ πώλησίς των, παρὰ τῶν οἰκονομικῶν ὑπαλλήλων ἀρχῶν· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ἐγένετο εἰς τὸν ἐνάγοντα παράδοσις τὴν 14 φεβρουαρίου 1844. ὡς ἀνωτέρω εἴρηται· ὥστε καὶ ἂν τυχὸν πρότερον παρέλαβε καὶ ὕστερον ἠγόρασε, πάλιν παρέλαβεν ἰσχυρῶς κατὰ τὸ κεφ. 9 βιβ. 15, 2 λέγον «ὁ ἀγοράσας τὸ εὑρισκόμενον εἰς τὴν κατοχήν του, δοκεῖ παρειληφέναι, τὸ αὐτὸ δ' ἐπὶ κἂν ἡ παράδοσις προσλαμβάνει τὴν πρᾶσιν· » ὥστε, παραδοθέντος εἰς τὸν ἐνάγοντα Η Δ, τοῦ κτήματος ὑπὸ τοῦ οἰκονομικοῦ ὑπαλλήλου, καὶ μὴ ἀμφισβητοῦντος πλέον τὴν κατοχήν του ταύτην μήτε τοῦ δημοσίου, μήτε τοῦ Φ, ὁ ῥηθεὶς Δ, ὑποκατασταθεὶς εἰς τὰ δικαιώματα τοῦ δημοσίου, ἔχει ὅλας τὰς ἀγωγάς, ἐκ πάντων τῶν δικαιωμάτων τῶν συνημμένων μὲ τὸν ἀγρόν του, ὡς τέλειος κύριος· ἑπομένως ἔχει καὶ τὴν περὶ ἀποβολῆς τῶν κατὰ παράκλησιν κατόχων· ὅθεν καὶ ἡ ἔνστασις τῶν ἐναγομένων περὶ τοῦ ἀπαραδέκτου τῆς ἀγωγῆς, ἐκ τούτου τοῦ λόγου, δὲν εἶναι βάσιμος.

Ἐπειδὴ μόνον οἱ διειvεκῶς μισθούμενοι ἀγροὺς παρὰ πρὸς διατήρησιν τῆς κατοχῆς των, ἐφ' ὅσον τὸ τέλος δίδωσιν (κατὰ τὸν νόμον Β. 15, 3) οὐχὶ δὲ καὶ πᾶς ἁπλοῦς γεωργός, διότι ναὶ μὲν κατὰ τὰ βασιλικὰ διατάγματα τῶν 20 μαΐου 1834, 1/13 ἰανουαρίου καὶ 20 μαΐου/1 ἰουνίου (1838, 26 μαρτίου/6 ἀπριλ.) 1842 καὶ 19/31 μαρτίου 1843, εἰς τοὺς φαλαγγίτας καὶ τοὺς πυρπολιστὰς εἶναι ὑποχρεωμένη γῆ, ὄχι καλλιεργημένη, ἀλλὰ καλλιεργήσιμος, ὄχι διατεθειμένη ἢ εὑρισκομένη εἰς χρῆσιν τῶν γεωργῶν, ἀλλ' ἂν καὶ ἡ κυβέρνησις ἔδειξε πάντοτε κηδεμονίαν ὑπὲρ τῶν γεωργῶν, ὡς ἐξάγεται ἐκ τῶν μνησθέντων νόμων, κατὰ τὸν νόμον ὅμως τὸν περὶ προικοδοτήσεως (26 μαΐου/7 ἰουνίου 1835 ἄρθρ. 11) εἰς τοὺς ἐγκατοίκους γεωργούς, ἢ τοὺς δημότας ἑκάστου χωρίου, καὶ τοὺς δημότας αὐτούς, ἐχορηγήθη μὲν τὸ εὐργέτημα νὰ λάβουν κατά τινα προτίμησιν τὰς περὶ τὸ χωρίον των γαίας εἰς προικοδότησιν, ἀλλ' ἐδηλώθη ἔτι ἀρκούντως ὅτι, ἐὰν οὗτοι δὲν κάμουν χρῆσιν αὐτοῦ τοῦ εὐργετήματος, ἠδύναντο νὰ διατεθοῦν αἱ γαῖαι διὰ δημοπρασίας, καὶ κατέστη γνωστόν, ὅτι ἡ κυβέρνησις διετήρησεν εἰς ἑαυτὴν τὸ δικαίωμα τῆς ἐλευθέρας καὶ νομίμου

ἀποδίδεται ἐπὶ καθυστερήσεως χρηματικοῦ ὀφειλομένου τιμήματος, ἀλλ' ἐνταῦθα τὸ δημόσιον δὲν ὑπεχρεώθη ν' ἀποδώσῃ χρηματικὸν τίμημα, ὡς εἴρηται· ὅθεν καὶ δὲν καθυστερεῖ τοιοῦτο διὰ νὰ κηρυχθῇ ὑπόχρεων εἰς τὸ νὰ προπληρώσῃ τὸν νόμιμον τόκον αὐτοῦ. »

διαθέσεως τῶν ἐθνικῶν γαιῶν, καὶ ὅτι δὲν ἀπονέμει, οὔτε ἀναγνωρίζει εἰς τοὺς γεωργοὺς τὸ δικαίωμα τῆς διηνεκοῦς μισθώσεως ἐπὶ τῶν παρ' αὐτῶν γεωργουμένων ἀγρῶν, ὅπερ ἀντίκειται εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ πλειστηριασμοῦ καὶ τῆς δημοπρασίας· ὅθεν ἐδύνατο μὲν ἡ κυβέρνησις νὰ διαθέσῃ τὰς εἰρημένας γαίας, κάμνουσα χρῆσιν τοῦ δικαιώματός της, ἂν δὲ, διαθέσασα τὸν περὶ οὗ πρόκειται ἀγρὸν, ἐπλανήθη ἢ ὠλιγώρησεν, ὡς διϊσχυρίζονται οἱ ἐναγόμενοι, τὸ ὁποῖον πρότερον εἶχε παραχωρήσῃ εἰς αὐτοὺς εὐεργέτημα τῆς προτιμήσεως, καὶ ἂν ἐνήργησε κατὰ τοῦτο ἐντὸς τοῦ νόμου, ἢ ὄχι, τούτων μὲν ἡ ἔρευνα διαφεύγει τὴν ἁρμοδιότητα τῶν πολιτ. δικαστηρίων, διότι δὲν ἔχουν δικαίωμα οὐδὲ ν' ἀκυρώσουν, οὐδὲ νὰ ἐπικρίνουν τὰς πράξεις τῆς κυβερνήσεως· ἀρκεῖ δὲ πρὸς λύσιν τῆς προκειμένης διαφορᾶς ὅτι οἱ ἐναγόμενοι ὁμολογοῦν ὅτι δὲν ἔχουν εἰμὴ ἁπλῆν κατὰ παράκλησιν διακατοχὴν ἐπὶ τοῦ εἰρημένου ἀγροῦ, καὶ ἀγροληψίαν ὄχι διηνεκῆ, ἀλλὰ πρὸς καιρὸν ἀόριστον καὶ οὐδεμίαν ἄλλην ἀξίωσιν ἐπ' αὐτοῦ εἰμὴ τὴν τῆς ῥηθείσης προτιμήσεως, οἱ δὲ τοιοῦτα δὲν ἔχουν ἐντὸς τῆς ἄνω μνησθείσης περιπτώσεως δικαίωμα ν' ἀντιτείνουν ἐναντίον τοῦ κυρίου, ἐν ὀνόματι τοῦ ὁποίου κατέχουν· ὅθεν ἡ ἐκ τούτου τοῦ λόγου ἔνστασις τῶν ἐναγομένων δὲν εἶναι βάσιμος.

Ἐπειδὴ ἐγένετο ἡ ἐγκατάστασις τοῦ Η Δ εἰς τὸν εἰρημένον ἀγρὸν τὴν 14 φεβρουαρίου 1844, ἀλλ' ὡς ἐπιτρόπου τοῦ . . . ἔκτοτε δὲ μέχρι τῆς 19 σεπτεμβρίου 1844, ὅτε ἐπεδόθη εἰς τοὺς ἐναγομένους ἡ προκειμένη ἀγωγὴ, δὲν φαίνεται ὅτι ἀπηγορεύθησαν οὗτοι τῆς καλλιεργείας, οὐδ' ὅτι παρηγγέλθησαν νὰ παραλείψουν τὴν ὁποίαν εἶχον κατὰ παράκλησιν διακατοχήν· ἂν δὲ ἀναφέρῃ εἰς τὴν ἀγωγὴν ὅτι, πρὸ ταύτης τῆς ἀγωγῆς, τοὺς ἐκλήτευσεν ἐνώπιον τοῦ εἰρηνοδίκου ἀναρμοδίως, οὔτε χρῆσιν ἔκαμεν εἰς τὴν προκειμένην δίκην τῆς κλήσεως ἐκείνης, οὔτε ἄλλην τινα ἀπόδειξιν προσήγαγεν, οὔτε ἐξάγεται ἄλλως ὅτι τοὺς ἀπηγόρευσε κατά τινα νόμιμον τρόπον, προτοῦ, νὰ καλλιεργήσωσι κατὰ τὸν ἀπρίλιον καὶ μάϊον καὶ σπείρωσι τὸν εἰρημένον ἀγρόν· ὅθεν μὴ ἀπαγορευθέντες ἐγκαίρως, ἂν καὶ ὁ Φάλαγκας, ἢ ὁ Η Δ, ἀπέκτησε τὴν κυριότητα τοῦ εἰρημένου ἀγροῦ, οἱ ἐναγόμενοι ἠδύναντο νὰ ἐξακολουθοῦν τὴν κατὰ παράκλησιν διακατοχὴν, καὶ νὰ ἐνεργοῦν τὰς γεωργικάς των πράξεις, ὡς καὶ πρότερον, μέχρι τῆς ἀπαγορεύσεως· ἑπομένως ἐνεργήσαντες τὴν καλλιέργειαν καὶ σπορὰν, ὡς ἐνήργουν ἐπὶ τῆς κυριότητος τοῦ προκατόχου δημοσίου, δὲν ὀφείλουν ν' ἀποδώσουν εἰς τὸν νέον κύριον, εἰμὴ ὅσον ἀποδίδεται συνήθως εἰς τὸ δημόσιον

διὰ φόρον ἐπικαρπίας· ὅθεν τὸ πρωτοδικεῖον ἀπομακρυνθὲν ἀπὸ τὸ βέβαιον τοῦτο μέτρον καὶ παραδεχθὲν ἄλλο μέτρον, στηριζόμενον εἰς ὑποτιθεμένην συνήθειαν ἀμφισβητουμένην, ἀπεφάσισεν ἐσφαλμένως· ὅθεν κατὰ τοῦτο ἡ ἔφεσις τῶν ἐκκαλούντων εἶναι βάσιμος, καὶ ἡ ἀπόφασις μεταῤῥυθμιστέα. »

(Νομικ. σελ. 1865).

§ 22. Οἱ γεωργοῦντες γαίας ἐθνικὰς γεωργοὶ ἔχουν ἔνστασιν κατὰ τῶν ἀγωνιστῶν, πρὸς οὓς τὸ δημόσιον παρεχώρησεν αὐτάς, δυνάμει τοῦ ἀπὸ 20 μαΐου 1843 διατάγματος;

Ἡ ἀπόφ. 322 τοῦ 1849 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν φέρει:

« Ἐπειδὴ οἱ ἐκκαλοῦντες, προτείνοντες ἔνστασιν ἐκ τῆς καλλιεργείας, ἰσχυρίζονται ὅτι τοὺς περὶ ὧν ὁ λόγος ἀγροὺς οὐ μόνον καλλιεργοῦσιν ἔκπαλαι ἀνὰ ἓν στρέμμα ἕκαστος, ἀλλ' ἀπεκατέστησαν αὐτοὺς καὶ περιβόλια ἢ κήπους, μὲ πηγάδια καὶ δένδρα· ὥστε, καίτοι ἐθνικῶν ὄντων, ἀπέκτησαν, δυνάμει τῶν βασ. διαταγμάτων, τὸ δικαίωμα τοῦ ἀναφαιρέτου αὐτῶν.

Ἐπειδὴ ἂν καὶ δύναταί τις νὰ εἴπῃ ὅτι τὰ βασιλ. διατάγματα τῶν 20 μαΐου 1834, ά. ἰανουαρίου καὶ 20 μαΐου 1838, 25 μαρτίου 1842, 19 μαρτίου καὶ 24 ἰουνίου 1843, δὲν ἔχουν σκοπὸν οὔτε ν' ἀναγνωρίσουν εἰς τοὺς γεωργοὺς δικαίωμα διηνεκοῦς μισθώσεως ἐπὶ τῶν παρ' αὐτῶν γεωργουμένων γαιῶν, οὔτε νὰ περιορίσουν τὸ δικαίωμα τῆς ἐλευθέρας διαθέσεως καὶ διανομῆς τῶν ἐθνικῶν γαιῶν, τὸ ὁποῖον τὸ ἔθνος, ἢ ἡ κυβέρνησις εἰς ἑαυτὴν διατηρεῖ, ἀλλὰ μόνον εὐεργετικὰ καὶ προνοητικὰ ὑπὲρ τῶν γεωργῶν εἶναι καὶ ὑποδεικτικὰ εἰς τοὺς ἀγωνιστάς, τοὺς ἔχοντας, δυνάμει τῶν εἰρημένων νόμων, δικαίωμα προικοδοτήσεως, ὥστε νὰ γίνεται προσοχή, ἵνα μὴν ἀφαιρῶνται ἄνευ ἰσχυρῶν λόγων ἀπὸ τοὺς γεωργοὺς αἱ παρ' αὐτῶν γεωργούμεναι καὶ πλησίον εἰς τὰς κατοικίας των κείμεναι γαῖαι, διὰ νὰ μὴν προκύπτουν συγχύσεις, συγκρούσεις καὶ δυσχέρειαι, καὶ ἵνα, τοῦτο γνωρίζοντες οἱ ἀγωνισταί, μὴ ζητῶσιν ἐξ αὐτῶν· ἑπομένως δὲν χορηγοῦν εἰς τοὺς χωρικοὺς δικαίωμα οὔτε ἀγωγῆς κατὰ τοῦ δημοσίου, οὔτε ἔνστασιν πρὸς διατήρησιν τῆς κατοχῆς τῶν ὑπ' αὐτῶν καλλιεργουμένων ἐθνικῶν γαιῶν, κατὰ δὲ συνέπειαν οὐδὲ κατ' ἐκείνων, εἰς οὓς τὸ δημόσιον ἤθελε παραχωρήσει ἐξ αὐτῶν, εἰμὴ μόνον προσφυγῆς εἰς αὐτὸ τὸ ἴδιον δημόσιον καὶ παρακλήσεως πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ εὐεργετήματος διὰ μόνης τῆς διοικητικῆς μεσολαβήσεως, διότι ἀφοῦ ἡ κυβέρνησις τὰς παραχωρήσει ὁπωσδήποτε, τὰ δικαστήρια δὲν ἔχουν δικαίωμα

οὔτε ν' ἀκυρώσουν, οὔτε νὰ ἐπικρίνουν τὰς πράξεις της.

Μολοντοῦτο. Ἐπειδὴ καὶ μὲν ἡ κυβέρνησις διατηρεῖ εἰς ἑαυτὴν τὸ δικαίωμα τῆς διοικήσεως καὶ διαθέσεως τῶν ἐθνικῶν γαιῶν, ἀλλὰ τὴν διοίκησιν καὶ διάθεσιν ἐνεργεῖ κατὰ νόμους· ἑπομένως ἀφοῦ, προκειμένου μὲν περὶ προικοδοτήσεως τῶν ἀγωνιστῶν, διὰ τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ ἀπὸ 20 μαΐου 1834 βασιλ. διατάγματος ὡρίσθη, ὅτι θέλουν δοθῆ εἰς αὐτοὺς ἀκαλλιέργητοι μέν, πλὴν καλλιεργήσιμοι γαῖαι, προκειμένου δὲ περὶ προικοδοτήσεως τῶν ἑλλην. οἰκογενειῶν, ἤτοι καὶ αὐτῶν τῶν γεωργῶν, διὰ τοῦ ἄρθρ. 11 τοῦ περὶ αὐτῆς νόμου ἐδόθη εἰς τὰς κοινότητας τὸ δικαίωμα τῆς ἐπὶ ἐκτιμήσει καὶ ἄνευ δημοπρασίας προικοδοτήσεως, ἀφοῦ διὰ τῶν ἄνω μνησθέντων διαταγμάτων τοῦ 1843 ὡρίσθη, ὅτι αἱ παρὰ τῶν χωρικῶν γεωργῶν καλλιεργούμεναι γαῖαι, μέχρις ὡρισμένου ποσοῦ στρεμμάτων, δὲν δύνανται ν' ἀφαιρεθῶσιν ἀπ' αὐτοὺς διὰ νὰ προικοδοτηθῶσι δι' αὐτῶν ἀγωνισταί, καὶ ἀφοῦ τὸ ἄρθρ. 109 § γ'. τοῦ μετὰ ταῦτα ἐκδοθέντος συντάγματος ἐπρονόησε περὶ τῆς προικοδοτήσεως τῶν ἑλλην. οἰκογενειῶν, καὶ ἀνενέωσε τὸ δικαίωμα, ἐκ τούτων συνάγεται σαφῶς ὅτι ἡ κυβέρνησις κηδομένη ὑπὲρ τῆς γεωργίας, φροντίζουσα νὰ καταστήσῃ τοὺς γεωργοὺς ἰδιοκτήμονας τῶν γαιῶν, τὰς ὁποίας καλλιεργοῦσι, καὶ προνοοῦσα ὑπὲρ τῆς εὐκολίας αὐτῶν, ἀνεγνώρισε καὶ ἀπήγγειλεν ὑπὲρ αὐτῶν τὸ εὐεργέτημα τοῦ νὰ μὴν ἀφαιρεθῶσιν ἀπ' αὐτοὺς αἱ ῥηθεῖσαι γαῖαι, διὰ νὰ δοθῶσιν εἰς ἀγωνιστὰς κατὰ τοὺς ῥηθέντας νόμους· ἐκ δὲ τῆς ἀπονομῆς ταύτης οἱ γεωργοὶ ἀπέκτησαν τὸ δικαίωμα τῆς χρήσεως καὶ προτάσεως αὐτοῦ· ἄλλως ἤθελε θεωρεῖσθαι ὡς μηδὲ ὑπάρχον, ἐὰν ὑπετίθετο ὅτι δὲν χορηγεῖται συγχρόνως εἰς αὐτοὺς καὶ τὸ μέσον τοῦ νὰ προτείνωσι διὰ νὰ ὠφεληθῶσιν ἀπ' αὐτοῦ, καὶ νὰ ἀποκρούσουν τοὺς παραβιάζοντας αὐτό.

Ἐπειδὴ ἐκ τούτων ἕπεται ὅτι οἱ κατέχοντες καὶ μὴ παραιτήσαντες τὰς ὑπ' αὐτῶν καλλιεργουμένας γαίας γεωργοί, ἂν καὶ ἀγωγὴν κατὰ τοῦ δημοσίου δὲν ἔχωσι, δύνανται ὅμως δι' ἐνστάσεως νὰ προτείνουν τὴν ἐκ τοῦ ῥηθέντος διατάγματος βοήθειαν, ὅταν ἀγωνιστής τις ἤθελε δοκιμάσει ὁπωσδήποτε ν' ἀφαιρέσῃ ἀπ' αὐτοὺς τὴν κατοχήν· ἂν δ' ἔχουν καὶ τὸ δικαίωμα τῆς προσφυγῆς καὶ παρακλήσεως διὰ νὰ προλάβουν τὸ ἐνδεχόμενον διοικητικῶς, ἐκ τούτου δὲν ἕπεται, ὅτι δὲν δύνανται οἱ ἐναγόμενοι νὰ προτείνουν τὴν ἔνστασιν καὶ ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων, ὁσάκις ἡ κυβέρνησις αὐτὴ ὁριστικῶς δὲν ἀπεφήνατο δι' ἄλλους νομίμους λόγους ἀπωλεσμένον, ἢ ἀνατετραμμένον τὸ ῥηθὲν δικαίωμά των, ὁποῖόν τι ἐπὶ τοῦ προκειμένου δὲν ὑπάρχει· οὐδὲ τὰ δικαστήρια, ἐφαρμόζοντα

νόμον ἢ βασιλ. διατάγματα κείμενα ἐπὶ τούτῳ, δύνανται νὰ θεωρηθοῦν, ὅτι ἀκυροῦν ἢ ἀνατρέπουν τὰς πράξεις τῆς κυβερνήσεως.

Ἐπειδὴ ἡ ῥηθεῖσα ἔνστασις προτεινομένη ἐξ ἐκείνων, εἰς οὓς τὸ εὐεργέτημα ἀπονέμεται, καὶ κατ' ἐκείνων, τοὺς ὁποίους ἀφορᾷ, δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς προτεινομένη ἐκ δικαιώματος τρίτου.

Ἐπειδὴ μὴ παραιτήσαντες οἱ ἐκκαλοῦντες τὴν ὁποίαν εἶχον πρὸς καλλιέργειαν κατοχὴν, δὲν ἀπώλεσαν καὶ τὴν ἔνστασιν, διότι μόνη ἡ ὑπὸ τοῦ γεωμέτρου ἐγκατάστασις τοῦ ἐφεσιβλήτου εἰς τὰ τοῦ δημοσίου δικαιώματα, διὰ καταμετρήσεως καὶ συντάξεως πρωτοκόλλου ἄνευ τῆς συμπράξεως τῶν ἐκκαλούντων, δὲν ἰσχύει ν' ἀποστερήσῃ αὐτοὺς τῆς κατοχῆς, οὐδὲ δικαιώματος τοῦ ὁποίου δὲν παρῃτήθησαν.»

§ 23. **Ὁ ἐπὶ γῆς ἐθνικῆς ὑδρόμυλον ἀνεγείρας ἀποκτᾷ δικαίωμα προικοδοτήσεως;** [1].

Ἀπόφ. «Ἐπειδὴ ἂν καὶ ἠδύνατό τις νὰ εἴπῃ, ὅτι, ἐπὶ τῇ ὑποθέσει ὅτι ὁ προκείμενος μύλος ᾠκοδομήθη ὑπὸ τοῦ πατρὸς τῶν ἐκκαλούντων κατὰ τὸ ἔτος 1830, ὡς ἰσχυρίζονται, ἂν ᾠκοδομήθη ἐπὶ ἐθνικῆς γῆς, ὡς παραδέχεται ἡ ἐκκληθεῖσα ἀπόφασις, ἀφοῦ ἄνευ ἀδείας τῆς κυβερνήσεως ᾠκοδομήθη, ὀρθῶς τὸ δικάσαν πρωτοδικεῖον ἐδέχθη ὡς πρὸς τὸν μύλον αὐτὸν τὴν ἀγωγὴν τοῦ δημοσίου διὰ τοὺς εἰς τὴν ἐκκληθεῖσαν ἀπόφασίν του ἐνδιαλαμβανομένους λόγους, καθότι οὔτε τὸ ἀπὸ 25 μαρτίου 1830 ὑπ' ἀριθ. 1007 δέκατον τρίτον ψήφισμα τοῦ κυβερνήτου τῆς Ἑλλάδος, οὔτε τὸ ἀπὸ 4 μαρτίου 1832 ὑπ' ἀριθ. 880 διάταγμα τοῦ προέδρου τῆς Ἑλληνικῆς κυβερνήσεως, οὔτε τὰ ἀπὸ 4 μαρτίου 1838 καὶ 8 φεβρουαρίου 1843 βασιλ. διατάγματα, τ' ἀναφερόμενα εἰς τὸν περὶ προικοδοτήσεως νόμον, τὰ ὁποῖα ἐπικαλοῦνται οἱ ἐκκαλοῦντες, δύνανται νὰ ἦναι ἐφαρμοστέα ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ὡς πραγματευομένων τῶν μὲν πρώτων δύο περὶ ἐπισκευασθέντων ἐθνικῶν μύλων καὶ ἄλλων φθαρτῶν κτημάτων, ἅτινα ἦσαν ἐρείπια ἢ κατεδαφισμένα, καὶ οὐχὶ περὶ οἰκοδομηθέντος μύλου ἐπὶ ἐθνικῆς γῆς, ἐφ' ἧς δὲν ὑπῆρχε τοιοῦτος πρότερον, ὡς ἐπὶ τοῦ προκειμένου, τῶν δὲ ἄλλων δύω περὶ οἰκοδομῶν ἐπὶ ἐθνικῶν οἰκοπέδων καὶ περὶ ἐπισκευῶν ἐπὶ ἐθνικῶν ἐρειπίων.

Μολαταῦτα. Ἐπειδὴ ἂν καὶ δὲν δύνανται νὰ ἦναι ἐφαρμοστέα

---

(1) Ὅρα τὰς λέξ. 1) Προικοδότησις—2) Γαῖαι—3) Ἐθνικαὶ γαῖαι—4) Ὑποθήκη. 5) Διατάγματα, ἔνθα ἡ 49 τοῦ 1848 ο ὐ σ ι ώ δ η ς ἀπόφασις τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν.

ἐπὶ τοῦ προκειμένου τὸ ὑπ' ἀριθ. δέκατον τρίτον ψήφισμα τοῦ Κυβερνήτου τῆς Ἑλλάδος, καὶ τὸ ὑπ' ἀριθ. 880 διάταγμα τοῦ προέδρου τῆς ἑλληνικῆς κυβερνήσεως διὰ τοὺς προεκτεθέντας λόγους εἶν' ἐφαρμοστέον ὅμως τὸ ἀπὸ 24 μαρτίου 1838 βασιλ. διάταγμα τὸ ὁποῖον εἶναι ὑποχρεωτικὸν διὰ τὸ δημόσιον, ἀφοῦ δὲν ἠμφισβητήθη ὑπ' αὐτοῦ ὡς πρὸς τὴν γνησιότητά του, καθότι ἀναφερόμενον εἰς τὰ ἄρ. 11 καὶ 12 τοῦ περὶ προικοδοτήσεως νόμου, καθ' ὃ δύναται νὰ ληφθῇ εἰς προικοδότησιν ἁπλῆ ἐθνικὴ γῆ, ἕπεται ὅτι ἡ ἔννοια τοῦ διατάγματος αὐτοῦ εἶναι, ὅτι δύνανται οἱ οἰκοδομήσαντες ἐφ' ἁπλῆς ἐθνικῆς γαίας, καὶ ὄχι ἐπὶ ἐθνικοῦ οἰκοπέδου πρὸ τῆς δημοσιεύσεώς του ἄνευ ἀδείας τῆς κυβερνήσεως ν' ἀποκτήσωσι τὴν οἰκοδομὴν εἰς προικοδότησίν των, συμφώνως μὲ τὰ ἄρθρ. 11 καὶ 12 τοῦ περὶ προικοδοτήσεως νόμου κατ' ἐκτίμησιν, ἀλλ' ὅμως ἐπειδὴ ὁ πατὴρ τῶν ἐκκαλούντων, ὁ οἰκοδομήσας τὸν προκείμενον μύλον ἐπὶ ἐθνικῆς γαίας, δὲν συνεμορφώθη μὲ τὰς διατάξεις τοῦ περὶ προικοδοτήσεως νόμου πρὸ τῆς κατ' αὐτοῦ ἀγωγῆς τοῦ δημοσίου, ὀρθῶς τὸ δικάσαν πρωτοδικεῖον ἐδέχθη τὴν ἀγωγὴν αὐτὴν, καθόσον ἀφορᾷ τὸν προκείμενον μύλον διὰ τοὺς ἐνδιαλαμβανομένους εἰς τὴν 18, 19, 20, 21, 22, 23, καὶ 24 σκέψιν τῆς ἐκκληθείσης ἀποφάσεως λόγους, τοὺς ὁποίους δέχεται τὸ ἐφετεῖον τοῦτο ὡς ὀρθοὺς καὶ νομίμους, πλὴν ὤφειλε νὰ ἐπιφυλάξῃ εἰς τοὺς ἐκκαλοῦντας τὸ δικαίωμα ἐντὸς ὡρισμένου χρόνου τοῦ νὰ ζητήσωσι νὰ λάβωσι τὸν μύλον αὐτὸν εἰς προικοδότησίν των συμμορφούμενοι μὲ τὰς διατάξεις τοῦ περὶ προικοδοτήσεως νόμου, καὶ τοῦ προμνησθέντος βασιλ. διατάγματος, καὶ κατὰ τοῦτο μόνον εἶναι ἡ ἐκκληθεῖσα ἀπόφασις μεταρρυθμιστέα· ὅθεν ἡ ἔφεσις αὐτῶν εἶναι βάσιμος ὡς πρὸς τοῦτο μόνον. »

'Απόφ. 313 τοῦ 1848 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφετῶν [Νομικ. σελ. 487].

§ 24. Κατὰ τοὺς §§ 1 καὶ 2 τοῦ ἀπὸ 22 ἰανουαρίου (3 φεβρ.) 1837 διάταγμα ὅλαι αἱ ἐπὶ ἐθνικῶν γαιῶν ἐμφυτεύσεις σταφιδαμπέλων γινόμεναι πρὸ τοῦ 1837, εἴτε μὲ ἄδειαν εἴτε ἄνευ ἀδείας τῆς κυβερνήσεως, θέλουν διανεμηθῆ, κατ' ἰσομοιρίαν, μεταξὺ τοῦ δημοσίου καὶ τοῦ ἐμφυτευτοῦ, τὸ ἕβδομον τῆς ἐμφυτεύσεως ἔτος.

'Απὸ τὴν διάταξιν δὲ ιγ' ἐδάφ. 6' τῶν βασ. (20, 4) ἐξάγεται ὅτι μεταξὺ τοῦ δημοσίου καὶ τῶν ἐμφυτευτῶν συνίσταται κοινοπραξία· κατὰ δὲ τὰς περὶ εταιριῶν καὶ κοινοπραξιῶν ἀρχὰς, ὁ ἐμφυτευτὴς ἀποκτᾷ δικαίωμα κυριότητος ἐπὶ τῆς ἐμφυτευθείσης γῆς· ὅθεν ὁ ἐμφυτεύσας ἔχει πραγματικὸν ἐπὶ τῆς σταφιδαμπέλου

δικαίωμα περὶ τῆς διανομῆς, καὶ οἱ δανεισταὶ τοῦ ἐμφυτευτοῦ δύνανται νὰ κατάσχωσι τὴν μερίδα του.

'Απόφ. 66 τοῦ 1846 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν (Νομικ. σελ. 4633).— Πρβ. τὴν λέξ. Ἐμφύτευσις.

§ 25. Οἱ φυτεύσαντες γαίας ἐθνικὰς μετὰ τὴν 15 ἰανουαρίου 1831 δὲν ἀποκτῶσι μὲν οὐδεμίαν κυριότητα, μήτε δικαίωμα ἔχουν ν' ἀρνηθοῦν, αἰτοῦντος τοῦ δημοσίου, τὴν παραχώρησίν των, ἀλλὰ θεωροῦνται ὡς κατέχοντες αὐτὰ διὰ σιωπηρᾶς συναινέσεως τῆς κυβερνήσεως, (ἂν καὶ τὰς ἐφύτευσαν ἄνευ ἀδείας αὐτῆς)· ἐπομένως ὡς καλῆς πίστεως κάτοχοι· καὶ τοῦτο, διότι τὸ ἀπὸ 15 ἰαν. 1837 διάταγμα δὲν ἀπέκλεισε τὴν μετὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην ἐμφύτευσιν, ἀπ' ἐναντίας μάλιστα ἡ κυβέρνησις ἐξηγήθη ὅτι σιωπηρῶς παραδέχεται τὴν ἐμφύτευσιν ταύτην ὑπὸ τὸν ὅρον νὰ πληρώσωσιν οἱ ἐμφυτευταὶ τὸν ἔγγειον καὶ τὸν τῆς ἐπικαρπίας φόρον, ὡς ἐξάγεται ἀπὸ τοὺς νόμους τῆς 26 ἀπριλίου 1840, τῆς 30 ἀπριλίου 1841, τῆς 5 μαΐου 1842, τῆς 18 ἀπριλίου 1843, τῆς 17 ἀπριλίου 1844 καὶ 5 μαΐου 1845.

Ὥστε καλῆς πίστεως ὄντες ἔχουν δικαίωμα νὰ λάβωσι τ' αναγκαῖα καὶ ἐπωφελῆ ἔξοδα, τὰ γενόμενα διὰ τὴν καλλιέργειαν καὶ βελτίωσιν τῶν γαιῶν, ὡς καὶ τὸ τῆς ἐπισχέσεως δικαίωμα.

'Απόφ. 258 τοῦ 1845 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν [Νομικ. σελ. 4214].— Πρβ. τὴν λέξ. Δαπάναι.

§ 26. Τὸ δημόσιον δύναται νὰ κινήσῃ διεκδικητικὴν ἀγωγὴν κατὰ τῶν καλλιεργούντων ἐν Αἰγείῳ ἐθνικὰς γαίας; Ὄχι, ἀλλ' ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει γεννᾶται σχέσις μισθωτοῦ πρὸς ἐκμισθωτὰς μεταξὺ τοῦ δημοσίου καὶ τῶν καλλιεργούντων τὰς ἐθνικὰς γαίας.

Ἡ ἀπόφ. 205 τοῦ 1845 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν φέρει:

« Ἐπειδὴ διὰ τοῦ περὶ φορολογίας τῶν προϊόντων τῆς γῆς τῶν ἐτῶν 1836 καὶ ἐφεξῆς νόμου προσδιωρίσθη, πλὴν τοῦ ἐγγείου φόρου, καὶ φόρος ἔτι ἐπικαρπίας ἐπὶ τοῦ ἀκαθαρίστου εἰσοδήματος τῶν γαιῶν, αἱ ὁποῖαι καλλιεργοῦνται ἄνευ ἀδείας τῆς κυβερνήσεως, διὰ τῆς τοιαύτης δὲ διατάξεως ἀναντιῤῥήτως συνέστη μεταξὺ τοῦ δημοσίου καὶ τῶν ἄνευ ἀδείας καλλιεργούντων ἐθνικὰς γαίας σιωπηρὰ ἀγρομίσθωσις, ὑποχρεωθέντων τῶν ἀγροπωλητῶν εἰς τὴν ἀπόδοσιν, λόγῳ μισθώματος, ποσοστοῦ τῆς ὁλοκλήρου συγκομιδῆς, διακρινομένου ὑπὸ τὴν ὀνομασίαν φόρος ἐπικαρπίας (νόμ. 25 § 6, 35 § 1 Π. 19, 2 καὶ ν. 21 Κώδ. 4, 65). ἐπομένως πᾶσα μεταξὺ τοῦ δημοσίου καὶ τῶν ἀγροπωλητῶν σχέσις, γενομένη ἐκ τοῦ σιωπηροῦ τούτου συναλλάγματος, ῥυθμίζεται ἀπὸ τὰς περὶ μισθώσεως

ἐν γένει ἀρχὰς τοῦ δικαίου. Ὅθεν μεταξὺ τῶν ἐκκαλούντων καλλιεργούντων ἐν Αἰγείῳ γαίας εθνικὰς καὶ τοῦ δημοσίου ὑφίσταται, ἕνεκα τῆς καλλιεργεέας ταύτης, σχέσις μισθωτοῦ πρὸς ἐκμισθωτὰς, ἡ δ' ἀγωγὴ τοῦ δημοσίου, καθόσον ἀφορᾷ τὴν ἀπὸ τὰς γαίας τὰς ὁμολογουμένως ἐθνικὰς ἀποβολὴν τῶν ἐφεσιβλήτων, δὲν δύναται νὰ ἦναι διεκδικητική, καθότι αὕτη ὑποθέτει ἐναγόμενον ἀμφισβητοῦντα τὴν ἐπὶ τοῦ κατεχομένου κτήματος κυριότητα τοῦ ἐνάγοντος (ν. 9 Π. 4, 1 καὶ § 1 Εἰσ. 4, 2), ὅπερ ἐπὶ τοῦ προκειμένου δὲν συμβαίνει, ἀλλ' ἡ τῆς ἀποβολῆς ἀπὸ τὴν κατὰ παράκλησιν κατοχὴν (*interdictu de precario*)· ὅθεν ἐσφαλμένως τὸ δικαστήριον τῶν ἐν Πάτραις πρωτοδικῶν ἀπέρριψε τῶν ἐκκαλούντων τὴν ἔνστασιν περὶ τοῦ ἀπαραδέκτου τῆς διεκδικητικῆς ἀγωγῆς τοῦ δημοσίου.

Ἐπειδὴ προσέτι μὴ συνομολογουμένης ῥητῶς τῆς διαρκείας τῆς ἀγρομισθώσεως, αὕτη διαρκεῖ, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ν. 13 § 11 καὶ 14 πανδ. 19, 2 ἐπὶ ἐνιαυτόν, ἀλλ' ὅμως ὁσάκις τῶν καρπῶν ἡ περίοδος σύγκειται ἐκ πλειοτέρων ἐτῶν, τότε, κατ' ὀρθὸν λόγον καὶ συμφώνως μὲ τὰς ἀρχὰς τῆς ἐπιεικείας (ν. 90, 183 *de reg. jur.*), ἡ διάρκεια πρέπει νὰ ἐκτανθῇ καθ' ὅλην τῶν καρπῶν τὴν περίοδον· ἄλλως ἡ ἐπιχείρησις καλλιεργειῶν, τῶν ὁποίων ἡ ὠφέλεια προσδοκᾶται μετὰ τὸ ἔτος τῆς καλλιεργείας, ἤθελεν ἀποβαίνει πάντοτε πρὸς ὄφελος τοῦ ἐκμισθωτοῦ καὶ ἐπὶ ζημίᾳ τοῦ ἀγρολήπτου.

Ἐπειδὴ ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ὡς οἱ ἐκκαλοῦντες ἰσχυρίσθησαν καὶ ὁ πληρεξούσιος τοῦ δημοσίου ὡμολόγησεν, ἡ καλλιέργεια τοῦ τριφυλλίου παράγει καρπὸν ἐπὶ ὀκτὼ ἔτη· τὸ δημόσιον ἄρα δὲν δύναται πρὸ τῆς περιόδου ταύτης χωρὶς παραβιάσεως τοῦ ν. 54 § 1 καὶ 56 τῶν πανδ. καὶ ν. 3 τοῦ Κ. *Loc. et Cond.* ν' ἀποβάλῃ τοὺς ἐκκαλοῦντας, καθόσον μάλιστα τοιοῦτον εἶδος καλλιεργείας ὄχι μόνον δὲν ἀπηγόρευσεν, ἀλλὰ καὶ μέχρι τοῦδε τὸ δημόσιον ἐπληρώθη τὸ μίσθωμα τῆς ἐπικαρπίας, ἤτοι τὸν λεγόμενον φόρον, ὡς τοῦτο δηλοῦται ἀπὸ τὰς ἀποδείξεις τῆς πληρωμῆς τὰς ἐπενεχθείσας ἀπὸ τοὺς ἐκκαλοῦντας. Ἑπομένως καὶ ἂν ἡ ἀγωγὴ τοῦ δημοσίου ἤθελεν εἶσθαι ἁρμοδία, πάλιν ἐδύνατο νὰ προσβληθῇ ὡς ἀπαράδεκτος.

Ἐπειδὴ καὶ ἀληθὴς ἂν ὑποτεθῇ ὁ ἰσχυρισμὸς τῶν ἐκκαλούντων ὅτι τὸ δημόσιον ἐσυγχώρησεν εἰς πάντας νὰ παρασκευάσωσιν ἀλώνια ἐπὶ ἐθνικῆς γῆς, δὲν προκύπτει ἐντεῦθεν, ὅτι ἀπεκδύθη τοῦ δικαιώματος τῆς διαθέσεως τῶν γαιῶν τούτων.»

ΣΗΜ. Δι' ἑτέρας ἀποφάσεως 286 τοῦ 1845 τὸ δικ. τῶν ἐν Ναυπλίῳ

ἐφετῶν ἀπεφήνατο ὅτι τὸ δημόσιον δὲν δύναται νὰ κινήσῃ διεκδικητικὴν ἀγωγὴν, ὅταν ὁ ἐναγόμενος δὲν διαφιλονεικῇ μήτε τὴν ἐπ' αὐτῶν κυριότητα τοῦ δημοσίου, μήτε τὴν νόμιμον κατοχήν του, ἀλλ' ἰσχυρίζεται μόνον ὅτι κατέχει τὰς γαίας ὡς μισθωτὴς δυνάμει τῶν φορολογικῶν νόμων· περίπτωσις δυναμένη νὰ δώσῃ χώραν εἰς ἀγωγὴν περὶ ἀποβολῆς ἀπὸ τὴν νομήν.

Θ) Ἔνδικα μέσα. Τὸ δημόσιον δύναται διὰ συναινέσεως νὰ δεχθῇ ἀπόφασιν τινά;

Ἀποκαταστάσεως δικαίωμα. Δημόσιον. Ἀνήλικες [1].

§ 27. Εἰς ποίας περιπτώσεις τὸ δημόσιον δύναται νὰ ὠφεληθῇ ἐκ τῶν περὶ ἀποκαταστάσεως τῶν ἀφηλίκων διατάξεων τοῦ Ῥ. Δ; Ὑπάρχει νόμος χορηγῶν ῥητῶς εἰς τὸ δημόσιον τὸ τῶν ἀφηλίκων περὶ ἀποκαταστάσεως δικαίωμα;

Ἡ ἀπόφ. 170 τοῦ 1839 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν φέρει ὡς πρὸς ταῦτα τὰ ἑξῆς:

« Ἐπειδὴ οὔτε ἡ ἔνστασις περὶ ἀνατροπῆς τῆς πρὸς τὸν Μ ἀνταλλαγῆς λόγῳ ὑπερμέτρου ζημίας καθίσταται παραδεκτή, διότι κἄντε ὑποτεθῇ ἀληθὴς ἡ ζημία αὕτη, κανεὶς νόμος δὲν ὑπῆρχε τότε ἐν ἐνεργείᾳ οὔτε εἰς τὸν Ἀρμενόπουλον, οὔτε εἰς ἰδιαίτερόν τι διάταγμα, ἀλλ' οὔτε εἰς τὴν ὑπ' ἀριθ. 209 περὶ προνομίων τοῦ δημοσίου ἐγκύκλιον τοῦ Κυβερνήτου τῆς Ἑλλάδος περιεχόμενος, ὅστις νὰ ἐχορήγει ῥητῶς εἰς τὸ δημόσιον (*Fiscus*) τὸ τῶν ἀφηλίκων περὶ ἀποκαταστάσεως δικαίωμα, ὥστε κατὰ συνέπειαν τούτου νὰ κατασταθῇ δυνάμει αἰτήσεως τοῦ δημοσίου ἀνατρεπτέον τὸ εἰρημένον συνάλλαγμα· ἀλλ' εἰς τὴν εἰρημένην περίπτωσιν τῆς ὑποτεθείσης ὑπερμέτρου ζημίας ἔχει ὁ Μ τὸ δικαίωμα, τὸ ὁποῖον πραγματικῶς ἐπρότεινε, τοῦ νὰ πληρώσῃ εἰς τὸ δημόσιον, ἀφ' οὗ τοῦτο κινήσῃ ἐναντίον του τακτικὴν περὶ ὑπερμέτρου ζημίας ἀγωγὴν καὶ ἀποδείξῃ αὐτὴν, τὸ περὶ ἀντικαταστάσεως τῆς ζημίας ταύτης ἀπαιτούμενον εἰσέτι τίμημα (νόμ. Ἀρμεν. Γ. Γ. 79 *L.* 2 καὶ 8 *in fin Cod. de rescind. vendit*).

Ἐπειδὴ, δυνάμει τοῦ κανόνος, ὅτι τὰ ἐπικείμενα ἥκει τοῖς ὑποκειμένοις, ὁ Μ, ὡς κύριος τοῦ ἐδάφους πρέπει νὰ λάβῃ εἰς τὴν κυριότητά του καὶ τὴν ἐπὶ τοῦ ἰδιοκτήτου τούτου ἐδάφους του κατασκευασθεῖσαν παρὰ τῶν Π καὶ συντροφίας ἄνευ συναινέσεως

---

(1) Ὅρα τὴν λέξ. α) Ἀποκατάστασις.—καὶ β) τὴν λέξ Δημοπρασία.—γ) τὸν ἀνωτ. § περὶ ὅρκου.

καὶ συμφωνίας αὐτοῦ οἰκοδομήν (Ἀρμεν. βιβλ. β'. τίτ. ά. 27— *L. 2 Cod. de rei vindic*).

Ἐπειδὴ δυνάμει τῶν ῥητῶν νόμ. (Ἀρμεν. βιβλ. β'. τίτ. ά. 1 9, 13 § 30 *Just. de rerum divis. L. 7 § 12 ff. de adq. re domin. L. 25 § 1 ff. de usuris L. 2 Cod. fruit ea Lit. ex L. 20 § 4 L. 25 § 2 ff. de hered. petit. L. 48 ff. de adq rer. dom. L. 4 § ff. fin. reg. L. 38 L. 39 ff. de hered. pe junct. L. 38 in fin. ff. de rei vendi*) ἐφ' ὅσον ἦσαν καλ πίστεως ἀγορασταὶ καὶ κάτοχοι οἱ διαληφθέντες Π καὶ συντρ δικαιοῦνται ἀφ' ἑνὸς νὰ λάβωσι παρὰ τοῦ Μ προηγουμένως ὅλα πρὸς ἀπαρτισμὸν τῆς οἰκοδομῆς, καὶ διὰ τὴν ἀξίαν αὐτῆς κατ βληθέντα παρ' αὐτῶν ἔξοδα, τοὐτέστι τὸ μὴ ἀμφισβητηθὲν πο αὐτῶν ἐκ δραχ. 9500, καὶ ν' ἀπολαύωσιν ὅλων τῶν μέχρι τῆς 27 σεπτεμβρίου 1835 ἀγωγῆς συναχθέντων ὑπ' αὐτῶν ἐνοικίω ἐφ' ὅσον δὲν ἔγιναν κακῆς πίστεως κάτοχοι, μετὰ δὲ τὴν ἀγωγὴ ὀφείλουν ν' ἀποδώσωσιν εἰς τὸν εἰρημένον Μ ὅλα τὰ ἐνοίκια, ὅσ κατ' ἐκτίμησιν πραγματογνωμόνων, ἐδύναντο ἔκτοτε νὰ συνά ξωσι [1]. »

§ 28. Ὡς πρὸς τὰς περὶ ἐνοικιάσεων τῶν προσόδων ἐγγεκ τὸ τῆς ἀποκαταστάσεως τῶν ἀνηλίκων δικαίωμα ἰσχύει καὶ κα τοῦ δημοσίου· ἡ ἀγωγὴ αὕτη εἶναι παραδεκτὴ ἐνώπιον τῶν πο δικαστηρίων καὶ μετὰ τὴν ἐκποίησιν τῶν κτημάτων τοῦ ἀνηλίκ τὴν γενομένην δυνάμει τῶν περὶ καθυστερούντων νόμων.

Ἀπόφ. 43 τοῦ 1842 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν, ἣν βλέπε ἐν τῇ λέξ Ἀποκατάστασις.

§ 29. Οἱ ἀνήλικες ζημιούμενοι ἐκ τῶν συναλλαγμάτων, ὁποῖα τοὺς ἀφορῶσιν, ἢ ἐγγυώμενοι ὑπὲρ ἄλλου ἀποκαθίσταν κατὰ τοὺς νόμ. 6 καὶ 7 § 3 καὶ 4 τοῦ βιβλ. δ' τίτλ. δ' τῶ πανδεκτ. ἔχουν δὲ τὴν περὶ ἀποκαταστάσεως ἀγωγὴν καὶ κα τοῦ δημοσίου αὐτοῦ, κατὰ τὸν ἀριθ. 38 τοῦ βιβλ. ά. τίτλ. 12 τ Ἀρμενοπούλου καὶ τὴν διάτ. 1 τοῦ κώδ. βιβλ. 2 τίτλ. 37.—ἡ διάταξις 3 τοῦ κώδ. τοῦ βιβλ. β'. τίτλ· 37, ἀντιστοιχοῦσα π τὸν ἀριθ. 3 τοῦ βιβλ. 10 τίτλ. 19 τῶν πανδεκτῶν, διαλαμβά ὅτι αἱ ἀγωγαὶ τῶν ἀνηλίκων κατὰ τοῦ δημοσίου, ὅταν τοῦτο κα πράγματα αὐτοῦ ὡς πράγματα ἄλλων, παραγράφεται ἐντὸς π τaετίας.

Ἀπόφ. πολιτ. Ἀρείου Πάγου 80 τοῦ 1848.

(1) Ἡ παροῦσα ἀντεγράφη ἀπὸ τὴν πρωτότυπον ἀπαράλλακτα ὡς αὐτόθι εὑρίσκ

Ι) Τὸ δημόσιον δύναται ἰδιοῤῥύθμως νὰ ἐξώσῃ τοὺς ἐνοικιαστάς; 'Ρήτρα [1].

§ 30. Τὸ δημόσιον δύναται νὰ ἐξώσῃ ἰδιοῤῥύθμως τὸν ἐνοικιαστήν του, ὅταν οὗτος δὲν πληρώσῃ τὸ μίσθωμα; Ὄχι, ἀλλὰ δύναται νὰ κινήσῃ τὴν ἐκ τῆς ἐκμισθώσεως ἀγωγὴν καὶ νὰ ζητήσῃ τὴν διάλυσιν τῆς ἐνοικιάσεως καὶ τὴν εἰς αὐτὸ παράδοσιν τῶν ἐνοικιασθέντων κτημάτων (ν. νδ'. § 1 καὶ ν. ς'. τοῦ βιβ. 19 τίτλ. 19 τίτλ. 7 τῶν πανδεκ.)· ὅθεν μὴ ἐνεργῆσαν τοιουτοτρόπως, ἀλλ' ἰδιοῤῥύθμως ἀφαιρέσαν αὐτά, ὑπόκειται, δυνάμει τῆς περὶ μισθώσεως ἀγωγῆς, νὰ ἐγκαταστήσῃ τὸν ἐνοικιαστήν.

'Απόφ. 15 τοῦ 1841 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν (Νομικ. σελ. 3751).

ΣΗΜ. Τὸ ἄρθ. 12 τοῦ ἀπὸ 18 σεπτεμβρ. 1830 ὑπ' ἀριθ. ΙΘ'. ψηφίσματος, τὸ ὁποῖον ὁρίζει ὅτι ἂν τις τῶν ἐνοικιαστῶν ἀποδειχθῇ ὅτι δὲν ἐκπληροῖ καθ' ὅλην τὴν ἔκτασιν ὅσα διαλαμβάνουν αἱ μεταξὺ τῆς κυβερνήσεως καὶ αὐτοῦ συμφωνίαι, τότε ἡ κυβέρνησις ἔχει τὸ δικαίωμα ν' ἀφαιρέσῃ ἀπὸ αὐτὸν τὸ ὁποῖον ἐνοικίασε κτῆμα, καὶ νὰ τὸ δώσῃ εἰς ἄλλον διὰ δημοπρασίας, δὲν δίδει τὸ δικαίωμα εἰς τὸ δημόσιον νὰ ἐξώσῃ τὸν ἐνοικιαστὴν ἀπὸ τὸ ἐνοικιασθὲν κτῆμα ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν ὁ ἐνοικιαστὴς δὲν ἤθελε πληρώσῃ τὸ συμφωνηθὲν ἐνοίκιον, ἀλλὰ μόνον καθ' ἣν περίστασιν ἤθελεν ἀποδειχθῇ ὅτι ὁ ἐνοικιαστὴς δὲν ἐξεπλήρωσε τὰς παρὰ τοῦ ἄρθρ. 7 τοῦ αὐτοῦ ψηφίσματος συμφωνίας. (ἀπόφ. τῆς 31 Ιαν. 1840. (Νομικ. σελ. 3751).

§ 31. Ἡ συνομολόγησις ποινικῆς ῥήτρας ἐπὶ μισθώσεως δημοσίων κτημάτων ἀποκλείει τὸ δημόσιον τοῦ νὰ ζητήσῃ τὴν διάλυσιν τῆς μισθώσεως ἕνεκα τῶν παρὰ τοῦ μισθωτοῦ παραβιάσεων τῆς μισθώσεως; Ναί, κατὰ τὴν ἀπόφ. 96 τοῦ 1846 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν, ἣν βλέπε ἐν τῇ λέξει *μίσθωσις*.

ΙΑ) Καταδίωξις τῶν ὀφειλετῶν τοῦ δημοσίου. Ἔνδικα μέσα. Διαδικασία [1].

§ 32. Τὸ δημόσιον ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ καταδιώκῃ ἀμέσως τοὺς ὀφειλέτας τῶν ἀπόρων ὀφειλετῶν του; Ναί, κατ' ἐξαίρεσιν τοῦ νόμου, ὡς προκύπτει ἐκ τῶν Ν. *quando fiscus vel privatus deb itores sui debitores convenire possit vel debeat.*

'Απ. 11 τοῦ 1845 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφετ. (Νομικ. σελ. 4087) φέρουσα: « Ἐπειδή, κατὰ τοὺς νόμους τοῦ κώδηκος *Quando fiscus, vel privatus debitoris sui debitores convenire possit vel debeat*, τὸ δημόσιον ἔχει, κατ' ἐξαίρεσιν, τὸ δικαίωμα νὰ κατα-

(1) Ὅρα τοὺς ἑπομένους §§ 32 καὶ ἑπ.

[illegible] τοὺς ὀφειλέτας [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] τῶν ἐν [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ὡς [illegible] [illegible] [illegible]
με τοὺς [illegible].

[illegible] [illegible] 1.

1 [illegible] 3 [illegible] 4 [illegible] 4, 15 [illegible] 3 § [illegible] 19, 14, [illegible] [illegible] [illegible], καὶ [illegible] [illegible] νὰ [illegible] ὀφειλέτας τῶν [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] χρήματα [illegible] [illegible] τοῦ [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] δὲν εἶναι [illegible] νὰ [illegible] κατὰ τοῦ [illegible] τῆς [illegible] τῶν [illegible] ὀφειλετῶν, [illegible], [illegible] νὰ [illegible] [illegible].

Ἀπόφ. 229 τοῦ 1845 τῶν ἐν [illegible] [illegible]. [illegible] ἀποφάσεις τῶν ἐν [illegible] [illegible] [illegible] Ἐφετ., κατὰ τὸν ν. 36 [illegible] τίτλ. [illegible] τοῦ [illegible] βιβλ. 5 τίτλ. 16 ν. 9 τοῦ καθ. [illegible] *inter* [illegible] *et uxorem*, [illegible] ὁ [illegible] δύναται νὰ [illegible] [illegible] κατὰ τῆς σύζυγο τοῦ, καὶ νὰ ζητήσῃ [illegible] [illegible] τὰ [illegible] δια [illegible], τὸ [illegible] [illegible] [illegible], ἀλλ᾽ ἐπὶ τῇ [illegible] ὅτι ὁ σύζυγος τῆς [illegible] [illegible] τὰ χρήματα διὰ τὴν [illegible] τοῦ [illegible], καὶ [illegible] τῆς [illegible], ὡς [illegible] ὁ [illegible]. [illegible] δὲν ἠδύνατο αὐτὴ νὰ κινήσῃ [illegible] ἀγωγὴν κατ᾽ αὐτῆς, καὶ νὰ ζητήσῃ [illegible] [illegible] [illegible] τὸν σύζυγόν της ὀφειλέτην του, διότι, κατὰ τὸν ν. 6. βιβλ. τίτλ. 1 [illegible] 75 καὶ βιβλ. 2 τίτλ. 3 [illegible] 14 τοῦ [illegible] δικασταὶ δύνανται νὰ κινῶν [illegible] ὀνόματί των τὰς ἀγωγὰς [illegible] ὀφειλετῶν, ὅταν οὗτοι [illegible] [illegible] καὶ [illegible] τὰς [illegible] τῶν χρεῶν των, εἰ δὲ δύνανται ἐπὶ τῇ αἰτήσει τῶν [illegible] [illegible], ἢ ὁπόταν αὐτοὶ οὗτοι οἱ ὀφειλέται [illegible] [illegible] διὰ τῶν ἀνωτέρω λόγων τῆς [illegible] των, τὰ [illegible] των [illegible] [illegible] των ἐπὶ δὲ τοῦ [illegible] οὔτε ἡ μία, οὔτε ἡ [illegible] [illegible] [illegible] ὥστε δὲν ἠδύνατο ὁ ἐνάγων νὰ κινήσῃ τὴν [illegible] ἀγωγὴν ἐπ᾽ ὀνόματί του [illegible] κατὰ τῆς Α Μ [illegible] [illegible] τῶν [illegible] ὀφειλομένων [illegible] αὐτῆς πρὸς τὸν σύζυγον [illegible] ὀφειλέτην του, ἠδύνατο δὲ μόνον ἐξασφαλιστικὰ μέτρα νὰ [illegible] ἐπὶ τῶν [illegible] τοῦ ὀφειλέτου τούτου, πρὸς ἐξασφάλισιν [illegible]

δανείου του, συμφώνως μὲ τὸ ἄρθρ. 1025 τῆς πολιτ. δικονομίας· ὥστε ἡ ἀγωγή του εἶναι ἀπαράδεκτος, τὴν τοιαύτην δὲ ἔνστασιν τὸ δικαστήριον δύναται νὰ προτείνῃ καὶ αὐτεπαγγέλτως, ὡς πηγάζουσαν ἐκ τοῦ νόμου καὶ ἀφορῶσαν τὴν νομιμοποίησιν πρὸς τὴν δίκην.»

§ 33. Δι' ἀναφορᾶς, καὶ οὐχὶ διὰ τακτικῆς ἀγωγῆς, πρέπει νὰ ζητῆται ὑπὸ τῶν ταμιῶν ἡ περὶ ἐκποιήσεως τῶν κτημάτων τῶν ὀφειλετῶν τοῦ δημοσίου ἄδεια, ἡ δὲ ἐπίδοσις τῆς ἀναφορᾶς εἰς τὸν ἀντίδικον εἶναι περιττή, διότι δὲν πρόκειται νὰ συζητηθῇ μετ' αὐτοῦ τὸ δικαίωμα τῆς ἀπαλλοτριώσεως, ὡς διαταττομένης ταύτης ἀπὸ τὸ 6 ἄρθρ. τοῦ ἀπὸ 7/19 φεβρ. 1835 διατάγματος. (ἀπόφ. 143 τοῦ 1837 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφετ.—Νομικ. σελ. 3467).

§ 34. Ὁ πρὸς τὸ δημόσιον ὀφειλέτης δύναται νὰ κάμῃ ἔφεσιν εἰς τὰ τακτικὰ δικαστήρια διὰ τὰ ληφθέντα κατ' αὐτοῦ βίαια μέτρα;

Ἀπόφ. «Ἐπειδὴ (κατὰ τὸν περὶ καταδιώξεως τῶν καθυστερούντων ἀπὸ 7 φεβρ. 1835 νόμον, ὁρίζοντα εἰς τὸ 11 ἄρθρ. αὐτοῦ ὅτι ὁ πρὸς τὸ δημόσιον ὀφειλέτης δὲν δύναται νὰ κάμῃ ἔκκλησιν εἰς τὰ τακτικὰ δικαστήρια διὰ τὰ βίαια μέτρα, τὰ ὁποῖα λαμβάνονται ἀπὸ τοὺς ἁρμοδίους διοικητικοὺς καὶ οἰκονομικοὺς ὑπαλλήλους κατ' αὐτοῦ) ἡ παρέμβασις τῶν τακτικῶν δικαστηρίων εἰς τὰς τοιαύτης φύσεως ὑποθέσεις (ἐκτὸς μόνον ὁσάκις πρόκηται περὶ ἐκποιήσεως ἀκινήτου κτήματος) δὲν ἐπιτρέπεται, διότι τὰ περὶ εἰσπράξεως παντὸς πρὸς τὸ δημόσιον χρέους, ὡς ἀναγόμενα εἰς τὰ εἰσοδήματα τοῦ κράτους, κανονίζονται ἀπὸ τὸν προσημειωθέντα νόμον, ὅστις χορηγεῖ εἰς τοὺς ἁρμοδίους διοικητικοὺς καὶ οἰκονομικοὺς ὑπαλλήλους τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ μεταχειρίζωνται κατὰ τῶν ὀφειλετῶν τοῦ δημοσίου ὅλα τὰ ἐν αὐτῷ διαλαμβανόμενα μέτρα, οἷον εἶναι ῥητῶς τὸ τῆς προσωπικῆς κρατήσεως· ἑπομένως ὀρθῶς τὸ ἐν Λαμίᾳ δικαστήριον τῶν πρωτοδικῶν ἐκηρύχθη ἀναρμόδιον νὰ δικάσῃ ἐπὶ τῆς διαληφθείσης ἀνακοπῆς.»

Ἀπόφ. 4674 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφετ.—Ὅρα τὴν λέξ. Ἁρμοδ. πολ. § 419

ΙΒ) Ἡ φορολογία κτήματός τινος ὡς ἐθνικοῦ, ἢ ἡ ἄρνησις τῆς πληρωμῆς τῆς ἐπικαρπίας, ἀπονέμουν δικαίωμα νομῆς; Μίσθωσις [1].

§ 35. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 12 τοῦ ἀπὸ 14 ἰαν. 1841 διατάγματος

[1] Διὰ τοῦ περὶ φορολογίας τῶν προϊόντων τῆς γῆς νόμου

περὶ μετοικήσεως τῶν ἐθνικῶν φθαρτῶν κτημάτων, ὁ ἐμφυτευ- τὴς ὅστις ἤθελε καθυστερήσει ἑνὸς ἔτους ἐνοίκιον, ἀποβάλλεται τ ἐνοικιασθέντος κτήματος, ἐκτὸς ἂν λάβῃ παράτασιν προθεσμ ἀλλ' ἡ παράτασις αὕτη, ἀπορρέουσα ἐκ τῆς εὐεργετικῆς θελήσ τοῦ δημοσίου ὑπὲρ τοῦ καθυστερήσαντος ὀφειλέτου, δὲν δύναται ἐπιφέρῃ τὴν ἀπώλειαν τοῦ δικαιώματος, τὸ ὁποῖον τὸ δημόσ

προσδιωρίσθη, ἐκτὸς τοῦ ἐγγείου φόρου, καὶ φόρος ἐπὶ ἐπικαρπίας ἐ τοῦ ἀκαθαρίστου εἰσοδήματος τῶν γαιῶν, αἱ ὁποῖαι καλλιεργοῦν- ται ἄνευ ἀδείας τῆς κυβερνήσεως· διὰ τῆς τοιαύτης δὲ διατάξ συνέστη μεταξὺ τοῦ δημοσίου καὶ τῶν ἄνευ ἀδείας τῆς κυβερνήσ καλλιεργούντων ἐθνικὰς γαίας σιωπηρὰ ἀγρομίσθωσις, ὑποχρεουμέ- νων τῶν ἀγροληπτῶν εἰς τὴν ἀπόδοσιν λόγῳ μισθώματος ποσο ἐπὶ τῆς ὁλοκλήρου συγκομιδῆς, διακρινομένου ὑπὸ τὸ ὄνομα φόρος ἐπικαρπίας (ν. 25 § 6 — ν. 38 § 1 κωδ. 19, 2 — ν. 21 κ 4 65). Ἑπομένως πᾶσα μεταξὺ τοῦ δημοσίου καὶ τῶν ἀγροληπτ σχέσις πηγάζουσα ἐκ τοῦ σιωπηροῦ τούτου συναλλάγματος, δια- ζεται ἀπὸ τὰς περὶ μισθώσεως ἐν γένει ἀρχὰς τοῦ δικαίου κα δὲ τῶν καλλιεργητῶν τὸ δημόσιον ἔχει τὴν ἀγωγὴν περὶ ἀπο- λῆς ἐκ τῆς κατὰ παράκλησιν διακατοχῆς.

β) Μὴ συνομολογουμένης ῥητῶς τῆς διαρκείας τῆς ἀγρομισ- σεως, αὕτη διαρκεῖ ἐπὶ ἐνιαυτόν· ὁσάκις ὅμως τῶν καρπῶν ἡ περί- σύγκηται ἐκ πλειοτέρων ἐτῶν, τότε ἡ διάρκεια πρέπει νὰ ἐκτα καθ' ὅλην τῶν καρπῶν τὴν περίοδον· ἄλλως ἡ ἐπιχείρησις κα λιεργειῶν, τῶν ὁποίων ἡ ἀσφάλεια προσδοκᾶται μετὰ τὰ ἔτη τ καλλιεργείας, ἤθελεν ἀποβαίνει πάντοτε πρὸς ὄφελος τοῦ ἐκμι τοῦ καὶ ἐπὶ ζημίᾳ τοῦ ἀγρολήπτου· ἑπομένως ὁ καλλιεργήσας φ φύλλων δὲν δύναται ν' ἀποβληθῇ πρὸ τῶν ὀκτὼ ἐτῶν.

γ) Ἐκ τοῦ ὅτι τὸ δημόσιον ἐσυγχώρησε τὴν κατασκευὴν ἀλω ἐπὶ ἐθνικῆς γῆς, δὲν προκόπτει ἐντεῦθεν ὅτι ἀπεξεδύθη τοῦ δικαιώ- ματος τῆς διαθέσεως τῶν γαιῶν αὐτῶν. (ἀπόφ. τῶν ἐν Ναυπλ ἐφετ. τοῦ 1845.—Νομικ. σελ. 4183).

δ) Τὸ δημόσιον δὲν ἔχει διεκδικητικὴν ἀγωγὴν κατὰ τοῦ κατέ- χοντος ἐθνικὰς γαίας, ἐπὶ τῷ ἰσχυρισμῷ ὅτι κατέχει ταύτας ὡς μι- θωτὴς δυνάμει τῶν φορολογικῶν νόμων, ἀλλ' ἔχει τὸ παράγγελ τῆς ἀποβολῆς. (ἀπόφ. τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετ. 286 τοῦ 1845. Νομικ. σελ. 4222).

Ὁ ὀφειλέτης τοῦ δημοσίου δύναται νὰ ἐκκαλέσῃ τὰς περὶ τῶν κτημάτων του ἀποφάσεις, ὅρα τὴν νομολογίαν εἰς τὸν § 119 λέξεως Ἁρμοδιότης πολιτ. ἐν γένει καὶ § 3.

ἀπέκτησε διὰ τῆς καθυστερήσεως ἑνὸς ἔτους ἐνοικίου, τοῦ νὰ ζητήσῃ τὴν διάλυσιν τοῦ συναλλάγματος, ἂν ὁ ἐνοικιαστὴς δὲν ἐκπληρώσῃ τὰς ὑποχρεώσεις του εἰς τὴν λῆξιν τῆς κατὰ παράτασιν ὁρισθείσης προθεσμίας, οὔτε ἐμφαίνει σιωπηλὴν παραίτησιν τοῦ δικαιώματος τούτου, ἀλλὰ προσωρινὴν ἀναβολὴν τῆς ἐξασκήσεώς του μέχρι τῆς παρελεύσεως τῆς νέας προθεσμίας. Ἀπ. 5126 τοῦ 1848 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφ.

§ 36. Ὁ ἀναγκαστικὸς πλειστηριασμὸς κινητῶν πραγμάτων ὀφειλέτου τινὸς πρὸς τὸ δημόσιον διὰ διοικητικὸν χρέος εἶναι, κατὰ τὸ ἀπὸ 7 φεβρ. 1835 Β. διάταγμα περὶ καταδιώξεως τῶν καθυστερούντων, ἀντικείμενον διοικητικόν, καθ᾽ οὗ δὲν συγχωρεῖται ῥητῶς προσφυγὴ εἰς τὰ τακτικὰ δικαστήρια. (Ἀπόφ. τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν τοῦ 1841. (Νομικ. σελ. 2510, 3771).

Τὰ παρὰ τῶν διοικητικῶν ἀρχῶν ληφθέντα καταναγκαστικὰ μέτρα κατὰ τῶν πρὸς τὸ δημόσιον καθυστερησάντων ἕνεκα πολυετοῦς μισθώσεως, δὲν ὑπάγονται εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῶν τακτικῶν δικαστηρίων, καὶ δὲν δύνανται ταῦτα νὰ δικάσωσι τὰς διοικητικῶς ἐπὶ σκοπῷ τῆς εἰσπράξεως τῶν οὕτως ὀφειλομένων ἐνεργηθείσας κατασχέσεις κινητῆς περιουσίας τοῦ ὀφειλέτου.

Ἀπόφ. πολιτ. Ἀρείου Πάγου 8 τοῦ 1841.

Τὸ δημόσιον δύναται διοικητικῶς νὰ καταδιώξῃ τοὺς ὀφείλοντας τὸ μίσθωμα τῶν πολυετῶς παρ᾽ αὐτῶν ἐνοικιασθέντων κτημάτων· τὰ δὲ πολιτικὰ δικαστήρια εἶναι ἁρμόδια νὰ ἐπιληφθῶσι τῆς τοιαύτης τοῦ δημοσίου ἀγωγῆς.

§ 37. Μόνον οἱ εἰς τὸ διάταγμα τῆς 7 φεβρ. 1835 ἀναφερόμενοι ὀφειλέται τοῦ δημοσίου δὲν δύνανται νὰ κάμωσιν ἔκκλησιν εἰς τὰ δικαστήρια διὰ τὰ κατ᾽ αὐτῶν λαμβανόμενα βίαια μέτρα ἕνεκα καθαρῶν δικαιωμάτων τοῦ δημοσίου· ἑπομένως ὁ ἁπλοῦς θεματοφύλαξ κατ᾽ ἔγκρισιν τοῦ δημοσίου δὲν ὑπάγεται εἰς τὴν κατηγορίαν ταύτην καὶ δύναται νὰ προσφύγῃ εἰς τακτικὰ δικαστήρια, ἂν δυνάμει τοῦ μνησθέντος νόμου ὑποβληθῇ εἰς προσ. κράτησιν.

Ὁ τοιοῦτος δικαιοῦται εἰς ἀποζημιώσεις διὰ τὴν προσωπικὴν αὐτοῦ κράτησιν κατὰ τοῦ διατάξαντος αὐτὴν διοικητικοῦ ταμίου.

Ἀπόφ. 213 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν τοῦ 1845. — (Νομικ. σελ. 4164).

§ 38. Ἐκ μόνης τῆς ἀναγκαστικῆς εἰσπράξεως τοῦ φόρου τῆς ἐπικαρπίας ἀποκτᾷ τὸ δημόσιον τὴν νομικὴν κατοχήν, καὶ ὁ πραγματικῶς κατέχων στερεῖται τοῦ εἰς τὸ ἄρθρ. 81 τῆς πολιτ. δικονομίας ἀναφερομένου δικαιώματος; Ναί. (ἀπόφ. 9 καὶ 16 τοῦ 1842 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφ. ὧν γίνεται μνεία ἐν τῇ λ. Ἀγωγαὶ § 33).

Ἡ τελευταία φέρει οὕτως: « Ἐπειδὴ ἡ προκειμένη πρόσκλησις εἰς ἀγωγήν, χρονολογουμένη τὴν 14 ἀπριλίου 1837, ἐγένετο μετὰ

τὴν ἔκδοσιν τοῦ ἀπὸ 18/30 ἀπριλίου 1836 νόμου περὶ φορολογίας τῶν προϊόντων τῆς γῆς δημοσιευθέντος τὴν 21 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς κυβερνήσεως ὑπ' ἀριθ. 16, καὶ ἑπομένως οὗτος δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ εἰς τὴν προκειμένην ὑπόθεσιν ἐφ' ὅσον ἔχει σχέσιν μὲ αὐτήν.

Ἐπειδὴ τὸ ἄρθρ. 14 τοῦ αὐτοῦ νόμου διατάττει «ὅταν τὸ κτῆμα ἦναι ἀμφισβητούμενον μεταξὺ δημοσίου καὶ ἰδιωτῶν, καὶ ἡ ἀμφισβήτησις προῆλθεν ἢ προέρχηται ἐκ μέρους τῶν τελευταίων, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἐννοοῦνται καὶ οἱ δῆμοι καὶ τὰ εὐεργετικὰ καταστήματα, ὁ διωρισμένος φόρος τῆς ἐπικαρπίας *πληρόνεται πάντοτε ἀπὸ τὸν διακάτοχον*, καὶ παρακατατίθεται εἰς τὸ δημόσιον ταμεῖον, ἕως οὗ ἐξακριβωθῇ τῆς ἰδιοκτησίας ἡ κατάστασις· τὸ αὐτὸ ἰσχύει καὶ ὅταν τὸ δημόσιον ἔκαμεν ἀμφισβητούμενον τὸ κτῆμα διὰ τῆς διοικητικῆς ἢ δικαστικῆς ὁδοῦ πρὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος νόμου.

Ἐπειδὴ ὁ νόμος οὗτος, διακελεύων ὅτι τῶν πρὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ ἀμφισβητηθέντων κτημάτων ἡ ἐπικαρπία νὰ *πληρόνεται ἀπὸ τὸν διακάτοχον* καὶ νὰ παρακατατίθεται εἰς τὸ δημόσιον ταμεῖον, ἀποφασίζει μὲ τοῦτο θετικῶς τὴν ἀμοιβαίαν θέσιν τοῦ τε ἰδιώτου καὶ διαλύει τὸ ζήτημα τῆς νομικῆς κατοχῆς, διότι (ἀποδων εἰς τὸ δημόσιον μέχρι τῆς περὶ κυριότητος ὁριστικῆς δίκης ἐπὶ τῶν διαληφθέντων κτημάτων τὰ δικαιώματα τῶν ἐθνικῶν γαιῶν, τῶν ὁποίων δικαιωμάτων ἡ εἴσπραξις ἀπαρτίζει τὸν τρόπον καὶ ἀναγνώρισιν ἐνταυτῷ τῆς νομικῆς κατοχῆς τοῦ δημοσίου καὶ τὰ ὁποῖα δυνάμει τοῦ εἰρημένου νόμου δύναται τὸ δημόσιον ἄνευ ἀγωγῆς, δι' ἀναγκαστικῆς δὲ διοικητικῆς καταδιώξεως, νὰ συλλέξῃ ἐν περιπτώσει ἀρνήσεως) χαρακτηρίζει ἐν τοσούτῳ τὸ δημόσιον ὡς κύριον καὶ τοὺς χωρικοὺς ὡς ἁπλοῦς καλλιεργητὰς δημοσίων κτημάτων, τουτέςι τὸ μὲν δημόσιον ὡς ἐκμισθωτὴν καὶ ἑπομένως νόμιμον δι' ἀντιπροσώπου διακάτοχον, τοὺς δὲ χωρικοὺς ὡς μισθωτὰς, τουτέςι διακατέχοντας ἁπλῶς κατὰ παράκλησιν ἐν ὀνόματι τοῦ δημοσίου.

Ὁ δὲ μισθωτὴς μὴ ἔχων τὴν διακατοχὴν ἐν ἰδίῳ ὀνόματι, ἀλλ' ἐν ὀνόματι τοῦ ἐνεργοῦντος ὡς ἰδιοκτήτου, δὲν δύναται νὰ προκαλέσῃ τοῦτον εἰς τὸ νὰ κινήσῃ διεκδικητικὴν ἀγωγὴν κατὰ τοὺς ὁρισμοὺς τοῦ ἄρθρ. 81 τῆς πολιτ. δικονομίας, διότι τὸ ἄρθρον τοῦτο ἐπιτρέπει τὴν πρόκλησιν μόνον ὁσάκις ὁ προκαλούμενος καυχᾶται ὅτι ἔχει ἀξιώσεις, χωρὶς ὅμως νὰ ἔχῃ τὴν διακατοχὴν, ἀλλὰ τὸ δημόσιον, ὡς εἴρηται, ἔχει τὴν διακατοχὴν ἰσχύϊ τοῦ νόμου διὰ τῶν ἀναγκαίως πληρονόντων τὴν ἐπικαρπίαν χωρικῶν.

Ἐπειδὴ ἐὰν ὁ εἰρημένος νόμος, μετὰ τὴν διάταξιν τῆς πληρωμῆς

τῆς ἐπικαρπίας, προσθέτῃ ὅτι αὕτη νὰ παρακατατίθεται εἰς τὸ ταμεῖον, δὲν ἐννοεῖ διὰ λέξεως *παρακατάθεσις* νὰ διατάξῃ ἁπλῶς μίαν συντηρητικὴν κατάσχεσιν ὑπὲρ τοῦ δημοσίου, ἀλλὰ ἢ προτίθεται μόνον νὰ ἐξηγήσῃ ὅτι, καίτοι διατάττων ἐντοσούτῳ τὴν εἰς τὸ δημόσιον ἀπόδοσιν τῶν δικαίων τοῦ νομίμου κατόχου, δὲν ἐννοεῖ ὅμως νὰ τὸν χαρακτηρίσῃ καὶ ὁριστικὸν κύριον τοῦ φιλονεικουμένου κτήματος, ἢ ἔχει ὑπ' ὄψιν καὶ τὰς ἐπὶ τῆς ἐπικαρπίας προτεινομένας ἀξιώσεις τῶν ἐνοικιαστῶν, ὡς τοῦτο σαφηνίζεται ἀπὸ τοὺς φορολογικοὺς νόμους τοῦ 1840 καὶ 1841, οἵτινες διατάττουν τὴν ἀπόδοσιν τῆς ἐπικαρπίας ἐπὶ τοιούτων κτημάτων ἀμέσως εἰς τὸν ἐνοικιαστήν.

Ἐπειδὴ ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἡ ἰδιοκτησία τῶν περὶ ὧν ἐπροκαλέσθη τὸ δημόσιον γαιῶν, κειμένων ἐντὸς τῶν ὁρίων τοῦ χωρίου Μπερμπατίου, ἠμφισβητήθη μετὰ τοῦ δημοσίου καὶ τῶν εἰρημένων ἀντεκκαλούντων καὶ παρεμβάντων πρὸ τοῦ ἔτους 1836, ὡς ἰσχυρίσατο ὁ πληρεξούσιος τοῦ δημοσίου χωρὶς ν' ἀντείπουν οἱ πληρεξούσιοι τῶν ἀντιδίκων καὶ ὁμολογοῖν ῥητῶς καὶ οἱ ἴδιοι αὐτοὶ διὰ τοῦ ἀπὸ 6 αὐγούστου 1841 συμβολαιογραφικοῦ πληρεξουσίου των, συνταχθέντος ἐνώπιον τοῦ εἰρηνοδίκου Ἄργους· ἑπομένως καθίσταται βάσιμος ἡ ἔνστασις τοῦ δημοσίου περὶ τοῦ μὴ παραδεκτοῦ ἢ βασίμου τῆς προκλήσεως.

Ἐπειδὴ, ὑπαρχούσης ἀποχρώσης ἀποδείξεως περὶ τοῦ ὅτι τὸ δημόσιον ἔχει δυνάμει τοῦ νόμου τὴν νομικὴν κατοχὴν τῶν ἀμφισβητουμένων γαιῶν, καθίσταται περιττὴ ἡ περὶ τούτου ἀπόδειξις, τὴν ὁποίαν, συζητηθείσης ὅλης τῆς ὑποθέσεως ἐνώπιόν του, διέταξε τὸ ἐν Ναυπλίῳ πρωτοδ. διὰ τῆς ἐκκληθείσης ἀποφάσεως, καὶ μεταῤῥυθμιστέα ἡ ἀπόφασις αὕτη, καθόσον δὲν ἀπέῤῥιψε τὴν πρὸς ἀγωγὴν πρόκλησιν, τὸ δὲ δικαστήριον τοῦτο δύναται, δυνάμει τοῦ ἄρθρ. 745 τῆς πολιτ. δικονομίας, μεταῤῥυθμίζον τὴν ἐκκληθεῖσαν ἀπόφασιν ν' ἀποφασίσῃ ἐπὶ ὅλων τῶν ζητηθεισῶν ἐνώπιον τῶν πρωτοδικῶν προτάσεων τῶν διαδίκων καὶ ἐπὶ τῆς οὐσίας ἔτι, περὶ ὧν δὲν ἀπεφάσισε τὸ αὐτὸ πρωτοδικεῖον. »

§ 39. Ἡ παρὰ τῶν οἰκονομικῶν ἐπιτρόπων ἐνοικίασις τῶν ἰδιοκτησιῶν θεωρεῖται ὡς διατάραξις τῆς διακατοχῆς, καὶ ὁ ἔχων ἐπὶ τοῦ ἐνοικιαζομένου κτήματος ἀξιώσεις κυριότητος καὶ διακατοχῆς πρέπει ἐντὸς τῆς νομίμου προθεσμίας νὰ κινήσῃ τὴν περὶ διαταράξεως τῆς διακατοχῆς του ἀγωγήν. (ἀπόφ. τῆς 12 σεπτεμβρίου 1841 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν).

[illegible]

ΙΓ) Παραγραφὴ κατὰ τοῦ δημοσίου.

§ 42. Κατὰ τὴν ῥητὴν διάταξιν τοῦ νόμου, τὰ πράγματα τοῦ δημοσίου εἶναι ἀνεπίδεκτα κτητικῆς παραγραφῆς.

Ἀρεόπ. 66 τοῦ 1846 τῶν [illegible] (Νομ. σελ. 1663).— Πρβ. τὰς λέξ. ἡ Ἀρεσκεία [illegible] 6) Παραγραφή.

ΙΔ) Ἀναγκαστικὰ μέτρα κατὰ τοῦ δημοσίου (1).

§ 43. Δύναται νὰ γίνῃ χρῆσις ἀναγκαστικῶν μέσων κατὰ τοῦ δημοσίου;

Τὸ δικαστήριον τῶν ἐν Ἀθήναις πρωτοδικῶν, διὰ τῆς ἀπὸ 16 ἰουν

---

(1) Περὶ τῶν δήμων, ὅρα τὴν λέξ. Δῆμος §§ 9 κτλ.

1840 ἀποφάσεώς του, ἀπεφήνατο ὅτι τοιαύτη ἀναγκαστικῶν μέσων χρῆσις δὲν συγχωρεῖται, ὁ δὲ Ἄρ. Πάγος διὰ τῆς ἀποφ. 352 τοῦ 1840 ἐπεκύρωσε τὴν τῶν ἐφετ. (ὅρα τὴν λ. *Ἁρμοδ. πολ.* § 197).

ΙΕ) Ἀνατροπὴ πωλήσεως ἕνεκα ὑπερμέτρου βλάβης [1].

§ 44. Τὸ δημόσιον δύναται νὰ ζητήσῃ τὴν ἀνατροπὴν τῆς ἐκποιήσεως πράγματός τινος ἕνεκα ὑπερμέτρου βλάβης· βλέπε τὰ περὶ τούτου εἰς τὴν λέξιν *Δημοπρασία* καὶ *Βλάβη ὑπέρμετρος.*

---

[1] Ἡ ἐπὶ λόγῳ ὑπερμέτρου βλάβης διάρρηξις συναλλάγματός τινος, γενομένου μεταξὺ δημοσίου καὶ ἰδιώτου, δυνάμει τοῦ ὁποίου ἀπεκτήθησαν ἤδη δικαιώματα, εἶναι ἀντικείμενον, τὸ ὁποῖον οὔτε οἱ πρώην, οὔτε οἱ σημερινοὶ νόμοι ἀφήρεσαν ἀπὸ τὴν δικαιοδοσίαν τῶν πολιτ. δικαστηρίων.

—Ἡ ἀπόφασις τῆς ἐπὶ τῶν Οἰκονομ. γραμματείας, ἢ καὶ αὐτῆς ἔτι τῆς κυβερνήσεως, ὅτι συνάλλαγμά τι γενόμενον μεταξὺ τοῦ δημοσίου καὶ τοῦ ἰδιώτου εἶναι ἄκυρον ἕνεκα ὑπερμέτρου βλάβης, δὲν δεσμεύει τὰ πολιτικὰ δικαστήρια τοῦ νὰ κανονίζωσι τὰ περὶ τοῦ αὐτοῦ ἀντικειμένου δικαιώματα τῶν συναλλαξαμένων μερῶν.

—Ἡ μὴ ἐμπρόθεσμος παρουσίασις τῶν δικαιογράφων εἰς τὸ ἐλεγχ. συνέδριον (κατὰ τὸ ἀπὸ 30 μαρτίου 1835 βασιλ. διάταγμα) δὲν καθιστᾷ αὐτὰ αὐτοδικαίως ἄκυρα, καὶ ὁ κάτοχος αὐτῶν ἔχει τὸ δικαίωμα τῆς διεκδικητικῆς ἀγωγῆς. (ὅρα τὴν λέξ. *Δάση*).

Τὰ πολιτικὰ δικαστήρια εἶναι ἀναρμόδια νὰ κρίνωσιν, ἂν αἱ ἐκποιήσεις ἐθνικῶν γαιῶν ἀντιβαίνωσιν εἰς τὸ πρωτόκολλον τῆς 26 ἀπριλίου τοῦ 1832 ἔτους.

—Κατὰ τὴν ῥητὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 8 τοῦ ἀπὸ 30 μαρτίου 1835 βασιλ. διατάγματος, ἡ ἐπὶ τῶν Οἰκον. γραμματεία δὲν δύναται νὰ καταδιώξῃ τοὺς κατέχοντας παρανόμως ἐθνικὰ κτήματα ἐπὶ δικαστηρίου εἰμὴ ἀφοῦ τὸ ἐλεγχ. συνέδριον, ἐξετάσαν τὸ δικαιόγραφον καὶ τὰς περιστάσεις, καθ' ἃς τοῦτο ἐξεδόθη, κηρύξῃ διὰ διοικητικῆς ἀποφάσεώς του τὸ δικαιόγραφον ἄκυρον καὶ διακοινώσῃ τὴν ἀπόφασίν του εἰς τὴν ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν γραμματείαν.

—Κατὰ τὸν § 88 τοῦ τίτ. 3 βιβλ. 3 τῆς ἑξαβίβλ. τοῦ Ἁρμενοπούλου ὅταν τὸ δημόσιον πωλῇ ὡς δανειστής, δὲν ἐπιτρέπεται εἰς τὸν δεσπότην νὰ διεκδικήσῃ τὸ πωληθὲν κτῆμα.

—Ἡ διάταξις τοῦ Ζήνωνος καὶ τοῦ Ἰουστινιανοῦ, διὰ τῆς ὁποίας ὁρίζεται ὅτι, ὁπόταν τὸ δημόσιον ἐξεποίησεν ἢ ἐδωρήσατο εἴς τινα

καὶ συμφωνίας αὐτοῦ οἰκοδομήν (Ἁρμεν. βιβλ. β'. τίτ. ά. 27 *L.* 2 *Cod. de rei vindic*).

Ἐπειδὴ δυνάμει τῶν ῥητῶν νόμ. (Ἁρμεν. βιβλ. β'. τίτ. ά. 9, 13 § 30 *Just. de rerum divis. L.* 7 § 12 *ff. de adq. r domin. L.* 25 § 1 *ff. de usuris L.* 2 *Cod. fruit ed Lit.* *L.* 20 § 4 *L.* 25 § 2 *ff. de hered. petit. L.* 48 *ff. de a rer. dom. L.* 4 § *ff. fin. reg. L.* 38 *L.* 39 *ff. de hered. junct. L.* 38 *in fin. ff. de rei vendi*) ἐφ' ὅσον ἦσαν κα πίστεως ἀγορασταὶ καὶ κάτοχοι οἱ διαληφθέντες Π καὶ συντρ δικαιοῦνται ἀφ' ἑνὸς νὰ λάβωσι παρὰ τοῦ Μ προηγουμένως ὅλα πρὸς ἀπαρτισμὸν τῆς οἰκοδομῆς, καὶ διὰ τὴν ἀξίαν αὐτῆς κα βληθέντα παρ' αὐτῶν ἔξοδα, τουτέστι τὸ μὴ ἀμφισβητηθὲν πο αὐτῶν ἐκ δραχ. 9500, καὶ ν' ἀπολαύωσιν ὅλων τῶν μέχρι τῆς 27 σεπτεμβρίου 1835 ἀγωγῆς συναχθέντων ὑπ' αὐτῶν ἐνοικί ἐφ' ὅσον δὲν ἔγιναν κακῆς πίστεως κάτοχοι, μετὰ δὲ τὴν ἀγω ὀφείλουν ν' ἀποδώσωσιν εἰς τὸν εἰρημένον Μ ὅλα τὰ ἐνοίκια, ὁ κατ' ἐκτίμησιν πραγματογνωμόνων, ἐδύναντο ἔκτοτε νὰ συ ξωσι [1]. »

§ 28. Ὡς πρὸς τὰς περὶ ἐνοικιάσεων τῶν προσόδων ἐγγ τὸ τῆς ἀποκαταστάσεως τῶν ἀνηλίκων δικαίωμα ἰσχύει καὶ κα τοῦ δημοσίου· ἡ ἀγωγὴ αὕτη εἶναι παραδεκτὴ ἐνώπιον τῶν πο δικαστηρίων καὶ μετὰ τὴν ἐκποίησιν τῶν κτημάτων τοῦ ἀνηλικ τὴν γενομένην δυνάμει τῶν περὶ καθυστερούντων νόμων.

Ἀπόφ. 43 τοῦ 1842 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν, ἣν βλέπε ἐν τῇ λ. Ἀποκατάστασις.

§ 29. Οἱ ἀνήλικες ζημιούμενοι ἐκ τῶν συναλλαγμάτων, ὁποῖα τοὺς ἀφορῶσιν, ἢ ἐγγυώμενοι ὑπὲρ ἄλλου ἀποκαθίσταν κατὰ τοὺς νόμ. 6 καὶ 7 § 3 καὶ 4 τοῦ βιβλ. δ' τίτλ. δ' τ πανδεκτ. ἔχουν δὲ τὴν περὶ ἀποκαταστάσεως ἀγωγὴν καὶ κα τοῦ δημοσίου αὐτοῦ, κατὰ τὸν ἀριθ. 38 τοῦ βιβλ. ά. τίτλ. 12 τ Ἁρμενοπούλου καὶ τὴν διάτ. 1 τοῦ κώδ. βιβλ. 2 τίτλ. 37.—ἡ δ διάταξις 3 τοῦ κώδ. τοῦ βιβλ. β'. τίτλ· 37, ἀντιστοιχοῦσα π τὸν ἀριθ. 3 τοῦ βιβλ. 10 τίτλ. 19 τῶν πανδεκτῶν, διαλαμβάν ὅτι αἱ ἀγωγαὶ τῶν ἀνηλίκων κατὰ τοῦ δημοσίου, ὅταν τοῦτο πωλ πράγματα αὐτοῦ ὡς πράγματα ἄλλων, παραγράφεται ἐντὸς π ταετίας.

Ἀπόφ. πολιτ. Ἀρείου Πάγου 80 τοῦ 1848.

(1) Ἡ παροῦσα ἀντεγράφη ἀπὸ τὴν νομικὴν ἀπαράλλακτα ὡς αὐτόθι εὕρετ

Ι) Τὸ δημόσιον δύναται ἰδιοῤῥύθμως νὰ ἐξώσῃ τοὺς ἐνοικιαστάς; ʽΡήτρα [1].

§ 30. Τὸ δημόσιον δύναται νὰ ἐξώσῃ ἰδιοῤῥύθμως τὸν ἐνοικιαστήν του, ὅταν οὗτος δὲν πληρώσῃ τὸ μίσθωμα; Ὄχι, ἀλλὰ δύναται νὰ κινήσῃ τὴν ἐκ τῆς ἐκμισθώσεως ἀγωγὴν καὶ νὰ ζητήσῃ τὴν διάλυσιν τῆς ἐνοικιάσεως καὶ τὴν εἰς αὐτὸ παράδοσιν τῶν ἐνοικιασθέντων κτημάτων (ν. νδ'. § 1 καὶ ν. ϛ'. τοῦ βιβ. 19 τίτλ. 19 τίτλ. 7 τῶν πανδεκ.)· ὅθεν μὴ ἐνεργῆσαν τοιουτοτρόπως, ἀλλ' ἰδιοῤῥύθμως ἀφαιρέσαν αὐτά, ὑπόκειται, δυνάμει τῆς περὶ μισθώσεως ἀγωγῆς, νὰ ἐγκαταστήσῃ τὸν ἐνοικιαστήν.

'Απόφ. 15 τοῦ 1841 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν (Νομικ. σελ. 3751).

ΣΗΜ. Τὸ ἄρθ. 12 τοῦ ἀπὸ 18 σεπτεμβρ. 1830 ὑπ' ἀριθ. ΙΘ'. ψηφίσματος, τὸ ὁποῖον ὁρίζει ὅτι ἂν τις τῶν ἐνοικιαστῶν ἀποδειχθῇ ὅτι δὲν ἐκπληροῖ καθ' ὅλην τὴν ἔκτασιν ὅσα διαλαμβάνουν αἱ μεταξὺ τῆς κυβερνήσεως καὶ αὐτοῦ συμφωνίαι, τότε ἡ κυβέρνησις ἔχει τὸ δικαίωμα ν' ἀφαιρέσῃ ἀπὸ αὐτὸν τὸ ὁποῖον ἐνοικίασε κτῆμα, καὶ νὰ τὸ δώσῃ εἰς ἄλλον διὰ δημοπρασίας, δὲν δίδει τὸ δικαίωμα εἰς τὸ δημόσιον νὰ ἐξώσῃ τὸν ἐνοικιαστὴν ἀπὸ τὸ ἐνοικιασθὲν κτῆμα ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν ὁ ἐνοικιαστὴς δὲν ἤθελε πληρώσῃ τὸ συμφωνηθὲν ἐνοίκιον, ἀλλὰ μόνον καθ' ἣν περίστασιν ἤθελεν ἀποδειχθῇ ὅτι ὁ ἐνοικιαστὴς δὲν ἐξεπλήρωσε τὰς παρὰ τοῦ ἄρθρ. 7 τοῦ αὐτοῦ ψηφίσματος συμφωνίας. (ἀπόφ. τῆς 31 ἰαν. 1840. (Νομικ. σελ. 3751).

§ 31. Ἡ συνομολόγησις ποινικῆς ῥήτρας ἐπὶ μισθώσεως δημοσίων κτημάτων ἀποκλείει τὸ δημόσιον τοῦ νὰ ζητήσῃ τὴν διάλυσιν τῆς μισθώσεως ἕνεκα τῶν παρὰ τοῦ μισθωτοῦ παραβιάσεων τῆς μισθώσεως; Ναί, κατὰ τὴν ἀπόφ. 96 τοῦ 1846 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν, ἣν βλέπε ἐν τῇ λέξει *μίσθωσις*.

ΙΑ) Καταδίωξις τῶν ὀφειλετῶν τοῦ δημοσίου. Ἔνδικα μέσα. Διαδικασία [1].

§ 32. Τὸ δημόσιον ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ καταδιώκῃ ἀμέσως τοὺς ὀφειλέτας τῶν ἀπόρων ὀφειλετῶν του; Ναί, κατ' ἐξαίρεσιν τοῦ νόμου, ὡς προκύπτει ἐκ τῶν Ν. *quando fiscus vel privatus deb itores sui debitores convenire possit vel debeat.*

'Απ. 11 τοῦ 1845 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφετ. (Νομικ. σελ. 4087) φέρουσα: « Ἐπειδή, κατὰ τοὺς νόμους τοῦ κώδηκος *Quando fiscus, vel privatus debitoris sui debitores convenire possit vel debeat*, τὸ δημόσιον ἔχει, κατ' ἐξαίρεσιν, τὸ δικαίωμα νὰ κατα-

(1) Ὅρα τοὺς ἑπομένους §§ 32 καὶ ἑπ.

διώκη τοὺς ὀφειλέτας τῶν ἀπόρων ὀφειλετῶν του. Ἑπομένως δικαστήριον τῶν ἐν Καλάμαις πρωτοδικῶν παρεξίασε τὸν [...] τοῦτον νόμον, ἐξομοιοῦν ὡς πρὸς τὸ δικαίωμα τοῦτο τὸ δημό[σιον] μὲ τοὺς ἰδιώτας.

Διὰ ταῦτα κτλ. » [1].

---

[1] Οἱ νόμοι 3 καὶ 4 τοῦ κώδ. (4, 15) καὶ τὸ τεμ. 3 § 8 [...] πανδεκ. (49, 14) δὲν εἶναι δικονομικοί, ἀλλὰ κανονίζουσι δικαί[ωμα] καὶ προνόμιον, καθ' ὃ τὸ δημόσιον δύναται νὰ καταδιώξη [...] ὀφειλέτας τῶν ὀφειλετῶν του εἴς τινας περιπτώσεις, ὡς ὅταν ὑπ[άρχη] περὶ τούτου συμφωνία, ὅταν τὸ χρεωστικὸν ἐγένετο διὰ λο[γα]ριασμὸν τοῦ δημοσίου, ὅταν ὁ πρωτότυπος ὀφειλέτης ἐξέλιπ[ε ἢ] εὑρέθη ἄπορος· δὲν εἶναι δὲ ὑπόχρεων τὸ δημόσιον νὰ κινήση ἀ[γω]γὴν κατὰ τοῦ κηδεμόνος τῆς σχολαζούσης περιουσίας τῶν πρ[ω]φειλετῶν, ὅταν οὗτοι ἐξέλιπον, δυνάμενον νὰ καταδιώξη τοὺς ὀφ[ει]λέτας των.

Ἀπόφ. 229 τοῦ 1845 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν. [Νομικ. σελ. 119

Ἑτέρα ἀπόφασις τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν φέρει:

« Ἐπειδή, κατὰ τὸν ν. 36 βιβλ. γ'. τίτλ. γ'. τοῦ Ἀρμεν[οπούλου], βιβλ. 5 τίτλ. 16 ν. 9 τοῦ κώδ. *de donationibus inter vi[rum] et uxorem*, ἀληθῶς ὁ ἀνὴρ δύναται νὰ κινήση ἀγωγὴν προσω[πικὴν] κατὰ τῆς συζύγου του, καὶ νὰ ζητήση παρ' αὐτῆς τὸ καταβλ[ηθὲν] τίμημα διὰ κτῆμα, τὸ ὁποῖον αὐτὴ ἠγόρασεν, ἀλλ', ἐπὶ τῇ ὑποθ[έσει ὅτι] ὁ σύζυγος τῆς ἐκκαλούσης κατέβαλε τὰ χρήματα διὰ τὴν ἀ[γο]ρὰν τοῦ οἰκοπέδου, καὶ τὴν οἰκοδομὴν τῆς οἰκίας, ὡς ἰσχυρίζε[ται] ὁ ἐφεσίβλητος, πάλιν δὲν ἠδύνατο αὐτὸς νὰ κινήση ἐν ἰδίῳ ὀνόμ[ατι] ἀγωγὴν κατ' αὐτῆς, καὶ νὰ ζητήση ὅσα αὕτη τυχὸν ὀφείλει [εἰς] τὸν σύζυγόν της ὀφειλέτην του, διότι, κατὰ τὸν ν. 6'. βιβλ. [...] τίτλ. 1 ἀριθ. 75 καὶ βιβλ. 2 τίτλ. 3 ἀριθ. 14 τοῦ κώδ. δανεισταὶ δύνανται νὰ κινοῦν ἐπ' ὀνόματί των τὰς ἀγωγὰς τ[ῶν] ὀφειλετῶν, ὅταν οὗτοι κατασταθοῦν ἄποροι καὶ ἀνίκανοι πρὸς ἐ[ξό]φλησιν τῶν χρεῶν των, οἱ δὲ δανεισταὶ ἐπὶ τῇ αἰτήσει τῶν ὀφ[ει]λετῶν, ἢ ὁπόταν αὐτοὶ οὗτοι οἱ ὀφειλέται ἑκουσίως παραχωρήσω[σι] διὰ τὸν ἀνωτέρω λόγον τῆς ἀπορίας των, τὰ κτήματά των εἰς τ[οὺς] δανειστάς των· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου οὔτε ἡ μία, οὔτε ἡ ἄλ[λη] περίπτωσις ὑπάρχει· ὥςε δὲν ἠδύνατο ὁ ἐνάγων νὰ κινήση τὴν π[ρο]κειμένην ἀγωγὴν ἐπ' ὀνόματί του ἀπευθείας κατὰ τῆς Α Μ π[ρὸς] ἀπόληψιν τῶν τυχὸν ὀφειλομένων παρ' αὐτῆς πρὸς τὸν σύζυγόν τ[ης] ὀφειλέτην του, ἠδύνατο δὲ μόνον ἐξασφαλιστικὰ μέτρα νὰ λά[βη] ἐπὶ τῶν δικαιωμάτων τοῦ ὀφειλέτου τούτου, πρὸς ἐξασφάλισιν τ[ῶν]

θανείου του, συμφώνως μὲ τὸ ἄρθρ. 1025 τῆς πολιτ. δικονομίας· ὥστε ἡ ἀγωγή του εἶναι ἀπαράδεκτος, τὴν τοιαύτην δ᾽ ἔνστασιν τὸ δικαστήριον δύναται νὰ προτείνῃ καὶ αὐτεπαγγέλτως, ὡς πηγάζουσαν ἐκ τοῦ νόμου καὶ ἀφορῶσαν τὴν νομιμοποίησιν πρὸς τὴν δίκην. »

§ 33. Δι᾽ ἀναφορᾶς, καὶ οὐχὶ διὰ τακτικῆς ἀγωγῆς, πρέπει νὰ ζητῆται ὑπὸ τῶν ταμιῶν ἡ περὶ ἐκποιήσεως τῶν κτημάτων τῶν ὀφειλετῶν τοῦ δημοσίου ἄδεια, ἡ δὲ ἐπίδοσις τῆς ἀναφορᾶς εἰς τὸν ἀντίδικον εἶναι περιττή, διότι δὲν πρόκειται νὰ συζητηθῇ μετ᾽ αὐτοῦ τὸ δικαίωμα τῆς ἀπαλλοτριώσεως, ὡς διατασσομένης ταύτης ἀπὸ τὸ 6 ἄρθρ. τοῦ ἀπὸ 7/19 φεβρ. 1835 διατάγματος. (ἀπόφ. 143 τοῦ 1837 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφετ.—Νομικ. σελ. 3467).

§ 34. Ὁ πρὸς τὸ δημόσιον ὀφειλέτης δύναται νὰ κάμῃ ἔφεσιν εἰς τὰ τακτικὰ δικαστήρια διὰ τὰ ληφθέντα κατ᾽ αὐτοῦ βίαια μέτρα;

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ (κατὰ τὸν περὶ καταδιώξεως τῶν καθυστερούντων ἀπὸ 7 φεβρ. 1835 νόμον, ὁρίζοντα εἰς τὸ 11 ἄρθρ. αὐτοῦ ὅτι ὁ πρὸς τὸ δημόσιον ὀφειλέτης δὲν δύναται νὰ κάμῃ ἔκκλησιν εἰς τὰ τακτικὰ δικαστήρια διὰ τὰ βίαια μέτρα, τὰ ὁποῖα λαμβάνονται ἀπὸ τοὺς ἁρμοδίους διοικητικοὺς καὶ οἰκονομικοὺς ὑπαλλήλους κατ᾽ αὐτοῦ) ἡ παρέμβασις τῶν τακτικῶν δικαστηρίων εἰς τὰς τοιαύτης φύσεως ὑποθέσεις (ἐκτὸς μόνον ὁσάκις πρόκηται περὶ ἐκποιήσεως ἀκινήτου κτήματος) δὲν ἐπιτρέπεται, διότι τὰ περὶ εἰσπράξεως παντὸς πρὸς τὸ δημόσιον χρέους, ὡς ἀναγόμενα εἰς τὰ εἰσοδήματα τοῦ κράτους, κανονίζονται ἀπὸ τὸν προσημειωθέντα νόμον, ὅστις χορηγεῖ εἰς τοὺς ἁρμοδίους διοικητικοὺς καὶ οἰκονομικοὺς ὑπαλλήλους τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ μεταχειρίζωνται κατὰ τῶν ὀφειλετῶν τοῦ δημοσίου ὅλα τὰ ἐν αὐτῷ διαλαμβανόμενα μέτρα, οἷον εἶναι ῥητῶς τὸ τῆς προσωπικῆς κρατήσεως· ἐπομένως ὀρθῶς τὸ ἐν Λαμίᾳ δικαστήριον τῶν πρωτοδικῶν ἐκηρύχθη ἀναρμόδιον νὰ δικάσῃ ἐπὶ τῆς διαληφθείσης ἀνακοπῆς. »

Ἀπόφ. 4674 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφετ.—Ὅρα τὴν λέξ. Ἁρμοδ. πολ. § 119

ΙΒ) Ἡ φορολογία κτήματός τινος ὡς ἐθνικοῦ, ἢ ἡ ἄρνησις τῆς πληρωμῆς τῆς ἐπικαρπίας, ἀπονέμουν δικαίωμα νομῆς; Μίσθωσις [1].

§ 35. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 12 τοῦ ἀπὸ 14 ἰαν. 1841 διατάγματος

[1] Διὰ τοῦ περὶ φορολογίας τῶν προϊόντων τῆς γῆς νόμου

περὶ μετοικίσεως τῶν ἐθνικῶν φθαρτῶν κτημάτων, ὁ ἐνοικιαστὴς ὅστις ἤθελε καθυστερήσει ἐκτὸς ἔτους ἐνοίκιον, ἀποβάλλεται τοῦ ἐνοικιασθέντος κτήματος ἐκτὸς ἂν λάβῃ παράτασιν προθεσμίας· ἀλλ' ἡ παράτασις αὕτη, ἐξαρτωμένη ἐκ τῆς εὐεργετικῆς θελήσεως τοῦ δημοσίου ὑπὲρ τοῦ καθυστερήσαντος ὀφειλέτου, δὲν δύναται ἐπιφέρῃ τὴν ἀπώλειαν τοῦ δικαιώματος, τὸ ὁποῖον τὸ δημόσιον

προσδιωρίσθη, ἐκτὸς τοῦ ἐγγείου φόρου, καὶ φόρος ἔτι ἐπικαρπίας τοῦ ἀκαθαρίστου εἰσοδήματος τῶν γαιῶν, αἱ ὁποῖαι καλλιεργοῦνται ἄνευ ἀδείας τῆς κυβερνήσεως· διὰ τῆς τοιαύτης δὲ διατάξεως συνέστη μεταξὺ τοῦ δημοσίου καὶ τῶν ἄνευ ἀδείας τῆς κυβερνήσεως καλλιεργούντων ἐθνικὰς γαίας σιωπηρὰ ἀγρομίσθωσις, ὑποχρεωθέντων τῶν ἀγροληπτῶν εἰς τὴν ἀπόδοσιν λόγῳ μισθώματος ποσοῦ ἐπὶ τῆς ὁλοκλήρου συγκομιδῆς, διακρινομένου ὑπὸ τὸ ὄνομα φόρος ἐπικαρπίας (ν. 25 § 6 — ν. 38 § 1 κανδ. 19, 2 — ν. 21 καὶ 4 65). Ἑπομένως πᾶσα μεταξὺ τοῦ δημοσίου καὶ τῶν ἀγροληπτῶν σχέσις πηγάζουσα ἐκ τοῦ σιωπηροῦ τούτου συναλλάγματος, διέπεται ἀπὸ τὰς περὶ μισθώσεως ἐν γένει ἀρχάς· τοῦ δικαίου καὶ δὲ τῶν καλλιεργητῶν τὸ δημόσιον ἔχει τὴν ἀγωγὴν περὶ ἀποβολῆς ἐκ τῆς κατὰ παράκλησιν διακατοχῆς ...

β) Μὴ συνομολογουμένης ῥητῶς τῆς διαρκείας τῆς ἀγρομισθώσεως, αὕτη διαρκεῖ ἐπὶ ἐνιαυτὸν ὁσάκις ὅμως τῶν καρπῶν ἡ περίοδος σύγκηται ἐκ πλειοτέρων ἐτῶν, τότε ἡ διάρκεια πρέπει νὰ ἐκτείνηται καθ' ὅλην τῶν καρπῶν τὴν περίοδον· ἄλλως ἡ ἐπιχείρησις καλλιεργειῶν, τῶν ὁποίων ἡ ἀσφάλεια προσδοκᾶται μετὰ τὰ ἔτη τῆς καλλιεργείας, ἤθελεν ἀποβαίνει πάντοτε πρὸς ὄφελος τοῦ ἐκμισθωτοῦ καὶ ἐπὶ ζημίᾳ τοῦ ἀγρολήπτου· ἑπομένως ὁ καλλιεργήσας ἐλαιόφυλλον δὲν δύναται ν' ἀποβληθῇ πρὸ τῶν ὀκτὼ ἐτῶν.

γ) Ἐκ τοῦ ὅτι τὸ δημόσιον ἐσυγχώρησε τὴν κατασκευὴν ἐλαιῶνος ἐπὶ ἐθνικῆς γῆς, δὲν προκύπτει ἐντεῦθεν ὅτι ἀπεκδύθη τοῦ δικαιώματος τῆς διαθέσεως τῶν γαιῶν αὐτῶν. (ἀπόφ. τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετ. τοῦ 1845. — Νομικ. σελ. 4183).

δ) Τὸ δημόσιον δὲν ἔχει διεκδικητικὴν ἀγωγὴν κατὰ τοῦ κατέχοντος ἐθνικὰς γαίας ἐπὶ τῷ ἰσχυρισμῷ ὅτι κατέχει ταύτας ὡς μισθωτὴς δυνάμει τῶν φορολογικῶν νόμων, ἀλλ' ἔχει τὸ παράγγελμα τῆς ἀποβολῆς. (ἀπόφ. τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετ. 286 τοῦ 1845. — Νομικ. σελ. 4222).

Ὁ ὀφειλέτης τοῦ δημοσίου δύναται νὰ ἐκκαλέσῃ τὰς περὶ πωλήσεως τῶν κτημάτων του ἀποφάσεις· ὅρα τὴν νομολογίαν εἰς τὸν § 449 ... λέξεως Ἁρμοδιότης πολιτ. ἐν γένει καὶ ἰδίως § 34.

φαίνεται διὰ τῆς καθυστερήσεως ἑνὸς ἔτους ἐνοικίου, τοῦ νὰ ζητῇ ὁ φ. τὴν διάλυσιν τοῦ συναλλάγματος, ἂν ὁ ἐνοικιαστὴς δὲν ἐκπληρώσῃ τὰς ὑποχρεώσεις του εἰς τὴν λῆξιν τῆς κατὰ παράτασιν δοθείσης προθεσμίας, οὔτε ἐμφαίνει σιωπηλὴν παραίτησιν τοῦ δικαιώματος τούτου, ἀλλὰ προσωρινὴν ἀναβολὴν τῆς ἐξασκήσεώς του μέχρι τῆς παρελεύσεως τῆς νέας προθεσμίας. Ἀπ. 5126 τοῦ 1848 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφ.

§ 36. „Ὁ ἀναγκαστικὸς πλειστηριασμὸς κινητῶν πραγμάτων ὀφειλέτου τινὸς πρὸς τὸ δημόσιον διὰ διοικητικὸν χρέος εἶναι, κατὰ τὸ ἀπὸ 7 φεβρ. 1835 Β. διάταγμα περὶ καταδιώξεως τῶν καθυστερούντων, ἀντικείμενον διοικητικόν, καθ᾽ οὗ δὲν συγχωρεῖται ῥητῶς προσφυγὴ εἰς τὰ τακτικὰ δικαστήρια. (Ἀπόφ. τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν τοῦ 1841. (Νομικ. σελ. 2510, 3771).

Τὰ παρὰ τῶν διοικητικῶν ἀρχῶν ληφθέντα καταναγκαστικὰ μέτρα κατὰ τῶν πρὸς τὸ δημόσιον καθυστερησάντων ἕνεκα πολυετοῦς μισθώσεως, δὲν ὑπάγονται εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῶν τακτικῶν δικαστηρίων, καὶ δὲν δύνανται ταῦτα νὰ δικάσωσι τὰς διοικητικῶς ἐπὶ σκοπῷ τῆς εἰσπράξεως τῶν οὕτως ὀφειλομένων ἐνεργηθείσας κατασχέσεις αὐτῆς περιουσίας τοῦ ὀφειλέτου.

Ἀπόφ. πολιτ. Ἀρείου Πάγου 8 τοῦ 1841.

Τὸ δημόσιον δύναται διοικητικῶς νὰ καταδιώξῃ τοὺς ὀφείλοντας τὸ μίσθωμα τῶν πολυετῶς παρ᾽ αὐτῶν ἐνοικιασθέντων κτημάτων· τὰ δὲ πολιτικὰ δικαστήρια εἶναι ἁρμόδια νὰ ἐπιληφθῶσι τῆς τοιαύτης τοῦ δημοσίου ἀγωγῆς.

§ 37. Μόνον οἱ εἰς τὸ διάταγμα τῆς 7 φεβρ. 1835. ἀναφερόμενοι ὀφειλέται τοῦ δημοσίου δὲν δύνανται νὰ κάμωσιν ἔκκλησιν εἰς τὰ δικαστήρια διὰ τὰ κατ᾽ αὐτῶν λαμβανόμενα βίαια μέτρα ἕνεκα καθαρῶν δικαιωμάτων τοῦ δημοσίου· ἑπομένως ὁ ἁπλοῦς θεματοφύλαξ κατ᾽ ἔγκρισιν τοῦ δημοσίου δὲν ὑπάγεται εἰς τὴν κατηγορίαν ταύτην καὶ δύναται νὰ προσφύγῃ εἰς τακτικὰ δικαστήρια, ἂν δυνάμει τοῦ μνησθέντος νόμου ὑποβληθῇ εἰς προσ. κράτησιν.

Ὁ τοιοῦτος δικαιοῦται εἰς ἀποζημιώσεις διὰ τὴν προσωπικὴν αὐτοῦ κράτησιν κατὰ τοῦ διατάξαντος αὐτὴν διοικητικοῦ ταμίου.

Ἀπόφ. 213 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν τοῦ 1845.—(Νομικ. σελ. 4464).

§ 38. Ἐκ μόνης τῆς ἀναγκαστικῆς εἰσπράξεως τοῦ φόρου τῆς ἐπικαρπίας ἀποκτᾷ τὸ δημόσιον τὴν νομικὴν κατοχήν, καὶ ὁ πραγματικῶς κατέχων στερεῖται τοῦ εἰς τὸ ἄρθρ. 61 τῆς πολιτ. δικονομίας ἀναφερομένου δικαιώματος; Ναί. (ἀπόφ. 9 καὶ 16 τοῦ 1842 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφ. ὧν γίνεται μνεία ἐν τῇ λ: Ἀγωγαί §33).

Ἡ τελευταία φέρει οὕτως: « Ἐπειδὴ ἡ προκειμένη πρόσκλησις εἰς ἀγωγήν, χρονολογουμένη τὴν 14 ἀπριλίου 1837, ἐγένετο μετὰ

τὴν ἔκδοσιν τοῦ ἀπὸ 18/30 ἀπριλίου 1836 νόμου περὶ φορολογίας τῶν προϊόντων τῆς γῆς δημοσιευθέντος τὴν 21 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς κυβερνήσεως ὑπ' ἀριθ. 16, καὶ ἑπομένως οὗτος δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ εἰς τὴν προκειμένην ὑπόθεσιν ἐφ' ὅσον ἔχει σχέσιν μὲ αὐτήν.

Ἐπειδὴ τὸ ἄρθρ. 14 τοῦ αὐτοῦ νόμου διατάττει « ὅταν τὸ κτῆμα ἦναι ἀμφισβητούμενον μεταξὺ δημοσίου καὶ ἰδιωτῶν, καὶ ἡ ἀμφισβήτησις προῆλθεν ἢ προέρχηται ἐκ μέρους τῶν τελευταίων, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἐννοοῦνται καὶ οἱ δῆμοι καὶ τὰ εὐεργετικὰ καταστήματα, ὁ διωρισμένος φόρος τῆς ἐπικαρπίας *πληρόνεται πάντοτε ἀπὸ τὸν διακάτοχον*, καὶ παρακατατίθεται εἰς τὸ δημόσιον ταμεῖον, ἕως οὗ ἐξακριβωθῇ τῆς ἰδιοκτησίας ἡ κατάστασις· τὸ αὐτὸ ἰσχύει καὶ ὅταν τὸ δημόσιον ἔκαμεν ἀμφισβητούμενον τὸ κτῆμα διὰ τῆς διοικητικῆς ἢ δικαστικῆς ὁδοῦ πρὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος νόμου.

Ἐπειδὴ ὁ νόμος οὗτος, διακελεύων ὅτι τῶν πρὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ ἀμφισβητηθέντων κτημάτων ἡ ἐπικαρπία νὰ *πληρόνεται ἀπὸ τὸν διακάτοχον* καὶ νὰ παρακατατίθεται εἰς τὸ δημόσιον ταμεῖον, ἀποφασίζει μὲ τοῦτο θετικῶς τὴν ἀμοιβαίαν θέσιν τοῦ τε ἰδιώτου καὶ διαλύει τὸ ζήτημα τῆς νομικῆς κατοχῆς, διότι (ἀποδίδων εἰς τὸ δημόσιον μέχρι τῆς περὶ κυριότητος ὁριστικῆς δίκης ἐπὶ τῶν διαληφθέντων κτημάτων τὰ δικαιώματα τῶν ἐθνικῶν γαιῶν, τῶν ὁποίων δικαιωμάτων ἡ εἴσπραξις ἀπαρτίζει τὸν τρόπον καὶ ἀναγνώρισιν ἐνταυτῷ τῆς νομικῆς κατοχῆς τοῦ δημοσίου καὶ τὰ ὁποῖα δυνάμει τοῦ εἰρημένου νόμου δύναται τὸ δημόσιον ἄνευ ἀγωγῆς, δι' ἀναγκαστικῆς δὲ διοικητικῆς καταδιώξεως, νὰ συλλέξῃ ἐν περιπτώσει ἀρνήσεως) χαρακτηρίζει ἐν τοσούτῳ τὸ δημόσιον ὡς κύριον καὶ τοὺς χωρικοὺς ὡς ἁπλοῦς καλλιεργητὰς δημοσίων κτημάτων, τουτέστι τὸ μὲν δημόσιον ὡς ἐκμισθωτὴν καὶ ἑπομένως νόμιμον δι' ἀντιπροσώπου διακάτοχον, τοὺς δὲ χωρικοὺς ὡς μισθωτάς, τουτέστι διακατέχοντας ἁπλῶς κατὰ παράκλησιν ἐν ὀνόματι τοῦ δημοσίου.

Ὁ δὲ μισθωτὴς μὴ ἔχων τὴν διακατοχὴν ἐν ἰδίῳ ὀνόματι, ἀλλ' ἐν ὀνόματι τοῦ ἐνεργοῦντος ὡς ἰδιοκτήτου, δὲν δύναται νὰ προκαλέσῃ τοῦτον εἰς τὸ νὰ κινήσῃ διεκδικητικὴν ἀγωγὴν κατὰ τοὺς ὁρισμοὺς τοῦ ἄρθρ. 81 τῆς πολιτ. δικονομίας, διότι τὸ ἄρθρον τοῦτο ἐπιτρέπει τὴν πρόκλησιν μόνον ὁσάκις ὁ προκαλούμενος καυχᾶται ὅτι ἔχει ἀξιώσεις, χωρὶς ὅμως νὰ ἔχῃ τὴν διακατοχήν, ἀλλὰ τὸ δημόσιον, ὡς εἴρηται, ἔχει τὴν διακατοχὴν ἰσχύϊ τοῦ νόμου διὰ τῶν ἀναγκαίως πληρονόντων τὴν ἐπικαρπίαν χωρικῶν.

Ἐπειδὴ ἐὰν ὁ εἰρημένος νόμος, μετὰ τὴν διάταξιν τῆς πληρωμῆς

τῆς ἐπικαρπίας, προσθέτῃ ὅτι αὕτη νὰ παρακατατίθεται εἰς τὸ ταμεῖον, δὲν ἐννοεῖ διὰ λέξεως *παρακατάθεσις* νὰ διατάξῃ ἁπλῶς μίαν συντηρητικὴν κατάσχεσιν ὑπὲρ τοῦ δημοσίου, ἀλλὰ ἢ προτίθεται μόνον νὰ ἐξηγήσῃ ὅτι, καίτοι διατάττων ἐντοσούτῳ τὴν εἰς τὸ δημόσιον ἀπόδοσιν τῶν δικαίων τοῦ νομίμου κατόχου, δὲν ἐννοεῖ ὅμως νὰ τὸν χαρακτηρίσῃ καὶ ὁριστικὸν κύριον τοῦ φιλονεικουμένου κτήματος, ἢ ἔχει ὑπ' ὄψιν καὶ τὰς ἐπὶ τῆς ἐπικαρπίας προτεινομένας ἀξιώσεις τῶν ἐνοικιαστῶν, ὡς τοῦτο σαφηνίζεται ἀπὸ τοὺς φορολογικοὺς νόμους τοῦ 1840 καὶ 1841, οἵτινες διατάττουν τὴν ἀπόδοσιν τῆς ἐπικαρπίας ἐπὶ τοιούτων κτημάτων ἀμέσως εἰς τὸν ἐνοικιαστήν.

Ἐπειδὴ ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἡ ἰδιοκτησία τῶν περὶ ὧν ἐπροκαλέσθη τὸ δημόσιον γαιῶν, κειμένων ἐντὸς τῶν ὁρίων τοῦ χωρίου Μπερμπατίου, ἠμφισβητήθη μετὰ τοῦ δημοσίου καὶ τῶν εἰρημένων ἀντεκκαλούντων καὶ παρεμβάντων πρὸ τοῦ ἔτους 1836, ὡς ἰσχυρίσατο ὁ πληρεξούσιος τοῦ δημοσίου χωρὶς ν' ἀντείπουν οἱ πληρεξούσιοι τῶν ἀντιδίκων καὶ ὁμολογοῦν ῥητῶς καὶ οἱ ἴδιοι αὐτοὶ διὰ τοῦ ἀπὸ 6 αὐγούστου 1841 συμβολαιογραφικοῦ πληρεξουσίου των, συνταχθέντος ἐνώπιον τοῦ εἰρηνοδίκου Ἄργους· ἑπομένως καθίσταται βάσιμος ἡ ἔνστασις τοῦ δημοσίου περὶ τοῦ μὴ παραδεκτοῦ ἢ βασίμου τῆς προκλήσεως.

Ἐπειδή, ὑπαρχούσης ἀποχρώσης ἀποδείξεως περὶ τοῦ ὅτι τὸ δημόσιον ἔχει δυνάμει τοῦ νόμου τὴν νομικὴν κατοχὴν τῶν ἀμφισβητουμένων γαιῶν, καθίσταται περιττὴ ἡ περὶ τούτου ἀπόδειξις, τὴν ὁποίαν, συζητηθείσης ὅλης τῆς ὑποθέσεως ἐνώπιόν του, διέταξε τὸ ἐν Ναυπλίῳ πρωτοδ. διὰ τῆς ἐκκληθείσης ἀποφάσεως, καὶ μεταῤῥυθμιστέα ἡ ἀπόφασις αὕτη, καθόσον δὲν ἀπέῤῥιψε τὴν πρὸς ἀγωγὴν πρόκλησιν, τὸ δὲ δικαστήριον τοῦτο δύναται, δυνάμει τοῦ ἄρθρ. 745 τῆς πολιτ. δικονομίας, μεταῤῥυθμίζον τὴν ἐκκληθεῖσαν ἀπόφασιν ν' ἀποφασίσῃ ἐπὶ ὅλων τῶν ζητηθεισῶν ἐνώπιον τῶν πρωτοδικῶν προτάσεων τῶν διαδίκων καὶ ἐπὶ τῆς οὐσίας ἔτι, περὶ ὧν δὲν ἀπεφάσισε τὸ αὐτὸ πρωτοδικεῖον.»

§ 39. Ἡ παρὰ τῶν οἰκονομικῶν ἐπιτρόπων ἐνοικίασις τῶν ἰδιοκτησιῶν θεωρεῖται ὡς διατάραξις τῆς διακατοχῆς, καὶ ὁ ἔχων ἐπὶ τοῦ ἐνοικιαζομένου κτήματος ἀξιώσεις κυριότητος καὶ διακατοχῆς πρέπει ἐντὸς τῆς νομίμου προθεσμίας νὰ κινήσῃ τὴν περὶ διαταράξεως τῆς διακατοχῆς του ἀγωγήν. (ἀπόφ. τῆς 12 σεπτεμβρίου 1841 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν).

§ 40. Τὸ δημόσιον ἀποκτᾷ τὴν κατοχὴν τῶν γαιῶν διὰ τῆς καταθέσεως τοῦ φόρου τῆς ἐπικαρπίας;

Ἀπόφ. α Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ ἄρθρ. 70 τῆς πολιτ. δικονομίας, πλείονες ἄνθρωποι δύνανται πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ κοινοῦ σκοποῦ νὰ ἐνάξωσιν ἢ νὰ ἐναχθῶσι κοινῶς ὅταν ἔχωσιν εἰς τὴν ἔκβασιν τῆς δίκης ἴδιον ἄμεσον συμφέρον, προκύπτον ἐκ τοῦ αὐτοῦ πράγματος καὶ τῆς αὐτῆς νομίμου αἰτίας.

Ἐπειδὴ ἐπὶ τοῦ προκειμένου οἱ κάτοικοι τοῦ χωρίου Δεσφίνης ἔχουν εἰς τὴν ἔκβασιν τῆς παρούσης διὰ προκλήσεως εἰς ἀγωγὴν δίκης ἴδιον ἄμεσον συμφέρον προκύπτον ἐκ τῶν αὐτῶν ἀξιώσεων, τὰς ὁποίας τὸ δημόσιον ἐξέφρασε διὰ μιᾶς πράξεως, ἤτοι τῆς πρὸς πλήρωμὴν τοῦ φόρου τῆς ἐπικαρπίας προσκλήσεως, καθ᾽ ὅλων κοινῶς τῶν εἰρημένων κατοίκων· ἑπομένως δὲ ἠδύναντο οὗτοι πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ κοινοῦ σκοποῦ τῆς ἐκνικήσεως τῶν ἀξιώσεων τούτων νὰ ἐνάξωσι τὸ δημόσιον κοινῶς δι᾽ ἑνὸς ἐγγράφου περὶ προκλήσεως εἰς ἀγωγὴν (ὅρα τὴν λέξ. *Ὁμοδικία*).

Ἐπειδὴ ἄν τινες τῶν κατοίκων τούτων ἐκίνησαν χωριστὴν ἕκαστος πρόκλησιν εἰς ἀγωγὴν κατὰ τοῦ δημοσίου, τοῦτο δὲν ἀποδεικνύει ὅτι δὲν ἔχουν οὗτοι τὸν τῆς ὁμοδικίας δεσμὸν, καθότι καὶ οἱ ὁμόδικοι δύνανται νὰ παραιτηθοῦν τῆς εἰς αὐτοὺς παρὰ τοῦ νόμου χορηγουμένης ὠφελείας τοῦ νὰ ἑνώσωσι τὰς τύχας των εἰς μίαν καὶ τὴν αὐτὴν δίκην καὶ ἀναδεχθοῦν χωριστὰ δικαστικὸν ἀγῶνα.

Ἐπειδὴ, ὡς ἐξάγεται ἐκ τῶν εἰς τὸν φάκελλον τῆς δικογραφίας ἐγγράφων καὶ ἐκ τῆς γενομένης συζητήσεως, οἱ κάτοικοι τοῦ χωρίου Δεσφίνης δὲν ἐπλήρωσαν πώποτε τὸν φόρον τῆς ἐπικαρπίας εἰς τὸ δημόσιον, τὸ ὁποῖον ἐξαιτούμενον ἀπὸ τὰ 1835 τὸν φόρον τοῦτον κατέστησε τὸ χωρίον διαφιλονεικούμενον, ἑπομένως δὲ μέχρι τῆς ἐποχῆς ταύτης εἶχον οἱ κάτοικοι τὴν κατοχὴν τῶν περὶ ὧν ὁ λόγος κτημάτων.

Ἐπειδὴ ἀπὸ τὸ 1835 ἔτος ἕως τὴν σήμερον δὲν ἐπρότεινε τὸ δημόσιον ἄλλην τινα νέαν πρᾶξιν, διὰ τῆς ὁποίας ν᾽ ἀπέκτησε τὴν κατοχὴν ταύτην εἰμὴ τοὺς φορολογικοὺς νόμους.

Ἐπειδὴ οἱ φορολ. οὗτοι νόμοι, διὰ τῶν ὁποίων διατάττεται ἐπὶ τῶν ἐκ μέρους τοῦ δημοσίου φορολογουμένων κτημάτων ἡ κατάθεσις τοῦ φόρου τῆς ἐπικαρπίας ἡ ὑπὲρ αὐτοῦ ἐγγυοδοσία, καὶ ἐκτελεσθέντες ἂν ὑποτεθῶσιν ἀπὸ τοὺς εἰρημένους κατοίκους, ὅπερ ἐπὶ τοῦ προκειμένου δὲν φαίνεται, δὲν δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν ὡς μεταβαλόντες τὴν κατάστασιν τῆς κατοχῆς, καθότι δὲν καθιερόνουν οὗτοι εἰμὴ προφυλακτικὰ μέτρα πρὸς ἀσφάλειαν τοῦ δημο-

σίου μὴ ἔχοντα καμμίαν ἐπιῤῥοὴν ἐπὶ τῶν δικαιωμάτων τῶν διαδίκων.

Ἐπειδὴ ἂν οἱ ἐφεσίβλητοι ἐκίνησαν τὴν περὶ διεκδικήσεως ἀγωγὴν τῆς ἰδιοκτησίας τῶν εἰρημένων κτημάτων κατὰ τοῦ δημοσίου, ἡ ἀγωγὴ αὕτη, καὶ ἐπὶ ὑποθέσει ὅτι ἐκινήθη ἀπὸ τὸν ἁρμόδιον τῶν κατοίκων πληρεξούσιον, δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ὁμολογία ὅτι τὸ δημόσιον κατεῖχε τὰ κτήματα ταῦτα, καθότι ἡ φύσις τῆς ἀγωγῆς προσδιορίζεται ἀπὸ τὴν οὐσίαν καὶ τὰς αἰτήσεις τῶν δικαστικῶν ἐγγράφων καὶ ὄχι ἀπὸ τὴν εἰς τὴν κεφαλίδα ἐπιγραφήν των, εἰς δὲ τὸ εἰρημένον ἔγγραφον ἀγωγῆς, ἀφοῦ οἱ κάτοικοι διϊσχυρίζονται ὅτι κατεῖχον ἀνέκαθεν τὸ χωρίον των, ἐξαιτοῦνται ἐπὶ τέλους ὄχι νὰ τοὺς ἀποδώσῃ τὸ δημόσιον τὴν κατοχὴν αὐτοῦ, ἀλλὰ μόνον *ν' ἀναγνωρισθῶσιν ἰδιοκτῆται καὶ ν' ἀποῤῥιφθῶσιν αἱ ἀξιώσεις τοῦ δημοσίου.*»

Ἀπόφ. 1623 τοῦ 1840 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

§ 41. Ἐκ μέρους τῆς ἀρνήσεως τῶν φορολογουμένων τοῦ νὰ πληρώσωσι τὸν τῆς ἐπικαρπίας φόρον μεταβιβάζουσιν οὗτοι εἰς ἑαυτοὺς τὴν διακατοχὴν τῶν παρ' αὐτῶν κατεχομένων, ἐθνικῶν γαιῶν, καὶ δύνανται νὰ προκαλέσωσι τὸ δημόσιον εἰς ἀγωγήν;

Ἡ ἀπόφ. 156 τοῦ 1840 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν φέρει:

« Ἐπειδὴ ἐμ' ἄλλον ὅτι ἐδύνατό τις νὰ εἴπῃ, ὅτι ὁπότε, ὡς ὡμολογήθη καὶ ἀπεδείχθη καὶ ἀπὸ τὴν δικογραφίαν, ἐπιμόνως ἀπεποιήθησαν, κατὰ τὸ ἔτος 1834 καὶ 1835, τὴν πληρωμὴν τοῦ τῆς ἐπικαρπίας φόρου οἱ διαληφθέντες προκαλοῦντες, αἰτιολογοῦντες τὴν ἔνστασιν ταύτην μὲ τὴν ἐπὶ τῶν προμνησθέντων κτημάτων κυριότητα, τοῦτο ἔπρεπε, καὶ ἂν πρότερον δὲν κατεῖχον οἱ μνησθέντες, καὶ μὴ ὡς ἀντιπρόσωποι τοῦ δημοσίου, νὰ θεωρηθῇ ὡς ἀποβολὴ πραγματικὴ τοῦ δημοσίου ἐξ αὐτῶν τῶν γαιῶν] ὅπως εἰς τοὺς νόμ. 12 καὶ 18 τῶν πανδ. βιβλ. μγ'. τίτλ. ιϛ' — ἀποβολὴ τοῦ κυρίου τοῦ κτήματος διὰ τοῦ ἀντιπροσώπου λογίζεται ἡ ἐκ μέρους τούτου ἀποποίησις νὰ δεχθῇ τὸν ἐρχόμενον παρὰ τοῦ κυρίου εἰς τὴν κατοχὴν τοῦ κτήματος ἀγοραστήν· — ὅτι διὰ ν' ἀντικρούσῃ τὴν ἀποβολὴν ταύτην καὶ νὰ διατηρήσῃ τὴν κατοχήν του, τὸ δημόσιον ὤφειλε παρευθὺς νὰ ἐξώσῃ τοὺς διαληφθέντας ἐκ τῶν παρ' αὐτῶν κατεχομένων κτημάτων· ὅτι ἑπομένως μὴ ἀμυνόμενον τὴν κατοχήν του τὴν ἀπώλεσε διὰ τῆς ἰδίας ἀμελείας, καὶ ὅτι ἐκ τῶν λεχθέντων ὅλων προκύπτει ὅτι πρότερον δὲν εἶχεν εἰμὴ τὴν νομικὴν κατοχὴν τῶν προῤῥηθεισῶν γαιῶν, οἱ προκαλέσαντες τὴν ἀπέκτησαν ὅμως βεβαίως, ἀφοῦ, ἀποποιηθέντες τὴν πληρωμὴν τοῦ

τῆς ἐπικαρπίας φόρου, δὲν ἐξώσθησαν παραχρῆμα ἀπὸ τὸ δημόσιον, καὶ ἑπομένως τὴν εἶχον καὶ μετέπειτα, ὅτε ἔκαμον κατὰ τοῦ δημοσίου τὴν πρὸς ἀγωγὴν πρόκλησιν)· μ' ὅλον τοῦτο, ἂν ὑποτεθῇ ὡς ἀληθὴς ὁ ἀνωτέρω προταθεὶς ἰσχυρισμὸς τοῦ πληρεξουσίου τοῦ δημοσίου, κατὰ τὸν ὁποῖον κατεῖχε τοῦτο τὰς μνησθείσας γαίας διὰ τῶν προκαλούντων, οἵτινες ἐπλήρωσαν εἰς αὐτὸ φόρον ἐπικαρπίας, ἕπεται ἐντεῦθεν, ὅτι, καθ' ὃ ἀντιπρόσωποι τοῦ κυρίου κατόχου, δὲν ἐδύναντο δι' ἁπλῆς τῆς θελήσεώς των καὶ ἄνευ συγκαταθέσεως τοῦ κυρίως κατόχου, νὰ μεταβάλλωσι τὴν κατοχήν των ἀπὸ ἁπλῆν εἰς νομικὴν κατὰ τὴν ἀρχὴν «*nemo sibi ipse possessionis causam mutare potest*» ἀλλὰ, διὰ νὰ ἐνεργηθῇ τοῦτο, ἀπαιτεῖτο σωματικὴ πρᾶξις ἀποβολῆς τοῦ δημοσίου, ὡς τοιαύτη δὲ δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ μόνη ἡ ἄρνησις τῆς πληρωμῆς τῆς ἐπικαρπίας φόρου, ἥτις δὲν δύναται νὰ χαρακτηρισθῇ εἰμὴ δήλωσις ἁπλῶς τῆς θελήσεως τῶν εἰρημένων νὰ μεταφέρωσιν εἰς ἑαυτοὺς τὴν νομικὴν κατοχήν· πρὸς τούτοις δὲ καὶ ἂν ἐκ τῆς αὐθαιρέτου ἀποποιήσεως τοῦ τῆς ἐπικαρπίας φόρου ἐδύνατο, ἀνίσως ἀνείχετο τὸ δημόσιον, νὰ πηγάσῃ ὡς πρὸς τοὺς ἀντιδίκους του κανὲν ἀποτέλεσμα ἐπωφελὲς, αὐτὸ δὲν ἐφησύχασεν εἰς τὴν ἐναντίωσιν αὐτῶν, ἀλλὰ τὴν ἀντέκρουσε διὰ τῆς βιαίας εἰσπράξεως τοῦ τῆς ἐπικαρπίας φόρου, καὶ ἐμηδένισεν οὕτω τὰ ἀποτελέσματά της· ἐκ τούτων δ' ὅλων συνάγεται, ὅτι αὐτὸ τὸ δημόσιον, ὡς ἰσχυρίσθη κατὰ τὰ ἀνωτέρω, εἶχε πρὸ τοῦ 1834, ὅτε οἱ προκαλοῦντες ἐναντιώθησαν εἰς τὴν πληρωμὴν τοῦ τῆς ἐπικαρπίας φόρου, τὴν νομικὴν τῶν περὶ ὧν ὁ λόγος κτημάτων κατοχὴν, ἤθελε ἐξακολουθεῖ νὰ τὴν ἔχῃ καὶ μετὰ ταῦτα, ὅτε δηλ. ἔγινεν ἡ προκειμένη εἰς ἀγωγὴν πρόκλησις.»

ΙΓ) Παραγραφὴ κατὰ τοῦ δημοσίου.

§ 42. Κατὰ τὴν ῥητὴν διάταξιν τοῦ κώδικος, τὰ πράγματα τοῦ δημοσίου εἶναι ἀνεπίδεκτα τακτικῆς παραγραφῆς.

Ἀπόφ. 66 τοῦ 1846 τῶν ἐ Ναυπλίῳ ἐφετῶν. (Νομικ. σελ. 1668).— Πρβ. τὰς λέξ. α) Ἁ ρ π α γ ὴ καὶ β') Π α ρ α γ ρ α φ ή

ΙΔ) Ἀναγκαστικὰ μέτρα κατὰ τοῦ δημοσίου [1].

§ 43. Δύναται νὰ γίνῃ χρῆσις ἀναγκαστικῶν μέσων κατὰ τοῦ δημοσίου;

Τὸ δικαστήριον τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν, διὰ τῆς ἀπὸ 16 Ἰουνίου

(1) Περὶ τῶν δήμων, ὅρα τὴν λέξ. Δ ῆ μ ο ς §§ 9 ἐπ.

1840 ἀποφάσεώς του, ἀπεφήνατο ὅτι τοιαύτη ἀναγκαστικῶν μέσων χρῆσις δὲν συγχωρεῖται, ὁ δὲ Ἄρ. Πάγος διὰ τῆς ἀποφ. 352 τοῦ 1840 ἐπεκύρωσε τὴν τῶν ἐφετ. (ὅρα τὴν λ. *Ἁρμοδ. πολ.* § 197).

ΙΕ) Ἀνατροπὴ πωλήσεως ἕνεκα ὑπερμέτρου βλάβης [1].

§ 44. Τὸ δημόσιον δύναται νὰ ζητήσῃ τὴν ἀνατροπὴν τῆς ἐκποιήσεως πράγματός τινος ἕνεκα ὑπερμέτρου βλάβης· βλέπε τὰ περὶ τούτου εἰς τὴν λέξιν *Δημοπρασία* καὶ *Βλάβη ὑπέρμετρος.*

---

[1] Ἡ ἐπὶ λόγῳ ὑπερμέτρου βλάβης διάρρηξις συναλλάγματος τινός, γενομένου μεταξὺ δημοσίου καὶ ἰδιώτου, δυνάμει τοῦ ὁποίου ἀπεκτήθησαν ἤδη δικαιώματα, εἶναι ἀντικείμενον, τὸ ὁποῖον οὔτε οἱ πρώην, οὔτε οἱ σημερινοὶ νόμοι ἀφήρεσαν ἀπὸ τὴν δικαιοδοσίαν τῶν πολιτ. δικαστηρίων.

—Ἡ ἀπόφασις τῆς ἐπὶ τῶν Οἰκονομ. γραμματείας, ἢ καὶ αὐτῆς ἔτι τῆς κυβερνήσεως, ὅτι συνάλλαγμά τι γενόμενον μεταξὺ τοῦ δημοσίου καὶ τοῦ ἰδιώτου εἶναι ἄκυρον ἕνεκα ὑπερμέτρου βλάβης, δὲν δεσμεύει τὰ πολιτικὰ δικαστήρια τοῦ νὰ κανονίζωσι τὰ περὶ τοῦ αὐτοῦ ἀντικειμένου δικαιώματα τῶν συναλλαξαμένων μερῶν.

—Ἡ μὴ ἐμπρόθεσμος παρουσίασις τῶν δικαιογράφων εἰς τὸ ἐλεγκ. συνέδριον (κατὰ τὸ ἀπὸ 30 μαρτίου 1835 βασιλ. διάταγμα) δὲν καθιστᾷ αὐτὰ αὐτοδικαίως ἄκυρα, καὶ ὁ κάτοχος αὐτῶν ἔχει τὸ δικαίωμα τῆς διεκδικητικῆς ἀγωγῆς. (ὅρα τὴν λέξ. *Δάση*).

Τὰ πολιτικὰ δικαστήρια εἶναι ἀναρμόδια νὰ κρίνωσιν, ἂν αἱ ἐκποιήσεις ἐθνικῶν γαιῶν ἀντιβαίνωσιν εἰς τὸ πρωτόκολλον τῆς 26 ἀπριλίου τοῦ 1832 ἔτους.

—Κατὰ τὴν ῥητὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 8 τοῦ ἀπὸ 30 μαρτίου 1835 βασιλ. διατάγματος, ἡ ἐπὶ τῶν Οἰκον. γραμματεία δὲν δύναται νὰ καταδιώξῃ τοὺς κατέχοντας παρανόμως ἐθνικὰ κτήματα ἐπὶ δικαστηρίου εἰμὴ ἀφοῦ τὸ ἐλεγκ. συνέδριον, ἐξετάσαν τὸ δικαιόγραφον καὶ τὰς περιστάσεις, καθ᾽ ἃς τοῦτο ἐξεδόθη, κηρύξῃ διὰ διοικητικῆς ἀποφάσεώς του τὸ δικαιόγραφον ἄκυρον καὶ διακοινώσῃ τὴν ἀπόφασίν του εἰς τὴν ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν γραμματείαν.

—Κατὰ τὸν § 88 τοῦ τίτ. 3 βιβλ. 3 τῆς ἑξαβίβλ. τοῦ Ἀρμεν. μόνον ὅταν τὸ δημόσιον πωλῇ ὡς δανειστής, δὲν ἐπιτρέπεται εἰς τὸν δεσπότην νὰ διεκδικήσῃ τὸ πωληθὲν κτῆμα.

—Ἡ διάταξις τοῦ Ζήνωνος καὶ τοῦ Ἰουστινιανοῦ, διὰ τῆς ὁποίας ὁρίζεται ὅτι, ὁπόταν τὸ δημόσιον ἐξεποίησεν ἢ ἐδωρήσατο εἴς τινα

ΙϚ) Ὑποθήκη [1]. Πειραιεύς.

§ 45. Διὰ τὰ ἀπὸ ἐνοικίασιν προσόδων εἰς τὸ δημόσιον ὀφειλόμενα ἀποκτᾷ αὐτὸ ὑποθήκην, δυνάμει τοῦ νόμου, ἐπὶ τῶν κτημάτων τοῦ ὀφειλέτου τους; Ὄχι, διότι τὸ 11 ἄρθρ. τοῦ περὶ ὑποθηκῶν νόμου δὲν χορηγεῖ τοιοῦτον δικαίωμα, κατὰ δὲ τὰ ἄρθρ. 15 καὶ 1 αὐτοῦ, καὶ κατὰ τὸ ἄρθρ. 42 τοῦ περὶ χαρτοσήμου νόμου, ἡ συμφωνηθεῖσα ὑποθήκη, διὰ νὰ ἔχῃ νόμιμον συνέπειαν, ἀπαιτεῖται νὰ προκύπτῃ ἐξ ἐπισήμου ἐγγράφου, καὶ ὁ νόμος δὲν κάμνει οὐδεμίαν ἐξαίρεσιν ὑπὲρ τοῦ δημοσίου, καὶ ἂν ὁ ὀφειλέτης ἐκύρωσε τὴν ἐγγραφὴν διὰ ἀναφορῶν του πρὸς τὸ δημόσιον· ἡ κύρωσις αὕτη δὲν δύναται νὰ ἔχῃ νομίμους συνεπείας κατὰ τῶν τρίτων, καθότι περὶ ταύτης δὲν ἐγένετο ἡ ἀπὸ τὸ ἄρθρ. 74 ἄρθρ. 4 τοῦ περὶ ὑποθηκῶν νόμου ἀπαιτουμένη διόρθωσις. Ἐκ τούτων ὅμως δὲν ἕπεται ὅτι ἡ ἀπαίτησις τοῦ δημοσίου πρέπει νὰ ἐξαλειφθῇ καὶ ἐκ τοῦ πίνακος τῆς κατατάξεως· ἀπεναντίας μάλιστα πρέπει νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν, κατὰ τὸ ἄρθρ. 991 καὶ ἑπ. τῆς πολιτ. δικονομίας.

Ἀπόφ. 65 τοῦ 1845 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν [Νομικ. σελ. 6121]

§ 46. Τὸ δημόσιον ἔχει δικαίωμα ὑποθήκης ἐπὶ τῶν ἰδιο... γαιῶν, αἱ ὁποῖαι ἐν Πειραιεῖ παρεχωρήθησαν εἰς τοὺς Χίους; ... κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 1921 ἀπόφασιν τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν φέρουσαν:

« Ἐπειδὴ οὔτε ἡ ὑπ' ἀριθ. 71 τῆς 26 Ἰουνίου 1840 χρεωστικὴ ὁμολογία τοῦ Κ, δυνάμει τῆς ὁποίας τὸ δημόσιον ἐνέγραψεν ἐπὶ

ἰδιωτὴν κτήματα, ἀνήκοντα τυχὸν εἰς ἄλλον ἰδιώτην, καὶ ὁ τελευταῖος δὲν δύναται νὰ ἐκνικήσῃ πλέον τὸ κτῆμά του ἀπὸ τὸν λαβόντα αὐτὸ, ἀλλ' ἁπλῶς δύναταί ν' ἀπαιτήσῃ παρὰ τοῦ δημοσίου ἀποζημίωσιν, κατηργήθη ἀπὸ τὰς νεωτέρας ἀρχὰς, τὰς παρὰ ὅλων τῶν κυβερνήσεων τῆς ἐλευθερωθείσης Ἑλλάδος παραδεχθείσας, οἵτινες ὁρίζουν ὅτι ἡ ἰδιοκτησία τῶν ἰδιωτῶν εἶναι ὑπὸ τὴν προστασίαν τῶν νόμων· καὶ μόνον ὅταν ἀποδειχθῇ προσηκόντως δημοσία ἀνάγκη, δύναται ἡ κυβέρνησις, προηγουμένης ἀποζημιώσεως, ν' ἀφαιρέσῃ τὴν ἰδιοκτησίαν τῶν ἰδιωτῶν.

Ἀπόφ. 86 τοῦ 1838 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν (Νομικ. σελ. 2500).

ΣΗΜ. Περὶ τούτων ὅρα ἐν ἐκτάσει ὅσα ἐσημείωσα εἰς τὴν λέξιν Ἀφαιρέσεως πολιτικὴ § 188—2) Βυζαντινὸν δίκαιον.

(1) Πρβ. τὴν λέξιν Ὑποθήκη.

τοῦ πρὸς τοῦτον, ὡς Χῖον, παραχωρηθέντος οἰκοπέδου τὴν προκειμένην ὑπ' ἀριθ. 1 ὑποθήκην, οὔτε κανεὶς ἐκ τῶν εἰδικῶν νόμων τῶν ἀφορώντων τὰς πρὸς τοὺς Χίους ἐν Πειραιεῖ γενομένας παραχωρήσεις ἐθνικῶν γαιῶν, χορηγοῦν εἰς τὸ δημόσιον δικαίωμα ὑποθήκης ἐπὶ τῶν κατὰ τοὺς νόμους, τούτους παραχωρουμένων γαιῶν.

Ἐπειδὴ τοιοῦτόν τι δικαίωμα δὲν ἀποδίδει εἰς τὸ δημόσιον οὔτε τὸ ἄρθρ. 11 τοῦ περὶ ὑποθηκῶν νόμου, ὡς περιορίζον ὑπὲρ τῆς ἐπικρατείας τὸ δικαίωμα τῆς ὑποθήκης μόνον ἐπὶ τῶν κτημάτων τῶν φορολογουμένων διὰ τοὺς καθυστεροῦντας φόρους, καὶ ἐπὶ τῶν κτημάτων τῶν διαχειριστῶν ἐθνικῆς περιουσίας, ἕνεκα τῶν ἐκ τῆς διαχειρίσεως αὐτῶν ἐνοχῶν.

Ἐπειδὴ τὰ ἄρθρ. 13 καὶ 14 τοῦ περὶ ἐκποιήσεως φθαρτῶν ἐθνικῶν κτημάτων διατάγματος τῆς 13/25 νοεμβρίου 1836, τὰ ὁποῖα ἐπικαλεῖται ὁ ἐφεσίβλητος, δὲν δίδουν ὡσαύτως εἰς τὸ δημόσιον δικαίωμα ἐγγραφῆς ὑποθήκης ἐπὶ τῶν κατ' αὐτὸ τὸ διάταγμα ἐκποιουμένων ἐθνικῶν κτημάτων, καὶ ἂν ὑποτεθῇ ὅτι ἠδύνατο νὰ ἐφαρμοσθῇ εἰς τὴν προκειμένην περίπτωσιν, διότι τὸ μὲν ἄρθρ. 13 διατάττει μόνον τὸ νὰ σημειωθῇ ἐν τῷ πρὸς τὸν ἀγοραστὴν παραχωρητέῳ κλητηρίῳ, ὅτι κατεχωρίσθη τοῦτο εἰς τὸ βιβλίον τῶν ὑποθηκῶν, τὸ δὲ ἄρθρ. 15 ὁρίζει ποῖον εἶδος καταχωρίσεως ἐκτελεῖται εἰς τὰ τῶν ὑποθηκῶν βιβλία, λέγον, ὅτι τοῦτο συνίσταται εἰς τὴν σημείωσιν ἁπλῶς ὅτι τὸ ἐπὶ τοῦ ἐκποιηθέντος κτήματος *δικαίωμα τῆς ἰδιοκτησίας μένει ῥητῶς εἰς τὸ δημόσιον* μέχρι τελείας ἐξοφλήσεως τῆς τιμῆς τῆς ἀγορᾶς καὶ τῶν τόκων· σημείωσιν, ἥτις οὐχὶ μόνον δὲν περιλαμβάνει τὸ δικαίωμα τῆς ἐγγραφῆς ὑποθήκης ὑπὲρ τοῦ δημοσίου, ἀλλὰ μάλιστα καθιεροῖ δικαίωμα μὲ τοιαύτην ἐγγραφὴν πάντη ἀσυμβίβαστον δυνάμει τῆς ῥητῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ περὶ ὑποθηκῶν νόμου, τὸ ὁποῖον ἐπιτρέπει τὴν ἐγγραφὴν ὑποθήκης μόνον ἐπὶ ἀλλοτρίων κτημάτων, καὶ ἀλλότρια δὲν εἶναι βεβαίως ὡς πρὸς τὸ δημόσιον τὰ κατὰ τὸ διαληφθὲν διάταγμα ἐκποιούμενα κτήματα, ἐφ' ὅσον διαρκεῖ ἀνεξόφλητον τὸ τίμημα μετὰ τῶν τόκων, ἀφοῦ κατὰ τὴν διάρκειαν ταύτην ἡ ἰδιοκτησία διατηρεῖται, ὡς προεβλέχθη, παρὰ τῷ δημοσίῳ· τοῦτο δὲ σαφέστερον ἐπεξηγεῖ καὶ ἡ τοῦ αὐτοῦ ἄρθρ. 15 ἑπομένη διάταξις, καθ' ἣν ἂν ὁ ἀγοραστὴς δὲν ἐκτελέσῃ τὰς συμφωνίας του, τὸ δημόσιον δὲν ἐκποιεῖ τὸ πωληθὲν κτῆμα ὡς τρίτος διὰ τοῦ δικαιώματος τῆς ὑποθήκης, ἀλλ' ἐνεργεῖ νέαν δημοπρασίαν ἐπὶ κινδύνῳ τοῦ ἀγοραστοῦ.

Ἐπειδή, ὡς ἐκ περισσοῦ, οὐδὲ ὁ ἀπὸ 26 Μαΐου 1885 νόμος περὶ προικοδοτήσεως ἔχει ἐφαρμογὴν ἐπὶ τῆς προκειμένης ὑποθέσεως,

διότι αὐτὸς ἀφορᾷ τὰς ἐν αὐτῷ μνημονευομένας καὶ κατὰ ῥητοὺς ὅρους πραγματοποιουμένας προικοδοτήσεις, ἐνῷ ἡ προκειμένη ἀγορὰ τοῦ Κ δὲν ἀποτελεῖ, κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ εἰρημένου νόμου, προικοδότησιν, ἀλλ' εἶναι ἀγορὰ οἰκοπέδου ἐπιτραπεῖσα καὶ κανονισθεῖσα δι' εἰδικῶν νόμων, καὶ εἶναι τοῦτο τόσον βεβαιότερον, ὅσον καὶ εἰς τὴν ἔντυπον ὁμολογίαν τοῦ Κ ἐξηλείφθη παρὰ τοῦ δημοσίου ἡ προϋπάρχουσα λέξις *προικοδοτική* καὶ ἀντικατέστη ἡ λέξις *χρεωστική*, καὶ ἐξηλείφθησαν προσέτι ὅλαι αἱ τυπωμέναι φράσεις, αἱ ἀναγόμεναι εἰς τὰς προικοδοτήσεις.

Ἐπειδὴ ἐπομένως ἡ ὑπ' ἀριθ. 1 ἐγγραφεῖσα ὑπὲρ τοῦ δημοσίου ὑποθήκη ἐπὶ τοῦ εἰς τὸν Κ παραχωρηθέντος οἰκοπέδου μὴ στηριζομένη κατὰ τὸ ἄρθρ. 10 τοῦ περὶ ὑποθηκῶν νόμου οὔτε εἰς ἰδιωτικὴν θέλησιν, οὔτε εἰς ἰδιωτικὴν ἀπόφασιν, οὔτε εἰς τὸν νόμον, τουτέστιν εἰς τοὺς τίτλους τοὺς μόνους χορηγοῦντας δικαίωμα πρὸς ἀπόκτησιν ὑποθήκης, δὲν ἔχει, ὡς τοιαύτη, καμμίαν ἰσχὺν ἀπέναντι τῆς ὑποθήκης τοῦ Σ (ἄρθρ. 10, καὶ 79 τοῦ περὶ ὑποθηκῶν νόμου,

Ἐπειδὴ κανεὶς νόμος δὲν χορηγεῖ ἄλλως προνόμιον εἰς τὸ δημόσιον διὰ τὸ τίμημα καὶ τοὺς τόκους τοῦ πρὸς τὸν Κ παραχωρηθέντος οἰκοπέδου· κατὰ δὲ τὸ ἄρθρ. 11 τοῦ εἰδικοῦ ἀπὸ 2 ἀπριλίου 1834 διατάγματος, συνδυασμένου μὲ τὸ τῆς 24 ἰανουαρίου 1835, ὁ εἰρημένος Β ἀπεκατέστη ῥητῶς πλήρης ἰδιοκτήτης τοῦ αὐτοῦ οἰκοπέδου, ἀφ' ἧς ἡμέρας ἐνεκρίθη ἡ αἴτησίς του, καὶ ἐπομένως ἔκτοτε τὸ δημόσιον δὲν ἀπήλαυσεν εἰμὴ προσωπικὸν δικαίωμα πρὸς ἀπαίτησιν τοῦ ἐν τῇ χρεωστικῇ ὁμολογίᾳ σημειουμένου χρηματικοῦ ποσοῦ.

ΣΗΜ. Ἡ ἀπόφασις αὕτη ἐπεκυρώθη ἀπὸ τὸν Ἄρειον Πάγον (ὅρα τὴν λέξ. Ὑ π ο θ ή κ η).

§ 47. Κατὰ τὸν νόμον 46 § 3 *ff. de jur. fisc.* καὶ τοὺς 1, 3 καὶ 7 *de priv. fisc.* τοῦ κώδηκος, τὸ δημόσιον ἔχει νόμιμον ὑποθήκην ἐφ' ὅλων τῶν ἀκινήτων τῶν ὀφειλετῶν του, κατὰ δὲ τὰ ἄρθρ. 2 καὶ 4 τοῦ ἀπὸ 21 σεπτεμβ. τοῦ 1836 Βασ. διατάγματος ἂν δὲν ἐγγράψῃ ἐγκαίρως αὐτὴν εἰς τὰ νεοεισαχθέντα βιβλία τῶν ὑποθηκῶν, χάνει μὲν τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ προτιμᾶται τῶν μετὰ ταῦτα τυχὸν λαβουσῶν ὕπαρξιν καὶ ἐγγραφεισῶν ὑποθηκῶν, ἀλλὰ διατηρεῖ τὸ προνόμιον τοῦ νὰ θεωρῆται τὸ ἀρχαῖον δικαίωμά του ὡς ἁπλοῦς τίτλος πρὸς ἐγγραφὴν ὑποθήκης ὡς πρὸς τὰ δάνεια τὰ πηγάζοντα ἀπὸ συναλλάγματα πρὸ τῆς ἐκδόσεως τοῦ περὶ ὑποθηκῶν ἐν ἐνεργείᾳ νόμου (ἀπόφ. ἐφετ. Ναυπλίου τῆς 5 ἰανουαρίου 18.. (Νομικ. σελ. 1033).

ΙΖ) Αἱ πράξεις τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων ὑποχρεοῦσι τὸ δημόσιον; Διαταγαὶ αὐτοῦ [1].

§ 48. Αἱ πρὸς τας ὑπαλλήλους ἀρχὰς διαταγαὶ τοῦ ὑπουργείου δύνανται νὰ χρησιμεύσωσιν ὡς μέσα ἀποδείξεως, ὅταν ἐγένετο ὑπὸ τῶν ὑπαλλήλων νόμιμος χρῆσις αὐτῶν.

Ἀπόφ. 221 τοῦ 1846 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν. (Νομικ. σελ. 1724).

§ 49. Ὁ διοικητής, ὡς ἀντιπροσωπεύων τὴν κυβέρνησιν καὶ ἐνεργῶν ἐν ὀνόματι αὐτῆς καὶ ἀντ᾽ αὐτῆς, ὑποτίθεται νομίμως ὅτι ἔχει δυνάμει τοῦ δημοσίου χαρακτῆρός του ἐντολὴν νὰ ἐνεργῇ πᾶσαν πρᾶξιν ἀναγομένην εἰς τὰ δημόσια καθήκοντά του, ἄρα καὶ ἐκμισθώσεις οἰκιῶν πρὸς κατάλυσιν τῶν στρατευμάτων τῆς κυβερνήσεως· ὅθεν ἡ πρᾶξις αὕτη τοῦ διοικητοῦ βαρύνει τὸ δημόσιον.

Ἀπόφ. 5158 τοῦ 1848 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

§ 50. Ὁ δόλος, ἢ ἡ ἀμέλεια, τοῦ οἰκονομικοῦ ὑπαλλήλου ὑποχρεοῖ τὸ δημόσιον καθόσον μόνον ὠφελήθη, ὡς πρὸς τὸ διαφέρον δὲ ἐνάγεται ὁ προσωπικὸς παραίτιος.

Ἀπόφ « Ἐπειδὴ ἐκ τῆς συγκρίσεως τῶν ἄρθρ. 17 καὶ 18 τοῦ ἀπὸ 2/14 μαΐου 1835 φορολογικοῦ νόμου μετὰ τῶν ἄρθρ. 17 καὶ 18 τοῦ ἀπὸ 16/28 ἀπριλίου 1836, συνδυασμένων καὶ μὲ τὸ ἄρθρ. 32 τοῦ αὐτοῦ, προκύπτει ὅτι κατὰ τὸ 1835 ὁ βασ. ἔφορος εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ ἐνοικιάζῃ, νὰ προσδιορίζῃ τὰ ὅρια τῶν ἐνοικιαζομένων περιοχῶν, ἤτοι τῶν χωρίων καὶ θέσεων, καὶ νὰ ἐνεργῇ ἐν ὀνόματι τοῦ δημοσίου πᾶσαν πρᾶξιν ἀναγομένην εἰς τὰς ἐνοικιάσεις, αἱ δὲ ἐντὸς τῶν καθηκόντων του πράξεις ἦσαν ἰσχυραὶ προφανῶς καὶ ὡς πράξεις τοῦ δημοσίου θεωρούμεναι, δι᾽ ἃς δύναται τοῦτο νὰ ἐναχθῇ (ν. 5 ἐν ἀρχῇ Β. 18, 1)· ὅθεν περὶ τούτου δεν εἶναι χρεία ἀποδείξεως.

Ἐπειδὴ ἐξ ἀναλογίας τοῦ Ν 15 § 1 καὶ 2 *ff.* 4 3 1 15 Β. 10—3 συναγομένης ἐκ τοῦ ὁμοίου καὶ τῆς τοῦ λόγου ταυτότητος, τὸ δημόσιον δὲν ἐνάγεται ἕνεκα δόλου οἰκείου, διότι δὲν δύναται νὰ ἐνεργήσῃ δόλον, ὡς τὸ ἄτομον, ἀλλ᾽ ἐνάγονται αὐτὸ μὲν δι᾽ ὅσον ὠφελήθη ἀπὸ τοῦ δόλου τοῦ διοικητοῦ, οὗτος δὲ προσωπικῶς περὶ τοῦ διαφέροντος.

Ἐπειδὴ κατὰ μὲν τὸν νόμον 23 βασ. 2, 3 εἰς τὴν μίσθωσιν ἐπιζητεῖται καὶ δόλος, καὶ ῥαθυμία, καὶ ἐπιμέλεια, κατὰ δὲ τοὺς νόμους 15 καὶ 35 βασ. 20, 1 ἐὰν ὁ δεσπότης ἢ ὁ ἐκδεδοκὼς (τυχὸν γὰρ ἀλλότριον ἐμισθώθη, ἢ προκουράτωρ ἐμίσθωσεν), ἢ

(1) Ὅρα τὴν λέξ. 1) Διαταγή.—2) Δῆμος § 25, 26·—ὅρα καὶ τὸν ἰπ. § 53 καὶ 68·—ὅρα καὶ τὰς λέξ. Δημόσιοι ὑπάλληλοι

ὑπάρχει καμμία διάταξις ψηφίζουσα τὸ ἀλληλέγγυον τῶν συνενοικιαστῶν δημοσίων προσόδων. (Ὅρα τὰς λέξ. *Buzant. dikaion*).

Ἐπειδὴ ἐὰν καὶ ὁ 23 § τίτ. ά τοῦ βιβλ. ά τῆς εἰρημένης ἑξαβίβλου τοῦ Ἀρμενοπούλου συγχωρεῖ ἐνίοτε τὸ νὰ προστρέχῃ ὁ δικαστὴς εἰς τὸ ἐκτὸς τῆς ἑξαβίβλου τοῦ Ἀρμενοπούλου Ῥωμαϊκὸν δίκαιον, τοῦτο δὲν δύναται νὰ λάβῃ χώραν, κατὰ τὴν ἔννοιαν τῆς ἰδίας διατάξεως, παρ' ὅταν δὲν ἦναι δυνατὸν νὰ εὑρεθῇ διὰ τοῦ ἐπικρατοῦντος δικαίου ἡ λύσις τοῦ ζητήματος· ἀλλ' ἐπὶ τοῦ προκειμένου μὴν ὑπάρχοντος, ὡς εἴρηται, ῥητοῦ νόμου διατάττοντος κατ' ἐξαίρεσιν τῶν γενικῶν κανόνων τὸ ἀλληλέγγυον εἰς τὴν προκειμένην ὑπόθεσιν, τὸ ζήτημα λύεται διὰ τῶν γενικῶν ἀνωτέρω λεχθέντων κανόνων τοῦ δικαίου, διότι, ὅπου ῥητὴ ἐξαίρεσις δὲν ὁρίζεται παρὰ τῶν ἐπικρατούντων νόμων, ἰσχύουν αἱ παραδεδεγμέναι γενικαὶ ἀρχαί. Ἐκτὸς δὲ τούτου καὶ ἀμφιβολία ἐὰν ὑπετίθετο ὑπάρχουσα ἐπὶ τῆς προκειμένης ὑποθέσεως, κατὰ ῥητὴν διάταξιν τῆς ἐπικρατούσης ἐν τῇ ἑξαβίβλῳ τοῦ Ἀρμενοπούλου πολιτ. νομοθεσίας, ἡ ἀμφιβολία ἑρμηνεύεται ὑπὲρ τῶν συνενοικιαστῶν κατὰ τοῦ ἐκμισθώσαντος (βιβλ. ά, τίτλ. θ'. § 16) [1].

Ἐπειδὴ ἡ ἀπὸ 19 ὀκτωβρίου 1830 ὑπ' ἀριθ. 209 ἐγκύκλιος τοῦ κυβερνήτου τῆς Ἑλλάδος πρὸς τὰς διοικητικὰς ἀρχὰς δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ἰσχύων νόμος, ἂν καὶ ὑπετίθετο μὴ κατηργημένη, διότι περιέχει μόνον διδασκαλικὰς καὶ διερμηνευτικὰς περὶ ἀμφισβητουμένου διοικητικοῦ ὁδηγίας.

Ἐπειδὴ ἡ ἁπλῆ ἐνοικίασις τῶν ἐθνικῶν προσόδων δὲν δύναται νὰ ἐκληφθῇ ὡς πρᾶξις ἐμπορικὴ [2]· διὰ νὰ θεωρηθῇ ἑπομένως ἡ τῆς ἁπλῆς συνενοικιάσεως ἑταιρία, δηλαδὴ ἡ μὴ περιέχουσα ἄλλας συμφωνίας ἐμπορικῆς φύσεως, ὡς ἐμπορική, καὶ κατὰ συνέπειαν ὡς ὑπαγομένη εἰς τοὺς ὁποιουσδήποτε ἐμπορικοὺς περὶ ἀλληλεγγύησεως κανόνας, καθότι τὸ προκείμενον συνάλλαγμα δὲν ἀπαρτίζει διὰ τὴν φύσιν του (ὡς ἐκ περισσοῦ *Pard. part.* 1 *Tit.* 1 *Chap.* 1 *Sect.* 1 *Art.* 11 ν. 11 ἐδ. 1), ὡς πρὸς οὐδέτερον τῶν συναλλαττομένων μερῶν, καθαρὰν ἀγοραπωλησίαν κινητῶν προϊόντων τῆς γῆς, ἀλλὰ μᾶλλον ἀντικατάστασιν εἰς τὸ δικαίωμα τοῦ φορολογεῖν μέλλοντας καρπούς, τοῦ ὁποίου τὴν χρῆσιν τὸ δημόσιον μεταβιβάζει εἰς τὸν ἐνοικιαστὴν συνοδευομένην, ὡς πρὸς τὴν ἐνέργειαν αὐτῆς, μὲ ὅλα τὰ ἡγεμονικὰ δίκαια· (βασ. διάταγμα τῆς 7/19 φεβρ. 1835 ἄρθρ. 2), διότι τὸ ἄρθρ. 2 τοῦ ἀπὸ 2/14 ματου 1835 Βασ. διατάγματος περὶ τῆς ἁρμοδιότητος τῶν ἐμπορ.

(1) Ὅρα τὴν λέξιν Μίσθωσις.
(2) Ὅρα τὴν λέξ. Ἁρμοδιότης ἐμπορ. § 29 καὶ κατωτ. §.

ροδικῶν, θεωρεῖ ὡς ἐμπορικὰς πράξεις μόνον τὰς ἀγορὰς τῶν κινητῶν προϊόντων τῆς γῆς, καὶ διότι ὁ ἐμπορικὸς νόμος εἶναι ἐξαιρετικός, καὶ καθ' ὃ τοιοῦτος δὲν ἐπιδέχεται παρεκτάσεις· ὅθεν αἱ ἐνοικιάσεις τῶν ἐθνικῶν προσόδων, μὴ συμπεριλαμβανόμεναι οὔτε ῥητῶς, οὔτε σιωπηλῶς εἰς τὴν ἀκριβῆ ἔννοιαν τοῦ εἰρημένου νόμου, ὑπάγονται θετικῶς εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν πολιτικῶν συμφωνιῶν κτλ. [1].»

'Απόφ. 250 τοῦ 1837 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν.—Πρβ. τὴν λέξιν Δάνειον § 25.

ΚΑ) Ὑπενοικιασταί.

§ 55. ὁ ὑπενοικιαστὴς δημοσίων προσόδων καταβάλλων εἰς τὸ δημόσιον τὸ ἀπὸ τὸν πρωτότυπον ἐνοικιαστὴν ὀφειλόμενον μίσθωμα ἐλευθεροῦται; Κατὰ τὸ τεμ. 11 § 5 πανδ. *de pign. act.* ὁ ὑπομισθωτὴς οἰκίας, ὑπεγγύων ὄντων εἰς τὸν κύριον τῶν ἐν αὐτῇ εἰσκομισθέντων πραγμάτων, δύναται πρὸς ἀπαλλαγήν του νὰ καταβάλῃ εἰς τὸν κύριον τὸ παρ' αὐτοῦ εἰς τὸν ὑπεκμισθωτὴν ὀφειλόμενον μίσθωμα· ἄρα, δυνάμει τῆς ταυτότητος τοῦ λόγου (τεμ. 24 § 2 πανδ. *loc. cond.*), καὶ ὁ ὑπομισθωτὴς ἀγροικικοῦ κτήματος δύναται, ὑπεγγύων ὄντων τῶν καρπῶν, νὰ καταβάλῃ εἰς τὸν κύριον τὸ ἀπὸ τὸν ἐκμισθωτὴν αὐτοῦ ὀφειλόμενον μίσθωμα.

'Απόφ. 235 τοῦ 1849 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφετῶν. (Νομικ. σελ. 5024).—Πρβ. τὴν λέξ. Μίσθωσις.

ΚΒ) Ἀγωγὴ κατὰ τοῦ Δημοσ. ἀπαλλοτριοῦντος ξένην περιουσίαν.

§ 56. Τὸ δημόσιον ἐν γνώσει ἀπαλλοτριοῦν ἀλλοτρίαν ἰδιοκτησίαν εἶναι ἐναγώγιμον; Ναί. (*Tropl. vente n.* 243).

'Απόφ. 5591 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.—Ὅρα τὴν σημείωσιν τοῦ προηγουμένου ἀριθμοῦ 44.

ΚΓ) Ὁπλοστάσιον.—Ἐπισκ. κτήματα.—Ἐκκλησιαστικὴ περιουσία.—Ὀρφανοτροφεῖον.—Ἅγιος τάφος.

§ 57. Προκειμένου λόγου νὰ κινηθῇ ἀγωγὴ ἕνεκα ὑποχρεώσεώς τινος τοῦ ἐν Ναυπλίῳ ὁπλοστασίου, πρέπει νὰ ἐνάγεται τὸ δημόσιον, τὸ ὁποῖον ἀντιπροσωπεύει καὶ τὸ κατάστημα αὐτό.

---

(1) Ὅρα τὴν λέξ. Ἀρμοδ. ἐμπορικὴ σελ. 39 ἐπ.

Η απόφ. 132 του 1848 των εν Ναυπλίῳ εφετών φέρει:

«Επειδή, κατά τὸ ἀπὸ 29 ἰουλίου/10 αὐγούστου) 1833 Β. καταστατικὸν διάταγμα, τὸ πυροβολικὸν καὶ τὸ ὁπλοστάσιον δ. κατεστάθησαν ὡς κατάστημα ἀγαθοεργὸν, ἢ ὑποκείμενον ἰδί. δικαίων, ἔχων περιουσίαν, καὶ διοίκησιν ἰδίαν, ἀλλ' ὡς κλάδος ὑπ. ρεσίας δημοσίου καὶ ἡ διοίκησις τοῦ πρώτου καὶ ἡ διεύθυνσις τ. δευτέρου, ὡς ἀρχαὶ ὑπάλληλοι τοῦ ὑπουργείου τῶν στρατιωτικ. δαπάναις τοῦ δημοσίου· αὐτὸ δὲ τοῦτο ἐξάγεται καὶ ἀπὸ τ. ἰδιαιτέρας ὁδηγίας, ἤτοι τοὺς κανονισμοὺς τῆς ὑπηρεσίας του. καὶ ἡ διεύθυνσις τοῦ ὁπλοστασίου, ἐνεργοῦσα ἐντὸς τῶν καθηκόντ. αὐτῆς, ὑποχρεοῖ τὸ δημόσιον· ὅθεν προκειμένης ἀπαιτήσεώς τ. ἐκ τούτου, αὐτὸ τὸ δημόσιον πρέπει νὰ ἐνάγηται, τὸ ὁποῖον κ. πληρώσει, καὶ ἑπομένως ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ὑπερασπίσῃ τὴν. θεσιν, καὶ νὰ ἐνάγηται ὅπου πρέπει κατὰ τὰς διατάξεις τῆς. δικονομίας, ἐκ δὲ τούτων συνάγεται ὅτι ὁ ἐνάγων Σ. κατ' αὐτ. ἔπρεπε νὰ κινήσῃ ἐξ ἀρχῆς τὴν προκειμένην ἀγωγὴν, καὶ ἐνώπ. τοῦ δικαστηρίου, εἰς τὸ ὁποῖον λόγῳ γενικῆς δικαιοδοσίας ὑπάγ. ται, ἐξαιρέσεώς τινος μὴ ὑπαρχούσης.»

(Νομικ. σελ. 4742).

§ 58. Ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς δύναται νὰ παρασ. ἐπὶ δικαστηρίου ὑπερασπιζόμενος ἐπισκοπικὰ κτήματα; Ὄχι, ... ὅταν τὸ δημόσιον παραδέχεται ὅτι ὡς ἐντολοδόχος διαχειρίζ. τὰ κτήματα ἐκεῖνα.

Ἀπόφ. «Ἐπειδὴ εἶναι μὲν ἀληθὲς ὅτι, κατὰ τὸ ἀπὸ 29 ἀπ. λίου 1843 Βασ. διάταγμα, εἰς τὰ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργ. δὲν ἀνετέθη εἰμὴ ἡ διαχείρισις τῆς ἐκκλησιαστικῆς περιουσίας, ο. δὲ καὶ τῶν ἐπισκοπικῶν κτημάτων, καὶ ὅτι τὸ προσαγόμενον σ. διον διατάγματος, δι' οὗ μεταβιβάζεται καὶ ἡ τῶν ἐπισκοπ. κτημάτων εἰς τὸ αὐτὸ ὑπουργεῖον, δὲν ἔχει οὐδεμίαν ἰσχὺν, δ. συνταχθὲν κατὰ τὸν σεπτέμβριον 1843, μήτε ὑπεγράφη, μ. ἐδημοσιεύθη κατὰ τὸν νόμον· πλὴν ἀφ' ἑτέρου τὸ ὑπουργεῖον πα. δέχεται διὰ τῆς ἐφέσεώς του, ὅτι ὡς ἐντολοδόχος διαχειρίζεται ἐπισκοπικὰ κτήματα· ὁ δὲ ἐντολοδόχος, διαρκούσης τῆς ἐντολ. ἐνάγεται ἰσχυρῶς ὡς πρὸς τὰ διαχειριζόμενα πράγματα (1, Δ. 3, 3)· οἱ ἐνάγοντες ἑπομένως ἀπευθύναντες κατὰ τοῦ ἐπὶ τ. Οἰκονομικῶν ὑπουργείου τὴν προκειμένην ἀγωγὴν συνεμορφώθη. μὲ τὸν νόμον, καὶ ἡ περὶ ἀπαραδέκτου ἔνστασις ἀποβαίνει ἀσ. ρικτος. Οὕτω δὲ καθίσταται περιττὴ ἡ ἐπαγωγὴ τοῦ ὅρκου. τὰ διεκδικούμενα κτήματα κατέχωνται παρὰ τῶν Οἰκονομικ.

ὑπαλλήλων καὶ εἰσπράττωνται δι' αὐτῶν τὰ εἰσοδήματα, διότι τὸ δημόσιον δὲν ἀρνεῖται ταῦτα, ἀφ' οὗ παραδέχεται ὅτι ἔχει τὴν διαχείρησιν, κατὰ τὰ ἐκτεθέντα. »—Πρβ. τὴν λεξ. *Ἀρχιερεῖς*.

'Απόφ. 112 τοῦ 1847 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν.

§ 59. Τὸ δημόσιον εἶναι διακεκριμένον ἠθικὸν πρόσωπον ἀπὸ τὴν ἐκκλησιαστικὴν περιουσίαν, τῆς ὁποίας ἡ ἀντιπροσώπευσις ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων ἀνετέθη διὰ τοῦ διατάγματος τῆς 20 ἀπριλίου 1843 εἰς τὸν ὑπὸ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργόν· ὥστε ὅταν ἡ ἀπόφασις ἐκεδόθη εἰς τὸν ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸν ὡς ἀντιπροσωπεύοντα τὸ δημόσιον, ἐνῷ ἐπρόκειτο περὶ δίκης ἀφορώσης τὴν ἐκκλησιαστικὴν περιουσίαν, προθεσμία δὲν τρέχει. (ἀπόφ. 1717 τοῦ 1848 τῶν ἐν 'Αθήναις ἐφετῶν).

§ 60. Τὸ δημόσιον δὲν εἶναι κληρονόμος τῶν ἱερῶν ναῶν, ἀλλ ἁπλοῦς ἀντιπρόσωπος καὶ διαχειριστὴς τῆς περιουσίας αὐτῶν· ἑπομένως τὰ χρέη αὐτῶν πληρόνονται ἀπὸ τὴν ἰδικήν περιουσίαν αὐτῶν [1].

Ἡ ἔνστασις αὕτη προτείνεται καὶ κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν, (ἀπόφ. 5251 τοῦ 1849 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν, ἣν ἐν τῇ λέξ. *Ἀρχιερεῖς* § 14).

§ 60 δίς. Τὸ ἐκκλησιαστικὸν ταμεῖον δὲν ἀντιπροσωπεύει νομίμως τὸν Ἅγιον Τάφον, ὡς πρὸς τὰ ἐν Ἑλλάδι κείμενα κτήματα καὶ εἰς αὐτὸν ἀνήκοντα, οὔτε δύναται τὸ ἐκκλησιαστικὸν ταμεῖον, διεκδικοῦν τὰ κτήματα ταῦτα, νὰ προτείνῃ δικαιώματα εἰς τὸν Ἅγιον Τάφον ἀνήκοντα. (ἀπόφ. τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν τῆς 7 μαΐου 1841—Νομικ. σελ. 2445).

§ 60 τρίς. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 1 τοῦ ἀπὸ 27 ἀπριλίου 1843 Βασ. διατάγματος, ἡ ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων ἀντιπροσώπευσις τῆς περιουσίας τῶν διαλελυμένων μοναστηρίων μετέβη εἰς τὴν ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν γραμματείαν,

Ἡ διάλυσις τῆς πολυετοῦς μισθώσεως τῶν κτημάτων τῶν διαλυθεισῶν μονῶν διὰ τὴν μὴ πληρωμὴν ἐπὶ διετίαν τοῦ μισθώματος ἐπιτρέπεται. (ν. 54 § 1 πανδ. *Locati conduct.*—Νεαρ. 120 κεφ. 8). ἀπόφ. τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν 284 τοῦ 1845 (Νομικ. σελ. 4221).

(1) Ἡ μετὰ τὴν διάλυσιν τῶν μοναστηρίων ἀποκτηθεῖσα περιουσία τῶν μοναχῶν ἀνήκει εἰς τὸ δημόσιον; (ὅρα τὴν λέξ. Ἀρχιερεῖς § 7).

§ 61. Τὸ ὀρφανοτροφεῖον ἀντιπροσωπεύεται ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων διὰ τῆς ἐπὶ τῶν Οἰκον. γραμματείας.

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ τὸ ἀπὸ 16 ὀκτωβρίου 1844 Βασ. διάταγμα φέρει τὰ ἑξῆς. « Αἱ ἐργασίαι τοῦ ἐν Ναυπλίῳ ὀρφανοτροφείου, ὡς μὴ πληροῦντος τὸν ἀρχαῖον αὐτοῦ προσδιορισμόν, διακόπτονται πρὸς τὸ παρὸν, διὰ νὰ μεταχειρισθῇ τοῦτο ἐν καιρῷ ἐπὶ τὸ σκοπούμενον, ἅμα ὑπάρξωσι τὰ ἀπαιτούμενα μέσα, » παρακατιὼν δὲ « ἡ διευθέτησις τῆς περιουσίας τοῦ ὀρφανοτροφείου ἀνατίθεται εἰς τὸ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργεῖον, ἡ δὲ πρόσοδος αὐτῆς θέλει χρησιμεύσει ἀποκλειστικῶς εἰς τὸν εἰρημένον σκοπὸν διὰ τοῦ ὑπουργείου τῆς δημοσίου ἐκπαιδεύσεως » ἐκ δὲ τῶν ἐκφράσεων τούτων συνάγεται ἀριδήλως, ὅτι ἡ διευθέτησις, τουτέστιν ἡ διοίκησις τῆς περιουσίας τοῦ ὀρφανοτροφείου, ἥτις διὰ τοῦ ἀπὸ 23 ὀκτωβρίου 1833 Βασ. διατάγματος εἶχεν ἀνατεθῆ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς δημοσίου ἐκπαιδεύσεως, ἀφῃρέθη ἀπ' αὐτοῦ διὰ τοῦ τελευταίου διατάγματος, καὶ ἐδόθη εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν, εἰς δὲ τὸ τῆς ἐκπαιδεύσεως δὲν ἀφέθη εἰμὴ μόνον ἡ πρόσοδος τῆς περιουσίας τοῦ ὀρφανοτροφείου διὰ νὰ μεταχειρισθῇ αὐτὴν τὴν πρόσοδον πρὸς ἐκμάθησιν ὀρφανῶν, ἢ πρὸς τὸν σκοπὸν, διὰ τὸν ὁποῖον ἐσυστήθη τὸ ὀρφανοτροφεῖον, καθότι, ἐὰν ἤθελεν ἀφεθῆ εἰς τὸ αὐτὸ ὑπουργεῖον τῆς ἐκπαιδεύσεως καὶ ἡ διοίκησις τῆς περιουσίας τοῦ ὀρφανοτροφείου, ἤθελε περιορισθῆ τὸ διάταγμα εἰς μόνον τὴν προσωρινὴν διάλυσιν τοῦ αὐτοῦ ὀρφανοτροφείου, χωρὶς νὰ ἀναμίξῃ παντάπασιν καὶ τὸ ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν εἰς αὐτό· ἑπομένως τὸ δικαστήριον τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν ὀρθῶς ἡρμήνευσε τὸ εἰρημένον διάταγμα, ἀποῤῥίψαν ὡς ἀπαράδεκτον, διὰ τῆς προσβληθείσης ὑπ' ἀριθ. 2,367 ἀποφάσεώς του, τὴν ἔφεσιν τοῦ ὑπουργείου τῆς δημοσίου ἐκπαιδεύσεως, καθόσον, μὴ ἔχον τοῦτο τὴν διαχείρισιν, δὲν εἶχε πλέον οὐδὲ δικαίωμα ν' ἀντιπροσωπεύῃ τὸ εἰρημένον ὀρφανοτροφεῖον· ὥστε καθίσταται ἀνυπόστατος ἡ ἀναιρέσεως αἴτησις τοῦ ἐπὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς δημοσίου ἐκπαιδεύσεως τοῦ ὑπουργείου.

Διὰ ταῦτα ἀποῤῥίπτει κτλ. »

Ἀπόφ. πολιτ. Ἀρείου Πάγου 75 τοῦ 1845.

ΚΔ) Πώλησις τοῦ δικαιώματος τῆς φορολογίας. Ἀποζημίωσις.

§ 62. Ὅταν τὸ δημόσιον ἐπώλησε δικαίωμα φορολογίας, τὸ

ὁποῖον δὲν εἶχεν, ἡ πώλησις εἶναι ἄκυρος, καὶ συγχωρεῖται ἡ περὶ ἐπιστροφῆς ἀναλόγου τιμήματος αἴτησις.

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ τὸ δημόσιον ἐπώλησεν εἰς τὸν Ι κατὰ τὸ **1835** τὸ ἐπὶ τῶν κτημάτων τῶν κατοίκων τῆς νέας Ἐπιδαύρου δικαίωμα φορολογίας, τὸ ὁποῖον δυνάμει τοῦ εἰρημένου προνομίου δὲν εἶχεν, ἤγουν ἐπώλησε πρᾶγμα ἀνύπαρκτον, τοῦ ὁποίου τὴν ἀνυπαρξίαν ὡς ἐπὶ νόμου στηριζομένην καὶ αὐτὸ τὸ δημόσιον, ὡς καὶ ὁ ἀντίδικός του, ἐγνώριζον· ὅθεν κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ δικαίου (ν. 57 § 3 ν. 58 πανδ. (18, 1) τοιαύτη πώλησις εἶναι ἄκυρος καὶ δύναται ὁ Π νὰ αἰτήσῃ τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ ἀναλόγου τιμήματος.

Ἐπειδὴ τὸ δημόσιον δὲν ἐπώλησεν ἀορίστως εἰς τὸν Π τοὺς φόρους τοῦ δήμου Ἐπιδαύρου τῆς Παλαιᾶς, τῶν Δημήνων καὶ τῶν Μύλων, ἑπομένως ἦτον ὑπόχρεων περὶ ὑπάρξεως τοῦ δικαιώματός του ἐπὶ ἑκάστου τῶν τεσσάρων τούτων μερῶν, καὶ δὲν δύνανται νὰ ἐφαρμοσθῶσιν ἐπὶ τοῦ προκειμένου αἱ περὶ πωλήσεως ὁμάδος πραγμάτων ἀρχαὶ τοῦ δικαίου.

Ἐπειδή, προκειμένου εἰς τὴν παροῦσαν δίκην περὶ τῶν κατὰ τὸ **1835** φόρων τοῦ δήμου Ἐπιδαύρου, οἱ πραγματογνώμονες, τοὺς ὁποίους ἐπικαλεῖται τὸ δημόσιον ὡς μέσον ἀποδείξεως, δὲν δύνανται νὰ εὕρωσι τὸ ἀναλογοῦν εἰς τὴν Νέαν Ἐπίδαυρον τίμημα πρὸς τὸ ὁλικὸν τίμημα τῶν φόρων τοῦ δήμου, καθόσον δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ γνωρίζωσι τὸ κατὰ τὸ ἔτος ἐκεῖνο εἰσόδημα ἑκάστου τῶν 4 μερῶν τοῦ δήμου Ἐπιδαύρου· ὥστε ὀρθῶς ἐπεβλήθη ὁ ἐκτιμητικὸς ὅρκος.

Ἐπειδή, τούτων οὕτως ἐχόντων, ἡ ἀνακοπὴ τοῦ δημοσίου κατὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. **4546** ἀπόφ. τοῦ δικ. τούτου εἶναι ἀποῤῥιπτέα καθ' ὁλοκληρίαν. »

Ἀπόφ. 4814 τοῦ 1848 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.—Πρβ. τὴν λέξ. α) Βλάβαι εἰς ἐνοικιάσεις.—β) Ἀτέλεια. ἔνθα ἡ ὑπ' ἀριθ. 4546 ἀπόφασις τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν, ἀποφανθέντων ὅτι ἡ ὑπὸ τοῦ δημοσίου ἐνοικίασις τῶν κτημάτων τῆς Ἐπιδαύρου εἶναι ἄκυρος, καὶ διὰ τοῦτο ἀποδίδεται τὸ τίμημα.—Πρβ. καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 6368 ἀπόφασιν τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν (ἔτος 1849).—Ὅρα καὶ τὴν λέξ. Δημοπρασία § 2.

ΣΗΜ. Ἡ ἀπόφασις 197 τοῦ 1848 τοῦ Ἀρείου Πάγου φέρει: (1).

« Ἐπειδὴ αἱ προτεινόμεναι ἐλλείψεις τῆς αἰτήσεως τοῦ δημοσίου 1) ὅτι ἐπὶ κεφαλῆς αὐτῆς ἀναφέρεται ὁ ἀναιρεσίβλητος ὡς κάτοικος Χαλκίδος καὶ οὐχὶ Ὑπάτης, καὶ 2) ὅτι δὲν ἀναφέρεται ὁ ἀριθμὸς τῆς ἣν ἀφορᾷ ἀποφάσεως, δὲν καθιστῶσιν ἄκυρον τὴν αἴτησιν αὐτήν, καθόσον ἐπανορθοῦνται διὰ τῆς αὐτῆς αἰτήσεως, ἐν

(1) Κατὰ παραδρομὴν ἐτέθη ἡ ἀπόφασις αὕτη ἐν οἰκείῳ δὲ τόπῳ γίνεται μνεία.

ἐὰν ἡ συμβᾶσα ζημία εἶναι μεγάλη, καὶ ἐὰν ἐπὶ πολυετοῦς ἐνοικιάσεως, ἀναλογιζομένη πρὸς τὰς γενομένας ἤδη ἐφορίας ἄλλων ἐτῶν, δὲν βοηθεῖται ἀπὸ αὐτάς, διότι τότε κουφίζεται μόνη μετὰ τῆς εὐφορίας τὴν ἐπομένην βλάβην [1].

Ἐπειδή, τούτων οὕτω διατεττομένων, ὁ Δ Γ ὁμολογῶν, ὅτι τὰ γεγονότα συνέβησαν ἐκ τῆς τότε γενικῆς ἀνωμαλίας καὶ ἀταξίας τῶν παριόντων ἀτάκτων στρατιωτῶν, παρὰ τὴν θέλησιν καὶ αὐτοῦ τοῦ δημοσίου, καὶ διϊσχυριζόμενος οὔτε ὅτι τὸ δημόσιον, οὔτε ὅτι ἄλλος τις κατὰ συνέπειαν διαταγῆς αὐτοῦ, ἐμπόδισεν αὐτὸν νὰ νεμηθῇ τὰ ἐκμισθωθέντα περιβόλια, δὲν ἔχει δικαίωμα ἀπαιτήσεως τοῦ διαφέροντος, ἤτοι ἀγωγὴν περὶ ἀποζημιώσεως, ὡς ὀρθῶς ἀπεφάνθη καὶ τὸ πρωτοδικεῖον, ἀλλὰ μόνον περὶ ἀφέσεως ἢ μειώσεως τοῦ μισθώματος· ὥστε ἡ ἔνστασις τοῦ δημοσίου περὶ ἀπαραδέκτου τῆς περὶ ἀποζημιώσεως ἀγωγῆς του εἶναι βάσιμος, οὐχὶ ὅμως καὶ ἡ ἀφορῶσα τὴν περὶ τοῦ μισθώματος, διότι ὁ λόγος τοῦ δημοσίου ὅτι ἡ περὶ ἐπιστροφῆς τοῦ ἐνοικίου αἴτησις τοῦ Γ εἶναι συνέπεια τῆς περὶ ἀποζημιώσεως ἀγωγῆς του, ὡς καὶ τὸ πρωτοδικεῖον ἀπεφάσισε, καὶ ὅτι διὰ τοῦτο πρέπει νὰ θεωρηθῇ καὶ αὕτη ὡς ἀπαράδεκτος, δὲν εἶναι βάσιμος, διότι, κατὰ μὲν τὸ ἄρθρ. 535 τῆς πολ. δικονομίας, ἐδύνατο νὰ ἑνώσῃ εἰς ἓν ἔγγραφον πολλὰς ἀγωγὰς ἀπαιτούσας τὰ αὐτὰ ἢ διάφορα ἐκ διαφόρων λόγων, ἢ τῶν αὐτῶν ἢ διαφόρων ὑποθέσεων, περιστατικῶν ἢ νομίμων σχέσεων, καὶ διότι ὁ ζητήσας πλείονα καὶ μὴ εἰσακουσθεὶς περὶ πάντων, δὲν πρέπει ν' ἀποβάλλεται καὶ διὰ τὸ ἔλαττον, τὸ ὁποῖον δικαίως τυχὸν ἀπήτησε· διϊσχυρίζεται δὲ ὁ ἐνάγων ὅτι ἡ ζημία προῆλθεν ἐξ ἀνωτέρας βίας, τὴν ὁποίαν δὲν ἠδύνατο ν' ἀποκρούσῃ, τὸ ὁποῖον εἶναι ἀντικείμενον ἀποδείξεως.. » [2]

Ἀπόφ. 232 τοῦ 1847 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν. (Νομικ. σελ. 1860).

ΚΕ) Ἀποζημίωσις διὰ τὰ γήπεδα, τὰ χάριν δημοσίας ἀνάγκης λαμβανόμενα [3].

§ 64. Περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου βλέπε ὅσα ἐσημείωσα ἐν τῇ λέξει *Γήπεδα*· ἐνταῦθα δὲ περιορίζομαι ν' ἀναφέρω μόνον τὰ ἑξῆς.

α. ὅταν ὁ κύριος τοῦ ἀφαιρουμένου γηπέδου ἔκαμε σύμβασιν

(1) Ὅρα τὴν λέξ. Μίσθωσις.
(2) Ὅρα τοὺς ἀνωτ. §§ 62 ἐπ.—48 ἕως 53.
(3) Ὅρα τὴν λέξ. Βασιλεὺς σημ. 2 καὶ τὴν λέξ. Γήπεδα.

μὲ τὸ δημόσιον νὰ ζητήσῃ τὴν ἀποζημίωσίν του ἀπὸ τὸν δῆμον, δύναται νὰ ζητήσῃ αὐτὴν ἀπὸ τὸ δημόσιον, στηριζόμενος εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ κράτους;

'Απόφ. πολιτ. 'Αρ. Πάγου 88 τοῦ 1849 φέρουσα.

« 'Επειδὴ διὰ τῆς ἀποφάσεως ταύτης το δικαστήριον τῶν ἐν Αθ. ἐφετῶν ἀναβαλὸν τὴν ἐπὶ πασῶν τῶν προτάσεων τῶν διαδίκων ἀπόφασίν του, διέταξε μόνον νὰ βεβαιωθῇ, διὰ δικαστικῆς αὐτοψίας μετὰ συμπαραλαβῆς πραγματογνωμόνων καὶ διὰ μαρτύρων, εἰς ποίαν θέσιν κεῖται τὸ γήπεδον τοῦ Μ, δι' ὃ ὑπεχρεώθη τὸ δημόσιον διὰ τοῦ ἀπὸ 18 αὐγούστου 1845 ὑπ' ἀριθ. 889 συμβολαιογραφικοῦ ἐγγράφου ν' ἀποζημιώσῃ τὸν αὐτὸν Μ, οὐδεὶς δὲ ἐκ τῶν ἐν τῷ ἀναιρετηρίῳ καὶ ταῖς ἐγγράφοις προτάσεσι τοῦ δημοσίου περιεχομένων λόγων ἀναιρέσεως ἀναφέρεται εἰς τὴν παρεμπίπτουσαν ταύτην ἀπόφασιν. Ὅθεν ἡ κατ' αὐτῆς αἴτησις ἀναιρέσεως εἶναι ἀνυπόστατος μὴ στηριζομένη εἰς κανένα λόγον (ἄρθρ. 807—810 τῆς πολιτ. δικονομίας). καὶ περιττὸν καθίσταται νὰ σκεφθῇ καὶ ν' ἀποφασίσῃ τὸ δικαστήριον ἐπὶ τῶν κατὰ τῆς αἰτήσεως ταύτης προτεινομένων ὑπὸ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου λόγων ἀπαραδέκτου.

'Επειδὴ ἡ ἀπόφασις αὕτη, θεωροῦσα ἔγκυρον τὴν μεταξὺ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου καὶ τοῦ δημοσίου συναφθεῖσαν ἀπὸ 25 ἰουνίου 1843 σύμβασιν, παραδέχεται ὅτι κατ' αὐτὴν ὁ ἀναιρεσίβλητος δὲν ἠδύνατο νὰ κινήσῃ τὴν προκειμένην ἀγωγὴν κατὰ τοῦ δημοσίου, ἀλλ' ὤφειλε ν' ἀπευθύνῃ τὰς ἀπαιτήσεις του κατὰ τοῦ δήμου τῶν 'Αθηναίων, καθ' οὗ ἐπεφυλάχθη διὰ τῆς αὐτῆς συμβάσεως δικαίωμα ἀποζημιώσεως, ὅπως εἶχεν ἀποφασίσει καὶ ἡ ἐφεσιβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ νῦν ἀναιρεσιβλήτου ὑπ' ἀριθ. 13.993 ἀπόφασις τῶν ἐν 'Αθήναις πρωτοδικῶν τῆς 28 ἰανουαρίου 1846, ἀλλ' ὅτι δυνάμει τοῦ περὶ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τοῦ 1846 ὑπὸ τῆς νομοθετικῆς ἐξουσίας ψηφισθέντος καὶ κατὰ τὴν 4 νοεμβρίου 1846 ἐκδοθέντος νόμου, τὸ δημόσιον ἀνεδέχθη ν' ἀποζημιώσῃ τοὺς κυρίους τῶν προσλαμβανομένων διὰ τοὺς ἀνακτορικοὺς κήπους καὶ τὴν τῶν ἀνακτόρων πλατεῖαν γηπέδων, καὶ ὅτι ἑπομένως πρέπει ν' ἀποζημιωθῇ καὶ ὁ ἀναιρεσίβλητος ὑπὸ τοῦ δημοσίου δυνάμει τοῦ εἰρημένου νόμου, ἐὰν τὸ γήπεδόν του κῆται εἰς τὴν πλατεῖαν τῶν ἀνακτόρων, ὅπερ καὶ παρεδέχθη ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις διὰ τῆς 12, 13, 14 καὶ 15 σκέψεως, καὶ οὕτω παρεδέχθη τὴν ἀγωγὴν τοῦ ἀναιρεσιβλήτου μεταρρυθμίσασα τὴν ἐκκληθεῖσαν ἀπόφασιν τῶν ἐν 'Αθήναις πρωτοδικῶν.

'Επειδὴ ἐκ τούτων προκύπτει, ὅτι ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις δὲν θεωρεῖ τὸν εἰρημένον προϋπολογισμὸν τῶν ἐξόδων τοῦ ἔτους

1846 ὡς σύμβασιν τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου, συναφθεῖσαν μεταξὺ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου καὶ τοῦ δημοσίου, δι' ἧς τοῦτο ὡς ἠθικὸν πρόσωπον, συνάπτον σχέσεις ἀφορώσας τὴν περιουσίαν αὐτοῦ, ἀνέλαβε τυχόν, διὰ προσομολογήσεως ἢ ἄλλου εἴδους συναινέσεως, τὴν ὁποίαν πρότερον εἶχεν ὁ δῆμος τῶν Ἀθηναίων πρὸς τὸν ἀναιρεσίβλητον περὶ ἀποζημιώσεως, ἕνεκα τοῦ περὶ οὗ ἡ δίκη γηπέδου, ὑποχρέωσιν, ἀλλ' ὡς νόμον ῥυθμίζοντα τὰς σχέσεις μεταξὺ ἰδιωτῶν καὶ τοῦ δημοσίου ὡς ἠθικοῦ προσώπου, ἀποκτῶντος δικαιώματα καὶ ἀναλαμβάνοντος ὑποχρεώσεις ἀναγομένας εἰς τὴν περιουσίαν, τὸ δὲ δημόσιον ἢ ὁ δημόσιος θησαυρὸς (*fiscus*) ὡς ἠθικὸν πρόσωπον παριστῶν τὴν πολιτείαν ὡς πρὸς τὰς τῆς περιουσίας σχέσεις αὐτῆς δὲν ταυτίζεται μὲ τὴν νομοθετικὴν ἐν τῇ πολιτείᾳ ἐξουσίαν, τὴν ἐκδίδουσαν τοὺς ὁρισμοὺς τοὺς ῥυθμίζοντας πάντα τὰ ἐν τῇ πολιτείᾳ δικαιώματα. Ὅθεν αἱ ἐκφράσεις τῆς θελήσεως τοῦ δημοσίου θησαυροῦ καὶ αἱ τῆς τοῦ νομοθέτου εἶναι δηλώσεις θελήσεων δύο πάντη διαφόρων προσώπων, ὥστε καὶ ἐὰν θεωρηθῇ τὸ κεφάλαιον κέ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ 1846 ὡς νόμος ῥυθμίζων ἰδίως σχέσεις, εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν ὁποίων ὑπάγεται καὶ ἡ προκειμένη τοῦ ἀναιρεσιβλήτου μετὰ τοῦ δημοσίου, πάλιν ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις τῶν ἐφετῶν ἐφαρμόσασα ἐπὶ τῆς προκειμένης δίκης νόμον ἐκδοθέντα ἐννέα μῆνας μετὰ τὴν πρωτόδικον ἀπόφασιν καὶ μὴ ἑρμηνεύοντα κατὰ τὰς περὶ αὐτοῦ γενομένας συζητήσεις ἄλλον προγενέστερον τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως ἀσαφῆ νόμον, καὶ μεταῤῥυθμίσασα δυνάμει αὐτοῦ τὴν πρωτόδικον ἀπόφασιν παρεβίασε τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 776 τῆς πολιτ. δικονομίας, ἥτις εἶναι οὐσιωδεστάτη καὶ ἐφαρμόζεται ἐπὶ παντὸς νόμου καὶ ῥητῶς ἐὰν ἀπεδόθη εἰς αὐτὸν ὀπισθενεργὸς δύναμις (νεαρὰ 115 κεφ. ά.), καθότι διὰ μόνης τῆς τηρήσεως αὐτῆς ἀφ' ἑνὸς μὲν ἀσφαλίζονται τὰ κεκτημένα τῶν διαδίκων δικαιώματα, καὶ ἀφ' ἑτέρου οἱ ἐφέται ἐκπληροῦσιν ἀκριβῶς τὸ εἰς αὐτοὺς ἐπιβαλλόμενον καθῆκον τοῦ νὰ ἐξετάζωσιν, ἐὰν οἱ κατώτεροι δικασταὶ ἀπεφήναντο ὀρθῶς ἢ ὄχι. Ὅθεν ἡ παράβασις αὕτη φέρει, κατὰ τὰ ἄρθρ. 201 καὶ 807 § 5, ἀναίρεσιν τῆς ἀποφάσεως, κατὰ δὲ τὰ ἀνωτέρω ἐκτεθέντα, καὶ ἐξητησαμένου ῥητῶς τοῦ δημοσίου, ὡς προκύπτει ἐκ τῶν ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν προτάσεών του, τὴν ἐπικύρωσιν τῆς ἐκκληθείσης ἀποφάσεως ἐν περιπτώσει ἀποῤῥίψεως τῆς κατ' αὐτῆς ἐφέσεώς του καὶ τὴν ἀπόῤῥιψιν πάσης ἐνστάσεως τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, ἀνυπόστατοι καθίστανται αἱ κατὰ τοῦ προκειμένου ἀναιρέσεως λόγου προταθεῖσαι ἀντιῤῥήσεις τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, ὅτι ὁ δημόσιος θησαυρὸς παράγει ἐκ τῶν ἰδίων αὐτοῦ πράξεων (τῆς ἀνωτέρω δια-

τάξεως τοῦ προϋπολογισμοῦ). λόγους ἀναιρέσεως, ὅτι δὲν ἐπροτάθη ὁ λόγος οὗτος κατ' ἔφεσιν, ὅτι προκειμένου περὶ συναινέσεως τοῦ δημοσίου εἰς τὴν ἀπαίτησιν τοῦ ἀναιρεσιβλήτου δὲν δύναται ἐκ τῆς ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου τῶν ἐφετῶν γενομένης ἐκτιμήσεως αὐτῆς (τῆς συναινέσεως) νὰ παραδεχθῇ λόγον ἀναιρέσεως, ὅτι προκειμένου περὶ ἑρμηνευτικοῦ νόμου δὲν παρεβιάσθη τὸ ἄρθρ. 776 τῆς πολιτ. δικονομίας· ὅτι προκειμένου περὶ ἀνανεώσεως χρέους ἐπελθούσης κατ' ἔφεσιν, ὁ Ἄρειος Πάγος δὲν δύναται νὰ ἐπεμβῇ εἰς τὴν ἐκτίμησιν αὐτῆς, ὅτι ὁ εἰρημένος νόμος τοῦ προϋπολογισμοῦ εἶναι εἰδικός, τὸ δὲ δικαστήριον τοῦ Ἀρείου Πάγου δὲν εἶναι ὑπόχρεων εἰμὴ εἰς τὴν τήρησιν τῶν γενικῶν νόμων, καὶ ὅτι ὁ νόμος οὗτος φέρει χαρακτῆρα συμβολαίου ἐν γένει, τοῦ ὁποίου ἡ ἐκτίμησις διαφεύγει τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ Ἀρείου Πάγου, ὅτι ὁ αὐτὸς νόμος δὲν προσβάλλει κανὲν κεκτημένον δικαίωμα κλ.

»Ἐπειδὴ τὸ δημόσιον δὲν ἐπαρουσίασε κατάλογον τῶν ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν γενομένων δικαστικῶν αὐτοῦ ἐξόδων. »

β) Τί δὲ ὡς πρὸς τὴν πλατεῖαν τοῦ πανεπιστημίου;

Η ὑπ' ἀριθ. 133 τοῦ 1849 ἀπόφασις τοῦ Ἀρείου Πάγου φέρει:

« Ἐπειδὴ ῥητῶς ἡ ἀναιρεσείουσα καὶ διὰ τῆς ἀγωγῆς της παραδεχθείσης διὰ τῆς πρωτοδίκου ἀποφάσεως, καὶ ἐπὶ τῆς κατ' ἔφεσιν δίκης, ῥητῶς ἀναφερομένη εἰς τὴν ἀπόφασιν ταύτην καὶ τὰς κατ' αὐτὴν προτάσεις της, ἐζήτησε τὴν πληρωμὴν τοῦ οἰκοπέδου της ὡς συμπεριληφθέντος εἰς τὴν πλατεῖαν τοῦ πανεπιστημίου· τὸ δὲ ἐφετεῖον, παραδεχόμενον ἀφ' ἑνὸς διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του ὅτι ἐντὸς τῆς πλατείας τοῦ πανεπιστημείου κεῖται τὸ ἐπίδικον οἰκόπεδον, καὶ ἀφ' ἑτέρου μὴ παραδεχθὲν τὴν ἀγωγὴν τῆς ἀναιρεσειούσης ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι ἀνέκαθεν ἡ πλατεῖα αὕτη προσδιωρίσθη ἀπὸ τὴν διοικητικὴν ἀρχὴν ὡς πλατεῖα τοῦ δήμου Ἀθηνῶν κατὰ τὸ περὶ τούτου σχέδιον τῆς πόλεως Ἀθηνῶν, καὶ ὅτι, κατὰ τὸ συνεπείᾳ τούτου διάταγμα, ἡ πλατεῖα αὕτη, ὡς καὶ αἱ λοιπαί, εἶναι εἰς βάρος τοῦ δήμου Ἀθηνῶν, κακῶς ἐφήρμοσε τὸ διάταγμα αὐτό, διότι ἀφοῦ ἡ πλατεῖα αὕτη ἐχαράχθη χάριν τῆς ἀπέναντι αὐτῆς ἀνεγέρσεως τοῦ πανεπιστημείου, καθιδρύματος ἀφορῶντος τὴν ὑψηλὴν ἐκπαίδευσιν ὁλοκλήρου τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους, θεωρεῖται ὡς παρεπόμενον αὐτοῦ, καὶ ἑπομένως αἱ ἐκ τῆς ἐν αὐτῇ προσληψεως τῶν ἰδιοκτησιῶν πηγάζουσαι ἀποζημιώσεις ἀποβλέπουσι τὸ δημόσιον. »

ΚϚ) Ποινικὴ δικαιοσύνη.—Πότε τὸ δημόσιον πληρόνει τὰ ἔξοδα;

§ 65. Τὸ δημόσιον καταδικάζεται εἰς τὰ ἔξοδα, ὅταν δὲν ἡττηθῇ ἰδιώτης τίς.

Ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Πάγου σπ' τοῦ 1838, ἣν βλ. ἐν τῇ λέξ. Ἔξοδα.

§ 66. Ἡττηθέντος τοῦ εἰσαγγελέως εἰς ποινικήν τινα δίκην, τὰ ἔξοδα καταψηφίζονται εἰς βάρος τοῦ δημοσίου.[1] Τοῦτο δὲ ἐφαρμόζεται καὶ ὅταν ὁ εἰσαγγελεὺς ἐπροκάλεσε συζήτησιν περὶ προδικαστικοῦ ζητήματος, ἀφορῶντος μάρτυρά τινα, ἀπὸ τὸν ὁποῖον, μὴ ἐμφανισθέντα, ὁ εἰσαγγελεὺς παρητήθη καὶ ἐζήτησε τὴν ἐξακολούθησιν τῆς δίκης ἀλλ' ἡττήθη. (ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Πάγου τῆς 14 μαρτίου 1840).

ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΚΑΤΗΓΟΡΟΙ.

Ὅρα ὅσα ἐσημείωσα εἰς τὰς λέξ. ά) Ἀναίρεσις σελ. 140—β) Δίκη § 23 καὶ ἑπ.

ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΣ εἰς τὰ τοῦ τύπου (1).

§ 1. Ἄνευ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ φύλλου τῆς ἐφημερίδος ὁ ὑπεύθυνος συντάκτης δὲν καταδικάζεται. (ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Πάγ. 83 τοῦ 1846 ἣν ἐν τῇ λέξει *Ἀπόφασις*).

§ 2. Αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 21 τοῦ περὶ ἐξυβρίσεως νόμου δὲν κάμνουν διάκρισιν, ἂν τὸ ἔγγραφον ἐδημοσιεύθη ἢ ὄχι, οὐδ' ὁρίζουσι τὸ εἶδος τοῦ ἐξυβριστικοῦ ἐγγράφου. (ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Πάγου 5 τοῦ 1843).

§ 3. Διὰ νὰ ὑπάρξῃ περιύβρισις δημοσίων ἐγγράφων ἀπαιτεῖται ἀναγκαίως ἡ δημοσιότης; Ναί, κατὰ τὴν ἀπόφ. ριζ' τοῦ 1837 τοῦ Ἀρείου Πάγου φέρουσαν:

« Ἐπειδή, κατὰ τὸ 2 ἐδάφιον τοῦ 159 ἄρθρ. τοῦ ποιν. νόμου φέρον: « Μὲ φυλάκισιν δὲ τὸ πολὺ ἑνὸς μηνὸς τιμωρεῖται ὅστις περιϋβρίζει *δημοσίως* ἄλλα ἔγγραφα τῆς ἀρχῆς » εἰς ὕπαρξιν τῆς κατηγορουμένης περιϋβρίσεως ἀπαιτεῖται ἀναγκαίως ἡ *δημοσιότης*, ὅ ἐστι παρουσία πολλῶν ἀνθρώπων ἐν δημοσίῳ τόπῳ, ὡς τοῦτο γίνεται δῆλον καὶ ἐξ ἄλλων ἄρθρων τοῦ ποινικοῦ νόμου, οἷον τοῦ 150, τοῦ 151 καὶ 158, ἡ δὲ παρουσία πολλῶν ἀνθρώπων δὲν εἶναι ἁπλῆ ἐπιβαρυντικὴ αἰτία, ἀλλ' ἀνήκει εἰς τὸν οὐσιώδη χαρα-

(1) Ὅρα τὴν λέξ. Ἐλευθεροτυπία.

κτηρισμὸν τοῦ ἐγκλήματος τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος περιϋβρίσεως· ὥςε ἡ ἔλλειψις τοῦ περιστατικοῦ τούτου καθιστᾷ ἀτιμώρητον τὴν πρᾶξιν. Ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου τὸ δικαστήριον τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν ἐξέλαβε τὴν περὶ ἧς ὁ λόγος πρᾶξιν ὡς γενομένην δημοσίως, διότι ἔγινεν εἰς τὸ κατάστημα τῆς δασαρχίας, χωρὶς νὰ ἐκφράσῃ ἐν ταυτῷ, ἂν ἔλαβε χώραν καὶ ἐπὶ παρουσίᾳ πολλῶν ἀνθρώπων, καὶ οὕτως ἡρμήνευσε ψευδῶς τὴν ἔννοιαν τοῦ εἰρημένου 153 ἄρθρου, καὶ ἡ ψευδὴς αὕτη ἑρμηνεία, κατὰ τὸν § 3 τοῦ 263 ἄρθρ. τῆς ποιν. δικονομίας, εἶναι λόγος ἀναιρέσεως.» — Ὅρα τὴν λέξ. *Δημόσιοι τόποι.*

ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ (1).

Πρβ. τὴν περὶ τῆς πολιτ. δικονομίας πραγμ. τοῦ Κ. Φέδερ τ. 4 σελ. 25, 26.—Πρβ. τὴν λέξ. Ἀπόφασις ἐν γένει, ἰδίως τοὺς §§ 94—105.

Περίληψις.

Α) Ἀνάγνωσις βουλεύματος—ἐγκλητηρίου.
Β) Παρουσία τοῦ κατηγορουμένου—τοῦ δικηγόρου.
Γ) Παραδοχὴ προτάσεων ἄνευ ἀποφάσεως.
Δ) Τόπος συνεδριάσεων.

---

[1] § α΄. Εἰς τὰς περὶ χωρισμοῦ ἀπὸ τραπέζης καὶ κοίτης δίκας, δὲν διατάσσεται ἡ κεκλεισμένων τῶν θυρῶν συζήτησις (ἄρθ. 162, 682 πολιτ. δικονομίας). Τὸ δικαστήριον ὅμως δύναται νὰ διατάξῃ τὴν κεκλεισμένων τῶν θυρῶν συζήτησιν, ὅταν ἦναι ἐνδεχόμενον ν᾽ ἀναπτυχθοῦν περιστατικὰ δυνάμενα νὰ προσβάλλουν τὰ ἤθη. (ἄρθρ. 163 πολιτ. δικονομίας). Ἀπόφ. 592 τῆς 26 φεβρ. 1837 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

§ β΄. Διὰ νὰ θεωρηθῇ τις παρὼν εἴς τινα δικαστικὴν πρᾶξιν δὲν ἀρκεῖ τὸ νὰ παρευρίσκεται τυχαίως ἢ ἄλλως πως πλησίον τοῦ τόπου, ὅπου ἐνεργεῖται αὕτη, ἀλλ᾽ ἀπαιτεῖται τοῦ νὰ προσκληθῇ νὰ λάβῃ μέρος εἰς αὐτὴν καὶ νὰ φανερώσῃ τὴν σύμφωνον μὲ τὴν πρόσκλησιν ταύτην θέλησίν του, κατὰ τὸν νομικὸν κανόνα μηδενὸς δυναμένου ἄκοντος νὰ καταναγκασθῇ ῥητῶς εἴς τι· ἄλλως ἤθελον προκύψει μυρία ἄτοπα ἐπιζήμια εἰς τὰ δικαιώματα τῶν διαδίκων, καθὼς ἤθελεν εἶσθαι ἐκεῖνο τῆς παραγραφῆς τῶν ἐνδίκων μέσων κατὰ τῆς ἐκδοθείσης ἀποφάσεως διὰ τοῦτο καὶ μόνον ὅτι παρευ-

Ε) Ἐνώπιον ποίων γίνεται ἡ δημοσίευσις τῆς ἀποφάσεως;—ὑποτίθεται ἡ παρουσία τοῦ εἰσαγγελέως;—Προσ. ἀπόφ. τῶν συνέδρων.
Στ) Διακοπὴ συζητήσεων.—Επανάληψις αὐτῶν.—Ἄνοιξις τῶν θυρῶν
Ζ) Βραδύτης περὶ τὴν δημοσίευσιν τῆς ἀποφάσεως.
Η) Βεβαίωσις περὶ τῆς δημοσιότητος ἐν τοῖς πρακτικοῖς—ἐν ταῖς ἀποφάσεσιν.
Θ) Αἱ συνεδριάσεις εἶναι δημόσιαι;—Δημοσίευσις ἀποφάσεως εἰς ὑποθέσεις συζητηθείσας κεκλεισμένων τῶν θυρῶν.
Ι) Δημοσίευσις τῶν ἀποφάσεων.—Χρόνος—ἔναρξις τῆς πρὸς χρῆσιν ἐνδίκου μέσου προθεσμίας.

ρέθησαν ἐντὸς τοῦ ἀκροατηρίου κατὰ τὴν ἀπαγγελείαν τῆς ἀποφάσεως, ἐνῷ δὲν ἔλαβον γνῶσιν αὐτῆς· ὥστε ἐξώδικα μαρτυρικὰ πιστοποιοῦντα τὴν παρουσίαν διαδίκου τινος κατὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῆς ἀποφάσεως, δὲν ἔχουν καμμίαν νομικὴν σημασίαν· διὰ τὸν αὐτὸν δὲ λόγον καὶ ἡ περὶ τούτου πιστοποίησις τοῦ δικαστικοῦ γραμματέως δὲν θεωρεῖται ὡς δημόσιον ἔγγραφον, καθότι δὲ συνετάχθη κατὰ τὸν διὰ τὸ ἀντικείμενον καὶ τὴν πρᾶξιν νομίμως ἀπαιτούμενον τύπον, ὡς ἐμπεριεχόμενον, δηλαδὴ, κατὰ τὸ ἄρθρ. 175 τῆς πολιτ. δικονομίας, τῶν πρακτικῶν τῆς συνεδριάσεως.
Ἀπόφ. 1198 τῆς 12 μαΐου 1839 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

ΣΗΜ. Εἰς τοὺς πίνακας (Λέξ. δημοσίευσις) τῶν παρὰ τῆς κυβερνήσεως ἐκδιδομένων ἀποφάσεων εὑρίσκετε τὰ ἑξῆς:

1) Ὅταν ἡ συζήτησις ἦναι ἐπιβλαβὴς εἰς τὰ χρηστὰ ἤθη, αὕτη γίνεται κεκλεισμένων μὲν τῶν θυρῶν, ἀλλὰ μόνον καθόσον διαρκεῖ ἡ συζήτησις, κατὰ δὲ τὴν ἀνακεφαλαίωσιν αἱ θύραι ἀνοίγονται. (ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Πάγου 4 τοῦ 1845).

2) Ὅταν ἡ συζήτησις γίνεται κεκλεισμένων τῶν θυρῶν, ἡ ἀνακεφαλαίωσις καὶ δημοσίευσις τῆς ἀποφάσεως πρέπει νὰ γίνεται δημοσίως. (ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Πάγου 54 τοῦ 1846).

3) Ὁ περὶ τοῦ φόρου τῶν ζώων νόμος μὴ δημοσιευθεὶς ἐπ' ἐκκλησίας δὲν ἔχει ὑποχρεωτικὴν ἰσχύν. (ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Πάγου 107 τοῦ 1846).

4) Ἡ προδικαστικὴ τῶν συνέδρων ἀπόφασις δημοσιεύεται ἐνώπιον τῶν ἐνόρκων (ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Πάγου 49 τοῦ 1846).

5) Ἄνευ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ φύλλου τῆς ἐφημερίδος, ὁ ὑπεύθυνος συντάκτης δὲν καταδικάζεται (ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Π. 83 τοῦ 1846).

6) Μετὰ τὴν ἐπάνοδον τῶν ἐνόρκων εἰς τὸ ἀκροατήριον, δὲν εἶναι ἀνάγκη ν' ἀναφέρηται ὅτι ἡ συζήτησις ἐγένετο δημοσίως. (ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Πάγου 50 τοῦ 1847)

7) Ἡ ἐκτίμησις τῶν περιστάσεων, καθ' ἃς ἡ δημοσίευσις ἤθελεν εἶσθαι ἐπιβλαβὴς εἰς τὰ χρηστὰ ἤθη, ἀνήκει εἰς τὰ κατώτερα δικαστήρια (ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Π. 72 τοῦ 1847).

Περὶ τούτων ὅλων γίνεται λόγος ἐνταῦθα·—ὅρα δὲ καὶ τὸ ἄρθρον Δημοσίευσις νόμων κτλ.

Πίναξ Λεκτικός.

Α) Ἀνάγνωσις βουλεύματος.—ἐγκλητηρίου.

§ 1. Ἡ ἀνάγνωσις τοῦ ἐγκλητηρίου καὶ τοῦ περὶ παραπομπῆς βουλεύματος ἠδύνατο νὰ γείνῃ κεκλεισμένων τῶν θυρῶν, ὡς ἀποτελοῦσα μέρος τῶν συζητήσεων, ὅταν τὸ δικαστήριον νομίσῃ ὅτι ἡ δημοσιότης ἤθελε φέρει κίνδυνον εἰς τὰ ἤθη. (ἀπόφ. τοῦ ἀκυρωτ. τῆς 8 αὐγούστου 1840).

Β) Παρουσία τοῦ κατηγορουμένου [1]

§ 2. Ἡ ἀδιάκοπος παρουσία τοῦ κατηγορουμένου κατὰ τὴν συζήτησιν διατάττεται ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος.

Ἀπόφ. α Ἐπειδὴ ἐκ τῶν ἄρθρ. 354, 386, 432 τῆς ποιν. δικονομίας γίνεται φανερὸν, ὅτι ἡ ἀδιάκοπος παρουσία τοῦ κατηγορουμένου ἢ τῶν κατηγορουμένων κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ συζητήσεως θεωρεῖται παρὰ τοῦ νομοθέτου ὡς ἀρχὴ ἀχώριστος ἀπὸ τὴν δημοσιότητα, καὶ ἀναπόφευκτος πρὸς τὴν τελείαν ὑπεράσπισιν, ἥτις ἤθελε περιορισθῇ ὡς πρὸς τὰς ἐν ἀπουσίᾳ τοῦ κατηγορουμένου γενομένας ἐξετάσεις ἢ ἄλλας πράξεις τοῦ δικαστηρίου· πρὸς τούτοις δὲ εἰς τὸ ἄρθρ. 78 τῆς ποιν. δικονομίας ἐκφράζεται ῥητῶς ἡ ἀρχὴ, ὅτι τὸ δικαστήριον δὲν δύναται νὰ ἀπομακρύνῃ τοὺς δικαζομένους καὶ τοὺς συνηγόρους ἢ ἀντιλήπτορας

(1) Ορα τὴν λέξ. Δικηγόρος, ἡ παρουσία τοῦ ὁποίου ἀπαιτεῖται καὶ εἰς τὴν ἀνάγνωσιν τῆς ἐτυμηγορίας.

αὐτῶν ἀπὸ τὸ ἀκροατήριον, ἡ δὲ ἐξαίρεσις τοῦ ἄρθρ. 432 ἐνισχύει ἔτι μᾶλλον τὸν γενικὸν κανόνα τοῦ ἄρθ. 78, ὅστις, κατὰ τὸ ἄρθ. 458 ἀριθ 8, διατάττεται ἐπὶ ποινῇ ἀκυρώσεως· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ὁ πρόεδρος τῶν συνέδρων διατάξας τοὺς κατηγορουμένους ν' ἀποχωρήσωσιν ἐκ τοῦ ἀκροατηρίου εἰς ἰδιαίτερον ἐπὶ τούτω προσδιωρισμένον δωμάτιον, ἐξέτασεν ἕκαστον αὐτῶν χωριστὰ καὶ ἐν ἀπουσίᾳ τῶν λοιπῶν συγκατηγορουμένων, ἢ τινῶν ἐξ αὐτῶν· ἑπομένως παρεβιάσθησαν ἥ,τε δημοσιότης τῆς διαδικασίας καὶ τὸ δικαίωμα τῆς ὑπερασπίσεως.»

'Απόφ. ποιν. 'Αρείου Πάγου ρκγ' τοῦ 1837.

Γ) *Παραδοχὴ προτάσεων τοῦ Εἰσαγγελέως.*

§ 3. Δὲν ὑπάρχει παράβασις τῶν περὶ δημοσιότητος διατάξεων, ὅταν ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ γείνῃ δεκτὴ πρότασίς τις τοῦ εἰσαγγελέως, χωρὶς νὰ γείνῃ ἀντίῤῥησις.—Ὅρα τὴν λέξ. *Ἀπόφ. ἐν γένει* § 103.

'Απόφ. ποιν. 'Αρ. Πάγου ρνέ. (σελ. 25, τόμ. 3 τῆς νομολογίας).

Δ) *Τόπος συνεδριάσεως.*—

§ 4. Ἡ ὑπ' ἀριθ. 81 ποιν. ἀπόφασις τοῦ Ἀρείου Πάγου φέρει «Ἐπειδὴ ὁ νόμος (ἄρθρ. 250 ὀργ. δικαστ.) ἀπαιτεῖ νὰ προσδιορίζεται ὁ τόπος τῶν δημοσίων συνεδριάσεων, οὐχὶ δὲ καὶ ὁ τόπος τῆς ἐν τῷ συμβουλίῳ διασκέψεως, ἅπαξ δὲ προσδιορισθεὶς καὶ δημοσιευθεὶς δὲν εἶναι ἀνάγκη ν' ἀναφέρεται εἰς ἑκάστην ἀπόφασιν· ἑπομένως ὁ λόγος ὅτι δὲν φαίνεται εἴς τινα τόπον συνῆλθε τὸ συμβούλιον τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφετῶν εἶναι ἀνυπόστατος.»

Ε) *'Ενώπιον ποίων γίνεται ἡ δημοσίευσις τῶν ἀποφάσεων.—Πότε ὑποτίθεται ἡ παρουσία τοῦ εἰσαγγελέως.—Σύνθεσις. Προδικ. ἀποφάσεις συνέδρων* [1].

§ 5. Αἱ προδικ. τῶν συνέδρων ἀποφάσεις δημοσιεύονται ἐνώπιον τῶν ἐνόρκων (ἀπόφ. ποιν. Ἀρείου Πάγου 49 τοῦ 1846).

---

[1] Ὡς πρὸς τὰς πολιτικὰς δίκας σημειοῦμεν τὰ ἑξῆς.

ά) Εἶναι ἄκυρος ἡ ἀπόφασις, ἥτις δημοσιεύεται παρὰ δικαστῶν μὴ λαβόντων μέρος εἰς τὴν ἔκδοσιν αὐτῆς; (ὅρα τὴν νομολ. εἰς τὸν § 103 τῆς λέξ. Ἀπόφασις ἐν γένει)·

β) Ἂν τὸ δικαστήριον τῶν ἐφετῶν προσέλαβε διὰ τὴν δημοσίευσιν τῆς ἀποφάσεως δικαστὴν μὴ λαβόντα μέρος εἰς τὴν ὑπόθεσιν, τοῦτο δὲν ἀποτελεῖ κακὴν σύνθεσιν.

'Απόφ. πολ. 'Αρ. Π. 363 (σελ. 392 τῆς σειρᾶς τοῦ 1840).

'Απόφ. πολιτ. 'Αρ. Π 366 (σελ. 405 τῆς σειρᾶς τοῦ 1840).

§ 5. Ὅταν εἰς τὰ πρακτικὰ καὶ εἰς τὴν ἀπόφασιν ἀναφέρεται ἡ παρουσία τοῦ εἰσαγγελέως, ὑποτίθεται, μὴ ὑπαρχούσης μάλιστα ἐναντίας ἀποδείξεως, ὅτι ἦτο παρὼν καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς δίκης. (ἀπόφ. ποιν. Ἀρείου Πάγου υκβ'.—σελ. 308 τῆς σειρᾶς τοῦ 1840).—Πρβ. τὴν λέξ. *Σύνθεσις.*

§ 6. Ὅταν ἐκ τῶν πρακτικῶν βεβαιοῦται, ὅτι ὁ εἰσαγγελεὺς ἀπετέλει μέρος τοῦ δικαστηρίου, ὅτι συνήργησεν εἰς τὰς πράξεις τῆς ἐπὶ ἀκροατηρίου διαδικασίας καὶ ὅτι εὑρέθη παρὼν καὶ εἰς τὴν δημοσίευσιν τῆς ἀποφάσεως, ὑπάρχει νόμιμον τεκμήριον, ὅτι παρευρέθη ἀδιαλείπτως εἰς ὅλας τὰς πράξεις τοῦ δικαστηρίου. (ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Πάγου 9 (σελ. 17 τῆς σειρᾶς τοῦ 1842).—Πρβ. τὴν λέξ. *Σύνθεσις.*

ϛ) ***Διακοπὴ τῆς συζητήσεως· ἐπανάληψις αὐτῆς καὶ βεβαίωσις περὶ τῆς δημοσιότητος. Ἄνοιξις τῶν θυρῶν.***

§ 7. Διακοπείσης τῆς συζητήσεως ἐνώπιον τοῦ κακουργιοδικείου, ἀπαιτεῖται νὰ γείνῃ μνεία εἰς τὰ πρακτικά, ὅτι ἐπανελήφθη ἡ συζήτησις δημοσίως;

—Ἡ ἀπόφ. 176 τοῦ 1846 Ἀρ. Πάγου φέρει :

« Ἐπειδὴ διακοπείσης τῆς συζητήσεως ἐνώπιον τοῦ κακουργιοδικείου ἐπὶ ἡμισείας ὥρας πρὸς ἀναψυχὴν δὲν ἀποδεικνύεται ἐκ τῶν πρακτικῶν αὐτοῦ ὅτι διετάχθη καὶ ἡ ἀπομάκρυνσις τῶν ἀκροατῶν καὶ ἐκλείσθησαν αἱ θύραι τοῦ ἀκροατηρίου· ὅθεν, ἐπαναληφθείσης τῆς συζητήσεως μετὰ τὴν παρέλευσιν τῆς ἡμισείας ὥρας, δὲν ἀπαιτεῖτο ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος νὰ σημειωθῇ ῥητῶς εἰς τὰ πρακτικὰ ὅτι ἡ συζήτησις ἐξηκολούθησε δημοσίως, διότι, ἀφοῦ δημοσίως ἤρξατο, θεωρεῖται ὅτι ἡ δημοσιότης ἐξηκολούθησε καθ' ὅλην τὴν συζήτησιν, μὴ ὑπαρχούσης ἐναντίας ἀποδείξεως. »

§ 8. Ὅταν ἡ συζήτησις γίνεται κεκλεισμένων τῶν θυρῶν, ἡ

—γ) Δὲν ὑπάρχει κακὴ σύνθεσις ὅταν διὰ παρεμπεσὸν νόμιμον κώλυμα ἡ δημοσίευσις τῆς ἀποφάσεως ἔγεινε παρόντων ἄλλων δικαστῶν. Ἀπόφ. πολιτ. Ἀρείου Πάγου 43.—σελ. 176 τῆς σειρᾶς τοῦ 1842.

—δ) Ἂν κατὰ τὴν δημοσίευσιν ἀποφάσεώς τινος ἐφετῶν ἐξεπλήρου χρέη εἰσαγγελέως κατὰ τὴν πρωτόδικον δίκην ὁ πληρεξούσιος τῆς ἀναιρεσειούσης, δικαίωμα ἐξαιρέσεως εἶχε μόνος ὁ ἀναιρεσίβλητος.

Ἀπόφ. πολιτ. Ἀρ. Πάγου 22 ἣν εἰς τὸν § 104 τῆς λέξεως Ἀπόφασις ἐνγένει.

ἀναγνώσεως καὶ ἡ δημοσίευσις τῆς ἀποφάσεως πρέπει νὰ γίνεται δημοσίως. (ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Πάγου 54 τοῦ 1846, ἣν ἐν τῇ λέξει *Ἀπόφασις ἐν γένει* § 4 τρίς.

§ 9. Ὅταν ἡ συζήτησις γείνῃ τῶν θυρῶν κεκλεισμένων, ἡ ἀπόφασις πρέπει ν' ἀπαγγέλεται δημοσίως. (ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Πάγου ρλά τοῦ 1837—τλα τοῦ 1839, ἣν ἐν τῇ λέξει *Ἀπόφασις ποινική* §...)

§ 10. Ἡ δημοσιότης τῆς ἀπαγγελίας τῆς ἀποφάσεως διατάττεται ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος. (ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Π. συ', ἣν ἐν τῇ λέξει *Ἀπόφ. ἐν γένει* § 98).

Ζ) *Βραδύτης εἰς τὴν δημοσίευσιν τῆς ἀποφάσεως.*

§ 11. Ἡ προτεινομένη βραδύτης δικαστοῦ τινὸς εἰς τὴν δημοσίευσιν τῆς ἀποφάσεως δὲν φέρει χαρακτῆρα οὐδεμιᾶς ἐκ τῶν εἰς τὸ 56 ἄρθρ. τῆς πολιτ. δικονομίας προβλεπομένων περιπτώσεων αἵτινες μόναι δύνανται νὰ δώσωσιν ἀφορμὴν εἰς ἀγωγὴν κακοδικείου.

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ ἡ παρὰ τοῦ ἐκκαλοῦντος προτεινομένη βραδύτης τοῦ προέδρου τῶν ἐν Ναυπλίῳ πρωτοδικῶν Μ. Ο εἰς τὴν δημοσίευσιν τῆς ἀποφάσεως ἐπὶ τῆς δίκης μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ Κ. Ο δὲν φέρει τὸν χαρακτῆρα οὐδεμιᾶς ἐκ τῶν εἰς τὸ 56 ἄρθρ. τῆς πολιτ. δικονομίας προβλεπομένων περιπτώσεων, αἵτινες μόναι δύνανται νὰ δώσωσιν ἐφαρμογὴν εἰς ἀγωγὴν κακοδικείου, διότι ἀμέλεια, τὴν ὁποίαν ὁ ἐκκαλῶν προβάλλει, δὲν δύναται νὰ ὑπαχθῇ εἰς τὴν ἀργοπορίαν τῆς δημοσιεύσεως τῆς ἀποφάσεως ἢ δὲ ἀρνήσις δικαιοσύνης, ἡ ὁποία κατὰ τὸ 3 ἐδάφ. τοῦ 57 ἄρθρ. τῆς πολιτ. δικονομίας δύναται νὰ πηγάσῃ ἐξ ἀργοπορίας, δὲν ὑπάρχει εἰς τὴν προκειμένην περίπτωσιν, ἄλλην δὲ ἀμέλειαν, ὁποίαν ἀπαιτεῖ ὁ νόμος, δὲν ἀπέδειξεν ὁ ἐκκαλῶν, ὁ δὲ ἐναγόμενος ἐδικαιολόγησεν ἀποχρώντως τὴν ἀναβολὴν τῆς δημοσιεύσεως τῆς ἀποφάσεως.»

Ἀπόφ. πολιτ. Ἀρ. Πάγου. 5—(σελ. 115 τῆς σειρᾶς τοῦ 1841).

§ 12. Ἡ βραδύτης τῆς δημοσιεύσεως τῆς ἀποφάσεως δὲν δύναται νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς ἀσύγγνωστος ἀμέλεια, διότι ὁ δικαστὴς δὲν εἶναι ὑπόχρεως νὰ ἐκδώσῃ παραχρῆμα μετὰ τὴν συζήτησιν τῆς ὑποθέσεως τὴν ἀπόφασίν του, ἀλλὰ δύναται ν' ἀναβάλῃ ταύτην εἰς περαιτέρω διάσκεψιν, ἐὰν ἡ ὑπόθεσις ἦναι δυσχερής.

Αἱ ἀποφάσεις τῶν πολιτ. δικαστηρίων τότε μόνον καταρτίζ

ται, ὅταν δημοσιεύωνται· μέχρι δὲ τῆς ὥρας ταύτης ὁ δικαστὴς δύναται νὰ τὴν μεταῤῥυθμίσῃ. (Ἀπόφ. τῆς 26 Ἰουλίου 1840 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν.—Νομικ. σελ. 2664).

Η) Βεβαίωσις τῆς δημοσιότητος 1) ἐν τοῖς πρακτικοῖς. 2) ἐν ταῖς ἀποφάσεσι.

§ 13. Δὲν ὑπάρχει λόγος ἀναιρέσεως, ὅταν τὰ πρακτικὰ βεβαιῶσιν, ὅτι ἡ συζήτησις ἐγένετο δημοσίως. (ἀπόφ. πολιτ. Ἀρείου Πάγου 29.—σελ. 120 τῆς σειρᾶς τοῦ 1842).

§ 14. Ἡ εἰς τὸ τέλος τῆς ἀποφάσεως σημείωσις τῆς δημοσιεύσεως αὐτῆς ἐπὶ παρουσίᾳ τῶν μερῶν ἰσχύει ἄνευ τῶν πρακτικῶν τῆς δημοσιεύσεως. (ὅρα τὴν Νομολ. εἰς τὸν § 99 τῆς λέξ. *Ἀπόφ. ἐν γένει*).

§ 15. Κανεὶς νόμος δὲν διατάττει ὥστε εἰς τὸ περιθώριον τῶν ἀποφάσεων, ὡς δῆθεν συστατικὸν μέρος αὐτῶν, νὰ σημειοῦται ἐὰν ἡ δι' αὐτῶν βεβαιουμένη δημοσίευσις ἐγένετο παρόντων τῶν μερῶν ἢ τῶν πληρεξουσίων αὐτῶν, ἢ μὴ παρόντων, ἀλλ' ἡ βεβαίωσις αὕτη εἶναι ἀντικείμενον, τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ περιλαμβάνεται, κατὰ τὸ ἄρθρ. 185 τῆς πολιτ. δικονομίας, εἰς τὴν ἔκθεσιν τῶν πρακτικῶν τῶν συνεδριάσεων, ἡ δὲ ἐπὶ τῶν περιθωρίων σημείωσις δὲν δύναται νὰ ἐπιφέρῃ καμμίαν ἀπόδειξιν κατὰ τῆς ἰσχύος τῶν πρακτικῶν (ἀπόφ. 210 τοῦ 1838 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφετῶν—Νομικ. σελ. 3668).

§ 16. Ἡ βεβαίωσις τῆς δημοσιεύσεως τῆς ἀποφάσεως, καθὸ πρᾶξις μεταγενεστέρα τῆς συντάξεως αὐτῆς, δὲν ἀποτελεῖ οὐσιῶδες προσὸν τῆς ἀποφάσεως, καὶ δύναται νὰ γείνῃ διὰ τῶν πρακτικῶν τῆς συνεδριάσεως (ἀποφ. ποιν. Ἀρ. Πάγου 22 τοῦ 1841).

§ 17. Θεωρεῖται ὡς οὐσιῶδες τῆς ἀποφάσεως μέρος ἡ περὶ τῆς δημοσιεύσεως αὐτῆς μνεία; Ὄχι, ὅταν μάλιστα τὰ μὲν πρακτικὰ βεβαιῶσιν αὐτὴν, εἰς δὲ τὴν ἀπόφασιν δὲν ὑπάρχῃ ἐναντία ἀπόδειξις. (ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Πάγου τκδ τοῦ 1839).

§ 18. Ἡ βεβαίωσις ὅτι (γενομένης τῆς συζητήσεως κεκλεισμένων τῶν θυρῶν) ἡ ἀπαγγελία τῆς ἀποφάσεως ἐγένετο ἐπὶ δημοσίας συνεδριάσεως, πρέπει ἀναγκαίως νὰ προκύπτῃ ἐκ τῶν πρακτικῶν; Ναί. (ἀπόφ. Ἀρ. Π. 23 τοῦ 1841).

§ 19. Κατὰ τὴν ἐπάνοδον τῶν ἐνόρκων εἰς τὸ ἀκροατήριον δὲν εἶναι ἀνάγκη ν' ἀναφέρηται ἐκ νέου, ὅτι ἡ συζήτησις ἐγένετο

δημοσίως, ὅταν ἀφ' ἑνὸς μὲν βεβαιοῦται ὅτι ἡ συνεδρίασις ἤρξατο δημοσίως, ἀλλὰ δὲν ὑπάρχει οὔτε τεκμήριον ὅτι δὲν ἐξηκολούθησε δημοσίως ἄχρι τῆς ἀποπερατώσεως τῆς δίκης. (ἀπόφ. ποιν. Ἀρείου Πάγου 50 τοῦ 1847).

Θ) Αἱ συνεδριάσεις εἶναι δημόσιαι.—Πότε δὲν εἶναι δημόσιαι.—Ἔκδοσις ἀποφάσεως περὶ τῆς κεκλεισμένων τῶν θυρῶν συζητήσεως.—Δημοσίευσις ἀποφάσεως.—Ἀνακεφαλαίωσις

§ 20. Αἱ συνεδριάσεις γίνονται δημοσίως. (ἀπόφ. πολιτ. Ἀρ. Πάγου 136 σελ. 135 τόμος β' τῆς νομολογίας).

§ 21. Ἡ ἐκτίμησις τῶν περιστάσεων, καθ' ἃς ἡ δημοσιότης ἤθελεν εἶσθαι ἐπιβλαβὴς εἰς τὰ χρηστὰ ἤθη, ἀνήκει εἰς τὰ κατώτερα δικαστήρια (ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Πάγου 72 τοῦ 1847).

§ 22. Εἰς τὰ δικαστήρια ἀπόκειται νὰ κρίνωσιν ἂν πρέπῃ νὰ παραδεχθῶσιν ἢ μὴ τὴν μυστικότητα τῆς συζητήσεως. (ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Π. σκά.—σελ. 108, τόμ. γ' τῆς Νομολ.)

§ 23. Ὅταν ἡ δημοσία συζήτησις ἤθελεν εἶσθαι ἐπιβλαβὴς εἰς τὴν κοινὴν εὐταξίαν, δύναται μὲν τὸ δικαστήριον νὰ κάμῃ συζήτησιν κεκλεισμένων τῶν θυρῶν, χρεωστεῖ ὅμως νὰ ἐκδώσῃ ἀπόφασιν αἰτιολογημένην. (ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Π. 81, ἣν εἰς τὸ 94 τετρ. τῆς λέξ. *Ἀπόφ. ἐν γένει*).

§ 24. Εἰς τὰ δικαστήρια ἐναπόκειται, ὅταν ἡ δημοσία συζήτησις ἦναι ἐπιβλαβὴς εἰς τὴν κοινὴν εὐταξίαν ἢ εἰς τὴν χρηστοήθειαν, νὰ κάμνωσι τὴν συζήτησιν κεκλεισμένων τῶν θυρῶν, ἀλλὰ μόνον ν' ἀκούσωσι τὸν εἰσαγγελέα καὶ τὸν δικαζόμενον καὶ νὰ ἐκδώσωσιν αἰτιολογημένην ἀπόφασιν, τὴν ὁποίαν πρέπει ν' ἀπαγγείλωσιν ἐπὶ δημοσίας συνεδριάσεως. (ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Π. 20 ἣν εἰς τὸν § 94 τῆς λέξ. *Ἀπόφ. ἐν γένει*).

§ 25. Εἰς τὰς ἐπὶ διαζυγίου δίκας ἄνευ ἀποφάσεως δὲν δύναται νὰ γείνῃ συζήτησις κεκλεισμένων τῶν θυρῶν. (ἀπόφ. πολιτ. Ἀρ. Πάγου 37 τοῦ 1846, ἣν ἐν τῇ λέξ. *Ἀπόφασις* § 94).

§ 26. Κατὰ τοὺς ἰσχύοντας νόμους εἰς πᾶσαν δικαιοδοσίαν ἡ δημοσιότης ἀποτελεῖ οὐσιῶδες στοιχεῖον τῶν ἀποφάσεων, εἶναι ἀπαραίτητον διὰ τὸ κῦρος αὐτῶν τὸ νὰ δηλοῦται ἐν αὐταῖς, ν' ἀποδεικνύεται ἐκ τῶν πρακτικῶν, ὅτι ἡ ἀπόφασις ἀπηγγέλθη δημοσίως, καθότι ἄνευ τούτου δὲν ὑπάρχει ἡ προσήκουσα περὶ τούτου ἀπόδειξις. (ἀπόφ. Ἀρ. Πάγου τῆς 9 ὀκτωβρίου 1839).

§ 27. Τὸ 78 ἄρθρ. τῆς ποιν. δικονομίας διακρίνον τὰς περιπτώσεις, καθ' ἃς αἱ δίκαι δύνανται νὰ διεξαχθῶσι τῶν θυρῶν κεκλεισμένων, διατάσσει μὲν τὴν μυστικότητα, ἀλλ' ἀπαιτεῖ τὴν ἐπάνοδον τῆς δημοσιότητος διὰ τὴν ἀπαγγελίαν τῆς ἀποφάσεως. (ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Πάγου ρλά, ἣν ἐν τῇ λέξ. *Ἀπόφασις ἐν γένει* § 94 δίς).

§ 28. Ὅταν ἡ συζήτησις ἦναι ἐπιβλαβὴς εἰς τὰ χρηστὰ ἤθη, αὕτη γίνεται κεκλεισμένων τῶν θυρῶν, ἀλλὰ μόνον καθόσον διαρκεῖ ἡ συζήτησις, κατὰ δὲ τὴν ἀνακεφαλαίωσιν αἱ θύραι πρέπει νὰ ἀνοίγωνται. (ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Πάγου 4 τοῦ 1845, ἣν ἐν τῇ λέξει *Ἀπόφασις ἐν γένει*).

I) Δημοσίευσις τῶν ἀποφάσεων· χρόνος· ἔναρξις τῆς πρὸς χρῆσιν ἐνδίκου μέσου προθεσμίας. Τίς θεωρεῖται ὡς παρών;

§ 29. Ὁσάκις εἶναι ἀδύνατον νὰ δημοσιευθῇ ἡ ἀπόφασις καθ' ἣν ἡμέραν ἐγένετο ἡ συζήτησις, πρέπει νὰ γίνεται εἰς τοὺς διαδίκους γνωστὴ ἡ ἡμέρα, καθ' ἣν μέλλει νὰ γείνῃ ἡ ἀπαγγελία τῆς ἀποφάσεως, ὥστε νὰ δύνανται οὗτοι νὰ λάβωσι γνῶσιν αὐτῆς, καὶ οὕτω νὰ ἄρχεται ἡ προθεσμία τῶν ὑπὸ τοῦ νόμου συγχωρουμένων κατ' αὐτῶν ἐνδίκων μέσων· ἄλλως ἡ προθεσμία αὕτη ἄρχεται ἀπὸ τῆς ἡμέρας, καθ' ἣν ἔλαβε πραγματικῶς γνῶσιν αὐτῆς. (ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Π. 72 τοῦ 1842, ἣν εἰς τὸ Εὑρετ. τόμ. 1 σελ. 145).

§ 30. Ἡ πρὸς ἔφεσιν τῶν ἀποφάσεων τῶν πταισματοδικείων προθεσμία ἄρχεται ἀπὸ τῆς ἐπὶ ἀκροατηρίου δημοσιεύσεως τῆς ἀποφάσεως (ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Π. υό.—σελ. 400 τῆς σειρᾶς τῶν ἀποφ. τοῦ 1840).

§ 31. Ἡ δημοσίευσις ὁποιασδήποτε ἀποφάσ. γενομένη παρόντων τῶν διαδίκων, ἢ τῶν ἀντικλήτων αὐτῶν ἐπέχει τόπον ἐπιδόσεως.

Ἀπόφ. πολιτ. Ἀρείου Πάγου 229 τοῦ 1839.—Περὶ τοῦ ζητήματος τούτου ἐν παρόδῳ λαλοῦμεν ἐνταῦθα, ἐπιφυλαττόμενοι νὰ ὁμιλήσωμεν ἐν ἐκτάσει ἐν τῇ λέξει Ἐ π ί δ ο σ ι ς.

§ 32. Ἡ πρὸς ἀναίρεσιν προθεσμία ἄρχεται ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς δημοσιεύσεως τῆς ἀποφάσεως, ἐὰν αὕτη ἔγεινε παρόντων τῶν διαδίκων ἢ τῶν ἀντικλήτων αὐτῶν. (ἀπόφ. πολιτ. Ἀρ. Π. 234 σελ. 20 τόμ. 4 τῆς Νομολ.—Πρβ. τὴν λέξ. *Ἀναίρεσις*).

§ 33. Ἡ δημοσίευσις τῆς ἀποφάσεως, γενομένη παρόντων τῶν

πληρεξουσίων τῶν μερῶν, ἐπέχει τόπον κοινοποιήσεως ὡς πρὸς αὐτά, ὅταν δὲν πρόκηται περὶ περιπτώσεώς τινος ἐκ τῶν προβλεπομένων ἐν τῷ ἄρθρ. 139 τῆς πολιτ. δικονομίας (ἀπόφ. 72 τοῦ 1840 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφετῶν.—Νομικ. σελ. 4637 [1].

§ 84. Πότε λογίζεταί τις ὡς παρὼν εἴς τινα δικαστικὴν πρᾶξιν; ὅρα τὸν § 96 τῆς λέξ. *Ἀπόφ. ἐν γένει.*

ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΣΥΜΒΟΥΛΙΑ.

Ὅρα τὰς λέξεις α') Δῆμος.—β') Διατάραξις Δήμ. συμβουλ.—γ) Δημόσιοι ὑπάλληλοι.

ΔΙΑΖΕΥΚΤΙΚΟΣ σύνδεσμος.

Ἂν εἴς τινα διαθήκην ὑπάρχωσι πολλοὶ ὅροι, πρέπει νὰ ἐκπληρωθῶσιν ὅλοι, ἂν ἑνόνωνται διὰ τοῦ συμπλεκτικοῦ συνδέσμου (καὶ), καθότι θεωροῦνται ὡς εἷς ὅρος.

—Unius loco habentur. (τεμ. 5 πανδ. de condit. instit.)

Ἄλλως ἔχει τὸ πρᾶγμα, ἂν ὑπάρχῃ διαζευκτικὸς σύνδεσμος (ἢ)· ἀρκεῖ, ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, νὰ ἐκπληρωθῇ εἷς μόνος ὅρος.

—(§ 11 instit. de haered, inst.—τεμ. 129 πανδ. de V. O. τεμ. 5 πανδ de condit. inst).

Σημειωτέον προσέτι ὅτι ὁ συμπλεκτικὸς ἐκλαμβάνεται ἐνίοτε ὡς διαζευκτικὸς καὶ τ᾽ἀνάπαλιν. τεμάχ. 29 καὶ 53 πανδ. de V. S. διάτ. 4 κώδ. de V, S). Περὶ τούτου ὅμως ὑπάρχουν μεγάλαι διανέξεις.

Τουλ. τόμ. 6 n. 597.

ΔΙΑΒΑΤΗΡΙΑ.

§ 1. Ἐπιβάντος τινὸς εἰς πλοῖον ἄνευ διαβατηρίου, τιμωρεῖται ὁ πλοίαρχος στερούμενος προσκαίρως τοῦ δικαιώματος τῆς πλοιαρχίας.

Ἀπόφ « Ἐπειδή, κατὰ τὸ 43 ἄρθρ. τοῦ ἀπὸ 15 (27) δεκεμβρίου 1836 περὶ ἀστυνομίας τῆς ἐμπορικῆς ναυτιλίας νόμου, ὁ πλοίαρχος, ὅστις δέχεται ἐπὶ τοῦ πλοίου του ἐπιβάτας ἄνευ τακτικοῦ διαβατηρίου, καταδικάζεται εἰς πρόστιμον, προσέτι δὲ στερεῖται προσκαίρως καὶ τοῦ διπλώματος τῆς πλοιαρχίας· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ἀφοῦ τὸ πταισματοδικεῖον Πατρῶν ἐκήρυξε τὸν πλοίαρχον Ε Α ἔνοχον ὅτι μετεκόμισε δολίως εἰς Ζάκυνθον ὑπήκοον Ἕλληνα ἄνευ τακτικοῦ διαβατηρίου κατεδίκασεν αὐτὸν εἰς μόνην τὴν ποινὴν τοῦ προστίμου, παραλείψαν νὰ ἐφαρμόσῃ κατ᾽ αὐτοῦ καὶ τὴν παρὰ τοῦ νόμου ὁριζομένην στέρησιν τοῦ διπλώματος τῆς πλοιαρχίας· ἐπομένως ἐφήρμοσεν ἐσφαλμένως τὸν νόμον.

Διὰ ταῦτα ἀναιρεῖ ὑπὲρ τοῦ νόμου κτλ. »

Ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Π. σοθ' τοῦ 1838.—Πρβ. τὴν λέξ. Πλοίαρχος.

(1) Ορα τὴν λέξ. Ἐκδόσεις.

§ 2. Η ποιν τοῦ 'Αρ. Π. ἀπόφ. ριγ'. τοῦ 1836 φέρει.

« Ἐπειδὴ κατὰ τὸ 250 ἄρθρ. τοῦ ποιν. νόμου δὲν τιμωρεῖται εἰμὴ ὅστις ὑπὸ πλαστὸν ὄνομα λαμβάνει διαβατήριον παρὰ τῆς ἁρμοδίας ἀρχῆς. Ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ὁ ἀναιρεσείων, χωρὶς νὰ μεταβάλῃ τὸ ἴδιον ἑαυτοῦ ὄνομα, συμπεριέλαβεν εἰς τὸ διαβατήριόν του ἄλλα πρόσωπα, τῶν ὁποίων καὶ αὐτῶν δὲν μετέπλασε τὰ ὀνόματα, ἀλλὰ παρέστησε μόνον σχέσεις μὴ ὑπαρχούσας ὡς πρὸς ἑαυτὸν, καὶ ἡ πρᾶξις αὕτη, καίτοι ἀξιοκατάκριτος, δὲν τιμωρεῖται ἀπὸ τὸ εἰρημένον ἄρθρον, οὔτε ἀπὸ τὸ 271 τοῦ αὐτοῦ νόμου, τὸ ὁποῖον ὑποθέτει ψευδῆ καταμήνυσιν, ἥτις δὲν ἔχει χώραν ἐνταῦθα. »

ΔΙΑΓΡΑΦΗ ΕΚ ΤΟΥ ΠΙΝΑΚΙΟΥ.

Ὅρα τὰς λέξ. α) 'Αρμοδ. πολιτ. ἐν γένει § 269.—β) Ἀκυρότης—γ) Πινάκιον.

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ (πολιτικαὶ δίκαι) (1).

§ 1. Τὸν κανόνα τῆς μὴ ἀναδρομικῆς τῶν νόμων ἐνεργείας δὲν δύναταί τις νὰ ἐπικαλεσθῇ εἰμὴ μόνον ὅταν δυνάμει νόμου προγενεστέρου ἐνήργησέ τις καὶ ἀπέκτησε δικαιώματα πηγάζοντα ἐκ τῆς πράξεως ταύτης. Ἐκ τούτου ὅμως δὲν ἕπεται, ὅτι οἱ συμβαλλόμενοι ἀπέκτησαν δικαιώματα εἰς τὸ νὰ διεξάγωνται αἱ ἐκ τοῦ συμβολαίου γενόμεναι δίκαι κατὰ τοὺς τότε ἰσχύοντας νόμους· ὅθεν οὔτε ἀπέκτησαν τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ ἐφαρμοσθῶσιν ἐπ' αὐτοῦ ἐκεῖνα μόνον τ' ἀναγκαῖα μέσα, ὅσα καθιέρωσαν προγενέστεροι νόμοι· ὅθεν ἡ προσ. κράτησις καταγινώσκεται δι' ἀποζημιώσεις πηγαζούσας ἐκ συμβολαίου, τὸ ὁποῖον συνετάχθη μὴ ἰσχυούσης τῆς πολιτ. δικονομίας [2]. ('Απόφ. πολ. 'Αρ. Πάγου 370.—σελ. 415 τῆς σειρᾶς τοῦ 1840).

§ 2. Κατὰ τοὺς ἰσχύοντας νόμους ὅλαι αἱ μὴ ὥριμοι δίκαι θέλουν συζητεῖσθαι κατὰ τὴν ἰσχύουσαν δικονομίαν. (ἀπόφ. πολ. 'Αρ. Πάγου 289 τοῦ 1839.—'Απόφ. πολ. 'Αρ. Π. 307 τοῦ 1839, ἃς ἐν τῇ λέξ. *Ἀλλοδαποί*).

§ 3. Εἰς τὰς ἐφέσεις τῶν ἀποφάσεων τῶν εἰρηνοδικῶν ἐφαρμό-

---

(1) Κατὰ ποίου ἀπευθύνεται ἡ διαδικασία, ὅταν πρόκειται περὶ ἀπαγορεύσεως; (ὅρα τὴν λέξ. Ἀπαγόρευσις § 18.)

(2) Ὅρα τὴν λέξ Ἀναδρομικὴ δύναμις.

ζονται τὰ ἄρθρ. 740—766 τῆς πολ. δικονομίας· ἐπομένως δύναται ν' ἐκκαλεσθῇ ἡ διαταχθεῖσα προσ. ἐκτέλεσις τῆς εἰρηνοδικικῆς ἀποφάσεως [1] (ἀπόφ. πολιτ. Ἀρείου Πάγου 35.—σελ. 137 τῆς σειρᾶς τοῦ 1842).

§ 4. Κατὰ τὸ 774 ἄρθρ. τῆς πολιτ. δικονομίας ἐφαρμόζονται καὶ εἰς τὴν κατ' ἔφεσιν δίκην τὰ περὶ τῆς ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ διαδικασίας ἐνώπιον τῶν πρωτοδικῶν διατασσόμενα, κατὰ δὲ 591 ἄρθρον, μὴ ἐμφανισθέντος τοῦ ἐνάγοντος, τὸ δικαστήριον δικάζει εἰς τὸν ἐναγόμενον τὰς αἰτήσεις του· ἐπομένως οἱ λόγοι τῆς ἐφέσεως καὶ ἀνακοπῆς δὲν λαμβάνονται ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ὑπ' ὄψιν [2]. (ἀπόφ. πολιτ. Ἀρ. Πάγου 394.—σελ. 5 τῆς σειρᾶς τοῦ 1841).

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ἐνώπιον τοῦ προέδρου (1).

§ 1. Ὁποία εἶν' ἡ ἔκτασις τῆς ἐξουσίας, τῆς ἀπονεμομένης εἰς τὸν πρόεδρον τῶν πρωτοδικῶν, διὰ ν' ἀποφασίσῃ προσωρινῶς ἐπ' ἀναφορᾷ περὶ δυσχερειῶν συμβασῶν κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν ἀποφάσεως, ἢ ἄλλου ἐκτελεστέου ἐγγράφου;

Ὑπάρχει ἀρχὴ ἀναμφισβήτητος, ὅτι ὁ πρόεδρος μόνον ἐπὶ τῆς κατεπειγούσης ἀνάγκης περιβάλλεται τὸ ἀπόλυτον δικαίωμα τοῦ ἀποφασίζειν ἐπ' ἀναφορᾷ ὅλας τὰς ἐνώπιόν του φερομένας διαφοράς, καὶ τοῦ λαμβάνειν ὅσα ἤθελε κρίνει πρόσφορα μέτρα.

Ἡ δικαιοδοσία του περὶ τούτου διαγράφεται καθαρῶς διὰ τῶν ἄρθρ. 806 καὶ 809 τῆς πολ. Γαλλ. δικονομίας καὶ περιορίζεται ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ των (634 καὶ 638 τῆς ἡμετέρας δικονομίας), ἐξ ὧν τὸ μὲν πρῶτον λέγει· *ὅταν πρόκηται ν' ἀποφασίσῃ προσωρινῶς*· τὸ δεύτερον προσθέτει· *αἱ ἀποφάσεις τοῦ προέδρου ἐπ' ἀναφορᾷ δὲν βλάπτουν τὴν κυρίαν δίκην.*

Ἐκ τῶν ἐκφράσεων τούτων ἐσυμπέραναν ὁμοθυμαδὸν οἱ νομοδιδάσκαλοι καὶ ἡ νομολογία, ὅτι αἱ ἐπ' ἀναφορᾷ ἀποφάσεις τοῦ προέδρου, ἐκδιδόμεναι εἰς περιπτώσεις κατεπειγούσας, δὲν ἐξακολουθοῦν ἰσχύουσαι μετὰ τὴν παρέλευσιν τῆς στιγμιαίας ἀνάγκης, δι' ἣν ἐξεδόθησαν, καὶ ἐπομένως τὸ ἀποτέλεσμά των δὲν ἔχει χαρακτῆρα ὁριστικότητος· ἐκ τούτου τὸ ἐφετεῖον *Bourg*

---

(1) Ὅρα τὴν λέξ. Ἔφεσις.

(2) Ὅρα τὴν λέξ. Ἔφεσις.

(3) Ὅρα τὰς λέξ. α) Πρόεδρος.—β) Ἀπόπειρα πρὸς συμβιβασμὸν § 27, γ) Ἀναφορά.— δ) Διαίτησις.—ε) Βραχυπρόθεσμος κλῆσις.

τῇ 2 ἰουλίου 1825 (*J. av. t.* 34 *p.* 321) ἐξήγαγε ταύτην τὴν βάσιμον συνέπειαν, ὅτι καὶ ἂν ἡ ἀπόφασις τοῦ προέδρου, ἐκδοθεῖσα ἐπὶ τῆς κυρίας αἰτήσεως, δὲν προσβληθῇ δι' ἐφέσεως [1] ἐντὸς τῶν ἐπωφελῶν προθεσμιῶν, δὲν ἔχει μολοντοῦτο ἀποτέλεσμα εἰμὴ ὡς πρὸς τὸ προσωρινὸν μέτρον, δηλ. ὡς πρὸς τὴν ἐξακολούθησιν, ἢ ἀναβολὴν τῶν καταδιώξεων, καὶ δὲν κωλύει ποσῶς τὸν ὀφειλέτην νὰ συζητήσῃ βραδύτερον τὰ δικαιώματά του ὡς πρὸς τὴν οὐσίαν. —Ὅρα ἐπίσης ἀπόφ. τοῦ ἐφετ. Τουρίνου 30 ἰουλ. 1810 καὶ ἀκυρωτ. 31 ἰουλ. 1815 (*J. av t.* 18 *p.* 756 καὶ 777), καὶ *Debelleyme* β' *Cahier*, *p.* 140 *not.* 1. *p.* 324 *not.* 1 κτλ.

Τὸ ἄρθρ. 806 φαίνεται μὲν ὅτι δὲν περιάπτει αὐτὸν τὸν χαρακτῆρα τῆς προσωρινότητος εἰμὴ εἰς τὰς ἀποφάσεις, τὰς ἐκδοθείσας ἐπὶ τῆς ἐκτελέσεως ἐγγράφων ἢ ἀποφάσεων· ἀλλ' ὁ Κ. Βουτάρδος (τόμ. 3, σελ. 393) ἐπολέμησεν εὐλόγως τὸ συμπέρασμα, τὸ ὁποῖον δύναταί τις νὰ ἐξάξῃ ἐκ τῆς πλημμελοῦς συνθέσεως αὐτοῦ τοῦ ἄρθρου· ἄλλως τε οὐδεμία προέκυψε κατὰ τοῦτο ἀμφιβολία, τὴν ὁποίαν ἤθελον συγχωρήσει αἱ μνημονευθεῖσαι ἐκφράσεις τοῦ ἄρθρ. 809.

Κατὰ δεύτερον λόγον ὁ πρόεδρος εἶναι ἀναρμόδιος νὰ ἐκδώσῃ ἐπὶ τῆς κυρίας αἰτήσεως ἀποφάσεις, καίτοι προσωρινῶς, νὰ κηρύξῃ τὰς αἰτήσεις τῶν διαδίκων βασίμους, ἢ ἀβασίμους, νὰ φέρῃ ἐν ἑνὶ λόγῳ, κατὰ τὰς ἐκφράσεις τοῦ νόμου, βλάβην εἰς τὴν κυρίαν δίκην· ὅθεν εὐλόγως ἐκηρύχθη ἀναρμόδιος.

α'. Νὰ κρίνῃ περὶ τῆς ἰσχύος τινὸς δικαιογράφου—*Pau* 5 ἰαν. 1837 (*J. av t.* 55 *p.* 689).

β'. Νὰ διατάξῃ διὰ πραγματογνωμόνων δοκιμασίαν, καὶ, κατὰ γενικὸν κανόνα, νὰ ἐκδώσῃ οἱανδήποτε περὶ ἀποδείξεως ἀπόφασιν, καθ' ὅσον ἤθελε προδικάσει τὴν οὐσίαν.—*Bourges* 7 ἀπριλίου 1832, (*j. av. t*, 43 *p.* 574,—*Devill* 1838, 2, 79).

γ'. Νὰ καταδικάσῃ διάδικόν τινα εἰς τὰ ἔξοδα, ὡς καὶ εἰς ἐκεῖνα τῆς ἐπ' ἀναφορᾷ ἐνώπιόν του δίκης.—*Rome* 8 ὀκτωβρίου 1809 (*J. av. t.* 18 *p.* 754). *Bourges* 30 αὐγούστου 1831 (*J. av t.* 42 *p.* 173. *Devill* 1833, 2, 433 καὶ 24 ἰουλ. 1832 (*J. av t.* 46 *p.* 226)· δύναται ὅμως ν' ἀποφασίσῃ περὶ τῆς ἐκτελέσεως καταδίκης τινὸς εἰς τὰ ἔξοδα, ἀπαγγελθείσης παρ' αὐτοῦ

(1) Σημειωτέον ὅτι κατὰ τὴν ἡμετέραν δικονομίαν (628) δὲν συγχωρεῖται ἔφεσις κατὰ τῶν ἀποφάσεων τοῦ προέδρου.

του δικαστηρίου, ὡς τὸ λέγει ὁ Κ. *Debelleyme*, 6' *Cahier p.* 20, *Formule* 10.

δ'. Ν' ἀποφασίσῃ ἐπ' αἰτήσεως περὶ ἀφέσεως μισθωμένου κτήματος, στηριζομένης εἰς ὑποτιθεμένην προφορικὴν μίσθωσιν, ὅταν ὁ κατέχων τὸ κτῆμα ἀρνῆται τὴν ὕπαρξιν αὐτῆς, λέγων ἑαυτὸν ἰδιοκτήτην. *Bruxelles* 9 μαρτ. 1836(*journal de cette cour* 1836 *p.* 211).

Εἶναι ἐπίσης βέβαιον, καὶ τοῦτο εἶναι συνέπεια τῆς ἀρχῆς, τὴν ὁποίαν ἄρτι ὑπεδείξαμεν, ὅτι ὁ πρόεδρος δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ τροποποιήσῃ τὴν ἀπόφασιν ἢ τὸ δημόσιον ἔγγραφον κατὰ τὰ ἀποτελέσματά των, νὰ ὑποκαταστήσῃ τὴν θέλησίν του εἰς ἐκείνην τῶν δικαστῶν καὶ τῶν διαδίκων· δὲν δύναται λοιπόν, ὡς ἀπεφασίσθη διὰ τῶν ἐφεξῆς ἀποφάσεων,

1. Νὰ διατάξῃ ὥστε ὁ διάδικος νὰ λάβῃ τὰς λοιπάδας (*arrérages*) τῆς ὀφειλομένης ἰσοβίου προσόδου ἀλλαχοῦ, παρ' εἰς τὴν μόνιμον κατοικίαν του. *Rennes* 12 ἰανουαρίου 1810 (*J. av. t.* 18 *p.* 755).

2. Νὰ ἐπιτάξῃ τὸν ἀγοραστὴν ἀκινήτου κτήματος, ἐπιβεβαρυμένου μὲ αἴδιον πρόσοδον, νὰ καταβάλῃ τὸ κεφάλαιον τῆς προσόδου ταύτης, θεωρῶν αὐτὴν ὡς ἐξαλειφθεῖσαν—*Paris* 16 ἀπριλίου 1833 (*J. av. t.* 47 *p.* 573.—*Devill* 1833, 2, 391)· ἄλλως πῶς ἡ ἐπιταγὴ αὕτη ἤθελεν εἶσθαι διττῶς ἄκυρος ὡς βλάπτουσα τὴν κυρίαν δίκην.

3. Νὰ διαγράψῃ τὴν προσωρινὴν ἐκτέλεσιν μὴ ἀπαγγελθεῖσαν διὰ τῆς ἀποφάσεως, ἢ νὰ τὴν ἀναστείλῃ εἰς τὰς περιπτώσεις, καθ' ἃς αὕτη διετάχθη· *Paris* 19 *germin an XI.* (*J. av. t.* 18 *p.* 742; 13 αὐγούστου 1829. (*Bulletin du comm. t.* 6 *p.* 345)· ὁμοίως ὁμολογοῦν τοῦτο καὶ μίαν ἀπόφασιν τοῦ αὐτοῦ ἐφετείου τῆς 24 αὐγούστου 1828.

4. Νὰ ἐμποδίσῃ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ἐκτελεστοῦ ἐγγράφου, καί τοι ὑπαρχούσης ἀνακοπῆς, ἤτοι τὰς διατασσομένας κατασχέσεις ἀπὸ τὴν διοίκησιν τῶν ἀμέσων εἰσφορῶν, δυνάμει τοῦ ἄρθρ. 239 τοῦ νόμου τῆς 28 δεκεμβρίου 1816.—*Cass.* 6 αὐγ. 1817 καὶ 3 ἰουν. 1833 (J. *av. t.* 18 *p.* 780 *et. t.* 45 *p.* 470.—*Devill. collect. nouv.* 5, 1, 358, 1333, 1, 631).

5. Νὰ παραχωρήσῃ ἀόριστον καὶ ἀπόλυτον ἀναβολὴν τῆς ἐκτελέσεως εἴτε ἀποφάσεως εἴτε δημοσίου ἐγγράφου —*Aix* 5 δεκεμβρ. 1826 (*J. av. t.* 54 *p.* 323) *Agen.* 18 ἰουλίου 1833 (*J. av t.* 48 *p.* 462.—*Devill.* 1834 2, 597).

θ. Νὰ δώσῃ προθεσμίαν, ἂν καὶ περιωρισμένην, πρὸς τὸν ὀφειλέτην περὶ τῆς πληρωμῆς τοῦ χρέους του, ἐνῷ ἡ καταδικαστικὴ ἀπόφασις δὲν τὸν παρεχώρησε τοιαύτην χάριν.—ὅρα περὶ τῆς ἀμφισβητήσεως, ἥτις ἀνεφύη περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου, τὸ ζήτημα 2760.

Τελευταῖον ὁ πρόεδρος ὑπερβαίνει τὰ καθήκοντά του, ὁσάκις ὑποκαθίστησιν αὐθαίρετον δίοδον εἰς τὴν παρὰ τοῦ νόμου δεικνυομένην, ὑποβάλλει εἰς τὴν δικαιοδοσίαν του περιπτώσεις, τῶν ὁποίων τὴν ἐκδίκασιν ὁ νόμος ἐπιφυλάττει εἰς τὰ τακτικὰ δικαστήρια [1].

Εἰς τὴν τήρησιν αὐτοῦ τοῦ τελευταίου κανόνος πρὸ πάντων αἱ πρακτικαὶ δυσχέρειαι ἀποβαίνουσι πολυάριθμοι καὶ λεπταί· εἰς τὰς μεγάλας πόλεις, καὶ εἰς τοὺς Παρισίους ἐξαιρέτως, ὅπου τὰ περὶ ἐκτελέσεως ζητήματα πλεονάζουσι καὶ τὸ λυσιτελὲς τῆς ἐνώπιον τοῦ προέδρου διαδικασίας γίνεται πολὺ ἐπαισθητὸν, καθυποβαλλομένων ἐτησίως εἰς τὴν δικαιοδοσίαν του χιλιάδων ὑποθέσεων, αἱ ἀπαιτήσεις τῆς στιγμῆς, ἡ πεῖρα τῶν χρειῶν, καὶ ἡ ἐπιθυμία μάλιστα τοῦ ὠφελῆσαι παρέσυραν τοὺς δικαστὰς, ἐπιφορτισθέντας ἀλληλοδιαδόχως αὐτὰ τὰ ἐμβριθῆ καθήκοντα, εἰς ἀποφάσεις καὶ μέτρα ἀναμφιβόλως προσωρινὰ καὶ συντηρητικὰ, ἅτινα ὅμως διὰ τὰ ἀπειράριθμα ἀντικείμενα, τὰ ὁποῖα περιλαμβάνουσι, δίδουσιν εἰς τὴν ἐξουσίαν των ἔκτασιν σχεδὸν ἀπεριόριστον [2].

Ἐπειγόμεθα δὲ νὰ εἴπωμεν ἐνταῦθα, ὅτι ἂν αὐτὰ τὰ μέτρα λαμβάνωνται εἰς περιπτώσεις κατεπειγούσης ἀνάγκης, καὶ παράγωσιν ἀναντίῤῥητον ὠφέλειαν, ἂν προσέτι τὸ ἀποτέλεσμά των περιορίζεται εἰς συντομώτατον χρόνον, καὶ δὲν κωλύῃ τὴν ἐξάσκησιν τῶν δικαιοδοσιῶν ἢ τῶν παρὰ τοῦ νόμου δημιουργηθέντων δικαιωμάτων, μᾶς φαίνεται δίκαιον νὰ παραδεχθῶμεν τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ προέδρου, ἥτις δὲν φέρει σπουδαίαν βλάβην εἰς κανὲν συμφέρον, ἀλλ' ἀπ' ἐναντίας, προλαμβάνει ζημίαν ἀνεπανόρθωτον.

Ὅθεν σύμφωνα μὲ τὸ ἐφετεῖον Παρισίων (8 ἰουλ. 1832—*J. av. t.* 43 *p.* 568) φρονοῦμεν, ὅτι ὁ πρόεδρος δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ διατάξῃ τὴν ἔξωσιν μισθωτοῦ τινὸς, ἂν τὸ περὶ ἐκμισθώσεως συμβόλαιον δὲν διελύθη δι' ἀποφάσεως· διότι τοῦτο προεισαγωγικῶς

---

(1) Ἡ διὰ τὰς ὁποίας ὁ νόμος ὁρίζει εἰδικὴν δικαιοδοσίαν· ὅρα Paris 28 ἰαν. 1833 (J. av. t. 43 p. 591 καὶ Cass. 6 αὐγούστου 1817 καὶ 3 ἰουνίου 1833 (J. av. t. 18 p. 780 et t. 45 p. 370). ὅρα προσέτι question 2756 bis.

(2) Voy passim l'ouvrage de M. Debelleyme.

εἶναι ἀναπόφευκτον, καὶ, σύμφωνα μὲ τὸ αὐτὸ ἐφετεῖον—25 μαΐου 1833 (*J. av. t.* 45 *p.* 593—*Devill.* 1833, 2, 407), ὅτι δὲν δύναται νὰ ἄρῃ συντηρητικὴν κατάσχεσιν, τὴν ὁποίαν ἐσυγχώρησε νὰ ἐνεργήσουν, καθότι ὑπόκειται εἰς ὁλόκληρον τὸ δικαστήριον νὰ δικάσῃ ἐπὶ τοιαύτης αἰτήσεως κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 567 τῆς πολιτ. δικονομίας (1041 καὶ ἐπ. τῆς ἡμετ.).

Νομίζομεν ὡσαύτως, ἐναντίον τῆς γνώμης τοῦ *Debelleyme* (2° *cahier p.* 54 *Formule* 35), ὅτι δὲν εἶναι συγχωρημένον εἰς τὸν πρόεδρον νὰ διατάξῃ τὴν πώλησιν κινητῶν πτωχεύσαντός τινος καθ' ἣν περίπτωσιν οἱ σύνδικοι ἐντὸς ῥητῆς προθεσμίας δὲν ἤθελον ἐνεργήσει αὐτὴν τὴν πώλησιν· καθότι ὁ εἰσηγητὴς καὶ τὸ ἐμποροδικεῖον μόνον δύνανται νὰ τοὺς ἐπιβάλωσι τοῦτο.—ὅρα ἐφετείου Παρισίων 25 μαρτίου 1830 (*J. av. t.* 39 *p.* 89).

Ἀλλ' εἶναι ἁρμόδιος, φρονοῦμεν, νὰ διατάξῃ ὅλα τὰ συντηρητικὰ μέτρα, ἅτινα δὲν βλάπτουσιν οὐδὲν δικαίωμα· νὰ διορίσῃ, ἐπὶ τῇ αἰτήσει ἑνὸς ἢ πλειόνων, ἐχόντων συμφέρον διαδίκων, συμβολαιογράφον τινὰ (ὅρα ζήτ. 2763) δικαστικὸν μεσεγγυοῦχον, διαχειριστὴν ἐν περιπτώσει ἀποβιώσεως ἐπιστάτου τινός, ἐμπόρου κτλ. (*Debelleyme* 2° *cahier p.* 156, 265 καὶ ἐπ. *Formules* 89, 131, 132, 144) ἀντιπρόσωπον διὰ νὰ ἐξακολουθήσῃ τὰς περί τινος ἀποβιώσαντος κολλυβιστοῦ *ἐπιχειρισθείσας* ἐργασίας (*Debel.* 2° *cahier p.* 244 *Formule* 129), διοικητὴν κληρονομίας (αὐτ. σελ. 207 *Form.* 122), φύλακα διὰ νὰ ἐμποδίσῃ τὴν ἐκκόμισιν κινητῶν, ἐνῷ ἐνεργεῖται ἀναπλειστηριασμὸς (*Paris* 16 φεβρουαρίου 1816—*J. av. t.* 20 *p.* 459), καὶ νὰ κάμῃ πάντα ἄλλον διορισμὸν τοῦ αὐτοῦ εἴδους, ἀλλὰ προσωρινῶς καὶ χωρὶς βλάβην τῶν δικαιωμάτων ὅλων τῶν διαφερομένων μερῶν.

Ἐνταῦθα ἁρμόζει νὰ λαλήσωμεν μέ τινα λεπτομέρειαν περὶ τῆς ἐξουσίας τῆς ἀπονεμομένης εἰς τὸν πρόεδρον διὰ τοῦ ἄρθ. 806 τοῦ νὰ κρίνῃ περὶ δυσχερειῶν συμβασῶν κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν δικαστικῶν ἀποφάσεων, ἢ δημοσίων ἐγγράφων, καὶ νὰ ὁρίσωμεν ἀκριβῶς, δυνάμει τῶν προταχθέντων κανόνων, τὴν πραγματικὴν αὐτῆς τῆς ἐξουσίας ἔκτασιν.

Ἂς ὑποθέσωμεν ἐν πρώτοις τοῦτο τὸ ἁπλούστατον γεγονός· ὁ ἐνάγων ἐπ' ἀναφορᾷ διατείνεται, ὅτι τὸ ἔγγραφον ἢ ἡ ἀπόφασις, τῶν ὁποίων ἡ ἐκτέλεσις ἐπιδιώκεται ἐναντίον του, δὲν ὑπάρχει.

Εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην ὅλη ἡ συζήτησις περιστρέφεται εἰς ἓν γεγονός, τὸ ὁποῖον εὐκόλως δύναται ὁ πρόεδρος νὰ βεβαιώσῃ, καὶ κατὰ τὴν ἀπόδειξιν, ἥτις θέλει παρουσιασθῇ πρὸς αὐτόν, ἢ μή,

θέλει διατάξει τὴν ἐξακολούθησιν ἢ ἀναστολὴν τῶν καταδιώξεων.

Ἀλλ' ὁ διάδικος συμφωνεῖ μὲν ὅτι ἡ ἀπόφασις ἢ τὸ ἔγγραφον ὑπάρχει, ἀρνεῖται δὲ ὅτι ἡ πρώτη ἐξεδόθη, καὶ ὅτι τὸ δεύτερον εἶναι ὑποχρεωτικὸν ἐναντίον του· καὶ εἰς ταύτην τὴν περίπτωσιν εἶναι ἁρμόδιος ὁ πρόεδρος ὄχι ν' ἀποφασίσῃ τὸ ἀμφισβητούμενον κεφάλαιον καθ' ἑαυτό, καθότι αὐτὸ δύναται νὰ γείνῃ ἀντικείμενον συζητήσεως ἀλλοτρίας τῆς ἁρμοδιότητός του, ἀλλὰ νὰ παρατηρήσῃ ἐὰν τὸ γεγονὸς ἦναι ἀρκετὰ καλῶς ἀποδεδειγμένον, καὶ νὰ διατάξῃ τότε ἀναστολὴν τῶν καταδιώξεων, ἐπὶ τῷ τέλει τοῦ ν' ἀπομακρυνθῇ ἀνεπανόρθωτος ζημία· τοῦτο φαίνεται ὅτι ἐξάγεται ὡσαύτως ἐκ μιᾶς ἀποφάσεως τοῦ ἐφετείου *Caen*. τῆς 31 δεκεμβρίου 1829. (*Dalloz* 1830, 2, 283).

Ἡ ἀπόφασις ἐξεδόθη ἀναμφισβητήτως, ἀλλ' ὁ καταδιωκόμενος διάδικος ἰσχυρίζεται ὅτι ὁ ἀντίδικός του ἐπιτείνει τ' ἀποτελέσματά της, καὶ μεταβάλλει τὸν χαρακτῆρά της διὰ τῆς ἐπισπευδομένης ἐκτελέσεως· ἰδοὺ συζήτησις ἐκ φύσεώς της ἀνήκουσα εἰς τὸ ἐκδοῦν τὴν περὶ ἧς πρόκειται ἀπόφασιν δικαστήριον, μολοντοῦτο ὁ χρόνος κατεπείγει, αἱ ἐπιχειρισθεῖσαι καταδιώξεις θέλουν προξενήσει ἀνεπανόρθωτον ζημίαν· ὁ πρόεδρος ἄρα ἐπιλαμβάνεται προσωρινῶς, πρέπει δὲ νὰ ἑρμηνεύσῃ τὴν ἀπόφασιν ὄχι διὰ νὰ ῥυθμίσῃ τ' ἀποτελέσματά της ὁριστικῶς, ἀλλὰ διὰ νὰ διατάξῃ, ἑωσότου συζητηθῇ ἡ οὐσία, τὴν ἐξακολούθησιν ἢ ἀναστολὴν τῶν καταδιώξεων· τὴν αὐτὴν ἔχει ἐξουσίαν καὶ ὅταν πρόκηται περὶ ἐκτελέσεως δημοσίου ἐγγράφου.

Δὲν δυνάμεθα λοιπὸν νὰ ἐπιδοκιμάσωμεν ἐνταῦθα μίαν ἀπόφασιν τοῦ ἐφετείου *Bourges* τῆς 16 μαρτίου 1822 (*J. av. t* 24 *p*. 82), καθ' ἣν ὁ πρόεδρος εἶναι ἀπολύτως ἀναρμόδιος ν' ἀποφανθῇ περὶ τῆς δοτέας ἐννοίας εἰς τὸ διατακτικὸν ἀποφάσεως, καὶ δὲν ἐπιτρέπεται εἰς αὐτὸν ν' ἀποφασίσῃ εἰμὴ εἰς τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν δὲν ἀναφύεται οὐδεμία κατὰ τοῦτο ἀμφισβήτησις, καθότι τότε ἤθελεν ἀρκέσει ἡ πλέον παράλογος γνώμη νὰ καταστήσῃ ἀνέφικτον πᾶσαν ἐκτέλεσιν, ὡς τὸ παρατηρεῖ εὐλόγως ὁ *Debelleyeme* (6' *Cahir. p*. 20 *not*. 5)· ἄλλως τε τό, ἐπαναλαμβάνομεν, οὐδεμία ζημία προσγίνεται εἰς τὴν οὐσίαν, καὶ τῶν δικαστηρίων τὸ δικαίωμα μένει ὁλοσχερές.

Ἀντὶ ὅμως νὰ προτείνῃ τοιούτου εἴδους ἐνστάσεις, ὁ διάδικος καθ' οὗ διώκεται ἡ ἐκτέλεσις, ἰσχυρίζεται ὅτι ἔκαμε κατὰ τοῦ καταδιώκοντος αἴτησιν περὶ ἐγγυήσεως, ἀγωγὴν περὶ ἀκυρώσεως

ἀποφάσεως ἐρήμην ἐκδοθείσης, καὶ τέλος ὅτι ἔκαμε πραγματικὰς προσφοράς.

Περὶ ὅλων τούτων τῶν ἰσχυρισμῶν, οἵτινες τείνουσι νὰ καταστρέψωσιν αὐτὴν τὴν καταδίκην, ὁ πρόεδρος ἔχει ἐντὸς τῆς ἁρμοδιότητός του διπλοῦν καθῆκον νὰ ἐκπληρώσῃ· 1) ὀφείλει νὰ βεβαιωθῇ ἂν αὐτὰ τὰ γεγονότα ὑπάρχωσι πραγματικῶς· ἁπλῆ πρόφασις ἤθελεν εἶσθαι ἀνεπαρκὴς, καθὼς καὶ παράπονον, τὸ ὁποῖον δὲν παρηκολούθησε κυρία αἴτησις· οὕτως ἀπεφασίσθη ἀπὸ τὸ ἐφετεῖον Αὐρηλίας τὴν 30 ἀπριλίου 1819 (*J. av. t.* 12 *p.* 599)· 2) ὀφείλει νὰ βεβαιωθῇ ἂν τὸ προτεινόμενον μέσον ὑπερασπίσεως δύναται νὰ δώσῃ ἀφορμὴν εἰς σπουδαίαν συζήτησιν, ἢ εἶναι ἐξ ἐκείνων τῶν στρεψοδικιῶν, τὰς ὁποίας ἐφευρίσκουν εὐχερῶς διὰ νὰ παρεμβάλλουν πάντοτε προσκόμματα εἰς πᾶσαν ἐκτέλεσιν· προσφοραὶ ὑφ' ὅρους, ἀνακοπὴ ἄκυρος κατὰ τύπους, δὲν πρέπει νὰ ἐμποδίσῃ τὴν ἐξακολούθησιν τῶν καταδιώξεων, ὡς εὐλόγως ἀπεφήνατο τὸ ἐφετεῖον Παρισίων τὴν 12 δεκεμβρίου 1820 (*J. av. t.* 42 *p.* 115)· ὅρα ἐπίσης ἀπόφασιν τοῦ ἐφετείου τῆς 7 μαΐου 1827 (*Gaz. des tribunaux* τῆς 11 μαΐου), ἥτις ἀναγνωρίζει εἰς τὸν πρόεδρον τὸ δικαίωμα τοῦ ν' ἀποφασίσῃ προσωρινῶς περὶ τῆς ἰσχύος τῶν δικαστικῶν πράξεων, αἵτινες παραλίπουσι τῆς ἀποφάσεως τὴν ἐκτέλεσιν.

Τελευταῖον ἐὰν ὁ καταδιωκόμενος διάδικος διατείνηται, ὅτι τὸ χρέος, περὶ τοῦ ὁποίου ἐπισπεύδεται ἡ ἐκτέλεσις, ἐξηλείφθη διὰ πληρωμῆς, συμψηφισμοῦ, ἀνανεώσεως, τῆς ὑπάρξεως ἀντεγγράφων (*contrelettres*), πρέπει, ἐν περιπτώσει κατεπειγούσης ἀνάγκης, νὰ συγχωρηθῇ εἰς τὸν πρόεδρον νὰ ἐξετάσῃ τὸ ἰσχυρὸν τῶν πράξεων, ἐφ' ὧν στηρίζεται ὁ αναφερόμενος διάδικος, διὰ νὰ διατάξῃ, χρείας καλούσης, ἀναβολὴν τῶν ἐπιχειρισθεισῶν καταδιώξεων.—Ὅρα ἐφετ. Παρισίων 9 σεπτεμβρίου 1812 (*J. av. t.* 18 *p.* 769), *Debelleyme* 6ᵉ *cahier p.* 35 καὶ ἑπ. *Formulles* 21, 22, 24 καὶ 25 καὶ *Bodiere t.* 1 *p.* 165.

Ἐκτὸς τῶν προεκτεθέντων παρουσιάζεται καὶ ἑτέρα περίπτωσις, καθ' ἣν τὸ ζήτημα τῆς οὐσίας περιπλέκεται περισσότερον ἀκόμη εἰς τὴν ἐνώπιον τοῦ προέδρου διαδικασίαν· τρίτος τὶς διεκδικεῖ κατασχεθέντα ὡς εἰς ἑαυτὸν ἀνήκοντα· εἰς αὐτὴν τὴν περίπτωσιν κατὰ τὸν Κ. *Debelleyme* 6ᵉ *cahier p.* 42 *Formule* 261, τοῦ ὁποίου ἡ γνώμη καθιερώθη διὰ πολλῶν ἀποφάσεων τοῦ ἐφετείου Παρισίων, μνημονευομένων παρ' αὐτοῦ τοῦ ἰδίου συγγραφέως, ὁ πρόεδρος τῶν πρωτοδικῶν ὀφείλει νὰ παρατηρήσῃ ἐὰν ἡ αἴτησις εἶναι *δικαιολογημένη*, ἢ μὴ, ἐὰν παρίστησι δυσκολίαν σπουδαίαν

καὶ εἰς μὲν τὰς δύω περιπτώσεις ν' ἀποφανθῇ ὁριστικῶς, εἰς δὲ τὴν τρίτην προσωρινῶς· ἀπ' ἐναντίας ὅμως τὸ ἐφετεῖον *Aix* δι' ἀποφάσεως ὑπὸ 1 φεβρ. 1831 (*J. au t.* 43 *p.* 577) ἀρνεῖται ἀπολύτως εἰς τὸν πρόεδρον τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ κρίνῃ περὶ αὐτῆς τῆς αἰτήσεως· τὸ καθ' ἡμᾶς ἡ τελευταία αὕτη ἀπόφασις μᾶς φαίνεται λίαν αὐστηρὰ, ἀλλὰ δὲν νομίζομεν κατὰ τὸν Κ. *Debelleyme*, ὅτι δύναταί ποτε ὁ πρόεδρος ν' ἀποφασίσῃ, ἐὰν ἡ αἴτησις ἰδιοκτήτου τινὸς ἦναι δικαιολογημένη ἢ ὄχι· διότι τοιουτοτρόπως ἤθελεν ἀποφασίσει τὴν οὐσίαν, τὴν ὁποίαν δὲν ἔχει ἐξουσίαν νὰ ἐξετάσῃ εἰμὴ καθ' ὅσον εἶναι ἀναγκαῖον διὰ ν' ἀποφασίσῃ μόνον, ἐὰν αἱ καταδιώξεις πρέπῃ νὰ ἐξακολουθήσουν, ἢ ὄχι.

Αὐτὸ τὸ τελευταῖον δικαίωμα μάλιστα περιοριζόμενον εἰς τὰ ὁποῖα δεικνύομεν ὅρια, φαίνεται ἐκ πρώτης ἀφετηρίας ὅτι δὲν συμβιβάζεται πολὺ μὲ τὰς λέξεις, τὰς ὁποίας ὁ νομοθέτης εἰς τὸ ἄρθρ. 809 μεταχειρίζεται· ἡ ἀρχὴ, ἐφ' ἧς ἐπερείδεται, ἀπεκρούσθη διὰ πολλῶν ἀποφάσεων, ἐξ ὧν τινὲς μὲν ἐπολεμήθησαν ἤδη παρ' ἡμῶν, ἄλλαι δὲ ἐμνημονεύθησαν εἰς τὰ ἐφεξῆς ζητήματα, καὶ ἐπεδοκιμάσθησαν ἐν γένει ἀπὸ τὸν Κ. Καῤῥέ.

Μολαταῦτα ἡ γνώμη, τὴν ὁποίαν ἐστερνιζόμεθα ἐνταῦθα, νομίζομεν ὅτι πρέπει νὰ γένῃ παραδεκτή· καθότι ἐὰν ἤθελεν ἐπικρατήσει τὸ ἀντίθετον σύστημα, καὶ ἤθελεν ἐξακολουθήσει αὐστηρῶς, θέλει εἶσθαι ἀληθῶς ἀδύνατον νὰ εἴπωμεν ὁποῖα εἶναι ἡ ἁρμοδιότης τοῦ προέδρου ἐπὶ τῶν δυσχερειῶν, συμβαινουσῶν κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν ἐγγράφων καὶ ἀποφάσεων, ἢ, διὰ νὰ ἐκφρασθῶμεν καθαρώτερον, δὲν ἤθελεν ἔχει ποσῶς ἁρμοδιότητα.

Τῳόντι οὐδεμία ὑπόθεσις ὑπάρχει, καθ' ἣν δὲν ὀφείλει νὰ ἐξετάσῃ εἴτε τὸν δικαστικὸν, εἴτε τὸν δημόσιον τίτλον, εἴτε τὰ ἔγγραφα, δι' ὧν ὁ διάδικος προσπαθεῖ νὰ καταστρέψῃ τ' ἀποτελέσματα τῶν πρώτων· οὐδεμία ὑπόθεσις, καθ' ἣν ἡ ἀναβολὴ τῆς ἐκτελέσεως δὲν εἶναι τὸ ἀντικείμενον τῆς ἐνώπιόν του φερομένης αἰτήσεως.

Ἐὰν λοιπὸν ἐμποδισθῇ ὁ πρόεδρος ἀπολύτως νὰ ἑρμηνεύσῃ αὐτὰ τὰ ἔγγραφα, θέλει ἐμποδισθῇ ἐπίσης νὰ ἐκτιμήσῃ καὶ τὴν ἔννοιάν των· ἐὰν δὲ ἡ γνῶσις τῆς οὐσίας ἦν εἰς αὐτὸν ὁλοσχερῶς ἀπηγορευμένη, πῶς θέλει κρίνει περὶ τῆς ἐκτελέσεως, ἥτις εἶναι ἡ συνέπεια;

Τὸ ἄρθρ. 809 λέγει ὡσαύτως οὐχὶ ὅτι ὁ πρόεδρος ὀφείλει νὰ ἀπέχῃ τοῦ νὰ κρίνῃ περὶ τῆς κυρίας αἰτήσεως, ἀλλ' ὅτι δὲν πρέπει νὰ φέρῃ οὐδεμίαν εἰς αὐτὴν βλάβην, ὅπερ διαφέρει πολύ.

Καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐξάσκησιν τῆς δικαιοδοσίας του, δηλ. νὰ

ἀποφασίσῃ περὶ τῆς προσωρινῆς ἐξακολουθήσεως ἢ ἀναστολῆς τῶν καταδιώξεων, ὁ πρόεδρος λοιπὸν ἔχει δικαίωμα νὰ ἐξετάσῃ τὰ ζητήματα, τὰ ὁποῖα ἐξ αὐτῆς τῆς συζητήσεως ἀναφύονται, νὰ ἐκτιμήσῃ, χρείας καλούσης, τὴν ἔννοιαν τῶν ἀποφάσεων, ἢ τῶν παρουσιαζομένων ἐγγράφων, καὶ νὰ κάμῃ ἐν ἑνὶ λόγῳ, πᾶν ὅ,τι εἶναι ἀναγκαῖον διὰ νὰ ἐκπληρώσῃ καταλλήλως τὰ καθήκοντά του.»

Chauveau Adolphe.

(Ἐκ τῆς Νόμικ. σελ. 3103—3108).

§ 2. **Κατὰ τῆς πράξεως τοῦ προέδρου, δι' ἧς διατάττει οὗτος βραχυπρόθεσμον κλῆσιν, δύναται νὰ γείνῃ ἀντίρρησις ἐνώπιον ὁλοκλήρου τοῦ δικαστηρίου;** [1].

ΣΗΜ. Ὅρα τὰ περὶ τούτου εἰς τὰς λέξ, α) Ἀπόπειρα πρὸς συμβιβ. § 27—β) Βραχυπρόθεσμος κλῆσις.

Ἡ ἀπόφ. 27 τοῦ 1837 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν φέρει:

«Ἐπειδή, κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθ. 622 τῆς πολιτ. δικονομίας, ἡ ὁποία ὁρίζει ὅτι ἡ διαταγὴ τοῦ προέδρου ἡ προσδιορίζουσα εἰς ῥητὴν ἡμέραν τὴν συζήτησιν ὑποθέσεώς τινος συνοπτικῆς, ὑπάρ-

---

[1] Ὁ Ἄρειος Πάγος διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 200 τοῦ 1848 ἀποφάσεώς του ἐξεφράσθη οὕτως:

«Ἐπειδή, ὡς ἐκ τῶν ἐν τῇ δικογραφίᾳ ἐπισυνημμένων πράξεων ὑπ' ἀριθ. 2818 καὶ 1437 τῶν προέδρων τοῦ πρωτοδικείου καὶ τοῦ ἐφετείου Ἀθηνῶν δηλοῦται, ἡ προκειμένη δίκη ἐπ' ἀναφορᾷ αὐτοῦ τοῦ νῦν ἀναιρεσείοντος ἐχαρακτηρίσθη κατεπείγουσα· κατὰ δὲ τὸν § 3 τῶν 532 ἄρθρ. τῆς πολιτ. δικονομίας, κατεπείγουσαι ὑποθέσεις δὲν ὑπόκεινται εἰς ἀπόπειραν συμβιβασμοῦ· ἄρα καὶ ὁ πρῶτος τῶν προσθέτων ἀναιρέσεως λόγων, ὅτι, οὔσης τῆς ὑποθέσεως συνήθους, ἔπρεπε νὰ προηγηθῇ ἀπόπειρα πρὸς συμβιβασμόν, εἶναι ἐπίσης ἀπαράδεκτος, καθότι ἀφοῦ ἅπαξ εἰσήχθη ὡς κατεπείγουσα ἡ ὑπόθεσις καὶ δὲν ἐπροτάθη ἐνώπιον τῶν κατωτέρων δικαστηρίων, τὸ ζήτημα περὶ τοῦ ἂν ὀρθῶς ἢ μὴ ἐχαρακτηρίσθη ὡς τοιαύτη παρὰ τῶν ἁρμοδίων προέδρων, πᾶσα ἤδη περὶ τούτου πρότασις εἶναι παράκαιρος, οὔτε δύναται νὰ συγχυσθῇ παντάπασι μὲ τὴν περὶ ἀποπείρας συμβιβασμοῦ αἴτησιν.»

ΣΗΜ. Οἱ ἐν Ἀθ. ἐφέτ. παρεδέχθησαν ἤδη ἐναντίαν νομ. λ. (18—28 δεκ. 1849).

— Ὁ πρόεδρος τῶν πρωτοδικῶν εἶναι ὁ μόνος ἁρμόδιος νὰ ἐκτιμήσῃ τοὺς λόγους, ἐπὶ τῶν ὁποίων εἷς τῶν διαδίκων στηρίζει τὴν περὶ βραχυπροθέσμου κλήσεως αἴτησίν του (ἄρθρ. 621 πολιτ. δικονομίας)· ἑπομένως τὸ δικαστήριον δὲν δύναται, ἀφοῦ κατὰ συνέπειαν τῆς πράξεως τοῦ προέδρου ἐπροηγήθη βραχυπρόθεσμος κλῆσις, ν' ἀκυρώσῃ αὐτὴν διὰ τὸν λόγον, ὅτι δὲν ἦτον περίπτωσις βραχυπροθέσμου κλήσεως.

Ἀπόφ. ἐφετ. Παρισίων τοῦ αὐγούστου 1837 (Νομικ. σελ. 444).

χοντος κινδύνου ἐκ τῆς ἀναβολῆς, δὲν ὑπόκειται εἰς ἀνακοπὴν οὔτε εἰς ἔκκλησιν, γίνεται δῆλον ὅτι κατὰ τῆς ἐκτελέσεως τῆς διαταγῆς ταύτης δὲν εἶναι παραδεκταὶ ἀντιῤῥήσεις.

Ἐπειδή, ὡς ἐκ περιόδου, ἡ ἔφεσις καὶ ἡ ἀντέφεσις εἶναι ἀχώριστοι διότι ἀφορῶσι τὴν ἔκκλησιν μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως· ἐκτὸς δὲ τούτου, ἐπὶ τοῦ προκειμένου ὁ ἀντεκκαλῶν ἀπαιτεῖ νὰ μὴν ἐκτελεσθῇ ἡ ἐκκληθεῖσα ἐμποροδικὸς ἀπόφασις καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν πληρωμὴν τοῦ ὑπολοίπου χρέους του πρὸς τὸν ἀντίδικον πρὶν ἢ ἐκκαθαρισθῶσι τὰ ζητήματα τῆς ἀντεφέσεώς του· καὶ ἑπομένως αἱ προτάσεις ἀμφοτέρων τῶν διαδίκων συνδέονται περὶ τὸ αὐτὸ ἀντικείμενον, τὸ ὁποῖον ἀφορᾷ τὸ εἰς φθορὰν ὑποκείμενον πλοῖον, καὶ δὲν δύνανται νομίμως νὰ διαχειρισθῶσιν. »

§. 3. Ὁ νόμος δὲν ἐπιτρέπει εἰς τὸν πρόεδρον, προκειμένου λόγου περὶ ἐπιλαφῆς τοῦ ἐντάλματος τῆς ἐκτελέσεως εἰς διαιτητικὴν ἀπόφασιν, νὰ ἐξετάζῃ τὰ καθ' ἕκαστα κεφάλαια αὐτῆς, καὶ τινὰ μόνον νὰ κηρύττῃ ἐκτελεστά.

Ὅρα Διαιτησία, ἔνθα ἡ 458 ἀπόφ. τῶν ἐν Σύρῳ πρωτοδικῶν. (Νόμιμα φύλλ. 269).

§ 4. Συγχωρεῖται ἔφεσις ἐναντίον διατάξεως τοῦ προέδρου, ἀποῤῥιπτούσης αἴτησιν πολιτικῶς κρατουμένου, γενομένην διὰ παράλειψιν τῆς πρὸς διατροφὴν ἀπαιτουμένης προκαταβολῆς;

Τὸ ζήτημα τοῦτο ἐπαρουσιάσθη εἴς τι ἐν Γαλλίᾳ ἐφετεῖον, ὅπερ ἀπεφήνατο ἀπαράδεκτον τὴν κατὰ τοιαύτης διατάξεως γενομένην ἔφεσιν, διὰ τοὺς ἑξῆς λόγους.

Διότι τὸ ἔνδικον τῆς ἐφέσεως μέσον δὲν συγχωρεῖται εἰμὴ κατὰ τῶν κυρίως ἀποφάσεων· ἡ δὲ ἐπὶ μὴ κοινοποιηθείσῃ ἀναφορᾷ ἐκδιδομένη διάταξις τοῦ προέδρου δὲν ἔχει τὸν χαρακτῆρα ἀποφάσεως, ἑπομένως οὐδ' ἐπιδεκτικὴ ἐφέσεως δύναται νὰ ἦναι· καὶ

Διότι ὁ νόμος δὲν συγχωρεῖ ἔφεσιν ἐναντίον διατάξεως τοῦ προέδρου, ἐκδοθείσης ἐπὶ αἰτήσει περὶ ἀπολύσεως ἐκ τῆς πολιτικῆς φυλακῆς, ἕνεκα παραλείψεως τῆς πρὸς διατροφὴν ἀπαιτουμένης προκαταβολῆς.

Κατὰ τῆς ἀποφάσεως ταύτης τοῦ ἐφετείου ἐγένετο προσφυγὴ εἰς τὸ ἀκυρωτικόν, ὅπου ὁ δικηγόρος τοῦ ἀναιρεσείοντος ἀνέπτυξε δύω λόγους, ἐξαχθέντας ἐκ τῆς παραβιάσεως τοῦ ἀπὸ ά. μαΐου 1790 νόμου καὶ τοῦ ἄρθρ. 30 τοῦ ἀπὸ 17 ἀπριλίου 1832 ἑτέρου νόμου, ἐκθέσας ὅτι τὸ δικαίωμα τῆς ἐφέσεως χορηγεῖται ἀπὸ τὸ κοινὸν δίκαιον, καὶ οὐδεὶς δύναται ν' ἀποκλεισθῇ τοῦ δικαιώματος τούτου, ἄνευ ῥητῆς διατάξεως τοῦ νόμου· ὅτι ἑπομένως τὸ ἐφετεῖον

παρεδέχθη ὡς γενικὴν ἀρχὴν ἁπλῆν μόνον ἐξαίρεσιν· ὅτι ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἡ πρᾶξις τοῦ προέδρου εἶναι κυρίως ἀπόφασις, ἔχουσα μάλιστα ἀντικείμενον τὰ τιμαλφέστερα τῶν συμφερόντων· ἡ δὲ παράλειψις τῆς πρὸς τὸν δανειστὴν κοινοποιήσεως τῆς αἰτήσεως ἐπὶ τοῦ προκειμένου γίνεται, διότι ὁ ἀπὸ 15 ἀπριλ. 1832 νόμος, θέλων νὰ ἐπισπεύσῃ τὴν ἀπόλυσιν, παρέλειψε τὸν τύπον τοῦτον, ὅστις ἄλλως ἀναπληροῦται διὰ τῆς εὐθύνης τοῦ ἐπιστάτου τοῦ πιστοποιοῦντος τὴν παράλειψιν τῆς πρὸς διατροφὴν ἀπαιτουμένης προκαταβολῆς. Ὁ αὐτὸς δικηγόρος διήρεσε τὰς διατάξεις (*ordonnances*) τῆς δικαιοδοσίας τοῦ προέδρου εἰς δύω εἴδη, τὰς ἐκδιδομένας ἐπὶ ἀμφισβητησίμων ὑποθέσεων, καὶ τὰς ἐπὶ μὴ ἀμφισβητησίμων, παρατηρήσας ὅτι ὕλη μᾶλλον ἀμφισβητήσιμος παρὰ τὴν προκειμένην, ὡς ἀφορῶσα δῆθεν τὴν ἀτομικὴν ἐλευθερίαν, δὲν ὑπάρχει· ὅτι ἑπομένως, ἐξ ἀναλογίας τῶν ἄρθρ. 417 καὶ 809 τῆς πολιτ. δικονομίας, ἦτο παραδεκτὴ ἡ προκειμένη ἔφεσις, τὴν ὁποίαν τὸ ἐφετεῖον ἀπέῤῥιψεν· ἐτελείωσε δὲ ἀναφέρων διαφόρους ἀποφάσεις καὶ κυρίως μίαν τοῦ ἀκυρωτικοῦ τῆς 3 ἰανουαρίου 1841 καὶ ἑτέραν τοῦ ἐφετείου τοῦ Μὸντ-Πιλλιὲ τῆς 8 ἀπριλίου 1839.

Ἡ γνώμη αὕτη, ὑποστηριχθεῖσα καὶ παρὰ τοῦ εἰσαγγελέως, ἐγένετο δεκτὴ παρὰ τοῦ ἀκυρωτικοῦ.

ΣΗΜ. Ἐνώπιον Ἑλληνικοῦ δικαστηρίου ἤθελεν εἶσθαι δεινοτέρα ἡ λύσις τοῦ αὐτοῦ ζητήματος, διότι ἀφ' ἑνὸς μὲν τὰ ἄρθρα 724 καὶ 638 τῆς ἡμετέρας πολιτ. δικονομίας ἀπαγορεύουν ῥητῶς τὴν ἔφεσιν ἐκεῖ ὅπου τὴν συγχωροῦν τ' ἄρθρ. 417 καὶ 809 τῆς Γαλλικῆς· ἀφ' ἑτέρου δὲ τὸ τῆς ἡμετέρας δικονομίας ἄρθρ. 748 εἶναι σύμφωνον μὲ τὴν ἀρχὴν ὅτι πᾶσα κυρίως ἀπόφασις ὑπάγεται εἰς ἔφεσιν, καὶ ἀπὸ τὸν συνδυασμὸν τοῦ ἄρθρου τούτου μὲ τὰ εἰρημένα 638 καὶ 724 τῆς αὐτῆς δικονομίας ἐξάγεται, ὅτι μόνον κατὰ δικαστικῶν διατάξεων, ἢ ἀποφάσεων προσωρινῶν καὶ μὴ βλαπτουσῶν τὴν κυρίαν δίκην δὲν ἐπιτρέπεται ἔφεσις. Τέλος τὸ ἄρθρ. 1022, ἀφορῶν ἰδίως τὴν τοῦ προέδρου ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἀπόφασιν, δὲν ἀπαγορεύει ῥητῶς τὴν ἔφεσιν εἰμὴ ἂν ὑποτεθῇ ὅτι ἡ ἐν αὐτῷ παραπομπὴ εἰς τὸ ἄρθρ. 636 καὶ ἑπόμ. ἐκτείνεται καὶ εἰς τὸ ἄρθρ. 638, ἀλλὰ, τούτου ὑποτεθέντος, ἀγνοεῖται διατί νὰ ἦναι ἀνέκκλητοι αἱ κατὰ τὸ αὐτὸ ἄρθρ. 1022 ἐκδιδόμεναι ἀποφάσεις, ἐφέσιμοι δὲ αἱ κατὰ τὸ ἄρθ. 1021 διὰ τῆς ῥητῆς ἐν αὐτῷ παραπομπῆς εἰς τὸ ἄρθρ. 1019, ἐνῷ αἱ τελευταῖαι αὗται εἶναι τῆς αὐτῆς φύσεως καὶ προσφέρουν μάλιστα, ὡς γινόμεναι ἀπὸ τὸ δικαστήριον, πλειότερα ἐχέγγυα τῆς ὀρθότητός των, παρὰ τὰς γινομένας ἀπὸ μόνον τὸν πρόεδρον.—(Ἐκ τῆς Νομικ. σελ. 2676).

§ 5. Τὸ 123 ἄρθρ. τῆς πολιτ. δικονομίας δὲν χορηγεῖ εἰς τὸν πρόεδρον τὸ δικαίωμα τοῦ ν' ἀποῤῥίπτῃ ἐξ ἐπαγγέλματος καὶ μόνος τὰς ἀφορώσας τὴν περίαψιν τύπου ἐκτελέσεως αἰτήσεις. Ὅταν δὲ διστάζῃ νὰ κηρύξῃ ἀπόφασίν τινα ἐκτελεστὴν, ὀφείλει νὰ ἐνεργῇ κατὰ τὰ ἄρθρ. 641—643 τῆς πολ. δικονομίας. (ἀπόφ. 61 τῆς 12 νοεμβρ. 1835 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.—Πρβ. τὴν λέξ. *Διαίτησις*).

§ 6. Ἡ ἀναφορὰ, δι' ἧς οἱ κατ' αἴτησίν τινος διορισθέντες ἐπιτροποκηδεμόνες ζητοῦσι τὴν ἀπαλλαγήν των, πρέπει, κατὰ τὸ ἄρθρ. 641 τῆς πολιτ. δικονομίας, νὰ κοινοποιῆται εἰς τὸν προκαλέσαντα τὸν διορισμόν του. (ἀπόφ. 1901 τῆς 2 μαΐου 1841 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.—Πρβ. τὴν λέξ. *Ἀναφορά*).

§ 7. Ἀπόφασις προέδρου πρωτοδικῶν, ἀφορῶσα ἄρσιν κατασχέσεως, ὑπόκειται εἰς ἀνακοπὴν ἢ ἔφεσιν;

Ὅρα ἀνακοπὴ ἐρήμην ἀποφάσεως § 8 (Νομικ. σελ. 948 καὶ 2077).

§ 8. Αἱ ἀποφάσεις τοῦ προέδρου τῶν πρωτοδικῶν εἶναι προσωριναὶ, διορθούμεναι διὰ τῆς εἰς τὸ δικαστήριον προσφυγῆς.

Ὅρα ἀναίρεσις § 45, 46 (Νομικ. σελ. 918, 2077).

§ 9. Τί δὲ ὅταν πρόκηται περὶ τῆς ἐκτελέσεως τῶν πράξεων τῆς ἐκτιμήσεως τῶν οἰκοπέδων, τὰ ὁποῖα, χάριν ῥυμοτομίας, ἀφαιροῦνται; Ὅρα *Γήπεδα*.

§ 10. Αἱ περὶ προσωρινῶν μέτρων πράξεις τῶν προέδρων ὑπόκεινται εἰς ἀνακοπὴν ἢ ἔφεσιν; Ὄχι.

Ἀπόφ. « Ἐπειδὴ, κατὰ τὰ ἄρθρ. 634 καὶ 1027 τῆς πολιτ. δικονομίας, ὁ πρόεδρος τῶν πρωτοδικῶν ἔχει ἁρμοδιότητα νὰ ἐκδώσῃ μόνος του ἀπόφασιν περὶ προφυλακτικῶν μέτρων εἰς λίαν κατεπειγούσας ὑποθέσεις, ἡ δὲ ἀπόφασίς του, κατὰ τὸ 638 ἄρθρ. τῆς πολιτικῆς δικονομίας, δὲν ὑπόκειται οὔτε εἰς ἀνακοπὴν, οὔτε εἰς ἔφεσιν· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ὁ πρόεδρος τῶν ἐν Ναυπλίῳ πρωτοδικῶν ἀπέῤῥιψε δι' ἀποφάσεώς του τὴν περὶ ἄρσεως κατασχέσεως αἴτησιν τοῦ Ν, ἡ δὲ ἀπόφασίς του αὕτη μὴ οὖσα ἐπιδεκτικὴ, κατὰ τὴν ἔννοιαν τῶν ἄνω ῥηθέντων ἄρθρων, οὔτε ἀνακοπῆς, οὔτε ἐφέσεως, φέρει ἀναγκαίως τύπον τελεσιδικίας, καὶ τὸ δικαστήριον τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν, θεωρῆσαν τὴν ἀπόφασιν ταύτην ὡς τελεσίδικον, συνεμορφώθη ἐντελῶς μὲ τὸν νόμον. (ἀπόφ. πολιτ. Ἀρείου Πάγου 86 τοῦ 1847).

§ 11. Αἱ περὶ προσωρινῶν μέτρων ἀποφάσεις τοῦ προέδρου μένουσι τελεσίδικοι, ἐὰν δὲν εἰσαχθῶσιν εἰς τὸ πρωτοδικεῖον;

Εἰς τὴν Νομικὴν (σελ. 2077) εὔρηνται τὰ ἑξῆς:

« Αἱ περὶ προσωρινῶν μέτρων ἀποφάσεις τῶν προέδρων μένουσι τελεσίδικοι, ἂν δὲν εἰσαχθῶσι τὰ παρ' αὐτῶν προσωρινῶς διαταχθέντα μέτρα εἰς τὸ ἀκροατήριον τῶν πρωτοδικῶν, τὸ μόνον ἁρμόδιον τοῦ ἐκδικάζειν τὰς τοιαύτας ἔριδας καὶ δυνάμενον νὰ μεταρρυθμίσῃ τὰς τοιαύτας πράξεις, κατὰ τὴν ἔννοιαν τῶν ἄρθρ. 638. 1060-1063 καὶ 1068 τῆς πολιτ. δικονομίας. »

§ 11. Ποῖος πρόεδρος πρωτοδικῶν εἶναι ἁρμόδιος νὰ κηρύξῃ καταπεπτωκεῖαν τὴν ἐγγύησιν;

Ἡ ὑπ' ἀριθ. 370 τοῦ 1849 ἀπόφασις τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν φέρει:

« Ἐπειδὴ τὸ ἄρθ. 638 τῆς πολ. δικονομίας ἀποφαινόμενον τὴν ἀπόφασιν τοῦ προέδρου τῶν πρωτοδικῶν ἀνεπίδεκτον ἐνδίκου τινος μέσου, δὲν ἐννοεῖ πᾶσαν ἀπόφασιν, ἀλλὰ τὰς ἐν ταῖς περιπτώσεσι τοῦ ἄρθρ. 634 τῆς ἰδίας δικονομίας ἐκδιδομένας, αἵτινες οὐδεμίαν ἐπὶ τῶν οὐσιαστικῶν δικαιωμάτων τῶν διαδίκων δύνανται νὰ ἔχωσιν ἐπιῤῥοήν· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ἡ ἀπόφασις τοῦ προέδρου τοῦ ἐνταῦθα πρωτοδικείου διατάττουσα κατάπτωσιν ἐγγυήσεως, ἐφαπτομένη δικαιωμάτων οὐσιαστικῶν καὶ συνιστῶσα δικαιόγραφον ἐκτελεστὸν, δὲν δύναται νὰ ἐπαχθῇ εἰς τὴν κατηγορίαν τοῦ ἄρθρ. 638· ἀφ' ἑτέρου ἐκεῖναι τῶν ἀποφάσεων τοῦ προέδρου εἶναι ἀπρόσβλητοι, εἰς ὅσας ὁ νόμος ῥητῶς ἀπονέμει τὴν τοιαύτην ἰσχὺν, τὸ δὲ ἄρθρ. 845 τῆς πολ. δικονομίας, δυνάμει τοῦ ὁποίου ὁ πρόεδρος ἀποφαίνεται καταπεπτωκυῖαν τὴν ἐγγύησιν, δὲν ἀπονέμει τοιαύτην εἰς τὰς κατὰ τὴν περίπτωσιν ταύτην ἐκδιδομένας διαταγὰς τοῦ προέδρου τῶν πρωτοδικῶν, δύναται ἑπομένως ἐκτελουμένη νὰ προσβληθῇ δι' ἐνστάσεως, κατὰ τὸ ἄρθρ. 807 ἐδάφ. τελ. τῆς πολιτ. δικονομίας.

Ἐπειδὴ ἐκ τῆς ἀπὸ 17 δεκεμβρίου 1843 ὑπ' ἀριθ. 825 πράξεως τοῦ τότε ἐν Ναυπλίῳ δικαστηρίου προκύπτει, ὅτι τὸ ὑπὸ τὴν αὐτὴν χρονολογίαν ἐκδοθὲν ἐγγυητικὸν ἔγγραφον τοῦ Μ Α καὶ Ι Μ ὑπὲρ τῶν Α Δ καὶ Π Κ ἐγένετο κατὰ συνέπειαν τῆς αὐτῆς πράξεως διὰ τὴν ἄρνησιν μεσεγγύου τινὸς διαταχθέντος δι' ἐντάλματος τοῦ αὐτοῦ δικαστηρίου, τοῦτο δὲ μετὰ τὴν κατάργησίν του ἀντικατεστάθη ὑπὸ τοῦ ἐν Σπάρτῃ πρωτοδικείου, ὡς περιλαμβάνον τότε καὶ τὴν περιφέρειαν τούτου, ἐντὸς τῆς ὁποίας ὑπάγεται τὸ Λεωνίδι, τόπος τῆς κατοικίας τοῦ Μ Α καὶ Ι Μ.

Ἐπειδὴ ἑπομένως εἴτε ὁ πρόεδρος τοῦ δικαστηρίου, κατὰ τὴν διαταγὴν τοῦ ὁποίου ἐδόθη ἡ ῥηθεῖσα ἐγγύησις, ἦτον ἁρμόδιος νὰ κηρύξῃ ταύτην καταπεπτωκυῖαν, εἴτε ὁ πρόεδρος τῶν ἐν Σπάρτῃ πρωτοδικῶν, εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τῶν ὁποίων ὑπάγονται ὡς ὀφειλέται οἱ τὴν ἐγγύησιν ὑποσχεθέντες Α καὶ Μ. δυνάμει τοῦ ἄρθ. 16 τῆς πολιτ. δικονομίας, ὁ τῶν ἐνταῦθα πρωτοδικῶν πρόεδρος οὐδεμίαν εἶχεν ἁρμοδιότητα ν' ἀποφανθῇ, ὡς ἀπεφάνθη διὰ τῆς ὑπὸ χρονολογίαν 29 δεκεμβρίου 1848 ὑπ' ἀριθ. 815 πράξεώς του, τὴν κατάπτωσιν τῆς ἐγγυήσεως, ὁ δὲ περὶ τοῦ ἐναντίου ἰσχυρισμὸς στηριζόμενος εἰς τὸν λόγον ὅτι οἱ ῥηθέντες ἐγγυηταὶ καὶ δι' ἀναφορᾶς των ὑπὸ χρονολογίαν 21 ἢ 26 ὀκτωβρίου 1835, καὶ ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ προφορικῶς ἐνώπιον τῶν ἐνταῦθα πρωτοδικῶν, κατὰ τὸ ὑπὸ χρονολογίαν 17 μαρτίου ε. ε. πρακτικὸν συνεδριάσεως, ὡμολόγησαν τὴν δοθεῖσαν ἐγγύησιν, δὲν ἔχει ἐπιῤῥοὴν ἐπὶ τοῦ περὶ ἁρμοδιότητος ζητήματος, διότι διὰ τῆς νέας ὁμολογίας ἀναγνωρίζοντες ὅσα διὰ τοῦ εἰρημένου τῆς 17 δεκεμβρίου 1834 ἐγγυητικοῦ ἐγγράφου των ὡμολόγησαν, δὲν μεταβάλλουν κατ' οὐδὲν τὴν δοθεῖσαν ἐγγύησιν, καὶ κατὰ συνέπειαν αὕτη διατηρεῖ τὸ εἶδος καὶ τὴν ἰσχύν της, ὅπως ἐξ ἀρχῆς ἐδόθη διὰ τοῦ ῥηθέντος ἐγγράφου.

§ 12. Ἡ διατάττουσα τὴν κατάπτωσιν τῆς ἐγγυήσεως πρᾶξις τοῦ προέδρου τῶν πρωτοδικῶν ὑπόκειται εἰς ἀνακοπήν; Ναί, διότι ἡ πρᾶξις αὕτη ἀφορᾷ οὐσιαστικὰ δικαιώματα καὶ ἀποτελεῖ δικαιόγραφον ἐκτελεστόν· ἄρα δὲν ὑπάγεται εἰς τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρ. 634 τῆς πολιτ. δικονομίας, καὶ ἑπομένως δύναται κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν νὰ προσβληθῇ δι' ἐνστάσεώς κατὰ τὸ ἄρθρ. 807 τῆς πολιτ. δικονομίας. (ἀπόφ. 370 τοῦ 1849 τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν.—Ἰδὲ ὅρα εἰς τὸν προηγ. § 11).

§ 13. Συγχωρεῖται ἔφεσις ἐναντίον διατάξεως τοῦ προέδρου, ἀποῤῥιπτούσης αἴτησιν πολιτικῶς κρατουμένου, γενομένην κατὰ συνέπειαν παραλείψεως τῆς πρὸς διατροφὴν ἀπαιτουμένης προκαταβολῆς.

Ὅρα ἀνωτ. τὴν λέξ. Διαδικ. ἐνώπιον τοῦ προέδρου § 4 σελ. 785.

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ (ποινικαὶ δίκαι).

§ 1. Ἀφοῦ, ἀποπερατωθείσης τῆς ἀνακρίσεως, εἰσαχθῇ ἡ δίκη εἰς τὸ ἀκροατήριον, ἡ κατηγορητικὴ διαδικασία, κατὰ τὰ ἄρθρ. 76

καὶ 77 τῆς ποιν. δικονομίας, γίνεται δημοσία, καὶ ὁσάκις δὲν ἐμφανίζεταί τις τῶν κλητευθέντων μαρτύρων, τὸ δικαστήριον δύναται ν' ἀναβάλῃ τὴν συζήτησιν· ἀλλὰ δὲν δύναται νὰ διατάξῃ τὴν κατ' οἶκον ἐξέτασίν του, χωρὶς νὰ ὑπάρχῃ περίπτωσις νόσου βαρείας κατὰ τὸ ἄρθρ. 124 τῆς πολιτ. δικονομίας. (ἀπόφ. ποιν. Ἀρείου Πάγου ξέ.—σελ. 175 τόμ. 1 τῆς Νομολ.)—Πρβ. τὰς λέξ. ά) *Μάρτυρες*.—β) *Ἀναβολή*.

§ 2. Κατὰ τὸ 423 ἄρθρ. τῆς ποιν. δικονομίας, ὁ πρόεδρος τῶν συνέδρων καὶ ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ οὔσης τῆς ὑποθέσεως, δύναται νὰ διορίσῃ συνήγορον εἰς τὸν κατηγορούμενον [1]. (ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Πάγου σπή. ϛ'—σελ. 16, 24 τόμ. 4 τῆς Νομολ.)

§ 3. Ὁ δικηγόρος δὲν ὁμιλεῖ κατὰ δεύτερον, ὅταν ὁ εἰσαγγελεὺς δὲν ἀπαντᾷ. (ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Πάγου σμβ.—σελ. 158 τόμ. 3 τῆς Νομολογίας).

§ 4. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 339 τῆς ποιν. δικονομίας, γενομένης ἀνακοπῆς ἀποφάσεώς τινος ἐκδοθείσης ἐρήμην, ἕπεται ἐκ τὴν προσηῖ ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ συνεδρίασιν ἢ κατ' ἀντιμωλίαν συζήτησις τῆς δίκης, καθ' ἣν, μὴ ἐμφανισθέντος τοῦ ἀνακόπτοντος καὶ κατασταθέντος τοιουτοτρόπως ἀπειθοῦς, ἀποῤῥίπτεται ἡ ἀνακοπή. Πᾶσα λοιπὸν κλήτευσις εἶναι περιττή [2]. (ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Πάγου σπέ. σελ. 4 τόμ. 4 τῆς Νομολ.)

§ 5. Δὲν ὑπάρχει λόγος πρὸς ἀναίρεσιν, ὅταν ὁ πρόεδρος τῶν συνέδρων δὲν ἐρωτήσῃ κατὰ πᾶσαν μαρτυρίαν τοὺς κατηγορουμένους, ἂν ἔχωσι παρατήρησίν τινα κατ' αὐτῆς [3]. (ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Π. ρϛ'—σελ 1 τόμ. ά τῆς Νομολ. Πρβ. τὴν λέξ. *Μάρτυρες*).

---

(1) Ὅρα τὴν λέξ. Δικηγόρος.

(2) Ὡς μὴ ἐμφανισθεὶς θεωρεῖται καὶ ὅστις, καίτοι παρών, δὲν λαμβάνει μέρος εἰς τὴν συζήτησιν - Πρβ. τὴν λέξ. Ἀπόφ. ποιν. § 20.

(3) ά) Τὸ 388 ἄρθρ τῆς ποιν. δικονομίας δὲν διατάττεται ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος, ἀφοῦ μάλιστα ὁ κατηγορούμενος δύναται ν' ἀποτείνῃ ἀπ' εὐθείας προς τοὺς μάρτυρας τὰς ἀναγκαίας ἐρωτήσεις (ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Π. ρμγ'.—σελ. 496 τόμ. 6' τῆς νομολογίας). Πρβ. τὴν λέξ Μάρτυρες).

—β) Ἡ διάταξις τοῦ 385 ἄρθρ. τῆς ποιν. δικονομ. ἡ ἐπιβάλλουσα εἰς τὸν πρόεδρον τὸ χρέος τοῦ νὰ ἐρωτᾷ τὸν κατηγορούμενον μετὰ τὴν ἐξέτασιν ἑκάστου μάρτυρος ἂν ἔχῃ νὰ παρατηρήσῃ τί, δὲν διατάττεται ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος. (ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Π. συγ'.—σελ. 26 τόμ. 4 τῆς Νομολ.).

—γ) Ὡς ἄρνησις τῆς ἀκροάσεως τοῦ κατηγορουμένου δὲν δύναται νὰ

§ 6. Ὁποιαδήποτε καὶ ἂν ὑποτεθῇ ἡ τάξις, κατὰ τὴν ὁποίαν πρέπει νὰ γίνηται ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ ἡ ἐξέτασις τοῦ κατηγορουμένου, ὁ νόμος δὲν διέταξεν ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος τὴν τοιαύτην πρᾶξιν εἴτε πρὸ τῶν μαρτύρων, εἴτε μετὰ τοὺς μάρτυρας ἐξετασθῇ ὁ κατηγορούμενος, μολονότι, κατὰ τὴν διάνοιαν τοῦ νομοθέτου, ἡ καταλληλοτέρα τάξις τῆς ἀκροάσεως τοῦ κατηγορουμένου ἤθελεν εἶσθαι μετὰ τὴν ἐξέτασιν τῶν μαρτύρων [1]. (ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Π. σελ. 148 τόμ. ά. τῆς Νομολ.).

§ 7. Ἡ ἀδιάκοπος παρουσία τοῦ κατηγορουμένου κατὰ τὴν συζήτησιν ἀπαιτεῖται ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος. (ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Π. ρκγ′—σελ. 150, τόμ. 6′. τῆς Νομολ.).

§ 8. Ὁ νόμος ἀπαιτεῖ πάντοτε παρόντα τὸν κατηγορούμενον, διὰ νὰ δύναται ν' ἀγορεύσῃ ὑπὲρ αὐτοῦ δικηγόρος· ἀποχωρήσαντος λοιπὸν αὐτοῦ κατὰ τὴν περὶ ποινῆς συζήτησιν, ὁ συνήγορος δὲν δύναται νὰ ὁμιλήσῃ. (ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Πάγου 4.—σελ. 80 τῆς σειρᾶς τοῦ 1841).

§ 9. Ἡ παρουσία τοῦ κατηγορουμένου δὲν ἀπαιτεῖται, ὅταν οἱ ἔνορκοι ζητοῦν διασαφήσεις παρὰ τοῦ προέδρου τῶν συνέδρων. (ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Π. σκς—σελ. 121, τόμ. 3 τῆς Νομολ.).

§ 10. Οἱ μάρτυρες ἐπιτρέπεται νὰ ἐρωτῶνται ἐκ νέου ἂν ἡ συζήτησις δὲν ἔπαυσε. (ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Πάγου συή—σελ. 66, τόμ. 4 τῆς Νομολ.).

§ 11. Κατὰ τὸ 413 ἄρθρ. τῆς ποιν. δικονομίας ὁ κατάλογος τῶν κλητευθέντων μαρτύρων πρέπει νὰ ἐγχειρίζεται εἰς τὸν κατηγορούμενον τρεῖς ἡμέρας πρὸ τῆς συνεδριάσεως· δὲν ὑπάρχει δὲ νόμος διατάττων ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος δευτέραν κοινοποίησιν τοῦ καταλόγου τῶν μαρτύρων, ὁσάκις ἡ δίκη παραπεμφθῇ ἀπὸ μιᾶς εἰς ἄλλην σύνοδον. (ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Πάγου 30.—σελ. 230 τῆς σειρᾶς τοῦ 1841).

θεωρηθῇ ἡ μὴ τήρησις τῆς δευτέρας διατάξεως τοῦ 385 ἄρθρ. τῆς ποιν. δικονομίας, ἀφοῦ ὁ κατηγορούμενος ἔχει τὸ δικαίωμα ν' ἀπευθύνῃ ἐρωτήσεις πρὸς τοὺς μάρτυρας. (ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Π. υξγ′—σελ 487 τοῦ 1840 ὁμ. υοζ′ (σελ. 511 αὐτ).

(1) Ὁ νόμος δὲν προσδιορίζει τὴν τάξιν, καθ' ἣν πρέπει νὰ ἐξετασθῶσιν οἱ μάρτυρες τῆς κατηγορίας καὶ τῆς ὑπερασπίσεως, ἀλλ' ἀφίνεται τοῦτο εἰς τὴν διάκρισιν τοῦ προέδρου. (ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Π. υογ′.—σελ. 505 τῆς σειρᾶς τοῦ 1840). Πρβ. τὴν λέξ. Μάρτυρες.

§ 12. Δὲν ὑπάρχει νόμος ἀπαγορεύων τὴν διακοπὴν τῆς δίκης καὶ τὴν ἐξακολούθησιν αὐτῆς εἰς τὴν προσεχῆ συνεδρίασιν τοῦ δικαστηρίου, ὅταν ἦτον ἀδύνατον νὰ περαιωθῆ αὕτη εἰς μίαν καὶ τὴν αὐτὴν ἡμέραν· ἡ συγκοινωνία δὲ τῶν ἐνόρκων ἀπαγορεύεται μετὰ τὴν θέσιν τῶν ζητημάτων.(ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Π. υλ' σελ. 326 τῆς σειρᾶς τοῦ 1840).

§ 13. Ὁσάκις ἡ συζήτησις δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ τελειώσῃ εἰς μίαν συνεδρίασιν, τὸ δικαστήριον δύναται νὰ διακόψῃ τὴν συζήτησιν καὶ νὰ τὴν ἀναπέμψῃ εἰς τὴν προσεχῆ συνεδρίασιν. εἰς τοιαύτην δὲ περίπτωσιν δὲν ἀπαιτεῖται ἡ ἐκ νέου σύνθεσις τῶν ἐνόρκων. (ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Πάγου ρμϛ'—σελ. 202, τόμ. 2 τῆς Νομολ.—ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Πάγου ρμγ'.—σελ. 176, τόμ. β' τῆς Νομολ.).

§ 14. Ὁ νόμος δὲν διατάττει ἐπὶ ποινῇ ἀκυρώσεως τὴν ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ ἀνάγνωσιν τῆς ἐν τῇ ἀνακρίσει ἐξομολογήσεως τῶν κατηγορουμένων εἴτε κατ' ἀντιμωλίαν, εἴτε κατ' ἐρήμην δικάζεται οὗτος· τὸ δὲ ἄρθρ. 373 τῆς ποιν. δικονομίας ἐννοεῖ τὰ πειστήρια ἔγγραφα. (ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Πάγου 106—σελ. 241 τῆς σειρᾶς τοῦ 1842).

§ 15. Εἰς τὰ πρακτικὰ πρέπει νὰ γίνηται λόγος, ὅτι ἠκούσθη ὁ κατηγορούμενος. (ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Πάγου τλά—σελ. 88, τόμ. 4 τῆς Νομολ.).

§ 16. Ἀπαγορεύεται εἰς τοὺς ἐνόρκους ὁποιαδήποτε ἀνακοίνωσι πρὸς τρίτον τινὰ ἀφ' ἧς στιγμῆς εἰσέλθωσι πρὸς διάσκεψιν. (ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Πάγου συϛ'. σελ. 24, 26, τόμ. 4 τῆς Νομολ.). Πρβ. τὴν λέξ. *Ἔνορκοι*.

§ 17. Τὰ συναφῆ ἀδικήματα ἀνακρίνονται καὶ ἐκδικάζονται παρὰ τοῦ αὐτοῦ δικαστηρίου· συναφῆ δὲ εἶναι, ὅταν συντρέχωσι τὰ παρὰ τοῦ ἄρθρ. 34 τῆς ποιν. δικονομίας ἀπαιτούμενα [1]. (ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Πάγου υμζ —σελ. 356 τῆς σειρᾶς τοῦ 1840.—Πρβ. τὴν λέξ. *Συνάφεια*).

§ 18. Δὲν ὑπάρχει χώρα πρὸς κανονισμὸν ἁρμοδιότητος, ὅταν δὲν ὑπάρχῃ συνάφεια μεταξὺ τῶν δικῶν, ὧν ζητεῖται ἡ ἕνωσις· τὸ δὲ ἄρθρ. 109 τοῦ ποιν. νόμου δὲν ἀφορᾷ τὴν ἀνάκρισιν καὶ

(1) Ὅρα τὴν λέξ. Ποινικὴ δικαιοσύνη.

ἐκδίκασιν τῶν ἀξιοποίνων πράξεων, ἀλλὰ τὴν ἐπιμέτρησιν τῆς ποινῆς. (ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Πάγου τπς΄—σελ. 183, τόμ. 4 τῆς Νομολ.).

ΔΙΑΔΙΚΟΣ (1).

§ 1. Ἐπὶ τῇ αἰτήσει τῶν διαδίκων τὰ δικαστήρια εἶναι ὑπόχρεα νὰ διατάσσουν τὴν ἐμφάνισιν αὐτῶν. (ἀπόφ. πολιτ. Ἀρ. Π. 74 τοῦ 1847, ἣν ἐν τῇ λέξει *Ἀρχὴ ἐγγράφου ἀποδείξεως* § 8).

§ 2. Τὰ κύρια ὀνόματα τῶν διαδίκων δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ γράφωνται ὁλοκλήρως· ἀποφ πολιτ. Ἀρ. Πάγου 97, 99 τοῦ 1847. Τὴν πρώτην ὅρα ἐν τῇ λέξει *Ἁρμοδ. πολιτ. ἐν γένει* § 280, ἡ δὲ τελευταία φέρει:

« Ἐπειδὴ οὔτε εἰς τὰς διοικητικὰς, οὔτε εἰς τὰς δικαστικὰς ἀποφάσεις ὁ νόμος ἀπαιτεῖ ῥητῶς καὶ ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος τὰ ὀνόματα τῶν διαδίκων νὰ ἦναι ὁλοκλήρως γεγραμμένα, ἂν καὶ ἦναι καλὸν πρὸς ἀποφυγὴν ἀμφιβολίας περὶ τῆς ταυτότητος νὰ γράφωνται ὁλοκλήρως, ἀλλὰ μὴ ὑπαρξάσης ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἀμφιβολίας, ὅτι ὁ πατὴρ τῆς ἀναιρεσειούσης εἶχε κτῆμα, τοῦ ὁποίου, ὡς γειτονικοῦ, ὁ ἰδιοκτήτης εἶναι κατὰ τὸν νόμον ὑπόχρεως πρὸς ἀποζημίωσιν, δὲν ὑπάρχει καὶ λόγος ἀκυρότητος, ὡς ὀρθῶς τὸ πρωτοδικεῖον ἐσκέφθη, ἂν ἐν τῇ ἐκθέσει τῶν πραγματογνωμόνων ἀναφέρεται Δ. Δεμερτζῆς καὶ οὐχὶ Διονύσιος Δεμερτζῆς.»

ΔΙΑΖΥΓΙΟΝ (2).

Ἐκθέσαντες ἐν τῇ λέξει *Γάμος* τὰ περὶ διαζυγίου, σημειόνομεν ἐνταῦθα νεώτερά τινα ζητήματα, τὰ ἑξῆς:

§ 1. Ὁ σύζυγος ἔχει δικαίωμα νὰ προκαλέσῃ τὸ διαζύγιον, ὅταν εὕρῃ ἐκπορευμένην τὴν σύζυγον;

Η ἀπόφ. 6095 τοῦ 1849 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν ἐκδοθεῖσα κατὰ πλειονοψηφίαν φέρει:

« Ἐπειδὴ μόλονότι τὰ ἐν τῷ § 10 (4, 12) τῶν Ἁρμεν. ἀναφερόμενα δὲν φαίνονται ὑποστηριζόμενα ὑπὸ διατάξεώς τινος αὐτοκρατορικῆς, μόλοντοῦτο πρέπει νὰ ἐφαρμοσθῶσι κατ᾽ ἀναλογίαν

(1) Ὅρα τὰς λέξ. 1) Ἐπίδοσις.—β) Δικηγόρο.—γ) Ἀπόγραφα.—δ) Αὐτοπρόσωπος ἐμφάνισις.—ε) Δικόγραφα.

(2) Ὅρα τὴν Γάμος § 40 μέχρι τοῦ § 71.

ἐπὶ τοῦ προκειμένου θέματος τῆς διακορεύσεως αἱ διατάξεις τῆς Νεαρᾶς 93 τοῦ Λέοντος, διότι κατὰ τὴν Νεαρὰν ταύτην ἡ ἀλλοτρίων σπερμάτων ὑποκλόπιος φωραθεῖσα γυνὴ οὐ μόνον εἰς μνηστείας διάλυσιν αἰτίαν δίδωσιν, ἀλλὰ καὶ τὴν γαμικὴν ὁμόνοιαν καὶ στοργὴν καταλύει, διαάσεως ἀφορμὴν καθισταμένη καὶ μίσους ὑπόθεσις καὶ ἀλλοτριότητος, τοσούτῳ δὲ μᾶλλον τῆς εἰρημένης Νεαρᾶς αἱ διατάξεις ἐπιδέχονται ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἐφαρμογὴν διὰ τοῦ νομικοῦ λογισμοῦ τὴν ταυτότητα, ὅσῳ ἐκ τοῦ ἄνω παρατεθέντος χωρίου τοῦ Ἀρμενοπούλου φαίνεται ὅτι καὶ τῶν βυζαντινῶν τὰ δικαστήρια ἐξ ἀναλογίας αὐτὴν παρεξέτειναν, τὴν δὲ περὶ τὴν παρθενίαν πλάνην τοῦ ἀνδρὸς καὶ λόγον ἀναιρετικὸν τοῦ γάμου οἱ νομοδιδάσκαλοι θεωροῦσι (*Goschen IV*. σελ. 35).

Ἐπειδὴ τὸ περιστατικὸν ὅτι ὁ ἐκκαλῶν ἐσιώπησεν ἐπὶ μακρὸν χρόνον χωρὶς νὰ αἰτήσῃ τὴν ἀπὸ τῆς συζύγου του διάζευξιν αὐτοῦ, διαπεπαρθευμένην αὐτὴν εὑρὼν, καταστρέφεται ἂν ἀποδειχθῇ ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ ἐκκαλοῦντος, ὅτι ἐξέφρασεν εὐθὺς ἐν ἀρχῇ εἰς διαφόρους τὰς ὑποψίας του περὶ τῆς ἐλλείψεως ταύτης τῆς γυναικός του, τὴν ὁποίαν αὕτη εἰς φυσικὰς αἰτίας ἀπέδιδεν, ἀλλὰ ταῦτα θέλουν ἐξετασθῆ κατὰ τὴν συζήτησιν τῆς οὐσίας τῆς ὑποθέσεως, ὅθεν τὸ πρωτοδικεῖον διὰ τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεώς του ἐσφαλμένως ἐξήρεσεν ἐκ τῆς ἀναφορᾶς τοῦ ἐκκαλοῦντος τὸν λόγον τοῦτον τῆς διαζεύξεως. »

—Ἑτέρα ἀπόφασις τοῦ 1848 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν φέρει:

« Ἐπειδὴ μὴ γενομένης ἐν τῇ πρὸς ἀπόπειραν ἑνώσεως δίκῃ αἰτήσεως περὶ διατροφῆς, ὡς δὲν ἀμφισβητεῖται μεταξὺ τῶν διαδίκων, δὲν ἀποκλείεται ἡ ἐκκαλοῦσα τοῦ νὰ αἰτήσῃ δι' ἀνεξαρτήτου ἀγωγῆς διατροφὴν, ἂν καὶ ἐν τῇ δίκῃ ἐκείνῃ δὲν ἀπεφασίσθη τι διὰ τροφὴν αὐτῆς, οὐδὲ ἐγένετο ἔφεσις παρὰ τῆς ἐκκαλούσης κατὰ τῆς παραλειψάσης νὰ διατάξῃ τοῦτο ἀποφάσεως τοῦ πρωτοδικείου· διότι τὸ δικαίωμα πρὸς ἀπαίτησιν διατροφῆς δικάζεται ὄχι αὐτεπαγγέλτως ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου ἐν τῇ δίκῃ περὶ ἑνώσεως τῶν συζύγων, ἀλλὰ κατ' αἴτησιν τῆς γυναικὸς (ἄρθρ. 683 § 5 πολιτ. δικονομίας)· ἑπομένως ἡ ἀπόφασις ἐκείνη δὲν ἀποτελεῖ δεδικασμένον περὶ τῆς διατροφῆς.

Ἐπειδὴ ἀνεγνωρισμένη ἀρχὴ τοῦ δικαίου εἶναι, ἥτις καὶ ἐν τῇ § 5 τοῦ ἄρθρ. 683 τῆς πολιτ. δικονομίας ἐκφράζεται, ὅτι τὰ βάρη τοῦ γάμου φέρει ὁ ἀνὴρ, τοιοῦτον δὲ βάρος εἶναι καὶ τῆς γυναικὸς ἡ διατροφή· ἑπομένως ὁ ἐφεσίβλητος ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἐνόσῳ θεωρεῖται νόμιμος σύζυγος τῆς ἀντιδίκου του, ὀφείλει νὰ

χορηγῇ αὐτῇ τὰ πρὸς ζωοτροφίαν καὶ λοιπὰς καθημερινὰς χρείας της ἀναγκαῖα οὐ μόνον δι' ὅσον χρόνον διαμένει, δυνάμει δικαστικῆς ἀποφάσεως, ἐκτὸς τῆς συζυγικῆς οἰκίας, ἀλλὰ καὶ ἀφ' ὅτου μετῴκησεν ἀπὸ τῆς συζυγικῆς οἰκίας εἰς τὴν τοῦ πατρὸς αὐτῆς, κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ δικαστηρίου, διότι δι' ὅλον τοῦτον τὸν χρόνον ὑφίσταται ἡ πρὸς διατροφὴν ὑποχρέωσις τοῦ συζύγου καὶ δικαιολογεῖται ἡ κεχωρισμένη ἀπὸ τοῦ συζύγου διαβίωσις αὐτῆς.

'Επειδὴ, λαμβανομένης ὑπ' ὄψιν τῆς κοινωνικῆς θέσεως τῶν διαδίκων καὶ τῆς περιουσίας τοῦ ἐφεσιβλήτου, ὡς ταῦτα ἀνεπτύχθησαν ἐπὶ ἀκροατηρίου, θεωρεῖ τὸ δικαστήριον δίκαιον νὰ ὑψώσῃ τὴν παρὰ τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως προσδιορισθεῖσαν ποσότητα τῆς διατροφῆς εἰς 40 δραχ.

'Επειδὴ ἂν καὶ τὸ τέκνον, διὰ τὰ βάρη τοῦ ὁποίου ζητεῖ ἡ ἐκκαλοῦσα ἀνάλογον ἀποζημίωσιν ὑπὸ τοῦ ἐφεσιβλήτου καθὸ δῆθεν πατρὸς, δὲν ἔχει ὑπὲρ ἑαυτοῦ τὴν πρόληψιν τῆς νομιμότητος, ὡς πρὸ τοῦ κατὰ νόμον βραχυτάτου (182 ἡμερῶν) χρόνου τῆς ἐγκυμοσύνης τεχθὲν (ὅπερ καὶ ἡ ἐκκαλοῦσα αὐτὴ παρεδέχθη ἐπὶ ἀκροατηρίου), μολοντοῦτο ὡς γεννηθὲν ὁπωσδήποτε νομίμῳ γάμῳ καὶ διὰ τῆς σιωπῆς τοῦ ἀνδρὸς δυνάμενον νὰ νομιμοποιηθῇ (Ζαχαρ. § 546 *Durant. III.* 20 *Delvinc.* σελ. 314 πρέπει νὰ θεωρηθῇ χαιρόμενον τὰ τῶν νομίμων δίκαια ἀπὸ τῆς γεννετῆς αὐτοῦ μέχρι τῆς ἐποχῆς τῆς ἀποδοκιμάσεώς του ἀπὸ μέρος τοῦ πατρὸς (ἤτοι, ὡς ἐκ τῶν πρωτοδίκων προτάσεων τοῦ ἐφεσιβλήτου προκύπτει, ἀπὸ τῆς 18 ἰουνίου 1849 μέχρι τῆς 3 σεπτεμβρίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους), διὰ τὸ διάστημα δὲ τοῦτο θεωρεῖ ἀρκοῦσαν ἀποζημίωσιν διὰ τὴν ἐκκαλοῦσαν τὸ δικαστήριον τὴν ἐκ δραχ. 15 κατὰ μῆνα.»

§ 2. Ἡ 140. Νεαρὰ, ἥτις εἶναι ἡ μόνη ἐπιτρέπουσα τὴν δι' ἀμοιβαίας συναινέσεως διάζευξιν τοῦ γάμου δὲν ἔχει ἰσχὺν νόμου εἰς τὴν Ἑλλάδα ὡς μὴ περιεχομένη οὔτε εἰς τὸν Ἁρμενόπουλον, οὔτε εἰς τὰ βασιλ. τὰ ὁποῖα ἀποτελοῦν τὸ ἀναπληρωματικὸν τοῦ Ἁρμ. δίκαιον. (ἀπόφ. 1546 τῆς 22 μαρτίου 1840 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν).

§ 3. Γίνεται ἐνώπιον ποινικοῦ δικαστοῦ αἴτησις περὶ διαζυγίου; (ὅρα τὴν λέξ. *Ἁρμοδ. πολιτ. ἐν γένει* § 90).

§ 4. Ἡ διγαμία θεωρεῖται ὡς λόγος διαζυγίου; Ναὶ κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 428 τοῦ 1849 ἀπόφασιν τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν φέρουσαν:

« Ἐπειδὴ κατὰ τὸν νόμον (§ 14 ἑξάβιβλ. Ἀρμεν. βιβλ. δ'. τ
12) ἡ γυνὴ δύναται νὰ ζητήσῃ τὴν διάλυσιν τοῦ γάμου, καὶ ἀπὸ τοῦ ἀνδρὸς χωρισμόν της, ἐὰν ὁ ἀνὴρ ἐν τῷ αὐτῷ οἴκῳ, κα μετὰ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ συνοικεῖ, περιφρονῶν αὐτὴν, μεθ' ἐτ εὑρίσκεται ἐν τῷ αὐτῷ οἴκῳ μένων, ἢ κατὰ τὴν αὐτὴν πόλιν (γων ἐν ἑτέρῳ οἴκῳ μετὰ τῆς ἄλλης γυναικὸς συνεχῶς μέ ἐλέγχεται καὶ ἅπαξ καὶ δὶς ἐγκληθεὶς, ἢ διὰ τῶν ἑαυτοῦ γον ἢ διὰ τῶν τῆς γυναικὸς, ἢ δι' ἑτέρων τινῶν ἀξιοπίστων μαρτύ τῆς τοιαύτης ἀσελγείας μὴ απόσχηται· ὥστε ἡ ἐξάσκησις δικαιώματος τούτου τῆς γυναικὸς περὶ τῆς διαλύσεως τοῦ γά ἐξήρτηται ἀπὸ τὸν ὅρον τῆς ἀποτυχίας τῶν εἰς τὸν σύζυγόν γενομένων προτροπῶν.

Ἐπειδὴ καὶ εἰς τὴν διγαμίαν ὑπάρχει τὸ στοιχεῖον τῆς μοιχε ἡ παράβασις τῆς περὶ τὸν γάμον πίστεως ἐκ μέρους τοῦ εἰς δεύτερον γάμον συνελθόντος συζύγου· ἐπομένως διὰ τὸν λό τοῦτον καὶ ἡ διγαμία θεωρεῖται ὡς λόγος διαζυγίου, ὡς ἐξάγε κατ' ἀναλογίαν καὶ ἐκ τοῦ § 7 ἑξάβ. Ἀρμεν. βιβ. δ' τίτ. 12. »

ΣΗΜ. 1. Οἱ φρενοβλαβεῖς ἔχουν νομικὴν ἱκανότητα ὡς πρὸς τὰς εἰκιακὰς ...ς των; (Ὅρα ἀπαγόρευσις § 36).

ΣΗΜ. 2. Ἡ μανία διαλύει τὸν γάμον; (αὐτ. 42).

ΣΗΜ. 3. Ἀνακοπὴ τρίτου κατ' ἀποφάσεως διαταττούσης διαζύγιον συγχωρεῖ (ὅρα ἀνακοπὴ τρίτου 16, 38, 39).—ὅρα τὴν λέξ. Δανείζεται.

ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΠΕΜΠΤΟΥ ΤΟΜΟΥ.